

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Svatí tři králové.

(3) Přemýšleli zajisté mnoho. Byla před narozením Kristovým tak velká mravní a společenská krise, že duchové pátrající činili přímo zoufalé pokusy o konečný obrod lidstva. A čím více se přemýšlelo o cestě, která by ze smutného labyrintu vedla na slunnou výšinu, tím více poctiví filosofové se přiznávali, jak rozum lidský v řešení nejdůležitějších záhad jest nestatečný. Filosofie, odkázaná na pouhou autoritu lidskou, pohybní se zcela volně, zabíhala do cest nejklikatějších. A pomalu žádná početilost nebylo, která by nenalezla v některém filosofovi zastance. — I svatí tři králové pozorovali dobře společenskou rozháranost tehdejší; poznávali, že obyčejný filosof nepřivodí žádnou reformu. I kdyby některý tehdejší mudrce byl mluvil jako anděl, neměl toho vlivu, té autority, aby přimkl větší část lidstva k svým zásadám. Jakmile by byli jiní ješitní filosofové zpozorovali, že se mu práce častěji daří, již by mu byli na vzdory pokus kazili. Zavládala všude bezradnost přes různé pokusy hlav nejbystřejších. Veliký mudrce Sokrates prý nemohl k následování svých životních zásad přivést ani všechny ty občany, kteří s ním v téže ulici bydlili. Jiný pohanský filosof otevřeně projevoval touhu po zjevení Božím. Tři mudrcové východní byli šťastnějšími. V celém tehdejší východě zněl ohlas biblických proroctví o příchodu Kristově.

Nejen židé, i pohané na východě věděli, že hvězda spásy brzy zazáří. Ano dle proroctví Danielova byl znám i rok, kdy Mesiáš s nebe sestoupí. Oni tři mudrci zajisté knihy Starého zákona dobře znali; uprostřed pak současná krise měli aspoň pevnou, hřejivou naději, že spasení jest velice blízko. A s jakou touhou pak spěchali za hvězdou jasně svítící! U nich nebylo domýšlivosti a pánovitosti jako u farižů. Tito mužové svým pokleknutím před svatým Dítětem dokumentovali svoje přesvědčení, že lidský rozum sklonit se má před autoritou Božskou, že početilost jest velická moudrost lidská před Hospodinem, jak smutný stav tehdejší rozhárané doby potvrzoval.

A brzy na to miliony srdcí dobré vůle

FEUILLETON.

Port Said.

Vzpomínka z cest.

Píše Dr. J. Hojál.

Úterek, 11. říjen 1904. Ve svitu ranního slunce vidíme na palubě „Elektry“ v daleké uprostřed širokých plání písku bělati se skupinu bílých domků. Jest to Port Said. K 10. hodině vidíme přibýtky tyto již určité, jsme v přístavu. Na pravo nás vítá silná bráz 2250 m dlouhá, která tu leží jak obrovský mořský had, o kterém bujará cizozemnost lodníků umí velice mnoho vypravovati. Povinností její jest chrániti vjezd do přístavu proti bahnu Nilu, mořskými vlnami od západu sem přinášenému, které se snaží zmélčiti dno mořské, zničiti velikou práci lidskou, jež zde byla vykonána, a zabrániti vstup velikým lodím s hlubokým ponorem. Na levo, na východ jest menší její sestra, druhá bráz v délce 1600 metrů, která má podobný úkol.

Při vjezdu do přístavu jsou tyto dvě bráze 700 m od sebe vzdáleny, rozcházejí se čím dále tím více, až na konci hledí na sebe ze vzdálenosti 1400 m. Četné bubny (boje), plovoucí po hladině mořské, vzdálené od sebe 100—150 m, jakož i svítilny se skly barvy bílé, červené a zelené, kterými si vlny mořské pohrávají, ukazují, v jaké šíři se smí „Elektra“ pohybovati, nechce-li zabočiti příliš na levo neb na pravo a tak uvážniti na mělkost.

Ačkoliv obě bráze staví se úporně proti přibýtky vln, nesoucích bahno a písek, přece jen nemohou nepříteli úplně zdolat, takže celá řada menších lodí jest v průplavu stále zaměstnána vybíráním a odvážením usazujícího se obsahu bu-

oddychovaly volně pod štítem zásad Kristových. Duše, jež nikde nemohly naléztí pokoje, které dříve marně žíznily po pravdě, našly pramen zázračný; i přes všecko utiskování se strany císařů římských vládla v srdcích krásná harmonie, lidé nacházeli na všechny nejdůležitější otázky životní z úst Kristových zcela jasné odpovědi, kterých jim obyčejní filosofové dáti neuměli. A jak se povznášel duch lidský u vědomí svého vznešeného cíle! Jak jásalí křesťané nad tím, že sám Bůh tolik se k nim snížil a duše lidské tolik posvětil! Křesťanům tedy konečně bylo jasno. Leč duch ješitnosti a pyšné nepoddajnosti nikdy se světa zcela nezmizel. „Nebudu sloužiti“, začalo se ozývati za nějaký čas z úst hrdých davů. „Jest potřeba hledati cesty nové; Kristus byl sice veliký duch, ale nám, lidem moderním, nemůže přece stačiti jeho věrouka a mravouka, která byla dána lidstvu před dávnými věky. Vždyť přece ve všem musí býti pokrok.“

Tedy — „jde se ku předu“. Biblické příběhy prohlašují se bez dlouhého přemýšlení za pouhé bajky, činí se docela i útoky proti mravouce Kristově. Pátrá se znova bez ohledu na nauku Kristovu po podstatě, příčinnosti a cíli lidského života; jedni Boha popírají, jiní mu udělují takové vlastnosti, jaké srdce jejich ráčí. A při tom každý mluví jinak, každý jde cestou jinou. Filosofie lidská jest stále roztříštěnější; co se leckde považuje za výsledek hluboké filosofie, jest jen vlastně výronem osobní vášně, náhlé podrážděnosti. Jest přímo komická podívaná, jak se snaží různí kandidáti nesmrtelnosti přemalovati obraz Boží. A výsledek úporných rozběhů? Rozvinuje se takový obraz, jaký byl před Kristem. Ani přední mimokřesťanští filosofové se neshodli v mínění o jistotě a povaze života zábrobního; kteří v Boha věří, nemohou se shodnouti v názorech, zda a jak jest ho potřeba ctíti. O existenci, podstatě a cíli lidské duše zase tak rozptýlené náhledy jako za starověku.

Z čeho moudří filosofové na počátku křesťanství rádi prchali, do toho nyní zabíhají svévolně moderní duchové. Sv. Irenej, sv. Augustin a jiní velcí filosofové děkovali Bohu, že je zbavil pohanských zmatků, že i před jejich zraky zasvítla nádherná hvězda, která ony

sté vody. Když vidíme nyní při regulaci Labe „baggy“ vzpomínáme si mimoděk na podobná hlubidla v průplavu Suezském. Lodice, odvázející písek, však nebylo ani třeba ani možno kotvou upevniti na břehu nebo docela přivázat za kmen stromu; jak holubice, mající na krku pásku a na ní písmena C. S. (Compagnie du Canal Suez), lítaly lehce po hladině mořské sem a tam zcela dle své libosti.

Již jsme minuli dvě třetiny západní bráze. Tu nám kyne kamenný muž 6 m 80 cm vysoký, stojící s hlavou vztýčenou na podstavci desetimetřovém. Jest to ženiální tvůrce Suezského průplavu: Ferdinand de Lesseps. Svoji zdviženou pravici nám ukazuje na vodní dráhu, kterou zde vyhloubil. Zdá se, jako by k nám volal: „Víte, Kristof Kolumbus našel vodní cestu do Indie, Vasco de Gama ji našel, a já ji vytvořil.“

Pomník jest uměleckým dílem francouzského sochaře E. Fremiety, zbudovaný nákladem akciové společnosti kanálu Suezského (Compagnie universelle du Canal maritime de Suez) r. 1899, tedy třicet let po jeho otevření.

Muž, jakým je Lesseps, počty takové právem zasluhuje. Oč, blíže jest nám Východní Indie, Čína, Japonsko, Austrálie! Cesta z Terstu do Bombaye kolem mysu Dobré naděje měla dříve 11.504 mořské míle, nyní průplavem měří jen 4.188 moř. mil. Rozdíl 7.316 mil obnáší 63%!

Výhody plynoucí ze zkrácené cesty též pilně všichni národové užívají. Roku 1901 proplulo průplavem zdejších v celku 3699 lodí, mezi nimi 2075 anglických, 511 německých, 281 francouzských, 230 nizozemských, 138 rakouských atd.), které provezly 15 milionů tun různého zboží.

Ze krátkou chvíli vidíme již nádherné nábreží Port Saidu ve sluhu evropským vystavěné a nazvané ke cti našeho císaře pána nábrežím Fran-

cois k Ježíši vedla. Teď však ti, kteří chtějí sloužit lidem moderními, stávají se vlastně napodobovateli oněch starověkých mudrlantů, již se svými teoriemi neslavně pohřbili. S malými obměnami filosofuje se proti ryzí pravdě nyní podobně, jako kolem času Kristova. A jen se otaž, v kterém protikřesťanském a to pozitivním názoru moderní mudrlanti se shodli; zeptej se, který náhled jich všech má býti směrodatný pro lidstvo celé. Uslyšíš zmatené odpovědi: „To neb ono empirická věda posud neprozkoumala. O této otázce filosof X mluví takto, filosof Y nejde tak daleko, já pak zase jsem přesvědčen, že oba nemají pravdy. Poslyš jen, jaké jest přesvědčení moje!“ Několik let vévodí jistěmu kruhu čtenářstva jeden filosof; brzy však jeho knihy, které natropily mnoho zla, nenapravitě nic, odkládají se do skříně, aby se zase četly domněnky filosofa nového. A tak to jde neustále dále. Leč hvězdu betlemskou nedovede přezáti nic, pranic. Žádný filosof neuvedl praktický život svůj tak dokonale ve shodu se slovy svými jako Kristus. Žádný muž tak velikým, dobrovolně přijatým utrpením neovzdělil svoji opravdovost a lásku k bližnímu jako Ježíš. Nikdo nevykládal nehlubší pravdy způsobem tak poutavým, jasným, prostým jako náš Spasitel. A kdo že z moderních filosofů osvědčil v poslední chvíli svého ducha tolik odhodlaného a laskavého jako právě Kristus? Kdo učinil tak kardinální reformu v životě tolika národů jako náš Spasitel?

Ale morálka moderního aspoň v praxi již se uceluje, již se soustřeďuje jedním směrem. Schvaluje se surové násilnictví a loupení na katolických páchané, vydávají se na ohlupování lidu podvodně vymyšlené pamflety, kleká se před takovými vědatory, jimž jsou dokázány podvodné triky, hrubé nadávky vůči katolictvu stále se množí, zásada mstivosti a jízlivosti zaplaňuje ve veřejném životě zásady lidumilné; schvalují se hříchy do nebe volající, jaké na př. páchali ruští revolucionáři židovství, ozývají se hlasy, že katoličtí rodiče nemají ani práva vlastní dítky ve svém náboženství vychovávat, atd. Pěkný to obrod společnosti lidské! Začíná to zrovna tam, kde římské pohanstvo přestalo. A ty veliké hříchy pohanských vládců, které se hnusily samým ušlechti-

tíška Josefa. Nad všechny domy, v nichž umístěny jsou skorem všechny konsuláty mocí evropských, vyniká maják 53 m vysoký, který vrhá elektrické své světlo na vzdálenost 21 mořských mil (to jest skorem 40 km).

„Elektra“ zastavuje. Urazili jsme z Alexandrie 148 mořských mil, t. j. 274 km; jsem tedy od Hradce Králové již vzdálen 3588 km! Sestupujeme po lodním můstku do malých bárek, které se sem zatím zcela klidně, bez hluku a ryku připlavily a ve vzorném pořádku se sestavily. Ceny za převoz jsou přesně stanoveny, takže jest cestovatel užetřen dlouhého, nechtutného smlouvání. Tehdy jsem si neuměl ještě ani náležitě vážíti tohoto pořádku, zavedeného zde Angličany. Teprv když jsem později se vylodoval též v Jaffě, Haifě, Bejrutě a jinde a viděl zde opravdu turecký nepořádek, ryk a lomoz, který ohrožoval i život, dovedl jsem zásluh Angličanů oceniti.

Ze klidné plavby na bárci měli jsme příležitost pozorovati hlavně dvě lodi, které kotvily nedaleko nás.

Jedna z nich, s půlměsícem na vlajce, odvážela turecké vojáky z Arabie se vracející do evropských domovů. Poněvadž vláda cizířská platila tuto dopravu, pochopíme, že loď byla v pravém smyslu nabitá. Hlava na hlavě, fez na fezu, turban na turbanu. Polovojevský a polocivilní oděv domů se vracejících vojáků nemohl činiti nároků na celistvost ani na čistotu. Tak veliké množství lidí v podobném úboru nejpustřejších barev sotva kdo z laskavých čtenářů v celém životě kdy viděl. . . . Snad může sloužit k jejich omluvě, že nikdo nesměl z lodi zamoučené vystoupiti na břeh, aby si svoji toalettu zaceril neb očištil, na lodi samé se mu pak nedostávalo ani dostatečného k tomu místa.

Druhý veliký parník se právě zasoboval uhlím

lepší poháněm, nacházejí nyní u moderních spisovatelů omluvu a někde i pochvalu.

S vědou, pokrokem dějí se nyní švindly největší. S heslem „věda a pokrok“ kupčí se přímo dryádnický. Není nic snadnějšího, než stát se přes noc pokrokařem. Stačí věsti záštiplavý boj proti církvi, hodně nespravedlivě ji tupiti a již davy fanatismem zmámené horlivě tleskají. Pro kněze sebe učenějšího a zkušenějšího musí míti i ten „pokrokový“ učen pohrdlivý úsměv; když však týž chlapec zapaluje si cigaretu, může si mysliti, že zažít slunce.

Svatí tři mudrcové, kdybyste tak přišli mezi lidi moderní, jak byste užasli nad nebeztýnou pánovitostí ubohých trpaslíků, kteří řádně nestudovali nic, ale chtějí s vážně zachmuřeným čelem mluvit o všem. A přece tyto pozetí dobře by mohli věděti, že právě největší světovi učenoci, kteří svojí vědou prokázali světu neocenitelná dobrodíní, byli lidmi velice zbožnými. Ano — praví učenoci cítili takovou úctu před Ježíšem jako svatí tři mudrci. U málokterých lidí zbožnost byla a jest tak veliká jako u proslulých hvězdářů. Ti, kteří bystrým okem prozkoumali mnoho záhad obrovského vesmíru, v prachu se kofí před Původcem tolik důmyslného a tak účelného kolotání hvězd. A myslí táhnou v této chvíli ještě jména jiných zbožných učeneců, nemrtelná pro veliké zásluhy. Pravá věda skládá se vždy s úctou před Věčným. Nejmundřejším; praví vynikající učenoci vždy patřili s úctou ke hvězdě Kristově. Čím více kdo samostatně a důkladně studoval, tím více poznával, co nejzákladnějších záhad přírodních a jiných stává, jež nelze řešiti zkoumání lidským. Pravě vynikající duchové dobře poznávají slabost lidského rozumu; a takové poznání přivádí nutně ke skromnosti.

Svatí tři mudrci ještě neslyšeli svatou nauku Kristovu a již se šli klaněti — klaněti se malému Dítku mužové dospělí, zkušení, neohlížejíce se nijak na mínění světa tohoto; za šest si pokládali, že směli k skrovnému loži Kristovu přistoupiti. Nyní již se ví, jak úchvatně krásná jest nauka Kristova, jak sám život Ježíšův jest krásným naučením pro praktický život. Ale — pídímž si se odvracejí. Leč tím neuberou pranic na slávě Kristově. Kristovo jméno bude slavně zářiti všem věkům, a lidé dobré vůle vždy s živým zájmem a s tklivým dojmem budou vzpomínati, jak mužové vědy sklonili se ochotně před Boho-slověkem. Kristovo jméno činilo a učiní slavnými všechny ty, na něž padá jeho záře. Jména tří skromných mudrců budou velebena i tehdy, až jména rŕánsých protikřesťanských racionalistů upadnou zcela v zapomnutí.

Dopis z Prahy.

Tisk a naše tisk. Rozhlédneme-li se po našich katolických novinách, v nichž převládají týdeníky, máme dost příčin k radosti a odůvodněným nadějím. Některé naše časopisy učí se ještě choditi, jiné již mužně vykročily do světa hledat junáckého štěstí. Pozorováním života bromadí se nové a nové zkušenosti, kterých třeba v časopisech našich co nejvy-

na další cestu. Způsobem zcela primitivním. Vlečný parník dopravil nákladní velikou bárku, naplněnou uhlím, až k samým stěnám velikého plovoucího obra, a prkny položenými upravena cesta. V okamžiku zavládl zde čilý ruch. Celé hejno arabských nosičů hbitě seskakalo na loď, nabíralo do oštek uhlí, pozvedlo je na hlavu — a již odnášeli je jednotlivci do útrob velikého parníku. Jako včelky lítají neunavně do úlu a z úlu, tak tyto Arabové Poněvadž nosili své černé bŕimě po způsobu východním na hlavách a poněvadž nakládání trvalo delší dobu, vypadali uprostřed své práce jako černoši. Jest pravda sice, že ani naši uhlonosi nemohou závoditi s čerstvě padlým sněhem, tyto Arabové však předstihli i naše komíníky. Před chvílí měli ještě někteří z nich bílý ovin kolem fezu, jiní docela bílé vrchní roucho a teď... teď by jen ještě scházelo, aby začalo silně pršet...

Z černého prachu by se utvořila černá kaše. — Kdy pak asi se očistí tito černí druhové našich přesků, mládků a stárků? Snad až vŕtr ve své dobrotě se nad nimi směluje, snad až některý z nich padne do moře? Či dříve?

Divadlo, které nám jmenované dva parníky poskytly, nás upoutalo tak, že jsme se ocitli u břehu dříve, nežli jsme se nadáli.

Vystoupivše z lodi, králéli jsme rovnou cestou k Františánskému kostelu, ve kterém jsem měl toho dne „půldvanáctou“.

Krátko po poledni jsme za průvodu jednoho Františkána, pocházejícího ze severní Italie, prohlédli zŕběné město.

„Kolik má Port Said obyvatelstva?“ tŕžeme se ochotného průvodčího.

„Obyvatelstvo velice rychle zde stoupá. R. 1883 měl Port Said ještě jen 17.000 obyvatel, dnes jich má již 40.000. Obchodní rozmach přistavu má přirozeně v zápal vzrŕst obyvatelstva.

datnější užívati. Předem musíme uboditi vždy na to, co jest nejbližší povaze a vzdělání čtenářstva. A v tomto ohledu jest vyloučenou pravdou, že časopis, jenž počíná své poslání ve vrstvách lidových, které se mají teprve vychovávat, musí býti opatřován četnými místními zprávami a dopisy. Mnozí pozorovatelé dosvědčují jedním hlasem, že naši čtenáři, nanejme na venkově, sotva že dostanou list do rukou, hned ženou se na zadní strany listu, kdež jest rubrika pro dopisy. Zprávy a dopisy zaujmají jejich pozornost. Jest to docela přirozené, neboť vždy silně zabavuje to, co psáno jest z místa bližšího, než vzdálenějšího. Proto listy, které mohou přinášeti mnoho dopisů, mají co do existence své na polovic již vyhráno.

Snad se mínění tomuto někdo usměje a podotkne: „A což není lépe upozorňovati na dobrý obsah článků poučných, než na místní klepy?“ Oh ano, upozorňovat se může a musí, ale skutečnost se nepředělá. Lid chce míti hodně často zprávy ze svého okolí. Konečně dopisovatelé mají vždycky povinnost, aby v jejich dopisech ozývali se též obecné pravdy, všem společné a aby dopisy jejich vzdělávaly a uvědomovaly. Pomyšleme si, že málo jest těch, kteří dospěli toho duševního vývoje, jenž nedá se v klidu a jistotě vyvrátiti nějakými dopisy, jež ostatně považuje za zbytečné; představme si, že většina čtenářstva jde při četbě novin za svými přirozenými potřebami, a pak uznáme, že dopisovatelství v našich novinách musí se věnovati nutná pozornost.

Náš lid začíná čísti, a můžeme-li konstatovati tuto radostnou skutečnost, musíme se zároveň starati, aby v četbě vytrval. Hovéním jeho čtenářské počáteční náklonnosti dlužno vésti ho k cílům dalším a vážnějším, u nichž musí člověk myslit o veřejných otázkách a úkolech životních. A tu jsme vlastně u věci, kterou lze vystihnouti krátce tím, že naše laciné týdeníky jsou skrovného rozsahu. Ovšem za málo peněz málo muziky, a za krejcar týdně nelze žádati mnohostránkových novin. Potřž dala by se snadno odstraniti. Kdyby kněžstvo jistých krajův nebo určité diocese, uznávajíc potřebu obsahového rozšíření toho kterého týdeníku, zavázalo se k jistému příspěvku, bylo by na nějaký čas pomůženo. Jde přece jen o výchovu lidí, aby četbu novin zařadil mezi jiné životní své potřeby. Jakmile bude toho dosaženo, možno pomýšleti na to, aby část bŕemem byla přenesena na čtenáře samé, kteří mezi tím naučí se oceňovati důležitost novin a uznají za spravedlivé, aby zvýšeným předplatným ke zdokonalení svých listů přispívali a účastnili se tak obecné mravní zásluhy a povinnosti.

Srdry domáci! Onehdy mezi katolickými zemědělci a redaktorem Škrdlem odehrála se malá událost. Stojí za to, abychom si jí povšimli, ne že by snad hluboce zasahovala v chod katolického života, nýbrž proto, že jest velice výmluvna zvláštní otevířenosti p. redaktora Škrdleho. Katoličtí zemědělci si zanařkali, že byli ve volbách málo penážitě podporováni a připomennuli, co peněz zbytečně se vyházel na jednotlivé hlasy v matičce Praze. Budiž. Měli-li katoličtí zemědělci k tomuto tvrzení

Dnes možno již říci, že Alexandrii vyrŕstá v Port Saidu nebezpečný sok. Zde, kudy kráčíme, bydlí vesměs Evropané, kterých se tu nyní počítá na 12.000. Arabové mají svoji čtvrt více na západě. Půjdeme na Lessepsovo náměstí, odtud na boulevard čísařovny Eugenie, přetneme ulici sultána Hassana, abychom přišli na oblíbenou zdejší procházku.

Prošedše tyto ulice, přišli jsme na známé nám již nábreží čísaře Františka Josefa. Zamávali jsme rukou na známé spolucestující, dívařící se na nás s paluby „Elektry“, a sotva že jsme učinili několik kroků, již jsme stáli na západní brázi přístavní, kterou jsme si mohli nyní mnohem důkladněji prohlédnouti. Pozorovali jsme, že množství obecnstva se zde na dobře dlážděné ploše bráze sem tam prochází; dostatečná šířka její dovoluje velmi pohodlně se protichůdci vyhnouti.

Dosti daleko od břehu stála ve vodě řada mužů asi tak jako u nás při honě stávají lovci. Neměli sice mysliveckého stejnokroje, neměli pušek, byli však přece lovci — ale ryb. Stáli po kyčle, někteří hlouběji ve vodě. Jedni měli roucho vyhrnuté, jiní ve vodě smočené, jiní měli jakýsi druh kŕile, jiní byli polonazí. Svým kruhem zatŕbli značnou prostorou. Místo pušek ŕfímali v rukou podlouhlé sáčky, opatřené na dolním konci kruhem v průměru asi 1/2 m, ověšeným kousky olova. Jakmile spatřil některý z nich, že se přibližuje ryba, hned hodil na ni sáček, kterým ji takřka přiklopil. Ocitla-li se ryba v sáčku, začal prováz.y, které podržel v ruce, sáček dole stahovati, až si učinil jakési sŕtové dno a — ryba byla na vždy jeho. Podivný to rybolov! Vyžaduje cvičeného oka a obratné ruky ve vrhání sáčku.

Při procházce po brázi byl přirozeně náš rozhovor soustředěn v otázce, jak vznikl průplav. Vykládá nám Františkán: „Myšlenka, spojití

svému důvodu, nemůžeme rozhodovat, oni to musí sami vědět nejlépe. Prohlášení jejich mohlo vzbuditi pozornost, ale přece přejíti obzorem novinovým tiše. A když p. redaktor Škrdle považoval za prospěšné uveřejniti proti nim nějakou opravu, mohlo se tak zajisté státi s náležitým zřetelem ke taktické opatrnosti. Ale kdež pak! Pan redaktor vrazil do redakce „Čecha“ a rozpovídal se tam s takovou podrobností a otevřeností, o které za takových okolností v žádné straně není slyšáno. Povádaní jeho chytil se hned všemi desíti „Venkov“ a vytlonká kapital z toho, jak prý katoličtí zemědělci z Píova spolku a tedy ze šlechtických peněz byli podporováni. Jak jsem pravil, vše sama sebou není omračující ranou pro katolické zemědělce, neboť bylo-li jim Piovým spolkem za účelem obrany katolických zájmů něčeho poskytnuto, jest to přece mravně dovoleno; vždyť jest nad slunce jasněji dokázáno, že šlechtické vydatné přizní těšili se i agrárníci. A byli-li by páni agrárníci tak zvědaví, možno jim dokázat, kterak „Venkov“ dochází na rozličné adresy za peníze předplatitelů šlechtických. Nelze tedy dobře pochopiti, proč redakce „Venkova“ o těch podporách šlechtických pořád tak rámusí. Strannické využívání tady není přece možné, protože tutáž zbra, lze obratem namířiti na ty, kteří počali ji bojovati. Také každému hned jest jasno, že podpora Piovým spolkem, ovšem stala-li se, jest přece jen něco jiného, než pomoc skýtaná přímo šlechtickým podílínictvím na „Venkovu“ a šlechtickým předplácením jeho pro určité kraje a určité rolníky.

Co však o celý svět nemůže „Venkov“ katolickým zemědělcům vytknouti, jest, že přijímali podpory židovské. Listy katolických zemědělců, jakož vůbec katolické noviny všechny, mají takovou svobodu a nezávislost, že mohou zŕoubné řádění židovského kapitalu pojmenovati vždy pravým jménem a srozumitelným výrazem. „Venkov“ však, muje o takových věcech mluvit, chodí vždy po špičkách a opatrně jako mezi vejci. Tato opatrnost a tichošlapství „Venkova“ jsou již kde komu právě tak podezřelé, jako jsou jasné.

V tomto ohledu tedy „Venkov“ dává se na kluzkou cestu, jestliže vytýká katolickým zemědělcům příspěvky z Píova spolku. Ale, abychom nezapomněli na p. redaktora Škrdleho, podotýkáme, že nemožno schvalovati jeho lovení rukama: „lidé by žasnuli, kdyby se dověděli, kdo všechno na volby přispíval.“ Domníváme se, že toto jeho vyjádření nemá snad ani věcného základu, a že spíše vyplynulo z nějakého rozhorlení, za kterýchž okolností snadno se přestřeluje. Kdyby však to „žasnutí“ někým bylo odůvodněno, pak prozrazování takových věcí vůbec nelze pochopiti. Taktika politických stran již odjakživa měla přece za prvu zásadu mlčení, kdykoli toho jest potřeba. Takové zjevy v našem hnutí musíme kárat a vymýcovat.

Vánoční dárky Ježíškovy. Když jsem se bral podle oken, jimiž zářilo do tmavého večera světlo vánočních stromků, vzpomněl jsem si, j. k již přirozeno a každého, na své mládí, na Ježíška, a ke vzpomínkám těm, nevím ani jak,

nějakou vodní cestou Rudé moře se Středozemním, odděleným šíjí 112 km dlouhou, není nová. Zdá se, že již král egyptský Seti I. (předchůdce Ramsa II. 1324—1258 před K.) přešel na své zpáteční vítězné cestě z Asie přes průplav, který spojoval obě moře.

Ve století VII. př. Kr. farao Necho (610—594) začal stavěti průplav, který vycházel u města Bubastis z ramene Nilu a měl se táhnouti na východ podél údolí zvaného nyní Uadi et — tumilat a ústiti do Hořkých jezer. S jakými překážkami bylo králi pracovati, vysvítá z toho, že při této stavbě zahynulo 120.000 lidí. Započatou práci dokončil — jak se zdá — Darius po dobytí Egypta Peršany. — Když po bitvě u Aktia r. 31. před Kr. Antonius přišel do Egypta, hleděla Kleopatra převléci své loďstvo přes šíji, spojující Afriku s Asii, aby tak zachránila své poklady. Tohoto plánu nebyla by však pojala, kdyby nebylo za její doby vodní spojení nějaké mezi Středozemním a Rudým mořem bývalo. Pokus její se nezdařil, snad proto, poněvadž průplav na některých místech byl asi pobořen a zasypan.

Když se zmocnili Egypta Arabové, tu 'Amr ibn el-'As, vojevůdce kalífa Omara, opravil staré koryto a užíval ho k dopravě obilí z Fostatu (dnešní Káhira) do Qolzumu (dnešní Suez) a odtud do Arabie.

Avšak v VIII. století ocitl se průplav již zase ve stavu, že ho nebylo lze upotřebiti. Později Benátčané začali se zabývati myšlenkou prokopati šíji. překážející jejich obchodu, Leibnitz r. 1671 vŕele vykonání tohoto plánu doporučoval Ludvíku XIV., však marně. Napoleon Bonaparte při své expedici do země faraonů dal docela již vykonati potřebné předběžné práce, dále však nepokročil. Zavadou byl výpočet jeho inženýra Lepère, který tvrdil, že prý hladina moře Rudého jest vyšší o

přišla myšlenka na horlivost mnohých pánů učitelů, kteří považují za výchovatelem povinnost poučovat děti, že dárky vánoční nedává Ježíšek, nýbrž rodiče. Jest otázka, co jest správnější. Pohovořme si něco o tom.

Myslím, že touha po pravdě v tomto ohledu jest příliš horlivá, a lze dokázat, že příkras dětského života vánočního, ušlechtilé a radostné city, vznikající z dárek Ježíškových, mají mnohem větší cenu, než prozrazení pravdy, jež duši dětskou tak bolestně raní. Nejsou všechny pravdy pravdami výchovatelem. A jestliže ve výchovatelství tolik se cení samostatnost dítěte, nuže, proč se nemůže ponechat čas, až dítě vývojem rozumovým konečně samo záležitost si rozřeší a pravý stav věci rozpozná? A že dítě usoudí, že může také lhát, když mu rodiče nalhávají? Takový důsudek jest velmi umělý, hledaný a násilný, konečně i nepravdivý. Takový důsudek by mohlo činiti jen dítě hodně pokazené. Svědčilo by to již o náchylnosti, každé příležitosti využívat k ospravedlnění hříchů, a prozrazovalo by to již zvláštní raškovnost, která tak jako tak vánočních radostí dětsky užívati není již ani schopna. Když nezkažené dítě pozná, že dárek nedostává od Ježíška, nýbrž od rodičů, nepřemýšlí, jak by z toho mohlo obchodnický těžit ve svůj prospěch, ale jme se přemýšlet, proč bylo klamáno a kdesi v duši ozývá se mu nejasná tucha, že ta lež nebyla zlá a že rodiče z důležitých asi důvodů měli za cíl něco vyššího a posvátnějšího. Již tolik století dostávali děti dárky od Ježíška, a nebylo nikdy vypořizováno, že by byla odtud přišla mravní nějaká nemoc, až tu pojednou shledávají páni učitelé v našich časech, že jest to veliký přečin proti výchovatelem zásadám. Naopak, toto zblízkování s Ježíškem, působící mocně na cit a vůli dítěte, má dobrý vliv na jeho mravní povahu a rozhodování. Sklání se tu k dítěti nepochopitelné, a křesťanská ctnost pučí z nepochopitelného, jako květ pučí ze stromu. Nepochopitelné jest duši křesťana, jest jeho světlém, jeho silou a životem. Kdyby člověčenstvu oddáno bylo nepochopitelné, nastalo by strašné divadlo. Necht se dovolávají výchovatelé pravdy a rozumu v udílení vánočních darů, necht odstraňují vánoční poesii a rozmnožují bestioho již unavující střízlivost životní, křesťanství rodičové přidrží se darů Ježíškových, pokud je budou viděti u dveří ctnosti, které láska a přitulnost k Ježíškovi v jejich dětech zakládají.

Krek contra Masaryk. Řeč dra. Kreka proti Masarykovi na říšské radě zasluhuje toho, aby se co nejvíce ve světě katolickém u nás četla. Jest to tak zvaná řeč těžká. Obdivuhodnou silou duševní šíří rozhled a pronikavostí přimyká se nebojácně k vývodům Masarykovým, vyvracuje je anebo objasňuje. Vynalézá proti obvyklým frásím Masarykovým taková nová hlediska a taková vyšší odůvodnění, že všechen kadidlový dým, jímž řeč Masarykova od listů pokrokových a židovských byla okuřována, se rozptýluje do nedozírána, a domnělá pevná skladba její povážlivě praská a se rozestupuje. Dr. Krek se nevyhýbal a šel přímo, jistě a klidně proti nepříteli. Mohli bychom spustiti na plné kolo

9.908 m než hladina moře Středozemního, a že prý provedení průplavu jest proto vůbec nemožno. Laplaceův protest proti těmto vývodům potvrdila pozdější podrobná měření Linantova, Stephensonova, Negrelliho a Bourdalouova. R. 1854 předložil Lesseps celý hotový plán tehdejšímu egyptskému místokráli Said-pašovi, kterýž dal dne 5. ledna 1856 dovolení k jeho provedení. První rýč do země zapuštěn dne 22. dubna 1859. Podnik žádal obrovské finanční prostředky. Jen doprava pitné vody na velbloudech pro dělníky stála týdně 56.000 franků až do zřízení zvláštního sladkovodního průplavu. Celý podnik stál 19 milionů liber šterlingů (tedy asi 456 mil. korun!) Všecky tyto obřížby byly však překonány tak, že za deset let, t. j. 16. listopadu 1869 průplav slavnostně s přítomností císařovny Eugenie, císaře Františka Josefa a jiných vysokých hostů byl odevzdán veřejné dopravě.

»Tamto — ukazuje nás vůdce zpět směrem jižním — stojí obrovský palác akciové společnosti, která jest nyní majitelkou celého podniku.«

»Dělá asi dobré obchody?« tážeme se.

»Zajisté. Přijmy společnosti obnášely před třemi roky 103 miliony franků, vydání pak 28 1/2 mil. franků. Za průvoz každé tuny zboží společnost žádá od poštovních a obchodních parníků 8 1/2 franku, taxa za osobu obnáší 10 franků! Mesi hovorem poblábl přítel můj na hodinky. 1

»Rafička ukazuje již na 1/4. Jest čas k návratu, poněvadž »Elektra« již o 5. hodině odcestuje dále.«

Klusalí jsme zrychleným tempem zpět na palubu. Zrychleným tempem proto, poněvadž »Elektra« hodlala nás přivésti již za několik hodin k našemu cíli; za několik hodin, sít ráno spatříme již — Svatou semí!

ohvalozpěvy na řeč jeho, ale nechceme se řídití ošuntělou šablonou listů pokrokových. Kdo si přečte pozorně řeč Krekovu a má zdravý úsudek, usměje se skepticky všem fanfárám, se kterými přátelé řeč Masarykova doprovázeli.

Obrana

(3) **Dr. Drtina denunciantem.** A znovu uvádíme na paměť, jak se pokrokaři „mravně“ rozčilovali nad tím, že katolíci zvedli protest proti lži Judově. Jež neomaleně zlehčovala lidi věřící vůbec. „Čas“ byl na koni, komandoval proti katolictvu, rozdílil válečné funkce, upozorňoval, že záležitost Judova nesmí upadnouti v zapomnutí. Statečný kolec Machar snažil se vyličiti v témuž listě pod čarou „denuncianta“ Dostála-Lutinova nejčernějšími barvami. Tento tolik statečný rytíř přímo hrůzou trnul při slově denunciant. — Zkrátka Masarykovská četa poučovala, že denunciant jest nejbídnějším tvorem na světě.

Teď však měl „Čas“ příležitost k vylovení lososa zvlášť znamenitého; teď nastala chvíle, kdy měl látku zvlášť případnou k mravoučenskému kázání proti denunciantství. A přece — přece pojednou zalezl jako zajíc do houští. Jedná se totiž o vybarvenou denunciaci dra Drtiny, chlouby to strany pokrokové. A tu ovšem platí u mravně povýšených Masarykovců loket jiný. Jest potřebí věděti, že cesty rytířské morálky pokrokové jsou hodně klikaté, že ta mravouka rozhoduje od případu k případu. Morálka vládná jako vosk na slunci! Co není dovoleno jiným, může bez pokárání dělati pokrokaři.

Dr. Drtina denuncoval u barona Becka ředitele měst. školy Jeřábka, aby překasil jmenování těchto inspektorem. Když pak se vysvětlila věrohodnost obvinění Drtinova, shledáno, že byly udány na Jeřábka nepravdy. Takhle tedy vypadá ta vyšší morálka, která prý utvoří nové lidi, v praktickém provádění. Že katolictvo řeklo o Judovi pravdu, bylo mu spíláno. A teď má co činiti naše veřejnost s mužem, který denuncoval věci nepravdivé. „Našinec“ dne 29. prosince napsal: „Tak počíná si universitní profesor proti řiditeli městské školy, který jen proto je tupen a pomlouván, poněvadž stal se inspektorem na okres, na němž také působí hlavní původce pokrokových směrů mezi učitelstvem moravským. Toto „umravněné“ počínání Drtinovo narazilo na odpor poslanců jinak svobodomyšlných, kteří s ním k bar. Beckovi šli, když však uslyšeli, oč běží, z předpokojů mu utekli, nechtějice míti na denunciaci nějakého podílu.“

„Čas“ ještě dosud inseruje „Zrcadlo katechetů“. Bezpochyby, že si vzal Drtina z toho zrcadla „denunciací“ odstraňující příklad. Rádi uvidíme, jak se teď zachovají k Drtinovi pokrokoví učitelé a profesoři, kteří farizejské slzy prolévali nad „denunciacemi klerikálními“, když si všecko řádění nedali katolíci kněží libiti. Tolik chválený „paedagog a zastance učitelstva“ najednou sahá k prostředku tak poučujícímu, aby učitelé uškodili! Anebo snad chtěl tak prospěti našemu živnostenstvu, jemuž sliboval všemožnou podporu? Ozvou se nyní také hromadné protesty proti takovému bezohlednému poškozování existence?

(3) **Protikřesťanský vzték socialistů k demokracii.** Ty zlobné útoky socialistických listů proti všemu křesťanskému že mají osvědčovatí touhu socialistů po skutečné vědě a pravdě? Jest přímo hnusno pozorovati, jak se zavilá vášeň v listech těch vyblíží. Ukázali jsme již na př., jak dovedl dr. Šmeral falšovati citáty z Pisma, aby ve svém populárním spise o otlač socialistických dokazoval, že Kristus vlastně byl odsouzen jako sociální revolucionář. Socialisté vydávají podvodně složené řeči katolických předáků, jež od těchto vůbec prosloveny nebyly, přezdívali Kristovi, atd.

Nyní v „Právu lidu“ vyšel článek s titulem „Nazaretský“. Plno lži předkládá se v něm bezcitně čtenářstvu. Dle toho článku „Ježíš naplněn hněvem zvolá: „Ty má nepříteli, kteří nechťte, abych nad nimi panoval, přiveďte sem a zaškrťte je přede mnou. (Luk. 19, 27).“ Takové balamcení není jen bezcitností, ale nejdrazejší troufalostí. Nýdýť si kapitolu sv. Lukáše, na niž se naráží, každý lehce může přečísti. Leč — „Právo lidu“ hřeší na tu okolnost, že soudruzi bibli vůbec nečtou. Jednou vyčítá socialistický tisk církvi, že Kristus řekl, že království jeho není z tohoto světa, podruhé drze klade do úst Kristových takový výrok, jaký by vyslovil jen krutý pozemský samovládce. A kdo že jen měl přivésti Kristu ty nepříteli k „zaškrtnutí“? Vždyť přece hloudek jeho učedníků dle slov těchto „Práva lidu“ byl prý plný obav, pochybností a slabosti. Aby se poznalo, jak raškovně dovede rudý tisk přeručovat, nechť si každý přečte v bibli o narození člověka, který měl přijati království. (Mat. 20, 12, 14.) Pak se pozná, jak napí

socialistický „osvětář“ švindlovat, jak svůj zeslepený vzték snaží se odívati do roucha pokroku a poučování.

Politický přehled.

Rakousko-uherské vyrovnání císařem schváleno, čímž ukončen jeden z hlavních aktů rakousko-uherské politiky, zbývá ještě jedna otázka česko-německé vyrovnání, neméně důležitá, v jistém ohledu ještě důležitější. Zatím, co každý český člověk spatřuje česko-německé vyrovnání pouze v plném provádění rovnoprávnosti, jako poslední i na voličské schůzi v Železném Brodě prohlásil dr. Kramář, jen že ještě třeba, aby bylo rozšířeno volební právo do sněmu: chtějí Němci příliš mnoho; tak na př. dr. Chiari jménem Němců žádá národnostní autonomii. Jednací jazyk ústřední správy prý musí býti toliko německý a jazyk český z „německého“ území v Čechách musí prý býti vyloučen.

Volby do sněmu království Českého jsou již vypsány, ovšem dle starého řádu. Volby poslanců za venkovské obce konati se budou 20. února, za města a místa průmyslová 24. února, za obchodní komory 2. března a za velkostatky svěřenské a nesvěřenské 5. března. Přitom odstupujícímu nejvyššímu zem. maršálkovi kníž. Lobkovicovi poděkoval císař vlastnoručním listem za jeho neocenitelné služby. — Na mimořádné schůzi zemského výboru království Českého usneseno stanovití celkovou spotřebu na 91,758.263 K a na celkovou úhradu včetně výnosu 55 proc. zemských přírůžek a ostatních zemských dávek určiti obnos 67,761.077 K. Schodek obnáší tudíž 23,997.186 K, o 3,113.966 K větší než loni. Hospodářství zemské rok od roku ve větší finanční tísní, ale vláda k ozdravení jeho nepodniká pranic. — Téměř na týž čas jako v Čechách vypsány jsou také volby do sněmu kraňského, haličského, tyrolského a goricko-gradišského.

V Krakově zemřel minulý týden bývalý finanční ministr v Taaffeově ministerstvu dr. ryt. Dunajevski ve věku 85 let. Byl to vynikající národohospodář, který první z rakouských ministrů odstranil z rakouského rozpočtu deficit.

Vláda uherská, když nemůže opozici chorvatskou násilím zlomit, snaží se ji přiklonit sliby. Bán chorvatský na schůzi chorvatské strany „národní“ (maďaronské) vyložil vládní program. Bán stojí prý na stanovisku vyrovnání z r. 1868; jazyk chorvatský chce chrániti v rámci zákona. Pro Chorvaty zřízena bude zvláštní škola ohledně služby železniční. V ministerstvu orby bude zřízena zvláštní chorvatská sekce a v čelo chorvatské sekce v ministerstvu financí povolán bude chorvatský úředník. Při veškerých úřadech společných v Uhrách budou dosazováni Chorvaté dle počtu obyvatelstva, při společných úřadech v Chorvatsku dle možnosti jen Chorvaté, atd. Samé sliby!

Ve španělské sněmovně přišlo se na stopu velké úplatkové aféry. Na př. poslanci rozdělili se o obnos určený na jinou záležitost, zneužívali svého práva, že totiž mohou posilati bezplatně psaní a balíčky poštou.

Rumunská sněmovna schválila osnovu zákona, kterým se upravují poměry mezi velkostatkáři a sedláky. Stanovena nejmenší mzda, vydána trestní ustanovení proti agrárním lichvářům, atd.

Co úsilí třeba, aby se potlačila morálka Evangelia (morálkou volnou, přirozenou, rozumovou) a co neúspěchu zároveň! Výsledek všech těchto snah jest a bude, že v morálce, jak ji dnes mnozí rozuměti chtějí, není nic absolutně jistého, není žádného určitého a stálého principu. Veřejná mravnost spočívá již jen na svycích, které den co den se oslabují a více a více mizí, varůst kriminality, svůlnosti v mládeži, výlučná starost o materiální věci, patriotismus veřejně snižovaný jako hloupost atd., toť konsekvence (důsledek) morálního úpadku, vyvolaného rozleptáním a odhozením staré morálky Kristovy. Morální kodez (zákonník) křesťanství obnovil starý svět a po 20 století držel svět nový a drhl jej přese všechny útoky nepřátel. A jestliže jest dnes něco dobrého v theoriích moralistů moderních, mají to s Evangelia, neboť co tu bylo možno říci, řekl již Kristus. Budoucnost ukáže, že praktikovníci bernábošské mravnosti byli na omylu. Jasně vidoucí duchové jsou si toho již vědomi.

Alfr. Fuery.

Z činnosti katol. spolků.

Z Holohlav. Velice zdátelna schůzi uspořádal náš katolický spolek v Holohlavech dne 26. prosince o půl 8. hod. odpo. Za řečníka pověřen byl p. řídící učitel V. Špaček, který promluvil o „Volné myšlence“. V pěkné, hluboce promyšlené a sáhlým zájmem vyvolané řeči poukázal p. řečník na to, že „Volná myšlenka“ jest vlastně odnoží svobodného zednářstva. Proto také cíle „Volné

myšlenky" se snahami svobodného zednářstva se kryjí. „Volná myšlenka" bojuje za odstranění náboženství ze školy, rozlučitelnost manželkou, odluku církve od státu, spalování mrtvol, svobodu svědomí; než uskutečnění těchto snah, jak nám pan přednášející jasně dokázal, znamená zničení veškeré zbožnosti a všeho náboženství, bez něhož společnost lidská šťastnou být nemůže. Ku konci vřelými slovy vybízel slovaty p. řečník přítomné, aby hleděli se co nejvíce uvědomovati jak pilnou návštěvou schůzí spolkem katolickým pořádaných, tak také horlivou četbou katolického tisku. Vřelé díky vzdáváme p. Hrdlovi za jeho zlatá slova, jimiž nejen se poučujeme, ale z nichž též čerpáme povzbuzení k další činnosti. K slovu se pak přihlásil místní kaplan dp. Fr. Novotný, který poukazuje, že svobodní myslitelé nespokojí se snad programem na papíře, ale zajisté užijí všech možných prostředků k jeho provedení; proto svatou povinností všech katolíků jest organisovati se k obraně. Dále prosí přítomné, by měli důvěru k svým duchovním, kteří pracují jedině ku blahu našeho lidu, a vyzývá všechny katolíky dobré vůle, aby rozmnožili naše řady. Pan jednatel B. Bartošek klade členstvu na srdce, aby hledělo čtenou účastí odměniti každého řečníka v našem spolku, p. K. Řebák uvádí, že sami pracujeme ve prospěch nepřátel, jestliže nepodpůrneme svůj tisk, a proto prohlašuje: „Heslem naším budiž: Každý člen katolického spolku nechť čte a odebírá katolický list!" Na to zdatilá tato schůze předsedou dp. F. Frydrychem skončena. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Kolína m. L. Lid. spolek křesť. soc. pořádal dne 15. prosince 1907 v sále zámecké restaurace přednášku „O kulturních poměrech na Slovensku" o 3. hod. odpo. Hlavním řečníkem byl dp. P. Vinc. Cigánek, katecheta z Nuslí. Přednáška sama přes nepříznivé počasí a tupení pana řečníka místním realistickeo-evang. časopisem „Č. Stráž" těšila se veliké účasti, a přednášející katecheta dp. Cigánek za opravdu mistrné líčení poměrů nebobých Slováků sklídl bouři potlesku. Druhým řečníkem byl p. Ferd. Dubravský, učitel slovenský, jenž velmi dobře vyčítal poslední ukrutnosti, spáchané na dobrém lidu v Černové, potvrdil vývody p. předřečníka a v delší své řeči pojednal o poměrech a pokroku Slováků (svěpomoci) přispěním lid. bank a potrav. spolků, dále rozmnožením časopisů slovenských. Vysvětluje cíl přednášek o Slovensku a slibuje, že Slováci budou prv vědeckosti zavázáni. I řeč p. Dubravského (strýčka Ferdinanda) byla s velikým zájmem sledována od posluchačstva a teprve před 7. hod. byla přednáška předsedou p. Zd. Koudelkou ukončena. Přednáška byla rázu slavnostního (přítomno bylo mnoho členů z ruz. míst. stran) a bylo při této vybráno 155 K na školu Kopaničatskou a 20 K na sirotky v Černové; mimo to rozprodáno na 500 pohlednic ve prospěch týchž. — Dne 25. prosince sebral týž lid. spolek za součinnosti meštájců zde div. společ. Zöllnerovy „Druhé přikáz. lásky" při úplně vyprodaném domě (ve prospěch podpůr. pokladny). — Dne 12. ledna pořádá týž spolek hudební „akademii", při níž účinkovati budou vybrané sily místní i cizí. „Zdař Bůh."

Kdežto vědecky je materialism překonán, trvá dnes ještě jako politický činitel v sociální demokracii. Avšak jako ustoupil ve vědě, tak musí ustoupit i v politickém životě, a strana, která ještě dnes materialism zastupuje, musí hledat si nový program; musí se k nám křesťanským sociálám přiblížit anebo musí zaniknout.

Dr. Drazel na radě říské v debatě o universitách.

Hudební

skladby a školy

pro všechny nástroje,
jakož i veškeré knihy a časopisy
má v nejbohatším výběru stále na skladě

BOHDAN MELICHAR,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

Zal. r. 1808. (Býv. závod. Pospíšilův.) Zal. r. 1808.

Veliké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.

Nejlepší reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy církevní. Jeho Bisk. Milost dr. Josef Doubrava zakončil občanský rok 1907 slavnostním kázáním, chvalozpěvem „Te Deum" a požehnaním s nejv. Svátostí v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha. V den Obřezání Páně na Nový rok byl nejd. p. biskup za asistence nejd. kathedrální kapituly přítomen pontifikální mši sv., kterou sloužil vysp. generální vikář Magr. dr. Frydek. V pátek, ranním vlakem odjel nejd. arcipastýř

do Prahy, odkud pojede k návštěvě J. J. knížete Colloredo-Mannsfelda do Dobříše. Odtud pak v neděli 5. ledna pojede do Budějovic, aby účasten byl svěcení nejd. biskupa Hálky. V úterý asi vrátí se do Hradce Králové.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 27. prosince 1907 usneseno: Požitek studentkého nadání Františka Palackého v ročním obnosu K 200 — poukáže se k výplatě p. Frant. Tichému, řádnému poslucháči c. k. české vysoké školy technické v Praze, počínaje dnem 1. října 1906. — Podá se obžaloba proti snaze Němců porušiti jednotnou správu zemského fondu sirotčích roztrženin této společné instituce dle národnosti. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 16. t. m. byl vzat na vědomí. — Okresním výborem schválení prodeje pozemků ve výměře 164 9 čtv. sáhů za K 98 94 pro zřízení silnice obci Velké Bělči bylo vzato na vědomí. — Panu Josefu Novotnému, staviteli, se nařídí, aby odstranil ve 14 dnech stavební materiál, složený na stavební parcele p. prof. Suhrady v bloku C. — Panu Ant. Vejvodovi, hostinskému v Novém Hradci Králové, dá se svolení k vysekávání ledu na obecním rybníku „Plachta" za obvyklých podmínek. — Prodloužení chudinských podpor bylo povoleno veskrze do konce roku 1908, žádosti o zvýšení těchž pak byly vešměs zamítnuty. — Udělena byla jedna chudinská podpora řádná a jedna mimořádná.

Ruský koncert v sále „Besedy" dne 27. prosince ztratil se mezi svátky a zábavami, takže návštěvu vykazoval praslabinou. Též morální úspěch nebyl velký. Ruské písně střídavě přednášeny sl. Elisavetou Michajlovnou Gončarovou (soprán) a p. Alexandrem Ivanovičem Fomin-Kojnarovským (baryton). Slečnin soprán zní jen v některých polohách pěkně, trilek na g již působí jí obtíže; je slabý a hodí se jen pro menší sál neb scénu. Též jsem konstatoval několik distonací. Pan Fomin-Kojnarovský má mohutný sice baryton, zdá se však, že mu chybí metoda a umírněnost. V posledním duettu „Nezkušuj mne" od Glinky zakryl úplně soprán a strhl jej v oktávách s sebou. Nejlepším číslem bylo místní kvartetto, z něhož zase první číslo (Beethoven) stálo nad druhým (Grieg), a uspokojilo úplně všechny umělecké požadavky.

Dr. Aliquis.

Vánoční hra v „Adalbertinu". Jednota katolických tovaryšů pořádá v pondělí dne 6. ledna 1908 ve dvoraně „Adalbertina" výpravou vánoční hru: „Narození Páně". Opera ve 3 jednáních. Veršem napsal Dr. M. Kovář. Hudbu složil J. Zelenka. Dirigent p. J. Wünnseh ml. Orchestrální průvod obstarají přední sily zdejších hudebních kruhů. Začátek v 5 hodin odpoledne. Konec o 7. hodině. Ceny míst: Křeslo 1 K. Sedadla předních řad 60 h, zadních řad 50 h. Parterre 40 h. — Sedadlo na galerii 40 h. Dělnický, vojenský a studentský lístek ku stání 20 h. — Dětské lístky na sedadla poloviční, ku stání 10 h. Předprodej lístků v Adalbertinu číslu dveří 1.

Ples spolku na podporu chudých studentů české gymnasia, realky a paedagogia, který těšivá se vždy všestranné a zasloužené přízni, konati se bude již příští úterý ve dvoraně „Besedy." Komu snad dosud pozvání doručeno nebylo, ať laskavě promine; nechť se laskavě uváží, že roznesení velikého počtu pozvánek musilo být svěřeno jedině osobě. Reklamače buďtež dodány školnímu gymnasiu p. Noskovi, kdež si je jednatel spolku vyzvedne.

Málo se ohřeje pasáží na Severozápadní dráze. Cestující přijíždějící do Hradce od Chetěboře, Pardubic atd. stýskali si velice 28. prosince a den na to na nevytopené vagony. Mrzli v nich jen což! Inu, uhlí jest dražší, mnoho stejně spotřebuje sama lokomotiva — co má zbyti na pasážery? Však se nějak ve vagoncích „zadýchají"; a ještě ani jeden z nich ve vlaku dosud nezmrzl. Jaké tedy zvláštní starosti? — Sami židovští majitelé drah ovšem tím více sedí v teple, čím méně dávají uhlí pro pasážery.

Snad se bude plést do všech řemesel. Zdejšímu p. B. Steinovi nestačí, že si dopomohl obratně k tiskárně; začíná totiž také truhlářiti. Ví dobře, že v zimě jest mnoho mladíků všech řemesel bez práce. Proč by se chudákům nepodala pomocná ruka? Vždyť to není zvláštní obět; takový opuštěný dělník za pár krejcarů nadělá nějakého díla ochotně! A tak chytrý p. Stein najal si truhlářského dělníka, který za skrovnou odměnu mu dělá a spravuje v jeho domě v Pospíšilově třídě podlahy a opravuje mu starý nábytek. — Ví o tom společenstvo? Vždyť by zde v Hradci sazezl onen dělník také práci u mistra.

Na vánoční stromek chudým dětkám hluchoněmým laskavě přispěli P. T. dobrodyncové: 20 K: Jeho Biskupská Milost Dr. J. Doubrava. — 5 K: v. socetění pánové: F. rytíř z Kerschinn, Josef Schulz, Karel Schulz a p. A. Urbanová. — 4 K: v. socetěný pan H. Steinfeld, v. socetěný pán Dr. A. Frydek, K. Hubáček, lékárník, p. A. Slámová, A. Nováková, E. Procházková, P. Tolmanová, A. Voleňková, Nejenmanová. — 3 K: v. soc. pp.: Jaroslav a Stanislav Červený, p. A. M. Srpová a M. Neubertová. — 2 K: v. soc. J. Barták, prof. Th. V. Rath, V. Sehera, J. A. Rotter, Dr. Frant. Reyl, M. Musil, Dr. Fr. Šulc, Dr. Hejdl,

A. Nývlt, Dr. J. Soukup, Fr. Kerner, v. soc. pánové: V. Collino, A. Sluka, Dr. Taussig, J. Janča, V. Ráží, K. Richter, J. Špalek, B. Melichar, B. Weiss, K. V. Skuberský, J. Fráňkl, K. Patzák, V. Formánek, Postlerova lékárna, Dr. Honzák, 2 jména nečitelná, p. A. Matlašová, M. Klumparová, R. Bergrová, M. Valtrová, E. Russová, F. Julišová, J. Zlatníková, Z. Lexová, J. Weinhengstová, V. Rejchlová, F. Mahrlová, M. Fischerová, B. Vojtová, R. Jeřábková, V. Jihlavcová, Z. Zimrová, M. Srdínková, L. Ulrichová, B. Kuklová, V. Plesnivá, M. Mandelíková, M. Havráňková, Ant. Červenková, sl. A. Lendecková, oti. h. Školské sestry, A. Vaníčeková, K. Proysová, M. Bartheldy, M. Dostálová, L. Wiplerová, F. Zippeová, H. Ruthová, A. Šteffková, A. Javůrková, E. Uhrová, M. Bačková, H. Lendecková, M. Schmidtová, K. Trappová, J. Ganzová, H. Ippenová, B. Peřinová, Broukalová, B. Draslarová, M. Faltová, sl. R. Pospíšilová. — 1 K: v. soc. pp.: J. Huráň, F. Jukl, A. Hrubý, V. Fröhbauer, R. Černý, J. Sahula, dr. Šetina, A. Pogert, dr. Pavlík, dr. Palička, J. Hampl, dr. Jindra, dr. J. Novotný, J. Trnka dr. G. Domabyl, J. Fiala, J. Veverka, J. Černý, J. Šolc, F. Hrubý, V. Bayer, J. Kopecký, J. Brabec, dp. V. Honzák se Žebuně, v. soc. pp.: R. Paldus, 2 jména nečitelná, p. A. Pokorná, M. Rybová, M. Kašparová, Z. Divecá, H. Čiháková, A. Enšpengrová, M. Sporová, P. Marvanová, M. Hrouzková, H. Koutníková, B. Duraňková, Z. Fajersková, O. Kounovská, M. Hrušková, a Stejskalová, R. Zvěřinová, A. Melicharová, M. Kadánková, M. Hackerová, L. Morávková, M. Šedová, M. Svobodová, E. Fialová, A. Štyrská, M. Oehmová, M. Pippichová, A. Stejskalová, F. Spitznerová, M. Růžičková, R. Vieveghová, E. Steinmannová, F. Součková, A. Morávková, M. Kneprlová, A. Durdická, M. Kulířová, sl. R. Pospíšilová ml., F. Vocašková, M. Růžtová, K. Bitterlichová, P. Melzrová, M. Pišová, M. Cvachová, Singrová, A. Pazourková, A. Brtnická, A. Šolcová, L. Stehlíková, A. Vrabcová, K. Černá, sl. M. Šimová, A. Lukešová, A. Šandová, Šteinová, p. V. Bouček, J. Pátek, p. M. Hajnovská, Z. Rezková, A. Šimková, J. Blažková, J. Preitenbergrová, F. Holatová, A. Šubrtová, A. Škabradová, M. Novotná, M. Petříčková, F. Hermannová, B. Řezníčková, M. Dudková, J. Feierabendová, S. Mitiiovská, M. Hodovalová, T. Tvrzská, A. Košťálová, F. Popprová, B. Peřinová, T. Vačková, J. Šihrollová, E. Jiříková, M. Košťálová, A. Scheinerová, B. Štolbová, A. Štěpánská, M. Urbanová, A. Gerguričová, A. Oehmová, T. Sommerová, E. Česáková, H. Šteinová, A. Nepeřená, A. Červenková, B. Jakubcová, F. Riemrová, A. Staňková, E. Valdeková, M. Soukupová, 4 jména nečitelná. — 80 h: p. A. Hanělová. — 60 h: p. Richtrová a M. Trykarová. — Všem veleváženým dobrodyncům chudých dětek hluchoněmých vzdává dobročinné komité dam v Hradci Králové ardečný dík.

Dobytčí trhy v Hradci Králové.

C. k. místodržitelství pro král. České udělilo právo platným výnosem ze dne 4. srpna 1906 č. 191.023 městské obci v Hradci Král. povolení ku odbyvání pěti nových dobytčích trhů (vedle dosavadních šesti). C. k. okres. hejtmanství v Hradci Král. pak výnosem ze dne 14. zář. 1906 č. 23805 povolilo trvalé přeložení výročního trhu dobytčího ze dne 18. května na den 26. dubna každého roku. Bude se tudíž rokem 1908 počínaje každoročně v Hradci Králové konati jedenáct trhů dobytčích v tomto pořadí: 1. dne 26. ledna, 2. dne 1. března, 3. dne 29. března, 4. dne 26. dubna, 5. dne 30. května, 6. dne 30. června, 7. dne 4. srpna, 8. dne 7. zář., 9. dne 5. října, 10. dne 4. listopadu, 11.—11. prosince. Připadne-li sobota, neděle neb zasvěcený svátek na některý z těchto dnů ustanovených, koná se trh dotčený v den všední bezprostředně následující. Dále c. k. místodržitelství pro království České výnosem ze dne 4. srpna 1906 č. 191.023 svolilo, aby byly vybírány následující tržní poplatky na novém dobytčím tržišti v Hradci Král.: za koně 30 haléřů, za hříbě 10, za dobytče hovězí 20, za tele, ovci, prase neb kozu 10, za jehně, kozle neb sele 6, za povoz v ohradě umístěný 10 haléřů.

Krátá zima rozběsnila se Novým rokem.

Sněhu sice nevalně, zato ke krutému mrazu přidal se ostrý severák, který řezal až do kostí. Ve čtvrtek šitelo tak, že, kdo nemusel, ani se na ulici neukázal. Nejtužší mráz byl v pátek ráno, kdy teploměr klesl na 17° R, ač se zdálo mírněji, proto, že vítr ustál.

Župní odber Zemské jednoty řemeslných a živnostenských společenstev pro království české v Praze, v Hradci Králové, svolává na neděli dne 5. ledna 1908 delegáty všech stávajících živn. společenstev z polit. okresu na 2. hod. odpo. do Živnostensko-čtenářské Jednoty. Na programu: porada o sestavení okresní Jednoty dle nového živn. řádu, dále o ustavení zkušební komise pro zkoušky tovaryšské dle nařízení nového živn. zákona. Přednáška p. Julia Tvrzníka, I. tajemníka Zemské jednoty, o přístích volbách do zemského sněmu.

† Leopold Vrátek. V Bystřem u Poličky zemřel dne 2. t. m. v. soc. Leopold Vrátek, biskup ať ať ať. Pohřeb zesnulého bude se konati tuto neděli o 2. hod. odpoledne. Odpočínatí věčné dež mu o Pane!

Odpověď na list „Ratibora“ z Nového Hradce Králové. Na bezcharakterních listech, jež zdejší pokrokový zakuklenec do „Ratibora“ již dříve napsal, nebylo dosti. Proto do 52. čísla táhož listu zanesl ještě tři nové, které jsou ještě nejpříšlivější. Odpovídáme však přece, aby se ukázalo, proč pod fanatické řádky pisatel se podepsati důvodně váhá. 1. Jest list oprava pisatelova, že Slovenský večer pořádala doopravdy sama beseda „Havlíček“. Na pozvání jest přece vytištěno: „Sdružené spolky v Novém Hradci Králové pořádají pod protektorátem slavného obecního zastupitelstva Slovenský večer.“ A tak pořádán večer všemi spolky národními vůbec, jak zde všichni víme. 2. Pisatel jest na mylné cestě, domnívá-li se, že zprávičku onu do „Obnovy“ dal muž od něho víckrát hrubě napadený. Náhodou ten pán se vždycky pod svoji zprávu podepsal. Tázeme se vážného lidu, co bylo zlého v oné zprávičce? 3. Dále sdělujeme dle osobních informací, že jest zákeřnou listi podezření, jako by p. Benda vylučoval z národa lidi pro neúčast na matiční slavnosti a že přispěvek 2 K matičnímu odboru odepřel. Věc má se takto: p. Benda byl zvolen v ustavující schůzi za jednatele matičního odboru proto, že sešlo se jen tolik členů, že každý musel přijmouti funkci ve výboru. Páni, kteří dnes tolik křičí a jimž rozkvět Ú. M. Š. na srdci ležeti má, *schází tuto ignorovali* a ani pořádané potom slavnosti se neúčastnili. Při poslední valné hromadě, kde přítomni byli starosta, místostarosta, jednatel a jiní členové „Sokola“, bylo jednohlasně usneseno pořádati po velikonočních matiční věneček. Tu stalo se něco neočekávaného. Někteří členové „Sokola“ blízcí dopisovateli do „Ratibora“ provedli pustou agitaci, aby věneček navštíven nebyl a nebyti obětavosti některých přátel odboru, byl by skončil fiaskem. Při následující výborové schůzi uznal sám starosta „Sokola“, že o jakési agitaci věděl, že však ani na mysl mu nepřišlo, že k takové špatnosti by došlo. Sám doznal, že stalo se tak pouze z osobního zájmu. Nechtěje poškozovati odbor a nemoha za takových okolností zůstat dále členem „Sokola“, resignoval p. Benda na funkci jednatele a vystoupil z obou spolků. Aby však odbor o příspěvek zkrácen nebyl, přihlásil za člena svou paní, za niž živým dopisovatelem postrádaný příspěvek byl zaplacen. Co tedy říci bezcharakterní pomluvě zákeřného dopisovatele? Jelikož pak přímo nutí lhát z „Ratibora“ k určitějšímu vysvětlení, proč p. B. ze Sokola vystoupil, nechť veřejnost odpustí, dotkneme-li se některých bolavých bodů. Těba že si zásluh starosty a jiných velice vážíme. P. B. snad měl zůstat členem „Sokola“, jehož někteří členové provedli agitaci proti Ú. M. Š. i jindy proti ní nepřátelsky vystupující! Mohl se cítiti doma ve spolku, do jehož valné hromady přišli členové ostentativně s rudými karafiáty? Zavládí snad zdravý reformní duch tam, kde starší, přispívající členové po svém příchodu do valné hromady nazváni byli „zjednanými strejci“? Jeden výbor „Sokola“ zrazoval p. B. před rokem všechna výborová usnesení, aniž by býval o to žádán a při poslední valné hromadě zradil stranu národní, jež opřela se tlaku beznárodním. A vždyť vystoupili i jiní pro „bratrské“ jednání některých členů. Není divu, že po 17 letech z červené košile „zbyly jen cáry“, leč při tom ta košile zůstala čistou. A jestliže by oblál p. B. nabízenou košili černou, jsme jisti, že zůstane čistou zase. A myslíte-li, že český katolík vlastně má býti z vlastenecké práce vyloučen a že syn českého národa do katolického listu psáti nemá, tázeme se, proč se nevytýká nevlastenectví těm, kteří do svých pokrevních bratrů katolických kopají a proti nim se spolčují i s němčickými židy? U vás se nikdy ptáti nebudeme na vlastenecké povinnosti. Moc málo kalého bychom u vás pochytili. S takovým fanatikem, jehož píchá do očí i pouhá nestranná zprávička o záslužném večírku, jest rozumná řeč těžká. Takový člověk, který po oné lokálce dovede ulevovati své zlobě tak nespravedlivým tupením, jistě velmi málo prospěje bratrství národa; tací jízlivci jsou dobří jen k rozešívání záští a jiných odstrašujících vlastností. Tolik zatím. Budeme-li provokováni dále, povíme více — a veřejnost odpustí, přejdeme-li k offensively (ovšem spravedlivě) sami. Máme toho v péře ještě dost a dost.

Jak umí pan Hajn odpovídati. Zase jedna zajímavá ukáзка vyšší pokrokové morálky. Rozumí se přece, že tak Masarykův nemůže se říditi nějakými husáckými pravidly, uznávanými již před dávnými věky. Pokrokat přece musí jíti dále a výše. Moderní pravidlo, které sice není ještě zásadně vyřešeno, ale prakticky se v „Osvětu 1.“ provádí, zní takhle: „Potup svého soka nepoctivě, a budeš-li žádán o důkaz, buďto se schovej, nebo se vykři a nebo odbuď tazatele vtípem. Jen neodvolávej!“ — Dvakrát jsme se tázali p. Hajna, jakým že způsobem šel prof. Teplý proti přednášce dra Foustky. Po prvé otázce zahálil se pokrokový lev v plášť mlčen, při druhé našem apelu sesnal, že kašdická lež „Osvětu lidu“ nemusí proklouznouti jen tak hladce. Proto odpovídal. Ale jak! V číle z 31. prosince napsal: „Gúhdonou redakci „Obnovy“ a „svědové obecněstva pardubského“ odkazujeme na prof. Teplého, který jistě se nejlépe pamatuje, v kterých třídách a jak proti Foustkovým přednáškám mluvil a bude tedy moci svědectví „Obnovy“ i sdejšího obecněstva úplně

ukojiti.“ — I ne, holenu, takhle můžete uspokojiti leda jízlivé svoje stoupence. Ale nestranná veřejnost musí slyšeti něco jiného. Zvědavost obecněstva jest povinen ukojiti ten, který zprávu o „štvání“ Teplého pustil do světa. Kdo napoví, nechť dopoví. Prof. Teplý nikde neřikal, že proti Foustkové přednášce šel, není tedy pranic povinen dokazovati něco, čeho nikdy nevyřkl. Až by někdo na př. obvinil pokroky ze mstivé denunciac, snad přece v případě požádání bližšího vysvětlení nebude žádati pokroky samého, aby jeho obvinění potvrdil. Ostatně úhořovitá odpověď Hajnova se odsuzuje sama dostatečně. Takovými „odpověďmi“ by se dala odbyvati každá lež. Proto znovu — již potřetí — žádáme za zcela jasnou odpověď toho, *kdo se tvářil, jako by něco o tom štvání profesora Teplého věděl*. Poctivý žurnalista buď má podati důkaz anebo odvolati. Vykrucování a uskakování před soudnou veřejností neplatí nic. Stáli jsme o jasnou odpověď proto, aby veřejnost viděla, jak tak Masarykův dovede v praxi uváděti vyšší morálku.

Čistota voleb v Nechanicích. Přese všechno prohlášení, že Nechanice jsou městem pokrokovým, tvrdím rozhodně, že tomu tak není. Nechanice jsou městem konservativním. Ať jsou volby do čehokoliv, vždy tam jsou jedni a titíž lidé. A co pak je toho příčinou? Jeden a týž duch (ovšem nikoli svatý) ovládá volby a je při nich. Není sice neomylný ani všemohoucí, ale mezi slepými je jeduouk králem. V poslední den v roce právě uplynulém bylo jakési manévrování při volbě výboru honebního před volbami obecními. Mají býti nyní v prvních měsících roku obecní volby. To jste měli vidět! Celý obecní aparát bylo v tahu: bládní, poslové, ponocný (měl si sebou vzít ještě malého chlapečka ponocnátko) cestáři, písaři obecní i okresní, dělníci na cestách, strážníci, kancelářští služobí — právě to všeobecné, jen ne rovné a správné volby. O plnomoci starali se dříve než byla vyhláška o volbách. Už měli plnomoci v rukou všelijaké, správné i nesprávné a nejlepší k tomu to, že přítomnému p. patron. komisaři nechťli volební listky vzíti — že prý musí jako patron. komisař míti plnou moc. Právnický však vždy a všude zastupuje patr. komisař záduš. Leč byli zde také voličové, kteří nezatřili svobodnou soudnost. Jeden měšťan pak prohlásil, že patr. komisař volí vždy za záduš přímo, a že plná moc byla nutna jen u jeho zástupce. A tak — páni listky přece přijali. Byli ovšem v komisi také mužové práva znalější — a tím věc hladce ukončena po hlasování komise. Prosíloha se, že bude rekurs protivolbě honebního výboru, a že je silná proti strana. Pán Böh rač nás chrániti, budou-li volby obecní s takovým hlukem konány zvláště po tak velikých přírůzích, které my platíme na komando jednoho pána, který, platí-li co, má to dávno už v kapsách. Budoucné toho sdělím vám více a myslím, že i v jiných listech to naše hospodářství v nechanickém pašaliku někdo vyličí.

Z Hřanova n. M. Spolek křesť. soc. žen a dívek odbývá dne 12. ledna ve dvoraně u „Mostu“ spolkový ples. Hudba osobním řízením p. Hepnara. Vstupné: Dáma 80 hal, pán 60 hal. Zúčastek o 7. hod. večer.

Z České Skalice. Když člověk cestuje po našich větších i menších městech, snad všude bývá zaražen faktem, že nejen závody větš, ale zejména obchody v nich jsou majetkem cizinců, když ne nám nepřátelských, tedy alespoň ku všem našim snahám a tužbám vlažných. Platí to zejména o obchodech sukny a látkami, železem a zbožím zlatnickým. Blízký Červený Kostelec a město naše snad tvořiti budou v ohledu tom výjimky čestné. V Kostelci nachází se textilnictví v rukou úplně křesťanských, u nás pak vedle moderního obchodu sukny zařídil právě pan Vrabec z Náchoda velký zlatnický a hodinářský závod, který překvapuje výběrem a vyhovuje všem požadavkům doby naší. Máme z takových nových závodů vždy radost proto, že jsou jen k dobré domácímu obchodu a jeho rozkvětu, jako krokem ku konečné emancipaci naší z rukou židovských.

Z Cerekvice u Litomyšle. V neděli dne 29. prosince m. r. instalován byl na obřad Cerekvicke u Litomyšle důst. p. Vojtěch Balcar, farář z Radhoště. Instaloval nového p. faráře sám vys. důst. pán vikář litomyšlský, probošt Václav Bier, za assistance četných duchovních spolubratřů, mezi nimiž zvláště jmenujeme: veleddst. p. vikariát, sekretáře Klapálka, pana děkana vysokomýtského Svatoše, moravského p. děkana Simona, pány faráře Maška z Kuřova, Melickara z Vratislavě a dp. bisk. sekretáře Huráně. Instalace zúčastnil se p. okresní hejtman vysokomýtský Smítka, dále patronátní komisař p. Sturm, pp. zástupcové přítahených obcí farář osady Cerekvice a Radhoště — a co zvláště mile působilo — i pp. zástupcové škol. Důstojný pan farář byl již dříve bývalými svými osadníky s nemalou účastí doprovázen a zde okázale uvítán — vždyť nepřítel mezi cíl, nýbrž tam, kde byl již dříve po mnohá léta psoobil. Z přátelského přijetí, jehož se mu v Cerekvici se všech stran dostalo, může smělé doufat v lásku a oddanost svých farníků, což nanejšk bude mu drahou oporou v pracích úřadu jeho. — Na mnohá léta!

Z Lukavice u Rychmonova. Ze povaha lidská ve všní dopouští se ráda křivdy, bezpráví a násilí, to dokázali místní pp. akademici svým vystoupením pro práci „národní“. Přijeli s matičky Prahy na vánoční prázdniny, a aby ukázali svou dobrou vůli a snahu vlasteneckou, pořádali na Štěpána divadelní představení. Nikdo z celé vsi by se proti této jejich akci nestavěl, kdyby z ní nevanula vášeň křivdy, bezpráví. Již 21. rok zde působí Beseda hospodářsko-femesnická, která ve své práci a snaze národohospodářské dostála vždy plně svému poslání. Jest pravdou, že uplynulý právě rok zanechal v knize protokolů místo prázdné, čehož příčinou jsou jen a jen neblabé jarní volby, ta sobeckost a politická stranničnost nejen členů Besedy, ale i jejího výboru. Proto však, že činnost v Besedě za uplynulý právě rok nemůže se v ničem rovnati činnosti z let předchozích, Beseda přece existuje, výbor besední má právo rozhodovati o majetku besedním a t. d. Než pp. akademici baze vši opovědi neb žádosti výboru besednímu za zapůjčení jevišť prohlásili, že budou o svátcích hrát divadlo a také jevišť dali s půdy snést. Odbývaly se zkoušky. Tato až příliš krotká a smělá odvaha byla by snad nyní za stávajících poměrů pp. akademikům prošla, kdyby i správce šatny na jejich písemnou (!) žádost byl vydal klíče od šatny. Tento klíč vydati odepřel s poznámkou třikrát opakovanou, že obleky a potřebné věci ku hře vydá, jen ať páni napíší, co vše budou potřebovat. Že ale vedle své známé oohoty ku věci divadelní poukázal na neaktčnost a společenskou „slušnost“ páni akademiků vůči Besedě, se zlou se potázal, neboť tím učiněn náraz na — pokrokovou dotěrnost. A jak to už bývá, všechny nejpokrokovější živly od nejmłodšího socialisty ze zvyku, přes všechny hlavy agrárních bojovníků až po ony hlavy pokrokových akademiků spojili se proti těm, kteří s vůli nejlepší pracovali a funkce jim svěřené zastávali. Svévinnost přivodila nedůstupnost, a bouře na jezeře lukavickém dostoupila výše nebyvalé. Vlny výmyslů a lichých domněnek strašlivým jekotem narážejí na tvrdé skály nezlomných důkazů a nemsazatelných upomínek, že jest věru na nváženou, zda pravda padne, či zda vítězství slaviti bude lež! Či neděje se křivda těm, kteří aspoň špetku uznání zasluhují, když dnes ptivali se živel „moderního pokroku“ a hrabě je odkopne? Není to bezpráví domáhati se větší cestou zlomyslníku vlastní a chtít dobýt vítězství nad slušností a spravedlností? Proto pryč s takovým pokrokem, který místo pravdy lež hájí a místo spravedlnosti koná bezpráví!

Stavba nového chrámu v Náchodě. Za příčinou nejvyššího vyznamenání rytířským křížem řádu císaře a krále Františka Josefa I. věnoval vldp. P. Frant. A. Pecka, č. kons. rada, biskup. vikář okresní a děkan v Náchodě, na stavbu nového chrámu v Náchodě na místě hostiny značný příspěvek 200 korun, což jest činem šlechetným, účelným a vznešeným, jakož i oslavou nejtrvalejší. — Váženému panu děkanovi, jenž zároveň za zakládajícího člena spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě se přihlásil, projevují se zaaloužené díky.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě vyazuje za prosinec 1907: vloženo na knížky více o K 403.905.44, vloženo na běžný účet méně o kor. 332.954.56, zůstatek vkladů na knížky kor. 2.721.739.87, na běžný účet K 865.360.83, úhrnem K 3.587.100.70, hypotečních půjček vyplaceno K 22.807.60, zůstatek 2.110.101.60, eskomptovaných směnek 226.032.74, vkladů v jiných ústavech K 103.950.90, cenných papírů vlastních K 964.807.—, záloh k účtování K 69.000.62, hotovost pokladní K 63.866.18, obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1907 do 31. prosince 1907 K 21.166.512.88.

Z Nových Hradů. (Schůze katol. zemědělců.) Dne 26. prosince na den sv. Štěpána odbývali u nás katol. zemědělci veřejnou schůzi, která byla velmi zdařilá a tak četná, jménovitě od mužů, navštívena, že prostranný sál obecního domu ani pojmuti jich nemohl. Průběh měla veakrže důstojný. Řečníkem byl pan Jos. Adámek, rolník z Vojtěchova u Hlinska. Ten zahájil schůzi, načel shromáždění zvolil do předsednictva pp. Vahánska z Hrušové, Krejsu ze Zderaze a Bartáka z Libčiny. — Potom pan Adámek pronesl řeč, která sršela břitkým vtípem a jadrným obsahem přímo uchvacovala. Přehledně vyličil politické dějiny doby nejnovější od r. 1848. Kde jsou ty doby, kdy Palacký odmítl přijmouti úřad ministra vyučování jenom proto, že vláda nechťela splniti ani nejdůležitější požadavky českého lidu? Kde jsou ty doby nadšených a odhodlaných deklarantů, kteří stáli pod vedením Riegrovým? — Pak přešel pan řečník k vyvození s Uhrami; vytknul, kdo vlastně při něm ziskává. Mluvil o stávající drahotě, o svobodě universit, o jubilejním návrhu Luegrové, jak se tyto věci projevovaly na říšské radě. Přitom vysvětlil a obhájl činnost katolických poslanců ve Vídni, s nimiž vede čilou korespondenci ustavičně. Dobře pravil, že nemáme se ohlížeti pouze na drahota potravin, poněvadž mnohem více zdražují se výrobky průmyslové jako na př. uhlí, petrolej, sklo, kůže, látky oblekové atd. — Cesty, které by mohly vésti k ozdravení českých poměrů zemědělských, naznačil asi tyto: 1. emancei burcovních

bchedá, 2. upravení daní. Největší jest na tom ohlisk, vztahuje-li o vysoké daní pozemkové a po-
ovnává-li, jak málo zdaněn jest kapitál. Proto jest
ádoucně srušení daně pozemkové a zavedení
zestupné daně z příjmu. 3. Dále jest třeba účin-
nější podpory zemědělství. Avšak takovéto pod-
pory, dostanou-li se od země či státu, nutno roz-
lišeti nestranně a spravedlivě, a ne pouze těm,
kteří jsou označeni zeleným cejkem agrárnickým.
— V ohledu politickém zdůraznil státoprávní sta-
novisko strany katol. zemědělců, dle něhož si pře-
eme, aby země koruny české měly v rakouské
tísi asi takové postavení jako na př. Bavors v říši
Německé. V ohledu kulturním nepřijíjí si katolíti
zemědělci ani rozlučitelnosti manželské, ani vy-
oučení náboženství ze škol, ani odluky církve od
státu. Svoboda církve musíme hájiti. Avšak ože-
raditi církev a z ní učiniti slůžku byrokracie
státní, to není svoboda, nýbrž násilí a zotročení
církve. — Pak mluvil ještě pan Krejsa ze Zderaze.
A na konec poděkoval řečníkům za jejich práci a
shromážděnému lidu za jeho účastenství pan vikář
zdejší vsdp. Al. Kopecký. — Přihlásilo se 24 no-
vých členů a na agitační fond vybralo se 11 K.
— Dne 24. listopadu obdívána byla v sále ho-
stince „Na skalce“ ve zdejší obci Dvořišti zdatilá
schůze pro organizaci katol. mládeže — důvěrná
— ale ke 150 účastníkům čítající. Řečnili mladý p.
Krejsa ze Zderaze a vel. pán Nováček z Nových
Hradů. Též při ní velmi mnozí k řečené organi-
zaci se přihlásili. Přihlásili by se zajisté jak ke
sdružení českých katol. zemědělců, tak k organi-
zaci mládeže všichni, kdyby nebylo toho zápisného
(1 K). Ale těch korunek není!

**K tragickému skonu pí Marie Rös-
slerové z Čáslavě.** Pohřeb nešťastné této paní,
jež zemřela na Štědrý den otravou krve, konal
se za velice četné účasti na sv. Štěpána odpol.
Kondukt vedl vdp. děkan Jos. Polta za asistence
vdp. Frant. Kohouta, c. k. gymn. profesora, dpp.
místních kaplanů P. Otak. Šmeráda a P. Stan.
Pospíšila, P. Frant. Khuna, kaplana z Chotusic a
P. J. Zvěřiny, člena řádu maltezáckého z Prahy.
Pohřbu účastenství se vzděl. katol. sociál. spolek
se zastřeným praporem, ctihodné sestřičky z okr.
nemocnice a městské opatrovny jakož i veliké
množství obecenstva. Po zápisní dojemných sborů
na hřbitově spastěna rakev s tělesnými ostatky
v chladný, klín země. Vp. P. Rösslera, syna v
Pánu zesnulé, došla celá řada telegraf. i písem-
ných kondolencí; mezi jinými kondoloval J. Milost
vydp. Dr. Frýdek, general. vikář z Král. Hradce,
vdp. M. Velický, děkan z Říčan, jakož i kněží z
vikariátu Rychnovského. R. i paco! — Vp. P. Jos.
Rössler, kaplan z Vel. Ouhma, který, ač po ope-
raci, stěsťastil se s obvrátnou hlavou pohřbu své
drahé matky, dle nyní v okr. nemocnici čáslavské,
kterou — díky péči operátora p. dr. Horáka a ctih.
sester — během asi týdne opustí a odebeře se
na své působiště do Vel. Ouhma u Solnice. Štědrý
den zajisté navdý utkví vp. P. Rösslerovi v bohé
vzpomínce!

Z Vilimova u Čáslavě. V neděli dne
15. m. m. konala se ve Vilimově schůze katolického
lidu. Poslanec p. Prokop podal přehledný referát
o hospodářské a politické činnosti říšské rady.
Vysvětlil mnohé věci, jež zloba nepřátel našich
(agrárníků) o katol. poslancích lidem nalhala a
poukázal hlavně na to, jak páni soc. demokraté
kteří nejvíce lidu naslibovali, v říšské radě si po-
čínají, jsouce úplně ve vleku židovstva. Po řeči
p. poslance Prokopa přihlásil se ke slovu „svou
nervósu“ proslulý evangelický farář p. Machotka
z Vilimova, který obhajoval socialisty a židy, ja-
kožto dobrodince chudého lidu, a tvrdil, že nená-
vist k těmto původ má v klerikalismu a svědčí
o nízké úrovni katolíků. Nad touto urážkou propukli
přítomní katolíci v mohutný projev nevole. Řeč
jeho řízně odbyl a k odvolání urážlivých slov při-
nul p. Satorie a p. Pospíšil ze Špačic. Když pak
někteří socialisté do debaty se vmísili, byli nále-
žitě p. místopředsedou a p. poslancem usazeni.
Schůze byla přes velikou nepohodu četně navští-
vena, což svědčí o tom, že nyní i venkov válmá
si horlivěji života hospodářského a politického.

Z Humpolce. (Jak se časopis „Náš Kraj“
blamuje.) Dopisovatel do mladočeského časopisu
„Náš Kraj“ píše nepravdu za nepravdou. Nedávno
ostře kritisoval sbírku, učiněnou na Černohorci,
že prý se stratila; a zatím obnos sebrány uložen
p. J. Trnkou do zdejší zálohy. Nedávno „Náš
Kraj“ obvinil dp. Aloise Svojsíka, který přednášel
o cestě kolem světa, že sebral celý obnos, určený
pro sirotky v Černové, a nechal jen 8 korun pro
dobrý účel, a zatím pravdou jest, že p. cestovatel
měl obnos 150 korun již předem ujednány, aniž
by byl věděl, že číslý výnos věnován jest pro
zmíněný účel. Z těchto dvou zpráv jest viděti, jak
se v časopisech často líše a jak nesprávně se na
eti strhá osobám, které toho nezasluhují. Nej-
smutnějším jest však to, že „Náš Kraj“ opravy
nepřijímá, bezpochyby se stydí vyvracet své
„pravé referáty.“ — Spolek „Svornost“ pořádal
vánoční stromek, při kterém přednášelo 7 chlapců
a 10 děvčat krásné vánoční básně. Poděleno bylo
ovocem a olešky 280 dělníkům a řemeslníkům. —
Všeoborové sdružení křesť. dělnictva má ve IV.
tř. přihlášený též už početem 45. Aby i tyto o
vánočních slavnostech se radovali, učiněna byla sbírka

po městě ve prospěch udělu a sebráno celkem
75 korun 60 h. Zakoupeny byly různé potřebné
věci pro udělu, dle přání každého jednotlivce a dne
26. prosince o 4. hod. odp. při vánočním stromku
rozdány. Všeoborové sdružení vzdává nejardeč-
nější dík všem, kdož k tomuto krásnému účelu
přispěli. — (Dobročinnost). Dne 31. prosince m. r.
zdejší továrník p. Em. Dítě rozdál svým dělníkům
22.000 korun. Každý dělník obdržel částku dle
toho, jak dlouho jest v závodě zaměstnán; mnohý
dělník dostal až 300—400 korun. Kéž by každý
továrník rozuměl takto soc. otázce v praxi! —
Poněvadž mnoho dělníků z továrny p. Dítěte jest
ve Všeoborovém sdružení křesť. dělnictva, vzdává
odbočka nejardečnější díky za tuto štědrost pana
Emericha Dítěte. — Firma bratří Beoků darovala
pro 15 nejchudších chlapců obleky. „Zaplat Bůh!“
— Za rok 1907 narodilo se v Humpolci 129 dítek
(66 chlapců, 63 děvčat) a zemřelo 129 osob (mužů
68 a žen 61). V celém farním obvodu narodilo se
celkem 258 osob (186 chlapců, 122 děvčat) a ze-
mělo 200 osob (107 mužů a 93 žen).

Různé zprávy.

**Rozhodnutí správního dvora sou-
dního v příčině mládeže bez vyznání.**
Dne 31. prosince m. r. rozhodoval správní dvůr
soudní ve Vídni o sporné otázce, zda děti, méně
než sedmileté, mohou býti bez vyznání, když jejich
rodiče prohlásili se za bezkonfesijsní a nepřistou-
pili k žádné z církví státem uznaných. Případ je
ten: Manželé Karel a Berta Mackovi z Dolní Ro-
kettice oznámili v srpnu r. 1906 okres. hejtmán-
ství v Jilemnicích, že s církve katolické vystupují
i se dvěma dětmi ve věku od 4—6 let, a že zá-
stanou bez vyznání. Okresní hejtmánství odpoví-
dělo, že vystoupení manželů z církve běže na
vědomí, ale k vystoupení dětí že nevoluje, protože
čl. 2. zák. ze dne 25. května 1868 dovoluje změnu
náboženství u dětí méně než sedmiletých jen
tehdy, změní-li manželé náboženství.
Prohlásili-li se však manželé bezkonfesijs-
ními, nelze v tom spatřovati změnu náboženství.
Ježto rekurs manželů Mackových byl místodří-
telství král. Českého i ministerstvem kultu a
vyučování zamítnut, podána byla stížnost k správ-
nímu dvoru soudnímu prostřednictvím advokáta a
říš. posl. dra Julia Ofnera. Ale správní dvůr
soudní stížnost zamítl jako neopodstatněnou. V dů-
vodech se praví: Čl. 2. zák. ze dne 25. května 1868
stanoví, že u dětí do 14 let nemůže nastati změna
v náboženství, vyjímaje tři případy, mezi něž ná-
leží změna náboženství rodičů. Změna náboženství
nastane, když manželé přistoupí k jiné církvi,
státem uznané, nikoli však tehdy, zůstanou-li ro-
diče bez vyznání. Pod pojem „náboženské vyz-
nání“ bezkonfesijsnost shrnouti nelze. Zákon dále
obsahuje, pokud se týče dětí, pozitivní ustanovení
o přilůžnosti k náboženskému vyznání, kterážto
ustanovení mohou se vztahovati jen na některou
církve státem uznanou. Může tudíž stát předepsati
přilůžnost k určité církvi a nikoliv k určitému
náboženskému přesvědčení.

Veliký úpadek liberalismu jest do-
kumentován výrazně finanční chorobou a zani-
káním liberálních listů. Organ italských liberálů
„Unione“ zastavil další vycházení. Probuzení ital-
ského katolictva otřásl jeho existencí. Organ slo-
vinských liberálů „Slovenia“ ohlásil také konec
svého života. U nás „olpy“ dávno ztratily inter-
es; odíraly se ještě — se setrvačností, až konečně
ohlásily také svůj pohřeb. V kterémkoli kraji
českém jeví se silnější ruch katolický, tam ubývá
šmahem liberálních listů abonentů. — Jest ještě
v Čechách dosti listů tak zvaných konservativních.
Jejich konservativnost jeví se v tom, že do kato-
lické netlouknu, ale také jen při největší nutnosti
ozvou se nějakým slovem proti řádění sociální
demokracie; hříchy židovstva na našem národě
páchané pomljejí mlčením, zato však velice se
diví, jestliže katolíci, kteří nejsou upřímně hájeni
nikým, založí si pro obranu list vlastní. Proč prý
to „abytčné“ třídění národa? Také honem, beze
všeho meškání učiní mravokárné kázání té kato-
lické společnosti, která, nemohouc snéstí již přívál
nespravedlivých politiků, rázněji se proti násil-
níkům ozve. Tím prý samo náboženství bude tr-
pět! Jaká starost o katolické náboženství tak na-
jednou! Před tím, když způsobem nejhumánnějším
naši odpárci naše ideály náboženské tupili, tu ta-
kový list o náboženství se nebál. Část liberálních
listů, když se seznalo, že mladočeši při volbách
do sněmu, okres. výborů, do městské rady a pod.
bez pomoci katolíků neprorazí, dala své dřívější
bojovnosti výhošt. Jen někdy staří lvi zjevíli pro-
řídou hřivu dle vzoru let osmdesátých. Ale pak
zas — jako beránci. A jakkoli mladočeská strana
s počátku stejně potírala katolické zásady vůbec,
jakkoli zcela otevřeně ohtálá národ proti Římu
poštvali, přece i liberální listy v posledním čase
jevily nápadnou starost, aby se katolickým hnutím
naše náboženství — nepoškodilo. Podivno! Listy
mladočeské zachovávají od případu k případu ke
katolictvu oportunitu s autostí. Ale jest povízen
za to jejich komanda poslouchati katolíků, který
marně od nich nejantagóni ochranu čeká? Prý
s obojakoostí! A jen houť katolických listů! Uví-

díte, jak bezzásadní, na všechny strany opatrnický
tisk bude klesati a kolika takovým papírovým
tichošlápkům katolické hnutí odzvoni; při pevné
vůli a energické práci pomůžeme si sami. Na-
prostý bankrot liberalismu ať již zřejmého či zá-
kukleného rozhodně se zadržeti nedá.

Učitel americký a rakouský. Ame-
rický „Měsíční Věstník“ píše v čísle 12. m. r.:
„Srovnáme americkou veřejnou školu s rakouskou
a francouzskou. Učitelstvo tamější je samý so-
cialista a nevěrec, v Rakousku 90 procent, ve
Francii veskrze šmahem. Zde máme učitele a učitel-
ky navzájem věřící, velké procento praktických
katolíků a věřících protestantů. Časopisy učitelské
v Rakousku, Francii a Italii plní hanebně o katol.
církvi, jsou zřivými nepřáteli všeho křesťanstva.
Zdejší učitelské časopisy jsou věnovány navzájem
praxi učitelské, dávají velmi dobré praktické po-
kyny učitelům, a vynechávají všelikou neapnou
polemiku náboženskou; mluví-li kdy o nábo-
ženství, činí tak vždy s vážností a úctou ve-
likou a nezavádí o žádné vyznání křesťanské.
Učitel na veřejné škole nesmí vyučovat žádné
náboženství, neboť on, co zástupce státu, není
k tomu povolán; však také nesmí vystupovati proti
žádnému náboženství, a zvláště nesmí vyučovati
nevěře a surovému modernímu materialismu. Dejme
tomu, že by Bartošův katechismus byl přeložen do
angličtiny a některý učitel ve veřejné škole chtěl
by vyučovat dle něho své žáky nevěře, rouhání...
Dejme tomu, že by některý učitel veřejné školy
začal takovéto svobodomyšlné „volné“ nauky ve
škole žákům vykládat. Které ze všech veřejných
státních škol by takového učitele strpěla i jen
jediný týden? Brzo by dopracoval takový učitel!
Známo, že na zdejších učitelských ústavech ná-
léhá se přinejmen na plnění náboženských povinností
a že ředitel ústavu se každé pondělí ptá všech
chovanců, zda-li byli ve svém kostele na službách
Božích. Veřejné školy zdejší jsou beznáboženské,
nikoliv ale „volné“ nevěrecké školy, v nichž by
mohlo býti všem nevěreckým neomyšlně vyučo-
váno. Lid americký celkem dobře pocituje nedo-
statek náboženského vychování ve veřejných školách.

A naše nové „klášterní skandály.“
Socialistický list „Arbeiterwille“ ve Št. Hradci
rozkřikl letos v létě, že v ústavě Milosrdných
sester pro zanedbaná děvčata ve Št. Hradci jsou
chovanky nemilosrdně týrány. Zprávy té chytil se
kde jaký socialistický a liberální list, „Lid. Noviny“,
„Rovnost“, „Červánky“ atd. nevyjímaje. Do věci
se vložily i úřady. Bylo vyšetřováno a soud. Ob-
žalovány byly tři sestry s krutého zacházení s cho-
vankami. Po velkém křiku socialistickém dopadl
soud 26. září 1907 tak, že při okr. soudu ve Št.
Hradci byly dvě sestry od soudce dra Gounppa
odsouzeny k pokutě jedna 20 K, druhá 10 K,
třetí pak byla osvobozena. Odsouzené sestry se
z rozsudku odvolaly. Nyní pak senát ve Št. Hradci
rozsudek první stolice zrušil a obě sestry od viny
i trestu osvobodil. Socialistické a liberální listy,
které po celé týdny blátem potupy a pomluvy po
Milosrdných sestrách házely, ovšem výsledek pro-
cesu nevěřejí a o rozsudku senátu štyrsko-
hradeckého slovem se nezmíní. Nejdeť jim o
pravdu, ale o štvání.

Hlinkův odkaz. Louče se s námi, jedno
především obzvláštní péči naší doporučel, nač i ve
vězení ustavičně myslí, zač i z kobky žalární
důtklivě prositi neustává. Umlčení, živého slova a
svobody zbaveni jsou vědové bojovníci „sa té
naše slovenčinu“, a tato jsou vypuzena z úřadů,
ze škol, ano vyháněna i z kostelů, poslední oporu
a tůčiště své hledá ve slovu tištěném, v knihách
a časopisech. Ty jsou nyní jediným zdrojem života,
posily a potěchy v dobách těžkých pro lid trýzněný.
Však i tomuto poslednímu prameni národního pro-
buzení a uvědomění hrozí záhuba, vždyť všechna
zloba nepřátel obrácena a soustředěna jest nyní
proti listům slovenským. Konfiskacemi, procesy,
pokutami jsou jen jen zasypávány. Na koren stromu
života přikládá sekeru ruka katanská. A najmé
jsou to „L'udové Noviny“, proti nimž vztokem
zrovna zuří nepřátelé, protože jako jejich svědomí,
které ničím se nedá zastráhati, ničím umlčeti, bez
ohledu na osoby a hodnosti veřejně bičují a na
pranýř přibíjejí černé skatky vrahův lidu slovenského.
Proto stůjco stůj musejí býti potlačeny, zničeny, ubity.
Chápete již, proč Hlinkův osud „L'udových Novin“
tolik na srdci leží, proč se ně tak snažně prosí,
proč louče se se světem, je jako svoje dědictví
nám pod ochranu odkázal? Marna snad bude jeho
naděje, marny jeho prosby, zklame se v nás, dáme
zahynouti dědictví jeho? Toho bohdá nebude! Do-
kážeme, že nebyl chvilovým a planým náš zápal
pro něho a jeho ubohý lid, když mezi námi pro-
dlévaje, nás rozhňoval a uchvacoval, že dove-
deme netoliko alibovati, nýbrž aliby své i skutkem
plnit. Přijmeme zajisté všichni s láskou jeho
odkaz a věnujeme našemu drahému Andrejovi
k Novému roku milodárek, který jej nejvíce po-
těl, totiž předplatná na jeho „L'udové Noviny“
(ročně celé 4 kor.) Pak-li jsme tak již učinili,
předplatíme je, možno-li, chudým bratřím Slo-
vákům, stahejme také každý aspoň jednoho nového
předplatitele a pošleme nějaký novoroční dárek
na jejich záehrazu! Neotálejme! Kdo odkládá, za-
pomene. Sotva jsme si toto přetčili, již píšme pa-
skáknu a adresu: „L'udové Noviny“ v Uher.
Skalici (Szakolem Ny. m.). — Pobrání.

Věhlasný spisovatel o pruské politice. Björnsten-Björnsen, který tak vřel se utíkavými Slováky, napsal říšskému poslanci Kulerskému o poslední protipolské politice pruské: „Podrobený, potlačený národ nemusí zahynout, pokud má dvě pevné opory: náboženství a půdu. Ale bere-li se mu mateřská řeč, ve které náboženství se zrodilo a kterou bylo živeno, bere se mu zároveň i náboženství. A jestliže konečně dovedou zbaviti ho i půdy, taprve pak je nešťastný národ vydán zkáze. Jak může podnikati něco takového křesťanský, kulturní národ, nechápu. Ale co chápu, jest, že si Prusko tím jiné menší státy germánské odcizuje a vzdaluje se od oněch národů, jež sjednotit bylo jeho posláním.“

Až přilíží dojemná starost o židy. „Hlas lidu“ uveřejnil 23. prosince tento dopis ze Sušice: „Přilíží otcovskou péči o „utiskované“ židy v Rakousku jeví slavná c. k. okres. školní rada v Sušici. V Petrovicích (okres Sušický) jest jakýsi žid Krans, který osmělil se žádati slavnou c. k. okr. školní radu v Sušici, aby mu na útraty státní obstarala učitele náboženství židovského vyznání pro jeho dva syny, kteří navštěvují obecnou školu v Petrovicích a sice mladší chodí do první a starší do třetí třídy. Poněvadž v Petrovicích není žádného židovského učitele, poslala slavná c. k. okr. školní rada přípis do Hartmanic, zda by tamější rabín úkolu toho proti náležité remuneraci na sebe nevzal. Tento však odmítl z důvodů mně neznámých, že vyučovati nebude. I obrátila se slavná c. k. okr. školní rada s toutéž žádostí až do Velhartic, osady to dobré 3 hodiny od Petrovic vzdálené, na tamějšího rabína p. Poppera, zda on by vyučování ono nepřevzal. Cestovné by velmi ochotně hradila sl. c. k. okr. školní rada ze státní pokladny, jen kdyby aspoň jednou týdně docházel. Nevím dosud, jakou odpověď p. Popper dal, ale táži se, zda by sl. c. k. okr. školní rada jevila tak horečnou péči, kdyby se jednalo o příslušníky katolického náboženství. Jsem jist, že by žádost ta byla vyřízena jako vídeňských Čechů o české školy.“

Dbejme o zachování zvyků vánočních! Píše se nám: Tak zvaná moderní doba naše čím dál více zanedbává starých zvyků a obyčejů, které dodávaly různým dobám ročním tolik pýavu a zajímavé barevnosti. Zvláště bohata jimi byla sama sobou čarovná doba vánoční. A ta je v obledu tomto u nás nyní v městech i na vesnicích čím dále — chudší, lhostejnější. A přece takové obyčeje byly milými mladým i starým každoročně. Vzpomínal jsem na mnohé z nich o letošních vánočních a mohu říci, že jsem jich postrádal již po několik let nerad. Tak v kostele kláštera v Nové Pace bývalo obyčejem, že o půlnoční vešel jedním vchodem (zadním) do chrámu starý ponocný, odtroubil dvanáct hodin a vášním hlasem svým odzpíval starodávno „odbila dvanáctá hodina, chval každý duch Hospodina“. V prostorách chrámových bylo v té chvíli ticho úplné. A když jednou ihned po těchto zvucích prostých rozlehl se s ohnův zpěv „Andělé zpívají radostné písně“, skladba to známého Fr. Záhorského, zdálo se, že vznášeli se do svatyně ohlas sborů andělských... V naší nevelké obci zase před lety odtroubil ve 12 hod. ponocný a pak chodili 2-3 hudebníci místní po vsi a troubili melodie písní vánočních, za což dostávali vřelou lásku v četných statech i jiných příbýtcích... Bylo to prosté, ale dojemné, opravdu vánoční. A dnes? — Ztrácí se to vše, jako pel minulých, krásných dnů.

Lidový leták „Pozor na noviny“! Vhodný agitační leták pro šíření katolického tisku vydal tiskem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny dp. Fr. Svátek v Praze II. čp. 1538. Leták opatřen je seznamem katolických časopisů z Čech a Moravy. Doporučujeme veledušt. duchovenstvu, uveřejněním katolickým a katolickým spolkům i organizacím leták tento k hojněmu rozšiřování. O vánočních svátcích rozvinuli soc. demokraté usilovnou agitaci pro svůj tisk; je třeba, abychom jim aspoň trochu čelili. Cena letáku byla stanovena co nejnížší. Prodává se i s poštovní zásilkou: 10 kusů za 20 hal., 50 kusů za 90 hal., 100 kusů za 1-70 K, 500 kusů za 6 K. Objednávky přijímá a vyřizuje Fr. Svátek v Praze II. čp. 1538.

Presba v Vídně. Skupina Všeob. sdružení křesť.-sociál. dělnictva českoslov. ve XIV. okrese vídeňském prosí přátele své, aby ji byli nápomocni při zakládání knihovny. Každý sebe menší dar nám bude vítán. Již předem za dárky děkujeme. Adresováno budiž vše na p. Jindřicha Hudec XIV., Pereirgasse 3. Vídeň.

Nový katolický bojovník. Již byl nejvyšší čas, aby také na českém západě započala činnější práce organizační. Uptímaných katolíků jest tam dosti, scházela jim však dobrá koncentrace. Nyní však prvním lednem již vyšel „Český Západ“, ilustrovaný to týdeník, tištěný v Plzni, s přílohou „Česká Žena“. Tento list bude mluvčím, organizátorem, ochráncem katolictva západočeského. Prvé číslo reprezentuje se velmi pěkně; patrně, že členění listu spočívá v rukou velice obratných a zkušených. Novému bojovníku přejeme mnoho zdaru. Jen ku přední Vykonali českobudějovický „Hlas lidu“ v krátkém čase tolik úspěšné práce, jaké se „Čes. Západ“ vykoná též velmi mnoho. Mocné katolické hnutí nesestaví v národě našem

již nikdo. Kdo jen každý katolík bděle stojí na stráži!

Obecní úřady smírčí. Ve Vídni ukončeno právě vyjednávání o zřízení obecních úřadů smírčích ve smyslu zákona říšského ze dne 27. února 1907 a zemského zákona ze dne 17. září 1907. Od 1. ledna 1908 započne v každém okresu vídeňském činnost svou obecní úřad smírčí. Soud tento jest příslušný pro vyrovnávací pokusy v občanských záležitostech prvých dotčených okresů, naproti tomu pro pokusy o smír v urážkách na cti jest každý smírčí soud příslušný pro celý obvod města Vídně.

Vykopání města Herculaneum. Jak známo, byla zasypana r. 79. po Kr. strašným výbuchem Vesuvu města Stabiae, Herculaneum a Pompei. Poslední město odkrývá se již delší čas. Nyní italská vláda prohlásila, že se co nejdříve započne i s vykopáváním Herculaneum. A tak zase — ovšem za velikých obětí finančních — odkryto bude kus starověku. Mohutná vrstva zkamenělé laviny se bude odstraňovati, aby lidstvo poznalo ještě lépe tichá, ale významná svědectví antického života.

Židovští lupiči. Policii podařilo se lapnouti ve Lvově lupiče Vasiňského, který po nezdařené loupeži v Praze zastřelil o Štědrém večeru klidně po ulici jdoucího vězeňského dozorce Kaučského. S Vasiňským lapeno ještě několik chlapíků, kteří jsou členy mezinárodní lupičské bandy. A při tom zjištěno, že kromě Adamského všichni známí členové této lupičské společnosti jsou ruští a polští židé. Lupičské bandy židovské z Ruska už i do Rakouska přecházejí. Požehnání židů se šíří.

Vánoce slovenských vězňů v Segedíně a Vácově. Jak „Slovenský týždenník“, tak „L'udové noviny“ ve vánočním čísle vřelými články vyzývaly čtenáře, aby ve dny svátků vánočních, kdy srdce každého je citlivější, vzpomněli si na našich milých vězňů slovenských. Z četných příspěvků a pozdravů vězňů zaslanych patrně, že tolik srdcí s nimi cítí, tolik sympatií že jim věnují citelivě v našich krajinách! Dr. Alois Kolisek byl svědkem jejich dnů vánočních. Navštívil na Štědrý den vězně segedínské a na Hod Boží vánoční vězně vácovské. Shledání v Segedíně bylo nadmíru tklivé, návštěva sama pak do jisté míry vzrušující, protože při ní byla mimořádná opatření; totiž byli přítomni ne dozorcí, nýbrž sami vězňové úředníci, jelikož návštěvník byl s „ciziny“ (t. j. z Rakouska) a podezřelý, a sice od 10.—11. hod. při návštěvě Hlinkové jeden úředník (rodem Maďar), od 11.—12. při návštěvě Dra. Šrobara a faráře Tomíka druhý (rodem Rumun). Oba se sice chovali velmi slušně, ale také přehně, hovor musel býti veden jedině v řeči, které oni rozuměli, nikoli slovensky. Hlinka posud se nesmí stýkati se Šrobarem ani s jinými, leda s Jančkem. Štědrý večer oslavili si při čaji v jable Šrobarové „dolažci“ t. j. 6 Slováků v přízemí, „horažci“ (v horním poschodí) Hlinka s Jančkem pak pro sebe. Všichni jsou zdraví. — Veseleji utvářela se návštěva ve Vácově, třeba že také za dozoru — starého feldvébla, Slováků rodem. Od 11.—12. na 3 části bylo dovoleno hovořiti 1. s Jurigou, 2. Porabským, 3. s Albinim. Mimo ně jsou tu ještě 2 Slováci: Polák a Bahari. Ti oslavili si Štědrý den a Boží hod vánočním stromkem, kterýž jim z pod Tater poslal farář M. J. Nemajice jiných ozdob, okrášlili si jedličku tatranskou — novinami slovenskými a měli z ní radost jako děti. Do Vácova chystali se také vajnovští za svým farářem, snad dojeví až na koledu či na koledu. Hlinka vzkazuje, že po nějakou dobu nesmí psáti nikomu slovensky, protože ředitel, jenž slovensky umí a jeho dopisy cenzuruje, má dovolenou. I Juriga vzkazuje svým přátelům, že pro bedlivé a napjaté studium neodpovídá na přečetné dopisy a pohlednice. Adresa na Hlinku zní: A. Hlinka, Szeged Allamfoghaz Magyarorsag. Dopisy jsou zaslané se cenzurují, projevy, které mají ráz „schvalování sločinu“ (po maďarsku myšleno), se nedoručí.

Rozmařilost v Nov. Yorku. Listy americké stěsnují si, že panuje u boháčů velká rozmařilost. V Novém Yorku je nejméně 6000 dam, z nichž každá potřebuje ročně pro své toalety po 3500 korun. Je tam asi 1000 dam, z nichž každá vydá na týž účet 75.000 K, ano je více princezen dolarových králek, které spotřebují pro svou osobu ročně 300 až 500 tisíc korun. Vždyť mají kapesníky po 500 K. — Millionář Vanderbildt zařídil si ve svém paláci v Nov. Yorku kuchyni, na kterou celkem vynaložil 2-4 mil. Ovšem že přes to všechno více jísti stejně nemůže.

Ze zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. Již třiceti čtyř tisíc téměř dostoupil počet pojištěných u této král. des. zemské pojišťovny starobní, uspokojivý to zajištěný výsledek, uvážili-li se, že podobný útvar v říši německé, král. česká banka starobní v Drážďanech, taprve po po 30 letech dosáhla prvního tisíce pojištěných. Jeví se též zájem o zemský pojišťovací fond nyní již ve všech vrstvách obyvatelstva, především ovšem u živnostnictva a rolnictva, jak patrně na novo s přihlédkem až dosud vyřizovaných. Největší jich počet došel právě od příslušníků těchto dvou stavů. Přítomno toho důsledně hledati zajištěté též ve zřízení značných nadlepkových fondů pro stav živnostenský a zemědělský, jimiž stávají se podmínky pojištění u zemské pojišťovny starobní — samy o sobě již velmi výhodné — ještě výhodnějšími. V roce 1907 přijato do konce listopadu 3809 nových pojištěnců, čímž dostoupil počet pojištěných dnem 30. listopadu 1907 výše 32.760. Vklad přijatý za rok 1907 až dosud celkem 12.642 vkladů peněz 664.187 K. K výplátě povoleny v r. 1907 až dosud 34 důchody ve výši K 32.136 76. Celkem poukázaný již k vyplácení 683 důchody v úhrnec 2.400.579 23. — Každý, zejména se o tuto zemskou pojišťovnu starobní, navštívit kromě

zemského pojišťovacího fondu v Praze III. u Montágu v úředních hodinách (8—2, v neděli a ve svátek 9—11) nebo dopis si listkem korespondenčním a kancelář tato podá co nejochotněji žádání poučení, prospekty, vzorce přihlášek a složení listky zašle úplně zdarma a franko. Podobně učiní jednatelem tohoto útvaru, zřízené u všech téměř okresních výborů, obecních úřadů, různých společenstev, zálož, Raiffeisen, živnostenských společenstev, duchovních úřadů, správ škol, firem atd.

Starí lidé. Nejstarší nyní šijel člověk je černoch Bruni Cetrim v Buenos Aires, čítající 150 let. V Moskvě žije koší Kustrim, který má 140 let. V Anglii v Midletownu žije koší James Kapliran, který je 116 let star a doposud jezdí s kočárem na výdělek. Nejvíce starých lidí žije nyní v Bulharsku, kde je 3368 lidí, kteří mají přes sto let, v Rumunsku je jich 1084, v Srbsku 578, v Iraku asi 1000, ve Španělsku 401, ve Francii 218, v Anglii 148, v Německu jen 78, ve Švýcarsku nikdo. Všeobecně dosáhnou ženy většího věku než muži.

Jí jako vrabec, říká se o člověku, který požívá potravy velice málo. Zatím však čipera vrabec poměrně sezobe velice mnoho. Vrabec požíje denně skoro tolik gramů potravy, kolik sám váží; rovněž tak kanár a jiní ptáci.

Kláštery a rukopisy. Kustos univerzitní knihovny pražské Jos. Truhlář vydal „Katalog českých rukopisů“, jež jsou v této knihovně. Je jich 482, u 221 je označení, odkud pocházejí. Z nich 175, tedy celé čtyři pětiny, pocházejí z klášterů zrušených. Z jesuitických klášterů je 81 českých rukopisů, z ostatních mužských klášterů je 72, z klášterů ženských 22. Truhlář praví: „Musíme uznati, že největší počet našich rukopisů českých pochází od jesuitů, mezi nimi je Husova postilla, jakož i sborník spisů Husových. Není tedy pravda, že by Jesuité byli lehkovážně ničili všechny spisy protikatolické.“

Petrolejové skvrny se sukna odstraníme, když značnější místo asi na prst vysoko posypeme semákovým škrobem, kterýž za několik hodin odstraníme. Na to se skvrna pokryje pijavým papírem a horkou žehličkou potáhne. Žehlení se po přímadě opakuje, při čemž pokračuje se vloží čerstvý papír.

Páně Jelínkova specialita „Saponit“ razí si cestu do světa obchodního a dostává se jí všude vřelého přijetí. Časopis „Šťastný domov“, jenž poukázal Saponitu za přímii svým odběratelům, přináší o něm posudek, který již byla mnohdy poctěná dáma zaslala: „Po několika skouškách dověděl jsem „Saponit“ jako výtečný prostředek k dočištění čistého prádla. Toto jest po něm sněhobílá, mnohem jasnější, než bez Saponitu, užitím pouhého mýdla. Také příjemný nádech jemné vůně fialkové zůstává i po vyžehlení. Saponit neobsahuje žádných škodlivých přísad (chlor a p.), jak bylo chemicky v laboratorii zřejší reálný dokázáno. Obsahuje pouze malé množství asi 14 % louhu, tolik, kolik se i jinak do prádla dává. Mohu tedy směle tento výtečný a při tom náš český prostředek doporučiti a dávám mu přednost před různými těmi prásky, jichž jsem se vždy bála užíti. V úctě Josefa Sobotkovy, choť profesora, Uh. Brod.“ Přejeje p. Jelínkovi tohoto uznání s plnou srdce.

Statistika pro kuřáky. Ministerstvo finanční vydalo právě statistiku za r. 1906 o spotřebě tabáku. Tabákový monopol vynesl v roce 1906 241.872.815 K, o 11 mil. K více než v r. 1905. Stoupá tedy spotřeba tabáku opět o 5%. V čele kuřáckých zemí stojí Čechy, kde, rodáno výrobků tabákových za 59%, mil. K. Pak přijdou D. Rakousy a 55 mil. K. Nejméně se kouří v Dalmácii, kde se stráží jen 2 mil. K. Nejméně kuřáci jsou ve Vídni, kde se prodalo specialit za 6%, mil. K, kdežto ve všech ostatních zemích dohromady jen za 8 mil. K. Pozoruhodným sjevem v roce 1906 je, že značně stoupila spotřeba cigar. Zvláště to lze pozorovati na „krátkých doutnících“, jichž se prodalo o 10 mil. kusů více, a „sportovních“, jichž se spotřebovalo o 9%, mil. kusů více. Vládní se prodalo o 7%, mil. kusů více. Zato prodalo se méně doutníků „Kuba“ a „Rositas“. Malonikotinové doutníky tedy upadají. Větší spotřebou cigar nebyl ovšem odstraněn vítězný postup cigaret. Cigaret „sport“ prodalo se více než dvě miliardy kusů, tedy o 300 mil. kusů více než loni. „Drama“ se prodalo jen něco přes miliard. Spotřeba jejich málo stoupá. „Memfiek“ spotřebovalo se o 28 mil. kusů více, „damských“ o 25 mil. kusů. Naproti tomu klesla spotřeba „Danaek“ o 14%, mil. kusů a spotřeba „sul-tánek“ o 9 mil. kusů. Stejně klesla spotřeba „Stambulek“, „Hercegovina“ a „Jenidgo“. Obyčejného kuřáckého tabáku prodalo se o 500 metr. centů méně.

Záchranný hnoj nejlépe se zužitkuje v zahrádě a sice v jeseni i v zimě, dokud je půda otevřená a rytí se dá vykonati. Tekuté hnojivo se leje do brázd a pak zaryje. Do jara rozloží se v půdě a promění v živiny. Zkypťí půdu a zároveň tak, že se na vesno hodí ke všem plodinám zahrádním. V půdě na podzim nebo v zimě hnojené záhodovým hnojem všechna zelenina se daří a je v každém ohledu bezvadná. K hnojení jarnímu se výtečně jinak hnojivo nedoporučuje.

Masť na omrsliny. Obyčejná čocka se usuší, na prášek rosmele, promísi s husím sádlem rozpustěným. Masť se omrslé místo natře a čistým plátnem ovláde.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla příkládáme proslavení „Dražiny sv. Petra Klavara“, které doporučujeme každé pobožnosti všechních přátel.

Letárek redaktor.

I toto číslo musili jsme vydati s technických překážek taprve v sobotu. Příští čísla však již budou pravidelně vycházeti v pátek. — P. S. Pokud se naše v nepřátelské kuchyni vaří, jest dobře někdy, jestliže se jí předčasné a naší strany nemáme; připadá se tak aspoň tím jistěji.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání,
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akceová svídkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Veleddstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pasit spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, nádobníky, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a střídá. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chybním kostelním ná-
činím v placení. Více uznání po ruce. Žádné přehánění vý-
robky drahocenné. Vše posílám již posvěcené.

ZIMA

JAN
STOUPA, PRAHA,
nyní
Jindřichská ulice č. 1.

KOBERCE

SOUPRAVY
PORTIERY
ZÁCLONY
STORY
ŽUPANY
UHLÁKY
PŘÍSTAVCE
ZÁSTĚNY

1908

Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesným
rámci, stříbrným vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada besplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)
doporučuje P. 1. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Hrobka na prodej.

Na starém hřbitově Pouchovském ná-
sledkem převezení mrtvoly se prodá vyzdřená
a zachovalá hrobka č. 711. při hlavní cestě
bez obložení a bez náhrobku.

Blíží v administraci Obnovy.

Kupujte z první Josefa Laška V HLINSKU.

Koberce 2 metry široký, 3 metry dlouhý 14.— K
a výše;
koberec 160/250 cm. 9.— K, 55/110 1.20
koberec 120/150 cm. 4.50 K, 106/200 cm. 5.—
Koberce se zvířaty (arčky, psi, labutě a pod.)
100/200 cm. kus 5 K. Celé soupravy 2 velké
přikrývky na postel a jednu na stůl od 12.—80 K,
ve všech barvách, vlněné nebo hedvábné.

Fotografování
při

světlo
umělém.

Vlastní
patent.

Přijmutí plesových toalet
provésti možno po celou zimní sezonu
v každé hodině večerní.

V místě bez konkurence.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

První česká

výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od
Kor. 8.— výše. — Žádejte ceníky i seznamy.
Moje stroje akvizují vášnivý politik čistým a lahodným
přehlasem.

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,

doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejrůznější

dekorační
a umělecké
předměty.

Výroba rámců a zámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

Nádherné dárky.
a vhodné dárky.

Veškeré
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kassety dop. papírů,
modlitební, obchodní a
obrázkové knihy.

Hry, kalendáře,

a vše do oboru toho spadajícího i.

Největší výběr dopisnic.

Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obsluha.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

Besídka.

Sylvestrovské „kommando“.

(M) „Ať na nás!“
 „Jo, to si počkáš! — Rábuju!“
 „Jdu!“
 „Taky!“
 „Taky!“
 „Kolik?“
 „Dvě!“
 „Ale, ale ty jsi nějak zasobaný! A ty?“
 „Čtyři!“
 „Tři!“
 „Tak a mně dvě! A už to může jít!“
 A pan Pleticha „kommandoval“ o Sylvestru jen což. Panička jeho, hezká blondýnka, seděla v koutku jako putička, ani nedýchajíc. Žalostně pohlížela, jak její pan manžel vesele pije a prohřívá pětky, desítky. Co pak o ty peníze! Pletichovic měli jich dost, ale pan Pleticha byl jinak než u karet náramně rozvázný pán. Kdyby měl své paničce dát víc než šedesát korun za klobouk, ten by byl dělal dílo! A tady desítky jen lítají, šustí a mizí v bezedných kapsech spoluhráčů.
 Radši se tam ani dívat nebude! Proč sem jen chodila? K čemu se tak pěkně vystrojovala do hedvábných šatů a nádherného klobouku? Napáchne to hospodským čmoudem a žádným parfmem toho nepřemůžeš. Aspoň kdyby se měla s kým bavit! A to už je druhá hodina s půlnoci, všechny její známé paničky jsou pryč. Měla ale ta kontrolorka vztek, když viděla její nový klobouk; sezenelala, a oči se jí zašpičatily jako jehly.
 „Mužičku, pojď domů!“
 „Hned, hned miláčku, jen jedno kolo ještě!“
 „Milostpaní se asi nudí, že ano“, sladounkým hláskem probodil pan professor Zezulka, který už měl aspoň padesátku v kapse a hleděl taky, aby už zmizel, předně, aby padesátku neprohrál a zadrubé aby paní nehubovala. Jeho paní byla s míry hodná paní, ale jenom někdy. Pan professor Zezulka pamatuje jenom jeden okamžik dobroty své Bábinke; to bylo, když jí přinesl čtyři stovky za vydanou cvičebnici. Ale to už bylo dávno.
 „Inu, miláčku, počkej chvílenku! Vrhni, dejte mé paní Fliegende, Český Svět, Světozor! Teď nemohu jít domů! Zase jsem tam spadl!“
 Hra šla vesele dál. Marné bylo prosení ubohé paničky, které už se oči klížily. Pan Pleticha hrál jak zběsilý. Už měl „v tom“ čtyři stovky. Spoluhráči hráli vesele, oči se jim leskly jak hráčkou vášní, tak i množstvím požitého piva, vína, punče a likérů. Hodiny ukazovaly čtvrt na čtyři.
 „Nepůjdeš-li domů, půjdu sama.“
 „Dělej si, co chceš.“
 „Já milostpaní doprovodím s lucernou!“
 nabízel se kluk drobný, pikkolo, jenž až dosud dřímával za kredencí. Panička odešla a čtyři kompaňoni tloukli kartami dále —
 Pan professor Zezulka vyhrával už třetí padesátku, a pan Pleticha měnil už šestou stovku; bylo půl páté, když se v tom otevřely dveře a do lokálu, už jen dvěma lampama matně osvětleného, vstoupily dvě důkladně do pláštíků zakuklené dámy. Rozkuklily se — paní Pletichová a její mamá.
 „Svígrmuta“, prolétlo hlavou všech čtyř hráčů, znali ráznost paní Kafkové, „teď bude zle!“
 „Skládáme právě karty a chceme jít domů!“ sladce povídal pan Zezulka, strkaje do kapsy peníze s tácku.
 „Jen se neračte vytrhovat. Hrajte dál. To byste tomu dali, vždyť je Nový rok a teprve půl páté. Hrajte dál! Já se ráda na brv v karty konkám. Co to hrajete? Ať, čapárky, kommandičko! To je hezká hra! A tuhle Božka přijde domů brečky, že prý Tonouš hraje! Blázne, můžeš být ráda, že hraje. Kdyby dělal něco horšího, mrzelo by tě to víc. Tak hrajte. Hned bych si s vámi hodila!“
 „Ó prosím, milostpaní“, hráči byli jako z masek. To se ví, čekali randál a zatím paní tehyně bude hrát s nimi. Otevírá peněženku. O já, na té se dá něco trhnout, ta tam má peněz!
 A karty pleštily znova.
 Pan Pleticha prohrával důsledně. Paní tehyně hrála si náramně chytře. Ještě ani nešáhla do svého. Líce se jí zruměnily, ruce jen kmitaly. A byly to záračné ruce! Kdykoliv jí někdo snímá, vždy měla eso neb sedmu dole, „na rabáka“ jí zbylo vždycky eso, v hartech měla vždy aspoň tři tramfy a vyhrávala, vyhrávala báječně. Bylo tři čtvrti na šest, když pánové byli nuceni prohlásit, že už sebadou hrát. Neměl nikdo ani vinydry.
 Pan Zezulka, professor, prohrál celou výhru, svých dvacet zlatých, třicet zlatých vypálil

si od vrahů a neměl teď ani čím zaplatit útratu.

Pan „Svígruta“ Pleticha prohrál osm stovek, nezbylo mu na útratu.

Pan Doskočil, kupec, prohrál celou výhru, svých stopadesát zlatých a čtyřicet zlatých si vypálil u vrchního. Pan JUDr. Hodecký prohrál celou výhru, svých dvě stě třicet zlatých a hospodského šestnáct zlatých. Nezbylo jim na útratu.

„Už jdete, pánové? To je škoda, mně se tak krásně hrálo. Ať si budete chtít zahrát, vkažte si pro mne, já si ráda zahraju. Kolik pak jsem vyhrála, no, maličkost, asi třináct set, ani ne, dvanáct set devadesát šest. A jak jsme se pobavili, že jo, pánové! Boženko, to je hezká hra, té se musíš naučit, abys mohla také hrát. Já jsem se něco nahrála, když jsme měli s mým nebožtíkem hospodu!“

Paní Kafková se oblékla, paní Pletichová a pan Pleticha za ní.

„Tak pánové, až budete mít chuť na kommando, jen si vkažte. Já tomu zatím naučím Boženku, Tonouš až umí, pobavíme se zas. Pozdravujte paničky. Dobré jitro!“

Odešli. — — —

„Ta nás vzala! Věkkrát nehraju. Už se na ty čertovy obrázky ani nekonknu.“

„Bábinka už bude vzhůru!“ šeptal zdrcený pan professor.

* * *

„Poslechněte, Tonouši, já vám nezabránu hrát karty“, kázala paní tehyně panu Pletichovi, vracející mu jeho osm stovek, „ale když neumíte držet kartu za nehtem, tak kommando nehrajte, hrajte dudáka o oříšky. Chcete-li hrát, já vás vezmu do parády, naučím vás všelijakým praktikám, ale pak vám povídám, že se nechá dcera od vás rozvést. Fixlaře za zetě mít nechci. Co si může dovolit bývalá hostinská v kartách, to můj zetě si dovolit nesmí!“ — — —

Sylvestrovská hra byla poslední hrou našeho čtyřlístku. Když srběly je prsty, a hráčská vášeň je posadla, vzpomněli si na záračné ruce paní Kafkové, vzdychli si a vášeň spláchli notným douškem piva.

Kulturní hlídka.

(3) O Bohu. „My jsme v sobě Boha porazili“, tak prohlásili obrovití duchové pokrokatého učitelstva českého. Nic snadnějšího a pohodlnějšího, než jakým způsobem jste vy, moderní Herkulové, zápas ten provedli. Když Adam hřešil, skrýval se před Bohem a měl velkou touhu, aby Hospodin vůbec neexistoval. Pokrokatí ukryje se za husté houštiny frází, ke všemu ještě přivře oči klapky a volá: „Ejhle, teď jest zřejmo, že Boha není; já ho nevidím, porazil jsem ideu Boha v milé duši své.“

Lidé směšni! Jak resolutně, bez dlouhého přemýšlení, bez jasných vědeckých důkazů dovedou rozhodovati lidé ti, kteří jindy tolik jméno vědy nadarmo berou! Při popírání Boha, při otázce tolik důležité dávají všecku vědu stranou. „Zastupcové vědy“ našli důležitou cestu odstředivou, jež je dalek od davů věřících, ve přání svého srdce. A tací lidé, ubírající se cestou, která dosud ani v nejmenším není vědou ospravedlněna, posmívají se lidem věřícím jako obmezencům, jako občanům, u nichž vítězí srdce a „pověra“ nad rozumem.

Také uslyšíte tuto filosofii: „A co! Víra ve věčnost hmoty má zrovna takovou oprávněnost jako víra ve věčného Tvůrce, který hmotu učinil.“ Není taková fráze výronem mozku z pohodlného, který s nejvážnějšími otázkami dá si práce nejmenší? Hmota, podlehlá změně, měla by právo na věčnost, na to, aby od věčnosti zde byla sama od sebe! Jen trochu přemýšlet o podstatě a přítomnosti změny u hmoty — a hned se pozná, jak bláhová fráze hází se do lidu.

Nyní „Národ. listy“ přináší dne 30. pros. s péra docenta dr. J. V. Pexidra zajímavou úvahu „Neřešitelnost záhad světa“, která jest dobrým zrodem slabosti vědy v přičině těch důležitých otázek, na něž jasnou odpověď dává zjevné náboženství. Dr. Pexider velice promyšlenými slovy vykládá, na jakých základech spočívá determinismus, (t. j. nauka hlásající, že vše se děje z nutnosti, že svobodná vůle nemá vlivu na vývoj světového děje). Dále však uvádí zase vědecké zásady svědčící ve prospěch principu biologického (životoslovného) a existence Prosvětelnosti. Píše mimo jiné: „Mechanika učí, že pohyby všech molekul universa (vesmíru) závisí na diferenciálních rovnicích druhého stupně. Když se před čtyřmi lety podařilo ukázat, že integrály diferenciálních rovnic druhého stupně s analytickými koeficienty jsou za jistých podmínek, ale jen za těchto, opět analytické funkce, vyslovil prof. Hilbert příležitostně myšlenku, že všechny přirozené problémy (záhady), jak je vidíme na př. vesmíru v neživé

přírodě, vedou k analytickým funkcím, t. j. že v neživé přírodě vše jest determinováno (k ne-determinování a předem předurčeno). Naproti tomu shledalo se, že při umělých problémech podmínky ony splněny nejsou, že tedy existují dva různé druhy problémů, přirozené a umělé, či že mohou vyskytnouti se v obecné přírodě i děje, jež nejsou deterministicky stanoveny. . . . Běh světa není tudíž předem určen; určeno jest jen nekonečné mnoho různých pramenů v síti možných případů a přírodní dějství jde chodem, jež vyznačuje jeden z nich. Míneal toto nelze vyvrátiti. Vytčený názor světový jest tudíž logicky přípustný a skutečnost nikdy nemůže jej demontovat (popírat).“

V kapitole o theismu a svobodě vůle doznává dr. Pexider: „Svět vzniknouti mohl v konečné minulosti a světové dějství opět zajiti může po konečném údobí, blíže se v přítomné době svému vzdálenému konci. K výkladu zjevů a vzniku jich nevyhnutelná jest jsoucnost mimopřírodní moci tvůrčí, jsoucnost Boha. Svět mohl stvořen býti po etapách a dlouhých periodách. Člověk má svobodnou vůli, již spolnuruje osud svůj. Ani theism (věření v Boha) zkušeností nikdy vyvrácen býti nemůže.“

Tohle jest již jiná mluva než řeč těch, kteří bez pracného hloubání tančí radostí nad svým „objevem“, křičíce jako chlapi: „My jsme v sobě Boha porazili.“

Dr. Pexider ovšem snaží se mluvit o logicky přípustných názorech na svět vůbec, ukazují obříže se stanoviska nejmodernější filosofie. Jiným myslitelům jest zase úplně jasno. Ale tolik z úvahy vysvítá, že náboženství ani nyní po tolika houževnatých útocích nedá se odbývat pohrdlivými, pozérakými úsměšky těch, kteří by přání svého převráceného srdce co nejdříve nejráději viděli skutkem.

Právě 17. prosince m. r. zemřel největší současný fysik Thomson Kelvin. Jeho ženiální výklad fyzických zákonů naprosto potvrzuje křesťanský názor na svět, na jeho vznik a konec. Jeho matematické výpočty na hlavu porazily domněnky protikřesťanských spisovatelů o věčném kolotání vesmíru a věčných silách hmoty. Vyjádřil se roku 1903 v N. Cent.: „Nemohu říci v přičině začátku života, že věda ani netvrdí ani nepopírá tvůrčí sílu. Věda klade potvrzuje tvůrčí a odtěsí sílu, jež přijímá jako dárce vtrý nás nutí.“ Tak vyznal muž obrovských vědeckých zásluh, že Bůh existuje. Jak se proti němu vyjímá od volných myslitelů zbožňovaný Haeckel, který k vůli lepšímu úspěchu své protináboženské vědy nešetřil se nízkých podvodů!

Přirodospýtec a náboženství. Slavný geolog francouzský Joachim Barrande, který valnou část života svého strávil v Praze, zabývá se studiem zkamenělin, o nichž napsal dílo obrovské, byl vzorným katolíkem. Náboženské své povinnosti konal s příkladnou svědomitostí a vroucností. Snáboženským svým přesvědčením nikdy se netajil, nýbrž, když k tomu naskytla se příležitost, i ve vědeckých spisech neváhal je projevit. Životopisec jeho praví o něm: „Hluboký náboženský cit ovládal veškeré jeho smýšlení a jednání. Byl to muž dokonale mysl i citem; vzácný vzor úplné harmonie mohutného intelektu rozumového a nejjemnějšího citu ethického, jakých málo a zřídka mezi námi smrtelníky se vyskytuje. Celý jeho život byl pásmo oddanosti a obětivosti k nejvyšším účelům lidským: rozuzlození vědecké pravdy a mravního ušlechťení pokolení lidského.“

Flaško „Volné školy“. Vídeňský „Vaterland“ píše, že již to sdružení netáhne. Někteří lidé, kteří rádi svoje jména čtou, vystupovali v roli svobodomyšlných harcovníků; zdálo se, že nastává mocný rozmach. Volby však poučily o velké slabosti svobodomyšlenského občanstva, které něco znamenalo jen za pomoci sociální demokracie. Část spolubojovníků odvrátila se s úklivostí od řádění „Volné školy“, část nastoupila do zákulisí. Přes to však sdružení ohlá-ilo a fanfárou práci dál. Prý však potřebuje k své operaci maličkost — 160.000 K. A po dlouhém úsilném sbírání, jakkoli prý sdružení čítá 20.000 členů, prohlásil pan dvorní rada Hock, že mu chybí do předem vypočítané sumy pouze 130.000 K. Sebralo se tudíž až příliš málo, volní myslitelé drželi korunky v kapse. Svého jazyka pro „Volnou školu“ nešetřili, ale jinaké byli hodné vypočítaví. Proto Hock vydal provolání k vánoční sbírce. Leč teď již opětovně výzvě již toho sebere velice málo. Lidé se již nedají tolik zaslepovatí blýskavými frázemi jako dříve. Nastává stříslivá rozvaha. — Když měl baron Hock schůzi v Mödlingu, čítajícím 17.000 obyvatel (hlavně intelligenci), dostavilo se pouze asi 100 lidí, hlavně socialistických cílářů a mladíků. —

(3) Fráze o našem národě. Věra stojí za pozornost, co všechno už tvrdili o našem národě sami vůdce. Kolikrát již jejich ústy povaha národa přebarvena! Co všechno planou řeči se strká na národ! Ve frázovitě charakteristice vynikl zvlášť mladočeš. Nyní však posud není v tom nápravy.

Dr. Drtina při debatě o pilném návrhu prof. Masaryka (v příčině svobody universit) prohlásil: „Většina českého národa je přesvědčena, že pouze prohloubení a rozšíření vzdělání, pouze účinná účast na vědecké a kulturní práci přispěje lidstvu ku zvýšení národní síly, k obrození a zabezpečení národní existence.“ — Dobrý muž, jak by to bylo hezké, kdyby vaše fráze byla pravdou. Leč rceta, jak jste prozkoumal srdce i ledví celého národa, že víte, o čem jest přesvědčena většina národa? Charakteristika většiny národa hotova hned. „Výborně, tak jest!“ zatleskají ruce i toho venkovského starosty, který svého pasáčka nechce do školy posílati. Pane professore, postarejte se o to, aby návštěva škol nebyla nucená; pak seznáte, že se sevrkne návštěva školy zvláště na venkově tak, že z toho hlava půjde kolem. Postarejte se o to, aby student na gymnasiu uloženou látku studovati nemusil a přes to aby za osm let vysvědčení dospělosti obdržel; uvidíte, kolik těch jinochů i nejdůležitějším předmětem bude se učit. A což studenti universitní? Ti přece mohou již co nejlépe chápati, jak cenným statkem je vyšší vzdělání; a k tomu nota bene vědí, že vyšší učenost jest u nich v těsném styku s hmotnou existencí. A přece... Anebo snad má se potvrditi vyšší kulturní snaha „většiny národa“ tím, že jej nazývají pokrokaři „národem husitským“? A tu se shledáváme ovšem zase s novou frází, a to vodnatější, než jest Drtinova. Husité se přece významem hlavně prací protikulturní, božním, pobíjením, upalováním, ničením. A tu „husitský národ“, obdivující se zbožné cepům a sudicím husitským a odvracející svoji pozornost od velkého vývoje kulturní práce „klerikálů“ českých, by měl „ve své většině“ býti tolik zanícen pro vědeckou a kulturní práci? Náhodou seznáno, že přes všechna ohnivá slova mladočeská národ náš právě husitský není. —

A teď dále. Katolíkům přezdívali pokrokaři zpátečníků. Jak to tedy přijde, že národ, který jest „ve své většině“ přesvědčen o potřebnosti prohloubení vzdělání, odevzdal v Čechách a na Moravě tak obrovský počet hlasů kandidátům katolickým? Tak by se mohla položit otázka jako argumentum ad hominem. — Zkrátka u našich protivníků fráze na frázi, z nichž jedna potírá druhou.

V týž den a v téže Píškové radě prohlásil poslanec Udráal, že prý český národ a zejména český sedlák nenalezá žádného salibení v náboženských sporech. Zase fráze — a to hodně ubohá. Tak že by se choval flegmaticky k náboženským otázkám národ, který žil tři staletí v nejtěžších vysilujících náboženských sporech? Proč jen tolik rozvířili hladinu společenského života českého „husitský“ mladočeský bodáním do katolického přesvědčení? Co znamená v Čechách hotová sponsta konfessionálních časopisů různých náboženských stran? A co říci široce rozvětvené společnosti spiritistů? Ostatně agrární poslanci sami z volebních schůzí dobře vědí, zda zvláště český venkov hledí k náboženským rozdílům netečně. A proč jenom agrárníci tak nepoctivě a časté útoky podnikali proti katolickým zemědělcům, jestliže věděli, že český sedlák o náboženství nerad se pře?

Fráze na frázi. Posud po vzoru mladočeském hned se připisuje národu českému to, co platí jen pro malou část jeho. Kdyby se tak vydala sbírka frází, které sami předáci čeští o svém národě promluvili, byla by to srovná humoristická strakatina. Jedna fráze by se stavěla ostře proti druhé. Hned se národ pochválí, hned se pohani, dle toho, jak to klika které strany vyžaduje. A nyní by už přece mělo nastati střídání, důkladné nvažování, prve než se něco o národu řekne. Byl by již nejvyšší čas; planými, nedokázanými a sobě odporujícími výroky si před cizinou jenom škodíme.

Školský obzor.

Školství v Evropě. Jedna obecná škola připadá ve Švýcarsku na 318 obyv., v Bulharsku na 2820 obyv., v Norsku, Švédsku a Francii na 480, v Itálii na 580, ve Španělsku, Řecku a Dánsku na 790, v Německu, Portugalsku, Belgii, Nizozemí a Anglii na 1260, v Rakousku na 1810, v Rumunsku na 1880 obyv. — Jest vidět, že jsme v Rakousku ještě hodně pozadu.

Střední školy v Rakousku. Rakousko má dnes 208 gymnasií, 103 reálky a 70 učitelských ústavů. V roce 1908 přibude 12 gymnasií a sice: německé v Lublani, Aši, Těšíně, Semberku, (Unčově a Freudenthale; české v Kyjově, polské v Mylenicích, Zolkievě, Lvově, Novém Sandedu a Tarnopolu; 4 reálky a sice: 1 ve Vídni, česká v Turnově a Vrboviciích, německá v Pulji; 3 učitelské ústavy: 2 v Haliči, jeden slovinský v Capodistriji. Rozpočet na r. 1908 pro ministerstvo

kultury a vyučování obsahuje 118 milionů korun — o 20 milionů více než loni.

Jak si vlastně pokrok představují? V čísle 15. „Věstaiku“ v Rozhledech časových reformování o konferencích učitelů škol středních, na nichž odporučeno též zjednodušení maturitních zkoušek. Referent ve „Věstaiku“ projevuje při tom málo pokrokové přání: „Maturitní zkoušky na učitelských ústavech měly by býti taktéž zjednodušeny.“ — Pane pokrokaři, vždyť přece maturitní zkoušky, předepsané organizačním statutem pro ústavy učitelské, jsou zjednodušeny od škol. r. 1886/7 dost! A při tom pamatujte, že šák na gymnasiu jest skoušen při maturitě s osmi let svých studií, kdežto na paedagogiu se čtyř let. Ačkoli za ta čtyři léta musí se učit šák paedagogia také dost, přece přirozeně při dobré pili může spíše maturita udělati než šák gymnasiální. A pak přece při zkoušce učitelské spásobnosti musí podučitel zase odpovídati s předměty, z kterých byl skoušen při maturitě. Nač tedy zjednodušení? Kdyby se mluvilo o odstranění maturitní výbce, pak by byla věc jiná. Ale — pokrokový referent chce — zjednodušení maturity. Tak snad má býti dokumentována touha pokrokového učitelstva po vyšším, univerzálním vzdělání? Napřed veliké stezky na to, že vlastně paedagogia nevyhovují, že jest potřebí učitelstva poskytnouti vzdělání zvlášť vynikající — a teď přání po druhém zjednodušení maturity. Co tedy vlastně chcete? Toužíte po zdravé osvětě upřímné? Dovoďte, švaním proti katolictvu ještě skutečný pokrok nezískává, nepostupuje.

Polské studentstvo a theologické fakulty. „Pokrokové“ studentstvo ve Lvově, jehož valnou část tvoří židé, přijalo nedávno resoluci pro odstranění theologických fakult z universit. Proti této resoluci obražuje se ve všech polských listech ostatní polské vysokoškolské studentstvo ve Lvově zvláštním projevem, v němž se praví: „Theology na universitách považujeme za rovnocenné kollegy... a prohlásujeme důrazně, že chceme utužit pasky, které nás s nimi spojují v našich nejvčetnějších požadavcích na poli kulturním, vědeckém, národním a společenském.“ — V Haliči již velmi dobře znají požehnaní židovských machinací pro národ polský.

Křesťanská škola, která tak účinně a obětavě bojuje za náboženskou výchovu, která jest trnem v oku pokrokařským listům učitelským, zahajuje nový ročník. Budiž s naší strany tím více podporována, čím směleji proti ní vystupují naši odpůrcové. Redaktor Václ. Špaček, muž v oboru školství velice zkušený, vydává a vede „Křesť. Školu“ i po stránce praktické velice pečlivě. Předplatné 6 K ročně jest velice mírné. Administrace: Praha 200-II.

Další postup ve Francii proti svobodě svědomí. Nestálo bezcharakterní špiclování a denuncování katolického důstojnictva, nestálo oloupení katolických řeholů, násilné zavírání katol. škol, atd. Jde se dále. Ostří namířeno proti zákonu z roku 1880, jehož přední zásadou jest svoboda vyučování. Zákon ten dopomohl k velikému rozkvětu katolických škol. Za nynější krise mnoho klášterníků dalo se zlaicisovati, aby mohli dále vychovávat dle svých zásad. Už skončila komise svoje práce a nyní se prohlašuje, že se sice nezádá pro všechny dívky stejná, šablonovitá výchova, ale — zabrániti prý jest potřebí tomu, aby duch dítěte opral se o různé dogmatické formule a byl jimi zatříbován. Předloha pro spolky i soukromé osoby obsahuje nejobořadnější práva k zakládání svobodných škol. Jak se v ní však měří katolíkům? Ať již bývali řeholníci sebe dále a sebe lépe vyučovali, mohou býti připuštěni k vyučování až za deset let (!!) po svém vystoupení z řádu. Duchovní jsou z vedení středních ústavů úplně vyloučeni; seznam učitelských sil, osnovy vyučovací, knihy atd. dlužno předkládati vládě, která může otevření školy zakázati, obsahuje-li její program něco proti ústavě a řádům. Jediná kniha neodpovídající státním předpisům může už vésti k uzavření školy. Správcové a učitelé privátních škol podléhají přísným nařízením a důrazné školní inspekci. Tak proti katolictvu! Anarchismu, materialismu, racionalismu otevřela Francie brány do kofán.

A takovým způsobem snad se má dokončiti odluka církve od státu? Není tohle další pokus o *potročení církve*? Ve všem má podlehati katolický učitel nejpriznivějšímu dozoru, existence každého katolického ústavu bude viseti na nitce; katolické školy úplně budou záviseti na milosti a nemilosti zednářstva, které na základě nového zákona si nalezne ležce záminku k pronásledování vědycky.

A u nás tleská se svobodné Francii! Její násilnická taktika se u pokrokařů schvaluje. Panstvo odkrývá tak svoje karty až příliš okatě. Na jedné straně volají naši odpůrci, aby si církev spravovala své záležitosti sama, aby si sama na školy konfesioní platila — aby se nepletla do záležitostí politických. Pak prý nikdo proti ní nebude, každý jí bude svobodu přáti; a na druhé straně tací farizeové projevují nepokrytou radost nad těmi, kteří kladou katolictvu na ruce otročká pouta. Zvláštní to svobodomyšlnost! Báh nás chrání před „svobodomyšlností“ takových vychytalých farizejských násilníků, kteří svedou tyranství ihned, jakmile močí k tomu dospěnou!

Chápeš-li ty státní povahy? V „Čes.“ naposlád pokrokařský učitel odkudsi z Biatenska: „A učitelstvo? — Bolavý vřed! Většina vás tane na mysl, čtete-li „Pisně otroka“. — Jen když sedí za varhanami, pro které i bezcharakternosti se dopouští, pro kostelních výborech ponížené leze a žebra, předchůdce svého tupí, místa střídá, kde varhany více vynesou a neumí nacvičiti třeba ani jednoduché pohřební písničky. Aby se neefeklo, přišel sem tam do „Volné školy.“ Druzí, jimž škola jest stánkem posvátným, kteří jsou vždy a na každé šlaci poctivými učiteli, smutně vědí hlavu v neblahé předtře dob zlych, dob ponížení. Co pomohou, když mnoho jest sráček uprostřed nich, zrůdů s usměvavou tváří a zatatou pěstí mezi kollegy — kdo amí se za nynějších poměrů ozvat, aby nezničil své existence, nevydal bídné rodinné. Klerikální mata nestane ani před slzami nevinných dítek, a za třicet stříbrných kostelní služby navdne se dosti bratři, kteří se zalichotí nějakým nevinným slovíčkem: „kollega povídá, důstojný pane...“ Ty poznáme po zasmutilém oku, ty druhé učitele, to oko obestírá se steskem, že škola, jeho chrám, jest bezbranně vydává drancovníkům ducha, jichž symbolem kropáč a karabáč.“

O těch „drancovnících ducha“ pomalu, pane pisateli! Kdyby tak chtěli kněží veřejnosti sdělovati aspoň čtvrtinu dokladů, jak pokrokařský učitel koná své školní povinnosti, jak si vede při svém rytířství „poctivě a důsledně“, to by byla hotová sponsta nejrozmanitějších kapitol. Jak jest takovému šváci škola „stánkem posvátným“, o tom by mohli mnoho hovořiti starší zkušení učitelé, kteří své povinnosti řádně zastávají, a přece tolik od „svobodomyšlných“ kollegů zkusí. Pro samé pokrokové schůze, pro pokrokové dopisování atd. nejméně užije vědeckého pokroku od takového učitele šavto.

Leť nám se zde jedná hlavně o ten steek na nedůslednost i těch dopisovatelů do „Volné školy.“ To přece může onen pisatel věděti, že právě u pokrokařských učitelů jest největší sobectví a snaha ždímati ze všech stran. Pokrok až po ty kapsy! Pod štít pokrokového sdružení vstupovali pánové přece hlavně proto, aby z toho měli materiální zisk. Jen čtete ty elegie v nedávných letech pronášené ve „Škol. Obsoru“ a jinde. Pořád se mluvilo o penězích, o kvinkvenálkách, o konkurenčního záští se „vráželi“ šťastnější kolegové do novín, chlebařství druh druhu vyžíval přímo neomaleně, až bylo hnušno čísti. Až naposledy vydral se z úst „Českého Učitele“ steek: „Nejhorším vřodem našeho učitelského tělesa jest neřest spojená s obsazováním míst. Zlá je protekce, špatná věc je strejčkovství, velmi ošklivá věc je tajná kvalifikace, hanebné je obcházení a žebrování o příse, ale nejhorší při tom jest, když jeden druhého pomlouvá a zlečtuje, aby sobě prospěl... Nejhorším úkazem mezi námi je — jalovina chatrného povrchního vzdělání, když je spojena s hloupým se nafukováním a vyvyšováním nad okolí. A nejhorším je, když učitel je bezcharakterní člověk, na něhož nemůže se nikdo spolehnout a jemuž nemůže nikdo důvěřovat...“ Tak bodoval tedy sám ústřední orgán i nad siskuchtivostí svých členů. Ovšem že učitelští pohlavíři, arazující od příližného sobectví, své tučné příjmy, plynoucí z organizace, dále si ponechali.

Kde jen ta příčina takých učitelských nedůsledností, zkrátka charakterů rufových? Bylo tak již dříve? „Čes. Učitel“ se vymluvil nejspíše, pravě, že má co činiti v organizaci s „všelijakou cháskou“, jež jest plodem systému, nad nímž drží kněšstvo ruku. Tak tak! Jenom to je divno, že dříve ta „všelijaká cháska“ mezi učitelstvem nebyla. A teď „cháska“ má sama pokroková organizace za své členstvo — a nevyloučí ji.

To je tak. Vyrasili jste, pánové, s radikálním pokrokařským příliž záhy. Prováděti jste bezohledné útoky na tvrze konservatismu tenkrát, kdy mnoho soudnějších vašich členů poznávalo, že boj váš jest příliž ostrý, nečasný a nespravedlivý. Vrchní komando nadělalo plno pokrokových paragrafů, nutíc k slepé poslušnosti i ty, kteří chtěli jíti cestou umírněnou. Vaše paragrafy jsou hotovou svérací kazajkou pro ty, kteří si zachovali ještě neustranný úsudek, svobodu myšlení. Jelikož však se mnozí báli potupašného, hrubého pranýřování i od nevyspělých mladíků, nechávali si své názory pro sebe. Vždyť věděli, že na zaslepené fanatiky těžko jíti s rozumnými slovy, že jest těžko nutiti je k chladné rozvaze. A tak nejsou právě bezcharakterní učitelé ti, kteří nejednají zrovna dle paragrafů vrchního štábu. Jest mezi nimi mnoho ubohých zajatců, kteří na venek se neozývají, ale kráčeji dále v praktickém životě dle zásad vlastních, pokud jim to možno. Ale na druhé straně jest zase pravdou, že právě velicí pokrokoví Lvové umějí chytrácky se odmlčeti a jednati proti principům vrchního štábu, kdykoli se jim jedná o hmotný zisk. Obracejí se jako korouhvička vždy na tu stranu, odkud něco „konká.“ O velikém užitku peněz přesvědčili se přece právě ze svých stavovských listů. Povahy obojaké, nespolehlivé vychoválo si vrchní komando svým málo paedagogickým taktem a despotií samo.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Socialisté ve prospěch obilních lichodů.
V německém říšském sněmu byla debata o vyděračském terminovém obchodu, který měl být prospěšným návrhem odstraněn. A tu socialistický pohlavár žid Singer pravil: „Přítomná předloha znamená úplné opuštění zákona z r. 1896. Těžiště zákona leží pro nás v § 15., který jedná o sázkách bursovního terminového obchodu v příčině obilí a mlýnů. Terminový obchod v tomto zboží jest dle našeho dobrozdání potřebnější, než terminový obchod za hotové, poněvadž má větší význam pro blahobyt lidu.“ — Takhle se tedy zase „postavila“ sociální demokracie proti vyděračům. Inu, žid proti židovi nebude.

V rudém odborovém listě „**Arbeiter**“ čteme vyhlášku, že Rudolf Kos z Inzersdorfu vyloučen z organizace, „poněvadž jako důvěrník dělnictva považoval to za slučitelné se svojí funkcí přejmouti místo dílovedce při dopravě.“ Tedy — dělník, který si chce svoji existenci zlepšiti, není trpěn. Pohlaváři socialističtí, kteří dávají jiné do klatby, žijí ovšem s množstvím dělnictva znamenitě. — Jinak takto dovedou socialisté započítovati své soudruhy pohodlně na útraty těch, jimž nadávají. Na př. 18. ledna 1902 přinesla Arbeiterzeitung ve Vídni tuto vyhlášku předsedy nemocenské pokladny kolářů ve Vídni: „Je-li některý dělník z naší organizace nemocen, ať rychle se bláší do nemocnice „**Milosrdných bratří**“. Kromě toho, že nemocníci této platí nemocenskou pokladnu pouze 1 korunu denně, dostane nemocný při svém odchodu z kláštera ještě zbytek peněz při jeho ošetřování nespotebovaných. V jiných c. k. nemocnicích musíme platit 2 koruny a přebytek nedostaneme žádný.“ — Ovšem že potom se spílalo řeholnictvu vesele dále. — Nebo ještě něco jiného. V textilní továrně Hellerové v Hranicích byl socialistickým důvěrníkem Skurský, který si v posledních dnech přivedl do továrny jednoho kamaráda, chtěje ho hned prosaditi za pomocníka bez předchozí doby učednické. Leč dělnictvo neohroženým a jednomyslným protestem docílilo toho, že kamarád Skurského přijat pouze jako učedník.

„**Podřipský Obzor**“ píše: Ve vodolaském cukrovaru pracoval dlouhá už léta mezi jinými i dělník Josef Voráček, otec četné rodiny. Hned při počátku letošní kampaně byl soudruhy přinucen přistoupiti do organizace sociálně-demokratické s 90 hal. příspěvkem a nadějí, že bude míti pokoj. Ale jinak má psáno sociální demokracie. Voráček byl vyzván v krátké době k přistoupení do odborové organizace s povinností zaplatiti 14.50 K příspěvku, a když prosil tento agitatory, že není mu vzhledem na rodinné poměry možno, že dají chtít jisti také, tito nevzali žádného ohledu a když Voráček těch 14.50 K příspěvku nesložil, šli sociálně-demokratičtí vůdcové na správu cukrovaru, kdež prohlásili, nebude-li Voráček propuštěn z práce, že zahájen bude boj, že bude stávka. A co se stalo? Chudý dělník, otec četné rodiny, byl správu cukrovaru propuštěn.“

„**Opavský Týdeník**“ častěji odkrýval pravou podobu soc. demokracie ostravské, tak že soudruzi vztékem se necítili a zasypávali redaktora „**O. T.**“ surovými nadávkami. Věc šla tak daleko, že když redaktor nežaloval, stávali se čím dále smělejšími, až jednou napadli redaktora p. Hanse tak, jakoby se byl u vojska dopustil nesprávnosti. Redaktor žaloval, a soudruh Řídký, redaktor „**Duchu Času**“, když měl podat důkaz pravdy, zalezl do kouta a dává odprošení, kdež mezi jiným píše: „Poněvadž jsem se přesvědčil, pokoušeje se o důkaz pravdy, o naprosté nesprávnosti tohoto podezřívání, neváhám (abych unikl kriminálu. P. p.) požádati tímto pana redaktora Václava Hansa za odpuštění a zavazuji se prohlášení toto dáti otisknouti na své útraty v „**Duchu Času**“ a v „**Opavském Týdeníku**“ v Opavě a nésti útraty (a proto, dělníci, chystejte své kapsy. P. p.) dosavadního řízení a zaplatiti dobrovolně „**Matci Opavské**“ obnos 10 K.“

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ

V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

LACINÉ KNIHY. „ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA“.

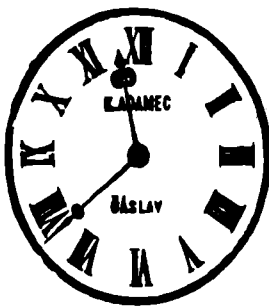
Výbor nejlepších spisů českých i cizích, obsahující
práce autorů jako: Balucki, Beneš Třeb., Gogol, Hálek,
Chocholoušek, Krausovsky, Marryat, Přigler, Podlipská,
Sienkiewicz, Světlá, Turgenjev a j.

Sv. 1—100 (najednou odebraný) místo za 10 zl.
pouze 5 zl.

Sv. 101—200 místo za 10 zl. pouze 5 zl.

Obě kolekce za 9 zlatých (pokud zásoba stačí.)

Nakladatel I. L. KOBER V PRAZE, Vodičkova ul.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky,
čepice,
kožešiny,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).**

na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.

83. Palackého třída. 83.

— Svůj k svému! —

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími
likéry, koňakem atd.

Moderní pražírna kávy.

Nábytek na splátky

5. měsíčně na každou stanici dodává

c. a k. dvorní továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

—: Cenníky a prospekty zdarma a franko. —

Vhodné

dárky vánoční a novoroční

za ceny značně snížené.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

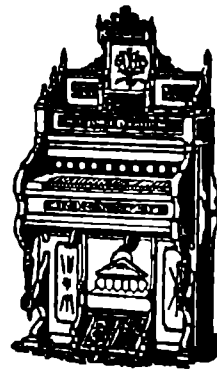
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
84.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Doporučujeme

naším rodinám

Kolínskou cikorku!

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY
A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZNÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ

ZALOŽENO 1863.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
feloim, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým přimlvcům a zákazníkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebrání zboží tří kusů s veškerého zboží čísti ceny tuctově jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosáhnout s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mydla toaletní, hygienická ve všech vůních i cenách. Kartáčky na sušby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vůně ve stekotných kasotách pro dárky, osvěžovací krémy a mydla k holení, vyskousené břitvy anglické. Velký výběr osadbových jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.

Rozněš veliké potřeby a práce vládky vyrobím. Vlasy ustříhané nebo vyčesání kupuji za nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mydel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-L, Eliščina tř. č. 1.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saizony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četné uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kalendář r. 1899.

Vyměnovaná státní medaile.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pastva

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých křesťanských nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejzjednoduššího do nejkvěstnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž zaručuji mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mojí nádobu jen v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob křesťanských se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcená.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na náhodu franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce. Prosm veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru náveda domácímu.

Spolkem doporučuji rychle a levně provedení odmaká. peukových atd.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čís. 413.

Cenníky zdarma a franko

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O. k. místopředsednictvím komitovana.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dořů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zůrokuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5% proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou sdložena v Praze opět revidována.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Důstojnému duchovenstvu

k nastávajícím celoročním objednávkám

na

svíce oltářní,

voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

cis. král. dvorní továrník

v Hradci Králové

Ordinariátním listem nejvyššího Biskupské konsistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku 1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov. správám doporučen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická,

sestrůjný závod železářský —

V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabíjí za ceny nejnižší při provedení nejsolidnějších předmětů a uměleckých: železná vrata vjezdová, železná ploty od 8 K výše, železná schody rovné i šikmé, železná okna k továrnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelabry, keramické basty, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosazi a mědi dle dodaných nebo vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intercomity osobně nebo za případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na náhradu. — Každá poštovní známka nebo předložená Časová úvaha — provedení seřepit.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. ledna 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

V rozšíření dobrého tisku naše vítězství!

(3) Jak to, že soc. demokracie přes všechnu zradu, na dělnických sájmecch páchanou, loni dobyla tolika mandátů? Jak to přišlo, že rudá strana, mající v čele svém kapitalisty a podporovaná tolik hojně pokladnami židovských boháčů, dovedla zmámiti veliké davy tolik, že v ní viděly spásu lidu chudého? Tážeme se dále, jak mohla socialistická strana šířiti klamné mínění o mravní povýšenosti svých štábů nad pohlavary jiných stran, ačkoli tolik bezcitných násilností napáchala, ačkoli její vůdcové veřejně odporučovali svým druhům úskoky a nížeší existence občanů mimosocialistických? Mnoho se nalhalo na schůzích, socialističtí řečníci dovedli překrucovati pravý význam a cíl svého programu, že i mnohý katolík počal v nich viděti zastance s beráncí povahou. Leč daleko více ještě získala čilá soc.-demokratická strana svým velice rozšířeným tiskem. Není horlivější kolportérů nad soc. demokraty. I když socialista někdy jasně poznává, jak jeho tisk balamutí, křiklavě podvádí, přece již ze zaslepené zášti vůči církvi horlivě na své časopisy platí a každému je vnucuje. I nejchudší socialista raději se uskrovní, jen aby si mohl svůj list řádně předpláceti. Přepadá každého kolísavého občana s časopisem v ruce, volaje vytřvale: „Přečti si náš žurnál a předplat se též!“ — Schlazuje si záhu posláním zcela falešných nebo překrucovaných zpráv na osobách, jež mu nejsou milé; činí všechno, co by rozšíření rudého tisku prospělo.

A tak socialistické spisy a žurnály šíří se v našem národě jako lavina. A každé číslo takového tisku mocně působí ve prospěch propagandy socialistické. Čtenář rudých listů jest brzy tak zfanatisován, že časopisy jiné strany ani čísti nechce. A tak socialistická strana přes všechny své hříchy dosáhla při volbách velikého úspěchu. Vždyť značně rozšířený tisk jest hctovou velmocí. A před velmocí žurnalistiky rudé třesou se jiné strany tolik, že jen velice bázlivě, formou neublaženější odvažují se pronášeti svoje názory, odporně zásadám sociální demokracie. Jestliže čteme na př. polemiku „Nár. listů“, „Času“, „Osvěty lidu“ a j. se soc. demokracií, připadá nám to, jako by se poní-

žený sloha omlouval před zpupným pánem. Před židy a židovskými chráněnci v bázni se chvějí listy, které odporučují svobodu se sladkým úsměvem a velikým nadšením — lidem jiným.

Nuže, tedy, jestliže pro podvádění lidu, pro volný průchod jízlivosti, pro bezcitné trstání lidí, stojících mimo tábor, rudý tisk socialistický tolik vykonal, proč by neměli katolíci se vši rázností nase pečovatí o to, aby proti živým žurnálům šířily se listy pravdu hájící, aby proti sesurovujícímu tisku byl všemožně podporován tisk skutečně vzdělávací?

Jestliže tak mocná jest činnost našich nepřátel pro bezcitné ohlupování, násilí a jiné nepěkné činy, proč bychom neměli vyvíjeti úsilnou energii pro hájení vlastního poctivého přesvědčení, pro obranu svatých ideálů svých dobrých otců, kteří právě jako katolíci osvědčili tak vzácný charakter? Budiž i katolický tisk velmocí, která si získá respekt u našich odpůrcův.

Pozorujme, jak horlivě se šíří sponsty papíru, potištěného v socialistických tiskárnách. V Německu na př. má sociální demokracie již kolem 70 denníků. Přední orgán socialistů německých „Vorwärts“ vycházel již roku 1903 v počtu 78.000 výtisků, měl příjmů 788.994-55 marek, z čehož byl čistý zisk 72.338-58 marek. V S.-sku dle samé zprávy socialistické roku 1898 rozšířeno 83 druhů volebních provolání v 2.050.000 výtisků dohromady, jiných volebních tiskopisů 460.000; 11 místních časopisů tištěno (při 53 číslech) v 750.000 výtisků. Ve vládním okrese Düsseldorfském též rok rozdáno 700.000 rudých letáků, v samém Berlíně rozdáno půl milionu výtisků jediného socialistického letáku, atd. Tak se dostavil veliký volební úspěch přes to, že soc. demokracie v Německu tolikrát se postavila na ochranu židů proti skutečné chudině. Při posledních volbách ovšem utrpěla soc. demokracie německá rány zdrcující. Čím to? Že zase katolíci zvelebili a rozšířili všude svůj tisk, tak že lid zmámený hesly socialistickými prohlédl, jak s ním bylo se strany rudých neupřímně jednáno. Rozšíříme-li svůj tisk aspoň poněkud více, bude následovati porážka soc. demokratů u nás tak, jakou jsme viděli ve volbách německých.

U nás r. 1905 vydávala soc. demokracie

Tam teď v zimě jistě jest krásně! Bělavé břízy se zelenavým příděchem svých mezer jsou pokryty sněhovou poduškou, řeka zamrzlá a to ticho, které jímá duši vnímavou! Pojedete, slečno?

„No, tedy pojedeme“, s okouzlejícím úsměvem odpověděla krásná jeho průvodkyně.

Jeli. Petržílka koupil dva lístky druhé třídy do Č. S. povzdechtem zaplatil dvě koruny; myslel si: to by byly čtyry večere i s pivem! Ale co platno, láska není žádný špás malý, to je veliký špás. Každý špás něco stojí, ten nejmenší dva krejcare.

Ale druhé kupé mu hned rozmar zlepšilo. „No, jednou si mohu udělati luxus!“ Pěkně se mu sedělo, poslouchal veselé štěbetání své průvodkyně, byl jako v ráji. Škoda, že musili vystoupiti do té zimy a sněhu v pustých Č.

Vůkol bylo ticho, naši výletníci zabochli na levo do polí, brouzdali se sněhem, žvatlali, házeli po sobě kulemi. Došli háje vysokých, štíhlých bříz. Bylo vše tak skutečné, jak Petržílka líčil. Bylo tam krásné. Bělavé břízy se zelenavým příděchem mezer své kůry byly pokryty bílou poduškou, žlutavý západ slunce dodával celému hájku vzezření růžovým světlem ozářeného, z mramoru karrarského jemně pracovaného gotického chrámků.

Středem vinula se pěšina, krásná, bílá, nepořápaná. Petržílkovi mohlo nadšení srdce utrbnout. I zapěl hlasem lahodným, výborným tenorem svoji oblíbenou: „Ticho po pěšině!“

Zvuky písně s plným záplem zapěné vnikaly mezi stromy, odrážely se, stupňovaly, ovíjely se kolem sněhových vloček lichotně a pomalu nesly se do dálky. Krásná průvodkyně byla dojata. I ji mohlo to srdce utrbnouti.

„Vy umíte krásně zpívat.“

noviny březnové v 126.900 výtisků, květnové v 301.000 výtisků, kalendář v 32.000 výtisků.

„Nyní nový silný vzestup socialistického tisku! V Německu ohlášena „rudá neděle“, kdy roznášeli socialisté „Vorwärts“ do jednotlivých rodin s pozváním k předplacení. A tak za jediný den získány tisíce nových odběratelů. Ve Vídni zahájena agitace pro rozšíření tamějšího denníku „Dělnické listy“, jímž získáno pry 1850 nových odběratel. Na Moravě socialisté před vánocemi prohlašovali, že musí býti získány tři tisíce nových abonentů pro jejich denník „Rovnost“. V Čechách připraveny též „rudé vánoco“ ve prospěch „Práva lidu“; horlivé pochůzky soc. demokratů, jejich veliká vtravost neminuly se s účinkem, jak patrně z jásání „Práva lidu“. Mnohý bázlivec, který má veliký odpor k řádění socialistickému, raději honem dal výpalné v podobě předplatného, jen aby mu neúprosný index socialistický na obchodě a jinak neškodil.

A jak my se při takovém přiboji nepřátelském chováme? Veliké množství dobrých katolíků bázlivě se krčí pro strach židovský, jako by ani nevěděli, jak obětavě a neohroženě si počínali ti, kteří první tvořili křesťanskou společnost. Velikost a síla našich protivníků není dosud tak značná, za jakou se vydává. Dovede-li leckde hrstka socialistů naplňovati pokřikem svým všechny kouty, jestliže z osad takových přicházejí do tisku výhradně zprávy socialistické, to ještě není znamením, že by bylo tamtéž velice málo lidí konservativních, kteří na vřeskové hesla odpovídají klidem. Což jsme tolik slabí, že se neodvažujeme vstoupiti na veřejné kolbiště? Vždyť — jakkoli strana katolického lidu v Čechách jest tolik mladá — přece již při prvním opravdovém volebním zápase loni dokázala počtem hlasů svých, že náleží mezi tři nejsilnější politické strany v Čechách. A což kdyby byli teprve bázlivci vylezli ze svých úkrytů, což kdyby byl každý ten, kdo dal hlas katolickému kandidátovi, jen málo agitoval ve svém okolí! Jak veliké překvapení by bývalo schystáno protivníkům! A což kdybychom měli spočítati ke všemu valný počet těch hodných katolíků, kteří jen pro podvodné mluvení protivníků dali hlas kandidátovi, stojícímu mimo katolický tábor politický! A celé massy upřímných našich dívaly se na volební

„No“, odpovídal potěšený Petržílka, „copak kdybyste slyšela „mého“ Dalibora! A hned zapěl: „Když Zdeněk můj! I toto sloo vyvolalo živou pochvalu krásné průvodkyně, takže Petržílka přezpíval všechny arie známých i neznámých oper.

Konečně pocítil ohromný hlad, záby ho nohy, a jeho „srdce“ trpělo asi podobně. „Teď půjdeme do hospody“, poroučel si rozkurážený mládenec, „nabídnou vám tam, drahá slečno, nějaké občerstvení.“

Občerstvení nabídl. Slečna, která mu řekla při pivě, jak se jmenuje (Katy Knodlová), snědla čtyři vuřty, poněvadž nebylo nic jiného, a vypila tři černá piva. Petržílka počítal, ne že by měl málo peněz, měl sebou pětku (!!!), ale snědl jen dva vuřty a vypil dvě bílá piva. Účet činil 82 kr., jak si Petržílka sesumfroval — — —

Hodovali, dobrou vůli spolu měli, takže si ani nevšimli, jak několik hostů domácích se po nich zvědavě kouká a o nich rozmlouvá.

„Co je to asi zač, takovej kluk a taková stará rašple!“

„On vypadá celej bez sebe.“

„Jejda, poslechněte, sousedi, teď mi něco napadá, že jsou to dva nešťastní milenci, že se sem přišli zastřeliti!“

„To by mohlo být, letos už se jich tu střelilo šest párů, a my dvěma museli platit pohřeb!“

„Jen na ně pozor, půjdeme za nimi, a jak se budou chtít střelit, tak je vyženem do R. kastru.“

Přišel hajný. I jemu světovali svoji domněnku.

„To je možné, proto on tak v lese smutně zpíval. Ale krásně zpíval. Ten má vám hlasek jako zvoneček stříbrnej! Ta stará je namalovaná a nalíčená jako nějaká herečka!“

FEUILLETON.

Zimní výlet.

(M) Dočkal se. Vyšla ze vrat vinohradského činžáku mladistvá, zářící krásou a svěžestí. Zachvěl se radostí. On, Petržílka má štěstí jako žádný na světě! Takové milé děvčátko, takovou holubičku čistou a bílou nemá žádný z jeho kamarádů! Kynula mu přívětivě hlavou. Sršchal k ní jako na perutích přes ulici, nově žehlený cylindr v jedné a cinobrové červené rukavičky v druhé ruce. Učinil kompliment, rukavičky zakleal obratně za náprsní knoflíky, políbil své zbožňované její šedé, parfumované rukavičky — a šli.

Ne, nešli, alespoň on ne. On vznášel se, plul velebně jako fregatta válečná. Funel pýchou. On, Petržílka, má známost!

Seznali se včera v sobotu na plešu techniků. Pan Petržílka, takto advokátní písař, dostal od svého spolubydlícího zadarmo vatupenku volnou, obholil se, koupil nový límec, bílou kravatu, vyleštil boty a přišel na Žofín. Přišel, viděl, zvítězil.

Pan Petržílka nebyl z těch tenkých, subtilních písařů, jak je malují, byl to chlapec svalů antického zápasníka, svalů, jež uváděly v úžas všechny jeho představené v kanceláři. Vlasy měl černé, tvář sympaticky bílou, nádech oholených časných knírků a úsměv rozkošný, tím spíše, že jej zdobilo pozadí bílých skvostných zubů.

„Čoveče, voni vypadají“, jako ten englickej Bajron! říkal mu sollicitátor Kaiser.

Petržílka přišel, spatřil krásnou neznámou a zvěštil. Tančil s ní celou noc, a dnes v neděli má s ní „rande“. První jeho rande! — — —

„Slečno, vše co, pojedeme vlakem do Č.“

zápas bezradně, zmateně, že se jim nedostávalo vůle. Proto prohlašujeme, že věčné pudy ke katolické agitaci jest ještě dost. I tam, kde dlouho katolické pole leží dšorem, dá se dělati velice mnoho. A rozšiřovati katolický tisk na odrážení perfidních lží může katolík každý. Kdekoli byl silnější rozšířen před loňskými volbami katolický tisk, všude jsme se dopravovali při volbách výsledků znamenitých, překvapujících.

Sv. Otec Pius IX. zajisté osvědčil velikou prozřetelnost, když pravil: „Naše doba potřebuje ještě mnohem více obhajácí pravdy perem, než kazatelů pravdy na kazatelně. Proto se mají všichni křesťané, jimž jest věčná spása pro sebe a jiné milá, a zvláště oni, jimž náleží bájení víry na kazatelně, dle možnosti vynasnažovati, aby proti špatnému tisku ustavičně pracovali, zvláště rozšiřováním tisku dobrého.“

Dnes, kdy víc než polovice všech žurnálů jest židovská nebo požidovštělá, nutno tím více katolíkům sahati k moderní zbrani a stavěti šířením dobrého tisku pevné hráze převalu tiskovinu zaprodaných. A nechť žádný katolík neříká, že čtení jest pro něho zbytečností. I kdyby katolictvo ohroženo nebylo, i kdyby nebylo tupeno nepravdami v socialistických listech, mělo by vážnou povinnost se stále vzdělávati, rozšiřovati své náboženské a politické vědomosti do šířky i do hloubky. Již sám sv. Augustin napsal, že se máme poučovati, abychom věděli, proč věříme. A jinde napsal: „Čeho proti své vůli nevíš, nebude ti pokládáno za vinu, ale čeho nevíš a vědět nechceš. Rovněž nebude ti přičítáno, že raněných údů jsi neobviáš, ale že lékařem pohrdáš, který je chce vyléčiti.“ Neuvědoměli katolíci by nám málo pomohli, nedovedli by se brániti dobře ani proti lžím nejdrzejším.

Kterýkoli katolík jest zámožnější, nechť předplatí katolické listy netoliko pro sebe, ale i pro některé z nejbližších známých. Jiný ať aspoň povzbuzuje známé lidi dobré vůle, aby si časopis katolický předplatili. Kde se nejví zvláštní ochota k předplacení, tam ať aspoň naši důvěrníci svoje listy jiným zapůjčí. Nikdo ať se nevymlouvá, že jeho okolí málo čte. Přijde-li ku kterémukoli liknavému sousedovi a poukáže-li mu na některý zvlášť zajímavý článek, přečte si jej jistě a podruhé odhodlá se ku čtení zase. A tolik aspoň jistě každému možno bez obtíží činiti, aby katolický list jiným zapůjčoval; sklídí za to vděk čtenářů, kteří pak možná sami list si předplatí. *O to se starajme, aby každé čtlo našeho listu ani jediný den nezapadlo.* Nechť naše časopisy kolují čile od souseda k sousedovi.

Nuže, katolíci, na stráž! Přesvědčili jste se, co vše dobrého se dokázalo pro naši věc vylevalou prací! Pokračujme tudíž, a dostaví se výsledky ještě skvělejší!

Je teď před volbami. Musíme tedy již nyní se větší horlivostí chopiti se přípravných prací. A jednou z nejvýznamnějších záruk jistého vítězství bude větší rozšíření našich listů. Odporujte tedy list náš i jiné listy katolické všude, kde dobrá vůle nezbyhla, zasilejte nám adresy, na něž bychom mohli zaslati „Obnovu“ ukázkou, seznamujte s našimi poučnými články nejširší veřejnost! Veřejnost se tak přesvědčí, že katolicismus jest dosud v Čechách netoliko

„Cože herečka?“ vyskočil sedlak Jaroš, který četl každý den „Politiku“, člověk učený a vzdělaný velmi. „Opravdu vypadá jako herečka! Poslechněte, že to je ten uteklý tenorista vod Národního. Psali, že ujel do Petřže. Že von se vrátil pro tu herečku! Teď chtějí ujet! To nejde, sousedi, cizina nesmí dostat takového zpěváka; sousedi, vzmužte se a konejte svoji národní povinnost! Odtud ho nepusíme, ani tu herečku, to bude jistě ta Turula, zavíme je do kočáru, já zapřahnu a odvezeme je rovnou do Národního v Praze a tam je pěkně fideleovi vyklopíme. Ten bude mít radost!“ Sousedé byli nadšeni tímto návrhem.

„Ale slušné, ať se neurazí, takovej tenorista je jako nemluvně, hned brečí, s tím se musí jednat jako s másmem!“ napomínal je ještě Jaroš.

* * *

„Velectěný pane, všechno je to marné, vy musíte s námi do Prahy. Zavezeme vás i tu dámu do Národního!“

„Pánové, vy se snad mýlíte, já se dovořím představit; jsem Hynek Petřílka — — —“

„Ale ať se jmenujete jak se jmenujete, Petřílka nebo Karfiol, vy s námi do Národního jeti musíte. Pan fidelel bude mít náramnou radost! Jen beze všech cavků pojďte a sedněte si tuhle do kočáru, zapláceno už máte, to je naše vlastenecká povinnost podporovat tenoristy.“

Jak tohle Petřílka slyšel, pošlo ho sebevdomí. To ho jistě poslouchali v lese a teď se mu pohostěním a návštěvou představení v Národním chtějí odměnit za jeho skvělou produkci. Panu fidelelovi ho chtějí představit, bude mít prý náramnou radost. Svolil, a jeho srdce. Katy Knodlová taky svolila. Ji bylo všechno jedno.

živlem života schopným, ale i bujarým proudem, jenž náleží budoucnost. A při větší hybnosti našich organizací bude katolicismus imponovati každému.

Sjezd delegátů strany katolického lidu.

(M) Naši protivníci mohou zase s nepřízenou zaléztí do svých koutků redakčních a mohou své černé plány na rozbití našich šiků snouti dále. Jásali předčasně, těšili se, že z nepatrných diferencí, rozmlísek osobních a antipathie vznikne v straně naší rozpor, rozkol a tím její pád. Na sjezdu konaném na Smíchově dne 5. a 6. ledna t. r. všechny příčiny sporné se osvětlily, ujasnily, osoby proti sobě stojící podaly si ruce a srovnaly se. Mířiti se neměl nikdo proč, neboť cíl náš všech jest stejný, cesty mohou býti rozličné. Že i v naší straně jsou, tomu můžeme jen děkovati; tam, kde panuje lhostejnost, vedení nechává se jen jedným rukám, jedné hlavě, jednomu rozumu, tam nastává brzy ochabnutí a zánik.

Sjezd vyzněl slavnostně, mohutně, v jediném projevu o mládí, bujarosti a zdatnosti naší strany; vykonán vzdor ostré kritice, břitkým debatám a někdy všeobecnému napjetí hodný kus práce, jejíž působivost se v nejbližší době ukáže. Možno čekati, že lidé, kteří nyní nalézají se v předu strany, složení jsouce spravedlivé ze všech společenských a politických vrstev, z mužů osvědčených, bystrých a energických, povedou zase šiky naše ve vítězný boj při zemských volbách, jež kvapem se blíží.

Sjezd byl natný — nejen pro volby zemské, ale i změněné poměry politické a sociální; přání a stesky utily dosavadní výkonný výbor ku svolání jeho.

Konán byl na Smíchově ve dvoraně hotelu „na Knížecí“ ve dnech 5. a 6. ledna. Program stanoven dle usnesení výkonného výboru takto: 1. Zahájení sjezdu předsedou strany. 2. Volba předsedy, 4 místopředsedů a 3 zapisovatelů. 3. Volba 4 verifikátorů. 4. Zpráva o činnosti strany. 5. Zpráva pokladní. 6. Zpráva o činnosti parlamentární. 7. Organizace a změna organizačního řádu. 8. Ženská otázka. 9. Volby do zemského sněmu. 10. Tisk. 11. Volba výkonného výboru strany. 12. Volné návrhy.

Zcela přesně dle programu zahájen byl dosavadním předsedou, říšským poslancem vldp. drem Horským, jenž za neutuchajícího potlesku poukázal k tomu, že vzhledem k velice obáhlému programu potřeba je stručnosti. Na to zahájeny byly volby předsednictva sjezdového. Jednohlasně zvoleni byli: za předsedu říšský posl. Horský, za místopředsedy říš. poslanec Šabata, JUDr. Bedřich Petr, Šafránek, Kubišta — za zapisovatele: JUC. Schindler, MUDr. Pekař Arnošt, Pavlík-Sychra. — Za verifikátory: sekr. Jiroušek, red. Jang, strojmistr Polák, sekr. Vedral.

Referentem o bodu čtvrtém o činnosti strany byl p. sekretář Jiroušek. Ten v dosti obsáhlé své řeči vylíčil názorně činnost strany od oficiálního jejího založení, jež stalo se dne 17. června 1906. Vylíčil účinek práce její, úspěch ve volbách, tlumočil přání, aby úspěch

Sedli si do pěkného kočáru Jarošova, ten sedl si v černém obleku a bílých rukavičkách na kozlík, starosta s prvním radním sedli si k párku do landauru a jeli jako velcí páni.

Když přijeli do Prahy k Národnímu divadlu, bylo již toto otevřeno. Kočár zastavil v podjezdu. Pan starosta a radní ptali se po panu fideleli.

„Ten je v zadní budově, klaně se přemouvaný vrátí.“

* * *

Chechtaje se homérsky, vyprovázel p. fidelel naše návštěvníky. Páni z Č. se mrščili jak čerti. Petřílkovi to bylo jedno a Katy také.

„Tak vy nejste ten uteklý tenorista!“

„To se ví, že ne.“

„A kdo jste, u všech všudy?“

„Petřílka, advokátní úředník.“

„Ale tuhle ta frajle je jistě herečka!“

„Nejsem!“

„Vždyť je namazaná a obléhá jako ty herečky!“

„To není pravda.“

Ale pan Jaroš se nenechal přesvědčiti. Naslinil si řádně ukazováček a přetřel jím tvář krásné průvodkyně Petřílkovy. Ukázala se žlutá, citronová tvář.

Pan Petřílka přechal k novému mostu, sl. Katy Knodlová k Palackému. A páni z Č?

„No kdž už jsme tady, tak se sestavíme u Choděrd! Dobře, že jsme je sem zavezli, možná, že chtěli se přece zastřelit, ten kluk z nešťastné lásky a ta frajle z omrzlosti života!“

Pan Petřílka měl po známosti. Ale nalituje toho, pěstuje svůj tenor a dodělá se jím jistě výborných úspěchů a pak anad uteče do Petřže opravdu.

takový byl při každé naší práci a aby strana katolického lidu krácela vítězně k svému sociálnímu i politickému ideálu. Po referentovi přihlásili se k slovu pp. Kuška, Adámek, Brož, a Hrubý, kteří pronesli jisté výtky, dosti oprávněné, a p. Jiroušek věci ty objasnil.

Přistoupeno ku zprávě pokladniční, kterou přednesl pokladník p. JUC. Schindler. Po přečtení zprávy, která dokazuje, s jak malými prostředky domohli jsme se stkvělých výsledků, která zároveň vyvrací zprávy o milionových podporách, rozvinula se debata klidná a věcná. Zúčastnili se jí pánové říš. posl. Myslivec V., Kuška, Tomáš, Sokol, Adámek, JUDr. Myslivec, Brož, kteří podali výtky i pokyny, jimiž dlužno se pro příští čas řídit.

Referentem o činnosti parlamentární byl říš. posl. předseda vldp. Dr. Horský. V krásné řeči objasnil situaci katolických poslanců českých v parlamentě, vysvětlil činnost jejich a agilitnost ve všemožných oborech, stanovisko katolické delegace české ke svazu čes. poslanců a úkoly její v budoucnu. Poté přihlásili se ke slovu říš. posl. Myslivec, Kuška, Brož, Tomáš atd.

Důležitým byl bod sedmý. Organizace a změna organizačního řádu. V debatě, která se rozvinula, přijat byl návrh výkonného výboru s některými velmi důležitými dodatky. Debaty o tomto bodu zúčastnili se hlavně pánové: Kuška, Brož, Astr, bří. Myslivec, Krejčí, Dr. Šulc, Jemelka, Vedral, Jung atd.

Nato k osmému bodu (o ženské otázce) promluvil sl. Jakubcová, jejíž pěkná řeč přijata s nadšením.

Poněvadž doba velice postoupila, byl dne 6. t. m. po projednání konce organ. řádu ihned předsevzat bod jedenáctý, aby totiž mohli se všichni zúčastnití voleb do výkonného výboru. Ze skrutinia, do něhož odevzdáno bylo 217 hlasů, 216 platných a 1 neplatný, vyšli valnou většinou hlasů do výkonného výboru tyto pánové:

Členové výboru:

Adámek Jos., rolník, Vojtěchov, Brož P. Jos., farář, Budčice, Čadek Jiří, kaplan, Netolice, Čistecský Václav, úředník, Stará Paka, Drápalík Ant. B., professor, Kr. Vinohrady, Dvorský Václ., holič a obchodník, Praha, Hclanský Vojt., rolník, České Budějovice, Horský Dr. Rud., říš. posl., Šárka u Prahy, Jukl Fr., katecheta, Hradec Králové, Krejčí Jan, rolník, Hrazany, Kuška Jos., kaplan, Kladno, Mazanec Dr. Gustav, Smíchov, Myslivec Václav, říšský poslanec a redaktor, Rezníček Dr. Václav, red., Kr. Vinohrady, Šafránek Frant., rolník a red., Dolní Město, Schindler JUC. Jos., úředník, Kr. Vinohrady, Schönborn Vojtěch, hrabě, Praha, Šulc Dr. Frant., prof., Hradec Králové, Vedral Václav, tajemník, Č. Budějovice, Záruba Milo, říš. posl. a farář, Jirice.

Náhradníci:

Dr. Jos. Myslivec, říšský poslanec, JUC. Fr. Kotrč, Praha, Vinc. Cigánek, katecheta, Nusle, Karel Brož, důchodní, Nusle, Frant. Krejza, obchodník, Smíchov, Josef Hovádek, knihar, Praha.

Výsledek voleb přijat byl s živým nadšením. Nato proběhly byly s ostro, ale velice zdravou debatou body o volbách do zemského sněmu, o tisku a volné návrhy. Nato po do-slovu vldp. dra. Horského a vldp. dra. Šulce sjezd národní hymnou „Kde domov můj?“ skončen.

Účastenství bylo velice značné. Přítomni byli všichni páni poslanci strany a p. posl. hr. Sternberg, J. O. hr. Schönborn atd., atd., duchovenstvo pražské, královéhradecké a budějovické a veliké množství delegátů.

Vykonáno velké množství plodné práce. Po sjezdu konána byla schůze výkonného výboru, v níž za předsedu výkonného výboru zvolen dosavadní p. říšský poslanec Horský, za místopředsy p. hr. Schönborna a Šafránek, za pokladníka p. JUC. Schindler, za zapisovatele p. JUDr. Mazanec a prof. Drápalík. Do ústího výboru zvoleni pp. Horský, hr. Schönborn, PhDr. Rezníček, Václav Myslivec, Kuška a dr. Mazanec.

Bůh žehnej práci jejich!

Obrana.

(3) Co všechno papír smese. List Obratelův „Snaha“ ve feuilletonu tvrdí, že Kristus Pán naváděl lidstvo k životu zahálčivému, že pubrdal pr cí, hlavně hmotnou; podobně prý činili evangelisté a církev, které prý se nikdy (11) pracujícího lidu neujímají a nic pro dělnictvo utiskované nečiní. „Celý křesťanský středověk pak důsledně prací opovrhoval“, poučuje s vášnou tvář „Snaha“, která by se měla do duše sasytět za svoji znalost sociálních dějin. Není potřebí našim čtenářům vysvětlovati, jakými slovy i skutky Kristus a evangelisté práci považovali, jak v středověku právě působením a podporou církve kvetala

práce všeho druhu, jak byli členové řemeslnických cechů bohatí a vážení atd. Stačí pouze konstatovati, co všechno dovede napsati člověk, který se záští proti křesťanství chce tronfale čtenářstvo balamutit — pod záminkou osvěty.

(3) **Pane Masaryku, kde je přece státem placeným denunciantem?** Jestliže některý katecheta proti příliš dorážlivému pokrokaři poukázal, dle jakých paragrafů má se i pokrokařský učitel řídit, měl na to právo. Jednal v sebeobraně, vždyť pozoroval, že protináboženským štváním se jeho učitelská autorita podkopává. Chndáku, jak jste pracně sbíral některé příklady kněžské „denunciace“ do známého „Zrcadla!“ Teď však nemusíte pro pro příklad zvlášť vybarvené denunce chodit daleko. Denunce Drtinova nebyla obraná, byla účinná a k tomu všemu spočívala na pomlouvách sebraných ze štváckého listu, jehož mravní úroveň mohl dr. Drtina dobře znáti.

Naše tedy, zatřes, mocný lve, svojí hřívou v mravním rozhorlení! Nyní se nemusíš do pózy mravně roztrpčeného reformátora nijak nutit! Máš tolik pilnou látku k své „přimocárné“ diskusi!

Pan Herben proti dr. Drtinovi sám v „Čase“ nevystoupí. Ten, který se ozýval proti strýčkovství, proti byrokratickému nadřezování zájmům rodu na účet širších vrstev, nebude tak silným, aby sám vystoupil proti svému přibuznému.

Ale vy, pane Masaryku, víte, že dr. Drtina jako státem placený profesor a jako státem placený poslanec zneužil svého parlamentního postavení k nepěknému očernění učitele u samého ministra, ačkoli se staví jako vzor křesťanské laskavosti a lidumilnosti. Náboženství se musí žít, skutky se musí projevovati, tak hlásal Masaryk. Nu — teď jsme viděli, jak skutkem projevuje evangelickou lásku „křesťanský reformátor“ dr. Drtina.

Bůh nás chraň před „křesťanskými“ skutky těch „učedníků Ježíšových“, jejichž orgánem jest „Čas“ a „Naše Doba“. Ti lidé neštítí se špiclovství, denunce, zrazování věcí důvěrné sdělení, jen aby své soky poškodili. Jen si vzpomene, co si všechno navzájem vyčetli při aféře Herbenové. Co od nich teprve může čekat člověk, který svobodně a neohroženě dá na jevo svůj nesouhlas s politikou pokrokařskou vůbec?

Politický přehled.

Teď do popředí vystupují nastávající volby do sněmu království Českého, k nimž chystají se všechny strany; také strana katolického lidu postaví ve všech okresech samostatné kandidáty. — Směr česko-německý poutá nyní na straně české i německé. Posl. dr. Herold předložil minister. předsedovi bar. Beckovi svůj návrh na řešení sporu česko-německého, jež podá i sněmu českému. V návrhu žádá, aby nejdříve upraven byl zemský řád a zemská ústava, v níž aspoň theoreticky mělo by býti uznáno státoprávní postavení Čech. Zemská vláda měla by býti zodpovědná zem. sněmu a stejně i správa soudnictví a financí. Agendy samosprávy musely by se dostati úplně do rukou samosprávných orgánů, a zemskému výboru přičtena by byla moc výkonná. Zemský správní soud byl by ve věcech samosprávních rozhodující instancí... Tento návrh, hlavně ohledně státoprávních požadavků Čechů, prohlásil ministr Peschka a s ním pokroková něm. strana v Čechách za nepřijatelný. Tento naznačuje, že nejdříve provede se volební oprava a oprava zemského zřízení, nato upravení jazykové a úřednické otázky a na konec krajské zřízení; dle něho Praha musí býti dvoujazyčným územím. Spravedlivěji o otázce této vyjádřil se Němec dr. Ruz, člen panské sněmovny, kterýž si přeje, aby se s každým státním občanem u soudu a správních úřadů jednalo v řeči jemu srozumitelné. Dr. Ruzz připouští dvoujazyčné úřadování u státních i samosprávních úřadů v krajích, kde aspoň 20% obyvatelstva druhé národnosti. Souhlasí i se zavedením české vnitřní úřední řeči v českých krajích. Štvácký bývalý ministr krajan Prade prohlásil, že Němci v Čechách nemají právo rozdávat. Ministr Práček prohlásil na schůzi v Brandýse n. L., že neřídáme nic více než úplnou jazykovou, národní a právní rovnoprávnost s německou menšinou.

Oficiálně oběma ministerským předsedám vlastnoručněm listem projevil díky a uznání za provedení vyrovnání a významenal je vysokými řády.

Uherák vláda ustapuje před opozicí charvatskou. Odstoupil totiž charvatský baron Rakodasay, který byl jen nástrojem vlády uherské. Sliboval tobo mnoho, ale Charvaté se sláskati nedali. Maďaři tedy zkroutí, s požadavky charvatskými masěji počítat. Odtud vzhání i nemaďarským národnostem v Uhách naděje, že pomocí Charvatů zbaví se

konečně jha maďarského. Na program nového bana charvatského bar. Raucha jest nyní všechno svěřeno.

V Rumunsku schválen zákon, který velkostatkářům a nájemcům velkostatků zakazuje uzavírat s rolníky jednostranné pronajímací smlouvy, při nichž venkovský lid židovskými nájemci byl okrádán, ztročován. Přístě každý pronájem musí se dít pod dohledem krajského výboru složeného z velkostatkářů a rolníků.

Odkryto spiknutí proti carevně matce, při němž zatčeno na 20 osob. Lupiči dále podnikají útoky na vlaky vezoucí zásilky peněžní.

Z činnosti katol. spolků.

Z Jareměje. Dne 5. ledna t. r. konala se ve spolkových místnostech valná hromada spolku křesť. soc., při které byl opět zvolen jednohlasně předsedou p. Bob. Rykrt. Do výboru páni: Markovský, Kaněra, Tyliš, Hepnar, sl.š. Vejnarová a paní Vacková. — Náhradníky páni Doleček a Černý. — Revisory účtů páni Krpata a Baudyš. Duchovním rádcem opět děkan vldp. Štěpánek. — Spolek zakládá knihovnu, ku které laskavě přispěli vldp. Štěpánek, vldp. Volánek, zdejší rodák, dp. Šorm, p. Janus, sl.š. Mahlerová, p. Kovanda, p. Jan Rykrt a m. j. Všem srdečně „Zaplat Pán Bůh!“ — Spolek rozdává všem členům zdarma „Šit“. — Další činnosti Zdař Bůh!

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě
Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.
(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.
Velké sklady umožňují Nejlepší reklamou pro
vyřizování objednávek
jakkoli téhož dne, kdy
dojdou
závod je jeho
stoleté trvání.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: vdp. Thdr. František Reyl, bisk. konsist. rada a řídící Borromea, prosynodálním examinátorem; vdp. Thdr. Rudolf Šetina definitivním sekretářem b. konsist. — Ustanovení jsou: p. Frant. Stejskal, farář ve Sv. Kříži, za děkana do Ném. Brodu; p. V. Sedláček, duchovní správce trestnice Plzeňské, za děkana do Králové Dvora nad Labem; pan Al. Šafránek, farář v Pertolticích, za faráře do Bojanova; p. Petr Polreich, farář v Heřmanicích, za faráře do Hradiště; p. Petr Zavrel, koop. v Nov. Hradci Králové, za administrátora do Bärwaldu; p. Karel Brandeja za kooperátora do Vrsoce; p. Rudolf Mendl, koop. v Lipnici, za koop. do Nov. Hradce Kr.; p. Vinc. Macek, administr. v Ousobí, za administrátora do Uhelné Přibramě; p. Karel Volenec, kaplan, za administrátora v Církvici; p. Fort. Kofínek, koop., za administrátora v Levíně; p. Tom. Koutník, kaplan, za admin. ve Zbraslavicích; p. Jos. Sedláček, kapl. v Trhové Kamenici, za admin. do Pertoltic; p. Karel Machner, kaplan v Roketnici, za administr. do Niederhofs; p. Boh. Konečný, administr. za kaplana ve Dvoře Král. — Na odpočinek vstoupil: p. Alf. Illem, konsist. rada, b. notář, děkan ve Zbraslavicích; p. Frant. Říha, farář v Levíně. — V Pánu zesnuli: p. Fr. Preclík, konsist. rada, b. notář, děkan v Církvici, † 14 prosince (naroz. 1831, vysv. 1855); p. Leop. Vrásk, V. Vuln., farář v Bystrém, † 3. ledna (nar. 1845, vysv. 1869). — Uprázdňená místa: Církvice, fara, patron. hrab. Emericha Chotka, od 19. prosince; Bärwald, fara, patron. Marie hraběnky Noetitz-Rhienek, od 1. prosince; Levín, fara, patr. nábož. matice, od 1. prosince; Sv. Kříž, fara, patr. město Ném. Brod, od 1. prosince; Uhelná Přibram, fara, patr. baron Korb z Weidenheima, od 1. prosince; Pertoltice, fara, patr. kníže Frant. Anersperg, od 1. prosince; Zbraslavice, fara, patron. Adolf ze Schebeku, od 1. prosince 1907.

Uznání Politického tisk. družstva pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Všechně uznávají činnost válečného družstva na podporu organizace v naší diecési, slyšují s radostí příspěvek svůj roční o dvě sté koruny a potvrzují tímto šest set korun k záslužným účelům družstva za roční příspěvek. S pozdravem a požehnáním k dalšímu dílu znamená se Váš oddaný † Josef, biskup. V Hradci Králové, 1. ledna 1908.

Dary. Vědp. kanovník Mgre Pogerth daroval Polit. družstvu tiskovému a jednotě katol. tovaryšů po 10 K.

† **Vojtěch Lešetický,** školní rada, skonal 5. t. m. na Král. Vinohradech. Narodil se dne 23. dubna 1830 v Netolících, vykonal přípravná studia na gymnasiích v Budějovicích a Písku, universitě v Praze a věnoval se učitelství, pobyl jakožto suplent na c. k. české reálné škole v Praze, pak jako profesor a ředitel na reálce v Písku, načež r. 1870 dosazen za ředitele c. k. ústavy ku vzdělání učitelů v Hradci Králové, kde téměř tři desetiletí blahodárně působil. Byl po celou řadu let ředitelem zkušební komise pro školy obecné a měšťanské, jakož i vykonával úřad školního inspektora pro okresy Pardubský a městský okres Královéhradecký; zdejší obci náležel po dlouhá léta jako obecní starší, vždy horlivý pro dobro její, jmenovitě jejího školství. S Lešetickým odešel velezasloužilý veterán na roli škol-ské nad jiné vzorný, ve všem svém usilování úspěšný, ze staré gardy učitelské jeden z nejlepších. Uchýliv se r. 1897 na Král. Vinohrady na odpočinek, žil tam klidně a spokojeně, obklopen rodinami svého syna a dcery, až smrt ukončila blahodárný život kmetův. Celé generace učitelské českého východu blahověřící budou světlé jeho památce. Odpočívaj v pokoji!

Vánoční hra v Adalbertinu. Obvyklá vánoční hra, pořádaná jednotou katolických tovaryšů, měla opět letos pěkný úspěch. Uvážíme li, že lidé bez zvláštního předběžného hudebního vzdělání zpívají dosti obtížnou, po 2 hodiny trvající zpěvobru, pak nemůžeme podanému výkonu odepřiti své uznání. Dirigent, p. Wüsch ml. náležitou vervou a případnou energií udržoval dosti obsáhlé těleso hudební a pěvecké v ladné harmonii; hudební průvod, obstaraný několika výbornými silami ochotnickými, tlumočil vše a s porozuměním vánoční náladu skladby. V pěveckých partiích velmi obsáhlý úkol byl svěřen al. Německové a Náhlčkové, které také měly zdařilý večer. Pozornost vzbudil též přednes al. Stalmachové, Černé a Brázdové. Mužské úlohy v rukou pp. Pačla, Černého a Pecha podány byly s překvapující jistotou a věrností. Sbory nastupovaly včasné a držely se dobře v tempu. Obecenstvo sešlo se v hojném počtu, a představení počtily svou návštěvou vřdpp. prelát dr. Frýdek, kanovník, dr. Soukup, rektor Nýřet a j. Rovněž po stránce hmotné měla hra slušný úspěch.

Župní odbor Zemské Jednoty řemeslných a živnostenských společenstev pro král. České v Praze, v Hradci Králové konal svou schůzi delegátů dne 5. ledna 1908 v Živnost.-čtenářské Jednotě za přítomnosti 24 delegátů. Zastoupena byla společenstva II. a IV. v Hradci Král., mimo to též z Kuklen, Věstar, Plotiště, Ponchova, Třebetovic, Nechanic, Černilova, Libčan, společenstvo stavitelů a komínků v Hradci Králové. Předseda pan J. Štěp. zabýval se schůzí o půl 3 hod., představuje tajemníka Zemské Jednoty pana Tvrsníka, dále omlouvá nepřítomnost pana Haněla, který zaslal přips, v němž slibuje, že dle možnosti přičiní se o vyplnění požadavků živnostenstva. Pozvání bylo též u c. k. okresního hejtmantství, jež zastoupeno nebylo. K prvnímu bodu jednání o sestavení Okresní Jednoty předává slovo předsedající panu tajemníku Tvrsníkovi. Jmenovaný podrobně referuje o novém živnostenském zákonu, týkajícím se sestavení Okresních Jednot; vykládá speciálně sloučení těchto a o poměru jejich k Zemské Jednotě. Odpovídá na dotaz p. Černého, jaký prospěch živnostnictvu ze všeho kypne; vysvětluje, že prvním rádcem c. k. živnost. úřadu I. stolice (hejtmantství) bude tento sbor. Debáty k tomuto bodu účastnilo se více řečníků, tak že již tento sabral půl druhé hodiny. Ke 2. bodu probírá pan tajemník zákon o zkonštách tovaryšských, o sestavení komise pro skoušky tyto, pak dává různá vysvětlení a rady na dotazy činěné panem Stolinem, Terharenem, Faitem, Medkem, Černým, Havlíkem, Hanouskem. Třetím bodem programu byly volby do zemského sněmu. Pan předseda J. Štěp. praví, že sice bod tento na program dát nemíní v příčině nás živnostníků a obchodníků ve volební skupině městské, jelikož, jak všeobecně známo, kandidovati bude dosavadní zemský poslanec pan dr. Fr. Ullrich, s kterým naše živnostnictvo plně souhlasí, avšak nutno jest o tomto promluvit, co týče se voleb skupiny venkovské a žádá pana Tvrsníka, tajemníka, o vysvětlení, jak Zemská Jednota podporuje a jaké as dispozice činí na volebních okresech jiných. Tázaný vykládá dopodrobna veškeru činnost Zemské Jednoty, kterou připravuje se k jmenování volbám již 4 měsíce a sděluje, že tato je si toho dobře vědoma, že nyní již zemský poslanec pan dr. Ullrich jest dobře zapracován v živnostenských otázkách a tudíž i Zemská Jednota úplně souhlasí s kandidaturou tohoto a pro kterého též pracovati bude. Debáty k tomuto bodu účastnilo se více lidí a po dolově předsedajícího schůze o 3/4 skončena. Celkový úspěch schůze této byl velice příznivý, debatovalo se čile a pan tajemník Tvrsník byl pro všechny případy dobře vybaven, přednáška i výklady jeho byly s pozorností vyslechnuty. *Jan. Dvořák.*

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Odtáru a knihovnu muzejní navštívilo v měsíci prosinci v 10 večerech 649 osob. V číslarě vydáno na 412 žádánek 806 svazků odbor. spisů a 189 předlobových děl a více.

než 9446 jednotlivými předlohami. Domů půjčeno 186 osobám 194 svazků a 488 předloh. Do okolí 30 osobám 96 svazků a 1060 předloh. Během celého roku 1907 vydáno v čítárně na 4896 žádánek 3079 svazků knih a 2486 předlohových děl s více než 111.000 jednotlivými předlohami. Domů půjčeno 2141 osobě 2809 svazky a 9319 předloh. Do okolí 177 osobám 383 svazky a 6708 předloh. Celkem vypůjčeno z knihovny prům. musea 2311 osobami 2686 svazků a 16.022 předloh. Čítárna byla v r. 1907 otevřena 131krát a vykazuje návštěvu 6539 osob. Knihovna čítá koncem roku 1907 6354 svazků knih a 74.485 předloh. Nově zařaděna inv. čís. 1988—1980 v odd. B. 1530—1607 v odd. A, 160—196 v odd. C a 452—516 v odd. D. Do řady časopisů přibyl uměl. měsíčník „Styl“. Kura pro intarsování dřeva odbývá se od 20.—22. ledna. Od 26. ledna do 6. února bude výstava svazová, obsahující reprodukce z uměleckého ústavu Loewyova. Přednáška p. dr. K. Poláka „O organizaci živnostenské na základě novely k řádu živnostenskému“ odbývá se v sobotu dne 11. ledna o 6. hod. večer v čítárně musejní. O vypsané stipendium v obnosu K 50.— k návštěvě výstavy techniky ve Vídni se dosud žádný řemeslník nepřihlásil. Výstava končí v březnu, jest tedy čas k podání žádosti. Na konec února chystá kuratorium výstavu prací z mistrovských kursů technologického musea v Praze.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 8. ledna usneseno: Seznam obilí do trhu na prodej přivezeného v roce 1907 se uveřejní. — Poněkde se k příjmu Kor. 28.— za propuštění vorů po Ollici v roce 1907 vybraných. — Objedná se dalších 5 vagonů uhlí pro chudé. — Policejní zpráva o vzniku ohně ve velkoobchodě p. V. J. Špalka dne 2. t. m. byla vzata na vědomí. Rovněž i výměr výboru zemského, jímž dáno jest svolení ku vybírání činovního groše na dalších 10 let, a schválena byla pravidla o vybírání této dávky. — Vzhledem ke zprávě policejní o zdravotních závadách v domech, kde se nalézají veřejné záchodky, dá se výstraha osobám ve zprávě té uvedeným, že odhata by jim býti musela sleva na poplatku z vody, nepostarají-li se napříště o to, by veřejné záchodky ty byly všestranně přístupny a řádně splachovány. — Policii se uloží, aby počátkem února t. r. záchodky ty shlédla a městské radě zprávu podala. — Místnímu odboru Národní jednoty Severočeské propůjčí se divadlo Klicperovo ku přednášce p. Julia Pojmana, fidele lázní v Ilidži u Sarajeva, „O Bosně, Hercegovině, Dalmacii a Černé Hoře“ na den 9. února t. r. — Žádosti obyvatel Nabteží Františka Josefa o zřízení přechodníku přes erární silnici proti domu p. Václava Rosy se vyhová, jakmile počasí dovolí. —

Zvání k Národní Besedě, jež slibuje tentokrát zvlášť skvělý efekt, jest již ukončeno; vyřizování reklamaci ochotně převzal p. professor J. Pivonka.

Podpůrný spolek II. živnostenského společenstva v Hradci Král. odbývá řádnou valnou hromadu v pondělí dne 13. ledna o 6. hod. večerní v místnostech „Záložny“.

Vážnost mhlí. Že ten „černý démant“ těší se nyní tak veliké vážnosti, jako vzácný skvost, tomu se nikdo při neustálém zdražování nediví. Především sobotu však prokázána černému palivu u nás pocta zvlášť veliká. Vojáci vezli ublíčko Jitkovou třídou na kočárku. Ještě bylo po straně zakryto plachtou, aby se mu nic nestalo. — Půjde-li zdražování stejným tempem dále, budou se pomalu ukazovati koučky uhlí v museích, zasazené do zlata nebo na bedbávných poduškách jako drahé prsteny.

Krádež prkem. Z otevřeného skladiště prken u důstojnického parku, náležejícího p. K. V. Škuberskému, ztratilo se v poslední době truhlářské řezivo, zejména 8 cm silné fošny, značnou váhu mající, tak že k odnesení nebo odvěcení jich bylo třeba silných mužů. Firma vypsalá odměnu 20 K pro toho, kdo by jí naznačil pachatele nebo pomocníka těchto krádeží, aby tyto mohla trestně stíhat.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec 1908. Vloženo K 132.489 50, vybráno K 147.049 91, zůstatek K 1.583 682 87. Půjčeno K 49.108 48, splaceno K 55.185 41, zůstatek K 1.376.769 71. Počet účtů 8185, pokladní obrát K 590.269 08, záruční fondy K 211.798.—.

Společitelna Kralohradecká. V měsíci prosinci 1907 uloženo na vklad. knížky K 243.986 78, vybráno K 189.772 21, vklady koncem prosince K 12.115.855 87; na hypotéky půjčeno K 68.318 90, na hypot. splaceno K 96.291 11, na hypotékách koncem prosince K 9.660.506 11; cenných papírů v zásobě K 2.138.000.—, uložené přebytky K 1.150 845 28.

Nemístná šetrnost. Nad schody tak zv. „Pro bono publico“ má rozhodně svítiti lampa tak dlouho, pokud nezasvítí denní světlo. Ale lampář, aby nemusil chodit dvakrát, shazná tam světlo zároveň při obcházení jiných svítilen. Upozorňujeme proto, že se lehce může přihoditi nyní vážné neštěstí. Na schodech se chodec smeká, poněvadž nebyvají řádně od sněhu čistěny ani posypávány. Zvlášť dělníci, včasných hodinách do práce kráčeji, mohli by snadno utrpěti úraz. Rovněž tak i děti do škol se ubírající jsou vydány nebezpečí. Doufáme, že se stane ihned náprava.

Klub Esperantistů v Kuklenách pořádá v sobotu dne 18. ledna 1908 v sále hotelu „Schreiber“ přednášku slovatného cestovatele českého St. Vráze „Episody z mých 30letých cest světem“. Vysoce zajímavou přednášku svou doprovází slovatný krajina náš řadou překrásných světelných obrazů. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: křeslo 2 K, sedadlo I. tř. 1 K 20 h, sedadlo II. tř. 80 h, sedadlo III. tř. 60 h, místo k stání 50 h, galerie 30 h, studentský lístek 30 h. Předprodej lístků v obchodech p. Ant. Šouby a p. Z. Felfela, jakož i u pokladníka klubu p. V. Kocourka, účetního armý. J. Seyfried, tovaryš. na kůžě v Kuklenách. Případné dotazy z okolí zodpoví ochotně dopisníci jednatele klubu p. J. Polák, ing. armý. Bromovský, Schulz & Sohr v Kuklenách. Žádá se uctivě P. T. vážené občanstvo, aby místa svá v čas zaujalo.

Z Černilova. (Divadlo). Ochotníci kat. národní jednoty vystoupili poprvé ve zpěvohře. Sebráli na Nový rok a sv. Tří krále „Jeulický“. (Text od K. Amerlinga a Štěpána Bačkory — hudba od J. Horáka a Hejtmánka.) Při obou představeních byla účast veliká — snad i mnohé pudila zvědavost, aby věděli, jak to dopadne. Musíme doznati: Zpěvy jak sborové tak i solové zaplány byly precizně, také přirozeně přilehavá gesta nescházela; každý — dospělí i děti — dobrým předvedením i přednesem vžil se do kousla vánoc. Kat. jednota máte s opravdovou hrdoostí i uspokojením hleděti na své ochotníky, kteří neuváženou plní se vyšinuli k takové výši. Zvláštní dík patří hudebníkům i všem, kteří laskavě zdarma své síly propůjčili. — Dne 12. t. m. spolkový ples.

Pohřeb poslance dra Horáka v Pardubicích. V úterý dne 7. t. m. konal se odpoledne o 2. hod. slavný pohřeb mladočeského poslance dr. Horáka, který v nejlepší věku svém 42 roků skonal téměř náhle při žaludeční operaci v Praze. Dr. Horák těžil se v Pardubicích neobyčejně vážnosti a oblíbenosti, která se také zračila v tom nesmírném množství účastníků, doprovázejících zesnulého na poslední jeho cestě. V chrámu klášterním, kde rakev byla vystavena, promluvil tklivou řeč jménem města Pardubic starosta Kuchynka na rozloučenou se vzorným a šlechtitným občanem města. Nad hrobem pak mluvili dojemným způsobem dr. Ulrich z Hradce Králové a prof. Hlavatý za mladočeský klub. Mladočeská strana v Pardubicích a můžeme říci i na českém východě utrpěla úmrtním zdatného a nezištného dr. Horáka ztrátu nesmírnou a myslíme i těžko nahraditelnou. V Pardubicích rozvíří se nyní tuhé boje mezi stranami politickými a pokrokaři napnou jistě všechny páky, aby po odejítí mocného soka získali nových posil. Dr. Horák dovedl vlivem svým i pérem obratně čeliti snahám pokrokařským a drtití různě, ale při tom přece velmi slušně všecky jejich choutky na získání půdy ve společnosti pardubské. Musíme dosvědčiti, že dra Horáka při jeho bezúhonném charakteru a velmi šlechtitném společenském chování je velká škoda.

Fackovací aféra Lhotova skoncována bude v Chrudimi dne 11. t. m. (datum 9. t. m. bylo udáno omylem). „Osvěta lidu“, aby ve svém lhavém fesele neztratila rutinu, přešle v číle ze 4. t. m., že prý pardubský dopisovatel snaží se v „Obnově“ již po delší dobu dělati příslušnou „náladu.“ Teď bychom mohli znovu adresovati dotaz, čím jsme chtěli vlastně „dělati náladu.“ Ale známe již způsob „odpovědi“ bezcharakterního a podvodného tobo žurnálu. Divíme se jen, jak právě „Osvěta l.“ dovede lžiti před kamna s hroudou loje na vlastní hlavě. Sama ze zlosti, že Lbota byl odsouzen, vypovídala zplítkovaného kněze z Pardubic, dovozovala na základě vlastních výmyslů, že Teplý jest v Pardubicích nemožný — a aby dodala korunu svému vzteku, přihlala posději ještě, jak Teplý šval proti přednášce Foustkové. A tohle nebylo rafinované dělání nálady? „Obnova“ snad leda proto odhodlala se k dělání „příslušné nálady“, že uveřejnila v příčině poslední lži po třikrát dotaz na adresu bezecného listu Hajnova. Pokrokařská logika usuzuje podle všeho takto: jelikož přelíčení fackovací aféry není ještě skončeno, nesmí „Obnova“ zástati se Teplého ani proti té lži, která se aféry netýká. Jinak dělá „Obnova“ „náladu.“ — Pan Hajn ovšem lži otíštěnou v „Osvěte lida“ nikoli. Pokrokař ovšem takové logice pod kůží se směje, ale přes to je mu každá hlá dobrá.

Světlení chorebince v Pardubicích. Město Pardubice vystavělo si v minulém roce velice pěknou a velikou budovu pro choravé příslušníky města. Budova tato byla dne 2. t. m. vldp. katechetou Langkramerem po vykonaných bohoslužbách u „Kostelíčka“ posvěcena a potom svému účelu odevzdána. Přiležitnou řeč pronesl p. starosta Kuchynka a P. Hruška. Službu v chorebinci konají ct. sestry Nejsv. Sv. Olt.

Kostelík na Chrastce, pozor! Nastává nám před volbami doba nových bojů. Každý katolík má nyní povinnost čísti a rozšiřovati naše dobré poněkud knihy a časopisy. Musíme se uvědomovati vytvářet. Naši nepřítelé k vůli přímo drsnému balamucení na Chrastce rozšiřují prohané listy a pamflety. A my bychom neměli mítí dosti plně a obětavosti k šíření našeho tisku pro

hájení pravdy a pro skutečné vzdělání? V kalu a blátě jsou od soků našich tabáni nejlepší katolíci pracovníci. Nuže, tedy k obraze! Zvlášť našincům doporučujeme týdeníky: Obnovu, Stít a Práci, v nichž nacházíme mnoho poučných článků. Nechtejte si vnučovati různé socialistické a vůbec protikatolické listy; vždyť jsme se dávno již přesvědčili, že tyto listy s námi upřímně nesmýšlejí. Nedejme se klamati od sluhů židovstva, i kdyby pod záminkou vědy pronášeli lži proti víře naší. Všichni máme věděti, že pravá věda vždycky vede k Bohu. Spojme se všichni bez rozdílu stavu pod prapor Kristův. Vždyť víme, komu jsme uvěřili. Sjednocenému postupu našemu dá Bůh požehnání, a vítězství nás nemine.

Z Hořic. (Sovo k písni.) Kde jsou tvé tajné zdroje, ó písni? Když rána bolí, když útek záští neustává, když smutek v nadrech leží, když slza z očí se prýští, ó písni krásná! — ty rozveselíš, zjasíš, radost se vrátí, úsměv tvař pozlatí a nová naděje se vznítí. Jak je krásná, nežná, měkká, snivá, sladká a žhavá! Budiž pěstována s horoucí láskou v kostelích, školách a všude! — V neděli dne 5. ledna a v pondělí na den sv. Tří králů zpívaly žáčky měšťanské školy v hořickém kostele při školní mši sv. dvě vložky, jednu do pozdvihování se starohorské mše vánoční, druhou po pozdvihování, národní koledu pro jeden hlas s průvodem varhan „Ježíšku náš“. Kostel byl naplněn, že by jablko nepropadlo, zpěv 70 dívek byl tak veleboj, že mnohým lidem oči slzely. Zpěv školních dívek byl výborně nacvičen, že se zdálo, jakoby jen jedno děvče mohutně zpívalo. Nedivíme se precizně nacvičenému zpěvu, vždyť cvičila a řídila tyto zpěvy koncertní zpěvačka, učitelka měšťanské školy sl. Marie Kulhánková, o níž známo, že vystupuje před veřejnost se zpěvy koncertně nacvičenými. Přejeme si, aby častěji školní dívky podobnými zpěvy kostelní pobožnost zvyšovaly.

Katolická národní jednota v Nev. Bydžovské pořádá v neděli dne 12. ledna 1908 ve spolkových místnostech „U zlatého anděla“ zábavný večer. Program: 1. „Před svatbou“, veselohra o jednom jednání; napsal Ferd. Oliva. 2. „Vojáček“, kuplet pro dámu. 3. „Pan lajtnant a jeho prefatyn“, žert pro dva pány. 4. „Zamilovaný“, kuplet pro pána. 5. „My mužé nemusíme mít“, kuplet pro dámu. 6. „Blázinec v prvním poschodí“, veselohra o jednom jednání od F. F. Šamberka. Začátek určité o půl 8. hod. večer. Vstupné: I. místo 60 h, II. místo 40 h, k stání 30 h. Dobročinnosti se meze nekladou. Po vyčerpání programu volná zábava.

Ze statistiky okresní stravnovny v Holicích. Okresní stravnovna vykazuje za minulý rok celkový počet cestujících, kteří prošli zdejší stravnovnou, co útlunou počtem 831. mezi nimi 1 ženská a 1 rodina; z těch připadlo dle zemí na Čechy 716, Moravu 86, Dolní Rakousy 8, Horní Rak. 1, Slezsko 10, Štýrsko 2, Uhry 5, a cizí země (mimo Rakousko) 2. Jest pozoruhodné, jak frekvence cestujících p. stravnovnu v posledních třech letech klesla a to: v roce 1905 prošlo zdejší stravnovnou 2.182 cestujících, v roce r. 1906 již 1.331, a v roce minulém jen 831. Příčinu hlavní nutno hledati jest v tom, že téměř ve všech větších městech českých zřízeny jsou mimo stravnovny též ještě zvláštní okresní ústavy pro všeobecné a bezplatné sprostředkování služeb a které velice posloužily k tomu, že nezaměstnaným všech odborů dostává se tam dobrých stálých míst, aniž by snad mnohý musel cestovati od města k městu, nebo od vesnice k vesnici. I ve zdejších městě zřízen jest takový okresní ústav, spojuje ovšem — se stravnovnou, na což tímto upozorňujeme veškeré P. T. služebníky všech kategorií, tak hlavně i veškeré osoby bez zaměstnání, aby vždy a všude obraceli se jen na ústavy výše uvedené, kde se jim co nejlepší případně nebo žádané zaměstnání úplně zdarma obstará, což má nepopíratelnou přednost před rozličnými pokoutními dohazovačkami, zvlášť u služeb ženak. pohlaví. Veškeré poplávky o jakoukoliv práci neb službu řízeny buďtež na zdejší okresní ústav práce, kdež v kanceláři dostane se každému dalším informaci.

Divadlo v Holicích. Meškající zde společnosti panu Karla Kaňkovského, která jest slušně sestavena, nedatí se valně. Hlavní příčinou toho jest nevhodná místnost divadelní, na kterou jsme zde velice chudí. Repertoire vykazuje mimo lákavé hry lehčího zrna též i některá cenná díla. Jen z domácí literatury jsme dosud moc málo viděli. Ensemble p. Kaňkovského až na některé síly vyhovuje úplně, aby mohlo předváděti nám umění vyspělé a cele studované; proto upozorňujeme, že i při kavech lehčího žánru jest potřebí pilného nastudování, aby i zde umění společnosti dobře vyniklo.

Krejsarový spolek v Přelouči konal 29. prosince m. r. výroční valnou hromadu. Dle výroční správy za rok 1907 rozdáno bylo celkem 13.700 porcí 18.029 dětem, denně průměrem bylo poděleno 194 dětek. Za 12 týdnů byl vydán na vaření 636 49 K, přičemž tudíž jedna porce na 5 hal. Mimo to dostávaly děti k polévce housky nebo chleba a přiležitostně byly poděleny bachtami a úctě dobrodinců. Vaření ochotně obstarávaly p. t. místní dámy a dozor udržovaly p. t. členové oborů

učitelských. Předsedou spolku jest P. Em. Balcar, katecheta.

O loučení nově jmenovaného děkana královédvorského „Pláně přání“ „Nár. Politika“ ze dne 7. ledna tuto správu: „Známy lidumil, vzorný kněz, duchovní správce trestnice na Borech u Plzně, P. Alois Sedláček, byl jmenován děkanem v Král. Dvoře nad Lab. Včera uspořádal spolek pro podporu chudé české školní mládeže, jehož tvůrcem P. Sedláček byl, večer na rozloučenou. Tak velkolepé manifestace účty a vděku dosud v Plzni nebylo. Veškeré místnosti Řemeslnické Besedy byly přeplněny; mnoho osob odešlo — nebyloť místa — a veškerá tato návštěva platila muži zlatého srdce, podporovateli chudiny, zakladateli „Jesli“. Dostavily se i reprezentace města v čele se starostou drem V. Petákem, veškeré spolky, korporace pizeňské, sbory profesorské a učitelské vyslaly své deputace. Dostavilo se studentstvo, dělnictvo, ženy a j. Tolik projevů opravdové lásky sneseno bylo včera k P. Aloisi, jak všeobecně byl P. Sedláček jmenován. Městský fysik p. dr. Hegner uvítal shromáždění, načež ujal se slova starosta král. města Plzně, p. dr. V. Peták, jenž delší řečí, provázenou bouřlivými projevy souhlasu, ocenil činnost odcházejícího a vzdal mu jménem reprezentace města vděk i díky za práci jeho v Plzni. Eč té redaktor a spisovatel Pavel Nebeský přednesl vřelý projev, který byl k večeru tomu napsal, načež p. dr. Liebl a dr. Svoboda ocenili činnost P. Sedláčka ve spolkovém životě. Jménem „Sokola pizeňského“ pozdravil br. děkana místostarosta stavitel br. Pašek. Cis. rada p. Eisner vzdal odcházejícímu děkanovi P. Sedláčkovi díky za to, že seznámil je s prací na poli chudiny a ocenil činnost jeho v „Jesli“. Dojat těmito projevy lásky, delší řečí odpověděl P. Sedláček; řádu, aby i po jeho odchodu nebylo zapomenuto na „Jesle“ a chudou českou mládež, prosil zástupce obce i obecenstvo, by snahy spolku, jehož byl tvůrcem, i nadále podporovalo, a řádu za součinnost žurnalistiky. Red. A. Žalud v doslovu přislíbil podporovati veškerou akci znamenající umírnění bíd. Části koncertní vyplnily zdařile přednesenými sbory pěvecký odbor „Dělnické Besedy“ a hudba Sokola pizeňského. K slavnosti došlo četné pozdravných dopisů a telegramů. Nového děkana na jeho působiště provázil vděk a úcta všeho pizeňského obyvatelstva bez rozdílu vyznání i politického názoru.“ — Přejeme p. děkanovi, aby i v naší diecési dočkal se zaslužených radostných chvil za pilnou práci svoji, v níž jistě bude s horlivostí neustávající pokračovati. V samém Dvoře Králové přes paedagogickou činnost fanaticky „Hlas Pokroku“ jest lidí dobré vůle dosti, kteří jistě věnují novému panu děkanovi stejné sympatie, jako zaslužilému jeho předchůdci vldp Fr. Beranovi.

V Chlumci, N. Bydžově, Neehamcích, Kr. Městci, V. Veselí své stoupence upozorňujeme, že knihkupec p. K. Mikoušek z Nov. Bydžova, jenž zaplazuje celý okres nabídkami knih, vydává od 1. ledna t. r. protikatelický, pokrokový časopis „Obzor“.

Z Chotěbořska. Volby do okresního zastupitelstva za venkovskou skupinu. Dne 7. ledna na chotěbořském okresu se ohumelilo a prášilo. A co dělo se v přírodě hmotné, to mravně prováděno bylo na kandidátech pokrokově-socialistických. Prášilo se jim z košic, které jim podle všech pravidel důkladnosti vykládali naši volitelé. Slovem, kandidáti pokrokově-socialistické utrpěli zdrcující porážku, nebť naši z vítězili na celé čáře. Pokrokově a socialistické slmé, s takovou smělostí a misty i s drzostí zasévané, přineslo plod hořkého pelyňku a co do lidové přizně rozklebilo se na pokrokové děsným suchoparem. Co zasel, to si dne 7. ledna s dlouhými obličejí ekdlidli. Lid promluvil, majestátně promluvil. Svým hlasováním dal na jevo, že dobře prohlédl tkanivo pokrokovských léček, hebkých řečí a sladkých úsměvů. Náš lid dobře již pochopil, že beslo: „proti klerikalům“ musí se čísti a rozuměti: „proti katolíkům“. — Doufáme, že poučováním prohlédnou co nejdříve i ti rolníci, kteří se dali pokrokovskými řečmi omámiti a dle přání pokrokovského hlasovali, ač ovšem bezvýsledně. Nejméněněj jest to, že volitelé někde byli svedeni heslem agrárnickým, ač všude vystrkovali rohy páni pokrokaři. Neof tedy na místě rozhorlovati se proti těm rolníkům volitelům, kteří dle ukrývaného komanda pokrokovského volili, nýbrž třeba jest poučovati je a objasňovati jim cíle, smýšlení a jednání těch, kteří jednou pro vždycky vyhlásili: „s náboženstvím katolickým se šlo“. Neof možno, aby při důkladném poučování svedení lidé nepohlédli. Našemu lidu katolickému pokrokaři rádi udělují násyvy: zpátečnickův a tmářů. Věak jest-li něco na světě lži, pak jsou to tyto násyvy. Jak možno nazývat naše rolníky tmáři a neuvědomělci, když tito rolníci tak jasným spůsobem ukázali svoji uvědomělost? A jak? Někteří rolníci, vedeni pokrokaři, svolali v létě proti stanovám valnou hromadu hospodářského spolku a pozvali si na ni socialisty, aby jim pomáhali proti rolníkům, kteří nebyli přítomni, jsouce na táboře v Šopotech. Rolníci tento útok prohlédli a pocítili urážku v tom se jevíci, že o jejich spolku a o volbě výběru úskočně rozhodovati měli socialisté,

jejichž programem jest zničení rolnictva. Na schůzi v Nové Vsi, která měla býti zemědělskou, pozvali si pokrokaři dav socialistů, aby měli většinu, které však i přes to nedorábi. Věak naši rolníci uvažovali dobře. „Jestliže povolání byli socialisté“, tak myslili naši rolníci, „aby účastnili se rokování o záležitostech zemědělských, pak jest to zrada, neboť socialisté a prospěchy zemědělské jsou oheň a voda. Věak socialisté nebyli voláni, aby rokovali o zájmech zemědělských, nýbrž aby účastnili se schůze čistě protikatelické.“ Tak domyslili naši rolníci — a domyslili docela správně. Tento postup myšlenkový jak co do hospodářského spolku, tak co do schůzi zemědělských, okrášlených přítomností socialistů, prozrazuje velmi zřetelně, že naši rolníci nejsou tmáři, nýbrž že jsou lidmi uvědomělými, kteří dovedou rozpoznati pravé jádro a příčiny rozličných skutků pokrokovských. Nuže a právě že náš lid jest uvědomělý, odpověděl na tyto svody, kejkle a arady hlasovacími listky ve volbách do okres. zastupitelstva chotěbořského 7. ledna 1908. Uvědomělost našich rolníků patrna jest v tom, že šli do voleb svorně, v semknutých řadách a že se nedali rozmanitými pokusy rozviklat a rozrazit. Nepřátelé lákali, slibovali, úpěnlivě prosili. Dopisy jejich všechny máme po ruce. Věacko však odrazilo se právě od uvědomělosti našeho lidu jako hrách odráží se ode stěny. Jméno našich kandidátů zůstalo v stejném počtu nezměněno až do konce hlasování, sledovaného s horečným napjetím, kdežto jména kandidátů protivaých přes určený počet množila se víc a více, což dokázalo právě zmatek a tápavou nejistotu těch, kteří se chápali prostředků takerka již zoufalých. Proč sláva našim volitelům? Co se toho napsal pokrokař Linhart v „Pravdě“ časlavské, co toho napovídal pokrokař Ludmila v „Osvětě l.“, a hle výsledek všeho — velikánská nula pro ně, ale pro našiince stkvělá vítězství.

Agrárnícká svobodomyšlnost v Del. Královicích. Měl jsem zde na Nový rok poslat Věacku Myslivce sbírku voličů v sále košického hostince. Agrárníci však se postarali, aby za každou cenu byla schůze znemožněna. Dříve zastupoval jejich okres bratr ministra Práška Josef Prášek z Vlesňovic, ale ten se o potřeby voličstva příliš málo staral. Teď si myslí bratka agrárníků, že se dopomůže Práškovi k vítězství nad Myslivcem aspoň — terrorismem. Hned při zahájení schůze začali sjednat mladici řvati jako posedli. Marne byly pokusy předsedy a referenta, aby jerišský rámus se uklidnil. Křiklouni zamítali všechny smírné návrhy. Hnus pojímal všechny slušné účastníky nad tím řáděním. Schůze ovšem musila býti odložena. Ale takovým způsobem neškodilo se V. Myslivci ani za mák. Každý slušný účastník jest do duše roztrpčen nad takovým řvavým fanatismem. Protivníci báli se slyšeti pravdu. Jak se dovídáme, bude míti zmařená schůze dohru u soudu. Tam budou poučeni strážcové takového „kulturního výstupu“, jak jest potřebí rozumu a snášlivosti a jak se mají chovati lidé, kteří pyšně prohlašují, že podporují pokrok, vzdělání a svobodu.

Z Košic a Malého. Starobylý kostelík „Narození Panny Marie“ z dob Karla IV. a obnovený za Ferdinanda I. byl až do roku 1901 ve stavu velmi sešlém. V roce tom dal patr u kostela, vysokorodý svobodný pán z Dahlbergů vnějšek i vnitřek opravit. Starý prkeový strop nahrazen novým, rákosovým, malá okénka zvětšena, vstup na kůr upraven. Ze sbírek duchovní správou a sborem učitelským pořádaných pořízeny byly nové varbany a postranní oltáře. V letech 1906-7 vykonána opět sbírka v přifařených obcích. Z obnosu sebraného opatřen nový obraz na hlavní oltář, vymalován celý kostel a nové lavice. Zbožní osadníci, pamětlivi jsouce slov „cti Boha ze statku svého a naplňný budou stodoly tvé hojností“, dle možnosti ochotné a rádi na opravu chrámu Páně přispívali. Zbožní a šlechetní dárci jsou tito. Vldp. p. Josef Novák, rodák košícký a řídil kněžského cukrovaru v Čes. Budějovicích 200 K, p. Josef Mašín, rodák nepoměřický a magistrátní úředník v Praze 200 K, slavné obecní zastupitelstvo ve Vidlicích 25 K, pí M. Nováková, choť c. k. prof. v Č. Budějovicích 10 K, pí J. Urbanová, choť c. k. oficiála v Kutné Hoře 24 K, pí A. Sršňová, choť c. k. vřovního oficiála v v. v. v. Sádské 10 K, pí M. Nováková, choť lékaře v Suchdole 2 K, pí M. Semerádová, choť statkáře v Suchdole 2 K, pí M. Špištalová z Miskovic 2 K, slečna B. Králová z Prahy 2 K. — Z přifařených obcí přispěli tito pánové a paní: Z Nepoměnice: nejmenovaní 10 K, M. Peřinová 1 K, F. Kárník 2 K, M. Horáková 4 K, E. Vašíčková 1 K, F. Martinek 1 K, M. M. Mašínová 2 K, J. Martinek 2 K, B. Zadravilová 2 K, J. Táborák 2 K, A. Mašínová 6 K, A. Táborák 40 h, M. Kvasničková 1 K 30 h, E. Chalupová 60 h, F. Mašín 2 K, A. Myslivec 2 K, M. Peřinová 2 K, F. Táborák 1 K 40 h, V. Moravec 40 h, A. Peřina 1 K, M. Peřinová 40 h, J. Zadravil 2 K, A. Brandejská 2 K, B. Miškovský, 2 K, A. Balví 12 K, M. Holečková 1 K, M. Adámková 11 K, J. Andrie 4 K, M. Chalupová 2 K, M. Kašparová st. 2 K, M. Kašparová ml. 4 K, F. Brož 2 K, M. Křivánková 2 K, Č. Procházka 1 K, J. Kutl 50 h, M. Mašínová st. 2 K, M. Oýrasová 30 K, M. Masopustová 2 K, M. Kárašková st. 2 K, A. Urbanová 70 h, M. Krontilová 40 h,

J. Hailíčková 1 K. — Ze Samku: A. Mašínová 1 K, F. Opasek 1 K.

Z Humpolce. (Dr. Jirásek zase jednou promluvil.) V č. 41. „Věstníku českých lékařů“ nalézá se na prvním místě článek „Důležité slovo“ od dr. Jirásky! Poněvadž toho pána známe, není nám pranic divný jeho způsob psaní! Píše: „Jednou z nejodpornějších funkcí, která se na nás žádá a kterou rozhodně odmítáme každý humaní lékař, je, dávat nemocného zaopatřovat: brát ubohému poslední naději...“ „A na konec, kolegové: kdo z vás věří, co církev mu k věření předkládá? Kdo z vás může vůbec věřiti, co dávno věřiti nelze? ... Že jest nebe o sedmi firmamentech, kde podle šarže sedí různí svatí a světice, že země jest stvořena pro člověka...“ — tak si dělá posměch dr. Jirásek z katolického náboženství a z katolických vědců, ačkoliv katolíky léčí a léčiti chce. Nejlepší v celém článku jest to, že dr. Jirásek ke konci jaksi prohlásil, že jest „také katolíkem“! To je něco nového v Humpolci! Dr. Jirásek — katolík! Nevím, p. dre Jirásku, jakou důvěru budou lidé-katolíci k vám míti, až přečtou si, jak posměšně píšete a mluvíte ve veřejnosti o náboženství! Dr. Jirásek má také veliký strach o zdraví lidí kostel navštěvujících. Myslím, že u dra Jirásky je to zbytečný strach...! Doporučujeme té jeho veliké péči též dupáray a tančírný, schůze (o „alkoholu“) konané v nevhodných místnostech atd. — Rozumní lékaři nebyli nikdy proti zaopatřování ani ani lékaři jinověrci neodpírali náboženské útechy svým katolickým pacientům. Dr. František Michl sám před smrtí svou věas požádal o zaopatření. Slavný anatom dr. Hyrtl, dr. Albert, dr. Jan von Müller, oční lékař dr. Moucha, chirurg dr. Nussbaum, Pasteur, dr. Jan von Ringseis byli upřímnými přáteli náboženství. Ty všechny ovšem světo dra Jirásky zastíni, protože dnes netřeba vynikati hlubokou učencostí a slavnými skutky, dnes se dobývá sláva velkohubými, z „Volné myšlenky“ opsanými — a fekněme — vážného lékaře nedůstojnými frázemi! — Dne 6. ledna konala se valná hromada „Řemeslnické Besedy“, při které opět zvolen předsedou p. továrník Ant. Smrčka. Letošní rok byl bohatý na činnost v „Řemeslnické Besedě“. Pořádaný přednášky, kurs účetnický, nyní posláni truhláři na kurs šnečelů na Vídně. Zchudlí řemeslníci podporování peněžité. — Dne 13. ledna koná se schůze delegátů z Něm. Brodska, Humpolce, Polenska, Přibyslavska, Štorka za příčinu voleb do zemského sněmu. Strana katol. lidu postaví v těchto okresech svého kandidáta. Schůze koná se o 1 hod. odp. v hotelu u u Štolců v Něm. Brodě.

Různé zprávy.

Rozháranost politických a sociálních poměrů ve Francii nedá se zakrýtí sebe sladším zpěvem o pokroku, svobodě, světle, sebe lesklejšími frázemi o počátku nového, ... a sněžšího věku. Nedávno sám pařížský dopisovatel, do „Práva lidu“ přisnával, jakou prázdnotu duševní cítí lid po odstranění katolických bohoslužeb, poukázal na rušivý vliv materialismu ve Francii a pod. A nyní docela sám „Čas“ začíná se hodně mrzeti na neředvidaný vývoj událostí. Inu, radikální, protikatelické živly tančily ruku v ruce zcela svorně jako největší přátelé radosti nad kláskáním církevních práv. Hezky z vesela, svorně páčbáno násilí na katolíky, aby zasvitla zora nového, lepšího věku. Nyní, když již církev ani překážeti nemůže, měli veselí tanečníci dokázati, co svedou při plné svobodě vskutku prospěšného, pozitivního pro francouzský národ. A tu se dostavuje po nezdařených rozbězích veliké zklamání a roztrpčení. Dříve nezdar různých akcí svedl se jednoduše na „klerikály“, nyní to již možno není. Proto se nyní poňší panstvo do sebe. A listy české, které schvalovaly dříve tolik horlivé násilnické kroky, podniknuté proti katolíkům, listy ty, jež tolik velebily francouzskou vládu pro její protikřesťanský fanatismus, nyní najednou nemohou se rozebráti pro nový stav věcí. „Čas“ dne 8. t. m. uveřejňuje úvahu svého francouzského dopisovatele, s níž vyjímáme: „Čtenáři, kteří mě dopisy dříve znávali, jistě se pamatují, že jsem nikdy neaktivně republikánské majoritě, že jsem raději pochválil než pohaněl. Ale toho, co se ve Francii odehrává za poslední léta, obzvláště za vlády radikálů s Clémenceauem v čele, s dobrým svědomím naprosto chváliti nemohu... Nikdy se mi však nezdálo býti postavení demokracie tak beznadějné a máloslibné jako právě nyní. Doposud dav byl nadšen, zaujat pro něco, věřil v lepší přítí, ale dnes, ješ zklamán, znechucen, vzdaluje se činného života a lhostejně pozoruje, co se dělá pro něho v jeho zájmech. Politická lhostejnost se rozšířila v širokých vrstvách, a vše to násilnou radikálů s Clémenceauem. Zdá se, jako by předseda ministerstva Clémenceau se svými dvěma předchůdci se zámyslně snažil diskreditovat politiku v očích demokracie — lidu. Je to snad ironie osudu (osud bývá tak často ironický!), že právě za vlády ideologa radikální demokracie, radikálismu zjevně škůtil, jak málo má v sobě demokraciismus a jak v podstatě je nicotný a neřivoucí. Na klerikalism ještě nějak stačil (to věříme, na násilnictví stačí

každý. Pozn. red.). Zapapoukoval si, že je chráněncem soukromého vlastnictví a že tedy musí bojovat se socialismem, jinými slovy, že musí vystupovat rázně proti každé rozhodnější sociální reformě. Jedná se o městskou režii plynu, elektrického osvětlení, tramway, a radikálové oběma rukama hlasují proti návrhu, chraň nás, bože, od kolektivismu! Tam, kde jsou na řadě sociální reformy širšího dosahu, jako na př. starobní pojišťování, protekce práce, nedělní klid, daň z důchodů a j., tam se radikálové drží trochu jiné taktiky — odkládají. Projedávají předlohu zákona v neúčelných sezeních a konečně zvolí komisi, která podnikne podrobnou anketa a počká, aby nové ministerstvo uvedlo dávnou elibovaný zákon jako nový bod svého programu. Nechtí k politice takového druhu se ve Francii vzmáhat přímo a úžasnou rychlostí a šifí v nejrušnějších vrstvách. Nechtí je zasazeno nejvíce dělnictvo, malorolnictvo, učitelstvo, střednictvo, ba i maloživnostníci, za jejichž přirozené zástupce se považují dnešní pánové situace. Waldeck-Rousseau a Combes se snažili zdemokratizovat politiku, seskupit vůkol sebe nejširší vrstvy. Jejich nástupci buď zúmyslně, buď svojí nešikovností odpudili od sebe demokracii v pravém toho slova smyslu. Je to též pochopitelné. Lid pomáhal buržoazii v jejím boji se spurným militarismem a s bojovným (?) klerikalismem, máje naději, že spravedlnost, ve jménu které ho burcovali, konečně se stane jeho údělem. Věřil, když buržoazie měla tolik sympatie pro jednoho setníka-žida, že zajiště se pozastaví nad osudem jeho — lidu! Zklamal se a nemaje dosti energie, aby se vzbouřil, vzdalil se, buď aby se připravil k urputnému boji, buď aby nečinně složil ruce v klín — Tu to máme. Konfiskace statků církevních jest tu, a právě lid strádá a jest odstrkován víc než před tím. Likvidátoři církevního jmění jsou členové vlády a bývalí ministři. Těm se vede při tom velmi dobře. Clémenceauova družina pak hledí všemi silami udržeti se na tom vynikajícím a výnosném místě, jímž odměněna za svůj protikatelický boj. Sedí bez citu, pohodlně na ramenou šosáckých a sobeckých „radikálů“, kteří pro chudý lid mají jen slib, ale radikální reformu sociální provésti nechtějí. Z bývalého lva Clémenceaua stal se vypočítavý buržoa, jakmile dosáhl úspěchů osobních.

Dvojitý pohřeb ministrů. Pohřeb francouzského ministra spravedlnosti Guyotta-Desaignea způsobil vládní starosti. Ministr ponechal své manželce v poslední své vůli zcela právo ustanovit způsob jeho pohřbení a vdova ministryně žádala církevní pohřeb. Po delším vyjednávání stala se dohoda v tom směru, že pohřeb bude rozdělen v oficiální část v Paříži a v soukromou část v Clermontu Ferrandu. Oficiální pohřeb byl civilní, soukromý pohřeb pak se konal za církevních obřadů.

Dcera francouzského vůdce sociálních demokratů Jaurès de kláštera. Jean Jaurès, vůdce francouzských soc. demokratů, herlil jako spojenec Combese a Brianda ve sněmovně a ve svých spisech pro vypovězení mnichů a řádových sester z Francie a pro zavření jejich škol. Zákon, který otec ve sněmovně prosadil — pomstil se na vlastním jeho dítěti. Dcera Jaurèsova sdělila rodičům svůj pevný úmysl, že vstoupí do řádu. Zpráva ta sdrtila úplně Jaurèsa. Odhodlal se tedy k poslednímu pokusu, aby odvrátil dceru od jejího úmyslu, a odebral se s rodinou na svůj statek do Besouletu, kdež na ni začal působiti, aby svého úmyslu se vzdala. Jaurès však sám nedoufá v dobrý výsledek, poněvadž úmysl jeho dcery jest neochvějný. Dcera stane se tedy obětí skutku svého vlastního otce. — Měla příležitost pozorovati z blízka pošetilý proticírkevní politiku; není tudíž divu, že právě ona chce z toho Babelu uniknouti do tiché cely kláštera.

Kde ruší národní svernost? Prý „klerikálové“. Katolíci, nedá-li si líbiti nejsprostší útoky na své přesvědčení a začne-li se hájiti, již jest zasypáván výtkami novými; a docela počne jej oficiálně vlastenecké panstvo vylučovati z národa. Jiným stranám však jest dovoleno všechno. — Malý obrázek. „Národní Jednota pro jihozápadní Moravu“ svolala do Tutan schůzi na neděli dne 22. prosince. Již týden předtím vědě na příslušných místech to bylo známo; nalepené plakáty osnamovaly, že se schůze na jisto koná. Co však učinila hrotka národně-sociálních (H) mladíků? Tito „národovci“ svolali bleskurychle „trucechůzi“, na kterou ochotně přijel odpadlík Svozil, aby střílel starou munici do katolictva. Svozilovi se příliš nedíváme. Jeho „Moravský Kraj“ dodělává, Svozil sám ohlásil, že na čas vycházení toho listu se přerušuje; proto jsou vítány schůze, na nichž může nachytati nějaké odběratele pro svůj list. Co však řekl národním sociálům, kteří ve chvíli tolik důležitosti snaží se odloučiti posluchače schůzi národní, aby tyto poslouchali raději dráždivou řeč přitlačůvkům téhož národa? Požali si snad také někde taci „národovci“ Svozila, aby řekli proti germanizujícím židům moravským? To ne; oni vidí vlastenectví v nevčasné a zhubené štvění proti vlastním pokrevencům. — Dáváme na uvědomení sl. „Národní Radě“, jejíž akademický odbor zcela nespravedlivě r. 1904 veřejně odsuzoval „Oborn“ pro několik řádků o evangeliku Dvořákově. Bude mít „Národní Rada“ taky kuse?

Čech — biskupem v Americe. Generální vikář a farář u sv. Michala v Clevelandu v Sev. Americe stát Ohio — vdp. P. Jos. Koudelka jmenován byl biskupem. Svěcení vykoná se 25. února. Nový biskup, rodák z Čech, jest muž učený, vlastenecký, horlivý kněz a bude zajiště v nové hodnosti ozdobou církve americké a dobrým otcem a vůdcem našich českých a slovenských krajanů zámořských.

Církev prý se nestará o chudí. Právě ti, kteří z mozolů chudého lidu velmi dobře žijí, chtějí odvrátiti pozornost lidu od svého blahobytu prohaným poukazováním, jak církev jest nevšímavá k bídě chudiny. A jak velká dobrodini! prokázal na př. chudáčkům jen spolek sv. Vincence, založený světcem, který se právem podílá mezi největší dobrodince lidstva! Uvádíme zde, jaké peněžité sumy spolek sv. Vincence v které zemi chudým rozdává:

Francie a její kolonie	2,060,000 K
Hollandsko	1,945,000 „
Spojené státy	1,930,000 „
Anglie a její kolonie	1,835,000 „
Belgie	1,209,000 „
Německo	910,000 „
Rakousko-Uhersko	906,000 „
Brasílie	741,464 „
Španělsko	741,456 „
Mexiko	314,000 „
Itálie	394,000 „
Argentinie	130,000 „
Švýcarsko	118,000 „

Dohromady 13,033,920 K

Tento spolek jest skutečně spolkem pro podporu chudých a nikoli sdružením takovým, v němž by se dohře měli jeho správceové z peněz od chudého lidu vyssátých. Kdo ve spolku jest čioným jako vynikající funkcionář, ten k práci přidává ještě vlastní peníze. A — takové úřady by předáci soc. demokracie rozhodně nepřijali.

Vláda nedůvěry — vláda židů. Toho patrným důkazem jest na př. Itálie, jejíž královská vláda zastoupena na nejdůležitějších místech židy. Ministrem vyučování jest radikální žid Rava a ministrem vojenství žid generál Vigano, který však nyní byl nucen ustoupiti baronu Casanovi, rozhodnému to katolíku.

Proti zářezování ukazuje právě cestu město Vídeň. Dolnorakouskému sněmu předložena bude osnova zákona, jímž se město Vídeň zmocňuje k výpůjčce 360 milionů korun. Velké této půjčky má býti především použito na zásobování Vídně lacinými potravinami a laciným uhlím. Město Vídeň prý i koupí uhelné doly, aby se chudí lidé mohlo prodávat laciné uhlí. A bylo také zjištěno, že půjčka bude umožněna výnosem zamýšlených podniků a že netřeba zvyšovat obecních přírážek. — To už jsou sociální podniky významu velkého. To platí něco víc než stále svolávat blesky na uhlobarony, bursy a kartely, a než zástupci našimi na říšské radě doléhat na vládu, aby se rázně postavila proti všemu zdražování. Vláda jest zatím bezmocna, ta bez peněz nemůže uhlobaronům a jiným vyřídilům šlápnout na patu. Při všem našem křiku uhlobaroni, bursiápi a karteláři bez ostychu a vesele vyprazdňují kapsy všeho občanstva. A nevzpomene se, že v národě jest síla, která vysráti může i na uhlobarony a pod. Což nemohou se města a dědiny české organizovat do nejmenších podrobností, aby ani haléř nedostal se do rukou nekréskanských vyssavačů? Nemohly by se naše samosprávné úřady spojití a zakoupiti uhelné doly, aby se odtud dostalo občanstvu laciného uhlí? Město Vídeň dává tu příklad. Správy našich měst a dědin jsou vlastně povolány, aby tu bděly a pomáhaly. K lacinému potravín, uhlí můžeme si pomoci sami, jen se spojit, a spojenými silami vše se překonat.

Nejkrásnější na světě. Švédský list „Dagens Ryheter“ vypsal cenu tisíce korun na nejlepší odpověď: „Co jest nejkrásnější na světě?“ Odpověď měla býti co nejstručnější. Došlo 1025 rozřešení. První cenu obdržel mladík, který odpověděl: matčiny oči. Druhou cenu dostal kdosi za odpověď: sen o tom, čeho nemůžeme dosáhnouti.

Co má ve Francii lid z uloupenceho jmění církevního? Před konfiskací církevních statků vláda vydala falešnou statistiku o jmění církevním; odhadla jmění to daleko výše nad skutečnou cenu, aby tím lépe podržela laskominy chudých občanů a jejich souhlas s konfiskací tím spíše získala. Nyní pak ke všemu tomu prodávány církevní budovy židům za babku. Dostane se všeho lid aspoň něco? „Echo de Paris“ uveřejňuje interview se senátorem Emilem Combem o návrhu, podaném senátem, dle něhož má být ustanovena komise na vyšetření operací likvidátorů kongregačních statků. Combes prohlásil, že je trapně dotčen tím, že likvidátoři, kteří dostali od státu zálohu více než osm milionů franků a docílili příjmů, které tuto sumu daleko převyšují, vrátí-li pouze 850,000 franků. Combes doufá, že vyšetřování vnesse do této temné záležitosti světlo a spatruje v douzení komise dílo politické morálky. — Tedy sedm milionů. ztratilo se zatím v kapsách francouzských hlasatelů rovnosti, volnosti a bratrství. Posud převládá toho „vyvlastnění“ znamenalo pro poplatníky — nové vydání. Teď

jest nejširší veřejnost svědava, jak vysokí úředníci ten překvapující schodek vysvětlí a kdy konečně aspoň něco lid z uloupenceho jmění dostane.

Sbírajme jubilejní známky poštovní ve prospěch Ústřední Matice Školské! Tento výsev vyšel od příznivců Ústřední Matice Školské s tímto odůvodněním: „Jubilejní známky poštovní, které jsou od 1. ledna 1908 zavedeny, vzhledem ke krátkému období, pro něž se v oběhu objeví, stanou se tím vzácnějšími. Budou to zvláště známky 12, 20, 30, 35, 50 a 60 hal., 1, 2, 5 a 10 K. Naše české peněžní ústavy, průmyslové a obchodní závody, ředitelství a správy škol, předsednictva různých spolků a jednotlivci, kteří mají čistou korespondenci, jistě neopomenou upotřebení jubilejní známky poštovní pro Ústřední Matici Školskou soustavně a pilně sbíratí. Jubilejních známek poštovních mohla by Ústřední Matica Školská sebrati alespoň 5,000,000 kusů, za něž již značný obnos mohla by Ústřední Matica Školská utržiti. Upotřebení jubilejní známky poštovní možno nejlépe ve větším množství pro dopravu poslati kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze I. Mártinská ul. č. 4. (Známky se sbírají se z obálek buď vytržené nebo pozorně odtržené, aby kresba se roztržením neporušila.)

Pomozte sirotkům! Soukromý, dobročinný ústav „Útulek sv. Josefa“ pro opuštěné děti na Král. Vinohradech, který z příspěvků soucitných lidí vydrží 96 chudých dětí, vydal ve prospěch chovanců svých redakci kooperátora P. Antonína Hoffmanna objemný kalendář na rok 1908 „Sv. Josef“, který má velmi bohatý a uslechtilý obsah a krásné ilustrace. Prodává se po 1 koruně i s poštovní záhlavkou. Z celého rozproužení nákladu zbývá ústavu ještě na skladě tisíc exemplářů. Objednávati lze korespondenčním listkem pod adresou: Útulek sv. Josefa — Král. Vinohrady — 260. Kdo pošle předem jednu korunu buď poštovní poukázkou aneb v poštovních známkách, obdrží jako přílohu krásný barvitý obrázek sv. Antonína, který, zasklen, bude pravou ozdobou každé křesťanské domácnosti. Za tak malý obnos získá se krásná kniha a spolu poskytuje se podpora ústavu, který sleduje snahy ty nejušlechtilější, — zachraňovati ubohou, opuštěnou mládež. Nechte malých dětí přijíti ke mně, neboť jejich jest království nebeské! — Kupte hojně kalendář sirotků! —

Tvorové, kteří nikdy nespi. Je několik druhů ryb, ptáků a brouků, kteří nikdy nespi. Ví se nájisto o štice, zlaté rybce a lososu, že vůbec nespi. Některé druhy ryb spí jen několik málo hodin v měsíci. Je též několik druhů hmyzů, který vůbec nikdy nespi.

Starší želvy. Nedávno posla v londýnském zoologickém zahradě obrovská želva, která sežrala tolik trávy jako kráva. Byla stará asi 400 let. Dokázati se dalo dle seznamů, že byla do Londýna přivezena před 350 lety z ostrovů Falapagských.

Namrzlé květiny, které snad za oknem neb jinde neočekávaným mrazem nočním byly postiženy, zachráníme, když je ihned ráno postavíme do tmavé místnosti stuíené a je studenou vodou skropíme. Dáme-li je však do teplého místa na výsluní, tedy nám jistě uhynou.

Klíčivost pčímce. Zajímavý děch vtrvalosti klíčivosti dodal ústav Smithsonianský ve Washingtonu. Zaslal totiž r. 1871 s výpravou polární pytel pčímce do tak zvaného „Polaris Bai“, kdež vydána byla nejkrutším mrazem, při kterých i rtať v teploměru mrazla. Po 4 letech přivezl kapitán Nares pytel tento do R-rve, kdež pokusy shledáno, že ještě 622 zrn vyklíčilo, což svědčí o neobyčejné síle klíčivosti.

Přesnost hodin. Na hvězdárně v Greenwichu mají hodiny, které se za celý den čili za 24 hodin opozdí o 1/100 sekundy. Jsou vůbec na celém světě jen asi troje hodiny, které jsou podobně přesné a sice jsou to hodiny na hvězdárně v Berlíně, v Leydenu a New Yorku. Tyto se pozdí deně 1/100 — 1/100 sekundy. Hodiny tyto jsou uzavřeny ve vakuoprázdňné prostoru, kdež je po celý rok stále též teplota.

Statistika lovu. Jak sděluje ministerstvo orby, bylo koncem r. 1905 v rakouské Mě 22 625 pronajatých a 373 nepronajatých honebních revírů. Podivno, že v Dol. Rakousích nenašlo jen 20 obcí žádného nájemce, kdežto v Čechách jich bylo 272. Nájem se platilo 4-1 mil. K, půdy, která se pronajala, bylo 18 68 mil. hektarů. Obec v Dol. Rakousích dostaly za 1-36 mil. hektarů 868,750 K nájemného, v Čechách za dvakrát tolik jen 976,954. Myslivců a hajných z povolání bylo 37 281. Odškodného zapláceno 149,591 K. Zastřeleno 4,589,000 kusů zvířat; mezi jiným 5-1 mil. koroptví, 1,898 000 sajích, 8800 kamašků. Škodné zvířata zastřeleno a obyceno 985,000 kusů, mezi nimi 40,000 lišek, 60,000 lasic, 15,000 kun, 30,000 tchořů, 21 medvědů a 58 vlků. Protěž hontibou se u nás docílilo obrátu peněz nejméně 60 mil. K, vyplývá, jaký má národohospodářský význam.

Znamení výrok pronesl dědičný princ Löwentstein v hojně navštívené schůzi katolických uctelů při německém sjednání katolickém ve Strassburku. Pravit: „Vaše chromáždění mluví řečí dojmavou. Řečteli je do pláče, viděti tolik katolických uctelů pohromadě. Já ve svém životě vždy jsem se obdivoval tímto projevům statečnosti: Dá-li se kdo operovat bez

narkózy; podruhé, když muž 30—35letý v hostinci před jídlem a po něm dělá křís; potřetí, když národní učitel se odváží přistoupiti ke katolickému spolku učitelůmu (boulivý projev souhlasu). A proto protest: Smekneme před tímto shromážděním katolických učitelů! Kde všichni učitelé, kteří přijali katolický křest, také v pravdě katolíky se osvědčují!

Zajímavé prohlášení židovského lupiče. V pondělí minulého týdne konán výslech Ed. Wasiňského, který pravil: „Očekávám svoji smrt, ale své přátele za žádných okolností neprozradím! Jako žid (!) jsem čestný muž (!) a nechci nikoho zradit. Já jsem již dosti dlouho žil, proto klidně přejdu na popraviště! Na konec řekl: „To jsem provedl bloupost, že jsem přijel z Prahy do Lvova“, a doznal, že do Lvova jej hnala motivost. Společník jeho Knobloch přý mu ukradl 70 K a praten, jel proto do Lvova, aby se mu pomstil. — Ergo jeden papírek nové morálky ruských revolucionářů problém již do Rakouska. Jak že si počínali ti zákeřníci v Rusku, na něž soc. demokracie u nás přepěvky obírala? Wasiňský se prohlásil za ruského revolucionáře a — jak o žid jest příliš čestný muž, aby jméno jiného bandity prozradil. Zato však ze matičnosti jel za Knobloch. — Wasiňský přehl z ruského Polska, kde byl odesouzen na 7 let do vězení pro loupežné přečiny. Obmyslil tedy svoji zájmu osobnost Rakousko. — Ale těžko haněti tohoto „pronásledovaného chudáka.“ Před ním klubouk dohl! Vždyt ptece Masaryk prohlásil, že jen darebák může býti proti ruským revolucionářům. Ještě štěstí, že umělec Wasiňský nenavštívil k vůli praktikování svých zásad byt Masarykův. Pak by realističtý učenc z nad ptece svůj názor o nepřátelích ruského revolucionářstva poopravil. Vždyt opravil své zásady již tolikrát. A ostatně ani žádný slušný žid nebudě hájiti takové kvítko, vypučevší v bahně revoluce.

Největší chrámy světa pojmu toto množství lidí: sv. Petra v Římě 60—80.000, v Miláně 37.000, v Kolíně nad Rýnem 25.000, sv. Žofie v Cířhradě (nyní mešita) 23.000, Notre Dame v Paříži 21.000, sv. Štěpána ve Vídni 12.000, sv. Marka v Benátkách 7000.

Poprava slona. Panch, nejznámější a neoblíbenější slon cestujících zoologických podniků, byl star 20 roků a vážil 3167 kg. Byl neobyčejně trpělivý, dobrý a humorný a skýtal velkým i malým návštěvníkům podniků nejlepším zábavu a kratochvíli. V poslední době však počal dostávat všílňaké vrtochy a stával se suřivým. Jednoho dne přerazil svému domorodému dvě žebra, druhého dne vrhl se na koně, kterého zabil a téhož dne seepal zeď válel 80 q. To stalo se ve francouzském městě ku Agen a přirozeně nemohlo mu to přispěti k větší oblíbě, jelikož byly oprávněny obavy, že stav jeho bude se vždy více horšiti. A tak byl odesouzen k smrti zastřelením. Poprava provedena následovně: Řediteli podniku dáno 12 střelců a 10 četníků, jimž velel důstojník. Ubohý Panch přivázan byl na všech čtyřech končetinách silnými řetězy ke zdi, silné 1 metr 20 cm. Zvěrolékař vyvázil střelcem, která místa jsou u slona nejohroženější a kde jedině možno jej zabít, načel dlu povel mřít. Namířeno, vyštělelo a — vše bylo skončeno. Panch dokonale zasažen čtyřmi kulami do srdce a omy do mozku. Kostra darována místnímu muzeu.

Pěstování vrb k účelům košíkářským není u nás ještě ani zdaleka tak rozšířeno, jak toho ve líhý význam průmyslu košíkářského žádá. K pěstování doporučuje se vrba košíkářská (také vrba bílá a na ehová), která se nejlépe dří na místech bahničích, na blinito-pišitých náplavech (roste i v čistém pleku); všílňaké malé rovinky v bezprostřední blízkosti potoků a řek skýtají výborné místo k pěstování vrb. Jak dáležito jest toto odvětví, dokazuje, že výrobky německého průmyslu košíkářského mají dříl odbyt nejen v celé Evropě, severní a jižní Americe, ve východní a západní Indii, v Japonsku a v Číně. U nás jeví se čilejší ruch teprve v poslední době. V přibramském okrese na jaře r. 1906 vyřazeno asi 60.000 sazenic vrb košíkářských, kterou dodala košíkářská škola ve Zbraslavi. Z okresu toho posílají 4 hoši do košíkářské školy ve Zbraslavi; výlohy a nakoupením sazenic a vydržováním 4 chovanců ve škole hradí se z nouzové podpory pro tyto okres poskytnuté B hradl musí se sazenice mnohým těmžt vaucovati — dobrovolně o ně se nehlásí nikdo, se se rozdávají zdarma. Pěstování vrb košíkářských upou se plochy dosud nevýznamně státi velice významnými.

Vysoké stromy. V lesích v Tasmanii rostou eukalypty do výše 200 až 300 stop. Ve Forekamě v Austrálii mají eukalyptus, který má výšku 430 stop až do vrcholku, ve výši 380 stop má teprve ratolesti, a semé má tloušťku 60 stop.

Snadné řezání skla bez diamantu. Knapně vlákně namočíme petrolejem a ovíneme kol skla v tom místě, kde je chceme přerušit. Vlákno pak zapálíme a rychle štípem ve studené vodě přetřeme. Sklo se od sebe odloupne bez obtíží.

Rakovina na stromech dá se vyléčeti vápnem. Bílent stromů má velmi blahodárný vliv na těsa stromů. Je-li postižen strom rakovinou, otkrabme ančenož kůru a vyplněme místo hašeným vápnem.

Hmyz v zahrádkách, hlavně na záhoncích, vypudíme sajení. Pošpeme záhonky sazení před sajením a velmi zelená polouzíme

Nezavedňujeme na simu luk. Voda na louce smrse a pod ledem mnoho travin vyhyne.

„S pravdou vem.“ (S rejstříkem vstahujícím se též ke spisu „Češi a Němci v Čechách“). Napasal Josef Pravdomil. Cena 30 h. V komisi G. Francie v Praze. Skoro všeobecně rozšířeno jest mínění že v době předbellohorské národ český požíval svobody a blahobytu a že válka třicetiletá tomu učinila konec. Spisek vyvrací tuto domněnku a ukazuje, že to byla domácí šlechta sama, jež lidu nejtuší porobu uvrhla již v době předbellohorské a že mu ani svobody svdomi nedopřála. Pojednáno též o příčinách, proč jest u nás tolik dějinných lží rozšířeno.

Jak vzrůstá počet synů Arpádových, to lze nejlépe poznati z listiny, kterou ministerstvo uherské (znamenje změny jmén rodných. Zde několik příkladů z doby poslední: Isidor Frankl změnil jméno v „Biro“; Julius Fischer ve „Feny“; Ignác Kraus v „Kereš“; Salomon Goldstein v „Gero“; Wilhelm Kohn v „Beuko“; Abraham Feuerstein v „K rnoš“; Adolf Braun v „Barna“; Ludwig Kohn v „Komoš“; Joseph Schay v „Balrg“; Moric Kohn v „Kóresi“; Isák G. wasser v „š'wóndi“ atd. — Inu, Maďaři potřebují za každou cenu přírůstek členů svého národa, aby pak mohli tím vydatněji tliskovali národy německé. A spojenci židovští jsou jim zvlášť vítáni.

Střelnice na střele. V Londýně nemají nikdo m'n'a, aby si zařídili střelnice, proto je dali na střechu. Největší je na střechě poštovního úřadu, kdež může střeliti zároveň 110 střelců a to do vzdálenosti 25 a 50 metrů.

Matiční mýdlo. Stará česká firma Jos. Pilnáček v Hradci Králové získala koupí od Ph. Mg. V. Boháče, majitele kosmetické laboratoře, jeho podnik, totiž prodej Matičních mýdel ve prospěch Ústřední Matice Školské. Ačkoliv Matiční mýdla těšila se stále veliké oblíbě, lze ptece doufati, že se nyní obdyt jejich, když prodaje uchopil se sám výrobce mýdla a k tomu ještě stará renomovaná firma s velkým kruhem odběratelstva, ještě daleko zvětší. Matiční mýdlo prodává se ve třech druzích, v dvojném prodeji za 20, 30 a 70 hal. kousek, a je proto i těm nejširším vrstvám přístupno, neboť 20 hal. za dobré toaletní mýdlo obětuje dnes každý. Jednotlivce, kteří zvláště přísne požadavky na toaletní mýdla kladou, zase úplně uspokojí druh 70ti hal. nedostiznou svojí jakostí i elegantní úpravou. Jest si jen přáti, aby hojným obdytem Matičního mýdla získala Matice stálý a vydatný zdroj příjmu!

Tréni zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1908. 1 hl pšenice K 16 50—17 50, žito K 16 00—17 50, ječmene K 10 50—12 00, prosa K 00 00—00 00, vřkve K 00 00—ad —, hrachu K 26 00—28 —, oves K 6 70—8 00, čočky K 40 — až 00 —, jahel K 22 00—24 —, krap K 20 00—40 00 bramborů K 3 20—3 80, 1 hl jetelového semene červeného K 140 00—160 00, ruského K — 00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00—00 —, máku K 30—40 00, lněného semene K 20—00 —, 100 kg žitových otrab K 15 00—00 00, 100 kg pšeničných otrab 14 00—15 00, 1 kg mála červeného K 2— až 2 48, 1 kg mála převařeného K — 00—00 00, 1 kg sádla vepřového K 1 72—1 80, 1 kg tvaroha K 0 28—0 32, 1 vejce K 0 07—0 08, 1 kopa okurek K 0 — až 0 00, 1 kopa zelí K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 00—2 40, 1 hl cibule K 1 80—2 10, kopa drob. zeleniny K 2 00—3 00, 1 pytel mrkve K 0 00—0 00, 1 bečka hrášek K 0 00—00 —, 1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablcek K 0 00—00 —. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 4. ledna 1908 obdyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 431 hektol., žito 441, ječmene 53, oves 64, prosa 0, vřkve 0, hrachu 12, čočky 0, jahel 00, krap 20, jetelov. semínka 10 5, lněného semene 13, máku 1/2. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 8 kop, cibule 6 hl, drob. zeleniny 10 hl, mrkve 7 pytlů, brambor 22 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablcek 00 hl, hrášek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřá 0 kusy, podvinčat 282 kusů, kůzlát 0 kusy

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 15. ledna 1908, o 2. hod. odpo.

v diečnickém spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiříkova tř. da č. 300—1. v Hradci Králové.

Václav Uhlík,
předseda.

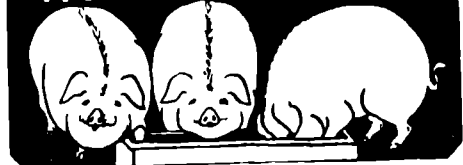
Dr. František Rohl,
jednatel.

Po.z. Pp členové, kteří se zajímají o politickou činnost, jsou vítáni

Listárna redakce.

Dopis z Prahy přišel pozdě. Vynahradíme v příštím čísle. — Červ. Kostelec, Smíchov. Přítě.

MY DOSTAVAME

denně se přidávek do zřídla jen za 1 haléř
praveho

pícního vápna

se značkou „Hospodář“! Prasečka rostou odvidně, když jim hospodyňka přidává pravidelně do širu světoznámého praveho pícního vápna se značkou „Hospodář“.

Udíte proto malou skoušku a přesvědčíte se, že bez „pícního“ to dále nejde! 5 kg plombovaný balíček za K 2— nefranko, 25 kg stojí K 6—, 50 kg K 11 25, 100 kg K 22—. Při větší objednávce zvláštní ceny.

Družstvo „Hospodář“ v Miloticích n. Bečvou.

Žádejte všude

u každého kupce, drogisty i lékárníka

== Matiční ==

mýdlo toaletní

ve prospěch

Ústřední Matice Školské a Matice Ostravské.

Vyrábí se ve třech druzích k prodeji na 20, 30 a 70 hal. za kus. Je to velmi jemné toaletní mýdlo, příjemné na pleť působící a při tom opravdu levné, zvláště druh 70 hal. předěti a ta nejdražší mýdla cizí.

Kupujte tedy jenom Matiční mýdla, podporujete tím Matici a podpora tato nic vás nestojí.

Matiční mýdlo vyrábí výhradně

J. Pilnáček,

továrník

== v Hradci Králové. ==

MOSAIKY

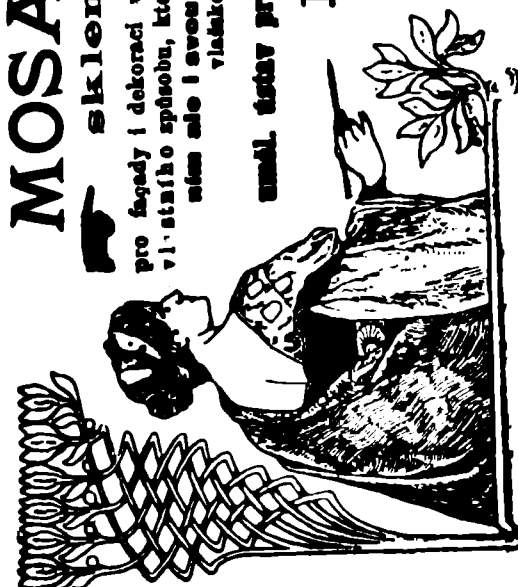
sklenné

pro šacdy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, v. stáho způsobu, které nejen vzrušují náma ale i svou krásou předtí mosaičky vlnaké, hotoví

mal. tětav pro malbu na stě

B. Škarda,
Brno.

Rozpěky pro chrám, nová okna i mosaičky bezplatně

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj a již zasobený sklad dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Dodávám uhlí na porozy i na celé vagony při snížených cenách.

Přípě dobodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pakže dodávám uhlí hašé nejlepších smánek na celé vagony při cenách nejlevnějších.

Nejdokonalejší gramofony a fonografy.

Veliký výběr. Žádejte „Jaruškovy Besedy.“

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořivého obecnostva, zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím úrokem .. ním základního pojistného.

Pojistný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned po jeho úmrtí.

Výhodno svidět pro ty, kterým v poslézích letech varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá totiž, šestým rokem počinajíc, pojistného o 20%, prvotního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,** takže na př. při 30leté době pojišťovací obnášelo by pojistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem na dividendu.

Fondy a rezervy banky Slavia jsou

koncem r. 1906 : : : K 88,242,074-78

Pojištěné kapitály v odborech životních v r. 1906 K 188,087,286-88

Úhrn vyplacen. kapitálů a důchodů v odbor. životn. do konce r. 1906 K 86,421,530-92

Za jediný minulý rok vyplaceno členům 10% dividendy : : : K 229,526-86

V celku vyplaceno členům dividendy K 1,956,419 67

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jakož i gener. zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záthřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Jan Stoupa v Praze,

nyní

Jindřišská ul. č. 1.

DOPORUČUJE CT. OBECENSTVU

ZÁCLONY

KOBERCE - PŘI-

KRÝVKY - ŽUPANY

PŘEDVĚSKY K OKNŮM

ZÁSTĚNY - UHLÁKY - PŘI-

STAVCE - ČÍNSKÉ PARAVENTY

KOŽEŠINY - HOUNĚ NA KONĚ.

Starší děvče,

sirotek, dobrá kuchařka, representace schopná, německé řeči znalá, ráda by se dostala na faru co

hospodyně.

Nehledí na honorář jako na stálou službu. Laskavé nabídky pod značkou „bez příbuzných“ do administrace t. l.

Vyrovnejte nedoplatky

za Obnovu a Časové Úvahy

: JIŘINKY :

Nájemný odprodá několik desítek

jiřinek

drubů elitních, osvědčených, 10 kusů za 3 K, dokud zásoba stačí.

Josef Hulata,
děkan ve Věstarech.

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bursovni obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 % na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem listopadu K 12,962.511-06.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Ze soudní síně.

P. JUDr. Bedřich Petr dal nám k dispozici dvě zajímavá rozhodnutí c. k. krajského co odvolacího soudu v Jičíně z poslední doby, která pokládáme za svou povinnost uveřejnit jednak pro právnickou cenu, jak pro nastávající zeměké volby tak zejména i pro život spolkový.

I.

Volební žalobce obžaloval p. dr. Fr. Š. pro přestupek § 4. a 19. zák. z 15. listopadu 1867, č. 135 t. z., jehož se přý dopustil tím, že dne 12. května 1907 jako poslanecký kandidát do Říšské rady svolal voličské schůze, kterých účastníci se také nevolili. Soudce c. k. okres. soudu v Nové Pace rozsudkem ze dne 13. června 1907 č. j. N. 327/67 uznal také p. obžalovaného vinným přestupkem § 4. zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 135 t. z. a odsoudil téhož dle § 19. téhož zákona ku peněžitě pokutě 10 K, in event. do vězení na dobu 24 hodin a k náhradě nákladů trestního řízení a to z následujících důvodů: Svědci A. V., J. K. a V. Š., kteří 24. roku svého nedosáhli, pak p. A. V. potvrdili, že se účastnili voličské schůze, která se konala dne 12. května v Č. Svědkyně M. M. a A. M. potvrdily, že se účastnily voličské schůze, která konala se téhož dne v D. K. Svědkyně A. St. a A. P. potvrdily, že se účastnily voličské schůze, jež se konala téhož dne v B.

Dle § 7. zákona ze dne 21. prosince 1867 č. 141 a dle § 4. zák. ze dne 26. ledna 1907 č. 17. t. z. jsou vedle jiných zákonných podmínek k volbě oprávněny pouze osoby mužského pohlaví, jež 24. rok svého věku překročily.

Schůzi voličských ze dne 15. května v Č. B. K. konaných účastnili se tudíž také nevoliči. Obviněný dr. Fr. Š. doznal, že byl svolavatelem těchto schůzí voličských jako kandidát poslanecký do Říšské rady.

Dle § 4. zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 135 náleželo jemu, aby učinil opatření, aby schůze účastnili se pouze voliči. Obviněný prohlásil, že toto opatření se stalo tím, že zmíněné schůze na veřejných místech byly ohlášeny jako voličské. To však dle náhledu soudu není dostačitelým; svolavatel měl buď při zahájení schůze prohlásiti, že účastníci se mohou schůze toliko voličové, nebo písemně prohlásiti takového obsahu buď před místnostmi shromažďovacími aneb v nich samých vyvěsti neb jiné podobné opatření učiniti. Nedoplněním tím dopustil se přestupku § 4. cit. zák. a byl proto uznán vinným.

Proti tomuto rozsudku podal odsouzený k c. k. krajskému co odvolacímu soudu v Jičíně na radu svého právního přítele odvolání co do celého jeho obsahu, jemuž také odvolací soud rozhodnutím ze dne 19. července 1907 č. j. Bl. 297/117 vyhověl, rozsudek v odpor vzatý srušil, obžalovaného se žaloby propustil a osvobodil jej od náhrady nákladů řízení trestního i odvolacího a to z následujících důvodů:

Soud odvolacího řízení běže souhlasně z důvodů rozsudku prvního soudce za prokázáno, že se účastnili i nevoličové schůzi voličských dne 12./5. 1907 v Č. D. K. a B. obviněným co kandidátem poslaneckým do Říšské rady svolaných a odbyvaných.

Soud odvolací vsal za prokázáno a to dle zjištěných prvým soudcem okolností, podporovaných též ospravedlňováním se obviněného a předloženým jím co důkaz plakátem, kterým k účastenství ke schůzím těm zval: „že pozvání to výslovně a jediné platilo voličům, osobám majícím tedy právo voličské do Říšské rady“, že schůze odbyvaly se v době voleb, tedy před volbami do Říšské rady, pro kteréto volby platí zákon ze dne 26./1. 1907 č. 17 t. z. — týkající se trestních ustanovení k ochraně volební svobody a svobody shromažďovací — platí tedy pro tyto schůze obžalovaným odbyvané předpis § 16. uved. zák., dle kterého neoprávněné účastenství potrestáno býti má dle § 17., pak dle téhož zák. příslušným pro neoprávněné účastenství vs shromažďování jest úřad politický (okres. hejtmanský) a mespada tedy účastenství nevoličů v těchto schůzích na vrub svolavatele, tedy obviněného — kterýž se takové účastenství nevoličů nemí odpověden — jmenovitě když se dále uvádí, že ani jediný svědek nepotvrdil, že by byl obžalovaný ředitelem a pořadatelem v těchto schůzích. Více svědků však potvrdilo, že předsedou, tedy odpovědným ředitelem a pořadatelem, byla osoba jiná, která tedy ve smyslu § 11. zák. ze dne 15./11. 1867 č. 135 měla se o to postarati, aby ve schůzích těchto zákona bylo šetřeno.

Jednání obžalovaného, jež pouze jako kandidát poslanecký na Říšskou radu ve schůzích těchto ředil, neobstahuje tedy skutkovou povahu přestupku dle § 4. a 19. zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 135 t. z.

Bylo proto odvolání obžalovaného proti rozsudku prvního soudce místa dáno, on pak z obžaloby pro tento přestupek na něho vznesené dle

ustanovení § 259/3 tr. ř. propuštěn a osvobozen dle § 390 tr. ř. od náhrady nákladů trestního řízení i odvolacího.

Kulturní hlídka.

● studii dr. Jana Hejla, profesora bohosloví v Hradci Králové, vyšlé minulého roku u Herdera ve Fryburku (Das alttestamentliche Zinsverbot), ve které probírá se úroková míra u starých Assyřů a Babyloňanů dle původních knižních pramenů se zřetelem na biblické zákonodárství S. Z. o lichvě, přináší právě lichotivý posudek světový časopis v Římě vycházející „Civiltà cattolica“ (vol. 1. fasc. 1381. str. 88—89), jehož konec zní: „Kniha, kterou jsme stručně vyšetřili, jest výmluvným důkazem pilnosti a velkého vzdělání (grande erudizione) spisovatelova a poskytuje právě bohatství poznatků a důležitých šetření (vera ricchezza di notizie ed importanti dilucidazioni).“

(3) Velký rozdíl v biblických studiích. Jestliže někdo sebe volněji vědecky bádá, nemá býti přece jeho cílem porážka církevního učení, nýbrž prostě hledání skutečné pravdy. Toť práce jasno. Přes to ovšem protikatolická vášň zaslepuje tak, že i mnohého učence svádí k úsudkům zcela nevědeckým. Náš katolický učenec dr. Musil po nestranném zkoumání osvětlil nám mnoho temných bodů starověku daleko více, než někdy protikatolicky naladěných učenců dohromady; a tak se divila i sama protikatolická cizina, co všecko objasnil „klerikál“. Kdo se oddává biblickým studiím s nedokázaným předpokladem, že bible obsahuje bajky, ten stojí se svým vědeckým hlediskem a nestranností vlastně daleko níže, než ti, jichž víte o pravosti biblických příběhů se posmívá. Pohrdlivě pohlíží na ty, kteří uznávají autoritu Božího zjevení, zatím však sám bez vážnějšího studia spědí si předpoklad vlastní, utvořil si domněnku, které se moslemínsky klaní jako nedotknutelné záři vědy.

Musilovými v pravdě vědeckými výzkumy víra v pravdivost bible znamenitě posílána u duchů kolísajících. A věrohodnost bible potvrzuje se učenými výzkumy dalšími. Na př. v posledních dnech oznámila „D. orient. Korresp.“: „V kruzích badatelů biblických dějin budí sensaci objevení slavného egyptologa Brugse Beye. Jedná se tu o monumentální nápis, pocházející ze 17. století před Kristem, kterým se zjišťuje, že Nil sedm let za sebou nepřetržitě zavodňoval země k úrodě potřebného, následkem čehož země po tolik let byla vydána velikému hladu. Tímto objevem musí zpráva bible o egyptských sedmi hladových letech býti považována za pravdu historicky zjištěnou.“

A teď doklad jiné „vědy“. Denník „Čech“ 4. t. m. oznamuje: „Americká společnost pro biblickou literaturu vyzvala badatele knižních nápisů profesora Hilprechte, aby odpověděl na obvinění proti němu vznesené, že jeho objevy, které byl v Nippuru učinil, jsou padělky. Prof. Hilprecht jest předsedou židovského oddělení ve Filadelfii a universitního musea, kterému předal několik set knižních nápisů jako originálů, jež prý v Babylonii od r. 1888 vykopali. Prof. Hilprecht sepsal několik úředních zpráv o svých objevech, o jejich pravosti se nyní pochybuje.“

Tento židovský padělatel zajisté neodhodlal se k svému „umění“ k vůli tomu, aby víru v katolická dogmata upevnil. — Ovšem že malý učedník „osvícený“ od socialistů, nepotřebuje viděti ani nějakých „umělých“ důkazů, aby se bibli vyměšoval. On jest „přesvědčen“ o „nepravdivosti“ biblických zpráv hned, bez všeho přemýšlení. A jak se těžce proviňují na mladých duších ti, kteří na rychle sebranými lžemi je balamutí a fanatisují, o tom čteme málokde. — Jen když vesele víří protikatolický boj!

Vyznamenání českého umělce v Římě. Vzácného vyznamenání dostalo se tyto dny známému virtuosovi na harfu, mistru Lvu Zelenkovi Lerandovi z Říma. Tamní Akademie pro vědy, slovesnost a umění, zvaná Akademie Tiberinská, jmenovala jej ve svém slavnostním sezení dne 14. prosince v uznání vědeckých a uměleckých zásluh jeho na návrh praesidenta universitního profesora Terrinoniho a prof. Castaldiho svým dopisujícím členem.

Komedie Macharova. Znám, jak tento muž umí hrubě své protivníky napadat; dosud jest také v dobré paměti, jakou bezohlednou polemiku vedl proti Elišce Krásnohorské. A teď na jednou usnul za dobré tvářiti se jako rytíř něžný, který sice tenkrát a tenkrát byl nucen bojovně vystoupiti, ale proto přece jen . . . Takový herecký obrat nemůže básnickové popularitě škoditi. Hned jeho přátelé řeknou: „Machar ukázal se dříve jako břitký bojovník, ale přes to nezapřel v sobě člověka. Ejhle muž veliký, pod jehož rytířským kranytem bije srdce tolik citlivé, tak humanistické, že vzdává hold docela svojí literární sokyni!“ — Na štěstí jiní již pózu Macharovu dobře prohlédli. Na př. v pokračové Revui přišel známý přední spisovatel Viktor Dyk o jednání

Macharově takto: „Velikomyslný Machar! Vypadá v praxi takto: někdo se sešmáhne bezohledně a cynicky před celou veřejností; náhodou je to žena. Utočí se voltairovskými vtipy na tuto ženu, aby se ranila spisovatelka. Dšlo se podatí. Zmíněná žena stala se komickým strašákem pro všechny orthodoxní (pravověrné). Její jméno je synonymem pro vše absurdní, „omezené, zpátečnické. Po dvanašti, třinácti letech „pocit trpkosti“ leží v duši Macharově. Uktivdilo se. Něco se musí státi! A tož Machar „dal by rok se svého neurčitého života za to, aby směl vejít v její pokoj, políbit ji tu ubohou pravou ruku a říci jí, že tenkrát ten boj s ní je mu jednou a nejnádhernejším vzpomínkou života.“ — Nejnádhernejší vzpomínka života! A je to vzpomínka na učiněnou křivdu. Machar to napsal. Musil to napsal.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Socialistický výrok o rudé podpoře dělnictva. Předseda sociálně dem. sdružení námořnictva Müller v Hamburku prohlásil, že „měštáci“ poslanci zastupují zájmy námořníků lépe než soc. demokraté. Socialistický list „Vorwärts“ snažil se ovšem všelijak výrok Müllerův oslabiti, prohlašoval, že Müllerova slova jsou výronem jeho osobní zaujatosti a pod. Leč ústřední vedení odboru námořnického odpovédělo Vorwärtsu i jiným listům strany, že Müller se ozval v plném dorozumění centrálního vedení, dodávajíc: „Schvaluje jeho vývody zcela, poněvadž tytéž byly nejenom případné a nezvratné, ale i proto, že názor od něho vyslovený jest v této záležitosti v námořnictvu velice silně rozšířen.“

Jak se postarali o svého živnostníka. Před volbami v Salcbursku volali, jak prý chtějí průmysl a živnostnictvo zachrániti. Zatím však nyní svého horlivého důvěrníka, nynějšího majitele knihtiskárny „Juvavia“ Josefa Schorera vydávají v šanc obchodní zkáze. Schorer sám se zakrval celistvím tiskem rudé „Wacht“; zavedl po socialisticku osmihodinovou dobu pracovní. — Ale teď soudruzi mu chtějí vzíti svoji „Wacht“, protože prý tiskne draho. A tu ubožák Schorer protestuje veřejně proti tomu, aby nad ním na soudnou stolicí zasedali soudruzi, kteří jsou intrikáni. Schorer odkrývá sobectví a panovačnost rudých pohlavárů. Právě též v příčině rudé strany: „Teď se dává práce onomu, který byl stále označován za nejnebezpečnějšího soka, k tomu ještě firmě kapitalistické, poněvadž já domněle nejsem schopen konkurence, tedy jsem malozivnostníkem . . . jest to snad sociálně-demokratické?“

Schorer praví, že jest nepřitelem každého majestátu ve straně, že zná jen rovnocenné soudruhy, kteří se nesklánějí před vrchními bonzy.

Socialistické hospodářství v nemocenských pokladnách v Německu líčí pamětní spis stavebního spolku pro Berlín a okolí, ministerstvu vnitra podaný, těmi slovy: „Většina místních pokladen podléhá vlivu sociálně-demokratického úřednictva, jež má v rukou z pravidla veškerou správu těchto pokladen. Při obsazování úřednických míst pokladních nehledí se na schopnosti, nýbrž na sociálně-demokratické smýšlení dotčených uchazečů, a mnohdy propůjčovány úřady ty jako odměna za horlivou agitaci a šíření socialismu. Tyto špatnou a jednostrannou správou vzniklé nesváry a nepořádky jsou nemalým nebezpečím pro stát i celou společnost a mohou míti za následek dokonlou zkázu dotčených ústavů. Ústřední svaz místních pokladen, ze strachu před reformou nemocenského pojišťování, rozvinuje horečnou agitaci proti nově vzniklým závodním pokladnám, které vlivu sociální demokracie nepodléhají, aby tak staré pokladny nemocenské měli úplně ve své moci. Činnost socialistických pokladen ani s daleka rovnati se nemůže sdatností nových závodních pokladen, jež spravují společně majitelé jednotlivých závodů s dělníky. Na léky a lékařskou pomoc vydají ústavy tyto nepoměrně více než pokladny socialistické a nemocným věnuje se daleko větší péče. A co nemálo na váhu padá, jest okolnost, že kdežto socialistické pokladny spotřebují na správu 86 proc., vykazují výrobě či závodní pokladny při daleko lepším číselování nemocných na správu a vedení pouze 0.9 proc., při čemž ještě k rezervatům fondu z poplatků připadá 29.5 proc. Číslo tato mluví zajisté zřetelně a ukazují, komu při nemocenských pokladnách socialistických pšenice kvete. Dobro a prospěch trpících tříd, jimiž se červeno lístý v každém člele tak chvátají, jsou tu — posledními na programu!“

Bujarý rozběh ve Vel. Meziříčí. Dne 29. prosince konána tam spolková schůze katol. jednoty. Již na nádraží poblaváři rudých Jelínků a Vaněk nutili katol. poslance, aby je do schůze pustili. Odmítnuti — a proto hrozby! Vaněk, který do místnosti násilně se vtíral, byl konečně vystrčen; vystoupil tedy u dveří na bednu, kdež přes dvě hodiny křičel zástupů rudému; křičel i zástup. Všecko se horšilo nad velikým řevem, slyšeným z venčí. Večer pak insultoval Vaněk s rudými mladšíky poslance Šamálka a Jílka. — Socialisté dovedou hned sehnati třeba v zimě tábor lida beze všeho úředního povolení, jak bylo patrnó

**se přijme
na stálou práci.**

Řádný pracovník těsta i u válů,
dobrý chlebař, hlavně aby se v pe-
čení jak bílého zboží, tak chleba dobře
vyznal.

**Bližší sdělí
okresní stravevna v Chlumci n. C.**

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

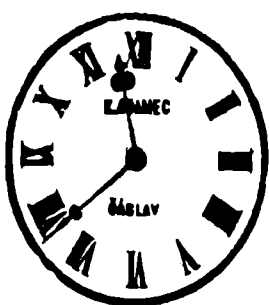
Biskupská knihtiskárna.

NÁBYTEK — A — KOBERCÉ

**dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :**

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

**První výroba
vězních
hodin
v Čáslavi**

KARLA ADAMCE

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

3257 receptů obsahuje **3257**
B JEŘMÁROVÉ

KUCHAŘKA.

**Cukrovinky. Zavařeniny. Nápoje. Servírování.
Úprava ubrousků. Kuchyň pro nemocné.**

Pochvalné posudky: „Nár. Listů“, „Katol. Listů“, „Politiky“. Cena 3 zl. 50 kr., váz 4 zl., s barvotisky 4 zl. 40 kr. Vydání s 1955 recepty 2 zl., vázané 2 zl. 40 kr.

HERRÁŔ Léčivé rostliny.

Napsal prof. Fr. Dlouhý. :—

V nádherné úpravě. S 86 barevnými tabulemi, zobrazujícími přes 250 rostlin. — 8. vydání. Skvostné váz. 8 zl. 20 kr. Druhé vyd. váz. s 28 barev. tabulemi 2 zl. 80 kr., s 50 tabulemi 4 zl.

Nakladatel

I. L. Kober v Praze, Vodičková ul.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 bal. — 50 kusů
za 1 K

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

KŘÍŽ A MARIA

vychází střídavě: 1. a 3. týden v měsíci „**Maria**“, 2. a 4. týden „**Kříž**“. Řídí **Petr Kopal** za spolupracovníctví předních **katolických spisovatelů**.

≡ Číslo za 2 hal. (1 kr.) ≡

Zvláště tam, kde by ještě Kříž a Maria nebyl znám, prosíme o jeho zavedení.

Jsouť **Kříž** a **María** výtečným prostředkem pastoračním a všeobecně oblíbenou četbou katolických rodin. Každé číslo přináší: evangelium s výkladem prof. Em. Žáka. — Úvodní básně Povidky, poučné články, břítké apologetické stati. Různé časové zprávy a j. a j.

Na venek zasílá se nejméně 11 výtisků. — Požádejte proto o čísla na ukázkou a rozdejte je, tak snadno těmto výborným listům sjednáte potřebný počet odběratelů, aby i na venek mohly se zasílati jen za 2 hal., neboť při 11 výtiscích hradí poštovné nakladatelství.

Administrace:

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna v Praze

Pétrossova ulice číslo 200-II.

Doporučujeme **naším rodinám**

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o, Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně
Na ukásku sasilá
se vše franco.

První česká
výroba gramofonů.

Ladislav Kasal
v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalší mluvicí stroje od
Kor. 8.— výše. — Žádají cenníky i seznamy.
Moje stroje skytají vzácný požitek čistým a lahodným
přednesem.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, křticíků, rá-
mů atd. atd.

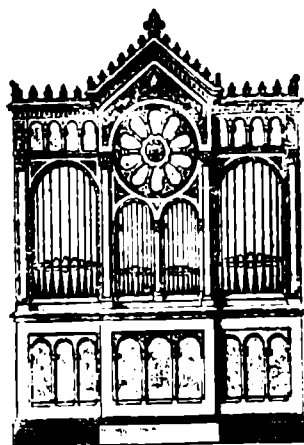
Oprave a obnove staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku
stavbě varhan v kaž-
dém rozměru, nejmo-
dernějších soustav
(pneumatických i ele-
ktropneumatických.)
Harmonium sil-
ného a lahodného hlasu
od 160 K výše. Opravy
varhan se provádějí
v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Velečistojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.

Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje

i doporučit svůj hojně zásobený

sklad ve vlastním dílně ručně prac-

ovaných kostelních nádob a náčiní,

jako: monstrance, kalichy, ciboria,

lamps, svícny, křtitelnice, kropen-

ky, patenky, nádoby a t. d., vše

v přímém slohu církevním. Staré

předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni štátí a štítí. Na požádání hotové

práce na ukásku, rozpočty, nákreby neb cenníky franko.

Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a

sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-

jednoduššího do nejjednotnějšího. Chápuji kostelní díla

va v placení. Více umění po ruce. Žádám přesované vý-

robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

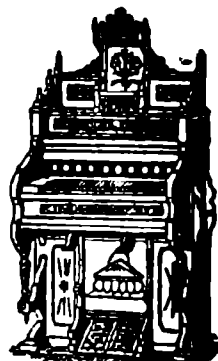
Skla dy:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariabörsstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišť

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Skla dy tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opět revidována.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken, kostelních.

PRAHA—I,

č. 148. St. Mlýnská Kálová
ul. č. 148. St. Mlýnská Kálová
ul. č. 148. St. Mlýnská Kálová
ul. č. 148. St. Mlýnská Kálová

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitmu provedení a
sice i se šelamým
rámy, slavní vracením.

Veškeré rozpočty, plány i odborné malby bezplatně, bez
všimnutí a bezplatně definovat objednané.

Neodstoupí od plánu, pokud možno, po celém světě.

Založeno roku 1884.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Záruka jakákoli úplně nemožná.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY
A VĚŠKÉ
KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UTOVĚ
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A KŘEŽAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ
ZALOŽENO 1868. PROVEDENO PŘES 600 OLTÁŘŮ.

Důležité upozornění.

Vys. děst. duchovenstvu, konventům, veleclh.
Fekolm, ústavům a penzionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příslivcům a sákas-
nřím, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na steteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při
oděbtce aspoň tři kusy s veškerého zboží čítati ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla
toiletní, hygienická ve všech vlnách i cenách. Kartáčky
na ruce, pasty, krémy, dětské vody. Kartáče na vlasy,
hřeben. kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kustech pro dárky, ovocem a mýdla k holení,
vyskousené břítky anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
dřeváky hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.*

Rozdílné oblékání potřeb a pracovněmístní vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvýšší cenou.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovolí si osobně přijít se vzorky a podati
žadání vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tevérní sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrovů, koberečů a
keřevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašlá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užite, prosím, mou objednávku na
skoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těm na optáky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvěstně-
jšího provedení, v každém
vsorku a ryze církevním slohu.

Vše přemě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mélní nádoby jen v ohni
zlátím na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílá se jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a čistých uznání po ruce.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přímě
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
něků pokrových atd.

Speciální výroba a sklad domácích ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vedů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

C. k. místodržitelství koncesováno.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předbědné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třinožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměst. 40.
Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Sacká ulice č. 7. Telefon č. 416

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky včest. uznání. Vzorky a cenníky zdarma a franko

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická.

sestrůjný závod železářský —

V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejpokročilejší-
přesně a uměleckém: Železná vrata vjezdová, železná ploty
od 8 K výše, železná schody rovné i točité, železná okna k to-
várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní
mříže, lucerny, kandelábrs, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosazi a
mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. interesity osobně neb zašlu
případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na
záhradu. — Každá požádání uznání nebo předložení
Cený náhod — provedení nejlepším.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. ledna 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Nekatolické hlasy o nynějším francouzském ráji.

(3) „Český Učitel“ napsal dne 8. ledna t. r.: „Církev umírá. Smrtelný zápas její je zoufalý. Několik vteřin ještě (11) a bude na věčnosti. Zavane vůně jara a dýchati budeme volně, svobodně, jsouce živeni pravdou, láskou.“ — Takové slohové cvičení čte se sice o masopustě od některých pro zasmání ochotně ale kdo spády „Českého Učitele“, tu jeho „pravdu a lásku“ zná, hnusem jest naplněn nad tím, jaké fráze právě orgán pokrokových učitelů dovede posud po jiných opakovati. Kdyby se dynastii Rašínové zabezpečovalo brání dosavadních tučných příjmů po všechny ty vteřiny, které ještě jsou životu církve vyměřeny, hned by zapomněla na proroctví svého listu a ochotně by projevila souhlas s určenou lhůtou. Už tolikrát od staletí prorokováno rozpadnutí církve, a ona — pořád a pořád s tím rozpadáním není hotova. Vzdorovitá! Nějak pomalu plní příkaz a proroctví pokrokových horlivců, tak že na př. u nás po dlouholetém štrání nejráznějších protikatolických stran strana katolická objevila se při ložských volbách jako jedna z nejsilnějších. A na Moravě volební výsledek byl ještě zdárnější.

A teď — občané, nasmějte se — orgán organizovaných učitelů slibuje vůni jara, stravu pravdy a lásky! Organizovaní učitelé, kteří se sami vespolek ve svých orgánech tupili až běda, kteří si závidějí každé lepší sousto, kteří hrubými výpady novinářskými zesurovnjí mysl členůvé, lidé, kteří šíří myšlenky německého Haackla, usvědčeného ze zřejmých vědeckých podvodů, slibují najednou — pravdu a lásku! Pokrokářská inkvizice chce si najednou hráti také na — průkopnici volnosti a svobody.

A při tom si snad myslí ještě orgán Černého a Rašínův, že teď — teď u nás ještě některého ováživého muže do sítě takových frází chytí Zanechejte, pánové, každé rováň, navztejte své básnické výrony do stolku a posuňte aspoň trochu proud skutečného života! Vy přece na zázrak

nejmň věříte. Chlubíte se, že chcete věřiti jen tomu, co vědou, zkušeností a skutečností jest dokázáno; říkáte, že chcete na všechno nazíratí reálně.

Nuže tedy, oslavovali jste vládu francouzskou, když tatáž páchala násilí na katolících. Taký jste čekali, že tam teď po povelání „klerikalismu“ bude dýchati lid vůni jara, svobodně, volně. Ale teď se přilíš ostýcháte referovati o tom, jak to křivé francouzské jaro mění se tak rychle v strohou, ničivou zimu, aniž by mohli v tomto čase byrokratičtí sobci francouzští strkati svoje hříchy na církev. Uvádíme některé významné zprávy, otištěné v redakcích nekatolických.

Co dělnický lid francouzský obdivoval nebo obdivoval se sobě ven ho jmení církve?

Na to neptámo, ale přece výmluvně odpovídá pod nadpisem „Nová Panama“ tato zpráva „Národních listů“ ze dne 8. t. m.:

„Některé pařížské listy, jak jsme již zaznamenali, oblažují velký finanční skandál, sensační podvody, udávají se při likvidaci jmenit kongregací. Je prý mnoho vynikajících osobností zkompromitováno a mluví se o nové Panamě. Tak zlé to snad ještě není, ale jisto je, že není vše v pořádku. Výsledek likvidace jmenit církevního — mluvílo se o miliardě kongregací! — je nápadně nepatrný. Pověsť o miliardě patřil rozhodně do řady fantazie. Opoziční listy, zejména klerikální podzřívají, že byly spáchány velké podvody při této likvidaci a obvinění je namířeno na vládní neobzřetost, jež provedly rozluky církve od státu. Aby čelil těmto obžalobám, navrhl Combes, nejnenáviděný jím politik a klerikál, ježž tito mají především na mysli, aby byla douzena komise, jež by vyšetřila záležitosti likvidací. S ním dal svolení. Combes sám dozal vědi správo taji „Echo de Paris“, že při likvidaci udály se velmi kuriosní věci. Likvidátoři dostali ze státu pokladny 8 milionů franků zálohy a splatili zpět pouze 860.000 fr. Na likvidaci jmenit Marianistů v Paříži vyplátila vláda 485.000 fr. Likvidátoři přijali 985.000 franků, zaplatili depositu pokladně 137.358 franků, ale státní pokladně pranic! 320.000 franků bylo zanecháno na hypotéky, ale 527.000 franků bylo uvedeno jako „ostatná“ výlohy! Př. této likvidaci půdali likvidátoři 93 522 fr. pro své střízence, 27 000 fr. za cestu a korespondenci, 16 000 fr. pro advokáty atd. Pro kapucíny de la Sainte byla dána záloha 208 000

puji začátečníci, často i chorobní lékaři, kteří chtí se zotaviti na mořském vzduchu. Dlouho zde nikdo nezůstane. Pět let jest nejdelší doba několika lékařů u Lloydů. On sám dal se do služeb této společnosti, aby se mu naskytla příležitost v konverzacích anglické, francouzské a vláské. Vypravoval, že zde na lodi, kde se stýká tolik různých národností, značně se vykuroval z německého nacionalismu. Lžil, co viděl v přístavech indických, čínských, japonských. Mezi rozhovorem položil též otázku:

„Dovolte, důstojnosti, měl též národ, na jehož půdě jsme právě před chvílí stáli, měli staří Egypťané též nějakou kosmogonii, nějaký názor o původu vesmíru? A podobal se tento jejich názor biblické zprávě o původu světa?“

„Především třeba upozorniti — vykládám — na omyl, s kterým se velmi často u nás v Evropě setkáváme. Mnohý myslí, že měli všickni staří Egypťané jeden jediný názor o původu světa, který byl rozšířen po všech župách Egypta a který snad docela i zůstal nezměněn v různých dobách. Nikoliv! Egypťané měli celou řadu různých pověstí místních o původu světa, které se sice v mnohých rysech shodovaly, v mnohých však velice rozcházely, ano sobě i odporovaly. Posupem doby obrazotvornost Egypťanů tyto pověsti různě přetvořila, přepracovala.

Jedna z těchto pověstí, která byla poměrně nejvíce v Egyptě rozšířena, která se nám však zachovala v knize, pocházející z dob pozdějších, vypravuje: Původně nebylo nic než pravodstvo, zvané Nun. V tomto pravodstvu někde a nějakým způsobem vznikl bůh slunce v podobě chrobáka (scarabaeus). Odpočívaje ve vodstvu, pojal záměr utvořiti jiné bytosti. Za tím účelem oplodnil sebe sama (sic!) a pak plivl. Co vyplivl, byl bůh Šu a bohyně Tefnet, dvě to bytosti, které orl oblohu nebeskou. Dva tito manželé splodili boha země, zvaného Keb a bohyni oblohy Nut. Bůh země a bohyně nebe splodili pak dva syny, a nichž první

fr. Z toho si napočítal likvidátor pro sebe 18 000 fr., na výlohy 15.000 fr. a pro advokáta 20 000. Při likvidaci Františkánů počítal si likvidátor 52 747 fr., svým střízencům dal 40 000 fr. a na výlohy cestovní a korespondenční věnoval 48 000 fr.

Combes prohlašuje, že se při likvidaci církevních statků událo „nestydaté vykořisťování“ a on se hájí proti tomu, aby byl jakkoli činná zodpovědným za tyto události.

Tak — takové číselice hovoří výmluvněji než nejnadšenější zpívání o vůni jara. Teď se ví nad slunce jasněji, jak vláda francouzská, „razící cestu pravdě“, nestoudně před konfiskací lhala lidu o celé miliardě. „Nár. listy“ ovšem po svých předešlých hymnách ostýchaly se pověděti a zkritisovati všechno dokladně. Ale i tak jejich řádky zkrešlily obrázek hodně výrazný.

Jak se vede chudšímu občanstvu pod pokrokovou vládou a pod patronátem „lidových“ poslanců?

O tom pověděl pařížský dopisovatel „Času“ mnoho již 8. t. m. (jak „Obnova“ zaznamenala) a v čísle následujícím z 9. ledna ještě více. Dopisovatel praví, že političtí činitelé francouzští poblížejí stále více na politiku jako na živnost, obchodují v malém i ve velkém; radikální (11) strana má ve svém středu největší počet profesionálních politiků, kteří jsou odpornými kramáři. V republice nejvýnosnější úřednická místa udělují se protekčním dětem. Ministr osvěty Legues měl v jedné z podřizovaných sekcí dva knihovníky; roční služné mladšího přesahovalo hodnotu knih, jež svěřeny oběma „Nepotism (strýčkovství) je jedním z nejhnusnějších vědů třetí republiky a buj tak krásné, jako v nejbyrokratičtějších státech“, tak doslovně dopisovatel Harvenova „Času“. Bodrý ministr osvěty a spr. vedlosti (11) Chaumié zaopatřil na státní útraty všechny členy své četné rodiny, docela i kmotřence. Nejmutnější zjevem je, že tímto způsobem se dostávají na zodpovědná a výnosná místa lidé úplně neschopní a nekvalifikovaní. Ředitelem veřejného chudinství, s čímž je spojeno ministerské služné, stal se poslanec, kterého voliči propustili ze svých služeb.“ Clémenceau, který dříve takové zločiny tepal, nyní, aby získal hlas Sarrienův,

sluje Osiris, druhý Set a dvě dcery: Isis a Neftyš. Tito mají veliké množství dětí na zemi.

V některých krajinách Egypta bylo vypravováno, že prý bůh slunce vznikl v kalichu lotosu. V berlinském museu lze viděti dosud zachovanou sošku boha slunce, sedícího v kalichu lotosovém; že jest ještě dítětem, patrně jednak z malých rozměrů sochy, zvláště však z toho, že — jak malé dítě činívají — strká jeden prst do úst a na jeho sladkosti si pochutnává.

Ve městě Chmunu (=opticky Šmun, řecky Hermopolis, středisko úcty boha písma a věd Thota, vzdáleném asi 290 km na jih od Káhry) ukazovali pahrbek vyčnívající z vody; na něm prý leželo v hnízdě vejce, z kterého se bůh vykrabal podobně jako četní vodní ptáci z egyptských bažin. Přitomno bylo prý tomuto vyklubání se boha z vejce osm bytostí, majících podobu hadů a žab; mezi nimi byla též kráva, na jejíž břbet se bůh posadil a plovat po vodách.

Také Théby ukazovaly pahrbek, na kterém vznikl bůh slunce.

Rovněž Abydos chlubil se, že má ve svém středu rodiště boha.

Poněkud jinak byla tato pověst zabarvena v Heliopoli, kde se oplodnění boha samého hrozili a proto mu vymysleli — manželku. Vidíte již z těchto několika ukázek, jak vysoko stojí názor bible o původu všehomíra nad názorem Egypťanů!

Dle bible, dříve než vznikla hmota, existoval Bůh, který pak celý vesmír z ničeho učinil; dle názoru egyptského existovala nejprve chaotická hmota. Jak tato prahmota vznikla, o tom neměli Egypťané určitěho, jasněho pojmu.

Dle bible jest jediný Bůh sám od sebe, který nemá počátku; dle egyptské pověsti první bůh vznikl někde nějakým způsobem. Dle bible Bůh od věčnosti byl bytostí nejvyšší rozumnou, sebevědomou, dle egyptského vypravování dřímav ve vodě ve stavu bezvědomém, podobně asi jako zárodek nějakého živočicha. Bible ani jen jedním

FEUILLETON.

Na cestě do karantény.

List z cestovního denníku svého podává Dr. J. Hejdl.

Raficky na niklových rozkopkách ukazovaly mi na pátou, když „Elektra“ se rozloučila s Port Saidem, aby nás, pro veřejné zdraví nebezpečné lidi zavezla — do karantény. Po celé lodi ozývalo se stále toto mrazivé slovo. Zavezou nás do Bejrutu, budou nás pozorovati, budeme od celého světa odloučeni, jako bývali svého času malomocní, nikdo nebude smět z břehu přistoupiti k nám, z nás pak nikdo navštívití své drahé na břehu. Budeme čekat, hleděti, jak si mořské vlny brají na benénou, budeme patřiti na jeden jediný nehybný pruh revniny z naležité dálky — budeme mařiti čas! Věru, že při těchto myšlenkách zasmutí se tvář i člověka veselého jinak, že hodí sebou v mrzuté náladě na lavici, aby se znenáhla vpravil v nezbytnou situaci.

„Jak dlouho bude přece naše izolace trvati? tázá se lodního lékaře, kterého jsem právě potkal.

„Není dosud určeno, jak dlouho budeme v Bejrutu dřepěti. Teprv později se nám lhůta oznámí od tureckých zdravotních úřadů. Doufejme však, že tentokráte nepocítíme celé hrůzy kruté karantény.“

Věde, že ochránce našeho zdraví na „Elektře“ nepohrdne chvilkou pobíhání sem tam na palubě, přidružil jsem se k němu. Znal jsem ho již z dřívějších delších rospávek, které jsem s ním mival. Byl to Němec, rodilý od Chomutova. Studoval na medicínské fakultě německé university v Praze.

Přiznal se, že lodní lékaři nemusí býti největšími kapacitami v medicíně a že nenalezají na lodi příležitosti, aby se jimi stali. Přibodli se nějaký těžší případ, onemocněli někdo těžší chorobou, dá se dopravit do nemocnice nejbližšího přístavu. Do služeb paroplavební společnosti, vstu-

jmenoval jeho syna inspektorem v departementu krásného umění, ač mladý Sarrien je znám svou obzřetností a neobětí ani při maturitě. Organizace úředníků nepovolena, a učitelé, kteří se pokusili o řádnou organizaci, nakládáno brutálně.

Sami dělníci přestávají vstupovati do socialistické strany, dělnictvo několikrát sklamané se jí vyhýbá. . . „Za sklenicí absintu najdete dnes nejednoho dělníka, který s nadšením a vírou bojoval za doby Waldeckovy a Combesovy, dnes s ním nemluve o politice. Odplivne si a řekne jenom pětipísmenné slovo: *M...*“ Do lidové university, kde byl před sedmi—pěti lety denním hostem, nechodí, je snechucen veřejným životem a pak unaven dlouhou pracovní dobou, dusným ovzduším dílny. Na vzdělávací přednášce se nudí, na politická shromáždění nechodí, neboť nevěří řečníkům, kteří ho tolikrát oklamali, — hledá zábavu v hospodě. Oddává se alkoholismu a alkoholism v Paříži i jinde zkvétá s hrůzoploun rychlostí. Francouzský dělník se neopíjí, on se spíjí. Na nápoje vydá denně více než na jídlo. Ráno černá káva s likérem. O 11. hodině před obědem pro povzbuzení chuti absint. V poledne 1/2—1 litr vína. Ve 4 hodiny zase absint a při večeři víno, kolik v poledne, aneb více. Po večeři, když nejde domů, v hospodě zase nesedí na prázdko.

A francouzská vláda k alkoholické epidemii jest nevěstlivá, aby nevyschl zdroj velkých příjmů. Prý většina z těch poslanců, kteří by podnikli rozhodný boj proti alkoholismu, nevrátila by se do sněmovny; šenkýři by se dovedli pomstít. „V malé uličce, na rohu které jsem před časem bydlel, je dvanáct domů a jedenáct výdeřů. . . Dnešní vládcové jsou stíhání marasmem.“

Tak a podobně dopisovatel „Času“, ovšem velice nerad. Místa zvlášť významná podtrhl jame sami.

Jak nahradila moderní věda a umění lidu francouzskému náboženství? Uvěřují nyní již předáci francouzští v lidu ideály smetnější a čistší než katolická církev?

Na to čteme částečnou odpověď již v úvaze dopisovatele Herbenova orgánu. Leč slyšme ještě významnější posudek pařížského dopisovatele „Práva lidu“, uveřejněný ku konci listopadu minulého roku. Sám tedy socialista napsal:

„Dnes, když odluka je skoro úplně hotova, vyskytují se lidé a táž se zcela upřímně: Proč jsme vlastně tu rozluku dělali? Odpovídá se jim, že to byla politická nutnost. Waldeck-Bonjeau bojem proti církvi musil stavěti hráz rozpjatí proletariátu, afera Dreyfusova boj proti církvi si vynutila. Ale velmi by se mylil ten, kdo by tyto důvody zcela klidně přijal na jediné a rozhodující. Hrály rozhodné velikou roli, ale v podstatě tu byla ještě jedna velká příčina nová a vážnější a z té vlastně boj proti církvi vyšel a končil rozlukou. Byla to morálka národa, kterou dnes Francie protřívá. Rozluka musila přijít, protože nastal čas, kdy vyvinula se v duši současných lidí opravdová vnitřní revoluce, poněvadž zde ve Francii celý svět od nejvyššího do nejnižšího zřekl se všech náboženských ideálů, stratil víru ve vše nadpozemské, odezvil

pravého Boha, mluví o něm sice tu a tam jako o člověku, jenž má ruce, prochází se, odpočívá atd., ale tato řeč, tak zvaná anthropomorfismus, mají své určité meze: naproti tomu pověst egyptská zná celou řadu bohů (polytheismus) a těmto bohům připisuje manželky, manželský život, bohové se rozmnožují tak jako lidé atd. — jinými slovy anthropomorfismus egyptských pověstí nezná žádné meze, ano jdou tak daleko, že zabobují až do zoomorfismu, totiž praví, že první bůh vzniká z vejce jako nerozumné zvíře. Dle bible Bůh tvoří bytosti z ničeho pouhým rozkazem své vůle, naproti tomu dle egyptské mythologie bohyně z dané látky svět utkala, podobně jako matka tká potřebný oděv pro děti (N.t. v Sais), aneb bůh uhnětl všechny bytosti na kruhu hrncářském z hlíny (Chnum). Bible dokonale rozeznává mezi Bohem Stvořitelem a mezi tvory, díly to rukou jeho, Egypťanům však bylo samo slunce bohem, jenž slul Ra, nebe (obloha) bylo bohyní Nut, země byla bohem Keb. Původně prý obě tyto bytosti odpovídaly v pravodstvu a byly spolu spojeny; v den stvoření nový bůh Šu uchopil bohyni Nut a pozvedl ji do výše tak, že rukama a nohama stále ještě se opírá o zemi. Tělo, které stále ještě Šu ve výši drží, jest nebe, obloha; ruce a nohy, o které se opírá, jsou čtyři hory, na kterých obloha spočívá. O různých rozporech v těchto egyptských kosmogoniích ani nemluvíme.“

„Cetl jsem však v Masperovi, že prý v Hermapoli tvrdili, že Thot při tvoření nemusil naplňovati svaly, nýbrž že tvořil pouhým slovem.“

„Ano, jest jen vřtati ten vznešenější pojem o moci rozkazu Božího, bohužel však, že jest tento názor jen lokální, že dle něho i Thot dřímal před stvořením v pravodstvu a slovem svým utvořil jiné bůhy a bohyně, kteří tvořili zase dále.“

„Jest skutečně podivno, že Egypťané, kteří v kultuře tak vysoko vystoupili, v náboženském ohledu tak zakrněli byli. . . Jak odporu se Strava podávala se jejich dětem od kolébky až k smrti, tomu lze slediti, kteří v umění tak málo samostat-

se všemu ideálnímu a vrhl se nejen na cestu laickému a racionalismu, ale na první místo na cestu nejvyššího materialistického. Mezi francouzským lidem, který svou povahou je tak disponován k nejvyššímu idealismu, slaví dnes dosud a slavil zvláště před málo lety materialismus nejhrubšího zrna pravé triumf. Tyto tendence, tato nechuť k nějakému plodnějšímu a silnému životu intelektuelnímu, tato touha po politickém, senaci a lehkém, bezstarostném životě hnala lid proti tomu, kdo před ním stál ještě nějakou morálkou — byť by to byla morálka katolická — nutila lid, aby srazil církev, která ještě přes všechny své morální bankrot držela mu před zraky aspoň na oko nějaká pravidla a zákony. Církev přes svou ničomnou činnost politickou udržovala přece v lidu trochu intelektuelního života, aspoň při těch svých ceremoniach. Buržoazie ovšem dávno se již válela v nejpustějším materialismu, ale lid venkovský přece mnoho ještě na církev dal a účast na bohoslužbách nahražovala mu všechny potřeby duševní. Proto vidíme také prudký boj proti církvi ve městech a ochranu její na venkově. Ale celý národ, lid venkovský i městský, dostav se z těžkých dob bídy po válce německé a získav poměrně velikého blahobytu, stával se stále a stále více materialistickým a dnes zvláště ty poměry a okolnosti a hlavně ten relativní blahobyt udělily z lidu franc. v pravém slova smyslu pořítkáře. A v době pořítků duch nerad pracuje. I nejpruštější lid venkovský ve svém blahobytu poměrně duševně zlenivěl a to, co mu bylo jednou duševní prací — náboženské city, přemítání, bohoslužby — zanedbával, opouštěl. Tento převrat, vyvolaný dobrým poměrným stavem sociálním, připojený ku smíšeným otázkám politickým, umožnil rozluku u lidu venkovského. Ale dnes tato krize, vyvolaná před třemi, čtyřmi lety, pokračuje a poněkud se mění. Přehnaný materialismus v celé společnosti vyvolal reakci a dnes na všech stranách se hledá, volá, srovná vydupává nová kultura, nová morálka, nový život. Dnes, když lid k bodu tomu dospěl a uvědomil si, kde je, pocítil, co odluka mu vsala, že odluka mu poslední sbytky intelektuelního života, a učtil také v nitru svém prázdnotu. Chce tedy tu prázdnotu naplniti. A skutečná náprava se chytá. Učitel má organizovati; nádherné sváteční, republikánské svátky, důležitá události rodinné, jako svatky, mají se oslavovati tak, jako dříve církve to činila a ne tak jako stáť dnes, bez obřadů a ceremonií. Krátce nutno dáti lidu něco, co by mu okrášlilo život a působilo na jeho city, na jeho intelekt tak, jak to činila církev svým kostelem. V každé důležité obci má býti zřízeno divadlo, hudební personál, podružné spolky, které by organizovaly besedy, pravidelné koncerty, představení divadelní, slavnosti, umělecké večery, recitace atd. Ba ani na varhaníky se nezapomíná a žádá se, aby každé město si ponechalo své varhaníky, koupilo varhany a hrálo při civilních svátcích právě jako v kostelích.“

Odmysleme si obvyklé nespravedlivé blágy, vržené v tvář církvi a vyčteme mezi hořejšími řádky *naprostý bankrot ideový*. Teď — po tak úporném boji proticírkevním chtějí i nevěrci zaváděti obřady podobné církevním, ať se dříve katolickým ceremoniím tak surovým způsobem vysmívali. Hodlají podávati aspoň slupku bez jádra. A tohle má býti pokrok! — Zatím ovšem dále „vzdělávají“ obrázkové listy francouzské lid oplzlými, přímo hanobnými obrázky kněžstva, zesměšňují ideály náboženské způsobem víc než surovým. A taková „umělecká“ strava má snad — zůšlechtili!

Věděli jsme dobře, že rozjásaná Francie vystřelí brzy z opojení, ale že se tak stane v čase tolik krátkém, to jistě překvapuje. Ty

něho vytvořili, měli knihy tak hlubokého obsahu, tak vznešeného názoru o Bohu, tak určitého pojmu o původu všech věcí! Rád bych ještě slyšel, v jakém poměru stojí biblický názor o stvoření světa k babylonsko-assyrské kosmogonii, leč nyní musím jíti za povinností; prosím, omluvte mne!

Byli jsme tak zabráni do hovoru, že jsem si ani valně nevšímal, jak se zatím již setmělo. . .

Toho večera zadíval jsem se na klenbu nebeskou, posetou řadou třpyticích se hvězd, na klenbu, s které luna lila stříbro svých paprsků do proudících vln mořských. . . Nedaleko odtud již na severovýchod v temnu nočním musí býti Palestina. Klenba nebeská, kterou nyní vidím, jest tedy v celku ta, na kterou s úžasem patřili svého času biblickí pěvci. . . Pohled na tyto kraje nebeské vyvolal z řader jednoho z nich velebný zpěv:

Nebesa vypravují slávu boží
a moc rukou jeho blásá obloha.
Zdá se mi, že vlny, které tančí kolem „Elektry“, přicházejí všechny od břehů palestinských a pějí ctihodný zpěv, jenž na březích těchto poprvé se před třemi tisíci let k blankytu nesl:

Hospodine, Pane náš!
Jak vznešené jest jméno Tvé po vál zemi!
Rozprostřat se velebnost Tvá po nebesích! . . .
Pařížm-li na nebese Tvá
dlí to přetv Tvých,
na měsíc a hvězdy, kteréž jsi založil. . .

Zdá se mi, že tyto vlny palestinské nesou tento zpěv do všech okrajů, že i o nich platí slovo biblického básníka:

Pe váš zemi rozlehl se zvuk jejich,
až do posledních kontin proniká,
mluva jejich. . .

Zítra, již zítra spatřím na své vlastní aci aspoň z dál onu zemi, která oplývala nejen mlčením a modem skutečným, která oplývala též poselstvím sladkým než med, poselstvím obsahem svým vyživacím nad mělo. Jak sladce spíse tomu, jehož zítřka již očekává radost tak veliká!

pohlaváry, kteří se vydávali za prákopníky nové rajecké doby, čím lid nyní prohlásuje za hamižné kramáře, za bezcitné soboce. A proto ta schliplost našich pokrokových listů.

Nuže, „Český Učitel“, pověz svoji moderní maladonou lžru na chvíli na hřebek, sestup s Pá-gasa a pověz zcela stříhlivě, jaká „váne jara“ vane v té zemi, kterou jsi tolik a nadšeně opětoval pro její proticírkevní boj! Jest to tvoji povinností, třebaže fanatisovaná jest lehčí prací než vážná poučování.

Vis! Francie má volnou školu, volnou menšelskou, ona provedla až příliš radikálně rozhodnutí církve od státu, má všeobecné hlasovací právo a tedy „lidový“ parlament. Proč jen tedy v této zemi libý jara dech mění se ve štení zimní meluziny? A uvaž zároveň, kolik našich učitelů by chtělo vyhnouti se „klerikálnímu jhu“ přijmutím svérací kazajky zednářské vlády francouzské! Zároveň dobře přemýšlej, zda rákouští hlasatelé proticírkevní svobody, kteří již nyní násilí páchají, jsou lepší než ti francouzští, které jsi sám oslavoval!

Dopis z Prahy.

Dodávky pro reprezentační dům u Pražské brány. Městská rada pražská vypisuje čas od času dodávky pro reprezentační dům obecní u Pražské brány, jež jsou vyhrazeny dle původního usnesení sboru obecních starších výrobcům a živnostníkům pražským. Nedávno byly mimo jiné vypsané dodávky na práce zámečnické, při čemž oferujícím bylo volno prohlédnouti si určené vzorky prací zámečnických i te paných, jak je stavitelé obecního domu určili a přesně stanovili. Živnostníkům pražským v tomto oboru naskytla se však podívaná, jaké nejméně se nadáli. Ozdobné zámečnictví pražské slynulo svými vynikajícími výrobky již v dávné minulosti a také v době současné mohou jeho výrobky konkurovati se všemi zahraničními. Proto lze si představití úžas těch, kdož chtějí konkurovati, když jim byly předloženy vzorky z Německa pocházející, praubohé a z bídneho materiálu, jak na první pohled bylo zřejmé, vyrobené.

Každý by se domníval, že pro reprezentační dům obce pražské budou objednány veškeré potřeby doma, že bude využito dovednosti a zručnosti českých výrobců a řemeslníků, a že ku podání návrh na potřebné vzorky budou vyzváni k účelu tak významnému řemeslníci pražští. Leč chyba lávky! Budovatelé reprezentačního domu opatřili si všechny vzorky za hranicemi, a rozhodli, že podle nich — tedy podle cizího výrobku, jako by osvědčení domácí výrobci nebyli schopni podobnou práci obstarati — mají býti ostatní potřeby vyrobeny v Praze. Jako na posměch domácí výrobce a osvědčené dovednosti uměleckého průmyslu českého, jehož výrobky z minulých století se honosí všechna významnější muzea evropská, mají čeští řemeslníci a umělci pracovníci napodobovati řemeslníky německé. . .

Tázáme se, ví o těchto poměrech dozorstvo obecního domu? Jsou tyto záci známý technické komisi obce pražské, členům sboru obecních starších? Najde se vůbec v tomto sboru člen, jenž podrobí jednání toto zasloužené kritice?

Podobná věc nesmí býti strpěna. Objedná-li si pražský starosta nábytek od německých židů, nenásleduje z toho ještě, že by také obec pražská byla nucena činiti objednávky u výrobců zahraničních.

Vyčkáme, jak přelázně kruhy v této otázce se zachovají. . .

Předražené jízdy na elektrických drahách v Praze. Dnem 4. t. m. vešla v platnost ustanovení o sdrážení cen jízdních lístků po elektrických drahách v Praze. Zatím co ve velkých městech evropských zlevňují jízdu po městských drahách, jsouce toho náhledu, že tím více bude obecní dráhy používati, čím levnější bude moci jezdit, zdratuje pražská správa rada podniků elektrických jízdu obecní. Člověk by nevěřil svému sluchu, slyše tak neobvyklé tvrzení, jakým jest ono, že pražské dráhy elektrické musí se rentovati. . . Nevíme, budou-li se rentovati tím, když bude možno jeti pouze 3 stanice místo dosavadních šest, když obecní dráha bude pražské trati hromadně míjeti, ba soustavně bojkotovati. Nikdo neapř, že kapitál do podniků elektrických vložený jest ohromný, leč také nikdo nemůže předpokládati, že tento kapitál bude možno záročíti a amortisovati v několika letech. Elektrické podniky král. hlav. města Prahy pohltily doposud obrovský obnos čtyřiceti milionů korun, a to jest na bíledni, že nejen není možno v několika letech kapitál tak ohromný sdvojnásobiti, nýbrž není také možno ani řádně jej záročíti. Chybuje proto správní rada podniků elektrických i rada městská, že svažují ceny jízdních lístků, bloká, lístky městských i celostátních, čepů

náledky již se dostávají: na koho právě nenalehá největší nutnost, rád projde se pražskými ulicemi pěšky. Ne sta, nybrž tisíce lidí si řeklo: „E — kdyby elektriky nebylo, chodili bychom pěšky — tož choďme tedy pěšky“ — a podle tohoto rozhodnutí se také chovají.

Jest zajímavé, jak po zvýšení sazeb na elektrických drahách jezdily vozy poloprázdné a jezdí doposud. Správní rada elektrických podniků užasne, až sezná, jak v době pouze jediného měsíce poklesne příjem o veliký obnos. Potom snad páni nahlédnou, že se přehléhli, a budou ochotnější vůči radám i pokynům opravdových přátel Velké Prahy.

* * *

Ta pražská kritika! Není nic zábavnějšího nad kritiku, kterou čtenář sledá obyčejně po nějaké divadelní premiéře v pražských denících listech. Dokud zpíval tenorista Mařák v Národním divadle, tu byl „jeho zpěv úchvatný, pojetí bravurní, něha hlasu okouzňující, podání roztomilé, vroucí, jímavé, k srdci jdoací“ a pod. Kritika pobláznila kde kterou lehce vznětlivou ženskou, že, když „sladký tenorista“ zpíval, bývalo hlediště nyjícími tvářemi přeplněno. Sotva však Mařák ukázal svým citelkám paty, změnili páni kritikové své úsudky přes noc v přesvědčení, že „Mařák pozbyvá hlasu, jest ubožák, jenž musil do Paříže jít se léčit, jest obětí ženy lehkomyšlné, která jej vyasává“ a podobně. Dokud Mařák zpíval, bylo mu dovoleno všechno, vyhovělo se mu ve všem. „Mařáček“ — jak jej přátelé v Národním divadle zvali — mohl dovoliti si všechno. Zpíval, kdy se mu chtělo, neohlížeje se nikterak na abonenty, nedbaje své povinnosti a nestaraje se o divadlo. Odmítl zpívat, když jel s jednou dámou na výlet, bez udání vážného důvodu, a správa opery i divadla — kapitulovaly před Mařáčkem.

Dokud byl Mařák u Národního divadla, byl tenorista Pácal, starý, zkoštělý, nehybný, hlas jeho zněl dutě, vyšeptale, nepřirozeně, v případech zvláště pěvci příznivých křiklavě, nebo nezvykle... Sotva však Mařák byl za horami, seznała pražská kritika, že „Pácal má fenomenální hlasový fond, že jest pěvcem ohnivým, světlým, měkkým hlasu, vysoko dramatického pojetí, že jest ozdobou české opery“ — Tenorista Pták, jenž za Mařáka mohl mluvit o štěstí, když mu dali v Národním divadle nějakou úlošku, po útěku Mařákově jest opět hledaným „pěvcem vroucího, proctěného přednesu, čisté vokalisace, oduševněle zpívá, má v moci svůj hlas“ a pod. Není to podivná k směchu? Kde jest autorita kritiky? Kde povzbuzení pro ostatní anašivé pěvce a pěvkyně, když jeden jest stále nezasloužený vynášen na úkor druhých, jimž nedostane se ani uznání? Jaký úsudek utvoří si nezkušený čtenář, přečta správy tak famózní, tak nelidské? Páni kritici v Praze nesmějí se horšiti, že jich nikdo nebere vážně. Je to s nimi jako s panem K. B. Mádlm — z milosti zemřelého vládního rady Fr. Schmoranz, jenž býval ředitelem umělecko-průmyslové školy — prof. umění dějin na této škole. Pan Mádl měl „nedorozumění“ se všemi téměř umělci a výtvarníky českými, počínaje zvědným Chittusim a konče Amortem. Bespočtukrát jej přistihli při kritice strannické, a pan Mádl dostal, co zasloužil. Došlo to tak daleko, že si umělci vůbec zakázali, aby pan Mádl o nich psal. Na kritiky divadelní si však umělci z divadla troufati nemohou, neboť by dopadli neblaze. Divadelní obecnost pražská pohřbuje věří tomu, co čte, a dle toho dopadá také jeho úsudek!

To, co psali pražští kritikové o Mařákově a co píš o něm noviny nyní, jest s jistotou dostatečným důkazem blamáže neomylných páni kritiků.

* * *

Pokrokové v Francii. Co se toho již a nás nepovídalo o pokrokové Francii, o její hmotné a mravní sdatnosti, o kulturní vyspělosti, která dle našich realistů jest zárukou všeho společenského blaha a všestranného rozvoje! Jmenovitě redaktor „Času“ Palant, když navrátil se z výletu, jež podnikl do Francie za volnou myšlenkou, neměl ani slovo, kterým by vnor francouzského života dosti vyslovil. A nastojte, jest to tentýž „Čas“, který o životě Francie přináší nyní kapitoly, které prosty všeho nadšení, lidí úpadek, korupci a prodávání těch základů, bez nichž zdravou společnost nelze si mysliti. Pokud mluvily o úpědku Francie listy katolické, bylo to od pokrokové označováno jako klerikální agitace, dnes, když totéž povídají sami pokrokové, musí ubohost Francie přijata býti jako zajištěná pravda.

U nás mnozí pokrokové a svobodomyšlní duchové byli tak vyhovářeni, že vyháňali řeholi, krádeže církevního majetku a ničení práv katolického lidu považovali za snámku Francie mohutné a silné, kdežto ve skutečnosti

počinala si tak Francie již mravně a společensky se hroutit, vyslepná a úpadková. Zbraně církevní jmění rozplynulo se v rukách špinavých hamizníků vládních, kterážto okolnost vzrostla na ohromný doklad, že za spustošeným právem do světa zounale zívá bezcílný zmatek a hrozná prázdnota, neschopná uzdravujícího cinu. Francie se všemi těmito příznačnými známkami vystupuje se svých územních hranic a stává se typickým světovým příkladem, ukazujícím, kam vedou a kam až zasáhnou svobodomyšlné zásady, jejichž cílem jest naprosté vyplnění všeho náboženského života.

Přyd s články věroučnými (dogmaty)! Trochu si zafilosofujme. Všichni naši domácí nepřátelé, jmenovitě pokrokové, ujišťují v novinách i na schůzích, že není potřebí v náboženství článků věroučných (dogmat) a že jich nelze odůvodnit. V podobném smysle mluvil v Hradci Králové i poslanec Drtina. Náboženství budoucnosti prý bude bez dogmat. Těžko lze si mysliti, jak na př. prof. Drtina s tímto svým názorem může spojovat mravnost, o níž pokrokové pojednávají takofka z povolení.

Uvažujme! Základní podmínkou mravnosti jest zajisté rozdíl mezi dobrem a zlem. Jakmile rozum lidský tento rozdíl uznává, nemůže se při něm zastaviti, neboť nestačí mu věděti, že jest nějaký rozdíl mezi dobrem a zlem; musí nutně činiti důsledky z této zásady a připustiti vše, bez čeho by ve skutečnosti mezi dobrem a zlem rozdílu nebylo. Tak nutno musí připustiti jsoucnost Boží, neboť není-li Boha, není-li nějakého rozumu nekonečného, vůle spravedlivé a neporažitelné, která jest živým zákonem pro všechny rozumné bytosti, pak u člověka vše jest naprostou nutností a v důsledcích toho jsou všechny skutky lidské v podstatě jednotejné, nelišné (indiferentní), a pak ovšem mizí onen rozdíl mezi zlem a dobrem.

Jest nutno dále tvrditi pád člověka, neboť nikdo nepopře, že přirozenost naše jest porušena a že žádá na nás neustále věci nízkých. Vždyť stále bojovati musíme proti zlým pudům. Jestliže pramen těchto zlých pudů je v těle lidském takým, jaký vyšel z ruky Boží, je-li přirozenost naše takou sama sebou a ne, že poklesla, co jest pak lepšího, než poslouchati své přirozenosti? Jestliže všechny bytosti řídí se svými zákony, padá-li kámen, protože jest to přirozenost jeho, litá-li pták, jelikož jest to přirozenost jeho, proč bychom my, když nám příroda dala nízké pudy, se jim neodдали? Není-li tedy přirozenost naše kleslou, vše co chce, jest spravedlivé a svaté, sločina není. Ale proč z vnitřní nutnosti se bráníme, zápasíme, chceme se výše povznést? Nuže, zápas mezi dobrem a zlem, který jest v našem nitru, předpokládá, že naše přirozenost je porušena a že člověk vyšel ze stavu čistého a že pak poklesl.

Rozum náš dosvědčuje nutnost dělati rozdíl mezi lidmi zlými a dobrými a rozum předpokládá nad námi soud Bůh. Jestliže nás Bůh nemusí soudit, nač bychom se soudili ve svém svědomí? Nač si vyčítati, čeho nám Bůh nevyčte? Proč bychom se sobě měli nelibiti, když nemožno nám znelibiti se Bohu? Kdyby člověk při klesnutí svém byl ztratil všechnu naději na znovuspolejení s dobrem, kdyby pro vždy byl odloučen od říše spravedlnosti a byl zničen, následuje z toho, že dobro pro něho bylo by pouhým přeludem a zlo jeho pravou říší. Leč není tomu tak, člověk koná dobro s nadějí a radostí, třeba byl kleslý. Jeho pád není tedy nevyhléditelný, náprava jeho počala dnem jeho pádu, zaslíbením jeho vykoupení. Nuže, již tedy rozdíl mezi dobrem a zlem, hlásaný lidským rozumem, nutí uznati základní články věroučné: jsoucnost Boží, stvoření, pád, vykoupení a soud. Z toho jest patrno, jak slabé jest tvrzení o nepotřebnosti dogmat. Zahodí-li se dogmata (články věroučné), zmizí rázem rozdíl mezi dobrem a zlem a tím zmizí odůvodnění pravé mravnosti.

Politický přehled.

Sotva puštěny na veřejnost správy o smiřování v Čechách, už zase se šíří zvěst, že volebního řádu pro království české. Němci zanechají ihned všeho smiřování, jakmile poznají, že by jim z toho azevedly nové výhody. Sám ministr Peschka na schůzi v Lanškrouně prohlásil, mají-li Němci hlasovat pro národní vyrovnání v Čechách, musí jim býti jejich právo v této věci v celém objemu zabezpečeno. Jak vidět, Němci nechtějí rozumět smiřovací akci, oni, jeonce v dráni nadpráví, chtějí ještě více domáhnouti na úkor práv národa našeho. A vláda vyhýbá se dosud každému přímému a rozhodnému zakročení, halí se v mlčení. Nedivno potom, že německí soudci v Čechách jsou na koni, domnívajíce se, že otázku národnostní mohou řešiti na vlastní

pěst, dle své vůle, nebo dle pokynů německých vůdů či německé národní rady. Na Chebku povstává čím dále větší urputnost k jazyku českému. Posledně okresní výbor v Chebu zamítl český sepsaný stížnost v chudinské náležitosti, a usnesl se, že přístě nepřijme vůbec žádného českého podání. Tak ovšem ke smíru nikdy nedojdeme.

K volbám do zemského sněmu království českého konají se přípravy na všech stranách. Mladočeši upínají se jen na města, agrárníci chtějí obsáhnouti všechn venkov. Česká i německá strana radikálně-pokroková schválila volební kompromis liberálních stran. Soc. demokratický výkonný výbor v Praze v masopustní náladě si zabláznil a usnesl se kandidovati i dvě ženy; jinak kandiduje strana v 83 českých volebních okresech.

Nový ban charvatský baron Rauch přijat v Charvatsku s nedůvěrou. Maďari nemohou se dosud rozkývati pro volební opravu. Předloha všeob. rov. hlasovacího práva bude prý uherské sněmovně předložena na jaře, ale dle všeho bude tak provedena, jen aby zase co nejvíce Maďary povznese.

V pruském sněmu zamítnut návrh na zavedení všeobecného práva volebního do sněmu. Při té příležitosti konaly se v Berlíně a ve větších městech německých hlavně se strany socialistické velké demonstrace ve prospěch všeobecného volebního práva. V Berlíně došlo k pouličnímu boji, při němž poraněno a zatčeno mnoho osob. — V poslanecké sněmovně pruské o vyvlastňovací předloze ujednán kompromis. Následkem toho upustí se od prostorného omezení na určité okresy. Suma k tomu určená zůstává táž. Zato ale ustanovena plocha ve výši 70.000 hektarů, kterou vláda překročit nesmí. V platnosti zůstala podmínka, že vyvlastňování pozemků má sloužiti k zabezpečení dosavadních osad a že je k posilnění německví nutným. Tím předloha sice něco proti Polákům zmírněna, ale zároveň může se jednou samému prusáckví státu nebezpečnou.

V Dánsku chystají se zavésti všeobecné volební právo v obcích pro muže i ženy přes 25 let staré.

Car zvláštním reskriptem ocenil záslahy nynějšího ruského ministerského předsedy Stolypina a jmenoval jej svým státním sekretářem.

Z činnosti katol. spolků.

Z Cernilova. Valná hromada katolické národní Jednoty bude na svátek „Hromnic“. Při tom přednáška známého a oblíbeného řečníka dp. Jiřího Sahuly z Hradce Král. a volby. — Ochotníci Jednoty připravují na konec masopustu k obveselení divadlo.

Z Červ. Kostelee. Činnost zdejší katol. jednoty vedle jiného v poslední době byla následující: Dne 11. listop. m. r. přednášel ve spolkové místnosti p. F. Šafránek, rolník a předseda Sdružení českých katol. zemědělců. Návštěva hlavně z rolnických kruhů byla dosti četná. — 1. prosince m. r. byl pořádan „Slověnský večírek“, na němž přednášel p. katecheta Heraych v kulturních poměrech na Slovácku a o událostech v Černově. Vp. kaplan Prudič vyplnil večírek tento velmi zajímavou přednáškou o své cestě po Švýcarsku, kterou o prázdninách podnikl. P. kapelník V. Hanuš z ochoty zdarma propůjčil hudbu, která obdělala večer svojí krásnou hrou. Čistý výnos z večírku zaslan srovníkům v Černově. — Divadelní odbor katol. jednoty sebral 24. listop. m. r. hru „Sever proti Jihu“ od Vil. Gilleta, a 26. a 29. prosince „Keana“ od Alexandra Dumasa otce, za láskavého spoludělníků p. K. Knebla, počtov. úředníka a bývalého člena div. společnosti, který svoji dílohu Keana mistrně sebral. Při obojím představení byla div. místnost úplně vyprodána. — O vánocích konány nové volby. Předsedou katol. jednoty zvolen p. J. Mojžíš, obchodník, který stále je pln činnosti spolkové; jednatelem vp. Prudič, kaplan. Do výboru vedle jiných pp. členů v jednotě působících vldp. farář K. Bauch a p. katech. Heraych. — Každý nový rok přinese více oživení, více soudlnosti a účasti v práci spolkové! — Zdar Bůh!

Z Králové Dvora n. Labem. Dne 12. ledna konala se valná hromada Křesťansko-je. spolku v místnostech dvorany Hanova domu. Přes 500 členů vyalechlo pozorné poučnou přednášku vdp. Thdra. Frant. Šulce a povinnostech katolíků v naší době. Řečník mnohokrát přerušován byl bouřlivým souhlasem, a že slova jeho nevyzněla nadarmo, vidět z četné přihlášených členů a mnoha objednávek týdeníku „Stit“. Spolek čítá 867 členů, z nichž 20 jest zakládajících. Členové odbírají 12 ex. Obnovy, 100 ex. Stita, 76 ex. Město a na 90 exemplářů Práce. Po přednášce přistoupeno k volbě předsednictva. Jednohlasně zvolen dosavadní předseda p. Frant. Malý, obchodník a majitel domu. Do výboru zvoleni: pp. J. Těšp, Fr. Pokorný, Em. Erbert, Fr. Baudet, J. Pfeifer, Jan Pavelka, J. Janáček, pl. Friedová, pl. Bouda. Náhradníci zvoleni: pp. Fl. Kůžek, Ad. Mařák, J. Stihavka, pl. Komárovská. Revisori účtu pp. Ko-

márovský a P. Pavelka. Dávěrnictví venkovských obcí přijali: pp. B. Berger za Verdek, J. Metelka za Lipnici, J. Horník za Bilou Třemešnou knihovnický jmenování: pp. Nožička a Komárovský. Duchovním rádcem spolku zvolen opět vp. kaplan F. Stejskal. Od ustavení se spolku konal výbor šest schůzí a čtyry schůze členské, z nichž každá spojena byla s přednáškou. Thematika k přednáškám zvolena následující: „Význam katol. spolků“ (Thdr. Fr. Reyl.) — „Důležitost náboženství pro člověka“ (F. Stejskal). — „O materialismu starém a v dobách soudobých“ (F. Stejskal). — „O volné myšlence“ (F. Stejskal), při kteréžto příležitosti rozhozeno 200 ex. brošury stejného názvu od Thdra. F. Reyla — „O povinnostech katolíků v naší době“ (Thdr. Fr. Šulc). — Hotovost pokladniční spolku obnáší 750 kor. Členové spolku chápou důležitost organizování se, proto neohrožené šikují se v pevnou falangu a stávají se stranou velice obávanou. Zvláště mnoho všechny povzbudila poslední přednáška vsp. dra. Šulce, kde každé slovo působilo přesvědčujícím dojmem a mnohé členy v hluboké letargii dosud jsoucího úderem kladiva probudilo k živějšímu tempu v životě spolkovém. Každý těší se již na alibnou přednášku vsp. doktora o požadavcích katolické strany. Katolický spolek ukázal, že i v Králové Dvoře n. L. dá se mnoho dělati ve prospěch katolické věci, ale ovšem musí jíti stranou osobní zájmy a toliko prospěch věci musí býti vzpruhou k neuvádné práci. Pak teprve v plném dosahu splní se slova prání k další činnosti spolkové „Zdať Bůh!“

Křesť. sociální spolek v Čáslavi sebral poslední neděli před vánočními svátky v sále „a Liška“ Langova: „Druhé přikázání lásky“ (vyšlo r. 1906 v Benediktinské tiskárně v Brně). Jest třeba doznati, že dramatický odbor volil tentokrát velmi šťastně a uvážli-li se i píle, a jakou novinku tuto nastudoval, lze říci, že takového večera jsme již dávno nezažili. Tendence kusu jest hluboce morální a proto nemůžeme než drama toto všem katolickým i ochotnickým jednotám vřele doporučiti. Děj živěn jest krásnými písněmi národními, jež s nevšední ochotou navítili p. ředitel káru J. Bok. Kostymy zapůjčila lacině a k úplné spokojenosti firma J. Měkota z Hradce Králové. Sál byl vyprodán do posledního místa a proto účinkující sklídili opravdu pravé salvy potlesku. Mezi návštěvníky vítali jsme tentokrát celou řadu intelligence, která, překvapena souhrou i pořádkem našeho představení, neskrytá obdivem a souhlasem. Vykonán byl značný kus práce k lepšímu porozumění našich snah a posílen i siskán byl leckterý náš příznivec. Kéz by se to častěji opakovalo! — Dne 19. ledna odbyváti bude křesť. sociální spolek valnou hromadu. — Dne 26. ledna bude spolkový ples v místnostech Dusíkova divadla. — Za členy spolku přistoupili dosud a zaplatili příspěvky tyto dáti. pánové: K. Kačera (5 K); Jos. Rösler (4 K); Al. Dostál (3 K); J. Kostkan (2 K); V. Farkaš (3 K). Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. ledna usneseno: Požitek v obnosu K 4.— ročně z nadání Anny Vojtěchové pro chudou počesnou pannu udělen byl Barboře Martinkové. — Panu Ant. Petrovi a spol. vydají se k jich žádosti listky rybářské pro rok 1908 za obvyklý poplatek. — Žádost komitétu pro zřízení automobilního spojení mezi Novým Bydžovem a zdejšími městem o vypracování projektu a rozpočtem a plánem finančním postoupí se technické kanceláři ku podání správy. — Panu E. Aschenbrennerovi, řediteli divadla sdružených měst východočeských, vyplátí se příspěvek na vytápění a osvětlení měst. divadla Klicperova v obnosu K 150. — Zašle se petice c. k. ministerstvu obchodu za rozdělení vlakové pošty Viděň Libava č. 107. na tratě Viděň-Německý Brod a Ném. Brod-Libava. — Místnosti přizemí obec. domu čp. 127 (býv. tržnice) upravit se pro sbírky městského průmyslového musea. — Koupi se drátěný plot pro ohrázení nové zast. důstojnického parku od p. Fr. J. Thomayera a nový vřz na vyvážení smetí a popela. — Technické kanceláři se uloží, by se informovala o druzích vozů v cizině k tomuto účelu užíváných a aby omezňovala žádosti posemeky a zhotovila situační plány jich vzhledem k nastávajícímu opatnému pronájmu. — Na opravu dna a překlenutí kynetty v délce 110 m dosud otevřené u vojen. parku vloží se do návrhu rozpočtu na rok 1908 obnos K 2000. — Poněvadž roury vod v jatkách trpí nápadné rezivostí, dá se voda ze studně tamní chemicky prozkoumati p. prof. K. Krýžlem. — O žádosti p. Jana Řezníka, hajného, aby po šleté službě byl vřáden do II. třídy platu, s doporučením postoupí se k rozhodnutí zastupitelstvu při projednávání rozpočtu na rok 1908. — Protokol o seontru pokladen měst. důchodu ze dne 8. ledna 1908 byl vzat na vědomí.

Kandidát poslanectví do zemského sněmu na městském skupinu Královéhradeckou. Zastupcové městské rady, dávěrní národní strany svobodomyšl. Pokrokové kluby, obchodního gremia, živnostenských spole-

čenstev a Spolku majitelů domů v Hradci Králové usnesli se dne 14. ledna jednomyslně, aby kandidoval byl v Hradci Králové za poslance do zemského sněmu kral. Českého p. JUDr. Fiant. Ulrich, starosta města Hradce Králové a předseda „Středo-labského Komitétu“.

Přednáška. Místní odbor České společnosti národohospodářské v Hradci Králové pořádá v neděli dne 19. ledna t. r. o půl třetí hod. odp. v aule obchodní akademie přednášku p. JUDra. Jos. Pazourka: „O hospodářské politice dnešních měst.“

Kurs pro intarsování dřeva zabýjen bude v pondělí dne 20. ledna v městském průmyslovém museu v Hradci Králové. Vyučování jest bezplatné a celodenní a potrvá 3 dny. Vyučování říditi bude p. Jos. Peiskar, c. k. odb. učitel z Kladna. Nemajetní účastníci obdrží podporu, po přip. úhradu cestovního.

„O strojích vánočních“ přednáseti bude v neděli dne 19. ledna o 2. hod. odpol. p. Hubert Kheř, operateur na sázecích strojích v knihtiskárně Politiky v Praze. Přednáška jest doplňkem ke kursu typografickému, konanému lonšného roku při městském průmyslovém museu v Hradci Králové. Výklad, ač odborný, zajímáti bude i neoborníky. Vstup do přednášky, která odbyváti se bude v čitárně musejní v budově c. k. odborné školy, jest volný.

Ples spolku na podporu chudých studentů v Hradci Králové těšil se i letos vřadné přizní mnohých štědrých podporovatelů studentstva, jakož i hojně návštěvě tancechtivé mládeže. Finanční výsledek plesu byl: příjem činil 942 60 K, vydání 380 90 K, takže zbývá k podpoře chudých žáků 561 60 K. Na ples přispěli po 30 K: P. T. důstojnický sbor c. a k. pš. pluku č. 42, po 25 K: J. M. ndp. biskup dr. J. Doubrava, po 20 K: pp. starosta dr. Fr. Ulrich, ředitel cukrovaru H. Eribeek, po 10 K: pp. ředitel dolů Fr. Fiala, J. O. Jan hrabě Harrach, prezident F. rytíř Koschinn, továrník K. Schulz, advokát dr. Fr. Srdínko, mlynář J. Štřemcha, velkoobchodník K. Teubner, ředitel J. Urban, K. Voleník, c. a k. staniční velitelství, po 8 K: p. ředitel dr. O. Wagner, po 6 K: pp. ředitel dr. J. Pazourek, místodrž. rada H. Steinfeld, po 5 K: pp. generálmajor K. Křitek, ředitel A. Libický, knihkupec B. Melichar, ředitel J. Vojta. Těmto i všem ostatním dobrodincům vzdává výbor spolku srdečný a uctivý dík.

Pěle-měle s trochu humoru posílá poslední dobou hradecký dopisovatel „Osvěty lidu.“ Pěle-měle čili slátanina to sice jest, ale bez té trochy humoru a vyloučí nanejvýš útrpný úsměv nad ubohostí pisatelovou. V posledním čísle se dokonce diví, že na plakátech vánoční hry není uvedeno, kdo že předatavoval osla a vola. Pane pisateli, tu první úlohu přenecháme vám — na vás je jako síta, neboť kdybyste své pěle-měle podepsal písmenami „I. A.“, budete tím ne jedinou, ale dvakrát správně označen. Nu — a pro úlohu toho parohače najdete už sám někoho zcela lehce.

Národní Beseda v Hradci Kr. 1908. Den 25. t. m., kdy koná se již reprezentační ples Ústř. Matice Školské, vítá radostně vybraná společnost nejen z Hradce, nýbrž i z dalekého okolí. Přípravy k němu jsou v plném proudu. Dvůrana Adalbertina bude nádherně dekorována čerstvou exotickou zelení, jež tvořiti bude svěží rámec kol tančících. Spanilomyslné tanečnice mile budou překvapeny tanečními pořádky, jež dle návrhu akad. malíře p. prof. F. J. Blažka skvostně budou vypraveny. Neutuchající zájem o tento ples zřítí jest z díle subskripce a četných reklamací z dále docházejících. Byli-li snad někdo nedopatřením v pozvání opomenut, nechtě laskavě promíne. Reklamace přijímá p. prof. Jan Pivoňka.

Vánoční hra v Borromeu. Chovanci útavu pořádají vánoční hru „Čarovná noc“ v neděli dne 19. ledna. Začátek v 5 hodin.

Dobročinný komitét dam opatřil ku slavnosti „Vánočního stromku“ dne 23. prosince 1907, ve zdejší Rudolfině odbyvaně, 34 viněných šátků a 34 párů černých punčoch pro dívky, 36 párů černých rukavic, 34 kartonových šátků, 16 pékných šátků viněných pro dívky, 15 satenových pásků na krk pro chlapce a 6 štruksových obleků s 2 m téže látky na správu, 50 m modrého krysetu na noční kabátky; 1 velkou krabici na klobouky chlapecké, 1 velký koš na šátky, 6 hřebců, 2 m žinky, 2 nážky, 10 m tkanice ku lemování, 8 tuctů sponek, 1 škatulku špendlíků, jehly, 2 tucty ženklíčků, 20 přáden nebílené bavlny, 4 obaly jehlic, 3 poudra háčků, 30 tuctů šněrovadel, 16 m gumy, 12 kusů tkanic, 24 cívek a 4 přádena nití, 6 poudrů knoflíků a 42 páry bačkor. — Mimo to zaslaly následující dámy tyto dary: p. Anna Czarbova 4 tucty kapesních šátků; p. Marie Čermáková 1 pár bačkor; p. Marie Dudková jablka, ořechy a fíky; p. Julie Ganzová 3 čepce; p. B. Kofínková krásnou loutku s postýlkou, peřinkami a přikrývkou; p. Aloisie Jantrůčková 3 teplé sukně; p. Marie Špalková cukroví na vánoční stromek a 77 malých kalendářů; nejmenovaná paní 2 tucty kapesních šátků. — Pan V. Javěrek daroval 20 K; p. Jindřich Šolc 2 škatulky svíček na vánoční stromek, p. tvárník

Albrecht Mahlborg ze Smřic zaslal bednu vřas p. Paldas 9 sbytků pékných látek; p. Jiří Tolman 10 obrázkových knih; p. Žaloudek 30 kusů tkanic bílých, 4 míry, 4 1/2 tuctu náprstků, 16 háčků, 8 nátepučky a knoflíčky. — K domácí slavnosti Svatomikulášské daroval p. Vojtěch Ráž ořechy a neznámá paní cukroví. — Paní Olga Matoušková zaslala hrušky a dětský kotárek ku hraní. — Ředitelství útavu bluchoněmých vzdává nejuctivější díky slavnému dobročinnému komitétu dam a všem šlechtěným dobrodincům za příseň a lásku bluchoněmým chovancům prokazovanou, a za věsky dary jim věnované, jimiž tak velká radost chudým dětkám těm připravena byla, a volá z vděčného srdce vřelě „Zaplať Bůh!“

Na vánočky v obecní kuchyni přispěli p. t.: Po 20 K: J. B. M. Dr. Doubrava, A. Pokorný, záložna a spořitelna. — Po 10 K: Záložna Úvěrní Ústav, zastavárna, pivovar, obec. — Po 5 K: Dr. Czarba, Růžena Jeřábková, Jos. Schulz, M. Steinfeldová. — Po 4 K: Řed. Ant. Libický, E. Procházková, A. Slámová, F. Křitek, Viléma Plešivá, Marie Hubáčková. — Po 3 K: Emilie Uhrová. — Po 2 K: M. Faltová, Z. Krémářová, M. Bačková, B. z Koschinn, E. Rusová, R. Jirotková, A. Lukešová, V. Špalek, Z. Laxerová, Fajererová, H. Rathová, H. Lendeková, M. Fišerová, A. Morávková, F. Zippeová, F. Chrudimský, A. Voleňková, A. Mikešová, K. Trappová, M. Hodovalová, B. Franková, A. Collinová, Láblér, Janečková, M. Čechilová, J. Řezáčová. — Po 1 K: Z. Buriánková, R. Haker, A. Šeinerová, A. Holečková. K tomu vřátek večírku Teodorovičové v Besedě K 51.— činí úhrnem K 264.

Na týdenní trhy v Hradci Králové v r. 1907 bylo přivezeno hektolitrů: pšenice 14.047, žita 12.449 1/2, ječmene 10.671, oves 15.753, prosa 213 1/2, vikve 420, brachu 183 1/2, čočky 681, jahel 464, krp 320, jetel semene 2011 1/2, lněn. semene 312 1/2, olejky 296 1/2, máku 408 1/2; zlí kop 3037, okurek 1482, kapusty 2561, drobné zeleniny 6832, petržele 563 cerele 478, salátu 3041; mrkve pytlů 3535, cibale hl 3016, brambor hl 7759 1/2, třešní beček 939, švestek beček 516, jablek hl 1599, hrušek hl 691; vepřů 539, podsvinčat 30687, kůzlat 1874.

Z činnosti a peněžního obratu c. k. poštovního a telegrafního úřadu Hradce Králové město za rok 1907: Psaní odporučených podáno 83.084, doručeno 66.367, peněžních psaní a balíků podáno 23.105, doručeno 72.005, poštovních příkazů došlo 1.152, z nichž vyplaceno 348, vráceno 804, poštovních poukázek podáno 38.341 (K 1.954.662), doručeno 65.352 (K 2.236.150), poštovní dobírky došlo 7.528. Do poštovní spořitelny vloženo 46.764 (K 8.081.755), vyplaceno 6.373 (K 4.199.227). Peněžní obrat: příjem K 11.516.080, vydání K 10.970.889, dohromady K 22.486.919. Telegramů podáno 13.516, doručeno 15.065, došlo a dále dopraveno 6.090. Telefon: 82 stanic, rozhovorů meziměstských 9.876, depeší podáno 9.558. Podal protokol — vyřizeno dopisů 3.925.

Vánoček českoslov. obchod. besedy v Hradci Král. koná se v sobotu dne 18. ledna 1908 v sále Živnost.-čtenář. jednoty. Začátek v 8 hod. več. Pán 2 K, rodina 8 K. Hudba p. Česka. Jen zvání.

O činnosti konference sv. Antonína Pomst. v Novém Hradci Králové, spolku sv. Vincence z Paula pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém za rok 1907. Členové činní: P. t. F. Želízko, soused; P. Al. Culka, kooperátor; P. A. Vitvar, farář. — Členové přispívající: P. t. páni a dámy: J. M. nejdůstojnější pan biskup Dr. Josef Doubrava 20 K; Ústřední rada 10 K; p. A. Petrof, dvorní továrník 8 K; dp. F. Lexa, katecheta v Trutnově 7 K; 5 K darovali vřp. F. Kerner, kanovník a kancléř v Hradci Kr.; vřp. A. Holub, farář na odpočinku v Nov. Hradci; vřp. Ferd. Audrlický, farář v Černíkovcích; 4 K: p. J. Strachota, lesmistr; sl. Barbora Lexova; 3 K: p. V. Benda, adjunkt severozápadní dráhy v. v.; p. J. Kunz, pošt. úředník v. v.; ctih. školské sestry; sl. M. Blažinová; 2 K 40 h: p. J. Irásek, inspektor sever. dráhy v. v.; p. E. Petráň, obchodník; p. F. Kaláš, rolník v Kluku; p. J. Vosolka, c. k. official v. v.; pl. A. Dušková, hostinice; 2 K 20 h: p. J. Pokorný; 2 K: p. V. Jandík, starosta; p. Al. Jelínek, hostinský; p. St. Cervený, dvorní továrník; nejmenovaná; p. Ant. Jiroutek, rolník; p. J. Nohejl, rolník; vlc. obec Roudnička; p. J. Audrlický; p. J. Holzmann, c. k. četnický strážmistr v. v.; p. P. Farský, hostinák; p. Ant. Horáček, lesní správce ve Vysoké; pl. J. Nettiřová; p. J. A. Komárek; p. J. Pilnáček; p. K. Hubáček, lékárník; pl. G. Hermanová; pl. J. Weinhengatová; pl. Bož. Franková; p. J. Fraenkl; 1 K 20 h: pl. A. Dušková, soukromnice; pl. K. Pitašová; pl. A. Schönmannová; 1 K: p. F. Souček, starosta v Roudničce; p. F. Muřík; p. J. Audrlický, hajný; p. J. Michal; p. B. Prokop; p. J. Vacek; p. V. Audrlický; p. J. Vacek; p. Jos. Mrázek, c. k. četnický závočí; al. E. Vejvodová; p. F. Šidlikovský; p. A. Vejvoda; p. F. Kulhánek; p. V. Špalek; p. J. Plešivý; dp. J. Šahula. — Přijem činil úhrnem 253 K 28 h, mezi chudé rozdáno 252 K 60 h, zbývá — K 68 h. — Činnost konference. Konference konala své schůze každý pátek ve

farám domě, navštěvovala a pravidelně týdně podporovala 10—13 chudých, případně rodin, poukazkami na potraviny nebo peníze, a vydáno týdně 4—6 K. V zimě, jakož i o větších svátcích byly podpory větší. Činnost konference vztahovala se na celou farní osadu. Konference vzdává Pánu Bohu za hojné požehnání nejvroucnější díky a volá všem p. t. dobrodincům: „Zaplať Pán Bůh!“ Konečně prosí konference za další podporu a zajišťuje všem dobrodincům modlitby podělených, jakož i vyplnění zaslíbení božského Spasitele: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou!“

Aféra Lhota-Teplý ocitla se dne 11. t. m. před kraj. soudem v Chrudimi. K soudu dostavil se prof. Teplý se svým obhájcem drem Preiningerem. Dr. Lhota nepřišel, dostavil se pouze jeho zástupce dr. Schauer. — V Pardubicích dne 16. listopadu 1907 o k. okres. soud zjistil mimo jiné, že dr. Lhota dne 15. listopadu r. 1906 zbil ve své kanceláři holí prof. Teplého přes ruce i nohy a že tím zúmyslně ztýraného na těle lehce poškodil. Dne 11. t. m. pak soud odvolací uznal za naprosto prokázané tělesné ztýraní Teplého Lhotou, vyloučiv jakoukoliv nevěrohodnost prof. Teplého a uznáv výslovně, že mu ani ve snu nenapadlo ucházeti se u někoho o křivou výpověď, naopak že ve známém případě s P. Hruškou vedl pouze rozhovor o použití dobrodini § 153. tr. z. Odvolací soud zjistil dále a předseda jeho s největším důrazem prohlásil, že všechna drem Lhotou pronesená obvinění sluší považovati za křivá a nepravdivá, že však dr. Lhota neudal tak v úmyslu Teplého urážeti a sultovati, ale k vůli informaci dra. Sýkory o svém rozhodnutí. Dr. Lhota opakoval to, co mu bylo domněno. V přitčinné urážky na cti dr. Lhota obzobzen od žaloby naň vznesené, poněvadž výroky ty proneseny byly soukromě a nikoli ve veřejné místnosti (v kanceláři). Dr. Lhota odsuzuje se odvolacím soudem pro § 411. (přetčin lehkého ublížení na těle) do vězení na dva dny zosíťené postem, a jen proto, že jest otcem dvou nezaopatřených dětí, zaměňuje se mu vězení v pokutu 400 K a v náhradu bolestného 300 K. Výrok první instance v přitčinné útrat a soukromoprávných nároků zůstává nezměněn. Úraty odvolacího řízení musí zaplatiti rovněž žalovaný dr. Lhota. Prof. Teplý upustil od stíhání dra. Lhoty pro urážku na cti, jelikož mu dána zástupcem Lhotou výslovně tímto prohlášením: „Dr. Antonín Schauer, advokát z Prahy, jako vykázaný plnomocník p. dra. Leonidy Lhoty, advokáta v Pardubicích, prohlašuje, že na základě provedeného vyšetřování se nade vši pochybnost přesvědčil, že byl jeho p. mandant dr. Leonidas Lhota svědkem Jos. Skálou ohledně domnělého výstupu, jenž se v parku pardubickém dne 24. listop. 1906 státi měl, uveden v omyl, že jen na základě tohoto omylu v kanceláři p. dra. Sýkory v Chrudimi na odvodučení, prož uzavřený smír dodržeti nechce, uváděl to, co tvoří předmět žaloby p. profesora E. Teplého, a že neváhá na základě spisu trestního řízení prohlásiti se vši rozhodností, že p. prof. E. Teplý byl bez jakékoli své viny Jos. Skálou nařčen a lituje toho, že na základě mylných informací se dal strhnouti k tomu, aby obvinění toto v kanceláři p. dra. Sýkory opakoval.“ — „H dnověrný svědek“ Skála, jemuž se sluší lidé vyhýbají, zůstává ve vyšetřování pro zločin křivého svědectví a podvodu. Přelíčení bude se s ním konati, jakmile budou vráceny soudní spisy. — Tedy dru. Lhotovi přece v druhé instanci něco málo sleveno. Nemýlili jsme se v očekávání, že dříve tak výmluvná „Osvěta lidu“ stane se napadně zamlklou. Všecka její práce tak málo vydala! O rozsudku zpráva dne 11. t. m. jen kratičká, tolik stručná, že zvláštním řízením osudu napraveno v ní, že byl dr. Lhota „odsouzen ku vězení na 2 dny“, aniž by byla dodána pouhá dvě, ale k úplnosti nutná a významná slova „sostředěnému postem“. Dva dny obyčejného vězení přece se neproměňují v tak velikou pokutu. Zato však „Osvěta lidu“ měla místa dost, aby při referátu tolik stručném jako důležitou věc znamenala, že P. Teplý své „odpuštění“ (tištěno v „Osv. lidu“ též v drozovkách) mohl si dovésti ušetřit, protože věc, které se týkalo, nebyla vůbec trestná. Ano, souhlasíme, že podle právních paragrafů trestná nebyla; ale tu se jedná o to, jak „Osv. lidu“ i po probrané bitvě dovede se stavěti do rytířské, soudcovské pózy, jak se umí ještě teď otkřít o člověka, který odpouští. A prý také dr. Schauer mohl si své prohlášení (dle p. Hajny) ušetřiti. Proč? Snad s vyšší morálky, s humanitou nebo s jakých důvodů? I nikoliv — *vše nebyla trestná*, a proto nebylo potřebí ztlučenému páterovi dávat veřejnou satisfakci za to nařčení, jímž byl veřejně špiněn. Vždyť se jednalo jen o pátera, a k takovému muži spravedlivé a taktické se zachovati má každý jen potud, pokud paragrafy neprosně nutí; že dr. Lhota posud nad Teplého mravně vyniká, to se rozumí samo sebou. Zde páter — tam pokrokat; jak má tedy pokroková redakce jinak usuzovati? Přece se nepohrdá proti pokrokovým dogmatům. Proto také „Osv. lidu“, ačkoli alibila v prosinci r. 1906, že přirozené její údelek o počínání dra. Lhoty bude odsuzující, až to stýráti bude dokázáno, po konečném soudním rozsudku místo odoslaní blýskla pohrdavým okem

po prof. Teplém. Čím dál tedy líp. — A v následujícím čísle se dne 14. t. m. „Osvěta lidu“ nepropustila o skoncované aféře ani slova. Bezpochyby sama poznala, jak se jejím nečikavému manévrování všichni neustraní lidé smějí a jak vlastní stoupenci projevují nevoli nad její neobratností.

Z Červeného Kostelce. Útulek sv. Josefa na Král. Vinohradech, založený nadšeným knězem-kaplanem dp. Ant. Hoffmannem, prosíjal loni prozatím na 5 let „villu Zimovu“ v Červ. Kostelci pro sirotky své jako druhý dům těchto opuštěných dětí a zároveň farní kolonii. Na 80 dětí radostným zpěvem a veselým štěbetáním oživovalo o prázdninách zamlklou až dosud villu, ležící na pěkném a zdravém místě u lesa v bezprostřední blízkosti města, jak o tom dočísti se lze krásně v kalendáři přátel opuštěných dětí „Sv. Josefa“, redig. Ant. Hoffmannem. Asi 30 dětí-sirotek zůstalo zde přes zimu z přičin zdravotních; navštěvují školy ve městě a svěží již horský vzduch podkrkonošský jim znamenitě svědčí. Útulek zdejší pečlivě spravují 3 cti. sestry III. ř. sv. Františka. Ve městě i v okolí „Útulek“ získává stále více přízně i dobrodinců. — Štědrý večer, na který dívky tolik se těší, přinesl radost i sirotkům z Útulků. Pěkná domácí slavnost vánočního stromku byla jim připravena. V místnosti vedle domácí kaple shromáždili se chovanci v 6 hod. večer kolem okrášleného a ozářeného stromku vánčného, na stolech pak vystaveny hojné dárky. Dívky zapěly několik písní vánočních, přednesly příslušné a dojemné proslovy, načež rozdány jim dárky, které sirotkům „k Ježíšku“ připravila starostlivá péče jich „tatínka“ dp. Hoffmanna a láska jiných dobrodinců. Jaká radost zářila z očí dítek všech, když si své dárky odnášely! Tiché této slavnosti zúčastnili se též vldp. farář K. Bauch, přítel Útulků, za městskou radu p. Al. Kejzlar, ředitel dívčí školy p. Košťál a choť, obchodník p. Mojžíš, p. Katech. Hernych a j. — O novém roce sebrali sirotci vánoční hru „Pouť sirotka“ od Jos. Flečka v domě katol. jednoty a to ve prospěch Útulků. Hra těšila se tak četné návštěvě, že divad. místnost byla až přeplněna. Proto byla hra opakována a sice 4. ledna odpoledne pro školní dívky a 6. ledna pro dospělá. Vánoční tato dojemná hra byla pěkně nacvičena a sebrána. Krásná byla úvodní „píseň sirotek“. Hojná účast svědků, že přízní se zde těší Útulek, jakož i o tom, že dětské hry vánoční se rády poslouchají. Při této příležitosti vzdává správa Útulků srdečné díky paní Mikšové, slečně Vlčkové, slečně Smečkové, pánu Hermannovi, J. Chráskovi, Frant. Kejzlarovi, Hapnarovi a všem z divadelního odboru katol. jednoty, kteří svoji radou a pomocí přispěli ke zdaru hry. — Nejdůst. bisk. konsistoř ráčila laskavě dovoliti — k radosti cti. sester i chovanců, aby v pěkné domácí kapli byla chována Nejev. Svátost Olt., jakož aby jednou týdně tam byla sloužena mše sv., aby z přítomnosti Krista, přítele dítek, se všichni těšili, a aby láska a duch Kristův vanul Útulkem! — K té novému roku 1908 bude příznivým Útulků, a k té Bůh mu vzbudí nové a četné dobrodince, kteří by snahy ústavu podporovali!

Z Třeběšova (okres rychnovský). Dne 12. ledna t. r. odpoledne konala se důvěrná schůze katol. v hostinci p. V. Bezděka, při které přednášel p. sekretář J. Mužík z Hradce Kr. Dovedl, kterak liberalismus vedl ke vzrůstu kapitalismu, jemuž čeliti chtěla nevěrecká soc. demokracie. Ta však nikdy lidstvo nepokojiti a blažiti nemůže, protože člověk nemá jen tělo, nýbrž i duši. Ba i v pozemském ohledu vede lidstvo spíše k většímu zotročení než k vysvobození. Protože i ostatní liberální strany politické naše nejvyšší duchovní statky nechraňují, nýbrž je spíše ničí, proto povstala strana katolického lidu. K ní se smožile hlasme, ji organizaci a podporování dobrého katol. tisku posilujme! Řečník odměněn souhlasem a potleskem. Organizace místní utvrzena (členů 36) a přibýlo nových 12 odběratelů štůtu. Odebírají se tu však i jiné katolické časopisy. Důvěrněm zvolen opět horlivý p. Václav Šabata, apolndávnický pp. F. Šabata, J. Bezděk, J. Voda a Ant. Mastík. — Bůh žehnej další činnosti organizace!

Těžký úraz. Bolestná rána stihla rodinu p. Jörky, malíře v Úpici. V sobotu jela dcera Božena na saních, nechávajíc jednu nohu volně viseti mimo korbu. Najednou v zátočce u hostince p. Nyklíčka sklously saně k sloupu, na němž připevněno elektrické vedení. Noha dívky byla tak silně k sloupu přitlačena, že se jí nad kotníkem rozdrtila; nyní bylo nutno v turnovské nemocnici roztržtenou nohu amputovati.

Z Kutnohorské. Volební přípravy do českého sněmu mohly by u nás dobře nésti jméno: Zmatek nad smatek. Ze všech stran chystá se do nejprudšího boje strana agrární; neš má malheurů se svými kandidáty. Nejprve, jak jsme oznámili, hodlala kandidovati nář. velkostatku p. Havelku z Ronova, který však stal se osobností na Čáslavsku, a nímž jsme v jeden okres volební spojili, kandidátem pro své pokrokové agrárnictví nemožným, a tak bylo nutno od něho upustiti. Za kandidáta nabízel se po něm p. Novotný, rolník z Přitoky, před nedávnem ještě mladočech a nyní se nového kursu agrární předák. Neš proti němu

vyslovili se ostře na Čáslavsku i sami mladočechi, protože jako evangelický klerikál naprosto by tam neprošel a na Kutnohorsku by na venku pro něho neobstál se příslušný počet hlasů pro jeho akci s družstevním mletím. Vyhlédnout byl tedy za kandidáta muž, který by měl minulost čistou a který by v kruzích rolnických našel sympatií, a byl to p. c. k. vrahovi zvěrolékat Wagner z Čáslavě, jenž svoji akci o založení spolku pro užitečný chov koní venkova dobře se zapsal. Ten však kandidaturu odmítl. A tak po dlouhém hledání nalezen vhodný kandidát v osobě prý samého předsedy zemědělské rady p. Kubra. Naši agrární předáci doufají, že tento muž, vynikající i svým konservativním smýšlením i svými schopnostmi, bude na všech stranách přijat s důvěrou. Může se tak státi, ač neuškodí-li mu kortešování p. Švejka, kterého už sama strana agrární má prý po krk. Uvidíme tedy!

Z Čáslavské. Volby do sněmu probudily organizační činnost na všech stranách. Nedávno konána byla v Čáslavi schůze sociálně-demokr. strany, na níž usneseno, aby všude ve všech obcích, i kde jest jen 5 členů, ustavena byla organizace a zvolen důvěrník, kterému zvláště na srdce vloženo má býti šíření tisku strany. Jest viděti, že sociální demokraté pracovati chtějí důkladně na pevných základech. A slyšíme-li jména osob, které se tohoto díla ujaly, musíme uznati, že jest u nich i chuť ku práci i síla uloženou vykonati. — Za sociální demokracii jde strana agrární, aby zvláště na venkově a v obcích, kde neutrpěla porážku naprostou, zapustila nové a silnější kořeny. Užívá k tomu zvláště schůzi řepařských, nevíme ovšem, jakým právem odvažují se řepařské jednoty naháněti vodu na složení politické a užívati k tomu i prostředků, které neukazují jen ideální snahy pomoci rolníku proti cukrovarům. V čele této agitace stojí ovšem pochopitelně na prvním místě mnozí p. evangeličtí sousedé. — Strana mladočeská pouští venkov téměř úplně se zřetele, chtějíc ubájeti posice své ve městech, a hotova jest podporovati snahy agrárníků proti organizaci sociálně-demokratické, národně-sociální a katolické strany lidové. — Poslední tato strana přistupuje na základě pražského sjezdu k doplácení své organizační síti a hodlá s výsledky svými čítati na brzké schůzi svých důvěrníků. Bylo by jen záhodno, aby rozvinuta byla činnost tím intenzivnější, čím více dorážejí snahy stran protichůdných a to nejen na Čáslavsku samotném, ale v celém volebním okrese — tedy i za hranicemi Čáslavska — na Kutnohorsku.

Z Čáslavě. Jíme ve znamení voleb, dosaváde jenom spolkových. Budou-li však volby zemské tak bouřlivé neb aspoň neurované jako jednotlivých valných hromad a bude-li jim předcházeti tolik debat často více osobních než věcných, pak bude únor měsícem ne mrazu, ale horka. Ostatně zdá se tak, když ohlášen jest protikandidát dosavadního posl. p. dr. Zimmra v osobě p. dra. Morstadta z Kutné Hory a socialistického předáka z Prahy. Ve volební skupině naší rozhodne ovšem Čáslav, v níž ovšem silně působiti bude patriotismus. — Neprostrávý čim výboru občanské záložny, která nechala si ujíti příležitost ku koupi tak výborného objektu, jako byl hotel „U královce“ a která ku stavbě svého domu koupila místo toho dva domy na náměstí, nece už své ovoce. Smýšlení členů výboru jest rozděleno a pro samé nové a nové návrhy nelze se hoouti z místa, takže pomalu cena stavebního místa nynějšího bude stejně veliká, jaká byla cena hotelu, s jehož koupě pro strach před konkurencí sešlo. Slyšeli jsme, že někteří členové záložny, zvláště členové venkovští velmi těžce to neocou a zaznamenávají to k pilné duze. — Spolek paní a dívek počíná svou činnost humanitní v novém správním roce za vedení pl. H. Krejčové, choť c. k. míst. rady.

Z Petřk u Čáslavě. Dne 9. ledna byla u nás pořádána schůze řepařská. Velice nemile působilo na mnohé účastníky poznání, že některým pp. řepařům nezalehli ani tolik na sdružení řepařském, jako spíše na tom, aby někteří nařinici byli zlikvidováni do tábora agrárníků. A proto podáván byl každému arch k podepsání se ke straně agrární. Někteří jej podepsali, ale jen z nevědomosti a ne z přesvědčení, a dnes již takové jednání odsuzují. Když organizace řepařská — tedy řepařská, a nikoli politická. V sobotu nato byla pořádána v Bratčích veřejná schůze lidu, na níž promluvil Hráský p. poslanec Fr. Šabata. Vyhlédl v řeči přes 2 hod. trávající postup prací na říšské radě a stanovisko, jaké naše národní strana katolická lidová k jednotlivým bodům zaujala. Účastníci, mezi nimiž bylo i dosti stoupenců jiných stran politických, bylo ke třem stům. Pan poslanec prokázal široký rozhled v otázkách národohospodářských. Po řeči byl vyhlášen, by zodpověděl posazámku p. referenta na schůzi řepařské v Petřkách, jako by resumel více lau a ovsu než řepu. Pan poslanec politoval p. referenta jmenované schůze, že v jeho nepřítomnosti, když se bráňti nemohl, takto se vyjádřil. Pravil, že má vystudováno celé gymnasium a hospodářskou školu v Táboře, a že se tedy učil pěstovati neteliko ovsa, nýbrž i řepu. Mimo to že byl po více let hospodářským úředníkem,

Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

JIŘINKY

Nišepsaný (dprodá několik desítek

jiřinek

drubů elitních, osvědčených, 10 kusů za
3 K, dokud zásoba stačí.

Jos. Hulata,
děkan ve Věstecích.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šabala. Cena 8 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše Jiří Šabala. Cena 1-10 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDELE

a **TELA PÁNE**

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.

z pevné tvrdé sádry
velice levné.

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Mohutným dojmem

působí vzhled, výprava a síla zvuku

gramofonů a fonografů

od firmy **K. JARUŠEK & SPOL. v BRNĚ.**

První český odborný závod mlu-
vicími stroji na Moravě.

Než koupíte, žádejte také od nás nabídku! Stálým odbě-
ratelům pěkná překvapení! Žádejte „Jaruškovy Besedy.“

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
na

svíce oltářní,
voskové a polovoskové
doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

čís. král. dvorní továrník

v Hradci Králové.

Ordinariátním listem nejdůstojnější Biskupské kon-
sistencie v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov.
správám doporučen.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

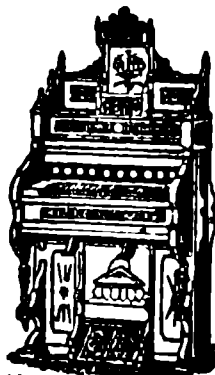
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-
sových Uvahách“, již sepsal

dr. František Reyl.

Jadný, obrazný spis ten způsobem poučivým
a populárním poučuje, proti jaké „volné“ myšlence
dlužno se stavěti. Vysvětluje markantně nedůslednosti
a chytráctví „volných“ myslitelů deterministů, boj po-
hlavárů „Volné myšlenky“ proti náboženství vůbec.
Přítel probírá velmi zajímavé volnomyslitelské pra-
vidla o autoritě rozumu a „humanitním náboženství“,
ponukuje na nendřitelná dogmata těchto myslitelů,
odkazuje, jak málo dbají této skutečné vědy, ač stále
se jí vychloubají. V brožurě vyřčeno, jak málo může
nás národ čekat od tohoto mezinárodního „strašáka“;
pravé, nezdravé cíle Volné myšlenky postaveny zde
do náležitého světla.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Uvah“
v Hradci Král.

Pilně čtěte

a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo
pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk seurovuje náš národ nízkými sprostot-
ami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou,
jak převracejí se záští proti nám pravou vědu, jakých
zákeřnických podukůk užívají, aby štít katolictva
pošlivali, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzkách má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
světy bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak rafinovaná
slova, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech
pokrokových.

Stran 328.

Cena 1-70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

UHLÍ nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na parníky i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnoště nejlepšího smánek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj již známo zásobný sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Před volbami.

(8) Vyskytla se otázka, zda katolická naše strana má kandidovati všude nebo jen tam, kde jsou také naděje. Kdyby se volilo do zemského sněmu všeobecným hlasovacím právem, návrh na obecné kandidování byl by snad poněkud odůvodněn přáním, abychom tak zjistili počet svých voličů, ač i v tom ohledu bylo by dosti pochybnosti, zda jest takové zjištění správné a zda dává podklad k určitým závěrům. Pokud katolický lid na všech místech nebude úplně probuzen, pokud mu nebude jasno, oč v tak zvaných „klerikálních“ a „protiklerikálních“ heslech běží, potud každé zjišťování volbami jest pochybné. Teprve až lid všude pochopí pravý význam boje protiklerikálního, nabude volební hlasová statistika též své důležitosti.

Tím ovšem nechci navrhovati, aby počet kandidatur našich do zemského sněmu byl příliš obmezován. Hnutí katolické již tu jednou jest, a proto dlužno chápati se všech účelných prostředků, jimiž by nejen vnitřně bylo posíleno, ale též zevnějším projevem svým ve volbách ukázalo svou váhu proti zapřisáhlým nepřítelům a vůbec vůči všem mocnostem veřejného života. Nedá se popřít, že právě volbami přesvědčení katolického lidu prochází ohněm zkoušky a že se probouzí i tam, kde posud dřímalo tak, jako jiskra doutná v popeln. Volební agitaci, schůzemi, čilejším duševním žilobitím katolíci se probouzejí, posilují se mravní svou vzájemností. Přes to však dlužno určovati počet kandidatur dle počtu schopných kandidátů, neboť neschopný kandidát nemůže jednak nadchnouti čilejší a vlivnější činitele k agitaci, jednak působí mravní ochablost, která může hodně ohroziti katolický život v tom onom volebním okrese. A tak neschopného muže nelze přijímat ani za účtících kandidata, ani za buditele katolického hnutí, jakkoli na druhé straně jisto jest, že schopný a rozhledlý kandidát mnoho prospěje i v kraji protikatolicky zaměřeném.

Kandidujeme tedy jen v takových rozměrech, jímž úměrný jest počet schopných nebo schopnějších kandidátů. Toto přání a tato nálada jest vlastní všemu kněžstvu a všem inteligentním katolickým laikům, neboť nelze zapřít jen tak beze všeho vybijeti se do prázdna a k tomu ještě pro katolickou věc ekvizitní poměch, jenž bolestně zraňuje druhdy i nejodpornější katolíky. Okolnost tuto potřebí v bedlivou úvahu bráti zejména ve volbách do zemského sněmu, v nichž jest menší počet voličů, než bylo za všeobecného práva do říšské rady, a v nichž tedy agitace nepřátelská, jsouc soustředěnější, bude také účinnější.

Neuznávám oprávněnosti hlasům, že ve volbách zemských jde o jiné zájmy a že tedy postup katolický bude mít více překážek, než jak měl za voleb do říšské rady. Náboženské otázky přece trvají v nesené síle, ano prohlubují se a rozlévají do všech úbic a chatek, solidarita katolíků mohutní, kdežto v táboře protikatolickém jsou to zase titíž nepřátelé, kteří budou štvátí proti nám právě tak, jako štváli v čase voleb říšských. Jsou-li nepřátelé naši vždy a všude ve zbrani, nemůžeme i my ani na chvíli zbraně své zavěšovati na ramena.

Mimo tuto úvahu mám na srdci ještě jednu prosbu k těm, kdož budou nrčovati místa kandidatur. Ve skupinách městských mají posud pevné posice mladořeši. Leckde ve městech bude kandidovati mladořeš popuárni, značného vlivu, snad i purkmistr některého města volební skupiny. Nemí radno proti takovému kandidátu jmenovati katolického, protože jako vůbec ve městech posud naděje naše na úspěch silné býti nemohou, tak i svisláč vzhledem k významnému kandidátu takovému spoléhati se na snadný výsledek, bylo by bláhovostí. K tomu ke všemu přistupuje pak jistota, že i dubří katolici takovému kandidátu pro jeho záslužnou činnost důvěry své sáhoděprou a že zbytečně vzbudilo by se v něm trvalé zaujetí proti oprávněným katolickým zájmům do budoucnosti, jimž v minulosti šetrné a pla ohledů vycházel vstříc. Nemusím připomínati, že řádky tyto píší se s křesčeností, neboť znám místa, na něž mohu ukázati přtem a na nich zobraziti poměry, které jsem právě vylíčil. Heslo o obecných kandidaturách musí býti tedy dobře uváženo a náležitým sřetelem k okolnostem, jichž nedbati, znamenalo by lehkobřilné sáhrávání se zájmy katolickými, jejichž ochrana přce nemůže se vykonávati bez prosávané taktiky.

Hlavní úkolem pro jezuácké přípravy, práce čas a duchovní organizace. Je nutno předpokládat, aby se aktivně zúčastnil soudním okresu sešli se na poradn knží, aby

každý z nich přinesl seznam důvěrníků z jednotlivých vesnic; čím více důvěrníků, tím lépe, a aby stanoven byl den důvěrnické schůze okresní. Na této schůzi necht kandidát poslancev promluvi o hlavních otázkách veřejných, necht vytkne úkoly a vhodným způsobem vloží na srdce všem důvěrníkům, jak agitční povinnost jest jim vykonávati, aby korunována byla výsledkem. Opakují, že o tento postup jest se postarati co nejdříve a v každém okresu, kdež bude strana katolického lidu kandidovati.

Kulturní hlídka.

(3) Jak rozumíme skutečnou volnou právu hlasovacímu my. Kdyby byl měl při říšských volbách každý volič skutečnou volnost, tu by byli přišli socialisté dobře o polovici mandátů. Přes jasné znění zákona ozývaly se z úst socialistických hrozby, prohlášení šikovnou slohovou formou bojkot „nepráteleům dělnictva“, k volebnímu osudí bylo plno občanů přímým vlečením s listky vyplněnými od socialistů a pod jménem kandidátovým důkladně přeškrtnanými. A po volbách vyběhl se vztek proti svobodně volícím lidem, jak se dalo — a to netoliko v táboře rudém. Kautolící zemědělci zvláště mohou mnoho vypravovati o utrpení, jež jim schystáno od agrárníků. Právě ti, kteří nejvíce provolávali slávu svobodě volební, ukázali se při volbách jako bezcílné despotové. Proč jenom „Právo lidu“ a jiné listy nám nepřátelské zapomněly dopovědět, jakým způsobem při praksi volební pravá svoboda by měla skutečný průchod? Iau, protože věděli, jak obrovský počet listků by se jim byl v různé strany rozletěl. My však nepřestaneme nalehati na to, aby měla volba plnou svobodu na všech stranách; bude to pro nás i praktickou výhodou, poněvadž různými úskoky, nepřímými vyhrážkami a podobně hlasů získávati nechceme, ale zato stojíme o to, aby nekalé kramafetvi a násilí stran jiných bylo zastaveno. Ve Švýcarsku odevzdá se volební listek voliči teprve u volební komise; s listkem odejde volič do zvláštní oddělené místnosti, kde sám napíše jméno kandidátovo tajně při čemž se nemusí obávatí sliďivých zraků lidí jiných, a pak vloží sbalený hlasovací listek do osudí.

Tak by tomu mělo být i u nás. Ale již slyšíme námitku: „Vždyť přece některý volič ani neumí psát!“ Rázumíme těm humanitářům, kteří by se laskavě uvolili dělati písáře třebaš voličům všechněm a zcela zdarma. Tažme se kolik dospělých lidí nyní vlastně psát neumí. Vzpomeňme si jak právě tacl zcela prostomyslní, neumělí lidé byli pro stoupence „pokroku“ velice vítaným vcelbním materiálem. A pak i taková překážka dala by se několikerým způsobem odstraniti. Ostatné jest snadno vysvětlitelné, proč ti světlonošové, kteří kladou důraz na vzdělanost, uvědomelost a pod., ti, kteří šmahem vyčítají katolíkům zpátečnictví, rádi užívají služeb právě těch lidí, již se sotva podepsati dovedli. A pak jejich polnice hlaholily, jak „uvědomělý lid promluvil“. Naším helem býtí musí, aby všeobecné hlasovací právo bylo naprosto tajné, protože by jinak trpěla voličská svoboda, jako loni. Nejaký švindl i přitajné volbě naši protivníci si vymyslí, ale takové šálby již budou málo účinné.

Hanba Riegrovi a Palackému! Tak volali po třetí posl. A. Němce čestí soc demokraté v „Budějovické pivnici“, aby dokázali, že jsou přece taky vlastenci. Ovšem kdyby bývali provolávali těm velikým mužům „slávu“, kdyby je velebili jako lidi vlastní, obrátili by se oba v hrobě nad přiblískou takových „stoupenců“. Ovšem že naše oficiální vlastenecká společnost takový projev rudým poníženě odpustí, protože jim promínila již i tlašť výroků. Náhradou si smlene na „klerikálech“.

Proti pozérským reformátorům
umění pronesl pozoruhodná slova dr. F. X. Jitík ve své zahajovací přednášce k dorostu výtvarných umělců na akademii umění (viz „Dílo z r. 1907“, č. 8. a 9.). Vybídl k bedlivému studiu dějin umění, varoval před podceňováním toho, co vytvořily věky minulé a končil slovy: „Většina novotářů s radikalismem pouze koketuje, poněvadž se hra taková považuje za moderní a dělá zdání genia; a aby docílili efektu u velkých mass, dělají pseudo-geniové vše právě naopak, než jak tradice učí. Považují za originální, malují-li obrazy bez kresby, bez motivu, bez myšlenky, sáhnou-li církevní umění, gearo, kompositu, perspektivu, ustouplí. Doufám, že k tomuto táboru se nepřipojíte“. — Slova ta pronesena v pravý čas. Mělo co tak neškodí zdárnému vývoji umění, jako neupřímná nafoukanost těch, kteří by se měli přece hodné učit, skromně pozorovat a pak teprve domýšlet, ať jsou s tímto poukáním listem na šepět, tak co před tím bylo vytvářeno.

Školský obzor.

C. k. školská komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá kolkované žádosti ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období květnové 1908 do konce března t. r. — Žádosti za dispens podány buďtež nejdéle do konce února t. r. Přílohy jest opatřiti kolkem 30 h. — Kolkované žádosti externisté ke zkoušce učitelské dospělosti přijímá ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové do 1. března t. r. Externistky uveďtež v žádostech důvody, z kterých žádají, aby směly maturovati na zdejším ústavě. — K žádosti jest přiložiti: vysvědčení maturitní nebo poslední vysvědčení školní; křestní list (stáří 19 let, dispens věku se neuděluje); vysvědčení od lékaře úředně ustanoveného; vysvědčení o mravní zachovalosti, není-li žadatel ustanoven ve školní službě; vypsání života a způsobu, jak se vzdělával. — Připomenutí: Známky na maturitním vysvědčení ze střední školy z neob'ětelných předmětů ukládají povinnost z nich konati zkoušku, pokud jsou na učitelském ústavě předměty obligátními. Zkoušky z dovedností vykonají se v době zkoušek písemných v květnu. — Kolkované žádosti ke zkouškám ze ženských ručních prací jest zaslati témuž ředitelství nejdéle do 1. května 1908.

(3) *Farizejská logika „Času“ o „klerikalismu“ na středních školách.* Jedná se o to, má-li i profesor nekatolického smýšlení v kostele klekati, křížovati se a pod. Časopis „Čech“ chce, aby tak profesoři činili, poněvadž každý přísahá, že „bude mezi svěcenou mládeží se vším úsilím buditi a šíšiti netoliko vědomosti . . . nýbrž v mezích své zvláštní působnosti také smysl pro zbožnost, mravnost a zákonný řád“ Herbenův orgán nazývá logiku důkazu „Čechova“ jednoduše podvodnou, poněvadž nelze ze zákona a služební přísahy vyvozovat víc, než v nich je; služební přísaha prý nedefinuje jistý druh zbožnosti, neurčuje, že by to musila býti právě zbožnost katolická a kostelní.

Ano, pravdou jest že se nemá vkládati do přísahy víc, než co v ní jest; jest pravdou, že ta přísaha výslovně nepoukazuje na způsob zbožnosti speciálně katolické. Ale proč jen „Čas“ v tomto případě chce mluvit tak důkladně „právnícky“? Při zákonu přece se také jedná o správný výklad charakterů člověk lebec poznává co činiti, aby se *vyhovělo duchu a nikoli pouze písmeně zákona*. Professor uvažlivý zajisté ví, proč, za jakých okolností a s jakou nadějí byla uložena professorstvu přísaha hofejšsuo způsobu. Některý paedag g potká na ulici choť svého představitele nebo kolegy, na kterou pro hněv sotva se může pdivati — ale přece smekne klobouk s uctivým „ruku líbám“. Kdyby však v kostele při čtení evangelia měl stát, už si myslí, že by zradil svoje „přesvědčení“. Modlí-li se žáci před vyučováním modlitbu Kristovu, musí se dívatí schválně do okna, aby vsácné „přesvědčení“ neutrpělo trhlín. „Musí“ na př. v kostele místo klidného sezení čísti nějakou světskou knihu, aby svému „přesvědčení“ nezadal. Budíž nám rozuměno! Nemůžeme o tom, zda jest povinen každý paed g dle služební přísahy dělati v kostele kříž, klekati a podobně. Ale tolik jest přece žádoucné, aby vyživým způsobem nedával před mládeží na jevo hotovou zášť k tomu náboženskému přesvědčení, jež děti po svých matkách přejaly. Tolik přece se může žádati, aby paedag g který jest jinde samá poklona, zachoval v kostele aspoň tolik společenského taktu a takovou šetrnost k cizím jiných projevoval, jako činí bez rozpaktí jinde.

„Čas“ ví, o jaké paedagogy se na předním místě jedná. Zná dobře svoje, ví o těch, kteří, kde mohou, o církevní zřízení a katolické náboženství vůbec jízlivě se trnou, *aniž by jakýmkoli způsobem budili a škřili smýsl aspů pro zbožnost jiného rásu, než jako jest katolická*. Jen se ptáte těch, kteří tolik na „klerikální jho“ hubují, jakým „neklerikálním“ způsobem mládež *aspů* k nějaké mimokatolické zbožnosti přivádějí. Vidíte a nich vtělenou negaci, posměch z nadpřirozeného a hlavně krajní neznalost k tomu náboženství, jež vynáší většina dítek, jež jsou jim k výchově svěřeny.

Necht se uváží, zda chtějí charakterné plnit svoji služební přísahu ty celé zástupy pedagogů, které sřídne převládá, že má být výchova náboženská vyloučena z našeho školství. Ti lidé že chtějí „se vším úsilím buditi a žiti smysl pro zbožnost?“ To může tvrditi jen d.s. farizej.

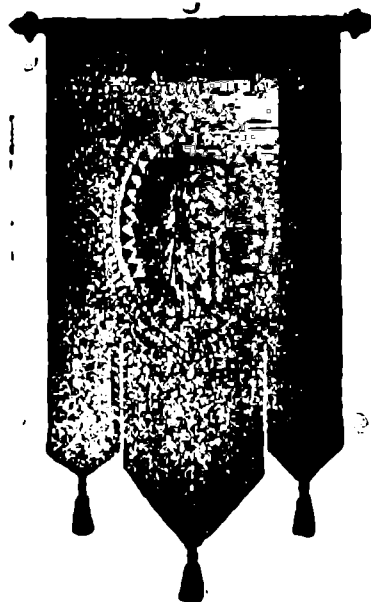
A snad myslili to s plněním služební přísahy vážně ti pedagogové, kteří podepsali protest proti zřízení katolického gymnasia vinohradského, do něhož jim vlastně nic nebylo?

A občasťi snad „se vším těším šlápli smysl pro zbožnost“ ti četli paedagové, kteří se zastávali povstáního Judy pro jeho cynismus? Ne, když byla srážkou pro všechny věřící vůbec? Vždyť ti paedagové přece probírali za hotového mučedníka ne jen Ježíška, který si dělal velkého pevně z katolické svatosti, který navštívil svého náboženství lidské farnosti a obchodem.

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Svůj k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemněj-
šími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
sdělena v Praze opět revidována.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se kolovým
rámcem, střešní vřazením.

Vedlejší rozpočty, návrhy i odborná rada bezplatná, bez
však závaznosti; ku definitivní objednávce.
Neobtěžujtejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1838.

Fotografování
při

**světlo
umělé.**

Vlastní
patent.

Přijmutí plesových toalet
provésti možno po celou zimní sezonu
v každé hodině večerní.

V místě bez konkurence.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

== První česká ==

výroba gramofonů.

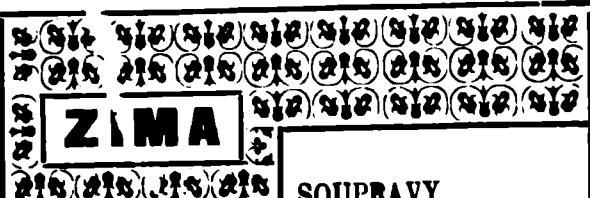
Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od
Kor. 8.— výše. — Žádejte ceníky i seznamy.
Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným
přednesem.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

**JAN
STOUPA, PRAHA,**

nyní

Jindřišská ulice č. 1.

SOUPRAVY

PORTIERY

ZÁCLONY

STORY

ŽUPANY

UHLÁKY

PŘÍSTAVCE

ZÁSTĚNY

KOBERCE

1908

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprasktelích)

doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Veleddůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Kněžské ul., vyučení pastýře
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampsy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb cenníky franko.
Za velkore výroby a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelním ná-
dobám v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracování vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšť

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Skla tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Uhlí

hornoslezské nejlepší jakosti, jakož
kladenské nejlepší jakosti a hnědé i bri-
kety objednat lze za výhodné ceny v úřa-
dovnách

Všeobecné úvěrní společnosti,

zapsaného společenstva s ručením omezeným

v Hradci Králové,

proti Grand-hotelu.

Ceny výhodné.

Úřaduje se ve všední dny od 8 hod. ráno do
2 hod. odpoledne.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. března t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

MY DOSTAVAME

domní se přídavek do trádla jen za 1 haléř

pravého pícního vápna

Hospodář! Praskla rostou odvidně, když se snažkou **Hospodář!** jím hospodyňka přídává pravi-
dejší do šira světoznámého pravého
pícního vápna **Hospodář!**
se snažkou „Hospodář“.

Udělte proto malou zkoušku a převeděte se, že bez „pícního“ to dále nejde! 5 kg plom-
bovaný balíček za K 3.—, nefranko, 25 kg stojí
K 6.—, 50 kg K 11.25, 100 kg K 22.—. Při
větší objednávce zvláštní ceny.

Družstvo „Hospodář“ v Mileticích n. Bečvou.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velece-
rech, duchovním, drahým a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým přítelům a pří-
znivcům, že rosiťiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl a to, levně a spravedlivě po-
louiti sbořím nejlepší. Proto jest mi umožněno při
oděvce aspoň tři kusy s veškerého zboží štáti ceny
takové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická se všech vůních i cizích. Kartáčky
na ruce, pasty, krémy, dárkové vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlněné a stříkací
buketky pro dárky, ozdobné krémy a mýdla k holení,
vysokoušné břízky anglické. Velký výběr ozdobných jehlic
dárkových hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž velice potřeby a práce oláskované vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat
tříděné vysvětlení v účte.

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I, Eliščina tř. č. 1.

Uznáný za nejvhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkras, koberců a
keřevých mačací ve výškových a starších
závodu v Čechách, c. a k. úředního ředitele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy dochová se vyprošuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vždy

die roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četné uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze měly ryze křesťanského závodu.

Udělte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těm se spíší bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu doporučuje se

první a nejstarší odborné dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorku a ryse církevního slohu.

Vše přemě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Miletí revidé-
rů.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám: jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
za šáloun.

Chudším kostelům možno spíacet bez přídělek.
Šta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příšev
a dárku závedu do mého dílny.
Společně doporučuji rychlé a levné provedení ob-
státek, požadovaných atd.

Speciální výroba a sklad domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, kromesvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohaté

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měketa,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

C. k. národního vlastnictví zkoncesované.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

doporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKARNA V HRADCI KRÁL.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbyvat se bude

v sobotu dne 18. ledna 1908

od 9. hod. ranní

do 12. hod. po. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetísko sla-
tých, stříbrných atd., rovněž i se šatstva,
prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol,
šicích strojů atd., které

do konce listopadu 1907 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nej-
dříve do čtvrtka před dražbou buďto zru-
šiti aneb vyplatiti. Po čtrnácti dni před dražbou
účtuje se dražební poplatek mimo úrok a
sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy nepro-
daly; odbyvá se dražba nově v sobotu
25. ledna 1908.

Ze správního oděru
obecní zastavárny Královéhradecké.

ILIJA RADULOVIC

velkodílna umělecko-zámečnická,
sestrůnný závod železářský

V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení
přesném a uměleckém: Železná vrata vjezdová, železná ploty
od 8 K výše, železná schody rovné i točité, železná okna k
várnám, stálím a j., balkonová a schodišková zábradlí, nábrošné
mříže, lucerny, kandelabry, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, stříbra a
mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intereseanty celého světa
případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na
náklady. — Kancelář přívěsně umístěn nad železniční
dražbou. — Přijímání objednávek.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 24. ledna 1908.

Inserty se počítají levoú.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pokrok humanity v Německu.

(3) Dejte národu za náboženství náhradou mravouku, sestavenou dle nejmodernějších pravidel filosofických. Místo víry vládní věda, která sama již činí lidi lepšími, mravnějšími! Pryč s autoritou nadpřirozenou, řídme se raději zdravým rozumem lidským! A nač dále holdovati křesťanské charitě? Nač přikazovati, že máme bližního milovati pro Boha? Vyrůstli jsme z plenek, není nám potřebí příkazů čerpaných z přežilých legend! My zavedeme humanitu moderní, postavenou na základech lidské filosofie, jež nám zcela stačí. — Takle a jin podobná hesla ozývají se nyní tolik často. Co posud postavila?

Právě Německo jest brdo na své filosofy, jimž se sama cizina koří. Přivádí však Němce — jinak zcela vážné přemýšlejší — autorita obdivovaných filosofů k úsilné práci reformaci na poli humanitním, sociálním, kulturním? Jde theorie ruka v ruce s praxí? A přece sami ti, kteří se křesťanskému sebezáporu posmívají, mohou z životní praxe lehce poznati, že sebe lesklější fráze nápravu nepřinesou, nebude-li upřímně obětavosti u šifitělných moderních ideí, neodhodlá-li se dobrovolně nespravedlivý uchvatitel k vrácení své kořisti, nepolituje-li srdce karabáčník, že spoluobčany nespravedlivě týral, atd. Základ moderních ideí užívají rádi lidé ještě tenkrát, když jim něco vynáší, když prospívají jejich moci. Jinak — vale, humanito, spravedlnosti, svobodo! Nejliberálnější zákony světské dovedou sobci překrucovati ve prospěch své humanitnosti. Kdo se nebojí Toho, který zkoumá srdce i ledví a Jehož oklamati nelze, dovede — je-li hodně bystrý — proklouznouti jako štika i nejhustší síť zákonů. Umí zaváděti rafinované, bíze studu barbarství formou moderní. Nových výzkumů a zásad umí takový egoista chytrácky zneužívat pro své osobní cíle; dovede převraceti i nejjasnější logiku.

Německý učenec — a veliký učenec — Mommsen mluvil o rozbití českých lebek. — A teď sám německý parlament, „mluvčí německého lidu“, hlasováním schválil pověstnou

protipolskou předlohu, která jest vlastně návrhem na bezcítné lpičství ve velkém. A pak že není potřebí kromě lidských, měnivých zákonů také nezvratných zákonů Božských!

Co se naslibovali pruští pohlaváři zastupcům našim, jaké blaho by vládlo v českém lidu pod praporem černobílým! Národ náš ovšem neuvěřil. Vždyť Prusko při zabírání části Polska také dávalo slavné sliby Polákům v příčině národních práv. Nyní pak pruská vláda i parlament základní zákony porušily samy způsobem přímo barbarským, rozhodly se oloupiti poznaňské Poláky o nemovitě statky po otcích zděděné, aby germanisace v Poznaňsku tím rychleji postupovala, aby símě protestantismu zde rychle vyrostlo v strom. Povoleno pruským sněmem vládě 200 milionů marek na zakoupení polské půdy, jež se má pak rozprodati německým kolonistům. Tak odhlasováno muži učenými, kteří jsou znalci otázky národnosti a sociální a z nichž mnozí vydávají hlubokomyslné právnícké spisy.

Ovšem že takto bezohledně, surovou patou pošlapán zákon chránící soukromý majetek — a to i od těch, kteří se rozčilovali nad vyvlastňovací teorií soc. demokratů!

A jak hladce lupičskou výpravu dovedou pruští státníci omlouvat! Sám konservativní poslanec šl. Heydebrand prohlásil, že existence státu je důležitější než posvátnost majetku soukromého! Jeho stoupenci mu ještě tleskali. V konservativcích aspoň trochu se hnulo svědomí. Prý smí býti vyvlastněno nejvýše do 70 000 hektarů; z návrhu mluvčího o 300 milionech škrtli milostivě 100 milionů. Ale není toto jednání stejně zavržení hodné jako návrh vládní? Jestliže návrh byl mravní, pak se mohla povolit suma jakákoliv; nerovnávali se s nejpřirozenějšími zásadami lidskosti, pak bylo hříchem do nebe volajícím povolovati sumu jakoukoliv. Ostatně jednání konservativců jest velice farizejské. Aby to přišlo před světem nekřičelo, povolili zatím méně; pak — až vlny všeobecného rozčilení se uklidní, povolí i tu částku, kterou zatím strhli.

Říšský kancléř Bülów docela řekl, že jest povinnost státu, aby nástal národním i za cenu

vyhlazení Poláků! Ale jaká jest zase národnostní povinnost Poláků, o tom chytře pomlčel.

A že dle slov Heydebrandových utvrdí se existence státu porušením práva na soukromý majetek? Předně zajisté on i Bülów ví, že národ německý v říši není národnostně ani v nejmenším ohrožen. Dále státníci němečtí dobře vědí, že Švýcarsko právě proto jest státem silným, svorným, že popřává se v něm různým národům naprostá jazyková svoboda. Necht pruští hakatisté také přemýšlejí, zda ve Spojených státech amerických působí rušivé na státní organismu okolnost, že národům neberou se tam jejich přirozená práva! Čím větší svoboda poskytuje se od centrální vlády různým národům, čím dokonaleji jest zbulováno státní na základě federativním, tím jest ve skutečnosti pevnějšími svorami zcepen, utužen. Národové, požívající ve státě plnou měrou jazykových práv, hledí k ústřední vládě jako k dobré matce, milují vládu jako pevný štít, hájící lid-kost. A pak — k čemu vlastně jsou utvořeny státy, proč má býti jejich vláda stále silnější? Aby proti lupičům a jiným zločincům hájily nezadejné práva jednotlivých občanů, kteří přece proto daně pláti, aby byli chráněni. Jestliže tudíž sám stát vystupuje proti vlastním poplatníkům jako lupič, mizí prospěšný význam, důležitost a zkrátka hlavní příčina jeho existence. Pěstní právo přece dovedou si občané obstarati sami i bez pomoci zbraně pruských policistů. Ale nač se dále šifiti o „státní rai-son“, kterou zastírají svůj krutý čin pruští státníci? Faktum křičí samo dost, aby i nevzdělaný černoch dovedl správně posouditi, zda pruská vláda i s parlamentní většinou si počíná řádně a lidsky.

Ovšem ani není možno, aby hlasoval pro vyvlastňovací návrh sněm celý, byť by se i skládal ze samých nespášenlivých nacionalů. Vždyť i mnohý šoven trne hrůzou nad takovou „radikální politikou“, která naposledy může se zle vymstíti násluňníkům svým. Kde jest pošlapáno majetkové právo Poláků, tam pak nebude si moci vláda rozhorlená u lidských státníků stěžovati, jestliže některá strana sáhne v Prusku zase na soukromý majetek třebas těch, kteří se rozhodli rozehnat majetek

Tak vtip stihl vtip, hosté z řenotu nevycházeli, i Vincek zapomněl na chvíli na svou starost.

Konečně promluvil moudrý pantáta Rozhon: „No víš, Vincku, ono ti nezbude nic jiného, než abys si zašel do města, do Lodenic, tam je bytů dost, drahé to tam bude dost, a myslím, že do půl léta postavím si výměnek, pak bys mohl bydlet u mne. Z města to není daleko, za čtvrt hodinky jsi u nás, tak to nějak vydržíš!“

„Máte pravdu, pantáto, hned zítra se tam podívám.“

* * *

Rozhon štlpal dříví. To už bylo tak zamilovaným zimním zaměstnáním rozvádného pantáty. Štlpal rovně, pěkná polinka kus po kuse odletovala od sekerky.

„Pomáhej Pán Bůh, pantáto!“
„Dejž to Pán Bůh! Ty už jsi doma, Vincku? No, jak pak jsi pořídit. Máš byt?“

„Nemám, pantáto.“
„Tak co budeš dělat?“
„Postavím si dům, pantáto.“
„Neblašni, to stojí aspoň osm, devět stovek, a ty máš jen dvě. Takový dluh si neuvažuj na krk, Vinco! Dluh jsi z masy a pořad, ten má hlad!“
„Pantáto, kdybyste mi dal ten kousek souvrati za vaší stodolou, odklidil bych tam odtud ten popel a kamení a staveb bych celý barák; mne nebude stát víc než osmdesát zlatých. Jen potřebuju „plac“.“

„Ale vždyť to není možné, za osmdesát zlatých nepostavíš ani holubník pořádný.“

„Jenom mi, pantáto, dejte tu souvrát a půjčte mi na dnešek koně, uvidíte, že postavím za osmdesát zlatých celý barák; i nábytek v něm bude a zejtra už bude stát.“

Pantáta Rozhon vrtěl hlavou. Ale věděl, že

FEUILLETON.

B Y T.

Zamilovanému ženichovi E. E.

(M) „Aby už to kati spral!“

„Co se ti stalo, Matějčku, co pak?“

Matějček, chlapec široký jako vrátka, malý chasník ruměných tvář, si odplivl.

„Ale nejde mi to nějak dohromady, pantáto; Anče pořad kdesi cosi, abychom tu kopulaci urychlili: dobrá, myslím, opatřil jsem pro oba ty doklady, zadal o ohlášky, dvakrát už jsme shozeni s kazatelny, na katechismu jsme byli, vše je hotovo, ale — aby to kati spral!“

Dlouhým dlouhým zalil svou dlouhou řeč.

„No, co ale?“

„Peníze mu scházejí, štlpnul Matějčka poštéváček Barta.“

„Mrzáku“, odleknul opovržlivě Matějček a hodil na stůl nabitou portmonku, „včera jsem dostal od Anče věno, dvacet desítek, pěkných jako jarní lupínky.“

„To dáš něco k lepšímu, Matějčku, vid?“

„Nic nedá k lepšímu, nedopitové“, sebral peněženku rozumný pantáta Rozhon, „ale dopověz, Vincku, co ti ještě schází k šatku!“

„To hlavní.“

„No tak už jednou to pověz, co ti schází!“

„Byt! Celou vesnici jsem sbíhal, nikde nic. Všechno obsazeno; kde není obsazeno — u toho ničemy Černíka — tam mne nechce do bytu vzít, že jsem mu tebdá nechtěl dělat otroka, že jsem mu náhodou a jen náhodou vytloukl okno; hospodář Dostál mne nechce se ženou v domě mít — nemá taký místo, u Nanyntina hospodáře také nemůžeme bydlet, tak mi to jde všechno čehý hot, hned bych všim i těmi oddavkami praštil!“

„Hele, slavíčka, nemá hnádečko“, štlpl Barta.

„Vincku, dáš-li na pivo, ja ti poradím, povídá pomalý Toník Hejdo.“

„Díml.“

„Kup si necky, tem můžeš přespávat, mejt se, žena v nich může prát, dáš-li je na kolečka, máš vozejk na děti, jestliže bys se stěhoval, zapřáhneš se do toho sam, řekneš „hyje“ a už pojeděš jako pán. Překlupš-li je, nezmokneš pod nimi. I přes vodu jako v lodi se v nich dostaneš. Kup si necky.“

„Kup si boty, ty nerudo“, hnál se žertem po něm Vincek za obrovského chechtotu celé hospody, „nebo ti povím své mínění, až se ti v očích zjasní.“

„Vince, ty jsi blázen; já být tebou, nastěhoval bych se do Panošky“, povídá zase jiný.

Panoška byla jeskné, kde obyčejně cikáni a šlejší přenocovali.

„Taký že to udělám, aspoň kozí chlívěk kdyby tady na vsi byl. Nezbude mi nic jiného, než odstěhovat se i s Ančou na panský senník, anebo nechat ženění!“

„To oys udělal, Vincku, to nejrozumnější.“
Mistr krejčí se jen uškříbl jako Mefisto, on věděl, proč to řekl. Jeho „paní“ byla meir.

„Já vím o prázdném bytě, ale nevím, zda by se ti tam líbilo?“

„Kde?“

„Je suchý, světlý, čistý jako sklo, veliký, jsou tam pěkná prkna v podlaze, beská půda...“

„Nu a kde to je?“

„V zábojně.“

Zase chechtot veliký otřásl ženkovnou. Zábojna byla bývalá tlačárna oleje, shofela, a teď tam měli městští páni z Lodenic altan pro budebny. Altan byl velký, suchý, světlý, čistý jako sklo, pěkná prkna měl v podlaze, totiž mival jednou, Matějček je dávno vypalil, vytrhal a rozprodal. Proto ani tam neměl chuti se usadit.

polský. A kdyby nyní velmocí ozbrojenou mocí
sutily Prusko k odvolání tak hrozného roz-
hodnutí pod pokutou rozehrávání pruského
státu, nemohla by vláda Bülowa napíkat na
nespravedlivé násilí. Vždyť kdo způsobem tolik
barbarským loupi práva milionům, nesmí pro-
testovat, jestliže tvrdou pěst jeho jiní zadrží
a chtějí ho pokutovati tím, čím chtěl trestati
lidi nevinné. Proto také i Němci na národnost
svoji hrdí protestovali mocně proti národnost-
nímu úkladu vlády. Proti předložce hlasovala
značná menšina; byl to katolický střed, který
jště před říšskými volbami byl Bülowi trnem
v oku, tak že proti zvolení kandidátů středu
přetoučhle potají pracoval; dále též hlasovali
proti členové svobodomyšlné lidové strany.
K nim družili se přirozeně poslanci polští. Sám
bavorský „Vaterland“ volá nad odhlasováním
většiny „Pfui Teufel“ a praví, že Prusko nej-
novějším činem svým skleslo na poslední stupeň
tak zvaného kulturního státu.

Hunové, Aváci a Turci utiskovali národy
jiné krutě, ale prostředky primitivními; při-
tom aspoň neomlouvali svoje barbarství po-
krytecky letivými frazemi. Pruská vláda není
lepší, ale jde za nepěkným účelem svým cestou
rafinovanější, zapomínajíc na svobodomyšlná
hesla všech svých vynikajících básníků a filo-
sofů. Pastorem pruským, kteří u nás „utvrzují
evangelium“, předložme otázku, zač ta jejich
„evangelická“ činnost v Prusku stála, jestliže
protestantsko-racionalistická vláda sáhla k pro-
středku tolik nekřesťanskému. Prusové, kteří
tolik se starali o protievangelický, pohanský
skutek, platili ochotně na „evangelisaci“ Čech.
Mnohokrát děkujeme za ten vánek „evangelické
svobody“, který k nám přes Sudety vane.

Ať nyní němečtí politikové schovají všechny
učené německé spisy o nových názorech huma-
nitních, o novokřesťanství, ať spálí Kantovu
„Kritiku čistého rozumu“, Goethovu filosofii
uloženou ve „Faustu“, cituplné spisy Herde-
rovy, ať zničí básně, v nichž Schiller opěvává
svobodu. Aspoň nemají práva hlásiti se k těmto
velikánům. Jsou jejich nejšpatnější žáky.

Takové jsou cesty moderní humanity. Čím
většími sponzory učených knih sociální a ná-
rodnostní názory se třibí, tím ve skutečnosti
násilnická pěst výše se zvedá, tím větší pod-
skoky provádějí se vůči dělnictvu, jazykovým
právům a podobně. V době, kdy se lidé řídili
upřímně pouhým desaterem, byla práva národ-
ův a jednotlivců ctěna víc, než ve století nyní-
jší, tolik osvícením, Marno vzdělávati
rozum, nenaleznou-li se prostředky pohnouti
i vůli k stálému konání dobra. Násilnická
Francie našla sestru v Germanii.

Dopis z Prahy.

Mandátová horečka v Praze. V pražských
městech rozmonla se mandátová horečka, která
na štěstí zachvacuje nejméně povolane kandidá-
ty, ale měrou vrchovatou. Každý, kdo do-
vede promluvit několik vět a má několik
známých hospod, myslí, že musí býti obdařen
mandátem. Nelze ani uvěřiti, jací kandidati

Vincek má filipa, a souvat mu dal. I koně mu
půjčil — — —

„Cirkus přijel, cirkus je tady!“

„Mladý výskala, běžela vstříc známému ne-
motornému kolosu na kolech — komediantskému
obrovskému vozu. Vincek s dýmku v ústech
kráče pohodlně vedle, a ruměná tvář zářila du-
ševním uspokojením. Zavezl vůz na souvat a
zavolal pantatu Rozbona.

„Tak už stoj, pantátolo“

„Co, dóm?“

„No, to se ví, jen se pojdte podívat!“

Vůz byl opravdu pěkný, uvnitř všechno za-
řizení pohodlné, veliké, prostranné, až se pantáta
Rozbon divil.

„Myslel jsem vždycky, že ti lidé musí v tom
voze žít jako v bedně a ono je to zatím docela
pěkné! Jak jsi k tomu přišel?“

„Ale běhám po bytech v městě. To je brozné,
co tam chtějí za díru. Sedmdesát zlatých, pantáto,
za sklep. Sto dvacet zlatých ročně za dvě světnice.
Tak jsem nic nemohl chytit. No tak chodím po
městě a najednou slyším rámus. Prodávají tam
v dražbě cirkus. Koně byli hned rozprodáni, ale
na vozy nemohli najít kupce. Tenhle byl vylici-
tovaný na dvě stě zlatých, a za osmdesát mi ho
dali a rádi. Tak co, teď mám svůj barák za ty
peníze, co bych musel platit za nějakou díru
v městě.“

Tak si našel Vinca Matějčkův byt. Zelený
domeček, pěkně natřený, dnes už bez koleček
stojí za Rozbonovic stodolou, na něm stkví se
náměs „Grand cirkus“, v okénku stkví se Vincova
úplňková tvář a kolem něho dělají děti z celé
vesnice „cirkus“.

A ti dva, Vincek a Ančka, jsou tam spoko-
jeni, nestěhovali by se ani za nic. A když, Vinca
s kamarady dóm zvedne, dá jej na kolečka a stě-
hoval by se po americku.

nabízejí se voličstvu. Proto, že má býti posla-
nec na všechny strany neodvislý, ucházejí se
o mandát ponejvíce lidé odvislí. Jak má na
příklad býti považována za vážnou kandidatura
obecního úředníka pražského, kandidujícího na
Malé Straně, jenž služební cestou může býti
vyzván, aby od kandidatury ustoupil? Jde
v tomto případě o obecního inženýra Mladě-
jovského, jehož na Malé Straně téměř ani
nikdo nezná, o osobu úplně odvislou na pre-
sidiu rady městské, jež byla do nedávna v pro-
visorní službě! Podobných případů jest nyní
v Praze bez počtu. Jak může býti řádným zá-
stupcem neodvislého svého voličstva člověk,
jenž sám nejse neodvislým, nýbrž závislým na
svém úředním přednostovi, musí vykonávati to,
co služební cestou mu bylo rozkázáno? Lze
žasnouti nad voličstvem a nad úpadkem poli-
tického smyslu vůbec, když něco podobného
může v nynější době se vůbec díti, a tím více
ve čtvrti pražské, o kterou doposud nejméně
bylo pečováno.

Trapným stejně dojmem působí, že také
členové presidia rady městské, starosta dr. K.
Groš a jeho náměstkové dr. A. Štych a J. Ji-
roušek dovolávají se mandátů. Dojmem tím
trapnějším, že obecní záležitosti pražské nutně
vyžadují, aby členové presidia se o ně starali
a správu obce pečlivě vedli. Rozumějí-li tomu
páni tak, že vyplnili již svoje povinnosti, když
podepsali několik desítek různých listin a
blanket, ponechávají rovněž jejich dobré
vůli, ne-li jich dobrému svědomí samému. My-
slíme, že hodnota pražského primátora jest
příliš významná, než aby mohla býti spojována
s různými vedlejšími funkcemi. A totéž platí
o hodnostech obou náměstků starostových.
K čemu jsou poslanci za Prahu, k čemu by
vůbec měli býti, kdyby bájiti zájmy města
Prahy musil na sněmě sám starosta a jeho ná-
městkové? A proto — jenom řádné hromadění
mnoha hodností v jedné rukou, na což poli-
tický zemřel již přemnozí političtí výtečníci,
o lidech prostředních ani nemluvě. Vždyť
mnohoobročnictví nevyplatilo se posledního
roku ani mnohoobročnicku českého národa dru.
Heroldovi.

* * *

Trapné spory. Ošklivý případ, kterým
smutně vyznamenal se mladický pan professor
v Třeboni, jenž odmítl v chrámu Páně se kři-
žovati a choval se tak drze, že byla mu za to
udělena fidelesem důtka, není ojedinělým. Po-
dobným „mravem“ vynikají i mnozí peda-
gové pražští z řad professorských i učitel-
ských, ba bobužel i některé slečny učitelky. U těchto
posledních zejména trapně působí chování se
v kostele — — — Příklady ponecháváme zatím
stranou, leč nemůžeme při tom nevytknouti ú-
žasnou *fintivost* a *marňivost* některých učitelůk
pražských a jich chování se mimo školu. Vždyť
chodí i v zimě mezi mládež velice obnaženy —
dekoletované — v létě, rozumí se, také — —
Vždyť tonají se dlouho do noci po ulicích a
vedou si vyzývavě. Nedávno zpíla se v jedné
pražské vinárničce učitelka se dvěma poručkami,
že spadla pod stůl. Druhého dne ve škole klí-
mala, a poněvadž neměla peněz, dlužila si od
celé třídy desetihaléř — — Vystroj některých
učitelůk v Praze jest vůbec nepopsatelný. Drahé
kožesiny a klobouky filigránské . . . S výcho-
vou mládeže potom to ovšem pokulhává a bude
pokulhávat, dokud nedorazí k nápravě. Následky
jeví se povážlivými, a musí býti proto odkli-
zeny i s kořenem všemi opravdovými přáteli
zdárného vývoje mládeže, nežli bude pozdě.

Obrana

(3) Kde vydráje stranu klerikální?
Tak táže se 11. ledna t. r. „Osvěta lidu“ na
úvodním místě tučným tiskem. Sděluje dle ka-
toličké zpravy pokladní, že agitační fond vo-
lební naší strany činil celých (světe žasni!)
14.002 K 55 h, v němž zahrnuty jsou příspěvky
šlechty v obnosu 7850 K. A z toho jest viděti,
jak se stává lid „nástrojem v rukou nečeské,
protiřídové kasty.“

Tu to máme! Za tak obrovské peníze (!!)
tedy zvolení katoličtí poslanci. To je vidět,
jak vlastně volby naše se dály ve znamení
šlechtických erbů, že vlastně katolický drobný
lid nic by nedokázal, atd. Nesmály se samy
socialistické listy pod kůží, když z hubeného
svého člověka vyvozovaly, jak jest naše strana
vlastně služebníci šlechty a pod. ? Sami dobře
vědí, co volby stojí. Na agitaci jediného soci-
alistického kandidáta vyplývala strana soci-
alistická víc než dvakrát tolik, co dle objevu
„Prava lidu“ měla strana naše pro četné své
kandidáty všechny. Kdo jen platil sponzu agi-
tačních brožur a statisíce letáků vydaných proti
stranám jiným? Celé houny dobře placených
kortešů běhaly a jezdily po našich obcích. A
tuhle všecko stálo pakatýlek? Žádný sociali-
stický kandidát neplatil útraty a agitaci spo-
jené se svým. Soc. dem. strana dobře ví, jak

by bývaly dopadly její kandidatury, kdyby
byla měla na volební agitaci k dispozici pou-
hých osmnáct, devatenáct tisíc korun.

A teď pátrá naše redakce zvědavě, co ob-
drželi z té ukrutné sumy právě ti kandidáti,
kteří *svědčeli* a *to svědčí o důstojnosti naší*. A ta
přícházíme k závěru, že valnou většinou pe-
níze ty rozdány tam, kde nebyl zvolen katolický
kandidát žádný.

Nuže tedy, zač a jak zvířezili naši kan-
didáti? Za peníze šlechtické rozhodně ne. Zato
však účty uveřejněny od „Prava lidu“ sám ne-
přímě dokazují, že naši poslanci zvolení ve-
likou obětavostí a vytrvalou věrností lidí
drobných, kteří netoliko že nebrali tučné bak-
šiše, ale sami se ještě velikému pronásledování
vystavili. Naše poslance vyzdvihlo zdravé, ne-
umělkované lidové hnutí. Teď tedy vidíme, že
katoličtí šlechtici přece něčím podpořili postup
našeho dobrého lidového programu, který jest
proti hromadění latifundií. Neplatili tudíž
všichni šmahem do bezedné pokladny strany
agrární, které se s velikými tisíci od šlechticů
sebranými ovšem nepochlábí.

**(3) Pane Manaryku, zasáhněte do
humanity prakticky!** Málokdy se vám na-
skytne tak vzácná chvíle, jako nyní. Naněště-li
své vlastní žáky netoliko o humanitě mluvit,
ale také humaně si očítnati, pak jste dokázal
velice mnoho. Slova povzbuzují, příklady táh-
nou. Znám vám, že pokrokařský advokát vlá-
kal v Pardubicích do pokojíčka kněze, kdež
ho ztloukl holí a zpoličkoval. Uvažte jen, jakou
pronikavou polyfonickou melodii by spustila
kapela vašich výtečníků, kdyby se tak násil-
ného činu dopustil katolík na pokrokaři!

Ale teď nám nejde ani tak o toho, který
násilí spáchal; přijal již stejné odměnu svou.
Ale pročtete si, jak psaly o aféře pokrokové
listy „Osvěta lidu“ a „Čas“, které jindy huma-
nitou a soucitem k trpícím jem se rozpíjávají.
Místo co by byly násilníka rázně odsoudily a
společensví s ním se veřejně odřekly, hleděly
zlehčovati zbitého kněze. A tohle přece není
maličkost, tu se nejedná o chybu jednotlivcovu,
nýbrž o to, jak nyní sama strana pokroková
provádí humanitu v praksi. Při aféře oné če-
kali jsme, jak se osvědčí hlásané humanitní
zásady strany vaší v ohni praktické zkoušky
a poznali jsme, že prakse vašich listů převrací
vlastní lákavé theorie na ruby. Již sám Machar
napsal loni, že při skonče z humanity prop-
adla vaše strana hanebně (po skončené aféře
Herbenové.) Nyní by měl k oznámení humani-
tářského bankrotu strany pokrokové doklady
ještě pádnější.

Neříkejte: „Já nic — já jsem těch článků
nepsal, ať si za ně odpovídají autoři.“ Vy
přece víte, že p. Al. Hajn jest jednou ze špiček
pokrokové strany, která prohlášena od stou-
penců i za kandidáta poslancectví. Víte též, že
právě vynikající členové vaší strany jsou spolu-
pracovníky „Času“, který sice z počátku chtěl
stavěti Lhotu do světla, do pózy muže proná-
sledovaného a Teplého do stínu, ale po skon-
čeném druhém přelícení chytrácky z pomněl i
prostě konstatovati výsledek soudu. Kdo řekl
„a“, měl přece říci také „b“, a zvláště jedná-li
se o denník.

A pak jest známo, jak dovedete horlivě,
ochotně a to i beze všeho posvání „dělati po-
řádek“ ve stranách jiných; čím to tedy je, že
jste nechal tak velikého lososa proplouti ve
vodách pokrokových bez povážlivosti? U veli-
kým mravním rozehrávání píchal jste vztaženým
prstem proti katolíkům na schůzi, káraje hří-
chy církve. „Vy — vy — vy“, ozývalo se z úst
vašich vstříc lidem, kterých jste ani neznal.
Nuže, dobrý prorok nejprve čistí ve vlastní
společnosti. Tak to dělali etihodní proroci
starozákonní. A že ve vlastní straně máte vliv
až příliš veliký, to vám bylo dokázáno v „Pře-
hledu.“ Rozhovořte se tudíž o tom, jak se měli
vaši obdivovatelé zachovati prakticky při aféře
Lhotové. Bude to sice práce vyžadující seba-
zápor, ale právě mravní úrovni vaší strany to
prospěje.

Poznámka. Uskakování na pole jiné, různé
spletité „vysvětlování“, spočívající na síti kom-
binovaných filosofických (ovšem moderních) a-
nalýs a dedukcí, s dikem seodmítá. Pardubské
faktum jest příliš zřejmé, tak že i nyní mō-
žete mluvit zcela proutě, nikoli právě jako
vynikající filosof, ale jako člověk.

Politický přehled.

K volbám do sněmu království Českého
strany se seřadují a boj pomalu začíná. Kon-
servativní velkostatkáři a ústaváči uzavřeli
k volbám kompromis jako před 6 lety. Kon-
servativní velkostatkáři dostanou všech 16 man-
dátů světenských statků a z 54 mandátů ne-
světenských statků případně konservativcům 33
a ústavákům 21 mandátů. Vláda prý nepo-
mýšlí na úplnou dohodu mezi Čechy a Němci
(patrně Němci si jí nepřejí), nýbrž jde jí prý jen

o smírnosti protiv. Němci míru nechtějí, a pořád jen spatřují obzírání práv svých. Němečtí poslanci z Čech prohlašují, že samo české úřednictvo zavádí vnitřní řet střední soustavně. Dnes prý české úřady nejen mezi sebou, nýbrž i s německými jednají v české řeči, které prý užívají docela i s úřady mimo Čechy, ano i s ministerstvy. Němci stále nařikají, ale určitého vymezení v otázce této přece si nepřejí. — Mistodržitelem moravským jmenován baron Reinhold-Udyňski, dosavadní prezident slezský, který ovšem není vytouženým pro většinu českého národa na Moravě. — Ve Vídni jsou v plné práci jednotlivé pracovní výbory poslanců sněmovny, která prý se seje v polovici března. Nejblíže programem pro sněmovnu jest především zákon o odvodu branů na r. 1908 a řádný rozpočet na r. 1908. — V Solnohradsku zemřel arc. Ferdinand IV., velkovévoda Toskánský, jehož dcerou jest bývalá saská korunk. princezna, nyní paní Toseliova, a synem Leopold Wölfling, dříve arcikníže Leopold Ferdinand.

Maďarským politikům dělá těžkou hlavu změna jednacího řádu uherské sněmovny. Proti změně, kterou se má zamezit obstrukce protivních stran, vystupují vážně i poslanci koalice, majíce strach, aby se změna ta nestala dvojsečnou zbraní. V konferenci zástupců všech stran uherských byla schválena změna jednacího řádu, který však platí pouze pro nynější zasedání při rokování o rozpočtu, finančním zákoně, volební opravě a předlohou pouze Uher se týkajících. — Nový ban chorvatský bar. Rauch prý už jest nemožný, a pomýšlí se na jmenování nového bana.

V pruském sněmu schválena protipolská vyvlastňovací předloha i ve třetím čtení.

Ruská дума po vánočních svátcích zahájila opět svou činnost. — V Mnichově byli zatčeni ruští anarchisté, kteří lonského roku uloupili v Tiflisu 841.000 rublů.

V Maroku dosud není klid. Vzdorostán Muley Hafid vyzývá marocké obyvatelstvo ku „svaté“ válce proti křesťanům.

Z činnosti katol. spolků.

Křesť.-soc. spolek v Mikulovicích. Dne 19. t. m. konal v Mikulovicích v místním katol. spolku a za účasti členů katol. organizace přednášku slov. cestovatel dp. Al. Svojsík z Prahy o své cestě kolem světa. Zajímavou přednášku tuto, která s napjetím vyslechnuta byla, doprovázel p. přednášející 200 světelnými, poněkud kolorovanými obrazy. Sál byl do posledního místa naplněn. Přednáška trvala přes 2 hodiny a posluchači rozcházel se velice poučení a pobaveni zajímavým líčením moře, zemí a národů.

Křesťansko-sociální spolek v Čáslavi pořádá valnou hromadu dne 19. ledna 1908 v hotelu u „Modré hvězdy“, z níž vyjímáme následující: Schůzi řádných výborových konání 12, mimořádných 10, v nichž zahrnuty jsou také schůze veřejné, konané v době voleb do říšské rady. Jednota konala 6 přednášek a sice 21. dubna O manželství (p. profesor Kohout). 28. dubna O otázce řemeslnické a dělnické (p. předsesta Musil). 23. června O mistru Janu Husovi (dp. P. Semerád). 28. září v Žákách „Proč se organizujeme?“ (p. tajemník s Hradce Kr. Mužík). 6. října O volbě do zemského sněmu (dp. P. Semerád). 24. listopadu Na Štramponchu O volbě do obec zastup. a do zemského sněmu (dp. P. Semerád). Dne 22. prosince sebral dramatický odbor divadelní kus od Langa: „Druhé přikázání lásky“ (vydáno Benediktinskou tiskárnou v Brně). Mimo to pořádána posvícenská zábava 20. října a Sylvestrovský večer v hotelu u „Modré hvězdy.“ V měsíci březnu přijali členové jednoty korporativně po vykonané sv. zpovědi nejvyšší svátost Oltářní. Dne 30. května účastnila se jednota korporativně slavnosti Božího Těla. Jednota odbírá časopisy: Časové úvahy, Ludmilu, Meč, Nový Věk, Obnovu, Práci, Selský List, Sv. Vojtěcha, Štít a j. Knihovna dobře vedená obsahuje na 900 svazků. Dle správy knihovny vypůjčeno přes 600 knih. Hudební odbor vykasuje 50 hudebnin. — Rozpočet na r. 1908 stanoven takto: na knihovnu 100 K, na nemoc. podporu 80 K, na služby 48 K, na hudebné 10 K, na cestující členy 10 K, na dary řůz. spolkům 10 K, celkové vydání 268 K. Do nového výboru zvoleni jednoláse: duchovním rádcem dp. P. Semerád. Předseda p. Frant. Musil, sedlák. Do výboru pp. Veber, Mrázek, Lamp, Pamer, Kerová, Pavlík, Plho, Zabyanský. Za náhradníky pp. Mucha Frant. a Jindřich Pecl. Za revisory účtů p. Novák ze Štramp. a p. Ant. Zeman. Za revisora knihovny dp. P. Semerád. — Poslévště do výboru vstoupili některé mladší síly, dle Báb, že spolek v příštím roce bude pracovat usilovněji, kteréžto činnosti voláme „Zdař Báb!“

Vyrovnejte nedeplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 20. ledna. Komise za přičinnou odstranění starého hřbitova kol kostela v Lochenicích účastní se dne 5. února t. r. městský stavitel. — Matici Opavské zasle se obvyklý příspěvek. — Tělocvičné jednotě „Sokol“ vydají se 8 m dříví hůlkového k vytápění místností v době sokolských a hasičských cvičení a vyndování tělocviku začek městského lycea. — Ku vyzvání o. k. mistodržitelství zasle se témuž dobrozdání městské stavební kanceláře, vyslovující se pro zřízení podjezdu erární silnice z Hradce Králové do Kuklen pod tělesem severozápadní dráhy. — Diecéšní jednotě cyrilské propůjčí se měst. divadlo na den 29. března t. r. k uspořádání duchovního koncertu a Družstvu pro stavbu tělocvičny „Sokola“ na den 26. ledna t. r. ku přednášce „O V. sletu všesokolském v Praze“. — K žádosti spolku majitelů domů v Hradci Králové budou přístě na základě výkazů od c. k. berního referátu přímo vyžadovaných obnosy činovního groše z bytů neobydlených odpisovány, aniž bude třeba majitelům domů o provedení odpisů těch zvláště na purkmistrovský úřad zdejší žádost podávati. Ve schůzi měst. zastupitelstva dne 13. prosince vykonána byla volba člena oněch odborů, jichž členem byl zespulý p. J. C. Vlach a nového člena odboru plynárenského a vodárenského, a měst rada zmocněna, aby skrtiním provedla. Výsledek jeho byl tento: Do odboru rozpočtového zvolen byl p. Frant. Černý, do odboru pevnostního, požárního, musejního, živnostenského, sociálního, plynárenského a vodárenského p. Antonín Fait a do odboru jatečního p. Jos. Růžicka.

Mimořádná schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 27. ledna 1908 o deváté hodině dopoledne v zasedací síni Okresního domu v Hradci Králové. Program: Volba tří verifikátorů protokolů. — Žádost kuratoria Zimní hospodářské školy v Kuklenách o poskytnutí další subvence na zřízení a vydržování rolnicko-zelinařsko-ovocnické školy. Referent pan JUDr. František Ulrich. — Žádost kuratoria Městského průmyslového musea pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové o poskytnutí další subvence na zřízení vlastní musejní budovy a vydržování musea. Referent pan Josef Hojný. — Žádost obce Svinar o udělení subvence na stavbu silnice z obce Svinar k Hradeckým lesům. Referent pan Josef Hojný. — Žádost obce Svinar o udělení podpory na úhradu výloh spojených s ošetřováním jejího chudého příslušníka ve Vídni. Referent pan Josef Hojný. — Žádost obce Skalický o povolení záptýžky 2000 K. Referent pan Josef Hojný. — Žádost obce Hradce Králové o schválení smlouvy uzavřené s c. k. ministerstvem obchodu stran výkupu městských objektů a realit pro úpravu Labe v Hradci Králové. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost obce Třebetovic o povolení k prodeji usedlosti čp. 32 v Jenkovicích s pozemky č. kat. 110/1, 110/3, 110/4 a 645. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost obce Rozbátic o povolení k výpůjčce 2437 K 50 h z kmenového jmění obce na stavbu silnice. Referent pan Josef Hojný. — Volba dalšího člena do výboru Orlického komitě. Referent pan JUDr. František Ulrich.

Vánoční hra v Borromaeu. Chovanci provedli vánoční hru Flekáčkovu „Čarovná noc“ s náležitým zdarem. Dramatická část hry za režie oktávána Durka nalezla výborné interprety. Zpěvné partie, řízené oktávánem Novotným, získaly značně na ceně instrumentálním průvodem, jež komponoval vdp. dr. Šetina. Hra tato hodí se v úpravě borromaejské velmi dobře pro katolické jednoty, a řídícího útvaru bylo by ochotno opatřiti na požádání za přiměřenou náhradu upravenou partituru hry. Představení počil návštěvou ndp. biskup dr. Josef Doubrava, vdp. kanovníci Mgr. dr. Al. Frýdek a dr. Jan Soukup vedle předsedyho obecnstva.

Z jednoty katolických tovaryšů. Ve valné schůzi, tento týden pořádané, konstatováno, že činnost spolková se zřetelem na místní a časové poměry vyvíjela se zdárně. Zejména řetnický kurs, loni v Hradci Králové pořádaný, svým velkolepým zdarem slouží šťastně jednotě ke cti. Rovněž založením učetnické besídky vyhověno dávno cítěné touze po středisku katolické mládeže řemeslnické. Finanční stav při štědré přímě přátel katolického dělnictva byl zcela příznivým. Do výboru byli zvoleni téměř všichni funkcionáři loňští. Letos vstupuje jednotě do 30. správního svého roku. — V únoru dne 9. bude pořádán spolkový ples. Žádáme všechny příznivce jednoty, aby při svání neodepřeli své příspěvky, protože ples bývá cenovým zdrojem spolkových příjmů. Kdo chce snahy spolkové podporovati, má k tomu při svání vhodnou příležitost. Zdař Báb!

Pokrokové roucohvění. „Osv. lidu“, napraví několik klí o učetnické besídce v Adalbertan, také se na konci v mravním rozčlenění, nemají-li někteří páni živnostníci trochu studu a uraženého sebevědomí, že posílají své užné do podobných besídek. — Nám zase jest podivno, že se dosud nalezou zde lidé, kteří se bojí karabáče takového listu, jemuž bezcetně jednat tolikrát bylo dokázáno. List, který vypustí drzou

leť a ješ žádán o důkaz, opakuje cynicky leť znovu bezdůkaz, anebo se vstěku nad dopadením zchladi si řáhu osobním tupením, rozhodně nemá práva mluvit o studu. List, který podváděl čtenářstvo falešným referováním o tom, co katolický list psal, odvážuje se apelovati na uražené sebevědomí! Na štěstí nyní již se poznává v nejširších kruzích, že karabáč takového listu jest slamený, ale někteří jednotlivci bojí se přece.

Z výroční správy okres. nemocnice královéhradecké vyjímáme následující data pro orientaci obecnstva. Návštěva nemocných v r. 1907 vzrostla o 270 osob, celkem na 1621 nově přijatých. Celkem ošetřováno 1691 osob, z nichž zemřelo 121. Nejvíce přibýlo chorob oněch, odkazovaných do zdejší nemocnice z celého českého severovýchodu, pak chorob chirurgických a ženských. Také počet těžkých případů chorob vnitřních podstatně se rozmnožil. Operativních výkonů provedeno 594, z nichž 340 v narkose celkové. Kromě toho vykonáno 68 operací oněch. Podkožních zlomenin léčeno 49, zlomeniny lebky do mozku pronikající byly 3, jež vyléčeny, úrazů celkem 150. Oděti údů (amputací) vykonáno 17, různých nádorů kromě nádorů dutiny břišní odstraněno 88, třikrát odstraněna dolní čelist, operací dutiny břišní provedeno 87, z toho operací kýl 38, operací orthopaedických 38, operací gynaekologických (ženské choroby) vykonáno 52, porodnických 10. — Nejmenší počet ošetřovaných 71, největší 129, denní průměr 105. Nynější budova byla stavěna na 70 lůžek, nyní je v ní umístěno 110 postelí, tudíž přeplnění přílišné a ještě nároky Hradce Král. a okresu zdejšího nedostávající. Celý skoro rok usilovné a vytrvalé práce charakterisován byl opravdovým zápasem nemocných o lůžko, kterýžto stav ještě tím je stěžován, že dosud ani město ani okres nemají chorobinů pro umístění osob prací a státní vyšetření a ošetření potřebných, jakož i nezhojitelných nemocných. Dnešní stav je přímo neudržitelný; dnes ošetřuje se denně 135–138 nemocných a denně dostávají se nemocní ošetření potřební, již s protestem odcházejí do nemocnic okolních. Možné vypuknutí nějaké větší epidemie hrozí přímo katastrofou. Doufejme, že letošní jubilejní rok našeho krále, který města i okresy po celém království oslavují trvalými zařízeními humanitními, posune k vytouženému cíli rozřešení nezbytné novostavby nemocnice a pořízení chorobince jak okresního tak městského, kteréžto podniky staly se obyvatelům okresu královéhradeckého životní nutností. H.

Dar. P. T. vld. duchovenstvo, shromážděné na schůzi 22. t. m. v Jičíně, věnovalo na návrh p. faráře Dobnálka ve prospěch Všeobor. sdružení křesť. dělnictva 23 K. — Zaplat Pán Báb!

Ze záložního úvěrního ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 31. prosince 1907 K 13,059.571.38. Eskont směnek: v prosinci r. 1907 eskontováno kusů 1974 v obnosu K 2,856 246.70. Skladiště: v prosinci 1907 uloženo zboží v ceně K 810.837.—

Zklamání zlodějí. Chce-li někdo krásti z uzavřené pokladny sebe menší obnos, musí napřed konati veliké předběžné studium. Dobře musí prozkoumati, kdy se místnost zavírá, jak by se dala pokladna otevřítí nebo snadno vypáčití, jest nutno, aby prostudoval denní pořádek těch, kteří pokladnu opatrují, atd. A za to všechno — když se má zdá okamžik dle pracovního výpočtu nejprůhodnější — najednou se naskytne nepředvídaná překážka, a studium nutno začítí znovu; nebo taky překvapí takového soukromého myslitele právě při činní kdoas s chocholem, a tu jest neštěstí ještě horší, zvláště stane-li se v létě, kdy tajně pracující umělci nejméně po „chládku“ touží. Cím větší ostrážistů bezpečnostních orgánů, tím zlodějské umění jest přes všechnu bystrozrakost na tom blednější. Stává se též, že některý umělec i po dobře zdateném díle pozná, že se vlastně napálil. Jako tuhle v Pouchově. Taky kdoas poblížel toužebně na plechovou schránku se závěsným zámečkem, která byla umístěna blížě betlema. Nic jeho přání nepřekáželo patření na to, jak pastýři přicházejí, dary nesouce. On si chtěl něco odnésti sám. A tak filuta v pondělí 20. t. m. kolem poledne ukroutil od schránky zámeček a pohlednau zrakem dychtivým dovnitř, samrzal se jako při nalezání peněženky chudého vandrovaého. Tak malý capart! Proč mu jen ti neštěchtní lidé neřekli, že krátce předtím větší obnos ze schránky byl vybrán? Několik měďáků malá odměna za kuráž a celé studium! V hněvu tedy pohozena otevřená a poškozená schránka před kostelem. Teď jen se hledá nešťastný pachatel. At odloší skromnost a přihlásí se o přiměřenou odměnu za svůj čin! Krásti peníze, které zbožné duše věnují k větší cti a slávě Boží, jest surovostí vyššího stupně.

Z Kuklen. Přednáška p. Vráze, kterou pořádal čilý zdejší klub esperantů, měla minule nedělní průběh takřka slavnostní. Mile a krásně působilo na přeteltné posluchačstvo, když mladí všem a zvláště mládeži na srdce lásku k vlasti. — Dětky školní sehraji v neděli dne 26. t. m. o půl 4. hod. v síle hotelu „Šrajbr“ vánoční spřevohru „Mladí pastýřové bedlaměti“. Čistý výnos věnován bude škole měšťanské i obecné.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové se Bílou věží vystavuje od 25. do 31. ledna 1908 velmi pěknou kolorovanou serií malebné scény Skandinavií. Rozkošné mořské pobřeží a proslulými fjordy, četné salivky vodopády i mohutné hory a rozmanitými útesy, vše v barvném osvětlení severního nebe.

Z Piletice u Hradce Králové. V neděli dne 26. ledna t. r. o 1 hodině odp. koná se zde ustavující valná hromada mládežnického družstva v hostinci p. Šrámka s následujícím programem: 1. Zahájení. 2. Přijímání členů. 3. Schválení stanov. 4. Volba předsednictva a dozorců rady. 5. Volné návrhy. Podílů upraveno dosud 335 na zásoby: 2053 q mletí, 740 q šrotování (mačkání). Zmíněné akce zúčastňují se následující obce: Piletice, Slatina, Divec, Librantice, Bukovina, Oujezd, Skalička, Rusek, Pouchov, Věkoše a Slezské Předměstí. Přiznivý výsledek je zajištěn, neboť v čele stojí obecní výbor s čilým starostou p. Šrámkem. Mnoho zdaru! Od Maďarů a Němců pryč!

Mapa okresního hejtmanství královéhradeckého právě byla vydána i přijde zajištěn vhod jak všem výletníkům, tak i především našim obchodníkům a průmyslovým kruhům, kancelářským úředníkům a pod. Běží o mapu, která co do podrobnosti jest nejdůležitější, jaká v poslední době byla vydána, takže uvedena jsou v ní všechna, i nejmenší místa a veskeré i nejnepatrnější komunikační prostředky. Cena této mapy 56/48 cm veliké jest pouhých 60 h. Vyšla nákladem Jos. R. Vilímka v Praze.

Z Dobrušky. Stavba nové školy, již dávno u nás potřebná, jest již zajištěna, a místní školní rada pečuje o to, aby náklad na ni co nejméně tížil poplatníky, zvláště takové, u nichž veliké zvýšení školních příspěvků by bylo velmi citelné. Proto jedná se o docílení subvence z fondu zemského a opatření dlouhodobé půjčky na uhrazení ostatního nákladu. Poněvadž v památném roce 60letého panovníckého jubilea našeho císaře a krále bude vystavena, bude dle usnesení místní školní rady nazvána školou jubilejní a ozdobena přiměřeným nápisem i poprsím Jeho Veličenstva.

Náš Bohumilek na Nechanicku kandiduje. (Opovězení). Nejsou povídla ničím podivným v Čechách vůbec a v Nechanicích zvláště. Jsme agráři a povídla jsou výrobkem agráříků. A pak jsme zde sadaři, obchodujeme povídly a vaříme je. Obchod ten dělá nám čest v cizině a pomáháme si jako agráři a měšťané ku blahobytu. Překvapilo nás však, že náš Bohumilek, kandidát za Nechanice, přepsal poslední zprávu z Nechanic slovem „povídla“, jakoby si dělal z Nechanic „boufky“ a pomáhal těm, kteří o Nechanicích vypravují, že každé narozené dítě hodí na střechu; zůstane-li na střeše, stane se pokrývačem nebo sadařem, spadne-li, je harfářem. Pane kandidáte, pamatujte, že vám může být dobrým každé povídkové, sadařské nebo pokrývačské či harfářské hlasy z Nechanic; ač se vydáváte za agrárníka, vy nejste žádný agrárník. Vy si nás dobíráte těmi povídly, nedáte ani živým ani mrtvým pokoje, my vám povíme, že ten, kterému jste ta povídla adresoval, nemusel od svých synů utéci na po-druží, že byl pánem ve svém domě až do smrti — ale o tom, co se vysmívá nám povídly, poví-dám, že je špinavec, obouramenář, obojetník a že až moc dobře rozumí prospěchu vlastnímu. Nemáte žádného politického přesvědčení ani vlast-nectví, že hraje všemi barvami; když nejde po vašem, že jste červený, ale nejvíce „zelený“ zlosti a závisti, protože byste nejraději všecko shrábl a prodával drahé pole i příbuzné vdově. To jsou zdejší povídla, vy jejich vůni necítíte, vy jich nevidíte, protože jsou v zakrytých brncích — a ti, co je zakrývají, buď z opatrnosti neb otročké bázně je drží pod pokličkou. Zatím si k těm po-vídkám přičichněte a přepíste sám, nebo svými náhončími tuto naši zprávu „pravá, česká nefalšo-vaná povídla z Nechanic.“ Pane kandidáte, dělejte reklamu!

Z Dašic. „Spořitelní a záložní spolek“ založený dne 22. pros. m. r. pro farnost dašickou, započne činnost svou dne 26. t. m. Úrokové vklady, 1 koruny počínajíc, přijímají se od každého a úrokují se 4 1/2 % ze sta. Zápůjčky poskytují se jen členům a sice na 5 1/2 % ze sta. Úroky ze zá-půjček platí se za lhůty uplynulé (tedy pálelně pozadu). Členem spolku se může stát každý obyvatel farnosti dašické, který složí členský po-díl 10 korun a 1 korunu zápisného. Spolek tento má za účel mravní a hospodářský prospěch svých členů, a všeliký ziskový úmysl vyloučen. — Proto jest záhodno, by farnici dašičtí čtené ku spolku přistupovali. Spolek náleží do svazu Ústřední jed-noty čes. hosp. společenství v král. Českém, která i pravidelnou revizí obstarává. Úřaduje se ve farní budově každou neděli a svátek od 2. do 5. hod. odpol. Mimo úřední hodiny každému ochotné vysvětlení podají: členové představenstva pp. Fr. Kaplan, Th. Kotyz, Josef Horák, Josef Štěrba a Dašic, Jos. Buchtele z Hostovic nebo členové dozorců rady: pp. Širůček z Práchevce, Fr. Fišer, L. Hora, farář, Ant. Ohmelt, J. Valenta, Josef Bolomský a pokladník J. Kubizánk, všichni z Dašic. Rozkvěta záložny voláme s plnou srdce „Zdar Běh!“ — (Levně koupěný kůň) Po vy-ročním trhu dne 8. t. m. zde konaném šlo se

odpoledne v hostinci u „Bílá ráže“ několik trhatů, mezi něž přilepili se i zdejší rolníci p. A. N., jenž před nedávem od přítomného též řezníka z Pardubic p. Grofa koupil za 600 K pěkného 4letého valacha; na onoho koně přišel hovor, a nynější majitel jeho p. A. N. prohlásil, že jej má na prodej; toho chytil se známý trhat z Pardubic Skřivan a pravil, že by jej koupil. Poněvadž však má týž na sebe uvalený kapesní sáček a tudíž žádných peněz a sebe mlti nesmí, pravil hospodář o tom vědouce, že takovému hodnému člověku jej dá hodně lacině. „Dáte jej za 30 zl. čili 60 K a tenhle zlatý prsten?“ tážal se Skřivan. Na to p. A. N.: „Dám, ale musíte dát peníze sám hned na dřevě!“ Milý Skřivan šel do boty, vyndal tři desátky a prsten se slovy: „Tak platí!“ — Nyní ovšem p. N. ani peněz přijati ani koně vy-dati nechťel, odvolával se, že to bylo míněno žertem. Trhat ale nerozumí žertům, a proto p. A. N. žaluje na nedodržení kupní smlouvy. Milý rolník bude moci mluvit o štěstí, jestliže zaplatí hodně útrat a nebude muset za 30 zl. a pakfonový prsten prodaného koně v ceně 700 K vydati. To bude mu snad poučením do budoucna.

Z Chrudimsko. „Sylvastrovskou středu“ po-rádá praházdo kost chrudimských dne 25. ledna po 7. hod. večer. O přebohatý, strakatý program postarají se staří i mladí kosové, umělci to prvního řádu. Mezery vyplní Tichá hudba. Chutné krmivo a lahodné napájení obstará za mírnou náhradu chvalné známá kuchyň kosárnice. Jako vždy, tak i letos bude park oživen bludičkami a ohnivými muži. Ojedinelý host zapraví u vchodu před dvo-ranou K. Rodina až do devíti členů 1 K 99 h. Host válečí více než 2 metr. centy považován bude za rodinu. Zbytečná poznámka. Kdyby pořadatelům po zapravení výloh něco zbylo, milerádi obnos ten věnují na zbudování zdejšího sirotčince.

Z Rychnovu n. M. Máme zde ode dvou let nový prostorný hřbitov docela za městem. Dřívější hřbitov zrušen byl po dlouhém řízení ú-ředním na základě rozhodnutí c. k. polit. úřadů jednak z ohledu na veřejnou hygienu, pro polohu svou těsně při městě, jednak proto, že následkem velmi četných každoročních úmrtí ve zdejší okres, nemocnici malými rozměry svými k účelu svému již nestačil. Přání občanstva o prosté rozšíření hřbitova toho na místech kompetentních sluchu nedáno. Založení nového hřbitova stálo obec rych-novskou bezmála 70.000 K. Poněvadž pak isra-eliité rychnovští mají svůj vlastní hřbitov, má i nynější nový hřbitov rychnovský svůj zvláštní křesťansko-katolický ráz a byl i dle obřadu církevního vysvěcen. — Vzácnou ozdobou hřbitova zrušeného byla dosavadní kaple hřbitovní Promě-nění Krista Pána, v letech šedesátých století mi-nulého vystavěná, pravý to skvost stavitelského církevního umění; přístě bude jen ozdobou Rych-nova vůbec uprostřed vkusného malého parku, který při ní nepochybně bude založen. Aby i nový hřbitov měl ráz estetického a náboženského ucele-nosti, usneseno bylo již r. 1904, tuším po návrhu vdp. dr. T. Kouřila, jakožto člena obec. výboru, aby i uprostřed něho časem vystavěna byla vhodná kaple hřbitovní jednak z peněz obec. důchodu, za kte-roužto příčinou rok co rok 1.000 K mělo se vklá-dati do obec. rozpočtu a peníze ty až do provedení stavby do měst. spořitelny ukládány na úrok, jednak z příspěvků a milodarů rodáků a přátel rychnov-ských, domácích i hojně roztroušených po světě. Sám p. dr. K., aby k dílu tomu u obce i občanstva chuti vytrvalé bylo dodáno k účelu naznače-nému 1.000 K věnovati přislíbil a také již hned do roka skutečně 700 K za tou příčinou na zvláštní vinkulovanou knížku spořitelni odevzdal a uložil. — Avšak zatím dolehla na obec rych-novskou tak velká mimořádná a neodkladná výdání, tak jmenovitě na stavbu nové budovy pro obecnu a měšťanskou školu chlapeckou, na zřízení elektri-ckého osvětlování města, na rozšíření vodovodu a j., že přírůžky obecní vzrostly až na 100% čímž pak ovšem stalo se a jest vysvětlitelné, že na ukládání roční částky peněz 1.000 K z obecního důchodu na stavbu kaple hřbitovní vůbec dosud ani nedošlo, a tím i stavba ta sama na dobu ne-dohlednou byla oddálena. Proto na základě návrhu samého vdp. čest. kanovníka a děkana P. Vinc. Klepříka při rozpočtové debatě v prosinci r. 1906 na r. 1907 usnesení nové bylo učiněno v obecním výboru v ten smysl, aby na ten čas upuštěno bylo od vystavění kaple na novém hřbitově, nýbrž aby tam uprostřed něho postaven byl pouze velikým rozměram hřbitovním přiměřený a umělecky pro-vedený kříž kamenný, místo dosavadního dřevě-ného kříže provisorního; zároveň pak požádán byl vdp. dr. Kouřil, aby částku peněz, na vystavění kaple již složenou, na postavení kříže toho pře-vedl, což on také již skutečně učinil. — Kříž pro-jektovaný a bočními sochami P. Marie a sv. Jana na společném podstavci má míti imponantní výšku 8 1/2 metru a bude od zdejšího velmi dovedného kamenického mistra p. K. Michálka dle vzoru hřbitovního kříže hofického, ovšem s případnými změnami, proveden. Náklad rozpočten je na 2.500 K, dle sjednání učiněného na obec. úřadě. Na díle se již od podzimka pracuje a všechna práce má do konce měs. května býti hotova. Tu však i prove-dení úmyslu tohoto, tak uskutečněného, narazilo proti všemu nadání na novou finanční překážku. Povodňovou katastrofou se dne 14. července 1907

utrpěla totiž obec rychnovská na cestách, mostech atd. atd., jak zjištěno bylo úředně, ohromnou škodu přes 100.000 K, a škody postizených souhrnně dohromady, nejsou-li ještě větší, menšími zajiště nejsou. Za takových nových, nad velikou míru nepříznivých okolností, aby postavení monumentál-ního kříže hřbitovního dalšího odkladu nedoznalo, uchopil se vdp. dr. Kouřil, ovšem že za souhlasu úřadu obecního a pod kontrolou jeho, věci sám, odhodlán je docíliti postavení kříže toho hlavně pomocí a přispěním vynikajících rodáků a pří-níveč rychnovských, a to tak, aby na obec rych-novskou samu břímě pokud možno jen nepatrně připadlo, anebo ji snad i vůbec odpadlo. A za tou příčinou přijímá a do spořitelny městské ukládá milodary a příspěvky k účelu naznačenému zvláště od rodáků rychnovských z lásky k rodišti jejich a z piety k místu posvátnému, o něž tu jde, o-choťně věnované. Výkaz dosavadních příspěvků těch jest tento: vlastní dar vdp. prof. dra. Kouřila 700 K; vys. ur. pl. hraběnka Olga z Kolovratů 200 K; vdp. kanovník V. Klepřík 200 K; † vdp. prof. Ant. Žák 223 K; vdp. P. provinciál piar B. Kabrhel k uctění památky † prof. P. A. Žáka 100 K; dále po 50 K: vdp. kanovník Frant. Kerner v Hradci Kr. a dp. katecheta Fr. Müller v Kutné Hoře; po 30 K: vdova A. Kuncová v Rychnově (1. částka), vdp. děkan Ferd. Hanousek v Třebe-chovicích, vdp. J. Šolc, konsist. archivář v Hradci Král., a p. c. k. gymn. řed. v. v. R. Beer na Kr. Vinohradech; po 25 K: vdp. farář J. Filipek v Ja-mách na Moravě a vdp. děkan J. Koláček v Sc-botce (1. č.); po 20 K: p. J. Čzapek, obchodník v Nov. Sadě v Uhrách, vdp. kanovník B. Kun v Kroměříži na Moravě, vdp. farář Fr. Kuláček v Javorníci, vdp. farář Fr. Dusil ve Vřesovicích, vdp. děkan J. Čížek v Dobřem (1. č.) a dp. J. Světlý, katecheta v Třebechovicích; po 10 K: vdp. děkan J. Blecha v Solnici, vdp. farář Al. Novák v Křeseticích, vdp. farář F. Dvořák v Lu-čicích, vdp. vikar. sekr. J. Šrámek v Neb. Rybné (1. č.), vdp. farář K. Linger v Dubenkách na Mor., vdp. Al. Dvořák, katecheta v Kostelci n. O., vdp. katecheta Fr. Frydrych v Kutné Hoře, p. J. A. Kopecký, obchodník v Rychnově a sl. Aug. Bau-dyšova v Rychnově. — Až do dne 2. ledna 1908 uloženo bylo v měst. spořitelně rychnovské na postavení kříže hřbitovního (i s úroky) celkem 1987 K 21 h. — Další příspěvky budou vděčně přijímány a „O nově“ i v rychnovském „Po-su z podboří“ veřejně kvitovány od vdp. dra. Kouřila.

Z Hromovska. V neděli 19. t. m. konány konference zdejšího voleb. okresu v Úpici a Novém Městě n. M. Jednoblasně prohlášeno podporovati kandidaturu p. hrab. V. Sternberga. V Nov. Městě přítomno bylo asi 60 důvěrníků z celého okresu, v Úpici asi 30 důvěrníků. Velice záleží na tom, aby důvěrníci vyvíjeli co nejhorlivější činnost. V jejich rukou hlavně spočívá osud naší kandida-tury. Jsme přesvědčeni, že vyjdeme z voleb jako vítězi, bude-li každý z nás konati svoji povinnost. Zdar Běh! — Pokročíme za pomoci některých učitelů přece chtěli dokázati, že jsou občany lido-vými, že se pro lid obětují. Ovšem chtěli to udě-lati hodně lacině a příjemně. Proto v Radechově uspořádali ples ve prospěch polévkového útavu. Zařízení sálu bylo velice nákladné — ale výse-dek vši akce byl ten, že tancilo asi 27 párů. Ob-jevil se tudíž schodek 80 K. A panstvo se teď ošívá. Kdo přý tohle bude ke větší práci platit? — Snad ne naposlady polévkový útav? To bychom se za takovou pomoc poděkovali.

Směšlivost a vzdálenost socialistů ve Vys. Mýto. Dlouho zdejší konservativní kruhy snášely sprosté útoky „Osvěty lidu“ trpělivě, bez vážnějších protestů. Ačkoli u nás jest zvlášť hojný počet občanstva dobré vůle, které bese zvláštního hluku podporuje obětavě všechno, co s pravým po-kroem souvisí, dovozovala si bratka fanatiků každou chvíli poctivé pracovníky drze urážeti. A čím méně pozornosti se věnovalo hrubým útokům, tím více smělost výstředních živlů stoupala. Za „odměnu“, že zde nebylo ani organizačního ruchu katolického, stíhání sprostými novinářskými na-dávkami katolíci již proto, že se nezeptali pokro-kářů a socialistů, je-li jim dovoleno do kostela choditi. — Konečně si řekl katolík: „Teď už máme všeho dost! Sáhá se drze na naši svobodu, sypají se na nás sprostácké potupy již proto, že navštěvujeme kostel. Musíme se hájiti organizo-vané.“ — A také k organizaci přikročeno. Ovšem že do našich nepřátel vjel vstesk a — velký strach. Tohle nebyla maličkost. Lid pomlouvaný srazil se v šik, bude se lépe hájiti, občanstvo dozví se nyní více o nepoctivosti našich nepřátel. Jak tedy proti chystané organizaci vystoupiti? „Osvěta lidu“ den před důvěrnou schůzí (dne 18. t. m.) alarmovala: „Vysoké Mýto dosud vzdorovalo úto-kům černé armády, doufáme pevně, že i nedělní útok odrážen bude od uvědomělých občanů, kteří přenechají spolek rádným kostelníkům!“ Takhle „Osvěta lidu“ napováděla; plány čty ovšem tici nemohla, co si vlastně přeje, aby ne-nastalo příliš vážné opletání s úřady. Ale — čte-náři „Osvěty l.“ již umějí dobře čísti mezi řádky; na ty postačí pouze mrknouti, oni vědí hned, jak se v praxi zachovati. List Hajný tolik hájil dra. Lhotu, který sžil holi a spolíčkoval kašše, vlákaného do přehodného pokojáčka; ovšem že takový šural nebude najednou raditi, aby se vědi

katolictvu zachovala velika snášenlivost. *Pane Hajno proč jste tu „nadějí“ uveřejnil?* Reeta, jaký útok vlastně se chystal důvěrnou schůzi proti lidem vám blízkým? Jest důvěrná schůze katolická vůbec nějakým útokem? Jestliže se organizují lidé k protikatolickým rejdům, k snásilnění katolíků, k šíření nepoctivých, ohlupujících pamfletů snad má také katolík právo organizovati se k vlastní obraně. Proč „doutal“ váš list v „odražení útoku od uvědomělých občanů“, přidává ke konci provolání ještě tři vykřičníky? Nejednalo-li se o páchnání násilnictví na katolíky, pak jste přece věděli, že ti vaši „uvědomělí“ stoupenci stejně do schůze nepůjdou a do naší organizace zapnutí se nedají. A nyní jsme poznali, jak jest potřebí konati organizační schůze zcela důvěrně. — Ráno dne 19. t. m. konána v sále „U koruny“ konference důvěrníků našich okresu vysokomýtského. Důvěrníků sjelo se 78; všem záleželo z očí nadšení pro katolickou stranu. Konferenci zahájil po 10. hodině dopol. okres. důvěrník p. Suchánek z Tisové; za předsedu zvolen dp. Váňa z Helfmanic, za místopředsedu p. Vostřel z Řepník a za zapisovatele p. Kubový. Pan Jar. ástr z Hradce Kr. promluvil o zakládání místních katol. organizací; nastínil jasně nutnost a důležitost katol. organizací místních. Všichni důvěrníci sblbili, že ve svém okolí postarají se o založení katol. organizací. O volbách dozemskeho sněmu promluvil obšírněji p. V. Šťastný z Prahy. Za kandidáta přijat jednohlasně přítomný p. Krejba, starosta a rolník ze Zderaze. Za nadšení schůze skončena. — Odpoledne měla se konati důvěrná schůze za účelem založení organizace. Leč schystán rafinovaný útok soc. demokratů, pokrokářů a nář. socialistů. Účel jim světil prostředky. *Do sálu chtěli vstupovati lidé s falšovanými vstupenkami.* Naši, poznavše tuto „vyšší umrávňenost a poctivost“, protestovali proti vstupu podvodníků, kteří zajisté s žádným dobrým úmyslem k úskoku se neodhodlali. Ale naši protivníci pomohli si jednoduše právem pěstním. Našinec, který držel dvéře, udeřen surovou pěstí přes ruku, panstvo pak vstupovalo do sálu násilně. Ačkoli pak v sále nezvaných spojenců bylo nejvýše sto, kdežto našich dobře na tři sta, spustili naši protivníci při volbě předsednictva hurovský řev, který byl od slušných lidí šmahem odauzován. Schůze ovšem od „zastanců svobody a bratrství“ byla znemožněna. Ale našemu hnutí odporná scéna, schystáná „osvěcenými“ násilníky, prospěla daleko víc, než kdyby bývali tito schůzi ignorovali. Teď se každý přesvědčil, jakou svobodu by nám ti lidé přáli, až by nad námi dosáhli plné moci. Proto ti, kteří dosud byli liknaví, s tím větší horlivostí nyní pracují, aby proti řádění takových „pokrovců“ byla zřízena obranná stráž. I ti, kteří dříve s naším hnutím nesympatizovali, žádali nás, abychom co nejdříve svolali novou schůzi, což se také brzy stane přes odpor našich zavilých nepřátel. Teď se i tím méně uvědomělým rozbfeskló, jakou kulturu šíří ti, kteří o ní tolik mluví. My jsme viděli tu charakternost a snášenlivost hodně z blízka. — A proto, přátelé, vzhůru s tím větším zápalem k zápasu za naše svaté ideály! Právě to násilnictví našich protivníků svědčí o tom, jak se ti lidé našeho hnutí bojí, jak se lekají, až před zraky veřejnosti začneme soustavněji odhalovati jejich pravou povahu!

Posměch se snásilněných katolíků vysokomýtských tropí si „Osvěta lidu“ dne 21. t. m. Sděluje, jak většina (ovšem nezvaných) soc. demokratů chtěla míti za předsedu soudruha Truhláře, který vystupoval na židii, jak burácelo volání o černých vranách, jak zavzněly husitské písně. Doznává (ovšem s potupnými přezdívkami): „Zklamání černí bratři a sestry koncentrují se na zad, aby nedustaly něco na památku. Sociální demokraté opanovali bojiště, jim pomáhají národní sociálové se vstupenkou v ruce.“ Právě, že „obvrácení“ dostávaly druhý den srdeční záchvaty. — Katolíku, čti, s jakým cynickým posměchem surový list doznává, že spácháno na tobě násilí. Viz, jak list židům oddané sloužil tupí českou krev, ač chce platiti za list vlastenecký. Až p. Hajn začne na volbách mluvit něco o svobodě, jen mu připomeň, jak se jeho list posmíval snásilnění katolictva vysokomýtského. Tohle je věru krásná humanita pokrokového listu! Všecko to si slušní lidé zapamatují, aby s tím větší horlivostí organizovali se proti lidem zesnouvajícím náš národ.

Z Čermné u Lanškrouna. Dne 19. ledna mluvil u nás propadlý soc. dem. kandidát v Měských volbách (jeho) M(ílost) Hnát o výsledcích zasedání Měské rady, a protože dříve katolíci zdejší byli jeho nevděčnými posluchači, začel mezi evangelíky. Jenom že tentokrát i ti „klerikálové“ šli za ním, zvláště byla to naše organizovaná mládež, která jako četa opravdových volných myslitelů chtěla slyšeti i zástupce strany „lidu“ a neodešla bez poučení. S vrozenou sobě pozorností, klímažce spokojeně na svých místech, sledovali evangelíci vývody akvoetně mluvitelého p. Hnát. Ticho bylo, to je pravda, a to proto, že polovina posluchačů libě usnula. Ale najednou byli čilí všichni. Po Hnátovi přihlásil se o slovo zde náhodou přítomný bývalý čermněnský kaplan vp. Krenk a začal tak troška s jiné stránky probírat činnost soc. dem. poslanců českých v otázce jazykové, kulturní a hospodářské; a to jete měli vidět! To bylo živo

bued. A jak by ne? V helvetako-demokratické schůzi mluvit katol. kněz! Ne, to nejde! Zvláště jeden občan, takto propadlý kandidát starostenství, chudák se činil, aby toho Římana postrašil a spoť hlasem tím, a ono ne a ne. Náramně pěkně v řev seřtvaných socialistů a evangelíků zaznívala povzbuzující slova jednoho p. paedagoga: „Vyhodte ho!“ Nevíme ovšem, koho zrovna myslí, ale Hnát jistě ne. Důkladnou sprechou byla slova, jimiž přítomný kněz, cituje dra. Kreka, přál pro budoucnost soc. demokracii, aby odkopla jeho židů a stala se skutečnou stranou trpčícího lidu. To, co nám tu Hnát pověděl, nebylo slané ani masné; naopak, nejsou-li evangelíci lidmi obmezenými, soudíme, že i oni v brzkou do lid rolnický řeknou tomu jistému náhončlmu: „Odstup!“ — Horlivé činnosti naší mládeže zdat Báb!

Z Rajce. 19. ledna konala se v naší obci organizační přednáška p. sekr. Mužíka z Hradce Králové. Obniva jeho řeč o našich právech a požadavcích nadchla nás nezkažený zdravý lid, agrárníky popudila, ale k debatě, ač vyzývání, tito pánové se n-pustili; až po schůzi došlo ke kontroverzi, která skončila úplnou mravní porážkou našich „křesťanských“ a sice „taky-katolických“ agrárníků.

Z Horky Kosteletké. V neděli dne 19. t. m. byla u nás pořádná organizační důvěrná schůze na níž mluvil p. sekr. J. Mužík z Hradce Král. Řeč jeho, jednající o dnešní politické situaci a povinném postupu katolíků při zemských volbách, přijata byla od četné shromážděného obecnstva z místa i okolí s porozuměním a souhlasem, jak potlesk dokazoval. Poté ujal se slova p. Lingr, rolník z Lípy u Kostece. Intelligentní rolník promeal řeč promyšlenou, nadšenou, která strhla lid k souhlasu a potlesku. Také trefné a promyšlené vývody vldp. faráře Hnátka uspokojily a nadehly náš lid, který teď s větší sebedůvěrou půjde k boji volebnímu.

Z Úpice. Za kandidáta poslanectví již se hlásí také p. soudní adjunkt Felix — pokrokář. Již pořádá přednášky; v Havlovicích prohlásil, že zákony o manželství jsou v Uhrách liberálnější než u nás. Prý pokrokovci už se postarají, aby se stala nějaká náprava. Měl ovšem p. řečník také hned připomenouti, jak asi ty volnější zákony národu prospívají, a proč telik šlechtící a liberální Maďari na druhé straně tak surově znásilňují Slovaky. Do Uher, kde vydány ty liberálnější zákony ve prospěch židů, nepůjdeme se poučovat o svobodě. Také po vesnicích přednáší židovský (toť se rozumí že pokrokový) továrník p. Richard Moravec z Úpice. My jsme pořád čekali, až začne rázně brojiti proti židovskému pronásledování Slováků a až z lásky k dělnictvu vyloží, do jaké hrozné výše stoupá židovský velkokapitalismus. Posud však jsme neslyšeli, že by v tom směru p. Moravec venkovský lid důkladně poučoval. Taký p. učitel Šandera z Maršova chodí přednáškami osvěcovat. A marně čekáme dlouho, kdy vyloží přemutnou situaci francouzského lidu, který přes všecku moderní „svobodu“ jest v postavení přímo zoufalém. Již jednou jsme poukázali, že Občanská záložna dává do všech hostinců zdarma „Ruch“ a „Pravdu“. Proč jen také nepředplatí list, který odhaluje poctivě švindly a násilnosti našich protivníků? Či my katolíci bychom na to neměli žádného práva? Bylo by potřebí, aby katolíci řečníci v našem okrese na častých schůzích hájili naše zásady, protože pokrokáři horlivě pracují o to, aby získali celý okres. — V neděli 19. t. m. pořádala katolická jednota hr. školních dítek ve prospěch školních pomůcek. Výtěšek činil 15 K. — Dopoludne o 10 hod v místnosti katol. spolku konala se schůze důvěrníků okresu úpického. Vývody p. V. Kouby z Hronova byly schváleny; zvolen okres. výbor volné organizace katol. lidu v Čechách. Jen dále statně vpřed!

Z Kutnohorska. Jak jsme minule psali, stalo se. Agrárníci rozhodli se ve volebním okrese Čáslav-Kutná Hora kandidovati posl. St. Kubra, předseda zemědělské rady. Usneseno tak bylo nejprve na schůzi agrárních delegátů v Kut Hote dne 12. ledna po dlouhotrvající debatě, při které pozorováno bylo, že agrárníci ve svém středu chovají tolik různorodých živlů, co se týče postavení jich k otázkám kulturním, speciálně katolickým, že mluže z toho vzejiti jim dosti brzy nemala roztržka. Jsou mezi nimi živly vyslovené protináboženské, a drtí je na uzde jen zdravý smysl vážnějších mužů, kteří dobře vidí, že bojem proti náboženství pracovali by jenom do rakou svých úhlavních národohospodářských nepřátel — sociálních demokratů. Uvádíme to proto, aby pochopili, kdo pochopiti nechtějí, a dokládáme: chytřému napověz . . . Zvláště ve štvání proti katolíkům hodlá se prý postaviti jakýs zelený mládenec Petřina, který už se snad vidí budoucím vůdcem na Kutnohorsku. Usnesená kandidátka byla čestí deputovanými oznámena čáslavským agrárníkům hned po té 16. ledna v Čáslavi, kam svolání byli starostové všech obcí a tu jim na srdce kládno, aby silně agitovali pro Kubra. Nevíme, jak se Čáslavsko pro něho rozebrže, neboť bude tu padati na váhu usnesení strany katolické, která teprve porady bude mít. Je-li však pravdou, co přisecali některé listy, že p. Kubr souhlasil s programem pokrokových učitelů a že ten souhlas i veřejně dal na jevo, pak bylo by dobře se ho

aspoň dotázat všude, kde bude případně konati voličské schůze, aby přiznal barvu. Konservativní přesvědčení a vážnost k nejdrazším statkům lidu nestačí míti jenom v srdci, ale také v ústech a skutečích!

Z Chotěboře u Čáslavě. Parlamentárních prázdnin používají naši katol. poslanci k pilnému pořádání schůzí, v nichž ochotně voličům svým skládají účty z dosavadní své činnosti a neméně ochotně vyslyšají jejich přání a stížnosti. Mezi poslanci katol. strany lidové zvláště tímto způsobem vděčí se svým voličům p. posl. F. Šabata, který v poslední době projíždí Čáslavsko, aby tu ve styku s voliči kolísající povzbudil, nerozhodné probudil a potřebným poradil. Zaznamenali jsme již valné schůze jeho v minulém čísle „Obnovy“, dnes referovati chceme o sdávilých schůzích v Chotěbořích a Třeboníně 18. a 19. ledna t. r. P. v. obec dlouho nemohla se rozebrtati pro nynějšího zástupce na říšské radě, až během několika měsíců změnily se názory a poznali všichni, že to, co bylo kdysi tvrzeno, byly pouhé strašáky, že v osobě p. posl. Šabaty získali jsme opravdu zástupce obětavého a pro otázky venkova se tykající právě porozumění majícího. Četná účast voličů ze širokého okolí osvědčila mu plně své sympatie a jeho vývody sledovány byly s pochvalou. Náladu schůze této chtěl rušiti jakýsi agent-provokatér z Kutné Hory, nevíme, zdaž pozvaný nebo vyslaný, ale byl náležitě usazen a měl jen rozvážlivosti účastníků co děkovati, že nebyl vyprovoben za Kamhájek. Hodlají-li kutnohorští agrárníci takovými agitátory posíliti svoji posici na Čáslavsku, mohou aplakati nad výdělkem. Schůze skončila pak v pokoji a činnost p. posl. Šabaty schválena. — V Třeboníně, který při volbách osvědčil své katolické přesvědčení, pozoruhodným způsobem přijata byla řeč p. poslance se souhlasem všeobecným a vyslovena mu byla plná důvěra. I tu sešlo se velké množství účastníků ze všech kruhů voličstva i mimo hranice tohoto volebního okresu a přemnozí ze sousedních obcí Kutnohorska přáli si, aby i tam už nějak bylo započato s organizováním, neboť cítí dobře, že vládnoucí politika nynější není dosti oproti katolíkům otevřená a upřímná.

Z Čáslavsku. Aby nezůstal čáslavský orgán mladočeský pozadu s gustiesním soustem „Právo lidu“ presentovaným o agitačním fondu katolické strany, uveřejňuje ho s velkou radostí a hodně nápadně, domnívaje se patrně, že tím na Čáslavsku dá klerikálům smrtící ránu. Kdybychom, milá „Pravdo“, měli advokáty, lékaře, ředitele, peněžní ústavy a podobná podsejpátka, nechodili bychom k hierarchům. Takhle však, nechtějice obtěžovati lid, jdeme k těm, kteří dáti mohou a dáti také povinni jsou a kteří, dávající i obnosy značnější, právě tím ukazují svoji nezištnost ke straně, ne jako jeden předák mladočeský, který, byv svou stranou usazen na velmi teplém a tučném místě, dal na agitační fond celou pětku. A co se týče agrárníků, kteří se tímtož chtějí oháněti při volbách do sněmu a už leckde se také ohánějí, odpovídáme, že, kdyby nám hospodářské záložny, jako jedna tuze blízka, vyplácely tisíčovky na agitaci, nemusili bychom jich bráti jinde. A konečně co se týče sociálních demokratů, stačí jen upozorniti na těch 40 000 židovských peněz, o nichž p. Pollak v Praze svého času referoval. Nechtějí si to naši lidé zapamatují!

Okres. zastupitelstvo v Habrech na oslavu 60letého panování J. V. císaře a krále postaví okresní dům, v němž umístěny budou okres. úřadovny, okres. hospodářská záložna a městská úřadovna. V přístavku pak bude okresní stravovna. — Okresní zastupitelstvo věnovalo dále 300 K jako první vklad a zem. pojišťovacího fondu císa. a král. Fr. Jos. I. na zajištění starobní renty pro zemědělskou čeleď. Nárok na pořízení má čeleď u jednoho a téhož gruntovníka nejméně 7 roků a na jednom velkostatku nejméně 15 roků sloužící; vkladem po 10 K poděleno tedy 24 čeledínů a 6 slutek. Mimo to zakoupilo okres. zastupitelstvo pro veškeré obce a osady v celém okrese lipky, které školní mládež na jaře t. r. na vhodná místa jakožto jubilejní strom vysadí. Okresní výbor požádal pak všechny obce v okrese, aby pamatná slavnost císařského jubilea oslavena byla skutky obecně prospěšnými, dobročinnými, jakož i vhodnou úpravou stromofadí a návsi. Věru příkladu toho mohou všude následovati.

Z Podmek u Golč. Jeníkova. Po příkladě jiných katolických organizací počala i naše organizace svoji vzdělávací činnost. V neděli dne 5. ledna konána byla četná návštěvná schůze, při níž promluvil děkan z Golč. Jeníkova vldp. Turek na téma: „Postup nepřátel církve a naše organizace“. Vývody jeho vyalechnaty byly s plným porozuměním, jak patřao bylo ze souhlasu, jehož se řečníku dostalo a s četných přihlížek k dosavadnímu šiku katolických organizovaných. Kde by tento čia našel hodně následovníků! Dalšímu rozvoji: Zdat Báb!

Z Chotěbořska. Slovo v čas promluvil váš dopisovatel, který v minulém čísle „Obnovy“ projevil názor, že kandidovati někde v městech, bylo by od katolické strany neprosfotelným nabíháním na sed. Hecla, která vychází z našich katolických řad, v čas korigováti, jest pouzinností

každého příslušníka strany, jest to myslí s naší věcí vážně. Tak přímo nešťastno bylo by prohlášení kandidatury ve skupině Nám. Brod, Polná, Humpolec, kde kandiduje za mladočeskou stranu dr. Šubrt, starosta v Nám. Brodě. Jest to muž pracovitý a tak populární, že ho budou volit po většině i katolíci, kteří buď organizováni jsou, anebo organizaci katolické přejí. Katolická věc dodělala by se tam ohromného fláka, sklídila by posměch, a co více, vzbudila by proti sobě hluboké rozhořčení. Upozorňuji tedy a varuji v čas, aby neprůstělným krokem takovým mnoho se nepokazilo. Domaňvám se tedy, že upozornění bude mít výsledek, jež všichni poměrů znali lidé uvítají s povděkem. Jest třeba prohlédnouti k náladě voličství a ku povaze kandidáta. Pak není možno, abychom šli na jatky. Totéž tvrdím o skupině měst Čáslav, Chotěboř, Golčův Jeníkov, kde také v zájmu katolické věci nelze kandidáta katolického jmenovati. Jen žádných kotrmelců!

Z Vysokého Veselí. (Chrámová hudba.) Po delší době zaznamenávám dokumenty činnosti na našem kůru. Nezaháleli jsme. Rok 1907 vykazuje vedle častých zkoušek provedení nadpovinných má spívaných. Ve svém posledním dopise zmínil jsem se o ročních zpěvích! V té věci krátce poznamenávám, že lokální poměry zůstávají dosud tak silné a věrné své tradici, že dlužno míti k nim respekt a omeziti se na promyšlený a duchaplný průvod. Dá se ovšem předpokládati, že před námi již byli mistři. A byli! Ještě dnes si vzpomínám na staré, šedé, ocelové oči nebožtíka p. Hrd. Vraného, když o vánocích rozebral varhany, až rozebral i plný stroj, svou duši, kojenou vzpomínkami z mladých let, prosycenou zkušenostmi dalšího života a snahou podati tyto vzpomínky rukou uměleckou. Jak zajiskřily oči dobrého „tatička“, když se zahledl do svých, v nichž bledl oblas z jeho hrou! Otázka, co bude dál? Na mém pultě jsou psané s přesným průvodem, dožadováním Cecilekou jednotou, předešlými, mezihry a dohry Treglera, Řihovského atd., máe a vločky, pokud poměry dovolují, v rámci časovém, ale otázka, kde vzít za daných poměrů, při úzkých poměrech finančních dobrých sil výkoných? Minulý právě máj předcházelo, p. Hrd. Vondráček musil se vzdáti kůru právě pro nedostatek a neochotu sil pěveckých, ač má za sebou výbornou kvalifikaci a znamenitou zkušenost. V té otázce najde čas rozluštění! Především bude nutno finanční potřeby vzít v úvahu. Nesmí se přece jíti do takové krajnosti, jak jsme četli v „Daliboru“ (posl. číslo!), že zedník po 14denním „absolvování“ kursu stal se „regenschorim“, a že odmítají „absolventi“ pro úzké poměry na venkově povolání „obětavé“ přijmouti. V minulém roce jsme pracovali, pokud dané poměry byly příznivé, velmi čile. Lokálně jsme dostali dosti učinění v projevech nejen ústy důstojného p. faráře Fr. Nechvátala a místního kaplana P. Fr. Knappa, dále veleďstojného p. vikáře P. J. Tichého, ale všeobecně chváleno nastudování nejen máj a vloček, (zvl. Treglera a V. Řihovského), zvl. pak Národních koled, které zpívaly děti laskavým vedením p. uč. V. Vícha, který si dal značnou práci, abychom lidu jeho zamilované koledy vánoční z det světlých, dětských uvedli ve vědomou paměť! Při tom nezapomínám vzdáti nejsrdčnější díky veleďstojnému choti strážmistra P. T. E. Doležalové, a sl. R. Kottové, dceři důchodního J. Jasnosti knižete K. z Paří, za laskavé spolupůsobení v našem chrámovém sboru. J. Knourek, říd. kůru.

Zrcadlo poctivosti listu Aloisa Hajna.

1.

A Lhota jest přec hodný muž a všichni jeho přátelé hodní mužové jsou. — Tak jste mohli čísti mezi řádky v „Osvětu lidu“, když tato přímo soufálními rozběhy snažila se zachrániti lesk štítu Lhotova. — Když se rozvířila celá veliká aféra pro lá, napačené proti lidem věřícím od prof. Jady, usoudil „Čas“, který lháři hájil, že prý „klerikální denunce“ toho muže jest případem, na který se nesmí zapomenouti. Ergo — měl papírový bratr „Osvětu lidu“ horlivě předsevzeti, hájiti nepravdivého nenávisníka katolické církve hodně dlouho.

Tedy však máme před očima případ, na který rozhodně nikdy v české společnosti se nemá zapomínati, třeba by „Osvěta lidu“ po prohrané bitvě i s bratrem „Časem“ sebe více se snažila přesvědčiti rozhovor na pole zcela jiná! Ať jen po skončeném soudě projedná se celá záležitost ještě před veřejností!

Masaryk měl nápadnou chuť větší raději, že vraždu na Hrdzové provedli přibuzní, než by byl usnul, že také i šid může býti vrahem. — Hajna zase projevoval až nápadně touhu dokázati velikou hříšnost Teplého, umytí Lhotu a představití ho jako mučedníka beránka.

Jak rychle dovede šurnál Hajnův předkládati čtenářstvu správy i o těch „klerikálních“ přebínech, které se vůbec nestaly! Ale — jak pomalu snažil se chápati, že by mohl pokročit dopředu se skutku zákeřného!

Ztlučená Teplého stalo se již 15. listopadu r. 1906. Druhý den na to jásavě usměv pokro-

ká, tajemně šáklal v blouncích. Ale p. Hajna — nevěděl nic, pranic. A přece mu mnoho na Teplém záleželo, když předtím pátral ve svém listě po původu „pamfletu“. Jestliže byli pokrokaři známou satyrou napadeni prohraně, měli-li štěstí docela prostý sobectví, mohli přece klidným způsobem lá vyvrátiti; byli by se ještě saskvěli v póze mučedníků, tak že by jim jen takové „banobení“ prospělo. A pokrokaři se přece nějak umějí hájiti! Ale místo konstatování, co satyra mylně psala, nastalo cholerické pátrání: Kdo, kdo, jen kdo to sepsal?

15. listopadu tedy vykonán rozsudek i trest od žalobce, který se učinil soudcem i vykonavatelem. Pak přestalo — divu velikého! — pátrání a označování pisatele satyry v „O. l.“ Ticho tichoucí. Najednou počátkem prosince otiskána v „Čechu“ zpráva o činu Lhotově. Z toho veliké překvapení. Teď se čekalo, jak se bude „Osv. l.“ mravně rozhořčovati nad „klerikální perfidii“! Býti takhle Lhota nevinen, spustila by se stavidla hotového Niagarského vodopádu! Ale — k velikému úžasu „Osvěta l.“ v úterním čísle mlčela a v následujícím nato (7. prosince) přinesla tolik zaleklou, rozpačitou zprávičku! Prý (11) dle zprávy „Čechu“ byl prof. Teplý sbit. „Nám do dnes (??) není známo, je-li tohle všechno skutečnost či povídka...; počkáme (mhm!), až na celou tuto událost vrhne náležité světlo řízení soudní... Ukáže-li se, že p. katecheta Teplý skutečně byl uvedeným způsobem stýrán, přirozeně (??) náš úsudek o počinání p. dra. Lhoty bude odsuzující, protože takovým způsobem spory řešiti vedlo by ku všeobecnému sesurování a k obnovení vlády pěstního práva.“

Věru není nad masanost pokrokového listu! Tak „humánně“ začal psáti, když se ocitl v současných i s Leonidou. Hajna do 7. prosince — několik dní po zprávě Čecha nemohl věděti, zda to sdělení zakládá se na pravdě. Měl Lhota v Pardubicích, ale — až prý soudní řízení... A ke všemu moralistická omáčka, zavařená hezky opatrně. Kdo znal sprostá ústa šurnálu Hajnova, už viděl hned dle té zprávičky, že je hodně zle. Jak Hajnův orgán slibu svému dostal a jak napsal „přirozeně úsudek odsuzující“, o tom přistě.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro
závod je jeho
stoleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Různé zprávy.

Důsledky stávek francouzského dělnictva jsou velice smutné. V semi „svobody a bratrství“ stěná dělník háře než v některém aristokratickém státě. Roku 1905 bylo ve Francii stávek 830, r. 1906 již 1309. Tedy za jediný rok přirůstek 500. Tedy čím rychleji proti majetku katolické církve bylo postupováno, tím háře bylo dělnictvu. Zednáři je ovšem klidnější aspoň sliby. Následkem toho obrovských počtu stávek způsobeno bylo 9,488.594 dní, kdy bylo dělnictvo bez zaměstnání, tedy téměř 10 milionů dní, kdy dělníci byli z práce. Tato číselnice jistě působí hrůzu, pomyslíme-li si na společnou bídu všech těch, kteří v těchto dnech nepřijímali ani haléře. A nyní dále. 21 stávek trvalo déle než 100 dní. V Escro ku př. a ve Vernet-les-Boins, kde jsou doly, trvala stávka 173 dní. V Paříži truhlařští dělníci stávkovali 147 dní; ve Volzinu stávkovalo se 189 dní; v Raveou a ve Varennes trval boj 272 dní, v Rive-de-Gier 301 den. Úporný tento boj beze vši pochyby dává znamenitě vysvědčení solidaritě dělnictva. Leč jaký byl výsledek stávek? Ze 797 stávek, vypuknuvších pro malou mzdu, skončilo jen 192 úspěšně. Ze 883 motivovaných velkou prací dohou skončilo úspěšně jen 109 čili na 1809 stávek bylo 301 vítězství a 879 porážek. A výdaje, jež stál tento hospodářský boj? Cifry zde uvedené jistě ukazují, jakou zodpovědnost bere na se ten, kdo svádí dělnictvo ke stávce, není-li připraven a není-li alespoň částečně naděje na úspěch. Neboť boj hospodářský stojí zrovna tak nákladné sumy, přímo závažné, jako války vedené prachem a olovem. Kdyby se odhadovala průměrná cena jednoho pracovního dne pouze na 5 korun (číslice tato jistě jest spíše menší než větší

při životních potřebách v Paříži), činila by stráta způsobená stávkami v roce 1906 50 milionů korun. A nyní připočítejte si 483 obětí justice, pro různé přestupky za demonstraci a stávek přistižených jen v 58 stávkách. Jistě obrovský nespoměr stráty vůči zisku. — Tak soudí mladočeský „Den“. Zkrátka jest viděti, jak kapitalisté francouzští i v době nejkrásnějších hesel a „nejlidovějších“ zákonů vždy umějí šikovně proplouti mezi Scyllou a Charybdou, vždy jejich sobectví provede svou — pod tituly nejkrásnějšími.

Ve jménu francouzské velmosti a bratrství vyhnal prefekt jeptišky z pařížské nemocnice „Hôtel de Dieu“; jeptišky ty od XII. století v oné nemocnici zdárně působily, nyní se jim dostalo „odměny“, jako by se svým náboženským přesvědčením dopouštěly zločinu. Zato však ti, kteří poznali činnost jeptišek z blízka, projeví jim okázalé ovace. Tisíce a tisíce lidí sešly se k nemocnici. Lehce nemocní, kteří byli ošetřováni od oněch febohnic, vypálili koně z kočárů, aby zabránili odjezdu sester. Policisté ovšem koně znova zapřáhli a přinutili sestry ke vstupu do kočárů. „Sláva sestrám! Hanba Clemenceauovi!“ volal veliký zástup. Někteří provolávali ironicky: „Ať žije svoboda kultu!“ — Zednářská vláda projevuje daleko větší kuráž vůči bezbranným ženám, než jakou projevila vůči panamským zlodějům. I ke zřejmým zrádcům chová se šetrněji než k jeptiškám. Patrně ví, že zutíři živlové by při důraznějším zakročení začali pracovati pumami. Katolíci to ovšem nedělají a dělají nebudou; proto ta veliká srdnatost proti nim.

Za svobodu dělníkem! Čech píše: Sociální demokraté pražští prohráli dvě veliké stávky: v elektrické centrále a stávku pekárů. Nyní vycházejí na jevo různé zajímavosti z obou stávek: Jistý hostinský v Holešovicích, hned vedle centrály, přišel n stávkujících o 300 zl. za známky na pivo. Soudrusi pivo vypili, prohlásili stávku a do práce se nevrátili — hostinský „utřel hubu“. Při stávce pekárské zase byli dlaní, v nichž dělníci měli ještě lepší mzdu nežli cenník žádal — stávkovatí však musili, — jelikož tak natizovala organizace. Když mistr jim domlouval, odpověděl: „My nic proti vám nemáme, ale stávkovatí musíme. Kdybychom neposlechli, nebyli bychom jisti životem a v dílně bychom pro stále štvaní a posměch nevydrželi.“ — Čím dále, tím více se množí dokladů, že soc. demokraté vůdcové, pořádající stávky, jednají i proti vůli dělnictva samotného, zneužívajíce hospodářské situace ku svým politickým účelům, aby ovládli živnostalstky. Někteří dělníci pak jsou opravdu politování hodní: do organizace musí platiti, radé listy musí odbírat, a stávek se zúčastniti musí — nikdo se neptá po jejich osobní vůli — jsou nevolníci svých placených vůdců, jimž dává pokyny vídeňská centrála a bruselský ústřední sbor. Nelze se ovšem diviti, že jako ve Francii a v severních Čechách a na Ostravsku, Falknovsku se stalo, že dělníci touží vymaniti se z rudé tyranie svých vůdců a že přejí sobě založiti — své vlastní, neodvislé, odborové organizace, v nichž by rozhodovali skuteční dělníci a ne redaktori a náhonci velkokapitálu. Takovými odbornými neodvislými organizacemi ubylo by rozhodně stávek a dělník hospodářsky i politicky nabyl by zase své svobody. Tak jak nyní u soc. demokratů poměry jsou, znamená „organizace“ otročinu a placení, a „disciplína“ je totéž jako nevolnictví. Vývoj dělnické otázky jde však cestou anglických a amerických samostatných odborových organizací — a to budou také jednou i u nás konce politické strany sociálně-demokratické. — K tomu dodáváme, že povinnosti všech našich přátel jest upozorňovati hodné dělnictvo s ále na „Všeodborové sdružení křesť. dělnictva“, které jest dobrou záštitou proti neomalenosti soc. demokracie. Až naše sdružení příslušně vzroste, pak zajisté bude moci s tím větším úspěchem mařiti intriky a násilnosti strany rudé. Za nynější doby, kdy nejkrásnější strany přímo násilím vlekou každého do svých řad, byla by existence neorganizovaného dělníka katolického útinnou větrem se klátící, kocábkou na rozbouřeném moři. Proto všichni katolíti dělníci nechtě závčas hledají bezpečný útulek pod štítem našeho odborového sdružení, ježto rozvoj již nyní jest tolik utěšený!

35leté jubileum poštovní spořitelny v Rakousku oslaveno minulý týden. Toto jedno z nejprospěšnějších hospodářských zařízení zasluhuje také vel. pozornosti. Koncem r. 1907 vloženo do naší poštovní spořitelny 219 milionů uspořávaných peněz a to většinou od lidí drobných. Ve spojení šekovém proběhlo loni poštovní spořitelnou na 22 miliard korun. Zařízení šekové nemají dosud ani v Německu.

Hospodářství agrárníků v zemědělské radě království Českého osvětluje V. Karhan v „Radikálních listech“ takto: „V Čechách patří 350.000 chalupníků do výměry 17 korců polí a oborá 88%, všechkých držených vepřů; český odbor udělil na 283 kusy vepřového bravu subvence 12.000 K; subvence činila 50%, v některých případech 100%, kupal ceny. Oněch 350.000 chalupníků nedostalo arci ničeho, o to rozdělili se rolníci bohatší, jichž jest celkem 156.000; arci formálně dostaly spalky subvence. — Na stavbu svinských chlívů rozděl

r. 1906 český odbor rady zemědělské 18.500 K subvencí, ale z oněch 850.000 drobných chalupníků nedostali žádný ani zlamanou grešl, za to však dostali subvenci i velkostatkáři, kteří mají přes 140.000 korun hotového jmění, jak jsem se osobně přesvědčil. — Český odbor rady zemědělské věnoval r. 1906 5200 K na t. sv. vzorné hnojiště a šumpy, ale chalupníci nedostali na ně ani vindry: těch 5200 K dostali 90, 50, ba i 140tisícoví sedláci, političtí agitátoři a žumpši. mnohý z nich má kotár za 1200 K, ale nestydí se shrábnouti 240 K veřejných peněz na hnojiště, jež měli mít již dávno v pořádku. To snad nejhorší osud býti v Čechách chalupníkem. A pak chtějí agrárníci spasiti venkov.

Zufivá demonstrace ve prospěch volebního práva žen provedena v Londýně, kde ženy podnikly útok na palác ministerského předsedy. Strážníci oklamaly tím, že přijely na místo v drožkách, a když se ministerský předseda přiblížil k minist. paláci, vrhly se naň byly však policií odrazeny. Některé z žen daly se připoutati řetězy k mřížoví naproti paláci a odtud křičely po zavedení volebního práva žen. Věru originelní ženská zufivost.

Účinná akce proti zdražení uhlí chystá se v Dol. Rakousích. Dolnorakouský sněm povolil totiž 35 000 K na přípravné práce k zřízení zemských uhelných dolů. To ovšem děje se na podnět křesť. sociálů. Zemské doly uhelné jsou nejlepším prostředkem proti vykořisťování lidu se strany vytliděnských uhlobaronů.

Pocta památce českého učenice v Německu. Dne 11. ledna odhaleno bylo ve Vratislavi v ústavě fysiologickém poprsí t. slavnému přírodopysci Purkyňovi, zakladateli tohoto ústavu.

Velký rozvoj Všeodborového sdružení křesť. dělnictva na Moravě. 16.000 členů dosáhlo Všeodb. sdružení křesť. dělnictva na Moravě a ve Slezsku koncem r. 1907. Vzdělání členstva je následující:

koncem r. 1904 bylo	1.211 členů,
" 1905 "	1.978 "
" 1906 "	5.471 "
" 1907 "	16.000 "

Příspěvků zaplatili členové

koncem r. 1905 K	11.908
" 1906 K	21.236
" 1907 K	67.000

Zajisté utěšený to rozmach, který budiž pobídkou všem katolickým dělníkům v Čechách, aby do křesť. sdružení co nejhojněji vstupovali. Nechtějí brzy dohoníme Moravu! Co jde tam, půjde zajisté při dobré vůli i v království.

24 populárních přednášek zdarma obdržíte, jestliže předplatíte časopis „Eva“ (3 K) v Prostějově. Pomůcka pro katolické tečny, ať už agráři, nebo sociální, nebo čisté vzdělávající — nepostradatelná. Obsah „Evy“ krásný a bohatý. Podporujte tato nejlevnější a nejužitečnější katolickou revui! V každém čísle 2 populární přednášky, za rok 24. Objednejte a předplatte na adresu: „Eva“, Prostějov.

Uměleckých naboženských obrázků máme skutečně málo. Aby tomuto nedostatku bylo odpočinuto, sdružili se někteří kněží v družstvo vydavatelské na vydávání levných obrázků uměleckých. „Spasitel na kříži“, od akad. malíře Kohnera (100 ex. za 5 K); „Sv. Antonín“, od Zd. Vlčkové-Vorlové (100 ex. za 3 K) a „J. Žižka, přítel dítěte“, od Schaffa (100 ex. za 3 K) Objednávky řiďte na P. Fr. Stareho, kněze v Prostějově.

Proslulá řeč dra. Drexela vyšla nákladem „Nášince“ v Olomouci v českém překladě. V řeči pojednává dr. Drexel duchaplným způsobem nejčasovějšími tematy: Politika a náboženství. — Církev a věda. — Církev a kultura. — Křesťanská mravouka. — Materialismus a sociální demokracie. — Hledající Bůh. — Atheismus. — Antisemitismus. — Zpověď. — Škola bez Bůha. — Katechismus. — Náboženství na školách středních. — Katolíci a university. — Inferiorita katolíků. — Svoboda bádání. — Index a Syllabus. — atd. Řeč hodí se výborně k poučení lidu v těchto otázkách, jež bývají předmětem denního rozhovoru, svým jednoduchým a přece bystrým a pronikavým jich rozbořením. Řeč Dra. Drexela je zároveň výbornou odpovědí na řeči prof. Masaryka a Drtiny, které rovněž právě vyšly ve zvláštních otiskcích. Řeč brožurovaná o 56 str. stojí 1 ex. 10 hal. — Objednávky přijímá administrace „Nášince“ v Olomouci.

Proti tulákům a opilcům vydán v Norvěsku nový zákon. Tulák jest policejně napomenut a poslán na místo, kde lze nalézt práci. Nechce-li pracovat, aneb byl-li propuštěn pro špatné chování, jest dán do pracovny, odkud nemůže utéci a kde musí pracovat nebo trpěti hlad. Opilec jest přimě potrestán, a byl-li postížen třikráte, aneb zanedbával svou rodinu, jest uvězněn a musí pracovat z donucení. O opravdu potřebné a zasloužené chudé pečují stát.

Nranch před modernem. Pražský dopisovatel v čísle 1. nadeho listu kriticoval domněl. věry katolické strany v dobrém sajisté dmyse, aby před modernem — zjednom — nastalo nálež vyrovnání rosladných předků. — — — — — přikaznosti odnásoval přemýš. projev vdp. Škrdleho v „Čechu“ proti katol.

zemědělci p. Krejčímu, že „lidé by šasnuli, kdyby se doviděli, kdo vřel na volby přímptval.“ Zasloužilá a bezesporně cenná činnost p. redaktora Škrdleho nebyla tím nikterak v pochybnost brána, nýbrž kárána byla stejné ukvapenost jinak vyskoleného politika v tomto projevu, jímž byl sbytečně počten veřejnou pozorností soukromý a málo významný hlas neinformovaného jednotlivce. Ukvapenost tuto nemůžeme achváliti ani dnes po zbytkových rozkladech p. redaktora Škrdleho ve dvou jím vydávaných časopisech, protože poskytl našim odpůrcům výhodnou látku ku překrucování a v neznám m sloději byla vzbuzena dyektivní touha po sensačním seznamu. Volnost kritiky si ponecháme i napříště vůči každému; vadyt sám p. redaktor Škrdle používá ve svých časopisech besobledné stále této volnosti, a odmítáme způsob, jakým p. redaktor Škrdle volnost kritiky ubíjí. Člon veselost vzbudila jeho poznámka ve „Vlasti“, že mu byl v Hradce v pražském dopisovateli označen jakýsi „mazaný modernista“, protože dopisovatel náš je zcela nevinný konservativní laik, jenž nikde do popředí se nestaví a nejen moderně, ale i v Hradci jest osobně naprosto neznámý. Kdyby však vky informace p. redaktora Škrdleho byly tak hodnověrné, jako tato o „mazaném modernistovi“, pak bychom musili stratiťi vůbec důvěru v jeho projev. Podotýkáme, že nehodláme odnášeti výsledky pražského sjezdu a zákulisních svárů. Cnceme pracovati pozitivně a věčně. Na osobní škorpení nemáme času ani chuti. Stojíme opodál osobních třenic a proto dovedeme lépe posouditi meritorní stránku sporů. Ujišťujeme p. redaktora Škrdleho, že jsme nikdy nebrali v lehkost jeho dlouholetou buditelkou činnost v katolické straně a že bychom se ho rázně zastali, kdyby bezvýznamní lidé chtěli ji podceňovati. Ale kritika patrně taktické chyby musí nám přece býti dovolena v zájmu všeobecného prospěchu!

„Inferiorní katolíci.“ Pod tímto titulem píše „Čech“: Předloha o vyvlastnění polského majetku v Prusku byla přijata proti hlasům katolického centra a Poláků a strany svobodomyšlné. Odhlasovala ji strana nejpočetnější: protestantští konservativci. Maršál katolíkůtí řádciioi ukazovali na zjevné násilí, na nebespědný vzrůst státní všemohoucnosti, na špatné finance — nic naplat, nacionální a náboženská nenávisť zvířetila! Stala se vůle nejvyššího biskupa protestantské církve, Viléma II, prosadit svou protestant kníže Bülw, katolického centra nepřítel. Význam zákona o vyvlastňování polského majetku jest ostudou XX. století a hanbou kulturního národa německého. Jest to projev národní a konfesiální msty a stejné ukazuje, jak by se vedlo malým národům slovanským, kdyby dostali se měli pod vládu pruského krále. Zákon tento jest však také hanbou pruských protestantů, kteří nezapřeli staré tradice řádů německých rytířů, Bedřicha Velikého a Bismarka, jimž všem šla moc nad právo a kteří i náboženství zneužívali k svým politickým účelům. Protestantská náboženská společnost, jejíž členové hlasují pro křiklavé bespráví a do nebe volají násilí proti slabšímu katolickému a slovanskému národu — ukázala v praxi, jak rozumí a provádí křesťanství! A tito „křesťané“ osmělují se ještě, v cizině i u nás, katolíky zvatí „inferiorními“!

Propadávající se město. V městě Newcastlu bylo v říjnu minulého roku poškozeno asi 100 domů následkem klesnutí půdy. V posledních dnech počala půda klesati i v ostatních částech města, přičemž byly četné domy poškozeny a anglikánský kostel téměř úplně zničen.

Slovaneč v Chicagu. Americká „Hrvatska Zastava“ sděluje, že dle posledního sčítání lidu bylo v Chicagu 2.200.000 lidí, mezi nimi skoro půl milionu Slovaneč a sice 209.229 Poláků, 189.520 Čechů, 77.470 Rusů, 87.000 Čarvatů.

Konference míru v Haagu trvala 127 dní. Za tu dobu pořádko se pro její delegáty celkem 819 banketů, které stály 2.660.000 K. Výdaje jednotlivých vlád činily celkem K 14.088.000, z toho pak na telegramy připadá K 5.717.000. Výsledek rovná se asi nule a svět může býti rád, že k vůli konferenci mírové nedošlo — k vojně.

Americká žena v povolání. V severoamerickém Soustati zmocnily se ženy již 800 oborů povolání, kde byli dříve výhradně jen mužové činnými. Z právě vydané berní statistiky zasnáváme, že je tam na př. 198 ženských kovářů, 190 pronajímatelek koní, 8 výrobek parních kotlů, 126 pokrývaček pro olouvené kryty, 409 ženských elektr. techniků, 1041 ženských architektů, 167 ženských kameníků, 545 ženských tesařů, 46 štokatérů, 1759 malířek pokojů, 341 ženských čalounků, 989 dálnic v kameninových lomech, 904 ženských povozníků, 84 ženských techniků, 1668 ženských šelezných zřizenců, 58 ženských zřizenců národních dráh, 571 ženských strojmistrů, 186 mlynářek, 328 obstaravaček pohřbů, 5574 holiček, 8119 lékařek, 807 zubních lékařek, 11031 smekčů, 2199 šuralistek, 1010 ženských právníků, 827.206 učitelk, 8878 kasaček, 946 obchodních agentek, 85246 přístek, 74183 ženských účetních, 150.000 prodavaček, 3000 ženských posilček, 8000 ženských nosičů nákladu, 879 modních pomocnic, 86.118 písaček na psacím stroji, 1.114.000 slusček, 3.7306 farmářek, 328.960 prádlen, 388.000 krejčovských atd. atd.

Spánek 48 měsíců dlouhý. V poslední schůzi berlinské psychologické společnosti přednášel profesor a dr. Albert Eulenburg o zvláštním případu pavosti. Jedná se o 46letého muže, jinak zdravého, který nepřetržitě spí od 15. června r. 1904 až do dnešního dne. Jest podivným, že při podávání potravy pravidelně potravu konzum a polyká. Zvláštní jest i jeho nečitlivost. Přednášející vysvětloval tento úkaz duchaplnou teorií dr. Otmara Eichenbacha, který vysvětloval spavost jako úkaz podmíněný vlivů. Pathologický, dlouhotrvající spánek jeví se jako nápor ští, který jest vyvolán chorobným stavem tělesným a různými nepříznivými poměry životními.

Hamburk celaví letos 1100leté trvání. R. 808 založil ostar Karol Veliký Hamburk na ochranu před výpady normanskými. R. 811 stal se Hamburk sídlem biskupským.

Ples u milionáře. Mr. Philipp S. Bendlér pořádal před několika dny ples, se kterým

uvědíl do společnosti svou dceru Marii. Šel byl proměněn v nádhernou lesní krajinu. Mezi stromy byla umělá jezera a řeky, přes které klennuly se krásné mosty. Zrodily umělé postavení bylo dosaženo optického klamu, jako by krajina táhla se do nekonečna. Ve vodě bylo nečetné množství zlatých rybek. Vše bylo mnoho exotických spěvných ptáků. Svůj triumf tímto plesem nad nedávno konaným plesem motýlovým zaplatil millionář malíčkostí — 900.000 korunami.

Anarchismus v Chicagu. Chic go jest nejnejistějším městem v celé Americe. V posledních dnech došlo tam k 500 pouličním rvačkám; byly spáchané vraždy a provedeno mnoho vloupení. Při pouličních rvačkách zraněno bylo 300 občanů, když se pokoušeli ubrániti se proti lupičům. Policie nepodniká ničeho k zachování pořádku a jest přímo obviňována, že jest lupiči podplácena. Majitelé krámků dávají své skladiště sítěžiti ozbrojenými strážci. I obchodní příručí jsou dne v noci ozbrojeni revolvery. V noci jest nebezpečno jíti odlehilými ulicemi. Poměry ty připisují se na vrub všeobecné krise. Následkem obchodních pohrom bylo propuštěno mnoho tisíc dělníků, kteří, jeouce bez práce, páchají z hladu a bídy věci nejhorší.

Jak vyseke vzletují naši ptáci na povrch zemský? Slavný učenec Alex. Humboldt se domníval, že dravý pták kondor vylétuje až do výše 7100 m, kdežto druhý přírodopysce Gálke tvrdil dle svého pozorování, které konal na ostrově Helgolandu, že stěhovavé ptactvo dosahuje výšky 3000 až 5000 m, některé druhy docela až i 10.000—12.000 m. Profesor a vsduchoplavec Poeschel však dokazuje v nejnovější době, že jest zcela nemožno, aby ptactvo mohlo letěti do tak závratných výšek, a odvozuje to tím, že ve výši 10.000 m je zima 54 stupňů Celsia pod nulou, a tak nízký tlak vzduchu, že jest pobyt ptactva v tak vysokých vrstvách vsduchových zcela vyloučen. Vsduchoplavec Lucas rovněž udává, že se ptactvo, není-li k tomu přinuceno, nikdy nevznáší nad prvou vrstvu mráčen, a že nevzlétuje obvykle výše než 1000 m nad zemí. Většina ptactva letí jen velmi nízko. Jen v ojedinělých případech byly pozorovány vrány ve výši 1400 m, aktivani 1900 m a orel ve výši 3000 m nad zemí.

Rychlost vydry pod vodou jest tak neobyčejná, že dravci neutědli žádná pronásledovaná ryba. V některých krajinách i u nás používá se vydry k rybolovu a osvědčuje se znamenitě. V době odpočinku bývá uvázná v boudě právě jako pes, a věnuje-li se jí jen trochu péče, dafí se jí v sajeti dobře a prospívá znamenitě. Nutno ji však krmiti hlavně rybami, než navykne na různá syrová masa.

Skoro tři miliony marek utrácenáród český ročně za toaletní mýdla cizozemská. Nyní, kdy máme výřečné toaletní Maticní mýdlo ve prospěch Ústřední Matice Školské, lze doufat, že miliony tyto nepoputají za hranice, ale zůstanou v Čechách. — Národ český není ani tak bohatým, ani tak neuvědomělým, by se ročně o tři miliony mohl ochuzovati a sajisté dá proto vždy přednost mýdlu Maticnímu před každým jiným.

Chudé půdy zasazujeme v ten způsob, že mezi řady smrků nasadíme řady modřínů. Tím se půda pozvolna zlepší, neboť z lupení modřínů utvoří se humosní povlak, jenž setlením dodá smrkům živiny. Tak lze i na půdách kamenitých a planých vypěstovat les bezvadný a cenný.

Nejlepší píemica do méně úrodných poloh drsných, kde bývají tuhé mrazy a závěje sněhové, je švédský jetel. Ani suchu, ani mrazy, ani závěje tento jetel nezničí. Dává plci v každém ohledu dobrou, akčněš výbornou, zejména a trvanlivou, a dafí se u nás všude. Třeba tedy zvrhly či švédský jetel všude pěstovat v polích, kde je červenáček český nejistý.

Výnosné sady ovocné jsou nyní dobrým pramenem jistých příjů. A výnosnými jsou sady, kteréž každý rok účelně hnojíme, neboť pak strom rodí pravidelně. Aby květ netrpěl mrazy, třeba voliti druhy později kvetoucí tam, kde pozdní mrazy bývají pravidelným hostem nevtaným. Konečně třeba v sadě pěstovat jen dva tři druhy ovoce nejlepšího v kraji osvědčené. Daleko lépe pochodí, když má v sadě tři jadrničky než ten, kdo má šest jabloní, ale každou jiného druhu. Ba netoliko v sadě, ujbř v celém kraji důlano sázet jenom dva tři druhy ovoce, neboť čím více stejného druhu je po ruce, tím více se za ovoce utrácí. Za vagu pékufých vybraných jadrniček více stráíme, než za dva vagony všejajných jablek stejných a nevybraných. Du trhu dejme jenom plody nejpokéjnější, sbytek doma sušikujeme. Nezapomínáme též na ochranu stromů a snižujeme v zimě pavučiny, suché listy, vyfenzujeme dřevo nezdravé, vše na místě palice.

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1908. 1 hl píemice K 17:20—18:20, šta K 16:60—17:10, jednece K 12:00—13:46, prosa K 00:00—00:00, ruzve K 11:00 až 14:—, hracha K —00—00—, oves K 6:80—8:30, dočky K 26— až 28—, jabl K 22:00—24:—, krap K 22:00—40:00 bramborů K 8:20—8:60, 1 hl jetelového semene červeného K 172:00—00—, ruského K 116:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 16:00—00—, máku K 20—40:00, lněného semene K 20—31—, 100 kg žitných otrav K 14:00—00:00, 100 kg pšenicejých otrav 14:00—00:00, 1 kg masa červeného K 1:84 až 2:16, 1 kg másla převařeného K —00—00:00, 1 kg másla vepřového K 1:68—1:72, 1 kg tvarohu K 0:26—0:32, 1 vejce K 0:06—0:07, 1 kopa okarek K 0— až 0:00, 1 kopa soli K 2:40—0:00, 1 kopa kparuty K 1:00—3:00, 1 hl cibule K 5:20—5:40, kopa droh. zeleniny K 1:80—2:60, 1 pytl mrkve K 1:20—1:50, 1 bedna hrachů K 0:00—00—, 1 bedna šropek K 0:00—0:0, 1 hl jablek K 0:00—00—. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 18. ledna 1908 odbyvaný přivazeno bylo: 1) obilí: píemice 216 hektol, šta 288, jednece 194, oves 226, prosa 0, vike 12, hracha 7, dočky 2, jabl 12, krap 20, jetelov. semínka

10% líného semene 12, máku 1/3. — 2.) Zeleniny: malý 00 kop, okurek 0 kop, kapusta 8 kop, cibule 6 hl, drob. zeleniny 10 hl, mrkve 7 pytlů, brambor 22 hl, salátu 00 kop. — 3.) Ovoce: jablko 00 hl, hrušek 00 hl, švestek boček 0. — 4.) Drob. dobytka: vepř 0 kusy, podsvinčat 282 kusů, kůnat 0 kusy.

(Zasláno)

Lit.-řeč. Jednota boboslovců královéhradeckých skládá již dlouhou řadu let knihovny v místech jak národa tak i nábožensky ohrožených. O důležitosti knihoven netřeba se uvažovati; vědyť známo, jakou velmoct ve světě nynějším je tisk, kniha. Šťasten proto každý, komu do rukou dostávají se knihy dobré! V této snaze však nemůžeme postupovati tak, jak by tobo důležitost její zasluhovala, ješto jsme odkázáni jen na přispívky boboslovců a některých šlechticů přiznivců. Žádosti za zaslání knihoven v posledním čase se množí, a proto, abychom mohli všem vyhověti, vznášíme na Vás, důstojní pánové, aktivou prosbu: nezapomínejte ordo svých, přispějte nám malým dárkem, podporujte snahu naší „Jednoty“, jejíž členy i Vy jste bývali, aby tato mohla vyhověti prosbám mnohých oad a vyrvatí je tak z nebezpečnosti, aby nebyly zaplaveny tiskem, knihami špatnými, které i do nejodlehlejších výseků se vkrádají a víru a mravy otravují! Báh odplatí Vám obětavost Vaši. Přispívky vděčně přijímá a veřejně kvítuje

výbor „L. J.“

Listárna redakce.

O „klerikálním šimlu“ a odpověď Škole n. v přístě. — I jiné věci z nedostku místa odloženy.

Dvě vysoké, užší výkladní skříně ::
levně se prodají.

Blíže sdělí administrace t. l.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Časových Úvahách“, již sepal

dr. František Reyl.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 82. Cena pouze 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDĚLÉ

a TELA PÁNĚ

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně polychromované.

z pevné tvrdé sádky
= velice levné. =

SOŠKY „VZKRÍŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Za hospodyně na faru

přála by si jíti starší inteligentní slečna, dobrá kuchařka.

Otčné nab. post. rest. pod značkou „důvěra 9“
v Králově Hradci. Hlav. pošta.

Z „Časových Úvah“ doporučujeme nyní k horlivému čtení a šíření zvláště tyto spisy:

Zpráva o sjezdě českoslovanských katolíků v Hradci Králové.

(V knížce té uvedeny jsou všechny velice poučné přednášky řečníků.) — Cena 24 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Dva díly po 16 hal., dohromady za 32 hal. Brožury ty vrhají ostré světlo na neupřímnost, sobectví a švindly sociálních demokratů. (Oba díly vyšly již ve druhém vydání.)

Svobodná škola.

Cena 8 haléřů.

Manželství přirozené a svátostné.

Cena 8 haléřů.

Útok prof. Masaryka na církev katolickou.

Cena 32 hal. Jest to velice praktický obranný spis proti různým pomluvám katolické církve, jež právě v nynějším čase z úst našich protivníků se ozývají.

Pro katolíka, který chce se zdárným výsledkem hájiti na veřejných schůzích a proti nepřátelskému tisku svoji církev, jest četba těchto spisů nutná.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

UHLÍ nejlepší jakosti, tudíž nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách. Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj h jně zásobený sklad dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem prosince K 12.059.571-28.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

O moderním mediálovství napsal několik dobrých zruok literární kritik „Národních listů“ dne 17. t. m., oceňuje hymnický ráz spisu Borova o Ed. Vojanovi. Píše:

„Obecenstvo miluje divadlo a divadlo, místo illusi má své naděnce. A davu naděnců osobní kult bývá nejen vždy blízký, ale je mu přímo potřebou. A takové potřebě knihy přetékající mlékem a strdím obdivné stylistiky vpadne dobře do noty! Leč, osobní kult je duch fetišismu. V přírodě člověka dříve jakás touha zbožňovací. Náhle se vybaví a zmocní se svého předmětu. Někdy hmat tajemný ji probudí! Někdy symbol, značka, heslo, jindy nějaké dotknutí smyslu! Často pouhý odstín dostateč, třept plochy, zákmit barvy, vůně ovzduší! A horečka vytržení se dostavila! A horečka je vždy slepá! A slepota vždy nespravedlivá! Což sejde osobnímu kultu po otázkách míry, váhy a poměru! Plave jedinou touhou: pálit kadidlo! A kde je modloslužba, tam vše ostatní musí buď se klanět aneb musí — ven ze dveří. Jinak to nechodí ve všem fetišismu! Ze dvou předmětů bližších jednomu se prokazuje božská účta, druhý slouží za pouhou hlínu. Egypťský Apis pro svou bílou lysinku postaven na oltář. Ostatní tvorové jeho rodu zapřaháni do plahu a poháněni bičem. Všecko lysinka způsobila! A tisíce let nic nezměnilo v lidské přírodě! Fetišism trvá a pěstuje svůj kult osob a věcí dnes jako před tisíci lety. Leda vnější formy jsou jiné! Ale potřeba neodolná, zbožňovat někoho nebo něco, ať v soukromí nebo na veřejnosti, ať v záležitostech velkých nebo malých, je vrozena davu a dochází denně svého výrazu. Aci nenijde fetišism svému osudu! A to je trpká stránka každé rozkoše! Jednoho dne illuse sklame a fetiš — letí do pece. Vytržení nemůže trvat věčně. Horečka buď člověka zabije nebo — přejde. A sladkou illusi jednoho dne vystřídá nový stav duše, stejně mrzutý a trapný — pro obě strany. Dějiny fetišismu všeho rodu jsou plny dokladů! A už i prostínké zatím ještě dějiny našeho — divadla!“

K tomu několik poznámek. Nyní, kdy se pohlaví různých politických stran a spolků bojí vysloviti uctivě jméno Boží, kvete přemrštěné zbožňování Hany Kvapilové, ale ještě více jména Masarykova a Macharova. Ti, kteří vyšli „kácet modly“, posadili se na jejich bývalé trůny sami, nechávajíc si podkuřovati tolik, až nestranný divák div se nezalil tím kadidlem. Vzpomínáme si jen na pokorné klanění Herbenovo před Macharem u příležitosti jeho čtyřicátky. Takový literární byzantinismus dávno u nás se neobjevil. — A běda tomu, kdo by se odvážil vytýkati oněm dvěma vládcům chyby! I lidé, kteří svými zájmy stáli jim blízko, byli zblbováni nemilosrdně řemeny spletenými z hrubosti, mstivé vášně a nepoctivého přerucování.

„Rozhledy“, narážejíce na realistický (!) fetišismus, radí ironicky 15. t. m. „pro zpokrokování ducha“: „Neklaň se autoritám; jedinou autoritou tvou buď věrnost, skutečnost, realita. Všímkou ovšem tvoří naši dva Mistři (Masaryk a Machar pozn. Obn.), neboť co mluví první M., je absolutní pravda, co napíše druhý M., je absolutní krásno. Jsou pak ještě jiní mistři (jen s malým m), tovaryši a učedníci, a ti všichni jednají správně, pokud jednají v duchu Mistrově. (Cvičení toto provádí se nejlépe, leželi se při tom na břiše)“

Jaký jest tudíž výsledek výpravy proti „klerikálnímu modlářství“ a proti autoritě? Provolává se hanba Regrovi a Palackému, aby se klekalo před židovskými pohlaváři soc. demokracie. Lid pobrdlivě se posmívá autoritě Boží, aby — klekal sám před sebou. Vždyť přece lid je všechno, je vždycky svatý, neomylný, před ním nutno mítí účtu Zbožnění sebe sama! Střílí se vtipkařskými broky do svatostánku, aby pak tisíc stelci se klaněli židovským wertbeinkám. Socialistický vůdce brozí na veřejném shromáždění „městákům“ bez rozdílu, aby hned nato slovy nejúplněnějšími úsměhem vzdával ponížný hold rudým druhům, kteří ho živí. Obdiv nad nádherným a nedostižným uměním přírody trvá dosud. Běda však člověku, který by se odvážil klaněti se Pánovi vši té krásy! Sklidí posměch; má prý mítí účtu pouze před lidským rozumem, uznávající pouze autoritu lidské vědy. — Kdekoli musí vřít, kde slabé účta před Božstvím, tam nábradou nalezne si lidské srdce modly nejrůznějších druhů. Tisíce klanění se aspoň něčemu.

svobodomyšlnost a pokrokovost pokrokových. Hodně mluví ti pánové o demokracii, o svobodě, jednají se jim o rozšíření jejich vlastní dráhy. Jinak však se chytají třebas i copakých a násilných prostředků, aby zamezili svobodný postop stran jiných. „Hlas Národa“ dne 17. ledna oznamuje: „Domácí rozbroje v národě slovinském nejen že neutuchly, ale přiostrují se čím dál tím více. „Slovenski Narod“ prohlašuje, že slovinská strana pokroková vsepse se všílčí z jéně ve složení krajinského sněmu a nepřipustí opravu zemského volebního řádu, která

by rušila nynější dráhu jednotlivých stran ve sněmu. Předpotopní Schmerlingův volební řád má zůstatí nadále v platnosti a to jedině proto, aby slovinskí pokrokovci s německými velkostatkáři měli také v příštím krajinském sněmu většinu. Z té příčiny široké vrstvy slovinského obyvatelstva mají zůstatí i nadále vyloučeny z volebního práva do sněmu, neboť slovinskí pokrokovci se obávají, že, bude-li volební právo rozšířeno, pr spěch z toho bude mítí jedině slovinská strana lidová čili konservativní. Neběží o zavedení všeobecného volebního práva, nýbrž jen o projednání a schválení vládní předlohy, dle které k dosavadním třem křím ve sněmu, velkostatkářské, městské a venkovské, má býti přičlenkována čtvrtá všeobecná voličská kurie s desíti mandáty. Nechtějí-li slovinskí pokrokovci připustiti ani takové rozšíření volebního práva, jsou na omylu, domnívaj-li se, že takovým jednáním zachrání svou dráhu.“ — Zarátká slovinskí pokrokovci vedou si dle vzoru pokrokařské Francie.

(3) Co jem tedy čimti? „Lid. Noviny“ napsaly: „Každý kněz je nepřítel, nechť se tváří jak chce liberálně a vlastenecky, poněvadž jeho pravou (!) a jedinou (!) vlastí je Řím“. — Takhle se píše v osvěceném století, kdy tolik se vyžaduje, aby se mluvilo reálně, bez ošumělých frazí! Má ještě orgán dra Stránského dodatí, že zase na opak každý žid — i ten germanisující a sionista — jest naším národním přítelem, protože vlast svoji nevidí v Jerusalemě nebo v zemi, kde nejvíce vykáštuje. Tak by byl humor „Lid. Novin“ ucelenější. Teď jest jen otázka, co jen dle filosofie „Lid. Novin“ má kněz činit, aby jeho vlastenectví bylo opatřeno úřední pečeti toho liberálního pohlavára, který vlastně krví svojí ani k národu našemu nenáleží. Je-li i ten liberální kněz tudíž pokrytcem, co má duchovenstvo dělat, aby se zachovalo lidem z „vlastenectví“ dobře žijícím, kteří si urvali na vlastenectví výsadní právo? — Schovat se pod zem a nechat si ještě do hrobu kopat.

Konečně chytá se důkladná odpověď na Macharovův Řím. Napsali jsme, že jest snadnou věcí odraziti jízlivé a nespravedlivé pomluvy Macharovy. vržené v tvář církvi ve spise „Řím“. Pouhá žurnalistická polemika — byt sebe bystřejší — malo vydá. Někdo přečte část mříž bo čekati na pokračování. Oko jiného čtenáře radne na úryvek v některém z dalších čísel; nečte zas, že nemá po ruce začátek. A tak jest potřebí celý obranný náboj vystřeliti najednou, podati do rukou interessentů ucelenou dvahu, obsahnou knihu, kde by se místo dlouhých filosofických rozprav polemických stručně a věcně d kázalo, jak korunovaný básník — lže a lže. Dokáž-li se úmyslně lži, podají-li se pádné doklady, jak spisovatel přerucuje holá fakta, aby měl po ruce toužebně hledaný materiál k předem stanoveným tendencím, pak naprosto odpadá nutnost polemizovati s jeho individuálními vývody. Kniha tedy přece vyjde. V „Hlasu“ otištěno oznámí: „Sděluji, že připravuji soustavnou odpověď na 35 Macharových feuilletonů v jeho přílohu tendencím „Řím“. Prosim zároveň k tomu cíli, by mi čtenáři spisku Macharova zaslali laskavě svůj úudek o něm, ať pro nebo contra. Anonymních zpráv nedbám. K úudku račtež, zvláště ti Čechové a Moravané, jichž autoritu již zaručuje jméno, podati body, které zvláště je při čtení spisku zarazily. — Adressovati račtež: Dr. Jos. Al. Opletal, Roma, Via S. Nicola da Tolentino 8. Italia.“

Nuže tedy, jen brzy! I prostředně vzdělaný žurnalista poznal snadno na mnohých místech „Řím“ zřímé přerucování. Odborný znalec věcného města poví nám daleko více.

(3) 4) „Vědomělem“ dorostem promluvil dr. Kramář 19. t. m. na otázku nar. sociála dra Krále, co prý strana svobodomyšlná pro politick u výchovu nar. da učinila. Dr. Kramář řekl, že u nás zahostil se na schůzích tón, který i člověku temperamentnímu, který si rád zachatuje účast na veřejných schůzích znechutí. 16 až 17letí hři útočí neurvalým způsobem. Vděčnost očekávati v politickém životě, t.č. naivnost; ale schůze staly se místy orgií štvaní a nejsurovějšího tónu, a následkem toho slušnější elementy všech stran počaly utíkatí z veřejného života. — Bravo, p. dre Kramáři! Vzpomeňte si však, od které doby se datuje mocnější plynutí fanatického, štvaného proudu. Nezačaly mladočeské „šipy“ „vzdělávati“ lid český pustým hanobením zasloužilých mužů a zvláště Riegro? Pokud mladočechi neměli vážnějších konkurentů, tiskali veselé do všeho, co jim nebylo po chuti. Vzdělávání lidu záleželo hlavně v radikálních frázích, v efektu póze mladočeských lyriků. Od mladočechů naučili se štvaní jiní, kteří svým učitelům přerostli přes hlavy a emancipovali se od nich. A teď tímto karabádem, kterým šlehal mladočechi konservativce, dostávají na záda sami. A tatlikové natřkají pak na neobdobnost detí, takže se docela přerupeně. kde se takovému vystupování mladičků d. rost naučil. Ptali bychom si věru, aby nynější někteří rozvální a skutečnosti

poučení mladoč. si mohli napravití to, co dřívějš sloapy mladočeské svojí bezhlavou jízlivostí pokázili. Věru že není lehká díloha nynějších mladočeských pohlavárů, kteří se zavedením slušného tónu a věcné diskuse do schůzí myslí to vážně.

Křestovní komedie. Na poslední straně „Času“ ze dne 23. t. m. čteme: „Naším čtenářům „Času“. Doporučujeme spisy H. Sienkiewicze: Ohněm i mečem... Quo vadis... Křížáci“. Jest to doporučení sice v části insertní, ale přece jest podivno, že „Čas“ právě svým čtenářům doporučuje „Quo vadis“ a „Křížáky“. Vždyť by se tak z nich mohli státí notoričtí kacíři. Co totiž Sienkiewicz vysoce velebí, to bylo nedávno přece feuilletonistovi „Času“ jedem z Judey. „Řím“ Macharov jest hotovým ideovým kontrastem Sienkiewiczova „Quo vadis“. — Ale jaká dlouhá filosofie? Insert jest insert a za peníze může se i „naším čtenářům“ doporučiti všelicos.

Nové výkazy socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudá svobodomyšlnost při stávce pekařských pomocníků. Na schůzi společenstva pekařských mistrů pražských dne 17. t. m. předseda J. Kotrba právem vytýkal, že neprovedli mistři žádného násilí proti dělnictvu (rudému). Ale co činilo dělnictvo! Nejsurovější skutek provedli stávkující na Král. Vinohradech, kde napadli a zranili těhotnou ženu. Socialisté hleděli docíli svých cílů i nepoctivými zrádami. Vedení stávky tvrdilo, že tolik a tolik mistrů se „vyro-nalo“, to bylo na oklamání méně rozhodných. — Vilimovský pravil, že přičinila si soc. dem. strana jako středověká inkvisice.

Resoluce pekařských mistrů prohlašuje, že hlavním účelem stávky bylo mistry pekařské sociálně poškoditi a strhnouti konsum na pekárny soc. demokratické; socialisté prohlásili na venek, že rudé pekárny se s dělnictvem vyrovnaly; ve skutečnosti však dělnictvo tamtéž zaměstnané pracovalo za obvyklých podmínek a to při delší pracovní době, než jak od mistrů v ceníku bylo požadováno.

Jak strana sociálně demokratická tento boj vedla, vyvítila z toho, že před zahájením stávky s mnoha dílci bylo smluveno, že dělnictvo u nich z. starých podmínek a platů bude dále pracovati a prohlášen tyto dílly pak za vyrovnané; toto klamání mělo ten účel, druhé, stávkou postižené mistry k vyrovnání se s dělnictvem donutiti.

Agitace a boj ve stávce této vedeny takovým způsobem, že násilnostmi byli obroženi jak mistři tak i pracující dělnictvo. V 91 případech polito zboží (chléb i pečivo) petrolejem, vitriolem, karbolem a jed firmem, v 8 případech rozbita okna, v jednom případě i střeleno do okna, v šesti případech pak spacháno ztyrání při čemž 4 lehčí a 2 těžší zranění byla konstatována. — Tolik resoluce dle pravdy.

V sále konviktském 16. t. m. na schůzi socialistických pomocníků křičeno vůči pomocníkovi J. Hoškovi: „Vyháďte ho! Stávkokazi!“ Hošek obklopen a ztyrán, až se mu objevily na krku a v obličejí modřiny. Po skončení schůze, kde odhlasováno ukončení stávky, nastaly po městě výtržnosti. Na př. do okna hostince „u Anglické kralovny“, kde jest místnost nar. soc. dělnictva, hozeno kusem ledu. Proti krámu J. Kotrby házeno těžledem. Před krámem V. Zádeckého ztropili demonstranti kočičnu, hodili proti němu několik kamenů; jeden kámen prorazil tabuli výkladní skříně a dopadl do prostřed místnosti těsně vedle prodáváčky, jež byla skelnými střepinami zasypána. Demonstranti zařvali a rozbili pak skleněnou tabuli na dveřích vedlejšího závodu Pražské smetárně společnosti Nagelstock a spol. Když policista dopadl výrostka, který rozbil tabuli Zádeckému, přitiskli jej demonstranti k prkeuné ohradě, volajíce: „Mažte ho! Jen mu dej!“ Teprve příkvačivší posila pomohla strážníkovi se zajeti. Zadrženy odváženi na strážnici za pustých výkřiků. Před krámem Chmelovým ohrožovali demonstranti pekařského dělníka, který v koši nesl pečivo. Teprve stráž zjednala pořádek.

A takové výjevy socialistické mravnosti že mají býti dokladem, jak rudí svobodu jiných lidí ctí? Proč jen Masaryk a Masarykovský „Čas“ nezahřímá do duše takovým úskočníkům a surovcům, že tohle jest špatnou předzvěstí svobody v státě soc. demokratickém? Proč jen masarykovský list důrazně nepřipomene, že socialisté nemají prádného práva znásilňovati dělníky jiných stran, kteří na rudé komando neuznávají za vhodné ihned zastaviti práci? Kdo splnomocnil socialisty, aby provozovali hrůzovládu nad dělnictvem pokrokovým? Co by asi šosácky báslivé listy pokrokové říkaly, kdyby mistři pekařští a dělníci, stojící mimo tábor rudý, tak strohé násilností páchali proti

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu
Páně
Na ukásku zasílá se vše franco.

Svůj k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5% proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou založen v Praze opět revidována.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,
č. 148 st., Malá Karlova ul. č. 148, nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vice i se železným rámy, síťmi osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Neobětavost i písemná pochvala.

Založeno roku 1836.

První česká

výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od Kor. 8.— výše. — Žádejte ceníky i seznamy.
Moje stroje akytají vzácný požitek čistým a lahodným přednesem.

Jan Stoupa v Praze,

nyní
Jindřišská ul. č. 1.

DOPORUČUJE CT. OBECENSTVU

ZÁCLONY
KOBERCE - PŘÍ-
KRÝVKY - ŽUPANY
PŘEDVĚSKY K OKNŮM
ZÁSTĚNY - UHLÁKY - PŘÍ-
STAVCE - CÍNSKÉ PARAVENTY
KOŽEŠINY - HOUNĚ NA KONĚ.

Žádejte všude
u každého kupce, drogisty i lékárníka

Matiční

mýdlo toaletní

ve prospěch
Ústřední Matice Školské a Matice Ostravské.

Vyrábí se ve třech drazích k prodeji na 20, 30 a 70 hal. za kus. Je to velmi jemné toaletní mýdlo, příjemné na pleť působící a při tom opravdu levné, zvláště druh 70 hal. předěl i ta nejdrazší mýdla cizí.

Kupujte tedy jenom Matiční mýdla, podporujete tím Matici a podpora tato nic vás nestojí.

Matiční mýdlo vyrábí výhradně

J. Pilnáček,

továrník
v Hradci Králové

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. března t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

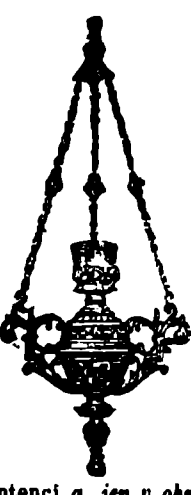
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. I. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Veleddstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pastýř speciálně na kostelní náčiní, dovoluje doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přeměrně srovnatelném. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené výrobky bezcenné. Více posílám již posvěcené.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do paření

30/30 cm po 16 hal.
26/26 " " 12 "
24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.
Dodání kamkoliv drahon.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“

Uhlí

hornoslezské nejlepší jakosti, jakož i
kladenské nejlepší jakosti a hnědé i
brikety objednat lze za výhodné ceny v úřadovnách

Všeobecné úvěrní společnosti,

zapsaného společenstva s ručením omezeným
v Hradci Králové,
proti Grand-hotelu.

Ceny výhodné.

Úřaduje se ve všední dny od 8 hod. ráno do
2 hod. odpoledne.

MY DOSTAVAME

domně se přidavek do třídní jen za 1 haléř
pravého

pícního vápna

Hospodář! Prasečka rostou
odivně, když jim hospodyňka
se sníčkou přidává pravidelně do žíru
světoznámého pravého
pícního vápna „Hospodář“
se sníčkou „Hospodář“.

Učiňte proto malou skoušku a přesvědčíte
se, že bez „pícního“ to dále nejde! 5 kg plom-
bovaný balíček za K 2.— nefranko, 25 kg stojí
K 6.—, 50 kg K 11.25, 100 kg K 22.—. Při
větší objednávce zvláštní ceny.

Druktvo „Hospodář“ v Miloticích n. Bečvou.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velecth.
Reholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a záka-
níkům, že rosiťiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
louiti zbožím nejlepším. Proto veš mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctově jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech vůních i cenných. Kartáčky
na sušby, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kasetách pro dámy, osvědčené crémy a mýdla k holení,
vysokostříhací anglické. Velký výběr osobních jehlic
dámakých hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž veliké potřeby a prácevláskářské vyrábím.
Vlasy utrhávané nebo vyčesané kupují se nejvýšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podati
důkladné vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Ustaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpůty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidov-
vány.

Méni nádoby „na v ohni
slatím“ za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, „spůty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměň
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení ob-
měněnků, pokrovů atd.

Speciální výroba a sklad domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

Půjčuji za nejnižší poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKARNA V HRADCI KRÁL.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbyvatí se bude

v sobotu dne 25. ledna 1908

od 9. hod. ranní

do 12. hod. pol. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající a klenotů, hodinek, řetězů zla-
tých, stříbrných atd., rovněž i se šatstva,
prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol,
šicích strojů atd., které

do konce listopadu 1907 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nej-
dříve do čtvrtka před dražbou buďto záro-
čiti aneb vyplatiti. Po čtrnácti dni před dražbou
účtuje se dražební poplatek mimo úrok a
sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická.

sestrůnný závod železářský —

V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších
přesně a umělecky: Železná vrata vjezdová, železná ploty
od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-
várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní
mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosáze a
mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. interesenty osobně neb za
případné návrhy a rozpůty obratem poštou bez nároku na
náhradu. — Možná poštovní náhrada možno předložit
Ceny mírné — provedení nejlepší.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatní na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku z k — h

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1908.

Inserty se počítají levoč.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Lide český!

Za přítomných dnů v našem staroslavném království českém panující žalostné poměry prozrazují společenský zmatek a hospodářský rozvrat, urputný boj všechných proti všem! Obnovují se zde příznaky jednak sociální anarchie, jednak příznaky národní války. Přirozeným důsledkem těchto neblahých zjevů jsou hmotný i mravní úpadek našeho království českého a rok od roku rostoucí chudoba, bída a nespokojenost mezi lidem.

Příčinou toho jest, že českou národní a hospodářskou politiku od celé řady let ve svornosti a jednotě pečlivě více nevedou mužové zkušení, nezištní a v zájmu obecném obětaví, kteří by nad zájmy svých osob, svých stran a svých stavů především a výhradně měli na zřeteli zájem celé vlasti a prospěch celého národa, jsouce při tom dobře vědomi jeho síly vlastní a moci jeho odpůrců.

V nynější době nevidíme uskutečňovati se žádný z našich hlavních národních a hospodářských požadavků, za to však pozorujeme a cítíme, jak význam našeho království a váha našeho národa klesá následkem nešťastné politické taktiky volených zástupců českého lidu. Kdežto politická moc a hospodářská síla odpůrců našich roste, tříští se český národ agitací různých osob v drobotinu stran a zájmových frakcí, jež se vzájemně zuřivě potírají, jako by si to nepřátelé českého národa schválně objednali! Pod předstíráním pokrokovosti dusí se u nás ideály státoprávní, národní a náboženské; terrorismem zlehčuje se základ obecného blahobytu, který od věků spočíval a do věků spočívatí bude vždycky jenom v práci, přičinlivosti a spořivosti; nevázanost prohláší se za svobodu, moc vydává se za právo, tak že pochodící z toho obecná bezradnost a společenská nejistota tísní dnes veškeré uvážlivé vrstvy obyvatelstva.

V těchto vážných dnech vypsány jsou nové volby do sněmu království českého. Volbami těmi dostati se má naší vlasti a českému národu zástupců, kterýmž bude o mnohých, pro budoucnost svrchované důležitých záležitostech rozhodovati. Každému vlastnilu musí tudíž na tom záležeti, aby při rozhodování tom prostřednictvím svého důvěrníka spolupůsobil. Proto po pečlivém uvážení veškerých daných okolností jednomyslným usnesením uznal II. sjezd delegátů organizací strany katolického lidu v království českém za potřebné, aby se strana katolického lidu nadcházejícího volebního zápasu dle svých sil zúčastnila.

Strana českého katolického lidu v království českém rozhodnutím tímto jenom důsledně a přirozeně pokračuje na šťastně započaté již své cestě k plnění svých veřejných úkolů a povinností v národě. Proto vyhledávajíc, co český lid v nejmohutnější celek pojí, a odmítajíc vše, co ho tříští, žádá strana českého katolického lidu české voličstvo, aby při nadcházejících volbách do sněmu království českého věnovalo jejím kandidátům svou důvěru a své hlasy. Mužové ti pravý a skutečný pokrok našeho království i českého národa vymáhati budou svorně, vytrvale a důsledně v ohledu politickém, národním, kulturním, hospodářském a sociálním na základě našeho programu, jenž všecky vrstvy a stavy národa v celek jednoty a království české zvelebiti hledí.

Dle tohoto našeho programu neochvějně *stojíme na stanovisku nezadatelných státních práv, svobod a výsad v zemi koruny svatováclavské vůbec a království českého zvláště*, jež strana naše i její zástupcové budou vždycky věrně hájiti a zastávati. Země koruny svatováclavské s královstvím českým v čele pokládáme za nejprvnější a nejbezpečnější základní kámen soustáty habsburského, jehož vznik před staletími diktovaly a trvání jeho dodnes odůvodňují stávající mezinárodní a hospodářské poměry evropské. V silném a všestranně zdravém soustátí habsburském žádáme spravedlnost ke všem národům a národním kmenům a očekáváme v něm za nekonečné oběti, jež mu země koruny svatováclavské na krvi a berních již přinesly, plné zabezpečení budoucnosti svého národa. Proto také dle svých sil s nejlojalnější oddaností k nejjasnějšímu panovníckému domu, krevnímu potomku starožitných českých rodů královských, budeme působiti k seslání soustátí habsburského, odmítajíce jakékoliv i číkolivěk snahy, jež by moc, vlivy, slávu a nedílnost jeho ohrožovaly.

V rámci soustátí habsburského *nepřestaneme nejrozhodněji hájiti nezávislost království českého*, založenou na odvěkých právech. Proto budeme žádati rozmnožení a rozšíření samosprávy zemské, okresní i obecní a zautonomisování správy politické. K rozšíření osobních práv a politických svobod občanů hledíme všemožně působiti a zejména budeme napomáhati k opravě nynějšího, českou národnost na sněmu království českého zkracujícího volebního řádu a horlivě se přičiníme, aby toto žádoucí rozšíření volebního práva do sněmu království českého v nejkratší době dostalo se také nejširším vrstvám občanstva. Rozhodně pak ohrazujeme se proti nynější úpravě volebního práva do poslanecké sněmovny říšské rady, protože pokračuje ve křivdě království našemu učiněné zákonem ze 2. dubna 1873 tím, že bylo odňato sněmům zemským právo, zástupce své na říšskou radu voliti. V tom spatřujeme porušení práv sněmu našeho, který jest výrazem a představitelem státní povahy království českého, a dále vidíme v úpravě té poníženi a zkrácení českého národa proti národům jiným, jimž ve volebním řádě do říšské rady dostalo se zastoupení nepoměrně příznivějšího a četnějšího.

Pevně *trdíme na stanovisku rovného práva a rovnocennosti národů*, jež musí býti nejpřísněji plněným základním zákonem soustátí habsbur-

ského, jsouce pro kulturní, hospodářský a sociální rozkvět jeho přirozenou nezbytností. Proto nejrozhodněji opřeme se všechněm pokusům, které by v království českém chtěly přáti jednomu národu taková zřízení nebo výhody, jež by pro druhý národ znamenaly zkrácení a poníženi. Žádáme tudíž šetření rovnoprávnost zaručujících zákonů, z nichž úplný směr mezi národy sám sebou vyplyne, jestliže budou zachovávány. Proto loyální zachovávání zákonů se strany našich německých krajanův a přísné bdění vlády nad tím pokládáme za nejkratší cestu k docílení národního pokoje a smíru v Čechách. Kdyby němečtí úředníci v Čechách nemusili a nechťeli platných zákonů zachovávat, za žádnou cenu nedocílí se zde národní smír nikdy! Jazyková rovnoprávnost v Čechách musí se státi skutkem ve všech úřadech státních, a to jak v úřadování vnitřním, tak vnějším. Budeme se zasazovati o to, aby německému jazyku nebyl nižádným způsobem dáván ráz řeči státní a přičiníme se o to, aby čeští úředníci státní nebyli odstrkováni k vůli úředníkům německým. Vyžadujeme nejenom dvojjazyčnost státních úřadů, nýbrž také při jejich úředních žádáme znalost obou zemských jazyků.

K nejdrazším dědictvím každého lidu, jimiž jsou vlast a národnost, *klademe také svou svatováclavskou víru*, jejímž právům a svobodám, tradicím a zřízením v žádném případě nijak ubližovati nepřipustíme. Nestrpíme, aby víra naše a její církev kýmkoliv a kdekoliv byly uráženy, snižovány, tupeny a odstrkovány.

Jelikož pak láska a úcta k vlasti, k národu, k víře šířena a upevnována musí býti v nejpřednější řadě *ve školách*, zástupcové naši rozhodně budou dbáti, aby k tomu ustanovení a štědrě za to placení učitelé své povinnosti, jak jim je zákony a osnovy školní a jejich výklad předepisují, plnili. A to vyžadovati budou od učitelů od nejnižších do nejvyšších škol, kteří povinnosti tyto dobrovolně a ke své vlastní žádosti za plat na sebe převzali a k plnění jejich přísahou se zavázali. Proto žádná pozdější jim se protivení a vystupování proti představeným, proti platným školním zákonům a předpisům a proti přáním rodičů žáků a poplatníků v zájmu vlastního účelu školy, která má sloužiti mravně náboženské výchově žáků, trpěti nebudou, pokládajíc za nesprávné, že někteří učitelé brojí, mluví a působí proti tomu, k čemu mají mládeži jim svěřené vážnost a úctu vstúpiti. Žádáme, aby škola obecná více blížila se potřebám životním, aby poskytovala naučení povahy praktické, která by byla užitečným úvodem do povolání životního. Nijak nehodláme se tudíž protiviti zavedení u nás zřízení platných v jiných pokročilejších státech, kde délka návštěvy obecné školy jest odvislou od průkazů, že žák osnovu pro obecnou školu si již osvojil a že tudíž více nic v ní získati nemůže. Ustavičně budeme dovolávati se toho, aby zaveden byl zákon, dle něhož smějí býti do obecné školy přijímány jenom dívky jejího vyučovacího jazyka znalé. Pro školy pak vůbec přejeme si míti nejvyšší úřady v Praze, jelikož veškeré školství pokládáme za nejvlastnější záležitost zemskou. Ve všech pak poměrech a otázkách kulturních ochotně budeme podporovati všechny ušlechtilé snahy a práce, nesoucí se ke skutečnému, platnému a spanilému zvelebení smýšlení, citů, dovednosti a prospěchu českého národa a jeho slavné vlasti.

Přecházejíce od politických, národních a kulturních zásad programu českého lidu katolického k jeho zásadám hospodářským, prohlášíme, že považujeme účinnou péči o národohospodářské povznesení našeho lidu a o zvelebení a upevnění jeho blahobytu za nejpřednější svou povinnost, k jejímuž všemožnému vyplnění chceme, budeme a hledíme dle sil svých platně přispívati.

Stav rolnický a zemědělský jest v království českém jádrem českého obyvatelstva a základem českého národa! Proto budeme, chceme a musíme otázkám jeho zájmů se týkajícím věnovati nejpilnější a nejvážnější svou pozornost. Budeme hleděti působiti ke zvelebení našeho zemědělství všemi sloužícími k tomu prostředky. Máme za nutné chrániti je příslušnými cly a ve příčině zachovacích a zvelebovacích opatření vnitřních budeme podporovati vývoj družstevní pomoci rolnictvu k účelu úvěru, nákupu potřeb, zpracování a rozprodeje výrobků. Podporu prací melioračních a jejich rychlé provádění, jakož také zcelování pozemků pokládáme za svou přední povinnost a snahu. Dále pokládáme za potřebné a neodkladné působiti k zavedení povinného pojišťování proti ohni, krupobití a pádu dobytka, a budeme hleděti, aby to co nejdříve bylo provedeno na základě podmínek pro rolnictvo výhodných a snadno překonatelných. Upravení řek a potoků v Čechách, zřizování silnic a cest a vůbec potřebných spojovacích prostředků považujeme za otázky pro zemědělství svrchované důležité. Stejně pokládáme za nutné přihlížeti k tomu, aby země i stát, pokud jim jde o hospodářské výrobky, nakupovaly je přímo od rolnictva a jeho středisk. Věduce pak dobře, kterak rolnictvo tíženo jest břemeny dluhů, váznoucích na rolnických usedlostech, budeme hleděti zmírnění tíhy těchto poměrů účinnými při tom prostředky podporovati, aby naše české rolnictvo jako strážce a dochovatel půdy vlasti naší šťastně a spokojeně pod svou vlastní střechou a syceno svým vlastním chlebem žilo neodvislé a svobodné!

Rukou v ruce s prospěchy zemědělství kráčeji *pokrok a blahobyt živnostnictva jak řemeslného a průmyslového, tak obchodního*. Tudíž všem otázkám živnostenským, podpoře řemesel, rozvoji průmyslu a ochraně

obchodu, z nichž by měli česká země a český lid prospěchy a užítky, věnujeme svou pozornost a budeme pečovat o všechny reformy, jež naši živnostníci ke své ochraně nebo ke své výhodě uznají za potřebné. Proto také uvítáme a podporovat budeme veškeré věcné podněty, jež by ke zvelebení stavu živnostenského vůbec a všech jeho odvětví zvláště vydatně směřovaly. Při tom jde nám také o to, aby otázka těžby, prodeje a vývozu *domácího uhlí* byla ve prospěch našeho živnostnictva vyřízena úpravou, aby zahraniční jeho konkurent české uhlí snadněji, rychleji a levněji nedostal, nežli živnostník a průmyslník v království českém. Rovněž pak pokládáme za včasné věnovati pozornost draho-cenným darům přírodním, jimiž vlast naše — prameny léčivých vod — jest obdařena, aby poklady tyto loupeživým kořistěním v báních uhelných nezašly tak, jako se stalo před 25 lety v Teplicích.

V zájmu stavu živnostenského chceme a budeme dále podporovati snahy, aby všeobecné starobní, invalidní, vdovské a sirotčí pojišťování stalo se skutekem a aby byl vhodně podporován a umožňován potřebný úvěr maloživnostníkům, tak aby u nás poklesla řemesla a živnosti opět dle starého českého přísloví nabyly zase svého bývalého zlatého dna. Stejně pokládáme za povinnost pečovat o vhodnou reformu, aby naše živnostnictvo chráněno bylo proti záplavné konkurenci technicky ani mravně neosvědčených a často v zemi cizích živiů, a budeme vždycky toho dbáti, aby náležitá starost byla věnována výrobní odbornosti a zasloužilá podpora příčinlivé zdatnosti domácího živnostnictva.

Pro naše pak *dělnictvo*, jehož nám ve všech oborech stále přibývá a jehož počet všechny vrstvy národa našeho rozmnožují, žádáme v pravdě rovná společenská a hospodářská práva s ostatními třídami v národě. Aby dělnictvo štvání proti své vlasti, proti svému národu a proti morálce své víry důvodně odmítalo, jsme pro zabezpečující to pokrok ochranného zákonodárství. Proto považujeme za neodkladnou potřebu, aby také veškeré dělnictvo opatřeno bylo zemským pojišťováním invalidním, starobním, vdovským a sirotčím. Dále žádáme pro ně úplnou koaliční svobodu, ale zároveň také vydatnou a bezodkladnou ochranu proti každému jeho znásilnění, zejména skrze jeho dělnické soudruhy. Přejeme si vhodného vyřízení bytové otázky pro dělnictvo a rozhodně jsme pro všechny splnitelné a rozumné návrhy ve příčině této. Jsme ovšem také pro to, aby dělníci, hledící se osamostatnit, byli všemožně podporováni a aby zároveň věnována byla blahovlnná pozornost vzniku a rozvoji výrobních družstev dělnických. Dále budeme dbáti, aby stát, země i obce hleděly své práce takovým způsobem rozdělit, aby se mohlo prováděním jejich zejména v zimě nezaměstnanosti dělnictva a náfkům na to předcházeti. Zemědělské dělnictvo v každém ohledu klademe na roveň dělnictvu průmyslovému a proto také pokládáme za spravedlivé, aby bylo účastno výhod, jichž požívá dělnictvo ostatní. Konečně máme za potřebné, aby zastaralý čelední řád byl poměrům nynější doby přiměřeně opraven, a vždycky budeme k tomu dbale přiblížeti, aby obce, okresy a země byly především ve všech směrech sociální politiky uvá-

živým a platným činitelem v urovnávání poměrů a neobd, jež se nyní mezi hmotnou prací a majetkem vyskytují a hrozivě tyčí.

Stručně vylotivše zásady svého programu dokládáme ještě, že strana českého katolického lidu v království českém za jednu z nejdůležitějších a nejnalehavějších veřejných otázek pokládá uspokojivé ozdravení zubožených *zemských financí*, a proto budeme hledati cesty a podporovat závody nebo způsoby, jimiž by se bez zvláštního nového berního obložení obyvatelstva království českého tomuto stále rostoucímu deficitu dalo trvale pro budoucnost předejiti. Přirážky, dávky nebo nepřímé daně jest nesnadno ve vlasti naší nějak více stupňovati, proto rozhodně žádáme, aby stát ze svých vykázaných přebytků schodky v hospodářství království českého uhradil a nové zdroje příjmů mu postoupil ve formě daní zemských.

Dále rozhodně stojíme na stanovisku, že státní pokladna povinna jest království českému plně nahraditi cenu *korunních státek* jeho, které byly vládou ve prospěch státní pokladny rozprodány bez svolení sněmu království českého. Konečně pokládáme za potřebné provedení revise všech od r. 1848 vydaných a dosud platných, království českého týkajících se zákonů a sice k tomu cíli, aby obsažené v nich ustanovení, jež byla buďto nesplněna nebo pozapomenuta, byla opětně v život uvedena nebo reklamována.

S ostatními stranami českými, které dosud opravdově a vlastenecky smýšlejí, jak poslanci naši na říšské radě nejskvěleji již dokázali, hledíme ve všech vážných a důležitých záležitostech, především ovšem v těch, jež se naší národnosti a hospodářských zájmů naší vlasti týkají, postupovati věrně a svorně, a vždy snažíme se v národní naší politice a společnosti hledati a konati jenom to, co český lid v mohutný celek jednotli, a zavrhujeme vše, co nás tříští a oslabuje.

Sdělivše vám zásady programu, jímž rostoucí a mohutní strana naše se řídí a spravuje, snažně žádáme každého, kdo s vlastní svou a českým národem dobře, poctivě a věrně smýšlí, aby na základě těchto našich vývodů věnoval svou důvěru, a při volbách do sněmu království českého dal svůj hlas kandidátu strany naší! Naše poctivě a upřímně pověděné zásady nejlépe vyhovují veškerým potřebám národního celku i jednotlivým jeho vrstvám. Proto také hledte, aby tyto zdravé a správné zásady při volbách co nejvíce důvěry a hlasů českého lidu na kandidátech strany naší soustředily. Dostavte se k volbám všickni, nejenom kdo s námi stejně smýšlí, ale také všickni, komu se protiví osobní, nedůsledná a falešná politika těch, kteří národ náš rozdělili na skupiny v docela cizích a škodlivých zájmech nepřátelsky na sebe dotírajících zaslepenců.

Kdo pevně stojí na jedině správném českém stanovisku vyhledávati, co český národ k jeho moci, blahobytu a slávě šťastně jednotli, neopomeň se k volbám poslanců na sněm království českého dostaviti a se všemi stejně smýšlejícími hlas svůj pro naše kandidáty odevzdati pod heslem: „Co Bůh a krev pojí, nikdo v Čechách nerozdvojí!“

Výkonný výbor strany katolického lidu v království českém.

V Praze, dne 25. ledna 1908.

(Kandidatury oznámeny budou později.)

Před volbami.

(14) Ač zemské volby nemají pro nás toho významu jako říšské, ježto zemský sněm není místem, kde by eminentně kulturní otázky pro celou říši se řešily, přece jest naší povinností, když již politickou stranou jsme a na postavení samostatných kandidátů jsme se u-snesli, povinností, abych tak řekl, naši cti, aby chom jako samostatná politická strana také vystoupili a když ne více, tedy aspoň posa-vadní posice uhlájili. Práce bude tím vážnější, čím osamoceněji tu stojíme a bezpochyby státi budeme. Uskutečnil-li se, k čemu se na ně-ktých místech pracuje, pak věru nebudeme mít, komu bychom v užších volbách své mi-noritní hlasy odevzdali; proto nezbyvá, než pracovati k vítězství, a kde nevíťezíme, zů-staviti protivníky své jich osudu, t. j. nedávati hlasů svých ani mladočechům, ani agrárikům proti soc. demokracii, nýbrž ponechati, aby si svou věc s internacionálou sami vyřídili.

Větší perfidnosti však by svět neviděl, to si směje říci. Sociální demokracie směje se našim státoprávním požadavkům, již jsou ony starým, bezcenným brakem, ona nemá a nesmí mít nejmenších ohledů vůči otázce národnosti, ježto se musí v každém případě dříve tázati, co tomu říkájí vůdčí kruhy ve Vídni. Naše internacionála jest stranou vlády, již pomáhá z jejích rozpaků vůči Maďarům a národním tře-nicím v této části říše; naše internacionála májí přímo s pokrokovci každou práci českého klubu a tím zesiluje vliv českého národa ve Vídni; naše internacionála zuřivě, bezohledně a násilně si počíná při volbách. Ale to všechno nic nedělá, ona je „pokroková“, ona chce vol-nou školu a rozuku, a pokrokovost šla v Če-chách, jak známo, přede vším ostatním, před vlastenectvím, před povinnostmi k národu, před povinnostmi k politickým a slovanským spo-jencům a přátelům.

Uvidíme! Provedou-li, čím nám hrozí, pak jsme nemožni ve společném klubu; pak musí z toho vyvoditi důsledky jak katolíci moravští tak tyrolští, jihoslovanskí i vlasti. Musí z toho vyvoditi důsledky křesťanskí socialisté ve Vídni, a oni — není pochyby — také vyvodí.

Divná věc! Náboženství vylučují z veřej-ného života, a ono více, než kdy jindy, zajímá

mysli lidské a je příčinou tříbení a odlišování duchů a politických stran. Kolikrát za těch posledních 50 let se ukázalo, že od liberálních Němců nemáme my Češi ničeho k očekávání, a ač Lueger a Ebenhoch nejsou Hohenwart, přec bylo by možné s křesť. sociály spíše se vyro-vnati než s německými liberály nebo dokonce nacionály. Ale ta padesátiletá zkušenost nás nic nepoučila, my navzdor tomu, navzdor katol. Po-lákům vypovídáme neuprosný boj těm několika katol. poslancům z lidu. Na koho vlastně tedy chceme spoletati? Na socialisty? — To bychom se již napřed museli vzdáti státoprávního pro-gramu, historických tradic, zanechati boje za své historické a národní práva a vydati se do-brodružně na milost a nemilost socialistům, co by nám tito snad jednou užtédřiti chtěli a mohli. Kdyby ta internacionála byla opravdu mezinárodní! Ale ona jí jest jen, pokud nás se týče, jinak jsou němečtí socialisté jako čisto-krevní Germáni vždy národní.

Nechť tedy pánové dělají, co umějí. Necht si však nemyslí, že my musíme položití hlasy své proti sociální demokracii a necht neříkají, jak učinil kterýsi agrárik: „V, nám své hlasy dáti musíte a proto my vás nepotřebujeme.“ To je drzá domýšlivost, která by se mohla zle vymstíti nejen na straně, nýbrž i na celém ná-rodě. Prozatím vyčkajme, přijdou-li pánové k lepšímu rozumu. Spolehejme však za všech okolností hlavně na sebe a pracujme! Organi-sace jest věc krásná, ale ve volbách je na ni pozdě, tu rozhodne drobná práce od muže k muži. Zvláště důvěrníci konejte svou povín-nost a agitajte od domu k domu! Kde se ve-řejná schůzka konati nemůže, scházejme se v domech soukromých, šířme tisk a ostatní ponechejme profetelnosti Boží!

Dopis z Prahy.

Souboj „Národních Listů“ s Kramářem. Mezi „Národními Listy“ a „Dnem“ boj již do-burácel, polemický prach všechen již vystřelen, a protivníci udýchání pozorují se z dálky přes spuštěnou krajinnu plni stajeného hněvu a rozčilujícího napjetí. Bouchalo to hodně, ale není mrtvých, protože se ani jeden ani druhý bojovník za mrtvého nechce prohlásiti. Možno

mluviti jen o raněných, kterouto skutečnost veřejně soudně mínění musí přiknouti „Ná-rodním Listům“. Hned od počátku prudkého zápasu každý znatel politického života našeho věděl, že „Nár. Listy“ spustily palbu ze zájmů obchodních a konec konců i existenčních. List Grégrův učtil prudký úder hned založením „Dne“. Poslanec Kramář usiloval o nový list proto, že „Národní Listy“ nebyly a nechtěly býti tlumočnickem nových politických názorů a zkušeností, chtěly věsti a nikoli býti vedeny, nechtěly v důležitých politických otázkách pos-louchati, nýbrž poroučeti. Znamenitě situovaná existence „Nár. Listů“ vznikla opozičním ra-dikalismem různě stupňovaným a nemohla tudíž, jak se říká, změnití přirozenost, neboť obchod-nická vypočítavost dobře rozpínala, že při nedostatečné politické výchově lidových vrstev a při malé jejich soudnosti a rozhledu může dařiti se listu jen tehdy, když bude dráždit opozičními náladami, tlutěním na turecké bubny a všemožným rámcením. Jděte a prohlédněte si vzory průměrných a podprůměrných lidí, kteří „Nár. Listy“ byli vychováni, a užasnete nad jejich politickou romantikou. O důležitých proměnách myšlenkových proudů politických nevědí ničeho a, jsouce čtenáři listu svobodo-myslného, jsou až hrůza konservativní v ml-havém mínění, že se těm vládám nedáme, že jsme jen přece nějakí siláci, kteří si přece jen jednou dupnou, ovšem až přijde čas, a že vše bude ve Vídni i v Čechách tancovat podle naší noty. Pak uvidí Němci i nepřátelské vlády, jak s nimi zatočíme. Nedbej nového složení parlamentu, nedbej nových poměrů, potřeba účelné taktiky jest hloupostí, hlavní věci jsou různá mladočeská prohlášení, resoluce a pro-gramy z minulosti, neboť podle nich musí se vše točiti, jaku naše zeměkoule točí se kolem své osy.

Jak pravíme, boj dobojován pro dra. Kra-máře úspěšně, neboť obecnstvo na schůzích echvaluje jeho postup a projevuje mu důvěru, ač ovšem hodně k výsledkům těm přispívá osobní energie a uznání hodná vytrvalost muže, který skoro všechnu zodpovědnost za nový po-litický postup přijal na své bedra. Zásadních a větších prospěchů ovšem nelze hned očekávati ani od pozitivní politiky Kramářovy, protože po léta kupené křivdy proti našemu národu nemohou se odvésti rychlíkem, nýbrž dlouho

odstranovat je trpělivým a povolným prose-
káváním. Konec konců, dělá-li se politika v mi-
nisterských kancelářích, třeba dostati se Čechům
až do těchto kancelářů. A v tom jest politika
Kramářova jistě správná. „Národním Listům“
pak nesbývá nic jiného, než státi se nedobro-
volným orgánem všech radikálních frakcí a
skoušet, jak velký jest v Čechách ještě počet
těch lidí, jejichž dsudek nevystačí lež na tra-
diční fráze.

Kapitolka, na mě nesmí se zapomínat. Po-
slanec Drtina ohycen byl při denunciaci. Na
Moravě měli býti jmenováni noví školní in-
spektori, z nichž prý někteří jsou katolického
smýšlení, zejména p. Jeřábek. Na tohoto p. Je-
řábka posl. Drtina se něčeho dověděl a šel prý
— dle „Času“ ovšem — upozornit minister-
ského předsedu, aby školství moravské bylo
chráněno proti klerikalismu, dle rozumu sluš-
ných lidí šel však denuncovat. To jest tedy
známo, a „Obnova“ již o tom po zásluze pro-
mluvila. Však „Čas“ dne 16. ledna prozradil,
že s Drtinou šlo předsednictvo agrárního klubu.
To jest zase jeden výmluvný doklad, jak agrár-
níci s pokrokovou protikatolickou stranou již
se dobře sbutovali. Necht takovéto věci nyní
před volbami dají se na vědomost katolickým
voličům, aby ledví agrární strany všude bylo
dobře rozpoznáváno.

Pamětihodné jest, co praví „Čas“ o Drti-
nově denunciaci: „Podle našeho přesvědčení
posl. Drtina užil jen svého práva a konal jen
svou povinnost. A konal ji tak velkomyslně,
jak by toho žádný klerikál nedokázal“. Tady
máme tu vyšší mravnost pokrokovou, „Čas“ ji
povídá plnými ústy. Denuncuje-li katolík, jest
to nemravností, ale udává-li pokrokařský vůdce,
koná jen svoji povinnost a užívá svého práva.
A proč u všech vědu tato pravidla pokrokové
mravonky tak výmluvně „Čas“ nevyhlásil již
dříve? My pořád, proč nemůžeme se v mra-
vonce s pokrokaři dohodnouti, až tu pojednou
příčina rozporů vyhoupla se na bílý den, jako
když slunko vybaví se z objetí ranních mlh.
Děkujeme „Času“ za tento mužný a statečný
čin, neboť na podkladě tomto nebudou již možná
různá nedorozumění a hádky mravoučné. Gor-
dický uzel rostat a zjednáno určité hledisko,
dle kterého pokrokaři v denunciaci vidí své
právo a povinnost. Tím ovšem „Čas“ o deset
dobrých mil zase pokrokově předběhl všechny
občany, kteří v denunciaci posavad viděli mi-
sernost. Teď by se to mělo ještě po městech a
vesnicích plakátovat, neboť takové zásady jen
tak hned se nerodí. Však my tu také vždycky
myslíme, že „Čas“ jest jako Philoctetes, bez
něhož Troja nemůže býti dobyta a bez něhož
nikdy bychom se nemohli domyslit, jaký
v prosté denunciaci jest nevyčerpatelný smysl
práva a povinnosti. Nesoudí všichni lidé o téže
věci stejně, a jest patrné, že nám na příklad
nedostávalo se prostředků k jasnému vidění
denunciace.

A konečně aby efekt byl úplný, „Čas“
ujišťuje, že poslanec Drtina konal „upozornění“
tak velkomyslně, že by toho žádný klerikál
nedokázal. Slyšte, zase nový pojem! Pokrokaři
jsou ve všem tak důkladní, že dovedou de-
nuncovat i velkomyslně. Z toho se všeho pro
pokrokaře plyne toto mravní poučení: Přátelé,
denuncujeme katolíky statečně! Když nám to
někdo vytkne, máme svá kouzla a říkadla, že

k denunciaci máme právo a povinnost a že ji
konáme velkomyslně. A když budeme své čáry
provokovati často, hloupí lidé jim uvyknou
právě tak, jako přivykli naší plátěné humanitě.

Hôtel—Dieu. Tak nazvána byla první velká
nemocnice v Paříži. Svobodomyšlná francouzská
vláda nařídila, aby jeptišky z nemocnice byly
vypuzeny. Násilnost tato pronikavě osvětluje
nadšená slova Lacordairova: „Vyjděte z Notre-
Dame (chrám matky Boží) a pohleďte na levo.
Na budově, níž architektonicky nevyni-
kající, budete čísti tento nápis: „Dám Boží.“
Snad už vymizel nápis tento s kamene, nevím;
ale trvá v paměti a mluví lidu, což stačí.
Vstupte do předsíně, vstupte po schodišti, po-
hledněte na obraz nade dveřmi a budete čísti:
Bůh-člověk. Jděte ještě dále, vnikněte do světnice
některé z oněch dobrovolných služek, které po-
svěcují svůj život nemocem chudiny; jste mladí,
krásní a bohatí, a také ona jest nadána krásou,
prýstí ze ctnosti; nabídněte jí ruku, odpoví
vám: Jsem nevěsta Boží! A nejsou-li vám tato
tři slova: „Dám Boží“, „Bůh-člověk“, „Nevěsta
Boží“ vysvětlením dostatečným, zeptejte se oně
duše, proč opustila naděje světa a pohřbila se
v nemocnici, uprostřed bolestí jí cizích: poví
vám své tajemství. Kdo by vám je pověděl
měl, ne-li oni, již mají onu lásku, jejíž příčiny
hledáte? Řekne vám, že miluje Boha, protože
ji Bůh miloval až k smrti, a že miluje lidi,
protože Bůh, vzav na sebe jejich přirozenost a
umřev za ně, vytvořil z nich část své převedlé
dobrotы.

Nuže — a tyto jeptišky francouzská vláda
vyhnala z nemocnice a tím zároveň zničila
ctnost, již celý svět, umí-li se jen na chvíli ve
vášních myšlenkách soustřediti, musí se kla-
něti, ctnost, kterou nelze najmouti nebo kou-
piti, nýbrž která vyrůstá v srdcích, oddaných
Kristu a jeho lásce. Svoboda, rovnost a bratr-
ství, tyto zásady, ve jménu kterých kdysi
Francouzové prolévají krev, staly se dnes
hanbou Francie a jejím pokořením. Však i
Francie se přesevďčuje a ještě se přesevďčí, že
krádež práva a hromadné utloukání ctností
kují blesky a rozněcují požáry.

Volební agitace již jsou v plném proudu.
Příslušníci stran olití svá pojítka živěji a sply-
vají ve velké jednotky, z nichž jedna proti
druhé usiluje býti znásobena. Volby mají
všechny známky boje armádních sborů. Nej-
prve malé přestřelky stráží, vypočítavé manév-
rování oddílů, větší srážky na schůzích, až do-
jde k rozhodné bitvě a volebního osudí. Ovšem
dle zásad mravnosti, dle pravidel společenské
snášlivosti o úporný boj, v němž rozpoutávají
se i vášně, vlastně by běžeti nemělo. Jestliže
volby jsou jen výrazem mínění politických,
společenských a náboženských, pak takové
přesevďčení mělo by se docela klidně vysloviti
volebním lístkem. Leč posud jest to jen přá-
ním, kteréž teprve hodně v budoucím čase
může se skutky projevovati.

Tolik však žádati dlužno, aby se bojovalo
co možno nejmluvněji a aby zbraní proti politic-
kému nepříteli byla pravda. Jak pravdu muž
nepřítel proti nám katolíkům, jest obecně
známo, a co se týká strany pokrokové, tož

kládati, jak se musí na takovou rybu jít, jak je
chytrá . . . „A jak se vytáhne, hned se musí na
ni lehnout. Jináč sebou dvakrát třikrát plácne, a
už jste s ní pod vodou sami. Ale štika, pánové,
ta jest ještě chytrější. Loni jsem chytil jednu
takhle dlouhou; ta vám měla v zábrech čtyry
zrezatělé udice; umí si mrška pomáhati v krajním
případě překousnutím provázku nebo mořské
trávy; na tu se musí se spleteným drátem, zvlášť
je-li veliká. Divíte se na štika, ale sotva nohou
hnete, už sebou mrskne, že v půl vteřiny je deset
metrů dál; ta je jako blesk. A jak se umí obrátit
skrývat! Vyplašíte-li ji přece, hned se mihne do
jiného místa ještě líp chráněného. Kapři jsou proti
ní příliš hloupí.“

„Ale jednou jste, pane listovní, chytil prý
docela bastrmana“, vpadl mu do řeči kontrolor
Borek. „Jste velice skromný, že se tím nepochlu-
bíte, ačkoli to byl přece jiný úlovek než sumec;
škoda, že jsem toho vodníka neviděl taky já. Ale
to byste byl nucen přivést ho na ukázkou za rosy
nebo v dešti — že ano! On prý v suchu hned
hyne a rozplyne se jako ty vodní páry.“

„Vy jste šelmička, pane kontrolore; za to, že
jsem zachránil starému vousenému vandrovnímu
život, ještě se mi vysmíváte. Ale že by se mu
chytila moje udice za límec, když se topil, to roz-
trousili větší šelmové než jste vy.“

„Ale vy prý také chcete zavésti racionalní
chov slanečků v naší zemi“, rýpal Borek dále.
Prý jste si do vody ve škopku nasypal sůl — a
rybičky z Hollandky už vám došly.“

„No — usmál se listovní — až několik
aspeků pásmetrových slanečků vypěstuju, v téhle
hoopodě parce z nich rozdávati nebudu, protože

znám jest přilehavý vtip, který napsal v čele
„Času“ „s pravdou ven!“ vysvětlil, že znamená
tolik, jako vyhoďte pravdu! Jest to strašné
snamení mravního rozkladu, když si pokro-
kový list „Osvěta lidu“ musí nechat líbiti ná-
zev: „tento bezectný a lhářský list!“

Jestliže snažíme se tedy o slušnost boje,
pak rozhodně usilujeme o to, aby na všech
schůzích našich a ve všech našich listech ne-
bylo nic nalezeno, co by nepřátelé mohli vy-
tknouti jako lež. Lež objevená v řadách našich
působí mocným dojmem, a nepřítelé ji neustále
všude uvádějí, dávajíce tak sami nevědomky
na jevo, jak si ještě jména katolického váží,
a vyjadřující tím mínění, že katolíkům lež má
býti cizí. Nepřítelé ovšem ze lži nic si nedě-
lají, neboť lhou proti nám do zásohy, ale pā-
sobí to pravý zmatek v řadách voličů katolic-
kých, když řečník některé protivné strany do-
káže, že ten neb onen katolický list zalhal.
Upozorňuji na to z upřímné vůle a snahy, aby-
chom nepřátelům zbraň sami nevtskovali do
rukou a abychom všestranně pečovali nejen o
politickou, ale také o mravní výchovu lidovou.
Snad se těchto mých řádků některý nepřítel-
ský list chytí a může z nich vytloukati kapí-
tál. Nicméně však, dovedeme-li o takových
věcech mezi sebou mluvit, ukazuje to, že se
cítíme dosti silni a že vedle zájmů strany boží
nám také o obecné zájmy mravní, které u
mnohých stran odstrčeny jsou až na místo
poslední. Proti stranám, s nimiž utkáme se
v boji volebním, máme věru dosti pádných
důvodů, a bude s velkým prospěchem, uvede-
me-li je účelně všude na vědomost voličstva.
Nemožno tedy schvalovati, jestliže se v horli-
vosti agitační jednotlivci tu onde zapomene a
vybočí za hranice pravdy.

Výmluvný doklad pokrokové tvorby slovesní.
Redaktor „Nár. Obzoru“, p. Horký, napsal
„Vodopád Giessbach“. Jak v pravém slova
smyslu zpřerázel povahu hrdiny básně Šlechty,
jest úžasno. Jeho Šlechta má býti povahou
nejideálnější. Mluví o nejdůstších a nejsvětě-
jších citech, hraje si na kavalíra, gentlemana,
ale vedle toho napáliv pojišťovnu tím, že sám
sebe zúmyslně zmrazil, hoví si za cizí peníze
v krásných krajinách švýcarských, podniká
výlety a má se vůbec dobře. Tedy hrdina —
zloděj. Bravo, pane Horký, vy jste tomu hrdině
na zub! Pan Horký si tak často zaflisofuje,
zamoralisuje, tak často tropí si posměšky ze
„svíčkových bab“, jeptišek, pensionátů, a tu
pojednou chce nám předvésti velkou povahu,
která krade a která elevuje z mravních poža-
davek tam, kde už předem každé vyjednávání
jest vyloučeno. Když básník, tak básník, ale
má přece vědět, že ne v divokých scénách ži-
votních a rozbouraných citech, nýbrž v mravní
svědomitosti tkví hodnota člověka. Ani nej-
větší genius nesmí býti tak směšlý, aby mravní
základy lámal přes koleno.

Politický přehled.

Z českých stran k volbám do sněmu krá-
lovství českého usavřely kompromis pouze
strana radikálně pokroková s národně socialisty,
ostatní vystupují samostatně; zato Němci jdou

tady se jeví stejně až moc veliká řízeň. Ale —
abych neztratil řeč; víte, jsem sice krátkozraký,
ale ruku rychlou mám. Malých rybiček chytne
v potoku pouhou rukou, kolik kdo chce. V tom
umění jsem mrštný jako vydra. Ale to já jenom
někdy, protože z toho stejně nic není — to je
pro malé děti; pouhá hříčka, žádný vážný sport . . .

Pan Borek s Lepšíkem se smáli. Vzpomněli
si, jak jednou stál na lávce nad potokem Lovecký
s udicí v ruce; dlouho nechytil nic. „Až v tom
z vedlejšího lesa ozval se popěvek: „Ten klášter-
ský můstek prohýbá se, pod ním je vodička, roz-
lívá se. V té vodičce jsou rybičky; žádný je nechytá
— jsou maličky.“ Jak se tehdy pan listovní kabonil!

A dále blázna výmluvná ústa rybářova:
„Liny chytám rád, pravda; to si musí zkušený
rybář vždycky dobře vyhledat místo, aby jich víc
chytil. Já poznám hned — jen mrknu — v které
vodě jsou. Jiný chytne několik žab, já zas jdu
domů vždycky s několika pěknými kusy . . .“

V proudu řeči krátkozraký Lovecký nespo-
zoroval, jak si členové společnosti coši šeptají,
jak na sebe významně mrkají. Byl tolik do svého
tematu zabrán, že jeho pozornost při další řeči
nadobro ušlo, jak zmizel od stolu pan Borek, za
ním zakrátko pan učitel Přimek . . .

„Víte, rybářů žehušský se mi líbil moc, oči
jsem na něm mohl nechat; už jsem jednou měl
na mysli někde blíž se usadit. Ale ty rybičky
v jižních Čechách jsou ještě lepší. A jak tam ti
lidé rybářství rozumějí! Ale v Čechách by se měla
vůnovat rybářství přece jenom pozorností větší,
než jaké jsme svědky. V Německu jsou na tom
o mnoho líp . . . Po těchto úlovech vzdáří se
od stolu ještě dva hosté.

FEUILLETON.

Rybářů slouží mlčení.

(3) Pan listovní Lovecký byl již v pensii;
měl tedy prázdného času dost a dost k různým
zábavám. Užíval však klidného podzimu života
výhradně ke kratochvilí jedině, k sportu rybář-
skému; čím byl starší, tím byl náruživějším vod-
ním lovcem. I chladná voda v něm rozpalovala
při každé příležitosti nadšení. Počínal si tak, jako
by byl rodným synem Neptunovým, jako by voda
byla živlem daleko důležitějším než vzduch a
oheň dobromady.

Ve společnosti se stával svými nadšenými
slový o rybářství přímo komickým. Z úst jeho
finule jen a jen voda rybníčná a říční, ryby, ry-
bičky a raci. Když se rozpovídal o tajích hlubo-
kých tůní, byl proud jeho přednášky rychlý a
dlouhý jako Orlice, v níž lovil. Jednou oficiál Dol
poznámeneal, že jistě by se Lovecký přestěhoval
do některé podvodní skrýše mezi raky, kdyby tam
nebyl byt pro člověka, trpícího občas reumatiz-
mem, stále tolik vláby.

Nejchutnější jídlem Loveckého byly ryby,
nejraději seděl na břehu nebo na lodičce, nejroz-
košatěji podívanou mu byla řeka nebo rybník,
jeho sny byly taky vodnaté. A v kruhu jeho zná-
mých panovalo mlčení, že i jeho rybářské před-
nášky jsou až příliš vodnaté . . .

Jednou se pádného večera usedl pan listovní
mezi obvyklou společností v restaurační zahrádě
„U rohu“. Zdejší nadšení; podařilo se mu uloviti
málo sumce. To nebyla maličkost. Zcela vy-

do voleb většinou svorně. — Novému sněmu českému zamýšlí vláda podati především předlohu na opravu zemského volebního řádu. Počet poslanců bude prý rozmnožen na 280—300, také počet virilistů. Skupina velkostatků nesvěřenských nebude již tvořit jediný volební sbor 54 poslanců, nýbrž bude rozdělena na volební okresy.

Ministr obchodu dr. Fiedler na schůzi v Karlíně, ucházej se o mandát do sněmu zemského, prohlásil, že jen tenkrát podmínky našeho národního bytí a našeho všestranného rozvoje zabezpečeny budou, zjednáme-li příslušníkům svého národa hlas a moc tam, kde se o osudech národů tohoto státu rozhoduje, a to v parlamentech a u vlády. Z toho, co jsme po těžkých bojích v jazykové otázce nabýli a zachovali, nesmíme opustit ani písmenku. Česká podání musí býti v celém království českém česky vyřizována. Stanovisko českých stran v otázkách českoněmeckých zní: naprostá rovnoprávnost a rovnocennost obou národů, nedílnost země a spravedlivá účast českého národa v řízení státních záležitostí. Dosáhne-li národ náš v kulturním, hospodářském a sociálním ohledu výše nejpokročilejších národů, pak budou naše dues ještě nesplněné požadavky takřka samy sebou uskutečněny, jakožto nutný důsledek naší všestranné zralosti a našeho se-sílení.

Aby vláda jmenování barona Heinolda-Udyšského místodržitelem moravským aspoň trochu Čechům osladila, ustanovila náměstkem místodržitelským Vítěz. Houdka, dosud ministerského radu v ministerstvu vnitra. Tento vicepresident místodrž. studoval na českém gymnasiu v Olomouci pod vlasteneckým Kossinou a práva v Praze. Jest i literárně a vědecky činným. — Zároveň jmenován zemským presidentem ve Slezsku hr. Coudenhove, bratr místodržitele v království českém, kterého chtěla vláda vnutiti za místodržitele moravského, ale pro jeho přichylnost ke straně německé zakročilo se rázně se strany české proti úmyslu vládnímu.

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny zahájil podrobné rokování o rozpočtu na r. 1908. — Mezi Rakousko-Uherskem a Srbském skoncována byla obchodní smlouva. V podstatě zvýšeny všechny sazby autonomního srbského tarifu z r. 1892, toliko při cukru a pive budou nové celní sazby. — Novým rokem provedena v Bosně a Hercegovině po zavedení školní autonomie pro všechna tři vyznání také úprava platů pro učitele škol obecných.

Ve výboru uherské delegace podal ministr zahraničních záležitostí bar. Aehrenthal výklad o zahraniční situaci, z čehož vysvítá, jako obyčejné, přátelské soužití se všemi státy. Pozoruhodnější jest výklad ministrův, že Rakousko všimá si více východní politiky na poli hospodářském a obchodním. K tomu cíli má sloužiti nové železniční projekty v zabraných zemích Bosně a Hercegovině. — Charvatský ban bar. Rauch spojil se stranou srbských radikálů, která strana zastoupena jest na sněmu jen 2 poslanci. Významné jest, že spojenci bánovi svorně s Maďary provozovali a provozují protirakouskou politiku balkánskou.

Vyhlášení zákon v Prusku proti Polákům přijatý má ještě jiné pozadí. Německu jde o to, aby v kraji vyvlastněním získaném

Ale rozjetá ústa pokračovala bez přestávky. „Na př. rybníkářství zvlášť pěkně se zdokonaluje n. Porýnkou, na Veselí, na Odě. A nejobratnější u měji využítkovat říčního rybníkářství Angličané; od těch bychom se mohli mnoho a mnoho naučit.“ — Teď už se vytratili tiše od stolu poslední dva společníci Loveckého a přidružili se k ostatním, stojícím v přítmí ve křoví.

„A uvidíte, pánové,“ kázal nyní Lovecký již pouhé lampě, „že v tom oboru bude i u nás brzy žádoucí náprava. Víte, já čtu o rybníkářství mnoho odborných spisů,“ vztyčoval prst statec, „a teď jsem si přichystal do tisku hodně promyšlenou úvahu. Jen aby si jí všimlo také ministerstvo! Poznáte, že reforma půjde snadno. Ale bude potřebl mnoho zaslých, vysušených rybníků znovu vodou naplnit. Prospěje to obecně, vždyť to bude taky jistým pojištěním proti velkým suchům, kolem rybníků bude na polnostech rosa vydatnější a pak při regulaci tek bude záhodno...“

Teď už nadšený syn Neptunův nedomluvil. Z bouří ozýval se hluchý smích. To přetřhlo nit jeho neúnavného hovoru. Pohlížel v před i kolem sebe velice rozpačitě — u stolu nikdo. Jeho udivený obličej vzbudil novou salvu smíchu.

„No tedy jak?“ Táal se pak Borek, „měl jste tiché, klidné posluchačstvo, že?“

„I vy kašparové, kde pak, abyste si něco vážného poslechli.“

„Odpusťte, vždyť teklo tolik vody nad stolem, že byl strach před povodní. Proto jsme prchli.“

„Vždyť já vím, čtveráci, že vy o vodě neradi slyšíte — zvlášť v hospodě.“

„Dobře, ale jestliže, pane listovní, také tak horlivě mluvíte do duše rybníkářům při chytání, to jich málo popadnete. Já si myslím, že rybáři se vyplatí spíš mlčení než velké mluvení.“

a Němci pak (sazeném získalo jistý pruh, kterým by někdy vniknouti mohlo vojensky do Ruska.

Z činnosti katol. spolků.

Z Lomnice n. P. Katolická jednota naše konala v neděli 19. ledna výroční valnou hromadu, kterou za hojného účastenství členů zahájil spolkovým pozdravem předseda jednoty vldp. A. Láš. Po přečtení protokolu mimořádné valné hromady jednatelem p. J. Kozákem přednesena správa jednatele, dle které činnost spolková v uplynulém roce jevila se takto: Schůzi výborových odbýváno 11, členských 5. Mimo to pořádána 1. prosince mikulášská zábava a 3 divadelní představení vánoční hry „Jesličky“, které provedeny ve dnech 26., 27. a 29. prosince a obětavě navíceny od dp. V. Kudrnovského. — Dne 24. února přednášel vsdp. dr. Fr. Šule o nynějších různých stranách a jejich heslech v příčině náboženství. — 23. června dp. V. Kudrnovský o mistru Janu Husovi; při schůzi této schválen návrh výboru na jmenování vsdp. dra. Frant. Šalce čestným členem jednoty naší. — 21. července přednášel vsdp. dr. Šule o boji o školu. Při schůzi této odevzdán vsdp. ředitelovi diplom čestného členství jednoty naší. — 28. září přednášel vldp. V. Mrštík, farář z Nové Vsi n. Pop., o náboženském životě a jeho účincích v církvi katolické. — 27. října přednášel účastník technického kursu p. F. Těhuš z Košťálova, kdo jest úhlavním nepřitelem národa českého — Na veřejnost vystoupila jednota při slavnostech církevních o Vzkříšení Páně a o Božím Těle. — Na sv. Václava zúčastnila se jednota máe sv. za zemřelé členy. — 21. dubna zúčastnila se čtyřčlennou deputací slavnosti desetiletého trvání katol. jednoty v Semilech. — 28. července zúčastnila se velkým počtem členů jednoty a venkovských organizací katol. lidu slavnosti svčecní praporu a desetiletého trvání, spojené s diecézním sjezdem katol. jednot v Nové Pace. — Řečnického kursu, pořádaného v Hradci Král., zúčastnili se 4 členové — Úmrtím ztratila jednota 4 členy, jimž prokázána poslední pocta. — Jednot. ke konci sedmého roku svého trvání čítá 90 členů činných, 14 přispívajících a 3 čestné mužského odboru. Z mužského odboru vystoupilo 12 členů a 7 přistoupilo. Ženský odbor čítá 79 členek činných, 3 přispívajících; vystoupilo 6 a přistoupilo 7. — Zprávy pokladní, knihovní a hospodářského správce vzaty s potěšením na vědomí; dle nich vzor veškeré zlobě odpůrců shledán výsledek velmi potěšitelný. V provedených volbách zvoleni jsou: předsedou vldp. Ant. Láš, místopředsedou p. Jan Mikule, jednatelem p. J. Kozák, pokladníkem p. J. Hraha. Do výboru zvoleni jsou: pp. V. Rada, J. Kobrle, J. Plichta, A. Fišera, J. Adlof, F. Prskavec, J. Sucharda, J. Souček, A. Jirouš, A. Hraha, V. Kobrle, J. Janda; náhradníky pp.: J. Ouhrabka, J. Fejfar, B. Janda; J. Macháček Revisory účtů pp.: V. Matoušek, J. Čapek. Praporečnický pp.: A. Fišera, Š. Nosek. — Ženský odbor zvolil si za předsedkyni sl. M. Lásovou, místopřed. sl. F. Pekárkovou, za jednatečku sl. B. Vajgrtovou. Do výboru pp.: V. Mikulovou, M. Tryznovou, A. Ryšavou, A. Jakubcovou. Všichni zvolení pánové a dámy volbu laskavě přijali a jsou zárukou, že o další rozkvět jednoty svědomitě budou pracovati. Vzdáním díky všem funkcionářům jednoty za veškerou činnost spolkovou, kterou ocenili vldp. předseda a dp. Kudrnovský, byla valná hromada prohlášena za skončenou s přáním další zdárné činnosti spolkové. Zdař Bůh!

Katolická národní jednota v Nov. Bydžově konala v neděli 26. ledna důvěrnou schůzi, na níž promluvil p. Jar. Astr z Hradce Král. Všichni přítomní s nadšením slíbili pracovati pro založení místní katolické organizace.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. U vyřízení kanonické generální visitace v r. 1907 ráčil J. B. M. ndp. dr. Josef Doubrava následující vyznamenání udělit: Ve vikariátu novobydžovském: Jmenování byli P. T. pp. J. Šrámek, b. vikář a notář, děkan v Nov. Bydžově, č. kons. radou: P. B. Holub, farář v Metličanech, osob. děkanem; J. Popelšíl, b. vikar. sekretář, farář v Luči, V. Krátký, os. děkan, farář v Lovčicích, V. Šrám, farář ve Smidarech, Fr. Vintera, farář v Žiželicích, dr. J. Kašpar, c. k. professor v Nov. Bydžově, — bisk. notář. — Expositorium canonicale obdrželi: J. Rameš, farář v Ohnišanech, J. Ptof, farář v St. Bydžově, K. Khun, děkan v Chlumci n. C. — Farní synodalie obdržel: Fr. Janák, kaplan v Žiželicích. — Pochvalným uznáním nejd. biskup. Ordinariátu vyznamenáni byli: a) Dekretem J. B. M. A. Křeek, farář v Babicích, V. Kysela, farář v Kratonohách, V. Honzák, farář v Žehuni, A. Novák, farář v Dobřenicích, Ot. Bažant, farář v Mlýkově, Fr. Janoušek, farář ve Vápně, J. Kašpar, farář v Hlušicích, Fr. Matouš, starší kaplan v Nov. Bydžově. b) Prostřednictvím bisk. konsistore: J. Šmejkal, II. kaplan v Nov. Bydžově, Em. Čihák, katecheta v Nov. Bydžově, K. Hubert,

katecheta v Nov. Bydžově, F. Zofák, starší kaplan v Ohlameci n. C, J. Červinka, kaplan ve Smidarech, V. Stříbrný, katecheta v Chlumci n. C. c) Prostřednictvím bisk. vikariát. úřadu: P. M. K. Hájek, O. S. B., kaplan v Metličanech, V. Řeháček, II. kaplan v Chlumci n. C., J. Andacht, kaplan v Luči, Fr. Paulus, výp. kněz v Dobřenicích, J. Šeda, zat. katecheta v Nov. Bydžově, J. Šumšal, kaplan v Žehuni. — Ve vikar. jaroměřském: Jmenování byli P. T. pp.: A. Kozák, č. kons. rada, bisk. vik. sekr. a děkan v Holohlavech, radou a předsedícím bisk. konsistore; A. Štěpánek, správce b. vikar. úřadu a děkan v Jaroměři — biskup. vikářem a biskup. notářem; Fr. Chejnovský, farář v Sendrašicích, osob. děkanem; J. Vaníček, os. děkan a civ. farář v Josefově, J. Kavan, farář v Zaloňově, L. Brychta, superior v Josefově, J. Seidl, děkan v Černilově, P. P. Fr. Niebauer, převor konventu Mil. Bratří v Kuksu, — biskupskými notáři. — Expositorium canonicale obdrželi: Fr. Jetábek, farář v Čibuzi, P. P. Polreich, farář v Heřmanicích n. L., J. Ruml, farář na Chotěborkách, J. Šťastný, c. k. professor ve Dvoře Král. n. L., J. Horák, farář v Jáseně, Al. Jareš, farář v Dubenci, J. Herkner, farář v Bílé Třemešné, V. Jelínek, farář v Hoříněvsi, K. Falta, farář ve Vlčkovcích, V. Rosecký, farář v Žitci. — Farní synodalie obdrželi: J. Vík, zám. kaplan ve Smiticích, Fr. Frydrych, starší kaplan v Holohlavech, A. Dvořák, polní kurát v Josefově, K. Kolářský, kooperátor v Josefově, Fr. Kvičera a V. Martinek, katecheté ve Dvoře Král. n. L., J. Tesař, kooperátor v Hoříněvsi, J. Šorm, starší kaplan v Jaroměři, J. Matouš, kaplan v hospici Kukaském, J. Mynář, kaplan v Černilově. — Pochvalným uznáním nejd. biskup. Ordinariátu vyznamenáni byli: a) Dekretem J. B. Milosti: Fr. Urválek, farář v Kohoutově, R. Kühnel, farář v Kocléřově, Fr. Pöster, administrator v Hradišti, B. Koucký, administrator ve Dvoře Král. n. L., P. Urban Wetzel, kněz konventu v Kuksu. b) Prostřednictvím bisk. konsistore: Fr. Dittrich, II. kaplan v Jaroměři, J. Hladký, katecheta v Jaroměři, J. Klement, kaplan v Kohoutově, Fr. Kadlec, katecheta ve Dvoře Král. n. L., Fr. Novotný, II. kaplan v Holohlavech, P. Ireneus Jančařík, konv. kněz a katecheta v Kuksu, J. Bergmann, kaplan v Kocléřově, Fr. Stejskal, II. kaplan ve Dvoře Král. n. L. c) Prostřednictvím bisk. vikariálního úřadu: V. Koza, exposita v Libčicích, J. Svata, kaplan v Dubenci, V. Prokeš, II. kaplan ve Dvoře Král. n. L., J. Petrásek, výp. kněz v Černilově.

Schůze městské rady dne 27. ledna. Vzato bylo na vědomí, že pl. Marie Ponetsová, vdova po c. k. vrch. radovi z. s., odkázala zdejšímu ústavu chudých 200 K; rovněž zpráva policejní o požáru ve výkladní skříni pl. Rosalie Vastlové v domě č. 405 a výkaz pokladní hotovosti ze dne 20. t. m. — Schváleno bylo, by předešly se poplatky za spotřebovanou vozu úžitkovou za IV. čtvrtletí r. 907. — Každého čtvrt roku požádáno bude c. k. okr. hejtmanství o sdělení provedených odpisů daně z nájemného ohledně uprázdněných bytů, dle nichž odepisována bude dávka z nájemného. — Běte se na vědomí, že uděleno bylo povolení k výčepu vina pl. Teresii Vlachové, a rozhodnutí zemského výboru, dle něhož nesmějí obce státi se členy „Záložnic a spořitelnic spolků“ dle soustavy Raiffeisenovy, z toho důvodu, že nelze připustiti, aby obce politické staly se členy společenstev s ručením neomezeným, a připsal též úřadu, aby úřady veřejné při zadávání potřeb pro stejnojmenné činily výslovně podmínkou domácí původ zboží prymkarského, potřebného pro tyto dodávky, a tím průmyslu domácímu přiměřena ochrana byla poskytnuta. — Vyda se kauce, složená p. Bedřichem Steinem, kterou ručil za zřízení chodníku před domem jeho č. 256.

Seznam voličů města Hradce Král. pro volbu poslance do sněmu království českého vyložen bude po 14 dnů a sice od 29. ledna do 11. února 1908 u podepsaného úřadu purkmistrovského, kde v něj v hodinách úředních bude možno nahlédnouti. Ve lhůtě té lze též podati proti tomuto seznamu reklamace u purkmistrovského úřadu v Hradci Králové.

Besídka učňů. O řemeslnický dorost se poslední dvě léta nestaral v našem městě nikdo. Byla sice založena před lety pro učně besídka, ale ta zahynula nevyčísitelným marasmem, protože nešlo se tolik obětavých lidí, aby se věnovali v nedělní odpůldne aspoň po 4 hodiny výchově učnické mládeže. Páni učedníci v týchž trávili nedělní prázdné buď hrou k čáře aneb škádlením městské policie, a páni mistři byli rádi, že se svých praktikantů aspoň na půl dne zbavili. Potulné mládeže ujalo se na podzim několik obětavých lidí z katolického tábora; shromáždili beze vsi agitace půl stovky učňů v besídce, která má místnost svou v Adalbertině, protože jiné vhodné místnosti nepodařilo se jim získati. Mládež nemusí mrznouti na ulici, odvrací se od bezúčelného potulování, navádí se k vážnějšímu nasíření na život a zvyká na slušnou zábavu. Občas některý přítel mládeže poskytl učňům skromné pohostění kavou beze vsi naděje, že by mu snad to pohostění mohli učňové s úrokem vynahraditi. Tím méně mohl doufati, že za hrubé kávy koupí si

přesvědčení pobostného. O přelévání názorů vůbec zde neběž. Lidumilné snahy mohly by býti přijaty s povděkem v kruzích sdělostních, a pp. mistři měli by sami v podniku tímto býti zastoupeni. Zatím však několik t. zv. pokročilých mistrů dalo se nějakým židem v „Osvětu lidu“ nastvati k pošelilému brojení proti podniku, jenž může nabízet učům to, čeho se jim v dílně asi nedostane. Jest to vážným příznakem nevyspělosti mnohých řemeslníků, že nedovedou sami rozoznati, co slouží řemeslnickému stavu k prospěchu a musí, své rozumy nabírat z pramene tak kalného, jakým jest „Osvěta lidu.“ Je to směšné, že tyto odpůrci besídky brojí proti ní ve jménu „pokroku“, ačkoliv právě reformovaný živnostenský řád z roku 1907 ukládá mistrům pečovati o nábožensko-mravní výchovu učňů. Jsou tedy zmínění páni mistři úplně na štiro s pokrokem, hoviče zastaralému názoru, že má mistr učně během týdne vyučiti třeba dlouho do noci trávící dny a pak ani v neděli nemusí mu popřati trochu volnosti, aby přišel do slušné společnosti. Takové „pokrokové“ budeme nemilosrdně odhalovati, aby veřejnost viděla, kdo vlastně má přitíci obávati se lepšího vzdělání svých učňů.

V tunice kata. Bývalý starousedlý „Ratibor“ ohlásil počátkem roku úplný svůj přerod v pokrokové směry. Vyhláškou svou již plní a obléká červenou tuniku kata, jenž popravuje nemilosrdně katolíky. V posledním čísle vyřadil docela z národa českého všechny organizované katolíky, nedbaje nic na neblahý osud těchto vypuzených exulantů, když v takové zimě musí následkem tohoto přísného ortele opustiti království české a uchýliti se aspoň k Hejšovině. Kdo byl zvyklý na měkký, sládký tón „Ratibora“, nemůže ani věřiti, že záseba starého papíru snese nynější fanatické záchvaty jeho nové éry pokrokové. Hrozná doba věštival kdysi příchod nové komety, ale všechny tyto hrůzy jsou přímo rájem rozkoše, u srovnání k hrozným následkům kypícího varu rozčepené kasičky v „Ratiboru“. Radíme upřímně všem ohroženým, aby se dali včas pojistiti před vypovídacím dekretem národního kata.

Národní Beseda měla ráz skutku slavnostní. Pořadatelstvo vynasnažilo se všemožně, aby tento reprézentační ples měl ráz velikolepý. Schytná nádherná dekorace, rozkošné a ladné uspořádání byly skupiny stromků a květin, po stěnách umístěny umělecké sochy. Hudba plně uspokojovala. Návštěva tentokrát byla poněkud slabší než předtím, ježto mnoho obecnosti chystalo se též na „Poslední léč“, o jejímž odvolání dovidali se pozvaní teprve v den plesu a později. Nicméně pěkný průběh Národní Besedy jest dobrou reklamou pro rok příští. Horlivé práci pořadatelstva všecka čest!

Náhle změna v počasí nastala tento týden. Australská vědra poslala nám pozdrav. Zavvanul vítr od jihu, načel nastalo několikadenní tání, tak že již byla obava, že se zvednou ledy a způsobí spoustu. Voda již na některých místech silně nad ledy stoupala, led popraskal. Mírné mrazíky však závčas zarazily další stoupání vody. A nyní zase příroda beze sněhu.

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystaveno jest ve dnech 1. až 7. února 1908 polojstrovňá císařství nejvýchodnější Asie Korea. Zaujímavé obrazy z přístavu Chemalpo, z pobřeží i venkva korejského a zejména z hlavního města Seulu s král. paláci a pagodami i výjevy ze života pouličního a domácího.

Varuňující příhoda. Dne 28. ledna t. r. s náspu silničního při viaduktu dráhy severozápadní u Hradce Král. stihli se koně s celým nákladem prken. Diváci hrůzou trauili, ale koč z hromadky prken vstává a koně v divokém úprku ženou se s předkem vozu na nádraží dráhy severozápadní mezi lokomotivy. Náraz se štrouvnkem (v. zikem), koně na zemi, ale vše zase bez větší pohromy.

Strášílivé chytrá politika. Píše se nám z kruhu čtenářstva: V kraji našem je všeobecným míněním, že hradecký „Ratibor“ je oficiálním listem mladočeských kruhů hradeckých, ačkoliv list tento nese v čele pyšný název „neodvislý týdeník.“ Vždyť to není žádná tajemství, že tento „neodvislý“ list byl již po dvakrát zachráněn před marastickým skonem neznámou pomocí. Pomoc tuto neposkytli ani zdejší pokrokové, protože ve své „Osvětu lidu“ jsou dostatečně hájeni, ani dělnické organizace; zbývá tedy mladočeská strana, která by mohla býti tou třetí neznámou pomocí. Na nohy pracně postavený „Ratibor“ provozuje tu pověstnou, strašlivě chytrou mladočeskou politiku a na účet svých dobrodinců činí různé nejmnohosti. Zejména vášnivě útočí na katolíky, což v nynější volební kampani může způsobiti mladočeské kandidatuře v městském volebním okrese nepřijemné překvapení. Již o loňských volbách docílil katolický kandidát většího počtu hlasů nežli dr. Sláma, a tato událost neměla by se zapomínati. Volební blok katolických voličů je i letos tak silný, že by teprv na třetí zářez utěl volba mohla zajistiti mladočeské ambice. Urážeti city občanstva je vůbec surovostí, ale urážeti city voličů před samou volbou jest přímou pošelilostí, a proto radíme mladočeským politikům, aby k obhájení svých zásad volili si šikovnější hlavy, nežli jakými je obelhováno přebaryený „Ratibor.“ Varujeme důtklivě

mladočeský tábor, aby se neodvažoval na stanovisko, které oblažoval v minulém čísle „Ratibor.“ Začnou-li pánové se zrádcováním a vylučováním katolíků z národa, pak sesnaží ve vydělených nezdravěném nepříteli. Nebudeme se vměšovati do zákulisních tajemství mladočeského přátelství s neodvislým „Ratiborem“, ale myslíme, že to nebude mladočeskému táboru lhostejným, když jej činíme zodpovědným za kotrmelce „Ratibora.“ Za finanční podporu mohou si pánové přece poručiti a za objednané zboží musí nésti zodpovědnost.

Reklamace v příčině plesu Jednoty katol. tovaryšů, který pořádan bude 9. února, přijímají a vyřizují p. Jenčůvský, dílovedoucí u p. Soudilové a p. Polák, strojmistr v Bisk. knihtiskárně.

Z Besedy. Výbor besední, uvátiv v první své schůzi po Novém roce, že o poslední zábavě v Besedě dne 31. prosince 1907 objevilo se mnoho nezvaných, neznámých a neuvedených hostů, takže nedostávalo se míst pro samotné členy spolku a jejich dámy, usnals se pro příště veškeré pozvánky opatřiti útržkem opravňujícím ke vstupu do místnosti besedních, jimž ráčte se p. t. pp. členové u vchodu členům výboru legitimovati, své ctěné hosty pak ráčte týmž výborem laskavě představit.

Dámský pěvecký spolek „Elitka“ v Hradci Král. oznamuje, že koncem března t. r. provede velikolepé dílo Dvořákovy „Stabat Mater.“ Zkoušky jsou již v proudě a záleží na tom, aby se co nejčastěji pěvci přihlásili, by výkon byl důstojný. — Zkoušky se odbyvají v úterý a v pátek (dámy od půl 7. do půl 8. hod., — páni od půl 8. do půl 9. hod. večer) ve druhém patře dívčího lycea (býv. učitelství ústav).

Na slovašný jih uvede místní odbor Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové zdejší obecnost přednáškou, uspořádanou v neděli dne 9. února odpol v městském divadle Klieperových. Krajau náš, pan Jul. Pojman, ředitel zemědělského ústavu v Ilidže u Sarajeva, avolil se ochotně přednáseti ve prospěch udržování mateřské školy v Těchomně u Bosně, Hercegovině, Dalmácii a Černé Hoře. Přednáška doprovázena bude pěknými světelnými obrazy. Začátek přednášky o 3. hod. odpol. Ceny stanoveny co nejmírnější, tak že se nadějeme návštěvy co nejčastější. Vstupenky: lože 4 K, sedadlo na tribuně a křeslo 1 K, sedadlo L třídy 80 h, II. tř. 60 h, k stání parket 40 h, parter 30 h, stádující, dělníci a vojsko v parketu 30 h, v parteru 20 h. Školním dětem vyhrazena galerie: sedadlo 40 h, k stání 20 h. — Předprodej lístků na sedadla převzalo ochotně knihtiskárna B. E. Tolmana.

Řádná valná hromada odboru Zemské jednoty soukromých úředníků v Král. Českém v Hradci Králové koná se ve čtvrtek dne 6. února 1908 o 7. hod. večerní v hotelu „Černý kůň.“ — Pozn. Nesejde-li se v určitém hodinu dostatečný počet členů, koná se o hodinu později valná hromada bez ohledu na počet členů.

Svatováclavská sbírka Ústřední Matice Školské v obcích okresu Královéhradeckého, letos na základě nové organizace sbírek okres. výborem provedená, měla následující výsledek: Bělč 10 K, Blešno 10 K, Briza 12 K 90 h, Chlum 5 K, Divec 5 K, Krásnice 5 K 70 h, Lípa 6 K, Lochenice 13 K 60 h, Malšovice 17 K 90 h, Onjezd 16 K 80 h, Piletice 13 K 30 h, Plotiště n. L. 10 K, Polánky 12 K, Praž. Předměstí 41 K 10 h, Roudnička 6 K 30 h, Rusek 5 K, Sl. Předměstí 32 K, Skalčička 3 K 10 h, Skalčice 4 K, Slatina 10 K, Střebož 20 K 58 h, Světí 10 K, Svinary 10 K 50 h, Urbanice 5 K 50 h, Věkoše 10 K, Vlčkovice 24 K 60 h, Vsestary 16 K. Přehledek 10 h. K tomu dal okresní výbor svůj obvyklý svatováclavský dar 600 K. Úhrnem 936 K 98 h. — Sbírkou zaslaly přímo Ústřední Matici Školské obce: Bukovina 2 K, Černilov 10 K, Librantice 10 K, Nedelšitz 9 K 30 h, Řibsko neznámo, Sedlice 9 K 40 h. Omylem zaslala Lhota Malšova sbírku 9 K Národní Jednotě Severočeské. Sbírkou neprovedly obce: Březhrad, Čibuz, Krhovice, Libníkovice, Nepasice, Pláčice, Pouchov, Rozbětice, Štěnkov a Výrava. — Místní odbory Ústřední Matice Školské nebo místních besed samy provedly sbírku v obcích: Hradci Králové, Novém Hradci Králové, Čistávi, Jeníkovicih, Kuklenách, Praskatce, Předměstích n. L., Stěšerách, Svobodných Dvorech a Třebechovicích.

Z Kuklem. Vánoční hra „Mladí pastýřové betlémská“ bude se dne 2. února o půl 4. hod. odp. v sále hotelu „Šrajbr“ opakovati.

Z Hromova. Dne 23. t. m. konána XVI. řádná valná hromada spolku katolických mužův a jiných. P. Jos. Kovář krátce načrtnl dějiny spolku. Poukázal na doby utrpení a radosti a probral horlivou a úspěšnou činnost členstva. Z řad členstva vyšla myšlenka utvoření svépomocného podniku, který nyní tolik zdárně působí. Povzbudil k další horlivé práci. Po zvolení výboru přijat návrh, aby spolek přijal nyní titul „Křesťansko-sociální spolek Lidumil.“ Přítě více.

Z Bohárny u Neehanle. Dne 26. ledna t. r. konána zde byla v hostinci p. Václava Matouška důvěrná schůze, při níž promluvil místní farář dp. Josef Váha: „O politických stranách v

Čechách a o lidové organizaci.“ Schůze byla na Bohárnu velmi častě navštěvena a řeč velmi pozorně a vzorně vyslechnuta. K organizaci katolicko-lidové strany přihlásilo se ihned 20 členů. Zdat Báh!

Z Nového Bydžova. Dne 3. února o půl osmé hod. večer koná se v sále „u Anděla“ důvěrná schůze žen, na níž o úkolech ženy v naší době promluví al. Františka Jakubcova, redaktorka z Prahy.

Kněží redáci z Nov. Bydžova a okolí, staňte se přispívajícími členy katol. národní jednoty v N. Bydžově se 3 korunami ročně. Předem uctivé díky vzdává výbor.

Z Holohlav. Dívky obce Černošic čistý výtěžek ze svého věnečku, obnášející 42 K, věnovaly na souhu b. Srce P., na kterou se koná právě sbírka. Děkanství úřad v Holobřezích koná tímto milou povinností a šlechtavým járkyním volá upřímně „Zaplat Báh!“

Ze Smiřic. (Voličská schůze.) V neděli dne 26. ledna představil se nám jako kandidát poslanectví na zemský sněm říšský poslanec V. hr. Sternberg vysvětliv příčiny dosavadních neúspěchů české politiky, prohlásil, že kandiduje na program křesťansko-sociální. Jen na základě křesťanském možno paralysovat zlobnou činnost různých těch dobrodinců českého národa, mezi nimiž prvé místo zaujímají židé. Kandidatura hr. Sternberga přijata jednomyslně až asi na 4 ze všech přítomných. Jsme pevně přesvědčeni, že naši voličové, kteří prohlédli hospodářství velmožů agrárních, soustředí své hlasy na hr. Sternberga, třeba by tento nesliboval věci nemožné, jak to činí kandidáti stran jiných, zvláště strany agrární. — Ze „Čas“ a „Osvěta lidu“ a židé vroucně se milují, víme dobře, proto nikoho nepřekvapilo, že několik členů těchto listů interpelovalo p. poslance — ale teprve po schůzi, aby hrdinství více vyniklo — že prý židé jsou také lidé, mající právo na existenci. Ovšem že mají, ale je otázka, zdali mají právo hmotné i duševně otročit křesťanský lid. Proto kdo není právě otrokem židů, je nucen býti antisemitou, což však neznamena nenávidět židy pro jejich víru, nýbrž nenávidět židovskou, křesťany v ohledu národohospodářském i mravním zotročující „práci“. — (Věneček.) Večer pořádal katolický spolek ve Smiřicích v městském hotelu věneček, první za svého trvání, který úplně se vydařil. Byli jsme opravdově potěšeni, přehlížejíce taneční rej, v něm dělník, řemeslník, živnostník, obchodník, rolník a řemeslník, neznající farnosti a rozdílu stavu, nalezali milou zábavu. Ples navštívil hr. V. Sternberg. Když asi po 2 hodinách p. hrabě odcházel, pozorovali nákteři z přítomných na galerii, pro hudebníky arčené, jednoho pána, neslušně se chovajícího. Zprvu mysleli, že to snad nějaký úředník, chtěje si vše prohlédnout a nemaje vstupné, uchýlil se na toto místo, aby vyhnul se pokladně; jaké však bylo překvapení naše, když zjištěno, že oním neslušně se chovajícím „mužem“ byl úředník p. Wolf z lihovaru smiřického! O pánu tomto nemůžeme předpokládati, že by prováděl systém „spořiti snadno a rychle“ a proto mu připomínáme, že vstupné pro nečleny obnášelo do věnečku 2 K, kterýžto obnos je povinen katolickému spolku zapraviti, a nepochybujeme, že tak co nejdříve učiní. Doposud jsme se domnívali, že aspoň zná společenských takt, nyní však i o tuto illuzi jsme chudší, avšak o tu zkušenost bohatší, že pokrokovost a nezbednost se nevyklučují. Jen, pánové, tak dále, aby lid co nejdříve z vašich skutků poznal „vznešenost“ vašich hesel a „velikost“ vašich charakterů! Rozhořčení nad oním neslušným jednáním, které přibíjíme tímto na prany, bylo všeobecné. Tak tedy tímhle způsobem dává se na jevo ona velebná „pokrokovost“? Všem, kdož jakýmkoliv způsobem ku zdu věnečku přispěli, vzdáváme srdečné díky.

Drze lži „Cepu“ o katolických dobrodincích. Agrární týdeník „Cep“ v č. 49. z 10. ledna t. r. přinesl tuto zprávu: Z Borohradku: „Dne 15. prosince 1907 konala strana klerikální schůzi v hostinci u Jehličky, na níž promluvil jakýsi Novák z Kostece n. O. Nejvíce otíral se o stranu naši (agrární) a zvláště o p. Chaloupku. Očekáváme, že při budoucí schůzi se zmíní, kam se poděl výtěžek z koncertu, stranou tou pořádaný ve prospěch chudé školní mládeže, který prý byl značný. Vánoce jsou pryč a dívky o ničem nevědí. Do „Svatováclavské“ už se přece peníze neukládají!“ — Tak „mláť“ do strany naší „Cep“. A teď se, milý čtenáři, podívej na tu vymáčenou pravdu „Cepem“, ale nesměj se. 1. Dne 15. pros. 1907 vůbec žádná schůze klerikální zde nebyla. 2. V hostinci u Jehličky konají schůze soc. demokraté a nikdy katolíci. 3. Žádný p. Novák z Kostece n. O. vůbec nikdy zde nemluvil a proto se nemohl ani otírat o stranu agrární, tím méně o p. Chaloupku. 4. Výtěžek z koncertu tamburašů 44 korun byl rozdělen již 8. prosince 1907 (tedy před vánoci) mezi 11 dětí po 4 korunách, což obecní úřad jistě rád potvrdil. — Tedy zpráva v „Cepu“ vytištěná obsahuje samé velké lži. Tak agrární list balamutí své čtenáře, kteří bláhově věří všemu, co v „Cepu“ vytištěno, jen když je to proti klerikálům. Kdy pak přece prohlédne ten náš dobrý venkovský lid, aby poznal celý ten sprostý švindl, který s ním provádí „Cep“, a kd

konečně najde to nejvhodnější místo pro „Čep“ — pec?!

Z Kostelce n. O. V pondělí 27. ledna 1908 objevily se plakáty, jimiž městská rada se společenstvy živnostenskými svolává schůzi voličů do Secesse v Kostelci n. Orl., v níž promluví posl. dr. Drtina o zem. volbách a vlastně agitaci provede pro svého pokrokovského kamaráda Weigera, který konečně možná udělá místo svému patronu Drtinovi. Nebude divno, když tak učiní i národně-socialní dr. Šviba, a i kandidát, prý ústředním živnostenským doporučený, Formánek, o něhož nikde nestojí. U tohoto nebylo by to zcela nic divného po zkušenostech při volbách říšských, při kterých živnostenské kandidáty vystupovali a sestupovali s největší kandidátního jako figurky (mezi nimi i Formánek), aby zůstalo zajištěno světlo světa, Drtina. Někdo to jmenuje výnosnou politikou, jiný podváděním veřejnosti — vždy ale něčím odporným. Brzo takových kvartýrmochů pokrokové kandidáty uvidíme více. Jedno však překvapuje nejnověji, a to je nestydaté lhaní na plakátech zmíněných. Výbory více živnost. společenstev — ne-li všech — o ničem předem nerozhodly, a městská rada též o žádném svolání schůze Drtinovy se neusnešela a neví. V sobotu 25. ledna, projednávajíc bod o kandidaturách poslaneckých, rozhodla se žádného kandidáta neodporučovati a celou věc odložit. Kdo si dovolil dáti městskou radu tisknouti co svolavatele schůze 2. února? Starosta města Netyk? — Neuvěřitelné! Při říšských volbách sice o své újmě jel, hlasoval v Hradci pro kandidaturu Drtiny — poslal i strážníka po členech městské rady a městského výboru, aby dali své podpisy k odporučení kandidatury Drtinovy, podepsal sám provolání ne jako soukromník, nýbrž jako starosta — a již tehdy každý nestranný jednání toto odsoudil, zvláště když strážník při samé volbě pro voliče Drtinovy chodil. To jest znevažování obecních orgánů k agitaci strany jedné, jež ošklivost budi, podobná jako opatřování místnosti od obce pro schůze Drtinovy. Někteří přičítají to vlivu obecního tajemníka, který prý vlastně dělá starostu; my tomu však věřiti nechceme, poněvadž i on, jako celou obec placená osoba agitací pro jednu stranu zdržeti se rozhodně má. Poslední však svolání schůze Drtinovy městskou radou, která o tom neví, nemůžeme ani věřiti, že by starosta zavinil, ježto by to byla urážka celé městské rady, bez níž úřadovati nemůže, klamání veřejnosti největšího hnusu hodné, urážení celé strany, kterou se p. Netyk k starostenství dostal, ač strana ta činila to po dlouhém zdráhání a se zápor, ježto v důslednosti pánu téhož druhu se již vícekrát zklamala. V zájmu veřejnosti žádáme vyvážení, předem ujišťující, že si žádné stranictví nedáme libiti s místa, na kterém pro pestrost stran stranictví žádné se jeviti nemá.

Volební ruch. Na schůzi důvěrníků místních organisací katolicko-národních z 88 obcí soud. okresu Opocna a N. Města n. M., konané v Dobrušce dne 22. t. m., přijata jednohlasně kandidatura hrab. Vojt. Sternberga na program křesť. socialní.

Z Holce. (Furt se lže.) Rudí soudruzi, chtějící odvrátiti pozornost od nezdařené akce, zahájené proti p. Sedlákovu, začínají horliti pro svůj konsum a pláš o stíhání katolických oveček. Pozor, soudruzi, o tom stíhání příliš mnoho nemluvte! Velký počet z vás nedal knězi žádný stolový poplatek — ale spočítejte si, co musíte ročně platiti beze slevy a bez pardonu svým rudým kapralům a hejtmánům, kteří za peníze od chudého dělnictva sebrané v Praze a jinde velmi dobře žijí. Socialisté rozumějí stíhání vlny o mnoho líp než katolíci; vždyť jsou úředníky a pomahači židů, proto se už hodně kšeftovnímu duchu přičinili. A s tím konsumem tak příliš nepospíchejte. Zvláště vám má býti známo, kolik rudých konsumů jen v Čechách a na Moravě prasklo „vzorným hospodářstvím“ právě v posledních letech. Někteří z těch hospodářů posud požívají o. k. státního zaopatření za míši jako odměny své námahy. — To máte tak. Někdo ovci stíhá, druhý však bez dlouhé práce hned si oblekne pěkný vlněný kabát — a nemusí k vůli tomu ani dvanáct let studovat. Stačí, koupí-li si rudou kravatu, dušuje-li se, jak velikou lásku má k dělnictvu a hodné vyční „klerikálům.“ Přitom takový osvětitel nemusí ani umět tolik psát, jako dítě ze třetí třídy. Tedy, soudruzi, jen hodně rozvážně! A toho prastarého, hodně otěpaného „vtipu“ o stíhání vlny už nechejte. Vy té vlny máte zvláště nyní velice málo, protože, jakmile vám jí trochu naroste, už uspcřádají vaši vůdcové důkladné postřihy. Spíš přemýšlejte o tom zvláštním zjevu, jak v ole rudých proletářů mohou státi velice bohatí židé, docela i fabrikanti, kteří si svoje statistice opatrně čtou suší jako praobyčejní byrokrati.

Z Hromovska. Malá nehoda chvalně známého herce ochotníka. Uchvacuje ten pán kde jeho, zvláště dány výsoce jeho umění cení. Jedna právě jeho barečnou slávou tolik byla naděna, že se odhodlala v jeho škole vypěstiti svůj talent k dokonalému sebrání dramatické hrdinky. Generální zkouška však skončila zvláště tragicky; nechtěl se oba ani přiblížit do tragické pózy autit. Zůstávají tak osoby třetí, máje v ruce zcela prázdný hrace, ukončila vše tak zlehce! Projeme

jim, aby z nemilého varování brzy se vzpamatovali a dbali více dobré rady těch, kteří se v herckém umění třeba docela nic nevysnají.

Osvětitel hamzírání, který jistě mnoho od židů raněnářův odkoukal, chtěl štědrou rukou podíletí rásnými rudými letáky a tiskopisy občany ve Václavcích. Ale ti již jsou tak daleko, že červenou osvětu znají hodně s blízka, tak že se o ni nemusejí ponocovati prostřednictvím potlačeného papíru. Co tedy s neberným nákladem? Když vlak od Hronova zastavil na stanici, došel si horlivce k pravodělnému vlaku s prosbou, aby své zboží mohl nabídnouti všem cestujícím. — Tady je pro takové agenty špatná půda; lid prohlédl hrůz. soc. demokracie víc, než se rudému štábu zdá. Proto škoda času a peněz na dobrodružné výlety. Právě proto, že naši občané jsou uvědomělí, neseďnou na rudý lep.

Ze Slatic. Potěšili jsme se u nás v sobotu dne 25. ledna odpoledne přítomností našeho pana poslance Šabaty. Referoval o pracích říšského sněmu, načel odpovídal na dotazy našich učitelů a zasahoval do debatty, která se rozpředla mezi přítomnými voliči strany katolicko-národní a agrární. Se strany agrární mluvil p. prof. Hnídek z Chrudimě, ovšem o straně agrární samo sebou s největší chválou. Poslanec Šabata ukázal se v řeči i v debatě mužem, jakých mají různé strany málo. Jest mužem velmi bystrým, mnohých vědomostí a zkušeností, širokého rozhledu, jasných, ucelených názorů, pevného přesvědčení. Řeč jeho přesvědčivá, upřímná, všech frazí prostá, plná pravdy a při tom skromnosti čini jej každému milým. Útoky odráží způsobem mírným, taktickým, šetrným a při tom s celou jistotou a rozhodností. Kandiduje-li na zemský sněm, bylo by si jen co přát, aby byl zvolen, a mohli by s celou důvěrou k němu pohlížeti i stoupenci strany agrární, neboť tak šlechetná duše jako jest Šabatova, která ve všem „přiznává barvu a nezapře“, zasluhuje si plně důvěry i od tábora druhého. Slyšeli jsme výroky i nejvybarvenějších agrárníků, kteří šmahem souhlasili s jeho výklady, musili pojeti pojeti k němu důvěru a jenom jednoho litovali, že nestojí totiž v klubu agrárníků.

Z Lomnice. Agrárníci se smiřnicím chvatem zakládají v každé vesnici své organisace s heslem, že musí zvítěziti. Co to vše znamená? Jistě volby a zničení katolických sdružení; a bohužel tichošlápkové sedají na lep a dosti hojně se k nim přibíhají. Leč doufáme, že i zde jest dosti venkovanů uvědomělých, kteří již prohlédli, jak „nesiřné a svobodomyšlné“ agrárníci pracují a jak se starají o ty rolníky, kteří skutečně nejvíce pomoci potřebují. Nemá-li katolická strana ani z daleka tolik bohatých fondů, aby mohla tak značný počet agitátorův a tiskopisův platiti, má aspoň uvědomělé členy, kteří odolají všechněm úlisné nabízeným cukrátkům. Jen budme všude na stráži a nedejme se!

Z Lomnice n. P. V neděli dne 9. února pořádá zdejší katolická jednota spolkový ples ve dvoraně p. Josefa Řeháčka.

Z Police n. M. Dne 26. ledna odbyvána konference důvěrníků okresu policekého. Schůze zahájena p. Vaněkem. Zvoleno předsednictvo. Referent p. J. Kovář z Hronova uváděl ve své řeči, proč kandidujeme do zemského sněmu, a proč se stává kandidát sčítací v okresu policekém. Za kandidáta navržen a jednohlasně s nadšením přijat byl pan Vojtěch hrabě Sternberg, říšský poslanec. Dále zvoleni důvěrníci místní ve všech obcích okresu policekého, okresní výkonný výbor, okresní důvěrník. Jednání o zřízení krajské organisace a krajského sekretariátu. Do debaty zasáhli účinně pp. J. Kovář z Hronova a Č. Vaněk z Police. Po tomto rokování byla schůze za velice utěšené nálady skončena. Zdař Bůh!

Voličům na Vysočomyjsku, Skutečsku a Hlinsku. Víte, kdo se to o vaši důvěru uchází? Mužem tím jest p. Al. Hajn, který odpadl od církve katolické a k žádné jiné aspoň formálně se nepřidal. Aspoň formálně tedy k jiné církvi nepřistoupil. Ale podívejme se na prakti jeho žurnálu „Osvěty lidu.“ Sprosté potupy jsou tam metány v líc Čechům těm, kteří jsou dále katolíky. Nejnestoudnější lži otiskuje „Osvěta lidu“ o katolických jednotlivcích a katolických listech. Jestliže jest p. Hajn veřejně vyzván, aby obvinění vytištěná dokázal, buď jeho list se odmlčí, nebo potupí novými výpady — anebo s drzostí největší lež jednou vytištěnou znovu bez důkazů opakuje, jak „Obnova“ velmi často dokázala. Zato však evangelíci a židé mají p. Hajna velice rádi. Jakkoli jeho list otiskoval články proti Božímu tělu, proti mši sv., spovědi, rácení atd., nikdy neotřel se nešetrně o obřizku, židovské modlitby, židovské košerování. Jakkoli dobře ví, jak židé v Pardubicích vysyřávají němci, nikdy tak se proti nim nepostavil jako proti katolickým Čechům. Jak se něho pohlíží lidé neatranného úsudku (i nekatolického tábora) v samých Pardubicích, s tím se před voličstvem nepochlubí. Od pověstné aféry, kdy jeho žurnál i přinášel články okatých lidí bloudících a znevažujících pokrokové dra Lhotu, který holi žil a spolikoval kněze do pokojů vídeňského, holi Hajnovi v Pardubicích páda pod nohama. Židé ovšem při něm šlují dále. Ale roztrpčení všech krahů na Pardubsku proti Hajnovi jest tak velká,

že se ten pán neopováží na tom okrese kandidovati, ačkoli tam má rozhodně blíž než do kopce hlinceckých. Jen se ho veřejně zeptají, proč si nestál mezi nejbližšími a proč právě na Pardubsku kandiduje pokrokat jindy. A kdo má v rukou epis „Zřetadlo pokrokového tisku“, mášete se ho veřejně zeptati, proč neodpovídal jeho bezecný žurnál na tu nebo onu otázku „Obnovy“ a proč neodpovídá ani nyní, kdy mnohá z těch otázek znovu jest uvedena ve vřelých knize. Pěkná jest to charakternost pokrokařstva, které tvrdí, že mu katolická mravouka nestačí, že tihne k morálce vyšší! Nemají-li pokrokaři pro vaše soudní obrazy muže lepšího, pak by se měli poděkovati za takového kandidáta i všichni slušní pokrokaři, pokud okatá prohanost se jim hnusí. Jen tedy na stráži a dokažte, že jste tu pokrokovou práci „pro pravdu a vyšší mravní úroveň“ dobře prohlédli!

Z Chotusle. Jak jsme již oznámili, pustil se u nás na Časlavsku silně agrární poslanec p. Švejk ze Sv. Kateřiny do agrární agitace, kterou provádí pod rouškou řepařských schůzí. Nejprve se perou v takové schůzi cukrovary a pak klerikálové. Jest to podivné, kde se ta kuráž najednou proti jednomu i druhým vzala. Není to dlouho, co Podvysocké listy tvrdily, že p. Švejk není tak zapřisáhlým nepřitelem cukrovarů, jak se zdá, a co se týče klerikálů, před rokem se také tak nekasal. Do Chotusle ovšem musil přijít restaurovat pošramocené „vítězství“ svého miláčka Peřiny, o jiného se tu nejednalo, neboť jak mohou s p. Švejkem pořádat schůzi proti cukrovarům i p. agrárníci, kteří jsou akcionáři rolnického cukrovaru Bučického? Zapamatujme si to!

Z Vilémova. Zle, taze ale je s našimi výtečnými pokrokovými nadmládenci barvy zelené i té červené. Poslyšte přece jen, jaká strašlivá se hrne pohroma na „ubohý“ venkovský lid. Farářů pořádají zase schůze, katolíci jako „sčítací“ slatují do nich, a běda, kdo by prý v takové schůzi chtěl kandidáta odporovat. Ten řevem jest umlčen a ihned se odstraní, boje se pěstí a holí rosvádných klerikálů. Strašné věci opravdu. Nedivíme se, že ubohý pisatel této jeremiády v Časlavském listě volá pla bolestí a roně krvavé slzy: „Jak bolno jest člověku viděti všude tu bídu a nemohoucimu pomoci!“ — Ano, člověku je bolno, ale ne u srdce, nýbrž kolem žaludku, při čtení takového žvanění, které dosvědčuje plným právem ekvostný axiom v dopise onom pisatelem zaznamenaný, že hloupost jest také dar boží. Divíme se opravdu, že list, který ustavičně mluví o vážném názoru na poměry společenské a politické, může dopřáti místa věcem podobného druhu a bráti je ještě pod svou patronaci, či jinými slovy, s nimi souhlasiti. Než to je věc gusta. Chceme se jenom zeptati, aby nám bylo výlovně udáno, kde v časopise sv. Vojtěchu byly „ty nejsprostší nepravdy, osočování, štvání, za které by se každý list stydl.“ Jen hesky jmenovat čísto, stranu a řádek. Tak jen k dílu! Jinak budeme vědět, co dělat! —

Bezcharakterní boj pokrokařů na Chotěbořsku. Kam by ti lidé zasáhli svoje bezecné útoky? Kam jinam, než do „pokrokového“ listu, jež sám pokrokový „Čes. Učitel“ nazval stočnou špinou? Redakce listu slušného (třebas i za barvení pokrokařského) by se otfála hnusem nad takovými spolupracovníky a hnala by je ze dveří; řekla by jim, aby napřed se zeptali lidí nejprostších na základní pravidla charakternosti a pak teprve aby psali. Leč list zúmyslně českou veřejnost podvádějí, nádržka, seajici dychtivé klané prameny, uveřejní ochotně cokoliv. Chvalně známý a obětavý řečník v okresu našem, p. farář Vlček, napaden na př. v „Osvěte l.“ zprávou, která ho vinila z výdělečné nepoctivosti. Listu Hajnovu zalána oprava, optaná o svědectví nekompetentnější, ale — ctihodná redakce musila dodat, že má jako o tom zprávu jinou. Takhle dělala pokání. A pak tištěny lži o dp. Vlčkovi vesele dále. Tento měsíc začali pokrokaři rostrušovati o dp. Vlčkovi, že prý také zavinil výsledek voleb v kurii velkostatekářské. Napadený kněz ve „Štítu“ se dne 23. t. m. vyzval, aby s kurie velkostatekářské oznámil každý, u koho agitoval. Zároveň veřejně prohlásil, že vyplatí 1000 K tomu pokrokaři, který ho se skutku toho usvědčí. — A víte, jaká dána satisfakce pomlouvanému knězi? Přibíhají se někte o tisíc korun? I nikoli; zato v čísle ze dne 25. t. m. „Osvěty lidu“ pokrokařské páro, které by s málo tajemného vstoku nejraději Vlčka probodilo, píše o skompromitovaném Vlčkovi, který prý naše učitelstvo špiní a napadá. Tohle má být tedy ta pokrokařská satisfakce. My ovšem bezecného listu Hajnova po důkazech těchto pomluv už se tázati nebudeme. Vždyť ten orgán bezcharakterních dopisovatelů po tolika častých dotazech „Obnovy“ místo odpovědi šval, pomlouval a drze lhal dále! A my na Chotěbořsku, kteří práci páro fardovu máme dobře, jen se usmíváme nad takovým soufalým řáděním listu, který vůbec naziti slušného člověka nemůže. Až by takový neotav list začal Vlčka chváliti, pak by bylo pro něho hůře. My laikové máme už svůj úsudek. Dne včelo postřehli našeptávání o pokrokařské agitaci, pomlouvání tolika křehkých lidí.

Z Chotěbořska o p. Adamovi a pokrokařích. Známy pokrokaři resopali se v „Osvětu

lidu" o kandidatuře p. Adama, starosty z Čáslavi. Zasedá nad ním na soudnou stoličku, ale neposuzuje, že se mu v posuzování nedostává smyslu pro pravdu a schopnosti logického myšlení. Vytýká-li p. pisatel v „Osvětu“ p. Adamovi pochýbený charakter, pak nechť si uvědomí přísluší, že neradno choditi na slunce tomu, kdo má másto na hlavě. Pokrokaři na našem okrese napáchali již tolik bezcharakterností, že jen jejich tlustá kůže jim dovoluje podsouvat bezcharakternost občanu, který jedná jen důsledně ve smyslu obrany zájmů zemědělských. Pan Adam to byl přece, jenž neustále upozorňoval, že spojování se agrárníků s pokrokaři a socialisty poškozují prospěchy obyvatelstva zemědělského. On to byl, jenž v tom smyslu psal p. Frant. Dvořákovi, jenž stal se bezvolným a nesamostatným nástrojem pokrokařů a jenž na radu svých nášetváčů dopouští se činů, nad kterými každý občan s úžasem se pozastavuje. Pan Adam měl tolik úsudku, že mu nutno opustiti společnost, která si proti svým sousedům rolníkům verbovala na schůzi socialisty. A právě v tom jeví se jeho charakternost, že, dbaje zájmů zemědělských, nechtěl se dáti nedůstojné komandovati a zachoval si samostatnost přesevředení v tom, co rolnictvu prospívá a co mu škodí. A právě proto, že p. Adam nechtěl býti tečci se makovici na střeše a ubohou figurkou v rukou pokrokařských, zasluhuje plného ocenění, kterého se mu také od zdrcující většiny rolnictva na okrese chotěbořském zasloužené dostává. Pan Adam není z těch lidí, jež lichotky pokrokařské nafukují k báječnému sebevědomí a kteří cítí příjemné polehnutí, když jim někdo beze smyslu a plytkou frází přitkne název lidí pokrokových. Pan Adam nechce hráti úlohu kotěte, které prohýbá hřbet, spokojeně vrní a radostně mžourá očima, když jest pohlazeno na hřbetě. Kurs pokrokařský v Čechách vůbec a na chotěbořském okrese zvlášť tak poklesl, že každému občanu jest neskonale lhostejno, jestliže mu kdo v „Osvětu lidu“ uprál charakternost. Ostatně kde komu již dobře známo jest, že tyranii a chlapčeské nesnášlivosti pokrokařů jest bezcharakterním každý, kdo nenáleží jejich cechu a kdo není tak zabeđený, aby uznával jejich pozlátkové velikášství. Úsudek v „Osvětu lidu“ o p. Adamovi pramení, jako jiné pokrokařské projevy, z veliké náklonnosti sebe přeceňovati. Pokrokaři otevírají neustále vrata sebechvále a všude dávají cítiti: my jediní jsme rozumní, vědecktí, vzdělaní a umravnění. Kdyby takové počínání stalo se obecným pravidlem, každý uzná, že by se taková spousta drzosti na nás přihnula, až by život společenský stal se zřehla nesnesitelným. Z toho důvodu napadení p. Adama „Osvětou lidu“ jest pro každého rozumného občana pouhým plácnutím do vody. Nechtě také pokrokaře neboli hlava starostmi o schopnosti p. Adama, jako kandidáta do zemského sněmu. Jestli p. Adam rolník inteligentní a má podmínky k dalšímu vývoji. Jsouť mnozí poslanci, ba většina jich, že počali neblužně, a život politický byl půdou, na které se rozvíli. Tolik považovali jsme za nutno odpověděti p. pokrokaři, jehož rozmyšlenosti ostatně musíme čísti shovívavě, i když plše velmi naivně.

Z Čáslavě. Dne 26. ledna pořádala křesťansko-sociální jednota pro Čáslav a okolí ples ve dvoraně Duskova divadla, který vydatil se nad očekávání. Věděli jsme, že máme za sebou řadu konservativních lidí, přejících zdravému pokroku, ale tolik jsme jich přece nečekali. Zvláště díky závazku jsme panu dru Tesatovi, jako předsedovi konsorcia „Duskova divadla“, a panu Skřivánkovi ml., staviteli, kteří v pravdě svobodomyšlnou blahovůli vyšli nám vstříc. Takových mužů, kteří jsou ochotni každé straně poskytnouti svobodu, potřebujeme více! Pak přestanou fráze a nastoupí skutky, jichž národ náš tolik potřebuje. — Již dávno neviděla Čáslav takové účastenství na veřejné schůzi politické, jakého jsme byli svědky dne 26. ledna, kdy v Duskově divadle konána byla porada důvěrníků a hostů katolických organizací pro okres čáslavský. Dvorana divadla i galerie naplněny byly do posledního místečka, a to účastníky všech stavů a povolání, svorně hodlajícími porokovati dle programu katolické strany lidové. O 10. hod. dopol. zahájil schůzi krátkou ale významnou řečí dp. M. Smrčka z Potěb, konstatuje s radostí ono účastenství a vyzývá shromáždění, aby si zvolilo předsedu a zapisovatele. Navržení páni přijímají volbu a zanjímají čestná místa. Slovo uděleno pozvanému řečníku vdp. Th. Dr. Fr. Raylovi z Král. Hradce, který s ochotou příkladnou vyhověl pozvání a přijel, aby promluvil o úkolech katolíků vůbec a v nynější volební době do zemského sněmu zvlášť. Jasně a přesvědčivě nastínil, že katolíci mají právo na politickou práci i ve sněmu zemském a že program katolické strany lidové není sdělán jen pro říšskou radu, ale také pro náš staroslavný sněm. Klade posluchačům na srdce, aby důvěru věnovali jen těm mužům, kteří s vůlí ku práci spojují i nezištnost osobní a strannickou. Řeč jeho přerušována byla četnými projevy souhlasu, a když byla skončena, bylo vdp. řečníku gratulováno se všech stran. Nato dle úřady svolena byl 5členný výbor, který má starati se o další volební práci, a spolu dva delegáti, kteří mají uraditi se s delegáty okresu kutochovského

o kandidatuře do českého sněmu. Ku konci schůze tlumočil výraz radosti nad krásnou řečí a skvělým průběhem schůze vdp. vikář Ant. Schreiber ze Žleba a slova jeho našla bouřlivý ohlas. V úplném, ba vzorném pořádku skončena byla schůze, která zprvu podceňována odpůrci, ku konci vyvolala v nich takové překvapení, že se ani neodvážili veřejně tlumočiti svoje protivné náhledy, ač byli vyzváni, a že se jako vždy spokojí jenom reptáním z dálky a nadáváním pod patronací širokázde, poslušné všem stranám sloužící redakce.

Letní hospodářská škola v Opočně zahájí letošní 5měsíční běh vyučovací počátkem dubna. S ústavem jest spojen vzorný a účelný zařízený internát, kde ubytované chovanky jsou pod stálým dozorem odborné učitelky. Ústav má malou mlékárnu a malé školní hospodářství spojené s chovem dojníc, vepřů a drůbeže. Za opatření v internátu platí se měsíčně 30 K. Školné činí za 5 měsíců 20 K. Ony chovanky, které by se zvlášť učiti chtěly kreslení stříhání a šití šatů, zaplatí za 5 měsíců 10 K. Přihlášky mohou se činiti ústně nebo písemně kdykoliv. Hlavní záznam koná se v prvních dvou nedělích měsíce března t. r. Bližší sdělení ředitelství školy v Opočně na st. dr. p. aspekty, jež na požádání zdarma a franco zašle.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.

Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.

— Sklad literatury esperantoké. —

Různé zprávy.

Z účetní správy Všeodborového sdružení křesť. dělnictva pro království české. Celoroční pokladniční zpráva tohoto sdružení, jež má svoje ústředí v Hradci Králové, zajisté potěší všechny přátele organizovaných dělníků katolických. Cifry dosvědčují, jak mohutný rozvoj nastal ve sdružení v roce právě minulém. Sdružení přijalo za správný rok 1907: na zápisném 2047 K 95 h, členské příspěvky činily 21733 K 75 h, předplatné za časopis „Práci“ (jež zasílá řádným členům zdarma) 3064 K 97 h, dary 114 K 6 h, příjem za tiskopisy 176 K 91 h, na agitační fond přijato 62 K 9 h, na fond stávkový 625 K 65 h, úroky ve spořitelně 14 K 65 h, vrácené podpory 6 K 58 h, různé příjmy 1462 K 94 h. Pokladniční hotovost z r. 1906 činila 1348 K 78 h. Příjem tedy činil dohromady 30658 K 34 h. — Vydáno bylo: na podporu v nezaměstnanosti 1067 K 86 h, v nemoci 7916 K 87 h, mimořádná podpora 70 K, podpora na stěhování a cestovné 164 K 93 h, pohřebné a právní ochrana 353 K 46 h, tisk „Práce“ 4707 K 50 h, výlohy administrace a expediční s tímto listem spojené 2196 K 45 h, různé tiskopisy 1295 K 2 h, služné a agitace 1594 K 15 h, výlohy správní 1301 K 8 h, různá vydání 1001 K 80 h. Tedy celkem vydání činí 21669 K 12 h. Zbývá tudíž čistého jmění 8989 K 22 h. Patrně, že i řádně organizovaná svépomoc chudého dělnictva dovede ukázati značnou sílu; a čím více členů bude přistupovati, tím finanční výsledek bude skvělejší. Nechtě všichni katolíci dělníci hledají proti socialistickému terrorismu pevnou oporu v křesťanské všeodborové organizaci!

Čistota jazyka našeho v poslední době velmi se znešvaruje a to především v řadách inteligence užíváním cizích slov. Zcela vhodně k tomu poznamenává A. Novopacký v čís. 2. Vléčkovy Osvěty roč. 1908: Báz naší doby jeví se hlavně v pěstování národnosti; všude čteme a slyšíme, jak potřebí jest zachovávat i udržeti naši národnost neporušenou; sbíráme národní písně a přísloví, zapisujeme národní zvyky a obyčeje. Vhledáváme a shromažďujeme v masech knihy národního kroje: a ten jazyk náš, který jest nejvlastnějším a skoro již jen jediným znakem naší svébytné osobnosti, nejceněnějším dědictvím po předcích, przníme a znešvarujeme nevážně a nedbanlivě cizími slovy, že vypadá jako žebrácká halena pestře záplatovaná a tak slátnutá, že pro samé záplaty není již ani viděti, z čeho původně byla.

V. K. Zenger, prof. čes. techniky, učenec nemalého významu, i v cizině ctěný, zemřel v Praze minulý týden. Optika, astrologie, studium slunce

a souvislost dějů slunečních a meteorologických zjevů pozemských byly polem jeho vědecké činnosti. Všechny svůj majetek přes 30.000 K věnoval již loni na studentské nadace. Čest budíž památce jeho!

Pro naše řečníky a agitátory nepostradatelná pomůcka pod názvem „Diety snadno a rychle bráti“ vyjde v brožůře o 50 stranách objemné v nejbližších dnech. Pisatel poukazuje zde na hrabivost předáků a vědců „jediné strany českého venkova“ — strany agrární. Cena brožury této jest velice nepatrná, pouze 10 hal. (poštou 15 hal.) za 1 kus a při hromadných objednávkách značné slevy. Proto činite objednávky již nyní, neboť jest třeba, aby lid před zemskými volbami poznal agrární ziskobraly v celé té jejich „nezištnosti.“ Vybízíme zvláště naše důvěrníky, aby postarali se o hojně rozšíření této publikace. Objednávky přijímá: Sekretariát sdružení katol. zemědělců Praha-II. Opatovická ul. č. 4.

Z ovzdání kněžského semináře jest titul nového zajímavého spisu J. Paulyho. Ve spise tom jest velmi věrně a plasticky popsán život boboslovce od jeho vstupu do alumnátu až do jeho primice, který jest propleten zajímavými scénami ze života rodiny, z níž boboslovec pocházel. V Raisově proslulé knize „Západo“, která těší se tak veliké přízni čtenářstva, ličí se konec života kněze, v díle Paulyho jest velmi dojemně líčen počátek života kněžského. Kniha je velmi poutavá, látkou nová, originelní. Každý ji bude čísti s nemalou zálibou; zvláště každý kněz v ní nalezně kus svého života. Kniha stojí i s poštou 2 K 20 h u knihkupce Jana Kotíka na Smíchově.

Právo jazyka českého. Nejvyšší soudní dvůr rozhodl, že krajský soud v Chebu jest povinen česká podání přijímati a také českým jazykem je vyříditi. Soudce, který jest vázán svou přísahou dodržovati státní základní zákony, nesmí při vykonávání svého soudcovského úřadu porušovati rovné právo jazyka, kterým mluví ta neb ona národnost v Čechách.

Bývalý kandidát na říšskou radu zatčen. „Slov. Noviny“ přinášejí zprávu, že Leopold Zimek z Kunovic, bývalý protikandidát dra Hrubana na říšskou radu, byl v úterý zatčen pro vražedný útok a vybrošťování zabíjení.

Eiffelova věž ve službě telegrafu bez drátu. Na třetí plošině Eiffelovy věže vztýčují se vysoké stožáry za účelem rozšíření telegrafické služby bez drátu. Kromě toho bude vedle věže pro tuto službu zřízena podzemní dvorana.

Ceny houslí Stradivariových jindy a nyní. Antonín Stradivarius dostal za své nyní tak proslavené housle kolem roku 1700 asi 80 marek. Koncem 18. století platilo se již za jeho housle 300—400 franků. R. 1824 zaplatil však již Habeneck za ně 2400 franků; ba ceny stoupily až na 8000 franků. Okolo roku 1870 chopila se tohoto vědeckého předmětu i obchodní spekulace a housle z r. 1714 byly prodány za 7900 franků, a jedny housle z roku 1716 prodány byly za 15 000 franků. V posledním měsíci byly dokonce jedny housle prodány za 20 000 franků. — Za nejlepší nástroj Stradivariův „Messias“ z r. 1716 zaplatil Allard 25 000 franků. Těž nástroj prodán byl r. 1890 za 50 000 franků.

Mnoho dobrého semena sklídíme, když za úlevy v zimě louku poprášíme struskou Thomasovou a káinitem. Po hektare dává se 5—6 metr. centů každého hnojiva. Čím dříve louku hnojíme, tím lepší výsledek. Také pastviny poprášené tímto hnojivem velice se zlepší. Kde je hojnout dřevěného popela nevyhořelého, posypme louky a pastviny i sady popelem dřevěným, a sice z jara hned jak sníh staje a voda s louky zmizí.

Slabé osimliny nezaorávejme, nejsou-li větší plochy role zcela holé. Z jara na pohled dosti řídké osení za příznivých okolností odnošením zhoustne a poskytne pak sklizeň uspokojivou. Dobrý výsledek bývá takměř pravidelný, když z verna rozhodíme polem čilaký ledek, a sice dáti jakmile žito se budí z odpočinku zimního, druhou část asi tři neděle později. Po hektare stačí 70—85 kg ledku, kterýž za p. kné pohody suché se rozhodí.

Hubení bodláku polního či poháči je naléhavé proto, že půdu velice vysušuje, polním plodinám ubírá místa, stínem svým je dusí a tak zmenšuje i znohodnocuje sklizeň. Z těchto příčin dužno každý trs sežati a na místě spaliti. Strniště hned po sklizni podmítáme a povlačme, aby semeno bodláku sklízelo. Jakmile se objeví rostlinky, vlaštiny podrahně a za několik neděl hluboko pole sorejme. Na čistiti zbavme srní semeno bodlákového jest dobře spáseme, aby pozbylo klídivosti. Časné z jara dejme v osení bodláči nožem vypléhat. Vodou opláchnuté a pak posekané hodí se za přídavek do suché píce. Místy se také paří. Mladé bodláči hyne, když okolo lodyhy napypeme domácí soli, která v půdě působí pak jako hnojivo.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. ledna 1908. 3 al plavice K 17:20—17:80, šita K 16:40—17:10, jedné K 11:40—11:80, prosa K 00:00—00:00, sádky K 12:50 až —, hrachu K 24:00—24:00, oves K 7:00—7:80, dočky K 30:— až 40:—, jablek K 24:00—25:—, krap K 24:00—40:00 hramborů K 3:00—3:80, 1 hl jetelového semene červeného K 100:00—100:—, ruckého K 116:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 16:00—00:—, máku K 40:—44:00, líného semene K 30:—00:—, 100 kg krmných otrav K 14:00—00:00, 100 kg krmných otrub 18:00—00:00, 1 kg másla bezsůrového K 3:30 až 0:00, 1 kg másla převařeného K —:00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:00—1:70, 1 kg tvarohu K

0-22-0-00, 1 vejce K 0-07-0-08, 1 kopa okurek K 0-
ad 0-00, 1 kopa sels K 2-40-0-00, 1 kopa kapusty
K 2-00-2-00, 1 hl cibule K 6-00-7-00, kopa drob
zeleniny K 1-00-2-00, 1 pytel mrkve K 1-20-1-40,
1 bečka bráček K 0-00-0-00, 1 bečka švestek
K 0-0-0-0, 1 hl jablák K 0-00-0-00. Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 25. ledna 1908 odbyvaný
přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 179 hektol., žito
222, ječmene 78, oves 420, pšenice 0, vike 18, bra-
chu 12, čočky 14, jablek 8, krap 00, jetelov. semínka
71, lněného semene 8, máku 2. — 2.) Zelenina:
sels 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 10 kop, cibule
25 hl, drob. zeleniny 30 hl, mrkve 35 pytlů,
brambor 57 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, bráček 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drob.
dobytka: vepř 0 kusy, podsvinčat 800 kusů, kůzlát
0 kusy.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-
sových Úvahách“, již sepsal

dr. František Reyl.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

**administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.**

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

MOSAIKY
skleněné
pro šedý i dekoraci vnitřní, nejnovějšího
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaiky
vlasácké, hotové

B. Škarda,
Brno.
Rozpočty pro chrá-
mová okna i mosaiky
bezplatně

uměl. ústav pro malbu na skle

Vele důstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlaccovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejmiřejší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDELE

a TELA PÁNE

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.

**z pevné tvrdé sádry
= velice levné. =**

SOŠKY „VZKRÍŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Truhláři na nábytek.

I starší truhlář k třídění prken

přijet kade a f r n y

A. Novotný,

továrna nábytku v Týnštlí n. O.

K volbám

opatřte si důkladnou
instruktivní brožuru

Volby

do českého sněmu.

Stran 32.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách až 50%
slevy.

Též doporučujeme vřele právě vyšlý spis
dra. Fr. Reyla:

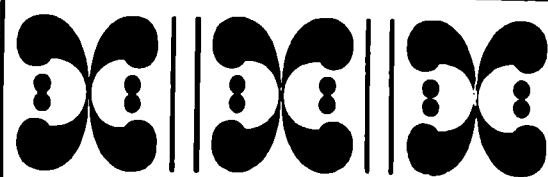
Proti volné škole.

Stran 68

Cena 16 hal.

Objednávky vyřídí

**administrace Časových Úvah
v Hradci Králové.**

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Jak Dánové bohatnou.

Království dánské zaujímá jen 39.665 km² s 2.585.662 obyvatelů (na 1 km² připadá 62 obyv.), kdežto království České žije 6.318.697 obyv. na rozloze 51.948 km² (na 1 km² připadá 122 obyv.). A přece tato malá země stala se učitelkou Evropy, náleží tu mezi nejbohatší země. Všecka její zámožnost vplynula ze zemědělství — průmysl jest proti jiným zemím nepatrný. Přes to půda dánská nikterak se nemůže vyrovnati širné půdě na českém Polabí nebo na moravské Hávě.

V Dánsku se půda tížeji vzdělává, nerodí tak hojně jako česká, ale Dánové svou půdu milovali a milují, neudtrhují se tak často od ní a nehledají svého štěstí v cizině, za mořem, jako na př. u nás v Rakousku. Vlast jim všim, tu i štěstí jejich. Roztrhané drobné parcelky polí a luk pečali zcelovat, pomalu hospodářství své odtrhovali od obilnictví a více se věnovali dobytkařství.

Dánsko nevyniká sice proslulými plemeny různého dobytka, nehonosí se cennými druhy obilnin, novinek z okopanin, nevznikají tu hospodářské stroje důkladných a nových soustav, nemůže se prokázatí světu svým cukrovarstvím, pivovarstvím, atd., ale toho všeho dovedou využití pomocí ciziny. Dánové při svém hospodaření všimají si hlavně stránky obchodní.

Náš menší rolník jest vlastně na svém statečku nádeníkem, jenž robotuje pro jiné. Cenu obilí, masa a jiných zemědělských výrobků určují vlastně jiní a proto zápasíme s nedostatkem na všech stranách. Ne tak v Dánsku. Tu ani jediný výrobek zemědělský nedostane se do rukou překupníků, rolníci dánská prodávají a kupují si všechno sami pomocí svých hospodářských družstev. Dánové dobře pochopili, že rolnictvo jenom tenkrát se rozmůže, bude-li nejen hospodářství své dobře řídit, ale bude-li také vedeno dobrým duchem obchodním.

Rolníci dánská jsou zároveň dobrými obchodníky. Příklad podává nám „Dánský družstevní vývoz vajec“ s hlavním sídlem ve Vejle. Zápisné činí 50 šrů (1 koruna dánská má 100 šrů, a platí tolik, co naše 132 K). Žádný příspěvek další. Avšak jednotlivá župa (jistě okresy společená a jich správa) zavádívá malý obnos na př. 1 šrů od slepice u svých členů. Za to všichni členové ručí solidárně, každý 5 K za výpůjčky, které družstvo vývozci učiní, aby mohlo hotově platit vejce, která se mají uložiti a konservovat. Hlavnější část provozovacího kapitálu opatřilo si společenstvo ukládáním peněz, utržených za prodané zboží, až patřičného obnosu bylo dosaženo, a mohlo se začít platit výrobci za vejce. I v tomto družstvu jest řídicí zásadou: vysoká cena za zboží první třídy. Družstvo ručí kupcům, že vejce prodaná pod jeho známkou jsou skutečně čerstvá a čistá. Čerstvá vejce přinesou správně „župy“ buďto členové sami, nebo zvláštní sběratel; žádné vejce není dle ve statku než 7 dol. Prohřeš-li se člen proti tomu pravidlu, propadne pokutě 5—10 K. Každé vejce musí býti označeno číslem župy a dotčeného člena. Vejce určeny jsou většinou k vývozu; župy nesmějí je u sebe podržeti déle než 4 dni. Před vývozem podrobuje se zboží přísné prohlídce a roztřídí se.

Hlavním spotřebitelem vajec z Dánska jest Anglie a sice zase prostřednictvím velkoobchodního družstva anglických spolků spotřebních. Vliv tohoto dánského velkoobchodního družstva na vývoz vajec působí velmi příznivě. Tak na př. r. 1897 bylo vyvezeno vajec 800 000, r. 1899 již dvakrát tolik, r. 1899 — 2.496 000 kg. Čistý přebytek za rok 1899 činil 38 300 K. —

V Dánsku mají tento cestou z chovu slepic nemalý zisk, ale mnohé české selce jest chov slepic nejen na obtíž, ale někde i na — škodu.

Kulturní hlídka.

Ve středověku vědy nebylo, tak zní zásada realistických přemoudrých hlav. Tendenci živost této fráze ovšem se nejlépe dokázala uváděním pádných faktů, jak i v katolickém středověku věda byla podporována. Nyní univerzitní profesor Šusta napsal v „Lumíru“: „Málo zjevně bývá tak krivdno jako vědeckému dílu západoevropských vědců doby 12.—15. století. Obecný názor (snad jen u lidí protikatolickými fanatiky podvedených? Pozn. Obn.) spojuje je s představou bezúčelného hádání o několik pojmů předem daných, knižních, kterých se života nečerpá a z nichž mu nic nevrací. Nic nesprávnějšího nežli toto cenění. Mužové jako Baco a Albertus Magnus pozorovali svět a kladně obohatili zásobu vědění. Scholastika zaudila středověkého člověka bezvadně užívati schopností logického soudu a utvořila tak

nezbytný podklad pro další intelektuální tvotivost. Samostatný rozbor veškerého vědění jest cílem scholastiky. . . . Z Aristotela a jiných syntetiků místři středověkých universit čerpají, ale antická věda není jim již zásobou hotových kapitol, oni neberou z ní celé stavební částky, nýbrž užívají ji pouze jako lomu, pálece v logické peci z mramorových sloupů a ozdób jen vápno pro stavby vlastní. . . . Jest jen obava, aby učenec Šusta za sdělení pravdy nebyl dán do klatby jako „klerikál“, který se odvažuje kacířsky mluvití proti realistickým dogmatům.

„Missionářem vědy“ nazývá bibliista Norbert Peters našeho proslulého katolického učenec dra Musila v berlínském listě „Germania“. Dodává, že vědci liberální listy věnovaly zvláštním pracím učenecovým dělům, velice uznalé články tak na př. „Kölnische Zeitung“ (Brünnov), „Münchener Allgemeine Zeitung“ (Budde), „Münchener Neueste Nachrichten“ (Becker), „Neue Freie Presse“ (Nöldeke) a „Zürcher Zeitung“ (Furrer). To naši pokrokoví mají jinou taktiku. O zásluhách dra Musila mlčí a raději „dokazují“, jak se staví církev proti vědě vůbec. Spíše z vlastenecké lásky chválí některé židy. Není to hotová komedie, mluví-li pokrokaři nadšeně o důležitosti vědy, o svojí lásce k ní a přitom jdou kolem vědeckých výzkumů svého krajanů s šátkem na očích? Na štěstí lidé již poznávají stále více, že fanatický protikatolický vztah ještě neznamena touhu po vědě. — Dr. Musil, jehož práce všude byly přijaty od odborných vědců jména světového, vydá se v dubnu znovu na cestu do Arabie, aby ve svých tolik úspěšných studiích pokračoval.

(3) Za koho kandiduje Masaryk? Poslanec Březnovský otevřel národu hodné zrak, když přes všechno tuhlání různých „vlasteneckých“ politických veličin dokázal podrobným výčtem, kdo vlastně v dol. Novém Městě udržuje germanisaci — a vypočítával i židy, kteří se v českém venkově narodili. Znám, že bez židů, z českého p. tu žijících, sevrklo by se Německo pražské na nepatrnou hrátku, která by nebyla schopna žádného silnějšího rozmachu v městě tom. Zato však výhradně židům židovstva dostal se v Praze při říšských volbách docela jeden Němec do užší volby s Čechem. A Masaryk také dobře zná, kde v Praze páky zasaditi, aby při volbách zvítězil. Německo-židovským zlatodolem jest Staré Město. Sám protikatolický „Pozor“ přiznává, že se tato čtvrť poněmčuje; české rodiny řemeslnické stěhují se jinam, jejich místa zabírají židé. K tomu dodává „Pozor“ doslovně: „Při nynějších sněmovních volbách nebezpečí nebezpečí německého vítězství ponevadž kandidují realisté, prof. Masaryk a dr. Bouček, kteří soustředí na sobě většinu židovských hlasů.“ Za koho tudíž Masaryk vlastně kandiduje? Za národ, z jehož krve pochází, či za germanisující židy? Sama hrátka skutečných Němců pražských začíná se svých horlivých pomocníků odříkati; ale Masarykovi budou hlasy židovských germanisátorů dobré.

Skandální sjezdívání velkých jmen. Svého času poukázali jsme na nevkusný zlovyk, opatřovati rozmanité výrobky jmény, která v účte chovají máme, na př. na zubní pastu „Libuši“. Vynalézavost čiperných továrníků n. o. ní (samo sebou se rozumí, že ženské) konfektce jde ještě dále: kdežto celé obleky (roby) nazývá jmény sic osobními, ale nikoli určitých osob, jako: Hermione, Toni a p., pouhé bluzy zase názvy míst: Ostende, Františkovy Lázně (vesměs lázní, jak patrné), dostalo se „juponům“, v závorce výslovně „spodní sukce“. těchto duchaplných přejmenování: Voltaire, Dante, Goethe, Puškin, Homer, Ovid a p. Zkrátka třeptí se tu slavná jména literatur světových; jistě vzácná pocta, propůjčovati jméno své spodníčkám! Županů a ranní úbory už zase zcela nevinně služí: tulipán, karafiát, růže atd. Netřeba podotýkati, že výtečný nápad ten měla firma z pokolení Judova, sídlem v Praze. Scházelo jen ještě, aby byla také vedle Gorkého umístila i naše básničky.

Školský obzor.

Dovoleno ke schůzím učitelským. „Škola našeho venkova“ teprve nyní v posledním čísle přináší celé znění vynesení c. k. okresní školní rady ve příčině schůzi učitelstva, jak v našem listu uveřejněno bylo doslovně, a podotýká, aby „Obnova“ nepletla se do věcí, které nerozumí. Ať dříve poučí se podrobně o předpisech zákonitých (podrobné zákony a ustanovení škol. úřadů vydalo knihkupectví Rašín v Praze), než dá se na pole jiné mentorovati a poučovati. Dávání dovolené jednotlivým členům sboru není omezeno na určitý počet dní do roka.

Tolik „Škola našeho venkova“. K tomu podotýkáme, že nepájdeme k dynastií Rašínových si kupovati podrobné zákony; nám postačí „Řád školní a vyučovací“, vydaný c. k. knihkupectvem, kdež nestojí nic, že učitelé mají celý den dovolenou, když má schůzi ten neb onen učitelský spolek. Známe dobře se zkušenosti, že není ome-

zeno jednotlivým členům sboru dávání dovolené na určitý počet dní do roka, ale víme též, že někteří členové sboru by si přáli prázdno stále; na př. prodloužení svátky a sice den před svátkem, a je-li po svátcích středa, i tu si přídají, a ještě ve čtvrtek je prázdno, přijít až v pátek, a ještě takový pán by si přidal i ten pátek a tu sobotu, aby mohl přijít až v pondělí. Jeden člen sboru, když měl chuť se pobavit, ihned hlásil: „Matka je choravá, musím ji navštívit“, a vzal si dovolenou na pátek a sobotu. Ve čtvrtek bylo prázdno, tudíž odjel ve středu a v pondělí ráno se vrátil; a matička byla zdravá jako ryba, aniž spatřila žkostí synáčka, který v Praze se veselil. Když to bývalo často, opět se tomu řídicí učitel. Ale to si dal. Ihned jej vyhlásil v organizaci za ukrutníka necitelného, klerikálního pitomce. Krutá zpráva kolovala od úst k ústům, jakým ten jeho klerikální řídicí jest instincem, že ho ani k nemocné matce pustiti nechce. Náhoda tomu chtěla, že posel přinesl korespond. listek panu členu sboru, a ještě nebyl doma, nechal jej k doručení u domáčího, a tam bylo napsáno: „Proč ani nepřijdeš, či již jsi na nás zapomněl? . . . Tvá matka.“ Domáčí pán ihned listek ten ukazoval, jak umí pan pokrokový učitel láti. Konečně sama okresní školní rada musila za řídicí a přetřhnouti ty stále dovolené k nemocné matce. Když to propuklo vše, tu páni organizovaní nelali satisfakci onomu řídicímu učiteli, kteréhož krátce zato pronásledovali, že opět se proti stále dovolené, ale prostě řekli: „To my jsme nevěděli, jaký on byl“ a záležitost u nich byla obyta. A měli aspoň uvážiti, že řídicí svým zakročením zachránil člena před dalšími finančními neuházenými, které dříve pro ty veselé výlety stále se horšily. Kterak ale kaceřovali a chikanovali dotyčného řídicího zcela bezdůvodně, na tom jim nezáleželo, je-li když onomu pánu záleželo na tom, aby měl prázdno, kdy on chce. Z toho vidí „Škola našeho venkova“, že prázdno udílí se jen v nejpotřebnějších a nejnutnějších případech a nikoli, kdy se kterému členu sboru zachce. Myslíme, že netřeba více připomínati, že „Škola našeho venkova“ zná podobných případů až mnoho.

V čí rukou jest vlastně škola? Na veřejné schůzi Komenického v Praze dne 26. ledna prohlásil jménem Jednoty učitelstva škol měšťanských p. uč. Kamil Buzek: „Toutebně si přejeme, aby v Jednotě Komenického vyrůstla nám liga nejen na obranu naší svobody, nýbrž i liga výbojná, která by všemi prostředky bojovala za svobodu školství vůbec.“ Přijata resoluce, v níž mimo jiné čteme: „Účastníci . . . odsuzují veškeré snahy reakční živlů ohrožujících svobodný rozvoj vědy, školy . . . Vyzýváme důtklivě všechny Čechy dobré vůle, aby se vzepeli proti všem pokusům zpátečnickým . . . Utvořte pevnou bráz . . . proti vinám reakce.“

Na schůzi v Brandýse n. L. dne 26. ledna pořadatelsko prohlásilo: „Naši škole . . . hrozí i nebezpečí od reakčních, lidu českému nepřátelských živlů . . . prohlášíme, že kdykoliv zpátečnické stran lidu a národu našemu nepřátelských bude usilovat o cenu naší školy, zapomeneme na rozpor strannických stanovisek a svorně . . . postavíme se znovu, abychom zavolali Vás k mchutné odvěti.“ — Učitel p. J. Kožíšek dokázal, v jakém „nebezpečí“ jest škola našeho venkova. Dr. Soukup za stranu soc. dem. prohlásil, že klerikalismus nedobude obecné školy, ponevadž toho nepřipustí legie dělnictva.“ Tyto doklady vybíráme z „Času“ z 27. a 28. t. m.

Uvádíme právě tyto úryvky, abychom upozornili na bezmezný farizejství pokrokařů, tvrdících, že škola jest „klerikalizována“, že se nachází úplně v zajetí kněžstva, atd. Jen si, čtenáři, dobře promysli výroky na schůzích oněch pronešené. Pak poznáš, jak v nestřeženém okamžiku dovede panstvo potvrzovati to, co před chvílí s elegickým nářkem dovedlo popírati. Jestliže některý katolický časopis poukázal na stále větší nepřítomnosti mládeže, hned tu byli pokrokaři s prohlášením, že přý za to vlastně mohou toliko katoličtí kněží, kteří jsou ve škole neobmezenými pány, atd. Jestliže tudíž ve škole poroučí církev, „kněžství denuncianti“, proč na oněch schůzích se mluvilo o živlech ohrožujících svobodu školy, proč se mluvilo proti všem „pokusům zpátečnickým“, o usilování „klerikálů“ o školu, o nebezpečí reakce? Jsou-li duchovní opravdu ve škole pány, pak přece nemusí spřádati reakční pokusy, nemusí nic ohrožovati, nýbrž pouze omeziti se na sebeobranu. Než tu nebezpečí reakce, nýbrž drzáva reakce.

Ale u nás vládne vlastně kurs jiný. Formální pokrokový učitel slíbí, že bude pečovati o nábožensko-mravní výchovu mládeže, a když se lativě takto do školy vetře, pak natíká nad „tyranstvím“, které mu zapovídá z dětí dělati nevěře. Praxe jest hotovým kontrastem úředního slibu.

Toho nátku na „klerikalizovanou“ školu! A zatím dr. Soukup prohláší, že „klerikalismus“ školy nedobude! — Osmetná komedie moderních fariseů!

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Jak se daří dělnictvu v socialisticko-pokrokovské Francii? Karolina Milhaud vydala knížku, v níž líčí postavení teny dělnice ve Francii. Pracujících žen je 7 mil., z nichž většina jsou dělnice zemědělské, 1,834,000 je dělnice továrních. 900.000 žen pracuje v odvětvích průmyslu domácího (šičky, knoflíkářství a j.) Pracovní doba jejich obnáší 12—16 hodin. Socialisté, ačkoli jsou při vládě ve Francii, o skutečném šhod. práce se nestarají. Výděly jsou ve Francii horší než u nás. Průměrný výdělek obnáší 1 a půl až 2 franky. Šičky vydělají denně až 3 franky (asi 3 K), avšak ve většině závodů mnohem méně. Dělnice francouzská je ponechána sama sobě. Úmrtnost dělnických dětí obnáší 60—70 proc.

Praktické provádění rudého programu v Německu. Berlínský „Reichsarbeiterblatt“ přináší výkaz o 774 socialistických konsumních spolecích, v nichž je zaměstnáno 8611 lidí. Z hesel soc. o šhodinné době, nedělním klidu, rovnoprávnosti žen atd. nesplněno v těchto jejich spolecích ani jedině. Úředníci kancelářští pracují denně 9 hod., všichni nestudovaní děle. A přec socialisté cení „mozoly“ nade všechno! Na ženách v kancelářích zaměstnaných žádá se sice též práce jako na mužích, ale plat mají mnohem menší; 86 1/2% žen má tam měsíčně plat 100 marek, 57 1/2% mužů měsíčně přes 200 marek. V krámech pracuje se denně až 16 hodin. Plat skladníka obnáší u 91 1/2% méně než 150 marek; ženy dostávají za tutéž práci a dobu jenom 75—100 M měsíčně. Prodávákům dáváno méně než 75 M. Skladníci v 331 konsumních spolecích neměli nedělního klidu, prodavačky v 189. Ve 443 spolecích nedostali skladníci, a ve 193 prodavačky žádné dovolené.

Tragická oběť rudé humanity. Dle zprávy „Budoucnosti“ dělník Frant. Wichart ve Vídni, 21 roků starý, byl jedinou oporou své staré, práce neschopné matky. Wichart musil (vizte tu „svobodu“) jako jiní kolegové v práci přistoupiti k odborné organizaci s c. demokratické. Vydělal týdně 36 až 40 K a to vzbudilo závist ostatních „organizovaných“, k čemuž i ta okolnost přispěla, že se nezúčastnil různých schůzí a zábav spolkových, při kterých na chlebováře se nadávalo a nespokojenost zasévala. Poněvadž „praví soudruzi“ ve svých řadách spokojených lidí potřebovat nemohou, stále se s ním hašteřili, nepřijemnosti mu působili. Sama matka dosvědčuje: „Ačkoliv platil příspěvky pilně, přece mu bylo jednoho dne oznámeno, že, nevdá-li se dobrovolně svého místa, bude tělesně týrán.“ — To ze závidosti a nenávisť. — Aby měl pokoj, musil krásné místo své opustit a za nepatrnou mzdu potom pracovat u br. tří Brtlunard. Ale pro nesrovnalost či nevoli předsedy odbočky musil zase opustit své místo. Pak byl od listopadu 1906 až do dubna 1907 bez práce, od své organizace však, již platil příspěvky, podporován nebyl. Vystoupil tedy z „Ortsgrappe XIV. der Metallschleifer“ a vstoupil do t. zv. „Verbandsheimu“. Poněvadž tohoto ubožáka nesvědčímí soc.-dem. štváci po celou zimu práci slibující za blázna měli, hledal si Wichart práci sám bez organizace a našel ji též v továrně Wagnerově. Toto „samostatné“ počínání vzrůstilo hněv demokr. organizace a za týden opět musil jíti. Soudruzi na něho vysílali nelidským manévrem. Ubožáka opili, pročez byl propuštěn. Teprve před svátky mu byla přidělena práce na 8 dní. Ubožák byl krajně rozčilen, že nemůže dáti své chudé matce ničeho. Na Štědrý den řekl jí, že jde na slavnost, kde byli podělováni nezaměstnaní, zatím šel na smrt... V děsném rozčilení duševním skočil ve Vídni u mostu Štěpánčina do Dunajského kanálu a utopil se. Na břehu nechal ubožák kabát a v něm lístek s těmito slovy: „Organisaci“ (totiž soc.-demokratickou) „ve smrt vebnán. Fr. Wichart“.

Jak nabádá rudý tisk k poctivosti, humanity a jak rozšiřuje práva žen. V minulém právě ročníku „Červánků“ jest plno dokladů, jak p. divně soudruzi uplatňují svůj program v praxi. V listárně redakce zodpovídaly se velice často dotazy, týkající se odškodného ženám nemanželských dětí, jichž rudí otcové nejraději by se platebních povinností zbavili. Na př. v č. 5. poučuje redakce občana M. v Olomouci, že matka jeho nemanželského dítěte má právo alimentace se domáhati; přitom však pro účtchu dodává, že obnos ten může býti soudem značně snížen. V čís. 8. upozorňuje nešťastného „volného“ otce, že „ona“ bude žádat alimenty, které dotyčný bude musit platiti, poněvadž to půjde těžko dokázati, že není otcem dítěte, když ona to potvrdí. V čís. 13. poučují „volnou“ matku, že dočasně pan otec, „bylo-li ustanoveno odbyté, musí zaplatiti vše, bylo-li to však alimenty, pak pouze do té doby, pokud dítě bylo živé“. V čísle 31. radí nemanželskému otci, sdráhajícímu se platiti: „Uděláte raději

pokus vyrovnati se s ní bez žaloby“. V čís. 38. nabádají otce, jenž se k soudu nechce: „Pošlete tam přips, že se dostaviti nemůžete, a napište, kolik byste chtěl platit měsíčně“. V čís. 49. poučují tazatele, že dosud obec není povinná o nemanželské děti se starati. Pařížské speciality redakce doporučuje volným milovníkům v čís. 1. a 31., ba v čís. 50. upozorňuje dokonce nějakou družku na „prášky k zamezení počtí“. — Někteří soudruhové by byli pro sňatek s jinými za živobytí svých manželů; tazatelům odpovídá redakce v čísle 25. a 45., že se oženit nemohou i kdyby z církve vystoupili; aby ale šli do Uher, tam nabyli státního příslušenství a se oženili. V čís. 25. dotazoval se kromě toho dotyčný občan na nějakou choulostivou věc, neboť redakce ho poučuje, že by mohl mít s tím nemalé nepřijemnosti. Chytrou radu čteme v čís. 6: „Jest-li to na vás budou žádati, musíte zaplatit, jinak by vám nedali dovolení k odcestování. Možno však, že na to nepřijdou, a proto neřkejte nic.“

Tak a podobně navádí rudý list k „poctivosti“ a „podpoře“ svedených žen. Místo co by napomenula soudruhy k přímosti, k plnění povinností, radí veřejně k vykrucování, ke knýfům a pod., jen aby nějak uklouzli před spravedlností. Divně ten socialistický ráj právě pro ženy začíná.

„Znáte Bebla, Marzu, Engelsa?“ tázal se křesť. soc. řečník v Krumlově na schůzi jistého uvědomělého soudruha, když mu pořád pokřikoval při řeči. Soudruh na to: „Takové „křelíkáře“ já neznám, já znám jenom Krapku a Bechyni.“ — Není ovšem divu. Že soudruzi touží více po štvanicích než po vzdělání, toho důkazem jest faktum, že protikatolické (i zcela podvodné) brožury jdou u socialistů na dračku, kdežto spisky odhodně poučující kupují socialisté mnohem líknavěji, jak ostatně sám rudý štáb doznal.

Socialisté a nárohy proti zdražování potravin. Že socialisté svým návrhem proti zdražování potravin tropili jen humbug, viděti z toho, že referent o tomto návrhu v zeměděl. výboře, posl. Ressel, nepřišel v úterý 14. t. m. „pro nemoc“ do výboru, ačkoli ten den o pilném návrhu proti zdražování potravin mělo se jednat. Byl-li nemocen opravdu, proč nevyšel socialisté referenta jiného? Či mezi tolika učenými pohlaváry nebyl ani jediný, který by dovedl místo Ressla stanovisko soc. demokracie k tak důležitému předmětu řádně vyložit a zastávat?

Kultura rusko-šidovských revolucionářů již s pomalu ujímá. Není tomu dávno, co předák socialistický v Ivančicích spáchal dynamitový atentát bez ohledu na to, bude-li zražen „provinilec“ či člověk jiný. Ještě v čerstvější paměti jest loupežná vražda, spáchaná rudými manžely Vaickornovými. A zase nový případ. Dne 16. t. m. přidružil se k M. Sedláčkové, nesoucí malý peněžitý obnos z Padochova do Ivančic, mladý socialista Jakub Zedník, horník z Neslovic. Na osamělém místě žádal od ní peníze. Když tato udeprěla, srazil ji několika ranami holí do hlavy k zemi; do ubohé mlátil dále, bodal ji, snaže se jí peníze uloupiti. V tom však byl vyplašen příchodem lidí od Padochova, tak že prchl, zanechav nešťastnici v tratišti krve. O uzdravení přepadené, jež jest matkou sedmi dětí, se pochybuje. Surový Zedník již zatčen.

A zase noví sloději. Dle zprávy „Ostravského Kraje“ byl odsouzen krajským soudem v Těšíně pro zpronevěru 132 K a pro falšování úředního dokumentu havíř Jos. Surovka, důvěrník soc. dem. organizace. — Ve Veetíně zhynul konsum od socialistů spravovaný. Konsum vedli Mlčoch a Kučera. Kučera na př. bral káze u obchodníka Saxa, a nechal si od konsumu zaplatit; když pak odvedl hotové zboží, nechal si platit znovu; také si vypůjčoval z konsumu peníze. Dostal za svoji činnost od novojičínského senátu 5 dní. Tento na schůzích sle tupil katolictvo.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Ludmila, sbírka zábavné četby pro lid. Roč. X., sv. 1.: V. Š. Kronus: Tvým navědy. Roč. předplatné na 6 čísel 2 20 K. — Zábavy večerní. Roč. 28., čís. 4: N. S. Ljeskov: Na kraji světa. Zapečetěný anděl. Z ruštiny přeložil dr. L. Petr. Za 1 K. — Román J. Spillmanna: Lucius Flavius. Seš. 8. a 9. za 80 h.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Antal Stašek: Na rozhraní. Seš. 9.—11. po 32 hal. — A. Dumas: Pařížští Mohykáni. Přeložil dr. J. Sterzinger, ilustroval V. Oliva. Seš. 23. a 24. po 30 h.

Husitské vojny v obrazech. Sběrka 59 mapek a plánů k dějinám válek i válečnictví-husitského se stručným výkladem zobrazených dějů. Od Hanuše Kuffera. Účelem knížky jest: Zobraziti na mapách, co Palacký, Tomek a jiní historikové sdělují o vojenských husitských; znázorniti výkony strategické a taktické, jimiž ve stol. XV. prosluly voje husitské za vedení Jana Žižky z Trocnova, Prokopa Holého

a j. Kniha velmi zajímavá. Zaslá ji za 5 K autor H. Kufner v Král. Vinohradech č. 105.

Obsor. Zábavně poučný měsíčník. Řídí Vl. Štautný. Roč. 31., čís. 1. Roční předplatné 4 K přijímá knihtiskárna benediktinská v Brně

Náš Domov. Nejlaconější obráskový měsíčník zábavně poučný. Řídí J. Vévoda. Vydává Jednota Našeh. Domova v Olomouci. Roč. 17., čís. 1. Roč. předplatné přijímá benediktinská knihtiskárna v Brně. —

Chci Mě. Román M. A. Šimáčka. Seš. 1. Tím zahájeno vydávání sebraných spisů M. A. Šimáčka nákladem „Unie“ v Praze. Sešit za 32 hal.

Selský Obsor. Organ katol. spolku českého rolnictva na Moravě. Vychází dne 25. každého měsíce v Brně. Řídí J. Kadlčík. Členové platí 1 K ročně příspěvku a dostávají Obsor zdarma; nečlenové platí za ročně 1-50 K.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

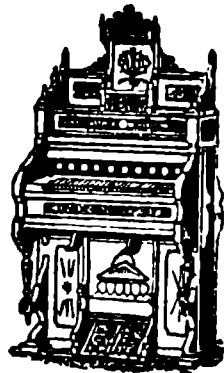
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. m. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

NÁBYTEK

— A —

KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí:
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ

V TÝNIŠTI, n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Fotografování
při

světlo umělém.

Vlastní
patent.

Přijmutí plesových toalet
provésti možno po celou zimní sezonu
v každé hodině večerní.

V místě bez konkurence.

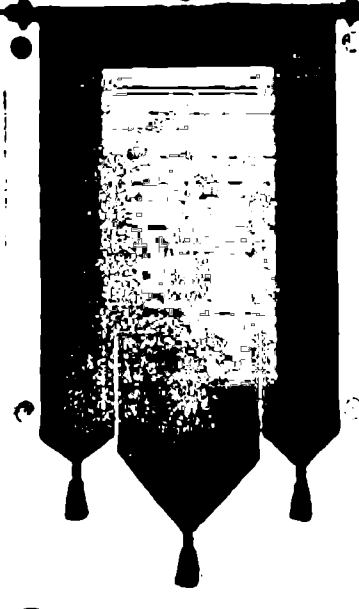
J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřeva ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda chinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiserstrasse 5, vedle Lazaritského chrámu
Páně
Na ukásku sasilá se vše franco.

První česká výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od Kor. 9.— výše. — Žádejte cenníky i seznamy.
Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným přednesem.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprašticích)
doporučuje P. I. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný výrobní závod
všech kostelních paramentů, praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franco zašlou.

Svůj k svému!

Rudolf Váňa

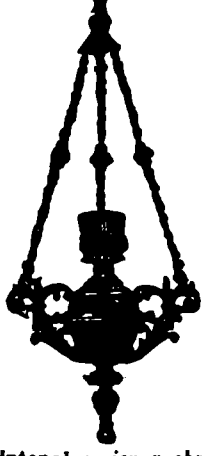
v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,
doporučuje svůj hojně zásobený
obchod přírodním vínem,
lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Obce právo a moc.

Ku potřebě starostů, úřadů samosprávných, hospodářských, lesnických a j.
Seřadil Filip Knopf, c. k. okres. tajemník.
Druhé až na nejnovější dobu doplněné vydání. tak zákon domovský atd. — C- na 2 objemných svazků K 14, váz. K 16.
Praktické této knihy seřazené v abecedním pořádku nelze starostům našim postrádati, neboť každé nřizení, zákon atd. bravě se najde a tím mnoho námahy i času se ušetří.
Návod k sepisování listů živnostenských, smluv, kvitancí, plnomocenství, žádostí. Poučení o směnkách a pozem. knihách. Napsal J. Keller. Cena 40 kr., váz. 60 kr.
Řád živnostenský doplněný na nejnovější dobu Cena 60 kr.
Vzorný dopisovatel. Návod ke skládání dopisů soukromých i obchodních. Mnoho set vzorů. Cena 2 zl. 20 kr.
I. L. KOBER v Praze, Vodičkova ul

Veleddstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučení pastí speciálně na kostelní náčiní, dovoluje doporučiti svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb cenníky franco. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtukostnějšího. Chladím kostelním tělu va v placení. Více usnutí po ruce. **Žádám pracované výrobky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5% proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní výpovědi.
Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.
Zápůjčky výhodně.
Společnost byla ve dnech 18. až 25. března t. r. Jednotou sdělen v Praze opět revidována.

ZIMA

JAN STOUPA, PRAHA,
nyní
Jindřišská ulice č. 1.

KOBERCE

1908

SOUPRAVY
PORTIERY
ZÁCLONY
STORY
ŽUPANY
UHLÁKY
PŘÍSTAVCE
ZÁSTĚNY

Pánům sklenářům a zahradníkům
nabízíme sklo tabulové do pateníšť
30/30 cm po 16 hal.
26/26 " " 12 "
24/24 " " 10 "
50 kg tmele sklenářského za 9 korun.
Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 6 K.
Dodání kamkoliv drahou.
Sklady tabulového skla.
K. V. Skuherský,
c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)
odborný umělecký závod pro malbu oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 19 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se krásným rámy, silnými usazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neodolatelně krásná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

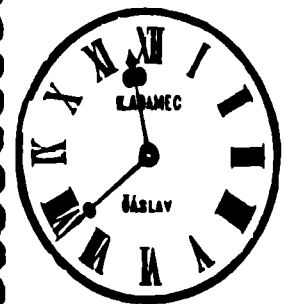
Důstojnému duchovenstvu k nastávajícím celoročním objednávkám na

svíce oltářní,

voskové a polovoskové
doporučuje se uctivě
J. Pilnáček,
cís. král. dvorní továrník
v Hradci Králové
Ordinariátním listem sejdůstojnější Biskupské konsistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku 1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov. správám doporučen.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.
Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, křucifiků, rámt atd. atd.
Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

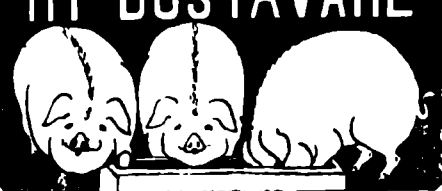
První výroba věžních hodin v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

MY DOSTAVAME

domně se přidávek do trávila jen za 1 haléř
pravého
pionního vápna

Hospodář! Prastárka rostou
odivně, když
jim hospodyňka
přidává pravi-
delné do širů
**světoznámého pravého
pionního vápna**
se značka „Hospodář“.

Učíte proto malou skoušku a přesvědčíte
se, že bez „pionního“ to dále nejde!! 6 kg plom-
bovaný balíček za K 2 — ne franko, 25 kg stojí
K 6 —, 50 kg K 11 25, 100 kg K 22 —. Při
větší objednávce zvláštní ceny.

Društvo „Hospodář“ v Miloticích n. Bečvou.

Důležité upozornění.

**Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
fcholm, řádovům a pensionátům!**

Oznamuji velect. P. T. svým příslivcům a zákaz-
níkům, že rozá řiv svůj závod, měl jsem na štěteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužit zbožím nejlepší. Proto jest mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čítati ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla
toiletní, hygienická ve všech vlních i cendch. Kartáčky
na rasy, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kasetách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k holení,
vykoušené břízky anglické. Velký výběr osobních jehlic.
dámských hřebínků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.*

*Roční vlněné potřeby a práce vládkářské vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvýšší ceny.*

Cenník na požádání zašlu obratem pošt.

Na přání dovolu si osobně přijít se vzorky a podati
žadáné vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,
tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I, Eliščina tř. č. 1.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejemné látky na taláry.
Těž na spítky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevními slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jen v obní
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno spíacet bez přirážek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
něk pojikových atd.

**Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,**
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plynové a vodo-
vodě, kromesepů, plynových tlakových atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenník zdarma a franko

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.
Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Víděň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akciová světlárna a voškárna v HL. Bolešlavě.
Ročím za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společnost „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požádají se naspět jen tolikrát, nebylo-li nic
objednáno.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pájenji za nejnižší poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 283.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Pilně čtěte
a vřede rozšiřujte**
velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

**Zrcadlo
pokrokového tisku.**
Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje páduými příklady, jak
pokrokový tisk osuzuje náš národ nízkými sprosto-
tami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou,
jak převrací se zášti proti nám pravou vědu, jakých
nákeřnických podávků užívají, aby štít katolictva
potřásali, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
osvěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak rafinovaná
slobo, jaké násilnictví vůči katolíkům řídí v listech
pokrokových.

Stran 328. Cena 1.70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Ing. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré (především) práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.
Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. února 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Proč ohlašujeme vlastní kandidatury?

(3) V minulých dvou desetiletích, kdy protikatolické, nespravedlivé štvánice stále silnější bouřily, marně se ohlíželi katolíci po těch vlivných činitelích, kteří by se jich zastali rázně a s úspěchem aspoň proti útokům nejdrzejším a krajně nepoctivým. I listy, jež považovány za konservativní, jen velice opatrnicky občas proti fanatickému řádění něco namítly a hned zas umlkly, aby si příliš nezdaly.

A my jsme čekali, kdy se ozvou mocnější hlasy, aby se s námi zacházelo aspoň lidsky, abychom pro své náboženské přesvědčení nebyli vyřčováni z národa, aby byla chráněna svoboda katolíků, představujících tak obrovskou část národa, aspoň tolik, jako se hájí i od českých listů svoboda lidí těch, kteří z české krve nepocházejí.

Marně bylo čekání. Tu a tam ojedinělý varovný hlas, ale proti katolíkům pod farizejskou záminkou „protiklerikálního boje“ hřímalo se čím dále hlučněji. Na schůzích bičování katolíci, kteří ani politiku nepěstovali, do schůzí bránit se nepřicházeli.

Co jiného zbývalo, než aby kněz a katolický laik, užívající svých politických práv, vystoupili organizovaně na svoji obranu? A tu hned ozvaly se farizejské protesty.

Ti, kteří dříve říkali, že kněz je jako každý jiný člověk, najednou nechtěli, aby byl jako každý jiný člověk; volali totiž, že kněz nemá se do politiky plést.

Ti, kteří dříve tvrdili, že po „klerikalismu“ jest v Čechách veta, že v národě jest již jen hrstka lidí přesně katolicky smýšlejících, ti, kteří sami vtáhli otázky náboženské do politických schůzí, začali pojednou povykovati, že náboženství jest věc soukromá, která do schůzí veřejných vřahovati se nemá.

Naši protivníci, kteří dříve katolicismu v Čechách odzváněli, za krátko jali se prohlášovati, že národ český stejně valnou většinou jest katolický; proč prý tedy jest zapotřebí zakládati zvláštní politickou stranu?

Farizeové před nedávem s posměchem říkali, že katolíci pěstují jen povrchní formalismus; milují prý církevní pompu, ale křesťanský duch jest jim cizí. Jednali prý jinak,

než jak jim bible káže. Když však katolíci projevíli svoji organizaci touhu, aby křesťanské náboženství bylo skutečně kvasem lidstva, aby katolická víra řídila praktický život, počali ti farizeové namlouvat lidu, že náboženství patří do kostela a nikoli do veřejného života.

Pokud kněz hájil víru výhradně na katafelně, pošklebovali se naši protivníci, že káže katolické věroněné články jen proto, že jest úřadem svým k tomu. Sám prý těm hlásaným zásadám nevěří. Bojí se je ve veřejném shromáždění obhajovati, protože by byl „vědou“ za debaty překonán. V kostele však je to pro něho pohodlnější, tam se mu nic namítati nesmí. — Když pak kněz ve veřejných shromážděních počal víru hájiti, hned poplach nový! Farizeové začali poukazovati, že do „klidné osady“ sanáš nesvornost, že jest útočným klerikálem.

Dříve se říkalo, že kněží nic se nestarají o chudé a trpící, ačkoli farizeové mohli dobře věděti, jak veliký počet založili katolíci nemocnic, ústavů pro hluchoněmé, slabomyslné, pro slepce, atd. a jak veliká dobrodinií prokazuje spolek sv. Vincence a jiná sdružení katolická. Když pak kněží počali se starati o dělnictvo zvláštní organizací k jeho blahu hmotnému i duchovnímu, metány jim v tvář nejhorší urážky od tisku požidovětelského. Prý se má starati kněz o breviář a o církevní úkony a nikoli třístiti řady dělnictva. Posmívali se protivníci našim klidným procesím, udělovali nám přezdívký, jimiž chtěli označovati naši nestatečnost. Když však začaly průvody katolických organizací, když velikými schůzemi dokázáno, že se umíme hájiti, hned obrátili řeč; největší násilníci začali křičeti o „násilnictví a útočnosti klerikálů“.

Když nyní vidí naši protivníci, že jsme jejich tenata prohlédli, hledají nové cesty balamcení lidu. Poněvadž již prohlásili, že náboženství ve školách se vyučovati nemá, říkají aspoň, že stejně nikomu vnitřní přesvědčení nevezmou — poněvadž si svoji víru nikdo ani vzíti nedá. Nevidíš tu, katolíku, nový úskok? Ti, kteří schvalovali barbarské násilí, na katolících francouzských páchané, ještě nyní odvažují se tvářiti se — svobodomyšlnými. V nynější době běda dělníku, o němž by se v továrně socialističtí spoludělníci dověděli, že jeho přesvědčení jest katolické! Běda mu,

kdyby nechtěl platiti soudruhům na protikatolické rejdy! I kdyby ho socialisté ani neviděli do kostela chodit, již pro jeho přesvědčení vymstí se mu vřazovom z továrny. Jestliže by se katoličtí dělníci nesorganisovali k obraně proti pustému karabáčnictví a zbavování chleba, nesměli by omalu ani vyslovit, že jsou katolíky, byli by nuceni víru svoji zapírat. Prý si žádají ani víru vzíti nedá! Slyšíte tu potměšilon frázi protivníků našich? Byli první křesťané snad „klerikály“? Počínali si útočně? A přece jen z pouhé té příčiny, že se víry svojí nechtěli vzdáti, zkusili jako psanci; byli mučeni nejkrutějším způsobem i ti, kteří se uchylovali se svými pobožnostmi do katakomb.

Teprve tehdy, když nad sebou měli politickou ochranu, mohli říci veřejně bez bázně, že jsou katolíky. Moderní Neronové nejsou o nic lepší než Nero římský. Pronásledují zatím potud, pokud jim dle stávajících okolností jest možno. Ve Francii byli špiclováni a denuncováni důstojníci, kteří své děti po katolicku vychovávali; po tajné denunciaci následovalo beze všeho soudu pronásledování již proto, že stíhaný důstojník byl katolíkem.

Pravdou jest, že dobrý katolík ztěžka by si dal víru vzít, i kdyby náboženství bylo vypuzeno ze škol. Má však nečiněně přihlížeti k tomu, jak se mu pomalu připravují mučidla? Má složití race v klín a čekati líně na okamžik, kdy bude bezcitně týrán již proto, že svoji víru nezapře a že nebude se účastniti akcí směřujících k potupě a potlačování křesťanství?

Pravá víra křesťanská musí se jeviti i křesťanskými skutky, ona má prozářiti celý praktický život, jinak jest vírou mrtvou. Bude však dovoleno křesťanovi, aby praktický život svůj uváděl v souhlas se svými křesťanskými zásadami, až bude zbaven všeliké politické ochrany? Zakoušíme-li rafinovaného pronásledování, surových přezdívek a bezcitného násilí již nyní, co bude následovati teprve potom, až svoje politická práva svým zapřisáhlým protivníkům vydáme v šanc? Co bude pak, až naši nepřátelé na sněmech změni radikálně zákony v náš neprospěch?

Pro smích bychom tudíž byli, kdybychom se nechtěli brániti všemi dovolenými a poctivými prostředky, kdybychom při volbách nedbali toho, aby zvolení byli mužové, kteří se našich práv na sněmích rozhodně chtějí zastati.

Elkana . . . Na těchto horách zazněl svéno času zpěv z úst šťastné matky . . .

Plesá srdce mé v Hospodinu,
neb zvýšena jest síla má od Boha mého

Hospodin ochuzuje i obohacuje,
ponižuje i povyšuje.

Pozdvihuje z prachu nuzného,
z bláta povyšuje chudého,
aby ho posadil vedle knížat,
aby mu vykázal místo čestné.

„Teď právě plujeme kolem Karmelu“, upozorňuje kapitán. „Před několika roky pobíhl můj kolega pod samým Karmelem loď rakouského Lloydů „Poseidona“. Plul příliš blízko břehu, narazil na skalisko a zákeř velkého parníku byla neodvratná.“

Karmel! Jak sladké to slovo! Jak rád bych si vtiskl představu tohoto vrchu do paměti tak, aby nikdy nevybledla. Vůak těško tak učiniti. Splývá na jih se hřbety pohoří Efraimského a na severu s horami Galilejskými v jedno tak, že z této dálky není možno tuto horu si osamotiti.

Ano, splývá v jedno s horami Galilejskými, které nyní nám vystupují na obzor. Co všechno kryjí tyto hory ve svém nádrhu! Místa, která byla svědkem mládí Kristova, nivy, po kterých kráčela nožka dítky Bůžského Nazaret, Kana, Tabor, co tu vzpomínka! Jak rád by se duch náš usídlil zde na vědy, na věky . . . Než „Elektra“ nemá smyslu pro naše city, pluje neuvěřitelně k severu kolem pobřeží, na kterém se vyvínoval kdysi slavný

FEUILLETON.

V dohledu Palestiny.

Črta z cest dr. J. Hejčla.

Jakou touhou prahnu! asi Krištof Kolumbus a jeho družina po namáhavé, dlouhé plavbě, aby spatřili aspoň malý pruh země! . . . A jak teprv zabušilo srdce jejich, když konečně ze zdálí uviděli předmět svého horoucího přání! „Země, země“, znělo jednohlasně, jako by na povel, z jejich hrdel.

Podobně bylo mi dne 12. října 1904 . . . Neukojitelná touha, spatřiti aspoň ze zdálí břeh země Svaté, záhy mě toho dne probudila a zatáhla na pobruhu ještě za tmy. Netrpělivě hledím k východu a očekávám, až se ukáže jasný svit ranních červánků. Každá chvíle zdá se mi skutečně býti věčností.

Konečně! Východní nebe, klenoucí se nad Palestinou, začíná se rděti. V této chvíli, kdy měsíc hasnul, kdy ranní záře oblašovala blízky příchod krále dne, vzpomněl jsem si na starého pěvce palestinského, který, chtěje vylíčiti kouzelnou krásu nevěsty, tázal se:

„Kdo jest ta, jež kráčí jak vycházející dennice,
krásná jak luna, jasná jako slunce?“

V mlhavé dálce objevil se za dlouhou dobu náš společenství, které se zatím na palubě shromáždilo, nízký pruh země.

„Kde jsme, prosím?“ táči se vedle stojícího kapitána.

„Jsem právě naproti rovině Šefel.“

„Tedy proti zemi starých Filištinů.“

„Břeh je zde nízký, písčité, proto jest viděti velice málo. Tímto asi směrem leží město Gaza, tímto pak Joppe (= Jaffa).“

Kdož by si tu nezpomenul na biblický příběh, který nám líčí malá knížečka, zařazená do dvanácti proroků menších:

„I vstal Jonáš . . . a sestoupil do Joppe, a našel loď, plavící se do Tharsis; a zaplatil jízdnu a sestoupil do ní, aby odešel do Tharsis. . . Hospodin pak poslal vítr veliký na moře; i stala se bouře veliká na loď, a loď byla v nebezpečství. . .“

V těchto tedy vlnách, které brázdí nyní naše loď, zápasil prorok s dravým mořem o život!

Když znám nyní přibližnou polohu Jaffy, určuji si polohu Jerusalema, města to, chovajícího v sobě Kalvarii, Sion, Ofel, města to, ve kterém Kristus vykřácel . . . Jak rád bych přeletěl na perutích touhy tyto plné vodní, abych stanul konečně již na těchto místech! Jsem na cestě již třináctý den, a touha má stále se nevyplňuje. Jaká muka mi působí, nemilosrdná, neschůdná tůň mořská!

Slunce zatím již se vyhoupllo výše na obzoru a začalo svými paprsky zalévati — horstvo Efraimské. Jak mnoho vzpomínek vyvolá se tu při tomto pohledu . . . Jak rád bych již po těchto horách cestoval, abych prošel Sichem, Silo, Samar!

Jak rád bych vás, hory, viděl z blízka . . . Beru do rukou dalekohled, to všechno však nemůže mne upokojiti. „Elektra“, bojící se skalisek, pluje až příliš daleko od břehu.

Při pohledu na horstvo Efraimské vtrčí se vám do mysli hned počátek první knihy královské: „Byl jeden muž . . . s hory Efraim, a jméno jeho

Máš-li, katolíku, politické právo, platí-li i pro tebe občanská svoboda, proč bys váhal užít svéprávnosti svojí ku zvolení muže, který s tobou cítí a který beze všeho vykrucování otevřeně prohlásí, že tvé zájmy bude hájit?

Viz veliké farizejství protivníků! Každé straně protikatolické dovolují postavit vlastní kandidatury. Popřávají právo to i stranám početné skrovným, s nimiž sami bojují. Ale na katolíky síra i oheň se posílá již proto, že se hlásí k právům, jež jiní občané také mají. Jako by to byla hotová zrada národní, když katolík, tolik odstrkovaný a docela z národa odpožděný lid vylučovaný, hlásí se také k politickému životu, k závodění ve volbách.

Proto pryč se vši liknavosti! Ku předu! Dokažme statečností svojí, že již nechceme konati služby mouřeninské těm, kteří po přijmutí našich hlasovacích lístků odměňovali se nám potupou, posměchem a ústrky! Zvedněme svůj prapor do výše! Při pilné práci zajistěme svá vítězství. S pomocí Boží do volebního boje!

Čím více nám při volebním zápasu budou odpůrci spílati, tím lépe poznáme, jak se naši veliké síly bojí. Již to jest dobrým pro nás znamením, že na místo dřívějších pohrdlivých pošklebků nastupuje u zavilých nepřátel proti nám nepřítelův hněv. Jest tudíž patrné, že jsme silni dost, jestliže již při prvních bojích mizel posměch s tváří odpůrců. Tudíž jen dále cestou nastoupenou! Všichni podporujme katolické kandidáty ze všech sil!

Dopis z Prahy.

Praha se baví o masopustě. Jak se za nynějších poměrů drahotních Praha o masopustě baví, o tom daly by se psáti dlouhé kroniky. Neuplyne dne, aby se nekonal velké plesy. Všechny dvorany, sály, restaurace i kavárny stkvějí se ve znamení masopustu. Ti, kdož pražský život znají a dovedou všemu tomu falešnému pozlátku podívat se na dno, ztrnou, povážli-li, do jakých neblahých poměrů zavádí masopustní veselí rodiny, které chtějí „všechno dělati s sebou.“ Jedno, že pan manžel musí dělati dluhy, jedno, že dluhy vzrůstají za toalety, šperky, kočáry a útratu při plesech — vše jedno — — jenom když se „všechno dělá s sebou.“ Jsou malé úřednické rodiny, rodiny řemeslnické, živnostenské a jiné, jež nemají na tom dosti, aby spokojily se jedním plesem, jednou zábavou, a proto účastní se plesů několika. Tím ovšem výdaje také několikrát vzrůstají do ohromných sum. Právě se, že pražští lichváři — každému svým časem budeme věnovati větší pozornost — už ani nemají, co by přijímali, poněvadž všechno, co na hotovosti měli, rozptýlili. Také v závodech konfekčních vzrostly dluhy věřitelů do úžasných obnosů — žaloby, fenduličky a exekuční prodej budou pak obvyklou dohrou všech těchto radovánek, nehledě ani k obvyklým neblahým následkům v zastavárnách, kam vše, co cenného z toho přirozeného i nepřirozeného pychu vzejíti může, se odstěhuje — —

Rozumí se, že při této „zábavě“ jde v masopustním veselí ještě o jiné, o tak zvaný „širt“, čili koketování, nedovolené styky, zakázané po-

obchodní národ Feničanů. Můžeme již přibližně určití polohu Tyru, Sarepty, Sidonu. Za nimi na obzoru rysuje se již Libanon. Jak mnoho tu kouzla, jak mnoho poesie, bohužel však že až příliš vzdálené! Můžete si oči vykoukati, uvidíte z této dálky přece jen málo.

Jak rádi bychom uviděli aspoň jednu skupinu cedrů, o nichž Písmo tak často mluví!

Jak rádo by spatřilo oko vaše aspoň jeden cedr, k jehož majestátu, síle a velikosti přirovnává prorok velikost říše Assyrské! Ohlas jeho slova vám duší:

Assyr byl jak cedr na Libanu pěkných ratolestí,
větvi hustých, vysokého vzrůstu;
mezi hustými haluzemi jeho vrch se zvedal.
Vody ho napájely, proudy ho vyvýšily;
potoky tekly kolem kořenů jeho.
Sám poslal vláhu ke všem stromům krajiny.
V ratolestech jeho nebes ptactvo hnízdilo;
pod jeho větvemi lesní zvířata rodila;
v stínu jeho bydlelo množství národů různých.

Cedrů nebylo vyšších nad něho v ráji Božím;
jedle nedostihly jeho vrchů,
javory nevyrovnaly se jeho ratolestem.

Jest pochopitelné, že též v myslí všech cestujících se při pohledu na Libanon vynořila představa královského tohoto stromu, a že hovor se otáčel kolem — cedru.

Jaký to jest vlastně strom? Jeti otázka palubou.

Patří do řádu jehličnatých (coniferae) a do podřadí jedlovitých, a vysnemeť se svým vy-

měry, vyloženou nevěru manželkou, demoralizaci rodin, manželství i dětí. Nemůže být jinak? Což musí mít „svůj ples“ na příklad — pevně bez intence urážky pro každý jednotlivý stav — klempíři — truhláři — výpomocní úředníci — herci — čalouníci — sklepníci — medicí — technici — inženýři — mechanici — a opět řemeslníci, živnostníci, hostinští, domovníci a pod.? Což musí takové mrhání národním jménem být trpěno všemi moudrými lidmi na velikou škodu prospěchu národa i obyvatelstva, mnohdy ke škaze celých rodin? — Nemělo by tak být!

Měla by zavládnouti šetrnost, spořivost, přičinlivost, mělo by zavládnouti národohospodářské porozumění, lepší výchova dospívajících dětí, aby i národ ozdravěl ve svém jádru —

Kdy k tomu dojde? Jest žádoucí, aby k tomu došlo v době dohledné! Ti, kdož dobrým příkladem budou předcházeti, zasluží si vděku potomstva!

* * *

Automobilová vozba s Křižovnického náměstí na Hradčany. Podle opětovných prohlášení správní rady podniků elektrických měla být zahájena automobilová doprava na Hradčany již uprostřed minulého měsíce l. dna — nejdříve pak v prvních dnech tohoto měsíce února. Měla — však nebyla, jak již bývá při všem, co ze staroměstské radnice vychází, zvykem. My k tomu dodáváme, že hned tak také nebude. Kdo sleduje úžasnou dopravu elektrickou po Karlově mostě, musí sprásknouti rukama nad následky, jež doprava tato pro slavný památník z doby Karlovy má v následcích. Nejen že noc co noc dlažba se rozkopává, nejen že balvany kolem sousedí stálým strašlivým roztřásáním jsou uvolněny, nýbrž i celý most neobyčejně trpí. Proto měla automobilová doprava mostu ulehčiti, ku pohodlí obyvatelstva přispěti, leč dosud k ní nedochází, ač jest nezbytnou. V rozpočtu obecním na letošní rok jest sice zařazeno 90.890 korun režijních výdajů a 72.000 korun příjmů, při hrubém schodku 18.890 korun na autobusové spojení na Hradčany, leč po spojení není ani památky. V obdobích dvouměsíčních, někdy i déle, projede jakási nevzhledná veliká archa po mostě kamenném, načež se objeví v novinách, že přikročeno bylo ke skoušení autobusů za přítomnosti těch a těch veličin, dále však opět se neděje nic. Pájde-li celá akce dosavadním krokem ku předu, lze doufati, že koncem někdy dvacátých let bude snad přece nějaké spojení po mostě kamenném mezi oběma břehy vltavskými, ač ovšem pakli most do oné doby nespadne.

* * *

Nekonečné stesky na pražskou elektriku. Jest neuvěřitelné, že steskům na pražské dráhy elektrické nemůže být konce. Ustanovení o nové pásmové sazbě, které způsobilo tolik zlé krve, doposud trvá, pásmová sazba jest v platnosti přese všechny protesty i stesky v novinách, poškozují obecnost i podniky, leč toho nikdo ze správních pánů radů nedbá, ať jsou z nerozumného usnesení důsledky jakékoliv. V jiných velkých městech evropských zlevňují dopravu, leč v Praze jsou toho daleci. Jest již trapno do nekonečna pronášeti stesky na podivné hospodářství, vlastně nehošpodářství při

sokým vzrůstem, majestátností, pyramidální rozlohou větví. Může dosáhnouti výše až 30 metrů. Peň může míti v objemu 13—14 metrů.

„Mají též listy?“

„Ano, vejčité, ne příliš dlouhé, veliké asi jako busí vejce.“

„Vytéká z kmene pryskyřice?“

„Ano.“

„Proč bylo ve starověku tak vysoce cedrové dřevo ceněno?“

„Pro svoji pevnost a neporušitelnost hodilo se výborně pro monumentální stavby. Jak pevné jest, o tom podány byly nezvratné důkazy v posledních dobách. Slovník anglický archeolog Layard našel při svých výkopech v Nimrudu (staré Kalchi) zbytky cedrového dřeva, které lze nyní viděti v britském muzeu v Londýně. Ačkoliv bylo ho k stavbě užito před 2700 roky, přece bylo zachováno tak, že bylo lze ho řezati a ležiti.“

„Jakou barvu má?“

„Temnohnědou. Jest pěkně žilkováno. Docela i svoji vůni vlastně dlouho zachová. Když Layardovi dělníci při vykopávání paláce assyrského krále Assurnasirpala v Nimrudu přiložili nalezené trámce, neznajíce jejich archeologické ceny, na oheň, ihned rozžářila se vůkol vůně cedrová, která již klasické básníky nadchla ke zpěvu.“

„Jsou ještě lesy cedrové na Libanu?“

„Bohužel, že tyto velikáni znenáhla vymírají. Dnes zachován na Libanu pouze jediný lesík na úpatí hory Dahr el Qodib, nedaleko pramene Nahr Qadisa ve výši 1925 m nad mořem.“

„A což v jiných krajích, mimo Liban nerostou žádné cedry?“

„Na Tauru v Cilicii jsou dosud lesy cedrové; kromě toho jsou odrůdy, od cedru libanonského

pražských elektrických podniků, tím trapnější, že v důležitém tomto oboru, jakým podniky v Praze jsou, nemůže se Praha smoci na skutečně inteligentního člověka, který by pevnou rukou uvedl do podniků elektrických pořádek. Natřením vosů dříve zelených na bílo-červené nemyslíme, že mělo se tím dostati zaměstnání osobě pánům ve správní radě podniků velmi blízké! — Štundriánu odpomoženo nebylo, ten zůstal, a straší dále.

A jako zeje bída z podniků elektrických, že opět se vynořuje na povrch myšlenka, aby byly pronajaty soukromému podnikatelství, tak zeje bída i se správní radou podniků, duševní. Ze všech odborníků, kteří ve správní radě elektrických podniků zasedají, nejvyhlášenějším jest — soudce podle toho, že byl jediné uznán za způsobilého řídit je jako předseda správní rady — Václav Brož, svým povoláním krupař. Tak se staví na pražské radnici na pravá místa praví mučové.

Obrana.

(3) *Neočekávaná opatrnost a trpělivost českých ministrů-krajanů.* Německý ministr-krajan Peschka, který se má sdílet s ostatními ministry o starost směřující k blahu všech národů rakouských, promluvil ve Štýrském Hradci 31. ledna hodně upřímně. Prý jeho povinností jest chrániti německé zájmy; to možno s úspěchem činiti jen tehdy, až všechny strany německé ho v tom budou podporovati. O poměru Čechů k Němcům prohlásil: „O nějakém uzavření míru a jeho trvalosti mezi národy tak kulturně vyspělými, jakými jsou Němci a Čechové — nelze vůbec ani mluvit. Je sice možná prý dohoda nějaká, podobná klidu zbraní — ale boj bude pokračovati tak dlouho, dokud jeden nebo druhý národ nepodlehne.“ „Doufejme“, skončil ministr, „že to budeme my Němci, kteří, opíraje se o své soukmenovce ze všech zemí celého světa, kde Němci žijí — dojdeme cíle!“

Tak tedy pohlíží Jeho Excellence na vývoj otázky národnosti v našem království, tak se chystá jako vysoký státní úředník na konečné smíření obou národností. Nebylo tu na místě, aby naši ministři-krajanů ihned na takovou provokační řeč svého kolegy dali příslušnou odpověď? Neměl tak na prvním místě učiniti p. Prašek, který zvlášť se dokládá svým vlastenectvím, který sliboval, že v kabinetě setrvá jen potud, pokud národu tím bude moči prospěti? Novým pádním ministrům líbí se jejich úřední šat daleko víc, než předobůdcům dru. Pacákovi a dru. Fortovi. Ať již národ něco snese! Vždyť za to má svoje ministry.

Jak „Český Učitel“ nešťákovně mluvil. V „Case“ dne 13. ledna uveřejněno, že dr. Myslivec na schůzi v Jilově citoval slova „Čes. Učitele“ takto: „Učitelstvo mělo by požívatí tolik volnosti, aby mohlo mluvit i proti bohům i proti bohu, proti koruně i proti trůnu.“ — „Čes. Učitel“ hned se toho chytl, jako by neznal manýru zpravodajství „Časova“ a tudíž mi písmeny se dra Myslivec tázal, kde se taková slova byla v „Čes. Učiteli“ otištěna.

Dr. Myslivec nato odpověděl v „Čechu“, že psal „Čes. Učitel“ v č. 16. r. 1903 tato slova: „Zásadě: Svoboda smýšlení“ má se roz-

poněkud se lišící. Jest to cedrus atlantica, rostoucí v severozápadní Africe a pak cedrus deodara, který naleznete v Tibetu.

„Kterému z našich známých stromů se nejvíce podobá?“

„Modřínu; liší se však od něho tím, že má vždy zelené, ani v zimě neopadající listy, že zcela vodorovně rozkládá své větve a — vůbec většinou rozměry.“

„Dají-li se cedry též v Evropě?“

„Zjistě. V Anglii byly činěny pokusy, které se potkaly se zdarem. V Paříži v „Jardin des Plantes“ lze též viděti cedry, zasazené tam již na počátku XVIII. století. Cedr u Ženevy dosáhl výše 37 m.“

„Byl jste již u cedrů na Libanoně?“

„Byl. Jeli jsme železnou dráhou z Bejrutu do Baalbeku, odtud jsme šli pěšky do 'Ainčty, vesnice to maronitské, ve které jsme přenocovali. Druhého dne ráno jsme nastoupili cestu dále i za malé čtyři hodiny jsme byli v cedrovém lesku.“

„Kolik asi stromů má tento les?“

„V celku, tuším, 400 asi v sedmi skupinách. Z nich asi jen 10 jest skutečně ctihodného stáří. Zbytek z nich není vyšší než 25 m. Stráží těchto stromů, zdí ohrazených, jsou nyní Maronité, kteří tu mají též svoji kapli. Každoročně o svátku Proměnění Páně slaví se v ní pouť. Sám patriarcha sem přichází a slouží za velikého účastenství slavnou mši sv. v tomto zeleném háji.“

„Elektra“ zatím neunavně pracovala a k páté hodině odpolední zastavila se v náležité vzdálenosti od břehu v přístavě Bejrutském, kde začala na sebe — karanténa.

Počítal jsem, že jsem od Hradce Králové urazil již v celku 4060 km.

uměti takto: „Odpadně censure slova mluveného i tištěného, aby volně mohlo se mluvit proti bohům i Bohu i proti korupcím i proti vládám tak, aby opravdu vědecké bádání bylo svobodno“. Tak také dr. Myslivec citoval — a nikoli, jak v „Čase“ bylo uvedeno. Ale — „Čas. Učitel“ napsal podrážděný blánek, že tedy dr. Myslivec citát uvedl na sobě jinak, než jak skutečně zněl, že překroucením citátu vznikl tudíž jiný smysl, jiné důsledky z něho vyvozeny, atd. „Čech“ rozhodně redakci 31. ledna odpověděl. A nyní 5. ledna „Čas. Učitel“ mluví o klerikální lži, pro klerikální potřebu jen „černou lež“, potřebuje hranatou sofistikou ubíjí pravdu, atd. — Ale zvláštní náhodou „Čas“ se jednou spletl a (snad docela i bez přinucení) sám již 2. února opravuje, že dr. Myslivec přebítl v „Jednotě“ citát tak, jak byl uveden v „Čechu“ a nikoli jak dříve vytisknul v „Čase“.

Takle podle všeho redakce „Čas. Učitele“ přehlédla — a tak nešikovně naběhla. Vždyť si vzala za základ zpravodajství „Času“.

Agrárníci jsou již statečnější. Posud jim v plné pokrokovosti vadily hlasy katolíků, pro které i náboženství chválili a na otázky o náboženskou výchovu ve školách dávali odpovědi vyhýbavé. Když však jejich hra byla dokonale prohlednuta, poněvadž po volbách nadávali katolíkům víc než socialistům, a katolictva ani proti nejnepřátelivějším útokům se nezastávali, odkryli hledí trochu víc. A na schůzi v „Merkeru“ nadšený agrárník p. dr. Šrdínko, syn říšského poslance p. H. Šrdínka, prohlásil toto:

„Jedna věc, s kterou nesouhlasím, jest to, že řekl (prof. Masaryk), že proti klerikálům vede boj strana agrární ne z důvodů programových, nýbrž taktických. Neboť jsem přesvědčen, že dokud zde bude česká strana agrární, která je pokroková, dotud nevydáme nikdy školu klerikálům.“ Nuže tedy, tak se promluvílo aspoň upřímně. A katolíci už budou vědět, jak se zachováti ke kandidátům agrární strany, která jest nyní v tak velkém přátelství s Masarykem.

Politický přehled.

Kompromis k volbám do zemského sněmu ujednán také mezi stranou mladočeskou a staročeskou. Staročesi dostanou dva mandáty obchodní komory v Praze, mandát na Novém městě pražském, mandát obchodní komory v Č. Budějovicích, mandát za Č. Budějovice, mandát obchodní komory pilsenské a venkovských obcí na Domažlicku. Dělí se pěkně páni o zastupování ve sborech zákonodárných, jakoby toho lidé ani nebylo. — Kuplatnění národního smíru v Čechách přispěchali také námečtí soc. demokraté. Na své schůzi v Praze prohlásili za hlavní prostředek k rozřešení národnostní otázky provedení národnostní autonomie, která však předpokládá zavedení všeobecného práva hlasovacího pro zemský sněm, okresní a obecní zastupitelstva. Neuznávají žádné kerunní země a žádné státní právo, nýbrž toliko živé právo obou národů na sebeurčení. Páni socialisti by rádi rozdělili Čechy na národnostně ohraničené kraje, dvojjazyčnost jest dle nich zbytečná, prý i nebezpečná. Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny jedná podrobně o rozpočtu. Také pracují výbory rakouské a uherské delegace. V delegaci rakouské žádal ministr vojen, zvýšení důstojnických platů, při čemž dle všeho upravení platů mužstva a lepšího jeho stravování bude asi zatím odloženo. — Snášlivost Němců projevila se při valné hromadě rakousko-uherské, anky, kde němečtí akcionáři zmařili volbu jediného českého člena do generální rady této banky.

Maďaři zabývají se nepohodlných i ve sněmu slováckých poslanců tím, že je uherský sněm bez milosti vydává soudům pro zločin „pobuřování proti maďarskému národu“.

V pruské panské sněmovně vystoupil kardinál Kopp proti vyvlastňovací předloze protipolské. Prohlásil, že vyvlastňování může být ochromena celá farní duchovní správa. Vyvlastněním nastane také újma poplatní síle obcí vyvlastněním postižených. Hranice říše nebudou zabezpečeny, nýbrž sváry mezi Němci a Poláky rozmnoženy. Proti předloze ozvali se i němečtí statkáři západopruští, kruhové to nejinteresovanější, sousedé to odsouzených Poláků.

Vraždou krále portugalského Karlosa a následníka trůnu prince Ludvíka rozrušen celý svět. Dilo to provedli anarchisté, republikáni a rozbořeni ztracují zločin tento.

Z činnosti katol. spolků.

Valná schůze křesť. sociál. spolku „Anočky“ v Hradci Králové. Schůzi zahájil za přítomnosti 78 členů duchovní rádce p. dr.

Reyl delší řečí, v níž nastínil vzdělávací, charitativní i sociální úkoly spolku, v němž sdruženo jest 228 členek. Jednatelská správa líčí činnost výboru, jenž konal 12 schůzí, registruje 7 přednáškových schůzí, 2 večírky, 1 výlet, 1 procesní do Svatoňovic, účast na spolkových pobožnostech a na slavnostech okolních spolků. Spolek v uplynulém roce založil patronát služebných děvčat, podnik to nemalé sociální důležitosti. Členkám patronátu vystrojil vánoční nadílku a zakoupil šicí stroj. Řízení patronátu vede ct. sestra Dionysie v pensionátě Skolských sester. Pokladní správa dokazuje číselně záslužnou spolkovou činnost na poli charity. Nemocenských podpor vyplaceno 142 K, pohřebného 40 K, vánoční nadílka členkám 123 K, různých darů 66 K. Celkem rozdáno 414 K. Uvážili-li se, že chudší členky za roční příspěvek 1 K 44 h mají nárok na nejmenší podporu 5 K a pohřebného 40 K, dlužno uznati, že snahy spolkové nesou se náležitým duchem praktického křesťanství. Knihovni zpráva navrhuje opět letos sloučení spolkové knihovny a lidovou knihovnu. Při volbě, která byla jednomyslnou, byly zvoleny do výboru pl. t. dámy: Marie Rossová (předsedkyně), Marie Langrová, Antonie Lukešová (pokladní), Fr. Pražanová, Žofie Rezková (místopředsedkyně), Kateřina Svatoňová, Marie Šamanová, Em. Uhrová, Zdenka Hřelová, Antonie Šfránková (jednatelka). Za náhradnice pl. t. dámy: P. Marvanová, Jos. Rybová. Za revisorky p. t. dámy: Marie Kadaníková, Anna Nejedly. Za duchovního rádce vldp. dr. Frant. Reyl. Při volných návrzích bylo usneseno založiti u spolku odbor divčí mládeže, kdež by příspěvek členský obnášel pouze 1 K ročně. Pro letošní rok bylo stanoveno, že při snížených příspěvcích nebude se udělovati pohřebné, a ku příjetí do spolku jest přípustno nejvýš i staří do 60 let. Až spolek finančně se ustálí, bude opět od této výhrady upuštěno. Čestné členství bylo jedno myslouc uděleno bývalé předsedkyni, pl. M. Novotné za značné zásluhy o spolek. Valná schůze končila za povznesené nálady s nejlepší nadějí v příští správný rok. Zdať Bůh!

Z Čáslavě. Křesťansko-sociální spolek objednal pro svou knihovnu za 50 K antikv. knih předních našich spisovatelů, Čecha, Háška, Herrmanna, Jiráska, Kosmáka, Ráise, Šmilovského, Zeyera, Jak Šienkiewiczovu „Rodinu Polanieckých“, takže budou mít členové dosti utěšené latky k ukrácení zbývajících dlouhých večerů zimních. Velikou radostí naplnilo všechny členy sdělení, že za člena našeho spolku přistoupil vldp. Ant. Schreiber, biskupský vikář a děkan ve Zlebech a spolu zaslal 20 K na zakoupení dobrých knih. Kéž by nadšení a práce tohoto vzácného muže povzbudily i jiné dignitáře! „Viribus unitis“, jinak těžko provést desiderium, „ut acies sit bene ordinata!“ — Za členy spolku dále přistoupili: vldp. Lohel Schmidt, převor na Strahově (4 K) a dp. Rajmund Snížek, kapitulár řádu cisterciáckého ve Vyšším Brodě (2 K) Další příspěvky zaslali: dp. Jan Kosičan, farář v Pusté Kamenici (3 K) a dp. Jos. Rösler, kaplan ve Velké Oufimi (2 K). Všem srdečně „Zdať Bůh“ a mnogaja ljeta!

Z Libštátu. Valná hromada katolické jednoty konána dne 5. ledna 1908. Ze zprávy jednatelské vyjímáme: schůzi výborových konána 6, spolkových, spojených s přednáškami 8. Přednášeli pp.: František Jukl o všeobecném sdružení křesť. dělnictva, Ant. Drápalík o katol. organizaci, Dr. František Šule přednesl své kandidátní řeči v Libštátu a ve Svojkou, Frant. Junek z Libštátu o mravnosti a náboženství, Frant. Těbník z Libštátu o náboženství Masarykově, o moci židovstva (2 předn.). František Šupka o postavení katol. lidu a důležitosti tisku v době přítomné, Josef Adámek o hospodářském a politickém postavení venkovského lidu. — Divadelní odbor sebral „Pohled“ (4 jedn.), „Otče náš“ (5 jedn.), „Pro kus chleba“ (5 jedn.), „V zajetí“ (3 jedn.), „Na letním bytě“ (3 jedn.). Z časopisů katol. v kuličce naší odebrány: Sv. Vojtěch 150, Meč 74, Práce 17, Ludmila 12, Casové Úvahy 11, Spádkovy spisy sebrané 3, Venkovčan 44, Obnova 2, Štít 22, Seleky list 2, Selská Stráž 7, Jiřenka 11, Naše Listy, Týden, Nový Věk. Kalendář katolických rozprodán 92. Spolek zúčastnil se svými delegáty téměř všech schůzí bratrských spolků v okolí, přehojným počtem svěcení spolkového praporu v N. Pace. Na řečnický kurs do Hradce Král. vyslán p. Frant. Těbník. Založena skupina „Všeobor. sdružení křesť. dělnictva“, pořádán s pěkným výsledkem spolkový ples. Do výboru na místo odstoupil pl. Růž. Pacholíkovi zvolena pl. A. Šmídová z Libštátu a na místo p. Ferd. Práška zvolen p. J. Pospíšil z Libštátu. Zdať Bůh!

Z Nové Vsi nad Popelkou. Z výroční správy jednatelské zdejší katolické jednoty patrné, že působení jednoty i spřízněné katol. organizace a sdružení českoslov. mládeže bylo dosti utěšené. Konána 13 přednášek v místě a 5 v přilehlých obcích. Vystředili se tito p. t. pp. řečníci: dr. F. Šule, prof. Drápalík, red. Šupka, katecheta Jukl, kaplan Filler, posl. Prokop, Jelínek, Adámek, Šfránek, Mrátek, B. Kobza. Členů bylo 114, vesměs činných, aktiva spolku obnášely 163 K 50 hal. Spolek má k dispozici knihovnu o 120 svazcích, laskavě zapůjčenou pp. bohoslovci královéhradeckými.

ky. V nové vykonaných volbách nebylo v předsednictvu nic směneno; stáli pp. Josef Kunt předsedou, J. Kunt místopředsedou, B. Kobza jednatelkou a Fr. Fajfr pokladníkem. Zdať Bůh!

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro Velké sklady umožňují vyřizování objednávek jaké téhož dne, kdy závod je jeho dojdou.

Střed literatury esperantské.

Zprávy místní a z kraje.

J. M. B. mejdp. dr. Jos. Doubrava na svátek Očišť. Panny Marie světil v katedrál-ním chrámu sv. Ducha broma. svíce za assistance mejd. katedrál. kapituly a byl přítomen slavné zpívané mši sv., kterou sloužil vldp. msgr. A. Pogerth.

Přednáška našeho krajeana p. Jul. Pojmama, ředitele zemského léčebného ústavu v Ilidži u Sarajeva, o Bosně, Hercegovině, Dalmácii a Černé Hoře, zemích turisticky velmi vděčných, národopisně, přírodně a dějinně velmi zajímavých, uspořádána jest královéhradeckým odborem Národní Jednoty Severočeské již v neděli 9. února o 3. hod. odpol. v městském divadle. Provázena jest 150 akvotikonovými skvostnými obrazy, pořízenými nákladem zemské vlády bcensk. Předprodej lístků na sedadla v knihkupectví pana Tolmána. Čistý výnos na udržování české školy v národně ohroženém kraji hor Orlických.

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje se ve dnech 8. až 14. února 1908 řada obrazů ze Severní Ameriky a zejména ze druhé její metropole co do velikosti, průmyslu a obchodu z Chicaga. Báječně rychle vzrostlé město, ležící při jezere Michiganském, s množstvím velikých parků a nákladných boulevardů, na nichž panuje stálý zimní ruch; další pohledy znázorňují americký venkov s jezery, preriemi, farmami a tábory domorodců.

Statistická zpráva o množství perážek, dovezeného masa z venkova, vyskytnuvších se závadách a nucených výsecích na městských středních jatkách v Hradci Král. 1. V roce 1907 poraženo bylo: býků 362 kusů, volů 303, krav 182, jalovic 137, telat 623, vepřů 766 kusů, skop. dobytka 58, jehňat 24, koz 28, kozlat 24. Celkem bylo poraženo 2507 kusů a to 984 kusy velé a 1523 kusy dobytka drobného. 2. Z venkova dovezeno bylo: Masa hovězího 73577 kg. vepřového 48716, skopového 419, telecího 5206, masných výrobků 125761, špeku a sádla 30628. Kusů celých: vepřů 1171, skopů a koz 112, jehňat 44, telat 640, kozlat 282, divoké 46, a 2846 kusů šunek. Dovezeno bylo tedy z venkova do města: masa 284307 q, kusů celých 2295 kusů, a šunek 2846. Při zdravotní prohlídce zjištěny byly závady u 251 kusů. Tuberculosis u 17 kusů hovězích. Aktinomýkosa u 1 vola. Uhrovitost u 4 vepřů a 1 vepř. blavy. Echinococcus u 15 kusů hovězích a 1 vepř. Strongylus filaria u 153 vepřů. Distomatosis u 42 kusů hovězích a skopů. Pericarditis traumatická u 12 kusů hovězích a skopů. Zlomení kosti ramenní u 1 kusu hovězího. Chorobně změněné části byly zničeny. Na nucený výsek bylo odkázáno: 1 tele, 1 kus hovězí, 4 vepři a 1 vepřová hlava.

Ze Zálož. úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: na knížky, pokladniční poukázky a běžný účt) 31. ledna 1908 K 15,264.403.48. Eskont smének: V lednu r. 1908 eskontováno kusů 1555 v obnosu K 2,674.930.45. Skladiště: V lednu 1908 uloženo zboží v ceně K 643.555.—.

Spořitelna královéhradecká. V měsíci lednu 1908 uloženo na vklad knížky K 336.422.17, vybráno K 252.442.14. vklady koncem ledna 1908 K 12,429.570.68, na hypotéky půjčeno K 39.400.—, splaceno K 49.716.41, na hypotékách koncem ledna K 9,640.190.70, cenových papírů v zálohě K 2,138.000.—, uloženo přebytky 1,403.298.09.

Nekázněnost „Ratibora“. Píše se nám z kruhu čtenářstva: Udeřil jsem předešlým svým dopisem na keř a ptáček vyletěl. Bylo všeobecným míněním, že „Ratibor“ je listem mladočeským a mínění toto sdílel s námi i výkonný výbor mladočeské strany, jak se redakce „Ratibora“ otevřeně přiznává. Mínění toto o přislušenosti „Ratibora“ k veliké politické straně propůjčovalo výrokům jeho jistou váhu a volalo také svobodomyšlnou stranu k zodpovědnosti. Jestliže však „Ratibor“ v č. 5. otevřeně prohlašuje, že odepasal výkonnému komitétu mladočeské strany: „nejme nikterak listem strany a nechceme se také vzdáti svého neodvislého, pokrokového stanoviska“, pak ovšem se prohlásil za list, jenž nepracuje vlastně pro žádnou českou politickou stranu a za nímž také nikdo nestojí. Následkem této divokosti „Ratibora“ nemohou výroky jeho býti někomu přičítány a nemají také ve veřejnosti žádně váhy. „Ratibor“ si může dnes psáti, co chce a každý ví, že je za to zodpovědným jen rod Petráňů, jakož tomu jest již po 25 let. List čistě obchodní, sloužící zájmům rodové tiskárny, jenž čtyři přední strany potiskne „neodvislým“ politisováním, aby prodal s tím 8 stran inserátů. Takový list, jenž slouží všem a přece při tom není nic (čili novinářsky řečeno neodvislým), je vskutku specialitou, jenž hodí se pro naše bezcharakterní poměry. Nutno loyálně uznati, že „Ratibor“ není o nic horší, nežli jeho abonenti. Dnes si ovšem z jeho zrádcování nebudeme nic dělati, protože majitelská trojice sama nemůže o sobě s určitostí říci, že do národa náleží a nemůže tudíž nikoho vylučovati. O mladočeskou politiku se ovšem starati nebudeme, protože se snad najde vhodný prostředek, který neodvislého „Ratibora“ přiměje k lepší disciplíně.

Voličská schůze koná se dnes o půl 8. hod. v Klicperově divadle, kde se představí jako poslanec kandidát do zem. sněmu p. dr. Frant. Ulrich.

Veřejná protestní schůze. Župní odbor Zem. jednoty řemesl. a živnostenských společenstev v Hradci Král. pořádá v neděli 9. února v sále Živnost.-čtenářské jednoty veřejnou protestní schůzi všeho živnostnictva a obchodnictva proti oddalování starobního a invalidního pojišťování živnostenského vládou. Referuje říš. poslanec F. Kratochvíl. Po této veřejné schůzi koná se řádná valná hromada župního odboru.

Byt k pronajmutí, nebo: »Zde lze byt pronajmouti«, také: »Byty se pronajmou« a pod. vídáme často za okny domů. Někde připojují, kolik má byt pokojů, neb přidávají: »s příslušenstvím«. Tyto dny jeden vesničan, který asi způsob nabízení bytů nezná, pravil, že se tomu nediví, že je v Hradci tolik bytů prázdných, poněvadž to jsou vesměs byty malounké, byty pouze o jednom okně. On se totiž domníval, že je v domě tolik prázdných bytů, kolik těch oznámení za okny. Když pak mu bylo vysvětleno, že v tom domě, kde je lístek »Byt«, pouze jeden byt je uprázdněn a že jen pouze tam, kde je lístek »Byty«, dva neb tři snad byty lze najmouti, pravil: »Divné to mají v těch městech »prauchy.« Proč to neoznamují pouze jedním lístkem na dveřích a neudávají také hned, u koho lze byt najmouti? Vypadá to tak, jako by páni měšťané si nepřáli, aby se lidé z venkova do města přestěhovali.« Tuhle povídal starší venkovan, který si zde hledal byt, že vešel do domu, kde byla cedulka v okně druhého poschodí. Když přišel do druhého poschodí, bylo mu řečeno, aby se optal u domovníka, který bydlí v přízemí. V přízemí pak plno dveří a nikde nápisu. Až konečně ve sníženém přízemí, kde se náhodou dveře otevřely, našel domovníka. Domovník sice potvrdil, že lze byt ve II. posch. najmouti, avšak nájemné se musí vyjednat s domácním pánem, který bydlí — kdesi na druhé straně města. Když pak našel byt domácího pána, byl nucen odejíti opět s prázdným, poněvadž ho nezařadil doma. Nemohla se zdržovati, odejel a požádal písemně jednoho známého, aby mu byt vyhledal. Proto jest žádoucno, aby se uprázdněné byty nabízely pouze oznamováním na dveřích domovních, avšak také s určitým udáním místnosti, nájemného a s kým lze o nájem vyjednávat. Jedná se hlavně o lidi z venkova drahou přijedší, kteří mívají často čas přesně odměřený. Bude jistě ku prospěchu najmatelů i nájemníků.

Reklamacie v příslušné plesu Jednoty katolických tovaryšů, který pořádán bude tuto neděli, přijímají a vyřizují ještě dnes a zítra v sobotu p. Jenčovský, důvěřující u pt. Soudilové a p. J. Polák, strojmistr v biak. knihtiskárně.

Dávorníci našich venkovských velkých okresů královéhradeckého a nechanického žádají se, aby se dostavili ke konferenci, konané ve středu dne 12. t. m. o 2. hodině odpoledne v Hradci Králové v Adalbertině.

Dary. Redakci t. l. odevzdány byly dary: na utiukované Slovaky od Odbočky všeob. sdružení křesť. dělnictva v Dašicích K 9-38, od pp. Feigla a Byčičtů zde 2 K, od dp. Martina Kloudy, administrátora v Ronově 21 K, od nejmenovaného dárcce 40 K na kapličku ve Šmrčově, od dp. Vinc. Rameše z Radimě na katol. organizaci 3 K.

Záložna v Hradci Králové (Malé náměstí 117—8) snižuje m. m. úrokovou s půjček smě-

nečných o 1/2%. Ze vkladů platí na dále 4 1/2% dnem po vložení do dne před vybráním.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc leden 1908. Vloženo K 155.376 96, vybráno K 185.324 76, zůstatek K 1.588.602 21, půjčeno K 79.780 74, splaceno K 71.018 66, zůstatek K 1.385.531 78. Počet účtů 3180, pokladni obrát K 604.001 43, záruční fondy K 222.460 90

Z Černilova. Katolická nár. jednota naše pořádala dne 2. t. m. velice zdařilou schůzi, na níž po pěkném proslovu vřdp. děkana Seidla přednášel dp. Sahula z Hradce Král. o „Volné myšlence.“ Poukázal na veliké nedělnosti toho sdružení, na jeho choutky panovačné a vysvětlil, jak u volných myslitelů velice se rozchází praxe s lákavou teorií. Delší přednáška sledována až do konce s napjatou pozorností. Pak dano slovo p. MUDru Pekařovi, který poukázal na nynější nesnáze české politiky, na malou obětavost těch, kteří nás dosud vedli, na potřebu reformy českého sněmu. Představil se jako navržený kandidát za venkovskou skupinu Král. Hradec-Nechanice. Prohlásil, že nebude nyní voličstvím přinášeti plno slibů, ale — že bude-li důvěrou voličstva poctěn — chce pracovati k jeho blahu svědomitě. Krásně přednesená jadrná řeč obecně se líbila. Kandidatura jeho přijata přecetnými přítomnými voliči jednohlasně. Nyní ještě zbývá konferovati s jinými našimi důvěrníky dvou jmenovaných okresů, což se stane dne 12. t. m. MUDr. Pekař znám jest v Černilově jako muž lidumilný a optimně zbožný, který sice nikdy do popředí se netřel, ale přes to na vřelou žádost známých odhodlal se postaviti se nám v čelo a vystaviti se na přední stráž nepřátelské střelbě. Čest budí inteligentovi, který nedělá opatrnického Nikodema, a v prostředí bouře prohlašuje brdř své katolické přesvědčení, za něž od synů světa tohoto trž se jenom pohana. Paa dr. Pekař má menší hospodářství, jež pilně spravuje. Rozumí dobře z bezprostředního nazírání bolestem venkova a zvláště chudších rolníků. Proto vítáme jeho rozhodnutí s velikým povděkem. Obětavému tomuto inteligentovi, jehož dobře známe, uvěřme spíše, než některému laičnému mandátolovci, který dovede sytiti voličstvo výhradně lesklými frázemi a celými kopami slibů. Po řečech podány správy za uplynulý správní rok, které byly velmi utěšené. Nato přikročeno k volbě nového výboru. — Oznamujeme, že poslední nedělní masopustní sehraji ochotníci naší jednoty dříve již vybrané jednoaktovky: „Blázinec v prvním poschodí“ a „Vzorný vlastenec.“ Zdař Bůh všemu našemu počínání!

Z Rychnova n. Kn. Další příspěvky na postavení nového monumentálního kamenného kříže hřbitovního u nás v Rychnově ochotně věnovali: p. JUDr. Jos. Kalis, býv. starosta rychnovský a t. č. soukromník zde, 25 K; p. JUDr. Čeněk Langer, advokát a t. č. starosta města Rychnova, 20 K; p. Alvin Jeschke, c. k. notář zde, 20 K; p. Kar. Rathouský, majitel knihkupectví a knihtiskárství, první radní a náměstek starostův zde, 20 K; vdp. c. k. gymn. katecheta v. v. P. Adr. Rotter v Hradci Král., 20 K; p. c. k. rada zem. soudu Kar. Rotter v Hradci Král. 29 K; pí. Anna Mühlštejnová, vdova po měšťanu zde, 20 K; pí. A. Kuncová, chudá vdova zde, 20 K; (2. část; celkem dala 50 K); p. J. Horák, měšťan, souk. mistr a obchodník zde, 20 K; vdp. děkan P. Frant. Šafránek, býv. farář lukavický v. v. zde, 20 K; p. Fr. Kurc, pokladník městské spořitelny zde, 20 K; p. J. Kalis, hodinář a zlatník zde, 10 K; vdp. farář P. Ant. Šklíba v Újezdě, 10 K; vdp. farář P. Al. Krsek v Babicích, 10 K; p. Jan Mazáč, obchodník zde, 10 K; dp. P. Jan Šandera, c. k. gymn. katecheta zde, 10 K; dp. P. Ant. Rubík, katecheta měst. škol zde, 10 K. — O další příspěvky rodáky a příznivce rychnovské uctivě prosí a peníze k účelu svrchu naznačenému přijaté veřejně v »Obnově« kvitovati bude čestný biskup. konsistor. rada a c. k. profesor v. v. dr. Tom. Kouřil v Rychnově nad Kn.

Z Hronova n. M. Na připomenutí již valné hromadě p. Jos. Kovář poznamenal, že společenstvo tkalcovské „Vzájemnost“ rosealá již své znamenité výrobky do nejvzdálenějších krajů Rakouska, ba i za hranice. Stále docházející děkovací připsy potvrzují, že tento zdárný svépomocný podnik zasluhuje největší podpory. Hnutí katolické má ve „Vzájemnosti“ nejlepší podporovatele. Necht se pokračuje v hnutí obrodním, necht se podporuje úsilí naše časopisectví! Přátelé, agitujte mezi známými pro Všeodborové sdružení křesť. dělnictva a zakládání volných organizací! Die jednatele správy za r. 1907 konáno 10 schůzí výborových, 8 schůzí přednáškových a 155 schůzí volebních. Spolek zastoupen byl na slavnostech jednot jiných četně. Konáno 6 konferencí. 21. června pořádán manifestační sjezd v Náchodě, který se velmi krásně vydařil. Tábor lidu 22. září terorem nepřátel znemožněn. Spolek pořádá každý čtvrtek v zimním období debatační večírky ve spolkové místnosti. Po několik večerů přednášel za pěkné účasti p. učitel Havlík o samosprávě a obecním zřízení. Mikulášská zábava znamenitě se vydařila. Spolek rozšiřoval veliké množství časopisů — během roku 20.074 čísel. Knih půjčeno 1.109 svazků. Přijem sa to 11-2 K. Dp. Šourek daroval jednotě 45 knih velice cenných. Zdař Bůh!

Z Hořic. (Jame ještě v Čechách, či v nejtemnější Africe?) Pan Staněk, jednatele hasičské župy Hořické, dopustil se v očích duchatů a přemrtvých „pokrokatů“ vojických neslýchaného zločinu tím, že dovolil, aby v jeho hostinci „Odbočka všeodborového sdružení křesť. dělnictva“ měla svou místnost. Proto výbor sboru dobrovol. hasičů ve Vojicích, patrně inspirovaný pány F. Vomměkem a Vagenechtem, takto velikými spiritisty, v „N. H. Novinách“ obořil se „jednomyslně“ na p. Stánka, aby buď svou funkci složil anebo „Odbočku“ ze své místnosti vypověděl. Pan Staněk jako charakterní muž a živnostník odpověděl, že nemá praždné přičiny, proč by katolické dělnictvo ze své místnosti vypověděl a že si ve své živnosti nedá nikdy od nikoho porouče. Jako předák župy zastává svoji funkci řádně a po jeho hostinci nikomu nic není Zajisté! Celý útok vyšel z mozku několika spiritistů (kteří si takto říkájí „pokrokaty“) a vedou slovo v místním sboru. Tito lidé by chtěli nyní komandovati celou župu, ale hasičstvo našeho okresu jest již tak vyspělé, že si dovede vážit každého přesvědčení. Svobodu přesvědčení znásilňovat dnes dovedou jen šílenstvími proti křesťanství posedlí lidé. Jen, pánové, vnašete náboženské a politické spory do spolků hasičských! Tím je jistě nejdříve rozbijete. Katolické uvědomělé hasičstvo, jehož jest ve členstvu většina, jistě si nenechá podobné jeduání líbiti, a my tímto tento drzý útok na svobodu živnosti a přesvědčení přibíjíme na prany před zraky vaší české slušné veřejnosti. Hanbou se člověku krev žene do tváří, hanbou by musilo shořet české, brdř katolické hasičstvo, kdyby se stalo, co žádá diktát (či duch) spiritistů! Björnsterne Björnson napsal ve své obraně Poláků proti Prusům toto: „Porobený národ nemusí zahynouti, dokud si zachová náboženství s půdu. Jinéna nejslavnějších učenců všech oborů a národů ručí nám za náboženství!“ Ale šlechetný, brdř, veliký Björnsterne, u nás ještě nevymřeli Nerónové, kteří volají: Křesťany šelmám! Či máme v župě hořické inkvisici se sídlem ve Vojicích, která diktuje župě: „Každý hasič, jenž není stoupencem Volné Myšlenky, a dovolí si dost málo nábožensky smýšlet, musí změnit přesvědčení, nebo pryč s ním z našich řad?“ Oč jste horší barbarů a Maďarů! Jak jste ubozí a směšní!

Z Chrastocka. Volební agitace jest u nás v plném proudu. Všecky strany protínáb ženské přímo proti nám zuří, nejvíce však řadí agrárníci. Lid katolický již mnoho prohlédl a nenechá se svést s pravé cesty. Páni agrárníci pořádají schůze řeparské, aby zlákali lid k svým politickým zájmům. Lid náš jim odpověděl, že nedá své přesvědčení za řepovou akci. Rosičtí agrárníci přísně zakázali hostinskému p. Slavíkovi v Rosicích, že nesmí propůjčiti sál pro naše schůze, a p. Slavík se dle rozkazu velkomyslných agrárníků řídí. Proč se jen ti „svobodomyšlní“ páni tolik pravdy bojí? Snad také p. hostinský o nás katolíky nestojí, protože ho neobtěžujeme svými penězi. Nenecháme se klamati, i kdyby agrárníci poslali nám třeba deset Hnídků! My půjdeme neobrotené se vší obětavostí za svým neunavným pracovníkem dp. Benešem, který jest naším nepřítelům trnem v očích. Nechat ho Bůh sílí ještě dlouhá léta! Práci naší zdař Bůh!

Z chrudimského a nasavreckého venk. okresu. (Opozděno.) Strana katolicko-národní kandiduje ve venkovském okresu chrudimsko-nasavreckém za poslance na zemský sněm říšského poslance, rolníka a starostu ve Vrbici, p. Františka Šabatu. P. poslanec je znám jako pravý, dobrý rolník, je mužem velmi vzdělaným, pro bezúhonný charakter, znalost politických poměrů, bystrost úsudku a horlivou činnost všeobecně váženým, ve svém vystupování skromným, k jiným stranám politickým mírným, ale otevřeným a jest katolíkem z nehlubšího přesvědčení. Na říšské radě osvědčil svou péči o venkovský okres, který zastupuje, podáním pilného návrhu na nouzovou subvenci po škodách, živelními pohromami způsobených, na který bylo věnováno vládou chrud. okresu 16.000 K. Nejen v katolickém Klubu na říšské radě těší se velké vážnosti, ale také strana agrární jej umí oceniti, což se nejlépe ukazuje tím, že její členové usilovali získati ho pro sebe, což se jim ovšem při jeho charakteru nepodařilo. Chrudimsko-nasavrecký venk. okres může si gratulovati k takovému kandidátu poslanectví na zemský sněm, a voličové všech stavů, pokud u nich rozhoduje rozum a opravdová péče o jejich vlastní zájmy a nejdražší zájmy celého národa, projeví jistě svou důvěru p. říšskému poslanci tím, že voliti jej budou za svého zástupce. Strana agrární na schůzi v Chrudimi dne 26. ledna usnesla se kandidovati gymnasiálního profesora z Chrudimě, p. dra Hnídku. Je s podivením, že nenalezli agrárníci, kteří jsou zorganizováni na základě stavovském, kandidáta ze svého stavu, rolníka. Je podivno, že agrárníci, kteří stojí proti měšťům, ve městě vybrali si kandidáta a to ne ekonoma, ale profesora. A ještě více je podivno, když si svoli za svého zástupce muže 32letého, o kterém dříve neslyšeli, že by nějakou činností politickou nebo činností ve prospěch jejich stavu se byl vyznamenal, ale že v jeho ruce skládají péči o své zájmy hned, jakmile ho uslyšeli mluvíti na volič-

ské schůzi p. Sabatová proti straně katolicko-národní, a když se jim propůjčil za bojovníka proti této straně. Nejménějším při tom jest, že tento pán je knězem, který však nejen že nenosí kněžského koláru, ale ani mše sv. neslouží, ba jako suplent na Vinohradech podepsal i provolání středněškolských profesorů na zlaicizování středních škol, t. j. na odstranění křesťanského náboženství a vůbec křesťanského rázu těchto škol. Avšak dle liberálního ducha, který vládne ve straně agrární, možno souditi, že právě proto si zvolili páni agrárníci p. dr. Haldka za svého kandidáta, že je knězem, aby mohli pod tou firmou klamati voliče, že je knězem, který stojí proti straně katolické i proti hlavním požadavkům katolickým. Takového muže potřebují a tu již nehledí k tomu, že je to mladý, dosud neznámý pán, profesor. Divně se to věru vyjímá: kandidát venkovský, upřímný, zkušený a vzdělaný rolník, upřímný katolík — a kandidát také venkovský, ale mladý, městský c. k. gymnasiální profesor a „liberální“ kněz, bojující proti katolické straně. Voličové, kteří nejsou zaslepeni vášní proti katolické straně a kterým jde o platné zastupování zájmů národních i venkovských a také o zájmy katolické, dovedou si snadno vybrati.

Z Nového Bydžova. V důvěrné schůzi, v níž přednášela slečna Františka Jakubcová z Prahy, přítomno bylo 400 žen, a položeny základy ke katolické ženské organizaci. Nové členky mohou se hlásiti u p. jednatele katol. nář. jednoty.

Z Orlických hor. V pohorí našem máme zvláštní výchovné orgány v osobě toho neb onoho starosty nebo člena obec. výboru. Jak se pisatel těchto řádků přesvědčil, jsou roztroušeny dosti zhubsta tito „paedagogové“ po osadách našich. Jakým však právem dovoluje si takový starosta neb obec. výbor rozkazovat, aby hostinský nedovoloval vykládat v jeho hostinci katolický tisk? Tisk náš má nejvíce nepřátel, o něm platí staré nezvratné přísloví: „Mnoho nepřátel, mnoho cti!“ Kdo čte a pilně sleduje delší dobu tisk tñ nám neznámějších stran, musí dát o tisku katolickém úsudek nejlepší, poněvadž tiskem katolickým bojuje poctivost a společenská slušnost oproti sobectví a duševní zkáze. Nemíním urážet protikatolický tisk, ale z posudku slov svých neodvolám ani puntík. Že ze sobectví prýští nevěra a z nevěry rozervanost a zkáza lidstva, toho dokladem je dnešní společenská nespokojenost. Tisk, který píše sebe uhlazeněji, zavání-li duchem nevěry, je tisk špatný a pro společnost lidskou záhubný. A proto, kdo chce skutečně a opravdově prospívat lidu, nad nímž má jakési právo výchovné, poněvadž ten lid si ho zvolil, nesmí odporučovati výhradně četbu protináboženskou a zakazovat četiti tisk katolický. Jak se to srovnává, když takykatolík nejen že hájí různé vtipy na katolické instituce, ale i tyto hledí odstranit? Kdy přece přijdou ti naši takykatolíci k jednoduchému poznání, že to, co jest katolické, nemůže býti protikatolické?

Katolická Jednota v Nové Vsi nad Popelkou pořádala dne 2. února spolkovou schůzi za velké účasti okolních vesnic. Téměř 500 účastníků naplňovalo spolkové místnosti ze všech vrstev obyvatelstva. Řečník p. J. Mužík, sekretář z Bradce Králové, promluvil o „Volné Myšlence“. Přednášející napjatou pozorností všech sledovaný odměněn byl pochvalným potleskem. Do schůze připuštění i přihlašenici jiných politických stran, z nichž jeden nedal si ujíti příležitosti, aby srovňoval způsobem, velikým křikem nedal na jevo svoji duševní „pokročilost“. Teprve po opětovaném důrazném vybidnutí opustil místnost, neopomenuv dříve nadávkami uleviti svému marómu vstěku. Schůze skončena byla velmi zdařilými solovými výstupy a hudebními čísly, jež přednesli členové sdružení českoslov. mládeže. Po schůzi konána porada důvěrníků volebního okresu Lomnice, Jičín, Sobotka a usneseno za kandidáta strany katol. lidu navrhnouti ústřednímu výboru p. J. Cermana, rolníka ze Staré Lomnice. O volbách referoval důvěrník dp. Láš z Lomnice n. P.

Z Mladéčova a Litomyšle. Organizace katol. mládeže pořádala v Mladéčově v hostinci p. Motyčky důvěrnou schůzi dne 2. února, jež se pěkně zdařila. Na schůzi přednášeli pp. Jan Rožek z Hor. Újezda, dále Jos. Motyčka z Mladéčova, Fr. Simon z Mladéčova a J. Kovář ze Znětína. Vhodné, časové řeči střídaly s národními písněmi. Přítomní byli zdařilými přednáškami nadšení a povzbuzeni k další práci. Srdečný dík pp. řečníkům, jakož i pěveckému kroužku z Hor. Újezda za jejich práci a obětavost. Zdař Báh!

Městská speřitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za leden 1908: vloženo na knížky více o K 201 618-78, na běžný účet vloženo více o K 211 715-81, ústatek vkladů na knížky K 2 923 358-65, na běžný účet K 1 077 076-14, úhrnem K 4 000 434-79; hypotečních půjček vyplaceno K 70 089-17, ústatek K 2 243 342-20, eskomptovaných smének K 239 816-84, vkladů v jiných ástavěch K 1 186 975-53, cenných papírů vlastních K 291 746-40, lombardů K 22 060—, záloh k ústetování K 22 123-71, hotovost pokladni K 12 199-68, obrát účetní a pokladni za čas od 1. do 31. ledna 1908 K 3 411 773-90.

Žena kandiduje ve Vys. Mýtě. Na neděli 2. února t. r. svolána vysokomýtskými „po-

crokovými“ ženami schůze do sálu p. Tejnory, ve které st. Támová, učitelka z Prahy, jako kandidátka poslancectví do sněmu zemského představila se svým věrným i nevěrným Kandidátní řeč slečna vyzněla věcně, elegantně, bez bombastu, při tom svrchovaně opatrně. Ovšem neslíbila nám, že v parlamentu státi se chce mimo jiné taky strážkyní náboženského čtení, bez kterého každá žena bez rozdílu jest přebobým tvorem. To nemohlo nás však překvapiti od nohaledky filosofa Masaryka, a pobratimky pánů soc. demokratů — vyměnila slečna za pobytu svého ve Vys. Mýtě s pány socialisty dvorně návštěvu. Naproti tomu úžasem nás naplnilo a krev stadu vebnalo nám do tváří, že samozvané reprezentantky žen vysokomýtských vyslaly na tribuně funkcionářky, které sotva umějí čísti, že jako řečníci vyslaly na tribuně „pokrokovou“ ženu, která snad dobře uplatniti by se mohla ve sbromáždění, kde jednalo by se o draní peří, naložení zeli, vydrhnutí podlahy a jiných užitečných pracích, ale nikdy ne tam, kde jednati se má o obeslání zákonodárných sborů. Takové zesměšnění ženského hnutí rovná se zločinu na vlastní krvi spáchanému. Bezmyšlenkovitě, odporne slabikování (sl. poslankyně in spe musela pomáhati), za jaké by dítě z II. třídy obecné školy muselo býti pokáráno, pracné shledávání otřepaných flokulů ze smačkaných papírků mělo prokázati kulturní a politickou vyspělost žen vysokomýtských. Za takovou bezpříkladnou blamáž nemohou býti ženy vysokomýtské slavnému „pokrokovému“ pořadatelstvu vědčnými. — Několik tmátek

Evangelický farář spolupracovníkem pokrokaře Al. Hajna. Co na tom evangelikům záleží, že Haja vystoupil z katolické církve, aniž by se k evangelické přihlásil? Co jim potom, že biblické příběhy pokládá za lidské výmysly a že Krista za Boha neuznává? Proč by se trápili, že jako Masarykovec vlastně jest proti všem dosavadním náboženským společnostem v Čechách? Ani to je nemrzi, že Haja souhlasí s Masarykem prohlásivším, že náboženství má býti vyloučeno ze škol, třeba že si evangelíci vlastní konfesi školy vydrží. Když pověstař Juda prohlásil, že náboženství lidské vědycky bylo obchodem a farním, tu Haja, taktó ctitel Husův, Komenského a Chelčického, zastával se toho lbáte, který zlehčil čest věřících vůbec, jako vynikajícího hrdiny. Ale to všecko nic — pranic. Ti, kteří v ústech mají evangelium, evangelium a zas evangelium, mají z Hajna radost, musejí ho podporovati. Vždyť vědí, že evangelickým farářům neubližuje; on za to otiskuje nízké přezdívky a bezectné lži o katolících. A tak evangeličti strážcové evangelia spojují se s podporovatelem „Volné myšlenky“, s mužem, pro něhož jest evangelium věcí překonanou, proti katolíkům, kteří evangelium hájí. Hodně daleko to dopracovali strážcové evangelia. Měl by na ně přijíti Komenský, aby jim zahřmél do duše, že buďto mají se zřeknouti intimního přátelství s mužem evangelium podceňujícím anebo nechat raději nedůsledné hry a říci, že jim na záchraně evangelia dočista nezáleží. Pěkně si to spojenci nastrojili v Ranné 30. ledna ve čtvrtek. Byla tam voličská schůze evangelikův a pokrokařů. Ovečky pana Šádka ovšem nesměly zvědět celý kulturní program pardubského kandidáta, ač jejich pastýř „Osvětu lidu“ dobře čte a program její zná. Předsedou schůze stal se ovšem p. evang. farář Šádek. A Haja mluvil úhořovitě, hodně opatrnicky. Zmiňoval se o všeobecném volebním právu, o pojištění starobním a invalidním, o rentových statech, o právních jednáních řádu a podobně. Že však jeho činnost na zemském sněmu by hlavně byla vyplněna bojem „protiklerikálním“, o tom nic. Iu — obratný to pán, má už nějakou školu! Katolický pan farář Elitzer v odpovědi poukázal, že příčinou bíd rolníkův a živnostníkův jest liberalismus. Pan Šádek nato promlouval, že naše církev byla vždy při šlechtě a hierarchii, těm slouží. Pane Šádku, evangeličti faráři musí si dávat sami moc pozor, aby nezavadili o bohatého presbytera. Jinak zle a zle! A nebyla ta vaše církev krátce před Bílou horou zcela ve vleku zpupné, zbyřalé a sobecké šlechty? Víte přece, co prováděli defensoři jako hlavní pánové církve, jak nemilosrdně trestali každého evangelického kněze, který si vůči těmto karabáčnickým stavu seiského chtěl trochu samostatnosti zachovat. Naši kněží za věku Karlova hájili vydatně seleký lid proti zpupné šlechtě. Za věku husitského však začalo nevolnictví a při šíření protestantství svíjel se sedlák i kněz protestantský pod panekým karabáčem. Tenkrát šlechta znamenala všecko, vždyť ji Luther tolik proti rolnictvu podporoval! Tohle přece máte vědět. Také p. Šádek překrontil smysl katolického provolání, v němž se mluví o podpoře starců a poukazuje se na nutnou podporu katolické omladiny. Dp. Elitzer vytkl, že by neměl mluvit o humanitě p. Šádek který tak drsný útok napal proti již zesnulému biskupu Brynychovi. — A uvažte, Haja docela začal mluvit o katolickém falšování historie o Husovi, on, který přece ví, jak celá desetiletí balamutili evangelíci český národ spisem podvodníka „Pogia“ o Husovi. — Taký si stýskal Haja, jak prý byl drem Horáčkem sesměšňován, jako by zapomněl, jaké sprosté předěvky a vtipy o katolících ve svém orgánu tiskne. Chátl hoditi trumf tím, že prý krounský p. farář Mimra psal o něm jako o

theologovi se semináře vystouplém. Tomu je už pane Haje, přes deset let; „Obnova“ sama opravila, že se stala mylka v osobě. A jaké hanění v tom článku „Almanachu“? Tam přece nemrzi se právě Mimra na Hajna jako bohosofove, ale na toho, který vydával pověstař „Ruch.“ A ten jste vydával. Proč jste jen, pane opatry, také se neotásal, z jakých příčin nazývá „Obnova“ váš žurnál listem bezectným? To by byl bližší předmět k diskussi. Bývalo by se vám toho povědělo dost. Dp. Elitzer aspoň Hajnovi pověděl, jak jeho list psal lži o jeptiškách. A teď Haja místo důkladného vyvrácení hned se rozpovídal o jeptiškách vůbec. Schůze ukončena bez resoluce a za malého potlesku přítomných. Víme, že přes všecku pátrost politiku Šádka v samých evangelických nadcházi uvědomění a že poctivě věřící evangelík hlas svůj nedá muži, jehož orgán přechýny židovské a socialistické tolik tlačí, ale proti katolictvu tolik aprostě vyjádří. Katolický kandidát nejen že bude hájiti zájmy katolické, ale neublíží nespravedlivě evangelikům. Nejméně pak humanitě, lidumilnosti Hajnově bude věřiti ten, kdo četl články „Osv. tidu“, uveřejněné na obranu pokrokaře dra Lhoty, který bolí zbil kněze vlákaného do pokoje. — Tažte se všude pana Hajna, proč nekandiduje za Pardubice-Holice-Chlumec, proč teprve nyní ohlašuje se tam jiný pokrokový kandidát. Pardubice totiž p. Al. Hajna velmi dobře znají.

Volební schůze v Mrákotíně. V neděli 26. ledna pořádal v Mrákotíně kandidát strany katol. lidu p. Krejsa, starosta ve Zderazi, voličskou schůzi. Ač svolána pouze v poslední chvíli, bylo účastenství slušné. Pan kandidát po zvolení předsednictva (p. Málek, p. Jos. Pospíšil a p. Netolický) v delší řeči ukázal na poměry nynější doby, jimiž trpí i maloroľník i řemeslník a dělník, a co jich příčinou, načerč vysvětlil, na jakých zásadách pracovati chce, bude-li důvěrou voličů poslancem zvolen. t. j. na zásadách křesťanské spravedlnosti. Řeč jeho působila dojmem upřímného, poctivého zastance práv lidu, jakým se již také jmenovitě v okresním zastupitelstvu ve Skutči osvědčil. Řeč jeho také příznivě byla od přítomných voličů přijata.

Ze Šarďova. Schůze u nás stihá schůzi. Dne 18. ledna zavítal k nám p. říšský poslanec J. Prokop, aby podal zprávu o dosavadní činnosti říšské rady a klubu katol. poslanců zvláště. Referát p. poslance vzat na vědomí i působení jeho i celého klubu schváleno. — Dne 26. ledna svolala několik zdejších agrárních schůzí. Aby našinci v hojnějším počtu přijíti nemohli, nalepeny plakáty až před samou schůzí. Do schůze se dostavili evangelíci z celého okolí, patrně na zvláštní pozvání jako jeden muž, majíce v čele p. Výborného, námce velkostatků Vrbičce, jenž patří nejkatolickéjšímu majiteli, c. k. tereziánskému ústavu šlechticů na Hradčanech v Praze. Pozvaný řečník jen několika opatrnými slovy dotknul se strany sociálně demokratické, nechal stranou program agrární, zato však na stranu katolickou vychrlil spoustu potup po způsobu „Cepu.“ Kdo slyšel řečníka, musil přisvědčiti úsudku „Rovnosti“, ve straně agrární že vezmou agrárníci do svých služeb každého, o kom vědí, že má dobrou drůtku a dovede statečně splat.“ Kdo měl být ziskán? Evangelíci? Ti budou voliti proti katolíkům třebaž toho rohatého z pekla, vždyť volili při užší volbě do říšské rady jednomyslně sociálního demokrata. A katolíci? Kteří se chýlili na stranu agrární, z řeči té poznali, že je to strana ve vleku protestantů a protikatolická. — Dne 2. t. m. konána zde schůze katolického lidu, ve které se představil jako kandidát poslancectví do zemského sněmu p. Jos. Adam, starosta obce Čachotína. Po řeči p. Adama přihlásil se ke slovu p. učitel Vlk, jenž vřele doporučoval kandidaturu p. Adama. Řeč jeho hlásá a vtípem kořeněná přijata souhlasem přítomných voličů a důvěrníků a p. Adam jednomyslně přijat za kandidáta pro okres Chotěboř Habry. Shromáždění voličové byli mile překvapeni vystoupením a řečí p. učitele Vlka, který se bez bázně hlásí ke praporu katolicko národnímu, a to tím více, že učitelstvo ve vřekoli smahem se hlásilo při posledních říšských volbách k mladočechům a při užší volbě k sociálním demokratům. Takových Vlků, Pane Bože, houšť! Nyní ovšem horují pp. učitelé pro agrárníky — zajisté v naději, že jim vymohou větší platy a žádanou volnou školu.

Ze Žamberka. V neděli dne 2. února t. r. byla v našem městě konána veřejná schůze voličská, na které promluvil náš kandidát poslancectví p. Martin Typl, mistr kovářský z Týniště n. O. Po zahájení schůze p. Fr. Kolářským, který uvítal přítomné, poděkoval za hojnou účast, představil p. kandidáta a vysval shromáždění, aby si zvolilo ze svého středu předsednictvo. Zvolené předsednictvo, ačkoli nebylo z naší strany, zachovalo se nestranně, což mu slouží ke cti. Schůze trvala přes 2 hodiny. Průběh její byl klidný, tak že p. kandidát mohl svůj program docela nerušeně přednésti. Řeč p. kandidáta byla od obecnosti se zájmem vyslechnuta; zvláště program živnostenský svým obsahem přítomným živnostníkům se zamlouval. Po ukončení řeči p. kandidáta přihlásil se ke slovu přítomný advokátní koncipient p. dr. Langer, který snažil se p. kandidáta zatáhnouti na pole právnícké, nadháněje tím kandidatuře p. dra. Švihy. Na dotazy jeho mu p. kandidát trefně a

arozumitelně odpověděl. Dále se přihlásilo několik mladíků, kteří chtěli svými nemístnými dotazy dojem schůze oslabiti, načež p. předseda schůze ukončil. Pan Typtl svým vystoupením odporučil se znamenitě.

Ze Stupárevie a Golč. Jeníkova. Dne 2. února t. r. odpol. odbyvala se u nás zda. Hlá schůze katol. lidu, svolaná p. Cemperem, rolníkem ze Stupárevie. Referentem schůze byl pan děkan Turek z Golč. Jeníkova, který ve své řeči objasnil stanovisko katolického lidu a katolických zemědělců zvláště a poukázal k tomu, že nutno jest, aby katolický lid se organizoval a na základě křesťanském soustřeďoval a svorně spojenými silami postupoval. K slovu se přihlásil pan Satorie, rolník ze Sirákovie, který krásnými, přesvědčivými slovy líčil, proč nemůže katolický zemědělec voliti ani agrárníka ani soc. demokrata. Když jen takových a tak uvědomělých rolníků bylo na českém venkově, mohl by si katolický lid gratulovati; škoda jen, že se pan Satorie pohnouti nedal, aby sám do zemského sněmu kandidoval. Takových lidí potřebuje náš venkov jako soli. Za kandidáta do zemského sněmu odporučil pan Satorie p. Jos. Adama, starostu z Čachotína. K slovu se přihlásil dále p. Svoboda, rolník ze Sirákovie, který rovněž odporučoval za kandidáta do sněmu p. Adama a přál si, aby pro případ užších voleb katol. zemědělci nevolili ani agrárníka ani soc. demokrata, ježto obě strany jsou nám nepřátelské. Pan děkan a pan Satorie však odporučovali rozhodně pro případ užších voleb, voliti agrárníka, poněvadž vždy jest lépe voliti ze dvou zel to menší. Za kandidáta katolického lidu do sněmu byl přijat p. Jos. Adam, starosta z Čachotína, a bylo vysloveno přání, aby pan kandidát také k nám zavítal a svůj program vysvětlil. Po zvolení důvěrníků ze Stupárevie, Ráj, Spytice, Skreje, Chrástice byla tato schůze p. předsedou starostou Jos. Fuchsem ze Sirákovie skončena.

Čtěte a rozšiřujte 3. Časových brožuru (číslo 3. Úvah):

Volby

do českého sněmu

od Dr. Fr. Skalického.

Leták tento obsahuje stručné vylíčení významu českého sněmu v ohledu politickém i hospodářském a přináší podrobné předpisy volebního řádu. — Cena 8 h, při hromadné objednávce za polovinu.

Nepostrádatelná pomůcka
:: při volební agitaci ::

Různé zprávy.

Kralovražda v Portugalsku. Portugalský král Carlos (Karel), a následník trůnu Ludvík padli 1. února zákeřným přepadem, když jeli ulicí lisabonskou. Mladší princ Manuel poraněn. Chyba na obou stranách. Carlos již delší dobu věděl, jak vše nespokojenost v obyvatelstvu pro finanční krizi, ale přece raději vyhledával zábavy, než by celou pozornost věnoval státním reformám. Přední jeho rádce Joao Franco počal prováděti reformy sic energicky, ale příliš bezohledně, hově však při tom některým výstřednostem královým. Atentát na Carlosa ohlašován již různým způsobem dávno dříve, široce rozvětvené spiknutí připravovalo krvavý čin. Úplná roztržka s parlamentem, zrušení poslanecké imunity, zavádění výmínočných zákonů proti nespokojencům, pronásledování korunního prince, který s chybami vládními nesouhlasil, to všecko brozně zvyšovalo podpal. Ti však, kteří vraždili, měli snahu zbaviti života královskou rodinu celou. Proč i starší princ zastřelen? Republikáni brozný ten skutek svalují na anarchisty. Vrahů bylo šest, z nichž hlavní vůdce Manuel Boica střelen důstojníkem hned po skutku; býval vojínem, pak stal se učitelem na obec. škole ve Vinhaesi, od 8 let učitelem v Lisabonu. Jiní vrahové zjímají. Hrozný čin nemožno schvalovati. Král odsouzen žalobci, kteří se učinili zároveň soudci, a to bez výsledku. A hnutí anarchistické vočkováno do portugalského lidu z ciziny, sám národ převážnou většinou dává výraz krajnímu roztrpčení proti atentátu. Nyní diktátor Franco zapuzen a za nového krále prohlášen 18letý kralovič Manuel. Přisahal, že si bude váziti ústavy. — Myslí se uklidňují.

Papežská výstava jubilejní. Výstava to předmetů bohoslužebných, věnovaných především do zemí misií a to na oslavu jubilea sv. Otce Pia X., uspořádána byla minulý týden v Praze v paláci hr. T. Thuna, ve čtyřech velkých sálech. Zasloužila si plně pozornosti četných návštěvníků. Naše diecése královéhradecká zvlášť se vysame-

nala sbírkou prádla a kraje, jež jsou v této diecése význačným výrobkem. Vedle toho vynikaly tu 4 kalichy, 1 od nřdp. biskupa dr. Jos. Doubravy, 1 od nřd. kathedrální kapitoly, 1 od nejmenované a 1 od br. Dobřenského. Stříbrnou sošku Panny Marie věnoval magr. dr. Brychta. Zajímavé jsou 4 kusy prádla a stolní garnitura z diecése královéhradecké, darované výslovně pro osobní potřebu sv. Otce. Z darů šlechtických jsou: bar. Parisch, hr. Kinská, kn. Auerpergova, hr. Herrogenberg-Czerninova, hr. Dobřenská, kn. Khevenhüllerova, bar. Clanner-Thunova, hr. Stubenbergova, atd. atd. Z klášterů vystavovaly Školské sestry ze Slatiny a z Hradce Král., Ursulinky z Hory Kutné, a také někteří soukromníci.

Sdružení českých katol. živnostníků ustavilo se v Praze. Účelem jeho jest: hájiti odborové zájmy řemeslnictva a živnostnictva; šířiti a rozšiřovati vědomosti o věcech průmyslových; poskytovatím právní ochrany; zřizování skupin odborových; zakládáním fondů podpůrných atd. Členem řádným státi se může každý samostatný řemeslník, obchodník či živnostník, po případě každý jiný svéprávný občan, který o spolek či živnostnictvo zvláštních si získal zásluh; členem přispívajícím může býti každý jednotlivec, jenž zaváže se účele spolku podporovati a stanovený příspěvek platiti. Spolek zatřizuje v místech s nejméně 10 členy, když o to žádají, místní odbory. Zápisné stanoveno na 50 hal., měsíční příspěvek na 20 hal. Komu záleží na hmotném i mravním povznesení stavu živnostenského a kdo jej nepozbyl ještě víry praoteců svých, přihlas se za člena „Sdružení českých katol. živnostníků v král. českém“. Přihlášky, pokud snad nejsou již stanoveni místní důvěrníci, přijímá a dotazy zodpovídá Jos. Hovádek, Praha II., Křemencová 9.

Nešťastné zhynuvší pamovníci a presidenti. V r. 1885 uveřejnila „Gaz. Piemontese“ výsledek prací zvláštního badatele historického, který čítal nešťastné vladaře. Vzal jich z historie 2540, kteří vládli nad 64 národy a napočítal 910 nešťastných králů, z nichž: 300 avrženo s trůnu, 151 zavražděno úkladně, 108 odpraveno, 100 padlo v boji, 64 se poděkovalo následkem trpkých zkušeností, 25 zemřelo následkem přestálých muk, 24 zavraždilo se samo, 12 sešlelo. Tedy 910 nešťastných vládců. Od r. 1885 událo se do našich dnů mnoho nových atentátů na korunované hlavy a presidenty. Dne 24. června 1894 byl zavražděn Sadi Carnot, president republiky francouzské, dne 10. září r. 1898 proklal vrah ošatovnu rakouskou Alžbětu, dne 22. července 1900 byl usmrčen italský král Humbert, dne 6 března 1901 v přístavu bremském v úmyslu vražděném hodil lodní dělník Dettlich Wieland těžkým železem po císaři Vilému II., který byl pouze lehce poraněn na hlavě, dne 6. září 1901 byl usmrčen Mac Kinley, president Unie severoamerické, dne 29. května 1903 vykrváceli pod ranami vrahů nešťastný král Alexandr a královna Draga, a dne 31. května 1906 byl spáchán atentát na krále Alfonsa španělského při jeho svatbě. Jen dva z těchto útoků se nezdařily.

Podíl „Dědictví Svatějanského“ na rok 1908 již vyšel, a lze se hlásiti o něj obvyklým způsobem v knihkupectví B. Stýbla v Praze II. (Václavské nám.). Každý úd bude letošním podílem zajištěn radostně překvapen, neboť se mu dostává 5 cenných knih ceny trvale. Knihy ty mají dohromady neméně než 1083 strany pěkné úpravy a veliký počet původních obrázků. Bohatý obsah letošního podílu vysvitne již ze stručného výčtu knih: 1. Paměti Františka J. Vaváka část II (1781 až 1783). 2. Jan Cimbur. Jihočeská idylla. Vypravuje Jindřich Š. Baar. 3. Posvátná místa kralovství českého. Sepsal dr. Ant. Podlaha. Díl druhý, obsahující vikariáty: Berounský, Bystřický a Plzeňský. 4. Falešní proroci. Největší nebezpečí přítomnosti. Napsal Frant. X. Wetzlar. Český upravil V. A. Šrámek. 5. Z horských far i z jich okolí. Črty a obrázky. Napsal František Jiří Košťál. Kramská cena těchto knih obnáší 11 K 20 h! Z toho je viděti, jak velikých výhod „Dědictví“ údům svým poskytuje za nepatrný vklad, jednou pro vždy složený. Vklad obnáší pouze 20 K, a za to dostává úd několik knih každého roku zdarma. Knihovny, spolky a pod. platí 40 K jednou pro vždy. Čím více bude údů, tím více bude moci „Dědictví“ poskytovat. Přihlášky a vklady nových údů zasílají se na adresu: „Dědictví sv. Jana Nepom. v Praze, Hradčany.“ Každý nový úd obdrží mimo letošní podíl také ještě některou knihu ze starších zásob zdarma.

II. vydání proslulé řeči dra. Drexela vyšlo nákladem „Nasínce“ v Olomouci. V řeči projednává dr. Drexel duchaplným způsobem nejčasnější témata: Politika a náboženství. — Církev a věda. — Církev a kultura. — Křesťanská mravouka. — Materialismus a sociální demokracie. — Hledající Boha. — Atheismus. — Antisemitismus. — Zpověď. — Škola bez Boha. —

Katechismus. — Náboženství na školách středních. — Katolíci a university. — Inferiorita katolíků. — Svoboda bádání. — Index a Syllabus — atd. Řeč bodí se výborně k poučení lidu v těchto otázkách, jež bývají předmětem denního rozhovoru, svým jednoduchým a přece bystrým a pronikavým jich rozбором. Řeč dra. Drexela je zároveň výbornou odpovědí na řeči prof. Masaryka a Drtiny, které rovněž právě vyšly ve zvláštních otáčcech. — Řeč brožurovaná o 56 str. stojí 1 ex. 10 h. — Objeďte si ji příjímá administrace „Nasínce“, Olomouc.

Mistrovský kurs pro stavební truhlářství pořádán bude při technologickém prům. muzeu obchodní a živnost. komorou v Praze v době od 2. března do 18. dubna 1908. Vyučování bude celodenní, osmihodinové a učeno bude odbornému kreslení a detailování, nauce o slozích, základním odbor. měřictví, pracím dílenským, pracem výdobným a dokončujícím, kalkulaci a odbor. písemnictví, zákonovědě, účetnictví, odb. zbožíznalství a strojeznalství. Žádosti mistrů neb pomocníků truhlářských o přijetí do kursu, které jsou kolku prosty, přijímá technologické průmyslové museum, Praha II., Purkyňova ul. č. 6 do 21. února 1908. Školné 80 K bude oněm posluchačům, kteří předloží (kolku prostě) vysvědčení nemajetnosti, promiuto; pracovní materiál a veškeré pomůcky kreslicí opatří museum svým nákladem. Stipendia k návštěvě kursu udělují pravidlem příslušné okr. výbory, městské rady, obchodní a živnost. komory, po případě i peněžní ústavy a společenstva místní. Pro příslušníky pražské dáno bylo muzeu král. hl. městem Prahou k dispozici několik řádných stipendií a 50 K. Obchodní a živnost. komora v Liberci dala muzeu k dispozici jistý obnos, z kterého poskytnuty budou nemajetným účastníkům z obvodu komory liberecké a 55—65 K. Přihlášné listy do kursu vydá neb zašle k ústámu neb písemnému požádání kancelář muzeu.

Nesmrtelnost papíru. Až dosud starý, potisknutý papír, zejména novinový, byl opětně zpracován v hrubý na př. balící papír. Zpracovati jej na jemný bílý papír, na nějž znovu by se mohlo tisknouti, až dosud se nepodařilo. Tiskárna čerň nedala se nikdy zcela při novém zpracování odstraniti a zbytek barviva zůstal v papíru vždy. Francouzská „Revue de la Papeterie“ uveřejňuje nový vynález, jímž bude možno zhotoviti nový, bílý papír, takže vlastně na jeden list bude možno několikrát tisknouti. Přijemná vyhlídka pro vydavatele novin, neboť není pochyby, že novinářský papír tím velice zlacíná. Papír stane se tak vlastně nesmrtelným, neboť bude se moci na něm tisknouti do — nekonečna. Dle „Hamburger Nachrichten“ spočívá objev v tom, že chemicky zruší se úplně tiskárská čerň, jež, jak známo, sestává z tuků a barviva. Sponsta starých novin se svaří v jakési těsto a čerň smyje se buď pomocí mýdla aneb petroleje. Dalším chemickým prostředkem pak čerň z hmoty úplně zmizí. Rozumí se samo sebou, že část papírové hmoty přijde na zmar. Ale částka ta bude tak nepatrná, že nemůže býti skoro ani brána v úvahu.

Staré stromy. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku jest asi 160 starých a památných stromů. Některé tyto památníky starých dob zaznamenává „Český Lid“, lidový sborník. Dle dobrozdání znalců je nejméně 2000 let starý tis u hradu Pernštýna, tento strom byl by tedy nejstarší v našich zemích. U Bitova je na silnici u vápenky dub, který má 600—700 letů. Blíže Kroměříže u Postupek je lipa, která dle letopočtu Boží muky, postavené na kofenech jejích, čítá přes 600 let. V zámeckém parku v Náměšti u Třebíče je dub, kterému přisuzují 600 let. U Jimramova v Polomi je 600 let stará lipa. Tentýž věk má lipa v Nedvězí u Olomouce. U Jevišovic stojí u rybníka dub, jenž dává věk 500 let. U Velkých Němcích je bílý topol, který prý má 400 až 500 let. Kéž vezmou přírody tyto památníky starých dob v náležitou ochranu!

Zakládáme lískové sady v polích, kde jiné stromy ovocné není na místě. Po lískových ořích je velká poptávka, sady lískové se dobře vyplácí. K zakládání sadů volně druhy ušlechtilé, jež mají úhledné, velké plody, jež vysazujeme na vzdálenost 3 m do polích kterýchkoliv. Úpal sluneční na polední straně však je méně vhodný. Obvyčejně volí se Bergráv Zeleský, bílý Lambertský, Mehlsáv, Dlouhý Zeleský, Websáv cenný, Hallský obrovský, Fichtelwerdský a jiné druhy ušlechtilé a úrodné.

Přivazování stromů ke kolíkům činí sadům netoliko starosti, ale i výlohy značné způsobuje, a přece nebývá takové, jak si přejí. Vrbové proutě nestačí, motouzy anebo provazce křeskové seřezávají se do kůry, sláma se nehodí, pletiva na ovzduší tříti atd. A přece — jak snadno pomoc! Z žitné slámy v karbolce močené upletou se provazce náležitě délky, jež v podobě osmičky co okolo stromu a kólu se ovíznou, pak v lehké spleton, kterýž vrbovým prutem nebo drátem ke kolíku se přiváže. Byla-li sláma řádně spletena, trvá obvas až 5 let a vyhovje v každém ohledu.

Nemáme zbytečné křoviny! Křoviny a bouřtiny bezohledně se nyní vysekávají a palí. Prý stín, překážka, škodí. A zatím celá řada půdy leží ladem bez užtku, ale poslední křoviska se musejí snížit, aby ani zelený lupen nezdobil naše

luhy, a poslední ptáče se odstěhovalo. A následek? Bohatství všeobecné? Zisk? Hmyš všeliký habí šrodu, ničí sady a způsobuje škod ohromných. Jak uprší se nám to nerozumné ničení křovin! Neochceme-li sami znemožnit si sadatství a veliké škody na plodinách zamezití usilujeme, pak netoliko třeba zachováti keře všeliké na místech vhodných, nýbrž okolo cest, zahrad, pastvin a hájů musíme sákládat křoviska v podobě ohrad či živých plotů z domácích keřů: trnky, šípky, lísky, habří a podobných dřevin, v nichž zpěvné ptactvo má milý útolek.

Pro kněze. Česká katolická osada v Americe hledá kněze. Nabízí ročně 800 dollarů, byt se vším zařízením, palivo, svítivo a štůlu. Mimo to ještě dvě jiné osady čekají na české kněze. Blíží zprávy podá redakce t. l.

Smích se nebalí na kopytě mezi podkovou, když spodní část kopyta natřeme mýdlem, vazelinem nebo jinou tukovinou. Ještě lépe chrání kopyto deska gutaperčová tloušťky podešvové. Přikroji se dle kopyta, v horké vodě nahřeje a přitlačí na vnitřní plochu kopyta. Chceme-li ji odejmouti, ponoří se kopyto do teplé vody na několik minut, načez se deska sejme.

Jak zužitkujeme králíčí kůži. Objeví se u nás zprostředkuje zužitkování žid. který dá za pěknou kůži 20 h, a my pak tutéž kůži kupujeme zpracovanou za několik korun. Lépe pochodí, kdo zimní kožeslany dá jircháři zpracovat a pak sprátky upotřebí na soupravy kožešnické: rukávníček, obojek, beranici a na kožichy. Letní kůže se ostříhá, arsti upotřebí se jako žíní do polštářův a kůže vydládané upotřebí se na obuv. Opatříme si tak lacinou a velmi dobrou obuv.

Důležité upozornění našim předplatitelům. Kterýkoli člen Politického družstva tiskového platí jeden exemplář „Obnovy“ plnou cenou, může si abonovati libovolný počet dalších exemplářův i na různé adresy předplatným sníženým na celou polovici (5 K celoročně). Upozorňujeme na tuto výhodu znovu a tím zároveň odpovídáme kladně na některé dotazy.

(Zasláno.)

Některé hradecké akademické jsouce nespokojeni s protikatel. tendencemi panujícími v „Dobroslavu“ za nynějšího pokrokatého vedení, ustavili se jako zvláštní odbor při „Lize katolické“. Doufáme, že snahy naše potkají se s porozuměním u akademických katolických smýšlejších.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. února 1908. 1 hl pšenice K 16:00—17:10, žito K 14:00—17:10, ječmene K 11:40—11:80, prosa K 00:00—00:00, vike K 12:50 až —, hrachu K 24:00—00:—, oves K 7:00—7:80, čočky K 30:— až 40:—, jahel K 22:00—25:—, krup K 24:00—40:00 bramborů K 8:00—3:80, 1 hl jetelového semene červeného K 100:00—160:—, ruského K 116:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 16:00—00:—, máku K 40:—44:00, lněného semene K 20:—00:—, 100 kg křídových otrub K 14:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub K 18:00—00:00, 1 kg másla šeravého K 2:30 až 0:00, 1 kg másla převařeného K —:00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:80—00:—, tvarohu 1 kg 0:32—0:00, 1 vejce K 0:07—0:08, 1 kopa okurek K 0:— až 0:00, 1 kopa zelí K 2:40—0:00, 1 kopa kapusty K 2:00—3:00, 1 hl cibule K 6:00—7:00, kopa drob zeleniny K 1:00—2:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:40, 1 bečka hrášek K 0:00—00:—, 1 bečka švestek K 0:00—0:0, 1 hl jablák K 0:00—00:—. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 1. února 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 179 hektol., žito 322, ječmene 78, oves 430, prosa 0, vike 18, hrachu 13, čočky 14, jahel 8, krup 00, jetelov. semínka 71, lněného semene 8, máku 2. — 2.) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 10 kop, cibule 25 hl, drob. zeleniny 30 hl, mrkve 85 pytlů, brambor 57 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 00 hl, hrášek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 0 kusy, podvinat 300 kusů, kůňat 0 kusy.

Důležité upozornění.

Vys. řád. duchovenstva, konventu, velecech. řeholní, útvarů a penzionátů.

Omamují velece. P. T. svým pňanivcem a zákasníkům, že roasřiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužití zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při oděbřec aspoň tři kusů s velkého zboží čísti omý duchovní jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mydla toaletní, hygienická ve všech věních i cenných. Kartáčky na ruce, pasty, crmy, čistící vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořených háčcích pro dáčky, osvěžovací crmy a mydla k holení, osvěžovače dřívky anglické. Velký výběr osdobných jehlic, dámských hřebínků do vlasů a vůbec velkého druhu toaletních potřeb.

Rovněž všechny potřeby a pracovněobslužné vyrábě u Vlasy utřihané nebo vyčesané kupují se nejvýš cen y

Cenník na požádání zašlu obratem pochy.

Na přání dovolí si osobně přijít se vzorky a podati šádané vysvětlují v děti

Václav Dvorský,

tovární sklad mydel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-L, Eliščina tř. č. 1.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vřily

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláčených látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velecech. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberek a kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší oděbná dílna pastřácká

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k shotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkrásnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přemě, čistě a důkladně shotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, návrhy i hotové zboží na ukázkou franko se zašlou.

Chcete-li kostelním možno spláčet bez přirádek.

Sta odporučení a čistých uznání po ruce.

Proím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přímě a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení oděbných polkovských stů.

K volbám

opatřte si důkladnou
instruktivní brožuru.

Volby

do českého sněmu.

Stran 32. Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

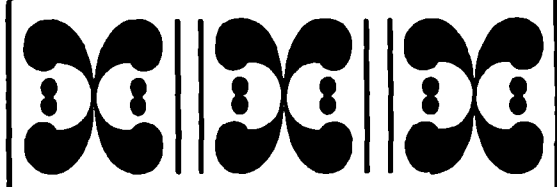
Též odporučujeme vše právé vyřýl spis dra. Fr. Reyla:

Proti volné škole.

Stran 68. Cena 16 hal.

Objednávky vyřídí

administrace časových úvah
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
řmý

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDELE

a TELA PÁNE

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně polychromované.

z pevné tvrdé sádry
velice levné,

SOŠKY „VZKRIŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 okt. a B. hrobů.)

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/2 %

dnem 1. Hjna 1907 počínajíc.

**Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.**

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNY JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTKÁM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ . .

V POSLEDNÍCH LETECH VYPŁÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 38,242,074.78
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 91,936,993.73

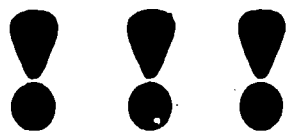
VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHRĚBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sáhula. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše Jiří Sáhula. Cena 1-10 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj již známený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Bureovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem ledna K 15,264,403.43.

Telefon č. 9,

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústava«.

Besídka.

Seleká čeládka před r. 1848.

K výpomoci v pracích domácích a polních opatřilo si každé hospodářství čeládku; hospodář najímal čeledíny, hospodyně služky.

V týdnu okolo sv. Václava zptal se hospodář (hospodyně) své čeládky, chce-li dále sloužiti, nebo oznámil jí, že si mluví opatřiti od vánoc čeled jinou. Tou dobou také čeládka, která nechtěla zůstat ve službě, dávala výpověď.

Hospodář, který potřeboval novou čeled, najímal ji buď sám, nebo prostřednictvím dohazovače (dohazovačky). Mnohdy dostavili se k hospodáři rodiče, nabízejíce své děti do služby.

Přijaté čeládce dával hospodář peněžitý *sazdavek* (závdavek), naproti tomu čeládka ponechala hospodáři nějaký „fant“ (zástavu): služka šátek na hlavu, lajblíček, čeladín vestu nebo kazajku.

Nevrátil-li přijatý čeladín (služka) do týdne neb i jinak určené lhůty hospodáři závdavku, hospodář čeladínovi (hospodyně služce) fantu, bylo jim o vánocích nastoupiti. (Viz „Vánoce“ — „Nový rok“.)

Při najímání čeládky oznámil jí hospodář, které bude mít povinnosti a jakou službu.

Před 70 lety *pacholek* ve statku, který obstarával vedle prací robitních také p. třebné práce v domácím hospodářství, a potahem mu svěřeným, dostával ročně: na dvoje kalhoty a na plátno režného plátna, na 2 košile, plátna bílého, záhon lnu nebo brambor a na hotovosti 15 zl. šajnu (viz. člásek, nyníšších 12 K 60 h). Vedle jiného přilepšení dostával o posvěcení 15 grošů až i tolar šajnu (63 h až 1 K 36 h), aby si mohl o muzice dáti zahrát. Při prodeji koní náležel mu „*cašgelt*“. Ve větších hospodářstvích měl *mladší pacholek* jak v naturálních tak i na hotovosti o něco méně.

Pokádnek, který měl na starosti mladý kašský dobytek a vypomáhal v orání, měl p. lovinu služného pacholkova.

Děvečka starší, která byla ve všech domácích pracích hospodyně k ruce, v pracích polních pak vůdčí dělnice, dostávala ročně: bílého plátna na 4 košilové svrsky, režného na 2 podolky, na 1 sukni kanafasu, na 2 modré zástěry a 10 zl. šajnu hotové. Z odprodaného hovzího dobytka velkého náleželo jí *parošné*.

Mladší děvečka měla službu o něco menší; jí byla obyčejně přidělena starost o drůbež.

Pasačka (husna) dostávala od jara do podzimu 3 zl. šajnu a nějaký přídavek na oděv.

Pasák, skoták (skotačka) měl za dobu pastvy 3—4 zl. šajnu a při prodeji telat ponechával mu *ocamě*. Ve větších hospodářstvích ponechávali si pasačku (hus) i skotáka celý rok, přidělujíce jim v zimě lehčí práce v domácnosti. Ve velkých statech, kde se chovalo více kusů vepřového dobytka, měli k nim zvláštního pastevce, jemuž říkali *svinák*. Jeho plat byl menší než pohůnkův. (Zvyky při nastoupení služby a při odchodu viz „Vánoce“ a „Nový rok“.)

Pokud čeládka sloužila u hospodáře, p. kládal ji za členy své rodiny: čeládka pak prokazovala jemu i hospodyně touž úctu jako děti rodičům. Odcházejíce do kostela nebo přes pole, líbali všichni služební hospodáři i hospodyně ruku a při návratu domů činili totéž. Ve mnohých hospodářstvích nebylo rozdílu mezi synem hospodářovým a čeladínem (pacholkem), mezi domácí dcerkou a děvečkou: *pracovali museli všichni stejně a do práce se ustrojili též stejně*. (Viz „Kroj“.) Tenkrát se také čeládka nestědala tak často jako nyníšší dobou. U Viškv v Zaječích sloužila Kačenka Pecháňova z Vejsovína od svého 12tého roku za pasačku; když sešlila, postoupila za mladší děvečku, za nějaký rok za starší. Čeladín ze sousedního statku, Václav, poznal Kačenku a pro její čistotu a pracovitost počal si ji *máti*. Poněvadž Václav, který nepřetržitě na témt místě sloužil již 14 roků, nebyl Kačence též hostejným, snadno se dohodli a stali se manžely. Pantáta Viškův jim dal ve výměnkářské chaloupce při statku byt a tak zabezpečil si dva dobré pracovníky Václava a Kačenku; ač byli již manžely a oba okolo 30 let stáli, nikdo neoslovil jich rodným jménem, mnoho lidí v osadě ani toho jména nesali.

Jinde, u Nepivodů, pozorovala pažmáma, že si čeladín Josef začíná jako více všimati děvečky Marjánky. I upozornila na to hospodáře. Tu jednou v neděli odpoledne hospodář zavolal Josefa a řekl mu, že by nerad, aby se po veli roznášely nějaké řeči o jeho lidech, kteří již více let u něho slouží, a radil Josefovi, by si Marjánku vzal (za manželku). Josef líbil, že to slyší. Když pažmáma sdělila Marjánce výsledek rozpravy hospodáře s Josefem,

prosila Marjánku, aby byli ponecháni i po odčavkách ve službě. Stalo se. Josef s Marjánkou sloužili u Nepivodů ještě více let. Ano — sloužili tam ještě, když již jejich děti chodily do školy. V. P—s.

Kulturní hlídka.

„*Volná Myšlenka*“ či *šachy s národa*? Znám, jakou komedii sebraly sloupky „*Volné Myšlenky*“ v naší zemi při sporu s „*Přehledem*“. Vykrucování jim ovšem nepomohlo. Evang. časopis „*Hlas*“ v lednovém čísle t. r. zase píše: „Ve středu dne 16. října 1907, jak čtáme v „*Ev. Církevníku*“, uspořádala *Volná Myšlenka* v Klubu Slavia debatu ve věcech F. V. Krejčí konstatoval, že *Volná Myšlenka* je protiklerikální a proticírkevní a proti všem náboženským učením. Nanejvýš by mohla býti otázka, zda *Volná Myšlenka* může mezi svými stoupenci trpěti ještě takové, kteří věří aspoň v Boha a nesmrtnost duše. A o tom se mělo zjednatí ujasnění. Dle jednomyslného prohlášení tří hlavních představitelů *Volné Myšlenky*, dra. Bartoška, Myslíka a Krejčího, je *Volná Myšlenka* v Čechách — trojka tak jako ve Francii a jiných románských zemích zcela protináboženská a má úkolem náboženství a i víru v Boha a nesmrtnost duše všude kácet a lidu brát. V tom vidí svůj hlavní cíl a také záslubu. Výslovně bylo řečeno r. d. Myslíkem, že nevystupuje tak otevřeně dosud jen proto, aby neodvrátila předem od sebe lid, poněvadž takto bře lidu víru náboženskou, aniž si toho lid je vědom. Berouc mu víru, dává prý mu tím něco lepšího: popud k myšlení a mravní zásady životní. I ostatní tři řečníci (dr. Babák, dr. Adamík, Kosek) souhlasili s protináboženským stanoviskem tím. Zaznamenáváme to, aby bylo jasno o tom, jaké jsou snahy a cíle *Volné Myšlenky* u nás.“ — Tedy! — Co bylo pravdou? Proč to dřívější chlapecké vykrucování, když těm lidem bylo dokazováno i od nekatolíků, že jsou proti náboženství vůbec? Hrdinové nové, vyšší morálky, pokud necitili pod nohama pevnou půdu, pomáhali si fatizestvím a lhaním.

Dr. Bartošek a Myslík při hradecké „disputaci“ potvrdzovali hned při počátku svého povídání, že souhlasí se zásadou, dle níž jest náboženství věci potřebnou. Ale — prý ta římská církev! Dobrodineckové, jestliže jste dlouze vykládali mimo program dispute, že nelze věřiti po katolicku, proč jste si byli tak málo důslední a nevyznali jste otevřeně, z jakých příčin ani evangelická a židovská církev vás k víře nevede? Mělo se mluvíti o důležitosti náboženství pro inteligenci vůbec, vy však jste místo toho hovořili proti jedné církvi — proti *jediné*, jako by ostatní církevní společnosti výtek nez. sloužily, ačkoli se pánové nehlásí ani na venek ani v srdci též k žádnému jinému ze stávajících náboženství. Nechtěli si rozlobiti přítomné židy a evangeliky. Nechtěli opatrnost! Myslík v říjnu sám vysal, proč neukáží *volní* myslitelé hned pravou trať.

Filosofo ve službách politické klíky těžce si zůstane důslednou a — neodvislou. Mnohý radikál, který s jiskřivým zrakem odsuzuje „choutky klerikální“, div že se neudusí pod rancem paragrafů a požadavků, jež mu na bedra vkládá politická strana, které musí sloužiti. Masaryk stává se svojí „neodvislou vědou“, která k vůli pokrokové straně proběhnouti musí ploch klikatých uliček, přímo již komickým. Jakmile otevře pokroková ústa, už se dá předpokládati předem, že židům váině do duše nepromluví, že nepoukáže přímo a kře na germanisaci, kterou židé v samé Praze rozvinují ve velkém, že útoky jeho platí: hlavně budou katolictvu, že neodsoudí různé bezcitné surovosti soc. demokracie, atd. Abonentní politika „*Času*“ přikazuje „politickou opatrnost“, a kdo straně slouží, musí i své filosofii leckdy podvázat křídla. Nekatolické „*Hlas*“ z Pobeřví, orgán dra. Šromoty, napsaly ve článku „*Něco ze středoškolské ankety*“ mimo jiné toto:

„Vývody jednotlivých znalců na anketě ponešené byly sice velmi zajímavé, než nás zaujaly dvě věci, první, že spátečník min. Giesmann rozhodně vystoupil pro reformu středoškolské, žádaje, by se více péče věnovalo modernějším vědám než řečtině a latině. Ve druhé pak týkající se vývodů prof. Masaryka. Opatrně, jako vždy, bral se tou střední cestou, jednou vhodiv výtku na levou stranu, podruhé na pravo a člověk si z toho mohl vybrati co chtěl. V pravdě filosoficky. Tak jako v politice chytristicky rozebíral položku za položkou, patrně nechtěje nikde narazit. My jsme už dávno prohlásili, že nimbus prof. Masaryka byl velikým, pokud se opíral o kathedru, že však snadno klesnul, jakmile se vrátil do veřejného politického života. Zde ukázal se fakticky politickou útlínou s notnou porcí nedůslednosti, což potvrdili i jeho nejbližší stoupenci. Profesor Masaryk jednoduše zklamal. To se více popírti nedá. Největší bláznatost důslednosti, na níž všude stavěl zásady strany, upísal, jakmile se stal ve veřejnosti činný, jednat. Poslední jednání jeho s vládou, stanovisko

jeho vůči ministru Práskovi, nasíral jeho na boj opozice musilo i u soudných jeho přivracení zabuditi přeavědění, že day Masarykova politického věhlasu jsou ty tam. A proto také vývody jeho o politických stranách, o přísti politice neberou se vážně. Rovněž zde ve školní anketě očekávalo se rozhodně něco a ne bloudění z uličky do uličky. Vystoupil jako obhájce latiny a řečtiny, avšak nyníšší vyučovací systém neodpovídá. Jest však proti přemrštěnému historismu, patrně, že historie jest učitelkou národů. Odporuje vyučování moderním jazykům a na druhé straně je pro dnešní a tělesní výchovu šactva. Vedle antických jazyků moderní ještě jazyky? Fysiky prý nepotřebuje každý člověk pro život, za to ale žádá zvýšené vyučování věd přírodních a matematiky. Prohlásil se pro pěstování ideálů v šactvu, sám ale se směřoval vlastenectví, národní cit jako fan- glikářství.“

Nejlépe ovšem klikaté cestičky praktické „vyšší filosofie“ Masarykovy byly osvědčeny za Herbenovy aféry. To bylo úhořovitěho mluvení, aby jeho panos byl zachráněn a — aby se jeho sokové zároveň na Masaryka nerozhněvali.

Pan Jung, jako člen realistických politiků psal v příčině svého nedůsledného manévrování v aféře té: „Byl jsem si dobře vědom, že bude třeba celé řady nedůsledností a mé strany.“ Ano; tento realista (!!) však se aspoň k tomu přiznal. Jiní však mluví o důslednosti, v praxi kupí k vůli zachráně kliky nedůslednost na nedůlednost. Filosofie stává se zde obranným advokátem chyb strany. At žije neodvislá věda!

O *světovědomém učenici K. V. Zengrovi* přináší „*Týden*“ dne 31. ledna zajímavé zprávy, kterých ani velké listy — ovšem z průzračných příčin — nezaznamenaly. Jméno Zengrov bylo dle „*Týdne*“ daleko více známo v jiných zemích než v Čechách. „Zde stal se populárním teprve, až když si několikrát jako stařec směle vyletěl v baioně k nebesům. To české společnosti ovšem daleko více imponovalo, než-li na přídrubného sta vědeckých knih a článků, jež byl v jazyku českém, německém, francouzském a anglickém sepsal... Tento český učenec světového jména spojoval vědu s vírou! Když se r. 1896 jako delegát účastnil v Římě sjezdu astronomů, byl od papeže Lva XIII. přijat ve zvláštní audienzi. Prof. Zenger věnoval papeži při příležitosti té své spisy, a sv. Otec, byv předem dobře poučen o jeho dynamo-elektrické theorii, kteráž úplně vyvrátila theorii atomickou, radostně přijal spisy Zengrovy do knihovny vatikánské a s českým učenecem dlouho soukromě rozmlouval. Prof. Zenger, učenec v Čechách za liberála prohlášený, papeži při rozmluvě té řekl, že jako pravý astronom ve hvězdách hledá a nalézá jejich Stvořitele. Papež jej nejblahošklonněji propustil, alibil mu, že bře theologie povzbuzovati k pilnému studiu jeho spisů a brzy potom vyšla zvláštní papežská bulla „*De scientia*“, k jejímuž vydání dal zbožný český učenec nepochybný popud. Tuto v Římě osvědčenou svou důvěru v Boha prokazoval prof. Zenger vědecky a také i ve dlouhé své nemoci. Před vánočními svátky povolal si kněze a sice svého faráře od sv. Mikuláše na Menším Městě pražském, vdp. Jos. Svobodu, přijal Této Páně a dal se od něho řádně zaopatřiti. Když potom po těžké operaci v sanatoriu dra. Štrbka v Praze II. zemřel, byl také die církevního nařízení od svého faráře vdp. Jos. Svobody za asistence duchovenstva od sv. Mikuláše u přítomnosti místního faráře vdp. M. Baťy z kostela sv. Štěpána slavnostně pohřben. Tím opravují se také novinářské zprávy, že pohřben byl vykonal hl. farář svatoštěpánský. Zíroveň se dodává, že při tomto pohřbu věhlasného učenec nebyla žádná zádašní máe sv. Pohřeb jeho na Volaný, jak známo, objedaával sl. sbor profesorů českých vysokých škol technických.“

Tolik mimo jiné „*Týden*“. Osvědčuje se staré pravidlo, že vážní badatelé v Hři hvězd náležejí k lidem nejzbožnějším.

Co dle nejraději nás dorost v století osvědom. Na jedné straně naše mládež nestrkává si pokrokovou masku velebením Masaryka, jehož větších spisů budto vůbec nečte, nebo čte úryvkův a povrchně, aby se mohla pak blýskati některou sic naučenou, ale zcela nepr. myšlenou frází; není potřeby podotýkati, že taková mládež odpovídá ani na největší kotrmelce „vědy“ Masarykovy nezná. Jest tu předně fanatická zaujatost a pak — nemá tu takové hlubší studium než studující dorost mnoho času. A jak se vsedělávají titě mladíci jinak? Myšlito, že čtou Danta, Calderonu, Brunetiéra, Čecha, Mickiewiczze? I nikoli. V jedné ruce nějakou štravou štravu proti církvi, v druhé detektivní romány nebo něco pikantního. Lvědka, která volají hodně sebevědomě sama po „důkladné reformě“ svého druhu, za poel apokojí se s kmanádou nebo s krvákem. Vskutku jest úžasná, jak spjata detektivními romány naučili se v rukou naší studující mládeže. Jest to šiková spráparovaná, v modernější formě podaná nábřada se školské povídačky. A vlastenectví mládeženci hordě utrácejí peníze, vyloštěné na utaranech rodičích

pod záminkou „placení nejnutnějších potřeb“ i na — detektivní romány, vycházející u Eichlera v Drážďanech, tištěné špatnou češtinou. Kuchařovna strava, vycházející nákladem německé armády, jen se hltá.

Jak se asi srdce mladého čtenáře takovou četbou zblázní, to patrně na př. z románu „Car-ruthersovy rozpaky čili Cartherova nejlepší škraboška.“ K vůli atrakci straší kapitoly, nadepsané: „Dvě vraždy v truhle — Na stopě krále zlodějí — V zlodějském doupěti — Zápas na pěsti — Porážka krále zlodějí“ atd. V předu hodné dry-ádnický, špatně malovaný obrásek. Zda by si mladík, hltající takovou četbu, koupil knihu-illu-strovanou od Aleše, se stejnou ochotou?

Ať přátelé „volnosti a pokroku“ mluví jak-koliv, zůstává nezvratnou pravdou, že kruh četby pro mládež má se značně obmezit. Nejsou to jen krváky, které do rukou mládeže nenáležejí. Není zdráva mladíkům ani četba knih jiných, jejich obsah dobře ztráviti nemohou.

Jinoch, který sotva ve škole porozumí zá-kladům analytiky a trigonometrie, má býti sobopen s prospěchem studovati Nitschea! Mladík, který sotva naučí se chápati i po dobrém výkladu, jak vlastně oírkev tomu neb onomu článku učí, mladík, který klopýtá při lehkých otázkách z logiky, má míti volnost „kriticky studovati“ Haeckla nebo dokonce Kanta! Zač potom napaponákované fráze stojí? Není to nejbezpečnější cesta k vývinu nezdravé jednostrannosti, ke komickému pozérství? Učí-li se někdo na housle nebo na piano, nehraje hned trioly, trojhmoty, nepouští se hned do osmiček, šestnáctek. Nemá-li k vyššímu umění potřebné průpravy a chce hráti za krátko věci nejtěžší, skazí se tak, že nejlepší učitel chybám ho neod-naučí. Kdo se začíná cvičit v kreslení, nemůže hned s úspěchem malovati tvář lidskou, atd. Ve všem dbá se pravidelného vývinu, ve všech obo-rech jiných metodická pravidla — při vzdělávání ducha četbou, moderní filosofii však by měla býti největší volnost! A že mládež, již jest až příliš mnoho svobody dopřáváno, nejraději sahá po spi-sech, jež dosavadní řády snaží se převrátiti, po knihách, které radikálně boří, aniž by co stavěly, uzná každý nestranný pozorovatel. Také knihy, jež mládeži velice lichotí, které se jí snaží pře-svědčit, že ta neb ona povinnost pro ni neplatí, nacházejí veliké obliby. A výsledek? Ztráta ener-gie k pozitivní práci, neobvyklá chuť k vysoko-panské kritice. Ale jistě kruhy přece jen chtějí dopřáti největší volnost „k sebeurčení“; vždyť po-třebují dorost pro svoji věčné skeptickou a negati-vní činnost se zabývajících kliku.

O práci žen napsala v 1. čísle roč. 35. „Ženských listů“ spisovatelka Irma Geisslová, kterou nikdo nemůže viniti z „klerikalismu“, mi-mo jiné tato slova:

Našly se — žel, takové ženy a celé strany, které nechťejí pracovati. Schovávají tuto svou nechuť za všelijaké floskule, za všelijaké fráse. Předstírají touhu po vyšším, snahu, vymaniti se ze všednosti, žít po práci duševní, — a vše toto není ničím jiným, než záminkou, aby zalhaly svou nechuť ku práci vůbec.

Velkou práci duševní měl by vykonávati jen ten (a vlastně se tak děje), kdo má k ní ta-lent. Volati všechny ženy napořád pouze ku práci duševní je zrovna tak nesmyslné, jako dávatí všem hnochy studovati. Ne-li, pak dožijeme se v budoucnosti velkého zklamání a blamáže, která užkodí spravedlivé věci ženské, tak jako bývalé otroctví. Zaměstnání jest nám voliti podle osob-ních vloh. Pakli ne, přibude k dosavadnímu pro-letariátu mužskému také proletariát ženský, ob-tížný, nebezpečný, nespokojený a nešťastný. Snad-nější je, že si pravý velký talent ženský proklestí cestu sám k svému uplatnění, než aby se polo-ucený a polovzdělaný ženský inteligent vrátil zpět k tiché, mravenčí — tedy tělesné a všední práci!!! Bez křidel nemá se nikdo, muž ani žena, drápati na Parnas umění a vědy, neboť po hoř-kém neúspěchu je návrat hrozný, není-li nemožný.

Dobývejme nových cest ženské činnosti všemi směry, avšak neruše starých, dobrých a osvědčených! Kaceřováním všední práce nepo-slouží se nikomu. Posmívati se kuchařskému a jinému zaměstnání žen je nepoctivé jednání...

Volebíme stroje a přístroje, kde ulehčují těžkému namáhání, kde se stávají pravými dobro-dinci trpících dělníků a dělnic. Pravíme, kde ulehčují, nikoli nahrazují naši práci. Není přece rozkoš, složití ruce v klín a nečinně přihlížeti, jak stroj pracuje za nás.

Vymlouvají se mnohé ženy: „Pak bychom se mohly více věnovati vyšším zájmům.“ Kterým? Polovičnatě vzdělaná žena odvykne rychle domácí „robotě“ a vyhýbá se jí, pokládaje ji za nepatr-nou a nevděčnou, kteráž ale naopak je důležitá a dalekosáhlá; touží stále po něčem lepším, sloužíc polovičnatě zde i tam. Kterým že zájmům vyšším chce se věnovati? Výchově dítek snad? Zdelelo se jim konečně ubohých pospátek, jež vychovávají obyčejné — ulice a slůžky? Úmysl byl by dobrý, ale provedení skutkem opět selhává. Věnovati se vyšším zájmům, výchově dítek atd. A právě vyšší zájem, duševní práce matek olu-puje dítky o pozornost spíše než práce tělesná, domácí. Není lehké duševní pracovníci obrátiti se

malíčkými, nešťácti trpělivosti, klidně, jasně, veselě myslí, nebovíti nervoznosti...

Práci čast! Nejen duševní, i tělesná! Dě-lnické! Mužské i ženské.

Školský obzor.

Školní reformy.

Z kruhů našeho čtenářstva došla nás minulý týden tato úvaha:

Po celý skoro leden sasedala ve Vídni středo-školská anketa, aby pojednala o nezbytných — jak se vůde říká a tiskne — opravách středního škol-ství. Celá společnost odborníků, ministerstvem vyučování pozvaných, vyjadřovala svoje domněnky, jež se však od sebe lišily tak, že výsledek an-kety vyzněl ve směsici náhledů vzájemně se vy-vracejících a někdy svou bizarností ucho i průměrného znalce překvapujících.

O jednání ankety nebyla vydána zpráva ú-fední a soukromé referáty jednotlivých listů byly neúplny a mnohdy tendenčně přibarveny. Pokud nebude vydána zpráva oficiální, nebude možno zjistit číselný poměr přivrženců různých opravných směrů a zvážiti důvody pro jednotlivé návrhy u-vedené. Dnes lze uvéstí jen ty náhledy, jež se zdají těšiti se souhlasu velké většiny účastníků.

Ortel smrti vynesla anketa nad „jednotnou střední školou“, pro kterou horovalo od desíteklet z neznámých příčin učitelstvo a jeho orgány. U-kázalo se, že taková škola za nynějšího rozvoje různých vědeckých oborů jest naprosto nemožná.

Dále se ukázalo, že dlouho ještě nenadejde doba poslední latinské, ba ani řecké lekce na gymnasiích, neboť nescházelo ani hlasů na zave-dení latiny na reálku. Studující reálky a hlavně jejich otcové mohou se těšiti na slíbenou oktávu a na jednoroční právo dobrovolnické beze zkoušky inteligentní, jim dosud bezdůvodně odříkané. To právo jim slíbil zástupce ministerstva vojenství, ale aby radost jejich nebyla přílišná, dodal, že se tak stane v budoucnosti, při revisi branných před-pisů.

Přání židovstva — jež svoje náboženství sta-tečně hájí a proti katolicismu fanaticky bojuje — aby školy katolického žactva byly bez vyznání náboženského, bylo na anketě také ventilováno ústy českých realistů a sociálních demokratů, ale bez ozvěny.

Proti zrušení maturit vyslovila se převážná většina účastníků; zato doporučila při ní některá ulehčení. To bude také asi jediným pozitivním vý-sledkem rokování pro dobu dohlednou. V budouc-nosti, nepomine-li reformní horečka, stanou se asi experimenty s upravením učiva některých před-mětů a zřídí se snad pokusně nějaká nová škola na způsob reálného gymnasia; v říši se nějaký vzorek na to najde.

O paedagogiích se ve Vídni zmínka nestala; nepatřil ku středním školám v užším smyslu. Aby se na ně při té reformaci nezapomnělo, o to se přičinil p. Bartoloměj Čihař, ředitel dívčího pae-dagogia v Praze.

„Nár. listy“ přinesly 21. ledna jeho opravný návrh, přednesený jím v poradách klubu národní strany svobodomyšlné. Otiskujeme návrh ten do-slovně a připojujeme k některým jeho paragrafům své poznámky.

Návrh ředitele Čihaře zní:

1. Ústavy učitelské jest opraviti tak, aby byly moderní školou střední — ani gymnasiem ani reálkou — a měly nejméně pět ročníků. 2. Čtyři mají poskytovatí vzdělání všeobecné v tom rozsahu, jak je poskytuje střední škola — pátý vzdělání odborné. 3. Kandidáti at nabudou na ústavě učitelském tolik vědomostí, aby se pak mohli dále vzdělávati a pokračovati s duchem času, jakož i aby nabyli způsobilosti studovati na vysokých školách. 4. Na mužských ústavech budíž nauka o polním hospodářství vynechána, hra na klavír a na varhany buď předmětem nepovinným. 5. Na ústavech pro učitelky nechť se vyučuje ženským ručním pracím jen tolik, kolik je potřebí k nabytí způsobilosti vyučovati ženským ručním pracím na školách obecných. 6. Co rozsahu jed-notlivých předmětů a počtu hodin se týče, at není rozdílu mezi ústavami mužskými a ženskými. 7. V kaž-dém ročníku budíž počet občanů nejvýše 30. 8. Pro praktický výcvik kandidátů at je s každým ústavem učitelským spojena účelně zařízená cvičná škola — podle místních poměrů buď jen obecná, anebo obecná i měšťanská. 9. Všechny ústavy učitel-ské stízuje a udržuje stát; ústavy soukromé, zejména s internátem spojené at se zruší. 10. Do prvního ročníku ústavu učitelského přijímají se absolventi čtyřtřídní školy měšťanské, nebo nižší školy střední, nejméně patnáctiletí. 11. Do pátého ročníku mohou se přijati bez přijímací zkoušky, kdo se vykázal maturitním vysvědčením ze škol středních. 12. Kandidáti, kteří ke konci IV. roč-níku vykonali s prospěchem zkoušku maturitní, mohou býti řádnými posluchači na vysokých škol-ách. 13. Kdo absolvuji V. ročník a podrobují se s prospěchem zkoušce závěrečné, nabudou vysvě-dčení způsobilosti, býti zatímálním učitelem na škol-ách obecných. 14. Po dvouleté službě školní (na škole veřejné nebo soukromé s právem veřejnosti) mohou podniknouti zkoušku učitelské způsobilosti,

po níž nabudou práva na definitivní ustanovení. 15. Ke vzdělání učitelů škol měšťanských stídí se státní učitelské akademie, na něž přijme se každý, kdo se vykázal vysvědčením způsobilosti pro školy obecné. 16. Okresní školní rady udělí ke studiu tomu dovolenou, ponechajíce frekventantům plně jejich službu. 17. Studium na akademích trvá rok, školné se neplatí. Přístup mají i učitelky. 18. Každý frekventant bude povinen poslouchati pae-dagogiku (s vědami pomocnými) a hygienu, mimo to však všechny předměty některého odborní školy měšťanské. 19. Při učitelských akademích stídí se zkušební komise pro školy měšťanské. 20. Při zkouškách at se žádá od kandidátů právě tolik jako od kandidátů.

Nepopíratelnou předností návrhu jest jeho stručnost, zato jeho nejasnost je vadou rovněž velikou.

V § 1. praví navrhovatel o novém pae-dagogiu jen tolik, že to má být moderní škola a že nemá být ani jako gymnasium, ani jako reálka. Jaká ta moderní škola bude a čemu a v jakém rozsahu bude učiti, o tom návrh mlčí. Nemá být jako gymnasium — pak snad nemá míti v plánu klasických jazyků; nemá-li být jako reálka, pak snad nebude pěstovati francétinu, deskriptivu, che-mii a pod. Tomu by nasvědčoval § 10., dle něhož na přijetí (po zkoušce či bez ní?) mají nárok žáci čtyřtřídní školy měšťanské nebo nižší školy střední. Má-li být přijat žák 4. tř. reálky, nemůže přísti paedagogium pěstovati latinu, leč by se začalo od počátků; může-li být přijat gymnasista bez obli-gátí francétiny, nemůže nové paedagogium pěstov-ovati francétinu než od počátků. Má-li býti základem budoucího paedagogia 4 třídy měšťanské školy, pak latina i francétina musela by počínati abecedou.

Zanechme dohadů, jak si pan navrhovatel představuje moderní školu v § 1. uvedenou a přis-tupme k souvislým §§ 2. a 3. § 2. žádá, aby čtyři ročníky nové školy poskytlý žákům všeobecné vzdělání jako střední škola, a § 3. vyžaduje, aby se mohli dále vzdělávati a s duchem času pokrač-ovati, jakož i aby nabyli způsobilosti studovati na vysokých školách.

Už z názvu *moderní škola* je patrné, že nové paedagogium bez cizí řeči, aspoň jedné, nebude. Když vzpomeneme, že na gymnasiích věnuje se latině 8 let, a někdy až 6 hodin týdně, a francétině na reálce 5 let, a to až 5 hodin týdně, mu-síme se tázati, kolik hodin má pan navrhovatel v plánu pro předměty jazykové a kolik mu jich s-bude pro dějiny, zeměpis, matematiku, fysiku, přírodopis, chemii a j., a doufá-li docíliti toho, aby za čtyři léta nabytí kandidát nejen práva *dáti se sapsati na vysokou školu*, ale i stejné s gymnasij-ními a reálními abiturienty způsobilosti, s pro-spěchem na ní se vzdělávati! Počítá-li pan na-vrhovatel s hodinami dosud věnovanými hospodář-ství a praxi, počítá s nimi marně, neboť bude jich v nové škole tuze třeba na výcvik tělesný, který nynější paedagogium zanedbává.

Po méně důležitých §§ 4.—8. všimněme si § 9. V něm postrádáme stručnosti, v ostatních pa-ragrafech obvyklé. Měl zníti: klášterní ústavy se zavrout. Bylo by to stručnější a upřímnější.

§ 11., plynoucí z § 3., vzbuzuje v nás myš-lenku, kterou i p. navrhovatel k úvaze doporu-čuje: mají-li čtyři třídy nového paedagogia po-skytovatí žákům toho stupně vzdělání, jaké mají abiturienti středních škol, a je-li praktický výcvik z nich vyloučen — nebyla by otázka reformy pae-dagogia rozřešena lépe *savřením* nynějších ústavů a současným otevřením přiměřeného počtu kursů, jež by měly škol, který klade návrh páté třídy nového paedagogia?

Z §§ 15.—20. patrné, že pan navrhovatel škol měšťanských škol vysoko neklade. § 16. sty-lisován neopatrně, snad z předpokladu, že se nikdy nestane předmětem zákonodárné úvahy. V tom znění, jaké nyní má, nemohl by pro paragraf ten hlasovati nikdo, kdo naše školní poměry jenom trochu zná.

Celý návrh, předvolební doba jeho uveřejnění, poznámka, že byl přednesen v národním klubu svobodomyšlném, pak §§ 4., 9., 12., (odstranění povinného učení se hře na varhanách, zrušení kláš-terních ústavů a právo abiturientů paedagogii k vy-sokému studiu), to vše se zdá nasvědčovati tomu, že pan navrhovatel z lásky ke klubu a z vděčnosti k jeho přednímu vinobradskému členu učinil tímto návrhem pokus, tonoucí straně povolnosti znovu získati aspoň část těch, kteří ji před dvaceti lety pomohli k vítězství. Zdaří se pokus ten? — (B. Z.)

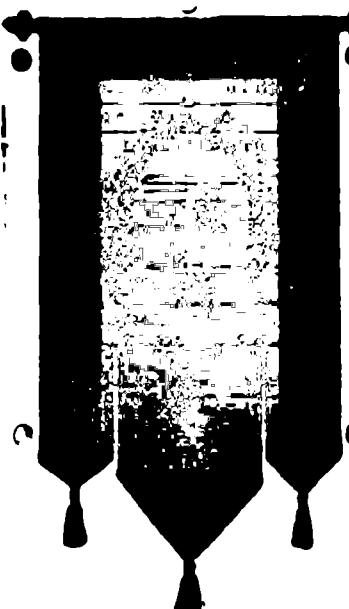
Nové ukázky socialistické vzdě-lavací a podpůrné práce.

Zbédovanost soc. demokracie v Uhrách stále více roste. Hlavní její rudý list „Világábadás“ nevychází z nářku; na př. bduje, že s 800 skupin zemědělského dělnictva jen 30 zaslalo členské příspěvky; soudruhovi Szillertovi dáva výstrahu, poněvadž prý týž administraci táčce poškodil. Sekretář Horvath byl vyloučen, po-něvadž se dopustil velkých spronevř. Proti pohlaváři Baromovi uveřejňuje „Nemzeti-Allam“ výtku pochybné peněžní manipulace. Václav Fendrikovi účedí vytýká, že dělá opo-

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Brades Král., Pětidomy, č. 288.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívaní a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na ukásku saslá se vše franco.

== První česká ==

výroba gramofonů.

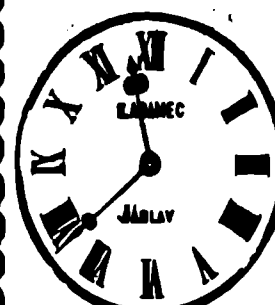
Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od Kor. 9.— výše. — Žádají ceníky i seznamy. Moje stroje skýtají všem positek čistým a lahodným přednesem.

První výroba věžních hodin

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Žádejte všude

u každého kupce, drogisty i lékárníka

== Matiční ==

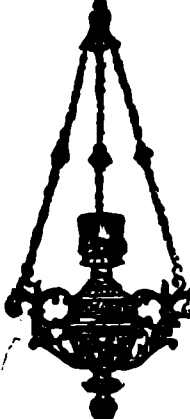
mýdlo toaletní

ve prospěch

Ústřední Matice školské a Matice Ostravské.

Vyrábí se ve třech druzích k prodeji na 20, 30 a 70 hal. za kus. Je to velmi jemné toaletní mýdlo, příjemné na pleť působící a při tom opravdu levné, svláště druh 70 hal. předčí i ta nejdražší mýdla cizí.

Veleobětivému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený parčí speciálně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení svůj bohatě zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, křtitelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty movu opravuje v původní instanci a jen v ohnání zlata a stříbra. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelům dávám v placení. Více uzení po ruce. Žádám přesnou výrobky bezomně. Vše posílám již posvěcená.

Kupujte tedy jenom Matiční mýdla, podporujete tím Matici a podpora tato nás nestojí.

Matiční mýdlo vyrábí výhradně

J. Pilnáček,

továrník

== v Hradci Králové ==

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.
26/26 " " 12 "
24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, sručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.
Dodání kamkoliv drahou.

Sklady tabulového skla.

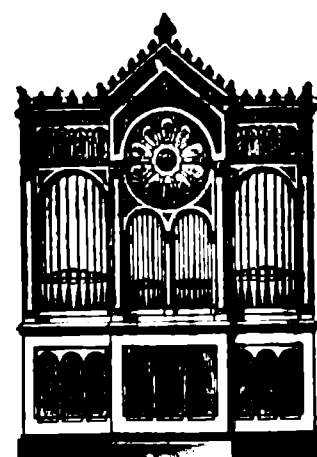
K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku stavbě varhan v každém rozměru, nejmmodernějších soustav (pneumatických i elektropneumatických.) Harmonium silného a lahodného hlasu od 160 K výše. Opravy varhan se provádějí v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekeovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleobětivému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný výrobní závod všech kostelních páramentů, praporů a krevného náčiní.

Ceníky, vzorky, nákrety, hotové na ukásku se na požádání franco zašlou.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré (především) práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřák“.

Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Svět k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj bohatě zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami, sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5% proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou sdělen v Praze optičně revidována.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

— umělecký závod —
pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 145 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se složitými rámy, stříbrnými secesními.

Veškeré rozpočty, skizy i oděrná rada bezplatná, bene vůči návrhům ku definitivní objednávce.

Největší přednost i přesnou pečlivou, umění.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. února 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Katolíku, vol svobodně!

(3) Nedej se nikdo z našich známostí úlisnými slovy těch, kteří jindy mají pro nás jenom potupu!

Právě ti, kteří v jiný čas se dušují, že chtějí svobodu hájiti a šířiti proti „panovačnosti klerikální“, v době volební úskokem, naleháním a vyhrůškami usilují dosáhnouti toho, aby katolík nevolil tak, jak mu srdce a svědomí káže.

Krátce předtím, než odevzdáš, katolíku, hlas pro kandidáta našeho, rozleť se sponsta prohaných letádků o naši straně. Nepřátelé vyčkávají vždy okamžik takový, aby se nemohlo před volbami na takové nepoctivosti řádně tiskem odpověděti.

Z úst četných protivníků budou se šířiti den před volbou chytrácké lži, že ten neb onen kandidát náš se právě kandidatury vzdal nebo že jest smrtelně nemocen, atd. Vždyť není špatnosti, které by se proti nám při volebním ruchu nevyužilo od našich nepřátel, jestliže aspoň trochu mají naděje, že takové nepoctivosti poslouží jejich černým záměrům. Hlásají, že jejich cílem jest vyšší vzdělanost, ale zatím páchají vyšší prohanost; vedou si s takovou rafinovaností, že žasne katolík, který jejich „kulturní“ dílno z blízka pozoruje; jim účel posvěcuje prostředky. Přicházejí s farizejským tvrzením, že

náboženství není ohroženo.

Prý není pravdou, že by chtěl někdo v budoucnosti lidu náboženství bráti; vždyť to prý není ani možno. Agrárníci k tomu ze samé „zbožnosti“ ještě dodávají, že sám Kristus slíbil církvi stálou ochranu. Pozoruješ, katolíku, jak chtějí tvoji soudnost nepřátelé obelstít — od drsné skutečnosti tvoji pozornost odvrátiti? Jestliže slíbil Kristus svoji církvi ochranu, neřekl ještě, aby každý křesťan hovořil si v liknavosti. Naopak vyslal svoje apoštoly i mezi fanatické protivníky jména svého. Slučiti ruce v klín a čekat, že Kristus napraví vždy zázrakem to, co nedbalostí zkaženo, bylo by pokoušením Krista a vyneslo by nám to

posměch protivníků. I když víme, že církev bude trvati zde na zemi až do skonání světa, historie nás poučuje, že nemusí trvati vždy na všech místech, kde jest nyní. V afrických a asijských krajích, kde kvetly dříve diecése katolické, vládne nyní náboženství mohamedánské; v rozsáhlých dříve katolických krajích Německa a Francie, kde dříve byl duch katolický, převládají protestanté a nevěrci, atd.

A že není u nás náboženství katolické ohroženo, že katolické přesvědčení někomu bráti není ani možno? Lež na lež kupíte, úskoční farizeové. Nechce „Volná myšlenka“ šířiti za vydatné pomoci židů u nás směr bezbožský? Co znamená to soustavné tupení našeho náboženství od soc. demokratů? Co značí to úsilí, aby se našemu náboženství ve školách nevyučovalo? Co říci docela jízlivému tupení samého jména Kristova a sprostáckým posměchům ze světců Božích? A ta sponsta hanebně lhoucích pamfletů o „přirozeném“ z mrtvých vstání Páně, o osobě Kristově dle Renana, o vzniku a vývoji světa a podobných! Tím se neohrožuje náboženství?

Ale i kdyby podvedli naši odpůrci rafinovaným způsobem prostomyslné davy tvrzením o bezpečnosti náboženství u nás, tu skutečnost nedovedou popířiti nitím, že jsou velice ohrožováni na své svobodě lidé upřímně věřící. Prý si nikdo nedá vláru bráti! Ale co zkusí i ten upřímný katolík, který nikomu svým přesvědčením nepřekáží, o tom by byly celé knihy.

Dělník katolický odepře platiti na štváckou protikatolickou činnost soc. demokratů. A již z pouhé té příčiny jest od nich vystrnaděn z práce, často ke všemu i surově týrán. O tom nevědí ti farizeové, kteří proti katolické organizaci bojují? Podvodní násilníci začali říkati, aby si své konfesní ústavy katolíci stavěli sami bez pomoci státu. Jakmile však bylo zřízeno za katolické peníze české dívčí katolické gymnasium na Král. Vinohradech, hned lišáci odložili roucho beránců, pořádali protestní schůze, na nichž nás tupili. Tiskli v listech provolání, že ti professoři, kteří by se odvážili na gymnasiu tom vyučovati, musejí býti společensky bojkotováni, čili že se s nimi má

zacházeti jako s vyvrheli národa. Také brozili, že otcové deer do toho gymnasia vstupujících budou veřejně pranýřováni. Tak řádili ti, kteří židovským a evangelickým konfesním ústavům dávají pokoj. Nedlouho nato zřízena v Praze německá konfesní škola židovská (Talmud-Thora-Schule) Proti té již tytéž „vlastenecké“ listy nebojovaly. Naopa: Masarykovský „Čas“ jí dělal reklamu nejen v části insertní, ale i v části redakční.

Katolický řídící učitel, postavený pod mocí inspektora pokrokařského, zkusí hotový očištec, jestliže si dovoli upozorniti pokrokařského učitele pouze na to, aby konal svoji školní povinnost. Má co dělati a musí několikrát písemně vysvětlovati, na všechno nejjasnější svědectví míti, aby nedostal důtku sám. Pronásledováni jsou pokrokařskými špicly a denuncianti katolíci právníci, lékaři i úředníci, tak že mnozí na duchu klesajíce, bojí se do kostela vkročiti, aby jejich milostivá pokrokařská vrchnost nebyla tím podrážděna. Student středoškolský, který dle disciplinárního řádu a svého svědomí si vede opravdově, zkusí úštěpků dost. Ještě horšího pronásledování zakouší katolický student vysokoškolský. Jemu by nejraději jeho kolegové akademickou svobodu vzali celou. Co na př. znamenalo ono dlouhé věznění katolických studentů německých v universitní místnosti od studentů židovských?

Katolíku, připomeň si, jak veliké randály byly dovoleny v Praze socialistům! Když pak průvod katolický kráčel v Praze z Václavského náměstí, tu bylo za katolíky mečeno, rudí rozráželi jejich řady a plivali jim do obličeje.

Vzpomeň si, jak naši protivníci jásali, když ve Francii pokojným katolíkům brána netoliko svoboda, ale i majetek!

A když naši nepřátelé vrazí do naší důvěrné schůze a zcela protizákonně ji rozbijí, ještě s velikou radostí a s posměchem se tím v novinách svých chlubí. Ti lidé že mají smysl pro svobodu? Řci jim, že k ubájení svojí občanské svobody jsi nucen podporovati kandidáta katolického. Na vlastní oči se přesvědčuj katolíci, jakými listivými potměšilci jsou lidé, kteří hlásají, že náboženství není ohroženo, že

FEUILLETON.

Půlnoční drama.

(M) Bylo už hodně po půlnoci, když mladá hospodyně Kostečná ubíhala ze statku jen v sukni modráčce a kabcabálce ke Šteflům hostinským.

„Šelma naočijená, všechno prohrá — i nos mezi očima.“

Nohy bosé prudčeji zaplácaly v bláto cesty, modráčka sukně rychleji se kmitala ve tmě.

Pes u Šteflů zaštěkal, ale mladá Kostečná prudkým pohybem dveří, rozrazilví je, odhodila ho na stranu a vstúpila do slabě osvětlené světnice. Štefl za šenktyšem spokojeně klímal. Tam v rohu u kamen, pěkní ptáčekové se sešli. Výměnkář Knop, koukněme, dědek stará, sotva chodí a tady mlaští kartami jen což! No, aby tu také hajný Nehoda nebyl! Každá práce mu byla, je a bude těžká a tady mlať esy o stůl, až se chudák dřevěný prchýbá! A tys tu scházel, ty hnidopichu, každý krejcar, každý kus chleba je ti dobrý a tady házíš furiantsky šestáky o sto šest. Mladý Kostečný seděl s blavou skleslou mezi rameny, pravici držel karty, pysky dýmku a sotva koukal.

Mladou hospodyně popadl vztek. Tak ona se celé dny stará, aby hospodářství šlo, a on tu sedí, prolívá si hrdlo pivem a probrává těžce vydělaný peníz. Počkej!

Hostinský Štefl prudkým otevřením dveří se vzbudil.

„Pán Bůh dobrý večer, Terezko, pěkně vítám. Co jste nám přinesla?“

„Sama sebe a budete viděti, že mé budete mít brzy dost“, odsekla Terezka a hrnula se ke svému muži. Ten, znaje pádnost jejích paží, velikým obloukem ocitl se na peci. Výměnkář Knop, dědek starý, vládl jako četka pod lavicí, hajný stiskl s blavu mezi ramena a pokrýl ji na obranu rukama.

Hnidopich Stankovský báječně rychlým a šikovným pohybem shrábl peníze a zmizel mezi čtyřmi nohama židle.

Mladá Kostečná zůstala jak dřevěná. Bojiště bylo najednou prázdné. Drobnou válku vésti čili na jednoho se obojiti, to byla taktika zlá, neboť by ji mohli napadnouti ze zadu. Rozjiskřené její oči jako oči lvice pohlížely na čtyři nešťastníky, chvějící se ve svých úkrytech. Najednou jako démonickou silou vedeny utkvěly na jednom bodě — na kartách.

Skok — a už je měla v hrsti.

„Karty, karty!“ zavznělo současně zoufale a úpěnlivě ve všech čtyř hrdel uprchlíků z bojiště. Jako vojín, kteří z bitvy uprchli, nechavše na bojišti prapor, vracejí se, tak vylézali čtyři karbaníci na ochranu svého praporu — karet, jediných ve vsi, jež tak hanebně na bojišti zanechali rukám sverepého nepřitele. Vylézali, takticky obklopili nepřitele, jenž držel jejich klenot v ruce.

„Karty sem“, zabručel hajný Nehoda.

„Karty nech bejt“, zašeptal výměnkář.

„Karty nech na pokoj“, zapísknul krejčí.

„Terezko, dej sem karty a nenič jich“, prosil mladý Kostečný.

Terezka stála obklopena. Blíž a blíže plížili se její sokové, už cítila, jak se na ni vrhnou — a tu se stalo něco nealýchaného. Jako královna Alžběta trhala podkovy, tak majestátně roztrhla Terezka celou bru karet a prudkým vzмахem ruky vrhla je všemu manželů do tvaře. Ten se zapotácel na zad, průlomem tím vyrazila Terezka ven. Zase zaštěkal Šteflů pes, práskly dveře a mladá hospodyně ubíhala po blátivé cestě domů — — —

„Počkej, já ti povím, Terezko, měl jsem tě tak rád a ona mi přetrbne karty. To se ti nevyplatí!“

Vplížil se potácivě do síně.

„Nabiju ji, co se do ní vejde. Ona musí po-

slouchat mne, ne ja ji. A karty mi roztrhala.“ Pomaloučku otevřel dveře. Nabije ji, ale jenom potichu, potichu, at ho neuslyší. Ona má moc pádné ruce, musí jí jich dáti pár, nežli se ze spaní vzpamatuje, jinak by mohl dostati bítí on.

Už je u postele. Hu, ta chrápe silně jako chlap, až by se jí člověk lekl.

Chytil ji za krk a už měla jednu; běda, však co to, silná ruka chopila ho za límec, zkroutila k zemi, a rána za ranou jako hrom dopadala na jeho záda.

Držel skroušené, ale když už to nebylo k vydržení, dal se do prosa.

„Terezko, prosím tě, pusť mne, už to víckrát neudělám, víckrát hrát karty nebudu, víckrát na tebe ruky nevztáhnou.“

„To jste vy, pantáto?“ ozval se hlas jeho čeledína Tondy. „Já myslel, že je to nějaký zloděj, lupič nebo vrah, proto jsem je tak sázal důkladně.“

„Jak pak, ty lotře, přicházíš teda sem?“ dostal najednou mladý Kostečný kuráž.

„Ale panímáma ke mně přišla, že prý se tu bojí, že si půjde lehnout do komory, abych si sem lehnul sám, když vy nejste doma. Mohl by prý sem někdo vlézt a krást. Tak jsem si ulhl a když jsem cítil, jak mne chytáte za krk, a dostal jsem facu — tak to ostatní bylo jenom v sebeobraně.“

Terezka se chechtala v komoře jako blázen, když Petřík jí ukazoval modřiny.

„No — je to přece lepší, než kdybych je dostala od tebe já.“

„Ale tomu lotrovi Tondovi bych měl dát výpověď, on tu nutnou sebeobranu, se mi zdá, trochu přetročil“, povídal mladý hospodář, ohmátávaje si záda.

Ale výpověď nedal a karty také nebrál, až teprve za měsíc, když Štefl koupil jiné. Na ty už se Terezka nedostala, poněvadž, když byli na ústupu, brali je pravidelně sebou.

náboženské přesvědčení někomu vsítí není ani možno. Proč jen ti „svobodomyšlní“ důrazně neodsoudí hanebná násilí, tak často páchaná od soc. demokratů na katolících?

Aby se lépe odkřesťanění naší země dařilo,

chtějí naši nepřátelé vypuditi náboženství ze škol.

Začali tvrditi, že náboženství jest vše soukromé, která se nemá do veřejného života vřahovati. Tak! Žádná věda neřídí naše skutky veřejné jako náboženství. To fariseové dobře vědí. A ve školách, kde se dítě učí o cizích broucích, jichž třebaš nikde neuvidí, kde se vyučuje starému řeckému jazyku, jímž nyní žádný národ nemluví, nemá býti místa pro živé náboženství, které vysnává většina našeho národa! Ve školách, kde se musí žák poučovati i o podrobnostech pohanského náboženství starořímského a starořeckého, kde se učí o bozích, kteří vůbec nikdy na světě nebyli, nemá se vyučovati o krásných Kristových evangelích, nemá se učit o životě a cíli největšího Učitele lidstva! Nemá se školní mládež učit pilně tomu náboženství, jež bylo největší útěchou našim otcům v dobách nejhorších a které vychovalo tak znamenité charaktery, jakými jsou Otec vlasti, Tomáš Štítný, Arnošt z Pardubic a jiní.

Z počátku milostivě dovolovali „svobodomyšlníci“, aby se náboženství učilo v kostele. Již tu bylo patrně lišáctví těch, kteří, necitíce se posud silni k přímému útoku, stavěli se k nám aspoň trochu svobodomyšlně. Což se snad v kostele mělo vyučovati náboženství jinak než ve škole? Pak začali tvrditi, že si má každý své náboženství nechati pro domácnost; ať si přý učí rodiče děti své doma a na veřejnost vůbec s náboženstvím nechodí. Ale brzy nato násilníci odkryli masku a začali proklaňovati, že dětem ani rodiče nemají práva náboženství do srdcí vštěpovati. Na př. ústřední orgán organizovaného pokrokařského učitelstva „Český Učitel“ otiskl již r. 1903 v 7. čísle toto: „*Nepřimlouváme práva rodičům, aby již od mládí dětem smělí vštěpovati cokoliv s přesvědčením svého a víry své, byť to bylo i náboženství.*“

Tu máš, katolíku, jasně vyloženo, jak si váží „demokratičtí“ pokrokaři tužeb lidových, ač jindy stále provolávají: „Náš lid, tužby našeho lidu, lidové požadavky“ atd. Svým prohlášením kopl „Čes. Učitel“ do nejpřirozenějších práv rodičů. A septej se, který pokrokový učitel takový hlas rásně sarkit! Kdyby taci lidé měli moc, hned by ustanovili celou inkvisici na špachování a trestání rodičů, kteří by se odvážili dětem vštěpovati své přesvědčení. Zato dvacetiletý mladíček, který se prohlásí za pokrokaře, má právo vštěpovati i drsným způsobem své „přesvědčení“ i lidem starším; zároveň má právo pranýřovati ty starší i učené občany, kteří se nechtějí jeho komandu podříditi.

A po čem všem pokrokoví učitelé touží! „*Odpadniš censura slova mluveného i tištěného, aby volně mohlo se mluvit proti bohům a Bohu i proti korunám a vládním tak, aby opravdu „vědecké bádání“ bylo svobodno.*“ Tak prohlásil jejich orgán dne 30. pros. r. 1903. K jakému „vědeckému bádání“ by ti lidé své volnosti použili nejraději, to patrně z toho, že tiskem šířili popletené myšlenky protikatolické německého podvodníka Haackla. Oni mají míti plnou volnost k svým fanatickým rejdům — ovšem na úkor volnosti lidí jiných. Kdo by se odvážil něco namítati proti ztřeštěnostem takových lidí, ale s ním! Kterí rodiče by nechtěli se klaněti majestátu takového učitelstva, běda jim! Poznáváš, katolíku, jak jest potřebí, abys svým hlasovacím lístkem protestoval proti těmto spojencům pokrokařů, socialistů a agrárníků? Tak daleko došli ti, kteří dříve ohovářili zbožnost Haasova a Komenského.

Zavilá zášť našich odpůrců jde tak daleko, že veřejně

vylučují katolíky z českého národa.

Není to hotová bezcitnost a veliký úpadek vlasteneckého smýšlení u lidí těch? S židovstvem, které má tak veliký podíl na germaniaci Čech, spojují se proti vlastní krvi. Za pomoci židů postupují proti nám. Z židovských bohoslužebných obřadů posměchy si netropí, vlastním pokrevencům však nemohou přijíti na jméno proto, že tyto vysnávají víru svých dobrých a vlasteneckých předků.

Katolíku, vzpomeň si, jaká poctivost a mravnost viádla v středu našich katolických bohobojných předků! Srovnej ten staročeský život s nynější moderní prohnálostí a pak řci, zda na základech bezbožeckých náš národ postoupí v mravnosti výše.

Odpůrci říkají, že naše církev zaviňuje mravní pokleslost, že odvrací poukazování na život věčný potřebnou pozornost od požadavků a povinností pozemských, že činí váli národa chabou!

Nedej se zmásti frásami židovských sluhů a čti s rozumem v knize života, pozoruj

skutečnost. Ty naše upřímně katolické matky že si nebledly svých pozemských povinností? Vždyť se dřely často až do úpadu i proto, aby jejich synové mohli studovati. A pak takový syn od matky podporovaný řádí „za odměnu“ proti jejímu náboženství. Ty staročeské matky a otcové že byli pokleslí v mravech? Srovnej jejich příkladný život se způsobem života našich zvláště mladých odpůrců.

Naši přední spisovatelé brali vděčnou látku ke svým venkovským románům ze skutečného života nezkaženého lidu katolického. A kdo četl „Babičku“ Boženy Němcové nebo spisy Pravdovy, Kosmákovy, Raisovy, kýval na souhlas: „Tak to skutečně pod našimi doškovými střechami vyhlíželo. Právě taci lidé poctiví u nás žili; tady jest život našich dobrých otců katolických dobře líčen.“ Tážeme se, zda ti dobří hospodáři, hospodyně, dědouškové a babičky prošli školou socialistickou, že byli tolik hodní? Nevzdělávali se ve řvavých a záštiplných schůzích socialistů, učili se zbožně a poctivě žíti v kostele a u katolických učitelů. A tito dobří předkové tvořili přece jádro národa. A teď placený agitátor, který o židovských kořalnách mlčí, ale naše kostely prohlašuje za skázu národa, odvažuje se ve spojení se židy vylučovati z národa ty dobré a pracovitě Čechy, kteří svoji zbožností uctívají Boha i památku svých otců, jímž víra Svatováclavská byla pokladem nejsvětějším. Mnohdy člověk, s kterým vlastní rodiče vydržeti nemohou, který škodil nejbližším pokrevencům, nabízí se za učitele národa, tvrdí, že miluje národ celý. A zatím všemožně omlouvá i veliké chyby židovstva a činí si surový posměch z náboženského přesvědčení nejširších vrstev národa. To že je vlastenec?

Vylučují nás veřejně z národa, zato však na národní účely od nás dále příspěvky vybírají, aby nás v nejbližším okamžiku „z vděčnosti“ za to koplí.

Ba jde se ještě dále. U židů velice oblíbený český básník Machar napsal i o katolických modernistech: „*Tito lidé musí býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvířata, která přijdou do rány, musí je ukořit ve jménu lidskosti, posmívají se jménu Krista samého. A ve jménu čestnosti, kje-li jen atom lidského citu v něm.*“ Zde vidíš tedy, čtenáři, tu novou, vyšší morálku. Tak napsal Machar o katolících, kteří v leccems se pokrokařskému programu přibližovali. Jaký teprve mají taci lidé hněv proti katolickým konservativním!

Katolíku, na jednu straně tě vylučují z národa, ku kterému snad přece patříš spíše než od pokrokařů chválení a hýčkaní židé; na druhé straně pak taci fanatické škemrají u tebe o volební hlas. Vylučují tě z národa! Tu by bylo zcela spravedlivě, aby ti jako vyloučenému a do národa nepatřícímu člověku ponechali svobodu a nic od tebe v zájmu národa nechtěli. Jestliže však samostatně vystupuješ, již titož lidé křičí farizejsky, že přý zrazuješ národ a rušíš národní svornost! Tak? A to zase tedy k národu náležíme? Který uvážlivý člověk by takovou falešnou hru neprohlédl! Proto snad, že po dlouhých zkušenostech chceme míti při volbách tolik samostatnosti a práva, jako jiné strany v Čechách, jsme už zrádci? Svobodomyšlníci, kam jste rozum dali? Křičte ještě více, můžete tupiti ještě drsněji, my tím spíše poznáme, že bojíte se naší početné síly a dokážeme vám při volbách, že jádro národa má již vašich čachrů dost. Nechceme znásilňovati, ale o práva svoje připravit se nedáme.

Dají národu něco lepšího naši protivníci, než co slibují kandidáti naši?

Podívejme se na země, kde již provedeno to, od čeho pokrokaři lepší budoucnost našemu národu slibují. Ve Francii a v Itálii již jest provedena rozlučka církve od státu, rozvířitelnost manželství; ve Francii nevyučuje se již náboženství ve školách. Jest tam všeobecné hlasovací právo. A my vidíme, že v Itálii při řádění zednářů jest plno žebroty, že se tam velice často bouří dělnictvo z hladu; lidé houfně procházejí z této tolik úrodné země do Ameriky. Ve Francii marně si hlavu lámou, jak by se dalo čeliti stále přibývajícimu počtu rozvodů a vymírání francouzského národa. Dělníci jsou bezcitně vykořisťováni od nevěreckých fabrikantů, kterým nadřezují zasobání poslanci, aby se udrželi v parlamentě. Nešťastné dělnictvo, které dožad z uloupených církevních statků nic neobdrželo, hledí zapomenouti na svoji bídu ve zvýšeném požívání lihovin. Ideální snahy procházejí tam rychle, všude plno zoufalství. Vždyť již i samy socialistické a pokrokařské listy byly nuceny doznati, jak hrozná zlořáda nyní právě ve Francii panuje. A teď již nemohou francouzští sobci svalovati zbědovanost lidu pokrytecky na církev.

Leč dosti již. Vypsalí jsme ten „francouzský ráj“ důkladně v čísle jiném. A my bychom chtěli jíti také takové budoucnosti veštic? Má

se náš národ státi pokusným králíkem těch snah, jež jinde skončily bankrotem a obohatily kapitalisty ještě víc na úkor lidu?

Pozorujme, co nám posud prospály cesty politiků protikatolických! Přes všechny sliby místo vážné práce národohospodářské štvali lid proti katolickému přesvědčení! Pryč od těch, kteří dlouho tyli a kapitály si nashromáždili z falešného předstírání vlastenectví!

Každý katolík nechť stojí při volbách na svém místě a nedá se zmásti ani hrozbou ani úlisnou řečí.

Nyní již nejsme slabí. Při vytrvalosti můžeme představovati moc velikou, ješto naše katolické organizace valem se šíří a pokvetou ještě více.

Kdekoli jest postaven katolický kandidát, podporujte ho ze všech sil. Nejen v zájmu náboženském, ale i v zájmu osíření našich zbědovaných poměrů politických a sociálních, v zájmu prospěchu národa volte všichni katolíky!

Odměnou vám bude dobrý výsledek voleb, který dokáže protivníkům, že přestal čas hrubého znásilňování katolictva a že v české zemi i český katolík jest pánem ve svém domě a že má právo na národní příslušenství.

Vzhůru tedy statečně do volebního boje za zdarem církve a milé vlasti!

Proč kandidujeme proti agrárníkům?

(14) „Proč kandidujete a tříštíte síly našeho venkova, proč vrážíte klín mezi venkovský lid? Dříve jste o nás nevěděli a teď se sem derete?“ — Tak a podobně zní to dnes z úst pánů agrárníků, kteří dle svého mínění mají venkov na vždy, aneb aspoň na celou řadu let v nájmu. Na to se jim dostává sice jasných a řízných odpovědí, nemůže však škoditi, když jim odpovíme opět a opět.

Já sám náležel jsem ještě před rokem k oněm našincům, kteří k agrární straně sice se nepřihlásili, ale ujmali se jí v domnění, že ji v jejím letu na nakloněné ploše radikalismu náboženského zadrží, pokrokařská hesla, objevující se v agrárních listech, všelijak omlouvali, připsujíce je na účet několika jednotlivců předáků, kteří nabírají v nedostatku inteligence, kde co pochyti, jakmile jim na koži dojde; dnes však třeba konstatovati ten zarmucující fakt, že agrárníci, mezi nimiž náležá se mnoho solidních živlů, octlí se svým vedením v otázkách kulturních a náboženských takřka na nejkrasnějších stanovisku proticírkevním, ač k tomu neměli žádného jiného důvodu, než že katolický lid na venkově, vida, jak lehkomyšlně pojímají se u nás věci nejvážnější, organizoval se, aby věci tyto vedle svých osobních, resp. třídních zájmů hájil. To nemohli agrárníci, kteří rozumějí svobodě jen pro sebe, snést — jako by venkov náležel jim a jako by lidé na venkově jiný rozum míti nemohli, než ten jejich, vzdor tomu, že zákon je pro každého, a že každému zaručeno je právo, ba přímo uložena povinnost, aby práva zákonitěho samostatně a svobodně při volbách užil. K dnešnímu napjetí nemuselo nikdy dojít, kdyby si agrárníci tolik o sobě nemysleli, náboženské otázky a katolické zemědělce na pokoji nechali, kterým nemohlo bžeti přece o nic jiného, než o zájmy stavovské, s agrárníky společné, a o náboženství, k němuž hlásí se 90% zemědělského lidu v Čechách. Nebyl to zamýšlen jeden a týž postup proti všem ničící internacionále, jeden a týž postup ve dvou proudech? Neú venkovský lid svým původem, svým povoláním, vychováním, cítěním i snažením, svými potřebami i snahami konservativním? Nedokázali katolíci zemědělci při posledních volbách, kam tihnou a náležejí, když ihned, bez dlouhého vyjedouávání a smlouvání dali hlasy své agrárníkům v naději, že se zase jim vyjde s touže noblesou vstříc, až se bude jednat o socialistu? Katolická strana pracovala ovšem v první řadě pro sebe, ale nepracovala také pro stranu agrární, když tolik tisíc hlasů sociální demokracii odhala a je této v čas nouze odevzdala? Je to věru nobl vděk, jakého se dožila katolická strana za svou loyaltitu!

Rychlý stal se s agrárníky převrat; ještě před rokem dobře nevěděli, či jsou a co chtějí, a je s politováním, že se nikdo nenašel, na př. ze šlechty, kdo by je včas před socialisticko-pokrokařsko-protestantsko-učitelským spojenstvím varoval. Se socialisty do nedávna na nás, mladočechů úhlavní nepřátelé, s učitelstvem a jeho požadavky v otevřeném boji, octlí se pojednou všichni tito nevlastní bratři v bratrském objetí, nad nimiž slzy radosti roní několik protestantských zemanů s pastory svými v čele. Raku v ruce jíti s protestantskými klerikály proti svým kněžím a proti svému náboženství — toť obraz dnešního agrárního hnutí v Čechách. Co pak jim to — ať posud

jejich — náboženství udělalo, že ho nemohou potřebovat ani ve škole, ani v rodinách? Socialistům se nedivíme; ti považují protináboženský boj za programový — ale český sedlák? — Bylo třeba, aby také on za příkladem sociální demokracie třídil svůj zápas přenesl na pole náboženské?

Socialistům to odpustili agrárníci, že se jim na venkov postavili naproti, nám to odpustiti nehodlají, leda až zas při volbách říšských, kdy budou mít proti sobě silnou stranu socialistickou a nás proti ní potřebovatí budou. Dnes jdou s nimi, pak se budou chtít spojovat s námi; to je však politický čachr, který se nejdříve na nich vymetl.

„Dříve prý jsme o nich nevěděli.“ Ovšem, ale také oni sami o sobě nevěděli. Kde pak byly před 10 lety stavovské zájmy a zápasy? Domáhal se jeden stav společenských výhod na úkor druhého? Krom socialistů a učitelů žádný stav jiný. My jsme měli za ně bojovat, kteří jsme byli v národně odstraňování a sami sobě pomoci nemohli? Dnes ovšem nejme na tom mnohem lépe, ale my nechceme — nebudeme-li mu moci hmotné pomoci — aspoň připustiti, aby byl mravně poškozen. Hmotné křesťanský selák lid pomůže si sám, a my nebojujeme v jeho řadách jako příslušníci stavu, ale jako příslušníci křesťanské inteligence. Vira odjakživa tvořila spořádané občanské společnosti základ i sloup; bráti lidu víru znamená jej mravně poškozovati. Selák lid je převážně většinou katolický, a kdo katolíkem, nemůže připustiti, aby sveden byl falešnými hesly jednotlivců, mezi nimiž protestanti se svými pastory v čele udávají hlavní tón — titěž lidé, kteří našemu katolickému rolíku krásy volné školy líčí, ale sami, kde jen trochu mohou, s obdivuhodnými obětmi si své „nevolné“ t. j. konfessionální, staví a vydržují. Čeští protestanti spojovali se před hnutím „los v. Rom“ s mladočechy; když pak tito je prohlédli a se přesvědčili, že jim jde o protestantství, čili jejich klerikalismus nad vlastenectví, propustili je ze své náruče, z níž oni přímo se vrhli agrárníkům na prsa. Jak dlouho bratrství toto potrvá, nemožno ještě dnes určit; že zde i agrárníci prohlédnou, je jisté. Ti, co v r. 1866 s takovým nadšením vítali protestantského vítěze, dnes nejsou jinými, a kdo pracuje na protestantštění Čech, pracuje vlastně k tomu, aby toto tučné sousto stalo se pro německý žaludek záživnější. Dokud jsme my to mluvili, byl to klerikální manévr, když to však vyslovili Mladočeši, stalo se to obecným přesvědčením v Čechách, a nikdo o tom dnes již nepochybuje — až na agrárníky, kteří si to pokládají za čest, že v organizacích jejich vedou hlavní slovo protestanti.

Žádná náboženská společnost nevyklučuje ze svého středu ony údy, kteří nekonají náboženských svých povinností; to je již věc vědomí a nečinnosti to ani církev katolická; kdo však vyslovil jednou zásadu, že lze vychovávat bez náboženství ve škole, ten se postavil již na stanovisko proticírkevní. Agrárníci věděli dobře, co ta zásadní věc znamená a dlouho se jasně nevysslovovali, balíce volnou školu vignetou osvobození od byrokratismu a vídeňského centralismu, a teprve dnes je u nich v tom ohledu jasno — říká se to, že volnou školu neměli ve svém programu a teprve ji ve volebním boji do programu pojali. A pak je prý nám katolíkům náboženství agitačním prostředkem a jinému nikoli!

„Hledáme prý zisk svými kandidaturami.“ — Kdo? — Tech několik kněží, kteří kandidují? Tomu snad ani agrárníci nevěří, sic by jinak musili rovněž ukázat dvéře svým kněžským kandidátům. Naopak já myslím, že právě kněžští kandidáti, z nichž nemohou býti ani ministři, ani sekční chefové, ani ředitelé bank, ukazují, že jsou dosud na světě lidé ideální, kteří za své ideály umějí a chtějí bojovat. Ano, my hledáme zisk, ale my jsme na ten zisk hrdí; a je-li upřímná snaha, aby českému lidu dochovalo se nestetněné dědictví sv. Václava a s ním pořádek v Čechách, křesťanský mrav a kázeň hledáním zisku, pak jsme hodné — ziskuchtiví. Kdo nám vytýká zisk, ten mimovolně se přiznává, že se o ty své zemědělské rady, ústřední hospodářské společnosti, okresní výbory, raiffeisenky atd. bojí.

Dopis z Prahy.

K dalším postupu. Není pochyby, katolíci čekají se počínají hýbat. Jsou to počátky síce, ale velmi slibné. Tolik však řekneme světu a sami sobě, že to není posud ani třetina toho, co jest v našem plánu a čeho myslíme dosáhnouti. Jest ještě mnoho sil skrytých, spících, které postupně musí býti vyburcovány a uvedeny v oběh k vyčerpáním cílům. „Každý na své místo!“ Toto heslo s veškerou svojí mravní silou a povinností ještě daleko není provedeno tak, jak toho žádá potřeba místa a času. Jsou

ještě spousty katolíků, kteří dávají se vléci rozličnými vůdci, kteří dovedou obrátit zastíratí podstatu věcí a kteří umějí rozeštvát katolíky proti katolíkům. Takový velikolepý švindl provozují s naším venkovským lidem na příklad agrárníci, kteří křičí až do ochraptění proti „klerikalismu“, vespávají do slova toho celé stohy špatností a předkládají takto upravenou krmí venkovským voličům. Z těch mnohých si povzdychnul nad zkažeností lidskou a posílá „klerikalismus“ ke všem vědy nevěda ovšem, že vedem jest jasykem a perem podvodným a že hubuje sám na sebe.

Mezi odporné zjevy našeho veřejného života zajisté náleží předstírání agrárníků, že starají se o náboženství a, světe slyš, že oni vlastně jsou ti nejlepší katolíci. Kdyby ta starost agrárníků o náboženství byla pravdou a ne klamem, pak bychom se byli aspoň někde dočetli v listech agrárních, že spousty štvavých a surových útoků protikatolických odsouvají. Leč o tom nemají noviny agrární nikde ani zmínky, a jsme přesvědčeni, že agrární redaktori si muou ruce a radostně se usmívají vidouce, jak pokrokáři, socialisté, židé a evangelíci denně vylévají džbery kalu proti světu katolickému. Však masky pomalu padají a objevují se obličej, zkroucené zlobou a protikatolickou vášní. Agrární leták volební jest důležitým a výmluvným dokladem spustošení myslí agrárních redaktorů. Odporujeme, aby leták tento všudy byl neschován jako výmluvné svědectví pro styl Příhodu. Vykoná výtečné služby k dalšímu probouzení katolického lidu a poskytne dosti látky, aby řečníci naši mohli myšlenky v něm obsažené rozváděti, pitvati a objasňovati. To nemláti již „C-p“ ani mlátička, nýbrž to jest již obromý parní stroj, jenž vychrílí kde jaké výměty a kde jakou pomluvu, již duše femeslného a najatého štváče vůbec jest schopna. Takový čin jest hoden odměny, a ani dost málo nepochybujeme, že dle zákona příčiny a účinků dostaviti se musí hluboké a znatelné stopy, které velmi málo potěší ty, kteří vyrábitele letáků platí.

Abyste určité výsledky dostavily, musí se starati naše drobné noviny. Úkolem jejich vůbec jest, aby vykonávaly to, co za skrovných rozměrů svých vykonávatí mohou. Chceme tím říci, že naše týdeníky účelně mají přinášeti věci, které právě v boji duševním jsou nejdůležitější a nejpůsobivější a které, řekneme, přímo udeří a soustředěnou pozornost čtenářovu strhnou. Nemůžeme tedy ani dosti doporučovati, aby bedlivě si bylo všimáno všech zpráv a událostí, které v denníku, širším vrstvám lidovým nepřístupném, vyvanou bez znatelnějšího účinku. Přinášeli-li na příklad „Čech“ mnoho chytlavých a zápalných polemik, zpráv a časových úvah, jest úlohou drobného našeho tisku, aby látku potřebně upravil a roznesl po všech čtenářích. Uvádíme na příklad odpověď dra. Myslivce „Česk. Učitel“. Tato odpověď, která protikatolického ducha učitelského časopisu onoho způsobem fascinujícím zhmotnila a zavěsila na nejvyšších místech budov a věží, měla býti otištěna ve všech našich týdenících, protože její působnost jest neomylná. Odporujeme tedy, aby se nenechala v denníku zapadnouti. Přenesme ji na příhodnější posice jako těžké bojové dělo, jehož výstřel široko daleko se rozlehne a jehož koule uhoří na jisto do terče. Již jednou jsem podotekl na těchto místech, že látka, již dlužno v týdni čtenářstvu na vědomost uvést, se hromadí a že stále citelněji bude se jevití nedostatek místa našich drobných časopisů. Jest to okolnost potěšující a dokazuje, že zájem čtenářův i dopisovatelů roste a že ruch katolický se vždy šířeji rozlévá.

* * *

Organisace mládeže. Každá strana, byť měla sebe životnější oprávnění, nemůže dlouho potrvati bez dorostu. Pravdy této zakonějí na sobě všechny politické strany ve všech národěch. Jest to docela přirozeno, neboť mládež duševní i tělesnou čilostí jest nepostradatelným činitelem agitačním, jenž myšlenky a programy stran udržuje a oživuje ve vrstvách lidových a doplňuje pracovníky ve sborech samosprávných a zákonodárných. Naše katolická strana až dosud hlavně zabývala se organisováním a probuzováním dospělých. Když tato práce aspoň v hlavních obrysech se daří, dostavují se nové zkušenosti a poznatky, z nichž nejdůležitější jest, aby se neprodleně na všech místech začalo s organizací mládeže. Právem neprodleně, neboť věc jest plná. Agrárníci začali na tomto poli již velmi vydatně, což nesmí unikati naší pozornosti, neboť ruch katolický brzo by ochabí, kdybychom ho nemohli podpořiti a zakotviti v mládeži. Na tuto pravdu ukazují s veškerým důrazem svého přesvědčení a žádám neméně nalehavě, aby všichni vlivní činitelé této mou radu a zároveň výstrahu plně si uvědomili. Jest to záležitost tak časová, že nelze otálet dne ani hodiny. Orga-

nisace mládeže jest mnohem snazší, nežli dospělých, právě pro ty vlastnosti, již jsem se dotekl. Čilost, živější zájem o všechny události v okruhu denního života, družnost, toť jsou přirozené vlastnosti lidského mládí. Schází-li se mládež ke svým zábavám, jest snadno takové tónu dáti užitečný obsah, shodný s účely organizačními.

Organisace mládeže však musí míti svůj vlastní časopis, pravím laciný. Posiluje dobrou věc, jestliže organisovaný mladík sám časopis může si předpláceti. Toto vědomí rozšiřuje jeho duševní úroveň, posiluje účastenství jeho ve společném cíli a probouzí i myšlenkovou činnost. „To jest náš časopis.“ Tato jediná věta má velikou sdružovací sílu již také z toho důvodu, že, jak praveno, hromadná duševní činnost u mládeže vyniká velikou a spásivou setrvačností. To na podkladě zkušeností o duševním životě mládeže také lze jistě předpovídati, že dopisovatelská činnost sama sebou se dostaví. Ohledně laciného časopisu ukazují na přílohu „Selekého Listu.“ Měl se jí dáti však hojnější obsah a pokračování dlouhých povídek nutno vypustiti a nahraditi krátkými, nabádajícími články právě tak, jak u ostatních našich týdeníků. Každé číslo musí býti celkem, aby jím mohl každý nově organisovaný začít. O tuto ref. rnu přílohy „Selekého Listu“ prosím proto, aby organisovaným mohl se hned dáti časopis vhodné upravený. Nemí-li však poruce hned vhodného časopisu, jest sáhnouti po jiných, ale to již není to, co má býti, co musí býti mladé duši a jejímu okolí blízké a domácí. Časopis mládeže, zejména venkovské, jest vlastně cementem organisace, protože, jako organisace povstává hnutím myšlenky, tak časopis musí býti zrcadlem a odůvodněním této myšlenky. Volám tedy ještě jednou: začněte hned ve všech farnostech organisovati mládež!

* * *

Dršina a výroky sv. Pavla. Ačkoli pozorovatel našeho veřejného života po stránce protináboženské má stále hojnost látky, již nenuavně schytávají jmenovitě pokrokáři, přece jen za účelem vážnější rozpravy dlužno přiblížiti k výrokům významnějším, které mají váhu dle svého obsahu i dle osoby, která je pronesla. Tak na příklad vzpomínám dnes, že prof. Dršina stavěl nedávno náboženství katolické ve sv. Pavlu proti vědě a lidskému rozumu. Nadhodil prof. Dršina, že světská moudrost sv. Pavlovi byla bláznovstvím a nemoudrostí. Dršina závidí asi vavřínu Masarykovi a proto vydal se za posuzování našeho náboženství, aby i na tomto poli zasloužil si ostruh rytířských.

Sv. Pavel řekl: „Moudrost zajisté tohoto světa bláznovstvím jest u Boha...“ Pán zná myšlení moudrých, že jsou marná.“ Co míní říci sv. Pavel těmito slovy? Předem jistě neodsuzoval sv. Pavel tímto výrokem lidskou vědu. Kdo přečte si slova jeho v souvislosti a kdo je neposuzuje dle toho, co do nich libovolně vkládá, pozná, že sv. Pavel mluví o tehdejších vzdělancích, kteří divili se učení křesťanskému jako neobvyklému, překvapujícímu, ba odpuzujícímu. Jak to, že křesťanské učení bylo bláznovstvím těm, kteří měli zdánlivě rozum v nejvyšší míře a byli uznanými mudrci světa? Kdyby se bylo vykoupení člověka vykonalo se stejnou nádhrou jako stvoření, možno, že by lidská moudrota lépe poznávala jeho vznešenost. Ale Bohu, jenž napraviti chtěl porušení člověka, zlíbilo se vtisknouti dílu vykoupení značku bédnosti, před níž duch a smysly člověka se měly buď pomásti anebo pokoriti. Kříž Spasitelův — ne, s tím nedovedli se smířiti ani židé, ani pohané, ani ti, kteří po staletí čekali na Mesiáše, ani ti, jimž nebyl tak jasně oblašen. Kristus trpící a umírající, toto arcidílo věčné lásky, našel jen odporce u všech, kdož nechtěli ponížiti svou pýchu a obětovati své smysly. Již tehdy lidé mluvili o sebeobětování a oddanosti, již tehdy počtami zdobili vojína umírajícího pro vlast a mudrce trpícího pro své myšlenky, ale o Kristu toho chápatí nechtěli. Nuže a o takových lidech mluvil sv. Pavel: „Kdož moudrý? Kdož zákonník? Kdož zpytatel tohoto světa? Zjailiž bláznivou učinil Bůh moudrost tohoto světa? Nebo protože svět v Boží moudrosti nepoznal Boha skrze moudrost, ráčil Bůh skrze nemoudré kázání učiniti vědci.“

Necht tedy slyší prof. Dršina: nemoudré kázání. Sv. Pavel se tím netají, ohlubi se tím před tvář celého světa. Těm, kdož svůj rozum staví proti evangeliu, kdo zaslepení žádostivostí a pýchou pohrdají světem a láskou kříže, těm neznává se nutně se zodpovídati, nedbá jich odsudků, honosí se touto svou nemoudrostí, jež zahrnuje mudroce, učence, kněží duchem a objevila ve vítězství svém celou ctnost Boží. Sv. Pavel tu učí, že člověk vzpomou duševní může obrátiti se proti křesťanství a že potřebí jest nám potom, abychom jako šifitelé pravdy Kristovy apelovali bez bázně k oné nemoudrosti, která přemohla svět a která až do konce bude mocnější než on, protože co jest bláznivého a

Boha, moudřejší jest než lidé, a co jest málého u Boha, silnější jest než lidé.

To jest tedy smysl slov sv. Pavla, která prof. Drtina vztahoval vůbec proti vědě a vykládal je způsobem, jako by sv. Pavel byl proklel všechno vědění lidské v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Zatím však jest zcela jisto, že prof. Drtina výroku sv. Pavla neporozuměl, aneb mu rozuměti nechtěl. Pokrokáři, jak patrně, s výkladem Písma sv. nemají štěstí.

Obrana

Kdo jest klerikálem? Jest to člověk takový, který zneužívá náboženství k ukojení odporu sobectví a k jiným nešlechtnostem.

Nejvíce klerikáld jest mezi těmi, kteří vyčítají klerikalismus katolíkům.

Posvítme si na ně.

Klerikály jsou vysokokolkští studenti, kteří žijí z různých kněžských a jiných katolických nadací pod závkem, že budou jistě zvláštní katolické pobožnosti konati — ale místo toho štvou proti církvi, snaží se dokazovati, že církev naše kulturních snah nepodporuje. Není takový student odporným sobeckým pokrytcem a přímo podvodníkem? Vždyť dělá zcela něco opačného, než k čemu se zavázal.

Klerikály jsou dále mnozí pokrokoví učitelé, kteří sice přisežně slíbili, že budou vychovávat mládež nábožensky-mravně, ale kdykoli před mládeží o náboženství promluví, snaží se jeho vážnost podceňovati. Není to odporný klerikalismus, jestliže se vetře do školy navštěvované katolickými dětmi branou náboženské přísahy pedagoga nevěřící, aby bral ty příjmy, jež náleží vlastně učitelům věřícím?

Klerikály jsou ti varhanci, kteří za hmotnou odměnu spolupůsobí při katolických obřadech, hrají a zpívají písně na oslavu katolických věroučných článků, ale po straně tytéž články víry tupí a jsou nejdůvěrnějšími přáteli fanatických nepřátel všeho katolického. Takový člověk opravdu jen z kšeftu něco katolického dělá.

Masaryk odpadl od katolické církve k víře evangelické, v níž formálně dále trvá, ačkoliv otevřeně často přiznal, že ve věroučné články evangelické církve nevěří. Kdyby býval vůbec k žádné církvi mimokatolické nepřistupoval, mohl nyní při svém protikatolickém boji aspoň se vymlouvati, že nemusí vystupovati z církve katolické, k níž nepřistoupil při dospívání rozu. Ale přestoupil-li formálně z katolické církve k církvi té, jejíž učení sám za pravdivé neuznával — to již jest něco povážlivějšího. A proč se neprohlásí ani nyní před úřadem za bezkonfesiho? Vždyť přece mluví a píše proti církvi vůbec. Prý „aby měl pokoj s úřady!“ — Aha! Tu to máme. Universitním profesorem smí býti pouze muž takový, který se hlásí k některé církvi, státem našim uznané. Tudíž protikonfesi Masaryk sedí na místě, jež náleží vlastně řádnému členu některé církve (katolíkovi, evangelíkovi a pod.). Masaryk by však nerad opustil místo dobře placené a proto svoji příslušnost k evang. církvi formálně neodvolává, ačkoli jest mezi prvními, kteří lidé jiné z církvi lákají ven. Co říkáš, čtenáři, to-muto počínání?

Klerikály byli také ti všichni kandidáti poslanectví, kteří v srdci neměli ani trochu soucitu (neřku-li lásky) k surově napadaným katolíkům a kteří již dávno dokostel a přestali choditi, spojujice se proti katolictví se socialisty, ale přece před katolickým voličstvem nepřestávali tvrditi, že jsou „taky katolíky.“ Nebyl to klerikalismus zvlášť odporný? Člověk, který se nespravedlivě otírá o církevní zřízení, který bojuje úporně proti lidem hájícím katolickou víru, prohlašuje se pokrytecky k vůli mandátu a ze sobectví za katolíka!

Klerikály jsou úředníci, kteří nutí občany ke katolické příslaze, do kostela jdou třikrát čtyřikrát ročně jen z největší nutnosti a při tom veřejně se prohlašují za pokrokáře, za lidi, jimž náboženství vůbec jest překonaným stanoviskem. Není to klerikalismus, jestliže katolické hlasy chce uloviti pod titulem katolika muž, který veřejně sympatizuje s poživodštělou „Volnou myšlenkou“ a proti barbarským surovostem, páchaným na katolíky od socialistů, nemá ani slova protestu?

Jest plno i jiných podobných klerikáld, kteří sice na některý náboženský titul dobře žijí, ale důsledným katolíkům, kteří z vysnávání víry nemají hmotného zisku žádného, ještě se posmívají.

Tedy jen pozor na klerikály právě!

(3) Stanovisko ministerského předsedy bar. Becka k našemu národu. To již každý nepředpojatý pozorovatel může konstatovati, že vláda s hlubokou úklonou plní do krajní možnosti tužby požádavatelého maslička — soc. demokracie. Proč by ne? Vždyť přece centralistický, německý režim má v židech a jejich rudých přísluhovačích velikou oporu. Jak se však ohová k nejspřavedlivějším právům našeho národa? Ministři krajani naši

měli v kabinetě Beckově chrániti český lid před zřejmými křivdami. Ale zatím jest patrné, že německý ministr-krajan Peschka má v kabinetě desetkrát větší moc než ministři naši. Po známé Peschkově řeči, v níž oblažován boj proti české národnosti, „zastal se“ nás Beck prapodivným způsobem. Dle „Information“ požádal prý Peschka a Práška (11), aby se drželi v řečech svých střední čáry, která jest řídítkem kabinetu, a aby zanechali agitací cest na venkově. „Venkov“ popírá napomenutí Práška.

Proč také napomínati Práška? Vždyť přece tento ministr stará se až příliš pečlivě, aby se Beckovi zachoval a o svůj vysoký úřad nepřišel. Ministr, který v reprezentačním plese zahajuje tanec s chutí bohatého německého žida, jest přece osobou pro vládní kabinet velice schopnou. Dokazuje krajní anášelivost. „Takových českých sedláků jen houšt“, může volati bar. Beck.

Zato Peschka stará se až příliš o to, aby dokázal, že v protičeském boji chce rázně pokračovati. Čehokoli se dotkne, vždy na úkor naší národnosti prosadí.

Na př. ministerstvo železnic odepřelo potvrditi smlouvu mezi ředitelstvem státních drah a českou živnostenskou bankou. Kdo v tom měl prsty? „Deutsches Tagblatt“ napsal: „V neděli podali jsme zprávu o zadání směnárny na západním nádraží vídeňském ředitelstvem státních drah živnostenské bance. Naše zpráva, která způsobila velikou sensaci, měla v zápatí, že jest odvrácena tato národní ostuda od německé Vídně. Ministr-krajan Peschka a posl. šl. Stransky zakročili ve věci té a dosáhli také naprostého úspěchu.“

Co strana Prášková stará se o rozkol v národě, dovede Peschka německé krajany sdružovati. Způsobil dohodu německých stran k sněmovním volbám. Postaral se o to, aby oddělení českého obvodu od liberecké obchodní komory nestalo se skutkem. A tak v této komoře mohou dále Němci šlapati na šij českým porobencům. Pečuje o to, aby nad jazykovou rovnoprávností státních drah bděli — Němci sami, atd. Úspěch za úspěchem. Takového ministra-krajana ovšem vládu velice potřebuje. A co jsme národnostně důležitého získali ministerstvem krajanským my? Naši zástupcové v kabinetu musejí býti „hodní“ za velikou čest, která se jim od Becka prokazuje.

Květy „Ratibora“. V čísle 6 píše nezodpovědný tento list o kralovraždě v Portugalsku: „Kondoloval i papež a vatikánský dvůr... A ten Vatikán a všecek katolicismus nese největší podíl viny na tom, co provedli anarchističtí útočníci v Arsenální ulici.“ Znamenitý výkon ve fixování! Anarchistické učitel spáchal vraždu a vinu tohoto hrozného činu nese dle „Ratibora“ Vatikán a katolicismus. Jak patrné, klesá bývalý slušný „Ratibor“ na úroveň utrhačných listků, které jsou schopny provésti nejpodlejší pomluvu beze všeho zardění. Jemu zvědaví, jak se očistí poloúřední orgán městských rad českého výchozu z dokázané nepoctivosti

Čtěte a rozšiřujte 3. Časových brožura (číslo 3. Úvah):

Volby do českého sněmu

od Dr. Fr. Škalického.

Leták tento obsahuje stručné vylíčení významu českého sněmu v ohledu politickém i hospodářském a přináší podrobné předpisy volebního řádu. — Cena 8 h, při hromadné objednávce za polovinu.

Nepostrádatelná pomůcka při volební agitaci!

Politický přehled.

V království Českém všeska mysl upíná se k závodění předvolebnímu a k volbám do zemského sněmu. Jinak politika říše zobrazuje se v delegacích, které dnem 11. t. m. započaly plenární schůze. Ministr zahraničních záležitostí bar. Aehrenthal ve svém výkladu o zahraniční situaci věnoval velkou pozornost zemím balkánským. Právil, že Rakousko jest svým postavením v Bosně také balkánskou mocností a na tom základě rozvinul smělý program, který se v první řadě týká železniční politiky Rakouska na Balkaně. Dle něho Rakousko má se pustiti do stavby dráhy od erbských hranic do Mitrovic, jiná trať má pak vésti na černohorské území. Dráhy ty mají jednak význam válečnický, dlelem také hospo-

dářský. Ale vykládá se, že k této železniční politice byl dán pokyn z Německa, ježto dráhy balkánské hodily by se výhodně Německu jako spojenci rakouskému. V rakouské delegaci hr. Dzieduszycki varoval před spolkem s Německem a žádal, aby Rakousko zakročilo proti vypovídání rakouských dělníků z Německa. — Ministr války ve výboru rakouské delegace prohlásil, že musí býti zvýšen kontingent branců. Maďarům ději se prý vojenské ústupky pouze takové, které plynou z vyrovnávacích zákonů z r. 1867. — V rozpočtovém výboru poslanecké snemovny prohlásil finanční ministr Korytowski, že celá řada finančních otázek projednána bude na anketě svolané na 7. března, která se bude zabývat ozdravením zemských financí. Vydatnější pramen příjmů vidí ministr ve zvýšení daně z kofalky, jejížž výnosu bude v pr. ní řadě použito k sanaci zemských financí. Předloha tato jakož i o dani z dědičství předloženy budou parlamentu hned po jeho svolání. — Postavení německého ministra krajana Peschky pro jeho štvářskou řeč ve Štyrském Hradci jest otfeseno; Němci nabízejí proto vládě novou osobu.

Komise sněmovní v Uhrách usnesla se na celé řadě zostření trestů, které jsou výhradně namířeny proti nemadžarským národnostem v Uhrách. Tak zvané „pobuřování proti maďarskému národu“ nemá býti nadále trestáno státním vězením, nýbrž těžkým žalářem, a nejvyšší výměr trestu, který činí nyní pětileté státní vězení, má býti dle nového zákona — doživotní žalář. Stejněmu trestu podlehl, kdo v cizině buď slovem nebo písemem (v novinách) pobuřuje proti ubohému státu. Maďaři chtějí ndusit každý výkřik utlačovaných národností nemadžarských.

Pohřeb krále a korunního prince portugalského vykonán klidně. Všichni političtí vězňové byli v Portugalsku na svobodu propuštěni. Republikáni se připravují horlivě na prohlášení republiky.

Ruské dumě předložen bude návrh zákona schválený ministrem vyučování. Návrhem tímto se stanoví, v jakém množství mají býti židé připuštěni na vysoké školy. Navrhuje se, aby v Moskvě a Petrohradě židé směli tvořiti jen 3%, a jinde jen 5%, ostatního křesťanského studentstva.

Mezi Tureckem a Persií paunje velké napjetí, které každou chvíli brozí propuknouti ve válku.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou pan: Ant. Štěpánek, b. notář, děkan v Jaroměři, bisk. vikářem okresu jaromeřského; p. Jan Cvrk, děkan v Chocni, b. vikářem okresu vysokomýtského; p. Václav Dvořák, farář v Kostelní Lhotě, b. vikářem okresu poděbradského; p. Václ. Hlavsa, děkan v Rokytnici, b. vikářem okresu králického; p. Fr. Michalitschke, b. notář, děkan v Lanškrouně, b. vikářem okresu lanškrounského. — P. Jos. Doležel, farář ve Sv. Jiří, obdržel exposit. canonice. — Ustanovení jsou: p. Karel Dvořák, administrátor, za faráře v Týništi; p. Alois Calka, administrátor, za faráře v Kuněticích; p. Frant. Donat, katecheta v Náchodě, za faráře v Železnici; p. Frant. Janák, administrátor, za faráře v Lovčicích; pan Frant. Černý, farář v Rudolticích, za faráře v České Čermné; p. Frant. Pöter, administrátor v Hradišti, za administr. do Heřmanice; p. Jos. Klement, kaplan v Koboutově, za koop. do Hradiště; p. Fr. Franc. koop. v Damníkově, za prozat. expositu do Stříteže; p. Jos. Kulda, koop., za administrátora v Bystrém; p. Adolf Odvárka, kaplan v Holicích, za kaplana do Knětic; p. Jos. Cveja, kaplan ve Žlunicích, za administr. do Sv. Jiří; p. Vojt. Lásko, kaplan v Kněžicích, za kaplana do Žlunic. — Na odpocínek vstoupil pan Jos. Doležel, farář ve Sv. Jiří. — Uprázdňovaná místa: Heřmanice a. L., fara patron. fundace Kukské, od 1. ledna; Bystré, fara patron. Jeho c. k. Veličenství, od 9. ledna; Sv. Jiří, fara patronátu náboženské matice, od 1. února 1908.

Schůze městské rady dne 10. února. Spolku na podporu chudých studujících propůjčil se divadlo Klieperovo na den 2. května 1908 k uspořádání koncertu — Výkazy pokladní hotovosti ze dne 27. m. m. a 3. t. m. byly vzaty na vědomí. — Okrašlovacímu spolku v Novém Hradci Králové darují se kolíky a tyče, potřebné k opravě plotu školky jeho. — Technické kanceláři se uložil, aby dle výnosu zemského výboru při zadávání veřejných prací obecních v zájmu výrobních a řemeslných tříd dávala přednost oprávněným živnostníkům, své provozovárny v král. Českém majícím a ne hromadně podnikatelům. — Připis c. k. okresního hejtmanství, dle něhož majitelé alej mají býti vyzváni, by zašlé stromy novými nahradili, housemky v čas sebrati a větve stromů do silnic vyčmívající uřezati dali, pod následky trestního stíhání, postupuje se okrašlovacímu odboru. — Odepíše se činž. gróš z domů čp. 13 a 228. — Zpráva zvěrolékaře o prohlídce vosů a krmů mlékařských v lednu t. r. byla

vzata na vědomí; prodalo se celkem denně 1987 l mléka dobrého, 414 l mléka slabšího a 803 l smetany. — Pan J. Katschner, majitel továrny na vejce a medové výrobky, se vyzve, aby veškeré podmínky stavební splnil, neboť nelze mu jinak dáti povolení k obývání. Obsah protokolu o valce broušené Vodního Družstva obce Hoděšovic, konané dne 3. t. m., byl vzat na vědomí. — Přijata byla oferta p. Josefa Vrbaty z Malšovic na dovoz deputátního dříví za obvyklých podmínek. — Vzhledem k usnesení odboru sociálního stran stavby dělnických domků ze dne 8. t. m. požádá se technická komise, aby vyhledala místa vhodná pro stavbu těchto domků. — Výkazy o činnosti policejní stráže za měsíc leden byly vzaty na vědomí. — Kuratoriu měst. dívčího lycea postoupí se opí: výnosu stran schválení organizačního statutu a učební osnovy tohoto ústavu. — Jedné žádosti o udělení podpory mimořádné a podpory řádné nebylo vyhověno.

K otázce zřízení a sídla nové obchodní a živnostenské komory východočeské. Akce za zřízení této obchodní a živnostenské komory v Čechách, zahájena radou král. věnného města Hradce Králové, odůvodněná skvěle obšírným pamětním spisem jak po stránce národní i hospodářské, setkala se v účastnících kruzích s nejživějším zájmem a jest z největší části již ukončena a sice s výsledkem, že Hradec Králové od převážné většiny vlivných interestů tak jako již roku 1890 za nejvhodnější sídlo budoucí komory ve východních Čechách byl uznán pro svoji teritoriální polohu, pro svoji přirozenou spojitost s nejprůmyslovějšími kraji východních Čech, komunikací přísti obvod komorní souměrně protínajícími a zde se sbíhajícími, pro svůj historický význam a novodobý rozvoj ve všech směrech kulturních i hospodářských. Vyslovilo se pro Hradec Králové a odeslalo s ním k ministerstvu obchodu petice o podání vládní předlohy říšského zákona stran zřízení nové obchodní a živnostenské komory pro východní Čechy se sídlem v Hradci Králové více než dvě třetiny interestů, jak od korporací samosprávných a sdružení průmyslových, obchodních i živnostenských, tak od ústavů a společenství peněžních i hospodářských, od velké řady závodů a podniků továrních (zejména z odvětví textilního) i dopravních, jakož i od přemnohých odborných ústředí zemských, o čemž svého času podrobnou statistiku přineseme. Nemůže býti tedy žádné řeči o tom, že by město Hradec Králové jakýmkoli způsobem upustilo od svých nároků, akce za zřízení komory východočeské se sídlem v Hradci Králové dosažených, zejména nyní, kdy akce tato, pokud jde o projevy interestů, setkala se v takové míře s výsledkem velmi příznivým. — Nepodléhá ovšem pochybnosti, že by věci samé velice na újmu byl zmatek, který by povstal tím, že by obec a korporace — jak se to žel ovšem jen v několika málo případech stalo — najednou nebo postupně vyslovovaly se mimo to pro druhou po případě i pro třetí žádost z jiných měst došlou co do sídla komorního obvodu se lišící.

Němec. Píše se nám: Nechtěje zmeškati vlaku, který odjíždí po 1. hod. odpol. z Hradce Králové k Pardubicím, použil jsem drošky. Hned za mostem přisedl ke mně důstojnický zástupník, který usadiv se, slovem „hotovo“ dal pokyn k další jízdě. Obrátiv se ke mně, líboval si, jak se po chladném jitra krásně oteplilo. Tu jsem připomněl, že i noc byla dosti vlažná; ochlazení nastalo teprv při východu slunce, místy byl znatelný „přímrazek“. Tu můj společník, pohleděv na mne, pravil: „Odpusťte, já posuň všecko n-rosamím, česky se teprv učím. Nevím, co to je přímrazek“. Po mém vysvětlení pravil dále: „Jsem sice také z Čech, avšak narozem z německých rodičů v Liberci“. Dále mi sdělil, že žije již pátý rok v cizině: byl dva roky ve Francii a nyní již třetí rok je zaměstnán v jedné veliké továrně v Anglii jako strojní inženýr. Poněvadž byl povolán na 28 dní k vojenskému cvičení, musel se dostavit domů. „Ačkoli v naší továrně“, pravil dále, „zaměstnání jsou většinou Francouzi a Angličané, učím se pilně česky z té příčiny, abych pohovořiti si mohl s krajany Čechy, s kterými přicházím v Anglii často do styku“. A doložil: „Němci, kteří chtějí, aby k váli nim Češi učili se německy, chybují velice; je to hloupý požadavek, jež každý rozumný člověk musí zavrhnouti. Dle mého soudu poskytuje znalost české řeči Němci tytéž výhody, jaké jsem na př. měl já až dosud z franciny a angličiny“.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek bude přednáška v neděli dne 16. února p. dr. F. Reyl „O ženské otázce“ v Adalbertině o 2. hod. odpol.

Dívalie v Kileperové dívalie. Dramatické mladé sdružení „Tyl“ podalo svým jarním vystoupením v ruské novince „Tři sestry“ skvělý důkaz o herecké rutině a uměleckém snažení svých čelných členů. Jest s povděkem vítati, že naše ochotnické jeviště získalo tak zdatnou soutěžící družinu, neboť okolností tato přispěje k udržení dobrého zvuku hradceckého ochotnictva. Přáli bychom si jen, aby političtí stranníci, kteří i umění strhují do rmutných vln své politiky, pochopili význam sdružené konkurence a zanechali zákeřného ubíjení ideálních snah. Vyspělost družiny

„Tyl“ ukázala se patrně na nesnadné čechovové práci, která vyžaduje více filosofických meditací a jemných psychologických problémů nežli dramatické síly. Titulní role „Tři sestry“ v rukou p. Paulové, si Novobradecké a si Německové našla povolání interpretky. Ale i p. Formanová podala správně charakter sobecké ženy. P. Paul při své vzorné režii našel si ve vhodné masce příležitost k bravurnímu výkonu. O osvědčených již silách (pp. Beránka, Dvořák, Huňáčka a Skrovňák) lze poznamenati, že si své renomé ubíjili. Mile nás překvapil jistotou a přirozeným přednesem p. Svátek Interieury ve scénách byly přímo přepychově vypraveny, jenže vyžaduje jejich úprava hodně času, čímž se večer příliš do pozdních hodin protahuje nudnými pauzami. Ježto lze očekávati, že nastane závodění v přepychové výpravě her i u druhé jednoty, jsme tou radou oběma spolkům, aby upustili od nákladného manipulování s vypůjčeným nábytkem a spokojili se jen s charakteristicky nezbytnými objekty. Rozumný divák rád pohřebí na scéně výstavu nábytku, jen když soubra a podání budou správnými. O vkusu režiséra necháme pochybovati, aniž tím snahy jejich znehodnocovati. O tendenci kusu „Tři sestry“ lze říci, že potírá ch. robnou emancipaci.

Sňatek. Pan Adam Fiala, majitel velkoobchodu nhlím v Hradci Králové, a slečna Aninka Setvinova ze Skřivan slaví sňatek svůj dne 24. února ve farním chrámu Páně sv. Jindřicha v Praze. Blahopřejeme!

V panoramě Národní Jednoty Seve-ročeské v Hradci Králové za Bilou věži vystavuje se v týdnu od 15. až do 21. února t. r. řada pohledů ze Švédska, zejména z jeho přístavů přímorských i vnitrozemských.

Přednáška. Místní odbor české společnosti národohospodářské v Hradci Králové pořádá v neděli dne 16. t. m. přednášku „O zásobování měst mlékem“ Přednáší p. MUDr. Leop. Batěk, odborný lékař. Začátek přednášky, jež koná se v sále obchodní akademie, je přesně o půl 3 hod. odp.

K jarnímu zasedání královéhradecké poroty vylosování jsou dne 8. t. m. za porotce tyto pánové: Jirůška Fr., koželub v Týništi n. O., Felsenburg A., továrník v Kostelci n. O., Kvasnička Jan, rolník v Klášterce, Bartoš L., továrník v Čes. Skalici, Chmelat Jos., obchodník v České Skalici, Geister Kar., hostinský v Králkách, Hovorka Fr., důchodní v Kostelci, Kadečka Antonín, mlynář v Popovicích, Jarkovský Fr., majitel cihelny v Hohenčicích, Rydl Ot., sládek ve Smitčicích, Pavlíček Ant., mlynář v Žitci, Jánský Jos., rolník ve Vel. Bělci, Bartoš Jan, rolník v Bizhradci, Kubina J., obchodník v Čer. Kostelci, Černý Ant., rolník a obecní starosta v Březhradě, Kantor Jos., obchodník v Opočně, Bartoš J. ml., továrník v Náchodě, Šabata Fr., statkář a obecní starosta ve Vrbici, Dvořáček Fr., rolník v Lupenici, Žid Jos., majitel kruhové cihelny v Hronově, Kupka Václ., rolník v Libranticích, Stárek Josef, hostinský a obecní starosta ve Spech, Skalický Jan, rolník v Lípě, Mauthner J., obchodník v Rokytnici, Císar Jos., stavební mistr v Dobrušce, Šmejkal Jos., vrchní správce v Potátně, Dr. Malburg O., továrník ve Smitčicích, Dolanský J., rolník v Prácheňce, Hušek Václ., rolník v Hoišíně, Czernhaus Ad., majitel domů v Žamberku, Hlaváček Václ., rolník v Letohradě, Malijovský J., velkoobchodník dřívím v Borohradku, Šulc J., rolník v Klenici, Šafránek Fr., rolník v Čistěvsi, Bílek Ed., rolník v Kuřavě, Souček Fr., mlynář v Jaroměři. — Náhradní porotci z Hradce Králové: pp. Uher J., obchodník, Stein B., obchodník, Fránek Otto, výrobce likéru, Růžicka J., pekař, Weigerth J., inženýr strojní, Košťál J., účetní spořitelny, Císar Jan, pokladník záložny, Černý Jos., majitel domu, Souček Frant., řezník.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. Ve schůzi správní rady dne 14. t. m. schválena byla předložená bilance za rok 1907. Správní rada usnesla se navrhnouti valné hromadě, která se bude odvíjeti dne 5. března t. r., dividendu 6 1/2 % t. j. K 26.— na jednu akcii. Účet ztráty a zisku jeví se oproti roku předěšlému následovně: Vý-těžek K 712.444.14; náklad K 392.891.04. Cel-kový zisk K 319.553.10. — Správní rada usnesla se navrhnouti letos valné hromadě o půl procenta menší dividendu, navrhuje však zároveň přidělití více rezervním fondům, aby tyto pokud možno co nejdříve stoupily v poměru ke zvýšenému akci-ovému kapitálu.

Všeobecná úvěrní společnost, zapsaná společenstvem s ručením omezeným v Hradci Král., zaznamenává za rok 1907 výsledky velice příznivé, jak z bilance, která právě v tisku se nalézá, na jevo vychází. Za měsíc leden t. r. zapláceno na členské podíly K 1.600.—, tak že koncem ledna t. r. hotové splácené členské podíly K 84.555.— obnášejí. V téže době uloženo na vkladní knížky K 34.001.74, vybráno K 11.991.48, tak že celkem vklady stoupily na K 246.007.35. Zápůjček poskytnuto v měsíci lednu t. r. za K 87.509.95, spláceno K 92.559.67 a zůstatek tudíž K 409.890.48 na zápůjčkách obnáší. Obrát pokladniční obnášel v lednu t. r. K 411.992.94. Záruka hotové splácených podílů členských a fondů rezervních obnáší koncem ledna t. r. K 261.205.—.

Župní odbor zemské jednoty řemeslných a živnostenských spol. pro král. Čechy v Praze v Hradci Král. pořádá dne 9. února 1908 protestní schůzi živnostníků, jež byla, ač počasí bylo velmi nepřítivné, velice četně nav-štívena. Předseda p. J. Štáp, zahájiv schůzi, představil přítomného poslance p. Fr. Kratochvíla. Po přečtení omluvných přispů p. poslanec ujal se slova a nastívil postup akce této, míní, že vyvolána byla nedostatkem práce a špatné živno-stenské politiky; žádá, aby odstraněna byla práce v trestnicích kde výrobí se ročně za 8 milionů řemesl. výrobků, žádá, aby práce řemeslnické a obuvnické zadával erár příslušníkům stavu středního a ne kapitalistům. Pojednává dále o celní válce rakousko-rumunské, kde následkem této přišli jsme o 17 a půl mil. ve prospěch říše německé. Jest zapotřebí vésti statistiku té oné kategorie a míti na zřeteli dorost živnostenský. Žádá, aby vláda vydala rámcový zákon dle vzoru okresních jednot, by sobě dle poměru země mohly toto po-jištění vybirati, aby milliony neputovaly opět do Vídně, ale zůstaly u nás; končí svoji řeč řeč povzbuzujícím doslovem: Organizujte se ve svých společenstvích, pak budete respektováni, budete míti vliv na zákonodárství, na veřejné instituce, na poslance, na vládu a pak jistě domůžete se, čeho si přejete. Po zajímavé a velice poučné de-batě přijata jednomyslně tato res. luce: „My řeme-slníci, živnostníci a obchodníci shromáždění na veřejné schůzi dne 9. února 1908 v Hradci Král., porokovavše o průběhu akce stran provedení sta-robního a invalidního pojištění, protestujeme co nejrozhodněji proti zamýšlenému oddalování po-jišťování živnostnictva a pouhému provedení po-jištění dělnictva. Žádáme naprosto, aby současně a nerozlučitelně zavedeno bylo starobní pojištění jak živnostenské tak dělnické. Prohlašujeme, že nezdolně trváme na spravedlivé rovnosti stavu našeho se stavem dělnickým. Uskutečněním za-mýšlených výhod průmyslovou radou stavu dělnického uvalena by byla břemena na bedra stavu živnostenského beztoho již přetíženého. Proto žá-dáme veškeré české poslance, by použili svého vlivu a spravedlivou žádost veškerého českého živnostnictva dle sil svých podporovali.“ Valná hromada župní za přčinou pozdních hodin odby-vána býti nemohla; konati se bude dne 1. března o 2. hod. odp. v téže místnosti. Žádáme tudíž delegáty župního odboru, aby se na valných hro-madách svých společenství splnomocnění nechali v přistoupení k okresní jednotě. Účast všech de-legátů schůze nutna.

Kandidatura p. MUDra. Arnošta Pekaře trvá. Dne 12. t. m. sešli se v Adalbertině svolaní důvěrníci volebního okresu za obce Králové Hradec-Nechanice a jednohlasně se usnesli trvati na již prohlášené kandidatuře osvědčeného našince p. dra. Pekaře; toto rozhodnutí také při-jalo za své volební komité. Přes kandidaturu pana hraběte Sternberga, ohlášenou důvěrníky okresu jaroměřského, nezbylo než přejíti k dennímu po-rádku, ježto prohlášení důvěrníků (?) jaroměřských odporuje základním zásadám strany katolického lidu v Čechách, jež znovu byly manifestovány za přítomnosti p. hr. Sternberga na druhém sjezdu zemských důvěrníků strany katol. lidu.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispěl v lednu 1908 spolku „Komenský“ ve Vídni V./1. Margaretenstrasse 100, který vydrží 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Bělč. Obecní úřad 5 K, J. Jarkovský 2 K. — Černilov, obecní úřad 5 K. — Čistoves, J. Hruška 3 K. — Dohalice. Jednota divad. ochot. 25 K. — Hradec Králové. Klub českých velocipedistů 5 K, učit. sbor obec. a měst. školy chlapecké 3 K, J. Černý 1 K. — Hradec Králové Nový. Stolová spo-lečnost u Malců 1 K, obecní úřad 2 K. — Jení-kovice. Učitelský sbor 3 K. — Librantice. Sbor dobrov. hasičů 5 K. — Malšovice. S. Hrubý 1 K. — Petrovice Velké. P. B. Tomáček 1 K. — Praž. Předměstí. Obecní úřad 2 K, „Dobroslov“ 10 K. — Stěžery. Učitelé 2 K. — Syrovátka. L. Durdík 3 K. — Třebechovice. „Oreš“ 4 K. — Všetaty. Obecní úřad 10 K.

Úmrtí. Ve čtvrtek, dne 13. února 1908 zemřel v Pohledu u Něm. Brodu farář a čestný děkan vdp. Antonín Janáček ve věku 63 let a v 38 roce svého kněžství. Pohřeb koná se v pon-dělí, dne 17. února t. r. o 10. hodině dopolední.

Nedělní zasedání zastupce učitelstva v okr. šk. radě v Pardubicích. P. říd. u-čitel Novotný, zástupce učitelstva v okr. šk. radě v Pardubicích, pilně pracuje o to, aby učitelstvo na okrese nekonalo žádných funkcí regenschori. P. Novotný není sice tak zlý, ale chce si mermo-mocí zjednatí dobré oko u pokrokových svých kolegů a u novin pokrokových. Z té příčiny vy-stoupil v posledním zasedání okr. šk. rady se vši rázností proti kostelním funkcím ministrantů a u-čitelů v Pardubicích. A prosadil svou. Dobře. Dou-fáme, že teď vystoupí p. Novotný, po případě na-před v novinách, proti oněm kolegům, kteří posud bez závary konají funkce kostelní v evangelickém kostele a v židovské synagoze. Toho se asi p. řídící neodvážil již ze strachu před „Osvěton lidu“.

Katolická národní jednota paní a dívek v Pardubicích pořádá v neděli dne 16.

února 1908 sábní večírek v místnostech Měšť. besedy (radnice). Po vyčerpání programu volná zábava při hudbě. Hudba Schlemrova. Začátek v 7 hodin. Vstupné za osobu 60 hal.

Z Hoře. Dne 10. t. m. vozilo se několik děvčat měšťanské školy na saních s vrchu gotthardského; pojednou trestuhodnou lehkomyšlností a neohledovností muže, jenž saně řídil, tyto se převrhly a tři děvčata, mezi nimiž i dceruška pana prof. Rudla, smrtelně se zranila, tak že v okresní nemocnici, kam byla převezena, se smrti zápasila. Dá Bůh, že mladí svítějí a že hoře rodičů nebude ještě větší. V městě i okolí vzbudilo toto neštěstí pravé rozčilení a s nešťastným osudem dívek, jakož i jejich rodičů, všeobecný soucit.

Z Dohaliček u Mladové. (Utěšený zjev zbožné obětavosti a hospodárnosti.) V těchto dosti smutných dobách náboženské vřátnosti a netečnosti podařilo se nám v krátké době — téměř jednorozně — na osadě naší z dobrovolných příspěvků postaviti 3 vkusné kapličky a sice ve Mlánech ku cti P. Marie Lurdské, v Kopaninách sv. Jiří a v Hoř. Dohaličích Panny Marie Bolestné. Všecky tyto pomníčky, které budou do veskeré budoucnosti utěšeným zjevem obětavosti lidské všemu potomstvu, posvětil r. 1907 duchovní správce dp. Frant. Dunda se svolením nej. Bisk. Ordinariátu u přítomnosti velikého množství lidu osadního i cizího. Světitel při slavnosti svěcení všech 3 kaplí promluvu učinil případnou a vhodnou venku pod oblohou, nedbaje žádné námahy, ani úpalu slunečního, jen aby hojně rozšířil lásku a vřelou áctu k těmto tak milým, vkusným kapličkám, kdež mají v potřebách všech věřící hledati posily a duchovního občerstvení po klopotných dnech svých pracích. Známou dobročinnost osvědčil nej. J. O. hrabě Jan z Harrachů, kterýž ku stavbě jedné kaple dal stavební místo a větší obnos peněz daroval ku zřízení fondu na udržování této kaple; pro stavbu druhých kaplí přispěl a místním duchovním správcem největším obnosem peněžním. Zvláštními dobrodinci těchto nově postavených kaplí byli: p. Jiří Bělohoubek z Kopanin, alč. Aloisie Jabelková ze Mžan, alč. Ludm. Hejtmánková z Dohaliček, pl. Anna Zámečnicková ze Mžan č. 14., pl. Františka Jabelková ze Mžan č. 19., pl. Anna Rybová z Dohalic č. 11., a Josef Tobolka, rolník ze Mžan č. 12., kteří krásné sochy a inventář potřebný pro tyto kaple pořídili a pro místní kostel v Dohaličkách také mnohé oběti přinesli pořízením vkusného Bellima a gothického lustru, soch srdce P. Ježíše a P. Marie. — Doklad pro osadní hospodárnost jest místní záložna, kdež ukládají své úspory nejvíce malí lidé i děti. Peněžní obrát r. 1907 byl celkem K 211 850 01; příjem K 107 421 38 a vydání K 104 428 63. Vklady činí K 127 430 52, zápůjčky K 99 180 51. Tomuto peněžnímu ústavu blahověří všichni téměř osadníci těšice se z toho, že mohou snadno úspory ukládati a potřební že mohou zase rychle vypůjčovat. Vedení záložny jest světoem celé duchov. místnímu správci a poctivému pokladníku Frant. Ornatovi ze Mžan, kteří ochotně v každý čas s výborem svým úkon „Svépomoci“ řádně uplatňují a zároveň obmyšlí z čistého výnosu hodiny vězni pro celou osadu opatřiti na věčnou upomínku své nezištné osobní práce.

Z Liběšátu. Dne 9. února t. r. před velkými službami božími navrátil se do sv. římsko-katolické církve a veřejné vyznání vřly učinil ve zdejší farní chrámu Páně sv. Jiří 30letý František Šádek, tovární dělník. Byl do té doby evangelíkem augsburského vyznání.

Z Velkého Otřáma u Solnice. Několik dní panovala u nás na horách Orlických děsná vichřice, spojená se sněhovými vánicemi, jakýchž zde není pamětníka; proto jsou cesty zaváty a veskerá komunikace téměř přerušena. Závěje jsou 3—4 metry vysoké. Žel, že mnoho zvířat a ptactva zahynulo. Vyhladovělí srnci, sraky, zajáci i veverky přicházejí až k obytným stavením, hledajíce zde potravu. Ubohá zvíř! Ač mrazivý víchř řádí, tož přece naše zdiavím kypící mládež ukracuje si chvíle jízdou na skích a primitivních saních. Inu, mladost — radost. Jak krásné v přírodě! Velikáni Orlických hor majestátně vzhlížejí v kraj běloskvoucím rubásem pokrytý. Úchvatným a nezapomenutelným jeť okamžik, kdy umírající alunko, celuje svými paprsky zasněžené horstvo, poslední zaslá pozdrav velebné přírodě.

Do Vlnat u Čáslavě Pannu Karlu Daňkovi, rolníku. Na Vaše „zaslání“ v čáslavské „Pravdě“ ze dne 27. ledna neměl jsem chuti vůbec odpovídati, neboť jsem si vědom, že lze čas stráviti užitečněji než odpovídáním na novinářské výzvy, ráče odpoutit, ne zcela jasné a urovnané. Když však jsem doslechl, že to ráčíte přijímáte jako projev mé nesmělosti a snad i strachu před Vaší velenárou řečnickou obratností, dovoluji si tedy podati několik slov k upokojení rozbourané Vaší mysli. Dvě jest věci, jež mi ráčíte vytýkati. *První*, že jsem Vás, který jste si řekl: „Jsi katolík atd.“, nepustil usednouti do schůze katolického lidu s jistých, jak díte, obav nad chováním; a *druhé*, že jsem se prý v Zehubech chlubil, jak jsem Vás usadil. Co se týče *prvé věci*, nebude mi asi moji starostlivost vytýkati, vzpomenete-li si na své vystupování v době říšských voleb na př. v Bílém Podolě atd. My katolíci jsme totiž vyklí, aby

naše schůze vysněly důstojně; rádi sice, jak jste se ráčil přesvědčit, popláváme volnost slova, ale rušení nikde, to jsme si umínili, trpět nebudeme, jako je netrpí strany jiné, strana vaše pak zvlášť. Možná tedy mi spravedlivě tuto opatrnost vytýkati? Co se týče *druhé věci*, že jsem Vás usadil. Jest sice pravda, že jsem člověk úslušný a ukákal jsem sedadla stům katolíkům, ne sice co lokaj, ale co pořadatel, než tu mne obvolíte nezaslouženě. Ano zcela nezaslouženě, neboť proč se, pro pána, zrovna před tím zlobíte, že jsem Vás usadil nechtěl? A vidíte, za tyto dvě věci, a to ještě tak pochybne pojaté, zahrnujete mne takovými nečestmi a vybranými zdvořilostmi, že jsem opravdu nad Vaším jemnocitem všecek udiven. Jaká to noblessa, a k tomu agrárnícká, vyčítat mezi jiným na př. rolníku, že se celý den zabývá spřežením! Na tohle opravdu, drabý pane, můj „klerikální“ rozum nestačí, že předák agrární organizace bude zabývání se spřežením považovati za zaměstnání nečestné a ponižující. Inu ovšem, nyní si lze vysvětliti tak mnohé! Leč končím a doufám, že ráčíte si ušetřiti starost, co mnou získává nebo ztrácí strana katolického lidu; podobně jako já se nestarám, co Vám ztratila strana, které jste dal vale, a získala neb získá strana, které se držíte nebo budoucně držeti budete. Vynakládá pak čas dle Vaší vzácné rady k svému poučení, nehodlám více veřejně Vám odpovídati. Budete-li si mou odpověď přáti, nemáme k sobě daleko a můžeme si to vyloužit ústně, neboť vězte, že se na Vás pranic nemrzím věda, že každý strum je takový, jak ho růsti nechali. — Josef Bárta, rolník v Zehubech u Čáslavě.

Z Haberska na Habersko a Chotěbořsko. Řádky tyto píše hlavně kněžím. Oznamuji nejen veřejnosti, ale i kněžím, že pro kandidáta agrárního p. Mixu borečně u nás agituji evangelici a židé. Agitace stran protikatolických provádí se usilovně od voličů k voliči. Může-li laik agitovat pro strany protikatolické, jak veliká jest tu povinnost kněze, aby pomohl k vítězství kandidáta katolického p. Adama! Mezi kněžimi tu a tam projevuje se nedostatek odvahy agitovati osobně. Na koho jsou činěny tyto ohledy? Na nepřátele? Ti věru toho nezaslouhují, protože z této ostýchavosti kněží vydatně těží sami pro sebe. A v nynějším náboženském bouřlivě přece mnohem více vydá poučení kněze, než úlisná slova agitátora protikatolického. Zkušenost dosvědčuje, že ztrácíme proto mnoho katolických hlasů, že lid jest maten nepřáteli, že nebyl přímo poučen od kněze. Pryč tedy s ostýchavostí a bázlivostí! Využijme ještě několika těch dní před volbou křičinné agitaci, až zvíťáskáme! „Osvěta lidu“ sama psala, že náš okres jest pro katolického kandidáta jistý. Možná, že jest v tom uspávající taktika. Ostatně bylo by hanbou, kdybychom ztratili mandát, jenž považován vřde za jistý. Nuže k dílu, přičiň se každý ve svém okolí, ať konec korunuje dílo! Kandidát náš p. Adam toho také zasluhuje, neboť po schůzi ve Vilémově dne 9. února se vypravuje, že jest mnohem obratnější řečník, než kandidát agrární p. Mixa. Nejduře odporučuje p. Mixu p. Lebuška, rolník z Běstvíny, o němž nám rolníci z Chotěbořska vypravují, že jest protikatolický fanatik a že on to byl, jenž si pozval do Běstvíny odpadlého kněze Kunteho. Kněží na Habersku a Chotěbořsku, přičiňte se, aby nad námi takovito lidé nejasali! Vložte všude, že by to bylo zapřením rolnického lidu, kdyby rolník volil velkostatkáře p. Mixu a ne p. Adama! Vzbůra tedy pro Josefa Adama, rolníka z Čachotína!

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje,
jakož i veskeré knihy a časopisy má v nej-
hojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dodou.
--	--

— Sklad literatury esperantské. —

Různé zprávy.

O terroru agrárních píše kladenská „Právo“: „Ze všech stran docházejí nás předstřední venkovských obyvatel nad způsobem, jakým si přičiná strana agrární ve své agitaci. Ve většině obcí totiž předák strany agrární zároveň obecním starostou. Víť strana agrární dobře, koho si má vyvoliti. Než, tu se nesmí zapomenouti, že

obecní správa je pro všechny občany a výkonné její orgány nejsou určeny snad pro nějakou politickou stranu, nýbrž pro všechno občanstvo jak chudé, tak i bohaté bez ohledu, ku které politické straně náleží, tedy i rolníky katolické. Čeho však jsme svědky v mnohých našich obcích v dnešní době? Celá obecní správa, počínaje starostou a konče obecním policajtem, slouží jediné a výhradně politickým rejdům strany agrární. Pan starosta svolává organizační schůze, obecní tajemník musí psáti pozvání, oběžníky, seznamy voličů agrárních, a policajt narazí čepici, oblekne služební plášť, připešávi, udělá vážný úřední „kašit“ a již šlape od čela k čelu a svolává občany do agrární schůze; strká každému pod nos seznam agrárních členů s vážným pohledem, jakoby chtěl říci: „Kdyby tento ne, tak vám něco ukážeme“ — nutí každého k zápisu. Už věru neschází nic jiného, než aby přišel a ve jménu zákona rozkazoval, že každý musí být agrárníkem, „sic sebere se a zavře se!“ On bez toho zjev policajta s houpačkou se šavlí po boku působí, že až se stranou agrární nijak nesouhlasí, přece pro dobrou vůli a snad i z bázně, by hněv agrární správy obecní nepřipravil jej o živobytí, přihlašují se také za „agrárníky“. Jiní zase praví, že ani nevěděli, co podepsali; mysleli chudáci, že je to něco úředního. A takovíto způsobem zakládají v našich obcích agrární organizace. . . . Dnes v každé skoro obci hřmí z úst agrárních brozby: „Kdo nejde s námi, je proti nám! Či chleba jíš, toho pšev zpívej!“ A běda živnostníkům, běda domkáři bez potahu, kdyby se osmělili projevit své přesvědčení, odchýlné od strany agrární. — Žádnou práci, žádný potah, ať třeba hlady umírají — agrárníci neznají milosrdenství. A co tomu říkájí zemské nadřízené orgány? Což neupozorní naše agrární obecní starosty, že obecní orgány jsou pro všechny a že nejsou ve službách jedné politické strany, ale ku prospěchu všeho občanstva? Či je to snad od vlády odměna za to, že p. Prásek tak ochotně oblékl ministerský frak? Bylo by záhodno, by naši poslanci učinili na zem. vládu dotaz, k čemu jsou obecní orgány. Ještě přece snad u nás platí zákony a ne „Venkov“ s „Čepem“! — To jest zrovna jako u nás ve východních Čechách. Agrární velmoži chtějí rozkazovati jako pašové. Kdo nejde s námi, jest „zrádce stavu rolnického“, ačkoli právě špice agrární strany starají se hlavně o prospěch osobní. Kdyby agrárníci přišli o dobře placená místa v okresních zastupitelstvech a jinde, hned by poznal každý, zda pracují za pomoci skutečné „utiskovaného lidu“; agrární strana udržuje se v moci velikými peněžními sumami, z nichž platí celé houfy kotešů, statisíce volebních letáků, atd. Liberální a pokrokovou staví se ta strana potud, pokud se jedná o boj proti katolíkům. „Vy jste zrádci venkova!“ ozývalo se z úst agrárních na schůzích proti voličstvu katolickému, jež chtělo voliti vlastního poslance. Ale při tom panstvo si vodilo proti katolíkům do schůzí soc. demokraty. A když došlo k užší volbě mezi soc. demokratem a katolickým kandidátem, tu přes oficiální prohlášení strany agrární odevzdali agrárníci houfué hlasy své pro socialistu. Kdo tu zrazoval venkov? „Svobodomyšlní“ agrárníci provolali, že venkov patří jenom jim, jako by se dopouštěli hřichu, kdo by z jiné strany a třeba z města chtěl na venkově kandidovati! Ovšem na druhé straně zase prohlašují sami kandidatury lidí z měst, kteří vůbec ani rolníky nebyli. Jen když je to pro stranu agrární! Terroru agrárnímu bude učiněna přítrž tehdy, až agrárníkům vyschnou tajemné peněžní zdroje na široce rozvětvenou agitaci a až je úřady jednou důkladně poučí, že svoboda platí netoliko pro statkáře a jejich sluby, ale i pro chalupníky, malozivnostníky a dělníky.

Zase pokrok svobody? „Nový Věk“ píše dne 7. t. m.: „Na rázné zakročení poslanců křesťansko-socialních u pana ministra vyučování Dra. Marcheta, při němž jednalo se o smutných poměrech právních na našich univerzitách a o nespravedlivém potlačování sdružení katolických studentů, přislíbil pan ministr o nápravu se postarati. Jak náprava tato od akademického senátu čtyřsko-hradecké university se provádí, dokazuje jasné právě nás došlá depeše: „Akademický senát naší university zaslal katolickému německému sdružení studentákému „Carolina“ vyzkoušení, že německo-radikální studentstvo nechce uznati rovného práva „Caroliny“. Senát vidí se te y nucena, vzhledem k zachování pořádku, sdruženým katolickým studentům zakázati s odznaky k promoci se dostavovati a jim tedy takto odíratí ono právo, jež všem ostatním bez rozdílu se dopřává.“ T. to odsouzení hodné jednání bude zajisté po práva oceněno. Sdružení „Carolina“ podalo již proti usnesení akad. senátu u min. předsedy a min. vyučování protest!“ — Težeme se, zda v naší říši má katolík aspoň tolik práva a volnosti jako v Turecku? „Svobodomyšlní“ studenti židovští v Praze drželi katolické kolegy přes pátí dne v zajetí jedině z té příčiny, že se odvážili katolické akademické přijíti do univerzální budovy se svými odznaky. Buršáci vídeňští přepadli místnosti křesťansko-socialního časopisu, pražští studenti čeští čmarají po vyhláškách katolické studentské ligy, atd. Zkrátka panstvo svým nepřítelstvem vatekem samo poučuje veřejnost markantně, že kultura bez náboženství jest rafinovaným barbarstvím. Studen-

tám židovským a světlé germanijským projde všecko, katoličtí akademikové, kteří mají míti práva stejná, jsou napomínáni k „opatrnosti“.

C. k. sociální demokracie a učitelé.

„Nový Věk“ píše: „Vláda, jejíž representant vyslovil se příležitostně, že mu sociální demokracie je milejší v parlamentě, než na ulici, dovedla se o to postarat, aby skutečně měla v největším možném počtu zastoupení v parlamentě tuto stranu, aby měla vždy po ruce slošku, nutnou k vytvoření pokrokové-liberálně-socialistického bloku, kdyby jí strany konservativní vypověděly službu. Z té příčiny, vědouce, kam učitelstvo nejvíce inklinuje (se kloní), nařídila okresním hejmanům, aby učitelé byli ustanovováni za volební komissare. Kdo ví, co znamená takový komissar, zejména ve venkovských obcích, nebude se diviti ohromnému počtu hlasů, odevzdaných pro soc. demokratické kandidáty.“ — K tomu dodáváme, že kde panovalo mezi občanstvem příliš velké roztrpčení proti soc. demokratům, horlivě agitovali pokrovní učitelé pro kandidaturu agrárníků. Jim se ovšem při tom fanatickém shonu nejednalo o nějaký skutečný pokrok kultury, ale o zchlazení záhy na katolítech. Jen když mohli podporovat kteroukoli stranu podkopávající posice naší církve! Tím větší ovšem čest těm učitelům, kteří za přibojí fanatické zloby věrně stavěli se po bok napadáným katolíků! Nebyla to nijak malá odvaha.

Křesťansko-sociální hospodářství.

Lednové zasedání dolnorakouského zemského sněmu podalo skvělý důkaz o výborném křesťansko-sociálním hospodářství. Roku 1906 zbylo 479 000 K, r. 1907 pak pouze příjmy ze zemských přírůstků byly větší o půl druhu milionu než loni. Nejlépe se osvědčil dr. Gessmann, který má v zemském výboru školský referát. Zvýšil školní rozpočet o 4 a půl milionu korun, ustanovil dvě nová reálná gymnasia, vyšší reálku, učitelský ústav, konvikt pro gymnasiaty a realisty, 34 obecné školy, 117 škol rolnických, 8 průmyslových pokračovacích, zvýšil rozpočet na obecné školství o 3 miliony korun, zdvojnásobil podpory na stavbu škol a zvýšil učitelské platy. To je dílo Gessmannovo od r. 1897. Z toho vyvitá, co je pravdy na liberálních tvrzeních, že „klerikálové“ jsou nepřátelé školství. Ovšem dolnorakouští učitelé necítí liberálním vůdcům bot, nýbrž jdou s lidem. — Kde dostanou se k nadvládě soc. demokraté, tam brzy jest slyšeti o velikém zdímaní poplatnictva, předlužení obce, o značných zpronevěrách. Socialisté jsou jiná hodná štědří — dšty i perem rozdávají velmi rádi z císlho, šetříce ovšem přitom majetku židovského. Až by pak fondy „vyvlastněné“ byly vyčerpany, pak dobře žijící pohlaví soc. demokracie uzavrou vlastní pokladny na pět zámků.

Židovstvo na Ostravsku. Co bije hlavně do očí, jest účast židů na všech protičeských akcích na Ostravsku. Jen blázen nemůže pochopit, že všechny ústřky, všechny útoky a vůbec veškeré příkoří, které musí český živel na Ostravsku snášet, je výhradně prací židů. S Němci, čistokrevnými Němci je dohoda možná, ba vždyť i Němci, kteří zaujmají v Moravské Ostravě přední místa, jsou židy šepování, jestli se neproheňují na německé věci a zdať jen na „oko“ s židy za jeden provaz táhnou. Němci by se rádi židů strášili a mnozí byli by ochotni k smrti, bojí se ale, že by židé, kdyby Češi nabyli vlivu, „spojili“ se s Čechy a byli ochotni dělat i špatné Čechy, jen kdyby jim z toho kynul kšeft. Obcí protežování dovolují si až hrubosti proti českému živelu, a co se týče úřadů, mají všude své lidi a své zástupce. — A konečně, vždyť také všechny ty masy dělnického lidu na Ostravsku stojí v řadách nám nepřátelských. Jeho nepřitelem není, tak jak se „náš“ dělník domnívá, ten bohatý židovský velkoobchodník a majitel několika cizácků, neboť ten mu nestále namlouvá, že je „přítel“ dělníků, ale „nepřitelem“ dělníků je ten malý úředníček český mluvící, ať již je u zeměpanských neb soukromých úřadů, ten je jeho „škůdce“, ten je ten „vlastenec“, který veškerá práva dělnictvu upírá, drží s vládou a kapitálem. A tomu židovskému lichváři, který před očima dělníka okrádá dodáváním špatného zboží a malé váhy, tomu náš dělník otevírá své srdce a svěřuje své rodinné záležitosti, s tím se radí před zápisem do škol, o svatbě své dcery a o úmrtí v rodině. Takovou mají židé moc na našeho dělníka a proto také náš boj na Ostravsku moravském i slezském vedený proti německému byl by bojem proti židovstvu, a dokud neslomíme nemravného vlivu židovského na dělnictvo, dotud celá práce proti německému jest hrachem na stěnu házeným. — Nač máme národní radu? Ano, my ji máme, ale jak se dbá jejích pokynů! Podívejte se večer k německému divadlu a pak se přesvědčíte, jak se dbá hlasu národní rady. 30% návštěvníků divadla jsou dámy našich lidí počítajících na podporu z našich řad aneb mužů v českých podnicích zaměstnaných. — Tak například „Opavský týdeník“. A v Čechách leckdes podobně mluvíme například.

Ministerstvo práce. Loni v listopadu jmenován byl dr. Gessmann, křesť. sociál. ministrem prozatím bez úřadu, ale s určením, že v době nejbližší převeze nové ministerstvo práce. Vláda však s ustavením tohoto ministerstva otálela, což přispěvováno nátlaku soc. dem. poslanců, kteří

těžce nesou, že tak důležitá ministerstvo převládá má křesť. sociál. Z protahování toho hrozila prapuknutí krise, až konečně vláda povolila nátlaku křesť. sociálů a činnost ministerstva práce vymezila, berouc se při tom střední cestou, aby i soc. demokracii trochu byli upokojeni. Nové ministerstvo práce má tři sekce. Prvnímu oddělení přikázáno jsou záležitosti maloživnostenské, jež byly dosud přiděleny dílem ministerstvu obchodu, dílem min. vyučování. Z ministerstva obchodu pro nové ministerstvo vezmou se všechny živnostenské záležitosti. Bude sem patřit i živnostenská rada, podpory k účelům živnostenským, podpory na výstavy a účelny učednické, podpora výrobních společenstev živnostenských, atd. Na účely ty zařazen jest v rozpočtu na r. 1908 obnos 950 000 K. Živnostenský inspektorát zůstane však i nadále v ministerstvu obchodu. Z ministerstva vyučování přidělí se dále všechno živnostenské a odborné průmyslové školství, na což v rozpočtu je 14 400 000 K. Druhá sekce bude obsahovati stavby vodní, které spadaly dosud do působnosti ministerstva vnitra. V rozpočtu na to určeno 14 300 000 K. Stavby cest vodních jako průplavy a kanalisování řek zůstane jako dosud při ministerstvu obchodu. Třetí sekci s ministerstva orby bude přidáno hornictví, totiž doly uhelné, dolování na stříbro, rtuť, rudu, všechny státní hutě. Sociálně-politické záležitosti nebudou zatím přiděleny novému ministerstvu, nýbrž zůstanou při dosavadních ministerstvech.

Zrušení daně pozemkové. Zemědělský výbor poslanecké sněmovny vyzval vládu, aby ještě před r. 1910 byla předložena osnova zákona, kterou by byla zrušena daň pozemková a nahrazena progresivní daní z tantiem, dividend, dědictví, jmění a přepychu. Tento návrh byl prozatím odkázán bernímu výboru.

Kněžský dům v Luhačovicích. Dřívější příspěvky mám zaznamenány podle data; kdo tedy chce věděti, kolik zaplatil, necht' mi laskavě udá aspoň přibližné datum, kdy platil, jinak prosím o strpení, neboť není snadno mezi 1300 příspěvateli najíti jméno příspěvatele-tazatele. Stanovy a cheky přibíráným členům zaslal dp. Fab. Gregárek, farář ve Staré Bělé u Mor. Ostravy, jenž je jednatelem satijního výboru. Kdo se nepřihlásil za člena, může býti dobrodincem spolku s jakýmkoli příspěvkem. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova, t. č. pokladník satijního výboru.

Dvě nové sopky malezeny. Prof. Th. Jagger, z massachusettského technologického ústavu, který nedávno vydal se s malou družinou na výzkumnou cestu, objevil dosud dva neprozkoumané sopčné vrchy na Aleutském souostroví (mezi Kamčatkou a Aljaškou.) Jeden z vrchů nazván byl Niles a druhý Crooby. Slezení hory Niles bylo nemožným pro bouři. Na jednom místě shledán byl podivný útvar. Blíže jedné trhliny horko távalo sněh, měníc jej v paru. Ta hned se srážela a stékala se sopky jako čistá voda. Část vody stékala na dno kráteru, což způsobilo vroucí tůň bahna. Z různých útvarů, jež prof. Jagger spozoroval, vychází na jevo, že souostroví Aleutské nalézá se ve stavu stálých převratů a vulkanické činnosti. Skoro o všech ostrovech možno říci, že značně vystoupily z moře v několika posledních letech.

Barva květin. Kterýsi přírodopyspec pozoroval mnoho květin chtěje zjistiti, která barva nejčastější je při květinách. Při 808 shledal žlutou barvu, která bývá nejčastější. Bílou našel při 687, červenou při 504, zelenou při 313, modrou při 157, měnivou barvu při 136, fialovou při 122, více barev mělo 68 druhů. Zlatá bývá u květin, které rostou v roklinách, na nerovné, neobděláné půdě, v lese je nejvíce bílých, ve vlhku, při vodě nejvíce zelených květin.

Nové sázené stromy ořezejme hned. Mínoší, že třeba s řezem posekat do příštího roku, jest neapravné. Hned ořezaný strom přiuští se řezem k nasazení výhonkův i kořínků vlásečkových. Neořezaný strom obyčejně trpí nejvíce tím, že, nemaje dosti mízy k výživě všech částí potřebné, oslábne a zasychá. Zkrácením větví zmenší se spotřeba mízy, nastrádané živiny stačí, strom se ujme a počne růst, čímž získá tak potřebné letorosty a omládí. Čerstvé sázené stromy tedy ořezejme hned.

Ovoce urodí se velice málo, jestliže ihned v každé obci všechny ovocné i polní stromy nepřehledněme a od housenek i vajíček a prátěnků pečlivě neodčistíme. — Jakmile se trochu otepílí a pupeny se zazelenskají, oživnou housenky a zničí listí rašící, ožerou stromy dohola. A kde se berou tak znenadání? Na větvích vidíme chumáče pavučin. V těch housenky v jeseni vyhlídly a trochu odrostlé jako v peruce přezimují. Ptáci bustě pletivo plstnaté neprotřhnou, mráz, déšť a vítr neprotrhnou. Když strom pučí, housenky oživnou, pavučinu uvolní a vrhnou se na lupen. V každé pavučině housenek na sta, v několika na tisíce. Ty ožerou strom za krátkou dobu a pak se stěhují z jednoho na druhý. A když ovocných již není, napadnou vrby, topoly atd. Na kmenech a větvích v jeseni vidíme žlutobílé kopečky plstnaté. V těch jest na sta vajíček. Dokud bylo dosti syčinek a datlíků, posobali je do jara. Teď však ptačstva jest velice málo, vajíčka pěkně přezimují, z vesna se

vylihnou z nich housenky a ty listí ožerou. Na letorostech sem tam vidíme prátěny hrboleté, jako z maku slepené, rohovitě. Jsou to na símu dobře opatřená vajíčka prátěvníků. Z jara se vylihnou z nich housenky a ty zničí lupen. Chceme-li tedy zachovati stromy a úrodu ovoce si zajistit, prohlédneme každý strom od kořenů až do pupenů a chumáče vajíček zničme, prátěny i pavučiny olámejme a spalme. Jestliže všude teď škůdce nesnížíme, bude netoliko po ovoci, ale i po stromech. Práce naznačené mohou vykonati odrostlejší školáci za dozoru starších osob.

Dědičná daň dle prohlášení ministra financí bude pryč u nás zavedena. Dosud se v Rakousku vybíral pouze poplatek z dědictví dle zákona poplatkového z r. 1850. Převrat nebude velký, ale jest to přece zlepšení. Nová daň bude progresivní, totiž zatíží větší pozůstalosti více než dědictví menší. Nynější stupnice bere ohled při vyměřování poplatku pouze na stupeň příbuzenský, nikoli však na výši pozůstalosti. Také poplatky z darování mezi žijícími budou upraveny v tomto zákoně.

Voličové,

pište na volební lístky své tato jména:

Za městský okres Rychnov, Žamberk, Kostelec n. Orli, Dobruška:

p. Martina Typita, mistra kovářského v Týšti n. Orli.

Za venkovské okresy: Německý Brod, Humpolec, Polná, Přibyslav, Štoky:

pana Františka Šupku, redaktora „Štítu“ v Hradci Králové;

Chotěboř, Habry:

p. Josefa Adama, rolníka a starostu z Čachotína;

Poděbrady, Králové Městec:

p. Václava Čápa, rolníka z Vrbové Lhoty; dp. 31;

Chrudim, Nasavrky;

pana Františka Šabatu, rolníka a starostu ve Vrbici;

Vysoké Mýto, Skuteč, Hlínko:

p. Jana Krejcu, rolníka a starostu ze Zderaze; Jičín, Lomnice, Sobotka, Libáň:

p. Jana Cermana ml., rolníka ze Staré Lomnice čis. 2;

Vrchlabí, Roketnice, Jilemnice, Vysoké:

dp. Josefa Soukupa, kaplana v Rostkách u Jilemnice;

Hofice, Nová Paka:

vys.dp. Th.Dra. Františka Šalce, profesora v Hradci Králové;

Králové Hradec, Nechanice:

p. MUDra. Arnošta Pekaře z Černilova;

Králové Dvůr, Jaroměř:

p. hraběte Vojtěcha Sternberga, říšského poslance ve Vídni;

Rychnov, Kostelec n. Orli:

vys.dp. Th.Dra. Rudolfa Herského, říšského poslance v Šárce u Prahy;

Žamberk, Ústí n. Orli:

p. JUDra. Josefa Myslivce, říš. poslance v Praze;

Nové Město n. M., Náchod, Opočno, Úpice, Skalce:

p. hraběte Vojtěcha Sternberga, říšského poslance ve Vídni.

Slaný, Velvary, Libochovice:

p. Václava Myslivce, říšského poslance a redaktora v Praze.

Nedejte se zmásti surovými, lživými zprávami druhých stran!

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. února 1908. 1 hl pšenice K 16:00—17:80, žito K 14:40—15:10, ječmene K 10:20—11:40, proso K 11:20—12:00, vikev K 12:00 až —, hrachu K 18:00—22:—, oves K 6:20—7:50, čočky K 28:— až 40:—, jablek K 22:00—00:—, krup K 22:00—26:00 bramborů K 8:80—4:00, 1 hl jeteleového semene červeného K 140:00—164:—, ruského K 118:00, 1 hl. jeteleového semínka bílého K 00:00—00:—, máku K 40:—44:00, lněného semene K 00:—00:—, 100 kg žitných otrub K 15:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub 14:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:00 až 2:22, 1 kg másla převařeného K —00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:64—1:80, tvarohu 1 kg 0:22—0:22, 1 vejce K 0:07—0:08, 1 kopa okurek K 0:— až 0:00, 1 kopa salát K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:00—4:00, 1 hl cibule K 2:00—4:00, kopa drob. zeleniny K 1:00—0:00, 1 pytlík mrkve K 1:10—1:20, 1 bečka hradek K 0:00—00:—, 1 bečka švestek K 0:0—0:0, 1 hl jablek K 0:00—00:—. Na týž obilní trh v Hradci Králové dne 8. února 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 117 hektol., žito 128, ječmene 19, oves 168, proso 0, vikev 2, hrachu 12, čočky 2, jablek 8, krup 12, jetele. semínka 22, lněného semene 11, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 12 kop, cibule 26 hl, drob. zeleniny 29 hl, mrkve 28 pytlík, brambor 57 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 20 hl, hradek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 0 kusy, pořevínků 408 kusů, kůňků 0 kusy.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenníky zdarma a franko.

Legitimace
do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati i se levně
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

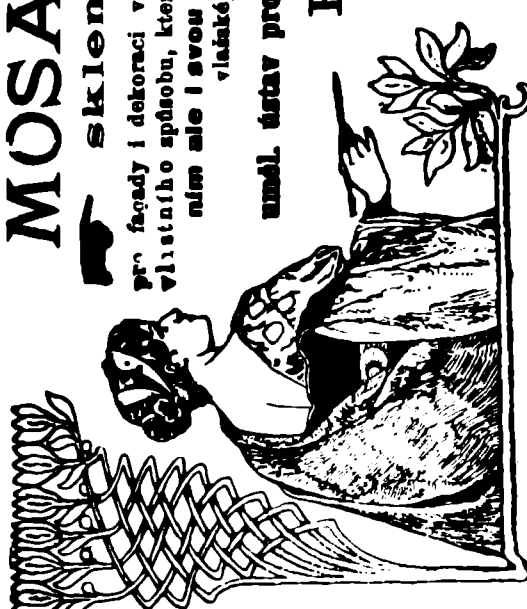
Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, 2—4letý, školený, tisíc za K 3 40 až 13—
borovice 1—2 " " " " 1 60 " 7—
modřín 1—3 " " " " 2 80 " 12—
akát, 20 až 170 cm vysoký " " 7 30 " 25—
dub, obyčejný a americký " " 6 30 " 20—
dále: borovice černou, hedvábnou, modřín japonský,
tříju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, břízy,
jilmy a mnohé jiné druhy. Balení do mechu, zdarma,
koše v ceně výrobní. Žádejte cenník, který ob-
sahuje krátký a jasný návod pro neodborníky.
Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží za
cenu zboží nákladního.

MOSAIKY
skleněné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaičky
vlastní, hotové

uměl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Rozpíště, pro chrá-
mová okna, mosaičky
besplatně.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

F. Langhans,
c. a k.
dvorní fotograf
Hradec Králové,
Adalbertinam.

Fotografie nejlepší

Fotografování při světle umělém

v každé hodině večerní.

(Patent Langhans)

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

39. řádné valné hromadě,

kteří se konati bude

ve čtvrtek 5. března t. r.

o 10¹/₂ hod. dopol.

v zasedací síni vlastní bankovní budovy.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za r. 1907.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba skrutatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1907. s určením divi-
dendy na kupon č. 54. resp. 4.
5. Doplnovací volba do správní rady.
6. Volba revisorů účtů.
7. Volné návrhy.

Platné hlasování ve valné hromadě může se
zúčastniti dle § 13. stanov každý akcionář, který
své akcie nejdéle do 26. února inkusivně u po-
kladu ústavu v Hradci Králové neb filiálky
v Semilech složil.

Správní rada.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

— ÚŽAS —

vzbuzují levné ceny mýdel a

svíček firmy:

— Josef Jelínek, —
mydlář v Hradci Králové.

Zvláštnost

závodu:

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albín“ s vůní
šalvětkovou.

Cenníky zdarma a franko.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

UHILÍ nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u firmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,
sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Besídka

Děti „na handl“.

V letech 1840tých přicházeli každoročně na začátku prázdnin do východní části Chrudimska dohazovači z okolí Moravské Třebové a Svitav, nabízejíce zde českým rodičům německé děti „na handl“. Té doby vyměňovaly se skutečně české děti do rodin německých velmi četně, tak že do každé české školy několik německých dětí docházelo. Německý lohazovač, znaje dobře majetkové i rodinné poměry svých krajanů, hleděl tytéž seznati i v rodinách českých a dle toho činil pak nabídky. Za Mařenku Bartoňovu ze statku v Z—ch nabídl France Golda z rychty v R—u, kovářova Jeníka z B—u vezmou prý rádi u kolářů v M—u, Karel obuvníka Svobody ze R—k bude dobře opatřen u krejčího Fritze v A—u a pod. Rozumí se samo sebou, že jak české tak i německé maminky se vynasnažovaly, aby jich svěřenci se cítili jako doma. I měly pak německé děti dva „tatynku“ a „maminko“, české „cva“, „fátr“ a „mútr“. S toužebností očekávalo se vždy první psaní tu z „Němce“, tamo z „Čech“, které ovšem bylo psáno v mateřštině a skoro vždycky rodiče uspokojilo. Avšak již o Novém roce potkávaly se „vynše“ českých dětí s „přánímí“ dětí německých, opsané z některého malého neb velkého gratulanta. To teprv bylo chloubou v sousedství! Následovalo ještě nějaké to „přání“ a „vynš“ k jmcinám, školní rok byl u konce a děti vracely se opět ku svým legitimním rodičům. Tu bylo vyprávování a vypytování.

Velikou radost působilo maminkám, že děti v prvních dnech různé významy zaměřovaly a do českého hovoru vplétaly slova německá. Tatínkům pak to dalo často látku k večerní zábavě. Volávala Mařenka na maminku „mútr“, ptala se jí, jakou bude vařit „supu“, umývajíc se, měla vodu „cu moc kult“, nebo zase „haj“, Jeník kovář si přiběhl nabrousit do dílny „messr“, aby mohl spraviti mamince „korb“, Karel Svobodův „holoval“ často dělníkům „pír“, přinášel jim „kés“ a tomu podobně.

Po prázdninách přišly na handl opět děti nové, které si vyhledávaly v osadě nejdříve ty, jež již z „handl“ přišly.

S „Němci“ se přátelily také děti, které měly jíti příštím rokem „na handl“. Při hrách a zábavách Čechů s Němci povstaly často nehody, které někdy musely se urovnati dospělými, některé porovnávány byly i ve škole.

Češi škádlivali Němce různými říkánkami, jako: Řekni pětkrát rychle za sebou: „Sír přet skrz krk“. Nebo: „Naše lomenice je mezi všemi lomenicemi nejlomeničovitější“. „Zasij si šosy!“ „Sekera mete po mlejnici“. „Náš pán má koš pepře, žádný ho nepřepře“. „Šla Prokopka pro Prokopa. Pojď, Prokope, po přikopě, pojď domů!“

Češi vysmívali se Němci: „Němec, pojď jíst brách!“ „Nepů(i)du, bolí 'lavo (hlava)“ „Němec, pojď jíst maso!“ „Půdu 'net!“ (Půjdu hned!)

Na Němcovo „Luder“ nebo „Lausbut“ ozvalo se mnohdy z více hrdel současně: „Němec brouk, hrnce tlouk“, házel níma přes palouk! Někdy se k tomu dodávalo: „A spalouka do louže, že to Němec v hrdlo lže“. (vrdlouže.)

České děti, které byly dány do německých rodin na výměnu, poznaly sice poněkud jiné zvyky a mravy, avšak nenabýly jiných výhod; ba i ta povrchná znalost němčiny brzy se jim vytratila, poněvadž za celý pozdější čas neměly příležitosti ani k německému hovoru, ani k německé četbě. Ano mnohý Čech pozbyl v německé škole ledaco z toho, čemu se doma byl naučil, poněvadž německému vyučování nerozuměl.

Posílání dětí na výměnu mělo jediné tu výhodu, že se udržoval přátelský styk mezi oběma národními kmeny. Tehdy ve Svitavách i v Moravské Třebové bylo na ulicích, v hostincích i obchodech slyšeti hovory české a žádný domorodý Němec se nad tím nepozastával. Podobně bylo i v německých osadách venkovských. Avšak nyní? V. P—s.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Jak se vyvíjí dělníka s práce lehce rudým podání. U stavitele V. Romováčka v Praze byl zaměstnán dělník Jan Korecký. Dne 18 listopadu socialistický důvěrník Em. Hofmann mu řekl, aby zaplatil do rudé organizace. Tři dny mu dal na rozmyšlenou. Nezaplatil-li, zastaví

všichni ostatní dělníci (náležející do svazu rudého) práci. Korecký odmítl. Po uplynutí lhůty rudý odborový sekretář Jan Liška došel ku stavbyvedoucímu Uhrovi s rozkazem, že Korecký musí pryč. Jinak dělnictvo si vezme knížky. Uher poukázal na pracovní podmínky, smluvené 14. srpna 1906 mezi dělnickými organizacemi a Svazem zaměstnavatelů stav. dělníků v Čechách, dle nichž ani dělníci ani jejich důvěrníci nesmějí nalehati na propuštění dělníků, s nimiž zaměstnavatel jest spokojen. Leč Liška nato k staviteli Romováčkovi se stejnou žádostí. Jinak prý začne stávka. Stavitel tedy ze strachu nařídil Uhrovi, aby Koreckého propustil. Tudíž 20. listopadu propuštěn národ. sociál z práce; utrpěl tak škodu 67 K 20 h, poněvadž byl bez zaměstnání až do 9. prosince. — Před soudem dne 5. t. m. Uher prohlásil, že slova Liškova naň činila dojem vyhrůžky, Romováček též. Rovněž v tom směru žalováno na Hofmanna. A jak soud dopadl? *Liška i Hofmann se vymlouvali, že nejednali s vlastní vůlí, nýbrž toliko s usnesením a nátlakem sociálně-demokratického dělnictva, jehož byli důvěrníky. Soud pak uznal vinu jejich za prokázanou a z oběhoby je propustil.* — Jest ke všemu ještě potřebí dalších poznámek? Případ Liškův a Hofmannův mluví za celé knihy.

O řádění rudých násilníků vídeňských docházejí podrobnější zprávy. Když se schůze v Ottakringu odpůrci rudých musili přehnouti před pěstiti, obušky a pivními sklenicemi, pronásledovalo je několik set socialistů. Ve vagonu elektrické dráhy, kam pronásledování vskočili, rozvinula se hrozná scenerie. Socialisté, kteří za nimi vnikli, strkali do pasažérů, rozbíjeli okna, mlátili konduktéra. — Rovněž toho dne ve 20. okresu ukázali rudí svoji svobodomyšlnost. Tam byla konference kočů, kteří chtěli založiti organizaci neodvislou od rudých. Z toho dostali socialisté vítr; proto poslali do schůze svoje osvědčené rváče, aby ukázali shromážděným pěstit, že nesmějí jinak smýšleti než socialisticky. Zle zřídili meči a holenní ubohé lidi. Delegát Weissely utrpěl více těžkých zranění. Ze to přepadení bylo napřed zosnováno a promyšleno, to vysvitá z rudého provolání, jež otištěno 15. ledna: „Dávejte pozor na farizeje, pozorujte bděle hochy, kteří chtějí naši organizaci rušiti, *sachásejte s nimi, jak se patří!*“ Ovšem že důvodní orgány musí při všem tom míti plno ohledů k protekčním dětem barona Becka.

Volební ruch.

Z Jaroměřska o agrárních. Každého upřímného katolického rolníka a katolika vůdce zaraziti musí protikatolický boj, který vede strana agrární. Rolník agrární tupa rolníka katolika proto, že týž vyznává víru, váží si své církve, biskupů a kněží a proto nic nechce míti s pokrokovými směry, které stranu agrární ovládly a které pro náš rolnický stav jsou pravým neštěstím. My rolníci již svým povoláním vedeni jsme k tomu, bychom přičiněním své spojovací s modlitbou, vždyt každoročně se přesvědčujeme o tom, že bez Božího požehnání marné veškeré naše namáhání. Proto upřímně litujeme těch našich bratří, jichž duševní stravou jsou agrární listy „Venkov“ a „Cep.“ Nebyli to přátelé stavu rolnického, když takový tisk dali lidu venkovskému do ruky. Vždyť v hanobení a tupení biskupův a kněží, v uveřejňování lživých zpráv o katolících nezadají si listy tyto nijak s „Pravem lidu“ a jinými pro-náboženskými listy z tábora soc. demokratického a pokrokatého. Proto v zájmu našeho venkova jest, by prohlédl tu osemetnou hru, kterou s ním provozují ti, kdož nabídli se mu za vůdce. Což těm páním velmžům záleží na tom, zničí-li spokojenost našeho chalupníka a malorolníka, což jim do toho, vezmou-li mu víru; jim přece nejedná se o blaho lidu, nýbrž o blaho vlastní. My jim máme sloužiti k tomu, by po našich zádech vyšplhali se k tučným a výnosným místům, aby tak na náš účet mohli plouti bezedné kapsy. A my bláhovci měli bychom snad považovati za veliké štěstí, když takový velkomožný pán, který na nás uctivě pozdravám ani nepoděkoval, nyní před volbami podává nám milostivě ruku a promlouvá na nás několik slov? Pro příklady nemusíme choditi ani z našeho okresu. *Zač dostal na př. agrární kandidát p. Kotlant 3000 K?* Co my rolníci se na-lipo lme, než si můžeme pro staří uložití několik korunek, a takový agrárník shrábne najednou takovou sumu a při tom ještě nařiká na oběti, které okresu přinešl. *Inc páni jsou páni.* „Jednou já tobě podruhé ty mně“, tak si asi myslí, jenže pak se nemá mluvit o snaze sanovati zblábolané zemské finance. Jako všude jinde, tak i na našem okresu vede se boj o mandát ze strany agrární přímo zuřivě. K dosažení jeho spojují se agrárníci s každým, kdo se nabídne. Nenávisť proti katolickým voličům, čili jak agrárníci papouškají po jiných proti „kri-

rikálům“, hraničí u některých agrárníků téměř se šílenstvím. V ohledu tomto zvláště jedna obec na celém okresu je smutně známá. A ta chytrost, s jakou hrdí uloviti i hlasy katolické! Prý nejsou pro vyloučení náboženství ze škol. Proč tedy, p. Kotlante, volili agrárníci do školského výboru dra. Drtinu, věrného stoupence Masaryka, který se rozhodně staví proti vynucování katol. náboženství ve škole? Prý proto agrárníci nemohou jíti s katolickými zemědělci, poněvadž jsou také rolníci evangelíci a rolníci židé, od nichž nemohou se odlučovati. Tedy k vůli evangelíkům a židům máme my rolníci katolíci ubít v sobě své přesvědčení katolické? A chceme my nespravedlivě jinověrcům ubližovati? Dokažte to na př. z „Obnovy.“ Hanobí „Obnova“ tak surově jinověry jako vy, agrárníci, katolíky? U nás v okrese evangelíci na katolíky natíkat nemohou; jak evangelíci pískají, tak katolíci tančí i s p. Kotlantem jako okresním starostou v čele, a také není žádným tajemstvím, že strana agrární jest ovládána evangelíky, kteří z umrající strany mladočeské k ní přeběhli. Přezk k židům dokázali předáci agrární objednávku ovsa u žida Lewetzkyho. *Rádi bychom ale věděli, kolik máme my katolíci rolníci židovských kolegů, kteří v potu tváře obdělávají půdu!* Židovští nájemci dvorů, které měl asi p. Kotlant na mysli, když tímto způsobem nezlúčitelnost agrárníků s katolickými zemědělci dokazoval, sedí pěkně pohodlně v salonech a blaženě se namývají, že je ten katolický lid tak hloupý a za bídný plat na ně se dře. Má katolický rolník z těchto židů nějaký prospěch? A nyní, katolický rolníku, uvažuj! Evangelík a žid nedají si tupiti svoji víru; bída tomu, kdo by sáhl po jejich náboženském přesvědčení, ale titíž evangelíci a židé spolu se špatnými katolíky tupí naše katolické náboženství a katolickou církev. Jakmile ale, katolický rolníku, vzbopíš se k obraně a počneš hájiti svých práv, rušíš prý pokoj a svornost. Nechceš-li rozhazovati evangelíky a židy, musíš nečině přilhlizeti k jejich protikatolickému řádění, kdybys se ozval, zatahuješ náboženství do koufe a čmoudu hostince. Tak rozhodl také p. Kotlant, o němž „Osvěta lidu“, — spílajíc hr. Sternbergovi — napsala, že je jí sympatickým. Tato chvála listu, jehož redaktorem je člověk bez vyznání, musí otevřiti oči všem katolíkům, kteří, podlehajíc terroru, byli dosud na vábách, mají-li dáti Kotlantovi hlas, čili nie. Pro dobrého katolíka „Osvěta l.“ má nadávku a zase nadávku. Došel-li tedy p. Kotlant u pokrokatého listu pochvaly, každý si může na pět prstů vypočísti, že se tak pro upřímné katolické smýšlení jistě nestalo. Pokrokatí přece znají své lidi. vedle „Osv. l.“ pracují pro p. Kotlanta „Hlas pokroku“, list, který katolík nemůže vzíti bez sebezapření do ruky. Sloupce jejich jsou plny nadšením nad vítězstvími pochoť, které p. Kotlant od obce k obci koná. Také pěkný důkaz, v jakých proudch pluje ten, o jehož katolickém duchu přátelé jeho pelia pějí nadšené hymny. A takovými jsou i agrárníci ostatní. Otrávení špatným tiskem, který pro biskupy a kněze nemá než nadávku, takže až propadá konfúkaci, ruku v ruce s pokrokaty společně bijí do klerikalismu, čili po česku, do katolické církve. Tímto způsobem strana agrární jejíž stromy nemohou také růsti až do nebe, kope si sama hrob. Po cestách strmých a srázných, na které ji uvedli falešní vůdcové, zemědělský lid choditi nedovede bez vlastní škody. — A ještě několik slov. Ve zprávě o voličské schůzi p. Kotlanta ve Smiřicích, zaslané „Hlasům pokroku“, libuje si pan dopisovatel, že prý na náboženství se valí pohroma, kterou nikdo nedovede zadržeti. Jak k tomuto závěrku p. dopisovatel přišel? Z čeho na pohromu náboženství uzavírá? Že se konala ve Smiřicích agrární schůze? Nebo že bude p. Kotlant, kterého už nyní titulují „naš poslanec“, skutečně zvolen? Ale co s tím má co dělati pohroma náboženství? Vždyť přece agrárníci tvrdí o sobě, že jsou katolíci, a p. Kotlant je také „dobrý katolík“, o čemž by p. dopisovatele ujistili kostelníci z Hlohav, kteří, jako služebníci chrámoví, by pana Kotlanta přece nevolili, kdyby k vůli němu měla přijíti pohroma na náboženství! Kdyby měl p. Kotlant u každého tak zajištěn hlas, jako u kostelníků hlohavských, nemusel by za nynějšího špatného počasí tak se namáhat. Nuž tedy ta řeč o pohromě? Anebo jest snad p. dopisovatel přesvědčen o tom, co my již dávno víme, že agrární předáci bujají v řadách nepřátel církve proti církvi, a že tudíž p. Kotlant, na agrární program zvolený, by nečinil výjimku? To ovšem připustíme, že snahy nepřátel směřují k tomu, by církev trpěla u nás, jako trpí ve Francii, ale právě proto je povinností každého katolíka, aby vystoupil k obraně; i to připouštíme, že velká pohroma přikvádila na mozek p. dopisovatele, myslí-li, že lidstvo může bez náboženství žít. Dějiny mluví jinak. Takový dopisovatel se narodí a žije na tuoty, a náboženství bude ještě pro lidstvo pokladem největším. Ku konci voláme ke všem katolíkům dobré vále, aby neřbali dčcky agrárnícké, třebas by jejich feměanky okrášleny byly různými subvencemi na chlivky, šumpy a jalovíčky, aby nepodporovali stranu přá-

čelí se s pokrokovými a sociálními demokraty, ale aby hlasy své odevzdali našemu kandidátu katolickému, hr. V. Sternbergovi. Když přišel p. Kotlant do ústí volby s drem Horským, tu pro něho křesťanští co nejhorlivěji socialisté, jejich listy hrubě urážejí samou osobu Kristovu. Zjistěte tedy nepilní socialisté tisíce plakátů ve prospěch Kotlantův proto, že by tyž byl dobrým katolíkem. Kdyby agrární listy jen s polovicí tak šetrně se chovaly k našemu přesvědčení jako se chovají k židům a evangelikům, pak bychom rádi složili zbraň k nobám. Ale myslí-li pánuv, že „katolický duch“ se má projevovati v urážení nejvážnější části venkovského voličstva, totiž katolictva, pak ať berou hlasy od evangelikův, židův a jiných našich nepřátel!

Od Vys. Hřta. Ve schůzi, pořádané v Orlově 10. t. m. za předsednictví p. Bise z Chotěšín, rozvinul kandidát křesť. lidové strany pan Krejsa program strany této, vyhlásil, proč se utvořila a jaký má cíl. Když někteří přítomní agrárníci viděli čestné účastenství, šli pro posilu, „aby si Kottrbáky podali.“ Hlavní slovo vedl evangelík Kvapil z Vračovic, který dosud nemá vymáčeno a do dp. kaplana bušil dle „Cepu“, obtíraje upálení Husa, k čemuž kdosi trefně podotknul, že by se dnes Hus k evangelikům ani nebláčil. Nedivme se mu! Nevyspal se po báse a tak se svým pomocníkem, rovněž evangelíkem Hanusem z Chotěšín, ukázali katolíkům svou pravou naturu. Přítomný dp. kaplan poukázal na „taky katolíky“ agrární vysokomýtské, srovnáváje jejich řeči se skutky. My už vám dobře rozumíme. Pro agrární taky-katolíky agitují došlé evangelické a židé; z toho patrno, jak sami v to vaše katolictví věříte. Nejdříve mohli si pastoři noby uchodit agitacími pro mladočechy, kteří si činili pusté poškľebky z lidí věřících vůbec v „Štěpěch“. Pak začali titíž pastoři agitovati pro Masarykovce, o nichž přece vědí, že mají na programu vyloučení náboženství katolického ze školy vůbec. Strana agrární má program tyž, i kdyby kandidát její při volbách k vůli balamucení voličů nejušákočnejším způsobem chtěla se vykrucovati. Teď mají evangelíci dvě želiska v ohni. Pokrokař, agrárník — obojí dobré v boji proti katolíkům. Vy agrárníci ukazujete své „katolictví“ tím, že jste vchratli do očí pražskému p. arcibiskupovi surové a nespravedlivé nadávky, že zaměstnáváte pokrokařské redaktory, kteří před založením „Venkova“ sloužili listům zcela protikatolickým, a že ukazujete na podiv světa kněze, kteří, nemajíce trochu soucitu s katolíky hrubě mrskanými, slouží straně, která má přátelské styky se židovskými bohatci. Do očí byste se nám musili vymáčet, kdybychom se dali podváděti úlisnou řečí a uznali za dobré katolíky takové lidi, kteří dvorně mlčí o velikých vědeckých švindlech evangelikův, o politických, nevládních rejdech pastora, a o bezcitném vysedávání našeho národa židy, zato však tlukou přímo cepem do katolické skutečné věřících. Kdy jste se nás zastali proti nejsurovějším lžím sociální demokracie? Říkáte-li, že evangelíci jsou také lidé, to jest pravda; ale nám to říkati nemusíte, poněvadž to také uznáváme a nespravedlivě jim ubližovati nechceme. Kolikrát však ve vás svědomí se hnulo, abyste při patření na bezcitné utiskování katolictva prohlásili, že jsme lidmi také my? Takových sprostot zasloužíme, že se v „osvíceném“ století odvažujeme svobodně dýchat a že hájíme zájmy malorolníkův a jiných chudých lidí proti nafouklým velkostatkářům a židům? Pěkně rozumíte svobodě; že chce svobodně vystupovati katolík, psí hlavu byste na něho nastrojili; že kdysi kdesi tam za lesy některý kněz chybil, už si pletete z jeho kůže karabáč na katolické venkovany, kteří nikomu neublížili a jejichž „nejhorším hříchem“ jest, že chtějí si volbami zaručiti svobodu svého přesvědčení. — Oba evangelíci na schůzi ukázali, že se jedná o to, aby hrstka evangeliků dle vlastní chuti vládla, a aby veliké masy katolictva řídily se evangeliem podle sepsání evangelických klerikálův a nevěroů. Řeč p. Krejsy působila dojmem velice přiznivým. A proto, katolíci, nebojte se! Pryč od lidí, kterým i socialista jest dobrým jako spojenec proti katolictvu! Pryč od lidí, kteří lid „zúšlechťují a vzdělávají“ surovými nadávkami „Cepu“! Pišme všichni srovně na hlasovací listek: Jan Krejsa, starosta ve Zderazi.

Z farnosti Ouelavské. Poslední dny byly u nás na schůze opravdu bohaté. Po třech volebních schůzích agrárních následovaly čtyři volební schůze kandidáta strany katolicko-národní, p. dra. Horského, a jedna spolková schůze katol. Jednoty. Tedy osm schůzí asi ve 14 dnech! — Všecky volební schůze p. dra. Horského byly velice zdařilé a zvláště ve Skrovnici a v Ouelavi čestně navštívené. Chválit p. dra. Horského jako řečníka, není již třeba. Je o něm všeobecně známo, že náleží k nejlepším lidovým řečníkům, a rovněž i to o něm známo všeobecně, a i od nepřátel uznáváno, že náleží k nešchopnějším a nejnevědomitějším říšským poslancům. Řečnické schopnosti a politický rozhled ukázal p. kandidát i u nás výborně a poněvadž mluvil naprosto věcně, ani v nejmenším protikandidáta svého ani strany agrární neuraziv, zlákal si srdce všech. Hned po schůzích prohlásili mnozí, kteří při volbách do říšské rady nedali hlas kandidátu našemu jedině proto, že neznávali ho za dosi. Schopného k důležitému úřadu posla-

neckému, že nyní dají své hlasy p. dra. Horskému. A tohoto rozhodnutí jejich jistě nezmění ani prohlášené protiklerikální letáky, které se ve farostech proti dra. Horskému šíří. Takový způsob boje není věru poctivý. Pan dr. Horský ve svých volebních schůzích říkával: „Jsem přesvědčen, že zvíťaziti musí pravda.“ A ta pravda, jak doufáme, zvíťazí i u nás nad „protiklerikální lží“. O tom mohou býti všichni voličové ujištěni, že p. dr. Horský, bude-li zvolen, nezkłame jich, ale jako svědomitě zastává svůj mandát říšský, tak svědomitě zastával by jistě i svůj mandát zemský. Jako na svém říšském okresu dokázal, že ve prospěch voličů svých pracovatí dovede a pracovatí chce, právě tak svědomitě by se staral i o svůj okres zemský. Nuže, voličové farnosti Ouelavské, dokažte, že u nás nebojí se pravda protikatolických lží. Do jednoho dostavte se k volbám a hlasy své dejte kandidátu nad jiné schopnému, nezištnému a pracovitému, p. dra. Horskému!

Z Velké Skrovnice. Dne 2. února konána byla u nás spolková schůze katol. Jednoty pro Ouelav a okolí. Byla velice zdařilá jak bojnou návštěvou, tak krásnými přednáškami. Prvním řečníkem byl rolnický syn p. Václav Dostál z Turova. Vystoupil poprvé jako řečník, ale mluvil tak, že vzbuzuje nejlepší naděje do budoucnosti. Živě a poutavě líčil v přednášce své vznik, rozvoj a zrušení roboty a zasloužil si plnou měrou potlesku, který po přednášce jeho sálem zazněl. Těšíme se, že dle slibu svého vyhlásí nám brzy robotu novou. Druhým řečníkem byl častolovický vlp. J. Bedna, jehož přednáška byla velice důležitá i časová. Mluvil totiž o tom, patří-li náboženství do školy, čili nic. Mluvil dlouho, ale neunavil. Milý způsob jeho řeči a pečlivě zpracovaná přednáška libily se všeobecně. Celé čtené shromáždění bedlivě naslouchalo vážným a přesvědčivým důkazům, kterými vp. dokazoval, že náboženství do škol a do vychování vůbec patří. Krásná tato řeč zanechala v srdcích posluchačů hluboký dojem. A aby poučné i s náležitou zábavou spojeno bylo, o to se po schůzi dobře postarali páni ochotníci skrovnici. I jim patří za to srdečný dík náš!

Voličská schůze katolická v Ranné. V neděli 2. t. m. večer uspořádána schůze katol. zemědělců. Schůze byla chvílemi dosti bouřlivá, zásluha o to měl zvláště evang. učitel p. Adamec. Vážně také mu bylo odpovídáno, až rudl zahubením. Účastenství bylo neobyčejně veliké, odpárců byla většina. Po zvolení předsednictva uděleno slovo p. kandidátovi Krejsovi. Jeho řeč přijala velice sympaticky. Bez theatrační pózy promluvil zde přesvědčivě muž z lidu, který dokázal, že potřeby pohorského lidu dobře zná. Nato podával zpráva o činnosti katol. poslanců na říšské radě říšský poslanec p. Prokop. Měli jste slyšet, jak pěkně, přesvědčivě mluvil tento poslanec, na něhož dříve se sypalo plno pomluv, že jest neschopný, že neumí řečnit, atd. Jadrně vyvrátil lži, které kolportují o našich poslancích socialisté a agrárníci. Nato promluvil úchvatně p. Adámek z Vojtěchova; řečník musil časem připomínati svému bývalému učiteli p. Adamcovi, jak se má chovati inteligent na veřejné schůzi. Budilo veliké veselí, když nepokojnému „pohrobku českých bratrů“ uděleno slovo, aby vyrazil, co v něm vřelo. A Adamec? Zmohl se jen na slova: že katol. zemědělci obdrželi od šlechtě a hierarchie 18.000 K. Nastal hřimavý smích, když po těch slovech tázal se p. Adámek: „A už nic?“ Když bylo na ta slova případně odpověděno, vytáhl do boje sám generál, p. evang. farář Šádek. Prohlásil, že ten obnos jest sice malý, ale dosvědčuje, že šlechtě a hierarchii na katol. straně záleží. (Má snad záležeti upřímným katolíkům na zdaru strany židovské?) Pan Adámek replikoval krátce a poukázal na spolek Gustava Adolfa. Pan farář Šádek se ohrážoval, že to prý není spolek politický. Hned na to poukázal dp. Elitzer na polit. činnost spolku toho při hnutí „Lou von Rom.“ Evangelický p. farář odpovídal, že ten spolek na volby nic nedal; vytýkal katol. zemědělcům nesnášlivost vůči evangelikům. Prý on jest vždy (!!) pro to, aby byl volen kdekoli v obci atd. muž nejspůsobilejší, ať už katolík nebo evangelík, větší rolník či domkář. Věru moc hezky p. Šádek mluvil — pod dojmem situace. Poznal, že účelností malo svedl. Dp. farář Elitzer řekl, že to jest velice zvláštní, že evangelici uznání vědy za nejspůsobilejší, a schopní katolíci ostrakováni. Uvedl doklady „evangelické snášlivosti“ ze svého pobytu na Rychmburaku a Kutnohorsku a slova evang. p. faráře, jakými poctil katolíky při schůzi p. Hajna ve čtvrtek. Nato schůze skončena; znamenala rozhodný úspěch pro naše hnutí. — Pane snášlivý Šádku, proč strana evangelicko-agrární nevolila při posledních obecních volbách žádného domkáře? Naše strana vepsala do kandidátní listiny i malorolníky; zato se nám dostalo ještě výsměchu. A což ty roztroušené lži, že náš p. farář chce býti starostou? Ostataž nať třeba dalších dokladů; vždyť známe své přítelstky dobře. Jest to zvláštní, že evangeličtí rolníci chtějí voliti pokrokařského sluhu soc. demokracie, Al. Hajna. K tomu se jistě neodhodlali v zájmu prospěchu rolnictva. Redaktor listu, hájícího tolik oddané židy a soc. demokracie, sotva přece rázně se postaví proti výnosnému křesť. židovských bursiánů a proti rudým tupitelům staré rolnické. A také se nepostaví proti těm,

kterí křesťanského ducha chtějí s rodin českých vypuditi. Vždyť má v programu, že vyučování náboženství ve školách se musí zrušiti. Ovšem evangeličtí klerikálové proti katolíkům dovedou se spojití s každým. Uvidíme, kolik rosváňaných evangeliků jim nesedá na lep a prohlásí se proti kandidátovi Hajnově!

Schůze Myslivce v Ledči. Na den 6. t. m. svolána byla do Ledče schůze voličů, aby vyslechli říšského poslance pana Václava Myslivce z Prahy, jenž kandidaturu do zemského sněmu od strany katolického lidu mu nabídnoutou za volební okres Ledč-Dolní Kralovice přijal. Schůze byla hojně navštívena stoupenci všech politických stran; zejména agrárníci sešli se v hojném počtu s tím šlechetným úmyslem, aby nenáviděnému Myslivci dali co vědět. Poněvadž byli ve velké většině, zvolili si předsednictvo dle své chuti a vkusu: za předsedu velkého agrárníka p. Kadlečka z Hradce, za místopředsedu socialistu p. Švora z Ledče a za zapisovatele říšského učitele pana Reitmayera z Pavlova. Nato uděleno slovo panu kandidátu Myslivcovi, jenž v pěkné, řízné řeči za hlubokého ticha rozvinul program katolické lidové strany a zejména pojednal o žádoucí volební opravě, o zemském pojišťování a o nucených hospodářských společnostech. — Proti střídavě a klidně řeči p. říšského poslance nedalo se nic namítati, a proto srdce všech pravověřících agrárních kormontila se smutkem hlubokým, že k randálům snad ani nedojde. Smutně ohlížel se po svých věrných generál agrárních z Kozlě, a jeho adjutant z Koutů truchlivě skláněl hlavu; předseda z dešperace už by byl málem schůzi rozpustil z příčin nezbadaných, když tu z nenadání jako v té pohádce: Kde se vzal, tu se vzal, uprostřed sálu stál jakýsi pan Tajchman z Prahy, dříve vsada pečlivě skrytý, snad ze strachu, aby co nevolič nebyl ze schůze vykázan. Tyž prohlásil se za zástupce agrárního kandidáta poslanectví pana Práška z Vlastějovic, jenž prý se nemohl dostavit do schůze „pro důležitou neodkladnou příčinu“. (Šeptalo se cosi o tom, že tou důležitou příčinou je bledý strach p. Práška před nebezpečným „klerikálním“ odpárcem). Jakmile páni agrárníci viděli, že poslanci Myslivcovi postavil se odpárc, z hluboka si oddechli, zaleskly se oči jejich, hlavy mužné se vztyčily, a srdcem všech táhla jedna radost: že přece jen randál bude! A taky byl! — Pan předseda ochotně udělil p. Tajchmanovi slovo; a ten pověděl nám mnoho nových překvapujících odhalení z tábora klerikálů: že jsou spojenci německé šlechtě, že kněží učinili kazatelnou politickými tribunami, že agrárníci nejsou proti náboženství ve škole, ale že si přejí, aby se mu jinak vyučovalo; vypravoval, jak sontický farář při křesťanském cvičení nabádal ženy, aby působily na muže, aby nevolili agrárníka atd. A tak mluvil p. Tajchman hodnou dobu páté přes deváté; nepředpojatí řečníci nad tou řečníckou mechanikou povážlivě vrtěli hlavou, ale přivržencům zeleného praporu se to, toť se rozumí, líbilo nesmírně; radostně přisvědčovali, nemastné vtipy dělali, pokřikovali, zkrátka projevovali ukrutnou parlamentární vyškolenost. Za zmínku též stojí, jak „nestranně“ řídil pan předseda Kadleček schůzi. Jakmile se ozval nějakou poznámkou „klerikál“, hned jej volal přímě k pořádku a brozil rozpustlím schůze, ale jeho stranníci, a zejména jejich generál, mohli mluvit, pokřikovati, jak chtěli, k tomu pan předseda mlčel jako ryba. Vůbec slavné předsednictvo počínalo si při schůzi náramně legračně. Předseda i zapisovatel činili při řeči p. Myslivce hlasité poznámky a vpadali mu do řeči, kdy se jim zlíbilo, nejsprávněji z nich počínal si místopředseda, sociální demokrat, jako vůbec důrazně konstatovati, že sociální demokraté i národní socialisté chovají se při schůzi zcela slušně. Po krátké replice místního děkana, jenž odmítl rozhodně tvrzení předřečníkovo, jakoby kněží dělali kazatelnou politickými tribunami a ve škole pracovali proti pořádným učitelům, ujal se pan Tajchman zase slova a zoova nám vypravoval samé zaručené zprávy, jak ku př. kdysi kdesi jakýsi kněz pošlapal obraz Husův ve škole, a jak prý zas nazval Komenského helvitem atd. Zatím vstupovala agrárníkům udatnost vždy víc a více do srdcí, hluk rostl, lítaly nbohé vtipy, až konečně předseda z ohledu na trvajíc blůk, hlavě ale ze strachu, že by katolický kandidát mohl ještě přijíti ke slovu a na spletenou řeč pana zástupce agrárního kandidáta po zásluze posvítiti, schůzi ukončil. — Mravův úspěch kandidáta katolické strany byl nepopíratelný, a k tomu dopomohli mu nemálo agrárníci svým neurvalým vystupováním. A za to dík pánům agrárníkům našeho okolí, a zejména té jistě venice, která své agrární přesvědčení tak divným způsobem na jevo dává, připojuji malické napomenutí: Draží pánové, račte si zapamatovati, že po hospodách rámusiti a protivníkům spílati, není známkou politické vysplosti, nýbrž znamením nevzdělanosti. Kdo vás alyš, tomu jistě napadne staré, osvědčené pravidlo: „Nadávat — tedy nemají pravdu“.

Z Lukavice a Rychnova nad Kn. Dne 6. t. m. představil se nám p. dr. R. Horský co kandidát do zemského sněmu za stranu katol. lidu. Přes to, že jednak doba ke svolání schůze nebyla nám vesměs vhodnou, a pak že všemožným způsobem pracovali jistě veličani pro smaz schůze, sešla se přece řada občanů, aby

poslali a vyslechli muže, který se uchází zde na okresu o mandát. Účastí tou a vyslechnutím pana kandidáta nebyl přece nikdo z posluchačů nucen k nějakému úpisu! Proč se jen pravdy Horáského tolik báli? A zde byli to právě vůdcové hnutí agrárního v naší obci, kteří se vyznamenali jen což! — Tak na př. jistý občan vyslovil se: „Hle, jde-li sem Horáský, vzejde tím hanba celému (!!!) českému národu!“ Čtenáři náš, sud sám, zdali si takový člověk jest vědom dosahu svých slov! Může se o něm říci, že takový člověk je mužem vzdělaným? Což jméno Horáský není známo daleko za hranicemi jako jméno muže vysoce vzdělaného, lidumila pravého, před úmž mají i nepřátelé úctu? Muž takových vlastností, z jehož slov nesála úhoovitost neb smělý klam anebo strannický knýf, muž ten jest nenáviděn jedině proto, že otvírá lidem oči, aby v dnešní spoustě náhledů a názorů prohlédli, kde poctivost a kde prospěchářství, kde pravda a kde lež, co jest šlechtetnost a co sprostota, v kterém táboru láska a v kterém sobectví. Lukavická schůze jest toho důkazem zřejmým, neboť zde byl lid takřka násilně zrazen, aby nemohl vyslechnouti muže, který jest poctivcem od kosti, šlechtetným v duši celou, pravým lidumilem a znamenitým poslancem. Lid náš prohlédl a dle své vlastní vůle se zajisté také zachová v den volby. — Vedle dra. Horáského promluvil náš obezřetý a horlivý pracovník na poli národohospodářském, říšský poslanec pan Šabata z Vrbovice, který jest zároveň přímým a otevřeným zastancem otázky náboženské. Proč nepřišli ti naši rolníci „taky katolíci“, aby poznali a vyslechli vzorného muže, intelligentního občana a opravdového vlastence rolníka? Proč? — Známe ten žár jejich pro — prospěchářství a panovačnost. Či nemáme jasný v tomto příklad na místě jedné veličiny a jejich spojení? A zrovna tak jako máme příklady v obci, máme je i v okresu. Uvažuj, občane náš, proč se spolku chtěli odstraniti osoby pro dobro spolku nezištně pracující? Proč v okrese muži tak zasloužili, vši čtyři hodot, byli rovněž odstrčeni? A proč se všemožné pracuje, aby dr. Horáský do sněmu zemského se nedostal? Oni vědí, proč se zabráňuje, aby štika mezi kapry se nedostala. A proto jest povinností každého uvědomělého katolíka aby nejen k volbě šel, ale aby na svůj hlasovací lístek napsal jen jméno kandidáta katolického a tím jest pan dr. Rudolf Horáský, farář v Šárce.

Z Časopisu. Zdá se, že dopisovatelům do České Stráže poněkud otrnulo. Pastili se několikráte do klerikálů, a že jim nebylo odpověděno, narostl jim jidlem apetit tak, že v posledním čísle provádějí přímo indiánský tanec nad zmraženými prý už stranou klerikální, „za kterou hanbí se prý i poslanci zvolení pomocí klerikálů, které ubývá prý těch, kteří mnozí si žasem oči, prohlédají a probírají se z té klerikální smy a poroby duševní a vstupují do tábora lidí pokrokové smýšlejších charakterů, kde svědomí lidské se neubíjí, naopak ale se poučuje, aby mocno bylo zase vaříti v sebe lásku k práci pro dobro lidstva, ano, by poznal i ten omyl, že vlastně v době předvolební nešlo o věc svatou, o viru, o náboženství, které by mu snad bylo vzato, ale že někomu šlo o ten jeho blásek, aby všude zvoeni byli klerikálové a tak dostali do rukou školení, vysoké úřady, a učinili pak z 20. století, kdy svědomí lidské počíná se probuzovati i proti tomu venkovanu a oni zase moc a bývalou slávu pomalounku ztrácejí, zase tu středověkou kněžovládu, za níž vše (!) hyulo.“ Na zeleno přebarvený pokrokový dopisovatel patrně se napil bílé vody, neboť normální mozek nemohl by zploditi tolik nesmyslů, nad nimiž nevíme, máme-li se smáti, či plakat. A tím chtějí dobýti posice pro posl. Kubru, který měl to neštěstí, že se naň jako klášata pověsili pokrokoví učitelé s dobře vypočtenými plány pro budoucnost, o jejichž však vyplnění důrazně pochybujeme. Pokud p. kandidát Kubr se představoval, zůstávají názory jeho na př. na to školství hrdně pozadu za názory pokrokových učitelů, a vime z jistého a bezpečného pramene, že to velmi pokrokové paedagogy překvapilo, že jednak vůbec odpovídal kněžím, a pak že odpovídal jim zvláště na tak choulstivou otázku, jako jest otázka o náboženství ve škole. Ostatně nestaví-li katolíci kandidáta vlastního, činí tak nikoliv z bázně před porážkou, ale z důvodů vlasteneckých, o nichž marně by bylo vykládati lidem, nevidícím než na konec nosu. Ostatně těšili to společnost, do níž patří spolupracovník Čes. Stráže, radovati se nad zdánlivým úpadkem klerikálů, nemáme jim za zlé tuto dětskou stínovou hru. Jen tolik podotýkáme, že tato upadající strana nabuvala důvěrníkům agrárním tolik strachu, že míchali kandidáty jako kartami a že byli přinuceni běžet až daleko za hranice okresu pro kandidáta, který by vyhověl i — klerikálům!

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zastlých maleb.

Odborné porady, nákreasy a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vytidí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému uhlédnutí.

3257 receptů obsahuje 3257

B. JERNAŘOVÉ

KUCHAŘKA.

Cukrovinky. Zavařeniny. Nápoje. Servirování.
Úprava ubrousků. Kuchyn pro nemocné.

Pochvalné posudky. „Nář. Listů“, „Katol. Listů“, „Politiky“. Cena 3 zl. 50 kr., váz 4 zl., s barvotisky 4 zl. 40 kr. Vydání s 1955 recepty 2 zl., vázané 2 zl. 40 kr.

HERBÁŘ Léčivé rostliny.

Napsal prof. Fr. Dlouhý. —

V nádherné úpravě. S 86 barevnými tabulemi, zobrazujícími přes 250 rostlin. — 8. vydání. Skvostné váz. 8 zl. 20 kr. Druhé vyd. váz. s 28 barev. tabulemi 2 zl. 80 kr., s 50 tabulemi 4 zl.

Nakladatel

I. L. Kober v Praze, Vodičkova ul.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochranou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Víděň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

kteří jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přeané, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštinému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákreasy i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením čestných uznání po ruce.

Prošim veleduštiného duchovenstva o laskavou přímě
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
něká poikových atd.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
keřového náčiní ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a odporučen. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprokuje.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCI ANDELÉ

a TELA PÁNE

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.

z pevné tvrdé sádry
= velice levné. =

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 82)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

ZIMA

JAN STOUPA, PRAHA,
nyní
Jindřišská ulice č. 1.

KOBERCE

SOUPRAVY
PORTIERY
ZÁCLONY
STORY
ŽUPANY
UHLÁKY
PŘÍSTAVCE
ZÁSTĚNY

1908

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevným
rámy, stěny vsazením.

Všecky rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
všaknavuštění ku definitivní objednávce.

Neúčtovná veřejná i písemná pochybná uznání.

Založeno roku 1886.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariakillerstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do paření

30/30 cm po 16 hal.
26/26 " " 12 "
24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vysoušené diamanty kus 5 K.
Dodání kamkoliv drahou.

Skla dy tabulové skla.

K. V. Skuherský,
c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
— na —

svíce oltářní,
voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,
cís. král. dvorní továrník
— v Hradci Králové —

Ordinariátním listem nejvyššího Biskupské kon-
sistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov.
správám dop. ručen.

Vele důstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen o ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb ceníky franko.
Za všechny výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejokrasnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)
doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše h kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárukuje vklady 4 1/2%, 5%, až 6 1/2%.
Záruka K 656.139-57.
Složní listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem

obleky

všeob. druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pěšiny, č. 288.

První výroba
věžních
hodin
v Úslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku posílá
se vše franco.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.
Píše Jiří Šahula. Cena 8 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.
Píše Jiří Šahula. Cena 1-10 K.

Objednávky vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahranická.

Kancelář „Hôtel Hyřák“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. února 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Voličové, pozor!

V těch okresech, kde první volba do zemského sněmu zůstala nerozhodnuta, konati se budou v úterý 25. února volby druhé a kdyby i ty zůstaly nerozhodnuty, pak v pondělí 2. března 1908 volby třetí (užší). — Hlasovací listky a volební legitimace k volbám druhým i třetím (užším) vydává opětne c. k. okresní hejtmanství. Kdo z voličů by hlasovací listek s volební legitimací v čas nedostal, necht se o něho přihlásit buď u volebního komisaře neb u obecního úřadu. Ztracené volební legitimace vydává c. k. okresní hejtmanství! K volbám druhým neb i užším (třetím) musí se každý náš volič dostavit a hlasovati i agitovati pro kandidáty naše.

Klerikálové zrazují český národ.

(3) Tak to zní v různých tóninách, tak hlubokým fortissimem protikatolické trombóny ze strážných věží; tak pláčí mazaný farizeové, jimž se sotva o lásce k vlasti zdálo a kteří, kopající do českého lidu katolického, ochotně přisluhují germanisujícímu židům.

Našinec žasne nad tou společenskou zkažeností, nad tím, jaké lži dovedou si vymyslet o nás lidé, pracující všemi prostředky ku zduť té či oné fanatické politické kliky.

Jak že jsme zradili národ? Šli jsme se snad smlouvat s pruskými pastory do některého německého kasina? Či jsme sekali komplimenty před těmi zástupci zahraničních židů, kteří přijeli na sjezd „Volné myšlenky“ do Prahy? Anebo katoličtí Čechové řekli německým židům, že za dobře placené inserty přestanou uveřejňovati zprávy o podvodných židovských bankrotech, kterými náš národ tolik hospodářsky trpí?

Ne! Něco daleko horšího se stalo. Jeden spolupracovník „Čecha“ napsal v 30. čísle svůj volný náhled: „Všeněmectví proniklo již

všecky vrstvy německého lidu. Toliko ještě křesťanství sociálové a ovšem i katoličtí konservativci jsou pro upřímné vyrovnání se Slovany, na základě státní německé řeči, kterou bychom mohli i přijati.“ 1. Tak byl vysloven názor jednotlivce, s nímž mohli i nemusili ostatní katolíci ještě souhlasiti. Dále pisatel onen neřekl ještě, že německou státní řeč přijati máme.

Ale zvláště agrární tisk zakousl se do těch slov jako klíště a citoval výrok ten se zámyslnou pozměnou, takže poslední větu otiskly „Hlasy venkova“ a „Venkov“: „kterou bychom mohli i my přijati.“ Slůvko „my“ vpletili si chytráci k zdůraznění nejzávažnější věty, aby to více křičelo.

2. Že neúplné citování často se děje s úmyslem krajně podvodným, víme dobře. Farizeové agrární byli tak chytří, že nepřidali to, co za slovy citovanými otlačeno. Sdělujeme tedy, že hned za slovy o německé státní řeči napsána v „Čechu“ tato slova: „Že němčina fakticky jest dorozumivací řečí v rakouském parlamentě, jest faktum, jež poslanci naši všemohou uznávají. S druhé strany musíme my Češi neustupně státi na tom, aby Čechu v Čechách všude dostalo se vyřčení věci v jeho řeči.“ — V ohledu tom nelze uznati žádného uzavřeného území, v němž by pouze němčina byla „landesüblich.“ Proč jen čachrašský tisk agrární nedopověděl? Proč zamlčel zde uvedená slova „Čecha“, která přece hned za výrokem o státní řeči následovala? Zkrátka aby uvedl čtenářstvo v kardinální omyl. Jen ať provede ministr „zradu na národě“ tím, že aspoň vymůže pro nás Čechy vyřizování všeho v jazyce českém! Budeme mu za to vděční. My ovšem ani za tu cenu se státní dorozumivací němčinou nesoňhlásíme, třebaže jí užívá p. ministr Přádek sám.

3. Aby nepoctivost agrárního křiku ještě ostřeji byla osvětlena, dlužno povědět, že fanatický tisk agrární zamlčel, co ve svém provolání ze dne 25. ledna t. r. prohlásil tiskem v mnoha časopisech. „Výkonný výbor strany katolického lidu v království českém“. Tudiž sbor, který jest pověřen mluvití za stranu celou, vyslovil se takto: „Neochvějně stojíme na stanovisku nesadatelých státních práv, svobod a

výsad zemí koruny svatováclavské vůbec a království českého svláště, jež strana naše i její zástupcové budou vždycky věrně hájiti a zastávati. Země koruny svatováclavské s královstvím českým v čele pokládáme za nejprvnější a nejbezpečnější zákl. důl kámen soustátí habsburského, jehož vznik před staletími diktovaly a trvání jeho dodnes odůvodňují stávající mezinárodní a hospodářské poměry evropské. V silném a všestranně zdravém soustátí habsburském žádáme spravedlnost ke všem národům a národním kmenům a očekáváme v něm za nekořečné oběti, jež mu země koruny svatováclavské na krvi a berních již přinesly, plně zabezpečení budoucnosti svého národa. . . V rámci soustátí habsburského nepřestaneme nejrozhodněji hájiti svézákonnost království českého, založenou na odvěkých právech. Proto budeme žádati rozmnožení a rozšíření samosprávy zemské, okresní i obecní a zautonomisování správy politické. K rozšíření osobních práv a politických svobod občanů hledíme všemožné působiti a zejména budeme napomáhati k opravě nynějšího, českou národnost na sněmu království českého zkracujícího volebního řádu a horlivě se přičiníme, aby toto žádoucí rozšíření volebního práva do sněmu království českého v nejbližší době dostalo se také nejširším vrstvám občanstva. . . Pevně trváme na stanovisku rovného práva a rovnocennosti národů, jež musí býti nejpřísněji plněným základním zákonem soustátí habsburského, jsouce pro kulturní, hospodářský a sociální rozkvět jeho přirozenou nezbytností. Proto nejrozhodněji opřeme se všechněm pokusům, které by v království českém chtěly přáti jednomu národu taková sřízení neb výhody, jež by pro druhý národ smámenaly zkrácení a ponižení. Žádáme tudíž řetření rovnoprávnost zaručujících zákonů, z nichž úplný smír mezi národy sám sebou vyplýne, jestliže budou zachovávány. Proto loyální zachovávání zákonů se strany našich německých krajanův a přísne bdění vlády nad tím pokládáme za nejkratší cestu k docílení národního pokoje a smíru v Čechách. Kdyby němečtí úředníci v Čechách nemusili a nechtěli platných zákonů zachovávat, za žádnou cenu nedocílí se zde národní smír nikdy! Jazyková rovnoprávnost v Čechách musí se státi skutkem ve všech

Na straně jedné konala skupina židů veřejně svoji ranní modlitbu, na druhé straně vykonával tuto povinnost Muslim; ani tento ani oni nikterak se nedali vytrhovati snad tím, že celá naše společnost na ně upřeně hledí a každý jejich pohyb s největší bedlivostí pozoruje.

Muslim, jsa si vědom toho, že jest nyní subh čili sahar (t. j. doba ranní modlitby), rozprostřel na palubu svůj plášť — koberec měl snad již zabalený mezi ostatními zavazadly — zul se, střežíc polozil stranou, vstoupil na rozprostřený plášť, jsa obrácen obličejem k Mekce, pozvedl obě rozprostřené ruce do výše, tak že se zdál svými palci dotýkati se boltců ušních; brzy zase ruce spustil, nechávaje je viseti volně dolů, hned zase kleknuv, ruce položil na kolena, vrhl se úplně na zem tak, že se dotýkal čelem rozprostřeného pláště. Hned zase vstal a začal tytéž pohyby opakovati kolikráte za sebou.

„Jest při této modlitbě“, poznamenal kdosi, „trochu formalismu, ano můžeme říci tělocviku, alechťná jest však, že se za svůj náboženský úkon nestydí. Zdá se, že rty pohybuje, že něco šeptá.“

„Ano“, vysvětluje souseď, „odfřikává korán.“

„Snad ne celý; jeť to kniha dlouhá, obsažující 114 sur či kapitol.“

„Obyčejně se modlívali mohamedáni první, nejkratší suru.“

„Mohli byste nám, pane, povědět její obsah?“

„Zní asi takto: Ve jménu Boha milosrdného. Sláva buď Bohu, Pámp tvorů, Milosrdnému a Milostivému, knížeti soudného dne. Tobě (Bože) sloužíme a k Tobě voláme o pomoc. Vidiš nás na přímé cestě, na cestě těch, kterým jsi milost prokázal, na kterých nepříteľ hnev, kteří nebloudí. Amen.“

„Krátká to ranní modlitba. Proč lidé semí?“

„Nikoliv! Nelíbí semí, nýbrž dotýká se jí

FEUILLETON.

V karanténě.

I.

Z cestovních nápisů dra J. Hejla.

Tedy několik dní budeme netinně zde bleděti z „Elektry“ na protějščí Bejrut čítající asi 100.000 obyvatel, z nichž asi 65.000 ctí kříž, 35 tisíc pak půlměsíc s hvězdou. Tu vidíte krčiti se špinavou chatrč, tam zase vine se řada nevysokých domků, nejčastěji na modro natřených, jinde zase řada vill se zelenými zahradami, vzadu na návrší veliké budovy evropské, podobné spíše bradům než útavům, v nedalekém pozadí hřbet Libanonský, zvaný Saanin ve výši 2608 m nad hladinou, na které se naše „Elektra“ kolébá — to vše není divadlo právě nejpatnější. Jen kdyby netrvalo příliš — dlouho.

Ostatně doufáme, že i čas, který se bude nám zde v zajetí tureckých zdravotních úřadů zdržeti, užitečně strávíme. Snad se někdo najde, kdo nám o městě, před naším zrakem se rozkládajícím, poví něco více.

„Jak dlouho přece bude, pane hrabě, naše karanténa trvati?“ táží se rakouského generálního konsula, který se ze své dovolené vracel a celou rodinou do místa svého úřadu — do Bejrutu. „Rozhodly již zdravotní úřady?“

„Ano, karanténa bude trvati do pátku do večera. Počítají nám úterek za jeden, středu za druhý, čtvrtek za třetí a pátek za čtvrtý den.“

„Veliká štěstost! Vždyť jsme úterek strávili v Port Saidu a na cestě! Vlastně by tedy podle litery zákona neměl býti vpočítán do lhůty karantény. Což vy, pane hrabě, kde budete prodávati karanténou?“

„S vámi zde na lodi. Žádal jsem, abych ji směl prodávati ve svém bytě; moje žádost byla však odmítnuta. Dovoleno mi bylo jen, že smím se svoji rodinou bydleti v lazaretě tureckém, kamž bude též zítra celá třetí třída našeho parníku po náležité, důkladné desinfekci dopravena. Rozhodl jsem se, že raději zůstanu zde s vámi na lodi, než abych se dal uvězniti v lazaretu.“

„Chápu, pane hrabě, že jest to velice příjemný pocit, dívati se celé tři dny z lodního vězení na — svůj byt.“

Mezi tím přiblížila se k „Elektře“ malá barka, vyložená drahými koberci. Seděl v ní rytíř Starzski, kancléř rakousko-uherského konsulátu, který přijel přivítat svého šéfa a zároveň se s ním i rozloučit, poněvadž byl právě jmenován správcem konsulátu Jerusalemského. Poněvadž byl pan šéf v karanténě, nesměl rytíř vystoupiti na „Elektru“. Jen z barky na vzdálenost asi 10—15 m hovořil s hrabětem, stojícím na palubě.

„Pan rytíř Starzski pojede s vámi v pátek do Jerusalema na „Elektře“, upozorňoval nás generální konsul po chvíli, když se byl dříve se svým bývalým kancléřem rozloučil.

„Bude nás těšiti“ ozvalo se několik hlasů.

Večer toho dne nebyl prost všeho půvabu. Když jsme opustili elektricky osvětlený salon a vystoupili na palubu, byli jsme upoutáni tisíci různými světelnými planoucích na četných lodících, v přístavě kotvících, se okny četných domů a domků Bejrutských a o něco výše na azurové obloze. Vlny si pod „Elektrou“ brály, jako by se tiše radovaly, že tolik tisíc světél se v nich odráží.

Následující čtvrtek (13/X.) shromáždil již v ranních hodinách dosti četnou společnost na palubě k přátelskému rozhovoru, který byl po čas trapné karantény tím milejším. Pozornost naši poutala nejvíce třetí třída, která se pomalu chystala k desinfekci, vylození a k cestě do lazaretu.

úřadech státních, a to jak v úřadování vnitřním, tak vnějším. Budeme se nasazovati o to, aby německému jazyku nebyl přidáným způsobem dáván ráz řeči státní a přičiníme se o to, aby čeští úředníci státní nebyli odstrkováni k vůli úředníkům německým. Vyžadujeme nejenom dvojjazyčnost státních úřadů, nýbrž také při jejich úředních žádáme znalost obou zemských jazyků.

Tak tedy mělo oficiální prohlášení strany katolického lidu v hrdlosti českém, o němž přece agrárníci věděli dříve než o násoru jednotlivce, se náš lid balmutit! Na př. „Hlasy venkova“ dne 13. t. m. píše, že „klerikální pohlaví (II) národ náš chtějí zavléci v hanebné německé poddanství“; přidávají farizejky: „Jsem opravdu touto zradou, které klerikálové dopustili se na našich nejvyšších státech, do duše rozechvěni! — Jako víchr ať roznese se vzrušující ta zvěst, že klerikální prebendáři chtějí nás vydat na pospas německé hrdivosti, že sničtí chtějí nezadatelná práva našeho jazyka a že přijali (II) za své návrhy, o jichž uzákonění marně se namáhali naši nejúhlavnější nepřátelé!“

Co říkáš, čtenáři, těmto podvodným slovům? Co soudíš o straně, která svoji rychle klesající reputaci chce upevniti takovým nepoctivým řáděním? Vždyť přece ti lháři dobře vědí, že právě naši pohlaví prohlásili se pro ochranu práv jazyka českého. A také v témž „Čechu“ (dne 19. t. m.) vytištěno prohlášení našeho výkonného výboru (ze dne 18. t. m.), jež zní:

Proti nájezdům a útokům na stranu naši v poslední době z ohledů volební agitace bezdůvodně na základě věty z nezávislého novinářského článku činěným prohlašuje výkonný výbor strany katolického lidu v Čechách, že celá strana tato a všichni její poslanci i kandidáti poslaneckví nezvratně a zásadně trvají na odvěkém požadavku všech v pravdě českých stran, pojetém výslovně a jasně i do volebního svolání strany naší ze dne 25. ledna 1908, že totiž: „Budeme se nasazovati o to, aby německému jazyku nebyl přidáným způsobem dáván ráz řeči státní...“

Jistě hoří silně agrární pohlaví koudel nad hlavou, jistě jsou nyní hodně v úzkých, když jejich tisk sahá k prostředkům tolik nízkým.

Vždyť jsou přece chytří dost, aby poznali, že ani jediná česká strana ta, která by chtěla národ opravdu zaprodati, není tolik pošetilá, aby vystoupila s nekalými úmysly na veřejnost právě v době volebního ruchu. Počkala by s hlásáním svého plánu teprve tehdy, až by měla upevněné posice ve sněmovně. A kdyby katoličtí předáci chtěli po volbách třebas nenápadně kouti zradu národní, rázem by se připravili o sympatie těch, kteří je zvolili. Byli by vyzváni právě od voličů svých, aby se mandátů vzdali.

Zradu národní může nanejvýš provést pouze čelem. Některý má na čele od příliš častého dotyku narostlý mozole.

Přirovnal jste tuto modlitbu, neb úkony ji provázející k tělocviku. Přál bych vám viděti v Kahýře tancující nebo vyjící dervise. Tancující se shromáždí ve zvláštní místnosti, ve které jest určen k „výkonům“ (zikr) kruh o 6 m v průměru. Jeden po druhém dle řady vstává, jde k svému šejku, pokloní se před ním a začne svůj tanec. Kolem sebe se toče, pohybuje se tak, že opisuje veliký kruh (asi tak jako země se točí kolem své osy a zároveň obíhá kolem slunce), až se vrátí na své místo. Když se byli všichni v tomto solovém tanci vyčerpali, začne tanec sborový. Všichni se točí kolem sebe na levé noze, pravou pak si pomáhají, aby se dostali vpřed. Točí se tak dlouho, až oběhnou třikrát celý „cirkus“. Prostřední dervis otočí se za minutu až 40krát; ti, kteří jsou mistři v tomto baletu, dosáhnou až 60, třeba i vyššího čísla. V tomto reji vydrží 20—25 minut, aniž by dostali závrať. Mnozí svěží ke konci představení hlavu do zadu neb na stranu, zavrou oči, jakoby pili rozkoš z „vytržení“, do kterého se tímto tancem uvedli.

Jak jest, prosím, vysvětliti zjev, že dervisi jsou jasní mniši mohamedánská a při tom provozují tance a různé kejkle?

Původně byli dervisi sborem lidí, kteří chtěli přitáhnout život věsti, rozjímání o pomlčejnosti světa, zahloubati se do sebe, dojít vytržení mysli, otřásti tělo své tak, aby necítilo zevnějších dojmů. Postupem doby však z dervisství duch vyběhl a zůstal pouhý zevnější mechanismus, jádro vyběhlo, zůstala pouhá prázdná skořápka. Tak ti, kteří někdy chtěli učiniti tělo své necitelným, vrátili si o slavnostech železné hřebíky do očí; jiní, ležící na zádech, rozštěpili na prsou velké kameny, jiní polykali červené uhlí, jiní nechávali po svých natečených tělech svého šejka jezdit na koni.

strana ta, která se spoléhá na hlasy židovské; té by to židovští voličové snadno odpustili. Jak se posmívali socialisté našim národním snahám, to agrární tisk nevykládá. Potřebuje totiž za ruchu volebního radě pomoci proti katolickým zemědělcům. Socialistům bylo dovoleno vložití jakobinskou čapku na sochu „Slavie“ v Praze, bylo jim dovoleno při katolickém průvodu plivati katolickým Čechům do obličeje; jejich posměch se státoprávních listin našich z počátku vzbouřil trochu krve, teď však už oficiální vlastenci sekají před nimi komplimenty. Socialisté řvaním překazili v Praze divadelní představení vídeňských Čechů, z „lásky vlastenecké“ snažili se překaziti slavnostní osvětlení v Praze za návštěvy našeho mocnáře, atd. To všechno nic. Ale proti katolíkům vyrukuje se hned s bezohledným karabáčem.

Kdybychom chtěli býti tolik zlomyšlní jako agrárníci, měli bychom více materiálu k urádcování jejich strany. Ještě žádný z předáků od naší strany zvolených nezahajoval slavnostní ples s chotí německo-židovského milionáře jak vlastenecký p. ministr Prášek. Vědouce, že máme milovati všechny svoje bližní, nechceme nespravedlivě haněti ani odpůrce zeměděle. Přece však tolik národní hrdosti máme, abychom neprojevovali soustrast redakci židovsko-německého časopisu „Neue freie Presse“, našemu národu tolik nepřátelského, že přišlo o svého šéf-redaktora. To však učinil vlastenecký Prášek, jehož orgán na druhé straně tupí zlomyšlně české katolické pokrevence. K redakci katolického listu českého jistě by se tak kavalírsky nezachoval. Také naše strana slibovaní národohospodářské osvobození neprováděla tak, aby objednala celou řadu vagonů obilí u německého žida. A židmal-li p. Prášek — ohloubá a koruna strany agrární — tolik zemské finance pro svoji osobu, to právě také nebyl důkaz zvláštního obětavého vlastenectví.

Proto nechť křiklouni umlknou a čisti raději na humně vlastními! Teď jest jasně viděti, jaký vděk sklízí strana katolická za to, že se rozhodla pro podporu pozitivní politiky Práškovy v zájmu všennárodním!

Za pomoc — nespravedlivé kopance. Ale všeho do času! Od té strany, která se neostýchala potupiti světlou památku Karla IV. drzou pomluvou v předmluvě k samému programu strany agrární, rozhodně se vlastenectví učiti nebudeme.

Dopis z Prahy.

Přední pražská společnost a „Svůj k svému“

Věru s politováním obíráme se dnes opět tak zvanou „přední pražskou společností“, kterou, kdyby měly ostatní vrstvy společnosti české následovati v otázkách národohospodářských, mohli by čeští řemeslníci a živnostníci vystěhovati se někde na Kamčatku. Velkodušní vlastenci, jako někdejší poslanci Boh. Ryšánek, dr. Lad. Dvořák a jiní dokazují zas a zas, že, když jde o důkazy národní ne statečnosti — o té u podobných výtečnicků nelze vůbec mluvit — nýbrž povinnosti, nedovedou rozeznati černé od bílého. Bohumil Ryšánek, který

„Zvláštní to pohloupení lidského rozumu.“

„Což byste teprv řekl, kdybyste viděl, že v Egyptě na některých místech prostí lidé mají ve veliké vážnosti pomatené, bláznivé lidi, kteří v zástupech chodí po ulicích; domnívají se, že jsou to světci, které Allah vyznamenal tím, že duši jejich již povolal k sobě do nebes a jen tělo jejich nechává ještě nějaký čas na zemi.“

„Jak často, prosím, se představují oni tančící dervisi?“

„Obyčejně v pátek. Tuším však, že v poslední době jsou produkce tyto pro nemoc šejkovu zastaveny.“

„Proč právě v pátek?“

„Poněvadž jest pátek Mohamedánu týdenním posvátným dnem, a onen tanec se považuje za úkon, patřící k bohoslužbě.“

„Jest Mohamedánovi zakázáno též v pátek pracovati těžce?“

„Nikoliv. Pouze o polednách se „věstí“ scházejí v mešitě k modlitbě a ke kázání.“

„Jak často nechávají svého šejka jezdit koňem po sobě? Také každý pátek?“

„Nikoliv. Od pátku k pátku by se sotva vydrželi z utrpených ran. Jízda tato se koná jen jednou za rok: ve výroční den narození Mohamedových ve měsíci Rabi el áchir.“

„Kolik měsíců mají Mohamedáni?“

„Dvanácte, z nichž každý lichý má po 29, každý sudý po 30 dnech.“

„Jest tedy rok mohamedánský rokem měsíčním. Ke slunečnímu roku nebere žádnéhošfetele?“

„Obyčejný rok čítá 354 dny, rok přestupný 355 dní. V okruhu 30 let opakuje se rok přestupný jedenáctkrát. K oběhu slunečnímu se naprosto nepřihlíží.“

„Jest možno snadno převést datum kalendáře mohamedánského na datum kalendáře našeho, řeckého?“

sahávil svoji činnost v matičce Praze agitacími přednáškami proti uherké mosee a velkohabým pochvalováním hesla „Svůj k svému“, na toto heslo rázem zapomněl, když sám se měl jím řídit, objednav si nábytek u německo-židovské firmy! Takými jsou ti zastánci z přední společnosti pražské, tak vzorně napomáhají ku povznášení domácí výroby! Hned za tímto pásem následuje dr. Ladislav Dvořák, z počátku staročeský, později mladočeský snazivec, jehož když mladočeská strana prohlédla, odložila jej do archivu... Také tento „národohospodář“, za kterého se vyhlášoval, když hledal bohatou nevěstu, a když vyučoval národnímu hospodářství na obchodní akademii pražské, usnul za dobré koupiti si nábytek od německo-židovské firmy. Tajemník zemského výboru dr. Fášek, univer. prof. dr. Haveroch a chef policejních lékařů pražských dr. Pečírka, syn známého českého spisovatele a Mariany Pečirkové, zeměděle vydavatelky národního kalendáře, zakoupili nábytek u německo-židovských firem. A pak prý nepokračujeme, nebohatneme. Ba pokračujeme, jenom že do zadu a nikoli do předu. To je tedy ta přední pražská společnost, to je ten „krém“ české a slovanské Prahy! Nelze pak se věru diviti, že se našim snahám po hospodářské neodvislosti smějí...

Vůdce národa dr. Herold projektuje palác blahobytu, a jeho syn Otakar se svým nastávajícím tehánem objednávají nábytek u německo-židovské firmy —

* * *

Zdrakování stavebních míst v Praze a fortifikační posemy. Pražská obec po dlouhém usilování získala fortifikační pozemky Újezdských kasáren, Petřína a Vyšehradu a přistoupí v nedlouhé době k jich rozprodání. Každému příteli Prahy i jejího obyvatelstva nezbytně musí zatanouti na myšlénku, aby pozemky tyto nestaly se předmětem lichvářské spekulace, a aby obec pražská raději je podržela ve svých rukou do té doby, až budou splněny veškeré podmínky ke stavbě zdravých a levných bytů, a potom teprve aby obec je prodávala. Má-li se stavěti tak, aby domy měli dosti světla a vzduchu, jest nezbytnou podmínkou láce pozemků. K tomu účelu bude rovněž potřebí stanoviti podmínky, jak se má stavěti, a na podmínky tyto při provádění staveb bude nutno i přísně dohlížeti. Plány polohy musí býti předně účelné a přesně vypracovány. Jakmile se zjistí, které pozemky k zastavení se hodí, vypracují se určité návrhy, které bude nutno předložiti k rozhodnutí radě městské. Proto upozorňujeme, že musí býti předem již nyní pevně stanoveno, co s kterým místem započítí, a k čemu by se nejlépe hodilo. Dnes bude nutno vzíti na uvážení nejen účelné zastavení, nýbrž i vhodné regulace. Proto jest velmi důležitá, aby bylo stavěno nejen kotázkově, nýbrž aby volné prostory zůstaly též volnými. Upozorňujeme, aby této věci chopila se veřejnost, aby obec byla nucena upravit regulaci plány jinak, nežli podle přání spekulantů. Obec nechť zaručí široké ulice a volná místa, nikoli však na útraty stavějcích, nýbrž aby na toto opu-

„Obyčejně se říká, že prý dostaneme leto-počet mohamedánský, odčítáme-li od leto-počtu křesťanského 622 (toho roku dle běžného mínění Mohamed z Mekky do Mediny uprchl), dělíme-li zbytek 33 a připočteme-li tento podíl k onomu zbytku. Dle toho by letošní náš rok 1904 byl v mohamedánském kalendáři rok 1321. Ale způsob tento jest jen přibližný, neposkytuje nám žádoucí jistoty.“

„Jak, prosím, jmenují Arabové jednotlivé dny v týdnu?“

„Od neděle až do čtvrtka Arab počítá. Jest tedy neděle den první, pondělek den druhý, úterek den třetí, středa den čtvrtý, čtvrtek den pátý; pátek však sluje jóm el gum'a t. j. den shromáždění bohoslužebního, sobota pak sluje jóm es-sabt.“

„Es-sabt“, tož zní podobně jako naše sobota a jako židovské šabbat.

Tím posunut náš hovor na sbor židů, kteří též konali na druhé straně svoji ranní pobožnost.

Stáli v chumáci, obráceni jsouce k východu, či lépe řečeno k Jerusalemu. Kdož by si tu nezapomenul na Daniele proroka, o němž čteme, že „šel do domu svého a maje otevřená okna ve večeradle svém proti Jerusalemu... klekal na kolena svá a modlil se.“ (Dan. 6, 10.)

„Mohamedáni musí se před modlitbou mytí, upozorňoval jeden člen naší společnosti. „Myjí se židé též před modlitbou?“

„Židé, vykládá jiný, „nesmějí vytknouti rano žádného „požehnání“, dokud se neumyli. Teprv po umytí smí se modliti „požehnání“, vztahující se na mytí rukou.“

„Zdá se, že ranní jejich modlitba trvá neobyčejně dlouho. Jistě dlouhou chvíli je pozorujeme a dosud neukončili své pobožnosti.“

„Zajisté; ranní modlitba pravověrného žida jest značně dlouhá.“

„Z čeho se skládá?“

čtení pohlíbela jeho na satanismu pro město nezbytné, satanismu věnované prospěchu všeobecnému.

Přimlouváme se proto, aby fortifikační pozemky stály v rukou obce pražské, aby se zamezilo zdražování míst stavebních lichovní spekulací, jak tomu bylo na příklad u Kohské brány svého času. Zároveň však se musí přisobiti na veřejné mínění, aby pražská obec nediktovala si pak ceny, jaké sama chce, nýbrž aby tato cena byla stanovena znalci. Bude-li pak jedenkaždý vázán předpisy, jak má stavěti, bude účela dosaženo.

Nynější způsob stavby, to jest využitkování místa na útraty světla a prostornosti, jest výslednicí nejen drahoty místa, nýbrž také drahoty stavby a lichvy s byty. Pražský stavební řád neodpovídá stavebním řádům v jiných státech. V Praze nutno stavěti silněji, nákladněji a proto i dražší. Dělnické domky v Americe jsou na příklad dřevěné. A tato okolnost jistě k tomu vede, že dělník může si tam dovoliti míti třeba sedm obytných místností a zahrádku; bude proto na nejbližší budoucnosti, aby se prosadila změna stavebního řádu. Doporučujeme, aby otázka zastavení fortifikačních pozemků v Praze byla luštěna veškerou pražskou veřejností na veřejných schůzích, aby všechny dobré návrhy se uplatnily.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Obrana

Květy „Ratibora“. Neodvislý „Ratibor“ provedl šťastné důkaz, že již jest neodvislým docela i od logických pravidel myšlení, jelikož už žádá, abychom dokázali nesmyslnost jeho tvrzení o spojitosti lisabonské kralovraždy s katolicismem. Vysloviti nesmysl a pak žádati od jiného, aby dokazoval, že to není nesmyslem, je prostě hřích proti rozumu. Vysloviti však nesmysl s tendencí zlovolnou, aby druhý byl potupen, jest již něco horšího, to je podlost a na autora této podlosti jest, aby také dokázal své tvrzení. Nikdy se však nežádá od utrhučného napadaného, aby shledával protidůkazy vůči zlomyslnému nesmyslu. Jen list neodvislý od rozumného nazírání a od zásad poctivosti dovolí si prohlásiti hospodský tlach za věcnou pravdu a žádá ještě za uznání svého nesmyslu. A list tak ubohý bývá mluvčím městských radnic na českém východě! Do jaké míry odpoutal se „Ratibor“ od pravdy svým opětovným tlachem o spoluvíně katolicismu na kralovraždách, dokazuje tato statistika:

„Vražedné útoky na panovníky byly spáchány průběhem necelých 14 let sedmkrát. Dne 24. června 1894 byl zavražděn Sadi Carnot, prezident republiky francouzské, dne 10. září r. 1898 proklal vrah císařovnu rakouskou Alžbětu, dne 22. července 1900 byl usmrčen italský král Humbert, dne 6. března 1901 v přístavu bremském v úmyslu vražedném hodil lodní dělník Dettlich Wieland těžkým železem

„Jádro její jest t. zv. šema a šemona esre. Šema se skládá z několika biblických versů (5. Mojž. 6, 4—9; 11, 13—21; 4. Mojž. 15, 37—41). Začíná slovy: „Slyš Israeli, Hospodin Bůh náš. Hospodin jeden jest. Milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého a ze vši duše své a ze vši síly své.“ První slovo „slyš“ zní v hebrejštině šema a od tohoto počátečního slova sluje celá modlitba.“

„Modli se hlasitě či potichu?“
„Konají modlitbu potichu. Jen první větu „Slyš Israeli...“ velí předpis hlasitě pronášeti.“
„Proč?“

„Poněvadž v ní jest obsažen základní pilř celého náboženství židovského — monotheismus t. j. víra v jediného Boha.“

„Co jest to šemona esre?“

„Slovo to jest hebrejská čísllovka osmnáct; třeba doplniti „berachóth“ t. j. požehnání. Kromě toho patří však k modlitbě ranní též celá řada jiných složek.“

„Onen Muslim konal svoji modlitbu z paměti. Umějí tito židé též svoji modlitbu nazpaměť?“
„Možná, že někteří z nich. Jiní však — jak vidíte — mají v rukou veliké knihy.“

„Nevidím dobře, poněvadž mají na hlavě a na ramenou jakýsi široký plaid, který jim po obou stranách splyvá po ramenou dolů.“

„A který má na každém konci po dvou třapcích na modrých tkanicích.“

„To jest modlitební toaletta židovská. Zákon (4. Mojž. 15, 38, konec šema) ukládá židům, aby učedali si třepení na krajích plášťů, přičiž je tkanicemi modrými: kteréžto když uhlídají, at se rozpomenou na všechna přikázání Hospodinova, aby... pamatujíce na přikázání Hospodinova, činili je a byli svatí Bohu svému.“

„Nosi evropští židé také takovéto modlitební plaidy?“

po císaři Vilému II., který byl pouze lehce poraněn na hlavě, dne 6. září 1901 byl usmrčen Mac-Kinley, president Unie severoamerické, dne 29. května 1903 vykrváceli pod ranami vraha nešťastný král Alexandr a královna Draga a dne 31. května 1906 byl spáchán atentát na krále Alfonse španělského při jeho svatbě. Letos byli zastřeleni král portugalský Carlos a jeho syn. Jen dva z těchto útoků se nezdařily. V Rusku židovskými revolucionáři bylo zabito na tisíce lidí během posledních tří let.“ — Nyní je na „Ratiboru“, aby dokázal, že z uvedených atentátů jen jediný byl spáchán věřícím katolíkem z náboženského příkazu. Utrhaš musí podati důkaz pravdy.

Pro ministerský frak či pro blaho národa? Poslední číslo soc. dem. „Akademie“ v politickém přehledě prozrazuje, že ministr Prásek po svém jmenování (a po kompromitujícím procesu!) osobně šel do redakce „Práva lidu“ žádat o podporu. — Muž považovaný za hlavní oporu českého rolnictva a prosbou u „Práva lidu“, které tolikrát nespravedlivě rolníky napadlo, jež je tupilo takovými nadávkami! Snad se ještě Jeho Excellence pamatuje na jarní volební dny, kdy socialisté svým letákem odsuzovali agrární stranu co nejvíce — jako nejprohnanější. Snad pan ministr věděl, jakou lásku chová rudá strana k rolnictvu a národním požadavkům. Ale což na tom! Jen když bude osoba Jeho Excellence kryta! Ať křeslo její drží v rovnováze kdokoli. Aby pak „Právo lidu“ ještě a větší chutí p. Práška podporovalo, bouří proti katolictvu jeho orgán se zdvojeným úsilím. Neot ovšem divu, že strana spojující se s židovskými boháči a Masarykovci musí se až příliš zdvořile chovati i k soc. demokratům a za poličky odvděčovati se hlubokou úklonou.

Zakladatel agrární strany Alfons Šťastný o českých ministrech. Tento Nestor agrární strany jest nyní právem rozmrzen na české ministry a zvláště na Práška. Právě v „Selských listech“, že známé provokační řeči ministra Peschky nepovšimli si ti, kteří si ji měli všimnouti nejvíce — totiž čeští ministři, v prvé řadě ministr-krajan Prásek. Ten má hledět útoky Němců na náš národ všemožně mírnit, odrážet, znemožňovat. A pozná-li marnost obrany, nechť složí úřad. Říkalo se, že to ministerstvo krajan-ské nic nesnamená. A co už tu bylo příležitosti u soudů, v hospodářské akademii liebverderké, teď v ministerstvu samém, co tu krásných případů, kde mohl a také ovšem měl český ministr krajan dokázat, že také něco platí. A byl by moudr dokázat, že platí mnoho, velmi mnoho. Ale Peschka, Prásek a Fiedler sedí přátelsky vedle sebe v radě ministerské, jakoby se nechumelilo, a pan ministr-president Beck může míti a zajisté má také radost z toho, co všechno ti čeští ministři snesou a jaké mají dobré žaludky. Národ český však může jenom splakat nad výdělkem, jaký má z těch svých ministrů. Tolik se může říci směle, že takováto politika, jaká se děje s námi dnes, dovedla by se dělat i bez těch českých ministrů, kteří nám jsou takto pouze ke škodě a ostudě před celým světem. A v táboře agrárním? Ani muk! Jakoby se nebylo stalo ničehož. Němci mohou pokojně hlásat: Vyhladíme ty Čechy ze země české! Tak,

„Nosi jakési zbytky tohoto roucha na našem těle chlapci židovští a vůbec muži.“

„Jest pozoruhodno, že proti tomuto úboru se v tisku neútočí, kdežto křesťanské medailky, škapulíře jsou stále předmětem potupy“, poznamenal kdosi.

„Nevíte, v čí rukou jest náš tisk? Židé nejsou tak na hlavu padlí, aby sami sebe volili za terč posměchu.“

„He, jeden z nich právě ustupuje na tři kroky vzad a hluboce se sklání.“

„Končí tím svoji modlitbu.“

Židé skutečně svlékali svůj modlitební shawl, zavírali své knihy a kladli je pod paže.

„Co to mají na čele a na levé ruce, co nyní odvažují?“ též se zase spolucestující, který se o tyto syny Israele neobyčejně zajímal.

„Jsou to t. zv. tefilim (modlitby), čili jak my říkáme, dle řeckého slova phylacteria: chránidla. Jsou to kožené pouzdra, uzavírající v sobě čtyři pergamenové listky, na kterých jsou důležité čtyři místa ze „zákona“ hebrejsky napsána (2. Mojž. 13, 1—10; 11—16; 5. Mojž. 5, 4—9; 11, 13—21). Jedno takovéto pouzdro se dlouhými řemeny přivazuje žid do prostřed čela, druhé pak na levou ruku.“

„Co znamená tento zvláštní obyčej? Jak vznikl?“

„Vznikl z úzkoprsého farisejského výkladu bible po návratu židů ze zajetí babylonského. Hospodin v Zákoně (5. Mojž. 11, 18) předpísal: „Uložte tato slova má v srdcích a myslích svých a zavazte je za znamení na rukou a mezi očima svými položte je.“ (Srv. 2. Mojž. 13, 9; 5. Mojž. 6, 8). Duch zákona velel, by měli Israelité přikázání Boží stále před očima, aby ruce jejich dle nich pracovaly, jednaly. Pozdější však Židé vykládali tato místa až příliš doslovně a tak vznikla „chránidla“. Staří Židé neznali tohoto zvyku. Zato

jak se jedná dnes se strany našich českých ministrů, je to prostě posilování Němců, a také je to vidět z celého jednání ministerského předsedy Becka. Ani jediného slova, které dal Čechům, nedrží, ale Němcům plní vše. Mohlo by tak být, kdyby tam nebylo takových českých ministrů, kteří ho v tom svém jednáním podporují? Každý musí dnes přijíti k tomu náhledu, že bylo by mnohem lépe, kdybychom těch potlačovatelů národních snah v ministerské radě neměli. Takhle máme svázané ruce a nohy a nemůžeme se ani hnout. Jsme zaprodáni!“

Čekali jsme dychtivě, co to krajan-ské ministerstvo našim národním zájmům dobrého přinese. V zájmu všennárodním se sebezáporem zaujali jsme vyčkávací stanovisko, nechtějíce býti považováni za rušitele pozitivní práce krajan-ského ministerstva. Vždyť i naši katolíci poslanci, ačkoli tolik ostrakizováni od agrárních protivníků zkusili, rozhodli se podporovati ministry-krajan, aby konečně těžký váz české politiky hnul se aspoň o několik kroků ku předu.

A pozitivní výsledek všeho? Že jsme vylučováni z národa, že ministersko-agrární denník „Venkov“ provádí neprudivé útoky proti nám, kteří jsme při ústředních volbách tolik mandátů straně agrární zachovali. Pěkný vděk! Proti žádné straně agrárníci tak hrubě a neomaleně nepíšeli jako proti katolické straně. Snad tímto „pokrokovým tažením“, které jest ovšem velice laciné, chce „Venkov“ odvrátiti pozornost od neúspěchů Práskových: kdyby týž list nás tolik nemrskal, pak by protikatolické strany důkladněji posvítily na politické „úspěchy“ Práskovy. Leč pro protikatolický boj odpustí se straně Práskově velmi mnoho. V tom záleží nynější „pokroková politika“: k radosti židů hodně šlehat vlastní pokrevence za to, že chtějí míti kus svobody také pro sebe. A tím národ velmi mnoho ziská! Videařští židé mohou se spokojeně takovému rytířství usmívat.

Politický přehled.

Předsednictvo Národního klubu českého na říšské radě jednalo s minister. předsedou bar. Beckem o českých požadavcích. Čeští poslanci dají prý souhlas k zřízení ministerstva práce jen tenkrát, když do něho přibírají budou na vyšší místa i čeští úředníci. Otázka jazyková a universitní přijde na denní pořádek při projednávání rozpočtu ministerstva spravedlnosti a vyučování v rozpočtovém výboru, a tu čeští poslanci žádají, aby vláda české požadavky nejen uznala, nýbrž aby se i zavázala, že je splní. K takovému závazku vláda se zlákatí nedá, vždyť Němci by zvedli bouři protestu, a pak dokud naši čeští ministři nezakročí rázně proti každému urážení národního cítě českého, jak posledně projevono i štvavou řečí německého ministra-krajana Peschky ve Štyrském Hradci, na splnění našich požadavků se ještě načekáme.

Železniční politika bar. Aehrenthala na Balkáně vyvolala odpověď na straně Ruska, které žádá, aby sultán dal povolení k předběžným pracím pro stavbu nové dráhy, která má vésti od Dunaje Srbskem na Černou Horu až k moři Adriatickému. V Rusku jsou prý

měli jiné obyčeje: na počátku modlitby vrhali se až na zem, jak četná místa Písma ukazují (1. Mojž. 18, 2; 24, 26, 52; 4. Mojž. 22, 31; 1. Král. 1, 19), tedy podobně, jako činil před chvílí onen Muslim, kterého jsme pozorovali. Zdá se též, že staří Židé své prosby přednášeli v kleče, tedy zase podobně jako onen Mohamedán, ačkoliv třeba doznati, že jindy zase i v stoje modlitby se konávaly. Rovněž pozvedali a rozpínali staří ruce (2. Mojž. 9, 29; Is. 1, 15; 2. Mojž. 17, 11). Jinými slovy: V zevnějších obřadech mohamedánských jest mnohem více starobylých východních obyčejů zachováno než v židovských.

„Věští evropští židé též při modlitbě tyto kožené váčky na čelo?“

„Nevím.“

„Konají evropští židovští milionáři též každodenně tak dlouhou modlitbu, jako tyto chudí židé zdejší ze třetí třídy?“

„Nevím. Snad se někteří z nich pokládají častěji za osvobozeného od této povinnosti, poněvadž dle nauky rabinů nejsou modlitbou vázáni ti, kteří v době modlitby činí něco důležitého, neodložitelného pro veřejné blaho.“

„Stříhati kupony od státních dluhopisů jest rozhodně neodložitelná práce pro blaho veřejné.“

Tak skončeno první půlka naší karantény. Jen aby nikdo z nás nezemřel, nebo docela nezemřel! Kdyby se tak stalo, byla by naše karanténa prodloužena na 7, případně 40 dní! Co bychom si počali, kdyby nám bylo zde dřeptěti na jednom místě tak dlouho? Kdy pak bychom teprv se dostali do Palestiny? Teprv někdy ke konci listopadu! Pak bych však nemohl se účastniti cesty z Jerusalema do Gazy, kterou biblická škola pořádá. Byla by to též rána pro nás!

velmi rozladění touto balkánskou politikou bar. Aehrenthala. Rusko prý se odkloní proto do Rakouska a nebude daleko od války Ruska s Rakouskem, kdyby snad Rakousko odporovalo slovanské železniční trati od Dunaje k moři Adriatickému. Tak ovšem především usuzují v Anglii, kde se obávají, že rakouská železniční politika zmenší vliv anglický na Balkáně a na Středozemním moři. Necháší ani na pověstech o dohodnutí Ruska, Francie, Anglie a Italie v balkánských otázkách proti Rakousku a Německu.

Ve vojenském výboru rakouské delegace schválen mimořádný rozpočet vojenský, jakož i návrh na upravení vojenských platů. Ministr války ve vojenském delegačním výboru prohlásil, že uvnitř armády nikdo nedostane maďarské velení ani charvatské, nýbrž velení zůstane německé. Dosud nekonalo se prý žádné vyjednávání o ústupcích vojenských. A Maďaři požadují neustále, aby ještě nyní uheraký sněm řešil vojenské otázky. Mají patrně nakvap, neboť v novém sněmě na základě nového volebního práva už nikdy nepůjde Maďarům vše tak snadno. Nejvíce starostí dělají Maďarům Charvatů. Charvatské volby vypsané jsou na den 27. t. m. Zvítězí-li opozice, což jest asi jisté, ještě téměř celý národ jest proti vládě uherské, pak bude sněm zase rozpouštěn.

Obchodní smlouva srbsko-rakouská konečně právoplatně uzavřena, z čehož radost v Srbsku i Rakousku.

pozorosti akcím, které se pro povzbuzování a zvelebování živnosti jak státem, semí, tak i místními korporacemi přes snažné neporozumění našich lidí provádějí, akcím, kterých se jiné živnostenské společenstva sama chápou a na svůj náklad provádějí.

Kursy. Ve dnech od 27. do 30. dubna uspořádán bude bezplatný chemický kurs pro pekaře. Vyučováno bude vždy odpoledne od půl 2. do 5. hod. sbožňalství, o kynutí těsta, o schopnostech mouky k pečení. Kursu mohou se vedle mistrů účastnit i dělníci. Přihlášky přijímá ředitelství průmyslového musea v Hradci Králové.

Přednášky. Na pořadu jsou: Dne 5. března p. L. Weignera: O významu mistrovských kursů pro odborné vzdělávání živnostnictví, jako vstupní přednáška k zahájení výstavy prací s mistrovských kursů technologického musea v Praze. — Dne 12. března přednáška p. inž. Fr. Šedivého: O pokrocích ve spájení a sváření kovů. — Dne 19. března p. L. Weignera: O rozvoji moderního kniharství. Tím bude ukončena letošní řada přednášek.

Podpurný spolek II. živnost. společenstva obývá mimořádnou valnou hromadu v pondělí dne 24. února určitě o půl 7. hodině večer v místnostech „Záložny“. Každý člen necht se dostaví, jelikož program jest velmi důležitý. Projedná se návrh výboru na změnu stanov.

Velká elitní maskární merenda pořádána bude tuto neděli dne 23. t. m. ve dvoraně Adalbertina. Začátek přesně o půl 8. hod. večer. Hudba p. Jirouta. Tance řídí mistr Čtvrtečka. — Vstupenky a legitimace vydává diskretně předem pro masky 1 K, nemasky 1 K 60 h v. Čtvrtečka, u pokladny maska 1 K 20 h, nemaska 2 K, na galerii 1 K. Rodina dle dohodnutí. Kdo by nedopatřením pozván nebyl, necht se laskavě přihlásit. Reklama a veškeré dotazy vyřídí Václav Čtvrtečka, Palackého třída č. 359 (vedle Grandhotelu) v Hradci Králové. Uctivě zve V. Čtvrtečka a syn. pořadatelé.

Pohádkový večer pořádá se místo obvyklého odpoledního představení v loutkovém divadle v Sokolovně v neděli 23. t. m. večer. Předneseny budou tyto tři pohádky: „Jak se dědeček dostal za živa do nebe“, „O hloupém Honzovi“ a „O jasném sokolu.“ Recitace pohádek spoujena bude s promítáním světelných a barevných obrázků. Začátek jest přesně v 7 hodin večer v Sokolovně. Vstupné pro děti jako při odpoledních loutkových představeních, pro dospělé pak sedadlo 20 hal., k stání 10 hal.

† Fr. Douda, farář v Dobrušce. Obět svého povolání. Neuvážený duchovní správce, stížený srdeční vadou, ač začal trpěti ke všemu lehkým zápalům plic, dále své povinnosti i v nečase vykonával, až padl téměř náhle. Ulehnuv, přijal sv. svátosti a zesnul dne 19. t. m. odpol. před druhou hodinou odpolední v 58. roce svého věku. Působil jako kněz 33 let. Tělesné pozůstatky v Pánu zesnulého budou dne 22. t. m. o 10. hod. ranní církevní řádem vyzdviženy a po zádušních službách Božích pochovány na místním hřbitově. Zesnulý byl vsorem horlivého kněze. Velikou zásluhu si získal o kolaturu pečlivým vedením Raiffeisenky. V něm nám zemřel člen Polit. družstva tiskového; pracoval v téměř družstvu pilně i nějaký čas jako člen výboru. Bůh odplatí věrnému služebníku svému!

† Ant. Škokan, vikář, kons. rada a farář v Zásnukách. Zemřel 19. t. m. u věku 82 let. Byl velikým lidumilem, přispíval velice štědrě na všechny důležitější podniky církevní i vlastenecké. Narozem r. 1826 v Kolíně, vyvěcen r. 1851. Pohřeb konati se bude zítra v sobotu dopoledne. Jeho bodrá, ke každému štědrá povaha byla výstižně charakterisována v jednom feuilletonu listu našeho. Bůh mu budiž odplátcem!

Ze Smiřic. Křesťansko-sociální spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli dne 23. února ve spolkové místnosti v sále Městského hotelu ve Smiřicích schůzi, na níž vldp. dr. Rayl z Hradce Králové promluví o moderním názoru na život. Začátek schůze o půl 4. hodině odpoledne. Dostavte se četně! — Spolek účastnil se s praporem v plném počtu dne 19. t. m. pohřbu milého člena a otce našeho zasloužilého pokladníka Václ. Macháně. Všichni jsme odchodu zesnulého litovali, jelikož zvali jsme jeho upřímnou povahu a jeho věrnou obětavost pro spolek. Bůh odplatí milému bratrovi stonásobně!

Z Dašic. Zdejší odbočka Věsodb. sdruž. křesť. dělnictva konati bude svoji členskou schůzi v neděli dne 23. února 1908 o 3. hod. odpol. v místnosti spolkové na „Zeleném Ostrově“ v Dašicích, při níž bude přednáška p. Josef Jirout z Koštěnic. Zároveň bude podána správa p. Frant. Koubka z ústřední valné hromady. Účast všech členů jest nutná, přiveďte své známé. Zdať Bůh! — V blízké vísce Maloláněku již agrárníci dělnictvu „pomáhají“. Bydlil tam přes 10 let občan J. F. Nepostaral se však o to, aby zde nabyl práva domovského. A tu se na něho dostápllo. Vyšel rozkaz ze Zmíněného (kde jest obecni správa Maloláněská), aby se do 14 dní vystěhoval. Ačkoli ten dělník nic alého neprovedl, nechce mít s ním obec břímně, ač by se státní. Tohle jest věru poctivá lidumilnost. Takhle provádějí agrárníci svoje

aliby o pomoci lidem chudým. To si také zapamatujeme. — Mladý pozorovatel.

Schůze městské rady dne 17. února. Výkaz pokladni hotovosti ze dne 10. února 1908 byl vzat na vědomí. — Výroční správa p. svěrolékaře o prohlídce mlékařských závodů a vozů v r. 1907, dle níž se prodalo denně průměrně 24 hl mléka a cena 1 l dobrého mléka byla 16 a 18 hal., postoupí se zdravotnímu odboru. — Podá se žádost, by do svazku domovské obce města Žitkova byl přijat příslušník zdejší František Holzbach. — Diecéšní jednotě Cyrillské propůjčí se divadlo ku koncertu míst. na neděli dne 29. na středu dne 25. března t. r. — Žádosti o zaplacení pokuty, uložené c. k. okresním hejtmánstvím pro neoprávněné provozování živnosti, rovněž i jedné žádosti o svícení obudinské podpory nebylo vyhověno.

Z dílec. Jednoty Cyrillské v Hradci Králové. Zkouška celého ensemble koná se v neděli dne 23. února přesně o půl 2. hod. v Adalbertinu.

Osobní. Pan Josef Četl, c. k. finanční tajemník a přednost beralho referátu v Hradci Kr., byl přesazen do Prahy. Nástupce jeho p. B. Král, c. k. finanční tajemník ve Dvoře Králové n. L., převezme agendu berního referátu ke konci t. m.

Chovanky a žákyně školy hudební v pensionátu Školských sester d. N. D. pořádají v neděli dne 23. února 1908 pěvecko-hudební večer, při němž věnován pozdrav blízcím se v r. 1909 stoletému výročí úmrtí Jos. Haydna. Hudební program pečlivě vybrán. Sehraje se též: „Josef Haydn“, operetta o I. dějství od F. Lehnera s hudbou Jos. Reznera ml. Začátek v 5 hodin.

Úmrtí. Dne 17. t. m. zemřel v 58. roce svého věku téměř náhle p. Karel Štěpáněk, měšťan, majitel realit, atd. Zesnulý byl mužem velice váženým pro svoji pracovitost, rozdařnost a srdečnost, upřímně zbožnou mysl. Pohřeb konán 20. t. m. na hřbitov Poučkovský. Jeho Biskupská Milost prokázal šlechetnému zemřelému poslední čest svojí účastí na pohřebním průvodu. — Karel Adler z Schroffingent, c. a. k. major dělostřeleckého pluku č. 27, zemřel po delší nemoci a zaopatřen sv. svátostmi dne 18. t. m. Po výkropu dne 20. t. m. odpoledne tělesné jeho pozůstatky odvezeny do rodinné hrobky do Bítavy ve Slezsku. — Dne 18. t. m. zemřel p. Fr. Valeš, zahradník důstojnického parku a majitel školkařského a květinářského závodu. Ve svém oboru stál zesnulý vždy na výši doby; jsa platným činitelem okrašlovacího spolku získal si nemalých zásluh o povznesení květinářství v městě našem. Pohřeb dne 2. hod. na Zámeček. Zádušní služby Boží zítra o 9. hod. v kapli sv. Klimenta.

Odborný závod pozlacovačský pro práce kostelní Jos. Mikulce v Hradci Kr., Velké nám. č. 145, navštívil Jeho Bisk. Milost, aby shlédli svoji zakázku. Jest to již druhý případ vzácné návštěvy, již se této snaživé firmě tohoto roku dostalo.

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje se v týdnu od 22. až do 28. února t. r. rozmanitá cesta ze Španělska podél Afriky na ostrov Madagaskar. Z Gibraltaru, anglické skalnaté pevnosti na nejjižnějším konci poloostrova Pyrenejského, učiní se prvá zastávka v Alžíru, nato v Maroku, dějišti nynějších velkých konfliktů marocko-francozských, dále zajede se na ostrov sv. Heleny, kdež Napoleon drán byl v zajetí s j.

Přátelé českých menšin slušně se zvou k řádné valné hromadě místního odboru Nár. Jednoty Severočeské pro Hradec Král. a okolí, jež koná se 24. t. m. o 7. hod. večer v zasedací síni měst. zastupitelstva.

Z Kamemile u Habrů. Nově založený basičský sbor sice mnoho ještě neuhasil, ale přes to se už aspoň jinak velice vyznamenává. Za kmotru při svácení stříkačky vzal si choť německého správce sklárny; dáma ta ani česky neumí. Při nasičském plesu bylo obecenstvo velice rozčleněno, když byli tančící hosté zaraženi, protože prý p. německý správce má sólo. Náš bodrý sbor navštěvuje výhradně židovský hostinec Neustadláv, kde i dřívější nájemce měl vyvěšený „Prager Tagblatt.“ Pan velitel by měl přece trochu víc dbáti, aby sbor osvědčoval větší vlastenectví.

Z Košic u Halešova. (Opozděno). Na výzdobu farního chrámu Páně v Košicích přispěl též po 1 K pp. Josef Martinek, truhlář a Ant. Syřinek, cestář z Košic.

Z Pardubic. Umravenost některých studentů. Jest to smutným charakteristickým zjevem při těch našich pedagogických vymoženostech, při té usilovné snaze po vzdělání, pokroku a osvěťe a při tom závažném nákladu na školství, že při tom všem stoupá nepopíratelně osurování mravů školní a studující mládeže. Doklady ku svému tvrzení máme nescetné. Bylo by zajisté záhodno, aby v zájmu dobré věci křiklavé případy takové alské hrubosti a otlousti mravní přibíly byly na pranýř. Spíše se však takové věci veřejnosti samičují a tím se jen ošklivě alžkuje mravů u mládeže posiluje. Tím smutnější jest takový úkaz, když surovost vystavuje se ještě na odív s pustým cynismem, jako by to byla nějaká

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě
Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro Velké sklady umožní
závod je jeho vyřizování objednávek
staleté trvání. ježtě téhož dne, kdy
dojdou.

— Sklad literatury esperantoké. —

Zprávy místní a z kraje.

Velební boj v hradeckém městském okrese. Státoprávní demokrat p. c. k. s. adjunkt dr. Felix pořádal v neděli 16. t. m. samostatnou volební schůzi v Jednotě. Vystupování jeho odpovídá celkem sociálnímu jeho postavení, a také řeč jeho obsahuje hojnost působivých námětů. Jen v jednom ohledu nemůže se měřiti se svým sokem p. drem. Ulrichem. Nemůže vykazati se žádným pracovním úspěchem, jenž by předstihl příslověčně pracovního dra. Ulricha, a tato okolnost padne silně na váhu při ávaze, koho máme voliti. Český sněm není místem pro politické zápasy o přednost toho kterého politického sdružení, nýbrž tou dobou je institucí čistě pracovní, a tato okolnost přivedla i katolickou stranu k náhledu, že není třeba zapracovánoho výborného odborníka ve vodních stavbách zaměřovati silou jinou, z vlastního tábora. Ohledy na velmi důležitou akci regulace a splavnění Labe, v našem kraji v přítomné době projektovanou, musí na čas poodložit směnu v osobě dosavadního zástupce našeho kraje. Za státoprávního radikála bychom však osobu dra. Ulricha nevyměnili nikdy, protože strana tato ve svém mladém kvasu je srovná tak na počátku politické abecedy, jako bývali Mladočeši před 17 lety. O nové vydání takové politiky nemůžeme ovšem usilovati.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárna musejní navštívilo v měsíci lednu ve 12 večerech 695 osob. V čítárně vydáno na 454 žádanek 269 spisů odborných a 198 děl předlohových s více než 9950 předlohami. Domů zapůjčeno 265 osobám 299 svazků a 4020 předloh. Do okolí 22 osobám, školám neb živnostenským společenstvům 38 svazků knih a 1074 předloh. Nově vykládány jsou časopisy: „Knihář“, po celoroční přestávce znovu vydávaný, „Železářská Dílna“, časopis vzniklý spojením čas. „Český Mechanik“ a „Železo“, které přestaly vycházeti, „Zdraví Lidu“, časopis populární hygienický, časopis dílovedoucích strojařských a příbuzných živností. Přestaly vycházeti „Klenotnické Listy“.

Výstava prací s mistrovských kursů technologického musea v Praze otevřena bude dne 8. března a potrvá do 16. března. Výsledky kursů těchto povzbudí jistě mnohé z našich živnostníků k tomu, aby věnovali více zájmu a

přednost anebo docela hrdinství. Zde jeden takový doklad. Jdou dva kněží klidně po silnici. Polní cestou k nim blíží se právě čtyři studující pardubské reálky. Začaly jim právě půlletní přádelny a proto zdáli se býti při kurázi. Sotva kněze uviděli, začali již hodit z daleka posměšně vtípkovati a pokřikovati. Kněží zvolili záměrně kroky, aby je tyto kadetští novodobých násorů předešli. Nic ale naplat. Hoši nechtěli tak lehko dáti si ujtí přiležitost, aby mohli ukázati zjemnělou svoji mravní nšlechtilost. Sotva jsme k nim došli, obrátili se k nám zády a začali hodně hlasitě vtípkovati o „děvkách“ a „fackách“, doprovázejíce domnělé surové vtípy své smíchem hodným nejspustlejšího uličníka. A nyní se ušlechtili jinou už kněží nespustili. Jdouce těmž za nimi, vyprovázeli je až k okresní nemocnici a bavili je různými štekami zvířet, buď že kokrhali, štěkali anebo pískali, doprovázejíce opět výlevy svých duší cynickým smíchem. Kněží ani nevěřili, že by to byli studenti, ale přesvědčili se o tom. Kdyby to byli opilí dělníci anebo socialističtí učedníci, dalo by se to snad nějak omluviti, ale studenti, „sloup ná oia a chloub vlasti“, toť přece přilíš. Kdo je tím vinen? Svede se to na dnešní poměry sociální. Iau ovšem — na něco se to svěsti musí, jen ne na školu a pokrokařské listy. Kdo se vzdělává četbou „Osvěty lidu“ a socialistickými listy, ten ovšem hodně nadávek a fanatismu z četby takové pochyti. A ve škole? Tam buďto paedagog ukazuje i před žáky milovníka pokrokařstva anebo, „aby měl pokoj“, dává si veliký pozor, aby „nepohoršil“ pokrokový tisk. A katecheta v takovém okruhu? Přes všechno šelil zůstává často hlasem volajícím na poušti. — Samostatný kandidát p. Kozelka z Chlumce v Pardubicích. Pan tento kandiduje za okres Pardubice—Holic—Chlumec. V neděli dne 16. t. m. přišel se také představití svým voličům do Pardubic a měl k nim v měšť. besedě kandidátní řeč. Ve své řeči zmínil se také, jak se samo sebou rozumí, o „klerikálech“. Strana křesťansko-sociální je prý něco tak nepatrného, že to dle názoru p. Kozelky nestojí ani za řeč!! Je viděti, jak špatný je politik p. Kozelka, když nic neví o tom rozmachu strany křesťanské v Čechách. Kdyby tisíckrát p. Kozelka bagatelisoval mladou stranu křesťansko-sociální, přesvědčí se brzo, jak se mýlí. Z toho bludu vyvedl dobře p. kandidáta dr. Turek, advokát v Pardubicích, který připomněl, že tato strana nedá se již pominouti mluvením, protože má budoucnost i proti vůli páne Kozelkově. Pan Kozelka se chtěl snad svoji opovážlivou smílkou o křesťanských smílech svému posluchačstvu zavděčiti, ale nic na plat — v Pardubicích jistě nevyhraje — Umělecké galerie na školách v Pardubicích. Pan Jirout, ředitel na divěch školách v Pardubicích usilovně stará se to, aby na všech školách pardubských zřízeny byly umělecké galerie, máje v úmyslu takovýmto způsobem povznést uměleckou výchovu žactva. V poslední době však po delších vážných úvahách našli se nejen v kruzích občanstva, ale i v řadách učitelstva četní odpůrci takových speciálně školních galerií a podávají proti takovémuto uměleckému systému svoje vážné námítky. Tvrdí, že taková galerie hodí se spíše do musea nežli do školy, kde v krátké době sevede, ztratí mnoho na ceně a k tomu vyžaduje nezbytně vhodných velkých místností, jichž je tu citelný nedostatek. Nesmí se také zapomenouti, že takové galerie pro tolik škol vyžadují nesmírného a to stálého nákladu. Nadto dlužno uvážiti, že v Pardubicích je velká většina žactva tak chudého, že si nemohou poříditi ani ty nejnnutnější pomůcky učebné, knihy atd. a to zajisté patří také k umělecké výchově. Musí tu také platiti zásada, že zájem školy a žactva stojí daleko výše nežli zájem jistých osob. Tak na věc pohlíží aspoň většina moudrých učitelů, jimž na srdci leží opravdové blaho školy. — Osobní členem okresní školní rady v Pardubicích jmenován ndp. biskupem dr. Jos. Doubravou vdp. Fr. Langkramer, katecheta na divěch měšťanských školách v Pardubicích, který na této škole působí již 34 let a jest jedním z nejstarších členů katechetů v Čechách. Vdp. Al. Ulbrich vsdal se členství v okresní školní radě za příčinou častější choroby, která mu mnohdy přehážela účastniti se schůzí.

Z Rychnova n. K. (III. výkaz příspěvků na postavení monumentálního kříže hřbitovního). Pan R. Bárta, obchodník zde, 10 K; p. Jos. Doubravský, obchodník zde, 10 K; vdp. farář Karel Fink v Kunětatě, 12 K; p. Otto Habelt, obchodník zde, 20 K; p. Fr. Chrtek, ekonom zde, 5 K; alč. K. zde 10 K; p. MUDr. Vlad. Mušil, sekundát v okr. nemocnici zde, 10 K; vdp. farář Jos. Pátek ve Vrbici, 20 K; p. Rud. Pohl, měšťan zde, 5 K; p. B. Pr. zde, 6 K; vdp. katech. V. Stálý v Čáslavi, 10 K; p. eia. rada MUDr. J. Šimberský zde, 10 K; vdp. farář Al. Škřiba v Petrovicih, 30 K; p. Jos. Štauber, stavitel zde, 20 K; p. Karel Štauber, účetní měst. spořitelny zde, 10 K; p. Al. Sváta, měšťan zde, 10 K a prof. Beda Vyspělý v Praze 20 K. O další příspěvky uctivé práci a přijaté peníze v „Obnově“ kvitovati bude blak. konsistoriální rada a c. k. gymn. profesor v. dr. Tomáš Kouřil.

Ze Soliměe. (Úmrtí.) V pátek, dne 14. února zesnul v Pánu zdejší měšťan p. Václav Ehl v počátném věku 84 roků. Zesnulý stařoch byl

otecm vdp. P. Václava Ehla, zasloužilého faráře ve Schwarzenštau. To četné účastenství při pohřbu, jenž se odbýval v neděli odpoledne, bylo důkazem, jakým sympatiím se p. Ehl u občanstva solnického těšil. Po zapění dojemného sboru, řízením chvalně známého sbormistra pana Březiny, byly tělesné ostatky zesnulého v domě smutku vykropeny od místního děkana a bisk. notáře vdp. Ferd. Blechy za asistence vp. P. Jos. Řislera, kaplana z Vel. Opatřma, vp. P. Ed. Švarze, kaplana z Dobrého a místního kaplana vp. J. Pecháčka. Po krátké pohřbovosti ve faralnu kostele ubíral se smuteční průvod na hřbitov, kde v rodinnou hrobku za usedavého pláče příbuzných uloženo to šlechtetné otcovské srdce. Nad otevřeným hrobem poděkoval všem zarmoucený syn, vdp. farář Václav Ehl. Odpočin v pokoji — po boji! — R

Z Libětatě. Zábavní odbor zdejší katolické jednoty sehraje v neděli dne 23. února t. r. v hostinci p. J. Kováře divadelní představení: „Staří blázni“. Obraz ze života venkovského ve 3 jednáních. Z povídky Jos. Štolby napsal J. L. Turnavský. Čistý výnos věnován bude na školní potřeby chudým dětkám v Libětatě a v Košťalově.

Z Libětatě. V neděli dne 16. února přednášel dp. Lud. Kögler „O volbách do zemského sněmu“ za četného účastenství voličů.

V Lužci a Chlumce n. O. budou konány sv. misie počátkem doby svatopostní od 4.—11. března t. r. pod vedením duchovních OO. Soc. Jesu z Hradce Králové.

Z Nového Bydčova. Dne 16. t. m. pořádala katolická národní jednotka zábavní večer za velmi hojného účastenství občanstva. Sál „u zlatého anděla“ byl naplněn do posledního místa. O zdar zábavy mají největší zásluhu alč. Rachotova, alč. Durdíkova a pp. Vojtěch Khol a Hadinec. Ku příští zábavě připravuje se operetta „Lucifer“.

Terror sociálních demokratů v Novém Bydčově. U nás je založena organizace katolických žen. To je však sociálním demokratům a pokrokařům trnem v oku, proto přemlouvají otce rodin, aby svým dcerám a ženám vstup do organizace nedovolovali. Moudří otcové však rozumějí heslům „svoboda a volnost“ docela jinak než sociální demokraté a pokrokaři, a proto také počet členek den ode dne roste; 70 odběratelek „Jitřenky“ je důkazem pevné organizace.

Spisovatel J. Švec-Blaničský mluvil s úspěchem na voličských schůzích venkovského voleb. okresu Kostelec n. Orl.—Rychnov a sice v Kozodrách, Šachově, Rašovicích, Ledské, Hoděčíně, Nové Vsi, Ještěticích, Borovnici, Přestavkách, Ostašovicích a v Brně.

Ze Žďárka. Zábavní odbor katol. vzdělávacího spolku „Svornost“ ve Žďárkách pořádá v neděli dne 23. února t. r. v sále p. J. Škopa divadelní představení: Furiant. Obraz ze života vesnického v 5 jednáních. Dle L. pro česká divadla upravila E. Pešková. Začátek o půl 8. hod. večerní. Dětky školní přístupu nemají.

Z Bohuslavie. Zvláštní věc! Přes pohrožení pokutou a přes to, že se nasadily všechny páky, aby ples katolické jednoty „Václav“ v Bohuslavicích vypadl co nejhůře, sešlo se těch „klerikálních zpátečníků a tmářů“ v neděli dne 16. t. m. dost a dost a bavili se znamenitě. Sál zdejšího obecního hostince k účelu tomu vkusně dekorován, hudbu obstarala zdatná a pěkně sehraná kapela domácí, hrubý příjem pak přesahoval daleko přes 200 koruu. Zde rolník, tam úředník, onde živnostník, dělník, každý si chválil tu rovnost a to bratrství zde se jevíci, o němž se jinde mnoho mluví, aby — se neprovádělo. Zábava překrásná! Ovšem potrádán zde lesk zlata, nebylo zde vějířů ani neobuštilo hedvábí, jako na některém „rolnickém“ plesu bývá. V ohledu tomto scházel zde úplně „pokrok našeho boдрého českého venkovského lidu.“ Zajisté není vady potřebí veliké nádhery, z níž má obyčejně největší zisk žid. S výsledkem plesu jsme úplně spokojeni.

Bohuslavice ve znamení pokroku a svobody. V létě m. r. založen v obci Bohuslavicích spolek „Sokol“. Věc celkem dobrá a užitečná, sledován-li účel, který měli zakladatelé prvňáků jednot sokolských na mysli. V naší obci založen však k potírání a rozpvtlení té „řimské tmy“, tedy s tendencí sjejmě protikatolickou. Dne 26. ledna pořádán první ples sokolské jednoty. A tu se fešlo: Kdo nepřijde do plesu, jest přivrtěncem faráře (ovšem toho katolického). Že se plesu zúčastnili a že jsou i v sokol. jednotě, založené na potírání té řimské tmy, „také katolíci“, sjejmž s toho: Kdo prý půjde do plesu katol. jednoty, složí 1 K pokuty. — Zlatá svobodo! Podotknouti ještě sluší, že středisko „Sokola“ v Bohuslavicích jest v hostinci „u Martinků“, ačkoli je v obci řádny a všem požadavkům vyhovějící obecní hostinec, z kterého hostinský dosti vysoké nájemné obci musí platiti. Iau, pokrok všestranný. — Pokrokové je též — aspoň naši pokrokoví páni mají z toho ohromnou radost, pospíněn-li bez příčiny jejich katolický duchovní. Vždyť oni jsou přece, z přesvědčení také — katolíci! Zde malý příklad: V č. 5. časopisu „Lidové Proud“ potopen prohaným pisatelem vdp. J. Řehák, děkan opočaný. Tentýž šádel prý na dělníka p. Karla Jelenovi z Pohorle za po-

hřbení zesnulého dítěte takový obnos (světe, řasni, jednalo se o 80 kr.), jaký prý tento dělník nemohl zaplatit. A tu prý vdp. pan děkan nechal dítě tak dlouho nepohřbené, až v sobotu dělník onen z peněz obdržených při výplatě pana děkana obnos onen zaplatil. Ku správe oné připojeny ne-japným způsobem citáty z bible (z té nové agrární?), kterými by se mohl pan dopisovatel řádně nejprve sám. Stíny se sblížaly našim pádným pokrokařům v ústech, když objevili tak ohutné sousto. Zatím si masili nechat sajít chuť, když se ukázalo, že útok onen jest naprosto prohaný. Jest pravda, že dělník onen sám prosil o odložení pohřbu dítěte na sobotu, den to pro něho nejpřihodnější a že mu p. děkan ještě z nejnížší taxy 2 K, který mu za výkon při pohřbu dle ujednání náleží, ochotně slevil; vůbec dělníku onomu úplně vyhověl. Ostatně onen pan Karel Jelen sám za opravu dotyčné správy na základě § 19. tiskového zákona redakci „Lidových Proudů“ požádal. — Naši páni pokrokaři všech barev a odstínů mají teď mnoho práce a starosti s p. hrabětem Sternbergem. Vystupuje prý na voličských schůzích, které pořádá, „hrabě a neurvale.“ Pravda to ovšem není. a i kdyby byla, od koho se tomu p. hrabě naučil? Mohly by mu asi sloužiti za vzor schůze lonského roku před říšskými volbami, pořádané našimi „pokrokovými“ stranami, ani stranu agrární nevyjímajíc. Kdo ty jejich schůze ve 43. voleb. okresu sledoval, dá nám za pravdu. Když to jinak nešlo a schůze pro nedostatek účasti byla by vyzněla uboze, přešel obecní strážník veškeré pp. voliče v obci s pozváním od obecního úřadu, opatřeným obecním razítkem. Důkazy toho máme po ruce. A pak sjednaní řečníci měli do toho bušit a občánům z jiného tábora sprostě vyčítat. Kdo nebyl jejich přesvědčen, byl „blbec, zatemnělec“ a pod. Prý jak se do lesa volá, tak se z lesa osývá. O pádné a přesvědčivé důvody není u p. hraběte nouze; ovšem pádným pokrokařům se to nelíbí. Konečně kdo rušil klid a pořádek na voličské schůzi v Opočně 2. t. m.? Pokrokové agrární, sjednaní — nevoliči. Neří nad pokrok! Ty časy se už sotva vrátí, kdy se volilo na komando buď z Prahy nebo některých okresních velikanů. Chceme volbu svobodnou. A proto nás snad pokrokaři tapti nemusejí.

Agrárnícká voličská schůze v Raňkově. Na sobotu dne 15. t. m. na půl 3. hod. odpo. svolal si do Raňkova voliče z okolí pan kandidát spojených stran „protiklerikálních“ p. A. Mixa, velkostatkář z Nové Vsi. Dostavilo se do schůze něco přes 40 voličů, ze tří čtvrtin stoupenců katol. zemědělců. Po zahájení schůze a volbě předsednictva ujal se slova pan kandidát poslanectví a posnamenav krátce, že program strany agrární není protináboženství a že pečaje o všechny vrstvy českého lidu — nastínil práce, které přístí zeměký sněm má vykonati. Když na tuto řeč nikdo z přítomných ani nejmenším znamením souhlasu nebo odporu neodpovídal, vyžádal si slovo čachtinský farář dp. Fr. Koten, aby za nepřítomného kandidáta naší strany katol. lidu p. Jos. Adama, jenž právě schůze voličské na Habersku konal, stanovisko naše objasnil. Poukázal na to a dokázal, že strana agrární je ve vleku proudů protikatolického. Jak obhájí agrárníci projev brandýseky, volbu prof. Drtiny do šk. komise, počinání poslanců agrárních na říšské radě a jejich dřívější výroky protináboženské, co říkájí spůsobu psaní „Venkova“, „Cepu“ a j.? Kdyby ta velká většina agrárníků byla charakterní a měla trochu náboženského uvědomění, řekla by těm nahofe: „Potud a nic dál; takto nepíše a nemluve!“ Avšak to se nestalo. Jsou tedy agrárníci, jak se oblubí, „dobrymi“ katolíky? A že agrární strana pečuje o všechny vrstvy lidu? Vždyť dle samého „Venkova“ agrárním člověkem jest teprve ten, kdo má aspoň 30 korců (hlas: psalo se 60!). Kdo má méně než stanovenou výměru, ten není agrárníkem a o toho tudíž pečovati nebudou. A proč vlastně kandidují agrárníci a spojenci jejich pana Mixu? Protože je velkostatkářem? A proč to tajili? Toť neupřímnost! Rozvažte si to dobře, vy rolníci! Velkostatkáři, jak žijí nevolili některého rolníka za sebe do sněmů, a vy byste měli ještě tak macešsky změřený počet mandátů za venkov umenšovati a svou moc svéřovati velkostatkářům? Tot byla by sprada na vlastních sájmec! Agrárníci, kandidující velkostatkáře, vytýkají našemu kandidátu nedostatek intelligence. Přiznávají mu jen „jakousi“ intelligenci. Vy, páni agrárníci, vy sami uznáváte p. Jos. Adama za inteligentnějšího sebe, když jste jej volili do všech sborů a korporací veřejných a když jste se vyjádřili, že umí mluvit velmi pěkně, lépe než řečníci agrární! A vytýkáte mu přeběhlictví? Když někdo po delší čas trpělivě snáší útoky na sebe a pak, když těch útoků jest přesplíš, vschopí se k obraně, to že jest přeběhlictví? Nikoli, to je charakter! A kdo trpí útoky dále, ten je slabělec! Vytýkáte nám, že jsme rozšířili venkov a že zanedbáme náboženství do politiky a do čnoudu hospod. To je lež! Naopak, vy jste řady rolníků rozšířili na větší a lhostejníky neb nevěřící, a vy jste zatáhli náboženství do politiky. My je posze hájíme. Pravilo se, že agrárníci jsou dobří katolíci, neboť prý odensují protináboženské štváře sociální demokracie! K smíchu! Proč tedy vy, agrárníci z Nové Vsi a okolí, pozvali jste si na p. m. pokrokaře a „právé

sociální demokracie, aby se ukázali a vypadili se schůze katolické zemědělské? A proč vy, „dobří“ katolíci, agráři, přišli do plátna, sloučíte se do demokracie, do „stoky špinavé“? To není děkas katolického přesvědčení. Vy, páni agráři, chlubíte se, že máte ve svých řadách několik katolických kněží. Známe to, a prohlašujeme, že ti dva neb tři katoličtí kněží, vaši stoupenci, buď jsou příliš domýšliví, domnívají-li se, že proud protináboženský sami proti proudu obrátí; anebo jsou velmi naivní, tvrdí-li, že proud toho není; anebo konečně jsou zrádci svého stavu a povolání. Tak asi mluvil náš řečník. Po této řeči, replice, duplice a triplice p. faráře Čachotinského ozýval se hlučný souhlas a aplaus. Schůze vysněla úplně ve prospěch našeho kandidáta p. Josefa Adama, rolníka a starosta v Čachotíně.

Čtěte a rozšiřujte 3. časových brožuru (číslo 3. úvah):

Volby

do českého sněmu

od Dr. Fr. Skalického.

Leták tento obsahuje stručné vyličení významu českého sněmu v ohledu politickém i hospodářském a přináší podrobné předpisy volebního řádu. — Cena 8 h, při hromadné objednávce za polovinu.

**Nepostrádatelná pomůcka
:: při volební agitaci ::**

Různé zprávy.

Agrárnícká hrůza před nepoctivostí jest až nápadně velká. Kde se nejednou vzala z těch diabolů? Že o socialistických ávindlech čteme každý týden, to agrárníky ani příliš nerozčiluje. Zato však posud s teskným okem vykládají o — Drozdovi. Tedy v době šesti let pořád ještě Drozd jako hlavní defraudanční kapacita musí hnáti vodu na agrární mlýna. Přitom ovšem se chytře zamlčí, co vlastně Drozd sám osobně ukradl a co ukradl se Svatovácl. záložny — jeden moderní busita. Zamlčí se, že byli katastrofou nejvíce stíženi ti, kteří pak dávali ke všemu ještě poslední peníze na sanaci záložny. Za Drozda musí být mrskáno to poctivé kněžstvo, které různé Drozdovy chyby odsuzovalo a peníze zasílalo na záchranu obětí katastrofy. Ovšem o Drozdech agrární agrární strana se nesmiňuje. Proto jest potřebí aspoň některé příklady uvést. Agrární Drozdové v okresní hospodářské záložně na Mělnice vyzobali rolníkům K 1.400.000 v okresní hospodářské záložně v Hořicích K 5300, v rolnické záložně v Kateřinkách K 200.000, v rolnické záložně v Žehušicích K 37.000, v rolnické záložně ve Val. Mezirří K 1.632.000, v občanské záložně v Hranicích K 1.000.000, v rolnické záložně ve Smečně K 58.000, ve Val. Bystřici K 103.000. A tohle jsou také už slušné peníze. Až praskne tolik katolických záložen jako agrárních, až teprve pak agrárníci se staví do soudcovské pózy!

**Dr. Leonidas Lhota v nových sou-
těskách.** Advokátní komora v království českém bude se nyní zabývatí zneužitím působnosti p. dra. Leonidy Lhoty, který, vládv prof. Teplého do zvláštního pokojíčku, tělesně jej ztýral. Teď jsme zvědaví, zda advokátní komora nebude hledět na pravo ani na levo a posoudí Lhotův čin prostě se stanoviska lidského. Doufáme, že Lhotovi nepomůže valně ani ta velká „přednost“, že jest pokrokové a že byl do krajnosti hájen jedním ze sloupů pokrokařstva, p. Al. Hajnem; také zajiště jeho osobě tentokrát sotva prospěje, že jest Lhota zetěm spisovatele Fr. Štolby. Zde velká protekce jest naprosto nemístná; tady mluví nejurčitěji prostý fakt, že intelligent, který má rozhodně znáti aspoň základní pravidla humanity, holi ztloukl člověka, udělav se žalobcem, soudcem a vykonavatelem v jedné osobě, aniž se předem přesvědčil, že napadený člověk jest skutečným vinníkem. Jestliže ještě tenkrát, když už vna Lhotova byla zcela zřejmá soudem stvrzena, namáhala se „Osv. lidu“ škoditi Teplému, jest zajiště zcela místno, aby nyní na všechny ty pokrokařské troufalé roz-
běhy zase byla dána řádná odpověď od mužů ne-
stranných.

Kolik Slovanských je v Americe? Podle statistiky, kterou vydalo ústředí vystěhovaleckého úřadu ve Washingtonu, žijí ve Spojených Státech 4 miliony Slovanských. Z těch jest 1.900.000 Poláků, 500.000 Čechů, 500.000 Slováků, 300.000 Chorvatů, 200.000 Srbů, 100.000 Slovinců a 150.000 Rusů. V jižní Americe obdabuje se počet Slovanských na 700.000 duší. Kromě toho žijí ještě Slovanské v Australii, Novém Zelandě, Transvaalu a Indii.

Kolik je katolíků ve Spojených Státech? Dle posledních sčítání je ve Spoj.

Státech 13.877.426 katolíků, o 799.093 více než před rokem. Počítá-li se i obyvatelstvo na Filipín-
ských ostrovech, na Portoriku a ostrovech Sand-
vichských, je celkem ve Spojených Státech
22.081.896 katolíků.

Zahradní město. Asi 50 km na sever od Londýna roste nové větší město, město v zahradě. Zvláštní společnost koupila tu posemky od různých majitelů a sešla je, místo to uprostřed skupiny zemědělských vesnic. Společnost chce v tomto zahradním městě prakticky řešit otázku přelidňování měst a odlišňování vesnic. Celý posemek rozdělen jest na dvě části, na plochu městskou a ji obklopující plochu rolnickou. Takto obyvatelé rolničtí vnějšího okruhu mají tržiště zrovna u dveří a setkávají se tu i s mnohými novými sociálními výhodami a prostředky zábavními. A skutečně nejenom odlišňování blízkých vesnic Letchworthu, Nortonu a Williana bylo zastaveno, nýbrž počet dělnictva zemědělského značně vzr-
stl, zatím co i lidnatost celého okresu vzrostla. Jistě část určena jest na místa pro továrny, ale odděleně od části bytové. Na zamezení přelidnění jest omezen počet bytových domů. V tomto zahradním městě nesmí se v žádném případě stavěti více než dvanáct domků na acreu (anglic. acre = 4046 arů). Všecky silnice jsou hodně široké a osázeny stromy a křovinami. Pokud možno, bude v každé ulici jiný druh stromů. Nejzajímavější však jest, že se v ulicích sázejí stromy ovocné. A ty rozvádějí budou krásně, jako se u nás zákresky ovocné pěstují v různých podobách. Tak se tu pojí užitečné s krásným.

Velká drahota. Všude nálek na tu velkou drahotu, ale co se mnohdy zbytečně vyhází peněz na věci mimotřádné, na to nikdo nepamylá. Nešetí se ani ve vrstvách středních, ani dělnických. Počítejme. Na venkově bývá v roce několik zábav tančících a jiných a všech se musí především naše mládež účastniti. Už to jest umarnotratnictví. Tak leckterá dívka promarní ročně bezkou hromádku korunek. Šatstva musí být v roce několik druhů a vše dle módy pořádně zapláceno. Jedny pořádné šaty pro svátek, druhé pak na všední den, to jest mnohým příliš málo. Otec i synek musí si také zakoufiti, vadyt by dle nynějšího moderního názoru nebyli ani muži. A několik pállitrů týdně, to prý není mnoho na tu námahu. K tomu domácí strava musí být také modernější. Pokrmý z domácích plodin už nechutnají. Různé kaše jsou prý jen pro děti, brách, čotka, kroupy, mrkev a jiné, co hospodářství dá, to už jaksi sprosté pro moderní žaludek. A na druhé straně smysl pro pořádek, pro skutečně moderní hospodaření mizí z našich domácností. Nepořádek leckdes v bytech, na dvoře až zaráží. A chuť k práci podle toho. Nedomno pak, že tam, kde se takto nevažuje a nepočítá s každým haléřem, konec konců přichází se ročně o sta korun. Kdybychom uměli počítati, dobře hospodařiti, nenafíkali bychom tolik na nynější drahotu.

Cesty listonošů. V Anglii šel r. 1898 do výsady venkovský listonoš, který vykonal za 58 služebních let 440.000 anglických mil cesty. Jiný listonoš anglický vykonal za 45 let cesty 180.000 mil. Listonoš Hoodmanu v Cornwallu vykonal za 40 let přes 230.000 mil; po 12 let chodil denně 16 mil (anglických). Jiný jeho kolega vykonal 240.000 mil, či mohl desetkrát vykonal cestu kolem světa.

Hrdina. Na západním nádraží londýnském zemřel strážník železniční Woods a své budce Woods čítal 56 let a propustil rychlík, který vyjel ráno o 3 hod. 32 minut. Několik minut na to ukazovaly všechny signály, že nelze jeti, že nutno zastavit. Vůdce vlaku, který jel o 3 hod. 40 min. ráno, vlak zastavil, ale když se žádná výhybka neuvolňovala, slezl a šel do boudy strážnickovy. Tam našel Woodsa ležícího mrtvého na zemi. Nešťastník měl službu, ale sotva rychlík odjel, vážně ochuravěl; měl však tolik duchapřítomnosti, že dal všechny signály na znamení: zastavit a zastavil tak hrozné neštěstí, jež by jinak se bylo stalo.

Portugalská říše. Na evropské pevnině — království — čítá 91.943 km² (Čechy 51.900) a 5.423.132 obyč., z nichž připadá na ostrovy Azorské 256 291 a na Madeiru 150.574. Kolonie africké (Zelené ostrovy, Quinea, sv. Tomáš, Angola, Mosambique čítají 2.000.000 km² a obyv. 6.460.000. Kolonie asiatské mají 22.866 km² a 796.000 obyv. Lisabon čítá 356.000 obyv.; Oporto 167.900; Braga 24.000; Setubal 22.000; Coimbra 18.400. Roční příjmy 68.546.756 milreisů, výdání 70.168.433 milreisů, státní dluhy 797.617.193 milreisů. Obchodních lodí čítá 98 parníků, plachtových 508. Délka železných drah 2898 kilometrů.

Naším obcím. Zemská statistická komise království českého usnesla se v poslední své schůzi jednomyseľně, že se má pokračovati v šetření o plochách osevu dle stavu z jara r. 1907, které bylo loni z podnětu o. k. ministerstva orby po obcích prováděno. Za tím účelem rozeslala Zemská statistická kancelář tyto dny znovu všechny potřebné tiskopisy oněm obcím, jež loni výkazů nezaslaly nebo jejich výkazy byly podle důvodu zemědělských spravodajů kanceláře shledány pochybnými; řadu jiných obcí požádala o odstranění jednotlivých shledaných závad. Ješto se toto šet-

ření koná výhradně v sámu zemědělství sama; doufáme, že naše obce i všichni zemědělci ostvědí pro ně plně porozumění; doporučujeme jim všem, by příslušné výkazy vyplnily nejen v čas t. j. dřív nežli nastanou jarní práce polní, ale také se nejvšedomitěji a nejpečetěji, neboť jen správná statistika může splnit své blahodárné úkoly. — Jestliže snad některý z dotčených obecních úřadů nedostal dosud potřebných tiskopisů — při lošském šetření se ukázalo, že se jich velmi mnoho při poštovní dopravě ztratilo! — nechť oznámí te krátce Zemské statistické kanceláři (Praha III.-65), jež mu zajistí a nejvšeději ochotou zašle tiskopisy ty znovu a doporučené.

Zbýtky českého lidu v Kladecku a Pruském Slezsku, který vždy víc a více ustupuje a zaniká v německém svém okolí, docházejí živé pozornosti Národopisného Musea Československého. Pro sbírky Národopisného Musea byla na sklonku loňského roku získána zajímavá slezská kolekce P. J. Vyhřídala, jež obsahuje nejednu památku lidové práce Čechů Pruských. Nyní Národopisný Věstník Československý, jež vychází redakci prof. Polívky, počíná v novém svém ročníku jako samostatnou přílohu otiskovati Povídky Kladecké, jež sebral a zapsal prof. Jos. Kubín. Neot pochyby, že je nejvšedně na čase zachovati aspoň literární doklady českého lidového života v zemích, zabraných Pruskem. Proto jistě příloha Národopis. Věstníku, věnovaná Čechům Kladeckým, bude přijata se zájmem v naší veřejnosti. To tím spíše, že i ostatní obsah Národop. Věstníku je zajímavý a pestrý. Národopisný Věstník dostává se členům Společnosti Národopis. Musea Československého, kteří platí 6 K ročního příspěvku, bezplatně. Člono na ukázkou zašle na požádání kancelář Národopisného Musea (Smíchov, čp. 98).

Sto šestnáct lodí v jednom měsíci se potopilo. Dle mezinárodních výkazů za měsíc prosinec min. roku pohltilo moře 116 lodí a sice 82 lodí plachetních s nákladem 34.000 tun a 34 parníků s nákladem 48.262 tun. Kromě těchto uvádí se 636 nešťastí nárásem na skaliska, anebo srážkou dvou lodí. Požárů vypuklo 217 na lodích plachetních a 419 na parnicích.

Londýn. Toto obrovské město má nyní 48 mostů přes Temzi, 76 divadel, 2200 poštovních a telegrafních úřadů a 15.000 úředníků. Čítá 547.410 domů, 1450 kostelů, 2100 nemocnic a dobročinných ústavů, 7600 výčepů, 1800 kaváren, 570 hotelů, 3100 pekárských závodů, 2500 jatek a 326.000 služebnictva. Londýn spotřebuje ročně 2.200.000 pytlů mouky, 260.000 vepřů, 450.000 volů, 1.600.000 hovězího dobytka, 8.500.000 kusů drůbeže, 220.000.000 ryb a 510.000.000 ústřic. V Londýně je více Skotů nežli v hlavním městě skotském Edinburgu, více Irů nežli v hlavním městě irském Dublině; více katolíků nežli v Římě a více židů nežli v celé Palestině. Je tu 19.000 drožek a 15.000 omnibusů. V roce 1066 měl Londýn 44.000 obyvatel, v roce 1700 měl 700.000, v roce 1800 už 900.000 a letošní rok 1908 přestoupí jistě počet 5.000.000 duší.

Medvědi ve Švédsku V letech 1856—1906 bylo ve Švédsku zastřeleno 2762 medvědů, tak že je nyní nebezpečí, že vůbec vyhynou v této zemi. Bylo tedy navrženo, aby byla tato honba značně omezena, což se již také stalo. V některých krajinách bude vůbec zakázáno střílet medvědy.

Přestavení útlů na včelíně dlužno vykonati v zimě před prvním jarním přášením. Pak včely nabudou a nepozorněji, že mají nové stanoviště. Jestliže se zpozdíme a včely mezi tím vykonaly jarní přášení, bez velké škody nelze již úl osazený přestaviti na jiné místo.

Vápenitý nátěr na stromě koná všude dobré služby jednak tím, že ničí hmyz, mech a lišejníky, plísň a jiné škůdce, hlavně však tím, že se tím strom chrání proti vlivům nepříznivé povětrnosti. Kůra se zhladí, chrání před účinky paprsků slunečních v zimě, zdržuje poněkud předčasně pučení stromů, neboť zdržuje příliš rychlé a bujné proudění masy i před vlivem pozdních mrazů. Z těchto důvodů natírejme všechny stromy zahradní časné z jara a na podzim nátěrem vápenitým.

Proti obilní mušce, známé to larvě nosatce pilouse, doporučuje se na špýcharu všechny šterbiny a pukliny důkladně roztokem solným vyštíkat a dřevo vydrhnout.

Kyselé mléko je výtečným čistidlem žaludku i střev a při tom současně dobrá živina. Obsahuje jistě malotvory — bakterie — které umrtvují v stroji zatívačím jiné malotvory, hnilobu způsobující. Mléko látky, jež se ve střevech nashromáždily a hnilí, vyplachuje, vyčistí střeva, a tak odstraní jedovatiny, kteréž by jinak pronikaly do tkáně a znečistily krev, rozličným chorobám takto vznik a původ dávající. Obvykle následuje po požívání kyselého mléka svírání žaludku, bolesti a průjem. Důkaz, že mléko působí jak náleží a tělo čistí. Žádné prášky ani léky tak neosvěží tělo jako pravidelné požívání kyselého mléka.

Matiční mýdlo ve prospěch Ústřední Matice Školské nalézá se již na skladě všech větších a českých avědomělých obchodníků a to na prvním místě, což s povděkem zaznamenáváme. — Proto žádáme české občanstvo, by vždy a všude žádalo

Matiční mýdlo (toilet) ve prospěch Ústřední Matice Školní.

"Memoriel", sklenová svíčka a voskárna v Ml. Bolešavi byla opět v Belgii za své tam vystavené výrobky poctěna nejvyšším vyznamenáním a čestným odznakem „Grand Prix“.

Průvodce po Žďárských horách. Vyšel v knižnickárně J. Šaška v Novém Městě na Moravě. Cena 1 K 50 h. — Literatura turistická rozmnožena byla v poslední době o pěkný spisek, jenž nás provádí po vysočině Českomoravské. Bylo podobného průvodce věru už dávno zapotřebí. „Průvodce“ rozdelen jest ve dvě části, z nichž prvá popisuje Žďársko, Novoměstsko a Bystřicko, druhá Poličsko a Skutečsko — — První část sepsal Emil Cigánek, c. k. profesor vyšší realky v Nov. Městě na Moravě. Provádí nás po Novém Městě, Žďáře, Německém, Jimramově, údolím řeky Svatky, po Bystřici, hradě Pernštýně atd. — Druhý díl napsal Josef Jan Pícha, katecheta měst. škol v Kyšperku. Zvláštní článek věnován Poličce, Bystřemu, Svojanovu Borové, Novým Hradům, Rychmburku a Luži. Ke každému místu připojen i seznam výletů do okolí — — Pěkně vypravený tento Průvodce zaslouží si hojně přátel a příznivců. Praktická mapka i spousta vyobrazení doplňují velmi vhodně text. Odporujeme spíše tento každému, kdo se o tamní kraje zajímá.

Výsledky voleb.

V Opavě m. L. výsledek voleb: agrárník J. Komárek 29 hlasů, katolík Fr. Šafránek 15 hlasů, samostatný J. Černík, učitel 13 hlasů, soc. demokrat Fr. Syřáček 15 hlasů, dva hlasy rozštělené, jeden lístek prázdný. Všechny volebních hlasů 113, neúčastnilo se 38 voličů voleb.

Z Dobrušky. Z Dobrušických 51 a Syrovátských 23 k nám přidělených voličů dostavilo se k volbě 44 voličů. — Výsledek hlasování: Vlnář 19, Netolický 11, MUDr. Pekař 10, hrabě Sternberg 1, farář Novák 1, Václav Malý 1. Jeden lístek prázdný. — Celkový výsledek stran: Česká agrární, 19, nár. soc. 11, kat. národní 12, soc. demokrat. 1.

Za venkovský voleb. okres Hradec Králové—Nechanice. Vlnář, agrárník 2463 hlasů, MUDr. Arn. Pekař, katolická lidová strana 504, Malý, soc. dem. 335, Netolický, nár. sociál. 175, hr. Sternberg 35.

V hlínceckém okrese:

	Sochor	Hajn	Krejca	Celzer
Blatno	2	2	14	3
Dědová	—	10	57	—
Hamry	4	—	34	17
Herálec	12	13	20	—
Holešín	84	3	4	1
Chlum	12	3	31	—
Jenkov	—	3	34	—
Kamenický	11	1	20	—
Křižánky	10	1	3	10
Ranná	27	1	44	1
Rváčov	19	—	24	1
Stan	27	—	2	—
Studnice	1	4	84	—
Svratka	13	15	30	49
Svratouch	4	65	50	20
Vojtěchov	37	—	24	—
Vítanov	1	—	14	4
Úhrnem	264	121	489	106

Za venkovský volební okres Chrudim—Nasavrky. Odevzdané hlasy: 2916. Dr. Hnídek, agrárník 1615, Šabata, katolická lidová strana 760, Braun, sociální demokrat 70, Borovec, nár. soc. 417, Kudrnka, býv. mladoč. poslanec 15, prázdných lístků 24, Dr. Pippich 1, Šenajstr 1, Petráň 1, Švadlenka 2.

Dosud zvoleno 33 českých agrárníků, 1 katolicko-národní a 1 mladočech. V něm okresích 13 německých agrárníků, 2 něm. pokrokovci, 5 Wolfsovců, 2 něm. lidovci, 1 samostatný, 1 sam. nář. nacionál. Druhých voleb koná se v českých okresech 13, v německých 4.

Nám Jos. Adam na Chotěbořsku-Habrech zvířil 1834 hlasy proti 1062 hlasům agrárním.

Katolíci voličové, prosíme se všech sň, aby naši kandidáti jdoucí do druhých voleb zvířili! Shromáždili jsme již při prvních volbách obrovský počet hlasů. Nechtě tyto hlasy pracují vytrvale dále!

Prohlášení.

K hanopisu „Divné historie“, který uveřejněn byl dne 13. února t. r. v „Osvětu lidu“ o podepsané záložně, potvrzujeme, že ve sporu pana Fr. Čermáka se staviteli pp. Novotným a Labouškou o K 2221 — rito neoprávněné nemítali, že prostřednictvím podepsané záložny zaplatili žalobci mimo K 2000 — ještě K 600 —. Vzáli totiž z důvodu, po kterém podepsané záložně nicého není a za který záložna nemůže, záložnické oznámení na K 600 —, které byly splátky s obnosu celého, postupně vypláceného — a soudu je předložili. Když nato p. Čermák ze záložny výpis o splátkách per K 300 —, K 400 —, K 600 —, K 150 — a K 550 —, což činí K 2000 —, který ochotně od účetního záložny jemu dán byl, k soudu si přinesl, vzali žalovaní námítku tu v příčině domněle více uplacených K 600 — zpět. To se stalo a vše v knihách záloženských správ je zapsáno, jak se každý přesevěřiti může, a také k poplávce p. Čermáka na lístku celý výpis jemu dodán byl.

Úsudek o pisateli, který proslovl se o ústavu peněžním, 45. valnou hromadu odbývajícím, a který jest dobrodružným živnostníkem, obchodníkem a všemu občanstvu, a který valnou část svého výtěžku na dobré účely každý rok odvádí, každý neustranný posuzovatel si udělá sám.

Ve správě o revizi záloženské, provedené jednou záložnou, poznamenáno, že kontrolor, valnou hromadou zvolený, chvalitebnou činností vyvíjí.

Správné záložny o neaktivním jednání se strany některého úředníka vůči některé dámě není nicého známo, a bylo by snad vhodné a účelné, kdyby to pravda bylo, aby případ takový správě záložny byl oznámen, která by energicky nepřipustnost podobnou si vyřídila.

Hradec Králové, 20. února 1908.

Záložna v Hradci Králové.

Josef Pilnáček, Václav Formánek, V. J. Špalek, starosta, tajemník, místostarosta.

JUDr. Alois Zimmer, člen výboru.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. února 1908. 1 hl pšenice K 16'40 — 18'40, žito K 14'50 — 15'40, ječmene K 10'80 — 11'00, prosa K 11'00 — 00'00, vike K 12'40 až —, hrachy K 20'00 — 26'—, oves K 6'00 — 7'90, došky K 22'— až 30'—, jahel K 22'00 — 00'—, krup K 20'00 — 40'00 bramborů K 8'20 — 8'40, 1 hl jetelového semene červeného K 150'00 — 000—, ruského K 000'00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00'00 — 00'—, máku K 40'— 45'00, lněného semene K 20'— 00'—, 100 kg žitných otrub K 14'00 — 00'00, 100 kg pšeničných otrub 18'00 — 00'00, 1 kg másla čerstvého K 1'92 až 2'12, 1 kg másla převařeného K —'00 — 00'00, 1 kg sádla vepřového K 1'68 — 1'76, 1 kg tvarohu 0'28 — 0'32, 1 vejce K 0'08 — 0'07, 1 kopa cerele K 3'0 — až 4'00, 1 kopa selí K 5'00 — 7'00, 1 kopa kapusty K 0'80 — 4'00, 1 hl cibule K 7'80 — 8'00, kopa drob. zeleniny K 0'60 — 2'00, 1 pytel mrkve K 1'00 — 1'20, 1 bedka hrášek K 0'00 — 00'—, 1 bedka švestek K 0'0 — 0', 1 hl jablek K 10'00 — 11'—. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 16. února 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 184 hektol., žito 238, ječmene 149, oves 362, prosa 0, vike 50, hrachy 6, došky 10, jahel 3, krup 8, jetelov. semínka 54, lněného semene 9, máku 6. — 2) Zeleniny: selí 18 kop, okurek 0 kop, kapusty 30 kop, cibule 40 hl, drob. zeleniny 100 kop, mrkve 50 pytlů, brambor 176 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 8 1/2 hl, hrášek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 8 kusů, podavínat 416 kusů, kůzlát 0 kusy.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h. Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

Brionské I. druh 88 h., II. druh 76 h. za 1 litr.
Blattenské I. druh 80 h., II. druh 72 h., za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše. Ceníky jemných tabulových vín uberských a brionských (pocházejících z Brionských ostrovů), zařím zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

■ majitel vinných sklepů ■
v HUMPOLCI,

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Z četných projevů uznání vyjímám tyto:

S radostí velkoobchod vínem p. Aloise Čížka všem farním úřadům doporučujeme. Není třeba vyhledávat firm cizích, když můžeme dostati dobrou saražená vína doma. Dekanský úřad v Humpolci.

Obchod vínem páně Čížkův v Humpolci svým pp. spolubratřím s nejlepší svědomím nejvřeleji doporučuji.
Max Škoda, farář v Branišově.

Se zaslaným vínem Brionským jsem úplně spokojen.
Jar. Dlouhý, farář v Loukoveci.

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.

J. Janek, úředník v Libochovicích.

Za Brionské víno vyjadřuji úplnou svoji spokojenost
V. Kejzlar, farář ve Vilémově.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na ukásku sasilá se vše franco.

MOSAIKY
skleněné
pro budovy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vřelého způsobu, které nejen vzezřením ale i svou krásou předčí mosaiky vlnité, hotové
uměl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Rosp. č. p. o. chráněná
nová okna: mosaiky
bezplatně.

ILIJA RADULOVIC,
velkodílna umělecko-zámečnická.
sestrůjný závod železářský —
V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.
Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších, přesných a uměleckých: Železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k točárnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosaze a mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.
Na přání navštívím P. T. pp. interejenty osobně neb zařídím návrhy a rozpisky obrábění, polírání a srovnání. — **Krásné, pevné, levné, rychlé, předčasně.**
Ceny mírné — provedení nejlepší.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h. kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, 2—4letý, školený, tisíc za K 3 40 až 13—
borovice 1—2 " " " " 1 60 " 7—
modřín 1—3 " " " " 2 80 " 12—
akát, 20 až 170 cm vysoký " " 7 30 " 25—
dub, obyčejný a americký " " 6 30 " 20—
dále: borovice černou, hedvábnou, modřín japonský,
tůj, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, břízu,
jilmy a mnohé jiné druhy. Balení do mechu, zdarma,
koše v ceně výrobní. Žádejte cenník, který ob-
sahuje krátký a jasný návod pro neodborníky.
Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží za
cenu zboží nákladního.

SLAVIA,

VZÁJEMNÉ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTKÁM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ . .

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 38,242,074.78
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 91,936,993.73

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem ledna K 15,244,400.42.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

Co otiskuje *Hajnov list o katolických voličích na Humpolecku*. O jednom rolníkovi, který četl na více schůzích ve prospěch kandidatury p. Fr. Šupky, píše 15. února t. r. známý Vrána: „Ale je už unaven prý těmi volbami, doma čeká její práce, neboť bude brzo trž na dobytek a on, pan Augustýn, bude muset vést voly do Přibyslavě... „Panu Augustýnovi schází něco na krk“, soudí občané, — „nějaký řád od papeže“, k němuž občané zde shromáždění by ochotně a nezištně darovali kus provázku, až povede jako ty voly do Přibyslavě pro větší čest a slávu... Klerikálové dávají tedy ze svých velkých příjmů nějaký ten drobeček ovcím svým, žádajíce od nich práci, kterou by nebylo možno konati zvířeti. Pochybují velice, že ti voly, které povede p. Augustýn do Přibyslavě na trh, propojí by se k práci, kterou koná jejich pán... Blahoslavení chudí duchem, neboť oni už dnes jako ta hovádka na trh voděni budou.“ — Pane Hajno, takhle tedy píše váš „vlastenecký“ orgán o českém lidu. Písal tak někdy surové o germanisujícím židu? A co by se stalo, kdyby třeba v putyce někdo se odvážil o bližních svých pronášeti takové „vzdělávací úsudky“? Neodsedli by lidé od takových intelligentních úst? Katolíci si zapamatují dobře, jak zušlechťuje „vzdělávací“ orgán Hajnov a dle toho k němu zaujmou své stanovisko.

Jeptišky v nemocnicích jsou přece jen dobré. V časopise „Wiener klinische Wochenschrift“ vyšla zpráva, kterou vydalo komitě ku potírání jistých nemocí, volené c. k. společností lékařů. V zprávě té nacházíme se tato slova: „Protože světské ošetřovatelky, jak zkušenost učí, ze styku s nemocnými se zevnější světém často těží a jej za pramen příjmu považují, bylo by nejvýše žádoucí, aby ze světských ošetřovatelek pro tento obor služby zvláště pečlivě jen ty nejsvědomitější vybrány a materiálně tak postaveny byly, aby podobné případy pominuly. Pokud toho však docíliti možno není, doporučuje se nalebavě (dringend!) ustanovovati za ošetřovatelky v takových pokojích řeholní sestry.“ — Tato slova obsahují krásné svědectví a chválu milosrdných sester pro jejich nezištnost a tím více na váhu padají, protože se zdá, jakoby zmíněná správa náboženství vůbec neznašala. A div se, světe! I ve Francii povolávají vyhnané řeholnice do nemocnic zpět. Dnes můžeme zaznamenati již dva případy. Combes, mair Ponský (mesto v departementu Charante Inférieure), povolal řeholnice opět do nemocnice, a jeho příkladu následovala komise spravující nemocnici v Cherbourgu. Posl. a purkmistr Cherbourgský, Mahieu, v Paříži jest sice pro laisování nemocnic celý nadšen, ale doma nemohl proti opětovnému povolání vyhnaných milosrdných sester ničeho podniknouti. Sestry mají lid a rozumné lékaře na své straně. „Čech“.

(3) *Positivní výsledky činnosti Masarykovy „pro uvědomění a blaho národa“*. Napsali jsme několikrát, jak bude zasnout budoucnost při přemýšlení, kým se dala voditi a čemu slepě věřila valná část inteligence nynější doby. Co Masaryk vyslovil proti církvi, k tomu hned kývaly bezmyšlenkovitě hlavy těch, kteří se prohlašují za ochránce a representanty — myšlení volného. Kdo by se dopouštěl v Německu ze záští proticírkevní tak hrubých omylů zvláště historických jako Masaryk, byl by tam brzy se svojí slávou vědeckou i u protestantů hotov. Poukazovali jsme aspoň na některé zvlášť kritické nesprávnosti Masarykovy, jež svědčí o všem jiném než o znalosti historie nebo theologie a dokládali jsme, že pro pozitivní rozvoj náboženství nezačínají zmatečné rozběhy Masarykovy nic. Bylo odpovídáno buďto důtkou nebo nepravdami novými.

A teď? Dosti brzy sami odchovanci Masarykovi protírají si oči, najednou vzpomínají, že mají vlastní také vlastní rozum a že docela hravě mohou odsuzovat přemety Masarykovy — ačkoli dříve s poddanskou úctou přijímali každou jeho větu. A jak kritizují? Jako by vykrádali myšlenky, jež „Obnova“ již dávno uveřejnila. Ti, kteří odbývali náš list velkopanskými důtkami, najednou nepřímou potvrzují to, čemu se s moulemláskou zaujatostí a hříšnou myšlenkovou stagiací dosti dlouho smáli.

Na př. mladorealistickej časopis „Přehled“ píše dne 14. t. m. mimo jiné toto:

„Pan prof. Masaryk ostře a bezohledně odbyl pana F. V. Krejčího za upřímný článek v „Akademii“. Nejvíce jej podráždilo, že pan Krejčí nechoce se spokojiti mlhavou frásou gli (slovíčkářstvím) a chce určitou a jasnou odpověď na některé vážné otázky, důležité pro něj, pro prof. Masaryka a pro každého, jemž náboženské problémy nejsou lhostejny. Pan prof. Masaryk jej odkázal na broturu „V boji o náboženství“, ale tam se pan Krejčí a každý jiný může poučit jen o tom, co náboženství není (není etikou, není filosofií, není uměním atd.), nikoliv o tom, v co pan prof. Masaryk věří. Odkázal jej dále na svůj život, na životní prakti-

snahy. Ale to vše nedokazuje ničeho o theoretických názorech náboženských, protože pan Krejčí žije stejně mravně, opravdově a uvědoměle, jako p. prof. Masaryk.

Pan prof. Masaryk považuje za svůj životní úkol náboženské probuzení české inteligence, potření lhostejnosti a zvýšení zájmu o věci náboženské. Jakmile se tohoto úkolu podjal, nemůže se vymknout z povinnosti, aby vydal „svědectví pravdy“. To neznamená odbývat výtkou „anthropomorfismu“ velmi vážné otázky, na př.: „Věříte v osobního boha, pane profesore? V jeho všemohoucnost? Jak s ní srovnáte existenci zla a utrpení? Co soudíte o svobodě vůle? Zasahuje bůh v dění kosmické (světové) a v psychické (duševní) pochody naše? ... Jasnost a upřímnost v těch věcech je podmínkou náboženského působení, nechci-li způsobit v hlavách chaos a spokojit se u lidí trochou jalové, nábožensko-sentimentální mlhy. ...

Nejprve musím určitě vědět o existenci svého otce a znát jej dobře, mám-li jej milovat. Je-li moje náboženské citění charakterisováno tím, že cítím svoji součinnost, své spolupracování na práci Tvůrce (tak nějak to bylo řečeno), musím nejprve vědět, jasně vědět, co bůh chce, a jaký je jeho poměr ke mně a k světu. ...

Vím, že odpovědi na takové otázky jsou velice nepohodlné, a že se jim vyhýbají i pokrokoví theologové protestantští jako čert kříží. Ukázalo by se totiž leckdy, že sice malým zážrakům nevěřím, ale velikým věřím. Modlí-li se někdo denně upřímně (nikoli mechanicky), na př.: „Přijď království Tvé! Chléb náš vezdejší dej nám dnes! Neuvoď nás v pokušení!“ atd. nevěřím v zázraky? ...

Pan prof. Masaryk bije pana Krejčího Macharem. To je pyramidální! Pan Krejčí by se mohl dovolávat Machara, zcela vysloveného athisty — nikoli prof. Masaryk!

Hřeší se na diletantism publiku. Ano — hřeší. Na diletantism pravověrného realistického publiku. Byl to dobrý, slibný živel ta realistická inteligence. A co je z ní dnes? Je zbavena soudnosti a dobrého vkusu, naučili ji neomylnictví a slepé víře v několik osob hodně disparátních (se různými) a nestejně hodnoty. Její citlivost morální byla uměle oslabena. Dnes je z ní nemyslivá massa, která stejně slepě přijímá dnes křesťanství a theism Masarykův, zítra atheism „Jedu z Judey“ a protihumanitní, popravě „Nové evangelium“ Macharovo, a pozítří naivní obskurantism pana Z. „Naší Doby“.

A při tom zavládá v realistickej žurnalistice tón čím dále vulgárnější (sprostější) a zároveň nadutější. O krásném článku prof. Šusty píše se stejně neapné jako o essayích Šaldových, o Arne Novákovi se stejnou neslušností jako o prof. Vlčkově, Dykovi, Karáskovi. Nepohodlní ideoví odpůrci skandalizují se osobou, a do veřejného života literární-kulturního zavádí se vyslovený terorism. Zdá se, jako by cílem bylo úplné izolování (oddělování) realismu ode všeho, čím žijí současné kulturní Čechy. Ale nebude to splendid isolation (stříkavé osamocení)?

A teď si vzpomněl, četáti, jak často již dříve „Obnova“ kritisovala týmž směrem smatené kroky Masarykovy, které v praksi posilovaly negaci, nevyslovené zdárných pozitivních výsledků. „Přehledu“ připomínáme, že se Masaryk aspoň pokusil definovati, co skutečné náboženství jest. Napal, že náboženství není mravnost a v témže spise souhlasil, že — náboženství především musí býti mravností. Ať si z toho vybere každý, co mu libo.

„Čas“ odpovídá 16. t. m. „Přehledu“ velice chabě. Proti věcem zde uvedeným nezmohl se na skutečné věcné protidůkazy. Ale zajímavá jsou tato slova „Času“: „Čekali jsme, že se v „Přehledu“ uplatní nějaký nový směr; to aspoň nám bylo slibováno a mluvilo se o mladorealismu a mladé generaci realistické. Ale to očekávání se nesplnilo. Nového směru věcně založeného Přehled neměl a nemá; stal se orgánem osobním. O nějakém směru lze mluvit leda v tom smyslu, že Přehled se stal orgánem nechtutného mechanického pozitivismu, zakládajícího si na lepších horších článcích z různých oborů“

Tak! Tímto odsouzením žáků vystaveno podivné vysvětlení samému jejich mistru Masarykovi. Masarykovský dorost začal kráčet samostatně, vtěluje tak v život realistickej fráze o svobodě — ale na vlastních nohou chodit neumí. Proč jenom tedy Masaryk při stálém kritikaření aspoň věcně a nepopěrně neodůvodnil aspoň některé pozitivní cesty, proti nimž nejsvobodnější myslitelé by nemohli nic závažného namítati? Proč lodička, oddělivší se od korábu, vázne na suchu? Jsou ti mladí plavci tolik nemotorní? Pravdivě budiž konstatováno, že přece jenom ta mládež má chuť a schopnost k pozitivní práci daleko více než mistr Masaryk a že se snaží prodlati se mlhami skepticizmu k jasným paprskům. A masarykovský denník odvádí se nazývati Přehled orgánem osobním! „Čas“, který k záchráně osobní reputace Masarykovy a Macharovy uveřejňoval sprostá spílání a nepoctivá překrucování „Čas“, který se špatně tajemnou motivostí

pronásledoval ty, kteří se odvážili jinak mysliti než Masaryk a Machar, ačkoli Tito dva mužové v důležitých otázkách sami se krajně rozcházejí!

V době Masarykovy „osvětové práce“ stouplo nášně sebevědomí pozerských ignorantů; rozlehala se chvála těch lidí, kteří z nedostatku talentu k pozitivní práci a z neobutí k důkladnějšímu studiu chtěli vyniknouti aspoň kritisováním. Tenkrát právě měly se ozvati hlasy těch, kterým na skutečném a zdravém vývoji intelektuelním našeho národa záleželo: „O čem chceš mluvit a to skutečně z vlastního přesvědčení, o tom se musíš přesvědčiti perným, důkladným studiem vlastním. A chceš-li nabyti důkladného poznání v oboru jednom, sotva ti zbude čas na rovněž důkladné studium oboru jiného; a při tom rozhodně se ti času nedostane na zevrubné studium čtyř až pěti oborů. A nahrazuješ-li trhliny svých vědomostí papouškováním nepromyšlených frází Masarykových, nechlub se nepoctivě originalitou vlastního myšlení. Kritizuj toliko to, čemu sám po nestranném a svědomitém studiu dobře rozumíš.“

Leč — mládeži pro jalovou popularitu se pochlebovalo až příliš. A teď mladiství kolci stojí se svojí zbraní bezradně — jako v mlhách. Toť tedy „pozitivní výsledek“ všelikých zkroucených analýs, dedukcí, kritik, paralyt atd.

Naše spása v kultuře! Tohle jest přece heslo moderní. Ti katolíci naši otcové, kteří skládali překrásné pláně duchovní i světské, byli ještě málo zušlechťeni. Ty babičky, které svými krásnými pohádkami sypaly květy poesie do dětských duší, byly také duše málo jemné. Tedy výše, výše! K pravému jemnocitu pozvednou náš národ teprve lidé z rudého a pokrokového tábora, jak jejich listy nasvědčují. Na př. v Hořicích vycházejí „Nové hořické noviny“, pyšné se zvonci „Politický čtrnáctidenník demokratický“. A že takový list šíří krásu, lásku k bližnímu, svobodu a jemnou mluvu, o tom se můžete poučiti již z jediného článku ze dne 3. t. m. Jsou tam na př. tyto perly: „Komu by bylo napadlo, že zde založena bude filiálka klerikálního sdružení Královéhradeckého, jednota či stáj nebeských koz? Komu by bylo napadlo, že paní některých předních rodin místních přistoupí s dcerami k nebeským kozám se svolením svých mužů...? Kdo by se byl nadál, že v radikálních Hořicích zazní odporný a hloupý mekot nebeských koz i v divadelním sále při vážné schůzi? Komu by bylo napadlo, že v různých místnostech hořických, pekařských a jiných bez pokárání a opovržení se strany občanstva vyvěšovali se budou plakáty o schůzích a zábavách klerikálních a plakáty doporučující odebrání oblupek a při tom strašně naivního klerikálního tisku? ... Kdo by si byl pomyslel, že veškeré hasičstvo, spojené v Hořické hasičské župě, spokojí se se stájí nebeských koz jako se spolkovou místností a že různý krk vojických hasičů zůstane bez podpory, že mše bez okamžitého výsledku? A přece jest tomu tak.“

Kdyby byl někdo před několika roky dovolil si tvrdit, že je v Hořicích něco podobného možno, nenšel by snad sám citelnému pokárání. Bouře odporu byla by se zvedla, kdyby se byl stal pokus, založiti zde klerikální spolek a nebeským kozám a kozlům i jejich přechovávačům bylo by vypovězeno kruté nepřátelství a boj na život a na smrt, tak že by jejich odporný mekot na veřejnosti ani nezazněl. Dnes si však toho nikdo nevědomě... Buď zpátečník — nebo člověk pokrokový! Něco třetího — mixtum compositum — je nesmysl, je sebevražda svobodomyšlnosti. Tak by museli klerikálové za nějaký čas nadobro zvítěziti.

Vyhýbejme se proto klerikálům jako prašivým ovcům. Nic s nimi nemějme, nic jim nevěřme, za Čechy je nepovažujme, nic jim nedávejme a nic od nich nechtějme a nekupujme. Nestřpme již na dále, aby klerikální hlíza a jezovitský mor začal se opět jako ta nejnebezpečnější rakovina zažírati do českého lidu, který jinak dříve nebo později musil by nešťastí této za obět podlehnout. Víme, že náprava v tomto smyslu nepřijde shora, nýbrž jako obyčejně zdola. Malý lid musí pochopiti, že za vlády klerikalismu by jeho pouta ještě pevněji byla zkovana. Budiž našim úkolem v době přítomné a další očistiti Hořice od této klerikální prašiviny... Takhle vábí „demokratický čtrnáctidenník“ katolíky k národnému spoluprocovnictví. Jest potom divu, že lidé „zušlechťení“ úvahami a řečmi podobného rázu utváli v Hořicích našeho řečníka a děkano-i vytloukli okna?

Majitelé vyšší morálky, citliví kritikové jiných stran, obrutě trochu pozornost také k činům pohlavně vlastních! Dne 19. t. m. napsal „Čas“: „Na schůzi konviktské dne 10. února dr. Podlipný vykládal, že kandidující prof. Masaryk ani nevěděl, že on — dr. Podlipný — dosud byl poslancem za Staré Město. Okamžitě byl navrhován s přeručením. Zdálo by se, že takový muž je od té minuty ve veřejném životě nemožný. V jiných zemích jistě by nemožný byl pro tento jediný doklad úskočnosti, nepravdomluvnosti. U nás se sm

lhat. Kdo by nepoctivosti a surové nájezdy tohoto listu neznal, myslil by, že čte výron bluboce uraženého, citlivého svědomí. Připustíme, že dr. Podlipný si salhal. Co jest to však proti rafinovaným nepoctivostem pokrokařů, o nichž by se daly psati celé knihy! „Času“, který nedávno se velice mravně rozhořčoval nad všelikými „Fučky“, svěřena od dra. Stránského před několika dny ještě důležitější práce očišťovací, do níž se mu nijak nechce.

Stránského „Lidové noviny“ sdělily, že Hajnův žurnál podvádí své čtenářstvo flugovanými dopisy „z Moravy“, kdež se hrubě nadává lidové straně moravské. „Lid. nov.“ objevily v pisateli těch dopisů Kršku, který prosil pryč Stránského za přijetí do „Lid. novin“, což odmítnuto po seznání jeho charakteru. Pak se stal obecním písařem v Židenicích, ale brzy pro nepěkné kousky propuštěn. Hajn byl sice sám upozorněn na ty přehmaty, ale přece jej přijal do služby; dovolil mu zvatí ve vlastním listě Svozila „redaktorem sebraným na veřejné ulici, prostitutkou, která hledá svého přechovávče.“ „Lid. nov.“ pokračují: „Nejde nám does o Kršku... Ale nemáme dále trpět, aby p. Hajn, jenž se tolik naumravňoval, že mu páchno mravností z úst, ... bestrestně trpěl toto individuum v redakci „Osvěty lidu“ a pouštěl je na nás jednou týdně se řetězu a při tom kandidoval na program a doporučení strany, jejíž předsedou jest prof. Masaryk, aniž by někdo z vedení strany bral za tato hulvátství, jež přece nespádají do soukromého, nýbrž do veřejného života, zodpovědnost... Činíme na Kršku a Al. Hajna přímé udání pražskému vedení české strany pokrokové a doufáme, že bude naše udání — nerozpakujeme se užiti toho slova zde, kde jde o krádeže, zpronevěry, zneužití úřední moci a na cti utrbaní v pravém smyslu těchto slov — vyřizeno, a že z něho budou vyvozeny důsledky, nevyvodili je p. Hajn sám.“

Tak psaly „Lidové noviny“ 3. února, ale v „Čase“ ani muk. Hajn odpověděl, že pryč podal pomocnou ruku člověku vinou poměrů (!!) shroutému, aby mu umožnil návrat k čestnému a řádnému životu.

Nato 5. t. m. „Lid. noviny“ odpověděly, že žurnalistický stav není polepšovna, a že Krška v době, kdy psal útoky na prostějovské politické vedení, ucházel se současně u téhož vedení, o místo redaktora Hlasů z Hané.

Nemůžeme zde citovati všecka obvinění další, ale uvedeme ještě aspoň něco ze dne 11. t. m. V „Rozhledech“ nalezl milosrdný útulek článek jednoho člena lidové strany moravské proti dru Stránskému. Redaktor Pelcl sám však onen článek v poznámce hodně zkřivil. Hajn však chytrácky napsal: „Rozhledy“ napsaly o dru Stránském... Nyní citován článek onen (mimore-dakční) s vynecháním toho, co sama redakce k němu připojila.

Leč p. Hajn měl přitom kuráž ještě větší. „Lid. nov.“ o tom dne 11. t. m. píše dále: „Ježto se mu tón citovaného a v „Rozhledech“ uveřejněného článku nezdál dosti neurvalým, zfalšoval tento článek asi na 15 místech, vsunul do něho celé věty, které v „Rozhledech“ vůbec nebyly otiskány, opatřil ho poznámkami o li-dech, o kterých se v „Rozhledech“ vůbec nemluvílo (dr. Bulín, chefredaktor Štěchovský), a takto zfalšovaný článek vydal za článek „Rozhledů“ a ověřil svým podpisem, spoléhaje patrně na to, že jsou „Rozhledy“ náhodou v Pardubicích málo čteny.“

Nebudeme se pléstí pánům do sporu, pokud a jak se Krška provinil. „Lidové noviny“ i „Osv. lidu“ nahaly se už dost.

Tolik však předem pravíme, že Hajnovi se nestane nic. Možná, že pro oko se sejde nějaký čestný soudní tribunál, který už se uradí o tom, jak má býti vlk nasycen, aby koza zůstala celá. Neboť — až by Hajn na odvetu začal zase rozprávěti řeč o žurnalistickém umění masarykovského „Času“, nastaly by chvíle ještě mrzutější. A potom by dovedl Hajn zarýti taky osobně. Jen pozorujte, jak slídivé nahlíží, co který katolík jí, co utratí, jaké potraviny mu nesou do domu, s kým mluví, atd.

Pokud Hajnův orgán besectně falšoval vý-roky „Obnovy“, nebyla bouře žádná. Potud Hajn platil za muže zvlášť čestného. Vždyť přece byl ještě do nedávna předsedou výkonného výboru české strany pokrokové. Nic mu nevadilo, že jeho orgán častoval své odpůrce sprostými nadávkami, za které by se forman, nezkažený židovským tiskem, rozhodně styděl.

Páni pokrokaři, odvažte se pouze vysloviti nějakou takovou přezdívkou ve tvář svým stoupencům a dostanete okamžitě ránu! Snad víte, co dělal dr. Lhota, když mu přezděno pouze „Bumbrlíček“. Jak by teprve bylo, až byste nadávali i svým lidem po příkladě „Osvěty lidu“?

Nic platno nebylo, že „Obnova“ dokázala Hajnova listu tolikrát besectně úmyslně lhat a že tak dlouho marně po takových podvodných správách žádala buď důvody nebo odvolání.

Hroší kůže „vyšších moralistů“ nezachvěla se ani tehdy, kdy Hajn usvědčeného násilníka dra Lhoty tolik se zastával a čest stýraného kněze slehčoval.

Dr. Stránský by přece měl věděti, že pokrokařská klika jest pásemem „jedním, že jest gordi-

kým uslem pevně spleteným, z něhož těžko jeden provázek odstraniti. Tady by pouze prospěl Alexandrův meč, který by rozťal předivo celé. Leč — pokud tato žurnalistika bude k radosti židů dále katolictvo nepoctivě napadat, potud uzel bude v bezpečnosti.

Provede se nejvyšší pokroková ceremonie, a p. Hajn bude „s povýšeného hlediska“ odsuzovati „nemravnou žurnalistiku“ stran jiných dále.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Násilnictví vídeňských soudruhů pokračuje. „Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“ táže se na úvodním místě: „Zijeme ještě ve státě právního?“ Ukradne-li ubožák housku, jest zavřen, žebrá-li, jest také uvězněn. Leč systematické vydírání dělnictva a chladnokrevné olupování dělníků o existenci jde nerušeně dále; rudí soudruzi v tomto bezcitném femesle pokračují stále s větší troufalostí. Týž list uvádí nové doklady rudého vysavačství. V elektrárně „Internacionální elektrářské společnosti ve Vídni“ jest jistý počet dělníků, kteří s rudými nechťejí se sdružovati; odpírají platiti na štváčskou činnost socialistickou. Jakkoli rudí vědí, že elektrárna stane se nyní majetkem obce, přece jako šílení si počínají vůči dělníkům neodvratným. Na 170 soudruhů podepsalo list, v němž žádají, aby byli z práce propuštěni ti dělníci, kteří se zdráhají vstoupiti do rudé organizace.

Jiný příklad. Někteří dělníci firmy „Rast a Gasser“ obdrželi zvláštní přípis. Prý na shromáždění 21. ledna 1908 bylo seznáno, že ti dělníci nepřistoupili k organizaci, ač v čase rázného rozhodnutí rudých již byli v továrně. To prý způsobilo v organizaci veliké překvapení. Dopis jednotlivým dělníkům nesocialistickým zasláný slibuje: „Vaši tovární kolegové mně v provádění tohoto usnešení vyvoditi nejkrasnější důsledky, t. j. s vámi společně nepracovati, jestliže byste během následujícího týdne k organizaci nepřistoupil.“ Podepsán jest rudý dělnický výbor truhlářů ve Vídni VI, Königseggasse 10. — „Napomenutí“ to znamená jinými slovy: „Křesťanský dělníku, neučiníš-li svému přesvědčení a svobodě násilí, nebudeš-li platiti na naše štvání proti katolictvu, připravíme tě o chleba. Naložíme s tebou jako s vyvrhelem. Ty musíš podporovati naše protináboženské rejdy; jinak zkusíš hůř než kriminálku.“ — Taková bezcitná násilí páchají se nerušeně ve státě, jež nazývají naši odpůrci „státem zklerikalizovaným.“ Kdyby se někdo ozval, že křesťan udělá líp, koupí-li u křesťana než u žida, už jest trest na krku.

Ale celá existence křesťanského dělníka je vysazena mstivým úderům soc. demokracie, která bez milosti olupuje dělníky o všecko, co vůbec mají — o práci.

Práce pruských soudruhů. Ze strana rudých soudruhů, jež drze blásá hesla volnosti a bratrství, jinak je provádí v praxi, o tom nejvíce důkazů mohou podati křesťanští sociálové a máme dosti příkladů i v Prostějově samém. V Bielefeldu (Německo) odsouzen soc. dem. A. Halenz ke 40 mrk. pokuty, že ztýral křesť. dělníka. V témž místě odsouzen 27. pros. m. r. Th. Arnoldus ke třem týdnům do vězení taktéž pro ztýrání křesť. dělníka. Dne 4. ledna t. r. odsouzen tamtéž soc. dem. Majer na 1 týden a soc. dem. Greunegras ku 35 mrk. pokuty — všechno pro týrání křesť. dělníků. 8. ledna t. r. odsouzen soc. dem. Kuskamp k 6 týdnu vězení a úředník soc. dem. odbor. sdružení Buse ke 14 dnům vězení, všechno pro ublížení křesť. dělníkům. — Ovšem tak potrestání násilníci v Prusku. U nás c. k. sociální demokracii se-kají se komplimenty.

Láska k dělnictvu či k židům? Poněvadž v Prostějově drabotní poměry těžce tísnily dělnictvo, tu dělníci křesť. soc. a nár. sociální, pracující za pakatel, podali žádost bohatým židovským továrníkům, aby jim mzdu zvýšili. Chtěli úpravu mzdového cenníku. A co rudí? Prohlásili, že oni vyjednávati nebudou, protože prý továrníci přidati nemohou.

Nozí hosté s laciného kraje. Před senátem zem. soudu v Praze usel dne 12. t. m. na lavici obžalovaných 39letý dělník špeditérský Fr. Jahoda, soc. dem. důvěrník. S ním družně před soudce zasedli též jeho soudruzi Granát, Vejmelka a Ehrlich. Dělníci ti stěhovali loni sazárnu firmy „Unie“ z Karl. náměstí na Vyšehrad. Při tom ztratily se jen — čtyři centy sazečských liter. Jahoda byl náhodou přistižen, když hodlal ukrásti 80 kg písma toho. Seznáno, že měl při svém tajemném umění nějaké pomocníky — Granát a Ehrlich u soudu vyvázli, ne-nalezlo se proti nim důkazů. Zato však Jahoda uznán vinným a odsouzen na 3 měsíce; Vejmelka dostal měsíc těžkého žaláře s posty. Jahoda byl již jednou pro krádeže trestán. Nezapíral, avšak prohlásil šlechetně: „Ale teď, co jsem soc. dem. důvěrníkem, si dám pozor,

aby mne nezavřeli.“ Tak tak! Jen podruhé při kradení větší pozor!

Sešlo rudé kultury v Nov. Bydžově. Zač by platili soudruzi venkovští, kdyby nenásledovali světlého vzoru socialistů pražských? A vždyť to ostatně ani není přetěžká práce kulturní vytlonci spolubližnímu okna. Nač tedy zahálet? Pekaři novobydžovští, jímž židovští lichváři bursovními čachry zdražili monku, musili také zdražiti chléb. A myslíte, že snad rudé šiky byly vyzývány, aby dělaly rosnal před poži-dovštělými bursami? Ale kde! Nerozumná mládež, štvaná v Nov. Bydžově od rudé strany, táhla v průvodu po městě, provolávajíc hanbu pekařům. Do krámu Baudyšova házeny kameny, sklo řinčelo tak, až rodina Baudyšova musila utéci do zadní části domu. V krámě sledáno kamenů na půl nůše. Pak obšťasten lidumilnými kameny krám pekaře Likovského. Házeno i do oken prvního poschodí. Ve mlýně Kleinově rozbita téměř všechna okna i okenice u skladišť. Rozbiteno statně i na jiných místech. S takovou dorozumivací politikou ovšem úřady nebyly spokojeny a pohnaly „uvědomělé“ bojovníky k zodpovědnosti. Před krajským soudem jičínským zatím byli odsouzeni: Jaroslav Doubrava 18letý dělník, do žaláře na 6 neděl, Fr. Dlouhý, 15letý učeň, na 6 neděl, Marie Javůrkova, 20letá dělnice na 3 neděle, Frant. Homola, 18letý truhlářský pomocník na 4 neděle, Frant. Homola, 17letý malířský učeň na 3 neděle, Jos. Vojtěch, 20letý bednářský pomocník na 4 neděle Marie Majorová, 19letá dělnice na 3 neděle, Anna Matuchova, 15letá dělnice na 14 dní a Antonín Houška, 21letý kočí na 4 neděle. Zajisté sami velicí sociální politikové! Tihle asi sotva z vlastního popudu šli vykonávat náhlý osud! Hlavní štváči, kteří poslali tak mladou četku napřed, jsou zajisté hodné mzaní; ti se pěkně ukryli. Intelektuelní původcové takového násilí by však zasloužili daleko větší trest, než ubohá svedená mládež. — S jinými výtržníky bude se konati hlavní přelíčení později.

Socialistický surovec. Baštou socialistického dělnictva v Uh. Hradišti je sladovna p. Fürsta, kde sociální demokraté terorizují dělníky, kteří s nimi v záležitostech nesouhlasí. Tak v pondělí, dne 17. února „soudruh“ Jan Chrástek z Kunovic nabádal v práci ve sladovně dělnictvo ku stávce; když mu dělník Jan Slováček mírnými slovy a rozumnými důvody odporoval, vrhl se Chrástek na něj a poškrtil ho tak důkladně, že musil býti přivolán lékař Dr. Brauner, jenž shledal u Slováčka značné pohmoždění trubic. Zraněný sociálně demokratickým surovcem dělník Slováček byl ponechán v domácí ošetřování a proti „soudruhu“ Chrástkovu učiněno trestní oznámení.

Prof. Masaryk stále mluví o humanitě, o svobodě a — přitom pochlebují sociálním demokratům. Jeho tělesný žurnál dbá úzkostlivě toho, aby si tyto násilníky nepohňval.

Kdy konečně Masaryk rádně se oaze proti stále rostoucímu katanství rudých „svobodomyšlných“ fariseů, před nímž není slušný člověk bezpečen životem? Chmuří-li Masaryk učenou tvář nad „panovačností katol. církve“, prohlašuje-li se za upřímného zastance svobody, jest jeho povinností na předním místě zkřivilovat jednání té strany, která pod farizejským pláštěm svobody a bratrství páchá nerušeně barbaraké násilí. Taková strana přece jest skutečné svobodě nejnebezpečnější.

Ovšem Masaryk jest příliš opatrný, protože by mu rudí ukázali, zač je toho u nich loket. Přišel by o popularitu — a tak se bude „mravně rozčilovat“ jen nad naší církví.

Katoličtí dělníci, vstupujte k vůli zachráně svojí svobody hromadně do „Všeodborového sdružení křesť. dělnictva“; jinak se s vámi bude jednati pro vaše přesvědčení jako se slo-dinci. Vzhůru všichni do katolické organizace!

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní. Řídí Em. Žák. Ročník 28., čís. 5: Doktor Smrčka. Napsala Frt. Berková. Za 1 K. — Boh. Brodského sebrané spisy, sv. X. Feuilletony. Seš. 132.—134. za 90 hal.

Z nakladatelství Máje v Praze. Almanach praktického člověka na r. 1908. Ročník II. Uspořádal dr. D. Panfřek a V. Štěch. Za 2 K. — Zlatá kniha české ženy. Ročník I. Uspořádal F. Herites a F. Neumannova. Obě knihy jsou velmi praktické, v nich jest uloženo pro každého mnohé poučení. — B. J. Kronbauer: Dana a jiné povídky. Za 4 K. — Marná chloub. Ze španělského přeložil A. Pikhart. Za 3 K. — Paul Bourget: Milordenství ženy a jiné povídky. Přeložil dr. J. Guth. Za 1-20 K.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Vilímkova humoristická knihovna: Historie modrého velblouda. Píše R. Hašek. Seš. 48.—52. po 80 hal. — K. Tuma: Garibaldi. Knihozny historické a kulturní seš. 10. za 48 hal.

Z nakladatelství J. Ottů v Praze. Lidové rozpravy lékařské. Pořádá dr. L. Haškovec. Čís. 76. O rýmě. Pojednává dr. Kutvirt. Cena 1.20 K. — Slavische Roman-Bibliothek. Prager Geschichten. Český napsal Ig. Herrmann. Přeložila pl. Aufernickova. Seš. 4. a 5. po 32 hal.

Národopisný věstník československý. Vydává Společnost Národopisného Musea Československého. Red. dr. J. Polívka. Ročník III, čís. 1. Obsah: J. Kopáč: Horácké čepce ze Zálesí. V. Vávra: Hoříčky. — Literatura. — Zprávy o museích a společnostech národopisných. Jako příloha: Povídky kladské. Sebrál J. Kubín. — Národopisný věstník vychází 10krát v roce. Předplatné i s členským příspěvkem Společnosti Národop. Musea Českoslov. činí na rok 6 K. Administrace na Smíchově, zahrada Kinských.

„Krása našeho domova“ jest název ilustrovaného měsíčníku, jehož za redakce F. Táborského a B. Jedličky-Brodského vyšlo právě čís. 1. roč. IV. Časopis tento všimá si bedlivě přírodních krás naší vlasti, pracuje ve prospěch zachování historických i přírodních půvabů českých krajů. Předplatné 4 K ročně. Členové Svazu čes. spolků okrašlovacích, kteří platí roční příspěvek 5 K, dostávají časopis zdarma. Administrace v Praze na Betlemském nám.

Chci být. M. A. Šimáčka sebraných spisů seš. 2.—4. po 32 hal. Nákladem graf. společ. Unie v Praze.

Jan Stoupa v Praze,

nyní

Jindřišská ul. č. 1.

DOPORUČUJE CT. OBECENSTVU

ZÁCLONY

KOBERCE - PŘI-

KRÝVKY - ŽUPANY

PŘEDVĚSKY K OKNŮM

ZÁSTĚNY - UHLÁKY - PŘI-

STAVCE - CÍNSKÉ PARAVENTY

KOŽEŠINY - HOUNĚ NA KONĚ.

Svůj k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,

náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími
likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, křucifiksů, rámtů atd. atd.

Oprava a obnova staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd. Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejnižší ceně.

Speciální čištění zlatých maleb.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -

KNHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápníky
jemi krve a ranami,
též krásné s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
birmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
téhož spadáající výrobky do-
poručuje veledůst. křuhám
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma franko

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

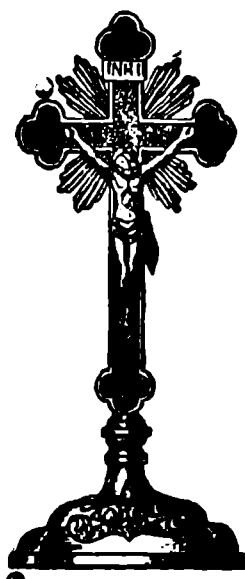
Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasně-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Měsíční nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřídí.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou píseň
a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
sílání poukázek atd.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDELE

a TELA PÁNE

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.

z pevné tvrdé sádky

= velice levné. =

SOŠKY „VZKŘÍŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectb.

řeholím, ústavům a pensionátům!

Onamují velect. P. T. svým příslivcům a sáka-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužiti zbožím nejlepším. Proto jsem mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů z veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mydla
toiletní, hygienická ve všech vlních i cenách. Kartáčky
na ruce, pasty, krémy, čísní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stívkových
kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mydla k holení,
vysoké dárky anglické. Velký výběr osobních jehlic,
dárkových hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rozněš veliké potřeby a práce vládní vyřábím
Vlasy utřihány nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat
žádání vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mydel, voňavek a toiletních potřeb

v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování

(dle Ord. listu č. 8., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihárně
v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzády

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železným
rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelně veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.
Dodání kamkoliv drahou.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyn- a vodo-
vodů, kromesvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Půjčuji za nejnižší poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Žádejte všude

u každého kupce, drogisty i lékárníka

== Matiční ==
mýdlo toaletní

ve prospěch

Ústřední Matice školské a Matice Ostravské.

Vyrábí se ve třech druzích k prodeji na 20, 30
a 70 hal. za kus. Je to velmi jemné toaletní mýdlo,
příjemné na pleť působící a při tom opravdu levné,
zvláště druh 70 hal. předčí i ta nejdražší mýdla
cizí.

Kupujte tedy jenom Matiční mýdla, podporujete
tím Matici a podpora tato nic vás nestojí.

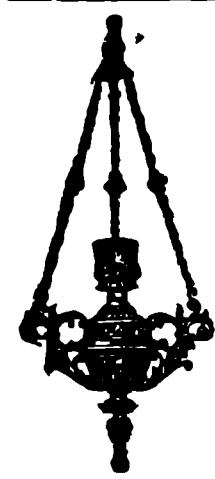
Matiční mýdlo vyrábí výhradně

J. Pilnáček,

továrník

== v Hradci Králové ==

Ordinariátním listem nejvyššího Biskupské kon-
sistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov.
správám doporučen.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I., ul.

Kar. Světlé,

č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pastýr spe-
ciálně na kostelní nádobí, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatějšího. Chybním kostelům ná-
le-va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

— ÚŽAS —

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy ::

— Josef Jelínek, —

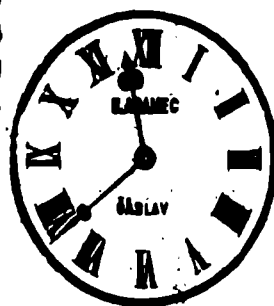
:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albín“ s vůní
šalkovou.

:: Cenníky zdarma a franko.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměř-
cích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5% až 5 1/2%.

Záruka K 656.139.57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahající.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. února 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Naše volební úspěchy.

(3) Slibovali jsme si od nynějších voleb mnoho? Nikoliv; vždyť víme, že dosavadním volebním řádem jest veliká většina našich volebů právo připravena. Strana lidová nemohla přece čekati příliš mnoho hlasů při volbách, v nichž na váhu padají hlavně hlasy boháčův. Ostatně strana soc. demokratická, která ulovila při říšských volbách tolik mandátů, soustředila na své kandidáty ještě daleko menší počet hlasů než lid katolický.

A nyní — i při tolik přistříženém volebním právu? Jediná strana naše vážně imponovala jako sokyně agrárníkům. Bylo to patrné z jejich zlobných nájezdů, jež směřovaly výhradně proti nám. Katolická strana jako politická zápasnice jest ještě tolik mladá a přece ze všech bojovících stran počtem volebních lístků stojí na místě druhém, jakkoli zaujímala co do počtu hlasů při říšských volbách místo třetí.

Takovému velikému rozmachu jest se co diviti, třebaže mandáty uchvátili valnou většinou agrárníci. Síla strany politické musí se spíše měřiti počtem hlasů než číslem obdržaných mandátů.

Při volbách do zemského sněmu neměli jsme co ztratiti. Vytáhli jsme do boje, abychom získali. A přes fanatický odpor protivníků získali jsme aspoň něco. A daleko větší chloubou jest pro nás veliké vítězství morální. Nám nepomáhaly tučné fondy šlechtické, nám nekortežovaly celé zástupy placených námezdníků, kteří slouží ochotně tomu, kdo jim hodně zaplatí. Naším kandidátům nepřišel s vydatnou pomocí některý ministr. Na statisíce letáků nebylo peněz. Nezastražovali jsme vyhrážkami a pustým terorismem svoje politické soky. Naopak kdo k nám se přidával, zkusil často jako mučedník; našim bojovníkům, tolik nízké tupeňm a na existenci ohrožovaným nemohlo se jednati ani o zisk ani o slávu. A přece je pevně přesvědčení vedlo do nerovného a svízelného zápasu. Věru jest div, že po tolika protikatolických lžích, roznášených písemně i ústně dům od domu, nalezl se tak obrovský počet mužů katolických, kteří se zvíklati ne-

dali a ošemetnou přízi listivých nepřátel uvědoměle prohlédli. Věru banba mluvit o tom, jak chápali agrárníci občanskou svobodu lidí jiných. Kdybychom my dobyli větší počet mandátů prostředky takovými, jako si dopomohli k rozmnožení svých poslanců agrárníci, pak by to byl počátek konce.

Neznamená vždy fyzické vítězství skutečné upevnění posic; nebývá takové vítězství zárukou dalšího rozkvětu strany. Doba morálního rozkvětu strany agrární minula již dávno před těmito volbami. A za mravním úpadkem bude následovati neúprosným a zcela přirozeným historickým zákonem i chvíle porážky fyzické. Pohlaví strany agrární, která jest dosud tolik mladou, „vynikla“ již nyní tak křiklavým sobectvím, jakého se nedopouštěli náčelníci žádné jiné strany politické v Čechách v prvních letech jejího trvání.

A co se dělo ve straně agrární, když začaly proskakovati na veřejnost zprávy o chamtivosti vůdců? Msto očisty právě největšímu dietářům jako „mučedníkům“ svěťovány funkce ještě důležitější a výnosnější. Tohle kdyby se dělo ve straně naší, sasazena by byla politickému snažení katolickému rána smrtelná. A násilím, nespravedlivým tupením žádná politická společenost dlouho u vesla se neudržela. Nezištná píle, charakternost, důslednost v dobře promyšleném plánu a šetrnost k těm, kteří z nevědomosti jinak smýšlejí, toť jsou nejlepší záruky bezpečnosti strany.

Dějinný vývoj a pokrok nelze bez těžkých škod provést kvapem, bezohledně. Tudíž taková strana, která bez vybírání prostředků pracovala horečně na urychlení převratu, nemůže se bezpečiti, že základy její moci jsou pevné, že její vývoj jest zdravý. Chtěla býti za každou cenu na vrcholu hned a chytila se všeho, co slibovalo úspěch aspoň chvilkov. Ale právě v nerozumném chvatu jejím leží již zárodek rozkladu.

Přemýšlejme! Ti mužové, kteří se postavili ve straně té na čelná místa, aby ukojili svoje sobecké touhy a aby strýčkovsky za vydatnou pomoc odměnili se několika jednotlivcům, jsou pány ve straně zase. Starý neblahý režim trvá v ní dále, a není naděje, že

rozšířil. Huboval moc, jak jsme u nás se zemědělstvím pozadu, jak jest potřebí veliké nápravy. Zkušení sousedé naslouchali mu s úsměvem.

Jenik šfuchal hůlčičkou do polí, prohlížeje znalec ým okem složení půdy jako geolog, zvěstoval, kde jest půda příliš mastná, kde by navezení několika vozů písku neškodilo, kde jest nivyšší čas ke kladení trativodních trubek, kde má být příkop hlubší. A moudrá jeho ústa chrtila užitečné rady.

Nejraději však mluvil o zelinářství, květinářství a vysazování stromův. Nejednou se zmínil, že by odpovídala jeho talentu nejlip pomologie, to jest ovocnictví. Tolikrát poučoval mladé i staré, co všecko už pomologie dokázala, tolikrát slovo „pomologie“ vyslovil, až mu začali v obci říkati pomolog.

Mladý učenec zvěstoval méně moudrým lidem, že se zaneší také vypěstováním nových druhů růže a že bedlivě studuje, jak by se dalo zvelebiti pěstění okurků.

V hostinci brzy nato probodil rolník Kopřiva: „Všude ten hoch poučuje, ale vysvědčení neukáže. Že by nějak vypěstoval větší nebo lepší okurky, tomu já nevěřím, třeba že má zelenářskou krev po babičce. Ta nosila v krosně cibuli, mrkev, petržel, kapustu a v putně okurky. Ta však aspoň vydělala svou řečí přitom hodně peněz. Zato Honzík zas mluví hodně na dluh, do větru.“

„Ale talent k zelinářství má“, vztýčil prst Jiránek. To dokázal už tehdy, když mu bylo devět let. Přemýšlel, studýroval, najednou vzal tatkovu tří cibuli a vsadil si je v zahrádě pod křoví, aby nikdo nic nevěděl. Ale pak se pochlubil chlepci Koženému: „Já ti budu mít cibule! Vsadil jsem si tři, aby tatínek nevěděl. Už se mi ujmuly. Na podzim to vykopám; jistě pod každým keřem budu mít aspoň pět. Byly ty vsazené takové

se v dohledné době změni. K tomu všemu dostali na límeček nové hvězdičky dietáři jiní. Co od takových lidí lze zvláště pro národ čekati? Mladochši div radostí se nezalkli, když hlavně na základě svého ostrého kritizování porazili na hlavu stranu staročeskou. Jejich radost však netrvala příliš dlouho. Po prvním opojení národ brzy vystřízlivěl, žádal práci pozitivní; tážal se, kdy pozitivní politika mladočeská vykáže konečně lepší a trvalejší výsledky než politická cesta staročechů. Kritiky na mladočeskou bezradnost množily se stále více, vítězové jevíli málo energie k důsledné a vydatné práci, až konečně koráb mladočeské strany se potápl. Kdo jásá před časem, brzy spláče nad výdělkem. Co náhle vzplane, to také brzy dohoří.

Agrárníci dobře vědí, že volby nynější neznamenají skutečný soublesný projev ver-kova; vědí, že palmu vítězství na chvíli třímají v rukou právě proto, že volební řád není lidový. Moc jejich stojí na základě — byrokratického omezení volebního práva. Můžeme tudíž pochopiti, proč se všeobecnému volebnímu právu tolik vzpírali, proč na př. Zázvorka resolutně volební právo nejširších vrstev národa zamítal.

A teď?

Právě svým vítězstvím ocitli se v neúprosné pasti. Agrárníci budou nyní na sněmu zemském stranou nejsilnější; oni budou nésti na předním místě zodpovědnost za sněmovní politiku. A uvidíme, jak se budou chovati k požadavkům lidovým. Všichni musíme nalehati na to, aby agrárníci se přičinili o opravu volebního řádu a zemských financí, aby plnili ty věci, které v přičině náboženství slibovali.

Uvidíme, s jakou chutí do práce se pustí. Uvidíme, zda zreformují ten volební řád, jemuž mají co děkovati za své mandáty; uvidíme, zda vysavači zemských financí dovedou zvelebiti tytéž finance líp než ti, kteří tak velikých diet nebrali! Uvidíme, zda ti, kteří se proti nám spojili s židy a socialisty, budou mít větší šetrnost ke katolíkům než jejich předchůdci.

Zatím tedy pilně kontrolujme činnost nového sněmu a žádejme neúprosně, vytrvale, aby se přikročilo k zdravé politické práci!

pěkně! Hloupý klouček si myslil, že se mu to pod zemí rozmnoží jako brambory.“

Co se kmoří smáli, vstoupil do hostince mudrlant Jeník. Poručil si pivo a za chvíli dával na jevo, jak jest celý bolem schvácen, že ty krásné otavy dílem tolik promokly, až se někde pokazily. A mnohý ten prostáček ani neví, co činiti, aby se aspoň zachránilo to, co se zachránit dá. Prý se má udělati prostorná jáma, tu jest potřebí vyzdít a k tomu vycementovat. Pak vykládal cosi, jak se dá na dno trochu soli, pak vrstva otavy; ta se dobře ušlape. Na to potřebuje čeládka dobré dřeváky na nohy. Pak se sype zase sůl a jakýsi zvláštní prašek, na to opět se dá část nedobře usušené otavy. Vykládal ještě dále do podrobn, co všecko potřebí, aby seno nehnilo.

Když dokončil, poznamenal Jiránek: „A pak ještě snad naposledy koncert při bengálském osvětlení. To by mi moje bratka sena přišla hodně drahá.“

Sousedé se fehtali, až Jeník zrudl hněvem.

„Víte co, Honzčku“, ozval se Kárka, „já uznávám, že to není tak špatné, co jste nám zde vykládal. Jsem také pro pokrok v zemědělství, čtu pilně hospodářské spisy, lituju, že jsem se nemohl tolik vzdělávat jako vy. Ale ty vaše theorie se nedají uplatnit všude — zvláště ne u chalupníků. Takhle můžete radit nejvšestátekšům. Měla-li by vaše rada pomoci mně, musil byste mi napřed dát několik stovek.“

„Já — já jen“, koktal Bronc, „já jen podotýkám, že by se přece něco zachrániti dalo. Toť se ví, že to může skoušeti jen ten, kdo na to má; ale znalost těch věcí neuškodí nikomu.“

„Ba ano, vědomosti jsou dobrou věcí“, začal zase Jiránek; „a proto, kdo ještě mnoho neví, ať studuje pilně dál. Až mu to stvrdí učení lidí na papíře, že hodně rozumí, ať teprve pak poučuje jiné.“

FEUILLETON.

Hospodářský rádos.

„U Bronců už mají Honzika doma“, sdělovala tetka Zelinová. „Vyhlíží nějak smutně. Myslím, že na té hospodářské škole špatně dopadl. Už dva dny se ani venku neukazuje. A co bylo dřív chlubení s jeho vysvědčením!“

„Hm, mladý flama je to“, dodávala Jahodka. „Starý mu poslal dost a stará ještě podsypávala pod rukou, aby tatík nevěděl. A synáček si myslil, že může dělat kavalíra. Jestliže propadl, patří mu to — furiantovi. Už si pomalu myslil, že nad něj není. Jako by ti lidé, kteří se do strhání na poli napracují, byli malichernější než takový pán, který zvelebují hospodářství jazykem v hospodě!“

„Víte, ale starého Bronce je mi přece líto. Je od práce celý hrbatý, utrboval si, aby z bocha něco bylo — a teď tu má!“

Jenik Bronc pět dní se mezi lidmi neukazoval. Pak vylezl nasměle — jako k jaru blemýždě ze skotápy. Za týden však chodil sebevědomě jako lajnant. Z rukávů mu vyhlédaly pěkné žehlené manžety, v ruce se točila tenká, elegantní hůlčička. Navazoval styky se starými známostmi znovu. A tvářil se tak učeně, jako by byl členem zemědělské rady. U muziky dělal demokrata, v hospodě při zábavě zpíval jasným tenorem, před staršími rolníky představoval učenou, starostlivou hlavu, již nic tak na srdci neleželo jako zvelebení hospodářství.

Zlatý mladík! Aby se vědělo, co všecko v jeho hlavě jest uloženo, jak kombinovaný myšlenkový proud v ní pracuje, udílel na potkání každému moudré rady zcela zadarmo. V hostinci mluval často hotové učené přednášky, aby se duševní obzor i těch nejprostších sedláčků trochu

A přitom se pilně organizujeme, poučujeme nejširší vrstvy o jejich právech politických a náboženských, dokazujeme pilně skutky, že se nám o blaho lidu jedná. Až pak přijde doba naše, vykročíme na zápasné místo připraveni.

A ta doba přijde již brzy. Jen čile a se zápletem k práci další!

Dopis z Prahy.

Po volbách. Výsledky volební bitvy v obcích venkovských máme již před sebou. Pravda, na značnější počet poslanců katolických jsme nepomýšleli, vědouce, že katolická strana lidová začala pracovatí takofka od včerejška. Jeden poslanec na Uhohatbofsku a Habersku zvolen v první volbě, čtyři jdou do voleb užších. Již tento výsledek udělal do agrární drážavy citelnou díru. Mimo to značné naše menšiny ukazují, že strana katolického lidu má budoucnost. Považme jen, že těch dvaařicet tisíc hlasů, jichž jsme ve volbách dosáhli, jest výsledkem jen práce neorganizované. Hledíme-li k tomu, že pracovníkův a agitátorův byla jen hrstka, že celé kraje spaly, musíme se vlastně velikému tomu počtu jen diviti.

Agrárníci mají peníze, vrhali na venkov spousty letáků, kde kdo protikatolického smýšlení pro ně agitovali. Pokrokařští učitelé, všichni mladočeši na venkově, kteří mají hojně agitační zkušenosti, velkostatkáři, jejich úředníci, nájemci velkostatků, židé, evangelíci, všichni byli na nohou, přemlouvali, slibovali, vyhrožovali. Jeden katolický kandidát vypravoval o tom celé kroniky, a ostatní hudou sá-jíste tutéž píseň. A co se dělo proti takovému dravému tlaku z naší strany? Odpovězme si upřímně, že brozelo málo. Lid náš katolický jest posud čilejšímu veřejnému životu nezvyklý, v přirozenosti své nesmělý a proto nelze se diviti, že tisíce a tisíce katolických voličů byly strženy a že odevzdaly hlasy kandidátům strany agrární. V každém okresu volebním dvacet až třicet čilých agitátorů pro stranu agrární, a našiinci volili jen, jak si řekli. Opakují, že při našich nepatrných prostředcích musíme se opětně a opětně těm dvaařiceti tisícům katolických hlasů diviti. Ať nejjasají agrárníci, jejich hlasy jsou z dobrých padesáti procent katolické, jsou to hlasy těch voličů, kteří posavad nejasnění jsou v otázkách našeho veřejného života.

Jest nutno, abychom zkušeností z volební bitvy plně využili. Mluvíme stále o organizaci, a přece nám tento nutný předpoklad volebních zdarů schází. Někde se organizovalo, ale většina našeho venkova o katolické organizaci neví. A konečně nikdy nemůže postačiti, když se organizuje jenom na papíře, či jinými slovy, když mimo zápis přihlášivších se k organizaci nic jiného se neděje. Organizaci si přece představujeme tak, že každá farnost má býti četnější nebo méně četnou rodinou, která mezi všemi svými členy pěstuje čilý styk a jejíž živý zájem jest podněcován a udržován cíle vědomými důvěrníky. Kněz má býti ústředím, kamž sbíhají se a odkudž vycházejí všechny zprávy a po-

Bronc zlostil se chvíl. Nechtěl jen tak opustiti bojště. Již otvíral ústa k odpovědi, když statkář Ječmen najednou přesunul hovor jinam. „No — Jeníček to nemyslí zle; a to nám stačí. Těš mne, že si všeho všímáte. A zajisté budete potěšen mojí zprávou, že se mi podařilo vypěstovati zvláštní okurky. Můj pokus mnohokrát zklamal, ale teď se mi námaha odměnila.“

„A povíte mi všechno, jak jste přitom pracoval?“ vyskočil Honzík.

„Počkejte, napřed se musíte přesvědčit, zda má práce za něco stoiti, zda se mi lidé nevysemějí. Zvu vás jako odborníka k prohlédnutí mojí zelnářské zahrady.“

Honzík horlivě se blásil, že půjde hned. Ječmen byl šelma, rád si někdy dělal šašky z lidí. A Broncova mluvu chtěl vytrestat důkladně. Nic mu nebylo tak protivné jako pozérská mládež. Několika sousedům již sdělil včera, jakou past na Bronce uchystal. Požádal je však, aby nikde, o tom ani slovem nezavdali.

Když se ocitl Jeník na zahrádě, začal Ječmen vykládat, co se pořád lidé nasterají, než mohou vstíti do úst dobře vykvašený okurek. „A vidíte, Jeníku, já jsem to dokazal bez láku. Pět trsů se mi už povedlo. Brzy jich budu mít víc. Podívejte se, jsou to tyhle s těmi tmavými listy. Vidíte, jaké okurky na nich rostou? Co jim říkáte? Škoda, že už jsem tři trsy docela obral. Nu — jsou tu aspoň ještě exempláře dva.“

Jeník prohlížel pomocí elegantního skřipce okurky, na něž byl upozorněn. Byly velké, barvy temně namodralé. „Jsou to pěkné kusy a zcela svislé, přivádcově moudré.“ Ale prosím vás, to snad není možné, že by už vyrostly mocené. To byste byl hotový kouzelník.“

„Jaka kouzla? Vádyt přece víte, jaké jsou pokroky, jak i v zimě v lůhvi brozen uzraje, jak se uchovávají čerstvé švestky i v zimě, jak lze teď podivuhodným způsobem roubovat. Proč by také

pudy, kněz má býti nenástele v duševním spojení se všemi. Hojný tlak a občasná schůze s přednáškami jsou nutnou podmínkou organizace, která jména toho jest hodna. Naši pražští kandidáti vypravují, jak dobře poslouchaly agrárníkům místní organizace, o nichž i naše katolické listy občas se zmiňovaly. Zakládání těchto organizací se přehlíželo, nedělo se nic proti nim ani vedle nich. Naši řečníci sice mluví často až do smrtelné únavy, ale čerstvého dojmu řeči jejich nevyužívá se hned k organizačnímu vtělení myšlenky. A tak dojem, nebyl-li hned náležitě upevněn, snadno vyměňuje se náladou, vzniklou za řeči jiného politického stranníka. Tím nastává neurčitost a kolísavost v myslích. Také snad po značném úspěchu ve volbách říšských dali jsme se leckde ukolébatí vědomím značné síly. Byloť to zajisté něco neočekávaného, že zvoleno bylo sedm poslanců na program čistě katolický. A tak jsme nyní poučeni, že bez tuhé organizační a agitační činnosti úspěchy jen tak do klína neпадají. Jest nyní na povolaných činitelích, jak věc zaříditi, abychom na každém místě získávali uvědomělých přívrženců, kteří by v každém rozhodném okamžiku dali výraz svému křesťanskému přesvědčení. *Tvrdím s velkým možným důrazem, že každá chvíle váhání znamená stráž.* Učme se na příkladu Francie, kdež proud protináboženský postupoval pomalu, až došel nynějších cílů. Nevrháme-li se nyní všichni na činnost organizační, dočkáme se v krátké době, že náš katolický lid bude převeden do táborů protináboženských. Pak pozdě bude bycha honiti.

* * *

Zmatenost volných myslitelů. Evangelický spolek akademický Jeroným pozval si na večer dne 2. února volné myslitele, aby se vyjasnil poměr mezi Volnou myšlenkou a protestantismem. Pokud tloukli volní myslitelé do katolicismu, bylo to evangelíkům velmi vhod, jakmile však v poslední době zjištěno bylo, že mají na mušce i protestantism jako určité náboženské vyznání, evangelíci počali se ošivát, až konečně řádali důkladně vyjasnění, jehož se jim skutečně dne 2. února dostalo. Dr. Bartošek jim řekl docela otevřeně, že Volná myšlenka jest proti všem náboženstvím, která jsou organizována v církve. Nuže, teď to mají protestanti na míse.

Řečníci z obou stran: jak evangelické, tak volnomyslitecké, nahovořili se až do omrzení. Jmenovitě volní myslitelé vypouštěli opětne balonky svých frázíček, z nichž nikdo nemůže zmoudřeti. Z množství jejich mátožných mínění jest jenom ta otázka jista: co vlastně ti lidé chtějí? Odsuzují a trhají náboženská vyznání, ale když přijdou k tomu bodu, u něhož mají dáti určité náboženství nové, propadnou se v mlčení a jejich odsuzovatelská zmuřilost promění se ve směšnou malomocnost. Znamenitý volný myslitel Myslík silácky na schůzi té prohlásil, že i při nevěře v Boha lze býti spokojeným a šťastným a že záclonu víry v Boha a nesmrtnost duše odvrhli se svých očí. Dle lidských zkušeností všude tam, kde se odstraní záclona, lépe se vidí, avšak páni volní myslitelé odhrnuvše záclonu, zírají zase jen do prázdna

rolník po delším přemýšlení na něco nepřišel? Jen okusel.“

Ječmen rozevřel kapesní nožík, kousek okurku odkrojil a podal Jeníkovi. Ten ochutnával. „Vida, vida, myslil jsem, pane Ječmene, že žertujete. A zatím se musím poklonit vašemu domyslu. Vskutku — tohle je mocný okurek. Je mi skutečně nevysvětlitelné, jak tak mohl vyrůst.“ — Začal pozorně trs prohlížeti. Není ten okurek nějak uměle k lodyze připevněný? Ne a ne — byl zcela přirozeně přirostlý, jak se přesvědčil Bronc, když okurek odtrhl. Všecko v pořádku. „Věru že se divím, pane Ječmene! Takové překápení, tak netušený pokrok! Ráčíte býti velice domyslný pán. Jen jedno vadí. Okurek byl ještě zabořklý. Snad se dá i to napravit?“

„O to jest už postaráno. Kdyby se byl kvas náležitě ukončil, už zde ten okurek nebyl; škoda, že už ty ostatní snědly děti. To byste si pochutnal. Když úplné takový okurek dozraje, tu již z něho všechna hořkost vyjde. Pak chutná jako by byl ze Znojemska.“

„A jak jste, prosím, takového úspěchu docílil?“

„Odpustte, to je zatím moje tajemství. Ať o tom přemýšlejí také jiní.“

Teď začal Honzík velebit pokročilého rolníka Ječmena, vychvaloval jeho důvtip na výrost, přelí sem tam rozumy, jak se asi takového divu přírody dá docílit. A aby se sám něčím proslavil, přemýšlel, jak by se nějakým zvláštním způsobem daly do láku nakladat mrkve.

Ale brzy se osada smále, jak se slovutný „pomolog“ dal napaliti. Ječmen několik dní před zmíněným rozhovorem v hospodě — vzal tři hrnce s ostrým okurkovým lákem, šel s ním na zahradu, vyhrabal trochu hlíny pod okurkovými trsy, položil hrnce do jamek a pak ponořil do láku ještě rostoucí okurky. Pak nastalo v okurkách kysání — ještě za živac. A za několik dní již se mohl šelma Ječmen Honzíkovi pochlaubit.

a nevidí zase nic. Rozumní a myslící lidé také již odhrnuli záclonu s volných myslitelů a vidí v jejich duších civěti nepochybnou bezradnost. Volní myslitelé ve věcech náboženských nenástele žerňují vědeckou metodou. Avšak kde není jisté vědy, nemůže býti ani jisté vědecké metody. A konečně odmítají vědu samu, jestliže kde jejím důsledkem jsou pravdy řádu náboženského.

Četnými důkazy jest dosvědčeno, že podstatou volné myšlenky jest protináboženská vášeň a tato vášeň nemůže nikdy v náboženských záležitostech rozhodovati. Naše poznání světa jest takové povahy, že i věda, odvrhne-li víru, sklouzá po povrchu věcí. Ale ovšem naši volní myslitelé o takových věcech nedovedou vůbec mysliti, podobajíce se lidem, kteří nerozumně snaží se do sítě nacytati vody.

Ostatně všechny veliké posuňky volných myslitelů jsou ubohy z tohoto důvodu: nemá oprávněnosti slibovati řešení světových záhad, kdo jest v pochybnostech o své vlastní lidské bytosti. A co jest člověk, volní myslitelé nevědí a zmatenými výroky již častěji to dokázali. A přijímají-li za pravdu, že člověk jest pouhé zvíře, že není Boha, že není nesmrtelné duše, pak jejich předstírané vznešené tužby, snahy po založení vyšší mravnosti, po proniknutí záhad nemají teprve základův a jsou odpornou komedií. To jest pravda tak jasná jako nejjednodušší matematický výpočet. Je-li zvířetem, nemůžeš se popínati k vznešeným cílům, zahaleným vznešeným pravdám, nemůžeš mluvíti o nějaké vyšší mravnosti, neboť to dovoleno jest jen tomu, kdo jest přesvědčen o své duši, která k velikým cílům oněm se cítí povolána a o nich přemýšletí jest schopna. A ujišťuje-li Myslík, že i bez víry v Boha a nesmrtnost duše může člověk býti spokojeným živ, neodpíráme mu, neboť se to může skutečně díti, když člověk s němon tváří ponoří se v bahno a říká červům: vy jste moji bratři a moje sestry. Či že není řeč volných myslitelů o vyšší mravnosti a dokonalosti ubohá? Není-li Boha, je-li příčinou naší lidské bytosti jen pouhá hmota, jak se můžeme snažiti po dokonalosti a mravnosti? Jestliže příčina, která nás v život uvedla, není lepší nežli my, pak ji vzdáme počtu jen napodobením nízkosti její. Čím více se snížíme k zemi, tím více uctíváme příčinu, z níž jsme vyšli.

* * *

Zbankrotělý prorok. Masaryk k debatě evangelikův a volných myslitelů napsal poznámky ve dvou číslech „Času“ a odpovídá v nich velmi podrážděně p. F. V. Krejčímu. Hněv jeho vzbuzen byl výzvou Krejčího, aby přý filosof konečně řekl, jaké to náboženství míní a chce a co si pod slovem náboženství představuje. To jest ta stará, dotěravá otázka, kterou Masarykovi dávají hezky dlouho již i katolíci. Neodpověděl katolíkům a neodpoví ani p. Krejčímu. Masaryk dověda se sice z mnohých nepřijemností vytočiti, ale tady odvážil se tak daleko, že selhává všechna jeho filosofická advokacie. „Masaryk založí nové náboženství!“ Oh, to bylo velké slovo, které způsobilo ne menší zklamání.

Ve své polemice proti Krejčímu rozehnal se Masaryk také po profesoruvi Šustovi, jenž opovážil se v Lumíru dokazovati, že Macharův „Řím“ obsahuje mnoho kulturních nevědomostí. „Pane professore Šusto“, zahrml Masaryk, „fakt, že Macharův Řím právě v naší době je tak čten a hledán, jest hoden, aby byl historikem zachycen a věcně analysován.“ Pane professore Masaryku, prof. Šusta mluví o brubých a tělnatých nevědomostech Macharových a tento fakt jest hoden, aby byl věcně analysován, kdežto vaše uskakování jest jen obyčejná realistická chytristika, která jest tím směšnější, čím vyšší jsou olympické výšiny, z nichž se rozléhá. Že kniha plná hrubých lží a výpadů protikřesťanských, kniha, jejíž cílem jest velkolepou část dějin lidských potupit a rozhrýzat, že tato kniha mládeži pokrokařskou se tak čte, ano, to jest fakt, který zasluhuje pozornosti a vážného přemýšlení u těch lidí, kteří přes všechno řádění realistické úsudkové samostatnost posud neztratili. Masaryk svými slovy v pořeh dává veškeru dějepisnou pravdu z důvodů strannických, znehodnocuje výsledky namáhavého bádání lidského jen proto, aby vyhověno bylo stanovám společnosti, jejíž základním článkem jest nestřídmé vzájemné velebení a ubíjení každého člověka, který by třeba jen nesměle dal na jevo, jak odporna jest mu domyšlivost samozvaných reformátorů českého života a despotů, udupávajících každé mínění, které v jejich realistické kukani nebylo vysezeno.

Všecek vzdělaný svět ví, že říše římská shroutila se vnitřní haňobou, vlastní vyčílostí a nemravností, a tu ve století dvacátém, jehož osvícenost sami realisté nemohou ani dosti vynášeti, přichází básník a přeláskaník této strany, který v bezodné nevědomosti odváží se tvrditi, že to byl jed z Judy, že to bylo

křesťanství, které bylo příčinou smrti národa římského. Povstávají vzdělanci, nemohoucí snést takového mrazení dějin a obmezeného fanatismu, bijí Maschra po hlavě a zaměřují na své fotografické aparáty, aby násorné vyloží jeho mělkou duši, obrací chvástavost jeho na ruby, osvětlují rázy a propasti jeho zaujaté zloby. Ale přichází také Masaryk, aby všechny nezbednosti svého přítele kryl svým jménem, spěchá přemýšlovatel všech věcí, aby bez ostychu a uzardění schválil šklebci se pomluvy, zakročuje horlivel pro pravdu, aby doporučil a vychválil sptící lež.

Žbankrotlý prorok!

»OBNOVU« V PRAZE

desátí let v knižnictví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopě.

Obrana.

Náboženství a vira prý etí strana agrární tisíckrát víc než strana katolická. Tak aspoň se ohlbuí agrárníci ve svém farizejském letáku. A protože agrárníci tolik náboženství etí, spojují se proti nám, lidem věčím, s nevěreckými socialisty demokraty. Protože jest jim „každé náboženství svato“, svěřili svoje protikatolické letáky k většímu rozšíření také rudým listům, které přece si dělají posměch ze samého Krista. Protože agrárníci si váží náboženství, projevovali své sympatie židovskému sjezdu „Volné myšlenky“, kde se mluvilo potupně i proti víře v Boha. Jelikož agrárníci jsou tolik zbožní, nechávají řádití socialisty nerušeně proti pokojným katolickým dělníkům, kteří se zdráhají platiti na protináboženskou, štvavou agitaci rudou.

Protože si agrárníci i katolického přesvědčení váží, napsali v předmluvě k programu svojí strany podvodnou pomluvu o našem Otci vlasti, že týž prý zasadil „nejhorší ránu svobodě lidu selského“ tím, že zavedl patrimoniální soudy, t. j. že odevzdal pravomoc nad poddaným lidem pánům samým. Steré doklady dějepisné usvědčují tu agrárníky z hršného balamucení. Vždyť přední dějepisci naši i cizí dokázali, jak právě Otec vlasti činil opak toho, z čeho jej nepoctivé péro agrární viní. Vždyť Karel IV. utvrdil právo poddaných poháněti pány a vладыky na zemský soud. A ta nehorázná pomluva, že tenkrát rozmáhal se cizí jazyk ve městech českých! Kdo jen trochu české dějiny zná, žasnouti musí nad tak neomalenou proľhaností! Takhle se odměňují agrárníci Karla IV., který o rozvoj českého zemědělství získal si nesmrtelných zásluh. Sami husité s největší účtou vyslovovali jméno Otce vlasti. Ale tu přijde taky-katolický agrárník, aby k radosti židů potupil bezectné ohloubu českého národa, nejučenějšího panovníka středověkého, jejíž sám Hus nazýval „světlem knížat.“ Iou Karel IV. byl katolík. Odtud tedy ta tendence. Zato agrárníci dělají komplementy husitům, ačkoli právě v husitské době vznikla u nás robota skutečná. Při agitacích řečech chválí před hrstkou evangeliků jejich prý slavnou minulost, atd., nezmiňujíce se o bezcitných husitských a protestantských karabáčnicích, proti nimž sám husitský a protestantský lid se bouřil. Protože agrární strana váží si náboženství tisíckrát víc než my a protože stojí o uvědomění lidu, nechává řádití svobodně podvodné pamflety socialistické. Neozývala se různé proti bezmeznému tupení věřících katolíků ani tehdy, kdy naši nebyli proti ní ve formální opozici. A přece tenkrát již v zájmu spravedlnosti bylo potřebí prohlásiti: „Katolíci jsou také lidé; a i člověk nevěřící má se k nim ohovati aspoň spravedlivě. Kdo o sobě říká, že bojuje za svobodu, nemá bezcitně ujařmovati ani svědomí katolíků.“ Tohle jsme aspoň měli právo čekat. A když katolík zvedl uplvanou tvář, hotově se k nutné sebeobraně, zdvihla agrární strana farizejský povyk o zbytečnosti strany naší. Každému dopřávala volnost organizovati se, jenom ne katolíkům.

Ač věděla, co proti ní páčáno loni na jaře od strany rudé, honila k soudům výhradně katolické chudasy pro nějaký obranný výkřik při schůzi, pro kolportáž a podobné maličkosti. Nikomu tak surově nenadávala jako našincům. Se stranou naší v nabízený kompromis vejšti nechtěla, s Masarykovci však, kteří jí hodně a nespravedlivě vyčínili, již vešla.

Aby dokázala, jak tisíckrát víc si váží náboženství než my, postavila na čelné místo výslovného nevěrce Alfonse Štastného, ač ví, jak nespravedlivě tento muž proti lidem věřícím si vede.

„Naše Doba“ o královéhradecké disputaci. Tento časopis Masarykův píše v únorovém čísle v příčině pražské disputace protestantů s volnými mysliteli: „Zprávy o obsahu schůze nejsou tak podrobné, aby se mohla po-

souditi přesně cena vývodů s obou stran. Ale již z toho, co bylo uveřejněno, lze na první pohled poznati velký rozdíl mezi touto disputací a královéhradeckou s katolíky. Hlavně v tom, že se mluvilo o náboženství a méně o církvi, že náboženská strana hájila světový názor a ne nemožné církevní instituce. Volní myslitelé zase nemohli býti tak útoční.“ Patrně tedy „Naše Doba“ uznává nedávnou disputaci s protestanty za vyspělejší. Ale z chytrosti nedodává, kdo v Hradci Král. úsilně přešínul hovor o náboženství na přednášky o katolické církvi. Autory toho chytrého manévru přece byli dr. Bartošek, dr. Masaryk a Myslík. Po obecné řeči dra. Reyla o potřebě náboženství začal Masaryk po několika větách mrskat do katolictva. „Vy, vy, vý“, znělo z úst zbožně rozehvěných, s doprovodem vztáženého ukazováčku. A řeči druhých dvou? Jádrem: „Poděpisuji, že jest náboženství potřebí, ale ta vaše církev...“ Co mluvili katolíci řečníci, bylo pouze odpovědi na fanatické útoky, na ohřívání protikatolických anekdot, na naivní, rozvláčné vývody o šestidenní.

Ovšem taková „disputace“, při níž řečnil na p. Masaryk přes půldruhé hodiny (!!), byla zavrhována právě katolíky. Ti se nešli hádat o církevní instituce, šli pohovořit o světovém názoru. Prohlásil na p. dr. Reyl, že nebude opláceti vypočítáváním hříchů církve jiné. A bylo k tomu přece látky až příliš hojně.

Není nad šikovnost! Existenci Boha, potřebu náboženství odbyti několika slovy — a pak pohodlně šermovati anekdotami, čím se který katolík provinil. To měla býti debata o světovém náboženském názoru! Tak se měly dva různé směry — dorozuměti. A při tom jsme přesvědčeni, že by byla žádná jiná náboženská společnost nesnesla tak trpělivě špy do očí jí házené, jako je snesli přítomní katolíci. Nikde jinde by se neodvážili protikatolíci mluvit zarytí tolik do posluchačstva pozvaného k debatě, jako se stalo v Hradci. Chápeme, proč dle psaní „Naší Doby“ volní myslitelé nemohli býti tak útoční vůči protestantům. V tom jest také ještě jiný háček. Volní myslitelé vědí, že protestanté rádi se spojují proti katol. církvi s každým. „Ochránkové evangelia“ sdružují se v boj proti katolickým ctitelům evangelia i s nevěrci. Rozvratné činnosti evangeliků Volná myšlenka velice potřebuje. Odtud ta vřidnost volných myslitelů k nim.

Významným dokumentem zůstane, jak poukazuje sama „Naše Doba“ na rozdíl obou disputací. Ovšem napsati nesmí, že úroveň debaty o světovém názoru snížil na všední vykládání historek Masaryk se společníky. To jest způsob, jakým se lidé různých názorů nikdy nedorozumějí. Tohle Masaryk rozhodně věděti mohl; a proti jiné církvi nikdy tak nepěkného manévru neužije.

Taky důkaz horoucí lásky vlastenecké u agrárníků. „Posel z Podhoří“ píše: „V celém našem podhoří ve všech vrstvách panuje ohromné rozčilení proti straně agrární, která uzavřela kompromis s německými obcemi na Ústecku a tímto způsobem dopomohla kandidatu svému p. Erichu Fírbasovi k počtu 1102 hlasů proti 1066, které obdržel kandidát české strany pokrokové p. dr. Štemberka, a 741 hlasů, jež odevzadány byly pro kandidáta klerikálního p. dra. Myslivce. Nebýti těchto německých hlasů, byl by zůstal p. Fírbas oproti p. dru. Štemberkovi ve značné menšině. Roztrpčení nad touto národní proradou české strany agrární je tím větší, že v podhoří našem svádíme po léta bouřevnatý boj o záchranu českých menšin, ve kterém právě p. dr. Štemberka získal si zásluh velikých. Tento zákeřnický kompromis českých agrárníků s Němci je všeobecně odsuzován vším českým obyvatelstvem bez rozdílu politického přesvědčení. Nyní se vysvětluje, proč orgán strany agrární „Venkov“ tak šetří německého ministra krajana p. Peschku, jenž na schůzi Štýrsko-Hradecké hlásal boj proti národu českému až do podlehnutí téhož. Český agrární orgán musí zkrátka mlčeti proti Němcům, poněvadž bez jejich pomoci by český agrární kandidát propadl, proti Peschkovi pak musí mlčeti obzvláště, poněvadž loňského roku při doplňovací volbě na Ústecku právě hlasy Peschkovy rozhodly ve prospěch kandidáta české strany agrární. Naši agrárníci zkrátka zaprodali se Němcům, musí mlčeti k jich řádění. Pomysleme si, jak by to vypadalo s česko-německým vyrovnáním, kdyby o něm měla rozhodovati česká strana agrární, jež Němcům vděčí za ne jeden svůj mandát.“

Kdo vůbec by mohl čekatí zdravý vlastenecký cit u těch zistných dietářů, kteří tak bezcitně židmali zemské finance? Ti lidé že mají lásku k vlasti? Katolické voliče české pronásledují jako psance, k německým fanaticům se chovají elegantně jako na slavnostním přátelském plese. A ti lidé, kteří si zřídili na účet vlasti výnosný obchod, odvažují se z několika slov „Česka“ spléstí karabáč na katolíky všechny, nestydí se zradcovati celou stranu naši,

která nejen že vydala vřalé vlastenecké prohlášení, ale také je plní. Vždyť na p. hr. Sternberg v „Lid. listech“ dne 23. t. m. oznámil, že se vzdává svojí kandidatury na Jaroměřsku vzhledem k nebezpečí vítězství kandidatury německé. V čí prospěch se to vzdal? Ve prospěch strany agrární, která má pro nás vlastenecké kopance.

A nové doklady vlastenectví agrárníků. Tážete se, jak se asi zamrzal p. Prášek, když jeho německý kollega Peschka měl národnostně tolik „smířlivou“ řeč? Z práce naší agrární strany, jejíž hlavou jest Prášek, můžete poznati, jak se asi agrárníci na německého ministra rozčilili. Po německých obcích šumavských rozesílalo se toto vyzvání:

„P. T. ! Německá agrární strana uzavřela s českou agrární stranou k druhým volbám ve venkovských okresích Kašperské Hory—Nýrsko—Hartmanice—Vimperk a Krumlov—Chvalšiny—Hor. Plána a dále v okresích Náchod—Nové Město n. M. atd. a Prachatic—Netolice—Volary dohodu, již se stoupencům německé agrární strany doporučuje, při druhé volbě do sněmu zemského dne 25. února voliti kandidáty české agrární strany p. Josefa Holance, učitele ve Valu za okres Nové Město atd. a p. Václava Dvořáka, rolníka v Podešišti, za okres Netolice—Volary atd., naproti tomu se česká agrární strana zavázala svým stoupencům doporučiti pro druhou volbu ve volebním okrese Kašperské Hory atd. Václava Grüssla a ve volebním okrese Krumlov—Chvalšiny atd. našeho kandidáta F. X. Reitterera. Vyzýváme Vás, abyste ve smyslu této dohody postupovali. S německým agrárním pozdravem: Předseda: Posl. Krütznér.“

A tohle už není zrada národnostních zájmů! K vůli mandátu spojovati se s Němci proti straně české!

Budiž zde připomenuto, že po neomalené řeči Peschkově čestí kněží, působící u nás v hrších německých, adresovali Peschkovi korporativně ostrý přepis, odsuzující s rozhorlením jeho protičeská slova. A ti to kněží působí přece na půdě tolik horké! Jistě takové obražení bylo hrdinstvím. Zato však agrárníci projevíli své vlastenectví nepoctivým zradcováním katolíků.

Ve „Venkově“ dne 20. t. m. dělá se reklama pruské osídlovací bance, která má za účel dle téhož listu zakupovati statky na vlastní i cizí účet a koupě zprostředkovati, statky najímati a, pokud státní úvěr nestačí, pořizovati rentové statky svým dvěrem. A „Venkov“ poučuje: „Německo i v této otázce jest daleko před námi. U nás nedospěli jsme ještě mimo oblast mlhových, povrebních diskusí. V Německu na několika místech již otázka kolonizační prakticky řeší, jinde pak vážně se k ní chystají.“

Ale proč právě východopruskou bankou jest Německo před námi, proč otázku kolonizační Němci tak horlivě řeší, o tom se z „Venkova“ málo dovídáme. A přece jest věc rozhodnou, že východopruská banka má předním účelem poprušiti Poznaňsko. Pruský stát, založený k podpoře vládní vyhlazovací politiky, nalezl reklamu ve „Venkovu“. Tento list sice praví, že má býti hlavním účelem banky organizace vnitřního osídlování, usazování zemědělského dělnictva a středních zemědělců, ale chytře se vyhnuł sdělení, jaké národnosti ti osadníci mají býti. Iou — banka ta jest zbraní proti katolíkům, a proto protestant Vraný, který o bance ve „Venkovu“ psal, mnoho se nerozčiloval; vždyť mají agrárníci raději Němce než katolického Slovana.

Politický přehled.

Minulý týden pontaly plnou pozornost politického světa rakouského volby do zemských sněmů. Výsledky voleb do sněmu království českého oceněny tu na jiném místě. Volby do zemského sněmu haličského dopadly hlavně ve prospěch polské strany lidové a Rusínů. Za obce venkovské zvoleno totiž 25 polských konservativců (dříve 41), 8 demokratů (dříve 4), polský střed má 3 (dříve 7), polská strana lidová 17 (dříve 4), Rusínů zvoleno 21 (dříve 13). V Tyrolsku skončily volby na sněm zemský za obce venkovské úplným vítězstvím kandidátů křesť. sociálních a to ve všech volebních okresech německých. Ve vlašské části země zvoleni většinou rovněž křesť. sociálové, vedle nich 4 vlašští konservativci. Výsledky voleb zemských jasné ukazují, že křesť. socialismus nabývá čím dále větší váhy v naší říši. — Parlamentární komise Národního klubu českého za předsednictví dr. Kramáře jednala ve Vídni o otázce chebské a starobním pojišťování. Ohledně c-tázky chebské bylo usneseno, aby bar. Beckovi tlumočeno jednomyslné mínění českých stran. V otázce starobního pojišťování bude se trvat na požadavku starobního pojišťování pro všechny vrstvy obyvatelstva, tedy nejen pro dělnictvo, ale i pro živnostnictvo a rolnictvo. — Otázka chebská zapletá se dále. Čestí advokát, kterým

v poslední době okresní soud v Chebu odmítl české žaloby s odůvodněním, že šestina v Chebu není řečí soudní a v zemi obvyklou, odmítají krajský soud chebský jako soud odvolací prohlásit, že je předpojatý a žádají, aby byl delegován jiný krajský soud. — V rozpočtovém výboru poslanecké sněmovny přijat návrh, aby loterie zrušena byla tak, že by od r. 1909 počínajíc, každý rok desetina loteriálních sběrů byla zrušena.

Delegace vyřídily rozpočet společného ministerstva financí na rok 1908.

V delegaci přijat rovněž návrh na zvýšení důstojnických platů a žoldů mužstva.

Na sněmu uherském jedná se o změně jednacího řádu. Ban chorvatský bar. Raich k volbám do sněmu snažil se oposici zdolat. Za tím účelem hrozil i státním úředníkům, že budou stíháni, budou-li voliti s oposicí. Ale úředníci se rázně tomuto znásilňování opřeli. Ban dává i zatýkati nepohodlné kandidáty.

Anglické sněmovně předložena předloha zákona o 8hodinné době pracovní v dolech. — V dolní sněmovně anglické prohlášeno, že rakousko-uherský železniční projekt na Balkáně má ráz čistě strategický a není evropskou rovnováhu velmocí.

Vojenský soud odsoudil „hrdinu“ portarthurského generála Stössla k smrti, ale car změnil mu trest smrti v 10letý žalář. — Lupičtí revolucionáři kde mohou přepadají vlaky; z vlaku u Kilce vyloupili 20.000 rublů.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Smiřic. V neděli dne 23. února konal v městském hotelu křesť.-sociální spolek pro Holoklavy a okolí schůzi, na níž přednášel vdp. Frant. Rey, konsistoriální rada z Hradce Králové, o moderním názoru na život. Poukázav, jak zhoubný jest názor tento, snižující člověka na pouhou hmotu, slovy přesvědčivými a s největším zájmem vyslechnutými dokázal, že jedině starý názor křesťanský, jasně odpovídající na nejdůležitější otázky životní: co jsem, co jest svět, a proč žiji, dovede člověka uspokojiti a šťastným učiniti. Velice poučavý byl způsob, jakým vdp. řečník líčil rozdíl mezi zvířetem a člověkem, který nejen tělesným ústrojím nad zvíře vyniká (chůze, tvář, ruka), ale zvláště rozumem, svobodnou vůlí a nemrtelnou duší. Vdp. řečníkovi vřele děkujeme poučení.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje,
jakož i veškeré knihy a časopisy má v nej-
hojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro
závod je jeho
steleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

— Sklad literatury esperantoké. —

Zprávy místní a z kraje.

Místní odbor Národní Jednoty Severečeské pro Hradec Králové a okolí konal 24. t. m. večer řádnou valnou hromadu, kterou zahájil předseda odboru p. důchodní Ot. Vojta, uvítav přítomné. Pořád schůze započal čtením jednatele zprávy městského kontrolora p. K. St. Kašpara o činnosti odboru za minulý rok správní. Činnost ta směřovala skoro výhradně k zachování matiční školy v Těchoníně u Králík, jejíž vydržování svěřeno mimo náklad osobní našemu odboru a vyžaduje plného a stálého úsilí. Odbor královéhradecký zaujímá v organizaci národní škol dosti značný a má se říci, že stojí v popředí na celém českém východě. V roce 1907 věnováno na školu těchonínskou a její žactvo celkem K 2554-68 (o K 319-12 více než roku 1906). Počet českých dětí pětiletých rok od roku stoupá. Jako dříve tak i letos vypravena samostatně vánoční nadílka a sřísen při škole polévkový ústav. Na šestitisícových dluh, vstoupící na školní budově, splacena směnkou K 1000—, jež srušena byla členy výboru. Darované a předplacené časopisy a knihy s prospěchem byly uplatněny. Panoráma osvědčuje se jako výborný podnik všeobecně přivítán. Končil významnými slovy, že ojet povinností rodičů, aby se ujímali slabších

a to, co dnes malým se podává, jest pouhou půjčkou, jejíž splátku vykonají oni tehdy, až sami dorostou a budou způsobilými pomoci jiným. Ze zprávy pokladní vidno, že příjmy odboru obnášely s připočtením počátečního zůstatku úhrnou částku K 5585-54. Z té přijato bylo na příspěvcích členských K 450-40, na darech a pokutách K 175— a příspěvek od ot. dámského odboru N. J. S. ve Svobodných Dvorech K 100—, čistý výtěžek z panorámy obnáší K 1092-17. Z vydání odboru nutno uvéstí zejména na školství v Těchoníně: udržování budovy a zbrahy K 180-06, školní potřeby K 297-87, vánoční nadílka K 632-90, polévkový ústav K 191-12, úroky a splátka na dluh za školní budovu K 1252-73; dále dlužno se zmíniti, že akce novinářská pro české menšiny vyžadovala nákladu K 134-30. Celkové vydání obnáší K 3550-75, jeví se tedy za minulý rok pokladní obrát v slušné částce K 9136-29. Aktiva K 10.934-79, pasiva K 5000—, čistě jmění K 5934-79. Při volbě výboru a činovníků odboru pro nový rok správní zvoleni jednoblasně pp.: předsedou Ot. Vojta, místopředsedou MUDr. L. Batěk, jednatelem K. St. Kašpar, pokladníkem Z. Ježek, novinářem a správem panorámy J. Duchaňek, členy výboru Fr. Čermák, J. Divecký, odborný učitel, dr. J. Pešek a J. Vrabec. Náhradníky pp.: J. Mareš, MUDr. Ot. Klampar, Fr. Viktorin a JUDr. H. Guldiger. Revisory účtů pp.: K. Janda a J. Valenta.

Z Klicperova divadla. Dne 23. t. m. sebral spolek ochotníků „Klicpera“ Stechovu veselohru „Deskový statek“. Deskový statek jest vlastně heslo, jímž se kandidáti ženitby hlásí v „Ústředním jednateleství“ chytáckého Fistr. Zehudlý šlechtic Revír z Chotyše, jenž oženiti se chce k vůli věnu, aby dopomohl sestře ku štěstí, nalezne v kanceláři dceru Fistrovu Julii a zamiluje se do ní, máje ji za kontoaristku. Fistr zatím hledá šlechtice, jímž by prorazil v záložné a získal tak většinu pro obecní volby. Poznáv Revíra, chystá ho co nápadníka své vdavek chytivě přibuzné Hauenštajnové, která již shromáždila ve své ruce mnoho plných mocí. Mezi tím však sestra Revírová jest jinak pomohena, a lon nyní chce vstati si domelou kontoaristku; Julie dá se mu poznati a vymůže na otcí svolení k sňatku; pl. Hauenštajnová našla si zatím také nápadníka, a Fistrovi nezbyvá než „obětovati se pro vlast“ — a vzíti si vdovu. Toť krátký obsah zdařilé veselohry, jež předčasto srší peprnou satyrou. Hrána byla velmi pěkně. P. Broukal (Fistr) líbil se všeobecně, leč dle mého zdání jest Fistr obratným intrikánem, jenž dovede tu pathosem, tu něžně, tu drzou lži, tu zas dobráčkou otevřeností klamati celé své okolí; a právě tyto protichůdné fáze liščího charakteru byly slabě akcentovány. Na slč. Hofmannové (Julie) pozoroval jsem z počátku jakousi stísněnost, pak se dosti pěkně rozehrala; celkem však přec zdá se, že jí úloha zůstala cizí; její ustavičné „tááá“ působilo bezděčnou komikou. Pl. Hallerová (Hauenštajnová) osvědčila znovu, jak výbornou je silou, zvlášť některé výstupy (v II. a III. jedn.) se jí znamenitě povedly. Z ostatních dámských úloh byly obě kontoaristky (slč. Benešová a Miřiovská) na začátečníce velmi slušně podány; slč. Nekovářková (Katy) má sympatie v obecněstvu — a to právem; má to štěstí, že rozesměje prvními hnutími. Hůře na tom byly pánské role — však ne vždy vlastní vinou; kus uplývá totiž bezbarvými figurami, z kterých těžko lze něco vytvořiti; n. p. Nekviada. Hrdina p. Duška (Revír), celkově dosti dobrý, postrádal někdy patřičného temperamentu. Ze zdatilých jmenuvati dlužno úlohu Novotného (p. E. Svoboda). — Režie byla pěkná a dobře aranžována; ve třetím jednání ovšem nemohla vyhnouti se úskali, jež každý cítil; autor totiž posílá osoby, kterých nepotřebuje, do pozadí „dívat se na Prahu.“ To se táhne skoro celým jednáním a vypadá to nešikovně. Návštěva byla velmi slušná. Dr. Aliquis.

Z diecéšní Jednoty Cyrilleké. Duchovní koncert pořádaný bude na určito dne 25. března t. r. a začátek bude určen tak, aby venkov měl výhodné spojení vlaků. Jelikož ensemblové zkoušky v neděli účastního se jen 82 a ve středu sotva sto zpěváků, upozorňuje výbor Jednoty, že neomluvené zameškání zkoušek bude mít za následek vyloučení z produkce. Příteli zkouška v neděli dne 1. března o půl druhé hod. odpoledne v sále Adalbertina.

Pěvecko-hudební večer ve sdejším pensionátu Školských Sester dne 23. února musil nepřijatého diváka naplniti obdivem a sloužit k nemalé cti ústavu. Řeknu otevřeně: přicházím do podobných produkcí s malým očekáváním, je připraven na to, že dobré vůli mnoho odpustí dlužno. Leč tentokrát jsem se zmýlil, neboť to, co jsem slyšel, dovede čeliti i nejpřísnější kritice. Tu pomijím díla klavírní, až by člověk navěřil, že tak těžké věci dovedou čtyři- i šestiručně sbráti dříbci, již sotva dosáhnou na pedál; co mne překvapilo, bylo čtyřhlasé dílo I. (Sychra: „O česká písní“). Správnost a jistota intonace, bezvadné a ohobné vokalisování dle přízvuků nemá soupeře v žádném sdejším pěveckém sdružení, pokud jsem měl příležitost slyšeti. Korunou večera byla však Rennerova operetta „Josef Haydn.“ Přednosti spěvní již zmíněné udržely se i tu na stejné výši; znamenitý soprán slč. Holoubkovy

(v titulní roli) a pevný alt slč. Soulkovy (Michael) výborně se pojily v ladné duetto; překrásné vložky čiperných vokalistů dýchaly svěžestí a něžná jejich prociťnost působila hlubokým dojmem. Nade vše očekávání dopadla hra i souhra; nebylo tu stopy po trémě nebo školáckém odřikávání; byla to rozkoš pozorovati ta roztomilá děvčátka, jak nenuceně, tu s humorem, tu zas vážně si vedla. Zaslouha ovšem patří asi v první řadě ctihodné sestře Cecilii, jejíž neobyčejný talent hudební i paedagogický z výsledku lze posouditi; zajisté však neméně také celému ústavu, jenž takto zdatnost svých sil vyučovacími stkvěle dokázal. Odcházel jsem hluboce pohnut dětskou prostotou, nevinnou veselostí a vroucím citem, jenž scénou vanul a svědčil o správném vedení ústavu; věru rád bych viděl toho, jenž by takových výsledků výchovy dokázal bez náboženství. Dr. Aliquis.

Z výroční správy Rakousko-uherských banky. Zajímavá data pro Hradec Králové, který je po Praze v eskomptu na místě čtvrtém a se získem již na druhém místě v celém království českém. Z této oficiální správy vyjímáme hlavní data k informaci interesovaných kruhů a podáváme opětů a velmi vážný důkaz, že Hradec Králové je střediskem obchodu a průmyslu, proto také nejpřirozenější pro sídlo budoucí obchodní komory. Účast filiálky Rakousko-uherské banky v království českém na obchodech v uplynulém roce:

	celkový eskompt	úhrnné operace	zisk	stráta
v millionech K	K	K	K	K
Praha	516-15	524-39	1,196,248	—
Teplíce	19-31	19-98	67,433	—
Ústí n. L.	15-54	17-51	81,073	—
Liberec	13-98	15-37	21,192	—
Hradec Králové	13-61	14-17	73,340	—
Zatec	11-42	12-43	38,224	—
Warnsdorf	10-75	13-34	23,014	—
Píseň	9-11	9-96	15,536	—
Cheb	7-04	8-85	16,723	—
Trutnov	6-71	7-61	11,117	—
Děčín	6-65	7-31	9,621	—
Pardubice	6-53	6-61	12,116	—
Kolín	4-48	4-58	4,427	—
Budějovice	2-09	2-40	—	15,014

Alcis Svojsík do Hradce Králové. V neděli dne 15. března t. r. konati bude slov. cestovatel pan Al. Svojsík, spisovatel a člen Národní Rady z Prahy, v Klicperově divadle dvě přednášky ve 3 hod. odpo.: „Japonsko a jeho lid“. O půl 8. hod. večer: „Cesta kolem světa“. Při přednášce odpoledne i večer bude promítáno 200 umělecky kolorovaných obrazů. Slovně tento cestovatel, jenž přednášel o svých cestách ve více než 500 místech v Čechách, na Moravě a v Americe, jest kritikou uzoán za vynikajícího cestopisného vypravovatele. V přednáškách líčí slovem a skvostnými světelnými obrazy, jež umělecky koloroval akademický malíř Špillar, cestu kolem země, zvláště pak: Spojené Státy americké a naše krajany tam dleci, Mexiko (býti zápasy), Japonsko: zemi a lid, Čínu, Zadní Indii, ostrov Javu, Ceylon, Přední Indii, cestu Suezským průplavem atd. Obrazy promítány budou zvláštním strojem ze St. Louis z Ameriky a osvětlní se světlem Drummondovým. Slovně cestovatel odebere se ještě letos na cesty do Sibíře a Austrálie. Zajisté každý, kdo touží po uměleckém a vědeckém počtu, obě tyto přednášky navštíví. Ceny míst: Lže 6 K, křeslo a sedadlo na balkoně 1 K 80 h, sedadlo I. třídy 1 K 40 h, sedadlo II. třídy 1 K, sedadlo na galerii 60 h, parket 60 h, parterre 40 h, galerie 30 h, studentský, vojenský a dělnický lístek (na legitimaci) do parketu 40 h, do parterra 30 h. Dětský lístek 20 h. Předprodej lístků převzali ze vzácné ochoty na odpolední přednášku p. B. E. Tolman, knihkupec a na večerní přednášku p. B. Melichar, knihkupec. Pro děti na odpoledne jsou sedadla ve snížené ceně: Křeslo a tribuna 1 K, sedadlo I. třídy 80 h, II. třídy 60 h, galerie 40 h.

Dramatický odbor Živnostensko-čtenářské jednoty v Hradci Král. pořádá v neděli dne 1. března „maškarní merendu“ s motivem „Z pohádky do pohádky“. Přípravy k ní jsou již v plném proudu. Výprava a uspořádání merendy bude čistě originální. Skvostná dekorace promění dvoranu v pravé kouzlo pohádky. Zkoušky na různé atrakce a scény jsou již v plném proudu. Reklama vyřizuje ochotné pp. Helwich, obchodník na velké podání a J. Labouška, stavitel v Pětidomech. Pokyny v příčině masek ochotné sdělí p. Jos. Huňáček.

Všeobecná úvěrní společnost, zapsaná společenstvem s ručením omezeným v Hradci Králové, odbývala dne 23. února t. r. svoji čtvrtou řádnou valnou hromadu, která předložené účty za rok 1907 vzhledem ku znamenitým výsledkům v roce minulém dosaženým bez debaty schválila. Na to vykonány volby do rady dosorté a byli sázenou většinou hlasů zvoleni pp.: Gustav Baká, Josef Dvořáček, Bohdan Melichar ve směr z Hradce Králové. Rovněž bylo schváleno zvýšení úměrného fidejuti. Dále bylo fidejuti smučenno, aby provedlo sdružení společnosti na založení poštovní důvěrnické společnosti zakládající se na základě zákona ze dne 3. března 1906. Valná hromada vzala za všeobecného souhlasu na vědomí správu fidejute v příčině poskytování úvěrního úvěru míst-

námu živnostnictvu, kterýžto úvér po předobházející poradě s živnostnictvem společnost poskytovat hodlá. — Zároveň prohlášeno, že společnost počne nyní, majíc dostatečných prostředků a pramenů peněžních, eskontovat za konkurenční sazby bankovní dobré obchodní směny z místa a okolí. — Bilance Všeobecné úvěrní společnosti za rok 1907 vykazuje skutečně výsledky velice příznivé, i není dnes žádná pochybnost o tom, že společnost v bruku patřiti bude mezi přední peněžní ústavy české. — Členů čítá společnost koncem r. 1907 1632 se 4149 podílů v obnosu K 82 975,00, rezervní fondy K 7526 73 h, takže vlastní jmění společnosti minulého roku K 90.501 73 h obnáší. Oproti tomu obnáší v téže době vklady K 223.997 9 h takže vlastní jmění oproti vkladům ca 40% obnáší, čímž vkladatelům nejlepší záruka se skýtá. Mimo to skýtají členové záruku statutární v obnosu K 165.950 00 mimo všech aktiv společnosti. — Společnost byla dosud třikrát odbornými a státem schválenými revisory revidována a mimo to provádí přesnou revisi rada dozorců, takže jsou veškerá možná opatření provedena, která úplně naprosto bezpečnost majetku společnosti zaručují. Z docíleného zisku za rok minulý odepsala správa společnosti všechny pochybné pohledávky, veškeré zásoby před tím v aktivech uvedené, dále z účtu tiskopisu K 2535 10 h a z účtu inventáře K 688 88 h. Kromě těchto odpisů přiděleno bylo řádnému fondu rezervnímu K 3040 a speciálnímu fondu rezervnímu K 1226 76 h. Kromě všeho zde uvedeného použije se čistého zbytku per K 2968 66 h ku vyplácení 5% dividendy členům v roce 1904-5 přistouplým, kteří podlily své dosud nevypověděli, ku vyplácení odměny říditelstvu a radě dozorců K 600, remunerace K 150, na různé dobročinné účely K 200 a zbytek přidělí se ještě fondu rezervnímu. Účet rozvázný vykazuje: a) aktiva: hotovost pokladni K 8859 75 h, zápůjčky K 414 940 15 h, uložené přebytky K 31 930 68 h, cenné papíry K 8150 72 h, zálohy na cenné papíry K 8849 78 h, inventář K 7000, tiskopisy K 2500, úroky nedoplačené K 2041 23 h, úroky přeplacené z reeskontu K 1174 81 h, přeplacené nájemné K 80, pohledávky za uhlí atd. K 1302 45 h. b) passiva: podlily členské K 82 975, vklady na knížky K 223 997 9 h, reeskont K 167 306 64, rezervní fond K 540 00, speciální rezervní fond K 1726 73 h, pensijní fond K 260, úroky přeplacené z půjček 2255 46 h, zisk K 2968 66 h. Obrát pokladniční obnášel K 5 521 405 89 h. Společnost zahájila počátkem r. 1908 obchod nejlepšími hornoslezskými uhlím, který výborně prosperuje, neb prodává uhlí o 40 haléřů na 1 q levněji, nežli obchodníci v místě našem dosud prodávali, ačkoliv na dolech uhlí nezlevnilo, i vytváří objednávkou na uhlí rychle a přesně jak ve velkém tak v malém.

Ve schůzi městské rady královéhradecké, konané dne 24. února t. r., usneseno: Žádost c. a k. 9. arm. sboru v Josefově o předložení nákresu a prohlášení stran pozemku v c. a k. důstojnickém parku pro stavbu vodárny postoupeného, předloží se obecnímu výboru. — Vyhoví se poukazy na likvidované výlohy a náhrady ubytovací ve IV. čtvrtletí 1907. — C. k. okr. hejtmanství se odpoví, že není námitek proti povolení týdenních trhů ve čtvrtku městu Holicím. — Seznam invalidů, jimž navrhuje c. a k. velitelství pš. pl. č. 18 v Bruncu udělení požitků nadace, určené pro vojny, ranené v roce 1866, postoupí se měst zastupitelstvu. — Žádost odboru zemské jednoty soukr. úředníků za vykázaní místa pro stavbu rodinných domků a poskytnutí álev soukr. úředníkům v případě tom, postoupí se technické komisi.

Květy „Ratibora“. Vyzvali jsme „Ratibora“, aby uvedl jen jediný příklad, že některý anarchista apáchal atentát na vladaře z příkazu náboženského. „Ratibor“ nejmenuje, nýbrž hledí se vyklíčkovati ze slepé uličky zmatenou logikou a mašopustními šprýmy. K takové ubohosti není přece třeba ani slova našeho odsouzení, protože snad dosud neopustila zdravá soudnost jeho ubohé čtenáře.

O disputaci rabínů s volnými mysliteli nedovíáme se s „Rozvoje“ dosud nic, ačkoli tam byl přece také pan rabín zdejší. Doufáme, že sám dobře vylóží, proč to israelské duchovenstvo tak opatrně zařídilo, aby volným myslitelům byla velice obmezena svoboda slova k republikám. Či už ve veřejnosti se pánové bojí volné diskuse? Snad by bylo dokonce jejich náboženské vyznání méně pokrokové než naše?

Osobní. Bývalý vládní komisař zdejší průmyslové školy pokračovací, profesor při státní průmyslové škole v Praze, p. Alois Rablíč (abituriént zdejší reálky z roku 1875), byl povýšen do VII. dietní třídy.

Koncert ve prospěch chudé školní mládeže. Pan M. Nepeřený, majitel hudebního ústavu, připravuje právě s některými zvlášť talentovanými žáky a žáčkami veliký koncert ve prospěch obacení chudé mládeže zdejších obecných a měšťanských škol. Při projektovaném koncertě laickými též asilbily spolupůčinkovati jiné výborné síly hudební a pěvecké. Znajíce p. M. Nepeřeného jako znamenitého odborníka, těšíme se, že koncert jeho aranžovaný bude pravým uměleckým počínkem. Zajiště obecnostvó odmění šlechtavý úmysl pana Nepeřeného jak s lásky k umění tak s lidumil-

ností bojuou návštěvou. Kéž se chudým dětem aspoň poněkud pomůže!

V závědě c. a k. dvor. fotografa, p. cis. rady J. F. Langhause vystavena ve hlavní sítni proti Grandhotelu skvostná kolekce snímek slavné umělkyně Emmy Destinové.

V panoramě Národní Jednoty Severečeské v Hradci Králové za Bílou věži viděti jest v týdu 29. února až 6. března 1908 město Sarajevo a jeho pouliční ruch, Višegrad a Trebinje s orientálními zajímavostmi atd.

Rudá svoboda. Socialisté při svém zásepeném fanatismu již začínají vystupovati docela i proti hudebníkům smýšlení jiného. Jděte se zeptati na to do Malšovic a Náhona. Spolek „Komenský“ pořádal dne 22. t. m. ples. Vyjednávalo se již 3 neděle předtím o hudbu u p. kapelníka Prausa. Hudba jim zaručena. Týden před tím plesem měli katolíci schůzi v hostinci p. Nováka, kamž se dostavili i hudebníci Prausovi. To podnítilo zlost soc. demokratů. Jak se jen vymstít za to, že katolíci chtějí užiti také trochu té svobody, kterou jindy rozdávají socialisté plnými ústy? Hned se šlo ke kapelníkovi; prý si soudruzi nepřejí, aby někteří hudebníci při jejich plesu účinkovali. Kapelník ocitl se v nemilé situaci. Aby se obě strany poněkud upokojily, přijednal si některé cizí hudebníky. Jednoho křesť. sociála však vzal přece do plesu. Když přišel nenáviděný „klerikál“ do sálu, ukázali mu socialisté bled, jak rozumějí svobodě a podpoře dělnictva. Byl vyzván u kasy, aby zaplatil vstupné anebo aby místnost okamžitě opustil. Našinec však odvolal se na kapelníka, který ho sebou vzal; řekl, že není povinen vstupné platiti. Několik by se domníval, že při takových okolnostech — před samým plesem, kdy již hudebník na všecko se připravil, ukáží socialisté trochu snášelivosti. Ale začala „lidumilná“ tahanice, až úsko. Teprve přivolaný kapelník po dlouhé debatě odevzdal nářinci ustanovený poplatek, načež hudebník ihned místo opustil. — Velká láska září se srdci socialistických vůdců chudému dělníkovi!

Hodnověrný svědek“ dra Lhoty sledován lhářem. Svědek Lhotův Josef Skala, který smutnému advokátovi pomáhal z nesnází tvrzením, že prof. Teplý byl tělesně ztýrán v pardubském parku, učtil konečně ruku spravedlnosti včera 27. t. m. U krajského soudu v Chrudimi byly mu vyměřeny za jeho svědeckví čtyry měsíce se čtyrymi posty. — Přítě více.

Pohřeb vldp. faráře Frant. Doudy v Dohaličkách. Kdo dne 22. února z cizinců díel v okolí rodinného sídla kdysi hrabat Bořků Dohalských z Dohalic, ten se jistě podivil, jaký ruch panoval v ranních hodinách na celé osadě dohaličské. Ač počasí nevlídné, ač přišlo po cestách i mezích, kde kdo spěchal k návrší, kde nyní krásný gotický chrám bledí do širokého, dalekého okolí. Byl to den pohřbu místního horlivého faráře Františka Doudy, který dne 19. února jako obět svého povolání, nastudiv se při pohřbu chudáka jednoho, v plné síle ještě u věku 59 let po krátké nemoci v Pánu zesnul. Dvacet šest kněží zúčastnilo se pohřbu a vldp. vikářem Josefem Procházkou v čele; z nich 14 bylo z vikariátu, 9 z patronátu J. Osvícenosti hr. z Harrachů a 3 z vikariátů cizích. Tři páni vikáři zúčastnili se pohřbu diecésního zesnulého, a to dobrý jeho přítel vldp. vikář a arciděkan chrudimský Thdr. Mrátek, bývalý vrchlabský vikář J. Kuhn a to uvedený vikář traktu holického, kterýžto poslední sám v konal všechny pohřební obřady. Páni katecheté z Holic a vdp. děkanem J. Koušalem z Holic, i dp. katecheta z Nechanic Fr. Dostál s dp. farářem a dpp. kaplany a j. v. Requiem sloužil vldp. vikář bořského traktu; případnou a dojemnou řeč měl rodák zesnulého, dp. farář hněčevský M. Panský, při níž ozýval se pláč osadníků — bylo viděti, že mluví řečnik ze srdce osadníků, zvláště když odkaz zesnulého sdílel osadě: „Dráče se Pána Boha, nedejte si vyrvati ze srdcí svých svatou víru, to všečné dědictví našich otců a matek, hlášané a hájené ústy katolických kněží a pomodlete se za mne!“ Po mši sv. hnul se průvod na hřbitov za svuků hudby mokrovouské, kde rozloučili jsme se s tělesnou schránkou v Pánu zesnulého. Dodáváme, že na hřbitově u hrobu i v domě zapěl pěvecký sbor zdejší, a že i spův při requiem ve chrámu Páně byl důstojný a dokonale. Nábožnou modlitbou a poděkováním vldp. vikáře pohřeb skončen. — V průvodu a při všech pohřebních úkonech jsme pozorovali zástupce J. O. hraběte z Harrachů, vrchního říditele a patronátního zástupce p. Josefa Svobodu, říditele cukrovaru p. K. Záběhlického, p. lesmistra Johna a p. geometra Trdlicu z Přimů, vrchního správce p. Jindřicha Krčana, pp. správce Pazderku a Zámečnicka, rodáka mžanského a dobrého přítele nebožtíkova — dále p. Viléma Kotyka, účetního cukrovaru v Sadové, p. J. Plohu, důchodního velkostatka Sadové, p. Fr. Škardu, sládku v Sadové, pp. lesní Šimáka, Hruška atd., dále sl. spolek haničů, čtenář. besedy a katol. hospodář. spolek, záložní spolek, všechny pp. starosty obcí farnosti dohaličské. Zvláště dojemně působilo účastenství dítek, jež nebožtík sv. náboženství vyučoval, s pány učiteli a řídícím p. Morávkem a p. řídícím z Třesovic. Co cest se nakonal nebožtík do škol! A zde ta cestu poslední věnní mu jeho pp. kolegové učitelé s dětmi!

S pláčem loučily se děti se svým katechetou farářem, volajíce: „Odpoučtí věčné dej Ti Pán a světle věčné ať Ti svítí!“ — „S Bohem na věčnosti“, volali s pláčem osadníci. Tak celá osada dohaličská ohromným svým účastenstvím při pohřbu působení nebožtíka opravdu vznešeným způsobem ocenila, začož všemchno bez rozdílu zde neliceny a upřímný dík! Dodatečně plác uznání pohřebnímu ústavu p. Bartošky ze Smřic za úpravu katafalku a pokoje smutečního, za vkusnou výpravu pohřbu a velice taktai jednání při celém pohřebním výkonu.

Z Pardubic. Duchovenstvo vikariátu pardubického se upozorňuje, aby dle ujednání přišli čtvrtku dne 5. března v hojném počtu dopoledne sešlo se na děkanství v Pardubicích ku společné poradě. Zvláště ti páni se na tuto schůzi upozorňují, kteří již delší dobu schůzi se neúčastnili. Necht tentokrát jistě přijdou!

Koho odporučila „Osvěta lidu“ voličům voleb. skupiny Vysoké Myte—Skuteč—Hlinsko? Pan Hajn soustředil na svoji osobu pouze 374 hlasů. Poznav, že jest další namáhání přes všecku lásku evang. farářů marno, vysval dne 22. února svoje voliče, aby demonstrovávali „proti zpátečnickému, nečeskému římskému klerikalismu“ volbou agrárníka p. Jos. Sochora. Zkrátka k záchraně „pokroku“ potřebl vyhledávati cesty nejrůznější. A jak p. Sochor jest pokrokový, svobodomyšlný a vlastenecky nezištný, o tom kolní zajímavé zprávy. Právě poslední číslo „Lidových listů“ oznámilo, že na Sochora učiněno bylo c. k. státnímu návladnictví v Chrudimi trestatí oznámení pro přestupky zákona ze dne 26. ledna 1907, č. 18. t. z. o ochraně volební svobody. Ale on se uchází přece o důvěru voličstva. Tento prospěchářský dietář prohlásoval na schůzích, že okr. výbor dá mu satisfakci a dosvědčí, že si nezapočítával diety nadbytečné. Leč okres. výbor, když zkontroloval všecko přesně, odepřel mu dáti oficiálně prohlášení. Přemýšlelo, studováno, jak by se přece nějak veřejné mínění uspokojilo. A už se to našlo — čistě po agrárnicku. A zcela jednoduše. Volební okres zaplaven letáky, v nichž se prohlašuje obvinění z nadbytečných diet za smyšlené. Zároveň vydán jeden hanopis, pod nímž jsou vytisknuta jména občanů, kteří ho nepodepsali. Z nouze i takový prostředek dobrý. — P. Hajn ví z vlastní zkušenosti, jak pokrokový muž častěji z nedostatku charakterních zbraní dovede si sázkovati, na př. překroutit bezostyšně zprávu jiného listu nebo také podváděti čtenářstvo nepoctivým sdělením, co který list píše a pod. O nejnovějším fixlášství stoupenců Sochorových snad se do 22. t. m. nedovědí. Ale o dietářství té agrární veličiny přece věděti mohl. Konec konců jest viděti, že živly stejnorodé se sblíží i tenkrát, kdy ještě druh o druhu neví, jak ty vznešené moderní zásady uplatni v praksi. Hlavní věc, aby byl pokrok zachráněn! A evang. faráři spolu se židy „k vůli ozdravení české politiky“ odevzdali nyní hlasy své místo p. Hajnovi p. Sochorovi. Jen když pokrok!

Samestatný a hodně pokrokový kandidát za Chlumec, Pardubice a Hlince. Jest to p. Zikmund Kozelka; najednou ho posedla touha po slávě poslanecké. Pan kandidát dobře ví, jak nyní nejlépe lze dosáhnouti veliké popularity. Vládne pokrokový kurs, a proto „jak jde kraj, tak se stroj.“ Musí se jiti cestami moderními a hodně rýti do „klerikalů“. Takovou pokrokovou práci ovšem svede lehce každý chlapec, ale přece jenom tato námaha „na národa roli dědičné“ jest výsoce odměňována. Pro jeho pádné tepání „klerikalů“ již mu mnoho „osvícených hlav“ odpustí to stále se opakující „já, já.“ Musí se dokazovati, že katolíci jsou tmáfí, ačkoli tolik pokrokatě rozsvítlo si v lampičce světlo na tom oleji, který byl vyprošen od nenáviděných katolíků. Míni-li, že ti „klerikalové“ podporují jenom tmu, ať si vzpomene, kdo mu vlastně lepší sebezvzdělání umožnil. Nepomohlo mu ke kariéře královéhradecké Borromaeum tak trochu? Teď se ovšem vesele bázejí kameny do té studánky, v které v čas veliké potřeby byl nápoj velice vítaný. Když už jest pokladna plná, pak není potřeba bráti ohled na spravedlivost. Rozumějte nám dobře, pane Kozelko! Nikdo vám svobodu nechce bráti. Ale tolik by se snad přece mohlo žádati, abyste byl aspoň trochu spravedlivější k té společnosti, která vám prokázovala dobrodiní. Pan Kozelka jest okresním tajemníkem. Ale ten titul byl poněkud malý; tedy se nyní říká „říditel okresní kanceláře, cestmistr, móšťanosta, majitel skvostné villy, statkář, majitel továrny na sušení čekanky“ atd., atd. Hotový kavalír. Ovšem k slávě nepostačí pouhé peníze; v každou dobu jest potřeba míti také nějaké přesvědčení a nejlépe takové, které právě začíná jít do módy. A tak se snažil a snaží milý pan Kozelka platiti morální daň dachu doby, jak právě okolnosti vyžadují. Nejprve byl horlivým starostechem, protože politickou dráhu nějakým aspoň přesvědčením nastoupiti musil; pak svlekl kožich staročeský a oblékl čamaru mladočeskou. Ale přivlekl se zas — jako housenka bource moravského a dokazoval svým počínáním, že vřele cítí po pokrokařsku. A teď snad bude agrárníkem. Jasn s tím věru právě nyní veliké starosti, do kterého tábora se vrhnouti, aby byl mandátek zabezpečen. Při ta-

také prvními semeništěm české myšlenky. (Výborně!) Máš ovšem jest také známo, co vykonal Jirák, známá práce zasloužilého kanovského Skoředopole, Špeliny, Rodlera, rovněž dělné pamatuji na své horlivé spolupracovníky Sedláka a Šrámků. Já uznávám, že obě, kterou přinášíte shodě českých stran, je poměrně větší než ostatních stran. Uznávám proto, že jste strana mladá, podnikavá, bojovná, máte celou řadu horlivých pracovníků můžete poukázat na dlouhou řadu značných úspěchů a je přirozeno, že máte sebevědomí strany, ale rovněž s radostí konstatuji, že tato mladá podnikavost se dala vždy ovládati vlasteneckou rozvahou." (Výborně!) ... K faktické poznámce přihlásil se dp. Dr. Budař a pravil: „Bylo řečeno, že stavíme církevní zájmy nad zájmy vlastenecké; to by mohlo mnohého mylit! Mý jsme toho přesvědčení, že pojmy vlast a církev se nevyklučují, naopak jeden druhý neoddelitelně prostupují! My milujeme vlast i církev stejně podle hesla Sušilova: „Církev a vlast v mých sesterských se milují nadřech. Každá má srdce půl, každá má srdce celé." (Výborně!) Sekretář katolické strany, promluviv o útočích místního tisku, stojícího za Národní Radou, na naší stranu, doporučil ku přijetí násled. resoluci: „Shromáždění stoupenci strany katolického lidu v Čechách na schůzi dne 22. února 1908 jako věrní příslušníci svého milého národa podřizujeme se společnému prospěchu národa a jednovorně odevzdáme hlasovací listky ve prospěch českého kandidáta, slovněho pana Dr. Aug. Zátky. Při tom očekáváme, že ostatní strany české v Čes. Budějovicích, vyhledávající prospěch národa, budou věc národní aspoň tak vysoko ceniti, aby nás za rovnocenné činitele v národě považovali. Odmítáme výtky nevlástenectví a černé internacionality, jež se nám často předhazují, a přičiníme se, aby 27. únor znamenal pro českou věc v Českých Budějovicích den vítězství." Resoluce jednomyšlně přijata, ba až bouřlivě aklamována. — Tolik sděluje „Hlas lidu". Katolíci, kteří jsou od některých „národních" parit vyházeni z národa, osvědčili i v této době bezuzdného pronásledování pěkným způsobem vřelý zápal pro věcný národní zájem. Zdali pak ti, kteří ze zradcovství katolíkův a balamucení národa si udělali výnosný kšeft, zaznamenají s povděkem nyní šlechtěné rozhodnutí katolíkův budějovických? — Strana Práskova tak asi sotva učiní; ji jest milejší jeden německý agrárník než dvacet Čechův sdružených v organizaci katolické.

Kde směřuje vzdělání. V těchto dnech 17. února konali organizovaní pokrovní učitelé, sdružení v selské ústřední jednotě, schůzi v Praze, kdež dostatečně dokázali, že jim neběží o zvýšení úrovně vzdělání, nýbrž o prospěch vlastních osob. Přijali resoluci, aby mládež na měšťanských školách nebyla větším počtem hodin vyučovací přetěžována. Současně však byla přijata resoluce, aby osmiletá docházka školní na venkově nebyla akračena. Z těchto dvou současně pronesených resolucí vysvítá, že si pánové přejí, aby bylo sice hodně škol, ale v nich málo vyučování. Zastaralý názor, dle něhož vzdělání má se měřiti ne skutečnými vědomostmi, nýbrž délkou školní návštěvy a počtem proběhých škol, byl zde opět hájen lidmi, kteří mají přece povinnost, dbáti o pokrok v lidovém vzdělání. Že byla také přijata resoluce o zvýšení učitelských platů, rozumí se samo sebou, protože dosud ještě žádná osvětová porada učitelská bez této resoluce neskončila. O uniformách a kordech národní učitelé tentokrát nejednali. —

„Dávějme v Bohu". Tato slova budou opět ražena na zlatých mincích Sp. jen. Států. President Roosevelt povolil v této věci nátlaku kongresu. Člen kongresu Wood učinil dotýčný návrh. Do 30 dnů po přijetí jeho návrhu mají slova „Dávějme v Bohu" být opět ražena na zlatých mincích. — Toto rozhodnutí jest velkým přetínem proti zásadám „Volné myšlenky". Kdo ví, zda pro tato křesťanská slova rozum všech bystrých myslitelův a vynálezcův amerických se nezatemní? Taková odvážlivá slova v nynějším čase snad dokonce znamenají v svobodné Americe „postup klerikalismu". U nás jsou i ti mírnější pohlaví velice opatrní se slovem „Bůh"; vědí, že by vyslovením jména svého Tvůrce a Pána mohli upadnouti do podezření z klerikalismu. A takového hrozného podezření se bojí víc než smrti.

Videa — matka národů rakouských. Italům nabízí se v městě tom hned univerzitní fakulta právníká. Na půl miliona Čechů však marně domáhá se práva veřejnosti pro svoji jedinou školu. Boli z toho hlava p. Práskovi? Tak veliké odstrkování tolika českých poplatníků! A vláda Beckova uklidňuje nás pěknými sliby dále — jako to dělaly vlády jiné. Dává nám čty pěkrou budoucnost jako chytrá kartátka. Karty se položí na stůl: „Teda, panenko, sejmou si. — Vida, vida, čeká zármutek. Ale to nic, osedlá. Sejmou si ještě jednou. — Nu tak vidíš, ten zármutek obrátí se v radost. Jsou trpělivá, budoucnost jich potěší." — A panenko je rada, že aspoň takové prorocství přijme. — A nevyplnil-li se takové předpovědi, dá si česká panenko hádat znovu, aby se jí ardece rozepřelo ranou naději.

Volice — významné! Školský Úřad v t. s. 1. února 1907 přinesl zprávu o učitelích

ve výsl. p. Frt. Vojtě, kde čteme: „Celé prohlášení představenstva U. S. je tedy úplně bezpodstatným a bylo jen za tím účelem uveřejněno, aby učitelstvo nedávalo se prostřednictvím svým pojišťovateli. — Divíme se, že představenstvo U. S. propůjčuje se k podobným, čisté konkurenčním křivdám, které zjevně směřují k tomu, aby mezi učitelstvem místo rychlých charakterů vychováno bylo hojně špiclů a denunciantů." K tomuto není třeba pozámek.

100 000 podpisů pro vynučování náboženství na národních školách. Sekretář „Unione romana" podal minule při debatě stran vyučování náboženství předsedovi sněmovny italské nových 16 alb a více než 100.000 podpisů mužů a žen z Říma, kteří žádají vyučování náboženství na školách národních. Také spolek „Otec rodin", jenž čítá více než 3000 členů, usnesl se memorandumem vyzvat vládu, aby se zasedla o svobodu náboženství vyučování na školách národních. — Tedy semitský purkmistr římský Nathan není právě „Nathan der Weise".

Otevřený list nancyského biskupa Clemenceauovi. Biskup Turinaz v Nancy uveřejnil otevřený list předsedovi francouzského ministerstva, v němž praví: „Tvrdí se, že jsou dvě Francie, které se nemohou spojit a z nichž jedna musí být potlačena, aby nabyla druhá bezpečnosti a míru. Jest pravda, že jsou dvě Francie: Francie popírání, hanobení, nepořádku, materialismu a Francie víry, modlitby, nesmrtelných nadějí; Francie lupičů, pronásledovatelů a Francie pronásledovaných obětí. Máme také Francii apachů, zlodějů, banditů, a vrahů, kteří jsou pravým postrašením. Naše vlast je zaplavena blátem a krví od té doby, co zavíráte naše katolické školy a rozmnožujete svoje, abyste vynučovali děti a mládež o své vědě a své mravnosti. Tato Francie není naším, ale vaším dílem." —

Cifry, které až příliš křičí. Socialisté o židovských burách neradi se zmiňují. Zato požadají štvácnice proti chudým ženám rolnickým, když tyto zdraží maslo, vyhazují pokojné katolické dělníky z továrny jako „lidi škodlivé snahám dělnictva", poučují, jak by se vyhnul souhrn štolovému poplatku, trestají a poškozují malozivnostníky přímo úžasně. A přece vědí, že takovým řádným skutečným kapitalismu nijak se neubliží, že chudší, který ukradne žebračovi bezcitně mošnu, málo se obohatí. Ale aspoň něco socialisté podporují a ovládají od židů musí dělati, aby byla odvrácena pozornost od nenasytného a stále obrovsky rostoucího kapitalismu židovského. — Dle názoru rudých měl by se církevní majetek skonfiskovat. Přitom však by měly socialistické listy poznamenat, co dosud má dělnictvo ze skonfiskovaného jmění církevního ve Francii; měli by otevřené říci, že se prodávaly církevní budovy za směšný pakatel bohatým židům, jichž jmění ovšem ještě více vzrostlo, zatím co dělník z celé konfiskace dosud ani groše nevidí. A proč při té chuti po konfiskaci jmění církevního rudí nepoukazují s důrazem na obrovské jmění židů, kteří svým kapitalismem drží přímo celé státy ve finančním zajetí? „Čech" uvedl 20. února zajímavé číslice o cenných papírech židovských. Vyjímáme z výmluvné statistiky té pouze nejdůležitější věci. Koncem roku 1906 na vídeňské burse konfiskované bylo v kursovní ceně papírů: 1. Všeobecný státní dluh 5373 mil. korun 2. Státní dluh Rakouska 2582 mil. kor. 3. Státní dluh železniční 1456 mil. kor. 4. Státní dluh Uher 4368 mil. kor. 5. Dluhy zemí, obcí 1375 mil. kor. 6. Zastavní listy a obligace 4887 mil. k. r. 7. Priority dráh 3444 mil. kor. 8. Loay 677 mil. kor. 9. Akcie dráh a dopravních společností 1805 mil. kor. 10. Akcie bank 1641 mil. kor. 11. Akcie pojišťoven 215 mil. kor. 12. Akcie továren 1647 mil. kor. Tudíž veškeré cenné papíry, na burse vídeňské konfiskované, měly koncem roku 1906 karsovat hodnotu 29.473 milionů korun. Tolik tedy mají finanční baroni ve svých pokladnách. A mezi nimi jest 80 procent židů. Taci boháčů již mají prostředků dost, aby si zajistili vřelá přátelství socialistického tisku. Za rok 1906 bylo vydáno na všech světových burách nových papírových hodnot za 28 000 milionů korun naší měny. Koncem r. 1907 na burse v Berlíně konfiskováno za 87.167 mil. papírových hodnot, atd. Dle odhadu londýnského „Economistu" jest na celém světě papírových cenných hodnot za 400.000 milionů marek! Loňského roku na burse v Londýně vydáno nových hodnot za 2950 mil. korun; to jest přirástek za jediný rok. Takový penězár Moloch pak jest skoro všemohoucím. Může si bráti s vyzábým dělníkem, živnostníkem a rolníkem jako kočka s myší. Za jediný rok 1907 zadělaly různé státy v Londýně, na burse, kde jest největším pákem žid Rotschild, 480 mil. korun dluhů. — Ale socialisté? Místo co by hleděli takto, spravedlivým a zákonitým způsobem stavěti se proti obrovskému útoku se kapitálu židovského, vytloukají ekas pekařům, kterým židé zdražili mouku.

Židovský italský ministr Naud po dlouhých přetazích, okolích, po dlouhém ale marném úmýšlení konečně odsouzen na 11 měsíců a 20 dnů do žaláře a že strátě občanských práv na 4 roky. Jest to již třetí ministr-žid v „osvobozené Italii". Za býval sedáčkem, není potřeba připomínati; dle něhož democh po zabrání papežského

území nejvlivnějších míst. Přes to, že Naud byl usvědčen z velkých krádeží, pořádali jeho stoupenci demonstrace ve prospěch toho „mučedníka". A po jeho odsouzení v Palermu na Sicilii uspořádali jeho stranníci hlučné randály.

Výstava českým služebným děvkám. Ústřední spolek českých žen v Praze vydal následující prohlášení: Z časopiseckých zpráv je v přítomném čase ve Vídni 10.000 dívek služebných bez místa. Z těchto 10.000 jest zajiště nejvíce část dívek z Čech a Moravy (hlavně Moravy!), jež s neobyčejnou důvěrou ve velkém počtu do Vídně za službou se ubírají, zláskány jeounce velkou mzdou. Jaký osud čeká dívky — po většině německé řeči neznalé — v cizím městě bez služby, bez prostředků, bez ochrany. snadno lze si představit. Varujeme proto důtklivě české dívky, aby do Vídně za stávajících poměrů nejezdily, nechtěly-li se vydati největším strádáním.

Porádejte stromové slavnosti královské! O letošním památném jubilejním roce bude asi mnohým obcím a školám činiti nemalou obtíž otázka, jak oslaviti nejprápadněji a nenákladně (to mnohdy rozhoduje!) významný tento rok. Odpovídáme stručně: Porádejte ve všech obcích českých z jara stromovou slavnost královskou! Vysadíte-li při ní aspoň 50 stromků, rozmnoží se v letošním jediném roce počet stromů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku více než o půl milionu. A to již přece něco znamená! Blíží informace, celé programy a návrhy k pořádání těchto slavností naleznete v knížce, kterou vydá v nejbližších dnech redakce Břet. Jedličky-Brodského Svaz českých spolkův okrašlovacích v Praze, 269-I („u Halánků").

Vzájemný obchod rakousko-uherský. Dle výkazu o vzájemném obchodu rakousko-uherském v uplynulém roce aktivum obchodu naší bilance vůči Uhrám se značně zhoršilo; přebytek vývozu nad dovozem (s výlukou drahokovů) klesl z 108.6 mil. K na 35.7 mil. K. Dovozy z Uher k nám vzrostli totiž daleko více než náš vývoz k nim. Dovozy v r. 1907 obnášely 1186.1 mil. K, t. j. o 103.9 mil. K více (ačkoliv dle množství a počtu kusů o něco poklesl), naproti tomu náš vývoz stoupl jen o 31 mil. K na 1221.8 mil. K, co do množství stoupl však z 22.99 na 29.50 mil. q. Pro osamostatňovací snahy uherské jest charakteristickým, že náš vývoz textilní vykasuje v uplynulém roce téměř vesměs pokles (tak bavlněná příze o 0.1, bavlněho zboží o 3.2, zboží lněného, konopného a jutového o 0.2, vlněného o 0.6, hedvábného o 0.6 a konfekčního o 0.4 mil. K), kdežto naopak dovoz bavlněného zboží z Uher k nám stoupl o 0.8 mil. K na 17.9 mil. K. Z tržby s drahokovy dlužno zdůrazniti značný vývoz slatých mincí (65.6 mil. K proti 6.3 mil. K z r. 1906).

Rakouský ústav pro úvěr pozemkový vykasuje za loňský rok čistý zisk obnosem 11.641.622 K, oproti r. 1906 o 701.716 K více. Dividenda zvýšena o 2 K na 46 K. — Tady rostou peníze v rukách několika akcionářů jako houby po dešti, ale ti nejpotřebnější z toho nemají nic.

Vysušení jezera Zaiderského v Holandsku bude přece uskutečněno. Podnik tento provede přý vláda holandská v době 32 let nákladem 302 mil. marek. Blíže moře zřizena bude na 50 km dlouhá bráz, na níž bude umístěna železná dráha. Celkem bude získáno asi 19.500 ha půdy.

Nejstarší čeští manželé v Americe zemřeli. Ve Warrenu v Minnesotě zemřeli v jednom týdnu staří manželé Žejdlíkovi po 79letém manželství. Oba narodili se v Čechách. Pan Karel Žejdlík měl 102 léta, manželka jeho 105 let.

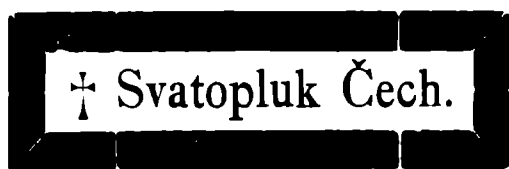
Léčení epilepsie. Boje proti zmáhající se chorobám účastní se nejalovutnější lékaři všech národů. Jednou z nejzlobnějších nemocí jest epilepsie (padoucnice). Těm, kteří jsou touto těžkou nemocí stíženi, bude útěchou zpráva, že odborný lékař dr. Alexandr B. Szabo v Budapešti vydal a prakticky uplatnil spis o léčení epilepsie, jehož léčebné výsledky nejsou dosud překonány a jsou uznány od lékařů i od laiků stejnou měrou. Proto on sám jest ochoten udělit radu těm pacientům, kteří obtěžují jeho osvědčenou metodou doací návratu svého zdraví.

Do dřeva žemoucí stromy ovocné zarodí bohatě, když pod okapem kurny vykopeme asi 60 cm hlubokou rýhu a kofeny do ní zasahující ostrým nožem zkrátíme. Tím se zmírní přítok masy a strom nasadí plodonosné pupeny. Přikopek vyplníme dobrou hlinou kompostovou, v níž se uvítní hojnost vláskových kořínků, čímž se strom posílí.

Klídivost semen vyskoubejme vždy, neboť jinak snadno můžeme přijíti ke škodě tím, že vysejeme semeno neklídivé. Za tím účelem vyberme 100 semen a dejme je mezi navlhčené hadčice vláskové na vláskové místo. Těch pětik šedý neb plavý vlnky se k tomu hodí. Vlnko se udržuje stále až do sklízení. Do 10 dnů je pokus ukončen. Každý den zaznamenáme počet shlukůvek zrnek. Sečteme-li vše, máme procento klídivosti. Počet zrnek po třech dnech sklízených ukazuje mohutnost klídivosti.

Klášer spánek šera, ačkoliv je zcela zřejm, jakmile se nepřiblíží k čistotě ve chlévě. Zjevně

škodlivě působí škaredý zvyk, že se zbytky píce nechávají v korytu až do příštího zásyvu. Tím se vypěstuje zákvas nepříjemný a nezdavý, píce kyže v korytě a šíří nesnesitelný zápach, jehož kůň nesnese. Aby tedy kůň jinak zdravý s chutí žral, pečlivě před každým krmněním vše dejme vyčistiti a zbytky obroku ihned z konířny odstraňme. Též na přiměřenou dávku soli pamatujeme. Dvě, tři lžice soli stačí úplně, když obrok tím poprášíme. Občas dlužno též změnit píci, alespoň na čas. Má-li nechuť v nemoci původ, dlužno příčinu odstraniti.

Národ náš truchlí. Duch obrovitého básnického vzletu, muž srdce velice ušlechtilého, vlastenec neupřímnější, který v posledních letech vyhýbal se lomoznému ruchu světa tohoto, muž, který unikl i před září slávy vlastní do odlehklých zátíší, po delším tělesném strádání zemřel 23. února o 7. hodině večerní ve svém zimním bytě v Praze srdeční mrtvici. Jak tiše žil, tak tiše nás opustil. Málokterý genius ze své bystrosti tak málo kořistil pro svoje osobní zájmy jako básník právě zesnulý. O světské slávě mluvil ironicky, prchal před svými cititeli. Kolik moderních veršotepců, kteří z nedostatku talentu chtějí dokazovat originalitu a velikost svého umění aspoň hrubými výrazy, vyrovná se povahou Svatopluka Čechovi?

Čech narodil se r. 1846 v Ostředku u Benešova jako syn hospodářského správce. Stadoval gymnasium v Litoměřicích a na Nov. Městě v Praze u Piaristů, načež věnoval se studiu právnickým. Složil státní zkoušky a z části rigorosa s prospěchem výtěným. Již jako student složil několik básní, jež přijaty od obecnosti s velkým uznáním. Od r. 1869 byl feuilletonistou „Pokroku“, od r. 1871 spoluredaktorem „Světosora“, r. 1873 vstoupil do advokátní kanceláře ve Slaném; i přitom byl literárně činným dále. Zanechal právnické praxe již r. 1873 a stal se spoluredaktorem Lumíra. R. 1876 znovu vstoupil do advokátní kanceláře, až konečně r. 1879 založil spolu s bratrem Vladimírem a Servácem Hellerem proslulý měsíčník „Květy“, kde uveřejnil většinu svých nejkrásnějších prací. Od r. 1881—2 byl feuilletonistou a pokračoval krátkou dobu redaktorem feuilletonu v „Nár. listech.“ Nato začal trávit život svůj úplně v soukromí na rozličných místech, kde pracoval pilně na dílech dalších.

Ze zvláště významných jeho prací veršovaných i prosaických uvádíme: Čerkes (1878), Jan Žižka, Ve stínu lipy (1879), Petrklíč (1883), Lešetínský kovář (1884), Slavia (1884), Dagmar (1885), Václav z Michalovic (1882), Pravda (1886), Jiřího písně (1887), Nové písně (1888), Písně otroka (1894), humoristický román Kandidát nesmrtelnosti (1884), Kresby z cest (1884), satyru Pravý výlet pana Broučka do měsíce (1888), Nový epohální výlet pana Broučka, tentokrát do patnáctého století (1888), Pestré cesty po Čechách (1890), atd. Básník za své zásluhy zvolen čestným členem Umělecké besedy a jiných korporací a jmenován řádným členem České akademie. Jak básnická tak prosaická díla Čechova vynikají skvělostnou, dokonale vybranou, vpravdě českou dikcí. A krásná forma odpovídá harmonicky nádhernému obsahu. Nikde nejví se v dílech básnickových lačná touha po aristokratické, pyšné póze; všude květy pravého, neumělkovaného umění, vytrysklého přímo ze srdce bez vágního vyhledávání sentencí bizarních, nepitrožených. Čech sám šlehl střešné pozéry jemnou, ale velice účinnou satyrou ve svých prosaických pracích. (Dokonč.)

Volby.

Výsledek prvních voleb do sněmu na venkovské obce diecése. Pro katolické kandidáty bylo odevzdáno v Čechách celkem 37.285 hlasů, z nichž připadá 30.449 na české a 6786 na německé okresy. V diecése královéhradecké soustředili na sebe katoličtí kandidáti celkem 16.448 hlasů, z nichž bylo 14.266 českých (tedy dobrá polovina všech českých) a 2177 německých. V budějovické diecése bylo odevzdáno celkem 11686 hlasů, z nichž 10549 českých a 1137 německých. V pražské arcidiecése volilo katolicky 7998 voličů, českých 5634 a 2069 německých. Na litoměřickou diecése zbývá 1418 hlasů, českých 117 a německých 1296. Kandidát zvolen jen jeden a to v diecése královéhradecké. Volby do českého sněmu potvrdily zkušenost, z říšských voleb získanou, že politické úspěchy lze očekávat jen na půdě dlouholetou opravdovou práci kypřené. Dlužno ovšem důrazně proti klavírným dohadům prohlásiti, že volby, zejména v hradecské diecése, udály se beze všech vysokých podpor a bez velkých výloh. Ovšem se daly se zbytečnými obtížemi, které nám způsobovaly nerozvážné vyprovokovaný sesnam lehkých darů na sněhy a pověstná státní německá řed. Kdyby ne-

bylo těchto dvou nešikovných chyb, měli bychom snadno posice ve volebním boji. Snad to přivede jistě osobnosti k poznání, že k vedení strany nestačí jen domicil ve hlavních městech, nýbrž že je k tomu potřebí také trochu bystrosti. Výsledky volby odvodily snad potřeba provedené reorganizace zpobodlného již generálního štábu a zavedení řádné disciplíny ve straně, aby každá „autorita“ nekazila svými citovými výlevy úmornou práci obětavých pracovníků.

Výsledek volby za městskou skupinu Králové Hradec-Josefov-Jaroměř. V Hradci Králové obdrželi: Dr. Ulrich 799 hlasů, Jar. Felix 24 hl., J. Kudrnáč 27, 5 hlasů roztrženo, 1 listek prázdný. — V Josefově: Dr. Ulrich 85, Felix 48, Kudrnáč 1. — V Jaroměři: Dr. Ulrich 250, Felix 200, Kudrnáč 15. Zvolen tudíž mladočech dr. Fr. Ulrich.

Při první volbě na venkovské okresy zvolení ze strany agrární: za Jilové, Říčany: Ant. Švehla, rolník, Hostivař. — Hořovice, Zbirov: Frant. Sojka, nájemce dvora, Podluhy. — Cerv. Kostelec, Čes. Brod: Bohamír Novák, rolník, Přistoupim. — Ml. Bolešlav, Mn. Hradiště, Belá: Cyrill Papanšek, rolník, Všelisy. — Turnov, Čes. Dub: Josef Žďárský, rolník, Přelovice. — Kutná Hora, Čáslav: Stanislav Kubr, rolník, Kuževes. — Kolín, Kouřim, Uhl. Janovice: JUDr. Ludvík Pazdérka, rolník, Lošany. — Poděbr. dy, Králův Městec: Jan Dvořák, rolník, Sány. — Chrudim, Nasavrky: Dr. Frt. Hnídek: professor, Chrudim. — Jičín, Lomnice, Sobotka, Libáň: Frt. Vaněk, rolník, Slatina. — Rychnov n. Kn., Kostelec n. O.: Frant. Trojan, řed. měšť. školy, Týniště n. Orli. — Plzeň, Kralovice: Josef Hucl, mlynář a rolník, Koterov. — Domažlice, Nová Kdýně: Tomáš Janovec, rolník, Malovice. — Písek, Vodňany: Jan Malkus, rolník, Paseky. — Tabor, Mladé Vožice, Soběslav, Veselí: Dr. Karel Viškovský, tajemník zemědělské rady, Praha. — Benešov, Neveklov. Vlašim: František Maša, rolník, Ouročnice. — Votice, Sedlčany: Vojtěch Prášek, řed. hospodář. školy, Sedlčany. — Mělník, Roudnice: Václav Pavlíček, rolník, Koryčany. — Příbram, Dobříš: MUDr. Ladislav Melhuba, lékař a rolník, Mořina. — Budějovice, Lišov, Trh, Sviny, Hluboká, Týn n. Vlt.: Vojtěch Krž, rolník, Hlincevá Hora. — Pardubice, Holice, Přelouč: Jos. Komárek, rolník, Svinčany. — Rakovník, Křivoklát, N. Strašecí, Loupy: Ant. Mabl, řed. hosp. školy, Rakovník. — Slaně, Velvary, Libochovice: Ant. Slavík, učitel, Lkáň. — Ném. Brod, Humpolec, Přibyslav, Polná, Štoky: Frant. Šmirous, rolník, Bukova. — Hořice, Nová Paka: Jan Janák, rolník, Břístany. — Nový Bydžov, Chlumec: Václav Strána, rolník, Kosice. — Král. Hradec, Nechanice: Vincenc Vinař, rolník, Sedlice. — Přestice, Nepomuky: Václav Kropáček, rolník, Soběchuby. — Březnice, Blatná, Mirovice: Josef Novotný, rolník, Hlubíř. — Sušice, Horažďovice: Stanislav Mayer, host. a rolník, Horažďovice. — Milevsko, Sedlec, Bechyně: František Dvořák, rolník, Sepčkov. — Mladočech JUDr. Jos. Herold na Král. Vinohradech. — Katolík Josef Adam, starosta v Čachotíně. — Samot. kandidát farář Blahovec.

Při druhých volbách na venkovské obce zvolení agrárníci: Václ. Douša, Fr. Fencel, Jos. Sochor, St. Feltl, Jan Kotland, mladočech JUDr. Karel Kramář.

Do užší volby přicházejí na Vroblasku, Roketnicku a Jilemnicku nár. soc. al. Choc s agrárníkem Doralkem, za Žambercko a Ústecko pokrokat JUDr. Štemberka s agr. Firbasem, na Rokycansku a Blovisku soc. dem. Habermann s agrár. Babánkem, na Klatovsku a Plánsku agr. Babka se samost. státoprávníkem JUC. Prunarem.

Z našich kandidátů s nadějí na vítězství přichází do druhých voleb dnes za Pelhřimov, Pacov, Počátky a Kamenici n. L. P. Milo Záruba, farář a říšský poslanec v Jiřicích a za Prachatic, Netolice, Volary Jiří Čadek, kaplan v Netolicích. Do užších voleb přijde na Novoměstsku, Náchodsku, Úpickou a Skalickou hr. Vojtěch Sternberg, který při druhé volbě obdržel z odevzdaných 6761 hlasů 3341 proti agrárníku Holanecovi, který soustředil na sebe 3321 hlasů. *Přátelé, horlivě pracujte, aby v příštích dnech zvíťázila v městských i venkovských okresech všichni ti, kterým bude nutno smou se utkat! Všichni na svoje místa!*

Z Ranné. V Ranné při druhých volbách obdržel náš Krejsa 42 hlasů, Sochor 38. V Mrákově Krejsa 41 hl., Sochor 34, ve Vojtěchově Krejsa 25, Sochor 34, v Pokřikově Krejsa 33, Sochor 30.

Ohlas zemských voleb. Blahopřejí „Štítu“, že tak důrazně odsoudil novináře, který v „Čechu“ zmínkou o státní němčině způsobil nám tak hrozné škody. Rozhorlení kněžístva, které pracuje a které účastnilo se voleb, nedá se vůbec vystihnouti. Byl jsem také bedlivým pozorovatelem, jak helelo státní němčinu, jehož se agrárníci bláznově chopili, působilo. Rvalo hlasy katolické strany jako nejrudší orkán, odvracelo voliče od ředů nejvýmluvnějších. Naše česká veřejnost dobře ví, že české katolické straně a kněžístvu hrozí myšlenka o státní němčině ani do myslí nevstoupila, věděli to dobře i agrárníci, ale blokot ten byl jednou proslaven v katolickém časopise — a proto

musilo ho býti vydatně vyzáto. K čemu jest všechna námaha, k čemu činnost naše na venkově, když přijde katolický novinář a napíše něco, proti čemu všichni dobří Češi a mezi nimi všichni čeští katoličtí kněží z nehlubšího přesvědčení politicky bojují? K čemu naše organizační činnost, když takovým nesmyslem jediný člověk podlomí jedním rázem možné volební naše úspěchy? A když orgán dra Myslivce zcela věcně, slušně a spravedlivě takový názor odmítá, tu pisatel „Čecha“ místo nápravy odbyl věc vtipem o blešce, která i v zimě štípe. Tak se snad měly uklidniti rozčerené vlny? Nebudeme-li sami sebe souditi, budou nás souditi jiní. A soudili nás strašně. Ovšem byli jsme všichni nevinní, mimo onoho pána, který v tom okamžiku, kdy obrodu státní němčiny vypouštěl ze svého pera, byl jistojistě bezhlavý ať tím nebo oním způsobem. Táž se, jak jest možno býti shovívavým ke katolickému novináři, jenž katolickou věc tak osudně ve volbách poškodil? Jak zastává svůj úkol? Odpověď jest jen jedna: napsal to s nevědomou lehkovázností a lhostejností. Člověk musí zatluati hněvem zuby, kdy současně hrne se všechna kře do tváře. Agrárníci by mu měli s veškerými počtami dáti pochvalný dekret a jmenuvati ho zakládajícím členem své organizace, neboť obstaral jejich volební zájmy co nejvýdatněji. Rusové ve válce na asijském východu leckdy stříleli po svých, ale to bylo v bitevní vřavě a poplašném zmatku, kdežto tento výtěčník vypustil zhoubnou kartáčovou střelu do našich řad přes to, že měl za redakčním stolem dosti času ke klidnému rozmyslu. Tlumočím těmito řádky výkřik rozhorčených pracovníků, protože běží o skutek, kterého nemůže nikdo ospravedlniti. Venkovský kněz.

Posn. red. Nevěděli jsme z počátku, jak veliký rozruch způsobí volný názor onoho pisatele v „Čechu“, poněvadž přece bylo známo oficiální prohlášení strany. Kam však až zloba nepřátelská může pokročiti, to seznali jsme lry z hojících zarmucujících zpráv, které také zajiště do „Čecha“ docházely. Pro jedinou větu „Čecha“ špiněna nestoudně strana celá, hanbení naši přední, zcela nevinní pracovníci, házeno blátem po nejdř. kardinálovi, Schönbornovi, atd. Ten pán, který, ať mohl a měl program náš znáti, odpověděl čilému pracovníkovi JUDru Myslivcovi laciným vtipem, měl se jít podívat do voličských schůzí. Tu by teprve seznal, jaký jest rozdíl mezi pohodlným vtipkováním za zeleným stolem a mezi veřejným hájením katolické věci. Z četných projevů nevole byli jsme konečně nuceni uveřejniti aspoň dopis jednoho velice zasloužilého organizátora, který až příliš z blízka seznal přehnanost té nešťastné věty. O zbytečnou rekriminaci se nám nejedná; at jame třebas znovu podezřívání z osobní zaujatosti, ze žárlivosti a pod., na hlasy předních našich harcovníků, kteří již mnoho dokázali a kteří obětavě nastavují svoje prsa na místech nejnevěděnějších, dbáti rozhodně musíme. Taci bojovníci, kteří při agitaci nešetří ničím a jsou hotovi obětovati všechno, mají na prvním místě právo sděliti svoje zkušenosti z posledních voleb a říci, po čem touží pro budoucnost.

(Zasláno.)

POŘÁDEK

15. řádné valné schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého

v Hradci Králové

dne 11. března 1908 o 1. hodině odpoledne (ve dvoraně Adalbertina).

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné hromady.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Zpráva o politické situaci.
6. Volba nového výboru.
7. Volné návrhy.

(Výbor navrhuje: Zřízení právní ochrany pro členy družstva.)

Poznámka: Nesejde-li se 1/2 členů, bude schůze o hodinu později zahájena.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Keyl,
jednatel.

(Zasláno.)

P. t. voleb. voličům venkovských obcí okresů Chotěbořského a Haberského.

Za nešťastná blahopřání, kterých se mi na příležitosti zvolení mne poslancem zemědělského sněmu písemně i telegraficky dostalo, vzdávám všem pp. příslivcům svým srdečný dík.

Takéž co nejvřeleji děkuji všem p. t. pástům voličům, kteří hlasy svými a vydatným působením ke zvolení mému dopomohli.

V Čachotíně, dne 24. února 1908.

Josef Adam,
zemský poslanec.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Uvahy.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zase rudý terorismus ve Vídni. V neděli ráno dne 16. t. m. v X. okrese křesťanský sociál Josef Heindl, pekárský pomocník, byl při odchodu z práce přepaden rudými fanatiky. „Ty křesťanský pse, musíš ještě dnes být pryč“, zařváno mu vsříc; a hned nastalo surové týráni pokojného ubožáka. Přepadený začal volat o pomoc; když se začali lidé sbíhati, vzali „harcovníci svobody“ do zájeřich. — Zákeřné přepadení bude mít dohru u soudu, protože Heindl jednoho z útočníků poznal.

Jak asi bude to vypadat ve státě budovnosti sociálních demokratů. To lze poznati ze sensačního procesu v Římě, v němž na 40 socialistů odsouzeno bylo úhrnem ke 200 letům žaláře. V Crespellano, venkovském to městečku v Bolonsku s 5400 obyv., došlo k vážnému konfliktu mezi agrárníky a jejich dělníky, jenž vedl k všeobecné stávce. Socialistické sdružení uvalilo bojkott na všechny sedláky tak přísný, že nejen u nich nesměl žádný dělník pracovat, ale ani jim co přinášeti k jídlu, pít a pod. Čtli v pravém slova smyslu sedláky i s rodinami hladu umoriti. Vůdcové bojkottu ustanovili si tribunál před nějž předváděni byli dělníci, obchodníci a služebné osoby, které by svým pánům a zákazníkům něco donášeli, začez dostávalo se jim trestu pokutováním, ano i bitím, políváním zboží petrolejem a pod. Nad prováděním bojkottu rudí vůdcové bděli velmi přísně. Hořelo-li někde, nesměli hasiči přijeti se stříkačkou; jedné rodině bylo zapovězeno léky z lékárny nemocným přinášeti; jedna kuchařka socialisté tolik zbili, že zůstala polomrtva ležeti. Kterousi zahradníku byla celá zahrada spustošena, stromky, keře, sazenice zničeny. Místní četníci, protože jich bylo málo, nemohli nic poříditi, a pan prefekt dobře věda, že pan ministr Giolitti je ochráncem rudých, bál se zakročiti. Ale konečně nad bojkottovanými smiloval se státní zástupce. Došlo k soudu nad socialisty, z nichž mnozí odsouzeni byli na 3-7 let do žaláře. Socialistický tisk nazývá toto odsouzení „stavovskou justicí“, servilismem vůči buržoazii. Tak snad chce konati pokání za bezcitné barbarství soudruhů. Co budou taci fanatikové teprve dělati se svobodou lidí jiných, až budou mít větší moc?

Analphabeti v čele socialistického podniku. V čele soc. dem. konsumu na Vsetíně, který v kritické době náhle pro soudruhy šťastně vyhořel, byli mnozí v představenstvu a dozorcí radě, kteří neumějí číst a psát! Tak konstatuje obžalovací spis. — Rozumí se, že soudruzi rozdali četná místa z „uvědomělých“ soudruhů těm neuvědomělejším. Jaká teprve asi kultura žít v hlavách tamějších soudruhů méně uvědomělých?

Zajímavý „čestný spor“ v Celovci. Dne 16. ledna v hostinci „Peterhof“ ve Sv. Petru u Celovce hovořil volný socialista Gr. B. o soc. demokratech. Mimo jiné řekl, že nynější soudruh Sachan (dřívější volný socialista) zpro-
nevěřil v vol. socialistů devět zlatých; také před hosty prohlásil, že v dlouhé stávce pivovarského dělnictva u firmy „Schleppes“ v Celovci rudý vůdce Mahrer resp. rudé vedení prodalo a zradilo dělníky za 2000 K. Sachan a Mahrer Gr. B. žalovali. Obžalovaný nabídl důkazy pravdy. Svědek Josef Kulle vypověděl, že Sachan r. 1902 při tanečním vínku vol. socialistů čistý výnos 9 zl. neodvedl, ale zpro-
nevěřil. To potvrdil také svědek Karel Fritz Sachan „vysvětlil“, že prý dal peníze jakémusi neznámému(!), pak koktal, že je dal jakémusi Augustovi Weißovi. Zatím však věděl dobře, že je měl tehdy odevzdati Kulleovi, ale témuž nedal nic. Zkrátka nedovedl se ospravedlniti.

Svědék Jiří Ettl, dělník v tabákové továrně, řekl, že milénka Mahrerova, slečna Socherová prohlásila, že rudá strana za ukončení stávek a bojkottu piva Schleppesova obdržela 2000 K. Svědkové Julius a Otto Struglové, prokuristé firmy Schleppesovy pravili, že když stávka pro pivovar zhoubná skoro tři měsíce trvala, počali vyjednávat s vedením rudé strany, se soudruhy Sachanem, Mahrerem, Poleinerem a Riesem. Mahrer žádal přitom od firmy 20. července r. 1906 obnos 2000 K (snad pro „výlohy“ strany při stávce?). Pak prý přestane stávka i bojkott. Firma prohlásila souhlas, dala výpověď 2000 K, uznala organizaci a prohlásila, že všechny staré dělníky znovu přijme. Dělnictvo dle svědectví těch pánů vlastně nezískalo žádných cennějších úspěchů. Dobrý kšeft přitom učinilo pouze vedení. Teprve rok potom (r. 1907) firma svýřila mšdu a snížila pracovní dobu.

Leč Gr. B. byl odsouzen aspoň proto, že vmetl obvinění ze zrady a prodání dělnictva do očí osobně Mahrerovi. Tím ovšem nebylo očištěno samo vedení strany; soudruzi svojí pomstychtivostí se postarali bezděčně o to, aby na jejich „práci pro dělnictvo“ zasuřilo ostřejší světlo.

Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se aktivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“
(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.
(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejnižší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.
Odborné porady, nákreby a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad každou konkurenci

příznivějších

provádí

F. Langhans,
c. a k.
dvorní fotograf
Hradec Králové,
Adalbertinam.

Fotografie nejlepší!
Fotografování při světle umělém
v každé hodině večerní.

(Patent Langhans)

ZIMA

JAN STOUPA, PRANA,
nyní
Jindřichův ulice č. 1.

KOBERCE

SOUPRAVY
PORTIERY
ZÁCLONY
STORY
ŽUPANY
UHLÁKY
PŘÍSTAVCE
ZÁSTĚNY

1908

Kupte si důkladný spis:

Z domácností sociál. demokratů.

Řada I. Pís J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvěk v Hradci Král.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou značkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akcelová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
a vranou obnosem K 30.000.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvláště:

smrk, 2-4letý, školený, tisíc za K 3-40 až 13-
borovice 1-2 „ „ „ „ „ 1-60 „ 7-
modřín 1-3 „ „ „ „ „ 2-80 „ 12-
akát, 20 až 170 cm vysoký „ „ 7-30 „ 25-
dub, obyčejný a americký „ „ 6-30 „ 20-
dále: borovice černou, hedvábnou, modřín japonský,
tůju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, břízu,
jilmu a mnohé jiné druhy. Balení do mechu, zdarma,
koše v ceně výrobní. Žádejte ceník, který ob-
sahuje krátký a jasný návod pro neodborníky.
Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží za
cenu zboží nákladního.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Východěch)
doporučuje P. J. vele důstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše h kostelních paramentů,
praporek a kerového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (bald-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse č. 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukázkou se vše franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se sluhám P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kanzel, křtitelnic, spevědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiksů, rámců atd. atd.

Opravuje a obnovoje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvoráho dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

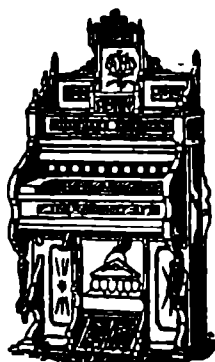
Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariabühlstr. 86.

Ceníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Svůj k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,

náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami, sýry, cizí uzeninou, nejjemnějšími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastorační

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čisté a důkladné zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodatí veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blahopřání Milosti revidovány.

Mémi nádobu jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle a levně provádějí.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i hotové zboží na ukásku franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a dárku závodu domáším se.

Spočtem doporučuji rychle a levně provedení od nás ká. pokrokových atd.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané, neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

KLEČÍCÍ ANDELE

a **TELA PÁNE**

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně polychromované.

z pevné tvrdé sádky

== velice levné. ==

SOŠKY „VZKRIŠENÍ“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních

v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih. řeholím, ústavům a penzionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a zástaníkům, že rozšířím svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl a to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebrání aspoň tří kusů z veškerého zboží čísti ceny tucetové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: **mýdla toaletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáče na suky, pasty, krémy, dětské vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve střeštinách kasotách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení, vykoupené břízky anglické.** Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.

Rozněd veliké potřeby a práce vláseňkářské vyrábím Vlasy utřihávané nebo vyčesávané kupují se nejvýše ceny

Cenník na požádání zašlu obratem pochy.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat žádání vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb

v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Čtěte. Rozšiřujte.

Duch katolické

== obnovy. ==

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Sepal + nakup Eduard Jan Nep. Brynych.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Pilně čtěte

a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva výsoco důležitý spis:

Zrcadlo

pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak pokrokový tisk sestavuje náš národ nízkými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převrací se zášti proti nám pravou vědu, jakých zákeřnických podokuků užívají, aby štít katolictva potrhali, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak račnované zlobo, jaké náslinictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

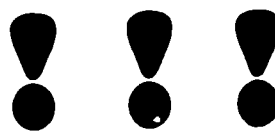
Stran 328.

Cena 1.70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula, Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše Jiří Sahula, Cena 1.10 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Proti Volné myšlence.

Takový název nebyl právě vydaná brožura v „Časových Úvahách“, již sepsal

dr. František Reyl.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

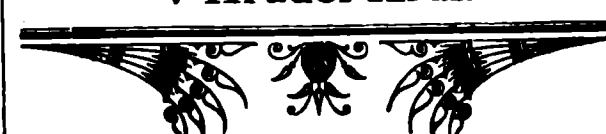
Stran 32. Cena pouze 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“

v Hradci Král.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské radou českých ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozšíření výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepány jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismus pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplošné vkusné vazbě K 360, poštou K 380.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých artech při odběru nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný 43 h
vázaný v poloplošné 58 h
vázaný v celoplošné 68 h
vázaný v celoplošné se slacným křížkem 74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se slacným křížkem a ořádkou K 210

Užívání „Oltáře“ J. M.

biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Josef
Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře, křesťanské cesty, jeze, Boží hroby, kříže, kazatelny, spovědnice, křesťanské kónsole, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezná nábytek a různé předměty hodící se na umění.

Přívodní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

odávatel

c. k. vojen. a úřednických útavů

v Hradci Král.

Náměstí Františka Josefa,

doporučuje se členům obecně

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnovějších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleriny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Radte prohlédnutí výkladní skříně.

Radte prohlédnutí výkladní skříně.

Čtete a rozšiřujete 3 časových
brožuru (číslo 3 úvah):

Volby do českého sněmu

od Dr. Fr. Skalického.

Leták tento obsahuje stručné vyličení významu českého sněmu v ohledu politickém i hospodářském a přináší podrobné předpisy volebního řádu. — Cena 8 h, při hromadné objednávce za polovinu.

Nepostrádatelná pomůcka

pro volební agitaci!

Z časových Úvah doporučujeme nyní k horlivému čtení a šíření zvláště tyto spisy:

Zpráva o sjedě českoslovanských katolíků v Hradci Králové.

(V knížce té uvedeny jsou všechny velice poučné přednášky řečníků.) — Cena 24 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

Z domácností sociálních demokratů.

Dva díly po 16 hal., dohromady za 32 hal. Brožury ty vrhají ostré světlo na neupřímnost, sobectví a švindly sociálních demokratů. (Oba díly vyšly již ve druhém vydání.)

Svobodná škola.

Cena 8 haléřů.

Manželství přirozené a svátostné.

Cena 8 haléřů.

Útok prof. Masaryka na církev katolickou.

Cena 32 hal. Jest to velice praktický obranný spis proti různým pomluvám katolické církve, jež právě v nynějším čase z úst našich protivníků se ozývají.

Pro katolíka, který chce se zdárným výsledkem hájit na veřejných schůzích a proti nepřátelskému tisku svoji církev, jest četba těchto spisů nutná.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

ILIJA RADULOVIC,
velkodílna umělecko-zámečnická,
sestrůnný závod železářský —
V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších, přesných a uměleckých: železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k továrnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzy, mosazu a mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intererenty osobně neb sním případné návrhy a rozpočty obratem pošty bez nároku na náhradu. — Mnohá pochvalná uznání mého předložit. Ceny mého — provedení nejlepší.

Jan Morák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
laze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevným
rámy, stíhání vsazením.

Všecky rozpočty, akvizice i odborná rada besplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručeně vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drabou.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

s kamny i bez nich
řady

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, bromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žitkovovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Půjčují za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 284.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
— na —

svíce oltářní,
voskové a polovoskové
doporučuje se uctivě

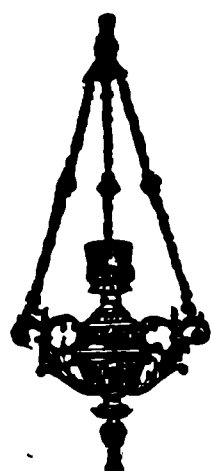
J. Pilnáček,

továrník

≡ v Hradci Králové ≡

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Velečestojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I., ul.

Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený parčík spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojný zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na pořízení hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům nále-
ží v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bezcenné. Vše pošlám již posvěcené.

— ÚŽAS —

zabuzují levné ceny mýdel a
:: svíček firmy: ::

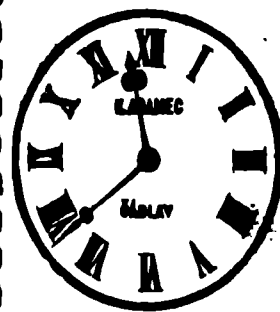
— Josef Jelínek, —
:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu: ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní
šalkovou. ::

Cenníky zdarma a franko.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměř-
cích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkále. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 6 1/4%.

Záruka K 656.139/57.

Složní listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

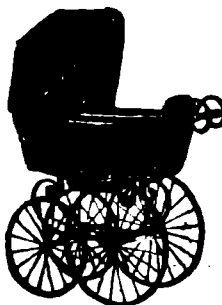
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,
 dodavatel
 c. k. vojen. a dělnických ústavů
v Hradci Král.
 náměstí Františka Josefa,
 doporučuje se ctěnému obcenstvu
ku provedení
oděvů
 anglických
 a francouzských nejnověj-
 ších vzorů.
 Tovární sklad jemných suken
 všeho druhu.
 Anglické látky. Peleriny do deště.
 Solidní a vzorná obsluha.

První česká křesť.-soc. svépomočná firma
 v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,
 jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
 Tkalc. výrobní společnost „VZAJEMNOST“
 v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
 a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
 objednáno.

Nejlevnější a nejvкусnější
dětské vozíky

 u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
 v Hradci Králové.
 Žádejte ceníky.

!!
Navštívenky
 všeho druhu
 nabízí
Biskupská
 knihtiskárna
 v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě
 zúrokuje veškeré vklady
4 1/2 %
 dnem 1. října 1907 počínajíc.
 Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
 Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Čtete. Rozšiřujte.
Duch katolické
obnovy.
 Sbírka úvodních článků Obnovy.
 Sepsal + biskup Eduard Jan Nep. Brynych.
 Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Proti Volné myšlence.
 Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-
 sových Úvahách“, již sepsal
dr. František Rey.
Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!
 Stran 32. Cena pouze 8 haléřů.
 Při hromadných objednávkách značné slevy.
 Objednávky obratem vyřídí
administrace „Časových Úvah“
 v Hradci Král.

Všem přátelům a známým, kteří jakýmkoliv způsobem zmírnili můj
 bol nad úmrtím moji nezapomenutelné a věrné manželky
Boženy Čtvrtečkové,
 vyslovuji svůj vroucí dík; zvláště budiž poděkováno panu dr. Špicnerovi za
 svědomité léčení, panu Richtrovi za vzorné vypravení pohřbu drahé zesnulé,
 jakož i pánům duchovním za vykonání církv. obřadů a chorálnímu sboru.
 Jménem příbuzenstva:
Václ. Čtvrtečka,
 taneční mistr v Hradci Králové.

Akiový kapitál K 4.000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 600.000.—
 Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
 :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::
 Skladiště. Eskont směnec a faktur. Směnárna
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.
 Bureovní obchody. Informační oddělení.
Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 % na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.
 Stav vkladů koncem února K 12.420.195-48.
 Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: „Ústav“.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. března 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnov: vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pohled na volební bojiště.

(3) Tento volební zápas že měl býti skutečným měřením a opravdovou kontrolou zápasících sil? To že mělo býti svobodné hlasovací právo? O volnost byli připravováni od agrárníků našinci způsobem nejrafinovanějším. Katolický spravedlivý rolník nebo maloživnostník i po vyloučení agrárního kandidáta byl pevně odhodlán dáti hlas kandidátovi našemu. V tom však již běhá korteš od stolu ke stolu s archem, žádaje se sladkým úsměvem podpisy pro kandidáta agrárního. A zatím co se úlisně korteš usmívá, vedou přísnou kontrolu občanů v obci velmožní, kteří jsou připraveni „neposluchu“ o chleba připravit. Katolíky ty dobrodinečky zná a proto raději podepíše. A teď už je v pasti. Za několik dní na to: „Máte už vyplněný volební lístek? Ukažte, já se podívám, máte-li to dobře.“ — Pak jest marné třesení ponty. A toho zřejmého zastrahování, šikanování! Ozvatí se proti tomu rázně, bylo by ještě hůře. A tací despoti prý bojují pro svobodu proti „klerikálnímu jhu.“ Biskup a opat nezakázali kněžím kandidovati do sněmu za pomoci socialistů, židův a evangelíků proti straně katolického lidu. Agrární velmoži zato chystali klatbu i na pouhého voliče, který by se odvážil odevzdati hlas někomu jinému než agrárníkovi.

Při volbách pracovaly čile peníze obecní i okresní, sumy od šlechticů obdržené; z obecních a okresních úředníků stal se hojný a přítom dosti levný agitační materiál. Která jiná strana tentokrát mohla vrhnouti do jednotlivých okresů třicet až čtyřicet kortešů? Pan ministr Prášek sice považuje podle všeho situaci české otázky za nejružovější, že skoro nic pro práva všemárodnost nedělá; zato však byl horlivě činným proti té části národa českého, jež se otevřeně hlásí ke kříži Kristovu. Agrárníkům pomáhali všichni živlové, starající se o vyhostění náboženství našeho ze škol a tupící sprostými přezdívkami lidi věřící. Zájímavým způsobem charakterisuje stranu agrární tu okolnost, že právě židovská a našemu národu nepřátelská „Neue freie Presse“ vzplanula divou radostí nad vítězstvím agrárníků. Teď se, sedláče, těš! Bursiáni židovští, kteří tak dlouho z mozolů lidu rolnického tyli, mají radost, že — zvítězila strana Práškova. Jak by

se asi tvářil hlavní orgán německých židů rakouských, kdyby se jen dost málo bál, že rychlým zmohutněním této strany ztenčí se příjem bursiánů?

Prozíráví politikové ironicky se usmívají krátkozrakým a překotně pracujícím stavitelům pyšné věže agrární. Stavitelé babylonské věže aspoň položili důkladné základy. Ale jak se postavila věž, z níž k radosti dětinských povah vlaje na chvíli triumfálně prapor zelený? Mnoho práce si páni dali s líčením, malováním na povrchu, stavěli rychle střechu, ale základy na spách pořídili ze šterku špatně slepeného. Jak dlouho taková věž vydrží? Konce nebudou jiné, než na př. u strany agrární v Bavořích. Silné příboje začnou bít do lodí agrární, jakmile vypluje z dosavadního přístaviště určitým směrem za prací pozitivní — bude-li vůbec značnější měrou pozitivně pracovati. Každá strana, jež jí dala hlasy, bude nalehati na svoje adoptované zástupce, aby její přání splnili; sami organizovaní učitelé natropí straně vládnoucí mnoho svízeli. A požadavky budou se pronášeti bezohledně. K tomu všemu mezi samými náčelníky strany jsou dva proudy, jeden konservativnější, druhý pokrokovější. Někteří z předních funkcionářů do služeb strany se dali vláskati předstíraním, že agrární strana ve svém jádru bude hájiti náboženské cesty a právo slabších. Ti dlouho nesnesou bez reptání planá radikální hesla méně vzdělaných (ovšem až po uši „pokrokem“ ozbrojených) kolegů. Zvolení agrárníčtí kněží budou agrárními pokrokařům ještě značnější přítěží. Již nyní radikálnější lidé pohlížejí na ten manévř jako na sedání na dvě stolice. Při volbách jako demonstrace hodili se kněžští kandidáti straně agrární velmi dobře. Byla to vypočítavá reklama. „Hle, sami kněží dají se od agrárníků volit! A při tom říkají, že jsou daleko dobří katolíky. Proč bych tedy já sám nešel pohodlně s nejmočnějším proudem?“ Tak uvažoval mnohý prostomyslný katolický volič. Ale pak! Až při sněmovní práci nadejde okamžik, kdy bude nutno ukázati prakticky, může-li kněz zůstatí důsledným katolíkem i v agrárním klubu!

Despotism strany ještě vzroste. Strýčkovství a dietářství jen se nyní rozmnoží. Doštane-li jeden agrárník tučnější sousto, nastane starost, jak „odškodnit“ druhého. A teď ty starosti budou ještě větší. Víme, jak „nezištní“ pracovníci do sněmu vstoupí.

Odpoledne zase na chvíli usedla společnost větší na palubě. O předmět hovoru nebyla nouze. Měl jsem veliké množství před sebou, které někteří členové dobře znali a tak mohli tázající se zodpovídati jejich různé otázky.

„Zdá se mi, že vidím tamto krásné náměstí, zdobené stromovím a keři“, poznamenává některý člen naší společnosti, ukazuje přetm směrem ke středu města.

„Ano“, vykládá generální náš konsul, „služe Place des Canones. Míváme na něm koncerty turecké vojenské hudby.“

„Je zde velká posádka?“

„Asi 500 pašek a 250 šavlí. Tamto vidíte kasárny. Více na levo před náměstím jest serail, t. j. vládní budova, ve které sídlí turecké úřady.“

„Jest zde nějaký vyšší turecký úředník?“

„Ano, váli, který stojí v čele vilájetu bejrutského. Celá říše turecká se dělí na provincie, zvané vilájety, v jejichž čele stojí váli-ové, rovnající se asi našim místodržitelům. Vilájety se dělí v sanjaky, čili livy, které spravuje mutessarif, odpovídající asi našim bývalým „krajským“; kraje tyto se dělí v okresy, zvané kases, spravované kaimakamem, který se rovná asi našemu okresnímu hejtmanu. Kasey se dělí na menší okresy zvané nahies, řízené mudiry.“

„Patří Jerusalemu pod správu zdejšího váli-ho?“

„Nikoliv. Jerusalemu není sice sídlem vládního váliho, má sice pouze mutessarifa; tento mutessarif však nepodléhá žádnému válimu, nýbrž jest podřízen bezprostředně cašhradeké děstřední vládě.“

Pozoruješ, čtenáři, na jak chatrných základech vystavena téměř přes noc pyšná věž? Silnější vítr zvrátí ji hned. Tak nepromluvil ze srdce venkov, jak dokazují agrárníci počtem svých poslanců, zvolených způsobem umělým. Většina venkovského lidu jest fakticky proti straně agrární. A jak dlouho může ovládati v nynější demokratické době despotická menšina nad poškozovanou většinou? A k tomu všemu menšina v práci parlamentní nevyučovaná, na kterou padne zodpovědnost jako na vůdčí stranu národa?

Stájež zde pro poučenou slova „Týlne“ ze dne 28. února:

Pisatel těchto řádků byl přítomen, když r. 1891 při říšských volbách docházely do „Národních Listů“ konce neberoucí zprávy o vítězství mladočeských kandidátů. Všechny spolupřítomné projímalo nad tím radostné uspokojení, jenom náš chef, Dr. Julius Grégr, mlčky četl telegram za telegramem a stále byl zasmušilejší. Kolega Vilém Ryba ho konečně z mlčelivosti té vyrušil otázkou: „Pan doktor je naposledy s volbami nespokojen?“ Dr. Jul. Grégr vstal od stolu, při němž seděl, ubledlou tvář jeho jindy pohrávající vládou ustoupila strnulosti, a obrátiv se k Rybovi, temným hlasem, jakým málo kdy mluvil, pronesl: „Tolik zodpovědnosti jest na jednu stranu mnoho. Musíme se připravit, že nás potká týž osud, jaký potkal dues stranu staročeskou!“ A po těch slovech vzdálil se do svého pokoje. Nevím, kdo z četných, scéně té přítomných osob, mezi nimiž bylo také více nežlenů redakce „Národních Listů“, slova Dra Julia Grégra sdělil dále. Poněvadž jsem je častokrát slyšel ústně uváděti a i tištěná četl, potvrzuji, že Dr. Julius Grégr z náhlého vítězství strany mladočeské rozradostněn nebyl a že předvídal, co bude následovati. A Dr. Jul. Grégr byl dobrý politik a měl po boku řadu šikovných, ano výborných a vynikajících stranníků. Vyplnění předpovědi té se nedočkal, kolega Ryba dočkal se jejich počátků, jež se ve přítomné době venkoncem splnily.

A mladočeští poslanci z r. 1891 byli přece svědomitější než nynější agrární.

Velké štěstí, že jest zde mohutná organizace katolická, která v čase braké agrárnícké katastrofy nenechá trosečníky dobré vůle tcnouti ve vlnách bezradnosti.

Nyní vzbůru srdce! K další poctivé a důsledné práci!

„Patří některé krajiny Palestiny k vilájetu bejrutskému?“

„Dvě livy, jejichž sídla jsou Akká (Ptolemais) a Nábulus (starý Sichem).“

„Kam patří Zájordání?“

„K vilájetu zvanému Súrja s hlavním městem Damaškem.“

Poslouchal jsem s živým zájmem a shromažďoval různé tyto vědomosti, kterých jsem hodlal použiti v době pozdější — až na jaře navštívím Bejrut a zde aspoň půl měsíce pobudu.

„Jsou zde též asi vysoké úřady církevní?“ pokračuje hovoř.

„Jest zde v celku šest biskupů, tedy tolik asi jako ve Vídni a to 1. arcibiskup latinského obřadu, jenž jest apoštolským delegátem pro Syrii, 2. jeho světlý biskup, 3. arcibiskup maronitský, 4. biskup melchitský, 5. syrský a 6. řecko-východní (nesjednocený).“

„Jak jest zde postaráno o školství?“

„Sotva které město má tolik škol, jako Bejrut. V čele stojí universita sv. Josefa, řízená francouzskými Jesuity, s fakultou medicínskou, orientální, filosofickou a theologickou, dále medicínská fakulta s anglickým vyučovacím jazykem, založená americkými presbyteriány, asi čtyři střední školy („kolleje“) a konečně asi 94 školy obecné, z nichž 27 pro Mohamedány, ostatní pro křesťany.“

„Panna je zde tedy celý život kulturní?“

„K jeho rozmachu pracuje dvacet tiskáren v Bejrutě.“

„Překvapuje mě tak veliký počet. Nikdy bych byl netušil, že zde panna je tak celý ruch. Slyšel jsem jen o dvou velikých tiskárnách, o

FEUILLETON.

V karanténě.

II.

Z cestovních zápisů dra J. Hejla.

V poledne jsme se dívali na arabské lodníky. Na nejprudším slunci na samém okraji svých bárek leželi jak širocí tak dlouzí a — epali. Vlny mořské si dosti rozpustile pohrávaly touto jejich postelí, oni však nedávali se nikterak ze svého „dolce far niente“ vyrušovati.

„Podívejte se“, pravil mi přítel můj, „jak moře obstarává těmto lidem chůvu. L. d jejich jest kolébka, oni hluboce spí, sníce sladké, sny a moře je — kolébka!“

„Leží na samém okraji svých bárek. Nemyslíte, že se akulí některý z nich do moře?“

„Nemějte zbytečných starostí. I kdyby se stalo, že by některý z nich z této kolébky vypadl, moře ho chytí do hebkých peřin svých vln, probudí ho, Arab vyskočí zpět do bárky, otřese se jako pes, kterého jsme hodili do vody, lehne si a bude spáti klidně dál. Zatím slunce mu osuší jednu stranu; za hodinu se zas probudí, proškřebe poněkud oči, protáhne se, obrátí se a bude spáti na druhé straně. Dříve než se probudí, bude druhá strana jeho šatu osušena. Podívejte se, jak se tu příroda mnohem více stará o lidi, než u nás na severu.“

„Nemyslíte, že onemocní slunečním zápallem?“

„Nikoliv. Mají tvrdou kůži, tvrdou lebku, tvrdou šíji!“ —

Dopis z Prahy.

Literární náhledy. „Kromě klerikálního a feudálního panstva bude celý národ kráčet za rakví Svatopluka Čecha.“ — Těmito slovy zahájil H. (snad p. Hladík?) svůj feuilleton o Svatopluku Čechovi v 57. čísle „Nár. Listů.“ Ze všech posudků a statí, věnovaných básníku Čechovi, nečetli jsme ničeho ubožšího, myšlenkami chudobnějšího a duchaprázdnějšího nad tento feuilleton V. H., psaný ne perem, ale klackem. Klackovitost již jest zřejma ze začátku feuilletonu, v němž surovým a podceňujícím způsobem dotýká se „klerikálního panstva,“ že toto nebude kráčet za rakví básníků. Způsob a podceňující slova však byla předstížena skutečností, ježto pražský i venkovský katolický svět imponantním přímo množstvím účastnil se pohřebního průvodu básníkovy, počínaje hodnostáři duchovními a konče až křesťansko-sociálním spolkem žen a dívek!

Snad jedině u nás jest možno, že smrti čelného národního pracovníka a literáta dovolí si zneužití literární adept k výpadu na určité vyznání náboženské. Zakrýváje bezohledným tónem chudobnost svých myšlenek a chtěje býti stůj co stůj originálním, ohual se pan H. toporem po katolickém lidu českém, a to v orgáně, jehož zakladatel hlásal náboženskou snášlivost. Inu, časy se mění. Pan „H“, jenž se dal koncem louského roku vyfotografovati do ilustrovaného listu, „jak přemýšlí o osobách nové práce literární“ (!!), vyznamenal se ostatně počátkem letošního roku jak náleží, napsav do orgánu známého nakladatele Kočího v Praze povídku o ženském členu činohry Národního divadla, a zotudiv takto osobu tu odporným způsobem nad všechno pomyšlení jenom proto, že dáma ona nechťela navázati s ním přátelský poměr. Jednání podobné zasluhuje odsouzení všech počestných lidí a bylo také po zásluze v inteligentních kruzích pražských co nejdůkladněji posouzeno. Nás zajímá jen to, že celá redakce „Národních Listů“, v níž Svatopluk Čech po léta zasedal, nezmožila se ve feuilletoně, který tomuto časopisu Čech kdysi redgoval, na lepší posouzení činnosti a zásluh Čechových, nežli z pera H. Ubohý Čech, ten pochořil!

Odmítáme s veškerou slušnou veřejností českou pro všechnu budoucnost, aby podobný literární adept otíral se o katolický náš lid, jako se stalo způsobem neslušným po smrti básníka S. Čecha. Smrti tak vynikajícího člověka nemá býti zneužíváno k útočení na různé vrstvy národního celku, tím méně pak, že velikán, jakým byl Čech, byl po celý svůj život vzorem občanské snášlivosti.

* * *

O zásluhách starosty dra. Karla Groše. Volbě do zemského sněmu na Novém Městě Pražském bylo usouzeno, aby zjevila české, hlavně pak pražské veřejnosti *zásluhy* nynějšího pana primátora pražských měst, JUDra. Karla Groše, jichž si získal o matičku Prahu.

V osobě nynějšího starosty dra. K. Groše spojují se vlastnosti, které jej činí zvláště způsobilým k úřadu poslance — doporučovaly volbu dra. Groše „Národní Listy“ — „jeho šťastné ruce“ (?) děkuje Praha za zdárné rozře-

jesuitské a americké. Zajímám se velice o arabské knihtiskářství. Nemohl byste nám, pane hrabě, podati určitějších dat o těchto knihtiskárnách?

„Knihtiskárna Jesuitů jest nyní úplně moderně zařízena. Můžete si dáti tisknouti v jazyku italském, francouzském, anglickém, latinském a — co zvláště padá na váhu — má bohatou zásobu písmenek arabských, syřských, koptických, arménských, habešských, řeckých; i turecké knihy vám vytiskne. Má svůj ústav písemolijevský, ústav pro galvanoplastické, photolitografické výrobky, ústav pro photogravuru atd.“

„Čím jsou hnány tisací stroje?“

„Parou. Jest to největší tiskárna nyní v celém Turecku. Může závoditi s největšími firmami lipkými.“

„Má patrně mnoho práce. Co se zde všechno tiskne?“

„Každý týden tiskne list pro lid určený, svaný Bašir (t. j. Posel), obsahující nejnovější správy z celého světa, týdeník to, který se čte nejen v Orientě, nýbrž i v Americe. Čelí již 35 let škodlivému vlivu druhého zdejšího týdeníku, vydávaného americkými presbyteriány, útočícími na církev katolickou.“

„Smí Bašir přinésti svobodně všechny správy?“

„Bohužel, že jest inu zápasiti stále s úzkoprasou cenzurou tureckých úřadů, která zabíhá ne jednou až do směšnosti. Daly by se vypravovati celé anekdoty o tužce tureckého cenzora.“

„Vypravujte nám nějakou.“

„Když přišel Bašir správou z Číny, ve

šení „celé řady“ obecních důležitostí. Rozvoj práce assanační (je tímto míněn snad nesmírný vzrůst obecních dluhů za starostování dra. K. Groše stále se množících? —), provedení assanace novoměstské jest jeho dílem (!) — jeho přičiněním děkuje občanstvo zakoupení zahrady Kinských (!), získání pozemků fortifikačních a kasáren (!), připojování předměstí i úspěchy finanční (!).“

Má-li pan starosta dr. Groš roku „šťastnou“, má ji snad v tom, že úžas vzbuzujícím zakoupením všeho nového zařízení do svých salonů po svém zvolení starostou pražským dal příklad zajisté jenom odsouzení hodný, jak starosta české metropole jednati nemá. Starosta, který by, jsa Němcem a starostou v německém městě, něco podobného provedl, že by zakoupil si zařízení do svého bytu u výrobců českých, nezůstal by starostou ani den. „Celou řadu obecních důležitostí“ bychom náramně rádi zuali, stejně jako zásluhy pana starosty o assanaci, při které starosta dr. Groš přišel vůbec k věci již hotový. Pokud pak týče se zakoupení zahrady Kinských, můžeme s klidem prohlásiti, že zásluhy nynějšího starosty o získání této zahrady do majetku obce pražské rovnají se jenom ohromné nule, stejně jako zásluhy o získání pozemků fortifikačních; doufáme, že starosta pan dr. Groš odmítne zásluhy jemu naprosto nepatřící, a že jako zeť zvěčnělého dra Julia Grégra nebude honositi se cizím peřím.

* * *

Zneužívání úřednictva k volební agitaci. Poslední volby v pražských městech do zemského sněmu opětně podaly jasný důkaz, jak nezřízeným způsobem se zneužívá v Praze úřednictva k volební agitaci, ovšem jenom osob radnici staroměstskou ovládajících a o mandáty se ucházejících. Při první i druhé volbě starosty p. dra. Groše bylo všechno odvislé úřednictvo na nohou. Zejména *veškerí písaři nepřšli po osm dní do služby, majíce dovolenou!* Podobné zneužívání obecních úředníků k soukromé agitaci v tak velikém rozsahu jako letošního roku dosud se v Praze neudálo a jest opravdu zjevem ojedinělým. Každý, kdo na Novém Městě Pražském jen poněkud jest odvislým na obci, kdo má v jejích službách bratra, syna a pod., kdo pracuje nebo prostřednictvím radnice staroměstské něco pro obec dodává, byl vyzván vcliti starostu dra. Groše. Ode domu k domu, od osoby k osobě chodili obecní úředníci a přemlouvali voliče, aby dali svoje hlasy nynějšímu starostovi, slibující hory doly. Říká se, že měli spadeno zejména na řemeslníky a živnostníky, kterým se dostává různých obecních dodávek, nebo kterým byly tyto přislíbeny. Neuvěřitelná tato agitace jest zřejmým dokladem, na jak zoufalém stupni jest mladočestství v Praze v době současné. Žádná politická strana nevydrží na dlouho, je-li nucena utíkat se ku podobným machinacím volebním, a žádný starosta nemůže počítati na sympatie širší veřejnosti, pakli se snižuje k zneužívání obecních úředníků pro agitaci osobní. Obecní úřednictvo, které poplatníci platí, má konati svoje povinnosti na prospěch obce i obecnosti, a nemá býti vláčeno k účelům volební agitace na prospěch jedné osoby, byť to byl i starosta pražský, jenž právě má býti *vzorem* občanstvu!

* * *

které častěji byla řeč o Pekingu. Aby nemusel spisovatel jednotvárně slova tobo opakovati, užil výrazu „hlavní město Číny.“ Censor slova tato škrtl a nahradil slovem Peking“

„Proč to?“

„Poněvadž by při četbě některému tureckému poddanému mohlo napadnouti, že kromě Cařihradu jest ještě nějaké jiné „hlavní město“ na Východě. Tím by však loyality tureckého občana značně byla otřesena; ten musí mysliti, že Cařihrad jest první město na zeměkouli. Tím však ještě nebyla celá věc odbyta. V jiném čísle psal Bašir o „hlavním městě Egypta“. Politický úředník tento název zase škrtl a nahradil zcela mechanicky slovem „Peking“. Teprv po dlouhém vyjednávání dovolil sice místo „Peking“ položiti Kahýru, slova „hlavní město Egypta“ však musila naprosto býti vyloučena.“

„Turečtí censori znají patrně výborně zeměpis.“

„Dle jejich náhledů neexistuje ani Arménie, ani Makedonie; aspoň se nesmí těchto slov užívati; dle jejich názorů existují jen vláje ty velkého císařství ottomanského. R. 1891 pochválil Bašir Františkány, že věrně střídali vlády Sv. zemi, byť by to i krev bylo stálo. Zmínka o krvi stačila tureckému úředníku za důvod, aby — časopis zastavil!“

Teprv za měsíc podařilo se zakročením francouzského konsula vymoci dovolení k dalšímu vydávání. — O stávkách v Evropě nesmí se tisk zdejší zmíniti ani slovem; mohl by napadnouti i tureckým poddaným skutky něco podobného, a co by si kaimakamové a mudirové počali! Ano r. 1898 došla věc tak daleko,

Cesty do Vídně. Širší veřejnost bude zájmati, že cesty, které podniká starosta pražský pan dr. Karel Groš do Vídně, jsou dosti nákladné. Za poslední dvoudenní návštěvu ve Vídně vyděloval pan starosta 850 K., což jest zajisté obnos dosti značný. Inu, ta reprezentace!

Obrana.

Raduj se, česká země, národnostní smír jest už na cestě. Vždyť už náš přední vlastenecký ochránce ministr Prásek žije s německými židovskými nacionály v tak dojemné shodě. Na jiné ministry-krajany naše se němečtí židé mračili, Práška mají rádi pro jeho volikou snášlivost. Německo-židovští žurnalisté vídenští, kteří tolik bezcitně do našeho národa perou, jsou soustředěni ve spolku „Konkordia.“ Na ples toho spolku pozváni také oba čeští ministři. Dr. Fiedler přirozeně se nedostavil. Jiní ministři zdrželi se na plesu jen hodinou. Ale Prásek s Peschkou vytrvali při zábavě dlouho. Peschka o půlnoci velebil „Konkordii“ a pak si fukal šampaňským se žurnalisty. Prášek ovšem musil také dokázati, že zná „společenský takt“ — a fukal si také. Přijal také přítěpek předsedy „Konkordie“ Bernarda Münze. — Prášek sice, když byl prohlášen ministrem, v blahosklonné póze zvěstoval, že vlastně zůstane nadále tím českým sedlákem. Zatím však se činí jen což, aby byl u nepřátel našich veleben jako elegantní, noblesy a taktu plný gentleman; jaká čest, když pak německo-židovský žurnalista prohlásí, že tento ministr má jinší způsoby, než měli jiní naši ministři-krajani! Etiketa nade všechno.

A žije li Prásek s Peschkou a fanatickými nacionály v nejlepší shodě, proč by nemělo co nejdřív dojiti k národnostnímu dorozumění? Jen se chovejme k našim bezcitným národním odpůrcům stejně vlídně jako náš vídenský zastánc; smír tu bude hned. Němci prohlásí, že konečně „dostáváme rozum.“ Bude po boji. Ovšem že přitom nesmíme se tázati, jaká práva dají Němci českým menšinám při soudech, ve školách, při drahách atd., zda nám povolí druhou českou universitu. Takové otázky by vedly k bojům zas. A proto jen hezky vlídně jako Jeho Excellence Prášek! Tak se nestaneme zářící národa, i kdybychom dovolili, aby s námi Němci zacházeli po maďarsku.

Politický přehled.

Volební ruch v království Českém tichne agrárníci jásají, že do sněmu vstupují jako nejsilnější strana (42), mladočeši si oddechli, že mají aspoň po agrárnících slovo; do kruhu poslanceckého dostali se i ministři dr. Fiedler, dr. Pacák a dr. Fořt. Důležitou jest volba českého poslance dr. Zátky v Českých Budějovicích, kterýžto mandát dostal se takto z rukou německých do českých. Realisté prof. Masaryk a dr. Bonček, jež volební výbor Němců-židů na Starém Městě pražském doporučil židovským voličům jako přátele židů a Němců, úplně pohořeli. Roztrpčení mezi lidem na Pelhřimovsku způsobil boj volební, v němž kandidát strany katol. lidu farář Zaruba podlehl kandidátu strany agrární také katolickému faráři Vackovi.

že byla z úředního rozkazu — celá knihtiskárna uzavřena.“

„Uškodil tento zákaz knihtiskárně?“

„Právě naopak; prospěl jí. Když turecké úřady Evropanům něco nařídí, tu se obyčejně s vykonáním příliš nespěchá. Hledá se ochrana u konsula a zatím se jedná tak, jako by zákaz žádného nebylo. Tak bylo i v tomto případě. Jesuité tiskli dále, zakročili i francouzského konsula, ten zase u ministra věci zahraničních a konec konců byl, že tiskárna, která byla dosud úředně jen „trpěna“ — byla nyní úředně uznána.“

„Jest to politika lidí, kteří si myslí, že mají v ruce velikou moc — náhle vyvezou celou svoji artilerii, spustí kanonádu, aby za chvíli s hlasem ustoupili. Jest to politika dokonávajícího člověka, který najednou se vzhopí, napne celou svoji energii, aby za okamžik shledal, že jeho energie — jest vyčerpána.“

„Knihtiskárna Jesuitů tebe se nejlepší pověsti v evropských kruzích učenců, hlavně arabistů. Vyšla celou řadu arabských knih, příruček k naučení se jazyku arabickému, mluvnice, slovníků, čítanek, atd. Dvakráte do měsíce vychází arabská revue Al-mašrik (= východ) zvaná, která obsahuje řadu vědeckých článků z nejruznějších odborů.“

„To jest všechno velmi krásné. Řekněte nám však, pane, za jakým hlavním účelem byla knihtiskárna založena?“

„Hlavní cíl knihtiskárny byl a jest misijní. Jesuité měli již dávno v Syrii rozsáhlou misii.“

Ke zdárné misijnářské činnosti musí oby-

Stejně roztříbil mnohé boj volební v novoměstském okrese, kde hr. Sternberg podlehl agrárníkovi Holancovi; proti této volbě podán jest protest. Skončeny také volby za obchodní komory; za liberickou zvoleni 4 němečtí pokrokoví kandidáti.

Vláda Beckova poznala, že Němci v české otázce jazykové nehodlají v dobrotě ustoupiti spravedlivým požadavkům českým a proto chystá se podati návrh jazykového zákona, kterým by jazykové spory česko-německé byly řešeny. Cesta k tomu naznačuje vláda ve „Fremdeblattu“, kdež sama odsuzuje štváčské jednání chebských Němců-soudců a dává za pravdu stanovisku českému. Vláda stojí tu především na stanovisku, že jest její povinností dbát státních základních zákonů a že tudíž, vědoma si jsouc svojí ústavní odpovědnosti, nemůže zasahovati přímo do soudnictví. Překážkou prý tu jest tedy státními zákony základními zaručená soudcovská nezávislost. Co však se v Chebu provádí, není ničím jiným než vzpourou a zneužíváním soudcovské nezávislosti, a tu by vláda měla zkrotit tyto velice zpupné stranníky soudcovské. — Ministr dr. Gessmann ujišťuje dle „Brüxer Zeitungu“, že křesť. sociálové němečtí jsou ochotni jíti v chebské jazykové otázce s ostatními Němci, ale jinak napomíná Němce z Čech k největší opatrnosti při řešení této otázky, poněvadž by upravení jazykové otázky říšským zákonem mohlo poskytnouti příležitost také Vlachům a Slovincům, aby vystoupili se svými požadavky. A také to volá Němce k rozvážnosti, že tvoří se z členů sněmovny poslanecké slovancko-románské sdružení, které by v otázkách národních a v záležitostech, týkajících se školství a soudnictví, postupovalo společně.

2. března konala se ve Vídni konference zástupců zemských výborů všech korunních zemí rakouských za účelem předběžné porady o uspořádání zemských financí.

Mezi oběma delegacemi panuje neshoda ve příčině vojenských platů. Uherská delegace jest proti zvýšení platů, ježto položka tato není v rozpočtu; proto budou opět delegace svolány koncem května, v nichž návrh na zvýšení platů vojenských bude vyřízen prý bez jakýchkoli vojenských ústupků Maďarům.

Maďarské naděje, že novými zemskými volbami v Chorvatsku získá vláda uherská, rozpadly se v nívěč. Chorvaté se postavili téměř na celé čáře proti politice bána bar. Raucha. Proti bánu Rauchovi došlo v Záhřebě opět k velkým demonstracím.

Následkem definitivního schválení vlastního předlohy v Prusku jsou němečtí poddaní v ruském Polsku polskými výbory vyžváni, aby opustili zemi, chtějí-li ujíti smrti. Ruští Poláci chtějí se takto mstíti za násilí, které vláda německá bude prováděti na Polácích v Poznaňsku.

Na sněmu dánském přijata osnova zákona o zavedení všeobecného volebního práva do obcí.

Na presidenta republiky brasílské Alcartu spáchán byl pumový atentát, ale bez účinku. Stejně přichystán pumový atentát na perského šacha; ten však místo šacha zasáhl jeho družinu.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

vateletvem arabsky mluvícím jest však třeba znáti arabštinu. Poněvadž však Jesuité, chopili se studia nějaké věci, nespokojují se jen s povrchností, nýbrž snaží se věc prohloubiti, proto se členové řádu věnují zde též vědeckým studiím jazyka arabského a vůbec jazyků východních. Snaha tato podporována jest též tím, že mají Jesuité ve svém středě vzdělané členy, jejichž mateřština jest jazyk arabský. Tyto snahy vedly k tomu, že zde si zařídili fakultu orientálních jazyků, která má zvučné jméno i v Evropě.

K misijním svým účelům potřebovali knihtiskárny, ve které by se mohly tisknouti různé pomůcky pro školy, jako arabské katechismy, biblické dějpravy, arabské zpěvníky, modlitební knihy, čítanky, počtenice atd. Bude-li mít někdo s přítomných pánů příležitost zavítati do Bejrutu, nebude litovati, navštíví-li knihtiskárnu a dá-li si vše ukázati. Může býti ujištěn, že se mu dostane nejlaskavějšího přijetí.

Jsou knihy obsahu náboženského překlady do arabštiny z jazyků západních anebo jsou to práce samostatné?

Oběho druhu lze nalésti knihy v tiskárně. Přeloženy jsou na př. Tomáše Kempenského o následování Krista, spisy Dapontovy, Rodriguerovy, Alfonse z Liguori, Františka Saleského, Nierembergovy, Segneriho atd. I o pražském Jesuitě mohou se pochlbit Arabové ve své mateřštině.

Jsou drahé tyto arabské knihy?

Velice laciné. Brožované „Následování Krista“ stojí asi 1 K 40 h.

Zprávy místní a z kraje.

Fariseus v „Osvětu lidu“. Někjaký pokrokový vlastenec udílí dramatickému sdružení „Tyla“ mravokárnou lekcí, že v den pohřbu Svat. Čecha hrál veselohru „Tažní ptáci“. Přitom nazývá „Tyla“ klerikálním a připisuje jeho podniky na účet „černých“ vlastenců. Dokud byl p. Paul ve spolku „Kliepera“, platil za muže pokrokového; jakmile si však utvořil nový spolek „Tyl“, prohlášen je najednou za klerikála, ačkoliv jsme jisti, že ho nikdy nenapadlo přerušiti svou příslušnost k pokrokovému klubu. Sami ovšem nemáme ani tušení, z jakých důvodů by „Tyl“ mohl býti připočten do organizace klerikální. Co se tkne výtky o nešetření národního smutku, mohli bychom s ní soubliisiti, kdyby ji učinili lidé, kteří mají spoustu vlastního másla na hlavě. Máme v dobré paměti, že před 5 lety, t. j. v den pohřbu vlastence Dra. Fr. Riegra dne 7. března r. 1903, odbyval se večer hlučný koncert v místnostech „Mršaty“ k nemalému pohoršení lidí, kteří se vraceli z Prahy od čerstvého rovu Riegrova. Tehdáž neměla „Osvěta lidu“ ani slova odsouzení tohoto „kulturního skandálu“, proto nemá práva ani letos kroutiti fari-sejsky očima nad proviněním „Tyla“. Když již fariseus v „Osvětu lidu“ dal se letos na pokání a cíl národní smutek, měl také řádně vykráskati současnou maškarní merendu v Živnost. Jednotě, kde mnoho pokrokařů prožívalo národní smutek v příjemném veselí. Jak patrně, utlouká „Osvěta lidu“ sama pokrokové heslo „rovnost všech občanů“ způsobem hodně křiklavým. Pak má někdo za ní jíti!

Nevěrec se rouhá. Při nedávném pohřbu zesnulé choti prof. Zábranského napsal dopisovatel „Osvětu lidu“, že ašel s ostatními účastníky smutného pohřbu a roztrpčeně rouhal se v duchu ne-litostnému a nespravedlivému osudu. Sdílíme také soustrast s příbuznými zesnulé trpělivky, ale nedílíme rouhavé myšlenky pokrokového dopisovatele. Věřící křesťan je přesvědčen, že smrt není rozloučením na vědy a proto s odevzdaností do vůle Boží hledá v bolesti své útěchu ve slovech Kristových o vzkříšení z mrtvých. Věřící křesťan ví, že každá bolest vede k Bohu, proto v zármutku nekline neznámému osudu, nýbrž jméno Boží velebí a tím vyniká nad pokrokového atheista, jenž ve své nevědomosti o určení člověka v malomocném hněvu rouhá se.

Zábavný večírek učešnické besídky. Učešnická besídka pořádá pro své členy a pro přátele živnostenského dorostu „Zábavný večírek“ v neděli dne 8. března 1908 ve dvoraně Adalbertina. Program: 1. Píseň práce. Sbor s průvodem klavírní. 2. „Práci čest“. Báseň Sv. Čecha 3. Proslov. 4. Remeslnická beseda. Dramatický obraz od J. K. Tyla ve 2 dějstvích. 5. Rohovin Čterrohy. Veselehra V. Kliepery ve 2 dějstvích. V přestávkách hudba tamburašského odhru jednoty katolických tovaryšů. Začátek přesně v 5 hodin odpo-l. Konec před 7. hod. Ceny míst: sedadla předních řad 60 h, sedadla zadních řad 40 h. — K stání 20 h. — Dětský lístek 10 h. — Učtům vstup volný. Lístky v předprodeji v Adalbertinu číslo dvěti 1.

Dar. K uctění památky zesnulé pí. Marie Zábranské, choti professora c. k. vyšší reálky v Hradci Králové, věnoval p. t. pan dr. Vilém Novák, ředitel městských úřadů v Chrudimi, a choti Ludmilou fondu chudých c. k. vyšší reálky obnos 10 K. Ředitelství ústavu vzdává tímto srdečné díky.

„Jesuité pěstují asi též apologetickou literaturu?“

„Ano. Vydali n. př. arabský překlad Schiff-macherových „Sportů náboženských“, a jiné věci tohoto druhu. Jsou nuceni hájiti víru katolických Arabů, roztroušených po Libanonu, proti útokům amerických presbyteriánů, kteří konají své „missie“ podobným způsobem, jako jejich soudruhové, přicházející na „missie“ z Německa do Rakouska mezi katolíky. Sotva že sem přišli, již založili tiskárnu a v ní vytiskli v arab. jazyku různé pamflety, kterými se podporuje „apoštolská“ činnost jejich druhů v Evropě, jako pověstná „Monita secreta“ a pod. brak. K této provokaci nemohou ovšem býti Jesuité lhostejní.“

„Potkávají se snahy amerických samosvanců s úspěchem?“

„Zde nikoliv. Ačkoliv v tomto boji jsou Američané se svými dolarovými podporami proti frankům Jesuitů, sebraným v Evropě s velikou námahou, ve velké výhodě, přec Maronité a Arabové na Libanonu upřímně lnou k víře svých otců a nedají se zvíklati ani lákavými sliby hmotných výhod. Jen rozkolní Koptové v Egyptě přecházejí z nenáhlí do lůna církve anglikánské.“

„Rozšiřují zde biblické společnosti též arabské bible?“ — „Ovšem že!“

„Vydali též Jesuité nějakou arabskou bibli?“

„Epochální dílo v literatuře arabské a nejdůležitější práce knihtiskárny jesuitské jest právě vzorný překlad celé bible do jazyka arabského. Pracná ta kniha, pořízená na základě

Schůze městské rady dne 2. března. Za dar K 60— rovným dílem pro ústav chudých a městské hajné věnovaný k uctění památky zesn. p. Karla Štěpánského p. Hynkem Česákem, řez-níkem v Hradci Králové, vzdají se díky. — Střinost okresního výboru, podaná do vyměření poplatku za vodu užitkovou ve veřejné okresní nemocnici zdejší, vyřídí se samitavě dle návrhu městské technické kanceláře. — Dá se povolení ku stavbě přízemního domku a stáje pp. manž. Biglovým v bloku IV. dle návrhu stavební komise. — Panu Karlu Sklenářovi dá se svolení ku postavení portálu na domě čp. 250. — Výkonnému výboru XI. kraje českoslov. sociálně-de-mokratické strany dělnické propůjčí se divadlo na den 5 dubna t. r. dopoledne k uspořádání veřejné manifestací schůze na oslavu 30letého výročí prvního sjezdu sociální demokracie v král. Českém a na den 30. dubna t. r. ku divad. před-stavení na oslavu 1. května t. r. — Poukáže se k příjmu kance částí K 2000—, složená p. Vil. Krotkým, odhadcem skvostův obec zastavárny. — Expositurou c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze místní stav. správě zdejší zasláno oznámení praesidia zemské komise pro úpravu řek v král. Českém, že projekt na úpravu „Spo-jené Orlice“ v Hradci Králové v km 0.0—0.4 byl c. k. ministerstvu vnitra ku schválení předložen, bylo vzato na vědomí. — Dvěma žádostem o zvýšení podpory nebylo vyhověno.

První sjezd absolventů obchodní akademie v Hradci Králové ve dnech svatodušních. „Oliva“, spolek absolventů obchodní akademie v Hradci Králové, usnesl se pořádati ve dnech 6., 7. a 8. června t. r. sjezd všech absolventů obchodní akademie v Hradci Králové od r. 1898—1908. Jest to první sjezd, který od založení akademie pořádán bude, pročť dá se očekávati, že účast bude velmi značná, aspoň jak se dle do-savadních přihlášek jeví. Veškeré práce se sjez-dem provádí a i celý sjezd povede „Oliva“ spo-lečně s pražským odborem spolku. Řídte proto veškeré dotazy, pokyny, přání atd. jen na spolek „Oliva“.

Z Klieperova divadla. „Tažní ptáci“, veselohra Zelenského, byla sehraána „Tylem“ dne 1. března. Dva první akty jsou dobré, i scenicky dosti pravdivé; třetí jest nešikovným a nemožným rozuzlením zkažen. Nastudování bylo pečlivé a ne-mohu odepřiti svého uznání p. Dvořákovi, jenž v znamenité podané hlavní roli nesl tíhu celého kusu. Co by si měl odvyknouti, jest neustálé „ano“, které často ruší i smysl. Z ostatních úloh — ve-směs již menších — rázovitou povahu Čerycha pěkně podal p. Jos. Huňáček a též velmi přiro-zeně si vedly př. Formanová (Ema) a slč. Švarcova (Marie). Přestávka mezi druhým a třetím aktem byla nekonečná; jednoduchá změna kulís může snad býti v několika minutách hotova. Návštěva dosti slušná. Dr. Aliquis.

Debrošinný koncert p. M. Nepře-mého má býti pořádán 18. t. m. ve prospěch o-živení chudé školní mládeže. Na programu jsou vybrané skladby mistrů: Smetany, Dvořáka, Suka, Alarda, Chopina, Fibicha a Beethovena. Záznam vstupenek již nyní ochotně obstarává knihkupectví p. B. Broukala.

Úmrtí. Paní Julie Krajíčková, vdova po inženýru, matka pl. Bartheldyové, choti p. zem. soud. rady, zesnula v Pánu dne 3. března ve věku 67 roků. Pochována bude na Pouchovský hřbitov v sobotu dne 7. března o 3. hod. odpoledne. — Dne 4. března o 1/1 hod. noční zemřel p. V.

původního znění hebrejského a řeckého, došla dohady patriarchů všech obřadů východních, po stránce jazykové pak nemohli ji odepřiti ani nejpřednější orientalisté evropští, jako de Lagande, Gildemeister, Beliss a jiní svého uznání. Na jakém stupni dokonalosti stojí arab-ský tisk této bible, patrně odtud, že se dostalo r. 1878 tiskárně za vystavenou tuto práci umění knihtiskářského zlaté medaile, a že znalci prohlásili, že úhlednost písma a vůbec celý tisk převyšuje všechny dosavadní publikace arabské. Ještě jednou vám, pánové, doporučuji navštívit při příležitosti osobně jmenovanou tiskárnu.“

Těšil jsem se, že budu moci tohoto po-kynu jedenkrát uposlechnouti. Vždyť mám na programu též cestu z Jerusalema do Bejrutu, pobyt v Bejrutu vpočtený asi na půl měsíce. Pak se seznámím též blíže se zařízeními uni-versity sv. Josefa a jinými památkami města. Odtud budu konati výjízdky k dceť Pei Feky (Nahr el-keib), kde jest veselé vydlabáno množství ná-pisů assyrských, egyptských, řeckých a latin-ských. Odtud podívám se na sever do Džezlu, města to, které slulo svého času Byblos. Z Bejrutu budu cestovati na jih do Sidonu, na místo bý-valé Sarepty, do Tyru! Jaká to bude rozkoš, jaký archeologický počitek, viděti na své vlastní oči místa tak památná!

Než to vše až později. Dnes bych nejra-ději byl již — v Jerusalemě. Mohl jsem tam již býti, kdyby nebylo — nechtěné zdržení. Dnes však zase jeden její den šťastně skončen. Neuchvátí-li nám žádnou obět, již zítra v ráno ve-děr vyjedeme, v sobotu ráno se sejeme v Jafě a odpoledne budeme již — v Jerusalemě!

Sternberg, hotelier v Adalbertinu. Zesnulý byl otcem starostlivým, ve svém oboru velice příčinným. Bodrá jeho povaha, upřímnost a poctivost zjednala mu mnoho oddaných přátel všude, kdekoli svoji živnost provozoval. V posledních letech netěšil se velikému štěstí. V Čáslavi neměl jako nájemce poměry utkvělé, v Hradci pak, sotva že poněkud svoji pílí se vmohl, již po něm smrt ledovou rukou sáhla. Všichni, kdož ho zde znali, upřímně želi jeho skonu a to tím více, že zde zanechává cbot a čtyři nezaopatřené děti. Správu hotelu Adalbertina povede jeho chť dále. Pohřeb dnes o 3 hodinu. Zázdušní mše sv. zítra o 10. hod. dopol. v chrámu Páně sv. Ducha. Odpočívaj v pokoji! — Dne 1. t. m. zemřela p. B. Čtvrtečková, choť známého tanečního mistra, po krátké nemoci. Pohřeb konal se 4. března.

Valná hromada Místního odboru Ústř. Matice školské v Hradci Králové bude odbyvána dne 11. března t. r. o 8. hod. večer v místnostech Besedy. Program: Zprávy jednatele, pokladníka, přehližitelů účtů, dále volné návrhy a volba členů výboru. Ku této valné hromadě se tímto místem jinakého oznámení svou uctivě P. T. členové Odboru jakož i P. T. místní spolky a korporace.

Schůze hradecké-mechanického okruhu Národní Jednoty Severočeské konati se bude v neděli 8. března o 2. hod. odpoledne v Grandhotelu v Hradci Králové. Na pořadu: Zahájení schůze a zpráva referenta ústředního výboru pana univ. prof. MUDra Ot. Srdínky. Zpráva předsednictva okruhu. Zprávy z odborů. Rozhovor o další práci. Doplnění organizace N. J. S. a jmenování důvěrníků N. J. S. Volba předsednictva okruhu a zástupců do sboru. Zástupci odborů i jich náhradníci se žádají, aby se určité dostavili: 1. s referáty o činnosti odborů a národnostních poměrech v obci a okolí, 2. s návrhem na jmenování důvěrníků v obcích, kde odbor není.

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystaveny jsou ve dnech 7. až 13. března 1908 krásné kolorované, dojmů skutečnosti odpovídající pohledy z království Českého. Města Tábor, Hora Kutná a kostnice Sedleckou, Turnov a Českým rájem, hrady a zámky Karlův Týn, Zvíkov, Orlik, Prácheň, Talmberk, Okoř, Kokořín, dále partie na Sázavě a „Klácelka“ u Liběchova s postavami z českých dějin, vytesanými od Levého v pískovcových balvanech.

Ze Záložního důvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 29. února t. r. K 16.420 195 48. Eskont směnek: V únoru t. r. eskontováno kusů 1422 v obnosu K 2.334.334 97. Skladiště: V únoru t. r. uloženo zboží v ceně K 431.022.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc únor 1908. Vloženo K 161.041 99, vybráno K 152.728 43, zůstatek K 1.596.915 77. Půjčeno K 67.986 10, splaceno K 60.761 27, zůstatek K 1.392.756 61. Počet účtů 3164. Pokladní obrát K 813.451 60. Záruční fondy K 221.410 14.

Z Třebetchovic. Katolická Jednota zdejší pořádá v neděli dne 8. března t. r. v hotelu „Černý Kůň“ koncert za laskavého spoluúčinkování P. T. sboru tamburašů z Hradce Králové, vldp. Fr. Vacka, prof. c. k. reálky v Kostelci n. O., a virtuosa p. Ant. Malátka, absolventa pražské konservatoře z Kostelce n. O., a tímto programem: 1. „Jeden z nás se musí oženit“. Jednaktovka. 2. a) „Jarní romance“ od E. Bacha, b) „Ach není tu, není“ od G. Goltermána; na cello přednese p. prof. Vacek. 3. Klavírní solo: a) Touna, b) Štešek přednese p. skladatel. 4. a) Triglav, pochod. b) Valse barcarole, z opery „Hoffmanovy povídky“. Sbor tamburašů. 5. a) „Chanson triste“ P. Čajkovskí, b) „Ukolébavka“ B. Dersan; na cello přednese p. prof. Vacek. 6. „Z dob mládí“. Koncertní polka. Sbor tamburašů. 7. „Triglav“. Směs z písní jihoslovanských. Sbor tamburašů. 8. „Má vlast“. Směs z českých písní. Sbor tamburašů. 9. Pochod tamburašů královéhradeckých. Sbor tamburašů. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné 40 h. Zařazení restaurační.

Z Kněží v Městec Králové. Dne 9. února konal náš spolek veřejnou spolkovou schůzi. Za čteného účastenství promluvil zde vlp. J. Šahula z Hradce Králové o povaze a snahách Volné myšlenky; delší řeč vyslechnuta s velikým zájmem. Pak ještě chvíli debatováno čile o stávající situaci katolictva. Jen dále ku předu! Pracujme všichni vytrvale a pilně, aby spolková činnost dodělávala se výsledků stále úspěšnějších!

Hroší kněze „Osvěty lidu“. Tyto dny odsoudili v Chrudimi „Osvěta lidu“ u krajského soudu „korunního“ svědka jejího v procesu Lhota—Teply, zedníka Škálu na 4 měsíce do tábore vězení za křivé svědectví. Místo aby „Osv. lidu“ přemýšlela, kolik měsíců by zasloužil její člen redakce za rozšiřování tiskem hanebných lží Škálových, páde nové alibiectví spíláním „spustlých páterů“ nepohodlnému faráři Vlčkovi. Kdyby byly stejné zákony na spasilu žurnalistiku jako na spustlé alibiectví, nestálo by taková zdivočlost v novinářském tisku.

Jak agrárníci podporují národohospodářské snahy kněze v Kratonohách. V proslulém pamfletu „Odkryté cíle klerikálů“, kterého o schůzi voličů celá halda přivezena byla do Kratonoh, mezi jinými lžemi je též ta, že kněží jsou proti Raiffeisenkám. Ve schůzi katol. organizace duch. správce tuto lež vyvrátil a poukázal na to, že i v nejbližším okolí R. založili právě kněží jako v Dobřenicích, Lovčicích a že i on již přípravné práce učinil, aby i v Kratonohách R. založena byla. Při tom dovolával se svědectví přítomného váženého předního občana p. mlyn. S., s nímž o záložně konferoval a ji hned po volbách založit chtěl. Návod k založení R., stanovy, jakož i všechny potřebné tiskopisy zaslala mu ústřední jednota již 12. ledna. Po volbách v předběžné poradě navrhl, aby do představenstva přibrali by aspoň jeden člen z Obědovic a jeden z Michanovic, poněvadž ti jsou poměry svých společenstev lépe znali, a aby v řízení záložny zastoupeny byly všechny strany. Úřada o představenstvu měla se státi ve schůzi následující. Mezi tím však jeden pokrokář vyjel si na zmíněného váženého občana, že prý chce záložnu klerikálům zasaňtročit a troulal si ho skoro plásmi, proč prý vůbec s farářem mluví. Dostal za vyučenou, kterou si za rámeček nedá. Do ujednané schůze nikdo již se nedostavil — agrárníci s pokrokáři již se umluvili — a pořádali schůzi „svou“, v níž pokrokáři měli slovo. Raiffeisenka založena. Pokrokáři užili přesně receptu „Volné myšlenky“, agrárníci „Cepu“ — kněze do Raiffeisenky nepustit. Aliance agrárnicko-pokrokařská má radost, jak faráře dostali. A farář zase má radost, jak je k tomu popohnal. To se říká všeobecně, že, kdyby faráře nebylo, záložna by v Kratonohách posud nebyla, neboť již přes tři léta u nás se o záložně radili a poraditi se nemohli. Teď to šlo parou. Že v představenstvu farář není, z toho se pranic nermoutí, vždyť dávno před tím, než vůbec se o tom mysliti mohlo, že ho agrárníci s pokrokáři do záložny nepustí, vyjádřil se vůči p. mlynáři, že přednější funkci nepřijme, nýbrž že pouze chce o zřízení záložny se zasaditi a řízení její jiným ponechat. Za prostého člena, až bude chtít, doufá, že milostivě ho přijmou. Ostatně nemáme proti tomu docela nic, když agrárníci proti knězi, který jim nic neudělal, každému ve všem vstřícně přicházel, jediné proto, že organizuje katolíky proti šířící se nevěře, spolčují se s pokrokáři, kteří kříž s čel-ného místa ve škole odstraňují, na tom se usnášejí, aby děti křesťanským pozdravem jich nepozdravovali, o bímování prapory se stavení trhají, jak nám kdysi jeden přední agrárník sám sdělil, a o nichž děti si vypravují, že jim je doma říkáno, že až vyjdou ze školy, k zpovědi jíti nemusí, nýbrž až prý se budou vdávat. A ještě poznámka: Za nějaký čas, až se na všechno zapomeno, budou agrárníci s pokrokáři říkat, že farář byl proti Raiffeisenke. Uvidíte!

Z Nového Bydčova. V neděli dne 1. března konala se v našem chrámu Páně významná slavnost odevzdání záslužného kříže „Pro Ecclesia et Pontifice“ šlechtěnému našemu gymnasiálnímu řediteli v. v., slovněmu panu p. Václavu Bursíkovi. Za hojného účastenství věřících a korporací státních i samosprávných úřadů promluvil dojemnými slovy vdp. Dr. Josef Kašpar, gymn. profesor, o záslužné činnosti slovněmu p. řediteli, poukázal zvláště na to, že co dobrý vychovatel studující mládeže krácel za Kristem a tudíž právem zaslouží si, aby kříž Kristem zdobil jeho prsa a byl mu v jeseni jeho života stěhou, pramenem radosti a spokojenosti. Nato po krátkém oslovení vdp. bisk. konsistoriální rada a děkan Josef Šrámek připsal kříž slovněmu oslavenci, jenž hlavoce dojat poděkoval jednotlivým korporacím, zpěváckému sboru studujících, jenž za vedení votp. učitele Bohumila Čížka korektně zapěl vhodně sbory, a vůbec všem, kteří k lesku slavnosti svou účastí přispěli. Vzpomenuv pak Jeho Biskupské Milosti, prosil, aby jeho díky tlumočeny byly nejdp. biskupovi i u trůnu Jeho Svatosti. Službami Božími slavnost ta ukončena.

Vzácné stáří. Dne 28. února t. r. byla v Markvarticích u Jičína pohřbena stařenka, paní M. Pažoutová, matka tamního veleb. pána Jana Pažouta a pana majora v. v., Josefa Pažouta. Dožila se vzácného stáří, 94 a půl roku. Pět kněžů z okolí se pohřbu zúčastnilo. Jmenovaná stařenka brala výměnek ze dvou živností, z jedné přes 30 roků, z druhé docela 65 roků a dostávala jej vždy k své největší spokojenosti. — I to zajisté vzácný případ!

Jak zelený prapor postupoval na Červené-Kostecko. Hrabě Sternberg podlehl — ale čestně, mravní vítězství je na naší straně; Holanovci vyhráli nečestnými machinacemi a surovou agitací. Opravdu, při užší volbě nám to připadalo jako na Slovácku. Takový terrorismus a nátlak na voliče pro Holance. Okolí kostelecké však při všech 3 volbách bylo většinou pro hrab. Sternberga. Tak v samotném Č. Kostelci v 1. volbě St. 95 hl., H. 30, Aekerman 14, při 2. volbě hr. St. 133, H. 52, při užší St. 146, H. (přes surovou agitaci jen) 98. — Již při 2. volbě bylo vítězství na straně Sternb., ale neulýchanou zvůli a postupem mnohých agr. komitů a učitelů-komisárů zamřmuta sta našich hlasů. Machinacemi nepokroky

podatilo se konstruovati výsledek volební tak, že nám echázely 2 hlasy do formálního vítězství. St. 3341, H. 3321 (nadpoloviční většina 3343!). Jen ne hr. Sternberga! Vrženo do lida též, že je Němec a klerikál! 2. března byly užší volby (uračkové!) Tu začal pravý agitáční rej. Houst se psáti, jak náhončí Holanovci pracovali. To, co 29. února bylo psáno v Čechu o Zárubovi, dalo se podobně i v tomto okrese proti Sternbergovi. Agr. poslanci (ku p. dr. Melhuba, pověstný Chaloupka a j. a j.) rozeželi se všady a putovali od obce k obci, od domu k domu, agitující na schůzích i soukromě. Sliby i hrozbou a bojkotováním lákání a nucení voliči pod zelený prapor agrární, který třímá nyní v ruce „čestný vítěz“, „agrární“, masarykovský učitel Holanec! Jsme do duše roztrpčeni a uraženi nad nespravedlností, která na našem hrab. Sternbergovi se odevšad páše. A budeme veřejně protestovat! V Červ. Kostelci se odsuzuje veřejně násilná agitace starosty dr. K. a učitele P., kteří dům od domu ve prospěch Holance a na trác fše nutili málo pevné voliče pro Hol. Mnoho nečestného se ven proklubává. Než přes všechnu nečestnou agitaci a terrorismus je Č. Kostelecko „sternberácké“, a to tolik dopaluje zdejší t. zv. pokrokaře (stranu Kratochvílovu a učitele), že bude nutno nazvat „Červený“ Kostelec — černým!

Při užší volbě následkem agitací pustých měl Holanec 3680 hl., hrab. Sternberg 3611, avšak k tomu je 224 hl. neplatných!!! A to se záští k Sternbergovi. Dočetli jsme se, že hr. St. protestoval pro nespravedlivé anulování jeho hlasů. Přáli bychom si ze srdce, aby poctivosti, pravdě a spravedlnosti učiněno zadost! Ve skutečnosti zvítězil hr. St. již při 2. volbě a nyní též při 3. Proto také není pozorovat velkého nadšení nyní u agrárních Holanových; jsou si patrně svého „čestného vítězství“ vědomi! Jako důkaz, že přes terrorism agrárnických náhončích je Č. Kostelecko „sternberácké“, stůjtež zde čísla z užší volby:

	hr. Sternberg	Holanec
Červ. Kostelec	146	98
Olešnice	66	13
Zibrodí	32	12
Lhota	40	17
H. Kostelec	87	16
Stolín	47(1)	2
Č. Hora	30	26
H. Radechová	48	59(1)
Č. Skalice	112	74

Zato však Ržyna St. 12 — Hol. 170(1)
Slatina 7 — 86(1)

jinde opět pro St. vše příznivější.

Hr. St. má zde mnoho poctivých a naděných přívrženců. Jen třeba organizace jednotné, takto na mnohých místech se pracovalo jen ojedíněle, jeden o druhém nevěděl. Škoda, že hr. Sternberg onemocněl a nemohl navštívit všude náš vol. okres. Agr. kandidát měl zde před 1. volbou vol. schůzi, ale slabě navštívenou. Mluvil též o volné škole, ale velmi opatrně a nejasně a na otázku dp. faráře u vl. pána se vykrucoval, jak mohl. Řeč jeho nikterak neuspokojila. Před užší volbou ale ukázali agrárníci lépe svou barvu. 1. t. m. řečnil agrárník dr. Melhuba a j. a bušili do klerikálů a do hr. Sternberga, že nic lidského na nich nezůstalo. Lid již prohlédá a vystupuje namnoze hlavně proti panovačnosti učitelů — nejinteligentnějšího to prý stavu — z nichž přemnozí smutně se proslavili agitací proti hr. Sternbergovi. — Třebas trpce zklamání jsme byli nespravedlivou porážkou hr. Sternberga, zůstaneme na dále věrni při něm a dopomůžeme mu přístě k vítězství. Pravda a poctivost musí konečně zvítězit nad úplatností, lží a terrorem!

Návrat do církve v Liběšátě. Dne 1. března t. r. před velkými službami Božími ve zdejší farní chrámu Páně sv. Jiří učinila veřejné vyznání katolické víry sl. Anna Holatová, dcera p. M. Holaty, skladníka na zdejších nádraží, která do té doby náležela k církvi evang. helv. vyznání.

Úmrtí v Čáslavi. Dne 26. února t. r. pohřben byl v Čáslavi za veliké účasti obecnstva tamější měšťan p. Josef Kostkan ve stáří 85 roků. Zesnulý stařeček, jenž byl otcem pěti synů a tří dcer, slavil 26. září minulého roku diamantovou svatbu se svojí manželkou Annou, která též jest upoutána vážnou nemocí na lůžko. Pohřební obřady vykonal veledůstojný p. Josef Foltá, děkan v Čáslavi, za assistence P. T. p. Františka Kohouta, c. k. gymnasiálního profesora a katechety, p. Jos. Špáty, katechety měšťanské školy a obou pp. kaplanů. Za dojemných zpěvů byla rakev od 4 synů do hrobu vložena; nad otevřeným pak hrobem promluvil a všem účastníkům poděkoval nejmladší syn Jan, farář v Pusté Kamenici. Odpočívaj v pokoji!

Jak páni agrárníci hospodaří s obecním jménem na Čáslavsku. Již několikrát upozornili naše katolické listy, jak dovedou agrárníci zneužívatí svého dominujícího postavení v obcích i rozličných veřejných korporacích, na př. záložnách, aby pomocí veřejných prostředků podporovali své čistě stavovské a politické stranické cíle. Nejnovější obrázek dochází nás z obce Vlnat, kde sídlí pověstná kortelové strany agrární. Ve schůzi obecního zastupitelstva bylo usneseno, aby předpláceny byly čtyři exempláře „Vešnova“ s obecní kasy a do rozpočtu dáno bylo 800 K na

zaplacení dluhu za dva minulé ročníky a za ročník břeščí. Teď už nelze se divit, že může agrární tisk tak vypaseně se roztahovati, když se mu za jele kladou peníze z pokladen obcí. A kdyby obec Vinařská měla opravdu na rozhazování! Toho naprosto není! V záležitostech velmi nutných potírají si zastupcové občanstva více než škrobařsky, svisláťe jedná-li se k tomu ještě o potřeby malého člověka. Tak když loni na jaře se jednalo o to, aby pro obecního kováře vystavena byla studeň, odkazovali se titíž páni, kteří nyní „Venkovu“ sypou sta korun, že není na to peněz, ač by to bylo stálo nejvýš 50 K. Nevíme, co takovému hospodářství obecnímu řekne si. okres výbor, jehož povinností jest hájiti všechny obecní poplatníky. Nechceme věřiti, že by k tomu mohl dáti svého souhlasu, neboť potom by ta naše samospráva pěkně se kvalifikovala. Protestujeme veřejně proti takovému zneužívání obecních peněz, k nimž musí přispívati stejnými procenty i občané katolické strany i stran jiných. Mlčeli jsme, když agráři si odhlasovali tučnou subvenci v hospodářské záložně na volby říšské, ale takhle dále to jíti nesmí. Stejným právem mohou žádati, aby z obecních peněz byly předpláceny časopisy katolické, národní sociální i sociálně demokratické, ti, kteří k těmto stranám se hlásí. Jest viděti, jak rapidně pokračuje „kavalířství“ agrárních, kteří patrně již se domnívají, že mohou za cizí peníze hověti všemožným svým choutkám. Vyzýváme nadřazené úřady, aby si všimly tohoto rozhazování obecních důchodů a dle povinnosti své proti němu zakročily. Občané katolické pak voláme k obraně občanských práv, jejichž zanedbávání a zneužívání má každý právo vytýknouti. Agrárníky praty zvykly si již na podpory na cizí účet, že jest potřebí jednou rázně je plesknouti, aby své časopisy, své agitace a své záměry také se svého si platily.

Z Haberska. „Černá vlna převalila se přes Chotěboř a Habry a zanechala po sobě „památku“, které se tak honem nemožno zbavit. Znamení zpátečnictví vpáleno nám na čelo.“ Brrr! Až se člověk ofese nad tou hroznou jeremiádou, kterou po způsobu Emanuela Pyšlšvora, nešťastného světá tvora, spáchal do časlavské „Pravdy“ nefalšovaným „pokrokem“ živý p učitel — chy —. Inu nedivíme se, že jest z toho celý konfusní. Co se napsal pokrokářův jeho kolegové do „Osvěty lidu“, „Pravdy“ atd., co se namluvíli na veřejných schůzích, co tajně proti těm klerikálům, nezalekli se ani. oni navzdělanci, surových sprustot — a tu máš — lid je soudil a odsoudil a s nimi i kandidáta, který domnívaje se, že se pevněji sedí na dvou stolicích, octnul se na zemi. Pokrokářští pp. učitelé musí si už zvyknouti, že jejich komando má také svůj konec, a že příliš pepná pokrokářská strava se i tomu nejsilnějšímu žaludku přejí. Proto žádný strach z jeho divokých výpadů, které hledí, třebaž každým coulem pokrokář, vpašovati i do mladočeských listů jako kukaččino vejce. Ku podivu jest ovšem, že tento list běže z venkova od nás každý odpadek z pokrokářského hospodářství proti živlům konservativním a zatím kandidát téhož listu vítězí a zvítězil jonom pomocí těchto konservativců v Chotěboři, mesitím co soukojenci pokrokového dopisovatele stáli i pracovali na straně opáčné. Inu také asi kse pozitivní politiky!

Z Měčova u Beneva nad Doubravkou. V posledním čísle „Východočeského Obzoru“ nemohl si ušetřiti dopisovatel řečník, aby, nafukuv sociálně-demokratickou schůzi na událost první třídy, neušťědřil při tom rýpnutí faráři katolickému. A to proto, že p farář zmínil se o tendenci kusu, kterým ochotníci pod pokrokářskou reží měli se směřovati faráře a jeho kostelníka. Inu nejlépe by bylo, kdyby tak katolický kněz mlčel ke všemu, co si přemřtěné hlavy smyslí i když se to má dotknouti jeho cti a dobrého jména. Ostatně byli bychom rádi, jak by asi do ruda přebarvení páni dokazovali, že si farář běžel o pomoc do Ronova k missonářům a ti, že ochotnickému diletantství věnovali kázání. Inu hloupost a domýšlivost roste na jednom patězu. Tak slavní ještě ti naši rudí soudruzi v čepci a klobouku nejsou, aby jim věnovali pozornost kazatelé až pod horymi. Že by jim ovšem pozornost vůbec věnována býti neměla, to neřkáme, ba bylo by k přání, aby některému byla věnována řádná a zákonitá pozornost. Bylo by to jen k prospěchu povolání, které zastávají.

Z Německého Brodu. Program koncertu „Symfonického orchestru z Prahy“, uspořádaného spěváckým spolkem „Jasoh“ v Německém Brodu ve dvoraně „Sokolovny“ na den 15. března 1908, obsahovati bude nejlepší plody našich jakož i cizích skladatelů Symfonický orchestr, čítající 60 členů, jest orchestrem umělců, který dnes dobývá úspěchu za úspěchem. A co jest při jeho úspěších překvapujícím, jest to, že složen jest z nejmladších sil našich umělců. Kritika „Národních listů“ píše: „Uchvacující přednes a temperamentní podání, kterým vyniká Symfonický orchestr nad ostatní tělesa, snad vysvětlí se tím, že skládá se většinou z mladých členů, plných ohně a temperamentu.“ — K tomuto koncertu podařilo se nám získati ještě koncertního pěvce pana Karbulku. Týž spíval se Symfonickým orchestrem v Praze v „Griegově večeru“, o němž kritika „Hlasu Národa“ píše: „Hlas páse Karbulka a jeho odměňovaly

přednes působil tak mocným dojmem, že týž musel třikrát po neutuchajícím potlesku opakovati Griegovu píseň: „S jásotem i malá rybička . . .“

Kulturní výlepy agrárních a jejich spojenců v Dlouhém Třebově. Pokrokový pláminek dlouho-třebovský vyšlehl v neděli dne 23. února mocným plamenem, aby ozářil umravněnost „pokrokových“ živlů v obci od agrárních až k anarchistům. Velebný pán z Čes. Třebové přišel totiž tu neděli k nám, aby v soukromé schůzce povzbudil katolické voliče k vytrvalosti i při druhé volbě. Z toho poprask v agrárním národě! Najatě tlupy pod vlivem anarchismu Vávry a za asistence učitelů Káry a Hutli obstaraly v pravdě „pokrokový“ doprovod k řeči jeho. Na důkaz souhlasu s vývody jeho házeny mu vstříc — ne sice věnce, ale praobyčejná polinka z dřevníku p hostinského. Inu pokrok! Nedávaje se však nijak zlekati takovouto neočekávanou poctou, mluví p. kaplan dále a doklady čerpaje z nevyvážitelné studnice často pobuňtého praktického života svých posluchačů, zdůrazňuje jako nezbytnou podmínku obrození veškerého veřejného života: návrat ducha křesťanského v život jednotlivce, rodiny i obce. Polinka hudeb však za kapelnictví Káry a Hutli svou dále. „Pokrokové“ napjetí stoupá! V tom báb, cílík — a okno ve dveřích, nemohouc asi vydržeti sílu té pokrokové umravněnosti, se — poroučí. Inu, povídám, nedivte se — agrárníká výchova „pokrokové protiklerikální.“ Máje tak krásnou a neočekávanou ilustraci ku svým slovům, p. kaplan klidně skončil s pevnou nadějí, že katolický volič svoji povinnost i v Dlouhém Třebově vykoná. A vykonal skutečně. — Agrárníkou reputaci u rozvázných sousedů tak posramocenou chtěl zachránit lhotecký mlynář dotazy a výtkami dávno již veřejně zodpověděnými a vyvrácenými. Ovšem nemá asi tolik času, aby si šířeji všiml veřejného života, a proto dle všeho zůstává zatím jen při „Cepu“, z jehož ve všem „pravdivých“ a „ušlechtilých“ referátů čerpá nejen znalost o straně katolického lidu, ale i munici proti ní, straně „krelíkální.“ Když mu však neopatrně vylétlo z úst, že vlastně „strana krelíkální“ je německou šlechtou placena, nevyčkav ani odvety, zmizel a šel vedle dělat „oposici.“ Patrně mu na mysl hned přišly „vlastenecké“ kompromisy agrárních a „činnost“ vlastenecká „našeho“ ministra. Korunu všemu ale posadil najatý anarchista. Již trochu „navávrovaný“ rozmastil k veliké radosti agrárních sousedů klerikály na padř. Ještě dnes se z toho pořádně nevzpamatovali. Inu — nadávat, urážet a špinit uličnický — jsou také důvody „protiklerikální.“ Pane starosto Háci, nehnu se ve vás stud, že nejkrásnější výkvět občanských ctností v obci odváží se bez ostychu špinit zaschovalé sousedy a přítomnosti vaší a strážníka? Ale jen když je to proti „klerikálům“, že! A takovým pokrokovým projevům dělají assistenci i učitelové Kára a Hutla! Věak viděl prý měsíček v nočním šeru rozjařenou trojici abírat se silnicí! Ó Káro, ó Hutlo, ó Vávro! — Než nechme žertů! Pánové, tomu se říká vymaňovat lid z područí a tmy klerikalismu k svobodě a světlu moderního pokroku? Takovýmihle sprostáctvím, jakého jsme byli svědky v neděli „u Rybáků!“ Ty protiklerikální projevy „pokrokovosti“ najatých vel čin ne volají, ale tvou, abyste se probudili z umělého omámení bezhlavého „protiklerikálního“ boje a vzájemně si podali ruce bez ohledu na politické přesvědčení k stavění hráze proti takovému znepravňování veřejného života v obci ve jménu „pokroku a osvěty!“ Bude k tomu dosti dobré vůle a odvahy?

Jak agrární starosta v Žereticích na Jičíně umí reformovati svobodu a spravedlnost. V lednu t. r. odbyla se v Žereticích obecní volba řízením starosty p. Václava Lachmana. Jako tamějšímu poplatníkům přísluší nám tamtéž právo volební. Že však jsme nevolili se stranou starostovou, byla plnomocenství naše šmahem samitána. Buďto jsme byli ve volebních seznámech zaneseni do jiné vesnice, anebo jsme byli dle výroku p. starosty odnikud a nepřipustěni k volbě ani osobně. Takeme se vás, pane starosto, jak jest to možno, že při vybírání obecních přírážek o nás všíte a nyní jste si to nedověřili přetřít? Kdopak sestavoval ony voličské seznamy a pročpak jste je nechtěl občanům ukázat? Do repartice jste při seznámech tehdy vyloučených nedal též poplatníkům nahlédnout; vy jste však dobře věděl, proč tak děláte. Že to nebylo pouhé nedopatření, patrně z toho, že takto o volební právo připraveno jest nás více než 13, a to jen ti, kteří nevolili s vámi. Jakkpak může býti starostou člověk, který neumí anebo nechce zapasti uprávně ani několik voličských jmen? Jakkpak možno chtít na něm, aby vedl zcela přesně daleko složitější účty? Pane starosto, nezapomeňte, že, kdo nás o něco připraví nebo něco nám vezme, jest naším škůdcem. A k takovému svolení se vám, pane starosto, stílí s hmoždítkem a vyhrává hudba? No — každému hraji jen chvíli. Zatím vám trochu radosti přejeme. Ale brzy se přesvědčíte, že rolníci avědoměli dovedou se brániti.

Tmařské přemýšlení z Poličky o pokroku starosty do sešlema vybarveného. P. že se na nás nehrne salový pokrok.

Někde jde sice cestou radí, ale to nic nedělá — jen když pokrok! Tabule v Sádku u Poličky má pan starosta ještě skládat účty za rok 1906 a 1907. Ale co na tom? Výbor si takovým malíčkým prodloužením příliš hlavu neláme. Pan starosta pro samé funkce nemůže obstarávati důkladné žádou. V okres. hospodářském spolku jest na př. předsedou, pokladníkem i jednatelem. Jak se horlivě přitom činí, to vysvítá z toho, že po tři roky nedokončil účty a o schůzce nedbal. A jest to přece spolek pro blaho rolnictva, mající okolo 4000 K. Aby „pracoval“ též jinde, zalotil ve své obci hospodářskou besídku; členové sice složili 25%, příspěvky — ale dál už besídka spl. Vždyť přece se musel bystrý starosta zabývati co nejvíce politikou, připravovat si pádu k mandátu. Nešlo-li to do říšského, tož aspoň to musilo jít do zemského sněmu. A jak se malovala v agrárníckém tisku před volbami šlechtatá agrární nezištnost!! My ji vidíme z blízka. Subvence na býčky, jalo- víčky a j. přece v přední řadě patří mužů, bojovníkům pod zeleným praporem. Náš výtečník jest také náměstkem okres. starosty a přitom se taky hodně vyznamenal při rozdělení státní nouzové podpory. Na poličský okres posláno 17 000 K. ale v Korouhvi dostali z toho sotva maloulinký drobeček, jinde též. Víme toho víc, ale ponecháváme si zatím ostatní v péči. Tolik však pravíme rozhodně, že rolníci, kteří p. starostu dobře znají, rozhodně se bojí, jak je bude v Praze jako poslanec zastávat. Vždyť přece ve vlastní obci obdržel sotva třetinu hlasů; s podobnou „horlivostí“ volily ho obce sousední. To je světlý důkaz, jak veliké se těší důvěře. My katolíci máme se lépe organizovati a dbáti o to, aby do výboru užitečných institucí byli voleni vždy mužové zcela nezištní a starostlivě pracující o blaho svých bližních. — Jeden organizovaný.

Z Litomyšlska. V neděli dne 8. března koná se důvěrná schůze „Org. českoslov. mládeže venkov.“ o 2. hod. odp. v hostinci p. J. Nádvor- níka v Horním Újezdě u Litomyšle.

† Ant. Dvořák,
děkan v Nebovidech.

Srdce širokých kruhů katolických raněno palčivou bolestí. Opustil tento svět ctihodný kmet v jeho srdci až do konce hýral mladický zápal pro vše ušlechtilé; zemřel v prostřed energické práce. Byl jedním z těch, o kterých se velmi málo píše v novinách, ale o nichž mluví s velikou úctou všichni lidé, sledující z blízka jejich ideální a obětavou mravní práci. A kdo vůbec tomuto věrnému pastýři dáti svěřených a pravému vlastenci mohl býti nepřitelem? Ušlechtilá tato duše podmaňovala si každého.

Stále vidíme tu vysokou, štíhlou postavu, jiskrné oko, vlídnou a přitom energickou tvář, lemovanou hustým šedým vlasem. A to vzršení stále tak svěží, jadrné, rozhodné! Současně proudy sledoval pilně do poslední chvíle, stával se zmužile proti kalným přibojům a přitom zůstal vždy ryzím vlastencem.

Narodil se r. 1841 v Dobrušce. Po studiích gymnasiálních, vykonaných v Rychnově a v Hradci Králové, vstoupil do semináře královéhradeckého. Vy- svěcen na kněze r. 1867. Poslán za kaplana do Nebovid, kde srostl se svojí osadou, působiv zde plných 40 let. A jak slavným písmem zapsal se do srdcí osadníků tento pravý otec stáda svěřeného! Štědrá ruka jeho vždy byla otevřena k podpoře chudiny, studujících, vlasteneckých a náboženských podniků, k odbírání sponaty publikací národních a náboženských. Byl osobním přítelem dr. Fr. L. Riegra. Jako člen a později místopředseda výboru našeho Politického društva tiskového nevynechal ani jediné schůze v Hradci Králové. Ať bylo jakkoli, vždy ze vzdálených Nebovid přijížděl k rokování. V Polit. draštve vyvíjel velikou, obětavou činnost, nevyhýbaje se námaze žádné. A povzbuzoval slovem a příkladem mladší bratry, stíhaje leckdy jemnou, přátelskou satyrou línost některých. A při všem tom byl pravým vzorem skromnosti. — Zemřel statečně, s plnou oddaností do vůle Boží jako pravý sluha Kristů v pátek 28. února.

Pohřeb tolik dojemný, jaký měl „nebovidský jennostpán“, málokde se naskytne. Všichni účastníci naplněni byli bolestí neupřimnější. Co slyš prolitá od těch, kteří po shlednutí tělesných pozůstatků jeho z domu smutku odcházeli! Plakali prostí lidé i inteligenti. K pohřbu tohoto zasloužilého osobního děkana, bisk. sekretáře a notáře dostavily se veliké davy z města, z blízka i z dále.

Nejdp. biskup dr. Josef Doubrava projevil farákům svoji soustrast.

Ve farním domě vykropil tělesné pozůstatky v Pánu zvěčného vdp. kanovník královéhradecký Kerzer a vdp. vikářem, arciděkanem kutnohorským Magrem Vorlíčkem za asistencce asi 45 kněží. Za Politické draštvo tiskové doprovázeli se z Hradce Králové vdp. rektor semináře Nývít a vdp. ředitel „Rudolína“ Sekera. Dostavili se též tři kolegové zesnulého, vldpp.: vikář a děkan Jaroměřský Štěpánek, děkan novobradecký Vitvar, děkan přeloučský Hajler a pak suchbatský Spurný. Kromě

velikého počtu jiných přátel a ctitelů dostal se i p. baron Josef Hrubý z Jelení s pp. patronátními úředníky, p. míst. rada Vojt. Kostka, p. komisař J. Tomka, pp. šk. inspektori kolínský a kutnohorský, p. zem. archivář V. Nováček, deputace pp. učitelů z blízkého okolí, všichni pp. učitelé místní se žactvem, úřady samosprávné z farnosti i okolí, četné spolky atd. Všechně zaplat Bůh!

Děkanův šák dp. farář radbořský Kratochvíl v kostele ocenil zásluhy zesnulého, poukázav na jeho činnost občanskou a vlasteneckou. Připomněl, že zesnulý sebral pro vystavění nového kostela v Č. Pečkách přes 20.000 zl., postaral se o vystavění kaple v Polepech, školy v Nebovidech, založil Raifeisenku v Č. Pečkách. Byl všude známým vůdcem poutí do vzdálených míst, atd.

Zpívané rekviem sloužil vikář jaroměřský vldp. Stěpánek. Hudbu a zpěvy znamenité řídili místní pp. ředitelé kůru p. Žilka a p. Volf. V bílé barvě sloužili mše sv. vldp. Vitvar a dp. Dudek. Po vykropení na hřbitově odešly zástupy s pláčem od hrobu svého miláčka.

8 Bohem, knězi šlechtyni! Přijmi stonásobnou odměnu z ruky Boží!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Poutníkům letošním do sv. země doporučujeme praktickou knihu: „Šest neděl v orientě“. K dostání za 1 K 20 h u spisovatele Jos. Kousala, děkana v Hořicích.

Členové spolku emeritů z diecése královéhradecké se žádají, aby za příčinou letošní valné hromady delegátů svá přání, event. návrhy, zaslali do 12. března vldp. Jos. Kousalovi, děkanu v Hořicích.

Konec Svonilova „Morav. Kraje“
Začali vodit odpadlíka od města k městu, dělali mu z počátku reklamu — k vůli svým vlastním cílům a pak, když už přestal býti zvláštní atrakcí, opustili ho. „Moravský Kraj“ zašel, a nyní ještě jest alýšeti dozvuky. Brněnské „Budoucnosti“ dostalo se do ruky toto úřední oznámení: „Povolení exekuce. Na základě rozsudku ze dne 18. prosince 1907, Cg VIII. 416.7—8, povoluje se p. Františku Fedičovi, soukromému úředníku v Brně, zastoupenému p. drem Hynkem Bulínem, advokátem v Brně, proti panu Josefu Svozilovi, vydavateli a redaktoru „Moravského Kraje“ v Brně, Liechtensteina ulice č. 2, ku zajištění jeho pohledávání v obnosu 3372 K s 5procentními úroky ze 200 K od 1. května 1907, ze 200 K od 1. června 1907, ze 200 K od 1. července 1907, ze 200 K od 1. srpna 1907, ze 200 K od 1. září 1907, ze 200 K od 1. listopadu 1907, ze 100 K od 15. listopadu 1907 a ze zbytku 1872 K ode dne žaloby, náklady soudními per 84 K 72 h a náklady této žádosti obnosem 840 K 82 h již určenými, když žalobce od návrhu na vydání prozatímního opatření v žalobě č. j. Cg VIII. 416.7—1 žádaného byl ustoupil, exekuce zabavením pohledávek dle udání p. Josefu Svozilovi, jako vydavateli „Morav. Kraje“, proti jeho odběratelům v příloze 1/1 uvedeným, po 15 K více méně příslušejících. Podlažníkům se zapovídá, aby k zapravení zabavené pohledávky nebo na stránku této pohledávky panu Josefu Svozilovi platili. Tomuto se zapovídá, aby nijak se zabavenými pohledávkami, jakož i se zástavou pro ně zřízenou nenakládal a zejména aby pohledávky tyto ani vůbec, ani z části nevybral.“ — Tudíž pokroková redakce měla ještě pokrokovější předplatitele. Ač list odbírala pokroková inteligence, která měla přece víc peněz než dělnici, přece si kupovala Svozilův pokrok velice lacině. A pak uškodilo Svozilovi značně, že otiskl několik perných pravd o soc. demokracii. Tím si pošťval proti sobě rudé a zvláště šidly, tak že byl se samostatným pokrokařem brzy hotov. Jiné pokrokařské listy jsou zkušenější a proto opatrnější. Nepostaví se proti rudé „kultuře“ ani tenkrát, když vidí skutky víc než barbarské. Takové listy pak proti sobě kapitalismus šidlovský nepopudí.

Rakouské železničství. Výkas skartelovaných rakouských železnic za leden ukázal, že odbyt domácí nebyl u nás dotčen obrátem konjunktury na světovém trhu a že právě naopak proti loňsku podstatně se zvýšil. Značný podíl na vzrůstu odbytu připadá na kolejnice, v nichž hlavně padají na váhu velké objednávky státních dráh, severozápadní dráhy, severní dráhy a společnosti státních dráh. Dosavadní objednávky zajišťují valcovným kolejnicím plnou zaměstnanost až do polovice července. Protože v roce dostavují se stále dodatečné objednávky, možno z toho usuzovati, že odbyt kolejnic bude letos podstatně vyšší než v roku loňském. Také potřeba ostatního železničního materiálu jest neobyčejně veliká. Hlavně výhybky jsou značně hledány, speciálně pak pro severní dráhu, která se jak známo pronikavě reorganizuje. Výroba tyčového železa jest rovněž plně zaměstnána; před koncem měsíce stanoveny budou nezměněné ceny pro druhou čtvrt.

závody jsou plně zaměstnány a nemohou stačiti objednávkám, které je doobázejí. Zračí se i v tom, že závody řečické byly nuceny přikázati nedávno opět 250 vagonů tyčového železa rakouskému kartelu a požádati ho, aby je za ně dodal. Při této příznivé náladě trhu nelze ovšem přehlédnouti, že náklady výroby zvýšením mzdy a zvýšením ceny surovin a poruchami dopravy uhlí jakož i kok-u podstatně se zvýšily.

Velikomoční pohlednice Ústřední Matice Školské. nových, zcela původních vzorů, octnou se co nejdříve v rukou českých obchodníků a pohlednicemi a tím i v rukou přátel Ústřední Matice Školské. Letošního roku budou pohlednice obzvláště krásné a členové Ústřední Matice Školské oddávají se příjemné naději, že tentokrátě podaří se Matici naprosto zlomiti cizozemskou konkurenci, která na úkor českých obchodníků zaplavuje náš domácí trh pohlednicový. Výběr pohlednic bude velice hojný. Maticíni kancelář pak jest zařizena na to, aby obchodníkům dodala pohlednice za obvyklých podmínek v každém množství. Veškeré dotazy zodpoví kancelář Ústřední Matice Školské v Praze-I., Martinská ul. č. 4., oddělení obchodní.

Dvoji sklizeň se decilí, když mezi řádky petržele, mrkve neb i špenátu do řádků se vyseje řetkev měsíční či rauná. Než petržel vzejde a se zaselená, jest řetkev vyrostlá. Vytrháváním se kypří půda, což jde k duhu petrželi, kteráž i chráněna je v první době proti větrům a hmyšu.

K zakládání křoví, ohrad a houští volme takové keře a stromky plané, jichž plody slouží ptactvu za potravu na podzim a v době zimní. Ptactvo se v takových křovinách rádo usazuje a hnízdí se zálibou. Zejména osvědčily se v tomto směru planá trnka, hloh, břešlen, ptačí zob, ptačí třešně, višně, střemcha, horské a lesní srstky a meruzalky, chebzl či bez černý a rudý, jeřabiny, kalina, jalovec a jiné křoviny bobulovité.

Pozdní seti vždy má neblahý vliv na sklizeň. Netoliko že později zraje plodina, ale hlavně proto se seti pozdní nedoporučuje, že vždy se tím výnos zmenší, a pozdě seti obilniny mají vždy nepoměrně mnoho pozadku a zrní je celkem lehčí, méně cenné. To platí zvláště o ječmeni pivovarnickém. Z té příčiny důžno polní práce tak uspořádati, aby setba jara vždy co nejdříve se mohla vykonati, neboť za stejných jinak poměrů ranná setba vždy lépe se osvědčuje než pozdní. V tomto směru platí osvědčená zkušenost: pozdní setba vydatí se někdy, ranná nezdatí se také někdy. Hledme tedy práce polní vykonati včas, aby plodiny co nejdříve přišly do půdy, pokud ovšem počasí a podnebí to připouští, neboť kdo pozdě sází, pozdě sklízí a stodol nepřistavuje. Z pozdní setby ještě nikdo nezbohatl, a z ranné nikdo nezchudl.

Ústřední spolek číšníků ve snaze za zlepšení podmínek zprostředkovatelů zavedl nový způsob přibíhování práce hledajícího hostinského pomocníka. Pro uchazeče o kondice vydal přibíhovací blankety s následujícími rubrikami: jméno uchazeče, rok narození, živnost, v níž se vyučil, znalost řečí, v kterých závodech dosud pracoval a o jakou kondici se uchází. Tímto zařízením získala kondiční kancelář „Č. S. Č.“ přesný popis všech osob práci hledajících, který jest pádným zaměstnavatelům v případě potřeby k dispozici, na což se upozorňují zvláště majitelé lázní a restaurací na příští pražské výstavě. Kondiční kancelář na místě dřívějšího tajemníka vede kondiční výbor a proto jest nutno veškeré dopisy zprostředkování práce se týkající výhradně adresovati jen na kondiční výbor „Ústředního spolku číšníků“ v Praze, Spálená ul. č. 114—II.

Hmyz na dobytka hubí prášek z čerstvého vápna nehašeného. Vápno se na prášek utluče a místo hmyzem napadené řádě popráší. Za několik dní se dobytče okartákuje.

+ Svatopluk Čech.

(Dokončení.)

Čech nikdy nečinil zbytečných koncesí panující módě, nepochleboval k vůli nabytí popularity určitým politickým stranám. Byl přesvědčen zrovna jako Zeyer, že skutečné krásno jest věcí absolutní, které po prožití některé sezóny horečky nalezne znovu a znovu oddané ctitele. V „Pisních otroka“ jeví se upřímný soucit k utlačovaným vůbec. Chtěl snad těmi verši strhnouti na sebe přátelství těch, kteří se pouze za utiskované prohlašují, ale sami páši největší tyranství? Nikoli. A když viděl, jak socialisté plamenné verše ve prospěch svojí strany znějí, pro sebe výhradně reklamují, tu se jistě sarasil brzy nad takovými ctiteli. Aspoň brzy nato četlo obecenstvo „Modlitby k Neznámému“, které již přestali socialisté nadšeně vlebíti.

Čech ovšem někdy se silnou vervou sekl do tábora katolického. Uvažme však jeho vychování a prostředí, provanuté husitským romantismem, v němž se pohyboval. Nyní, po nových významech historických jistě by psal daleko mírněji. A když všechno neustránil svátost, vyznámé my katolické nápsí tolik, že mu nebyla vědecky slova, sanjata ašit proti katolictvu, že nečinil svoji posel služkou

niského fanatismu, že nebylo jeho úmyslem jitiť nepěkné pudy vášnivých davů. U něho nebylo jednostranné, vypočítavé sfoby. Nehledal slávy na tom poli, kde mnozí pidiimužci přes všechnu svojí obmezenost aspoň něco na popularitě získali.

Poslední léta jeho byla strpčena patetism, jak špatně vedoucí kruby jeho výsvám rozumějí, jak se národ potírá, jak zhrubli ti, jichž duši chtěl povznést k hvězdám.

* * *

Za Svatoplukem Čechem.

V Praze, dne 1. března 1908.

Již tleje v zemi, k níž jate láskou vřelí,
nad vámi dřímá ticho teskných dnů.
Jen časem v útulek váš osamělý
smí davn slavnostního ruce a žm,
když hroby vaše kvítím obasypává
a řetník slovy dojemnými vzdává
dost mrtvým vlastencům.

Sv. Čech: Mrtvým vlastencům.

Kamenná vlnká krypta výšebradského Slavína opět rozevřela své temné útroby. Smutek vychází z těch slavnostních a přes tak ponurých míst výšebradských. Co orlicích vznětů, plamenných soch, co hrđých hlav, nadějí a přání skryla ta kobka bělokamenného Slavína!

Zemřel Svatopluk Čech! Dech svírá se kolem, oči se zalévají slzou. Pohřben jest. Tak šlehe mrazivý vítr listím, tak hrůza působí svou Medusinou hlavou, jak ohromila smrt Svatopluka Čecha.

I vezli ho v průvodu slavném, mohutném, vznešeném. Lkali nad ním ti zástupové dělnictva, jdoucí v konduktu, lkali i ti obrovští tisícové, přicházející sledovat neobvyklou podívanou slavného pohřbu. Dopravázeji té, Svatopluku, tisícové dělnictva, řady sokolské, studenti university a tehniky, tebe, člověka skromného, uložili ne do země, ale mezi čtyři kamenné stěny, obspaného spoustou věnců, kytic a květů. Oč, že lépe by se tobě spale na vesnickém hřbitově, v rohu kdesi, v hrobě porostlém barvínkem a rozmarínou...

Pohřben byl slavný jako celý život a působení jeho. Vpředu kráčely organizace dělnické. Studentstvo zúčastnilo se počtem imponantním, rovněž tak Sokolstvo i zpěvacké spolky.

Stál jsem v ulici Jungmannově, když průvod šel kolem. Chrál, jenž právě mohutným sborem byl přednášen, vzbudil dojem velkolepý. Mohutné sonorní hlasy mužské chrvěly se dojmutím, žalem, žalný spěv ten, odražen stěnami vysokých domů, nesl se jako zvuky obrovských varhan ku předu, dojmaje k slzám. A siseo také to množství, shromážděné z všech končin Prahy, z okolí blízkého i dalekého. Mnohý plakal usedavě jako děcko. A přijel vůz prostý, černým florem potažený, s třetánovými guirlandami, provázen dvojtým kordonem studentstva a Sokolů, ozbrojených rapíry.

Dojeli na Vyšehrad. Vykonány smuteční obřady, promluveny slavnostní řeči, tělesná ochránka nesmrtného básníka spuštěna do hrobky —

Množství se vzdálo. Jen malý hlouček studentů zůstal u hrobu — a plakali, srdečně plakali. V pozadí a v pravo tměl se kostel sv. Petra a Pavla, tměl se černými mraky nebe, a Vltava dříve lesklá zainala, zrcadla její osleple, ztemnělo. Spi aladce, veliký myslitel, obrovský člověče, básníku, vedie našich vlastenců a předáků!

To nadšení, jež zářilo vám a čela,
ten vřelý cit, jenž pro vaše hřál,
nechť lobky strouchnavěly a ardce utlela,
i v popelu se, věřím, jiskří dál;
vždyť probuzoval kdys mrtvé k ští
a dosud hvězdá nad námi se třeptá —
váš jasný ideál!

(Zasláno.)

POŘÁDEK

15. řádné valné schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Kralci Králové

dne 11. března 1908 o 1. hodině odpolední
(ve dvoraně Adalbertina).

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné hromady.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Zpráva o politické situaci.
6. Volba nového výboru.
7. Volné návrhy.

(Výbor navrhuje: Zřízení právní ochrany pro členy družstva.)

Poznámka: Menejdo-li se 1/2 členů, bude schůze o hodinu později zahájena.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Hopt,
jednatel.

(Zasláno.)

Přátelům opuštné, zanedbané a mravně
zpuštělé mládeže.

Ze všech smí samovolně stácky, že varhátá potat
slotná, spáchaných sejen doopřijmí, sřbrá i dčmí

škola ještě povinnými, že stále se množí počet zanedbané a spustlé mládeže. U národů nejpokrokovějších ve vzdělanosti, u prostřed pravých zázraků, které genie vědy a pokroku lidského vykonal, přese všechno pění věnovanou školství vzrůstají celé generace dětí, které bída, nedbalost, opilství neb i nemravnost rodičů přivádí do zkázy fyzické i mravní; vzrůstají celé legie dětí, o kterých se zdá, jako by již od narození odsouzeny byly k šebrotě, tuláctví anebo ke zločinům nejhorším.

Ubohých tvorů těchto, kteří zdají se dorůstati jenom na postrach lidské společnosti, obětavě nímá se spolek „Serafinské dílo lásky“, založený roku 1889 v Německu a odtud rozšířený do Švýcarska i Ameriky. Za poměrně krátkou dobu trvání svého zachránilo „Serafinské dílo lásky“ v Německu 10 000 dětí osiřelých, mravně zanedbaných a zpuštěných; r. 1904 založena byla samostatná odnož jeho pro země rakouské se sídlem v Linci, která se postarala již o 381 malých ubožáčků, z nichž většina dorůstala jen pro kriminál.

K podnětu několika šlechtických rodin z české šlechty rozhodl se hlouček obětavých a lidomilných laikův i kněží „Seraf. dílo lásky“, tento krásný a světlý strom křesťanské charity, na němž uzrává ovoce tak vzácné a dražocenné, na památku šedesátiletého patronického jubilea císaře a krále našeho Františka Josefa I. zasaditi také do širých niv českoslovan-ských a zve, volá i prosí všechny věrné Čechoslovany z Čech, Moravy i Slezska, kteří mají srdce soucitné, jimž není lhostejna budoucnost naší mládeže, aby připojili se k nám a přispěli radou, pomocí a dárkem sebe nepatrnějším k dílu tak vznešenému a záslužnému. — Za nepatrný příspěvek roční 3 K lze státi se členem a členkou, za 2 K 40 h účastníkem a účastnicí „Serafinského díla lásky“, začne pak v odměnu spolek zlatem zasílá oba pěkné měsíční spolkové časopisy „Serafinský přítel dítěte“ pro dospělé a „Dítko mariánské“ pro děti. Stanovy spolkové již jsou u k zemeckým místodržitelstvím v Praze schváleny; jedna z předních rodin šlechtických chce nám věnovati k účelům spolkovým rozsáhlý dvůr se vřím přilehuštěním, a jiný vynikající šlechtic tomuto nejmladšímu dítku české charity věnoval do výmku 2.000 K a další podpora ještě přilhlí. Ústřední sídlo a správa spolková bude prozatím v Čís. Budějovicích, kdež odbyvati se bude též ustavující valná hromada v neděli dne 8 března o 6. hod. odpoledne v biskupské residenci — Přihlášky a vše ostatní adresováno budíž: „Serafinské dílo lásky“ v Čís. Budějovicích.

Spolek náš abíratí bude opuštné a zanedbané dítky po všech zemích koruny české a dávati je na výchovu do spolkových rodin a útavů již existujících; teprve později, až se li se toho potřeba a spolkové jmění vzroste, byl by spolek ochoten zafizovati vlastní útulny dětské a ochranné. Prozatím však svorně pracovati chceme se spolky a útavy již existujícími.

U nás nepřetahuje se politika ani polemika; snahám ptáním našim jest, aby v krásných vlastech českoslovan-ských opět zkvétala láska, pravá, upřímná láska křesťanská, která n-šávidí a nemyslí zlého. „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím!“ zvolal kdysi Spasitel náš. A my voláme a prosíme: „Pojďte a připojte se k nám všichni, kdož máte srdce soucitné a pomozte nám zachrániti tisíce opuštné a zanedbané mládeže naší; pomozte nám vybudovati skrovné budovy tam, kdož nepočítali milého tepla krbu rodinného, pomozte nám býti matkou a otcem těm, kdož nepoznali lásky mateřské, kdož nevěděli, co jest péče otcovská; a odměnou za to bude vám blahé vědomí, že jste zachránili tisíce duší ne-smrteľných a národ svůj zachránili od zločinův plemenných!“ (Následuje mnoho podpisů vynikajících kněží a laiků, členů to přípravného komitétu z Čech a Moravy.)

(Zasláno.)

Činěny na mne nájedzy od agrárnků, že jsem zaprodanec a koupem od strany katolické jako špiel. Vysvětlám ony pány, aby mi to dokázali. Pak se mohou přihlásiti o odměnu 100 korun.

Vysvětlám pp. pokrokaře, aby mi dokázali, že jsem byl šerovným sociálem a to na odměnu 100 K. Dokud mi dotyčné výtky moji přítelškové ne dokáží, dotud je budu pokládati za bídne na oti utr-žeče a lháře.

Jan Handlř, t. š. pokladník
katolického spolku a důvěrník v Ronově n. D.

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. února 1908 1 hl pšenice K 17.00—00.00, žito K 14.00—15.00, ječme-ne K 00.00—00.00, prosa K 10.00—12.00, vřbe K 12.00 až 14.—, hrachu K 20.00—22.—, oves K 7.50—8.00, čočky K 38.— až 40.—, jable K 22.00—00.—, krup K 22.00—40.00 bramborů K 2.00—2.50, 1 hl jetelovéhoho semene červeného K 180.00—00.—, ruského K 000.00, 1 hl. jetelovéhoho semínka bílého K 00.00—00.—, máku K 40.—45.00, lněného semene K 20.—00.—, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.— až 2.40, 1 kg másla převařeného K —.00—00.00, 1 kg másla vepřového K 1.70—0.00, 1 kg tvarohu 0.80—0.82, vejce K 0.06—0.07, 1 kopa cerele K 00.— až 0.00, 1 kopa salí K 000—0.00, 1 kopa kapusty K 2.40—4.00, 1 hl cibule K 7.00—8.20, kopa drob. zeleniny K 0.60—1.80, 1 pytel mrkve K 1.60—2.00, 1 bečka hrubek K 0.00—00.—, 1 bečka švestek K 00—0.—, 1 hl jablák K 6.00—18.—. Na týd. obilni trh v Hradci Králové dne 29. února 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 147 hektol., žito 190, ječmene 70, oves 258, prosa 00, vřbe 20, hrachu 0, čočky 1, jable 10, krup 0, jetelov. semínka 2, lněného semene 28, máku 2. — 2) Zeleniny: salí 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 48 kop, cibule 40 hl, drob. zeleniny 61 kop, mrkve 20 pytlů, brambor 91 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablák

12 hl, hrubek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 7 kusů, podviněná 429 kusů, kůsati 13 kusů.

Listárna redakce.

Do Zelinkeva. Jen zaslejte.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejbojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro

závod je jeho

steleté trvání.

Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.

— Sklad literatury esperantské. —

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velecltř. řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velecl. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že rosiřiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při odběru aspoň tří kusů z veškerého zboží čísti ceny tučově jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dojed s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mydla toaletní, hygienická ve všech odních i cenách. Kartáčky na suby, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vane ve stěnových kasotěch pro dárky, osvědčené crémy a mydla k holení, vykoupené břízky anglické. Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebínků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.

Rozněš všíležit potřeby a práce vlásečnické vyrábím Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují za nejvyšší ceny

— Cenník na požádání zašlu obratem pošt. —

Na přání dovolí si osobně přijíti se vorky a pedati tádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mydel, voňavek a toaletních potřeb

v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

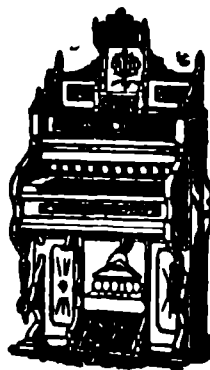
Sklady:

Badapost, VIII. ker József-kört 15. — Praha, Ferdinandova tř. 49. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městní splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Jos. Štěpán, odborný pozlazevac

pro práce kostelní

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a al patronátům úřadům k opravování a přezlácování oltářů, kazatelen, křesťanských cest a veškerých chrámových předmětů jakož i k opravě pomníků, a železných náhrobních křížů, slavní plamě a různých předmětů venku se nalez jících za ceny mírné. Taktéž dodávám celá nová chrámová zařízení v každém slohu a pro edení těs i uměleckém. Plány a rozpočty aho ovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku n. cestovné. Mnoho pochvalných u nání porace a bruhová státní medaile a výstavy v Pardubicích Zdroř založ. r. 1898.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejs v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré (předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a keověho náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se službě P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, hřbitelnic, spěvnic, Božích hrobů, křesťanských cest v reliefech, soch světců, křesťanských rámt atd. atd.

Oprave a obnove staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Speciální výroba a sklad

domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyne- a vodo-vedů, hromosvedů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 412.

Cenníky zdarma a franko.

Za zvěčným šlechtovým knězem ANTONÍNEM DVOŘÁKEM, děkanem nebovidským.

Není ani možno dokonale vyhlédnout zasluby tak neúnavně činného a tolik dobrotvivého duchovního.

Odešel ze řad našich navždy jeden z nejlepších bojovníků, vzorný kněz, výtečný vlastenec, katolický zemědělec, otcovský přítel chudého lidu a jeden z prvních podporovatelů hnutí katolického. Kdo by byl neznal toho muže postavy vysoké, bílavých, vždy pečlivě nahoru načechraných vlasů se stálým úsměvem? Přímou povahou svou a přisným, svědomitým konáním svých povinností naklonil si srdce všech. Byl neúprosným, přisným sám k sobě v plnění svých povinností, což i urychlilo předčasnou jeho smrt.

Ve farnosti nebovidské jsou dvě školy a sice: trojtřídní v Nebovidech a pětiletá v Červ. Pečkách. Děkan Dvořák sám docházel do Červ. Peček vyučovati sv. náboženství. Ať cesta nebo necesta, nic mu nevadilo. Zvláště zimního času býval silnice úplně zavátá, že po pás chodící někdy musel se broditi, a mnohdy byl čas i takový, že kdo nemusel, z domu ani nevyšel; ale děkan byl ve přičině té neúprosný a v osm hodin zaklepal na dvéře třídy, vešel — usmál se a odlehčil si slovy: „To je dnes psota.“ Když mu řečeno bylo, že proč v takový nečas chodí, byl téměř uražen a odpovídal: „Kdo bude choditi vyučovati, když já ne? Či je to povinnost? Tu povinnost jsem na sebe přijal, proto ji musím také vykonávat. Vidíme, kam to dnes vše vede a nebudou-li děti vychovány, co můžeme od nich očekávat, až odrostou? To bych si musil za největší hřích pokládati vynechati náboženskou hodinu u dětí. Pomalu sem vždy dojdou a odtud domů již se nějak dostanu.“

Proto také horoucně vštěpoval spasitelná pravidla Božského učení v jemná srdce dětí, ku kterým mluvil hlasem přívětivým, srdečným, jímavým, hlasem vroucně milujícího otce, a opět zase děti milovaly jeho.

Opuštěným a chudým dítkám prokazoval dobrodiní největších. Byl-li upozorněn, že to neb ono dítě nemá šatů, obuvi, ihned dal vzít míru a nové zhotoviti se slovy: „Však to ještě naše fara vydrží.“ Když působil v Nebovidech vel. pán J. Záruba, nynější dp. prvoraf v Gruntě, říkalo se: „Pan děkan ten dává mnoho, ale velebného pána by již připravili o poslední kabát a on by i ten dal.“ Z výroků těchto lze si představit, jaké dvě předobré a svorné duše působily na děkanství a jaká činnost jejich byla mezi lidem.

Největší svátek vdp. děkana byl na Bílou neděli, když šla mládež k prvnímu sv. přijímání. „To jsem dnes jako znovuzrozen“, říkával o slavnosti té. Jak horlivě vyučoval mládež a připravoval k prvnímu sv. přijímání, neuvěřil nikdo, kdo sám to neviděl. Dobře však říkal: „Na tomto kroku záleží nejvíce; proto také hledím, aby v zásadách sv. víry byly utvrzeny, nebo nenaučí-li se tomu nyní a nepoznají-li tu velikou milost a důležitost teď, v pozdějších letech a na studiích to neseznají. Že někde neklade se na tyto předúležité zásady mnoho času a obývají se povrchně, proto až mládež odroste, je také lhostejná a netečná ke sv. víře.“ Dojemné bylo, když mládež ve škole žádal: „A až bude po sv. přijímání, pomodlete se za rodiče, aby jim dal Pán Bůh zdraví a přidejte také Otčenášek a Zdravas za mne!“ Tu mu vždy slzy kanuly z očí.

První sv. přijímání, které bývalo v Červ. Pečkách, bylo slavnostním dnem i pro celou farnost, což dosvědčovaly nespočetné zástupy lidí, kteří z blízka i ze vzdálenějších osad přikvapili, aby účast brali na slavnosti této; to bylo i důkazem, že símě na úrodnou půdu padá. Mládež k prvnímu sv. přijímání jdoucí shromáždila se ve škole, kde každý obdržel svěcenou svíčku. Děvčata ustrojena jako družičky s myrtoým věnečkem na hlavě, hoši ustrojeni černě. Neměl-li kdo na oděv, byla kapsa děkanova otevřena. Po mši sv. obdržel každý v upomínku knížku a skvostný obraz. Odpoledne zase mládež účastnila se sv. požehnání v Nebovidech, a po něm byla svačina, uchystaná pro ně na děkanství.

Rovněž i zkouška ze sv. náboženství byla velice slavnostní. Když bral děkan za řepu, tu vždy uložil 100 zl. do záložny na zkoušku pro odměny. Odměny byly rozdělovány po třídách. V I. třídě hezounčké obrázky; ve II. třídě krásné větší obrazy; ve III. třídě obrazy skvostné i převyšující cenu jednoho zlatého; ve IV. a V. tř. knihy ve skvostných vazbách, modlitební knížky i v ceně několika zlatých, hochům skvostné knížky k fetišům atd. Na to peněz nelitoval.

Mnohdy přijel z Prahy a říkal, že mu „stovčička“ letos nestačila.

Když jako biskupský sekretář sám visitoval, velice líto mu bývalo, že někde žáci ani obrázků nedostali; proto zásobu obrázků sebou vozil a rozdával. To nikdy nedovedl pochopiti, že někteří duchovní páni ani ten obrázek nedají té mládeži.

Kostel v Nebovidech skvostně byl v úhledný a útulný stánek Boží upraven. Na nový kostel v Červ. Pečkách počal sbírat. A částka ta dostoupila výše nemalé, leč nebylo mu dopřáno jej vystavěti a radovati se z díla svého.

Literaturu podporoval ze všech sil. Vždyť odebíral ke 40 časopisům a některé, aby více rozšiřoval, i ve více výtiscích bral a lidu půjčoval. V rozšiřování časopisů levnějších, brožur byl neúnavným. Těch odebíral po mnoha stech výtisků a byl nucen následkem toho i úřední dovolení k prodeji si vzíti. Dobrých kalendářů odebíral též mnoho. Porto a podobné výlohy nepřipočítával, k tomu neměl povahy. Přišel-li chudý člověk a žádal kalendář, obdržel jej zdarma. To ovšem se nelíbilo knihkupcům z Kolína a proto velice jej pronásledovali, z čeho však on si nic nedělal. Lidé z okolních osad dostavovali se k němu pro knihy s trakati.

Knihovnu farní, která obsahuje velice cenné a vědecké spisy, velice rozšířil; všechny vzdělávací časopisy, knihy, které odebíral a kupoval, do ní dával. S největší ochotou půjčoval sám knihy.

Studující bývají rovněž velkým dobrodincem a podporovatelem. Každý, který mu přišel ukázat vysvědčení, ať pololetní, ať celoroční, odešel s pěkným dárkem. Mnoho lidí mu má za nynější své existenční postavení děkovati; o protekci, hmotné podpory měl stále žádosti a žádná nezůstala bez oslyšení.

Chloubou a pýchou jeho bylo, že z farnosti své má jednu ctihodnou sestru, odbornou učitelku v klášteře sv. Voršily v Kutné Hoře a čtyři duchovní pány.

V domácím životě byl ke každému vlídný, přívětivý, sdílný, rozšafný, smýšlení šlechtového, beze vši lsti a beze všeho tváření. Jeho povaha ryzí by toho ani nebyla snesla. „Naše fara je pohostinná, staročeská“, bylo jeho rčením „a po mně, kdož ví, jak bude.“ Proto také na fare každý den nějakí hosté byli, ať z Kolína, Kutné Hory, Prahy — zkrátka ze všech koutů království českého — každý dobře znal nebovidskou faru.

Sám nevydržel dlouho seděti, nýbrž maje černou čepičku na hlavě, ustavičně přebíhal hned do svého pokoje, na dvůr ano i na pole odběhl a zase, jako by nikde nebyl, se navrátil s úsměvem na rtech; hovořilo se dále a hosté dovedl udržeti v náladě a napjetí co nejlépe.

Každoročně chodíval a nyní, co je dráha, jezdíval s velkým množstvím poutníků na svátek sv. Prokopa na Sázavu. Jedenkrát, kdy celý zemdlen přišel domů a sotva že usnul, vypukl požár, který stodolu, kolny, chlévy a hospodářské náčiní zničil. Podruhé blesk zapálil obytné stavení, a tak dočkal se po dlouhé době, že budova farní byla nová a pohodlná, leč dlouho v ní nepobyl.

K chudým byl pravým otcem. Mnohdy, jda od zaopatřování, nechal peníze na stole ležeti, anebo doma nafizoval: „Tam a tam se bude posílat každý den hovězí polévka, kousek masa“ atd.

Ve společnosti býval otevřeného, sdílného srdce, jasné tváře, veselé mysli, s nenucenou radostí bral podíl na všem počestném a slušném veselí. Proto také katol. spolek tak zkvětal.

Toť úryvek ze života velkého kněze, upřímného Čecha, který poslední haléř obětoval ve prospěch všech spolubližných, jen na sebe nikdy nepamatoval.

Ač nemohl jsem osobně pro churavost doprovoditi, drahý, veledůstojný příteli, Tebe ke hrobu, kladu tuto vzpomínku na Tvůj drahý hrob. — gl.

Organisace československé mládeže venkovské.

Vzhledem k odstavci v dopise z Prahy v „Obnově“ č. 7. ze dne 14. února o organizaci mládeže uznávám za vhodné o tomto důležitém předmětu něco napsati též do „Obnovy“. Potřebu organizace mládeže katolické uznával jsem již před mnohými lety. Učinil jsem před lety i několik praktických pokusů. Později hodlal jsem, než rozmožl se nynější počet levných lidových týdeníků, založiti lidový čtrnáctidenník s přílohou pro mládež. Úmysl můj byl smařen.

Pak snažil jsem se založiti časopis pro mládež a pomocí této organizovati mládež.

Jistý vynikající kněz, jenž se můj plán zamýšlel, pokusil se sjednati mi peněžitou podporu, ale pokus ten selhal. Když ustavil se přípravný komitét ku svolání sjezdu delegátů obou frakcí křesťansko-sociálních i ostatních katolických spolků k ustavení jednotné strany katolické, podal jsem mu návrh, aby provedena byla zvláštní organizace mládeže a nabízel jsem se ku provedení Při sjezdu sámem stala se sice o návrhu zmínka, ale projednán nebyl. Vyhověno mu do té míry, že do organizace strany mohla se dle organizací řádu přijímat i mládež od 14 roků staří. Nic proti tomu nenanámám, ale upozorňuji na některé okolnosti. Účel strany je vážný a vyžaduje již pevného přesvědčení u toho, kdo do ní vstupuje. Toho mládež ze školy vycházející nemá, to se má teprve u ní vypěstovati. Organizace vyžadovala, aby každý člen platil určitou stálou daň. To může činiti jen ten, kdo má samostatný příjem, a toho venkovská, většinou rolnická mládež postrádá. A organizace strany sleduje jen vážný cíl, kdežto mládeži je třeba i zábav trochu slušnějších a rozmanitějších, než dosavadní zvyk na venku podává.

Z důvodů těchto chopil jsem se díla sám, použiv některých projevů mládeže samé v „Sel. Omladině“, příloze „Sel. Listu.“ Ta vychází dvakrát za měsíc o 2 listech osmerky a tisknou se obyčejně dvě čísla najednou, která se na dvakrát vydávají. Dlouhé pokračování povídky „Blanka“ v „S. O.“ bylo začato dříve, než jsem řízení přílohy té převzal. Mimoходом podobným, že spisovatelem povídky té je jiných 16letý.

Účelem organizace československé mládeže venkovské jest vyhledávati hodné jinochy a dívky venkovské, sdružovati je v organizaci, chrániti je před škodou, vzdělávati je, štítiti mši nimi uvědomlost a pěstovati národní i náboženskou statečnost a pravé vlastenečství, připravovati je pro život, starati se o vhodné záležitosti zejména v duchu národním a křesťanském, pečovati i o jejich zaopatření v životě, pokud síly a prostředky stačí a pokud toho bude třeba. Členové jsou ze všech stavů. Kdo se přihlásí, zaplatí 1 K zápisného jednou pro vždy a pak platí kdy a mnoho-li chce a může. Musí se chrániti vši hrubosti a všeho, co by uráželo víru a mravnost. Za čeny obětuje se každý měsíc mše svatá. I starší, ženatí i vdané mohou býti v organizaci jako příznivci. Jest v organizaci i několik kněží členů dílem jako příznivců, dílem jako duchovních rádců místních organizací.

Organisace vydala již čtyři letáky, z nichž první obsahuje provolání k mládeži podepsané těmi, kteří se nejdříve přihlásili; druhý obsahuje řád organizace s vysvětlením podstaty organizace a příkladů téže; třetí obsahuje pojednání o působení místních organizací, čtvrtý pončení o sebevzdělání a sebevychování. Otisk všech pak obsažen v 1. čísle: Knihovny československé mládeže venkovské pod názvem Organizátor venkovské mládeže.

V místě zřizují se místní organizace, ve farnosti obvodní a nyní na dvou okresích započato s budováním organizace okresní. Založení a udržování organizace není spojeno se žádnými obtížemi. Organizace jsou zřizovány v místech, kde není žádného spolku ani organizace dospělých, a daří se. Je založena v místě, kde je spolek katolický, a dobře prospívá. Jsou organizace s kněžími v čele a prospívají výborně, jsou bez kněží a nejsou špatné. Jsou v místech, kde jsou organizace jiné, směru nepřátelského, a neškodí jim to. V naší organizaci se skupí se hodná mládež a ostatní? — Tu nepřijímáme vůbec! V žádné jiné organizaci není tolik volnosti jako v naší. Každý člen může své schopnosti a přání uplatnit.

Že je potřebí pro mládež zvláštního časopisu, věděl jsem, avšak něco jiného je vědět a něco jiného mít prostředků k tomu. Těch se mi nedostávalo. Konečně letos po mnohých překážkách přikročeno k vydávání měsíčníku „Jaro mládí“, jehož koncem ledna vyšlo první číslo. Vychází o 16 stranách velké osmerky za 8 K ročně, pro členy za 2 K. Až se bude vypláceti, bude zvětšován a zlepšován beze zvýšení předplatného. Je třeba této organizace. A v místech, kde dosud žádné organizace není, lze začít s touto bez velkých překážek.

Promluví-li duchovní s rodiči dětí ze školy vyšších a doporučí, aby děti své dali do organizace zapsati, jistě uposlechnou; tak také lze doporučiti i časopis. Obracím se ku všem laskavým čtenářům Obnovy s uctívou prosbou: Podporujte organizaci mládeže! Dejte své, škole odrostlé děti do ní zapsati, přihlaste se za příznivce její!

Jest povinností rodičů starati se o řádnou výchovu dětí. Mocným soudnítelem při výchově mládeže je společnost, v níž žije, nebo s níž se stýká. A že i z dobré rodiny děti se stávají stykem se špatnými společnostmi, je známo.

Do organizace přijímají se jen hodní jinosti a hodné dívky, scházejí se v přítomnosti rodičů, působí druh na druhu. Jest předstevka u mnohých lidí, že nesluší se dospívající mládež spolu stýkati. Mladík, který nechce zůstat panicí, ale hodlá jednou vstoupiti v stav manželský, má si vybrati družku pro celý život. K tomu zajisté třeba též trochu znalosti pohyblivého ženského vůbec, případně i jednotlivé dívky. A kde ji má poznati? V tanečních zábavách, kde je vše strojené a líčené? V kostele? K tomu kostel není. Ve schůzkách místních organizací čtou se věci vážné i veselé, provádějí se hry. Jak pěkná to příležitost ku poznání toho, kdo a mnoho-li má smyslu pro vážné věci, jakož i ku poznání pravé povahy, která při hře netajeně se jeví. Schůzky ty konají se v domácnosti a dobře lze pozorovati, jak se děti chovají k rodičům.

Podobně i dívky mají příležitost poznávat jinouchy. Tak se děje v místě, tak se poznávají i ve farnosti při schůzkách obvodních i při schůzkách krajských, jaké byly pořádány již na Košumberku, v Lubné a jinde.

Organizace československé mládeže venkovské je přípravkou pro organizaci katolického lidu a čítá celkem bezmála 1300 členů a příznivců. Strana agrární jako taková zakládá organizace agrárního dorostu. Ta potvrzuje, dokud bude strana v rozkvětu; až bude tato muset zápasit o své bytí nebo nebytí, nezbude jí času k tomu a bude opět klesati a to tím spíše, ježto je stranou stavovskou. Naše organizace slučuje mládež všech stavů na širokém a pevném základě víry i národnosti, jest však dosud málo podporována i od rodičů i od duchovenstva a beze vši podpory strany. Poměr její vytknut na str. 55. brožurky „Organisátor“ takto: „Strana katolického lidu . . . bude nám přispívat a my jsme, musíme býti jakousi domobranou její . . . Podpory, zejména hmotné, od strany jako takové očekávati nemůžeme, potřebuje ji sama.“

Mravní podpory však potřebujeme navzájem. Naše mládež mužská ve volbách do říšské rady prokázala straně platné služby a zaslouhuje vzájemné podpory též. Necht povzbuzuje duchovenstvo mládež ku vstoupení do této organizace; rodiče dejtež zapsat své děti, zašlete každý adresy svých známých, příbuzných, aby jim svolání mohlo býti zasláno.

A konečně vznáším prosbu ke všem členům Politického družstva tiskového v Hradci Králové: Doporučte naše místní organizace, aby mohly dostávat Obnovu za snížené předplatné 5 K. Budeme hleděti, aby dle možnosti v každé aspoň poněkud četnější organizaci byla odebrána a čtena. Adresy, kam by se mohla poslati, s radostí oznámím, bude-li třeba, doporučuji člena družstva nebo přímo administraci.

K seznání zřízení a bližší informací o této organizaci vůbec doporučuji zmíněnou brožurku „Organisátor“, již zašlu za 20 h ve známkách zaslaných, při větším počtu levněji. Objednávky zasílány buďtež na adresu Fr. Jelínka, poste restante Malotice u Zámku. Časopis „Jaro mládí“ zašle též ochotně na ukázkou. Předplatné se zasílá do Prahy do tiskárny V. Kotrby. Končím přáním pražského pana dopisovatele, aby všude neprodleně založena byla organizace tato. Nevyžaduje to žádné práce. A to by bylo zle, aby na každé farnosti se neuhledalo aspoň 5—10 jinouchů a dívek. Vím ze zkušenosti a vlastního přesvědčení, že leckde duchovní z různých příčin dosud žádné organizace nemají. Tuhle může každý zavést hravě. Povzbudit několika slovy buď mládež nebo rodiče, zaslat mi adresy hodných mladíků a dívek nejednou stačí. A tolik konečně může učiniti i laik, každý čtenář „Obnovy.“ Prosím za to a děkuji již předem: Zaplať Pán Bůh! — Snad neřekne nikdo: Není zač! F. J.

Kulturní hlídka.

Pokřtěnost volných myslitelů. Lidé, kteří hlásají, že se mají z domácnosti odstraniti obrazy jakýchkoli krvavých výjevů, šli se pokloniti z říšského sjezdu — Jana Žižkovi z Trocnova. Lidé, kteří chtějí odstraniti náboženství ze škol, prohlásují se za ctitele Jana Amosa Komenského a Husa. Bojující úporně proti náboženské výchově, hluchně uctívají tyto dva muže, jimž přece náboženská výchova byla základem přední. Oba kladli náboženství výše než všechny ostatní ideály dohromady. Již jsme uvedli dosti dokladů, jak Hus i Komenský cenili náboženství nad všechno lidské snažení. Nyní pak dodatkem uveřejňujeme ještě tato slova Komenského: „Nebo svět jest plný marnosti a daremných zaměstnání. Pamatuj raději na smrt, abys se k ní hotovil; na soud Bůh, abys ho čekal; na muky pekelné, abys jich zašel; na radost nebeskou, abys ji došel.“ („Praxis Pietatis“, kap. XVI.) Jak mohou tudíž volní myslitelé bráti nadarmo jméno muže tolik náboženství zasnoucího? Jak se k němu mohou hlásiti ti, kteří sledují opačný cíl jeho hlavního ideálu, předního jeho snažení?

Volní myslitelé tvrdí, že chtějí vésti národ ku blahu místo na půdě náboženské cestou vědy. Kde jen tu svoji vlastní, lepší vědu mají, když jiní, daleko učenější myslitelé ani na základě správných vědeckých výzkumů nedovedli náboženství vědou nahraditi? Nejlépe by se odporučovalo, aby volní myslitelé napřed sami ve skutečné vědě trochu více se cvičili. Pak teprve nepovede slepý alepého. Leč pod krásným heslem vědy pasou ti lidé alidivě hlavně po takových domněnkách a frázích, kterých by se dalo výhodně užití proti křesťanskému světovému názoru. Na tom jim nejímá zálež, zda takové protikřesťanské mudrlantství jest skutečně vědeckým. Vždyť přece volní myslitelé velebí jako velikého učence podvodného a komicky fanatického Haeckla, který skutečnou vědu přímo polichňuje, jen aby mohl výhodně utratiti své strannické nápady. Masarykova „Naše Doba“ sama píše o Haecklovi v čísle únorovém: „V útocích na protivníky Haeckel nezná mezí. Ať útočí na církevní dogmata, ať na odpůrce vývojové theorie . . . nikde ani stopy pokusu a pochopení, ani stopy po tom, že by mu bylo třeba přemýšlení, aby se dopracoval svého názoru, nikdy se nedozvíš, jak vlastně si věc ten jeho přítel — nepřítel představuje, nevidíš než kyj, kterým mává proti nepříteli, a nesmírné laskání přátel . . . Pořád obrací tutéž myšlenku, hledaje jen silnějších a bezohlednějších slov, aby jí dodal nového důrazu, a myslí, že cizí slovo už je nová výslenka . . . Nových myšlenek Haeckel nepřinesl, jeho hesla jsou jen hluchým opakováním toho, co jiní před ním a lépe pověděli; ostatně libovala si v tom celá jeho doba.“ Tak a podobně píše o tom učenci dr. Em. Rádl, jenž se nedá vytknouti strannická zvanjatost. Tedy dle „Naší Doby“ není v Haecklových útocích „ani stopy po tom, že by mu bylo třeba přemýšlení, aby se dopracoval svého názoru.“ A tomuto nemysliteli páli kadidlo, před jeho autoritou se klaní — myslitelé volní. Lidé, kteří se stále nabízejí s vědou (které ani nemají), velebí muže, který byl předními vědeckými odborníky naprosto odsouzen. Postupují tedy vlastně volní myslitelé za praporem Haecklovým proti vědě. Není to tedy hotové podvádění širších davů, jestliže tito lidé se chlubí, jak jim jest nestranná věda posvátná?

Dur a moll. Črty a obrázky ze života hudebního a hudebníků napsal Frant. Michl, c. k. prof. odborné školy sochařsko-kamenické v Hoficích a vydal Mojmír Urbánek v Praze. — Autor napsal zajímavé črty a obrázky, počtem 24, které pro svou rozmanitost a zajímavost od začátku až do konce čtenáře náležitě pobaví.

Hned při první črtě „Na hrobě Bedřicha Smetany“ pisatel slovy prociťnými uvádí nás k hrobu našeho hudebního veličana na král. Vyšehradě a vzpomíná tam jeho trpkých zkoušek života i slávy a nehynoucího zásluh o hudbu českou. Dále seznamuje čtenáře s intimním životem a různými náhledy našeho českého krále houslí Ferdinanda Lauba a jeho kollegy Mišky Hausera.

Jako bývalý Hlaholista před 30 lety sdílí s vámi poutavé původ a vznik překrásného sboru Bendlova „Růžinko má, dřímej.“ Dále líčí život z rodné země vyštvaného skladatele českého a autora piané „Kde domov můj“ Frant. Škroupa, který zneuznán svými, vystěhovati se musil do Holandska a po trudném životě na hřbitově rotterdamském svého věčného klidu našel.

Zajímavé též vzpomíná zapomenutého vídeňského skladatele hudebního Ferdinanda Kanera a v črtě „Vězeň dirigentem opery“ velice poutavě seznamuje čtenáře s pestrým životem pekařského učně — napotomního slavného hudebního skladatele italského Domenica Cimarosy.

Dále zde jsou zajímavé epizody ze života Mozartova, Paganiniho, Beethovena, atd.

Odporujeme jmenovanou knížku milovníkům hudby a hudebníkům zvláště.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudí o učitelstvu. „Právo l.“ napsalo 2. února: „Zreformujeme naše školy i, á, ó, za kantory dáme voly i, á, ó, učitele správně k pluhu i, á, ó, to jim půjde lépe k duhu i, á, ó.“ Ať si touto sprostotou myslilo „Právo lidu“ cokoli, ať se vymlouvá všelijak, tolik důležito fci, že hrubost zůstane hrubostí. Čekali jsme, jak se asi rozlíli nad takovou „básni“ pokrokařský „Čes. Učitel.“ Ono nic — pokrokařské učitelstvo nesmí se rozněvati na tak mocnou stranu, která mu pomáhá v utloukání katolictva. Jaké ječivé signály by zněly, kdyby taková slova otiskl list katolický!

Kdo podporuje germanisaci v brněnském okolí? „Schulverein“ si postavil školky a školy v Židenicích a Husovicích. Marná jest námaha starostů, aby české děti chodily do škol českých. Němečtí socialisté starají se za pomoci českých soudruhův o hojnou návštěvu. Plno českých socialistů posílá své dítky do přejeváren. Ale nadto pomáhají čeští soudruzi židovsko-německé rospínávnosti ještě jinak. Juliánovští soudruzi nechali ve svém Dělnickém domě uspořádati veřejnou schůzi německým „soudruhům“, kdež žádáno za rozšíření žide-

nické přejeváren, jež je naplněna skoro výhradně českými dětmi. Němečtí soudruzi dělají tu jenom agenta německým „měšťákům“, kteří nevědouce, jakým způsobem mohli by slomit český odpor proti jejich zájmům, nastrčili několik svých věrných, kteří prohlásivše se za sociální demokraty, vytrvale za pomoci svých českých soudruhů provádějí agitace pro německé přejeváreny. „Politische Organisation der Sozial-Demokraten für Julienfeld und Schmitz“ pořádala v sobotu 22. února za pomoci brněnských německých spolků „Faschings-Unterhaltung“ ve prospěch německých škol v Židenicích a Husovicích — v českém Dělnickém domě v Juliánově! V ryze českém Juliánově zve se velkými německými plakáty na tuto zábavu. Už několikrát dovolili čeští soudruzi německým svým kolegům (všichni jsou téměř měšťáky) pořádati zábavy ve svém domě a vědy v plném počtu se dostavili a podporovali choutky německých měšťáků z radnice. Brněnští Němci, kteří na takové zábavy houfů se dostavují, dopouštějí se urážlivých sprostot. Projevují svoji německou hrdinnost hulákáním po ulicích, urážejí drze české obyvatele obce, zkrátka — pod ochranou českých soudruhů jsou ve svém „živlu“, — mohou jakkoliv řádit v českém Juliánově. Ba dokonce na jedné schůzi „soudruhů“ německých chtěli i bít české národně uvědomělé účastníky schůze, když tito vyvodili Dra. Czecha a Nießnera odporovali. A k takovým účelům propůjčují čeští soudruzi svůj Dělnický dům. Rozumí se, že oficiální vlastenci, kteří zrádcují katolíky, nedají důraznou odpověď na takové rudé provokace. Socialistů bojí se každý.

Již je posílávají. Do živnostenského soudu pro kupecké zřízení v Berlíně obdrželi kandidáti protisocialističtí 12.387 hlasů, kdežto rudí přes fanatickou agitaci sehnali pouze 1951. V Německu již mají až po krk sobectví a řádění soc. demokracie. — Hlavnímu orgánu socialistův italských, milánskému „Avanti“, jest stále hůře. Na posledním sjezdu strany zjištěno 35.000 lir ročního deficitu a dluh 80.000 lir. Teď by snad někdo čekal, že „obětaví“ pohlaváři, kteří z mozolů dělnických zbohatli, něco na úhradu dluhu ze svých tučných příjmů dají. Ale kdež! Výbor rudé strany se unesl na vypsání nové daně. Dělníci musí tedy něco připlatiti, aby „Avanti“ nezahynul. Patrně, že i v té Itálii uastává vyjasnění a že tam mnoho lidí opouští vyděračný rudý prapor. Jinak by hlavní socialistický orgán nepropadl tak povážlivě finanční chorobě.

Vědecké důkazy socialistů. V Hamrech u Krumsína řečnil 23. února Petr Šrámek ke katolickému dělnictvu. V čteném počtu se dostavili do schůze i rudí. Socialisté Hájek replikoval uboze, že naposledy nevěděl kudy kam. Bylo mu náležitě odpověděno. Tu počali rudí „na důkaz svojí pravdy“ aspoň dvoce řvati. Volali též, že katoličtí řečníci Šrámek a Dostál nesmějí do Hamer přijíti, sice že na ně vezmou „kopáče“. Proč se jen tolik socialisté obávají pravdy, že bojují takovým způsobem? Náhodou jejich terror tantokrátě málo zmohl; mnoho dělníků ten den přistoupilo do naší organizace.

Opravdovost „nesiřného“ tisku. A zase často se opakující případ dvojí tváře. Socialistický „Metallarbeiter“ varoval soudruhy před lákavým insertem továrny na automobily „Alby“ v Terstu, ale přes to ten insert za peníze uveřejnil. Když na tuto dvojí tvář „Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“ v 6. čísle poukázala, tu „Metallarbeiter“ ve dvou následujících číslech insert sice vynechal, ale — ve třetím jej zase uveřejnil. Kdyby se bylo dalo peněz víc, nebyla by výstaha ani v části redakční.

Jakou smělost spáchal vídeňský soudce proti socialistovi. Považte si, odvážil se odsoudit socialistu Jendla, který snažil se zameziti zatčení rváckého soudruha, když byl křesť. sociál Kunschak přepaden. Proto „Arbeiter-Zeitung“ ve své zpupnosti napsala, že se nechal vládceti soudce věrolomně při svém rozsudku strannickou záští. Vždyť se odvážil odsouditi socialistu!! Soudce ovšem takovou urážku nemohl si dáti líbit, žaloval — a socialistická redakce odsouzena k pokutě 100 korun. Kdyby tak drze a nepoctivě kritisoval soudce časopis křesťanský, dopadlo by to s redakcí daleko hůře.

Zlodějství agitacním prostředkem soc. demokracie. Křesťanský horník Jan Gaidt v Algri-genu (v Lotrinsku) zpědoval se vytrvale vetou-piti do rudé organizace. Socialisté tedy vynalezli zvláštní prostředek, jak by ho učinili posluš-nějším. Delší čas pozoroval křesť. sociál, že mu mizí celé náklady rudy. Začal bedlivě sou-druhy stopovati. Dne 14. ledna pak dopadl člena rudého představenstva Jiřího Stammu při činu. Tyž sám před soudem doznal, že Gaidtovi v jednom měsíci odvěkl osm vozů rudy; nic toho mladě nezapřilo, že tak při-pravil ubožáka o čtrnáctidenní mzu. — Ta-kovým zlodějstvím měl býti slomen odpor křesť. sociála. Případ ten oznámen státnímu návladnictví.

Besídka.

Na oleji.

V Českomoravském pohoří obývá lid zvláštního druhu, který roste a žije ještě ve starých tradicích, jak je zdědil od otcův a dědů. Kde pole jsou na svahu, tu nemožno koněm anebo kravami vyvážeti úpravu Z jara a na podzim jezdí s úpravou na kopaniny vlaky zvláštního druhu; a kdo poprvé vlaky tyto viděl, tomu do smrti nevymizí z paměti. Kolik mužů v osadě, tolik také trakařů ve vesnici, a trakař tam hraje roli velmi důležitou. Jakmile na podzim se uklidí žito, tu již začíná jezdit na kopaniny trakařová dráha. Muži a dorostlí mladíci vyrukuji s trakařem k dílu, z něhož se má úprava vyvážeti a postaví se kolem hnojiska; trakaře plní se hnojem. Pak se pěkně trakaře nastaví do řady a když poslední trakař jest naplněn, zapískne trakařník první, po něm druhý, pak třetí a konečně poslední, a již pohybuje se dráha vesele do kopce.

Každý trakař má jméno nějakého koně. Jeden sluje ryzák, druhý fuks, třetí braun, čtvrtý valach, pátý klisna, šestý hřebec, a cestou každý vozka popohání svého »koníka.« Nechce-li do vrchu, slibuje mu opálku ovsa, nebo otep sena, ba i cukr mu slibuje, aby jej k dalšímu klesu popohnal. Někdy také zapráskne, ovšem jenom jazykem, aby se »kůň« bál, a tak za žertu a šprýmu, ač se provazy až do ramenou začezávají, vyjíždí první vlak na políčko a skládá obsah jednotlivých trakařů. Klouzne-li kdo do kopce, smějí se mu ostatní, že valacha dobře neokul. Zůstane-li kdo státi anebo sedne-li si chvíli u trakaře, posmívají se, že »mrchu zdechlou« patří už dáti pohodnému anebo že jí ráno dal málo ovsa.

Zcela jiný obraz a výjev poskytují muži trakařníci kol desáté hodiny dopolední a kol čtvrté hodiny odpolední. Tlou dobou se svačívá. Hospodyně donese na mše vaječník, tolik krajců chleba, kolik jest formánů a k tomu báni kořalky. Tu nutno s těmi formany jezdit, aby mohl pak v čas svačiny s nimi se veseliti a radovati. Vtip říce se za vtipem, žert za žertem, takže by nikdo neřekl, že tito muži před malou chvílí dřeli se tak, že až na ramenou mají mozoly a podlitiny.

Každý si vaječníku namaže na chléb, vytáhne kudlu z kapsy, ukrájí kousek po kousku, a aby lépe sousto sklouzlo do krku, pomáhá mazáním vaječníku. Žádný labužník s takovým gustem nepojídá ústřic, jako horalé černý chléb. Bohužel také pilně se zalévá kořalkou, aby, jak říkají, »stavěno bylo nejenom kamením, ale také maltou, a aby stavba v žaludku dobře držela.«

Nejhůře jest při svačině těm, kteří teprv do cechu trakařnického vstoupili. Ti jsou obyčejně terčem vtipů a žertů.

Když pak z jednoho šla mrva jest vyvezena, jde se k dílu druhému, a tak trakařníci objedou čísla veškerá. Mrvu rozhazují po políčku obyčejně ženy. Hůře jest, když mrva jest již úplně vyvezena a má se zorat. Kůň a kráva by se na svahu neudrželi. Co tedy? I v tom ohledu jest horal vynalézavý. Z rána vezme na trakař pluh, rádlu a kolečko a za trakařem jdou dvě ženy, vlastní žena mužova a žena sousedova, kterou si muž před tím pod večer u okna sousedova vypůjčil. Staloť se jednou, že náš neunavý Sušil zabloudil na faru v Českomoravském pohoří. Když byl vyslechl písně starých babiček a mladých holek, usedl pod večer s místním farářem ve farské zahradě pod jabloní. Mezi hovorem zaslechl Sušil, že u souseda farského tloukl pod večer někdo na okno. Okno se otevřelo, a ten, jenž stál venku, volal na hospodáře: »Půjčš-li mi zítra ženu?« A odpověď zněla: »I půjčím, ale pozejtří mi musíš půjčiti i ty ženu svou.« — »Půjčím«, zněla odpověď, okno bouchlo a handl byl skončen.

Sušil byl celý roztrpčen nad takovou osadou. Proč prý farář proti zlořádům takovým nekáže? Farář mu na konec vysvětlil, že si soused vypůjčuje sousedovu ženu k rádlu, protože jeho vlastní manželka na tak těžkou práci nestačí. Zapřáhne ráno obě k rádlu, aby se sám uchopil kleče a zorával mrvu. Nyní Sušil byl zase jat velikou útrpností nad tak těžkým živobytím.

A jestliže přival mrvu i s osením a nezřídka i mělkou prst neodnese a na kopanince se oves a žito anebo brambory poněkud urodí, zase vlakem trakařnickým musí býti svážena úroda do stodoly anebo do sklepa, s tím pouze rozdílem, že muž sváží na trakaři, žena pak nosí snopy anebo pytle na zádech.

A jaký to radostný pohled na rodinu, když matka poprvé nové brambory z hrnce vysype na stůl, a děti plny nedočkavosti kupí se kol stolu, aby každý hodné velkou kupu bramborů mohl si naloupati. A pak, když vyleje matka zelňačku na mísu, jak cinkají a hrají lžičce, a s jakou chutí pojdají se brambory tak pracně vypěstované! Vždyť i v zimě děti přespolní ve škole mají brambory studené k obědu, a jak jim chutnají! A lid ten jest se svou chudobou spokojen. Alespoň za mé doby, kdy jsem byl tam farářem, neslyšel jsem, že by si byl kdo stýskal, ale říkali lidé: »Jen když Pán Bůh dá zdraví a políčko brambory, pak se tady máme, a jak?«

Al: dvakrát do roka přece také horalé slaví hody, a sice o vánocích a o posvícení. Tehdy chodívají na olej a pak na oleji smaží koblihy a pekou buchty.

Pěstují se na horách dosud len. A není jediného domu, kde by aspoň kousek pole nebylo oseto lnem. Hlávky lněné se drhlenem otrou a uchovávají. O vánocích před štědrým dnem jde hospodář a hospodyně do mlýna na olej. Tam se ve stoupách lněné semeno rozmačká a pak se z něho tlačí olej, jediný omastek, kterým chudý horal si pokrmy činí chutné.

A stojí věru za to, podívat se na hospodáře a hospodyně, ubírající se na olej! Nejprve třeba, aby si řádně upravil obuv; na kluzké cestě snadno se může státi, že smeknou se noby, a baňka s olejem jest ta tam. Veškerá radost rodiny horalovy jest rozlita a děti marně se těší na koblihy a na koláče. Avšak i v tomto případě mají děti horalů náhradu. Těší se koblihami, které vyrostly v brázdách na poli, a místo buchty pochutnávají si na »kapounech.« Kapouny nazývají horalé vařenou, oloupanou řípu. Proto než vypraví se hospodář s hospodyně na olej, musí nejprve ovázati si obuv hadry, a pak musí míti na provázku baněčku, do níž se vytlačený olej nalévá. A pak chodí celá procesť na olej do mlýna, a každý sioupá tak opatrně, jak jen může. A než vykročí kdo ze mlýna, bývá často napominán, aby dával dobrý pozor, by místo oleje nedonesl domů z baněčky pouhé střepy.

Děti pak doma stále vyhlédají u okna, jde-li už tatíček a matička s olejem; neboť obyčejně každé dostane krajíček chleba, který se pomaze lněným olejem. A jaká to vzácná lahůdka a pomazánka! Jak se děti na ni těší, jak se jim v očích jiskří, když matka krájí chleba a drží nad talířem a olejem polévá! Ovšem velikým neštěstím jest, jestliže se omastí olejem místo koblih země. Tu nebývá nářku konce. Tak jednou kmotr Zamastil s manželkou ubírali se na olej, přikázavše dětem, aby doma dávali dobrý pozor, že dostanou pak pomazánky. Na cestu vypravil se kmotr, jak nejlépe uměl. Obul staré bačkory a pro větší jistotu bvázal je hadry a přivázal špagáty. Do ruky vzal pořádnou sukovici a baňku pro olej pevně přivázal kol pasu. Žena jeho také podobně se vystrojila. A nyní brali se do mlýna. Tlačení se dařilo dobře, olej byl vytlisován do poslední krůpěje; bylo ho skoro plná baňka. Zamastilka svázala záboje do plachty. Vykročivše ze mlýna pravou nohou, ubírali se pozorně a ostražitě k domovu. Krok za krokem kráčeli dále, až pojednou bylo jim jíti kolem potoka, který vystoupil z břehů a tvořil jednu ledovou plochu. Zamastil pevně se opíral o sukovici. Zamastilka pak šla napřed, vyhlédávajíc schůdnější místa a vybízejíc neustále muže, aby se držel stopy její. Již byl větší díl té nebezpečné cesty vykonán, zbývalo jenom ještě několik kroků. Oba manželé v duchu již jásali, jakou hojnost oleje tentokrát donesou domů. Avšak tu pojednou Zamastilovi ujela sukovice a Zamastil nemoha se udržeti, skácel se na zem. V tom, co padal k zemi, ještě měl tolik duchapřítomnosti, že vykřikl: »Ženo volej!«

A žena obrátivši se volala: »Kriste na nebi, volej náš je na zemi!«

A skutečně led a sníh byl žlutou tekutinou obarven. Ovšem oba manželé oběma rukama sbírali řinoucí tekutinu, ale což to vše platí! A pak se ubožákům ještě lidé smáli, jak při té malé ztrátě volali.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

» **kostelní a pozlacovačství** «

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejnižší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sáhala. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše JIH Sáhala. Cena 1-10 K.

Objednávky vyřídí

Biskupské knihtiskárna v Hradci Král.

Mešní vína.

Veleďstojnému duchovenstvu dovolují si nabídnouti

pravá přírodní vína

k oběti mše sv.

Brionské I. druh 88 h., II. druh 76 h. za 1 litr.

Blattenké I. druh 80 h., II. druh 72 h., za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.

Cenníky jemných tabulových vín uherských a brionských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

» majitel vinných sklepů «

v HUMPOLCI,

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápkami krve a ranami, též krásně s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. birmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-

nická, prvníhoji pří-

padnými obrázky o-

zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleďst. kruhům duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“

akeiová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905, diplom čestného umění. Vídeň 1906, zlatá medaile. Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všeob. uznány. Vzorů a cenníků zdarma a franco

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové, z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, 2—4letý, školený, tisíc za K 3-40 až 13—
borovice 1—2 " " " " 1-60 " 7—
modřín 1—3 " " " " 2-80 " 12—
akát, 20 až 170 cm vysoký " " " 7-30 " 25—
dub, obyčejný a americký " " " 6-30 " 20—
dále: borovice černou, hedvábnou, modřín japonský, tůju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, břízy, jilmy a mnohé jiné druhy. Balení do mechu, zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte cenník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží za cenu zboží nákladního.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o knihovnický

(dle Ord. listu č. 3., str. 88)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K

v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádě ve Vyprachtělek)

doporučuje P. T. veleútoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleútoja. duchovenstva svědčí o poctivé obloze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učině, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

**ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a**
sice i se krásným
rámey, stíhání vosačím.

Všecky rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší námahy ku definitivní objednávce.

Neodstátelná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1898.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Pánům sklenářům a zahradníkům

zabízíme sklo tabulové do pažení

30/80 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyskoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahon.

Skizy tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Půjčují za nejmírařejší poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Každý

křesťanský dělník

má odebrati svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejkrásnějších formách,

Klečící andělé

a Těla Páně

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované,

z pevné tvrdé sádry
== velice levné. ==

Sošky „Vzkříšení“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Veleútoja. duchovenstvu!

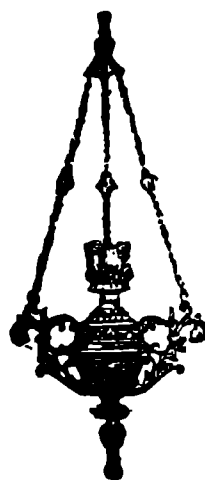
Jan Staněk,

Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktní ul., **vyučovaný pastýř** ope-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojný zásobený
sklad ve vlastní dílně různé práce
všecky kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni sladí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, náčrty neb cenníky franko.
Ze veškeré výroby a slavení ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejokrasnějšího. Chudším kostelům ná-
leží v placení. Více uznání po ruce. **Žádám přesvědčení vy-
robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.**

Jan Stoupa v Praze,

nyní

Jindřišská ul. č. 1.

DOPORUČUJE CT. OBECENSTVU

ZÁCLONY

KOBERCE - PŘI-

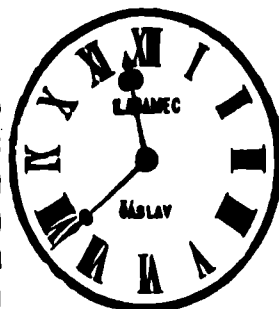
KRÝVKY - ŽUPANY

PŘEDVĚSKY K OKNŮM

ZÁSTĚNY - UHLÁKY - PŘI-

STAVCE - ČÍNSKÉ PARAVENTY

KOŽEŠINY - HOUNĚ NA KONĚ.

První výroba

věžních

hodin

v Oslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

ÚŽAS

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy ::

— Josef Jelínek, —

:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandulové mýdlo neutrální k bolení a mytí i nejcitlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní šalvěřovou.

Cenníky zdarma a franko.

Všeob. úvěrní společnost

zapečené společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/2%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Založeno r. 1850.

Vyznamenaná státní medailí.

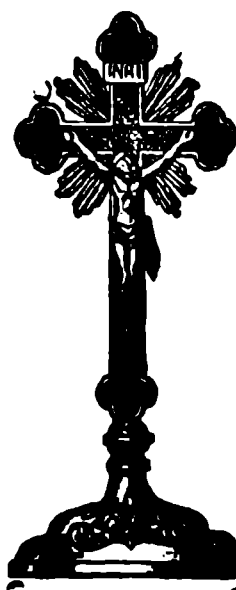
Veleútoja. duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleútoja. du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Blahopřekou Mléstí revido-
vány.

Mešní nádobky jen v ohni
sladí a stříbí.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vykonávají.

Vše posílám již posvěcené.

Vzorky, náčrty, náčrty i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.
Sta odporučením a četných uznání po ruce.
Prosím veleútoja. duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domáckého.
S. J. kám doporučuji rychle a levně provedení od-
maké, pokrokových atd.

Sternberg, říšský poslanec, Vídeň, poněvadž při označení lydiště měl prý býti poznamenán okres římskou jedničkou. Z téhož důvodu zamítli v Krčíně 5 hlasů, v Kamenici 12, v Bělovsi 6, v Dobrošově 6, v Dol. Radechově 6, ve Rtyni 12, v Bíl. Újezdě 7, v Kr. Lhotě 7, v Pohorl 6, atd. atd.

Tak se vycházelo ve věci svobodě voličstva! Voličové podpláceni, volební listky docela kradeny z osudí, kupovány volební legitimace. O těch a podobných uměleckých kouscích bude se ještě mluvit při třetím řízení.

U jiných kandidátů v týž den prohlášeno za neplatných 12, 15, 16 hlasů, u Sternberga plných 224, poněvadž skrátka Sternberg svolen býti nesměl. A teď ta spousta nejprohnanějších letáků a plakátů! Kulturo, zastři si tvář a přehni z pašalíků našich odpůrců! Jinak tě tam utýrají na dobro.

Dnes už dosti. Tak že se projevuje láska k svobodě? Tohle že byly volné volby? Hotový masakr lidu katolického. Krajní rozhořčení kypí na všech stranách a vymstí se straně agrární co nejdříve. Agitace sebe horlivější jest věcí dovolenou. Ale zavádět na venkově hotovou školu čachrů a neupřímných manévřů — to snad má sloužiti skutečnému pokroku, zneškodnění myslí?

Na štěstí náš venkov jest ještě dosti zachovalý a opravdový, aby sverhl nesnesitelné jeho při nejbližší příležitosti.

Stakovou stranou bude těžký kompromis, i když o něj sama bude žádati. Při příštích volbách přestanou se naši namáhati pro agrární nepoctivce, až při užších volbách se budou držeti v křížku se socialisty. Ať si tyto dvě násilné strany rozhodnou svůj spor samy, i kdyby agrárnícka mocná šlechta najednou zase si vzpomněla, že jsou někdy katolíci k mouřeninským službám dobří. Ta se nás ručila zastati proti bezpráví dávno dříve a nikoli platit tisíce na podvodné agrární tiskoviny.

Dopis z Prahy.

Oldáška katechismová. Měl bych se snad s těmito řádky uchýliti do některého časopisu odborného. Nečiním tak z toho dobrého důvodu, že to, o čem chci promluvit, má praktický aktuální význam, a proto domnívám se, že v týdeníku dojde větší pozornosti mnohých čtenářů. Katolický náš týdeník jest ohniskem, v němž se soustřeďuje celkový obraz protináboženského boje. Píší se v něm delší i kratší obrany, odrážejí se útoky, a všechn ten rušivý duševní život skýtá mnoho látky k vážným úvahám.

Význačný rys protináboženského boje jest pozornost, kterou nepřátelé věnují náboženství ve škole. Žádajíce odstranění náboženství katolického ze škol, uvádějí též důvody svého požadavku, a mezi těmi důvody ne poslední místo zaujímá kritika náboženského vyučování. Máme-li pravdu mluvit, řekneme bez zatajování, že nepřátelé v jistém ohledu nás probouzejí a nutí, abychom o náboženském vyučování nejen přemýšleli, ale také konečně jednali. Konec konců ozývá se tu stará pravda, že dlužno se učiti i od nepřátel, jako oni často učí se od nás. Soud, že dlužno co nejdříve přikročiti ke vhodné úpravě katechismu, jest

láhev šedá s rumem nedostal. Nedostal ani nic na dluh. Skřípaje zuby odešel a přísahal pomstu. —

Odpůldne přišel do krámu Lůvyho znova, furiantský. Postavil se ruce v kapsách, pak vyndal z levé náprsní kapsy láhev a poručil si: „Plnou.“ „Aha, má peníze“, hňdal pan Lůvy a ochotně posloužil.

„Ale platit budu až zejtra, pane Lůvy“, povídá prosebně Lojzček a zastrčil si naplněnou láhev zase do kapsy.

„Nic, nic, hned to dejte zpátky, to by tak brálo, nedostal bych od nich ani řídna“, šepal se pan Lůvy.

„Tak tu mají, špíno, a vypijou si to třeba sám“, sáhl Lojzček do kapsy a hrmostně položil láhev na pult, odcházal s krámu.

„A přinesou mi tu druhou flásku ode věírka.“

„Přinesu, jen co z ní vypiju medicínu le chechtal se Lojzček a utíkal jak blazen odtud.

„Co je mu, kujonovi?“ přemítal pan Lůvy uleknutě, „jistě mi zase něco provedl, jen co ale, co mi ten — provedl! A co bych se trápil hloupostmi?“

Vzal láhev stojící na pultě, odzátkoval ji.

„Musím to vlejt někde do rumu. Ještě si to nechá, lump, smíchat, teď z toho není ani šedá, ani rum! No, rum to snese.“

Pojednou však se zarazil. Z láhve teče tekutina bílá jako voda! Přikřične. Skutečně voda! Div že ho neranila mrtvice.

Lojzček se pomstil. Měl v levé kapse prázdnou láhev, v pravé láhev s vodou a ty šikovně vyměnil. Teď někde v zákoutí potírá sladkého měkčárku hrůžka láhve.

Pan Lůvy si resignovaně vzdychl a — vylij láhve vodu do rumu. Nějak se odškodnit musel.

jednohlasný u všech praktiků, kteří dovedou pozorovati a zkušenostmi ohtějí sami se poučovati.

Vyslovil to také na říšské radě dr. Drexel proti Masarykovi, že úprava náboženského vyučování jest předmětem pilné úvahy odborníkův a že otázka ta nezmizí již z denního pořádku kompetentních činitelů. Právě v těchto dnech dočetli jsme se v „Korrespondenci katolického duchovenstva“ v Čechu, že otázka katechismová hýbá skoro celou střední Evropou a že jest ozvěnou boje proti náboženství ve škole. V Bavorsku běží o zavedení nového katechismu; právě tak děje se ve Francii a v Uhersku nové katechismy vydány již loni 1907. Vše jest jasna svojí logikou. Ve vřavu protináboženského boje vyzbrojit dítky ve škole tak, aby, nesouce v myslí poklad pravd věroučných a mravoučných, v boji nepodlehli a nestali se kořistí těch, kteří ať již vědomě nebo nevědomě protináboženským svým názorem chystají rozvrat společnosti a připravují revoluci.

Ať již jsou názory o úpravě katechismu sebe různější, tolik jest aspoň jisto, že dosavadní úprava nevystačuje, zejména proto, že podstatným znakem svým jest mechanická. Jako ve světě technickém mechanism dodělává se stkvělých výsledků, tak zase se světě duševním dosahuje pravého opaku. Náboženství jest život, a již toto hledisko s dostatek naznačuje, jak potřebí jest, aby náboženství vyučovalo se co nejlépe. Duševní život dítky znám jest již dostatečně, vznešené pravdy Kristovy jsou osvědčeny celým lidstvem, pomůcek, dokladů a zkušeností jest taková hojnost, že nezbyvá nic jiného, než přikročiti konečně k dílu, jehož správné řešení může přinést hojnost požehnání a oduševněníjší náplň náboženského života. V nové úpravě katechismové vidím takový vznešený úkol, že jej bez dlouhého přemýšlení nazývám nejdůležitější náboženskou otázkou v přítomné době. Podávání náboženského chleba dítěti — člověku pro všechna období jeho života, jest takové povahy, že třeba k cili takovému vyzbrojení býti všemi neúčinnějšími prostředky. A proto i nová úprava katechismu jest práce, již podjati se jest nejen se všemi potřebnými vědomostmi, ale i s nehlubší modlitbou a s nejposvátnější zaníceností duší.

V obecném rozvratu společenském, mravním a náboženském jest nutno, aby katechism vyjádřil nejvhodnějším způsobem tu sílu, kterou Kristus pro všechny potřeby lidstva přinesl. Hledá se smysl života, sestavují se rozličné předpisy mravní, ale všechny takové pokusy novodobých myslitelův vynívají do prázdna, zanechávajíce po sobě jen kolísavou nejistotu a strohé sobectví. Všechna náboženská a mravní učení, budovaná na podkladě čistě lidském, ovšem chtějí se přimknouti ke všem odvětvím činnosti lidské, ale den ze dne se ukazuje jejich malomoc. Naopak v učení Kristově jsou zásady, dle nichž uspokojivě lze řešiti různé otázky, které z novodobých poměrů se zrodily. Lidstvo stěná únavou a blouděním v temnotách, a odevšad zaznívá volání: „Pevnou zemi, jistý nějaký bod, silnou oporu!“

Pravda, katechism je určen jen pro malé, ale nicméně i v něm musí býti podávány léky pro nemoci lidské společnosti. Katechism musí ukázat, že nelze založiti trvalý společenský a mravní řád bez povinnosti, která jest nejvyšší zásadou výchovnou a která učí vytrvalosti a obětí. Katechism musí přesvědčiti budoucí občany, že jako synové jediného Boha mají býti vykonavateli jeho zákona, že mají žiti nejen pro sebe, ale také pro jiné, že cílem jejich života není, býti více nebo méně šťastným, nýbrž činiti sebe samy i ostatní lepšími. S povinností spojuje naše náboženství i zodpovědnost, která jest v dnešní společnosti ptákem, jenž uletělo za hory a doly. Slovem: nová úprava katechismu co nejvíce bude přihlížeti k potřebám společenským a dokáže, že náboženství naše zůstává stále pramenem vody živé. A proto již z tohoto ohledu budoucí katechism vynechá podrobnosti, které dle povahy své patří na vyšší učiliště a které zabavují duševní činnost dítěte na úkor živého, hmatného jádra a světlých pravd životních. A jelikož dnes panuje zásada: všechno učivo oživit, domnívám se, že by velmi prospělo, kdyby základní pravdy doprovázeny byly příklady z Písma Sv., z dějin, z denního života, z přírodopisu. To se děje, nebo má se dít i při nynějším katechismu. Vím to. Já však chci naznačit, že by radao bylo, aby katechism byl upraven jako čítanka. Jaké na příklad poutavé doklady mohly by se v katechismu umístit z přírody o moudrosti a velebnosti Boží, jak by se podepřel vklad o modlitbě výrokem některého hvězdáře, jenž sklánel pokorně hlavu před Stvořitelem všech věcí, jak by prospíval příklad z dějin všeobecných, že otáčet vyvyšuje národy a hřích je bídnými činí, jak by učení o sebekázni jako vítězství nad sebou samým krásně mohlo býti doloženo příkladem ze života svatých, a mnoho bohaté látky jiná!

Zdárázní myšlenku čítanky proto, že kusy čítankové má dítko stále před sebou, že je může stále zkoušeti a o nich přemýšleti a že by bylo vyhověno tomu důležitěmu požadavku názornosti, poutavosti a životnosti náboženského učiva. A pak taková čítanka stala by se i knihou rodinnou a vykonávala by své apoštolické poslání i u dospělých, kteří se zajímavými příklady utvrzovali by v životě svém stále hlásící se pravdy náboženské, neboť lidstvo, jak pravil jistý myslitel, jest člověk, který stále se učí.

Doklady k novodobé tak řečené vzdělanosti. Minule v „Obnově“ zmínka byla učiněna o p. Hladíkovi, kterak v „Národ. Listech“ způsobem velmi neslušným otěl se o české katolíky. A při jaké příležitosti to učinil? Právě ve chvíli, kdy národ český pochovával svého velkého básníka, a kdy tedy mají umlkati všechny strannické vášně. Vracíme-li se k této záležitosti, činíme tak proto, abychom si na p. Hladíka jasněji ještě posvětili jako na typ domýšlivých naukanců, kteří přes všechnu náležitou vzdělanost ukazují nedostatky všeho ušlechtilějšího smýšlení a mravního základu, třeba by jinak o mravnostní otázce dovedli náramně učené hovořiti.

Tito lidé zjevují ve svém konání pravdu, že všechna sečtlost a obratnost péra nechrání před skutky, kterých se nedopustí nejprostší a nejjednodušší člověk, jehož duše však, aniž k tomu potřebuje tak zvané vzdělanosti, dobře rozeznává rozdíl mezi dobrem a zlem. Ba hromadí se doklady z obecného života, že v mravním jednání náš prostý věřící člověk o hlavu převyšuje ty, kteří co den překusují fráze o pokroku a osvětě. To jest právě ten veliký omyl, že se mnozí domnívají, že dobro přýští z vědy, literatury, ať jakékoli, a že podtrhávají slovíčka a násilně vykládají jistá hesla, znamená připravovati člověka pro řádného člena lidské společnosti. A strašně se mylí, kdož, odvrhše křesťanství, namlouvají si, že si zachránili základ mravního řádu. Neméně uboze vypadají ti, kdož hlava nehlava při každé příležitosti „protiklerikálním“ zvaněním chtějí dokazovat jakousi vznešenou duchaplnost. Z toho pochodící směšnost jest velkolepou pomstou na pšče rozumu, jenž pro okamžitý efekt oblibuje si frázovitou povrchnost, na místo aby ji pohrdal.

Veliký anglický básník Pope hovořil s jinocem o smyslu jakési řecké věty. Po malém váhání pravil jinoc, jenž byl důstojníkem v anglické armádě, k básníkovi: „Myslím, kdybychom dali znamení otázky na konec věty, že by byl smysl její úplně jasný.“ Pope, mrze se, že byl předstížen v důvtipu, zvolal: „Eh, co jest však znamení otázky?“ A důstojník, pohledv s uctivým úsměvem na svého tazatele, jenž měl zkroucené, nepodařené tělo, pravil mu vtipně: „Znamení otázky jest zkroucená figurka, jež se pořád ptá!“ Obdobně můžeme se ptáti: Co jest novodobý liberální vzdělanec? Vztýčená figurka, kteráž co chvíli automaticky vypouští skřehot proti klerikálům.

Po volbách. Před zemskými volbami byla prorokována všeobecná porážka mladočechů, ale výsledek přesvědčil, že mladočeská strana v městech má dosud značné posice. Nebylo se také proč diviti, že mladočeši nekandidovali na venkově. Neměli na venkově nikdy pevné organizace, a pak jest jisto, že venkovští voliči jak za vedení staročeského tak mladočeského řádného přerodu ve svém politickém přesvědčení neprodělali. Byli to titíž lidé, kteří od staročeské strany ke mladočeské byli převedeni jen agitací. Teprve, když hlouběji zasáhla na venkově strana agrární a katolická, počalo třídění duchů, a za těch okolností pro mladočechy nic již nezbyvalo, než z venkova docela ustoupit. Mladočeské vedení to vědělo a podle toho se zařídilo. Úspěchy mladočeských kandidatur ve městech však ukázaly, že strana daleka jest ještě svého zániku a že klamny jsou naděje realistů, kteří předpovídají Kramářově straně drobení a zánik. Naopak jest pozorovati, že strana mladočeská nabývá čilosti, a že organizace a agitací prací může nabýti pudy i tam, kde ji nečinností svou ve prospěch stran státoprávních stratila. Není přece nikoho tajno, že státoprávníci upevňovali se zejména v těch místech, kde mladočeši důvěrníci spali. Kdo příliší klid mladočeských předáků v mnohých městech sná, musí dle výsledků volebních usnati, že strana mladočeská má ještě silnou setrvačnost.

Vedle spojených stran státoprávních zařídili proti mladočechům pokrokaři. Masaryk a Bouček vybrali si v Praze okres, v němž silně kalkulovali s hlasy šidovskými. Masaryk, jenž rád okraňuje se celou klidu a duševní vyrovnaností, mluvil místy velmi nevybraně, rozjiténě a prudce. Volební kampaň ohýbala Masarykem jako vtr rákosím, neboť docela se

pomaš, jak on sám a jeho tělesný žurnál s vysoká a opovrhlivě zavržovali vždy radikalism, a zatím touha po zemském mandátu způsobila, že vůdce pokrokářů všemi plachtami vepnul na moře pueté demagogie a vytrvale házel udici planého radikalismu. Neovládal tedy Masaryk události, nýbrž dal se velmi ochotně ovládati nevybíravou volební agitací, takže povídání „Času“ o jasných řečech politických, o prohloubení politických názorů bylo jen paušálním pálením laciného kadidla. Zasloužený osud pokrokářské kandidáty však neminul, neboť byli poraženi přes všechnu pomoc židovskou. Opětne podán přesvědčující důkaz, že pokrokářská strana židovstvím jest prosycena, a právě tuto stránku její jako národní zlo voličové odsoudili. Propadl také pokrokářský kandidát Hajn, redaktor „Osvěty Lidu.“ Na venkově sehnal hromádku hlasů evangelických a v městech: Polná, Humpolec a Německý Brod dostal počet hlasů přímo ostudný. V krajích, kde „Osvěta Lidu“ dlouhá léta již osvěcuje, byl redaktor její hanebně smeten, a proto není to pouze porážka politická, nýbrž také a hlavně porážka mravní. Měl tedy vždycky pravdu Alois Hajn, když velebil zdravý smysl a pokrokovost toho českého lidu, který právě nyní ve volbách zdravým smyslem Hajnova židovskému pokrokářství ukázal dvéře.

Četba „Osvěty Lidu“ působí tedy na třebení myslí velmi blahodárně, neboť čtenáři poznávají, jak Hajn pod záštitou krásných hesel provozuje švindl a jak žene vodu na židovské mlýny. My musíme jen gratulovati uvědomělosti toho voličstva, které Hajna a jeho list skrz prokouklo. Voličstvo svým hlasováním odsoudilo „Osvětu Lidu“ jako list, jenž plní své sloupce dopisy o různých místních kořičkách a klepech, přináší osobní nejhorší útoky, nízké pomlavy a živí protikatolické štvání. Petrolejníctví nejvyšším soudem lidu odsouzeno. Z pokrokářů prošel dr. Štemberka. Při své volbě shromáždil značný počet hlasů na svou osobu ne jako pokrokář, nýbrž jako pracovník českých menšin. Při užší volbě pomohly mu k mandátu hlasy katolické. Zda tento pokyn katolickým voličům byl vhodný a prospěšný? Uznáváme ovšem násilnou a urážlivou agitaci agrárníckou proti kandidátům katolickým, ale na druhé straně nemůžeme zavřít oči před tou skutečností, že pokrokářská strana a její noviny neznají proti katolíkům nic jiného, než nejkrásnější nenávisť a zapřísáhlé nepřátelství a že katolický kandidát za podobných okolností ani jednoho hlasu pokrokářského by neobdržel.

Obrana.

Na žida při soudu počkali. (Věnováno panu faráři borohrádeckému.) Když se měla projednat žaloba faráře borohrádeckého a jeho kaplana proti pokrokářskému učiteli Peiskrovi, stala se nehoda. Kaplan u soudu musil oznámiti, že následkem právě nastavší pasivní resistance na dráhách jeho obhájce dr. Halouska se teprve za chvíli dostaví, a že p. farář u soudu ještě není proto, že má funkci pohřební. Nyní se mohlo vyslyšati 36 evděků, což by bylo trvalo hodinu. Dr. Halouska ostatně dostavil se v pěti minutách. Na důrazné námitky pokrokáře dra Štemberky však soud nad Peiskrem zastaven. Trestní § 46. praví, že nedostaví-li se soukromý žalobce k hlavnímu líčení, má se za to, že od žaloby upouští. Dr. Štemberka chytl se tohoto paragrafu, ač kde kdo věděl, že farář zásadně od žaloby nupustí. A dostavil se aspoň spolužalobce a zástupce žalobců.

A teď obraťme zřetel jinam. Dne 26. února mělo býti v Hradci Král. přelíčení u kraj. soudu o půldeváté hodině ráno s jakýmsi Teichmanem z Libhatova, který byl obviněn, že zbil zedníka Víta z Maršova. Teichmana měl obhajovati židovský advokát z Úpice dr. Falk, týž, který před soudem obhajoval dříve lichváře Belzu. Pan doktor však se včas nedostavil. Vznikla snad zase jim nezaviněná pasivní resistance? Nikoliv. Zaspal ranní vlak, který vyjíždí o 6., na 6. Proto telefonoval do Hradce, aby se na něho počkalo. Jel k soudu teprve po 8. hodině — a c. k. krajský soud na israelického advokáta počkal. Prodloužením nestalo se žádné neštěstí; zato však mohlo býti přelíčení pravidelně prováděno. Patrně tudíž, že paragrafy nevykládají se vždy stejně. Tentýž c. k. krajský soud, který dal okres. soudu v Kosteletci n. Orli. rozkaz, aby žalovaného osvobodil k vůli nezaviněnému zmeškání vlaku p. obhájce a proto, že jeden spolužalobce se nemohl dostavit, počkal ochotně s přelíčením, pokud opožděný p. dr. Falk nepřijel. Patrně tedy, že při tomto případě byla již reforma při nasazení na smíšený paragraf.

Připomenutí seckání sajisté bude přístě dobrým vodítkem těm právníkům, kteří málomluvného paragrafu ihned se letají.

Vědek na slůvky mouřeninské. Před volbami mladočeské kapacity obcházejí katolické voliče a prosí hodné zdvořile o hlasy. Na venek však se musí zachovati čest mladočeské uniformy. Proto se v novinách volá: „My sklerikály nic! My jsme přece protiklerikální!“ Aby vlk byl nasycen a koza zůstala celá, píchá se do katolíků míň než v listech pokrokářských. Zato však, aby se židé nezlobili, nenalezne sebe hodaější katolík zastání v listě mladočeském ani tehdy, když se s ním zachází barbarsky jako se zločincem, když jest o svoji svobodu přímo olupován. A přece snad právě svobodomyšlný list nic by si nemohl zadati, kdyby důrazně řekl: „Zacházejte s katolíky aspoň jako s lidmi. I v boji proti nim jest potřeba jeviti kus spravedlnosti a poctivosti. Sprostými nadávkami jich pro jiný program nezískáte.“

Ne — naopak.

Mladočeský oficiální žurnál ještě se posmívá jiným že jim pomohly katolické hlasy. A mluví o tom s takovým despektem, jako by katolíci vlastně k národu nenáleželi, jako by snad byli rumunskými židy. Tak mladočeský list! A vědí mladočeši přece velmi dobře, kolik by těch mandátů asi měli, kdyby na jejich prosby nebylo podsypáno hlasy našimi proti stranám radikálnějšími!

Jak dlouho bude trvati tato neupřímná hra na schovávanou? Máme snad býti pouze ochotným materiálem pro politické čachry?

Zato však o pražské germanisující židy byla před volbami hotová rvačka. Pokrokáři denuncovali tiskem mladočechy u židů jako antisemity; a mladočeši místo zřetelné odpovědi dbali úzkostlivěji o to, aby byli považováni za „hodnější.“ Dr. Podlipný pouze dal židům výstrahu, těm židům, kteří si v Praze vystavěli německou vyšší konfessní školu, a už byl oheň na střeše. Mladočeši hned couvali před křikem poživodstělských a židovských listů.

To ovšem mladočeské orgány neřekly, že přece jen katolík patří do národa spíš než germanisující žid. Není pak tak podivné praktikování vlastenectví holou komedií? Proto jen pozor, pánové! Mouřeninských služeb konati nechceme.

Politický přehled.

Jazyková otázka v království Českém rozrušuje Němce v celém Rakousku. Němci představovali si původně upravení jazykové otázky říšským zákonem pouze v Čechách a s tím se už pomalu smiřovali, ale teď najednou i Slovinci, Rusíni, Rumuni a Vlachové zcela právem prohlašují, že i jejich jazykové poměry budou muset býti tak upraveny jako v Čechách. Tím mezi Němci poplach, kteří cítí dobře, že by takto pozbyli na své neobmezené pánovačnosti na celé čáře. — Svaz velkopřemyslnů v království Českém zvláštním pamětným spisem žádá vládu, aby v příštím sněmu českém byla utvořena zvláštní kurie velkopřemyslnů; komory nemožno prý považovat za reprezentanty průmyslu, protože soustřeďují také obchod a inaloživnostnictvo. — Bar. Beck pilně konferoval s devítičlenným výborem německých stran, s německými ministry, na druhé straně pak s drem. Kramářem a ministrem Práškem, jenž pak se radil s českými poslanci; jednalo prý se tu o otázku moravské university. — Ministr Prášek zavítal ve středu na Moravu — do Brna, aby prý z vlastního názoru poznal potřeby české Moravy; ve čtvrtek pak odejel ministr do Olomouce. — Ve Vídni konferují právě zástupcové zemských výborů z celého Rakouska o sporádání zemských financí. — Politika polská slaví nový úspěch. Strana lidová, skládající se ze 17 poslanců haličských, usnesla se vstoupiti do Polského kola. Zástupci národa polského na říšské radě až na sociální demokraty budou opět sjednoceni. Rozmnožením členstva Polského kola vzroste vliv polské delegace v parlamentě i ve vládě. S tím bude také počítati všem stranám na říšské radě.

Rakouská delegace jest ochotna beze všeho zvýšiti vojenské platy, v maďarské delegaci nebyli by také proti tomu, jen že za povolení toho žádají nové ústupky maďarskému šovinismu v armádě. Delegáti křesť. sociální rozhodně se postavili na odpor takovému přání maďarskému, tak že konečně ministr zahraničních záležitostí bar. Aehrenthal, ministr války Schönaich i bar. Beck závazně prohlásili, že se nepodrobí rozkazům z Uher, že delegace budou koncem května svolány a platy vojenské upraveny. To se stalo poprvé, že se takto v Rakousku proti Maďarům rázně opřeli.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Bydčova. Dne 8. března byla katolická ženská organizace důvěrnou schůzí.

Za účastenství 160 členek předpřijela pl. Marie Věchová o povinnostech katolické ženy v naší době a povzbuzovala energicky členky k horlivosti a statečnosti. Velmi pěkná její přednáška se zájmem vyslechauta a odměněna bouřlivým potleskem. Pojednání pak o návrzích pl. Vackové a usneseno, aby organizace proměněna byla v odbor katol. národní jednoty. Po zapění papežské a národní hymny za všeobecného nadšení schůze skončena.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.

Velké akłady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.

Sklad literatury esperantské.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. B. Lath, kaplan v Mladých Bukách, za faráře do Českých Verneřovic; p. Frant. Novotný, zámecký kaplan, za administr. v Cholticích; p. Boh. May, administr. za kaplana v Železnici; p. Václ. Sokol, administr. v Čermné, za administr. do Rudoltic; p. Aug. Michálek, koop. ve Štěpanicích, za administr. do Dohaliček; p. Vít Kaska, katech. obecné školy, za katechetu měst. dívčí školy v Náchodě; p. Ludvík Moláček, koop. v Losenici, za koop. do Nizkova; p. Rud. Laška, koop., za administr. v Pohledu; p. Jiří Blička, administr. ve Svojanově, za katechetu do Vys. Mýta; p. Jarosl. Šehovanec, kazatel u sv. Ignáce, za suppl. katechetu na gymnasiu v Jičíně; p. Jan Beneš, kaplan v Č. Janovicích, propaštěn do arc. Chicago v Americe; p. P. Aug. Komárek, Congreg. Ss. Redemptoris, obdržel jurisdikci pro konvent v Králíkách. — Na odpočinek vatonpil p. Václ. Vykoukal, bisk. notář a farář v Cholticích. — V Pánu zesnuli: p. Ant. Janáček, (v Vulu), osob. děkan v Pohledu (nar. 1843, vysv. 1870), † 13. února; p. Frant. Bečička, bohárenský farář na odpoč. v Litomyšli, (nar. 1832, vysv. 1860), † 14. února; p. Frant. Douda, farář v Dohaličkách, (narozen 1849, vysv. 1875), † 19. února; p. Jan Gebert, farář hradištský, na odpoč. ve Vrajtu, (nar. 1842, vysv. 1868), † 25. února; p. Ant. Dvořák, (v Vulu), b. notář, děkan v Nebovidech, (nar. 1841, vysv. 1867), † 29. února. — Uprázdňené místa: Rudoltice, fara, patron. kníž. Liechtensteina, od 1. března; Pohled, fara patron. kněžny Khevenhüller-Metsch, od 20. února; Dohaličky, fara, patron. hraběte Jana Harracha, od 20. února; Choltice, fara, patron. hraběte Thun-Hohensteina, od 1. března; Nebovidy, fara, patron. Josefa bar. Hrubého z Jeleni, od 4. března b. r.

Schůze městské rady dne 9. března t. r. Technické kanceláři uložil se, aby provedla opravu prázdného bytu v obecním domě čp. 62. Rozpočet měst. dívčího lycea na rok 1908 vzat na vědomí. Zpráva p. Josefa Lepšíka, c. k. notáře v Dobřiši, že pl. Marie Ponetzová, vdova po radovi vreh. zem. soudu v Chrudimi, v poslední vůli své odkázala K 200 zdejšímu chudým, vzata na vědomí. Žádost fideletství „Borromea“ za předláždění silničního přechodu proti nehodám „Bono publico“ a za úpravu chodníku mezi tímto přechodem a Orlióným mstetm postoupana technické kanceláři k předložení rozpočtu a vypočtení nákladu. Zpráva technické kanceláře o provedených opravách v hájovně Frimlově a přípis c. k. hejtmanství, kterým svolává anketu na den 23. t. m. pro upravení poplatků jatečnických, vzaty byly na vědomí. Ankety té účastenství se jateční odbor a měst. zvěrolékař. Návrh tech. kanceláře na úpravu a prodej staré hájovny Frimlové a na postavení nové hájovny nad rybníkem „Plachtou“ postupuje se lesnímu odboru. Rozklad Společenstva hostinských a výčepníků k usnesení obec. zastupitelstva ze dne 25. února t. r. ohledně zvýšení obecních dávek z vína a líhových nápojů postoupil se zemskému výboru. Výkaz o činnosti policejní strážě v měsíci února t. r. vzat na vědomí. Oznámení c. a k. staničního velitelství, že po čas střelby pracují lesní dělníci v bezprostřední blízkosti vojenské střílnice na Náchodě, postoupil se lesnímu odboru k podání zprávy. Jedná žádost o poskytování léků na účt chudých, 4 žádostem o listek rybářský a jedné žádosti o zvýšení chudinské podpory bylo vyhověno, jedna žádost o zvýšení chudinské podpory byla zamítnuta.

Z díleční Jednoty Cyrillské. Zkouška úplného ensemble s orchestrem koná se dne 15. března přesně o půl 2. hod. v sále Adalbertina. Zkouší se Mozartovo „Requiem“. P. T. dámy i páni spoludělníciť ráčte se všichni a přesně dostaviti. Pro sola jsou již získány znamenité síly domácí i cizí. Nádherná skladba Mozartova, (na programu jest nejzajímavější část: „Dies irae“) nikde na venku neprovozovaná, sama o sobě jest s to zajistiti umělecký požitek prvního řádu. — Večer po koncertě přátelská schůzka v Adalbertinu na počest solistů i hostů.

Firma Rud. Pajkr a spol. postavila právě v těchto dnech velké dvoumanuální cottagové varhany pro účely duchovního koncertu Cyrillské Jednoty, který dne 25. t. m. pořádán bude v Klicperově divadle. Obrovitý stroj přispůsoben jest rozměrům divadla a síle úplného orchestru vojenské hudby. Posudek znalců jistě potvrdí znamenitou pověst světové firmy Pajkrovy.

Program duchovního koncertu dne 25. t. m.: 1. „Hospodine pomiluj ny“, staročeský chorál. Pro smíšený sbor s prův. varhan pracoval A. Dvořák. 2. Jos. Haydn: „Hei niva lahodná“, Arie z oratoria „Stvoření“. Solo pro soprán (p. Jančová) s průvodem orchestru. 3. J. S. Bach: „Smiluj se Buže“. Arie z oratoria „Pážíje dle sv. Matouše“. Solo pro tenor (p. prof. Rublič z Prahy) a housle (kapelník c. a k. p. pluk č. 42) s průvodem smyčců a varhan. 4. E. Grieg „Před branou klášterní“. Solo pro soprán (p. Jančová) a alt (sl. Novohradská), čtyřhlasý dámecký sbor s průvodem orchestru. 5. W. A. Mozart: Z „Requiem“: „Dies irae“. Pro sola i sbor s průvodem orchestru a varhan. 6. A. Dvořák: Biblických písní č. 3. Zpívá p. Kretschmer z N. Páky. 7. Mich. Haydn: „Tenebrae factae sunt“. Smíšený sbor. 8. F. Liszt: Introdukce z oratoria „Sv. Alžběta“. Orchester. — Začátek koncertu o 6. hod. večer, konec v 8 hod. Záznamy na sedadla, jež zvláště z venkova za vás učiní nutno, přijímá již nyní knihkupectví p. Melichara.

Zábavný večerok učenické Besídky. Sotva 3 měsíce trvá učenická Besídka v „Adalbertinu“ a již mohla se vykázati 8. t. m. překvapujícími výsledky. Celý večer vyplnily chovanci Besídky pěveckými, deklamatorními a dramatickými čísly. Nebylo by sice nutno na produkci nedospělých ochotníků klásti žádného uměleckého měřítku, ale bylo by to zase nespravedlivé, kdybychom nepřiznali výkonům těmto plné uznání. Jak jednotlivé výkony, tak i celkový průběh večírku přímo překvapovaly a sympatie obecenstva získávaly. Horlivost a plný zápal pro závalu uslechtilou dlužno pochváliti u chovanců Besídky. Trpělivost a obětavost snahu dlužno vděčně oceniti ve správě Besídky. Je to jistě potěšitelným zjevem, že právě pomocnictvo živnostenské ujímá se dorostu svého stavu. Pan Jenšovský hnedle od prvních počátků Besídky obětuje každé nedělní odpůdne této úmorné činnosti. Při zábavném večírku ke zdaru platně přispěli pp. Svaták, Oldřichský a Svratecký. V měsíční koncertovali členové tamburašského odboru jednoty katolických tovaryšů, a v hledišti mezi publikem byl dosti slušný počet pp. mistrů, takže naskytl se nám o večírku zajímavý obraz souladného organického složení farního stavu, jenž skládá se z učedníků, tovaryšů a mistrů. Kdyby všichni pp. mistři o nutné této vzájemnosti byli přesvědčeni a také ji ve veřejnosti praktikovali, musily by zkvésti lepší doby farního. Zdať Bůh!

Organisace sociálně-demokratické mládeže v Hradci Králové. pořádala dne 8. t. m. veřejnou schůzi farního dorostu, na níž referoval p. Lueg z Prahy. Přednes měl slušný, nešťastí nestalo se žádné, neboť z mladého obcenstva posluchači málo politice rozuměli. Po úvodu, jak již zvykem bývá, obražoval se proti tomu, aby náboženství na školách pokračovalo se vyučovalo; jinak zahájí organisace sociálně-demokratické mládeže stávkou. Nevíme, které náboženství tím p. Lueg mnil; leč dle původu jeho a jak přítomné na prvých místech sedící židovské alecký tleskáním a „výborné“ dotvzrovaly, máme za to, že židovské. Hned na to začal referent s hantím protimilitaristickým, v němž skutečně se vysnáz, jak jinak ani nemůže býti, protože z jeho národa se každý flinty bojí. O světovém moderním noru, jak velký plakát sliboval, ani muk. Každý učeně má vstupiti do organisace soc. dem. mládeže, čísti a odebírat časopisy, z nichž se vzdělá (!!) a učiní si teprve pravý pojem o okovech, které mu tato společnost lidáků připjala atd. To byl konečný, jistě působící recept. Nikoli povzbuzení k nabytí odborného vzdělání, v němž jedině každému anašivému jednotlivci budoucnost se zajišťuje, nýbrž poukáz na porobu pracujícího veškerenstva má farní dorost povznést. Jen tak, soudrasi soc. demokratičtí, pokračujte, a ovoce pro vás dozraje v několika letech! Dnes máte ve svých organisacích síly, jež byly vychovány konservativně v záadě, že uspokojení nad vzorné provedenou práci nedal by si pracující zlatem vyvážit. Záada tato vychovala pracovníky, bez nichž by velké závody dnes neobstály. Tyto nejlepší síly vychovaly malé farní dílny, kdežto z vaší tovarní soc. dem. výchovy vychází sakrální mládež. Jen pokračujte ve svém náčrtém programu, při-

pravíte tím vhodnou půdu pro símě křesťanského socialismu!

Z Klicperova divadla. Za pohost. účinkování p. Benoniové, člena nář. divadla, sebrala v neděli dne 8. t. m. Jednota „Klicpera“ Bernsteimovu novinku: „Zloděj.“ Žena Voysinova, aby měla na parádu a mohla se tak svému muži líbiti, krade své přítelkyni Isabelle Lagardes peníze ze stolku. Přivolaný detektiv, mylnou stopou veden, označí co pachatele mladého Fernanda Lagardesa, jenž z lásky bere na sebe vinu Voysinové. Zatím Voysin zjistí pravý stav věcí. (II. akt) Lagardes má se na rozkaz otcův odebrati do Brazílie, leč Voysinová, vidouc neštěstí, jež zavínala, přizná se — a všeobecným smířením končí kus. Je dobře stavěn, ba místy tušně, jak pečlivě s efekty počítá, někde snad až upřílišňuje, aby vás vzrušil; než poslední akt obsahuje skoky psychologické, jež skutečnosti by neodpovídaly; snad chce autor udržovati zájem — ale tím se stane, že něco vůbec nechopíte, na p. jednání Voysinovo. Provedení celkové uspokojilo. P. Benoniová v hlavní úloze byla ovšem středem pozornosti a to vším právem. Postavu ženy Voysinovy vypracovala do nejmenších detailů; výbuchy vášně nejráznějších, jež smítají ženou trochu koketnou, lehkomyšlnou, přece však v jádru dobrou, dýchaly pravdivou životností a přímo uchvacovaly. Což diva potom, že naši ochotníci i při nejlepší vůli zůstávali hodně pozadu! P. Bronkal (Voysin) držel se sice dosti čestně, tak- též u p. Peřiny (detektiv) líbila se mi tajemná ráznost, která této úloze patřila; leč nemohu pomlčet o tom, že p. Růžička (Lagardes), ač se ku konci I. aktu pěkně rozehrál, velmi nejasně mluví, tak že celým větám nebylo rozuměti. Rovněž p. Dušek (Fernand), jehož úlohu zcela jinak chápu. Mladý elegant, jenž si dovede vydržovati dvě známosti, sázeji na dostizích, nebude přec vystupovati tak bojácně. Zejména konec I. aktu nebyl správně hrán; třetí byl lepší. Francouzská slova je třeba správně vyslovovati, jinak to zní komicky. Režii v druhém jednání skládám sice svou poklonu... ale ta pauza! Dr. Aliquis.

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou věši předvádí se ve dnech 14. až 20. března t. r. řada krásných obrazů nádherných horských scenerií z oblasti Alp tyrolských, štyrských, korutanských a slovinských. Velmi upoutají horské skupiny, le- dovice, údolí a pásma jako: Ortleraké, Mangartské, Triglavské, jezera Vrbské, Bledské, Bochyňské, Bělopečské, pefeje divoké Aachy, vodopády Stuiben, Peričnik a Savice, soutěsky Šlice a Vintgar a mn. j.

Dary záložny v Hradci Králové. Spolek okrašlovací 50 K. Podpůrný fond hasičů 50 K. Podpůrný fond II. společenstva 50 K. Podpůrný fond IV. společenstva 50 K. Družstvu Sokolovny 25 K. Obecná kuchyně 25 K. Místní odbor Ú. M. Š. zde 30 K. Místní odbor N. J. S. zde 15 K. Místní odbor F. Husova 15 K. Čítárna Palackého 15 K. Spolek ku podp. stud. c. k. škol 10 K. Spolek na podporu stud. obch. akad. 10 K. Národ. jednota pošumavská Praha 10 K. Úhrnem 855 K.

Místní odbor Českoslovan. Obchod- ních Besedy v Hradci Král. odbyval dne 9. února 20. výroční valnou hromadu, v níž zvoleni: kol. Č. Skalický opět předsedou, do vý- boru kol. J. Šmejck, Štěpánek, Rada, Tichý O., náhradníky kol. Uher a Wild.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. odbyval dne 5. t. m. 39. řádnou valnou hromadu v zasedací síni vlastní bankovní budovy.

Schůzi zahájil předseda cís. rada V. Collino. Uvítav přítomné, představil zeměpanského komisaře místodržitelského radu p. H. Steinfelda a konstatoval, že dle praesenční listiny přítomno jest 39 akcionářů oprávněných k hlasování s počtem 1670 akcií. Valná hromada byla dle stanov správně svolána i jest proto způsobilou k usnášení.

Přikročeno pak k projednání programu valné hromady. Výroční zpráva obchodní a účetní. Předseda p. cís. rada V. Collino k bodu tomuto přednesl as následující: K tištěné vý- roční zprávě, již každý má po ruce, dovoluji si na následující ještě upozorniti:

V roce minulém vyznamenán byl ústav náš návštěvou J. E. Dra. J. Fořta, jako ministra obchodu, který si celou bankovní budovu prohlédl, dal se o celém ústavě podrobně in- formovati a vyslovil se o vedení ústavu co nej- chvalitebněji.

Smutnou událostí předešlého roku jest však ztráta našeho revisora p. profesora v. v. V. Ctibora, který s opravdu nevědní obětavostí a plní funkcí revisorskou po dobu 31 let zastá- val. Žádám proto velectěné shromáždění, aby povstáním vzdalo čest jeho památce.

Jinak s výsledky obchodní činnosti, dou- fáme, že bude velectěné shromáždění úplně spokojeno.

Pravda, nedáváme letos, jako léta minulé, dividendu 7 proc., leč kdo lépe pověříme si ci- ferních porovnání, pozná, že mohli jsme i letos navrhnouti 7proc. dividendu. Uvážili se však, že zvýšením akciového kapitálu změnil se pod- statně poměr k rezervním fondům, jeví se

nutnost tyto poměrně doplniti, i usnesli jsme se proto navrhnouti valné hromadě dividendu pouze 6 1/2 %, naproti tomu však přiděliti více rezervním fondům, takže tyto budou letos do- továny celkovým obnosem K 44.370.61.

S opravdovým potěšením můžeme vám oznámiti, že loni provedené zvýšení akciového kapitálu přišlo nám velice vhod, neb jsme tím nemálo přispěli k rozkvětu průmyslu a obchodu zdejšího kraje, což se zadostučiněním můžeme konstatovati.

Jinak obchody jak v centrále, tak i ve filiálce zkvétaly způsobem velice potěšitelným, o čemž jistě nejlépe vás přesvědčí porovnání ve výroční zprávě uvedeně.

Dovolím si upozorniti hlavně na následující výňatky z porovnání naší výroční zprávy:

Celkový obrat za r. 1906 obnášel K 383.311.946.26
Celkový obrat za r. 1907 obnášel K 587.462.379.40
tudíž v r. 1907 větší o . . . K 204.150.433.14

Stav vkladů na knížky, poklad-
niční poukázky a běžné účty
obnášel koncem roku 1906 . K 6,652.828.50
koncem roku 1907 . . . K 13,653.349.38
tudíž v roce 1907 více o . . K 7,000.520.88

Rovněž za letošní leden a únor vzrostly vklady o obnos K 2,766.846.10, takže koncem února 1908 vykazujeme vkladů K 16,420.195.48.

Počet zaměstnaných sil obnáší nyní 37.

Další podrobnější zprávy ráčte míti v rukou ve výroční zprávě.

Vzhledem pak ku letošnímu 60letému ju- bileu panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. dovolujeme si vám navrhnouti, aby z čistého zisku přiděleno bylo mimořádně K 10.000 pensijnímu fondu úřednictva.

Tím by byla zpráva obchodní vyčerpána.

Jelikož na dotaz p. předsedy cís. rady V. Collino k přednesenému nikdo neměl nějakého dotazu, byla obchodní a účetní zpráva schválena.

Zpráva revisní, obsažená ve výroční zprávě a přednesená p. Fr. Vachkem, byla schválena a správní radě uděleno absolutorium.

Do správní rady zvoleni pp.: Ant. Sluka, majitel realit, JUDr. Frant. Ulrich, advokát, sta- rosta města Hradce Králové, Vilém Waldek, majitel realit, censor rakousko-uherské banky. **Za revisory** zvoleni pp.: Frant. Vachek, řídící v. v. a Václav Morávek, účetní pivovaru.

Z bilance uvádíme následující:

Účet rozvázny pro rok 1907.

Aktiva:	
Hotovost pokladniční	K 188.257.70
Směnky v zásobě	6.353.949.32
Cenné papíry vlastní	977.360.65
Devisy, cizí valuty, mince a kupony	45.394.76
Půjčky na cen. papíry a zástavy	1.657.122.66
Dlužníci	11,058.400.22
Nemovitosti	568.688.80
Movitosti	30.756.42
Účet transitorní — převodní položky	14.513.35
Úhrnem	K 20,894.443.91
Passiva:	
Akciový kapitál — 10.000 akcií po K 400—	K 4.000.000.—
Fondy	622.353.62
Vklady	13,653.340.38
Věřitelé	1,499.601.41
Nevybraná dividendy	1.204.—
Účet garančních akceptů: zaru- čená daň	721.000.—
Účet transitorní	77.382.40
Zisk: zůstatek z roku 1906	2.129.98
za rok 1907.	317.423.12
Úhrnem	K 20,894.443.91

Účet ztráty a zisku pro rok 1907.

Má dáti	
Služné, příbytečné, remunerace a drahotné	K 69.930.25
Náklady správní	28.015.95
Daně, přírůžky, kolky, poplatky	67.115.91
Úroky: z knížek vkladních	215.269.72
z pokladn. poukázek	10.940.42
z běžných účtů	250.349.85
ze směnek	456.160.33
5% amortisace movitostí	1.618.75
Zisk: a) zůstatek z roku 1906	2.129.98
b) za rok 1907.	317.423.12
Úhrnem	K 1,418.954.32

Dal

Převod zisku z roku 1906	K 2.129.98
Úroky: z cenných papírů	35.547.91
ze směnek	693.445.94
z běžných účtů a zástav	563.852.07
Výnos ostatních obchodů ban- kovních a směnárny	109.512.94
Výnos realit a skladiště	14.466.38
Úhrnem	K 1,418.954.32

Dále schválen následující návrh na rozdělení zisku:

Celkový zisk (včetně zůstatku z r. 1906)	K 319 553.10
1. Dle § 48. stanov 5% dividendy	200.000.—
2. 1 1/2% superdividendy	60.000.—
3. Záložnímu fondu akcion. (4% úrok)	18.420.48
4. 5% záložn. fondu akcionářů (z K 99.002.64)	4.950.13
5. Pensijnímu fondu úřednictva	15.000.—
6. Fondu pro opotřebování realit	6.000.—
7. Tantiéma správní radě (dle § 48. stanov)	9.900.26
8. Odměna revisorům účtů	1.500.—
Zůstatek	K 3.782.73

přenášá se na rok 1908.

Po schválení tohoto návrhu bude se vypláceti dnem 6. března t. r. počínaje za kupon čís. 54. resp. 4.

K 26.— = 6 1/2%.

Volné návrhy: Se zřetelem ku stále stoupajícím obrátům byl podán návrh, aby místo dosavadních 2 revisorů účtů byli voleni revisoři tři. Tento návrh však vzhledem k tomu, že dle stanov mohou býti voleni pouze revisoři dva a byla by tudíž nutná změna stanov v tom směru, samo sebou odpadá.

Ve smyslu loňské valné hromady byl podán návrh, aby členům správní rady za schůze bankovního odboru, správní rady a cenzurování, resp. podepisování vydávány byly praesenční známky, což jednohlasně schváleno.

Konečně navrhuje správní rada, aby stanovy ústavu, které naprosto dnes již nevyhovují moderním požadavkům bankovníctví, byly přepracovány a za tím účelem aby se zvolilo 5členné komitě, které by případné změny stanov příští valné hromadě navrhlo, což rovněž schváleno a tím valná hromada skončena.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci únoru uloženo na vkladní knížky K 246 803.88, vybráno K 182.821.96, vklady koncem měsíce února t. r. K 12.493.852.89, na hypotéky půjčeno K 27.661.42, na hypotéky splaceno K 8 762.64, na hypotékách koncem února t. r. K 9.659.089.58, cenných papírů v zásobě K 2.138.000, uložené přebytky 1.453.954.82.

Koncert ve prospěch chudé mládeže zdejších obecních a měšťanských škol pořádá ve středu dne 18. března 1908 hudební ústav M. Nepeřeného v Hradci Králové v městském Klicperově divadle. Laskavě spolupůčinkují: Hradecké smyčcové kvarteto (pp. Nepeřený M. st., Klapka K., Štrégl J. a Nepeřený J. ml.), p. Hanuš Wittoch, koncert. pěvec z Pardubic a Emil Pick. Program bohatý a pestrý. Začátek přesně o půl 8. hodině večer. Klavír „Petrof“. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. B. Broukala.

Pohřeb p. V. Sternberga konal se za neobvykle značné účasti dne 6. t. m. Dostavili se jeho přátelé všech společenských vrstev: úředníci, duchovenstvo, zdejší společenstvo hostinských, důstojníci, deputace hostinských z Chocně a z Pardubic, atd. Upřímná soustrast zírala z tváří všech účastníků. Odpočívaj v pokoji!

K přednáškám Al. Svojsíka. Oznamujeme, že první přednáška o Japonsku a jeho lidu, která bude tuto neděli 15. t. m. v Klicperově divadle, započne teprve o 3 1/2 hod. a nikoli o 3. hodině, jak dříve bylo oznámeno. Druhá přednáška o cestě kolem světa začne v 7 1/2 hod. odp. týž den, jak již dříve bylo oznámeno. Při přednášce odpoledne i večer bude promítáno 200 umělecky kolorovaných obrazů. Slovně tento cestovatel, jenž přednášel o svých cestách ve více než 500 místech v Čechách, na Moravě a v Americe, jest kritikou uznán za vynikajícího cestopisného vypravovatele. V přednáškách lidí slovem a skvostnými světelnými obrazy, jež umělecky koloroval akademický malíř Špillar, cestu kolem země, zvláště pak: Spojené Státy americké a naše krajiny tam dříve, Mexiko (býlí sápsy), Japonsko: zemi a lid, Čínu, Zádni Indii, ostrov Jávnu, Ceylon, Přední Indii, cestu Suesským průplavem atd. Obrazy promítány budou zvláštním strojem se St. Louis z Ameriky a osvětlují se světlem Drumondovým. Slovně cestovatel odebeře se ještě letos na cesty do Sibíře a Austrálie. Zajisté každý, kdo žouží po uměleckém a vědeckém požitku, obě tyto přednášky navštíví. Ceny míst: Lže 6 K, křeslo a sedadlo na balkoně 1 K 80 h, sedadlo I. třídy 1 K 40 h, sedadlo II. třídy 1 K, sedadlo na galerii 60 h, parket 60 h, parterre 40 h, galerie 30 h, studentský, vojenský a dělnický lístek (na legitimaci) do parketu 40 hal., do parterru 30 hal. Dětský lístek 30 h. Předprodej lístků převzali ze zájmu ochoty na odpolední přednášku p. B. E. Telma, knihkupec a na večerní přednášku p. B.

Melichar, knihkupec. Pro dívky na odpoledne jsou sedadla ve snížené ceně: Křeslo a tribuna 1 K, sedadlo I. třídy 80 h, II. třídy 60 h, galerie 40 h.

Nešťastný mladík. Dne 9. března t. r. o 6. hod. odpol zastřelil se v Nov. Hradci truhlářský dělník Josef Syříště, zaměstnaný v továrně Petrových, z nešťastné lásky. Román, stále se opakující: rodiče nepřáli známosti, kterou si mladík učinil, a proto týž v rozchvlení sáhl si na život. A přece při dobré rozvaze nalezne se dosti cest — byť i později — aby taková krise byla urovnána způsobem nekrvavým, přátelským. Vždyť rodiče snad nebyli vedeni úmyslem svým syna svého rozhodně nechtěli mít nešťastným. A teď mají velikou žalostí otrávený život celý sami. Či se vědělo, že budou se stavěti proti té známosti vytrvale i v budoucnu? Jak velká neštěstí již byla přivoděna mladickou nerozvážností a netrpělivostí! Bylo toho všeho potřebí? Rodičům se nelíbila známost ta hlavně z toho důvodu, že dívka byla chudá. Ale přitom byla zcela spořádaná. Měli tedy míti na mysli že hodná dívka, třeba s nuzná, spíše učiní muže šťastným než bohatá, která nemá povahu dobrou. Příkladem je hojnost! Nešťastný mladík zanechal dopis rodičům i své milence kde je prosí za odpustění.

Zloděj pokladniček. V úterý minulý týden ukradeny byly v Nov. Hradci Králové v hostinci „u Nešpůrků“ dvě pokladničky. V podezření jest jeden mladík. Vinu takového skutku ovšem nenese jen jednotlivec. Tanec, tanec a zas tanec. A čím se víc tancí, tím větší chuť a tím — méně peněz, které se pak opatřují — vezmi kde vezmi. V Nov. Hradci tancovalo se čtyry dny za sebou; v úterý dokonce ve čtyřech hostincích. Taková bohatá dohra masopustu stojí ovšem mnoho — a kdo se chce veselit, shání ovšem peníze. Všeho moc škodí!

Z Třebouchovic. Koncert pořádaný 8. t. m. zdejší katolickou jednotou vydatil se v každém ohledu. Provedení jednoaktovky svědčeno bylo o svědčném silám. Sopradu vzácnou ochotou přednesl výtečný cellista vldp. Frant. Vacek, pr. f. reálky z Kostelce n. O., několik skladeb, a uchránil obecenstvo k neutuchajícímu potlesku; ukázal se opravdu mistrem na cello — zdálo se, jako by nástroj jeho taktka mluvil. Virtuoz p. A. Malátek, který doprovázel p. profesora a přednesl i své skladby, byl za umělecký výkon odměněn zaslouženou pochvalou. P. T. hudební tamburaši, až do večera v Hradci působili, nedbali ani obtíží ani námahy, aby připravili obecenstvu opravdový umělecký hudební požitek. Výkony svými přiváděli obecenstvo v nadšení, takže velice nerado opouštělo útulnou místnost. Velice mile působilo, že p. dr. A. Pekař, obv. lékař z Černilova, přišel sem navštívit voliče své do zem. sněmu.

Korunní svědek dra Lhoty a Osvěty lidu. Již 27. února bylo odsouzeno pro křivé svědectví individuum, jenž se slušný dělník na pět hodin vyhlá. „Osvěta l.“ však trochu dále uvažovala, kdy a jakým způsobem o tomto ochránci pokrokařského hrdiny má se zmloiti. A šikovně to provedla. Lokálka ze 4. března, drobné tištěná, má obratný název „Dozvuky affiiry P. Teplého a drem L. Lhotou.“ Prý byl souzen „jeden z vývodních svědků dra Lhoty p. Skála z Pardubic.“ Prý se měl (!) dopustiti křivého svědectví. Záloba mu kladla za vinu... A teď následuje rozmazování svědectví Skálova tak šikovně, aby na Teplém přece něco uvázlo v očích prostomyslného čtenáře. Také jest zde uvedeno, že Skála setrval při svých původních výpovědích. I budejť ne! Lehce lze uduodnouti motivy, z nichž to činil. Zato však zapoměla „Osvěta lidu“ dodat, jaký charakter to byl znovu odkryt v „panu Skálovi“ při tom přelícení. Doplňujeme tudíž Skála dostal dvakrát po 5 dnech a jednou 8 dní vězení pro krádež a jednou 7 měsíců pro veřejná násilí. Označen policejním úřadem pardubským jako „méně pravdomluvný“. Také s ním konáno přelícení pro podvod zvlášť bezcharakterní. Kladeno mu za vinu, že vylákal od své obce Libišan i od obce Pardubské 17 K 55 h na pohřeb svojí matky; vydal však na pohřeb sotva 5 K, nezaplavil některým lidem pohřební rekvizity. Odsouzen byl tedy netoliko pro křivé svědectví, ale i pro dokázaný podvod. Tak vyblísl ten sloup, o nějž se pokrokaři při známé aféře tolik důvěřivě opřeli. „Osvěta lidu“ ovšem z lásky k tomuto ochránci pokrokařské pověsti ráda o různých charakteristických okolnostech pomlčela.

Z Pardubic. (Opozděno.) Již jednákráte v tomto listě upozorněno bylo z povzdálí na působení jistého vychovatele na škole u Kostelíčka. Lid ji nazývá školou pokrokovou proto, poněvadž zdejší pokrokařům nestačí na př. škola novo-městská, kam dívky jejich mají mnohem blíže, nýbrž posílají právě dívky své ke Kostelíčku proto, aby byly — řekněme — „u pramene pokroku a nejdozvednějšího paedagoga okresu pardubského.“ Každý by myslil, že snad tam působí nový Komenský. Ale chyba lávky! Pan tento jest pravým opakem toho směru, kterým se sám Komenský řídil a vychovatelům mládeže doporučoval. Pleše se katechetovi do jeho předměta a dítkám vykládá na př., že nebo žádného není, po vyučování bez medlitby jako stále domá dívky propouští, práci katechety podrývá atd. Za to sevrubá

v 5. třídě dítkám vykládá, jak a kudy telátko na svět přichází, aplikuje pak na člověka a sice způsobem tak drastickým, že dítko se sarděním doma rodičům vypravuje, čemu ho p. učitel ve škole naučil. A tak to jde dále. Naproti tomu nestačí mu ku výkladům předepsaná čítanka ani školní knihovna. Jak to ale vypadá s násobilkou a pravopisem, toť záhadou aneb v tom jsou již záci kovani? Prozatím tolik Vám, p. učitel, před veřejností sdělujeme a uveřejnění Vašeho jména pardujeme, důrazně však Vás žádáme, abyste dívky naše doma dobře vedené také ve škole dobře vychovával a předčasnými věcmi, které u Vás záhy snad se příliš brzo probudily, naše dívky neobtěžoval. Odporujeme Vám, byste si zopakoval kapitolu XXIV. Didaktiky Komenského. — Volební dozvuky. Boj volební dnes již ukončen. Před tím v neděli navázal styky u Sřebských kandidát poslance p. Kozelka, „dvojčtihodný pán“, starosta města Chlumce a okr. tajemník tamtéž, se zdejšími pokrokaři a přednesl svoji kandidátní řeč za malé účasti posluchačů, a co přitomno bylo, buď mělo orientální vzezření anebo bylo z tábora evang. klerikálů. Panu kandidátovi nelíbila se ani strana staročeská ani vedení strany mladočeské, zato ale zulibal vůdce strany pokrokové a doznal, že sám též, ač se k žádné straně nehlásí, na Chlumecku pokrokové a osvětové působí. Strana soc. demokr. se prý lepš, dříve byla beznárodní, ale nyní začíná obracet. Takticky si počínal, aby pro případ užší volby získal hlasy těchto stran. Pak pustil se do strany křesť. sociální a doznal, že se s ní musí počítat (to si myslím a bude se s ní i v budoucnu nutně počítat); celkový program její schvaloval až na to, že se opírá o hierarchii a šlechtu, na druhé straně ale stojí prý štáb pokrokařů (židů, helvetů, bezvěrců), kteří vliv strany této paralyzují. A když tu a tam šlevec udělil klerikálům, ukončil, a předstoupil frázovitý pokrokař zdejší a kandidát prof. Rosa. Vyklepal kožich mladočechům a doznal, že, zvíťezi-li zde tito, stane se to pomocí klerikálů, kteří zde jsou. Ano, p. profesore, jsou zde katolíci čili, po masarykovsku klerikálové a budete ujištěn Vy i celá vaše požidovstelská strana, že Vám vodu kalit budou. Ano, jsme zde katolíci, a přijde chvíle, kdy přes všechny podvody „Osvěty l.“ i v Pardubicích se ozvou katolíci. — Jest po volbách. Zvíťzil p. Fr. Kuchynka, zdejší starosta. Před volbou večer pěkně dostaveníčko mu učinila „Osvěta l.“ Vydala zvláštní číslo, které celé věnovala p. kandidátu Kuchynkovi jako neinteligentu. Vlela v předvečer volby „Osv. l.“ ke každému voliči, i chtěla takto připravit odpor proti Kuchynkovi. Způsob, jak si počínala „Osv. l.“, zasluhuje, aby se jí dostalo odměny jí důstojné. Inteligenci doznal p. Fr. Kuchynka daleko větší nežli se honosí „Osv. l.“ i všichni křiklouni a sice tím, že žádný člen jeho strany tak osobně neotočil na ostatní kandidáty jako právě učinil orgán Hajnův. Kdo je inteligent, živnostník, průmyslník, kdo je člověk cti dbalý, kdo je charakter, s nousem se od listu toho odvrátí a pohlavňovi zdejších pokrokařů, redaktoru Hajnovi, list jeho zpět pošle. Toť nejlepší odpověď na útoky proti muži poctivému.

Z okresu nechanického. Před posledními volbami do okresu nechanického 9 starostů a dva velcí rolníci z okresu nechanického byli vytištěni na následujícím provolání: „Skupina venkovských obcí okresu nechanického dne 3. ledna 1907 má vykonati volbu 11 zástupců do okresního zastupitelstva pro nové tříleté období. Zajistě jest vám znám zvyk zahážděného hospodářství v našem okrese. Protož nyní pomozte sami sobě uplatniti svoji majoritu obcí venkovských, dokažte, že máte zdravý smysl pro zdravé hospodářství. Nenechte se více kroteři a náhončími přivést do vlády několika lidí, již okres více let vlekou do dluhů nedozrálých, dnes přes 200 000 K stávajících a o čekávání, „splní-li se touha jedinců“ — a tak to jde dále, až praví se v provolání: „A což ty zubožené silnice okresní, poslední v českém království, dle starého systému udržované? Není maličkostí vstříti si na bedra zrekonstruovat okresní hospodářství v okrese našem. K tomu zapotřebí jsou silly poctivé, ryzího charakteru, které nelpějí na honorených funkcích závodů peněžních. V tom spočíval vždy terror na účet poplatníků okresních přirážek.“ A tak to pokračuje v provolání tom dále. Z provolání toho vidět, že nová strana vidí do starého hospodářství v okrese. Kdo jsou ti vůdcové a svědčové, to ví každý, kdo jen poněkud zná okres nechanický. A proto budeme dle plánu poučovati a dle pravdy popisovati. Hlava okresu jsou Nechanice. Vůdčové Nechanice jsou vůdci okresu. To jsou krotečové a náhončí. Není tomu dávno, co v Clevelandu v severní Americe proslula škola tím, že v ní zahynulo pořádem na dvě stě dítek. Maličci chudáci musejí pykati za nedbalost dozorců a úřadů školních a nedostatečnost všech opatření. Pohleďte na školu nechanickou, sikhárnu a tam nahote i dle natlučeno malých dětí, které musí po schodech dřevěných, úzkých, tmavých se školy a vedle té budovy obehod uhlím, dřívím, prkny a střecha lepenková a varba plná velikého množství dříví. Ne tak Coling Wood, nýbrž Nechanice musí býti vystrašena pobídkou, aby se ihned stalo všechno, co lze v mezích zkušenosti učiniti pro bezpečnost nevinných životů. Podivno, jak mohou z místní šk. rady, zastupitel-

stva a jiní školní orgánové bezpečně spáti při tak bídné škole nechanické. Kortešové však řekli: „Dokud my nebudeme chytří, školu nepostavíme.“ (Pokrač.)

Z Týniště n. O. Sdružené katol. spolky v Týništi n. Orl. sebraly v neděli dne 15. března 1908 v sále „Panského domu“: „V sejetí“. Veselohra o 8 jednáních od Blumenthala. Začátek o půl 8. hodině. Ceny míst obyčejné. Předprodej lístků u pana Karla Bičika, obchodníka.

Nábožný poslanec. Agrární poslanec p. Janák z Brístan u Horic byl první, který ukázal, že agráři nejsou tak zlí, jak o nich ti zlí klerikálové roztroušili. První neděli postní zastavil se u kostela v Milovicích a odevzdal vlastnoručně v sakristii zlatku na modlení v poděkování Pánu Bobu za vítězství při volbách. Dobrá! Od úst si utrhe a zaneš klerikálům, kteří za to nakoupí bezpochyby jen brožurek: „Diety snadno a rychle.“ Neprozrazuje toto první politické vystoupení páne Janákovu gettemana? Musí se tomu útrpně ušmát. — Kdo? Inu „Hořický Obzor“, jenž polemizuje s pokrokařskými krajinými listy a s jich tvrzeními, že dr. Preissovi na Kr. Dvorku — Náchodsku a Novo-Městsku pomohli k vítězství vlastně klerikálové. A kdyby? Snad se za to dr. Preiss nestydí? Či stydí se „H. O.“ za něj? Myslíme, že hlasy katolických voličů jsou stejně cenné jako agrární a j., což p. dr. Preiss dovedl lépe oceniti. V těchto městech jsou silné organizace křesťanského dělnictva — v Náchodě silný politický klub — jichž počet jde ku př. v Kr. Dvoře a Hořicích do set; z těchto dělníků byla — jak volební kastastr objevil — pětina voličů; přistoupí-li k tomu duchovní, katecheti a j. katolické osobnosti, jest to cifra, s níž se musí počítati, a která by převážila, kdyby ve volebním okrese, v němž zvíťazil umírněný Mladotěch, postaven byl samostatný kandidát katolický, jak se skutečně obměšlelo. Nestalo se tak pouze z jediné příčiny a sice, že proti dru Hajnovi stál dr. Preiss, resp. proti dru Preissovi dr. Hajn. Za jiných okolností bylo by o kandidáta více a změnil-li se poměry osobní, také katolický kandidát postaven bude. Před volbou se nikdo „útrpně neusmíval“, naopak hlasy křesť. dělnictva braly se vážně, k předáku dělnictva přišel předák živnostnictva a za hlasy přímo žádal. A jak ho známe, nečinil tak o své újmě. Nebylo by moudřejší, kdyby „H. O.“ na pokrokařskou polemiku nereagoval? Křesť. dělnictvo dr. Preissovi hlasy dalo, to je jisté, ostatní neorganizovaní katolíci volili ho beze vši pochyby a je to pochybné kavalírství, dělají z nich po volbě černochoza z Othela. Tvrdí-li „H. O.“, že „klerikalismus“ ve venkovském volebním okrese Hořickém žádné půdy nemá, myslí se poněkud, neboť voliči, kteří k volbě nešli — v samých Brístanech bylo jich devět — byli právě „klerikálové“, t. j. katolíci zemědělců, kteří ustoupili jen agrárníckému terroru, kteří se však v pravý čas přihlásili.

Z Rychnova. Divadelní ochot. jednota v Rychnově n. K. pořádá podruhé ve prospěch místního odboru spolku pro potírání tuberkulosity v neděli dne 15. března t. r. divadelní představení „Strakonický dudák“. Národní báchorka se zpěvy ve 3 jednáních a 12 proměnách od J. K. Tyla. Některé proměny při otevřené scéně. Hudba a zpěvy upravil a řídí p. M. Frauenberg. Měsí 1., 2. a 3. jednáním delší přestávky. Začátek přesně o 7. hodině. Konec o půl 11. hodině. V meziaktí účinkuje ct. hudeb. spolek „Dalibor“. Ceny míst obyčejné, dělnícký lístek 20 h. Předprodej lístků na čísl. sedadla laskavě obstará p. J. Říha, obchodník v Rychnově. Divadlo jest vytopeno.

Katolická národní jednota v Nov. Bydčově koná na den sv. Josefa, 19. března zábavní večer s bohatým programem. Dne 22. t. m. o 5. hod. odpol. přednášet bude „u zlatého anděla“ vdp. dr. Frant. Reyl z Hradce Králové o „ženské otázce“.

Ze Smidars. Na vyvrácení všelikých klepů, které povést v kolatuře o mé osobě šli, dovoluji si na objasnění pravdy podati toto: Dne 5. února 1908 o 3. hodině účastnil jsem se schůze místní školní rady ve Lhotě Smidarské jako zástupce dp. faráře V. Šráma. Po přečtení protokolu p. předsedou Čížkem přihlásil se o slovo člen místní škol. rady p. Jar. Rychtera, říšský poslanec liberálních agrárů, a prohlédl zákoník, pravil: „Farář jest sice oprávněn a snad i kaplan býti účasten místní školní rady, ale ukážete mi, pane Červinko, plnou moc.“ — „Račte se podívatí do oběžníku, v němž dp. farář napsal: Nemocného faráře zastoupí J. Červinka, kaplan“, odvětil jsem. „To mi nestačí“, zněla odpověď. Jiný člen, p. Rodr. řekl: „Když již tady je volební pán, tak abychom ho tady nechali.“ Načež p. předseda: „Pánové, kdo je proto, aby tady volební pán zůstal?“ Já pak citě se uražen tímto pašovským jednáním i přesvědčen, že jsem zcela zákonitým způsobem účastněn schůze, odešel jsem se slovy: „Já se vzdávám, ale budu cestou zákonitou hledati satisfakci.“ — Nato dne 11. února podala duchovní správa celou tu záležitost sl. c. k. okr. škol. radě v Nov. Bydčově se žádostí, aby laskavě poučila místní školní radu (vlastně člena p. Jar. Rychtera, říš. poslance) o tom, zda-li kaplan jest oprávněn bez svátostní plné moci býti přítomen schůzi místní školní rady. Na to sl. c. k. okr. školní rada na

základě vynesení vešer. zemské školní rady ze dne 21. května 1881 č. 8810 odpověděla dne 21. února pod čísl. 557: „Ve smyslu tohoto vynesení sluší kaplany pokládati za ex offio náhradníky, kteří nejsou povinni plnou mocí od faráře vystavenou se prokázati. Musí tedy na příště kaplan smidarský bez námítky ke schůzi místní školní rady ve Lhotě Smidarské, kde je kromě toho katechetou a tedy osobou obecně známou, připuštěn býti tehdy, kdy farář smidarský sám ke schůzi pro jakoukoliv příčinu dostaviti se nemůže.“ Kdo měl tedy pravdu, ptám se vás, pane říšský poslanče? Vy se zákoníkem v ruce, nebo já? — Josef Červinka, kaplan.

Volby v Úpíci. Při první volbě měl u nás Holanec 118 hlasů, Sternberg 95, při druhé H. 147, St. 148, při užší H. 163, St. 160. 5 lístků Sternbergových uznáno za neplatné. Pro Holance agitovali všichni, kteří nějakou moc měli. Starosta Pitaš, učitelové, velcí rolníci a třináct cizích agitátorů. A při tom ohromném příboji naše strana se obmezovala výhradně na roznášení letáků. K volbě pro Holance dostavili se všichni učitelé, židé a jejich úředníci. Jakých zbraní používáno proti naší straně, o tom přímo hanba mluvit. Teď jsme však aspoň poznali tu moderní pokrokovost a svobodomyšlnost! Vždyť i učitelka ve škole nedala si ujíti před dětmi příležitost k otření se o naši stranu a hr. Sternberga. Tázeme se, zda také takové věci patří do školy. Budou agráři brojiti proti zneužívání školy, jako nepravdivé protestují proti „zneužívání kazatelny“? Velká kniha by byla, kdyby se měly uvést všechny dryáčnické sliby, hrozby a zastrasování stranou Holanského. No — na shledanou! Kdo se směje naposledy, směje se nejlépe. Tolik předem prohlašujeme, že náš odpor proti straně zelené jen se utužil a že po terorismu jejím půjdeme v boj ještě s větším zmužlostí a vytrvalostí.

Z Libštátu. Katolická jednota v Libštátě pořádá v neděli dne 15. března t. r. v hostinci p. J. Kováře v Libštátě divadelní představení: Paličova dcera. Činohra v 5 jednáních od Jos. K. Tyla. Začátek v 7 hodin. Ceny míst obyčejné. Dětkám školním není vstup dovolen.

Z Vel. Dřevíče. Zábavní odbor katolické jednoty ve Velkém Dřevíči pořádá v neděli dne 15. března t. r. v sále pl. Math. Samkové „na Špicích“ ve Velkém Dřevíči divadelní představení: „Soud Boží“ aneb: Nevyspytatelné jsou cesty Páně. Obraz ze života ve 4 jednáních. Díle povídky dra. Václava Řezníčka pro jeviště upravil Ant. Ják. Ceny míst jak obyčejné. Začátek o půl 8. hod. večer. Dětkám školním vstup zakázán.

Z Hronova. Boj dobojován... Náš prapor hrdě vlaje dále na našem okrese volebním, třebaže agráři budou mít svého poslance v osobě učitele Holance. Nejlepším důkazem naší síly jest to, že neštíteli se naši páni užiti zbraní nedovolených a nezákonných. Volby byly odbyvány dle vzoru maďarského (a ještě o něco podarenejší) Zde při prvních i druhých volbách obdržel Holanec většinu, ale jak byly ty hlasy získány, o tom je stydno povídat! Páni učitelové a několik občanů, kteří se domnívali, že mají na rozum patent, roznášeli podepsané listky volební a legitimáční. Pisatel těchto řádků sám přišel na lístek, který byl takovým způsobem dodán majiteli voliči. Ostatně jest zjištěno, že, když slav. městská rada odřekla roznesení legitimací a lístků, ačkoliv byla c. k. hejtmanstvím vyzvána, vytvořili se oddíly agitátorů, z kterých každý převzal určitou část voličů a legitimáční listky i volební doporučení již se jménem Holancovým. Nechali si podepsati plnou moc, aby mohli listky vysvednout a zároveň vyplnit jménem Holancovým. Na popud městské rady dali se tisknout plakáty; pověřili žida, aby jim to obstaral. Tyto prolhané plakáty dali podepsat slovy „Několik nestranných Čechů.“ U nás zamítnuto bylo také více hlasů. Všechny zněly na hr. Sternberga. Při užší volbě 3 — kde snad bylo napsáno Sternberg místo Sternberg. Komise sestávala ve směr z pokrokařů. Všeobecný úsudek jest, že jednání bylo při těchto zemských volbách přímo barbarské a musel naplniti každého poctivce největším odporem ku straně t. zvané agrární. Hlavně můžeme konstatovati, že palmu z tohoto „vítězství“ přičítati lze z největší části našemu „pokrokovému“ učitelstvu. Také jest třeba se zmíniti o tom tažení na Červ. Kostelec. Karavan tuto vedl nad jiné učený pan Klikar, tovarník z Hronova a velený ný pan Bohumil Švorčík v domnění, že Červ. Kostelec podlehně sugessci a bude volit jako stádo na jejich (hronovských páne) komando! Ale náhodou v Č. Kostelci nejsou lidé, kteří by se nechali tak omráčit, jako to bylo v Hronově. První pán má do sebe coš chameleonského, což dovědčuje to, že doporučuje při každé příležitosti volební kandidáta, který se mu hodí nejlépe do krámu pro jeho hospodářské potřeby. A tak pracuje „pro dobro národa.“ My však máme oči otevřené.

Pravda o pohřbu evangelíka v Čáslavi. „Hus“, vycházející v Čáslavi, otrá se o děkanství úřad čáslavský, že nedovolil, aby pan pastor Kozák ředil na katolickém hřbitově. V Čáslavi jest hřbitov komunnální: oddělení katolické, dle předpisů církve svaté posvěcené, pak evangelické a říšské. Zemřel p. dr. Špižar, jehož si

každý pro jeho obětavou činnost pro město vážil. V závěti přál si, aby pochován byl na katolickém oddělení, poněvadž celá rodina jeho jest katolická. Děkanství úřad čáslavský byl ochoten přijati do posvěcené půdy zasloužilého Čáslaváka, ale nechtěl připustiti, aby pan pastor ředil na katolickém oddělení — když mohl své funkce vykonati na oddělení evangelickém, které pouze remízem odděleno jest od oddělení katolického — při čemž mohla slušným a důstojným způsobem přenesena býti mrtvola na katolické oddělení, jak toho zákon z roku 1868 žádá. Takové potupení evang. obřadu a evang. církve p. farář Kozák připustiti nemohl, píše „Hus“; a proto měl katolický děkanství úřad mlčet a připustiti, aby katolický obřad a katolická církev byla zlehčena na katol. hřbitově. Dovolil by pastor, aby na př. v kostele evangelickém kázal kněz katolický? Mily „Huse“, ty doby, kdy jsi katolíkka sáhnal až ke zdi jeho vlastní budovy a při tom jsi noviny křičel, jak si utiskován, a při tom ti tleskali mnozí takykatolíci, jsou pryč! Dnes věrní katolíci srážejí se už také v pevný šik, který i v veřejnosti hájiti bude instituce a práva církve katolické. Mily „Huse“, znáš výnos ministerstva vnitra za souhlasu ministerstva kultu z roku 1878? Ty sice vykládáš si písmo sv. jak chceš a obánáš se evangeliem na všechny strany, ale vykládáti zákony rakouské — to už musíš ponechat c. k. ministerstvu, nebo by jinak ve správě státu nastal žalostný zmatek. S tím středověkem tedy jsi nepochodil, teu bychom mohli my tobě hodit na hlavu, kdybychom uveřejnili jednání některých pastorů s inteligenty, kteří se rozhodli vystoupiti z evang. církve. Zmínáš se o nedůslednosti. Dobře; i my se o ní zmíníme. Mistr Jan Hus učil, že jest 7 sv. svátostí, mezi nimi sv. pokání a sám ještě ve vězení nábožně se vyzpovídal, vroucí láskou laul k Boží Rodičce, sloužil mši sv., uctíval svaté... Zda-li pak také ty, mily „Huse“, tak učíš? Proto buď opatrný, chceš-li mluvit ve 20. století o nedůslednosti!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knižkupectví p. Františka Hlovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Škola hrotem dětí. K obrovskému požáru školy na předměstí v Clevelandu sděluje se z Londýna: Katastrofa přivoděna byla pochybenou stavbou budovy, jež byla v půl hodiny celá jedinou výhní a za druhou půl hodiny proměněna v hromadu popele a trosk. 165 mrtvých uhořelých dětí bylo s požárem vytaženo, 13 se jich posud pohřešuje. Tak strašlivý počet dětí zahynul proto, že oba východy byly zavřeny. Někteří rodičové, stojíce za zavřenými mřížemi, museli se diviti, jak ubohé dívky jejich bynyn v plamenech. Otcové a matky upadali v šilenství. Scény, které se odehrávaly při zjišťování mrtvol, byly srdcervoucí. Dle nepatrných kouseků šatu poznávaly matky svoje miláčky a vrhaly se s nářkem na jejich zohavené mrtvoly... Zaznamenávajíce tuto truchlivou událost ve školní budově, vzpomínáme na horoucí řev socialistických a učitelských listů při katastrofě, která před lety ve Vídni při kostelní pobožnosti připravila jen několik málo dětí o život. Jakých protestů bylo tehdy pronášeno proti návětvě kostela, kde požár je téměř nemožným! Jak by to působilo na školské kruhy, kdyby dnes někdo analogicky z vídeňského případu začal protestovati proti docházce dětí do školy, aby tam uhořely? Z příkladu tohoto je vidno, že se nesmí z jednoho chybného případu činiti generální pravidlo proti celému systému.

Suchodol v novém vydání. Naše doba bere ráda v pochybnost zjevení Boží v bibli. Pochybovačnost tato však jí nevadí, aby nehorovala pro privátní zjevení a visionářská blouznění. Na účet této módy lze přičísti loni vydanou knihu: Zjevení převzaté na hofe La Saletské dne 19 září 1846. Kniha tato v původním vydání obdržela schválení biskupské, ale schválení toto odloženo bylo z nedopatření a bylo později odvoláno. Podivno jest, že knihu tuto doporučuje dp. S. Bouška v Polici, kde ještě suchodolské zjevení je v čerstvé paměti. Před lety byl dp. S. Bouška rázným odpůrcem suchodolského švindlu a dnes by odporučoval Suchodol v novém vydání? Varujeme před váčným pojmáním této snášky chorobných snů.

Kdy konečně francouzská chudina májaký frank s uloupenceho jméni církevního dostane? Již tak dlouhou dobu jméni jest zhrouškováno, ale — likvidátoři úřední posud nejsou se soupisem, prodejem atd. hotovi. Zatím se plní aspoň měsíc židovský. Izraelští kapitalisté kupují veliké budovy církevní za babku. Sám bývalý ministr Combes jest celý nervósi nad tím podivným hospodářstvím a pronáší v „Revue Bleue“ ostré obžaloby — ovšem také k vůli tomu, aby postavením Clemenceauovým otrásl a sám aby se k tučnému sobě znovu dostal. Combes na př. odhazuje, že v departementu (okrese) svinském pre-

vedli tři likvidátoři celkem 148 likvidací; při osmi z těchto likvidací vydělali tiito nešťastní dobráci 148.514 franků. Co však vydělali na všech 148 případech? Zjistěte celé miliony. Teď vidí dělnictvo jasné, jakými byli pokrytci ti radikálové, kteří slibovali, že chudému lidu bude uchystán ze skonflikovaného jmění ráj. A jak bude, až přece něco z peněz stržených vládě bude odvedeno? Vždyť teď Francie potřebuje mnoho a mnoho peněz pro vojsko v Marokku. Bylo tam vysláno již 13 000 mužů; náklad s tím spojený dosáhl výše 16 milionů franků. Mimo to ministr námořnictva Thomson prohlásil, že výdaje námořní správy posud obnášejí 4 mil. franků, nečítají-li se do toho lodí, které posud se nacházejí ve správě. Ačkoli Francie tudíž vydala na uklidnění Marokka přes 20 mil. franků, posud tam nemá vážných úspěchů. Zbrojí se dále. Co se pak stane se jmenitým od likvidátorů odevzdaným? Praskne všecko na militarismus, aby si Francie nemusila znovu a znovu vypůjčovat.

Ještě o slodějakém ministru Nasim a jeho přátelích. Nasi jako muž 32letý zvolen od zednářů za poslance. Stal se ministrem pošt a telegrafů, později ministrem vyučování. Když se mu dostalo křesla ministerského, ihned přesadil ze msty všechny professoři lycea, na němž jako jiných studoval a propadl. Tak sloužil tedy — národu. Peníze, jež dostával na zlepšení přebídných platů učitelských, rozdělával sobě a svým úředníkům. Přitom ovšem podporoval z „vyvláštěných peněz“ (vlastně podplácel) professoři a učitele, kteří ho chválili. Taký práce pro národ! Kradli dle zpráv zednářských tehdy v nejvyšších i nižších úřadech jiní, nechtěl tedy Nasi činiti výjimku. Dle Lombrosovy zprávy jistý nedávno zemřelý ministr chtěl v italském námořnictví provésti obrovské, neobvyklé úspory — pro svou kapsu, jiný ministr dal vymalovati sebe a své milenky ve velikém obrazovém formátu a započítal je v účtech ministra orby jako obrazy názorné, jež rolníci potřebují. Jiný ministr projednal v Neapoli 2000 lir, jiný započítal za sirky 1000 lir, jiný (jako kdysi císař Caligula, jenž jmenoval koně senátorem) povýšil svého kočboha za inspektora starožitností — zkrátka a dobře, takové nepořádky finanční byly v ministerstvu obyčejem a zatašovaly se. Co zvláště jeho genialitě musilo lichoiti, bylo, že celé město Trapani, které svými dary přímě dusil, ba celá Sicílie, by byly za ministra do ohně skočily; měl-li přibuzní Nasibo, kteří byli štědře ministrem obdarováni, zase svou stranu, která věrně s ním držela. A když přece někdo dodal si kuráže a upozornil ministra vyučování, řka: „Pane, co činite, jest proti zákonu“, odpověděl Nasi: „Právě proto to dělám.“ Zednářský uč-nec Cesare Lombroso sděluje dále, že Nasi ucházel se s nynějším římským purkmistrem, semitů Nathanem, o velmistrovství italských zednářů; poněvadž však volbu svou nemohl proraziti, přesadil všechny professoři, svobodné zednáře, kteří hlasovali proti němu. Místo aby Nathanovi byl vděčným, který před se-nátem mu dobře vypovídal, pomstil se Nasi Nathanovi tím, že ukázal senátu obsah žaloby, kterou Nathan na Nasibo už tři měsíce před tím a sebe měl, nežli senátor Saprido kroky své učinil. Vůbec Nasi ukázal, že mu chybí smysl pro mravnost; jako obžalovaný ministr i jako žalovaný před se-nátem mluvil o sobě jako triumfátor; všechnu vinu se sebe strkal na svých pět podřízených úředníků a dle soudců se přiznal, že si platil špičky a že podplácel — ze státních peněz. Nasi hrál si na velkého státníka a na člověka, jenž nemá pro práci ani chvíli kdy. Když ho však napadlo, potloukal se u římských starožitníků a kupoval si věci pro sebe, na něž psal velké falšované účty. S úřednictvem zacházel špatně. Toble jsou sdělení až příliš křiklavá, dokazující, že u zednářů přirozená mravotka jest obrácena na ruby. Muž, do-stávající velký ministerský plat, kradě jako straka z peněz sebraný h mezi lidem, zneužívá svého vysokého postavení k pomstě, k podplácení atd. A když se přišlo na jeho úžasné podvody, zednářstvo povstává na jeho obranu 91 po-slanců (tedy zástupců lidu!) žádá, aby nebyl za své kousky potrestán. Zednář Lombroso (chloubá volučky myslitelů) sice doznává jeho vinu, ale všelijak ji omlouvá, moudrý Nathan zná jeho švindly, ví dobře o jeho cikánských krádežích, ale — vypovídá před soudem o něm příznivě. C-lá města ano i provincie povstávají k jeho obraně; zednářské zástupy dělají demonstrace, jak by byl velký sloděj ubohým mučedníkem. Co se děje při takové scenerii v duši poctivých Italů, kteří se žijí řádnou prací? Hrdné daleko to přivedl v Itálii protikřesťanský pokrok. Máme se snad na takovou „slatou dobu“ těšiti také? To by se pak lépe vedlo panamistům než poctivým dělníkům.

Všechný muž Dne 11. t. m. odešel z tohoto světa muž, jenž tak haed nebyl rovnou. Josef Hlávka, architekt a předseda České akademie pro vědy, literaturu a umění, byl věru povahou svou ryš jako slato. Život svůj zasvětil práci, vlasti, potřebám. Vlastní sílou proslul jak jeden z nej-přednějších stavitelů, architektů v Rakousku, jenž provedl mnoho význačných staveb. Takto získal velké jmění. A z nabývaných prostředků štědře pod-koval, až královsky. Na střízení České akademie pro vědy, literaturu a umění věnoval 400.000 K,

jubilijnímu fondu pro vědeckou literaturu českou 70.000 K, pro studijní a cestovní stipendia na akademii pražské 200.000 K, na střízení jízdecké suchy sv. Václava na Václavském náměstí 30.000 K, zřídil studentskou kolej pro posluchače českých vysokých škol pražských atd. V závěti své odká-zal Hlávka svoje jmění, asi 8.000.000 K, na vytvo-ření „Nadání Josefa a Zdenky Hlávkových“; výnos z těchto nadání poplyne 70% na podporu vědec-kých, nměleckých a literárních snah českého ná-roda, a 30% na podporu snaživých studujících vy-sokých škol českých. Šlechetný tento muž dočkal se i vysokého věku, 77 let. Budiž mu Bůh od-platitelem!

Maďarská surovost ukázala se zase nejnověji před soudem v Ružomberku, kde pro krvavé události v Černové většina obžalovaných odsouzena s barbarickou krutostí celkem na 50 let. I ženy dostaly až 3 léta kázně pro „popuzování proti národnosti maďarské.“ Loni před posvícením v Černové stříleno do lidu, a teď mu ke všemu ještě naděleno žalářem. Do nebe volající bezpráví páchá se tu na lidu slovenském.

Rozvrstvení bohatství v Rakousku. Pro seskupení kapitálu v naší říši jest zajímavá statistika o přiznání osobního příjmu k dani. Dle této statistiky má ročního příjmu mezi 20.000 až 40.000 korunami v Předlitavsku 7011 osob, 40 až 100.000 korun 2982 osob, 100—200.000 korun 650 osob, 200—500.000 korun 264 osob, 500 až 1.000.000 korun 52 osob, 1—2 mil. korun 14 osob, 2—3 mil. korun 9 osob a více než 3 mil. korun jediná osoba, jejíž příjem páčí se však více než na 15 mil. korun ročně. Celkem má ročního příjmu nad 20 000 kor. 19.983 osob. Ze přihlášky právě těch, kdož mají nejvíce, nejsou správné, prohlásil veřejně v rozpočtovém výbofe ministr financí a netajil se, že nyní skorem po 10leté platnosti zákona o osobní dani z příjmu finanční úřady budou se vši přísností nastupovati proti těm, kdož učinili vědomě nesprávná udání o svých příjmech. Dle mínění ministrova je takových v Rakousku veliký počet.

Zásobování Vídně uhlím Město Vídeň potřebuje pro své obecní zařízení jako elektrárnu, pro školy své, úřadovny obecní, atd. ročně 3.000 vagonů uhlí. Toto uhlí dodávala dosud do Vídně židovská zkartelovaná pruská firma Königer; teď však správa Vídně zadala dodávání uhlí křesťanské firmě Hallerové, která není v kartelu. Karteláři ovšem zuří. Vídeň jde však dale; právě vyjednává s báňskou společností v Ostravě o koupi podniku toho pro město Vídeň, čímž by se občanstvu mnoho pomohlo a zřítající židovský velkokapitalismus byl by přece aspoň v jednom udolán.

Školský rozpočet města Vídně na rok 1908 vyžaduje nákladu 25 mil. K. Učitelů jest ve Vídni 5127, katechetů 173, vedle nichž vyučuje náboženství ještě 866 světských učitelů.

Maturita mlučena. Dle nového zkušeb-ního řádu pro zkoušky maturitní při písemných zkouškách odpadá na g mnasích překlad z vyu-čovacích jazyků do latiny, na reálkách překlad z francouzštiny. Na reálkách i gymnasiích nebule už písemné zkoušky z matematiky. Při zkouškách dovoluje se používat slovníku. Při písemné práci z jazyka vyučovacím dají se žákům tři themata na vybranou. Ústní zkoušky na gymnasiích budou jen ze čtyř předmětů a sice z latiny nebo č-štiny, z jazyka vyučovacím, ze zeměpisu nebo dějepisu, ale to jen z dějin a zeměpisu rakou-ko-uher. říše, a z matematiky. Na reálkách bude maturita také jen ze čtyř předmětů, totiž z jedné moderní řeči, ze zeměpisu nebo dějepisu jako na gymnasiu, z matematiky a fysiky. Z matematiky dají se jen příklady k řešení a vyloučeny jsou úkoly obzvláštní zbežlosti a paměti vyžadující; při ústní zkoušce z fysiky upustí se od theoretických a experimen-tálních důkazů. Kdo neobstojí při zkoušce pí-s-mné, bude přece připuštěn k ústní. Při ústní zkoušce má se dáti zkoušenému čas na rozmyšle-nou, než dá odpověď na danou otázku. Tím do-stalo se studentstvu velkého ulehčení.

Dovolená vojsku. Ministr války Schönaich prohlásil v rakouské delegaci, že se letos učiní pokus s dovolenou mužstvu v době žní u všech vojenských oddílů.

Rozpočet velkého osobního parníku cestou z Evropy do Ameriky a nazpět obnáší: úrok z kapitálu a amortizace 79 250 franků, slušné střízením 50.000, nádobí a nářadí 25 000, topivo 125 000, zásoby potravin 107.000, voda, olej a p. 15.000, poplatky přístavní 25.000, pojištění 30 500, celkem 449.750 franků. Nato se vybere, když všechna místa obsazena, od cestujících 700 000, za zboží 12 500, z prodeje 12.500, subvence státní (ve Francii) 58 750, tedy celkem 783.750 franků.

Čistý důchod velkého parníku poštovního za cestu do Ameriky a zpět byl by tedy 334.000 franků. Bývá ovšem o to menší, o méně má cestujících. Ale už větší polovička obsazených míst přináší zisk.

Velké podzemní jezero. Vyzikajíc geolog brasilský dr. Santiago Roth objevil neda-lek: Rufina v provincii Santa Fé veliké podzemní jezero, ležící 160 m pod povrchem zemským, které má na mnohých místech hloubku přes 300 metrů. Nejpozoruhodnějším jest však jezero toto pro te-plotu své vody, která obnáší až + 33° C, kdežto všechna ostatní známá jezera podzemní mají tem-peraturu o mnoho nižší. Tímto objevem p. Rotha dostalo se vysvětlení podzemnímu vzniku kraso-vých řek, vytékajících z pohoří San Louis a Gor-dóba, hlavně řeky Rio Negro.

Podivná věž. Na březích Kalifornie, blíže města Los Angeles bude brzy vystavěna věž, která bude sloužiti za maják. Základy její budou 9 metrů hluboko pod vodou. Zvláštností jest, že bude celá stavba ze skleněných ploten, aby se mohl pohodlně pozorovati život mořské zvířeny, která je v oněch končinách velice bohatá.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. března 1908. 1 hl pšenice K 17:00—17:80, žito K 14:80—15:80, ječme-ne K 10:50—11:20, prosa K 00:00—00:00, vike K 11:20 až 13:—, hrachu K 24:00—28:—, oves K 6:40—7:50, čočky K 35:— až 39:—, jahel K 20:00—27:—, krap K 21:00—24:00 bramborů K 3:00—3:20, 1 hl jetelového semene červeného K 140:00—180:—, ruského K 000:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00—00:—, máku K 35:— až 43:0, lněného semene K 17:50—23 0, 100 kg žitných otrab K 15:00—00:00, 100 kg pšeničných otrab 14:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:— až 2 40, 1 kg másla převařeného K —:00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:75—0:00, 1 kg tvarohu 0:28—0:32, 1 vejce K 0:05—0:07, 1 kopa cerele K 0:0— až 0 00, 1 kopa zelí K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:00—4:00, 1 hl cibule K 3:00—4:00, kopa drob. zeleniny K 0:40—0:00, 1 pytel mrkve K 1 80—0:00, 1 bedka hrášek K 0:00—00:—, 1 bedka švestek K 0:0—0:—, 1 hl jablák K 0:00—00:—. Na týd. obiln. trž v Hradci Králové dne 7. března 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 145 hektol., žito 189, ječmene 92, oves 347, prosa 7, vike 68, hra-chu 8, čočky 3, jahel 0, krap 25, jetelov. semínka 52, lněného semene 0, olejky 6. — 2.) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 0 kop, kapusty 26 kop, cibule 29 hl, drob. zeleniny 60 kop, mrkve 34 pytlů, brambor 128 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablák 00 hl, hrášek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 6 kusů, podavinců 422 kusů, kůslat 100 kusů.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-sových Úvahách“, již sepal

dr. František Reyl.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 6 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Poděkování.

Všem, kdož nám při úmrtí mé vřele milované

sestry Johany

svoji soustrast na jevo dali, aneb pohřbu jejího se zúčastnili, vzdáváme tímto své vroucí díky.

Také děkujeme majiteli pohřebního ústavu panu H. Richterovi za velmi pečlivé vypravení pohřbu.

Jménem svým a přibuzenstva:

Frant. Fischer,

o. k. gymn. profesor.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. března 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Volební švindl.

(8) Pokračujeme. Má-li se národ zdravě rozvíjeti, jest mu potřebí více svobody, lid má býti uvědomován o svých právech, má se mu vštípití ducha k cizímu přesvědčení, ale také větší rozhodnost při užívání práv občanských. Jednotlivce nebud' sesměšňován, učeť se na něho nedává svérací kazajka od despotů. Vzdělání ať proráží všude; tím se národ zušlechťí. Takhle v různých variacích mluví sami naši protivníci. Ale jaký obraz rozvíjí se před našimi zraky ve skutečnosti?

Málokdy vynikla tak veliká zdivočilost, jakou bylo viděti na straně našich fanatických nepřátel při volbách. To, co se dělo proti našim kandidátům, byly rány pěstí do tváře kultury. Rafinované barbarství slavilo triumfy nad těmi, kteří chtěli užiti při volbách skutečné svobody. Svoboda! Agrárníci že budou hájiti svobodu proti „tmářským záškodným choutkám“? Že se postarají dobrovolně o rozšíření hlasovacího práva z lásky k utiskovaným vrstvám? Tito nástupci pověstných Franců odírali nestoudně o hlasy i ty občany, kteří již hlasovací právo mají. Žádná lež nebyla dosti habebná, aby ji neužili proti nám, jen když vypuštění líhí takové slibovalo aspoň chvilkový úspěch, jen když se daly zmámiti devy aspoň do té chvíle, kdy se přistupovalo k volebnímu osudí. Pokrok, uvědomění! Takové maďarské volby nekonány u nás doposud nikdy. Ani socialisté při loňských říšských volbách nepracovali prostředky tolik odpornými, jako agrárníci, kteří prý chtějí politickou mravnost povznést! Volební ruch má tříbiti názory, má býti školou vzdělavací. Ale co zůstává po dokonaných volbách na bojišti? Naučení, jak se dá švindlovat, jak se dají ze strannické vášně novinářské citáty drze i tiskem překrucovat, jak skvrna, lpící na jednotlivci, dá se rozmazat na čela všech katolíků, jak se lze pomstiti tomu, kdo nechce uznati, že by zazobaní dieťáři chtěli obětavě pracovati pro celek národa. Místo řečí výchovných mrskali „taky-katolíci“, dokazující své katolictví spojenectvím s evangelíky, židy a volnými mysliteli, nemilosrdně typosluobčany, kteří se nestydí za svoji katolickou víru před veřejností. Kde jaký klep se sehnal, hned se to utratilo. Venkov byl zasypáván prolhanými letáky. Tohle měl býti vý-

chovný kurs našeho lidu. Tak pochopován — pokrok. Ani čelojší agrárníci neznají dobře svého vlastního programu hospodářského. Což teprve lid prostější? Ale to všechno jedno. Před dobou volebního ruchu vysvětlovala agrární strana národohospodářské otázky příliš málo. Před volbami však hned si vzpomněla na potřebu široce založených poučných extensí. Celé zástupy placených kotešů vrhala do jednotlivých okresů. Jen co se uchvátí mandáty! Pak zase může nastati klid — ať už lid hospodářské otázky rozumí, čili nie.

A volby samy daly se ve znamení takového nekřesťanského a nevlasteneckého fanatismu, jakému není rovno. Ministr Prášek zapomněl, jakým „dobrodincem“ pro náš národ jest německá strana Peschkova. Stoupenci Práškovu ruku v ruce postupovali s Němci proti českým katolíkům. Volby ve dvou okresech, kde se počítalo na jisté vítězství našich, chytráckým rozkazem shůry byly odloženy ze dne 25. února na 28. února, aby zelení koteši mohli po práci v jiných končinách společným útokem v hustém šiku hnáti na posice zvláště silné.

A lidé, kteří jindy se posmívají copářství, byrokratismu, úzkostlivému puntičkářství, ceremoniím, najednou jako členové volebních komisí dokázali, jak jim jest vhodným a vítaným puntičkářství, byrokratismus, copářské lpění na litéře — jen když tak mohli obráti katolické kandidáty o hlasy.

Při volbě P. Záruby prohlášen za neplatný hlas, kde bylo psáno místo „v Jiřicích“ nedopatřením „v Jiricích“, kde bylo napsáno „falář“ místo „farář“. V Počátkách rozdávaly se volební lístky, vyplněné jménem protikandidáta Zárubova. Marně dovolávali se katolíci pomoci proti té hltavé neřestivosti u hejtmanství a místodržitelství. Za volební komisaře zvoleni vládními orgány valnou většinou mužové, kteří se staví proti katolickému hnutí krajně nepřátelsky. Byli to ponejvíce pokrokářští učitelé. Na odvislé venkovany dál se veliký nátlak od velkostatkářův a nájemcův. Agrární starostové připravili katolíky o 500 hlasů, nezanesše je jako voliče. Dr. Holáček z Chrudimě přispěchal také pomoci proti Zárubovi. Ať jindy kolárek nenosí, tentokrát si jej vzal, aby měl voliče. Není takové počínání klerikalismem nejvybarvenějším? Kolárkem lapat prostomyslné voliče

do sítě strany té, která právě o katolictvu nejhlubší a které statečně pomáhali v okrese i židovští agitátoři!

Když v Pacově Vacek hodně se nabašil do naší strany, vzal si slovo V. Myslivec. Ale tu 20 mladíků s jedním učitelem počalo hvízdát na píšťalky. A tužili se tak čtvrt hodiny, tak že replika byla zmařena.

A teď těch bezectných líhí v letáčích, jež rozhazovány po okrese!

A pak měly být svobodné volby! Pak se mělo zjistiti, jak „národ promluvil“!

Co páčáno v boji proti hr. Sternbergovi, to nebyly jen čachry, to bylo hotové spiknutí násilníků podle široce založeného plánu, promyšleného do všech podrobností. Bylo předem ustanoveno, že Sternberg padnout musí ať tak či onak. Pokrokářsko-zelený tritunál rozhodl za pomoci vládních orgánů již předem o osudu kandidatury, vládě tolik nemilé.

Do volebních komisí povoláni výhradně pokrokářští učitelé.

Vyhrůžky, sliby a úplatky pracovaly plnou parou, kde se jen trochu čekalo výsledku.

Jenom něco málo z toho bahna uvádíme. V Ohnišově volilo Sternberga 18 voličů. Z protestu zaslaného hejtmanství novoměstskému však se dovídáme, že komise oznámila 11 lístků pro Sternberga odevzdaných, z nichž 5 uznáno za neplatné. A přece všech 18 bylo stejně a správně vyplněno. Tak uvádí trestní oznámení.

Dle úředního protestu četl v Šonově předseda Hofman 7 lístků Holanových, nesprávně vyplněných, tak, jako by vše bylo v pořádku. Zato však v Bystrém s 53 lístky Sternbergových uznáno za neplatné celých 43 se sámkou nejmaličernější. Lístky vyplněny správně, ale — ale zamítnuty proto, že na nich udáno bydliště Sternbergovo pouze slovem „Videň“ a nikoli dopodrobna „Videň I.“

V Třebešově uznány za neplatné 3 lístky, vyplněné takto: Vojtěch Sternberg, hrabě, říšský poslanec, Videň-I., pak lístek vyplněný: Vojtěch hrabě Sternberg ve Vídni, říšský poslanec, a lístek: Vojtěch hrabě Sternberg, říšský poslanec, Videň I., naproti tomu uznány za platné lístky: J. Holanec, učitel ve Valu, a lístek: Holanec, Val (bez udání křtícího jména), v Křovicích za neplatné prohlášeno 13 lístků pro hr. Sternberga odevzdaných, ač vyplněny byly přesně podle úřední vyhlášky: Vojtěch hr.

sám. Tu mají zlatku, ať se mají dobře a tuhle mají jednu flašku slivovice, je pravá srémská, ať jim ten jejich nos dostane zdravější barvu!

Lojzík obě popadl a div dobrému agentu ruce nelíbal. Teď má vyhráno. Zlatku dá mamince, ať má na kafe. Pak si zaleze do hlídačské boudy v sadě a v klidu a tichu požije ten vzácný mok v té flašce. Ubíhal pln radosti domů.

„Ukážou, Lojzíčku, co to dostali!“

Pan Löwy stál na prahu krámu a usmíval se milostně.

„Ale takovou panenku, krásnou, jako malovanou“, ukazoval radostně Lojzík.

„Vědí co, pane Alois, já jim poradím. Na ně je takováhle moc slabá, oni pořád bujou něco říznějšího, já jim za tu flašku dám plnou flašku šedé s rumem!“

„I čuč, to bych se okrad!“

„Tak jim dám dvě, aby věděli, že jich mám rád!“

„Poslechnou, pane Löwy, mne neošidíš, ta flaška má «vert» zlatý dvacet nejmenší, daj mi tři flaše šedé s rumem a je vaše.“

„No tak jdou, já jim jednu hned nalezju, pro ty druhé si mohou přijíti zítra, až budou mít chuť.“

„Ne, jen mi aspoň ty dvě nalejte hned.“

Šťastnější než prve, se dvěma objemnými lahvemi ubíhal Lojzík domů, matce dal zlatku a spěchal do boudy. Ó jak mu bylo blaze! Obě dvě lahve vyprázdnil; pak přepadl ho sladký spánek.

Druhý den měl šízení ještě větší. Zabl k panně Löwymu pro třetí láhev. Ale pan Löwy nechtěl o třetí láhvi nic věděti. Co si prý udělali, to si včera vzal a vypil. Lojzíček se zlostil necítil, ale třetí

FEUILLETON.

Žízeň a úklady čili zlost a její následky.

(M) Měl žízeň ubožáček! Kroky jeho vrávoravě nesly ho přes hřbety brud a brázd, namáhavě zvedal těžké boty, bořící se do mazlavé matky země, šláp a funěl jako lokomotiva, když dochází jí voda, pysky lepily se mu, patro práhlo. Inu žízeň je těžká věc a vodu pítí pro Lojzíčka je ta nejtěžší věc. Aspoň trochu kafe kdyby bylo, když ne šedá s rumem! Mít tak šesták, to by si dal Lojzíček bene. Ale kdepak! Matka nemá, pan-táta nedá a Lojzíček, ta dobrá duše, má žízeň. Ohromnou, nesnesitelnou po bramborách o polednách!

Chudák Lojzíček! Měla to s ním jeho matka křtí! V mládí chodil za maminkou, držel se její sukny, ani do 14 let neslyšeli kalé řeči od něho. V 15 letech mu tatík umřel, v šestnácti šel poprvé k muzice, v 19 letech už měl tatíkovu dědictví prolumpováno.

Když se vrátil z vojny, byl z něho hotový člověk; pít uměl, kouřit, holky probhánět, jen vadil mu trochu červený nos. V 27 letech byl z něho otrhaný obecní rošťák „Lojzíček“, strhaných zraků, zdánlivě přiblouplý, ale chlapík drbaný.

A dnes zrovna měl žízeň jako irám. Pantáta, u něhož se Lojzíček klackoval, dával mu za jeho „práci“ stravu a nějaký kus hadru, za více ta práce nestála. Beztoho byl u něho jen v símě; v létě utekl a živil se všelijak. Od pantáty nemohl čekati ani nového, matka nemá, šid na dlub nepočká. Vsdychl bolestně.

„Pomáhej Pán Bůh.“

Obrátil se nevrle: „Dejž to Pán Bůh.“

„Mladej, poslechnou, jak pak daleko mám ještě do Želečovic?“

Lojzíček měl říkneznámého zkoumavým zrakem, odbadoval jeho pěkný šat, zlatý řetěz, kufřík cestovní. „To by se mohlo něco vydělat.“

„Asi půldruhé hodinky, milostpane, ale půjdou-li přes les, ale voni tamtudyma netrefejí, tak to trvá tři čtvrtě hodiny. Kdyby chtěli, já bych jim ten kufr vodnes a tudyma je zaved.“

„Tak tu mají tu tašku; daj pozor, jsou v ní sklenice, nerozbijou to!“

„Jsou bez starosti, milostpane, já se sklenicema umím chodit.“

„Tak žádný káseř, pane Löwy, žádný? Kouknou se, to je dobré zboží, fajnový koňak, pravá slivovička, jamaický rum, všechno pravé s vignetou.“

„Ale už mě s ať, pane Witgenstein, že nic nekupuji; já objednáвам přímo!“

Chudák Lojzíček! Očima pobícoval zrovna všechny ty pestré obrázky na lesklých lahvích s jiskrným žlutým, červeným, zeleným atd. obsahem. Aspoň drobet kdyby měl! Jen ukápnout na jazyk, na špičku jen, aby okřál od té hrozné žízně, která hodinovým pochodem přes les byla vyvedena na míru nejvyšší.

Cestující s líkery zavřel tašku zlostně.

„Tak jdou, mladej, půjdeme.“

Lojzíček skočil jako jelen k obalu, jenž zakrýval jeho tušby.

„Dovedou mě k panu Janákovu, hostinskému!“ Stalo se.

„Tak co jim mám za to dát, že mne dovedli k tomu sloději Löwymu? Beztoho to dělá všechno

Příloha „OBNOVY“ k číslu II.

Na povznesení venkova.

V Německu, jak i České listy hospodářské psaly, stížen nedávno spolek, jehož snaha nese se k tomu, aby se venkov vlastní silou povznesl. Účel spolku jest dalekosáhlý. Naproti vlivu moderního kapitálu musí býti stavěny kapitály celých obcí. V každé obci nutno vzbuditi a posílit družstevní ruch — družstva úvěrní, nákupní, prodejní. Členo musí býti veškerému lichvářskému využítkování venkovského lidu a potírán všechen podvod na venku. Raiffeisenky, opatřování laciného úvěru jsou cílem organisace tohoto spolku. Lid vede se k šetrnosti až jako dítě, a aby nebyl zkracován obchody, zaopatřuje se chlebem a jinými potřebami bez pomoci překupníků. V obcích aby chudina měla kde pásti, udržují se občiny a na účet obce se hnojí, aby trávu rodily. Podporuje se výdělek na venkově tím, že se navádí lid k pěstování ovoce, zeleniny, k racionálnějšímu chovu drůbeže, králíkářství a j., že se mu opatřují nové zdroje práce a příjmu tak, jak toho dovoluje kraj a jeho půda, jeho průmysl a zaměstnání lidu na venkově. I řemesla na venkově podpoří spolek tento. Domácí průmysl, který v mnohých krajinách s chudší půdou umožňuje živobytí chudým venkovanům, podporuje tím, že organisuje proň nákup surovin a prodej výrobků. Všimá si dále otázky dělnické i tím, že podporuje zavádění mzdy naturální pro dělnictvo zemědělské, podporuje chov drobného zvířectva, koz, vepřů atd., nabádá dělnictvo k docílení vlastního bydliště, k pojišťování, atd.

Střediskem těchto snah v obci bývá obecní dům, kdež konají se občasně kurzy a přednášky pro ženy a dívky z oboru hospodářství, o škodlivosti alkoholu, tam vede se mládež, jak by zužítkovala čas, kdy jest v hospodářství klid; tam navádí se lid, jak by i na venkově zaváděti mohli vodu pitnou, využítkovati vodních sil k výrobě elektřiny k osvětlování a k pracím v hospodářství atd.

Zvláštní váhu klade spolek na zúšlechťení mysli a mravů lidu venkovského. Tak lásku k rodišti, k vlasti podporuje lid tím, že jej navádí k tomu, aby si domky a byty dle možnosti činil přívětivými, aby dnů svátečních a prázdných dnů v zimě užil přiměřeně tak, by se v domově svém cítil šťastným. Pečuje a navádí venkovany k vzdělávacím a zárovně i zábavným večerům podporou hudby, zpěvu, dětských her, slušného divadla, udržováním starých národních slavností, zachováváním, rozšiřováním národních písní, uschováváním památek ze starších dob v jakýchsi takorba vesnických museích. Opatřuje lidu zdravou četbu a omezuje šíření se otravného tisku, a k ozdobě příbytků rozšiřuje laciné a dobré obrazy. A dle možnosti, kde to jest i praktické, hledí udržeti starý způsob selských staveb a zachovati národní kroje. Vesnický kostel a hřbitov udržuje v nejlepšímu pořádku, po návších vysazuje stromy, kolem zahrad a jednotlivých pozemků zavádí živé ploty, budí lásku k stromoví atd.

Provedení tohoto programu vzkvetí by i venkov náš. Není to úloha nemožná, jen třeba v každé obci několik obětavých lidí, kteří by spoluobčanům svým ukazovali cestu k lepším časům. Práce taková se zaplatit nedá, ta se musí prováděti obětavě, nezištně. Naše hospodářské spolky a Raiffeisenky věru mohly by tento úkol vzíti do svých rukou a částečně jej již provádějí.

Kulturní hlídka.

Vážené slovo váženého spisovatele ve příčině moderního postřetí naší mládeže. Jar. Hilbertovi nelíbí se Jiráskova „Samota“, která velice přilehavě charakterisuje výstřednosti mladistvých pidi mužů, kteří se staví na vysoké kotbureny, aby se zdálo, že jsou velikáni. Hilbert ozval se proti Jiráskovi ostře; známka to, že satyrické šlehy Jiráskovy šaly do živého. Jirásek však odpověděl v „Národních listech“ zaslánem dne 5. března. „Nikdy jsem se neozval na kritiky týkající se mého díla literárního, ani ne na takové, jež zúmyslně je snižovaly, ba i surově se ho dotekly. Dnes poprvé se ozývám Vám, ale také ne proto, co jste napsal o mé hře Samota v časopisu Venkov, ale pro úvod k tomu referátu. Především Vás upozorňuji, že v Samotě není nic o mládeži „starší pracovníky nechtící“, jak vy to ve svém článku citujete. Nikdy jsme „nizce nepodceňovali mládež“, „nekačerovali“ jsem a nekačerovali mládež, nemám žádné „nenávisti k němu“, a nemohu ji tedy propagovati, jak mne obviňujete. Přesvědčte si Samotu (na představení vám snad leccos ušlo) a uznáte, budete-li objektivní, že ty šlehy nejsou proti mládeži a veškeré mládeži, nýbrž že švihly jsou po „směšných výhonech a přisilivých vlivách na nevím kmen, po páně a bublinách, jež

plynou s novým proudem. Upírám vám právo, abyste tyto jednotlivé zjevy, které jsem do ovzduší své hry dával musil, vztahoval na všecko české mládež pro moje veřejné snižení. Nejsem proti novým cestám, vedou-li ku předu, to je v Samotě také řečeno, a rád uznávám, co naši mládež krásného napsali, protože miluji literaturu a přeji pro národ, aby rozkvétala co nejrozmanitěji. A ještě o lásce k vlasti naší mládeže — zase neprávem mne obviňujete, neboť mluvím o národním nihilismu pravím, že je u části naší mládeže.“

Euckenova náboženská filosofie. Jméno Eucken stává se i u nás stále populárnější. Filosof ten není sice našinec, ale jest mužem hledajícím pravdu vážně. Jeho filosofie nevede osobní vzték proti té neb oné konfessi, nečiní filosofii svoji služkou osobní ješitnosti. Sděluje tolik, co po dobrém a objektivním studiu za skutečnou, nestrannou pravdu uznává. Není bezradným skeptikem nebo mělkým náboženským lyrikem. Pověděl mnoho pozitivního, co nutí blavy vágní svobodou rozpálené k vážnějšímu nahlížení na skutečnost. V „Hlídce Času“ ze dne 11. března stručně se pojednává o hlavních problémech náboženské filosofie Euckenovy. Předkládáme z úvahy našemu čtenářstvu aspoň něco. „Hlídka Času“ praví, že Eucken jest i u nás znám jako vážný a těžký myslitel. Dále se uvádí jádro názorů Euckenových: „Život, toť nejvšeobecnější, všeobsahující pojem, v něm jest hledati skutečnost. Skutečnost se tu nalézati musí, neboť jinak nejen že by život neměl smyslu, ale ani žádná vědecká a soustavná práce by nebyla možná, nebylo by pravdy, nebylo by nic věčného, času nadřazeného... Je-li jaká nadmyslná skutečnost, jako že jest, neboť o tom, že za tím, co jest poznatelného, vězí něco nepoznaného, nepochybně snad nikdo, a jako že musí býti (tot také postulát podle způsobu Kantova), tož je to samostatný život duchovní, život tedy, jenž stojí nad individuem i nad přírodou. Tato myšlenka, myšlenka o samostatnosti duchovního života, je základní kámen Euckenovy filosofie. A s tím jest i dána myšlenka absolutního duchovního života, Boha. Tedy myšlenka vyšší skutečnosti jest dána z prostého pozorování životního procesu. Tím jsme se přiblížili k náboženství, ale tím ještě není nalezeno náboženství samo. Neboť náboženství není pouhé vědění o uvědomělé moci, která jest vyšší než člověk, ne, náboženství je poměr celé člověkovy bytosti k této moci, poměr stálý a živý. Jde tedy o to, konkrétně vyjádřeno, máme-li nějaký poměr k tomu samostatnému absolutnímu duchovnímu životu, životu světovému. A tomu Eucken přisvědčuje se vši rozhodností. Neboť nejen že se život ten nás dotýká svými účinky, on se nám i podává jako celek a způsobuje v nás úplný obrat naší bytosti, takže se stáváme též nositeli světa duchovního. Nežatelněji to můžeme pozorovati u tvůrčích duchů, kteří se vždy cítí býti vedeni a puzeni od nějaké vyšší moci, vděčně a oddaně vyznávají, že jsou nádobý nadřazených sil. A co platí o těchto vrcholech, to platí pro veškeru práci a rozlišuje všude pravou kulturu duchovní od pouhé kultury lidské, od kulturní komedie. Euckenovi je pravá kultura akt náboženský, neboť jí proniká lidstvo k vyššímu světu tvořící nové hodnoty. V pravé práci kulturní vězí náboženský element, jenž však teprve bojem dochází plného rozvoje... Nejvyšší náboženství, to jest ta, jež mají myšlenku vykoupení, popírají vesměs svět a život jakožto původ zla a utrpení. A kdežto na př. buddhismus při pouhé negaci státní, staví křesťanství před lidstvo ideály pozitivní, „království čistě vniternosti“, a vyžaduje tak aktivitu. V křesťanství jdou paralelně „Ano“ a „Ne“. „Ne“ se vztahuje na tento svět s jeho utrpením, „ano“ na život nový, vyšší, nadsmyslný. To, že křesťanství má vedle svého ne i svoje veliké ano, jest jeho podstata. Tuto významnou a bezpříkladnou okolnost jest mítí na paměti a při tom nsilovati o obnovení myšlenkového světa křesťanství po jeho stránce formální. My dnes potřebujeme svobody a dálky, hloubky a substance. — A tu se Eucken dotýká dnešní náboženské krise. Mluví o ní velice vážně a opravdově. Její podstatu shledává v rozporu moderního myšlení a křesťanství. Kdežto moderní myšlení považuje obrat života k něčemu pozitivnímu za svůj vlastní čin, za výron své vlastní přirozené síly, prohlašuje křesťanství tento obrat teprve za možný skrze vnitřní obnovení člověka, jež plyne z poměru k Bohu a z přisvědčení životu po předchozím jeho popření. Tento rozpor myšlení „imanentního“ a myšlení křesťanského jest jnaprosto nesmířitelný. Eucken proto zcela rázně odmítá všechny pokusy kompromisů i malicherné apologetiky a staví se rozhodně na stranu křesťanství. Neboť se stanoviska přiznávajícího duchovnímu životu samostatnost se jeví ono imanentní myšlení nedostatečným a spleteným. Z toho a vůbec z každého hlubšího myšlení se dá souditi na neochvějnost náboženství, a jsou příznaky zde, že náboženství je na postupu.“

To jsou skutečnější a pozitivnější slova, než jaká jsme slyšeli s úst Masarykových. Ovšem proti Euckenovu názoru o popírání světa a života

náboženstvím dalo by se dosti mnoho namítati. Ale přemýšlejme o jeho vývodech jiných!

Masaryk se prohlásil za „uředníka Ježíšova“, od něho prý se naučil morálce; na druhé straně pak chválí socialisty, jichž listy si činí přece ze samého jména Kristova pustý pošklebek, vychvaluje a nechává ve svém časopise vychalovati Machara, u něhož křesťanství platí za jed a který radí i židům, aby se prohlásili za ateisty. Zato Masaryk s plnou vášní obořuje se na ty, kteří Krista velebí.

Školský obzor.

Večirek dámského odboru spolku pro podporu českého dívčího gymnasia na Král. Vinohradech. Minulou neděli mělo české gymnasium slavný den, jenž dokázal, že ušlechtilá moderní myšlenka, povznesení dívčí vzdělání na základě křesťanském, vítězně si razí dráhu do všech kruhů, bortíc plané předsudky a získávajíc všude rostoucí sympatie. Do sálu vkusně vyzdobeného, dostavila se nejvýbranější společnost z kruhů pražských. Vznešenou návštěvou počtili večírek: J. M. ndp. Method Zavoral, opat a prelát strahovský, předseda spolku, J. Exc. Marie hraběnka Coudenhove-Trautmannsdorfová, choť c. k. místodržitele, J. O. Marie Hléská hraběnka Lažanská s komteskami Terezií a Vileminou, J. J. Františka princezna Lobkovicová, J. J. Vilemina princezna Lobkovicová, J. J. Karolina princezna Lobkovicová, J. O. Helena hraběnka Latour, J. O. Marie hraběnka Latour, J. O. Josefa hraběnka z Westphalen, J. O. Kunhuta hraběnka z Hoyosů, J. O. Markéta hraběnka Chorinská, pl. baronka Etelka ze Speens-Boodent, J. J. Ferdinand Josef, dědičný princ Lobkovic, J. Exc. Karel hrabě Ervin-Nostic, J. O. René hrabě Latour, Jeho Urozenost Vojtěch baron Dercsényi, pl. A. Žáková, choť starosty města Žižkova, pl. Zachová, choť staveb. rady král. hlav. města Prahy, pl. Ant. Pixová, choť místodržitelského rady, pl. M. Čančíková, vdova po vrch. radovi, pl. Frant. Kohoutová, choť c. k. vrch. inženýra, pl. M. Knerlová, choť vrchního rady, pl. M. Pavlíková, choť c. k. vrchního inženýra, atd. J. M. Dr. František Kryštáfek, kanovník, professor a dvorní rada, vdp. P. Raymond Hummel, opatek sekretář na Strahově, dále vdpp.: Josef Šprongl c. k. professor, Josef Ruml, farář, A. Benda, katecheta, Ant. Kašpárek, farář, pp. JUDr. Jaroslav Maýr, c. k. vrchní rada zem. soudu, dr. Alois Herout, ředitel, Čeněk Brabec, továrník, Václav Tichovský, vrchní inženýr atd.

Vzácné hosty uvítal J. M. ndp. opat a prelát Method Zavoral překrásnou, hluboce promyšlenou i propracovanou řečí, jež všechny přítomné strhla v nášení. Nato rozvinut bohatý program. Po sborovém zpěvu pravý údiv vzbudil uměleckou hrou na piano J. J. Ferdinand Josef, dědičný princ Lobkovic, jenž ukázal se mistrem prvního řádu. Neméně stkvělého úspěchu dosáhla pl. Lotty Trakalová, choť c. k. univ. professora a ředitele Strakovy Akademie. Oba provázeli bouřlivý potlesk. Velmi čestného úspěchu dosáhla svou hrou na housle slč Zdenka Tichovská. Slečna K. Hašchová zapěla dovedně několik písní, jichž přednes byl odměněn všeobecnou pochvalou. Večírek zakončen byl humoristickým výstupem. Nádobí k večírku zapůjčila zdarma a ochotně firma Neff, nábytek firma Bedřich Nedbal z Vodičkovy ul., podobiznu Jeho Eminence dvorní fotograf J. F. Langhans, koberce firma Gottwald, květiny slavné opatství emauzské. Cukrovinky dodala firma Ant. Berger, koblihy firma Köpf & Jäger. Pravý údiv umění kuchařského vzbudil dar pl. Joži Krátké, choti velkorestaurátora na Zofíně. Svou nepřítomnost omluvili: J. J. Anna kněžna Lobkovicová, J. O. M. hraběnka Zedwitzová, pl. Kateřina Hronková, choť c. k. dvor. rady, pl. Jana Krupičková, choť c. k. vrchního rady, pl. Libuše Bráfová, choť c. k. univ. professora, pl. Marie Veselíková, choť starosty města Nuslí, dále vdpp. dr. Jar. Marek, kanovník a prelát, dr. M. Karlach, probošt, dr. Jos. Burian, prelát Jeho Svatosti a děkan, P. Gerlach Dvořák, převor na Strahově, p. dr. G. Masanec s chotí atd. atd. Dámský výbor: J. O. hraběnka z Clam-Martinič, předsedkyně, J. O. Terezie princezna Lobkovicová, místopředsedkyně, pl. Růžena Zitová, choť lékaře, II. předsedkyně, pl. Lotty Trakalová, choť c. k. univ. professora a ředitele Strakovy Akademie, pokladní, slč. M. Veselá, učitelka, tajemnice, slč. Jana Čechová z Czechenherzů, pl. M. Lerchová-Kordačová, pl. Emilie Čechová z Czechenherzů, slč. Fr. Worlová, učitelka.

Všehrdění náboženská výchovy ve Francii. Stále jasněji jest patřno, jak se francouzští zednáři svým překotným a savilým bojem s katolíky přepočítali. Myslí si, že po bezohledném oloupení církve bude s katolictvem konec, že úplně vyhlazení ducha katolického jest jen otázkou času, že vlastně zničení stane se v době blízkou. Ale duch, který obživuje, který touží k vyšším, nedal si svázati peruti. Právě nyní sesiluje se celý ruch katolický, který v brzké době bude tyrantem

želiti velice úspěšné. Pařížský „Figaro“ uveřejňuje zajímavé zprávy o zvýšené činnosti světských dobrovolných učitelův a učitelek, vyučujících — katechismu. Zvláště učitelů inteligentních žen jest počet veliký. Roku 1886 učilo tam 200, nyní vyučují soukromé a dobrovolně paní a dívky v počtu 20.000. Tedy počet jejich jest proti r. 1886 stonásobný. Učitelé a učitelky navštěvují rodiny zvláště předměstské, kde rozptylují úžasné předevky, vnučují lidu požádavostným tiskem. Ovšem že to jest práce perná, vyžadující vpravdě apoštolský sebezápor, ale Bůh jí žehná. „Congrès national de l'oeuvre de catechisme“ má svoje ústředí v Paříži a filiálky v každé diecési a farnosti. Církev, která byla surovou mocí fysicky ponižena, vychází ze zápasu jako morální vítěz. Doba utrpení ji očistí a povznesse.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Koho chtěli socialisté zvoliti za říšského poslance za venkovské obce na Kostečku a Rychnovsku. Byl to rudý předák Martin Šváb, jehož podobizna se stkvěla v slavnostním čísle „Východočeského Obzoru“ mezi obrazy jiných socialistických kandidátů poslance. A Šváb měl výřečnost znamenitou — jako jiní soudruzi. Kdyby splnil na sněmu padesátý díl toho, co rozdával zatím plnými ústy užaslým domkářům a dělníkům, mohl by se čítati mezi nejhorlivější a nejobětavější zastance lidu. Není divu, že při tom slibování obdržel při první volbě tolik hlasů, až se dostal do užší volby s agrárníkem Chaloupkou. Naši lidé se sebezapřením odvrátili zvolení socialisty Švába tím, že dali hlasy straně Chaloupkové. Spolklí na chvíli urážky, jimiž je agrární tisk předtím zasypával. Ale přes to mnoho prostomyslných lidí, kteří sedli na lep socialistický, si myslilo, jak by se přece jen Šváb pro lid obětoval, kdyby byl zvolen.

A v tom bál! Neuplynul ještě rok od oněch pohnutých voleb — a líšákovi svlečeno roucho beránčí. Ten, který sliboval, jak se pro chudé obětuje, poznán najednou jako *velký sloděj samých rudých soudruhů*. Noviny oznámily, že vůdce a sekretář soc. dem. organizace zedníků byl zatčen pro zpronevěru 2877 K 48 h. Konány dne 1. a 2. t. m. dvě bouřlivé konference říš. svazu stav. dělníků, při nichž zpronevěra vyšla na jevo. Šváb prý chtěl vrátiti 1200 K hned s podmínkou, že bude ponechán ve službě; ostatní prý splatí později. Tentokrát však soudruzi měli tak veliký dopad, že zapomněli na ututlání. Oznámení c. k. státnímu zastupitelstvu učiněno.

K jaké slepé nedůslednosti vede fanatické násilí socialistické. V Neubrucku u Scheibbsu socialisté zastavili práci za tím účelem, aby vynutili propuštění křesť. dělníků. Tentokrát však továrník ukázal zmužilost, odmítl nálehaní rudých „přátel dělnictva“, kteří nevinou a pokojně katolíky chtěli ve svém fanatismu zbaviti chleba. Když nechtěli s jeho lidumilným a spravedlivým rozhodnutím rudí souhlasiti a ve stávce vytrvali, začal přibírat do práce křesťanské sociály, jichž se hlásilo dost. A co socialisté? Začali nadávati nově přibylým dělníkům stávkokazů!! Jest možná drzost ještě větší? K zdolání surového teroru, k záchraně existence spolubratři přicházejí dělníci katolíci do továrny. Ale to jest dle rudých strašný hřích! Křesťanští sociálové měli podle všeho pomoci rudým v násilnictví proti vlastním straníkům. Naposledy budou ještě rudí beránkové žalovati, jak jsou přidělením práce křesť. sociálům — znásilnění. Bezohlední necitové žalují, jak jim „ubližují“ jiní.

Také přátelé všeobecného hlasovacího práva — ale jen pro sebe. Co už švindlů natropili socialisté při volbách, aby lidi jiného smýšlení o hlasovací svobodu okradli, o tom by byly veliké knihy. Nově v saské Kamenici (Chemnitz) byly zrušeny volby do místní nemoc pokladny pro rudé přehmaty. Předseda Hauschild a spoluzeden výboru Landgraf, kteří byli členy městského zastupitelstva, byli pro svoje nepoctivosti, spachané při oněch volbách, svého úřadu zbaveni. Ostatní členové dostali důtku.

A zase triumf rudého terrorismu. Stojí za znamenání, koho obhajoval dr. Bouček — realistický harcovník svobody. Na stavbu školy v Radlicích přijat byl dělník Závorka. Rozumí se, že si hned na něho rudí kolegové dušlápli, aby platil na socialistickou organizaci. Nezaplatil-li, musí jíti z práce. Star. dělník, majitel vyzápušené dítky, nějak se neměl k placení výpalného. Domníval se, že občanská svoboda i pro něho platí a že nežije pod komandem vyděračných bosenských pašů. Tu socialista Rud. Jamník a Jos. Lomínek (vícekrát už soudně trestaný) ohlásili u zaměstnavatele a stavbyvedoucího, že dělnictvo přestane ihned pracovat, jestliže nebude Závorka propuštěn. Sám socialista Kocan měl lítost nad starcem a ujal se ho. Tím však přelhl do vesho bulzda; socialisté žádali, aby i Kocan byl propuštěn.

Tudíž Závorka i Kocan s práce propuštěni. Dohra děla se před pražským soudem. Předvoláno 16 svědků; skoro každého musil předseda senátu napomínat, aby nemlvil jinak, než mluvil při předběžném vyšetřování. Rozumí se, že obžalovaní necitové už věděli, jak se vykroutiti. Přišli prý jen oznámiti přání dělnictva, nečinili žádného nátlaku. Někteří svědci už se na všecko dobře „nepamatovali“. Ovšem že obžalovaní — jako obyčejné byli osvobozeni. Když Závorka líčil, jaká bída mu nastala, když byl práce zbaven, jak nuzně živořila rodina z výdělku ženy, obžalovaní se smáli. Stařec též řekl, že chtěl platiti 30 haléřů týdně, ale rudí chtěli 70 haléřů. A ty necity, kteří byli tak horliví v udolání svobody spolubližního, obhajoval dr. Bouček. Inu — žijeme v „klerikalismovaném“ Rakousku. Který katolík se neřídí komandem rudého karabáče, pro toho právo na občanskou svobodu neplatí. Takovému se nejskrovnější sousto bezcenně vydírá z úst. Tak jsme pokročili se svobodou.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se aktivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::
(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.
(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejnižší ceně.

Speciální čistění zlatých maleb.
Odborné porady, nákresy a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk,	2—4letý, školený, tisíc za	K 340 až 13—
borovice	1—2 „ „ „ „	160 „ 7—
modřín	1—3 „ „ „ „	280 „ 12—
akát,	20 až 170 cm vysoký „ „ „	730 „ 25—
dub, obyčejný a americký „ „ „	630 „ 20—	

dále: borovice černou, hedvábnou, modřín japonský, tůju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, břízu, jilmu a mnohé jiné druhy. Balení do mechu, zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží za cenu zboží nákladního.

!!!

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Důležité upozornění.
Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih. řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že rozšív svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebrce aspoň tří kusů z veškerého zboží čítati ceny tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla toaletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáčky na ruce, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořených kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení, vysokouhelné břízky anglické. Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.*

Rozněš čteníkové potřeby a pracovlásenkářské vyrábím Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny

Cenník na požádání zašlu obratem pošt.

Na přání dovoluji si osobně přijíti se vzorky a podati žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,
tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

**Víděň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.**
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

kteří jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akcelová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla a s vranou obnosem K 30.000.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Založeno r. 1860. Státní cena na výstavě v Hořicích.

**Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě**

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému slednutí.

Mramorové zařízení
—: pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře:—

**desky na nábytek,
desky pro koželuhy atd.**

Upozorňuji velect. obecnastvo, že veškeré leštěné práce provádějí se v mém závodě, o čemž každému možno se přesvědčiti. Páni sochaři doporučuji obecnastvu náhrobky hotové, zakoupené ponejvíce u němec. firem.

Radte dání přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji, že možno v mém podniku koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K počínaje.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jos. Štěpán, odborný pozlazeč
pro práce kostelní
doporučuje závod svůj velenostojnému
duchovenstvu a si patronátním úřadům
k opravování a přezlazečování oltářů,
kazatelen, křížových cest a ve-
škerých chrámových předmětů jakož i
k opravě pomníků, a železných
náhrobních křížů, zlatení písma a
různých předmětů venku se nalézajících
za ceny mírné. Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení v každém
slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bez
platné a k ústnímu jednání dosavím se
na požádání taktéž bez nároku na ce-
stovné. Mnoho pochvalných u nás po
ruce a bronzová státní medailie z vý-
stavy v Pardubicích. Závod založ. r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a odporučen. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
ráma atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel
c. k. vojen. a úřednických útavů
v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obcenstvu

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleriny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v bis tupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejsů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Fotografie nejlepší!

Fotografování při světle umělém
v každé hodině večerní.

(Patent Langhans)

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, pivních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

Brionské I. druh 89 h., II. druh 76 h. za 1 litr.
Blattenské I. druh 80 h., II. druh 72 h. za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše
Ceníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),
zašlu zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů
v HUMPOLCI,

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů
v Želivě a pro četné dš. farní úřady v Čechách

Z četných projevův uznání vyjímám tyto:

S radostí velkoobchod vínem p. Aloise Čížka
všem farním úřadům doporučujeme. Než třeba vy-
hledávati firem cizích, když můžeme dostati dobr
saručená vína doma. Děkaný úřad v Humpolci.

Obchod vínem páně Čížka v Humpolci svy-
pp. spolubratřím a nejlepšími svědectvími nejvyšší de
poručaji. Max Škoda, farář v Bratřovicích

Se zastavím vínem Brionským jsem úplně spa-
kojen. Jar. Dlouhý, farář v Loučovicích

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.
J. Junek, úředník v Litomyšli

Za Brionské víno vyjadřuji úplnou svoji spa-
kojenost V. Kajánek, farář ve Vilémově

Paramenta.

Ignác V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výpraštlech)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

**Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
luze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.**

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

**odborný
malířský závod**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se železným
rámy, stříbrným vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší závažnosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejná úpisemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Skřelady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

a. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Přijíjí za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měketa,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Každý

křesťanský dělník

má odebrati svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované.

BOŽÍ HROBY

rozkládaci v mnoha nejrůznějších formách.

Klečící andělé

a Těla Páně

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.

**z pevné tvrdé sádky
velice levné.**

Sošky „Vzkříšení“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

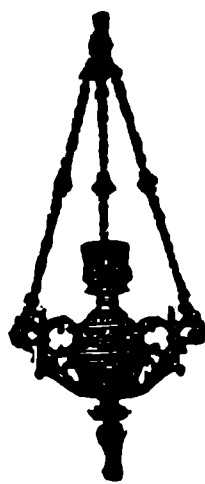
PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Veleďstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučení parčí

speciálně na kostelní náčiní, dovoluje

i doporučení svůj bohatý zásobený

sklad ve vlastní dílně ručně pracu-

vaných kostelních nádob a náčiní,

jako: monstrance, kalichy, ciboria,

lampy, svícny, kaditelnice, kropen-

ky, patenky, nádobky a t. d., vše

v přesném slohu církevním. Staré

předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni stříbí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy uel cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatnějšího. Chápu kostelní úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Zádání přesované vy-
robky bezplatně. Více posílám již posvěcené.

JARO

SOUPRAVY

PORTIERY

ZÁCLONY

STORY

ZUPANY

UHLÁKY

PŘÍSTAVCE

ZÁSTĚNY

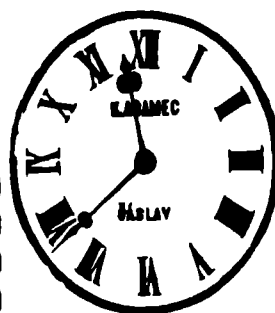
**JAN
STOUPA, PRAHA,**

nyai

Jindřišská ulice č. 1.

KOBERCE

1908

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

— ÚŽAS —

vzbuzují levné ceny mýdel a

svíček firmy:

— Josef Jelínek, —

mydlář v Hradci Králové.

Zvláštnost

zavodu:

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní
šalkovou.

Cenníky zdarma a franko.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

(proti Grandhotelu)

zárukuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejstojatnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mélní nádobky jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, návrhy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chodím kostelním možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučením a četných uznání po ruce.

Prostím veleďstojného duchovenstva o každou příležitost
a dárku výroba domácímu.

Společně doporučuji rychle a levně provedení od-
mětí polkovních atd.

HROMOSVODY

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

systém prof. Zengra

v Hradci Králové.

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

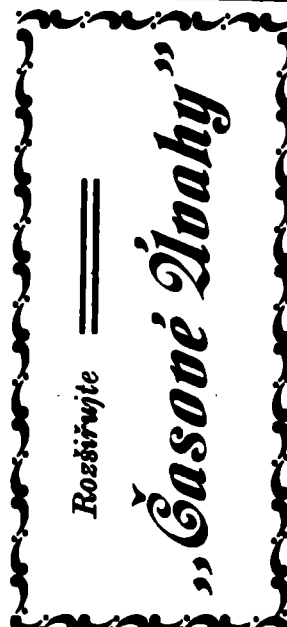
Jitřkova třída 254.

Jitřkova třída 254.

zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

**Gramofony, fonografy,
desky a válce**
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEZEK, Hradec Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenostojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
a veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

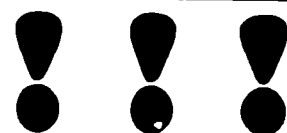
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Kupte si tyto spley:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šabala. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše Jiří Šabala. Cena 1-10 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

BYT

nádherný, co
nejmoderněji
upravený,

5 pokojů, 2 kabinety, kuchyň, lázeň.

Dle přání i zahrada s konírnou

pronajme se ihned.

Dotazy vyřídí **JUDr. A. Rudolf,**
advokát v Hradci Král.

Nejdušoj. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patr. nátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování.

Oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy cesty atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

Závod založen 1891.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů k 31. prosinci 1907 K 10,420.105-43.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt rok 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. března 1908.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

K případu Wahrmundovu.

(3) Pokrok vědy? A vědy universitní? Těžko satyry nepsati. Jak pracně, úsilně, bez oddechu studovaly ty bystré hlavy universitní, které skutečně podaly veřejnosti něco nového, objevy takové, které vždy budou náležeti do říše vědy exaktní!

Někteří nynější kandidáti nesmrtnosti nemohou se však dočkat okamžiku, kdy kolem jejich hlav zableskne slavozář. Nemajíce dostatek talentu a chuti k namáhavému prozkávání se k skutečnému světlu, pomohou si k slávě způsobem jednodušším, pohodlnějším. Ve století hluku a ryku, kdy fanatické davy, zpracované dryádnickými frázemi, tleskají vždy nejvíce tomu, kdo nejvíce popírá a boří, vyjde se z tiché pracovny na ulici. Postí se před očima davů do vzduchu několik oslnivých rakét. A nyní universitní profesor táže se nevědomých zástupů, co tomu říkají. Podává se jejich soudu, protože již předem ví, jak budou davy rozhodovati. A duše davu soudí dle nálady, dle vkusu i nevkusů právě panujících. Srdce rozpálené vášní ztlumí násilně všechny deudřité se ozývající otázky rozumu. Demagog jest nesen triumfálně na rukou ulicemi. Všude chvála, jásot nad „statečností strážce vědy.“ A jestliže se ozve z kruhů interessovaných protest, jestliže se poškození, a davem slepě soudícím tupení občanů a zastanci rozvážné politické práce ohradí, přilijí tak do fanatického ohně oleje. Jestliže pak dokonce odváží se konservativci použiti svých práv a jakýmkoli způsobem výbojněmu postupu provokatéra na odpor se postaviti, zazní křik o tyranii a „mučednictví učence.“ A na trochu laciného mučednictví takový muž čeká přímo dychtivě; potřebuje toho k vůli reklamě, k vůli tomu, aby se mohl blýskati aspoň nějakou „jízvou“, neznámé-li sám pro vědu mnoho.

Prý se nemá náboženství vřabovati do politiky. A také proneseno v říšské radě — i schváleno — že university nemají podlehati

vleku kterékoli politické strany. Ale záštíplní universitní professoři sami činí vědu služkou stranické politiky, strhují ji vědomě v pouliční prach; opouštějí kathedry, aby štvavými a nedokázanými frázemi útočili na politickou stranu katolickou přímo i nepřímo.

Rozhlédneme se bojištěm trochu šíře. Kdy sbory universitních profesorů (i těch konservativních) v zájmu vědy podnikly širší akci proti statisícům rudých podvodných brožur, které mají plody skutečné vědecké práce?

Kdy university korporativně vystoupily proti barbarskému znásilňování rudému? Vždyť přece rafinovaným utlonkáním jiných stran socialisté ubíjejí svobodu a mohou snadno své násilí přenést i na university.

Zdaž korporativně university zastaly se skutečné vědy, když tatáž byla mrskána a do bláta šlapána rychlým, davovým šířením úskočných lží Haecklových?

Ale jak veliký ruch nyní nastal k vůli professoru Wahrmundovi. Ty polnice, které o velikých vědeckých výkumech katolického dra. Musila ani nepíply, rozječely se nyní po všem Rakousku — prý na obranu vědy!! Že to má býti v přední řadě obrana štvavého řádění protikatolického a to i řádění protivědeckého, to na sebe ovšem nepovádí.

Člen právnické fakulty v Innsbrucku dr. Wahrmund, který již dříve okatě dával na jevo zarytou zášť proti katolictvu, vydal tuctovou brožuru, v níž vykládá, že nevěří v monothéismus (jedinobozství), v Kristovo Božství a v neposkvrněné početí Panny Marie. Tím snad chtěl dokumentovati nějaký pokrok vědy? Nestály takové fráze v boji proti církvi již celou řadu století? Řekl tím něco hlubokého, nového aneb docela zvláštního? Kdyby byl dokázal vědecky, empiricky, že záznaky Kristovy jsou bajkou, kdyby byl odvodil na základě nepopírných fakt, že zjevení Neposkvrněné Panny v Lurdech jest holým výmyslem a všechny záznaky tam seznalé že jsou podvodem, pak — pak by dokázal něco víc. Pak by mohli mlu-

viti pokrokaři o učenci, který skutečně studii svými rozžehl světlo. To se ovšem nestalo a taky se to nestane.

Ale Wahrmund? Jest přece nyní slavným mužem. Katolíci ohradili se proti nevěcnému jeho útoku, poněvadž dobře poznali, z jakých nepěkných pohytek byl podniknut. Professor, učící církevnímu právu, tak cynicky útočí na základní zásady katolické církve! Muž, který vlastně svým spisem pomlouvá církev jako podvodnici, měl by se mužně vzdáti své stolic. Či srovnává se to s jeho přesvědčením, aby vynořoval dále — katolickému církevnímu právu? Nemá sám vyvoditi na předním místě ze spisu svého praktické důsledky a dáti tak praktický příklad těm, kteří proti katolictvu štvou?

Církevní právo jest přece zbudováno na základě křesťanských dogmat, křesťanské mravouky. Kdo tedy základy provokativně zlehčuje, nemůže na nich řádně postaviti právnickou budovu. Ale Wahrmund chtěl boj, rozruch, křik za každou cenu. Jest prohlašován za mučedníka z té příčiny, že mu bylo zřetelně dáno na jevo, co má po svém „vyznání“ učiniti.

Strpěli by židé, kdyby profesor jejich práva církevního potupně mluvil o zásadách náboženských nynějších rabínů?

Neozvali by se silně němečtí pastoři, kdyby v Německu professor církevního práva orotestantského okázale tupil základy protestantské víry?

A nota bene! Bylo by v Rakousku vůbec strpěno, aby třeba professor katolické bohoslovecké fakulty vydal třeba jen ostřejší kritiku talmudu, díla lidského? Jerišské polnice by takového theologa uštvaly. Nevzpomínáte si na osud dra. Rohlinga?

A faktum jest: kdyby i sebe větší učenec okázale dával na jevo svůj odpor proti talmudu, tu by se rozhodně v „klerikalismu“ Rakousku vůbec ani na universitu nedostal. To nedovede popřítí nikdo.

Co by obstaral obyčejný pouliční křikloun,

ní vanul. V závěrku však poslední akkord splyne jasně, zvonivě — toť paprsek naděje v život lepší.

VI. „Biblická píseň“ č. 3. (Dr. Ant. Dvořák). Jedna z perel Dvořákových. Je to modlitba muže, jenž s plnou důvěrou k Bohu se utíká a jemu se obětuje. Průvod je pozoruhodný, zvláště při slovech „Ó bych měl křídla“, kde vskutku tony kreslí poletování — a ke konci ostrá chromatická kadence jest přímým obrazem víchřice.

VII. „Tenebrae factae sunt“. (Mich. Haydn). Sbor tento jest jedním z responsorií velkého pátku: „Tmy nastaly, když židé ukřižovali Ježíše, a kolem hodiny deváté zvolal Ježíš: Bože můj, proč jsi mne opustil! Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého. A nakloniv hlavy vypustil ducha.“ Hluboký smutek dýše z vážných akkordů.

VIII. Introdukce k oratoriu „Sv. Alžběta“. F. Liszt). Oratorium „Sv. Alžběta“ patří do třetího období Lisztova († 1886) tvoření a spolu s oratoriem „Kristus“ znamená jeho vrchol. Introdukce orchestrálně velmi zajímavá má za vedoucí motiv chorální hymnus o sv. Alžbětě, jenž je tematicky ve všech hlasích propracován.

Dr. Aliquis.

Pozn. red. Koncert podle pečlivých a široce založených příprav bude jistě uměleckým činem prvního řádu. Úspěch zajišťují výteční solisté a dobře sevcený sbor pěvecký a hudební, čítající kolem 170 sil. Program sám jest pečlivě vybraný; samá díla předních skladatelů cizích i domácích. Vybrána jsou čísla starší klassické i moderní hudby. Zájem o koncert jest již nyní veliký, což patrně z toho, že mnoho lístků vyprodáno. Zajisté, že koncert ten, připravovaný bystrým a horlivým odborníkem, bude uvítán hudebními kruhy vůbec s radostí a příslušným pochopením.

FEUILLETON.

Co nám přinese příští duchovní koncert.

Dne 25. března t. r. bude pořádán duchovní koncert v Hradci Králové v Klicperově divadle. Především k číslům koncertu některé potřebné vysvětlivky.

I. „Hospodine pomiluj ny.“ (Dr. Antonín Dvořák). Jednoduchá melodie staročeského chorálu mění se mistrnou rukou Dvořákovou v cennou skladbu vokální, jež svou harmonisací a provedením ve hlasech mohutně působí.

II. „Hle niva lahodná“. (Jos. Haydn). Oratorium „Stvoření“ počítá se k nejvelkolepějším skladbám Haydnovým († 1809) a rozšířilo snad nejvíce slávu jeho jména. Arie na programu (č. 9.) jest chvalozpěvem archanděla Gabriela, jenž patří na to, kterak ke slovu Všemohoucího země počíná se pokrývatí bujnou zelení. Zpěvní part oplývá obtížemi koloraturními, orchestr pak je pln sytých barev.

III. „Smiluj se, Bože.“ (J. S. Bach). „Pašije dle sv. Matouše“ jest jedinou skladbou toho druhu, jež z Bachových († 1750) cele nám se dochovala; je v ní patrný nový směr, jež veleduch razil; i v části textové neomezuje se, jako předchůdcové, na pouhé vyprávění evangelia, nýbrž propletena jest překrásnými ariemi a sbory. Číslo na programu uvedené jest úpěnlivá prosba Petrova, kterou skladatel vložil po slovech: „A vyšel ven, plakal hoře“. Jest to pro oba solisty partie brilantní, tematicky i citově velmi cenná.

IV. „Před branou klášterní“. (E. Grieg). Náladová skladba, v níž Grieg je mistrem. Počíná líčením noci ve smyčcích; thema pak provedeno jest v celém orchestru. Ku konci přede hry několik rázů na tympani zjevně naznačuje klepání na bránu. Nešťastná dívka, které milenec otce zavraždil, hledá v klášteře mír

duševní. Velebný sbor (v f-dur) jasně kontrastuje s ponurým začátkem (v f-mol) a mohutně končí.

V. „Dies irae“. (W. A. Mozart). Cítě blízkou smrt († 1791), genius počal psáti své „Requiem“. S hlubokou zbožností ponořil se do vznešené formy církevní a vytvořil dílo, jež velkolepým pojetím myšlenky, mistrnou charakteristikou a mohutnými efekty zvukovými nad ostatní duchovní skladby jeho daleko předčí. Těžištěm celého díla je sequence „Dies irae“, kde nálada od hrůzoplného líčení posledního soudu až po obrazy pohrobního klidu úchvatně je vystižena. První sbor ve chvatném allegru a stálém fortissimu znázorňuje zděšení ustrašené duše v den poslední. Druhé číslo, solové, počíná kresliti výjevy posledního soudu; trombon přináší basový motiv: „Tuba mirum spargens sonum“ a líčí troubu andělskou, na jejíž hlas všechno vstává z mrtvých. Třetí číslo, sborové „Rex tremendae maiestatis“ (Králi hrůzné velebnosti) zprvu výkřiky, pak technicky obtížným pletivem hlasů zpěvních i orchestrových představuje lidstvo prosící o smilování. Čtvrté (opět solové) „Recordare Jesu pie“ (Vzpomeň, dobrý Ježíši) líčí tklivou modlitbu spravedlivých. Mohutné jest číslo páté: „Confutatis maledictis“ (Zahanbiv zlořečené), a uchvacuje svými kontrasty. Trombony, fagoty a mužské hlasy v nepravdělných nástupech, pod nimiž trhaně chvěje se celý orchestr, znázorňují zmatek a zoufalost v řadách zavržených — rázem ztlí se vše a jako chvalozpěv zní to v sopránech a altech: „voca me cum benedictis“ — povolej mne s blaženými; končí pak překrytými a obtížnými modulacemi, jež vyjadřují vlastní úpěnlivou prosbu geniovu o slibování: „oro supplex!“ Poslední číslo „Lacrymosa dies“ jest krátkou rekapitulací: bolest duší, pláč a hrůza, z mrtvých vstání (krásně líčeno je v sopránu, jenž silným krescendem vystupuje až k vysokému a), poslední prosba nad jiné stísněná — pak se melodie rozšiřuje, uklidňuje, jakoby klid hrobu nad

k tomu nyní se propájející profesori univerzitní se zřejmě sáští proti církvi naší.

Katolíci dobře vyčetli, že „veliký čin“ dra. Wahrunda jest jedním článkem z dlouhého řetězu útoků proti katolictvu. Wahrund ze židovské krve pocházející přispěchal našim nepřítelům na pomoc svým způsobem. Pokud nebylo řádné katolické organizace, byli jsme políčkováni nerušeně. Nyní se panstvo diví, že zvedají katolíci uplvanou tvář a hotoví se k obraně.

A teď? Možná, že „lidumilní demokratičtí“ poslanci budou ve Vídni zaháněti bídu lidu novými dlouhými a prudkými útoky proti církvi. Židovská „Neue freie Presse“ je k tomu zve. Aspoň tak se odvrátí zase na chvíli pozornost od velikého stoupání kapitálu židovských bursiánů.

Dopis z Prahy.

Ještě plány regulace Malé Strany. Je tomu již čtvrt roku, kdy sbor obecních starších král. hlav města Prahy se usnesl, aby konečně byly veřejně vystaveny plány regulace Malé Strany. K mondrému usnesení tomuto sice došlo, leč k výstavě plánů nikoli. A to z jednoduché příčiny té, že do regulačních plánů malostranských bylo několik ulic špatně narysováno. — Tak v Praze se pracuje ve věcech takové důležitosti! Tedy plány za hotové prohlášené, odbornými komisemi schválené a stavebním senátem obce pražské za dokonale prohlášené nelze vůbec ani veřejně vyložit, poněvadž celá jejich partie jsou úplně besecné!

Zdá se vůbec, že v obci pražské není ani oboru, ve kterém by čas od času nepronikla na veřejnost nějaká blamáž. Kde hledati sluší toho příčiny? Kdyby na rozhodujících místech byli vynikající odborníci, vědomí si dosahu své zodpovědnosti, nebylo by zajisté možno, aby k tak neslýchaným případům docházelo na úkor řádného rozvoje věci obecních — prohlašují znalci pražských poměrů, a není pochyby, že mají úplně pravdu. Ubohá Malá Strana! Po desetiletí vyčkává na své regulační plány, o nichž bylo již napsáno v novinách zpráv bez počtu! Po dlouhá léta domáhají se její obyvatelé uspišení regulace, leč celá věc spěje k cíli krokem blemýždím a opozdí se nyní zajisté opět na dlouho, neboť teprve potom, až budou pochybené do plánů vkreslené partie řádně znovu vkresleny, projdou plány poznovu všemi instancemi, než-li dojdou kýženého schválení! Bude to ovšem trvati zase několik let, leč co na tom, jen když na staroměstské radnici se pracuje! —

A jak!

Šlendrián při soupisech voličských, šlendrián při správě záduší, při provádění pozemních staveb, při zadávání prací obecních — ó radujte se, poplatníci!

* * *

Peněžní agenti v Praze. Při procesu s padělatelem smének Rudolhem Müllerem, tohoto téhodne v Praze konaném, bylo zase jednou možno nahlédnouti do „finančních kruhů“ agentů, kteří opatřují půjčky v Praze. Provalilo se opět na povrch tolik bahna, že člověk žasne, jaká individua obohacují se na útraty neprozřetelných lidí, a jaké vysoké obnosy možno v Praze i na falešné sménky si opatřiti. Vyšlo na jevo, že podvodník, vydávající se za hraběte, mohl dělati statistické dluhy, aniž ti, kdo peníze půjčovali, šli se poptati nebo informovati blíž po příštích svých dlužnících, jen když měli naději na ohromná procenta. Jest zajímavé, že také v tomto procesu vystupovala známá již individua zprostředkovatelů Luftschitze, Wintersteina a Kaufmanna, kteří zprostředkují půjčky za veliké odměny a mají styky i s kruhy zahraničními, udržující mimo to spojení s celou řadou pokoutních svých jednatelů, lapáčů obětí. Již několikrát jsme měli příležitost poukázati k řádění různých lichvářů a upířů pražských, jež se zřetele nepustíme; leč dnes opět chceme upozorniti na individua ala Winterstein a Luftschitz. Tito a podobní nedbají ničeho, neboť stále jim kvete peněze. Mají zásobu finančníků, kteří jim své peníze „do obchodu.“ Tajemství tohoto obchodu vězí v tom, že půjčují nejméně na 20 procent, prodávají sménky, když dlužník nemůže platiti a konečně sáají i krev ze svých obětí. Hospodářské úpadky, sebevraždy a senační procesy jsou pak důsledkem této finanční činnosti.

Luftschitz a Winterstein! Kdo, pražských poměrů jen poněkud znalý, nezual by tyto dva výtečníky, kteří ve všech pražských městech mají své „spolupracovníky.“ A jací spolupracovníci objevovali se při posledním přelícení s Müllerem! Soudní tajemník Zahálka z Tábora, J. Plavec, hostinský z Malé Strany, bankéř důstojník, nuzných kavalérů a všech, kdož nehlídá hned tak na nějakou tu desítku při placení procent. Pěkná to společnost —

Postavíme čas od času jednotlivé lichváře i lichvářky na veřejný pranýř, aby pražská společnost věděla o vředech, kteréž ji rozeširají, a vzbopila se k jich odstranění.

Lichváře i jich náhončí nutno přinejmenší souditi, neboť jenom tímto způsobem dá se zabrániti dalšímu rozkladu pražské společnosti.

* * *

Také něco s Menším Městem Pražským. Všeobecné rozhořčení vzbuzuje na Menším Městě Pražském způsob, jakým člen sboru obecních starších František Hubáček jednal se svými nájemníky v únorovém činžovním období. Nájemníci, kteří doslechli, že zamýšlí prodati oba své domy v ulici Letenské místodržitelství, dotazovali se ho, co jest na věci pravdy. Pan domácí je ubezpečil, že mohou zcela bezpečně bydleti a býti beze starostí, „neboť že na nějaký prodej svých domů vůbec ani nepomýšlí.“ Nájemníci se uklidnili a druhého dne dostali z bytů všichni výpověď.

Tak se reprezentuje obecní starší zanedbávané čtvrti pražské, jemuž funkce obecních starších dopomohla ku věhlasu a jmění —

Místodržitelství však ze zakoupených domů má velmi málo potěšení, neboť při kolaudaci vyšlo na jevo, že jeden ani druhý dům Hubáčekův k účelům úředním naprosto se nehodí, ježto pramálo místnosti, zbudované za účelem co možná největšího počtu bytů, jsou za kanceláře nezpůsobilé.

— — — Zdá se, že mladočeská strana má na Menším Městě Pražském své šiky ve velikém nepořádku. Dokazují to podivuhodné případy, že hlavní agitátoři mladočestí, kteří agitovali ze všech sil pro kandidáty mladočeské, při rozhodující volbě dali své hlasy kandidátu staročeskému. Z předešlých případů třeba pouze ukázati na místního ředitele kůru u sv. Mikuláše, Bauckého, jenž pro mladočeské kandidáty mohl si nohy uběhati, leč volil osobně kandidáty strany protivné. Jiní mladočestí sloupové, jako řezník Potůček, dali se uveřejniti na nárožích, podepsavše prohlášení ve prospěch kandidátů mladočeských, leč sami šli volit kandidáty strany staročeské —

Co tomu říká vedení strany mladočeské? Odpověděti může jenom následujícími slovy: Tak, jak se volilo na Malé Straně, nevolilo se snad v celých Čechách!

Valná schůze Politického družstva tiskového v Hradci Králové.

Valná hromada našeho družstva odbývána 11. března 1908 v sále Adalbertina za nevelké účasti členstva. Schůzi zahájil spolkovou modlitbou předseda vřdp. kons. rada a b. vikář V. Uhlíř, načež uvítal krátkým prolovem přítomné; vzpomenní v Pánu zesnulých členů, zejména dlouholetého a vzorového člena výboru p. děkana Ant. Dvořáka, jenž přese všecku vzdálenost svého působení nevynechal nikdy ani jediné výborové schůze a posledního zasedání výboru v lednu ještě předsedal. Shromáždění povstáním uctivá památku zesnulých členů. Po řeči předsedové přečetl jednatel zápisník valné schůze, jenž uznán správným.

Poté podána jednateleška zpráva, která svým obsahem působila příznivý dojem, protože podala zřejmými fakty důkaz o mravní i finanční prosperitě družstva, které je hledaným střediskem uvědoměného a pracovního kleru diecéšního. Politická dlouholetá činnost byla korunována skvělým výsledkem o říšských volbách, kdy z českých 82 000 katolických hlasů diecése královéhradecká odezdala 46 000 a kdy ze 7 poslanců katolických byli 4 úplně a jeden částečně zvoleni v diecési. Zdatnost obezřelé politiky potvrdily i letos zemské volby, kdy pouze v diecési byl zvolen katolický poslanec, a kdy ze všech českých 32 000 hlasů odezdali jsme 16 000.

Ve volební kampani naše agitace byla velmi čilá. Pravidelně v neděli rozjíždělo se z Hradce Král. 11 řečníků do diecése, takže Hradec sám býval někdy úplně proti vpádu nepřítelů nestřežen. Agitační schůze konávali: pp. Astr, Bastl, Drápalík, Jenšovský, Jukl, Katnar, Mužík, Dr. Reyl, Sabula, Dr. Šulc a Šupka. Pan Dr. Šulc vykonal 54 schůzí a Dr. Reyl 24 schůzí za nejtěžších podmínek v kombinovaném boji všech nepřátelských stran.

Politické družstvo zřídilo místo zvláštního sekretáře pro agitační práci a vysílá na svůj účet sekretáře do každého místa ku jednotlivým přednáškám i ku několikadenní organizací práci. Nynější sekretář p. PhC. Mužík vykonal během 8 měsíců již 38 přednášek a schůzí. Je tedy na členstvu, aby této časové výhody náležitě využil.

Politika družstva vysnačuje se jasným pojetím cílů, jednolitou disciplínou s diecéšním církevním zřizováním a naprostou objektivitou pracovníků. Tím se vyvábí, proč hlas

družstva v celé katolické straně české těší se vášnosti.

Tisková činnost byla rozvíjena dosud stávajícími časopisy družstva „Obnovou“, „Čas. Úvahami“, „Knihovnou Obnovy“ a nově založeným laciným listem „Štít“. Celé spousty (42 000) výborných brožur rozletly se loňskými „Čas. Úvahami“ po všech zemích koruny Švatováclavské, drobnou střelbu nepřátelského tisku zachycuje „Štít“ svými 17 000—30 000 výtisky každého týdne. Krejcarový náš „Štít“ je pravým postrachem zavilých odpůrců a stal se během roku nepostrádatelným listem organizovaných katolíků. Ovšem jen hojnost odběratelů platících může ukrýti značný tiskový náklad. Spolkové středisko „Adalbertinum“ se zotavuje ze své tísně. Loni bylo splaceno 23 000 K stavebního dluhu, jehož za celých 10 let bylo přes 160 000 K upláceno. Čím „Adalbertinum“ je, dovedou nejlépe posouditi hosté z jiných diecézí, kde katolické spolky v pokoutních síních musí počítati na shovívavost domácích pánů. Jednateleška zpráva končí konstatováním fakta, že v době bouřlivého kvazu sociálních hesel a v době krystalisace dvou pouze životních názorů, věřícího a nevěřícího, osvědčuje se stará družstevní organizace jako vydatný obhájce názoru křesťanského, a proto musí získávati sympatie každého apoštolského kněze.

Pokladní zpráva vykazuje peněžní obrát K 105.812.98. Dary na Adalbertinum doznaly pokles proti předcházejícímu roku o 1500 K, rovněž členské příspěvky jsou dosti malé.

Všeobecné pocitování neveselý zjev, že mladší klerus nechápe úkoly družstva a nehlásí se hromadně za členy. Zato indult doznal náležitěho využití, ale to je zásluhou opět pp. beneficiátů, tedy poměrně staršího kleru. Při vzrůstajícím sociálním uvědomění všech ostatních stavů nebyl by tento zmíněný úkaz zrovna nejlepší prognosou pro budoucí sociální zápasy, jichž klerus ušetřen nebude. Je žádoucí, aby pp. vikáři provedli revisi členstva na vikariátech a liknavým vážnost našeho družstva vysvětlili. Rovněž v knihách družstva shledány četné nedoplatky, které jsou do tisíců. Je to nepochopitelné, že má někdo svědomí, ubíjeti svou liknavostí rozkvět takové popelky, jakou je katolický tisk. Dlužníkům zašleme upomínky a staré dluhy budeme soudně vymáhati.

Po zprávách funkcionářů byla zavedena debata o politické situaci, protože odborná zpráva pro churavost referentovu musila býti odložena.

Při volbách byli povoláni do výboru následující pánové: Josef Kousal, děkan v Hořicích, František Jukl, katecheta v Hradci Králové, Josef Mynařík, kaplan v Černilově, Dr. Josef Novotný, professor theologie, Dr. Frant. Reyl, fidelel Borromaea, Jan Seidl, děkan v Černilově, Vladislav Sekera, fidelel Rudolfin, Josef Vaněček, farář v Mikulovicích, Václav Uhlíř, bisk. vikář, Antonín Nýlt, fidelel bisk. kněžského semináře, Dr. Rad. Šetina, sekretář bisk. konsistoře, Dr. František Šulc, professor theologie, Dr. Josef Mrstík, arciděkan v Chrudimi, Dr. Josef Palička, vicerektor Borromaea. Volné návrhy směřovaly ku zlepšení spolkové agendy a ku zvýšení výkonnosti družstevních podniků.

Po vyčerpání programu se konala ustavující schůze výboru, kdež zvoleni byli předsedou p. vikář Uhlíř, místopředsedou p. Dr. Šulc, jednatelem p. Dr. Reyl a pokladníkem p. Dr. Novotný. Pro pokročilost času byl pořádek denní obmezen na nejnnutnější předměty.

Obrana.

Poctivý český člověk. „Český Učitel“ píše 11. t. m., že „roti hr. Sternbergovi svítěti „český učitel, dobrý a poctivý český člověk“, t. j. učitel Holanec. — Očekáváme tudíž, že tento muž mandátu svého se vzdá, je-li totiž svatou pravdou tvrzení „Česk. Učitele.“ Či poctivý a dobrý člověk bez nejmenšího záchravu svědomí může všemi deseti držeti mandát, který byl pro něho urván od agrárníků prostředky tolik nečestnými, tak rafinovanými volebními triky? Bude se houževnatě držeti poctivý český člověk mandátu, k jehož dosažení platně přispěli Němci Peschkovi?

Pod ochranným pláštěm Práskovým. Tančiti s bohatou židovkou a připljeti si s židovsko-německými žurnalisty jest ovšem pro ministra-krajana práce lehčí než hájiti prospěch národa. Ale doufali jsme, že Jeho Excelence přece aspoň někdy opře se důrazně věrným nacionálním stoapencům Peschkovým. Aspoň nyní, kdy naši skrz na skrz vlastenečtí agrárníci již tolik pomoci Němců proti českým katolíkům nepotřebují. Ale ministr-krajana bez pochyby pokládá otázku českého práva za věc naprosto zabezpečenou.

Ošel na Moravu, aby si dal holdovati a aby pronesl několik laciných frází. Vždyť to

neho nestojí. A za zády mu vystal mrak, z něhož znovu uhořelo. Když liberální brigádník generálmajor Karel Dvořák na pozvání české besedy poslal k plesu jejímu několik důstojníků, tu německé noviny přímo hučely. A teď po chvíli fanatického rozhorlení vztyčují prapor vítězů. Dvořák přeložen do Kotora; německé listy s jásotem sdělují, že se již nevrátí. Jeho nástupcem v Liberci stane se „strammdeutsch“ plukovník št. Kuhn od 84. pěš. pluku.

Tedy návštěva českého plesu jest v očích německého tisku i pro českého důstojníka činem nečestným, jako by neměl vojín býti obráncem a přítelem všech národností rakouských. Není ustoupení německému poplachu zlehčením české národnosti? *Dosud mohli důstojníci navštěvovati plesy i „kerndeutsch“ spolky, i spolky těch, které mají národnosti nespravedlivě ubližují.* To jim v kariéře neškodilo. Měl by tedy p. Prášek v ministerstvu utvrditi aspoň tuto zásadu: Buď ať důstojníci žádného plesu kteréhokoli nacionálního (a zvláště dobyvačného) spolku se neúčastní anebo ať pro takovou účast měří se stejným loktem národnostem všechněm! — Toto naše přání není zajisté přemrštěné, a nelze říci, že by se nijak provést nedalo. Jestliže sám ministr-krajan tak klidně snáší jásot německých časopisů nad „zkrocením“ vysokého důstojníka, kde pak vezmou statečnost k zmužilému vyznávání své národnosti čeští důstojníci nižší, pokud ještě vlastenecky smýšlejí? Ti se svému ministerskému „ochránci“ za „platné služby“ pěkně poděkují.

Jednání chebských soudců posoudil náležitě bývalý ministr dr. Ant. rytíř Randa, právník světového jména, prohlásiv: Co se týče meritorního rozhodnutí v řízení sporném nebo nesporném, jest jisto, že postavení soudcovské jest samostatné a neodvislé a že nikdo nemá práva mísi se do samostatné působnosti soudcovské. Zde však se jedná o právo jazykové, které jest veřejným (politickým) právem a jako takové uznáno základním státním zákonem. Ze nálezy chebských soudů stalo se hrubé porušení jazykového práva strany, jest dokázáno. **Chebský soud překročil přímo meze práva zákonem mu vykázané,** neboť pustil se do rozebírání otázky o platnosti zákona řádně vyhlášeného, zejména císařské resoluce z 8. dubna 1846, která byla ministerstvem spravedlnosti zaslána českému „pelačnickému soudu, aby tuto resoluci uveřejnil a prohlásil. Chebský soud dopustil se porušení povinnosti soudcovské. Jest věcí disciplinárních instancí, aby soudci jeho povinnost připomenuly. Kdybychom takového dozoru vyšších instancí na správné konání povinnosti soudcovské uznávat nechťeli, pak ovšem mohla by nastat úplná anarchie v soudnictví. — A ve Vídni pořád se radí, jak zakročiti proti vzpurným soudcům německým.

Politický přehled.

Ministerský předseda bar. Beck pouští se do řešení otázky jazykové. Dne 15. t. m. konferoval o této důležité otázce s ministrem vnitra, místopředsedou království Českého hr. Coudenhovem, s vicepresidenty Vojsáčkem a Dörflem, předsedou vrch. zem. soudu v Praze ryt. Wesselym a odbor. náčelníkem Sieghartem; jednalo se totiž o osnově zákona jazykového. Mimo to jednal bar. Beck s ministrem vyučování dr. Marchetem a s německo-moravskými poslanci o otázce moravské university a o stanovisku, jaké zaujmou Němci k této otázce v rozpočtovém výboru při debatě o položení ministerstva vyučování. Jen pořád, co tomu řeknou Němci, proti jejich přání nesmí se nic provést.

V rozpočtovém výboru poslanecké sněmovny přiznal ministr vnitra bar. Bienenrth, že jest připraveno pouze zavedení dělnického pojišťování starobního; pro starobní pojišťování malozivnostnictva a maloroľnictva má pouze sympathie. To je příliš málo. K všeobecnému sociálnímu pojištění lidového máme dle toho v Rakousku ještě příliš daleko.

Všecky liberální listy rakouské tlukou na poplach; jedná se o protikatolickou štvani, která hrozí zasáhnutí i poslaneckou sněmovnu. Innsbrucký universitní profesor Wahrmond v poslední době vystupoval v přednáškách na universitě protikatolicky, toto své protikatolické štvání přenesl pak do veřejných schůzí a svoji štvavou přednášku vydal tiskem jako brožuru, která však byla ve Vídni zkonfiskována. Zástupce apoštolské stolice vídeňský nuncius právem upozornil zahraničního ministra bar. Aehrenthala, že dle platných zákonů jest nepřipustno, aby odpůrce církve byl zároveň profesorem katolického církevního práva (prof. Wahrmond); samozřejmě nelze si přece mysliti, aby nepřítel církve katolické byl zároveň pověřen úřadem učitele katolického práva církevního. Odtud rozšíření ve všem židovsko-liberálním světě.

O místo sekčního šefa v ministerstvu obchodu vede se mezi stranami zápas. Sociální demokraté všemožně se namáhají, aby na toto místo dostali bývalého poslance soc.-demokratického žida dr. Verkanfa. Proti tomu rozhodně vystupují křesť. sociálové.

Minulou sobotu podepsána ve Vídni nová obchodní smlouva se Srbskem. Výsad tu poskytnuto mnohem méně než ve smlouvě dřívější. Na obilí uvaleno clo nejvyšší, na dovoz vepřového dobytka ustanovena sazba nižší; dobytek může však k nám dopravován býti pouze zabity a nejvýše 70 000 kusů ročně. Hovězího dobytka může ze Srbska býti dopraveno nejvýše 35 000 kusů a to jen na větší trhy rakouské a uherské. Dobytek musí býti poražen na jatkách na hranicích srbských a tam za živa i po poražení řády prohlédnut. V případě, že by vypukla v Srbsku nějaká dobytčí nákaza snadno do Rakouska přenesitelná, vymáhá se si Rakousko, že může dovoz omeziti nebo zcela zakázati. Důvod živého dobytka jest ze Srbska do Rakouska zakázán; rovněž zakázána doprava živého dobytka přes Rakousko do ciziny.

Porada o ozdravení zemských financí, svolaná minulý týden ministrem financí do Vídně, skončila se bez valné naděje v úspěch. Většina zástupců zemských výborů prohlásila, že by se financím zemským nejlépe ulevilo, kdyby stát aspoň polovičku nákladu na školy národní a měšťanské převzal na svůj účet. Ale vláda jest proti tomuto přání. Ministr financí nepodal nic určitého k ozdravení zem. financí; má pouze v plánu zvýšiti daň kořaleční a o výnos této daně chce se ještě rozdělit stát ze zeměmi. Proti tomuto plánu přestává odpor z interesovaných zemích, čímž dle všeho tak brzy se nedočkáme sanace zem. financí.

V Pešti uspořádali minulý týden sociální demokraté demonstrace na prospěch všeobecného volebního práva; došlo k pouličnímu boji, při němž demonstranti stříleli z revolverů. — Uherská vláda novými volbami v Chorvatsku pranic nezískala. Chorvatský sněm sotva se sešel, byl královským reskriptem rozpouštěn, při čemž došlo k bouřím ve sněmovně i v městě. Báň bar. Rauch prohrál se svou politikou na celé čáře.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Katolická národní jednota pořádá ve středu dne 25. března o 3. hod. odpol. poučnou přednášku „o hospodářském zahraničnictví.“

Z Čáslavě. Křesť. sociální spolek čáslavský svolal živnostnictvo k důvěrné schůzi, na níž poučným způsobem promluvil o otázce živnostenské osvědčení pracovník prof. Drápalík z Prahy. Kéž by se brzy živnostnictvo čáslavské semklo v pevný šik na hájení svých zájmů! Vídp Aug. Turek, děkan v G. H. Jeníkově, věnoval spolku 4 K, pan Pumr a p. Martinovská některé knihy. Všem: „Zaplat Pán Bůh!“

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro
závod je jeho
stoleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

— Sklad literatury esperantské. —

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 16. března t. r. Výkaz hotovosti pokladni ze dne 9. března t. r. vzat byl na vědomí. Oznámení c. k. okres. hejtmanství, že p. Aug. Kalhousová schválena byla výčepnicí lihových nápojů v domě čp. 78 a p. J. Kuchař výčepnicem v domě č. 13 v Hradci Králové, vzato bylo rovněž na vědomí. — Dlužníci činžovního gróše vyzvou se k zaplacení do 8 dnů pod následky exekuce. — Výnos c. k. okr. hejtmanství, kterým se oznamuje, že c. k. místopředsedství schválilo smlouvu v přímě vydláždění erární silnice Litomyšl—Jičín—Rumburské a Poděbradsko—Náchodské v obvodu Hradce Králové a Praž-

ského Předměstí, a oznámení téhož, že p. J. Malinovskému uděleno bylo povolení ku provozování živnosti zprostředkování najímání bytů v Hradci Králové, byly vzaty na vědomí. — Žádosti podané k vyzvání okresního výboru za odměnu služebníků, kteří na jednom místě děle 10 let slouží, předložil se okr. výboru. — Poukáže se k příjmu obnosu K 100. věnovaný ve prospěch ústavu chudých p. J. Bartheldym, c. k. radou zem. soudu v Hradci Králové, k uctění památky zemřelé tchyně jeho p. J. Králíkové a vzdají se za tentož dar díky. — Žádosti p. Ant. Fišera za přístavbu II. posch. na domech čp. 285 a 286 v bloku C Karlova třída nelze vyhověti, pokud všichni majitelé jednopatrových domů na severní frontě téhož bloku nepodají žádosti téhož obsahu. — Povolení k menším stavebním změnám v přízemí a I. patře domu čp. 286 se p. Fišerovi udílí. — Vyhověno bylo žádosti p. Ant. Drahoše, obuvníka v Hradci Králové, za povolení ku zřízení výkladní skříně na domě čp. 132. Jedné žádosti o zvýšení chudinské podpory a jedné žádosti o poskytování léků na účet ústavu chudých bylo vyhověno. Čtyři žádosti o zvýšení chudinské podpory byly zamítnuty.

Velký duchovní koncert pořádá dne 25. března t. r. Diec. Cyrillaká Jednota v Hradci Králové za laick. spolutčinkování: P. T. solisté: p. Jančové (soprán), sl. Novohradské (alt), p. Rublič z Prahy (tenor), p. Kretschmera z Nové Paky (bas), p. kapelník c. a k. pěš. pluku č. 42. (housle), sbor Jednoty a úplného orchestru pl. č. 42. Program: 1. „Hospodine pomiluj ny“, staročeský chorál. Smíšený sbor s průvodem varhan. Upravil Dr. Ant. Dvořák. 2. Jos. Haydn: „He niva lahodná“. Arie z oratoria „Stvoření“. Solo pro soprán s průvodem orchestru. 3. J. S. Bach: „Smiluj se, Bože“. Arie z oratoria „Pašije dle sv. Matouše“. Solo pro tenor a housle, s průvodem smyčců a varhan. 4. E. Grieg: „Před branou klášterní“. solo pro soprán a alt, čtyřhlavý dámský sbor s průvodem orchestru. 5. W. A. Mozart: „Dies irae“ z „Requiem“. Pro sola i sbor s průvodem orchestru a varhan. 6. A. Dvořák: „Biblických písní“ č. 3. Solo pro bas s průvodem klavíru. 7. Mich. Haydn: „Tenebrae factae sunt“. Smíšený sbor. 8. F. Liszt: Introdukce k oratoriu „Sv. Alžběta“. Orchestr. Člady sborová navičili a řídí dirigent Jednoty dp. Dr. Rud. Šetina. — Klavír Petrol. Velké cottagové varhany zvlášť postavila firma R. Pajkr a spol. Začátek přesně v 6 hodin. Konec po 8. hod. — Ceny míst: Lože 8 K, křeslo a sedadlo na balkoně 1 K 60 h, sedadlo I. třídy 1 K 20 h, sedadlo II. třídy 1 K, sedadlo na galerii 60 h, parket 60 h, parter 40 h, galerie 30 h, studentský, vojenský a dělnický lístek do parketu 40 h, do parteru 30 h. Předprodej lístků v knihkupectví p. B. Melichara.

Tržní ceny před bitvou u Hradce Králové. Dne 23. června r. 1866, kdy už vypukla vlastně válka, přece nebylo tolik draho jako teď, v době „blahého míru.“ „Průřezní ceny na tyčném trhu“ dle úředního výkazu městského byly: 1 měřice pšenice 5.14 zl., žita 4.12, ječmene 2.88, oves 2.67, prosa 3.71, hrachu 6.24, čočky 7.22, bramborů 1.05. — Libra čerstvého másla 37 kr., převařeného 45 kr., vepřového sádla 46 kr. Cent žitné mouky 7 zl., pšeničné mouky 11 zl., sena 2.20, slámy 80 kr., hovězího masa 24. — Sáh dříví tvrdého 11 zl., měkkého 8.05. Cent uhlí kamenného 65 (!!) Libra soli 11 kr., cukru 36, máz piva 12, kofalky 60, octa 28.

Valná hromada místního odboru Ú. M. S. konala se dne 11. března t. r. za četné účasti. Po přednesení zpráv pp. jednatelem a pokladníkem, jež došly schválení, usneseno bylo redakcí časopisů „Obnova“, „Ratibor“ a „Osvěta Lidu“ vzdáti dík za bezplatné a ochotné uveřejňování zpráv spolkových; učiněny byly dále propozice na uspořádání velkolepé slavnosti matiční v červenci t. r. s historickým průvodem. Nato přikročeno k volbám; zvoleni byli na r. 1908 pp.: za strotu JUDr. Fr. Ulrich, starosta města, za jednatele JUC Ot. Hušák, měst. koncipient, za pokladníka J. Tolman, knihkupec; za členy výboru pp.: Fr. Rejthárek, c. k. profesor vyšší realky, Boh. Ryba, ředitel měst. školy dívčí, Al. Kučera, c. k. berní asistent, Jos. Jindřich, c. k. soudní auskultant; za náhradníky pp.: V. Sláma, c. k. radní sekretář, J. Holý, c. k. profesor, K. Piskora, bankovní úředník; za revisory účtů pp.: F. Fischer, c. k. profesor, Ed. Chocenský, c. k. ředitel pom. tříd.

Dámský odbor Ústřední Matice školské v Hradci Králové konal valnou hromadu dne 11. března t. r. Po odstoupení dlouholeté, zasloužilé předsedkyně p. B. Frankeové zvolena za předsedkyni p. A. Slámová, místopředsedkyní p. A. Jančová, jednatelekou sl. M. Šimová, pokladní sl. A. Eiglová a revisorkou účtů p. M. Schmidtová. Za členy výboru zvoleny dámy: Bartheldyová, Bačková, Červená, Frankeová, Hačková, Habsková, Klamparová, Lauřová, Peřinová, Přegrová, Rybová, Schmidtová, Součková, Steinmannová, Tolmanová, Trappová, Trykarová, Vaníková.

Valná hromada Obchodního gremia v Hradci Králové konati se bude v neděli, dne 22. března 1908 o druhé hodině odpol. v zasedací síni měst. zastupitelstva. Předs.

1. Zpráva jednací a pokladní. 2. Zpráva revisorů účtů. 3. Rozpočet na rok 1908. 4. Rozhodne se o žádosti hromady pomocnické ohledně zavírání obchodů o Novém roce. 5. Rozhodne se o návrhu výboru na zrušení dárků štědrovečerních a novoročních. 6. Volba starosty a jeho náměstka. 7. Volba 8 členů výboru a 3 náhradníků. 8. Volba 2 delegátů do nemocenské pokladny. 9. Volba 2 delegátů do hromady pomocnické. 10. Volba 2 delegátů do smírčího soudu. 11. Volné návrhy. Valná hromada se usnáší právoplatně jen tehdy, když jest přítomna uspořádaná jedna čtvrtina členů, majících hlasovací právo.

Akademie v semináři. Ve středu dne 18. t. m. pořádali pp. bohoslovci na počest jmenin Jeho Biskupské Milosti zřídili akademii. Ctp. Augustin vřelým proslavem uvítal nejdůstojnějšího arcipastýře, který s pohnutím děkoval. Pěvecká čísla byla na výši, jakož i pěkné číslo klavírní; k nim ladné řadila se čísla orchestrová. Vzácní hosté poctili akademii svou návštěvou; viděli jsme celou vysoce důst. kapitolu, sbor profesorský a téměř všechny místní pp. duchovní.

Cesta kolem světa předvedl nám názorovým a zajímavým způsobem slovatný kat. lický cestovatel Al. Svojsík, jenž s proslulým českým pěveckým kvartetem objel zeměkouli v 10 měsících přes Ameriku, Japan, Čínu, Indii a Arabii. Město naše jest zvyklé na přednášky Vrázov, proto se hledělo s jakousi nedůvěrou vafic této přednášce, ale dnes můžeme tlumočiti všeobecné uspokojení obecnosti, jemuž se přednes Svojsíkův i obrázkový materiál lépe ještě zamlouval nežli Vrázův. Přednáška byla hojně navštěvována, ač odpoleční představení ušlo pozornosti školských kruhů.

Padesátiny oslavil p. JUDr. Alfréd Rudolf, známý slavista, dne 17. t. m. Veliké jsou jeho zásluhy o kulturní styky česko-bulharské, o literaturu naši i bulharskou, o ruch stenografický, atd. Tento měsíc i zahraniční časopisy oceňují veliký význam horlivé Rudolfovy práce. Dostalo se mu v posledních dnech k abrahamovinám z nejrozsáhlejších míst mnoho gratulací od vynikajících mužů, jako od dra. Fotta, dra. Randy, z Chorvatska, Bulharska atd. V práci, kterou vřele ocenil sám ruský car, kníže bulharský, duchovní hodnostáři a učené společnosti slovanské, dr. Rudolf pokračuje horlivě dále. Přejeme mu na prahu druhého půlstoletí jeho života mnoho zdraví a energie k dalším zásluhám činům!

Sedmá okr. zastupitelstva konati se bude 30. t. m. Na programu mimo jiné: Volba členů komise pro odvod brančů, pro vyměřování vojenské taxy, pro odvod koní. — Návrh okres. výboru, aby okres přistoupil za člena „Poradního sboru okresních výborů českých“ s příspěvkem 400 K ročně a aby delegáty do sboru jmenování byli pp. okresní starosta Hynek Srdínko a Jarosl. Červený, člen výboru. — Návrh komise a okres. výboru na zřízení okresní pokladny pro léčení čeledě. — Návrh okres. výboru na upsání akcií České dopravní paroplavební společnosti obnosem 60.000 K. — Žádost lékařů a správce všeobecné veřejné nemocnice za přiznání služebních požitků z nemocničního fondu dle nových zásad, schválených sněmem království Českého a za ponechání i nadále přídatku z okresního fondu. — Žádost obce Divce o povolení zápůjčky 2200 K z Okresní hospodářské zálohy na zakoupení hasičské stříkačky. — Žádost obce Divce o schválení změny původního usnesení v záležitosti zřízení a vydržování obecné školy tamtéž. — Žádost obce Věkoš o schválení usnesení stran zřízení a vydržování obecné školy tamtéž. — Zpráva okresního výboru o dosavadní činnosti jeho a komise pro záležitost zřízení nové či přístavby nynější nemocnice a eventuální rozhodnutí otázky, má-li se přikročiti pouze k rozšíření nynější nemocnice či ku stavbě úplně nové za současného zřízení okresního chorobince v nynější budově nemocniční.

Otázka nového mostu. Silné huťi jeví se mezi zdejšími občanstvem, aby zamýšlený plán byl poněkud opraven. Dosavadní Pražský most má býti zrestaurován a zvýšen, od Pětidomí ke Grand-hotelu má býti jen most provizorní. Leč občanstvo žádá, aby raději důkladný most byl zřízen ke Grand-hotelu. Jak četná frekvence by se rozproudila! Mějme na mysl, jakou okliku musí činiti houfy školní mládeže, jaké množství povozů dostalo by se do města kratší cestou, jaké davy jít! a jeti obtíží od nádraží beztoho vzdáleného bez okliky směrem k náměstí atd. Nutný most alibován obyvatelům Pětidomí již před desítkami! Nyní za změněných poměrů jeví se tím větší potřeba důkladného mostu přímo ke Grand-hotelu. Ovšem někteří jednotlivci s privátních příčin nepřejí si ani mostu ani lávky. Leč nutno bráti zřetel k potřebám obecním. Doslechli jsme právě, že se připravuje manifestační schůze, na níž bude tlumočen požadavek shora připomenutý.

V návěští e. a k. dvor. fotografa p. cten. rady J. F. Langhansa vystavena v hlavní sálce proti Grand-hotelu velmi zdařilá podobizna zesnulého mecenáše J. Hlávky.

Sjezd účastníků okupace Bosny a Hercegoviny po 30 letech. Bývalí členové a spolubojovníci pluku č. 74. pořádají u příležitosti jubilea československého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. velký sjezd dne 15.

srpna 1908 v Hradci Králové a svou tímto své bývalé a d. sud žijící kolegy, aby se též zúčastnili v plném počtu. Zároveň se zdvojnásobí, aby veškeré vojny pluku 74., zvláště ty, kteří žijí mimo vlast a jejich adresy jsou jim známy, na sjezd tento laskavě upozornili. V Jižně konali jsme památku tažení do Bosny a Hercegoviny po 25 letech, v Hradci Král. sejdeme se po 30 letech právě ve výroční dny, kdy pluk s milým mu Hradcem se rozloučil. Kamarádi, na shledanou po 30 letech! Přihlášky adresujte: Sjezdová kancelář 74 v Hradci Králové, anebo p. B. Vosáhlo, Nový Bydžov.

Mimořádná valná hromada Obchodního gremia v Hradci Králové. Usnesla se dne 21. listopadu 1907 ve příčině upravení pracovní doby v obchodech ve všední dny následovně: Veškeré obchody budíž uzavírány nejdříve do 8. hod. večer. Otevírány budíž od 1. listopadu do 28. února o 7. hodině ranní a od 1. března do 31. října o 6. hod. ranní. Výjimku tvoří doba předvánoční, která počítána jest od 1. do 24. prosince; pak veškeré soboty a dny výročních trhů. V době inventury jest práce v obchodech po 8. hodině večerní jen při uzavřených dveřích dovolena.

V panoramě Národní Jednoty Svoje-rozcestné v Hradci Králové za Bilou věží vystavují se ve dnech 21.—27. března t. r. věrné kolorované obrazy z cesty po nádherné Riviéře a severní Italii. Malebná, pamětihodná a lázeňská města na úpatí alpského předhoří a na pobřeží Středomořského, jako Avignon, bývalé sídlo papežské na břehu Rhonu, Arles s troskami starohřímského chrámu, amfiteatrálně rozložené Hyères, uprostřed rozkošných zahrad zvedající se lázeňské město Cannes, vynikající Nizza s exotickou květenou, proslulá Monte Carlo, Ventimiglia, Alaisio a Nervi, četné náladové obrázky mořské, dále smutná Pisa s krásnými stavbami, lužná Florencie, rodiště Danteovo, sídlo umění se svými nesmrtelnými díly a město květin, na to znamenitá Bologna a konečně Verona se starohřímskou arénou.

V c. k. berním a depozitním úřadě za příčinou čistění úředních místností nebudou se dne 23. a 24. t. m. peníze ani přijímat ani vydávati.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispějí v lednu 1908 spolku „Komenský“ ve Vídni V./L., Margaretenstrasse 100, který vydrží 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Černilov. Sbor dobrovolných hasičů 5 K. — Hradec Králové. F. Petřík 1 K, Telocvičná jednota „Sokol“ 4.40 K, prof. F. Hnilička a A. Šubrt po 2 K, V. Bayer 1 K. — Hradec Králové Nový. Strachota, lesmistr 1 K. — Kratonohy. J. May 2 K. — Libčany. V. Šmidt 5 K. — Lochenice. Rolnická beseda 10 K. — Mokrovousy. M. Pasderka 2 K. — Předměstí Pražské. Občanská beseda „Komenský“ 5 K. — Třebechovice. „Sokol“ 5 K, bři. Vitouškové 2 K.

Z Pardubic. Obecní zastupitelstvo v Pardubicích ve svém posledním zasedání rozhodlo se přes silný protest vyhověti žádosti magistratury p. Frant. Tomana za zřízení nové třetí lékárny v Pardubicích. Nová lékárna bude umístěna v Alžbětíně třídě směrem k nádraží. Protože tu podmínky ku zřízení třetí lékárny skutečné jsou, lze se pevně nadíti, že i při vyšších instancích přese všechny proteaty dovolení ku zřízení této lékárny v nejbližší době dojde, což jest také přáním veškerého obyvatelstva.

Reformátor křesťanské humanity. Kdo? Inu p. Hajn. Otiskl ve svém orgánu 14. března článek, v němž odporoučí církvi spravedlnost a lásku. Nemyslí si, že jest posud masopust? „Osvěta Lida“ hájila do krajnosti pokrokového surovce, který duchovního zbil bolí a po nezdařené obraně měla ještě tu smelost, že stýraného kněze vyhasovala z Pardubic — jako provinilce. Hajnův orgán napadal katolictvo nadávkami tolik surovými, že by je sotva snesla společnost v kořalně shromážděná. Hrubé přezdívký musily zakoušeti i dobročinné dámy, že se odvážily bez dotazu u „Osv. l.“ obcovati katol. pobožnostem. Prý se tomu „fádění“ (!?) musí učiniti konec. List, který se pošklevuje uličnický často i zevnějšku některých katolíků, který je hledí zesměšnití vybanými osobními útoky, najednou hlásá — lásku. List, který obě oči zavírá nad surovými násilnostmi sociální demokracie, začne něco básnit o křesť. lásce. Časopis, který z malomocné sloby falšuje úmyslně citáty a tak hrubě osobně tupí, že jej nazval jiný pokrokový list „stokou špiay“, chce reformovati křesťanskou lásku. Kdyby se někdo odvážil pouze ústně vstoupiti některému pokrovníci takové nadávky v tvář, jako je docela tiskne „Osv. lidu“, v ten okamžik by cítil ránu pěstí. A nemohl by natíkat na nespravedlnost. Pane Hajne, vidí-li nařinec proti sobě tak láskyplnou společnost, tu si bezděky připomene, že takové lidi by nezkroutil sebe větší láskou, že tu jest rázná obrana proti dravým a nenapravitelným zlomyslníkům hotovou nutností.

Z Kolína. Ve středu dne 25. března koná se v Kolíně veřejná spolková schůze v místnostech „Zámecké restaurace.“ Referovati budou p. sekretář J. Mužík z Hradce Králové o thematu: „Naše škola v nebezpečí“ a dp. katecheta Cigánek z Nulší o thematu „Věda a víra.“

Zamýšlené přeložení vojenského velitelství z Pardubic. Proslychá se, že v nejbližší době má býti jízdecké brigádní velitelství z Pardubic přeloženo do německého Mostu. Při známých, Čechům nepřátelských proudech ve Vídni nebylo by to konečně ani žádným překvapením. Posavadní velící generál, sídlící v Pardubicích, opustí prý co nejdříve svoje staré stanoviště, a prozatímni velitelství jízdní brigády převeze nejstarší plukovník dragonnského pluku v Mostě. Tím by se už přeneslo vrchní velitelství z Pardubic do Mostu. Bezpochyby že se pozvolna pracuje na to, aby brigádám velitel svého času přestěhoval se docela někde mezi Němce. Tím by ovšem Pardubice utrpěly mnoho, již proto, že by také equitační škola důstojnictva celé brigády, čítající jízdecké pluky v Brandýse, v Mostě a v Pardubicích, byla v tomto městě zrušena a zároveň by tím odpadli pro Pardubice i jednorocí dobrovolníci, konající službu při těchto regimentech. Příslušné interessované kruhy zajisté se o to v čase postarají, aby německým choutkám aspoň v tomto ohledu nebylo slepě hověno.

Anarchistický humbug. Anarchisté v Hoticích měli veřejnou schůzi lidu, ku kterémuž účelu dali nositi oznamení školními chlapci po městě na tyči. Jeden z těchto hochů měl natřeno, postaviti se před kostel a státi tam v krátké zimě po obě školní mše sv. Ale to si pp. anarchisté spletli číslo domu. Z těch, co vcházejí a vycházejí z kostela, nepůjde jim tam ani jeden, měli však chlapce postavit před „Müllerovy“. Ti, co utápějí rozum v kořalnách, ti jsou bez vlády. Tam ať hledají své rekruty! — Kde pak byli tentokrát ti „přátelé“ školní mládeže, kteří se nemohou na to vynadřivat, že děti jdou na 25 minut do chladného kostela, neb? že ministranti chodí v studeném počasí na pohřby? Tohle neviděli?

Z Kratonoh. Katolické organizace farnosti kratonohské pořádají ve svátek dne 25. března t. r. ve 3 h. odp. v hostinci p. Křepely v Kratonohách důvěrou schůzi, při níž přednáseti bude známý katolický spisovatel a slovatný řečník p. V. Špaček, řídící učitel z Košátek, o Volné myšlence. Kdo by se chtěl ze sousedních farností do schůze dostaviti a vyslechnouti pontavou přednášku našeho nadšeného a neunavného řečníka, necht se přihlásiti u svého duchovního správce, kdež mu legitimace ochotně bude vydána.

Nesmáze na okrese Nechanickém. (Pokračování). Porovnejme silnice okresu Hotickeho-Královéhradeckého a Nechanického jen několika čítrami. Okresy Hoticíky a Královéhradecký mají ovšem více závodů platících daní a přírůstek (r. 1902 dan živnostní okresu Královhr. 88 043.80 K, Hotickeho 34 406.72 K, Nechanického 19 581 K 42 h). Oba však okresy Hoticíky a Královéhradecký mají větší rozlohu, mají také větší síť komunikačních spojů, okresních silnic, mají však také větší a rozsáhlejší upotřebení okresních silnic a cest, neboť dle posledního sčítání má okres Hoticíky 4537 domů s 30.349 obyv. a Hradecký 5082 domů s 48.443 obyv., kdežto okres Nechanický má 2802 domy s 19.134 obyvateli. Poměr počtu obcí je také zcela jiný. Obojí má okres Královéhradecký kolem 56, Hoticíky kolem 61 a Nechanický kolem 42. Namítá se ovšem, že Nechanický okres má méně závodů, méně poplatníků, méně okr. přírůstek — ale také má daleko méně opotřebení okresních silnic dle poměru počtu obyvatelstva, domů a závodů okresu Hotickeho a Královéhradeckého — neboť okres Nechanický nemá daleko tolik továren co Královéhradecký a Hoticíky — a továrny okresu Nechanického jsou na hranicích jiného okresu, jako v Sadové a Syrovátce, jichžto povozy jezdí z veliké části na silnicích sousedních okresů a případně jiných okresů. — Již také přirozená podoba a poloha okresu Nechanického vykazují výhodu k úpravě silnic. Máť polohu obdélníka okres Nechanický, jehož kratší strany leží na severu k okresu Hotickému, na jihu k Pardubickému a Přeloučskému. Po celé délce obdélníka jde silnice od Hotic ode dvora Čehov na severu, až k Dobřenicím na jihu — ku kterým delší okresní silnici se pojí a obou stran kratší od západu a východu — po případě také cesty obecní, jež si obce svým nákladem opravují, a těch je dosti veliký počet. Ze sídla okresního starosty ze Suché jsou dvě křídla silnic přese Měany do Sadové a potom Suchá, Třesovice (a mostem), Střezetice na Věstareckou silnici ku Hradci. Tyto silnice slouží dvorům, rovněž silnice Lubno-Přím-Stáříky — nebo Probluz a Břiza na silnici Věstareckou a dá se mysliti, že hrabě Harrach velikou kvotou na silnice přispívá. Od té hlavní žíly, která protíná okres od severu k jihu, jdou od východu i západu malé silnice menších rozměrů na silnice okresů sousedních. Vřak jakmile přejedeš mezník v kočáře nebo vozíku, hned poznáš, že's opustil špatné silnice okresu Nechanického a že's vstoupil a vjel na okres jiný. Sousední okresy dlejší silnice dědícem od Potátny a od odjinud, kdežto Nechanický okres činí tak poblíže dráhy někde na hranicích okresu na p. Královéhradeckého-Pardubického, ale ne Novobydžovského — uvnitř okresu na svých silnicích užívá oblásků dobývaných od rolníků v pískovcích a který u okresu se najímá od rolníků už s dovozem nebo bez dovozu. Pak ovšem oblásek

nedodá silnicím té kvality jako pevný horský čedič. Proto také již před čtveř stoletím psáno o tom v novinách, aby okresní činovníci rychlejší a moderní tempa silničního hospodářství přivykli. Od těch dob posud zvláštních a radikálních reforem není. Z pokolení na pokolení dědí se vady a nedostatky komunikace okresu. Tu je pole široké činovníkům okresu otevřeno. Okres s dobrými silnicemi je okresem pokročilým a uvědomělým. Myslím, že tu na našich silnicích tolik prací, že kolik zastupitelstev bude mít v oboru samosprávy co činiti a pracovati — to je především úkol největší a nejvděčnější pro naše činovníky — okresní.

Z Týmiště n. Orli. Dne 25. t. m. pořádá u nás „Čtenářsko-ochotnická beseda“ hudební večer se spolupůtkováním p. Jaromíra Nágl, harfisty, syna známého nám řídícího učitele a spisovatele ze Staré Vody u Chlumce n. C. Pan Nágl koncertovati bude na vlastní sedmipedálové harfe, kterou na odporučení firmy Červený a synové, továrny na hudební nástroje v Hradci Králové, zakoupil u českého výrobce p. A. Červenky, Vídeň XIII. Nástroj ten jest umělecky zpracován, vyniká krásným zvukem a skvostnou mechanikou. Při tomto hudebním večírku poprvé slyšíme mistra na harfu, na což se těšíme a besedě hojný úspěch přejeme.

Z Kostece n. Orli. Při večírku katolické jednoty v neděli 23. března v 7 hodin večer na Rabštejně promluvil slavná spisovatelka česká Vlasta Pittnerová z Prahy o thematic „Knihy žen pro ženy.“ Členové mají vstup volný, nečlenové platí libovolné vstupné. Při večírku účinkovati bude: na cello vdp. professor Vacek, na housle p. ředitel Jefábek za doprovodu p. A. Malátka. Básně přednese slč. M. Sedláčkova, čísla hudební přednese hudební kroužek a sbory pěvecký sbor. Začátek nutno určitě dodržeti.

Pokrokářská lucerna na Berehrádecku pořádá se nechce jasně rozhořeti. Co v tom jen vězí? Dá se nový knoť, lucerna čmudí bát než předtím. Skla se vyčistí — ale začudí se zas. Jest to zkrátka pořád jen lucerna, páchnoucí starým olejem, a žádná elektrická žárovka. Kouře dost jako z podpálených suchých nati — ale jasného plamene málo. A kouř ten duší stále více: některým lidem jest již z něho k zalknutí. Malují se rozličné nápisy a obrázky na staveních, které nesvědčí právě o veliké oblibenosti nositelů pokroku, jež u nás známe. Jest to ovšem zlomyslnost. Ale musilo k tomu dojít, kdyby někteří pánové sami byli nedělali veliké přehmaty proti pokrokovým zásadám, k nimž se sami přiznávají? A nota bene! Neměli lidé s hroudu loje na hlavě místo útoku na spolubližní raději ztáti tiše doma? Ta troufalost rozčiluje každého nestranného člověka. Lidé, kteří sami na sobě osvědčují velikou nevyvážanost, chtějí zušlechťovati jiné? Či si myslíte že máme tak krátkou paměť? Vzpomínáme si, jak seděla v hospodě společnost. Veselá nálada k půlnoci se zvyšovala. Jeden pán si počínal tak ležérně, tolik „sousedsky“ a demokraticky, že by v něm sotva kdo poznal přísného rytíře a strážce pokroku. Byl v tak rozkošné přátelské náladě, že se odhodlal k provedení žertu prazvláštního způsobu. Hodný, slušný občan dal si krátce před „špásovitým“ nápadem pokrokařovým přinést syrečky a chléb. Myslil si, že věci za své peníze koupené může bezpečně snísti, že se nenachází někde v zajetí Kabyli. Ale světlo pokrokařské lucerny vytřelo mu zrak. Ze zadu se připlížil nepřítel tmy a mistrným bmatem ulovil jeden syreček, na němž si labužnický pochutnal. Okradený host jest sice povahy vznětlivější, ale protože jest to bodrá povaha staročeská, nedal mu na místě odpověď pokrokařsk u à la dr. Lhota. „Toble mi nedělejte!“ prohlásil prostě vůči nezbednému pokrokaři. Sebral svůj talířek a šel k jinému stolu. Ale majitel pokroku měl pevné přesvědčení, že přece pokrokař ani nemůže nic nepřístojného dělat, že všechny jeho skutky jsou perly lidského jednání. Aby se tudíž nezdálo, že snad docela tmářsky se cítí zahanben, zmužile se odhodlal pokrokařský špás opakovat. Kde pak pokrokař a couvnout! Opět se přikradl a uloupil druhý syreček. Toble už host, který za žádnou cenu nechtěl rozuměti takovému pokroku, nesnesl, nestrpěl. Vstal a vyjádřil své mínění v jedné vstřícné mluvnou posuňkovou a to tak určitě, že nebylo pořebi k tomu co na vysvětlenou dodávat. Rozjařená pokroková hlava dostala takový pohledek, že hned celé tělo, které již dříve bylo trochu v poloze vratké, padlo na zem. „Počkej, já tě zničím!“ ozvalo se z tat těžce poníženého reprezentanta pokroku, když tento z prachu podlahy se zvedl. Vyhrážka ještě tedy sřejmá nešla značku pokrokového hrdiny, jehož heslem musí býti: „Přeskoč, přeraz, jen nikdy nepodléh!“ — Ale pak najednou do potupené hlavy lesly myšlenky elegické. S pracu rytíře spadlo brnění (měl stejně dost veliké v hlavě od té rány), smekl se z levice štít, meč nasavonil. Hosté viděli k svému úžasu, že to vlastně před nimi sedí takový ustrašený soused v županu a v bačkorách. Káže lvi ta tam, zato však se objevila košatčina zaječí. Chudák na hlas si posteskl, že, jestliže se o tom pádu doví nadřezaný úřad, nezbuďe jemu, nešťastnému humoristovi, nic jiného, než aby se zastřelil. Hosté nechali hrdinu při jeho vzdychání a odebrali se

raději domů. Pravda — milosrdní byli, milosrdnější než pokrokaři. Nikdo z nich úřada nežaloval. A tak po čase hrdinství vjelo do žil pokrokového harcovníka znovu, tak že opět umravňuje, odvádí z tmy, zušlechťuje, otírá se o „klerikály“ atd. Jaký by to byl pokrokař, aby se bál? No — zatím jsme mu trochu zábravy přáli. Zatím — brzy více.

Pane Hajno a pane Smrtko, vy dva zvlášť lidumilní a pokrokoví mužové, poslyšte malou otázku! Starší „pokrokový“ muž, který na své léta může už míti dost rozumu, byl několikrát zřakován v hospodě pro svoje nezbedné chování. A nežaloval, věděl pr.č. Slnší se, aby takový člověk, třeba by byl kryt stonásobným kruňtrem pokrokovým, byl vychovatelem naší mládeže? Pane Hajno, vy jste chtěl nevinně a surově zbitému knězi ukazovati cestu z Pardubic. Co napíšete konečně o muži, který pohlavky utržil pro dokázanou nezbednost? Čekáme odpověď.

Vzteklina a pobíjení psů na Berehrádecku. Ve zdejší městečku a jeho okolí, zvláště však v blízkém Žďáru rozšířila se mezi psy brozná nemoc vzteklina. Nemocí touto padlo zvláště ve zmíněné obci mnoho psů a následkem trestuhodné lehkomyšlnosti a netečnosti padl v oběť také život lidský. Synek tamějšího rolníka Jos. Židka, který šel rozháněti psy na jejich dvoře se kousající, byl jedním z nich na ruce pokousán. Ačkoliv vzbuzovalo všeobecnou pozornost a každý se pozastavoval nad tím, že psi počali bouřně sa podezřelých příznaků hynouti, přece nenapadlo ani ve snu orgánům obecním, zvláště zdravotnímu odboru, zjevu toho si povšimnouti. Také rodiče pokousanému chlapeci nevěnovali pozornosti a nečinili žádného opatření, aby řádně léčen byl. Tak uplynuly dva měsíce. Pojednou onemocněla hostinskému Řihovi kráva. Přivolaný zvěrolékař rozpoznal v nemoci vzteklinu, a věc oznámena c. k. hejtmanství. Nastalo vyšetřování a pátrání. Nyní teprve vzpomenu nešťastného chlapce, který poslán na kvap do Vídně na léčení. Tam však ubožák podlehl, ježto započato s léčením příliš pozdě. Právě se dovídáme, že otec zemřelého domáhá se na domnělém majiteli psa zaplacení náhrady v obnosu 3000 K za své dítě. Pozornostní Týž otec, který nechal syna svého propadnouti broznému osudu, aniž by toho nejmenšího v jeho prospěch učinil, chce nyní náhradu peněžitou! C. k. okres hejtmanství nařídilo potom, aby podezřelí psi byli utraceni. Dostavil se do osady pomocník pohodného, který odpravil množství psů. Dle vyprávění lidí bylo nejvýše odporné, kterak poprava podezřelých psů se dala. Ač lidé tomu se bránili, přece každému zabít podezřelý pes hned u stavení, a louže krve psí červenaly se v blízkosti přibýtků lidských. Popravě přítomni byli žďarský starosta Fr. Škop a řídící učitel Kajetán Peisker. Prostí lidé s hnusem odvraceli se a vzdalovali od díla tak odporného a hleděli se podívané na to vyhnutí; než oba jmenovaní sledovali pohledného od stavení ke stavení, nalezajíce v jeho práci patrné zalíbení. Prvému z nich se nedivíme, je o něm známo, že má důbrou národu a silné nervy; že však drubý pán — pokrokový řídící učitel, který s každým vrabečkem má soucit, přece hnusné divadlo sledoval, jest velice podivné. Pane Peiskře, snad jste se dokonce nechtěl přiučovati tomu zdravotnickému umění? Vy jste přece volný myslitel, a ti mají na programu, že i obrazy, poukazující na krvavé výjevy, mají býti s domácností odstraňovány. Vždyť prý — podle vašich útloučných kolegů — nemá se ani kříž ve škole vyvěšovati; nemá se vykládati o vraždě Kainově. To prý zensurovuje. Proč tedy jste upíral své ouřední oko bedlivě na ty krvavé výjevy? To snad abyste „krvavým klerikálům“ dal zářivý příklad, jak mají svoji povahu zjemniti? Pozor, pozor! My také dovedeme trochu přemýšlet!

Naší pečeď nevybydžovského pokroku. Heslo Palackého „Svoji k svému“ nevyplatilo se v Novém Bydžově knihkupci K. Mikouškovi. Vydáváním židovsko-pokrokařského listu „Obzoru“ a špiněním kněží a katolického lidu popudil proti sobě tento list tak veliké vrstvy občanstva, že tytéž řídice se uvedeným heslem, vyhnuly se p. Mikouškovi a sešlably jeho obchod do té míry, že nucen byl formálně odevzdati redakci do „povolanejších“ rukou redaktora pardubské „Osvěty lidu“ Al. Hajna. Leč v povolanejších rukou „Obzor“ hyne na předčasný marasmus a vyslání, je o jeden list menší a na papíře a sprostotě o jeden stupeň hrubší. Tak se u nás reprezentuje pokrok! Oznamujeme pádně pokrokařům, že by tak před šestí lety přece trochu víc bejlt nacytali. Ale teď? Když už lid dokonale ten váš „pokrok“ prohlédl? Na barnumské fráze dá se už chytit málokdo. Uvědomění nastává, milí pánové, vřude. Dbejte o pokrok skutečný a pak budete míti štěstí větší.

Z Nového Bydžova. Naš pokrokařský „Obzor“ dělá reklamu židovskému plesu, který se konati má v sobotu 21. t. m. a pod čarou tropí si posměch ze sdalilých zábav katolické národní jednoty. Chytrému napováz... Jáme přesvědčení, že i naši páni s intelligence „takykatolíci“ se svými dámami, jež o kostel ani nezavádí a jen posměch z nábož. katolického hnutí si činí, z obavy, aby nebyl uražen pokrok nábož.

města, přijdou, omámeni židovským parfmem a nalíčení maďarským krémem, dělat štáří ctitelům zlatého telete a obýbat své, na členy katolické organizace ohnuté nosy. Přejeme jim to židovskou zábavu ze srdce a voláme: Ať šije volnost!

Sv. Missie v Lužci u Chlumce konána byla od 4.—11. března b. r. od dp. P. Aloise Jemelky a P. Antonína Eisnera T. J., obou z Hradce Králové. S toužebností nevidanou očekáván byl od osadušk farnosti lužecké den ohlášené sv. Missie, která, pokud lidská paměť sahá, ve zdejší farní chrámu Páně doposud konána nebyla. Již v prvních dnech sv. Missie bylo účastenství ze všech přifařených osad velmi četné; den po dni ubíhal v posvátném zánění i v návalu posluchačů, které farář chrám Páně ani pojmuti nemohl, i také těch, kteří ku přijmutí sv. svátosti pospíchali. Vždyť sama doba roční, pro venkovský lid velmi dobře zvolená, usnadňovala lidu zbožnému že mohl bez překážky účastniti se jednotlivých kázání i stavovských promluv, které činil valivý a neunavý kazatel P. Jemelka. Zejména účvatné byly promluvy ku křesťanským jinocům i mužům, jimž dozajista hluboko i v paměť i v srdce vryla se upřímná a vážná slova horlivého missionáře. Co zvláště bylo povzbuzující a příkladné, že všickni starostové jednotlivých přifařených obcí veřejně osvědčili své náboženské smýšlení, přistoupiše ku přijmutí sv. svátosti. Kajícníků všech bylo přes 1200 z celé farnosti lužecké. Dejt Bůh, aby šimé, ve sv. Missii od horlivých missionářů zaseté, vydalo hojněho užitku a přispělo k obrození osadníků v ohledu duchovním a náboženském. Oběma horlivým missionářům voláme z hloubi duší svých: „Zaplať Bůh!“

Ještě o těch čistých agrárních volbách. (Odpověď „Ratiboru“ z Úpice). Nějaký náš zdejší dobrodineček bájí v Ratiboru o naší ztemnělosti, o našich „rozpoutaných vášních.“ Taky nadává, přezdívá — aby ukázal, oč vyniká jeho kulturní úroveň nad vzdělanost naši. Tázeme se tobo pisatele, v kterých končinách vězel, že neví, na které straně se před volbami nudávalo, brozilo, prosilo, ano i plakalo? Sám pan starosta n jednou zapomněl, že má sloužiti dobru občanů všech. Běhal od čísla k číslu, od vesnice k vesnici, přemlouval, subvence na vodovody sliboval; byl celý rozčilen, když ho nechtěl každý poslouchat. A vyhazovati posla s plakáty Sternbergovými z obchodu na ulici — to také není vášně? A neměl byste dávatí svůj fanatismus na jevo okatou lží o „svěťkových babách.“ Prosím vás, kolik jich mohlo volit? Zato však bylo hodně voliček majetných, a ty musely jíti „svorně“ dle zeleného komanda. Ostatně sám pan pisatel se poděkl sdělením, že bylo nutno vyburcovati (aha!) všechny městské voliče i voličky. Strana Holancova nepracovala prý penězi a terorem! Kdybyste byl jen trochu diplomatem, rozhodně byste o tom „ideálním zápasu“ raději pomlčel. O čem vrabci na střeše zpívají, co dalo se před očima tisíců, to se přece zapřít nedá nejchytřejším nepoctivcem. Přehlíží-li zaměstnavatel svým podřízeným, jdoucím k volbě, jejich listky, to jest ukáзка svobodomyšlnosti? „Volte Holance! Jiné nebudu u vás kupovat!“ prohlásil jiný svobodomyšlník. Dle seznamu pilně shledáváno, kdo ještě nebyl volit; tedy honem pro něj atd. A které plakáty to byly, jež nás zahrnovaly nadávkami a surovostmi? Ať p. dopisovatel ukážou aspoň ty „nejšťnější“ v Ratiboru uvede — ať se za ně nestydí, myslí-li, že to byla samá vyšší kultura! Pak si však slušná veřejnost udělá o té vzdělanosti pojem jiný. Splati nevědomců, pitomeců, zrádců, mizerých voličů, atd., to ukazuje na malou užlechtilost myslí těch, kteří prý chtějí proti nám zachraňovati pokrok. — Nejvic jsme se zasmáli aristokratické naději Ratibora, že se obíral rc. Sternbergem naposled. Tak! Kam jste jen dal oči? Či si myslíte, že takový volební výsledek jest pro vás skutečným vítězstvím? Agráníci nemohli si horší mravní ránu zasadit, než jakou si dali „obesřelým“ sčítáním a vyřččováním hlasů. Drážditi tak smělým způsobem, popuditi proti sobě každého nestranného člověka, dávatí okovy svobodným voličům — a pak si myslit, že lze sklízeti plody takové práce klidné, nerušené, přímo idyllicky! To by valná většina voličstva napřed musila přestat zcela myslit anebo by bylo nutno všechny katolíky připravit o politická práva, aby se takové zelené čachry v době nejkratší nevymetily. A bude se účtovati hodně brzy, dřív než se nadějete. Už mají po krk vašeho pašovského komanda i ti mozi živnostníci, kteří do nedávna šli s vámi. „Musíte podporovati, co my chceme!“ Tak zněly štábní rozkazy. Ale teď už trati na svém účinku. — Prý kněžstvo nebledí si slova Kristova, nemiluje bližního a zamezuje si tak cestu ke křesťanským srdcím. Ale — ale — dobrodinečku, kolikrát vy jste asi nábožně poslouchal dřív slovo Boží, že se o tu věru najednou tolik bojíte! Kolikrát jste se zastal i těch kněží, kteří vůbec politicky nevystupovali, když rvavý tisk rudý hanobil věru a kněžstvo šmahem. Dobrodince, tenkrát jste se o věru a křesťanské duše nebal. Saad jste zachraňoval křesťanství spojenectvím s pokrokařskými židy a socialisty. A najednou tak velká starost. Chce-li užiti kněz jako každý jiný občan svých politických práv, už je zle. Už přicházejí svobodomyšlníci, aby mu bodili smýčku na ruce. A zastane-li se kněz práv

tupeného křesťanského lidu, tu podle vaší logiky jedná proti — křesťanství. Měl by podle všeho sverně se socialisty bouřit proti katolictvu a pak byste satleskali: „Tobě je přece jednou kněz!“ Hned byste takového prohlásili za svátce. Rozumíme vám. A — nás už nezmatete. Máme toho v péře ještě více. Zatím však doufáme, že tato kapitolka stačí.

Z Nové Vsi nad Popelkem. Dne 8. března přednášel u nás p. Jar. Astr, redaktor „Práce“, o potřebě sdružování se domácích tkalců. Pan řečník tklivě a přesvědčivě vylíčil všechny neblahé poměry našeho chudého lidu v Podkrkonoší, jenž dosavad výhradně ručním tkalcovstvím se potivě živil. Ze mluvil od srdce k srdci, svědčil ta napjatá pozornost, s jakou přítomní jeho péknou a nadšenou řeč sledovali a hojným potleskem odměnili. Přihlásilo se ihned 53 členů do Všeobecného sdružení. K dalšímu blahodárnému působení voláme srdečně „Zdat Bůh!“

Sv. Missie v Habrech budou dne 23.—31. března t. r. za vedení tří vldpp Redemptoristů ze Sv. Hory u Přibramě v Čechách.

Z Remeva. Dne 2. února mluvil na voličské schůzi agr. kandidát p. Kubr. Páni pokrokoví učitelé byli velice uraženi několika přímými slovy přítomných katolíků. Hned ve svojí vyšší volnomyslitelské lásce přemýšleli, jak by katolíky hodně vytrestali. Žalovali a dobře se připravili. Už začal pokrokový jásot, jak prý ti „černí“ budou zkroceni, jak všechno zaplatí. Ale před soudním tribunálem 26. února v Čáslavi paedagogům nebylo do výskání. Po přečtení obžalovacího spisu uslyšeli, že právnický ta slova katolíků nemohou být pokládána za urážku na cti. Pan soudce navrhol smír, nežádaje odprošování, odvolání nebo placení útrat. Ale pp. učitelům se návrh nijak nezamlouval; vždyť prý byli uraženi na veřejné schůzi. Zastupkové obžalovaných zase poukázali na zásady pokrokové strany, jichž se katolíci dotekli, a připomněli, že přece páni žalující jsou taky členy pokrokového spolku. Energičtí zastanci pokroku najednou ztratili kuráž; již nestáli na projednávání žaloby a moudře přistoupili na návrh pana soudce. Tak skončeno pokrokové tažení. „Pravda“ napsala o soudu několik řádek pod titulem „Skrotli“. Ale kdo zkrotl vlastně? Právě, že dali obžalovaní učitelům náležitou satisfakci, ale obsah její také moudře neuvádí.

Pravda o tom zlém faráři ve Svatce a učitelském mučedníkově. V časopise „Český Učitel“ ze dne 11. března r. 1908 roč. XII. na stránce 361. jest uveřejněn článek pod heslem „Klerikální msta“. Ve článku tom obviněn jest katolický duchovní správce ve Svatce Alois Doubravský, že se msty, že Josef Hájek, řídící učitel ve výslužbě, volil v době říšských voleb protiklerikálně, odfekl mu podpis na kvitanci, pokud jí Hájek nepředložil osobně. Kustra pravdy, poněvadž věc má docela jiné pozadí, jak už ve Svatce každé dítě ví, jest tato: Starí manželé Hájkovi, nemohouce se srovnati se snachou a synem Theodorem Hájkem, kamnářem ve Svatce, odejeli do Prahy ku druhému synu Františku Hájkovi, úředníku v magistrátě pražském, a rozhlásili, že se tam přestěhují, že se od mladých trápit nedají. Ač tedy předsídl řídící učitel Jos. Hájek do Prahy — donesla služebná Josefa Jádrná přece jeho kvitance na faru ku podpisu; leč tu přiznal duchovní správce, že kvitance nejsou psány rukou řídícího v. v. Josefa Hájka, nýbrž rukou jinou (Theodora Hájka), a proto, jakož i že již delší dobu vůbec pana řídícího Josefa Hájka neviděl, řekl této poslici v únoru r. 1907, kdy tedy ještě o volbách do říšské rady v městetku Svatce ani řeči nebylo, že nemůže takové kvitance podepsati, leč, když si pan řídící Hájek přijde osobně a potvrdí, že je ta kvitance od něho psána. Totéž bylo sděleno též panu Josefu Volfovi, o. k. čelnickému strážmistřovi ve výslužbě. Jsoutě předpři v té věci, a to dvorní dekret ze dne 17. dubna r. 1884 čís. 15457 a nařízení gubernia v Praze ze dne 19. července r. 1884 čís. 33098 velmi přísné — ano duchovní, kteří by podepsali kvitanci pensisty neživého, jsou povinni navrátiti z vlastní kapsy c. k. erára částku, oč tento jich neopatrností byl zkrácen. Pan Theodor Hájek může b. ti úplně ubezpečen, že k vůli jeho krásným očím nebude farář Doubravský nikdy jednati proti předpisům zákonitým, i kdyby sebe více mu vyhrožoval a na něho žaloby nejdůstojnější konsistorii podával. Pan Josef Volf od tedoby si tedy přiváží kvitance své osobně; ale řídící p. Hájek prohlásil jednání faráře Doubravského za osobní choutky a chikanování a kdesi cosi. V březnu 1907 — ještě nebyly volby — přinesla kvitanci ku podpisu mladá Hájková, že otec je nemocen a že nemůže do fary. Byla to sice makavá nepravda, ale farář šel pak a podepsal kvitanci v domě p. Hájka, kde on pékně si v pohodlíčku seděl a pokuřoval. Tak podepsal kvitance ty farář dvakrát a výslovně řekl panu řídícímu Hájkovi, jak musí dosvědčiti syn Theodor, řídící Mrázek a strážmistr Volf, kteří přítomní byli, že mu vždy, když bude nemocen, podepíše kvitanci a něbo, jen aby si vzkásal. Poněvadž pak p. Hájek byl tak zdrav, že chodil do hostinců, na procházky, ba snad i zase do Prahy si odjel, mínil farář, že nemusí pádním Hájkem dělati neplaceného posluhu

a za nimi běhati; když jsou zdraví, že si mohou pro podpis přijíti sami. Dne 1. července r. 1907, že nebyl mladý pán doma, skutečně si starý pan řídící přišel osobně pro podpis, ale za to dostal dne 10. července r. 1907 duchovní správce hrubý dopis, jehož výroků brání s §§ 488 a 491 tr. zákona, v němž vyhrožuje starý pan Jos. Hájek odpadnutím od církve, nebude-li se mu podpisovati kvitance poslána jenom poslem. Poněvadž viděl duchovní správce, že tomuto „věrnému služovi“ církve katolické víra má býti nějakým strážákem, na dopis ten neodpověděl — a pan řídící provedl svou — oznámil na c. k. okr. hejtmanství v Chrudimi, že stává se bez výsňání. Ostatně kde kdo ve Svatce ví, že farář již svou povahou není schopen msty, nýbrž že sám jest v této věci obětí intrik a zvláštních místních poměrů, které zná každý ubohý kněz v silně smlšených osadách.

Agrárníký Koeourkov na Opčenském. Stalo se léta Páně 1908, že se někteří „pokročilejší“ občané v P. usnesli za pomoci a přispění Raiffeisenky v obci zakoupiti stroj na rozmetání umělého hnojiva. Usneseno — vykonáno a stroj ihned objednan. Když však došel, tu se teprv seznalo, že s tímto nemožno pro jeho šířku při žádné skoro usedlosti vjeti vraty do dvora. — No což! Vždyť i krejčí zkazí někdy kalhoty, když si na ně nevezme — míra! „Malé toto nedopatření“ budiž omluva no tím, že objednávka stroje učiněna před volbami do zemského sněmu, v čase nejprudší agitace, kdy agrární agitátoři všemi, často dosti smyšlenými prostředky pracovali horečně, aby pro svého mladočesko-soc. demokraticko-agrárně-pokrokového kandidáta co nejvíce hlasů vynutili. (Někteří voličové dostávali i koblíhy před volbou). Tu ovšem na jiné věci nezbylo času, když přece měl p. učitel Holanec být zvolen za každou cenu. Teď pánové přicházejí docela k přesvědčení, že chuť do pokroku jest snadnější než provádění pokroku. Ale co nyní se strojem? Vyskytl se sice návrh a zcela jednoduchý; snad bude přijat. Nechť pan Santos Dumont (žijeme přec v době aeroplanu), když už si dovolil ten luxus a nechal jedno takové létadlo uletět, neznámo kam, dodá pádním jedno podobné, a bude po neanži Raiffeisenka to snad ještě unese, a členové, kteří to potřebovat nikdy nebudou, to snad zaplatí. Pak nebude potřeba bourat vrata u každého statku a přestavovat mstky přes každou struhu. Obec P. pak bude skutečně pokroková, předstihne i obec S. — Ted jsou pp. agrárníci chlapci. Minulý týden podepsala vláda i J. Ex. p. ministr Prásek obchodní smlouvu se Srbskem, a pp. poslanci strany agrární ji schválili při nejbližším zasedání. Špinili nedávno, ač neprávem, katolické poslance, že prý hlasovali po otevření hranic. Pro katolickou stranu to byla brozná pohana, pro stranu agrární se z toho obratem udělá záslužný skutek. Vždyť to jde tak jednoduše; jen si vědět rady! Co nevidět začne tlouci „Venkov“ i „Čep“ na buben, jak se strana agrární pro dělnictvo i živnostnictvo obětuje. Opravdu? — Jen kdyby za tím nevězel minister-ský frak! Tim se dá přikrýt mnoho i „svobodné“ volby do zem. sněmu. A pak prý bude zřízena druhá česká universita na Moravě. — Papírovou resoluční? — Za německou státní řeč? — Ani prý to nebude tak dlouho trvat jako to trvalo! Pak že nepokračujeme!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přítkopec.

Významná kapitola z dějin utrpení našich stoupenců. V loňských volbách do říšské rady ukázal poprvé katolický lid v mnohých okresích jako bojovník za svoje práva, že nedá se persekucí terroristických stran zastrašiti, aby ustoupil a nechal řádit všechny dobrodruhy politické na aréně veřejného života. Mnohde ovšem vylili si zlost „přeměnění“ na ubohém lidu a dali vláčet a honit lid nás za t. k soudům. Mnohý stoupenec nás prodělal při tom pravé mučednictví. Jedním z takových trpětelů byl starosta obce Mezíně na Pelhřimovsku. Po nekonečně dlouhém vyšetřování, jež vedl známý přívrženec Donátův soudní adjunkt Erben v Pelhřimově, postaveno před krajský soud v Táboře pět přívrženců posl. Zaruby, kteří jej, když kandidoval do říšské rady, zachránili od násilí, jež na něm spáchat zamýšleli „vzorní“ osadníci „vzorného“ kněze faráře Vacka v Božejově, kteří, dostavivše se na schůzi kandidáta faráře Zaruby do Mezíně, hned z počátku chtěli vyprovokovat rvačku. To se jim také zdařilo, jen že museli pak provokatéři vzlít do saje-šich. Dělalí pak se sebe nevíňátka a udávali kde kuho. Schnali i svědky (!), kteří odpírali vše, co dovedlo uvaliti vinu na obžalované, mezi nimiž byl mezenský starosta J. Panos. Při líčení dne 8. listopadu m. r. byli tři obžalovaní sprostěni obžaloby, jeden z nich obdržel trest tří dnů vězení, že prý házel kamením po Božejovských, a starosta

Panos, který předsedal na schůzi zmíněné a hleděl zabrániti rvačce, odnesl to za všechny — byl mu vyměřen trest tří měsíců *těžkého žaláře, poslem soustředěného*. Lze si představit, jak zdrcujícím dojmem působil tento výrok soudu nejen na obžalovaného nýbrž i na všechny naše stoupence. Podobným způsobem postupovalo se kdysi proti sociálním demokratům. A oni při tom rostli a varostli ve stranu, s už jedná se dnes u soudů zcela jinak než v letech 80tých. Odsouzený starosta, vědom si své nevinu, pokusil se o to, aby se ujistil, zda nejvyšší soud u nás v Rakousku soudí dle toho, jaká strana v politice nabyla vrchu a podal prostřednictvím svého obhájce p. JUDra. Jana Maxe zmatočnou stížnost. Nejvyšší soud zavrtěl hlavou nad rozsudkem. Že by mohl býti předseda schůze, který, chtěje docíliti klidu, ve schůzi napomenou výtrníka, jenž hrubým způsobem skřivil kandidátovi Zárubovi do řeči, za to své napomenutí, protože vznikla pak ve schůzi rvačka, potrestán jako původce této rvačky — ušlo přec kazačnickému soudu na mysl. Proto také zrušil rozsudek taborského krajského soudu a nařídil nové líčení před jiným senátem. Líčení to odbyvalo se dne 6. března t. r. Intervenoval jako obhájce zase p. dr. J. Max z Prahy. Po provedeném řízení průvodním, ku kterému soud připustil svědky obžalovaných vedené a kteréž trvalo od 9. hod. ranní až do pozdních hodin večerních, byl vynesen rozsudek, jímž obžalovaný a ku třem měsícům těžkého žaláře v listopadu odsouzený starosta p. J. Panos — se **sprostěje úplně** od žaloby i od nesení nákladů řízení trestního. Cesta utrpení skončena. Horlivý stoupenec náš se slzou v oku spěchal domů, aby umírajícímu otci svému mohl sdělit, že je osvobozen.

Poselství pomocného komitétu pro české školství ve Vídni všem dobrým českým srdcím v zemích koruny České i za hranicemi! Není-li a nemůže-li býti našemu národu lhostejno, odnárodňují-li se nám po krajinách národně smyšlených desítky českých dětí anebo mrzačí-li se nenárodní výchovou ve školách cizojazyčných, jak nedotýkalo by se každého uvědomělého Čecha, volají-li k nám desetitisícové českých dětí a dětíček z města na Dunaji úpěnlivě o pomoc: „Pomozte a nedejte zabynouti nám ni budoucím!“ Dosud pouze jediná česká škola „Komenského“: 7třídni chlapecká a 7třídni dívčí v X. okresu, dále 2 opatrovny a 5 jazykových škol, kam chodí české děti ze škol německých ve středu a v sobotu odpoledne, pomáhají jazykem mateřským — po lidsku! — odchovávatí něco přes 1000 hochův a dívek. Avšak za jakých těžkých poměrů! Až srdce zabolí, uslyšíme-li, jak jest možno, aby téměř za čtvrtstoletí svého trvání nedomohla se škola „Komenského“ ještě ani práva veřejnosti, že ubohé děti, škole odrůstající, musejí zajížděti pořád a pořád ještě hromadně do jihomoravské Břeclavi ke zkouškám, aby nabyly propouštěcího vysvědčení! — Proto budiž heslem všech dobrých Čechů, přispěti dle svých sil, aby nejen naše jediná soukromá škola obecná ve Vídni byla zabezpečena, ale aby se co nejdříve mohlo přikročíti ke zřízení nově h škol obecných, po případě i odborných škol a kursů pokračujících pro tisíce českých učňův, ano i školy střední. Bez národní obětavosti dobře zorganizované i v nejzapadlejší naší dědině nebylo by to však možno. A tu v měsíci březnu, měsíci, kdy rok od roku vícháni dobří Čechové budou si připomínati nesmrtelných zásluh veleducha Jana Amosa Komenského, jemuž tolik záleželo na zdárné výchově veškeré mládeže, bohaté i chudé, mužské i ženské, naskytá se nejlepší příležitost zavésti pravidelnou daň březnovou — dar Komenského na zabezpečení a ku podpore naší národní ratolesti na Dunaji. Každá česká obec, každý český okres, každý český peněžní ústav ať pamatuje v měsíci březnu stálou subvencí na podporu českého školství vídeňského; každý dobrý Čech ať pomáhá alespoň daňí korunovou oblažovati ubohé české děti vídeňské, prahnoucí po čistém prameni vzdělání jazykem mateřským; a nemůžete-li korunovou daň, přispějte sbírkami hálčevými ve svých společnostech; ochotnické spolky seberte na dar Komenského; ostatní spolkové dávejte do rozpočtu ročního na týž účel šlechetný podporu sebe nepatruejší, jen když stálou, s nížto bude lze najisto počítati. I naše společenstva živnostenská mohou přispěti na výchovu dorostu živnostenského. Heslem celého národa budiž k 28. březnu, narozeninám Jana Amosa Komenského: Vyslyšíme volání desetitisíců českých dítek vídeňských po národní výcnové a dle svých sil pomáhejme spolku „Komenský“ ve Vídni V., Margaretenstrasse 100.

Město Paříž musí na školy ročně o 1,700.000 franků platit více po srutění tehotných škol, což poplatníkům leze hluboko do kapses. Dříve školní sestry vyučovaly skoro zadarmo, za kus hábitu a za skrovnou stravu; teď však učitelky vyžadují vyšší platy. Kromě toho město má o 110.000 fr. více platit na vydržování kostelů církvi odňatých. Dříve si kněží kostely sami vydržovali v dobrém stavu za pomoci fondu církevního; nyní, když vláda kněžím kostely vzala, darovala je obcím. Má snad Paříž všechny kostely, z nichž mnohé jsou drahocennými památkami stavitelství, nechat spustnouti před tvářmi milionů ci-

zmeč, Paříž navštěvujících? Byla by to ostuda. Vláda Paříži radí, aby mezi lidem ve prospěch kostelů konaly se sbírky. Znamenitá to rada. Vláda nejdříve kostely ožebračí, katolickému lidu je vezme, dá je obcím a když obce s nimi nevědí si rady, vláda jim řekne, jděte a žebrejte na ně mezi lidem.

Významný plakát v Paříži. Na rosič pařížských ulic nalepen všude plakát tohoto znění: „Miliarda se stratila!“ na cestě ze sněmovny do paláce bourbonského. Dne 28. října 1900 bylo předsedou ministerstva Waldeck-Rousseauem slíbeno lidu, že koufiskace majetku kongregací vynese miliardu pro dělnickou pokladnu starobní. Dnes je už dávno po likvidaci, kongregace jsou rozebrány, jejich dobročinné i vzdělávací ústavy zničeny — jmění jejich pobráno — ale starobní pojištění dělnické není dosud ani usnešeno, ani připraveno. Kde je miliarda? Tisíce milionů nám slíbili, ale jen devět milionů odvedli do státní pokladny. Zbytek se ztratil v rukou domnělých „přátel lidu“, kteří si naplnili svoje pokladny. Na dělnictvo se nepamatovalo. Hledá se *pocitový člověk*, který se z pověstné miliardy neobohatí! Dobrou odměnu dostane kdo najde ztracenou miliardu a vrátí, komu právní patří. — Lid francouzský již vidí až do dna duší těch, které ústy slibovaly obětavou a nezištnou práci pro blaho chudého lidu.

Ministerský telegram na cestách. Vrchol ředitel pověstných voleb za venkovské obce p. ministr Prášek přece jednou pro blaho národa vykonal veliký vlastenecký čin. Poslal telegrafickou gratulaci p. Holancovi, který byl prohlášen za zvoleného proti hr. Sternbergovi. Ale telegram byl opatřen tak neúplnou adresou, že by ji prohlásili při volbách učitelští komisi jistě za neplatnou — kdyby platila ve prospěch kandidáta katolického. A tak telegram zabloudil až do Plas u Ml. Boleslavi, ke kteréžto obci náleží též dědinka Valy. Odtud teprve odeslán na správné místo. Že i zvolení p. Holance považoval dle všeho p. Prášek za „mravní vítězství“, to přece jenom trochu překvapuje. Sami agrárníci o té čistě volbě neradi mnoho mluví.

Svět chce vidět sensaci. Saská žena z rodu královského opustila povinnosti mateřské i manželské a řídí se heslem rozvířitelnosti manželství, vzala si fidě-*hraběte*. Hned byla ve světě z tohoto faktu veliká sensace. Každý chtěl viděti ženu, která tak velikánský čin provedla, každý s ní chtěl mluvit, noviny všeho světa přinášely její podobizny, atd., atd. Listy, které ženám opravdu vzorným sotva kdy věnují řádek pochvaly, byly celé nadšené z obrovitého skutku saské ženy. — Leč — hrabě brzy rozmarne dáme zveřejněl; vzala si řezáče tenoristu. A tenorista? Dříve žádný vážnější list o zvláštním umění jeho nevěděl. Ale řezáčským snatkem hned se stal Toselli slavným. Náhle byl vyhledáván jako zvláštní umělec hvězda. Proč to? „Demokratické“ publikum chtělo viděti jeho tvář a jeho romantickou paní. Ale nad uměním obecnost obyčejně splakalo. Jak touží dále svět po laciné sensaci a jak ta dychtivost často končí, o tom podává v příčině Toselliho „Národní Politika“ 13. t. m. tuto zajímavou zprávu z Berlína: Jak zdejší „Lokalanz.“ oznamuje, došlo ve Varšavě při koncertu tamní filharmonie k velkému skandálu. Ředitelství filharmonie angažovalo Toselliho za honorář 3000 marek s podmínkou, že vystoupí při koncertu a objeví se v sále provázen svojí manželkou, někdejší hraběnkou Montignosovou. Spoluúčinkování Toselliho, jež bylo vyhlášeno za stěžejní bod koncertu, zklamalo úplně, ježto Toselli prokázal se býti pravdědlným diletantem, při němž o nějaké virtuositě nelze vůbec ani mluvit, a také byl vyptán. Také jeho komposice pro smyčcové nástroje „Serenáda italiana“ hodila by se spíše na „koncert“ v nějaké kavárně, nežli do filharmonické produkce. Nespokojenost obecnosti dostoupila vrcholu, když zvědělo, že chof Toselliho v sále se neobjeví, ačkoli to bylo podmínkou, za kterou byl „virtuosa“ angažován a byly mu k tomu účelu zaplacené dva železniční lístky z Florencie do Varšavy. Když pak přítomné obecnost zvědělo, že Toselli se vyjádřil, že jednoho z obou lístků použil pro svého psa, způsobilo neslýchaný hraval, při němž Toselli stěží unikl důkladnému výprasku rychlým zmizením ze sálu. V sálu umělci čekali jej nové nemilé překvapení. Vyčkával ho koncertní jednatel z Lodi, jenž na základě soudního rozsudku zabavil mu honorář, ježto Toselli přijal od něho zálohu 1000 franků za vystoupení v Lodi, kam však odmítl zajet. Mezi agentem a Tosellim došlo ke skandálnímu výstupu, v jehož důsledcích byl Toselli přinucen vyplacenou jemu zálohu vrátiti. Agent také výslovně mu prohlásil, že vlastně neangažoval jeho, nýbrž jeho manželku... Jest k tomu potřebí širších poznámek? Svět chce se baviti za každou cenu. Podívaná na rozvedenou, aristokratickou světáčku se cení výše než nejkrásnější opera nebo veliký lidumilný čin.

Průplav dunajsko-oderský. Dolní Rakousy všemožně se přidávají, aby došlo k stavbě průplavu dunajsko-oderského. Vždyť se tím urychlí regulace Moravy, přispěje se k správnosti Moravského Pole a ulehčí se zásobování Vídně uhlím a p. travinami. Na ochotě zástupců Dol-

Rakous, Moravy, Haliče a odborníků, svolaných zem. výborem dolnorakouským, ve Vídni 16. t. m. přijata resoluce, již se vláda vyzývá, aby zákon o stavbě vodních cest byl proveden, aby co nejdříve byl vypracován projekt průplavu od Pterova k Pardubicím, aby se stavbou započalo se nejpозději r. 1912.

Rozpočet Ústřední Matice Školské, sestavený podle výsledku roku loňského, vykazuje příjmy stálých 142831 K, naproti tomu však výdání činí 999380 K, takže jest uhraditi dary a sbírkami 856549 K. Největší položku ovšem činí náklad na školy 726000 K; v tom jest zahrnut náklad na školy vlastní i na školy podporované. Požitky učitelstva rozpočteny jsou na 400.000 K, příspěvek do fondu obytného 36.000 K, obytného učitelstva matičního, který se má proměnit ve fond pensijní, 52.000 K. Mezi podporovanými školami jmenovati jest školu „Komenský“ ve Vídni částkou 10.000 K a 4000 K z fondu Kandrtova, Brněnské Matice Školské 8000 K, Matici Ostravské 5000 K. Výdání pravděpodobná činí 130.000 K, úroky z dlužných zápůjček 32.000 K. Z rozpočtu jest patrné, že letošního roku Matice bude nucena napjati veškeré síly své organizace, aby ubájila rovnováhu ve svém hospodářství, což se jí roku minulého úplně podařilo. Zejména povinnost pensijního pojišťování učitelstva podle zákonů o pojišťování soukromého úřednictva, má-li býti řešena zdárně, bude vyžadovati značných obětí.

Nezanásějme peněz do ciziny za semena, keře, květiny a stromy. Máme doma závody zahrádkářské, semenářské a sadatářské, jež vyhovují všem požadavkům za ceny mírné. Máme zahrádkářské odborné, kteří v každém ohledu docílili výsledků skvělých a poslouží novinkami všeho druhu za ceny levné. Naše zahrádkářství české a sadovníctví na takový stupeň dokonalosti vyspělo, že snese nejpřísnější míru požadavků a směle může soužiti s cizinou. Vždyť české jiriny, karafiáty, všesvatníky či chrysantémy atd. rozvážejí se do celého světa. Závody cizí lacině kupují výrobky cizích zahrádkářů a pod cizím jménem draho je prodávají českým odběratelům, a tak si škodíme dvojnásobně. Naši zahrádkáři strádají a my obohacujeme cizinu.

V ovocnictví naše bohatství. Letošní rok jubilea císařského zvlášť vybízí kde koho na našem venkově, aby nějakým stromkem ozdobil okolí své. Budou se sázeti lipky památné, tak leckdes usoudily obecní a okresní výbory. Císař a král náš při podobné příležitosti a také k letošnímu jubileu výslovně prohlásil, že by mu způsobena byla největší radost, kdyby za tím účelem provedena taková díla, z nichž by plynul podstatným jeho prospěch všeobecný. Ale naše úřady samosprávné a spolky hospodářské leckdes toho přání císařova nevidí, jako by se obecnostvoto topilo v samém zlatě. Kol obcí našich holé stráně, suchopáry, polní cesty bez jediného ovocného stromčku. Kdyby tu všude stál dobře ošetřovaný ovocný strom, co by se získalo! V každé obci dost chudých, sirotků, lidí bez práce, a těm všem by se odtud pomohlo; do obecní pokladnice by plynul uhoň peníz, obce naše by mohatněly. V ovocnictví akryt jest pro vlast naši velký poklad, jehož velikost si hned tak představiti nedovedeme. Dánové, kteří ve své zemi daleko méně úrodnéjší, než jest vlast naše, svou organizaci družstevní stávají se zámožným národem, kdyby měli naši krásnou a úrodnou vlast, vyvedli by tu divy. Kdy konečně se po příkladě Dánů vzhoupíme?

Dobré pastviny na vzdálenějších pozemcích založiti lze takto: do jedné nebo ovsa za seje smíšeniny travin a jetelů tímto způsobem: po jítě dáme 3 kg červeného jetele, 1 kg jetele švédského, 1 kg jetele bílého, půl kg šlutáku, 1 kg bojínku a 1 kg jilku ozimého. V prvním roce se poseče, rovněž i v druhém, načež v letech následujících se na pozemku pase. Uvedené plodiny úplně stačí na plochu asi čtvrt hektaru a pastvina několik let poskytuje dobrou pastvu ovčím. Když traviny sladké mizí, úlehla se zorá a ozimou osoje, kdežto na jiném poli nová pastvina se založí způsobem uvedeným.

Hrachu se ptáci nedotknou, když zraje před výsevem pokropíme obyčejným petrolejem. Též kukulici, vikve atd. lze tak chrániti před mšnými zobáky.

Příloha. K celému dnešnímu nákladu přikládáme reklamní prospekt znamenitého odborníka p. Jos. Štěpána, uměleckého pozlaccovače v Pardubicích, a doporučujeme jej laskavě pozornosti p. t. čtenářstva.

(Zasláno.)

Do Oubislavice u Nové Paky!

Vzdáváme touto cestou srdečné díky důstojnému panu Janu Vaníčkovi, faráři v Oubislavici, za darované nám krásné knihy „Sbírání spisů Václava Kozmáka.“ Bůh odplačť za jeho obětavost dobré věci věnovanou! Zároveň prosíme všechny, kdož sympatizují s dělnictvem katolickým uvědoměným, ať v cizině dlečí, o laskavé přispění, ať dobrou knihou, nebo časopisem. Nížeapsané „Katolické Jednoty“ není možno v poměru ke vzrůstajícímu stačiti také jejich kulturním a vzdělávacím potřebám.

Případné dary ráčtež zaslati na adresu našeho pana jednatele: Hynek Jina, Jutespinnerei im Triebes Rens J. L. Deutschland.

Za „Katolickou Jednotu“ v Triebes v Německu:
Hynek Jina, t. č. jednatel.
Frant. Čížek, t. č. předseda.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. března 1908 1 hl pšenice K 17.40 — 18.00, žito K 15.00 — 15.60, ječmen K 10.00 — 10.80, prosa K 00.00 — 00.00, vikve K 10.40 až 11.—, hrachu K 20.00 — 21.—, oves K 7.20 — 7.60, čočky K 32.— až 38.—, jahel K 22.00 — 00.—, krap K 22.00 — 42.00 bramborů K 2.80 — 3.40, 1 hl jetelového semene červeného K 120.00 — 130.—, ruského K 000.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.—, máku K 42.— až 44.—, lněného semene K 17.60 — 18.0, 100 kg žitných otrub K 14.50 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.— až 2.60, 1 kg másla převařeného K —.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.28 — 0.32, 2 vejce K 0.05 — 0.06, 1 kopa cereje K 0.0 — až 0.00, 1 kopa zelí K 2.40 — 5.60, 1 kopa kapusty K 1.00 — 2.50, 1 hl cibule K 6.00 — 6.80, kopa drob. zeleniny K 1.20 — 1.40, 1 pytel mrkve K 1.20 — 1.40, 1 bečka hrušek K 0.00 — 00.—, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.—, 1 hl jablek K 0.00 — 00.—. Na týd. obiln. trh v Hradci Králové dne 14. března 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 345 hektol., žito 488, ječmene 287, oves 516, prosa 0, vikve 136, hrachu 84, čočky 29, jahel 20, krap 17, jetelov. semínka 66, lněného semene 108, máku 9. — 2) Zeleniny: zelí 6 kop, okurek 0 kop, kapusty 36 kop, cibule 64 hl, drob. zeleniny 205 kop, mrkve 32 pytlů, brambor 245 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 0 hl, hrušek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 474 kusů, kůzlát 110 kusů.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hoficích.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému sblédnutí.

Mramorové zařízení

— pro uzenáče, fezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,
desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji velect. obecnost, že veškeré leštěné práce provádějí se v mém závodě, o čemž každému možno se přesvědčiti. Páni sochaři doporučuji obecnostu náhrobky hotové, zakoupené poněkud u němec. firem.

Ráče dání přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji, že možno v mém podniku koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K počínaje.

Besídka.

Vrána a liška.

Obtížný pokus o kritický rozbor této zvlášť populární básně.

(3) Kdyby se dostala tahle básně pod mléčný vous velemoudrého Ben Akiby, těžko by ten mudrc šháněl ve své paměti, zda už zde něco tolik originelního bylo. A protože ta básně vyniká zcela zvláštním hlediskem přírodopisným, zařazena byla od učených paedagogů do národních čítanek. Jednomu — jinak vážnému muži — pomatil se redaktor tím, že ho uvedl do velikého posměchu uveřejněním jeho literárního příspěvku.

Učení paedagogové chtěli naopak jméno zaslužilého starovlastence oslaviti otisknutím právě téhle básničky.

Leč již ku předu! Analysujme hned první verše:

Na vysokém dubě
sýrec drží v hubě
paní vrána seděla,
sýr ten snísti hleděla.

Tedy ten pták nebyl jen nějakým tuctovým proletářem; nebyla to vrána obyčejná, ale paní vrána. U takové by čtenář hledal trochu víc ptáčího důvtipu a to již proto, že vrány jsou vůbec velice chytré, ostražitě. Kde k tomu sýru paní vrána přišla, básník neuvádí. Slyšeli jsme tolik, že vrána ráda si pochutná na ořešcích, na zrne a na masíčku. A ona tedy také ráda seje! A držela jej v hubě! Jindy obyčejně drží kořist v pařátech a obědvá klouvaním. No — měla aspoň užitečný úmysl, neboť ten sýr skutečně snísti hleděla. Byla-li to „cihlička“ harrachovského, pak by bývala hotovým umělcem, kdyby ji byla snědla tak, jak ji snísti hleděla. Anebo to byla homolka? Zdá se, že slovo „sýrec“ na to poukazuje, ač se mluví dále zase jen o sýru. Ale takovou tvrdou zkamenělinu sezobati — to by bylo něco ještě nápadnějšího. Zkrátka tady je na pořádný výklad náš rozum slabý.

V tom jej liška nechtívši,
honem z doupy běžela
a se k vráně přiblíživši,
tuto řeč jí držela:

„Jak jsi pěkná, sestro zlatá,
jak jsi všechna pěknounká!
žlutá, modrá, kropenatá,
červená a bělouneká!

Šelma liška, ta měla čich! Až ve vzdáleném doupěti ucítila vůni toho sýrce, který vazel vysoko na dubě v hrubém zobáku paní vrány. Ze doupě bylo odlehle, lze souditi z toho, že liška honem běžela a se k vráně přiblížila. Ten sýr podle všeho nebyl ani smetanový ani gorgonzola. Z dálky by přece bylo sotva cítiti obyčejný, hodně uleželý sýr staročeský neboližto zednický. Ale zase se naskytá důležitý problém, jak by takový třeba i hustý maz tak dlouho v zobanu vydržel, až by dlouhé „hl-dění“ vrány proměnilo se ve skutek. Ale ještě jest přitom zvláštnější ta okolnost, jak i krvelačná šelma, vychovaná v lesích, podle pokroku civilisace. Liška, jak z řádků patrně, spěchala s největší chutí, aby si snístla na kousku sýra!

A když se liška přiblížila pod strom, „držela řeč.“ Jiná vrána, majíc pamlsěk, sotva by asi čekala na nějaké hloupé řeči a začala by klovat hned, ať už by před hostinou přišel „držet řeč“ kdokoli.

A jak ta ničemná liška začala pochlebovat, to už přesahovalo všechnu míru. Vrána dle lichocení liščina nebyla jen pěkná, byla docela všechna pěknounká. A těch barev, které jí šelma přispívala! Kdyby to tak bylo doopravdy, tu by pomalu na vráně pro samé barvy žádnou barvu vidět nebylo. Žlutá, modrá, kropenatá, červená a bělouneká! Kam by se tohle všechno vtěsalo na tu hrstku peří, jež vrána na sobě má! Takové pochlebenství bylo příliš přemrštěn. Liška však pokračovala dále trochu chytřeji:

Kdybys hlas jak peří měla,
věz, to bych ti věřit chtěla,
žeš ty nejpěknější ptáček,
v lesích našich ohniváček.

Jak ta krvelačná šelma najednou dovedla se vznést do sféry poetické! „Kdybys hlas jak peří měla“ — tedy kropenatý, žlutý, či jaký? Někakou barvu jistě ten hlas měl mít, protože dle zpěvu paní vrány chtěla liška uhodnouti, zda je vrána ptáčkem nejpěknějším (nikoli nejspěvnějším), pravým ohniváčkem našich lesů.

Ale ta vrána byla jistě marnivější než francouzská šifona! Zapomněla ve své zaslíbené ježitnosti, že nosí vlastně kabát celý černý, že

pikdo jí ani její sestry nechytal, aby v kleci závodila se zpěvem kanárka. Sama se mohla rozpomenouti, že žila dosud životem velice praktickým, prosaickým. Ale slyšme!

Vrána, již ta marná chvála
pravdivou se býti zdála,
chutě zazpívati chtěci,
sýrec z huby pustila,
ježáto liška uchopěci,
tátko k vráně pravila:

„Ne tvňj, blonde, hlas a peří,
ale sýr mi libě voní!
Pochlebníku kdo co věří,
věz, že pozdě bychá honí;
podruhé ty, majíc sýra,
střez se lišky hří než výra.“

Jiná vrána ovšem by byla sýr přidržela drápem. Ale tahle paní vrána byla pýchou tak zaslíbená, že rázem zapomněla na žaludek. A liška sýr uchopila — ale čím? Zase problém. Hubou to nešlo, protože deklamovala — tenkrát upřímně — dále. A do pazourek sýr uchopiti? To by si jej byla zbytečně zamazala. A pak toho nebylo potřeba, jakmile nad lahůdkou se cenily ostré zuby čtyřnohého dravce.

Tedy ani hlas ani peří nevoněly lišce — zato jí docela libě voněl sýr. Pořád jsme se domnívali, že sýr (zvláště ten obyčejný) nevoní příliš ani člověku, který jej požívá. (Je to se sýrem asi tak jako se slanečkem). Ale masožravci voněl tentokrát libě.

Ostatně ani tomu bychom se tolik nedivili jako té okolnosti, že liška raději hned se do pochoutky nepustila nebo bez dlouhých řečí slupem neutekla. Vždyť přece zlodějství samo bylo dosti důkladným poučením a nejvážnější výstrahou.

Ale tahle liška tentokrát byla přece trochu hloupá. Kázala jako nejlepší rádce, varovala před liščím náturou — a tak si zbytečně kazila kšeft. Vždyť přece o sobě netvrdila, že se polepší. Měla jako pravá liška prositi za odpuštění, že vránu přivedla pro své nadšení do rozpaků, měla se dát do breku, jaký má sama hlad; mohla takové hloupé paní vráně namluvit, že takový sýrec, pádem poprášený, nehodí se pro žaludek takové vznešené pěvkyně. Bylo také žádoucno dodat: „Slituj se, ohniváčku, rajská pěvkyně, a pro tu úctu, kterou k tobě chovám, přines podruhé kousek sýrce zas. A přineseš-li koruptivku, bude mi takový dárek vonět ještě liběji. A hloupá vrána by bývala snědla podary jako bláznivá.

Máme silné podezření, že básník lišku tak jízlivě a pravdivě mluvití neslyšel a že si ta varovná slova vymyslel sám. Vždyť není možno, aby liška svůj vlastní rod tolik odsuzovala. „Střez se lišky hří než výra!“ Kde pak by tohle liška řekla. Spíš by ji pozvala dolů k sýru a snědla vránu i se sýrem.

Slovům „věz, že pozdě bychá honí“ ve škole jsme nerozuměli. Pan učitel nám toho nevysvětlil. Teď už tomu rozumíme, ale jiné věci zůstávají nám při té básni, jež posud tak často se slyší, dosud největší záhadou — bez pochyby jako tomu panu učiteli. Proto jest potřebí vydati tuto básně s důkladnými vysvětlivkami, jako se vydávají básně Ovidovy, Horácovy, Danteovy, atd. Jinak pro mladou duši i poesie tolik vznešená zůstává květnicí uzavřenou, která libě voní jen tomu, kdo se v ní prochází. Básně, která jest tolik populární, že při merendách i starším deklamátorům se pletou některé verše z ní do veršů jiných pěkných básní, zajisté zasluží důkladného vysvětlení. —

Kulturní hlídka.

Zase jedno proroctví Masarykovo pochopno. Dle Masaryka vymizí alkoholismus, jakmile bude potřen klerikalismus. Zatím však Masarykovský „Čas“ sám vysnail, že nyní (kdy přece ve Francii katolická církev jest ošebračena a až k zemi přitisknuta) alkoholismus řadí více než dříve. Nyní kofalny v Paříži rostou. A — v místnostech bývalých klášterů prodávají nyní židé pálenku. A jak to bude s kořalnami v Čechách? Vyžene snad požidovstěný „Čas“ po porážce katolictva z Českomoravské vysočiny všechny židy, kteří ubohý lid kofalkou a docela i denaturovaným lihem napájejí? To rozhodně nikoli; bude v tom případě zrovna tak vypočítavě chytrý jako francouzští tak sv. „lidové“ poslanci.

Jak jistě vlastenci v Prostějově suslechovali národ. Proč do kostela? Tam prý náš národ shrubne, zfanatisuje se atd. Proto prostějovští národní socialisté právě v den pobytu Svatopluka Čecha chtěli na jiném místě dokázat, jak zjemnila jejich vlasteneckou mysl četba nesmrtelných spisů velikého básníka. Uspořádali totiž v ten den divoký ostákovy mumraj, maskarai merendu. Dám byl nabít 900 K se vybralo. Divoká společnost

v pitvorných maskách výkala a rejčila. To by se konečně všechno dalo ještě trochu omluviti masopustem.

Ale — hlavním číslem maskarády zvolena oslava kralovraždy; nadto ještě neklerikální vlastenci se ještě pohltili v č. 18. „Strážce na Hané“ tím „zvlášť vzdělávacím činem“ těmito slovy:

„Blížilo se k půlnočí. V sále objevily se masky nespokojenců, pohrdajících veselím, slávou a leskem, v oku nenávisť proti dnešním společenským řádům. Nemluví, chodili... Do sálu vjela ve slavnostním voze, svými bity obklopená maska portugalského krále. Bylo to pořádné králičko — dlouhé, široké a vypasené. No, byl-li takový Carlos (a tuším, že byl), pak se netřeba diviti, že mu vjely do masiska zrovna tři kulky najednou. Takový pytel i slepý může trefit. Zahoukla rána — král se skácel — odnesli ho. Černí muži-anarchisté dílo vykonali. Zdaž není tomu tak i ve skutečnosti? Lidé zanícení pro věc dobrou také propíltaji se hloučící společností, volajíce: „Tyrané, hodina dvanáctá se blíží“ a nedbají-li toho, zaplývají mu jako portugalskému králi. A potom, když krále odnesli, přišla chasa z pivovaru p. Binky a hrála šumafskou tak mistrně, že sklízela údiv a pochvalu zároveň. Slyšíte, králové! Nad hrobem šumafí vám hráli a poddaní kramlíky zatlačili čí. Slyšíte! Byl to pěkný večer a ti, kdož rádi se baví, mohli sáť plným douškem — — — Káž by i při přednáškách a schůzích bylo tak plno!“

Tak! A zase jeden zářný kulturní skutek hotov. Kdyby katolíci takovou surovou maskáradu spáchali nad mrtvolou některého německo-židovského vyříducha, ozvaly by se svorné poplašné pozouny netoliko všeho pokrokového tisku domácího, ale i zahraničního. Lidé, kteří různými výmluinami chtějí dokazovati, jak církev schvalovala kralovraždu a na základě svých pomluv ji proto špiní, najednou ukázali vlastní nitro v plné nahotě. A pokrokařský tisk proti tomuto velice „národnímu“ a „reformě-sociálnímu“ činu národních bratří palbu nespustil. A takový divoký, škodolibý rej nad hrobem zavražděného bližního má srdce zúšlechtili! Tak se chovají ti, kteří farizejsky hlásají, že pohled na kříž vzbuzuje krvelačnost, že sesurovuje.

Při smeučení památky Svatopluka Čecha. Pokrokařský list „Snaba“ napsal proti „římským lidem“, že svojí účastí na úmrtí Svatopluka Čecha posílali jeho památku. Katolíci při úmrtí Čechové ukázali větší snášelivost a větší porozumění pro ideály geniálního ducha než ti pldimuzci, kteří kalem stíhají po katolických mužích, o národ velice zasloužilých. Za to tedy, že přes odchylné stanovisko katolíci Čecha uctili, dostává se jim za vděk sprostota. Ovšem že by se protikatolický ryk zdesateronásobil, kdyby katolíci úmrtí a pohřeb velikého básníka ignorovali. Plno příkladů dovedduje, jak by ti farizeové dovedli stílet z jiných děl a jak by s troufalostí tím větší vylučovali katolíky z národa. Ovšem rudým náslinikům a židovským vysavačům naše oficiálně vlastenecké kruhy památku Čechovu oslavovati dovolují. Ti již mají na pívce svobody větší právo.

Dlužno odstraniti kříž? Slavný chirurg, výtečný učenec, professor na pražské universitě dr. František Michl sám před svou smrtí prosil, aby mu zavolali kněze, aby byl zaopatřen. — Když se jednalo jednou o to, aby kříž z operační síně universitní byl odstraněn, pravil dr. Michl: „Proti tomu kříži konali jsme nejtěžší operace. Patřice na ten kříž, přestáli trpětelé a trpětky nejobleštěnější řezy našich nožů. Ten kříž byl naším utišujícím prostředkem.“

Náboknost v přírodní vědy. Wm. Thomson (jinak zvaný Lord Kelvin), přední autorita v oboru mathematické fysiky, který dne 17. prosince r. 1907 zemřel, častěji za svého života dal na jevo své smýšlení o poměru přírodních věd k theologii. Tak v r. 1871 oproti šifonismu se Darwinismu pravil:

„Nesvratné důkazy moudré a dobrotivé účelnosti naskytují se nám denně všude, a jestliže snad nějaké buď filosofické nebo přírodovědecké záhady nás od důkazů těch na čas odvracejí, nicméně neodolatelná síla důkazů těch zjevuje se nám brzy opět, ukazující nám v celé přírodě vliv svobodné vůle a účlo nás, že vše živoucí od věčné činného Tvůrce a řiditele všehomíra závisí.“ — Trináct let později, r. 1884, prohlásil Kelvin: „Důkladné přemýšlení a na pomoc berouce zákony vědecké, dospíváme k závěrku, že byla dcba, ve které země nebyla obydlena, a dále poznáváme, že naše vlastní těla, právě jako všechny živoucí rostliny a zvířata, jsou organické formy hmoty, pro něž věda žádného jiného původu vynajíti nemůže, než-li vůli Tvůrce. Tato pravda jest plně potvrzena výsledky geologie.“ A ještě r. 1908 pravil: „My poznáváme Boha jen v Jeho dílech, ale věda praví nám s veškerou jistotou a určitostí, že jest řídící nejvyšší Bytost a že vliv Její jest zcela různý od fyzikálních a dynamických sil.“ — Brzy po té Kelvin tato svá tvrzení znovu opakuje a dodal: „Nerospakujte se býti svobodnými my-

sliteli! Důkladně-li a svobodně přemýšlíte, budete vědou nuceni přijmouti víru v Boha, kterážto víra jest základem každého náboženství. Dospějete k tomu poznání, že věda není odpůrkyní náboženství, nýbrž naopak napomáhá a vede k náboženství."

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Hlas českých socialistů vídeňských o vyděračství rudých soudruhů německých. „Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“ přináší dne 14. t. m. zprávu velice zajímavou. Obuvníci pomocníci čeští, kteří jsou jinak kovanými socialisty, vydali provolání, z jehož obsahu aspoň toto uvádíme:

„Obuvníci! Výbor pomocníků připravuje nový útok na vaše kapsy. Máme platiti nové daně těm lidem z výboru, kteří ještě nikdy nedokázali schopnost pracovati pro společnou potřebu dělnictva. Máte hlasovati pro návrh, kterým — v případě jeho přijetí — byste povolili lidem z výboru a Nejedlý právo z bídných platů, z vykořisťovaných pomocníků obuvnických víc než 13.000 korun vydržeti. Myslíme, že ti, kteří po dvanáct let zájem dělnictva vážně nebrali, kteří vždy a vždy opětovně napřed jen své vlastní „já“ znali, že tito nezaslouží takové důvěry, jaká spočívá v přijetí takového rozhodnutí. Appellujeme tudíž na vás, přijd' každý v den shora označený a hlasuj proti návrhu na vybrání zvláštního placení pro výbor v jeho dosavadním složení! Chraňte své kapsy! Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte!“

Tak tedy prohlašují rudí proti samým rudým. Heslo „Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte“ obračejí ti, kteří ho dříve užívali proti katolictvu, nyní proti táboru vlastnímu. Nastává tudíž vystřízlivění. Dělnictvo už se přesvědčilo, že štvavá agitace proti stranám jiným ještě není skutečnou prací pro ozdravení sociálních poměrů.

Náš jako agitací prostředek. Od socialistických zedníků v Hainburgu zkusili jako psanci ti spoludělníci, kteří se do rudé organizace nechtěli dát zapsati. Někteří, když už muka byla zvlášť velká, zaplatili na konec výpalné, aby měli pokoj. Jeden takový ujařmený poplatný zedník 29. února o půl 11 hodině vyšel z kavárny, aby se odebral domů. Najednou ho potkali dva muži, z nichž jeden vykřikl, aby raději platil na organizaci místo chození do kavárny, a zasadil mu ránu nožem do hlavy. Ubožák, otec šesti dětí, jest nyní po vážném zranění nemocen, tak že pracovati nemůže.

A zase rudý sl děj. Dne 9. t. m. byl odsouzen na jeden měsíc do vězení soudruh Müller, pokladník rudé místní organizace v Karl. Varech. Odsouzen v Chebu pro vyvlastňovací praxi, kterou konal v pokladně jemu svěřené.

Na Vsetíně s rudými sle. Proč? Všem rozvážnějším lidem znechutil se terror těchto sluhův Adlerových. K tomu všemu — jak již dříve sděleno — konsum mají vykradený. Myslí si, že snad přece se dostanou do nemoc. pokladny a že si tak sedne jeden soudruh do teplého hnízdečka. Při prvních volbách zvítězili socialisté nad svými soky 40 hlasy. Leč podán rekurs proti socialistickým knýfům. Nastaly tudíž 23. února volby druhé, při nichž soudruzi zůstali svými 180 hlasy v menšině proti 430 hlasům svých protivníků. Už zkrátka všecko lhaní a štvání soudruhů tam nepomáhá. Lid prohlédl tyto frázisty důkladně.

Odsouzený sociálně-demokratický redaktor. Redaktor soc.-dem. časopisu „Buditel“ Frant. Beneš ocitl se 10. března před c. k. okres. soudem brněnským, žalován jsa určickým dp. kaplanem P. Kučou pro urážku na cti, již se dopustil uveřejněním článku z Dětkovic v č. 4. Při líčení, při němž měl podat důkaz pravdy, zkrátka najednou tento podařený soudruh bez vyznání a lítostivě vymlouval se, že prý článek onen nečetl (!), že bez jeho vědomí byl uveřejněn (!!), že byl mystifikován, a zkrátka vše zapřel. Pékná ukázka hrdinství a statečného odhodlání k utrpení za věc rudou! — Odsouzen tudíž jen pro zanedbání povinné péče na 48 hodin do vězení nebo 20 K pokuty a ku placení všech útrat. Proti nízkému výměru trestu podáno odvolání.

Rudý vstetek, který nechladne ani nad mrtvolou. Horlivý socialistický mladík Šebesta v Čes. Budějovicích těžce onemocněl souchotinami. Uvažoval o tom, že teď mu všichni rudí dohromady nemohou dáti takovou útěchu jako víra, třebaže předtím štváčky proti katolictvu vystupoval. Povolal k sobě dp. Voňavku; ten zastihl mladíka, jak se modlí růženec. Zaopatřil chorého, načež Šebesta ještě prosil, aby ho kněz do 14 dnů znovu navštívil. Za několik dní na to nemocný zemřel. — A teď jste měli vidět svobodomyšlnost rudých, jimž prý jest náboženství věcí soukromou! Šňali s rakve kříž s Kristem, i obrazy andělů byly odstraněny. Prý upevnili rakvu podobiznou žida

Marxa, kterou okrášlili červenými ozdůbkami a káraňaty. K pohřbu se vstupu kněze nepovolali. Tak se dělo násilnictví nad zesnulým, který se bránil nemohl Soudruh bez vyznání Janoušek zato ujal se pohřebních funkcí. Velebil Šebestu jako horlivého šířitele rudých zásad. Ovšem o tom se nerozhovořil, jak zesnulý před smrtí svým rozhodnutím sám dal na jevo, kterak ty zásady rudé jsou málo účinné, když dolehne na člověka velká svízel. Soudruzi zkrátka měli nepřítelny vztah, že jeden z jejich nejmilejších tak náhle „zradil“ rudou stranu, a proto se starali, aby aspoň z mrtvol vytloukli pro sebe reklamu. Může někdo od takových fanatiků čekati rozumné, rozvážné skutky?

O rudém hospodářství v Saské Kamenici docházejí stále výstražnější zprávy. Věc vyšetřuje nyní státní zastupitelství, které zjistilo, že v nemocenské pokladně bylo vybráno o 60 000 mar. více nežli vybráno býti mělo. Dále byly okrádány šestinedělky různým způsobem. Správce nemoc. pokladny nedbal nařízení lékaře. Tak na př. když lékař nařídil nemocnému celý měsíc se léčiti a nepracovati, správce jednoduše komandoval pacienta do práce. Byla dokonce pořádána velká slavnost, při níž se zvlášť předáci pokladny měli dobře a sice na účet pokladny. Jeden člen výboru dal svého syna po 14 dní živiti též na účet pokladny. — Státní zastupitelstvo hledá další materiál a každý den objevuje se nové nesvědomitě ničemnosti.

Školský obzor.

Zvláštní praxe těch, kteří bojují za školu volnou. Známo jest dostatečně, jak evangelci ze záští proti katolictvu spojují se horlivě se socialisty a jinými lidmi, kteří v Božství Ježíšovo nevěří. Známo, že mezi předními harcovníky v boji o volnou, bezkonfesi školu jsou také evangelci, ačkoli svoje náboženské školy ostříhají jako oko v hlavě. Masarykovská „Česká Stráž“, hájící zájmy evangeliků a socialistů, ohvěřila velice sjezd Volné myšlenky. Ale při tom zapomněla prováděti zásady Volné myšlenky v táboře vlastním. Ve Velimi, tedy skoro pod okny „Čes. Stráže“, vydržují si evangelci svoji konfesi dvojtřídní školu. „Česká Stráž“ odvodňuje oprávněnost existence té školy tím, že prý vlastně v „klerikálním“ Rakousku prostě obecné školky není. Prvním (!) pámem jest zde člověk nenávisťný (!), katolický kněz, jehož prý se učitelé bojí. A evangelci si nechce nechat děti mrzačit na duši i na těle (No, no!). Jak prý na př. v takové škole mohou se vykládat naše dějiny, když tam rozkazuje (!) katolický kněz? — Pane Dušku, správné dějiny poučí obhlupované evangelictvo, jak páni pastoři umějí přibrusovati české dějiny přímo úzasně, aby se to hodilo do krámu nynějších „evangelických“ proudů. Nebylo to na př. přímo bezcitným balamucením, když evangelciť pohlavatí šířili podvodnou brožuru „Pogiovu“ o Husovi, která převrací skutečné Husovo učení a dějiny předních dějepisců na ruby? A co v tom jen vězelo, že sami evangelci velimští byli celí překvapeni, když najednou četli v Ottově slovníku, jak vlastně Hus učil? Vy že dáte národu správné dějiny?

O zlořádech církve katolické v dávných věcích mluvíte stále, ale jaká mravní rozháranost rozežřela církev husitskou, která přijímala za kněze hotové zločince, jaká zpustlost a pověrečnost přivoděna protestantismem, o tom děti také neuslyšeli.

Ale vraťme se k jádru věci. Společnost, která volá, aby si katolíci platili školy ze svých nejvlastnějších příjmů, rozhodla, aby se přispívalo na evangelickou školu ve Velimi z důchodů obecních. A existence školy evangelické tam překážá rozšíření obecné školy na pětitřídku.

Katolické občanstvo ve Velimi, které mělo řádění evangelických klerikálů až po krk, protestovalo proti vydržování evang. školy nákladem obce. Okresní i zemský výbor stížnosti té vyhověly a náklad na soukromou školu z obecního rozpočtu vyloučily.

Leč evangelci hned našli cestičku jinou a hodně rafinovanou, kterou chtěli šikovně obejít úřední výnosy. Zneužito jubilea panovníckého. Obnos na vydržování té školy za rok 1907 a 1908 zařaděn do obecního rozpočtu jako jubilejní dar. „Teď už k vůli loyaltě naši protivníci couvnou“, myslili si chytráci. Leč podán rekurs přece. A výbor okresní rozhodl, že místní obec má pečovati o školy veřejné, nikoli o soukromé, z nichž má jen jedna část občanstvu užitek. Sloučením obou škol nastane obci prospěch. Jubileum panovnícké nemá se uctívati obházením zákonitých ustanovení.

A „Čes. Stráž“ se proto velice zlobí. Zde se jedná hlavně o zásadu, pane Dušku. Ti lidé, kteří by nejraději roztřaskali katolické děti do škol beznáboženských, lamentují usadavě nad tím, že na jejich školství neplatí se z fondů bezkonfesiálních, obecních, veřejných. Pane Masaryku, poučte tyto lidi, jak převracejí na ruby zásady Volné my-

šlenky! A co tomu řekne „Český Učitel“? Nevyráší se z klidu — jinak by mu pověděli evangelicko-klerikální pomocníci jeho, zač je toho loket.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se aktivně

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd. Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejnižší ceně.

Speciální čistění zářících maleb.

Odborné porady, nákrety a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-jemi krve a ranami, též krásně s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poustnická, první pří-padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleddst. krahům duchovním největší speci-elní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách: **Pardubice 1903**, stříbrná medaile. **Paříž 1905**, stříbrná medaile. **Londýn 1905**, stříbrná medaile. **Praha 1905**, diplom čestného uznání. **Vídeň 1906**, stříbrná medaile. **Antverpy 1906**, stříbrná medaile.

Výrobky vjeetr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma franko

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Jan Stoupa v Praze,

nyní

Jindřišská ul. č. 1.

DOPORUČUJE CT. OBECENSTVU

ZÁCLONY

KOBERCE - PŘI-

KRÝVKY - ŽUPANY

PŘEDVĚSKY K OKNŮM

ZASTĚNY - UHLÁKY - PŘI-

STAVCE - CÍNSKÉ PARAVENTY

KOŽEŠINY - HOUNĚ NA KONĚ.

**Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.**

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.

Založeno roku 1886.

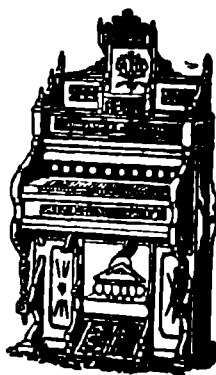
Časové úvahy!!

proti hotelu „Merkur“ ==

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomý, č. 283.

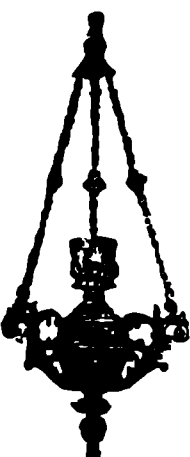
Biskupská knihtiskárna.

P. T. duchovenstvo zvláštní výhody.

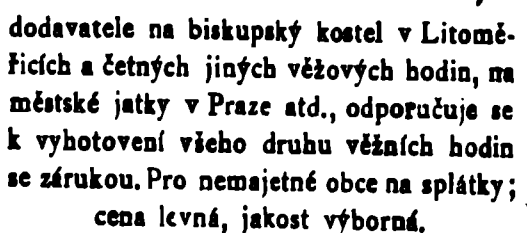

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Konviktační ml., vyúčtování parafí spočítané na kostelní náklady, dovoluje doporučení svůj hojně zásobový sklad ve vlastní dílně ručně pracujících kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kadielnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přímém slobu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní slasti a stálosti. Na posádkách hotové spočty, nákrasy neb cenovky franko. s složení ručním. Největší výroba a náhlednutí. Provedení z nejvyššího. Chudým kostelním děláním po roce. Zásadní pracovní. Vše posílám s posvěcením.

Intencí a jen v ohnání slati a stříbrí. Na posádkách hotové práce na ukázkou, počty, náklady neb cenový franko. Za vektor výroby a slazení ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejzajímavějšího. Chudším kostelům dle va v placení. Více umění po ruce. Záměr provést výroby bezcenou. Vše posílám s posvěcením.

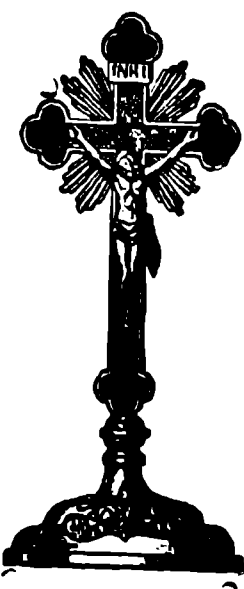

Cenníky zdarma a franko.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

Chcete-li koupit, můžete také zaplatit bez příplatku.
Stejně doporučení a šetrný úsudok po ruce,
Přesim volejte také dvojbavenstvo e laskavou přísně
a dáváte svému domácnosti u.
Překlad doporučení rychle a levně provedení ed-
m-ké pokynů atd.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

!!

Navštívenky
všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihtiskárna
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

— s kamny i bez nich —
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vede-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čís. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

"Práce."

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. Česká.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Důležité upozornění.

**Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a pensionátům!**

Osamnnji velect. P. T. svým příznivcům a záka-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl a to, levně a spravedlivě po-
sloužit zboží nejlepší. Proto jsem mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech věcních i cenách. Kartáčky
na sušby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vůně ve stívkostných
kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení,
vyskousené břístvy anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rozněší veliké potřeby a pracovlásenkářské vyrábím
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupuji za nejvyšší ceny

Cenník na požádání zašlu obratem pošty.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podati
žádané vysvětlení v úctě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb

v Praze-I., Eliščině tř. č. 1.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

Brionské I. druh 88 h., II. druh 76 h. za 1 litr

Blattenské I. druh 80 h., II. druh 72 h. za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.

Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pěcházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

■ majitel vinných sklepů ■
v HUMPOLCI,

dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů
v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Z četných projevův uznání vyjímám tyto:

S radostí velkoobchod vínem p. Aloise Čížka
všem farním úřadům doporučujeme. Není třeba vy-
hledávat firm cizích, když můžeme dostati dobrou
sazebnou vína doma. Děkujeme úřad v Humpolci.

Obchod vínem páně Čížkův v Humpolci svým
pp. spolubratřím a nejlepšími svědomími nejvíce do-
poručuji. Max Škoda, farář v Branišově.

Se zaslaným vínem Brionským jsem úplně spo-
kojen. Jar. Dlouhý, farář v Loukavci.

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.
J. Janek, úředník v Libochovicích.

Za Brionské víno vyjadřuji úplnou svoji spo-
kojenost V. Kejžlar, farář ve Vilémově.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-
sových Úvahách“, již sepsal

dr. František Rejl.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel
c. k. vojen. a úřednických útavů

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obecenstvu

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Tovární sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleriny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Legitimace
do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati lze levně

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. března 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Barbarské násilnosti na katolících v Brně.

„Naším úkolem musí být, aby národ vyběhl z bahna zpátečnické nesnášlivosti náboženské, aby poznal požehnání pravé svobody. My uvědomujeme, vzděláváme lid, bojujeme proti surovostem klerikálním.“ Tak deklamují tu hlasem nižším, tam vyšším v různém zabarvení listy pokrokové a socialistické.

A jak tyto listy dovedou lid ve skutečnosti pro moderní kulturu zpracovati, o tom svědčí nejvýmluvněji skutky lidí, těmi listy vychovaných. Praktický výsledek „vzdělávací“ činnosti jeví se v bezcítných násilnostech, v populárním štvání rázu nejdivočejšího, tak že slušný člověk, který štvavé proudy nechce podporovati, není jist životem, třeba že zákony na ochranu tělesné bezpečnosti posud platí. A kdyby policie nezdržovala aspoň poněkud surové pěsti moderních osvícenců, tekla by krev pokojných katolíků jako v bitvě.

Měla se konati dne 22. března valná hromada katolického lidového spolku českého rolnictva moravského v Brně. Na ní se mělo též manifestovati pro křesťanskou školu, mělo se tam důstojně protestovati proti štvanicím a násilnostem, jež páchány krátce předtím proti katolictvu pro úřední potrestání nadučitele Konečného, který skutečně proti povinnosti na sebe přijatým vážně se provinil.

Brněnský katolický „Hlas“ před valnou hromadou 22. března otiskl toto prohlášení: „Účast na zítřejší valné hromadě bude velmi značná. Aspoň tak znějí naše informace. Sociální demokraté chtějí, jak se znova dovídáme, ztropiti výtržnosti, chtějí provokovati ty, kdož k valné hromadě přijdou, a ty, kdož Brna neznají, chtějí zavést do postranních ulic, aby zmařili jejich účast na valné hromadě. Žádáme proto ještě v poslední chvíli, aby účastníci hned po příjezdu do Brna odebrali se přímo na dóm na Petrově, odkudž pak společně po mši svaté se půjde do Besedního domu. Ignorujte soc. demokratické provokatéry, nedejte se strhnouti k unáhlenostem. Je to ovšem smutné, že tak daleko to došlo, že naše rolnictvo musí být připraveno na různé líbeznosti se strany rudé internacionály. My však pevně očekáváme, že se katolické rolnictvo zachová důstojně. Na surovosti, jež v úterý v Brně páchali sociální demokraté a „nadějná mládež“ za vedení lidoveckých a socialistických poslanců, odpoví valná hromada důstojným způsobem. Valná hromada ať je důstojným a důrazným projevem pro křesťanskou školu.“

Tak povzbuzoval katolický list k mírnosti, sebezáporu, zatím co řádily listy protikatolické jako šílené. Ovoce dozrálo podle toho.

Mladobeský „Den“ dne 23. t. m. sděluje, že soc. demokraté, nár. sociálové a radikálové uvítali před nádražím přijíždějící kněze výkřiky: „Fuji!“ a plivali na ně. Demonstranti táhli se socialistickými poslanci Hybešem a Vaňkem v čele od nádraží k Velkému náměstí. V ulici Ferdinandově vystřelena rána na slepo. V Radofově ulici duchovenstvo napadeno holemi. Před Besedním domem vzrostly zástupy protikatolické, které na duchovenstvo urážlivě pokřikovaly. Když účastníci katol. schůze vrátili se z kostela, rozpoutal se veliký povyk. Zástup mával hrozně holemi. Na jednoho bylo pokřikováno: „Zabte jej!“

Tyto zprávy potvrzují „Nár. Politika“ a „Národ. listy“ z téhož dne.

„Čas“ téhož dne píše, že soc. dem. strana vyzvala své stoupence a pokrokové lidi vůbec, „aby na klerikální demonstraci odpovídali protidemonstrací. Výzva ta měla skvělý úspěch. — Hloučky klerikálních sedláků, které přijížděly za vedení kněží a klerikálních učitelů, musely se prodírat davy lidí, který je zahrnoval projev rozhořčenosti. Živou pozornost vzbudil zástup studentstva, který přitřhl k demonstrantům z české techniky, kde se sešel... Z kostela ubírali se účastníci klerikální demonstrace ve hloučkách do Besedního domu. Policie zjednávala jim jen s největším úsilím

přístup do Besedního domu, který byl protiklerikálním lidem úplně oblehnut. Při tom docházelo k menším srážkám. Redaktor Hlasu P. Šlinger byl zde insultován. Největší část klerikálních sedláků dostala se do Besedního domu hlavním vchodem.“ Tolik tedy sám Masarykovský „Čas“. I když barví růžově pochutou scenerii opatrnými, vybranými výrazy („skvělý úspěch“, „projevy rozhořčenosti“), vyčteme lehce z jeho opatrné zprávy, že se jednalo protivníkům našim o dobře promyšlené násilí; řečníci rudí tožili své hlasivky vydatně jak ze souhlasných zpráv vysvítá.

A teď vhodno připojit v příčině oné protikatolické demonstrace některé zvlášť významné doplňky, které s příčinou snadno vysvětlitelných nekatolický tisk samičel.

Před nádražím řvaly zástupy rekrutované hlavně z mládeže z obchodů a jiných „nadějných jinochů“ — pod dozorem Hybeše, Vaňka a Špery. Výrostkové zatarasili cestu do Ferdinandovy třídy, rolníci se těžko prodírali za spousty rudých nadávek. Když přijel poslední dopolední vlak z Břeclavy, fanaticismus „svobodomyslnků“ neznal mezí. Ozval se huronský řev, do rolnictva strkáno, pliváno naň od sluhů židovstva. A policie zůstala při všem tom velice klidna. Několik pronásledovaných katolíků uteklo do přerovské restaurace „U tří kohoutů“, ale i tam za nimi vběhl houf rozpálených výrostkův. Násilníci vytlačeni. Zato celý zástup ztropil pod okny kotičinu.

Nastal pochod k Velkému náměstí, za řevu písně „Rudý prapor“; řečníci pak nadchli výtržníky k boji „protiklerikálnímu“. Ovšem k „vyšší kultuře“ už ti lidé ani povzbuzení nepotřebovali, jak svědčílo nádraží.

Na rudých letáčích před tím vydaných výslovně vtištěno, že průvod protikatolický vrátí se z Rudolfské ulice k nádraží, že vchod do „Besedního domu“ nikomu nebude zamezován, nikdo prý nebude znásilňován. Leč ukázalo se, že to prohlášení jest pouze lidským manévrem, aby jim byli v omyl uvedeni katolíci, a

si opatřiti od úřadů „cedulku vysvědčení, že z dobrého pověří jedou.“ Jeť prý ve Vlaších obyčej, že každý cizinec musí předložití úřední vysvědčení, z kterého jest patrné, že nepřichází z krajiny zamořené; nemě-li tohoto vysvědčení, čili — „Kundšaftu“ (jak ho nazývá Harant), pak mu ukáží hospartnami cestu zpět a křižují se před ním jako před čertem. Chce-li přece se do města dostat, musí dříve po čtyřicet dní opodál města v nějakém „špitále“ čekati, o svém čtyřicetdenním pobytu vysvědčení předložití a teprve pak zase smí dále cestovati.

„Na pevnině jest karanténa snesitelnější, poněvadž se dá — obejiti nebo proraziti; ale jak možno jest nám zde na vodě karanténě se vyhnouti? Když jsem cestoval před 14 roky Palestinou, přibyl jsem též do Naplusu, starého to Sichemu. Sotva jsme se rozhlédli po městě, již tu byla zpráva, že nad městem a celým jeho okolím jest vyhlášen — ne sice stav obležení, ale karantény. Na celém obvodu, kam až sahala čára demarkační, byl postaven hustý, živý plot — kordon tureckého vojska, který měl dbáti toho, aby nikdo ze zamořeného okruhu se nedostal na „dobré pověří“.

„Co jste učinili?“

„Nemohli jsme se tu přece kdož ví jak dlouho zdržovati. Najali jsme si Araba, který znal každou horskou stezičku, a ten nás vyvedl — za kordon. My tři lidé jsme porazili či prorazili celý turecký kordon! Pamatuji se velice živě, jak zajiskřily našemu vůdci oči, když dostal od nás za svůj strategický výkon stříbrnou medaili (= tolar) ve chvíli, když řekl: „Již jsme z dostřelu tureckých pušek.“

„Vyhnul jste se přísnosti zákona o karanténě. Snad vás bude zajímati, povím-li vám, jakým způsobem učinil něco podobného Harant, o kterém jsem vám právě vypravoval.“

„Také proklouzl?“

„Proklouzl, po americku. Když přibyl se svým soudruhům panem Hefmanem Černínem a jedním služebníkem k Benátkám a předložil písemný „kundšaft“, kterým politický úřad tridentský

denní karanténa jest jen nepatrným svízelem u porovnání s obtížemi, jež bylo překonati starým poutníkům, ubírajícím se do svaté země. Od nás z Čech putoval n. p. do Palestiny r. 1493 Jan Lobkovic z Hasištejna. Přibyl do Benátek již dne 5. května, mohl však vstoupiti na loď teprv 30. dne téhož měsíce; bylo mu tedy čekati celých 25 dní. K J. f. připlul dne 6. července; nasměl však vystoupiti na břeh, dokud se mu nedostalo od politických úřadů Palestinských „gleitu“, na který mu bylo opět čekati v lodi před Jafou až do 20. dne téhož měsíce, tedy celých 14 dní. Asi o 100 let později putovali ke hrobu Kristovu jiní dva čeští kavalíři, Krištof Harant z Polžic a Hefmanem Černínem z Chudenic. Dorazili do Benátek dne 19. dubna 1598 a na loď musili čekati až do 12. července, tedy celého čtvrt roku!

„A kdy se dostali do Jafy?“

„Teprv dne 31. srpna!“

„Vaše vypravování jsou pro nás velice nepatrnou útěchou. Vždyť žijeme v dobách elektřiny a páry, v době, kdy parníkem lze se dostat z Terstu do Jafy ve čtyřech dnech, nezastavuje-li se nikde. Počítejte, kolik dní již jsme my na cestě z Terstu Věřím, že ctnost, která vás Rakušany a jmenovitě Čechy králí, jest trpělivost, jež se spokojí s vědomím, že jest sice zle, ale že by mohlo býti ještě hůře. Pro nás Američany, kteří jezdíme rychlíky, až lidské kosti praští, jest karanténa nesnesitelnou. Myslím, že vinu na této instituci aspoň v našem případě nese umíněnost turecké vlády, karanténu natizující, aby mohla sekýrovati lidi dobré vůle a tak aspoň nějakým způsobem ukáhati svoji autoritu, značně zchátralou.“

„Jest pravda sice, že poutníci, o kterých jsem se vám zmínil, nešli v době páry, v době, kdy nebylo pravidelné, vyvinuté dopravy do Palestiny, žili však i oni v době — karantén.“

„Myslíte, že již tehdy byla tato želma, dusící naše prsa i srdce, známa?“

Krištof Harant ve svém cestopise zmiňuje se již o pozemní karanténě a výslovně užívá slova vláského „la quarantana.“ Již v Tridentu musili

FEUILLETON.

Poslední den.

Z cestovních zápisů dra J. Hejtle.

Radostné vědomí, že jest dnešek (14/X.) poslední den mrzuté karantény, že jím skončí se naše turecké vězení na vodě, že opustíme Bejrut, abychom pluli blíže k svému vytknutému cíli, nedovolilo mnohým z našich spolucestujících dlouho prodělávati na lůžku. Ranní šero nás záhy vyvábilo na palubu, kterou služební personál právě myl. Pumpou čerpal z moře vodu a zatopil jí celou podlahu. Kneippianům naskytla se tu příležitost brodit se — v mořské rose.

Leč i ti, kteří nejsou právě přáteli vody, brodí se ovšem v botách svých v rozlitém moři a dýchají jeho výpary. Procházejíce se, díváme se na moře, které tu leží před námi jak obrovský titán. Vlny jeho šumí svou ranní píseň a v nachu paprsků probouzejícího se slunce začínají svoji obvyklou denní práci — důkaz to, že titán náš není snad zdeptán, že nerozrazil si svoji lebku o tisícera skaliska, do nichž včera pral; přece však zdá se, že jest po namáhavé práci předchzejících dnů unaven, že nechce se mu rychle povstat, že by si rád ještě — zdřímnul. Tak slabounký jest dnes pohyb jeho vln, že na hladině lze zcela zřetelně pozorovati a sledovati nesčetné různé proudy, kterými jest moře protkáno jako lidské tělo drobnými nervy.

Za chvíli přichází na palubu též můj přítel a tvář skorem mrzutou.

„Proč jste tak nevrle naladěn?“ táži se rychle.

„Prostím vás, kohopak naladila již karanténa do růžova?“

„Ale vždyť jest dnes již poslední den karantény, který nebude mít více než 24 hodiny. Ostatně já, když jest zle, vzpomínám si na doby, že kterých bylo ještě hůře a jsem spokojen s tím, že jest aspoň o něco lépe. Tak i celá naše čtyř-

Dopis z Prahy.

Překvapení, které nepřekvapuje. Ve sněmovně mají petici Ústřední Jednoty českého učitelstva, aby náboženské vyučování bylo odstraněno ze škol obecných a měšťanských. Kde není odpornou frázovitostí a myšlenkovou povrchností učitelско-pokrokařských projevů posud ohlušen, řekl by, že ti lidé šílí a že ve své zbedněné drzosti opovážlivě vyzývají trpělivost katolického lidu. Po mohutném pobouření, které Masaryk tímto požadavkem v lidových vrstvách vyvolal, mohl by tento bod učitelské petice opravdu býti nazván jistým překvapením; hledíme-li však k houževnaté důslednosti myšlenkové nesamostatných zaslepenců, musíme přiznat, že od těchto lidí nemůžeme již nic očekávat. Žádali-li tolik svobody, aby mohli popíratí Boha, duši a všelikon autoritu, jest požadavek, odstranění náboženského vyučování ze škol obecných a měšťanských, vlastně jen důsledkem jejich životní moudrosti. Vždyť, hledíce k duševní dispozici těchto absolutistických svobodářů, můžeme ještě docela dobře očekávat, že vydají nejvyšší nařízení, že katolickým rodičům ani doma není dovoleno s dětmi se modlit a jakékoli náboženské uvědomění jim vštěpovati. Pánové jsou po židovsku a socialisticku očkovaní a jak vidět, neštovice se dobře ujaly. Židovsko-zednářské tajné spolky etakly pero, stroj spustil a páni učitelé odřikávají, jako by poslední špetku rozumu načisto již proбили.

Což i tak je dobré; aspoň katolický lid dokonaleji ještě pozná vychovatele svých dětí. A jak to hezky pověděli a ještě do sněmu poslali! Nu, kdo se rád klouže, musí i sánky tahati, a proto ponese páni před lidem za tento svůj požadavek plnou zodpovědnost, a my se již nějak musíme přičinit, aby si dosah tohoto přáníčka uvědomil poslední člověk v poslední chalupě. Tu to máme; přísluhovatelé cizích povelů, čtenáři jednostranné četby rozstonali se velikášskou myšlenkou, že nesou na bedrech svých světový přerod a nové pravdy. Nové pravdy? Ba právě, to jest u našich duševních pídimužků smutné, že nepozorují, jak jejich začazená lucerna nedomrle bliká, a jak jejich všechno povídání má povahu kamene, podávaného hladovému člověku.

Požadavek učitelský, aby náboženství ze škol obecných a měšťanských bylo vypuzeno, věru zasluhuje, aby v čele každého našeho časopisu, pro lid vycházejícího, tučnými řádky byl vytištěn. Prosím, aby tak bylo učiněno zejména v laciných týdenících několikrát po sobě. Udeřt to v oči a otřese to duši našeho lidu.

Přibyl zase jeden důvod, proč všude nutno katolický lid organisovati. Hledíme-li k tomu, že dnes pokrokařský učitel jest již skoro na každé vesnici, odmítneme s největším důrazem úskočné řeči každého, kdo přemlouvá, že není na venkově třeba katolický lid probouzeti. Zejména agrárníci jsou to, kteří odkazují katolíky do měst. Ne tak, pánové, nedáme se ba-

stalo něco podobného jako panu Harantovi. Kdybych chtěl následovati jeho příkladu a pomoci vám v Jafě, předložiti moje vysvědčení a řici, vy že se jmenujete Breen a já Ondřej, nebylo by nám pomozeno, poněvadž se zde nevydávají společná vysvědčení, nťžijí na více jmen. Ostatně jest tato obava moje bezpodstatná. Uvidíte, že se vás v Jafě po nějakém vysvědčení nikdo nebude ani tázati. Budete si moci je uložit mezi památky na nejkrásnější dny svého života prožité v karanténě. Uvidíte, že některý cestující si vůbec ani žádné vysvědčení nevezme, aby nemusil platiti poplatek a v Jafě — bude také dobře! Nemyslete, že turecké úřady jsou tak drakonické, jak se mnohdy má za to. Někdy sice se cedí komáry, jindy však zase velbloudi se pouštějí.

Čekal jsem dychtivé na odpoledne, až uvidím tureckou kancelář kočující, vybírající poplatek a vydávající vysvědčení o přežití karanténě. Odpoledne skutečně se celý „soudní dvůr“ s císařským tureckým fysikem dostavil. Uvedli v saloně první třídy, rozložili papíry, namáčeli péra a psali jednotlivým sem se dostavujícím cestujícím „kundšafy“. Zdravotní prohlídka byla prováděna velice „svobodomyšlně“. Fysik sotva že koho poctil svým pohledem. Zato byl přsnější pokladník, vybírající poplatky.

„Co se platí?“ táži se jednoho spolucestujícího, který právě vydáný „kundšaft“ si prohlížel.

„Deset piatrů.“

„Deset piatrů? Nemám dosud žádných tureckých peněz, pravím jaksi ustrnule.“

„Nečítejte si zbytečných starostí. Turecká vláda a její orgány přijímají též jiné peníze, na př. napoleonovy. Dejte tento zlatý dvacetifrank a vrátí vám. Dejte jen pozor, aby vás při měnění neošidili. Víte sejiště, že jest různých tureckých mincí zde na Východě tak veliký počet a kurs jejich tak složitý, že se v této peněžní otáče těžko jest vyznati.“

„Jakými penězi chcete platit?“

„Napoleonovy.“

„Pamatujte tedy, že úřady turecké vyplácejí

lamutiti, neboť hleďte, s čím právě vaši spojenci ve volbách na sněm horlivě přichvátali!

* * *

Nové protikatolické útoky. Učitel Konečný a prof. Wahnund stali se rázem heslem dne. Pokrokařské listy vykopaly válečný tomahavk a ženu útokem proti katolíkům, kteří jest nejsou tak adeptáni, aby si dali libiti každou urážku. Rostomilá jest podivná, jak hájil učitele Konečného Masaryk v Brně. Rozkládal, pončoval, chodil do kolečka, uštípl tady, uštípl tam, ale hlavnímu jádru se opatrně vyhnul. Takový přímý a opravdový člověk? Vědomě zamlčel hlavní vinu učitele Konečného, která věsí v jeho prohlášení, že náboženství ve škole dítky znemravňuje. Masaryk této podstatě sporu vymknul se asi proto, že Konečný opakoval jen to, co řekl před nějakým časem sám Masaryk.

Hrdinové, proč křičíte a kam jste rozum poděli? Což myslíte, že vůči této jedlici a slo-lajné pomluvě mohou zůstat katolíci klidni? Což se domníváte, že katolíci budou stále hráti úlohu nátoně, do kterého kde jakému nedochůdčeti dovoleno jest bušiti? Což jste již takovými zabořilými zpátečníky a nevědomci, kteří soudí, že vy máte právo útočit, urážet, a katolíkům právo obrany že nepřisluší? Kam vlečete poměry tímto svým počínáním? Zajisté opět v doby pohanského, otrokařského Říma, v němž nějaký ten Nero vládl životem a smrtí mlčících otroků. Vždyť beztoho váš básník Machar tyto doby poplvané lidské důstojnosti zbaběle opěvuje! Chrlíte neunavně hezké věty o svobodě. Nuže, kdo vám prikazuje, abyste věřili jinak, než věříte? Katolíci to jistě nejsou, ale vy jste to, kteří tvrzením, že náboženství dítky ve škole znemravňuje, umačkáváte svobodu našeho přesvědčení a umačkáváte ji podvodem a lží.

Masaryk v Brně pro vyloučení náboženství ze škol vytrásl důvod ze slov, která prý pověděl kaplan Číhal, jenž žil s učitelem Talpou v neustálých bojích. Když bylo ukázáno Číhalovi na čtyři děti Talpovy, řekl prý: „Co je mně po dětech — mně jde o víru.“ Odstraňte tedy náboženství ze škol! — A jak neodstraniti, když to a to kaplan Číhal pronesl. V pokrokařských časopisech, také v Masarykově „Času“, četli jsme již velmi často obhajování svobody, i když přináší s sebou vyšetřednosti a dokonce i zločiny. „Provázejí-li boj o svobodu“, tak nějak na příklad páni hovořívají, „osudné bludy a násilnosti, není to důvodem pro popření svobody samé.“ Jestliže některý člověk, pravíme ze své strany, byl zabit při neopatrném dotyku s elektrickým vedením, bude Masaryk křičet, aby, pro Bůh, odstranili co nejdříve všechny elektrické stroje a užívání elektřiny aby vůbec bylo zakázáno? Mají-li nás omyly lidské přiměti k tomu, abychom se co nejdříve odřekli mohutností lidského rozumu a zdravého myšlení? Máme-li popřít Boha, pro-

za jeden napoleonondor (20 franků ve zlatě) 93 piastry. Po odečtení 10 piatrů karantenního poplatku dostanete nazpět 83 piastry. Nevím, v jakých mincích vám tento obnos vyplatí. Přijďte však, libo-li, ke mně a já vám peníze přepočítám, aby snad neuvázlo něco za nehtem pakledníkovým.“

Přistoupil jsem ke stolu a prohlížel jsem si turecké pány v červených sezích, ostatně však oblečené po evropsku. Tázali se, jak se jmenuji; vyslovil jsem své české jméno. Opakovali si je. Bylo by těžko řici laskavému čtenáři, jak toto české jméno zní, když je vysloveno tureckým jazykem. Ačkoliv má i turečtina své „č“, přece bych se sám k svému jménu nehlásil, kdybych je slyšel vyslovovati tak, jak činili tyto orgánové. Ostatně vysloviti toto jméno byla jen první doba obtíží; druhá nastala, když psát měl toto jméno napsati písmenami arabskými. (Turečtina se píše až na některé nepatrné úchytky týmiž písmenami jako arabština.) Obtíže tyto nelze zde vykládati, poněvadž výklad jich předpokládá aspoň nějakou znalost písma arabského.

Položil jsem na stůl zlatý dvacetifrank (napoleonondor), dostal jsem „kundšaft“ a k tomu plnou hrst peněz tureckých. Běžel jsem s otevřenou brátí k onomu spolucestujícímu, který se mi nabídl, že mi peníze přepočítá.

„Prosím, pane, pomozte mi to všechno spočítat“, volám, vypaje obsah svých bratří na stůl vedle stojící.

„Tento veliký peníze“, vykládá laskavě dobrovolný revisor mého tureckého pokladu, „jest tak zv. medžidi, t. j. tolar, za který počítají turecké úřady 19 stříbrných čili dobrých piatrů. Jedna medžidi jest o něco více než čtyři koruny naše (1 piatr = 24 bal., tedy 19 p. = 4.56 K.).“

„Dal mi též tyto čtyři stříbrné mince, které se podobají velice medždím, jsou však mnohem menší.“

„Peníz tento sluje rub'a medžidi, t. j. čtvrt tolaru, má cenu 4 dobrých piatrů a 30 para, tedy čtyři tyto čtvrttolary se rovnají 19 piatrům. Přičteme-li jejich cenu k ceně medždím, máme již 38 piatrů, jež jste obdržel spát.“

aby tak tím spíše valná hromada katolická byla smazána. Vždyť se stal opak toho, než co prohlášení tvrdilo. Rudí terroristé satarasili vchod k „Besednímu domu“. Zle pak bylo těm katolíkům, kteří do domu chtěli vkročiti. Bylo na ně fráno, pliváno, strkáno do nich, házeno na ně kamením. A řečníci předtím, místo co by tišili, rozpalovali ještě víc. Přes hodinu nechala policie rudé fanatiky řádit. Byla to zvláštní statečnost od těch katolíků, kteří přes bezuzdné řádění rudých fanatiků po různém utrpení do domu vkročili.

Zástup rudých, vedený Šperou, vnikl do domu, odkudž vytlačeni. Zato však do otevřených oken házeno kamením. Opozdně přicházející katolíci pohazováni pískem, dostávali rány po hlavách. Dívčák strhovali s hlav šátky, mladíkům rvali „kosárky“. Konečně o 12. hodině postavil se kordon policie na roh Eliščiny třídy. Demonstranti začali prchat. Ale polovice vášnivců se na Joštově třídě zastavila, vrátila se a řvala znovu: „Hanba klerikálům!“ Někteří výtržníci znovu vnikli do domu, ale znovu vypuzeni. Ve fanatickém, ječivém zástupu nacházelo se i úřednictvo z českých peněžních ústavů a českých obchodů. To snad proto, aby ti lidé utvrdili národní svornost a povzbudili katolíky k plnění hesla: „Svoji k svému!“

Ale tací fanatikové velice chytře dovedou si kryti záda. Poslanec Šilinger, byv insultován u Besedního domu, žádal jednoho provokatéra, aby pověděl svoje jméno. Ten však chytře odmítl. Hrdinství! Jest to, jak nyní zjištěno, Karel Anderle, úředník „české vzájemné hasičské pojišťovny“, která jest vydržována výhradně českým rolnictvem.

Kaplan Navrátil ubíral se domů (a nikoli do shromažďovací místnosti); jakmile ho rudí hruboi spatřili, začali řvati: „Pu, tady jde klerikál!“ Z průvodu vyběhl surovec s karafátou v knoflíkové dírci a praštil kněze holt přes hlavu. Rozběhl mu host nad levým okem a vrazil mu brejle do nosu a svalš podobně. P. Navrátil krvácel; zraněn jest vážně. U nádraží unikl kněz Šidlák neurvalému ztýráni jen tím, že se utekl do restaurace. Před „Besedním domem“ byl bit do hlavy rolník za přítomnosti policistů, kteří se neodvážili jméno rudého rváče zjistit.

Tážeme se:

1. To měl býti tedy ten „skvělý výsledek“ protikatolické demonstrace, jak soudí papírový sluha Masarykův?

2. Nedovedli by takovým způsobem zcela lehce „dokazovati svoji vyšší kulturu“ i lidé z káznice, kteří se sotva dovedou podepsati?

3. Nebyli by tací surovci vyhoštěni i z krémy?

4. Kdo je k takovým neurvalostem vychoval? Byl to tiak katolický či rudý a pokrokařský? Vzpomeňme, jak podpalován faustismus rudých davů krátce předtím v Brně.

Kulturo, zastři sobě tvář!

potvrzoval, že přicházejí z „čistého povětrí“, tu benátský úředník ohledal, že vysvědčení jmenuje jen dvě osoby: „Signor Hermann Czernin de Chudenicz col uno servitore“ t. j. pana Heřmana Černína z Chudenice s jedním služebníkem. Policejní orgán benátský poukázal k tomu, že by se páni zle měli, kdyby proti nim zakročil s celou přísností zákona stanoveného proti těm, kteří podvodně chtí se vymknouti předpisům o karanténě; radil jim však, aby se vrátili do Tridentu a nové vysvědčení si opatřili, které by potvrzovalo, že skutečně, jak vypovídají, všickni tři a nikoliv jen dva stále společně cestovali.

„Vrátiti se z Benátek do Tridentu a pak teprv zase do Benátek vážit cestu druhou k vůli karanténě — tot neslýchané! Co učinili?“

„Harant zkusil následující „fortel“. S veselou tvář upozornil Vlacha, že nesprávně četl a žádal ho, aby četl pozorněji ještě jednou. Vlach si dal řici a četl: „Signor Hermann Czernin.“ V tom ho přerušil Harant a ukazuje na Černína, praví: „Prosím, Heřman Černín jest tento pán. Úředník četl dále „de Chudenicz.“ V tom ho zase Harant přerušil a ukazuje na sebe, praví: „Z Chudenice jest moje příjmení.“ Když byl úředník přečetl „col uno servitore,“ ukázal na služebníka a obořil se na úředníka, že by k vůli jeho neznalosti měli konati cestu tak dalekou.“

„A úředník?“

„Přivítivě je propustil omlouvaje se, že jim nechťel nikterak ukřivditi. Pan Harant pak měl velikou radost, že tato „fortelná kratochvil“ se zdařila, že tak snadné jméno jedné osoby na dvě „potáhle.“

„Dejte pozor, aby se vám nestalo něco podobného,“ upozorňoval mne American. Odpoledne přijde na loď celá turecká kancelář a bude vydávati také „kundšafy“ t. j. vysvědčení, že jsme se karanténě náležitě podrobili, a že nebylo na nás nic podezřelého shledáno. „Kundšaft“ ten bude nám předložiti zdravotním úřadům v Jafě. Dejte pozor, aby vaše české jméno arabským písmem ná „kundšaft“ správně napsali, aby se vám ne-

tože se mu někdo rozbíhá? A dlužno-li vyhodit náboženství se škol, jestliže tu anebo onde kněz neopatrně promluvil? Konečný přece dobře věděl, jaké následky může pro něho a jeho děti mítí jednání, přičítá se tolik jeho služební přísave. Neměl se tedy starati o své děti v přední řadě sám držením zlobného jazyka na uzdě?

Co jest pravda, to jest pravda, Masaryk, kdykoli hovoří o věcech katolických, logiku pošle ke všem všudy, z nejmenší tříštiny vytváří obrovskou kládu, a každá malichernost jest mu dosti dobrá, aby z ní bez nesnázi vysoukal dlouhé předivo důvodů. Dodá řeči své pronikavého důrazu, nabere ve tvář výraz c-pravdovosti a všemi prostředky přičiňuje se, aby dokázal, že to, co posluchačstvu ustrojené předkládá, není jeho, nýbrž že to vyplývá z podstaty věci samé. A zatím ve skutečnosti i řeč o kaplanu Čihalovi jest praobyčejné podloudnictví a strannická chytrácká. Vše to zároveň jest krutým posměchem na úlohu, kterou Masaryk domnívá se hráti, kterou však již nehraje. Jsou-li oráčky katolického náboženství, které páchal učitel Konečný a prof. Wahrmond vědou, pak již není jisto, co jest hrubstvím.

Nepřestaňme však na tomto novinovém posuzování šilených konků pokrokařských, nýbrž pořádejme schůze protestní. Jak požadavek učitelský, tak aféra Konečného i Wahrmondova k tomu vybízí. Nejlépe ovšem by se věc zařídila, když předem oznámí se řečník na určitý den, a když po celém okresu přechozí agitací co největší počet účastníků na schůzi se připraví. Necht se o řečníky postarají komitety v Praze, Budějovicích a v Hradci Králové. Na schůzích samých pak necht se utvořit organizace, kde jich posud není, jinde necht se podeprout a doplnit. Jasně vylíčení nejnovějších protináboženských útoků zajisté posluchačům vštělí s dostatek nadšení a pevné vůle, aby katolíci konečně povstali všade. Zapašme-li ještě s uceleností organizací, jest tu dána vhodná příležitost, abychom ji pohotově využili.

Politický přehled.

Do popředí vystupují zase zemské sněmy, z nichž moravský, krajský a vorarlberský svolány jsou na den 27. března. — Zemským hejtnanem krajským jmenován R. a zemský poslanec Frant. Šuklje. — Zemský sněm istrijský schválil předlohu o změně zemského zřízení a vydání nového volebního řádu; tím volební právo rozšířeno zřízením obecné třídy voličů a zavedena bude přímá a tajná volba. — Pozornost všeobecnou vzbudilo jednání rozpočtového výboru, který dospěl k položce: universita. Klidnému projednání této položky připravoval ministerský předseda bar. Beck půdu. Domlouval se s ministry i poslanci českými a německými, jen aby nebylo tu velkých obtíží. Otázka zřízení české a německé university na Moravě vyřízena bude cestou resolucí, jimiž ovšem university nebudou ještě zřízeny, ale

bude ukázána cesta, na které bude možno se shodnouti o době zřízení a sídle příští university. Jedná se také o zřízení university slovinské; na vyřízení doléhá právě rovněž universitní otázka italská a ruská.

Ve III. sboru ve Vídni při obecních volbách byli ve všech okresech zvoleni kandidáti strany křesťansko-sociální; rovněž prošli křesť. sociálové ve všech 9 okresech, v nichž se konaly volby do okresních zastupitelstev.

Na schůzi delegátů dolnorakouské zemědělské rady přijata resoluce, v níž ostře vystoupeno proti dovozu poraženého srbského dobytka do Rakouska. A pan Prášek mlčí.

Zemští a říšští poslanci mladočeští na společné schůzi prohlásili, že jsou ochotni vejít v bližší styk s poslanci jiných stran, kteří chtějí společně a bez dýmy svého programu převzít zodpovědnost za českou politiku.

Konečně ministerstvo veřejných prací aktivováno císař. nřiz. ze dne 22. března, čímž ministr dr. Gessmann potvrzen jako představený tohoto ministerstva. Do rozpočtu ministerstva veřejných prací jest zařazeno na př. 60.000 K na dobročinné podniky pro mládež, pro zřízení učednických útulů, na podporu zprostředkování učednické práce, na prospěch dorostu hornického 50.000 K, na podporu návštěvy cizinecké 350.000 K, na subvence obcím za účelem zřízení skladišť uhlí 200.000 K.

Vláda se obává, že četné pilné návrhy budou překážeti včasnému projednání zákona o letošním odvodu brančů a proto zamýšlí ihned v prvé schůzi poslanecké sněmovny podati pilný návrh za neprodlené vyřízení osnovy té.

Změna jednacího řádu zaměstnává dosud sněm uherský, při čemž dochází k sporům mezi maďarskými stranami. — Chorvatsko-srbská koalice vydala manifest, v kterém protestuje proti odročení sněmu a proti chování bána Raucha, který zatím hledá radu v Pešti k dalšímu zakročení proti Chorvatům.

Obhájcové Port Arthuru mezi sebou se prou: generál Smirnov v souboji s generálem Fokem raněn, načež generál Gorbatski vyzval generála Foka k souboji, že zranil chrabrého obhájce Smirnova. — Ve všech válečných přístavech i na pobřežních opevněních v Baltickém Černém moři vykonána na rozkaz cara mimořádná prohlídka. — Založena velká anglicko-ruská banka, jejímž účelem jest pěstovati obchodní styky mezi Ruskem a Anglickem.

Z činnosti katol. spolků.

Sociální výchova kněžského dorostu. Za předsednictví ordinariátního komisaře vřdp. preláta dr. Frýdka podnikl docent sociologie vřdp. dr. Rayl ve IV. ročníku semináře královéhradeckého praktický pokus o uspořádání organizační a volební schůze. Úkolem pokusu bylo založení místní katolické organizace dle § 2. spol. zákona a volební řeč kandidáta poslaneckví

tedy z vašeho napoleondoru zpět zcela správně.

„Děkuji uctivě za laskavé vysvětlení. Jest ho skutečně třeba, má-li se kdo v těchto tureckých mincích vyznati.“

„Až budete cestovati po Palestině, uvidíte ještě jiné různé mince jako půltolar (nuss medžidi), půlbešlik (nuss bešlik), dvoumetalik (qameri), stříbrný půlpiastr. Jiných drobných mincí nebudu ani jmenovati. Budte opatrní při výměně peněz! Koluje tu veliké množství mincí falešných, děravých, obroušených, starých tureckých, francouzských, vlaských a jiných.“

„Vyzná se prostý Arab v této směsici peněz?“

„Arab má velice vyvinutý peněžní — čich. Ostatně v obecném životě nepočítá tak, aby sčítal piastry a pary jako my sčítáme koruny a haléře, chtějíce udati cenu některé věci. Tázete-li se na př. drožkaře, co žádá za dopravu do místa X, neřekne vám tolik a tolik piastrů a par, nýbrž řekne vám n. p.: „Dáte mi dvě medžidi a dva bešliky“. Chcete-li si koupiti na př. střevice a tázete-li se, co stojí, řekne vám Arab: „Půl medžidi a půl bešlika“. Ptáte-li se, co jest vám platiti od donášky zavazadla, řekne vám na př.: „Dva bešliky a tři metaliky a pod.“

„Jest to tedy podobně jako kdybychom v Rakousku udávali cenu: předmět stojí dukát a pětikorunu nebo: zaplatíte zlatník a dva dvacetihaléře.“

„Tomu, kdo nepřijde do bližšího obchodního styku s Araby, stačí uměti platiti franky a metaliky a věděti, že za 1 frank musí dostati při výměně aspoň 17 metaliků. Arabové cizinci nejčastěji udávají cenu zboží nebo služeb ve francích.“

„Vímli jsem si, pane, že jste činil rozdíl mezi dobrými piastry a špatnými. Já myslil dosud, že jest pro východního člověka každý piastr, který dostává, dobrým.“

„Třeba rozeznávati cenu piastru u tureckých úřadů od ceny piastru v obchodě; první má cenu o něco vyšší, jest tedy dobrý piastr, druhý má cenu menší, jest to špatný piastr. Rozdíl poznáte na těchto příkladech: Za napoleondor jste dostal

do českého sněmu. Formální postup při této schůzi byl zcela přesně zachován dle obvyklých formalit, a také přednesené řeči vedle theoretické stránky vyhovovaly požadavkům spolkového řečnictví. Úkol schůze vysvětlil a přiměřeným doslovem ukončil etp. jáhen Augustýn. Schůzi obratně řídil p. bečosl. Bilek. Nutnost katolické organizace, její podstatu a její úkoly nastínil postupně etpp. Borth, Hanzlik, Kozel a Navrátil. Kandidátní řeč katolického poslance přednesli po částech etpp. Římek, Sokol, Flégr a Kerhart. Řeč obsahovala politický, kulturní a hospodářský program strany katolického lidu v Čechách, nastínila rozdíly politických stran českých a vylíčila váhu i důležitost sněmu království českého. Schůze svým formálně blahým průběhem a ideovou obsažností pronesených řečí poskytovala zajímavý doklad o theoretickém i praktickém výcviku mladého kněžského dorostu, jenž v příznivých poměrech a při dobré vůli bude moci ve svém příštím úřadě vyvíjeti zdárně mimořádnou pastorační činnost ku prospěchu církve i vlasti. K obětavé práci povzbudil pp. pastoralisty na konci praktické zkonšky vřdp. prelát dr. Frýdek vřelým doslovem.

V Bílém Podolí v neděli 22. března uveden v život lidový spolek křesťansko-sociální pro Bílé Podolí a okolí. Schůze zúčastnilo se přes 400 osob obojího pohlaví. Přítomné vzletným proslavem uvítal a schůzi zahájil p. Josef Říba, mi-otr obavnický z Bílého Podolí, načež řízení schůze říděno jednohlasně předsedovi p. Josefu Stárkovi, místnímu starostovi. O účelu spolku promluvil chvalně známý horlivý pracovník v katolickém hnutí p. Zdeněk Roudnický, bankovní úředník z Prahy, krásnou, obšírnou a obsažnou řečí, po níž kromě několika vyzvědačů všichni za členy spolku přistoupili. „Zlat Báb!“ započaté činnosti jeho.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro Velké sklady umožňují
závod je jeho vyřizování objednávek
stoleté trvání. ještě téhož dne, kdy
dojdou.

➡ Sklad literatury esperantské. ➡

právě nyní od tureckých úřadů 93 dobrých piastrů (arabsky qyrá sar), v obchodě, až budete něco kupovati, budou vám však čítati napoleondor výše, v Jerusalemě na př. dostanete 109 piastrů, ovšem „špatných“ (qyrá šuruq) V Jaffě dostanete docela za 1 napoleondor 124 piastry. 1 medžidi má cenu 19 dobrých piastrů, v Jerusalemě pak 23 piastry, ovšem špatné.

„Jak jest vyložiti, že jeden a týž peníz má vyšší cenu v jednom městě než v druhém, na př. — jak jste pravil — za napoleondor dostanu v Jerusalemě 109, v Jaffě však 124 piastrů? U nás má přece na př. koruna tutéž cenu v Hradci Králové jako v Praze.“

„Jest to místní kurs různých mincí, který jest zde v Palestině v každém městě skorem jiný. Tak na př. tak zvaný altlik, peníz to broncový, má u státních pokladen cenu 5 piastrů, v obchodě však v Jerusalemě 6 piastrů, v Bejrutě již 6 piastrů 5 para, v Damašku 6 piastrů 10 para, v Jaffě docela 7 piastrů!“

„Jak jest možno vyznati se v takovém zmatku?“

„Jest k tomu třeba delší práce.“

Vzdáviv se, prohlížel jsem si pozorněji turecké mince, zvláště metalik. Na líci oprostřed jest tak zv. turra, t. j. monogram, či lépe řečeno kryptogram, mající podobu zavřeného písmu a obsahující písmem, řečeným tult čili Rihani, psaný podpis sultána s jeho tituly. Kolem něho vine se v podobě půlměsíce článkovaný řetěz, na kraji pak guirlanda vybledlá, otřená právě tak jako moc a lesk tureckého císařství. Rub metalika liší se od líce pouze tím, že místo podpisu sultanova čteme arabskou větu: duriba fī Konstantīnīje (= raženo v Catihradě) a letopočet.

„Zač jste vlastně onen karantenní poplatek platil? táže se můj přítel, vytrhující mě z mého obhlédávání tureckých mincí.“

„Za to, že mě turecká vláda na čtyři dny zavřela do vězení a za to, že mě po celou tuto dobu mateřsky střežila, bych nemohl uniknouti.“

Zprávy místní a z kraje.

Duchovní koncert dle. cyrilské jednoty v Hradci Králové. Celých 7 let nepotádala cyrilská jednota duchovního koncertu v městě našem, takže zdařilé její výkony, bývalým dirigentem dp. prof. Orlem k pozoruhodné dokonalosti přivedené, přicházely pozvolna v zapomnění. Teprve letos jal se křísiti nový dirigent dp. dr. R. Šetina usnašíc činnost cyrilské jednoty a hnedle prvním vystoupením na koncertním podiu dne 25. března obnovil staré slavné tradice jednoty světlým, zářivým leskem. Odborníci zajisté mnohem ochotněji nežli neodborníci nám přisvědčí, že není to malou odvahou odvážiti se na obtížná díla klasických mistrů po tak dlouhé rozkladné nečinnosti. Těšme se srdečně tomuto opravdu šťastnému znovuzrození cyrilské jednoty, protože bohatství duchovních skladeb zaslouží, aby bylo obecnstvo zdařilými reprodukcemi na nepřehledný tento zdroj krásna upozorňováno. Produkce cyrilské jednoty nám také předvedla ukázky mistrovské tvorby duchovních skladatelů prvního řádu: Dvořáka, Haydna, Bacha, Griega, Lissta a Mozarta. Studium obtížných skladeb byla věnována svědomitá péče, jak v intonaci jednotlivých hlasů tak v harmonii a přednesu mohutného pěveckého tělesa, čímž podán výkon, jenž vyhovoval i přísnému uměleckému měřítku. V silném jistém sboru byl by jedině alt zasloužil poněkud přiměřenějšího sesazení, aby udržel paritu s druhými hlasy. Průvod vojenské hudby c. a k. pěšího pluku č. 42 byl delikátně a mistrně podán, protože hudební tento sbor, čítající mnoho vyškolených hudebníků, pod vedením talentovaného svého kapelníka p. Manzra spíše utěšec k uměleckému rozvoji. Solové partie byly svěřeny umělcům ochotníkům. Sopranový part pí inženýrové Jančové poskytoval pravé perly pěveckého umění Lahodný a sytý alt sl. Novohradské nutno čítati ku vzácnostem venkovského koncertního podia; nesl se zejména v Griegově romanci elegický náladový tónem. S velikým nadšením přijaty umělecké výkony p. Kretschmera z Nové Paky. Krásný, zvonivý hlas byl zde ovládnut mužem pravého uměleckého cítění. Pan Rublič jako tenorista v Bachově „Smiluj se, Bože“ neměl úlohu snadnou, ale zhostil se jí jako umělec vyškolený velice čestně. Toužebné vzdechy duše ponížené, doufající interpretovány skutečně v duchu geniálního skladatele. Vzácné pochopení pro skladbu Bachovu měl též p. kapelník Manzer, jehož hra na housle byla obecně chválena. Průvod na varhanové harmonium a piano obstarali velice obratně dp. L. Sekera, p. Wüsch a ctp bohoslovec Svoboda. — Že se koncert líbil obecně, to patrně bylo ze stále stoupajícího nadšení vybraného obecnstva, jehož valnou část tvořili dobití odborní znalci. Bylo velikou radostí sledovati, jak hudba orchestru byla jako slita s velkým pěveckým sborem, jak z hrajících i zpívajících utvořeno velkou plň jedno přesné harmonické těleso. Obtížné nástupy pěveckého sboru i hudby prováděny mistrně, melodie vzájemně se prolétající plynuły tak přirozeně, nenuceně. Crescenda, pianissima a jiná dynamická znaménka zpracována detailně. Vyspělost hudebníků a pěvců dokumentována zvláště v choullostivých partiích z Mozartova rekviem, jež provázeli se vši příslušnou výpravou bylo úkolem zvláště namáhavým. O nesmrtelném díle tom sice napsáno chvály velmi mnoho, ale málokde vznikla odvaha vystoupiti s ním na podiu. Proto jsme vděčni, že takto zase ono vedlé ožilo. Aby koncert tak široce založený se zdařil, nestačil pouze častý cvik, ochotné docházení ke zkouškám; tu bylo potřeba energické ruky znamenitého dirigenta, dobré disciplíny účinkujících sborů. Všecky podmínky zde splněny. Jak ve zkouškách tak při koncertě samém počínal si dirigent tak rázně a přitom taktně a ohebně, že výcvik se dařil velice rychle. Řídil koncert s naprostou jistotou, držel celé složité těleso pevnou rukou, tak že vážného pochybení účinkujících nebylo se co báti. Dík jemu i všechněm ostatním, kteří pro ideální myšlenku mnoho vykonali! Slyšeli jsme koncert prvního řádu. Kéž jen po tomto znamenitém úspěchu horlivost účinkujících neochabne a nové krásné plody vydá! — Po koncertě pořádán přátelský večírek v Adalbertinu, kde účinkoval tamburašský sbor katolické jednoty a kde s velkým aplausem přijímány krásné pěvecké výkony p. prof. Rubliča, kterého doprovázel na piano zručně p. ředitel Pilát z Hotic. —

V příčině opakování duchovního koncertu na předešlé žádosti a dotazy sděluje výbor Cyrilské jednoty, že duchovní koncert opakován nebude, protože v nejbližších dnech pořádá dámský spolek „Eliška“ velkolepou produkci Dvořákova „Štábat mater“; i bylo by opakování koncertu jednak přesycováním obecnstva, jednak nezdramou konkurencí uměleckému podniku.

Přednáška. Pro členy katolických spolků přednáška bude v Adalbertinu v neděli dne 29. března o 2. hod. odpol. vdp. dr. Reyl „O ústě náboženské víry.“

Osobní. Pan František Kůbn, c. k. finanční účetní asistent u zdejšího finančního ředitelství, byl jmenován dekretem c. k. krajského soudu v Hradci Kr. stálým znalcem účetnictví pro obvod tohoto sborového soudu v civil. i trestním řízení.

Jmenování. C. k. finanční zemské ředitelství v Praze zmocněno bývalí ministerstvem financí jmenovalo nynějšího přednostu zdejšího berního referátu c. k. finančního sekretáře p. Bedřicha Krále předsedou všech berních komisí v sídle c. k. okresního hejtmánství v Hradci Králové.

Pokrokový špás „Oavěta Hdu“ oblaňuje 24. t. m. na den 6. dubna debatní večer s theme: „Přítí volby města Hradce Králové“. Reklamae legitimací přijímá pry také p. Alois Pinkava a p. Fr. Trasák. Tak čelo ve středu občanstva zdejší. Leč pánové velikou důvěrou Pokrokového klubu počtení byli udiveni nad tím, co Hajnův orgán sděluje. Nevěděli v té chvíli ničeho o tom, že by jim bývalo svědčeno vyřizování reklamaci. A tak se naposledy občané, žádající legitimace, srdečně zasmáli.

Přátelé školy. Dramatické sdružení „Tyl“ v Hradci Králové sešlo před krátkým časem divadelní představení (Zelanského veselohra „Tažní ptáci“), jehož čistý výtěžek 70 K byl darován měst. škole chlapecké na učebné pomůcky. Koncert, který uspořádal p. Mat. Nepeřený, majetník hudebního ústavu, na osázení chudé mládeže škol obec. i městanských v Hradci Králové, vynesl svému účelu 20 K. Šlechtným darům vzdávají ředitelství a správy jmenovaných škol srdečné díky.

Poděkování. Ct. firma K. V. Skuherský, c. k. dvorní dodavatel, darovala nově založenému spolku „Vzáj. se podp. a vzděl. jednota c. k. státních zřízeneců v Hradci Král.“ spolkovou skříň, kterýžto dar uvedený spolek tímto s díky kvituje!

Schůze hradecku-mechanického okrsku Národní jednoty Severočeské konala se 8. března odpoledne v Hradci Králové v Grand-hotelu za účasti 11 členů, zastupujících odbory v Hradci Králové, Předměstích, Svobodných Dvorcích a Libčanech. Vysvětlení o decentralisaci práce, agendy a peněžnictví a o organizaci odborové, okrskové a zastupitelské podal referent ústředního výboru univ. professor p. MUDr. Ot. Srdínko. Hradecko a Nechanicko jest 5. okrskem VII. sboru Národní jednoty Severočeské. Usneseno podniknouti kroky k rozmožnění počtu odborů na Královéhradecku i Nechanicku, získati důvěrníky v jednotlivých obcích, působiti, aby obce vkládaly do svých rozpočtů stálé roční příspěvky pro Národní jednotu Severočeskou, doporučiti zejména dámám sbírání odložených oděvů, hraček a jiných předmětů k vánoční nadílce pro chudé horské menšiny české potřebných, rozšířiti přednáškovou činnost v obcích, upozorňovat na heslo „Svůj k svému!“, všimati si bedlivě rovnoprávnosti jazykové zejména u veřejných úřadů a j. v. Zvolení za předsedu okrsku pan Otakar Vojta, měst. důchodní v Hradci Králové, za místopředs. pí Marie Smetanová ze Svobodných Dvorců a pan MUDr. A. Štěl z Předměstí n. L., jednatelem pan Karel Sl. Kašpar, městský kontrolor v Hradci Kr. a pokladníkem pan Jan Duchaňek, obchodník v Hradci Král. Do sboru zvoleni předseda a oba místopředsedové, do zastupitelstva předseda.

Schůze zástupců všech šestí okrsků VII. sboru Národní jednoty Severočeské konala se ve středu 25. března o půl 4. hod. odpoledne v Jaroměři v hotelu „Pretoria“ u nádraží s tímto pořadem: 1. Zpráva referenta pana univ. prof. MUDra Ot. Srdínky. 2. Volba činovníků sboru. 3. Volné návrhy.

Upozornění v příčině koupě léků. Dle nařízení ministeria vnitra ze dne 28. ledna 1908 o sazbě lékárnické k rakouské farmakopoei vydání VIII. ř. z. č. 21 ve smyslu § 25. jest dovoleno vybírati lékárníku za dožádání lékární v čase od 10 hodin večer až do 6 hodin ráno poplatek 50 h (noční taxu). Od tohoto poplatku jsou osvobozeny lékařské recepty opatřené od lékaře poznámkou expeditio nocturna (noční výprava E. N.).

„Hradecký Kraj“ přešel v majetek místní muzejní komise v Jaroměři a bude vycházeti nyní ve lhátích pravidelných.

Z Třeboschovic. Katolická jednota zdejší pořádala 22. března t. r. josefskou zábavu, spojenou s přednáškou dp. Al. Dostála, z Nov. Města n. M., o náboženství a vzdělanosti. Dp. Dostál dobře objasnil, jak vzdělání posuzovati se má a dokázal pádnými důvody, že vzdělání — jediné je-li s náboženstvím spojeno — může býti pravým. Jinak dle našeho názoru jest falšované. Dp. řečník za svou přednášku byl klenetickým potleskem odměněn, což důkazem, že mluvil od srdce k srdci. Dále byla provedena zábavná díla, při nichž účinkující, ač ponejprv mnozí vystupovali, dostali svému úkolu čestně. Krásně působilo na obecnstvo vystoupení pohostinské p. Fr. Svatáka a jeho p. kolegy z Hradce Králové, v úloze „Život vojenských, život veselý.“ Hudba p. Jaroměřského hrála v morálce za řízení samého p. kapelníka. Všem, kdož o zdar zábavy této se zasloužili, hlavně dp. Al. Dostálovi voláme: „Zaplat Bůh!“

Osmdesátiny oslaví 29. t. m. p. Václav Veverka, výměník ve Vlčově. Z 5 jeho synů jsou 2 profesoři, 1 farář, 1 učitel a 1 hospodář. Z malých chaloupek čtyř inteligentí! Stať se též se pevnému zdraví.

Zemřel semilský vikář, vldp. Štajaygr. Pohřeb útra v sobotu dopoledne.

Z Bohárny. Krátce před volbami zemskými konala se též důvěrná schůze v příslušné obci Pu:blvických v hostinci p. Al. Bendy. Na schůzi té promluvil dp. farář Josef Váňa o theme: „Politické strany v Čechách a jejich poměr ku křesťanství vůbec a katolické církvi zvláště.“ Po skončení řeči přihlásilo se ke katol. organizaci 30 členů, z nichž 15 odbírá „Venkovana“. Důvěrníkem zvolen p. Václav Šanda, krejčí. V příslušné obci Zvíkově schůze nemohla býti odbyvána, poněvadž hostinský p. Kulhánek na nátlak agrárních místnost nepropustil. — Čítá tedy katolická organizace v celé farnosti 65 členů, z nichž 50 odbírá „Venkovana“, což jest počet veliký při farnosti pouze 1000 duší čítající. — Škoda velká, že kandidát poslanectví na zdejší okrsek p. MUDr. A. Pekat na Nechanicku vůbec ani jedné voličské schůze neměl. Byl by obdržel mnohem více hlasů, a schůze ty, jež se vždy jako povinnost od kandidáta předpokládají, byly by jen katolické voliče posilily, animovaly a pro přístě získaly. Nevyhnutelně tedy třeba jest, nemá-li katolická věc ztratiti půdu, aby kandidát poslanectví vždy v čas pravý byl navržen a aby také sám osobně voličské schůze konal.

Dvoji loket v Pardubicích. Někteří rodičové stěžovali si do toho, že na škole „u Kostelíčka“ v Pardubicích jistý p. učitel upravuje rád p. katechetu. Nebylo divu, že některým došla trpělivost; stěžovali si na beztaktní jednání pana učitele v novinách. Rozumí se, že celá záležitost stala se předmětem živých debat v kruzích učitelů a příslušných úřadů. Resultát všeho byl, že vlastně p. učitel, popíraje mezi jiným na př. nebe a peklo jako výmysl lidský, neurazil náboženský cit svěštěných dítek, zkrátka že to nic není. Vzpomněli jsme na jiný případ. Kdysi na tamější škole p. katecheta chtěl jakéhosi nezbedu postrašiti vyhrázkou, že jej zavře do almaru. Byl to pouhý žert, ale pro katechetu měl neblahé následky. „Právo lidu“ přineslo hned třetí den poplašnou zprávu, jako by katecheta dopustil se nějakého zločinu. Tehdejší p. inspektor vystříhl hned hrůzostrašnou lokálku a běhal po školách pardubských, sháněje provinilce. A našel jej „u Kostelíčka“. Náležovala dítka s připomenutím, že se nezdárali kluci nemají strašit almarou. A ještě něco. V téže třídě, kde zmíněný paedagog vykládá dětem svoje učené náboženské názory, konaly se také volby poslance do zemského sněmu. To víte přece, že škola má býti obrazem života. A takovým obrazem skutečného života stala se také škola „u Kostelíčka“ v Pardubicích v čas zemských voleb. Hoši v 5. třídě měli sloh a dostali za úkol napsati volební listky s příslušným kandidátem poslanectví do zem. sněmu vybraným z dotyčné třídy. A volba se dařila výtečně. Paní voličové zvolili si za poslance žida. Žid, třeba že malický, byl nad takovým volebním vítězstvím celý unesen a prsa se mu dmula hrdo, ale ještě větší radost měl milý p. učitel. Tak se připravují děti ve škole pro život. Až jednou vyjdou, nebudou překvapeni skutečností, že žid je pánem a křesťan přecasto jeho služebníkem.

Utekli z vojny. V minulých dnech opustil náhle svůj pluk jednorodný dobrovolník v Pardubicích hrabě Dobřenský z Ohotáboře, který konal svoji jednorodní vojenskou službu při jízdeckém zdejší pluku, a všechna stopa po něm zmizela. Pro jakýsi přestupek měl býti trestán lidením vězením a to jej dohnalo k deserterství. Vypravuje se, že prehnul do Švýcar, ač jest obava, že skončil někde sebevraždou, kteráto domněnka byla utvářena tou okolností, že nerovinný jinoch vsal sebou na útek revolver.

Nešťastné milování. Paní S., žena obuvníka v Pardubicích, zamilovala se do učedníka, který byl zaměstnán v dílně manželově. Muž však přišel brzo na stopu záletné ženy a v domě nastala hrozná bouře. Mladický učedník ze strachu střelil se do hlavy z revolveru a byl okamžitě mrtev. Zoufalá žena běžela k železniční trati a u Rosic skočila pod kola příjíždějícího nákladního vlaku. Kola vozů neusmrtila sice nešťastnou ženu, ale rozdrtila její tělo tak, že v beznadějném stavu byla dopravena do veřejné nemocnice v Pardubicích.

Jak se v Pardubicích mete. V Pardubicích posud není zavedeno hygienické metení ulic. Když se u nás na ulicích mete, není radno vycházeti ven. Kdo si váží svého zdraví, ten musí z daleka utíkat, spatří-li pardubské metání ulic. Vlastně ani těch metatů nespátí pro sloupý prachu a smeti, valící se po ulicích pardubských v místě zametání. Nejhorší je to, že vlastně se v Pardubicích sametá celý den. Babičky a starci s košťaty potloukají se celý den po ulicích a plaší zárodky nejzášlejších nemocí a to obyčejně tam, kde frekvence je nejvyšší. Nejvíce v době, kdy děti jdou do školy. Ve škole je postaráno pečlivě o zdraví dětí. Mají svého lékaře, svoji lékárnu, ale vyjdou-li na ulici, polikají tisíce různých bacilů, zárodků to nejrozmanitějších chorob. Máme tu velkolepý vodovod, který stál závratnou sumu peněz, máme nešťastné hydranty, ale ty všechny odpočívají klidně, a na ulicích se zdvihají sloupky suchého prachu, div se člověk nezalkne. Snad se četří vedou.

Usilovně počítejte o šíření katolického tisku! Usilovné snaze podařilo se v mnohých veřejných lokálech v Pardubicích zavést katolické noviny, které se tu také pilně čtou nejen od našich, ale ještě více od našich nepřátel. To nás musí jen těšit a vybízeti k další usilovné práci na tomto poli. Musí být další účinnou naší snahou, aby, kde naše listy posud nejsou, tam co nejdříve se dostaly. Známe upřímné katolíky, kteří doposud ve svých místnostech katolických novin nemají, ne snad z úmyslně, ale více z nevědomosti, anebo docela snad ze strachu, ať rudé a polorudé listy tam vždycky najdete. Známe upřímné katolické rodiny, jimž se hnusí protikatolické štvánice, ale přece odebráním listů nám nepřátelské podporují. Ta je třeba radikální náprava a apoštolské energie, jejíž cílem musí být zavádění listů našich na místo protikatolických. Usilovné snaže se to také podaří. V poslední době se v Pardubicích zvláště rozšířil list „Naše právo“ vycházející v Poděbradech, s poboční redakcí v Pardubicích se známým p. Celzerem v čele. Jest to list národních sociálů, ale v surových útocích přetrumfne daleko „Východočeský Obzor.“ Rubriky tohoto listu od počátku až do konce sráž siron a obnem proti katolickému náboženství, ale o židech najdete tam jen tak ledabylou povrchní poznámku. Páni od redakce asi vědí, proč. Tak vypadá list národních sociálů! Katolíci, zmužte se a nenechtejte si nadávat. Potřete tiskoviny, které vás tupí a rozšiřují listy katolické!

Veřejný vělařský kurs lisování, šití slaměných a rákosových dešek úlových a sestavení z nich úlů stojanů normálních i ležanů soustavy americké koná se v hostinci p. Müllera v Lípě u Týniště n. Orli. Kurs řízen bude p. K. Pazourkem, řídí uč v Česticích a obvodovým učitelem vělařství zemědělské rady.

Ještě k tomu anarchistickému humbugu. Přinesli jsme v předešlém čísle zprávu, jak školní chlapi v Hořicích nosili na tyči oznámení schůze anarchistické, a jak jeden stál v zimě dlouho před kostelem. Přitom bylo poukázáno na to, jak někteří „přátelé“ mládeže, kteří se nemohou vynadivati na to, že děti jdou na 25 minut do chladného kostela, nijak se nerozčilovali nad mrzutím onoho chlapce. — Nyní nám došla zpráva, že letmo prohozená slova o 25 minutách mohla by vzbudit u některých přítelůků kněžů farizejské pohoršení. Prý by někteří řekli, jak ledabyly, rychle máe sv. pro mládež se odbývají. Proto nutno sdělit, že po exhortě ve škole konané jsou přítomny dívky školní máe sv., která počíná přesně o půl 10. hod. a končí 7 až 10 minut po 10. hod.; jsou tedy v kostele 37 až 40 minut. Tolik na lepší objasnění.

Konference našich důvěrníků v Šemově. Dne 8. března t. r. byla konána konference důvěrníků strany katol. lidu pro volební okresy 42. a 43. t. r. v Šemově v hostinci p. Barešové. Schůzi tuto mimo důvěrníky navštívil veliký počet nadšených přívrženců hr. V. Sternberga, aby se protestovalo proti volebnímu chytráctví, a učiněny kroky, aby bylo všude známo, jak dovedou pracovat agrárníci ve spojení s pokrokatějším učitelstvem k „vzdělávání“ našeho milého a pectivého lidu. Pod dojmem vyčlenění těch různých nesprávností, které se na našem okrese udály, ustupoval u každého slušného člověka nápor, že možno nechat déle vládu v obcích v takových rukou, jako jsou ruce agrárně-učitelské. Srdce se bolestí svírá nad činy v pravdě barbarskými, které páchaný byly v okrese našem (42.) Každý jednotlivý volič zajiště jest si plně toho vědom, koho volí, odevzdá listek v domnění, že koná věc spravedlivou a občanskou povinnost. Leč teď přijde takový listek před „neustrannou“ agrárně-učitelskou komisí, jež řekne: „Zamítám.“ A takového něco nazýváte pokrokem? Vy, kteří jste povoláni, abyste bránili a chránili vždy a všude mravnost a poctivost, vy sami ukazujete cestu k zlovůli. Kde hledati práva, jestliže lidé k provádění práva ustanovení sami zákon přestupují? Když byli páni důvěrníci z mnohých obcí přednesli svoje stížnosti, promluvil ku přítomným p. Vojtěch hrabě Sternberg, který děkoval předem všem za důvěru, kterou mu věnovali a za námahu, jakou každý jednotlivec měl v boji proti nepoctivosti. Povzbudil všechny k statečnosti. Nechtě dále pod praporem křesťanským vytvářejí a pro dobro našeho potomstva pracují. Nadšeným voláním slávy byla řeč pana hraběte několikrát přerušena. Pan hrabě nemohl se zdržeti přes 4 hodiny, ješto musil ještě týž den jeti do Prahy. Proto odjel, provázen pozdravy všech přítomných nejméně 700 osob. Poté přijel p. dr. Horský, M. poslanec za okres náš, který, byv hluchě uvítán, ujal se ihned slova. Řeč jeho plná přesvědčivosti a pravdy docházela u všech posluchačů velikého ohlasu. Ozývaly se salvy potlesku. Když ukázal, jak strana agrární ten náš dobrý lid klame a na úkor jeho se obohacuje (t. j. její předáci), tu v každém — pravím v každém — vzniklo opovržení nad takovým jednáním, a v duchu každý byl rád, že ke straně tak zkompromitované nenáleží. Divili se, že by mohl být čestným člověkem ten, kdo by volbu přijal, jsa fakticky v menšině (3809—3880). Všeobecně usnáno bylo, že zákon byl vůbec mimo okres náš; jinak nemohlo se něco takového státi. Dej, Bože, aby ten náš lid poznal

své přátele i nepřátele a aby nenechal se voditi lidmi, kteří jsou proti křesťanské mravovce vůbec.

Z Litbátat. V neděli dne 29. března sehraje náš divadelní odbor v sále katol. jednoty představení: „Sedlák křivopřisečník.“ Obraz ze života národního ve 3 jednáních. Začátek v 7 hod.

Z Rychnova n. K. Divadelní ochot. jednota „Tyl“ v Rychnově n. K. v neděli 29. března 1908 hraje „Otec a syn“. Veselohra o třech dějstvích, napsal Gustav Eschmann; přeložil Karel Lekeš. Repertoární hra Národního divadla v Praze. Začátek přesně o půl 8. hod. Konec o 10. hod.

Solidní školkařský závod český. Firma V. Vacek, velkozávod školkařský v Pamětníku u Chlumce n. C., inseruje ve veřejných listech své produkty. S mnohých stran, jmenovitě se strany důstoj. duchovenstva, jsme dotazováni, zda můžeme firmu tuto s plnou důvěrou doporučit. Ač tuto firmu již delší čas známe jako solidní, přece, abychom úplně spolehlivé dotazy zodpověděli, informovali jsme se na místech příslušných. Informace naše vyznívá v ten smysl, že firmu V. Vacek možno důst. duchovenstvu a všem přátelům zahrad a stromoví vůbec co nejvíceji doporučit. Dodává stromky, zákrsky, různé keře a růže nejlepší jakosti, vzácných druhů v ceně mírné. Jeden duchovní správce píše doslovně: „Již s různých stran objednával jsem do své zahrady ovocné stromky. Konečně k radě známého kněze pomologa Z. obrátil jsem se na p. Vacka. S radostí oznamuji, že nikde jsem nebyl k takové spokojenosti obsloužen jako zde. Ani jeden stromek mi nezašel, všem se dař výtorně, ze všech vyvinují se úšlechtilé stromy.“

Vojínové pět. pl. č. 74. doplňovací okres Jičín. V Jičíně a okolí žijící, u 74. pluku vysloužilí vojínové usnesli se, aby u příležitosti letošní oslavy 60letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. uspořádán byl v den výroční památky bitvy u Jičína roku 1866, jakož i 30leté oslavy polního tažení do Bosny a Hercegoviny, ve dnech 28. a 29. června t. r. sjezd všech vojínů, kteří u 74. pluku tato polní tažení jednak prodělali, jednak u pluku od založení téhož (1. února 1860) po dnešní dobu sloužili. Ustavení se komitě žádá všechny příslušníky, kteří u 74. pluku sloužili, aby určitě v den slavnostní jako jeden muž se dostavili a přispěli tak svojí přítomností k lesku sjezdu a důstojnému holdu J. V. císaře a krále našeho Františka Josefa I. U příležitosti této slavnosti založena bude v týž den nadace ku podpoře starých chorých vojínů téhož pluku příslušejících. Každý příslušník pluku č. 74. se žádá, aby vzal na sebe povinnost upozorniti svého kamaráda, sjezdu toho najisto se účastniti. Přihlášky nutno zaslati do 15. května t. r. p. Václavu Černošskému v Jičíně.

Úmrtí v Chotěboři. Dne 19. března zemřel v Chotěboři v požehnaném věku 80 roků po dlouhém bolestném utrpení tamější v širších kruzích občanských upřímným sympatiím se těšící měšťan a soukromník p. František Kubánek, otec dp. P. Frant. Kubánka, zasl. faráře v Javornici u Rychnova n. Kněžnou. Pan Kubánek byl před několika roky raněn mrtvicí; po celou tu dobu snášel trpělivě a odevdaně do vůle Nejvyššího veškeré bolesti, jež hojivým balsámem útěchy mírniti se snažil věčný syn dp. farář Kubánek. Konečně smiloval se milosrdný Bůh nad svým věrným služebníkem a povolal jej z tohoto slzavého údolí. Slavný pohřeb odbýval se za velice četné účasti v sobotu odpoledne. Po dojemných obřadech v domě smutku a na posvátném sadě hřbitovním spuštěna tělesná schránka v Pánu zesnulého v chladný klín matky země. Spi sladce, drahý trpělici!

Potulky po zeleném Čáslavsku. Kdo je chytrý turista, „vezme“ Čáslavsko od Železných hor, s nichž objeví se mu rozkošný celkový obraz, aby přivábil kroky jeho k zajímavějším osadám. Teď, kdy na horách ještě dost sněhu, kotlina čáslavská pyšní se falšovanou agrární zelení — s Bežím dopuštění. Kdo zde není dobře obeznámen, vezme si vůdce. Hned na svahu hor Železných, v Podhořanech, nabízí se průvodce k službám ochotný, který, sám jsa raritou, zná husitáké, „kředykárni“ i agrární atrakce tohoto kraje z vlastního vidění. Kdo by však zaměřil jiným směrem, nevyhne se Bílému Podolí a poptá se po takovém bled pod školou a počodí — moc dobře. Má tu zároveň výhodnou příležitost se přesvědčit, že v Podolí posadu nejsou. Tam se téhle telegrafii bez drátu smějí, protože to dohromady nic není, ale elektrické osvětlení — bez drátu! Celý svět i Londýn mrká na drát, ale Podolí ho nepotřebuje. Doposud dodává se elektrické světlo jen tu a tam do hostince, avšak co nevidět má být Podolí osázeno celé tímto světlem dodávaným bez drátu přímo od vynálezce, který po dlouhém studýrování přirodních věcí objevil ve své hlavě elektrickou centrálu, která je a to celé Podolí i s Brambarami osátit tak oslňujícím světlem, že katolíci budou jen černí stínové. A tak turista, který zde už dlouho nebyl, spatří Podolí vzhůru nohama. Moc změně se tedy stalo. Před několika lety vrtali agrárníci nad Podolím „uhlí“, ale že se jim každou chvíli vrták otupil a zlomil, a kovář jim to nešťábil brounit a spravovat, raději toho nechali. Teď však si pořídili vrtáky, které kovář nepotřebuje

spravovat (ale umí), a místo do ublí vrtají na několika místech do katolíků a jedním i do řepařů za to, že hájí své zájmy. Majitel tohoto vrtáku, známý panec Podolský, takto o schůzi do řepařů zavrtal: „Vy chlapi, vy chcete zkazit cukrovat?“ Tolik však dá se očekávat, že se zde agrárníci při katolickém uhlí ohřívají nebudou, poněvadž jim křesťanství sociálové doly vodou zatopí. Nanejvýš nadělají pár děr, vypou prachem a luntý patent Vraný Praha, centrála to zapálí, a poletíme do povětří. Ani jednoho katolíka nenechají agrárníci spadnout, protože oni jsou přece pány země — leda že bychom chtěli letět do měst. A to bychom my museli letět do Čáslavě, kam se chceme bez toho při své pitulce podívat. Z Podolí do Čáslavě se musí letět přes Zbislav. Z ptáč. perspektivy vyjímá se tu velice pěkné průmyslový závod bez komína, ale s komínkem, který dovede všecko vymést a nemusí se ani umývat. Ale řepařské schůze už prý vymetat nebude; málo to vypaší a někteří špatně platí, zvláště ti z Chotusic. Štěstí, že nám Chotusice zůstanou stranou (tam by nám agrárníci přisoili), a že klidně padáme do Čáslavě. A stojí ten výlet za to? Zbytečné by se tam diváci z celých Čech nesjížděli, kdyby tam nebylo na náměstí něco vidět, co nespátíte ani v Pačousích. „Kdyby tak otec Žižka vstal, ten by se asi podíval.“ Nesmíme to však vyrazovat; leckdo by si myslel, že tam už nemusí jezdit, a v Čáslavi bylo by zas jako po vymění. Ale obdivujeme se té vypočítavosti otčů města se zřízením tak neodolatelné atrakce, která by byla zároveň praktickou v potřebách životních. A až návštěva ochabne, pomyslí se na balonové spojení s Kocourkovem. A tak, dáme-li se agrárníky rozvrtat a k tomu nás ještě Čáslav omrzí, ani nás Potěhy nepotěší a poletíme asi do Kocourkova.

Ze Žlebu. Aby pomoheno bylo na nohy reputaci sociálně-demokratického spolku, který výběrem svých členů již v níže přivádí, rozkát se vždycky občas zdejší dopisovatel do socialistických tiskovin buď na knížecí úřednictvo nebo na sama majitele panství J. J. knížete z Auerpergu. Jest to velmi pohodlný způsob brání si na zastance lidu! Jenom kdyby to bylo tak pravdivé, jako je to hrubé! Posledně otěl se opět dopisovatel o p. řed. Müllera, vytýkáje mu, že prý byl vykopnut po 20leté službě zemědělský dělník Meduna bez milosti a podpory. Divíme se odvaze dopisovatelové, hraničící přímo s drzostí, psáti o záležitostech, jejíž pravý opak jest pravdou. Nešťastný dělník, k práci pro chorobu nezpůsobilý, až posud užívá platu, ač již po dlouhou dobu nepracuje a navržen jest k pensii, které se mu také jistě dostane. Ovšem kde by také nabrala sociálně demokratická žurnalistika štvavých zpráv, kdyby měla psáti vždy dle pravdy? Za své náboženské přesvědčení se p. řed. Müller jistě stydět nemusí a také pro náboženské vzdělání k sociálním demokratům chodit nebude. Dopisovateli bychom radili, aby onu otázku: „Běda tomu, kdo tyje z potu bratra svého“ předložil raději vůdcům sociální demokracie; na ty by se hodila jako ušitá.

Z Ronova nad Doubravkou. „Zaplakalo pláčem holubíným“ tentokráté péro dopisovatele do „Pravdy“ nad nepřistojnostmi, které se prý v našem městečku dějí se strany mládeže, a volá do zbraně činitele, jimž dobrá pověst Ronova na sdcí leží. Slušný člověk musí se prý obávat vyjít v neděli odpůldne na náměstí neb do některé ulice. Nadávky, insulty, pekelný řev atd. Věru, kdo tento dopis přečte, bude se domnívat, že Ronov leží někde „v tej horkej Africe“ a ne v království Českém. A všim tím zdá se býti vinnou nynější obecní zastupitelstvo. Že ne? Inu vždyť je to tištěné! Kdyby opravdu naše mládež byla tak spuštná, ptáme se, což pak jí vychovalo obecní zastupitelstvo, či mohlo ono snad mravnou a skrz na skrz ušlechtilou mládež zkariti za půl roku, co vede obecní záležitosti? A nič-li uličníci park, kdo pak má první povinnost uličníky kárati vedle rodičů? Vždyť je tam přece s oken tak krásné viděti. Je to bída na tom světě. Pořád, že pod našimi horami svítá z červánků volné myšlenky, a zatím ta volnost jaké to utrpení zplodila!

Ze Želivě. Posní kázání na farách prae-monstrátů Želivských jsou neobyčejně hojně navštěvována. V Želivě je má sám J. M. vys. děst. pan opat, v Humpolci dp. děkan Norbert Beneš, v Jiřicích střídají se p. t. dpp. želivští konventuálové s domácími pány dp. farářem Mil. Zárbou a dp. Zig. Záběhlickým a na ostatních farách tamní dpp. faráři. Ve všední dny na to srovná oblehají zbožní věřící zpovědnice. — Jak je na zdejších farách probudil katolické vědomí, patrně z toho, že při volbách říšských i zemských dali zdejší osadníci katolickým kandidátům ve venkovských obcích dvě třetiny, někde i tři čtvrtiny hlasů. — V neděli 29. t. m. bude skládati slavné řečelné sliby při slavné pontifikální mši sv. do rukou J. M. vys. děst. pana opata Želivského klerik zdejšího řádu a bohoslovec 4. ř. o. p. Tomáš Aq. Antonín Tajovský, rodem z Pačůvkova u Nám. Brodu.

Z Kolima. Radikální a pokrokové kruhy kolímské suří. V neděli dne 15. t. m. konaly spojené strany všech odlišných národních sociálních, mladočeských, soc. demokratických, pokrokových, agrárních a

učitelská veřejnou schůzí, na které mluviti měl p. redaktor Háj z Pardubic o škole a to škole svobodné. Neptíjel, proto referoval za něho p. učitel Tůma, který celkem věcně bránil se proti tomu, aby návštěva školní v semích koruny české nebyla skrácována. Zajíel si při tom několikrát do „klerikalismu“ a byrokratismu, což mu odpustíme. Nato mluvili J. E. bývalý ministr dr. Fořt za stranu svobodomyšlnou, dr. Hübschmann za nár. socialisty, dr. Pazderka za agrárníky. Vše pomíjíme, ale mysl-li si p. Kříčka, stavitel kolínský, a dr. Soukup, říš. posl. soc. dem., že obecnostvo kolínské nechá se jen tak sbáhdarma a lacinou odbyti nějakou frásí o tmářích a bombastem, plařm nejpapných lži o Slovencu, mylí se. Pan dr. Soukup jako předák strany měl by věděti, jakou důležitou kulturní práci konají na slovenských školách právě katoličtí kněží, kromě nichž lid slovenský, až na 8 doktorů práv a medicíny a nepodplacených učitelů zastanců nemá. Takovou theatrál ní pózu omámí pouze lid nezdělaný, který nečte ničeho jiného než časopisy soc. demokratické, jiné strany politické všechny se mu smějí a vysmály. Žertovné povídání jednoho pana „učitele“ (?) o „havranech, kulíších a klerikálních sýčcích“ vzbudilo útrpný úsměv všech soudných lidí. — I „Sokol“ kolínský, stržen agitací p. Kříčky a p. pastora Duška, zakročil proti „klerikalismu“ a pobrazil členům svým, kteří jsou členy místního katolického spolku, vyloučením, nevystoupili ze spolku, ku kterému svým svědomím a zdravým rozumem puzení se dali. Výsledek toho byl, že p. Bub, nynější starosta „Sokola“, chtěl-li býti zvolen, musel se spolku katolíků vystoupiti; „neměl“ tam dále státi. Toble páni Sokolové umějí, oni umějí ovšem také něco jiného, chodit sbírat od katolíků peníze na národní účely, od těch katolíků, které z národa vylučují a ze spolků vyhazují.

Z Haberska. Jaká zášť proti katolické straně panuje v řadách i těch, jimž při volbách ve skupinách měst blasy katolické velmi zdátně pomáhaly, toho důkazem jest každé téměř číslo pomáhačského svobodomyšlného orgánu čáslavského. Zvláště na Habersko a Chotěbořsko má políčeno a v noblesse zpráv z těchto okraů nepředstihně ho ani nejposlednější lístek socialistický. Katoličtí poslanci pp. Adam a Prokop smýkáni jsou blátem pomluv, nepravd a potup a není zbraně, které by proti nim nebylo použito. Výrobci těchto zpráv jsou ovšem většinou, a to je tím žalostnější, organizovaní pokrokoví paedagogové. Pěsleďné zneužívají k potupení posl. Prokopa i pobožnosti, kterou loni každou neděli odpoledne u kříže konali katolíci osady M., a uvádějí, že přýsoused K. modlil se šestkrát Otčenáš a Zdrávas, aby P. Běh poslance Prokopa osvititi ráčil. To má být vtípek! Ubobá strana, která takovými neslušnostmi chce zachraňovati své mizlé posice, a ještě ubožejší orgán, který takovými vtípy se chce udržovati. To je ten vážný názor na zbožné city, to je ta úcta k náboženskému přesvědčení. Litujeme těch, kteří si takovoutle duševní stravu musí platiti!

Ze Svy. Agrárníci mají z „křesťanské lásky“ přímo fanatickou radost, že jsem byl dne 19. t. m. odsouzen na celé tři týdny do vězení a k zapravení soudních výloh. Proč jsem byl odsouzen? Opakoval jsem to, co jsem od jiných slyšel, aniž bych měl nejmenšího úmyslu zámyslně lháti. A přece byl jsem nazván od pp. učitelů bohulavických na letáčích drzým lhářem. A byli to páni učitelé! Měli k tak silnému výrazu skutečně tyto laskaví páni právo? Nikdy jsem neobelhal matku svoji ani nebožtíka otce; nechtěl jsem ani obelhati voliče v Netřebě, ke kterým jsem mluvil. Snáším vše trpělivě v naději, že se ještě ukáže, na čí straně byl a jest dobrý úmysl. Vím, že katoličtí voličové byli ve volební kampani pronásledováni šmahem. Tolik pp. agrárikům připomínám, že by mne mnohem více bolelo, kdybych byl trestán pro uplácení voličů, pro krádež, zranění atd. Hůlka trpí dvouletní vězení a není proto od hodných lidí vysmíván a tupen. A já jsem nikdy nečekal na pochvalu agráriků. Budu tedy útoky snášeti klidně dále a největším posměchem a pronásledováním nedám si vyrvatí svoje přesvědčení a zvláště ne víru, kterou jsem zdědil po otci jako poklad nejdraší. Trpí-li jiní hodní lidé, nelekám se svízeltv ani já. — Ve Spech, dne 22. března 1908. Jan Špryhar.

K případu pokroka p. Peiskra. Dr. Štemberka uveřňuje v „Osvěť l.“ nějaký soukromý dopis vřp. Hubáčka, zaslaný příteli. S obsahem dopisu ovšem nesouhlasíme ani my. Ale „Osv. lidu“ lomí rukama nad některými ostrými výrazy, napesnými soukromému adresatovi, zatím co sama otiskuje nadávky nejsurovější a předkádá je ku čtení širokému obecnstvu. Takový list rozhodně stratil právo na vybitení ku křesťanské lásce. Paal-li tak o p. Peiskrovi onen kněz skutečně, pak nezbyvá jiného než tvrditi, že dopis ten byl některou pokrokařskou rukou ukraden nebo listivým způsobem vyličen. Upozorujeme na důležitou okolnost, že pokrokařský advokát psal do „Osvěty lidu“ polemické řádky o rozepři, v níž sám byl právním zástupcem a že uveřejnil soukromý dopis jistě proti vůli pisatelově. Neznáme takového advokata, který po probírané př. by se odhodlal k takové odvěti. Ovšem že o zvlášť zájma-

vých stránkách povahy Peiskrovy p. dr. Štemberka moudře pomlčel. Jak velikou křesťanskou lásku sám p. Peiskr má, o tom by se dalo mluviti dost. O vřp. Hubáčkovi se vyjádřil po známém výstupu v prosinci m. r.: „To jsem tomu dráčkovi dal! Jen se divím tomu, že jsem se tak opanoval, že jsem ty posvěcené boty nevyhodil až ven.“ Takhle tedy dával p. Peiskr zářný příklad křesťanské lásky sám. Že také předtím byl podivným vzorem snášlivosti a společenského taktu, o tom nám už došlo zpráv dost. Zprávy ty jsou takové, že jest věru div, jak dlouho bez hlusu snášelo katolictvo trpělivě jeho solové pokrokařské výstupy. A ještě více se divíme, že pán ten již dávno raději se nechoval hodně — ale hodně tiše. A jestliže p. dr. Štemberka truchlí nad úpadkem křesťanské lásky, jen ať si vzpomene, jakými výpy a úsměšky insultoval katolictvo loni na chodbě soudní síně, když mělo býti přelíčení dp. Vacka proti pokrokařstvu. Tasí-li tedy pánové meč znovu, přijímáme nový boj bez bázně a povíme si více. Materiálu nám zasláného, jehož jsme posud nepoužili, máme hojnost.

Z Kutnohorska. Mezitím, co ze všech stran přicházejí zprávy o tom, že rolnictvo octnulo se v boji s cukrovary, u nás máme záležitost řepařskou pod střechou. Vytrhl rolnictvo přp. pan Švejk, ujednáv odkup řepy s cukrovarem Tausigovým v Ovčářích. Zdaž opravdu zcela nspokojivě pro rolníky, ukáže budoucnost a jednání cukrovarů ostatních. P. Švejk ovšem pospíchal s uzavřením, aby mohl rozvinouti agitaci při volbách pro kandidáty, ocitnuvši se v úzkých, a překvapilo katolické rolníky, když se dočetli, jak z něho beránka na Kutnohorsku vyvinul se lev na Pelhřimovsku. Bude to dobře si zapamatovati pro budoucnost; jest viděti, že sliby, složené do rukou kohokoliv, zůstanou jen sliby a skutek že utek! — Senzací počíná působiti tajemně dosud pronášená otázka, kdo platil agitaci pro agrární stranu při říšských a zemských volbách. Odkud byly vzaty na to peníze a kdo si z nich a zač dával platit? Možná, že veřejnost byla by velice překvapena, kdyby tak agrární kruhy se odhodlaly s tím vyjiti na veřejnost. Než kdo pak se najde v peněžních ústavech tak statečný, aby se nebál zelené panstvo zakřiknout! — Katolická organizace počíná přece již zapouštěti kořeny. Jsou to teprve nesporné počátky, ale při horlivé snaze obětavých pracovníků dají se i tady čekati výsledky. Vždyť i rozváznější rolníci počínají míti dosti té chýřstivosti a těch ustavičných nadávek „Venkova“. Mnoho zdaru!

Z Čáslavě. V záležitosti kostela sv. Petra a Pavla meškali v posledních dnech ve Vídni p. purkmistr a zemský poslanec Dr. Zimmer a vřp. J. Foltá, děkan. Záležitost subvence zdá se býti na nejlepš cestě. — Spolek div. ochodníků sebral na počest Tylova „Strakonického dudáka“ s takovým úspěchem, že hra musila býti třikrát dávana a vždy při plném domě. Všichni účinkující pochopili své úlohy jak nálež, a řeše byla vakutku mistrná. Jest to milé viděti, jak kusy tak staré dovedou ještě chytanouti, mezitím co moderní hry nenacházejí ani záliby ani pochopení. — Stavba občanské záložny stane se pomalu kratochvilnou historií našeho král. města. Něco tak nesystematického ještě nebylo. Valná bromaďa slibuje býti velmi bouřlivá, ač-li nebude opět použito hojné utiňujícího oleje. A nebylo by ani divu. Neboť jest to přímo plýtvání penězi členstva. — V povolaných kruzích silně se počíná ventilovati otázka stavby nového okresního soudu. Vzdrtající agenda tohoto úřadu vyžaduje značné rozšíření místnosti, čeho ve stávající budově naprosto nelze. Mimo to úřadovny jsou tak bídné již, že zvláště v některých jest až ohrožováno zdraví úředníků. A což teprve obecná vol! Ovšem, kdyby to bylo v uzavřeném území, bylo by hned jinak! — Záležitost městského tajemníka po dlouhých odkladech a mnohých neptijemnostech byla konečně vyřšena v posledním zasedání obce. Zastupitelstva v tom smyslu, aby vypsan byl konkurs pro právníka. Obec, jako jest Čáslav, ani jinak jednati nemohla a nesměla.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hoovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Proč odmítla francouzská akademie dar 100 000 franků. Tyto dny darovala jedna bohatá americká dáma francouzské akademii 100 000 franků za tím účelem, aby nynější nízká úroveň mravní ve Francii byla zvýšena a aby pracovalo se proti škodlivému vlivu Francie na Spojené Státy. Akademie odmítla dar proto, poněvadž p. f. v účelu jeho spatřuje urážku národní cti Francie. — Kdyby někdo věnoval peníze na ještě větší zhoršení mravů a podporování ještě škodlivějšího vlivu na př. Příže na cizinu, to by se die akademie srovnávalo s francouzskou ctí. Panstvo zavírá náslině obě oči nad mravní skáson, která se nyní po porážce „klerikalismu“ ve Francii

šíří. A přece sami francouzští liberálové doznali otevřeně, jak zločinnost zvláště a dětí ve Francii stoupá a do jakého bahna zapadá nyní dělnictvo po zklamání svých nadějí v „nový pořádek“.

Velkoněmecký hrđina smutné a pomílené postavy. Franko Stein, který otevřeně doznal, že „evangelisace“ Čech jest pouze prostředkem k velkoněmeckým cílům, jest nyní veličinou odbytou. Tento Všeněmec bismarkovský c barev, který chtěl svoji popularitu rozmnožiti voláním „Heil Hohenzollern“, najednou zavědnl vlastním krajánům. Propadl při volbách do říšského i do zemského sněmu. Jakého dělal hrđinu, pokud byl jako poslanec beztravný! A teď? Kůže lvi jest ta tam. Vidíme před sebou líšáka, který se brozil i maličkého trestu. Měl si odpýkati za jakýsi tiskový přestupek pětiden ní vězení. Doufal, doufal, že poslaneckým mandátem uklouzne ruce spravedlnosti. Ale mandát pryč! Co tedy dělat? Zavřel náhle řvavá ústa, smekl klobouk a prosil našeho mocnáře o milost. Tak! Týž muž, který okázalým boucharonstvím dával na jevo zášť vůči panujícímu rodu, najednou před týž habsburským domem klečí na kolenou, prose o milost. Nyní vidí Velkoněmci, jakého to zvolili hrđinu! Aby nemusil několik dní sedět v chládku, hned obrátil politickou frontu. Ovšem jiná křiklovní, kteří si hrají na lvy, v čase zkoušky mívají také takovou zaječí kůži. Pak se má jejich upřímnosti a statečnosti věřiti!

Zase jeden poctivý „nepřítel tmy“. „Čech“ přináší dne 21. t. m. zprávu: „Z Uher. Hradiště se nám sděluje: Rudolf Sohar, kanc. official při okr. soudu v Uher. Hradišti, vyzvedl dne 7. t. m. u městské spořitelny 2100 korun pro sirotky Hudečkovy, které tam byly uloženy jejich poručníkem Rudolfem Brázdilem z Topes a uprchl, patrně do Ameriky. V Uher. Hradišti v „Rybárnách“ zanechal ženu a tři nezaopatřené děti. Sohar byl jednatelem uhersko-hradištského „Sokola“, okresním básníkem, jenž v smutné proslulém místním listě „Zájmech Slovač“ otiskoval hanlivé panflety na přední pracovníky strany katol.-nár. a staročeské. O volbách do obecního zastupitelstva stál v prvních řadách agitátorů pokrokové intelligence. Zpronevěru provedl takto: Opatřil si razítko a falšoval podpis p. soudního rady Nepustila a předložil kořšku k výplatě. Podvodu se přišlo na klonb tím, že při výplatě sirotčích peněz zapomněl ve spořitelně 50korunovou bankovku. Úředník spořitelny Nohavica přinesl sirotčímu p. radovi Nepustilovi v sobotu zapomenutý obnos. Tento se sice otázal, kdo peníze vyzdvihoval, než, poněvadž Sohar nebyl již v kanceláři, odložena věc do pondělka. V pondělí Sohar ovšem do kanceláře nepřišel, byl již za horami. Te teprve shledáno, že ve stolku p. rady scházejí některé kařky a doklady, jež patrně Sohar zničil. Charakteristické je to, že na Sohara vydán byl zatykač teprve několik dní po té, co defraudace byla objevena. Pokrokaři snaží se všemožně tento skandál utlášti. Sebrali už mezi sebou celý defraudovaný obnos. Sohar poslal svým představeným listky z Pešti a ze Štýrského Hradce, v nichž si dělá z nich dobrý den. Patrně listky a dopisy tyto byly připraveny za tím účelem, aby zmátly stopu stíhajícímu úřadům. Mnohým z pokrokových bratrů na tom záleží, aby Sohara nechytili, poněvadž, jak se proslýchá, mohlo by leccos pro ně nemilého přijíti na světo.“

Jame to chlapíky. Die Obchodních Listů ve dnech všesokolského sletu r. 1907 v Praze — v sedmi slavnostních těch dnech — utržily pražské obchodní závody: u Choděrá 56 000 K, u Fleků 82 000 K, kavárna Slavie 29 000 K, kavárna Louvre 31 000 K, na Žitné 42 000 K, hostinec Louvre 43 000 K, Steelecký ostrov 60 000 K, u Labutě 15 000 K, Ferd. Šíp, velkoobchod s klobouky 20 000 K, St. Bartoš, Příkopy 18 000 K, Václav Vik, obchod s látkami 25 000 K, Město Paříž 170 000 K, Friml, Celetná ulice 20 000 K, Václav Chmel, Spálená ulice 19 000 K, V. A. Treybal 43 000 K, hotel Paříž 59 000 K, kavárna Union 26 000 K, Café Français 32 000 K, Corso 36 000 K, Continental 37 000 K, Central 32 000 K, Vídeňská kavárna 32 800 K, Piskáček 26 000 K, Toch 83 000 K, Oehler 92 000 K, Fischer 145 000 K, Teveles 95 000 K, M. Schiller 153 000 K, Wolf a Schleim 295 000 K. — Cifry tyto jsou v jistém ohledu velmi významné, ukazují, že z dnů sokolských největší příjmy měly firmy německo-židovské: Café Français, Corso, Continental (středisko burácků), Central, Café Wien, Piskáček, Oehler, Fischer, Teveles, Schiller, Wolf. — Ve dnech všesokolského sletu radoval se s Čechy celý alijanský svět, ale zároveň plány bratři s něho těžili němečtí židé a to právě v době, kdy se především uplatniti mělo heslo „Svůj k svému“. Měli naši lidé maji vlastenectví a hesla „Svůj k svému“ plná ústa, ale skutek utek. Karabáč na takové vlastence!

Čapí v Německu. Mnoho čapů je v Meklenburku, kde připadne průměrně jedno hnízdo na 39 km². V horním Hesenku připadne na 30 km², ve středních Frankách na 100 v horních Frankách na 293 km². Obyčejně bývají tato hnízda na střeších. Ve východním Prusku jsou na strumech, kdež napočítali 1063 takových hnízd. Nejvíce čapů v Německu je ve východním Prusku,

kde je průměrně jedno hnízdo na jednom čtverečním kilometru.

Americký čaj. Ruskému resp. čínskému čaji vyvstane asi nebezpečný konkurent v čaji americkém. V Texasu totiž podnikl ředitel vládní zemědělné stanice C. Clark zkoušky s pěstováním čaje a dosáhl znamenitých výsledků. Shledáno, že tamní podnebí i půda se výborně hodí ku pěstování čaje. Nyní začíná se věci chápat americký kapitál, a bude se dle všeho brzy pěstovati čaj ve velkých rozměrech. Ku sbírání čaje najati ruští dělníci, neboť čínským kuliům je přístup do Spoj. Států zakázán.

Český spolek v střední Asii. V Taškentu, stoličném městě ruské střední Asie, naši krajané založili loni spolek, čítající teď už více než 800 členů. Předsedou zvolen jeden z prvých přistěhovalců, továrník p. Nečasal, místopředsedou oblastí kapelník p. Macháň, jednatelem inženýr orenburské dráhy, p. Kuba, cvičitelem tělocvičného odboru sládek p. Jedlička. K novému roku v knihovně bylo 3219 svazků, většinou darovaných, a předplácelo se na 14 novin a časopisů. Musíme podotknouti, že česká kolonie v tomto městě, majícím 170.000 obyvatel, patří vesměs k lepší třídě a členové její, kteří domohli se svého postavení vlastní silou, těší se všeobecné vážnosti.

Výnosné „mamáhání“. Správní rada rak. alpské montanní společnosti usnesla se vypláceti za správní rok 1907 z čistého zisku 16.568.195 K dividendu ve výši 19% proti 15% z roku 1906. Dvaceti správním radám přifknuto bylo celkem na tantiémách 1.945.000 K; případně tedy na každého člena správní rady pakatel 97 250 K. Tady se bez práce shrabují miliony a tak roste moc zářajícího kapitalismu.

Vyšší ceny cukru. Na trhu cukerním panuje prudké stoupání cen; ceny pohotového cukru v Ústí n. L. znamenají 25 K a ceny na novou kampaň 23 1/2 K. Odborníci však tvrdí, že zboží na novou kampaň stoupne brzo výše. Rafinérii zvýšili ceny rafinády od 20/3. opět o 1/2 K; z Kuby dochází špatné zprávy o stavu cukru třtinového a na ostrově Haiti vypukla revoluce. Toti příčiny stoupání cen. Vedle toho konsum v Evropě očividně stoupá. Konečně lze upozornit na důležitou okolnost, že dle zákona přijatého má daň cukerní klesnout o 8 K a že proto konsum značně stoupne. Sleva daně případně většinou k dobru cukrovarům, které hledí okolnosti tu využítovat a ceny do výšky ženou. Konečně padá na váhu usnesení řepářských sdružení, že řepu pěstovati nebudou. Dle uvedeného lze tedy očekávat, že spotřeba cukru stoupne, kdežto výroba klesne a následek toho nemůže býti jiný, než že ceny v kampani r. 1908/9 budou vysoké. — Krátkozrací byli cukrovarníci, že rolnictvu vyšší ceny za řepu nepovolili.

Výtečnou posilku pro slabé lidi, churavce a všem, jimž třeba rychlé posily, je čistý med neporušený. Obsahuje 42 proc. hroznového a 35 proc. cukru ovocného, kterýž bez průtahu přechází ze žaludku přímo do krve. Cukru třtinového (obyčejný cukr), kterýž v žaludku zpracován býti musí, je v medu jen 2 proc., kromě toho obsahuje med i soli vápenné, sloučeniny železa, kyselinu mravenčí a různé součástky popelnaté, a ty mají velikou cenu, neboť podporují tvoření kostí a stavbu celé kostry usnadňují. Proto chrání med před chudokrevností a různými chorobami kostí. Též působí na odměšování zažívacích šťáv, tudíž urychluje a usnadňuje trávení. Z toho patrně, že krajíc domácího chleba, medem natřený, lépe dětem prospívá, než drabé přípravky lékařnického umění — tropon, haematogen, plasmon atd. — jimiž obohacují se výrobce, ale zdraví se tím nezajistí.

Ranní setba zeleniny doporučuje se jenom v mírných polohách. V krajích drsnějších, studenějších dočkejme, až půda řádně se prohřeje a obeschně. — Sejeme-li příliš časně do mokré půdy studené, výsledek nebude uspokojivý. Nejlépe se doporučuje konec března a počátek dubna. Jen petržel, mrkev, cibule, česnek, hrášek a špenát hleďme co nejdříve dostat do země. Na okurky, fazole, dyně, rajská jablčka však je čas až v druhé polovici května.

Přezimování štěpů a kořů, ořezávání, přezimování a šlechtění stromů peckatých do konce března vádne třeba dokončiti. Později lze ještě šlechtit stromy jádrnaté. Za suché povětrnosti čerstvě přezimované keře a stromy pilně zaléváme. Dobře působí, pokryjeme-li půdu okolo stromu vyhubovaným tříslem, rašelinou a p.

Ochrana zeleniny v jaru době jak proti vysychání tak i proti mrazíkům je nutná v samostatnosti. Časté větry a slunečný úpal rychle záhonek vysuší, čímž čerstvě zasazené zaschnou, setba se nezdaří. Jindy pozdní mrazík zničí setbu anebo tak poškodí, že se nehodí k pěstování dalšímu. Totéž platí o květinách. Škodám takovým předejde se zastíněním semenišť. K účelu nasazenému bodí se dobře pytlovina lehká, napuštěná pakostem, již napneme na rám s latí. Na obou koncích zapustí se kroužky, aby stínidlo se dalo přikroutovat ke kolíkům. Jakmile záhon je osázen, zastíní se pytlovým stínidlem na tak dlouho, až setba sklidí. Půdního zastíní se záhonem veškeré řádky, brázdí mrazí.

Okurky se zastíní za nepohody chladné. Čerstvě nasazenou zeleninou nebo květinou zastíníme, aby se rychleji a jistěji ujaly.

Citronová šťáva je výtečným léčivem proti pakostnici čili gichtu, v chorobách jaterních a žlučových. Také nervosní bolení hlavy mírní. Šťáva šťáva z polovice jednoho plodu na sklenici vody. Roztok cukru ve šťávě citronové, asi tak hustý jako sirup dobře působí proti kašli a když bolí v krku. Vypijeme-li večer a z rána šťávu z půl citrona v horké vodě, choroby jater se vyléčí, jinak-li přiměřeně žijeme. Šťáva citronová a sůl činí kůži hebkou a odstraňuje skvrny z pleti.

Láhev od oleje dobře se vyčistí, vypláchneme-li je horkou vodou, v níž je rozvařeno trochu sody.

Chlupy krav a telat, které se na jaře česáním lehce získají, s prospěchem využíváme, pakli je přidáme do malty, již do zdiva užíváme. Malta pak stává se velmi pevnou.

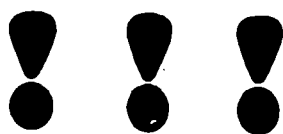
Vyboutí divokých zvířat. V letech 1856—1876 bylo zastřeleno 51.000 slonů, kteří dali 1 1/2 mil. liber slonové kosti. Ve Floridě zahubili v posledních letech na 2 1/4 mil. alligatorů, z jejichž kůže se vyrábějí různé galanterní předměty. — Doposud však bylo marné všechno úsilí vyhladiti v Indii jedovaté hady, ba zdá se, jako by jich přibývalo.

Listárna redakce.

Do Nechanic, Vlnat u Čáslavě, Hořic, Týniště n. O., Pardubic, Přibyslavské. Přístě. Mnoho látky vůbec odloženo do čísla příštího.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. března 1908 1 hl pšenice K 17:20—18:00, žito K 15:00—15:80, ječmene K 10:00—11:40, proso K 00:00—00:00, vike K 10:40 až 14:00, hrachy K 20:00—24:—, oves K 7:00—7:50, došky K 30:— až 45:—, jahel K 22:00—45:—, krap K 22:00—44:00 bramborů K 2:40—3:20, 1 hl jetelového semene červeného K 180:00—200:—, ruského K 000:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 80:00—80:—, máku K 40:—42:0, lněného semene K 17:40—00:0, 100 kg žitových otrab K 15:00—00:00, 100 kg pšeničných otrab 14:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:20 až 2:40, 1 kg másla převařeného K —00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:72—0:00, 1 kg tvarohu 0:28—0:32, 1 vejce K 0:05—0:06, 1 kopa cerele K 3:0— až 4:00, 1 kopa petržele K 3:20—3:50, 1 kopa kapusty K 2:00—4:00, 1 hl cibule K 7:00—7:40, kopa drob. zeleniny K 2:00—3:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:50, 1 bedka hrášek K 0:30—00:—, 1 bedka švestek K 0:0—0:—, 1 hl jablák K 0:00—00:—. Na týd. obiln. trž v Hradci Králové dne 21. března 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 316 hektol., žito 384, ječmene 268, oves 418, proso 3, vike 80, hrachy 20, došky 11, jahel 9, krap 3, jetelov. semínka 10, lněného semene 77, máku 11. — 2) Zeleniny: petržele 80 kop, okurek 0 kop, kapusty 28 kop, cibule 20 hl, drob. zeleniny 83 kop, mrkve 60 pytlů, brambor 409 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablák 0 hl, hrášek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepř 21 kusy, podvinčat 632 kusů, kánlat 158 kusů.

Proti šílenému požadavku ústřední učitelské jednoty, aby náboženství bylo ze škol odstraněno, nutno pořádati protestní schůze a šířiti brožuru Dra Reyla „Proti volné škole“. Spisek na 68 stranách odhaluje zhoubné následky školy bez náboženství. Cena 16 h. — Objednávky vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Právě vyšlo! — Rozmarné — — :: příhody :: —

II.

Humoresky.

Napsal Jiří Šahula. Illustroval E. L. Thuma.

Již I. svazek „Rozmarných příhod“ přijat byl od obecnosti s takovými sympatiemi, že ve dvou měsících byla polovice nákladu rozbrána. Doufáme, že II. díl, objemnější prvního, bude čten s větší ještě oblibou. Humor v této sbírce jest nehledaný, originelní, sloh svižný a přítom populární. Velmi dobrá četba pro náš lid.

OBSAH:

I. Vo posvícení	3
II. Slepčák	22
III. Chytal štěstí	26
IV. Pane Sádlo, přidají!	42
V. Jen co k čemu patří!	53
VI. Tondovy kousky	65
VII. Marná příprava na onen svět	112
VIII. Sedlák nad profesora	132
IX. Přednášel o hvězdičkách	155
X. Laciné svenení	167
XI. Co zmohl komíník	175
XII. Kvildova sázka	180
XIII. Velikonoční dárek	188
XIV. Kletba velké výmluvnosti	194
XV. Připravoval se na studentský ples	201
XVI. Kandidátovy trampoty	211
XVII. Chtěl si to odsedět	262
XVIII. Muzikantská disputace	267
XIX. Tajemství prorockého stroje	274
XX. Příjemný nocleh	284
XXI. Demokratický sběratel	290
XXII. Vánoční překvapení	296
XXIII. Chytali jepice	301
XXIV. Rybáři sluší mlčení	308
XXV. Komicko-tragičké budíček	314

Knihy v pěkné dvojbarevné obálce má stran 320. — Cena 1 K 80 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově. Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umělecké sochy nové. Rozpočty, náklady, ceny atd. bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodů dosvědčují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů. Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, arcadel a uměleckých výrobků.

— Závod založen 1891. —

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/2 %

dnem 1. října 1907 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Záruka jakákoli proto úplně nemožná.

O místo ředitele kůru

prosi mladý muž, který se může
vykázat dobrým vysvědčením ze
školy pro církevní hudbu a zpěv
a nastoupiti hned.

Laskavé nabídky do administrace
tohoto listu.

Vejce k lihnutí

obrovských kachen pekingských
1 kus 25 h, minorek černých
1 kus 16 h prodá a dotazy zodpoví

ALOIS BLATTO

v Ostrétně, p. Holice.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Gramofony, fonografy,
desky a válce

nejsolidnější koupí se
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Rozšiřuje

„Časové Znáhy“

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořivého obecnstva,
zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na
dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím
úrokováním základního pojistného.

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v pozdějších letech
varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá**
totiž, šestým rokem počínajíc, pojistného o 20%,
prvotního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,
takže na p. při 20leté době pojišťovací obnášelo by po-
jistné v posledním roce pouze 4% počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
na dividendu.

Fondy a rezervy banky Slavia jsou

koncem r. 1906 K 38,242 074 78

Pojištěné kapitály v odborech život-
ních v r. 1906 K 133,087 286 38

Úhrn vyplacen. kapitálů a důchodů
v odbor. životn. do konce r. 1906 K 36,421 530 92

Za jediný minulý rok vyplaceno
členům 16% dividendy K 229 526 36

V celku vyplaceno členům dividendy K 1,836 419 57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jakož i gener. zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltární pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veledůst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

**Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.**

Duch katol. obnovy.

Sepsal

† biskup Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

VARHANY

osvědčených soustav kůželových a pneuma-
tických v důkladném provedení, jakož i

:: harmonia ::

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže
** hudební belgické akademie **

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Polboce.

Závod založen roku 1874.

Poděkování.

Všem, kdož nám za příčinou úmrtí naší nezapomenutelné,
drahé matky, paní

Johany Fischerové,

vdovy po c. k. gymn. řediteli a školním radovi,

svoji soustrast projeví, aneb pohřbu jejího se účastnili,
vzdáváme tímto své

nejvřelejší díky.

Jménem svým i příbuzenstva:

Frant. Fischer,

c. k. gymn. professor.

HROMOSVODY

systém prof. Zengra

s víceletou zárukou sařizuje a zkouší

Zařizování elektr. svítla, telefonů a telegrafů. — Dynamy. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jirňova třída 254.

Jirňova třída 254.

K vnitřní kolonizaci.

Odlidňování venkova, přepřehování a vzrůstání měst a hrozivé poměry sociální odtud všeobecně poutají pozornost všech vážných činitelů. O této otázce rozepsaly se i Finanční listy v čís. 10. ze dne 8. března t. r. Náš národohospodářský pracovník univerzitní prof. dr. Al. Bráf prohlašuje, že naším nejdůležitějším hospodářským úkolem jest poskytnouti všem příslušníkům národa možnost, aby se na české půdě slušně živili a nebyli donuceni vystěhovati se nebo aspoň opouštěti české kraje jako stěhovaví sezonní dělníci v době letní.

K provádění tohoto úkolu bylo by v Čechách místa dosti, jenže česká půda jest pro nás nepříznivě rozdělena. Na jedné straně vzrůstá bromažení pozemků v jedné ruce do nekonečna, velkostatky mohutnějí, při čemž dostávají se zhusta do rukou cizáckých, které s naším lidem necítí. Velkostatkáři, průmyslníci a různí kapitalisté skupují statky celé nebo jen části od dřívějších usedlých majitelů — těžce tak ze smutného postavení stavu selského. Dnes není snad v celých jižních, západních a jihovýchodních Čechách jediného velkostatku, ku kterému by se v posledních desetiletích nebylo aspoň za několik tisícovek půdy přikoupilo; zde jedná se tedy o pohlcování selské půdy, čímž množství našich lidí — bezsemků nuceno hledati chleba jinde.

Vedle toho střední i větší selské statky propadají parcelaci a to zase především na jihu, jihovýchodě a jihozápadě naší vlasti, kde střední stav selský až povážlivě jest decimován. Odtud venkovské obyvatelstvo, jež doma nenalezá obživy, stěhuje se za moře, do Německa, do Dol. Rakous, do uhelných pánví a průmyslových okresů severočeských. Kdo se nevystěhuje, jde aspoň v létě do jmenovaných zemí a krajin na práci, vrací se však zase na podzim s úsporami do rodné vsi. Ještě jiní usazují se jako živnostníci, obchodníci a dělníci v blízkých městech.

Dostavuje se známé vylidňování venkova — ale vesnice a městyse na venkově při tom přece rostou. Jedte v létě kterákoli českým krajem, všude uvidíte několik nových červených střech, někde spatříte i celé čtvrti nově postavených domečků a chalup. Tento vzrůst venkovských míst jest při celém tomto nešťastném úkazu vylidňování našich českých krajů jediným potěšitelným: ukazuje nám, jak lid náš miluje svůj domov, jak na té broučce lpi, jak rod se zakupuje a nemovitý majetek svůj znenáhla rozšiřuje, aby jen zase mohl se jednou doma usadit a snad státi se hospodářem jako jeho otec a děd. Této touze lidu po půdě jde vstříc i vláda pruská, ovšem že vlastně na úkor Poláků, a zakoupenou půdu v Poznaňsku parceluje, tvoří z ní rentové statky selské a statky dávané do nájmu. Takových rentových a nájemných statků utvořeno od r. 1886 až do konce r. 1907 — 13.617, majících průměrně 14 ha půdy. V r. 1907 bylo osídlující komisi ve východ. Prusku osazeno 14.135 rodin (93.300 obyvatel) a bylo založeno 341 nových německých vesnic a ve 171 starých vesnicích a v 21 městech bylo obyvatelstvo německé rozmnoženo.

Tak pomáhá vnitřní kolonizaci vláda pruská. A v bohatém království Českém není ani potuchy, že by se něco dělo na zmohutnění našeho venkova, na povznesení stavu selského, tvořícího dosud snad nejdůležitější součást národa. Zbývá tedy jako dosud nejdůležitější pomoc — svépomoc. Náběh k tomu učiněn na Moravě, kde přičiněním spolku českého katolického rolnictva pronajaty dva dvory a rozparcelovány pro menší rolníky a dělnictvo. Naše zámožnější obce české by věru také nechybily, kdyby dle možnosti zkoupily velkostatky ve svém okolí a pak je rozparcelovaly. Získaly by dvojnásob: venkovské obyvatelstvo by se více připojovalo a pak i důchody obecní by se zvětšily. Stejnou úlohu měly by na se vzít naše peněžní ústavy, v nichž bromaží se úžasně sponosty kapitálu. Při rozparcelování velkostatků by naše peněžní ústavy těžily nejjištěji.

Besídka.

Studentské veršování v Hradci Králové.
r. 1919 a 1920.

Ke jmenování důstojného pána, pana Antonína Stránského, ctihodného katechety a učitele literatury české na o. k. gymnasiu v Hradci Králové, r. 1919 obětováno od žáků druhé humanitní třídy skrze Josefa Douchu.

Nebes sorní záře oslovuje
nádherně ten dočekaný den,
oslavou vše štědře naplňuje
naše city mají snít jen ž:

Nuže, v plnozvukém kůru
vznesme, bratři, přání vzhůru!

Neb kdo, jak ho Umka posvětila,
světa přísahel hned k zleštění,
toho štítem ctnosti ozbrojila,
připravila sobě k strážení.

Jemu jen vlast oblažiti
lze a Umky oslaviti.

Tomu jen, an jak Ty ctnosti símě
vynasazuje se pilně št,.
laurový list vážně krýt má týmž,
věnec slávy čelo jeho vít.

Velebného dojit jména,
jehož nevýslovná cena.

Tubě skvoucí se jmě, klobouk svatý;
Tobě vznešený jest stupeň dán,
svěšen k chrámu Uměny klíč zlatý;
Ty jsi k strážení naší povolán.

Jaký zrádný osud v stavu
hude snížiti Tvou hlavu?

Vzhůru Umko! naše city vroucí
vděčnosti tam na Olympu vznesl
Nastroj Jasoni svou zlatoskvoucí
lýru zdtonu libozvučně dnes.

Ať se rozléhají chvály
v přítomnosti, též i v zdáli.

Zdraví sladkou mízu nektarovou
povždy krásné Hebe číše pít,
povždycky máš bojnost utěšenou
v citu rozkoši nebeských žit.

Všudy ples ať provýskuje,
pěči dobré korunuje.

Ještě po dlouhém když někdy čase
jemní dnové Tvoji uplynou,
sláva v hvězdnaté tam říši zase
budiž ctností krásných odměnou.

O kéž v Božské rozkošnosti
slavně žiješ na věčnosti.

Ke jmeninám důstojného a velebného pána, pana Antonína Stránského, c. k. profesora náboženství na gymnasiu královéhradeckém, obětují vděční jeho žáci druhé třídy humanitní r. 1920 rukou Hyuka Krause.

Komu, Muzo, z harfy libě zlaté,
z Českého tak zorně Parnasu
plynou zvuky v chválu, v písně svaté?
Koho vítáš vděkem ohlasu? —

Podej mně i lýru jemněhlasnou,
ukáž cestu k síly pramenu,
k studni, která sestru tvou překrásnou
kojí sladce v valném plamenu! —

Věky praví, struny ze své mocné
děkem jatá „libě“ probíráš?
Vzhledni tedy na nás, sbory ctnostné
neuč díkům, Ty jak zpíváš. —

Vzdát se jmeme srdce vroucí city
vzdání chválu dobrodíteli:
chválhlyasy pevně v prsa vryty
velkých ctností ctnému ctiteli.

Ctiteli, jenž vážných mravů kvítka
volnou rukou v srdce vštěpuje,
jako otec o outloukné dítky,
o květ jejich denně pečuje.

Mladictví jest mysl přenestálá,
vůli dobré možno zabloudit.
Kdo ji vede, tomu mocná chvála,
tomu slušno slávu přisoudit!

Tomu zavděk každodenně vzhůru
pění vděčné k nebesům se vznesl!
Jemu za vděk v nejjasnějším kůru
budiž božských serafínů ples!

Zprostředkovatel.

(M) Gustýnek usychal touhou. Horká jeho jižní krev, ohřátá na jižním svahu vinařské hory, vřela, prsa se vysoko zdýmala, černé vlasy se pod „oficírkou“ ježily, zkrátka Gustýnek byl zamilován. Láska není žádný špás, ani hadr, ani opatek, na tu nejde si dupnout, jak Gustýnek uměl, když se furiantsky točil v Kladně „na vejhybce“, na tu nejde vytáhnout nůž z boty, jak to udělal na Tondu Vernerova ve Poherách (také si to ale v Slaném odseděl).

Zkrátka, Gustýnek, ten černovlasý, kudrnatý, červenolící havíř, Gustýnek Sojků byl zamilován. Usychal touhou, láskou k Lídě Zavadilové, fešné „haldáčce“. Láska jím uměla pokroutit. Když „fíral“ dolů do „Mayrovky“ a zahlédl, jak s Lídou pan „obrátaجر“ žertuje, skřípaje suby přával si, aby ho semě pohltila; když zachytil pohled jejích zářných zraků, vzhlížel se šachty vzhůru, kde třeptil se zámkit denního světla a mumlal si: „To jsou jako Lídiny voči.“ Když viděl Tondu Vernerova točit se kol pražné Zavadilovy, bašil nosákem do

šichet, až prška jemných dílomků daleko tiskala, tepajíc do kmitající „devisovky“. Ani při spaní Gustýnek neměl pokoje. Vzdychal, křičel jako by na něm mūra zasedávala. Gustýnek byl láskou nemocen.

Kdyby aspoň mu ta Anda Doskočilova dala pokoj! Ale to ne. Kdekoli se ukázal, tčila se kolem něho jako holub rousňák, natřásala se milostně, vrkala a cukrovala.

„Poslechni, Ando, s námi už je konec“, dopálen jí povídal posledně Gusta. „Tady máš ten svůj „šherink“ a vrať mně moji bražuletn. Je aus, povídám!“ rozkřikl se zuřivě na repetiční Andu.

Anda byla, to se ví, zničena. Tohle to jí udělá zrovna před smečenskou poutí anenskou, kdy myslela, že se s ním pochlubí, s tím kudrnáčem, taliánským z Vinařic. Gustýnek zatím dumal o své veliké jako trám lásce ku Lídě Zavadilové. To s ní ještě nemluvil ani slůvka. On furiant neměl dost kuráže s Lídou promluvit, ani snad dosti příležitosti. Lídka byla ze Žehrovic. Vyrasila vždycky z fortny jako divá, její modrá sukně mihla se třikrát, čtyřikrát mezi stromy a již zmizela mezi lesy k Žehrovičům. Nebylo možno ji zastihnouti, s ní promluvit. Gusta byl už celý uschlý, dramky polykal jako Turek. Až jednou! Bylo to ve Svinařově o pouti.

Sál byl plný. Havíři točili se v kole v parádních uniformách, kladenská kapela hrála tak drobět moll. děvčata hořela. V kole otáčeli se hoši z „Mayrovky“, z Libušína, z Pcher, ze Sak, Štěpánova, Vinařic, Smečna, veselý jich rej otrásal celou hospodou, ač důkladně stavěnou.

Gustýnek seděl zadumaný v koutě. Pil už asi dvanáctou. Jindy byl by mával už pořádnou opičku, ale dnes ten zármutek měl žízen bezednou. O Lído, Lídko, co tvé oči tomu chudáčkovi vyvedly! Seděl schlíplý a pil. Pojednou vztyčil se jako tygr.

Tonda Vernerův, ten cápek, tančí s „jeho“ Lídou.

„Tondo, ven, marš!“ tuřím hlasem zavolal. Ten už se klidil, a Gustýnek, dvorně se ukloniv, unášel Lídinu pražnou postat v třepotavém strašáku.

A už si rozuměli Gusta s Lídou.

Gusta se chtěl ženit. Poslal svému známému havíři Spurnému dopis, aby co možná nenápadně hleděl v Žehrovičích zvědět, jaká je Lídka, jaký bude mít přínos, ale všechno nenápadně a spolehlivě.

Za čtrnáct dní dostal psaní:

Ctěný pane!

Přijmete srdečný pozdrav a na Váš dopis sděluji, že jest sl. Lídka Zavadilova ještě svobodna, nemá žádné děti a pakly sni mýnité mluvit a neb si ji vzýt (i ona ještě nezapoměla na Váš) tak se sni můžete srozumět a to nejprve dopisem, neb tomu tak chce, když sem se jí ptal na to teč jsem ji dal přečíst psaní od Váš, starýho sem se ptal coji bude moct dát věna též Vám to zděluju, bude mít 1600 kor. a nákou tu výbavu, jak to obyčejně bývá, tojest vůbec na Váš, abyste se dohodly, když se budete chtít vzýt. Též se můžete zeptat na to náky Anny Doskočilovy z Těhule, to je její sestřenice, jenže jsem jim nemoh o Váš dát žádných určitých zpráv, vona o Váš bude psát Lídě. Na schledanou s Bohem Josef Spurný.

Gusta byl blízek mdlobám. Tak to je to nenápadně zvědění všech zpráv o Lídě. On chlap Spurný jde rovnou k starému Zavadilovi, ukáže psaní i Lídě a ta má sestřenici Andu, s kterou mluvil už pátřetého roku, a Anda Doskočilová má o něm, o Gustýnkovi podávat zprávy!

Vale lásko, vale všechny růžové sny, sbořte se větrné hrady Gustýnkovy! S Lídou už je konec!

„No víš, Gustýnku“, povídá dobrácky Anda Doskočilova z Těhule, „ty mne nechceš, já tebe taky ne, já mám už jiného, Tonda Vernerova, já ti u Lídky škodit nebudu. A holka je hodná, dostane 1600 korun, peřin na dvě postele, tři kozy; ty máš chalupu, tak to půjde dohromady. Ale musíš si dát na ni pozor, ona je trochu moc živá a ostrá.“

Gustýnek se zamračil a řekl: „Já už jí nechci, a tomu Tondovi, bude-li za tebou lézt, spřerážím nohy.“

Ale nespřerážel. Lída mu přec jen ušarovala. Když se ona z hlavy vykouřila, slost na neobratného zprostředkovatele, když o sv. Anně na Smečně zabouřily basfiglhorny „a Otakara“, když vznesl se v tančírské prach, zahluje černé postavy havířů a světlé jich družek, přitiskl Gusta Sojků Lídu Zavadilovou na své srdce a sareljdoval s ní tanec vítězný, svatební.

Byla svatba o sv. Kateřině. Gusta Sojkt řekl Spurnému: „Poslechněte, Spurný, vás by měl být do svých služeb každý informační ústav. I k tajné policii byste se hodil. Vy umíte uhadit ihned na pravou cestu a co je hlavní — nenápadně. Druhý Sherlock Holmes!“ „Ať žije!“ zavaneš kolem stolu svatebčanů.

Kulturní hlídka.

Křesťanský charakter i presidenta Hlávky
Zesnulý mecenáš české vědy a umění byl také vzácným křesťanským charakterem. Za svého pobytu v Lužanech rád díval v zámecké kapli, s uměleckým vkusem nákladně zbudované, kdež také zesnulý mistr dr. Dvořák za svého pobytu lužanského s radostí při bohoslužbě mešní písně na varhany doprovázel. Mistr Dvořák zahanboval svým jednáním leckterého slabého umělce ze stavu učitelského, jenž řízení kůru kostelního a bru na varhany pokládá za něco nedůstojného pro stav učitelský. Zvěčnělý president Hlávka dal se v těžké své chorobě zaopatřit sv. svátostmi a konal spolu s knězem zbožným srdcem modlitby umírajících. Pohřeb jeho také dal se v plném souladu s náboženským přesvědčením zesnulého. Církevní obřady v Pantheonu vykonal J. E. nejdp. kardinál Skrbenský, a průvod pohřební pražskými ulicemi vedl J. M. ndp. biskup královéhradecký dr. Josef Doubrava, dlouholetý důvěrný přítel zesnulého mecenáše. Tělesné pozůstatky nad hrobem v Lužanech vykopal ndp. biskup budějovický Josef Hálka. Pohřeb tento s nejvyššími poctami církevními odpovídal zajiště zásadám velkého a nezapomenutelného vlastence. President Hlávka dovedl svému hlubokému náboženskému citění dáti též nepokrytý veřejný průchod. Tak stalo se i před 7 lety u příležitosti 70letých jeho narozenin, kteréž padly náhodou na pátek, kdy zval hosty pozvánkami, na nichž byla poznámka: „O postní jídla postaráno.“ Když pak se hosté sešli a ke stolu již měli zasedati, oznámil president Hlávka, že má ještě utinití vzácné společnosti důležité sdělení a dal předčítati sekretářem akademie list J. E. kardinála Pražského, jenž k žádosti hostitelově povoloval pro tento den hostům Hlávkovým dispens od postního jídla. V projevu tomto, respektujícím předpisy církevní, sledujeme zřejmý doklad šlechetného charakteru zesnulého velkého Čecha a zaznamenali jsme pro stálou paměť z toho důvodu, že za dnů našich ujímá se v intelligentních kruzích působením nevěreckých filosofů náhled, jako by vědecké a vlastenecké citění nedalo se sloučiti s upřímným přesvědčením katolickým. Málokdo v Čechách vyrovnal se inteligenci Hlávkově, nikdo dosud ho nedostihl ve vlastenecké obětavosti, a život jeho vzorným příkladem září v náboženské ušlechtilosti a ukazuje jediné správnou cestu z myšlenkového českého zmatku. R. i. p.

Školský obzor.

Národní školství v Rakousku. Anketa o uspořádání financí zemských podává nám také jasný obraz o vývoji národního školství v jednotlivých korunních zemích. Ukazuje, že bříme školské v jednotlivých bohatších zemích, v nichž jsou národnostní třenice, stoupily do výše závratné, ovšem že ku prospěchu Němců, zatím co země chudší nemohou ani nejnaléhavějším potřebám vyhovět. V Čechách vydává se na národní školství 51,726,209 korun, na Moravě daleko přes 18,000,000 K, ve Slezsku 3,739,437 K. Skoro 107 mil. ze 121 mil., které stojí v celku národní školství v Rakousku, připadá na učitelský personál. Na učitele platí se v Čechách 46,445,344 K, na Moravě 16,240,000 K, ve Slezsku 3,288,479 K. Na jednotlivého obyvatele připadá ze sumy věnované na obecné školství v Čechách 7.12 K, na Moravě 6.45 K, ve Slezsku 4.57 K. Nejmenší připadá na jednu hlavu v Dalmácii (1.36 K), nejvíce kromě Vídně (7.76 K) v Čechách. Učitelů jest v celém Rakousku 69,555. V Čechách jest jich 23,510, na Moravě 8951, ve Slezsku 1559. Jeden učitel připadá v Čechách na 278 obyvatel, na Moravě na 286, v Dolních Rakousích na 295, ve Vorarlberku na 309, v Salcburku na 310, v Tyrolsku na 342, v Korutanech na 353, v Horních Rakousích na 414, ve Štyrsku na 445, ve Slezsku na 462, v Goricii a Gradišce na 493, v Terstu na 548, v Bukovině na 578, v Halli na 644, v Kraňsku na 685, v Istrii na 881, v Dalmácii na 863. Z toho nejlépe vysvitá jednak péče jednotlivých zemí o národní školství, jednak také finanční síla a bohatství jejich.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Organisace rudého slodějství. Mezi socialisty ve Veselí n. M. sděšený poplach. Zatčeno šestnáct zřízených železničních, kteří jezdili s nákladními vlaky na trati Brno—Vlára. Proč? Většinou tito až příliš chápaví odchovanci rudé školy přikročili k vyvlastňovací práci, kterou

prováděli systematicky. Jsou obviněni, že tvořili organisovanou zlodějskou společnost, že totiž kradli rukou svornou a nerozdílnou z vlaků různé zboží po více roků a že výtěžek prohýřili. Po soudním výslechu v Uh. Ostrohu byli poslání k c. k. krajskému soudu do Uh. Hradiště. Teď — v čase svízelném — prozrazují na sebe tito akcionáři o všechno pryč. Byli placeni dobře, měli nárok i na výslužné — a přece hrabali. Nyní došla zpráva, že jednoho ze zatčených ve Veselí již z vazby propustili jako nevinného, ale jiných dvanáct dovezli směrem do Vlára do vyšetřování.

Socialistické panama ve Veselí. Potravní spolek socialistický tam padl zvláštním hospodářstvím. Obžalovací spis jako hlavní vinníky celého hospodaření označuje bývalého účetního tohoto spolku Julia Mlčocha a předsedu téhož spolku Kučera. Tyto dva označuje obžalovací spis jako hlavní správce spolku, kteří celý závod skoro sami vedli, a proto jim také přičítá hlavní vinu na přemutném konci, jakého se dočkal po 10letém svém trvání tento potravní spolek. Jakým poctivcem v účtování byl onen Julius Mlčoch, to patrno z toho, že obžalovací spis vytýká mu, že v závěrce roční za rok 1905 udal vědomě falešná udání. Což nic jiného není, než že závěrku pro tento rok falšoval. Proto také tento jeho machinací závěrka tato, která v pravdě měla vykazovati deficit 13 179 K 80 h, končila ziskem malým sice, ale přece jakýmsi. Dále praví obžalovací spis, že v účtech byly vykazány obnosy, jejichž oprávněnost nebylo lze ničím dokázati a odůvodniti. Tak zjištěny byly obnosy 500 K, které třikrát v účtech tímto způsobem zanešeny a jednou 600 K. Dále stojí v obžalovacím spisu, že od 1. ledna 1906 do knih nebylo nic zaneseno. Jak nepoctivě si tito dva mužové v tomto spolku vedli, tomu svědčí i to, že v té době, kdy konsum již neodvratně záhuba brozila, kdy podána naň z jedné strany i žaloba, která ale těmito pány soudruhy členstvu utajena, vylákáno ne firmě Welartové ještě cukru v obnosu 498 K 40 h, tímto pak splaceno těm, kteří nejvíce na spolek se svými pohledávkami doléhali, především židu Mandlovi.

A sase sloději. V Novém Jičíně velký smutek pod rudým praporem. V neděli 9. t. m. uprchl rudý a bezkonfesi pokladník „Unie“ s členskými 400 korunami. I svoji kvartýrskou ošidil o 60 K. — Krajský soud liberecký odsoudil socialistu Fr. Stumpe pro zpronevěru peněz v nemocniční pokladně dělnické na 6 měsíců těžkého žaláře.

A sase čistě hospodářství. Státní zastupitelství zavedlo proti soc. dem. městské správě v Offenbachu (v Německu) trestní vyšetřování pro nevyvětlené schodky v městských pokladnách.

Odsouzený tupitel. 17. ledna t. r. byl odsouzen odpovědný redaktor rudé „Volkstribüne“ Körbler k pokutě 80 K, poněvadž v tom listě byl nazván křesťansko-sociální poslanec Kunschak zrádce dělnictva a lhářem. Důkaz pravdy kurážnému soudruhovi se pranic nezdařil. Ale statečnost ho neopustila. Odvolal se. Dne 20. t. m. mělo se odvolání projednávati. Leč — Körbler náhle přišel k rozumu, k přelíčení se nedostavil a odvolání vzal zpět.

Bescitná demenciace. V chrudimské továrně Hernychově měli rudí veliký dopal, že mnoho

dělnictva nechtělo vstoupiti do jejich organizace, združivši se v organizaci národně-sociální. Jak se jen pomstít? Záminka k potrestání snadno se našla. Soudruzi žalovali řediteli továrny, že národ. sociálové rozdávají ve fabrice legitimace na důvěrnou schůzi národně-sociální. Čistá láska k spoludělníkům proletářům!

Zasláno!

Po inventuře

nabízím za ceny

zvláště výhodné!!

Zbytky

koberců, látek potahových a dekoračních, linolea, kožanky na stoly, pohovky a j.

Jednotlivé

pokrývky stolní, ložní, záclony krajkové a portiere, přikrývky prošívané a fanelové.

Jednotlivé

konsole dřevěné a mosazné, židle, křesla, postele, skříňe a noční stolky.

Zahradní nábytek.

Celá zařízení

jež nyní ve zvláště velkém výběru sestavena jsou, do dávám za podmínek zvláště výhodných.

Upozorňuji

ct. obecnstvo při jarním doplňování zařízení bytů na

výhodnou koupi přímo v mé továrně a ujišťuji obsluhou nejsolidnější.

Adolf Novotný,

továrna nábytku, koberců a dekoračních předmětů v Týništi n. Orli.

JARO

JAN STOUPA, PRAHA,
nyní
Jiněříšská ulice č. 1.

SOUPRAVY
PORTIERY
ZÁCLONY
STORY
ŽUPANY
UHLÁKY
PŘÍSTAVCE
ZÁSTĚNY

KOBERCE

1908

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hofiích.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému shlednutí.

Mramorové zařízení

— pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,
desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji velect. obecnstvo, že veškeré leštěné práce provádějí se v mém závodě, o čemž každému možno se přesvědčiti. Páni sochaři doporučuji obecnstvu náhrobky hotové, zakoupené ponejvíce u němec. firem.

Raďte dít přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji, že možno v mém podniku koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K počínajíc.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejvкусnější
dětské vozíky

a velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihotiskárna
v Hradci Králové.

Nelepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„**MONOPOL**“
akciová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Krejčovský velkozávod Václav Rosa,

dodavatel
c. k. vojen. a úřednických útvarů
v Hradci Král.
náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obcenstvu

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Tovární sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleriny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihotiskárně v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahrační.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

F. Langhans,

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Fotografie nejlepší!

Fotografování při světle umělém

v každé hodině večerní.

(Patent Langhans)

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Rada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulce

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejmiřejší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákreby a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

MOSAIKY

sklené

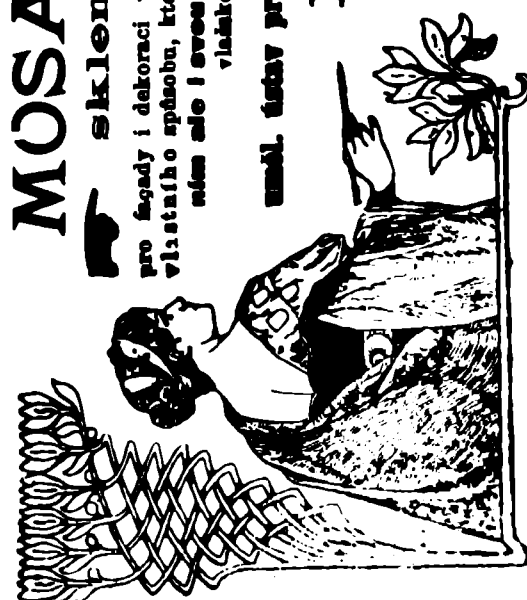
pro špičky i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vládního spůsobu, které nejen vzeře-
něm ale i svou krásou předčí mramory
vládní, hotoví

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,

Brno.

Prostředí po curá-
kově umělecké
bezplatně.

Kulturní hlídka.

Dr. Jos. Kalousek, jeden z největších současných historiků, slavil včera 70leté narozeniny. Bystrý a kritický učenec tento v obsáhlém díle podal světlý a podrobný obraz českého státního práva, ocenil veliké zásluhy Otce vlasti, očistil jméno sv. Václava od tendenčních přibíhů, pověděl nové věci o sv. Vojtěchu a sv. Ludmile atd. Historik na slovo vzatý, pracující zcela nezávisle — a přitom katolická víra nijak mu nebránila ve vědě. Pracuje horlivě dále. Kéž jej Bůh ještě dlouho zachová!

Pak věřme jejich touze po skutečné vědě a pravdě! Častěji jsme dokázali, jak evangelicko-klerikální kruhy přímo nestoudně balamutí náš národ násilným překrucováním historie, jak podváděly s drzostí málokdy slychanou Lžipogiem a pod. Ale okaté nepravdy veselí se trousí dále. Vždyť je-li namířena taková lež proti církvi, nemusí se báti evangelický světloňos, že bude od pokrokářů nebo socialistů zakřiknut. Na debatě konané mezi zástupci čes. evangeliků a „Volné myšlenky“ dne 2. února řekl evangelik MUDr. Lukl mimo jiné: „Jen nemravný, nečistý člověk je nepřítel pravdy... Reformace dala národu mravní ideál. Reformace učinila nás teprve národem kulturním... Reformace položila důraz na Krista a osvobodila svědomí lidské“ (Viz Hlas z Siona z 27. března). Nezávislý čtenář táže se v úžasu, jak jest možno ještě nyní, po tolika exaktních historických objevech tak mluvit! V době, kdy poctiví historikové (nejen katolíci ale i protestanti) proti lyrickým chvalozpěvům na „reformaci“ postavili fakta tolik brůzná, odváží se zpívat evangelický inteligent starou nejen zevšeudnělou, ale naprosto odbytou toninou.

Teprve reformace dala lidstvu mravní ideál? Teprve ta nás učinila národem kulturním? Obrovská kulturní práce klášterů, kterou Palacký tolik chválí, nebyla tudíž ničím. Že Karel IV. založil universitu, že se postaral o rozkvet písemnictví, že stavěl nádherné budovy a podporoval rozkvet umění tolik, až inteligentní cizinci žasli, to také není ničím. Teprve reformace... Ano, „reformace“ přišla s cepy, aby roztřístila umělecké malby na skle, aby páčila kulturní knihy, aby třískala umělecké sochy, oltáře, aby zpusťovala staroslavný Vyšehrad, aby ve své bříšné obmezenosti uloupila hamižné i ty statky universitní, z nichž měli žít i professoři hnutí a později protestanti. *Zkrátka barbarickým šlapáním téměř všech květů kultury dříve utištěné rostoucí ohlásila svůj příchod — kultura „reformační“.*

Ubohá universita, která dříve byla chloubou a kulturním ohniskem celé střední Evropy, klesla v rukou „reformačních“ tak nízko, že byla se svými hladovíci professoři pro smích vzdělané ciziny. Ani o soustavné vyučování hoboslovců na ní nebylo postaráno. Sami „reformovaní“ Čechové raději světovali mládež výchově jesuitské. *Takovým způsobem* tedy teprve reformace z nás učinila národ kulturní. Ujařmení selského stavu, přijímání notoričtých zločinců do řad duchovenstva, zbyřalost z protestantského Německa k nám zavlečená, úžasná bujení tupohlavé pověrečnosti — to byly také dokumenty té lepší vzdělanosti. Vmrskávání sedláků do církve protestantské vyháňání a třetání duchovních svobodomyšlných od zpuštěného a lakomého panstva protestantského — to bylo to osvobození lidského ducha.

Máme snad pokračovati o dalších nepravdách MUDra. Lukla, který tak uboze dějiny vlastní církve zná? Dost. Vždyť přece otázka „mravní, svobodomyšlné a kulturní povýšenosti“ protestantismu jest nyní tak jasná, že by o tom nemělo být mezi inteligenty vůbec sporu. Chtěli jsme hlavně konstatovati, že někteří lidé ze strannické zaujatosti přes všechny vědecký pokrok hudou a houští budou dále starou limonádovou pláničku. Věda jde kolem jejich oken rušným pochodem, ale panstvo zavírá před ní okna i dveře. A pak chce mluvit o skutečné touze po pravdě a pokroku!

Jak se pak srovnává s takovým jednáním kazatelský výkřik, že jenom nemravný, nečistý člověk jest nepřítel pravdy?

Jest v těch lidech ještě kus vlasteneckého citu? „Lidové Noviny“, orgán pokřtěného semistry dra. Stránského, napsaly o brněnské schůzi katolického rolnictva: „A tak se skutečně konala odpoledne v „Besedním domě“ klerikální schůze, po níž musel být sál několik hodin větrán, desinfikován a čistěn, aby všechny viditelné a cítitelné stopy schůze byly odstraněny.“ Lebec se pozná, kam takové rafinované psaní cílí. O českém rolnictvu, pokud jest katolické, může semita psát třeba hůř než o cikánech. Ví, že pokrokářskými a židovskorudými listy okřiknut nebude. Co by následovalo, kdyby takhle psal někdo o schůzi židovské? Ani ne tak židé, jako jejich posluhové s české krve zrození způsobili by hotové hromobití. A žurnalista, který s takovým surovým posměchem píše o lidech, tvořících jádro národa, bude nadále tvrdit, že jest zastancem a vřelým

přítelem, ano neúporným služebníkem národa. Nešťastím katolických rolníků bylo, že si nenapustili vlasů pomádou nebo kölnskou vodičkou; to mohou dělati bohaté židovky, proto po jejich schůzi jest atmosféra v sále poněkud jiná.

Přijdou-li do schůze chudí dělníci rudí v modrých bluzách hned z práce, tehdy teprve rozhodně nikdy po nich nezůstane vůně růžová. Kdyby se však odvážil někdo s pošklebkem o tom se zmíniti, hned by byl ztřeštěn hodně a to plným právem. Na ty si semita s posměchem netroufá.

To ovšem orgán Stránského nedodal, že hůř páchla kofalka z povykujících úst socialistických, jež venku tehdy řádily.

Zapamatuj si, rolníku, co je dovoleno ve „vlastenecké“ společnosti vůči tobě! Nezapomeň, jak lidé takovým a podobným způsobem tebe tupíci budou ti v případě potřeby pochlebovati, aby od tebe dostali hlasovací lístek! Může takový jízlivce pravdivě o sobě tvrditi, že má trochu citu a lásky k jádru českého lidu?

Katolické náboženství prý ochromuje energii, otupuje a snižuje mravnostní úroveň. Slovnatý spisovatel + dr. Gebauer napsal ve svých vzpomínkách mimo jiné: „Otec a matka byli samá práce, a já jsem vypomáhal, když jsem poodrostl a kde jsem stačil... Práce v hospodářství počínaly na jaře a končily mlácením o vánocích, a potom, asi od vánoc do jara, otec tkalcoval. Otec a matka byli lidé velice nábožní, byli v nějakém bratrstvu, které řídil kněz v Nové Pace. Nikdy nezakleli; matku nikdy jsem neslyšel mluvit o někom zle, ani když to někdo zasloužil... Otec a matka měli také zvláště citlivé srdce k chudým... Navštěvoval jsem rodiče často a rád... Matka byla vždycky a v posledních letech zvláště velkou ctitelkou Panny Marie... při loučení vždycky mne napomínala, abych se nespouštěl Pána Boha... V Oubislavě chodil jsem také do školy obecné... Milé nám byly hodiny náboženské. Farář Filip Ancr byl k dětem velice vřelý a k výkladům z biblické dějepisy a z evangelí přinášel často obraz, na kterém příslušný příběh byl vyobrazen... Jeho pobídkou se také stalo, že mne otec dal na studie.“

Dali si to soudně potvrditi. Hlavní sloup „Volné myšlenky“ Dr. Bartošek byl prý nazván P. Majerem v přednášce dne 21. října 1907 konané láhem pro svůj výrok o „legendární osobě“ Ježíše Krista na sjezdu volných myslitelů v Praze. Dr. Bartošek nebyl s tímto titulem spokojen a žaloval. Prvá stolice uznala, že tento titul mu nepřísluší, a proto byl P. Majer odsouzen k pokutě. Odvolací senát v Plzni dne 28. března však uznal, že přednáška P. Majera byla jen dovolenou kritikou, protože je to holou nevědomostí, když někdo mluví o Ježíši Kristu jako o legendární osobě.

Konec důvodů zajímavého tohoto rozsudku zní: „Reč žalovaného, konaná dne 21. října m. r., byla jen dovolenou kritikou. Historičnost osoby Ježíšovy jest tisíciletými dokázána, a to nejvážnějšími svědectvími; proto, tvrdí-li někdo, že Ježíš neexistoval, skutečně mluví vědomě nepravdu. Chce-li někdo o osobě takového obsahu mluvit, jako je právě Ježíš Kristus, má studovati vážné prameny; pravil-li tedy, že je legendární, prohraje s jistotou nevědomost.“

Nyní to má dr. Bartošek černé na bílém soudně ověřeno, že jeho volné myšlenky jsou obyčejnou nevědomostí. Jedinou útěchou v tomto malému může mu býti ta okolnost, že v řadách volných myslitelů je takových „inteligentů“ více. Stoupenci „Volné myšlenky“ byli tedy úředně náležitě dle zásluhy oceňováni!

Školský obzor.

Již volají po úřední ochraně. Světe, div se! Ti pokrokoví učitelé, kteří tolikrát se vši bezohledností mrskali svoje nadřazené úřady, nyní žádají c. k. zemskou školní radu o ochranu proti katolickému lidu. Když na svoji obranu se organizovalo tupené, bičované a z práce vyháněné katolictvo, tu farizeové volali, že prý Bůh přece úřední ochrany nepotřebuje. Jako by se nejednalo o dobytí a ubájení svobody pro lidi katolicky smýšlející. Pokrokové listy učitelské hanobily kněze jako nestváry, „Český Učitel“ štvavě postavil kněžstvo vůbec do jedné řady s Drozdem atd. A nyní 18. března natíká na pronásledování. Trochu rychle a neopatrně odkrylo pokrokářstvo před lidem srdce i ledví, myslilo si při své kuráži, že bude s katolickými rodiči hotovo krátce. Vždyť „Český Učitel“ docela už proslovil zásadu, že nemají ani rodičové práva vstoupovati dětem svým vlastní náboženské přesvědčení.

Tu ovšem nutně nastati musil protitlak. Řádní organizovaní pokrokáři mohli klidně snést leda mramorová socha. A teď tolik útočný papírový rytíř lže, běduje, žádá za úřední ochranu — a to proto, že na pokrokovou vysřavost katolictvo odpovírá. Prý se kolportovaly letáky „proti škole, proti učitelstvu s odvídnou tendencí, aby

podvrácen byl všecken blahovolný poměr mezi školou a lidem, aby vytržena byla z kofene naprosto všechna důvěra k působení dnešního učitelstva.“ — Snad hlavně k podvrácení působení učitelstva pokrokového, „Čes. Učitel“? Věže, že náš lid hodných, vzorných učitelů si váží. Kdo ten blahovolný poměr začal trhati první? Nebyli to ti učitelové, kterým byly milejší štvavé veřejné rejdy než úslušná pedagogická práce? Nebyli to ti, kteří přešli k ofensivě, kteří veřejně vyblašovali, že náboženství do škol nepatří? Nelíčil se ve „Škol. Obzoru“ kněz jako hotový netvor, napsal jsi ty, „Čes. Učitel“, o „prašivém hnutí klerikálním“ a pod.? Nepranýřoval jsi ty kolegy, kteří se neobávali svoje náboženské povinnosti plniti?

A mrzí, velice mrzí „Čes. Učitele“, že některé katolické tiskopisy vyložily, co se musí na učitelstvo platiti. Aj, aj, tedy demokratický orgán se hněvá, že lid má být uvědoměn o svých stávajících platebních povinnostech i právech — i vůči učitelstvu. Hezčí by bylo, kdyby se stále říkalo, jak obrovské mají platy „nic nedělající“ kněží, že ano! Poučení o josefinské škole přece rádi pokrokovci lidu před oči strkají a křičí z plných plic: „Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte!“ To už jest v pořádku. Do kněze se může kopat jakkoliv, pokrokový učitel má být nedotknutelným majestátem, jemuž má lid platit stále více a přitom mlčet a mlčet jako ujařmený robotník. Katolický lid má mlčet i tehdy, kdy pokrokoví pánové zřejmě přestupují zákony, kdy šlapou v prach ty povinnosti, k nimž se byli úředně zavázali. — Kdybyste, pánové, nebyli zdvihli sami smělý boj proti citům těch, kteří na školy platí, vězte, že by se o těch platech mnoho nemluvalo. Vždyť katolictvo samo se staralo o to, aby bývalé nedůstojné, skrovné platy učitelské byly zlepšeny. Ale vy jiným sami jste začali vyčítati předem.

A to ohrožování, že zemská uč. konference se neunesla podati zem. sněmu návrh, aby bylo zrušeno ve škole vyučování náboženství! Nebájíme mylika citovaného letáku. Jen to jest zvláštní, jak pokr kovářové, kteří jindy tolik statečně chtějí ukazovati ve škole náboženskému vyučování dveře, najednou hlaholí tonin u opačnou. Vždyť my jsme se přece neunesli... Zle je, zle, jestliže před zemskou školní radu přichází „Čes. Učitel“ náhle s tak kroušeným obličejem.

„Učitelstvo cítí, že má plné právo na úřední ochranu!“ volá „Čes. Učitel“. A což kdyby katolictvo žádalo úřady za právní ochranu proti bezectným lžem letáků té agrární strany, již tolik horlivě podporovalo pokrokové učitelstvo proti nám! Souhlasí také „Č. U.“ s těmi literárními podvody agrárníků, kterými naše strana tak nestydatě byla potupena? Po úřední ochraně najednou volají lidé útoční, kteří netajíli svoji tendenci — pracovali proti duchu stávajících zákonů. Volají po úřední ochraně proti těm, kteří stojí v defenzivě a kteří volají, aby učitelstvo zachovávalo zákony.

Královéhradecký krajský spolek Zemské Ústřední jednoty učitelstva měšťan. škol českých sejde se k valné schůzi dne 5. dubna t. r. o 2. hod. v měšťanské škole chláp. v Hradci Králové. Program: 1. Formalie. 2. O výchově národa promluví p. M. Hošek; rozhovor o přetěžování žactva zahájí p. B. Ryba. 3. Referát o schůzích správního výboru Z. Ú. J. 4. Volby. 5. Volné návrhy.

Malé připomenutí „Čes. Učitel“. Na úvodním místě zle jste práskali do mravně pokleslého laika, který prý byl „klerikálem“. Teď zas vypichujete jednu historku až z Augsburku. A přece můžete věděti o trochu bližších případech dokázané nemravnosti z tábora — učitelského. Ve čtvrt létě — dokázána v listech mravní zvrhlost čtyřem pedagogům — necelibátníkům. Tedy při tom útoku na nás jen pozor na cestu! Snadno se přitom brkne. Máme odpálce stejným způsobem a blíže vyložití případy takové? Hnuší se nám takový boj, ale bude-li potřeba, promluvíme určitěji.

Politiku do školy horlivě zavádějí ti páni organizovaní učitelé, kteří jindy stýskají, že o politice mluví prý kněží na kazatelně. V Právozdově dle žalobního spisu vykládal mladý p. učitel Velinský dětem, že okresu rozbleskla se jitřenka pokroku a osvěty zvolením pokr. učitele Holance. Žáček Aug. Rin řekl tiše svému druhu, že vlastně jest zvolen hr. Vojtěch Sternberg. Zato vytáhl pan učitel (svobodomyšlný?) hocha z lavice ven, kde ho na chodbě ztýral ranami na obličej. Hochu vstříl pak do třídy, ale po chvíli zase jej vyvěkl a stýral tak, že ubožák onemocněl. — Chlapec před soudem v Novém Městě n. M. přes popírání učitelovo prohlásil, že byl tučen přes ústa, nos a přes hlavu, pak byl bit znova. Do školy mohl jíti až za týden. Ličením odročeno za příčinou slyšení nových svědků na 8. t. m. — Ovšem takových případů školského politisování jest více.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Prase. M. Herbertova: Slova, pouhá slova. Zábav večerních roč. 28., čís. 6. Za 70 hal. — Český jinoch: Časopis pro dospělou mládež. Řídí V. Müller. Roč. 13., čís. 4. a 5. Vychází desetkrát ročně za předpl. 1 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Fr. Vaněček. Roč. 15., čís. 3. Vychází měsíčně za roční předpl. 8 K.

Z nakladatelství J. Otty v Prase. Antal Stašek: Na rozhraní. Seš. 12.—18. po 32 hal. — Lidové rozpravy lékařské čís. 78: O rýmě. Pojednává dr. O. Kutvirt. Za 1-20 K. Čís. 79: Otázka jednotného vodovodu v Praze. Píše dr. G. Kabrhel. Za 80 hal. — Slavische Roman-Bibliothek: Prager Geschichten. Z českého od I. Herrmanna přeložila A. Auferstörkova. Seš. 6 a 7. po 32 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Prase. Vilímekova Humoristická knihovna: Historie modrého velblouda. Píše R. Hašek. Seš. 5—11. po 30 hal. — Cestopisné romány dr. K. Maye: Vinnetou, rudý gentleman. Seš. 33.—40. po 32 hal. — Knihovna historická a kulturní: Garibaldi. Píše K. Tůma. Seš. 11.—17. po 48 hal. — Spisy F. X. Svobody: Srdce její vzkvétalo vždy dvěma květy. Román. Sešit 1. za 30 hal.

Kasatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí Frant. Jirásko. Ročník XV., čís. 2. Nakladatel R. Promberger v Olomouci. Roční předpl. 7 K. S přílohou: Knihovna „Kazatele“ č. 20: Obnovme se v Kristu. Cyklus postních kázání. Sepsal P. D. J. Kubis. Za 70 hal.

Kasatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. VI., čís. 4 a 5. Vychází v 10 číslech do roka za roční předpl. 8-60 K. Nakladem R. Ruppá v Pelhřimově.

Časopis katolického duchovenstva S přílohou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Roč. 49., čís. 2. Nakladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze.

Zvazdušná kněžského semináře. Píše Jan Pauly. Sešit 1. Na celé dílo předplácí se 2-20 K u administrace Věstníku katol. duchovenstva na Smíchově.

Lowrdy a jejich význam pro naši dobu. Úvahy jubilejní (1858—1908). Píše dr. C. Sládeček. Cena 1 výtisku 60 hal., při větších objednávkách (nejméně 5 výt.) po 50 hal. Objednávky přijímá dr. C. Sládeček, vicesuperior kníž. arc. semináře v Olomouci.

Chci štít. Sebraných spisů M. A. Šimáčka seš. 5.—14. po 32 hal. Nakladem „Unie“ v Praze.

Náš domov. Nejlepší obrázkový, zábavný poučný měsíčník. Řídí J. Věvoda. Roč. 17. čís. 3. Vydává Jednota Našeho Domova v Olomouci. Roč. předpl. 4 K přijímá benediktinská knihtiskárna v Brně.

Serafinské Květy. Časopis terciátů československých. Roč. VII., čís. 6. Pořádá P. Jan Rubinger. Předplácí se na rok spolu s kalendářem „Sv. František“ 2-40 K u administrace „Serafinských Květů“ v Olomouci.

Co je dovoleno ženě, když miluje? Napsala K. Šturmlelová. Přeložila V. Dolejšová. Melicharovy Bibliotéky díl III. Cena 1-80 K. Nakladem Boh. Melichara, v Hradci Králové.

Prohládky historiky. Napsal V. Stech. Vydalo Nakladatelské družstvo Máje v Praze. Za 1 K.

Dětský máj. Obrázkový čtrnáctidenník pro mládež. Řídí Fr. Hrnčíř. Roč. IV., čís. 11. a 12. Roční předplatné na 20 sešitů u administrace v Nymburce 2-40 K. Jako příloha ke každému číslu přidána „Knihovna Dětského Máje.“ Tato v díle VIII., seš. 11. a 12. přináší dějiny Černé Hory od F. Hrnčíře. Ilustrovaný sešitek s mapkou za 8 hal.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Pěkné hospodářství. V Juliánově u Brna veliký poplach. Nejdříve všemožné tnutí před očima „nezasvěcených“, ale teď kalná voda teče cedníkem již volně. Ve výboru Dělnického domu půjčováno nejznámějším a nejmilejším štědře, jako by ten dům byl spořitelnou. Německý soudruh Brunner vypůjčil si celých 400 K a pak místo placení prohl z rudého ovčince. Nechce ani po upomínkách platiti; vždyť si také šikovně vypůjčili jiní. Jest také svízel se soudruhy Kotěrou a Svobodou. Jeden z nich přijal 255 K, jež náležely domu s vybírání pivní dávky, ale neodvedeno nic. Na valné hromadě kdosi na to přišel, ale žádný s obou nechce nic o penězích vědět. Valná hromada proto byla rozbita. Tusar a Toužil pilně jezdili s Brna vyšetřovat, až konečně na druhé valné hromadě přiznali se Kotěra, se Svobodou po dlouhých tahanicích, že si peníze zadrželi spolu s hostinským Kočvarou a zavázali se, že obnos 255 K nahradí. Jen kdy to bude? Soudruh Štorek, pokladník, pro obvinění se špatného účtování vyhozen ze strany. Ten sás na odvetu usnesl obvinění, že minulého roku při oslavě desetiletého trvání Děl. domu se kradlo, a že

obnosy ukradené jdou do set. Teď se věc vyšetřuje. Proskakují pověsti další.

Také proletářské bratrství. Dne 8. března potkal socialista Ludvík Pojer večer na Podklatě křesť. sociála K., jehož začal politkovati. 21. března byl za to odsouzen v Třebíči na 48 hodin do žaláře.

Jak provádějí socialisté kulturní program. V „Budoucnosti“ píše jeden dopisovatel: „Bylo to v sobotu večer po výplatě. Na dělnické čtvrti Cejlu, kde vysoko k nebi šli tovární komíny, právě když nejvíce lidí proudilo ulicí, táhli čtyři výrostci, nejvýše 15—16letí, druhá svého tak zpitého, mohl směle říci, že podobného něco jsem dosud neviděl. Kluk, myslím čtrnáctiletý, bezdub, bez vlády, dal se táhnout, nejedv ani nejmenší známky života. Mrtvolný vzhled obličej, zavřené oči, tak jej táhli opili druhové, dva za ruce, dva za nohy za velikého gaudia zvědavců, kteří nad tak smutným, bolestným obrázkem na celé kolo se řehotali. Ztáhli jej do stracených ulic a jeden na celé kolo spustil: „Rudý prapor“. Otřásl jsem se zrovna hnusem. A ten blbý, smrtelně blbý hoch, ubožák, z něhož kořalka páchla z daleka, ten nemohl mně vymizet z paměti. Nešťastná sobota — nešťastní lidé postrádající všech výhod rozumné výchovy.“ — V rudé „Rovnosti“ doporučuje se v insertní části jedna kavárna brněnská, kde poznamenáno: „Otevřeno až do rána.“ To jest velice lákavé pro soudruhy, když dostanou sobotní výplatu. K tomu poznamenává se v „Budoucnosti“ dne 27. března o rudém hostu: „Měl jsem sám příležitost na své vlastní oči se přesvědčit, že z takového místa ho nedostane žádný ven i kdyby nevím co dělal. V sobotu dne 14. t. m. šel jsem po jedné brněnské ulici a potkal jsem hoča asi pětiletého, který plakal. Za chvíli na to šel jsem zpátky a tu slyším v jedné putyce klení a nadávání jednoho muže s červenou krmou. U něho stál onen hoch, co jsem ho napřed potkal, tvář měl celou krví zalitou a volal ušedavě: „Tati, máš jít domů!“ Avšak hodný táta místo co by šel domů, tak hoča zbil, proklínal a poslal do horoucíh pekál. Taková je láska otce-demokrata. Podobných případů máme na sta.“ Téhož dne tento list sděluje, jak za kraválů proti katolickému náboženství v Brně mluvil (vlastně řval) jeden soudruh, který co chvíle si zavdal z lahve, kterou zase do kapsy strkal. — Týž den po 10. hodině potloukal se před Besedním domem opilec s rudým karafiátem, který zuřivě křel a nadával. Soudruzi práce jen se snažili ho odvésti. Ale kulturník křičel: „Já su soc. demokrat. Tady se podívej na ten karafiát.“ Byl odveden pracně z přední fronty.

Ta socialistická stola! Co všechno musí platit ubohý dělník do rudé kasy, aby měl pokoj! Vydírání ve velkém. A kdo má víc peněz, zle s ním, jak se na socialisty trochu usměje. Již jest obklopen radými výběrčími. O nedávno zemřelém vynikajícím spisovateli Edmondu de Amicis začalo se tvrditi, že v mužném věku se přidal k soc. demokratům. Bylo v tom kus pravdy. Socialisté však brzy sami mu protřeli oči důkladně. De Amicis začal psáti ve prospěch rudých román „Primo Maggio“ — ale nedopsal ho. Proč? Jakmile se roznesla pověst o jeho lásce k rudým, již se k němu trousili socialističtí výběrčí. Hned ho pozvali, aby byl přítomen při rozvinutí nového praporu, hned zas žádali o příspěvek na založení nového listu. Jindy zase žádali, aby platil agitační cesty některému soudruhovi, jindy zas, aby jejich poslance vydržoval úplně v hotele. Zkrátka byli tak krotcí, že je začal De Amicis z domu vyháněti.

Jak rozumějí svobodnému projevu. Nár. soc. stavebníci v neděli dne 22. března konali v Konviktu v Praze schůzi s programem „Odborová organizace a teror soc. demokratů na stavbách.“ Rudí však se tlačili se sklenicemi a holemi na tribunu, až vynutili rozpuštění schůze. „České Slovo“ k tomu dodává: „Charakteristické je také to, že se ve schůzi několika našim bratřím stratily klobouky a hole, což ovšem není nic divného, a kde jsou soudruzi, tam se lehce něco ztratí.“

Nejlepší a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy
Jon. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Navštívenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zasláno!

Po inventuře

nabízím za ceny

zvláště výhodné!!

Zbytky

kožeců, látek potahových a dekoráčních, linolea, kožanky na stoly, pohovky a j.

Jednotlivé

pokrývky stolní, ložní, záclony krajkové a portieri, přikrývky prošíváné a flanelové.

Jednotlivé

konsole dřevěné a mosazné, židle, křesla, postele, skříňe a noční stolky.

Zahradní nábytek.

Celá zařízení

jež nyní ve zvlášť velkém výběru sestavena jsou, dávám za podmínek zvlášť výhodných.

Upozorňuji

ct. obecnstvo při jarním doplnění zařízení bytů na výhodnou koupí přímo v mé továrně a ujišťuji obaluhou nejsolidnější.

Adolf Novotný,

továrna nábytku, kožeců a dekoráčních předmětů
v Týništi n. Orli.

Nejdušoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivé své odborné služby sl. patronátům a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově. Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umělecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd. bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů. Obchod papírařský. Velký výběr obrazů, zrcadel a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje hlavně patronátní úřady a veledušt. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma. Týž závod přijme hoča z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,
dodavatel
o. k. vojen. a dřevnických útav
v Hradci Král.
náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obcenstvu
ku provedení
oděvů
anglických
a francouzských nejnovějších vzorů.
Tovární sklad jemných suken
všeho druhu.
Anglické látky. Peleriny do deště.
Solidní a vzorná obsluha.

Mačte prohlédnutí výkladní skříně.

Prodám vilu
se zahradou ovocnou a domek
s polnostmi u silnice blízko
stanice dráhy a budovy ná-
dražní nedaleko Hradce Král.
Blíží v č. 131. v Hradci Král. I posch. v předu.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krášené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
bírání se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvnější při-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleddat. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile.
Antverpy 1906, zlatá medaile.
Výrobky vjeatr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma franko

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů, y obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré (předběžné) práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.
Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Vejce k lihnutí
obrovských kachen pekingských
1 kus 25 h, minorek černých
1 kus 16 h prodá a dotazy zodpoví
ALOIS BLATTO
v Ostrétně, p. Holice.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8, str. 32
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Ori. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Akciový kapitál K 4.000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 600.000.—
Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::
Skladiště. Eskont smének a faktur. Sménárna
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.
Bureovní obchody. Informační oddělení.
Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.
Star vkladů koncem února K 14.420.195-42.
Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: „Ústav“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.

26/26 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drabou.

Skлады tabulového skla. =====

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“ =====

Hlas svého pána.

Nový, tohoto druhu jediný,
vše český a křesťan. závod

s gramofony,

toilet. potřebami,

hračkami a po-

hlednými listky

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,

nároží Bělského tř. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Neopomeňte závod tento navštívit.

Velký výběr. - Levné, pevné ceny.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému duchovenstvu a al. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltář. u, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

 Závod založen r. 1898.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati i ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Poděkování.

Ušem,

kdož za příčinou bolestné ztráty mého milovaného chotě

JUDr. Františka Srdínka,

emer. advokáta, zakladatele, prvního starosty a čestného
člena „České Besedy“ v Liberci, předsedy okrašlovacího
spolku, místopředsedy spolku ku podpoře chudých studu-
jících v Hradci Králové atd., atd.,

ať slovem, ať listem či depeší, dary přčetných věnců
a kytic i doprovodem na cestě poslední ráčili vlídnou
a útěchy plnou soustrastí ztišiti hoře srdce mého, dovoluji
si tímto vzdáti

nejuctivější a nejvroucnější díky!

Jménem svým a rodiny:

Marie Srdínková.

V HRADCI KRÁLOVÉ, v březnu 1908.

OBNOVA

Číslo 14.

Příplatky na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Boj o školu.

(M) „Heslo svobodné volné školy vyjadřuje dávné tužby, které učitelstvo chová a které vložilo do svého kulturního programu na sjezdu v Praze r. 1903“, volal na XIV. světovém kongresu Volné Myšlenky v Praze zástupce českého učitelstva p. J. Černý.

Co svobodná volná škola chce, to vyloučeno jest v „Českém Učiteli“ v č. 8. ročn. X. ze dne 31. října 1906, kde učitel při konferenci praví: „Co se týče mého politického vyznání, jsem **velmý socialista** a z toho stanoviska dívám se na svoji práci s dětmi. *Není mi možno naprosto kompromitovat svoje přesvědčení tím, abych uznával existenci boha pro sebe ani pro své děti. Nepotřebujeme ho prostě. Je balastem, který zatěžuje pouhé lidstvo a zakaluje smysly, aby nemohly prostě pociťovat.* Znáám jen skutečné síly, které pohybují vesmírem — a znám fiktivní svět stále se přetvořující a obměňující. Dokáží svým dětem nejjasněji a nejpříměji, že neexistuje bůh, že už pojem boha snižuje velikost každého přírodního díla. A poněvadž já dokážu nepřítomnost boha nejen ve vašem chrámě, pane faráři (který je na konferenci přítomen), ale i v přírodě a kosmu vůbec, svým dětem, je patrné, že neupotřebíme vašeho chrámu, kde si denně boha tvoříte dle své vůle, a nezúčastníme se — já se svými dětmi — vašich úkonů církevních.“

Tak v „Čes. Učitel“i. Ačkoli to uveřejněno pouze jako příklad rozhovoru, přece tendence líčení „konference“ jest ošidná; vyobrazěn tam věrně pokrokový učitel, který dovede „dokazovati“ hned a také bez velkého přemýšlení „dokáže“ oprávněnost toho, co chce v život uvést a k čemu ho krajní vášně vleče. Rádi bychom jen slyšeli ty „nejjasnější“ důkazy! Neplatí zde převrácená vůle za důkaz?

A nyní předák učitelský J. Černý praví dále: „Cirkve dle přání rodičů vychovávají si mládež ve svých konfessích samostatně, bez vlivu na výchovu mimonáboženskou a na účet příslušníků každé církve.“ Tedy tak se to má mluvit s naší školou, s naší mládeží, s naší bu-

doneností? Ve škole učitel bude dokazovati, že Bůh není, že pojem Boha snižuje velikost každého přírodního díla, že je balastem, který zatěžuje pouhé lidstvo a zakaluje smysly, a v soukromém náboženském vyučování bude se kněz snažiti dokázati opak, že Bůh jest počátkem všech věcí, stvořitelem světa, tvorstva a člověka; učitel bude hlásati svobodu myšlení, citění, mluvení a konání nevázanou žádnými zákony, leč jen zákony „vědy“, kněz bude hlásati svobodu vůle lidské, jejíž výstřednosti trestá spravedlivý Bůh, vůle lidské, jež může svobodně rozhodnouti pro dobro nebo hřích, pro ctnost neb zločin, pro mravnost nebo nemravnost.

Položte děcku vedle sebe chléb a meč, uvidíte po čem sáhne. Sáhne po zbraní, která je láká svým leskem a ostřím, sáhne po nebezpečí. Děcko vždy raději kloní se k nevázanosti, bezzákonosti, bezmeznosti, jeho přáním jest život bezuzdný, vedení k životu uměřenému jest mu nemilé. Děcko ve škole budoucnosti, ve škole svobodné a volné vycházelo by vlastně volné, svobodné, nevázané téměř ničím, nerespektující ani zákonů světských ani zákonů přirozených, nedbající ani pokynů rodičů ani učitelů. Vycházeli by lidé jednající dle okamžité nálady svého „rozumu“, dle okamžitých okolností. A taková škola že by mohla vůbec pracovati na vyhranění kteréhokoli pevného, vzorného charakteru?

Unum necessarium — jediného je hlavně potřeblí dítěti ve škole nabyti — totiž charakteru. Charakterem nemyslíme nikterak snad nějakou tvrdošíjnost, nechtějící uznati věc nejpravdivější, charakterem jmenujeme člověka, jemuž je dobro tím nejvzácnějším na světě, jemuž největším dobrem jest Bůh. Pro dobro, respektive pro Boha směřuje všechno jeho konání, myšlení, citění.

Ve školách třeba vychovávat charakter, ne uváděti dítku mysl dětskou v rozpory, jichž dosah pochopiti nemůže, které činí dítě nespokojeným, neurovaným, nemocným a nervosním. Prázdnota a nicota zavládá v mysli a srdci dítěte takového, nihilismus, skepticismus

elegantně zdravil obě sokyně, oběma prokazoval stejné zdvořilosti. Nechtěl si rozliti otec u žádné z těch něžných dvou výkvětů maloměstské společnosti. Obě dvě děvčata byla po něm jako bláznivá. Vždyť měl takový originální obyčej; kdykoliv někoho potkal, zahryzl se svými bělostkovými zuby do dolního rtu a roztomile se pousmál.

Jitka a Hedva bývaly přítelkyněmi. Ale nyní vzplanul mezi nimi boj veliký, ukrutný, nelibostný, nemilosrdný, protože se jednalo o ženicha.

Byl krásný jarní den. Slunce dýchalo svým vonným čerstvým dechem na ulice, vrabci vesele cvrkali, chůvy s kočárky hrčely po parku. Vše jásalo jarmem veselím — i Hedva černovláška. Srdéčko mocné jí tepalo, velké oči zářily, hubička repetila, cukrovala, zpívala, trylkovala jako skřivánek. Pan Bunting šel s ní! I on, vážný seladon, dnes roztál pod teplými paprsky očí Hedvinych, a slunéčko přidalo asi též notnou porci, takže se pan soudní adjunkt odvážil k tomu, že k Hedvě počal mluvit něžným blétnovým, vrkavým tonem, který ženské ouško tak rádo slyší.

Srdce jejich se přibližovala, každou chvíli čekala ~~roztěná~~ Hedvička, že někde v ohybu cesty přijde katastrofa — vyznání lásky. Jen aby nebylo mnoho bláta, aby si při klečení nezamazal svých krásných kalhot na koleni. „Už se k tomu chystám, já ubohá co mu řeknu, já nic chytrého nevím!“ sužovala se v mysli slečna Bridesmaidova.

„Drahá slečno Hedvičko“, počal sladce a tajemně tiše pan adjunkt, „mám vám mnoho co říci, nevím však, odhodlám-li se k tomu. Vždyť na tom závisí moje štěstí, blaho, života a to může býti vše zacho — — —“

Nedomluvil. V náhlém ohybu parkové cestičky objevila se Jitka Kneecova se svojí mamá. Do těch čtyř jako by bylo uhodilo.

„Ruku líbám, milostivá paní a slečno.“
„Moje dčta, pane Buntingu!“

aneb nízká požívačnost přivádí omrzlost života — sebevraždy mladých a dětí.

Boha ve škole jest potřeblí.

Původcové vření v učitelských kruzích znají velice dobře a promyšleně dosah té these, toho požadavku — náboženství ze škol ven. Škola jest skoro výhradněm činitelem pro děcko 6—14leté, škola vtiskuje duši dítěte neznitelné znamení, jehož vlivu výchova mimoškolská se neubrání. Podařilo-li by se náboženství ze škol odstraniti, odstranili by rozkladní činitel i Boha z mysli dětské, ač-li by se zdravá přirozenost, nezkažený rozum a vůle, jaké u některých dětí obzvláště vyvinuty spatřujeme, proti tomu nevzbouřily.

Učitelstvo na venkově často prohlašuje, že věří, ale že náboženství se s vědou nesrovnává, že ve školách třeba učiti čisté vědě. V časopisu „Vlnná škola“ ročník III. seš. 6., 7., 8., hlavní šířitel Volné Myšlenky a volné školy v Čechách Karel Pelant vypočítává otce vědy „Vlnné Myšlenky“ a docela jsou tam také fotografie těchto otců. A kdo jsou tito otcové? **Arnošt Haeckel, Ludvík Büchner**, a podobně to jde dále. Tažeme-li se, čemu tito „otcové“ Volné Myšlenky učili, jaké vědě se ve volné škole učiti má, jaká „věda“ se s náboženstvím katolickým nesrovnává, poznáváme, že jsoucnost Boží popírali, učili, že člověk není nic jiného, než dokonaleji vyvinuté zvíře, že nemá duši nesmrtelnou, že náboženství jest nesmysl. Takovou „vědu“ poskytl „otec“ Volné Myšlenky učitelstvu, taková „věda“ se ovšem s náboženstvím nesrovnává a srovnati nemůže, taková „věda“ má se vštěpovati českým dětem do duší. A při takovém „vědeckém“ nazírání tluče se sociálně demokratický neb anarchistický učitel při schůzích do prsou a hlásá: „Já věřím v Boha.“ „Věda“, která všemi vážnými učenými byla odmítnuta, rozhodně odsouzena vykonaným zkoumáním, ta tlačí do našich škol. Není tu *charakternosti*. Buď řekne učitel „Nevěřím v Boha“ a pak nemůže býti učitelem dětí těch, kteří věří, anebo řekne „Věřím“ a pak musí se falešné domněnky ze školního vyučování naprosto vymýtit.

Učitelstvu, které nevěří, schází vyšší vzdě-

„Moje drahá Jitko!“

„Má Hedvičko!“

„Obě roztomilé slečinky se líbaly jako dvě kočky, ač Jitka by byla s tygří chutí zatala svůj ostrý chroupek do bílého hrdla Hedviččina, a Hedvička ráda by byla vedrala své růžové nehytky do tváře baculaté Jitky, jež jí tu nejkrásnější příležitost k vyznání, jaká se snad už nenaskytne, svým náhlým objevením zkazila. A ta stará Kneecova, ta je nesnesitelná! Zajme si jako kdyby nic toho milého Buntinga!“

„Pojďte s námi, pane Buntingu, ta děvčátka si mají mnoho co povídat. Necháme je a budeme hovořiti trochu spolu, je-li vám to příjemno mluvit s takovou starou babou jako jsem já!“

„O naopak, milostivá paní, velice příjemno s tak vzdělanou, distinguovanou a krásnou dámou“, lhal, jak když namaže, Bunting

„Vy lichotníku“, klepla ho paní Kneecova deštníkem něžně, až se p. Bunting prohnul. „A odkud jste vlastně, pane Buntingu?“

Otázky paní radové Kneecové řinuly se bez přestání. Začala povídati o svém pánu, jakým byl chudým studentem, jak se vzali, jak umí ona paní Kneecova hospodařiti, jak věno svoje ztvořinšobila, takže jejich Jitka a její budoucí pan manžel nebudou se museti nuzovati a spořiti! Jak pak taky? Vždyť go tisíc liber sterlingů, ty jsou dnes velikým kapitalem!

Když se paní Kneecova s Jitkou od mladého parku rozloučily, a dvojice zabočila od stromů do levo, pan adjunkt Bunting už se nerozebíral — lásku Hedvičky nevyznal, ač očka její zářila ještě vábívěji než dříve, ač řeč její byla sladší a upřímnější každým okamžikem.

„Počkej, megero“, zutíla po rendezvous sklamaná slečna Bridesmaidova před svojí mamá, „se ti nevyplatí, odluzovat mi ženicha. Bodejť, pro tu měchatou Jitku by se Bunting hodil, protože

FEUILLETON.

Dívčí boj.

(M) Přilétlo jaro z daleka a s ním ženich. Ženich, jakých jest málo! Vysoký, štíhlý, vojensky ublazeného zevnějšku, malý knírek černavého přídechu zdobil interessantně bledou jeho tvář. Chodil vždy v cylindru, šaty měl jak anglický kavalír, kouřil „princezky“, chodil majestátně. Inu, roztomilý ženich! A jaké měl k tomu všemu postavení! Úředník soudní není parie k zabození.

Přilétlo jaro, počaly pučeti lístky na stromech a keřích městského parku, vypučely i něžné květy lásky ve dvou dívčích srdcích, jichž majitelky dumavé, trápeny lásky blahým snem, po neposvyných, blátivých dosud cestíčkách sadu bloudily. Bloudily bezradně. Jak lapiti onoho elegána v lásky síť, jak něžně upoutati jeho junácké srdce, jak dopravit ho bezpečně v klec manželství?

Jitka Kneecova, baculatá blondýnka, temperamentu Vlašky, měla výbojnější taktiku. Již několikrát podařilo se jí obratným manévrem přiměti soudního adjunkta Buntinga, aby mezi procházkou ji doprovodil a všeptal několik všedních, přece však dvorných frází do jejího růžového, roztomilého ouška. Jen zářila, když o tom svým družkám vyprávěla.

Hedva Bridesmaidova, bruneta, vysoké elegantní postavy, dojmavých černých, velkých, zářných očí, měla proti výbojně blondýnce lepší pozici taktickou. Její oči byly jako magnet, jenž za ní táhl celou armádu mladého světa provinciálního města. A zdálo se některými okamžiky, jako by i na adjunkta Buntinga nebyly bez účinku. Hedvička zářila, a Jitka suřila, když o tom černoočka svým družkám vyprávěla.

A adjunkt Bunting? Ten byl diplomat i veliký taktik. Chodil s hlavou vysoce vztyčenou,

lání, soběsi universita učitelská, kde by různé systémy vědecké otevřely jim oči, shroulily by v nich zastaralé vědecké názory a přivodily mocný útes duše. Při různosti a boji těch rozličných vědeckých i nevědeckých hypotéz, při chaosu, jaký ve vědě panuje, naučili by se myslet, rozumovat a stali by se rozumnými, konciliantními, jak na inteligenci, jakou učitelstvo na venkově repräsentuje, také patří. Učitelstvu všemu je potřeba vyššího vzdělání. Jest sporno však, mohli-li by ho nabýti na universitě dnešní, která neumí vychováti ani to, k čemu je určena. Učitelstvo musí postupovati sebevzděláním. Učencem stává se člověk, který zkoumá, čte a uvažuje všechno. Učitelstvo má se vzdělávati ve všem, má zkoumati knihy, časopisy atd., celé vzdělání všech národů, politických stran, tříd, náboženství. Učitel má vtisknouti duši dítěte obraz vzdělanosti, ne však pavdělání celého světa, má o všem býti dostatečně zpraven a s jistého zorného hlediska objektivně, rozumně dítě poučovati, ne však vzraňovati a k revoltě vésti.

Zkrátka ku výchování charakteru dítěte je potřeba také charakterního učitele. U politických i kulturních nepřátel, jakými valná část učitelstva proti straně naší jest, platí věřící učitel za člověka bezpáteřného a bez charakteru. Ale může člověk, který ctí Boha, který ho ctí jako nejvyšší dobro, zná jeho zákony, dle zákonů těch žije, v mezích jich pevnou vůlí se udržuje, dle svého nejlepšího svědomí děti sobě svěřené vyučuje, který nezanedbá ani nejmenší příležitosti, aby duši dětskou vzdělal, může býti nazýván bezpáteřným, bezcharakterním, může býti vyhazován ze středu učitelstva?

Reforma školy musí počnouti z řad učitelstva samého. Napřed nechť dají vykonati ve svých myslích a srdcích ten různý se potírající názor, ať dobojují v sobě kulturní boj a neuvádějí mysl dětskou v zoufalost.

Dokonalému, hotovému, vypracovanému učiteli nebude pak jako panu supplujícímu učiteli Josefu Spálenému na reálce Žižkovské nápis „Bohu, Vlasti, Národu“ v oči bijícím, vyvěšený kříž ostentativním, Bůh balastem — stane se opravdovým „učitelem.“

Rodičové mají právo na své děti. Objevily se ovšem tu a tam názory, že děti vůbec a ve škole zvláště rodičům už nepatří. Totiž byly to názory vyplývající z probleskujících náklonností ku socialistickému komunismu. Ale většina učitelstva soudí jinak, chtějí vychovávat děti v součinnosti s rodiči — k tomu slouží ony konference rodičů s učiteli. V pravdě chtějí vychováti rodiče tak, jak vychovávají děti.

V kulturním boji dvou světových názorů, jež nyní o školu boj svádějí, musí se bráti sřetel hlavně na přání rodičů, nesmí se mysliti, že lidem tak zvaným indiferentním, kteří se obyčejně o otázky kulturní nezajímají, jest vše jedno. Lidé indiferentní bývají o své přešedčení, smýšlení a vyznání nejúzkostlivější, ti nenechají si tak lehou vzíti svým názorům své děti a tak je odciziti. Chvilu vážné, které jistě přicházejí, nutí lidi nábožensky cítit

má 60 tisíc! To já se k němu lépe hodím, mamá, vidíš že ano, my spolu máme stejný exterieur.“

„Ale, děvče, nevím, nevím, když si vezme brunet brunetku, nedělá to nikdy dobrotu. Ty bys měla mít ženicha blondýnka jako šimlůčka. To jsou dobráci! Koukni se na tatínka, jaký je to dobrák!“

„Ati! dupla si Hedva, — a já Buntinga chci a musím, musím, musím ho dostat, musí si mne vzít, kdybych ho měla k oltáři za ucho přitáhnout.“

Boj byl vypovězen. Jitka a Hedvikou se v řiti u paní Průglové popraly, až z nich vlasy, vlásenky, vlasové podložky, hřebeny a pentličky lítaly. Rozvášené slečinky neznaly smilování. Smutně zdělány přišly obě sokyně domů.

Ale tma nebyla záležitost skončena. V provinčním městě Gingerbreadu nebyli lidé tak pozadu jak by se myslelo. Svobodné dámy tamější měly svůj klub, ten měl svůj čestný soud a ten čestný soud své zákony, které záležitosti a události, jaké se udály mezi oběma sokyněmi, nebraly na lehkou váhu.

„Soudní dvůr čestného soudu dámského klubu v Gingerbreadu uznal, že záležitost čestnou slečen Kneecové a Bridesmaidové nelze jinak rozhodnouti než soubojem. Hledíc pak ku zvláštnímu účelu a podnětu tohoto sporu, vyloučeny jsou souboj každým ostrým nástrojem i souboj střelnou zbraní, aby tím zdraví a zevnějšek obou dam neutrpkly. Souboj odbude se řecko-filmským zápasem. Obě jmenované dámy sčastní se ho s vlasy jen svázanými, beze všech vlásniček, v oděvu měkkém beze všech háčků, jehlových spon a ostrých, tuhých pružin. Nehty na rukou musejí míti obě protivnice ostříhány. Zápas odbude se dle všech pravidel. Každá rána se zakazuje. Den zápasu dne 12. dubna v místnostech „Progressist-Clubu.“ Vi-

semknouti se v boj proti volné škole — poněvadž jest to boj o náboženství.

Zakrývá se pravý účel celé akce, aby boj ten nebyl zřejmý, aby si mnozí neuvědomili, že o náboženství vlastně jde, ale marny jsou všechny příkrývky, záminky a zástěrky činitelů, kteří přicházejí v těsný styk s lidem katolicky cítícím, když jich časopisy a předáci volají: „Porazili jsme v sobě Boha.“ Volná Škola i Volná Myšlenka jest docela živé heslo, které jest do společnosti lidské hozeno za tím účelem, aby švalo proti náboženství, Bohu, proti všemu právnímu a mravnímu řádu. Tak hledíme na boj o školu po právu, spravedlnosti a dle zásluhy a v boji tom své náboženství nejen neohrožené vyznáváme, nýbrž všichni dle svých sil a schopností všude také hajme!

Dopis z Prahy.

Jak městská rada počuje o český rás Prahy. Jednou, až kulturní historik bude se obíratí dobou, ve které žijeme, užasne nad tak mnohými věcmi, jež trapně dokazují, jak hluboce poklesl mravní cit těch, když stáli v čele matičky Prahy v letech spásy roku 1908. V době, kdy na vše české pořádá se v ponémčilých kruzích štvance, kdy německý fanatismus vyhláňuje zas a zas vyhubení českého živlu, usnáší se pražská rada městská, aby representační místnosti v prvním patře paláce hraběte Sylva-Taroucy byly pronajaty — židu, který teď na jednou začíná se tvářiti jako horlivý Čech.

Věru ti, kdož věnoji ušlechtilé snahy práci za lepší budoucnost svého národa, kdož zachraňují české duše v území znémčilém, s velikou námahou překonávající četná protiventství, mají znamenitý příklad, jaký dávají konšelé, zasedající z vůle lidu na staroměstské radnici! Kdyby každý podle tohoto příkladu jednal, kdo ve službách věci národní stojí, mohli bychom zastaviti všechny své zápasy, položiti si jho nepřitele na šíji a žádati, aby jen kopl . . .

To je tedy ta odpověď na útoky, štvance, surovosti, kterých českému lidu ve znémčilých městech v tomto království se dostává, to je „různý čin“, „různé zastání se“ české věci, když rada král. hlavního města Prahy se usnese pronajati representační místnosti na pražských Příkopech (!!) židu, o němž předtím nic jsme neslyšeli, že by nějak podporoval Čechy proti úsilí germanisaci vlastních souvěrců. Ten že bude reprezentovati český rás města Prahy? Inu, člověk míní a konšelé na radnici staroměstské mění. Úžas jímá člověka při pomýšlení, kam až by to tacl „otcové města“ (!) přivedli, kdyby čas od času neklepla je veřejnost přes prsty. Toť děje se v době, kdy na primatorském stolci sedí zeť dra. Julia Grégra, odchovanec myšlenky národní strany svobodomyšlné — jak chlubač se vytrubovalo při posledních volbách do zemského sněmu o dru. Karlu Grošovi —

Chraň Pán Bůh Prahu před takovými odchovanci! Ti byli by s to dobrovolně postoupiti

tězce dostane se oné známé ceny, na niž poražená žádného práva dělati si nesmí.

Z výboru „Progressist-Clubu“

Bibiana Wickedova.

„Jitka vyhraje, má mnohem větší sílu než ta vytáhlá Bridesmaidova!“

„Sázím 4 libry sterlingů na Bridesmaidovu.“

„Já 6 na Kneecovu!“

Sázelo se, rozruch byl veliký v celém okolí. 12. dubna se protivnice utkaly. Šly na sebe hrdinně. Zápas byl veliký, zoufalý, až konečně upocená brunátná Jitka Kneecova položila svou sokyni, zinalou, vysílenou Hedvičku na obě ramena. Rozhodnuto! Bunting byl Jitčin!

„Ubohé děvče, ta Bridesmaidova“, povídal starý kancelista Meddler před Buntingem, „bránila se výborně, každou chvíli jsem si myslel, že tu Kneecovic koblíhu složí, ale chudák je do vás zamilovaná“, celé noci nespala, plakala, vysílená byla, není divu, že podlehla. No, ženicha ona vždycky dostane, hezké je, její tatík má pro ni uloženo 120 tisíc liber, tak co? Chvilku bude sice plakati, ale ženský pláč je jako jarní déšť, hned uschne! No, ale vám, pane Buntingu, tu Kneecovou nepřiju, tu bych spíš poslal zápasit po cirkusech a ne k oltáři. Ta má sílu, to má! Kýváje hlavou, povídavý Meddler odešel.

Bunting byl Jitčin, vyhrála si ho hrdinně v zápase, ale vzal si 16. června o 11. hodině dopolední za choť svou černošskou Hedvikou, jejíž očka vábila půvabem neodolatelným, majíce v pozadí krásnou duhovou zář 120 tisíc liber sterlingů. Ženský Progressist-Club za tuto hanebnou proradu Hedvikou vyloučil ze svého středu, ač by to byl musel udělat tak jako tak, poněvadž pro členky vdané byl uzavřen. Jitka Kneecova stala se příští rok náčelnicí sportovního odboru, jež přivedla ku zdárnému výkvětu.

hidám v Praze jednoho dne staroměstskou radnici.

* * *

Jak oltářní sanovatí obecní finance. Abdera a Kocourkov byla jak známo dvě města, kde děly se podivuhodné příhody, o nichž dochovaly se zajímavé zprávy v dětských pohádkách až po naše dny. Zejména kocourkovští konšelé snažili se ze všech sil, aby uplatňovali podivuhodné své nápady, jimž tak hned na světě nebývá rovno. Poněvadž jsou známy z dětských báchorek, nebudeme se jimi blíže zabývatí.

Vážnou konkurenci nápadům kocourkovských konšelů zdá se, že budou dělati nápady vycházející ze staroměstské radnice. Ještě neminulo v pražské veřejnosti rozhodnutí, vyvolané neslyšeným zdražením sazby na elektrických dráhách a již opět nové překvapení proniklo do obecního, tentokrát zcela zvláštní!

V době, kdy všeobecnými snahami spěje lidstvo ke zvelebení celých krajů, v době, kdy zakládají se spolky okrašlovací, kdy i holé stráně přeměňují se svěží zelení v háje, kdy cesty stromovím se vroubí a tisíce a tisíce sazenic ku podobným účelům přátelé přírody, jednotlivci i spolky zdarma rozdávají, kdy takřka všeobecnou dobročinností zvelebují se dědiny, obce i města ve směru okrasném, vpadli ze staroměstské radnice těmto ušlechtilým snahám v bok neobyčejným usnesením: Zvýšením poplatků na hřbitovech Olšanských. Dosah tohoto usnesení jest nesmírně neblahý, nehumánní a přímo neuvěřitelný. Pieta a účta k pozůstatkům zemřelých vede pozůstalé, aby pečovali o jich hroby. Je to většinou chudší třída obyvatelstva, která nemůže stavěti nákladné hrobky, která nemůže dopřáti si přepychových pomníků, a dává proto svoje hroby obkládati drnem. Obložení drnem podmiňuje za letní doby i zalévání, ježto by jinak obkládání rovň bylo úplně bezúčelným. Doposud platily se za obložení hrobu 4 koruny, a podobný obnos se platil i za zalévání. Nadále jsou zvýšeny tyto poplatky o korunu.

Než, takže se, proč jsou tyto poplatky zvýšeny? Jaký důvod vedl, že má býti méně zámožné obyvatelstvo pražské nuceno ke zvýšeným poplatkům, když, jak známo, hřbitovy Olšanské vynášejí ročně čistého užitku na 80.000 korun? Kam tyto peníze plynou? Jest zajisté v dobré paměti členů tohoto listu, jaká překvapení připravoval inspektor Olšanských hřbitovů Fr. Hubáček sboru obecních starších zvláštním svým hospodářstvím na Olšanských hřbitovech. Rostliny, které správa hřbitovní potřebovala, objednávala z Drážďan, Erfurtu, Berlína, jako by pražská obec neměla své vlastní obrovské zahrádnictví, nevydržovala množství zahradnického personálu, a jakoby vůbec nebylo v Praze žádných umělých zahradníků, kteří platí obrovské obecní poplatky a jsou takto opomíjeni, když jde o podobné obecní dodávky. Nejsou to případy skutečně neuvěřitelné?

Ba vyšly na jevo tehdy věci ještě podivuhodnější. Na Olšanských hřbitovech jest nadbytek studní, z nichž voda úplně dostačuje na veškeru zalévání hřbitovní. Správa hřbitovní za souhlasu inspektora dala však přes to přase všechno vodu na hřbitovy dovážeti ve voznících . . . Tim vším vznikly veliké a úplně abytečné výdaje, které správa hřbitovní chce nyní krýti zvýšením poplatků, bestak již dosti značných, na úkor nezamožných tříd obyvatelstva.

Lze si domysliti, jaké toho budou následky, že mnoho hrobů zůstane neobložených, a že tím i pieta k mrtvým utrpí.

Jest s podivem, že na radnici staroměstské nenašel se povážlivý člověk, jenž by byl podobné usnesení znemožnil, jenž by byl před čímsi podobným varoval. Chce-li pražská obec šetřiti, mohla tak učiniti jinde. Již častěji měli jsme příležitost poukázati k nemírnosti mrhání penězi pražského obyvatelstva, ba zbytečnému vyhazování peněz při různých „representačních“ výletech do ciziny —

Sanovati špatný stav pražských financí zvýšením poplatků hřbitovních, jest koneck konců konšelská v Kocourkově.

* * *

Látráci a umělci podporovaní Josefem Hlávkou. Z umělců a různých literátů, které zemřelý zakladatel České Akademie a její první president stavební rada Josef Hlávka štědrě podporoval, pouze jediný, a sice Jaro Hilbert, uznal za dobré po smrti Hlávkově pronést v časopise, do něhož obetarává divadelní kritiku, trochu mnoho slov. Náš list jediný to byl, jenž přibil jednání Hilbertovo na prkna veřejnosti. Napsali jsme tehdy, že tento člověk, zabezpečiv se bohatým nátkem (dostalo se mu věna na sto tisíc zlatých), neostýchal se zadržeti zemský výbor království Českého, aby ho podporoval stálým slušným s milostí, poněvadž nechce dopustiti, aby ho žena živila! Myslíme, že mladý, zdravý člověk při trošce jenom

dobré vůle mělo aktivitu se sám, tím více, že bohatým sňatkem má unavenou starost o rodinu. Jaro Hilbert však smýšlel jinak, a když zemský výbor zcela správně jeho málo místnou žádost zamítl, nestyděl se požádati o podporu mecenáše Hlávků — — — Štátní mecenáš mu dával vypláceti až do své smrti 100 sl. měsíčně.

Není to povážlivý zjev?

Vypravuje-li dlouze a široce Jaro Hilbert po smrti Hlávků, že sám zvědněl mecenáš ho vyhledal (11), mluví nasypati lehkověrným lidem písek do očí, ješto doklady na příslušných místech jsou doposud po ruce s datem a číslu.

Zaznamenáváme ten případ výstražný, ješto něco podobně odporného u nás dosud se neudálo.

Obrana

● **účinných křtu** prý pochybují sami katolíci. Tak soudí židovský „Rozvoj“ (27. března) dle řeči Lichtensteinovy o Wahrmandovi. Kníže Lichtenstein pravil, že Wahrmand jest původu židovského a tím že tedy se vysvětlují jeho útoky proti našim dogmatům. „Rozvoj“ tedy s různými „vtipnými“ poznámkami soudí, že dle řeči Lichtensteinovy na židy svátostné účinky křtu nepůsobí — prý sami „klerikální“ antisemité proti svátostné povaze křtu hřeší, pochybují o pravém křesťanství pokřtěných židů.

Na tuto chytrou sofistiku židovského listu ovšem by stačila odpověď krátká. Kdokoli přijímá svátost svatokrásně, nechť se spolupůsobí s milostí Boží, kdo se dá pokřtiti jenom k vůli kšeftu nebo z jiných čistě světských příčin, ten pokouší Boha. A s takovým chytrákem Bůh zážraků dělati nebude. A kdo jsa pokřtěn, činí z jízlivosti opak toho, co mu víra přikazuje, jest horší než člověk nepokřtěný. S Kristem chodil také Jidáš, a přece po jeho mrzké zradě nepochybovali apoštolé o blahodárných účincích milosti Boží.

„Rozvoji“ sekunduje „Čas“. Jak také jinak? Tu připomínáme, že i realisté dokazovali, jak výtečně působí křest realistický. A přece se tolik zklamali. Vyčetli sami plno chyb proti realistickému programu dru Herbenovi, Machar sám psal o bankrotu humanity a češství této strany. „Času“, pokřtěnému realistickou vodou, dokázáno, jak bezectně falšuje smysl výroků samých pokrokářů. „Čas“ napomínal k slušnosti a zatím sám otiskoval sprostácké a nespravedlivé útoky Macharovy. A ejhle! Přece jenom panstvo nad lidmi pokropenými nezoufá, až napsalo věliches o „travičích“ realistických. Tedy napřed nahlédnouti do vlastní dílny — a pak soudit logicky!

Politický přehled.

Zase to všechno visí ve vzduchu. Kritická situace nastala ve Vídni po prohlášení ministra spravedlnosti dra. Kleina v rozpočtovém výboru. Čekalo se dychtivě, jak ministr zakročí proti vzpouře německých soudců v jazykové otázce, že u německých soudců musejí dbáti dosud platných jazykových nařízení a že přestane zpupné odmítání českých žalob a podání. Ministr Klein svým prohlášením neuspokojil ani Čechy ani Němce. Ministr sice uznal právo Čechů na české vyřízení a jednání u všech soudů v Čechách, uznal platnost jazykových nařízení, pokaral odboj německých soudců, ale ani slovem neprohlásil, že se také vláda postará, aby německé soudy zachovávaly dosud platných jazykových nařízení Stremayerových. Odpověď tato nám nikterak stačit nemůže, čeští poslanci žádají nejpřísnější provádění platných nařízení. Češi mají zatím mlčet, tak radí bar. Beck i ministr Klein, než bude vydán chystaný jazykový zákon, a Němci mohou porušovat platná nařízení dál. — Odtud poselstvo české rozhodlo se vystati proti rozpočtu. Mluví se od odstupu ministra Kleina, obou českých ministrů i o krisi celého ministerstva. Minister. předseda bar. Beck snaží se vše urovnati, porada stihá poradu . . . Zdá se, že dohody docíleno nebude. Němci povoliti nechtějí a Češi za žádnou cenu povolití nesmí. — Otázka univerzitní v rozpočtovém výboru sněmovny vyřizena nebyla, přijata jen resoluce Zášková, aby vláda vykonala co nejdříve nutné přípravy na zřízení české university na Moravě. Toť všechno, jeme zase tam jako předtím.

Velké roztřepení způsobeno na Moravě odrobením zemského sněmu, který sotva se sešel, rozbit byl posl. dr. Stránským ve spojení s poslanci strany lidové, pokrokové, soc. demokratické a Němci. Z toho radost mezi Němci, že práce sněmu zmařena, že česká většina ukázala se tím jaksi nespůsobilou. Ovšem musel přijít český člověk, vlastně pokř. žid Stránský, aby zmařil práci českých lidí s pouhého záští proti straně katolicko-národní. Poslanci strany

katolicko-národní v převládání veřejném s rozhodnutím odmítají každou zodpovědnost za důsledky tohoto osudného činu, vznášejíce veřejně na ony postance strany lidové, pokrokové a soc. demokratické těžkou obžalobu.

Za příčinou uzavření rakousko-uherského vyrovnání dostalo se vyznamenání ministrům dr. Derschattovi, dr. Korytowskému a celé řadě úředníků. Mezi vyznamenanými není ani jediného Čecha, z čehož také nejlépe viděti, kolik českých úředníků jest v jednotlivých ministerstvech. Také uherští ministři Košut a Darányi byli vyznamenáni.

Do Vídně přijel německý říšský kancléř Bülow k návštěvě ministra zahraničních záležitostí; přijat byl také císařem v audienci.

S ruským návrhem oprav pro Macedonii souhlasí plně i vláda rakouská, italská a francouzská.

V Petrohradě odhaleno policií spiknutí proti velkoknížeti Nikolaji Nikolajeviči. Také zmařena vzpoura černo-mořského loďstva, kterou připravovali ruští revolucionáři.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Smilčic. V neděli dne 29. března odp. konal katolický spolek v městském hotelu spolkovou schůzi za velikého účastenství. Přednášel p. redaktor Fr. Šupka z Hradce Králové. Poněvadž p. redaktor znám jest z volebního bojiště jako výtečný řečník, naplněn by. sál nejen členy, ale i hosty z místa i okolí. A pan řečník nikoho nezklamal. Přednášku jeho řadíme mezi nejlepší, které kdy v našem spolku byly předneseny. Slova p. přednášejícího, který mluvil z nehlubšího přesvědčení, že bojuje za pravdu, která jednou musí zvítězit, přesvědčovala, ponucovala i povzbuzovala. Škoda jen, že p. řečník který líčil nám poměry u nás v Čechách v ohledu národohospodářském, kulturním i národním, nemohl užiti k obrazu tomu světlých barev. Skutečnost však, třebaž by byla smutná a nepřijemná, zůstává přece jen skutečností, před níž těžko zavíratí oči. Národohospodářky hyneme, kulturní se sice chlábíme, ale nejen mezi prostým lidem, nýbrž i mezi inteligencí jest až příliš mnoho surovosti; národní naše práva ve Vídni nejsou respektována, poněvadž nemáme schopných a nezištných vůdců. Palačti a Riegrové již vymetli, a za ministeraky frak udělá se dnes všechno, při čemž prospěch vlastní jde nad prospěch vlasti. A místo aby vedoucí strany se svými předáky hleděli národ náš hospodářsky, kulturně i v národnostním ohledu povznést, do omrzení opakují odumělou frázi o čerčím nebezpečí klerikalismu, se všech stran bijí do katolíků a majíce plná ústa svobody, nechtějí se ani nejhrošších násilností jednat-li se o nás katolíky, jak se ukázalo v Brně, kde katolíci od hlasatelů svobody, volnosti a bratřetv surově znásilňováni a do krve stýráni. Proto neukazujeme na Francii, i u nás v Čechách pro katolíky nastala doba vážná, burcujeť ospalce se spánku nečinnosti k čilé práci. Slovy nadšenými a působivými mluvil pan řečník ke konci k srdci přítomných mužů i žen, vybízejíce všechny, by i nadále katolické zásady hájili a v nich mládež, které patří budoucnost, vychovávali, a aby šířili všemožně katolický tisk. Hlučný, zasloužený potlesk rozlehal se sálem, když p. řečník překrásnou svoji řeč ukončil. — Ve volných návrazech upozorňoval vp. kaplan F. Novotný, že „Volná myšlenka“ bude vydávati proti „Sv. Vojtěchu“ list „Havlíček“ a varuje před listem tím, který propagovati bude v rodinách bezbožectví; dp. katecheta J. Vík valetně vybízel ku práci na poli katolictvém, neboť, když jednatele p. B. Bartošek p. řečníkovi poděkoval, schůze předsedou dp. Fr. Frydrychem skončena. Zdat Bůh!

Z Pardubic. Zdejší katolická nár. jednota pořádala svoji pátiletou valnou hromadu za období od 13. října 1907 do 25. března 1908. Pan jednatele přečetl zprávu z poslední schůze; pokladník p. Fr. Malý oznámil za pátiletý příjem 267 K 23 h. výdaje 185 K 15 h. takže v hotovosti zbývá 82 K 8 h. Nadto kmenové jmění obnáší 932 K 53 h. Shromáždění vzdalo funkcionářům blůzou pochvalu.

Katolická národní jednota v Nev. Bydčově koná v neděli dne 12. dubna t. r. o 5. hod. odpol. členskou schůzi s přednáškou p. sekretáře J. Mužíka z Hradce Králové o poměrech katolíků v naší době.

Zprávy místní a z kraje.

Pastýřský list adp. biskupa královéhradeckého dra Josefa Doubravy pojednává převážně čtivými a jímavými důvody o vznešeném trojím úctě církve Kristovy. Ke konci významného tohoto listu nalazíme případnou vzpomínku na dvojitý jubileum, které budou rakouští katolíci slaviti. Je to zlaté jubileum české sv. Otce Pia X., které připadá na 18. září b. r. a diamantové vládatelské jubileum J. V. císaře a krále Františka Josefa I., které spadá na den 2. prosince b. r. Přineseme v příštím čísle významná místa pastýřského listu, jenž bude přísti neděli dne 5. dubna předčítán s kasatelny věřícímu lidu.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jan Selišar, farář v Kamenickách, za faráře do Něm. Rybné; p. Josef Kepl, kaplan v Chrásti, za faráře do Svojanova; p. Josef Prudič, kaplan, za administrátora v Nebovidech; p. Theod. Pathy, kaplan v D. Libchavě, za kapl. do Mladých Buků; p. Jan Kovář, kaplan v Zaslavě, za kapl. do Roketnice; p. Josef Valenta, kaplan, za administr. v Bernarticích; p. P. Sales Sommernitz; O. S. B., obdržel jurisdikci pro klášter v Broumově; p. P. Frant. Kubiček, S. J. a p. P. Antonín Eisner S. J., obdrželi jurisdikci pro Hradec Králové. — Na odpočinek vatoupil: p. Jos. Pauer, farář v Jablonci n. J. — V Pánu zesnuli: p. Frant. Lang, (V Vulu.), farář v Bernarticích, † 15. března (naroz. 1849, vysv. 1874); p. Jos. Šádek (V Vulu.), děkan v Kopidlně, † 30. března (naroz. 1833, vysv. 1860). — Uprázdňená místa: Bernartice, fara, patron. nábm. matice, od 20. března; Kamenický, fara, patr. nábm. matice, od 1. dubna; Jablonec n. Jiz., patr. Jana hr. Harracha, od 1. dubna; Kopidlna, děkanství, patron. Ervína hr. Schlicka, od 2. dubna 1908.

Schůze městské rady dne 30. března. Ofertním řízením, omezeným na místní živnostníky, zadá se oprava lavic škol obecných, jak schváleno bylo místní školní radou ze dne 16. března t. r. Schválen byl návrh městského zahradníka p. Valeše na výsazení polí při městské vodárenské stanici v Plotišťích anglickými slatými zimními parmenami. — Výkaz pokl. hotovosti ze dne 16. března t. r. byl vzat na vědomí. — Panu Jos. Horáčkovi v Sezemích vyplatí se za kapli násadu pro rybník „Boudničku“ částka K 601.83 a p. F. Kovaříkovi, hostinskému, pronajme se prodej pokrmů a nápojů na dobytém tržišti do konce roku 1908. — Žádost p. Vl. Zd. Panouška za udělení koncesse ku provozování živnosti elektro-technické postoupí se živnostenskému odboru. — Projeví se souhlas s prodloužením smlouvy na další 3 léta o čistění stok v budovách vojenského eráru. — Schváleno bylo prohlášení, učiněné v zastoupení obce technickou kanceláří při komisionálním řízení, konaném o parcelaci č. kat. 972 na Slez. Předměstí. — Panu E. Hajlichovi, hostinskému, pronajme se zahrádka před divadlem za obvyklých podmínek a s tím, že převezme zodpovědnost za poškození stromů a keřů a péči o čistění její. — Dámskému pěveckému spolku „Eliška“ zadá se divadlo Klicperovo na den 12. dubna t. r. ku koncertu s poduinkou, že dohodne se s jednotou div. ochotníků „Klicpera“, již původně na den ten divadlo bylo propůjčeno. — K žádosti p. Karla Kubišky zavede se plynové osvětlení do hostinských místností v jeho domě čp. 299. — Objednají se mosaikové dlaždičky od fy. Barta a Tichý v Praze. — Vypíše se konkursa na místo kostelníka při kathedrálním kostele sv. Ducha. Jedné žádosti o mimořádnou podporu nebylo vyhověno.

Šlechtný přítel mládeže studující, zvědnělý p. JUDr. Frant. Srdínko, emer. advokát, který od roku 1876 byl členem výboru a od r. 1898 náměstkem starosty spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové, pamětliv jsa vždy humanitních účelů spolku, uložil dne 20. dubna 1907 v záložním úvěrním ústavu pro jmenovaný spolek obnos 500 K. Jako za života zesnulého dostalo se mnohého štědrého daru z ruky jeho pro chudé studenty, tak také velkomyslný tento odkaz bude zdrojem stálého příspěvku, usnadňuje posílání spolku pro studující tak důležitého. Bediř mu zachována věčná paměť!

Okraňovací spolek v Hradci Král. Konal minulého týdne valnou hromadu za obvyklého účastenství členstva. Činnost spolková omezovala se lonského roku na sady na Žitkově nám., jež opatrovala květinovou výzdobou. Ačkoli s minulého roku mnoho se zachovalo, pokud ovšem pro nedostatek skleníků uchovati se dalo, spotřebováno přece nově na 6600 sazenic pelargonií, begonií, lobelek a j., což vyžadovalo značného nákladu, nehledíc k tomu, že všechnu práci dělníčkou opatrovala sl. obec sama. Po celý rok staral se spolek o to, aby stromová a přírodních krás vůbec v celém okolí šetřeno bylo, a nemohl-li sám ve prospěch věci přímo zakročit, upozorňoval příslušné činitele žádostmi nebo dopisy dle potřeby. Zvláštní díky jest vysloviti sl. městské radě, která snahy spolku vždy ochotně podporovala, sl. Besedě, která místnosti své zdarma ku pořádání schůzí spolkových propůjčovala, sl. redakcím, které zprávy spolkové ochotně ve svých časopisech uveřejňovaly, a všem, kdož peněžitými příspěvky k uskutečnění snah spolku dopomáhali, zejména: sl. obci královéhradecké (dar 400 K), Spořitelně (300 K), úvěrnímu výboru (80 K), Založně (50 K). Zál. Úvěrnímu ústavu (50 K), Právovému ústavu (20 K). Příspěvky členské činily 589 K 60 h. Všechn členů čítal spolek v uplynulém roce 224. Protože lonského roku prádné zákony v městských sadech z jara dlouho působily neúspěšným dojmem, postaral se spolek o to, aby sady, letos záhy z jara květinami byly ozdobeny. Za tou příčinou nasázeno bylo již koncem min. roku celkem na 7500 sazenic pomaňnek a macoček. Také ktaí květinovou výzdobu městských sadů vzal si spolek letos na starost, a provedena bude pod dozorem městského zahradníka p. Valeše. Bohužel mnoho stratil spolek letošního roka úmrtím zasloužilého

člena výboru, zhradník p. Fr. Valeš a nedlouho po něm nešťavného, pro krásu přírody vždy nadšeného starosta p. JUDr. Fr. Srdínky. Oba zastupují schůzi výborové zvolení byli pp.: c. k. vládní rada Jos. Novák, starosta, V. Špalek, obchodník, místostarosta, J. Hofmann, správce nem., pokladník, J. Růžička, pekař, rev. účtů, ovč. uč. J. Oehm jednatelem. Ve výboru zasedají pp.: c. k. r. z. s. J. Bartheldy, m. inž. J. Janča, Jos. Jellinek, mydlář, m. lékař MUDr. O. Klumpar, J. Podhora, zhradník. Náhradníky jsou pp.: J. Kopecký, vrb. úč. stroj., prof. K. Krýsl, J. Řezníček, inž. stroj.

Stromkovou slavnost na oslavu jubilea J. Veličenstva uspořádaly 1. dubna zdejší obecné a měštanské školy, zasadivše v Žižkově sadech dvě jubilejní lípy. Průběh slavnosti byl v každém ohledu zdařilý. Za přítomnosti sborůžádného obecního i zástupců místní školní rady s p. starostou dr. Ulrichem v čele přednesl žák III. roč. měšť. školy J. Demuth případnou básně k oslavě J. Veličenstva. Pak promluvil p. ředitel A. Šeda loyální řeč, v níž věcně ocenil zásluhy J. Veličenstva o rozvoj říše a blaho národu. Žactvo, provolavši slávu císaři pánu, zapělo císařskou hymnu. Na to p. ředitel Ryba promluvil o původu a významu stromkových slavností. Po jeho řeči zasadili žáci a žákyne měšť. škol dvě lípy krásně ozdobené stuhami národních barev. Slavnost zakončena básní, kterou přednesla žákyne III. roč. měšť. školy K. Zámostná, a zapěním národní hymny. Mravní význam stromkových slavností jest pro žactvo nepopíratelný. Učí se vážit si přírody, chápají a oceňují dobrodiní stromů a rostlinstva vůbec pro lidstvo, varuje se pak zbytečného ničení stromů a květin. Kde možno jest slavnosti takové pořádati v rozměrech větších, na př. vysazením celých stromových alejí, jest význam slavnosti takové značnější. V Hradci Králové však jsou regulační poměry dosud provisorní, proto nebylo možno uspořádati slavnost větší.

Z obchodního gremia v Hradci Králové. Druhá řádná valná hromada s nezměněným programem odbyvá se v úterý dne 7. dubna t. r. o 7. hod. večerní v zasedací síni městského zastupitelstva za každého počtu členů.

Oprava. Ve feuilletu minulého čísla v sedmém sloupci čti: „Jestliže 1 piaster, mající 40 para, se rovná asi 24 haléřům, pak musí býti 1 para penízem velice nepatrným, rovnajícím se 0.6 h, tedy asi jedné polovině našeho haléře.“

V panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věž vystavuje se ve dnech 4. až 10. dubna t. r. další řada obrazů ze sbírky cesty Vrázovy po Americe, předvádějící zajímavý karneval v Měridě a zbytky indiánské slávy v Yukatanu.

† JUDr. Fr. Srdínko. Dne 26. března skonal emer. advokát p. JUDr. Fr. Srdínko u věku 71 let. Byl zakladatelem a prvním starostou „České Besedy“ v Liberci, místopředsedou královéhradeckého spolku ku podpoře chudých studujících, předsedou okrašlovacího spolku atd. Zesnulý byl vždy upřímným a obětavým vlastencem. V posledním pořízení věnoval 2000 K na „Svatobor“, 1000 K Ústř. Matici Škol., 500 K Národ. Jednotě Severočeské, 500 K Národ. Jedn. Pošumavské a 500 K spolku pro podporu chudých studujících v Hradci Králové. — Pohřeb jeho konán v neděli 29. března za veliké účasti všech vrstev zdejšího a cizího obecního. Čestná mu paměť!

Obchodní a živnostenská komora východočeská. Opětý mocný projev za zřízení šesté obchodní komory v Čechách se sídlem v Hradci Králové stal se na krajském sjezdu obchodnictva v Jičíně v neděli dne 22. března. Na pořadu schůze nalézala se též otázka zřízení obchodní komory východočeské, o čemž referoval městský radní p. Edv. Hamzík, obchodník v Jičíně. Po krátké debatě, kteráž byla pro Hradec Králové velmi lichotivou, a v níž konstatováno s povděkem, že Hradec docílil potřebit souhlasu velkolepé většiny, přijata tato resoluce: „Vyslechuvše důvody opětných a nesčetných stesků na stranické jednání obchodní komory liberecké, která vůči českému obchodu a průmyslu své poslání neplní a plnit neochce, připoujeme se k tisícům projevů a žádám za neodkladné zřízení šesté obchodní komory pro východní Čechy se sídlem v Hradci Králové. Uznáváme, že Hradec Králové pro svoji teritoriální polohu v přirozeném středu průmyslu, obchodu i sítě železniční všech krajů příštího obvodu komorního, jakož i z jiných velmi vážných důvodů, jež v pamětním spise, podaném vys. c. k. ministerstvu obchodu uvedeny jsou, jest nejvhodnějším pro sídlo budoucí obchodní komory. Žádáme české poselstvo aby s celou energií otázky zřízení východočeské obchodní komory se ujal a ji záručně ve prospěch českého obchodu a průmyslu rozřešilo.“

Škodlivá ochota. Město naše vyšlo vstřícně německému židovskému fabrikantovi s ochotou větší než některému Čechovi. Továrna již vesle pracuje a připravuje prý také již luštění otázky národnostní — jak se dalo ostatně snadno předpokládat. Stále určitěji se tvrdí, že na 40 německých rodin dělnických obyvatel se do našeho města. Nu — a pak nastanou obci za ochotu starosti s německou školou.

Dramat. sdružení „Tyl“ v Hradci Králové sehraje v sobotu dne 4. dubna 1908 ve prospěch podpůrného fondu II. a IV. živnostenského společenstva v Hradci Králové novinku a repert. hru Národ. divadla v Praze: Samota. Divadelní hra o třech jedn. Napsal Al. Jirásek. Nastudoval a ve scéně uvedl K. Paul. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o 10. hod. večer. K představení tomuto maloval nové dekorace a dekorací přístavky dle vzoru Národního divadla dekorací malíř p. R. Zeisl.

Prostředky se, že „Spolek majitelů domů v Hradci Králové“ vyloučí ty členy, kteří se svěřením nájemného odkládají.

Na Pražském Předměstí se silně agituje proti připojení k Hradci Králové. Hlavně poukazuje se k tomu, že nelze očekávat přínos pro tuto novou část města od některých členů nynější městské správy, kteří se vzpouzejí proti usnadnění další úpravy nových částí města na bývalých pozemcích hradebních, ačkoli jest toho ve prospěch města našeho naliehavě potřeba.

Pustá rvačka na Pražském Předměstí. V neděli 29. března před 11 hodinou v židovské kořalné děsný ryk. Najednou se vyhrnuli ven muži a ženy, litaly facky, nastala rvačka v prostředku silnice, až vlasy vstávaly. Jeden muž ležel na silnici, druhý ho mlátil do obličeje holí, ženy se o poraženého tahaly. Krev stříkala jako při porážce. Jiný účastník této sváteční zábavy vytahoval nůž, atd. Věru hrozný pohled. Kolemjdoucí žasli, ale domácí škali: „Co pak tohle! Taková podívaná tady není ničím vzácným.“ Za řevu a zmatku uprchl právě jeden beznohý. Ně kdo světlí nedělní ráno v kostele — jiní zase takovýmto způsobem. Na Praž. Předměstí se do ud nezmohli na zakoupení zvonečku ke křeslům, k pohřbu a pod., zato však tam mají útav, kde se rozpáluje kuraž. Všichni slušní občané zdejší mají takových poměrů až po krk dost.

Valná hromada členstva „Středo-labského komitétu“ se bude konati v neděli dne 5. dubna 1908 o 10. hodině dopoledne v místnostech velké zasedací síně obchodní a živnostenské komory v Praze. — Poznámka. Přiblíží členské děti se mohou během schůze u pokladníka p. V. Pilaře, objednávkou časopisu „Střední Labe upravené a upravené“ u jednatele p. V. Váni.

Z Nového Hradce Králové. Na oslavu J. Veličenstva uspořádala zdejší obecní škola stromkovou slavnost tím, že vysázela alej na tek zv. staré cestě, vedoucí ke Hradci Králové. O významu jubilea promluvil p. řídící učitel V. Machek.

Z Kviklem. Místní odbor Ústřední Matice školské a „Občansko-živnostenská beseda“ pořádají dne 5. dubna v hotelu „Šrajbr“ Čechův večer. Na programu jest přednáška, recitace a zpěvy. Při večírku provedena bude sbírka ve prospěch Čechova fondu — Zdejší ochotnická jednota „Tyl“ provedla dne 29. března na paměť 100letých narozenin J. K. Tyla „Strakonického dudáka“ s případným prolovem před zahájením hry. Kus, ač velmi dlouhý na poměry nynější, neunavoval. Souhra — až na menší chyby — byla správná, což svědčí o dobré režii. Škoda, že nebyly provedeny zpěvy, které kus tak oživují. Návštěva byla velmi četná. — Zdejší školy pořádaly v úterý dne 31. března stromkovou slavnost na oslavu 60letého panování Jeho Veličenstva. Program byl pestrý a dobře volený, a zanechal jistě vzpomínku v srdci mládeže školní.

Z okresu nechanického. (Pokračování). Když byla vypána svého času volba okresního tajemníka pro okres Nechanický, tedy pan rada Harrachovského panství Jan Vaníček dal návrh, aby byl zvolen tajemníkem okresu nechanického právník, muž graduovaný, poukazuje k tomu, že v okr. výboru zasedají mužové ne docela zákoně znalí a že v právních záležitostech, že nebude mít větší slůžné a že okres ušetří a nemusí ve právních záležitostech mít advokáta. Tomu páni starostové venkovských obcí neporozuměli; za starodávna říkalo se tomto přednáškám pti obci obecní syndikus čili obecní písař, pti okresu avykli říkali okresní písař — tehdy byli těmi písaři nepravníci. Když nyní tu a tam zvolen právník, jmenují jej „obecní nebo okresní tajemník“, a tak dnes všude ať právník či nepravník říkají „okresní tajemník“. Ale větší hodecat — více požadavků; tak i pti okresu Nechanickém musilo býti obsazeno ještě jedno místo podtajemníka a snad též sluby, a tím vzrostly také roční gáže a okresní výdaje, ač Nechanický okres je jeden z nejmenších a nejobudnějších. Větší hodnocení přinesla s sebou vměšování se do obecních či okres. záležitostí těchto okr. tajemníků a zároveň vyvíjeli vliv, který sluší jen okr. starostovi s okr. výborem, neboť kde tento veliký vliv vyvíjí podřízený úřední orgán, tam je výbor aby točný — a jsou to páni kejkavové. A aspoň kdyby takový úředník měl práva na universitě odbyti, aspoň by mohl okres věsti, výboru okr. poroučeti, ale předtím si nějaký ten š som tam, to nepostáli; zaš by také stálo studium práv? Tím však nejame proti tomu, pokud to ještě jde po starém způsobu, že okr. tajemníkem nemusí býti právník — buď doceně ať bude všude, ale jen kdyby ten „náš člověk“ nás šetřil! Ale vždycky horší služebníci

nešli skutečný a vzdělaný pán. Takový byvá skromný a pokorný a vřelý a šetrný. U nás však tu šetrnost a skromnost není viděti ani ve městě ani v okresu. Obrovské dluhy do nekonečna jeví se v obecním a okresním rozpočtu, které dají rozvážného člověka, Nechanické samosprávné okresní a obecní hospodářství na 100 let předem zadluhuje měšťany a lidi, kteří se ještě ani nemarodili. Půjde-li to tak dále, bude tolik dluhů a poplatků, že pod nimi obchodní a řemeslní i zemědělský lid v Nechanicích a okresu úplně klesne a upadne! Ale zatím politikové vedoucí okres a obec starají se o věci malicherné, nepotřebné, které do jich oborů nenáleží, a tak dle příslovi, kdo se stará o cizí, přichází o své. Nové, zbytečné silnice ku dráze, která ještě není, povolovati, o hostinec „U nádraží“, které v Nechanicích není, se postarati, nový hřbitov, když starý dosud postačuje, projektovati, aby se za velké peníze prodalo zase něčí pole na hřbitov a aby na něm daleko od města leželi ti, kteří nvrhnou břemeno na potomky, aby ani na jejich hroby neviděli a jim klnouti nemohli, že je zadlužili. Staré domy kupovati draho, stavěti přechůzky a mostky třeba židovi do krámu ne s potřeby pro veřejnost a užitečnost, nýbrž s osobních zájmů, aby pak poplatníci komplex pozemků vymáhaných, vyvlastněných, draho vykoupených zaplatili a jednotlivci si pomohl — to je péče a starost orgánů. V takovém chudém a malém okresu má platiti zásada: zavésti rozumné hospodářství a povolovati jen tolik vydání, kolik má okres a město příjmů, dále starati se, aby okresu a městu příjmů přibývalo a zbytečných komplikací na zbytečné věci draho neкупovati. Neuvalovati na okres, obec, město, a tím také jednotlivce nesnesitelné břímě dluhů, neobluhiti se tím, že veliká obec či okresní to a to provedl, a neuvěsti, že se to stalo na účet poplatnictva se ztrátou nezávislosti, spokojenosti a blahobytu občanů. Věci zbytečné nepovolovati — a pamatovati, že okres stěná pod břemenem dluhů — i jeho jediné město Nechanice. Chce-li takový velikan něco podnikati na korporaci samosprávné, nesmí z chytrosti vymáhati subvence obilvečky, byčky a prasátka jen členům výboru a bohatcům, to není žádná rovnost, nýbrž subvence má býti na taková díla a na takový předmět, ze kterého má užitek jak bohat tak chudší; přechůzka musí býti ke kupci jako ku h kynáři, když k putyce, tedy také ke kostelu; subvence nesmí padnout na diety, nýbrž na věc užitečnou a všeobecnou, nejde to, aby poplatníci se naučili snadno a rychle platit a dluhy dlat a zástupcové jejich diety rychle a snadno brát!

Přednáška v Nechanicích. „Dycky prej se Bačaláci divili, proč by jejich ženy suby trratily — pověděla stará bába pemaříkem, že prej do nich tuze melou jazykem.“ — Tohle mi napadlo, když jsem nedávno doma u nás na té zapadlé vesnici četl veliký červený plakát, na němž velkými literami stálo, že v Nechanicích, to je naše okresní město, konati se bude velká přednáška o úkolu ženy v politickém životě, a že ji míti bude jakási občanka Strnadová až odkudsi z Prahy. To bude asi moc učená ženská, když takhle může jezdit po světě a pončovat své soudružky. — Musím se zeptati své staré, zda by nechtěla se jít na něco podívat, trochu se poučit a vzdělat, bestoho se jí pořád něco na mně nelíbí. A potom chudší doma nic neukije, ať tedy jde se trochu povyzat do města. Řekl jsem jí to tedy, a ona hned byla pti tom, jen z té cesty měla strach. „No, víš co, koně nemají co dlat, tak se projedou, a dostaneš se tam dobře“, usoudil jsem já, hlava rodiny; ona, jsouc přelínou, hned byla pti tom. Ani se nemohla dočkati té neděle, ať vystoupí sestra a soudružka a občanka Strnadová z Prahy, aby osvětila zatemnělé dosud mozky ženské. Tak si aspoň chudák stará myslila. Proslm vás, v Praze ptece musí býti učenější lidé a tedy i ženské než zde u nás na vesnici! Jako nic netrval na světě věčně, tak ani ten týden déle netrval, a v neděli ujížděli jsme spolu k Nechanicím. Počasí bylo krásné, a proto přišlo tam dosti lidí. Já myslil, že se tam v radnici bude mluvit proti mužům, proto nechtěl jsem občance přeháseti, zášel jsem si na sklenku pěnívého moku a tam jsem očekával svoji drahou polovičku. Netrvalo to dlouho a už byla tu! To jste ji ale měli viděti! Haed se do mne pustila, že mám mít aspoň já rozum a nemám ji poslat na schůze, kde se o ženách našich mluví, jako by byly všechny jen hloupé, všechny pravý opak žen anglických, kde prý chodí na schůze, tam řečat, dlat do politiky, bojují za hlasovací právo více než muži a podobně. Chuděrka má slatá, myslila si, že naše ženy jsou dosti vzdělané, když řádně vychovávají děti své, pečlivě starají se o svoji domácnost k úplné spokojenosti mužů svých, a najednou zde alyti, to že je hloupé pro ženy! Soudružka zapomněla říci, kde na všechno chudé ženy vezmou čas, když k dětem si nemohou drzet slůžku a guvernánku. Snad v Anglii mají automaty na vaření, prádlo, správu šatů a snad i na vychovávání dětí — avšak my zde ale takového nemáme a proto jsme ptece jen dle slov řečnické posada. Naše ženy a dívky starají prý se více o šaty než o politiku. Každá prý si raději koupí bluzu a chodí se se ni dívat, než by obžetovala nějaký peníz na nářad organizace. Iaa, aa! organizace jich neodati.

o K 46.887-64, vložené na běžný účet více o K 123.716-12, zástatok vkladů na knížky kornu 3.067.982-66, na běžný účet K 1.343.877-06, úhrnem K 4.400.859-72, hypotečních půjček vyplacené méně o K 540-92; zástatok K 2.275.089-67, odepisovaných směnů K 297.077-52, vkladů v jiných ústavech K 954.414-48, cenných papírů vlastních K 883.987-50, lombardu K 7.030—, záloh k účtování K 11.644-68, hotovost pokladni K 15.590-10, obrát účetní a pokladni za čas od 1. ledna do 31. března 1908 K 7.861.500-28.

Z Čáslavě. Strašlivý případ, jehož není pamětníků, odehrál se v minulých dnech v našem městě. Manželka rolníka Barty utopila tři své děti a sama pak skočila za nimi. Již dávno nebyla veřejnost tak rozechvěna jako v tomto případě. Nešťastné oběti zohřívány byly v neděli za tisícíhlavého množství účastníků na ústředním hřbitově evangelickém, neboť jest rodina Bartova vysazena evang. augub. Hlas lidu praví, že se tak stalo pro domácí ruznice. — V posledních dnech měsíce března pohřben byl, jak známo, vynikající pedagog a vlastenec p. Weber z Pravomilu. Jmenovaný pán byl naším čestným měšťanem a velkým dobrodincem našeho c. k. gymnasia, kterého zvláště v kritických dobách Gautschových se ujímal. Proto veřejnost čáslavskou bolestně překvapilo, že město nijak neosvědčilo svému čestnému měšťanu pohřební pietu, ba ani na radnici černý prapor nevyvěsilo, ač jindy není té zapomětlivosti. P. purkmistr meškal ovšem těch dnů mimo město; na kom jest tedy vina? — Na paměť vanešného jubilea J. V. císaře a krále Fr. Josefa I. usnešel se okresní výbor postaviti okr. chudobinec. Budova projektována jest na místě nynějšího hřbitova u sv. Alžběty, který zádušním byl k tomu účelu za cenu 12 K za čtvereční sáh nabídnut. Ke stavbě má se přikročiti co nejdříve, a dle povolené sumy 200.000 K bude to budova velkolepá. Jubileum nemohlo býti jistě krásněji oslaveno. — Na Ústřední Matici sebráno bylo v minulém roce naším matičním odborem celkem K 8177-77, z čehož odvedeno do Prahy 8060 K. — Slovenský večer, pořádaný čtenářskou besedou, navštíven byl dosti slabě, ač členstvo bylo zváno listinou. V našem obecenstvu jeví se vůbec nápadně chabá účast pro večery kulturního rázu, nepřechází-li jim silná reklama. Bylo by dobře, kdyby povolané kruhy o tomto zjevu uvažovaly a bez ohledu na různé okolnosti jednaly.

Agrární chytrosti ve Vínarších u Čáslavě. Když jsme uveřejnili dopis v minulém čísle Obnovy z naší obce, věděli jsme, že naši agrární komandanti budou zle nakvašeni. Neboť dotknouti se jejich vzácných snah — je dnes skoro urážkou majestátu. A nemýlili jsme se. Jejich nervosně podrážděný výlev v čáslavské „Pravdě“ to úplně dosvědčuje. Dopisovatel mele tam páte přes deváté, vytýká věci, o nichž vůbec zmínky nebylo, takže ze všeho jest patrné, jak se potěšil, že si může na osobě nemilého sobě starosty od srdce smlenouti. Zdraví užili! Leč měl pamatovati, že neradno v domě obědence mluvit o provaze. Především děkujeme za titul „velebné“ Obnovy; nevíme ovšem, jak by se redakce Pravdy potěšila, kdybychom my opět užili názvu, kterým její orgán odpárcově obdávali. Než budsi! „Velebná“ Obnova stojí za své slova a opakuje znovu, že správa její z Vínar byla pravdivou. Dopisovatel napsal aice naši správa o 300 K na Venkov pyramidální lá a aoi se přitom nezastýd! Naše — slevujeme 12 K, neboť předplatné na Venkov za čtyři exempláře činí ročně 96 K a za tři roky tedy 288 K. A ty má naše obec skutečně dáti. Pravíte nato, že faktum jest, že našemu p. starostovi nejedná se o to, rozpočtem přijaté položky k výplatě poukázovati (t. j. to předplatné na Venkov), nýbrž o mimořádné výdaje, které poukazuje, aniž by si předem opatřil souhlas celého obec. výboru. Ale proč pak jste tedy neschválené položky při schvalování účtů nevytkli, proč jste svým straníkem-revisorem proti nim námítky nepodali, proč jste vůbec účty schvalovali, ač přece láka vaše k starostovi po celý čas jeho úřadování byla — jak my hospodáři říkáme — jako valacha k hřbět. Že by to bylo ze samé snášelivosti, kdo zná Vínare, ví, že ta vínaršská snášelivost octla se až — a soudu. „A jak je to s tím malým člověkem?“ ptáte se v umělném rozhořčení a hned jedním dechem vytýkáte starostovi, že vyhrožoval kováři, že nevolil s katolickou stranou. Pozor na finto, p. dopisovateli, leč má krátké noby! Přidáváte ovšem prf, abyste nemohl býti uchopen. Ale domníváte se opravdu, že ten klerikál starosta by byl tak krátkozraký, aby kováři evangelíku se vyčiniil za to, že nevolil s katolíky? Dávno byste toho byli použili, a jak použili, když nenecháváte ani nejmenší maličkosti bez povšimnutí! Byl kovář povolán k starostovi, ale víte proč? Proto, že proti fid. p. utiteli podal žalobu pro urážku svého dítěte ve škole! A není to povinností starosty, jako předsedy místní školní rady a vůbec hlavy obce, obrániti a hájiti autoritu učitelovu? Pěkná by to byla láka k učitelstvu, činiti jinak. A kdo očíť lákati učitelstvo maloval, než právě před několika lety týž — strana agrární! — Dítě trumf vás jest šterk na obecní cestě ve Vínici, za nějž prf moudrá biva obec, aniž by se, přeměděla, obnos vyplatila. Po celý čas úřadování svého neměl však starosta sám cesty za starostí, nýbrž byl

k tomu voleni dva členové výboru. Mimo to na Vínici mají radašho a dva výbory. Když starostovi jest přinesen od radašho lístek nebo vzkaz, pak myslíme, máte se na to bezpečiti. Dáváte špatné svědectví oném funkcionářem, uvádíte-li, že při dodávce šterku staly se nesprávnosti, a nechtě oni si to s vámi vyřídí sami. Podobné jest to i s obecními cestami (píšíte vaše, jako by byli starostovy) a s obecní silnicí. Na malichernosti, jakou je vaše vtipkování o libosadu, odpovídáme: Povolte peníze a uděláme vám „z dolíku“ třeba anglický nebo francouzský park, kde na moderních lavičkách budete moci spřádati sny o své minulosti. A co se týče kofaleční dávky, měli jste se vyjádřiti zřetelněji, pak bychom vám zřetelně odpověděli. Takhle však jdeme dále k otevřenější vaší námítce, která ovšem jest tak správná ve své podstatě jako všechno vaše předchozí povídání. Myslíme tu klerikální většinu, které jsme se dodělali prf šalbou. Jakou pak šalbou? Vy byste si tak dali šalbu libit! Ano, zdálo se cosi o klerikální většině, ale jenom vám. My jsme tak domýšliví nebyli, a skutečnost ukázala, že máme pravdu. Bylo to právě při hlasování o Venkovu, kde se ukázalo, že vlastně toliko dva členové jsou tak zvaní „klerikálové“ a ostatní šmabem agrárníci. Jest to ostatně smutná zkušenost a poučení pro pány přeběhlíky, že se jich nyní i vy ztíkáte. Proto také hospodářství obecní neleží v rukou „klerikálních“ ale agrárních. Ostatně kdyby i leželo, nebylo by se zač stydět, třebaš píšíte, že, když ti nenávidění kofešové strany agrární se dostali do obec. výboru, klesly přírážky z 96% na 43%, a dnes že dosahují výše 69%. Sebechvála nevoní, praví přísloví. Jest to nejlépe viděti, když uveřejníme výši přírážek od r. 1896. V tom roce za minulého starosty byly přírážky 95%. V roce 1897 zvolen nynější starosta a přírážky byly 37%. Pak r. 1898 a 99 — 45%; 1900 — 77%; 01 — 68%; 02 — 32%; 03 — 40%; 04 — 60%; 05 — 59%; 06 — 44%; 07 — 56%; 1908 — 69%. Ostatně proč jste přírážky schvalovali, proč vydání navrhovali? Či snad starosta hospodáři pro sebe? Či plýtvá obecními penězi? Právě pořádek v obecním hospodářství to byl, který proti starostovi tak mnohé popudil. Dražbou byl nucen přírážky vymahat, a když nastoupil, nebyly od mnohých devět-roků přírážky zaplacený. A jest to dnes jeho snaha, aby se neplýtvalo obecními důchody, která vás proti němu staví, protože nechce, abyste zbytečně čtyři, pravíme čtyři exempláře Venkova z obecní pokladny platili. To je faktum, p. dopisovateli Pravdy. Kdo Vínare zná, ten dobře ví, že až do říšských voleb žili katolíci svorně s evangelíky, dva radní byli evangelíci a stáli věrně k starostovi; jak se však dozvěděli, že starosta zvolen byl okresním důvěrníkem katolické strany lidové, tu rázem se zvedli a ctíce (!) volnost politického přesvědčení, snaží se s přáteli svými ze všech sil a všemi prostředky starostu, katolíka nejen jménem, ale i přesvědčením, odstraniti. Pracujte tedy; leč kdo nášeho p. starostu zná nejen ve Vínarších, ale i za ohovorem Vínar, ten si udělá už svůj úsudek — o vás!

Z Ronova u Čáslavě. Místní katolický vzdělávací sociální spolek „Rovnost“ pořádal na den Zvěstování Panny Marie spolkovou schůzi, spojenou s přednáškou slečny A. Jakubcové, redaktorky „Jitřenky“ z Prahy. Aby nemohl zase někdo vyčítati, že katolická organizace pracuje jako krkci a z básně před opocí a „vědou“ nikoho ku přednášce nepustí, povolen přístup též nečlenům. Však jich také přišlo! Byla to totiž prvá schůze v Ronově, kdy přednášeti měla žena. Dávno před zahájením schůze naplošen byl prostorný sál „u Brudrů“ tak, že by bylo jablko nepropadlo. Když pak po odpolední pobožnosti vyhrnuly se zástupy lidí z kostela a jediným proudem ubíraly se do schůze, měli páni pokrokaři nejlepší příležitost uvažovati, že opravdu nad Ronovem svítá. Bylo to něco neobyčejného, co ani v dobách volebních schůzí se nestalo. Sál nabitý, všechny vedlejší místnosti natlačené, galerie plná, schodiště zaplněné a před hostincem zastup lidstva. Čítáme-li nejméně, lze odhadnouti počet účastníků na tisíc. Jak pak jej asi odhadnou páni dopisovatelé Pravdy! Poněvadž slč. Jakubcová poněkud se opozdila, zahájil předseda p. J. Novák schůzi a udělil slovo p. Fr. Satoriovi z Prahy, rodáku bratrickému. V pontavě přednášce poukázal týž na nutnost katol. organizací nejen po stránce náboženské a politické, ale i morální a materiální. Řeč jeho sledována s živým zájmem a zvláště líbily se nám trefné poznámky žen. Koma patřily, nechtě si je zapíše do pamětníku. Po p. Satoriovi ujala se slova slč. Jakubcová. Líbila postavení ženy zvláště katolické v nynější době. Celé dvě hodiny mluvila a přece přednáška její upoutala a nikomu nezdála se dlouhou, ač atmosféra v sále byla hrozná. Proč? Protože byla přednáška věcná a ne, jak v Ronově často bývá, mlácením prášné slamy; byla pravdivá, neboť nezatajovala ani chyby vlastní strany, a tato upřímnost táhne. Upřímné sajisté bylo vysvětlení, proč váš si i vzdělaný katolík v jistém směru muš, jako byl mistr Jan Hus, proč však věřící katolík nemůže jím podpalovati papírových věcí; upřímným bylo též odsouzení kašič a la Vacek, kteří pro mandát poslaněky zapomněli, že organizaci katolickou. Přednáška slečny odměněna byla bouřlivým potleskem a věde vyslovováno přání, abychom častěji se tak scházeli.

Po řeči slč. Jakubcové ujal se slova opětě pan Satorie a na příkladech historických ukázal, co dokáže obětavost jednotlivce a jaká síla spočívá v řádně založené organizaci. Když pak p. předseda třikrát vyzval přítomné obecenstvo, chce-li kdo slovo nebo vysvětlení, nezvedla se ani ruka. Kdo mlčí, souhlasí. — Končíme s dodatkem, že o zdar celé schůze největší zásluhu měl nepochybně p. J. Handlíř. Jest povinností organizovaných, aby obětavost jeho uznali a lidi takové podporovali.

Od Doubravky. Co se páni ze strany agrární ústy svých předáků nachloubili, co všechno smohou řepářskou organizací! Odpřisáhnouti takřka mučil každý jiné přesvědčení, aby byl vzat do řepářské organizace; p. Švejk využil toho i k polemice proti našemu říšskému poslanci Šibatovi — a tu máš, jaké to hrozné překvapení pro všechny skutečné i zdánlivé agrárníky, když se najednou pronáš po našem venkově, že vynikající agrární, kandidát na říšskou radu, člen zemědělské rady atd. p. Havelka bez ohledu na jakoukoliv organizaci řepářskou prodá si svou řepu sám! V prvé chvíli by se byl v jeho přátelích, sloupech a oslavovatelích ani krve nedorážal. Idu proč by se obližel po jiných? On jako velkostatek dostane za své kvantum řepy vědycky, co bude chtít, a vy ostatní — pomozte si, jak chcete! A pak ať se ještě píše na plakáty řepářské: Všichni za jednoho a jeden za všechny! — A druhá rána stihnouti má agrární stranu v nejbližších snad měsících. Prosímý zakladatel ovocnářského družstva, vyrábíteč moštu, nájemce rybolovu, pěstitel drobného zvířectva, příspěvatel do hospodářského listu a kdysi redaktor jeho, udržovatel pokrokového hnutí v našem agrárním podhoří, a t. d., ředitel měšťanské školy v Ronově pan Skočdopole hodlá prf si změnit své působení a od břehů Doubravky přenéstí všechny své snahy na břeh Jizery. O šťastné Semilsko, zistáš-li takového muže! Kdo však bude třímat potom pochodě pokroku a volné myšlenky, kdo vybaví nás ze středověkých vlivů, jež otravují náš duševní život a kdy zasvitne nám ta šťastnější doba, doba svobody a duševní samostatnosti? Jak jsme to tak k pláči dojemně čutli v referátu o divadle z Ronova. Hrozné, strašlivé pomýšlení! Aby tak od nás odešel ještě p. M., Š., B., Ch., H. a ostatní kus abecedy a jsme zničeni nadobro!

Z Kolína. Pokrokaři lhou všude, tedy i v kolínském listku „Česká Stráž“ (č. 13. pod názvem „Fraška“). Dne 25. března pořádaná byla ve dvoraně zámecké restaurace spolková schůze veřejná katolická, jež imponantním počtem varušila a rozčeřila veřejnost kolínskou. Na schůzi tu došli a také ji rozbili národní socialisté a soc. demokr., kteří po čas přednášek p. Mužíka a dp. Ciganka neslušně, drzým a sobě jen obvyklým způsobem lomozili. Byl připuštěn k slovu národní socialista Zajíc, který měl mluvit, jak bylo určeno, pět minut. Řečnil věci všelijakých a neslychaných, obvyklých i svrchované nejpapných, naivních i sprostých, takže propukal v shromáždění spravedlivý odpor. Sociální demokraté se chystali Zajícovi, že mu to povědí, jak to bylo s tou hrabětskou stávkou atd. Hluk byl veliký, ale vždy se upokojil. Taprve, když pan Zajíc, který mluvil přes 13 minut, ač měl mluvit jen pět, nechtěl přes zákazy pana předsedy Kondelky přestati mluvit, a národní socialisté se sociálními demokraty počali řvati, rozpustil vládní komisař dr. Rytina schůzi, která má v Kolíně význam dalekosáhlý a působila mohutným dojmem na každého nepředpojatého účastníka. Na rudé a červenobílé násilníky nepůsobí ovšem už nic než štvání a terror, tím není nic pavátka m, ani jejich důstojnost lidská. „Česká Stráž“ pokrokové lže a koná důstojně svoji „osvětovou“ akci, tím že skroutila a sesměšila nicemné řeči obou pp. referentů. Pokrokový tisk jiný není a už nebude.

Z Mělníka u Mýtav. Dne 27., 28. a 29. března t. r. odbyvali zde dpp. Pachler a Klameth O. S. R. ev. misii, jejíž průběh a výsledek byl skvělý. U stolu Páně bylo na 600 osob. V neděli, poslední to den sv. misie posvětil vadv. P. Václav Bier, probošt a bisk. vikář z Litomyšle, nový krásný oltář Panny Marie Lurdské, nacež u tétož celebroval první zpívanou mši sv. Oltář jest darem nejmenovaného dobrodince. Všem tuto jmenovaným děst. páním voláme srdečně Zplaf Pán Bůh!

Z Bezděčkova u Pellice m. M. Dne 29. března t. r. pořádal zdejší katol. organ. schůzi s přednáškou p. odb. učitele Fr. Havlíka z Ronova: „Zemský pojišť. f. od císaře Frant. Josefa I.“ Pan řečník milým přednesem osvětil starobní a veškeré pojišťování vůbec a výhody jeho pro každého. Vyblzel, aby každý letošním jubileum našeho panovníka oslavil pro sebe tím nejlepšíým způsobem: totiž ukládáním na starobní rentu u zmíněného fondu. Vyslovujeme panu řečníku za jeho námahu srdečný dík. Bylo by naším přáním, aby všechny organizace naše uspořádaly během letošního jub. roku každá podobnou přednášku o fondu tímto, aby každému výhody jeho byly jasné. Bylo by to kus plodné práce na poli národohospodářském, jestliže by se jich letošním rokem co nejvíce a fondů toho pojlstilo. Pan uč. Havlík by sajisté aspoň v nejbližším okolí vybořil; i jiné by snad o pány řečníky nouze nebyla. S ačtělí „Zdar Bůh“ doufáme v bojně následování.

Zpěvácký spolek „Jasen“ v Ném.
Brodě pořádá v neděli dne 5. dubna t. r. ve dvoraně Sokolovny Griegův koncert. Dirigent p. K. Unger. Laskavě spoludítkuj: koncertní pěvkyně p. Marie Musilová a Chrudimská pěvecká Bělena Stránská, Ludmila Racková, M. Nováková a páni členové hudebního odboru z Humpolce. Začátek přesně o půl 8. hod. večer.

Pekrekové červánky na Přibyslavsku. (Z východní části okresu přibyslavského). Dne 12. března Jarý útok podniknut na naši „společnickou“ obec v „Osvětu lidu“. Divná je ta naše milá obec. Odepřela pořádání schůze tak zv. „Osvětového svazu.“ My tady už totiž hodně jsme prokoukli; víme, že účelem toho „osvětování“ jest výhradně dráždění katolictva. Chválu na Otce vlasti, na Tomáše Štítného atd. ti pánové nešlí; také nám neradí, jak bychom se dostali z železného objetí židovského kapitalismu; o barbarských násilnostech socialistů také mlčí. Zato mají spaden na ty jesuity, kteří již před několika sty lety umřeli. Ovšem že nepoví, jak vzorné byly jesuitské školy, jak surové s nimi jinovéři zacházeli, ač předtím raději dávali protestanté děti vychovávat jim, než skomírající „reformované“ univerzity atd. Nechtěli jsme tedy, aby do naší obce bylo zaseto símě strannické zášti. A tu pokroková dušička se vymstila, vylila si hněv v „O. lidu“, které tolikrát bylo jasně dokázáno bezectné psaní. Fauatik si zalhal: „Ve východní části našeho okresu, na jednotvárné pláni bez zátíší, beze stromů, jež v létě jest Saharou a v zimě Sibií, zdvihá svůj šindelový kryt vesnice, jež na mapce okresu bude snad věčně označena skvrnou nejtemnější. A bůh suď, je-li v tom náhoda či prst boží, že tato osada zcela ve shodě s okolní pouští má i takové ne poetické jméno, jež jest symbolem té hrozné duševní pouště.“ — „Hrozno“, pomyslí si, kdo by neznal nepřítelnou zlobu našich přítelů. Leč my víme, že ve stavu povážlivého rozjaření lehce zrak mate. Není sice žádnou etí s tak jízlivým individuem se zabýváti, ale něco povíme. Kdo do sebe vleje až 36, pravíme třicet šest sklenic piva, a mezi tím ještě nějakou čtvrtku něčeho ostřejšího, ten se ovšem na správnost svého pozorování spolehati nemůže. Jen se divíme té drzosti, jak si může takový člověk dělati důtky a pracovitých katolíků, kteří na nehostinné půdě namáhavým děním a obětavostí tolik dokázali! Stromofadí ve vzorném pořádku, obec obklopena krásnou zelení stromů! Na zdokonalení komunkace každoročně veliké obnosy se povolují; vzorný stav její cizí cestující velice chválí. Také nezná alkoholem poplavený pokrokář naší Raiffeisenku, nezná naše spořádané obecní hospodářství. Neví dle všeho o mnohých moderních našich zařízeních a mnohých moderních strojích hospodářských a j. v. Snad si myslí takový nezkušený a drsý hanobitel poctivých českých rolníků, že naše obec může se státi jednoduchým pokrokovým rozhodnutím Prahou. Ať sám dá na to peníze, a my dokážeme, že dovedeme více, než si myslí. Ale kde pak! Třicet šest sklenic! Chudák musí se tedy starati nejvíce sám o sebe, když tolik spotřebuje! Zvláště tenkrát má značnou svízeľ, když na cestě z hospody musí běhati sem a tam, aby udržel zeměkouli v pravidelném běhu, když tato brozí vyšitím se správné koleje. A tenhle pisatel odvažuje se s farizejským pohoršením prohlašovat, že mimo vášeň karbanickou a loveckou slyme přislovečnou nábožnost! Občane, zabraje-li se trochu pro zábavu a nikoli z cikánské chuti po okradení bližního, není ještě tak zle. Loví se tu — pravda. Ale když tak pokrokaři připlou se mimo jednu mušku ještě „muška“ jiná, pak střílí téměř jako bez rozumu do všeho, co mu v cestu přijde — jak patrně. Jmenujete nás sekou z té sekty nepobážíme, která věří na původ člověka z opice. Ale že někdy člověk — zvláště v pondělí — z opice přece povstává, o tom nás jistě osvědčení hodně názorně poučilo. Prý jeden takový „sektář“ v hostinci mrštil „Záti“ pod stůl. Jakou pak jste právě pil, že jste tohle v rozjařeném svém mosku objevil? Tu „Záti“ jeden našinec nehodil v hospodě pod stůl, ale v rodinném kruhu tam, kam patřila — do kamen. Iu těch třicet šest a „ostrá“! Taky hdeš cosi o nevěstě. I my vás poučíme tak, že budete koukat, co všechno zná poctivý a pilně čtoucí sedlák! Badete se dívat s otevřenými ústy, že vám tam nebude chutí ani „jedna“, natož těch „hloupých“ šestatřicet. A ještě něco — jakkoli nestojíte za to, abych se s vámi obětněji mazal. Prý „nedělní odpoledne již s nedostatkem jiné zábavy bývá zasvěcováno chlíplostem, pití a kartám“. A toto drzé, prohnané nářknutí odváží se napsati pokrokaři? Pane pisateli, neznáte jistěho „osvědčeného“ pána, jenž sám znamenitě houduje, co zatím manželka a děti trpí nouzí? Neznáte toho pokrokovce, jenž do sebe lije pivo jako do sudu, k tomu vypije mnoho kořalky, a o němž se něco šušká, že mu bude cosi na ráz osudným? Neznáte „osvětáře“, který o svátcích vánočních velikým řevem při velkém pití dával na jevo svoji umravněnost, stěžuje si, že od chlastu má na krku mozol? A mohli byste také vědět dobře, jak takový kulturníci provádějí banalnosti i na dětech dvanácti až třináctiletých? A s takového tábora pak se odvážlivě stíhli osobními útoky. Máme se mazat odpovídáním na ty neuvěřitelné záchvaty? Známe jed-

řadu zachovalým občanům, ač sám po uši zabředl do kalu nemravnosti. Vzal chudému děvčeti čest a pak jím povrhl. Fuj!! Hanbou bychom se musili rděti, kdybychom měli s rukou takových lidí přijímati „osvětu a umravněni.“ Tolik zatím jsem řekl pro obranu. Nestačí-li, povím bez bázně určitější věci. — Paprika.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.
---	---

— Sklad literatury esperantské. —

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorčy
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přikopech.

Do českých rukou dostalo se zas kus české půdy. Ceskobudějovická záložna koupila totiž velkostatek Stráž u Jindřichova Hradce, jenž patřil do pozůstalosti nedávno zemřelého velkostatkáře bar. Leonardiho. Němci přišli tu o vliv v jindřichohradeckém německém ostrávků. Záložna ceskobudějovická jistě nechybila touto koupí; koupila panství za 636.000 K, ač mělo druhdy cenu 5.000.000 K. A peněžní ústav tento by věru velice přispěl k národnímu našemu zmohutnění na smíšeném Jindřichohradecku, kdyby koupený velkostatek rozparceloval a prodal nebo pronajal českým menším lidem. Prospěl by nejenom národní naší věci, ale také hodně vlastní pokladně. Nemůže-li se vláda, případně země odhodlati k zachráně stavu selského zřizováním tak zvaných rentových statků, mohly by počátek učiniti naše peněžní ústavy. Tu by české záložny, spořitelny, banky nad jiné stkvěle mohly prováděti své národní poslání bez tíjmy vlastní kapse. Zahouknout třeba do našich bank, aby se tam trochu rozkřivali!

Společnost Národopisného Museum Československého konala svoji valnou hromadu. Z výroční zprávy Společnosti sluší zaznamenati, že Národopisné Museum neomezuje se pouze na rozmnožování a pečlivé uchovávání sbírek. Stará se i o vědecké jejich zpracování, jež slouží měsíční revue musejní „Národopisný Věstník Československý“. Mimo to, aby usnadnila vědeckou práci svého členstva, udržuje bohatou odbornou knihovnu (na 3000 svazků), archiv listinný a sbírku fotografií, jež čítá nyní 2962 čísel. V uplynulém roce pořádalo Museum dvě výstavy a pracovalo především o instalaci oddělení zemědělského, jež — umístěno v samostatné budově — bude otevřeno obecnému letošním letem. Oddělení zemědělské retrospektivy bude jedním z nejzajímavějších pražských muzeí — právě to museum práce. Z ostatní činnosti byla udržována zvláštní akce ve věci lidového a domácího průmyslu, sbírání materiálu o lidovém léčení a lékařství a prováděna evidence sbírek soukromých. Zpráva o činnosti musejní byla také valnou hromadou jednoduše schválena. Při tom byl vysloven dík poslanci G. Maštálkovi, který oceňuje rozsáhlou činnost musea, přimlouval se v rozpočtovém výboru poslanecké sněmovny, aby Společnosti Národopisného Československého byla zvýšena dosavadní subvence. Na to ustanovilo se nové předsednictvo rady musejní, již v čele stojí jeho předseda univ. prof. Dr. A. Kraus.

Ledkování zlí před deštěm se dobře osvědčuje. Ve velkém, asi tři neděle po sázení rozhodl se ledek mezi přísadu, což po 4 nedělích se opakuje. V malém vysype se kávová lžice ledku okolo košťálu v podobě věnečku. Kromě ledku hodí se pod zeleninu v jeseni rohožové piliny, před sázením zeleniny fosfáty, kámit, později za vlhka tekuté hnojivo sacharové a močůvka se doporučuje.

Kolisky nehnijí tak rychle, když čerstvé rubané dříví, pořádkem zhlazené, ihned v teplé místnosti močíme ve ohlazeném 2—3 proc. roztoku modré skalice a pak pod střechou je přes léto necháme úplně vyschnout.

Přesádkové půdy se značně zlepší, když je osádkou vlnitým bahem — línou — a

když vlnák je v plném rozkvětu, zaseme. Tím se půda obohatí dusíkem, který lupina z ovsa pohlcuje a v kořínkách ukládá, ale též rozmnoží se prst humnovitá, již se půdě přeceňtá velice nedostává.

Dřepící se nemadí na záhonku, když hned po výsevu poprášíme záhonek smíšeninou sází a vápna. Rostliny za vlhké rosy popržené sádkou také nenapadají.

(Zasláno).

Katolickému lidu v Čechách.

Poslední dobou vytvořila se v Čechách mohutná politická strana katolického lidu, v níž čestné místo zaujímají příslušníci výrobních stavů. Všichni příslušníci katolické lidové strany tvoří velikou jednotnou rodinu, která je ovládána jedním duchem a jediným společným zájmem kulturním. Jednotná tato duševní spřízněnost má však jeviti se též zevním viditelným znakem křesťanské vzájemnosti; proto jsme založili pro celé království České jubilejní vzájemně dobročinný živnostenský spolek „Charitas“ se sídlem v Hradci Králové, jenž by byl též stálou upomínkou demantového vladafského jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I.

Účelem tohoto nového spolku je: a) Podporovati zesnulého člena spolku zbožnou modlitbou a b) podporovati pozůstalou rodinu jeho hmotně.

V Písmě sv. čteme, že zbožný muž Josef z Arimatie vystrojl ukřižovanému Spasiteli počestný pohřeb a tím nám křesťanům dal příklad, že dlužno mrtvé uctivě pochovávat. Při úmrtí živitele anebo matky rodiny zvyšuje často hmotná bída příšerný ráz smrti a přivádí zdrcené členy rodiny na pokraj zoufalství. V tomto těžkém okamžiku bývá naděje na okamžitou peněžitou výpomoc pravým strážným andělem.

Spolek náš požaduje od svých členů malý členský příspěvek roční (nejvýše 1 K) na správní výlohy, zato však žádá ode všech členů po 2 K při úmrtí každého člena a došlé tyto úmrtní příspěvky všechny věnuje beze srážky pozůstalé rodině. Dle počtu členů řídila by se z počátku výše této podpory. Časem doufáme dospěti k pevně stanovené cifře podpory. Lišil by se tedy spolek náš od pojišťoven, kde pro podporu 1000 K musí se platiti po dlouhá léta 30—50 K ročně, svou dobročinností, protože by všechny došlé příspěvky také nezkráceně vyplatil. Správa spolku povede se úplně bezplatně, a funkce budou čestnými. Doufáme, že spolek v krátké době dostihne počtu nejméně 1000 členů, a při tomto počtu úmrtnost členů nebude značnou. Dle zkušenosti úmrtnost při 1000 členech bývá 6—10 případů. V našem spolku bude moci některý člen za několik ročních korun pojistiti své rodině několik tisíc korun. Je jisto, že by byl těch několik korunek pozůstalým vdovám dal darem, kdyby byl o to požádán, vždyť soucit v lidském srdci nehasne ani v nynějších ztížených dobách, ale ježto daroval tyto korunky ve svazu, zabezpečil si i pro své drahé skvělou výpomoc v případě úmrtí. Spolek náš je založen na půdě křesťanské lásky, která nezůstává bez odměny.

Je nutno, aby přihlášky daly se ke spolku hromadně, aby podpora mohla vypláceti se ve slušné výši. Členové dříve přihlášení budou ve značné výhodě před později přistouplými, neboť budou platiti v tomto prvním roce jen malé zápisné (2 K) a malé členské příspěvky (ročně 1 K). Příspěvek úmrtní 2 K zůstane pro vždy. Postupem času každý člen svými jednotlivými splátkami získá si ohled na své oběti, a proto pozdější členové budou platiti přiměřeně zvýšené zápisné, aby vytvářen byl pozvolna fond, jenž časem starší členy svými úroky bude zbavovati povinnosti platiti stále stejné vysoké příspěvky. Mimo to pro prvé přihlášky letošního roku 1908 stanovíme nejvyšší hranici stáří 56 let. Tuto meze budeme každoročně snižovati — ovšem dle názoru valné hromady. Pro prvé přihlášky stačí prostě přihláška s udáním věku a dobrého zdraví, stvrzená dvěma svědky pro členy katolických jednot aneb farním úřadem pro toho, jenž není dosud v žádném spolku katolickém. Pro přihlášky pozdější bude vyžadováno lékařské vysvědčení.

Spolek bude dobročinným a duchem křesťanské obětavosti provanutým, ale proto přece bude spočívati na solidním právním základě, takže bude se těšiti naprosté spolehlivosti, zač budou ovšem ručiti každoročně volení funkcionáři a úředně schválené stanovy. *Pravidla naše je adresováno v přední radě našemu živnostnictvu*, protože stav tento nejvíce trpí neupraveným životním pojištěním, ale přijímá všechny osoby bez rozdílu stavu a pohlaví. Dali jsme zámyslně spolku ráz náboženský, protože chceme dokázati, že spolky naše předstihují i po stránce hmotné spolky jiných stran. Sledujeme vedle

myšlenky náboženské též heslo hospodářské a politické vzájemnosti, doufajíce, že spolek náš bude nadšeně všude pozdraven a přijat.

Přihlášky prozatímní dějeť se nejlépe na společném listě prostřednictvím spolku anebo farních úřadů u podepsaného přípravného komitétu, které přijatým členům po složení příspěvků a zápisného doručí spolkovou legitimaci.

V Hradci Králové, dne 19. března 1908.

Dr. Fr. Rey,
diecéšní předseda
katol. spolku.

Antonín Fait,
klempíř a důvěrník katol.
organizace.

Václav Prokeš,
rolník a starosta v Divci.

Václav Jenšovský,
starší jednoty katol. tovaryšů.

Kateřina Černá,
choť stavitele.

(Zasláno.)

Výbor „Diecéšní Jednoty Cyrillské“ vzdává tímto svůj nejvřelejší dík všem, kdož jakýmkoliv způsobem přičinili se o zdar „duchovního koncertu“, pořádaného dne 25. března t. r. v Hradci Králové.

Na prvním místě povinni jsme ovšem své díky nejsrdečnější vysloviti svému obětavému dirigentovi -- sekretáři bisk. konsistoře, vdp. *Thdr. Rudolfa Šetnioví*, jenž téměř nadlidskou námahou s příkladnou trpělivostí oživil veškeren velkolepý ensemble a stal se duší celé zdařilé produkce. Zasloužený dík svůj opětuje jemu s prosbou, by i nadále zachoval své síly a zkušenosti Jednotě naší na rozkvět její a zvelebení církevní hudby.

Neztenčenými díky zavázání jsme ochotě a obětavosti solistů P. T. pl. *A. Jančové*, sl. *J. Novohradské*, pp. prof. *A. Rubliča* a továrníka *O. Kretschmera*, kteří svými uměleckými výkony prvního řádu dodali stkvělého lesku krásnému večeru; i vojenskému kapelníku p. *R. Manzerovi*, jenž svými houslemi do duše nám opět tak mile mluvil a pevnou rukou obětavě řídil samostatná čísla, projevujeme ze srdce svůj upřímný dík.

K vynikajícím výkonům solistů družil se čestně přecký sbor Jednoty; jak *dámskému tak i pánskému sboru*, závodícím mezi sebou o palmu prvenství, děkujeme za ochotu a horlivost, s jakou všech zkoušek se zúčastňoval, a za vzorné přednesení sborových partií při produkci; nemáme opomenouti zvláště vlt. slečnám *chovaným pensionátu* cís. Františka Josefa I., a ctihodným pánům *bohoslovceům* své upřímné „Zaplát Bůh“ pronést.

Za obstarání obtížného partu varhanového srdečně vděčíme osvědčeným silám vdp. řiditeli *Vlad. Sekerovi* a p. *Jos. Wünschovi* ml.; za bravurní doprovod „biblické písne“ vřele děkujeme skromnému, však nadanému klavíristovi ctih. p. *Jindř. Svobodovi*.

Zásluhou *městské rady* uspořádán náš „duchovní koncert“ v měst. Klicperově divadle, jež slavná městská rada bezplatně propůjčila, svým nákladem otop i svítivo štědře poskytnuvši; jsouce jí za prokázané dobrodiní toto srdečně vděční, osmělujeme se i intendantovi měst. divadla slovněmu panu MUDru. Leop. Bačkovi tlumočiti vroucí dík za laskavost, s jakou vycházel vstříc podniku našemu.

C. k. dvorní továrna p. A. Petrofa k produkci naší propůjčila koncertní pianino, *továrna p. R. Pajkra & spol.* královský nástroj: varhany; za nezištnou ochotu jejich jsme jim zavázání srdečnými díky.

Mějtež nelíbený náš dík též slavné redakce časopisů „*Obnova*“ a „*Ratibora*“, které ochotně uveřejňovaly zprávy týkající se duchovního koncertu.

Z diecéšní Jednoty Cyrillské v Hradci Králové,
dne 30. března 1908.

Dr. Josef Mrštík,
t. č. předseda.

Jindřich Fiala,
t. č. jednatel.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučení parčí společnosti na kostelní nádobě, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty novu opravuje v původní intencí a jen v ohnivé slávě a štěstí. Na požádání hotové práce na úkladu, rozpůty, nákrasy neb cenníky franko. Na některé výrobky a slovní ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení zd nejednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelům dle va v plácní. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky bezplatně. Vše posílám již posvěcené.

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání

a zpověď

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionallemi
a paramenty

V BRNĚ.

Vzorky franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince
„Ústav sv. Josefa“ v Zašově.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

ÚŽAS

vzbuzují levné ceny mýdel a

svíček firmy:

Josef Jelínek,

mydlář v Hradci Králové.

Zvláštnost

závodu:

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandulové mýdlo neutrální k holení a mytí i nejcitlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní šalkovou.

Cenníky zdarma a franko.

Učně

přijme

umělec. závod pozlacovačský
Jos. Kieslicha v Hradci Král.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé o-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

(proti Grandhotelu)

zárukuje vklady 4 1/4%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139.57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětne revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Poděkování.

Při pohřbu mého drahého manžela, pana

FRANTIŠKA BOUKALA,

mistra truhlářského a kostelníka při kathedrále,

dostalo se mně a rodině neočekávaně mnoho vzácných projevů soustrasti a účastenství, že pokládám za svatou povinnost vzdáti za všechny ty četné důkazy přízně své

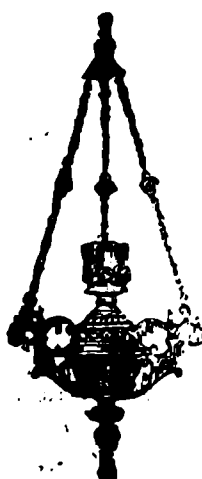
nejuctivější díky.

Zvláště děkuji výsoco důstojné kapitule kathedr. chrámu Páně s nejduš. panem Msgr. Al. Fryškem v čele, vysocedůst. p. kanovníku a děkanu M. Musilevi, ostatnímu P. T. veleůstojnému duchovenstvu; p. Pajtovi a p. Kieslichovi jako zástupcům II. živnosten. společenstva a četnému P. T. členstvu téhož společenstva; slovněmu p. MUDr. Ot. Klamparevi, a vůbec všem, kdož jakkoli bolest moji zmírniti se snažili.

Všem bohatě odplat Bůh!

V HRADCI KRÁL., 2. dubna 1908.

Františka Boukalová,
vdova — s rodinou.

Intenzí a jen v ohnivé slávě a štěstí. Na požádání hotové práce na úkladu, rozpůty, nákrasy neb cenníky franko. Na některé výrobky a slovní ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení zd nejednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelům dle va v plácní. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky bezplatně. Vše posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k —

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pastýřský list

ndp. biskupa dra. Josefa Doubravy.

Všem vám, draží v Kristu, zajisté známa jsou úchvatná slova učitele cír. evního, svatého Augustina: „Ty — ó Pane — pro sebe jsi nás stvořil a neklidné jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě“ (Confessionum lib. I. c. 1, 1). Vyznáním tímto veliký duch, jenž dlouho hledal, těžce bloudil, přemnoho z rozkoší života okusil, po mnohé zkušenosti a trpkém zklamání sklání se konečně před pravdou, že v Bohu jest původ a poslední cíl člověka. Podrobně se tak zákonu, jenž jsa vepsán do srdcí lidských s důrazem ukazuje na cestu, po níž jest lidem kráčet, chtějí-li dojít svého určení a s ním i svého štěstí.

„K Bohu“ tot tedy heslo, s nímž má člověk vykročit na stezku života, „k Bohu“ tot heslo, jež v bludištích i na rozcestích života má mu směr udávati, „k Bohu“ tot heslo, jímž má se člověk těšiti, když umdlená ruka jeho na pokraji hrobu odkládá berlu pontnickou. — Ačkoli přirozená tato touha srdce lidského po Bohu mocně se ozývá, přece jesto jest, že by nestačila povznést člověka k oněm výšinám, kde Pán — náš cíl — sídlí. Neboť blížím prvních rodičů nabyt nepřítel člověka na život lidský neblahého vlivu, jenž zrak jeho zatemňuje, jeho vůli oslabuje, jeho pudy svádí, jen aby minul se svým ellem.

Na smutné následky tohoto vlivu žaluje prorok Isaiaš (53, 6) „Všichni my jako ovce zbloudili jsme, jeden každý na cestu svou se uchýlil.“

Člověk ztratil Boha s očí, porušenosť kleslé přirozenosti lidské jako temná rouška, jako clona rozprostřela se mezi Bohem a lidstvem.

Nevýslovně skličující vědomí nejistoty na cestě života, jež z toho vzniklo, vzbudilo v srdcích lidských mocnou touhu vyprostiti se z této nejistoty a naléztí spolehlivou, neklamnou cestu ke konečnému cíli, k Bohu.

Člověk potřeboval tu zjevení nového; zjevení to přišlo z úst božského Spasitele Ježíše Krista v památných slovech: „Já jsem cesta,

pravda i život. Žádný nepřichází k Otci, než skrze mne.“ (Jan 14, 6).

Velebnými těmito slovy odstraněna rouška, jež zahalovala výhled k Bohu, a již nebylo více pochyby, že cestu k Bohu otevírá jen pravda, které Ježíš Kristus učil, a milost, již on člověka k novému životu posvětil.

Touto úkolu, skrze pravdu a milost lidstvo k Bohu vésti, Spasitel celou svou veřejnou činnost na zemi věnovav, ještě před hořkým utrpením svým ve velekněžské modlitbě k němu poukazuje v prosbě k Otci nebeskému: „Posvětiš jich v pravdě“ (Jan 17, 17).

Jako věrný, láskyplný otec před smrtí svou o to starostliv, aby dítkám šťastnou budoucnost zajistil, jim, co nejlepšího má, zanechává, tak pečuje tu Spasitel o učedníky své: vyprošuje jim, aby byli posvěceni v pravdě. Zanechává jim takto drahocenný poklad, který však nemá zůstatí jenom jejich majetkem, nýbrž spíše jejich rukama přejíti má na nesčíslné milliony.

Před vševědoucím zrakem Spasitelovým tane totiž ona veliká společnost, kterou založiti chce na základě Apoštolů pro všechny, kdož v něho věří, aby ní byli k svatosti vedeni. Této společnosti má svěřena býti v opatrování a k rozšíření pravda, kterou zjevil; této společnosti má odevzdána býti k rozdávání milost, kterou s nebes byl přinesl; na tuto společnost má podle úradku Spasitelova přenesena býti vznešená díloha pokračovati v díle Jeho a skrze pravdu a milost vésti lidstvo k Bohu.

V jedné svaté katolické apoštolské církvi a skrze tuto církev chce Ježíš Kristus pro všechny čas uskutečnití své slovo: „Já jsem cesta, pravda i život. Žádný nepřichází k Otci než skrze mne“.

A tak vyzbrojena božskou pravdou a božskou milostí církev katolická ve všem, co koná, dle poslání svého osvědčuje se věrnou vůdkyní k Bohu.

Pamětlivá příkazu, jež skrze Apoštoly od Pána přijala: „Protož jdouce učte všechny národy, učíce je zachovávatí všecko, co jsem koli přikázal vám“ (Mat. 28, 19), vede nás k Bohu svým učněním, či lépe řečeno učněním Ježíše Krista, jež po okresku země hlásá a vykládá s nadšením

„Ta chasa černá, cvočkářská, jako by se neměla lépe než každý sedlák! Jako kdyby měli namířeno na strejcovu louku — na močidlech.“ No, ona tam otava bývala z celého okolí nejlepší, ale co platno, když je to jednou Lidojc louka, tak to mají také Lidojci krávy sežrat!

Starý sedlák došel „na močidla.“ Oddechnul si pořádně, rozhodil kupku sena, usedl do ní, zabíral se a založil ruce pod hlavu.

„Těžké živobytí věru, všere mi ti štvanci ukradli skoro na fóru sena, beztoho to jiný nedělá než ti Kočverové. Lumpové. Ještě, že Tondů a Kašpara odvedli předečírlem do Hořovic. Dobře Tondovi cerhenický foť udělal, že mu vpálil ránu do nohy. Budou teď trochu zkrátit. To se ví, táta je doma, a Karel s Matějem jsou doma. Hlídat musím, sic by byli schopni celou sklizeň sena odvléknout!“

Strašlivý skřek ozval se dole u studánky močidelské, tak jako by děcko zakvílelo v posledním tažení. Jiný by ulekán vyletěl, ale strejce jen se obrátil, byl tomu zvyklý. „To zas tam sovy rvou zajíce! Ale jde na mne spaní, jen abych neusnul. Pojd sem, Prajzi.“

Prajz přiblížil se, mrskaje ocasem. Strejce přivázal mu k obojku provaz, ten přivázal si na nohu a lehl si zase, zabíral se hlouběji do kupy, zabalil se úžeji do kožichu. „A hlídej, Prajzi.“

Za chvíli strejce spal, Prajz také. Ponocný ve Voseku odtroubil už dvanáctou, odtroubil druhou a oba hlídači klidně chrupali.

Na obloze k Hořovicům počalo svítati, ale zároveň ukázala se na té straně černá skvrna, přiblížila se k louce, rozdělila se na dvě, na tři — a hupkem pustily se ty tři skvrny do kupek. Tiše, tajemně jako duchové sbýbaly se postavy, cpaly chvatně do plachet libovonné seno. Mlčky. Najednou se jeden z nich zachechtal: „To

vlastním jedině tomu, kdo jest si vědom, že slouží pravdě božské.

Nadšeně plní tuto povinnost. zprostředkuje učení svým a výkladem všem lidem pravdy svaté víry a nchvacuje všechno v čarovný kruh této pravdy. Staré i mladé, nízké i vznešené, vzdělané i nevzdělané — všechny vychovává církev učící, aby duším udala směr, který skrze pravdu vede k Pánu Bohu.

Církev učí a vychovává všechny; ale především starostlivé oko její po těch vyhlédá, po nichž i božský Spasitel toužil, když přikazoval učedníkům svým: „Nechtež dítek přijíti ke mně a nebraňte jim: nebo takových jest království boží.“ (Mar. 10, 14).

Ano, maličci to jsou, jimž podle vzoru božského přítele dítek Ježíše církev jakožto vůdkyně k Bohu věnuje péči zvláštní.

Kdežto pohanstvo i u samých Řekův a Římanů, tolik ve vzdělanosti pokročilých, přenechávalo výchovu dítek najatým cizincům anebo jinak nepotřebným otrokům, církev hned od počátku mateřsky ujala se dítek, i těch nejmehdších. Jejich náboženské vychování již od nejútlejšího mládí rodičům klade na srdce; mysl jejich zušlechťuje způsobem, jež vystihl slavný francouzský myslitel slovy: „Církev ptá se mladistvého křesťana, odkud pochází; a on to ví; kam spěje, a ví to též; jak dojde cíle svého, a ví to; ptá se ubohého dítěte, jež v žití svém nikdy ještě nad tím nehloubalo, proč zde jest, a co se s ním po smrti stane, a dítě dává odpověď vznešenou. Ptá se, jak vznikl tento svět a proč? — Bůh jej stvořil, i rostliny i zvířata. Jak se země zalidnila, odkud rozmanitost jazyků, odkud naše utrpení — a dítě ví všechno. Původ světa, původ našeho pokolení, určení člověka v tomto i v onom životě, poměr člověka k Bohu a k svému bližnímu, jeho právo na věci stvořené — nic není ho tajno. A když doroste, poznává základní pravdy práva přirozeného, práva národních, neboť vše to samo sebou plyne z jeho vyučování. V pravdě veliké to náboženství, jež na každou otázku, která člověku se naskytne, dovede odpověděti.“ (Jouffroy, Mélanges philosophiques.)

Zajisté veliké to náboženství a vznešená ta učitelka, která člověka od malička v tomto náboženství vychovává. — Kdo by tu nebyl

bude mít starý Lídák vztek! Ten bude klít!

„Drž hubu!“

„A co by, ten už dávno v kanafasu!“

„Jen si myslí, to je drzgreše špicovaná. Na jednu ho máš v zádech!“

„Včera dřel se s Vojtou a Nankou až do osmi, chrápe jako dudek!“

Chrápal skutečně, bral to bezky zhluboka strejce Lídák. Vůně sena opojila ho, práce včerejší unavla, spal jako král na prachových peřinách. Ale Prajz byl vzhůru. Zavrčel temně, vzpřímil slechy. Pojednou vyskočil, zaštěkal, vyjel zhurta z kup a hnul se k nočním ptákům. Tři skoky — a strejce Lídák vyjel hladce z kupky. Nevzbudil se ještě.

Postavy se zalekly. „Honem pryč, strejce je vzhůru a tu kousavou bestii má sebou!“

Plachty zdviženy na ramena, a starý Kočvera se syny Karlem a Matějem hnali se pryč. Ale Lidojc strejce byl už také vzbuzen. Zufivý štekot Prajzův a šubání ho probudilo.

„Vem si je, Prajze, trhej“, štal psa.

A Prajz vzal. Zabral zhurta a strejce jel po tulipánkovém kožichu po lučním strnišku dolů jako po skluzavce.

Časem vjel na kámen, až zaúpěl.

„Stůj, stůj, Prajze, at to moho rozvázat!“

Ale Prajz ubáhl dál za polními zloději.

„Stůj!“

Už byl strejce v studánce, vyšťíkla voda vysoko, kožich hladce smekl se po březích, strejce vyjel zase vzhůru a Prajz, štván neustálým křikem strejcovým, hnul se ještě rychleji dál.

„Čibadly!“ šlo to lépe. Vysoké již žito sklánělo se pod kožichem strejcovým a připravovalo mu tak hladší skluzavku. Vpřed ubáhl tři chlapi, za nimi v nevelké vzdálenosti Prajz, jenž bžel jako zběsílý, kolem nešťastného hlídače du-

FEUILLETON.

Hlídači.

(Obrázek z Hořovioka).

(M) „Dobrou noc, má milá, dobře spí!“ — neslo se táblým, skoro úpěnlivým hlasem Vosekem. To Venca Štefanův vyzpěvoval své nejmilejší Tonické Homolkové. Za chvíli na to zabučela trouba ponocného Štence jedenáctou. V Voseku už všecko spalo. Všecko dřímalo spánkem spravedlivých — i ty lesy k Mrtníku a Komárovu dýchaly zhluboka jako zdravý spáček. Všecko spalo, bylo tiše. Pojednou ve statku „u Lidojců“ vrata zavrzla, ozval se chraptivý hlas: „Prajzi, pojd!“ a v polotemnu letní noci zašedla se vysoká postava strejce Lidojc, začernala se silhoueta jeho psa Prajze.

Strejce bral se vážně. Šel ztěžka, ale důstojně. Jenom někdy mrštněji se hnul, když zakopl o kámen; zabručel a zase se vzpřímil. V ruce držel těžkou bůl, na sobě měl těžký kožich s tulipánky, starý, který pamatoval jistě doby Marie Terezie. U pily sahнул přes můstek, obrátil se k Záluků a už stoupal mezi nahoru „čibadly.“

„Co ten starý paprika zase ponocuje?“ bručel ponocný Štenc, probuzený ve stobu Seidlové; „jako vejr je, lakota, ani trošku sena chudému člověku nepřije!“

Strejce Lidojc šel skutečně hlídat seno s Prajzem. Lakota byl, o to žádná řeč, ale s tím senem, to nebyla také žádná maličkost. Komárovské železářské dílny zaměstnávají sta dělníků. Živobytí mají dobré, mimoto každý skoro dělník má chalupu, krávu, nějakou kozu a kus pole. Na poli má brambory sobě na simu. Krávy a kozy žijí všeelijak, nejvíce z nočního pychu. Kolikrát se stalo, že na lukách zmizela přes noc polovina kupek. A to strejce Lidojc loni děsně pobíňoval.

kliden a vědomí, že dívky jeho jsou v rukou takové vychovatelky, kdo by s radostí a s povděkem nepřipouštěl této vychovatelce právo, aby na poli, kde průběhem staletí tolik po-
žehnutí rozsela, dále činnou byla a působila ku blahu dětí a na prospěch lidského pokolení.

Tím více musí proto každý rozumný přítel lidstva podivem a trapným bolem býti naplněn, vidí-li za dnů našich ono šlehané úsilí, jež divokým útokem k tomu míří, aby církev jako učitelku a vychovatelku ze školy vytlačilo, a dívky její vůdčí ruce vyrvalo. A má snad toto bezbožné úsilí skutečně k cíli dospěti?

Církev jakožto vůdkyně k Bohu Kristem ustanovená mocí božského práva slavně proti tomu se ohrazuje, a vy, draží v Kristu, zvláště pak vy, katoličtí rodičové, mocí přirozeného práva neméně povolání a povinnosti jste s největším důrazem též opřít se tomu, aby vašim dětkám bez citu a smyslu na cestě k Bohu překážky se kladly a vy abyste olupování byli o útěchu viděti, jak dívky vaše nábožensky mravně pro život jsou vychovávány.

Než obraťme zření své k církvi jakožto vůdkyni k Bohu ještě ve směru jiném. V evangeliu (Mat. 7, 28, 29) čteme o Kristu Pánu: „I stalo se, když dokončil Ježíš řeči tyto, divili se zástupové učení jeho; nebo učil je jako máje moc.“

Zástupové pocítovali tedy moc učení Ježíšova, jak hluboce do duše vniká a konzelnou mocí ji uchvacuje; živě zakoušeli, že toto učení není holým slovem, nýbrž ohlasem milosti, kteráž tu provází pravdu, očisťující, sílcí a posvěcující duše lidské.

Za vůdkyni k Bohu byvši ustanovena, obdržela církev jako božský odkaz také tuto moc svého božského nakladatele Ježíše Krista, učiti totiž jako moc mající, onu moc, jež pravdu s milostí spojuje, moc tedy duším nejen pravdu hlásati, nýbrž i milost rozdávat.

A tak zjevuje se církev jako strážkyně pokladů božské milosti, stále hotova z tohoto nebeského pokladu rozdávat a miliony lidí obohacovat. Tuto milost čerpá u křtitelnice a odívá jí křesťance v roucho nevinnosti; tuto milost čerpá ve zpovědnici a shlašuje jí poskvrnu hříchu; tuto milost podává přijímáním u stolu Páně ve způsobě nebeského chleba, touto milostí posiluje břířmovance k věrnosti u víře, touto milostí zpečetuje svazek manželský před Bohem a církví, touto milostí posvěcuje kněze k apoštolskému jeho povolání, touto milostí vyzbrojuje nemocného na odchod do nadhvězdě vlasti.

Nevyčerpatelný jest poklad těchto milostí, neuvatná jest jejich rozdatelka; čím více jest těch, kdož o ně se hlásí, a čím častěji přicházejí, tím radostněji koná církev vznešený úřad svůj, ano ona dokonce ty, kdož lhotejnost aneb přímo pohrdání na jevo dávají, hledá, aby je přivedla k pokladům milosti, a starostlivě chápaje se každé příležitosti, s důrazem připomíná potřebu posvěcování.

Právě na počátku doby postní zavznělo takové povzbuzení církve svaté slovy apoštolovými: (II. Kor. 6, 2): „Aj nyní jest čas přijemný, aj nyní den spasení!“ Chce totiž takto upozorniti nás všechny, že jest nám z ruchu všedního života se vzbopiti, srdce zkoušeti,

tilo žito, lákala se stébla, za ním zůstávala cestička uváleného obilí a strejci vzdychal. Jaká to škoda, takové krásné žito scuchati! A hup přes mez!

Ted' už bylo strejcovi líp. To bylo pole Libeňovo, to už mu neudělá nic. Nejednou roztažené nohy strejce Lidojc se opřely. Prajz se zarazil, nemohl dále. Postavy utíkaly horem pádem. Ale sedlák věděl, c. si počítí. Vytláhl nůž, přerázil provaz, povstal dosti těžce a oba — tahoun i náklad — ted' rychleji hnali se za zloději dále.

Chytli je u samého Kočverova baráku.

„Stáji, Stěpáne, nebo ti jednu přílipnu“, vydechl uběhnutý sedlák. Neměli chuti, ale zuřivý Prajz a vzbuzený honem ponocný jim jí dodali. Seno museli odnést k Lidům.

„A na becirk půjdete, chaso zlodějská!“

„Ne na becirk, do kriminálu v Praze půjdete! Takové tulipánky, takový kožich! Sto let nejmín to držel, a všechno zničeno! Tulipánky rozedřeny, kožich rozbitý, všechno musíte zaplatit. Já vám povím! A ještě se mi škleb, kluču! Že tě přetáhnou!“

Strejci Lidojc mohli se zděsiti. Takový kožich. Pradědek, dědek, tatík jej nosil, on sám už čtyřicet let — a nyní není k potřebě, leda hodit ho na koně.

„Šibenici byste zasloužili!“

Starý Kočvera se syny jen se š. lebili. Když si v Hořovicích odseděl týden, potkal Matěj strejce Lidojc a povídá:

„Strejčku, kdy zas pojedem?“

Strejci, který ještě pořádně choditi nemohl, nadával jak mohl. Už mu to zůstalo. „Strejčku, nče! byste nám bládat? Já bych vám zapůjil k Prajzovi ještě Sultána, jelo by se to rychleji!“

vše, co by nedokonalého aneb docela hříšného na nich leželo, pokáním napraviti a tak započítí život nový, Bohu líbý.

O kěz by všichni dbali hlasu církve, kdykoli volá na cestu milosti! Kolik štěstí sneslo by se tu do srdcí lidských, co sladké radosti proniklo by společnost lidskou, kde s bolem a s úzkostí sledujeme za dnešní doby tak často vnitřní i vnější rozervanost! Kterak blaženy byly by tisíce a tisíce těch, kdož vzdáleni božské pravdy a milosti, sami na sobě smutně zakoušejí, jak srdce lidské jest neklidno, dokud nespočine v Bohu! Což byli by pak zase všichni církvi oddáni, vědci všeho, co v nich ona působí, učle je a posvěcující...

Mluvě o církvi svaté a jejím poslání, bezděky zde vzpomínám oně vznešené osoby, v níž uznáváme viditelnou nejvyšší hlavu církve a uctíváme otce veškerého křesťanstva.

Vzhledám totiž v duchu k Svatému Otci Píu X., jenž od té chvíle, co nastoupil na stolec Petřův, s apoštolským nápaem postavil se do služeb vůdkyně k Bohu — církve svaté — s heslem: „Instaurare omnia in Christi — napraviti všechny věci v Kristu.“ (Eph. 1, 10).

Než není to jen tato apoštolská činnost, kteráž pudí mne, abych s úctou vzpomněl nejvyšší hlavy církve: Jiný ještě *svládní důvod* přivádí všechny věrné syny církve Kristovy právě letos blže k srdci Svatého Otce. Křesťanský svět chystá se co nejradostněji a nejokázaleji oslaviti se Svatým Otcem jeho slatě kněžské jubileum, připadající na den 18. září letošního roku.

Radostný tento den již nyní vrhá jasné paprsky blížící se slavnosti po celé církvi. Vznešeného kmety-jubilára vzpomínáno na modlitbách, sbírány jako jubilejní dar bohoslužebné potřeby, aby dle úmyslu Svatého Otce věnovány byly chudým zemím misijním, pořádají se pouti do Říma, aby tam věrní synové církve slib věrnosti obnovili náměstkovi Kristovu a pomodlili se na hrobech knížat apoštolských...

Neušlo mně, milovaní diecesáni, že i vy nadšeně podíl berete na těchto přípravách ke slavnosti jubilejní, a zejména, že sdílejte se i sbírky zmíněných darů způsobem, jenž vám je ku cti a mně na radost. Vzkazuje vám za to svůj vrchnopastýřský dík, prosím, abyste i nadále vroucí modlitbou za Svatého Otce připravovali se ku vlastní oslavě, jejíž způsob svým časem ještě bude blže určen a oznámen.

Než letošní rok nám katolíkům v Rakousku dvojnásob památným: ke slavnosti zlatého jubilea vznešeného kmety na stolci Petrově připadá se dne 2. prosince diamantové jubileum panování staříckého vládce na trůně rakouském, srdce i zraky všech věrných poddaných již nyní obracejí ke vznešené osobě Jeho Veličenstva našeho úctyhodného císaře a krále Františka Josefa I.

Vzácný to obraz vznášel se před zraky našima, z něhož září šlechetná dobrotivost, obětavá svědomitost, hluboké náboženské smýšlení, věrná oddanost k církvi svaté a dojemná trpělivost v těžkých ranách osudu, — osvědčené v šedesáti velevýznamných letech panování.

Jsouce vůbec naučení v duchu své svaté víry vzhlížeti k panovníku z milosti Boží vládnoucimu s věrností a úctou a podle příkazu církevního na modlitbách jeho býti pamětliví, pod vlivem tohoto obrazu zvláště citlivě zajisté všichni potřebu rozmnožiti modlitby své za císaře a krále jako jubilara prokazati pocity věrnosti a úcty. Poněvadž pak vznešený jubilar sám ve své dobrotě srdce na jevo dal, že nejmilejšímu důkazem věrné oddanosti jeho poddaných byly by mu skutky milosrdné lásky k bližnímu, víme také, v jakém směru vedle modlitby smýšlení naše dle možnosti má se jeviti, abychom důstojně přičinili k oslavě tohoto jubilea.

Nepochybují, milovaní diecesáni, že toto moje připomenutí blížícího se dvojího jubilea došlo radostného ohlasu v lásce a úctě, kterou k Sv. Otci i k císaři a králi chováte. Neváhám ale též pevně doufati, že slova má, jimiž jsem poukázal na církev svatou jako vůdkyni k Bohu, nevyněla nadarmo, nýbrž že v srdcích vašich posilila city věrnosti k této vůdkyni a upevnila předsevzetí za jejího vedení věrně a neobroženě po cestě k Bohu kráčet. *Ona vede nás pravdou, kterou ve jménu Ježíše Krista hlásá, budíš tedy tato pravda povždy naším vůdčím hvězdou; ona vede nás milostí, kterou rozdílí z pokladu milosti Spasitelových, elevějš se tedy tato milost ve svatých svátostech hojně do srdcí našich, aby na cestě nás sílila a dovedla k cíli, kde srdce lidské v Bohu dojde věčného, blažícího pokoje!*

V této naději, jež mému vrchnopastýřskému srdci v těžkých starostech o stádoce svěřené dodává útěchy a radosti, žehnám vás se jménem Otce, Syna i Duha Svatého. Amen.

»OBNOVU« V PRAZE
dostati lze v knihkupectví p. Františka Houvorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Pokrokový učitel — mučedník.

I.

Věru že neustranný pozorovatel moderních virů chytá se za hlavu při patření, co se všecko nyní může děti pod rouškou pokroku a svobody. Snad nikdy tyto dvě idee nebyly tolik zneužívány, nebylo jich tolik zneužíváno jako nyní. Demagogové potřebují stále něco k podpallu, zkrátka jest jim vítán každý materiál „k práci“; snaží se, aby fanatické akce za žádnou cenu se nezastavila. Slídí po každé sámince, již by mohli odůvodniti svoji štvavou činnost a aby tím také upevnili — svoji často kolísavou existenci. Látka k rozpálování fanaticismu musí se naléztí za každou cenu.

Nemusíš vynikati talentem, můžeš mítí třeba i vlastnosti, jimiž se staneš konečně nesnesitelným i lidem z vlastního tábora; jakmile se prohlásíš za socialista nebo pokrokáře (budeš ovšem přijat do cechu hned), jest ti dovoleno proti katolictvu všecko. Mskéj církvi šlehy, které na první pohled prozrazují nevědomost, krajní nespravedlivost a fanaticismus, nepřístupný skutečné volné úvaze; jakmile se katolictvo proti pošetilým a nenávidným ranám ozve, hned na tvoji obranu povstanou v svorném řiku ti lidé, kteří o sobě tvrdí, že chtějí hájiti osvětu, svobodu a snášlivost! Ihned jsi prohlášován za mučedníka vědy a pokroku!

Není takové počínání netoliko zneužitím, ale přímo zneuctěním velkolepých ideí? A k hlučným demonstracím „pokrokovým“ každé individuum dobré: učedník, který přečetl deset čísel „Záře“, socialista, který do očí poctivých lidí v zájmu „vyšší humanity“ statečně plivá, lidé, kteří ochotně se zúčastňují z legrace kraválů nejrůznějších atd.

Vychovatel, jemuž dokázáno nad slunce jasněji, že se provinil podstatně proti stávajícímu školskému řádu, že jednal okatě proti těm ideím, k jichž podpoře se zavázal, byl disciplinárně potrestán. Nadřizený úřad degradoval jej z hodnosti nadučitelské na učitele. A hned ryk, nepřítelny povyk proti těm, kteří se zavázali ostříhati platné zákony a dle nich souditi. Na ty podniknut útok a hrubý útok v první řadě — proti zákonu jen reptání podružné. „Osvícenci“ měli nevědomým davům vysvětliti, co za stávajícími zákony možno žádati, a co jest holou nemožností, nemá-li školní rada jednati protizákonně. Jestliže by školní rada rozhodla v případě Konečného bez ohledu na stávající řád, otevřela by se brána naprosté libovůli. Vždyť by později jiní členové školní rady mohli týmž právem protizákonně chrániti učitele katolické.

Slyšíš však hluk, že chtějí „byrokrati“ obmezovati občanskou svobodu učitelstva. Což prý nesmí učitel mimo školu požívatí takové volnosti jako každý jiný svéprávný občan? Chytráci, jak mrštně se dovedou vykrucovati! Jestliže ve škole zachová učitel aspoň jakýs taký takt k náboženství svěřených dětí, může jinde proti tomu náboženství bouřiti. To nic nevdá, že děti pak slyší, jakého to mají vychovatele! Nevadí, že ten, který se zavázal podporovati nábožensko-mravní výchovu dětí, ukazuje nezpůsoblost k tomu úřadu fanatickou zaštiť svojí proti pozitivnímu náboženskému přesvědčení. Moderní mravouka, za kterou by se i pohan styděl, omlouvá učitele, který zřejmě ukazuje dvojí tvář. Zuváže se k povinnosti, kterou hned v následujícím okamžiku drsně a veřejně odsuzuje. A farizejská dvojí duše má být uctívána jako zvlášť vzorný moderní charakter! Ba dovoluje ta morálka ještě víc. I ten mladý učitel, který sotva má ponětí o velkolepých pracích katolických učenců, má býti oprávněn docela ve škole vylévati si protikatolickou vášně. Smí v přírodopisné hodině místo nejnaléhavějších a nejpotebnejších výkladů poučovati dle některého pamfletu o původu člověka atd., smí veřejně hlásati, že vyučování náboženství znemravňuje, že kněz do školy nepatří. A kněz má povinnost mlčet — obmezovat by osobní svobodu učitelovu.

Nespálil zřihající fanaticismus těm lidem vůbec zdravý rozum? Kolik lidí vlastně může mítí takovou svobodu, jakou by si učitelé pro sebe přáli? I v kruzích dle moderního názoru nejvíce svobodomyšlných musí si každý jednotlivec ukládati v. likou rezervu, musí se mnohého i dobrého konání odřici, nemá-li býti z takové společnosti jednoduše vyloučen. Nynější sociální řád jest stále kombinovanější, stále více spleťtý, tak že, mají-li se velké masy aspoň trochu po lidsku snášeti, nestačí uvažovati, jak kráčet, aby se i bez nejmenší zlé vůle někde nestal osudný náraz.

Stane-li se někdo soc. demokratem, dovolí mu snad soudruzi ochotně, aby se sdílel katolických slavností? Vždyť mu ani nedovolí katolíky list odebíratí nebo do kostela choditi, třeba že častěji prohlásili, že náboženství považují za věc soukromou. Kde si vyberou ke svým schůzkám hostinec, tam zakázali vyvěšovati katolický časopis. Dovedou

katolické dělníky vystrnadit z fabriky a tím připraviti o existenci zcela bezcenně. Ovšem to jsou příklady odstraňující. Ale jest zvláštní, že právě s těmito tyrany spojili se pokrokaři na hájení — učitelské svobody.

Vezměme však příklady zajímavější. Stane-li se někdo úředníkem jisté banky, strpí tato banka, aby vychvaloval peněžní ústav jiný jako lepší, aby jí odváděl klienty? I kdyby mluvil jen a jen rýs pravdu, zbaví se ho banka okamžitě; řekne, že není povinná dávat existenci tomu muži, který jí odvádí klienty. A kdyby stokrát dokazoval úředník, že mimo kancelář jest úplně volným občanem, jemuž se nemá bráti svoboda samostatných názorů, ukáže mu dvéře i feditel nejsvobodomyšlnější.

Jest snad svobodný soudce? Jaká hustá přize paragrafů váže jeho ruce, i když jest přesvědčen, že zcela svobodným rozhodnutím bez ohledu na stávající předpisy rozsoudil by nejlépe! Vidí před sebou vychytralého úskočníka, který po prostudování příslušných paragrafů najde obmyslnou cestičku, jak bližšího může beztravně sužovati a schválně dráždit tak, aby tento v návalu roztřepení nějakým slovem jej urazil. Zchytralý zlomyslník běží s urážlivým slovem k soudu. Co tu činiti? Zákony jsou zákony. Chytrák vyhraje, soudce odsoudit musí; a nesmí si pak ani veřejně poštěňovati, že měl soud vlastně naložit dva měsíce kriminálu bezcennému provokatérovi.

Jest zcela svobodný živnostník? Jen ať zkusí v nynějším „svobodomyšlném“ čase, kam až jest svoboda jeho respektována. Ať v městě naplněném pokrokaři a socialisty vystoupí veřejnou řečí třeba sebe spravedlivější proti názorům lidí těch! Nechce-li zničiti svoji existenci, musí zatnout zuby a mlčet. A zle by se vedlo i tomu továrníkovi, který by na veřejných schůzích rázně mluvil proti rudým zásadám, má-li v dílnách většinu dělnictva socialistického. Odpoví se jednoduše stávkou.

Jest svobodný žurnalista, který třeba sebe více svobodného ducha jiným doporučuje? Shledal-li by šéfredaktor, že takový svobodomyšlník někde ve společnosti zkritisoval — třeba i spravedlivě — jeho některý článek, propustí jej ze svých služeb. Zde neplatí v moderní společnosti zásada, že žurnalista aspoň mimo redakci má míti plnou volnost v projevech názorů. Co si asi myslili na př. stašní spolupracovníci „Času“, když tentýž list na obranu patriarchy Masaryka proti „Přehledu“ užíval nepoctivého překrucování smyslu slov, když s hadí úskočností aspoň slovíčkářstvím hleděl „usadit“ soka přímého a poctivého? Slyšeli jste, že by se byl proti takovému zachráství některý spoluredaktor „Času“ někde ve společnosti rázně aspoň ústně postavil? Masaryk by s ním byl hotov krátkce, třeba že sám ani oficiálním redaktorem „Času“ není. A co se stalo onomu socialistovi, který na radu jiného socialisty veřejnosti něco sdělil o rudém „maneu“? Hned letěl.

Zeptejte se ženatých svobodomyšlníků! Budou-li upřímní, řeknou vám mnozí, že různé náhledy paniček váží jim ruce víc než všechny nadřizené úřady. Slavený spisovatel Jókai, který tolik svobodu jiným doporučoval, zkusil od své ženy ústřiků a despotie jako psanec — a snášel jho trpělivě.

Svoboda! „Nár. listy“ dovolili si v rubrice „Ze soudní síně“ ufotografovati výrazně povahu semitakou. Izraelský „Rozvoj“ hned na to upozornil semitské kruhy a pak oblažoval vítězoslavně, že to administrace „Nár. listů“ učtila. Nu — a k vůli administraci, k vůli záchráně židovských insertů hned byla hodnější redakce.

Plno příkladů jiných znají zajisté naši čtenáři z vlastní zkušenosti. Proto není potřeba o všem se rozepisovati. Čím více se křičí o svobodě, tím více sami pokrytečtí hlasatelé svobody pouta přitahují. Organizovaným učitelům, kteří šli ke stolu Páně, vyslovilo ústředí důtku. A v této době nutných společenských ústupků najednou chce míti pokrokový učitel svobodu největší. Má se mu dovoliti beztravně proti katolictvu štvát, rodiče mají trpělivě snášeti řádění učitele toho, který, jak kde může, dává na jevo pohrdání k jejich přesvědčení. Platit a poslouchat! Občanská svoboda nemá býti ničím učiteli obmezována. A přece učitel, který tolik svoji „svobodu“ střeží, vzdal se části své svobody již přisvědženým závazkem, jako se vzdává části svojí volnosti slavnostním slibem úředník, profesor, lékař atd. Nikde není plně svobody. Ale církev má dovolovati takovou svobodu, která otřásá jejími základy. Za zlé se má církevním kruhům i jejich defenziva proti útočníkům, hájení těch postic, které jim dosud zbývají.

Co by dělali pokrokaři, kdyby jako majitelé jisté moci byli napadeni, kdyby byli štváním vyháněni z pozic zbraných? Nikdo by se nesměl diviti jejich obraně, jejich ukazování na stávající zákony. Církev však má snášeti hotové rány s etí klidně, má bez hlesu naslouchati i nespravedlivým pomluvám.

Aby učitelové „svobodě“ se neubližili,

mají býti znásilněni ti rodiče, kteří by nikdy při volné volbě dětí svoje protikatolickému učiteli nesvěřili. „Lid, lid! Pracujme pro lid! Ten ať rozhodne! Chceme mu sloužiti!“ Tak slyšíte z pokrokařských úst. Ale obratem ruky pracuje panstvo proti přání lidu, jedná-li se o štvanci proti nám. Lidu se surově nadá, uspořádají se proti němu od židovských služů hnusné štvance.

Případ učitele Konečného jest významným historickým dokumentem k seznání kulturních proudů současných. Národ náš musí si pro budoucnost zapamatovati, jakými lžemi, jakou rafinovaností a barbarakou surovostí byla u příležitosti aféry Konečného hájena — svoboda! Národ musí si uvědomiti, že v nynějších dnech ani jeden pokrokový list nevystoupil důrazně proti bezectným štvancům, ač krajní nespravedlivost byla tolik do očí. Naš lid musí poznať, jak protikatolickým kruhům jest skutečná pravda a zdárná osvěta věcí podružnou, a že Tito lidé vychovávají své čtenáře a posluchače hlavně k nenávisti a bezmyšlenkovitému fanatismu. Přistě tedy podrobně o aféře Konečného samé.

Dopis z Prahy.

Urážlivý výrok. Agrární denník „Venkov“ ke konci měsíce března přinesl úvodník, v němž obzvlášť ujišťuje, že všechna agitační síla agrární bude se soustřeďovati proti „klerikálům“. Kdyby prý to bylo hnutí náboženské, dalo prý by se ještě něco mluvit, ale když jest to jen boj o povrchní obřadnictví, nesmí býti klerikálové šetřeni. „Venkov“ v jménu strany agrární pronesl tu výrok velkého dosahu, výrok, jenž netýká se již jen tak zvaných Kotrbovců, nýbrž vlastně urážlivě staví se před oči všem katolíkům a všem katol. kněžím.

Ovšem, prvé šrůtky strany agrární s katolickými zemědělci děly se na půdě více méně obmezené, ale dnes poměry změnily se zásadně. Jakmile všechna myslící veřejnost stala se dnes svědkem usilovné agitace, aby náboženství katolické bylo ze škol vyloučeno, jakmile „Volná myšlenka“ vyhlásila boj víře v Boha a v duši lidskou, neběží pouze o osamělé dřívě „Kotrbovce“, nýbrž o všechny katolíky bez rozdílu, protože jde o zájmy náboženství katolického vůbec. Uzavření agrárního listu, že běží o povrchní obřadnictví, jest samo hrozné povrchní. Svědčí o tom nedokrevném svobodářském duchu, který v posuzování otázek náboženských našim vzdělancům jest vlastní, jest prost všeho hlubšího pojetí a pronikavějšího rozhledu. Není zajisté potřeba obzvláštní duševní námahy, aby kde kdo poznal, že povrchní obřadnictví nemůže býti a není příčinou katolického hnutí, jež všichni náboženští liberálové naši snaží se zažehnati. Také na naši katolické straně nikde se nemluví o obřadech, ale ze všech jejich projevů vyzírá, kterak si jest vědoma, že jde o věci nejživotnější, a že běží o pravdy, s nimiž náboženství stojí nebo padá.

Slovem, všemi událostmi, jež v naší vlasti staly se v boji o náboženství, usměřován jest agrární list z nepravdy. Povrchní obřadnictví jeho neshoduje se s povahou pramenů, z kterých naše katolické hnutí vzniklo, a nesrovnává se s povahou účinků, které hnutí to vyvolává. Agrární list jednoduše zapomíná, že pašální fráse o povrchním obřadnictví jest ctihodného stáří a že všude nevystačuje a dokonce ne tam, kde novost věcí vynucuje si bedlivé pozorování, zamítají již předem prázdny zvuk otrápaného slova.

Naš katolický lid bije se s veškerým záplem za statky náboženské, v nichž správně rozpoznává nejživotnější zájem, a tu najednou přijde agrární list „Venkov“, jenž všechna tu opravdovost snižuje na půtku o pouhou slupku. Konečně výrok agrárního listu neodchyluje se v ničem od hlediska, ze kterého vůdčí duchové v agrární straně na náboženství se dívají. Straně této náboženství jejich voličů jest stránkou velmi podřadnou, sice časopisy její nemohly by s tupou námotou přiblížeti ke štvancům, které na náboženství většiny jejich přivrženců den ze dne se pořádají. Slyšeli jsme ovšem v čas voleb ujišťování, že agrárními kandidáty, nyní již poslancům, náboženství jest věcí posvátnou, ale kterak možno dušování tomu uvěřiti, když agrární noviny právě té posvátné věci proti zlozlojům nikde se neujímají, a když k tomu ke všemu obranu náboženství z naší strany urážlivě cejchují jako boj za povrchní obřadnictví?

Strana agrární prohláší se sebevědomě za stranu venkovského lidu. Budiž. Ale program strany takové musí zajisté objímati všechny lidové zájmy: hmotné i duševní. A že náboženství jest závažným zájmem lidovým, bylo by sbytěčno dokazovati. Leč straně agrární náboženství, jak patrně, mnoho nesnamené, neboť ho nejen nebrání, ale mimo to časopis její neostýchá se obranu, kterou koná strana katolická, tak nepekým způsobem vykládati.

My ostatně za takové upřímné projevy jsme jen vděční, neboť nemáme vypáďovati heverem, o čem máme již ustálené přesvědčení. Konec konců vyjádření „Venkova“ rozmnožuje doklady, kterak nutná jest strana katolická, a kterak „Venkov“ sám sebe z nepravdy obviňuje, když tvrdí, že strany katolické není potřeba. Vy pak, katoličtí kněží, kteří ode všech stran vášnivý protikatolický řev slyšíte, katoličtí kněží, kteří vidíte, že útokem se žene na samy základy náboženství, uvědomte si plně, že opravdové obranné hnutí náboženské agrárním listem tak nízko jest snesahodnocováno! Proto oprávněni jsme žádati se: který katolický kněz bude ochoten srazovati své povinnosti a neodvodí odtud patřičných důsledků? I na obzoru agrárním zvedá se vítr a upozorňuje mužstvo na našich lodích, aby energicky a prozíravě dalo se v boj proti nepříteli.

* * *

Schůze okresní. Jest nemožno pozorovati jevy veřejného života našeho, abychom si nepřáli býti vždy pohotovějšími a připravenějšími. Všechny politické strany starají se o zdokonalení své organizace, a samo se rozumí, že i strana katolická nesmí obměškati se v oboru, v němž dějí se skoro již závody. Jako skutečné bitvy ve válce, tak i bitvy volební nevyhrávají se již štěstím a geniálností vůdců, nýbrž ukázněnými vrstvami lidovými, vedenými jasnou myšlenkou.

A protože myšlenka tato musí býti základem přesvědčení katolického lidu a jeho činů, jest jí proniknouti co nehlouběji a co nejširše. Prvým organizačním obvodem jest farnost. Farnosti v obvodu okresního soudu spojí se v organizaci okresní, která přirozeně kryje se jednak s obvodem samosprávy, jednak řadí se k okresním organizacím jiných stran politických, čímž dosahuje se shodnosti i se řádem volebním, jenž má za základ obvody okresních soudů ve volbách zemských i říšských. Všechny okolnosti tedy přemlouvají, aby i naše organizace budované byly uvnitř hranic okresních soudů, což dnes jest mimo všechnu pochybnost.

Hlavní otázka však jest, jak dosahovati cíle toho co neúčelnější a nejpraktičtější. Život veřejný a tedy i politický jest mnohotvárný, má místa jasná a temná, pohybuje se tu vlnovitě, tu ustaluje se v tichu tak, že každé podnikání musí opírat se nejen o zdravý úsudek, ale i o zkušenosti. Dosavadní zkušenosti pak nám dokazují, že organizace naše jest mezerovitá a zlomkovitá, protože i naše počátky, jako děje se všude jinde, měly nemoci svého mládí. Řádná organizace okresní může tedy vzniknouti společnou a současnou účastí důvěrníků všech farností v daném duševním ústředí, které zase vytvořiti se může jen schůzí v okresním městě. Osvětlení společných zájmů, odůvodnění společné obrany, podnícení společného nadšení množství jediné jsou s to, aby všechny důvěrníky semkly a oduševnily poutem solidárnosti. Choť ku práci, důsledný a pevný postup k vytčenému cíli v myslích důvěrníků vyvstatí mohou jen za doprovodu myšlenky: hle, co nás jest, ti všichni cítí jako já, jenž umám svěření důležitou úlohu, buditi a uvědomovati své sousedy, získávati stoupence. Nejsem osamocen, vím, že na všech místech od této chvíle zaproudí jiný život a že na všech místech pracují moji bratři ve společném duchu. Jsme oddělení, ale přece jsme spojeni. Slovem, ukazují-li na tuto psychologickou stránku, nemám nic jiného na mysli, než duši davu, která za podmínek, které nutno dobře seřaditi a připraviti, koná díla veliká.

Duše davová jest pro úvahu sice předmětem rozsáhlým a spletitým, ale jsou ničemné o ní zkušenosti určité a jisté, jichž nedbati bylo by tolik, jako vzdávati se úmyslně prospěchu našeho hnutí. Počítáme-li s masami lidovými, musíme dbáti také jejich duševních vlastností právě tak, jako naši nepřátelé.

Z toho důvodu tvrdím, že organizovati jednotlivé důvěrníky v jednotlivých farnostech bez společné veliké schůze nemůžeme míti a také skutečně nemá té mravní síly, které k trvalému dílu jest potřeba. Osamělost za takových okolností oslabuje a nespěšobuje onoho rozmachu, který vychází jen z mocného duševního ústředí, které bych nazval mohutným elektrickým napjetím. Proto nemohu nalésti výraz ani dosti důtklivých, abych z plného přesvědčení doporučoval toto: Má-li se v každém soudním okresu vybudovati dobrá katolická organizace, budiž vychováván tento postup: Z ústředí, odkud má přijíti řečník, budiž omdámeno již několik neděl předem, dy s háse v okresním městě bude konána. Do té doby kněží v každé farnosti rozdejte co nejvíce legitimací a jmenovitě postarejte se, aby přišli s každé farnosti všichni jmenovaní důvěrníci. Po schůzi, na níž bylo mluveno ke všem účastníkům, konaj se s háse důvěrníků, jímž vysvětlí se jejich povinnosti. Je třeba v tomto postupu viditi účinný systém a hospodárnost s časem, jenom tak možno dáti v každém okresu hnutí katolickému základní půdorys,

kteřý další práci třeba doplňovati. Sebe zdálčivější schůze v určité farnosti nemá těch výsledků, jako taková základní schůze společná, ze které jistě uvědomění a nadšení rozběhne se současně po všech vesnicích. Bez této společné schůze budou jednotlivé farnosti oddávati se dále klidnému spánku, kdežto zazní-li signál tohoto významu, nemožno povinnosti se vymknouti, protože bude se každá farnost chrániti, aby pro nepřítomnost svou hned na místě nebyla souzena. Kromě toho jest stále mlti na zřeteli, že každá organizace naše musí mít živný kulturní obsah. Lidu dlužno vysvětlovati nejen protikatolický boj, nejen skýtatí mu prostředků obranných, nýbrž nutno také rozhořčovati jeho vědomosti, kterých pro zdar duševního, mravního a hmotného života nejvíce potřebuje. Co do hmotné stránky pěstovati jest hospodářskou svépomoc: Na venkově mezi zemědělci buďtež zakládány hospodářské besídky, jejichž členové společným nákupem hospodářských potřeb mnoho peněz mohou ušetřiti. Vůbec upotřebiti jest každého prostředku, jímž družnost a organizační zájmy se rozhojňují a upevňují.

Situace ve Vídni. Poslední události v rozpočtovém výboru ukázaly, že starý duch z ministerských kanceláří nevymizel přes to, že sněmovna zvolena byla na podkladě volebního řádu demokratického. Říkalo se: Vliv poslanců, zvolených rovným hlasovacím právem, bude tak rozhodný, že vláda bude nucena každému národu měřiti dle práva a spravedlnosti. O šem my Čechové při takových řečech předem všeho myslili jsme na národ náš domnivající se, že tedy přece již jednou přichází doba, jež nám přinese to, čeho po desetiletí klopotně jsme se dožadovali. Leč nové odklady a staré nesnáze jsou tu zase, a přesvědčujeme se, že vláda proti německému komandu nemá řízuosti a činného odhodlání. Oč běží? Soudy v německých městech odmítají česká podání a nechťejí jich česky vyřizovati, ačkoli zákony a Stremayerova nařízení vyznívají v ten jasný smysl, že každému příslušníku království Českého má se dostati všody práva v jeho vlastním jazyku. Poslanci v rozpočtovém výboru zabouřili, ale jak ministr spravedlnosti, tak ministerský předseda Beck odpovídali a prohlašovali vládní mínění tak, že z řečí jejich pro právo naše nelze se ničeho dobrati. Slibili sice podati návrh jazykového zákona, jímž by se zmatky, či lépe řečeno, svévole německých soudců odstranily, ale podotkli oba, že jest žádoucí, aby příslušní činitelé, zástupci totiž Čechův a Němců, pro jazykový zákon schystávali svorné předpoklady a smírnou náladu.

Noviny české o prohlášení vládním ze všech možných stránek uvažovaly, ale nevěšimly si podstatně toho drápku, že jazykový zákon má býti sestaven a vydán na základě těch svorných předpokladů, o nichž oba ministři na pohled tak nevinně se zmínili. Je-li která skutečnost v boji, v němž národ český s Němci o právo své zápasí, pak jest to jistě ta, že němečtí poslanci se žádnými smírnými předpoklady vstříc nám nepřijdou. Z toho důvodu spravedlivý jazykový zákon pro nás není ani možný. Vláda bude mít zase jedno zdánlivé oprávněné odůvodnění, že toho smírného souhlasu tady není a že tedy s tím jazykovým zákonem jest to věru věc velmi obtížná. Ona vzpomene svého slibu, že chce vydati jazykový zákon, ale také ukáže na podstrčenou podmínku oboustranného dohodnutí, čímž bude mítí příležitost umýti si ruce. Ať se věc vykládá tak nebo onak, jisto jest, že naše právo nám Němci zadržují a že vláda proti nim skutečně jest nebo chce býti slabá. Jestliže naši poslanci opětně spolkli hořkou pilulku zklamání, pak jest tu jen jeden předpoklad, proč tak učinili. Jsou snad přesvědčeni, že nesáhnutím k opozici a účasti dvou ministrů našich ve vládě v dohledné budoucnosti vyváží přítomný neúspěch. Nuže — čekateme, budoucnost nám to ukáže.

Věc sama však poučuje, že počínání německých soudců jest tlakoměrem vždy povážlivěji vzestupující trůfalosti našich národních nepřátel, a že naše dobré právo postupně stává se bezbrannější. Vláda sladkými slovy mluví o smíru a dobré vůli, ale Němci bez rozpaku provádějí své násilí a házejí po nás sanytrem. Za takových poměrů hezká řeč ministerská konec konců jest hedvábným provazem, který nás uškrcuje.

Obrana

Domestik sociální demokracie používá humanitářsky. K rozvinutí obrazu organizační a volební schůze v semináři našem doává dne 1. t. m. „Čas“: „Chyběli bohoslovci, kteří by představovali katolické voliče tvouci: Vyhoďte ho! Zabte ho! a kteří na nějakém slavném panáku měli také představovat vzornou řadu

sklenicemi a holemi dle vzoru schůzí P. Záruby.“

— Tolik poníženy alba socialistických násilníků. V nynější době jest nejdrzejší farizejství již zcela obvyklou zbraní vůči nám. „Čas“ měl dávno odvolat, co se o schůzích Zárubových nahlal. Vždyť právě soudně bylo dokázáno, jaké fanatické lži byli o „Zárubových rozbíjejších schůzích“ šířeny. Ne — mravně povýšený orgán naopak prohaných správ znovu se chytá, jako na pt. se odvolával znovu na nepoctivé pomluvy Macharovy vřené v tvář Dostálovi-Lutinovu. „Čas“ dobře ví, jak nedávno v Brně plivali socialisté slinou páchnoucí kofalkou po klidových katolických rolnících, jak právě tam voláno proti knězi: „Zabte ho!“ Ví, jak tam katolíci byli zkrvaveni a nejsprostější výlevy hněvu zasypáni. A krátce po tak divošském reji začne kousavě psáti o násilnících katolických. Jako by bylo sedmi pečeti ověřeno, že rudá strana, hájená „Časem“, skládá se z nejtišších beránků. Tu by právě bylo, domestiků, velice široké pole k poučení o pravé humanitě. Ale ty proti nelidským surovostem rudých barbarů psáti nesmíš; rudý žid by ti pověděl, zač je toho lokeť. Můžeš si dělati tipy z Drozdovy záložny, ale nesmíš pravidelně zaznamenávati časté útoky socialistických pokladníků. Můžeš denunciovati z konkurenciho záští jiný list z antisemitských záchvatů, ale nesmíš jasně a neustranně vysvětliti, k jaké vzdělanosti směřují drsné nadávky rudých; nesmíš se důrazně ozvati proti zpupné rudé despotii, která vyhazuje z továren proletáře katolického přesvědčení; vždyť v tom směru ani Masaryk si netroufá povědět vážné slovo.

Když už s tváří berecky vyskolenou markýruješ odpor proti vysněnému násilnictví katolických schůzí, měl bys přece také podrobiti zasloužené kritice výrok universitního svého patrona, který nazval katolíky jednoduše „černou bandou“. Měl bys vážně přemýšlet, jak by zušlechťovaly a k realistické rozvaze přiváděly schůze, kde by se nadávalo tak hrubě, jako spílal tišak-m tvůj Machar. Kdyby „Obnova“ „vzdělávala“ takovými hrubostmi katolické voliče, pak by ovšem snadno dělali to, co ty jim podkládáš. Proto tvoje připomenutí „Obnově“ o neúplnosti schůze vraťme, žádajíce, aby bylo zasláno na adresu příslušnější.

Na konec pravíš, že Kristus o volebních schůzích nic neučil. Tu je nám podivno, že evangelisti (!!) faráři tolik pilně při volbách agitují pro protikatolické ano i protikřesťanské kandidáty. Těm netekneš nic? „Nábožný“ sluho rudých, který jsi psal o křesťanství jako o jedu z Judey, vždyť si nevidíš do úst Jindy voláš o zpátečnictví církve, nyní se divíš, že si osvojuje moderní zbraň, které přece používají i tvoji stranníci. Ano — Kristus neučil určité o volebních schůzích; také neučil o železnicích, o telegrafu, o plynovém světle, a přece bys se vysmál knězi, který by těch vymožeností nechtěl používat. Ale něco ti zacitujeme z Písma přece: „Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo nezhromažďuje, rozptýluje. — Co vám pravím ve tmách, pravte na světle: a co v neho slyšíte, hlásejte na stěchách. — Kdožkoli tedy mne vyzná před lidmi, vyznáám i jej před otcem svým.“ — A snad tolik jest dovoleno, aby i způsobem moderním kněz plnil hofejší výzvy Spasitelovy, zvláště když právě o schůzích volebních proti naší víře tolik se šve.

Politický přehled.

Krise zažehnána, bouře, která brozila propuknouti pro vzpouru německých soudců v Čechách, utiřena, čaroděj baron Beck naladil české poselstvo zase k míru: v Čechách musí zůstat všecko při dosavadní 90leté jazykové praxi, pokud nebude vydán nový jazykový zákon, jenž prý jest již v blavných rysech hotový.

Poslanecká sněmovna ve Vídni začala opětně pilnými návrhy, vláda sama šla tu první. Pilnost návrhu na bezodkladné vyřízení předlohy o odvodu nováčků na rok 1908 schválena a předloha tato už i ve třetím čtení schválena. Na základě pilného návrhu přijata předloha na zřízení ministerstva práce. Vedle toho uchystala vláda posl. sněmovně ještě předlohy o zvýšení branců pro zemskou obranu, o podpoře rodin chudých záložníků po dobu vojenského cvičení, zákon o maximální době pracovní pro zaměstnané v obchodech. V rozpočtovém výboru prohlásil ministr vyučování, že bude provedena oprava středního školství a zřízen nový druh střední školy.

V Pterově na Moravě na schůzi strany katolicko-národní, již se účastnilo několik set důvěrníků z celé Moravy, odsouzeno co nejrozhodněji rozbití zemského sněmu moravského a projeven souhlas s postupem poslanců strany katol. národní jak na zem. sněmu tak v říšské radě. Stejně v Uher. Hradišti za ohromné účasti slováckého lidu a 6 poslanců odsouzen dr. Stránský se svými pokrokatáskými a socialistickými pomocníky a prohlášeno, že křesťanský lid nedopustí, aby křesťanský ráz a duch z našich škol zmizel.

Posl. hr. Sternberg bil se s agrár. poslancem Bergmanem v souboji. — Při příležitosti návštěvy ruského generála Volodimirova v české národní radě bylo jednáno také o otázce svolání všeoslovanského sjezdu. Parlamentární výbor ve Vídni, v němž jsou zastoupeny skoro všechny slovanské

strany, svolá do Prahy důvěrnou konferenci, která má sestavit program pro nejbližší všeoslovanský sjezd.

V německém říšském sněmu přijat § 7. spolevého zákona, kterým se zakazuje ve veřejných schůzích užívání jiného než německého jazyka. Pouze pro Eisasko povoleno, aby se ve francouzských částech užívalo jazyka francouzského. Pro toto nové znásilnění Poláků sehnala vláda jen stěží většinu 19 hlasů.

V Portugalsku vykonány volby do sněmu celkem v pořádku; zvoleno bylo pouze 5 republikánů.

V ruské domě při debatě o rozpočtu synodu — aby totiž pravoslavné církvi dána byla, pokud se týče správy jmění, táž práva, jaká zaručena jsou zákonem vyznání katolickému, evang. licksému — prohlásil zpravodaj rozpočtového výboru, že vždy bude hájiti zásadu vnitřní samostatnosti církve, ne odluky od státu, nýbrž spojení se státem.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1908.

Nejlépe reklamou pro Velké sklady umožňují
závod je jeho vytváření objednávek
stoleté trvání. ještě téhož dne, kdy
dojdou.

— Sklad literatury esperantské. —

Zprávy místní a z kraje.

Dámský pěvecký spolek „Eliska“ v Hradci Králové. potádlá v neděli dne 12. dubna 1908 v městském Klicperově divadle velký koncert za láskavého spoluúčinkování P. P. solistů: pl. A. Kneprové (soprán), sl. M. Volfové ze Žamberka (alt), p. F. Koláře z Pardubic (bas), p. A. Fialy z Prahy (tenor) a úplného orchestru c. a k. pěšího pluku č. 42. Program: 1. Dr. A. Dvořák: „Stabat Mater“ pro sola, smíšený sbor, varhany a velký orchestr. 2. B. Smetana: „Vltava“. Symfonická báseň pro velký orchestr. (První pramen Vltavy. — Lesní honba. — Venkovská svatba. — Luna. — Rej rusalek. — Svatojanské proudy. — Široký tok Vltavy. — Motiv Vyšehradu.) Číslo 1. diriguje p. Ludv. Knepr, číslo 2. p. kapelník p. pluku č. 42. Velké harmonium z ochoty zelaš postavila firma R. Pajkr a spol. Začátek přesně v 6 hodin večer. Konec po 8 hodině. Ceny míst: lože 10 K, křeslo a sedadlo na balkoně 3 K, sedadlo I. tř. 2 K, sedadlo II. tř. 1 K 60 h, sedadlo na galerii v I. řadě 1 K, v II. řadě 80 h, parket 80 h, parter 60 h, galerie 40 h; studentský, vojenský a dělnický lístek do parketu 50 h, do parteru 30 h. Předprodej lístku v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Dámský odbor Ů. M. Š. v Hradci Králové křtíuje s díky příjem K 17, jež věnoval sl. učitelský sbor městského dívčího lycea ve prospěch Ústř. Matice místo věnce na počest zesnulého p. dra. Srdinky.

Obchodní gremium v Hradci Králové. odbývalo dne 7. dubna t. r. valnou hromadu za přítomnosti 73 členů gremia, gremiálního komisaře p. dra. Zachovalu a 3 delegátů bromady pomocnické. Zpráva jednací a pokladní přijata, a pokladnička p. starostovi H. Richtrovi revisory účtů navržené absolutorium uděleno. Rozpočet na rok 1908 činil K 1189, úhrada K 680, schodek jest K 509. Schodek uhrazen 6%, přírůstkem ku dani výdělkové, což přijato. Zvolení pánové: za starostu V. J. Špalek, za místostarostu Hanns Richter. Do výboru pp.: Helvich Rudolf, Jirásek St., Řezáč Eduard, Páldus Ludvík, Richter Karel, Jelínek Josef, Melichar Bohdan, Sommer Josef. Za náhradníky pp.: Vaněk Jan, Krupka K. E., Šubrt Ant. Návrh hromady pomocnické ve příčině uzavírání obchodů na Nový rok přijat. Návrh výboru gremia na zrašení dárků štědrovečerních a novoročních přijat byl v následujícím znění: Valná hromada se usnází na zrušení vánočních a novoročních dárků, kromě předmětů k reklamě sloužících. Zvolení za delegáty do bromady pomocnické pp. Viktorin, Bergman. Za delegáty do nemocenské pokladny pp. Jirásek, Řezáč. Za delegáty do smírčího soudu pp. Sommer, Šubrt, Jelínek, Vaněk; náhradník p. Krupka. Při volacích návrzích delegát bromady pomocnické p. Neuman upozorňuje nový výbor na poměry ušňovské a činí návrh, aby přinejmenším bylo přihlíženo k tomu, aby každý zaměstnavatel neměl více učtů, než mu to stanovy do-

valují, a tlumočí přání pomoci, aby v listopadu valnou hromadu usnešené uzavírání obchodů ve všední dny dodržováno bylo. Po návrzích p. Julíše ve příčině odebrání časopisu „Živnostník“ a po dotazu p. Kieslicha ve příčině trafik byla valná hromada ukončena.

Svěcení. Nejdříve p. biskup posvětil v sobotu dne 4. t. m. na podjáhensství a v neděli nato dne 5. t. m. na jáhenství v kapli biskupské residence 26 slavných bisk. kněží, semináře a jednoho klerika želivské kanonie Praemonstrátské.

Posvěcení oltáře. Ndp. biskup za asistence bobolovců bisk. semináře posvětil krásný oltář v kapli sv. Josefa při chrámu P. Marie.

Schůze městské rady dne 6. dubna. Pl. M. Srdínkové vzdají se díky za dar K 100.—, věnovaný ve prospěch zdejšího ústavu chudých k uctění památky jejího zesnulého chotě p. JUDr. Fr. Srdínky, a obnos ten poukáže se k příjmu. — P. Ad. ryt. Medunovi z Riedburku, c. a k. podplukovníku na Smíchově, poděkováno bude za darování obnošeného šatstva a prádla, které se dle poukazu p. referenta rozdělí mezi zd. jsi chudé. — Zpráva technologického musea prům. obchodní a živn. komory v Praze, že tamtéž uspořádána bude Ústřední výstava prací učednických v době od 9. srpna do 15. září, na níž budou vystaveny nejlepší práce, vyznamenané na všech místních výstavách v král. Českém, spojená s vyzváním, aby živn. společenstva nistupl za tím účelem také místní výstavky do konce července t. r. konala, postoupí se zdejšímu prům. museu. — Knávrhu techn. kanceláře požádá se c. k. okr. hejtmanství, aby komisi-onelné byl shlednut chatrný stav krytiny chrámu sv. Ducha. — Část pozemku čestojni-kého parku, na němž zřizuje se studna pro novou vodárnu, bude k žádosti správy parku obrátena plotem. — Osnova druhé smlouvy s c. k. ministerstvem obchodu stran obsluhování a udržování nového jezu na Labi a výkopu části důstojnického parku předložil se ke schválení měst. zastupitelstvu. — Po-štitky nadace Arnošta Bradého uděleny byly Al. Střížkovici, Al. Tichému, Václ. Holakovskému a E. N. Natalovému. — Přestavba v domě Lutherova ústavu čp. 121., byla kollaudována dle návrhu stavební komise. — Výkaz hotovosti pokladni ze dne 30. března t. r. a zpráva p. měst. zvěrolékaře o prohlídce vozů a krávnů mlékařských v březnu t. r. byly vzaty na vědomí. — Na galerii měst. divadla zřídil se 8 nových vyvýšených sedadel.

Hodte tam dva brdoly! Přednáška zasloužilého šfitele vzájemnosti československé byla velice slabě navštívena. Spravedlivou nelibost nad tím vyslovil p. dr. Klumpar. Pan řečník vyhlásil, aby se zde vytvořil kroužek československý, aby se Slovensko podporovalo národohospodářsky, odbíráním slovenských listů atd. Na konci stala se výzva, aby každý z přítomných při vycházení ze sálu věnoval na Slováky nějaký příspěvek. Jednoho pokrokového žida dojala krásná přednáška tolik, že při východu ze sálu povzbudil israelickou slečnu k velké štědrosti slovy: „Hodte tam dva brdoly, já tam dám taky dva krejčary!“ — „Osv. lidu“ velice rada se zabývá zevnějšíkem katolíků. Ale měla v neděli viděti pohrdavou a sobělibu masku brdého žida při slovech o „brdolech“! Těžko vyříditi ten pánovitý úšklebek taky-vlastence, jenž spolu s jinými p. krokáři chce zde rozhodovati, který plnokrevný Čech do našeho národa patří a který nikoli. Taková tvárnost se musí vidět. Že nechť mnoho platiti na zápas slováckého lidu s židovskými špiely a udáváči, tomu se mnoho nedivíme. Ale pohrdavou pózu mohl si přece ušetřit.

V panorámě Národní Jednoty Se-veročeské v Hradci Králové za Bílou věží lze podniknouti ve dnech 11. až 17. dubna 1908 jarní cestu na jih a sice do Kraňska a Chorvatska, po moři Jaderském do Dalmacie, na Černou Horu, Albánska a na řecký ostrov Korfu. Na výletu tomto zastavíme se v útulných městech slovinských i v malebných Alpách Julských, spatříme kame-nitý útvar Krasu, pefeje Plitvické, zákoutí pobřeží Adrie s bokou Kotorskou, kulací residenci Cetyni a černohorská města Rijeku, Crnojeviče, Podgorici a Bar, albánský přístav Drač, vzácná díla so-chatřská v parku Achilleionu a různé typy zajíma-vých Černohoreckv a Albáncův.

Firma J. F. Langhans uspořádala nové expozice mistrných fotografií, jež pro svoji umě-leckou cenu těší se obecné pozornosti. Zase nové suamenité ukázky umění českého.

Spuštění kralohradecká. V měsíci březnu 1908 uloženo na vkladní knížky korun 180.864.17, vybráno K 145.405.87, vklady koncem března K 12.528.810.69; na hypotéky půjčeno K 85.600.—, splaceno K 32.935.27, na hypotékách koncem března K 9.661.764.31; cených papírů v zásobě K 2.198.000.—, uložené přebytky K 1.527.344.11.

Osmdesátiny slavil tyto dny stařeček p. J. Solc, který domů pracuje v Novém Hradci Králové v továrně p. Petrofa a — bez brýlí. Vzorně spoutaný život udržuje ho v stále svě-žesti. Účastnil se jako vojín války r. 1848. Ještě dlouhá léta!

Komité pro udržování pomníků na bojišti Královéhradeckém boji XVII. řádu valnou hromadu ve čtvrtek dne 16. dubna 1908 o 2. hod. odpol. v Adalbertinu v Hradci

Králové. Při nedostatečném počtu členů koná se o hodinu později nová valná hromada se stejným pořadem. Dámy pánů členů jsou velevítány! Legi-timace a stvrzenky se nebudou více komitétem posílati, neboť příspěvky by se tím značně zmenšily.

Senam členů a zástupců komise pro osobní daň s příjmy okresu Královéhradeckého. Předseda komise: Bedřich Král, c. k. finanční ta-lemník v Hradci Králové. Zástupce předsedy: Václ. Draslar, c. k. berní správce v Hradci Kr. Členové voleni: Karel Richter, obchodník a majitel domu v Hradci Králové, František Hlávka, klempíř a ma-jitel domu zde, Viktor Čilino, cis. rada a majitel realit zde, Ferdinand Fium, cukrář v Nechanicích, Jaroslav Červený, c. k. dvorní továrník zde, Jul. Ross, c. k. dvorní fotograf a majitel domů zde. Členové jmenovaní: Jaroslav Rosdlek, c. k. berní asistent zde, Josef Růžička, pekař a majitel domu zde, Antonín Mandelík, vrchní inspektor pojišť. vny zde, František Bednář, rolník a okresní starosta v Suché, Václav Draslar, c. k. berní správce zde a František Waldek, majitel cihelny v Plotištích. Volení zástupci členů: Josef Macák, trafikant zde, František Mrha, sedláč v Třebechovicích, Alois Hofbauer, hotelier zde, Antonín Hanuš, velkoobchodník zde, K. V. Skuherský, továrník zde, JUDr. Alois Zimmer, advokát zde. Jmeno-vaní zástupci členů: Jan Bubdanecký, obchodník v Nechanicích, Zdenko Ježek, kameník zde, Jos. Dudek, majitel domu zde Alois Bajer, c. k. finanční konceptní praktikant zde, František Košťál, rolník v Plotištích a Josef Pilnáček, c. k. dvorní továr-ník zde.

Upozornění poplatníkům daně vý-dělkové. Rejstříky, obsahující sazby jednotlivým poplatníkům všeobecné daně výdělkové zdejšího ukládacího okresu III. a IV. ber. třídy pro uklá-dační období 1908/9 uložené, budou dle ustanovení § 58. odst. 1. zák. ze dne 25. října 1806 t. z. č. r. z. č. 220 po dobu 14 dnů a to od 11. dubna 1908 až včetně do 24. dubna 1908 v berním re-ferátě c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové v úřední době 6 v úředních hodinách pro oprá-vněné poplatníky ku nahlédnutí vyloženy. V téže lhůtě budou rejstříky I. a II. ber. třídy uklá-dačního okresu obchodní komory liberecké v ber-ním referátě c. k. okresního hejtmanství v Liberci vyloženy.

Dar. Na místě věnce na rakev p. Johanny Fischerové, vdovy po c. k. škol. radovi, daroval p. škol. rada Vojtěch Budecius 10 K chudým žákům c. k. gymnasia zdejšího.

Sdrůtení holičův a vláseníků v Hradci Králové a okolí slušně oznamuje p. t. obecnstvu, že na Boží hod velikonoční po celý den ve svých závozech pracovati nebude; tyto budou v ten den uzavřeny.

Ze Záložního důvěrného ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, po-kladniční poukázky a běžný účet) 31. března 1908 K 16.889.908.09. Erkont směnek: V březnu roku 1908 eskontováno kusů 1699 v obnosu korun 2.382.983.09 Skladisti: V březnu 1908 uloženo zboží v ceně K 356.835.—.

Z Rokytne sděluje se s námi, že míst. škol. rada unesla se nepropůjčiti místnosti školy ke konání katol. cvičení, poněvadž poslední křesť. cvičení bylo odbyváno s tendencí politické agitace; obávala se tudíž, že by v případě dalšího pro-půjčení nešetřila ministerského nařízení z 12. března 1888. Pan řídící učitel dle zaslauého sdě-lení kona skutky pravého křesťana. V Rokytne není obecní školní rada, jak dříve pisatel náš tvrdil. — Popřáváme i těmto zprávám místa. Přece však nám jest podivno, že byla škol. rada hned tolik úzkostlivá, když zpozorovala, že křesť. cvičení začíná nabývatí rázu praktického. Vždyť přece i moderní husité volají, aby katolíci nábo-ženství své v praxi prováděli. A jestliže snad katolíci byli povzbuzeni na křesť. cvičení, aby i v politice zůstali křesťany, z toho přece upřímný křesťan těžko si může bráti pohoršení. Vždyť přece jen slepý nepozoruje, jak právě na půdě politické bojuje se proti kofenům našeho vyznání, jak politikové chtějí vyhoditi vyučování nábožen-ství ze škol, jak sám učitelský časopis docela zakazoval rodičům vštěpovati dětem vlastní po-litické přesvědčení. Jen člověk zavírající zrak nevidí, co upřímný a klidný katolík v továrně kuší, jak jest vyhazován z práce. Kdo tedy s katolíky aspoň soucit má (byť to byl člověk i jiného vyznání), nemůže se diviti, že katolíci jsou povzbuzováni bojovati za svoje ideální statky na tomtéž kolbišti, kam spor naši provinníci sami zavlekli.

Z Dobrušky. Zdejší damský odbor Sokola, jež vedou slečna učitelka Tichá a pl. Zachová z Prahy, stará se velmi pilně, aby pokrok pronikl všude. Prý ty dámy zreformují Dobrušku důkladně. Zatím damský svět horlivě polyká prach v tělo-cvičné. Nic nedá se ovšem namítati proti skuteč-nému tušení paří. Leč — kdyby Sokolka se měla tolik namáhati doma při práci, bylo by to v očích mnohých tyranstvím. Zatím víme tolik, že při tom pokroku domácí pracovitost byne a že leckde ma-minka slečnice tolik pokrokem zaneprázdňené musí dělati slůzku — že jí musí ležiti ráno botky. — Dne 25. března tými odborem pořádána byla přednáška p. dra. Boučka, poslaneckého kandidáta

pražských německých židů. A ta jeho slova měla sloužiti ku vzdělání? Učený výklad o prostituci před děvčátky zcela mladými. Prý z manohomž-ného manželství vyvinnalo se manželství mnoho-ženné. Důvodem přednášeti byl turecký harem. Tak! Prý křesťanství neprávem si přičítá zásluhu o zavedení manželství nynějšího (spojení jednoho muže s jednou ženou). Nechtě si prý všimneme Ameriky již v době před Kristem! To snad tedy Indiáni telegrafovali mořským kabelem prvám křesťanům, jak to mají zaříditi. Vždyť tyto přece o Americe ani nevěděli. Prý av. Pavel zavínil, že na manželství díváno se jako na něco nečistého! Tohle byste přece těžko dokazovali! Jen si pěkně přičtete příslušná místa ještě jednou. A na vo-lebních schůzích před pány pastory byste takhle mluviti nesměli. Věru překvapovalo, jak tlustých výrazů užíval průběhem přednášky graduovaný pán. Vypočítával právní náhradu nemanželským matkám. S tím by zas neměl choditi před soci-alisty, jejichž listy radí, jak by se svobodní otcové povinnosti k alimentaci zbavili. Ve všech „klerik-álích“ viděl nebezpečnost pro kulturu. I ti byli nebezpeční, z jejichž nadací nyal p. krojícíků stu-denti vesele žít? V zázraky prý nevěří. Tak! Vždyť si přece myslí, že štvavá a nadávková činnost socialistických a pokrokových žurnálů po-vede k vyššímu vzdělání. On prý věří ve Velikého Neznámého. To zase se staví proti pokrokovému Macharovi. Nu — jen když posloužil aspoň nějak p. kroku!

Poměry okresu Nechanického. (Po-kráčování.) Od našich Nechanických na oko vla-steneckých a farizejsky národních okresních či-novníků (kteří to jsou v popředí, sdělili jsme ve předešlých odstavcích) ušliš při každé příleži-tosti bucharovské řeči o státním byrokratismu, centralismu říše a vyssávání země. Kde však může býti většího centralismu a vyssávání jako v okrese? A jací jsou to byrokraté! „Jemnostpane“ sem, „jemnostpane“ tam, samý telefon, samé ko-berce a dlažičky v bureaux — ale sedláček si vzdychne, kdyby se k M. krovousům a do Bohároy, Kratonoh přesěhovali páni a koukli, abychom ča-stěji viděli cestáka a aby naši cestáci nebyli tak tuze daleko od sebe, abychom po silnicích my a naše kobyly neklopýtali a nepřekousli si jazyk! Co prospívá na pt. nádherný dům okresní záložny v Nechanicích okresu? To je drahý efekt v kan-celářích pro pp. chefy po tak velkém nákladě, který mohl býti na užitečnější věci obrácen než bráti nepoměrnou činži, která se bere z bojejších místností, a odečteme-li opravy, je to vysoké ná-jemné z úředních kanceláří malého a chudého okresu. Ale v Nechanicích v centru okresu chtěli míti nádherný palác, moderní kanceláře, ty mají tu ostatní ubohost okresu zastříti a paralyzovati. Má-li se nějaký podnik třeba pochybného a preha-vého rázu provésti, nějaká třeba i „protiklerik-ální“ slavnost konati ve městě, vše utíká se o podporu k instituci, která má míti jiné cíle; a mnohá obec venkovská má nedostatek cest, mostů, potřebovala by subvence okresu — tu nic, jen když troubením a hlukem Jericha se dobuče. A dělá-li se co pro náš venkov, založí činovník „Sokolskou jednotu“ — přivede tamburaše s asi-entací, která pánům končí kadidlem chvály, slávy, ale tím se našim obcím nepomůže — vnáší se do obcí nepokoj, ruznice a namnoze i ničí se štěstí a pokoj v rodinách, zatím co venkov okresu volá o pomoc, příspěví a touží po dobrém pří-kladě a povzbuzení upravovati a zařizovati naše obcíny a návsi, aby vlast naše byla opravdu „rá-jem na pohled.“ Pro větší různé funkce v centru v Nechanicích nemají činovníci smyslu, aby pra-covali pro venek ku jeho modernější úpravě, a tak vítá cizince ve mnohé obci mrchoviště, bahno, rybníčky smrduté, kterých nenačeseš v obcích německých. Probouzení vědomí o okrase a úpravě smetišt v obcích na půdách neplodných, rosohniti zastupitelstva obecní ku pěstění stromoví užiteč-ného i okrasného na návsech a podél silnic, po-noukati k zavážení otravných bahen a rybníků bez ryb — takové přednášky konati — o tom nemají ani potuchy. Tu se pánům v okrese ote-vírá široké pole posud pramálo vzdělávané. Kolik pak takových národohospodářských přednášek koná se v okrese? Na mnohých okresech koná se člen zemědělské rady, členové okr. zastupitelstva a zemak. výboru a v Nechanickém okrese? Regi-stroval jsem všechny možné přednášky v Necha-nicích i po venkově okresu dle novin i zpráv soukromých, ale až okres je po většině hospodář-ský — rolnický — agrárnícky, přednášek hospo-dářsky vzdělávatelných až na malé výjimky zvláště v posledním čase málo jsem vypočítával — až námětů mnoho na pt. o čeledi, dělnictvu země-dělském, o pěstování zahrád, o včelaření, ba ani přednášek o škodlivosti alkoholu, který bují měrou netušenou v obcích okresu i v samém jeho centru, nebylo! — Ale ani u továrny, kde poměry venkoncem znám, a ředitel je přece v zastoupení okresu, není potuchy, že by se něco činilo pro vzdělání a uvědomění lidu venkovského. Je to zástupce, který je dnes ve službách gruntovního pána a zítra může býti propuštěn — který je dočasným pří-sloužníkem. Poněvadž bříme mluvit na jeho bedrech, dovede hlasovati pro výlučné tajemníka v obnosu 4700 K v 80 či 35 letech — dovede ještě více, aby neměl chef kanceláře tolik práce — zvednouť

roku, aby zastaven byl kasáren se slavným 1900 K k jeho ruce a aby nikdo z nich si na penzi nemusel připlácet — totéž kavalírské — ale na účet chlebováře a poplatníků. Z cizího se snadno povolí obnos, však ho sám nezaplátí — sčítá okres! — Nemá-li sám dostatečného vzdělání a neporozumí-li, jakou škodu udělá zájce rolníku na poli, odhlásuje portefeuille i činovníku bez odborného a předchozího jakéhokoli vzdělání, byť i byl kepeckým mládencem — s jednou gymnasií a druhou polovicí, a odvolá se v póze aristokrata na to, že zkušenost je více než školy, poukazuje duchaplně na amerického presidenta a pak ukáže prstem na sebe — jenže Amerika a Nechanice a okres jejich — jsou nebe a dudy.

Z Třeboschovic. Na oslavu diamantového jubilea císaře a krále Frant. Josefa I. uspořádalo obecní zastupitelstvo společně s místní školní radou a okrašlovacím spolkem stromkovou slavnost. Za průvodu hudby vyšly ve středu dne 8. t. m. o půl 9. hodině dopoledne dívky obecné a měšť. školy se stromky a náčiním k sázení za účasti obecního zastupitelstva, místní školní rady a okrašlovacího spolku z obecné školy na vykázané místo pod Orebem, kde připravena tribuna a jamky s kolkami pro stromky. Po zapění tříhlasé písně „Já a moje orná půda“ mládež za řízení říd. uč. p. Ant. Citty uvítal četné shromážděné obecenstvo i mládež purkmistr p. K. Světlík poukázáním na jubileum císa. a krále Frant. Josefa I. Potom vystoupil na řečnické řadiště ředitel měšť. školy p. Edvard Erben a vzletnými slovy líčil příchodu stromkové slavnosti. Velmi případnými slovy srovnával mládež se stromkem, slovy Komenského poukazoval na původ všech věcí, na Boha; ukázal na J. Veličenstvo císaře a krále, který v největším utrpení a protivě nastal jen v důvěře v Boha nalezal sílu, a vybízel mládež, aby po příkladu vznešeného jubilanta nedala se zvíklati bouři tohoto života, nýbrž aby statečně odolala všem přívalům jako stromek a v Bohu aby našla svou oporu. Provoláním slávy císaři a králi ukončil skvostnou slavnostní řeč. Mládež za pečlivého vedení p. říd. Citty zapěla rakouskou hymnu. Zak měšť. školy Václav Šmíd a žákyň Anna Kolcová přednesli případné básně. Po zapění národní hymny „Kde domov můj“ zasadily dívky 60 ovocných stromků. Nastoupil pochod před radnici, kde sl. obecnímu zastupitelstvu provolána sláva. S opravdu krásnou touto slavností mohou býti učitelské sbory, které mnohé práce s přípravou její měly, i ostatní sčastnění činitelé úplně spokojeni.

Z Pardubic. „Východočeský Obzor“ a „Naše Právo“. Naše klidná kritika některých neblahých jevů v Pardubicích rozšířila příslušné kruhy tak, že se daly strhnouti v novinách až k sprostotě. Patrně, že jsme se dotkli bolavých míst. Jistý pan doktor nadává ve „Východočeském Obzoru“ dopisovateli našemu, v němž čteních jakéhos kněze, „Himských kretanů“. Hned jsme poznali, že to dle náležitých výrazů musí býti pokrokat, který city „měkčí“ duše své vylévá občas ve „Východočeském Obzoru“ anebo v „Osvětu lidu“. Sprosté nadávky nejsou našim sportem jako pokrokatského žida, ukrytého za novinařskou anonymitu. Proto ani na mysl nám nepřichází splácet stejnou mincí. Katolíci, pamaňte si dobře, že žid, tyjící z vašich mozolů, nadává vám „Himských kretanů“. Pak se divte, odkud antisemitismus. Dotkli jsme se jen maličkého žida ve škole, a hned byl z toho rámus. Žida samotnému se nechce přilít v boj, na to je příliš choulolistivý, ale nastrojuje chytrácky učitelstvo, aby se v odvetu pustilo za žida v boj. Té masanosti židovské! „Obnova“ prý dle tohoto žida napadá soustavně učitelstvo a ono prý mlčí! Co má mluvit proti pravdě? — Také „Naše Právo“ dostalo záchvat citové rozhorlenosti proti „Obnově“. Národně sociální tento žurnal dělá vtípy a ke konci v divé rozhorlenosti volá: „Ven a „Obnovu“ se všech veřejných místností v Pardubicích!“ Ale, pane redaktore, vy jste špasoovitý, vždyť něčeho tak dramatického nejste ani schopni, a pak nač ta rozčilující námaha? Zkrátka nemůžeme než znova a znova se obracet na všechny katolíky s důrazným apelem: Vybavujte a potřebte se vším úsilím listy, které vám nadávají a vaše náboženství hanobí. Ven s nimi! To je nejjednodušší a nejraznější odpověď na všechny sprosté útoky proti vám. — Svas tamburašských spolků českých uspořádá dne 19. a 20. t. m. o velikonočních sjezdů tamburašů východočeských v Pardubicích, spojený se slavností akademii a lidovým koncertem v kavárně na „Veselce“ a v „měšťanské besedě“ za spolupůsobení mnohých osvědčených uměleckých sil.

Zajímavá agrární schůze. V jedné dědině byla schůze, má-li se sázet neb neászet řepa. Usneseno bylo řepu neászet, a tu vystoupil jeden z větších rolníků a pravil: „Mám na řepu připraveno již pole, proto sázeti budu; mně nemá žádný se poroučet, a chce-li organizace, aby se řepa neászela, ať mi dá 50 sl. na korec náhrady a já neászim. Na jiné podmínky nepřistoupím.“ To otvárali chalupníci a baráčníci oči, když tak agrárník mluvil!

Z Nového Bydčova. Pokrokatskou výchovu našeho lidu přivláká po zásluh „Obzor“ příloha „Osvětu Lidu“ pro okres novobydčovský, jihlavský, král.-městecký, mechnický a chlumčský.

Abyste nám páni pokrokatí ukázali vřelou a jasnou lásku k humanitě, jež má nahraditi nenáviděné náboženství, hýboť ještě mrtvolou biskupa Bryncha a mluví o náboženství a kněžích tak, že i státní úřady usnaly za potřebné proti šíření takové kultury zabavením přílohy zakročiti. Ovšem, že přes to bylo náležitě postaráno, aby zabavená příloha až do středy ve veřejné čítárně a hostincích byla vyložena. Zamezí takovéto jednání postup katolického hnutí? Jak jsou páni krátkozrací; čím lépe se vybarví, tím lépe pro nás. — Pokrokaté kotrmelce v obecní správě potkožují pověst celého města. V úterý sešli se vážnější členové obecního zastupitelstva k důvěrné schůzi „u Koruny“ a usnesli se vždy solidárně proti pokrokatským návrhům, nesměřujícím ku všeobecnému blahu, hlasovati. — Aby si páni pokrokatí dali patent na své vlastenectví, vzali si na pomoc do obecního zastupitelstva jednoho červeného občana bez ohledu na jeho mravní kvalitu a podporují statečně jeho návrhy proti katolickým institucím. Proti židovské němčině, osvědčující se na náměstí našeho města, se dosud nikdo, ani bedlivý pozorovatel „Obzor“ neozval. Přílišnou starostí o klerikalismus zapomněl na své vlastenecké poslání.

Z Dašle. Dne 25. března pořádala místní osvětový svaz dašických spolků Hálek, Řemeslnická Beseda a Tělovýchová jednota „Sokol“ v Dašicích četný večer ku počtu Svatopluka Čecha. Nadějný a bohatý program sliboval milou a příjemnou zábavu a také očekávání nezklamal. Večerek zahájen sborem Tovačovského „Vlasti“, jež přednesl kroužek pánů. Nesnadný a obtížný sbor studován byl asi se značnou pílí, ale provedení jeho — ovšem bez viny účinkujících — nebylo precizní; jednotlivé hlasy — zvláště tenory — musely přilít se namáhati, aby udržely jakous takous rovnováhu oproti mohutnějším basům — které nikterak netlumily hlasů svých, ale plnou silou — snad ke konci až přilít rýčle — provedly svou úlohu až ke konci. Vina nespadá zde na účinkující, kteří zpívali s vervou a živostí — spíše však na dirigujícího p. kapelníka, který nesmí zapomenouti, že vedle dávání taktu musí celý aparát mít ve své ruce a veškerá snaménka — piano, forte atd. přímo „do zpěváků vřásati“ — jak populárně se vyjádřil jakýsi odborník. O významu Svatopluka Čecha za ochravného profesora p. J. Roubala promluvil kollega jeho v obšírné a důkladné přednášce — trochu až příliš obšírné. Po vyložení prosté životní dráhy Čechovy prováděl p. přednášející posluchače po celé té krásné a nádhorné zahrádě literární činnosti spisovatelovy, v níž vykvetly ony nesmrtelné plody epiky a lyriky, obzvláště ovšem epické básně, která u Čecha dostupuje hranic nejvyšších. Každé to duševní kvítí básnickovo p. přednášející rozebral a krátce o jeho obsahu se zmínil — obzvláště tam, kde hornuje za vzájemnost slovanskou (Slavie) — za sociální rovnost a svobodu v každém směru (Jitřní píseň — Nové píseň — Píseň otrocká), kde líčí vracel, upřímnou zlobnost jeho „Modlitby k Neznámému“ atd. Nechceme ovšem znovu zmiňovati se o všech dílech a obsahu jejich — zabředli bychom též do rozvlácnosti — podotýkáme pouze, že jen dobrý znalec literární činnosti Čechovy s pozorností sledovati mohl řeč p. profesora, poněvadž vlastní úsudek svůj porovnávati mohl s kritikou přednášejícího, ale nesašencem mnoho asi již ku konci uniklo. — Třetí a sedmé číslo programu tvořila duetta z „Prodané nevěsty“ a z „Hubičky“, která sdarile ku všeobecné spokojenosti přednesli hosté pp. V. Čechelský a H. Vondrák. V sále však bylo tolik kouře, že mohli asi jen s největší obtíží partie — jindy zajisté snadné — vyspívati. Koruna však celého večera — bez všeho poklonkování — náležitě dámskému sboru, který podal opět zdařilou ukásku známé své vyspělosti v písních „Sen“ od Vymetala a „Jara píseň“ od Řihovského Nevelky, ale sdaný sborek tento upomíná nás na nezapomenutelného sbornístra svého p. ředitele Rychlíka a Kašpara, kteří první položili základ ku pěvecké vyspělosti jeho a lásece ku zpěvu jak církevnímu tak světskému. Přejeme dámské se srdce, aby i na dále na také vřel se udržely a nás opět něčím novým překvapily. Technickou zručnost a procítěnost vložila do přednesu solových písní sl. R. Dvořáková, která zapěla „Jak v jitřním poutě“ na slova Svatopluka Čecha od Weissa a „Dobrá noc“ od Ant. Dvořáka, a právem sklídila bouři potlesku. Pořad programových čísel oživen byl recitací se spisů Čechových — známými a osvědčenými odborníky v přednesu pp. J. Schillerem a J. Rychlíkem. — Ku konci — jako by všem z duše promluvil — zazpíval několik písní blaťáckých p. H. Vondrák. Jak okřálo srdce, když spustil ony krásné, věčné krásné prastarý národní písně! Sám p. zpíval pěl plnou duší — celá postava jeho vysoká — jako by ještě více vyrostla — takže sklídil hluboký, nřutuchající potlesk. Proč nepřestuj se více lidově, krásně národní písně, proč natíme se často ke kusům obzvláště těžkým a nesnadným, kdy samo srdce a duše nás nutí sáhnutí po píni, které rozumí a kterou chápe i ten nejprostší? Návěsta byla velká, všechny snad vratvy občanstva byly zastoupeny, ano i několik členů místního spolku sociálních demokratů bylo přítomno. Jest si jen přáti, aby posleďší částěji zúčastňovali se zábav podobných. Snad by poznali, že

při takových zábavách srdce lépe se vzdělá a víc okřije, než při četbě hrubého tisku rudého a při scházích, kde tolik druných předřevů ozývá se proti lidem, stojícím mimo tábor rudý.

Zpěvácký spolek „Jaseň“ v Ném. Bredé pořádá v neděli dne 12. dubna 1908 přesně o půl 8. hodině ve dvoraně „Sokolovny“ koncert Symfonického orchestru z Prahy. Dirigent: p. Babuška z Prahy. Solista: p. Jar. Karbulek z Prahy. Orkestr čítá 60 umělců.

Z Liběšatům. Katol. jednota v Liběšatě pořádá na velikonoční pondělí, dne 20. dubna t. r. v sále p. J. Kováře divadelní představení: Manžel v base. Fraška o čtyřech jednáních. Dle Harry Gibbona volně zpracoval J. Kühn. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst obyčejné. Při představení účinkuje smyčkový orchestr.

Z Humpolce. Ve zdejší „Sokolovně“, na kterou se právě po městě sbíralo, aby se při životě udržela, a která jen z dobrodiní zdejších občanů se může zachránit — vedou se v místnosti hostinské mezi t. zv. pokrokovou inteligencí velice neslušné řeči „stolní“ o papeži, biskupech a spovědi, že bude asi nutno zakročiti soudně proti takovému mluvčí, jehož minulost jest tak pestrá jako perský koberec a mozek malý jako u slepice! Hodnověrný svědek v čas potřeby dokáže, co se v „Sokolovně“ mluví a jak se tam špiní katolíci! Dáváme na uvážení všem kat. líkům, kteří „na Sokolovnu“ také ročně platí, a ať se dle toho řídí pro příští vybírání příspěvků! — Dne 5. dubna pořádá spolek „Svornost“ a Všeodbor. sdružení křesť. děl. v Humpolci přátelský večer s přednáškou: „O důležitosti organizací katolických a tisku“; promluví dp. P. Odo Vorlíček, katecheta. Schůze se koná večer o 8. hod. „na Kocourku.“

Přednáška Vrázova v Proseči u Vys. Mýta. V pondělí dne 13. dubna 1908 na sále hostince p. Václava Petra pořádá městská rada v Proseči za spolupůsobení veškerých místních korporací poučnou přednášku slavného cestovatele E. St. Vráze „Z mých dvacetiletých cest své em“. Přednáška tato doprovázena bude původními obrazy světelnými v počtu asi 300. Ceny míst: Křeslo K 1-20, sedadlo 1 K, k stání 50 h. Předprodej lístků z ochoty převzal p. Vojt. Plánič, obchodník v Proseči. Začátek přesně o půl 8. hod. večer. Při zahájení přednášky vchody se uzavrou.

Z východní části okresu přibyslavského. Ukrutné rozčilení panuje v našem okrese, že se opovážilo katolictvo svednutí poplivanou tvář, že již mu nejsou hostejny surové útoky, o-tiskované v pokrokatě „Osvětu lidu“, kterou přece sám pokrokatý „Český Učitel“ nazval „stokou špíny“. Tak? Ti „hloupi“ katolíci odvažují se vzdorovati karabáčnickému rozkazování nadávkové „Osvětu lidu“? Ani ty nejbrutší útoky nejsou s to, aby naklonily srdce pro Hajnovský pokrok a „humanitu“? Ta smělost! A hotovou drzostí jest docela veřejně proti hanobitelům českého rolnictva se ozvat! Páni byli tou odvahou celí zmatení. Z našeho dlouhého mlčení soudili, že mohou řádit, jak jim libo. Ale sklaplo! A teď ten výbuch hrdy 7. dubna v „Osvětu lidu“! A teď kdo to jen psal? Jistě nějaký kněz! Po pravdě řečeno: přáli jsme si již dávno, aby nás proti sprostáckým útokům hájili v novinách naši duchovní. Ti by to jistě dovedli líp ještě než my laikové. Ale když bylo tieho, jako by se nechumelilo, odhodlal se povědět několik slov muž z lidu — a to v té chvíli, kdy raňžované byl napaden vesnický lid pro své převedčení. A teď jest zajímavé, kdo se najednou ožívá; buď to zde veselost. V celém článku v minulém „Obnově“ otištěném není slova o učitelstvu, mluví se tam obecně o pokrokatě. A „Osvěta lidu“ hned sděluje užaslému světu, jak v tom článku „obviňují se jednotlivci z učitelstva.“ Rozumí se, že si „Osv. lidu“ odlehčuje paušálním tvrzením o „vylhaných sprostotách“, o „celém moti špíny“, kterou vy-chrtila „Obnova“ na „pokrokové učitelstvo.“ Tak? Vždyť jsme pouze zaznamenali špinavá fakta bez předřevů, bez nadávek, jaké jsou obvyklé u „Osvětu lidu“. A to už má být samo sprostotou: a nemravností jestliže o sprostotách a nepěkných skutečích v zájmu sebeobranu někdo něco poví? Vždyť přece samo Písmo sv. o šeredných činech (ovšem na výstrahu) tak často mluví. Honem jenom, pánové, přemýšlejte, kdo ten boj začal, kdo začal první vystřelovati v našem okrese dělové kule. A teď byste, vy dobráci, chtěli řádat, aby se napadený katolík nebránil? Za to, že v „Obnově“ bylo odpověděno na prohaný výpad proti katolickému rolnictvu, vymetáváte se nyní na kněží. Ti ať si odpovědi sami a vy se držte věci. Jednalo se o odrázení útoku na počestnou obec; to vy dobře víte a pr to nezabíhejte jinak. Jestliže kněží budou trpělivě dále snášeti vaše útoky, my je v jejich vřidu rošiti nebudeme. Ať dělají, jak rozumějí. Vždyť snad psati dovedou. Ale prohlášenjeme, že nezapíráme bez odvety, jestliže některý pokrokový povýšenec vezme si s nějaké chyby některého kněze sámlaku k mrazení nás katolíků všechných. Jest věru zvláštní, jak jest panstvo slepotou raňžpu. Jak nechťelo pozorovati, že katolický lid vřel více se uvědomuje; a jak pokrokaté pochybuje, že by mohli dáti řádnou a věcnou odpověď na urážky český katolický rolník. Jen, pánové,

pokračujte ve své vlastenectví! Běhajte vlastní krev, český katolický lid a ukrývejte pilně všechny chyby lidí, kteří v našem kraji jsou tak velikým „požehnaním“! Aspoň prohlédnou brzy i ti z našich řad, kteří posud podřimují.

Slavnost sázení stromků v Běcharech. Dne 30. března slavila školní mládež v Běcharech stromkovou slavnost za příčinou jubilea Jeho Veličenstva. O třetí hodině vyšel průvod školních dětí s prapory k sázení stromků se svými pp. učiteli. Dítka rozestaveny ve skupiny, načež zapěny národní písně vzorně nacvičené. Potom přednesena velmi pěkně deklamována od Václava Poura, žáka II. třídy, o účelu a kráse květa stromového. Nato řídící učitel p. Ješek promluvil řeč o účelu této slavnosti, kterou účastníci se zvláštní pozorností vyslechli. Slavnost tato nebyla vypravena příliš nádherně — zato však velice účelně. Vysázelo se 160 kusů vzorných jablonových štěpů druhu pouze dvojího, které tvoří dosti dlouhé dvojřady. Jest žádoucí, by občanstvo věnovalo stromořadí tomuto nejlepší péči a opatrnost, jednak pro památku historickou, jednak pro okrasu obce a užitek ze stromků plynoucí. Zaslubu o ten pěkný podnik má obecní výbor, místní škol. rada a všichni tři páni učitelé, kteří vše horlivě podporovali. Děk ovšem vzdáváme rovněž veliký zahradníku p. Františku Zikmundovi z Vrsce, který bez požádání nějaké odměny zcela nezištně stromky ty ve vzorném pořádku nasázel.

Občanská záložna v Rychnově n. K. měla za rok 1907 vkladů 398.529.51 K (dosud celkem 1.436.233.16 K), členům půjčeno 112.127.39 K. Půjčky na směnkách činí vůbec 264.299.16 K, na hypotékách 1.013.828.64 K, čistý zisk 2756.98 K. Členů bylo 443 se 706 závodními podíly.

Občanská záložna v Úpici. R. 1907 vloženo 670.086.59 korun, nových půjček dáno 1.408.912.08 K, členů bylo 588 s 2349 podíly. Pokladní obrát činil 4.115.525.50 K, vkladů vůbec 2.114.475.72 K, půjček 1.873.453.68 K, závodních podílů 46.980 K, rezervní fond 98.388.69 K.

Z Černilova. (Opozdění.) Katolická národní jednota uspořádala velice zdařilou a zajímavou přednášku o ovocnářství a zahrádnictví. Thema toto uvolil se ze zvláštní ochoty rozvíjeti pan řídící učitel Ant. Štefka ze sousední obce Vrávy. Pan řečník všem četným posluchačům imponoval. Z dobře promyšlené jeho řeči vycítilo shromáždění, že mluví k nim odborník, který jak theorií tak praxí získal si bohatou zkušenost. Milou odměnou p. řečníku byla zajiště velická pozornost celých přítomných při celé přednášce a projevené přání všech, aby p. řídící zase brzy nás přišel poučiti. Z přednesené řeči především třeba vzíti v našem okolí v úvahu, že skutečně mnoho jest nám doháněti, abychom alespoň částečně dobrých pokynů v řeči obsažených vyplnili; tím dobrý zdroj příjmů zajistíme si v hospodářství a také přispějeme k okrase obcí i celé milé naší vlasti. — Jeden z posluchačů polit. školy.

Z Rychnova se nám píše: Proč byl na Žambercku volen Dr. Štemberka? — Protože mu to Libelský poslanec Chaloupka dopřál! — Dixi!

Různé zprávy.

Katolický prelát technickým vynálezcem. Prelát prof. Cerebotani, který má jako elektrotechnik značné jméno, sesnámil berlínské vědecké kruhy se svým aparátem, který bezdrátovou telegrafii umožňuje přenášeti kresby, obrázky a rukopisy do velké vzdálenosti. Jedná se při tom o uvedení v činnost dvou matematicky současných pohybů dvou vzdálených aparátů, kteréž pohyby řízeny jsou rukou odesílatele. Mgr. Cerebotani vynalezl již telefonní sítací automat a psací stroj do dálky, zvaný „elektrotelegrafy“.

Postavení katolíků ve Spojených státech severoamerických lze poznat velice dobře z těchto dat. Mezi 16.000 námořního mužstva Unie je 6000 katolíků, kteří mají 8 vojenských kaplanů. Ostatní vyznání své duchovní na moři nemají. Dva z admirálů jsou katolíci. Na válečných lodích působí jako katol. bohoslužeb veškeré mužstvo za přítomnosti důstojnického sboru. Lodní kaplan má postavení kapitána. Zvláštním příznivcem katolíků je admirál Evans. — Mezi vyslanci americké Unie jsou 4 katolíci, z ministrů je katolík ministr spravedlnosti. Prezident Roosevelt je katolíkům velmi nakloněn. Důstojníci a řáci vojenských škol, katolíci, jsou reglementárně zavázáni v neděli slyšet mši svatou.

Proti násilnictví soc. demokratů promluvil 6. t. m. ve sněmovní debatě sám německo-radikální poslanec šlechtic Strauss. Právě, že jest nevyhnutelně zapotřebí zákona na ochranu těch, kteří by pracovali sice chtěli, ale jímž socialisté svým zastrahováním pracovatí brání. „Socialistické demokraty stěží si na násilí a trýznění, jež to a tam se děje ve vojenském — sami však jsou stranou největšího násilí. Ve Vídni vykládali na schůzi železničnických zřízenců dra. Weindenhoffera, pol. Malikovi stáhl výpasek. Terrorismem soc.

demokratů strašně trpěli německo-nacionální dělníci v Solnohradě při stávce, kterou soc. demokraté vyvolali. Nebudou-li zákonem chráněni dělníci, kteří chtějí pracovat, nastane v Rakousku anarchie, a náš stát bude k veřejnému posměchu. U nás však ministři třesou se před sondruhy, ba sekční chefové objímají se s vůdci soc. demokratů. Jistý německý ministr poslal si poslance Freundlicha, židovského socialistu, k večeri, a poslanec Freundlich se tím chlubil v Mor. Šumperku, k veliké radosti celého tamějšího Israele. Se soc. demokraty bratříčkují se také četní c. k. úředníci.“ — Dosud marně čekáme na ráznou ochranu těch dělníků, kteří, vášece si svého katolického přesvědčení, zpěčují se platiti rudým na jejich štěvavé, protikřesťanské rejdy. V „zklířkaném“ Rakousku jest pronásledován a existenčně ubíjen ubohý dělník, který neochvějně se přidržuje toho náboženského přesvědčení, jež vyznává sám jeho mocně. — Kdy už konečně rudí násilníci budou důrazně poučeni, že jest hotovou bezcitností a posměchem z humanity, jestliže jest okraden o denní chléb pracovitý dělník pro svoje přesvědčení?

Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost pro podporování katolických misíí v Africe, koná každoročně tak zv. „modlitbové tažení křížové za Afriku.“ Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník pomodlí soukromě — nebo, kde je to možno, společně s jinými — po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa (letos od 1. do 9. května) určitou církevně schválenou modlitbu k Nejsv. Srdci Ježíšovu za pohany Africké. Účel tohoto křížového tažení, při němž se tisíce a tisíce katolíků spojuje duchovně v modlitbě, jest dvojitý: předně má vyprositi srdcem pobanských černochů milost, aby se stala přístupnější hlasu missionářů, za druhé má vyprositi na Bohu nové missionáře, nové žence pro bohatou zemi duší v Africe, aby se tak vyplnilo přání Ježíše, ikoucího: „Proste Pána žni, aby poslal dělníky na vinici svou!“ Zmíněnou smírnou modlitbu k Nejsv. Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, dostati lze v libovolném počtu zdarma a vyplacené, kdokoli o ni požádá korespondenčním listkem. O hojnou objednávku snažně prosí Družina sv. Petra Klavera pro africké misie v Praze, na Hradčanech 33.

Obrovské nájemné. V Novém Yorku platí obchodník doutníků za roční krámek, v němž se člověk sotva otočí, 39.000 K ročního nájemného. Jinde na rohu mají krámek cidiči bot a ti platí nájemného ročně 72.000 K. Tito lidé musejí dle toho také hodně vydělávati.

Ranné brambory bývají praktickému rolníkovi pěkným zdrojem příjmů. To poznati lze zvláště v městech na trzích a u obchodníků, kde jest na jaře po ranných bramborách velmi čilá poptávka. Jenže to množství ranných zemáků, jež se v městech spotřebuje, dováží se k nám ve značné míře především z Přímoří, Istriie a Italie a tak od nás putuje do ciziny ročně velká suma peněz, které by získati mohli i naši rolníci při trochu větší hospodářské hybnosti. Rolníci na Královohradecku (u Kuklen, Plotišť, Předmětí a Lochovic) pochopili už význam ranných zemáků. Tu koncem února a počátkem března připraví si rolníci z ranných zemáků zdravé, prostředně velké hlízy, ty pak vloží do beden nízkých (k tomu užívají i starých vaniček, necek) nanejvýš 15 cm na sebe a s bednami do teplé kuchyně nebo chléva, kde brambory teplem pozvolna klíčí. Klíč-li zemáky příliš rychle, musí se přenést na chladnější místo, do síně nebo do komory. Klíčky tlustší a tmavší jsou vždycky lepší než dlouhé a tenké. Jakmile klíčky povyrostejí as na 5 cm, což bývá as po 4 nedělích, sázejí se brambory u Hradce již koncem března nebo počátkem dubna. Bedny s naklíčenými zemáky dovezou se opatrně na pole, a blízky vybírají se pozorně, aby se klíčky nepoškodili, a sázejí se očky vzhůru a zlehka se přitlačnou zemí na 3 cm. Země musí býti ovšem připravena, ne příliš těžká. Takto získá rolník brzy pěkný groš a ještě po bramborách může získat z pole druhou úrodu. Kolem měst rolníci by jistě nechybili, kdyby se chopili tohoto způsobu pěstování ranných bramborů.

Chov drůbeže je nevýnosný, tak slychati na našich selských statcích. Ovšem tam se nepočítá vajíčko, jež se v domácnosti užije, tam se neúčtuje kufátko nebo slepice, jež leckdy přijdou na stůl, tam se neocení hodnota trusu slepičího atd., tam se jenom pozoruje, co drůbež sní. Takovéto rozumování jest právě známkou špatného hospodaření, vždyť kde se vše neúčtuje, tam se špatně počítá a jde se od deseti k pěti. Jarní doba pobízí právě naše hospodyňky, aby k chovu drůbeže vybraly si ty nejvhodnější druhy. Ve Francii, Dánsku, Ubrách a jinde vyplácí se chov drůbeže a u nás že ne? To bychom byli jako někde na měsíci.

Zemská banka království Českého za rok 1907 měla smének v zásobě za 57.114.274 K, cenných papírů vlastních za 24.891.097 K, zálohy komunální činily 381.764.478 K, meliorační 17.017.808, železniční 129.484.591, vkladů bylo 104.982.933, úhrnný roční eskont 414.783.412 K.

Živnostenská banka pro Čechy, Moravu a Slezsko za r. 1907 měla vkladů na poklad. peněžníky a vkladů kašských 81.249.280 K, na

směnkách tuzemských 94.413.042.61 K, cenné papíry vlastní 14.684.029 K, zálohy na cenné papíry 41.807.243 K, čistý zisk 1.971.914.89 K.

(Zasláno.)

Zbytečné obavy před spolkem „Charitas“.

Jubilejní vzájemně dobročinný živnostenský spolek pro případ úmrtí našel skutečně porozumění v kruzích nejširších, tak že budeme moci odbyvati ustavující valnou hromadu v neděli dne 12. dubna o 2. hod. odpol. ve dvoraně „Adalbertina“.

Důležitým je upozornění, že spolek náš přijímá muže i ženy do stáří 56 let pro letošní správní rok. Člen spolku může svým písemným vyjádřením ustanovit osobu aneb i některé vlastenecké a charitativní podniky, kterým se má po jeho úmrtí zajištěná podpora vyplatiti. Toto ustanovení je výhodné pro svobodné osoby. Jestliže vyjádření zvláštního nestává, vyplácí se podpora dle stupně příbuzenstva, pořadem ve stanovách určeným. V přední řadě jest ovšem vždy manželka nebo manžel. Za členy mohou býti přijati svéprávné osoby z celé říše rakouské.

Jedinou obavu, kterou mnozí chovají před častými případy úmrtí za vzrůstajícího počtu členů, můžeme snadno zaplašiti vysvětlením, že při vzrůstajícím počtu členů budou se příspěvky úmrtní snižovati. Musíme se totiž snažiti, aby výška podpory utkvěla časem na určité číslici, na př. 4000 K. Tato pevná číslice bude chrániti členstvo před přetížením, neboť při vzrůstajícím počtu členstva stačí zajisté menší příspěvek nežli předepsaný 2 K k opatření pevně stanovené podpory 4000 K. Bude-li členů pouze 2000, musí každý na podporu úmrtní platiti po 2 K; bude-li členů již 4000, zaplatí každý pouze po 1 K; při počtu 8000 členů sníž se příspěvek pouze na 50 h. atd.

Oč vzroste nebezpečí častějšího placení příspěvků za vzrůstajícího počtu členstva, o to opět rozumně provedeným regulátorem snižovati se budou členské příspěvky. Uvážíme-li dále, že členské běžné vklady a zápisné uloží se též na úrok, jenž pomůže kvotu příspěvků úmrtních snižovati, pak ztratíme jistě všecku pochybnost ve zdar nového spolku „Charitas“ a přihlásíme se za členy u spolku

„Charitas“

v Hradci Králové (Adalbertinum).

(Zasláno.)

Komité ku zařízení městského muzea v Nové Pace sbírá památky a starožitnosti, při čemž v první řadě běží zřetel na památky po vynikajících rodácích zdejších. Jsem požádán, apelovati na své dpp. spolubratry, aby přispěli k tomuto krásnému účelu, ať už prodejem nebo darováním spisů kněze P. Faustina Procházky, nár. buditele, spisovatele a rodáka zdejšího. Jestliže by někdo byl majitelem spisů Procházkových a mohl jich ve své knihovně postrádati, necht' mi to laskavě oznámit, po případě ihned zašle na moji adresu.

Josef Vomočil,
farář v Nové Pace.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. dubna 1908. 1 hl pšenice K 17.20 — 18.80, žito K 15.00 — 15.50, ječmene K 10.40 — 11.00, proso K 0.00 — 0.00, vike K 11.20 až 00.00, hrachy K 30.00 — 34.—, oves K 7.00 — 8.10, čočky K 30.— až 40.—, jabl. K 22.00 — 26.—, kroupy K 22.00 — 44.00 bramborů K 2.80 — 3.30, 1 hl jetelového semene červeného K 180.00 — 000.—, ruského K 000.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.—, máku K 36.— 44.0, lněného semene K 12.00 — 22.00, 100 kg žitných otrab K 15.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrab 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.20 až 2.50, 1 kg másla převařeného K —.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.36 — 0.00, 1 vejce K 0.05 — 0.00, 1 kopa cerele K 0.0 — až 0.00, 1 kopa petršle K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 6.00 — 8.00, 1 hl cibule K 8.80 — 10.0, kopa drob. zeleniny K 1.00 — 0.00, 1 pytel mrkve K 1.50 — 2.00, 1 bedna hrášek K 0.00 — 00.—, 1 bedna švestek K 0.0 — 0., 1 hl jablek K 16.00 — 00.00. Na týd. obilí tih v Hradci Králové dne 4. dubna 1908 odbyvaný, přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 59 hektol., žito 42, ječmene 64, oves 116, proso 0, vike 6, hrachy 0, čočky 9, jabl. 10, olejky 2, jetelov. semínka 4, lněného semene 25, máku 3. — 2) Zeleniny: petršle — kop, okurek 0 kop, kapusty 30 kop, cibule 15 hl, drob. zeleniny 73 kop, mrkve 30 pytlů, brambor 264 hl, sádla 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 10 hl, hrášek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Droh. dobytka: vepř. 12 kusů, podvinat 881 kusů, kánat 211 kusů.

Listárna redácká.

Zh. Řád Trapišů jest v Basjahove v Bosně, také v Zemlích v Dalmácii a v Bichsburgu ve Štyrsku.

HROMOSVODY

system prof. Zengra

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiríkova třída 254.

Jiríkova třída 254.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hotčicích

**Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě**

**Zdenka Ježka
v Hradci Králové.**

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj bohatě zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému sblednutí.

Mramorové zařízení

—: pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře:—

**desky na nábytek,
desky pro koželuhy atd.**

Upozorňuji veškeré obecnost, že veškeré leštěné práce provádějí se v mém závodě, o čemž každému možno se přesvědčiti. Páni sochaři doporučuji obecnostu náhrobky hotové, zakoupené ponejvíce u německ. řemesl.

Raďte dání přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji, že možno v mém podniku koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K počínaje.

Zasláno!

Po inventuře

nabízím za ceny

zvláště výhodné!!

Zbytky

kořeců, látek potahových a dekorativních, linolea, kožanky na stoly, pohovky a j.

Jednotlivé

pokrývky stolní, ložní, záclony krajkové a portiere, přikrývky prošíváné a flanelové.

Jednotlivé

konsole dřevěné a mosazné, židle, křesla, postele, skříňe a noční stolky.

Zahradní nábytek.

Celá zařízení

jež nyní ve zvláště velkém výběru sestavena jsou, do dávám za podmínek zvláště výhodných.

Upozorňuji

ct. obecnostu při jarním doplnění nově nastavených bytů na výhodnou koupi

přímo v mé továrně a ujišťuji obsluhou nejsolidnější.

Adolf Novotný,

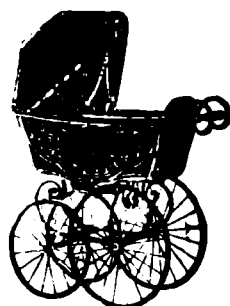
továrna nábytku, koberců a dekorativních předmětů
v Týnštili n. Orli.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

!!

**Navštívenky
všeho druhu
nabízí**

**Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.**

! Učte se těsnopisu !

—: Přihlášky do spolkového kursu přijímá:—

Dr. Alfréd Rudolf,
advokát v Hradci Králové.

Žádejte

**ceníky velocipedů
a součástí**

u firmy
Josef Ježek,
elektr. a sport. závod
v Hradci Králové.

Tri vysoké, užší

výkladní skříně

levně se prodají.

— Biskupská administrace t. l. —

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

K jarnímu seti

== nabízím zaručeně pravá a klíčivá osiva. ==

JETELY.	50 kg	5 kg
Červený dvousečný	100—	11—50
oročník, rušák	80—	8—40
Bílý luční a švédák	65—	7—50
Růžák	29—	8—50
Ligurs víčenec	22—	2—50
Vojtěška franc.	95—	10—
„ písečná	100—	11—

ŘEPI.	50 kg	5 kg
Eckendorfska	38—	4—50
Choťovka	45—	4—80
Mamutka	38—	4—50
Oberndorfska	40—	4—50

Cukrovky:	50 kg	5 kg
Malovanzlebanka	38—	4—
Imperial a Brabantka	38—	4—

TRÁVY.
Čistě neb smíšené luční trávy k zakládání dvousečných luk, sestavené ze zcela čistých semen a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, těžké, rašelinité, směsi pro svačky, hráze a břehy, zahrady, parky atd.
50 kg K 40—50, 5 kg K 5—10—50.

OVSY.	50 kg	5 kg
Ligovský	11—	1—50
Ideál	12—	1—80
Donpovský	11—	1—50

BRAMBORY.	50 kg	5 kg
Rohl. Císařská koruna, nejkrásnější	9—	1—80
„ ranná růžovka	9—	1—80
„ Erfurt. perla	7—	1—
poslední: Jánovky, sv. Václavky, stolní	5—50	8—
sluté atd.	5—50	8—

ZAHRADNÍ.	50 kg	5 kg
80 druhá zelenin. semen	K 1—50	
80 „ květin.	2—	
12 „ popínav.	1—	
12 „ pro včely	1—	
10 kusů begonie jednod.	1—70	
10 „ plnokvětá	2—80	
10 „ kanny velkokvětá	3—50	
10 „ jiřin kaktus.	1—70	
100 „ jahody obrov.	5—	

Fr. Viktorin, odborný závod
semenářský **v Hradci Králové.**

Besídka

Ještě slovo k emancipaci žen.

(Z literární pozůstalosti + pana Františka Andrie, učitele z Čáslavě.)

Již nám to není nic platno strkati hlavu do roští a zavíratí oči před nebezpečností, které svým časem na dalším obzoru ve způsobě ženské emancipace se objevilo. Přikvačilo jako vichřice, dotírá již na nás se všech stran s nemalou prudkostí, a jest se co obávat, že dříve nebo později vezme to s námi neutěšený obrat.

Jestliže věc spravedlivě a nestranně uvážíme, musíme doznati, že ženské skutečně a nepopíratelně mají mnohá nadání, jimiž k některým úřadům a stavům, z nichž až doposud vyloučeny byly, neobyčejnou způsobilost prokazují, a že tedy není se čemu diviti, usilují-li o to, aby se v nich také uvelebily. Kdyby při posledním sčítání lidu bylo se zaznamenávalo, v jakém stupni kdo vzdělání nabyl, byla by se jistě největší inteligence mezi ženskými shledala, neboť každá má absolvovanou alespoň rhetoriku (řečnictví), a teď, když se jim otevřela brána i samotné university, jest obava, že se poněkud ta která fakulta dostane do jejich rukou. Nikdo neupře, že k bohoslavi mají neobyčejné nadání. Či snad někdo naučí lépe Pána Boha znáti a ku kříži lézt, jako žena? K missionářství zvláště jest každá jako zrozená. Umí kázati a hravě na svou víru obracet. Nemluví sice mnohými jazyky, protože každé postačí její jeden.

Z mnohých stran osývají se stesky na mizení náboženského citu mezi lidem a na jeho lhostejnost u věcech víry. To však není pravda; je směl předsvědčen, že by nejeden muž, který by na ženě své způsobilost takovou k missionářství shledal, hned by ji ochotně mezi černocho vypravil; a — no že by ji jistě sám důtklivě povzbuzoval, aby ve svém spásenosném díle mezi divochy ničím se nedala odstrašiti, nýbrž aby v něm až do poslední chvíle svého života věrně vytrvala.

K profesuře jich však mnoho nepřijde. Za profesory se naprosto nehodí: umějí leda jen kantorovat.

Ani k medicíně se kdoví jak nepohnou. Rády sice předepisují, ale co jest to všecko platné: potom bychom pacienty místo nich museli dělati sami, a to by bylo velmi těžké; neboť kdo pak z nás dovede třeba celý rok v jednom kuse stonati a míti každý den jinou nemoc? K tomu patří přímo železná zdraví.

Ženským nemůže se upříti neobyčejný talent ku právníctví: každá jest samý paragraf, a obratem ruky uděláti z bílého černé jest každé pouhou hračkou. Kdo se práva svého nedomůže, ani když se pod ochranu ženy dá, ten ať se po jiném advokátu již neohlíží. Jest nadobro ztracen.

Ke stavu soudcovskému mají neobyčejné vzdělání. Nikdo nedokáže tak soudit živé i mrtvé jako ony. Ale za to nehodí se za stavitele, jejich plány jsou všechny stejného způsobu; na jejich rozpočty nikdo nemůže přistoupiti, a vůbec nedovedou kloudně postavití nic, leda — svou hlavu.

Ku pracím keramickým se hodí jen tak dalece, že umějí dobře vypalovati, napalovati a — dopalovati.

Službu telegrafickou a poštovní zastávají budou svým časem výhradně jen ženské a zajiště že s nemalým úspěchem. Která pak zpráva a depeše nerozšiřuje se bleskurychle, kterou ony rozšiřují? Pověz teď, roznese tě po všem světě, a jak lacině! A poněvadž si rády vyjižďejí, dá se souditi, že i správy železniční budou hleděti se zmocniti. Až to se stane, pak teprve přestanou stesky na neomalenost vrchních ředitelů a konduktérů drab.

I v jiných oborech ještě mohou ženy býti na svém místě. Ministerstvo zevnitřních záležitostí by jim velmi dobře slušelo: ony vědí vždy, co u souseda se děje. Tak i ministerstvo orby: kdyby mohly, oraly by námi i vládcy. Ony mohou tvořiti generální štáb, neboť umějí vesměs komandovat. Mohou otevřítí své směrnamy, jelikož měníti šaty a — milovničky jest jim životní potřebou.

Největší obrat ve společenském životě však nastane, až se dámy domohou volebního práva. Jakou to tvářnost pak na sebe vezme na př. semeký sněm? Pomož Pán Bůh před-

*) Velice byl asi zaujat jinak tolik álechetný a rozlehlý spisovatel vřící dámm — jak patrně s této dráhy i s jiných, jež budoucně otiakneme. A když tuto dráhu farina psal, snad si nezapomněl, že může přijít odveta, že zase spisovatelky — jichž jest stále více — mohou snadno odpověděti břitkou satyrou na muže; ta by se také povedla. A konečně — ať se s těch áleht rmoutí jen ten, kdo jich zaslovil. Pro všechny dámy přece rozhodně schystány nebyly — proto snad od mnohých čestane ten áleht přece pardon.

sedovi! Tomu nepostačí již ledabylý zvonek k udržení parlamentárního pořádku; k tomu bude potřebovati cymbálu v průměru alespoň jednoho metru, na který bude muset ze vši síly tlouci perličkem. Zajisté, že co svět světem stojí, neslyšel nikdo doposud mezi více ženskými mluvití jen jednu Řečníků zapsaných i nezapsaných bude pořád dost, a generálního zvoliti nebude lze, protože jim každá bude chtít býti. Pak vyhynou kývalové, mezi ženskými jich není: má každá své vlastní předsvědčení, a tuť se rozumí, vždy to nejlepší, kterého si živou mocí nedá vzíti a místo něho jiné vnutiti.

S hvězdářstvím to bezpochyby také vezme veliký obrat. Kdož s takovou zálibou a vytrvalostí dovede jako naše krasotinky dívati se na hvězdičky a sledovati je neunnavně, ať se ukazují na blankytné obloze anebo na límcí? Hvězdáři nemají teď beztoho již co dělati, a proto je může leckdo zastati. Stálice jsou jejich oku nepřístupné, staré oběžnice drží se doposud v pořádku, nové se neukazují, zatmění slunce a měsíce mají již na několik století napřed, a tak jim nezbyvá než — dělati kalendáře. Ale coť jest o kalendář! Ženská nadělá kalendářů z každé daremnosti. Ale až k tomu dojde, že také ony budou kalendáře vydávati, toť si je upraví jistě dle svých náhledů a potřeb. Panující planetou bude rok od roku Venuše. Škaredá středa přeloží se na advent, aby masopust trval celý rok. Až doposud tiskly se neděle barvou červenou; to se změní, a tisknouti se pak budou modře, aby již nemohl následovati modrý pondělek. Povětřnost dle stoletého kalendáře nebude se předpovídati. Každý, kdo se ženskými obcuje, ví, že u nich jest skoro pořád zamračeno, deštivo a bouřливо. Pranostiky hospodářské také se vynechají. Místo nich budou věty mravoučné, jako: Nehledej jinde, čeho máš doma nazbyt. Rychlý bůd k slyšení, ale zpozdlý k mluvení. Nech piva, drž se vody, nečtiš kapse škody. Práví svatý Barnabáš: „Nehrej, nehrej, neprobráš.“ Práví arcibiskup Čech: „Co není tvého, toho nech!“ Nebuď lvem v domě svém. Od otce statek, a od Buha žena atd.

Ze všeho toho vychází, že se to s námi začíná zle točiti, a že jest potřeba, abychom v čas učinili nějaké vhodné opatření, nechceme-li všecku půdu pod sebou ztratiti a ze svých posic se nechat vytisknouti. Jest pravdě podobno, že by nám za krátko nezbylo než dávat se šmahem na ševcovinu, která by nám jen proto bez konkurence zůstala, že jest při ní ještě více než jinde smůla, anebo bychom se museli spokojiti hodnostmi, jako jsou: voditi šupáky, sadařiti, na silnici kámen tlouci a pod.

Dobře by snad bylo, aby se pro předejití tak hrozných věcí pořádaly schůzky (tém se — jak známo — nejlépe daří v lokálech, kde je k dostání dobré pivo), na kterých by se přijímaly resoluce asi tohoto znění: „My shrmmáždění občané tam a tam protestujeme...“; na to slovo ať se nezapomene, neboť má v sobě neobyčejnou, přímo elementární moc a sílu, jak mnoholeton zkušností již dokázáno jest. Proto tedy, dokud jest ještě čas:

Caveant, consules! — bděte konsulové!

Kulturní hlídka.

Také výron vyššího pokrokového hlediska. „Ostravský Denník“, který přece jako „vlastenecký“ list má hájiti všemi silami ohrožené Čechy proti germanisujícímu židům a velkoněmcům, plní svoji úlohu sprostým spíláním samému lidu českému. Dne 1. dubna otiskl z Frýdku: „Poslední neděli po „nešporách“ slezla se klerikální sebránka (sic) na Sřelnicí za assistance dvou místních páterů. Bab byla apousta, ale ani těm to postní blábolení Krausovo se nezamlouvalo. Když však vzneal se s řad odpor, tu nekomanované (?) kozy (!!) daly se do beku a řevu, že nebylo slyšet svého slova.“ — Pak vězte ještě těm fanatickým farizeům, že mají k lidu českému trochu soucitu — neřku-li lásky! „Opavský Týdenník“ poznamenává k hrubým nadávkám těm 4. dubna: „Ostr. D.“ jest orgánem pokrokové strany na Ostravsku. Jakou asi mravní hodnotu a společenskou výchovu má strana, která snese, aby její orgán psal takovým tonem? Ina, sdá se, jaký pán, takový kram. Když poslanci strany hulákají ve sněmu, troubí na trouby z papíru a křičí „fuj“ a „pá“ na poslance jiných českých stran, co chcete pak od listu, který provedl už silácké konky v nealumnosti?

Jednota hudebních umělců při hudebním oboru „Umělecké besedy“ v Praze uvedena již v činnost. Soustřeďuje v sobě české skladatele, učitele hudby a výkonné hudebníky všech nástrojů, dirigenty, operní i koncertní pěvce a pěvkyně. Sází se povzrnutí kulturní i hmotné námy členstva,

zřizuje pensijní, podpůrný a invalidní fond, saopatřuje bezplatně engagementy doma i v cizině, jak jednotlivcům tak celým sborům. Patrně tudíž, že Jednota začíná pracovati na podkladě širokém. Při nedůvavné obezřetnosti činovníků zajisté může dokázati mnoho. Hutební a pěvecký element přes všeoben pathetický entusiasmus našeho publika byl dosud v Čechách botovou nuznou Papeškou. Ti, kteří slzy ronili nad osudem Smetanovým, nechávali zároveň klidně Fibicha ku konci jeho života ve finančních nesnázích. Dvořákovi teprve cizina vydatněji vypomohla. Ve zpěvném národě českém z nedostatku podpory rozprohla se prslulá filharmonie; chudák Moor, který ji jistou dobu dirigoval, odcházal z Pardubic po koncertě bez peněz atd. Zato dobře se mají šantány. Ty ovšem špatně zdvihnou uměleckou úroveň! Proto přejeme mnoho zdaru Jednotě, která jistě učiní radikální reformu. Jistě povznese čest našeho umění pečlivým výběrem talentů, kteří na její podporu budou reflektovati. Ovšem že přitom leckdy narazí, ale to ji nesmí odstrašiti. Tolik lidí v našem národě pracuje na zesurování škrcích vrstev! A co obrovských sam se přitom proplytvá! Nezaslужuje tedy podpory takové sdružení, jež snaží se podporovati ušlechtilé, pravé umění? Jestliže ještě do nedávna chytří spekulantí vydělávali veliké obnosy na ubohých nechanických harfenicích, bylo by věra až příliš trapným znamením doby, jestliže by Jednota nedosáhla kýžených úspěchů podporou umění ryziho. Veliký jest úkol Jednoty; zápas její zvláště v prvních letech nebude nikterak malý. Ale při obezřetném vedení dočká se jistě úspěchů znamenitých. Nečť všichni přátelé hudby Jednotu podporují, nečť jí známuji vždy včasné případné uprázdění engagementu atd. Prospějí tím vývoji a cti českého umění. Mnoho zdaru!

Zvláštní šikovnost orgánu reorganizovaných mladočechů. „Právo lidu“ svého času uvádělo široce soud s nepřítčným mnichem, až se to samým soudruhům leckde zbnusilo. Nyní uvádí proces s pověstnou Fumagalliovou v Miláně. Reorganizovaný „Den“ nesměl zůstatí pozadu. Ví se nyní obecně, že brloh Fumagalliové nekvetl podporou církevních úřadů, jež o jeho špatnostech byly spravny. Dobře jest známo že církevní úřad sám proti tomu nepravému „klášternu“ vystoupil, a že jest pouze vinna zúmyslná netečnost upozorněné policie dalším řáděním toho „ústavu.“ Ale — „Den“ nadpisuje svoje články o soudě nad podvodnici Fumagalliovou: „Klerikální skandály v Miláně.“ Nebyly to přece skandály liberální? Dali by si židé líbiti takové chytrácké podstrkávání? — „Den“ jest diplomatický. Ví, že i kaolictí voličové od mladočechů snesou trpělivě každé kopnutí. Zato však „Den“ zná dobře povahu židů a soc. demokratů, kteří mu ukázali ostré zuby, i když plnou pravdu o nich psal. Proto i při skandálech rudých a židovských, které se odehrávají ne někde v Miláně, ale hned před jeho zraky v Praze, jest hodné — až moc opatrný. Vídýť ví, že by nastalo bouření veliké. Tu máte ten liberalismus. Kdo se dá, tomu dají liberální pánové bičem hned; kdo se hezky směle postaví i proti spravedlivé kritice, před tím padají na kolena. Nejsou ti moderní lvové velikými zbabělci?

Zajímavé vysvětlčení květnu moderní osvěty dává dr. Kramář ve „Dni“ dne 5. dubna těmito slovy: „Co děje se v Čechách a na Moravě, naplniti musí každého, komu jde o dobré jméno české, největšími obavami. Ve veřejné diskusi necení se už pravda ničím, vášeň, zloba, nenávisť — a ještě horší věci jsou základním tónem štvavnice, které se přímo systematicky pořádají.

Znám veřejný život i žurnalistiku většiny evrop. států — ale něco tak nízkého, jako je náš způsob boje, neznám. U nás hlavní starostí je utlouci svého člověka. Ať trpí při tom vše společná, je lhostejno. Z každého neúspěchu politického se u nás radují, poněvadž je to bič na českého člověka. Němci mají mezi sebou víc sporů, než si myslíme, věcných a osobních. A přece na venek proniká pramálo, a německou politiku hájí všichni, ať za ní stojí ten či onen německý vůdce. A když udělá chybu, dovedou jej hájiti, chybu zakrývati, jen aby neutrpěla německá věc. My nestaráme se v ničem skryti špatné stránky svého národního charakteru — naopak, zrovna tam, kde celý svět na nás se dívá, v politice, ukazujeme se v celé své nahotě.

A čeho jsme svědky v posledních dnech, je přímo apotheosou (oslavením) našeho štvavého způsobu boje. V Brně uspořádána demonstrace ohledně moravské university. Pod vůdcovstvím ušlechtilého pana Stránského, kterého každý stejně oceňuje, a jehož komandu se přece všecko podrobuje, poněvadž má „Lidové Noviny“, mluvili lidé, o nichž se myslilo, že jsou vášní politikové, věci, za které se člověk musí hanbit. Tolik nepravd málokdy bylo namaleno, jako na této demonstraci.

Ano — svatá pravda. Dr. Kramář tvrdí, že v jádru to, co „Obnova“ už mnohokrát na nejráznějších případech dokázala. A kdyby se nehl

některých oficiálních taky-vlastenců, mohl by slova avšak ještě lépe odůvodnit, než jak v příslušném článku učinil. Jest na př. velice charakteristické, jestliže nasve univerzální český profesor katolické české kruhy „černou bandou“, ačkoli na druhé straně odporoučí lásku k životu cizorodému — k semitům, jichž skutečně veliké chyby hledí všemožně pomíjet. Jest velikou surovostí nadávati tak sprostě katolíkům, jako to činí listy socialistické a tak bezcitně katolíky o existenci připravovati, jako to umějí sdružení socialistická. Ano — utlouci svého člověka — pro radost socialistických židů vídeňských, v tom se jistě české kruhy velmi dobře vyznají. Kde jste byli, hrdinové, se svým důrazným protestem, když na lince poctivého katolického rolnictva padaly šlasy kořalkou páchnoucí? Kdo mlčí k tak hrubým zjevům, jest spoluvinníkem.

Století pokroku, svobodného myšlení! Kdy tak stádně, bez rozmyslu a fanaticky hnaly se zástupy tam, kam jim štvavý demagog káže? Zdaž jsou schopny neustranně uvažovati davy rozpálené podvodnými pamflety? Pokrok! Lehce se stane volným myslitelem a osvěťákem ten, kdo osvědčí velikou drzost v útočení na ideály katolictvu povádné, třeba by se sotva dobře podepsati uměl. A rozeřtvaným davům přitom všem se pochlěbuje víc než byzantským císařům, jen když ty zástupy jsou ochotny propůjčiti se za demonstrační materiál. Nejvyšší čas, aby se konečně svedené davy naučily opravdu trochu samostatněji uvažovati a střízlivě na všechny jevy nynějšího překotného ruchu pohlížeti.

Jubileum 30letého trvání sociální demokracie v Rakousku. Do Hradce Králové přišlo za pěkného počasí dne 5. t. m. hojnost sociálních demokratů z blízkého okolí, aby vyslechli v městském divadle slavnostní řeč „O vzniku, utrpení a rozvoji sociální demokracie“. K přednášce této hodily se náročné obrazy, které by vystihovaly potrefné jednotlivé body řeči:

1. **Vznik sociální demokracie** = Zbohatlý žid najímá v továrním dělnictvu spolehlivé ochránce vydržených kapitálů.

2. **Utrpení soc. demokracie** = Organizovaným soudruhům vůdcové strhují v sobotu se mzdy příspěvky na organizaci, na fond stávkový, vězeňský, tiskový, nemocenský atd.

3. **Rozvoj soc. demokracie** = Taky-proletář Bebel šampanisuje v nádherné vile na jezeře Carlském.

Školský obzor.

Zoláštní opatření v semi největší volnosti Proti „klerikálnímu spárům“ již vláda francouzská boj rozhodla. Teď už nemůže tvrditi, jak klerikalismus děláku duši „rdouší“ atd. Nyní již veliké vady francouzského školství nelze svaliti na bedra katolictva, nelze se vymlouvatí vlivem církve, nelze se vykrucovati pomlávou katolíků. Zato však nyní jest nucena Paříž — nejkulturnější město světa — činiti opatření proti skutečným škůdcům školní mládeže. V Paříži nařizeno totiž, aby policisté doprovázeli dívky ze školy k domovu. Různá individua totiž čekávají před školou na konec vyučování a pak dívky obtěžují až příliš neomaleně. Proto policejní prefektura vyšle ke každé dívčí škole dva policisty, kteří dívky ve dvou odděleních seřazené rychle a bezpečně doprovodí do blízkosti jejich domova. — Zednáři tvrdí, že jedině světská osvěta učiní lidi lepší, ctnostnější; náboženství prý vlastně snižuje mravní úroveň. Co se to tedy jen děje v Paříži, kde jest přece kulturní vyspělost tak veliká? Jak to, že ozbrojená moc musí býti nuceným paedagogem těch lidí, kteří mají přece nejlepší příležitost poznati zásady kulturní, moderní mravouky? — To tu ještě nebylo, ale — nutnost je nutnost.

Učitelstvo škol měšťanských příliš přetíženo? V „Nár. Politice“ uveřejněn byl s výboru Zem. ústředního spolku jednot učitelských v království Českém po obsažných vývodech p. uč. J. N. Moravce tento projev: „České školy měšťanské jsou již nyní přetěžovány takovou přemírou nařízeného učiva a tak velikým počtem hodin vyučovacích a úkolů, že nejenom žáci, ale i učitelstvo jsou velice přetíženi a na tělesném i duševním zdraví ohrožováni. Proto Z. Ú. S. důtklivě a odůvodněně žádá úřady školské, aby při sdělování nových normalních osnov pro školy měšťanské bylo učivo ve smyslu hygienických a paedagogických požadavků přiměřeně zredukováno. Nicméně navzdor určitým důkladně odůvodněným návrhům Z. Ú. S. vydány ministerstvem osnovy, které, kdyby měly v platnost vejíti, způsobily by ještě mnohem větší přetížení škol měšťanských. Žádá tudíž širší výbor Z. Ú. S., aby normalní osnovy, dosud jen německy vydané, pro české školy v platnost nevedly a rámcové osnovy učebné, jen nejširší zásady obsahující, ve smyslu vyalovených přání Z. Ú. S. vypracovány byly. Z. Ú. S. žádá poslane a školní úřady, aby v zájmu škol, žactva i učitelstva působili ku splnění toho požadavku.“

Při přečtení této resoluce oddechl jsem si; šlo o veliké, že to nepsal „klerikál“; to by bylo škandál a nařikání, jak klerikalismus chce otupiti vědomí žactva, nepřije věd a učení a hledí utlačovati osvětu! Než přece k jednomu bodu, a to o přetěžování učitelstva dovoluji bych si něco po-

dotknouti. Nahlédl jsem do kalendáře učitelstva měšťanských škol českých za rok lonský 1906-07, který vydala Zemská Ústřední Jednota učitelstva měšťanských škol českých, přečetl jsem, kolik členů se sborů měšťanských škol působí na školách pokračovacích, a přišel jsem na to, že 618 — t. j. *přes šest set učitelů na pokračovacích školách jest se řad učitelstva měšťanských škol českých.* Kdo ví, jak těžko učí se na pokračovacích školách, musí se diviti, proč učitelstvo tolik přetížené bere si ještě hodiny na těchto školách? Proč učí němčině, frančtině, honalím atd. jako předmětům nepovinným? Proč učí při rozličných kursech řemeslnických atd.? Proč učí soukromě jednotlivé žáky? Za těchto poměrů projev tento divně se vyjímá! Výmluva, že by se tak dalo z finanční tísne, dnes jistě po upravených platech odpadá. A dnešní žáci měšťanské školy, průměrně vsato, nejsou ti, kdož by se učením příliš namáhali. Z resoluce té, čehož soudný čtenář snadno se domyslí, mezi řádky něco jiného vysvítá.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zoláštní vzdělávací přednáška. Dne 16. března v Mor. Nové Vsi vykládal socialistický redaktor „Slováčka“: „Ti lidé, kteří pijí nejvíce kořalku, platí státu největší (?) daň, a tedy dle výše daně měli by mít největší (!) zastoupení ve správě státních záležitostí. Z vás přítomných snad tu není žádného, jenž by kořalku pil, . . . ale ten chudý dělnický lid ji musí (!?) pít, protože na pivo nebo víno nemá!“ — Jak vidět, uměl redaktor zapochlebit většinu přítomných — a zároveň chytal hříly z řad těch, kteří státu pomáhají pilným navštěvováním židovských kořalen. Rozumí se, že taková individua jistě byla nadšena tím, jak vše se ujal řečník „vyděděných“, kteří tak horlivě, svědomitě a obětavě finance státu podporují. To bude jistě pronikavá sociální reforma, až se dostanou do popředí duchaplní navštěvníci kořalen!

Rudí násilníci před soudem. V pátek 27. března před zemským soudem ve Vídni zodpovídali se z vyděračství socialisté Rametzhofer, Wiliska, Homola a Demuth. V továrně v Hainburku žádali za propuštění křesť.-soc. dělníka Lakmanna pod pohrůžkou výtržností. Také dělníka ohrožovali a konečně jej násilně z dílny vyhodili. Za svoje „svobodomyslné“ jednání dostali po jednom měsíci těžkého žaláře. U nás panuje soudní prakse trochu jiná. — Zedník Hass bodl nožem spoludělníka proto, že se týž zdráhal přistoupiti k rudé organizaci. Násilník odsouzen za to před okres. soudem v Hainburku do vězení na jeden měsíc.

Odsouzený soc. dem. redaktor. Redaktor soc. dem. čas. „Mor. Buditel“ Fr. Beneš ocitl se 10. března před c. k. okr. soudem brněnským, žalován jsa úrickým dp. kaplanem P. Kučou pro urážku na cti, již se dopustil uveřejněním článku z Dětkovic v čís. 4. Při přelíčení, při němž měl podat důkaz pravdy, zkroutil najednou tento podařený soudruh bez vyznání a lítostivě vymlouval se, že prý článek onen nečetl, že bez jeho vědomí byl uveřejněn, že byl mystifikován atd. Odsouzen tudíž jen pro zanedbání povinné péče na 48 hodin do vězení, 20 K pokuty a k placení všech útrat. Jest zvláštní, jak rudí lvové, kteří dělají rádi také za sebe mučedníky, pravidelně před soudem velice zkroutnou a dávají soudruhům „příklad vytrvalosti a statečnosti“ liščíím ústupem. Aby však charakterně odvolali bez zevnějšího nátlaku vyložené lži, k tomu jich nedostane nikdo. Teprve když je moc zle, tu prý „nečetli“, „ani nevědí, jak . . .“ a podobně.

Vzdělávací snahy „Práva lidu.“ V románové příloze k „Právu lidu“ se čte: „Tovární dělníci podobají se ptákům; nemají vlastní ani domova, dnes jsou zde, zítra tam; ty nendrží žádná žena — sotva se něco přihodí, již řekne: „S bohem, má milá — a kopne ji.“ (Str. 178 — 9.) — Str. 175: „Hlad rozeřlal duši, rozdrásl lidekou tvář a lidé neřijí, již nyní hojní, a kolem číhají úřady jako krkavci, zbude-li nějaké sousto.“ — „Musíme lidem nasaditi do lebky ježka, pichlavého ježka. Pověz měšťákům, kteří píšou pro vás, aby psali též pro venkov! Ať nanesou toho tak tlustě, aby to ve vesnicích překypělo . . . aby lid krácel vštic smrti.“ K tomu „kopnutí“ dodáváme, že se tedy lehce vysvětluje, proč rudé listy veřejně soudruhům radí, jak by se zbavili povinnosti platiti na svedenou ženu a dítě její. Prý úřady číhají jako krkavci. I ne. Raději, mohou-li, schovají se policejní orgány před rudým vztakem. Vždyť přece při srážkách socialistů s ozbrojenou stráží obyčejně více poraněno bývá strážníků než rudých.

A zase slodějí. Soudruh Pešta z Plzně, pokladník rudých košů, zmizel beze stopy. Z pokladny socialistické si vzal na cestu 1740 K, z peněz svojí švagrově 1400 K, od svého zaměstnavatele 2540 K. Nedivme se, že si na nutné cestování vzal tolik peněz. Vždyť odjel

s mladou soudružkou a potřeboval tedy víc. Zato doma zanechal svému osudu ženu a čtyři děti. Pešta měsíc se zdržoval v Praze, pak si šel do Kolína, kde ho již milenka opustila. Vrátil se do Plzně, kdež satčen. Nalezena u něho pouze 1 K. — Ve švýcarském Bielu zmizel minulý týden socialistický městský radní G. Spring, správce rudého konsumního spolku. Svoji rodinu zanechal v tak veliké bídě, že jest odkázána na podporu chudinské rady. Vypravuje se, že s tímto chytrým soudruhem zmizelo několik tisíc franků, vesměs to sirotčích peněz.

Odsouzení kusařského násilníka. V Prostějově 24. března konáno přelíčení u okres. soudu se socialistou Vinc. Škúrkem, zámečnickem, bydlícím ve Vrahovicích a pracujícím v Prostějově. Bylo mu kladeno za vinu, že 2. března při taneční zábavě ve Vrahovicích kousl občana Hrušku do prstu na pravé ruce tak, že týž nemohl 8 dní pracovati. Mimo to k zdůraznění svojí „spravedlivé nevole“ použil zabijáckého „boxeru“, jímž se vrhl proti Hruškovi a Daňkovi. Patrně tedy, že se ne solový výstup svůj již předem dobře opatřil. Boxer mu násilně odňal místní strážník. — A jak si počínal před soudem tento kurážný junák? Hotově nevinátko. Prý boxer nalezl na cestě (jaká náhoda!), nemínil nic zlého atd. Zkrátka vymlouval se dle lišácké praktiky, jak se dalo. Svědci však dokázali správnost žaloby. Škúrek nato odsouzen k osmidennímu vězení, zosťřenému jedním postem a k náhradě soudních útrat v obnosu 40 korun.

Rudá svobodomyslnost. „Typografická Beseda“ svolává na den 26. dubna valnou bromađu, na níž se má pojednati návrh Josefa ze Schöfflerů, Václ. Klapky ml. a 228 kolegů: „Valná bromađa račí se usnísti, aby začleny Ústředního spolku přistupující kolegové vázáni byli reversem, že nestanou se členy žádného jiného spolku, který má stejné účely, jako Ústřední spolek a že konati budou veškeré kolegiální povinnosti.“ — Tento násilnický návrh jest předem mířen proti národné-socialismu sdružení „Veleslavín“. Pánové, kteří z kapes typografů pohodlně žijí, chtějí předpisovati poplatníkům přesvědčení. Co by bylo kritiku, kdyby na př. vydal podobné nařízení s ostnem proti soc. demokratům stát! — 230 socialistů se snaží, aby členové „Typografické Besedy“ potlačili svoje mimosocialistické názory a skutky. Moderní inkvisice zase v jednom novém směru na postupu!

Nevěru budeme šířiti veselé dál. Tak napsala rudá „Nová Doba“ v čís. 37. z 27. března. V Kladně krátce před volebním ruchem do říš. sněmu socialisté také se usnesli, že jest potřebí nevěru šířiti. Ostatně to jest patrné z celého způsobu psaní rudých listů, které si činí posměchy přímo pusté z lidí věřících. Nešetřena posměchu ani posvátná osoba Kristova — a jen tužka censorova brání, že proti Kristu a světcům nepíše se tak zvrhlým, krajně sprostáckým způsobem, jako v požidovštělých listech francouzských. Zdivočelé urážení lidí věřících pokračuje v listech těch dál — a Masaryk zatím s pochvalou tvrdí, jak velký počet socialistů jest věřících. V co ti lidé jen věří, pokud odhodili s pošklebkem víru svých otců? Bylo by velice prospěšné vysvětlení, jaká vlastně jest víra surovců, kteří znásilňují, o existenci připravují a do očí plivají těm lidem, kteří na jejich hrubé a protináboženské spisy platiti nechtějí. — Ale — až zas dojde k volebním schůzím, rudí agitátoři lišácky znovu před katolickým lidem budou se dušovat, že nechtějí vřiti lidu náboženství, že si kříže váží atd. Kdy se konečně promluví proti takovému farizejství důrazné slovo? — Jidáš taky měl na chvíli sympatie ke kříži — aspoň potud, pokud mu vynešl smičku třiceti stříbrných.

Bezečnné sapírají. Uvedli jsme zprávu z „Hlasu lidu“, dle níž socialista Šebesta dal se zaopatřit a přál si katolický pohřeb. Leč soudruzi ze vztoku se postarali, aby aspoň na mrtvole se provedlo to, čeho umírající nechtěl. A nyní si myslí rudý orgán českobudějovický, že lepší drzé čelo než poplašní dvůr. *Hodně sapírají* — jako před soudem. Prý Šebesta nebyl zaopatřen, nepřál si křesť. pohřbu. Docela rudý list otiskuje jakousi poslední vůli Šebestovu. — Při tak drzé prohanosti věru přestává všecko. Spíš s cikánem se smluví než se socialistickým tiskem. „Hlas lidu“ na bezecnné lhaní rudého listu odpovídá, že byl Šebesta zaopatřen P. Voňavkou; při sv. úkonu byli přítomni Jos. Novák, Jan Novák, M. Nováková, M. Randáková a M. Sládková. Tito všichni jsou ochotni komukoliv pravdu dokázati. „Hlas lidu“ dodává, že časem přijde na jevo a vzbudí úžas u všech slušných lidí, proč nebyl zesnulý po křesťanskou pochován. Někteří socialisté přemlouvají sliby a brozbami příbuzné zesnulých, aby dali mrtvolu pohřbiti po socialisticku. — Jak se říká takovému jednání, jehož drzost nezastavuje se ani nad bezmocnou mrtvolou?

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Vejce k lihnutí

obrovských kachen pekingských
1 kus 25 h, minorek černých
1 kus 16 h prodá a dotazy zodpoví

ALOIS BLATTO
v Ostřetíně, p. Holce.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati i ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovolují si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.
Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.
Badačůvský ryzlink z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a brionských (pocházejících z Brionských ostrovů).

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,
majitel vinných sklepů
v HUMPOLCI,

o. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

Z četných projevů uznání vyjímám tyto:

S radostí velkobožod vínem p. Aloise Čížka všem farním úřadům doporučujeme. Není třeba vyhledávat firm cizích, když můžeme dostati dobrá sručená vína doma. Děkanství úřad v Humpolci.

Obchod vínem páně Čížkův v Humpolci svým pp. spoluprátkám s nejlepšími svědomími nejvíceji doporučuji.
Max Škoda, farář v Branišově.

Se zaslaným vínem Brionským jsem úplně spokojen.
Jar. Dlouhý, farář v Loukově.

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.

J. Janek, úředník v Libochovicích.

Za Brionské víno vyjadřuji úplně svoji spokojenost
V. Kojálar, farář ve Vilémově.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

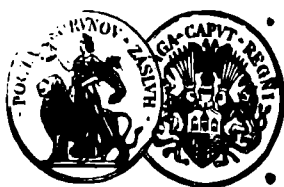
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtově)

doporučuje P. A. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nejdůstoj. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umělecké
sochy nové. Rozpočty, nákresy, resty atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují
četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

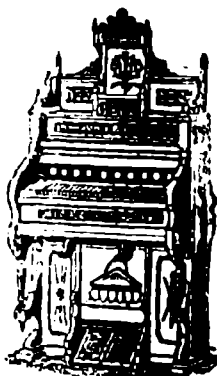
Sady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariabillerstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltární pultíky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veledůst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hocho z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsložitějšího provedení, v každém vsorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se ry: le, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové sbírá na ukásku franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácího.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od nich požadovaných atd.

— ÚŽAS —

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svěček firmy: ::

— Josef Jelínek, —

mydlář v Hradci Králové. —

Zvláštnost

:: závodu: ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandulové mýdlo neutrální k holení a mytí i nejcitlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní šaliovou.

Cenníky zdarma a franko.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,
dodavatel
c. k. vojen. a dřevnických útavů
v Hradci Král.
náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obecnstvu
ku provedení
oděvů
anglických
a francouzských nejnovějších vzorů.
Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.
Anglické látky. Peleriny do deště.
Solidní a vzorná obsluha.

„Časové Zlavy“
Rozšířte

Gramofony, fonografy,
desky a válece
nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEZEK, Hradec Král.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Půjčuji za nejnižší poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BYT nádherný, co
nejmoderněji
upravený,
5 pokojů, 2 kabinety, kuchyň, lázeň.
Dle přání i zahrada s konířnou
pronajme se ihned.
Dotazy vyřídí **JUDr. A. Rudolf,**
advokát v Hradci Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení.
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

VARHANY
osvědčených soustav kůželových a pneu-
matických v důkladném provedení, jakož i
:: harmonia ::
doporučuje
majitel c. k. výsady a záslužného kříže
** hudební belgické akademie **
BED. ČÁPEK,
stavitel varhan a harmonií v Poličce.
Závod založen roku 1874.

Všeob. úvěrní společnost
zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
získuje vklady 4 1/2%, 5% až 5 1/2%.
Záruka K 656.189-57.
Složení listky zdarma.
Společnost byla dne 18. až 28. března 1907
Jednotou založen opětovně revidována.
Uhlí hermesecké la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

KŘÍŽOVÉ CESTY
ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,
BOŽÍ HROBY
rozkládací v mnoha nejrozumnějších formách,
Klečící andělé
a Těla Páně
dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované.
z pevné tvrdé sádky
velice levné.
Sošky „Vzkříšení“
a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
v SYCHROVĚ.
(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se aktivně
Jos. Mikulec
odborná dílna pro veškeré práce
u kostelní a pozlacovačství
(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)
Hradec Král. č. 145.
(dříve Praha II. čp. 1926)
k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejnižší ceně.
Speciální čistění zlatých malob.
Odborné porady, nákreby a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.
Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatardův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 18 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se zlatým
vázem, stříbrnými vaze-
ním.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.
Neúčtují se žádné písemné pochvalné uznání.
Založeno roku 1836.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.
Zlatá medaile Paříž 1905.
Zlatá medaile Londýn 1905: Zlatá medaile.
Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
alkoholová svíčkárna a voskárna v HL. Bolešlavě.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 80.000.

Učně
přijme
umělec. závod pozlacovačský
Jos. Kieslicha v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Vzkříšení naší útěchou a nadějí.

„Vstáť jest!“ Tato slova hřmí vítězně o Kristu přes všecko sofistiku, přes všecko rafinované překrucování historie celé věky z úst millionů. „Vstal z mrtvých oslaven náš Vykupitel. Dokázal tak ohromujícím zázrakem svoji Božskou moc, majestátní přesilu nade vši vycíkanou lidskou zlobou, která snažila se zničit Proroka i proroctví a památku Božského Učitele z mysli vůbec vyhladiti.“ Tak jsou přesvědčeny miliony duší dobré vůle. — Tato sladká útěcha z velikolepého vítězství Mistra nad všemi kombinovanými útoky světa tohoto posiluje všechny vyznavače Kristovy v stálosti, zapuzuje malomyslnost v krutých bouřích.

Sami apoštolé byli podivnou zvěstí překvapeni, zmámeni. Chudí, slabí rybářoví tito po ukřižování Kristově uchýlili se v ústraní, slzeli, ale nevěděli, co počítí bez Mistra dále. Vždyť do očí se jim vysmívaly drzé tváře násilníků, kteří se domnívali, že nadešel okamžik k triumfům jejich. Ježíš sice sám o sobě prorokoval, že vstane z mrtvých. Ale prostí žáci neporozuměli mu zcela; a docela si nemysleli, že vstane tak brzy slavně z mrtvých v těle svém. Měli jenom neurčité představy o příchodu Mesiášově, kdy se ukáže Kristus ve slávě a velebnosti Svého království.

A zatím z úst Marie Magdaleny dověděli se tak neočekávanou zvěstí Tolik spolehlivých vojínů hlídalo hrob Kristův, aby přátelé Ježíšovi neodvážili se tělo Mistrovo odnésti.

A najednou v celém Jerusalemě rychle od úst k ústům letěla zpráva dotud neslychaná, ohromující. Mezi knížaty kněžskými a členy nastal úzkostlivý poplach. Faktum těžko odčiniti. A jak jen veřejné mínění obelstít? Každý prostředek k tomu jim bude dobrý. A ve slepém vzteku utekli se k manévru přímo zbrklému. Navedli vojáky: „Pravte, že učedníci jeho přišli v noci a ukradli jej, když jsme my spali. A uslyší-li o tom vladař, my ho přemluvíme, a vás bezpečně učiníme.“

Ovšem že tento zoufalý skok působil na nestranné obyvatelstvo komicky. Tolik vojáků a spali všichni, ať jim před tím bylo nejpřísněji nařízeno bdění. Nevzbudil se z nich nikdo ani tenkrát, když kámen s hrobu s rachotem

se odvalil! A přitom židé marně čekali na potrestání vojenských nedbalců, ať tehdy ve vojsku byla kázeň tolik přísná. Jak ti dobří otcové svým nešikovným podskokem jen více věru v slavné z mrtvých vstání Páně utvrdili. Hned oživila se v myslích Israelitů vzpomínka na nedávné vzkříšení Lazara. Ti, kteří viděli vyobázení Lazara z hrobu, začali v mysli srovnávat, poznali výmluvnou předzvěst činu ještě velikolepějšího.

A přesvědčení o slavném vzkříšení tak se pevně zakotвило, že fanatické lsti a nenávisti upustili od dalších pokusů zvrátiti veřejné mínění, aby se nestali ještě směšnějšími. Apoštolé pak, jimž se Kristus po svém z mrtvých vstání ke všemu ještě zjevoval, čerpali ze všeho velikou sílu a nové nadšení.

Co však nedovedli namluvit zarytí a letiví nepřátelé Kristovi současným apoštolům, to odvažovali se tvrditi později nepřátelé Jména Ježíšova. A zvláštní věc! Čím více svět se chlubí, že věda, uvědomělost pokračuje, tím pošetilejším a neobratnějším způsobem snaží se fanatické slavné z mrtvých vstání Páně popřít. Hotovou ostudou kultury na př. jest brčura, která před několika lety v ohromném množství mezi naším lidem kolovala. Vydání těch nesmyslných tvrzení věru by se mohlo prohlásiti za generální zkoušku, kam až hloupost protikatolických „osvícenců“ může sáhati. Ten, který ty nešikovné nepravdy psal, udělal si práci hodně pohodlnou. Vyzírá totiž z pamfletu toho, že si ani dobře v Písmu nepřečetl to, co chtěl porážeti. Nesmysly, na stránky brožury té senesné, jsou tak komické, že křesťan, který jen trochu Písmo zná, musí se útrpně zasmáti. — Ale „učenec“ počítal přece jenom zcela dobře na kýžený efekt. Věděl totiž, že na př. socialistům může se předložit jako duševní potrava na stůl všecko, co zavání odporem proti křesťanství. Takovou stravu jíslivá individua přímo hltají a dávají rychle okoušeti také jiným.

Teď už zanikla náhlá sláva brožurky, ale ostudné svědectví, jak dovedou „přátelé pokroku“ nestydatě ohlupovati, zůstává zde dále.

Oslavená tvář Kristova září dále k útěše a posile milionů. Mraky vyslané od nepřátel křesťanství k zastření slavozáře Kristovy vždy náhle se rozptýlí, a Kristus vítěz oslňuje svojí

rozkaž, ať mi služebníci tvoji nasekají cedrů na Libanu, neboť víš, že není v lidu mém muže, kterýž by uměl dříví sekati jako Sidonští. Dům zajisté, který stavěti hodlám, veliký a nádherný musí býti, poněvadž veliký jest Bůh náš nade všechny boby.“

Odpověděl pak Hiram, král Tyrský, listem, poslaným Šalomounovi: „Vyplním všeliké přání tvé v příčině dříví cedrového i jedlového. Dělníci moji dopraví je s Libanu k moři, já dám je svázati ve vory a dám je připlaviti po moři do Joppe, ty pak odtud dále je voziti do Jerusalema. . . I vybral Šalomoun dělníky z Israele a poslal je na Liban a přikázal, aby vzali kameny veliké, kameny skvostné k základu chrámu a aby otesali je do čtverhranu. Tesali tedy kameníci Šalomounovi a kameníci Hiramovi, Gibilitáti pak (obyvatelé města foenického Gibly, zvaného od Řeků Byblos) připravovali dříví a kameny k stavění domu.“

„Jak si představujete, že bylo dříví a kvádry z Libanu do Joppe dopravováno?“ táže se nás jeden společenstevník.

„Jak asi jest si představit tuto dopravu?“ — odpovídá můj přítel — „k tomu máme zajímavou ilustraci v jedné vypuklině assyrské, která jest nyní majetkem pařížského Louvru a která zdobila svého času stěny paláce assyrského krále. Na vlnách mořských, hemžených se rybami, raky, želvami — mezi nimi též foenický bůžek Dagon, pól to člověka a pól ryby — pluje šest lodí dvojího typu se stožárem a bez stožáru. Příd, vybíhající v koňskou hlavu i záď jejich zvedá se skorem kolmo nad hladinou. Lodi bez stožáru mají přes celou délku narovnané dva až čtyři dlouhé trámy. Jiné lodi vlekou v moři za sebou tři trámy lany k zádi připevněné. Vesla, kterými

velebností lidstvo znova a znova. Sebevědomě, s nadšením sv. apoštolé hlásali pravdu o slavném vzkříšení současným, vědouce dobře, že nikdo z Judska nemůže s úspěchem proti ní bojovati. A na zázrak ten zvlášť veliký důraz kladli, tak že až sv. Pavel napsal: „Nevstal-li Kristus z mrtvých, marná jest víra vaše.“

A tak i my v blahém přesvědčení o vítězství Kristově pozvedneme mysl svoji! Vzhůru srdce! Kristus vítězí nad zlobou světa dále! Čím horší kal hází se na sněžné roucho jeho, tím stkví se toto větším úbělem.

Zdalo se, zdalo, že soc. demokracie německá, jež byla do nedávna hlavním jádrem světového vojska rudého, zničí v Německu slávu Kristovu. A ejhle! Jak veliká porážka stihla socialisty při říšských volbách! Pyšní despoti byli tolik zdrceni, že docela leckde začínali vážně zpytovat svoje svědomí.

Zdalo se, že o Vídeň bratrsky se podělí liberálové s rudými, že se bude navždy svíjati pod jhem židovským. Křesťanstvo však se vzpamatovalo, tak že tam nová doba nastává.

Jak dlouho šťvaly na Moravě „Lidové Noviny“ proti naší straně! Zdalo se, že tam semita dr. Stránský opanuje pole zcela. A najednou při zemských volbách strana katolická získala nejvíce mandátů. Důkaz to, jak katolický duch po všech potupách, po všem posmívání najednou znovu se vzpružil.

I u nás v Čechách náboženské uvědomění nyní rychle pokračuje; čím více útoků proti naší církvi, tím horlivěji lid katolický hájí svého Ježíše. Podivno! Právě v místech, kde soc. demokracie nejvíce řádila, kde se jí začal každý báti, zkvétají nejsilnější naše odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Vstal Kristus Pán z mrtvých; on dovede zajisté také vzkřísiti svatý žár nadšení a hotovost k obraně v srdcích malátných. Vstal a křísí znovu, co ve spánku odpočívalo.

Jako velerada židovská přemlouvala vojáky, aby lhali, aby popírali vzkříšení Páně, tak nyní naši protivníci mají své placené náboční, kteří podvodně tvrdí před lidem, že není proti všem lidem veliký boj, že se může klidně spáti. Zvláštní vznešený úkol připadá katolickým ženám v době našeho energického hnutí. Mnoho zajisté již nyní přispěly k mocnému rozmachu našemu. Leč čekají je ještě úkoly další.

se uvádějí lodi do pohybu a řídí, jsou dvojího druhu: buď vesla menší, jež ovládne jeden muž, anebo obrovská vesla, které mohou zvládnouti tři muži. Na podobných plavidlech dopravovali Foeničané dříví a kvádry na stavbu chrámu Šalomounova.

„Proč si nedopravovali Israelité sami stavebních hmot?“

„Poněvadž staří Israelité nebyli národem plavců. Měla sice Palestina pobřeží mořské v délce asi 150 km, rozbíží to však zůstalo dlouho v rukou Filištanů a Foeničanů, takže Israelité neměli příležitosti v umění plaveckém se vycvičiti. První pokus o zařízení samostatného loďstva učinil Šalomoun, potřeboval však opět pomoci Foeničanů. Bible (2. Paral. 8, 18) výslovně poznamenává, že Hiram poslal Šalomounovi po služebnících svých „lodi a plavce zručné na loď.“

„Byli tedy Foeničané instruktory Israelitů, jako Průšáci Japonců, a Foeničané tedy pracovali ve svých loděnicích pro ně lodi, asi tak, jako anglické loděnice dnes pracují pro jiné státy.“

„Skoro bych mohl výrok váš potvrditi; jen že nebylo loďstvo Šalomounovo válečné, nýbrž obchodní.“

„Kam jezdilo, a co přiváželo?“

„Přiváželo hlavně zlato, stříbro, slonovou kůži, opice, pávy a pod. Jezdilo se hlavně do Ofiru.“

„Kde byl Ofir?“

„Poloha tohoto místa není dosud konečně rozhodnuta. Někteří hledají zlatonosný Ofir v Arabii. Tak n. př. jeden z novějších cestovatelů a badatelů Arabie, mnichovský Glaser, tvrdí, že místo to leželo na břehu Perského zálivu. Jiní tvrdí, že bylo záhadné místo někde na východním břehu Afriky. V novější době n. př. Peters hájí náhled, že zříceniny Zimbabe uprostřed zlatonosných polí

FEUILLETON.

Ve vodách foenických.

Z cestovních zápisů dra J. Hejla.

Když začalo slunce dne 14./X. chýliti svojí hlavu k odpočinku, tu rozléta se po palubě „Elektry“ radostná nálada, která dýchala zářícím obličejem každého z našich spolucestujících. Řetěz karantény, kterým jsme byli zpoutáni, padá s našich unavených rukou i nohou, zahazujeme jeho tureckého vězení do besedného moře, dýcháme sladký vzduch — svobody. Zdá se, že tento radostný tón vydává i signál „Elektry“, oznamující, že již se začíná zase hýbati, aby nás vodami foenickými, kolem břehů Sidonských a Tyrských dopravila — do Jafy. Zitra časně ráno vkročíme již na posvátný břeh Palestiny.

Sedíme na palubě, hledíme na Libanon, který se začíná znenáhla zahalovati do černého pláště nočního a v pomínáme, jak památné jsou mořské vlny, které nyní brázdíme. Tudy křižovaly svého času četné lodi foenické. Co však nejvíce poutá naši mysl k těmto vlnám, kterými se nyní „Elektra“ brodí, jest vysloveno v 1. Paral. 22, kde čteme, že David, pojav úmysl vystavěti v Jerusalemě nádherný chrám, jal se shromažďovati potřebný materiál, mezi jiným „těl i dříví cedrového bez počtu, kteréž Sidonští a Tyrští přinášeli.“ (v. 4.) Do myslí naší derou se slova 3. Král. hlavy 5. a 2. Paral., hl. 2: „Poslal pak Šalomoun k Hiramovi (králi Tyrskému) řka: Ty víš o vůli Davida otce mého, že nemohl vystavěti domu jménu Hospodina Boha svého pro války, ale nyní Hospodin Bůh můj dal mír; pročáz samýlím stavěti chrám jménu Hospodina Boha mého. Proto

Dobrý Nikodem věřil Kristu, ale bál se veřejně s ním kráčet. A co ženy? Co tyto i ve chvíli té, kdy sami apoštolé báživě se začali skrývat?

Nikde v evangeliu nečteme, že by se byly ženy Kristu posmívaly. Naopak čteme četná tvrzení, jak statečně ženy svoji úctu Kristu prokázovaly, nebojíce se vstupu farizeů. A když Kristus kráčet s křížem, ženy jeruzalemské ho doprovázely s pláčem, zatím co apoštolé hleděli uniknouti zraku ozbrojené moci. Veronika podává mu roucho; ženy stojí pod křížem v žalu; ženy přicházejí k hrobu Ježíšovu s drahou mastí, kdy ještě apoštolé ze strachu se nevzpamatovali. Za odměnu jim prým zvěstováno slavné z mrtvých vstání Páně. A ženy dodávají statečnosti báživcům.

Podobně nyní. Ženy, jež chovají nadšenou úctu k Matce Vzkříšeného, které ctí její statečnost, trpělivé mučednictví, půjdou za vznešeným příkladem jejím, zvednou silný protest proti surovému tupení víry, kterou nám Vzkříšený zanechal. Povzbudí línácvce k práci. Doba obrodu, chvíle blažnější nastane. Bůh žehnej šlechetným snahám!

Vstát ještě! Vzkřísil sebe, vzkřísil i náboženský zápal, vlije sílu do duše. Vzkříšení Božského Učitele zůstane millionům srdcí stálou útěchou a nadějí.

Dopis z Prahy.

Židovský terrorismus ve sboru obecních starších. Poslední schůze sboru obecních starších stala se v průběhu svém vzrušující neslychanou troufalostí, které dopustili se obecní starší vyznání židovského, dr. Růžička, dr. Scharf a Schick. Stále hanobení královského hlavního města Prahy židovskými listy ve službách německých bylo by dávno rozvířilo krev každého starosty pražského, kdyby neměl tak tvrdou kůži, jako má nynější pan primátor. Starosta měl dávno zakročiti proti vzrůstajícímu se hanobení města Prahy přímo u vůdců německé a židovské společnosti pražské, se kterou žije ve stytech tak přátelských, že mu poskytl při poslední volbě i hlasy, kdyby — inu, kdyby — neměl ohledy. Ohledy ho vedly k tomu, že si objednal nábytek do svých salonů u německo-židovské firmy, ohledy pak veden k tomu, že dá klidně hanobiti Prahu, jako se to nedálo za žádného z jeho předchůdců. Proto dlužno vděčně vítati, že z obecních starších Václav Březnovský měl za povinnost podati starostovi dotaz, co hodlá na dále podniknouti proti soustavnému štvání německo-židovského tisku, hanobícího vše české v Praze. Dotaz, s nímž všichni členové sboru souhlasili, nedostal milosti u židovských obecních starších Růžičky, Scharfa a Schicka, kteří podali hned v zápětí starostovi protest — proti zlehčování židovského náboženství (!) a protestovali, aby pan Březnovský urážel židovstvo (!!). Věru nebylo doposud většího pokrytectví, větší licoměrné frivolnosti židovské ve sboru —

Když německo-židovský pomluvač jest postaven na světlo dne, ozvou se — čeští židé na staroměstské radnici! Ovšem že jen podle hesla „Svůj k svému!“ Německo-internacionální židé se tedy ve sboru obecních starších pro-

čtyřicet mil na západ od Sotaly (naproti Madagaskaru uprostřed mezi Zambezim a Limpopem) jsou starým Ofirem. Konečně pravdě nejpodobnější náhled má za to, že Ofir dlužno hledati v přední Indii.

Jak mohlo lodstvo Šalomounovo z Jafy dostati se do Přední Indie? Což již tehdy byla známa cesta kolem Afriky, či přeplavilo se Nílem a nějakým průplavem spojujícím Nil s mořem Rudým?

Štanovištěm a východištěm lodstva Šalomounova nebylo Joppe, nýbrž Eziongeber, přístav to ležící na pobřeží zálivu Elanitského.

Název „Elanitský“ jest mi neznám.

Nyní slove záliv ten Akabský dle turecké pevnosti Kal'at el-Akaba. Nedaleko tohoto města lze viděti zříceniny města zvaného v bibli (3. Král. 9, 26) Elath, později Aelona, dle něhož záliv nesl jméno.

Jak dlouho potřebovali plavci Šalomounovi k cestě do Ofiru a zpět?

Tři roky.

Nyní by se tuto dobu objel dvanáctkrát celou zeměkouli.

Dlužno míti na mysli, že plavba na moři Rudém byla velice nebezpečná a že staří, kteří se plavili obyčejně blízko břehu na plachtěných lodích, musili v různých přístavech mnohdy dlouho čekati na příznivý vítr. O tom, jak nebezpečná jest pro plavbu jmenovitě úžina, vedoucí z moře Rudého do zálivu Adenského, svědčí její arabský název: Bah el-Mandeb t. j. brána ala, nářků.

Rovněž tak nebezpečná jest plavba v úzkém zálivu Akabském.

Byl tedy přístav Eziongeber pro rozvoj lodstva izraelského nevhodný.

hlásili, že nenamítají ničeho proti soustavnému tupení Prahy, a dovolávali se starosty, jenž při dotazu Březnovského nemohl ani napomenouti, ani volati k pořádku, aby napříště podobné dotazy nepřipustil.

A pan starosta dr. Groš?

Každý by očekával, že pány židovské internacionály odkáže do příslušných mezí, leč pan starosta tak neučinil. Aby aspoň poněkud ve své benevolentnosti židům vyhověl, žádal, aby napříště byly dotazy podávány formou „slušnou“. Co pan dr. Groš formou slušnou myslil, nelze uhadnouti. Pražská veřejnost však mu děkuje za vyjasnění, že vedení německo-židovskému je tak blízko, že Němci i židé si pochvalují, jak za jeho starostování němčině se znamenitě daří ve všech oborech správy obecní.

Jako národ na mladočeské politiky, tak Praha na mladočeského starostu tak hned nezapomene.

* * *

Mladočesko-staročeský kompromis pražský. Můžeme čtenářstvu svému, a tím i čtenářstvu pražskému, které obyčejně o všech významných zjevech a událostech radničních dovídá se z tohoto listu, oznámiti, že kompromis mladočesko-staročeský na radnici jest vážně obrozen. Staročesi, kterým kompromis přinesl jen zklamání, jsou ho dokonale syti. Mladočesi, kterým by bez kompromisu těžko bylo ovládati radnici, jej chrání, aby pomocí jeho mohli těžiti. Pravíme to z plného přesvědčení, ačkoli dobře víme, že tato slova vzbudí značnou v Praze pozornost.

Kompromis byl uzavřen jedině a pouze k tomu, aby dr. Groš mohl zasednouti na primátorský stolec a se svým kortešem drem. Černohradským ovládati radnici. To jsou zaručená fakta, proti kterým nelze ničeho namítati. Když mladší členové strany národní, ve sboru obecních starších zastoupení, shledali, že všechna významnější místa v komisích i v různých funkcích obecních zasedli předáci mladočeství, vrtěli povážlivě hlavou, že v takovémto způsobu si kompromis nepředstavovali. Kompromis radniční působí Praze a jejímu obyvatelstvu vůbec ohromné škody, ježto kryje a tlumí i finanční zbědovanost nedozírných následků. Na jak vratkých nohou mladočeství v Praze jest, toho důkazem, že sám primátor mladočeský na Novém Městě Pražském, tedy v okrese, kde jest domovem, prošel teprve při třetí volbě, a to ještě hlasy židů a Němců. V důsledcích kompromisu zřizuje se v novém obecním paláci na Příkopě židovská kavárna, v důsledcích kompromisu povolují se millionové půjčky a obsazují se i úřednická místa protektně neslychaným způsobem.

Radniční kompromis otravuje nečistým puchem celou Prahu. Kdo přispěje, aby spojené strany radniční se rozešly, prokáže Praze velkou službu dalekosáhlé dobrých následků.

* * *

Nový present Závodního spolku. Veliké presenty navykli si v poslední době uštěďkovati sbor obecních starších. Zaznamenali jsme jeho štědrost již loňského roku, když věnoval Závodnímu spolku zbankrotělých kavalírů a

„Když později král Judský Josafat (873 až 849) se pokusil o zřízení nového lodstva, tu prudká vichřice zničila v samém přístavu všechny naděje Josafatovy pro budoucnost.“

Jaký měly as typ lodí Šalomounovy? Snad Dreadnaughtu? — Poněvadž byly zbudovány Foeničany, měli podobu též lodí foenických.

Měli Foeničané svůj samostatný typ lodí?

Zdá se, že Foeničané napodobovali typy lodí egyptských. Ilustrací lodí starověkých národů se nám zachovala bojující jednak na reliefech egyptských, jednak na vypuklinách assyrských. Ano jeden obraz nám docela znázorňuje námořní bitvu, svedenou Assyry na malých lodicích v bažinách Elamitských.

Nejsou tedy Foeničané první, kteří budovali lodě?

Dříve as, než byly stavěny lodě námořní, byla hotovena různá plavidla říční, která umožňovala plavbu po Nilu v Egyptě, po Eufratu v Babylonii a na Tigridu v Assyrii.

Jsou též zachovány ilustrace těchto barek?

Na obrazech egyptských jest nečetný počet těchto lodí, ano máme obrázky z dob VI. dynastie, které nám představují docela dělníky, zhotovující lodice ze dřeva. Mezi památkami assyrskými pak lze viděti obraz širokého prámu, který spočívá na množství měchů, napuštěných vzduchem, aby nosnost jeho byla zvýšena.

Jest to věc velice zajímavá.

Zajisté by zájem váš vzrostl, kdybyste viděl, kterak na jmenovaném assyrském reliéfu, nalezeném v Chorasbadě, za tímto prámem pluje slevčený Assyr rovněž na nafouknutém měchu, který má podobu bezhlavého kozla, a kdybyste na jiném obrazech viděl, jak staří Assyrové tyto „kosly“ přivrhovali.

různých německých dobrodruhů 400.000 K na zřízení závodiště v Ohuchlik. Hned za nedlouho poté přichvátali konšelé na radnici s novým, závidění hodným darem, věnovavše 60.000 K na ceny závodníků. A v poslední schůzi sboru přišlo se opět a návrhem, aby železná kráva, která bude obecní finance pražské povždy ohrožovati, nevymisela z paměti, a byla obětována dalším presentem v obnosu 40.000 K na zřízení vodovodu na ohuchelském závodišti.

Jen tak dále, pánové, a přijďte brzy opětně s nějakým návrhem, aby slavná obec pražská vzhledem k zásluhám, jichž získali si členové Závodního spolku o zřízení chuchelského závodiště, zaplatila za ně — soukromé dluhy. — Bez ironie!

Obrana.

Domestik sociální demokracie o námlu náboženství. Slyšte! „Čas“ píše 12. t. m.: „Náboženství a venkova už zmizelo. Tomu není na odpor zjev, že máme 17 klerikálních poslanců na říšské radě, naopak klerikalismus je náhradou za zmizelé náboženství, což Římu zajisté je vítanější.“

Takový kompliment dělá „Čas“ svému patronu Masarykovi, který přece tolik po venkově jezdil se svými náboženskými názory a který v Hradci prohlásil, že učinil pro náboženství víc, než všichni přítomní katoličtí kněží dohromady. Tak slabý byl by výsledek apoštolování tohoto „učedníka Ježíšova“ proti bezbožné a nevěrecké „černé bandě“? Vždyť přece jeho „náboženským myšlenkám“ četné schůze socialistické bouřlivě tleskaly. Ovšem tleskali rudí jen tehdy, když slova Masarykova útočila proti katolictvu. Ale snad — snad přece aspoň něčím je utvrdil Masaryk ve víře; vždyť se tolik často prohlašuje za člověka věřícího a socialistům pochlebaje. Mohou to býti tedy nevěroí? Tito lidé, kteří prohlásili, že národem (tedy i na venkově) jsou oni? Ovšem po řečech Masarykových dále rudé listy si činí posklebky z lidí věřících, radikálně se staví proti náboženské výchově vůbec. Ale to nic nedělá. Vždyť přece pozitivní práce velkého proroka Masaryka ani nemohla končiti bankrotem. Proto pozor, aby se nehaněl tak neobratně sám veliký mistr realismu a šířitel čistého náboženství!

A neurážeti také evangelické faráře! Ti přece nejčistší náboženství dále v lidu venkovském zachovávají. Ovšem že pracují při volbách horlivě, aby byl zvolen pokrokář každé náboženství pozitivní odmítající neb proti katolíkovi aspoň socialista. Ale to přece nevádí. Vždyť ostrovidný „Čas“ nikdy evang. farářům nevytkal, že lhou, říkájíce, že udržují a zvelebují náboženství. Proto jen nebuď, „Čase“, tak velice nedůvěrný!

A studentů? Posluchači Masarykovi? Tihle jeho vronci citelové přece jsou skrz na skrz prochnuti posvátnými ideami náboženskými a la Masaryk. Jestliže svého mistra tolik velebí, snad také uznávají potřebu víry. Oni sice po venkově dle vzoru Volné myšlenky odporučují výchovu beznáboženskou, tropí si děklebky z lidí poutivě věřících, ale to nic. Jistě v nich se udál náboženský obrod, třeba

„Tuším, že jsem četl, že dosud Arabové užívají podobných plavidel.“

Ano. Arabové dopravují po Tigridu zboží různě tím způsobem, že zhotoví dřevěný prám, podloží jej měchy, napuštěnými vzduchem, a jedou po řece dolů. Když přijedou na určené místo, zboží složí a prodají. Se zbožím prodají též dříví svého prámu. Z měchů pak vzduch vypustí, složí je, naloží na velbloudy a cestují zpět do svého domova, aby svoji plavbu na kozlích kozích později zase — opakovali.

Jest skorem k neuvěření, že Východ jest tak konservativní, že užívá týchž pravidel, jaké byla ve zvyku před tisíciletími.

Což byste teprv řekl, kdybyste viděl, na jakých plavidlech se přepravují Arabové na některých místech z jednoho břehu Tigridu na druhý? Arab si uplete z rákosí plošný koš, vysmolí jej a má loďku hotovou.

Tot připomíná nám 2. hl. II. knihy Mojž., kde čteme, že Jochabed, matka Mojžíšova, svého malého chlapce položila do „ošítky ze slávy.“

To jest do stříčky upletené z papyru. Plavidlo Arabů jest však značně větší. Mohli bychom jej porovnat s naší dříví, na které též někdy nabihojí s kopístem v ruce cvičí se v plavecké dovednosti.

Zatím se setmělo tak, že z protějšího břehu, jenž býval svědkem foenické slávy, nebylo ni eho viděti. Těšil jsem se nevýslovně, že za několik hodin, již zítřka ráno se konečně s „Elektrou“ rozloučíme a že budeme první své kroky počítati na půdě — posvátné. Přemítal jsem, že zítřka, až budu hleděti s lodí na Jafu, budu míti s Hradce Králové již uražených 4391 km.

že v „Čase“ četli o křesťanství jako o „jednu z Jandey“. Jistě jsou aspoň takovými rysy křesťany, kteří rolníky aspoň v uzavřených společnostech poučují, jak jest spasitelné věřiti. Či by se Masaryk dožil zklamání na svých nejbližších? To by byl přece hotový bankrot jeho „nábožné“ námahy — a tohle připustiti nemůžeš. Masaryk sice schválně si zajel do Moravy, aby hájil nadudivitele, který tvrdil, že vyučování náboženství ve škole zne-mravňuje, ale — ale přece jest mužem, jak on tvrdí, věřícím.

A jestliže dovedeš býti, „Čase“, tolik ne-důsledný, nebuď aspoň tolik drzý! Při 600 K měsíčního platu realistický redaktor hezky po-hodlně může projevovati touhu „po pravém ná-boženství“ zasnutím nad blahobytem katolických kněží a oplakáváním českých bratří.

Ale dejme tomu, že by takový „apoštol“ měl ucítit na tváři pro svoje náboženství su-rovou pěst socialistovu jako katolický dělník; dejme tomu, že by byl vyhnán z práce jediné proto, že jako věřící by nechtěl platit na proti-náboženské tiskoviny rudé, nebo že by aspoň byl v dílně pro svoji víru štván pošklebky jako vyvrhel. Tu by hned změnil frontu; ta-kové utrpení pro víru ponechává realistický mravokárce „nevěřícím“ katolickým dělníkům. Sám „Čas“ sice se vyslovil s Masarykem proti všem nynějším církvím, ale když dali židé insert, dělal v části redakční reklamu německo-židovské Talmud-Thora-Schule. Zabouřil si proti ruské půjčce, ale když mu byl dán insert o ruské půjčce, redakce ztichla.

A takový křesťovnický orgán odvažuje se český venkovský lid obviňovati z nevěry. To se katolický dělník přetvařuje, když raději ztratí existenci, než by víru zapřel? Přetva-řují se ti rolníci na horách, kteří kráčeji do kostela na hodiny cesty, aniž s toho jakýkoli zisk hmotný mají? Přetvařují se katolické matky, když učí děti desateru, když je napo-mínají, aby se Boha bály? Anebo je tohle všecko taky klerikalismus? Nejsou pádným svědectvím upřímného náboženského citění ve-liké davy hrnoucí se ke zpovědi? Je-li kleri-kalismem takové zbožné pokolení, lítost nad hříchy, takový projev sebezápory, pak může jízlivce nazývati klerikalismem pomalu i každou modlitbu. A teď přijde byzantský pokorný sluhá sociální demokracie, (který nb. etiskl tvrzení o věřících socialistech) přijde aktivní velebitel „českobratrských pohrobků“ (a zároveň požídatel Volné myšlenky!), aby pronešel stesk nad „nevěrou“ našeho ven-kova a hodil tak blátem po dobrém věřícím lidu, který se ještě nedal strhnouti rudým tiskem k protináboženským surovostem!

Politický přehled.

Vláda má pod střechou, co si tam před svátky míti přála. Předloha branecká schválena i předloha o zřízení ministerstva práce. Po-zornost vzbudil manévry bar. Hocka, dvor. rady při správním soudu, aby Wahrundova proti-katolická brožura mohla se rozšířiti ve veřej-nosti. Ale pohořel bar. Hock a s ním všichni židé a jejich přísluhovači. O brožurě jednalo se pouze v tajné schůzi sněmovni. Bar. Hockovi statečně pomáhali soc. demokraté, mladočeši a agrárníci. A tak rozbil se pokus Hockův, aby snížena byla autorita soudů, které patřičně za-kročily proti rozšířování brožury Wahrundovy.

Slibu bar. Becka poselstvu českému ve Vídni, že, dokud nebude vydán jazykový zákon, musí v Čechách ohledně jazykové otázky zů-stati vše při starém, dostalo se prapodivného důrazu dalším odmítáním českých podání u něm. soudů a pak zvláště výnosem českého místodržitele hr. Coudenhovea, který zakázal ve vnitřní službě politické jakékoliv české úřa-ďování, kterého poukázali někteří úředníci; místodržitel prohlásil, že úředním jazykem u místodržitelství jest němčina a že úředníci, kteří by se proti tomu prohřešili, budou ihned vzati do disciplinárního vyšetřování. To jest sejpěknější odpověď na vládní sliby. A Němci vůbec si také zabouřili. V Chomutově uspořá-dali velký německý „Volksstag“ za účastenství mnoha něm. poslanců, kdež opovážena vláda boj, kdyby opovážila se podat jiný zákon ja-zykový, než který výslovně a jasně uznává ně-mecké uzavřené území. V resoluci žádají Němci provedení národnostního ohraničení soudních okresů a národnostní rozlika ve všech oborech veřejné správy. V německých Čechách všecko německy. Zároveň žádají zrušení Stremayero-vých zařízení. — Německý radikalismus roste a zachvacuje všechny lid německý.

Velké rozehřívání způsobilo zavraždění místodržitele haličského hr. Potockého. Místodržitel padl ve Lvově při audiencích ranou z revolveru ruského univerzitního studenta M. Slezinského. Vrah jest znám v ruské společnosti jako fanatický radikál a vášnivý agitátor. Matka vrahova přiznala se, že sama vaukla synovi myšlenku a přemluvila jej, aby

zavraždil místodržitele, tohoto prý utlačovatele lidu ruského v Haliči, ať právě hr. Potockí má malou vinu na tom, že nabyla národní pro-tiva mezi Poláky a Rusy v Haliči takové příkrosti. Událost tato vrhá ostré světlo na nynější proudy v rodinách, na školách, na veřejném fóru, a spolu jest vážným připo-menutím, aby se u nás v Rakousku přikročilo ke konečnému řešení otázky národnostní, která jedině šťastně bude vyřízena na oboustranném spravedlivém smíru a dohodnutí.

V Dánsku definitivně schváleno sněmov-nou volební právo, jehož dostává se všem daň platícím mužům a ženám přes 25 roků stáří, jakož i všem vdaným ženám, jejichž mužové daň platí.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1908.

Nejlépe reklamou pro	Velké sklady umožňují
závod je jeho	vyřizování objednávek
stoleté trvání.	ještě téhož dne, kdy
	dojdou.

— Sklad literatury esperantské. —

Zprávy místní a z kraje.

Služby Boží v katedrálním chrámu Páně: dnes ve 8 hodiny odpol.: Truchlivé hodinky s la-mentacemi. — Kázání. — Litanie u Božího hrobu v kapli sv. Klimenta. — Zítra: V 7^h, hod. ráno: Církevní hodinky. — V 8 hodin: Svěcení ohně, velikonoční svíce a křestní vody. Slavná mše sv. — V 5 hod. odpol.: Slavnost Vzkříšení Páně s prů-vodem. Když se v Božím hrobě odzpívalo „Vstáť jest této chvíle“, počne se i v katedrále táž píseň zpívat. Po příchodu do katedrály požehnání s nej-světější Svátostí, slavné zpívané hodinky a požeh-nání pontifikální. — V chrámu Páně Matky Boží v 7 hod. večer slavnost Vzkříšení Páně.

Schůze městské rady dne 13. dubna. Žádost sl. Anny Charvátové za koncesi hostinskou pro dům čp. 105 postoupí se živnostenskému od-boru. — Výkazy pokl. hotovosti ze dne 6. t. m. a o činnosti policejní stráže za března byly vzaty na vědomí. — Nájemné z chladících komor jateč-ních na měsíc duben poukáže se k příjmu. — Žádost výboru obecné kuchyně o divadlo ku před-stavení na den 3. října t. r. předložil se ku roz-hodnutí městské radě současně s návrhy, jež o sadání divadla divad. společnosti sdružených měst východočeských budou podány. — C. k. okr. hej-tmanství schválene účty drobných vydání při ko-stele sv. Antonína a sv. Jana v r. 1907 poukáží se k výplatě. — Technické kanceláři se uloží vy-pracování projektu a rozpočtu na spojení střeš-ské cesty s okresní silnicí. — Návrh smlouvy s c. k. ministerstvem obchodu stran výměny po-zemků, potřebných k úpravě Labe u Hradce Kr. a stran obeluhy jezů na upraveném Labi byl schválen. — Podmínky oštraňního řízení na do-dávku elektrického a strojního zařízení pro novou vodárnu a elektrárnu byly taktéž schváleny; of-terní řízení bude vypisováno do 12. května t. r. — Pan prof. dr. Kabrhel v Praze bude požádán, aby provedl zkoušku vody z nové studně ve vojenském parku. — Schválen byl návrh odboru plynař-ského, aby městská rada stanovila cenu koku dle ceny nhl, a aby koka byl živnostnictvu reservo-ván. — Přípis c. okr. hejtmantství, že c. k. berní úřad byl poukázán ku předkládání čtvrtletních vý-kazů pro provádění odpisu groše číntovního, byl vzat na vědomí. Jednomu sirotku opatří se obuv a šaty a prodlouží se podpora do k. nce r. 1908.

Ústa mjece vatua schůze jubilejního vzáj. dobrod. živnostenského spolku „Charitas“ v Hradci Králové. Nové zalo-žený spolek, jenž si vzal za úkol udíleti podpory při úmrtí svých členů, též se velikému sájmů v kruzích živnostenských nejen v městě našem, ale i v celém království. Při nepatrné dosud agi-taci přihlásilo se během 14 dnů na 110 členů a členek. Schůzi zahájil zakladatel spolku vdp. dr. Fr. Reyl krátkým oceněním dalekoséhlého výz-na nového spolku. Poté přečetl a vyložil schvá-lené statuty účinní p. J. Černý. Dle stanov v běž-ném roce 1908 přijímají se osoby mužské i ženské do stáří 66 let. Vklad obažní 2 K, roční příspě-vek 1 K a pro případ úmrtí letos 2 K, které se platí předem. Stanovené příspěvky valná schůze

může měniti, což zejména platí pro varšavské počet členů, kdy příspěvky se sazí. Výbor jest oprávněn posečkati, ano docela i prominouti ú-mrtí příspěvky, když členové nezaviněně upadli do veliké nouze. Podpora úmrtní vyplácí se buď dle stanov nejbližším příbuzným, anebo tomu, komu obnos ten člen za živa určil. Správa spolku se vede úplně zdarma, jmění bude uloženo jisto-tou sirotčích peněz, a všechny vklady dějí se ohe-tem. Přihlášky dějí se na zvláštním listu s udá-ním stáří a zdravotního stavu. Přihláška musí býti vlastnoručně podepsána a opatřena podpisem dvou svědků anebo podpisem farního úřadu. Lá-kařské vysvědčení se prozatím nežadá, zato však každé nesprávné udání o věku a zdraví stává se důvodem k vyloučení ze spolku anebo odepření úmrtní podpory. — Do výboru byl jednomyslnou volbou povoláni živnostníci ze dvou třetin a též 2 ženy. Do výboru zvoleni byli: Thdr. Frant. Reyl předsedou, Ant. Fait místopředsedou I., Jos. Dvo-řáček místopředsedou II., Václ. Jenšovský jednate-lem, Václ. Rosa pokladníkem I., Ludv. Terharen pokladníkem II., Ot. Fejgl zapisovatelem, P. Frt. Jukl, Václ. Medek, Fr. Černý, Fr. Dvořáček, Jos. Kieslich, J. Syřístě, Václ. Hájek, F. Trasák, Mar. Pinkavová, Václ. Prokeš, V. Falta, K. Černá, Al. Izák, J. Netuka, M. Typl, F. Černý, J. Mojžíš. — Za náhradníky: M. Motýčka, J. Polák, A. Pochmon, P. Jiří Sahula, M. Hladíková, V. Typl, F. Katnar, V. Černý, K. Zavadil. Volné návrhy nesly se ke spolkovému úřadování. Všem členům přihlášeným zašlou se přihlašovací listky, aby stáří a zdra-votní stav byl vlastnoručním podpisem zjištěn. Zároveň budou přiloženy složení listy, jimiž jediné lze členské příspěvky platiti.

Koncert „Elišky“ 12. t. m. S pocho-pitelným zájmem byla očekávána produkce tato, neboť program vykazoval dvě veledíla našich nej-přednějších skladatelů; věru, co se volby skladeb týče, dokázal výbor, že sleduje cíle umění v pravdě vznešeného a zaslubuje za to plné chvály. Bylo v tom sice kus odvahy zvoliti dílo Dvořákovy, jehož uspokojivý přednes vyžaduje nesmírné ná-mahy; leč produkce dokázala, že nescházelo ani píle ani vytrvalosti. Kdo ví, jak těžko nabývá podobná věc formy, co cvičení je potřebí, než jednotlivé hlasy nabudou jednotnosti a ducha, ten koncertu „Elišky“ neodepře svého uznání. — Celkový úsudek by byl tento: Sopráni pí Kneprové je ve střední poloze velmi pěkný, ve výši však pozbývá své měkkosti, zní bez oně něhy, která jej v ostatních polohách krášlí. Alt sl. Wolfovy zněl proti němu fekl bych ochotnický; ovšem slečna měla úlohu příliš obtížnou, neboť právě na alt skladba klade velké požadavky. P. Fiala dovede jako zkušený zpěvák se svým hlasem za-cházeti; jeho tenor je velmi příjemný, intonace povědy správná, na přednesu znáti je pochopení; mezi solisty příkl bych mu první místo. P. Ko-lář je zpěvák ve všem solidní: spívá svůj part spolehlivě a správně; jeho rozsáhlý bas zní však v některých polohách bez pravého timbru. Co se dámského sboru týče, dal bych přednost sopránu před altem; slyšel jsem v něm několik pěkných zvonivých hlásek, kterých jsem v altu postrádal; ale oba hlasy držely se pěkně, a snad jenom nejpřísnější kritika mohla by intonaci něco vy-tknouti. Mužský sbor byl slabší nejen počtem, nýbrž i efektem. P. Knepr dostal úkol svému náležitě a až na některé menší věci řídil velký ensemble zcela dobře — úloha to nemalá i pro zkušeného dirigenta. Postrádal jsem však ve sboru momentu velice důležitého: porozumění, pochopení skladby a propracování dle dynamických zna-mének; sbory znaly jenom forte a fortissimo, ač by právě nacičením dynamických znamének (zvláště pianissimo) mohlo se docílit největších efektů. Totéž platí o nástupech, které byly někdy velmi nejednotné. Tak na př. prvnímu sboru, kdy tenor v pianissimu započíná, měla býti věno-vána v tom ohledu péče největší; vědyť je to po-čátek, jenž sledován je zvláště napjatě, jehož dojem posluchačstvu utkví; taktéž pozdější nástup hlasů děl se ve forte; pak ovšem nemohlo býti vyvedeno ono skvělé krescendo, jak je předepsáno. O tyto věci má se dirigent v prvé řadě starati.

— V čísle II. solový alt poněkud podvihl melodii výše; smyčce snažily se vyrovnati a vý-sledkem bylo malé rozladění orchestru, které se od té chvíle dále vleklo. Následující sbor (č. III.) byl velmi dobrý; jen tenor si něco odpustil, a altová figurace trochu sanikala. Basové solo (č. IV.) mělo tempo příliš volné a někdy plýtvalo hlasem. Čtyřhlásé ženské vločky byly skvělé. Ke konci asi přehlédl dirigent, že po ritardandu nestojí „tempo L“, nýbrž „in tempo“ t. j. piu mosso — čímž byl konec úplně rozvleklý. Sbor č. V. před-stavují si co klidné pastorele; odpovídá to prostému textu a též zkouška na časoměru přesvědčí nás, že bylo tempo upřílišeno; následkem toho či-nilo toto číslo dojem, jakoby bylo cizí rámcí skladby. Jinak bylo zazpíváno zcela pěkně a stalo asi mnoho práce. Tenorové solo s mužským sbo-rem (č. VI.) zaslubou sboru silně v prostředku zakolíscalo; ale zde musíme bráti ohled na místní poměry; je u nás vzhledem k bída o spěváky, a ne-chci vytýkati něco právě těm, kteří mají tolik dobré vůle a sájmů o uměleckou věc, že ochotně přijíždě-a číná se dle sil svých. V následujícím sboru (č. VII.) přál bych si jen větší čistoty hlasů; ostatně byl

zpíván s větou ve správném tempu. — C. VIII. (soprán a tenor solo) bylo závodění dvou krásných hlasů; bylo téměř bezvadné až na to, že soprán nechal někdy na předepsané pianissimo. Altové solo (S. IX.) méně se sdatilo. Závěrečný sbor se soly (S. X.) jest velmi efektní, leč nesmírně obtížný zvláště ve fugato; a přec, avážim-li, že zpívaly to síly ochotnické, musím uznati, že to byl výkon znamenitý, jenž moje očekávání daleko převýšil; jen choulavý konec méně se povedl. Orchester byl velmi dobře naveden a excelloval zvláště Smetanov „Vltavou“. Ku konci musím vyjádřiti svou vděčnost za to, že spolek „Eliška“ nešetřil namáhání ani finančních obětí, aby nám připravil večer tak krásný. Obecenstvo též s porozuměním přišlo vstříc: divadlo bylo úplně vyprodáno, produkce sledována s velkou pozorností a téměř po každém čísle křídili umělci hluboký potlesk. Dr. Aliquis.

Co je s gymnasijsní zahrádkou? „Ratibor“ dává výstrahu, aby se gymnasijsní zahrádka jesuitům neprodávala. Nevíme, zda by byl tolik úzkostlivý, kdyby ji chtěl kupovati žid. Ostatně možná dost, že by ji gymnasium při přestavbě potřebovalo. Nám se však jedná hlavně o vysvětlení, kdy ta zahrádka vlastně byla uznána fakticky úředně pod sedmi pečeti za nezadatelný majetek právovárčnicků. Že dříve náležela jesuitům, jest ovšem známo.

V panorámě Národní Jednoty Severečeské v Hradci Králové za Bílou věží pohodlně podniknouti možno ve dnech 17. až 24. dubna 1908 velikonoční výlet Švýcarskem do Itálie. —

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispěl v únoru 1908 spolku „Komenský“ ve Vídni V./I. Margaretenstrasse 100, který vydrží 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, polit. okres Hradec Králové: Černilov. MUDr. Ar. Pekař 5 K. — Dvory Svobodné. O. Smetana 2 K, O. Smetana 5 K. — Hradec Králové, Stan. Červený 1 K, Místní odbor Českul. obchod. besedy 5 K, MUDr. J. Král 1 K, J. Lábler 2 K. — Jenikovice. Jos. Ludvík 5 K. — Nechanice. J. Rainiš, sb. 20 30 K, Městská spořitelna 10 K. — Kukleny. MUDr. J. Šob 2 K. — Plácky. J. Svatoň 1 K. — Předměstí n/Lab. J. Kryl jménem „Mladenců“ z čistého zisku věnečku poř. 8./II. v hostinci „Na Staré“ 20 K.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota v Dobrušce pořádala dne 29. března t. r. divadelní představení „Můj Vojtěšek“ ve prospěch Ú. M. Š. Souhrn kusu, který má díky neobvyklou z doby starší, byla p. t. účinkujícími s proctěným podání bezvadně; zaslouhují si plného uznání a díků za svoje přičinění. Obecenstvo také vděčně ocenilo jejich výkony a bouřlivý potlesk a chvála byly projevem uznání. Zář pokrokatů šla výše než vlastenecký účel. Dáno ve spolecích heslo, aby se nikdo neúčastnil. A také nepřišel žádný pokrokat ani žid. Když z naší strany někteří pravili: „My zase nepřijedeme na „vaše zábavy“, odešel jeden. Věšak by nás vaše peníze ani netěšily.“ Pamatuji si to, lidé křesťanský, a nenos svým nepřátelům peníze, když je netěší — ahy jim zbytečně jimi seděl zámutek.

De Čáslavě a okolí všem uvědomělým katolíkům. P. Čeněk Šturma, prodej novín na náměstí, vzal do kolportáže „Obnovu“ a bude ji lze dostati tamtéž každé neděle. Nechtědy vybičniti jsou všichni členové katol. organizací a jiní uvědomělí katolíci, aby při své návštěvě nedělní v Čáslavi věnovali několik haléřů na náš katolický tisk a místo kupování bezbarvých nebo zřejmě nám nepřátelských listů zakoupili „Obnovu“. „Obnova“ přináší z Čáslavky i okolních okresů bojně zpráv, a bude-li ještě více podporována, bude si ještě více všimati našich veřejných záležitostí. Mohou-li jiné politické strany v neděli rozšířiti na sta svých listů, nemohli by i katolíci udržeti několik exemplářů? Čitatele zemědělského pana učitele Anderle upozorňujeme na jeho literární pozůstalost, která právě počala v „Obnově“ vycházeti, a v níž sraží se celý jeho dobrý a milý duch.

Z Kolína. Uvažte, kdo nás katolíky chce denuncovat u Sokola! Jest to orgán Duškův „Č. Stráž“. Stojí na tom, aby katolíci byli jednoduše ze Sokola vyloučeni; to snad dělá proto, aby dokázal svoji náboženskou snášlivost. Považte! Hrdza! Vždyt jeden ten „klerikál“ docela chodí na processii. A takovým brzoňm a „vlastizrádným“ činem jistě se rozsype česká země v prach. Pane Dušku, nevíte nic o povykujících processích husitských? Nevíte o jiných pravodech s hubbou a bubnem, proti nimž se nic nenamítá? Hráti karty a kázelky, to se všecko dovoluje. Dovolují se od našich vlastencův i povážlivější věci. Ale kdo z katolíků by chtěl obcovati s bohoslužbám, ten dle všeho jest horší než kalvínský král Fridrich II., kterého nám pro potěchu české země protestanti se samého vlastenectví do Prahy nasadili. Israelitovi v Sokole ale neškodí, svěří-li svoje nemluvnata rabínovi k obřadu. Ani by mu nic neškodilo placení na šidlovsko německou praňskou Talmud-Thora-Schule. Že nebyly by mu vytýkány ani modlitby talmuky. Takový přijme se od P. Duška do národa spíše než plachotavý katolický Čech. Pane Dušku, od vás rozhodně se vlastenectví učiti nebudeme. Víte

dobře proč. A také můžete věděti, proč Fügner a Tyrl upřimých katolíků ze Sokola nevykládali. Má-li se provésti obřad, jak žádáte, jest potřebí provésti ji zcela jinde. — Větime velice rádi, že jistě kruhy značně mraší, že nám nedovedly přehlasiti přednáškovou schůzi, která se nám přes všechny obmyslné zámeřky pěkně vydařila. Ale jen se nečiňte směšnými dalšími operacemi. Sokol II., který doklepal, chce dle všeho zemřít smrtí junáckou, na barikádách v boji proti nám. Ale takové štvání, dobráckové, dokáže lehce 18letý rudý mládenec. My máme svoje náboženské přesvědčení ihned na rozkaz odhoditi; za řečníka však se pozve čelny representant náboženství jiného. Nečinite se směšnými na celé čáře?

Z Nového Bydčova. „Chceme, aby náboženství nebylo ve svých zásadách tak strnulé, aby s duchem času pokračovalo a se vyvíjelo jako jiné vědy.“ Tak slycháváme mluviti naše pokrokové pány, když nemohou Boha popřít a víru v něho odstraniti. Běda ale knězi, jenž snaží se na kazatelně pravdy náboženské na dnešní poměry obracet a zásady náboženské s moderním pokrokem a duchem času srovnávati a o velikosti a důležitosti některých nesmyslných zásad pokrokových pochybovati. Hned přijdou v „Obsoru“ s lokálkou „Kazatelna a politika“, prolévají křokodýli slzy, zrazují před návštěvou kostela a volají: „Dnes nekážte se u nás to staré evangelium a tomu novému věří jen ten přihlouplý lid, který kněží v kalných vodách loví.“ Jak patrné, za nějaký čas ten pokrok u nás bude mít tak zpátečnické a popletené názory na svět, že vlastně jeho přívrženci zklamání a nespokojení od tohoto zjevu utekou a jej mezi zjevy „přežil“ zavrhnou. Kde je ta jimi hlásaná volnost? Tak by se přece u nás nemělo šlapati po stázejné zásadě pokroku. Kdo bude pak už těm pokrokovým zásadám věřit, budou-li jen na papíře, nejsouce prováděny ve skutečnosti? Zdá se, že ten pokrokový systém více zotročuje než ten nenáviděný klerikalismus. — Naši poslanci Mašálka za město a za naše venkovské obce J. Rychtera v záležitosti Wahrmondově hlasovali se židy a sociálními demokraty proti tajné schůzi a tím proti zamezení veřejného šfění potup na náboženství křesťanské. Zapamatuj si to jejich voličové? Že to ovšem lhostejno nebude, víme jistě. — Divadlo sdružených měst východočeských zahájilo u nás svoji činnost vesměs zdařilými operami a získává denně víc a více sympatií našeho obcenstva. Vytváří-li toto divadlo v prvnášejší své činnosti až do konce, zachová je zdejší obecenstvo ve vděčné vzpomínce a vynasnaží se, aby i při skrovných městských financích přistoupilo město naše ke sdruženým městům východočeským.

Z Pardubicka. V Čepce 12. t. m. slavila také soc. demokracie 30leté trvání strany. Divili jsme se nově nalepeným rudým plakátům; neboť již před 14 day schůze soc. dem. byla, vlastně nebyla, protože prý nebylo posluchačů. Teď se to však vzalo hodně nobel pro proletářsku: z Pardubic se k vůli tomu smeškal vlak a přišlo se pěšky a řetnilo se až hodinu po oznámení a řetnilo se dvě hodiny. Mezi řetci najednou jede kolem oken kočár; snad sám žid, předák dr. Adler z Vídně. Ach, to bude krásné! Ale, „pác ho“, kočár prázdný! A ještě jiný malér: v sále kněz, „kredikál, mazaný jezuita ze školy dra. Reyla“. Příšerné! Doum žádný odpor, a nyní docela kněz. „Za to se nemů dostat do nebe“, míní referent; chtěl snad řci, do „ráje socialistického.“ A v tom jejich „ráji“ by se poměl! Ó je! Samou láskou by ho demokraté snědli. Oni se v lásce vyznají! Kdo není ještě v jejich „objeti“ (organizaci), toho přes to „milují“ až k umučením. Jako třeba V. Kopejtku v Píslu. V Paříži užívají soc. demokraté pro neposlušné soudruhy stroje „Bayard“. Jsou to nosítka probíhá ostrými břebí. Na ta se stávkokaz položí a sem tam s ním se strká, aby to hodně bolelo. V poslední době museli toto mučení dva dělníci přetpět; to jsou snad ty ukázky, jak se mají lidé milovat, 100,000 000 K jako jubilejní fond ve prospěch dělníků, to prý je „čertovina“. „Budeme pracovati v parlamentě pro přijetí malého lidu“, pravil referent, a pak v debatě řekne, že se v tom skrývá „čertovina“. Nestojí prý nikde u jejich vědátorů, že chtějí zničení středních stavů; ale slyšme, Marx praví: „Malorolnictví jest podnik nejvážnější lenochů ze svyku, malorolnictví jest nejnesmyslnější podnik, který musí býti zničen!“ Bebel: „Kdybyste mi řekli, že za dva roky bude celý venkov na hromádě, bylo by to pro mne nejradostnější vyhlídkou“. Dr. Adler: „My štvárnatky zachránit nechceme.“ — Nescházel také při debatě staré „odřovačky“ o italských klášterech, Bartolomějské noci, Hasovi, Bílé Hore, černé ruce. A nejvíce si soudruzi libují v „zelených pohádkách.“ — Inu — v čem kdo umí chodit, o tom nejčastěji a nejraději mluví a se hrabe. Kněžstvo se té nemravňatí dopouští nejmeně. Francouzský učenec dr. Bestrie, člen pařížské university, dokázal, že na 8 kaše provincií připadá mezi učitelstvem 15, mezi právnickými 28, mezi lékaři a chirurgy 30, mezi umělci 34. — Kolik mezi soudruhy, to už se ani nedá spočítat, počítá se to už jen na kopy; tak jenom v roce 1900 bylo v Rakousku pro hromou nemravňatí odsouzeno 106 soudruhů. Kolik je to kop, občané? Měst před svým prachem. Na shledanou!

Dar Matieł. Křesť. jednota sv. Václava v Dobrušce zaslala nám výnos z divadelního představení „Můj Vojtěšek“ v obnosu 20 K jako dar Ústř. Matiełi Skolské. Dar odeslala pokladnici Matice.

Nové smrti v Chotěboři. Smutné svátky velikonoční má vdp. P. Frant. Kubánek, zaslí farář v Javornici u Rychnova a Ka., neboť ruka Páně velice bolestně se ho v kratičké době dvakrát dotkla. Dne 19. března skončil jeho stařícký pan otec a v úterý dne 7. dubna rozlehnula se s tímto světem v 76. roce pozebaného věku svého jeho matka paní Františka Kubánková, roz. Nevolova, jež asi 20 roků byla zbavena sraku. Tělesná sobrána drahé matičky byla v pátek v domě smutku vykropena a za velice četné účasti po requiích na hřbitově sv. Kříže k dočasnému odpočinku uložena. Nad otevřeným rovem ardečně všem poděkoval krutým bolem takměř zdrcený vděčný syn, vdp. P. Kubánek. Bůh potěš téžce zkoušeného p. faráře, jehož bol bratrsky sdílí veškeren klerus z vikariátu rychnovského, jakož i vděční faráci javorničtí. Spi sladce, zlaté srdce mateřské!

Vnořný okres Na Chotěbořsku má strana katolického lidu svého poslance říšského (p. J. Prokopa) i zemského (p. J. Adama) a nedávno i při volbách do okresního výboru v Chotěboři zvítězila strana katol. lidu. Okresním starostou zvolen 16 hlasy ze 24 náš zemský poslanec J. Adam, rolník a starosta v Čachtově. Všecka čest budiž pracovníkům, kteří beze všeho hluku, ale pevnou rukou zavedli organizaci na jistou cestu!

† Fr. Al. Illem. Zbraslavice 10. t. m. ztratily milého svého duchovního správce děkana Frant. Alf. Illema. Účast při pohřbu dne 13. t. m. všech kruhů byla veliká. Sličnost srdce v Pánu zesnulého jí zajisté byla hodna. Kondukt vedl v čele zástupu kněží okolních vdp. vikář Chaloupka ze Světlé. Nad rakví dojemnou promluvu vykonal dp. farář zručský A. Peměkl. Svého duchovního správce doprovázeli na cestě poslední obecní zastupitelstvo, spolky i mládež školní. Páni učitelé domácí i přespolní poslední čest vzdali v Pánu zesnulému krásnými zpěvy v kostele, v průvodu i na hřbitově pěnými. Sám vyskorodý pan patron Adolf šlechtic ze Schebků s chotí svojí pohřbu na důkaz přízně k duchovnímu se účastnili. Úspory své věnoval zesnulý kostelu, při němž půl století blahodárně působil, zvláště založil fundaci pro ředitele káru a tak po sobě milou, vzácnou a trvalou památku i pro věky přísti v působení svém zanechal.

Tamburašský koncert v Horním Jelení. Katolická Jednota v Horním Jelení pořádá v pondělí velikonoční dne 20. dubna 1908 v sále p. Ant. Michalíčky koncert tamburašů katol. jednoty královéhradecké s programem bohatým. Začátek v 7 hodin večer. Ceny míst: 1. místo 1 K, 2. místo 80 hal., 3. místo 60 hal., k stání 40 h. Čistý výnos ve prospěch míst. chudobince.

Z Libčatva. Dne 25. března přednášel v Jednotě náš p. Jar. Baští: „O důležitosti odborové organizace.“ Po účinné řeči jeho přihlásilo se více nových členů ku všeobdoborovému sdružení křesť. dělnictva. — V neděli, dne 12. dubna konána přednáška „O cestě do Říma“. — Na velikonoční pondělí sehraje Jednota: „Manžel v base.“ Fraška o 4 jednáních. Zpracoval J. Kůhel.

Z Čáslavě. Vandalismus na hřbitově sv. Alžběty byl již několikráte předmětem veřejné diskuse, ale zůstalo vždy všecko při starém. Kdo měl příležitost podívati se na tento hřbitov, musí býti naplněn nevolí nad spoustou tu provedenou. Kříže přetlačeny, zábradlí u hrobníků rozlámana, pomníky rozbity a rozváleny — pravá sponě. Železné části jsou prý odnášeny drými výrostky a prodávány za staré železo. Teď ovšem bude hřbitov použit za staveniště nového okr. chudobince, ale přece i při tom možno a větší pietou zacházeti se zbytky památníků, které zbožné rodiny čáslavské, byť vymřelé nebo se odstěhovaly na hřbitově postavily. A což ty náhrobní kameny starobylé! Snad bude jich užito opět k vydláždění nějakého splávku, jako kdysi se stalo. Snad by p. referent z městské rady mohl trochu péče tomu věnovati. — Konkurs na plány nové obř. záložny byl vyhlášen v minulých dnech. Prvé ceny dostalo se arch. p. Lad. Škrivánkovi, který již při prvním konkursu minulého roku prvu cenu dostal. Bylo to veliké překvapení pro výbor záložny, neboť pro něho jenom srdce málokterých se rozevíralo — všecko ovšem spíše z osobních než jiných pohůtek. Páni porotci ovšem rozhodovali beze všech ohledů maloměstských a odtud nyní to překvapení. Inu, nikdo není prorokem ve vlasti své. — Spolek paní a dívek připravuje slavnost na počest básníka Sv. Čecha. — Symfonický koncert, pořádaný v Dusíkové divadle, těžil se návštěvě jenom prostřední. Vina byla také na špatném počasí — nejen na netečnosti obcenstva, jak bylo z jisté strany stěžováno. — „Ven se řad Sokolstva“, volají někteří páni na MUDru K. Tesseře proto, že jako domácí pán v Besedě a divadle Dusíkové přišel se podívat na hosty, katol. vzdělávací spolek, který v těchto místnostech pořádá svou zábavu. Tedy pro pouhý projev společenského taktu — chorem? O rytíři . . .!

Z Ohrožení. Divné, předivné věci mládež jednoho zdejšího útvaru prováděla. Nemyslete však, že se tak dělo na ústavě „potměšilých“ sester Zahálkových. Ne. — To by vám svěřovala „Osvěta lidu“ s důkladným omastkem ihned. Vždyť tolik ví i o těch „klerikálních rejdech zdejších“, které se vábeo nestaly. Postavila si na pť. sama na řečiště dp. Sobotku a pošklobovala se mu tvrzením, jak prý se tvářil při té řeči — kterou fakticky onen kněz ani neměl. Lesla jeptišskému paedagogu jako dotěrný žid až do kachle, prohlásila žaludek chovankám jako odborný lékař, pokládala porce a tupila, jak mohla. Co se však klučně nyní přetřásalo ve veřejném mínění, o tom Hlavní orgán ani muk; vždyť by z toho byli velice mrzuti právě pokrokoví páni. Tady by se nemohla „Osvěta lidu“ svěřiti po „klerikálech“, a proto se stavi bluchon. My také nechceme rozmazávat skandální historky mládeže, a to ani té mládeže, která pranic nemůže se omlouvat, že úpěla“ pod nemravným jhem osob tehlejších; jízlivým, škodolibým rozmazáváním takových věcí se čtenářstvo málo vzdělá. Konstatajeme pouze dvoji loket toho žurnálu, který svého času farizejsky obracel oči k nebi nad tím, že děcku kněz vypravuje o vraždě kainově. Pak ovšem „Osvěta lidu“ najednou se z úžasu vzpamatovala a hájila pokrokaře, který zmlátil kněze holí. A teď jest viděti dvoji loket sas.

Z Renova nad Doubravkou. Dovolili jsme si v minulých dopisech všimnouti jenom letmo několika pádnů z pokrokového tábora a už je obeš na střeše. Iau tak to je včude a pokrokového panstva, oni mohou vládnouti osoby i stranu po sloupcích „Osvěty lidu“, „Pravdy“ atd., ba mohou i na Moravu utíkat do býv. Svozilova orgánu s hodně pikantními zprávami proti klerikálům, ale napadení, ti mají býti pěkně zticha. Tak si tomu v minulosti páni zvykli a teď chtějí to míti zákonem. Jenže se toho více už, doufáme, nedočkáji. Už musí páni pokrokáři dovoliti, že nejen cni, ale i katolíci odhodlali se volně mysliti a práva kritiky užiti. Fakta ukazují, kdo tane spíše ve veletoku elzí krokodýlůch. Uličnictví kterékoliv sorty „Obnova“ nikdy v ochranu nebrala, ale právem podotkla a podotýká znova, že, je-li stížnost na pcčinnáni výrostků, pak stížnost ta především adresovati by se měla na ty, kteří ještě před dvěma třemi lety je vychovávali aneb nábožensko-mravně ve všech předmětech je vychovávali měli. Jest to ovšem smutný zjev, že účta k učitelstvu mizí, ale proč mizí jen k některým učitelům a někde! Ovšem pokrokoví páni paedagogové místo, aby podívali se do vlastních řad, šilhají přes ploty do řad klerikálů a zvláště kněžstva, jakoby ono mládež proti učitelstvu švalo. Je to tak pohodlnější a vyhoví to účelu. Ostatně, když už časlavský orgán svobodomyšlný běže v ochranu zakladatele pokrokového hnutí u nás, proč si ho tam nevzali. Vždyť byla k tomu taková příležitost, ba od nás prý i přímluvný list byl zaslán za něho nadřazenému úřadu. Jsou patrně zkušení. Doporučují, chválí, hájí, ale sami užiti — nechťají.

Z Habru. Ve dnech 21. — 31. března t. r. konali zde dšstoj. Otcové Redemptoristé ze Svaté Hory v Čechách sv. misie. Malý kostelík náš byl den ze dne přeplněn, zástupové zbožných osadníků se tisily před kostelním portálem. Správu Boží vykonalo celkem 2600. Obecenstvo zachovávalo vzorný pořádek, účastenství při všech pobožnostech bylo nad míru četné. Nad pomyslení imponantním byl průvod 29. března, který se rozvíval od kostela až na náměstí za účasti as 6000 lidí. Potom byl vztyčen veliký a ozdobený kříž před kostelem a vdp. rectorem A. Bendou za asistence 6 kněží slavnostně posvěcen. Následovalo kázání před kostelem dp. A. Vimura, jenž obcovalo všecko to množství lidí a nábožně naslouchalo. Dpp. misionáři mohou býti spokojeni s výsledkem apoštolské činnosti. Každý z posluchačů vzpomínati bude dlouho těch krásných a dojemných slavností. Bůh odmění jejich námahu!

Z Haberska. Žádný člověk nelezí snad v žaludku tak spojeným stranám protiklerikálním v našem okrese jako katol. lidový poslanec pan Prokop. Co všecko už o něm vybájeji. Psát neumí, číst neumí, mluvit neumí, ani pořádně obléknout se neumí. Modlit se za jeho osvěcení musí sedláci, chalupníci a baráčníci atd. Není tedy diva, že honem přispěchali, aby si dělali blázny z jeho řeči na říšské radě. Nemohouce ji ovšem věcně ničeho vytknouti, chytili se na správu, toť se ví, „pravdy-mluvného“ Práva lidu, že prý měl řeč napsanou paleovým písmem na kousku (!) papíru a že jen s námahou ji předčítal, tak že poslanci stáli se zdrželi, aby nevybuchli v smích. Jest to zvláštní, když známý prolhaný tiuk sociálně-demokratický přinese něco o kterémkoliv poslanci strany svobodomyšlné, tu mohou se venkovské námesnáe jich orgány přetřbat, aby to vyvrátili. Ale v boji proti klerikálům jsou jim i takové nečistě studáe velmi dobré, aby z nich vody načerpaly. Nevíme, jak by se na pť. časlavská Pravda tvářila, kdybychom měli v klerikálních listech čerpati jako hodnověrné správy o předcích mladočechů a jich rússém veřejném počínání. Není to dlouho, sám redaktor Pravdy ve správě o činnosti Ústřední Matice obotil se prudce na listy sociálně-demokratické pro tendenci správy z Časlavě. Jak se říká takovému jedinci? Co se ostatně týče oratorské sdácnosti

posl. Prokopa a jeho čtené řeči, není zrovna v Časlavi čemu se smát, neboť není to ani tak dlouho, co kolovala po celém okrese pověst, že jeden předák mladočeský musil si svou řeč při jisté příležitosti vložit do klobouku a ještě ji špatně četl.

Vyhláška c. k. odborné školy tkalcovské ve Dvoře Králově n. L. Počátkem školního roku 1908—1909 obsadí se podle výnosu c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 16. prosince 1903, č. 24 426, na státních průmyslových školách, na učilištích pro textilní průmysl a pod. státní stipendia. Na c. k. odborné škole tkalcovské ve Dvoře Králově n. L. obsadí se též stipendia s měsíčním obnosem 40 korun. Žadatelé o tato stipendia mají podati své žádosti c. k. místodržitelství v Praze adresované a potřebující doklady upatřené do 15. května 1908 u správy výše uvedené školy. K žádostem budiž připojeno: 1. křestní neb rodný list uchazeče, 2. průkaz o domovské příslušnosti žadatele neb jeho rodičů (domovský list), 3. doklad o způsobu a času případného zaměstnání v praxi, 4. průkaz o školním vzdělání (poslední vysvědčení výroční) a vysvědčení na odchodu, případně výkaz o návštěvě průmyslové školy pokračovací; uchazeči, kteří v době podání své žádosti ještě školu navštěvují, mají také připojiti poslední obdržené pololetní vysvědčení, neb školní zprávu, 5. vysvědčení chudoby neb nemajetnosti rodičů, po případě uchazeče, z kterého zřejmé jest povolání (stav), bydliště, poměry majetkové a rodinné, rodičů po případě uchazeče. Při propůjčování stipendií běže se o hled na uchazeče takto: 1. na ony, kteří nejméně dvě léta prakticky při tkalcovství byli činní a mimo to pokračovací školu všeobecnou neb odbornou s dobrým prospěchem absolvovali, 2. kteří se mohou aspoň žlelou praxí v oboru tkalcovství vykazati, bez návštěvy školy pokračovací, 3. na ty, kteří se chtějí bez dřívější praxe v oboru tkalcovství vzdělati. Blížíš podmínky a vysvětlění podá na požádání ústně neb písemně Správa c. k. odborné školy tkalcovské ve Dvoře Králově n. L.

Bohuslavickému pokrokáři. Teď teprve dověděl jsem se o ušlechtilých výlevech bohuslavického fanatika, který bičuje za svůj poctivý dopis do „Obnovy“ našeho p. faráře. Nezná tedy ruku, která do „Obnovy“ psala. Zito však vím, kdo zlostné výpady napsal do „Hlasů Pokroku.“ Znáji ho sajisté také jiní po „lidumilném“, „šlechetaém“ pohledu jeho. Katolíci hned na zástiplné tvářnosti jeho pozná, koho má před sebou. Zlomyslný fanatik píše o „sbírání klepů“, o politice kněžského pytlíka klerikálních neckách „Obnově“. A po těchto sprostých výlevech dokládá, že ten dopis do „Obnovy“ nestál obsahem ani slohem za nic — a proto prý útrpně (!!) přechází přes něj k dennímu pořádku. — Milosrdný to tedy pán! Má útrpnost (!!) a proto místo věcného rozbírání mého článku nadává raději ve svém dopisu jako o trbu. Vidíte toho mazaného úhoře? Takhle by se mohl docela lehce vykroutiti každý. Nadat a pak markýrovat útrpnost! Hesky jste se vycvičil v moderní morálce. — Že by i rolník dovedl napsati pár řádků na obhájení katolické organizace, tomu splájelet inteligent tedy dle všeho věřiti nechce. Jak pak tedy ti modernější učitelé při slušných platech jen vyučují, když mladý rolník, který se u nich učil, není schopen sestaviti ani lokálku do listu? Slovatný inteligente, máte o nás katolických laicích brozně zmatené názory. Myslíte si, že jsme hotovým stádem, které s hne teprve tehdy, když kněz dá nějaký pokyn. A to se velice mýlíte. My sami bez všeho napovídání dovedeme se hájiti, protože jako lidé uvědoměli dobře cítíme, jak dovede zpupný pokrokař velkopanecky diktovat, jak tupeolm katolictva a nezbednými posměchy uráží také nás. Něco málo vám připomeneme. V měs. březnu teprve odpoledne my laikové sehnali jsme schůzi. Pan farář sám dobře nevěděl, bude-li se pořádat. Ovšem řečníka jsme uvedli na faru, a pan farář k naší radosti přišel též. A schůze na rychlo svolaná čítala na 400 posluchačů. A to si myslíte, že z tolika nadšených laiků nedovede se nikdo sám zastati svoji cti v novinách? Myslíte si, že tolik občanů není s to dobře uvážiti, jak rafinovaným a nepoctivým způsobem dostává po hlavě každý, kdo se veřejně za katolíka upřímně prohlásí a proti podvodným pamfletům se ozve? Již máme dosti poručnickování. Do pokrokařských karet vidím velmi dobře. A abyste nebyl v mylném domnění, že vašim nespravedlivým výpadům slušní lidé věří, všelicos vám připomenu. (Dokonč.)

Z Holohlav. V křesť.-sociálním lidovém spolku pro Holohlavu a okolí přednášeti bude o živnostenské otázce p. Ant. Drápalík dne 20. dubna o 3. hod. odpol. v měs. hotelu ve Smiřicích.

Nové zvony v Želivě. Při známém požáru v praemonstr. klášteře v Želivě 12. srpna m. r. padla za obět i jižní věž, na níž šárem 2 větší zvony pukly a nejméně se zvonové stolice spadl a svuk svůj jasný ztratil. Nebylo jiného než zvony ty dáti přelit; k váli souzvuku odhodlal se klášter i se severní zachované věže největší zvon „Augustin“, a kterého mimochodem řečeno po léta už kus zvonoviny araženo bylo (na 20 kg.), tak že na té straně nejasný svuk vydával, ku přelití zaslati. Přelití zvonů obetrala známá firma na českém jihu Rudolf Pernar

v Čes. Budějovicích. Na dráhu byly zvony dodány v sobotu 11. t. m. Sám nejdřst. pan biskup Mons. Josef Hálka ráčil svoje uspokojení nad zvony těmi projevit. I v městě Pelhřimově, kde z dráhy na vozy koňské překládány byly, těšily se obdivu a to tím více, že největší z nich „Augustin“, váleci na 25 m. centů, byl svého času rodáký města Pelhřimova pořízen, jak nápis na zvonu tom označuje: Pater Michael Brza, parochus Humpolecensis et P. Augustinus Janoušek, parochus Vojslavicensis; hi duo professi Silēenses, patriotae civitatis Pilgramiensis hanc campanam fundi fecerunt gubernante Dno Hieronymo Hlina, abbate loci hujus sub patrocinio B. Virginis Mariae Natae. Ulit byl od Kristiana Josehima v Jihlavě r. 1720. — Druhý zvon váží na 10 q; ulit byl r. 1594 na Horách Kutných od Tomáše zvonáře a zasvěcen ku cti sv. Norberta, zakladatele řádu praemonstrátského. — Třetí zvon má váhy 5 q; ulit byl v Praze r. 1523, pak byl přelit r. 1719 v Mladé Boleslavi a r. 1846 v Jihlavě a zasvěcen ku cti Neposkvrněné Panny Marie, patronky zdejšího kostela. — Čtvrtý, nejmenší váží přes 3 q a jest nejstarším; byl ulit r. 1479, přelit r. 1719 v Mladé Boleslavi a r. 1768 v Praze a jest pokřtěn na jméno sv. Josefa, pěstouna Páně. Želivští osadníci nedočkavě očekávali po měsíce nové zvony; do Želiva přivezeny v pondělí u večer 13. t. m. Svěcení jejich vykonáno J. M. vdp. opatem Želivským ve středu ráno za hojného účastenství osadníků i jiných přichozích. Poprvé zazněl zvuk jejich na Bílou sobotu při památce slavného Vzkříšení Páně. Dobře podotkl ve své řeči při svěcení jich vdp. opat, že ulití nových zvonů jest prvním dílem po požáru zdejšího kláštera, dílem, které má za účel čest a chválu Boží a posvěcení věřících, a vyslovil srdečné přání, aby jako zvony ty ohlašovali budou vzkříšení zemřelého Spasitele, tak aby Pán Bůh popřál klášteru a s ním dobře smýšlejícím českým katolíkům, aby s ním popele a z rumu brzy povstal klášter Želivský v nové a lepší úpravě ku cti Boží a ku potěše a radosti českého katolického lidu.

Dolování na Českomoravské vysečíně. V Plzni ustavilo se družstvo pod firmou: „Kutací společnost na zlato, stříbro a jiné kovy na Českomoravské vysečíně mezi Pelhřimovem a Jihlavou se sídlem v Plzni.“ Tato společnost za jistila si bohatý terrain na uvedené nerosty se 658 výhr. kutišti, kdež se již ve středověku na předečtých místech na zlato, stříbro, olovo, zinek, měď a j. s prospěchem dolovalo, avšak následkem husitských válek, později pak 30leté války doly ty úplně byly opuštěny. Již loňského roku započala řečená společnost s dolováním a nyní na jaře bude s hloubením pokračováno.

Naším čtenářům!

Stále více pocítujeme, že dosavadní rámec „Obnovy“ pro úvahy o všech nejdůležitějších současných událostech nestačí, ač již několik let běže svýšení předplatného rozsah textu redakčního jest zdvojnásoben. V předcích dvou číslech na pť. bylo nepatrné místo pro správy různé, ačkoli jsme i četné dopisy odložili. A tak každý týden máme nouzi o místo. Pomýšlíme tudíž na další svěšší ně „Obnovy“. Leč k tomu cíli potřebujeme též vydatné součinnosti svých přátel. Necht se všichni horlivě starají o svýšení počtu abonentů! Připomínáme znovu, že každý člen Politického družstva našeho, platící celoročně na 1 exemplář „Obnovy“ 10 K, obdrží na svoji přihlášku neobmazený počet dalších exemplářů po 5 K (tedy za polovici) na kterékoli nám udané adresy. Raďte této výhody v nejhojnějším počtu použití! — Redakce „Obnovy“.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knižkupectví p. Františka Hovorhy v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Českým spoliitelním a národním spolkům v království českém! Dne 20. dubna 1908 o 9 hod. dopol. koná se XI. valná hromada Ústř. Jednoty českých hospodář. společenstev. Ješto jednání dosavadního výboru vzbuzuje rozhořčení, protože podporuje své politické stoupence z peněz, ke kterým přispíváme i my, katolíci zemědělci a členové katolických sdružení, pokud jsme členy Raiffeisenek, hledíme, aby i naše Raiffeisenky, ve kterých jsme členy převahou katolíci, poslaly delegáty k této valné hromadě, delegáty ovšem takové, kteří by mohli slovem ve valné hromadě zasáhnouti do debatt. Je třeba, abychom na tomto poli také my hleděti svůj vliv uplatniti. Vždyť za naše peníze, které Ústřední Jednota s našich objednávek těží, agitováno bylo ve volbách proti nám způsobem až podiv vzbuzujícím. Bude třeba, aby se situace vyjasnila, a po případě až se ukáže, zdali by nebylo záhodno, stříditi ústředí spoliitelních spolků katolických, ještože dosavadní vedení Ústřední Jednoty bude pracovati proti nám. — Farář-pokladník upř. a ml. spolku.

Proti pedálověbní středních škol. Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny ve Vídni přijal 19. proti 9 hlasům resoluci křesť. sociála posl. Schmida, v níž se vláda vyzývá, aby zjistila nepoměrně velké procento židovského žactva na středních školách a postarala se, aby nastala náprava. Jako ochránci židů blasovali proti soudruzů Adler, Diamand, Němec, Glombinski, Seitz, pak i Kramář, Maštálka, Udržal, Klofáč.

Uznání činnosti šedých sester v Sasku. V protestantském království Sasku snažili se někteří zástupci evangelického svazu vyvolat štvání proti „stále se šířícímu katolicismu“ v zemi tím, že podali na vládu ve sněmu dotaz stran domnělého rozmnožení šedých sester. Ministr kultu dr. Beck doznal, že počet těchto jeptišek se rozmnožil, poněvadž jednak vzrostl i silně také počet katolického obyvatelstva v zemi, jednak i protestanté rádi používají služeb šedých sester jako opatrovnice nemocných. Konservativní poslanec Starke, protestant, prohlásil, že nemůže nic jiného než říci, že ministři potvrdili. Všude, kde řád šedých sester věnuje se péči nemocných, jest úplná spokojenost s jejich obětavou činností. Řečník by si jen přál, aby protestantské ošetřovatelky nemocných vzaly si na svých katolických společníkův v povolání příklad.

Svépomoc. Hostinští na Lomnicku na valné hromadě v Lomnici n. Pop. zřídili si společnost: „Pivovar a sladovna hostinských v Lomnici n. P., společnost s ručením omezeným.“ Tato společnost převezme od knížete A. Rohana lomnický pivovar a sladovnu. Skutkem tím vymanili se hostinští na Lomnicku z područí kartelu. Ve svépomoci nejistější pomoc!

Vývoz hnědého uhlí. V březnu vyvezeno bylo ze severočeské hnědouhelné pánve 357.695 tun uhlí do Saska. Naše uhlí jest v Německu lacnější než doma. Ta nešťastná uhelná politika.

A přece o nás vědí. Při obecních volbách ve Vídni, které se konaly koncem minulého měsíce, vydaly tytéž německé strany, které upírají vídeňským Čechům všechna práva, k českým voličům — česká provolání. Vida, když nás ve Vídni potřebují, vědí o nás, doprošujíce se naší pomoci. Znamenáme tedy ještě něco ve Vídni, jest v nás síla, které naši ve Vídni nejsou si vlastně ani vědomi. Při pevné organizaci českého živlu ve Vídni zabuzovali bychom ve Vídni jistě větší respekt, že by nebylo ani třeba stálého se doprošování pomoci ze země koruny české.

Proti drahotě masa. Energicky proti libovolnému zdražování masa zakročila městská rada ve Stuttgartu. Veliké a nepoměrné drahotě masa učinila přítrž ustanovením cen masa. Ceny ustanovuje komise, ve které zasedají 3 členové ze společenstva řezníků, 1 městský rada, městský svěřelkař, vrchní tržní komisař a úředník městského policejního úřadu. Ceny masa ustanoveny jsou na konci každého měsíce pro měsíc následující na základě tržních cen dobytka. Na písemnou žádost 3 členů komise mohou masné ceny i během měsíce býti změněny. Ceny komisi ustanovené musí býti od všech řezníků a prodáváčů masa dodržovány. Komise měla tuhou práci. Po třech letech ale podařilo se jí přece peněžitými pokuty odpor řezníků slomiti a nyní chválí si jak obecenstvo tak i řezníci ceny masa odpovídající tržním cenám dobytka.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908. Za příčinou vzácného jubilea — padesáté ročnice kněžství — Jeho Svatosti papeže Pia X. uspořádá se jubilejní pouť Moravanů do Říma. Vlaky mají býti vypraveny dva: český a německý a sice tak, aby jely časem odděleně, přece však, aby v Římě byly zároveň v audienci u sv. Otce. Kdyby však nesešlo se poutníků té které národnosti dostatečný počet pro zvláštní vlak, pojedou s poutníky ostatními, ale budou tvořiti pro sebe zvláštní skupinu. Radostně sdělujeme, že pouti této účastní se oba nejst. velepastýři kníže-arcibiskup olomucký i biskup brněnský. Kdyby však pro nashodilé překážky ndp. kníže-arcibiskup nemohl se pouti účastniti, pojedě místo něho ndp. světitel biskup Magr. Dr. Karel Wianar. Odjezd z Vídně dne 6. října, návrat do Vídně dne 18. října. Plán a směr cesty jest: Brno—Viedeň—Pontebba—Padova—Loretto—Assisi—Řím—Benátky—Pontebba—Viedeň—Brno. Ceny: Z Brna I. třída 445 K, II. třída 300 K, III. třída 200 K Z Vídně I. třída 425 K, II. třída 290 K III. třída 195 K. — Mimo tyto ceny zaplatí každý účastník I. tř. 20 K, II. a III. tř. 10 K zálohy (na režijní výdání). — V ceně této zahrnuto: Jízda z Brna, po případě z Vídně, do Brna, po případě do Vídně, pak celé zaopatření cestou, počínaje italskými hranicemi tam a sem, zaopatření na zastávkách a v Římě, povozy v Římě k prohlídce památek po pát 5. dne. Kdo by chtěl učiniti odbočku do Neapole, zaplatí zvlášť. — O tatni podrobnosti ob sazeny jsou v „Programu pouti“, jež na pořádání zasílají: pro české poutníky obou diecesí vřdp. Leopold Kolísek, farář v Předbratěch, pro německé poutníky obou diecesí vřdp. prelát dr. Karel Land steiner, probost v Mikulově. Je u těchto dvou vůdců budíž činný přiblížky s obou diecesí, a vše nejdele do 31. srpna.

Noviny sklásem lesů. Americký prezident Roosevelt dokázal, že žurnalistika americká náčí

hmotné národní jmění Spojených Států tím, že denně stoupající potřeba papíru amerického novinařství pohlcuje bohatství lesů Unie, které bylo považováno za nevyčerpatelné. Ovšem jest ve Spojených Státech dosud asi 150 mil. ha lesa; ale bude-li spotřeba dřeva a papíru v dosavadním poměru stoupati, nezůstane z těch 150 mil. ha za 20 let ani 50 mil. ha lesa. A bez lesů nebude mít velká část Unie ani staviva ani paliva. Co papíru americké noviny spotřebují, těžko si v Evropě představíme. Mnohé listy dávají odběrateli svému denně do rukou 1/2 kg papíru a vycházejí při tom v 150.000 až 200.000 výtiscích, potřebují tedy denně 200—300 q papíru, což se rovná 3000—4000 q dřeva. Jediné noviny pohlží za rok celé plochy krásných lesů. President Roosevelt žádá okamžitě snížení cla na dříví, aby také severní Evropa a Sibiř své zásoby dříví mohly obětovati nenasytnému Molochu amerického novinařství.

České gymnasium ve Vídni. Zřízení českého reálného gymnasia ve Vídni českou veřejností bylo by zatím nejlepší odpovědí Vídni, která se staví proti českému školství ve Vídni.

Z ulic starého Říma a Athén. Ulice byly dosti úzké: hlavní 9 až 14 m, postranní 3-7 m zříti. Domy byly ovšem většinou jednopatrové, zřídka dvoupatrové, v Římě i Karthagu ovšem i 4—7patrové. Slunce s výšky proslušovalo domy i ulice dobře. Silnice také jízdné byly křemenem pýchovány, v Římě byly štěrkovány. Dlažby ulic byly velmi pečlivě založeny, krytými žlábkami po nich stékala voda dešťová, jinak tekly z domů splašky žlabu otevřenými. Kanály kloakové nesouvisely se směrem ulic, byly to pouhé kryté stoky vodní v hranicích města Cloaca maxima v Římě nabyla teprv v 2. stol. př. Kr. takového rozměru, že jest pravým kanálem městským. V posledních letech byla nalezena zajímavá stoka řecká severovýchodně od Akropole athenské. Opatření vodou dalo se z pramenů nitroměstských, odkudž do cisteren voda sváděna. Čištění ulic záhy organizováno, o stavební řád v Athénách pečovali astynomové. Na ulice odpady házeti nedovoleno. Římané dlažďení a čištění ulic znamenitě zdokonalili. Dle lex Julia dlažba ulic bylo obstarati správou městskou, chodníků majiteli domů, těm příslušelo též odvádění vody z terénu domovního. Ulice římské opatřeny vodovody a fontanami, jimiž čistota země i vzduchu udržována. Zkrápění ulic známo nebylo. Roku 315 po Kr. měl Řím 46 602 čínácků insulae — a 1790 domus patriciů. Vzdor tomu Juvenal hubuje, že si na ulici zabíjí nohy, a Martial volá, že pro huatý vzduch z třetího poschodí nevidí dlažby uliční.

Národní podnik v Praze. Subskripce nových podílů setkává se s potěšitelným úspěchem a přízní nanejvýš dosavadních pp. podílníků. Vyhovuje přání, zejména z kruhů venkovských projevenému, usnesla se správní rada prodloužiti lhůtu, do které nové upsané podíly mají nárok na plnou dividendu za rok 1908, do konce dubna t. r. Po této lhůtě bude novým upisovatelům za běžný správní rok nahrazen 5% úrok ode dne složení upsaných obnosů.

100 000 voříkovečních dopisů. Ústřední Matice Školská rozprodána, což je důkazem čile po nich poptávky. Kdož dosud neopatřil si zásoby letošních umělecky provedených dopisnic matičních, zajisté tak učiní ještě dodatečně v posledním týdnu předvelikonočním. Všecky objednávky obratem vyřídí kancelář Ústř. Matice Školské v Praze I. Martinská ul. č. 4.

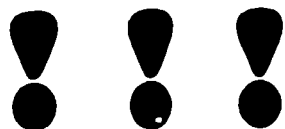
Pěstování luštěnin. Toto se u nás velice zanedbává. Tím nemám chybje se proto, že se tím zbytečně ochuzujeme. Je známo, že slama luštěnin je bohatá vápnem, obsahuje dosti bílkovin a jiných cenných živin, tudíž je výbornou pícninou. Hrachovina, čočkovina a vikovina, byla-li řádně sklizena včas, rovná se obyčejnému senu, tak že počítá se metrický cent hrachoviny za 6 K, čočkoviny za 8 K, vikoviny za 6 K, boboviny za 7 K. A což teprv zrni luštěnin! Nač kupovat velická „jadrnatá“ krmiva cizozemská za drahé peníze, když si můžeme doma vypěstovat výtečné pícniny v podobě luštěnin! Kde tedy je páda a podnětí přiměřené, sejme luštěniny když ne pro trh, tož alespoň pro vlastní spotřebu. Získáme tak výborné pícniny laciné.

Rychlé kouření více škodí než pomalé. Použijeme-li tabákový kouř plátnem, zůstanou na něm žlutohnědé skvrny. Jsou to dehtové produkty, vzniklé spalováním tabáku Jsou jedovaté a působí škodlivě vedle nikotinu. Všeobecně se má za to, že rychlé kouření jest škodlivější než pomalé. Prof. dr. Liebermann a dr. Davidovics činili pokusy, aby tato domněnku vědecky odůvodnili. Zjistili při tom, že při stejném množství tabáku jest tím více dehtových (tedy škodlivých) sbytků, čím kratší jest doba kouření. Pokusem dokázalo se dokonce, že při pětiminutovém kouření vyrobí se skoro třikrát tolik dehtových produktů, jako při kouření patnáctiminutovém. Z toho lze dovodovat, že rychlý kufak přijímá daleko více škodlivých látek než fignatik a tím také trpí na zdraví větší škody.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. dubna 1908. 1 hl pšenice K 16.00—17.70, žito K 14.80—15.40, ječmene K 10.40—11.80, proso K 12.70—0.00, vřikve K 12.00 až 14.00, hrachy K 20.00—24.—, oves K 6.80—9.00, čočky K 28.— až 40.—, jablek K 22.00—26.—, krap K 22.00—44.00, bramborů K 2.40—3.80, 1 hl jetelového semene červeného K 180.00—000.—, ruského K 000.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 150.00—00.—, máku K 00.00—0.0, lněného semene K 21.00—00.—, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.80—00.80, 1 kg másla čerstvého K 2.24 až 2.88, 1 kg másla přešláhlého K —.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.70—1.80, 1 kg tvarohu 0.32—0.36, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa ovesu K 0.0—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 4.00—8.80, 1 hl cibule K 8.00—10.80, kopa drob. zeleniny K 0.80—1.20, 1 pytel mrkve K 3.00—4.00, 1 bedna hrášek K 0.00—00.—, 1 bedna švestek K 0.0—0.—, 1 hl jablek K 14.00—16.00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 11. dubna 1908 odbývaný, přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 140 hektol., žito 194, ječmene 253, oves 532, proso 10, vřikve 41, hrachy 11, čočky 17, jablek 14, olejky 3, jetelov. semínka 33, lněného semene 53, máku 13. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 0 kop, kapusty 50 kop, cibule 50 hl, drob. zeleniny 250 kop, mrkve 80 pytlů, brambor 350 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 22 hl, hrášek 00 hl, švestek 00. — 4) Droby: dobytka: vepřů 7 kusů, podvinčat 866 kusů, kůzlat 25 kusů.

Proti šílenému požadavku ústřední učitelské jednoty, aby náboženství bylo ze škol odstraněno, nutno pořádati protestní schůze a šířiti brožuru Dra Reyla „Proti volné škole“. Spisek na 68 stranách odhaluje zhoubné následky školy bez náboženství. Cena 16 h. — Objednávky vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Právě vyšlo!
— Rozmarné —
— :: příhody :: —

Díl II. — Cena 1 K 80 h.

Humoresky.

Napsal J. H. Šahula. Ilustroval K. L. Thuma.

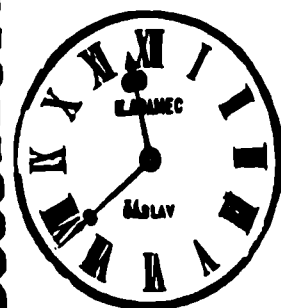
Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Prodám vilu

se zahradou ovocnou a domek s polnostmi u silnice blízko stanice dráhy a budovy nádražní nedaleko Hradce Král.

Blíže sdělí administrace t. l.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,

všech druhů
koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vedů, hromosvedů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Křestní listy

ex offio 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

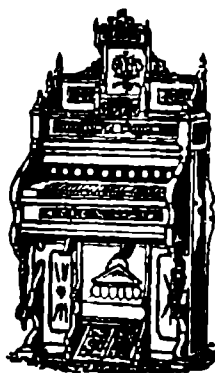
Skлады:

Budapešť, VII. ker József-
körút 15. A. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

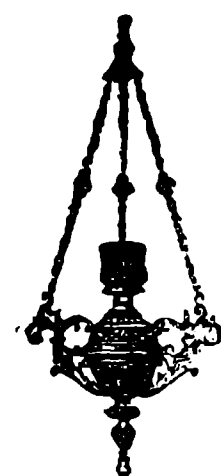

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktní ul., vybudovaný posel spe-
ciálně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kovářů nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni štítí a sčítá. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Ze všech výrobků a státní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzvláštnějšího. Chybním kostelům úle-
va v placení. Více usnadnění po ruce. Žádné přesované vý-
robky desecné. Vše posílám již posvěcené.

Intenci a jen v ohni štítí a sčítá. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Ze všech výrobků a státní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzvláštnějšího. Chybním kostelům úle-
va v placení. Více usnadnění po ruce. Žádné přesované vý-
robky desecné. Vše posílám již posvěcené.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře a ku
Božím hrobům atd.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Khourak,

materialista v Dobrušce.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a mářinkové
chuti

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Jediný závod na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandažista a rukavičkář

v Hradci Král., Velké náměstí,
vedle krajského soudu,

odporňuje veškeré druhy bandaží jako:

průtržní pásy, pupeční pásy,
břišní pásy pro dámy, přimidla
pro dívky, podpínadla a j.

Objednávky vyřizují se přesně, rychle
a nenápadně též dle míry; stačí
pouze udati druh.

Opravy

se provádějí co nejrychleji.

Závod založen roku 1883.

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání

a zpověď

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionaliemi
a paramenty

V BRNĚ.

Vzorky franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince

„Ústav sv. Josefa“ v Zašové.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Berlíně

**Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě**

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a depo-
rukuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému slednutí.

Mramorové zařízení

—: pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji velect. obecnost, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecnostu náhrobky ho-
tové, zakoupené ponejvíce u měmce. firem.

Radte dle přednost domácímu závodě.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínaje.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílka umělecko-zámečnická,
sestrůjný závod železářský —

V PŘEDMĚŘICÍCH U BRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějším,
přesným a uměleckým: Železná vrata vjezdová, železné ploty
od 3. K. výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-
várám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobky
mramorové, železné, křemelové, křemelové lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosazi a
módle dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na příml navštívím P. T. pp. intereseenty osobní neb sdě-
lím náčrtky a rozpočty obrátem pošty bez nároku na
zálohu. — Místní posádkám umění sděluji předem.
Ceny níže — provedení nejlepší.

HRMOSVODY

systém prof. Zengra

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiršíkova třída 254.

Jiršíkova třída 254.

Zašláno!

Po inventuře

nabízím za ceny

zvláště výhodné!!

Zbytky

koberců, látek potahových a dekorativních, linolea, kožanky na stoly, pohovky a j.

Jednotlivé

pokrývky stolní, ložní, záclony krajkové a portiéry, přikrývky prošívané a flanelové.

Jednotlivé

konsole dřevěné a mosazné, židle, křesla, postele, skříňe a noční stolky.

Zahradní nábytek.

Celá zařízení

jež nyní ve zvláště velkém výběru sestavena jsou, dávám za podmínek zvláště výhodných.

Upozorňuji

ct. obecenstvo při jarním doplňování zařízení bytů na výhodnou koupi

přímo v mé továrně a ujišťuji obsluhou nejsolidnější.

Adolf Novotný,

továrna nábytku, koberců a dekorativních předmětů
v Týništi n. Orli.

Lituji, že stranickou vášní
dal jsem se svést k urážkám
říšského poslance

Vojtěcha hrab. Sternberga,

odvolávám je a žádám za jich
prominutí.

Václav Markalous,

učitel hospodářské školy.

Hlas svého pána.

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,
nároží Bělského tř. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Neopomíňte závod tento navštívit.
Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Nový, toho druhu jediný.
ryse český a křesťan. závod

s gramofony,
oilet. potřebami,
hračkami a pohledními listky

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Nejlevnější a nejvzrušivější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

!!

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihtiskárna
v Hradci Králové.

Fotografie nejlepší!

Zvětšování podobizen v krásném
platinovém způsobu v provedení
nejumělejších.

J. F. Langhans,

:: c. a k. dvorní fotograf ::
v Hradci Králové.

* T A B L A *

v provedení uměleckém při cenách
nad každou konkurenci příznivějších.

Konkurs.

Při katedrálním kostele sv. Ducha v Hradci Králové obsadí se dle usnesení městské rady ze dne 30. března 1908 uprázdněné místo

kostelníka.

Komu místo to bude propůjčeno, bude povinen složit kauci v obnosu K 200.—

Žádosti uchazečů ne přes 50 roků starých, mravně bezúhonných a tělesně i duševně zdravých, přijímají se u podepsaného úřadu do 10. května 1908.

Purkmistrovský
co patronátní úřad v Hradci Králové,
dne 1. dubna 1908.

Starosta:
Dr. Fr. Ulrich m. p.

K jarnímu setí

nabízím zaručeně pravá a klíčivá osiva.

JETELY.			OVSY.		
	50 kg	5 kg		50 kg	5 kg
	K	K		K	K
Červený dvousečný	100.—	11.—	Ligovský	11.—	1.50
oročník, rusaák	80.—	8.—	Ideál	12.—	1.80
Bílý luční a švédák	85.—	7.—	Doupovský	11.—	1.50
Růžák	29.—	3.—	americké:		
Ligrus vícenec	22.—	2.—	Golden Fleece, Mortgage Lifter a		
Vojtěška franc.	95.—	10.—	Dollarový	17.—	2.50
„ písečná	100.—	11.—			
ŘEPY.			BRAMBORY.		
Eckendorfska	38.—	4.—	Rohl. Císařská koruna, nejranější	9.—	1.20
Choťovka	45.—	4.—	„ ranná růžovka	8.—	1.20
Mamutka	38.—	4.—	„ Erfurt. perla	7.—	1.—
Oberndorfska	40.—	4.—	pozdní: Jánovky, sv. Václavky, stolní		
Cukrovky:			„ žluté atd.	5.50	8.—
Malovanzebenka	38.—	4.—			
Imperial a Brabantka					
TRÁVY.			ZAHRADNÍ.		
Čistě neb smíšené luční traviny k zakládání dvou-			20 druhů zelenin. semen	K 1.50	
sečných luk, sestavené ze zcela čistých semen a to			30 „ květin.	2.—	
pro půdy suché, pro půdy prostřední, těžké, ra-			12 „ popínav.	1.—	
šelmité, směsi pro svažy, hráze a břehy, zahrady,			12 „ pro včely	1.—	
parky atd.			10 kusů begonie jednod.	1.70	
50 kg K 40.—50, 5 kg K 5.00—5.50.			10 „ plnokvěté	2.80	
			10 „ kanny velkokvěté	3.50	
			10 „ jifin kaktus.	1.70	
			100 „ jahody obrov.	5.—	

Fr. Viktorin, odborný závod
semenářský v Hradci Králové.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr
Fr. Jirásek
Hradec Králové.

Provádí rovné i klenuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
náhrobní zdi, zadržky turbín,
vodní nádržky, kanalisace, mosty
trámové i klenuté z betonu,
železobetonu a z kamene lomo-
vého dle systému Lieboldova.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Tři vysoké, užší

výkladní skříně

levně se prodají.

— Blíže sdělí administrace t. l. —

! Učte se těsnopisu !

— Přihlášky do spolkového kursu přijímá: —

Dr. Alfréd Rudolf,
advokát v Hradci Králové.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní . . . 4 1/2 %
na poklad. poukázky . . . 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem února K 18.420.195.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

jeho církevní a pak sborové věci, o něž spěváké spolky mají citelnou chuť, které zasahují úzkým rozšířením byti. Jsou tu i vděčná díla operní a operetní. Mimo Hradec Králové působil Wüsch v Unhošti, Německém Brodě a Josefově.

Školský obzor.

Dříve a nyní. V almanachu „Ústřední Matice Školské“ vydaném v Praze v měsíci březnu 1906 na straně 19. napsal p. prof. dr. Fr. Drtina:

„Nad jiné důležitém znakem a požadavkem jest, aby škola obecná byla *škola národní*. Požadavek ten znamená u nás, aby škola obecná, pokračující zdatně v díle výchovy rodinné, vychovávala nám člověka celého, člověka českého, po stránce tělesné, rozumové, citové, volné, *náboženské a mravní*, člověka harmonicky vyvinutého, který by způsobem vlastním, zvláštním, českým obrazil v sobě ušlechtilý typ pravé lidskosti. Škola národní má dle Komenského chovanci uvědomiti a všípiti zvláštnost jeho národa, ale zároveň lidské jeho důstojenství, *škola národní* má býti dílnou lidskosti (hominum officina), a ve výchově mravní připomínati *stále mládeži, že „člověk nerodí se sobě samému, nýbrž Bohu a bližnímu t. j. společnosti pokolení lidského, aby jim službou co nejvíce prospívati se snažil.“*

Úplně souhlasíme s tímto prohlášením p. dr. Fr. Drtiny, které teprve před dvěma roky napsal a veřejnosti sdělil; jen tu k připomenutí se odvažujeme, že v čase nynějším na schůzích na Žofíně a jinde již nehlásá p. dr. Fr. Drtina, že mládež se má ve škole připomínati *Bůh a bližní*, ale že má býti škola prostá vyučování náboženství — aspoň katolického.

Perly se scháze pokrokových učitelů 29. března r. 1908. Zaznamenáváme dle „Čas Učitele“ ze dne 15. t. m., přidávající svoje uzávorkované poznámky. Učitel-poslanec Č. J. Lisý: „Není tomu srovna dávno, co jsme pochovali velikána českého Svatopluka Čecha, pěvce „Písní otroka“. A táži se vás, velectěné shromáždění, kdo v národě našem má největší nárok na tyto písně jeho? Je to učitel. My učitelé jsme otroci (ústředního vedení pokrokatého?) bez práva veškerého a moci, nás může bít každá pěst bez velké odvety, vůči nám lež je pravdou a křivda právem“. (Podle toho tedy sliny kofalkou páchnoucí v Brně nebyly plivány na tváře katolíků, ale na hlavy pokrokových učitelů, jestliže jsou tito ubožáci největšími otroky. Leč o plantážnickém karabáci by mohli spíš mluvit ti učitelští zajatci v organizaci, kteří se odváží hrát v kostele na varhany, společensky taktně jednati s farárem nebo jíti ke zpovědi. Tu pokrokový bič sviští bez milosti. A jest to zvláštní otroctví těch organizovaných, jestliže jejich list docela se odváží zapovídati rodičům vstěpovati vlastním dětkám náboženské zásady! Mnoho by mohli mluvit katoličtí fidele, co zkusí s pokrokovými organizovanými jinochy, jak musí často trpělivě přihlížeti k jejich zanedbávání podstatných školních povinností, aby nebyli surově pranyřováni jako „denuncianti“ a — nepřátelé pokroku. Kdo poznal bezohlednou inkvisici pokrokatou, třese se na celém těle, slyší-li o ní pouze slovo. A ti ubožáci „otroci“ spojují se s karabánickými despoty rudými!!)

Socialista dr. Fr. Soukup: „Budť si také stále všichni vědomi toho, že na špičce rakouské vlády, státní správy, justice a administrativy stojí všehoschopní pacholci Říma.“ (Ke komu se nejvíce všípí vysocí úředníci chovají, to přece nejlépe vědí rudí poblaváci, kteří tolik často ministry navštěvují: to vědí socialističtí násilníci, kteří bez trestně mohou v našem státě vyhazovati katolíky z továren, hanobiti v listech katolické hierarchie i laiky, zakazovati jim svobodné projevy.) „Vážení pánové! Můžete býti ubezpečeni, že ve svém boji za svobodnou školu máte každou chvíli k dispozici všechny organizace strany československé soc. demokracie.“ Výborně! Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk. „Vánde tam, kam nebudete moci jíti vy, půjde organizované dělnictvo“. Sláva mu! „Nejedná se konečně nyní jen o obranu, ale jistě přijde doba, v níž půjde i o útok a tento útok neskončí nikde jinde, nežli u provedení jednoho: naprosto rozluky církve od státu!“ Výborně! Bouřlivý, nentuchající potlesk. (A teď si páni agrárníci uváží, pod jakou záminkou se dávají pokrokoví učitelé, kteří se k váli taktice při zemských volbách přebarvili na chvilku na zeleno. Dr. Soukup měl mluvit trochu upřímněji. Socialisté přece neprocaují k naprosto rozluky státu a církve, nýbrž si přejí, aby svoboda církve byla naprosto zdeptána státní mocí. Vždyť přece zotročení, znásilnění a okradení církve státem ve Francii našel na rudých nadšenou pochvalu. Učitelé pokrovní přece také nechtějí svobodu a samostatné vystupování církve vedle svobody státní moci. Snaží se o potření církve. Potřebí jest tedy větší upřímnosti.)

Dr. Ant. Haja: „Církev naše zdemoralisuje nejvíce ty, kdož vstupují do jejích služeb a pak prostřednictvím jich demoralisuje český lid.“ (Tedy církve, navádějí učitele, aby přísahali na náboženskou výchovu mládeže a pak za „hrubého“ potlesku proti této výchově protestovali?)

Julius Myslík za českou akci Volné myšlenky: „Dosed všeobecně jímá bytí proti klerikalismu a když nám někde ublížili, bili jsme vždy do celé klerikální massy. Nyní vedle toho musíme dělat něco jiného a k tomu také „Volná myšlenka“ v brázu přikročí, totiž: každý jednotlivý případ demociace musíme potrestati exemplárně na udavaci. Jakým způsobem to bude prováděno, ještě povíme. Postaráme se především o to, aby rada Havlíčkova: nic nevěřit a nedávat, se které se uplatňuje dosud hlavně to první, došla provedení svého také i v části druhé: nic jim nedávat, a o to my se postaráme“. Výborně! Hlučný souhlas. (Tak tedy byli nadšeni ochotující taktikou inteligenti, kterým posud platy nestačí. Co by říkali, jestliže by takové heslo uvalili v katolické schůzi proti učitelstvu? Měl p. Myslík ještě důsledně dodati, aby se od „klerikalů“ nic nechtělo; měl říci, že pokrokový student, žijící po bezcharakterním slibu z kněžské nadace a vyjádřící misu katolického studenta, má se nadace zřítí a nic z té „černé ruky“ nemá přijímati. Hrozb Josefskou stolou z mnohých příčin kněžstvo se velice málo ulekne.)

Po přečtení resoluce ozval se učitel Beneš, že v ní není jasno o tom sestátnění školství. Po dalších slovech jeho rozpoutal se boj, jak následuje.

Smrtka: „Do jednotného až posud projevu vnáší se pojednou rušivý tón. Na základě toho jsem přímo nucen udělit referentu před odhlasováním ještě jednou slovo.“ (Souhlas). — Starosta ZÚS. Jos. Černý: „Vážené shromáždění! Toto shromáždění zde se má vyslovit o jednotlivých bodech resoluce navržené. Shromáždění bylo účastno veškerého jednání a také jistě dobře ví, jak jednotlivým částem programu je rozuměno“. (Hlasy: To se neoklelo!) Jestliže však nyní někdo se shromáždění volá, že je to nejasno, pravím na proti tomu, že je zde úplně jasno. (Hlasy: Jasno zde není!) — Smrtka (zvoni): „Žádám, aby řečnick nebyl vyrušován“. Starosta J. U. M. Š. Petr Skalický (volá): Ujal bych se rád ještě slova.“ Černý: „Doporučuji, vážené shromáždění, aby se přes veškeré další vyjadřování přešlo prostě k dennímu pořádku a kdo je proti resoluci, nemusí s ní projeviti svůj souhlas.“ (Výborně!) — Smrtka: „Nedělím již nikomu slova. Kdo souhlasí s navrženou resolucí tak, jak ji přednesl jednatel kol. B. Skála? — Konstatuji, že přijímá se velkou většinou. Kdo je proti ní? To je pouze několik jednotlivců.“ (Hlasy: Hanba! Fuj! Styďte se!) — Skalický (volá): „Důstojná manifestace tato zakončuje se voláním „fuj“, — když jste neposkytli příležitosti, aby bylo nám zde popřáno slova.“ — Smrtka: „Protestuji co nejdůrazněji proti výroku, který byl právě pronesen, že se nedostalo příležitosti kolegům z J. U. M. Š., aby zde promluvíli. Popřáli jsme jim ochotně volnosti slova a to ihned p. referentech; ačkoli vůbec nejsou členy organizace naší a nestojí v našich řadách, poskytl se jim dosti času k pronášení jejich názorů. Proto výtku takovou se vší rozhořčeností odmítám. (Potlesk a projevy souhlasu).“

Nebýt „klerikalismu“, jak dávno by si byli

pláni ve vlasech! Bylo by dobře poslepi je aspoň na rok na zknámenou do Francie... Tam v té zemi svobody by teprve poznali, jak dovede vláda přistihovati křídla svobodnějším vstetu ideí učitelských. Páni by přehali s největší radostí spět do „klerikálního“ Rakouska.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

L'asánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.

Blattenaké I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr

Badačovské ryzlink z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilkou dodávám v soudkách od 25 litrů výše. Cenníky jemných tabulevých vín uherských a brionských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

■ majitel vinných sklepů ■
v HUMPOLCI,

c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst. farní úřady v Čechách.

Z četných projevův uznání vyjímám tyto:

S radostí velkoobchod vínem p. Aloise Číže všem farním úřadům doporučujeme. Není třeba vyhledávat firm cizích, když můžeme dostat dobrá zaručená vína doma. Dekanský úřad v Humpolci.

Obchod vínem páně Čížků v Humpolci svým pp. spolubratřím s nejlepšími svědomím nejvíceji doporučuji.
Max Škoda, farář v Branišově.

Se zasláním vínem Brionským jsem úplně spokojen.
Jar. Dlouhý, farář v Loukovci.

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.
J. Janek, úředník v Libochovicích.

Za Brionské víno vyjadřuje úplnou svoji spokojenost
V. Kejlar, farář ve Vilémově.

Žádejte
cenníky velocipedů
a součásti
u firmy
Josef Ježek,
elektr. a sport. závod
v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové

ve vlastních domech čís. 117, 118 Malé nám.

Platí ze vkladů

4 1/2 %

dnem po vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí sama ze svého.

Úvěry stavební i hypoteční za nejvýhodnějších podmínek
s úmorem.

Půjčky osobní, s ručiteli i bez ručitelů, kryté zástavou
(též pojistkou).

Escent obchodních a živnostenských směn a účtů.

Obstarávání vadí a kaucí. Cenné papíry — hlavně

losy na splátky.

Záložna jest členem Jednoty záložen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku
a podléhá povinné revizi.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatí na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1908.

Inserty se pošlají levně.
Obnovu vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Je smír mezi vědou a vírou možný?

(2) Boj mezi rozumem a náboženstvím není dítkem nynější jen doby, nýbrž je staršího původu. Již koncem středověku projevují se zřejmé ukázky pochybovačnosti, a věda přestává poskytovat dosavadní podporu náboženské víře. Století 18. vypovídá náboženství již zřejmý boj na život a na smrt, jenž ve století 19. dospívá ve zřejmou roztržku dvou táborů, věřících a nevěřících, kteří smír uzavřít nechtějí, ačkoliv nabyli již urputným bojem přesvědčení, že nelze ani náboženství ani vědy ublíti. „Vedle odvěkého křesťanského obrazu vesmíra vytváří se moderní obraz přírodního a mravního nazírání. Mezi oběma obrazy panuje značný rozdílný a rozpor. Kdežto moderní obraz doplňuje se stále novými objevy vědy, objasňuje se křesťanský obraz přesněji novými dogmatickými výroky a skutky milosrdenství, k nimž umí náboženství nadchnouti. Čím dál více osvícených duchů obrací se k obrazu prvému, mnoho šlechtitných duší drží se však ještě obrazu druhého.“ (Taiue, Dějiny revoluce.) Ději se pokusy, aby oba různé obrazy byly sloučeny a v soulad uvedeny. Pokusy tyto, jakkoliv nesmělé a ojedinělé, nepostrádají rozumného základu a vykazují docela slušné úspěchy. Po dlouholetém boji a urputném zápase počínají oba tábory počítati, v čem by mohly sleviti a v čem je vhodná látka k zbudování spojovacích mostů.

A takové látky je dosti, neboť vědy přírodní přese všecku odstředivou snahu blíží se vlastně k Tvůrci přírody. Dnešní věda chce pojmáti jak hmotný, tak i mravní svět se stanoviska evoluce (vývoje) a tím náboženskou víru posiluje. Neboť nic tak nepodporuje rozum, by hledal počátek a Tvůrce vesmíra, jako právě myšlenka evoluce. Kde je vývoj, tam není zmatku ani nahodilosti, nýbrž touha (tendence) po dosažení vyššího cíle, který byl obsažen již od počátku (potenciálně) ve hmotě. (Prof. Morawski, Večery, str. 35.)

Není tedy nutno odsuzovati naprosto teorii vývoje, zejména již proto ne, ježto

zamlouvala se ve starověku křesťanském sv. Otcům.

Sv. Augustin v knize „De Genesi ad litteram“ praví: „Bůh stvořil všech věcí, které se později vyvíjeli a posloupně objeviti měly, zárodky, kterýmž potenci (sílu životní, schopnost) dal, dále se vyvíjeti“. *Není článkem víry, že každý druh bytosti zvláštním knem tvůrčím vznikl. A víra nebrání odvozovati původ nynějších druhů zvířecích a rostlinných z několika málo základních forem. Evoluce takto pojímána nejenom že názoru křesťanskému neodporuje, nýbrž velikost a moudrost Tvůrce ve světle daleko vznešenějším a krásnějším nám před oči staví. Myšlenka vývoje či evoluce, kterou nynější věda svět pochopiti a vysvětliti se snaží, sblíží myslící duchy s názorem světovým, křesťanským.*

Dokud vládnoucím byl názor Aristotelův, že svět existuje beze změny dále, nevírala se ještě tak neodbytná myšlenka o jeho původě. Počátkem 19. století počalo se mluviti o pokroku, čímž učiněn již krok ku předu. Tím totiž obrácena byla pozornost k jakémusi bodu, od něhož se vyšlo, ale zároveň ku konci, k cíli, k němuž se směřuje. Dnes mluví se všude o vývoji, a toto nové heslo z oborů všech věd využívající je dalším krokem ku předu, je ještě větším přiblížením se k názoru křesťanskému.

Ze zákona „vývoje“, ze všeobecné evoluce života na zemi vyjímáme však *hmotu původní, jakož i vývoj organismů z neorganické hmoty*; podobně ze zákona „vývoje“ dlužno naprosto vyjmouti *člověka* (přirozenost člověka a co k výbavě její přirozené patří.) V tom neleží žádný odpor. Zcela dobře možno totiž mlti za to, že svět organický právě tak jako před ním neorganický vyvíjel se poznáhlá až k jistému stupni dokonalosti silami Tvůrcem mu danými, a pak že uveden byl člověk jakožto bytost vyššího druhu do panství pro něj určeného.

Tvrdíme tedy, že objevení se *prvního člověka* nestalo se „vývojem“, nýbrž vyžadovalo konu stvořitelského, a to proto, že duše člo-

ních políčkách; ale vábily neodolatelným půvabem. Dole na prknech betlemovité rozložených byly klobouky. Bílé, černé, zelené, hnědé, měkké, tvrdé, chlupaté, hladké, laciné, drahé, jak si kdo přál.

Pan mistr postavil se před krám a mustroval hotový výklad zkušeným okem. Pak zakýval spokojeně hlavou.

„Domine, pozor dát, zajdu si na polévku, kupce na čepice odbud sám, na klobouky pozdrž, že přijdu hned. A ne abys mi utekl od krámu! Uši bych ti vytrhal!“

Domin zahýbal ušima na důkaz, že rozuměl, pan mistr odešel.

„Miláčku, kde pak máš pana mistra?“ ptá se Domina baba černé tváře, cikánka. „Dou od krámu, babo, ať neshoděj panáčky! Jak máknou na něco, tak jim ruku přerazím le odhání cikánku vykukaný Domin. Loni mu ukradli cikáni 16 čepic. Jaktěživ nedostal Domin tolik pohlavků od mistra jako tehdy.“

Mistr zatím spokojeně kráčel k „Bílému beránku“, anědl polévku, vypil sklenici piva, druhou, třetí a rozjařil se. Co by ne? Dnes bude obchod jako snad ještě neměl. Přijdou vltovští, jemničtí, buštěhradští, sakští bavřtí, „officírky“ půjdou silné na odbyt. „Tak ještě jednu, čtvrtou.“

Když vyšel z „Bílého beránka“, byl pan Horáček celý růžový, tvářičky mu kypěly, růžovým zděl se být i celý svět. Co dělat? Na obchod je ještě brzy, až tak po desáté hodině. Šel se podívat k dobytku.

Cihlově hnědé, bílé, černé kravky, bullici, jalovičky stáli vedle sebe v hustých řadách, lenivě přezvykovala ta dobytčata moudrých, líných očí. Sem tam zabučel bulík, zaběčelo telátko, zastřečkovala jalovička. Obchod šel čile vpřed.

„Jak povídám, matko, stopěťadvacet vám dám.“

„Nedám!“

„Ženská, vy si sama nerozumíte! Taková kosa je to, ne kráva. Zbude vám. Ale abyste vě-

věkova duchová ani všemohoucností Boží nemohla být ze hmoty učiněna, tím méně z ní se „vyvinouti“ mohla. Dach ze hmoty naprosto „vyvinouti“ se nemůže.

Pro přesvědčení o původu člověka mluví i ta okolnost, že v paměti lidstva zůstaly vzpomínky na prvotní stav člověka jakožto nejšťastnější a nejdokonalejší dobu a nikoliv na divoký a nízký stav zvířecí nedokonalosti.

Ostatně kdyby i věda překonala dosavadní svůj nezdar a dokázala nezvratnými fakty, že člověk je též výsledkem vývojového zákona, nebylo by tím ještě náboženství odstraněno. Ať je člověk jakýmkoliv způsobem z hlíny země utvořen, přece v každém případě je tvorem Boha, jenž celý rozvoj světa hnedle na počátku do všech podrobností předurčil. Ať jakýmkoliv způsobem nabyt člověk svých mravních, estetických a náboženských pojmů, — v každém případě, když přišel k poznání sebe, přírody a Boha, je povinen Bohu vzdávati čest, a zákon mravní, jež ve svém nitru nalézá, jako zákon Božský plniti, a v tom spočívá podstata náboženství.

Věda bádá, zdaž a jak vyvinuly se z prvků rozmanité tvary; křesťanství ústy sv. Augustina tvrdí pouze, že tyto prvky, takto plodné a vývoje schopné, zasety byly rukou Boží. (Prof. Marawski l. c. 36.) Důkladnější znalost přírody již dle názoru badatele Bakona Verulamského vede tedy k Bohu a upravuje smír mezi vědou a vírou. Mají prof. Masaryk a jeho stoupenci také důkladnou znalost přírody, když hlásají nesmířitelný boj?

Pokrokový učitel — mučedník.

II.

Pokrok ve všem. I mučednictví jest v moderní době značně usnadněno; a „mučedník“ nynější sklídí daleko větší slávu, než skuteční mučedníci starších dob. Ukroj pokrokovému učiteli teukou skývu na jeho bochníku, abys jej tak pokáral za zanedbání školských povinností. On vetane v noci a s hlasitým pláčem

děla, dám vám za ni stotřicet! No tak plácáme si, matko!

„Nedám, ani kdybyste mi dával, co chci — stočtyřicet, já svoji stračenku řezníkovi nedám. To je kráva jako dítě dobrá, králíka ani jednoho neušlápne, moji kluci na pastvě sami ji často vydojili do klobouků. To je kravička hodná, vid, stračenko! Kráva položila své paní hlavu na rameno.“

„Tak si ji nechají, bláznivá kmotro!« odcházel dopálený strejc, mrsknuv brozebně okem po zvědavém panu mistrovi, jenž stále kolem obíhal, na scénu, krávu, ženskou, strejce se díval. „To je hodná ženská!“ napadlo mu.

„Sousedě, povídám“, zatáhl ho za rukáv někdo. Obrátil se; strejc, dle zevnějšku řezník, který od útlocitné ženské krávu kupoval, stál před ním.

„Tak co, plácnem si?“, ptá se.

„Jak pak to?“

„Inu, vy tu krávu koupíte za sto čtyřicet a já vám dám za ni stopěťčtyřicet. Ona ta ženská je tululum. Krávu na zabítí ne a ne prodat. A já ji tak na neděli potřebuju. Kupte ji pro mne, aby to ta bláznivá neviděla. Ona by vám ji taky nedala.“

„Ale já nemám peníze.“

„To nic nevádí, pětku snad máte, tu jí dejte závdavkem, a až ji budete mít, přijďte k „Bílému beránku“, já vám peníze dám a vy mi přivedete krávu. Tak co?“

„No dobrá.“

A pan mistr Horáček šel k ženě, krávu obhlížel, na zuby se jí díval, rohy prohlížel, kopyta zvedal a konečně krávu usmlouval na sto třicet.

„Vítězství, pět zlatých mám v kapsě!“ mysl si šťastný pan mistr.

„Tak pojďte, matko, tady máte pětku závdavku, pojďte k mému krámu, já vám peníze ostatní hned přinesu!“

FEUILLETON.

Handlíř.

(M) Mistr Horáček vstával dnes brzy. Sluníčko teprve vysílalo své růžové oblečené běhounky, oranžové lemované červánky, když mistr těžké bedny plné klobouků a čepic na vůz s Dominikem tahali; už byli za řekou, když zlatá zář denního nebeského chodce jim osvětlila a oteplila zada.

Mistr Horáček pohupoval se vážně na svých tučných postamentech, vykro oval ze široka. Usmíval se spokojeně, čekal dnes na jarmarku veliký obchod a zisk. Domin, vytáhlý učeník, nadaný adept umění kloboučnického, byl také vesel. Perciskoval, časem přehodil „kšandu“ s jednoho ramene na druhé; ba když byli za „brůdkem“, vyskočil, vyhodil nobama jako kůň, zafetbal a užížděl dál. — Dnes jistě od pana mistra padne nějaký čtyrák!

Dojeli na jarmark. Rychle a zkušeně počal Domin skládati s vozíku latě, tyče s prkna, pan mistr Horáček vytáhl ze „šejtroku“ kladivo, hřebíky a kleště — a už se stavělo. S přesností a důmyslem na kloboučníka obdivuhodným, s rychlostí akrobata, důkladností americkou vyhotovili oba stánek, potáhli jej zručně; zvláště Domin s obratností opičí vytahoval na střechu dřevěné kostry těžkou plachtu. Za 25 minut byl krám postaven, za dalších 25 minut zboží vyloženo. A jak vyloženo! V tom byl mistr Horáček opravdu mistr. Nahoře nafouklé čepice „fzernice“ z mohairu, hedvábí, sukna, lehké i těžké. Pod nimi pantátovské „pangrotky“, vedle těch zlatem a draconem svítící „officírky“. A potom přišly různé „nehty“, čepice sportovní, automobilové, hasičské, rekrutské, „hošenkové“ s červenými pěrky, „divčenské“ placky, nímofnické s kotvami, ruské furašky, turecké fez. Všechny možné čepice měl dovutný pan mistr Horáček. Všecky na primitiv-

bude bušiti do všech dveří, svolá strážné, dá zvoniť na poplach; „uvědomteho kotenu“, nabarvenou smělým karmínem, s jarmarečným povykem pošlo od redakce k redakci; k jeho lamentaci přidaly se mohutné hlasy jiných pokrokařů. Nastane poplach, jako by byl Prušák již na pochod, aby zabral českou zemi. Schůze stihá schůzi, se všech stran se ozývá: „Zachraňte mučedníka! Vždyť tak zachráníte zárovan pokrok!“ — Prosím — a to všechno pro ukrojení akývy na bochníku. Měl-li by přijít pokrokový bojovník o kvinkvenálku, zalarmuje všechny pluky pokrokařské. A začne tak „šilná činnost proti „klerikálům“, jaká v pokrokové veřejnosti se nerozvine proti vášnivý utlačovatelům našeho národa.

— Z Konečného rázem stal se veliký vlastenec, bystrý šifit pokroku, muž nejcharakternější, jakmile mu bylo dokázáno jeho představenstvím hrubé zanedbávání školních povinností a nespravedlivé, fanatické útoky proti katolictvu.

A že tento muž měl přijíti o část svých příjmů, musil vyrukovati na jeho obranu celý pokrokový štáb i s generálem — universitním profesorem. Jak by se také Masaryk nechopil vítané příležitosti k udržení svoji popularity! Jini by jej předstihli — a tu by byla velká škoda, aby se na chvíli o něm přestalo mluvit. Universita, ústav mající representovati eminentně vědu, ústav, který má státi nad stranami a co nejnestraněji odhalovati povahu myšlenkového vývoje minulosti i dneška, sestoupil tu jedním členem do víru nerozumného fanatismu, aby nespravedlivé a slepé vášně ještě více posílil. Masaryk musil spěchati na Moravu, aby dryádnický vír ještě více rozvířil, aby poklonkovaním tak zv. pokrokařům čistou ideu pokroku znehodnotil.

A jak měl mluvit? Stačilo universitnímu profesorovi vědomí, jak mluvit musí. Ale řeč tak dryádnickou, tak řemeslně agitační by sesumíroval také osmnáctiletý socialista. A přitom těch do očí bijících nepravd! Pak chce poučovat o dávné minulosti našeho národa muž, který si nezjedná aspoň nejdůležitějších informací o tom, co se děje před jeho očima!

Proti Konečnému zjištěno, že zanedbával školu nikoli pouze několik minut před odjezdem vlaku a nikoli jen k vůli schůzím volebním (jak lhali pokrokaři), nýbrž i k jiným štvavým účelům. Na př. dne 8. listopadu 1906 celý den se nevyučovalo v Komňátce, poněvadž učitel Smrčka bez jakéhokoli dovolení učil za Konečného v Bohdíkově. Předseda míst. škol. rady v Čes. Bohdíkově dověděl, že K. vůbec nikdy neoznámil, že vyučování zkrátí, aby odpol. vlakem mohl odjet. Lhali tudíž pokrokaři na proteční schůzi tvrzením, že K. řádně zkrácení vyučovací hodiny oznamoval. K. sám doznal, že předčasně vyučování končil, hodiny vyučovací překládal, rovněž hodinu měnil, aniž by co oznamoval předsedovi míst. škol. rady nebo inspektorovi. Ostatně předseda míst. škol. rady ani nemůže sám udělovat dovolenou nebo schvalovati zkrácení doby vyučovací. K. sám připustil, že celý jeden den nevyučoval,

„Ale to vám povídám, pantáto, dobře jste koupil, kravička jako dobrá hodina. A ráda tak krajíc chleba se solí, to vám ruku olízne, jako by ji polibiti chtěla. Hledte si ji, pantáto, jedenáct žejdlíků najednou vám dá jako kdyby nic!“

„Tak, matko, uvažte si ji tady u krámku já přijdu hned.“

Pan mistr běžel radostně. To bude trefa. Aspoň padesátku čistého si dnes odveze z jarmarku, a pět zlatých k tomu. Ty si schová, aby drahá polovice jich neschovala sama. Vrazil k „Bílému beránku“. Strýce však nenašel. Proběhl všechny místnosti, ptal se po takovém a takovém řezníku, ale po něm ani stopy. Kam se poděl?

Schlíplý vrátil se po půl hodině ke krámku.

„Matko, vraťte mi tu pětku, já tu krávu nechci.“

„A to by bylo pěkné, pláclí jsme si a závdavek jste dal, krávu si musíte vzít.“

„Ale když mi ten řezník utekl!“

„Tak, vy, otroku, mě tak šulit, řezníkovi jste tu kravičku chtěl dát. Počkejte, teď si ji zrovna musíte nechat. Já se dozvím, jak se jmenujete, krávu vám tu nechám, k soudu půjdu.“

„To je pan mistr Horáček ze S.“ zvolal jeden divák a hned uskočil, neboť pádná pravice páne mistrova opsala děsně významný kruh kolem jeho nosu.

„Tak už jich znám, pane mistře; však oni tu krávu zaplatějí. S pánem Bohem, stračenko!“ Ženská odcházela. Pan mistr zkoprnělý zůstal stát, pak rozběhl se za ženskou: „Povídám, osobo, nechte si tu pětku, ale prosím, vezměte si tu prozluklou krávu!“

„Co bych s ní dělala, teď skoro po trhu už ji nikdo nekoupí. Vy jste dal závdavek, kráva je vaše, vy ji musíte zaplatit!“ Šla dál.

„Ale, co já si ubohý s tou krávou počnu!“ spínal pan mistr Horáček ruce nad hlavou. Hlasitý smích nálek ozval se mu ze zády. Obrátil se a div se neovojil. Stračenka, vidouc svou paní mizeti, hnula hlavou, zamrkla moudrýma očima, zabrála,

a že prý za něho učil učitel Kužela z Lesnice. Takové zastupování bez údomy škol. úřadů však není dovoleno, a naskytá se otázka, kdo zase zastupoval Kužela. K. řádně zanedbával jakéhokoli dovolení celý den, když sháněl bezkonfesní pohřeb zesnulého učitele Talpy.

A že sehnání toho pohřbu bylo zámyslnou a zbytečnou provokací katolictva, vysvítá jasné. Pokrokaři lhali, že učitel Talpa, byv nespravedlivě pronásledován kaplanem Čihalem, rozhodl se před smrtí pro pohřeb bez kněze. Nemá se zbytečně o chybách mrtvého mluvit. Jestliže však sami pokrokaři se postarali o vyhrabání jeho jména, jest nám dovoleno na obranu povědět i ledacos také. Alkoholik Talpa v Komňátce v nepřijatelném stavu mluvil ve škole o katolictvu věci brozné. Děti jednou ze školy strachy utekly, nechtějíce slyšeti rouhavá slova Talpova o křtí. P. Čihál prohlásil, že Talpu s počátku ve vši dobrotě varoval. Prohlásil za lež pokrokařské tvrzení, že by byl zaslal spoustu udání. Dvě důležité udání, která přivedla Talpu do nesnáze, stala se od občanů samých. Čihál shovíval do krajnosti; konečně učitele pro neupravitelné přehmaty udal sám starosta, načež Talpa dán do pense. Do hrobu jej nesklátilo nespravedlivé pronásledování, ale alkohol. A tu K. neměl „v zájmu pokroku a vlastenectví“ nic pilnějšího na práci, než sháněti provokativní, bezkonfesní pohřeb podivného „mučedníka“. Paní Talpová sama doznala, že chtěla objednat na faře slušný pohřeb církevní, leč Konečný a jiní ji to vymluvili. K. sestavil sám úmrtní oznámení, z něhož sřejmo, že se jednalo o pohřeb bez kněze. K. sezval učitele s celého okolí, vedl na pohřeb děti z Komňátek i z Čes. Bohdíkova, v němž Talpa působil — před 14 lety. Tedy děti byly vedeny, aby činily bezděky parádu protikatolické demonstraci. Jak může pak někdo vážně tvrditi, že K. chtěl plnit upřímně závaznou povinnost — vychovávatí totiž mládež nábožensky — mravně?

K. v agitační řeči r. 1906 tvrdil, že vyučování náboženství na národních školách znepravňuje. Taková slova a útoky proti bibli měla pomínouti snad zem. škol. rada úplným mlčením? Nebyly by pak stávající zákony pokrokařům na posmách?

Dopis z Prahy.

Bezbožecké vyznání pokrokových učitelů. Nedávno tomu, co „Obnova“ přinesla bezbožecké vyznání učitele, jenž veřejnost naši uvědomil o nevěře mnohých svých druhův a nadevdl záclonu, abychom lépe viděli a dříve poznali, jak smýšlí pokrokové učitelstvo o náboženství. Upřímnost jest dobrá věc nejen mezi přáteli, ale také mezi lidmi, kteří ve své naivnosti vymyslíli se v úlohu veleduchů. „Jsem volný socialista“, začíná p. učitel malovati svůj světový názor. Co jest to volný socialista? Může-li vzdělaný člověk tento pojem hned sobě ujasniti? Co jest socialista, co jest socialism, to všichni

a krámek, u něhož byla uvázána, zaprátl, zasténala bidla, zachvěly se čepice, jako když prudký severák do listů zabučí, poskočily klobouky. Krámek počal se pohybovati zvolna za krávou, vysunul se z pod plachty, která padla bezvládně na zem, a bral se po prostranství za krávou, jež vážně kráčela za silhouetou své paní.

Domin, chudák učedník, opíral se co mohl, ale kravská síla je přece větší, nekonečně intenzivnější než chlapecká, a tak i Domin jel s krámkem, marně vrvaje své pokůvky do země.

„Ženská, prosím vás, tu máte desítku a vezměte si tu krávu“, řval pan Horáček, počestného řemesla kloboučnického mistr, vida, že čepice jedna po druhé se válí v prachu, klobouky poskakují jeden přes druhý, a že celá bouda mříte ke struze.

„No tak, pane mistr, já si ji vezmu zpět, dej sem desítku. Ale, ale stračenko, co's to dělala, takové krásné čepičky jsi sházela do prachu! Podívej se, pane mistr, tuhle tu čepičku by mi mohli přidat Frantíkovi.“

Sklípeje zuby, dal jí Horáček desítku a vytrhnul ji čepici z ruky, zařval: „Táhno!“ Ženská táhla, ale pan mistr taky s Dominem krám na své místo. A zase sténala bidla, chvěly se čepice, poskakovaly klobouky. Za dvacet pět minut byl krám zase v pořádku, kupci se hrnuli, pan Horáček následkem svého „obchodu“ udělal si báječnou reklamu, vyprodal skoro všechno.

Ale štašen nebyl, ba zaskřípal zuby časem, hodil Dominovi pohlavek.

„Ten tě doběhl, Horáčku“, povídá kollega Horáčekův Sýkora; „to byl starý známý Kocura se ženou. Ti doběhnou tak mnoho lidí. Ale po druhé přec jen, až budu potřebovat krávu, pošlu tebe, ty jsi handlíř.“

„Drž hubu, nebo ti ji zandám kšandou, rejpalce.“

Druhý den ráno měl pan mistr Horáček na svém štítě připsáno: „Kravský handlíř“, a jméno to mu zůstalo.

víme, ale „volný socialista“ jest pořádný Galymatiál. Buď jsem socialistou nebo nejsem. Jest socialistou vyhraněně rozhodá, která chce vystupiti řád vyřaditi a vyřadivšího opřít. Jest na nových základech, jež podstatně známku jest společenství všech prostředků výrobních. Může tedy pojem volný socialista býti chloubnou parádou, hluchým slovem anebo lečtím jiným; vždy však pro praktický život zůstává hlubokým nemyselem, třeba by pan učitel název ten byl opsal od volných socialistů francouzských. I nemyšly jsou mezinárodní, bobužel, mají na ně výsadu často lidé, kteří řadí se mezi vzdělance, neboť ještě nikdy nedostalo se nám překvapení, že by byl některý řemeslník řekl: „Jsem volný ávec, jsem volný krejčí.“

Ostatně pan učitel nemůže za to, že některý rozumář onoho „volného socialistu“ ve své světaici vymyslí, vždyť slovy možno točiti dle libosti; pan učitel jest jen viněn tím, že nepřemohl pud, volným socialistou se zabýkati. Dnes cítí se filosofem každý, kdo jen osm nebo deset frází odněkud vyčte a dobře si je zapamatoval. A konečně jest to jakosi slávou vyjadřovati se slovy na pohled tak vysokými a mluvit o věcech, kterým se nerozumí.

Onen pan učitel, prohlásiv se býti volným socialistou, praví, že s toho hlediska díva se na svou práci s dětmi. To jest divná věc, náš filosof vyučuje přece dle dosavadních osnov školních, které ještě volného socialismu nepřipouštějí. Kterak tedy možno, že na práci svou s dětmi dívá se s hlediska volného socialisty? Fráze, nic jiného než žvavá frásička, při níž pisatel nic nemyslí, byť ji odřikával sebe nadšeněji.

Však slyšte, jak ve sdílné povídavosti pokračuje: „Není mi naprosto možno kompromitovat svoje přesvědčení tím, abych uznával boha pro sebe ani pro své děti. Nepotřebujeme ho prostě, jest balastem (obtěžnou překážkou), který zatěžuje pouhé lidství a zakaluje smysly, aby nemohly prostě počítovat.“

Slyšíš, čtenáři, slova velkolepá a hodně mluhavá. Ale na nesejde; jakmile se v něm nakupila, stávají se pro něho poučkou, důkazem, který uplatňuje hned za každé příležitosti a do krajnosti. A při tom nelze pochybovat, že toto zapletené předivo slov a pojmů považuje tento novopečený filosof za skutečnější, nežli jest život a lidé s jejich duševními potřebami. Cítíš, čtenáři, a neschýš se jí, jaká se slov jeho vynořuje se vzdorná jistota, která jen tak že neporoučí: jsem neomylným myslitelem, jsem vládcem a bída vzpurníkům, kteří odváží se v pochybnost uvádět mé suverenní rozhodnutí! Nu což, dovede on rostešit otázky nesmírné a složité, k nimž praví duševní velikáni přistupují s rozpaky. Pan učitel tedy popírá Boha. Tím ovšem dlužno ho zařaditi do té skupiny našich pokrokových vzdělančů, které ovládla chorobná pýcha, pěstovaná chlapeckým mňéním, že naseazuje si korunu vyvážšenosti, kdo dovede věci náboženské pohrdavě přehlížeti. Choroba tato, podporovaná povrchní chvastavostí rozličných nedouků, vybujela, jak vidět, v jedovatou hlízku. Pravý vzdělanec však ví, že lidstvo jest zaujato myšlenkou o Bohu. A myšlenka tato není jako tolik jiných, které se objevují jen, aby zašly, které jeden člověk nvede do světa a druhý odtud vypudí. Myšlenka o Bohu jest taková: vyžene-li ji od východu, vrátí se od západu, neboť sídlí ve všech bodech času a prostoru. Vždyť vlastně každý filosof má jediný a stálý předmět svého myšlení, na něj všechno vztahuje, a jest to nekonečnost, Bůh. Filosof stále snaží se proniknouti v ten svět neviditelný a nejvyšší, jenž nemá skutečnosti leč pod jménem Boha. A taková jest náklonnost lidstva k Bohu, že vyplňuje celé dějiny a že náboženství jest nejen potřebou, ale také znakem prvé a nejvznešenější činnosti národů. Věda svými velikolepými důkazy o promyšlené účelnosti v přírodě a pořádku světovém dokazuje Bohu dnes více než kdy jindy. To všechno třeba si uvědomit a pak předstí si ještě jednou výrok onoho učitele, abychom zvěděli, kam až může vystoupit ješitná domýšlivost hlupcova.

„Znám jen skutečné síly, které pohybují vesmírem“, odhaluje pan učitel své vědomosti. Oho! Země se točí kol slunce ve 365 dnech a 6 hodinách bez několika minut. Co jest příčinou toho pohybu? Pan učitel slyšel zvoniť, že to ella a jmenuje ji tedy silou přitažnosti. Ale co jest to síla přitažnosti a co jest síla vůbec? Kdo viděl nějakou sílu, který učence ji poznal, kdo ji ohmatal? Nikdo. A pan učitel má tolik smělosti říci, že zná skutečné síly, které pohybují vesmírem. Kdyby pan učitel v předmětu, o němž opovazuje se mluvit, byl obesnalý, kdyby znal hranice a stav poznání lidského, mohl by aspoň říci: zjevy jsou vyvolávány silami elektrickými, magnetickými, ale co jsou síly, toho nevíme. V tom okamžiku však, když říká, že zná skutečné síly, poznáváme zase my v těchto otázkách jeho obmesenost. Nepiš o tom, čemu nerozumíš, bylo nedávno hezky řečeno. Není potřeba tedy, aby se kompromitoval, jak podotekl, uznáním jezenosti Boha, neboť se již

člověk kompromituje svojí rozplesklou nevědomostí.

„Znáš jen fiktivní svět, stále se přetvořící a obměňující.“ Překvapení za překvapením. Pan učitel podobá se člověku, jenž nepozoruje, že v jakémś neuvědomělém nadšení řadu nesmyslů podává jako věci skutečné. Don Kichot to také dělal. Řekne na př., že zná skutečné síly vesmíru, a hned po té zná jen fiktivní svět. Jak může znáti skutečné síly ve světě pouze fiktivním (zobrazovaným), toho zajisté zdravě myslící člověk o živý svět nemůže se dobrati.

„Dokáží svým dětem nejjasněji, že neexistuje bůh, že už pojem boha snižuje velikost každého přírodního díla.“ Pan učitel není tedy posud nakažen vědomostí, že jak názor přirozený tak i vědecký nutně předpokládá tvůrce všehomíra. Na místo Boha dosazuje přírodu. Již slovem „dílo“ staví v cestu svého rozumování křt, jež nemůže překročiti. Pana učitele tedy jest sama příroda bytostí věčnou a nutnou, která prý koná díla jako všemohoucí bytost osobní. Zatím však každý, kdo jen trochu o věci přemýšlel, poznává, že příroda sama má všechny vlastnosti díla někým jiným vytvořeného. Ať již náš učenec přijme naše pončení nebo ne, musíme mu představití tuto vědeckou pravdu: kdyby příroda byla sama sebou, kdyby mohla způsobovati „díla“, musila by mimo jiné míti známku naprosté svobody, svrchovanosti. Ale pozorujeme něco takového v dění, kterým se jeví její činnost? Vesmír jest otrok, točt se v kruhu, kde není žádné svobodné vůle, kámen zůstane, kam jej ruha položila, a hvězda jde drahou, kde ji najdeme vždycky. Ony světy, záračné svou velikostí a svým pohybem, nikdy pozorovatelé neukázaly než mechanismus bluchý a slepý, nemožnost odchýliti se od svého zákona. Příroda nejen ve svém celku, ale i v podrobnostech ukazuje, že jest dílem a že není sama sebou.

Slavný Clerk-Maxwell, jež p. učitel bude někdy anebo snad nebudě studovat, dokazuje, že molekuly podržají stále podstatný ráz věci rukou vyrobené a že vylučují myšlenku odvěčné existence neboli bytosti, jež sama sebou existuje. Neméně znamenitý Tyndall přiznává Clerk-Maxwellovi právo činiti závěr o své Příčině všeho. „Ve svém pojetí o látce uchystaně“, praví Tyndall, „ve svém pojmu věci rukou vyrobené, nalézá Clerk-Maxwell základ, jenž mu dovoluje, aby vystoupil na ony výšiny, jež Kant pokládal za nedostupné, a aby vznesl se od molekul až ke stvoření.“

Takových dokladů mohli bychom uvésti mnoho, ale již tento postačí, aby ozářil ubohou málkost p. učitele, jenž na konec svého vyznání slavnostně se dušuje, že prý bohem nechce zmenšovat vznešenost přírody. Nazývá-li víru v Boha umenšováním vznešenosti přírody, co potom pojmenuje nízkým? Zajisté podle tohoto jeho způsobu myšlení nízkým by bylo, vykládati dětem, že hodiny jsou od hodináře, obraz od malíře a budova že vystavěna jest od stavitele!

Řádky páne učitelovy jsou tedy takového rázu, že nemožno mu za ně vysloviti ani děty ani učená. Čtili-li již v sobě nabromaděné síly k posláni osvěcovatelskému, bylo záhodno uchýliti se s nimi někam do spolku socialistického, kdež ještě pořád jsou ochotni nalokati se každého zmateného nesmyslu, jen když jest proti náboženství, a kdež jvédomosti, vzdělání a rozhled jsou pořád ještě quantité negligible (vše, již nemusí se dbáti).

* * *

Pustota a rozvat. Veřejný náš život v politických zmátech pustne čím dál více. Pustne proto, že rozkládá se život mravní. A to děje se právě v době, kdy o pokroku, vzdělání a mravnosti nestačí se ústa otevírati a zavíratí. Skoro všechny strany politické ujišťují, jak jim jde o poctivost, pravdu a spravedlnost, ale při nejbližší zkoušce praxe jejich ukazuje zásadně docela něco jiného.

V novinách a na schůzkách lži a pomluvy se rojí bez nejmenších rozpakt řečníka nebo pisatele. Není svědomí, není zodpovědnosti, není lásky ku pravdě. Pustota a surovost tisku socialistického je známá právě tak, jako násilí červených proti nepohodlným lidem v životě společenském. Největší nenávisť této židovské strany obrací se ovšem proti katolíkům a obléhá se drubdy v takové projevy, že slušného člověka zachvacuje hnus.

Ale podívejte se do našich novin, které by tyto orgie — když ne sakřikly — tedy aspoň napomenuly. Nikde ani šlásku. A přece zejména svobodomyšlní naši novináři přísuzují si výchovné poslání v národě.

Onehdy mladočeský „Den“ otiskl ukásky nízkých nejerd, které spáchal list národních socialistů proti Kramářovi. Neštěstí však má se stihati včera, a „Den“ zajisté dobře ví, že dobrý učitel musí odstraňovati nespůsoby u všech svých chovanců. Konečně spouštěť veřejného života den co den ukazuje platnost

příslovi: „Dnes máš, zítra tabe“. Víme, že nejsme bez chyby, protože jsme lidé; proto sneseme, ano, vítáme snůšnou kritiku, ale ty bezuzdnosti, proti katolíkům páchané, přece týkají se všech slušných českých lidí, neboť běží tu o mravnost národního života vůbec. Bez mravního řádu přece nemožno žádnému národu prosperovati, a prolomení řádu toho na jednom místě otřásá celou budovu. Surovost a násilí jsou neschopny založiti vztahy trvalé; jako dům se hroutí, založen-li jest na nesprávných výpočtech, tak nepotrvá na dlouho právo a spravedlnost, jsou-li podřívány lidmi, jejichž povoláním jsou bezuzdné štvance.

Kdyby kdo chtěl sledovati smutné tyto jevy našeho života až k původním pramenům, shledal by, že opovrhování náboženským duchem není jednou z posledních příčin, která otupuje svědomí, podlamuje zodpovědnost a pustoší ony podmínky, bez kterých vzájemná společenská důvěra jest nemožná. A jestliže nynější vzdělanost v tak nápadnou protivu se staví k náboženství, pak věru ovoce její jest hrozné červivé. Právě ti, kteří vzdělání zdůrazňují, zavádějí takové poměry, jaké byly před vypuknutím revoluce francouzské. Jak pokrokáři a socialisté chovali se na příklad v Brně vůči katolíkům, připomíná výkřiky pařížské lůzy: „Na lucernu, na lucernu!“ A titulovali-li se tehdy v Paříži Desmoulinas generálním prokurátorem lucerny, právě tutéž úlohu mohli by dnes zastávati vůdcové socialistů a pokrokářů.

To nejsou již politické projevy vzdělaných lidí, to jsou nízké pudy v plném rozvoji, drsné surovosti, to jest dosažení mezí, a nichž vzdělání, rozmysel a rozum jsou vypuzeny ze řízení věcí veřejných, a dává se vláda poštvanému davu, jenž rdousí každou svobodu přesvědčení. Nesmazatelná hanba ulpívá na těch lidech akademicky vzdělaných, kteří tuto pouliční a časopiseckou vášeň vedou a podněcují, skrývajíce své sobecké choutky pod pokrývkou veřejného zájmu. Ubozí rytíři ducha, kdož takových prostředků potřebují!

Katolíci vždy určitěji poznávají, že jest potřeba na všech stranách sbrati síly, budovati organizace a stavěti šiky proti tomuto vražednému masopustnímu šílení a proti těmto pohřebním průvodům vzdělání, slušnosti a spravedlnosti. Voláme opět na všechny kněze, kteří ještě spí, aby prohlédli a poznali, jak fanatikové proti katolicismu mrakají veřejné mínění se slinou v dtech proklínáním každé umírněnosti.

Dopis z Ameriky.

Snad leckoho bude zajímati, jak strýc Sam platí svoje vojáky. Jako v Rakousku i v Americe zatoužili si ozbrojení ochráncové vlajky hvězdnaté po štědrější odměně za služby svoje. A parlament i president, jenž, mimochodem řečeno, chce se stát americkým Vilémem, pospíchají za příkladem evropských potentátů jim vyhověti. Prozatím rozhodnuto o důstojnících; v době míru má generál (převlečeno v měnu korunovou) 55 687 K, generál-léutnant 45 375 K, generál-major 28 400 K, brigádúgenerál 23 715 K, plukovník 15 750 K atd. až k nejnižšímu platu poručíka 2. třídy 6 560 K. K tomu aktivní přídavky na byt, světlo, teplo, píci pro koně a právo kupovati veškeré potřeby v proviantním úřadě za ceny jeho. Pro případ války zvyšují se tyto platy o 83%.

Co je silnější, voda nebo pivo? — V Čechách sice už dávno rozhodnuto, vždyť vojažene mlýny, a pivo — darmo mluvit; — ale není to oosud rozhodnuto zde v Americe, a zde je to potřebnější rozhodnout, než kde jinde. Jak známo, vede zde „prohibice“ boj, o němž vy v Čechách ani pojmu nemůžete míti, pro absolutní vyloučení alkoholu z veřejného používání. A zdá se, že ve znamení tom budou rozhodnuty letošní volby, alespoň v některých státech. Nejvíce bojem tím trpí ovšem — pivovary. A tu odehrávají se mnohdy scény hraničící se směšností. Ze San Franciska oznamuje se tisku, že tam vysval dr. H. S. Tanner známého St-Louis-kého pivovarníka Adolfa Busche k zápasu: Busch má si vybrat 6 lidí, kteří by nic jiného nepožívali, než pivo; on sám zato bude pít pouze vodu. Kdo prý to déle vydrží? Tanner je přesvědčen, že on: při své vodě. — Škoda, že není ten kontest v Čechách —

V posledním mne došlém čísle poznamenala „Obnova“, že na mincích (metoliko zlatých, jak píšete, nýbrž u všech mincích vůbec, jichž velikost to připomíná, počínaje 25 centem) budou opět ražena slova: „V Bohu my důvěrujeme.“ Právě uce „Obnova“, že stalo se tak s ruskou kongresu, ale to je neúlné. Návrh podal kongresník Moore z Pennsylvanie a v debatě o tom předmětu pravil Carlin z Virginie, že president jedni nemouří, když toby motto srušl. Předložka na to schválena 255 hlasy proti 5. V těch číslech je význam. Je opravu nejvyšší čas, aby „volno-myšlenkáři“ zahájili v Americe „miseru“, dokud nebude pak pozdě. Tuš honem! Je Amerika zemí pokroku a osvěty? Zajisté.

V roce minulém vydala Anglie 9.914 knih, Francie 8.060 a Amerika (vlastně pouze Spojené Státy) 9.629 knih. Z těchto jest 1.171 obsahu závažného a — volno-myšlenkáři, zasněte — 876 obsahu náboženského! Jak ubohý to národ, jenž ještě nesvitlo světlo moderní morálky bez Boha! Ó jistě že by mnozí „učenci“ v Čechách neznali Amerikány za hodny štíti ve XX. století mezi moderními národy, kdyby byli přítomni, jak každodenní schůze státního senátu a parlamentu zahajuje kněz — modlitbou. A bohužel, že nelze ani omluviti tento náboženský výkon nějakou zastaralou zvyklostí středověkou, jelikož život Spojených Států počal již v době „osvícené“, jak patrně z datování vládních dekretů, na př. ve městě Washingtonu, dne 5 dubna měsíce, v roce Našeho Pána 1908 a naší neodvislosti 182.

V poslední době otevřen byl první tunel pod řekou Hudsonem mezi New Yorkem a New Jersey. O díle tom si dovede učiniti představu, jen kdo New York zná, kdo zná ty nesmírné překážky, jež odvážným inženýrům bylo překonatí. Stačí krátce říci, že minul čas, kdy divem byl most brooklinský. Ale velmi je zajímavé, jak vlivem tohoto „tube“ (jak Newyorské tunel nazývají) tvoří se nový „Nový York“ pod zemí, pod New Yorkem starým. Tento tunel počíná se rozvětvovat v pletivo menších tunelů-ulic pod ulicemi new-yorskými, takže do některých velkoobchodů a hotelů možno vstoupiti přímo z podzemního labyrintu. Podobný tunel chystá se z Manhattan do Brooklinu. Proto lidé, bydlící třeba 30 km od středu města, mohou každého rána navštívití své úřadovny, zde vyhledati své právníky, klienty, uzavíratí si svoje obchody, nakoupiti svoje potřeby a večer opět domů se vrátiti, aniž by vstoupili na okamžik do stále hlučně oživených ulic města. Toť v pravdě velkoměsto.

Obrana.

K jazykové otázce u soudů. Velikonoční poklizení u pořádku dbalých lidí obvyklé osvědčilo se i u sl. c. k. zem. vrch. soudu pro království České, čímž vysvětluje se, že nalezen i hluboko za objemnou almaru rak. práva zapadlý § 19. st. zák. zákonů z r. 1867, ba vysmejením ukázalo se, že docela ani nevybledl a je dosud čitelným inkoust na nařízení ze dne 19. dubna 1880, č. 14. z. z. pro Čechy.

Dokladem toho usnesení sl. c. k. vrch. zem. soudu ze dne 18/4 08, čís. Nc 896/1 -8, zdejšímu advokátu p. dr. A. Rudolfovi dodané, jímž nařizuje se okresnímu soudu v Karlových Varech, aby český podanou a proto a limine zamítnutou žalobu po zákonně vyřídil z těchto, nám tolik již známých důvodů:

„Že u všech soudů v království Českém použití lze obojího jazyka zemského, plyne z čl. I. úvoz. z. k. civ. ř. soud. (č. 13 všeob. ř. s.), z čl. 19. zákona ze dne 21. prosince 1867, č. 14. ř. z. a z § 1. nař. ze dne 19. dubna 1880, č. 14. z. z. pro Čechy. Dle toho nemůže jediná okolnost ta, že žaloba shora vyceněná podána byla v jazyce českém, tvořiti důvod pro odmítnutí téže.

Proto bylo po smyslu §§ 74 org. zák. a 409 čl. 1. j. r. naříditi, jak sřechu uvedeno.“

Nu tak tedy! Obrat k lepšímu by tu byl. Dej Bůh, aby byl trvalý!

Také podpora nové kultury. Úspěchtilost protikatolických proudů pokračuje. Již jednou posluchači kázání v Týnském chrámu byli vypuzeni zápachem sirovodíku. „Čas“ na to páchal jstlivě, nemastné vtipy. O velikonoční neděli ráno věřící zase ucítili takový odporový puch. — Při pátrání, nalezena v zákoutí za dveřmi v Galetné ulici tak zva a smrdutá bomba, totiž přístroj na vyvozování sirovodíku. Dle nalezených u přístroje tiskopisů uvaleno bylo podezření na obuvníka Františka Vaňka z č. 516-II., který byl zatčen a dodán k trestnímu soudu. Čin popřel, ale v bytě jeho bylo nalezeno několik šisel Komuny, což bylo pro policii dostatečným důkazem k zatčení. — Potud „Čas“ dne 22. t. m.

A nyní přihlídněme blíže, jak si „Čas“ lokálku upravil, aby proti sobě nerozjitřil eprostácká individua a rafinovaným způsobem spíše vrhl stín na bezpečnostní orgán, než na člověka, který věřícím ani v kostele pokoje nedá.

„Čas“ přece mohl věděti srovná tolik, co „Národ. listy“ a jiné denníky. Ale lokálka vysněla tak, aby vysoce umračený a dtlocitný realistický čtenář si povzdychl: „Ba jo! V tom klerikálním Rakousku jsou hotovi a chudým protikatolickým zápasníkem hned!“

Zatím nekatolické „Nár. listy“ téhož dne sdělily, že obuvnický pomocník Vaňka v noci z Bílé soboty na neděli „prodlíel v různých počalích místnostech, napájaje ducha novými světobornými myšlenkami, a když se rozčůnil, putoval do Týnského kostela, kde za d. d. postavil hrneček s kyselinou solnou, do níž ponořena byla láhvička s černým práškem.

Podnapilý anarchista nepozoroval ani, že mu při pokládání hrnečku vypadl z kapsy anarchistický kalendář, který jej později prozradil. Anarchista opustil kostel a vrátil se domů, kde tvrdě usnul. Pak nalezeno při pátrání zřídlo zápachu i kalendář. „Adresáta záhy zjistili, neboť v kalendáři — nalézalo se obeslání vojenského referátu pro Fr. Vaněk! Neprodleně byl do příbytku Vaňkova vyslán policejní důstojník, který tam vykonal řádnou zverbu probídku. Vaněk byl velice povídavý a chlubil se, že má několik kolegů, kteří jej pomstí, ale jichž jména neprozradil. Zatím byl v kapse jeho kabátu nalezen zápisník, v němž jména oněch kolegů i s podrobnými adresami jsou uvedena! Dále měl Vaněk napsaný recept na výrobu sirovodíku a výkres smrtící bomby, v níž rozkladem siranu železitého v kyselině solné vyvíjí se odporně zapáchající sirovodík. Vaněk byl zatčen a za ním do bezpečnostního oddělení odnesena corpora delicti.“

A teď srovnajte tuto zprávu s potou chloubou, důstojitou a nepoctivou lokálkou masarykovského orgánu. „Čech“ téhož dne sděluje, že v bytě Vankovské nalezeno mnoho anarchistických časopisů a brožur (nikoli tedy jen několik čísel „Komany“. Vaněk prohlásil se sám za radikálního anarchistu.

Ale — co měl jen ubohý „Čas“ dělat? Masaryk přece prohlásil za darebáka takového člověka, který by projevil odpor vůči ruským revolucionářům. A Vaněk přece ještě neprovedl tak „důkladné“ činy jako ruské židovské zákeřníci. Proti němu tedy se dá ještě méně mluvit. A důslednost musí být aspoň tentokrát zachována. Co by následovalo, kdyby takový sprostácký čin provedl pokrokový některý katolík?

Katolíci do kostela a jinam nosí růže a jiné květiny — „anarchista činu“ puch. Osvěta pokračuje.

Politický přehled.

Agrární „Venkov“ přinesl o Velikonocích odhalení o tajné úmluvě mezi Mladočechy a Němci. Dle ní Němci povolili zavádění vnitřní úřední češtiny a Češi souhlasili, aby úřednická místa v Čechách obsazována byla dle klíče 62:35. Odhalení to potvrzuje sám ministr Prášek, při čemž dělá se čistým a poctivým zastancem práv jazyka českého, všechnu zodpovědnost za nynější stav svaluje na dr. Pacáka, dr. Herolda, dr. Kramáře a ještě některé jiné z právního světa českého. A podivno, všichni obvinění politikové prohlašují veřejně, že na celé věci není ani trochu pravdy. Budoucnost ukáže, kdo má pravdu. Podivno, proč právě nyní ministr Prášek přispěchal s odhalením, když o něm věděl již dříve! — Štvání proti národu českému v Čechách neustává. Německá národní rada obrátila se totiž na německé poštovní úřady v uzavřeném území, aby dopisy s českými adresami vracely a žádaly německý překlad, ježto prý čeština v uzavřeném území jest řečí nesrozumitelnou. A nikdo se proti tomu štvání dle zákona nepostavil! Ministr Peschka zabouřil si nanovo; vyslovil se totiž úplně ve smyslu německé radikálních štváček proti českým divadelním hrám ve Vídni. Toto jednání ministra Peschky způsobilo prý značné rozhořčení v kruzích dvora blízkých a prý dny jeho úřadování jsou již sečteny. Uvidíme! — Na sjezdu v Praze 21. t. m. splynuly české strany radikálně pokrokové a státoprávně radikální ve stranu státoprávně pokrokovou.

Maďari z chystaného povolení zvýšení důstojnických platů snaží se získati nové ústupky v otázkách vojenských, proti čemuž staví se rozhodně ministři Aehrenthal a Schönaich, kteří brozí, že odstoupí, nebudou-li vojenské platy upraveny. — Zavedení všeobecného rov. práva hlasovacího nahání Maďarům strach. Hr. Andrássy napomíná totiž v Bud. Hirlapu velké strany v uherském sněmu, aby se spjaly a přimknuly ku králi, by tak přetrvaly nebezpečnosti, jež hrozí maďarstvu v nových poměrech.

Z Turecka, zejména ze Starého Srbska stěhuje se hromadně srbské obyvatelstvo následkem útisků albánských; prchá do Srbska beze všech prostředků.

Dle výkladu ruského ministra zahran. záležitostí spor o sandžackou dráhu pozbyl veliké ostrosti, ježto i Rakousko vyslovilo svůj souhlas s ruským železničním návrhem. — Duma přijala rozpočet v obnosu 6,900.000 rublů na zavedení všeobecné školní návštěvy.

Na hranicích ruskoperských odehrávají se vážné nepokoje, způsobené lupiči perskými. Ruské vojsko v bojích proti nim vystupuje.

„OBNOVU“ V PRAZE

dosetati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Bydčova. V neděli dne 12. dubna konala zdejší katolická jednota důvěrnou, velice četné navštívenou schůzi, na níž přednášel sekretář p. Mužík z Hradce Král. Řeč jeho „o politické situaci“ setkala se s plným porozuměním a nadšením, provázeným potleskem. Poté promluvil dp. Šetina o významu a důležitosti pojišťovacího sdružení „Charitas“, jež najde čilý ohlas mezi zdejšími našinci.

Z Hlinska. V neděli o Boží hod velikonoční svolal zdejší spolek veřejnou spolkovou schůzi, na které promluvil p. J. Mužík, sekretář z Hradce Král. Řeč jeho o povinnostech katolíků v nynější situaci setkala se s velkým nadšením. Zejména velice rozhořčeno bylo občanstvo chvátáním se nepřátelského tisku proti katolickým vlivům Konečného, Wabrmundové a Cvejnové a po došlovu vldp. Marka usneslo se shromáždění na následující resoluci: „My příslušníci strany katolického lidu v Čechách, shromáždění na schůzi dne 19. dubna 1908 v Hlinsku, odmítáme s odklivostí nemravné útoky všech nepřátelských listů na náboženství a stranu naši, vyslovujeme své opovězení a nelibost nad surovým způsobem jich psaní a protestujeme rozhodně proti těm učitelům, kteří myšlenku a brožuru Wabrmundova školní mládeži schvalují a tak mysl dětskou otravují.“ V Hlinsku, dne 19. dubna 1908. Příslušníci strany katol. lidu.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejbojujším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Zalež. r. 1908.

Nejlepší reklamou pro Velké sklady umožní vyřizování objednávek ježtě téhož dne, kdy dojdou.

Sklad literatury esperantské.

Zprávy místní a z kraje.

Posvátný týden velikonoční v katedrálním chrámu Páně. V posvátném týdnu velikonočním přítomen byl nejd. biskup truchlivým hodinkám v kuth. chrámu Páně, na Zelený čtvrtek sloužil slavnou pontifikální mši sv., při níž posvětil sv. oleje a udělil sv. přijímání četným předním osobám duchovním i světským. Po mši sv. vykonal dojemný obřad umývání nohou třinácti starcům. Na Velký pátek vykonal rovněž všechny posv. obřady. Na Bílou sobotu přítomen byl slavné zpívané mši sv., kterou za četné asistence sloužil vys. důst. p. kanovník Fr. Kerner. Slavnost Vzkříšení Páně vykonal rovněž nejdůst. pan biskup sám, uděliv na konec požehnání s nejsv. Svátostí a pontifikální požehnání. Na Hod Boží velikonoční sloužil nejdůst. arcipastýř slavnou pontifikální mši sv., po níž udělil slavné pontifikální požehnání, spojené s plnomocnými odpustky.

Nejdůst. p. biskup dr. Josef Dobrava odjel v úterý dne 21. t. m. ranním vlakem do Litoměřic, aby odtud v průvodu tamního p. kanovníka a latere a bisk. sekretáře Magra Fibiga vydal se v zastoupení státního jubilara J. E. nejd. p. biskupa Schoebla na visitační cestu ve vikariátu lounském. Nejdůst. arcipastýř vrátí se dne 2. května do Hradce Králové a již dne 5. května odjede na gen. visitační cestu v diecézi naší, již započne v Hořicích. Modlitby věrných diecézánů budou zajiště doprovázeti milovaného arcipastýře na obtížné, námahy a oběti plné cestě apoštolské. Bůh posiluj!

Generál. kanonická návštěva diecése královéhradecké konati se bude letos ve vikariátech Hořickém, Poděbradském a Broumovském v tomto pořadí a v následujících dnech: V květnu dne: 6., 7., 8. Hořice, 9. Mlázovice, 10. Sobčice, 11. Chomutice, 12. Chodovice, 13. Lískovice, 14. Miletin, 15. Vřeštov, 16. Jerice, 17. Lanžov, 20. Hnězdceves, 21., 22. Nechanice, 23. Petrovice Vel., 24. Stračov, 25. Dohaličky, 26., 29., 30. Poděbrady, 31. Kostelní Lhota. V červnu dne: 1. Kovanice, 2. Chleby, 3. Oumyslovice, 4. Libice, 8. Cíněves, 9. Vrbice, 11., 12. Sadská, 13. Přehradí, 14. Velim, 19., 20., 21. Broumov, 22. Martinkovice, 23. Šonov, 24. Heřmánkovice, 25. Ruprechtice, 27. Varnetovice N., 28. Starkov, 29. Teplice, 30. Vernířovice Č. V červenci dne: 1. Zdobov, 2. Adersbach, 4. Chvalč.

Schůze městské rady dne 21. dubna. Pan Fr. Fischer, c. k. gymnasiální profesor, zasílá ve prospěch místních chudých obnos 40 K. k uctění památky své zesnulé matky, vdovy po c. k. škol. radovi a sl. sestry; dárce vysloví se dle. — C. k. okresní soud žádá za zřízení lidumilné instituce. obecní sirotčí rady ve zdejší městě; akti postoupí se chudinskému odboru. — Nákras profilu kostela a věže v Lichenicích předložil se c. k. okresnímu hejtmanství k posouzení, zda úpravou hřbitova starého nebude ohrožena stabilita zmíněných budov. — Rybářský lístek vydán bude p. cis. radovi a c. a k. dvor. lékárníku, Ant. Zimmerovi. — Staré varhany z kaple sv. Klimenta uloženy budou v měst. historickém muzeu. — Jedna chudinská podpora byla prodloužena a jedna následkem úmrtí zastavena.

Místní organizace okresu královéhradeckého, nechanického a chlumeckého konaly v pondělí dne 20. dubna důvěrnou schůzi, na které mluvil p. MUDr. Arnošt Pekař o praktických radách, plynoucích z minulých voleb p. sekr. Mužík o politické situaci a vldp. dr. Fr. Šule o nutnosti organizace. Výsledky všech tří jednání přijaty byly s porozuměním a živým potleskem. Nato provedena volba výboru okresního, okresních důvěrníků a důvěrníka obvodního, jímž jednohlasně zvolen pan MUDr. Arnošt Pekař z Černilova

Výbor obchodního gremia v Hradci Králové usnesl se ve své schůzi, dne 14. t. m. konané, aby se veškeré došlé německé spisy komory Liberecké zasílaly na místodržitelství se stížností na nezákonné jednání komory této, která česká podání ani nezodpoví a bezohledně ignoruje 45,6% českou menšinu, ač její příspěvky bere. Toto usnesení bylo sděleno veškerým gremiům župy Královéhradecké, jež zároveň vyzvána k součinnosti, jakož i všem místním živnost. společenstvům podány ve věci té případné žádosti. Apeluje se na všechna ostatní gremia a společenstva v obvodu Liberecké komory, aby rovněž tak činila, neboť jest zapotřebí zvláště v nynější vážné době energické obrany ve všech směrech proti denně stoupající německé troufalosti a drzosti.

Pěveckou a hudební akademii pořádá spolek na podporu chudých studujících zdejších středních škol dne 2. května 1908 v městském Klicperově divadle, při níž účinkují pěvecké sbory žáků gymnasia, reálky a paedagogia. Bohatý program obsahuje většinou díla českých mistrů, skladby hudební a zpěvy: Smetanova „Váno“, Křížkovského „Utonulou“, „Výprask“, „Křesťan“, Bendlov „Pochod Táborů“, Pallovy „České tance“, Foersterovu „Směs z národ. písní“, Dvořákovu „Baladu“ a jiné. Jména tato jsou zajiště bezpečnou zárukou uměleckého požitku, a skladby, přednesené za dirigování pp. učitelů zpěvu Dobše, Gyurkovice a Strégla, připraví návštěvníkům divadla příjemný večer. Předprodej lístků obstará s ochotou knihkupectví p. B. Tolmána.

Čechův večer uspořádá jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ pod protektorátem městské rady dne 27. května v městském Klicperově divadle. Na programu nachází se mimo jiné Smetanův sbor „Sláva Tobě, velký Synu Slávy“ a Weissov „Loučení“ z Lešetinského kováře.

Výstava prací žákůvských pořádá v neděli dne 26. dubna 1908 průmyslová pokračovací škola v Hradci Králové v kreslirné zdejší c. k. vyšší reálky. Výstava otevřena bude dopoledne od 9. do 12. hod. a od 2. do 4. hod. odpo. O půl 11. hod. dopol. rozdíleay budou odměny nejplnějším žákům.

Jak se provádí národní svépomoc a humanita v našem městě. Polovice Jiřkovy třídy chvěje se spravedlivým rozčilením. Zajiště že zde zvláště živnostníci platí domácím pánům slušné obnosy. A kdo má nějaký krám, aby dal většinu výdělků majiteli domu. Ale to všechno ještě nestačí, třeba že některým nájemníkům nedávno zase bylo přiraženo. Pan Leo Süßermann má veliké plány se svým výkladem obuvi. Nejradaěji by zabral na úkor zdejších živnostníků nejlepší místo v Jiř. třídě. A proto bezky pod pokličkou pořádá s majiteli domů konferenci, snaží se značnou sumou dosavadní nájemníky přelácti, což ovšem u bohatých domácích rádo se slyší. Ať již třebas všichni křesťanští živnostníci se vystěhují; co na tom záleží vlasteneckým srdcím? Jen když domácí páni obdrželi o nějakou stovku více. Pak vyprovodí z domů svých těžce zápasící živnostníky a obchodníky české tak lehce, jako Němci Poláky se statků poznaňských. Jest tu nějaký soucit s nájemníky, kteří proti Süßermannově manévru ze všech sil a zvláště těžce nastřídanou mincí musí bojovati? Nedovedou pánové pochopiti, jak se ty koruny za nynější živnostenské krize těžce sbírají? Israelita má politeno právě na krámy nejlepší, v nichž nájemníci trdně uvaňují, zda budou moci jeho přelácti čeliti. Obuvníci zdejší těžce pocítili konkurenci Süßermannova krámu. Tento pán obuv nevyrobí, ale vydělá peněz víc než několik mistrů dohromady. Každého láká nábl krám. Je-li ta fabriční práce opravdu lepší a trvalejší než ruční práce dobře vyučených obuvníků, o tom vydalo správné svědectví již dost lidí. A přece má p. Süßermann peněz tolik, že jest s to vytlačiti přeláctem skutečné živnostníky. Vlak umí peníze vymahat bezky rázně. I několik důstojníků šaloval bez dlouhého

čekání o zaplacení, několi zdejší obuvníci čekají trpělivě třebas léta každému. Při takové čilosti ovšem značné sumičky rychle se množí. A nejen živnostnictvo, i jiní nájemníci jsou stíženi platební konkurencí Stüßermannovou. Gázisté trpce si stěžují do náhlých privátních „domovních přírážek“. Rozčilení panuje veliké. Takhle snad obtěží bohatí páni domácí podporovat český průmysl a obchod? Tak rozumějí vlastenecké svépomoci? Bodří staří Čechové z lásky k lidu přinášeli největší oběti, nyní zámožní lidé sroubují poplatky pilnější než italské berní úřady. Sami vidí, jak veliký nedostatek dobrých bytů zde máme, ale staví se proti asanační práci.

Společná nemocniční pokladna pro živnostenská sdružení I., II., III. a IV. v Hradci Králové odbyvá v pondělí 27. dubna t. r. o 7 hod. večer řádnou valnou hromadu v místnostech živnostně-čtenářské jednoty. Nesejde-li se v určitou hodinu dostatečný počet členů, odbyvá se druhá valná hromada o hodinu později za každého počtu členů. Po odbytí této valné hromady odbyvá se valná hromada všech čtyř živnos. sdružení za příčinou zvolení 2 delegátů a 1 náhradníka do výboru dozorčího. Dále odbyvá se valná hromada všech čtyř hromad pomocnických za příčinou zvolení jednoho delegáta na jeden rok do správního výboru pokladny nadepsané.

Divadlo v Adalbertině. Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádá v neděli dne 26. dubna 1908 divadelní představení „Zachycen proudem.“ Obraz ze života od dra Frt. Hermana ve 4 dějstvích. Režii vede p. Sváták. Začátek o půl 8. hod. večer. Konc o 10 hod. Předprodej lístků v Adalbertině č. dv. 1.

V panorámě Národní jednoty Severečenské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje se v týdně od 25. dubna do 1. května t. r. nová serie pohledů ze západní části poloostrova Skandinávského, z malebného Norska a jeho měst.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota sv. Václava pořádala v pondělí velikonoční dne 20. dubna veřejnou přednášku „o ženské otázce“, o níž referentem býti se uvolil vasp. dr. František Reyl, profesor sociologie a ředitel Borromaea v Hradci Králové. Jakmile se povést o tom pronesla, pokřikáři byli jako „bez sebe“. Jejich lidumilné srdce shánělo hned pomstu. Dopisy, telegramy litaly na všechny strany, aby štáby stran protikatolických vyslaly nejříznější mluvěl na potření dojmů řázi našeho osvědčeného referenta. Poněvadž Dobrušský „pokrok“ hraje barvami od soc.-demokratické až do talmudisticko-realistické, sjelo se prý několik „pokrokových mluvíčků potíráčů“ a drem. Bartoškem v čele. Mimo to měla býti pořádána veřejná schůze v obecním sále, jež prý však byla c. k. hejtmanským zakázána. Naše přednáška měla začít o 4. hodině odpoč.; a již dávno před tím zástupy lidí tlačily se před místností. Sál byl nabit konservativci i pokrokovými. Dr. Reyl ve své skorem dvouhodinné přednášce ukázal na vznik otázky ženské, její příčiny a řešení se stanoviska křesť.-sociálního v oboru rodinném, hospodářském, společenském a právním. Věcně, poucně, způsobem sobě vlastním probral jeounotlivé obory, v nichž žena se uplatňuje, nastínil postavení její v každém oboru, jaké bylo v dobách minulých, jaké jest v přítomnosti a jak by mělo se opravit do budoucna. Poutavý přednes nebyl rušen v nejmenším, obecenstvo bez rozdílu smýšlení vyslechlo přednášku v každém ohledu vědeckou, taktně proslovenou s napjatou pozorností a odměnilo vasp. referenta svým uznáním a bouřlivým potleskem. Pan předseda spolku dovoloval dotazy a ke každému určoval času 5 minut vzhledem k tomu, že jednota pořádala večer divadlo. Ke slovu se blávil dr. Bartošek z Prahy; pochválil Reylvu přednášku, ale místo dotazu žádal o čas půl hodiny na svůj referát. Z příčiny shora uvedené nebylo mu vyhověno. Dr. Bartošek, nerespektuje předsednictvo, obrací se k lidu, zda má mluvit, čímž řád zákona o spolkových přednáškách porušil, což nesvědčí o taktu společenském. Konečně dan povel, aby se šlo do sálu obecního v parku, kdež konána schůze veřejná beze všeho ohlášení a polit. útadu. Proto byla úředně rozpuštěna a s vůdci zavedeno vyšetřování. Dokončení výpadu pokrokařských stran bylo v důvěrné schůzi „u Rydů“, kdež dr. Bartošek své volné myšlenky o křesťanství se sebe vybánil. Vesp. dru. Reylvu veřejně tímto vše děkujeme za poučení a obětavost.

Z Holic. Organizace soc. demokratická hezky sestra si dupla na ty, kteří, majíce vlastní stavení, jsou většinou chalupníky. Mluví se o potřebě dělnických domků, ale přitom soc. demokraté pánovitě se staví proti chalupníkům, kteří chtějí nějaký ten krejcar ušetřiti na daň a úroky. Staví-li se střední stavy na vlastní nohy, již tu je socialista, aby dle zásad Beblových a Schipplových pomáhal sádku jejich. Na př. p. Al. Bednář byl od útloucího socialisty udán, že prý nesprávně přiznává čínšovní daň. A dnes výlohy spojené s projednáváním toho stoupají do závratné výše. V rostrpčení p. Bednář vypověděl socialisty z bytu — i p. V. Januš, švagra p. Pavláta. A tu hned prohlášen na stavení p. Ponče a p. Bednáře bojkot. Pan Bednář však děkuje za tu ochotu a žádá, aby soudruhům nařídili okamžitě vystěhování, aby nebyl nucen dávatí výpověď úřední. Přítě více.

Z Kukulnem. Ve středu dne 22. t. m. zavlít k nám nový duchovní správce dp. Fr. Kuřil, dosud farář v Chotěšicích. Farní obec, která odchodem p. děkana Jana Kasky stratila kněze dobrého a společníka milého, vítá v novém dp. faráři kněze opět dobrého a společníka zvláště v kruzích hudebních vítaného a přeje mu požehnání Božího. — Málo jest takových míst, v nichž by při každé příležitosti pamatováno bylo na Ústřední Matici Školskou. V hotelu „Černý kůň“ pořádán byl v její prospěch dne 19. t. m. vojenský koncert kapely pluku č. 42 Pan kapelník, který osobně řídil, předvedl nám věci cenné od našich skladatelů, ukázal se výborným houslistou i dirigentem. — Ochotnický divadelní spolek „Tyl“ sebral dne 20. t. m. Jiráskovu divadelní hra „Samota“. Ve hře této uloženo jest mnoho pěkných sentencí, ale vyžaduje se, nemě-li hra rozvlácnosti (l. jednání) unavovat, znamenitých interpretů. Souhra byla celkem dobrá, ale budiž pamatováno, že v kuse tomto skoro filosofickém potřebí jest úlohy (mužské) dobře nastudovati. Velmi pěkně působily dekorace malované p. Zeislem z Hradce Králové. Zdejší zpěvácké spolky „Libuše“ a „Vlastimil“ chystají ke dni 16. května pěvecko-hudební produkci s pestřím a cenovým programem Těšíme se.

Župa obch. gremií kraje královéhradeckého v Hradci Králové uspořádá v neděli dne 26. dubna 1908 v městském hotelu ve Smiřicích n. L. organizační schůzi obchodníků ze Smiřic a okolí s následujícím programem: 1. Zabájení schůze předsedou župy p. H. Richtrem. 2. O úkolech obchodních gremií (promluví gremiální komisař p. prof. Dr. Zachoval). 3. Rozhovor o založení gremia ve Smiřicích. 4. Volba ustavujícího 5členného výboru. Vlastní zájem každého člena stavu obchodního jest, aby se schůze jistě účastnil.

Všem duchovním správcům c. k. okr. hejtmanství Pardubského na vědomí: Ve příčině účastenství se průvodí na den sv. Marka a o Křížových dnech se strany školní mládeže odpovéděla sl. c. k. okr. školní rada v Pardubicích na podání jednoho farního úřadu: „Vracíme důst. duchovní správě v . . . odkazující slušně na zdejší rozhodnutí ze dne 4. května 1907 č. 1857 o. š. r. Dodávám, že věc ta definitivně bude projednána ve shodě s nejdůstojnější biskupskou konsistencí v Hradci Král., jakmile bude nový zástupce katol. církve v okresní školní radě potvrzen. Do té doby nemůžeme než setrvati na ložském usnesení sborového. Z c. k. okr. škol. rady v Pardubicích, dne 18. dubna 1908. Předseda: N.

Severozápadní dráha a ředitelstvo její s akcionáři nevědí patrně samým blahobytem dělati nic jiného než brát peníze, sekýrovat své úřednictvo a zřízenectvo a z pasažérů dělati si blázny. To, co se stalo dne 21. dubna při čtyřhodinovém vlaku odpoledním v Chrudimi, je neslýchané a nemohlo by se stát nikde na jiné dráze. Cestujícího bylo hodně po svátcích; vraceli se domů studenti, vojáci, každý měl plno zavazadel. Konečně přikrkal se vlak, sestávající z osmi vagonů, ale plný, napáň. Cestující z Chrudimě byli nuceni přes všechny protesty své obsaditi plošiny vozů a státi při nikoliv příjemném větru venku. Nádravkem jim bylo nikoliv přívětivé chování úřadujících orgánů, kteří přec měli k dispozici dva prázdné vagony osobní. V Rosicích honili se cestující z vagonu do vagonu. To by snad ředitelství dráhy a tak starými zkušenostmi a vagony mohlo už vědět, že po svátcích jezdí více lidí, a vhodným přitaháním vozů cestujícím vyhověti. — k.

K borehradecké afféře. Jelikož na Rybnovsku a Kostečku rostrušována jest o mně živá zpráva jako bych dr. Štemberkovi vydal dopis od P. Hubáčka mi zasláný, konstatuji k uhájení své kněžské cti, že jsem nikdy žádného dopisu od P. Hubáčka neobdržel a tudíž také dru. Štemberkovi nevydal. Sděluji s českou veřejností, že bych takové jidášské zrady na svém spolubratru jako charakterní kněz nikdy schopen nebyl. — P. Jos. Rössler, kaplan.

Slasti katechetovy s rudým broučkem — mučedníkem „Sarovost“. Pod tímto záhlavím uveřejňoval sociál. dem. týdeník „Pochodeň“ v Holicích v posledním čase probírané a do ruda silně přebarvené zprávy o jisté události školní. Co se vlastně stalo? Dne 4. února t. r. žák V. tř. obecné školy J. M. delší dobu při vyučování náboženství byl nepozorný, hraje si pod lavicí, tak že byl dvakrát katechetou P. V. napomenut, aby dával pozor. On však napomenutí toho neuposlechl a proto byl vyzván, by se postavil ven před lavici. Rozkazu toho však žák ten opět neuposlechl a proto byl katechetou za ruku ven z lavice vyveden. Zde však se M. na vykázaném místě stále k ostatním žákům obrátil, smál se a za zády katechety dělal na žáky různé posuňky. Když to katecheta spozoroval, šel k němu a chtěl mu hlavu zlehka vpřed obrátiti mírným odklopením ruky, při čemž M., učiniv opět hlavou mimovolný pohyb, klepnut byl prsty lehce o okraj ušního boltece; v témtě okamžiku, aniž by kdo byl slova promluvil, prohlásil, že na „to ucho neslyší“. Že by krvácel, nikdo se žáků neviděl a také vyšetřující lékaři potvrdili, že ani stopy po krvácaní ani známek zranění na chlapci tom neobledali, ale že

několikerou skouškou seznali, že chlapec ten je naveden, že lže a hluchotu předstírá. Přes to přece bylo s katechetou, když nechtěl otci chlapcovu, jenž ho vlastnoručněm dopisem dvakrát k tomu vyzval, dáti peníze, a jenž se sám vyjádřil kdyby se to bylo stalo paco učitel, že by si toho ani nevšímal, ale „pátera“ že si podá a hodně potejrá (jak by také ne — předák socialista!) — zavedeno vyšetřování pro těžké ublížení na těle, jež teprve dne 6. dubna t. r. u o. k. státního návladnictví v J. číně bylo úplně zastaveno, a katecheta po dobrozdání pěti lékařů soudních i také lékařů na ušní klinice v Praze z obžaloby úplně propuštěn, ježto nevina jeho dokázána a zjištěno, že chlapec je na „to ucho“ trochu chybný již následkem dětských ušních nemocí. — Teď si představte, jakou slasti jest vynucovati takového rostomilého broučka! Chlapec už ví, „jak na něho“, dovede ztrpčiti vychovateli celé měsíce, dráždí ho schválně, aby se nějak zapomněl. A po všech hořkostech ještě denunciaci. Ať ten kněz třebas přijde o existenci — pro hodného broučka! Divíte se tomu? Vždyť na děkanství hořicím socialisté vytřískali okna — ze vzteku, že jiný kněz odvážil se u nás míti přednášku, kterou socialisté křikem stejně překazili. Nová kultura na postupu! Ostatně lze pozorovati v Holicích i na jiných případech, jak ušlechtilost mládeže vlivem podvratných proudů pokračuje. Na př. pro příliš žalostné úkazy 12letý chlapec a žákyně IV. tř. obecné školy byli z téže školy úplně vyloučeni — a uznáni tak za zlé pro polepšovau. Proto není divu, že při patření na tak smutné důsledky slušné, rozvázné živly odhodlávají se k nutnému protitlaku, že katolická organizace se tu utužuje.

Zvláštní ukáзка moderní výchovy vlastenecké. V pondělí velikonoční meškal jsem za obchodními záležitostmi v obci Lukavici na Rychnovsku. Po celé vsi tamní měli navěšeno plno plakátů hlásajících, že sbor hasičský pořádá večer Tylovu oslavu. „Uvědoměli občané“, pomyslí si, „jestliže hasiči oslavují velikého Tyla“! Sel jsem se také podívat. Zaslul jsem však, když jsem vstoupil do sálu. Ono se tančí! „Prazvláštní to oslava“, povídám; jak pak to asi dál dopadne? Po tanci vystoupil na jeviště velitel sboru a naznačil, proč se oslava koná, načerť udělil slovo jakémusi filosofovi. Třž v řadě rozvlácné a strannické hovořil tak, že z povídání toho posluchači vlastně nevěděli, čím Tyl nám Čechům byl, jaký odkaz nám zanechal a co bylo jeho vůdčí snahou. Další čtela oslavy sestávala z „vybraných“ sol, výstupů, kupletů; jarmareční písní ukončen program vztahující se k divadlu. Věru — žasl jsem, jak klidně přiblíželo všechno publikum k práci, která místo oslavy byla vlastně zneuctěním našeho Tyla. Výstřednost taková musí býti veřejné na pranýř přibita. Mezi přednášením se statně tančilo, takže ráz celé oslavy přechlil masopustní merenda. Jistý můj známý mne informoval, že vlastně sbor hasičský nepořádá oslavu tuto, nýbrž dva akademici, kteří pak místo slušných krotů metali kotrmelce. Což sbor nemá své vlastní lidi kteří by způsobem Tyla důstojným oslavu uspořádali? Dnešní akademici dělají pěknou reklamu a přípravu pro zúšlechťení! Jen lépe oči otvírat a poznávat, v čem vlastně dnešní zlo společenské vězí a jak letivě mezi nás se vtírá!

Ze Skřiván. V rodině naší byl odebrán časopis „Cep“. A jakým způsobem se do množství katolických rodin dostal? „Vyberte předplatné na rolnický týdeník, který bude hájiti zájmy venkovana, rolníka a my dle toho natiskneme takové množství listů!“ Stalo se. — Po nějaké době přišel list docela nevinného obsahu. Bylo v něm sice několik slov proti Kotrbovcům, ale kdož pak toho času věděl, co jest to Kotrbovec, že to je katolík, který chodí do kostela a po případě čte také něco katolického! Po krátkém čase však z pojmenování „Kotrbovci“ vyvinulo se slovo „klerikál“. První článek v „Cepu“ byl klerikálové, druhý klerikálové, třetí též — a to bylo až do konce. Samé zlo klerikální, takže soudnému čtenáři bylo až úsko nad takovým jednáním. To takto vzdělává se lid, který cti Boha i víru otců svých a své kněžstvo? Vždyť ti strašní klerikálové jsou naši bratři, synové našich rodičů a naši přátelé. Jak týdeník „Cep“ je prohaný, to dokazuje tímto: Pisatelka těchto řádků byla před nedávnem na učení se německému jazyku ve Výpřtech u Chomutova (v Rudohorě). Tamtéž konaly se přípravy k sv. biřmování, a uvítání arcipastýře, arcibiskupa barona Skrbenského, účastnily se katolické spolky bez reptání, jiné přišly ve velmi protídých řadách. A proč svého vrchního pastýře neuvítaly? Od út k ústům šla zvět a agitace: „Nevítejme jej, on jest Čech a nadřazuje Čechům na úkor nás Němců.“ Lid věřící však přece důstojně uvítal svého arcipastýře a při spatření jeho vážil si toho, že uvítání jeho tak skvěle dopadlo. — Protož já, čtouc v týdeníku „Cepu“ mnohokrát o pann arcibiskupu pražském, že jest zarputilý Němec, se zatajeným hněvem jsem říkala: „Ty prohaný „Cep“, v Němcích agitují pro neuvítání pana arcibiskupa proto, že jest věrný Čech, a ty zase zde u českých rolníků jej ostouzíš, že jest Němec. Protož takovému lháři není možno věřiti ani slova, neboť vše mimo práva a svěrolékařské porady lež na tě a pod jménem klerikál urádně všech katolíků, kteří víru svou milují a Boha svého vysávají. Doká-

zala jsem toho, že na místě „Čepa“ odehrál se v rodině naší týdně, katolických zemědělců „Venkován“, a tímto dnem také všechno sbytné rozčlívání odpadlo.

Z Rychnova n. K. Divadelní ochotnická jednota „Ty“ pořádá za lásk. spolupráce p. v. občor. ob. besedy v Rychnově n. K. v neděli, dne 26. dubna 1908 ve prospěch „Studenéckého družstva“ divad. představení: Dědečkovy housle. Vesnická historka ve 3 jednáních se spěvy od Jaroslava Rudlofa, hudba komponoval Emilian Starý. Zpěvy navštívil a řídil p. A. Frauenberg. Začátek přesně o půl 8. hod. Konec o 10. hodině. V mezitím účinkuje ct. hudební spolek Dalibor. Ceny míst obyčejné, dělnický lístek 20 hal. Předprodej lístků na číselovaná sedadla lásk. obstará p. Josef Říha, obchodník v Rychnově n. Kněžnou.

V Opocně koná se v neděli dne 26. dubna schůze, na níž řečnické bude sekr. p. Mužík.

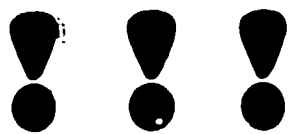
V Kladně bude se konati v sobotu dne 25. dubna důvěrná schůze, na níž referuje sekretář p. Mužík o organizovaných útocích na katolíky.

Z Čáslavě. Slavnost vzkříšení přes méně příznivé počasí vydařila se přece velmi krásně. Obrovské množství lidu z celého okolí naplňovalo náměstí, jímž ubíral se průvod, kterého zúčastnilo se městské zastupitelstvo s p. purkmistrem JUDrem J. Zimmrem, všechno úřednictvo a důstojnictvo c. a k. 21. i 12. pluku c. k. zeměbrany. Co zvláštní pochvaly a uznání zasluhuje, jest, že okna byla osvětlena téměř po celém náměstí a mnohá ozdobena transparenty. Tím větším však podiv vzbudilo, že okna příbytků, v nichž bydlejí někteří pp. důstojníci, zela temnotou. Svobodným ovšem nelze se konečně diviti, ale u ženatých vzbudilo to, jak řečeno již, podiv. Nechceme to přičítati nikak úmyslnosti, stalo se tak jistě pouhým nedopatřením, které obecnost, doufáme, omluví. — Při opravě našeho starobylého chrámu mělo by býti pamatováno na východ buď ze sakristie nebo z presbytáře. Vzpomeneme-li na tu obrovskou účast při příležitostech, jako byl Velký pátek, a představíme-li si nějakou paniku, ptáme se, kudy by se tak dostalo ven to množství zvláště dětí, které naplňují presbytář? Dosavadní vchody naprosto nestačí, zvláště když ještě dvě hlavní se otevírají do vnitra. Při opravě chrámu byla by nejlepší příležitost pamatovati na nutné bezpečnostní zařízení. Dalo by se snadno přispůsobiti vzhledu chrámu bez ublížení jeho kráse a slobovému sculadu. — Propadlá myšlenka, zakoupiti pro hospodářství obecní zvláštní dvůr, též se nese od sousedů radnice. Doufali, že budou zbaveni zápachu z hnoje (a koňský zvláště je vydatně cítit) a přestali se již děsit nebespěči z možného zavlčení lečjaké náklady z pověstného exkrementního stroje, který se uchovává zrovna za zády jejich domů. A hle, všechno je pryč! Znečištěný stroj stojí tam dále, kompost v nastávajícím březí sluníčku oddychuje si libozným parfumem šíře. Nevíme, zdaž dotyčného pánu, který svým hlasem rozhodl nezkoupiti hospodářské stavení za branou, nesní v uších. Paní susedé radniční mohou se těšiti, že oni mají z obecního hospodářství aspoň něco, jiní nemají ani toho. — V úterý 21. t. m. bylo popláchnuto všechno obyvatelstvo úzkostlivým pískáním parní pily, hasičskými trubkami a bitím na zvon. Všechno poplach však ukázal se naprosto zbytečný. Na nádraží chytila bouda, v níž dělníci měli schovány nástroje, a několik puten vody požár uhasilo. Nebezpečí nebezpečí žádné. — Co se otavělo jaro, počínají uličníci prováděti své obvyklé rejdy v sadech Vodrantech, nešetříce ani odrůstlého stromovní ani křovin. Loni bylo si stěžováno, že prý hlídá sadu jest hrubý. Nevíme, jak by si jiný počínal při pohledu na očividnou ničemnost. Snad by bylo záhodno potrestati exemplárně některé z těch největších rozpustilců. Ostatně i někteří z dospělých nevědí, že šetření křovin jest povinností, a domnívají se, že proto nosí nářadí, aby jí mladé výhonky otlučkali. Stěžné napomenutí považují za urážku a apozornění oplácí tím, co vyvíjejí hlídačovi.

Z Kromě. V pondělí velikonoční viděli jsme ovoce obětavé, apoštolské práce našeho vldp. faráře F. Mimry. V obnoveném kostelíčku složili vyznání sv. víry katolické Marie Peškova, Anna Vtřpilova, vdova, syn její Jan a dcera Anna — čtyři konvertité a z nich tři z jedné rodiny. Následovali tak neodolatelně svého manžela a otce, který nedlouho před tím pro pokoj duše své na smrtelné posteli vrátil se do církve sv., kteru kdysi opustil. — Též z dne večer připravil nám křesť. soc. spolek milou zábavu v hostinci J. Brázdý. Na počátku v krátké přednášce poukázal čilý člen J. Brázda na zloubné účinky alkoholu pro zdraví a štěstí lidské. Jak se vzdálil od fečnického stolku, opanovaly příma spolkového jeviště čiperné členky nadějně ochotnické družiny. Podaly nám několik sádkových ohrádek s ovadlými ženského světa. Tak zvláště všechny rozesmály pr. jevy pokrokové, h. dlouhovlasých blaviček, které těsně stěny rodinného krbu a láka život veřejný. až dosud apravidla jen mužům vyhrazený. Chvilku horují po samostatném, na mužích nezávislém životě, ale brzy při nepatrné uměnce o hexámě ženského stávají se rázem s lákatek, profceorek, advokátek, kasírek — sase jen

ženy strožené k tomu, aby v blánu Boží vychovaly děti a těly muže v jeho práci pro blaho veřejné. V prostorné místnosti tleskli se velmi četní přátelé našeho spolku. Všeobecnou radost působila přítomnost lidového kněze, vldp. faráře a vážených občanů z tábora katolického. Také hmotný výtěžek velice potěšil. Přejeme živému spolku křesť. soc. mnoho zdaru k všeobecnému dobru!

Behuslavickému pokrokáři (Dokond.) Umíte-li tak herecky ohmutiti čelo nad chybami „klerikálů“ a prohláseti docela jejich žaludky, nemrste se, že sase povíme něco o jiných. O činnosti jistě „čile a snaživé jednoty“ mohli by dosti vyprávěti nejbližší sousedé, když se někdy po půlnoci probudí. To jest divná podpora sirotků, jestliže někdo na sobě zkouší, zda-li pochází z opice. Zde dobře v obci víme, jak má té „kněžské matě“ jeden zdejší pokrokář co děkovat, že nás může svojí pochodní pokroku dále osvěcovat. Ale sse by pro nás nebylo, kdyby se — jak se říká — raději „poradil s Vaňkem“. A že ta „kněžská meta“ jde až do sedmého kolena, o tom by mohla mluvití zase něco paní hostinská „Sokola“. My se na to lépe pametujeme než mladický pokrokář, jehož brýle někdy jsou tak zpoceny, že často nevidí, kde vande se zastavuje pivovarský vůz. Náš p. farář nezkonší na sobě umělým způsobem, zda se země trčí, jako některý pokrokář. Snad se nemůže někdo dočkat již rudého vyvlastňování, aby mohl něco z farářského sklepa dostat; že ten sklep slouží stejné ponejvíce hostům, to vědí občané, kteří pohostinnost p. faráře znají. Společnosti hodných zdejších sousedů nikdy se p. farář nešťítí. Ovšem s „pokrokovou společností“ těžko katolíku seděti. V tom souhlasíme s p. pisatelem, že má p. farář uloženy tisíce a s ním v jedné záložně také tisíce jiní zbožní lidé zdejší. Tou záložnou jest náš chrám Páně, který tak krásně jest nyní opraven. Ovšem, že úroky z takového vkladu se vyplácejí až po smrti. A tohle by pokrokář nechtěl. Jen at pokrokář k obveselení zdejších občanů se zlobí v novinách dále. Není možno se zlobit na takového humoristu. A my se tím pevněji semkneme dohromady.

Proti šílenému požadavku ústřední učitelské jednoty, aby náboženství bylo ze škol odstraněno, nutno pořádati protestní schůze a šířiti brožuru Dra Reyla „Proti volné škole“. Spisek na 68 stranách odhaluje zloubné následky školy bez náboženství. Cena 16 h. — Objednávky vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Čestní úředníci stiháni jsou pro užívání české vnitřní úřední řeči. Okresnímu hejtmannu v Roudnici n. L. Boumovi pro zaslání českého přípisu okr. hejtmanství v Litoměřicích pobroženo místodržitel radou Csernym řízením disciplinárním. A prezident kraj. soudu v Litoměřicích, dv. rada Jedlička navrhl vrehnutí zem. soudu v Praze, aby s okresním soudcem Frycem v Libochovicích pro vyřízení českého přípisu zavedeno bylo disciplinární řízení. A proti vzpouře německých soudců v Čechách, kteří se beztrápně nadále posmívají platným zákonům, se mlčí. Takové jednání přesaňuje už všechnu míru trpělivosti českého člověka. Kde to jame?

Proti německým útvarům, které se provádějí v království Českém za vedení některých soudních úředníků, protestovaly u ministerského předsedy, ministra spravedlnosti i ministra krajana téměř všechny okresní výbory české. Pomůžte to?

České umění ve Vídni. České pohostinské hry Národního divadla v Praze, které se měly konati letos ve Vídni u příležitosti císařského jubileu, budily mezi Vídeňskými pobouření, proto odřeknuty. Čeští umělci, sdružení v Jednotě výtvarných umělců v Praze, vědomi jsouce této urážky kulturních snah národa českého, odřekli spolupůsobení své na výpravě některých skupin jubilejního holdovacího průvodu.

Pozemkový majetek v zemích koruny české. Celková plocha v hektarech (1 ha = 10 000 m² = 1.738 rak. jiter): Čechy 5.194.530, Morava 2.222.197, Slezsko 514.677; zdaněná plocha: Č 5 018.485, M. 2 151 707, Sl. 498.796; daně pro sta plocha: Č. 176.051, M. 70 401, Sl. 15.879; z půdy daně prosté jest neplodné proc.: Č 62 M. 75 Sl. 92; na stavby a dvory: Č. 206, M. 216 Sl. 210; na ostatní nezd. půda: Č. 788, M. 709, Sl. 648; na pole: Č 505, M. 548, Sl. 494; na luka: Č 10, M. 7, Sl. 58; zahrady: Č. 13, M. 12, Sl. 18; lesy: Č. 29, M. 275, Sl. 342; pastviny: Č.

5, M. 58, Sl. 62; vinice: Č. —, M. 07, Sl. —. Z dat těchto je zřejmo, že Morava má největší procento poll. Majetek pozemkový: do (nejvýše) půl ha jest: Č. 378.263, M. 268.985, Sl. 26 504; od půl ha do 5 ha: Č. 330.689, M. 196.455, Sl. 31.874; od 5 ha do 50 ha: Č. 160.767, M. 64.890, Sl. 15.057; od 50–200 ha: Č. 3.918, M. 1.479, Sl. 326; přes 200 ha: Č. 1.239, M. 473, Sl. 115; mají tedy majetky pozemkové půdy do (nejvýše) půl ha, celkem ha: Č. 50.439, M. 42.232, Sl. 3.561; od půl ha do 5 ha: Č. 583.715, M. 314.023, Sl. 64.759; od 5 do 50 ha: Č. 2.350.249, M. 999.928, Sl. 208.501; od 50–200 ha: Č. 321.652, Mor. 122.078, Sl. 27.093; přes 200 ha: Č. 1.767.309, M. 696.960, Sl. 202.071. Z toho je vidno, jak nepoměrné u nás jest rozdělení půdy. Nejvíce usedlostí jest těch, co mají půdy do půl ha. Těžiško zemědělství spočívá na malých držitelích půdy. Připadá na tyto: z celkové okopané, zorané půdy (poll. zahrad a vinic) v Čechách 78 procent, na Moravě 83 8 pr.c., ve Slezsku 79 3 procent. Páda velkých držitelů slouží především hospodářství lesnímu a honitbě.

Blahobyt rolníků. Na rolnických usedlostech v Rakousku vázoe víc než 600.000.000 K hypotekárních dluhů. Vedle toho existuje více než třikrát tolik dluhů osobních.

Dohoda mezi řepáři a cukrovary v Čechách stala se skutkem téměř ve všech řepných krajích Čech. Cukrovary uznávají organísace řepářů a povolují jednotné ceny mezi 2 K 5 h až 2 K 20 h. Jen v pražském obvodu k dohodě nedošlo a osev řepy bude tu slabší. Kde není řepářských organizací náležitě zřízených, úmlavy cukrovarů s řepáři ději se jednotlivě.

Spiritista sešlel. Náhlým výbuchem šílenství zachvácen byl 18letý hutník Semenský v Kladně při práci ve Vojtěšské huti. Musil býti dopraven do okresní nemocnice. Semenský sešlel nejspíše z tak zvaného „duchařství“, jehož byl horlivým vyznavačem. V tamějším městě a okolí téměř ve všech třídách obyvatelstva jest netušenou měrou rozšířeno „duchařství“. Spiritisté mají tam nečetné kroužky, při nichž vystupují jako media ponejvíce mladí hoši a děvčata. Poměry tyto mají abouhbný vliv zejména na dělnictvo.

Příští velká srážka v Asii. Japonský ministr vojenství Ternatši přemlouval rozpočtový výbor, aby povolil požadované prostředky na další zbrojení a zdokonalování japonské armády. Hrozil dokonce, že provede na sobě harakiri, nebudou-li povoleny. A důvody? Min. vojenství poukázal na nebezpečné sousedství Číny a Ruska. Vojenská síla Číny se prý podceňuje. Ve skutečnosti daleko prý převyšuje vojenskou sílu Japonska. Rusko má v době míru jeden milion mužů ve zbrani. Tento počet může zpatronásobiti. Příští vývoj poměrů v Asii musí se bedlivě stopovati. Příští velká srážka nebude prý v Evropě, nýbrž v Asii, a to buď východně od Indie nebo západně anebo severně od Japonska. Podle toho má japonský ministr vojenství za to, že srážka s Čínou jest neodvratna. To potvrzují i současně poměry. V Číně vzrůstá se zrovna živelný odpor proti Japonsku. Číňané bojkotují bezohledně japonské zboží a chvatně reorganizují svoji armádu, aby mohli se vypořádati s Japonskem. Japonsko bylo by se vrhlo na Čínu už samo, kdyby mělo uspořádané finance a kdyby v Tichém oceáně nebyla mohutná eskadra americká. Proto vyčkává a zbrojí.

Kafrovník pravý jest statný strom, připomínající vnějškem naši lípu. Jest domovem ve vých. Číně, Japonsku a na blízkých ostrovech, kde tvoří celé lesy. V novější době pěstují jej se zdatem na Ceyloně, Madagaskaru a v teplejší Sev. Americe. Všecky č. s. i stromu, zejména kořenu a kmen, jsou proniknuty vonnou silicí kafrovou, která jest příčinou, že strom netrpí škodlivým hmyzem ani jinými živočichy. Dobývání kafru děje se nejčastěji takto: Kořen a dřevo z poraženého staršího stromu se rozštípe na drobné třísky, jež se pak nasypou do kádě s dírkovaným dnem. Kádě uzavře se víkem a postaví se nad železný mlýný kotol, v němž jest voda. Pod kotlem se topí, tak že se z vody tvoří páry a ty, nemohouce jinudy unikati, vystupují dírkovaným dnem do kádě. Prostupující mezi třískami dřeva kafrového, páry vypuzují z třísek tekavý kafr a odvádějí jej s sebou dlouhou bambusovou trubicí do ochladiče, který se stále ochlazuje vodou. Tam sráží se požíze kafr v kafr surový. Za 24 hodin možno tímto způsobem ze 100 kg kafrových třísek vytěžiti surového kafru asi 5 kg. Surový kafr ukládá se do olověných nebo plechem vyložených beden a v nich dovaží se do Evropy, kde se teprv raffinauje, až jest skoro průhledný. Upotřebení kafru jest mnohonásobné: přidávají jej do některých léků, doporučují při dně a rheumatismu, zapuzují jím moly, dávají ho do některých tiskavin a bezdýmného prachu, upotřebují ho při výrobě celulóida a tak zv. gumového prádla, v obhospořádání, kosmetice atd. Z vody, která kape se surového kafru, nechá-li se delší dobu ležeti, těží se kafrový olej, jehož se upotřebuje zvláště k účelům technickým jako rozpustidla některých pryskyřic a pokostáv a jako přísady do vonných laciných mýdel. Pálen dává tento olej jemné sase, jichž se užívá při výrobě tuň.

Pomocte opuštěným — marlým
dětím. Nedávno zaslal mi přítel Ant. Hoffmann, kaplan na Kř. Vinohradech, známý apoštol mládeže a zakladatel i ředitel tamního ústavu sv. Josefa pro děti opuštěné a zanedbané, k dalšímu vyřízení dopis, který poslal mu vynikající člen českobudějovické národní rady. Uvedu z něho malé výňatky: „Na obvodu našeho města (Čes. Budějovice) žije dělník cihlářský, jenž celotýdenní výdělek promrhá v hostincích a snad i v kořal-
nách. Když se vrátí v noci pozdě domů, a děti zapláčou — neboť se ho bojí — tu neúspěšně bitím ať dítě nejmenšího z pěti nešťastných sirotek. — (Matka zemřela přede třemi roky.) — Štěstím pro ně jest nejstarší z nich 13leté děvče, které stará se o ně, by hladem a zimou nezahynuly; kdyby nepodporoval jich spolek sv. Vincence a jiní lidé dobrého srdce, dávno bylo by se tak stalo. Mimo ni jsou dva hoši: 11letý a 9letý a dvě děvčátka: 6leté a 4leté. Děti jsou otužilé a dost hezké. 13letá sestra jejich dbá, by chovaly se slušně. Toto děvče vaří, snáší živobytí, pere, myje a přitom při všem — ještě jest povinná chodit do školy. Že se tak neděje, jest pochopitelno. O bídě oněch dětí přesvědčil jsem se osobně a přál bych si, aby zámožní naši lidé viděli bídu pěti dětí nedospělých a již v útlém věku odkázaných na sebe samy. Jistě obměkčilo by se srdce i lidí zatvrzelých a stalo by se přístupnější skutkům lidumilným.“ Toť hlavní myšlenky dopisu, jež psal český úředník budějovický a vynikající člen národní rady. Dp. Hoffmann dětí oněch do svého útulku přijati nemůže a nesmí — má jich tam již 98, a ústavní lékař přitahá zakázal více jich přijímati, protože skrovné prostory ústavní toho nedovolují. — Jiný obrázek: Ve blízké Nové Vsi zemřel dne 3. dubna t. r. nádeník Valeš a za týden potom 10. dubna jeho manželka. Zanechali 7 sirotek, z nichž nejstarší trpí padoucaicí a nejmladšímu je sotva rok. — Co s nimi? — Ať stará se o ně obec, řekne snad někdo. Ano, ať stará se o ně obec, ať nechá je chodit cestou křížovou dům od domu a se slzou v oku vyprošovati si skývu chleba, která nezřídka opepřena bývá notnou porcí nadávek, aby v několika letech stali se z hochů lupiči a z dívek žezlůtiny prodávny. Děti podobných ujmá se nejmladší spolek pro země česko-slovancké „Serafinské dílo lásky“, který ustavil se v Č. Budějovicích teprve 8. března t. r. a do dnešního dne vzneseno naň 15 žádostí a proseb, aby ujal se dětí opuštěných a zanedbaných; ale členů jeho je počet praskrovníčký. Brzy budeme mít více ubohých sirot, nežli platících členů. Předsedou „Seraf. díla lásky“ jest vdp. dr. Kasper, prof. bohosloví, místopředsedy slov. pp. prof. Kaska a velkoobchodník Stecher; ve výboru jsou mimo jiné ještě pp. prof. Mencl, obchodník Procházka, pasíř Schättinger, prof. Roubal, obchodník Tampier, jednatelem je podepsaný, jenž jakož i každý člen výboru ochoten jest vdati komukoliv hlášku zprávy o spolku, jeho účelu a činnosti. Řádný člen platí 3 K, účastník 2 40 K, zatež dostává spolkový časopis zdarma. Vydali jsme několik tisíc pěkných, kapesních kalendářků se zajímavým obsahem pro mládež a přátele její, jež hodí se za odměnu hodným dětem. Při objednávce nejméně 50 kusů dáme je po 10 h místo 20 h. Stačí prostě adresovat: „Serafinské dílo lásky v Č. Budějovicích.“ — A která ujmá se chce „Seraf. dílo lásky“ dětí opuštěných a zanedbaných? Dá je na vychování do řádných rodin a dobrých ústavů, a vzbudí-li mu Bůh hojně dobrodinců, vystaví pro ně vlastní ochrannou, útulku a vychovatelnou. — Malý doklad na vysvětlenou. Ke konci minulého roku žebral v Č. Budějovicích u sl. indus r. učitelky Krninské, jež bydlí společně s oš. střeovatelkou nemocných sl. Hruškovou, as 9letý otrávenec; obě se nad ním nestrnulý; nevědouce kam s ním, obrátily se na mne; přišel jsem se, aby otci, který hochu sváděl k toulce, žebrotě, krádeži a pití kořalky, vzato bylo právo otcovské, a sám přihlásil jsem se za poručníka. Malý Frantík, jenž během tří let spával s otcem jen v cihelně, snad asi patnáctkrát byl policejně trestán — t. j. zavřen vždy nejméně na 48 hodin do kriminálu a kradl, nač jen přišel, rozbíjel byl k tomu nti mo vybízen vlastním otcem a zlými společníky, jichž do dnes běhají zde celá hejna, je nyní ve vinohradském útulku sv. Josefa. Nedávno psal mi o něm dp. kaplan Hoffman: „Frantík je velmi hodný, způsobilý, a učelivý chlapec, jenž nám až dotud nedal ani té nejmenší příčiny k stížnostem a oprávnuje k nadějším nejlepší.“ — Co stalo se zde s malým Frantíkem, chce „Seraf. dílo lásky“ učiniti ne s desíti nebo sty, nýbrž se mnoha tisíci opuštěnými a zanedbanými dětmi českoslovanckými; jenom srdečně prosíme, nezavírejte před námi — anebo spíše před oněmi malými ubožáky dvoří a rukou svých. Za „Serafinské

dílo lásky“ v Č. Budějovicích jeho jednatel Frant. Jedlička, katecheta při obecné dívčí škole.

(Zasláno.)

Tímto sděluji a veřejnosti, že jsem svému kolegovi vlp. Röslerovi, kaplanu ve Vel. Outímě, nikdy žádného psaní neposlal. Tím vyprávena jest lživá správa kolující na Býchnovsku a Kostecku, jako by vlp. Rösler mým soukromým dopisem dra Štemberkovi vydal. Učinil jsem trestní oznámení na neznámého pachatele; snad se objasní sondním vyšetřováním, které již zavedeno bylo, jakým způsobem moje privátní, zapečetěné psaní, adresované jinému mému příteli, kterému vůbec doručeno nebylo, dostalo se „svlátní náhodou“ do rukou dra Štemberky.

V Borohradku, 20. dubna 1908.

Bedřich Hubáček,
kaplan v Borohradku.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 29. dubna 1908, o 2. hod. odpo.

v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tř.
č. 8. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. dubna 1908 1 hl
pšenice K 16 00—16 80, žito K 15 00—15 40, ječme-
ne K 9 90—10 30, proso K 00 00—0 00, vikev K 15 20
až 16 00, hrachy K 20 00—26 —, oves K 7 00—7 80,
čobky K 35— až 38 —, jablek K 20 00—20 50, krup K
20 20—20 60, bramborů K 2 80—3 40, 1 hl ječmelového
semene červeného K 140 00—160 —, ruského K 000 00,
1 hl. ječmelového semínka bílého K 40 00—50 —,
máku K 40 00—42 00, lněného semene K 20 00—24 00, 100
kg žitných otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšeničných
otrub 18 80—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 80
až 3 04, 1 kg másla převařeného K — 00—00 00,
1 kg sádla vepřového K 1 80—1 88, 1 kg tvarohu
0 48—0 00, 1 vejce K 0 05—0 06, 1 kopa cereje K 0 0—
až 0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusky
K 2 80—7 10, 1 hl cibule K 6 00—8 40, kopa drob.
zeleniny K 0 80—1 40, 1 pytel mrkve K 3 00—7 80,
1 kopa salátu K 4 80—6 —, 1 bedka švestek
K 0 0—0 —, 1 hl jablček K 00 00—00 00. Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 18. dubna 1908 odbyvaný,
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 25 hektol., žito
28, ječmene 13, oves 169, proso 00, vikev 20, hra-
chu 00, čobky 00, jablek 8, olejky 0, ječmel. semínka
2, lněného semene 3, máku 00. — 2) Zeleniny:
petržele — kop, okurek 0 kop, kapusky 25 kop, cibule
31 hl, drob. zeleniny 48 kop, mrkve 34 pytlů,
brambor 109 hl, salátu 65 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, hrachek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob.
dobytka: vepřů 8 kusů, podvinčat 498 kusů, kůnat
117 kusů.

Gramofony, fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEZEK, Hradec Král.

Učně

přijme

umělec. závod pozlacovačský

Jos. Kieslicha v Hradci Král.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou

s touto ochrannou značkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

KŘÍŽOVÉ CESTY

ze dřeva krásně řezané neb na plátně malované,

BOŽÍ HROBY

rozkládací v mnoha nejrůznějších formách,

Klečící andělé

a Těla Páně

dle krásných modelů ze dřeva řezané, jemně
polychromované,

z pevné tvrdé sádky
== velice levné. ==

Sošky „Vzkříšení“

a veškeré kostelní práce v nejlepších provedeních
v cenách nejlevnějších.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

v SYCHROVĚ.

(Provedeno přes 600 olt. a B. hrobů).

Tri vysoké, užší

výkladní skříně

levně se prodají.

— Blíží sdělí administrace t. l. —

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, kobereců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení.
Obrázkové cenáky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy: došlovně se vyprošuje.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

HRAMOSVODY

system prof. Zengra

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

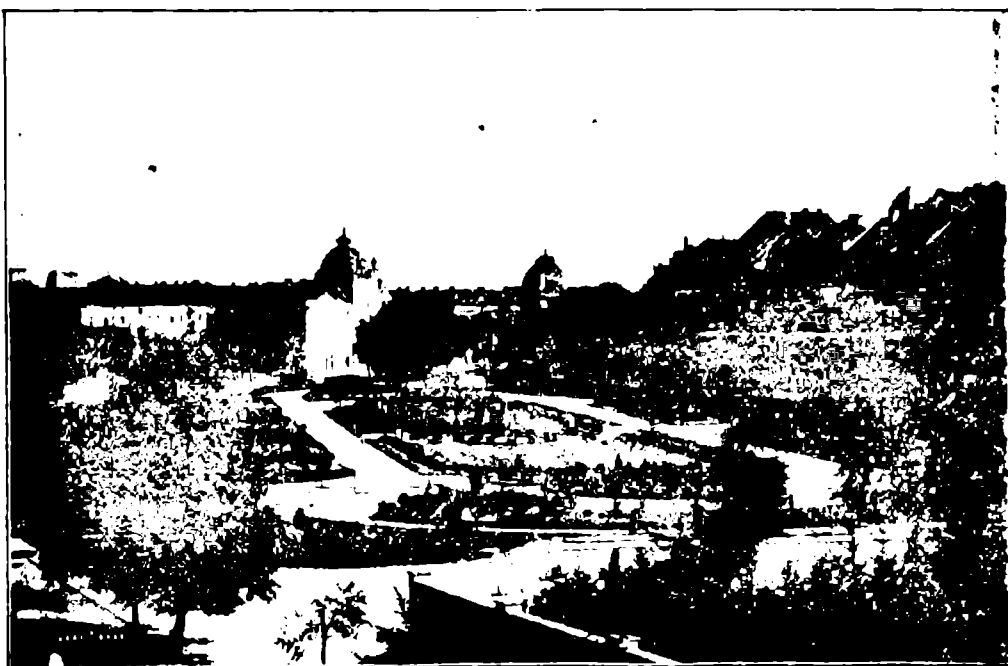
úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiríkova třída 254.

Jiríkova třída 254.

Veliký, skvělý portrét
J. Biskupské Milosti
Dra Jos. Doubravy
provedl umělecký závod
J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.
Cena 8 K franco.

Hradec Králové: Městský park.
Semena pašitových travníků
dodal semenář, závod
Fr. Viktorina
v Hradci Králové.

**Sejte,
dokud čas!**

Žádejte ceník zdarma

Veškerá semena zaručené klíčivosti
dodává nejlevněji
odbor, semenář, závod
Fr. Viktorin
v Hradci Králové.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr
Fr. Jirásek
Hradec Králové.

Provádí rovné i klenuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
nábyteční zdi, zářivky turbin,
vodní nádržky, kanalisace, mosty
trámové i klenuté z betonu,
železobetonu a z kamene lomo-
vého dle systému Lieboldova.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,
Adalbertinam

Fotografie nejlepší!

Fotografování při světle umělém
v každé hodině večerní.

(Patent Langhans.)

První česká křesť.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společnost „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a posílají se naspět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Všeob. úvěrní společnost

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,

dodavatel
c. k. vojen. a úřednických šatů
v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obcenstvu

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleríny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárokuje veškeré vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Besídka

Česká mluvnice v příkladech ze života.

Z literární pozůstalosti † p. Fr. Andrie, učitele v Čáslavi.

Ženka o slovesech.

Kapitola II. — Přídavné jméno.

Přídavná jména udávají, jaké osoby neb věci jsou. Aby osoba dostatečně prokázala, jaká jest, musí mít po ruce tato přídavná jména; 1. křestní list, 2. očkovací list, 3. maturitní vysvědčení, 4. vysvědčení mravní zachovalosti podepsané obecním a farním úřadem a c. k. okres. hejtmanstvím, 5. výtah z knih grantovních od pana listovního, 6. výtah redovaný z matriky, 7. vysvědčení okresního lékaře, 8. průkaz o odbycích státních zkoušek, 9. revers od tatíka, že ho až do své nejdelší smrti živiti bude. Z průkazů, vysvědčení, výtahů a listů takových pozná se důkladně, jaký člověk jest a může se mu pak tedy směle vrátiti žádost za udělení nějakého místa s tím podotknutím, že na něho při obsazování žádný sřetel vzat býti nemohl, a to proto, že na místo ono dosazen byl elíva, který ani neví, co maturitní vysvědčení jest, poněvadž o něm nikdy neslyšel, jehož přídavná jména jsou ve smyslu neurčitá, o kterém se neví, jaký jest, až když nadělá hodně partyk a pak zmizí.

Přídavná jména jsou buď trojího východu nebo jednoho, srovna jako lidé. Koho žena dovolí do hospody třikrát týdně, má trojí východ; kdo tam smí jen v neděli, má východ jeden. Jsou také přídavná jména přisvojovací, jako jest zloděj a cikán. Zvláštnost přídavných jmen jest jejich stupňování a zdobňování, o kteréžto vlastnosti vědí jmenovitě zamilovaní, užívající v řeči své jen superlativů a diminutivů: nejmilejší, nejdrazší, nejroztomilejší a opět: hezounká, malounká, pěknounká, sladounká.

Kapitola III. Číslovka.

Číslovky dle významu jsou:

1. Základní: Jednou rancu zabiti dvě mouchy. Tři muzikanti — čtyři hrubiáni. Kupovat za pět pražáků. Tisíc láter atd.
2. řadové: první.

První láska — krásná snová, dušinka když dobrá procitne, žasne, plešá, z mrákot vylihtne k nebes báni blankytové; oko vidí nevidané krásy, srdce tone v moři rajské spáasy. Žebrákova hlá se razelená, truchlá poušť se kvítím ošatí, rybákova loď se poslatí, bledá smrti tvář se začervená, nový svět a nové počne žiti, kde slunéčko lásky první svítí.

Rubeš.

Škoda jen, že z té první krásné lásky obyčejně nic nebývá než nějaká ta pěkná upomínka!

Jiné číslovky řadové: Páté kolo u vozu. Již víme, kdo jím v rodině bývá.

Číslovky dále jsou 3. druhové. Těch jest vůbec málo. Nejobyčejnější: dvojí sukno, troje děti — a konečně

4. zlomečné, n. p. drahá polovice. Zlomek tento má tu neobyčejnou vlastnost, že více platí než celek. Jest to tedy zlomek nepravý. Poznámka k číslovkám základním.

Svým časem povstala otázka mezi filology, může-li se také správně říkati n. př. osm a třicet, čili jest jen přípustno říkati třicet osm. V takových choullostivých, sporných otázkách r. shoduje staročeská literatura, a tu někteří neuváží badatelé po dlouhém a pracném pátrání ve starých rukopisech nabyli jistoty, že staří Čechové kladli vždy jednotky před desítky. Vychází to z dokumentů bývalých panů Franců, kdež velmi zhušta se uvádí, že ten a onen dostal pětadvacet, nikdy však se nepraví, že by byl dostal dvacet pět. Tím tedy záhada ta jest urditě a neomylně rozhodnuta.

Kapitola IV. Sloveso a příslovce.

Sloveso udává, co osoby neb věci činí, a pro tuto vlastnost musí se ho člověk více než ohně báti. Hněte sebou — udá to na radnici, prošplechtíte něco, udá to na hejtmanství nebo třeba i v Praze; a aby jeho udání bylo přesobivějším, udělá se sebe i příslovce, které neopomene doložit, kdy, kde a jak se to stalo. Nic nedělá člověku větších těžkostí a nepříjemností, než takové kusé sloveso, jemuž schází to nejpěknější, totiž charakter.

Úslovesa rozessáváme mimo rod a číslo také čas, osoba a způsob.

Čas minulý — tempi passati. — Ó Velvary, Ó Velvary! Ještě se ten kámen ve vodě

obrátil, ale moje mladost ta se již nevrátí. — Bejvávalo, bejvávalo dobře.

O jiném čase těžko mluvit. Přítomný jest prchavý, budoucí pak neproniknutelnou rouškou zastřený.

Nejdůležitější při slovese jest osoba — první, druhá, třetí. „Já“ znamená osobu první a tím se dá vysvětliti, proč na světě je tolik sobeckosti, neupřímnosti a nadutosti. Každé já jest první a nejpřednější osoba, ty druhé jsou tu jen jako nějaký přílepek, ku kterým není třeba žádných ohledů. Každý si o sobě myslí: „Já svět držím, nebýt mne, ví jen Pán Bůh, co by se dělo a jak by to tu vypadalo.“

Způsob jest trojí: a) oznamovací, n. př.: „Milý otče! Již zase potřebuji peníze.“ Způsob tento jest vlastně největším nezpůsobem, kterému by policie měla přítrž učiniti;

b) rozkazovací: „Ať nezapomeneš na Navrátila!“ —

c) žádací: „Kéž by tě již země pohltila!“ Takové jest zbožné přání příbuzných, vědí-li, že jest člověk pro případ smrti aspoň na 100 zlatých pojištěn.

Slovesa jsou přechodná i nepřechodná. Příklad přechodného slovesa jest milovník, který docela s lehkým srdcem přechází od jedné ke druhé, dle toho, mnohc-li kde cítí: Jest to zkrátka přechodník. Jsou však také slovesa, u nichž žádným způsobem nelze utvořiti přechodník ani rodu mužského ani rodu ženského. O to se může n. který otec zasaditi jak mu libo, vše zůstává marným. Ať se na hlavu staví, ať se stropu chytá, zuří, hromaje, vyděšením hrozí: jako když hrách na zeď hází, a v odpověď na své láteření uslyší jenom: Vezmu já si chudobnou dívčici, třeba měla jen jednu kytlici. A matinka může prositi, varovati, zakazovati, dceruška to vyslechne a nemá nic pilnějšího než vyhledti příležitost, aby hezky za tepla svému Honzíčkovi mohla průběh celé konference vyzvoncovati.

Zlá, Jeníčku, zla rada!
Pravila panímáma,
až ty přijdeš k okénečku,
bych ti neotvírala.
A já to neudělám,
proto, že tě rada mám;
až ty přijdeš k okénečku,
pěknou hubičku ti dám.

Potom dělejme přechodníky, nebo přechodnice!

Přechodná slovesa vynikají tím, že se jich dvojím způsobem potřebovati může: činně a trpně, na př.: Zeť napálil tehána, zeť byl od tehána napálen a obráceně.

Dle rozdílu časového dělí se na dokonavá a nedokonavá. Slovesa dokonavá přítomného času vlastně nemají. Slovesa taková jsou jako stvořena pro dlužníky, zaháleče, advokáty a generály, kteří s ručením až příliš obmezeným užívají pouze jen tvaru budoucnosti. Dlužník: zaplatím; lenoch: udělám; advokát: vysekám; generál: zvítězím.

Kulturní hlídka.

Hynutí věry — postup pověry. Marně snaží se materialisté vtlácti lidstvo do uzavřené, pevné tvrze hmotatství. Historie stále více dovědčuje, že krajně materialistické snahy jsou útočením na přirozenost lidskou, že dovedou sice duše mrzačiti, ale nikoli jarym zápalem pro dobro a krásno nadehnouti. Nedovedou ukojiti výšší tužby, hlásící se stále a stále o svoje práva. Již v našem listě zaznamenáno, jak samy protikatolické listy vidí ve vítězícím materialismu francouzském černou příseru znamenající pokleslost. Leč člověk zbavený nepostradatelné ideové opory najednou tápavě hledá sem tam, čím by mohl žíté duše ukojit. A nepřikloní-li se k pravé víře, od níž odpadl, pokouší se nalésti útěchu v pověře. Nemá-li lék, hledá aspoň letkvar, nedává-li se mu balsám, aspoň schází mastičkáře.

„Nár. Listy“ sdělují 17. t. m., že v Paříži přicházejí nyní do módy — spiritisté. Henri Rochefort ve světově známém „Figaru“ píše: „Dostávám nyní denně pozvání k tajemným schůzím, v nichž má člověk příležitost za záclonou pohléditi lebkou slavných zemřelých nebo stisknouti ruce proslulým tanečnicím nebo zpěvákům, jichž památku chová potomstvo v úctě. V těchto domech, kde se navazují osobní styky se záhrobím, táže se domácí paní přívětivě, s kterou proslavenou osobností se kdo chce baviti . . . Dámy spisovatelky dávají přednost madame de Sévigne. Nejvíce však volán bývá duch Napoleona I.“ — Tak se mají tedy věci ve městě, které se chlubí, že jest nejpokrokovější, nejvzdělanější ze všech měst světa. V městě, kde nejsarovější poškibleky sypon se na hlavy katolický smýšlejších lidí, roztahuje nerušeně dlouhá svoje chapadla pověra i po lidech velice inteligentních. Pokrok?

Masaryk si zase sakrifikoval. A to opět takovým způsobem, aby obhájen by jeho osobní majetát, ať už tím trpí zásadovost, důslednost a filosofická opravdovost jakkoli. Zbyh, pokroku, jen když nebude ubrán ani jeden paprsek z pozlátkové glorioly Masarykovy! M. v uražené jedltnosti hodně podrážděně sáhl do Ar. Nováka proto, že týž odvrátil se míti volnější názor o franších Masarykových. To byla velká smělost! M. má právo kritizovati všecko, každého; leč užívati téhož práva proti Masarykovi, tot drzost.

A tak místo nutného sebezpytu, který jest vlastně nutný pro každého učenca, M. hleděl stepati Nováka dne 10. t. m. v „Novině“ — žurnalistickou filipikou à la „Právo lidu“. Novák však v „Přehledu“ ze dne 17. dubna chytil filosofa do kleští věcným rozbozem jeho podrážděných a ubohé pichlavých nájezdů. Mimo jiné lapsal: „Zda může býti větší literární bolesti než ta, že učenec a spisovatel významu Masarykova a takovou povrchností a nízkostí hlediska soudí o dnešních sporech literárních; že místo doložených a promyšlených soudů klade paušální a ledabylé nápady; že své odpůrce nekritizuje, nýbrž uráží; že posléze píše slohem tak jalovým, novinářským, banálním, jehož příkrasou má býti — bezduchá slovácká anekdota po způsobě Kosmákově? (S dovolením. tak nejapných anekdot jako realisté nebo socialisté Kosmák neužíval. Pozn. Obn.) . . Neptá se, který mravní rázor představují neb blásm, nekritizuje moje práce a tohoto hlediska pro moralistu jedině oprávněného, nýbrž jako pedantická gouvernantka dává mně známky ze slušnosti, opravdovosti a pravdivosti. Při tom posuzuje mne nikoliv dle svého vlastního rozboru, nýbrž na základě úsudků J. Vodáka a E. Sokola. Všecky následující výtky čelí jsem už dříve . . ; elusnému, opravdivému a pravdivému professoru M. stačí opsati nedoložené, neb nesprávné úsudky císl. (M. dovede ještě jinší věci! Vždyť zakrísloval katolickou úvahu historickou, aniž by ji byl četl, jak z jeho kritiky zřejmé vysvitlo! Pozn. Obn.)

Vrcholem všech útoků stati prof. Masaryka jest passus o tom, jak provádím chytráckou literární politiku. Ruku na srdce, vznešený proroku! Víte, koho jste obvinil z chytrácké literární politiky? Mne, jenž otevřenými, příkrými a bezohlednými soudy v „Oechische Literatur der Gegenwart“ jsem proti sobě obrátil celý český literární svět . . . V kritikách dostalo se mně místo věcného rozboru osobních urážek; lidé přerušili přátelské styky se mnou; časopisy zavřely mně své sloupce; nakladatelé vrátili mi práce a smlouvy. . . Nyní přichází někdejší vůdce naší mladé generace, ještě čerstvě postříkan blátem a slzami utrženými při příliš horlivé houbě za mandátem a žaluje si do mne, že břeďu sondou politickou a mravní kaší . . . Je-li však nějaká spravedlivost v literárním vývoji, musí po letech nastati hodina, kdy uzná se, že tato mravní a literární kaše, kterou mně prof. M. vyčetl, byla podobna poněkud té živné, sytlící kaši, kterou rozdává Bílá Paní na českých zámcích. Vždyť i teď v době realistických štvanic a strannických zmatků jsou rty lačnící po neodvislém kritickém slově.“

Tak! Teď o realistických štvanicích slyšíme i z úst pokrokatových. Dříve bylo k nim panstvo blucho a slepo. Když se švalo a krajní nespravedlivost vůči katolictvu, proti tomu neměli „ne-stranní, rozvášní a jen pravdu hledající“ kritikové nic. Teprve když sami dostali nespravedlivé po hlavě od podrážděné jedltnosti „realistické“, opakují zvolna pravdivé úsudky — po „klerikálech“.

Václav Matěj Kramerius a moderní zásady. Ant. Rybička Skutečský pečlivě sepsal životopis velezasloužilého učitele lidu, nezištného šířitele českých knih, zbožného učenca. Vyjímáme z cenné práce té některá zvlášť zajímavá místa, připojujíc vlastní poznámky.

„Prvního vychování a vycvičení v základních pravdách náboženských dostalo se Krameriusovi v domě jeho rodičů, o dobré zvedení dětí svých nade všecko pečlivých.“ — Dobří rodičové ani nevěděli, jaké násilí páchali na ubohém děcku v tehdejší osvícenské době! Vždyť přece nyní pokrokoví učitelé jsou přesvědčeni, že dětem rodiče nemají vštěpovati svoje přesvědčení náboženské. Takovým vyučováním duch dítěte zakrnl, ubohá dušička se tím nutí do sverací kazajky.

„Když pak dospěl k vyšším vědomostem, dán na tamní gymnasium, kde tehdejší vyučovali kněží z řádu tovaryšstva Ježíškova. Skončil s dobrým prospěchem r. 1775 studia gymnasiální . . .“ — Dost. Kramerius žákem jesuitů? To mu měli raději ukazovati paprsky osvěty v komíně. Ti jesuité mu jistě tolik koptu do hlavy nasypali, že se z tílarsého tmářství po celý život nevzpamatoval. A to že mohl studia gymnasiální s dobrým prospěchem dokončiti?

„Jeho mužný, avšak příjemný obličej krášlili veliké modré oči, s nichžto zářila přívětivost a srdečnost . . . Celé jeho zevnější chování a spůsob byly lahodné, přitom prosté všeho malicherného pítvoření a poklonkářství.“ — Ubohý Kramerius! Myslí, že podporuje pokrok a zatím

jakým byl spátníkem! Vidíme před sebou vsoz moderního učitele. Lidé. Nedostudovaný mladík s rudou mašli na hrku mhoucí oči, s nichž blýskají jiskry šíleného fanatismu, stává se do hercké pózy, k vůli potlesku davu seka nemilosrdně do „byrokrata“, poklekne šíleně přemocnému pánu, rudému vojákovi — stává se jako „taky-proletář“, aby pak za svoji ukrutnou námahu shrábl tučný bakšiš.

„Obrátiv již v mladosti ducha svého k užitečným vědomostem . . . stal se brzy mužem důkladně vzdělaným, opatrným a vytrvalým. Ovšem vynikali mnozí z tehdejších učenců . . . nad Krameriusa; avšak čeho se mu v způsobu tomto nedostávalo, doplňoval neuvěřitelnou pilností, podivuhodnou vytrvalostí a praktičností.“ — Jaký to byl největší dohráček! Teď platí jiný kurs. Nyní propadlý student, který v „spravedlivém rozčilení“ zoufá nad změkklými mosky „pedantských profesorů“, těší se větší pozorností než Tomek, Kalousek a jiní vážní pracovníci.

„Kráčeti cestami křivými k vyměřenému cíli, takovému, osudováním a jiným nechvalitebným způsobem chytět zvířetní nad sokem svým, vymetivati se za utrpěnou bezpráví a spláceti slé zlym; vše to mu bylo mrzkostí, již nenáviděl z hlubokosti srdce svého . . . Přitom byl vždy skromný, nevychloubal se zásluhami svými, nýbrž hleděl vždy spíše šlechetně předsevzetí a dobré skutky jiných vychvalovati. Také nedal se lehce k hněvu aneb nějakým surovostem popuditi; sebe hrabál urážky nesplácel ničím, leč krátkou, trefnou nezřídka i humoristickou odpovědí.“ — Zkrátka počínal si skoro jako pověstný český Honzíček. Do světnice tohoto chudáčka nevnikla ještě spasitelná zář masarykovské společnosti, která z uražené sobělibosti dovedla nadávat jako koňati na trhu. Obmezenému jeho duchu stačila zcela morálka křesťanská, on netoužil výše, jako toužil ostrovidově realistické školy. Proto vůči protivníkům neuzíval ušlechtilých výrazů, jako: černá banda, darebáci, moralistní bestie, špinavé prsty, svinstvo, vráně a pod. Nebyl ještě morálně tolik vyspělý a proto nemohl tolik znášlechtovati jako ti lidé, kteří jsou nyní prokvašení realismem. Docela se zapomněl metit špiclováním, cikánským lhaním a násilným přetvářením smyslu slov protivníkůvých.

„Chová se vůbec tak, jakž křesťan a lidumil slouží, vedl i ve své domácnosti život příkladný, jea milované choti své laskavým manželem, dobrým rádcem a věrným pomocníkem ve všech záležitostech domácích, dětem svým pečlivým otcem, příbuzným vždy ku pomoci ochotným přítelem a dobrodincem, čeládku a ostatním domácím starostlivým hospodářem a příkladným pánem, jenž je vždy k dobré kázni, mravnosti, nábožnosti a pořádku napomínal.“ — A to že byl člověk pokrokový? K vůli většímu blahu a spokojenosti svoji choti měl jí nejčernějšími barvami líčiti, jak jest v soubodě společnosti ujařmována. Měl jí vykládati nutnost rozvířitelnosti manželství. Dětem svým měl říkati, že vděčnost a úcta k rodičům jest zastaralým copem. Bylo také jeho povinností čeládku vykládati, že vyučování náboženství ve škole znemravňuje. Mohl sice čeládku vlastně hodně vysávat, ale na jiných místech měl před dělným lidem líčiti barvami nejčernějšími, co všechno zkuste dělníci od zaměstnavatelů, kteří jsou skoro vesměs nejvšestruhěji vyřídudchy. A kdyby byl po přemýšlence každému ještě stiskl ruku, byla by se sláva jeho demokratického a humanitního ducha rozléla víc, než kdyby několik ubožáků bez hluku a vydatné penězi podporoval. Zkrátka Kramerius nerozuměl sám sobě.

A co učinil Kramerius před svou smrtí? „Cítě konečně na sobě, že se přibližuje doba, v kteréž mu bude loučiti se navždy s milovanou rodinou svou i drahou vlastí českou, požádal dne 21. března svého přítele, Fr. Faust. Procházku, tehdejšího ředitele gymnasií a bibliotéky Pražského, aby ho důstojně připravil k pouťi nadzemské. Druhý den potom z rána přijal z rukou Divise Johna, provinciála dominikánského, svátosti umrajících; takto posilněn sázel až do své poslední chvíle sobě vědom a myslí neohrožený, zemřev téhož ještě dne, 22. března r. 1908.“ — A to že zemřel takový klerikál jako muž myslí neohrožený? Volat k sobě kněze na pomoc! A tehdy, kdy Rousseauovy a Voltairovy spisy byly přímo hltány! Měl raději nasekat hodné dlužů jako jeden pokrokový učitel, stěhl se na Letné a prohlásil v posledním dopise, že si nepřije církevního pohřbu. To by byl dokázal jiní hrdivství!

Píše se o vážném „národním nebezpečí“; přý brozí existenci národa veliká pohroma z katolického hnutí; toto jest přý otravou, skázou našeho lidu. Tak hlásají listy příslušující germanisující lidům. Nuže — Kramerius za veliké podpory vlasteneckých kněží náš národ křtil ze mlod. Tito mužové se ošebračovali k vůli národu, vydávali se pronásledováni. A když nesmírnou námahou připravili lidu skvoznou tabuli, zasedli k ní sítěm příživníci, kteří si ze svého „vlastenectví“ nasekali veliké jmění, ulevující si nadávkami na „klerikály“. Podivno! Jak dlouho již ta církev náš národ „otravuje“ a přece jej dosud svým „trávitstvím“ nezničila!

Dr. Musil na druhou výkumnou cestu. Z Cařihradu došla správa, že sultán vydal zvláštní rozkaz „stokrátům v Syrii, Mezopotamii a v á-

zemí Perakého záliva, aby podporovali prosulého katolického učence dra. Musila na jeho druhé výkumné cestě, kterou podnikne do Arabie v nejbližší době. — Sultán udělil dru. Musilovi řád Mešidije II. tř. s hvězdou v odměnu za zásluhy, jichž si náš učenec získal prozkoumáním dosud neznámých končin západní Arabie.

Tedy i samo málo kulturní Turecko vzdává okázalý hold českému učencl. A u nás? Pokrokařské a rudé listy místo ocenění obrovské práce vědecké vlastního krajana — roní krokdýli slzy nad „spátníctvím“ katolicků, vymýšlejí se nestydaté lži. Sluhové židovstva činí se v tupeň všeho katolického ještě víc, než jim jejich semitští principálové poroučejí — jen aby dokázali, jak věrně slouží. A na druhé straně povykují coasi o vlastenectví a s vážnou tváří vylučují katolické Čechy z národa.

Masarykova „Naše Doba“, která tak ráda líčí hrůzy spátníctví v katolickém táboře, mlčí o dru Musilovi jako zařezaně. Ohápete ten fanatický vztek, který dovede i nejlepší vědu hodit pod stůl, jen aby udržel čtenářstvo v mylném domnění o kulturním životě v církvi?

Vzdělanost ve „svobodné“ Itálii. Itálie nyní čítá skoro 34 millionů obyvatel. Z těch jest 17 millionů analfabetů. Tudíž více než polovice obyvatelstva neumí tam číst a psát. Jak daleko jsme v Rakousku a zvláště v Čechách před tou zemí, která se přímo svíjí pode jhem zřetných zednářů! Což aspoň za zkonštruktované jmění duchovenské nemohla Itálie postaviti škol více? Což jest tam tak zle, že učitelům pravidelně se dostává menšího platu než pražským metařům?

Školský obzor.

Katolický školský spolek německý ve Vídni má nyní 82 000 členů. Loni přistoupilo k němu plných 15 000 nových členů. Jak jest tomu u nás? Na Moravě nastává dosti slibný ruch. V Čechách dosud málo života. — Záleží-li německému spolku na záchraně katolických duší, snad by svému německému vlastenectví nijak nezašel, kdyby aspoň morálně podporoval spravedlivý požadavek českých škol ve Vídni. Mnoho českých duší tam nábožensky byne právě proto, že není o jejich vzdělání v mateřském jazyku řádně postaráno. Až by křesť. sociálové zaujali naprosto spravedlivé stanovisko k oprávněným tužbám českým, ta by rudá armáda ve Vídni, která v praxi chová se k českosti macešsky, povážlivě profitovala; čeští dělníci by se silili značně protisocialistický kádr.

Vzpourný žák soudně potrestán. „Píseňský Obzor“ ze dne 5. února t. r. přináší tuto výsoco zajímavou zprávu: „Jistý učitel v P. vyvolal žáka pokrokovací školy a poručil mu, aby vystoupil z lavice. Žák se protivil a neuposlechl. Učitel žaloval žáka u soudu, a vzdorovitý žák odsouzen na čtrnáct dní do vězení. Žák se odvolal, ale vyšší soudní instance potvrdila rozsudek z toho důvodu, že učitel, když při vyučování dozrál na žáky, vykonává takovou moc ve škole, jako úředník v úřadě, když provádí nařízení vyšších úřadů. Dle toho dlužno pokládati odpor proti učitelu, když vykonává svoje právo a svou povinnost, jako odpor proti státní moci, který sluší trestati podle § 136. tr. z. — Jest potřebí tento případ dobře si zapamatovati. Posud někteří tatíkové myslili, že jejich synáčkové mohou trestati a dráždit učitele dle libosti. A jestliže učitel, jehož míra trpělivosti jest konečně vyčerpána, zavítěho a raňovaně jízlivého nezbedu potrestá, pak — inu pak tatík stará se ještě ke všemu o to, aby učitel přišel o existenci. Necht se tedy učitelé bránit zrovna tam, kam je vleče často jako „provinilce“ vypočítavý a mstivý tatík. Neznalce-li úmyslně štváný a dráždění učitel ochranu jinak, žádný slušný člověk mu nemůže vytýkati, jestliže se uteče o pomoc k soudu.

Případ nadužitěle Konečného, který disciplinárním senátem zemské školní rady moravské pro hrubé porušování povinnosti vyučovací a protináboženské štvánie byl degradován na učitele, vynechal na veřejnost také jednu podrobnost, na niž třeba duchovenstvo naše důtklivě upozorniti. Konečného přes odpor inspektora a jiných činitelů dostal na ono místo „pucováním klik“ jeho krajana farář. Je to to naše nešťastné, praostředné protekcionářství, že ze známosti a vřelých podobných příčin protežují se do úřadů lidé nehodní, nám tajné neb i veřejné nepřátelští, kteří výšplavě se po našich zádech nás i naši věc kde mohou kopají. Tohle není milosrdenství, to je hloupost, ba zločin! Zvláště když pak naši lidé nevtírajíce se o protekci zůstávají odstrkování. Mnozí kněží u nás trpí zrovna jakousi protekční maníí, nepřevládělivě se o hodnotě žadatelů, ba boří se na ty, kdo jim slasě nehoví, a pak nahikají na — nevděk! — Hlídky r. 1908, str. 294.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Jakou mají rudí úctu před cizím předsed-
zením, o tom podává důležitou zprávu brněnský

„Hlas“ dne 17. t. m. V pátek 10. t. m. přišel do továrny adamovské František Vápeník, to-
vární dělník, a řekl přítomným soudruhům, že
bude sloužiti mši. Velké rýsovaldo sloužilo mu
za oltář, několik cárů za ornát — na záda mu
soudruzi udělali velký kříž; pak vzal železný
katic, model. Z desky si udělal patenu a s pa-
píru hostii a začal sloužiti; dva soudruzi mu
ministrovali, jeden z Vranova a druhý dosud
nezvěstný. Zvonilo se. Kniha se přenášela, bylo
evangelium, obětování, posdyhování i přijímání.
Po přijímání se zvonilo, a někteří soudruzi při-
klekli, bili se v prsa a z rukou Vápeníka při-
jímali připravené od něho kulaté bílé papírky
a pak za chuchtotu je vyplivali jeden na dru-
hého. — Socialistický tisk ovšem dovede hor-
livě k takovým projevům „kultury“ připravovat.
V jízlivosti a uličnictví ovšem dovede ši-
roké массы vadělavati každý. Rudý tisk napoví,
socialistický čtenář už se dovtipí. Těžším ovšem
úkolom by bylo zfanatisované davy přiváděti
k ušlechtilé snášlivosti a vyšší kultuře.

Již je prohlédli. V Aussee konaly se volby
do okres. nemoc. pokladny. Dosud byli tam
pány rudí. Nyní však velikou většinou zvoleni
kandidáti křesťanského dělnictva. — 12. t. m.
volil se výbor vídeňského spolku hudebníků.
Socialisté utrpěli velikou porážku. Vůdce opo-
sice proti tyranskému vedení, regenschori
Schmidhuber, zvolen za předsedu; dosavadní
rudý předseda Jindřich Fischer dostal méně
až o 100 hlasů. Též ostatní rudí kandidáti
zůstali se svými hlasy u veliké menšiny. Zkrátka
Němci se probouzejí z opjení stále více, po-
něvadž je zkušenost poučuje stále zřetelněji,
jak rudí sluhové židovstva málo se starají o
zájmy chudých a utlačovaných. Jen dobře sle-
dovat a přemýšlet! Na př. v rudém ostravském
„Duchu Času“ (v čísle z minulého týdne) jest
24 židovských insertů. Erg, soudruzi, podpo-
rujte židovské kapitalisty!

Zase varianty svobodomyšlnosti. Ve Švechatu
bylo založeno platební místo (skupina) sociali-
stických holičů. Ale rudá činnost tam brzy
usnula. Tudíž místní výbor soc. demokratický
vydal káravou a vyhrážnou vyhlášku. Práví
v ní, že holiči považují se za něco lepšího než
ostatní dělnictvo. Oni nosí (hrůza!) pěkné šaty,
a za malé zprostitutné mohou u někdy i musí
vyseknouti pěknou poklonu, nechtějí-li býti od
mistra propuštěni. „Aby však i tato vrstva
dělnická ze své dědičné nemoci byla vyléčena,
nalehavě všechny soudruhy žádáme, aby od ho-
ličských pomocníků vždycky žádali průkaz
přisloužnosti k organizaci, a jestliže tento ne-
může býti podán, aby zprostitutného nedávali.
To má býti prostředkem pro takové lidi, kteří
ještě nevědí, že též oni jsou povoláni bojovati
v řadách mezinárodně zorganizovaného děl-
nictva proti tmářům, otroctví a vyssavačství,
jakož i pro svobodu (!) a lidská práva.“ —
Tak! Jako nakladatel té výzvy jest podepsán
soudruh Menschik, skladník konsumního spolku
„Vorwärts“.

O násilném duchu rudého provolání ne-
třeba šířiti slov. Zajímá zde hlavně však výtky
slušného ošacení holičů a jejich zdvořilosti.
Právý rudý soudruh přece má všechno utratit,
aby chodil pouze v modré bluze (nejraději roz-
trhané); tak se spíš jeho bílé uvěř. A pak
zdvořilost? To je přece jedním z hlavních hříchů
proti rudému vedení, které tak pečlivě vycho-
vává socialisty v pouličních hrabánstvích.

Jak rudý konsumní spolek „Vorwärts“ ve
Vídni lidská práva dělnictva podporuje. Zaměst-
naní dělníci v „uzenářském oddělení“ mají pra-
covati dle smlouvního tarifu denně 11 hodin
(tedy nikoliv 8 hodin). Ve skutečnosti však
soc. dem. pracedárci Karpeles, Skaret atd. je
nuti pracovati 17 až 18 hodin denně. A jaká
jest mzda jejich? Dle tarifu má poslední to-
varyš obdržet týdenní plat 12 korun, ale ve
skutečnosti dostává jen 6 až 8 korun týdně.
Prodavačkám strhují z jejich platu týdně 5 K
64 h. Dělníci musejí již o 2 hodině v noci
vestávat, den se dne — ani neděli nevyjímaje.
Klidu nedělního v konsumu neznají. Když
„Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“ důkladně
posvítla na podpůrnou činnost toho konsumu,
začali se hájiti soudruzi úředními opravami.
Leč málo platno. Křesť. sociální list hned za
opravou otiiskl znovu zpráva o pravém stavu
věci. —

Koncert rudé kapely. V Plsku měla se ko-
nati 20. t. m. v hotelu „U zlatého kola“ schůze
katolické organizace. Socialisté ve spolku s a-
grárníky natiskli zvláštní protikatolické letáky.
Rudí obsadili před 2. hodinou vchod do hotelu,
tak že našiinci za surového spílání jejich mu-
sili se prodírat. Katolíků přicházel počet ve-
líký. Agrární poslanec Bataj staral se pečlivě,
aby „protiklerikální projev“ vyzněl úspěšně.
Vládní zástupce hned dával na jevo — že schůzi
takhle rozpustí. Myslíme, že se měl spíše sta-
rati o to, aby neruční rudí junáci popřáli na-
šimům trochu svobody. Vždyť přece na druhé
straně četné socialistické schůze důvěrně ne-
byly nijak v Plsku od našich ruděných. Ale —
také p. komisař schůzi rozpustil. V tom ji-

socialisté, rostlštitivě skleněné dvěře vrasili jako synové temné Afriky do sálu. Poslanec V. Myšivec poukázal na přívětivý poměr vládních orgánů k soc. demokracii. Socialisté řvali jako při indiánském útoku. Zástup vyhrnul se na náměstí, kdež počal řečniti sluha ze socialistického konsema. Velice opatrný a k socialistům vlídný p. komisař stáhl jej s kozlíku košáru dolů, aby — inu aby soudruh neměl pro neohlášenou řeč nějaké opletání. Při takovém nebezpečí přece nechtěl čekat na funkci strážníkovu. Leč socialista tohoto přítele odstrčil a řečnil dále. Na katolíky pliváno, byli týráni a hrubě insultováni, pokud se ocitli v hloučcích Adlerových. Opodál smáli se spokojené židé. Vždyť jejich sluhové vyvíjeli svoji službu tolik horlivě. Kovář má proto kličtě, aby se sám nespálil. A žid nemusel nyní nikde osobně štvát proti katolictvu. Má svých žoldnů z křesťanské krve zrozených dost a dost. Někteří katolíci odebrali se pak do spolkové domu, kdež k nim promluveno; i tam hleděli se rudí junáci vedrati, ale byli odrazení. — Tak vypadá katolická svoboda v „klerikaliscovaném“ Rakousku. Pane Masaryku, uspořádáte také někdy schůzi proti takovému terorismu? V „Čas“ jest při takových ukázkách socialistických projevů svobodomyslnosti nápadně zamklý a raději slídí všemožně, jak by mohl vinit z násilnictví katolíky.

Socialistická kuchyně špatně žije. Rudí založili si v Uhrách spolkové kuchyně, aby nepodporovali „vyděračné byrokraty.“ Ale ať žlé následky rudého hospodářství. Při prohlídce knih shledáno, že správcové moderních kuchyní nasekali přes 10.000 K dluhů. Když jim pak nikdo nechtěl dávat na dluh, prohlásili socialisté konkura.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
lují si nabídnouti

pravá přírodní vína k oběti mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.
Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.
Badačonský ryzlík z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zadám zdarma.

ALOIS ČÍŽEK,

majitel vinných sklepů v HUMPOLCI,

c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
děst. farní úřady v Čechách.

Z četných projevův uznání vyjímám tyto:

S radostí velkoobchod vínem p. Aloise Čížka
všem farním úřadům doporučujeme. Neať třeba vy-
býdlyati firm cizích, když můžeme dostatí dobrou
zaručená vína doma. Děkaný úřad v Humpolci.

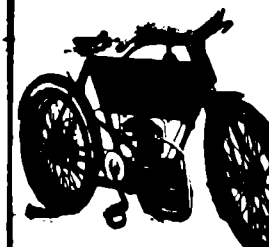
Obchod vínem páně Čížka v Humpolci svým
pp. spolubratřím s nejlepšími svědomími nejvíce do-
poručuji. Max Škodě, farář v Branišově

Se zaslaným vínem Brionským jsem úplně spo-
kojen. Jar. Dlouhý, farář v Loučkově.

Zásilka Vaše mně úplně vyhovuje.
J. Janek, úředník v Líbochovicích.

Za Brionské víno vyjadřuji úplnou svoji spo-
kojenost V. Kejzlar, farář ve Vilémově.

Žádejte
cenníky velocypedů
a součástí
u firmy
Josef Ježek,
elektr. a sport. závod
v Hradci Králové.

Legitimace
do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze rovně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitěj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, náčrty i
hotové zboží na ukásku franco
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

I proto veledůstojnému duchovenstvu o laickovu přisla-
hu dárce závodu domácinu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
su ků spočívajících atd.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dúst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemně látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejs v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyria“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Paramenta.

Igorace V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudy, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. J. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zasílou.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, náčrty, cesty atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dověd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

Závod založen 1891.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veledúst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Náčrty a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hoche
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přeslacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
ořechové, jahodové,
třešňové a malinové
ohutí

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Jediný závod na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandažista a rukavičkář

v Hradci Král., Velké náměstí,
vedle krajského soudu

odporčuje veškeré druh ybandaží jako:
průtržní pásy, pupeční pásy,
břišní pásy pro dámy, přimidla
pro dívky, podpínadla a j.

Objednávky vyřizují se přesně, rychle
a nenápadně též dle míry stačí
pouze udát druh.

Opravy

se provádějí co nejrychleji.

Závod založen roku 1883.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení

30/30 cm po 16 hal.

28/28 " " 12 "

24/24 " " 10 "

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, sručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání

☞ a zpověď ☞

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionaliemi

a paramenty

V BRNĚ.

Vzorky franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince

„Ústav sv. Josefa“ v Zašově.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

☞ Každý ☞

křesťanský dělník

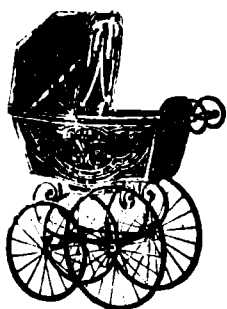
má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nejlevnější a nejvýkonnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

!!

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

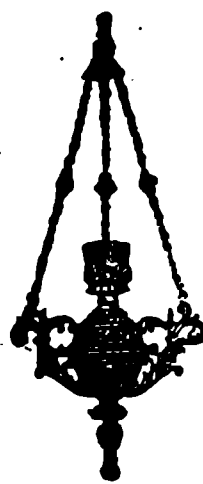
Biskupská

knihtiiskárna

v Hradci Králové.

Volodětskému

duchovenství!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlá,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastíř spe-
cialně na kostelní nádobí, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vanyh kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, křtitelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohai slati a stříbři. Na posádání hotové
práce na ukrásku, rozpočty, návrhy uob ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více umění po ruce. Žádné přesouvané vý-
robky desenné. Vše posílám již posvěcené.

Palmy

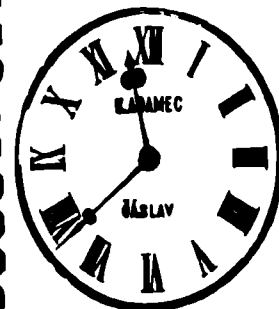
stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrobí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporuču e se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Prodám vilu

se zahradou ovocnou a domek
s polnostmi u silnice blízko
stanice dráhy a budovy ná-
dražní nedaleko Hradce Král.

Blíže sdělí administrace t. l.

ÚŽAS

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy: ::

☞ **Josef Jelínek,** ☞

:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závoda: ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ a vlní
alkovou. ::

Ceníky zdarma a franko.

Založeno r. 1860.

Stálá cena na výstavě v Hořicích

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu

na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-
ručuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému shlednutí.

Mramorové zařízení

—: pro uzenáře, fezníky, kavárny, cukráře —:

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji velect. obecnstvo, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecnstvu nábrobky ho-
tové, zakoupené ponejvíce u němec. firem.

Radte dáti přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínajíc.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 1. května 1908.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Dlouhé ruce semitské drzosti.

Israelita umí se vetřít všude. Dotěrnost těchto lidí jest ve všech zemích pověstná. Semité dovedou špiclovati tak mistrně a nenápadně, že by se musili detektivové mnoho přiučovati. A výsledek svých výzkumů prodá semita tam, kde by se nejvýhodněji ztirokoval pro blaho Israelitů všech, ať již tito mluví jazykem jakýmkoli.

Nejpovedenější výzvědné služby a informace o ruském vojsku měli Japonci od židů. Israelští vojáci ruští dávali se houfně zajímati, aby pak podrobně zpravovali žluté důstojníky o slabinách baťuškovy vojska — a aby přišli z dostřelu.

Za koncilu Vatikánského židovský tisk znal dobře průběh důvěrného rokování biskupův a to daleko dříve, než křesťanské obyvatelstvo římské. Před volbami uvidíte semitských „posluchačů“ dost a dost ve veřejných místnostech, v nichž se taci nikdy jindy neukazovali. Pěkně stranou, nenápadně. A pak se začnete diviti, co všechno pokrokařský tisk ví, pak si lámáte hlavu, proč pokrokařské listy uveřejňují tolik „zachycených rozmluv.“

Zola svého času chtěl se podívat na sv. Otce L. a XIII. K vůli Israelitům měl se sepsati „Řím“; sami do Vatikánu ztěžka by se byli dostali. A kdo chce kresliti jakoukoli karikaturu, musí napřed viděti předmět zesměšnění z blízka. Vatikán však dobře poznal, že má hlava křesťanstva sloužiti při žádané audienci blavně za „Schanobjekt“ protikřesťanskému spisovateli. Proto zcela správně brána Vatikánu před Zolou zůstala zavřena. Kdo by se divil opatrnosti Vatikánu, nechť si vzpomene, jak od židů tolik milovaný básník šel se podívat na kněze-litěráta do Nov. Jičína a jak potom na základě malichernosti spřel si v bujně fantasii provazec prolhanosti.

„Nejde-li to nyní lehce dveřmi, půjde to aspoň oknem“, myslí si židé v nenávistném patření na římskou baštu křesťanstva. A tak židovský trojlístek vetřel se obratně do Sixtinské kaple, aby se ocitl v blízkosti nynější hlavy křesťanstva. Pak — inu pak budou semité legračně vypravovati, že viděli sami tu „modlu goimů“; po případě — a to ještě lépe — bez dlouhých řečí pseudonymně urobí nějaký karrikaturní článek do židovského listu. „Schanobjekt“ jest na to potřebí rozhodně, aby karrikaturní kresba měla zdání skutečnosti.

Leč tentokráte semitský drápek zasluženě přiskřípnut; a místo legračního článku trojlístek za límec chycený koktá ubohé omluvy a výmluvy. A židovský tisk, který dříve záležitost Hilsnerovu vzal za svou, tentokrát chytře sám vetřelce odsuzuje, chmuří herecky obočí, poněvadž vidí, že by důlná obrana dokonale odkrytých židů byla nyní jen rozmazováním veliké kašky.

Měli jsme již do předešlého čísla připravenou kratší zprávu o tom, co se stalo ve vatikánské kapli Sixtinské, ale poznávše hned nato veliké variace a kontrarkace zpráv jiných, odložili jsme, sečkávajíce, co se ze všeho definitivně vyváří, třeba že bylo významné, jak židovské listy proti své přirozenosti tolik schlíple referují.

Nyní však již lze mluvití určitě. Israelita všude protekci nalezne. Semitský profesor na vývozu akademii a soukromý docent na vídeňské universitě dr. Feilbogen před odjezdem z Vídně do Říma poprosil ministerstvo orby za doporučení velevlasnectvu v Kvirinále; prý chce konati národohospodářská studia. Ochotně mu vyhověno. Feilbogen stál již na prvním stupínku. V Římě opatřil si však horlivý semitský vědátor prostřednictvím rakousko-uherského vyslance Szeczena dvě vstupenky do kaple Sixtinské na ten den, kdy papež tam slouží mši sv. a uděluje sv. přijímání — na Velikou ční neděli. Dr. Feilbogen s chotí tedy měli vstupenky, ale s nimi proklouzla do kaple Sixtinské ještě třetí židovka, švakrová Feilbogenová Ella Zwacková. Úbř by byl těžko mrštnější. Vždyť marně i mnozí vynikající katolíci toužili v Římě po vstupu do kaple té. Zcela přirozeně vstup musí býti značně obmezen. Israelitka však se dovedla vetřiti i bez vstupenky.

Když pak věřící počali přijímati Tělo Páně z rukou papežových, přiklekl i trojlístek a přijímal. Ella Zwacková pak Svátost vyplivla. Zneuctění Nejsvětějšího však bylo zpozorováno, všichni tři odvedeni do sakristie, aby se zjišťilo, nemají-li svaté hostie v kapesních šátečích. Útláost ta vzbudila ovšem obrovské rozčilení v katolických kruzích. A židé hned spě-

pivisti, pak se tahne na Tomáše, pak půjdeme někam na kafe“, domlouvali se oba rekové, „ale „miláčka“, Romana a Fryce vezmeme sebou. To bude junda!“

Vykročili rázně. Šlo se jim lehce; vždyť byli teď volnými, volnými jako Indiáni, nic je nepoutalo. Strach před maturitou spadl s nich, směle dávali se do vonného vzduchu červencového odpoledne. Slunéčko opíralo své střely o bílé nábreží, kopule Národního divadla hořela pod jeho paprsky, na Žofíně a Střeleckém ostrově hrály vojenské kapely, Petřín s velebným profilem Hradčan vyhlížel tak přívětivě! Zkrátka našim maturitním rekvém zdálo se vše jak z dragantu, jak z pohádky.

Zahnuli na Ferdinandovu třídu. Směle dívali se jindy ostýchaví doni Juanové pod dívčí kloboučky, Jinánek kroutil si vousiska, Pepouš protahoval odvážně nosem kouř z viržinky. Inu — byli jak znovuzrozeni. Zašli ve Spálené ulici k Malému, dali si dvakrát špekové knedlíky se zelím, navrch ještě játrovou paštiku, odebrali se na Václavské náměstí, kde čekali je „miláček“, Roman a Fryc.

Flekandti je národ zvláštní, skládající se z domácích pánů a domovníků, advokátů a pisatů, profesorů a studentů, stavitelů a zedníků. Žijí v kouřích, pijí černé pivo, jedí řetkvičku, herinky, rolované a olejovky. Je to republika anarchická, nemající sněmu, zato tím větší žízeň, postrádající vojaka, proto přispívají příslušníci státu Flekandů tím více na „Matičku“ dobrovolnou daní. A do toho státu patřili také Pepouš, Jinánek, „miláček“, Roman a Fryc.

Pili už každý devátou. „To už k Tomášovi nepůjdeme“, povídá „miláček“.

chali s výmluvami. Dr. Feilbogen napsal do „Neue Freie Presse“: „Po mém příchodu dostali jsme se, nevědomce jak (??), do právo du, jenž se pohyboval mezi lavicemi a nás nesl ku předu. Dělalí jsme, jak při podobných příležitostech bývá, to, co dělali jiní.“ — Jak vzlouznouti do kaple, to žid věděl hned. Co se v kapli děje, to snad věděl též, když tolik o vstup do svatyně katolické stál, a najednou si nevěděl, rady! Nebyl-li potměšilým vetřelcem, myslil-li, že jest i jako žid v kapli právem, proč se styděl nepřijímati Svátost? A hrabě Szeczen, který v kapli byl, ostýchal se též zabrániti židům přijetí Svátosti. Na vstupence bylo ještě poznamenáno, že tatáž opravňuje k sv. přijímání; tudíž mohl každý věděti, že takové vstupenky platí rozhodně jen pro katolíky. A — paní Feilbogenová odvažuje se tvrditi v „Zeitu“, že teprve později poznali, že platí vstupenky i k sv. přijímání. Prý prouderu byly „strženi“, sestra její nechtěla vstoupiti do kaple, chtěla jen nahlédnouti (?). Upadla jí prý sv. hostie „pro velké rozčilení“ na zem.

A aby dokázali židé, jak velice jsou hodní, aktivní i ideální, mluví o „posvátném úkonu“, jenž vzbuzuje nejlubší úctu, o „velkoleposti a vznešenosti církevního divadla“. Zkrátka jako by je církevní úkon povznesl do nejvyšších sfér. Chudáci! Na rabína se ten den podívat nešli — ale židy zůstali. Že by byla vzbudila pouhá nehoda Elly Zwackové veliké pohoršení rázem, tomu přece těžko uvěřiti. A že by pro pouhé rozčilení sv. hostie upadla, tomu také neuvěřiti ten, kdo častěji přijímal. A hlavně chytrý žid mohl dobře věděti, že hlava křesťanstva rozhodně není v kapli k vůli sloužení jinověrcům. A nebylo pro Feilbogu v Římě jiných zvláštností dost a dost? Inu — kde jest semita „purkmistrem“, tam si také jiný pokrevencec hodně troufá. Nejvíce strežená katolická svatyně není jista před slidivým zrakem semitů.

Svědkové naprosto popírají, že by byla Zwackové sv. hostie vypadla náhodou. Jest tedy Zwacková stíhána pro zločin urážky náboženství.

Sv. Otci vytryskly slzy, když se dověděl o tom pohoršlivém skutku.

Kolik katolíků slídí tak dotěrně po syna-

„A co by ne? Platit!“ křičí rozveselený už Pepouš. Viržinko třetí mu z úst jako věž. Zaplatil všecku útratu a šli k Tomášovi. Cesta byla by úslá, vždyť nábreží a starý Karlův most jsou dost široké, až na to, že Fryc se sázel, že přeběhne most po kamenném zábradlí.

„Blázne, sletěl bys s tou opicí jako zralá hruška do řeky!“

„Ale Fryc ne a ne si dáti říci. Rval by se byl.“

„Teda ho nechte!“ Nechali ho a bylo to dobře. Na zábradlí nebyl by vylezl za celý svět. Tak se dostali všichni šťastně k Tomášovi.

Když po půlnoci vyšli, byli všichni hodně zmoženi. Drželi se pod pažďí, zpívali hymnu „Na nábreží stojí bouda“ a jakž takž spojenými silami drželi se na nohou.

Pojednou měly opice jejich nějaký šelmovský nápad. Zakymácely jimi v levo, pak v pravo, ještě jednou v levo — a už hrdinové leželi. Všichni šťastně vstali; jen Fryc, který si Tomášského „pivíste“ náležitě popřál, nestával. Jenom brumlal.

Pepouš a Roman postavují ho, marně však, vždycky zpět klesne na chladnou dlažbu. Jinánek stál melancholicky opřen o hydrant a díval se toužebně v oblačnou výš; kde myšlenky jeho asi se toulaly?

„Tak co, budeš stát nebo nebudeš, Fryci? Nedělej komedie!“

Jinánek podívá se na kamarády, kteří se posud bez výsledku bmoždí se vzpřímením Frycovým.

„Poslechněte, kamarádi, mně se zdá, že Fryce nepostavíte!“

„Drž hubu a pojd nám radši pomoci!“

„No — nepostavíte ho.“

Zase marný pokus. „Je to život“, odplivl si dlouhý Pepouš. „A proč ho nepstavíme, ty mudrci?“

„Poněvadž ho stavíte na hlavu.“ — — —

FEUILLETON.

Jak se dělá v Praze maturita.

Ze zápisů studenta na akadem. gymnasiu.

(M) Dlouhý Pepouš a ježatý Jinánek byli chloubou oktávy. Žádná věda nebyla jim dosti těžká, žádná děva dosti hezká, žádná sklenice dosti hluboká, žádná noc dosti dlouhá. Byli hotovi, udělali maturitu.

Jinánek vyběhl před rozkolíbanou budovu akademického gymnasia, o níž už terciáni zpívali okřídlenou písničku plešatého Romana a tlustého Fryce: „Na nábreží stojí bouda, dav studentů k ní se loudá, zdalší znáte onen dům? Tabulka tam stojí c. k., dávno na zedníka čeká akademické gymnasium.“ Tatík Jinánka už čekal, pln starostí a bázně o synáčka, jenž se s tou maturitou uvnitř potýkal.

„Tak co?“

„Viktoria, tatínku, viktoria, vyhráli jsme.“

„Zaplat Pán Bóhu!“

„No tak, teď však, tati, klop, my si s Pepoušem uděláme dobrý den.“

Dobrý, potěšený tatík klopil, otevřel peněženku starou, usmolenou, umazanou a vypočítal Jinánkovi na ruku deset zlatníků, bílých, jak nových.

„Tak si vyhod z kopejtky, vyhod, ale to ti povídám — s rozumem! Ať někoho a hlavně sebe nepokopeš!“

Pepoušem to brálo; maminka pečlivá mu dala dvanáct zlatek, Jinánek má deset zlatek, to se bude žít!

„Nejdřív se půjdeme k Malému najíst pořádně, má dnes špekové knedlíky se zelím, po těch pivo bere; pak půjdeme k Flekům na černé

gogách? A odváží se tak drze místit se do bohoslužby jejich? Přes všechny mohutné výmluvy rozdílení u všech lidí charakterních nad israelickou drzostí trvá dále.

Dopis z Prahy.

Jak a kdy opravují v Praze starobylé památky. Kdo v našich dnech přibude do Prahy a ubírá se kolem Staroměstské radnice, stane překvapen a úžasem jak při pohledu na věž radnice Staroměstské, celou odrátovanou lešením, jako by byla v pasti. Těže-li se po příčině tohoto překvapujícího opatření, uslyší, že věž bude se opravovati, „snad v srpnu, nebo ještě snad později“, až komise a znalci se shodnou na způsobu opravy —

Ze věž Staroměstské radnice potřebuje opravy, vědělo se již před lety; leč rada městská neuznávala k opravě přikročiti, dokud nenastane nejvyšší toho nutnost. Nutnost pak nastala, když s výše věže 44 metrů počaly padati na dlažbu uliční kusy omítky, jež padaly i na střešku a, prorážejíce kryt, poškozovaly krov. — Čte-li čtenář tato slova, táže se překvapen, může-li věřiti svému zraku, že v Praze, v hlavním městě království Českého, mohly věci dojiti tak daleko, že s věže radnice, kde úřaduje hlava města, rada městská a magistrát, mající pečovati též o veřejnou bezpečnost, opakujeme, došly věci tak daleko, že padaly kusy omítky na dlažbu. A jak znalci v nedávných dnech rozhodli, byl krov věže shledán taktéž velice zchátralý, a věžičky v rozích úplně zpuchřelé, takže i při slabším zavanutí větrů se kymácely.

Nejsou-li správy o těchto podivuhodných objevech podobny zvěstím z památného Kocourkova? A mimo to: což nevěděli v Praze na radnici, že letošního roku v létě bude v Praze veliká výstava, že zavítá do ní tisíce a tisíce návštěvníků z českého venkova i ciziny, že bude nutno vltati na radnici Staroměstské slavnostním způsobem hosty? Což nutno, aby ta pověstná česká ledabylost, nehotovost a neprozíravost byla stále uváděna před zraky ciziny jako doklad, že jsou v Praze skutečně poměry neuvěřitelné? Proč páni na radnici mají k ruce dohledací orgány, armádu inženýrů, malců a technických kapacit, proč bývá rok co rok do sboru obecních starších zvoleno několik vynikajících inženýrů, techniků, stavitelů, když — mírně řečeno — musí přece dojiti ke skandálu tak neslýchanému, že právě v době, kdy Praha měla býti vzorně uspořádána, kdy hlavní a reprezentační její budova má vítati zástupce sborů a ostatních národů evropských, hlavní vyzdoba budovy té jest odrátována lešením? Zbudováno bylo toto lešení již po Novém roce letošního období, a komise znalců doposud se neshodla, zda jež doporučí radě městské obezdít, či provésti zdívm tak zv. retným.

B dou mti návštěvníci Prahy zvláštní podívanou, jak prakticky Pražané umějí využítkovati „vhodné doby“ k opravě vzácných a starobylých památek!

Když Fryce dostali na nohy, postavil se sám a ku podivu byl svěží. „To máte, kamarádi, dobrou věc, takhle stavět se na hlavu; já bych teď vypil ještě deset.“

„Velevážení páni kolegové“, spustil Jinánek, „odpusťte, že vás zrádně opouštím na trudné vaší pouti životem a noční Prahou. Ale nelze jinak, povinnost, láska volá. Musím za hlasem lásky do Tábořské ulice, máme tam s Pepoušem zazpívat Fandě „štandrie“. Jděte do „stoleté“, my tam potom přijdeme.“

Ale nepřišel tam žádný.

Frycovi, aby se ještě více osvěžil, napadlo vykoupat se. Šli s ním „miláček“ a Roman. Koupali se u Šitkovské náplavky a policajti je sebrali. Vedli je na komisařství v Salmové ulici a zrovna před „derechci“ dohnala je druhá eskorta, která přiváděla Jinánka a Pepouše. Řvali „štandrie“ s takovým citem, že policajti vzali je s sebou i s hlasy tenorem a basem.

A tak místo prvé noci volnosti vyspali se hoši zralí a zkoušení v base.

Ráno povídá Pepouš: „Jinánku, podívej se, mám ještě pětku, ale radši bych ji hodil do vody, než bych se zase při filmu za ni dostal na pryčný Dobrotu budu dělat!“

„Já taky“, slavnostně slibovali Jinánek, „miláček“ a Roman.

„Já bych pil, to mám žízeň!“ zabručel Fryc.

Když je pustili, šli všichni do hospody znova a dělali „dobrotu“ až do večera, kdy byly peníze pryč. Vyspali se. Jinánek vzal kolo, Pepouš zlatý řetizek s hodinkami, zastavili je, pili zase tři dny od svítání do večera, od večera do svítání.

Když přišel Jinánek domů, byl od tatíka bit jako žito, ač se proti tomu ohrazoval, tvrdě, že je teď zralý.

„Jo zralý, zelený jsi jako sedma, já tě musím trochu namočit!“

Tak dělali Pepouš s Jinánkem maturitu.

Zlotionné odírání chudého lidu. Na Staroměstské radnici zasedá čas od času sociálně humanitní komise, o jejíž schůzích dostanou se správy do novin velice často, o jejíž výsledcích působnosti širší pražská veřejnost však ví pramálo. Jak tato komise pojímá svoji působnost, jest však i jejím členům doposud velkou záhadou. Komise radí se, radí, nenesení činí, leč nikdo se o ně nestará. Není také divu, že když této sociálně humanitní komisi unikají věci, o nichž již vrabci na pražských střeších štěbetají, nutně musí ji unikati také věci významu mnohem většího, širších vrstev lidových úzce se dotýkající.

Po léta poškozují pražské zastavárny drobný lid a chudinu, leč málokomu doposud napadlo ukázati veřejně na neblahou tuto působnost. Pražské zastavárny, z nichž c. k. státní byla založena v roce 1747, nesledují dnes cíle humanitní, ježto půjčují na 18 až 24 procent. V Žitkově byla zastavárna, která půjčovala na 40 procent! Kdyby lidé, kteří v zastavárnách byli poškozeni, chtěli a neostýchali se stesky svoje sdělovati s veřejností, zvěděla by tato úžasná podrobnosti o zločinném přímo poškozování chudého lidu. Není věci neznámou, že úředníci — někteří ovšem — v pražských zastavárnách zaměstnání provozují výnosný obchod hlavně se skvosty, holemi, hodinkami a řetízky do zástav danými, jež mnohdy mizí v „exekuční dražbě“ (!), ač tato koná se teprve za několik neděl po propadnutí předmětu. Přiklad jest na snadě bez počtu a byly také soudně projednávány. V jedné zastavárně jistý pán „převzme“ ze zastavárny vše, co se mu hodí, bez dražby, za pouhý obnos — u krásných věcí hodně málo odhadnutý — doplatí pro případ, že by se svým časem poškozovaný přihlásil, několik haléřů a předá pak prostřednictvím různých známých předmětů dále. Týž výtečník vyplatiti dal jistému občanu, když mu památný prsten s perlou předčasně propadl, celé tři haléře (!!) náhrady doplatku!! Chudé služky byly „prodány“ podobným způsobem zlaté hodinky, za něž dostala 5 haléřů doplatkem!! A tak dále, a tak dále.

Jsou tyto neuvěřitelné poměry známy sociálně humanitní komisi na radnici Pražské? Myslíme, že jsou, leč jest to všechno pramálo platno. Dokud počívá žurnalistika nebude toto řádění stavěti na pranýř, dotud nebude lépe. V jisté filiálce zástav. úřadu pražského byl ustanoven za správce úředník, který se zástavami do této filiálky donesenými manipuloval tím způsobem, že prostřednictvím podlédného sobě úředníka zastavoval je jinde a výdělek si ponechával. Když strana přišla si pro zástavu, byla odkázána na druhý den — mezi tou dobou byla zástava vyplacena a straně vrácena, ze skladu zastavárniho pak vzata věc jiná a dána do cizí zastavárny zase do zástavy. Když pak věc propukla, dán úředník do pense —

Doporučujeme tento zlořád pozornosti všech, kdož mají smysl pro bídu a strasti chudiny — v první pak řadě sociálně humanitní komisi na radnici Staroměstské!

Dopis z Ameriky.

V těchto dnech chystá se Chicago k významné slavnosti: arcidiecése slaví 75leté výročí založení prvního chrámu v tomto městě. Roku 1833, kdy celé Chicago mělo 250 obyvatel, postaven byl v květnu od 36 katol. rodin, čítajících asi 122 duší, kostel Panny Marie 26 X 36 stop veliký za 400 doll. Dnes možno odhadnouti Chicago asi na 2,000,000 obyvatel (poslední úřední census z r. 1900 je 1,696,575), a z těch jest dobrý 1,000,000 katolíků; katolický chrám jest 175 s 600 kněžími. Téměř při všech farních chrámech jsou náboženské školy, mezi nimi největší při polském kostele sv. Stanislava (a možno, že největší to škola na celém světě), se 47 učitelskými silami a téměř 5000 — pěti tisíci — dětmi. Zajiště im-pozantní čísla.

A když už jsme v tom Chicagu, vpravdě zajímavé to město. Město ryse „americké“. Zde jistě vyrůstá jednou americká metropole. New York ohromuje, unavuje, Chicag; zajímavě poutá. Zde nalezneš vše, co tě inter-esuje. Obchodní ulice, křižovatky, kde těžko proplétáš se nesmírným proudem lidstva stále spěchajícího, milé tiché parky, klidné promě-nády, kus venkova s ulicemi travou zarost-lými, venku s hrajícími si dětmi-košiláčky, alko-holová doupatá s nejvyššími bandity americkými, městské tramwaye po ulicích, pod ulicemi, nad ulicemi ve výši prvního poschodí po železných viaduktech tisíce lidstva rychle na všechny strany dopravující, zoologické zahrady, opravdové „quodlibet“ všeho mož-ného. Město pokrývá prostor 96 čtverečních mil, má kolem 4200 mil ulic, má největší trhy na obilí, dává do něho 37 železných drah a 28 parolodních linií. Denně přirachotí do Chicaga na 1200 železničních vlaků, nečítaje vlaky ná-kladní. Nikde na světě nenajdeš tak ohromné

obchody departementní (zabývající se prodejem detailním, drobným), jako v tomto moderním Babyloně. Navštívme na chvíli na př. obchodní místnosti Montgomery Ward & Co. Nynější jejich hlavní budova tvoří roh ulic Madison a Michigan. Rychle a pohodlně dopravují vás vytahovadla po všech částech 26patrové budovy. Na 10,000 zřísených zaměstnání je v závědě tomto. O bezpečnost stará se vlastní závodní policie, detektivové, hasičský sbor, ochranná stanice. Neuvěřitelná suma, na 6000 doll. denně, potřebna je jen na poštovní známky. Asi 300 dívek zaměstnáno jest pouhým otvíráním a rozřizováním dopisů. Obecenstvu k dispozici jsou knihovny, čítárny, restaurace a bezplat-ným lunchem (záskusem), ba i velmi dobře sehraný orchestr stále pečuje o pobavení ná-vštěvníků. Několikrát za rok vydává obchod cenníky o 1200 stranách s tisíci ilustrací. Na letošní vánoce pak otevřeny budou nové ob-chodní místnosti, jelikož stará budova „už ne-dostačuje“. Mimo obchod tento jsou zde ještě asi 4 podobné, některé ještě rozsáhlejší. Jak nesmírné peněžní obraty má takový závod, o tom nelze si v Čechách představitu učiniti.

Před lety bylo skoro nemožné poslati správu z jednoho města nebo země do jině. Zpráva musela býti nesena koňmo nebo po do-stavníku, což znamenalo dlouhý a mrzutý od-klad. Potom přišly železnice a rychlé lodi, což způsobilo značné zlepšení. Konečně vynalezen byl telegraf, jenž umožňoval posílati zprávy elektřinou po drátu z místa na místo. Mezi však nebylo ještě dosaženo. Guilielmo Marconi umožnil posílati depeše vzduchem bez užívání drátu k lodi a s lodi na sta mil v moři. Je to zajisté jeden z nejvíce obdivovaných objevů. Dějiny ukazují, jak svět byl takto překvapov-an čas od času objevením se nějakého genia, kterému z nějaké skryté moci podařilo se vy-rvatí přírodě nějaké tajemství. Bylo tak, když v druhé polovici 18. stol. starý dr. Peter Fahrney v horách Pennsylvanie studiem i pokusy s lé-čivými bylinami přírody připravil lék, jenž byl pro trpící lidstvo takovým dobrodiním. Lék tento, známý jako „Dra Petra Hoboko“, je znám a v užívání po více než 100 roků, byl však jen málo inzerován, neboť majitelé dávali před-nost prodávati jej na jeho vlastní zásluhu. Poptávka po něm v této zemi od našich kra-janů dosáhla velikých rozměrů. Lék je zaslaou-žen oblíbený, neboť uspořuje lékařské účty v každé domácnosti. Byl předáván jako dě-dictví s otce na syna po čtyři pokolení a při-pravován je dnes od dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112—118 So. Ave. Chicagu Ill.“ — Tak vy-padají inseráty amerických „zástračných“ do-ktorů, promovaných někde na Kamčatce. A mnohemu člověku řekněte, že je „trumpeta“; snad se neurazí; řekněte mu, že jeho „Hoboko“ není nad všechny doktory — a snad vám oči vyškrábe.

Obrana.

Láď, liberálo! „Nár. listy“, které dne 22. dubna psaly, jak Jan Oberšt „účastnil se válečného tažení na Krim až k zabrání Seva-stopolu rakouskou armádou pod vojévůdcem Radeckým“, případly na jinou moudrost dne 24. dubna. Místo co by důkladně protřepaly židovskou drzost, seznanou v kapli Sixtinské, otírají se pichlavě o Sv. Otce: „Pokud se „vězeň vatikánský“ pokládá za kuriozitu a u-kazuje se za vstupné, bude mít osobní styk s ním i pro jinověrce jakousi přitažlivost“. Odkud jen se tak rychle vševěd z „Nár. listů“ dověděl, že se do Sixtinské kaple zaplatilo vstupné? Pravdou jest, že se vstupenka uděluje osobám doporučeným zdarma. Ale liberál mohl si aspoň ve své fantazii k radosti židů shledati materiál k jízlivé poznámce.

My jsme taky katolíci. Tak probla-žovali agrárníci agitátoři. Po volebním vítěz-ství agrárníků na Pelhřimovsku běhal žid Šmolka po Pelhřimově s jásavou zvěstí: „My jsme vyhráli, my jsme vyhráli!“ V Kladru-bech mluvil v naší schůzi za stranu agrární žid Lustig. Velikou dodávku ovsa světili agrárníci německému semitovi, pak se dali ve sporu za-stupovati též semitou. Insert o protisemitické brožuře nechťela administrace „Venkova“ při-jati; nyní však dne 29. dubna uvetejnila veliký insert protikřesťanské „Volné myšlenky.“ Stačí znovu připomenouti, že sám židovsko-německý tisk s radostí zaznamenal, že na ezejdě „Volné myšlenky“ skládali se účastníci valnou většinou ze židů. Byli tam též někteří poslanci agrární. — Vždyť trocha křesťanů musila dělati židům šťafář, aby to shromáždění Jerusalema tolik nekřičelo.

Politický přehled.

Včera sešla se poslanecká sněmovna k prvnímu zasedání po svátcích, ale zase v jakémisi rozechvění, které působí dále otázka

jasňková v Čechách. Vrch. zem. soud v Praze, jehož správu po odchodu presid. ryt. Weselyho na dovolanou veda místopředseda téhož soudu Rinesch, v několika už případech nařídil okřením soudům v německých městech, aby vyřídily české žaloby, které dříve odmítly. Toto zcela oprávněné a zákonné jednání Rineschovo rozběhuje Němce k dalšímu boji. A dle „Prager Tagblattu“ docela prý ministr spravedlnosti dr. Klein už nařídil vicepresidentovi Rineschovi, aby se vrch. zem. soud ve svých rozhodnutích řídil právními názory, které prý byly platny až do odchodu presidenta ryt. Weselyho na dovolanou. Takovým nezákonným zákročením způsobil by ministr spravedlnosti v úřednictvu pravou anarchii a úplný rozvrat v poměrech parlamentu vídeňského. To by ministr přímo vybízel soudního úředníka, aby nedbal platných zákonů. A k tomu němečtí soudcové přibíhají, že se k vyřízení podání český dají přinutit vždy novými nařízeními vrch. zem. soudu. A z české strany počíná se vůbec odmítati říšská rada jako kompetentní instance v otázce jazykové. Čeští radikálové v tomto smyslu zakročili u náměstka zem. maršálka hr. Schönborna. A na sjezdu důvěrníků staročeské strany minulou neděli v Praze všichni řečníci vyslovili se rozhodně proti požadavkům Němců v otázce jazykové a žádali její rozřešení na základě programu národních stran a to ne ve Vídni, ale v Praze na zem. sněmu. Rovněž vyzvány odtud všechny české strany, aby se spojily ke společnému taktickému postupu. — Také „odhalení“ „Venkova“, vlastně ministra Právka o tajné úmluvě Mladočechů s Němci zanechává jisté stopy v Národním klubu českém na říšské radě. Bývalý ministr dr. Pacák zcela vyvrátil odhalení ministra Právka. Němci mají z této rozervanosti české radost. Na schůzi výkonného výboru české strany agrární spolu s kluby zem. a říšských poslanců agr. projevena plná důvěra klubu poslanců říšských a ministru Právskovi.

Velkou pozornost vzbudila první schůze panenské sněmovny, v níž hr. Tr. Thun jménem celé pravice podal předsedovi ministerskému interpelaci, kterou se žádá odstavení prof. Wahrunda z university, ježto i dle soudního nálezu bylo zjištěno, že prof. Wahrund v brčce své tupil a snižoval poměr církve k Bohu. Kdyby vláda této žádosti nevyhověla, hrozí pravice odepřením rozpočtu. Také na sněmu tyrolském bylo zakročeno pro odstranění Wahrunda z inšprucké university, ale jednání o tom dále neptupněno a sněm odročen. Tyroláci jistě dovedli by s úspěchem zakročiti proti Masarykovi, kdyby u nich nevědecky působil.

Místodržitelem haličským jmenován universitní profesor dr. M. Bobrzenski a zemským maršálkem v Haliči zem. poslanec dr. Stan. hr. Badení.

Ministr vojenství vydal tři tajné výnosy. Důstojníkům zapovídá se dávatí poslancům informace povahy vojenské. Důstojníkům zapovídá se obracet se na poslance, aby jim přispěli k splnění slutebních nebo soukromých přání. Příslušníkům armády zakazuje se podávatí časopisům informace. Toliko zvláštní tisková kancelář, před několika měsíci v ministerstvu vojenství zřízená, oprávněna jest podávatí časopisům informace.

V Petrohradě zemřel gen. Liněvič, který ve válce ruskojaponské po bitvě u Mukdena přešel vrchní velení po Kuropatkinovi.

Král anglický byl návštěvou na královském dvoře ve Švédsku. Král švédský hned nato odjel do Ruska.

Z činnosti katol. spolků.

Organisace mládeže východočeské. Ve spolkové místnosti v Adalbertině konala se dne 26. dubna o 2. hod. odpol. schůze delegátů okolí královéhradeckého. Dostavilo se celkem 23 osob; byli to zástupcové z Týniště, Třebčovic, Bělé, Slez. Předměstí a Hradce Králové. Po uvítání a zvolení předsednictva ujal se slova první důvěrník „Kroužku mládeže“ na Slez. Předměstí, p. Jar. Bastl, který ve své řeči vysvětlil, proč se naše mládež organizuje. Po došlovu dp. Jukla čteny byly jednotlivé návrhy Organizační řád, vypracovaný „Kroužkem mládeže na Sl. Př.“, byl prvním bodem. Po některých opravách byl schválen. Besídka mládeže z Třebčovic dala návrh k pojmenování organizace, která nyní má název „Sdružení křesť. sociální mládeže východočeské v Hradci Králové“ Za spolkový odznak přijata značka Všeoborového sdružení. Po delší debatě o Jelenkové organizaci přistoupeno k vydání provolání na všechny spolky, organizace a farní úřady, které zní: „Dnes, kdy panuje všeobecný proud nevěry a lhostejnosti náboženské, který hrozí zničit všechny květy, vypěstované dlouholetým kultem křesťanským, v době, kdy místo pevných, povzbudivých charakterů vycházejí ze škol našich povahy slabé, úskočné, lhostejné a často do nejvyšší míry sobecké, kdy mládež naše strhována jest demagogickými řečnickými do táborů nám nepřátelských,

jichž hlavním a předním cílem na programu je vyházení náboženství ze škol a tím i jejich snemravnění, voláme k Vám: „Zachraňte tu naši mládež, věnujte jí trochu pozornosti, pečujte o ni! Vždyť toho zasluhuje, jest to mládež naše!“ — Máme pevně organizace, máme četné katolické spolky mužské i ženské, které si vytkly ušlechtilé cíle. Leč jak dlouho potrvají, nebudeme-li mít mládeže? Okřídleným slovem dás stalo se přísloví: „Či mládež, toho i budoucnost.“ Tím jedině můžeme si vyložití onen horoucný chvat v práci organizací u agrárníků a soc. demokratů. A my? Přiznejme se, že mládeži věnovali jsme malou, ba snad docela žádnou pozornost! Klidně přiblížili jsme k tomu, jak naše jinochy i dívky převádějí strany nevěrecké do svého tábora, jak titi podlehají duševní i tělesné záhubě. Mládež naše jest vznětlivá, snadno se dá nadchnouti pro určitou myšlenku, a jen proto je tolik jinochů nevěreckých, pokrokových, že stalo se takřka módou prohlásit se atheistou, tupit a opovrhovat církví. V účte podepsané Sdružení, které obralo si za úkol organizovati mládež východočeskou, obrací se k Vám s uctivou prosbou, račte vlivem svým působiti ku zřízení místní organizace mládeže. Těšíme se naději, že i Vaše obec bude vskutku pokrokovou a že se bude moci řaditi k prvním obcím, ve kterých vstýčen bude prapor organizované mládeže. Prosíme o zaslání adres na Všeobor. sdružení křesť. soc. dělnictva (Organisace mládeže) Hradec Král., kamž možno zaslat případné dotazy. — Nato byla vykonána volba výboru, a hned potom konala se první výborová schůze. — Svolavatelé vzdávají srdečný dík dp. Juklovi i vzdáleným bratřím za jejich návštěvu. Těší se, že sémé zaseté vzroste v mohutný strom, že otázka ta již i u naší strany je rozřešena. Nuže, mládeži, a chutí do práce. Nejsme ještě u svých cílů; sekretariát a vlastní časopis budou následovati. Proto ať každý člen vyvine nejúsilnější agitaci! — Na den sv. Jana Nepom. koná se ve spolkových místnostech Adalbertina II. výborová schůze organizací mládeže o půl 3. hod. odpoledne. — J. O.

Z Opocna. Dne 26. dubna t. r. konal křesť. sociální spolek pro farní obec opočenskou schůzi v Kodymově národ. domě, na níž účast měli nejen četné shromáždění členové spolku, ale i hojnost zvaných hostů. — Přednášel známý pracovník v organizování katolického lidu p. J. Mužík, sekretář z Hradce Král., na thema: „Organisované útoky na katolíky“. P. řečník poukázal ve své řeči na útoky, jež se v poslední době na katolíky systematicky pořádají, a tak zároveň naznačil nutnost, aby i katolíci se organizovali, ve spolky sestupovali, aby tak snáze neurvalým často útokům nepříteli čeliti mohli. Řeč vyslechnouta se zasluhou pozorností. Pak promluvil i jednatele spolku dp. Frant. Barvít; poukázal na to, že pravá vzdělanost nesmí odíratí Bohu, který je pramenem veškeré vzdělanosti, a pak povzbuzoval přítomné, aby podporovali dobrý tisk, jímž pravá vzdělanost se šíří. Prohlásil také zařízením spolkové knihovny. — Přiblížilo se opět 11 členů, tak že počet všech dostupil čísla 151, kteřížto všichni odebrali Štít. — Máme to přání, aby všichni, kteří pozorují zuřící nyní boj proti křesťanské vzdělanosti, do řad našich vstoupili a tak účastnili se práce, aby vznešené učení Ukřizovaného došlo toho uznání a rozšíření, jehož zasluhuje.

Z Čáslavě. Křesťansko-sociální spolek pořádá 26. dubna zábavní večer s přednáškou vldp. Frant. Kohouta, c. k. profesora gymnasia jeho, na časové thema: „O spiritismu“. S odbornou znalostí věci a přece i populárně vysvětlil nám p. profesor vznik spiritismu, různé jeho stupně, poukázal na zločinné jeho následky, jakož i na různé švindly, které se při schůzích spiritistických zhusta dějí. Přednáška, okoušená četnými epizodkami ze života spiritistů, všem se líbila, protože nejen pobavila, ale i poučila. Po přednášce hudební odhor spolkový zahrál několik nově nacvičených kusů, při nichž rozproudila se nenucená, srdečná zábava. Takových večerů houbě!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Alois Broul, děkan v Hofmanově Městci, sekretářem vikariátu chrudimského; p. Alois Soukup, far. v Ločenicích, sekretářem vik. královéhradeckého; p. Alois Dudek, far. v Damníkově, sekretářem vik. lanškrounského; p. Josef Ruml, farář v Č. Bělé, sekretářem vik. něm.-brodského; p. Jan Seidl, děkan v Černilově, sekretářem vik. jaro-měřského; p. Frant. Chvojka, farář v Mladkově, obdržel exp.sit. canon.; p. Frant. Kraus, kaplan v Kuklenách, far. syn. dále. — Ustanovení jsou: p. Frant. Kutl, far. v Chotěšicích, za far. v Kuklenách; p. J. Kuauer, administr. ve Spindelměhlé, za far. v Sejřích; p. Al. Doubravský, farář ve Svatce, za far. v Luži; p. Tom. Koutník, administrátor, za far. ve Zbraslavicích; p. Jan Hampel, admin. ve Varnetovicích, za kaplana do Zvěřetce; p. Boh. Bayer, kaplan v Roketnici, za administr. v Jablonci n. Jiz.; p. Fr. T. aka, kaplan ve Vilémově, za administr. do Kameniček. — Na odpodínek vstoupil: p. Frant. Klíma, farář ve Chvojné. — V páni seznali: p. Fr. Illem (V. V.),

konst. rada, děkan zbraslavický na odp., † 10. dubna 1908 (nar. 1839, vysv. 1854); p. Fr. Vitek, farář ve Žďrovi, † 22. dubna 1908 (naroz. 1843, vysv. 1868); p. Al. Nedvídek, kapl. ve vysl. v Praze, † 14. dubna 1908 (nar. 1858, vysv. 1881). — Uprázdňená místa: Chotěšice, fara, patron. nábož. matice, od 1. května 1908; Žďrec (Seelentz), fara, patron. kníž. Vil. Hohenzollerna, od 1. května 1908; Chvojno, fara, patron. markrab. Alex. Pallavicini, od 1. května 1908.

Podpůrný spolek „Charitas“ v Hradci Králové dovršuje během měsíce počet 200 členů. Již dnes každý člen má nárok na úmrtní podporu 400 K za vklad pouhých 2 K. Všem členům budou rozeslány zvláštní přihlašovací tiskopisy se složením listkem, jakmile poštovní spojitelná nám je doručí. Veliký zájem o „Charitas“ má též socialistický „Východoč. Obsor“, jemuž není vhod, že to je spolek jubilejní a katolický, protože sám přejí spolkům anarchistickým a židovským. Ohledné vyslovené pochybnosti o řádné správě spolkového jmění může zůstati „Vých. Obsor“ klidným. Správu jmění nepovedou „soudruzi“, a proto také nikdo s ním do Ameriky neupláchně. Či nezná „Východočeský Obsor“ nehodu svého kandidáta poslance Hnáta? Radíme pardubskému mravokarci, aby si raději spočítal, oč ošidili různí jejich předáci již dělnictvo, a pak sezná, že vina Drozdova byla již dávno rudým táborem překonána, ale zůstala v potrestání hodné pozadu. Tak na př. odborové spolky soc. dem. v Rakousku přijaly od r. 1901—1906 (za 6 let) celkem 22,806.457 K, ale z toho vyplatily v téže době na podporách pouze 8,728.718 K t. j. pouze 40%. Celých 80%, t. j. 16 milionů K pohltila „správa“ spolků (úředníci, tisk a agitátoři). To znamená: platili dělníci ročně 16 K, dostane zpět pouze 6 korun. Ostatně nemáme se soc.-demokratickými dobrodinci lidstva nic společného a proto bez provokace „V. Obs.“ bychom si ani nevzpomněli, že spolek „Charitas“ musí si dáti pozor před pověstným vedením účtů „dobrodinců“ dělnictva. Spolek je čistě dobročinný, proto je k tomu potřebí hodně strannictvím skaleného zraku, aby se po něm házele kamením. Tolik orgánu „utiskovaných“ na pamětnou!

Výstava pokračovací školy. Poslední nedělí v dubnu končí se školní rok pokračovací školy pro učně řemeslnické rozdáváním cen a výstavou prací žákovských. Letošní výstava jest jubilejní, protože škola dokončila 25leté své trvání. Jubileum toto je v každém ohledu zajímavým, protože znamená pokrok v odborném vzdělání řemeslnického dorostu. Počet žactva se zatím zdvojnásobil a počet tříd strojnasobil. Také osnova učební vykasuje mnohou cennou látku učebnou, o níž se starším řemeslníkům nezdálo. Také dívčí dorost nalezá již po 3 leta na škole zvýšeného vzdělání. Důležitou a cennou novotou ve školství tomto je letos zavedené denní vyučování. Dřívejší leta bývalo vyučování večerní, kdy denní lopotou a večerní školou zmohená mládež hleděla se oškloditi pouličními krávy za tyranoukou toto metodu k nemalé starosti místní policie. Slavnosti ukončovací účastnily se oficiální kruhy úřední a živnostenské, a postrádána byla účast širšího obecnstva ze účastněných kruhů. Jisto jest, že odborová znalost řemeslnictva stoupá, ale s tímto nepopíratelným pokrokem nepostupuje úměrně vzdělání srdce a osobní spokojenosti. Dnes vůbec šlechtění srdce zúmyslně se zanedbává, o čemž svědčí vynechání i té hodiny náboženské z učební osnovy. Za několik let vynikne ten kontrast mezi vyškoleným rozumem a zanedbaným charakterem, protože vědění bez svědomí je zkázou duše.

Ve vlastním věci. Pod záhlavím „Dámský pív. spolek Elška“ děkuje atd. objevila se před týdnem v „Osvětu lidu“ lokálka proti mně namířená. Na můj písemný dotaz dostalo se mi z nejkompetentnějšího místa ujištění, že výbor zmíněného spolku o této lokálce vůbec nevěděl. Ponechávám nyní veřejnosti, aby si učinila úsudek o charakteru a inteligenci oněch dvou pánd (jména jejich nejsou již tajemstvím), kteří bezprávně, ať nedím podvodně, utíli cizího štítu k tomu, aby nejapnou ironií, nesprávnými výtkami a blátem nadávky odpověděli slušné a věcné kritice.

Dr. Alique.

Zachycen předem. Působivá a časovou tendenci zajímavá hra dra Hermana uvedená byla na scénu jednotou katol. tvariých a náležitým sdarem, takže představení toto lze počítati k nejzdatilejším večerům, které tvarišská jednota pořádala. Hrání bylo s chutí a plným pochopením hry, která pro svou ušlechtilou tendenci měla by býti uvedena na scénu všech katolických spolků. Hra nastudoval a vypravil p. Svaták ml., jenž v titulní úloze Stanislava podal výborný dramatický výkon. K němu řadily se úspěchem dámy pí. Rejšlová, slč. Svarcova, slč. Náhlíková a slč. Černá. Z herců vzbudil zajisté příjemné překvapení p. Černej pojetím úlohy starého Tučka. Měkká role Karlova svědčila dobře p. Soudilovi. V komparech uplatnili se výborně pp. Pech, Šejnoha a Hostýnek. Návědva obecnstva byla tentokrát poněkud slabou. Zdařilá hra Hermanova zasloužila se strany katolické větší pozornosti, protože i dramatické umění patří do rámce katolické organizace. V Adalbertině hrává se hodně zřídka a provedení hry bývá vždy úměrně vytkřbenému vkusu hrade-

ekého obecenstva, proto by měly tyto produkce podporovány býti trochu více interessovanými kruhy.

K slavnosti Čechovů. K slavnosti Čechovů konají se pilné přípravy. Slavnostní čítání nad již přilhlí týden dostane se do rukou čtenářů. Připeli mimo jiné: Jar. Vrchlický, Ad. Heyduk, Em. Mitrovský, Zatičanský, dr. Wagner.

„Beseda“ v Hradci Král. pořádá pro své členy a jimi uvedené hosty v úterý 5. května 1908 ve dvoraně Besedy přednášku p. t. p. prof. dra. F. Kropáčka z Králové Dvora n. L.: O Královédvorskou: 1. Po stopách Sporeckových v Kuksu a Betlémě. 2. Králové Dvůr se Zvičinou a nejbližším okolím. Přednáška bude doprovázena asi 150 krásnými světelnými obrazy. Začátek přednášky přesně o 8. hod. večer.

Květinová výzdoba Hradce. Rada král. věnn. města Hradce Králové vydala loňského jara prvolání k našemu obecenstvu, by dekorovalo květinami své okna, balkány, krámy a jiné výbázky domů v ulicích městských. S potěšením konstatujeme, že našlo se dosti pěstitelů květin, jejichž zásluhou vzhled Hradce mile byl zpříjemněn. Byť pěkná tato záliba v míře nestěněné opět se v městě našem projevila, čteme na nárožích našich ulic vtelá slova Svazu českých spolků okrašlovacích, k nimž i my s radostí se připojujeme. Provozní to zní: „S probuzeným jarem, které poskytuje lidskému oku tolik krás a nádhery, probudí se zajiště i v nás láska k té kouzelné přírodě, která tak ladně a tak případně každým rokem obléká naši milou vlast v roucho zelené a květů. Popřejme této krásné přírodě kousek místa u svých příbytků, u svých oken, na pavičkách, balkonech, verandách i v arkýřích. Nemůžete-li jinak působiti k ozdobě svých domů, okrašíte okna příbytků svých zelení rostlin a jejich pestřími květy! Jarním healem naší obce budí: Ozdobme okna svých příbytků květinami! Zelená, svěží tato dekorace zpestří ráz domů; zmizí únavná jednotvárnost a nebezpečí často průčelí se ukrýje. Vzhled našich obcí bude příjemnější a veselější. Podporujte tak činnost českých okrašlovacích spolků!“

Kurs pro kektavé a vadom řeči trpící zřízen bude v městě našem. Den a místo oznámí se insertem. Nemajetným zdarma. Přihlášky na administraci časopisu „Učitel zdravé mluvy“ Praha II. č. 190.

Složní listky poštovní spořitelny. Každý listek má cenu 2 h. Takových složních listků rozesílá se denně množství, a veliké části jich nebývá použito. Jsou-li listky ty poboženy nebo zničeny, činí se tím poštovní spořitelna značný dar, ničím neodůvodněný. Zálež na naší společnosti, hodlá-li dar tento věnovati menze akademické českých vysokých škol pražských. Žádáme všechny čtenáře své, aby nepoužité složní listky poštovní spořitelny zasílali jako tiskopis buď na adresu Mensa akadem. českých vysokých škol pražských v Praze, Spálená ul. č. 20, aneb Obchodnímu gremiu v Hradci Králové, které správné doručení ochotně obstará.

Necháze městské rady dne 27. dubna. Pokrokovému klubu v Hradci Králové propůjčí se divadlo Klieperovo na dopoledne dne 3. května k uspořádání manifestační schůzky. — C. k. okres. hejtmanstvím v Hradci Králové ku vyjádření předložené žádosti p. MghPh. Rud. Strossa za povolení ke zřízení nové veřejné lékárny v Kuklenách postoupí se městskému zastupitelstvu. — Obch. gremiu se sdělí, že ministerstvo obchodu nevyhovělo žádosti za zřízení přímého meziměstského telefonického vedení mezi Hradcem Králové a Prahou. — C. k. okres. hejtmanství se podá zpráva, že proti žádosti p. Ant. Gergurice za udělení rak. státního občanství nečiníme námitek. — Národní Jednotě Pošumavské v Čes. Budějovicích zašle se obvyklý příspěvek. — K žádosti Odborové komise soc. demokratů nebude bráněno v klidu práce dělnictvu, samostatnému u obce, v den 1. května t. r. — Žádost obch. gremia za pořízení vhodných tabulek pro úmrtní návštěvi postoupí se policejnímu úřadu k podání správy.

Pozor na cizí agenty! Přes zákaz a trestní stíhání vyhledávání zabízek u soukromých osob (zákon ze dne 25. února 1902, č. 49 ř. z. § 59) je obecenstvo neustále obtěžováno množstvím různých, většinou cizích agentů, kteří zboží často podezřelého původu s sebou na prodej přinášejí, a toto z prohalosti a rašinnosti pod různými záminkami ku koupi nabízejí. Bohužel, že naše i uvědomělé obecenstvo s neznalostí věci často uvěří, objedná nebo koupí, aby se jen do térného agenta zbavilo — mnohdy však ku své vlastní škodě. Vzhledem k výše citovanému zákonu a k osudování solidní soutěže vůbec vznášeme k et obecenstvu v jeho vlastním zájmu aktivou žádost, aby případy podobné laskavě oznámilo buď příslušnému obchodnímu gremiu nebo místní policii.

Uražený vlastenecký ctit „Osv. lidu.“ Marianská kongregace dam podjala se pracného úkolu sbírati prostředky nutné k vystavení dostoječné svatyně na památném Rožberku. Plán kaple, která bude okolí svému okrasou, jest projektován tak, aby se kaple mohla rozšířiti na větší kostel, který by sloužil jednou potěšit města v tu stra-

nu se šitího a zároveň blízkému Slez. Předměstí, jež brzy s městem splyne v jedno. Příspěvky scházejí se utěšeně. Kongregace, nechtějíc přilhlí appealovat na místní dobročinnost, která se musí osvědčovat na mnoha stranách jiných, a chtějíc přece stavbu usplňiti tak, aby se letos, v roce jubilea J. Vel. císaře a krále, mohlo s ní započísti, obrátila se na známé jí firmy a proshou o podporu a sice na firmy české příspěvem českým, na německé příspěvem německým. „Osv. l.“ hned před veřejností proklepává příspěv německý, o českém se nezmiňuje. — Kongregace dam patrně myslila, že ti, kteří i v nyn. jím čase o něco prosí, obracejí se k dobrodinci tím jazykem, jakým mluví sám; až by něco kupovala, pak — jak nepochybujeme — poručí si jazykem českým. Ve svém názoru byla zajiště utvrzována praxe i lidí příliš málo „klerikálních“. Jakým asi jazykem prosí evangelisti faráři „Gustav-Adolfverein“ o podporu? Jakou řečí psal na př. dvojlet. pan Dušek o nutnosti podpory českých evangelikův evangelikovi německému? A což když česká sekce „Volné myšlenky“ dupímje do Vídně? A viděli jste někdy členské knížky českých soc. demokratů, proti nimž „Osvěta l.“ nemluví? Socialista přece není ani žádným prosebníkem. A co v těch knížkách bylo zbytečné němčiny! Zvláště asi byl utvrzen dosavadní názor Marianské kongregace tím faktem, že z kruhu samého vlasteneckého družstva „Máje“ docházely německé žádosti o inserty. A teď opravdu ani nevíme, jakým jazykem vyjednává „Osvěta l.“ o inserty německo-židovských firem. Otiskla takových insertů již dost. A pak — pro Bůh — vždyť masarykovský „Čas“ docela dělal reklamu německo-židovské Talmud-Thora-Schule, nikoli tedy nějaké kapli české. Co všechno tedy dokáže extra-vlastenecký časopis k vůli nečeským penězům! A masarykovští židé přece nemci prasbytečnou a podporují horlivě německý tisk. A proč se vůbec tolik rmoutit? Vždyť přece protikatolický tisk stejně vyhodil již dávno katolíky z národa, aby se v něm uprázdnilo místo pro syny Judovy. Proč tedy „Osv. lidu“ nestará se raději úzkostlivě o vlastenectví nové asseutovaných „Čechů“? Jak divné věci se dějí!

Ze soudní síně. Pan Jan Šprýhar ze Sep, který po obžalobě pp. učitel z Bohuslavic byl odsouzen c. k. okr. soudem na celé 3 neděle do vězení, odvolal se k c. k. kraj. soudu v Hradci Král., kdež mu dne 29. dubna trest značně smíraen. Odsouzen pouze k 90 K pokuty a k zapravení soudních útrat.

Nemvalent. Po pravé straně silnice směrem z Hradce Králové k Pouchovu jdoucí zničeno bylo asi na polovici vzdálenosti mezi strážním domkem severozápadní dráhy a obcí Pouchovem 5 lipky. Lipky tyto vysázeny zde byly roku 1904 Okrašlovacím spolkem v Pouchově a opatřeny řádnými koly; koly tyto byly odejzeny roku loňského. Zločin spáchán byl v noci ze soboty na neděli a sice tak, že lipky zlomeny byly asi 30—40 cm pod korunou úplně, a korunka celá zůstala viseti na zbytku kůry u stromku. Trestuhodný čin tento zasluhuje plného odsouzení. Ruka vandalská, která nelituje zlomiti život nevinnému stromčku jen pro to, aby ukojila svoji zdivočilost, již není lito značných obětí, s kterými lidé uslechtili hledí okrašliti cestu, zasluhuje, aby byla vypátrána a přenes potrestána. Okrašlovací spolek vyzývá každého člověka duše uslechtilé a každého pravého přítele stromů a přírody vůbec, aby v případě, že by sebe nepatrnejší známky o činu samém zvěděl, ihned oznámil vše Okrašlovacím spolkem v Pouchově. Zločinný případ tento oznámen byl na příslušných místech za příčinou zavedení dalšího pátrání u věci té.

Z Nev. Hradce Král. Dne 19. t. m. na hod Boží velikonoční provedeny byly v chrámu Páně sv. Antonína od J. Č. Drabovského: „Missa a lemnis“ do D-dur pro smíšený sbor s právou smyčcového orchestru Offertorium „Ave Maris stella“, smíš. sbor bez doprovodu. „Benedictus“ od R. Führera pro mužské hlasy s právou smyč. kvarteta. „Pange lingua“ s právou varhan jednohlasně. Vše řídil p. Václav Studený, ředitel kůru. —

Z Holic. Máme tady hotel, v němž židé mluví výhradně německy, ač umějí dobře česky. Jinak takto ovšem hlásí se k masarykovcům a tím — nabývají práva rozhodovati, kdo do českého národa patří a kdo nikoliv. Bylo by to sice komické — kdyby nebylo smutné faktum to, že německí židé opravdu za pomoci českých služb zasahují vlivně a též mocně do politiky národní. — Panu dru Zemánkovi děkujeme za výzvu k volnému myšlení. Vždyť leckdos potřebuje lidí nemyslicí, ale věřící. Na př. jedna paní žádá o lékařskou pomoc. Té se řekne, že dostane masání. Po upozornění však, že jest členkou nemoc. pokladny, rozepsaný recept nechá se být a řekne se, že dostane nemocná pouze injekci.

Z Býště. V neděli dne 26. dubna slavila se u nás pouť. Večer, když ve dvou hostincích se odbyvala (bohužel obligátní) taneční zábava, vloupali se do jednoho statku, kde zůstaly doma jen malé děti, dosud neznámí zloději a ukradli z komory 8 kusů peřin a sukni. — Téže noci v blízkých Hoděšovicích, kde byla taktéž taneční zábava, dohlavali se bespochyby titíž zloději do jednoho statku na peřiny do komory; ale byli hospodynai, která se šramotem probudila, zaplašení.

Z Dobřenic. U nás v Dobřenicích jest zajímavý rozvoj. Povídá se, že, když chtěl dp farář založiti Raiffeisenku, zavolal si ho k sobě p. Weinrich a hodně důrazně mu domlouval. Jan — Raiffeisenka měla prospěti chudšímu lidu. Pan farář však nedbal na to, že přijde o milost u velkého pána Dobřenic; založil Raiffeisenku přece. To píchalo velkomožného pána do očí zle. Ale už měl chytrý nápad. Zíchal do Raiffeisenky cpát jednoho služebníka po druhém, až tam p. ředitel nabyl vrchu. Rozumí se, že p. farář teď musil pryč; vždyť by nedopustil, aby Raiffeisenka brala svoje potřeby od žida Máje. Ale p. ředitel žije se židem v dojemném přátelství. Jen od žida co možno mnoho koupit! Vždyť zas israelita mu nadhání rolníky se řepou. Myslíme si, Raiffeisenka má býti ve prospěch rolníků a menších obchodníků, nikoli však pro větší blahobyt panských úředníků. My bychom si dovedli sami zcela dobře Raiffeisenku spravovat. Bylo nám velice nemilé, že pan farář vysoupil, jelikož jsme znali jeho pectivou a nezištnou práci pro malý lid. Dostal špatnou odměnu, jako ji dostává za to, že koná svoji občanskou povinnost, dívaje se do úřadování p. starostovi. Za to, že p. starosta paragrafy považuje za velice prázdné, my nemůžeme. A kdy jen bude u nás vo ba? Vždyť má p. starosta již déle doslouženo.

Ku zvláštním poměrům v okrese nechanickém. Poněvadž jsem byl též členem okresního zastupitelstva nechanického a protože jsem nebyl po vůli okresním vládcům, jsem z toho ven. Nermoutí mě to, protože býti v korporaci, kde vládne samovláda, není žádně potěšení. Historie okresu odsoudí jednou všechny členy. Zato vaše dopisy sledoval jsem s napjatou pozorností. Kdo je psal, pravdu psal pánu božkou, a proto od pána u klíky byla „Obnova“, jak jsem slyšel, v hostincích konfiskována. Dovolím si však ku vývodům pana pisatele něco málo dodat. Myslím, že v jidře pivedl to též p. pisatel, a dokládám, že našel pravého a čistého vlna; nechci nikterak vývody jeho potírati. Vždyť, jak vidno, není-li sám v okr. zastupitelstvu, navázal styky se členem, který ho upřímně o záležitostech zpravoval. Na Nechanicku nabyl p. V. takového vlivu, že ve městě samém a v některých venkovských obcích je duchem, ale žádným „svatým“ při obecních volbách, a poněvadž okresní zastupitelstvo volí zastupitelstva obecní, nebo aspoň starosta a někteří výboři, dopadly volby dle jeho přání. Sám se vyjádřil, jsa v obecním výboru nechanickém, že by si to za hanbu a velikou porážku pokládal, kdyby při volbách, které se nyní mají konati, „propadl“. Musí tedy býti „zvláštní příčina“, že se bojí pádu při volbách. Býti měšťanem nechce, protože měšťanosta i obecní výbor až na malé výjimky provádějí jeho vůli a jeho záměry. Je mu pohodlnější prováděti svou vůli a skrýti se za starostu a výbor. To je ta příčina, proč vyvolal opposici, která není ani tak proti starostovi, jako proti p. V. Divíme se, že voličové ze skupiny velkostatků volí pod jeho nátlakem okresní výbor i starostu. Volí se lidé, kteří se hodí k regimu; kdo se do toho směru nehodí, nevolí se. Je tedy viděti v nechanickém okrese dle složení okr. samosprávy, že ani ve městě ani v obcích okresu nejsou volby zkrásny — a z takových pramenů nevysje ani okresní zastupitelstvo, jak by si mnozí poplatci přáli. Je-li kde, je to na Nechanicku, kde mnozí nemají o samosprávě ani zbla pochopeí na straně jedné a na druhé straně samosprávy okresní i obecní se chopili lidé, kteří se o ni bojí a mají ji a drží se jí jako své výsady. Vypadá to tak jak v obci tak v okrese, jako by jiní, noví členové, nedovedli v tom choditi — ale myslím, že by „křvati“ dovedli, neboť tu není ničeho více třeba, když rozumy dává jen jeden a druhý „křvati“. Neboť je tu dobrý a chutný špek a na ten se myšky chytají. Dobře bylo pověděno, že na Nechanicku mají pamatovati jako vřade jinde, že okresní tajemníci jsou úředníky okresního výboru a zastupitelství a že je to nedůstojno, jestliže v nich vidí členové okresního výboru a zastupitelstva své představené a pány. Dobře napsal „Štít“ 19/12. 07. v čís. 51. takto: „Excellence Prátek dostoupil studiem soukromým až na ministra; proč by nemohl rolník a jiný živnostník tak se vzdělati a se zákony obeznámiti, aby se v okresním zastupitelstvu, po případě výboru uplatnil opravdu a nebyl jen „křvalem“ svého úředníka.“ — Jestliže to dovede panáta „Vorisek“ v Nechanicích, proč by takovou „okresní Excellenci“ nemohl býti agrárník Pšenička třeba z Michňovky, když platí daleko více daní a má větší grunt, třeba z toho „posledního“ a „posmívaného“ konce okresu? Plně souhlasím s tím, když již vládne takový podřízený pán, aby si hleděl toho, o čem okresní zastupitelstvo a okr. výbor rozhodovati má: o silnicích okresu, o nemocnicích, o sirotčincích a ústavech lidumilných a dobročinných a dále o výši okr. přírůstek — tedy o věcech svého oboru. Agitovati při obecních volbách, křičeti se v hostincích s opposicí, všelijakých politických, stranických štvancí si hleděti a svých záležitostí pro množství funkcí zanedbávati, to úředníka neodporučuje. To je naneštěstí známku, že je ustavičně ve strachu, aby své kortěže udržel na šňůrkách, jako bereo pimplírové komedie svého kapárka a ten ostatní dřevěný pimplírový personál

anebo, že chce odvrátit pozornost od svých praktik jinam, zvláště při Husových a jiných oslavách. Je to také starost, aby to skákalo jak on chce a někdy se nepřítekl. Jenže pimprata nejedí a nepijou a nežádají baktérii a zpropitné. Ale jsem tou radou, hledí-li si takový úředník těch vedlejších věcí, má se klepnouti přes prsty, má se mu poukázat na jeho obor, a ne, aby měl funkci placených takové množství, že své věci zanedbává a jinému je svěřuje. Není také dobře, že většina členů nachází se na jednom konci okresu, a tak zanedbávají konec jiný. Tu si mohou stěžovat a k tomu pracovat při volbách a to včasné, aby byli na všech místech zastoupeni a ne při místech odbývání. Chystejte si už nyní pro okresní volby vůdce! Je třeba v obcích většího zájmu a pochopení pro volby, nebo pak to odnášejí zase jen poplatníci. Ovšem když jen někteří páni ve městě rozhodují, pak pro venkov zůstane málo nebo nic. Venkov musí znáti své práva, musí do voleb energicky zasahovati; pak bude jasno. O tom kortělově mlčí — tu je mezi lidem ta ukrutná tma — hustá a neprostupná — proti ní ta „klerikální“ je jasným světlem samého slunce. A za tu tmou, chrůt Bože, může jen ten klerikalismus, který ušlechtil v Nechanicích a okrese nepanuje — všecko jest máto černého červené, modré a zelené! Bohumilek není, Bůh uchovej, černý, není ani červený — a tak zbývají jen dvě barvy, kterými hraje — modrá a zelená, šlechtická a agrárníká. Proto pozbyvá samospráva zvláště okresní, důvěry na venkově a ve městě nemají také mnoho přátel, jen ty, kteří osobní prospěch čekají. Ostatně je tu dozor zemského výboru, ať si žádají poplatníci či tji vysvětlou a ospravedlnění ve příčině správy okresního jmění. I komise může vše na místě vysvětliti. Činilo-li by se co proti zákonům, dohláží c. k. okr. hejtmanský a místodržitelství. Vždyť vše je pod státním dozorem. Samospráva nemá být zapotřeba tímto ústavem, aby se množil stav úřednictva na úkor poplatníků; je proto aby některý synek se zapopávil. A jaké zvláštní zásluhy má sám p. V. nebo jiný úředník o měšťanskou školu? Slibovali se 20 až 30 tisíc subvence a dostalo se na 70 000 zl. co náštanek stojí nákladu, 7000 K ve třech letech splatných. Ostatně za funkce při stavbě jsme kavalírsky platili — vše placeno — nic zadarmo — žádné zásluhy. Proto pryč s dietetickým, pryč se sliby subvencí, pryč s lidmi toužícími po funkcích — když se broumá v jednom místě! Pro funkce ty je dorostu dost! Z našich peněz se agitoje a volby konají, z našich peněz se dávají podpory na politické účely, za své peníze si kupujeme jarmo a dáváme pouta na ruce sobě i potomkům. Zadluží se obec i statek i okres a nasadí se nůž na náš majetek pectivě zděděný po našich předcích. V domech z našich peněz placených proti nám buntují se lidé, kteří si úřady vytlapali za naše peníze. Pro sebe mají tučnou pensi, pro starousedlé občny a jejich potomky těžké závazky. Rohlédněme. — Douška. Proč to píšete „Obnovy“? Vládece Nechanicka je velice moudrý. Dává tisknouti úřední blankety a jiné věci do tiskáren, kde se tisknou noviny, které pak z vděčnosti — mlčí nebo chválí. Vím však, že „Obnova“ koupiti se nedá a pravdu uveřejní.

Z Pardubic. „Naše Právo.“ Vytiskl jsme tomuto červenobílému žurnálu, že hanobil pouze katolické náboženství a nadává katolíkům a že židů podezřelým způsobem šetří. „N. Právo“ to tvrzení nevyvrátilo, ale vrhlo se svým ušlechtilým způsobem znovu na katol. církev a na jméno pardubské kněžstvo. To by ovšem nebylo nic divného a ani dost málo by nás to nepřekvapilo; ale musíme „N. Právo“ aspoň tolik říci, že s tím dopisovatelem se velice mylí. A pak ještě něco. Inteligence původcem poslední zprávy v tom listu jest kněz. Buď sám tuto zprávu pod záhlavím „Adame, kde jsi“ napsal, anebo slomyelným způsobem sdělil osobě, o níž věděl, že se o její publikování postará. Určitě to víme také proto, že onen pánižlivý tuto zprávu ve veřejných místnostech k nemalé radosti všech našich přítelů rozšiřoval a musel byti docela i zakřikot. Hezké to rozhodné není a ukazuje to na prapřídivný charakter. — Mužná slova. Při učitelské konferenci ve školním okrese pardubském ve svém referátu promluvil tamější školní inspektor tato mužná slova: „Mám-li pronésti diagnózu o učitelstvu, musím říci: „Jste otráveni! — Otrávení sdivočilostí tisku a horečkou organizací.“ Tato slova, která tak přilehají na rozhraní poměrů v učitelstvu vůbec, nebudou jistě liberální a pokrokové listy registrovati. Bylo by věru k přání, aby slova ta nevyzoula na plano. Myšlíme však, že stane se pouze při těch slovech. — Raněn mrtvici. Řídící učitel J. Fukan ze Litétin na Holici, vraceje se s okresní učitelské poradou v Pardubicích, byl náhle u samého nádraží raněn mrtvicí. V bezvědomém stavu byl odvezen do okresní nemocnice, kdež zůstal v ošetřování. — Utekla z chorobince. Z chorobince v Pardubicích utekla asi před 14 dny tamější chovanka A. Macháčova. Žena ta byla chronicky a stále vyhrážovala, že se musí utopiti pro křivou přisahku. Pokoušela se často o útek, a ani svěřenci kasajka nemohla utižiti její divoké chování. Jedné noci podařilo se jí prolomiti náslinná dřevě a přes plot utéci. Zdá se, že pohrátku svoji o utopení asi splnila, protože veškerá stopa po ní naprosto zmizela. — Výlet do Moravy

na památný hrad Pernštýn. Dne 28. a 29. června t. r. uspořádá hospodářský spolek pro okresy Pardubice - Holice - Přelouč dvoudenní výlet přes Něm. Brod do Nov. Města na Moravu a odtud na památný hrad Pernštýn u Nedvědic. Kolébky to starých českých pánů z Pernštejnů, kteří sjednali si druhdy nehybnoucí zásluh na okrese pardubském. — Stavba nových varhan. V restaurovaném kostele Zvěstování Panny Marie nebylo posud varhan; zastupovalo je pouze harmonium. Nyní konečně přistoupí se ke křížené stavbě nových pěkných varhan, na které ministerstvo kultury a vyučování povolilo v poslední době obnos 2000 K. — Automobilové spojení. V nejbližší době dojde konečně k dlouhým přetazích k automobilovému poštovnímu spojení mezi Pardubicemi, Holicemi a Bohdanečtem.

Staromová temba po zlatém teletí. V Kladruzech konána byla dne 25. dubna schůze katolické strany lidové. Referoval na ní p. sekretář Mužík z Hradce Králové. Vysvětlil útoky podnikané v poslední době na katolíky, odrazil je a poukázal na původce jich. Řeč jeho setkala se s vroucím souhlasem přítomných. Na to přihlásil se ku slovu p. učitel Pírko ze Semína. Vytýkal, proč se svolala schůze důvěrná; p. řečník poukázal na surové útoky (případ bránský, hrdejší), které se na nás dějí a pak na to, že organizace má právo rozhodnouti o schůzi, jak jílibo. P. učitel na to pravil, že Wahrmond je kněz (!), Myslivec byl pro kartely (!), naše strana že hájí karély (!), náboženství prý ve škole nemusí se učití poněvadž je má každý v srdci a více jiných věcí. P. řečník ho však nalezitě odbyl, poukázav na to, jak špatně je zpravováno čtenářstvo židových pokrokových novin. Pan učitel Pírko ztichl. *Tu svedl se obrovský boj agrárníků, israelitů a Lustigů* a počal svoji „řeč“. Dokud žid byli nábožní a modlili se třeba tři hodiny denně, nosili pejzy, kapala z nich šplna a žraly je vši (tak doslovně řečeno), neměli ani krejcaru, ale co náboženství odložili, jdou napřed, ukazují celému světu postup v pokroku. Náboženství jen tíží lidstvo, musí se odhodit hlavně věci jest hospodářský blahobyt, to jest bůh. Židé si dobře počínali, když postavili zlaté tele. Náboženství ztroučje. — Řečník p. Lustig končí citátem z Čechových „Písní otroka“. Něco takového zarazilo. P. sekretář Mužík lituje, že slova taková mohou vyjiti z úst inteligenta. Vždyť právě ta touha po zlatém teletí ztroučila massy dělnictva, právě ta nenasytná ziskuchtivost israelitů, kteří mají v čele svém zlaté tele, ničí existenci tisíců rolníků v Polsku, v Čechách a celém světě. To není pokrok, to je bezcharakterní honba za ziskem, šlapající na bližního. Křesťanství zušlechťuje zlaté tele zasuřovuje. Za obrovského potlesku končí p. sekretář Mužík svoji obranu křesťanství proti liberalismu slovy: „Ostatně, hleďte, p. Lustigu, pro nás Čechy, bratry Slováky, Poláky a Rusy bylo by lépe, aby vaši souvěrci měli dosud pejzy a modlili se v řemáčkách, než když oni zopastí teď na tele mohutného slovanického kmene, vysávají z něho všechnu krev, stavíce nádherné oltáře zlatému teletí.“ Tleskali i soc. demokraté. Pan Lustig omlouvá se, že mluvil jako agrárník. Důkazoval se mu však na místě, že před několika dny nasval agrárníky „tou nejčistší pakostí“. Nevíme, jak asi agrárníci svým zastancům poděkovali, ale jest typické, že za stranu jejich mluví pokrokový učitel, hájící volnou školu a israelita obchodník, jehož otec dle doznání páne Lustigova neměl nic a který teď už má „krásný“ majetek. Po ukončení schůze, jež byla sledována s velkým nadšením, přihlásilo se ku katolické organizaci 38 osob.

Z Holice. Dovídáme se, že redaktor sociál. demokrat. „Pochodně“, který odepřel uveřejnění opravy na článek „Surovost“ (či „Slasti katechetovy“), byl dne 1. dubna t. r. u o. k. soudu v Jičíně odsouzen na základě § 21. tisk. zákona k uveřejnění této opravy v nejbližším čísle „Pochodně“, k zaplacení všech soudních útrat a k peněžitě pokutě. V případě nesplnění těchto povinností další vycvácení „Pochodně“ se soudně zastaví a redaktor přiměřený trest vězení si odpyká. Opravu uveřejnil redaktor hned na to 2. dubna a proti dalším bodům rozsudku podal smateční stížnost. I bylo ještě druhé přelíčení u věci té konáno dne 16. dubna u téhož o. k. soudu. Hned na počátku líčení prohlásil redaktor, že jest toho náhledu, že si ve svém listě může uveřejniti co chce a jak chce — ať jest to pravda anebo lež — neboť prý, kdyby mu mělo býti v této „volnosti“ bráněno, pak by vlastně nemohl nic uveřejnit a tak jest prý bez příčiny pronásledován — že jest pronásledován a štván jako „mučedník“ a že si bude stěžovat v otevřeném dopisu samotnému panu o. k. ministru spravedlnosti (proč ne spíš svému generallissimovi semitovi Adlerovi?). Vzdor těmto vyhrážkám rozsudek prvního přelíčení byl rekapitulován a znova vyčten v téže změně jako při prvním líčení k velikému překvapení „nevinaně mučeného“ redaktora.

Z České Skalice. Na Hod Boží Velikonoční dne 19. dubna 1908 o 4 hod. odpol. odbyvána byla v sále hotelu Bartončák v České Skalici velkolepá důvěrná schůze katolického lidu z České Skalice a nejbližšího okolí. Přepínání síl kile byla hlava na hlavě, vykazoval postur

obraz účastníků obou pohlaví, starých i mladých, v něm všechny stavy byly zastoupeny. Ještě nikdy tento sál nechoval ve svých prostorách tolik hostů jako tentokrát. Sociální demokraté činili všemožné pokusy, aby se dovnitř dostali, ale rásným zakročením místního soudního adjunkta p. Drdy, který několikrát veřejně prohlásil, že katolický lid demokratům nedává žádné důvěry a proti tito do jeho důvěrných schůzí nemají přístupu, bylo tomu zabráněno a nezbylo ničeho, než že několik jejich příliš zvědavých členů musilo zůstatí za zavřenými dveřmi. Schůzi zahájil krátkým proslovem p. adjunkt Drda, načež do předsednictva zvolen p. Josef Brandejs za předsedu, p. Václav Exner za místopředsedu a p. Josef Příbyl za zapisovatele. Pan předseda srdečně uvítal četné shromáždění, představil co řečníka p. Ant. Drapálka z Prahy a udělil tomuto slovo. Řeč p. profesora, která trvala plně dvě hodiny a svým poutavým přednesem mnohokrát strhla posluchač tvo bouřlivé pochvaly, přítomné shromáždění přímo elektrisovala, tak že nadšení nebylo konce. Ozývaly se hlasy, že lid bude poslouchati třeba do noci. Pan řečník důkladně vložil nyníší napjaté poměry časové politiky, při čemž vícekrát jemným sarkasmem různé vady nepřátel katolického lidu připadně opeřil, což vždy vyvolalo optimnou veselost. Poukázal k tomu, jak v této vážné a pro katolíky nebezpečné době jest nanejvýš nutno, aby lid katolický se organizoval. Neutuchající potlesk odměnil poutavou řeč p. profesora a jeho krásné výklady ve věci šlechtěné a bohobojné. Na to jménem všech přítomných poděkoval p. adjunkt Drda vtělými slovy p. řečníkovi. Velice dojmalo, když v krátkém ještě doslovu p. Drda dotekl se slov říšského poslance p. dr. Hrubana, která týž pronesl na sjezdu českoslovanických katolíků v Hradci Králové: „Jsem zde dnes sám jediný český katolický poslanec říšský a přece ten národ český jest katolickým národem! Ale přání mám, aby, až ode dneška za 10 let budete oslavovati desetileté jubileum tohoto památného sjezdu, aby zde na tom podiu seděla celá řada českých katolických poslanců říšských, kteří by důstojně a v pravdě reprezentovali ten český katolický národ i na venek.“ Za velkého nadšení přítomných poděkoval p. předseda celému shromáždění a skončil tuto velevýznamnou schůzi, která měla býti úvodem ku založení „volné katolické organizace Svornost“ pro Českou Skalici a okolí. Důsledek této velkolepé schůze byl že ještě při samém rozchodu několik set přítomných přihlásilo se za členy dotyčné organizace. Kéž Bůh požehná této práci, započaté ve svatý, velice významný den Vzkříšení Páně!

Z Dobrušky. Dne 20. t. m. sehrál dramatický odbor Jednoty salonní veselohru od V. Štecha „Deskový statek“. Hra vyniká jemnou satyr. u nyníších poměrů obecních i veřejných a intrik. Na nyníší dobu jako ulita. Sloh je pěkný, živý, osoby velmi dobře zkresleny. Účinkující s plným pochopením nastudovali své úlohy a přednesli zcela bezvadně. Také nadšený potlesk obecenstva mezi hrou i na konci jednal to dosvědčoval. Chvála o souhře se nesla ještě ve dnech následujících. Zaslouží si ji také plnou měrou náležitě páni a dámy účinkující a jednota jim ráda vyslovuje vtělý dik. Jen zase brzo něco podobného! Ani toto divadlo nevrátivost pokrokářská nemohla snést. Když nemohli obaditi úlohy se svého kusu „Bílý listek“, vlastně „Nepopsaný listek“, překlad to z němčiny, sehrána do Dobrušky na velikonoční svátky divad. společnost příčinou hlavní p. K. Krausra, obchodníka plátnem, majitele firmy Lizar a Krauser. Ale konkurence pokrokařům dopadla nedobře. V pondělí dostavilo se pokrokařů do divadla 16. To se ví, že se nehrálo. Obecenstvo ukázalo, jak o schválnostech židovsko-pokrokových smýšlí, a šlo se pobaviti hrou svých domácích obětavých ochotníků. To je ta nejlepší odpověď pokrokařským urputným nesnášlivcům.

Z Úpíče. Dne 26. dubna pořádala městská rada stromkovou slavnost, k níž pozvala všechny spolky úpické. Kromě jiných spolků dostavila se naše katol. jednota, odbor. sdružení křesť. dělnictva, ženský odbor a organizace mládeže, národ. soc. a soc. demokraté. Proslovili řeči pp. starosta Pitaš a řed. měst. školy Novák. Poslední velice poutavě poukázal na důležitost stromů zvláště ovocných. Pak přelal na Sv. Čechu, k jehož oslavě byla slavnost konána. Chválil skromnost a jiné vzácné vlastnosti velikého básníka. Pak se průvod ubíral na náměstí, kde zapěním národní hymny byla slavnost skončena. — Socialisté odcházeli jmrutě. Nikdo z řečníků nenadával, nikdo do „klerikálů“ neryl. A to že měla býti kulturní slavnost dle srdce rudých? Slyšeli jsme se středu jejich doslovně, že ta celá řeč (p. Nováka) „nestála za čtyry krejcare i se strejcem“. Rudí vycházeli ostatně ze řady, dělali kysele obličaje; prý ho poslouchati nebudou. To a to prý do řeči nepatří. Vždyť k velikému roztrpčení rudých srdcí odvážil se řečník mluvití docela o Bohu, duši, spovědi básníkové, o audělu, který vzkřísil mrtvé. A taková řeč se měla líbiti lidem zpraveným nadávkovými tiskovinami rudými? Kdyby byl řečník hájil židovské barsány, to by byli trpělivěji snesli. A byli by blouzn tleskali, kdyby byl pochválil některého bohatého židovského předáka soc. demokracie a kdyby pak byl omastil ještě řeč tvrzení, že ka-

plani jsou bezcitnými a samočnými vysevači národa. Vždyť židovským dvakrát větší socialisté slepě. Kdepak, aby soc. demokrat rád poslechl něco vpravdě povzneslého, ušlechtilého a poučného. Přinesli si také s sebou rudý prapor s okovy. To snad proto, že soc. demokraté se nacházejí v sajetí židovského kapitálu. Anebo to byly spodobné ty okovy, kterými rudí postaví v továrnách dělnictvo jinak smýšlející? Tisíce katolických svíjí se v otrockých těch okovech, aby je rudí nevyhodili z továren. — Dne 10. května bude u nás přednáška sl. Jakubcová. — Konečně dodáváme, že dle vyzvání ústředního spolku učitelského neúčastnili se pp. učitelé pravdu s dítkami na sv. Marka, ačkoli byl čas pěkný. Někteří se vymlouvali; myslíli prý, že bude zima. I zanechejte výmluv a roste upřímně, že se bojíte pokrokovského praxe! Inkvisiční oko jiných sotva by vám dalo pardon. Jste také pode jménem, a jarmo pokrokového vedení tlaň velice. Dnes k tomu náleží mnoho brdičnosti, jestliže někdo přes všechny posměchy a potupy účastní se katolických obřadů; za to však židům pobožnosti jejich se nevyčítají.

Rudá schůze v Kutné Hoře. Dne 26. dubna pořádána zde veřejná schůze socialistická; na programu: o pojišťování starob. a invalid. dělníků, vdov a sirotků. Přednášel Lud. Aust z Kladna si patrně myslil, že jsme zde příliš zabezdění, a že tedy může chrlit od plic, co mu libo. Tak hrabě jsme neslyšeli ještě žádného řečníka přednášet. — A těch ubohých, otřelých frází! Prý s růžencem! Prý s modlitbami! Pána Boha není potřeba volat, vždyť prý neexistuje. Tak křesťansko-socialní bestie musí se potížit. Místo co by mluvil k programu, ryl fanaticky do „klerikálů“. Prý křesť. socialové jsou vinni, že dělnictvo si nemůže zlepšit platy. — Pak po pohřbu horlivého socialisty Neslingra Aust bovořil zas. Prý jest křesť. společnost necitelná vůči dělníku. (A co ta nekřesťanská, židovsko-zednářská společnost ve Francii? Vždyť tam jest církve porážena, ale dělnictvu se vede hůř než dřív.) O zemřelém socialistovi řekl: „Drahý Karle, já pravím, že Bůh ti nemá co odpouštět, neboť ty's nikdy nehrěšil, ani hrěšiti jsi nemohl.“ (Inu — to my víme, že hrěšil jenom „byrokrati.“ I když socialista dopustí se surového násilí na chudém spoludělníku, „Právo lidu“ ho nepokárá; nadává-li sprostě poctivým lidem, jest to v pořádku. Dá-li socialistický surovec v sobotu ustarané ženě místo peněz hodné ran, rudé orgány mlčí. A jak dlouhá řada jest socialistických zlodějů a vysevačů! Ale to všechno nic. Socialistu červená mašle chrání před každým sebe menším hříchem.) Věru že bylo přímo hnusné poslouchati, jak patolizalsky se klaněl Aust velice mu a mocnému pánu, totiž rudému vojevůdce. Činil se všemožně, aby ho rudí posluchači pochválili, že jest opravdu hodný. Ale nám při chvále tanulo na mysli, jak nedaleko od nás byli vyžidmaní chudí dělníci i dělnice velikou cťou a bezbřehostí od soudruhů, jak se veselo pilo za peníze od chudých dělníků sebrané. Teď jsme se dokonale přesvědčili, jak dovede takový vojn. Adlerův „poučovat.“ — Večer šel Aust potěšit svoji vzácnou přítomností živnostnictvo do řemeslnické besedy. Ale tam k svému nemalému překvapení shledal, že jsou zde lidé, kteří ještě dovedou přes všechny polenové fráze rudých samostatně přemýšlet. Naše živnostnictvo ví již dobře, jak socialističtí pohlaví prohlášovali nutnost zániku středních stavů; ví, jak se živnostnictvu nabližovali.

Z Kutnéhořska. Mezi oněmi sgrárními poslanci, kteří hlasovali v sféře Wahrmondové proti převládání většiny těch, kdož mají ještě katolické přesvědčení, objevilo se nám i jméno našeho Hráského poslance p. Švejka ze Sv. Kateřiny. Bylo by dobře upozorniti na to jeho voliče katolíky všude, aby poznali, jak pravdivým bylo jeho počinání, když, bje se v prsa, prohlásoval se za „také katolíka“. Bylo by dobře upozorniti ty pány, kteří pro něho horečně pracovali, upozorňující na to, že on jest v náboženských otázkách katolickým voličům ubližovati nedá. Když líčily nám charakter tohoto pána mladěcké „Podvysoké listy“, domnívali jsme se, že děje se tak ze strachu konkurenčního, dnes nabýváme přesvědčení jiného. Snad mnozí duchovní správce, kteří měli příležitost slyšeti sliby p. posl. Švejka a kteří nyní přesvědčili se o jeho důslednosti, mohli by v tom směru dáti klasické důkazy. Kéž bylo by to mocnou pobídkou k urychlení a důkladnému vybudování katolické organizace! Důkladně budou katolíci seřazeni v jeden šik, dotud se budou opakovat případy, že s ukromě se všechno možné slíbí a veřejně se to slovem nebo i skutkem popře.

Z Vlnat v Čáslavě. Dne 26. dubna konána u nás veřejná schůze lidu. Zahájil ji vldp. Ant. Schreiber, b. vikář ze Žlebu, jako svolavatel. Zvolený předseda schůze p. Kraml, místní starosta, udělil slovo pánu Astrovi z Hradce Králov. Pán řečník ve dvouhodinové řeči své obsašně vyložil příčiny všeobecného sdružování, zdůvodnil jeho důležitost a vyvídl ku založení organizace dělnické. Na schůzi čtené navštívené uváděnými katolíky a katolíčkami přítomno bylo též několik socialistických demokratů a několik agrárních. Chování se socialistických demokratů nás nepřekvapilo, ti

se chovají všude „důsledně“ podle „Práva lidu“ a „Záře“. Ale zarazilo nás chování se agrárních. Přesvědčili jsme se, že slepě věří všemu, co píše hrubohubý „Čep“ a jeho patron „Venkov“. Dosud se říká „jistým“ lidem „nevycepovaní“, ale od „čepu“ Čepu se bude říkat takovým „vycepovaní“. Páni agrárníci se bijou v póze, že mají víru v sobě, že nechtějí náboženství vyloučiti se škol. Nestačí však mít víru v srdci a na venek nechati ji tlučit, jako se děje za naší doby, neboť Kristus Pán řekl: „Kdo mne vysná před lidmi, toho vyznam i já před Otcem svým...“ a neřekl, „kdo vyzná mne za kamny, ve světnici, v úkrytu!“ Bijete se v prsa a říkáte, že máte víru, a vaši sgrární poslanci do školského výboru pošlou nikoli agrárníka, ale realistu dra Dřinu, který prohlásil, že přejí si, aby vyučovali se náboženství ve školách, ale aby ho vyučovali ne kněží, ale učitelé! Myslíte, že lid neví, kam to vše směřuje? Lid, to si zapamatujte, má lepší logiku, než někteří universitní profesoři! A jak se zachovali agrární poslanci nedávno v Hráském sněmu, když hlasovalo se o protikřesťanském spisku Wahrmondové? Německý agrární ministr Peschka hlasoval proti veřejnému čtení, český však ministr — krajan Práček s mnohými sgrárníky odešel; z těch, kteří zůstali, jen dva: dr. Zahradník, kněz, a dr. Kratochvíl, advokát, hlasovali proti, ostatní pro veřejné čtení hanopisu! Proto nenadávejte kněžím, že štvou lid, ale vystupte proti „svým poslancům“, kteří svým jednáním urážejí nejsvětější city masy! — Proti všemu násilí socialistů a sgrárních zvířetů u nás pravda a založena všeobecná skupina, jejímuž rozkvětu voláme „Zdat Bůh!“

Z Chotěboře. Dne 26. dubna pořádala strana katolického lidu schůzi v Chotěboři v sále Panského domu. Řečník p. Václav Myslivec, Hráský poslanec, promlouval nadšeně k posluchačstvu, jež se tísnilo hlava vedle hlavy v prostranném sále, jenž nemohl obrovský dav pojmuti. Posluchač bylo dobře počítaných 1000, ačkoli p. poslanec oznámil svůj příjezd teprve 3 dni před schůzí. Současně byla zakládána hospodářská besídka v Ostružně, kamž odjel vlp. Brakner z Libice, protože poslanec Myslivec nepřijel ráno, nýbrž až v poledne, takže nemohl již do Ostružna se dostavit. I na schůzi v Ostružně bylo mnoho účastníků. Posluchači v Chotěboři slyšeli od p. poslance jasné a vystihující výklady o otázce národnostní, hospodářské a politické. Mohutná výzva řečníkova, aby všichni katolíci seřadili se v obranné šiky proti nepřítelům náboženství, byla přijata s bouřlivým potleskem a voláním: Nedáme se, nedáme se! V týž den večer divadlo odborového sdružení křesť. sociálního dělnictva bylo přeplněno, takže diváci musili za přestávky vycházeti ven, aby se nadýchlí čerstvého vzduchu. Místnost u p. Štáfky byla také plná. Herci i herečky ukázali, že úloham porozuměli, je pronikli, což bylo patrné na celé souhře. Ovšem že při počátcích nemožno žádat hned úplné vyfikenosti, ale nicméně již počátky ty daly na jevo, že páni i slečny mají nepopřítelné schopnosti k dalšímu pokroku. Jen ku předu!

Český odbor zemědělské rady pro království České pořádá v sobotu, dne 16. května roku 1908 v Opočně přehlídku a odměňování plemeného skotu. Táž zahrnovati bude: plemenný materiál simmanský čistokrevný, křížený, a domácího chovu, náležející členům spolků a družstev, jakož i vůbec veškerým chovatelům skotu v VI. odměňovací obvodu, sestávajícím z okresů: Králové Hradec, Jaroměř, Skalice, Úpice, Náchod, Police, Nové Město n. m., Opočno, Rychnov n. Kn. a Kostelec n. O., kteří skot ten ku přehlídce v čas, t. j. do 8. května 1908 u jednatele nížeřpsaného družstva v Opočně obléhají; na posdělí došlé přihlášky nevezme se ohledu. Tiskopisy pro přihlášky na přehlídku zašle jednatele družstva ihned na požádání. Přihon dobytka na výstaviště počne o 7. hodině ráno. Přehlídka bude otevřena o 9. hodině dopolední a končí o 5. hodině odpolední slavnostním rozdělením odměn, které udělí zemědělská rada a místní činitelé. — Téměř veškeren skot výstavy této jest vlastního chovu a poskytné přiležitost porovnatí výsledky chovu domácího, čistokrevného a kříženého dobytka s kusy původními. Krom toho při přehlídce této pořádá družstvo Opočenské trh na čistokrevný plemenný skot simmanský dochovaný členy družstva. Páni vystavovatelé se žádají, by si k přehlídce dobytí právně listy opatřili, a sice pro kusy prodeje zvlášť. Vstupné ku přehlídce této činí 40 hal. za osobu. Katalog bude prodáván u kasy za 20 h.

My jsme my! (Agrárnícké uvažování). Poslanec Bergmann při posledním zasedání Hráské rady před velikonočními mimo jiné se vyjádřil: Obec, kde jest jen trochu vzdělanosti, hr. Sternberga nevolily, za to ale horší nevzdělanost! (I), nalezající svůj výsledek v lesích (Jesenice? Roheňovice?), byly pro něho dobrým volebním materiálem. V obcích vzdělaných jako jsou Čerčice, Krčín, Nahořany, Pohor, kde pasuje pokrok a vzdělání, obdržel hr. Sternberg smutný počet hlasů — „Pořád jsem čekal nějakou takovouhle pochvalu, a už to tady máme. To nás p. Bergmann na ty svátky potěší! Když jsem tohle přčetl, radostí jsem skákal až do stropu! A což

moje „stará“! Samou radostí nevěděla co má dělat, začala točit oděvůvku — na sucho. Ono to ovšem nehrálo, ale přišla přitom na dobrý nápad. Co prý teď s tím? My totiž budeme teď to agrární mléko dodávati přímo do Náchoda (totiž až je budeme mít!), a tu prý bychom si oděvůvku mohli vyměnit za nějaký ten — gramofon. Jest to přece dobré, když je doma nějaký hudební nástroj po ruce, pak se nějaké to volební vítězství může řádně oslavit — a my volby dělat umíme. Bude to skvostné, až nějaký ten nástroj spustí: „Venkove, venkove, zahrado zelená!“ — Věak jsme taky tenkrát to vítězství oslavili. A mít tak v každé naší obci jen jednoho Brycha, mohlo to být ještě slavnější. Každého agrárního člověka to dojalo. Jen co je pravda, „sle“ se prošlo mnoho. Pak jsme si zrovna měli jít pro polece? Vždyť naši pp. učitelové — totiž ti pokrokovější — už také nechodí, ač dříve chodili. To snad už dělají jen ti „horší nevzdělanci.“ Jako s tím postáním křesť. videním; troumy máme každý v malíčku, a není na to ani času. Vždyť je teď každé nedělní odpoledne schůze nebo valná hromada. — A řekněte, o jaký t klerikálové pořád mají? Vždyť nic nedokážou! Ani pořádně rozbiti schůzi neumějí. Šli se tomu naučit do Brna a ještě to nedokážou. To my jsme jiní chlapi! My jsme my! Ale ty košíky z ocelových drátů těm klerikálům přece nedáme, Teď už by jich muselo být mnoho, a možná, že bychom ani tak velkou subvenci na to nedostali. A kasy jsou teď po volbách všude vybrakované až až! A slechtic se hved tak nenajde, aby naválil 10.000 K. Ale volby u nás na Novoměstsku dělat umíme, je to pravda! A všechny volby: zemské, okresní, obecní, záloženské, spolkové a jaké kdo chce. Jen o těch Hráských se nám to „malíčko“ popletlo, jen až podruhé to vezmeme pevněji do ruky, ono to půjde. Slyšeli jsme ovšem, když byla u nás schůze „skrz to mléko“, že prý to v Pohorí na Opočensku umějí ještě lépe než Maďaři, ale tomu my nevěříme. Prý si tak po ochotnicku sebráli nedávno veselohru „Vodní družstvo“ moc prý znamenitě, ale to by o tom přece bylo více slyšet. Třebas se nám i pokrokem a vzdělaností vyrovnali, nic platno, my jsme přece my!

Různé zprávy.

Světelním biskupem pražským jmenován jest mgr. Fr. Brusák, kapitulní děkan u sv. Víta v Praze. Narodil se r. 1840, na kněze vysvěcen r. 1868.

Provolání ke katolickému lidu jako leták vydáno jest vedením strany naší na českém jihu. V svolání líčeny jsou bouřlivé události v Plsku a poukázáno ke tragédii hrdejších. Katolický lid jest jím vybízen k agtaci a pevné organizaci. Letáky pro svůj obsah hodí se k šíření mezi katol. lidem všude. Prodává se 60 kusů za 1 K. Obnos nejlépe lze zaslati ve známkách. Dávěrníky, organizace a přátele naší věci prosíme o rozšíření co nejhojnější. Objednávky přijímá a vyzisuje „Česká sekce diecéšního komitétu v Čes. Budějovicích.“

Štvaní německé do nekonečna. Dle „Našince“ soudní tajemník Ant. Vlček v Olomouci měl na dveřích své úřadovny tabulku s nápisem: „C. k. soudní tajemník Ant. Vlček, k. k. Gerichtsekreter“. Německé noviny přinesly o tom zpráva, že prý to jest počestování úřadu. Nato byl volán do presidia a musel si dáti na dveře připevniti tabulku novou s nápisem: „K. k. Gerichtsekreter Anton Vlček, o. k. soudní tajemník.“ Prostý rozum občanský táže se, kde byla v tabulce prvního znění známka nějaké nepřistojnosti? Již ta neviná tabulka má býti obrazem počestování úřadu? Kde stojí určitý zákonný rozkaz, že napřed musí státi název německý a pod ním český, kde stojí páso, že křesťan jmeno musí zněti německy? Presidium řídilo se zde vlastně štvaním novinářským. Z toho vidno, že rozhodující orgány úřední přilévají oleje do ohně národnostního a tím velké afféry takotka provokují. — Německé soudy ženou záležitost jazykovou do krajnosti. Zabíjí proti rozhodnutím vrchního zemského soudu pasivní resistenci. Budon totiž odmítati česká podání dále a dají se v každém případě znova donucovat k vyřizování v českém jazyku. To už jest zjevná anarchie. Ale vláda jí tu nevidí. — Při odevzdávání záilek železniční pošty rychlíku v Nám. Brodě odepřel něm. poštovní úředník Kretzer převzetí poštovních záilek z toho důvodu, že seznam přejímací byl vyplněn v jazyku českém. S úředním úředníkem zavedeno bylo vyšetřování, ješto provinil se proti poštovnímu řádu. Záilky poštovní musí býti bez zadržání přijímány; kdyby při nich nebyl žádný seznam, tak rozhodlo vídeňské poštovní ředitelství. V semích koruny české platí rovnoprávnost i u poštovních úřadů, vnitřní úřední řeč u kteréhokoliv úřadu jest nezákonným přehmatem. — Bouř-li německí štvači dál, jest povinností českých úředníků a českých lidí vůbec, aby se takovému řázení rázně opřeli, zákon jest na naší straně. Nedejme se!

Hodno masedování. Obecní úřad města Boudalce u. L. vyhlásil, že v day odvodu nedovolí

vstup hubbám do města, aniž bude trpěti hromadné právo. Jakékoliv pobornívé výstupy a nepřístojnosti budou policejné trestány. — Nemohou li ještě někde pochopiti, že mládež při odvodu má se chovati vážně, důstojně, nechť obecní úřady všude rázně zakročí; jest to jejich povinnost.

Agrární agitátor vrahem katolického zemědělce. Horlivý šířitel „Cepu“, agrární rolník Jan Měšťan z Hrdějic, v pondělí velkonoční vydal se na agitací cestu ve prospěch agrárního tisku. Agitoval horlivě na Hluboké, v Hosíně, atd. A dovedl vnučovat i hezky drsně. Po obchůzce v okolí agitoval doma v hostinci „U Turků“, pak „U Bílé“ a po nevalném úspěchu konečně „U Fenclo“. Tam po 8. hodině večer klidně se bavil katolický zemědělec J. Blažek s několika sousedy. Dříve byli Měšťan s Blažkem dobrými přáteli. Když vjel Měšťan do žil duch „Cepu“, ještě se spolu nerozkmotřili zcela; vedli spolu naopak slušné debaty. Leč v pondělí „lidemilná“ výchova „Cepu“ již v Měšťanovi dozrála a vedla k prudkému jednání. Měšťan stal se velice dotěrným, nedal se odbyti, dráždil zbytečně. Když nedal a nedal pokoje, prohodil Blažek zcela klidně: „Já za žádnou židovku nechodil.“ Chtěl se tak konečně zbavit dotěrného dorážení. Leč Měšťan ve slosti vžil mu do obličeje sklenku vína. Přiskočivší hostinský sklenku Měšťanovi vytrhl a odnesl. V tom však již v kuráži dlouho cvičený chopil se židle a zvedl ji do výše. Hrozný okamžik pochopila hostinská, přiskočila k agrárníkovi; leč rána již dopadla. Zasažený Blažek svalil se na podlahu, hostinská odnesla si větší zranění v obličeji. Těžce zraněný Blažek sice přiveden k vědomí, dopraven domů, ale zde v úterý o 5. hodině skonal. Zavražděný zbožák vedl život vzorný; zanechal několik dětí. Když zazněl umírání, odváděl četník Měšťana; vrah litoval bluboce svého nešťastného přehášení a vinu dával agrárnímu tisku. Hrubě štváří agrárního tisku ovšem málo zůslechtuje. — „Právo lidu“ dne 25. dubna podotýká k smutnému tomu případu: „... agrárníci otevřeně ve svých listech i na schůzích ústy svých předních lidí vychovávají své stoupence k té bezohledné surovosti, která zde přinesla krvavou zátvu. Naši soudruzi na venkově by mohli vyprávěti o ovoci té výchovy děsné kroniky, a jsou po Čechách obce, kde zpráva o skutku agrárníka Měšťana konec konců ani nepřekvapí. V tom ohledu je strana ministra Právka ještě mnoho a mnoho dlužna politické slušnosti, považuje dosud surovost a zemanou spápuost svých příslušníků za životní elixír své existence.“ Co tomuhle říká agrárníci farář dp. Vacek, který k radosti živl nám nepřátelských tolik potupně odsuzoval naše pracovníky? Vždyť „Právo lidu“ jest orgánem těch lidí, kteří dp. Vackovi tolik tleskali! My dodáme něco sami. O zpučnosti a surovosti agrárníků mluví „Právo lidu“ správně. Leč — zapomíná na to, že ve vyjeveném povykování a zpušném utlačování odpůrců nalezli agrárníci znamenité vzory právě v táhoře rudém. Rudé vojsko posud žádná strana nyní nejlépe nepřekonala ve zpupném řádění a v bezcitném pronásledování odpůrců. Učinil-li Měšťan čin krutý v náhlé podrážděnosti, dovedou se socialisté k bezcitné matě promyšleně připravit a to tak chytře, aby se jim dle možnosti nic nestalo. Není tudíž na místě, aby učitel, který ostatně ničím nekáže rudé randály plisecké, náhle — tak najednou — odsuzoval svého žáka.

Křesť. sociální rolnictvo dolnorakouské čítá ve svazu svém 50.000 členů, katolický spolek rolnický ve Štyrsku čítá na 40.000 členů. Jak jsme v Čechách pozadu!

Surovost maďarská nezná mezí. Beze všeho ubohým Slovákům pošle slušný na krk vojsko nebo četníky. To zakusili zvláště občané v Lučkách a Černové. Tresty a pokuty pro malíčkost nemají konce. Tak na př. Florián Tománek pokutován 50 korunami, a to proto, že neměl s sebou světlá, když šel večer do konsumního spolku.

P. T. pánům příznivcům křesťanského lidového hnutí. Od mnoha veledůstojných pánů farářů a kaplanů, slavných spolků i vážených laiků, kteří objednali mnou vydaný časový leták: „Pozor na noviny!“, jsem byl vyslán, abych vícekrát za rok vydával pravidelně laciné lidové letáky, které by populárně probíraly a vyvracely bludy a nesprávnosti, které sociální demokracie a jiné protikřesťanské strany v ohledu náboženském, kulturním, sociálním, hospodářském a národně-politickém mezi naším lidem rozšiřují, a které by proti nepřítelům vykládaly a obhajovaly stanovisko křesťanského názoru světového i společenského řádu a křesťanské politiky se zřetelem na programy našich katolických stran. Jsem ochoten vyhověti přání oněch nadšených přátel křesťanského lidového hnutí, ale k pravidelnému vydávání levných letáků aspoň čtyřikrát za rok je mi možno přistoupiti až teprve tehdy, přihlásí-li se dostatečný počet odběratelů stálých. Hlavní věc u letáků je, aby byly co nejlevnější. Levná cena letáků bude však záviseti na množství přihlášených stálců (stálých odběratelů). Přihlásí-li se stálých odběratelů aspoň 500, to jest pět set s ročním předplatným 1 kor., mohi bych jim zaslati franko 4krát ročně po 20 exemplářích každého čísla o 4 stranách formátu „Kříže“ nebo „Marie“, jakže by ročně obdrželi za 1 korunu úhrnem 80

exemplářů (4 různé letáky po 20 ex.). Stálci budou mít právo na další zaslání libovolného počtu kteréhokoli letáku za toutéž subskripční cenu, totiž 80 kusů franco za 1 kor., nebo-li 20 kusů franco za 25 haléřů. Subskripční levná cena 1 kor. za 80 ex (4krát po 20 ex.), jež právě stačí jen na tiskové a poštovní výlohy a expediční potřeby, je možná jen proto, že vydavatel sám vykonáváti bude všechny práce nejen redakční, nýbrž i administrací a expediční. Pro nejbližší čísla letáků mám přichystaná tato časová témata: Naše povinnost k veřejné činnosti; „Čeho musíme hájiti proti sociální demokracii“; „Základní blud sociální demokracie“ (vyvrácení materialistického názoru světového); „Sociální demokracie a náboženství“; „Sociální demokracie a výrobní třídy“; „Pomůže sociální demokracie?“, „Může býti křesťan sociálním demokratem?“, „Liberalismus a výrobní třídy“; „Česká agrární strana“; „Povinnosti katol. žen“; „Za křesťanskou školu!“, „Péče o mládež škole odrostlou“ a mnoho jiných. Témata jsou zpracována na základě nejnovějších dokladů. Poněvadž hodlám první číslo pravidelně vycházejících letáků vydati nejdříve do 15. května t. r., žádám zdvořile veledůstojné pány duchovní, sl. spolky a organizace i všechny ostatní vážené přátele křesťanského hnutí, aby mi ctěné přihlášky za stálé odběratele laskavě zaslali nejdříve do 10. května t. r. Každému přihlášenému stálému odběrateli lidových letáků bude s první zásilkou letáků zaslána číselovaná legitimace potvrzující, že má pro případ dalších objednávek právo na subskripční cenu letáků. Každý stálec může předplatiti i více podílů. Ctěné přihlášky do 10. května přijímá v účtě oddaný P. František Svátek, kněz-deficient v Praze-II., čp. 1538, vydavatel letáku „Pozor na noviny!“

Národohospodářský význam včelařství potvrzuje především přímý užitek z výroby medu a vosku, který činí v království Českém ročně na 1 1/4 milionu korun. Včely oplozují květy, čímž dle různých statistik přinášejí nám užitek asi 10 milionů korun. A jelikož by s úspěchem mohlo býti chováno v Čechách dvojnásobné množství včel, činí škoda, zanedbáváním včelaření vzniklá, 24 mil. korun. Z toho vidno, že včelařství není žádnou hříčkou a žádným sportem jednotlivců, ale že má veliký význam národohospodářský, jest však třeba, aby bylo řádně a racionálně pěstováno. Med český má velmi chvalnou pověst i daleko za hranicemi, a byl-li z některých trhů v cizině medem jiným, zejména polským, vytlačen, stalo se to jen z nedostatku nabídek zboží našeho. Také mnoho peněz dosud se vydává za včelstva krajinská a vlašská, čemuž dalo by se nejlépe odpomoci zřízením velikých obchodních věcílnů domácích, kde by pěstována byla včela česká, zůslechtna včelou krajinskou, jež se pro krajiny naše nejlépe hodí.

Užitek z dobytka v Německu páčí orgán svazu řeznického na 3000 mil. marek ročně za maso a 1800 mil. marek za mléko. Připočteme-li i ostatní užitek, možno počítati na 5000 mil. marek (8000 mil. K) všechny užitek z dobytka v Německu. Z tohoto užtku svého dá hospodář německý cizině na 400 milionů marek za různá krmiva. Z celého výdělku tedy asi 6 procent jde do ciziny, ostatní zůstává doma. Jest to veliký zdroj příjmů.

Jed pavouka křížáka. Jedy nestudují se nyní po stránce kvalitativní působnosti v život těch oněch tvorů vyšších, nýbrž pečují se o to poznati, v jakých podivných vztazích jsou k tělískům krevním různých zvířat. Jsou tedy hadi, mikrobové a mnohé bylinné, které jsou tělíska krevními vázány, jiné zůstávají zcela mimo, i jsou ona tělíska zvířat reagujících — citlivých, nato náleží zvířatům vůči tomu jedu lhostejným. H. Sachs studoval jed křížáka a sice látku z určité žlázy jedové vylučovanou a arachnolysin zvanou. Mimo ten jed má křížák v celém těle svém jakýsi toxalbumin velmi činný, jenž s jedem hlavním v jakési souvislosti býti se zdá. Vůči jedu křížáka nejcitlivější jest krev králíci a krysl. Jediný křížák 1-4 g těžký dovede porušiti 2-5 litru krve králíci. Uvaž-li se, jak nepatrnou součástí těla pavouka jest asi jeho jed, zračí se účinnost jedová úžasnou. Dáleko méně citlivy jsou krve člověka, myši, vola i husy, zcela necitlivy pak krev morčete, koně, berana i psa. Ovšem jsou takové účinnosti v průběhu svém složité. Calmette sledoval při jedu hadím, že účinnosti jedu přibývá, pak-li had dlouho nikoho neuštknul. Také podařilo se Calmettovi vůči jedům hadů z celé zeměkoule sebraným sledovati též protivné působící antitoxiny. Upravil serum dosti účinné. V játrech hadů nalezl též prostředek stimulační, protijed jakýsi proti uškntnutí hadím. Ovšem antitoxinem (protijedem) úplným látka ta není.

(Zasláno.)

Řeznický a sociální kurs v Hradci Králové bude se letos opět pořádati ve dnech 12.—19. července zároveň se sjedem mládeže a žen. Žádáme bratrské spolky, aby v těchto dnech nepořádaly žádných schůzí a vyslaly raději nadané členy do kursu. Poplatek za byt a celé saopátení při kursu 10 K; příspěvek režijní 2 K, který zaplatí každý účastník kursu. Přihlášky mohou se diti již nyní u podepsaného představenstva kursu.

Josef Polák,
jedenatel.

Dr. Fr. Reyl,
př.

Provolání.

Slavné bratrské spolky!

V prvních dnech měsíce května dojdou Váš adresní archy pro společnou naši spolkovou adresu k sv. Otci Pin X. a příležitosti oslavy 50letého kněžství Jeho Svatosti. I prosíme, radše laskavě došly Váš arch podepsati: předseda, výbor i veškerí členové a členky, a arch vyplněný a čistě zachovaný nám na adresu Tom. Jos. Jíroušek, redaktor v Praze-II., Žitná ul. do polovice měsíce června, nejdříve do konce měsíce června 1908 spěť zaslati, aby Váš adresní arch k společné adrese mohl býti přiložen a ve skutečné desky adresy přivázn. Na poselství došlé archy nemohl by se pak bráti žádný zřetel.

O adrese, které spolky svými archy a kolika podpisy berou v společné adrese účastenství, referováno bude ve všech českých katolických novinách v král. Českém.

V Praze, dne 12. dubna 1908.

Za zemské sdružení katol. spolků v království Českém:

Karel Wolf, t. č. místopředseda. Fr. Vaněček, kanovník, t. č. předseda.

Tomáš Josef Jíroušek, t. č. jedenatel.

Za diecéšní sdružení katol. spolků v Hradci Králové:

František Jukl, t. č. jedenatel. Th. Dr. Frant. Reyl, t. č. předseda.

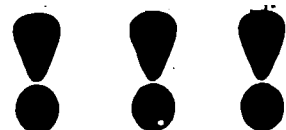
Za diecéšní sdružení katol. spolků v Českých Budějovicích:

Jiří Čadek, kaplan, t. č. místopředseda. Dr. Ant. Málek, kanovník, t. č. předseda.

Ant. Princ, t. č. jedenatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. dubna 1908 1 zl pšenice K 16:80—17:80, žito K 14:90—15:40, ječmene K 10:00—10:80, proso K 11:00—12:00, vřes K 11:00 až 00:00, hrachu K 18:00—20:—, oves K 7:00—7:40, čočky K 36:— až —, jabl K 22:00—00:00, krap K 20:00—40:00, bramborů K 2:80—3:40, 1 hl jetelového semene červeného K 140:00—160:—, ruského K 000:00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00—00:—, máku K 40:0—44:0, lněného semene K 18:00—20:0, 100 kg žitných otrub K 15:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub 14:80—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:64 až 2:80, 1 kg másla převařeného K —:00—00:00, 1 kg sádla vepřového K 1:60—1:70, 1 kg tvarohu 0:32—0:36, 1 vejce K 0:08—0:06, 1 kopa cerele K 0:0— až 0:00, 1 kopa petršlele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 2:50—7:00, 1 hl cibule K 6:00—8:00, kopa drob. zeleniny K 1:00—5:00, 1 pytel mrkve K 3:00—7:50, 1 kopa salátu K 0:00—0:—, 1 bedka švestek K 0:0—0:—, 1 hl jablek K 00:00—00:00. Na týž. obilní trh v Hradci Králové dne 25. dubna 1908 odbývaný, přivezano bylo: 1) obilí: pšenice 137 hektol., žito 179, ječmene 21, oves 308, proso 3, vřes 41, hrachu 00, čočky 00, jabl 15, olejky 0, jetelov. semínka 3, lněného semene 3, máku 00. — 2) Zeleniny: petršlele — kop, okurek 0 kop, kapusty 35 kop, cibule 32 hl, drob. zeleniny 60 kop, mrkve 24 pytlů, brambor 321 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrachek 00 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřá 9 kusů, podavinčat 624 kusů, kůňat 92 kusů.

Proti šílenému požadavku ústřední učitelské jednoty, aby náboženství bylo ze škol odstraněno, nutno pořádati protestní schůze a šířiti brožuru Dra Reyla „Proti volné škole“. Spisek na 68 stranách odhaluje zhoubné následky školy bez náboženství. Cena 16 h. — Objednávky vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Veliký, akvestný portrét
J. Biskupské Milosti
Dra Jos. Doubravy
(Passepourt 35x45 cm.)
provedl umělecký závod
J. F. Langhans,
a. a. k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.
Cena 8 K franco.

HROMOSVODY

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

systém prof. Zengra

v Hradci Králové.

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Jiríkova třída 254.

Jiríkova třída 254.

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Lituji svého jednání a od-
prošuji katolíky smířlické a z okolí.

J. Petr.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Hradec Králové: Městský park.
Semena pažitových travníků
dodává semenář. závod

Fr. Viktorina
v Hradci Králové.

**Sejte,
dokud čas!**

■ Žádejte ceník zdarma ■

Veškerá semena saručené klíčivosti
dodává nejlevněji

přím. semenář. závod

Fr. Viktorin
v Hradci Králové.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro
závod je jeho
stoleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
jakkoli rychlé a kdy
dopou.

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cén. papírů ukládacích, losů, rent,
:: dévis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - **4 1/2 %** ode dne vložení do dne vybrání.
na poklad. poukázky

Stav vkladů koncem dubna K 11,000,000.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

Jak opravuje pokrokový učitel Konečný. Muž, ved jehož pokrokovosti ostatní pokrokaři klekají, je již jako zvlášť erdnatého bojovníka protiklerikálního, utekl se jako zcela vědní byrokrat k zvláštnímu způsobu obrany. Dovede zaslati úřední opravy velice originální. V „Sev. Moravě“ dne 25. t. m. vyplňují tyto podané ukázky pokrokové důslednosti a pravdivosti skoro dva sloupce. Uvádíme aspoň tyto opravné věty Konečného: „Není pravda, že jsem jeden sloup moravského pokrokařství... pravda jest, že nejsem radikálním protiklerikem... pravda jest, že učitelství moje činnost jest hlavním zaměstnáním, vedlejším pak činnost protiklerikální. — Není pravda, že jsem brojil ve své řeči proti náboženskému vyučování... Není pravda, že jsem zanedbával vyučování... Není pravda, že jsem byl potrestán pro zanedbávání svých povinností školských... Není pravda, že jsem takový národovec, nýbrž pravda jest, že jsem národovcem upřímným. — Není pravda, že jsem degradovaný učitel Konečný, není pravda, že jsem patronem p. učitele Talpy z Bludova. Pravda jest, že patronem jeho nejsem.“ — Takhle se tedy stará „pokrokový mudělník“ o vyjasnění, o vítězství pravdy! On prý nebrojil proti vyučování náboženskému, není degradovaný učitelem; proč tedy jen protiklerikální mužové sbírají na tohoto podivného mudělníka 10 000 K? — Tedy by ještě k dovršení humoru scházelo, aby Konečný úřední opravou popřel, že větami citovanými v „Sev. Moravě“ opravoval. Tak by se taková oprava musila uveřejnit.

Statistice prvních křesťanů raději volily nehorší smrt, než by byl někdo z nich úředně prohlášen: „Není pravda, že jsem křesťanem, ale jest pravda...“ Pokrokoví „mudělníci“ však — jak patrné — v té příčině zavádějí až příliš důkladnou reformu. Nejstátnější pokrokový lev stane se plátcem děckem, hotovým poplašeným kuřátkem, jakmile by mu hrozilo ztenčení příjmu. Co jen řekne u takovému nadužívání tiskového paragrafu přítel Konečného, kteří přece aspoň ústy odsuzují formalitu, byrokratismus a „jezovitismus“, — bisejce k ráznosti, přímosti a důslednosti? — Svěrací pouta takových oprav by přece mohla znemožnit každou svobodnější kritiku i listům rudým a pokrokovým. Kdybychom chtěli užiti téže ujařmovací metody, tu by se listy protiklerické jen hemžily samým: „Není pravda, ale jest pravda“.

Kněží, pomozte! Pan učitel Salquarda v čísle 46. „Osvěty lidu“ ze dne 25. dubna t. r. trpce si stěžuje do stíkování (necování) na pahorkatinské Českomoravské, zvláště na Chotěbořsku. Souhlasíme s p. učitelem úplně; vždyť jsme již před lety také poukázali na neblahé následky té práce jak na tělo tak i na ducha. Varovali jsme tenkrát před tímto židovským výdělkářstvím, které nám nejlepší mladé síly za bídný groš otravuje a ničí. Ano, vltáme řádky p. učitele Salquardy, jakožto pomocníka na tomto sociálním poli. Avšak jedna věc nás překvapuje: že totiž pan učitel volá ku pomoci — kněze. Plše doslovně: „Vím však ještě o dvou pomocnících, kteří by svým vlivem velmi dobře mohli podepřít snahy naše, stíkování omezit a do rozumných kolejí uvést. Jest to kněz a lékař. Oba stavy tolik se s lidem stykají, mají tolik příležitosti povědět mu do duše, a to ve chvílích dojmů nej přístupnějších, jak lehkomyšlně připravuje se o vlastní dorost. Ani neodvažují se naznačiti, jak blahodárné musilo by působit upřímné slovo kněze s kazatelnou nebo veřejná přednáška lékaře.“

Ano, je pravda, že by kněz mohl, a kdyby vskutku mohl mnoho, velmi mnoho dobrého vykonat mezi lidem. Blahodárné působilo by i nyní slovo kněze mezi „necujícími“ lidem, kdyby ten lid nebyl knězi odluzován právě stranou židovsko-pokrokařskou, jejíž orgánem je „Osvěta lidu“, kam pan učitel Salquarda poslal též svoje řádky. A právě tato strana to jest, která hanobí a snižuje kněze, z kazatelnou a kostela činí si posměch. A nyní voláte, pánové, kněze na pomoc? Vy dobře víte, že český kněz vždycky byl a zůstane upřímným přítelem českého lidu, vy to též řádky také v jistém smyslu doznáváte. Vždyť voláte kněze na pomoc. Rospomeňte se však, jaké bláto stíká z vašeho tábora na kněze ty, kteří svojí sociální práci chtějí vymániti dělnictvo z područí židovského kapitalismu! Rospomeňte se, že „Osvěta l.“ zušlechťující práci kněžstva buď pomine zcela mlčením, nebo ji hledí sprostáckými „vtipy“ zesměšňovati, anebo hledí kněžím kulturní práci souchutiti bezcharakterním podezíráním a štváním fanatických davů.

Nejdříve „Osvěta l.“ uveřejňuje nízké zlehčování katolických zásad, dělá vtipy na nebe, anďely, na biblického Jonáše, na sv. Petra atd. a pak — žádá se spolupracovníků. Jako by ani neviděla, že v záležitostech skutečné kulturní, v snahách ušlechtilých rasí kněží jednu brádu se stranami jinými. Ovšem kněží při svém boji proti

stíkování neotiskli zároveň insert takové křesťovnické firmy, jako to udělala „Osvěta lidu.“ — Ta vaše výzva zní velice cynicky. Napřed kněze potupí „Osv. lidu“ tak, že důvěřivý její čtenář má rádeji židovského majitele kofaloy než kněze, který proti kofalečnickému moru káže, a pak kněze tak nespravedlivě oceňovaně, zneuctěně volá ku — blahodárné práci.

Přímý Cato reformuje prakticky. Jak o divadle M. Zieglerové a zvláště „Veselé vdovičky“ i slušné kruhy pokrokové soudí, bylo již zde pověděno. Leč herbenovsko-masarykovský orgán, tento jindy přímý Cato, počíná si v jistých případech velice prakticky. Odkud lze čekat pro administraci nějakou korunkou, tam se děla nenamítá. Naopak. Dne 29. dubna oblaňuje „Čas“ v rubrice „Divadlo“ o divadle M. Zieglerové: „Ve středu 29. dubna 1908. Začátek v 7 hod. večer. Slavnostní představení. Po 50.: „Veselé vdovičky“. Operetta ve třech jednáních...“ — „Veselé vdovičky“, hraná již tedy po padesáté, slavnostním představením! — Toto celkem tuctové oznámení ovšem konec konců mnoho neřeklo. Leč v téže čísle „Času“ ještě v rubrice „Umění, věda, osvěta“ znovu čteme: „Divadlo Marie Zieglerové Praha VIII. Dnes jest slavnostní představení Lehárovy Veselé vdovičky... Titulní úlohu zpívá Mař. Zieglerová. Na dnešek určena Povedená holka odložena jest na pátek 7. května.“ — To se musí v rubrice „Umění, věda, osvěta“ (!) rozhodně registrovati, aby naposled vývoj osvěty neutrpěl újmu. A snad by se to po lepším zaplacení v jediném čísle „Času“ třeba třikrát oznámilo. — Přímý Cato, který dovedl s tak mistrnou výkoleností chmurní obrátit nade vším, co se mu zdálo nízkým nebo méně vzdělávacím, dělá ochotně a klidně reklamu divadelnímu kusu, který vyniká pepickými „vtipy“.

Vyšší mravouka „Práva lidu“. Známé jest dostatečně, jak vůdcové sociál. demokracie zcela schválili přetvářku, leť a pod. vůči občanům, stojícím mimo tábor rudý. A tyto zásady rozvinují se prakticky zvláště zajímavým způsobem v právnických poradách, tištěných v rudých listech. Na př. právě 28. dubna v „Právním ráci“ „Práva lidu“ čteme: „Metuj. Ať se vymluví tím, že neměli v úmyslu rušiti náboženský úkon ani jakkoli úražeti zařízení katolické církve, že konali pouze svoji povinnost.“ — Aha! Tedy ať se vymluví! Občane Němče, bylo by soudruhům tohle potřebí radit, kdyby byli skutečně neměli v úmyslu rušiti náboženský úkon? Uvědoměli soudruzi byli by tolik na hlavu padli, aby nedovedli svůj úmysl, byl-li šlechtový, vyložit? Ať se vymluví! Obratný trik! Zkrátka hlavně ať tak mluví, aby nebyli zavěni. Bude-li to pravda či lež, toť hostejno. A jak teprve asi radí rudým beránkům socialističtí právníci soukromě, jestliže takové rady udílejí veřejně! Pane Masaryku, co řeknete této rudé „přímocárně myslící a jednající akci“, když tak energicky jste otočil proti „jezovitismu klerikálnímu“?

Katolicismus francouzské posud na ústupu? Byvalý ministerský předseda francouzský Combes tvrdil oheďy zcela vážně v židovské „Neue Freie Presse“ že víry postupně ubývá a katolicismus ve Francii že časem zanikne. Leč sám chef-redaktor světoznámého „Figara“ napsal po svátém týdnu: „Stačí loudati se trochu Patří a zaseme nad návalem obecněstva do kostelů. Dojemné obřady velikonočního týdne nikdy snad nepřitáhly zástupů větších a horlivějších. Co tomu řekne p. Combes? Je to zvláštní iluze věřit v účinnost protináboženských zákonů na duše. Nic snadnějšího než dát odhlasovat sněmovnou zákony protiklerikální, nic jednoduššího než utlačovat kněze a věřící. Ale nic také není marnějšího! Náboženský cit, jenž kořeny svými tak hluboko tkví v mysteriu (v tajném skrytu) duši, vzpírá se všem těm eurovostem a nikdy nenatoupí před násilím. Spíše naopak pronásledování jen zvýší energii, jako zavanutí prudkého větru rozdmýchá a rozežhává ohniště zdánlivě vyhaslé. Ostatně nynější vláda, zdá se, že to počíná chápat. Kdyby se opřela nepříteleská opatření proti náboženství, uvedla by větší jen do úzkostlivého, ale i horečného napjetí, věřící, jichž je trochu více, než si myslí p. Combes. Bylo by to početilostí zavřít kostely, jak si přejí někteří jakobíni. Lid u velikých masách by se vzepřel té despotické nesnášlivosti a byli bychom svědky hnutí svrchované vážného, jež nevím, jak by vláda uklidnila. Není prázdné přičiny uvádět semí ještě do větších zmatků a k permanentnímu (ustavičnému) bouření revolučních syndikalistů a vinatů přidati nově revoltu svědomí. Za revoluce byly kostely hromadně odcizovány církevním účelům, kněží stíháni, vypovídati a popravováni. A toto veliké úsilí „Volné myšlenky“ skončilo tím, že podepsal konkordát (smlouva mezi papežskou stolicí a státem), a že nastalo náboženské znovuzrození, o němž v literární historii evropské Chateaubrindovo dílo „Le Génie du Christianisme“. Tím tedy končí pronásledování náboženská: inspirování spisovatelům skvělá díla a plodí Bonaparty. Kdo bude asi tvůrcem nového konkordátu?“

Školský obzor.

Zbavte školství židovské záplavy! V nynější době národního našeho ponížení, kdy přese všechny vládní služby dovolují si státní úředníci odpráti Čechu právní ochranu, protože se o ni hlásí mateřským jazykem, pořádá naše „vlastenecké“ učitelstvo na popud židomilné strany realistické hlomozné schůze proti vyučování náboženství ve škole. Tak důležitý a nevyhnutelný pro sociální soužití potřebný předmět odbývá se pouhými 2 hodinami v týdnu a to ještě zdá se židovské klice mnoho!

Křesťanský lid za své krvavé daně má dosud jakýsi vliv na výchovu školní, ale to všechno překáží značné zlaté teleti v dosažení úplné nadvlády nad zdemoralizovanými křesťany; proto je nutno i ty nepatrné stopy křesťanského charakteru ze školy vypuditi. Lid musí nadobro v náboženském svém citění se otupiti, aby mu ani na mysl nepřipadlo, že jeho hospodářské zotročení mohlo by se také jednou změnit v úplnou neodvislost. K tomu cíli najalo židovstvo houfy prodejních volných myslitelů, univerzitních profesorů, finančně zkrachovaných redaktorů a prodlužených učitelů, kteří nyní rozjízďejí se po Čechách a balamutí lid, že prý školství rakouské úpí pod knutou klerikální. V Čechách na př. mezi 23.000 učiteli působí při školách 740 katechetů, tedy *necelá tři procenta*; ale kdyby nakrásně všech 5000 kněží na školách učilo, nebylo by to ještě ani 20%. Vzdor tomuto číselnému makavému důkazu má český lid věřiti, že ta hrstka katechetů znásilňuje *třicetkrát silnější* stav učitelů.

Není ovšem pochyby, že se takových prostomyslných lidí najde dosti i v našem městě, kteří po podplacené žurnalistice a po zaprodaném pokrokařstvu budou papouškovati bezmyslenkovitě frási o nebezpečí klerikálního ve školství.

My známe také nebezpečí v rakouském školství, a protože nemáme žádné příčiny pravý stav zakrývat, jako to činí mnohé jiné listy, posvítíme si na toto vážné nebezpečí nezvratným početním důkazem, jenž snad mnohého omámeného stoupence pokrokové strany přivede k vystřízlivění ze židomilné borečky. Školství rakouské a sice nejvyšší školství je zaplaveno židovským národem. Za podučitele na vesnicích se ovšem dosud mnoho židů nehlásí, zrovna tak jako ne za řemeslníky nebo sluhy; zato však *zežidovštění universit* jest nepopíratelnou skutečností. Tak se nalézá na juristické fakultě ve Vídni mezi 23 profesory 10 židů. Rakouské právo občanské, rodinné a manželské přednáší ve Vídni dva židé a jeden křesťan, v Praze toliko židé; obchodní právo ve Vídni, v Praze a Černovicích jen židé. Ještě více nahání hrůzu zátopa židů na fakultách lékařských. Tak počítá na př. pražská německá fakulta lékařská mezi řádnými profesory 7 židů, mezi 22 mimořádnými profesory 10 židů a mezi 17 soukromými docenty 11 židů.

V kruzích židovských profesorů panující protekcionářství a na nejvyšší stupeň provozované přimluvy židovských uchazečů o existenci atd. v klinikách a nemocnicích způsobují, že na př. na klinice vídeňské jest 50% představených oddělení židy, na ambulatoriu císaře Františka Josefa však 84% představených je židy. Z výkazu roku 1906 vysvitá, že ve všeobecné nemocnici mezi 8 primáři byli činní 2 židé (25%), mezi 10 assistenty 4 židé (40%) a mezi 34 sekundáři 18 židů (53%); ve vídeňské nemocnici mezi 6 primáři 5 židů (83%), mezi 6 assistenty 4 židé (66%) a mezi 12 sekundáři 11 židů (92%).

Rukou v ruce přibýváním profesorů židovských přibývá také židovských studentů. Tak tvořili v r. 1903/4 židovští studenti veškerých německých universit rakouských 26%, na universitě ve Vídni 27%. Na lékařské fakultě ve Vídni jest 61.3% z posluchačů židy, v jednotlivých ročnících dosáhli docela 80%.

Následkem toho jest zežidovštění úředníků, lékařů, profesorů středních škol atd. k potupě a na úkor křesťanstva.

A nyní s tím srovnáme skutečnost, že v celém Rakousku žije 5%, ve Vídni však 9% židů!

Čísla tedy mluví a odhalují pravou podstatu bohoupustých štvanic námezdných židovských lokajů, kteří ve prospěch svých chleboďárců mají křesťanský lid svěsti na nepravou stopu. Židovstvo školství naše dusí, proto se musí pozornost od tohoto nebezpečí odvracet a musí se lid balamutiti, že vlastně našemu školství škodí jeho vlastní náboženství. Je to zvrácenost a mazanost lidská.

Učitelé proti „svobodomyšlné“ vládě francouzské. Myslíli neivně, že pouťáním a ožebračováním katolictva nastává — svoboda! Po skončení zápasu náboženském však vidí, že despotové, kteří šlápli na šíj katolictvu, dovedou snadno ujařmovati také jiné — i ty, kteří moderní teorii svobodomyšlnosti podpírají oběma rukama. Učitelstvo francouzské marš se snaží nabýti vůči vládě více volnosti a lepšího hmotného zaopatření. Pokusy tažení organizace učitelské jsou stíhány hodně přísně. Učitelstvo čeká aspoň něco od pev

ného svazu se socialisty. Hledí k burze práce, v níž jest komandantem občan Lévy, jako k svojí hlavní opoře. Učitelé syndikáty pokusily se v Lyoně v minulých dnech shromáždit se v kongresu společný se syndikáty dělnickými, náležejícími k „Všeobecné konfederaci práce“. Měla tak mytí ruku ruku, ježto rudí jsou též proti vládnoucím čistým radikálům slabí. „Všeobecná konfederace“ sama jest vládou silně pronásledována, tak že mnoho dělníků ochablo v boji, oddávajíc se tupé resignaci. Leč proti broživému svazu socialisticko-účitelskému zakročeno po francouzsku; ministr vyučování učitelstvu chystanou akci přenesl zakázal. Delegáti učitelských syndikátů shromáždili se v lyonské burze samostatně; radili se však zde se zástupci dělnických syndikátů, jež byli do své schůze pozvali. Tak bluděli obojí zázrak ministrův. Schůzi předsedal protimilitarista Nègre, který byl zbaven učitelského úřadu pro svoji oposici vůči vládě. Sjezd projevil vůli sestaviti vlastní vyučovací program, nezávislý na ministerstvu vyučování. A! Tedy ani ta francouzská vláda, která dokazovala své nebetýčce uvědomění a veliký pokrok bojem proti katolictvu, nedovede sestaviti obtočný vyučovací program? Učitelstvo šikuje se stále úsilněji proti ní. A chtějí by pokrokoví boletstínové učitelští v Čechách zakusiti tu francouzskou, zcela neklerikální svobodu? Tam proti rudým učitelům vane vítr daleko ostřejší než v Rakousku.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Obraťte hospodáři. Rudá správa města Toulouse ve Francii ocitla se ve vyšetřování pro zpronevěru obecních peněz.

Ol rudého praporu ke křesť. „Čech“ 25. t. m. otiskl velice zajímavou zprávu. Když v Pisku katolická schůze v pondělí velikonoční byla násilně překažena, tu fanatičtí socialisté hnali se za katolíky i k jejich spolkovému domu, jak již zde uvedeno. Mezi fanatiky vynikl zvlášť rudou horlivostí soudruh Čáp. Při útoku na místnost volal: „Pusťte mae na ty kluky kněžské! Dnes musím někoho zmrzačit!“ Kdo zná výchovnou činnost rudého tisku, ovšem že se nad takovým junáckým prohlášením nepozastaví. — Druhý den však ráno týž křikloun byl zasypán při stavbě nemocnice a těžce zraněn. A co učinil, když viděl, že celá rudá armáda nyní jeho srdci balsám neposkytne? Poslal si odpoledne pro kněze a dal se zaopatřiti svátostmi umírajících. Svého pondělního vystupení litoval.

V síjmu „pokroku“ dělají aspoň tolik, co satím mohou. Bomby, vraždění na ulici za bílého dne — to všecko by se soudruhům v Rakousku dosud mnoho nevyplatilo. Ale dobrá vůle v nás odováná židovsko-ruských revolucionářů tady rozhodně jest. Socialistickým vášnivcům v Pisku nestačilo rozbití katol. schůze. — Poslanci Myslivci činěny nástrahy již před schůzí. Socialisté dle hesla o svěcení prostředkův účelem dostavili se na nádraží k uvítání majíce na kabátech — bílé kárašáty. Chtěli Myslivce odvésti jinam, aby schůzi zmařili. Plán se jim však nepovedl, ježto Myslivec byl upozorněn na čekání povozu. Rudí se vyzaufili odpoledne před započatím schůze, jsouce ozbrojeni holemi, boxery a bříkovi. A pak? Rudí přirozeně čekali, že Myslivec odjede ranním vlakem. Vždyť ještě večer k jeho počtu uspořádán koncert. Co teď s tím vlakem. Bílé kárašáty již nepomohou. Vyrván tedy nedaleko píseckého nádraží ze země sloup, na němž byly upraveny zavory u kolejí. Sloup položen napříč přes koleje, opřen kůlem a nadto ještě připevněn strhanými dráty. To stačilo zcela k vyšinutí vlaku z kolejí. Jen včasnému upozornění hlídačovu slušeno děkovati, že vlak cestujícími přeplněný nebyl rozbit. — Myslivec náhodou ještě večer po zmařené schůzi odjel do Prahy přes Horaždovice. Ale fanatismus Adlerových by byl ze vztěku obětoval sta životů. — Jako v Rusku. Zatím — zatím dělají, co jim posud možno.

Socialisté o kulturní úrovni rudého tisku. Na velikonočním sjezdu socialistickém v Pešti prohlásil řečník Geza Malassi: „Literární rubrika soc.-demokratického tisku jest pode vši kritikou. Pro lid přece má se psáti slušně a obsečně. Co se mu podává nyní, je nezdravé. Časopisy nevydávají se proto, aby byly smetištěm pro výpotky vysílenných mladíků a slabomyslných strýčkův.“ — Desider Forgacs řekl ještě upřímněji: „Co se dnes podává lidu, jest nejbídnější bordelová literatura. Co zrůdnějí lidé namažou, nemělo by dávat býti lidu.“ — To již trousily socialistické tiskoviny příliš ostrý pepř, jestliže sami soudruzi někteří takhle protestují. A přece vědí, že takové surové psaní bylo velmi chytrým agitačním prostředkem. Mezinárodní socialisté však postupují jako pevný svaz téměř ve všech zemích stejné. Drah učí se od druhá, sprostácké vtípy německé brzy se objevují v tiskovinách českých, ubohé a surové obrázky v cizině vytištěné putají pak do rudých listů našich. Jediný, pevně sedlá-

kovaný řetěz „kulturní práce“. Leč masarykovský „Čas“, který trne hrázou nad hrubostí stran jiných, chválí velice — kulturní práci rudých.

„Právo lidu“ o rudém násilí. Přčtete-li si referát „Práva lidu“ ze dne 26. dubna o schůzi katolické v Pisku, pak se vám rozběskne, proč lidé rudým tiskem vedeni jsou stále útočnější. Kdo násilníkům pochlebuje, ten rozhodně si nepřije, aby tací junáci svobody jiných lidí šetřili. „Právo lidu“ píše samo, že katolíci uspořádali veřejnou schůzi, omezenou na prázdné hosty, a pokračuje: „Poněvadž však i tyto ochranné prostředky zdály se bojčům klerikálním málo spolehlivé, dožádána místní policie o pomoc. Před druhou hodinou počalo dělnictvo sociálně demokratické scházeti se před hotelem „U zlatého kola“ a do 2. hodiny bylo celé prostranství kolem vyplněno několika sty sociálních demokratů, dožadujících se volného vstupu do schůze . . . konečně zjednálo si dělnictvo průchodu a do schůze vniklo . . . Myslivec chce zahájiti schůzi, vřava však dostupuje svého vrcholu. Vládní komisař vzhledem k nezákonosti takto svolané (?) schůze nedovoluje Myslivcovi mluvit a schůzi rozpuští, nemíma však rozuměti. Zatím před hotelem shromáždily se nové zástupy, které nelichotivě (to věřme!) uvítaly Myslivce, probájeícího v kordonu policie . . . Tento poslední výprask poněť snad dostatečně klerikály, že Pisecko je a zůstane socialistickým a že všechno namáhání jejich, zde zakotviti, zůstane marným.“

Takhle tedy „Právo lidu“ odvrací soudruhy od násilností? Samo prozrazuje, proč bylo potřeba ozbrojené moci, aby katolíkům nestalo se od surovců násilí. A na druhé straně samo prozrazuje, že si zjednali socialisté vstup do schůze „po mnohých kontroverších mezi jednotlivými soudruhy a vládním zástupcem i policejním komisařem, čili že úřední orgány, ač věděly, jaká schůze se koná, přece proti zákonnému předpisu socialisty do schůze pustili. A že tam vnikli socialisté s úmyslem nekalým, to patrně ze vřavy, jež vznikla, jakmile Myslivec ústa otevřel. Výhradním účelem rudých bylo jednoduše rozbiti schůze. A do očí bije nepoctivost „Práva lidu“ tvrdícího, že komisař nedovolil schůzi „vzhledem k nezákonosti takto svolanou.“ Ta schůze přece tak svolána nebyla, ale naopak velikou vlivností úřadů, jejich bázlivosti a nezákonným vpuštěním socialistů; proměnila se ve vřavu. A místo odsouzení rudých vetřelců upozorňuje ještě „Právo lidu“ katolíky na ten „výprask.“ Tak! Pane Masaryku, pospěšte honem se svojí humanitou a poněť soudruhy, zda jest dovoleno podle vašich lidomilných, československých zásad jednati po písecku a pak ještě takový „výprask“ prohlašovati za poučení — katolíků?

Chytristika socialistické práce! Hrr na kapitalisty! Ale protože bez pomoci židovské by se rudé orgány těžce udržely, panuje v praksi velmi vlivný poměr k židovským bursiánům, největším to kapitalistům. Sem s hlasováním právem žen! Ale protože ženy většinou by volily po katolicku, socialisté v praksi pro toto právo nečiní téměř nic. O velikonočních svátcích konala se ve Vídni konference socialistických žen, na níž soudružka Schlesingrová vytýkala rudému vedení, že činí pro hlasovací právo žen velice málo. „Žádná z našich oficiálních korporací nezaměstnávala se vážně a zevrubně otázkou, kdy konečně bude energicky zakročeno pro hlasovací právo žen, a v žádném reprezentativním shromáždění ti soudruzi, kteří platí za zástupce soc. demokracie, nemluví energickým způsobem pro hlasovací právo žen. Ještě ani jedenkrát k tomu účelu nebyla svolána schůze, a také tisk strany v příčině hlasovacího práva žen jest kr. jn. zdržlivý.“ Rudý poslanec Reumann snažil se ujistiti přítomné, že tím jsou vinní poměry, leč konference přes to projevila souhlas s řečnicí Schlesingrovou. — Dobře si zapamatovat!

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Prof. Mar Morawski T. J.: Večery u jezera Genevského. Z polského přeložil R. Korec. Vzdělávací knihovny katolické sv. 45. Seš. 1. za 50 hal. — Lucius Flavius. Román J. Spillmanna. Seš. 10. — 11. po 80 hal. — Boh. Brodský, Sebrané spisy, sv. X.: Feuilletony. Seš. 135. — 137. za 90 hal.

Z nakladatelství knihtiskárny benediktinské v Brně. Dr. J. Samsour: Základy patologie se zvláštním zřetelem k dějinám dogmat. Příručka pro ústavy theologické a soukromé studium. Za 3-60 K. — Topografie diecese brněnské. S obrázky a mapkami. Napsal Al. Hruďička. Seš. 1. a 2. po 2-40 K, seš. 3. za 7-60 K.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Knihovny Kazatele č. 21: Důstojnost Matky Boží a čest jí příslušná čili: Kdo, proč a jak aktivati má Pannu Marii. 32 úvahy májové. Sepeal P. Alf. Pryč. Cena 2 K. — Frt. Polívka: Užitkové a pamětné rostliny cistlé semí. Sešit 11. — 14. za

2 K. Celé dílo vyjde asi v 15 seš. a bude obsahovati přes 400 obrázků.

Z nakladatelství družstva Máje v Praze. Videň. Praktický rádce a průvodce pro turistu. S plánem města. 150 K. Napsal A. Záruha. — Mnichov. Praktický rádce pro turistu. S plánem města. Za 1-20 K. Napsal A. Záruha. — Vzpomínky na Svatopluka Čecha. Sestavila redakce Máje. S podobiznou básníka. Za 150 K.

Nákladem J. R. Vilánka v Praze. K. Tama: Garibaldi. Seš. 20. a 21. po 48 hal. — Vilánkova Humoristická knihovna. Oldřich Kostelecký: Bublínky. Seš. 2 a 3. po 30 hal.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých, čtvrtletník. Ročník 1., čís. 1. V tomto čísle jest také stať o J. M. ojd. biskupu dr. J. Doubravovi a bradecké Mariánské družině. Roční předplatné 1-50 K.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou re-novanou theologické literatury národě slovanských. Řídí dr. F. Kryštáfek, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Seš. 3., roč. 13. Nákladem kněž. arc. knihtiskárny v Praze. Vychází 10krát ročně, s přílohou Slavorum literae theologicae čtyřikrát v roce. Předplatné na rok 9 K.

Jaro mládež. Časopis československé mládeže venkovské. Řídí Frt. Jelínek, říd. učitel ve Zda-nicích, p. Malotice. Roč. 1., čís. 2. Administrace v Praze 200-II. Roč. předplatné 3 K, členové organizace mládeže platí 2 K.

Dětský máj. Obrázkový časopis pro mládež. Potřadá a vydává Frt. Hrnčíř, učitel v Nymburce. Roč. IV., čís. 13. Vychází dvakrát měsíčně s čet-nými vyobrazeními, ročně 20 čísel za 2-40 K. Ke každému číslu Dětského máje přidána jest příloha Knihnice Dětského máje. Číslo 13. Knihnice podává dějiny Černé Hory. Sestavil Fr. Hrnčíř. Cena 8 hal

Hlavy Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Řídí P. Ant. Rejzek, T. J. Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p. H. Roč. předplatné 1 K. Roč. IV., čís. 1.

Museum. Časopis bohoslovců českoslovan-ských. Potřadá J. Heger. Nákladem „Růže Sušil-ovy“. Ročník 42., čís. 3. Administrace v Brně.

Poslední scena hrobu a životu pomluva. Se-braných spisů M. A. Šimáčka sv. IV., seš. 16. — 22. po 32 hal. Nákladem grafic. společnosti Unie v Praze.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-venstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-vědnic, Božích hrobů, křtiových cest v reliéfech, soch světců, křtíků, rámt atd. atd.

✂

Opravuje a obnovoje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Nový, toho druhu jediný,
ryze český a křesťan. závod

**s gramofony,
toilet. potřebami,
hračkami a po-
hledními listky**

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,
nároží Bělského tř. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Neopomeňte závod tento navštívit.

Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. velebdústoja. duchovenstva
svj osvědčený a často vyznamenáný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukážku
se na požádání franko zašlou.

Jediný závod na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandažista a rukavičkář

v Hradci Král., Velké náměstí,
vedle krajského soudu

odporčuje veškeré druh ybandaží jako:
průtržní pásy, pupeční pásy,
břišní pásy pro dámy, přimídla
pro dívky, podpínadla a j.

Objednávky vyřizují se přesně, rychle
a nenápadně též dle míry stáčí
pouze udati druh.

Opravy
se provádějí co nejrychleji.

Závod založen roku 1883.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleříd. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky vještě uznány. Vzorů a cenů zdarma a franko

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání
a zpověď

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionalními

a paramenty

V BRNĚ.

Vzorů franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince
„Ústav sv. Josefa“ v Zašově.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

Každý

křesťanský dělník

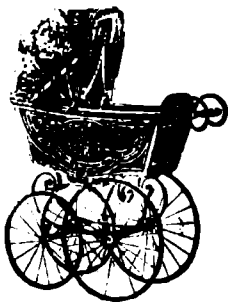
má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

!!

Navštivenky
všeho druhu

nabízi

Biskupská

knihotiskárna

v Hradci Králové.

Velečestojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyřizování pasů
cielně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vanyh kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, krep-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni stáčí a sčítá. Na posádku hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb cenůky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům dle-
va v placení. Více umění po ruce. Žádné přesazené vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

ÚŽAS

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy ::

Josef Jelínek,

:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albin“ s vůní
flakovou.

Ceníky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železným
rámy, stílní usazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel

c. k. vojen. a úřednických útavů

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obecenstvu

ku provedení

oděvů

anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleríny do deště.

Solidní a vzorná obaluba.

Raďte prohlédnutí výkladní skříně.

Raďte prohlédnutí výkladní skříně.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hořicích

Nejstarší a největší závod
uměloho kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a do-
poručuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému sblednutí.

Mramorové zařízení

— pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji velect. obecenstvo, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecenstvu náhrobky ho-
tové, zakoupené ponejvíce u němec. firm.

Raďte dáti přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínaje.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k.—

V Hradci Králové, dne 8. května 1908.

Inserty se pošlají levně.
Obnovu vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Vzhůru hlavy!

V době tolik napiaté jest potřebí, aby v naší straně každý jednotlivec chopil se práce nejpilnějši.

Na mnohých našich schůzích zavládne veliké nadšení, aby za několik dní nato zavládl v obci takové ticho, nečinný stav jako předtím. Slova sama málo pomohou, jestliže každý souhlasící nepřiloží pilnou ruku aspoň k práci drobné, nemůže-li pracovati na širším podkladě. Kdyby každý uvědomělý katolík stal se apoštolem ideí našich ve svém okolí, co by tu již bylo práce vykonáno!

Velká většina i prostých socialistů, kteří sotva řádek zvedou bez pravopisných chyb, jest čilým agitačním tělesem. Rudí dovedou se vetřítí všude, na všech místech agitují pro svůj tisk, třeba že při lepším rozmyslu mohou poznati dosti lehce, jak je rudé tiskopisy nestoudné šálí. Chudí socialisté poukazují s pochlebem na štola kněžíkon, platí ochotně do nenasytných socialistických pokladen mozolnou rukou tučnou příspěvky. Odvážejí straně daně, které by byly nazvány nesnesitelnými, kdyby je vyžadoval stát. Posmívají se sbírkám katolickým, ale konají mimořádné sbírky při každé trochu vhodné příležitosti, při volbách, při sobotní výplatě, po svých schůzích atd. A zcela chudý socialista platí rád, třebaže tak utvrzuje nad sebou židovské jho.

Do listů rudých a pokrokařských zasílají celé spousty pichlavých článků stoupenci těch stran úplně zdarma. Zarytá zloba vyvinuje energii překvapující. Vidíme však smutné zjevy opačné. Známe hodně, vážené kněze, kteří jsou systematicky a nepoctivě napadáni protikatolickým tiskem. Leč ani v tom případě neodhodlají se odpověděti a poraziti drzé pomluvy pravdou. Nemyslíme, že by se mělo odpovídati

na všechno; někdy jest zajisté lépe nadávkový a frázovitý útok ignorovati. Leč staly se případy, že po dlouhém pomlouvání řádných kněží samým katolickým laikům došla trpělivost, tak že odpověděli bez dlouhých dotazů sami na lži, které zvlášť do očí bily. Může se taková nevšímavost se strany strážců Siona chváliti? Zvlášť když lid kar. báčem rudým mrskaný poplašeně a marně se ohlíží, kdo by jej bájil, k nejnutežší sebeobraně organisoval? Pryč tedy s netačností.

Usmáli jsme se bolestně, když jsme četli v nepřátelském tisku, že každá fara byla silnou baštou „klerikálů“ v jejich zápasu volebním. Dobře třetina kněží při volbách dívala se na zápas se založenými rukama. Nadto jiní, kteří vůbec celkovou situaci v okresech neznali, nezdůrazňují se porady okresních důvěrníků, sděňují poplašené hlasy pro mladočecha nebo agrárníka proti katolickému kandidátovi, aby prý nezvítězil socialista.

A nejmarnějším bylo, že opět jiní již předem se stavěli proti katolické organizaci, haněli stranu naši a dělali agitatory našim protivníkům, jen aby jim bezvěrci zatlečkali s pochvalným: „No, tohle je přece jednou kněz.“ Posledních ovšem bylo nejméně, ale vyskytli se přece, ačkoli jen slepý nemůže viděti, že strany jiné plši a mluví o nás s krajní nepoctivostí, že se nás nezastávají ani proti útokům nejsurovějšim, že útočí na přirozená lidská práva katolictva.

A tak na mnohých místech lid — většinou chudý — který nemohl již déle snášeti útisky těch stran, jichž agitatory dovedli přicházeti s farizejským sladkým úsměvem, pomáhal si sám — i přes hlavy svých duchovních správců.

Naše diecése jest v Čechách zorganizována nejlépe. A přece i zde jevila se leckde netečnost ano i odpor k nutnému organisování, po

němž nová doba volá. A pak i v krajích, kde spolkový náš život kvete dosti utěšeně, neodebírají se v přiměřeném počtu katolické listy. V Německu v té příčině jest veliké uvědomění, tam poučný tisk vniká do každé katolické chatky. Rozvoj katolického tisku na Moravě pokročil velice zdárně; a té okolnosti také sluší děkovati, že volby zemské i říšské dopadly na Moravě pro katolickou stranu tak stkvěle. A přece i bratrské listy moravské stýskají, že rozšíření jich není úměrně početné síla katolické organizace.

Co teprve říci o Čechách? V celém našem království neodebírá se tolik katolických listů jako v menší Moravě.

Naše „Obnova“ zajisté není pouhým krajským listem, jejíž obsah by byl obmezen výhradně pro potřebu jednoho kraje nebo jediné diecése. Patrně to z článků redakčních i z dopisů. Máme také větší počet abonentů nejen ve všech diecésích českých, ale i na Moravě. To jest zajisté pro náš list dobrým vysvědčením. Leč na druhé straně nemůžeme říci, že by se odebíral přiměřený počet exemplářů listu našeho v samé naší diecési. Přibývají abonenté — pravda. Ale dosti zvolna.

Tu jest však potřebí akce ráznější, vydatnější, má-li s větším úspěchem „Obnova“ čeliti stále více se šířícímu, hrubému a prohádnému tisku protikatolickému. Za „Osvětou lidu“ stojí strana dosti skrovná, jak se z lástě ukázalo při zemských volbách. A přece též list vychází třikrát týdně; jest jím zaplavován český východ a severovýchod.

Není tato okolnost pro každého upřímného katolíka významným napomenutím k úsilné práci, aby mohla „Obnova“ se zdvojenou silou čeliti pokrokařskému tisku tak hrubého kalibru?

Jest našim vřelým přáním, aby „Obnova“ stále zaznamenávala a vysvětlovala všechny dů-

věrnosti — zločinu to, který v tehdejších dobách u kolegů jeho nebyl případ právě řídký; tím si vysvětlíme, že ve svém dopise ujišťuje opět a opět o své nezlomné věrnosti: „Viz, já jsem věrným služebníkem Krále, Pána mého. Jest možno, že vylupne cibla ze zdiva, já však nevzdám se z podnoží Krále, Pána svého.“

Věrnost tuto mu ukládá jeho vlastní prospěch. Nikde jinde (ani v Babylonii, Assyrii atd.) nelze mu nalézt opory, slibující skvělejší budoucnost. Největší blahobyt mu kyne z věrnosti ke králi egyptskému: „At pohlédnu sem či tam, nikde mi neavítá naděje, pohlédnu-li však na Pána svého, (ihned) mi svítá.“

Poněvadž věrnost kolegů Jabitiri-ových, místodržitelů egyptských, sídlících v městech jiných, nebyla vždy vzornou, proto míval král egyptský zvláštní dozorce, zvané „rabisu“, kteří bděli nad tím, aby se egyptští úředníci za zády faraonů snad nespolečovali s nepřáteli Egypta. Jabitiri se dovolává jednoho takovéhoho inspektora (jménem Janchama), který může králi podati zprávu o jeho minulé i přítomné oddanosti. „At se otáže Král, Pán můj, Janchamy, svého „rabisu“. Když jsem byl malický, do Egypta mě přivedl a sloužil jsem Králi, Pánu mému, stáveje u brány Krále, Pána mého. At se otáže Král, Pán můj, tohoto dozorce svého, zdali střežím (oddaně) brány Gazy a Joppe.“

K povinnostem úředníků takových, jakým byl Jabitiri, patřilo — vzpomínáme na povinnosti vesalů — poslati určitý kontingent vojska, když král tak učiniti poručil. Jabitiri, aby dokázal svému panovníkovi věrnost, připomíná, že tuto povinnost vždy plnil a dosud plní: „Jsem též u vojska Krále, Pána mého. Kamkoliv táhlo, býval jsem s ním a jsem proto i nyní s ním.“

Dopis zakončen jest novým ujištěním oddanosti a věrnosti: „Jho Krále, Pána mého, jest na mě šíji a já je nesu (ochotně).“ Tak psal Jabitiri, guvernér krále egyptského, sídlím v Jafě, v XV. století před Kr. svému pánu do Egypta. Když své řádky na hliněnou tabulku psal; či lépe řečeno psal diktovat, nemohl pomyslet, že obsah listu jeho za půlčtvrtého tisíc let budou čísti odběratelé „Obnovy“.

FEUILLETON.

Jaký byl vnitřní úřední jazyk a písmo v královské dcešné Syrii v XV. a XIV. století před Kristem?

Dr. J. Hejčl.

Trpělivý čtenář vzpomínek z cesty do Syrii, uveřejňovaných na tomto místě již po delší dobu, neodmítne snad pozvání, aby si zasedl dnes večer se mnou na palubu „Elektry“ a zálehl do minulosti pobřeží, kolem něhož v nočním tichu nás loď rekouského Lloydů unášejí do — Jafy. Dříve než zitra toto město spatříme, nahlédneme do nejstarších kapitol jeho osudů.

Již Tutmosis III. (1515—1461 před Kr.), král osmnácté dynastie egyptské, jmenuje Japu t. j. Joppe, Jafa v seznamu měst syrských, kterých dobyl a která připojil ke své říši; seznam tento lze čísti na pylonech (sloupech) Ammonova chrámu v Thebách dosud.

Ačkoli již tato zmínka jest zajímavá, přece mnohem více bude zajímati, že Joppe se jmenuje též na hliněných tabulkách el-Amamských.

Jaké jsou to tabulky?

Egyptský král Amenofis IV. (1392—1374), opustiv Théby, dosavadní to sídlo svých předchůdců, založil a vystavěl si nové sídelní město, zvané egyptsky Echut-Aton t. j. horizont Slunce. Zříceniny tohoto města, vzdálené asi 300 km na jih od Kahýry (na východním břehu Nilu), slují nyní el-'Amama dle stejnojmenného kmene beduínského.

R. 1888 nalezen tu vzácný poklad — nad 300 hliněných tabulek, popsaných klínopisem assyrským; byl rozdělen mezi musea: Berlínské (239 tabulek), Britické (82 tab.), Pařížské, Petrohradské a Kahýrské.

Při podrobném studiu těchto hliněných „listin“ zhlédáno, že jest to značná část archivu jmenovaného krále Amenofise IV. a jeho předchůdce Amenofise III. (1427—1392).

Archiv ten obsahuje jednak korespondenci dvora egyptského se dvorem babylonským, assyrským, mitanským (Mitani = národ, který tehdy

sídlil v Mezopotamii a severní Syrii) a cyperským. Poněvadž tato hliněná korespondence psána jest jazykem babylonsko-assyrským, jest patrné, že byl tento jazyk tehdy, t. j. v XV. a XIV. století před Kr., v západní Asii jazykem diplomatickým, podobně as jako jím jest za dnů našich francouzština.

Mnohem větší počet těchto hliněných dopisů obsahuje zprávy poslané ke dvoru egyptskému od různých místodržitelů, sídlících a vládnoucích ve jménu egyptských faraonů v různých městech dnešní Palestiny a Syrii. Poněvadž i tyto listy jsou psány jazykem babylonsko-assyrským a písmem klínovým, jest patrné, že vnitřním jazykem úředním, ve kterém dopisovali egyptští místodržitelové v Syrii v XV. a XIV. věku před Kr. svému nadřízenému úřadu v Egyptě, nebyla egyptština, nýbrž assyrština.

Jeden z těchto úředníků egyptských, jménem Jabitiri, spravoval též město Joppe či Jafu.

Bude snad zajímati laskavého čtenáře, podám-li mu doslovné znění listu Jabitiri-ho s příslušnými poznámkami.

Kdežto my dopisy začínáme obyčejně oslovením, vokativem, list Jabitiri-ho začíná adresou: „Králi, Pánu mému, Božstvu mému, Slunci mému“. Titulatura tato převyšuje — jak patrné — všechny naše nejlichotivější a nejvyšší přívlastky, které adresátům dáváme Co jest naše „Jaanostie“ proti „Slunce moje“, co jest naše „Veličenstvo“ proti „Božství moje“!

Kdežto my podpisujeme list na konec, podepsal se Jabitiri hned po adrese: „Jabitiri, služebník Tvůj, prach nohou Tvých“. My sice projevujeme krátce před podpisem též svoji „šetrnou úctu“, „hlubokou oddanost“ atd., leč všechny tyto projevy převyšuje v pravdě orientální poklona: „prach nohou Tvých“. Jako prach — chce místodržitel Jafský říci — po kterém Ty, o Králi, šlapeš a který nejníže služebníci Tvoji stírají, jest věc nepatrná, nicotná, tak i já jsem u porovnání s Tvoji Výši bytost malá, nízká, bídná.

Po vyznání své nicoty Jabitiri projevuje svoji hlubokou úctu slovy: „K nohám Krále, Pána svého, Božství svého, Slunce svého sedmkrát a (opět) sedmkrát padám.“

Jabitiri byl asi u svého pána obžalován z ne-

ožtější moderní myšlenkové proudy a události. Jak často se nám pro nával jiné látky nedostáválo místa k šíření úvahy o otázkách zvlášť palčivých. A chceme-li rozšířiti jednu rubriku, trpí tím útma rubrika jiná. Kritiku o letivém odnání, lžech a chytráckých vytáčkách „Osvěty lidu“ v záležitosti dra. Lhoty jsme z nedostatku místa přetrhli, o Wabrmundových ubohých vymyšlenkách napsáno málo, o degradovaném učíteli Konečném zaznamenána fakta jen některá atd.

Široký proud událostí valí se vpřed, a my zápasíme s místem.

Uvažováno, že by měla „Obnova“ vycházeti dvakrát týdně. Ale jak velice by vzrostl náklad na kolký, práci administrativní a j. v. i

Snažíme se tudíž vyváznouti ze svércí kazajky aspoň úmyslem rozsah „Obnovy“ rozšířiti — aby příloha obsahovala místo 4 stran 8 stran. Tak by byl učiněn počátek k dalšímu rozmachu.

Leč právě při této myšlence potřebujeme horlivou pomoc našeho p. t. čtenářstva. List náš neudrží se židovskými inserty, nedává se nikým upláceti, nevede politiku výdělečnou, Politické družstvo tiskové má plno obtížných úkolů.

A tu myslíme, že každý náš čtenář může získavati nové odběratele, že může katolickým firmám odporučovati inserování v našem listě. Svoji k svému! A stáhne vždycky na strážil S naší strany jest nejhorlivější píle, aby list byl zveleben. Kéž také naši přátelé přiloží pilnou ruku k dílu! Jest nyní potřebí našemu lidu hojně dobré četby jako soli.

Znovu upozorňujeme p. t. členy Politického družstva, předplatělců 1 exemplář „Obnovy“ 10 korunami, že mají právo na neobmecený počet dalších exemplářů po 5 K. Nové vyřádané exempláře dle přání můžeme zaslati i na jiné adresy, udané předplatitelem.

Ovšem jest pravdou, že jsou v nynějším čase zvlášť kněží vyčerpávání finančně se všech stran. Ale dá-li se lidu do rukou poučná četba, poslouží se mu tím líp než značnější almužnou. A proud doby nelení. Proto voláme k pilné součinnosti všechny přátele.

V době, kdy socialisté s dotěrností posud nezlýchanou spousty rudého tisku lidem do ruky opou, žádajíce předplatné, nesmíme rozhodně složit ruce v klín. Leckde bylo by přímo hříchem nechávati netečně náš lid ohlupovati a otravovati prohaným tiskem. Proto vzhůru hlavu, katolíci! Čímkoli přispějete na rozšíření katolického tisku, prospějete tím sami sobě a dobré věci.

V jednom místě chudí dělníci katolíci již zabývali úspěšnou akci na rozšíření „Obnovy“. Zajisté že jejich příkladu může ještě lépe následovati sta našich přátel jiných!

Nechť „Obnova“ se rozšíří, nechť jí jest umožněno, aby vyhověla všem důležitým požadavkům. Chceme, aby se stala ve východních Čechách listem úplně postačujícím těm, kteří denník odbíratí nemohou.

Vpřed za společným cílem! A svorně blahodárné práci zdař Bůh!

Dopis z Prahy.

Činnost hospodářská. Za stoupajícího ruchu katolického nesmí se zapomínati jedné důležité věci, totiž práce hospodářské. Myšlenka tato u mnohých kněží rází si již vítězně cestu, jest potřebí jen neunnavného vzájemného podněcování, aby nepohasla. Pozorujeme-li, jakou sílu dnes mají tužby po zlepšení blahobytu hmotného ve všech vrstvách lidových, pracovali bychom nepřátelům našim přímo do rukou, kdybychom obcházeli věc, která se pravdou svojí okázale nabízí a výmluvně naší pozornosti vnučuje. Ať rostou politické strany třeba do tuctů, základy budoucnosti klade jenom ta strana, která opravdově stará se o potřeby hospodářské. Řekněš, čtenáři, to že jsi již často v tomto listě a na mnohých jiných místech slyšel. Není však jiné pomoci, než opakovati neunnavně pravdu, pokud nepřejde úplně v život. Nelzeť prodlévat, neboť kdo se loudá, toho předejdou jiní a usadí se pevně na místě, které měl již dávno před tím zaujati.

Což rozbur výsledků voleb do zemského sněmu neskýtá nám dosti poučení? Což nedovedeme chápati, že valná část volebních úspěchů strany agrární má za příčinu ať skutečnou ať theoreticky prohlášenou starost o hmotné zájmy našeho rolnictva? Nechtě tedy naše katolické duchovenstvo dobře si uvědomi, že i nejlépe vybudovaná katolická organizace může selhat, jestliže před lid na schůze nedostaví se řečníci, kteří vhodným způsobem dovedou promluvit o hmotných potřebách, vůči nimž lid jest tak citlivý a které sleduje každodenním hovorem a životním zájmem. Uvážíme-li konečně, že taková strana odůvodňuje existenci a vaní svůj práve těmi hospodářskými nutnostmi, může-li ukáhati na určité výsledky své práce, má-li i název, potřeby toho kterého

stavu zhuštěně vyslovující, pak nemůžeme se diviti, když voliči straně takové své hlasovací listky davově odevzdávají. Nechtě tedy katolické duchovenstvo české jednou pro vždycky jasně rozpozná, že katolické hnutí může jen tehdy silné kořeny zapustiti, jestliže jest provázeno soustavnou prací hospodářskou.

Oo se již o této nutnosti namluvilo a papíru popsalo! A jsou to snad nějaké herkulovské úkoly? Nikoli. Hlavní jest, hned začít. Začít drobnými přednáškami poučnými, od nichž věc přirozeně se vyvíjí a pokračuje k počínům smělejší, neboť dalším přemýšlením a pozorováním dostavují se nové poznatky, které hned v zápětí žádají, aby se jim přiměřeným způsobem vyhovělo. Nejblíže a nejsnazší úkol ve většině farností jest založení nějaké hospodářské besedy nebo spolku. Stanovy snadno se opatří. Aby spolek existoval ne dle jména pouze, ale ve skutečnosti, musí se státi zdrojem poučení co do zájmů, které členové spolku nejživěji pociťují. Dnes jest již taková povaha doby, že se spolku žádá se nějaký užitek, kteroužto žizeň nelze nikde tak dobře ukojiti jako v hospodářském spolku společným, laciným nákupem hospodářských potřeb: hnojiv, semen, strojů . . . Samo se rozumí, že i takovéto podniky nemohou se obejiti bez pozorné četby různých praktických článkův a pojednání.

V české literatuře hospodářské, obzvlášť zemědělské, jest hojnost pramenů, ze kterých lze čerpati poučení a doplňovati je výtávkami se u osvědčených pracovníků, kteří mají již své zkušenosti. Od těchto základů budeme vystupovati k úkolům sociálně-politickým, jako jsou: zemské pojišťování, nucená zájmová družstva, pojišťování starobní, vyvazení hypotekárních dluhů . . . Studuj, pilně přemýšlej, ovládni látku a pak přednášej, poučuj, aby lid pozvedl se na vyšší úroveň a mohl potřebnou váhu dáti svému poslanci, jež poslal do sborů zákonodárných.

Tato práce pro lidové zájmy hospodářské jest jistě přirozenou povinností každého kněze, a není pravda, že nově přináší ji novodobá pastorace. Ta ji jen novým hlediskem zdůrazňuje. Mimo oltář ve chrámě musí kněz přinášeti radostné oběti i na poli sociálním, neboť i tam jest jeho pracovní a zkušební pole; tam také stoupá kadidlo vykonávané dílohy, tam také proudí modlitba lásky a důvěry, jež jsou nejmocnější poutem mezi duchovním pastýřem a věřícími. Jenom tak farnost může býti nasývána rodinou v nejkrásnějších slova toho významu. Jenom tak zdárně mohou pokračovati uvědomování katolické a lidové organizace a jenom tímto způsobem možno postaviti ohradu proti vnikání protináboženských proudů.

A kde jest zeď pevná a dosti vysoká, marně se budou nepřátelé pokoušeti, aby ji přelezli. Kdyby se všude dle možnosti a sil pracovalo, mohl by se mluvkou v „Čepu“ odvážit k výzvě, aby odevšad, jmenovitě z Raiffeisenek, kněží byli odstraňováni? A není tato výzva poličkem a není zároveň pobídka, aby se na ni odpovídalo různými a důslednými skutky? A může-li kněžstvo připustiti, aby ohromná většina katolického lidu se odmíkla před kopou stranníků a aby se stala trpným nástrojem ku provádění jejich zámyslů?

Prorassaná chytrost. Roznicený boj novinářský, točící se kolem otázky, zda dr. Fořt a dr. Pacák uzavřeli s Němci tajnou úmluvu nebo nikoli, již zvolna uléhá, leda že tu a onde zazní ještě opožděný výstřel, a možno tedy o věci souditi střízlivěji a nestranněji. Hlavní výsledek jest, že výpad ministra krajana Práčka se nezdařil a že odhalení jeho, tak hluché do světa vytrubované, chabě uvázlo, protože nebylo podáno důkazů jasných a přesvědčujících. Dokázati, že Fořt a Pacák za vnitřní částinu přivolili v tajné úmluvě k obsazení německých soudních míst jen Němci, ministru Práčkovi se jednoduše nepodařilo. Uznával-li tedy sám u sebe, že v ministerstvu práva jazyka českého zastávají nestačí nebo nemůže, pak ovšem nezdařeným tímto pokusem svoji slabost potvrdil ještě veřejně.

Jest-li tu nemožnost zapřít, bylo zajisté vhodnější a ministra důstojnější, přiznati se k tomu upřímně a otevřeně, a nebylo zajisté potřebí, dávat pohoršení českému lidu a nepřátelům poskytovatí příležitost ke škodolibému posměchu. Náš politický život jest beztoho již dosti malicherně spovrchně, takže strannické útoky činiti i s křesla ministerského, znamená vlastně tolik, jako strhovati do bláta všednosti i to, co až posavad aspoň jaké také vážnosti požívalo. Házeti se vážky politické burry i mravní význam úřadu ministerského, jest prostě zmatelným úpadkem, jehož v zájmu české věci dlužno mnoho litovati.

Ministr Práček měl přece vědět, kam vstupuje, jaké úkoly ho očekávají a jaké má prostředky k dosahování určitých cílů. Nevěděl-li toho, čím háte pro něho, neboť poměry jako

přískému poslanci neměly mu býti neznámý, protože byl a stěda, a něhož vytékají a k němuž směřují politické síly a protože s předchozími ministry krajany s dostatek mohl si pohovořiti. Ministroval Randa a ministroval Pacák. Věk ani ten ani onen, odcházela, nevymlouval se a nesvaloval viny na jiného. „Co bylo možného, učinil jsem, a nemusím si ničeho vyčítati“, to jediné jest mluva jasná, která nepotřebuje podpěry a obviňujících posuňků. Záležitost tato však samoděk vzbuzuje myšlenky o kvalifikaci, která při vstupu Práčkovi do ministerstva tak živě byla přetřásána a která ještě při odstupu bude jistě důkladně posuzována. Vždyť i posudmka Pacákova, že Němci Práčka jako ministra krajana si přáli, jest určitým smyslem zabrocena a byla by zajisté důkladněji vysvětlena, kdyby mladočechy a agrárníky k jistým ohledům neutilo společenství v národním klubu. A konečně pamatujeme si slova mocnářova: „Škoda Pacáka.“

Vzhledem k tomu, jak agrární „Venkov“ hluchě Práčka v ministerstvo vyprovázel a jak veliké naděje vzbuzoval, dočkáme se rozhodné chvíle, kdy opětně doložena bude pravda o veliké ceně skromnosti, přirovnávané nikoli nadarmo k fialce, která, nepopínajíc se na přední místa mezi květinami, přece vůni svou šíří i ze zastrčeného koutu.

Býti napřed na všech místech stoj co stoj, ať již toho člověk zasluhuje nebo ne, ať má k tomu potřebných schopností nebo ne, působí více škod, než přináší prospěchů.

Ať tedy ministr Práček připravuje si odchod jakýmkoli prostředky, nuteče nikdy zodpovědnosti, kterou přijal za věci české právě v té chvíli, když vstoupil do kabinetu. Českému národu, českému zemědělstvu může sice lichoiti, že ministrem stal se muž z lidu, jenž začal od piky, ale na druhé straně povaha a obtíže české politiky nemohou se uspokojiti tímto pouze zevnějším a osobním úspěchem.

Dosralá otázka. Co tady povídám, souvisí s předchozími řádky. Vždy určitěji se ozývají stesky, že laciné katolické týdeníky nerozšiřují se v takovém počtu, na který ukazuje katolické hnutí. Odevšad docházejí určité správy, že jsou osady, které jen při trochu dobré vůli mohly by se katolickým tiskem zaplaviti, ale že pastýři tam pohodlně spí. Vyslovuje se obecné přesvědčení, že těch obcházejících poznámek jest právě již dosti, a že se musí mluvit konečně již různěji a srozumitelněji. Když slohady se nahromadily, stačí jen kapka, aby nádoba přetekla. A proto i tady neustále vybízení vyčerpalo již všechnu trpělivost. Nepřátelský tisk dere se v lid všemi šतरbinami, místy prodírá se již širokými průlomy — a strážce žije jako by se ani neohumelilo. Z toho důvodu jsem řekl, že otázka již jest dosralá. Ci touží muosi pastýři, zasloužit si onu smrtící frási, že nechtěli dobře porozuměti?

Ze všech stran a se všech časů nahrávají se doklady, jak zpracovává tisk veřejné mínění a jak rozhodujícím vlivem schvaluje nové myšlenkové proudy ať špatné, ať dobré. Tisk působí jako kvas, prosakuje jako voda, ponechám, ale jistě, postupuje z vrstvy do vrstvy, a když získal jeden star, zachvacuje druhý, třetí, rozléváje se vždy v širších okruzích. Vždy tatáž myšlenka protináboženská silněji nebo slaběji ozývá se na všech místech, jest opakována a doplňována v užší společnosti i na schůzích, kam přicházejí noví a noví řečníci řečniti a rozčilovati sebe a posluchače. Jednomyslný a každodenní křik nese se od ozvěny k ozvěně, od úst k ústům. Tyš duch jeví se v časopisech a v brožurách. Sebevědomá, pomatená pýcha vstupuje jako pára do mozkův, a kde třetě nejhlasilěji, jest hrdinou dne a vede omámené davy.

A za těchto poměrů že jsou ještě kněží, o nichž musí býti napsáno, že nejen katolického tisku nedbají, ale také sami ani jediného katolického listu nedotý? Těži se: jsou takoví? Ano, jsou. Jakým právem tyto lidé ještě existují a jak mohou se nazývati ještě kněžími, když dávají stádece své v plen vlkům, ačkoli mohli býti v čas zachráněni?

Opakuji: **otázka, jež dospěla svého řemesl.** Byli varováni, vybízeni, napomináni. Nepohnuli se. Nechtě báhnají tedy ulici našeho tisku, nechť saskvějí se jejich jména na veřejnosti. Vždyť byli jsme bespočtukrát svědky, kterak napominání stávala se vždy nalehavějšími a kterak vykládána závažnost obecné povinnosti. Neříkej, že se nemůže nikdo nutit a že musí se šetřit svobody jednotlivce. Jsou doby, kdy události odhasují takové výmanky, protože společná myšlenka diktuje společnou obranu, již se nemožno nikomu vyhnouti. Již ty surové a drzé útoky proti katolíkům musí vzbuzovati v každém uvědomělém jednotlivci jistě sebevědomí a jistou hrdost. Sebevědomý člověk cítí potřebu sebeocty a hledí, ať jí zasloní. Sebevědomý kněz pak má poslání přibližovati se, aby katolický lid nestal se snadnou kořistí nepřátel, jako lemmi avěš, choroná v obče pro nejbližší den leva.

Otázka domova. Protože nelze déle trpět, aby čisté katolické osady prožívaly se v nárež protikatolických štvářů. A konečně i tam, kde jsou již poměry velmínusnadné, není všechno utraceno, neboť všude ještě najdou se lidé, kteří mohou dravému proudu odolávat. Jeden ze zákonů Solonových stanovil, že ti, kdož při povstání nějakém vyhou se důstojnosti při jedné nebo druhé straně, mají být zbaveni úřadu. Byl to spravedlivý zákon, založený na víře ve vzájemnost lidí a ve vzájemnost povinností. Právě tak i dnes, jestliže kněz uchluhčuje se neustranností, projevuje lhostejnost k dobru a zlu — a to jest jeho mravní degradace.

Otázka domova. Nelze déle šetřiti jmen, ale natno s nimi na světlo zároveň s poměry, jaké v rozličných osadách jsou a jaké by mohly být. Taková sociální statistika bude velmi zdravá a ve mnohém ohledu poučná.

Dopis z Ameriky.

Asi před 14 dny oznamovaly americké listy, že ve vídeňské „Zeit“ uveřejněn byl interview zpravodaje tohoto listu s americkým státním sekretářem Routem, v němž tento prý se o Čechách velmi nepěkně vyslovil. Interview tento zdál se hned podezřelým. „Zeit“ je i v Americe dobře znám jakožto „žlutý papír“, který se svými příbuznými v Americe může směle konkurovat. Čechové v Omaze zaslali Rootovi v této věci písemnou resoluci a prostřednictvím kongressníků Sabata a Hitch cocka státního tajemníka interpelovali. A hle! Root prohlásil, že nic podobného, co mu „Zeit“ připsuje, neřekl, ba že s jeho zpravodajem ani nemluvil — —; někdo tedy patrně lže. Nic nemohl. Ve Vídni proti Čechům všechno dobré, třeba „kachna“ z Ameriky.

Jak známo, Amerika potrpí si na výstřední rozměry ve všem možném; zde stavi se jistě největší domy světa, jezdí vlaky šlechetou rychlostí, paou se nejsmělejší mosty atd. Před krátkou dobou podívovali se v Čechách ohromnému cirku (a také trochu jeho „ohromnému humbuku“) Baroem Barley, dnes však hrne se americké publikum do podniků podobného, však daleko ohromnějšího. Je to cirkus Minglingův, kdež zaměstnáno je na 1200 osob, vlaky železniční, jež jej z místa na místo stěhují, měří jednu americkou míli (asi 1 1/2 km) délky. V cirkuse nalezají se tři hotely, kovárna, nemocnice, poštovní úřadovna, vlastní zařízení osvětlovací, knihovna, vlastní lékař, policie. Koňských „umělců“ jest asi 650, a ve městech, kde cirkus stavi, předeem je vždy uzavírán kontrakt s místními dodavateli na ohromné spousty potravin (jen chleba 1200 bochníků), aby personál neocitl se v nebezpečnosti — hladu.

To je malér! Při nedávných volbách ve vesnici Wexford ve státu Michigan byla odhlasována v místě prohibice, což znamená: zavřít všechny hostince. Následkem toho natno zákona uposlechnouti. To ale pěkná brynda pro pány bryndaly! Jeden z nich, Sandor, dobře a zcela po americku si z této bryndy pomohl. V sousedním okrese prohibice ještě neustála; tož odstěhoval celý svůj hostinec tak, jak je s celým zařízením, do nejbližší osady v sousedním neprohibičním okrese. Pomoženo všem; hospoda bude dělat kšefty dále, lidé budou chodit na pivo veselé dál, ovšem s malou procláskou, jen výnos licence půjde do pokladny církve.

Americké listy jsou opět přeplněny smutnými podrobnostmi ohromného požáru, jehož dějištěm bylo předměstí Bostonu, Chelsea. Oheň vznikl o půlnoci na Květnou neděli; po 12 hodin zoufale téměř pracováno na udušení požáru a v době té zničeno na 1000 rodinných domků a veřejných budov. Kolem 10 000 lidí je bez přístřeší, přemnozí z nich zachránili jen pouhé životy, mnoho lidí poraněno, tři zabiti. Mimo jiné požár obrátil v asatiny 16 kostelů, mezi nimi dva katolické; sama osada sv. Stanislava (polská) má as 75.000 doll. škody. Snad mnohý čtenář se bude divit, jak je možno, že požár v Americe nabudou vždy takových rozměrů. Zde stavi se jistě dobré dvě třetiny rodinných domů tím zvláštním americkým stylem — se dřeva. Snad bude zajímavé leckoho, jak takový dům vypadá. Popisují na př. svůj vlastní příbytek. Má dům o basementu a dvou podlažích (jak zde poschodím říkáme), o 10 pokojích a kuchyni. Basement je postaven z lámaného kamene. Zde je kuchyně pro letní parné mše, studna s tlakovým zařízením pro koupelnu a ústřední vodní vytápění domu. Ostatní budova celá ze dřeva. Konstrukce domu je sřízena z trámů, tyto avnitř i venku pobity prkny, na tato z venku přibíje se zvláštní papír, jenž stavbu chrání proti vlhku i zimě, a konečně celá stavba kryje se cedrovými hoblovanými prkny, jimiž také architektonicky ráz stavby se upraví. Střecha kryta také prkny, térovým (dehtovým) papírem a cedro-

vým štíplem. Vše pak natírá se olejem a barvou. Uvnitř se všechny místnosti vytápují, omítkou cementovou omítkou a vytapetují. Toť ten pověstný americký domek, jenž jistě dle mé zkušenosti může závoditi, pokud týká se pohodlí, tepla, sucha a vůbec zdravotních podmínek, s každým nejdokonalejším domem v Čechách. Pak ale se nedivti, že lze v Americe tak lehce domy z místa na místo stěhovat a že — tak snadno hoří.

Obrana.

Jak vzdělává agrární tisk. Kostelecké „Hlasy venkova“ mají zvlášť osvědčeného redaktora. Doand jsme nešikovně lži toho listu pomijeli mlčením. Myslíli jsme, že samy slušnější agrární kruhy se ozvou proti takovému vedení listu již proto, že obobí vládců žurnalistického péra prozrazuje neznalost základních pravidel českého pravopisu.

Ale nepodařené útoky sypou se dále za tichého souhlasu „pokročilých a pravdymilovných“ agrárníků. Proto poukážeme aspoň na něco, aby veřejnost viděla, čím vším takový listek chce zdravé mozky mrzačit.

V úvodníku dne 20. dubna uvádí se „Řeč generála Jezovitě, kterou měl na tajném sněmu v Římě dne 1. června 1846 ku shromážděným Jezovitům a Liguriánům.“ S tímto švindlem již nyní sami socialisté ostýchají se hlasně choditi na trh, ač podvodných brožur rozšířili dost a dost. Že tu „řeč generála Jezovitě“ si vymyslí na pohodu církve liberál a že tedy takovou publickou řeč nepromluvil žádný jezuita, ví již nyní každý vzdělanější Čech. Ale „Hlasy venkova“ k radosti židův a socialistů tento obvyklý v služných kružích odsouzený ohlupovací prostředek ohřívají znovu. Patrně se domnívají, že jejich „osvěcení“ čtenáři slupnou ten liberální švindl jako nejsladší brožinku. Buď jsou čtenáři toho agrárního listu zrovna tak vzdělání jako jejich redaktor, nebo jsou až příliš trpěliví — anebo mají jistivou radost i nad tím, jestliže se tříská do katolicismu prostředky zřejmě nepoctivými.

Dále referují podvodné „Hlasy venkova“ o skandálech v klášteře (!?) milánském. Mluví, co prováděla jeptiška (?) Fumagalliová a páter — na jiném místě zvon ho „Hlasy ven.“ zase mluhne — Don Riva. A po oznámení přisouzeného trestu nepravým těm lidem volá agrární „taký-katolický“ tisk se zřejmou štvavou tendencí: „Kolik ale takových šířitelů mravnosti musilo by být za mřížemi, kdyby všechny takové případy dostaly se na veřejnost?“ Aha! Srdečná láska k bližním. „Hlasy venkova“ touží zaniceně, aby mohly vyslíditi případy nové. Z nedostatku materiálu aspoň již předeem projevují tonhu po dalším trestání „klerikálů.“ Jen číst mezi řádky! Zlomyslná tendence však zde se prozrazuje zvlášť nepoctivým referováním. Vždyť již jest dávno dokázáno, že neplechy zmíněné nepáchaly se v žádném klášteře, ale v soukromém „podniku“ podvodnice Fumagalliové, která jeptiškou nebyla. Známo, že proti jejímu podvádění vystoupil církevní úřad, ale nenalezl podporu u orgánů státních. Don Riva byl knězem suspendován, byl tedy potrestán od církve dávno dříve, než si na něho policie vzpomněla. —

A ještě něco. Píše se v téže čísle o „lichvářském kšeftu“ Vyšehradské kapitoly, která prý požádala velkou sumu za hrob Sv. Čecha. Ze ty peníze nechtěla kapitola pro sebe, ve prospěch svých členů, že na tom bylo interestosováno město, o tom zas ani muk.

Dost. Tyto tři ukázky z jediného čísla vybrané stačí, aby se posoudila protikatolická zášť toho listu, který se už dávno mohl přesvědčiti o nepoctivé tendenci těch zpráv, sebraných z listů protikatolických. Jest ovšem otázka, co vlastně takový „žurnalista“ čte a zda se vůbec vzdělává.

Mohl by sic vybrati velmi mnoho ukázek z bahna tábora socialistického a židovského. Ale to by ztratil pane pokrokovosti. Proto raději „Hlasy venkova“ uveřejňují nestoudné lži protikatolické. Jsme žádostivi, jak dlouho slušnější kruhy agrární budou takovou „vzdělávací činnost“ trpělivě snášeti. Jen ať dobře přemýšlejí, kdo vlastně fanaticky útočí a kdo mocí mermo se namáhá, aby uklidnění myslí na venkově nenastalo.

Politický přehled.

Do politického a národního života v Rakousku zasáhlo něco mruta úmrtím poslance dr. Herolda a ministra Peschky, zemřeli oba ve službě svého národa, dr. Herold zvlášť jako praktický znalec otázky jazykové. Ministr Peschka zemřel náhle ve Vídni. Ten v jádru svým nebyl urpatným nepřitelem národa českého, na to místo byl vlastně vhačen štvářskými

stranami německými. Pohřeb ministrů konal se v Opávě u Litomyšle na velkém hřbitově s kruhů politických, přítomno bylo i 7 ministrů a bar. Beckem v čele. Sotva zemřel, nastal v Německu hon o jeho nástupce.

Politická situace se dosud nevyjasnila, otázka jazyková jest stále středem, kolem něhož se život politický otáčí. Ministerský předseda bar. Beck měl poradu se zástupci německých poslanců z Čech a ministrů Dereschatty, Marcheta a zemř. Peschky; jednalo se o stížnosti Němců z Čech, poněvadž jejich úředníci v poslední době nemohou se dopouštět nezákonností. Čhtějí už znát zásady chystaného jazykového zákona, ale bar. Beck jim určitou odpověď nedal, z čehož mezi nimi rozmrzení. Němci nemohou se už dočkat návratu presidenta ryt. Wesselyho z dovolené, že zase pustí usda němec. soudcům; tím by ovšem vzešla v soudnictví rakouském pravá anarchie. Německým soudcům i v jiných zemích roste hřebínek; také v Korutanech němečtí soudcové odírají Slovincům právo jednati při soudu o slovinských záležitostech po slovinsku, ač dosud to bylo stálou praxí. Dle toho musí být řešeno jazykové právo v celém Rakousku.

Ministr financí předložil v poslanecké sněmovně vládní předlohu o dodatečných úvěrech pro rok 1908 v obnosu 13.590.146 K. Z tohoto obnosu připadají 2.199.024 K na spol. záležitosti, 791.122 K ministerstvu financí a 10.600 000 K ministerstvu železnic. Naproti tomu vykazuje se zvýšení příjmů o obnos 13.247.487 K, z toho připadá 10.600 000 K na minister. železnic a o 2.215.464 K zvýšil se podíl na výnose z rak. uherské banky.

Ve Vídni právě jsou návštěvou německá knížata za příčinou blahopřání císaři k jeho 60letému jubileu. Současné však šíří se zprávy o neblahém stavu zdravotním staříckého jubilanta, ač na druhé straně se vyvrací. Gratulanti přišli vlastně na obřiz a zdá se, že s císařem Vilémem, který také přijde blahopřát, mají teď nápadnou starost o Rakousko.

Dle vídeňských listů dostane následník trůnu arcivévoda Ferdinand co nejdříve vlastní vojenskou kancelář. Arcivévoda již po delší dobu vyřizuje část vojenských záležitostí dle pokynů císaře.

Bývalý ministr dr. Pacák vzdal se místo-předsednictví v mladočeském klubu a členství parlamentární komise Národního klubu následkem rozvratu v mladočeské straně. — Širší výkonný výbor strany mladočeské na schůzi v Praze 3. května v resoluci vyzývá české poselstvo, aby odepřelo vládě podporu, nezabránilo rozhodné státní správu německým soudcům porušování jazykových práv zákony zaručených.

Na vídeňské zvěrolékařské škole panovala bouře, stávkovali studenti a — profesori. Vojsko tu zakročilo a rozebralo studenty bodáky. Příčinou těchto zjevů jest přeložení služb školy této bez příčiny a přání studentstva, aby vysoká škola zvěrolékařská, podléhající dosud ministru vojeřství, byla podřízena ministru vyučování.

V Persii stále zmatky. Celé ministerstvo vzdalo se úřadu. Jeví se nedostatek peněz k výplatě úředníků a vojska. V jednotlivých krajích bouří nepokoje.

V Marokku 24. dubna došlo k bitvě, v níž prý Francozové utrpěli větší ztráty. Domorodci se zase soustřeďují, aby po ukončení žní vyrazili nanovo proti Francozům.

Z činnosti katol. spolků.

Z Lemnice n. P. V uplynulém posním období sebrána byla zdatile tři divadelní představení na jevišti naší katol. jednoty, z nichž první provedeno bylo ve prospěch místní skupiny „Všeodborového sdružení.“ Představení tato řízena a navičena byla obětavě dp. V. Kudrnovským, který neřítval času ani námahy s provedením spojené. Za tuto dobrou snahu vzdává výbor katol. jednoty dp. Kudrnovskému, jakož i všem, kdož jakýmkoli způsobem při provedených představeních účinkovali, upřímný dík. — V neděli 3. května pořádná byla zdatilá členská schůze s přednáškou vldp. Fr. Říba, faráře ze Studence u Horek, který s nevšední ochotou laskavě promluvil o Volné myšlence. Vldp. farář v přednášce přes hodinu trvajici objasnil nám snahy a cíle Volné myšlenky, směřující k vypuzení náboženství ze škol, z rodin a veřejnosti. Dle jednotlivých výroků, pronesených stoupenci této Volné myšlenky, vldp. řečník dokázal, jakou záští a nenávisť naplněni jsou tyto moderní apoštoloé všeli všemu, co s náboženstvím souvisí, a jak nesmyslné a neodůvodněné snahy tyto jsou, dokázal hojnými příklady. Výbor katolické jednoty vzdává tímto vldp. faráři za jeho přednášku, která s přehlasou od přítomných přijata byla, neuctivější dík s přáním všeho dobra a zdaru v jeho obětavém působení. Po sdělení různých záležitostí spolkových a časových byla tato zdatilá schůze předsedou vldp. Ant. Lisem prohlášena za skončenou. Další spolkové činnosti „Zdat Báb!“

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje,

jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro Velké sklady umožňují vyřizování objednávek závod je jeho jakéžtoho dne, kdy stoleté trvání. dojdou.

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Zprávy místní a z kraje.

Nechůze městské rady dne 4. května. Podá se žádost za souhlas s intereseenty o okresní a zemskou subvenci na úhradu nákladu, jenž spojen bude se zřízením spojovací silnice od mostu Moravského ku Střebši. — Vzato bylo na vědomí, že udělena byla koncese bostinská p. Fr. Košťálovi v dřevěném stavení na parc. č. 186 v Hradci Králové, výhradně pro obsluhu dělnictva při regulaci Labe zaměstnaného, že potvrzeno bylo udělení požitků nadace Protivovské Karlu Hamplovi, studujícímu c. k. vyššího gymnasia, a že dáno bylo povolení ku stavbě prádelny na bavinu p. dra Richarda Aningera. — Poukázáno se k zaplacení poplatků K 54.—, předepsaných z tržeb smlouvy o pozemku koupeném od p. F. Fibigra z Nového Hradce Králové. — Opravený tržní řád postoupil se živnostenskému odboru. — Místním odborem Ú. M. šk. propůjčí se městské divadlo Klicperovo ku divadelnímu představení večernímu dne 13. června t. r. a odpolednímu dne příštího s prominutím poplatků. — Klub českých cyklistů v Hradci Králové zřídí se na jeho náklad vodovod na tenisové hřiště v bloku tělocvičné jednoty „Sokol“ u býv. „Slezské brány“. — Bude se podporovati akce, předsevzatá za účelem zřízení státního automobilního spojení mezi Hradcem Králové, Holicemi a Vysokým Mýtem. — Udělena byla jedna podpora řádná a dvě byly dočasné zvýšeny.

Akademie c. k. středních ústavů dne 2. t. m. v Klicperově divadle. Produkce podobného rázu zasluhuje zajištění přijetí co nejvícejšího; neset se za vznešeným cílem pedagogickým i humanitním a mimo to skýtá žactvu příležitost, aby zvyklo si samostatnému veřejnému vystupování, aby poznalo jeho obtíže a třáblilo tím svůj úsudek. Zápasily o prvenství pěvecké sbory třech státních ústavů zdejších. Máme-li na mysli absolutní výsledek, pak ovšem palma patřila by c. k. ústavu pro vzdělání učitelů; pěvecký sbor jeho tvoří dokonale, plastické těleso, jež přesně dbá všech zpěvních pravidel — ba snad někdy až příliš, na př. v přívukování. Vášim-li však výsledek relativně, přihlížeje k podmínkám, s nimiž jednotlivý ústav a sbormistr pracuje, tu nemohu nikoho stavěti do pozadí. Jak gymnasium tak reálka čestně závodily, podávající výkon velmi cenné, svědčící o plni i zdatnosti dirigenta i sboru a nikterak se vedle pedagogie neztráceli; a právě jen tato umělecká výše byla s to udržeti pozornost k programu o sobě dosti jednotvárnému. Před koncem velmi dobře umístěný smíšený sbor gymnasia oživil zájem; škoda, že nepodařilo se zdolati distonanci s klavírem. K dalším jednotlivostem podotknul bych toto: Nejlepší sbor pedagogie byla „Píseň Táborů“, kde podán byl brilantní výkon v dynamice; gymnasium nejvíce vyniklo „Utonulou“, reálka „Kukavou“; poslední ústav měl by se ukázati též se svým smíšeným sborem. Vůbec bylo by programu s prospěchem zaspívat alespoň jeden společný sbor všech ústavů, aby stránka konkurenční tak markantně nevynikala. Sv. Čecha „Vzpomínka“ interpretována byla s porozuměním a vroucím citem, jemuž kovový hlas výborně slušel. Hudba odbyta byla trochu macešsky jedním číslem; i tu Dvořákova „Ballada“, ač velmi pěkně přednesena, po mohutných sborech trochu zanikala a pasáže Hubayova „Uherského tance“ byly technicky poněkud nehotové. Parter někdy nápadně tleskal a hlouel; mám za to, že nebyli to studující, kteří se dali strhnouti k neslušnému klakérství.

Dr. Aliquis.

Politický křesťansko-demokratický klub pro hejtmanský královéhradecký odbová dne 13. května o 8. hodině večer v Adalbertinu řádnou valnou hromadu s obvyklým programem.

Kde také sdružuje byty? Jsou nájemníci, kteří by měli býti zvlášť veřejně osazeni, poněvadž zavinují zvýšení nájemného. Nemyšlíme tím nájemce, jímž neslaší na 10 i více

korunách měsíčně, jen aby se dotkli ke krámu, který je na lepší „ráně“, nýbrž takové, kteří v největším bytě hospodaří bez mála tak, jako když se malé děti dostanou někde ke hromadě písku nebo šterku. Nejlépe to viděti, když takový opustil byt, aby se přestěhoval opět do nově upraveného. Stěny samá díra od hřebů a háků, poněvadž se zarážely do zdi, jako by byla prkenná, kachle kamen v kuchyni jsou otlučeny, pláty zohýbané, dvířka u plotny na vypaštění, dvěma oděšené, tabule v oknech a ve dveřích porýpané, dlaždičky v předstíni podrobené. Nevidíme se tomu: na kamna a plotnu se nakládá bez mála jako na formanský vůz; ač je v domě prádelna, pere se přece v kuchyni. Na dlaždičkách v předstíni rozbíjí se většinou kusy uhlí a na podlaze před plotnou v kuchyni štípou se polínka na třísky k roztápní. A což teprv to hospodaření s vodou! Aby se nemuselo prádlo máchat, nechá se téci voda na ně v koupelně celou noc; vždyť vodu platí pau domáci. Připočítají-li se škody, které taková partaj způsobí na domě svými dětmi přemáráním dveří a stěn na chodbách a na fagadě, činí to do roka značnou část. Tuť zajisté neuvědomitost. A pak? Když domáci vidí takové hospodaření, aby se pro budoucnost kryl, zvýší následující partaji nájemné.

Projekt úpravy Labe v trati Kydlínov-Plotišť v Hradci Králové. Projektovaná úprava Labe u Kydlínova počíná v km 162.160 — jest tudíž 1154 km dlouhá Sestává ze dvou částí, z nichž první sahá od km 163.160 do km 162.780; toudo mají býti zlepšeny poměry, nastalé průtrží říční zátočiny v březnu r. 1905, již dvě sousední ramena zátočiny byla krátce spojena a tak velmi nepříznivé poměry vytvořeny. Části drakon má se průkopem, jdoucím od km 162.00 do km 162.780, odstraniti celá řada strží v následující říční zátočině. V celku obě úpravy navrženy jsou ve dvou obloucích o poloměru 600 m, oddělených od sebe krátkou přímkou. — Dno navrženo jest průběžně v definitivní hloubce budoucího dna kanalisované trati se spádem 40 cm na 1 km. Profil projektované úpravy má tvar lichoběžníkový se šířkou dna 24 m. Záhozy mají sklon 1 : 1½, a lavičku 1 m. širokou, o níž se opírá dlažba ve sklonu 1 : 2, 30 cm silná, nad níž se břehy vydrnují. Při plném břehovém profilu, t. j. při hloubce ca 5.30 m, protéká jím 256 m³, kdežto množství, které protéká dnešním profilem břehovým v jmenované trati, kolísá mezi 120—160 m³. Po vystavení jezu v Plackách bude max odtok zvětšen na 350 m³. — Potahová stezka projektována jest po levém břehu ve výši asi 4.15 m nade dnem. V první části zřízena jest zatím jako cesta polní 3 m široká, která se v části druhé rozšiřuje a v km 162.00 připojuje ku stávající cestě, vedoucí k mostu k Placke. Poněvadž tato cesta v části druhé má v budoucnosti sloužiti nejen co stezka potahová, nýbrž má též zprostředkovati bezpečnou komunikaci na odříznuté pozemky po obou zátočinách, proto volena její šířka 5 m. Vyústění odpadní mílny Budín projektováno jest v km 162.950. V odříznutém rameni u km 162.280 zřízen bude na levém břehu průkopu rybníček. Břehy jeho ponechány budou měkké, takové, jako jsou v dnešním řečišti. Délka jeho má býti 160 m a plocha 5250 m². Spojení rybního útulku s řekou umožňuje se zděným propustkem s betonovou kleboun. Světlost jeho jest 20 m, výška 3.57 m. Staré koryto se zasype do výšky 18—50 cm nad dnešní normální vodu. — (Dle Středního Labe.)

Odbornou revizi úprav podal městské radě pan Karel Dvořák, král. český zemský účetní revident v Praze, o zevrubném prozkoumání veškerých důchodenských účtů městské obce Královéhradecké za rok 1906. Pan revident Dvořák, jeden z předních znalců účetnictví kamerálního, z kterých příčin o odbornou revizi za rok 1905 a 1906 od obecního zastupitelstva byl požádán, prozkoušel oprávněnost každého účinnu kasovního a sledal veškeré položky příjmové a výdajové úplné správnými a uvádí v příčině hospodářství obecního, že výsledky příjmové i výdajové pohybují se celkem v mezích rozpočtu, takže rovnováha v hospodářství obecním také v roce 1906 nebyla porušena, a konečně podotýká s odvoláním se na svou správu za rok 1906, že letošní prohlídka účtů utvrzen byl v přesvědčení, že hospodářství obce Královéhradecké jest nejvíce správným a že i v ohledu kasovním a účetním jest uznati největší svědomitost, plni a správnost úředníků důchodenských. — Takovými nestranným, odborným posudkem mohou býti vedoucí činitelé i všechna naše veřejnost úplně spokojeni.

Všem kategoriím definitivních i výpomocných státních zřísená! Všájemně se podporujících a vzdělávací Jednota c. k. státních zřísená v Hradci Králové svolává na neděli dne 17. května 1908 o 2. hod. odp. do Hradce Králové, v místnosti Živnostensko-čtenářské Jednoty na Malém náměstí krajský sjezd státních zřísená bez rozdílu služebního odvětví. Na pořadu jest: 1. Informace o dosud vykonané práci, směřující ku všeobecné úpravě našich neutěšených poměrů, se zvláštním zřetelem na jednání rozpočtového výboru Hráské rady, dále 2. úřady o dalším postupu, hlavně však umožnění všem přednesení nálezových a nutných požadavků jednotlivých kategorií státních zřísená. Přítom-

nost pp. Hráských poslanců všech politických stran písemně zaručena! Sčítáte se všichni! Dány výzvy. Veškeré informace udílí p. Ed. Miřák, c. k. vrchní dozorce vězňů v Hradci Králové.

Proti klerikálnímu útlaku ve škole pořádali zdejší pokrokaři protestní schůzi. Moderní učitelé chtějí ve škole míti větší platy a menší zodpovědnost v práci, proto touží zbaviti se v katechetovi nepohodlného svědka své činnosti. To je právě jádro celé té deklamace o „útlaku klerikálním“. Nejvíce si stěžují na útlak tuctoví školní živnostníci, kteří se mluví svým povoláním a hodlají školu zreformovati tak, aby vyhovovala také jejich zbědované existenci. V Hradci Králové navrhl protestní schůzi v pokrokovém klubu kandidát professury na reálce p. Prochlik, jenž již dvakrát se podrobil státní zkoušce a vždy seznal, že nynější zkoušební řád mu málo vyhovuje. Tážeme se pana kandidáta Prochlika, kde mu nějaký útlak klerikální brání v dosažení potřebné způsobilosti pro zastávání zodpovědného úřadu professorského? Tážeme se téhož „pokrokového“ paedagoga, kdo bude asi dříve odstraněn ze školy, zdaž neboženství či jeho zneužití veličina? Tážeme se dále celé veřejnosti hradecké, zdaž jest ochotna věřiti pokrokařům, že zde trpí hlouček pokrokařů vůbec pod nějakým útlakem? Pokud uči denní zkušenost, terrorisuje a insultuje právě tento požidovstělý cech celou hradeckou veřejnost a při tom neostýchá se při svém cynismu stýskati si ještě do útlaku. Tolik poznamenáváme ku protestní schůzi.

Smutné odhalení při dražbě. Včera asi o 10. hodině roznesla se městem naším hrozná zvěst. Před čtyřmi týdny zmizel, neznámo kam, 65letý starec jménem Urban, byt nechal otevřený; poněvadž pak neplatil činži, měl býti v těchto dnech jeho nábytek licitován. Při prohlídce bytu přišli zřizenci na šatník, z něhož při otevření vyrazil děsný puch. Urban se dle pověsti pro zpronevěření jakýchsi peněz před čtyřmi nedělemi v šatníku obesil a mrtvola jeho visela tam až do včerejška. Byla odvezena do úmrtní komory. Nešťastník byl prý vdovec a děti jeho žijí v Praze.

Vyhláška. Za příčinou čistění parního kotle ve vodárenské stanici v Plotišťích, bude pitná voda od 8 hodin v noci ze soboty dne 9. na neděli dne 10. května t. r. a v noci z neděle na pondělí dne 11. května t. r. úplně uzavřena. V době denní nuto pak vodu co možno šetřiti, aby zásoby po čas čistění vystačily.

V panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové vystavují se ve dnech 9.—17. května pohledy města Pekinga.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1908. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,535.290.71, vloženo K 122.568.45 vybráno K 133.567.95, stav koncem měsíce K 1,524.201.21. Stav půjček počátkem měsíce K 1,383.147.70, půjčeno K 71.808.56, splaceno K 106.412.29, stav koncem měsíce K 1,348.543.97. Rezervní fondy a závodní podíly K 219.329.27, pokladní obrát K 554.458.76.

Poměry okresu Nechanického. Jiná příčina poměrů v okresu Nechanickém je stav peněžnictví instituce městské. Druhdy v okrese Nechanickém vysávali lid různí, nenasytní lichváři a ubíjeli mravní i fysickou sílu nešťastných obětí. Když potom vznikly záložny a spořitelny, tedy zákonné se sice pomohlo a hledělo pomoci nešťastným obětem lichvy, ale lidé ziskuchtiví a dlužníci s úvěrem sešli se opět u Thermopyl na jednom bojišti. A za nimi jako za vojskem markytáni přitáhli činovníci samosprávy, aby se tu ujali z počátku v malém koutku, ale později se rozšířili a změnili celý ústav a vybírali přední místa, opírajíce se o kapitalisty ve městě, kde ústav založen. V ústavě peněžním shromáždili první osoby ve venkovských obcích buď jako věřitele nebo dlužníky, a ústav stal se jim zlatodolem. Odtud se hmotně vyvíhli, protože lid zdejší dle Štolbova „Vodního družstva“ navykl milostpánům nositi pomazánky. Ve mravním ohledě se šlo ovšem ještě níže. Lichvář sice vzal svou lichvu, odšel — ale více ničím nebyl mu dlužník povinen. Ale zde v ústavě je morálně nucen, vypůjčil-li si peníze, voliti a jíti s „pány“. Nejde-li, pak je zle, u činovníků má špatné oko a „bríknu“ nah, zvlášť nemá-li úroky v čas zaplacené — směnka-li propadla. Pytel neštěstí spadne na hlavu jeho. Hned má výpověď nebo ještě něco horšího. A tak se venkovčan dostane nejednou z deště pod okap. Zaprodáva svobodu, stává se sluhou zaprodaným osobám, které v ústavě nabýly vrchu. Proto založeny ve vesnicích Raiffeisenovy, aby rolník beze stráty času, bez dlouhých oklik a líbání rukou „jemnostpánům“ a za výhodných podmínek obdržel peníze a mohl je do hospodářství vložit. (Dokonč.)

Ze Smiřic. V neděli dne 10. t. m. pořádá křesťansko-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí v místnostech spolkových v Městském hotelu ve Smiřicích o 4. hod. odpol. spolkovou přednášku. Promluví odborný znalec, p. Hrdel učitel z Výřavy, o nejzajímavějších zjevech se života stromů a keřů ovocných. Zajisté nyní při otevírání se přírody bude odborná ta přednáška svlášť zajímavá. Jest tudíž bojná účast členstva i všech přátel stromův žádoucí. Zdat Bůh!

Divadelní společnost sdružených měst východočeských po krátké sezóně opustila tyto dny Pardubice, kde hrála v dělnickém domě jen málo dní, a odešla do Slaného. Ať je to společnost vynikající a uměleckými svými výkony předčí zajisté mnohé jiné společnosti, přece se jí v Pardubicích nedatilo příliš valně, tak že v očekávání svém byla bodně zklamána a před časem musela se dalších představení vzdati pro nedostatek umění milovného publika. Za to koňský cirkus na „Olšinkách“ si v té příčině nenalíká a prodloužil řadu svých představení na delší dobu. V tom ohledu sůstávají Pardubice své staré tradici věrně. Snad až dostaven bude zdejší „stánek mus“, změni se záliba a vkus zdejšího občanstva.

Jak se v Pardubicích staví. Na to jest jediná odpověď: Velmi zdlouhavě. K tomu není třeba žádného odbornictví, aby člověk dovedl posouditi, co se do nekonečna vleče. A to je v Pardubicích téměř s každou stavbou. Kdosi dokonce prohlásil, že si stavitelové v tomto městě dělají tímto způsobem reklamu. Kdo byl v Pardubicích loňského roku, musil si všimnouti, že se tam staví na Zeleném předměstí asi tři domy. A kdyby přišel do Pardubic dnes, p. divil by se, že to k hotovosti má ještě hodně daleko. Na tak frekventovaném místě jako je Zelené předměstí, boříti a stavěti po dvě léta, to je přece příliš. Máte tam ustavičně samou hromadu hlíny, písku, cihel, klad atd., takže je strach opravdu kolem jíti; k tomu nikde žádný pokrok, a p. stavitel je přece tak velikým pokrokářem. Není divu, že se v těchto místech překotil již několikrát povoz s nákladem, který, ubýváje se spouště tam nahromaděného staviva, převrhl se s celým obsahem na chodník, obsazený silně obecností. Doufáme, že do r. 1909 budou tyto budovy přece už hotovy.

Oslava 1. máje v Pardubicích. Sociální demokraté oslavili společně s pokrokaři „dělnický“ svátek právem od „kostelíčka“ do dělnického domu. Tam měl souborů Cifka z Prahy ostrou řeč o té nejpalčivější otázce našich sociálních poměrů, totiž o velkokapitalismu (židovském?). Potom byl koncert a zábava, na níž bral účast i nemocný redaktor „Vých. Obzoru“, který, jako čistokrevný demokrat, polibiv galantně ruku své vyvolené družce, k večeru se souborů se rozloučil. — Národní socialisté slavili svůj den až v neděli dne 8. t. m.

Zahajovací jízda s automobily v Pardubicích bude se konati ve středu dne 13. t. m. o 10. hod. dopoledne jízdu d. Holie a Bobdane, při níž se účastní za přítomnosti ministra obchodu dra Fiedlera četní hodnostáři z města a okolí. Poštovní automobily jezditi budou nyní pravidelně denně z pardubického nádraží do zmíněných měst. Jednu cestu bude konati automobil od Holie přes Dašice a Roveň. Automobily jsou čtyři a vynikají ladnou úpravou a prostranstvím. První zastávka bude v Pardubicích na náměstí a bude se platiti z nádraží za tuto cestu 20 haléřů. Druhá zastávka bude v pardubické zelenobrané dubině a bude výhodná pro ty, kteří konají výlety do tohoto oblíbeného místa výletního.

Nový generál v Pardubicích. Na místo generál-majora Otty šl. Potena jmenován velitelem 9. jízdní brigády v Pardubicích plukovník Vilem Karger, posavadní velitel dragounského pluku.

Ž Holie. Akce za zřízení pomocnické pokladny nemocenské, ač byla odhlasována již přede dvěma lety, epí dosud. Jest zákonem stanoveno, že kde stávají obchodní gremia a živnostenská řemeslná sdružení, zříditi se má pomocnická pokladna nemocenská. Obchodní gremium jakož i obě sdružení řemeslná usnesla se hned r. 1906, že se mají zabýti kroky, aby pokladna ta v čase dosti krátkém v činnost uvedena býti mohla, pověřivše p. Jos. Formánka, pekaře, aby přípravné práce předevzal. Pan Formánek podjal se úkolu tohoto; avšak p. Formánek do dnes perem nehnul. Nedivíme se pranic; jest tak příliš jinými pracemi veřejnými zaměstnán! Pro blaho poplatníků jest členem berní komise, tak že na práci, týkající se vypracování elaborátu zřízení pomocnické pokladny nemocenské, času nezbyvá. Nechce dle obecného mínění poškoditi na příjmech p. dra. Čenka Zemánka jako lékaře okr. nemoc. pokladny; či snad má p. Formánek strach z vůdce soc. dem., aby nebyl na jeho obchod uvalen bojkot? Aby nemusel veřejně prosit a se omlouvat, že on za to nemůže, že byl k tomu doháněn, jako to učinil horlivý pokrokář p. Zeman? Starosti tyto má p. Formánek velmi lehou pustit mimo sebe, neboť — jak se dovídáme — přibude Holicům ještě jeden a to třetí lékař, kterého jest již zde sverchovaná potřeba, aby p. dr. Zemánek se mohl věnovati více politickému a volnému myšlení. Lékař, který sem má přijíti, jest dle soublahných zpráv odborníkem výtečným. Zajisté zde zasluhuje důvěru i slušnou existenci. A tak doufáme, že p. Formánek, co zanedbal, nyní usplní, vlečenou naň práci provede a tak získa násl. pokladny pomocnické urychlí.

Ž Chrastice. Úmrtí. Dne 28. dubna skončil posavadní p. Josef Vaško, bývalý starosta obce Štítly. Zemřel byl dlouhý čas důvěrníkem místní katol. organizace, kterouto funkci vždy a věrně pečlivě zastával a získal si pro svoje charakterní a přímé jednání ácty a vážností všech společenstev. Rodina strádá v něm při-

žlivého a vzorného otce, občané skalití dobrého a upřímného rádce, katolická strana pak neuvěřitelného organizátora. — Vysoké stáří. Vysokého věku dosáhl p. Vincenc Mencl v Chrastě u Chrudimě. Starce přes svých 96 let těší se dosti dobrému zdraví a vykonává dosud obtížné práce v poli. Ze žijících potomků jsou 2 děti, 5 vnuků, 4 pravnuci a 2 praprawnuci. Mnoho zdraví!

Pomsta za mšle. V Nové Pace konala se od 20.—26. dubna obnova sv. mšle, a sice vldpp. P. Zimmerhacklem a P. Jemelkou. S jakým úspěchem se potkala činnost těchto horlivých misionářů, je viděti z toho, že 3200 kajícníků přijalo sv. svátosti, a obrovský klášterní chrám Páně býval zejména večer téměř do posledního místa naplněn. Veliký rozruch způsobila zejména řeč dp. P. Jemelky k mužům; doufáme, že nezůstane bez blahodárných účinků, zejména na sebevědomí některých pp. učitelů v místě i v okolí. Zato však potrestán místní farář dp. P. Vomočil. Ač byl dříve sám požádán, aby ve zdejší „Báse učů“ konal přednášky nábožensko-mravní, přece dostal v těchto dnech přepis: Ctený pane faráři! Ve veřejné valné hromadě „Besídky učů“ učinil jsem dotaz o přednáškách Vámi chystaných. Přítomní odhlasovali ve smyslu záporném, což dovoluji si tímto oznámiti. S úctou Em. Rotta, uč., t. č. správce besídky. — Má ještě psipisati: Pomsta je sladká.

Pokrokové zahájení p. starostovy činnosti čili obrázek z organizačního ráje v jednom Kocourkově. V jedné obci blízce města N. P. byly nedávno obecní volby, při nichž příčiněním místního správce školy p. J., který si rád hraje na vůdce osady, zvíťazila strana jeho přívrženců. Nejsou to lidé snad nevěreční, ale jdou slepě za svým vůdcem, který, maje jako jednotlivní venkovský učitel svou kariéru už dávno ukončenu a nemoha vyniknouti svojí dovedností ve škole, chytil se veřejné činnosti v obci a snad se domnívá, že celý svět se otáčí jen kolem něho. Proto také pomoci různých, sem pozvaných řečníků hledí obec vymanit z té „klerikální tmy.“ Mnozí byli jeho dětem za kmotříčky a k vůli tomu kmotrovství se už všelicos uděla, třeba i ta největší konina. P. učitel se postaral, aby jeden takový jeho kmotříček byl zvolen za starostu. Proto musel bývalý starosta p. P., muž rozsáhlý a správný, býti vyřazen, neboť se prohlásil proti všemohoucnosti páne učitelově zvláště tím, že nechal v jednom sezení místní škol. rady na návrh p. faráře protokolovat usnesení, že místní školní rada „nesouhlasí s vyloučením náboženství ze škol“ od jistých páne — je tedy rozhodně „zakuklený klerikál“, ač se hlásí ke straně agrární. — Nová „vláda“ musela se něčím vyznamenat a vyznamenala se tak, až se všichni za břícha popadáme. Za třet za organizační schůzi, kterou tam katolická strana pořádala (jaká opovážlivost!), měla být duchovní správa zasazena „smrtelná rána.“ Proto rozšířena po celém kraji zvěst, že p. farář za služby Boží, v blízké kapli konané, dostává ze záduše téže kaple 400 sl. ročně, a že tudíž nebude nyní povozy ke kapli té obstarávat obec, nýbrž že si je má obstarat p. farář sám. Pod dojmem této zdrcující zprávy ovšem dali moudří otcové obce hlavy dohromady a usnesli se jednomyšlně (!), že obec dále povozy poskytovat nebude, což vítězoslavně rekon. dopisem duchovní správě sdělono. Neboť takový novopečený starosta ve své bohorovnosti nesnáší se tolik, aby se svým farářem jednal osobně. Také tím má p. farář pocítit vzrůst a význam strany pokrokařsko-agrární. Na faře se ovšem chytali za hlavu, neboť takovou „ránu do hlavy“ nečekali. Nezbylo nic jiného, než zastavit služby Boží, jichž se bez toho většinou účastnily jiné osady, a sice až do té doby, kdy o věci rozhodne c. k. okres. hejtmanství a bisk. konsistoř. A obecní otcové strkají opět hlavy dohromady: „To p. farář neměl dělat! Měl jezditi se svou příležitostí, abychom se mu mohli aspoň vysmát. My si služby Boží přejeme, ale když má za to takový náramný obnos, měl i přes naše usnesení služby Boží obstarávat. Takhle by se ten lid mohl naposledy ještě obrátit proti nám a vyhodit nás ze sedla.“ — Hoed napsán dopis patronátovnímu úřadu, v němž se už napřed slibuje dik za prokázanou službu a žádá se o důvěrné sdělení, jaká je vlastně ta odměna p. faráři; též se žádá, aby vzhledem k tomu, že p. farář nechce služby Boží konati, ta velká odměna se mu neposkytovala, „což ovšem záleží na blahovůli Vaší“, připojil skromně nový p. starosta. Ale bída, že lež má tak krátké nohy! Teprve teď musejí alyšeti tu Jobovu zvěst, že fara nemá s celých těch služeb Božích ani haléře. Jaké to zklamání! — A ti lidé s tím už dvě léta provádějí áviadl a rozčilují osadu. Ještě než byli zvoleni, denuncovali volebného pána u okres. výbora, že se u oltáře nesprávně modlí, že se má modlit za celou osadu (!?) a on se prý modlí za toho, kdo mu zaplatí: že, když má obodit pětky na organizační schůze, ať chodí pětky také do kaple (1 a půl hod. cesty). Vysmívali se každému, kdo vešel „pátera“ (jak říkali „Pochodní“), tak že už nikdo pro kaše ani jedit nechtěl; a teď se teprv pravda ukázala. Jaké to blamáč! Ale dobře tak — když slepý slepého vede, oba do jámy padnou. Šlechetného a správného muže jste vyřadili a odevzdali jste obec do rukou lidí povrchních a nerozsádaných, dovedli jste si tam učitešskou loučku, s kterou jste se teď

předě všemi úřady a předě vším slušně smýšlejícím obyvatelstvem nesmrtelně blamovali. Co p. farář má za ty služby Boží, na to jste se měli přeptat dříve na místech kompetentních, a ne se ohytí každého klepu a pak provésti takovou koninu. To jste pěkně zahájili svou „úřední činnost!“ Když se nový starosta slepě chytá šosá pokrokařských, obyčejně to špatně dopadne; ale když se to děje tak neříkavě jako u nás, pak je z toho ostuda pro celou budoucnost. Prozatím se budeme modliti, aby nás Pán Bůh za té nové vlády při zdravém rozumu zachoval ráčil. Ale na vaše další ústky odpovíme odhodlaně. Byli jsme moc trpěliví již hodně dlouho.

Ž Hlinska. Před několika týdny svolala zdejší tělocvičná jednota „Sokol“ zástupce zdejších „národních“ spolků (ale jen těch, co mají národní punc) k úradě za příčinou oslavy 100letých narozenin Josefa Kaj. Tyla. Jelikož náš křesť.-soc. vzdělávací spolek „Svornost“ nenalezl milosti v očích páne, kteří mají na vlastenectví patent, a kteří tu svou horoucí lásku k té naší Němci utlačované vlasti zvláště ukázali letos při příležitosti prvního průmyslového plesu v Hlinsku, odhodlal se křesť. soc. spolek „Svornost“ pořádati oslavu Tylovu sám. V neděli dne 26. dubna, kdy se oslava Tylova konala, byly spolkové místnosti „Svornosti“ přeplněny. Před divadelním představením, k němuž byl vybrán kus Jos. Kaj. Tyla „Bankrotář“, velmi pěkně o Jos. Kaj. Tylovi promluvil vp. jáhen Leopold Sokol, v přehledné přednášce všestranně činnost oslavencovu oceniv. Pak velmi pěkně sebrán byl kus „Bankrotář“, jenž vyniká mnohými krásnými, mravoučnými sentencemi. S jakým porozuměním kus ten byl sebrán, patřao z napjetí a hrobové ticha, s jakým obecnstvo hra sledovalo. P. T. páni herci i dámy herečky mohou býti s výkony svými jak náležitě spokojeni. Díky jim za ten krásný požitek, který nám zmíněným představením připravili! Další činnosti „Zdat Bůh!“

Katolická organizace v České Skalici. Utěšený vzrůst katolické myšlenky lze pozorovati v tomto městě, kde ještě před rokem o říšských volbách obdržel katolický kandidát pouze 30 hlasů a sociálně demokratický 303 hlasy. Našlo se v Č. Skalici několik uvědomělých a neohrožených katolických mužů, kteří letos z jara založili katolickou organizaci. Přední zásluha v tomto buditelešském díle přisláhl obětavému p. soudnímu adjunktovi Drdovi, jenž plní akvělým způsobem kulturní poslání pravého inteligenta ku sešlení mravního citu lidu. Kéž bychom měli takových mužů více! Organizace katolická koná čile vzdělávací schůze vždy za obřadné účasti posluchačstva. Minulou neděli přednášel vldp dr. Reyl o budoucnosti strany katolického lidu a téměř 2hodinový výklad tento přijat byl nadšeným souhlasem. Příští neděli 10. t. m. bude přednáseti sl. Jakubcová o ženské otázce. Schůze konají se ovšem důvěrně, protože běží organizátorům o vzdělání stejné smýšlejících a nechtějí mařiti čas potíráním cizorodých zivlů.

Katolické schůze v Dobrušce a pokrokaři. Pokrokaři vřekem se nechtě, že naše schůze dne 10. dubna dopadla tak zříkale, a že nemohou našemu řečníku vytknouti tak hrubé výrazy, jakých na př. užíval před ním dr. Bouček v našem městě. Vldp. dr. Reyl řečnil tak klidně a věcně, že rozbřesko se i mnohým lidem, kteří přišli jen na výsvědy. A proto nyní tanatismus víří jako mořská bouře. V masarykovském „Čase“ ze dne 24. dubna čteme přímo polemové výrazy o našem lidu. Pokrokaři píse tam zlostně o „nemyslivé, otrocky oddané, nízce fanatické řadě myslí“, o „slepém klerikálním stádu“, o „tlustých lžech v Obnově“ (lhaři, jen jmenuj ty tlusté láh!), o „nejpustší tmě.“ Iau, katolici skrátku už hodně začali přemýšlet, nechce se jim do židovského chomoutu, nechtějí věřiti, že vysavačstvím stále se množícího židovského kapitalismu jest vinna církev. Nechtějí si dát namluvit, že masarykovský demník, který dělal reklamu židovsko-německé „Talmud-Thora-Schule“ a útočil proti katolickému českému gymnasiu, jest časopis vlastenecký. Ne — a nechtějí věřiti, že chce opravdu vzdělávati list ten, který uveřejňoval hrubé nadávky Macharovy; nechce věřiti humanitářství těch listů pokrokových, které hájily surového advokáta, zmlativního katolického kaše. Nás už služebníci Israele nezmatou. — Dle zprávy „Času“ bovořil dr. Bartošek na protikatolické schůzi, že „bývaly časy, kdy v katolické církvi se vážně pochybovalo, má-li žena vůbec duši. Dnes je ovšem jinak. Dnes se církev líst k ženám...“ Předně prohlásíme, že křesťanství rozhodně nikdy žlik nesotročovalo ženu, jako sotročují katolické dělnické ženy i muže sociální demokraté. Jakmile katolický dělník prohlásil, že na hrubé tiakoviny radě platiti nebude, hned ho radí vyhodit z fabriky, odti-li pevnou půdu pod nohama. A kdy že církev, která Panu Marii ctíla od počátku jako královnu světův a svétic všech, pochybovalo, má-li žena vůbec duši? Jen ať p. dr. Bartošek promluví zcela svobodně a natičností svoje dokáže. My však můžeme posloužiti v této příčině případnými fakty s tábora jiného, totiž protestantského. Pane dre Bartošku, právě za květn protestantismu v Hlinsku v století XVI a XVII. vážně uvažovali „osvícení“ protestanté, je-li žena

člověkem. Jen čtíte v Janásově, jaké sprostácké papírky tehdy skládány na ženu. Eucharis Eyerling špínil ženy ve „Sběrce příležitostí“ a napomínal: „Kdo svoji ženu nezmiloval, neodpoutal ji od ďábla. Proto jsou ženy obecně tak zlé, poněvadž se v nich ještě skrývá ďábel, který se dá klackem vyhnouti.“ Magdeburský pastor v předmluvě k „Soudu Salomounovu“ napsal: „U nás je přelovi, že jsou ženy play podvodu a lsti; jak žena na zem pobledla, jistě si vymyslí lež.“ Na příklad ve Wittenberku bylo roku 1696 rozšířeno 51 článků jako „nová disputace“, v nichž dokazováno, že ženy lidmi nejsou. Proti těm článkům vydal tehdy pastor Schobbius velikou knihu, kde dokazoval lidství žen důkazy originálními. Prý jsou ženy lživé, z čehož patrné, že jsou rozumnými tvory; také proto jsou lidmi, že jsou smrtelné; nejsou nestvůrami přírody, protože nestvůry málokdy mají potomstvo a nemají takovou podobu jako jejich matky, atd. Tak se osýval proti samým — protestantům. A přes to všechno, že žena byla pokládána v protestantství za tvora nízkého, že snášení musila neurvalé posměchy, Masaryk ještě prohlásil: „Rodina reformací postavena výše.“ Tak, p. dr. Bartošek! Jen povězte teď proroku Masarykovi, jak se blamoval. A ukažte protestantům, jak osvěceni a vzděláni byli jejich předkové. Nestáli-li, co jsme uviděli, povíme o tom ubohém postavení ženy v protestantství více. Jenže vy již k vůli svým evangelickým kolegům raději volnou myšlenku o protestantském názoru na ženu spouštáte. — A kdo z katolíků vás volal, že jste chtěli mít v naší schůzi delší řeč, že vám pět minut k poznámkám nestačilo? „Čas“ by přece mohl vědět, že vzhledem k následujícímu divadelnímu představení nebylo naprosto možné vyhovět. Vždyť byste přece zase musil dovolit, aby se vám delší chvíli odpovídalo. Jak ty vaše „debáty“ dopadají, víme podle disputace královéhradecké. Proto jest zřehla farizejský výtkik pokrokaře v „Času“: „Zasmenitá volnost!“ Zdá se nám tak, že by o vědomostech filosoficko-historických p. dr. Bouchka mohl souditi snad povolnější člověk než absolvent měšťanské školy a účetnického kursu. — Pro nezákonně konanou veřejnou schůzi, na níž mluvil dr. Bartošek, jakož i pro výrazy, jím přednesené ve schůzi důvěrné, jest v proudu právní vyšetřování. Vzal to na starý kolovrat. Zas fráze, které utrácel jinde — na př. „o legendární osobě Kristové.“ Talmudistickým pokrokářům to ovšem stačí, ti nebudou pátrati, kolik velikých obranných prací od velikých učenců proti takovým frazím vyšlo.

Nové město. Do řady českých měst vstoupil právě Ronov nad Doubravou; žádosti obecního zastupitelstva, aby městečko Ronov bylo povýšeno na město, bylo vyhověno. Současně letos slaví Ronov památku svého 600letého založení.

Z Rokytnece. (Úmrtí.) Dne 30. dubna zemřela zde matka vldp. bisk. vikáře Václ. Hlavay v pošeňnaném věku 81 let. Státníka tato žila co vdova 25 roků u svého nejstaršího syna, nyní již vikáře. Nestarala se nikdy o hluché zábavy tohoto světa, nýbrž obracela celou svou péči křesťanské výchově svých dětí. S největší chlubou vypravovala vždy o svých synech, o jejichž hmotné i duchovní statky se postarala. Nad rakví její truchlilo a plakalo 5 zdárných synů: 2 kněží, vldp. p. vikář a bratr jeho P. Frant. Hlavsa, farář z Kladrub u Stříbra, dále učitel, velkoobchodník a poslední syn, nejmladší, strojvůdce. Účastenství na pohřbu, jenž odbyl dne 2. května z farní budovy rokytnické, bylo velkolepé. Obzvlášť podotknouti sluší, že účastnil se pohřbu vysokořodý p. bratr Josef Nostic Ríenek se svou chotí Rosou, rozenou kněžnou z Lobkovic, dále duchovenstvo vikariátu králického a rychnovského, celkem 17, dále úřednictvo patronátní a zeměpanenské. Též p. c. k. školní inspektor byl přítomen a učitelstvo celé farnosti rokytnické i se školní mládeží. Neopřehlédlný zástup věřících, spolky, obecní zastupitelstva všech obcí farnosti i z okolí byly nejlepšími svědectvím nejen účty k zemřelé státnice, nýbrž i oblihy, již těší se vldp. vikář, jenž svou — v pravdě křesťanskou — lidumilností a horlivostí pastýřskou zajistil tohoto velkolepého výrazu oddanosti si zasloužil. Možná říci, že celé Orlické pohoří truchlilo a pozůstalými matičky našeho p. děkana. . . Nejvíce dojala účastníky pohřbu promluva vldp. vikáře nad hrobem vlastní jeho matky. Se slzami v očích děkoval všem přítomným za tento projev lásky v pravdě křesťanské, prokázané jeho milované matce. Vyslovující zde ještě jednou svou nehlubší soustrast vldp. vikáři i ostatním pozůstalým, přejeme mu z celého srdce, aby mu Bůh milostivý hojně odplatil vše, co pro matku svou po 25 let dobrého konal, obzvlášť pak, by splnila se na něm slova příslibu Božího: „by dlouho žil a dobře se mu vedlo na zemi.“

Z Lomčok. V blízké osadě Michovce bydlící rodák náš jst, p. Josef Brožek, spisovatel a známý pracovník katolický, postižen byl vážnou nemocí. V neděli dne 3. května t. r. přednášel v Semilech ve Všeob. sdružení křesť. dělnictva před to, že již před tím byl chorav. Zdrav se zmeškal vlak a nechtěje v Semilech zůstatí přes noc a v noci jeti rovněž nikoli, vydal se na cestu pěšky — té hodiny cesty. Přišel domů v noci a ráno musel k němu dostaviti se lékař, neboť p.

Brožek zachráněn byl chrlením krve. Snad cesta mu uškodila, ale koloží světu, že prý se setkal se soc. demokraty, jímž jest zde trnem v oku, kterými byl ohrožen, tak že útekem se musil spasiti. Buď jak buď. My přejeme našemu pracovníku brzkého zdraví.

Pokrokařský úsudek o „černém“ humpolecku. Jak dovede skandální tupití pokrokový tisk náš zachovalý venkovský lid, o tom se každý může přesvědčiti z velikého, poplašného článku v „Osvětu“ 1. ze dne 2. května. Pokrokový dopisovatel stíká po nás kolem hotovou parní stříkačkou. „Netopýři křídla, černá internacionála, nejspodnější vášně, o očích krví zalitých, bobopastém řádění, o znepravňování a rozběhování“, takových výrazů užívá pisatel při svém žalozpěvu o katolické Zkratce a dobře obce výrazné vlastnosti socialistických štváčů strčiti na katolíky. Jistě také zná dobře školu rudou a její vychovance. A teď, kdy lid tak dobře prohlédl řádění rudé internacionály, snaží se dokazovati, že tohle vědecko vlastně dělá katolíci. Poslouchajte, pokrokaři, již dlouho byla naše trpělivost k prasknutí napínána neomalenými štoky „Osvěty lidu“ a jejich stoupenců na tábor náš. Tupili jste směle i ty lidi, kteří se proti vám nikdy střem nepostavili. Pokrokařský tisk nedal pokoje svým mrtvým. A teď, když kopaný katolík porvedl hlavu a prohlásil, že se bude hájiti, nastává ukrutné překvapení a fanatická lamentace. Abychom ukázali pravou povahu dlouhatánského článku, poukážeme na body zvlášť kritické. Pisatel mluví o humpolecké schůzi katolické ze dne 26. dubna. Ta se vydařila znamenitě a proto ukrutný vztek! Jak se za to vymetiti? Pokrokař napsal do „Osvěty lidu“ o našich schůzích na př. tohle: „Stačil pokyn a klerikální массы byly hotovy uplatňovat lásku k bližnímu pěstí, holí a sklenicí.“ (Jenže k zármutku dopisovatelovu se ani nestal pokyn, ani neřítily sklenice atd.) Nebo tohle: „Ozvatí se, polemizovati, vytknouti nepravdu není možno. Viděl jsem, že bych zdrav nevyšel.“ A tohle píše hrdina, který v tom článku vysvětluje pokrokaře jiné k statečnosti proti „klerikalismu“. Jen je přitom velká chyba ta, že se mu pranic na naší schůzi nestalo. Snad si přece myslí, že jsme se trochu té „moderní lásky“ přičinili od socialistů a proto ten brozý strach, ta příliš důkladná předvidavost. Neměl si své svědomí, když jeho strach měl oči veliké jako lucerny na lokomotivě? Na mušku si bere pisatel zvlášť „polointelligentního redaktora Šupku“. Taký ten redaktor byl tolik brozý, že jste se bál s ním polemizovati? Vždyť přece se sám podřikáváte, že p. Šupka „sladkými slovy vmluví se v srdce lidu.“ A přitom na něco jest potřebí vás upozorniti. Vždyť velice pokrokový učitel se Sv. Kříže dvakrát již ve schůzích polemizoval bez bázně s p. Šupkou. Dále p. učitel Musil z Utína, taký velký pokrokař, debatoval s p. Šupkou několik hodin a pak po schůzi „polointelligentního redaktora“ stiskl ruku. Vyjadřuje docela obdiv, jak prý muž s tak velkou inteligencí může býti ve straně „klerikální“. Též s p. Šupkou slušně debatovali pokrokoví učitelé z jiných obcí. A neřítaly se strany naší sklenice, nebyly ohrožovány životy, netekla krev, jak byste rád o schůzích našich dokazoval. A myslíte-li, že naše listy zvlášť nejspodnější vášně, honem dokazujte, že některý náš list tak sprostě a neotesaně píše jako vaše „Osvěta lidu“, do níž jste se se svým lamentem utekl! Nazval-li sám pokrokařský „Český Učitel“ tento podvodný a sprostácký list stokou špíny, pak ovšem ani není potřebí zvláštních důkazů z naší strany. Vy, šlechtěný muži, rád byste nás vyřídili jako ošklivá polodivočny, ale hotové divočky. Ale kdo schůze naše zná, kdo zná dobře tu dlouhou trpělivost lidu tolik posmívaného, který teprve v krajním případě vzbouřil se k sebeobraně, zaměje se vaší malomocné zlobě. Můžete splati dále a k radosti lidí tapiti náš dobrý venkov dále. Takové nepravdivé nájezdy jsou pro nás jenom reklamou.

De Lukavice u Rychnova n. Kn. V ústě 18. „Posla z Podhoří“ nachází se zpráva z Lukavice, podepsaná velitelem sboru hasič. p. Hejčlem a jednatelem téhož p. Grimem. Pisatel článku toho jsou pp. akademici. V článku tom fanaticky napaden jest předseda záb. odboru p. Štěpánek, což jest veškerým členstvem věci znalým ostře odsuzováno. Způsob takového jednání zaslubuje věru delší dvahy, aby se jasně poznalo, komu skutečně záleží na opravdové práci spolkové, anebo kdo jen z touhy po slávě chytá se „práce vlastenecké“, která se pak vlastně takovým jednáním nikterak nepovažují, nýbrž snižuje, ubíjí. Štěpánek známe jako dobrého pracovníka v zájmech spolkových; jeho vrozená vytrvalost a opravdová snaha může být příkladem všem činovníkům, kteří pracují spolkově zcela nezištně, nehladivě slávy. Co jest to 15 roků činným na jevišti býti, dovede posouditi nejlépe nejen ochotník, ale také každý uznalý, rozumný pozorovatel a uvědomělý občan. Ochotníci vesměs klidí časem nevědk. a zneuznání, ale tak zacházejí a jednají s ochotníkem jako se děje poslední dobu v Lukavici, jest opravdu velice smutné. Což můž ten, který již tak dlouhou řadu let pracuje spolkově, nezaslubuje aspoň tolik, aby se o něm psala jen pravda? Měl se utívat lži, snižování a na oči utrhaní? Že také příčiny tupité člověka, který svým vlastním sebevzděláním a

četnými zkušenostmi nabyl takové praxe ve spolkové činnosti, která se nedá sebe radovanější líti, aniž jakýmkoliv potíráním zakrýtí? Tolik obětavosti a ochoty nemají všichni jeho odpůrci dohromady (a je vás dost), co má on sám. Jak má se nazvat jednání takých akademiků, kteří popouzejí způsobem jistě nechvalným nejen starší občany, ale i mladší lid proti člověku, který mládež tu s takovou ochotou a upřímnou snahou po léta vyučoval „besedě“ a „čtverylce“? Což veškerá ta práce, rozkvětu obce věnovaná, musí dnes na něčí vůli ustoupit svévolným hancům? A pak, když muže toho o svátostech velikonočních před celým shromážděním potupili, tu dožadují se páni pachatelé ochrany samého velitele a jednatele sboru; a nebezpečnosti, jichž se sami až do krajnosti dopustili, svalují na osobu, která nic jiného nežiní než že hájí čest spolku a čest svou vlastní. Ke všemu pak mají ještě tolik smělosti, že obranu ve vlastní věci a zájmech spolkových v redakci zaeství, a žádají, aby články napadeného se neuvěřejňovaly. To jest čestné jednání universit? Vzpomeňte si jen na nedávné doby, co trpkosti a příkoří způsobili jste ohledně té „národní slavnosti“, jejíž trosky vynesly Ú. t. M. š. tak značnou sumu. Celé knihy by se už mohly psát o hanlivých posudcích, kterých jen člověk ať se dopouští a jichž užívá se proti osobě, která čelí všem zlolažnostem, jež jsou jen obci k hanbě a soustředěna nepřinášejí žádného dobrého jména. Zdá se, že mnohý už ze řemesla osvojil si to lhaní. Necht rozumní občané lukavičtí dobře uvážiti, kde se pracuje na skutečném pokroku a kdo „pokrok“ provádí lacinými a velmi snadnými výpady. Rozeštvát, potupit, toť práce nejsnadnější.

My jsme my. (Rozjímání agrárníků.) Mimo našeho poslance Bergmanna moc si chválíme p. redaktora Vraného. Jen jak krásně a duchaplně někdy cituje bibli! Zrovna jako ten pan red. toho nového časopisu „Havlíčka.“ Jak to vše pravdivé a sbožné! Někdy v tom náboženském zanícení a horlivosti p. red. Vraný evangelium sv. Matouše ještě udělá o několik kapitol a veršů delší; no — však na tom nezáleží, to už o nějakou kapitolu více nebo méně! Někdy dovede náš p. redaktor byti také přísný a rázný, obzvlášť když se jedná o ty Kotrbovy zeměděle. O výrazy jako: „farizeové, pokrytci, žoldnéři velkokapitálu, plémě ještěrců“ atd. není u našeho p. red. nouze. Ušlechtilé! Souhlasíme, vždyť dobře ví, jaké má čtenáře, že nám z duše mluví! Vždyť nejsme přece nadarmo potomci „Božích bojovníků.“ A mnohý z nás se umí ohánět cepem — anebo co do ruky chytne za deset redaktorů (viz Hrdějice!) To kdyby tak tatík Žizka teď vstál! My o s-bě neřekáme nadarmo, že jsme agrárníci pokrokoví. Tak jako tohle: dřív naši předkové z toho starého světa ještě a i my, dokud jsme byli jen „agrárníky“, mysleli jsme, že na volký pátek se nemá v poli pracovat, ve svátek že nema býti taneční zábava a podobně, samé takové zastaralé předsudky. Ale teď se na nás mohl někdo na veliký pátek podívat, jak se u nás oralo i vláčelo v poli; ale prosím vásde ne, jen u obce, kde vládně pokrok a vzdělání! A nějaký ten Marianský svátek aneb svátek sv. Jana Nepomuckého, patrona českého, oslavíme věnečkem jako by nic. A ať nám pitom ještě někdo řekne, že nejme katolíci a — vlastenci! (Totiž kromě toho paktu s Němci.) Jen ještě něco nám schází, ve větších městech tu už mají Totiž taneční zábavy v postě i v adventě. My zatím máme na venkově jen divadlo a po divadle zábava bez tance. A tu řeknete, k čemu to také je? Domů se po divadle nechce, času dost jít spat, až když vstávají slepice, peněz máme na našem venkově jako želez (vždyť pro ně máme záložny!) a čekat a šetřit až snad po velikonočních? Zatím by mohla nastat zas nějaká nová moudra; to bychom si dali! Časem doufáme, že si tohle také nějak pokrokové zavedeme, vždyť my jsme přece my! — Nedávno také jeden pán, takto turista z Čáslavska, se kdesi zmínil, že, až ho to v Čáslavi omrzí, až ho ani Potěhy nepotěší, zahájí prý balonové spojení s Kocourkovem. Prý tam však zrovna teď o to balonové spojení nestojí, že prý se bez něho obejdu, vynášeli na místo toho něco levnějšího a lepšího, — co — neprozradíme ani za nic; oni si prý na to vezmou patent! Ale do našich vzdělaných a pokrokových obcí se měl přece jednou onen pán podívat, a třeba z balonu jednou si ten náš zelený kraj prohlédnout. Za cestu by to stálo! Prozatím však nechtěme štrpení, až u nás trochu přejde to „studeno“ a více se to „sazelená.“ Cestu bychom mu naznačili a třeba ho i doprovodíme. O neodolatelné a pro život potřebné atrakce není u nás také nouze. Nestojí-li však o náš průvod, důvěrně mu přece poradíme, aby se, až ušl Opocno, „dal trochu na levo.“ Vyhaul by se tím jedné obci, kde mají vleký spor o Sternbergovu postátnost. Snad to budou vytvářovat až někde v Hradci, tu „dědičnou pořádnost“, jak se u nás na venkově říká. A kdo ví, co to je, vlást si tak mezi rozvadané dědice, ten to podruhé nezkončí. A co konečně? Vždyť obec zmíněná není ani v Bergmanově seznamu obcí vzdělaných a pokrokových; co tam tedy? Zato my jsme my! A proto „v levo od Opocna“ na brzkou shledanou!

Sokolská svoboda v Ústavi. „Čestá Stráž“, sloužící rudé internacionále a taký-pokro-

kovým židům, dala povel a proto oficiální vlastenci musí poslechnouti a — vlastenci! bejme proti vlastní krvi. Aspoň z toho židé budou mít radost. Dne 4. května chodil sluha 8 kola po členech, aby podepsali snášelivý dekret; smysl přemoudrého provolání jest ten, že výbor Sokola má vysloviti důtku těm katolickým bratrům, kteří se zúčastnili slavnosti vzkršení Páně. To provolání zrodilo se v blavé synáček zvěrolásky a jednoho velice pokrokového krejčího. Oba jsou evangelíky a snášelivost svoji k jinému vyznání dávají tak zvláštním způsobem na jevo! — Sluha na dvou místech s podpisem pochodil zle. Bylo mu řečeno, že na velký pátek oba vynalešovali evangelisti sokolici šli od stolu Páně a to že jest sokolské; zúčastniti se však bohoslužeb katolických že sokolské není? Snad by si měl koupiti pokrokařský krejčí už nové brejle, vidí-li jimi pokaždé jinak. — Stojí dosud jednoty sokolské na základech postavených Tyršem a Fügnerem? Dobráčkové, kdyby si bývali účel Sokolstva ti dva mužové představovali jako vy, bývali by nuceni vyloučiti nejpilnější a nejzdatnější jádro vlasteneckých sokolů. Pokud evangelíci za pomoci židů v jednotách konfessiálně nešťvali, pokud každý katolík cítil se v Sokole jako doma, kopaly jednoty práci největší a nejzáslužnější. Nyní však ti lidé, kteří vlastenecky pracovali nedovedou nebo neumějí, chtějí se aspoň proslaviti udílením kopanců vlastní krvi, samým Sokolům. Takhle se znamená národ zvelebiti, až k radosti germanisujících židů vzplane prudší válka občanská v samých spolcích těch, jež mají sledovati cíle eminentně národní. Evangelikům Sokolové bez rozdílu vyznání propůjčují sokolovny ke konání bohoslužeb. Katolíkům se házejí klacky pod nohy i tenkrát, když a-poň mimo sokolovnu chtějí se zúčastniti náboženských úkonů svého vyznání. Jak dlouho si ještě nechají veliké masy katolictva líbiti takové ústrky od hravky evangelických kleriků? Katolíci, dobře si pamatujte, kam až taková spupnost vašich odpůrců sahá!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Českému obchodnictvu a živnostnictvu! Denně stoupající výbojnost německá, kterou svými penězi jen posilujeme, volá přímo, aby obchodnictvo a živnostnictvo české, mající ve svých rukou ohromnou sílu a moc, stále troufaléjšímu a vše české urážejícímu počínání učinilo konec. Uvědomme si, že německí továrníci i spupná Vídeň, která českému člověku upírá jeho právo a kde může, vše české tupí, až z 80% jsou odkázáni na konsumenty české. Pryč s lhostejností, dost již bylo toho ponížení, nečekejme na další urážky, jež nám aťanatisovaní Němci utědří, a promlouváme jako jeden muž jasně a rozhodně slovo! Využítujeme nyní ochabující konjunktury průmyslové a talipánového hnutí v Uhrách (kdež obchodníci i konsumenté jen uherský výrobek odebírají, takže německí továrníci z Uher zakázek málo dostávají) k uplatnění svého spravedlivého požadavku: správné české korespondence. Zavažme své kolegy, aby všichni bez rozdílu solidárně v požadavku tomto vytrvali — Kdo nejde s námi, je proti nám, je škůdcem národa. Žádáme za své peníze vždy a všude českou obsluhu. Vyjednávejme jen se zástupci správně český mluvícími. Umlujme, aby německé časopisy, jež naši národnost urážejí a bestrestně tupí, byly z českých hostinců a kaváren odstraněny. Požadujeme zemské jednoty obchodních gremií a živnostenských společenstev, aby vydaly společně nové letáky s odvoláním se na poslední v roce 1906 vydané, ve kterých doslovně stojí: že spravedlivý požadavek tento bude hájen se vši rozhodností i do kraje. Dostojíme čestně tomuto závazku a zadáme nové letáky v jeden den, jež jednoty určí, svým německým dodavatelům, tak že by je hromadně obdrželi. Tato nepatrná obět, vytrvalá, organizovaná neústupnost se strany naší by měla pro národ náš výsnam ohromný. Chceme-li si sjednati náležité váhy a respektu nahoře, musíme začítí zdola. Totu vše káže nám nejen vlastenecká povinnost, ale i stavovská čest a sebečest. Nuž tedy — ruku v ruce vykonáme očistu! — Obchodní gremium v Hradci Králové.

Ondřej Hlinka před soudem v Praze. Parku zanovo odsouzen na pldruhého roku vězení a 400 korun pokuty a to pro dva články uveřejněné v „Ludových Novinách“. První článek uveřejněn 11. října 1907 pod názvem „Stav oběti v Ratomberku“, druhý 15. listopadu pod záhlavím „Snad poslední slovo?“ psaný na sv. Hoře v Čechách, kterým se Hlinka, spolu se stoupajícími lidem před nastoupením vězení. Hlinka souzen tu zase po maďarsku. A předvídal odsouzení: „Jedno znám, že to bude odvážně, že se nepodám, ač jsem před námi. Ze budem odsouzen, ač cele nevinám, sá tip články, som si istý. Nemělisi som v nich ani slovítkom, nepopadavsi nikoho a predsa jam obdivova s pobavovaní proti lidem

i narodnosti. Nám možá kožu sdierať, živé málo ohnivým olejom polievať v svojích časopisoch; nám nadávajú do zbojníkov, vrabov, lupičov, banditov, boviad, sasamberov po časopisoch vládou udržovaných — a obrany nenajdeme nikde. Sme škodná zver, ktorá môže zničiť a zastreliť bestrestne každý. Celým Slovenskom osyva sa nariek, sme ako v porobe, menovite v okolí našom. L'ud sotročený, do pút vbíť, bez pomoci a porady — A čo robíť? Oddať sa v mocnú ruku Pána a čekat deň vysvobodenia a spásy. Dni vo väzení lidú s ticha pomaly ako tok piscočatej a kalnej vody, ale idú. Dnes čítam, že sejdenci u Martine podali prosbu na moje omilostnenie. Ovšem na omilostnenie ani nepočítam. Veď pôjde zase len cestou a rukami tých, ktorí ma súdili a sem posadili. I jako si budú protitečť, keďže i dnes ma ženú pred súd za to, že povedal som svojim verejne „a Bohem!“ Ovšem, že potrebaj som velice doma u svojich, bo hynie viera, pastne mrav. L'ud brozne si súfa a bedáka, — a já predsa svobodu zradou nikdy si nevykúpim. Já za slobodu nedám moju zásadu pravú a čistú a bárby ma viedli na popravišče. Poznal som pravdu ládu môjho, i idem za tou pravdou, dokud zápal idealnosti ešte žije v hrudi mojej. — Maďarští tyrani myslí, že takto udusí všechny život slovenský. Ale myslí se velice. Lid těmito barbarskými násilnostmi probouzí se . . .

Možné jem v Uhrách. Župan stolice trenčinské poslal finančnímu ředitelství v Trenčíně připsi, v němž stěžuje si na potravní spolky v Stankovciach, v Bošáci a v Dolnom Srni. Ve zmíněných spolcích a obcích málo se propije, lid více čte a hovoří o svých zájmech, a proto župan žádá ředitelství, aby jim odňalo koncese. Zde nejlépe viděti nenávisť židovsko-maďarskou. Lid uvědomělý odvrací se od krčem a obchodů židovských, ale maďaronský služný na úzkostlivý křik židovstva spěchá a vřání zoovu probouzející se lid do rukou židovských.

Zajímavá statistika. Na středních školách rakouských dle náboženství jest na gymnasiích: katolíků 63.340, řecko-východ. 1243, evangeliků 1877, israelitů 11.046; na reálkách: katolíků 34.375, řecko-vých. 89, evangeliků 1689 a israelitů 5.661. V celku všech katolíků jest 97.715, řecko-vých. 1.382, evangeliků 3.566, israelitů 16.707 čili všech israelitů jest na středních školách průměrně 14%, dle čehož mělo by býti v Cislajtánii samé israelického obyvatelstva 3.640.000, kdežto skutečně jich jest pouze 1.220.000. Tedy poměrný počet jich na středních školách rakouských obnášel by procentuálně pouze 5%. Jen rovnoprávnost! — University, s nichž jest 5 německých a pouze 3 slovenské, navštěvuje Němců 14.378 (počítáno též 3.620 slovenských studentů na universitě vídeňské) a 10.412 Slovanských; z toho plyne, že Slovanským měly by býti zřizovány nejméně ještě 2 university. Na technických německých počtem 4 studuje 5.290 Němců (nepočítaje 1200 Čechů a Slovanských na technice vídeňské) a na technických slovenských počtem 3 studuje 4446 studujících slovenských. — Právnická mužských všech jest 10.836, ženských 54; filosofů 7.997, filosofek 1356; mediců mužských 4076, ženských 169.

Země keramy české mají 26% plochy celého Rakouska, na 1000 mužů připadá 1063 žen, obyvatelstva od r. ku 1890 přibýlo 9.13%; nyní 8% procento vzhledem k počtu obyvatelstva celého Rakouska jest 36.08%, katolíků jest 92.05%, evangeliků 6.16%, a židů 1.68%.

Křesť. sociální hospodářství ve Vídni jest v každém směru vzorné. Tak elektrické podniky ve Vídni vynesly za rok 1907 K 3.816.377, o 288.249 K více než sněl rozpočet. Dobročinným ústavům dodávalo se za 199.843 K elektriny zdarma. Mimo to vykazuje roční rozpočet města Vídně za loňský rok přes 1 mil. K čistého užitku.

Duchovní pouť do Lurd má se konati letos z celého světa. Na poped hraběte Acquardního v Bologni, předsedy ústředního komitétu jubilejního, byli poradatelé českých ponti de Lurd, bratři Kolískové, jmenování zástupci tohoto duchovního podniku pro naše kraje. Poněvadž celá akce děje se za protektorátu jak sv. Otce tak i nej. pp. biskupů, zasluhuje důvěry a podpory. Provolání se právě rozasílají.

Moderní stavby betonové nalézají neustále většího rozšíření, bobtnat provádějí je doposud většinou jen firmy cizosazské. S potěšením uvítáme, že i čeští inženýři se chopili tohoto moderního stavitelství. V Hradci Králové zakládá speciální podnikatelství staveb betonových pan dr. inženýr Fr. Jiráček, bývalý asistent dvorního rady Velilika a dlouholetý inženýr nejrenomovanějších podnikatelství v Německu.

Česká Liga akademická koná řádnou valnou hromadu dne 10. května r. s. 9. hodině dop. Program: 1. Čtení protokolu o poslední valné hromadě. 2. Zprávy jednotlivých funkcionářů. 3. Jmenování čestných členů. 4. Volby správního výboru. 5. Volné návrhy.

Velká živelní pohroma ve státě Mississippi. Telegrafická zpráva, jež došli s Ameriky, o řádění tornada ve státě Mississippi, kde hrozí strašlivé pohromy, jejíž následky jsou pro celé osady hrozné. Rossah nezmírně pohromy selze doposud ani přibližně určit, ježto telegrafická spo-

jení bylo úplně přerušeno ve všech cyklony postížených krajích, a soukromé správy ještě nedošly. Asi 40 měst jest spustoženo, asi 20 000 lidí zbaveno přístřeší a stíženo nejkrutějším nedostatkem. Ztráta na lidských životech odhaduje se na 500 osob, stráta na majetku na 50 mil. dolarů. Na tisíce lidí bylo zraněno, mnozí velmi nebezpečně. Strašlivé cyklony byly provázeny hrozným krupobitím a stržením mraců, tak že celé rozlehlé kraje byly zaplaveny. U Citronvili v jižní Missisippi byly dva huště cestujícími obsazené železniční vozy osobního vlaku srazeny a násyp, při čemž všechny v nich dleli osoby přišly o život. Dle stručných zpráv zahynulo v Luisianě 70, v Missisippi 50, v Alabaně na 50, v Texasu 35, v Teneese 30 a v Almitě na 50 osob. Stejně neblahé zvěsti docházejí z ostatních měst a míst. V oboi Curvise přišlo o život 56 černochů a 30 bělochů, při čemž lze říci, že v ní nezůstal kámen na kameni. — Z krajiny Natchezské se oznamuje, že tam zahynulo šedesát osob. Cyklon smetl i nejstarší a nejmohutnější kmeny a povrchu zemského jako pouhá stěbla. Žeň v mnoha rozlehlých krajích nebude letos žádná, poněvadž pole s osivem jsou zničena. Katastrofa přibývala se na ráz a kdo z obyvatelů nezachránil se útekem do sklepů, přišel buď o život, nebo k těžkému úrazu. Nešťastí jest jedním z největších, jaké kdy cyklony bylo způsobeno. Další zpráva sděluje: Cyklony neměly stejnou sílu. První rozmetl na deset mil vše, co mu stálo v cestě, zničil osení, rozryl půdu a strhl s sebou trosky na několik mil. Některým lidem, kteří mu padli za obět, byly utrženy údy, jiní vyzdvíženi na 100 metrů do vzduchu a ve velké vzdálenosti opět vrženi k zemi. V pětí postižených státech jsou celé okresy pokryty troskami domů a vyvrácenými stromy a celé hromady lidských i zvířecích mrtvol doplňují hrůzný obraz. — U Heleny v Arkansasu byl smrtí převržen říční parník „Marion.“ 15 osob se při tom utopilo.

Nejméně výnosné jsou větší statky, jak dokázáno tajemníkem švýcarského svazu seláckého. Týž vypočítal, že usedlost 3—5 hektarů nese ročně 676 franků, 5—10 hektarů 502 fr., 10—15 hektarů 414 fr., 15—30 hektarů 399 fr. a přes 30 hektarů jen 380 franků. Čím větší majetek pozemkový, tím menší je výnos, takže je nemožné, aby zemědělství se provádělo ve velkém společnosti státní, jak to chtějí sociální demokraté.

Květiny v Paříži. V Paříži se prodalo za rok 1906 za 15 mil. K květin. Mezi nimi byly 2 mil. tuctů růží z jihu, za něž se zaplatilo 1.5 mil. K, za 6 mil. tuctů karanfátů se zaplatilo 2.3 mil. K, za 7 mil. kytiček a šálků 580.000 K, ctitelů se prodalo za 300.000 K.

Dráha Afrikou. Nebude dlouho trvati a bude možno jeti železnici z Egypta až do Kapska. Vzdálenost obnáší 7500 kilometrů a přes polovici, to jest asi 3500 km z této délky již jezdí dráha. Z Egypta vede dráha již až do Chartumu, z Kapska až za řeku Zambesi. Dráhy z Oafrádu do Mekky a do Bagdadu též budou v doznalé době dohotoveny. A tak z Egypta do Kapska krajinami posud málo známými projede se asi v devíti dnech.

Bourovce třetňový jest jméno škůdce, jehož vajíčka jsou uložena na větvích třetňů v podobě „boa“. Škůdce ten ničí i jiné stromy, zejména břízy, traky, lípy, hloh, alvy — hlavně však třetně. Z vajíček líhnou se záhy s jara housenky barvy černo-modré, chlupaté a dorůstají velikosti housenky pratevníka. Z mládí, a později za chladného, deštivého počasí žijí housenky pohromadě ve velkých hnízdech; tu jest nevhodnější doba k jejich ničení, jelikož vajíčka na stromech neznadno lze nalésti a ničení proto též. Nejlépe a nejrychleji se hnízda ničí pomocí petrolejové lampy „Vulkan“, již se okamžitě celá ta cháska spálí. Samička bourovce třetňového jest základní barvy rezavě hnědé a bělavými vlnitými pruhy a skvrnami; na zadečku je hustý obomáč jemné modrošedé vlny, již pokrývá samička vajíčka při snášení a tvoří tak výše zmíněná vajíčková „boa“. Nyní, při rozkvětu, jest nevhodnější doba k ničení škůdce toho. Prohlédněte proto bedlivě stromy a veškerá hnízda zničte!

Neúrodné stromy sdravé, mladé, nevykopávejme. Škoda je níž. Lépe pochodí, kdo baď sám, anebo znalcem stromy takové přeroubuje druhem v kraji osvědčeným, dobrým a cenným. Cizích, neznámých, nevyzkoušených druhů neberme, byť sebe více je chválii sadatí obchodníci. Neaí radno volit ovce cizí, neboť nehodí se nejlépe, o čem se mluví nejvíce, do všech poloh a poměrů.

Jednoleté semeno okurkové nevolíme k pěstování okurek v zahradě a na poli. Rostliny bývají choulostivé a slabé, tak že nepohodě snadno podlehnou. Daleko lépe nepohodám vzdorují okurky pěstované z 2—3letého semene. K tomu se staršího semene pěstované okurky nasazují více plodů, dají větší výnos. Pod okurky připravme půdu již v jeseni. Vyhodí se 20 cm hluboké a 20 široké příkopy, a necháme je do jara pod mrazem. Na jaře vyplal se ryby kompostem ze stejných dílů prádrovy a výkalů na 10 cm výšky, vše se přibodí hlinou přímýmovaou nad přílepkou, pak ještě vrstva 3 cm kompostu a na to hlíny, a ryba zastupuje mroved, dačel dále hropeček z plit 1 cm vysoký, seb tříska uhalkého, a když čas maderá, vysadíme na ryby okurky semena vlastního 2—3letého.

Na vybavení s dílnou. Poslanci strany katolicko-národní s katolickými Slovinci podali na říšské radě návrh, jímž se vláda vyzývá, aby co nejdříve předložila parlamentu návrh zákona, jímž by se u příležitosti císařského jubilea provedlo vybavení selického stavu z dílny a rolnictvo tak zbavilo se roboty kapitalistické, jako při nastoupení vlády panovníkem našim zbaveno bylo roboty panské.

Přátelům a příznivcům mládeže. Na konferenci mládeže, konané 26. dubna, bylo usneseno mezi jiným shromáždit knihovnu a vyslati řečníky tam, kde posud organisace mládeže nestává aneb jest ohrožena. Leč k tomu zapotřebí peněz. Nikdo ani nepozná nějaký ten haléř, obětovaný agitacím fondy, a dárek ten ve spojení s jinými vykoná práci záslužnou. Čas kvapí. Jiné strany nám nepřátelské čile organizují, dobývají pozici za pozicí, nabývají vlivu na naši mládež. A přímo hrůzné je podívání na naši mládež. Tak zanedbaná, jako nikdy jindy. Podívejte se jen na ty přemnohé studující, kteří opravovatí chtějí celý svět, kteří místo studování a ušlechtilých záab odávají se hýření za těžce vydělaný otcův groš, neb opravují a mudrují o ustanoveních církve katolické. A máme snad lepší postavení mezi mládeží dělnickou? Řeči proti víře a mravnosti, tot první stupeň výchovy naší mládeže dělnické. Nevěřecké časopisy, knihy pochybné literární ceny, přednášky referentů soudruhů pozvaných až kdo ví odkud, ty dodělají dílo zhouby. Snad tedy bychom se mohli domnívat, že aspoň ta mládež rolnická je zachována staré víře katolické. Panují sice také mezi ní živly zvrácené, leč ty jsou v menšině. Než vidím u ní také chybu, a to je ta veliká lhostejnost k otázkám, které hýbají takřka celým světem. Kdo dříve k rolnické mládeži přijde, ten ji má ve svém táboře. Agrární strana počala s organizací mládeže v dorostu agrární, proto získala vavříny při organisování mládeže. — Co budeme činiti my při této situaci? Složíme ruce v klín, budeme zahálet? Zasněžíli jsme se práci, práci organisací. Budeme bojovati, ztracených posic dobývat, lhostejné posilovat, bojovníky naše utužovat. A jak? Tiskem, přednáškami. Dobrý časopis, bezvadná kniha, poučná přednáška, staniž se průkopníkem našich myšlenek do každého domku dělnického, do všech chat našeho českého venkova. Leč opakují pozovu: k tomu potřebí peněz. Prosíme tudíž všechny vás, kteří chcete sloužit přáteli mládeže, věnujte dárek ať již peněžitý nebo knižní našemu Sdružení. Každý dárek jest vítán a vzdáváme za něj srdečný dík. Dotazy a zásilky račte adresovati: „Všeodbor. sdružení křesť. soc. dělnictva (Organisace mládeže) v Hradci Král. Doufáme, že vyzvání naše nevyzní nadarmo, že překonáme první překážky a budeme moci přikročit k další práci, směřující k dobru mládeže, a že vychováme jednou muže a ženy, kteří hodni budou státí po boku svých velkých bojovných bratrů. — J. Orlický, člen organisace mládeže.

† Dr. Jos. Herold.

Neuvěřitelný politik český odešel za drem Ed. Grégrem záhy, v plné ještě činnosti. Jakkoli dva týdny před skolem trpěl nebezpečnou chorobou, přece rychle se přiblížil smrti jeho přítele ohromila. V týž den, co v Opatově pochovával ministr Peschka, zemřel ráno o 1/2 7. hodině bystrý znalec a tlumočník českých práv. Narodil se r. 1850 ve Vrsovicích u Prahy, maturoval r. 1869 na Novoměstském gymnasiu v Praze, r. 1874 prohlášen za doktora práv a stal se koncipientem v Žatci. R. 1875 přesídlil do Vrsovic, kde se brzy stal starostou. Na Král. Vinohradech otevřel advokátní kancelář r. 1880, r. 1887 zvolen do měst. zastupitelstva. Od r. 1890 byl starostou okresu vinohradského. Horlivě pracoval v kruzích vlasteneckých již jako studující. Jeho politik hrál v mladočeské straně roli zvlášť vynikající. R. 1883 zvolen poslancem zemským za okresy jilovský a říčanský, r. 1888 skupinou čáslavskou do rady říšské. Před svojí smrtí zastupoval na říš. radě 12. měst. okres vinohradský a za týž okres zvolen do sněmu zemského. Od r. 1896 byl členem zem. výboru král. českého. Na radě říšské býval členem delegace. Zvolen též předsedou Národní rady české, byl ředitelem banky „Slavie“, intendantem Národ. divadla atd. Dr. Herold byl politikem velkého rozhledu, prost malicherného škorpení a osobní nevrádivosti. Zvlášť v posledních letech uznával, jak neblaze působí národní roztržčenost a pokud možno se vystříhal strannických hádek. Ačkoli byl liberálem, nepočínal si tak, jako by za základ zdravého vývoje národního pokládal boj proti katolictvu. Hleděl po delších zkušenostech spíše sblížovatí než rozptylovatí. Zvlášť poslední jeho smrtelné řeči dokazují, že byl prost planého, demagogického radikalismu. — Ovšem za některé svoje funkce přijímal opulentní plat. Staral se tudíž pečlivě i o vlastní jmění. Ovšem to mu záviděli větším dílem tací, kteří sami po tučných příjmech toužili. V otázkách národních vykonával mnoho, jeho jméno bude zapísáno v našich dějinách světlým význačným písmem. Zemřel dne 4. května. Budiž mu čestná paměť!

(Zasláno.)

Upozornění.

Všecky příspěvky na podpůrný spolek „Charitas“ platí se výhradně jen očkem poštovním spořitelny. Došla nás stížnost, že jakýsi podvodník obchází fary a katolické spolky, předstíraje, že je oprávněn ku sbírání členských příspěvků, proto varujeme každého před ním a žádáme, aby se každý obrátil přímo na spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Fr. Rey,
předseda.

(Zasláno.)

V úterý dne 5. t. m. měli žáci obchodní akademie v Hradci Král. sv. zpověď, kterou předcházela modlitba litanie k Panně Marii a sv. požehnání, jak je to zde vůbec zvykem, kdykoliv některý ústav má sv. zpověď. Co však podivením naplnilo každého, byla ta okolnost, že, když dp. Sabula litanie předtiskával, žádný z posluchačů neodpovídal, tak že kněz musel se modlit sám jak invokace tak i odpovědi přes to, že dva páni pr. fessori měli dohled. Jak se žáci chovali při zpovědi samé, může se slavný ředitelstvo obchodní akademie septati těch dětí. pář, kteří je spovídali přes to, že dva páni pr. fessori měli dohled. Chování žáků před a při zpovědi bylo nám jasno, když jsme četli článek nadeptaný „Zpověď“, prvního díla „Volnosti“, časopisu to, který k svému „většinu vzdělání obchodnímu“ začal vydávati. Uvádíme jej doslovně.

Zpověď. Právě v tuto dobu naskytne se nám co nejdříve příležitost, kdy skutkem musíme dokázat, že nejme otroky starých, přežitých obřadností, které ponížují člověka volné smýšlejšího, a které podporují dosud trvajících moc klerikalismu. Jest naší nejprvejší povinností, bychom stáli se se poslední zbytky tyranického jha církve, které po celý středověk nezdočinou mocí svíralo ducha lidstva a které za rouškou křesťanství vutilo lidstvu morálku básně, jejíž nejvyšší a snad jedinou cnotí jest naprostá poslušnost a pokora. Všecky jejich bohulibá vláda začla. Takřka celý svět vymkl se z jejich spárů, jen my posud neseme zbytky jejich „slávy.“ Neříkejme, až snad štěstí obrátí se k nám a naši zbožňovaní sami se svého spasitelného vlivu na nás vzdají. Dokážme, že i my dovedeme spojití své síly, by zadost učiněno bylo našim požadavkům! A by i nedošly za krátký čas (doba studií) naše touhy svého cíle, tož alespoň bojujeme, abychom dobrý příklad zůstavili svým nástupcům, zachovejme stále touš jednotu i v budoucím veřejném životě a snad podaří se nám zvítěziti!

Nejlépeším obrázkem jejich „svaté“ slávy a „pravé“ pokory, která jediné ku spasení vedla, jest svatá zpověď. Jak mohl člověk, který celý den v kruté robotě úpěl, hřěšiti? Zda li jeho bezmocný nálek neb zůfalství složením jeho nelidskému a necitelnému utlačovateli bylo hříchem? A přece musel udělený sedláček do zpovědnice, by tam s ním seděli a pomocí boží poslední útěchu — jeho ducha.

Abyste nějaké hříchy vůbec byly možny, sami je vytkli, ovšem takové, které těsně přilehaly na povinnosti lidí, by takto člověk ještě bohem udržován byl v plnění svých krutých povinností. Zda li máme před

člověkem, jenž má v sobě část toho ducha, kleknout a jemu, snad horšímu nás, své hříchy odělovati? Nikdy! Je li snad zpověď nějak v tomto smyslu propěšná? Každý ví, že je to víc úplně beavýsnamná a přece není odstrašena, kdežto v jiných směrech třeba užitečnejší věci jsou zrušeny. Či jest to tak památné, že zasloní zachovati se potomkům? Zpověď je jen proto, aby udržován byl alespoň poslední slomek jejich moci. Naše tedy „vzhůru k dílu.“

To je ukáзка, jak se páni studující připravují pro život. Tak se nevzdělávají na dobré a spolehlivé obchodníky, ale na anachisty. Jemelka T. J.

Tri vysoké, užší

výkladní skříně

levně se prodají.

— Blížší sdělí administrace t. l. —

Právě vyšlo!

— Rozmarne —
:: příhody ::

Díl II. — Cena 1 K 80 h.

Humoresky.

Napsal Jih Šahula. Illustroval K. L. Thoma.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Prodá se

pravováreční dům

v Hradci Králové

o 3 poschodích se 3 krámy, kde se též nalézá koncesse k výčepu lihovin, c. k. trafika a obchod zlatnický, v živé a hlavní ulici za přítčinou vysokého stáří majitele. Výnos 6 1/2 %.

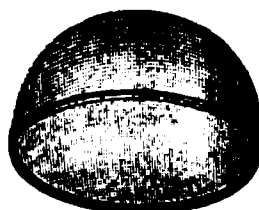
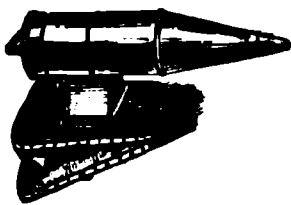
Blížší sdělí majitel v Hradci Králové č. 78.

Všem nezapomenutelným přátelům, zvláště z kollatury všestarské a z Hradce Králové, s nimiž nebylo mi možno osobně se rozloučiti, volám srdečně:

S Bohem!

Dík za všechny projevy vřelého přátelství!

Josef Hulata,
děkan v. v.

Stálá výstava
včelařského nářadí a potřeb
u firmy

Fr. Viktorin v Hradci Králové,

závod semenářský a materiální a prodej včelařských potřeb.

Věci vesk se kupuje neb vyměňuje za hotové peníze.

Žádejte ceník.

Kulturní hlídka.

Vedecný případ sebezpoznaní. „Jsme pro volnou kritiku, nikdo byrokratickými provazy nezdržuj volný zlet bystrých duchů! Jen svobodně! Svobodou k vyššímu hledisku mravnímu i estetickému! Svobodou k nejvyšším metám!“ Tak to hučí, bouří, hřímá všude tam, kde se sdružili třeba malé skupinky. Jeden je svobodomyšlný, druhý svobodomyšlnější, třetí nejasvobodomyšlnější. Jeden chce svobodně duchem vzletět až nad oblaky, druhý ke slunci, třetí až k Siriu. Druh druhá povazuje. Ale jakmile některá z těchto dobrých duší zamávne nespoutanými křídly tak, že ovane ostřejší vítr tvář druhého, je hned zle. Jakmile jeden volný myslitel cítí, že by svoboda přítelova přistihla jen málo brky jeho zvole, nastane vztekly boj; sypou se jarmareční nadávky, až hrůza poslouchati svobodomyšlné pohlavý. Druh proti druhu natiskne tolik formanských výpadů, že nad tím trnou prostomyslní občankové. A tak pohlaví, kteří se chlubí, že pozvednou mravní a kulturní dřevo svého okolí, v nestřeženém okamžiku vychrtnou všemku herecky zakrývanou spodinu ven; kožená, nemyslivá ješitnost žene je ke komickému dokazování, že vlastně i při největších kotrmelcích byli neomylní. Těhle lidé pak chtějí věsti! A docela tvrdí, že se chtějí pro dobrou věc v zájmu celku docela obětovati. Prostý člověk, má-li jen trochu dobrou vůli a — má-li jen trochu důvěry v charakter jiného svobodně přemýšlejícího člověka, vyrovná v zájmu obecného blaha neshody privátní a jde dále. Leč u veleduchů moderních jest jinak. Jedná-li se jim o uraženou ješitnost, jde se hloučce na trh veřejnosti, kde se přemílají široce a dlouze soukromé věci, po nichž širšímu publiku nic není. A ti, kteří „se chtějí obětovati“, nutí veřejnost, aby se rozčilovala a obětovala sama k vůli ukojení jejich sobectví. Oni prý lidu slouží! Zatím však k vůli jejich osobnímu justamentu jsou alarmovány celé sbory, aby sloužily zisku despotického jednotlivce.

Příkladů máme stále více. A přece tecké pravidlo „Poznej sám sebe“ prospívalo vždy lidstvu více než zneužívání slova „svoboda“. Přísne prováděný sebezpyt musí býti nevyhnutelnou vlastností toho, kdo chce nutiti k důkladnému sebepoznání a zdokonalení lidi jiné. I nyní ovšem některý chytrák píše svoji životní konfessi, aby se zdálo, jak dobře poznal své chyby. Ale dovede tyto chyby růžově podmalovati, předloží svoje vyznání publiku s aristokratickou pózou, aby se čtenáři ještě více divili jeho „ženijnému duchu.“ Pová na sebe jen tolik, aby se jeho chyby zdály nanejvýš pouhými skvrnami na zářícím slunci jeho „povzneseného charakteru.“

Sv. Augustin však psal o svých hříších mladosti upřímně, zkroutěně, s pravým vnitřním zaháněním. A právě neupřímným sebezpytem dospěl v mravní dokonalosti tak vysoko. Měl ovšem hojně následovníků v upřímných křesťanech. Zajisté též nebylo malým sebezáporem, jestliže křesťané kovali docela zpověď veřejnou. Tito lidé zajisté nejlépe, nejmarkantněji dokazovali, jak jim jde o pravdu, o skutečné zdokonalení. Moderní pídimužci by se mnoho mohli od nich přiučiti.

Leč dosud nevymřeli i mezi umělci a učenci lidé opravdoví, kteří nespěchají se priznati se k chybám vlastním a projevití touhu po jejich odčinění. Má býti v nejbližších dnech uveřejněna korespondence slavného kreslíče Aubreye Beardsleye, jehož dekorativní styl znamená pronikavé zasazení do vývoje moderního umění. Beardsley zemřel u věku necelých 30 let v Mentoně na souchotě. Před svojí smrtí napsal: „Ještě jest naším pánem a naším soudcem.“ Svému nejmilejšímu druhovi zároveň dopsal: „Drahý příteli, prosím tě co nejsnažněji, všechny mé nemravné kresby zničit! Listem tímto vykaš se Politovi a zapísahej ho, aby učinil totéž. Při všem, co je vám svatého, zničte všechny moje opislé kresby.“ V doušce ještě dodal: „Prosím o to ve svém smrtelném boji.“

Tak tedy ženiální učenec rozhodl před smrtí. Vyznal a nezapřel: Byl jsem mužem chybným. — Slavomam neudal v něm tužbu po nápravě; a přece umělec dobře věděl, jak i přátelé budou se posmívat jeho „slabosti“, která vlastně byla velikou smutností, vedoucí k vítězství nad sebou samým.

Praktická humanita. Dle zprávy „Čes. Východu“ zemřela v Chrudimi zbožná starší slečna Julie Mužíková, která žila stále velice skromně, až ušetřila kapitál 44.000 K, jež odkázala městskému sirotčinci. Srovnáme tuto slechetnou duši s různými radikálními cisopasanky, kteří ječivým hrdlem přisahají lásku chudému lidu, aby je týž d za laciné fráse živil. O takových skromných a lidumilných duších, jakou byla sl. Mužíková, málokdy obviňujeme. Zato však se tleská smotné křesťanským demagogům.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudé hospodaření. „Šumavan“ píše, že v klatovské okres. nemoc. pokladně, spravované socialistou Šaškem, objevily se nepořádky. Celá řada poplatníků, kteří mají stvrzeno zaplacení, byla vyzvána, aby platila podruhé. Mnozí z těch občanů podali již stížnost na hejtmanství.

Křesťanský dělník psancem. Důvěrník skupiny Všeodborového Sdružení ve XII. okresu ve Vídni, Jan Šinagl, pracoval asi před rokem u kolářské firmy B. Ludwig ve XII. okresu. Z 10 dělníků bylo šest nuceno platiti přemrštěné příspěvky do soc.-dem. organizace. Tedy z přesvědčení pouze tři, neboť vstupivší desátý dělník byl důvěrník křesťansko-sociální, hájící veřejně své přesvědčení. Jak obyčejně, přišel důvěrník, zda-li jest v organizaci? A odpověď zněla: Ano! Dříve, než jste vy, páni, přišli, znal jsem důležitost organizace! — Však v jaké? — V křesťanské! A tu byl randál. Buď budeš platit anebo půjdeš! Na otázku, kým byl do práce přijmat, zda-li soc. demokraty nebo firmou, hleděli získati jej po dobrém. Budeme mezi sebou na tebe sbíratí příspěvky. Však ani to nepomohlo. Tedy týden pracoval a v sobotu s výplatou přišla knížka pracovní. Firma dělníka Jana Šinagla propouští. Na otázku, proč? — odpověděno: Pro práci nikoliv. — Učinili tajně nátlak na firmu. Uplynul nějaký čas a tyto dny přijmal opět Jan Šinagl práci u téže firmy, mezi týmiž dělníky. A tu byl oheň na střeše! Důvěrník sápal se na něho. Leč někteří dělníci si vyprosili, aby nebylo žádných hádek. Na druhý den začali však opět. Když se proti nim ozval, se železným hoblíkem hnali se po něm. Uchopivše jej za prsa, vyhrožovali zabíjením. Beze všeho opustil napadený dílnu; po výstupu, který se odehrál, vzal svědky a šel k ředitelství firmy, vyzvednouti adresy útočníků. Celá událost podána soudu dr. Vepřkem, který napadeného a znásilněného dělníka obhajovati bude na základě právní ochrany Všeodborového Sdružení. Násilníci obvinění jsou pro nebezpečné vyhrožování, pro vyděračství a pro porušování osobní svobody.

Celá slodějská společnost. V úterý dne 28. dubna v Uher. Hradišti zasedlo třicet osob na lavici obžalovaných. Byli to většinou fanatičtí přívrženci soc. demokracie. Žaloba kladla jim za vinu systematické krádeň na trati společnosti státní dráhy. Pět advokátů pomáhalo obviněným, ale osvobozeno z obžalovaných pouze šest osob. Přelíčení trvalo plně dva dny. Po dvouhodinové úradě senátu vynesena rozsudek, jímž bylo 24 pobertů, většinou soc. demokratů, odsouzeno úhrnem na 4 roky 4 měsíce do těžkého žaláře, zotřeseného posty a tvrdým ložem.

Jakou štůli dovede posadovati rudý advokát. O tom, jak socialističtí advokáti dovedou „nezištně“ lidu prospívati, byly by celé kroniky. Uvádíme případ zvláště charakteristický. Při srážce na nádraží frydeckém utrpěl občan Baginski zranění, že stal se úplným mrzákem. — Na doporučení soudruhů nechal se obhajovati soudruhem dr. Haasem, který napočítal si za obhajování následující útraty: Ca. C. k. severní dráha. Útraty sporu první instance bez honoráře soudního pro pana dra. Spitzera K 373-80. Honorář p. dra. Spitzera soudem ustanovený K 60. Zvláštní honorář za provedení sporu K 1000-79. Zvláštní honorář pana dra. Spitzera za dobrozdání K 117. C. k. severní dráha zaplatila útraty první instance korun 433-80. Další příjem od severní dráhy K 3117-79. Celkový příjem od severní dráhy K 3551-59. Celkové útraty K 1551-59 Zbývá k dobru mandanta 2000 korun, slovy dva tisíce korun, kterýžto obnos panu Baginskému dle potvrzení byl vyplacen.

Ubost broučkové. Nesmí se ničím potrestati ani starší surovec socialistický, i kdyby páchal cokoli. On je bezhříšný, jakmile si rudou mašli na límec připe. A dopustí-li se nejhorších přečinů, pak za to mohou „byrokrati“ a nejrušnější jiné okolnosti vnější. On sám jest hotovým beránkem, ubohou vysávanou obětí atd. atd. Takové názory hledí vpěchovati do hlav členů rudé listy. Na př. rudý poslanec Aust prohlásil 26. dubna v Kutné Hoře, že zemřelý soudruh Neslinger ani hřešiti nemohl. Ted jsme se tedy dověděli takových věcí, až rozum nad tím stojí. — A jak jest to necitelné teprve šiditi broučka — mladého chlapečka! Ten chudinka teprve hřešiti nemůže. Sice čte rudé nadávky, čte o „byrokratických zlodějích“, všimá si, jak se povazbují rudí k statečnosti, alyž chválu na ruské pokřestníky atd. Ale tohle je přece vadelávací čimfort — žádný podíl k skutkům nepekáým. Čtrnáctiletý hoch Fr. Smetana z Velvar společně s jinými hochy

uřezal a odnesl větší počet stromků v ceně 40 K. Hoši odnášeli si polámané stromčky v otýpkách domů. A „Právo lidu“? Jest mu nemilé, že vrch. rada Maýr uznal věc za krádež společnou a že obžalovaný byl uznán zločinem krádeže a odsouzen do vězení na 8 dní. „Právo lidu“ píše, jak hoch usedavě plakal. A dále: „Zdá se nám, že rada Maýr nedovede zachováti vždy nutný klid soudce, což má za následek, že na místo shovívavosti, jež by právě u Smetany byla na místě, vynáší příliš přísné rozsudky.“

Tak tak! Poctivému člověku, který váhá vstříciti hlavu do otrokářského chomoutu socialistického, nadá rudý tisk jen což! „Chudinku“ Smetanu hájí. Jest ustálený úsudek, že ničení mladých stromků jest hotovou zpuslostí. V Německu ua to jest kázuice, čemuž se nemusí nikdo diviti. Čtrnáctileté vykonané kvítko zajisté již mohlo dobře věděti, co píše; a také vědělo, že před soudem trochu dojemného pláče nic neškodí. — Mělo spíš „Právo lidu“ politovati českého učedníka ve Vídni, jehož žid Aron Segner nechával pracovati do půlnoci a až přes půlnoc a 26. února zbil jej ke všemu tolik, až krvácel. Prý hoch židovi pomalu pracoval. Jak by také ne při nevyspání! Ale proti židovskému necitovi psáti — to jest pro rudý tisk věcí náramně choulustivou.

Příjmy vůdců sociálně-demokratických. Časopis „Nazdar“ napsal 21. května 1896: Vůdcům za řečnění na schůzích 768 zl. 87 kr., večere a obědy 365 zl. 46 kr., podpora (komu?) 1379 zl., podpora předákům 585 zl. 76 kr., atd. atd. Znám, že Prokeš má ročního příjmu asi 15000 K. — Ukutná práce těch vůdců pro blaho lidu! Za tučné diety vesele se to tříská do „byrokratů“. Do takového řečnického křesťu nemusí dáti agitátoři ani krejcaru a jak se jim to vyplácí! Jen když jest silné hrdlo a herecky vyškolená tvář, markýrující umělecky útrpnost! — Z cizího by ovšem rozdávali podpory ihned.

Jakou mu dali podporu. Dělník C. S. z Rávicovic byl přinucen vstoupiti ve Vídni do org. soc. dem. malířů a natěračů. Po 5 let platil správné příspěvky 40 haléřů týdně a 10 haléřů na známky a j. Když po 5 letech onemocněl, žádal podporu, ta však mu byla odepřena s vytáčkou, že v pokladně nejs. u peníze a vůdci že nemají. Když dělník na vyplacení podpory naléhal, bodl ho jeden „soudruh“ nožem do zad. — To byla pěkná podpora pro vysávaného poplatníka rudé strany!

Rudá straka. Právě v slavnostní den 1. května zkoušel v praxi socialista Rudolf Příbil na Mar. Horách užitek z vyvlastňování spčený. Přišel z rudé tělocvičny „Lassalle“ ke kufíkům svých dvou kolegů, odcizil jim 100 K, načež šel užívat do hostince. Leč brzy ocitl se v rukou četníka, který ho odvedl za mříže c. k. soudu. Kradl svým vlastním!

Kupte si tyto spisy:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sahuła. Cena 3 K.

Rozmarné příhody. Humoresky.

Píše JIH Sahuła. Cena 1-80 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Speciální podnikatelství staveb betonových a železobetonových.

Dr. inženýr

Fr. Jirásek

Hradec Králové.

Provádí rovněž i klenuté stropy, základy pod stroje a budovy, nádraží zdi, zadržky turbín, vodní nádržky, kanalizace, mosty trámové i klenuté z betonu, železobetonu a z kamene lemového dle systému Lieboldova.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovoých náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

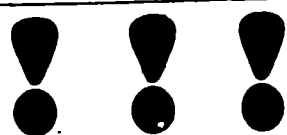
Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovne se vyprošuje.

Žádějte
ceníky velocipedů
a součástí
u firmy
Josef Ježek,
elektr. a sport. závod
v Hradci Králové.

Proti šílenému požadavku ústřední
učitelské jednoty, aby náboženství bylo
ze škol odstraněno, nutno pořádati pro-
testní schůze a šířiti brožuru Dra Reyla
„Proti volné škole“. Spisek na 68
stranách odhaluje zhoubné následky školy
bez náboženství. Cena 16 h. — Objednávky
vyřídí administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
u firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních [tiskostrojů] atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pateníšt

30/30 cm po 16 hal.

26/26 „ „ 12 „

24/24 „ „ 10 „

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vysoce kvalitní diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se netivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákreby a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společnost „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Rozšiřuje

„Časové úvahy“

Gramofony, fonografy,
desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

žumivé - limonádové -
bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a máňinkové
chuti

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

Langhans,

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Fotografie nejlepší!

Svatební skupiny.

(Patent Langhans.)

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východě)

doporučuje P. J. Neškudla, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1906.

Zlatá medaile Paris 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Viedeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1908. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

kteřé jediné koupíte a žadujete!

„MONOPOL“

akcevní svídkárna a veskárna v Ml. Bolešlavě.
Račme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 80.000.

MOSAIKY

skleně

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzorově
nám ale i svou krásou předčí mosenky
vlnkové, hotové

uměl. útvar pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Koz. ul. pro cizí
nová okna mosenky
bezplatně.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultiky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veledušt. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákreby a rozpočty na požádání zdarma.

Rozšiřuje

Časové úvahy!!

První český katolický závod ve Vídni.

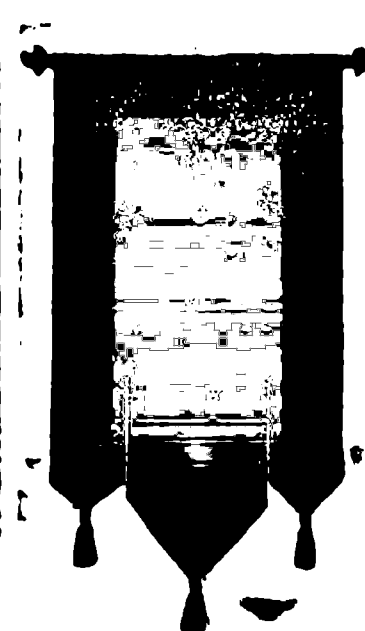
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ubytování se vše franc.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Składy:

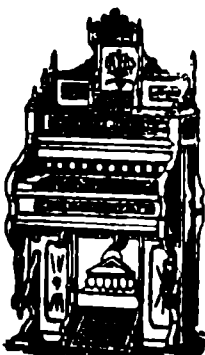
Budapešť, VIII. ker József-
város 15. sz. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariánský nám.

84.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejméně měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pěšádky, č. 288.

Všeob. úvěrní společnost

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5% až 5 1/4%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětně revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoniku.

Volejte látky na taláry.

Těž na optátky bez zvýšení cen!

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání
a zpověď

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionalními
a paramenty

V BRNĚ.

Vzorky franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince

„Ústav sv. Josefa“ v Zašově.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

**Každý
křesťanský dělník**

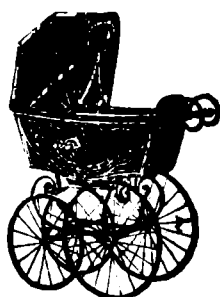
má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Navštívenky
všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihkárna

v Hradci Králové.

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Prague-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 a, roh

Kouřivské ul., vyřezávací dílna speci-
álně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kovářů nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přeměně a obnově církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a sčítá. Na posádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb cenníky franko.
Za výkresy výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chodím kostelům díle-
va v plánu. Více uznání po ruce. Žádám přesné vý-
robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.

— ÚŽAS —

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy ::

— Josef Jelínek, —

:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Lavandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Sapoun“ a „Albin“ s vůní
šalkovou.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova

ul. č. 29 nové bláze Ma-

lého náměstí, dříve přes

60 roků na Malém ná-

městí pod loubím) depo-

rukuje se

ku dodání oken ohrá-

mových od nejjednoduš-

šího až k bohatému fi-

guralnímu provedení a

sice i se krásným

rámí, stěží vsazením.

Všecké rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelně nejednodušší písemná pochovalná uznání.

Založeno roku 1836.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel

c. k. vojen. a úřednických ústav

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obecenstvu

ku provedení

oděvů

anglických

a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleríny do deště.

Solidní a vzorná obléka.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hořicích

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-
ručuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému sblížení.

Mramorové zařízení

— pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji vel. obecenstvo, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecenstvu náhrobky ho-
tové, zakoupené poněkud u němec. firem.

Radte dle přání domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínaje.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. května 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pod patronátem bursácké čapky.

Jakmile dá žid povel, již stojí pohotově k boji celé pluky socialistů, liberálů, pokřkářů, volných myslitelů.

Jedná-li se o boj proti katolické církvi, zapomenou naši puncovaní vlastenci na národnost, na germanisační akci židovstva, na bursácké záštitné provokace. Vlastenci sejdou se zcela přátelsky pod jednou střechou s buršáky, aby v nich našli pomocníky v dráždění a šikanování krve vlastní — českých katolíků.

Proti katolíkům hluboké pozouny, rozhorlené vytrhující, že nám jest milejší Řím než vlast. Nuže, pánové, vy dokazujete zcela zřejmé, že vám je dražší fanatický boj protikřesťanský než zájmy národa.

S buršáky se čeští studující radili, jak „očistit“ univerzitu od fakulty theologické. Pořádán v Praze sjezd volných myslitelů, který byl spíše židovským sněmem. Německo-židovský tisk sám se chlubil, že valná většina shromážděných sestávala se židů. A před těmi lidmi oficiální žurnály vlastenecké sekaly komplimenty až k zemi, jakkoli se poznalo, jak prapodivně se zachoval německý delegát sjezdu v příčině nespravedlivé zbitých Čechů prachatických.

Nyní volali semitové volnomyslitelské kompanie na ochranu professora Wahrmunda. Vědyf tento muž má v sobě též část semitské krve a v útočení proti katolické církvi osvědčil konsavost zcela semitskou. Prý ochranou prof. Wahrmunda bude hájena svoboda vědy, volné studium. A všichni liberální buršáci, nad jichž „studováním“ tatíkové lomí rukama, najednou aspoň bouřlivými projevy osvědčují velikou lásku — k vědě. Kde se najednou v nich taková touha po vědě vzala?

Wahrmund prý má mít plnou svobodu v šíření vědy, i jestliže by tato čelila proti nauce katolické. Leč myslící člověk má napřed rozvázně se přesvědčiti, zdaž povídání Wahrmundovo skutečnou vědou bylo. Zneuzívání univerzitní stolice k fanatickým výpadům, k zneohodnocení ideálů posvátných a ke křiklavým lžem jest zneohodnocením, zneuctěním vědy. A proti takovému kejkliřství „vyšších duchů“ by měli právě vážní univerzitní profes-

soři co nejrázněji protestovati. Wahrmund pověstnou svoji urážlivou knížku slálat na základě několika bezcenných, nevědeckých pamfletů. Sám pruský vládní list „Kölnische Zeitung“, který nikdy katolíkům nepochleboje, odsoudil takovou „vědu“ zcela rozhodně. Odsoudily výpady Wahrmundovy i jiné listy nekatolické.

A přece hned všechny „pokrokové“ živly dle přání židů vzbůru. Když chtěl dr. Baxa projevit svobodný úsudek o vraždě Hilsenorvé, bylo mu v tom zabráněno. Když professor Rohling na pražské universitě začal vědecky vykládati o židovském Talmudu, byl odstraněn. A teď pozor na velice zajímavý případ data zcela nového! Professor státní reálky ve Stol. Bělohradu v Uhrách Desider Szabo od listopadu minulého roku psával články s tendencí antisemitskou do katolického listu „Fajermegyei Naplo.“ V jednom článku napsal, že nečiní žádného rozdílu mezi svými žáky židovskými a nežidovskými a pokračoval: „Kdyby židé zůstávali stále dětmi, nebyl by nikdo antisemitou. Žel, že však dětmi nezůstávají, nýbrž odrůstají. I každá ta všemožná nejneustraněnější kritika vůči nim jest urážkou jejich majestátu. Spráská-li někdo toho nejničemnějšího mezi nimi, dá se do křiku také ten nejpřednější.“ Izraelští profesori strkali hlavy dohromady a začali o tom rokovati při poradě za předsednictví ředitele Bely Kelemen. Také ovšem židovská náboženská obec měla zvláštní zasedání k vůli onomu článku. O věci zpraven byl vrchní ředitel školního obvodu Karel Varady, meškající v Kaspošváru. Nařídil telegraficky, aby byl Szabo svého místa zbaven. Leč po návratu domů přece jenom si vzpomněl, že až příliš neopatrně židům sloužil. Proto se poněkud opravil; prohlásil, že Szabo může ve svých přednáškách pokračovati, ale zároveň zavedl vyšetřování. O podrobnostech podána od židů obsáhlá zpráva ministru vyučování, pověstnému Apponyimu.

To dokazuje, že se židé umějí brániti hned a bodatě drázně i tehdy, když někdo o nich pravdu pronese, aniž by bylo saháno na jádro jejich náboženských názorů. A katolíkům nemá býti dopřána obrana ani tenkrát, když dravým a nepoctivým způsobem šlape židům po základních článcích jejich víry?

Moderním lidem zcela vyhovuje. Ku příkladu Dětinova Marta, absolventka 2. měšťanské třídy, byla brozná na to hrda, že „její“ Dirka je při tom časopise redaktorem, hrda byla též krásná Berta Šnáblová, již věnoval „Milka“ báseň „Když květy růže.“ „Svoboda“ vyhovuje i nižším třídám, jež se o vydání první, totiž čtyři čtyřky rvou a v ústraní je čtou.

Kvarta je hrdinou dne, skrz naskrze moderní třída. Dirka je rozeným organizátorem.

Víte co, hoši, podruhé vydám aspoň šestatřicet exemplářů, budu je prodávati po 3 kor. Hle a za výdělek si koupíme kopací míč. Naše meruna je beztoho už jako brambora!

Druhé číslo vyšlo.

Bylo ještě skvělejší. Dirka překonal sám sebe. Umyl si při tisku masné ruce od šubánků, po nichž zůstaly na prvním čísle neopatrné stopy, tatíkovi sebral všechny dopisy „korunní“ papír a tiskl. Mandl vzal pod pádnými gesty Dirkovými, jak opíral se o hektografickou plochu. Číslo druhé bylo sensační. H. seřezal celý nábožensko-mravní systém vyučovací na padrť, milostné básně táhly rekyně jich, jak kyselá okurka s lákem, forum zaslání bylo obohaceno kritikou kluka školníkovy, psa páne ředitelova a protestem proti processu, do „Svobody“ vrazili kvartáni i starého Petruša, městského policajta; nic se ho nebáli, ač na „sandvichech“ před ním svorně utíkali. Také administrace byla spokojena, výtěžek ze čtyřiceti exemplářů, jež vytiskl Dirka místo slibovaných šestatřiceti, byl mimofádný — jeden zlatý a dvacet krejcarů.

„Koupíme si míč brzy“, těšil se Dirka a připravoval číslo další. To obohaceno bylo o novou rubriku uměleckou. Ale nešťastně počal umělecký kritik „Milka.“ Rozhněval se před vydáním čísla a Bertou Šnáblovou a kritisoval její bás a brání

Němečtí liberální a hlavně židovští studující dali heslo, že odvážný tupitel katolictva se musí se hájiti. Pražští buršáci „ve jménu vědy“ jsou přítom. A — proto české studentstvo musí poslouchati, aby ukázalo, jak jest svérázné, svéprávné, volně přemýšlející. Titěž „volní myslitelé“ němečtí, kteří při své veliké volnosti sahají na hrdlo našeho národa, kteří pro národ náš mají slinu potupy, kteří jsou zkrátka katany skutečné svobody, najednou nacházejí mezi studenty ochotné dobrovolníky. Izraelité a jejich liberální a pokrokoví náhončí pracovali o to, aby v případě potrestání Wahrmundu vypukla stávka studentstva na všech rakouských universitách, totiž aby akademikové přestali navštěvovati univerzitní přednášky. Aby pak český student pro svoje samostatné, svobodné hledisko nebyl pomluven jako zpátečník, dal se v této příčině zapřáhnutí do jha buršákův. Akademikové čeští prohlásili, že v případě definitivního rozhodnutí liberálních, židovských studujících budou stávkovati také. Jindy se volá: „Pryč od Vídně! Pryč od Němců!“ — Při komandu protikatolickém však se na svéprávnost našeho národa zapomíná. Syn české katolické matky tiskne přátelsky bezohlednou dlaň židovského burše. „Neue freie Presse“ komanduje, proto v zájmu vlastenectví mají dělati čeští studenti židovsko-německým generálům a kapralům ochotné kmány.

Tak „hrdě a svobodně“ tedy si počínají čeští akademikové v době, kdy všenněmečtí buršáci hanobí všechno české, kdy Němci tak okázale šlapou po našich jazykových právech, kdy německo-židovské kruhy vedou tak úporný boj proti zřízení druhé české university v Brně. A české studentstvo odhodlalo se vstoupiti do řad vojska německého bez výhrad, nežádalo ani, aby za jeho ochotu zase Němci aspoň zaručili, že nebudou proti spravedlivému požadavku druhé české university již protestovati. Druhá česká universita jest tedy patrně pro zaslepené studentstvo menším kulturním požadavkem než hájení nepoctivých a fanatických výpadů německého professora proti církvi katolické. Lidé, kteří chtějí ublížiti surově svobodu celých národů, kteří chtějí barbarsky zkracovati zvláště práva celého národa našeho,

s takovou vervou, že Berta žalovala ne sice u okresního soudu, nýbrž hned u nejvyšší instance — u svého tatíka.

Poněvadž stížnost nešla obvyklou úřední cestou, totiž nejdříve prostřednictvím sestry Máli, pak tety Mici, paní Šnáblové a babičky, byla zamítnuta různým pohledem. Ale stížnost u nejvyššího místa měla ten neblahý následek, že přednost domácího nejvyššího soudu rodiny Šnáblový stěžoval si u nejvyšší stolice soudní v ústavě, totiž u pana ředitele Stoklasy, že nevede se řádný dozor na časopisy v ústavě vycházející. Zostřena pozornost, censura pracovala bezvadně, zkonfirmovala celý náklad šedesáti výtisků čísla čtvrtého a tak krátký nadějný život zmařila.

„Kdo z vás se jmenuje Milka?“ ptal se pan ředitel Stoklasy.

Oči obrácené na nohatého, v krátkých kalhotách chodícího Puškvorce prozradily rdícího se patnáctiletého chabouna. „Podívejme se na Puškvorce, milovat už umí, jak píše; ale pravopisné psaní neumí. Kdybyste si radši umyl ruce!

Kdo pak z vás je ten Jindra?”

Nikdo se ani nehnul.

„Že vás nechám po škole, Puškvorče, kdo to je? Ať nesedíte v karceru sám.“

„Je to váš Jindra, pane řediteli!“

Jindra dostal ihned z pádné pravice otcovy za své politicko-satyrické práce honorář.

„Budeš sedět také jak ostatní!“

A seděli: Dirka, Puškvorec, mladý Stoklasa, Potěha, Petula, Plavec v karceru a smolili karcerní fečkovou práci.

Všichni byli skrušeni, jen Dirka ne. „Jen co vyjdu“, povídal, „já si na ten šálátáň Mandrián rakouský posvítím. Člověka zavřou na čtyři hodiny a nedají mu sem ani vultu a za to mám jím dělati fečkovou práci? Nikdy ne! Treťtíh, když

FEUILLETON.

Mužedník.

(M) „Už to je uděláno!“

Ano, už to je uděláno. Český knižní trh je o jednu kuriositu bohatší. Vyšla perla české literatury, českého časopisectva, kvarta má svůj časopis. „Svoboda“ vyšla ve čtyřech čtyřkách exemplářů, tiskl ji typografický maestro Dirka na svém světoznámém sázečním stroji u Hebedů na mandlu. Tisk její je nádherný, skvostně šmolkové modrý; aby pak docílilo se efektu, dostupuje modrost ta blankytu čerstvé zmodřeného a zešmolkovaného prádla. Ostatně čerstvé zmodřené, zešmolkované prádlo jako by Dirkovi při tisku pomáhalo; často písmo je rozmazáno, rozteklé.

Kvarta má svůj časopis! A jaký časopis! Světoznámý básník „Milka“ uveřejnil v něm svůj nesmrtelný plod:

Ze školy.

„Teď vzpomínám já na Vás,
ve škole když sedět musím,
neb všiml jsem si Všich krás
a milovat již umím.“

„Svoboda“ je vedena ve slohu „weltjournalé“, má dvoudní slovo, básnický cestopis „Vzpomínka na Itálii“, je antiklerikální článkem „Šíření moru nelich křesťanských oveček“, satyricko-političtý Jindrovou básní „Ze schůze“, filosofickou redakci vede H., proslulý menšinový pokrokový pracovník; časopis má volnou tribunu v zasláné článkem „Můj případ“, jest ryze moderní, poněvadž nehájí antialkoholismus, nýbrž poctivě hlásá dny básníka:

Nechť se spijem rudým vínem
před Tělnem, před Tělnem!

zajisté jsou tyrany a nikoli muži toužícími po svobodě. Svoboda nejpřirozenějších práv celého lidu českého? Ai, toť maličkost; důležitější jest pro akademickou mládež zachrániti jednoho cizího štváče, aby mohl bezuzdne zneužívat svobody k dalšímu zneuctivání vědy a k dalším strannickým výpadům. Riegře, Havlíčku, Palacký, dobře že spíte!

Zatím tedy k stávce nedošlo, poněvadž Vídeň pokynula k zatímnému klidu. Zato však čeští studující s buráky svolali protestní schůzi na včerejší den proti „útlaku vědy.“ Jak vášně sbratřuje!

Dopis z Prahy.

Nová doprava v Praze. Po jubileu dvaceti-letého psaní a rámusení v novinách došlo konečně počátkem letošního května k zahájení dopravy mezi Starým Městem pražským a Král. Hradčany pomocí dvou autobusů. Stalo se tak za slavnostního ruchu na starobylých Hradčanech, jejichž obyvatelstvo slibovalo si od jakékoli komunikace splnění tužeb nejtajnějších. S nadšením zahájena doprava však netrvala dlouho a jest nyní přímo k politování. Místo slibovaných čtyř autobusů jezdí nyní pouze jediný, který obstarává dopravu mezi dvěma nejpamátnějšími a nejvíce povznesení i rozkvětu vyžadujícími čtvrtěmi pražskými. Jak jediný podobný dopravní prostředek může zastati podobné veliké úloze, to představit si naprosto nelze, a takto si Hradčanští rozřešení palčivé otázky dopravní také nepředstavovali. To jest zahájení dopravy pro jméno a pro nic jiného, ježto celá akce neslouží k uspokojení ani těch nejideálnějších a nejskrupulejších obyvatelů hradčanských. Chce-li městská rada pražská přičiniti se, aby mezi oběma městy byla skutečná, potřebám obyvatelstva vyhovující a elektrickým podnikům se vyplácející doprava, musí se nutně postarati o dostatečný počet autobusů, poněvadž jeden — naprosto nestačí.

Se zavedením dopravy autobusové ze Starého Města na Hradčany byla zastavena zároveň i doprava přes Karlův most motorovými vozy po dvou a půl roku trvající činnosti. Vedení spodní, které bylo zřízeno proto, poněvadž vrchní vedení bylo by malebný vzhled mostu Karlova poškodilo, nikterak se neosvědčilo a starobylému mostu tomuto v podstatě velice uškodilo. Kdo zná, jak vypadal Karlův most kamenný před zavedením dopravy vozy elektrické dráhy, a kdo zná, jak vypadá nyní, najme u sousedí, kde jsou kvádry zábradlí od neustálého otlásání ohromně těžkých vozů přímo uvolněny, musí se vyloviti s uspokojením, že nezmýšlel ta vozba byla zastavena. Kdyby správní rada elektrických podniků byla zavedla po mostě Karlově dopravu vozy té formy a tvaru, jaké projíždějí v jiných městech, totiž vozy menšími a lehčími, mohla doprava zůstati a mosta nebyla by uškodila. Správní rada však zvolila k dopravě přes Karlův most typy vozů přímo předpotopných, ohromně těžké a veliké, které působily velmi škodlivě ve dvojím směru: poškozovaly jednak most, jednak spodní vedení, jež bylo nutno neustále spravovati. Noc jak noc po celou dobu půlletního roku, co toto

lepší pytlíky, přinese si ještě peníze domů a my? My si přineseme hlad!

A skutečně, jakmile vyšel Dirka (ono vlastně to jakmile bylo až v druhém pololetí), vydal obrněný protest v nově obnoveném časopisu „Svobodě“, z něhož vyjímáme: „Častokrát dostalo se mi důtky, která bolela a ranila, ale ránu tu mi moje pečlivá Marta svým spartáckým chováním zhojila; nyní však přiznávám se, že mi při tak krutém pokárání, pokárání otrockém, hodněm člověka jako je ten známý karabáčník jako je pan c. k. ředitel Stoklasa, zasazena byla rána nezhojitelná, nezacelitelná. O jednoho zřazeného člověka, o jednoho proletáře gymnasiálního více! Jistě stihne mne smrt, budu muset vyjít z gymnasia! Jistě stihne mne zákonná známka z mravů — a můj otec, který bohužel zaslepen je klerikálním a byrokratickým štváním, dá mne na ševcovství. Nechci se chlubit, ale pravím tolik, že cítím tolik duševních sil v sobě, že bych mohl ty karabáčníky naše zničit, to však oni pochopili, vzali mi půdu pod nohama, jsem zničen. Místo zastáncem svých spolužáků budu ševcem, místo tloučením do zastaralých copatých řádů budu tlouci cvoky do starých škrapů. Půjdu, půjdu s myslí brdinnou, nebojím se pekla, nebojím se ani verpánků! Máte se dobře, soudruzi v utrpení!“

Labutí píseň redaktora Dirky skončila skutečně na verpánku. Nebojí se ani pekla, ani verpánků, ale potěhu svého tatíka se brozí a dělá dobrotu

Pečlivá jeho Marta, frekvantanka třetí třídy náboženské školy, zpívá mu na potkanou: „Já bych si ševce nevzala“, a vodí se mu s nobatým Puškorcem. Dirka za to furiantsky kouří před profesory, je samostatný, disciplinou středníškolek nevázaný — ševcovský učedník. — Inu mučedníku!

spojení trvalo, přicházeli dělníci, vytrhali dlažbu a spravovali spodní vedení, které tímto způsobem nesmírně se zdražilo. „Obnova“ byla jediným z listů českých, jež neopomíjela upozorňovati na škodlivost elektrické dopravy po mostě Karlově, až konečně tato byla zastavena, když byly vymrhány přímo nesmírné sponsty peněz na neustálé její spravování.

Kéž pánům na Staroměstské radnici pražské jsou tato fakta výstrahou před podobnými, nedosti promyšlenými obecními podniky, jimiž pražské poplatnictvo neustále jest bičováno!

* * *

Nehotovost výstavy. S velkým důrazem máme vytknouti úžasnou nehotovost jubilejní výstavy pražské, což zatlačuje do pozadí všechny obvyklé události týdne. Jest skutečně s podivem, že architekti výstavní mohli tak leda byle, ba lehkomyšlně nřesiti na dobrou vůli výkonného výboru výstavního, že ředitel výstavy vládní rada Hotowetz nepostaral se, aby výstava v den svého zahájení alespoň čestně se reprezentovala. Ovšem, architekti výstavní neměli dosti na tom, že valná část budov pouze z polovice jest hotova; oni přidělali si práci ještě většími věcmi, bez nichž výstava skvěle byla by se obešla. Jednou z těchto jest úplné zbytečné a neomluvitelné zboření královského pavilonu v ústřední síni průmyslového paláce, svědka to mnoha nezapomenutelných slavnostních okamžiků výstav minulých. Pavilon tento, v němž stannul sám císař a král František Josef, neměl býti zbořen, jeho odstranění navozuje sluhův čin vandalský a vandalským také zůstane.

Výstavní architekti měli si rozmyslet, nežli provedli čin tak neprozřetelný, tím více, že do dne zahájení výstavy nepostarali se o náhradu, ba nemohli vůbec postarati se pro naprostý nedostatek času. Královský pavilon zvedal se úšlechtilě v paláci průmyslovém, jeho korunnou výzdobu, jeho ústřední síně vhodnou a spanilou, a každý, kdo spatří, co výstavní architekti na jeho místě zbudovali, zúplna teprve ocení, jak nepromyšleným činem bylo jeho zboření.

Jest snad v paměti čtenářů novin výrok, učiněný panovníkem v Praze u příležitosti poslední jeho návštěvy, znějící: „Jen když to není žádná secese!“ Z věroku lze snadně odvoditi, že panovníku, jehož umělecký cit, jak známo, skvěle jest vyťříben, secese se nezahlouvá. Za to zahlouvá se výstavním architektům, jichž díla, některé výstavní budovy, jsou přímo útokem na lidský cit! Řešení secesních budov vyžaduje velikou zručnost a zkušenost architektonickou a nedá se odbyti nějakým odkonkáním různých návrhů a plánů secesních stodol v německých a zahraničních vůbec časopisech. Různé výstřednosti stavební nelze přece nazvati architekturou moderní doby, jako nelze nazvati groteskní klobouky některých výstředních dam, chodících po pražských promenádách, slušnou ženskou modou, pořádných žen důstojnou. Architektura jako vrcholný výtvor umění stavitelského vyžaduje velikých vědomostí a výzbroje přímo exaktních věd, aby všestranně vyzbrojen mohl moderní architekt tvořiti nové a nové, a nikoli kopírovati špatné vzory z různých okreslených architektonických ilustrací, čímž povstávají konečné stavební nestvůry.

S obdivem patřili jsme na zahájenou jubilejní výstavu v roce 1891, s obavou vstupili jsme do letošní výstavy jubilejní, ani z poloviny hotové! Kéž rozhodující činitelé vezmou si z nebláhého současného stavu výstavy poučení a hledí napravit všemožným úsilím velikou chybu spáchanou, aby ti, kdož do výstavy zavítají, mohli za vstupné také něco viděti!

Obrana.

O sv. Janu Nepomuckém již sase „s hlubokou učeností“ rozjímají lidé, kteří by si napřed měli zjednatí obstojnou znalost aspoň nejdůležitějších událostí z dějin našeho národa. „Český Učitel“, který z veliké znalosti Husa ještě před několika lety doporučoval koupi podvodného pamfletu „Pogiova“ o Husovi, zasedl též 13. t. m. na soudnou stoličku nad církví katolickou, rozhoduje o existenci sv. Jana. Prý věda historická (a mezi historiky i ultrakatolický W. W. Tomek) dokázala nad slunce jasněji, že žil ve skutečnosti jen jediný Jan z Pomuku, ten že nebyl žádnou svatou osobností za živa, že byl utopen pro něco jiného než pro zvěř české královny a že současníci o tomto historickém Janu jinak mluvili, než pozdější legendy. — A proto jen sekati do těch „klerikálních“ výmyslů! „Mluv pravdu!“ volá pathetický orgán organizovaných již nadpisem svého ubohého článku a radí učitelstvu, jak toto má k dětem o našem svátku mluvit.

„Mluv pravdu!“ voláme naopak my vůči pisateli. Ubouták, který tak málo z historie sv. Jana zná, odvážuje se poučovati jiné. Nestýdaku

Už na př. jest tvrzení, že sám Tomek dokazoval, že byl Jan z Pomuku jediný a že náš svátec nebyl svatou osobností. Naopak Tomek sám ve své poznámce v dějinách města Prahy domnívá se, že existovali Janové dva. Četl jsi, lháři, místo to? A jestliže jsi ani toho nečetl, jak smíš drze sám poukazovati na výzkumy vědecké? Píšeš, že důkazy vědecké proti tvrzení jsou „tak přesny, určity a závažny, že jen nevzdělanec může je popírati a znevažovati. Ale církev je popírá a znevažuje.“ A teď kdo jest vlastně nevzdělanec? Myslíme, že člověk, který prozrazuje velikou ignoranci v příčině literatury jak katolické tak nekatolické o sv. Janu Nep. Nikoli Tomek, ale právě katolický historik Fr. Štědrý dokazuje v pilně sepsaném a hluboce promyšleném díle, že byl Jan Nepomucký (žili z Pomuku) jediný. Tak tedy církev vědecké důvody „popírá a znevažuje“. Slyšel jsi aspoň někdy „historický kritiku“, o spise Štědrého? A kdybys jej byl četl, nemohl bys sekati mečem do fantastických vidin, které se zlíhly v tvoji vlastní hlavě. Znamenitého kulturního vůdce má pokrokové učitelstvo, které místo vlastního svobodného studia papouškaje newyslivé fráze po svém vychovateli. A odkud slovatný pisatel vyzkoumal „bezpečně, zaručeně“, že nebyl umučen sv. Jan pro zachování zpovědního tajemství a že současníci jinak o mučedníkovi mluvili než pozdější zprávy?

Proti „pravdě“ má prý církev pouze nezaručené pověsti „a má prý živý jazyk.“ Kde jste zas tuhle sebral? Snad jste historii toho jazyka prozkoumal na základě — sprostých a lživých veršů Macharových. „Historiku“, my tvrdíme zcela určité, že byl nalezen neporušený jazyk sv. Jana. Snad jste se popletl lhaním Macharovým o jednom řečníku z Malé Strany. Jaká nyní jest podoba nalezeného jazyka, o tom vám mohou podati zprávu ti lidé, kteří místo skládání záštíplých bajek jdou se na ten posvátný ostatek podívat.

Radíte učitelstvu, co má dětem o sv. Janu vykládati. Zapomněl jste dodati, že by bylo též povinností vyléčiti před dětmi kanonický proces, zcela zaručené a mnohými přísahami poctivých a intelligentních lidí stvrzené události, jež zjištěny po otevření hrobu svátcova. A tomu právě se pokrokaři vyhýbají, jak jen mohou. A právě ty podivuhodné objevy (a nikoli nezaručené pověsti) přiměly církev k prohlášení sv. Jana za sváťce. Podruhé si trochu aspoň jednou přečtete to, proti čemu chcete si péro nabrousiti. Vyhněte se tak zbytečné blamáži.

Inkvisice církevní

Takový jest název spisu

Dra Jos. Samsoura,

kteří vyšel jako 4., 5. a 6. číslo „Časových Úvah“.

Tento velepotřebný spis rozptýlí mnoho fantastických předpokladů, jimiž jest církev nespravedlivě napadána.

Jaderně, s pravou odbornou znalostí pojednává zde spisovatel o vzniku, povaze a účelu inkvisice církevní, zvláště pak o inkvisici španělské, dotýká se též kruté nesnášlivosti církve lutherské a kalvínské.

Stran 88. — Cena 24 hal. franko.

Při bromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Politický přehled.

Mnoho starostí nadělala vláda předloha o zvýšení kontingentu brančí u zeměbrany, která se dostala na program ve formě pilného návrhu, který podal br. Kolovrat Baron Beck ladi jak mohl na všech stranách k přijetí pilnosti návrhu. V debatě o pilném návrhu pravil bar. Beck, že vláda má pevnou ruku a pevnou vůli učiniti pořádek. Nutnost jazykového zákona uznává se všude. Hlasovali o předloze bude skutečným kamenem a při něm se pozná, které strany mají smysl pro potřeby a zdárný rozvoj státu. A vyhrál zase bar. Beck. Pilnost návrhu přijata 280 hlasy ze 418, tedy více než 2/3. Soc. demokracie a čeští radikálové hlasovali proti. Národní klub usnešl se hlasovati pro pilnost. V mladočeském klubu doporučeno členům, aby pro vojenskou předlohu hlasovali.

Státní rozpočet dle přání předsedy klubu má se vyřídit do 24. června, načež by se ukončilo zasedání sněmovny.

Německé liberální strany budou podporovat požadavky Němců z Čech ohledně otázky jazykové a o podporu budou prý požádání i křesť. sociálové. Deputace něm. poslanců z Čech znovu v té příčině naléhala na ministerského předsedu bar. Becka. — Němci se zase upokojili. Něm. ministrem krajanem jmenován starý známý „přítel“ Čechů Prade.

Po pobřbu posl. dr. Herolda, který se konal v Praze za veliké slávy — účastnili se ho i ministři dr. Fiedler, Prásek, Ebenhoch, mnoho poslanců všech stran, promluveno při pohostění poslanců více významných řečí. Císař dal vysloviti vdově dra. Herolda soustrast.

Česká Národní rada prohlásila, že s ohledem na protičeské agitace jest mravní povinností Čechů, aby neúčastnili se německého jubilejního průvodu ve Vídni.

Židovsko-něm. listy rozbouřily všechno pokrokové studentstvo, aby na obranu pověstného prof. Wahrunda zabýjilo stávkou. Ale senáty všech rakouských universit varují studentstvo před takovým nepředloženým jednáním a s nimi různé vynikající osobnosti ze všech stran. Ze stávkový notva co už bude.

Situace v Charvatsku bezohledností bar. Rarcha jest nejvyšší napjata. Maďaron Rarcho chce udusit každý projev nespojenosti s nyníjší vládou. Záhřebská universita zavřena a studenti rozprchlí se po universitách rakouských; v Praze se jich dalo zapsati na české universitě přes dvě stě.

Poznaňský ústřední volební výbor polský ohlásil voličstvu polskému, že uzavřen opět volební kompromis s katolickým středem německým. Takto může katolický střed získati přes 20 nových mandátů. Kompromis tento přišel vládě velmi nevhod; ta rozbití spolku polského s katolickým středem počítala za největší vítězství své protipolské politiky.

V ruské dumě mnozí řečníci obražovali se proti připouštění židů ke službě v ruské armádě prohlášením, že židé jsou mezi vojskem živlem škodlivým a rozkladným.

Z činnosti katol. spolků.

Z Čeravleova. Schůzi velice krásnou měla naše Jednota minulou neděli. Přednášeli vlp. J. L. Petrásek o organizaci katol. mládeže, dp. J. Myňáček o téžte a o zřízení politickém okresním, p. MUDr. Aru. Pekař o sociálním postavení některých stavů. Přednášky byly hluboce applaudovány. Přiblížilo se nových členů spolku 15 — i pro organizaci mládeže, mnoho členů přistoupiło k „Charitě“, pojednáno o pouti na Sv. Horu, o návštěvě jubilejní výstavy a kursu královéhradeckém v červenci. — Učiněna velká společná objednávka uhlí a shromáždění s povděkem přijali zprávu o přístích přednáškách svých příznivců mimoosadních. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. dr. Jos. Doubrava uděluje sv. biřmování 18. května v Jeřich, 19. v Lanžov, 20. v Hněvčevsi, 21. a 22. v Nechanicích, 23. ve Val. Petrovicích.

Osmidenní výroční pobožnost v seminářském kostele sv. Jana Nep. počne se dne 15. t. m. o 5. hod. odpol. úvodním kazáním, po němž budou litanie s požehnáním. V den sv. Jana Nep. budou od páté hodiny ranní až do hodiny osmé v seminářském kostele slouženy tiché mše sv.; v 8 hodin bude kazání německé, po němž zavítá sem procesí z biskupského chrámu Páně sv. Ducha, načež následuje tichá mše sv., tak zvaná „devátá“. Slavné služby Boží počnou o 10. hodině kazáním českým v kostele, a bude-li povětrnost příznivá, také venku před kostelem. — Ve všední dny po celou oktávu budou zde každodenně slouženy tiché mše sv. od 5. až do 8. hod. ranní. V neděli dne 17. t. m. bude v 8 hodin kazání a po něm mše sv. o 8 1/2 hod. — Ve středu a pátek bude obvyklá fundata v 8 hodin. — V den sv. Jana Nep. bude ve 4 hod. odpoledne kazání, po něm litanie s požehnáním Nejv. Svát. Oltářní. Ve všechny pak ostatní dny, všední i zasvěcené, bude tatáž pobožnost o půlnoci hod. odpolední a ukončí se v poslední den oktávy (v sobotu) zpěvem ambrosiánským „Tebe Boha chválíme.“ — Ve středu v 6 hodin ráno bude slouženo slavné requiem za + Marii Schlaufovou, po němž ti chudí zdejší, kteří při celé mši sv. budou přítomni a za zemřelou, jakož i jiné dobrodince nábožné se pomodlí, budou s fundací, týmiž dobrodinci založených, v oratoři ihned po mši sv. almužnou poděleni. — Rovněž ve čtvrtek bude slouženo v 6 hodin requiem za + Jana Telchla, bývalého zdejšího rektora a kanovníka. Po requiem bude opět v oratoři rozdávána almužna těm chudým zdejším, kteří při celé mši sv. přítomni budou a za něho i jiné dobrodince se pomodlí. — Protože dle vůle zakladatelů těchto fundací mají býti chudí, kteří

chtějí býti poděleni, přítomni při celé mši sv., a jelikož se stávalo, že této podmiňce jenom někteří vyhověli, ale k rozdávání almužen se jich nešlo velmi mnoho, čímž ovšem ti, kteří při requiích byli přítomni, byli zkráceni, bude vždy almužna dávana jenom těm, kteří této podmiňce vyhověli. Proto: jak ve středu, tak i v následující čtvrtek přiblas se každý chudý, který na almužnu nároky činí, v seminářské fortně o lístek, a to přede mši sv.; po mši se pak lístky v oratoři vykáže. — Každý však musí přijíti před 6. hod. ranní, jelikož mezi mši sv. lístky vydávány nebudou! — Thema kazání v letošní oktávě svatojanské: „Osmero blahoslavenství v životě sv. Jana Nepomuckého.“ (Cyklus kazání).

Program řádné schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež odbývána bude v pátek, dne 15. května 1908 o 3. hodině odpolední v zasedací síni městského zastupitelstva. 1. Zpráva a návrhy revisního odboru stran vyřízení dětů obecních důchodů, ústavů, fondů a nadací za rok 1906. 2. Zadá se vybírání dávky z vína od 16. května 1908 do 31. prosince 1908. 3. Zadá se vybírání dávky z piva od 16. května 1908 do 15. května 1909. 4. Zadá se vybírání dávky z lihovin od 16. června 1908 do 31. prosince 1908. 5. Návrh na změnu usnesení městského zastupitelstva ze dne 25. února 1908, čís. prot. 1627 stran výše dávky z lihovin, k jejímuž vybírání od 1. ledna 1909 do 31. prosince 1914 vyžádáno býti má svolení zemského výboru. 6. Vyřízení rozpočtu na rok 1908 a žádosti s ním souvisejících.

Z Klleperova divadla. „Vodopád Giesebach“ a „Srážka vlaků“ od K. Horkého. Sehrlo dne 9. května sdružení „Tyl“. „Vodopád Giesebach“, báseň v jednom dějství, líčí nám hrdinku Elišku, která odmítla virtuosa houslistu Šlechtu, bojí se genia; Šlechtu zraní si ruku (ale nezapomene se dáti dříve dobře pojistit a pak vybrat pojistné jako by přišel k úrazu), vrací se k Elišce, která se zatím provdala za konsula Bervice. Ten kdesi na druhém konci světa, před pěti již lety, zmocnil se dopisu Šlechtova, v němž on (Bůh ví proč) dozrává, že nepřijel k úrazu, nýbrž že sám se zranil. Nyní využívá toho Bervic, aby donutil Šlechtu k odchodu do ciziny; Šlechtu pak přizná se Elišce, že je vlastně podvodníkem. A tento podvod uvede Elišku do takového vytržení, že se vrhne do propasti. Starý, k omrzení oposlouchaný sujet manželské nevěry, oděný novou dekorací, speštěný kuriozními historkami — ale nepravdivý, nepravdivý až běda. Ze by se Eliška „bála genia“, to je prostě nesmysl, zkušenosti odporující. Nemožnou je historie s dopisem — a nejméně logickým je konec; překvapí vás, to je pravda — ba spíše ztáváš vás v úžasu, že se ptáte: Proč vlastně vrhla se Eliška do propasti? Jaký prospěch pro Šlechtu, nebo pro ni? A pro efekty suad nebylo nutno chodit až do Švýcar. Jako bychom u nás neměli hory, vodopády, šindeláře a králiky. Ovšem je nesmírně dojemné, když děda šindelář za scénou sbíjí rakvičku . . . pro králiky, . . . a to vlnkne Elišce myšlenku na smrt. To jsou asi hlavní vady kusy. Přednosti jsou tyto: pěkný, až na malé výjimky plynký verš, jenž se dobře poslouchá; kresba náladové velmi zdařilá a některá místa poeticky neobyčejně cenná. A proto, necháte-li se unést dějem, nerozbíráte-li jeho chyby a nemožnosti, může ve vás „Giesebach“ zanechat dobrý dojem. U nás přispívalo k němu mistrné podání hlavních rolí; pl. Paulová (Eliška) vřila se do své role úplně a hluboce prociťtenu hrou uchvátila všeobecně; těžší úlohu měl p. Paul (Šlechtu), ale jeho talent snadně překonal obtíže. Z ostatních líbil se mi svou přirozenou hrou p. Dvořák v úloze dobráckého šindeláře. Drama bylo znamenitě nastudováno. V nových dekoracích bylo by si přáti lepší perspektivy; světelné efekty byly místy svláště dobře pro sklenáře. — O „Srážce vlaků“ nechci se šířiti. Je to bezcenná fraška, která může sice způsobiti o Sylvestru mnoho smíchu, ale na opravdovou scénu se nehodí. — Orchestrální sdružení tužilo se dosti; musí však přesně začínati a voliti kratší vložky, aby se představení neprotahovalo přes 11 hodin. Dr. Aliquis.

Z knihovny a čítárny městského průmyslového musea v Hradci Králové. V dubnu navštívilo čítárnu v 10 přístupných dvojhodinách 620 osob. V čítárně vydáno na 418 žádánek 207 odb. spisů a 293 předlohových děl s 18.462 jednotlivými předlohami. Domů zapůjčeno v místě 217 osobám 202 svazky knih a 880 předloh. Do okolí 9 osobám 19 svazků a 334 předloh. Od května jest čítárna otevřena i ve středu od 4–6 hodin odpol. Nově vykládá se: „Archiv für Buchbinder.“ — Do kursu o pojistování nemocenském a úrazovém přihlásilo se na 40 účastníků; jest tedy odbývání jeho zajištěno. Doba osnami se přihlášeným písemně. Druhý kurs pro intarsování dřeva odbývá se bude v červnu. Přihlášky přijímá ředitelství musea.

Slabá paměť. Proslulý předseda pokrokového klubu p. dr. Klumpar prohlásil v silácky povedeném zasedání, že p. kandidát professury Prchlík nedal návrh k pořádání schůze proti klerikálním útokům na školu, že proto nenavštěvuje schůzi klubu, že není ani členem klubu atd. Upozorňujeme slovuťného p. předsedu, že je jeho povinností, aby

aspoň sám si přečetl uveřejněnou bilanci o celoroční práci klubovní „v Osvětu lidu“ č. 88. ze dne 4. dubna 1908 a vypořádal si příslušný účet s pisatelem této zprávy, s ním vysvětlí, že p. Prchlík je již professorem, že byl ve vaší hromadě 31. března t. r., že navrhoval něco jménem výboru literárního odboru klubu a že dalším návrhem p. Prchlíka, dle nešťastné aspoň stylisované zprávy novinářské, bylo uspořádání protiklerikální schůze. Můžeme snad věřiti, že úřední orgán přináší poctivé zprávy o klubovní práci, a nemáme povinnost, abychom referát „Osvětu lidu“ podrobovali nějakému vyšetřování, zdať tvrzení spotívá na pravdě. Jestliže snad referáty „Osvětu lidu“ některému členu klubu škodí, nejame za to zodpovědní my, když sdělení „Osvětu lidu“ využijeme ku příslušným dedukcím. Nebudeme závoditi se sl. předsednictvem pokrokového klubu v hrubých slovních výrazech — v tom ohledu pokrokaři jsou nepřekonatelni — a upokojíme se tím, že jsme mu dokázali ignoranci v tom, čím proti nám chtělo zaujati mravokárnou pózu.

Pan Prchlík opravuje: Ctěný pane redaktore! Žádám Vás, byste na základě §. 19. tisk. z. v zájmu pravdy uveřejnil na též místě a týmiž písmeny, jako byla zpráva ve Vašem listě ze dne 8. května t. r. č. 19., nadepsaná „Proti klerikálnímu útlaku ve škole“ . . . tuto opravu: 1.) není pravda, že kandidát professury na realce, František Prchlík, navrhl v Pokrokovém klubu protestní schůzi, nýbrž 2.) je pravda, že návrh na pořádání této schůze vyšel z výboru Pokrokového klubu, v němž týž nezasedá a jehož schůzi se po delší dobu ani neúčastnil, tím méně pak nějaký návrh učinil, nebo nějak v té věci spolupůsobil. V účtě Frant. Prchlík. V Hradci Králové dne 13. května 1908.

„Osvěta lidu“ dne 4. dubna v delším referátě o činnosti Pokrokového klubu v Hradci Králové otiskla do slova a do písmene tato slova: Pan prof. Prchlík referoval pak o účelech založeného literárního odboru a navrhl jménem výboru, aby členové tohoto odboru platili 20 hal. měsíčního příspěvku, což rovněž jednolichotně schváleno. Dalším návrhem, bylo uspořádání veřejné protestní schůze lidu v Hradci Králové proti klerikálním útokům na svobodu školy a učitelstva. Návrh tento došel jednolichotně schválení a uspořádání schůze uloženo zvolenému výboru.

† Karel Brož. Bývalý zasluhující ředitel zdejší c. k. reálky, upřímný a bdělý přítel mládeže, osvědčený pedagog zemřel náhle 9. t. m. jako ředitel reálky v Praze-VII. Zesnulý v posledním čase horlivě se staral o rychlení stavby nové reálky v Holešovicích-Bubacích, kde se počalo vyučovati od 2. škol. pololetí. Pohřeb jeho konal se za velice četné účasti zvláště z kruhů intelligence dne 13. t. m. na hřbitov Olšanský. Z Hradce Králové k pohřbu se dostavili p. ředitel Libický a p. dr. Hruška.

Schůze městské rady dne 11. května. Žádost p. V. Bigla za pronájem travin, jež dosud najaty měl, vyřídí se při dražbě travin. — Vzato bylo na vědomí, že p. Ervinu Fränklovi, obchodovnému, uděleno bylo povolení ku výčepu a drobnému prodeji pálených lihoviných nápojů v domě čp. 163. — Žádost p. Jindř. Komárka o koncesi vinárnickou pro dům čp. 142 předložil se živnost. odboru. — Vzata byla na vědomí zpráva p. mš. zvěrolékaře o výsledku prohlídky vozův a závodů mlékařských v měsíci dubnu t. r. Průměrné denné bylo prodáno 2348 l mléka dobrého, 486 l sbránného a 324 l smetaný. — Vzato bylo na vědomí dobrozdání technické kanceláře o vzniku výbuchu v kamnech bytu p. Jos. Rázičky v obecním domě čp. 89 a dále, že c. k. místodržitelství, zaváděje řízení vodoprávní a vyvlastňovací o projektu úpravy spojené Orlice v trati 00 až 04 při ústí její do Labe, ustanovuje místní řízení na den 25. května 1908; místního řízení toho účastni se za město pp. starosta a měst. radní Russ. — Projekt ten s pomůckami vyvlastňovacími, jakož i plán o výkupu pozemků, jež expropriovány mají býti, vyloženy jsou k nahlédnutí v úředních hodinách v městské technické kanceláři. — Opatření se učiní, by v době vyučování v budově obecných a měšťanských škol byly otevřeny vždy mimo vchod hlavní i vchody proti schodišti pro přídání paniky. — Běže se na vědomí, že okresní výbor schválil koupi pozemků č. kat. 279 a 281 v Novém Hradci Králové ve výměře 1 j. 581 čtv. sáh k rozšíření lesního majetku a správa městského zahradníka o ničení housenek, konaném pod jeho dozorem.

Valná hromada „Spolku českých průmyslníků textilních“ odbývala se minulou nedělí v aule obchodní akademie za veliké účasti. Schůzi zabýjil předseda spolku císařský rada Jos. Bartoň, uvítav přítomné, zejména přítomné hosty. Dr. Batěk uvítal členy jménem měst. rady a sdělil, že podáno již přes 2000 petic pro zřízení čes. obchod. komory v Hradci Králové. — Přijata též v tom smysle resoluce. Vysloveno přání, aby urychleno bylo konečné stížení ruského konsulátu v Praze. Konstatováno nalehavá potřeba, aby vláda co nejdříve stáhla „Výběr střední průmyslovou školu textilní.“ — Po vykonaných volbách následoval banket v Grandhotelu, kdež předneseny připitky. Na národní účely vybráno zde 450 korun.

Snížené jízdné do Prahy na výstavu. Počínaje dnem otevření až do uzavření jubilejní výstavy, pořádané Prahou obchodní a živnostenskou komorou, budou vydávány pro návštěvatele této výstavy snížené zpáteční lístky do Prahy rak. záp. dráhy za následující ceny: Z Hradce Králové přes Velký Osek do Prahy rak. sev.-záp. dráhy I. třída K 15.80, II. třída K 10.70, III. třída K 5.80. Tyto zpáteční jízdní lístky platí také jako vstupní lístky pro jednu návštěvu jubilejní výstavy. Doba platnosti těchto jízdních lístků obnáší 5 dní, počítaje v to den, kdy byly koupeny. Platnost jich přestává půlnočí pátého dne. Zpáteční lístky opravňují jen k použití vlaků osobních. Rychlovlaků nesmí být použito ani proti doplacení. V neděli a o svátcích jest však použitelný rychlík čís. 2 a neb rychlík následující v připojení k osobnímu vlaku čís. 402, z Prahy rak. severo-západní dr. odjíždějícímu, dovoleno, a sice do stanic na trati Velký Osek Golčův Jeníkov doplacením rozdílu mezi normální cenou vlaku osobního a rychlovlaku. Pokud trvá platnost těchto zpátečních lístků, lze jízdu na cestě do Prahy i nazpět jednou přerušiti. Snížené zpáteční lístky jest nutno při vstupu do výstavy dáti razítkem (P 1908 K) označiti. Vykaže-li se cestující při zpáteční jízdě lístkem, na němž není razítka výstavního, doplatí dle sazební tabulky rozdíl mezi jednoduchou cenou rychlíkovou a dvojnásobnou cenou vlaku osobního. Pro děti nepovoluje se jiná sleva, než jest v tarifu již obsažená (poloviční lístek při osobním vlaku).

II. místní výstava učednických prací v Hradci Králové pořádána bude ve dnech od 5.—12. července 1908 v kreslárně c. k. vyšší reálné školy za součinnosti městského průmyslového musea, pokračovací školy průmyslové, místních a okolních společenstev. Ve schůzi zástupců společenstev, dne 3. t. m. konané, zvoleni za zástupců těchto korporací do výboru pp.: za předsedu Ant. Libický, c. k. řídící reálky a pokračovací školy prům., za místopředsedu Jan Rabas, uměl. zámečnický, za referenta Mil. Oehm, odb. učitel a tajemník prům. musea, za zapisovatele p. Jos. Huňáček, odb. učitel a mistr krejčovský, za pokladníka p. Hugo Pávek, prof. c. k. odb. školy a komisař III. živn. spol. — Výstavy mohou se účastniti učňové, kteří se nalézají nejméně 6 měsíců v učení, jakož i ti pomocníci, kteří letos obdrželi za vyučenou. Mimo místní společenstva usnesla se i společenstva v Třebouchovicích, Plotěšicích, Černilově, Pouchově, Kuklenách Předměstích, že účastní se učňové výstavy. — Význam výstavky těchto byl všeobecně uznán jako nejvhodnější prostředek ku zdokonalení dorostu živnostenského po stránce mravní i praktické, proto naděje se výbor výstavní, že podnik tento najde hmotné i morální podpory u všech činitelů, jimž pokrok a vzdělání živnostenského dorostu leží na srdci. — Výstava vedena bude dle pravidel c. k. ministerstva obchodu. První cenou počténé práce zaslány budou na ústřední výstavu učednických prací v Praze v srpnu pořádanou na výstavě jubilejní. — Všechny pp. mistry účastnících společenstev žádáme, aby umožnili svým učňům účast na projektované výstavě.

Valná hromada „Dobrošinného komitétu dam“ v Hradci Králové konati se bude dne 20. května o 3. hod. odpolední v místnostech „Rudolfina.“ Ku této valné hromadě se tímto místem všeho jiného oznámení aktivě svou vřelostí p. t. přispívající členové a členky spolku.

Na sociální kurs, který pořádán bude ve dnech 12.—19. července, dobrově věnovali účastníkům na knihy: vldp. Bambas, professor v Přibrami 10 K, sl. družstvo „Vlast“ a jednota katolických tovaryšů v Praze brožury. Nejmenovaný dárce věnoval 2 K. Proší se o laskavé příspěvky a knihy na adresu jednatele Jos. Poláka v Hradci Králové v Adalbertu.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. Vzhledem ku snížení sazby bankou rakousko-uherskou usnesla se správní rada v poslední své schůzi snížit od 15. t. m. úrok ze vkladních knížek na 4%, až do dalšího ustanovení.

Spešitelna Kralohradecká. V měsíci dubna 1908 uloženo na vkladní knížky K 152,781.53, vybráno K 190,789.03, vklady koncem dubna 1908 K 12,490,803.19, na hypotéky půjčeno K 19,400.—, oplateno K 166,424.49, na hypotékách koncem dubna K 9,514,729.82, cenných papírů v zásobě K 2,188,000.—, uložené přebytky K 1,707,880.17.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispělo se v březnu spolku „Komenský“ ve Vídni V./1. Margaretenstrasse 100, který vydrží 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, v pol. okr. kralohradeckém: Hradec Král. všeob. úvěrní společnost 20 K, Stol. společnost „Páně Kmotra“ a Košťálů 7 K, J. Urban 10 K, Odbor N. J. S. 5 K, Ústř. Svaz obch. a prům. zřízenců 5 K, V. Janáček 1 K, III. tř. měst. školy 8.50 K. — Hradec Králové Nový. Cten. Jednota 10 K, Občanská záložna 5 K. — Nechanice. Holý Jan 1 K, Včelařský spolek 5 K. — Předměstice a. L. Obecní úřad 20 K, Společný rolnický okrovar k setání pam. + člena p. JUDr. F. Šrdinka 20 K. — Předměstí Pražské. Tělocv. jednota „Sokol“ 2 K. — Sadová. A. Blažek 4 K. — Sovětice. Obecní úřad 10 K.

Pěvecké jednoty „Libuše“ a „Vlastimil“ v Kuklenách, členové „První české pěvecké a hudební tupy“, též „Jednoty spěváckých spolků československých“, pořádají v sobotu dne 16. května 1908 v sále hotelu „Černý kůň“ pěvecko-hudební akademii s vybraným a pestrým programem. Začátek o 8. hod. večer. Ceny míst: I. místo 1 K, II. místo 60 hal, místo k stání 40 hal. Předprodej lístků v obchodě p. Ant. Šnuby. Žádá se zdvořile vážené obecnost, aby místa svá včas zaujalo.

Z Upatovic m. L. Jako jede tak i u nás nemile dotklo se občanstva katolického, že dívky školní nešly na procesi sv. Marka. Stačí si dobře pamatují, že to vždycky bývalo. Proto ohradili se zvláště rodičové dítek svými podpisy s provoláním k okresní školní radě, žádajíce, aby opět dívky prosebných průvodů se účastnit mohly. Všechny podpisy (i v příškolné Pohřebišce) bylo 233. Většinou se podepsali otcové. — O nás a bez nás se jedná. Myslíme, že rodičové mají výhradní právo na své děti i ve škole; vždyť školu si postavili a vydrží ji za své peníze; nejsou děti k vůli škole, ale škola jest k vůli dětem. Mají se v ní vzdělávat pro celý život. Vzdělání však bez náboženství jest nemožné a proto se děti ve škole musejí vyučovat i v náboženství. „Základem výchovy a vyučování musí býti Kristus a účelem jeho život věčný“, praví Komenský, výborný učitel. Škola a církev musí jíti ruku v ruce, jinak se práce nedá a mládež se nevychová, ale sesurovuje. „My myslíme“, praví Havlíček, „že musí být církev a škola spojené, má-li zůstat církev pravou církví a škola pravou školou, a nenáležím; tedy do počtu listivých nepřátel křesťanství.“

Zabit bleskem. V sobotu dne 9. května o půlnoci hod. odpol. rozstříla se prudká bouře nad Černilovem a okolím. Blesk sjezd do stavení rolníka Skácela, prorazil stěnou a zasáhl u zavěšeného okna sedícího 11letého jeho syna. — Kroupy padaly značné velikosti a zvláště u Výravý způsobily škodu na pokročilejších žitech.

Veliký bal letící směrem jihovýchodem bylo viděti v Černilově a okolí minulé pondělí po 3. hod. odpolední; — letěl nejapíše z Pruska.

Z Nechanic. Německo-židovská firma pana Máje tuží se, aby nalapala hojně rolníků pro svoje dodávky. Pan Máje ml. nabízí po okolí raiffeisenův prášky, vápno a uhli. A rolníci se nechají snadno pohnouti, zvláště když má israelita agitaci širočně zorganizovanou. V každé vesnici má nějakého důvěrníka, který mu za nějakou skrovnou odměnu rolníky nadbává. Hezky dovede mluvit a české peníze brát; zato však nechť si vzpomene, u jaké národnosti se přihlásil úředně. Naši lidé by už přece mohli býti trochu uvědomělí a také vědět, že mohou býti obsluženi zcela dobře podniky národními. Co vrátí německý israelita našemu národu z toho, co na nás vyzíská? Nikdo samostatně rolníky nemůže nutiti, aby svoje potřeby kryli u firmy německé.

Poměry okresu nechanického. (Pokr.) V raiffeisenovce je rolník svoboden, nezávislý na městském činovníku, tu není vysokého služného pro úředníky ani tantiem, tu si vedeš, rolníci, samosprávu peněžní sami sobě a pro sebe, protože výtěžku můžete užiti pro rezervní fond nebo na obecní účely. Nač ve městě bohaté podporovat byrokraty nebo socialisty? A tak vznikla raiffeisenovka v Dohaličkách a — slyšte lidé — tam ji založila „černá ruka“ nebožtíka p. faráře, ta ruka, které se náš Bohumilek nejvíce bojí, a když mu paměť, nebo chatrné plíce vypovědí službu, již tu v jeho řetech straší „černá ruka“. Chraň, Bože, aby se ta „černá“ ruka dotkla jeho bílé, čisté ruky! V Dobřenicích také „černá ruka“ založila raiffeisenovku a v Kratonohách p. farář byl prvou příčinou, že byla založena, a také i na Probluzi. Ta „černá ruka“ není závislá na záložně a spořitelně nechanické, protože „černá ruka“ si nemůže nic vypůjčiti na faru — a na „křicht“ v Nechanicích nic nepřijímá! Náš Bohumilek na raiffeisenovky se zlobí, protože má menší tantiemy, obchod neletí, obrát peněz je málo v ústavě městských, protože se peníze ukládají v raiffeisenovkách. Pak se divme, že „černé ruce“ všude vypovědí boj a že nenávidí venkovské raiffeisenovky. Proč si to „hloupí sedláci“ zakládají, aby úpěli pode jhem černého klerikalismu? Že jim ta agrární ruka raději „na fleku“ neupadne, když tam nesou své úspory pro čas potřeby!

Výsledek voleb v Nechanicích. Jak jsme se zmínili o volbách v okresu, skutečně ve městě Nechanicích radniční strana agitovala a zvláště p. B. V. tajemník tak, že přívrženci šli k volbám pro radniční stranu jako jeden muž. Ale i opposice vykořčila uvědoměle a statečně tak, že pántům pověděla peprnou pravdu, jak se mají volby dle zákona provádět. Co se ještě nikde nestalo, u nás i mrtvý volil. Utekli se hřbitova; mřika hrobař nezavřel hřbitov. Ted vidíme, že starý hřbitov nepostačuje, když mrtví z něho k volbám utíkají. Proti volbám všech 3 sborů je podán rekurs. — Jsou důvody, aby volby znova byly provedeny.

Smítková fraška v Pardubicích. Název její: „Český národ a otázka židovská.“ Sehrána ve 3 jednáních v pokračovacím klubu dne 4. t. m. Osoby: Dr. Bouček, MUDr. Schulhof a

MUDr. Vobrysek. Pokrokováťm křesťanským tak poskytnuta příležitost, aby omluvili před křesťanským lidem své spojení se židy. A židé zase si chtěli udělati před křesťany lacinou reklamu. S. fistika řečí však nenalezla v hlavách rozvázných občanů půdy. úrodné; ti mohou souditi dle stále se opakujících zdrcujících fakt jasněji než dle frází celého tuctu semitských řečníků. Dr. Bouček útočil jen na klerikalismus katolický. O pověstném „Wanderrabinovi“, který statice židů ještě v tomto století popletl, nevěděl nic. Židovsko-klerikální Talmud také nevykládal. O chybách židů mluvil velice opatrně, a to tak, aby zase židé mohli jemné výtky lžce vyvrátiti. Dělalo to dojem smlavené hry; vždyť jsme neslyšeli uváděti výrazná fakta, jež přímo křičí a proti nimž maro co namítati. Dr. Bouček poklonkoval, co všeck židé musili trpěti. Ale o utrpení prvích křesťanů, o bescitném pronásledování katolíků českých se strany husitů — nic. O besobledném vyhazování katolických dělníků z fabrik od socialistů — také nic. Křesťanství se mu nezamlouvalo. A najednou odporňoval lásku k bližnímu. To jest: přece zásada katolická, kterou židé vůči nám nejméně provádějí. Zato však s nesčetných kazatelen katolických zásada ta jest blázná. Také mluvil o sionismu — jako o červené karkulce. My zase víme dosud tolik, že sionismus bují nejvíce tam, kde již mají židé nadvládu nad křesťany, zvláště tam, kde jich jest většina. Pak ovšem mohou dávat svoji individualitě plný průchod, až ujařmené křesťanstvo nevychází z nátku. Kde jsou židé v nepatrné menšině, tam ovšem k vůli křesťanům dělají na venek veliké ústupky. Prý antisemitismus po stránce národní není oprávněn. Pan doktor, kolik znáte židů v českém území zrozených a vychovaných, aby se přihlásili v území poměněném k české národnosti? Kolik? Vždyť židé zde v samých Pardubicích němci tolik okázale. Nevíte nic o tom, k jaké národnosti židé v českých místech zrozeni přihlašovali se šmahem na samém Novém městě Pražském? — Dr. Schulhof vyznal, že židé všude se hlásí k pokrokovým stranám. Iau ovšem — ke katolické straně se nemůže hlásiti ani rabín ani košerák ani žid modlící se na řemacích. A což ti židovští revolucionáři v Rusku! Ti jsou teprv až příliš pokrovní! — Smáli jsme se, když p. dr. Vobrysek odporňoval, aby židé byli přibíráni do našich podniků, abychom těžili z jejich bystrosti. Vždyť známe konce takových „et comp.“ Semita obyčejně křesť. společníka vysejše a pak místo zisku má křesťan ještě opletání pro bankrot. Jestliže se proseje oves jetelem, je dobře; zaseje-li se tam kokotice, pak běda. — Ovšem nejlepší světlo vrhala na pokrokové debaty ta okolnost, že byli shromážděni pod štítem podvodné „Osvěty lidu“, která tolik neurvalým způsobem na katolické Čechy útočí, ale i k židům germanisujícíom jest velice galantní. Oj té doby, kdy „Osvěta lidu“ tak horlivě posluhovala dra Lhotovi, kdy místo rázného odsouzení jeho náslínicví hleděla škoditi zbitému knězi, učinili si o ní správný pojem i slušné kraby mimokatolické. Nás už na nejkrásnější slova nechytate. Známe vás dobře dle skutků.

Drábežnická výstava v Pardubicích. Zdejší spolek pro zvelebení chovu drobného, hosp. užitečného zvířectva a pro ochranu zvířat pořádá opět jako jiná léta o svatodušních svátcích ve dnech 6., 7., a 8. června t. r. v zahradních místnostech hotelu „Sřtebský“ velkou všeobecnou výstavu drábež, holubů, králíků a výrobků i součástek s chovem tím souvisejících. Výstava již nyní těší se zvláštní pozornosti kruhů zainteresovaných. K výstavě dochází hojně přihlášek od známých našich předních pěstitelů. Zajímavou novinkou výstavy této bude, že vzorná zvířata odměněna budou čestnými cenami a že oceňování zvířat dětí se bude dle bodového systému, který u nás dosud není zaveden a dle něhož tudíž poprvé v Čechách bude posuzováno. Systém ten jest spravedlivý a veškerá libovůle soudce jest při něm vyloučena. V době výstavy budou vypouštěni poštovní holubi na velikou vzdálenost, což poskytovat bude zvláště pro odborníky zajímavou podívanou. Právem můžeme se tudíž již nyní na výstavu tu těšiti. Přihlášky k výstavě nutno zaslati nejdéle do 25. května t. r. Ředitelství drah povolilo slevy pro předměty výstavy. Poplatek za dovoz z dráhy a na dráhu čítán nebude, tak že pp. vystavovatelům žádné výlohy nevzniknou. Na nákladních listech musí býti poznamenáno „Výstavní předmět pro výstavu v Pardubicích.“

Z Měřic. Dne 5. t. m. počal J. M. nejdp. biskup svou letošní visitační cestu a to ve vikariátu hotickém. Již za Milovicemi pozdraven byl vesp. vikářem a c. k. patronátním komisařem, v Milovicích pak samých vdp. děkanem s. c. k. okr. hejtmánem dr. Peckou a c. k. šk. inspektorem, jakož i školní mládeží a pp. učiteli. Promluvil několik ardečných slov k dětem jakož i k shromážděným jiným katolíkům, prohlédl si nejdp. visitátor nové opravený vkusný chrám Páně a udělil vrchnopastýřské požehnání. V Hoticích očekáván byl u sochy sv. Floriána p. c. k. soudním radou a jinými pp. úředníky; pozdraven jest dražičkou Rudlovou a Vinklerovou, ubíral se radou dětí a předešlého katolického lidu do děkanského chrámu P., kde a dříve přijat byl zástupci

městské rady a jiných úřadů. Chrámem Páně do posledního místa naplněným a bohatě květy ozdobeným hlabolilo Hallerovo: „Ecce sacerdos“, přednesené způsobem jea hořkého chrámového sboru vlastním. Po vykonaných obřadech a srdečné promluvě J. B. M. odebral se do děkanské budovy vkusně ozdobené, kde přijal zástupce úřadů, načež bylo ještě týž den birmování školních dětí; ve čtvrtek pokračováno v birmování, v pátek pak byla zkouška z náboženství, při níž odebrala se dojemná scéna. Když totiž při podoboznavství o milosrdném Samaritánu tápal se nejdp. biskup, skloniv se k chlapčkovu ze 2. třídy, má-li také jeho rád a jak to má projevovati, tu vsal čiperný žáček nejdp. biskupa bez dlouhého rozmyšlení kol krku a polbil ho. Vábec byl nejdp biskup dětmi a matkami s dětkami na rukou přímo obléhán. V sobotu odejel nejdp. visitátor do Mlásovic, aby se na večer opět vrátil do Hotic, kde má sídlo po dobu svého pobytu ve vikariátě.

Konvertička v Hořelích. Dne 3 t. m. učinila evangelická Klára Pitochova vyznání víry slavným způsobem v ruce vdp děkana Jos. Kousala, aby mohla přijmouti sv. birmování.

Z Holce. Okresní ústav (stravovna) pro besplatné zprostředkování práce a služeb má k dispozici výhodná místa pro zemědělství. Upozorňujeme na to veškeré nezaměstnané a práci hledající dělníky a dělnice toho odboru, aby vždy v zájmu svém v ústavu zdejší o práci se hlásili, kdež se jim vše besplatně obstará. Rovněž i pro řemeslníky máme stále vždy místa k dispozici, jako: kovářské, obuvnické, truhlářské a j. Divadlo. Spolek div. ochotníků „Klicpera“ oslaví dne 16 t. m. památku 100. výročí narození Jos. Kaj. Tyla představením ve prospěch Tylova fondu, z něhož dle zpráv má zřízena býti škola v uzavřeném území. Bylo by si tedy přáti, aby představení to nabylo rázu slavnostního při vyprodaném domě. K představení tomu byl vybrán působivý Šamberkův obraz národní „Jos. Kaj. Tyl“ — snímka to života a utrpení Jos. Kaj. Tyla. Představení toto „pohostinecky“ se opakuje v nedaleké obci Ostřetíně k témuž účelu, čímž spolek „Klicpera“ ukončí tuto sezonu. — Za příčinou divadelního představení odkládá Odbočka všeobdobového sdružení křesť. dělnictva již uchystaný tamburašský koncert, jelikož nechce poškoditi slavnost eminentně národní.

Z Nev. Bydkova. Při okres. poradě učitelské, dne 8. t. m. odbyvané, zvolen za delegáta do zem. konference učitelstva nepřítomný učitel p. J. Černý, který požívá od rozpuštění Měské rady stále dovolené, je odstěhován v Praze. Zdaž pásové na jisto věděli, že p. Černý zcela rozhodně volbu přijme? A nebo to bylo předem s p. Černým vyjednáno? „Zklerikalizovaná“ vláda dle všeho není tak zlá, když pokrokovému učiteli smýšlení protikatolického uděluje tak dlouhou dovolenou, aby se mohl cvičiti v boji proti „klerikalům“ a redigovati „Čes. Učitele“.

Ze Šachova u Borehrádku. „Naši vyhráli na celé čáře!“ Tento výrok pronášeli agrárníky, můžeme i my katolíci nyní pronést z plných plic a od srdce. O nás veřejnost doposud ničeho nevěděla, ale když jsme již prošli třemi boji, uznáváme za vhodné veřejnosti se ukázat. Před rokem o volbách do Měského sněmu voliči nevolili dle srdce, ale ze strachu, že by nedostali potah do polní práce nebo nějakou tu meč k vysečení. Musil voliti každý tak, jak byl na kom závilý. Letos do zemského sněmu to bylo již rozhodnější, samostatnější. Přes to, že mnoho voličů nemohlo voliti pro nedostatečnou daň, dostal náš kandidát jen o 4 hlasy méně. „Do třetice všeho dobrého“, praví přísloví. I my jsme prošli boj třetí; ten byl velice perný. Byla to volba do obecního zastupitelstva dne 6 dubna. Museli jsme agitovati rozhodně, neboť u nás jest všude sice malá, ale půda borká. Vyjádřil se člen agrární strany, že, kdyby nebylo u nás těch asi tří štouralů, kteří „rozšťourali“ všechny voliče, šlo by všude ve starých kolejkách, jak to chodilo vždycky. To mělo býti takto: Malá třída měla voliti z těch velkých, prostřední třída zase ty velké. A ti velcí? Jsou-li již zvoleni, mohou si voliti, koho chtějí. — My jsme to však chtěli jinak. Agrárníci nejdivněji říkali o funkcích: „Já o to nestojím. — Já také ne.“ Ale teď vidíme na jejich kyselých obličejích, jak to upřímně říkali. Ulevují si tvrzením, že prý před volbami jsme měli schůzi ve sklepě, že jsme měli mnoho plomocí. No — úradu jsme měli, ale rozhodně jsme ji neměli a nepotřebovali míti ve sklepě. Nemusíme si totiž počínati jako krčkové. Jestliže vidí agrárník v katolické světnici tolik tmy jako ve sklepě, pak asi má srak trochu nakášený od protikatolického tlaku. Hlavní bitva pro nás skončena vítězně. Nyní jest potřeba, aby noví činovníci horlivou práci dokazovali, že chtějí ze všech sil co nejlépe sloužiti zájmům obecním. Zdaž Bůh naší práci!

Z Mlabrů. 10. května dopoledne odbyvala se zde v síle pana hostinského Engelbertha neobyčejně čestné návštěvné schůze dvěřníků okresu haberského. Po zvolení předsednictva ujal se slova pan Satorie, rolník ze Širakovic, který slovy výmluvnými odrážel štoky na naši stranu od nepřátel podnikané a ukázel na lázeň a utrácení

nám nepřátelského tlaku. Po té promluvil pan děkan Turek z Golč. Jeníkova o nutnosti organizací obecních či místních a organizace okresní zvláště a dokazoval, že strana naše jest nutnou a potřebnou jak z ohledu na náboženství tak i z ohledu národohospodářských. Po řeči pana děkana rozptýlena se debata o účelném provádění a vedení organizací; zvolen okresní důvěrník a okresní komitě. Za okresního důvěrníka byl zvolen osvědčený a vytrvalý pracovník pan Josef Satorie, rolník ze Širakovic. Nadšení přítomných důvěrníků bylo patrné; všichni slibovali vytrvale a zmužile dále hájiti naše základy a působiti pro šíření našich vznešených ideálů a snah.

Z Golč. Jeníkova. Právě se zasazují nová figurální okna do našeho děkanského chrámu Páně, zhotovená firmou J. Pazdera v Praze. Jsme vděční panu děkanovi Turkovi, že se stará o zvelebení našeho milého kostela, který nyní bude jedním z nejkrásnějších v okolí.

Z Čáslavě. Boj o záložnu, k němuž už dávno se schylovalo, propukl v letošní valné hromadě celou silou. Příčinou jeho jsou většinou čistě osobní věci, které však přikryly se péčí o hmotný prospěch členstva, stále ohrožovaný nerozhodností ve stavbě záloženské budovy. Uvedli jsme již na těchto místech onu nešťastnou maloměstskou politiku, která hledí jen na dnešek, a posoudili jsme také ono nešťastné sobectví mužů, kteří dovolili, aby záložně uklouzl objekt cenný a za něj pak zjednali ji objekt dražší, proto není toho třeba znova připomínati. K prospěchu finančního ústavu, jakým má občanská záložna býti a jakým byla, jest, aby všecko osobáťství i všecka politická stranníckost ustoupila. Valná hromada byla dosti pohnutá a není jí ještě všechno skončeno, neboť má býti svolána ještě hromada mimořádná. — Od nepamětných dob měli občané čáslavští krásnou procházku do Hejdova a odtud podél potoka ku Kalabousku. Ale časy se mění. Cesta, původně 2 metry široká, sevrkla se v posledních letech, až letos úplně zmizela pod ostrým rádlím. Pole náleží prý velikému rolníku a nájemci velkostatku. Vzpomínáme-li, jak svého času zdvižena byla bouře, že cesty obecní mizí v polích p. sousedů, bylo by záhodno vyšetřit, zdaž také tato cesta není jednou z nich. V Čáslavi, kde kousek té osvědčené procházky jest dosti vácný, jest přímo příkazem zástupců obce, každé rušení něčeho takového hájiti. — Divadelnictví naše při zakončení sezony zrovna nebylo dvakrát šťastné. Pp. ochotníci sáhli k pověstnému dramatu „Páni“, kde kněz a úředník stavení jsou do světla volice smutného. Nevíme, proč zrovna bylo zvoleno toto drama, když přece letošní sezona přinesla řadu jiných novinek. Bylo to snad z galantnosti k pí. Abigail, která u nás nedávno přednášela? Či snad z pouhé dojemné přichylnosti ku katolickým kněžím a úředníkům? Myslíme, že se tím rozněvané pokrokové panstvo na předáky našeho ochotnictva přece jenom neumíří. Aby pak stánek m. s. byl ještě více diskreditován, společnost p. Sedláčka usmyslila si tu zabráti Vrchlického „Godiva“. Proti hře, jejíž decentní provedení na Vinohradské scéně neurazí nikoho, nemáme ničeho, ale proti tomu ohlášeni hry lze jenom v zájmu umění ostře protestovat. Ohlašovati hru s proloženými slovy, že Godiva má jeti nahá, jest urážkou básnickova díla, to se na její rovná hausírování s pikantnostmi. A k tomu se vážná společnost snášeti nemá. — Dne 10. května přednášel Vráz v Duskově divadle o svých cestách. Přednáška těšila se velmi horlivé pozornosti a slušné návštěvě, ač obecnatvo v poslední době bylo přímo zábavami zaplaveno. — S opravou chrámu Páně má se počíti již v nejbližší době. Práce zadány byly p. Minaříkovi. Čeká se jen na ustanovení městského ingeniéra, který by vedl vrchní dozor. Zvolený již dříve architekt p. Obošle resignoval a tak nezbylo než vypsatí nový konkurs. Spolu s ním obsazeno bude i místo městského tajemníka. — Budeč Čáslavská oslavila památku Sv. Čecha přednáškou p. prof. Janouše. Přednáška byla velmi informativní, ač protikřesťanské stanovisko básnickovo není tak zcela bezpečné dokázáno. A správy z úst přátel jsou často velmi tendenční. Pokrokovým p. posluchačům bylo však ještě i to málo a byli by si přáli slov hodně ostrých a naprosto odsuzujících.

Z Čáslavsku. Jako minulá léta i letos chystala se sociální demokracie oslaviti první řadou schůzí a přednášek po okolí Čáslavském. Mezi jiným zavítali i do Tupadel, kde ohlásili tábor lidu. Katolíci, svědavi na ten tábor, šli se podívat; ale přítomnost jich polekala řečníka, že po nezdařeném extempore do těch černých k vůli zachráněni reputace pustil se do agrárníků. To mají za to, že při Měské volbě pomáhal Jiráskovi a že i teď tak rádi sociálním demokratům drží palec. Aby to napravil a také těm černým přisílil, přihlásil se pověstný řečník z Čáslavě ke slovu, ale místo applausu sklídl hromadu posměchu. Styděl se i jeho stoupenci, takže když vysáňli byli, aby se dali na památku tohoto slavného dne fotografovat, nezdálo se jim hrstička a to ještě z Čáslavě a ze Zleblů. Ne ovšem nevadí, aby ve svých časopisech aváděli, že byla to mohutná, impozantní a mnohoslibná manifestace pravých a jediných spásitelů lidu. — Katolická organizace jest trnem v oku zvláště evangelíkům,

kteří, dokud byli mladočechi ve floru, drželi s mladčechy a když se nyní přiblížil konec mladčeství, silně se drží strany agrární. Nemohouce jinak, aspoň tleskají různým notoriickým opilecům, kteří, ač jménem katolíky, v alkoholickém rozjazení katolické straně a kněžím nadávají. Máme zaznamenáno již několik případů a upozorňujeme naše stoupence, aby bez ohledu přistě jména těchto na cti utrhačů zůstali. Bude jim dána příležitost jinde se rozhovořiti. Když dnes protivníci každého katolíka, který by i oprávněnou kritiku pronesl, hned stíhají a do kriminálu ho dostati se snaží, nezbuďte se i je tímto způsobem o společenském taktu poučiti. — Některým organizovaným pánům z učitelského tábora nedostačuje už ani organizace. Jsou to zvláště mladší kolegové, kteří by si přáli, aby akce proti klerikalismu šla hesky od podlahy, a proto chtějí prý založiti extra pokrokovou organizaci, nebo postaviti v čel. dosavadní břitčejší a cejchovanější pány. Bylo by jenom záhodno, aby to pásové učinili, spadla by tak mnohá maska dolů. Jenom ovšem, aby to nebylo jako dosud u mnohých pokrokových p. kolegů, kteří zůstávají hesky vzadu, nechávajíc kašany tabat jiné, kteří pak se na různých místech, potřebajíc to neb ono, vymlouvají, že jsou ubohými obětmi. Tedy s kuráží do toho, náš lid bude tomu velmi povděčen. — Mohou-li míti v Praze pokrokové obchodnictvo, proč my na Čáslavsku nemohli bychom mít pokrokové ochotnictvo? A už je také máme. V jedné obci, pardon městě se právě uvádí do života. Ovšem až o tom uslyší, budou se hrozně zlobiti, že zas ta „Obnova“ nedá pokoje. Neboť za nic se naši pokrovní páni tak nestydí, jako když jim řekne někdo „pokrokář“. A pak že se nepracuje v stavovské organizaci.

Z Borena nad Doubravkou. V minulém čísle ohlášeno bylo, že naše obec povýšena byla na město. Zásluhu o to má také vedle p. dr. Pacáka, který se věci té ujmál, i náš p. poslanec Fr. Šabata, jenž v poslední době horlivě se zasazoval, aby navržené povýšení bylo v brzkou prohlášeno, a svou intervencí na místech kompetentních toho také dosáhl. Tolik v zájmu pravdy. O oslavě tohoto významného, jakož i o oslavě památky založení našeho města, podáme svým časem správy.

Z Kolína na Labem. Boursací činnost našich pokrokářů, kterou beztrátně v minulosti prováděli, otevírá našemu občanstvu oči, takže i ti, kteří z počátku s nimi začali sympatisovati, mají jich už dost. „Česká Stráž“ jest nad tím celá pryč, že i starý „Sokol“ nechce tancovati podle písňů, řezané v domě u okresního hejtmanství. Tak si krásně ten cajch p. p. p. to jest „pravý“ patentovaný pokrokář“, připravili, a on si teď nechce dát žádný vytisknout. Ani doktorské asistence nepomáhají. — Nějaký filosof dal se do rozjímání v posledním čísle Stráže o nekonečnosti a při tom, jak to pokrovní filosofové tuze rádi dělají, zabrousil i do theologie. A s neomylností jen tímto „vědcům“ vlastní pronášel, že peklo a nekonečnost třetá jeho je čirá nemožnost. P. farář a seniore Dušku, je to pravda? Velmi rádi bychom slyšeli, souhlasíte-li s tímto názorem vámi protežovaného a doporučeného listu. Možná, že si myslíte: Pro pokrokové taky katolíky je to dobré, já už svým ovečkám to vysvětlím, aby takové zvastu nevěřili. — Co vše odváží se časopis pokrokový svému čtenářstvu předkládáti, ukazuje i lokálka „Papežská stolice v konfliktu prusko-polském“. Ví, že papež Poláky opustil, aby si nerozlil otec s Berlínem (jau každý cikán dle své planety hádá), ví, že církev dovede seděti na dvou stolicích (snad ta Kolínská, která se drží evangelia a při tom fedruje ateistický názor pokrokové strany) a ví, že arcibiskup Kopp jest hakatistou nejhoršího rázu. Nejsme ctiteli a obdivovateli tohoto německého biskupa, ale tolik i liberální listy přinesly, že on povstal proti vyvlastňovací předloze polské, mezitím, co veletíhodné evangelické rady mlčely, a evangeličtí předáci ji odhlasovali. Nebylo by lépe něco z domácnosti těchto České Stráží tak blízkých spolekatřů u víře povědět? — Kolínu dostalo se konečně po dlouhém jednání zastávky na dráze státní společnosti. Pro dvojjazyčný nápis je nyní pátka, jako by některá dráha neb některé nádraží měly nápisy jednojazyčné — české. Zvláště durdí se na to Č. Stráž. Nuže, ať volební pásové dr. Ortina a dr. Masaryk do toho uhodí, vždyť prý mají takové konexe a takový vliv! Potomstvo bude jim žehnat, když nás osvobodí od té němčiny, všude se vtírající. V tom ohledu je o nich málo slyšet; či pro Wahrmonda nemají času? Jau kožile je bližší nežli kabát!

Z Krouně. Jakých úspěchů lze dosáti vzájemnou, společnou prací a sralým pochopením předčestitě svornosti, potřebné v podnikání povstých, alečbetných snah, dokazuje náš křesťansko-sociální spolek. Neuplyne téměř ani jediný den, ve které by náš katolický lid nebyl v různých důležitých věcech poučován, posilován, v náboženském přesvědčení utvrzován. Pořádají se přednášky zemědělské, dělnické, náboženské, lékařské i politické, a nichž sejistě každý posluchač odnáší si domů mnoho dobrých rad na cestu životem, plným intrik, úskokův a nástrah na duši i na tělo namířených. Nejnověji i zábavným způsobem stará se spolek náš o zúčastnění, vytržení a povaze-

semí spolkového života a katolického ducha v naší osadě. Nedávno založený divadelní odbor setkal se tu s upřímnými sympatiemi našich milých přátel. Viděli jsme tu při prvním vystoupení spanilých členek ochotnické družiny v pondělí velikonoční a podruhé dne 8. května, kdy s neobčekaným úspěchem sehrána Flekáčková časová činohra „Návrat“. Prostranná místnost hostince p. Brázdova nemohla ani více diváků pojmuti. Každý chtěl viděti spolek ve veřejné činnosti. Byly roztrušovány jistými lidmi všelijaké řeči, ale ty rázem utichly, jakmile výsledek divadla vešel v širší známost. Obsah této činohry pro začátečníky v pravdě obtížná, sebrána byla k největší spokojenosti všech. Jest to až ku podivu, která jednotliví členové všli se do přidělených jim úloh. V osobě Václava Svobody, pouhého to truhlářského tovaryše, poznali jsme upřímně smýšlejšího, nadšeného bojovníka vznešené idee, duši šlechetnou, každé oběti pro zachránění bližních schopnou, eminentně katolickou. Ostrým kontrastem těchto jest mladý Kopecký, sociální demokrat, zapřisáhlý nepřítel všeho katolického. Též zkoušenému otci jeho dostalo se aspoň té útěchy, že viděl syna svého kajícího umírat, s Bohem se smířiti. Starý hospodář a soused Křemen jest tu typem poctivého katolického tatka, který jedině v návratu k Bohu a víře vidí nejlepší lék pro „pokrokový“ dav. Časová tato hra poskytla nám vzácný duševní požitek a mnohé mravní poučení. Když jsme viděli tu spoustu nadšených našich, tu zaplesalo srdce naše a duši zachvěl mohutný, jáseavý výkřik: „Nám nikdo nic nemůže!“ Ano, s takovým lidem možno bez bázně a strachu hleděti budoucím bojům vstříc. Sebevědomí a hrdost sálala každému z očí a ústa mladých i starých usmívala se radostným pobutím, že ti opovrhovaní, vydědění také něco dovedou, dokáž. Že není jich údělem jen uši schlípnout, kopance snášet, schovávat se a mlčet, jak „osvícení“ diktují. Jen tak dále na započaté dráze, přátelé! Podporujme se vzájemně! Předhánějme jeden druhého v svědomitém vykonávání povinnosti! Účme se samostatnosti, majíce ve svém středu obětavého, milovaného otce, vldp. faráře. V sobotu jest opět schůze, při které referuje p. Astr, redaktor „Práce“. Přijďte zase všichni vyslechnouti výklady úst polovaných. Nuže, na shledanou v sobotu!

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro
závod je jeho
stoleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Sklad nejnovějších řídnic řadů.

Různé zprávy.

Z Musea království českého. Na místě zvěčnělého rady dra Jos. Hlávky zvolen dne 1. t. m. za předsedu musejního sboru archaeologického J. M. nejdp. biskup královéhradecký Thdr. Jos. Doubrava a za inspektora sbírky předhistorické p. řed. Jan Felmann. Za člena kuratoria sboru Matice České na místě zvěčnělého Karla Petra Kheila zvolen p. JUDr. Čeněk Klier, náměstek ředitele Městské spořitelny pražské.

Sjezd katolických českoslovanských v Praze 1908. Na schůzi delegátů katol. spolků a korporací dne 11. t. m. v Praze zvoleno přípravné komité sjezdu tohoto, jehož předsedou Vojt. br. Schönborn. Jednatelství přípravného komitétu jest v Praze 357-II.

Američtí katol. Čechové zavítali tento týden do staré vlasti své, aby tu nabrali nových sil pro duši svou. Zastavili se nejdlive v Praze, kde se jim se strany katolické dostalo nejardečnějšího uvítání.

Pravda o potupeném Jesuitovi z Karvína. Již dříve otiskly proti rudým lžem katolické časopi-y, že zvrhlý čin jesuitův jest vymyšleninou. Sděleno též v brněnském „Hlasu“, že na časopi-y lež tu šířící podána žaloba. Nyní pak z pramene zvlášť kompetentního se dovídáme, že jest zpráva křivená rudými listy, „Čepem“ a „Časem“ zcela rozhodnou lží. Vyšetřování sondal jest v proudu. Zdaž svůj „smysl“ protikatolické listy dobrovolně opraví?

Veliký sjezd katolického rolnictva českého, spojený s valnou hromadou „Sdružení českých katolických zemědělců pro král. české“, konati se bude o svátcích Svatočudných, v neděli a v pondělí 7. a 8. června t. r. na Sváté Hoře u Příbrami. Promluví na něm přední naši řečníci a poslanci. Prosíme, aby přátelé naši zahájili usilovnou agitaci pro sjezd tento, jenž má býti skvělou manifestací náboženského přesvědčení našeho lidu českého, jakož i jeho boje za hospodářské povznesení své i národa.

Kritika přemýšlejšího protestanta o vědě Wahrmondově. „Čech“ cituje se 104. čísle (ze dne 5. května) protestantského listu „Deutsche Reichspost“ o Wahrmondovi tento posudek: „Nyní opět nová jeho brožura: „Ultramontan“. Obrana o čtyřech oddílech. Přiznáváme se, že odkládáme tuto brožuru s největším studem, že se najde univerzitní profesor německého kmene, který tak podobné dílo sepiše a že najde se pro to nakladatel, který myslí, že tím poslouží evangelické věci. — Wahrmond bojuje ve své nové brožure hlavně proti inšpruckým Jesuitům a prof. theol. dru Fonckovi, který označil jej jako plagiátora Häckla, Hoensbroecha a jiných. A professor Wahrmond píše hned na první stránce: Pater Fonck působí na theologické fakultě inšprucké jako profesor exegese. Jest-li v tomto oboru již něco jmenování hodného vykonal, nevím. — Tohle jest nejenom „nevědecký“, ale i nezpůsobilý ton. A tak to jde v celé brožure, i při tak zvaných věcných úvahách. Předkládá zde kasuistickou morálku, dále pověsti o vyhánění čerta, úvahu o papeži Klimentovi VI. a vypočítávání relikvií, a to všechno má dokázati duševní i mravní spustlost v dnešním katolicismu. Wahrmond rozboďně popírá, že by byl ve svých spisech užil Häckla. To může býti formálně správné. Ale i v této brožure zjevuje se úžasná podobnost způsobu jeho boje. Z nejčernějších hadrů, jež možno najíti, udělá se nějaký strážák a řekne se: tak vypadá nepřítel. Nenapadá nám obhajovati snad jesuitkou kasuistickou morálku, neb chránit Jesuity atd. I dle našeho přesvědčení máme zde co činiti se zlými věcmi. Kdyby však tyto věci tvořily celek, pak by se byl již katolicismus sftil i bez těch „strážných ran“ p. prof. Wahrmonda. Poněvadž však vše u něho jest jednostranné a proto nespravedlivý obraz, a poněvadž jest zde viděti úmysl, vše se směřniti a umrtviti posměchem, zcela chápeme rozhořčení v katolickém Rakousku, a chápeme, že nechtějí tohoto muže jako profesora katolických církevních dějin dále trpěti.“ — Tak píše tedy list protestantský. A čeští pokrokoví studující, kteří ani vědecké podstatě sporu nerozumějí? Na vzdor odborným znalcům musejí dokazovati laciným protestem, že jsou také náboženaky velice osvícení, že bez zvláštního studia jsou přesvědčeni o „potlačování vědy a pravdy.“

Charakteristický obrázek ze železnice. Jak židé vůdce za nepatrný peníz chtějí hodně užiti, jak dovedou terrorisovati, kde jim to jest jen poněkud možno, jak zahrozí bojkotem tomu, kdo se jen málo odváží proti nim veřejně spravedlivé slovo promluvit, to známo jest obecně. Passážéri křesťanští, kteří často vlakem jezdí, umějí vypravovati celé kroniky, jak se dovede žid v kupě roztahovati k nepohodlí jiných cestujících. Israelité cítí svoji sílu a vědí dobře, že železniční personál ubývá jim všemožně, jen aby měl pokoj. Moc Israele jest velika. „Týden“ dne 8. t. m. přináší tento charakteristický obrázek: „Jedu vlakem. V oddělení sedí mimo mne a sousedního úředníka, známého z Prahy dva víleňští židé, dle rozhovoru obchodní cestující. Cestující ti baví se hlasitě a docela nenuceně. V následující stanici vstoupí do sousedního ženského kupé sličná dívka. Oba cestující sedí od té chvíle jako na jehlách. Konečně mladší otevře dvéře a beze všeho vejde do kupé — Za chvíli slyšeti odtamtud hádku. Dívka si stěžuje vstoupivšímu průvodčímu na „dotěrného pána“, průvodčí dotěravého pána žádá, aby ihned opustil neoprávněně zanejaté místo. Cestující však „není dnešní“, má právo sedět, kde chce — a neodchází. — Na nejbližší stanici přišel staniční přednost, kázal cestujícímu odstraniti se ze ženského kupé, avšak ten nyní spustil stavidla své výmluvnosti — že si bude stěžovati na hrubé jednání zřízenců — a dodal s významným posunkem: „Víte, kdo je to pan Tausig?“ „Nevím“ odvětil v rozhořčení přednost. Avšak přece mu asi rozbrásklo v hlavě, neboť sice ještě přisně velel: „Okamžitě opusťte toto kupé, aneb Vás dám ihned vyvést!“ Velel, odešel, avšak — více nepřišel! Vlak se hnul a cestující zůstal „klidně“ sedět v ženském kupé dále. Až teprve po chvíli, když dokázal „své právo“, přešel zase k nám. „Du bist ein wackerer Kerl!“ přivítal jej obchodní přítel, který po celou dobu jako svědek se sájmem sledoval běh „události“. — Později jsem se dověděl, že průvodčí i přednost dostali od ředitelstva dráhy pokyn, aby na příště se chovali k cestujícím obecněstvem zdvořileji! Kdyby bývalo v dříve nebylo výslovně napaáno „ke státnosti vídeňského cestujícího kupce Mojžíše Jerusalem“, nevěděli by provinile železniční, kdo vlastně slovem „obecněstvem“ jest míněn. Jméno cestujícího kupce jim však věc objasnilo. Jak nenápadné a přece výrazné to provádění hesla „Svůj k svému“, které u nás má jen zcela, zcela planý zvuk!“ — A židé

přijíždějí jen a jen rovnost. Jim přijí se nijak o sekýrování a nadvládu nad jinými nejedná.

Kornfeld a Tausigem. Rakousko-Uhersko má svůj železářský, prádelný, cukorní a uhelný kartel — nyní má dojíti také ke kartelu petrolejovému. Jest však spor o kvotový výdělek mezi skupinou ostravských, pardubských a rjeckých rafinérů. Aby došlo k vzájemné dohodě o rebachu a zvýšení ceu, jednají nyní spolu za uherské rafiněry prezident uherské kreditní banky, člen magnátské sněmovny Kornfeld s ředitelem ústavu pro rakouský pozemkový úvěr rytířem Tausigem. Na čem se šidě Tausig a Kornfeld uradí, to křesťané zaplatí.

Sjezd soukromého úřadnictva pořádá u příležitosti letošní výstavy v Praze ve dnech 28. a 29. června Zemská jednota soukromých úředníků v království Českém v Praze II. Myslíkova ul., čla. 4.

Maďarský zastanec spravedlnosti. Proces býv. ministra spravedlnosti Polonyiho (jmenoval se dříve Pollack a jest původu židovského) s poslancem Lengyelem vrhá ostré světlo na vládnoucí stranu maďarskou. Lengyel byl sice odsouzen pro tupení Polonyiho, ale přes to rozmáhává špinavé prádlo Polonyiho, chtěje způsobiti nový proces. Lengyel píše: „Polonyi jest zakladatelem uherského obchodu s dívkami. 13 roků vydíral majitele bordelů a nevěstky. Již ve svém mládí v bordelu pověstně jedné kuplířky sbíral honorát za vlády policejního ředitele Thisza. Působil jako chránce zlodějů, osvobozoval je od trestů a dělil se s nimi o výdělek. Účastnil se krádeží ve Št. Hradci a podvedl uherský ústav pro úvěr pozemkový o 25 000 K. Svého mandátu zneužil k děláni peněz a Rosy Wallersteinové k slidičství v okolí císařové. Všechny tyto žaloby se mu tenkrát podařilo udusiti, když státní zástupce i soud byli na jeho straně. Budu opakovati tyto žaloby tak dlouho, dokud nebude každý v Uhrách přesvědčen o ničemnostech Polonyiových.“

Květ Německa, kniha Filip Elenburg, jeden ze sloupů, které po delší dobu tvořily neproniknutelný kruh kolem císaře Viléma, ocitá se za mřížemi. Provil se křivou přísahou tvrdě, že se hříchu proti přírodě nikdy nedopouští, ač nejnovější svědkové mu to dokazují.

Děsný rozsudek vynesen v procesu kováčickém, v němž na lavici obžalovaných ocitlo se mnoho Slováků a Slovaček „pro pobuřování proti maďarskému státu.“ Tricet pět obžalovaných odsouzeno celkem na 80 let vězení a k 11 000 K pozat Utrpení Slováků volá k nebi o pomatu.

„Šťastné“ Uhry Chrástavost maďarskou, jako by Uhry byly nejšťastnější zemí, nejlépe charakterisuje předloha zákona o vystěhovalcích, kterou podal ministr vnitra hr. Andrássy. Zákon ten zostřuje dosavadní předpisy z r. 1905. Vypočítává, kdo se smí vystěhovat a stanoví podmínky, za kterých se smějí vystěhovat různé podniky. V odůvodnění poukazuje se na to, že za posledních 5 let vystěhovalo se z Uher 800 000 lidí. To jest zrovna útek z vlasti do ciziny.

Jak se dělají miliony. Dle Hlasu Brn. byly nedávno na burse „uvezeny“ akcie báňských závodů arcivévody Bedřicha ústavem pro pozemkový úvěr. Bylo totiž vloženo 12 500 akcií k upsání. V celku jest papírů těch 62 500 kusů, nominální cenou 500 K. Celý akciový kapitál obnáší 25 milionů K. Z těch 62 500 kusů podržel bývalý majitel báňských závodů 25 000 kusů, bezpochyby se závazkem, že je v určité době neprodá, 12 500 bylo nyní dáno na burzu a zbytek poncchán ústavu pro pozemkový úvěr k prodeji pod rukou. Základní cena papírů je 400 K, uvezeny byly na burzu kusy po 720 K, takže ústav vydělal obratem ruky jen na těch 12 500 kusech 4 375 000 K, a zbytek 25 000 kusů prodán bude dle všeho za ceny ještě vyšší, tak že na nich banka vydělá nejméně 9 mil. K. Obchod ten jí vynese přes 12 mil, bez ohledu na výdělek, který banka měla při nákupu papírů, poněvadž pan Tausig asi rovných 25 000 nezaplatil. Zbývá otázka: Stojí akcie ty 750 K za kus? Dle bilancí vyplácí přij se i při svém vysokém kursu 5%, ale bilance nejsou úplně spolehlivé, zvláště proto, poněvadž většinu akcií má sám ústav. Až je na burse draho prodá, možná že najednou bude naskakovati akcionářům huat kůže.

Proti „počestění“ Vídně! To bylo heslo, kterým odůvodňovali němečtí nacionalové svoje vystoupení proti pohostinským hrám Národního divadla ve Vídni. — Nejednalo se tu ovšem zdaleka o nějaké „počestění“, avšak je samozřejmo, že se od představení očekávala mimo jiné také jakási morální podpora českého žitíu dolnorakouského. Byla-li tato podpora morální — nikterak nebezpečná druhé národnosti dolnorakouské — tímto způsobem snemožněna, měla by býti prostým a samozřejmým následkem zvýšena podpora českého školství vídeňského. Toto zejména je velmi důležitým činitelem v otázce zachování nemalé části českého národa rodnému jazyku, a bylo-li přece alespoň částečně sbudováno přes odpor mocných, budíž beslem všech dobrých Čechů: Pomoc českým školám vídeňským dosud stávajícím (2 obecné, 2 opatrovny a 6 škol jazykových) a případně umožnění střízení škol nových. Přispěvky posílají se spolku „Komenský“, Vídeň V/I.

Margaretenstrasse 100, který ochotně zašle za tím účelem složení listky a vděčně přijme adresy příznivců českých škol, na které mohl by se s úspěchem o pomoc obrátiti.

Katolický kněz národním mecenášem. Zesnulý farář ve Mšeci, vdp. Josef Jirák, ve své závěti odkáсал 10.000 K Ústřední Matici školské.

Používání sádry ku hnojení jetelů. V poslední době obrací k sobě pozornost agronomů sádra jakožto výborná přísada při hnojení zejména jetelů. Umělá hnojiva, kterých se nyní používá, mají také svoje nedostatky a ve mnohých případech nepřinesou žádaného užítka, který by byl v poměru s nákladem na ně vynaloženým. Nejideálnějším hnojivem je chlévský hnůj; bohužel hnojiva toho je příliš málo, takže se ho nemůžeme poukázati ke všem pozemkům. V sádře máme však výborný prostředek k rozmnožení hnoje chlévského; přimísením sádry ke hnoji obdržíme výborné hnojivo, jehož můžeme použiti ve značnějším měřítku. Používání sádry ke hnojení jest mnohem výhodnější než používání vápna, neboť sádra zachovává dusík, nrychluje tvoření se ledku a podporuje tvoření se kyseliny fosforečné, čehož vápno nečiní. Sádra snadno vniká do spodních vrstev půdy, čímž vysvětlují se velmi dobré výsledky, docílené používáním sádry při pěstování řepy a j. Ovšem že sádra nemůže konkurovati s umělými hnojivy; sádra jest však nejlepším prostředkem ke vhodné úpravě chlévského hnoje, umožňující jeho vydatné a rozšířené použití. K tomu účelu hodí se mnohem lépe než vápno. Pole hnojené sádrkou podléhá přirozenou vlhkost o mnoho déle než pole neosázené; hodí se tedy sádra jako výborné hnojivo na luka, trávu; znehodnocující přimísené traviny jsou jejím působením odstraněny a výnos luk znamenitě zvýšen. Sklad sádry nachází se u semenářské firmy Frt. Viktorina v Hradci Králové.

Čestné členství. Katol. národní studentstvo, sdružené ve spolku „Česká Liga akad.“, zvolilo jednomyslně na řádné valné hromadě za čestné členy muže jak o vědu tak i o spolek zmíněný výsoce zasloužilé. Jsou to slovatní pánové: prof. dr. Musil z vídeňské university, prof. dr. Kordák z pražské university, dr. P. Vychodil, redaktor „Hlídky“ z Brna, a farář Lehner z Vinohrad.

Proti chřipce. Svaté řebříčky a odvar oslazený dobrým medem Vypijete-li ráno a večer koflík řebříčkového čaje, musí chřipka povoliti.

Rýma odstraníme takto: Kávovou lžici plnou kafrového prášku dáme do nádoby více bluboké než široké a přilejeme více vody tolik, aby nádoba byla do poloviny naplněna. Nádoba pak překlápíme papírovým trýchtířem, odstráňme ve špičce tolik, abychom do otvoru mohli vstrčit nos a vdechovati kafrové vodní páry po 10–16 minut. Po 4–5 hodinách se to opakuje, a i nejtěžší rýma zmizí obyčejně již po třetím pokusu.

Zahrádky při domech, menších rozměrů, jež slouží pouze za ozdobu, jsou jasným důkazem, že při vši citlivosti máme přamlo praktického ducha. Uvažujme. Zahrádka o několika čtverečných metrech plná květin, cestičky písčím vyvýšená, snad někde i besídka divokým vínem ošlepená, to vše sice hezké, ale v kapsi nic. A přece i tu dalo by se vyzískati pár korunek. Jen více nízkých ovocných stromčků do zahrádek. Takové stromčkové větvičky svými rozvádějí se na dvě strany jako víno na zdi, takže možno je pěstovati podél cestiček, na zdi, na stěnách besídek, při plotu, aniž by překážely a snad květinám světla ubíraly. Správná a souměrná takto vypěstované tvary ovocné jsou pěknou ozdobou zahrádky a což blavného obtěžkání bývají množstvím ovoce, které tu dosahuje mnohem větších rozměrů než na vysokokmenech; hrušky bývají až 1 kg těžké. Kde možno, má se zasaditi stromček angreštu, rybízu, i maliny v prutech pěkně rozvedené, na zdi nebo besídkách i víno se dobře hodí a to vše srovná se při praktickém smyslu pěstitele s růžemi a jinými ozdobnými květinami. Směle možno tvrditi, že se zahrádky o několika čtverečných metrech lze při nejmenším získati 20–30 K. A to za nynějších poměrů také něco znamená. Prameny příjmu máme hledati na všech stranách a se všemi počítati, byť i malé byly. V našich zahrádkách musíme spojovati krásné a užitečné, tak získáme dvojnásob.

Pěstitelům bramborů. Brambory rozhodně nemají se sáseti několik let za sebou. Hnůj nemá se vyvážeti na pozemek teprve z jara. Nemají se sáseti očka ze staré, vyžilé, hnilobé propadající odrůdy. Jest potřebí některé nové drůhy vyskousěti předem v malém, kam se hodí, poněvadž i některým nejlepším odrůdám nesvědčí půda každá. Hnojení dusíkaté jest pro brambory velice výhodné. Zeměky nutno převláčet časně; nejsou-li v brobkách, necht se proříděti pleškou jako řepa. Po sklizni zeměky ukládají se obyčejně do sklepa na vysokou hromadu, kde se nemohou vypotiti, což jim škodí. V teplém sklepe již po vánočních počnách povážlivě klíčí. Je-li sklep špatně větrán, brambory se spaří a hnilí. Brambory s dajinou šitnou přes svou velkou oblibu u nás jsou méně trvanlivé než brambory s dužinou bílou. Aby nepodlehaly skaze, nasype se ve sklepe vrstva písku, za níž rozloží se sdravé, vypocené hlívy ve

ve výšce 30 cm, přikryjí se novou vrstvou písku, načež dají se nah zeměky nové atd.

Banka Slavia. Tento přední český ústav pojišťovací dosáhl za správní rok 1907 v odboru životním výsledků všechna minulá léta značně převyšujících a zejména jest pozoruhodno, že ke Slavii obracejí se čím dále četnější osoby, uzavírající pojištění na velké kapitály. V řečeném roce bylo Slavii podáno 7752 návrhů na pojištěný kapitál K 27.552.830—, z nichž bylo vyhotoveno 6763 pojištěk na kapitál K 23.330.930—, celkem pak banka Slavia měla koncem roku 1907 v platnosti 52 900 pojištěk na kapitál K 146 290.303 28, při čemž roční pojistné dosáhlo výše K 5.629.122 48. Pojištěných kapitálů po členech zemřelých a kapitálů na dožití pojištěných jakož i důchodů a penzí vyplaceno bylo v téže roce K 2 124.408 97, až dosud pak vůbec Slavia vyplatila 97.214 430 97, vedle toho rozdělila členům odboru životního, plác tím zároveň náležitý příkaz vzájemnosti, čistého zisku K 2.092.765 53. Za jediný poslední rok 1907 této dividendy bylo vyplaceno K 256 345 96. Měrou znamenitou vzrostly zároveň též rezervní fondy banky Slavia, které dosáhly imposantní výše K 41.778.165—.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. května 1908 1 hl p. enice K 17 80—18 00, šita K 14 80—15 50, ječmene K 10 00—10 80, prosa K 11 00—00 00, vřikve K 00 00 až 00 00, hrachu K 00 00—00—, oves K 7 00—7 60, čočky K —— až ——, jablek K 22 00—22 50, kroup K 22 00—44 00, bramborů K 2 60—3 20, 1 hl jetelového semene červeného K 000 00—000—, ruského K 000 00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00 00—00—, máku K 0 00—0 00, lněného semene K 18 00—19 00, 100 kg žitných otrab K 14 20—00 00, 100 kg pšenických otrab K 14 50—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 20 až 2 64, 1 kg másla přečištěného K —00—00 00, 1 kg sádla vepřového K 1 76—1 80, 1 kg tvarohu 0 32—0 40, 1 vejce K 0 05—0 00, 1 kopa cereale K 0 0— až 0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 0 00—0 00, 1 hl cibule K 10 00—10 50, kopa drob. zeleniny K 1 00—1 50, 1 pytel mrkve K 4 00—6 00, 1 kopa salátu K 0 00—0—, 1 bedka švestek K 0 0—0—, 1 hl jablek K 00 00—00 00. Na týž obilní trh v Hradci Králové dne 9. května 1908 odbyvaný, přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 249 hektol., šita 224, ječmene 64, oves 258, prosa 5, vřikve 8, hrachu 8, čočky 00, jablek 6, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 2 1/2. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 0 kop, kapusty 0 kop, cibule 22 1/2 hl, drob. zeleniny 59 kop, mrkve 25 pytlů, brambor 86 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrušek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepřá 5 kusů, podávínat 530 kusů, kůnat 36 kusů.

(Zasláno.)

Litují svého jednání a odprošují katolíky Smiřické a v okolí.

Ve Smiřicích, v květnu 1908.

J. Fetr, pokladník na dráze.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

čumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a málinkové
ohutí

Jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. velečlenům duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a krového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na úžasně
se na požádání franko zaslou.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr

slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

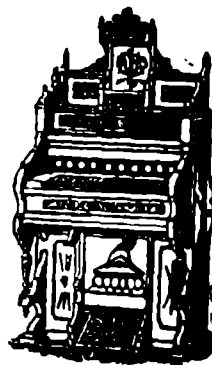
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariabfirter.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

MOSAIKY

skleněné

pro šedý i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaičky
z vlaské, hotoví

snad útvar pro malbu na skle

B. Škarda, Brno.

posledy k so-
nová okna, mosaičky
bezplatně

HROMOSVODY

systém prof. Zengra

s víceletou zárukou sařizuje a zkouří

sařizování elektr. svřtla, telefonů a telegrařf. — Dynama. — Motory. — Veřkeré elektr. potřeby na skladeř.

Jos. Baudyř,

řředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiřikova třída 254.

Jiřikova třída 254.

Truhláře

na nábytek tvrdý a měkký

do stálé práce

čalouníky

přijme za výhodných podmínek

A. Novotný,

továrna nábytku

v Týniřti n. Orl.

Vřele doporučuji veleřádn. duchovenstv.

Račte si vyřádati vzorek od výstavni jubilejní novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábím prořkávaná. Na úplný oblek 12 zl.

Sukna

Ed.

Doskočil

Chocenř

Bohatř výběr vzorků moderních druhů na obleky a svrchníky zařlu na požádání franko k nahlédnutí.

Měřtská spořitelna ve Vys. Mýtě

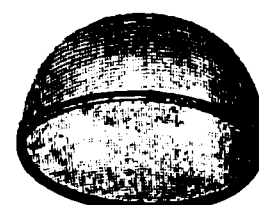
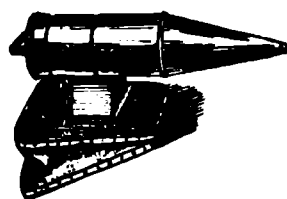
zřrokuje veřkery vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemořna.

Stálá výstava

včelařského nářadí a potřeb

u řirmy

Fr. Viktorin v Hradci Králové,

závod semenářský a materiální a prodej včelařských potřeb.

Veřlí vesk se kupuje neb vyměňuje za hotové peníze.

Zařdejte cenník.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Zalořeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiřtě.

Eskont směnek a faktur.

Směnářna

Záložní úvěřní řstav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - na poklad. poukázky **4%** ode dne vložení do dne vybrání.

řtav vkladů koncem dubna K 10.000.000.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »řstav«.

Za + děkanem zbraslavickým Fr. Alf. Illemem.

František Alf. Illem narodil se v Lito-myšlích r. 1829. Otec jeho, panský kovář a „kuršmíd“, byl právě „lešetinské“ silné povahy, matka pak velmi jemného, zbožného citu, kterého oba rysy jeví se v povaze p. děkana.

Jako filosof a pak theolog psal básně do různých časopisů s podpisem Svobodin (Frant.) Lánský. R. 1864 byl vysvěcen na kněze a ustanoven kaplanem ve Zbraslavicích u stařického, přianého vikáře Tichého. Svoji vřídlostí a trpělivostí získal si mladý kněz příznost svého šéfa a uchoval si ji až do jeho úmrtí.

Potom nějaký čas působil ve Zruči, až r. 1861 opět vrátil se do Zbraslavic, jsa v této osadě farní ustanoven duchovním správcem. A zde zůstal až do své smrti. Hned v prvních letech pracoval děkan Illem o vlasteneckém uvědomění lidu, založil čtenářskou besedu, ochotnické divadlo a záložnu. Když přivedl do stav posledně jmenovaný k rozkvětu, ustoupil skromně do pozadí. Hlavním pravidlem jeho života byla svědomitost a důslednost. Povahy byl hluboce zbožný. Lid ho vzpomíná i jako dobrého kazatele. Od r. 1877—1886 pracoval v duchovní správě sám. Ke každému byl vřídlný, ochotný přispěti v potřebách duševních i hmotných. Jako k otcům chodili kolátníci k panu děkanovi tázat se o radu, měl-li kdo z nich něco podniknouti. Děkan Illem odebíral množství časopisů a založil farní knihovnu pro lid. Zvláštním při něm bylo, že byl tolik otevřený a přímý povahy, že jak smýšlel tak i mluvil, politiky v tomto smyslu neznaje.

Asi před 20 lety vyznamenán byl dělník na pile ve Zbraslavicích stříbrnou medailí za to, že 40 let v jednom závodě pracoval. Děkan měl při připínání řeč, v níž vyznamenámu souvěkovci blahopřál, že jeho činnost již zde na zemi uznána jest — on pak (řečník) že snaží se, co dělník na vinici Páně břímně dne i hurka snášeje a po 40 let pracující, by jednou po životě tomto od Pána té vinice uznání a odměny došel. Páni od úřadu nahlédli, že p. děkana pomínuli a po nějakém čase přišla medaile zlatá! — Tak přímý byl povahy! Při tom však skromný. Ve svých kaplanech spatřoval své duchovní spolubratry a pečliv byl, by i vřídli smýšlení toto znali.

R. 1866. přitřhlo i do Zbraslavic vojsko pruské v ohromném počtu. Tehdy polní hlídač Procházka zastřelil pruského poddůstojníka, který, z jakési příčiny se rozhněvav, za ním s tasenou šavlí se hnál. Skutek ten měl míti hrozná následky. Prusové v tom spatřovali snad vzpurnou domácnost obyvatele. Děla vyvesili na kopec Poupil, namířili na město a hrozili bombardováním a vypálením všech osad 3 hodiny kol do kola se rozkládajících. Tenkrát p. děkan s předními občany svoji výmluvností Zbraslavice před vyplněním hrozby té zachránil. Hostil totiž šťastnou náhodou ve faře pruského generála a důstojnicův štábní sbor po a to bylo pro Zbraslavice štěstím. Při obědě po ty dny hrála před farou pruská hudba koncertní kusy; proto žertovně říkával: „Já jsem odbyl pruskou vojnu při samé muzice!“

Při návštěvě císaře Pána v Hoře Kutné r. 1906 představen byl děkan Illem Jeho Veličenstvu co nejstarší kněz na okrese. Tázán jsa, kdy zlatý zásluhový kříž s koranou obdržel, odpověděl, že v roce jubilejním 50letého panování Jeho Veličenstva, a dodal: „Nyní již jiného si nepřeji, než abych odměněn byl i od nebeského Pána, a šťastnou hodinku smrti.“ Panovník přání tomu, pronesenému starcem na pohled zdravím kypícím, se usmál, slovy „to že tak hned při jeho výborném vzezření nebude“ a vřídlným pokynem s p. děkanem se rozloučil.

Mimo jiná vyznamenání obdržel děkan k 50. jub. kněžství od rodiny patrona svého, šlechtice Adolfa Schebka stříbrný věnec vavřínový.

Úspory pozdějších let odkázal kostelu, jež za přispění některých dobrodinců dal krásně vyzdobiti. Založil též fundaci pro ředitele kůru a choralisty, čímž ve Zbraslavicích po sobě zanechal trvalou a milou památku i pro věky příští.

Činnost jeho charakterisoval jeden vřídlný učitel, s ním dříve působil, slovy: „Jestliže kdo ve svém životě vzorně působil — pak byl to p. děkan Illem!“

První kostel v Chrašti u Chrudimě.

Kdo v létě zavítá od Chrudimě do Chrašti, při vstupu na náměstí patřít se zalíbením na dost velký kostel sloha renesančního, obklopený bujnou zelení mohutných kaňtanů. Utěšený

to pohled! Jindy tak ovšem nebývalo. Do roku 1877 stala blíž západní řady domů na náměstí proti kostela rozsáhlá, jednopatrová školní budova, bývalý to „bratrský dům“. V přízemí této budovy byly mimo učitelské byty také masné krámy a městská strážnice. Na západní straně budovy té byl dvorek obehnaný vysokou zdí.

Jmenovaný kostel byl vystavěn v letech 1710—1717, poněvadž dřívější kostel, který byl mnohem menší, požárem r. 1709 velmi utrpěl a také nevyhovoval potřebám osady.

První kostel v Chrašti byl svědkem útrap válečných lidí poddaňho v první polovině XVII. století, v něm během 10 roků (1636—1646) rosický farář Jan Vojtěch Švanda, potomní děkan chrudimský, konal „jakkž na věrného pastýře náleží, služby Boží podle nařízení církve svatě katolické“.

Jelikož také první (r. 1666 svěcení zde Kartuziáni na kněžství) a třetí (posvěcen sufragán biskupa vatislavského) biskup královéhradecký starého kostela v Chrašti častěji po užíli při mnohých vrchnopastýřských výkonech, přebývajice větším dílem v Chrašti, bude snad mnohého zajímati, co se zachovalo v písemných památkách chrašteckých o kostelíku, který již zmizel s povrchu zemského na dobro.

Nejstarší matriku chrašteckou započal Václav Antonín Kutych, toho času kantor chraštecký, těmito slovy: „Léta 1709 dne 15. augusti vyhořelo městečko Chrašta v něm všecko: jak předně kostel se vším co koliv v něm bylo, zvonice, zvony, děkanství, škola, v ní všecko, též matriky, rathouz se vším, jak od Hendricha Švába oheň vyšel, tak všecky domy v městě, stodoly až za dolní bránu, u vdovy Veruny Macháčkovy dům spálil; stal se mezi drahou hodinou s půl noci po Nanebevzetí Panny Marie.“

Poněvadž požárem tím většina písemných památek byla zničena, můžeme si o některých statích dějin města Chrašti z doby starší načrtnouti jen obrazy mlhavé, mnoho však zůstane zatemněno na vždy.

Bylo-li tu i tam po zmíněném ohni v městečku z dob minulých „pro paměť“ něco psáno, z toho dne 23. m. listopadu 1725 oheň, který zachvátil nový kostel, radnici a 36 domů, mnoho neušetřil. Mnohem zhubněji zuřil požár dne 27. m. srpna 1774: z celého městečka zůstalo pouze 8 chalup s domkem pohodného na podměstí Chraštickém a v městečku zámek, děkanství a 3 stodoly.

Počet těch, kteří byli očitými svědky uvedených pohrom, menší se rok po roce, po čase vypravovalo se o nich již méně, až konečně nadešla doba, kdy se za celý čas nikdo již nezmínil o nich, ani o událostech, které s nimi souvisely.

Tak na příklad o kostele v Chrašti, r. 1709 vyhořelém, před dlážděním nynějšího náměstí (před r. 1896) vědělo se pouze, že kdosi na náměstí blíž silnice stával a že hned po vyhoření krytem s nouze (prkeným) byl opatřen.

Kdy a kým kostel ten byl zbudován a kdy byl zbořen, o tom nepodařilo se mi vypátrati záznamu. Z listin, v nichž o tomto kostele je zmínka, soudím, že zbudován byl na počátku XVII. století a že při stavbě nového kostela bylo použito stavební hmoty ze starého. Pokusím se tedy výrok svůj odůvodniti.

V tržové smlouvě, již Bohuše III. Kostka z Postupic léta 1542 ve středu před sv. Vítém prodal právem zástavním dvůr a klášter Podlažický, městečko Chrašt a několik vesnic Michalovi z Chlumu a Košumberka za 6048 kop grošů č., kostel v Chrašti se neuvádí, ač podací kostelů ve vsi Rosicích, ve vsi Chrašticích a pode vsí Skalou pode jménem sv. Vrbaty se připomíná.

Dle toho obyvatelstvo městečka Chrašti navštěvovalo kostel v Chrašticích a v Rosicích. Roku 1577 zbořil bývalého kláštera Podlažického dědil Albrecht Slavata z Chlumu, který byl jako jeho otec Diviš velkým příznivcem jednoty bratrské, jak o tom svědčí slova v artikulech cechu tkalcovského z r. 1583. („Sbor bratrský“ byl v Chrašti již za vlády Zdeňka II. z Postupic r. 1468—1510.)

Po Albrechtovi Slavatovi koupil pozůstalý statek „Chrašteckej všecken a všelijakej“ Václav Berka z Dubé a z Lípy. Poněvadž též dne 6. července 1600 náhle zemřel, byl statek Chrašt připsán ve středu po sv. Vítě r. 1601 pozůstalé vdově Markétě Berkové z Lípy a na Rychmburce za 96000 kop míšeňských. Ve smlouvě tržové nejsou podací kostelní vyjmenována. Z toho soudím, že byla tatáž jako při nastoupení Michala z Chlumu a Košumberka r. 1542.

Dle poslední vůle Markéty Berkové, později provdané Talmberkové, r. 1630 v pondělí po neděli smrtelně sepeaná a v zemských deskách v knize instr. č. 235 léta 1632 pod lit. A. 20 vepaná, připadl statek Chrašt jejímu vnuku

Matyášovi Ferd. Frant. Berkovi hraběti z Dubé. Do plnoletosti jeho vedla správu statku Chrašti matka Františka Hypolita Eusebie hraběnka z Fürstenberka.

Byl-li Matyáš F. F. Berka dne 3. listopadu r. 1636 plnoletý, kdy v Praze vyřídil příznivě „důležitě potřebnou žádost“ Chrašteckých, nadepsanou jeho matce, nedalo se zjištit.

Okolo Nového roku 1644 zavítal na Rychmburk, kam Chraštečtí na něho se obrátili se žádostí o zmírnění povinností robotních a o částečné slevění dávek obilních i peněžních, jež dluhovali vrchnosti. Matyáš F. F. Berka vyřídil žádost velmi milostivě ještě na Rychmburce. (Dokoně)

Kulturní hlídka.

Volný myslitel také se máže myšliti? Skupina samozvaných reformátorů, kteří si rozdali sami vysvědčení o nebetýčné moudrosti a učenosti, počínala si při své volnomyslitelské práci tak sebevědomě a vyzývavě, až samým rozvážnějším pokrokatům překypěla žluč nad tím pozérstvím a diktátorstvím. Pokrokový „Přehled“ odbyl tyto trpasličí „aristokraty ducha“ hodné řízů, poukázav na jejich směle přetvářání a neomylnictví. Nyní zase v čís. 6. „Ženského Obzoru“ věnuje Jan Ziegler delší článek Julia Myslíkovi, prezidentu české sekce Volné Myšlenky a redaktoru časopisu „Volné Myšlenky“ a „Havlíčka“ na Král. Vinohradech. Z článku vyjímáme doslovně:

Vaše osobní vystoupení vůči mně v dubnovém čísle „Volné Myšlenky“ nemohu nazvati sice přikrostí, jak by se zdálo, neboť pak by Vaše „kritika“ nesměla býti farizejskou, nýbrž upřímnou a spravedlivou, což jest možné jen v polcmice o názory.

To však tu není. Jestliže přece zastavuji se u Vašich kulatých slov, u Vaší nezkrácené sousedské chvástivosti, činím tak proto, abych učinil nutné objasnění všeho, v čem jste se ve svém výpadu vůči mně dotkl, a abych bez pardonu nastavil Vám před tvář zrcadlo, které jest Vám již na čase předložiti.

Podávám trochu žádané historie.

Kolébka „Volné Myšlenky“ byla ve „Spolku volných myslitelů Augustina Smetany“, z jeho vůle vyšlo naše pětičlenné vydavatelstvo pro časopis „Volná Myšlenka“, které Vás pověřilo redaktorstvím.

Ano, zúčastnil jsem se všech přípravných prací. — O své vlastní vůli vystoupil jsem z tohoto poměru, jelikož Vaše prazvláštní osobní vlastnosti znemožnily moji spolupráci.

Že jsem byl — za těchto okolností — ovládnut určitými pochybnostmi, se kterými jsem se v kruhu svých přátel netajil, nepopírám. Zajímavé však, že nebyl jsem osamocen, důkazem toho, že druhý člen vydavatelstva pan Václav Adamec (který má nepopíratelné zásluhy o prvopočátečný rozvoj „Spolku volných myslitelů Augustina Smetana“) vystoupil s vydavatelstva taktéž, aniž by v tom směru byla mezi námi nějaká úmluva.

... Osudem vynesen, uchvacoval jste od počátku vše, co se dalo, vším se okrašloval a ježto nemáte potřebné autokritiky, nepozorujete ani dnes, že po všem nadšení, které ve hnutí bylo, přichází se k pozitivní práci a dělě práce, ve které se třídí duchové.

Vy však provádíte neomalenosti za neomalenostmi (viz jen aféru s firmou B. Kočí; výpad na ligu Čechoslovanskou bez vysnání) a za takového stavu věci není ani důstojno pro české hnutí volnomyslitelské, aby Vás bralo v ochranu a dokonce se za Vás bilo.

V nenávisti vůči mně napadáte i mou činnost vydavateckou s „Ženským Obzorem“, revue českých žen, v bláhové naději, že by se Vám mohlo podařiti důležitý tento list v našem kulturním životě poškoditi. . . .

Konečně přicházím k poslední věci, které jste využil proti mně, totiž mého formálního sporu se al. Zdenkou Wiedermannovou. V té době, kdy zmíněný můj spor se vedl, nezajímali jste se o elemtu Zdenku Wiedermannovou a ženskou otázku. Vám byla španělkou vesnici, a dnes s ní ráčíte koketovati přes to, že dříve jste ji s despektem odbyval; ale poněvadž dnes se bez ní hnutí „Volné Myšlenky“ neobejde (a to se mělo věděti hned v prvopočátku), blabovládá ji usnáváte za hodnou své pozornosti.

V celku jednání Vaše odmítám jako ošklivý, nemravný zjev, a zbraně, kterých užíváte, opět charakterisují Vás samotného. Znáám Vás v nedbalkách a dle toho si Vás cením. Gloriola cizího pochlebenství, kterou se ráčíte zdobiti, mne nezaujímá; vim jen tolik, že se nechtíte míti na adřeni pochybného svého valikářství. Jednání Vaše je mým analogickým sporem Volné Myšlenky amerických Čechů s dr. Láhou; zmáčkíte do hnutí klerikální švádství, potouchlost a papalství, za-

obalené v sentimentálnosti a strachu před duševně vyspělejšími lidmi, než jste sám. . .

Vy pak si buďte vědom, že hnutí nedrží Vaše průměrnost, nýbrž že hnutí celé hodnotí se prací všech vážných spolupracovníků, a tím jsem s Vámi hotov i veřejně.

Jinak pro práci ve hnutí Volné Myšlenky mám smysl dál a tím přecházím přes Vaši osobnost a Vaše nechtivosti, neboť Vaše obmezené jednání a ještě méně rozsvětlující všeobecnou nedůvěru a necht.

Tak že by vyhlížel mladý generál přečteného hnutí za novými, nejvyššími cíli? Je-li pravdou posudek Zieglerův, že stojí svobodomyšlnost, svéprávnost a rozhled těch vzdělanějších pokrokců, kteří z básně před volnomyslitelským praxím uctivě projevovali oddanost i poddanost? Vědo, pokroku a svobodu zastřete si tvář!

Proč mnozí lidé tak veliký odpor k církevní cíti? Výmluvné vysvětlení toho zjevu nacházíme pod čarou v „Hlasích Pokroku“ ze dne 9. května. Týž list otiskuje článek Alfonse Celby „Proč jsem vystoupil z církve?“ Celba tam uvádí mezi příčinami svého vystoupení: „Posvěcený monsignor zpronevěřil malíčkově přes 7 milionů korun. . . klerus, obzvláště ten vysoký ani prstem (!!) nehnu, by smířil zločin svého posvěceného kolegy. (Papež, jenž spotřebuje ročně pouze na 200.000 korun ??) na svoji garderobu, nedal ani haléře.“

— Ubožák zmatený podvodnými tiskovinami snad tedy ani neví, že v Svatovácl. záložně kradl kurážně husita a že Drozd pro svoji nedbalost byl od katolických listů důkladně káran. Neví, že kněžstvo jak chudší tak bohatší sebralo mezi sebou a krajní obětavostí statisíce na ty, kteří malverzacemi husitakými byli poškozeni. Ubohý vystoupil muž věří tolik podvodnému tisku, že si ani nedovede vypočítat, jak jest možno, aby nejrozmarnější kavalír celých 200.000 korun spotřeboval na svoji garderobu. Tu by přišlo na den přes 547 K. Nehraněčilo by to přímo s šílenstvím? Ale ubožák tomu věří. — A kdy žádali poškození socialisté Babela a jiné velice bohaté předáky soc. demokracie, aby jim byly dány peníze, o které je četní zlodějšti pokladníci rudí okradili?

A ubohý Celba pokračuje: „Uvedu poslední případ, kde páter Rivi (?) a jeptiškou (?) Fumagliovou prznili v klášteře jím svěceném (v jakém „klášteře“ a od koho svěceném, prostoduchá dušičko?) chovanky, druhý, kde kněz na místo svátosti posledního pomazání umírající tuberkulózní dívku znečišťoval.“ — Už dost, opravdu dost. Chudák posud neví, jak tyto nepravdy, šířené od záštíplých podvodníků, jsou zcela vyvráceny. Nemí ani napsati správné jména těch, o kterých tolik hloucně se mluvilo a psalo, a teď myslí, že mu vzešlo světlo. A „pokrokový“ žurnál, místo co by ubožáka poučil, jak jest zámén podvodným tiskem, ještě mu prohlášení otiskuje, aby se jím mámilo lidí více. Ve jménu pokroku! A odkud takové smutné zjevy? Což lze si mysliti, že by si troufal protikatolický tisk tak nectně své čtenáře balamutit, kdyby katolický tisk byl dostatečně rozšířen? Jistě by byl značně opatrnější, jestliže by cítil nad sebou účinnou a pilnou kontrolu. Dostaly se tomu muži do rukou časopisy vysvětlující tendenci švindlu protikatolického tisku? I z tohoto případu vysvítá nutnost, aby každý katolík staral se ze všech sil o rozšíření katolických listů. Jinak podvrtný tisk bude hrodati na zdravém kořenu našeho národa stále s větším výsledkem.

Kristus a vyučování dějepisu. V soudní síni odehrál se v posledních dnech podivný případ. P. Al. Majer, převor kláštera ve Lnářích, byl dne 31. prosince r. 1907 odsouzen k pokutě 30 K a k náhradě útrat 128 K pro urážku na cti, již spáchal dle žaloby ve své přednášce dne 21. října, v níž o dru Bartoškově řekl, že vědomě lhal aneb že je nevědomec, nazval-li Ježíše Krista osobou legendární na „světovém“ kongresu volných myslitelů v Praze. Z tohoto rozsudku se převor Majer odvolal ke krajskému soudu v Plzni, který rozsudek okresního soudu zrušil a převora Majera obžaloby sprostil. V rozsudku soud praví: „Beč žalovaného konaného dne 21. října m. r. byla jen dovolenou kritikou. Historičnost osoby Ježíšovy je tisíciletými dokázána a to nejvážnějšími svědectvími; proto, tvrdí-li někdo, že Ježíš neexistoval, skutečně mluví vědomě nepravdu. Chce-li někdo o osobě takového dosahu mluvit, jako je právě Ježíš Kristus, má studovati vážné prameny; pravil-li tedy, že jest jen legendární, prozrazuje zřejmou nevědomost.“

Tedy až tam jsme došli. Intelligent, doktor, duševní vědec volných myslitelů, titán duchem, člověk závažný, popírá existenci Kristovu. Člověk, jenž na gymnasiu bylo učiti se historii, loukati řecké i latinské autory, jenž zajiště svědomitě připravoval se k rigorosu, jenž zná vědu skrz naskrz, praví najednou souhlasně s německým freidenkrem Tschirnem: „Hat Christus überhaupt gelebt?“ Kristus jim nešil, církev křesťanů povstala snad sama od sebe, samo od sebe povstalo Písmo sv. Nového zákona, samy sebou do starých klasiků, na př. do Livia, Tacita a pozdějších jich následníků dostaly se správy o křesťanství. Anebo nebyl vůbec snad Livius a Tacitus, nebyli svatí Otcové, kteří s důkladnou podrobností vykládali vše, co se týkalo Krista? Ovšem dle vol-

ných myslitelů bylo by lépe, kdyby býval Kristus nešil; „volná“ myšlenka jejich zotročovala by svými výmaly celé lidstvo. — Ale jest to dosti podivné, jak s osobou Kristovou, historickou, epochální, zachází dějepis, historie. Jest pravda, že se datuje dějepis dle roku narození Krista; ale kdyby nešlo o Kristu náboženství, historie by nepovděla studující ve škole nic. V dějepise Šemberově jest popis života Mohamedova, jinde mluví se obšírně o Zoroastrově, Budhovi, popisuje se důkladně charakter doby před a po oněch osobách, ale o Kristu, jeho historickém životě, důležitosti epochální nemluví; spoléhá samozřejmě na náboženství jako předmět vyučovací, který přece nikterak na ocenění významu historického, kulturního v dějině souvislosti nestačí. Mohou-li se na gymnasiu opakovati dvakrát věci o náboženství řeckém a římském v historii, nešťastněkrát při čtení klasiků, proč nemohlo by býti o osobě Kristově učeno v dějepise? Mohou-li se na příklad v učebnici dějepisu Kameníček-Dvořák udávati prameny k soukromému studiu života o osobě Lutherově, uváděti díla v německém, francouzském, italském a latinském jazyku, proč nemohou býti uvedeny i prameny o Kristu? —

Osobnost Kristova jest jako by vytržena z celé osnovy historie na středních školách, ač důležitost její pro historii, pro kulturní poměry a vysvětlení jich je nepostradatelná.

A na školách vysokých? Na universitě? Po celé čtyři roky studia nenslyší historik seriosní přednášky o Kristu, jeho životě, ocenění jeho kulturního, historického významu. Professor Drtina v dějinách paedagogicky jest nejspravedlivější, Professor Masaryk dotkne se jen tehdy osoby Kristovy, aby mohl uvést učení jeho v soustavu těch různých pověstných — ismů svých. Posluchači universitní, kteří nesledují historických časopisů všech i církevních, nemají ani potuchy, jaké bohatství a zajímavosti leží v tom obrovském množství pojednání v literatuře křesťanské. Nedivme se tudíž, že člověk, který se honí za fantomy tak vysokými, jako p. dr. Bartošek, může říci s Tschirnem: „Hat Christus überhaupt gelebt?“ Lidé rázu Bartoškova knězi prostě nevěří, nevěří katechetům, profesoři gymnasií o Kristu nemluví; universitní, pokud o něm mluví, staví ho na roveň různým filozofům, význam jeho sešlábují. Proto je přirozeno, že člověk, kterému není nic svato, pochybuje o existenci života Kristova. Na kruzích učitelských jest, aby chyba tato v organickém vyučování dějepisu byla napravena.

Zolátní pomůcka o muších vynikajících. „Národ. listy“ dne 12. května (v odpol. vydání) píše v příčině pařížského pijáctví etheru: „Zvláštním zjevem jsou také esthetičtí snobové, kteří pijí ether proto, že Verlaina a jiní velcí duchové rovněž této manii holdovali. Dnes vůbec neprozíraje do veřejnosti žádná nefest, při níž by se neuváděl příklad několika velkých mužů přítomnosti nebo minulosti jako polehčující okolnost.“ — Ergo jest pravdivo tvrzení živlá nevěreckých, že mravnost stoupá se vzděláním i bez posily náboženství? Nejbystřejší mužové, kteří měli vzdělání obrovské, chybovali často daleko hůře než prostý člověk, mající srdce upřímně věřící. Pokročila Paříž jest významným dokumentem.

„Tmářáký“ skutek přece někdy vhodný i pro pokrokaře. Macharovi uštědřil „Svatobor“ cenu 1000 K za sbírku básní „V záti hellénské slunce“. Jsou to peníze z nadace kněze Filipa Čermáka. Bylo by záhodno vyčítati ten dar každému člověku nekatolických názorů? Nikoli; vědyt obnos ten zakladatelem jest určen k podporování umění, nikoli pak právě pro účel přisné katolický. Zajistě však zakladatel při svém šlechtěném úmyslu se nenadál, že cenu tu obdrží jednou muž, který slídí ostřížím zrakem, jak by mohl církev zmrakat a který tolik často o kněžstvu a katolických světcích křiklavě lhal. Ovšem že Machar brzy zase se odmění novou elegií o inferioritě, zlátnosti a tmářství katolického duchovenstva. — Nechceme poddanskou vděčnost, zavazování křidel ušlechtilého vzletu zlatými pouty. Ale snad nám sami pokrokaři dovoří žádati, aby spisovatel, jenž peníze katolíkovi nejsou nijak černé, zachoval aspoň k církevním kruhům spravedlnost.

Skrblý dur. Václav hrabě Kounic věnoval v úterý svůj velikolepý palác v Brně, mající cenu 700.000 K, Hlávkové universitní nadaci brněnské. Všecka čest takovému ušlechtilci!

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Volbní praktiky soc. demokratů. Při volbě poslance do říšské rady v Badenu zvolen byl v 18. říjnu křesť. social. Zeiner proti soc. dem. Vínarskému. Sociální dem. podali proti volbě protest. Jakých praktik soc. dem. při volbách do říšské rady používali, dokazuje právě případ při této volbě. K volbě mezi Zeinerem a Vínarským vydali soc. dem. plakát, na kterém stálo: „Volte Vínarského! Každý pro Vínarského neodevzaný hlas jest neplatný!“ Takovým podvodným způsobem snažili se soc. demokraté obaliti volbu.

Výslednice ušlechťovacíh smah rudých listů presentovala se významně na katolické schůzi v Jihlavě. K přednášce kaplana dra. Hroznaty Paoty dostavilo se též přes 80 socialistů. Když se přednášející zmínil, jak učitel Talpa řekl před dětmi ve škole, že kříž tam nepatří, že jej sejme, spálí, volali rudí: „Výborně!“ Kaplan pak poukazoval, jak urážel. Wahnund katolíky. Socialisté projevovali s urážkami souhlas. Dále mluvil o tom, jak rudí dělníci v Adamově na posměch sloužili „mši“, jak kněz Heinrich byl u oltáře anarchistou zastřelen. Socialisté volali: „Ať žije, dobře učinil!“ Kaplan pak vykládal, jak ve Vítkovicích bodl hoch ve škole učitele, v Ďakově zase přinesl si revolver proti učitelu. Ve Francii zabil hoch matku pro jeden frank; a tu soudce řekl k porotcům: „Vy se divíte tomu? Kříž, náboženství jest odstranili ze škol. (R. 1882.) Důma, to je to hlavní, nikdy ničeho o Bohu neslyšel, ba samý špatný příklad viděl. . .“ Při těch a podobných poukazech socialisté se chechtali. Ke konci začali dělati rasmus, pokřikovali a spustili zpěv a odcházeli zvolna, jsouce brdi na svoji „kulturní práci.“ Věru že k takové ušlechtilosti způsobů velice lehce jest možno přiváděti; a rudý tisk činí se v tom směru horlivě.

Podporují dělnictvo či židovský kapitalismus?

Zase nový doklad. Na Prostějovsku jest na 5000 dělníkův a dělnic krejčovských, kteří dostávají mzdu zcela nepatrnou, skoro jako almužnu. Organizace křesťan. sociální společně s Odborovou jednotou počala se starati o zvýšení mzdy. Leč soc. demokratický svaz, v němž jest celá řada krejčovského dělnictva, postavil se proti oprávněným požadavkům chudších: vůdcové rudí docela prohlásili, že není možno více žádati od továrníků a konfektionářů; vřdyt prý dvě továrny docela udělaly krach. Jak ty židovské bankrotky obyčejně žida „ochudí“, o tom se rudí mnoho ovšem nezmiňují. Než by bohatým semitům „ochráncové dělnictva“ řekli, aby trochu víc otevřeli přečpané měšce, raději budou na schůzích lamentovat, kolik korunek který kněz požádal za oddávky nebo za pohřeb. Kdo vyssává dělnictvo soustavně, tomu dají pokoj.

Ve Francii se jich již odrážejí. Neblahé zkušenosti, které obce francouzské učinily všude tam, kde se dostaly do rukou sociálních demokratů, jeví se ve výsledku voleb do obcí konaných právě ve Francii. Pokud dosud je známo, ztratili sociální demokraté radnice v Brestu, Lille, Saint-Etienne, Lyonu, Marseilli a Toulouse. V Paříži klesl počet socialistických hlasů a v některých předměstích byli soc. demokraté rovněž poraženi. — Tedy právě ve velikých městech, kde dlouhou dobu socialisté bouřili proti „nenasytým buržoám“, kde řádili nejvíce, slibující hory a doly, najednou byli oceňováni lidem, že jsou hospodáři velmi špatnými. Což o to! Z cizího rozdávati — na to jsou rudí ještě chlapíky. Ovšem jejich vůdcové starají se pilně, aby při tom rozdávání cizího jmění lvi podíl dostali sami. Ale jakmile mají pracovati pozitivně, jakmile sami mají dokázati chut k nezištné, obětavé námaze, už je konec. Vydírají poplatnictvo jako turečtí pašové — a přitom lidu se vede stále hůře. Tam, kde neznají socialistickou pozitivní práci hodné z blízka, ovšem dosud jejich laciným frázím věří.

Upřímné domnění. V Linci dne 27. dubna pořádána schůze hostinských, na níž rudý poslanec Weiguny prohlásil: „Nám se stále od odpárců vytýká, že pášeme terrorismus. My soc. demokraté netrpíme žádného dělníka, který se k naší organizaci nepřipojí. Také vy nesmíte trpěti žádného kolegu, který jest mimo vaši organizaci.“ — Jen hodné svobodomyšlné!

Vyšší rudá statečnost. Dne 5. května konáno před čtyřčlenným senátem kraj. soudu v Chrudimi přelíčení se 12 socialisty z Pardubic, kteří 19. července m. r. přepadli v bytě rodinu národ. sociála Vlčka a velkým zástapem jiných soudruhů. Vyrasili dvéře a ohrožovali ho na životě. Rodina Vlčkova byla insultována již dříve různými nezbednostmi rudých nesnášelivců. — Večer 19. července m. r. vznikl s urážek spor mezi Vlčkovými a nájemníci Horáčkovou. Rudí vracející se právě z práce, ušlechtilé zakročili. Oblehli dům, ozývaly se výkřiky: „Mažte ho, národní hmyze, národní potvoro, my tě zabijeme“. Vyrasivše zamknuté dvéře, stýrali rodinu. A tak po zakročení stát. zastupitelství došlo k soudu, kdež odsouzen V. Melichar na 3 měsíce do tiského žaláře, dále Fr. Voženilek, Novotný, V. Jeřábek a F. Jeřábková dostali po 2 měsících, Fr. Jeřábek 6 neděl, Fr. Havelková pro přestupek § 411. 5 dní. Soudruzi ovšem podali zmatečnou stížnost.

Okrádal žida. Jest to věru div, protože rudí obyčejně židovský majetek tolik ochraňují. Rudý roznášeč „Východ. Obzor“ Ant. Huttla kradl šikovně různé přepřavky na boty v továrně Lövittové v Pardubicích. Zloděj však dne 6. t. přese i přes svoji chytrost byl prozrazen, učiněno naň trestní oznámení a odevzdán c. k. okr. soudu v Pardubicích.

Mají ještě kus vlasteneckého citu? „Právo lidu“ dne 29. dubna napsalo: „Městští politikové na místě, aby klerikálům čelili, probírají se vším úsilím spory národnostní, tímto neasmyslným jednáním však ženou vody na mlýny klerikální.“ — Takhle mluviti před naší národní společností jest dovoleno pouze socialistům. Co by se stalo katolíkům, kdyby tak pohrdavě o národnostních záležitostech psali! Při blavu by na nás vlastenečtí křesťani strkali. Máme čerstvé doklady, jak vláda oficiální vlastenci blátem české katolictvo všecko pro neprozetelné přetekl jednoho listu. Zkrátka „Právo lidu“ by bylo spokojenější, kdyby národ místo požadování svých svatých práv odhodlal se poslouchati rudých milionářů židovských. „Vlastenecké“ listy ovšem spolknou rudou pilulku trpělivě a ještě s poklonou.

Tyranství proti jinak smýšlejícím stoupá stále. Hlas Národa dne 11. května oznamuje: „V trohlárně firmy Blecha a Mašek v Karlíně vypukla dnes stávka z toho důvodu, že zaměstnavatel nechtěl vyhověti žádosti soc. demokratů, kteří žádali za propuštění spoludělníka, který jest národním socialistou a nechtěl vstoupiti do organizace sociálně-demokratické, odvolává se na to, že jest již organizován.“ — A tak zaměstnavatelé vůči rudým despotům jsou nadále téměř bezmocní. Nemohou se ani ujmonti ve vlastním závodě dělníka, který není ochoten platiti na socialistické řádění. A lidumilný Masaryk proti tak zpuštěnému a bezcitnému terroru rudých násilníků posud nemluvil. To bylo důležitější ujmouti se odsouzeného židovského vraha než zjednávati svobodu tisícům dělníkům přiměřeným zakročením proti rudým otrokářům.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr
Fr. Jirásek

Hradec Králové.

Provádí rovné i klenuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
nábržeňní zdi, rasdísky turbín,
vodní nádržky, kanalizace, mosty
trámové i klenuté z betonu,
železobetonu a z kamene lome-
vého dle systému Liebeldeva.

Nový, toho druhu jediný,
ryze český a křesťan. závod

s gramofony,
toilet. potřebami,
hračkami a po-
hledními listky

Hlas svého pán.

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,

nároží Bělského tř. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Neopomeňte závod tento navštívit.

Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Pánům sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pateníšť

30/80 cm po 16 hal

26/26 „ „ 12 „

24/24 „ „ 10 „

50 kg tmele sklenářského za 9 korun.

Sklenářské, zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K.

Dodání kamkoliv drahou.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní dodavatel

Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Velký, akvostný portrét

J. Biskupské Milosti

Dra Jos. Doubravy

(Passepourtout 35x45 cm.)

provedl umělecký závod

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Cena 8 K franco.

Prodá se

pravováreční dům

v Hradci Králové

o 3 poschodích se 3 krámy, kde se též nalézá
koncese k výčepu lihovin, c. k. trafika a obchod
zlatnický, v živé a hlavní ulici za příčinou vysoc-
kého státi majitele. Výnos 6 1/4 %.

Blízkí sdělí majitel v Hradci Králové čis. 78.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledř. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile, Paříž 1905, zlatá
medaile, Londýn 1905, zlatá medaile, Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. uznán. Všecky a ceníky sdars. a franco

C. k. místodržitelstvem koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vytizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámeč a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

== Závod založen r. 1898. ==

Přijíždí za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Všeob. úvěrní společnost

zapekané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětne revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

PAMÁTKY

na I. sv. přijímání

a zpověď

ve všech cenách,
česky nebo německy,
a u velikém výběru nabízí

český závod

Em. Werner,

sv. Jos. závod devotionálních

a paramentů

V BRNĚ.

Vzorky franko! Obratem!

Ve prospěch sirotčince

„Ústav sv. Josefa“ v Zašové.

V roce 1907 odvedeno „Ústavu“ 9200 K.

**Každý
křesťanský dělník**

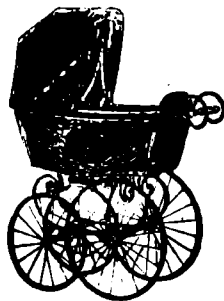
má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

!!

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihkoupárna

v Hradci Králové.

Volejte duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.

Kar. Světlá,

čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pařezí opo-

četelně na kostelní nádobí, dovoluje

i doporučení svůj hojně zásobený

sklad ve vlastním dílně račné práce

všech kostelních nádob a náčiní,

jako: monstrance, kalichy, ciboria,

lampy, svícny, kaditelnice, kropen-

ky, patenky, nádobí a t. d., vše

v přeměrně slohu církevním. Staré

předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni zlata a stříbra. Na posílení hotové

práce na ukásku, rozpěty, nákrasy neb cenímky franko.

Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a

sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-

jednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelům dle-

va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesované vý-

robky bezceně. Vše posílám již posvěcené.

ÚŽAS

vzbuzují levné ceny mýdel a

:: svíček firmy: ::

Josef Jelínek,

:: mydlář v Hradci Králové. ::

Zvláštnost

:: závodu: ::

Osvědčené mýdlo jádrové, úsporné. Levandu-
lové mýdlo neutrální k holení a mytí i nej-
citlivější kůže. „Saponit“ a „Albín“ s vůní
šalkovou.

Ceníky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova

ul. č. 29 nové blíže Ma-

lého náměstí, dříve přes

60 roků na Malém ná-

městí pod loubím) dopo-

ručuje se

ku dodání okna chrá-

můvých od nejjednotnějšího

do k bohatému fi-

gurativnímu propojení a

sice i se krásným

rámy, stěmí osazením.

Veškeré rozpěty, akizy i odborná rada bezplatně, bene-
vůli závažnosti ku definitivní objednávce.

Největší veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1828.

Krejčovský velkovýrobce

Václav Rosa,

dodavatel

c. k. vojen. a úřednických útvarů

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obecnstvu

ku provedení

oděvů

anglických

a francouzských nejnověj-

ších vzorů.

Továrni sklad jemných sukcn

všeho druhu.

Anglické látky. Peleríny do deště.

Solidní a vzorná obalůha.

Režie prohlédnutí výhlední skříň.

Režie prohlédnutí výhlední skříň.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hofěch

Nejstarší a největší závod

uměleho kamenoprůmyslu

na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-

ručuje svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému shlednutí.

Mramorové zařízení

— pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře —

desky na nábytek,

desky pro koželuhy atd.

Upozorňuji vešlec. obecnstvo, že veškeré

leštěné práce provádějí se v mém závodě, o

čemž každému možno se přesvědčiti. Páni

sochaři doporučuji obecnstvu náhrobky ho-

tové, zakoupené ponejvíce u námece. šrem.

Radte dle přednost domácímu závodě.

Abych podal důkaz svojí průmyslové sdá-

losti, upozorňuji, že možno v mém podniky

hospitě leštěné náhrobky již od 100 K

počínaje.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — A

V Hradci Králové, dne 22. května 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Katoličtí rolníci, vzhůru na Svatou Horu!

Kdo jen trochu můžeš, dostav se na velikolepou manifestaci českých katolických zemědělců!

Po čtyřech letech bojů a práce naší potřebujeme vzpružení a posily. Kam jít, kam půjdeme, hledat tam, kde jsme poprvé vztyčili prapor svůj? Ano na Svaté Hoře sejdeme se letošního roku opět. Dnové svátků Svatodušních, 7. a 8. červen budou slavnostními dny našeho opětového shledání. Katoličtí zemědělci ze všech krajů vlasti naší sejdou se ve dnech těch na posvátné nám půdě Svaté Hory. Přijďte, bratři a sestry naše, v zástupech nepřehlédných, přijďte si stisknout ruce a zahřát srdce s bratry a sestrami celé naší vlasti! Nechtí není jedině všiky české, která by na slavnosti této nebyla zastoupena. Tam přehlédneme svou minulost a vytkneme si další cíle pro budoucnost. Přijďte, kdož chcete nové nadšení načerpat pro srdce své! Již dnes velikolepým slibuje být tento náš sjezd. Ze všech krajů s nadšením již dnes hlásí se účastníci. Přijdou i poslanci katoličtí a to nejen ze zemí českých, ale i zástupci jiných slovanských národů. Upomínku pro celý život odnese si z této manifestace jistě každý z účastníků. Na Svaté Hoře dokážeme světu, že hnutí katolické ve vlasti naší roste a mohutní a jen jemu že patří budoucnost. Na shledanou, bratři a sestry, ve dnech 7. a 8. června na Svaté Hoře!

Program:

V sobotu 6. června t. r. o 7. hodině več. v sále na „Střelnici“ v Přibrami valná hromada Sdružení českých katol. zemědělců v král. Českém.

V neděli o Hod Boží Svatodušní 7. června: o 8. hod. ráno shromáždění účastníků v hostinci u „Hendrychů“ (Březnická ul.)

FEUILLETON.

Máj — lásky čas.

(M) „Má?“

„Mám zlatý dvacet. Ty nic?“

„Mně dal včera Procházka za „římské právo“ tři zlaté dvacet, no — vyhodil jsem si z kopytka, ale zlatý šedesát mám. Půjdeme, víd?“

„To se ví.“

Křákův Toník a Vackův Pepík, oba právníci v druhém semestru, se umlouvali. Zjezd první májové neděle, a oni by měli zůstat doma? Za celý svět ne! Celý život by si to musili Toník s Pepíkem vyčítati, kdyby v slavný ten den májových lásky vzedchů nevyvedli své z nejmilejších ven do přírody z té začouzené, černé, nevládné Prahy. Doma v Letenské ulici je tak pochmurno, vysoké štíty starých barokních domů vrhají nevládné stíny na kostnaté dlažbě. V celé Letenské ulici není přívětivého místa, jen pivovar tomášský a hostinec „U zlaté lodi“ vyjímaje. Váude je smutno. Vysoká zeď ženského kláštera jakoby na člověka v neděli padala, opodál v pravo je dům pověstný lompejními útoky, je tam teď „direkce“. Vůbec v Letenské ulici o májové neděli nemůže se zůstat; Toník s Olgou, Pepík s Růženkou musí ven do přírody na zdravý vzduch, někde do Bráníka, Chuchle nebo aspoň do Podolí-Dvorce. —

Parno bylo k nesnesení. Pepík s Toníkem dělali kavalíry. Zavedli své krasavice, hospitantky „Výrobáku“, na parník, posadili je zrovna vedle komína a kotle, aby jízdy užily, bavili je právnícky domyslně, až potili se při tom Toník s Olgou, Pepík s Růženkou u. Parník veselě pomrskával svým šroubkem, vrtěl sebou po vlnkách, inéroval Vltavu od Palackého nábreží na Smíchov ku „Blesku“, odtud k „areně“, vyhodil několik párků v Podolí, zašuměl u Zlíchova, Bráníka. Až do Chuchle jeli spocení právníci se svými společníci.

Za chvíli po občerstvení už byli v kole a při zvuku žestičenného „šramlu“ rozšoupávali svoje malostranské podešve o chuchelskou verandu ve středu ještě jiných blažených lidíček, sepraže-

v Přibrami, odkud vyjde průvod na Sv. Horu, kdež o 9. hod. dopol. slavnostní mše sv. a slavnostní kázání. O 1 hod. odp. tábor lidu a sjezd katolického rolnictva v městských sadech na „Střelnici“ pod Sv. Horou, jehož průběh bude:

1. K zahájení tábora lidu a sjezdu promluví: František Šafránek, rolník a předseda z Dolního Města.

2. O úkolech ženy v organizaci promluví: Františka Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Prahy.

3. „O úkolech a organizaci venkovské mládeže“ promluví: Ant. Kaňourek, selský syn ze Strunkovic u Vodňan.

4. „O hospodářském významu a hnutí katolického rolnictva českého“ promluví: Josef Šamálík, rolník, redaktor a zemský poslanec z Ostrova na Moravě.

5. „O politických a kulturních poměrech dnešních“ promluví Václav Myslivec, říšský poslanec a redaktor z Prahy.

Přátelské pozdravy pronesou a slova se ujmou katoličtí selští poslanci z Moravy, Krájin, Korutan, Haliče a j.

Zajímavá scenerie vysokoškolského boje.

S katolickými universitami zacházeli pokrokoví kolegové na rakouských, za katolické peníze zřízených universitách jako s vyrhly, jako s psanci. Upírali jim práva nejpřirozenější, pronásledovali je až na smrt. A taci zpupní karabáčníci najednou zvedli pokřik, že nutně musejí hájiti — svobodu na universitě. Universitního profesora Wahrunda, který svým protikatolickým pamfletem dal příklad, jak vědecká práce vyhlížeti nemá, chtěli hájiti ze všech sil.

Mluví-li se až příliš mnoho o zneužívání

ných ne vojí a chomouty, ale přece hodně pevně májovou láskou v páry. Toník však blažen nebyl.

Pozoroval, že jeho Olga nápadně jest zamklá, oko její, jindy láskyplně upřené na jeho hebkým chmýřím opřenou bradu, téka jinde, někde však bez cíle, hledá někoho. Aha! Až to do něho vjelo, to jest jistě ten černovlasý kudrnáč tam v koutě, kterého tak laskavě měl.

„Nekoketuj, Olo!“

„Co máš zas, blázínku? Vždyť já tu ani žádného neznám, s kým bych koketovala? Ty máš vždycky něco. A ostatně, ty si myslíš, když já ti dal ten prstýnek s „emánkem“, že už na žádného ani kouknout nesmím. To se mýlíš!“

„Mlč, já to vím, že s tangle tím vlasáčem koketuješ! Stydět bys se mohla.“

„Co, já se mám stydět? Tak se mnou mluvíš? Tady máš svůj pozlacený emánek, tu máš, na; aspoň zejtra budeš mít na snídání a na oběd. S tebou je tak zábava! Ola odběhla, sebrala zkoprnělému Pepíkovi Růženu z náručí a sedly si do koutka ke stolu.

„Budu si nechávat od něho něco líbit! Ošumělý je jako písař. Aspoň oholit ty své štětiny, kdyby si dal. To je tangle ten vlasáč jiný chlapík, jak ze škatulky vytažený, víd Růženo!“ Růžena však už neposlouchala, ležela zas Pepíkovi v náruči a tancovali nadšeně valčík dle pražského obyčeje „na šest“, čili šlapákem. Ola osaměla. Zalétla zrakem do jednoho kouta, kde osifělý Toník zapíjel svůj žal, a do druhého, kde stál elegantně oděný černovlasý kudrnáč. Ten zachytil její pohled. Svižné prodáv se tančícími stál pojednou před Olou a prosil krásné znejšícím tenorem o tanec.

„Káňa Rubín, malíř,“ představoval se jí a unášel ji v taneční rej. Ola sajasla uvnitř. Přece umělec, nemýlila se! Ne, myšliti se nemohla; když hleděla nyní s blízka v krásnou jeho tvář, sněžné bílou a mandlově růžovou, vroubenou něžně černými kotletkami a kudrnatými závitky vlasů, viděla, že je to umělec. A jak mluvit uměl! Z úst jeho vycházel vonný dech osvědčeného prostředku Lucinu, tančil jak Viscusi, blyskal očima jako Othello. Ona blahem sotva dýchala.

náboženství, má se nyní také hodně hlasitě mluví o velikém zneužívání vědy. Vždyť teď pod pláštík pokroku a vědy dovede podstrčiti každý ignorant nejchašnější protikatolické pamflety.

Toho si byli dobře vědomi utlačovaní katoličtí akademikové; a proti tendenčnímu řádění, skrývajícím se za masku svobody a kultury, zvedli důraznější protest. Ujaly se jich jiné třídy katolicky smýšlejícího občanstva. Z toho ovšem divoká bouře nová...

Před poslední událostmi čeští medikové v Praze prohlásili jednoblasné studentskou všeobecnou stávkou z ohledů politických, hospodářských a taktických za nečasnou; tak ovšem rozhodli tehdy, kdy sami studenti němečtí dali aviso, aby se počkalo se stávkováním. Zato však 14. t. m. konali čeští i němečtí akademikové aspoň společnou protestní schůzi, na níž přijata byla resoluce, že shromáždění shodují se s názory inšpruckého, vídeňského, štyrského, hradeckého, brněnského a černovického vysokoškolského studentstva svobodomyšlného, že zastavení přednášek prof. Wahrunda o církevním právu jeví se ústupkem a slabostí vůči „klerikálním“ hrozbám. Studentstvo plně důvěřuje, že bude vyhověno žádosti inšpruckého svobodomyšlného studentstva, aby totiž učitelská činnost prof. Wahrunda nebyla omezena.

Tak tabali kaštany z ohně čeští studující za naše národní nepřátele, konajíce moučeniské služby fanatickým utlačovatelům naší české svobody, totiž buršákům. Jaký „rovnocenný“ ráz schůze ta měla, vysvítá markantně z poznámek mladočeského „Dne.“ Ačkoli „Den“ vyzýval též české studentstvo k stávce, přece vypíchl „Čas“ škodolibý projev jednoho českého právníka proti „Dni“ pro jeho prý „bezzásadné a obojaké stanovisko“ v aféře Wahrundově. To prý byl pozoruhodný moment. Nato „Den“ 16. t. m. mimo jiné odpověděl: „My jsme však našli ještě jiné „pozoruhodné

Toník v koutě škípl zuby. Oči jí vydrápe, nevěrnici, prstýnek s „emánkem“ zitra zastaví; ta žába musí mu zaplatiti všechny ty kytičky šialek, sáčky divadelních bonbonů, perníkové srdce ze šarecké pouti. Tomu halamovi, jak v duchu Káňovi Rubínovi nadával, hned by vliil vitriol do hezké jeho larvy! A co? Namluví si jinou. Za chvíli točil se v kole s jinou, ale oči jeho toužebně, bolestně a vyhrůžně zároveň točily se za Olenkou.

„Fešáček je to jak malovaný. Káňa Rubín se jmenuje, je malířem. Ten ti zná barvy! Ten mně jich najmenoval! Ani jsem nevěděla, že takové barvy na světě jsou. Takový milý jest a milé jsou i jeho zvyky. Rukou stále ženijně mává, jako kdyby svůj talent lapidárními tahy zvěčňoval na plátně; načechrává si nervosně své kučery, jako tehda Kocián na koncertě v Rudolfině, pamatuješ? A vzdělaný je, sečtělý, emancipovaný od šosáckých názorů jiných mužských. On a Toník, to jsou nebe a dudy! A pak, prosím tě, takový malíř, to je přece jiná reprezentace než advokátek, hladovců stále po tučných procesech. Já ti ho mám tak ráda!“

„No, no, jen se neblázní,“ konejšila rozradostnělou Olu rozvášněná Růžena, „hezký je, to je pravda, ale Toník je hezký a co více — upřímnější. Hodný jako dobrá putička. Kdo ví, jaký je to fanfaron! Ti umělci jsou flamendí. Všimla jsi si, jak včera zlatkami ten Káňa házel, jak pil bezedně, po cestě domů opile švatlal až k smíchů hloupě!“

„Dovol, to si zakazuji. Předně, Káňa jako umělec může si nějakou extravaganci dovolit. To je šik, ženijní malíř by nebyl ženijními, kdyby se nevyráželi. Zadrubě Káňa nemluvil bloupě. Připadalo ti snad bloupým jeho umělecké nadšení, s jakým mluvil o barvě višňovky, jak vykládal o střikání barvy nebes? Zkrátka ty nejsi duše umělecky založená, jako já a můj zlatý Káňa; my a jen my hodíme se spolu dohromady. Mluvíla jsem už o tom s maminkou, ta mi to schvaluje!“

A pěkně oděné alečinky se slunečnice v rukou zabobily na Klárov, kamž Ola nesa Toníkovi

momenty" celého jednání. Předně ten, že *schůze byla zahájena pouze německy*, za druhé ten, že *němečtí studenti v přítomnosti českého studentstva nedali německému tisku ani německým liberálům, ať je faktum, že tito prodali prof. Wahrunda křesťanským sociálům, a za třetí, že Čas neměl ani slova odsouzení pro to, když německo-antisemitsko-radikální studenti ukřičeli, tedy znásilnili, studenty zionistické (židovské), což nebylo ani svobodomyšlné, ani pokrokové. Jak z těchto úkazek vidno, měli by studenti 14. května shromáždění teprve jak náleží sami sebe vychovávat v opravdové svobodomyšlnosti, a ne jiným ji předpisovat a sami se jí ne-držet...!*"

Tyto významné poznámky liberálního listu mluví tak výrazně, že není potřeba dlouhého rozkladu. Studující čeští, jichž byla přece valná většina, při své fanatické zášti zapomněli, že dělají na schůzi ubohé moučeniny buršákům a že v královské české Praze před tak velkým počtem českého studentstva by se přece aspoň mělo začít jednání jazykem českým.

Týž den, kdy mladočeský orgán ohledával vlasteneckou tepnu našeho studentstva, usnesly se vídeňské slovanské spolky, že nepřipojí se k hnutí německých studentů v aféře Wahrundové, poněvadž němečtí studenti do té chvíle nezaujali stanovisko k událostem na universitě zářezbák.

To tedy již byla zcela jiná mluva. — A co vynesla českým technikům v Brně veliká ochota k německým buršům? O burších přinesl dne 16. t. m. „Tagessbote“ oslavný úvodník, ale — pro české „bojovníky proti klerikalismu“ neměl slovíčka díky za to, že svoje české sebevědomí zaprodali německému Michlovi ke štvaní. Tak to chodí v Brně. Vlastenci pokrokoví a rudí plijí českým katolíkům do očí, ohrožují jejich život, řvou proti nim jako diví: a na druhé straně poslušně posluhují záštipným Němcům a germanisujícím židům.

Sám pokrokový „Přehled“ 15. t. m. praví, že by stávka českého studentstva byla bezdůvodná, zbytečná a škodlivá, dodává: „Kdo ostatně četl, co rektor německé university dr. Sauer dle referátu v „Bohemii“ (ze dne 12. t. m.) pravil o součinnosti českých studentů v této záležitosti na schůzi německých kolegů, kdo četl, jak tento člověk, jinak jistě jeden z nejlepších a nejsympatičtějších Němců v Praze, připomínal německým kolegům rok 1897 a pravil, že tehdy byla německá universita v „kritickém postavení“, ten bude se střízlivěji dívat na akci německých kolegů i z důvodu svého česství, jež je takovými projevy bezdůvodně uráženo, neboť smýšlení a tradice českého studentstva v otázkách pokroku a boje protiklerikálního a jeho ochota k součinnosti i s cizími národnostmi v těchto bodech byla prokázána více než jednou a mohla by být známa i rektoru německé university.“

Jaké odměny se dostalo pražským českým studujícími za to, že prohlásili 14. t. m. „nezlomnou solidaritu“ se studentstvem inšpruckým?

všechny jeho věci, psaníčka, kytíčky, kus jeho vlasů, atd. Stáli tam s Pepíkem. Věci ve všem pořádku byly předány. Tončíkovi ukápla z oka slzička.

„Tak ty to myslíš, Olinko, doopravdy?“
„Řekla jsem!“

„K vůli neznámému člověku chceš přerušit naši něžnou lásku? K vůli člověku, o kterém nevíš nic, než že je hezký a má kudrnaté vlasy?“

„Pan Rubín je malíř ženištní, dobude světového jména, jest jemného srdce, uměleckého citu, pojede brzy do Sicílie“, odsekla dopálená Olinka.

„Já myslím, že spíše jede do Transwaalu“, ozval se dosud mlčící Pepík.

„Tak — do Transwaalu; vy znáte pana Rubína, Pepíčku? Že je to hodný člověk elegantní a jemný?“

„To si myslíme, odsekl Pepík, „podívejte se; tamhle jede v ekypáži!“

Skutečně. Pan Káňa Rubín jel v ekypáži. Strkal před sebou dvoukolový vozík, na něm malířské rekvisity, patrony, brnce zaflekané vápernými barvami, dvoje štáble a jiných věcí, užitečných při malířském pokojovém umění více. Pod paží držel líně, a ústa jeho, jemná, elegantní, zpívala polohlasně pražskou:

Franta dostal ránu,
až porazil náulu!

Jel do Transwaalu. Starý Silberer už dávno potřeboval svou kofalnu omalovat a pan Káňa Rubín mu jí zajel dnes k rozkazu svého mistra okrášlit.

„Jeje, já myslela, že je to malíř a on je to lump lakýrník. Odpust, Tončíku, jó?“

„Já nevím, O, o, nevím, až jak se polepší!“

Smíšené párky kráčely po dvou k Letné a malíř pan Káňa Rubín v Transwaalu vytáhl už třetí štamprii hotké a začal, zavazuje si zástěru, novou jemnou pláň pro mládence a panny: Až přijde ta holka sem!

okým v boji proti „klerikalismu“? I ti občané, kteří dost dobře despotii buršáků znají, čekali, že po přátelském jednání buršů s českými akademiky zachovají buršáci nějaký čas aspoň kus zevnější slušnosti k těm českým živlům, jež pro Wahrundovu beztrávnost manifestovaly. Leč národně-sociální „České Slovo“ sděluje dne 20. t. m., jak vysýlavě chovali se buršáci dne 19. t. m. k právnímu národně-sociálnímu, který jim neubližoval. Klofáčův orgán píše, jak buršáci se vyhnuli proti právnímu ze zabrády německého divadla, jak provokovali smíchem a pokřikovaním, jak ze zahrady hozeno táckem. Kdo byl příčinou následujícího krveprolitu? Klofáčův orgán odpovídá: „Byla to pověstná drzost německých buršáků, těchto kavárenských povalovačů, kteří své tatíky okrádají a v Praze se valí, místo studií, po kárpách a provokují český lid na ulicích.“ Tak tedy charakterizuje Klofáčův orgán ty německé světlonoše, kteří projevovali farizejsky ve schůzi s českými studujícími (i národně-sociálními) veliký zápal pro vědu, pro postup kultury a — svobody. Tedy s darmochleby, s nestudujícími povalovači, s notorickými násilníky chtěli zachraňovati naši studující vyšší vědu!?? Ovšem že zároveň jsou v Praze šikanováni studující katolíci, kteří si vědy hledí. A koranu své svobodomyšlnosti postavili studující rakouští surovými násilnostmi páchanými na katolících v Inšpruku a Štyr. Hradci.

„Kulturní“ postup vysokoškolského studentstva.

Prostomyslný člověk by se domníval, jak pokrokoví studující v náhlých osvětových zachvatech začnou plnou parou závoditi s katolíky ve vědě, jak horlivě budou studovati a na základě zcela svobodného myšlení vynalezou nové veliké pravdy, o nichž se katolíkům ani nezdálo. Leč mladé panstvo upravilo si cestičku osvěty pohodlnější. Přesvědčovalo katolíky surovým násilím o své „mravní a kulturní vysvětlivosti“.

Pokrokoví studující na vídeňské universitě planuli velikým hněvem nad tím, že katolíci studenti chtěli manifestovati rovnoprávnost svoji s jinými studujícími tím, že docházeli do university se svými barevnými odznaky. Katolíci akademikové stěžovali si do ústrků rektorovi, který hodně opatrnicky jim radil, aby zatím — odznaků nenosili. Ovšem že protestovaly katolické kruhy proti tak podivné svobodě. A v zápatí na to barbarské utloukání práva pěstí a klackem.

Když minulý pátek odcházeli katolíci technické po stísnosti a rektora, schovávše svoje odznaky, zpívali za nimi pokrokaři posměšné písně až k elektrické dráze, kdež došlo k srážce. Nato v sobotu následoval demonstrační běh proti katolickým studujícími, kteří pak přepadení, když šli klidně do klubovních místností. Přes zakročení policie pokrokaři pronikli aspoň postranními uličkami k domu, kdež se snažili vypáčiti vrata. Policie přikvačivši insultována, důstojně policijským málem by byl přišel o život.

V Štyrském Hradci měla se konati v sobotu promoce katolického akademika Michala Aldriana, který jest zároveň sekretářem křesť. soc. rolnického svazu. Pokrokoví studenti již jednou jeho promoci zmařili.

Čekali v houfu před universitou; když Aldrian se blížil k universitě s některými poslanci a zástupem katolických rolníků, začali pokrokaři hvízdati a pak fvatí. „Hanba sedláckům! Pfuj paká! Dovnitř nesmíte!“ Do rolníků tučeno holemi. Rektor university před vstupujícími rolnictvem zavřel vrata. Za přihlížení policie házeno na rolnictvo šnilými vejci a kamením. Rektor před studenty zpědujícími se ustoupiti — kapituloval. Prohlásil, že vpustí do university toliko Aldriana. Zatím dostavil se katolický akademický spolek a za ním Aldrian. Leč řev se stupňoval, a tak dal rektor nalepiti vyhlášku, že se bude konati promoce s vyloučením veřejnosti. Fanatikové tudíž dosáhli svého cíle.

Dne 11. t. m. v Inšpruku vytloučena všechna okna a rozbita fagada na domě katolického svazu „Austria“. Velmi mnoho katolických studentů zraněno velkými holemi a kameny. Při takových a jiných promyšlených přepadech zlaté „kulturní“ mládeže není divu, že tu a tam v krajním rozechvění katolíci také oplácí. Ovšem jest důležito zachovati i při krajnějším dráždění rozvahu, protože se vytlouká důkladný kapitál z každé sebe menší nepřítelosti tábora našeho.

Ale přes to jisto jest, že vstříkání útoky začali studenti pokrokoví, že sahali na občanskou svobodu katolictva už dlouhý čas a že jen zakročení policie zdrželo surovce pokrokové od hromadných krvavých činů. Takové věci se dějí v „klerikalismu“ Rakousku.

Rektoři, policie a jiné úřady trampa se bleskivě, mají-li uhlápati do patřičných menší barbarské náčelníky.

Dopis z Prahy.

Traktát poněkud delší. Pan professor Drtina jest důkladný pán. Nemohu spočítati, kolikrát jsem to již v „Čase“ četl, ale vím jistě, když udá se Drtinovi mluvit o klerikalismu a volné škole, začíná obyčejně takto: „Církev náleží významem svým středověku. Kněžstvo bylo jedinou středověkou inteligencí. Celý život byl církevní a klerikální.“ To jsou pevné kusy, které s podivuhodnou houževnatostí Drtina předkládá posluchačům. Dobře si tuto látku jednou pro vždy sestavil, vozí ji po Čechách jako nezbytná zavazadla, která sice jsou důkladně odřena, ale službu svou posud dobře zastávají.

Onehdy měl řečníti Drtina v typografické besedě o Wahrundovi. Nuže, to byla věru snadná úloha: „Církev náleží významem svým středověku. Kněžstvo bylo jedinou středověkou inteligencí“ a tak dále v nekonečné smutnosti. Francouz se domnívá, že stačí na všechny obtíže svým espirem, Drtina zase chce všechno vyříditi středověkem. Zdůrazní se hodně jisté minulé věci, vystřílí se hodně vysoko středověké chyby v životě a kázání kněžstva, a pak se takovým starým haraburdím řeší veliké otázky přítomné doby. Proti církvi a katolickému kněžstvu jest všechno dobré a co jest hlavního, není tu potřeba svědomí, že se někomu ubližuje, a nemusí se dbáti zákonů správného myšlení.

Socialisté jsou také takoví chlapci. Inkvizice, Galilei, Bartolomějská noc! A tak řeč po řeči, proud prázdných frází táhne se do nekonečna, jako v řečnické škole, kde žáci se cvičí, anebo ve společnosti starých pánů, kteří se baví. A že to nemá vztahu ku předmětu? Nic neškodí, hlavní jest, že se mluví.

Ze svého středověkého inventáře uvedl Drtina toto tvrzení: „University byly založeny jako ústavy církevní, ne aby pravdu hledaly, nýbrž aby hotovou pravdu zjištěnou biblí a Aristotelem vykládaly a šířily.“ Všechnu vývoj vědy ve středověku potírá vývod Drtinovy, a jest se co diviti, že dnes, kdy v hlavních bodech středověk jest již vzdělaným znám, s takovými tlustými nepravdami odvažuje se Drtina na bílý den. Ovšem pokrokové posluchačstvo snese všechno a jest tak duševně ustrojeno, že by raději sešlélo, než uvěřilo pravdě, jež řečena jest ve prospěch církve katolické. Za největší vymoženost vědy přírodní zajisté považuje se dnes tak zvaná teorie vývoje. A přece o ní mluvil již sv. Augustin a jeho mínění přijal sv. Tomáš Aquinský, Suarez a jiné uznávané autority středověké. Již tato otázka, která zaměstnávala a posud poutá mnoho vědeckých duchů, dokazuje, že Drtina vědeckou práci středověku přisťhuje násilně dle své jednostranné šablony. Kdyby učenci středověci byli vědecky pracovali podle názoru Drtinova, nikdy nebyli by uvedli ve zkoumání přírody onen způsob, který znám jest pod jménem metody induktivní, bez níž nebyla by přírodověda dnes tím, čím skutečně jest. Jestli rozblažována metoda induktivní (posuzování ze zkušenosti) jako jedna z největších vymožeností posledního věku; a zatím užívána byla již středověkými mnichy, v nichž Drtina vidí strnulé figury. Drtina, jako zaujatý evangelik, rád by namluvil světu, že středověk co do vědeckého postupu a badání zamrzl na jednom místě, ale pravda dějinná vypravuje, že středověk byl v nejvyšší míře dobou vědecky tvůrčí! O tom hlasitě mluví takofka sponsta objevů a vynálezů v každém skoro vědeckém oboru.

A tvrdí-li Drtina, že středověcí učenci vykládali pravdu Aristotelem zjištěnou, prozrazuje, že o rozdilu mezi Aristotelem a oněmi vědci nemá vůbec ani ponětí, což u universálního profesora přímo ohromuje. Právě proto, že odložil spekulativní a metafyzické systémy školy řecké (Aristotela) a že zkoumal přírodu přímo, dovedli v několika letech více, než filosofové řečtí vykonali postupem staletí. Ujišťovati tedy, že středověká činnost vědecká končila v nesmířitelných člancích víry a v zásadách filosofie řecké (Aristotelovy), jest nejen nevědecké, ale při tom až hrůza nepokrokové, rozumíme-li totiž pokrokovostí znalost věci a nestranné její podání. Ať již tedy Drtina měl ve své řeči jakýkoli úmysl, musíme před celou vzdělanou veřejností prohlásiti za nepravdu, jakoby středověcí učenci byli přijímali hotové kapitoly vědy antické a tedy i té Aristotelovy.

Středověcí učenci razili ve vědě nejen nové cesty, ale učení také kladně obohatili. Scholastika, o níž Masaryk i Drtina často pohrdlivě mluví, naučila středověkého člověka logicky mysliti a vystavěla základy pro další duševní tvořivost. Již sv. Anselm prohlásil, že úkolem scholastiky máno jiné jest nejen věřiti, ale také věděti a rozuměti. Vědy ve středověku již jasné lze stopovati jádro světské

vzdělanosti, která rozvíjí schopnosti svých přítelů. Kdyby středověcí učenici byli měli to obmezené a skřivené mínění, které jim Drtina podkládá, o „soběstačné samolibosti“, nebyli by ani těch mohutných základů ani dalších kvádrů vědních nakupili. Že účinek ukazuje na povahu příčiny, platí i tady. Ostatně, jak Drtina chválí, hodně sám sebe vyvrací, avšak tato jeho věta: „ve středověku věřili, že člověk věděním svým obsáhne veškerenstvo.“ Není-liž to dosvědčením mohutných perutí, jimiž pohybovala tonha vědy po hlubším a širším poznání a věděni? A což neměli v moderním již XVIII. století sen o rozumovém vysvětlení všehomíra? Drtina vyšel proklínat, a jest nucen vylebit. Kdyby nebylo bývalo příchodu s Galileem, neměl by věru Drtina svá povrchní sevsobecnování nač zavěsit. E pur a muove! přece se točí! Na těchto slovech si pochutnává, ač i on by konečně měl věděti, že tento výrok nevyšel z úst Galileových, nýbrž byl vytvořen jako protestantská povídaná, která v dějepisných pramenech z doby oné nikdy není uvedena.

Však mimo to spatřujeme ve vývozech Drtinových mínění, které všemi desítkami podepisujeme. Ve své řeči zahrnoval středověkou vědu, která po jedné své stránce byla oporou náboženství — a odsuzoval ji právě jen z tohoto důvodu — a na druhé straně vynášel moderní, nezávislou vědu. Tímto honosivým smyslem, kterým o moderní vědě vyslovují se vědy Masaryk a Drtina, pokrokaři jsou omámeni tak, že dle jejich řeči všechno na světě jest již vysvětleno a že o Bohu a náboženství mluvit, jest již věci překonanou. S touto chloubnou domyšlivostí však nemůžeme si srovnati Drtinovu výpověď: „Člověk moderní v přemýšlení svém stojí v jednom ohnisku elipsy, a ve druhém je ono neznámé, a ví, že obě ohniska nikdy neaplynou.“ Slyšte, to zase jest nepokryté přiznání, že rozum člověka jest slab, omezen a neschopen jasné pochopiti souhrn věcí, to znamená, spojovati s nároky na nezávislost pravý její opak: pokornou podrobenost. Těchto důsledků Drtina se ve své řeči ani nenadál, ale není tu pomoci, v jeho řeči jsou jasné vyjádřeny. Těší nás, že jich Drtinovi hezky z přímá říci: poznej, že sám jsi promluvil ve smysle křesťanského filosofa: věda jako náboženství stejně žádá přívrženců, plných oné pokory, která jest velikolepou částí zdravého rozumu. Opravdový učenec, zasvěcený v tajemství své slabosti oněmi divy, jež spytoval, sklání se v úctě před Tím, který stvořil vesmír. A to jest právě dobrovolné pokoření ducha lidského před duchem Božím.

V celém sporu, jenž se točí kolem Wahr-
munda, obcházejí nepřátelé zásadně tím, že nerozlišují hranic mezi náboženstvím a vědou, a že hledají v náboženství vědeckého poučení. Dvojím způsobem zmocňuje se člověk pravd náboženských: některých vědou, všech pak věrou. Soubor všech poznatků náboženských jeví se rozumu našemu zde v různé jasnosti. Všechny však mají cosi společného v tom, že žádný nejví se nám zde v úplné zřejmosti, protože každý obsahuje nějakou nejasnost. Mnohý z nich jest nejen předmětem víry, ale také předmětem vědy v přesném slova smyslu, protože může býti vědeckými důvody dokázán. Proto chápeme, že u vlastních tajemství náboženských, u kterých rozumíme jen smyslu, co znamenají, neznáme však vnitřních důvodů, jsou četné stupně rozumové jasnosti a jistoty.

Vrhl-li se tedy Wahrmond proti náboženství katolickému ve jména vědy, dal na javo, že právě uvedených rozdílů nezná a že jich neznají ani ti, kdož svítili prach i u nás. Všechny náboženské poznatky měřiti vědou, jest buď nevědomostí anebo zámýšlelým švindlem. Ci domnívají se opravdu, že náboženství jest věda, již možno se naučiti a provozovati jako na příklad vědy matematické? Kdyby náboženství bylo pouhou vědou, stačilo by, aby člověk byl nábožným, míti v pokoji černou tabuli a kus křídly na omáčení algebrických rovnic. Tajemné a nepochopitelné není jen v náboženství, ale také hojně v dostupné nám přírodě. A pokud věda nerozplácela tajemství v přírodě, nemají hlasatelé její práva, obořovati se na tajemství náboženská. Od poznání podstaty věcí jsme tak daleko jako byli učenici před dvěma tisíciletími, a proto také, aby zakryli svoji malomoc v tomto ohledu, zástupci vědy málo hrdinsky vrhají se na náboženství. Osvědčovali svobodu vědy, a to jen ještě kritikou negativní, na tomto poli, věru jest velmi snadné a pohodlné. A protože tonha lidská po poznání podstaty věcí jest tak velká, doporučujeme pánům univerzitním profesorům, aby svobodu vědy pozitivními výsledky dokazovali tam, kde tak činiti mají a odkud pořádně bojácně utíkají dokazující tak, že jsou hrdinami za peci.

Velcí fyzikové, lučebníci, hvězdáři a přirodospytci vůbec hojně ve vlastním oboru svobody vědy užívali, obohacující rozum a usnadňující svým vynálezy lidský život, ale to jest pozoruhodno, že právě tyto velcí učenici náboženství si vážili. Zato však nyní už

versitní professoři, kteří vstoupili ve spor Wahr-
munda, hodné boří proti náboženství, ale neuplatňují se nikde smatelnými činy v těch oborech, kde opravdu o vědu běží. Přemílajíce různé pojmy filosofické, kritisující a bluk působíce, čekají pohodlně, až některý z opravdových vědců namáhavým bádáním nový poznatek světa osadí. Věru byla by to vědecká práce přesně vystihnouti, jak a pokud takoví filosofové k dobru života přispívají.

„Moderní vědecké myšlení jest svobodné“, děl Drtina ve své řeči. O této vědě bez předpokladů mluvil i Masaryk v říšské radě. Zvučné a hezky se to mluví, ale není v tom pravdy. Sami řečníci, kteří co chvíli heslo svobodného myšlení na veřejnosti vyhláší, v předpokladech se topí. Neukazuje-li i sám Drtina těžký předpoklad, když vidí ve středověké vědě malost a strnulost, ač skutečnost mluví proti němu? Nepracuje-li s předpoklady Masaryk, jenž v každé řeči o životě katolického ukazuje příkré zanjetí? To že jest svoboda myšlení? Ne, tisíckrát ne. Anebo ukážeme-li na Mahomeda tak zvané svobodné bezpředpokladové vědy, na Haeckla, jenž tak ochotně jest tlumočen univerzitním profesorem Krejčím! Ten předpokladu, že není a nesmí býti Boha, obětoval všechnu vědeckou vážnost a vědeckou pravdu. Vždyť vlastní jeho krajané, učenici němečtí, ne bez studu musili dokazovat, že theorie vývojové zle užívá za účely bezbožnicko-materialistickými. Nebo neznáme snad onoho hesla: že samovolný pravzník života jest postulátem vědy? Až, co jest tento postulát vědy? Nic jiného, než slavný, každému v oči bijící předpoklad, jenž svobodu vědy potírá až do základu. A postulát tento jest tím otročtější, čím jasnější jest, že pravá věda musí jej odsouditi jako lež. Nuže, i prof. Masaryk i Drtina mohou vykládati o svobodě moderní vědy leda malým dětem, které otázek těchto posud neznají.

* * *

Pýcha a pokora. Snad se některý ze čtenářů zastaví nad podivným nadpisem článku. Pýcha a pokora, jaká to zastaralá slova, modernímu člověku tak středověké znějící! A přece život denně nám ukazuje mravní obsah toho i onoho pojmu. Lidé bezděčně často řídí se pýchou a pokora jest jim odporným kázáním.

Člověk jest stále týž od počátku. Cit, který má, sám o sobě jest velmi důležitý, a protože cit dotýká se vůle, a vůle jest vzpruhou činnosti, jest jasno, že otázka citu, jež člověk má sám o sobě, jest váhy nemalé. Člověk se miluje a překročil-li v sebedůvěře meze, miluje se až k pýše. A právě nyníější doba, ať křičí o rovnosti a bratrství sebe hlasitěji, přišla se všemi prostředky, aby moderní, pokrokový člověk v řadě jiných sám sebe přeceňoval. Pokrokoví předáci, spisovatelé, profesoři nezdramé sebevědomí do svých posluchačů a přívrženců epou o závod a mají tu metodu, že to činí obyčejně se sakročením proti náboženství, čímž mladí lidé snadno vypěstují v sobě sebeklam, že duševně již všechno rozřešili, o čem mluví náboženství. Že tento směr v životě mladých lidí jest nebezpečný, jest jisto, neboť vzbuzuje žádost, žádost bez konce, kdežto život podává tak málo. Opakují ještě jednou, že všechno pokrokové mluvení a psaní jest semenem, které v mladých duších přináší hojnou žit, která se jmenuje: nedba autorit, pýcha, nezralé sebevědomí, neukázněné žádosti a neporozumění životu, jakým skutečně jest.

Nuže, proti těmto vlastnostem člověka, které jsou v něm vědy, ale v přítomné době zásluhou různých osvěcovatelů stávají se epidemickou chorobou, pravím, proti těmto vlastnostem učení katolické podniká útok a snaží se je změnit ze základu. A to jest slávu učení Kristova, že převrátilo člověka, že vytvořilo pýše cit opačný: pokoru, cit to, který neměl ani jména v řeči lidské a který si jméno udělal a má svůj dějepis a slávu. Nemáť pokora za účel člověka snižiti, nýbrž povznést. Pokora jest ctnost, kterou panujeme sami nad sebou, a ctnost jest síla duševní, jejímž opakem jest slabost, která se projevuje pýchou a nezdravým sebevědomím, které revoltuje proti všemu. A jest schopen a ochoten duch takto revoltující něco zdravého založit?

—

Dopis z Ameriky.

Již několikrát povídám jsem si nářku v některých českých listech na onen neblahý sjev našeho vystěhovalectví. Jeden list moravský — nepamatuji se již který — slovy plachtivými volal kde koho na pomoc, aby tato „neblahá nemoc národní“ byla zažehnána. Kam to spěje, když tolik tisíc duší českých (svláště slováckých) rok co rok nám Amerika pohltí — Tenkrát jsem si myslil: To jistě jsou jakési podezřelí c. a k. slzy, které se tu na papír linou. Vždyť to ponějvíce odchází lid, který nejpoctivěji dáň krve i moci do Vídně odvádí. Chci spravedlivě několika málo črtami

toto národní neštěstí osvětliti. Ale předem zde avádím, že veškeré svoje zkušenosti a tvrzení opírám o život na americkém venkově; života měst milionových podrobně neznám.

Jisto jest: komu ve staré vlasti dobře se vede, ten nového světa nehledá (leč kdo ovšem „musí“, to však případy mimořádné, jež nepadáji na váhu). A tu bych nejdříve každému vystěhovalci položil otázku: Umíš a chceš pracovat? — Každý musí mít na paměti, že Amerika je země práce. To pověstné americké „čas jsou peníze“ není fráze. Ovšem pracovat se musí všude, bez práce nejsou koláče, — to platí po celém světě, ale v Americe dvojnásob. Ale to je jisté, že v Americe pracovitost přinese hojnou odměnu, kdežto v Evropě poctivou práci ještě málokdo zbohatl. Mám ovšem na myli běžný život zemědělský a dělnický. Vizme příklady. Tisíce rodin přichází sem téměř zcela bez peněz. Ty praskly na přepravu, železnici atd. a zde bylo nutno započít — dluhem. A dnes po 20 letech práce jistě polovina lidí těch, které před lety bída z vlasti vyhnala, směle mohla by v Čechách zakoupiti si velkostatek.

Nepřeháním. Můj soused tu často mi líčí, jak bídny život vedl v Čechách. Rodiče jeho žili kdesi blíže Svatky. A nechtěli-li hladem umřít, museli se pustit do světa. Několik rodin dohromady koupily si koně, tomu naložily kus peřin, trochu živobytí, malé děti a pustily se tak na dalekou cestu — do Ruska, kam byly vylákány klamnými sliby. Kolem sta rodin podobným způsobem tehdy z této krajiny se vystěhovalo. Co zakusili ti lidé, než tolik si pomohli, aby odtamtud se opět dostali! A kam jít? Do Čech zpět? — Na „Zdař Bůh“, mnozí hůře než žebráci ocitli se konečně v Americe. A dnes během 10–20 let má tu každý kolem 1.500 akrů (10 akrů jest asi 7 jiter) výborných pšeničných pozemků, sta kusů dobytka, koní, ovec, zkrátka pod 30.000 dolarů sotva kdo se cení. Tak ze žertu jsme s jedním farmářem počítali, kolik by mohl do Čech přinést a konečné číslo bylo: 360 000 korun.

Každý přistěhovalc má zde právo na část země zdarma. Zákon ten doslovně zní: „Kdokoliv jest hlavou rodiny aneb má 21 let věku a občanstvím Spojených Států aneb prohlásil, že se jím státi chce, může zabrat 160 akrů nebo méně půdy veřejné, která ještě není zaujata a může takto zabraný pozemek připsati na své jméno do mapy a knih pozemkového úřadu, do jehož obvodu půda ta patří.“ Takovýto volný pozemek je ještě miliony akrů ve státech západních, v Kalifornii, Wyomingu, Wisconsinu, Washingtonu, Texasu, Dakotě, Oregonu, Nevadě, Montaně, Coloradu a j. Mimo tyto „vládní“ pozemky jest ještě velké množství pozemků železničních, jež dráhy od vlády jakožto stavební podpory obdržely, levně ke koupi, výhodně pak najmouti možno pozemky „školní“, jež vláda věnovala na vydržování škol, pozemky od různých společností, jež parcelují obrovská latifundia „na kšeft“ od vlády neb drah kdysi skoupená. Půda dosud netknutá se ovšem musí orati, leč po roce, do téže půdy, kde zaseta byla pšenice, přimo bez nového orání znova zase sejí pšenici, zvláštním strojem ji přímo do strniska zařezávajíce. O mrvě tu dosud nevědí. Půda je dosud nevyužita, po 6 letech nechá se ležet úhorem za pastvu dobytka; zatím seje se na jiných částech, a pak zase zpět, a po pšenici pšenice a stále jenom pšenice na toméž poli, poněvadž téměř se zde nic jiného neseje; jinde obdobně zase kukurice a jiné plodiny dle povahy té které krajiny. Téměř veškerá práce koná se stroji. Dělník — toť na firmě velký luxus. Jen kde to být musí! Plat celoročního dělníka bývá 300 až 400 doll. ročně k celému zaopatření. Málo zde lidu, proto drahá práce. Místo dělníka — stroj. Stroj orá, seje, seče, váže v snopy, mlátí, nakládá seno na vůz, skládá je ve stohy neb do kulen. Stroj pumpuje vodu, odšťěňuje smetanu, šrotuje píce, řeže dříví, pere prádlo, stříhá oves, zkrátka nahraňuje rolníkovi síly pracovní. (Pokr.).

Obrana.

Takto mudře přemýšleval. Masaryk z velikého vlastenectví a z útloučné humanity viděl se nucen v židovské a našemu národu krajně nepřátelské „Neue Freie Presse“ dne 17. t. m. vyjádřiti svůj odpor „klerikálním“ násilnictví v příčině universit. Vypichuje z různých scénérií případ, jak také katolický student udeřil pokrokaře a pak krouť oči nad násilnostmi katolickými. Mluví docela o Hunech.

Občane, proč jste v židovském listě zároveň neobjasnili své stanovisko k hromadným násilnostem pokrokařským? Proč jste už dávno se neozval proti katanickým násilnostem socialistickým, jichž se v samé Praze tolik odehrálo? Proč jste nazval darebáky ty, kteří by se stavěli proti ruským, revolucionářům? Proč

ještě nazval „černou bandou“ pokojné katolíky, kteří v několika dnech nato projeví největší sebezápor, když vaši obdivovatelé si vůči nim počínají v Brně jako divoši? Tenkrát jste o Hunech mluvíti zapomněl. Divné jsou cesty vaší filosofie. A pak ještě váš „Čas“ hodně za tepla přinesl překlad vašeho farizejského článku.

Politický přehled.

V politickém životě rakouském minulý týden bylo bouřlivé. Pro Wahrunda došlo na universitě v Innsbrucku několikrát k srážkám mezi katolickými studenty a německo-liberálními buršáký, že ani policie nestačila a muselo být povoláno vojsko; universita proto na čas zavřena. Také na universitě ve Št. Hradci při promoci katolického kandidáta vrhli se německí liberální studenti proti katolickému a jejich hostům a na vídeňské universitě dostalo se ran slovanickým studentům. V Praze pak na pohanu národa českého podávali si ruce čeští pokrokoví studenti s buršáký, aby bojovali za Wahrunda. Mladé, nerozvážené hlavy mermomocí chtěly přinutit vládu, aby Wahrund byl jako dříve na svém místě. A ministr vyuč. Marchet samozřejmě jest pro Wahrunda. Odtud zabouřilo to také ve sněmovně. Strana křesťansko-sociální usnesla se nepovolit rozpočet ministerstva vyučování, nebude-li dána záruka, že se Wahrund do Innsbrucku nevrátí a že bude zjednan na vysokých školách pořádek. Hrozba křesť.-sociální nezůstala bez účinku. Dostalo se jim závazného ujištění, že se Wahrund do Innsbrucku již vůbec nevrátí. Bar. Beck má na vybranou: buď obětovat Marcheta, anebo padnout s ním. Německým liberálním stranám nechce se do oposice pro události na universitách v Innsbrucku a Št. Hradci; záleží jim na udržení ministra vyučování. Katoličtí studenti vysokoškolské také nelení; na popud štyrsko-hradeckých zřídí prý se koalice katolického studentstva na všech universitách bez rozdílu národnosti. A ve sněmovně bylo by došlo ke rvačce mezi čes. posl. soc. demokratickými a českými radikály pro nepokoje v Praze, národními sociály způsobené, v nichž byl soc. dem. posl. Svěcený zbit. Tato bouřlivá scéna sněmovní ještě neslouží národu českému ku cti.

Soulučenství rakouských Němců pochváno. Na schůzi německo-nacionálního sdružení v poslanecké sněmovně prohlášeno, aby s křesť. sociály přerušeny byly všechny styky, nerovnoměrně ani otázky národnostní.

Jazykový zákon nebude prý vůbec ani teď ani na podzim předložen. Ovšem chystaným zákonem by se Čechům ve všem nevyhovělo a Němci by stejně nebyli spokojeni. Proto nový odklad, ale další sváry a bouře. — Pilnost vládní předlohy, kterou se povoluje podpora rodinám nuzných záložníků do zbraně povolání, sněmovnou přijata a předloha příkazná brannému výboru. Rovněž přijata pilnost návrhu poslance Schraffa o podpoře vinařství v Dol. Rakousích, kterému loni mrazy a revokazem vzešlo škody na 55 mil. korun.

Zákon o dani lihové hodlá ministr předložit parlamentu ještě v nynějším zasedání. Výtěskem plynocím ze zvýšení daně lihové budou hrazeny ztráty vzniklé novou daní domovní a cukerní, a mimo to příspěvek na zpořádání zemědělských financí. Příspěvek státu k tomuto účelu bude činit ročně 30 mil. korun.

V neděli konala se ve Vídni společná ministerská konference, v níž se mělo rozhodnouti o termínu svolání delegací a platnosti zákona o zvýšení důstojnických platů; ale pro nedostupnost maďarskou shody nedocílono. Následkem toho mluví se o odstoupení ministra zahrani. záležitostí bar. Aehrenthala a ministra války Schönaicha.

Po atentátu na kieleckého vrchního inspektora školního Afanasjeva zastavila ruská vláda všechno soukromé polské vyučování a zavřela všechny soukromé polské školy v celém kieleckém okrese. Radikalismem si Poláci nepomohou. — Ruští revolucionáři provádějí nové kousky. Zřídili si tajnou telegrafní stanici, tu spojili s vedením veřejné tratě a tak chytali zaslané depeše, dávajíce si telegraficky vypláceti peníze.

Z činnosti katol. spolků.

Z Přelomě. Dne 31. května t. r. odbyvá se zde měsíční členská schůze katol. spolku „Svornosti“ po 8. hodině odpo. u p. M. Horyny. Přednáseti bude sl. Dobruška z Turčovic o svojí pošti do Lúrd.

Z Lázní Bělohradu. Na svátek sv. Jana Nep. pořádá zdejší křesť.-sociální lidový spolek členskou schůzi. Jako řečník vystoupil p. V. Špaček, řídící učitel a redaktor z Kolářek, aby promluvil o Volné myšlence. Pan řečník v ředi půldruhé hodiny trval na vyloučení jasně, v čí sloužbě stojí Volná myšlenka a pro koho pracuje. Bůd za bo-

dem probral rokování loňského mezinárodního sjezdu Volné myšlenky v Praze, vyvrátil nepravdy tam hlášané a ukázal, jakého „blaha a štěstí“ by se dostalo lidstvu, kdyby plány její měly být provedeny. Ze slova jeho šla k srdci přítomných, jichž přes méně příznivé počasí přes 200 se shromáždilo, dokazoval opětvovaný potlesk a souhlas, jímž p. řečník byl zahrnován. Ku konci schůze pobavili nás mile členové spolku našeho sl. Stanislavová a Hátlová z Horní Nové Vsi a p. Luštinec z Bělohradu přednesem pěkných básní. Ke spolku přihlásili se opět noví členové, takže spolek náš čítá již 160 členů a bez bázně může hleděti do budoucna. Rádující se s této v každém ohledu zdatil schůze, vyslovujeme tímto veřejně p. řídícímu srdečný dík a těšíme se na opětovnou jeho návštěvu. Spolku našemu pak voláme srdečně „Zdať Báh!“

Z Nové Vsi nad Popelkou. Spolková schůze katolické Jednoty zdejší, konaná dne 17. května, byla z nejzdařilejších schůzí spolkem až posud konaných jak svým obsahem tak i návštěvou. V prostorném sále místnosti spolkových k obecnstvu z místa i okolí na 500 hlav čítajícímu promluvil vasp. dr. František Šale z Hradce Král. na thema: „Afféra Wahrundova a veřejnost.“ V přednášce té podal řečník výborný doklad, kterak lze o věcech vědeckých populárně přednášky konati. Svým klidným rozbořením falešných názorů brožury Wahrundovy, kterýmž podrobil přímou kritiku nejen Wahrunda samého, nýbrž i ty, kteří známé afféry chtějí použiti k pobouření veřejnosti vůči církvi, objasnil celou věc tak, že prostý posluchač vše úplně pochopil. Zasloužený potlesk byl důkazem sympatií našich vůči p. řečníkovi. I o vhodnou zábavu bylo náležitě postaráno. Zdejší organizace katol. mládeže vypravila několik ladně sebraných hudebních čel a solových výstupů a děvy naše zapěly některé písně národní. Obecenstvo, jež z části bylo též jiného smýšlení politického, neskřbilo pochvalou. — Při této příležitosti dovoluje si předsednictvo jednoty naší všem spolkům, organizacím i volným sdružením katolickým oznámiti, že konati se bude u nás dne 19. července t. r. „Sjezd podřekonošských katolických Jednot.“ Plakáty a programy brzy do celého okolí budou rozeslány. Bratři, agitujte již nyní v sdruženích našich pro heslo: „Vzhůra do Nové Vsi nad Popelkou na den 19. července 1908!“

Přednáška o katolické organizaci v Remeš u Čáslavě. Dne 17. května pořádá katolický spolek náš „Rovnost“ veřejnou přednášku, k níž pozván chvalně známý řečník p. prof. Kohout z Čáslavě. Týž líčí úchvatným způsobem historický vývoj katolických spolků a jich úkol v době přítomné. Připomíná jmenovitě velenucha katolických spolků v Německu, biskupa Viléma Ketelera a praví, že spolkům katolickým má dnes co děkovati tak zvaný katolický střed za svůj vliv parlamentární. Moc jeho jest tak velká, že dovede lehce ovládnouti i místy nejvyššími. Dále p. řečník probírá titul spolku, t. j. katolický, vzdělávací, sociální a spolek vůbec. Každý katolík, chce-li jím býti, má dle víry katolické žiti. Nikoliv dnes slova, ale jsou to skutky, které k nám mluví jasně. Spolek má jmeno vzdělávací. Vzdělávejme se ve spolku zpěvem, hudbou, přednáškami, úspěšným divadlem a večírky. Člověk jest tvor společenský a často ve své malomocnosti na svého spolubližního odkázaný. Za tou příčinou ku vzájemné podpoře založena jsou sdružení prospívající nejen jednotlivci, ale i rodině, nejen za živa, ale i při smrti. K bodu prvnímu vztahuje se všeobecné sdružení a k části druhé nově založený svaz „Charitas“. Maoni však dnes namítají, že máme-li sdružení „strany katol. lidu v Čechách“, že již není spolků katolických třeba. Leč kde není dosud katol. spolku, tam musí býti založen. Spolek jest a má býti jako římská falanga, na jejímžto jednom rameni jest volná organizace katolická a na druhém — nač nesmí se hlavně zapomenouti — organizace mládeže, jakožto zadní voj. Nebo co jest nám platná naše práce, nestaráme-li se o dorost? Ku konci dány váčné pokyny, jak se má uplatňovati slušným způsobem spolek ve veřejných schůzích nepřátel. Za vysokou poučnou přednášku p. profesora provolána sláva od přítomných 500 účastníků a to s upřímného srdce. Kde p. profesor zase brzy k nám přijít. Zdať Báh! —

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. dr. Jos. Dembrava uděluje sv. birmování, 23. května ve Vel. Petrovích, 24. ve Stračově, 25. v Dohaličích, 28.—30. v Poděbradech.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Frant. Kaňák, farář Soběčický, za faráře do Rohnova; p. Frant. Machač, sám. kaplan ve Zlebech, za faráře do Pertoltic; p. Boh. Fišera, kapl. ve Vrchlabí, za faráře do Spindělmühle; p. Jos. Bečička, kaplan ve Skutči, za faráře do Radhoště; p. Frant. Urválek, farář v Kohoutově, za faráře do Heřmanic a. L.; p. Jos. Valenta, kaplan, za administrátora v Kopidlne; p. Jindř. Držko, administrátor, za kapl. v Ném. Rybné; p. Fr. Solníčka, kapl. v Král. Městci, za administr. do Obotčic; p. Fr. Náhlík, kapl. v Dašicích, za admi-

nistr. do Chvojna; p. Fr. Kraus, administrátor, za kapl. v Káklech; p. Jan Bauer, administrátor, za kapl. v Luži; p. Jan Dudek, kaplan v Luži, za administr. do Svratky; p. Fr. Franc, exposita v Stříteži, za administr. do Zdrce; p. Václ. Lankeš, administr. v Sajičce, za koop. do Schwarzenthalu; p. Jan Pospíšil, kapl. ve Věstarech, za kapl. do Pečky; p. Aug. Kristian, kapl. v Pecce, za administr. do Věstar. Na odpočinek vstoupil: p. Jos. Hulata, děkan ve Věstarech. V Pánu zesnul: p. Frant. Uhlíř, pens. farář Svojanovský, ve Zdrce, † 18. května (naroz. 1849, vysv. 1872). Uprázdňené místa: Svratka, fara, patron. kněz. Thurn Taxise, od 1. května; Soběčice, fara, patron. nábož. matice, od 1. května; Věstary, fara, patron. nábož. matice, od 1. května b. r.

Schůze městské rady dne 18. května. Výkaz pokladni hotovosti ze dne 11. května t. r. a výkazy o činnosti policejní stráže v dubnu t. r. byly vzaty na vědomí. — Výboru „Obecné kuchyně“ propůjčil se městské divadlo Klieperovo na den 23. září t. r. místo původně určeného dne 3. října t. r. s prominutím poplatků. — Liquidace náhrad a výloh za přechodné ubytování vojska v I. čtvrtletí t. r. poukázal se ku příjmu a vydání. — K žádosti podnikatelství staveb firmy Kres a Bernard, by mu povoleno bylo zříditi za účelem podchyčení oboustranných nábržních zdí na Labi uvnitř města pracovní dráhy jakož i dřevěné stavební hutě na obou nábržích, ustanoví se místní komise na den 20. května 1908. — Odvolání Ant. Topola, dělníka, do usnesení obecního výboru, jímž zamítnuta byla stížnost jeho proti výpovědi z bytu v obecním domě čp. 62, dané mu městskou radou, předložil se okresnímu výboru. — K návrhu děkanského úřadu udělit se III. místo kostelníka při kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha p. Jaroslavu Dudkovi, šalouníku v Hradci Králové. — Panu Jindř. Kubiasovi, majiteli domu čp. 79., udělit se stavební povolení k provedení různých úprav v hostinské místnosti a kuchyni, poněvadž projekt po stránce zdravotní i technické vyhovuje. — Schváleno bylo prodloužení smlouvy, týkající se čištění stok, žump a smetišť ve vojenských objektech v Hradci Králové na dobu od 1. srpna 1908 do 31. července 1911. — K návrhu státního technika provede se dříve ještě, než ke znovuzřízení krytin na kostele sv. Ducha se přikročí, nejnutnější oprava její nejchabnějších částí a c. k. hejtmanství se požádá za svolení krytí nákladu z pokladny zádušní kostela sv. Pavla. — Udělit se jedné žadatelce léky zdarma, jednoma žadateli mimořádná podpora, jedné pak žádosti o příspěvek na byt a jedné o zvýšení podpory nebylo vyhověno.

Umění je nad politikou. „Pokrokový“ žurnál „Osvěta lidu“ ignoruje z úzkoprseho hlediska i kulturní snahy lidí, kteří nepatří do pokrokového tábora. Tak se zachovala na pt. při duchovním koncertu a tak se chovala po celou řadu měsíců vůči dramatickému sdružení „Tyla“ v Hradci Králové. Poslední týden však dal se zaslepený žurnál na pokání a přijal ostrakovaného „Tyla“ na milost. Aby však změnu svého nekulturního a neliberálního stanoviska v očích veřejnosti omyl, obviňuje „Obnovu“, že prý ona zraňuje své zásady o povýšenosti umění nad stranickým bojem. K tomuto obvinění ve své zpětivé a přísloušné prohlášení vybudovala se „Osvěta lidu“ potřebný důvod ve lživém klepu, jako by p. dr. Reyl zakázal dvěma členům „Tyla“ účinkovati při hrách Horkého, jakožto nezabožá. Vyzýváme prohlášení list, aby tedy jmenoval ty dva členy, jímž p. dr. Reyl účast zakázal. Pokud nám je známo, posuzoval sice p. dr. Reyl uměleckou cenu dramatických prací Horkého se stanoviska, které sajala celá řada pokrokových listů na pt. „Čas“, ponechávaje úplně stranou náboženské přesvědčení p. Horkého. Z divadelních her samých neměl ani žádného důvodu, aby někomu účast při produkci těchto her zakazoval a také takového zákazu nevydal. „Osvěta l.“ se tedy nepodařilo omluviti svou bývalou nedůsledností a nynější obrat poukazem na vrtkavost „Obnovy“ na základě lživého klepu.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí! V Hradci Králové ustavil se letošním rokem 1908 spolek pod názvem Jubilejní vzájemné dobročinný živnostenský spolek Charitas, jenž každému snativému a svědomitému otci poskytuje možnost, aby za levný peníz poskytl buď rodině aneb svým příbuzným bezpečnou záruku, že v případě jeho úmrtí dostane se pozůstalým vydatná pomoc. Spolek Charitas je v přední řadě založen pro přilůbnatý stav živnostenského, protože stav tento nejvíce trpí neupraveným životním pojištěním, ale přijímá též všechny jiné zdravé osoby bez rozdílu stavu a pohlaví. Spolek náš je jediným, jenž přijímá též ženy. Jádro celého našeho snahení jest: Po úmrtí každého člena obdrží pozůstalí tolik 2 K, kolik je ve spolku členů. Je každému čteno volno, aby za svého života ustanovil písemným prohlášením buď určitou osobu aneb některý podnik, jímž by se přilůbnatá podpora po jeho smrti vyplácela. Neudělí-li žádného zvláštního prohlášení, obdrží podporu dědicové ve spolkových stanovách pořádem stanovení. K účelu tomu nestizuje žádný fond, jenž by se mohl časem ztratiti. Členové sami na vyzvání výboru pro každém úmrtí složí po 2 K a

tim tvoří stálý, nezcizitelný fond. Správa spolku povede se zcela nesžitě a spolek nevydrží se žádných placených agentů, žádaje od svých členů, aby sami bez výši provize o rozkvět spolku pracovali. Členem se může státí letodním rokem každá osoba ve věku do 56 let. Přítím rokem bude se vyřadovati stáří pouze do 50 let. Celkové příspěvky při vstoupení do spolku jsou: Zápisné 2 K, roční příspěvek 1 K a předem splatný úmrtní příspěvek 2 K, celkem 5 K. Čím mohutnější spolek bude vzrůstat, tím také podpora bude větší. Tím také ovšem budou se množiti příspěvky úmrtní; než zjev tento nemusí buditi žádných obav, protože podpora se musí jednou ustáliti na pevné výši, čímž bude chráněno členstvo před přetlžením. Mimo to uložené zápisné a roční příspěvky budou též svým časem sloužiti ku snížení úmrtních příspěvků. Kdo se chce přihlásiti, požádej o zaslání přihlašovacího a slovního listu, protože všechny platy dějí se pouze poštovní spojitelnou. Ku přijetí příspěvků v hotovosti není žádný funkcionář oprávněn. Přihlášky se zasílají: Spolek Charitas v Hradci Králové. Na jednotlivé osoby nebadí k vůli rychléjšímu řádu dání dopisováno.

Slavnost Svatojanská v zdejší kostelní seminářské i letos byla cílem mnohých; přes nejjisté počasí hemžily se všechny volné prostory seminářské množstvím návštěvníků. Od 5. hod. ranní slouženy v útulném kostelníku mše sv., při níž ozývaly se s křídlem dojemné zpěvy. Kolem 10. hod. bylo v kostele i na nádvoří slavnostní kázání, načež o 10¹/₂ sloužil generální vikář v. p. dr. Al. Frýdek slavnou pontifikální mši svatou za četné assistance. Zahradu seminářskou svým romantickým položením a ladnou úpravou i letos upoutala velikou pozorností.

Vešňák dámského odboru Cyrillské Jednoty dne 17. t. m. skončil netušeným úspěchem. Jakkoli zábava byla uspořádána výhradně pro zvané, byla prostorná dvorana Adalbertina naplněna do posledního místa. Program byl dobře volen a střívkle zpěvní i hudební výkony svědčily o velmi pečlivém nastudování. — Duo z Blodkovy opery „V studni“ (pí. Bekové a al. Novohradské) stálo na výši; lahodné hlasy lyrického timbru dokazovaly hudební vyspělost obou solistek. Sl. Patzkovy brilantně přednesly na piano nezávadnou Dvořákovu „Polonaisu“. Sl. Michálková s pravým porozuměním recitovala melodram „Šťedřík“ (hudba od Fibicha) Mistrné výkony stupňovaly v obecenstvu nadšení. Pravou bouli potlesku sklídila valčíková píseň „Touha“, kterou složil na slova J. Kurky dirigent v. p. dr. Šetina. Zapírána byla s náležitým pochopením jednoblasným sborem členek. Tato nová skladba uvítána přítomným obecenstvem a takovým nadšením, že ji bylo natočeno ještě dvakrát opakovati. Dámský sbor, který čítá přes padesát sil, přednesl vůbec čísla vážná i žertovná s naprostou jistotou a překvapující bravourou. Pianový doprovod obstarala s osvědčenou precizností pí. Hobáková. — Panu abormistru srdečně gratulujeme k nedělnímu zdárnému výsledku uměleckého večírku. Obecenstvo odobrávalo s jednomyslnou pochvalou. Též se, že sase brzy p. dirigent při své neuvážené příli schytá nám podobnou ulehčitelou zábavu.

Slavnostní večer Svatojanský Čechů za účasti básníka Jar. Vrchlického pořádá ochotnická jednota „Klicpera“ pod protekcí starosty městské rady král. věna. města Hradce Králové ve středu dne 27. května 1908. Podrobné programy s literárními příspěvky předních našich spisovatelů obdržeti lze ve všech místních knihkupectvích, jakož i v předprodeji listků u p. Jos. Růžického.

Z „Besedy“ v Hradci Králové. „Beseda“ uspořádá v neděli dne 24. května t. r. spolkový výlet do Kuku, na Zvěřinu a do Králové Dvora u. L. Hosté jsou vřele vítáni. Odjezd z Hradce Král. v 6 h. 29 min. ráno. V noci opatří ochotné povozy královédvorský odbor turistů pro účastníky ku zpátečnímu vlaku na nádraží ve 12⁴⁵, příjezd do Hradce Kr. 1⁴⁵ v noci. Obědy opatří láskavý odbor královédvorský, jen auto se o ně předem přihlásiti u jednatele p. J. Tolmana, knihkuce, případně u turistického odboru královédvorského. Schůze všech účastníků ráno na nádraží před 8 h. 23 m. Přijíždí každý, kdo jsi přítel české turistiky a příslivcem Královédvorská! Blíží informace podají pp. knihkuce Jiří Tolman, finanční sekretář Král. v Hradci Kr., nebo profesor dr. Kropáček v Král. Dvortě u. L.

Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové koná se zápis a přijímací zkoušky do I. ročníku ve dnech 4., 5. a 6. července t. r. vždy od 9 - 12 hod., nebude-li do této doby nadřiznými ústády něco jiného ustanoveno, což se pak věs oznámí. — Žádosti za dispens věku přijímá ředitelství do 10. června t. r. Dispens věku nejvýše 6 měsícův od 16. září 1908 počítanou udílí c. k. zemská školní rada, na niž budíž žádosti uvnitř řízeny a potřebnými doklady opatřeny.

Odborná učitelka malby, al. Ottilie Petrová, započne vyučovati v sále měř. besedy v pondělí 9. hod. ráno. Učí malbě suché, chromové, emailové, tarso, ornamentálnímu šetření sametů, malbě porcelánu a briliantové. Dnes volný vstup k prohlídce hotových prací.

Příjezd vojska. Dne 20. t. m. o 2. hod. odpol. vrátil se 42. pluk s vojenského táboře u

Nov. Benátek. Na vystřídání tamtéž se odebral v pondělí jeden prapor 18. pluku.

Nalezena dámská kabelka s menším peněžitým obsahem; kdo ji stratil, necht se přihlásiti u p. Novopackého, c. k. pošt. assistenta.

Veliká schůze strany katolického lidu koná se 31. května o 2. hod. odpol. v Německém Brodě. Promluví řečníci: Josef Adam, zem. poslanec, Jaroslav Astr a Fr. Šupka.

K volbám v Nechanicích. Volební komise pro obecní volby v Nechanicích byla vyšetřována u c. k. okr. soudu v Nechanicích pro přehmaty při volbách obecních v Nechanicích. Soudní šetření koná se při c. k. státním návladnictví v Hradci Králové, kam jsou akta podána. Protože v komisi byl p. starosta, pp. radní, tedy neuznali za dobré v čas vyšetřování svého uvítati Jeho Bisk. Milost při sv. birmování — jako by byli chudáci v kontumaci. Dopadne-li v neprospekch jejich vyšetřování, přišli by také o právo voliti a volenu býti. Tolik na vysvětlenou o sv. birmování v Nechanicích.

Pardubské autobusy. Pardubice mohou se chlubit, že jsou prvním místem v Čechách a drahým v celém Rakousku, kde zavedeno jest automobilové poštovní spojení. Jest to zajisté ohromný pokrok dopravní techniky, který jako zvláštnost ojedinělá budí posud sensaci a zvědavost obecenstva, které také hojně používá tohoto dopravního prostředku. Není to sice nějaká ideální jízda, protože těžký vůz při rychlé jízdě dosti se otláská. Na to všecko moderní člověčenstvo už si musí navykati. Odporový dojem dělají autobusy zřivením veškerého prachu na ulicích pardubských za suchého počasí. V tom ohledu se stanoviska zdravotního jsou zrovna nebezpečny. Neptěháme pranic, řekneme-li, že takový autobus zvedne na ulici tolik prachu prosyceného šeredným zápachem, že tu není opravdu viděti a čítie okamžitě plné oči a ústa prachu a smeti. Bylo by tedy žádoucí dvojezdobně více kropiti ulice než dosud. Vždyť autobusy denně několikrát projedou hlavními ulicemi a náměstím. Všechny autobusy jsou opatřeny zvláštním vynálezem. Je to telefon, jež možno hákem na bambusové skládaci tyči přiložit kdekoli na telegrafní drát na silnici, čímž získá se neprodlené telefonní spojení s Pardubicemi. Pro možné nehody na cestě má to zajisté význam veliký. Posud ovšem taková nutnost nenašla a nehoda stala se posud jen ta, že při návratu do karáze minulý týden vrazil prázdný autobus při přejíždě dráhy na posunující se vozy tak prudce, že na několik metrů odletěl, ale přes to jen nepatrně se pochroumal.

Nesnadné autobusové linie Pardubice — Holic. Píše se nám: Je tomu právě týden, co trvá autobusové spojení mezi Pardubicemi a Holici a již lze dnešního dne mnohé nedostatky v každém ohledu konstatovati. Autobusové pošty, které na této trati jezdí, již jeví značné opoždění. Šronby, jimiž uvnitř sedadla i jiné části jsou připevněny, jsou uvolněny, ba mnohé i úplně vypadly. Dále dochvilnost spojení není; doba příjezdu a odjezdu se nedodrží — opoždění děje se až o 3¹/₂ hodiny a tím ovšem stává se autobusové spojení s rychlovlakem illusorním. Posléze bude nutno sázbou pásmovou nebraditi sázbou kilometrovou; jízda autobusy na kratší vzdálenosti jest drahá. Tak na př. kdo jede z Dašic do Lánu neb naopak (2 km vzdálenosti), musí platit 50 hal. až do Sezemic; kdo jede z Dašic do Komárova nebo naopak, platí pásmo až do Rovně 35 hal. Tím způsobem mnoho obecenstva od používání tohoto moderního spojení se odpusuje.

Opravená kaplička u sv. Anny v Pardubicích. Oblíbená kaplička sv. Anny u dráhy na cestě ke hřbitovu jest nyní nákladem dobrodinců ladně opravena. Celá oprava byla slohově a elegantně provedena p. architektem Dvořákem a vzbuzuje u všech chodců kolem jdoucích pozornost a dojem velmi příjemný. Nádherné jsou zvlášť dveře do kaple vedoucí, které mohou býti nazvány mistrovským dílem zámečnickým. Jde taková milá pověst, že po kaplička sv. Anny přijdou na řadu ještě kapličky u sv. Marka a sv. Josefa, což vítáme v těchto rozháraných dobách zvlášť s upřímnou radostí a s vroucím díkem všem láskavým dobrodincům, kteří se této opravě sice s nadšením ujalí.

Nebezpeční cyklisté na ulicích v Pardubicích. Neopatrná, prudká jízda cyklistů na místech frekventovaných způsobila již mnoho nehod a neštěstí; ale přesto mnohým střetným cyklistům není to dosti vážnou výstrahou k opatrnosti. Již několikrát byli jsme svědky, že splašený cyklista v těch nejživějších ulicích pardubských porazil v prudkém letu některou osobu k zemi. Tak v neděli před pomámkem „Veverka“ takový jezdec vrazil k zemi asi 12leté děvče, které následkem pádu bylo v obličeji celé krví zbroceno. Nežli přišel strážník, ujel rychle cyklista, aniž mohlo býti jeho jméno zjištěno. A to se stane zpravidla vždy a na to cyklisté hřeší dále. Povolání důstojně měli by proto všude každou prudkou jízdu po ulicích zakázati, aby k vůli braveru nevědomitých cyklistů nebylo vydáno sdraví chodců v šanc.

Neptěhlost na ulicích pardubských. V některých ulicích Pardubic hraji boji

špachka a cvičí se ve footbalu. Ohrožují nejen všechna okna v ulicích, ale i chodce kolem jdoucí. Praskne-li tabule v okně, chlapci utekou; hubují-li kolem jdoucí, hoši jim nadají a se vysmějou. Jsou Pardubice Kropáčovou Lhotou či královským věnným městem, čítajícím přes 20 000 obyvatel?

Z řádu Milosrdných bratří. V provinciální kapitole ve Vídni zvolen byl provinciálem opětně P. Edard Stur, převorem v Kaku Kral. Kanut Chochola, v Nov. Městě n. M. P. Alexander Keprda.

Z Opešna. Spolek křesťansko-sociální pro farní obec opešenskou koná dne 24. května t. r. v neděli o 2. hod. odpol. spolkovou přednášku v Kodymově národním domě. Přednášeti bude v. p. dr. Fr. Šulc, kanovník a profesor v Hradce Král. na thema: „Jaký jest program strany katolicko-národní v Čechách? Přístup mají členové spolku a zvaní hosté.“

Z Pellicy. Od 3. do 10. května t. r. konali zde obnovu sv. misie kněží z řádu sv. Dominika vldpp. P. Bruno Bárta, P. Dalmac Hones a P. Angelicus Šaofák. Neúnavnou borlivostí a vřídou ochotou získali si dpp. misijní rázem přízeň osadníků, o čemž svědčila velice četná návštěva nejen z města, nýbrž i přichozích ze vzdálených obcí, takže při kázáních i evičeních stavů býval prostranný chrám Páně účastníky přeplněn. Svaté svátosti přijalo něco přes 3000 věřících. Za tuto práci duchovní, kterou důstojní páni misijní s takovou obětavostí a láskou vykonali, budí jim vzdán vroucí dík!

Z Komova u Čáslavě. (Opozděno.) Dne 12. dubna pořádala organizace katol. lidu v Čechách veřejnou schůzi v hostinci p. J. Vávry, na níž zavítal jako řečník člen katol. zemědělské p. J. Fikejz z Prahy. V křísne, jadrné řeči poukázal na politiku jednotlivých stavů českého národa, při čemž hlavně vylíčil strauu agrárních zemanů a jasně všem přítomným vysvětlil, kdo za touto stojí. Dnes za židovský úsměv dá se koupiti i český sedlák ve fraku. Mácho členů hlásí se k organizaci katol. zemědělců. Přeplněným sálem jakož i místnostmi okolo zabouřil neucházející potlesk, jakožto znamení souhlasu s vývody řečníkovými. Tím velmi zdařilá schůze skončena.

Z Čáslavě. V předminulém čísle psali jsme o „nehodě“ v naší jednotě sokolské. Prohlášení o důtce, jež má býti udělena těm členům, kteří se sčastnili „Vzkříšení“, na prvním místě podepsal „zhotovitel sládkosti“ na našem náměstí. Upozorňujeme katolíky, aby tomuto katolickému přízeivci — nezapomněli věnovati svoji přízeň! — Při tom zároveň přemýšlíme, komu vlastně záleží na tom, aby vlastenecké spolky hašterěním a ne-svorností hynuly, odcizující se svému hlavnímu účelu, svorné národní práci. V době, kdy Němci tak zpupně proti našemu národu si počínají, kdy brozí tak vážné nebezpečnosti, nemají naši „vlastimilovni“ evangelíci nic pilnějšího na práci než dráždit a šikanovat katolické Čechy. Kdy pak sokolové katolíci vyslovovali důtku evangelickým bratřím pro sčastnění se pobožností evangelických? Máte, vy dobrodružské, v sobě ještě kus snášlivosti a vlasteneckosti? Pékní vlastenci, kteří se vrhají s největší chutí na vlastní pokrovenost!

Ze Sárvy. Dne 17. t. m. konána byla schůze důvěrná v „Panáckém hostinci“, na které referoval p. J. Mušík, tajemník z Hradce Králové, o „Organisovaných útociích na katolíky“. Obsáhla jeho řeč přijata byla od obrovsky navštívené schůze s nadšením. I v Sárvě svítá hvězdička katolického uvědomění, lidé tamější nedají se vedením sociálních demokratů ani agrárníků poštvtati proti více katolické. — Zdat Bůh!

Z Kamenického u Hlinska. Dne 3. května zavítal k nám do „české Sibíře“ p. sekretář J. Mušík. Promluvil na thema „Proč se organizujeme“, a po řeči jeho a pěkné promluvě pana Devátého z Jeníkova přihlásila se velká většina z četné navštívené schůze do organizace katolické, za jejíhož důvěrníka zvolen p. Josef Chmelík, majitel pekárství a obchodu v Kamenickách, za výbory p. Vincenc Jelínek z Jeníkova, pan Josef Dvořák z Filipova, p. Fr. Vesmík z Kamenického a p. Josef Devátý z Jeníkova.

Z Chotěboře. Před čtrnácti dny byly u nás obecní volby. Vádcé pokrokové a socialistů p. stavitel Kruml sestavil si pro třetí sbor kandidátní listinu, na které uvedena byla jména pokrokové, národních socialistů a sociálních demokratů. Zvláštní jest, že p. Kruml, jak sám pravil, chtěl touto kandidátní listinou vyzkoušet, zda přý jest Chotěboř klerikální nebo nikoli. Že p. Krumlovi klerikální jest tolik jako katolický, u pravověrného pokrokové rozumí se samo. Nuže, p. Kruml podnikl skoušku a propadl s ní docela, neboť jeho kandidátní listina neprošla. Zároveň přesvědčili se házetí slovy o „klerikální Chotěboři“ jest velmi nebezpečno. Abychom mu však pomohli s kraje, do něhož sám sebe zahrával, tvrdíme, že porážka jeho kandidátní listiny neznamená Chotěboř klerikální, nýbrž Chotěboř rozumně uvažující. Všichni ti lidové voliči ve třetím sboru, kteří volili protikrumlovsky, věděli dobře, co dělají. Věděli, že hlásají jako katolíci proti pánu, který, kde mohl, své protikatolické smýšlení uplatňoval. Ostatně rozumným a uvědomitým voličům třetího sboru postačilo věděti, že p. Kruml snaží se v Chotěboři

upevňovat stranu pokrokovou, která se stala pověstnou svým protikatolickým řáděním, dovršeným v poslední době drzým heslem: s náboženstvím katolickým se školi ven! Hlásá-li pokroková strana neuváženě, aby lid samostatně mýšlel, voliči třetího sboru v Chotěboři dokázali nad slunce jasněji, že skutečně již dobře přemýšleli jak o straně pokrokové tak o její blízké příbuzné, která se jmenuje sociálně-demokratickou. Též i voličové druhého našeho sboru uvědoměle přemýšleli, neboť i tam p. Kruml pohotově. První sbor také velmi dobře mýšlel, ale na konec přece jen byl milordenstvem, kterého dožadoval se a voličů pro p. Krumla p. hotelier Firkušný, jenž, budíž upřímně řečeno, zachoval se vůči p. Krumlovi rytířsky. Pan Firkušný ukázal, když jest slušně poprošen, že ochotně vyhová, nu a tak se stalo i p. Krumlovi, jenž svého zachránitele dovedl vrážet i do „Osvěty Lidu“, která nyní má dosti příležitosti přemýšlet o slávě své, která v Chotěboři nemohla zapadnouti, protože tam podle všeho ani nevyšla. Pan Kruml dovolával se vždy drobného lidu a proto oficiálně o přízeň třetího sboru se ucházel. Ale právě voliči třetího sboru zřetelně odpověděli, že odsuzují všechny štvance protináboženské, že odmítají výpady osobní jsouce toho mínění, že pro blaho obce má se více pracovat, nežli planě kritizovat v „Osvětě Židů.“ Uvědoměli občané, kteří počtení byli důvěrou třetího sboru, jsou: p. t. Cemper, Kubánek, Pospíšil, Tesaf, Žanda, Váha, Jeřábek, Severýn, Svoboda, Červenci.

Z Věže u Něm. Brodu. (Znovuzřízení a posvěcení kaple na oslavu jubilea 60letého panování J. V. císaře a krále.) Roku 1881 vyhořel zdejší zámek a s ním též zámecká kaple, ve kteréž sloužena bývala jednou za 4 neděle máe svatá, přístupná i širšímu obecnstvu. Zámek byl po požáru obnoven, kaple však opatřena toliko střechou a užívána za skladiště, kurník, dřevník a pod. Obyvatelé těžce nesli, že přišla obec o služby Boží, stále doufali v obnovení jich, ale zdálo se, že jest vše již marné. Proto pochopitelně radostně vzrušení po dlouhých 27 letech vabnila pojednou zpráva, že nynější majitel velkostatků Věže p. Robert rytíř Stangler a jeho strýc rada vrchního zem. soudu p. dr. Schneider-Svoboda pojali myšlenku oslaviti v naší obci velepamátné letošní císařské jubileum znovuzřízením a vysvěcením zámecké kaple. A skutečně oba tito pánové nelitovali nákladu velmi značného ani námahy a tak se jim podařilo položenou kapli proměnit v nádherný stánek Boží. V památný den sv. Jana Nepomuckého, kdy slavíme ve Věži pont, byla kaple veledůst. panem Jos. Matouškem, farářem ve Skále, vysvěcena a vznešenému účelu svému odevzdána. Zároveň byla v kapli odhalena pamětní mramorová deska s tímto nápisem: „Na oslavu jubilea 60letého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. obnovil tuto kapli L. P. 1908 Robert rytíř Stangler.“ Po službách Božích pořádána byla v zámku slavnostní hostina, při kteréž p. vrchní rada dr. Schneider-Svoboda promlouval tento přípitek: „Hluboce dojemné a povznášející slavnosti byli jsme právě přítomni: vysvěcení znovuzřízené zámecké kaple v starobylé Věži. Slavnosti to tím více dojemné a povznášející, ana se tak stala k oslavě vzácného jubilea 60letého panování J. Apošt. Veliceňstva našeho nejmilostivějšího císaře a krále. Nikdy neumdlévající horlivost a téměř bezpříkladná obětavost u vykonávání vznešených, často velice těžkých vládařských povinností, povždy jen ku blahu a ku štěstí všech svých věrných poddaných směřujících, mohou nám všem zářivým příkladem býti při vykonávání našich povinností, byt by se nám sebe těžšími býti zdály. — Čemuž však zvláště u J. Apošt. Veliceňstva se obdivujeme, jest hluboce zbožná mysl a vřelá oddanost ku naší katolické církvi, jejíž svrchovaným ochráncem a bdělým strážcem vždy byl. Tyto vznešené dvě vlastnosti J. Apošt. Veliceňstva nechaly ve mně a nynějším držiteli Věžského zboží myšlenku vznikat, ku oslavě vzácného jubilea 60letého panování našeho nejmilostivějšího císaře a krále zcela zpusťou a zbožnému úkolu svému odejmutou zámeckou kapli znovu zříditi a vysvětití dáti, což v jubilejním roce již do starobylé pouti sv. Jana se uskutečnit se nám zdálo. Máme tudíž i dnešní dojemnou a povznášející slavnost vzácnému jubileu 60letého panování našeho nejmilostivějšího císaře a krále Františka Josefa I. co děkovati. Vzdejmež proto J. Apošt. Veliceňstvu zde nejhlubší a nejoddanější hold svůj tím, že vznášíme se zbožnou myslí vřelou prosbu ku Všemohoucímu, by ještě dlouhého žiti dopřál našemu nejmilostivějšímu císaři a králi, a provolejtese se mnoh J. Apošt. Veliceňstvu třikrát hřímavě: Sláva!“ Provolaání toto bylo všemi přítomnými po třikrát nadšeně opětváno.

Bouřlivá schůze katolická příby-slavského okresu. Ohromné vzrušení po dobové schůzi, kde jsem s panem poslancem Prokopem byl hrozným řevem umlčen a kde došlo i k osobním třenicím, mne natí, bych alespoň několika slovy svůj úsudek projevil. Doznávám, že bylo by potřeba, aby celé stoupce se napsaly; než prosatímne od toho upustím, neboť jsem přesvědčen, že nikde se tak celého výjevu z dobové schůze nelituje jako právě u zástupců strany agrární. — Upřímně pravím: nikdy jsem něco podobného nečekal; a stalo-li se to přece, pak tím

bolnější se mne to dotklo, když vše přihodilo se za přítomnosti váženého p. poslance Šmirona, který na svoje stoupence neměl nejmenšího vlivu. Způsob, jakým se p. poslanec, kterého jsem veřejně do schůze vyzval, proti mně zachoval, mne velice trapně překvapil. Pan poslanec, dostaviv se v průvodu asi 40 předáků agrárních, mezi nimiž byla valná část organizovaného učitelstva a israelita p. Štěpán, domníval se, že nedovolím si koi tolika předním stoupencům strany agrární otevřeně pravdu do očí. Přesvědčiv se s pány ze strany agrární, že tomu tak není, a že vše, čím právě náš lid jest klamán a napadán, jim tváří v tvář sděluji, byl tím hrozně rozrušen, což z řeči jeho dalo se vypořizovati. Přiznám se, že očekával jsem v řeči p. poslance vše jiné než co mluvil. Pan poslanec, citliv se uražen, že „já“ dovolil jsem si p. poslance veřejně vyzvati do schůze, počal rozebírat ono pozvání a delší řečí odváděval urážky (!?), které v něm dle jeho domněni byly ukryty. Veřejně prohlašuji, že nikterak, ani v myšlenkách nemínil jsem p. poslance urazit, což ostatně každý, kdo „Zasláno p. poslanci Šmironovi“ v čísle 19. „Štítu“ si přečte, doznati musí. Prohlašuji, že kdybych byl tušil, že tak bluboko stojím pod p. poslancem, jak on se laskavě domnívá, že nesmím si totiž dovoliti jako veřejně pracující stoupence katolický veřejně pracujícího stoupence strany agrární ku debatě vyzvati, byl bych tak nikdy neučinil. Pan poslanec dokazoval, že není pravda, že na schůzi v Malé Losenici se o straně katolické mluvilo; byl též vyzván p. Augustýn z Losenice, aby dával pravdu o vyjádření se p. poslance provedl; když však p. Němec ze Hřístě, který obvinění na p. poslance vrhl, chtěl je též jako poctivec dokázati, byl za neutuchajícího lomozu umlčen. Taki se p. poslanec: Obhajuje se pravda takovým způsobem? A veřejně opětně pravím: není pravda tvrzení p. poslance, že nebyl venkovský katolický lid na schůzi v Malé Losenici uražen. Doporučuji všem, kdo pravdy hledí se dopátrati, aby přečetli si ve „Venkově“ číslo 99. dopis z Malé Losenice, kde doslovně stojí: „zejména pak když poukázal (p. Beran) na neupřímnou tvář klerikálů — nabyli všichni přítomní přesvědčení, že jen strana agrární jim pomůže.“ Tedy strana katolická byla protřpávána, byla urážena, její „neupřímnost“ dokazována, ale p. poslanec při tom mlčel a nechal tu „neupřímnou tvář“ svých spoluprátců venkovských tepati a pak odvážil se několik dní na to do schůze, kde tváří v tvář dokazovati hledí poctivému lidu katolickému, že jej miluje atd. Jak se takovému jednání říká? Poukázav pak na subvence, o nichž dokázal — ač sám asi netušil, jak naběhl — že jen pro velké rolníky existují, ten menší rolník prý o ně nestojí (o tom napíši příště), nechal veškeré výtky, maou straně agrární učiněné, bez obhájení, ačkoliv veškeri stoupenci agrární dychtivě čekali, jak tomu nenáviděnému Šupkovi odpoví. Stojí též za poznámku některé výroky pana poslance. „Na katolické straně se modlili, aby on nezvítězil, než sám Pán Bůh tomu chtěl a on, ač na katolické straně padali mnozí páni do mdlob, přece jen prošel a proto již teď se musí páni s tím smířiti. U katolické strany je ten učitel, který se nechce katolíkům podložit, nenáviděná hydra! Oni si ti velcí páni myslí, pán je pán, vy jste jenom cháska. Strana agrární je u katolické strany ta kultura“ atd. To postačí. Za celé řeči p. poslance byl na moje požádání zachován úplný klid. Když jsem pak okamžitě ku slovu se přihlásil, chtěje výroky p. poslance uvést na pravou míru, byl jsem v málo okamžicích bouří řevu přehlušen. Pan poslanec, sloužící mu to ku cti, ovšem vyzýval svoje stoupence ke klidu, než naprosto marně. I přihlásil se ke slovu p. poslanec Prokop; byl však též v několika minutách agrárníky umlčen. Na obou stranách nastalo obromné vzrušení, které dostoupilo vrcholu, když p. učitel a rolník Vaško se vyslovil, že všichni, kdo „Selský list“ a „Štít“ čtou, jsou — voli... Vidouce nebezpečí všestranné srážky, vrhli jsme se s p. posl. Prokopem mezi rozčilené naše stoupence, čímž jsme je ukonejšili. V tomto okamžiku p. poslanec Šmiron, ač to byla jeho povinnost a též jsme ji očekávali, místo, by přispěl k uklidnění, vrhl se na násinec a za pokřiku „přijí“, prudce utkal se s jedním nejváženějším rolníkem, p. Stohanzlem. Za toto ovšem bylo ze strany katolické provoláno ihned p. poslanci hřímavé „hanba“. Za největšího rozčilení se obě strany rozešly. Podotýkám, že velice lituji podobných výjevů, neboť uznávám, že takovým způsobem nikdy nynější rozhárané poměry se neurovnají. Kdybych byl tušil, že něco podobného páni ze strany agrární vyvolají, nikdy bych byl k této veřejné a tak smutné zakončené debatě nepřistoupil. Strana agrární ovšem si tím velmi uškodila, neboť více jejích klidnějších přívrženců projevilo nad celým výstupem opovření. Kéž tato bouřlivá schůze vyvolá čilejší hnutí ve straně katolické! Pohanění dobrému lidu stále ve tvář metané snad přece nás jednou z klidného snění probudí. Dejte to Bůh!

Fr. Šapka.

OBNOVU V PRAZE
dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorhý
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přikopech.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje,
jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejhojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.
(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě dříve, než kdy dojdou.
--	---

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Různé zprávy.

J. B. M. mgr. Fr. Brusák posvěcen v neděli v chrámu sv. Víta v Praze na biskupa. Svěcení vykonal J. E. nejd. kardinál Skrbenský za assistance nejdpp. biskupů dra. Jos. Doubravy, mgr. Hálky a dra. V. Frinda.

Mgr. dr. Ant. Stojan, jeden z nejslavnějších poslanců říšských, jmenován kanovníkem olomouckým. Jako nesídelní kanovník stane se mgr. dr. Ant. Stojan v době nejbližší proběhem kolegiální kapitoly u sv. Mořice v Kroměříži. Tohoto vyznamenání neuvážený pracovník plným právem si zasloužil.

Americký člen senátu, protestant West z Missouri, o jeptiškách promluvil takto: „Za občanské války, když jsem ležel raněn na bojišti a kulky seveřanů litaly kolem tak hustě, že moji přátelé se nemohli odvážiti k mé pomoci, viděl jsem, že se ke mně blíží milosrdná sestra. Celou zúflostí bitvy a strážlivostí palby, před kterouž i nejstatečnější se třásl, tato žena přicházela tak klidně a nevášimavě, jako by šla obyčejným deštěm. Já, kterýž jsem dobře dovedl oceniti statečnost u mužů, byl jsem takřka ohromen nad touto podivnou mimovolnou ukázkou statečnosti. Ona klekla vedle mne, nabídla mi trochu líkru, ošetřila mé rány, to všechno mezitím, co kolem nás kulky házely a uarážely. A když jsem popatřil do tváře této ženy šlechetné, pocítil jsem v srdci hanbu, jaké jsem nepocítil nikdy před tím v životě, pro hrozná a odporná myšlenky, jaké jsem byl učen chovati proti těmto andělům na bojišti. V tom jediném okamžiku jsem byl naučen, že žena, kteráž takovou obětavost dokázati dovede, nemůže nikdy býti takovou, jak mi byla promlouvána. S lítostí doznávám, že v mnohých našich nedělních školách máme knihy, z nichž čistě děti poučení čerpati mají, ale knihy ty ve skutečnosti otravují dětské duše proti církvi katolické. Existuje několik protestantských knihkupeckých závodů, stojících pohotově dodati našim nedělním školám rozličné draby knih, předmětů protikatolických, jako „Noc sv. Bartolomějská“, „Španělská inkvizice“, povídky o uprchlých jeptiškách a jinou ohavnou literaturu. Jest to tedy něco divného, že jsem tomu věřil, když tomu věřil také můj otec, věřila tomu moje matka a to nejsvětější místo, ku kterémuž jsem jako dítě vzhlížeti měl — můj kostel — dával si zvláště na tom záležeti takové věci v myslí dětské vtisknouti? — Od toho času užívám každé příležitosti zastati se církve vaší proti nepřátelství mezi lidem vřry mé a pochlebaji si, že jsem již mnohé přivedl k takovému zahanbení, jaké jsem pocítil kdysi i já.“

Ku cti národa českého jistě neslouží obvyklé už demonstrace, které se minulý týden odehrály v Praze. Národní socialisté po schůzi pondělní, na níž řečnili čeští radikálové posl. dr. Baxa a Klofáč, sabotovali Prahou; demonstrace se opakovaly v úterý. — Také stávkující kočové srazili se s policií, která při těchto výjevech užila i zbraně. Pouličních rvaček a demonstrací měli by se v Praze varovati zvláště u příležitosti výstavy, což jistě národu českému přátel nepřidá.

Dovolená vojákům v čas žní dle císařského rozhodnutí potrvá asi 3 týdny. Žádosti za poskytnutí dovolené mohou podávati nejen rodiče vojáků, ale i vzdálenější jejich příbuzní, žil-li vojín s nimi dříve ve společné rodinné domácnosti.

Duchovní cvičení na Velehradě pro dělníky uspořádají se letos od 6. června večer do 10. června ráno. Duchovní cvičení postávají v tom, že účastníkům se po tři dny konají denně čtyry přednášky, ve kterých se nejdůležitější pravdy sv. náboženství předkládají v takovém postupu, že na valmavou mysl účinně a blahodárně působí. Oddělenost od vrsušujících starostí slouží k tomu, by pravdy, které každý slyšel, hlouběji vstoupěly do srdce. Čas mezi přednáškami se vyplní příhodným čtením a povzbudivcím spěvem. Přihlášky třebaš dopisem na adresu: Kolej Tovaryšstva

Jelíškova na Velehradě. Žádoucí, aby účastníci v sobotu 6. června večer o půl 6. již na Velehradě byli, kdež o jejich ubytování a všeliké potřebné zaopatření postaráno bude. Za stravu, nocleh atd. na Velehradě neplatí účastníci nic, za nápoj si platí zvlášť. Duchovní cvičení se koná 10. června okolo půl osmé hodiny ráno.

Židovské Uhry. Dle polic. záznamů usadilo se jen v Budapešti v posled. letech přes 10.000 ruských židů, většinou beze jmění, z nichž nejméně polovice žije se podomním obchodem, ostatní žebrotou. 7000 jich nemá žádných legitimací! Záplava židovská v Uhrách dělá již samým maďarským politikům těžkou hlavu. Proti domácím židům si však již maďarští magnáti netroufají, ti jim už přerostli přes hlavu, proto chtějí aspoň přílivu židů z ciziny čelit heslem, které nejlépe ukazuje, komu Uhry patří a kdo v nich vládne. Zníť: „Uhry uherským židům!“ Jedním z hlavních jeho zastanců je také ministr hr. Andrássy. Než židovské rodiny přes všechna opatření vlády stěhují se pod ochrannou rukou svých souvěrců do Maďarska dále.

Jen v Uhrách. Poslanec a člen městské rady budapeštské Pavel Sandor prohlásil, že po desíletí jest ustálenou zvyklostí zakupovati si vliv členů městské rady. To možné snad jen v Maďarsku.

Pátrání chov. V Australii je již po mnoho let zaveden na venkovských statech umělý pátrací chov. Roku 1875 bylo v těchto domech pěstováno 21.000 pátracích, nyní obnáší počet tento 360.000 kusů. Jeden pátrac prodává se v Australii za 60 až 1200 K a dává ročně pěti za 36 až 500 K. Pět ochočených pátraců je mnohem hebkší, měkčí než divokých a má také tenčí brk. Roku 1906 bylo z Austrálie vyvezeno 550.000 liber pátracího pěti v ceně asi 33 mil. korun. Snaha rolníků, kteří pěstují pátrasy, směřuje k tomu, aby pěti mělo co nejmenší brk a co nejvíce přikr.

Valná hromada Ústřední Matice školské bude se konati dne 24. května 1908 o 10. hodině dopolední v Městanské besedě v Praze, ve Vladislavově ulici. Kdyby se v ustanovenou hodinu nesešlo dosti členů, aby podle stanov valná hromada byla způsobilou jednati, bude zahájena za půl hodiny na to valná hromada za jakéhokoliv počtu členů. Valné hromady účastníci se mají právo členové Ústřední Matice školské, nebo kteréhokoliv jejího odboru, kteří již roku 1907 členy Ústřední Matice školské byli.

Vypsání konkursu. Siroťčinec „Útulak sv. Josefa“ na Král. Vinohradech vydává již po pět let charitativní kalendář pod titulem „sv. Josef“, který došel v nejbližších vrstvách lidových veliké obliby. Vydavatelstvo snaží se podati v něm četbu opravdu ušlechtilou, lid umravňující a nese se zvláště tendencí — baditi lásku k opuštěným, českým dětem a proto vypisuje tímto dvě ceny a sice 100 a 50 K za nejpěknější povídku pro tento kalendář. Obsah její odpovídá tendenci zde vyslovené, obsah její budíž nejméně 6 a nejvíce 12 stránek kalendářových. Vydavatelstvo otiskne i jiné vhodné práce — byť i cenou nepoctěné — za velmi slušný honorát. Zásilký do 20. června t. r. na adresu: Dp. Antonia Hoffmann, kooperator a ředitel sirotčince „Útulka sv. Josefa“, Král. Vinohrady (fara).

Silněte se nad nevinými opuštěnými dětmi. Jubilejní spolek pro záchranu mládeže československé „Serafinské dílo lásky“ se sídlem v Č. Budějovicích osmáluje se právě zaslati svůj časopis „Serafinský přítel dětí“ všem katolickým spolkům a kněžím česko-slovenským a prosí úpěnlivě jménem přečtených těchto malých ubožáčků: Neraďte vraceti skrovňoučké listek náš, nýbrž raďte jej laskavě podržeti a též svým známým doporučiti. Vždyť účel jeho je tak eminentně humaní a křesťanský: přispívati k záchraně osiřelých, opuštěných a zanedbaných mládeže česko-slovenské! Sám Kristus Pán řekl: „Kdo by přijal jedno z malých těchto ve jménu mém, mne přijímá!“ Rádi bychom jich přijali co nejvíce — ale nedostává se peněz! Listek náš — hlavní zdroj příjmů — tiskne se jen ve třech tisících exemplářů, ale má sotva tisíc odběratelů — celé dva tisíce stávají na skladě! Protož neoslýste nás a neodhánějte ubohého prosebníka od svého prahu. Jeť účastník i členský příspěvek 240—3 K ročně nepatrný. Nepodříte-li ho pro sebe, aspoň jej nabídněte těm, kdož jej přijmou s radostí, aby počet zachráněných dětí byl co největší. Tak zajisté nejlépe oslavíme panovnícké jubileum vznešeného a šlechtěného císaře a krále našeho, jenž sám vše vyhlásil k záchraně mládeže. Serafinské dílo lásky v Č. Budějovicích.

Inserujte hojně v kalendáři „Křesťanský organizátor“! Výhodná a levná inserce tato jest vzácnou příležitostí pro každého křesť. obchodníka. Inserce přijímá pouze do 15. srpna J. Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Listárna redakce.

J. K. Oznova předplatena do 31. ledna 1908.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. května 1908. 1 hl. žito K 18.00—18.10, 2 hl. K 14.50—14.60, ječmene K 10.20—11.00, pšenice K 12.00—12.50, vlna K 11.20

až 00.00, hrach K 20.00—24.00, oves K 7.00—8.00, čočka K 26.00 až 40.00, jablek K 22.00—24.00, kroup K 22.00—40.00, bramborů K 2.60—3.20, 1 hl. jetelového semene červeného K 000.00—000.—, ruského K 000.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—, máku K 36.00—40.00, lněná semene K 18.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.50—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 3.60, 1 kg másla převařeného K —.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76—1.80, 1 kg tvarohu 0.86—0.40, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa cereje K 0.0—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 kg cibule nové —.38, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—1.20, 1 pytel mrkve K 3.00—5.00, 1 kopa salátu K 1.20—1.70, 1 bedka švestek K 0.0—0.—, 1 hl. jablek K 00.00—00.00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 15. května 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 114 hektol., žito 301, ječmene 26, oves 266, proso 5, vlna 8, bramborů 0, čočky 1, jablek 12, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 2, máku 6. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 0 kop, kapusty 0 kop, cibule 20 pytlů drob. zeleniny 43 kop, mrkve 40 pytlů, brambor 187 hl, salátu 220 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrušek 00 hl, švestek 0. — 4) Drob. dobytka: vepř. 5 kusů, podvinčat 667 kusů, kůzlát 23 kusů.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se uctivě
Jos. Mikulec
odborná dílna pro veškeré práce
:: kostelní a pozlaccovačství ::
(dodávatel Jeho Bisk. Milosti)
Hradec Král. č. 145.
(dříve Praha II. čp. 1926)
k zřízení oltářů, kazatelů, sedí, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém slohu a v provedení nejdokonalejším při nejmírnější ceně.
Speciální čistění zlatých malob.
Odborné porady, nákrety a rozpočty se ochotně a bezplatně ihned vyřídí.
Četná doporučení za provedené práce k volnému nahlédnutí.

Rozšiřujte
„Časové úvahy“
Gramofony, fonografy, desky a válce
nejsolidnější kouníto v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

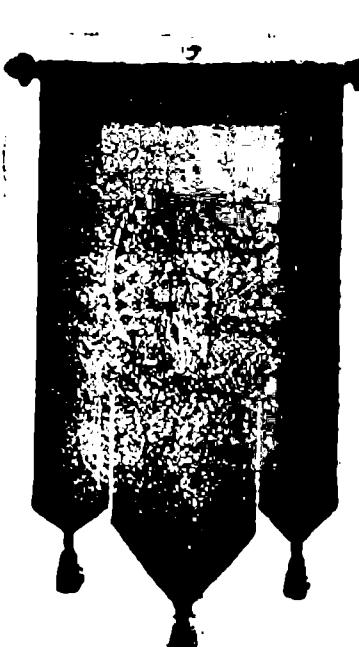
Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,
dodávatel
c. k. vojen. a úřednických útvarů
v Hradci Král.
náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obecenstvu
ku provedení
oděvů
anglických
a francouzských nejnovějších vzorů.
Továrni sklad jemných suken všeho druhu.
Anglické látky. Poleriny do deště.
Solidní a vzorná obalaha.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastfakt
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.
k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přeměně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.
Mešní nádoby jen v ohni zlatém za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.
Vše zaslám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákrety i hotové zboží na ukásku franco se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přírát.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závědu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od svých spolkových atd.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!
TABLA
v nejkrásnějších provedeních při cenách nad každou konkurenci
příznivějších
provádí
J. F. Langhans,
c. a k.
dvorní fotograf
Hradec Králové,
Adalbertinum.
Fotografie nejlepší!
Svatební skupiny.
(Patent Langhans.)

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse č. 6, vedle Lazaretského chrámu Páně.
Na ukásku zaslá se vše franco.

HROMOSVODY

systém prof. Zengra

s víceletou zárukou zařizuje a skouší

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jirákova třída 254.

Jirákova třída 254.

Truhláře

na nábytek tvrdý a měkký

do stálé práce

čalouníky

přijme za výhodných podmínek

A. Novotný,

továrna nábytku

v Týništi n. Orli.

TKALCI

kartounu
m o l i n u

obdrží dobré zaměstnání v
nově vystavěné tkalcovně.

Mzdy slušné, pracovní doba
10hodinová. Nabídky přijímá

tkalcovna bavlny

v Jaroměři n. Labem.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti pravá přirodní vína k obětí
mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.

Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr

Badačůvský ryzlink z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.

Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍZEK,

majetel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné,
přenosné, velice praktické, výtečně led konservující,
s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s iso-
lací, dodává na každou stanici c. a. král. dvorní
továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech
hledáni.

Všeho doporučuji veledůst. duchovenstvu.

Raďte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní
novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábím pro-
tkávaná. Na úpl-
ný oblek 12 zl.

Sukna

Ed.

Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních
druhů na obleky a svrchníky zašlu na požádání
franko k nahlédnutí.

Zádejte

cenníky velocykloů

a součástí

u firmy

Josef Ježek,

elektr. a sport. závod

v Hradci Králové.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veledůst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hezka
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

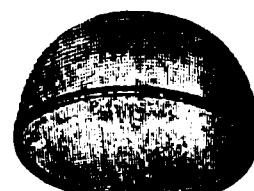
zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Stálá výstava

včelařského nářadí a potřeb

u firmy

Fr. Viktorin v Hradci Králové,

závod semenářský a materiální a prodej včelařských potřeb.

Všech však se kupuje neb vyměňuje za hotové peníze.

Zádejte cenník.

Kulturní hlídka.

Israelští pouťníkové. Již 32 let odpovídá „zářný“ rabín Halberstamm. Polští židé v minulých dnech přijeli k jeho hrobu v sedmi vlacích. Bylo jich nad 30 tisíc. Pokrokový tisk, který se posmívá dokázaným zákrakům louským a stíhá pošklebkem pouťi k památce jeskyni, jest zcela klidný při patření na poverčivost židovskou, která skládá hold zákrakům vymyšleným. Je tu ty židovské náboženské pouťi pokrokové?

Jestliže doslov k „vyděračnosti“ vyšehradské kapitoly. „Přehled“, po něm „Den“ a jiné listy přinesly s velikým rozhořčením zprávu, že za hrob Svat. Čecha na Vyšehradě požádala kapitola vyšehradská 4500 K. Chytly se toho revolverové listy a mrskaly „klerikály“ pro vyděračnost jen což! Vyčten kapitole docela i „hyenism“. „Přehled“ ještě napsal dne 17. dubna: „Naše zpráva o 4500 K, žádaných vyšehradskou kapitolou za hrob Čechův, vzbudila úžas veřejnosti a vyskytly se hlasy, aby mrtvola básníka byla odstraněna s místa poskvrněného kněžskou ziskovostí.“

„Čech“ však 18. dubna sdělil tato fakta: Po smrti Svat. Čecha p. škol. rada Jirásek jakožto předseda „Svatoboru“ oznámil na vyšehradském farním úřadě, že „Svatobor“ chce nabídnouti měst. radě, aby uložila básníka ve „Slavíně“. Leč k naléhání některých bylo nabídnutí to v presidiu rady města Prahy odmítnuto. Proto komitě se rozhodlo opatřit hrobku na nové části hřbitova v ceně 4500 K. Hrobka pak zakoupena ve jménu presidia městské rady s dodatečným prohlášením, aby účet na týž obnos byl vystaven pro presidium. Hrobka prodána za stejnou cenu, jakou musí odváděti do záduší každý bez rozdílu, i kanovník, který by tam chtěl býti pochován. Presidium zakoupilo za výše uvedený obnos i pěknou vyzdobenou hrobku pro šest osob a to navždy; hrobka jest majetnictvím záduší, nikoli kanovníků. Vyšehradská kapitola z toho jmění ovšem nemá zisku žádného.

„Přehled“ jako časopis lidí „myslících“ tedy místo nového útoku měl se řádně informovati a přemýšlet, zda se jedná o „kněžskou ziskovost“. Ale místo všeho toho po novém projevu „rozhořčenosti“ umkl, nechávaje své čtenářstvo v bludu. A revolverové listy švaly veselé dál i tento měsíc proti „klerikální hrabivosti.“

Konečně samým evangelickým „Hlasům ze Sionu“, které jindy o nás hlaly dost, komedie štváčekých listů se znechtula, takže navzájem dne 14. m. na správu katolického „Čecha“, proměly úsudek: „Následkem této informace, jejíž správnost posud nikdo nepopřel, stává se arci každá výtku v té příčině kapitolou učiněná naprosto bezpředmětnou, ale zato ocituje se ve velmi nepříjemném světle sl. městská rada pražská, která „Slavín“ zamítla, hrobku na své jméno a do svého vlastnictví zakoupila a nyní si čest z toho, že věnovala ku pohřbu Svat. Čecha hrobku, dává zaplatit „Svatoborem“, p. Topičem, „Uměleckou Besedou“, Májem“ a — národní sbírkou. Hledě k tomu, že hrobka, v níž „Čech“ byl pohřben, stačí pro 6 osob, a že rozhodnutí o tom, zda-li ještě někdo a kdo tam má býti pochován, přiléhá k městské radě, není vyloučena možnost, že se při Svat. Čechovi za peníze svrchu uvedených korporací, p. Topiče a národních šestáků a krejcarů ještě nějaký pražský koušel p. smrti „přizívá“. — K tomu ovšem není potřebí dalších poznámek! Ale „Přehled“ dosud svoje sdělení neopravil.

Nejnovější usnadnění rychlého psaní. Dp. V. Řepa, horlivý pracovník v oboru stenografie, podal stručným pojednáním a zhotovením praktického vzorce návod k rychlému psaní. Návod ten jest vskutku velice praktický a překonává důmyslné všechny dosavadní pokusy podobné, jež bludily k tomu, aby i prostý člověk naučil se v čase nejkratším psati opravdu rychle. Na třech stránkách osmerkových celý výklad! Vzorec vyžaduje značky co nejjednodušší. Po důkladném přehlednutí souhlasiti musíme s autorem, že po náležitém cviku možno písmem tím napsati za minutu 70 i více slov. Odporučujeme Řepovo „Rychlé písmo“ všestranné pozornosti. Návod jest vydán ve prospěch vězní slovenských. Cena jeho pouze 4 haléře i se vsořcem. Poštou zasílá se nejmeně 100 kusů za 3 K předem zaslané. V zájmu osvěty měly by všechny vzdělávací spolky šířiti návod bromačně. Zajiště smlouby stručný návod vyžadoval dlouhého a pečlivého přemýšlení. Znamenalo by to pro nás veliký pokrok, jestliže by se písmo Řepovo v nejbližších vrstvách ujalo.

Taky klerikalismus? Co bylo vyjevenoho křiku, protestů, vášnivých schůzí proti katolickému divčím gymnasiu českému. Když založena v Praze německá rabinská škola, nalezla u poživatelého tisku českého reklamu. Velice rozhořčená slova padala proti katolickým pedagogům. Nyní ve Vidni rakouští a uherští židé zakládají židovský učitelský ústav — bude to tedy ústav konfessiální, v němž se rozhodně nebudou učiti nějakému pokrokovému náboženství, než jaké jest naše. Tam se nebudou nijak mluviti ani proti košerování.

A tento podnik „pokrokové“ židovské noviny sehválí. A naši pokrovní? Provázejí tu akci uctivým mlčením. Až se bude surové znásilňovati svoboda katolických Čechů, pak štemplování vlastenci naši z tábora pokrokového budou hned na nohou, aby „v zájmu prospěchu národa“ k radosti německých židů spolupracovali. Ale o cestách židovské církevní politiky neodvážil se ani podati krotkou kritiku. Veliký počet židovských, dobře placených inzerátů vyžaduje ovšem zvláštní ohled.

Israelský úlocit a pokrokový farisejství. Pozor! Nenutte děti do kostela! Mohly by se tam nachladit. — A co se zpovědí? Lehou se může někdo u mřížky zpořádnice nakaziti? A nač naslouchati výkladům katechetovým? Vždyť ti necitové docela dítkám (ovšem i těm rudým, které četly chválu na katanské zákeřnické ruské v socialistických listech) tekou nemilosrdně, že Kain zabil Abela. Takové surové aťých děti! A pryč s křížem ze školy. Pohledem na Ukřižovaného také děcko se stává surovým. Zkrátka slyšíte od farizeů pokrokových nejdrůznější úzkostlivé protikatolické rady.

A tihle lidé před židy se tolik plazí, že si netroufají promluvit slovo ani proti israelákmu košerákovi. Ti, kteří se posmívají našim obřadům, obřadí se, aby ani nejmenším nenarazili na ritus židovský.

„Lidové listy“ píší o obřadném zabití židovském: „Těsnočeho se vola přivážou za hlavu těsně u žlabu, a svázou mu nohy. Pak trhnou provazy a žlabu vlní jako dřevo na bok a v jeho strašně vyboulených, krví podlitých očích čtete ohromný děs a hrůzu, co se s ním bude dít. A jde to dál už rychle. Vola otočí zadkem ke žlabu a převrátí mu hlavu tak, aby rohy se opíraly o dlažbu a aby měl brdlo pěkně napjaté. A pak přijde to nejděsnější. Košerák mu podřízne nožem krk a nebohé zvíře při plném vědomí pmaľoučku vykrvácí. Při každém oddychnutí vylévají se mu ze žil celé proudy horké krve, každým výdechem odchází z něho pomalu život. A ten vůl pořád žije. S podříznutým krkem umírá ten vůl v plné síle života, při zachovaném citu a při jasném vědomí. — Viděl někdo, jak židé zabíjejí kachny? Je to opravdu zájímavé a dost špásovitě. Žid chytne kachnu, podřízne jí krk a pustí ji zase na zem. Tato přibírat se ku svým družkám, ani si nevšimajíc, že jí krev barví peří a kape pomaloučku na zem. Po chvíli si sedne a nakukuje po svých kamarádkách pořád si něco povídá a žvachtá. A krev jí teče pořád. Konečně se jí hlava začne nakláněti, pak se převálí a přestane hubovati na svět.“

Jáku, takové scenerie, které také náležejí k náboženským aktům, diváka zušlechťují? A když taky-pokrokoví vídeňští židé vymohli si zrušení zákazu košerování, co proti nim promluvíla naše pokroková veřejnost? Skryla hlavu do písku jako pštros, aby za chvíli znovu se otírala o náboženství, které vyznává jádro národa našeho.

Vášnou podporou ruchu stenografického stane se právě založený list „Slovani“, vydávaný a řízený zkušeným a váženým odborníkem JUDr. Rudolfem v Hradci Králové. JUDr. Rudolf jest dnes nejčilejším a nejbystřejším pracovníkem pro uplatnění a rozšíření osvědčené soustavy Jos. Düricha, jež má býti společnou základnou pro stenopisce slovanské vůbec. Již první číslo „Slovana“ pěkně se reprezentuje. List ten zajisté zaslouhuje všestranné pozornosti stenografů českých. „Slovani“ vychází ve volných lhůtách v Hradci Králové nejmeně 10krát do roka. Předplatné 3 K ročně.

Umělecký vkus s pokrokovou moderní osvětou třibí se dále. Mladocheský „Den“ dne 20. t. m. uvějšňuje tuto zprávu „Přízeňského Obzoru“: „Včera v neděli byla dvě představení. Odpovídne se hrálo po třiatřicáté Veselá vdovička s pí. Ottili Dvořákovou jako hostem při úplné vyprodané domě. Večer poprvé Julia Zeyera velice cenná legenda Pod jabloní s nádhernou hudbou Sukovou při zcela prázdnné domě. Jen galerie byly vyprodané Hra Zeyerova, svědomitě a pečlivě vypravená, učinila hluboký dojem.“ — K tomu „Den“ dodává: Tyto dva fakty vedle sebe přímo kulturním českým člověkem ořesou! Frivolní „podkasaná mase“ vídeňské marky plní domy na místech, jež jsou doménou zámožných tříd naší společnosti, a tato místa jsou prázdna, hraje-li se původní dílo básnické s uměleckou hudbou, rovněž původní! Jen galerie byly vyprodané! To jest místo pro lid! V čem to vězí? Divadla nejsou bez viny. Jsouce namnoze v rakou soukromých podnikatelů, musí především dbát zájmů kasovníků a nemohou se arci věnovati poslání uměleckému. Ale také jest vinen tisk, jež buď velmi shovívavě posuzuje repertoár divadelní, anebo dokonce vynášením různých uměleckých pochybných div divadelních kapí vkus obecně. Náprava se docílí jen soustavou výchovou uměleckou všech vrstev, aby při provozování uměleckého díla nebyly „jen galerie vyprodané.“

Asi, soustavná umělecká výchova! Hezké slovo. Kde je vřelá však ve skutek? Za několik

zlatek i přemoudřelý nadkritik „Čas“ dělá dále reklamu denně na dvou místech divadlu Marie Zieglerové, i když se tam „Veselá vdovička“ dává. Uvěřejnil smutné stesky K. Moora na bídné postavení vážného českého skladatele; a teď české hudbě pomáhá sám — soustavnou reklamou frivolního a jarmarečnického knsu vídeňského. A takový list odvážil se ještě vrhati cynický posměch na náboženské zvyklosti katolického lidu českého.

Kšeftářskému mravokarci a služebníku Masarykovu i orgánu Kramářovu slouží k informaci, že ty české babičky, jimž nyní pokrovní vřstředníci z ruky ržencec posměchem trhají a jež surovým pošklebkem pronásledují, rozhodně by nenalezly záliby na frivolním vídeňském kuse. „Veselá vdovička“ nalezá největší zálibu právě v kružích zpracovaných „husitskými“ listy rudými a pokrokovými. To jest výsledek „vážných snah citelů Hruových“ o náboženskou reformaci. Posmívané katolické babičky za svého mládí skládaly skvostné písně národní, z jejich krásy též posud přední naši skladatelé. Moderní nafoukanec, který ani není schopn něco tak uměleckého vytvořiti, „podporuje umění“ aspoň horlivou návštěvou kusů, které vynikají košeráckými vtipy. Pokročilo se — jak je vidět; ale kam?

Školský obzor.

Kde vlastně vězí sobecký denunční duch? V čase žalostného nářku na „klerikální udavače“ hezky potichu k vůli většín škývé chleba denuncij pokrovní učitelé svoje kollegy napofád. Děje se to tajně, opatrně, pucují se kluky a vlivných osob, aby druzí nic nevěděli. Uprázdnil-li se slušnější místo, nastává široce založený zápas, zákeřnické intriky za kulisami provádějí se s horlivostí úžasnou, až nad prováděním „moderní morálky“ spráskne ruce poctivý konservativní učitel.

„Český Učitel“ 8. dubna uvádí, že „hroznou čalici vynesl na veřejnost o pražské manifestační schůzi kol. Tuček, předseda právního odboru zemského ústředního spolku jednot učitelských. Odbor zakročil na obranu učitelstva za posledních let v 3225 případech disciplinárního řízení proti učitelstvu. To je hrozná čalica“, dokládá „Č. U.“ „Kollega Tuček — píše dále „Č. U.“ — také naznačil, co konečně je již všeobecně známo, že největší díl učitelských disciplinerek má na svědomí černý klerikalismus, tento nečistý prameň našeho společenského zla.“

Tentokrát p. Tučka opustila všecka obezřetnost. Komu takové doznaní ve veřejnosti nejvíce uškodí? Neatranný inteligent dobře pozoruje, jak zvláště mladí pokrovní učitelé, spolehajíce se na organizovanou ochranu, nejdůležitější povinnosti školské zanedbávají, hledíce si zábav a „osvícených“ přednášek. Intelligenti vidí, že nepřistojnosti jsou snášeny trpělivě jak správce školy tak občanstvem, aby nezačal svoji činnost fanatický pranyť organizace. A přes to vše ještě p. Tuček sděluje, že odbor zakročil v 3225 případech disciplinárního řízení!! Počet zajisté víc než slušný, který svědčí o něčem docela jiném než o pronásledování pokrokovatva. Zdaž to poděknutí nesvědčí nepřimo o veliké chorobě v táboře organizovaných?

A teď ke všemu důkladná sprcha! Dne 30. dubna přednášel škol. rada dr. Jindřich Metelka, autonomní člen zem. škol. rady, k pozvání „svobodomyšlného klubu v Táboře.“ Nešetřil ovšem pochvalou svobodomyšlného hnutí, ale přinesl též výnamná slova: „Loňského roku došlo zemskou školní radu 30 disciplinárních udání. Když se skoumala, přišlo se v 25 případech na to, že učitel denuncoval — učitele. Jeder dokonce denuncoval kollegu. Je neuvěřitel dne 18. srpna prapor!“ Pěkný to úkaz! Pane Tučku, nyní jest potřeba, abyste k svému lkání připojil důkladný dodatek. Tedy ze 30 udání 25 stalo se od samých učitelů. Recete tudíž, kde vlastně denunční duch jest nejvíce zabíhán? A zdaž vydá nyní Masaryk „Zrcadlo učitelů denunčníků“?

Jak to řekl upřímně do očí organizovaným sám „Český Učitel“ dne 26. června 1907? „Nejhorším vředem našeho učitelského tělesa jest neřest spojená s obsazováním míst. Zlá je protekce, špatná věc je strejčkovství, ošklivá věc je tajná kvalifikace, hanobné je obcházení a šebroňování o přiležitost, ale nejhorší při tom jest, když jeden druhého pomlouvá a slekčuje, aby sobě prospěl... Nejhorším úkazem mezi námi je — jalovina chatrného povrchního vzdělání, když je spojena s hloupým se nafukováním a vyvyšováním nad okolí. A nejhorším je, když učitel je beschärtertní člověk, na něhož nemůže se nikdo spolehnout a jenž nemůže nikdo důvěřovat.“ Tak tedy zalkal sám starostlivý patriarcha a vychovatel organizovaného učitelstva. Proč však se tolik zarmoutil? Vždyť přece nyníjsší sobectví organizovaných jest jen nutnou výslůdnicí výchovy té, jakou poskytli organizovaným škol. obzor“ a „Čas. Učitel“ sám. Naš by pokrokový učitel nechtěl se mít dobře u nás na

avěš těbas i na úkor hodnějšího kollegy, jestliže v spravedlivou odměnu posmrtnou nevěří? „Co chytan teď, to mám. Závodí na krv i jiní, horší těbas než já; proč bych já byl příliš účelovitý?“ Vždyť dynastie Rašínových sama si to tak pěkně zařídila, aby se za učitelskou daň měla dobře. Z pokr. kové opozice mnoho na to žebráno. Pohlaváři organizovaných nazvali opozice docela „chlamtivci zlatého kovu“. Na adresu Rašínovu „Škol. Obzor“ napsal: „Dokážeme Vám, že čestná funkce starostenská vynáší Vám pakatýlek asi 6000 korun a že jste tedy za mimoškolní „práci“ nejlépe honorovaným učitelem v království Českém. Vy pak hleďte dokázat, že to není pravda, aby ten čav, který dosud Vaše fráze považuje za bernou minci, nemohl se snad domnívati, že hospodářská stránka učitelské organizace jest v nejtěsnějším styku s Vaším prospěchem a s Vaší kapsou.“ A když do správy banky „Praha“ dali se šikovně zvoliti dva Rašínovci, zabouřil „Škol. Obzor“: „Má rodina Rašínova podivný zvuk mezi pražským obecněstvem. Vánde na všech stranách se vyslovuje mínění, že jde jen za svým osobním a rodinným prospěchem... I nejlepši přítel p. Viktora Rašína musí doznati, že mu 4.131 K 40 h za 10 měsíců, které s banky Prahy má jako vrchní sběratel mezi učitelstvem, mohlo postačiti. Neskromností při nejmenším musíme nazvati, když se tlačí do výboru, aby za každou schůzi přijímal ještě po dvacetikoruně. Nepotismem (strýčkovstvím) však zapáchá, když z jedné rodiny po dvacetikorunách sbírají bratři dva. Běží ovšem o víc, o členství v ředitelství, o užitek 10%, ze zisku! Dělili se letos tři muži skoro o 10 000 K; v takovém případě jdou stranou všechny ohledy. Jak to napsal třetí jejich bratr (dr. Rašín, redaktor „Slova“) ve svém orgáně: člověk musí býti šelma stále ke skoku připraven; jen tak dosáhne cíle.“

Tak a podobně charakterisovali „obětavou“ činnost pokrokařsko-učitelských pohlavářů jiní pokrokařští učitelé. Rašínovský „Čes. Učitel“ páchal na opozici vtípy, vysmíval se, že má málo munice (t. j. finančních prostředků) a — opozice vlastně odešla z boje poražená. Vedlo se dobře za zabaným pohlavářům dále. Jaké tedy praktické naučení plynilo z toho pro učitele „Č. U.“ vychovávané? „Chytai, co se dá a dobře se ti povede na zemi. A podej štěstěně ruku jakýmkoli způsobem!“ O materiálních záležitostech bylo v pokrokařsko-učitelských listech jeduano zhusta tak nezřízeným způsobem, že nebylo divu, viděl-li některý vychovavec takých listů pokrok vyhradně v znamenitých příjmech, třeba že i ideální lidé uznávali potřebu zvýšení učitelských platů. Vždyť na př. učitelský orgán nafiikal, že po úpravě platů odběratelé platí líknavěji než před úpravou. Charakteristické! A teď by se snad měl někdo diviti, že z konkurenční sloby, k vůli větší míse jest schopen pokrokař tak vycpovaně i denunciacie proti vlastnímu kollegovi? A pak — jde se bouřiti proti „denunciantům klerikálním“. Pokrokoví dobrodinečkové, kteří zřejmě prohlašují, že chtějí všechny katolické kněze bez výjimky vystrnaditi ze škol, nafiikají nad ukrutným pronásledováním, jestliže kněžstvo sebo a katolickou víru hájí zákoným způsobem aspoň proti státníkům nejdrzejším, které slepá zášť vede k nejtroufalejším výstřednostem.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zloději se množí jako houby po dešti. Sám rudý „Textilarbeiter“ bolestně sdělil, že zmizel pokladník rudé skupiny asi se 600 korunami. Soudruzi jsou žádáni, aby toho počítáše, který nechť čekati na stát budoucnosti, dali po dopadení zatknouti. Podivno! Už přestává sám rudý tisk hráti si na schovávačku v příčině svých hospodářů. — V Turině zatčen rudý vědec Dante Allgiani, jenž byl starostou nemocniční pokladny a dělnické organizace. Povedený penězník, který jest otcem čtyř malých dětí, chtěl se zbaviti rodinných starostí. Ukradl s pokladny několik tisíc lir a chtěl se podívat s jednou přítelkyní do Paříže. — V sobotu 9. t. m. zatčen pro zpronevěru v Mor. Ostravě jeden z nejhorlivějších agitátorů rudých Albín Prudel, který hrál při nepokojích r. 1900 velikou roli a stkvěl se vždy na 1. května jako pořadatel slavnostního průvodu. — V Dachcově rudý pokladník tamějších sklářů zmizel s 1700 K, jež byly určeny k založení konsumu. — V Gdanskú penězník centrálního svazu malířů Otto Boeker zpronevěřil 1024 spolkových marek. — Jistě veliká žeň už nyní na jaře, nepočítáme-li v to ani ještě mnoho případů jiných.

Katolictvo málo býti hromosvodem socialistickému zloději. V Těšíně hotelo. Někdo při té příležitosti ukradl jednomu divákovi hodinky; zloděj však hned přistížen. K provinilci přiskočil hned socialistický poslanec Rieger a vzkřikl: „To je křesťansko-sociální dělník.“ A hned nato spustil prudkou kanonádu proti katolictvu. Všecko žaslo nad tou zkráteností „klerikálů“. Najednou však Riegro něco velice sarazilo. U zloděje totiž se našla členská knížka rudé organizace, na níž byl podpis samotného Riegro. A tak výmluvná data rostrpčeného

Riegro umikla. Vždyť zlodějem byl věrný přívrženec poslance Riegro.

Swobodomyslnost rudá pracuje dále. Organizační výbor řezbářů v Praze rozeslal po řezbářských pomocnících litografovaný oběžník, v němž mimo jiné se píše: „Uznáváme za svého kollegu pouze člena odborného spolku našeho — každý nečlen jest naším nepřitelem (!), pokračovatelem naší práce ve prospěch dělnictva konané. Dle toho zařídíme svoje jednání v dílně, že s nečlenem pracovati nebudeme, rovněž nevstupíme do zaměstnání k šéfu, který zaměstnává aneb bude zaměstnávati kollegu neorganizovaného, tímto v každé společnosti, na ulici atd. se vyhneeme a nejen my, ale i veškerí organizovaní dělníci jiných odborů ve smyslu tomto jednati budou. Následky pak ať připočte si nejen dělník, ale i firma, u níž jest zaměstnan.“ — Kdy už stát se ujme dělnictva, pronásledovaného a zotročovaného od sociál. demokracie? A kdy konečně naleznou Masaryk kuráž, aby o takové zpatné despotcii spravedlivě promluvil?

Kdo je vede? Dne 29. března bylo ve Vídni 57 rudých schůzí, na nichž mluvilo 63 židů. Byli to také proletáři?

Jaké byly počátky socialistického státu budoucnosti v Toulou e. Když v tom velikém francouzském městě zvítězili při volbách do měst. rady socialisté, čekalo obyvatelstvo a velikou touhou na reformy „byrokratického“ zřízení. Doufalo, že ta ječivá hrdla, která slibovala hory doly, aspoň něco napravit. — A teď vycházejí na jevo strašné podrobnosti rudého hospodaření. Socialistická správa města zpronevěřila chudinské fondy, zanášela do účetních knih vyběžené výlohy, dřívější výlohy zvětšeny. Celé dva miliony si vypůjčila pro sebe, zvýšila městské daně o 37 procent. Práce ovšem výhradně zadávány socialistům, ač židmání živnostníci jiní přírážkami až běda. Jeden člen městské rady obvinil rudého starostu z defraudace a úplatku. Jeden dobročinný spolek v Barceloně zaslal městské radě v Toulouse 5000 franků pro chudinu; leč chudí nedostali nic, tak že nyní onen ústav cuce ten obnos zpět. Rudí, kteří vyčítají, jakých šatův a kočárů užívají biskupové, vydali na reprezentaci o 600 000 K více než jejich předchůdci. Vyšetřování jest v plném proudu. Lid v Toulouse promluvil již před konečným rozsudkem tím, že bezcitné hrabivce letos svrhne jejich křesel. — Jak již řečeno: pokud mají rudí málo, rozdávají plnými ústy z cizího. A jakmile se jim dostane do rukou správa cizího majetku, tu hrabou pro sebe a ožebračují ke všemu ty, kterým měli pomoci.

Nespravedlivé štvání. Socialistické listy tučným písmem uveřejňovaly jména poslanců, kteří hlasovali pro piluost návrhu Kolowratova na zvýšení počtu nováčků. Leč přitom zapomněly otisknouti jména těch sedmi socialistických poslanců, kteří pomohli vládě tím, že nebyli při hlasování. Kdyby s těch sedmi aspoň tři byli hlasovali proti návrhu, tu ministr-president Beck naprosto pohořel. Ale ruka ruku myje. Socialisté odbyli svůj boj proti vládě silným hrdlem, aby pak při nejdůležitějším okamžiku téže vládě pomohli. C. k. soc. demokracie zase prozradila pravou tvář; vždyť ví, že bude od vlády za to na úkor jiných stran odměněna. „Zásadně postupující“ soc. demokracie měla se v prvé řadě obrátiti vůči vlastním chytrákům, neměla-li s nimi hrů předem smlouvenou. Ona zaviniila, že křeslo Beckovo stojí neotřeseně!

První kostel v Chrašti u Chrudimě.

(Dokonč.)

Matyáš F. F. Berka zemřel dne 20. srpna r. 1644 v Jihlavě, nezanechav dědiců. Téhož roku zemřela i matka jeho Františka Hyp. Eusebie z Fürstenberka. Tu domýšleti se můžeme, že v tehdejších nepokojných časech matka ani syn do Chrašti nepřišli.

Dle připomenuté poslední vůle Markéty Berkové (Talmberkové) přešlo pak jmění na Jana Rudolfa Trčku, bratra Markétina. Tento zanechal dvě dcery, Johannu, provdanou za Jana Viléma ze Švanberka a Isabelu Marii, provdanou za hraběte z Götzů. Dne 1. prosince 1644 převzala Johanna ze Švanberka, roz. Trčková z Lipy, statky Chrašt a Bořice. Po smrti manželů ze Švanberka přešlo dědictví na jejich dcery rovným dílem, mezi nimiž dne 12. října 1652 v Praze rozdělení bylo provedeno. Panství Chrašt s připojeným k němu rytířským sídlem Ončticemi (se vsí Dvakačovicemi a Zásadím), jakož i ves Chlum a Vortovou dědila Anna Eusebie ze Švanberka, provdaná hraběnka z Harrachu.

Ve smlouvě o rozdělení po manželích Švanberkových připomíná se již *filialní kostel v Chrašti*, v němž farář z Rosic vždy třetí neděli konal služby Boží.

V listině z r. 1644 dočítáme se, že se věže filialního kostela používalo jako věsnice a že opatřena byla pavlačí, na níž hlásný konal v noci hlídku.

Dne 8. března 1656 kardinál z Harrachu, kníže arcibiskup pražský, koupil panství Chrašt s připojeným rytířským sídlem Ončticemi, jakož i ves Chlum a Vortovou za 80 000 zl. rýnských pro nové biskupství královéhradecké.

První biskup královéhradecký, Matouš Ferdinand z Bilenberka zasedl na stolici biskupskou dne 19. července 1655. Před svým potvrzením r. 1664 přeložil sídlo duchovní správy z Rosic do Chrašti, kde zřízeno děkanství, a filialní kostel v Chrašti povýšil na děkanství. Prvním děkanem jmenoval dosavadního faráře rosického.

O kostele chrašteckém, který r. 1709 vyhořel, dovidáme se z listiny, která před r. 1644 byla sepsána úředníkem Matyášem F. F. Berkou z Dubé. Tu dočítáme se, že věž kostela toho sloužila s. vězení a že měla pavlač, na níž hlásný obcházel.

Přibližjiice k potřebám tohoto kostela, (jak dle „Registru záduší svatě Trojice v městysi Chrašti, sv. Martina a sv. Vrbaty“ se řídily, totiž: r. 1662 do věže dvoje nová futra a 4 okenice s potřebným kováním a oprava schodů na věž, r. 1664 positiv opraven, nové pávnice k velkému zvonu zasazeny a střecha opravována, r. 1665 nový hřidel ke zvonu vazezen...) můžeme s jistotou tvrditi, že to byly první větší opravy, které od postavení budovy po 30, nejdéle po 50 letech se naskytaly.

Že se stavba prvního kostela naprovděla po r. 1620, poněvadž byly časy velice nepokojny, dá se předpokládati. V „Pamětech Mikuláše Dačického z Heslova I. 314, II. 100 čteme: R. 1607 p. Ferdinand purkrabí z Doulna, jsa v mládeneckém stavu a presidentem nad appellacemi, pojal k manželství paní Markétu, roz. Trčkovnu z Lipy, pozůstalou vdovu po p. Václavu Berkovi; sjezd byl v městě Chrudimí a svatební veselí na Chrašti v nové panské budově s pompou a slávou světskou. Ojdával ja Valentinus Šembek, opat Sedlecký, pod svou korunou opatskou, jakkoli nevěsta religionu evangelického byla.“

Marketa z Doulna ovdověvši, zasnoubila se v červenci 1615 s Jiřím z Talmberka na Ratajích Hrozených, jež r. 1611 koupila. (R. 1628 ja však opět prodala i s příkoupeným r. 1623 Červeným Blatem.) Z rodu toho pocházel třetí biskup královéhradecký, Jan František Milčín z Talmberka.

Je známo, že, jak rod z Talmberka tak i mnozí členové rodu Berkův byli velice oddáni víře katolické. Marketa Talmberková, jsouc s nimi spřízněna, k víře té cele přilnula, jak o tom svědčí její poslední vůle z r. 1630.

Všecky zde uvedené písemné doklady nasvědčují tedy tomu, že první kostel v Chrašti vzal svůj počátek v letech 1615—20.

O tom, kde stál, není nyní již pochyby; v druhé polovině dubna 1896, kdy náměstí před nynějším kostelem pro dlažbu se upravovalo, byly pod třicetimetrovým násypem říčního štěrku odkryty zbytky zdi: jedna táhne se podél silnice, začínajíc na 165 m před průčelím kostela, je od rigolu na 25 m, blíže ke kostelu na 35 m vzdálena; s touto rovnoběžně směrem od studně proti pravému křídlu hlavních dveří kostela jde zeď druhá. Před kostelem na 5 m jsou zdi do vnitř lomeny, tvoříce pilíře, od nichž pokračují, poněkud se zblížíce, až k samotnému kostelu, kde byla nepochybně zeď příční.

Zdi jsou stavěny z opuky na dobrou vápennou maltu; při sílaici 1.6 m, ostatní na 1 m tloušťky. Hloubka základů a spojení hlavních zdí na straně západní nebylo zjištěno; můžeme se tedy pouze domýšleti, že dle vzdálenosti zdi někde před studní as na 2—4 m průčelí kostela se táhlo. Z celku vyzrají základy prvního kostela, jehož délka obnášela asi 22, šířka 9 m. Šří část byla lož, od lomení hlavních zdí k nynějšímu kostelu presbyteř, která byla o 12 cm vyvýšena.

Při dalším ohledání místa pod silnou vrstvou popelu, smíšeného s uhlím a pískem, objevila se v lodi dlažba z obyčejných cihel (27×12×7 cm), v presbyteři čtvercové hlíněné dlaždičky (19×19×5 cm).

V silnější vrstvě popelu blíže obou hlavních zdí našlo se více železných skob, háčků a hřebů, části zubelnatělých sloupků a prken, na jednom pak kousku prkénka stál zvoneček, silně sice přepálený, avšak celý. Uprostřed zmíněné dlažby cihelné blíže presbyteře mezi mnoha kusy zvonoviny nalezeno železné srdce od zvonu, čepy a ostatní kování z hřidec menšího zvonu z malých vižky. Nezvrátně to důkazy že ode dne 14. m. srpna 1709 na dlažbu tu nikdo již nevkroutil.

Přibližjiice k popisu prvního kostela v Chrašti na základě „Registru zádušních“ z r. 1662—67 a na základě listiny témuž popisu předcházející, máme za to, že věž, v níž zároveň byl hlavní vchod do kostela, tvořila průčelí jeho na straně západní. — (Více viz: „Paulus, Z pamětí města Chrašti v Chrudimsku“ str. 89., 92., 118., 147.)

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Dr. Jan Kryštof: Dějiny nové doby. (Dějiny národa německého v době parlamentu frankfurtského). Seš. 8. a 9. za 1-20 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. XV., čís. 5—6. Roční předplatné 8 K. — Zábav večerních roč. 29., čís. 1 Die P. L. Colomy S. J. český napsal V. Krons: Rázným směrem. Za 1 K. — Rájská Zahrádka. Obrazkový časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Ročník 17., čís. 7 a 8. Vychází každého měsíce kromě července a srpna za roční předplatné 1-60 K. Ke každému číslu přidán pěkný titulní obrázek.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. K. Táma: Guribaldy. Knihovny historické a kulturní seš. 22. a 23. po 48 hal. — Vinnéto, rudý gentleman. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 43.—45. po 32 hal. — Oldř. Kosteletký: Bublínky. Vilímkovy Humoristické knihovny seš. 4. a 5. po 30 hal. — Vilímkovy jízdní řád pro Čechy (léto). Za 20 hal.

Na roškraní. Román A. Staška z tak zv. uzavíraného území. Seš. 20.—25. po 32 hal. Nákladem J. Otty v Praze.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí V. Vlčka pátý svazek. Roč. 38., čís. 5. Administrace v Král. Vinohradech. Roční předpl. na 12 čísel 14-40 K.

Druhá česká pouť do Lurdu r. 1907. Sestavil a vydal L. Kolisek, farář v Předklášteří na Moravě. S mnohými vyobrazeními. Cena poštou 1-30 K.

Věstník Jednoty katol. duchovních diecése brněnské. Roč. I., čís. 1. Řídí L. Zavadil, farář v Křižanově. Vychází každý měsíc za roč. předpl. 4 K. —

Vývoj a život českých menšin. Část 1. Lovosicko, 2. Mostecko. S národnostní mapou obou okresů. Napsal J. Šubrt. Menšinové knihovny roč. II., sv. 1. Vychází čtyřikrát do roka za předpl. 3 K. Nákladem Severočeského menšinového knihkupectví (O. J. Bukač) v Mostě.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Roč. VII., čís. 7. a 8. Pořádá P. Jan Rubringer. Předplácí se u administrace v Olomouci spolu s kalendářem „Sv. František“ 2-40 K.

Knihovna rolnická. Sbírka prostonárodních pojednání a přednášek z oborů rolnických. Svazek I. — Důležitost ovocnictví. Napsal A. Večeř. Cena 20 h. — Svazek II. Měření přemků. Napsal J. Tichý. Cena 16 hal. Nákladem J. Kubeše v Třebíči na Moravě. Velmi praktické!

Dětský máj. Obrazkový časopis pro mládež. Pořádá a vydává Frt. Hrnčíř, učitel v Nymburce. Vychází 1. a 15. každého měsíce mimo červenec a srpen s četnými vyobrazeními a malovanými přílohami. Roč. předplatné 2-40 K. Čís. 14 a 15. Jako příloha jest Knihovna Dětského Máje seš. 14. obsahující dějiny Černé Hory a seš. 15. dějiny Švédska s vyobrazeními. Sestavil F. Hrnčíř. Cena seš. 8 hal.

Veliký, skvělý portrét

J. Biskupské Milosti

Dra Jos. Doubravy

(Passepourt 35x45 cm.)

provedl umělecký závod

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Cena 8 K franco.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **kupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Nejdušoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby el. patronátním a veled farním úřadům. Provádí veškeré práce oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově. Odborné a bedlivé opravy, zřazení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umělecké sochy nové. Rozpočty, nákrety, cesty atd. bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvědčují četná písemná uznání.

Dílka na výrobu rámců a zasklívání obrazů. Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel a uměleckých výrobků.

Závod založen 1891.

Dnem 1. června jsou otevřeny

**RAŠELINOVÉ
LÁZNĚ**

v Malšovicích u Hradce Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a el. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zřazení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k útulnému dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kevevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr

Fr. Jirásek

Hradec Králové.

Provádí rovně i klonuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
nábrežní zdi, zadržky turbín,
vodní nádržky, kanalizace, mosty
trámové i klonuté z betonu,
železobetonu a z kamene lomo-
vého dle systému Lieboldova.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

K sv. biřmování

nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
zlatých, stříbrných akvarel a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariáhilferstr.
88.
Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

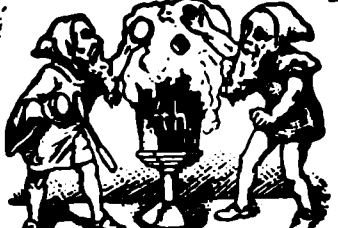
**Veledůstojnému
duchovenstvu!**
Jan Staněk, Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vydaný pastíř spe-
ciálně na kostelní nádobu, dovoluje
doporučit svůj bohatě zásobený
sklad ve vlastním dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: mešternice, kalichy, cibárie,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstřízlivějšího. Chydlím kostelům dle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesované vý-
robky bezcenně. Vše posílám již posvěcené.

Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.
Záruka K 656.139.57.
Složní listky zdarma.
Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětne revidována.
Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.
!!
Navštivenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihhtiskárna
v Hradci Králové.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihhtiskárna.

Jen touto
známkou
opatřené
Maršnerovy
šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a malinové
chuti
jsou nejlepší.
První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Marsner) Král. Vinohrady.

Paramenta.
Ignáce V. Noškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. I. Noškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. I. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a krovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
ne na požádání franko zasílá.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Paríž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.
Viedeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akcelová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručím za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Založeno r. 1860. Státní cena na výstavě v Hořicích
Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě
Zdenka Ježka
v Hradci Králové.
Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-
ručuje svůj bohatě zásobený sklad
hotových pomníků leštěných
pánům koupčtivým k laskavému shlednutí.
Mramorové zařízení
—: pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře :—
desky na nábytek,
desky pro koželuhy atd.
Upozorňuji velect. obecenstvo, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecenstvu náhrobky ho-
tové, zakoupené ponejvíce u němec. firem.
Raďte dle přednost domácího závodu.
Abych podal dákas svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínaje.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitmu provedení a
sice i se kolešným
rámy, stílní vsazením.
Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nešetím nejvyššího písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.
Látky všeho druhu,
jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. Česká.
Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a pošlouji se nazpět jen tehdy, když-li nic
obdrženo.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 29. května 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Rolnictvo, na stráž!

Veliké stávky dělnictva zemědělského naskytají se stále častěji. To nutí k vážnému přemýšlení i v zemi naší. Až velká vlna převálí se přes hranice, pak bude velice pozdě pomýšlet na pomoc, poněvadž již nyní spleť a kritické poměry sociální uvádějí i myslitele dobré vůle do značných nesnází.

Každý rolník má si uvědomiti, že největší nebezpečí hrozí jeho existenci a samostatnosti se strany soc. demokracie. Kdyby agrární listy místo bezecného lhaní o katolících (ponejvíce rolnících!) raději poučovali klidně a soustavně náš venkov o krizi, kterou připravují placení demagogové rudí našemu rolnictvu, udělali by velmi dobře. Rudá záplava šíří se z měst kvapně do venkova, otravuje i to prostoduché dělnictvo, o které se hospodáři starají svědomitě. Svůdcové nic lidu pracovnímu dáti nemusejí, naopak jsou ze své chřejsi sami dobře živi; že však zatím chtějí rozdávati plnou hrst z cizího (rozdávající jazykem i z jmění, které ani neexistuje), získávají si i lacino lásku a důvěru chudých dělníků. Lid zmámený považuje tyto kšeftáře za nejobětavější svoje pomocníky.

Až rudá povodeň rozlije se šíře, pak běda rolníkům menším i větším. Májme na zřeteli, že soc. demokracie při všech útociích na kapitalismus továrnický tančí obratně mezi vejci, aby co možno nejméně poškodila kapitalisty židovské. Naši rolníci však nemohou se vykazati k vůli protekci u rudého stábu semitským původem. Kolik židů v Čechách hospodáři? Posud rolnictví vynášelo málo a proto raději židům čechruje již s hotovými rolnickými produkty; tak jest to pohodlnější a výnosnější. Proto, až rudé šiky nabudou dostatečné síly, neudělí rolníkům pardonu žádného. Stávka se zahájí kdykoli. A ty, sedláčku, pak si něco vezmi na poskytování existenci, aby je udržel až do nejvyšší důležité doby, do žní. Teď na výstavě začali stávkovati a svízele dělali inženýrům z té příčiny, že jejich jednoho rudého soudruha dal zatknouti — c. k. soud. Záminka se tedy nalezne k vytrouzení vždycky. A zkaží-li se rolníkům žeň, budou to cítiti zle i živnostníci.

FEUILLETON.

Lesní idyllka.

(M) Okolo Hradečna stábovaly se mraky, mraky husté, černé, věšící bouři. Pan lesní Hrachovec hřímal z blubota, stáboval své šedivé pedsebití ježatého obočí. I první kapky již se ukázaly z očí paní lesní. Přijde bouře, zabýváne se, uhoď, zcela jistě uhoď.

— Kde jen ten kluk vězí? Ráno ho člověk nevidí, při obědě jen se kmitne a zase není po něm ani potuchy. Ale já přijdu na jeho spády, já ho zpraším. Já vím, co v tom vězí. Sukně! To se ví, že sukně. Chodí jako vrtohlavý, místo předněšek kouká pořád do země, jak vyjde měsíček, už je u okna a fouká na pikolu. Holka je v tom. A kdyby aspoň s něčím se člověku svěřil! A to nic, mumel jeden, já bych ho k vůli tomu přece nesnědla! Vždyť jsme bývali také mladí, víd, Helenko!

Pan lesní zavěsil pušku na remeno a vyšel ven.

Šumělý vrcholky věkovitých dubů, spívaly píseň dozrávajícího léta, píseň, kterou pan lesní Hrachovec tak rád slyšel, kterou se po dvacet let, léto co léto opájel, která mu nikdy nezněla křiklavě, ošumělé. Hněv jeho na syna pomalu se mu vytrácel z mysli, utíhl se a uvažoval klidněji. Pojednou stanul. Hlasy se zdáli ozývat se, smíchly a zase zasněly blíž.

Toté Jiříkův zvonivý baryton a šepavý hlasek kornouzáckého kůtičkáře Herze! Co má Jiřík se zločivým židem co jednati? Rásem byl pan lesní Hrachovec na stromě, položil se na věkovité rameno obrovského dubu a naslouchal.

— Prosím vás, Herzi, počkejte mi ještě měsíc,

Nebudou-li mít rolníci, odnesou to u nás i stavy jiné.

Jestliže socialisté způsobili již svými zásadami mnoho pohrom v průmyslu, dovedou spáchat daleko více katastrof na základě svého programu v zemědělství. Tyto lidi nikdo nepřesvědčí, že zásady, které leckdy mohou býti i užitečné v boji proti kapitalistům továrním, nesou zhubu rolnictvu i dělnictvu zemědělskému. A přece jen trochu přemýšlející člověk pozná, jak různé jsou cesty a úspěchy kapitálu vtěleného do pozemků a na druhé straně do průmyslu nebo vloženého do bankovních podniků. Zkrátka a dobře: obchodovati s penězi nebo s hotovými výrobky jest stále úlohou vděčnější a výnosnější než živiti se rolnickou prací a dobývat si pernou námahou hubená procenta z kapitálu vloženého do půdy. Výsledek rolnické práce i na větší usedlosti jest nejistý, i když rolník má k ruce dostatečný počet dělníků. Čím má továrník větší závod, tím více vydělá. S pozemkovým jménem jest to však jinak. Suchá, neúprosná statistika přesvědčuje, že vlastně menší statek vynášelo poměrně více než statek veliký.

To všecko však jako by socialisté neviděli. I v tom větším rolníkovi, který sám od časného rána do večera se dřa a který jest hypotekárně předlužen, vidí vysavačného kapitalistu. A jejich program dosud hlásá, aby soukromé majetnictví půdy se zrušilo. S jakou „chutí“ by se vzdělávala a co by vynášela půda pak, s tím si mnoho hlavu nelámou. A přece na př. postátnění půdy nebo zřízení velkých společenských podniků zemědělských by bylo smrtelnou ranou pro zemědělství.

Socialisté ovšem před venkovským dělnictvem a před maloroľníky vystupují velice chytře, hledí zatusovati pravé plány socialistického programu různými frazemi. Ale obezřetný rolník nemá se chytiti do léčky. Soudruh Schön-lak odporoučel na sjezdu ve Frankfurtě r. 1894, že „se musí jíti na sedláky velice zchytřa, ne jim hned mluvit o revoluční politice, jak Vollmar připomíná; chytře a obalene musí se jim soc. demokracie stavěti za nejlepšího přítele. Až se strom ovíklá, pak prý se porazí jednou ranou.“

Sestaven tedy také všelijaký program rolnický na lapání hejlů, ale i ten vzbouřil mnoho

pak vám všechno zaplatím; přijede teta pražská, ta mi jistě peníze půjčí a já vám vše i s úroky vrátím!

Věd, mladý pane, já bych jim počkal rád, ale kouknou se, i Herz je chudý člověk, potřeboval bych peníze jako sůl a kde nic tu nic. Aspoň nějakého toho srnečka, zajíčka kdybyste zase poslal! Ale to už asi tři neděle jsem od mladého pána nedostal ani chlupu a Mařenka Plečických si zase včera vzala na vaše konto za čtyři zlaté krajce a látku na bluzu. Dohromady to dělá 12 zl. a se vším už devětasedmdesát. A vy nepočítejte nic; už jsem říkal hajsámu, co je to, ale on že prý teď se bojíte. Kouknou se, pane Jiří, jak pěkně ten dloužek ubýval; za srnce počítal jsem jim dvakrát po dvanácti, za zajíce šestnáctkrát po osmdesáti. Kdyby chtěli střílet, hned by si to odstříleli!

— Dejte mi pokoj, jakživ už pytláčtí nepůjdu, já vím, jak mne tatínek při posledním srnci probíral. Div že mi broky nevechnal do těla!

— No jak chcete, ale čekat, pane Jiří, už nebudu, povím to pantatínkovi, zasípěl tenorek Herzd.

— Tak počkejte, vyřídím, zejtra vám pošlu po Vránovi srnce, ale toho musíte počítat nejmenší za patnáct. Potom mi musíte dát pokoj!

— Dám, dám, slíboval ochotně žid. — Zašli.

Pan lesní pomalu se vzpřimil na dubové větvi a táhle zahvízl, jako by chtěl říci: „A teď jsem doma.“

— Tak on Jiříček takhle! Za tou vídeňskou panenkou čistou, Mařenkou Plečických, ten klouček broust. A stojí ho hodně peněz! Proto on chodil jako vrtohlavý, proto koukal do země, proto byl jako mumel. Však ho pan lesní zpraší. To se ví, že měl pan lesní pravdu, že v té zádušivosti

zlé krve mezi celými regimenty rudými. A tak byl r. 1895 na rudém sjezdu ve Vratislavi většinou zavržen. Sjezd odhodnotil svoje rozhodnutí: „Program tento obmýšlí postavení rolnictva zlepšiti, tudíž soukromý majetek se slítni. „Ostatně světopověstný předák Kautský napsal v „Neue Zeit“ z r. 1894 (č. 52.) upřímně: „My nemůžeme pro sedláka učiniti ničeho“ a na sjezdu volal: „Nemáme příčiny, abychom se přičinili o zachování stavu selského“. Liebknecht přizvukoval: „Musíme to sedlákům vysvětliti, že jako stav nechceme jich vysvoboditi.“ A nejvlivnější patriarcha Bebel potvrdil: „Nemůžeme a také nechceme maloroľníkově slíbiti, že ho chceme zachovati; to by odporovalo nejen celé dosavadní činnosti strany, ale i našemu programu.“

A co proti tomu všemu namítali tehdy socialisté čeští? Čím liší se jejich sociální program od zásad socialistů německých? Proto, rolníku, na stráž! Nevěř rudým demagogům, kteří různými úskoky pokoušejí se „vysvětlovati“, aby omámili tebe a za tvými zády dělníky proti tobě štváli!

Ovšem jest nutně potřeba, aby uvědomili rolníci sami přátelsky poučovali dělnictvo o socialistickém svůdnictví, aby sami, pokud jim možno, zlepšovali málo závidění hodný stav dělníků. Pracujíce pro trvalé zlepšení vlastní existence, mají rolníci současně a neméně pilně podporovati zdravé náběhy k zákeřnému zlepšení dělnictva. Jestliže na př. zemědělské dělnictvo brzy nebude čteně zorganizováno ve Všodborovém sdružení křesťan. dělnictva, pak rozhodně padne za kořist organizaci rudé, která je zfanatisuje do krajní míry a povede je i proti rolníkům nejpoctivějším. A následek? Poškození rolnictva i dělníků, poškození hospodářského postupu našeho národa vůbec.

Při užších volbách do zemského sněmu a radostí přijímali agrárníci rudé hlasy, které nebyly dány z lásky k rolnictvu, ale ze zášti proti katolickým zemědělcům. Učitelé pokrokoví agitovali v zájmu vlastního prospěchu horečně pro agrárníky. Leč jest takové spojení zdravé — a u strany stavovské? Titíž socialisté a pokrokaři při říšských volbách odevzdají svoje hlasy proti všem zemědělcům kandidátům rudým nebo pokrokovým — „z lásky k rol-

— vězí sukně! No — ale špatně gusto Jirka nemá le

— „A pytláci, Jiřík, pytláci! Proto jsem nikdy nemohl toho zatroleného chlapa chytit, co mi nejlepší kusy odstřeloval. Jak pak by ne, Jirka zná revír lépe než já sám. Ale počkej, hoší ku, já ti tu lásku přezenu, židovi kšefty a Kolánovi dohazovačství. Dnes půjde na srnce, to jistě na „dubovku“. Je tam kousek, který jsem chtěl sám složit pro zámeček. No — ať si ho srnečka střílí, žid ho nedostane, za to ručíme!“

Pan lesní se usmíval. Jen když teď ví, co Jirkovi schází.

Došel k rybníku hradečenskému, obešel ho, zastavil se na brázi u haltýře, prohlédl políčenou past na vydra a vyběhl vzhůru k Málkovicům k rasovně.

— „Pagáne, pojďte trochu ven, chci s vámi něco mluvit.“

Rozložitý Pagán, antoušek, vyšel ven a chvíli s panem lesním mluvil; pak usmívaje se kývnul.

— „Ani slova žádnému, to vám povídám“, zamračil se pan lesní.

— „Jsou bez starosti, pane foť, ve dvě hodiny jsem u vás, žádný si mne ani nepovímane!“ —

Bila jedenáctá, v myslivně Hrachovcově panoval už blahý klid a mír spánku. Pojednou vzala vřátka, vyběhl Jiřík a hupkem vzhůru k „dubovce“ se dal kamenitou strání. Za dvě hodiny se vracel se skloněnou pod těžkým břemenem kořisti; uschoval ji do bremady dříví.

— „Kapitální kousek“, bručel si, ale na mou věru, že dnes jsem pytláčil naposled, že potajmu tatíčkovi neodstřelím ani veverky.“

Vkloual zase tíše do myslivny.

Asi po hodině setkal se pan lesní s antouškem Pagánem za myslivnou.

nieta". Proto pozor na nepřirozenou alianci! Má-li být stav rolnický zachrán, jest potřeba upřímně v hospodářských otázkách pracovat a odkrývat soustavně cíle soc. demokracie.

Dopis z Prahy.

Jubilejní výstava. Veliké naděje, které byly skládány do jubilejní výstavy letošního roku v Praze pořádané, neskutečnější se, jediné vinou pořadatelstva výstavního. Jest nutno veřejně vytknouti, a jakou přímo lehkomyšlností se pracuje, a jakou ledabylostí se dokončuje výstava. Půjde-li to takto dále, jak to jde, bude se výstava dokončovat do září, ne-li do října. Obecenstvo, zaplativši vstupné, může na výstavním ředitelství alespoň tolik šádati, aby výstaviště aspoň tam, kde jsou pavilony dokončeny a instalace urovnána, bylo schůdné, cesty upraveny. Chyba však lávky! Po nějakém urovnání cest není ani zdání. V prachu, za deště v blátě obecenstvo se brouzdá výstavními prostorami. Kde výstaviště jest upraveno, to jest jediné v tak zvaném oddělní zábavném, kde různé německé podniky s více méně úspěšnou snahou závodí ve kšeftaření.

A jaké jsou to podniky! Vstupné na vstupné a co se návštěvníku poskytne? Zklamání a sice ne nepatrné. Humbug, jaký se provozuje v panoramě „Cesta do měsíce“, která by se stáží mohla objeviti na Fidlovačce v Nuselském údolí, zasluhuje odsouzení stejně jako „Palác iluzí“, řízený bratrem dramatické umělkyně paní Dumkové, jenž jest ředitelem spojených zábavních podniků na dolním prostanství výstavním. Bez takových atrakcí obešla by se každá výstava, a jubilejní v Praze teprve.

Domnívá-li se pan cís. rada Hotowetz, ředitel výstavy, s panem sekretářem Hlaváčkem, že český lid se pohrne na tyto divy, jaké může viděti na každé pouti, oklamou se nad miru. Ti, kteří prošli těmito atrakcemi, vyšlovili se o nich s největším rozhořčením a učinili jim reklamu takovou, že nikdo z jich známých nepůjde se na ně podívat.

Stejně má se to s největší výstavní atrakcí, s Habešany, které dopravil na výstavu a znamenitě z nich tyje maďarský žid. Tento žid nutí dorostlé Habešany i děti, aby žebrali, a co vyžebrají, to mu musí odváděti! Nedosti na tom, že návštěvník zaplatí do „Habešské vesnice“, musí zaplatiti na produkci, do modlitebny, za válečný zápas, do haremu!! Takového peněz umění dosud v Praze nebylo. Jsou tyto okolnosti známy výkonnému výboru? A jsou-li, proč nezakročí?

Mlčeti k nim, nejde.

Jest nejvyšší na čase, aby správa výstavy učinila pořádek ve všem a všady a zabezpečila takto výstavě úspěch, jak jest povinna české práci, kterou ve skutečnosti výstava reprezentuje a představuje před světem. K tomu cíli jest však také nezbytno snížení vstupné, nemyšlné ve všední dny do nebyvalé výše jedné koruny vyšroubované. Za nynější doby všeobecného předražení nemůže si každý, tím méně pak rodina, dopřávat výdaje za jednu osobu jedné koruny na výstavu, kde platí se na mnoha místech vstupné další.

Národ český jest nezámožný, lid český

„Máte, Pagáče?“

„Mám.“

„Tak, pojďte.“

Kutíli něco u bromády dřív, kde ležela Jiříkova kořist a rozeli se. Ráno, když pan lesní kol bromádě šel a díval se, zasklebil se radostně: „Už to Vrána odnesl.“ — — —

Herz popobáhl svého koníka ke klusu. Jel radostně dnes na trh do Rakovníka. Za ten kousek, co mu mladý Hrachovec poslal, dostane aspoň dvacet pět zlatých od hostinského „U husy.“ To je kus jako ma'á jalovice, vykrmený až radost. A ruka Herzova omakávala kořist Jiříkovu, zabalenou ve velikém pytli. Z toho Jiříka ještě vymámí něco kousků! To bude ještě zajíců, koroptví, srnců a jiné zvěře! A když si nedá Hci, přece o nic nepůjde, však on to zaplatí a zaplatit musí!

„Pane Halaburt, mám pro nich bezký kousek, srnečka až radost!“

„Tak pojďte dál, Herzi. Hanzi, vem ten pytel z vozu!“

Hanzi přiskočil, chopil se pytle, hodil si jej na rameno.

„Fuj, to to nák smrdí.“

„Jo, pane Johane“, směje se Herz, „smrdí, ale zvěřinou, divočinou.“

„To bych neřekl“, bránil se Hanzi, „podomek, smrdí to jakoby sciplotinou.“

„Ale kdepak, včera je ten srnec stfelený, vlastně teprve dnes!“

Hostinský Halaburt vmlel se do řet: „Opravdu to smrdí, no vy mne neobídíte, Herzi! Hanzi, otevři pytel!“

Hanzi hodil pytel na zem, otevřel a smrdutý puch vyvalil se ven. Místo srnce letěla tam zdechliná koza. Hera neměl času zkoprněti, poněvadž vyletěl ihned ze dveří hostince, za ním vyletěl jeho

pak chudý. Snížené vstupné daleko nahradí, než co by se vytěžilo z vyššího vstupného, leč menším počtem návštěvníků přilčeným. Poděť se nezbytně jest potřeba snížení i vstupu pro děti.

Výstavní pohlednice. Kdo vaukl výstavnímu výboru myšlenku, aby zmonopolisoval prodej výstavních pohlednic a zadal jej židovské firmě D. D. Kosiner, měl okamžik rozhodně nešťastný. Židovská tato firma uvádí do oběhu pohlednice drahé, nevkusné a většinou německé, dávající je prodávati celou armádou mladistvých prodavaček, jež jsou odkázány na 10procentní provizi z tohoto prodeje. Jak může se taká prodavačka uživiti z výtěžku tohoto prodeje, jest velikou záhadou. Co vřidných slov, nabídek a proseb musí ubohé podobné stvoření pronést, nežli prodá za tři koruny pohlednic, aby se jí dostalo velikého výtěžku 30 haléřů — Ze prodavačky z výtěžku tohoto poctivě živý býti těžko mohou, jest na bíledni. Židovská německá firma ovšem se po tom neptá, jí jde jenom o tučný výtěžek.

Osud nového mostu. Za nedlouho bude odevzdán veřejnosti nový pražský most, spojující Staré Město zatím s plání Letenskou. Nový tento most bude se rentovati jenom tehdy, budou-li po něm lidé choditi. Rozumí se, že lidé budou po něm choditi jenom za nějakým účelem, zřídka na procházku. Tak, jak věci se mají, most zatím obrovský kapitál, který byl do něho vložen, nebude úrokovati, poněvadž prostě nelze doposud mostu účelně použiti, když nemá pokračování pláni Letenskou a neprostředkuje spojení s obcemi zábranskými. Hříchů dopouští se na zadlužené ubohé obci pražské její zastupitelstvo, jež odkládá rozřešení neodkladnou již otázku průkopu letenského, k němuž všichni zkušení odborníci radí. Tunnel jest podle názorů kruhů technických nepřipustný, a působil by, hledě z náměstí Staroměstského, dojmem hrozným. Proto nutno jednati, rozhodnouti se, a to v zájmu Velké Prahy, kterou představují si někteří páni na Staroměstské radnici při nejmenším velice podivně. Stále se oháněti Velkou Prahou a málo pro ni dělati, neznamena státi na vrcholu situace. Byly přece připojeny Bubeneč, Dejvice, Střešovice, s podmínkou, že budou spojeny s Prahou asanačním mostem a letenským průkopem. Most jest hotov, pokračování jeho jest v nedozírnu. Do zábranských obcí dostaneme se za sucha sponstami prachu, za deště kalužemi bláta, za večerů tmou. Spojení drabou elektrickou jest doposud na papíře

Dopis z Ameriky.

(Dokonč.)

Od dob pradávných hrnulo se do Spojených Států tolik přistěhovalců, že i sama vláda snažila se různými zákony toto množství omeziti, z různých ovšem příčin, o nichž zde nelze se šířiti. Během však posledního půlroku emigrace nápadně ochabla. Zavinila to sice americká peněžní — snad uměle vyvolaná krise, více však onen zjev sociální,

krásný kousek, kozelec sciplý, vysypal se z pytle ven, šíře kolem sebe aroma vzácné.

Za chvíli odváděli nešťastného Herze strážníci na policejní komisařství. Ven vyšel zdrcený, pokutu platil, za zakopání koza musel platit, ostudu má a k vůli komu? Víak on to Jirkovi oplácí. Vše řekne tatínkovi, starý Hrachovec musí zaplatit a ten Jiříkovi už dovede zahrát.

„Jak se máte, Herzi“, stál před ním pojednou pan Hrachovec, a Herz si ulehčil, vypověděl vše, dostal řádně vyčiněno od pana lesního a konec všeho byl, že pan lesní pětadvaceti zlatými a mnohými vyhrůžkami dluh Jiříkův zaplatil.

Herz šel z Rakovníka jako spálený. Srnec pryč, peníze pryč, kšefty s Jiříkem fuč.

Večer přinesl pan lesní Jiříkovi obálku. „Tady ti něco posílá Herz. Ať se mi to víc nestane!“

„Tatínku, ne, jistě ne“, zaplakal šťastný, z dluhů a milostných pl.tek s Mařkou vyplacený Jiřík, „do nejděší smrti nechci s Mařkou a Herzem nic mít.“

Jestě jednou uhodilo. Hajný Vrána dostal od pana lesního výtopek, co se do něho vešlo. „Já, pane lesní, jenom, že Jiříčka jsem nechtěl nechat v bžundě.“

Bouřka nad Hradečnem přelila. Slunko vysvitlo a pan lesní laskavě své choti povídal: „No tak vidíš, Helenko, že jsem přišel na Jirkovy spády, že jsem ho zpražil. A stálo to málo. Pětadvacet dostal Herz, ne rukou, ač mě hodné svrběla, a tři zlatky dostal antoušek za sciplého kozla. To je zvláštní, že by sciplý kozel dovedl vyléčit z nešťastné lásky a z dluhů, to jsem jak živ neslyšel. No, Jirka je zkrátka narozen na šťastné planetě.“

kteří ani v Čechách není známý. Jako v Čechách tak i zde hospodářské noviny jsou plny nářků do podstatku sil. dělnických a marně o dělníka inserují, ač nabízejí farmářům k celému zaopatření 800 doll. (1.500 K) roční mzdy; ideálem pracovní mladiny je — velkoměsto, kde sice je mzda vyšší, ale také více zářav, více — však zbytečně se o tom rozpínavati, vždyť v Evropě totéž. A jistě 70—80% přistěhovalců touží a uvásne v průmyslových centrech. Zde rozmnoží již nadpočetný počet dělnictva zorganizovaného v Unie, jež mnohdy mocnější jsou než vláda a jež právě proti přistěhovalcům nejúčinněji bojují. Zde zvláště naši lidé anglicky neznající velmi těžce se domáhají slušné existence; někteří sice svoji nezdolnou energii a usilovnou pracovitost vyniknou, ale daleko více jich zaniká, a odvádějí nám ve velkoměstech ne příliš čestné jméno „českého“ dělnictva. Zde také přičina, proč mnozí krajané velkoměstští se svoji národností neradi chlubí.

Nejlepší a také nejbezpečnější budoucnost kyne našim krajanům v zemědělství. Jak minule bylo řečeno, obdržel každý přistěhovalec od vlády část pozemku ve výměře 160 akrů. Důležitá ovšem jest, aby při vybírání pozemku nechybil. Je sice všude dostatek pozemkových jednotek, kteří jsou za odměnu ochotni „poradit“, ale je lépe, když se každý bez nich obejde. A proto přistěhovalci usazují se vždy jenom tam, kde žijí už jejich krajané. Proto máme zde v Americe tolik čistě českých osad po našem venkově. Při hledání pozemku nejdůležitější okolností mimo polohu je také otázka malé vody pro studnu. Podmínkou vlády pro udělení pozemku jest, aby držitel jeho na něm po 5 let bydlil a jej obdělával. Proto tak neobvykle pro Evropana vyhlíží naše osady.

Jest na př. nábožanská obec o 1000 obyvatelích a ve středu takové osady stojí pouze kostel, škola, fara, jeden dva obchody, pošta — a — dost. Farmáři mají, jsouce vázání zákonem, každý svoji farmu uprostřed svého pozemku. Podivné, nezvyklé, ale ne bez dobrých stránek.

Pozemek tedy nalezen, na úřadě poplatky (asi 18 doll.) zaplacený a teď důležitá věc, stavět příbytek. Toť lehké, — pozve se stavitel, koupí se materiál a jde to vesele ku předu. Kdyby byly peníze — —. A ono jich není. Zde se na parádu mnoho nedrží, zvláště když na ni není. Naorají se pravidelnými řezy pevné drny, ty kladou se na sebe jako cihly, nechají se otvory pro dvře, okna, na střechu koupí se trocha prken, jeden dva trámy, trochu se to omaže lacinou maltou a — už je po starosti, kde bydlet. Takový „drňák“, jichž najdete po Americe tisíce, stojí o dvou světelných asi celých 60 doll. Je-li čistotná hospodyně, není v „drňáku“ o nic hůře, než v mnohém zámožném statku v Čechách. Až si farmář pomůže, pak „drňák“ podědí kařata, husy atd. Postaví se příbytek lepší.

Nutné hospodářské stroje koupí farmář začátečník na dluh, semeno půjčí sousedé, dobytek si hledí sám vychovávat, v domácnosti, častu trochu se uskrovná a po třech letech, dá-li milý Báh jen poněkud pohodu, je náš farmář už chlapík. Je-li však někdo na tom tak zle, že není mu možno ani to nejnutnější si poříditi, má-li mimo úplně prázdné kapsy ještě dluhy, nezbyvá jiného, než dáti se najmouti na práci na větší farmě. Za dva roky pak už může pomýšlet na zadržení pozemku vládního.

Pozna. red. Přes to není nám úplně jasno, proč nedávno dělnictvo vracelo se raději houfně do chudých vlastí, než by se bylo odhodlalo v Americe přijati výnosnou práci zemědělskou.

Obrana.

Přeluhovač židů o činnosti kněží. Není tomu dávno, o Masaryk se vyslovil, že vlastně kněží v hospodářském ohledu nic pro lid nedělají. Tuto nepravdu „apoštola pravdy“ nechť si pamatují všichni čtení kněží, kteří založili raiffeisenky, kteří vykazati se mohou horlivou činností v hospodářských dražstvích, kteří pilnou pozornost věnovali v obcích zvelebování sadarství, melioracím, včelařství atd.

Nyní Masarykovské „Besedy Času“ dne 24. t. m. píše zase: „Kněžíovo působení v obci — v obci, ne v kostele — vždy bylo, jest a bude do skonání světa (jaký prorocký ostrovtip!) zhořbné... Aby kněz sám někomu pomohl ze své kapsy, chudé obdarovával, a dobře činil nepřítelům, čímž by získal přízeň obyvatel také, toho příkladů není... Chce-li farář mít oddané stvůry pro své potřeby, usmí (!!) se starat o mravní povahu těchto lidí a musí mlčet ke všem krádežím, které se provozují s obecním jménem.“

Tak tedy daleko slepá zát židovského domestiků dospěla v podvádění čtenářů. Patrně tedy kněží hlavně vybízají osadníky, aby

pláti židovské kořaly. Kniha také podle všeho navádí mládež, aby kradené pytle obili zrnem židovi. Že by dal kněz něco lidem ze své kasy, o tom ovšem nikdy nic nečteme. „Zaří“ a v „Práva lidu“. Tyto listy dovedou házet i na rakev takového kněze, který pro svoji lidumilnost se ochuzoval tak, že stálka si pořídil slušný šat. A ty kněžské podpory chudých stádujících, kteří pak třeba za „odměnu“ řádi proti „kněžským lakotám“ na schůzích, také snad jsou ukradené, když kněz ze své kasy nepomáhá. Proto nechť se obrátí chudí lidé s plnou důvěrou na veskrz nezištného p. Herberna. Ten sice prohlásil, že musí mít pro sebe 600 K měsíčně; ale snad při svém dobrém srdci nyní hojně chudším uštědří. Vyavítá to přece s lidumilného článku „Besed lidu“.

Vyzvali jsme, aby místo vypichování různých jednotlivých protikřesťanských anekdot zcela moudře a spravedlivě pokroková tiskovina uvedla statistiku bankrotů židovských i křesťanských, aby byl přehled celkový. Ale kdež by se služebníci odvážili říci pravdu svému pánovi, na jehož inserty jen se třese! Sám česko-židovský „Rozvoj“ statistiku uvedl; ač brání zcela přirozené židovstvo, vytkl mu mnohé vady. Domestik však nesmí, nemůže; leda něco nesměle zakoktá teprve tehdy, když sám žid slořád svého rodu zmužileji pokárá. Kdo chce čísti kritiku „Času“ o té neb oné akci židovstva, ať si přečte „Bohemii“, „Neue Freie Presse“ nebo „Tagblatt“. Jest to jedno, protože v Masarykovském orgánu jest úsudek souhlasný, obranný. A takový list, který dělá reklamu i židům germanisující, odváží se z „vlastenectví“ hanobiti tak nestoudné syny národa — české kněze katolické.

Politický přehled.

Pozornost upoutala společná ministerská konference ve Vídni, kde mezi oběma vládami došlo dohodnutí stran zvýšení důstojnických platů a zlepšení hmotných poměrů mužstva. Zvýšení důstojnických platů schváleno rokem 1909 se spětnou platností od 1. října 1908, kdežto zlepšení hmotných poměrů mužstva provedeno bude až teprve r. 1910. Muštvu dostane se letos 1. říjmem pouze lepší stravy, k čemuž má se použiti 500.000 K. Dohodnutí o době svolání delegací nedosaženo. Stalo se po přání maďarském. Maďaři mají radost, že zase zvítězili. Vždyť předseda uher. ministerstva dr. Wekerle ve schůzi strany neuvědomilosti poukázal na vymoženosti, jichž dosáhl především tím, že otázka povolení vyšších důstojnických platů má být rozhodnuta především v říšském sněmu a potom teprve dostati se do delegace. Maďaři si také nepřáli, aby delegace byly ještě v květnu svolány, a i v tom jim vyhověno. Odtud rozhořčení v rakouské delegaci, již se ministr vnitra baron Aehrenthal a ministr války Schönaich zavázali, že poměry důstojníků i mužstva budou vůbec již letos zlepšeny a že k tomu cíli delegace se sejdou ještě v květnu. Obě ministři podali proto žádost za propuštění, ale císař žádosti jejich nevyhověl a v úřadu je ponechal, ujistiv je důvěrou svou nadále. Ve sněmovně jednalo se přes příliš dlouho o pilnosti ruské ského návrhu stran domnělých nepřítelů při zemských volbách v Haliči. Revoluční řeči ruských poslanců způsobily odpor ve většině sněmovny, která pilnost zamítla. Ovšem že Masaryk přispěchal revolučním Rusům na pomoc. Některé pilné návrhy byly odvolány a tak jednání o pilném návrhu dr. Steinwendera, aby bezodkladně zahájeno bylo druhé čtení státního rozpočtu na r. 1908. Baron Beck v branném výboru prohlásil, že vláda plně uznává veliké výhody dvouleté služby vojenské, ale přes to není valné naděje na brzké provedení.

V polovině května vešel v Německu v platnost zákon o politických schůzích, namířený a platný hlavně pro poznaňské Poláky. Poznaňští Poláci usnesli se nekonnati žádání veřejných schůzí. Zato budou se scházeti v malých hloučcích v uzavřených společnostech k přátelským rozhovorům. Doufají, že se takto sblíží a poradí si lépe, než na bouřlivých a svárivých často veřejných schůzích politických. Ženy mají se úlohu bdíti nad dětmi a vychovávat je v národním vědomí a ducha.

Francozský prezident Fallières byl návštěvou na královském dvoře v Londýně; z uvítání jeho v Londýně soudí se o trvalém přátelství mezi Francií a Anglií.

Při sněmovních volbách v Belgii zvítězili zase katolíci. Katolických poslanců jest 87, liberálů 43, socialistů 35. Katolická většina sesázá stoupá se 14 na 17 hlasů.

OBNOVU V PRAZE

domní se v knihovně p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlaha na Příkopě.

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. nřdp. dr. Jos. Doubrava uděluje sv. břimování v neděli 31. května v Kostelní Lhotě, 1. června v Kovančicích, 2. v Chleboch, 3. v Oumyslovicích, 4. v Libici a. C. — do 7. přestávka. Večer jest vždy J. B. M. v Poděbradech, 6. června v Hradci Král.

50leté jubileum svého kněžství slaviti budou letos tito p. t. kněží v Hradci Kr. dne 15. července 1888 ordinovaní: Jan Capek, farář ve Strenici, Jindřich Dudek, farář v Mladočově, Alois Dvořák, katecheta měst. a hosp. škol v Kostelci n. Orli., Karel Fink, farář v Kronstadě, Josef Foltá, děkan v Čáslavi, Josef Hlavsa sen., farář v Nechanicích, Josef Hlavsa jun., farář v Chomuticích, František Chvojka, farář v Mladkově, Čeněk Jázl, biskupský vikář a farář v Libici, Josef Kovář, farář ve Vel. Jesenici, Josef Pecka, duch. správce v Jenkové Větrném, Jan Petr, farář v Třeboníně (ord. v Č. Budějovicích), Petr Polreich, farář v Choustkovicích Hradišti, Jan Raml, farář na Chotěborkách, Jan Seidl, biskupský notář, bisk. vikar. sekretář a děkan v Černilově, Jan Selichar, farář v Ném. Rybné, Ludvík Souček, farář v Kéblově, Alois Soukup, bisk. vikar. sekretář a farář v Lochenicích, Václav Šafránek, farář v Bojanově, Petr Šimek, farář v Dolní Branné, Josef Štastný, c. k. gymn. profesor a člen c. k. okr. škol. rady ve Dvoře Králové n. L., P. Jan Ulwer, C. SS. R. v Č. Budějovicích, Lambert Vichta, farář ve Stěžerách, František Vítek, farář v N. Veselí a Jan Volánek, farář v Běstvině. Sejdou se dne 20. července odpoledne v Adalbertinu v Hradci Králové a den svůj oslaví 21. července. — Kollegové, projete záhy své účastnosti i přání do Černilova!

Neobyčejný úspěch. Jubilejní dobročinný spolek Charitas v Hradci Králové získal v krátké době 290 členů, takže může poskytnouti již dnes při úmrtí skoro 600 K podpory za pouhých 5 K, které členové při svém vstupu do spolku platí. Tito členové byli získáni pouze v několika obcích, kde na Charitu bylo upozorněno. Každý otec rodiny, jenž účel spolku byl vysvětlen, přihlásil se za člena Charity. Každý katolický spolek má upozorňovati své členy na výhody, které Charitas svým členům poskytuje. Nepřebíháme, když tvrdíme, že Charitas je jedním z nejprospěšnějších spolků, které kdy byly založeny. Hlasťe se o prospekt a přihlašovací listy u Charitas v Hradci Králové.

Stálá výstavka. Městskému průmyslovému muzeu v Hradci Král. připůjčena byla městskou radou bývalá tržnice řemeslných výrobků na Malém náměstí k umístění oddělení textilního a národopisného ze sbírek muzejních. Veškeré stírky muzejní byly až dosud umístěny v naprosto nedostatečné místnosti, propůjčené ministerstvem vyučování v budově c. k. odborné školy. Obsah sbírek za dobu trvání muzea však vzrostl do té míry, že již před lety propůjčená místnost nedostačovala. Přestěhováním textilii do tržnice se sice sbírkám na čas uvolní, ale nikoli na dlouho. Proto již vzhledem k živé činnosti muzea mělo by se přikročiti co nejdříve ku stavbě budovy muzejní, jelikož s dosavadními provizorními místnostmi muzeum na dlouho nestačí. S přestěhováním textilního a národopisného oddělení započato v těchto dnech. Upozorňujeme na výkladní skříně tržnice, ve které uspořádána tou dobou malá výstavka paličkových krajek orlických, jichž prodej obstarává s ochoty p. M. Klumparová, která již od r. 1903 vede s nevšední ochotou a zájmem správu střední tržnice paličkových krajek orlických. Kolekce vycílených předmětů budou se shlídati tak, aby obecenstvo seznati mohlo bohatství lidových i moderních vzorů krajkových a výšivkových. Bovať jest správa muzea ochotna vystaviti ve skříně i jiné menší předměty umělecko-průmyslové, zde zhotovené, ať v dílně nebo jednotlivci, a ovšem i sdatilé ruční práce ženské. Po provizorním uspořádání sbírek bude i vnitřek tržnice přístupný obecenstvu.

Bezplatný třídní kurs pro intarsování dřeva. Jelikož nebylo možno vyhověti všem přihláškám do prvního kursu pro intarsování dřeva v lednu pořádaného, uspořádán bude měst. průmyslovým muzeem za přispění c. k. státní řemeslnické školy na Kladně ve dnech od 15.—17. června drahý bezplatný kurs pro intarsování dřeva. Přihlášky do kursu přijímá do 10. června říditelství práv. muzea v Hradci Králové.

Pěvecké a hudební produkce v pensionátu školských sester d. N. D. V sobotu dne 30. května 1908 obdržel menší oddělení takých hudební školy v pensionátu hudební zkušku. Začátek o pól 5. hod. odpo. — V neděli dne 31. května 1908 pořádají pokročilé takové školy hudební v pensionátu pěvecko-hudební akademii na oslavu 50letého jubilea zjevení Lurdských. Začátek ve 3. hod. odpo. — Program jest velice pestrý a bohatý.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Ve schůzi správní rady dne 26. t. m. odbyvané bylo usneseno zvýšiti akciový kapitál K 4.000.000 — na K 6.000.000, tudíž o K 2.000.000. Za tou příčinou jest svolána mimořádná valná hromada akcionářů na 13. června 1908. Zvýšení toto bylo již výnosem c. k. ministerstva vnitra ve sro-

zumění s c. k. ministerstvem financí se dne 13. června 1908 č. 25.609 schváleno. Ku zvýšení akciového kapitálu odhodlala se správní rada vzhledem ku značnému vzrůstu obchodu banky a ku alibným vyhlídkám do budoucnosti. Obchody ústavu vyvíjejí se velice utěšeně, což nejlépe poznati lze z níže uvedených čísel:

	1903	1905	1907
v millionech korun			
Obrat pokladniční	49	71	143
" dopisovatelů	91	134	310
Stav vkladů	4	6	14
Obrat na účtě směnek	24	32	63
Celkový obrat	185	275	587

Letošní obrat do konce dubna K 259.000.000 — oproti loňským K 187.000.000 —, tudíž stoupaní o K 72.000.000 —. Stav vkladů koncem dubna t. r. K 18.040.082.84 proti stavu koncem ledna 1908, stoupaní o K 4.886.733.46. Též všechny ostatní obory činnosti ústavu dosazly značného rozvoje. Doufáme, že zvýšení toto bude v kruzích dosavadních pánů akcionářů sympaticky přijato.

Stesky a obecenstva. Stále hustěji ozývají se stesky na nedodržování nedělního a svátečního klidu. Na svátek Marianský konala se v jisté zámečnické dílně práce právě velice hluchá a těžká, tak že u sousedů vzbuzeno rostrpění.

— Včerejší den pracováno netoliko na regulaci, ale i v městském parku a jinde. Zvláště to dělnictvo, které pracuje těžce, zajistě si i na takový den trochu odpočinku zaslouží. Dělníkovi jest však často odpirána možnost v takový den věnovati se kostelu a domácnosti, ač by mnohý po tom toužil. Tlumovice zde stesky obecenstva, doufáme, že po tomto upozornění zjednána bude náprava.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest opatrovati chudým dítkám hluchoněmým potřebné šatstvo, prádlo, obuv a j. v., konal svoji řádnou valnou hromadu dne 20. května 1908 v nové budově „Rudolfina“. Spolek čítal v roce minulém 230 řádných členů a 43 dobrodinců. Přispěvky členské činily 435.60 K, sbírka štedrovederní 352 K. Mimo to přispěly dámy z výboru obnosem 45 K na tmavomodré kabátky pro dívky. Vasp. Magr. Thdr. Al. Frýdek věnoval spolku 50 K na počest svého zlatého kněžského jubilea. Činil tedy příjem 882.60 K. Vydání 858.54 K. Den před „Štedrým večerem“ rozdávány dítkám od dam s komitétu různé dárky. Všem chovankám opatřeny též kabátky k tmavomodrému stejnozkroji. Funkcionářky stály tytéž jako roku minulého a sice: předsedkyni p. M. Steinfeldová, místopředsedkyni p. A. Šantráčková, jednatelkou sl. A. Eiglova a pokladni p. P. Tolmanová. Do výboru zvoleny opět dámy pp.: A. Csarbová, M. Beránková, B. Franková, B. Jirovková, B. Hobzková, B. Kofínková, A. Nováková a J. Štefanová. Revidentem účtů zvolen vldp. řed. V. Sekera. — Komitét vzdává uctivé díky sl. redakci „Obnovy“ a „Ratibora“ za ochotné uveřejňování zpráv spolku se týkajících.

Na oslavu 60letého jubilea mušerní reboty bude pořádána velkolepá slavnost matiční „na Střelnici“. Upozorňujeme pro dnes na velkolepou atrakci a to: Divadlo illusi. Vejdete do skvělé elektricky osvětlené místnosti. Opona se otevře a naskytá se vám pohled na jevišti elegantně zařízené. Uprostřed stojí čtyřhranný stůl a na něm nádherná váza s kvetoucí selení. Na každém rohu stolu, který je přikryt pouze na několik centimetrů, stojí svícen s hořící žárovkou. Zrakem se přesvědčíte, že na jevišti není propadlitě ani tajných dveří a že celé jevišti je zařizeno v barvě světla. Z vásy pak vystupuje spící dívka popru. Vidíte zde skutečaf div: „Dívku bez těla.“ Máte podezření, že popru není živá, tu však dívka otevře oči, usmívá se, promluví, zapěje a opět usne. Jest to jedna z nejkrásnějších illusi, které kdy byly předvedeny. Ku konci bude promítána řada 15 nádherných obrazů skioptikonem. Dvě představení budou pro dítky a budou při nich promítány obrazy z pohádek, které budou vyprávěny. Celá atrakce bude elektricky osvětlena a potřebný proud bude vyráběn přímo před atrakcí. Dynamo, lokomobilu pěji a celé řízení podniku vsali si na sebe někteří členové širšího výboru. V divadle rozmanitostí představi se ve dvou představeních ve zvláštní budově: Čarostřelec King; Bil a Bul, hadříci a Paříže; tlupa Beduinů „Doriko“ předvede své tance. Dále účinkovati bude: Hand, moderní Herkules, René Darov, hudební olova. Burtoni se svým evičaným slonem a kouzelník G. Roy. Magnetem budou pak živé obrazy dle známých originálů českých mistrů. Bude tedy o zábavu hojně postaráno. O ostatních atrakcích smíme se psát.

Pemník vojínů 8. pěl. pluku v Horním Přímu. Když r. 1906 se slavila upomínka na válečné tažení severní armády v roku 1866 a zvláště na velkou bitvu u Hradce Králové, naskytla se členům středního svazu bývalých příslušníků c. a k. pěl. pluku č. 8. v Brně příležitost, aby si tamní bojiště prohlédli. Zvláště na bojišti u Králové Hradce, kde přece c. a k. pěl. pluk č. 8. byl v saři, postřádala se však téměř každá známka upomínky na vojny pluku, kteří v této bitvě padli. Proto usnešl se jmenovaný svaz shlídti důstojníkům a vojínům pluku, kteří za císaře a vlast padli, důstojný pomník. A tu nyní neuváženou činností správy svazu a občerstv

přisluje a přítel stalo se skutkem. Slavnostní odhalení tohoto památníku koná se v sobotu dne 6. června 1908 o 10. hod. dop. u sv. Aloise v Hor. Písmu. Veškeré korporace a spolky vojenských vysloužilců se tímto svou, aby se této slavnosti hojně účastnily.

Jeho Biskupská Milost v Nechanicích. Dny právě minulé byly pro město Nechanice i celé okolí dny radosti a plesání. Vždyť po dlouhé době 12 let dlel ve středu našem nejd. vrchní pastýř, aby zde udílel svátost sv. břimování a aby vykonal generální kanonickou visitaci. — Ve středu dne 20. t. m. uvítán nejd. pan biskup na hranicích kolatury v obci Lubné duchovním správcem nechanickým dp. Josefem Hlavou a ostatními duchovními, p. patronátním komisařem Jos. Svobodou, p. místodržitelem radou H. Steinfeltem, za školní dítky uvítal vrchního pastýře tak školy sobětné Alois Šaroun. P. biskup poděkoval za upřímné toto uvítání, zvláště slovněmu p. patr. komisaři Josefu Svobodovi za jeho práce a námahy, dal si představit všeho úřednictva panství J. O. Jana hraběte z Harrachů, jak velkostatku tak i lesní. — Po té doprovázen banderisty a dlouhou řadou kočárů, projel nejd. p. visitátor městem praporem ověnceným na zámek Hrádek, kdež byl ubytován. Zde upřímně pozdraven a přivítán J. O. Otton, hrabětem z Harrachů, školními dítkami z Hrádku, za něž promluvil žákyň M. Kalenská, p. řídícím učitelem Fr. Rybou, obecním zastupitelstvem a místním sborem hasičů. — Druhého dne přijel nejd. p. biskup do Nechanic, kdež před farním domem přivítán duchovními, zástupci c. k. úřadů, školními dítkami, za něž promluvil Vil. Plánickova a M. Sukova. — V chrámu Páně sloužil nejd. p. biskup mši sv. a po ní promluvil krásnými a přesvědčivými slovy k shromážděným věřícím, aby je nadchl k boji pro sv. věru, za níž nikdy, zvláště v nynějších těžkých dobách, nemají se stydět, nýbrž vždy životem svým vyznávají. Dopoledne i odpoledne udělena svátost sv. břimování 1006 břimovancům, načež konána skouška z náboženství škol venkovských, po jejíž ukončení krásnými slovy rozloučila se s nejd. p. biskupem Fr. Petráčkova z Hrádku. — V pátek 22. května po mši sv., kterou sloužil zase nejd. p. biskup, konána skouška náboženská dítek škol nechanických. Zde zvláště poznala mládež i dospělí upřímného přítele svého, jehož největší radostí jest býti mezi nevinnou mládeží, již křehnati a s ní katechizovati. V měšťanské škole uvítán nejd. p. visitátor upřímnými slovy p. ředitele Aro. Horáčka, pozdravil se se všemi členy sboru učitelského. — Jak velice lid náš oblíbil si vrchního pastýře svého, viděti bylo v neděli, kdy po návratu ze Strážova konána v nechanickém chrámu Páně závěrečná pobožnost, již účastnilo se ohromné množství lidu. Na žádost duchovního správce promluvil p. biskup slova krásná, slova útěchy a povzbuzení — a poněvadž slova ta vycházela ze srdce, šla také k srdci lidu, jak znáti bylo na očích všech. Lid i děti braly se k mládkovi svému, aby aspoň políbili mohly ruku tu, jež jim tak ráda žehnala, a když za hlaholu zvonů odjížděly povozy k Hrádku, vzdychali mnozí: „Ano, pravda to, sotva že pozná lid upřímný a zbožný, zase odejítí musí dále, aby i tam šířil a těšil v dobách tak slych a vášných. Provázej, Bože, kroky jeho, sil a dlouho nám ho zachovej!“ — Velikou zásluhu o zdar visitace získal si J. O. p. hrabě Otto z Harrachů, jenž s nevšední, sobě vlastní ochotou vycházel vždy vatřic J. Biskupské Milosti, aby mu osladil obtížný úřad jeho. — Báh posiluj Jeho Bisk. Milost na dalších visitacích cestách!

Diveká štvaniice proti katolictvu v Hořicích. Uvádíme jeden dopis o štvácké schůzi v Hořicích v „Škol. Obsoru“. Mimo to zaznamenáváme dle správy jiné nám zasláné: Takové sdívočilé štvání, jaké bylo dne 24. t. m. v našem městě, takovou sbírku nejprostších, neotesaných nadávek na katolictvo metaných věru posud málokde bylo slyšeti. Fanatický vřek vybějel se bezpředmětně, až sami radikálnější lidé trnuli. Hodinu i místo zahájení protikatolické schůze volili si naši nepřátelé chytře — o 10 hodinách, kdy právě končí služby Boží, tak že velký počet mládeže ze školy obecné, odborné i obchodní počal naslouchati útokům. Krátce zde zaznamenáváme nejcharakterističtější „hluboké myšlenky“, jimiž chtělo panstvo posluchače „vzdělati“. Volný myslitel dr. Bartošek pravil mimo jiné: „Náboženství katolické jest náboženstvím lži, vraždy, podvodu a všech zločinů a nemravností. Proto s ním ven ze školy! (Uváděl jako příklady (!!!) Kaina, Noěma, Ezeana a Davida). Ti pak, kdož za kněžství jdou, tak zv. klerikálové, jest banda lenochů, zlodějů, podvodníků.“ Anarchista Lhota: „Náboženství katolické jest syfilitickým vředem a církev mřecha, kterou třeba zašlapati dle slov Voltairových: Zabte tu hanebnici!“ — Bydlo: „Ruče říkavých kněží jsou močlaté, špinavé, zlečinné, černé.“ — Pokrokový řetězk: Divím se, že státní úředníci za mizernej šold, který jim stát vyplácí, naprudávají státní své přesvědčení lidem a české.“ — Když se člověk díval do těch vyjevených tváří, do těch očí vřekem arčících, mimoděk si povzdechl: Tihle lidé by dovedli dát jinému svobodu, ti by dovedli očiti i cizí přesvědčení? Hřesa obcházel při patření na ty lidi tak se-

stoudně lhoucí, hanební dobrý český lid, který v kostele katolickém útěchu ve strastech hledá. Kdo by těm lidem věřil, musel by se domnívati, že jsou kněží horší Hunův a cikánů, že číhají jako krvslácní sváť, koho by trýsnili. Když jsme měli schůzi svoji vlastní, ta hosté nezvaní našeho řetězka uřvali, okna na děkanství rozbili. Když však naši protivníci přišli, hned se postarali o to, aby se katolík vůbec ani k slovu nedostal. Tu je dobře vidět, kdo vlastně se bojí pravdy, kdo chce prováděti výstřednosti bez kontroly hlasů jiných. Nás ovšem útoky takového rázu nesmatou. Báh nás chrání před takovou katurou. Všichni lidé dobré vůle po vyloučení aurových slov nabyli tím více přesvědčení, že jest nutno, aby se tím úsilněji ohýstali k sebeobraně a proti fanatikům se organizovali.

Loupež na bílého dne v Pardubicích. Před několika dny ubírala se industriální učitelka sl. Teplá odpoledne asi k 5 hodině ze školy v Ohrazenicích, kamž dochází z Pardubic vyučovat. Když přišla do lipových alejí pod zámek v Pardubicích, přiblížil se k ní najednou jakýsi pobuda a tásal se jí na jakousi hostejnou věc patrně v úmyslu, aby slečnu zastavil. Slečna se opravdu zastavila a neřli se nadála, vytrhl jí násilně malou příruční tašku, jakou nosí obyčejné dámy pro šátek a toboleku, a okamžitě dal se s lupem na útěk. Náhodou měla slečna v tašce toboleku s obnosem 10 K. Neřli se nad takovou drzostí za bílého dne vzpomatovala, ubíhal již něčema přes luka pod zámek do města a až byl pronásledován jiným mužem, který se tu nahodil, zmizel přece v pardubských ulicích beze stopy.

Jak se baví mládež. V Pardubicích je zavedena „Učednická Besídka“, spočívající v tom, že učedníci scházejí se v neděli odpoledne ve staroměstské škole a tam za přítomnosti některých učitelů nebo profesorů se pěstuje ušlechtilá zábava, předčítání a pod. Minulou neděli však někteří učedníci vytažili z lavic kalamáře a bavili se tím způsobem, že je háseli i s obsahem s okem do sousedních zahrádek. Jeden krásný předmět udeřil náhodou dítku tam dříve a potřísnil její šat tak, že byl naprosto zkažen. To není ušlechtilá zábava.

Nestoudnost při plavení koní v Pardubicích. V Pardubicích pod „Bubenem“ nedaleko děkanského kostela je plavidlo pro koně. Až jsou tam tabulky s výstrahou, že koupání v tomto rameni Chrudimky přináší se zapovídá, přece to tam v létě vypadá, jako by toho zákazu vůbec nebylo. Na břehu sedí tam po celé odpoledne až do večera celé hejno úplných nabačů často i dospělejších hochů, kteří tam čekají, aby buď za odměnu anebo pro zábavu plavili koně sem přivedené. Na tak frekventovaném místě, kde přejde zvláště k večeru tolik lidí obojího pohlaví, působí to opravdu dojmem odporným a je to boťový paskvil na policejní zákaz tam zatím jen přibitý. V Pardubicích není přece policie tak slabá, aby si nedovedla zjednatí respekt u hochů, u nichž výstražné tabulky nemejí žádného významu.

Tamburašský koncert v Hořicích. Dne 24. t. m. zavítali k nám na pozvání zdejší Odbočky Všeob. sdružení křesť. dělnictva tamburaši katol. jednoty z Hradce Králové do sálu p. Konráda. Koncert uspořádaný vydal se nad očekávání střele přes nepřátelskou agitaci našich dobrodinecků, kteří dle všeho pokrok vidí v mazení uměleckých snah. Vynasnažime se, aby tak krásný koncert v čase příhodném se u nás opakovat. Dostavilo se četné obecenstvo z kruhů dělnických i z kruhů inteligence. Jednotlivé výkony mistrné secvičeného tamburašského sboru byly oměňovány nadšeným potleskem. I solová čísla na housle, jež hrál dirigent dp. Sahula za laskavého, precizního doprovodu p. kapelníka Holuba, byla přijata velice vděčně. Zařili jsme věru chvíle velmi krásné. Srdečné díky vzdáváme všem tamburašům, zvláště dp. Sahulovi. Děkujeme velečtnému p. Holubovi za jeho obratný doprovod na harmonium. Upřímně náš dík patří sl. spolku ochotnickému „Klicperovi“ za dobrotivě zapůjčení harmonia a potřebných příprav. Měle nás překvapili vítanými hosté z Ostřetína a z Rovné svoji návštěvou. Děkujeme jim za jejich účast, slibujíce, že v příhodné chvíli návštěva odplatíme. Umělecký večírek se dne 24. t. m. zůstane nám dlouho v milé paměti.

Akademie v Rychnově n. Kk. Dne 18. t. m. pořádána zdejší sborem profesorským zafila pěvecká a hudební akademie ve prospěch fondu chudých studujících. Velikou zásluhu o zdar mají pp. prof. Dom. Trnka a p. učitel zpěvu Al. Provazník. Zvláště horlivě si počínal p. prof. Trnka. Především se nám líbilo provedení Foerstrovy „Tři jezdců“, Fibichovy selanky „V podvečer“, Dvořákovy „Vodnickovy arie“ a Schubertova quartetta. Studující Wunneh, Kopecký, Koláček, Vaněk, Říha a Wanzel dobyli si svými uměleckými výkony nadšené pochvaly. Morální i hmotný úspěch byl znamenitý. Obecenstvo neobyčejně hojným účastnictvím odměnilo pp. cvičitele i žáky. Pro pokladnu chudých žáků vybralo se ovšem mnohem více než jiná léta. Jsme velice potěšeni tak zdárným výsledkem; vřucím našim přáním jest, aby ve snahách tolik ušlechtilých bylo dále horlivě pokračováno.

Vzdělávací úkolem mládeže druhm v Rychnově n. Kk. Již jsme myslili, že náš milý přítel mládeže p. profesor Chyský si od své povznesené činnosti pokrokové trochu odpočinul a že zatím sbírá síly k novému světlému působení na místě jiném. P. profesor však rád i nyní před mládeží zabývá se takovým pokrokem, který nestojí ani mnoho námahy ani peněz. Proč by si laicným způsobem nepořídil pověst muže vynikajícího nad všední, tuctové davy? Potkal nedávno studentika z primy, hochu zbožného. I sželelo se ctiteli Komenského a Husa, že to útlé srdce chlapecké svíjí se v avěraci kazajce zlého klerikalismu. Jak jen tu dušičku vyprostit a povzést k zenitu moderních pravd? Něco se pro takovou chorou duši udělat musí. Hoch se modlí!! Co jen s ním takhle bude? Klerikalismus přece může celý národ otrávit, ba zničit. Ovšem právě v zlaté době Otce vlasti „zřítal“ klerikalismus; náš národ nejvíce — a přece jej neotrávil. Otravuje klerikalismus náš lid již přes tisíc let — a pořád národ nezhynul. Nějak dlouho ta otrava trvá. Ale což nedokáže-li katolická církev naposledy zházu našeho národa přece? Proto rychle na pomoc mladým! Vždyť by je obětavě, pracovitě, zbožně a poctivě matky katolické mohly skazit. A tak pokrokový profesor blíže měš. školy se ohlupce paedagogicky zeptal: „Vy se modlíte ráženec? Myslíte, že vám ten ráženec pomůže?“ — Pane professore, předně účty ze své pobožnosti nemusí žák skládati v ruce intimního přítele židů. Myslíte li, že náboženství jest větší soukromou, neplette se do té pobožnosti, která se vykonává soukromě a mimo školu. Proč pak veřejně zcela důsledně neprohlášíte, že neprosopjí židům modlitci řemínky? Nejdřív přece vaše láskyplné srdce má raditi nejbližším svým přátelům. Ten hoch dobře ví i bez vás, že sám ráženec nepomůže; tolik však jest přesvědčen, že Báh pomáhá modlitcím se člověku rozhodně víc než některý pokrokáč. Když jste mu nepřál ráženec, proč jste mu hned sám nepomohl vydatnějším způsobem? Dovedete pochopiti, čím jest modlitba chlapci sirotku, jež chudá matka pradiena namáhavou prací musí živiti? A modlili se, drabý pane, ráženec lidé daleko osvěcenější než jste vy. Měl byste znáti celou řadu genů světové pověsti, jímž ráženec nevalil nic v skutečném pokroku. — Jeden profesor ke vši svojí veliké práci (je třídám v oktávě) nešetí času, ujmá si spánku, aby studentstvo zušlechtoval uměním a aby akademií rozmnožil fond pro chudé studující. Druhý však chce „pomáhati“ žákovi odnímáním útěchy náboženské. A naě by pokrokový profesor při dějepise se zmiňoval, kolik slavných mužů se modlilo ráženec? To je líp při vykládání dějin starého věku mluvit o — Lurdech. — Lehko se pozná, zdaž prospívá žactvu profesor neumorně pracující anebo který hledá popularitu dokonce i v tom, že žákům strká za krk chrousty.

I. český spolek pro zvelebení vělařství, zahradařství a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná valnou hromadu v neděli dne 31. května 1908 o 7. hod. večerní v Chrudimi v hotelu „na Bídě“. Pořad: 1. Po zahájení schůze správa jednatele, pokladníka a revisorů účtů. 2. Doplnovací volba jednatele a člena výboru. 3. O významu spolku pro rozvoj jednotlivých odvětví hospodářských. Promluví delegát zeměd. rady pan F. Bauer, ředitel zem. stf. hosp. školy. 4. Světelné obrazy, znázorňující život a chov včel. Předvede skoptikonom pan učitel Klaus a vysvětlí předseda Alois Thuma. Ku hojně návštěvě předsednictvo sdvořile sve. Hosté jsou vítáni.

Vojna není žádný špás. Tak hlásá vojenská píseňka. Ale někdy se zdá, jako by se přece na té vojné chtělo špásovat. Dostavil se v Opocně k odvodu poprvé Jos. Řehák z Mal. Svatoňovic dne 25. t. m. Co tu bylo řeči, že ho vezmou k námořním hláskům, nebo k jízdecké infanterii? Jest totiž tak krátkozraký, že musí míti při čtení knížku osm centimetrů před očima. A pak mu chybí ještě malíčkost; dva prsty nemá celé, jsou v polovici utřiznuty. To ovšem mnoho nevalí. Osm prstů a dvě pálky dělá dohromady prstů devět, tak že celkové počítáno — chybí mu prst jeden. A to už se lehko strčí. Ani nejpříjemnější šikovatel, který vojákům prohlíá každý knoflík, nepřepočítává vojákům prsty; patrně tedy, že na tom mnoho nezáleží, jestliže mezi tolika prsty některý chybí. Mohli-li se státi jednooký žižka obratným důstojníkem první hodnosti třídy a nešel-li do penze ani tenkrát, když přítel o druhá oko, nelze se přliší diviti, že moderní komise přifadila Řeháka k Marsovu čechu a to s plnou důvěrou, třeba že skromný mládenec vyznával skromně nedostatky své. Řekli mu, že ta krátkozrakost pranic nevalí. Dají ho na tři léta ke kavalerii — a kůň jest dost veliký, aby ho i krátkozraký uviděl. Ovšem by byla větší svízel, kdyby rekrutovi chyběla celá hlava. Slabé oči a seřiznuté prsty — toť malichernost. Ostatně doufáme, že se tomuto novému obránci vlasti na vojaš oči polepší. Kaprál totiž dovede vojákům „vytříti srak“ hned. A tak, mladý bojovníče, jen smušile hleď budoucnosti vatřic! Jednooký Hanaibal byl dlouho postrachem i nejsilnějších Tajůšů, kulhavý Tamerlan dělal divy se svým vojskem v Asii. Proč bys ty nemohl si dobytí slávy

v boji s Taliany nebo s Prusky? V době secese
ještě včas gusťo žijící než dříve. Také se mluví
dobře uplatnit. Až ta vojna nastane, mluví aspoň
blíže k táboru spících kamarádů, a až by bouzla
nepřátelská rána, dovedeš rozhodně popláchnout
hvizdnouti na dva (ovšem celé) prsty, aby kama-
rádi vstali a k obraně se přihotovali. A to bude
taký rozhodně vojenská záleža. K musice té
ovšem nevezmou.

Hrozná povodeň na Čáslavsku. Krutá
boute rozpoutala se nad Čáslavskem dne 23. května
odpoledne. Potřelí Doubravky stíheno bylo průtrží
mračen, která z křídla řeky učinila divoký veletok
se všemi hrůzami povodně. Škody učiněné v ně-
kolika taktých hodinách jdou do statisíců. V Mla-
doticích strhala voda přibruvši se z ústředí
žlabů Chotěbořských všecky na břehu stojící
domky, takže obyvatelé stáli se žebráky. V Ronově
odnesla voda p. Hailičkovi, mlynář, zásobu klad,
prken, sošen a vniknuvši do chléva, utopila kolik
kusů hovězího a vepřového dobytka. 14letý hoch
Heřmánek vyběhl s kamarády lovit dříví, byl však
proudem stržen a zabynul ve vlnách. O hrozičím
nebezpečí uvědomení občané Žlebsí, ale někteří
nechtěli uvěřiti, že by mohlo takové nebezpečí se
blížit. Ba, když voda začala řádit v panském
mlýně a utíčený strážník vybízel lidi, aby opustili
místa u řeky položená, ještě váhali. A za 10 minut
bylo již pozdě. Co zůstalo v domech, to bylo od-
plaveno, zničeno, a obyvatelé sotva že pjdou a
vykřik holé životy na straně zachovali. Vldp. děkan
A. Schreiber, sotva uslyšel o stoupající povodni,
spěchal do farního chrámu u řeky položeného, aby
s dp. kaplanem odklidili cennější roucha, sv. oleje
atd. Ale sotva vešli do kostela, už voda se drala
za nimi; a tak brodice se po pás, nuceni byli
chrám opustit. Na 2 metry vysoko stála voda
v kostele a sponsty, které tu učinila, jsou brozně.
Slepě řádila v kněžské kryptě, proti kostelu polo-
žené, kde svedla těžké kovové rakve, drtic jimi
vše, co v cestu přišlo. Dravý proud pln plovou-
cího dříví satarasil řečiště a voda vrazila i do
míst, kde by se jí byli nikdy nenadáli. V některých
domech sahala až do stropu. Velmi zle postižení
byli obchodníci v úžší části města, na př.: pp.
Braunstein, Ždárský, Kučera, Čuda, kteří mají
všecko zboží zničeno. V hostinci „na Hrázi“ utopila
se jistá žena z Mladotic. P. Procházka zapo-
tčila voda statného býka a koně, kteří se za-
chránili jenom tím, že vyskočili předníma nohama
na žlab a hlavy vytrhli až ku stropu. V zahra-
dách položených u řeky vytrhány byly stromy a
díly odneseny. P. Kubeikovi, koláři, odneseny
všechny zásoby dříví i hotová díla. Škod k ne-
spočtení. Jakou silou hnala se voda, patrně z toho,
že vystavěné nádrže zdi rozbořila, mlýn u elek-
trárny strhla, mosty cukrovarský a nádražní jako
hračku rozdrtila. Kamenný most div se nerozbořil
a bude potřebovat značných oprav. Od Žlebsí va-
hila se voda k Vrdům a Bučicům, kde, majíc ote-
vřenější řečiště, zaplavila široko daleko luka a
pole, zanechávajíc všude sponstu. Železniční trať
na lokálce Čáslav-Třemošnice jest silně poškozena,
takže doprava byla zastavena. Zvláště utrpěl most
přes Doubravku. I ve Vrdech voda satarpila pří-
bytky a všecky předměty volně stojící odplavila.
Ve Zbislavi a níže položených obcích nuceni byli
obyvatelé v noci přehazet domy u řeky, rádi, že
zachránili holé životy. Až k ústí svému nesla tato,
tolikrát již na papíře regulovaná řeka zhouba a
zkázu. Hned po katastrofě byla oznámena škoda
naším poslancům, kteří, Hlátků i zeměti, za města i
venkov, s energií ujali se práce a někteří sami
přijeli se podívat na způsobené škody. V Čáslavi
pak konána byla schůze a usneseny příslušné
kroky. Obracíme se zvláště k pp. poslancům Ša-
batovi a Prokopovi, aby na patřičných místech
tlumočili co nejřízněji požadavky k úlevě bídy
tak nutné. Zvláštní chvaly zasluhují za záchranné
práce ve všech obcích obětavě konané v tento čas
svrchovaného nebezpečí slavné hasičské sbory.
Všechna čest takovým pp. hasičům, jako jsou
Ronovští, Žlebsí, atd., kteří bez rozdílu konfesse
a bez ohledu na to, komu pomáhají, hrdinně se
obětují. Milionářům ardelem otevírají se tu dokořán
dvěře k prokázání skutků lásky; dárky přijímají
farní úřady a úřady obecní ve jmenovaných obcích.

**Příspěvek o pokroku agrární strany
na Čáslavsku.** V Bílém Podolí čítá se na 25
rolnických usedlostí, v nichž zaměstnáni jsou všeho
vůdce 4 čeleděnové a 1 děvečka. Ostatní hospo-
dářsi si musí všecko obdělávat sami, třeba měli 50
koreč polí a stádo dobytka. Tamtéž chystají se
soe. demokraté založit spolek, jehož členové neasmí
se dáti najati pro polní práci. Doufáme, že mnozí
s nich si přes to ruce podají, až je katolické slu-
žného rozohřeje.

Z Čáslavě. Za strašlivé bouře dne 23. t.
m., již není hned tak pamětník, udeřil blek do
kolny p. Smutného, čp. 108 a zapálil ji. Štěstí, že
bylo to za nejmenšího lijáku, neboť jinak celá
část města mohla se octnouti v plamenech. Jsou
v oné části domky, stodoly, chlévy a kůlny taktá
na sobě nalepeny. Jak prudký mohl být požár,
bylo patrné z toho, že hmotí a jim na pomoc pří-
spěchavší praporek zeměbrany měli co dělati, aby
ohně lokalizovali. Podivným dojmem působilo, že
hasiči nemohli oháňati kůl a že když sami stří-
haček se chopili, stáli se terčem posměchu někte-

řích známých „dobrodinců“. — Přítel, který v ce-
lém okolí Čáslavskem způsobil strašlivých škod,
zvedl hladinu zdejšího podměstského rybníka tak,
jak od let sedmdesátých nebylo. Velikou škodu
utrpěl p. Kalal; jenom byla mánada za kolik set
zlatých odplavena, a občané, kteří mají své po-
zemky podle potoku Bralenky. — Všeobecnou
účast vzbudilo neštěstí, které postihlo p. c. k. dv.
finan. radu Čunáta, jenž si tu zachoval nejlepší vspo-
mínky z dob zdejšího úřadování. Syn jeho Jiří,
sloužící zde jako zástupce důstojníky, sáhl si na
život. Byl to velmi hodný mladý muž a zvláště
mašstvo ho milovalo. Hrdě se hlásil k českému
svému původu. V zanechaném listě vyřčil přičiny
svého skonu, které se dotýkají právě uvedených
jeho vzácných vojenských vlastností. Pohřben byl
v Praze bez vojenské účasti, jež by prý na rodinu
byla velmi trapně působila. — Komedii bez konce
bylo by lze už nazvat stavbu občanské záložny.
Nyní opět objevil se projekt, aby koupních domů
bylo upotřebeno na stavbu poštovní budovy, kterou
by záložna státu pronajala, a pro záložnu upraven
dům Kopschüttzův. Jsou to jenom nové průtahy,
neboť dá se mysliti, že záložna hospodářská, která
dosud poště místnosti pronajímala a která k vůli
poště také velkou přestavbu před několika lety
provedla, úřad poštovní jen tak zhora nepustí a
kdyby přece se tak stalo, pak můžeme čekatí boj
dvou peněžních ústavů proti sobě, byť nevěřejší,
tož aspoň tajný. — Večer „Slavjanského“ těšil se
značnou pozorností, až byla obava, že pro odpo-
lední bouři bude divadlo poloprázdno. Ale jednak
pověst, že sbor předcházela, a jednak slovanská
myšlenka přivábily dosti posluchačů, kteří odebá-
zeli zcela spokojeni. — Při posledních bouřích
bylo rokováno na několika místech o tom, jak
má být obecní budova a k tomu škola (c. k.
gymnasium) bez hromosvodu. Snad se čeká na tu
přestavbu, která se táhne jako pověstný mořský
had a konce nemá. — Jméno svědci, kdy začne
již obléhaná stavba ležení k opravě chrámu Páně.
Tak jak se to dosud vlečlo, mohlo by to být až
na podzim, kdy se vůbec u nás podnikávají o-
becní stavby neb opravy, nejspíše aby dále vy-
držely (?). Snad by bylo také dobře, kdyby se o
tom spolek pro opravu chrámu Páně dozvěděl, a
kdyby pak počala byla čilejší agitace. Takhle ani
u členů výboru se nelze dozvědět pravdy, takže
vlastně se ani neví, kdo a kdy co začal. Lásky
k věci tím nepřibude.

Z Ronova u Čáslavě. Příteli, proč se
dnes tak hlasitě smějete? — Inu, inu, jak bych
se nesmál! — Tak mluvíte. Inu to máte tak, praví
drab na nádraží v Čáslavi ku příteli Před něja-
kým časem angažoval do kanceláře náš t. j. Čá-
slavský Pravdomil šaška a nevím, je-li z vesnice
či z města! — Myslíte to vážně? — Inu ano,
šaška a ten má zvláštní referát; dodává totiž řep-
niské správy, „úplně zaručené“ z Ronova n. D. I
Ten podává důkaz o tom, že pravda jest jenom
jedna. Neboť již čtyřikrát veřejně denuncoval, že
arciklerikálové v Ronově pácbají hrozný, policejné
stíhaný zločin. — Na a co se stalo? — Mluvíme
po tichu, oni hrají karty a při tom pijí pivo. —
Že mluví pravdu ten šašek, tomu úplně věřím;
neboť nemožl se na jiný vtíp, než na karty a to
čtyřikrát za sebou, a jest to stále jedno a totéž.
Ten podivný tvor musí mít nějakou horečku de-
nunciační, neboť to činí jako špiel z povolání.
Jednou denuncuje u úřadů v Hofe Kutné pp.
Culka, Urbana, Šedého, jindy anonymním listkem
místního p. kaplana v Čáslavi, jindy pp. Handlře
a Hájka pro kolportáž „Šitů“ atd. Inu my obča-
lování kápneme bez mučení pravdu: několikrát
jeme brali pro zábavu, dle libosti budeme hrati
dále. Ten angažovaný Kašpárek jistě že jest proti-
klerikální. Není prý; vždyť onehdy si rozbil ná-
prsenku, že jest katolíkem — ano prý lepším,
než ti, kteří konají své povinnosti náboženské.
Při tom stoupá na špičky a křičí ve své domy-
šlivosti: Vzte, lidičky, jsem veliký, ale žádný ho
nevidí a nechce slyšeti. Ti podruhové šaška mají
plná ústa volnosti a svobody; ale to neplatí pro
katolíky. Jeden volá, že jim ani nepatří volební
právo. Proč asi? To jest svoboda a pokrok. Druhý
omezuje katolíky v zábavě. Proč? To jest ve
jménu svobody. Jiný — a to bude asi náš Kaš-
párek, ten má znamenitý nos, který cítí, jako je-
zevčík na kilometr cesty, co v kterém bytě se vaří.
Starý jeden Icík Hrával: „Kdo má maslo na
hlavě, nesmí na slunce“. To si, milý Kašpárka,
dobře vezmi k srdci! A tobě, bytosti písčící správy
z Ronova do Čáslavského žurnálu, kladu malou
otázku: Zda ještě se pamatuješ na ony krásné
chvilky, které jsi zažil ve společnosti fešného a lu-
xozního p. kaprálá, a kterak nejeden z tvé sp-
lečnosti nyní již čekali jako hladoví, až pan
kaprál spí po půlnoci s vámi dal se ve hraní
karet a ti umravňovatelé jak jej přímou ohrali
o korunky, když nebyl při jasné vědomí. Snad
si p. pisatel lokálků z Ronova vzpomene; není
tím ani celých 5 let. Malý rozdíl však jest mezi
brou arciklerikálem a jich protivníky. První hrají
po česku a druhí po maďarsku. Snad druhý soudruh
se též upomene, jak ve jménu pokroku na Nový
rok jednoho století o půl 8. hod. ráno, mezi tím
co sbožný lid nepokrokový šel do chrámu, aby si
zde vyprosil počeňání, on — nesa orangutana na
zádech, po malé vycházce na naše předměstí stále
byl zaspokojován ženským jazykem: Milostpane,

jdou domů! Ale k nemožným věcem těžko nutiti.
Jiný si pomyslí: Vždyť ani nemohli ještě zapo-
menouti, jak jsem zachoval ve zlatých náramcích
v oboru hereckém. A co asi štáb vzácné společ-
nosti, která v 7 hodin ráno za veselé nálady zvolá:
„Jame my to pokrokati“ a ruče i hlavy klesají
na stůl při slovech „nad Ronovem, a víť á“. Inu ti
klerikálové dosud svých povinností neza-
nedbali. A ten šašek či Kašpárek dává vskutku
přece zaručené správy a řídí se pravidlem „o
mrtvých jen dobře“. Tuhle si zase něco popletl;
nevíme, zda schválně či nevědomě. Spadl totiž
kočí Kučera s vozu a kolem přelet, zůstal chladnou
mrtvolou. A dopisovatel lokálků do krajinického
žurnálu opovážil se ještě napadnouti mrtvého a
jej zlostiditi, že byl opilý, ať jest to naprostou
nepravdou. (Byl snad klerikál.) Kdosi chtěl roz-
bít k vůli „pokroku“ všecky stávající spolky.
Bezdě zasadil ránu, rozestval spolek rolnický,
strkal nos do farního kněze a živnostníků a chtěl i
lidumilný spolek hasičů přivést v posměch bro-
madným vystoupením. A ejhle! Strašná katastrofa
živelní pohromy vodní objevila se 23. t. m. v okolí,
a spolek hasičů byl první, který ukázal svoji obě-
tavnost bez rozdílu a horlivě zastával v pravý čas
svoji úlohu. Nechtějí sili a mohutní spolek dobro-
volných hasičů! Mužné v před!

Chameleoni na Čáslavsku. S tímhle
Čáslavskem bude mít věda brzy co dělat! Dosud
bylo známo 82 druhů chameleonů, z nichž jenom
jeden druh v jižní Evropě se vyskytoval, ostatní
až v Asii a Africe. Živí se vesměs hmyzem, který
na lepkavý jazyk chytají. Teď najednou se obje-
vilo několik nových druhů na Čáslavsku. Těžko
řici, kdo na tom vinu má, že věda v tomto směru
Čáslavsko zanedbávala, že o nich ví teprve teď.
Možná, že zde byli už loni. Konány byly sice za-
rozmělnými účely potulky po Čáslavsku, zvláště
letos záhy z jara, ale to ještě nelesly po švest-
kách housenky, a každý si válel jen tvorů roz-
umných, ať už si patřili na universitu nebo do
blázince. — Je jich zde více druhů; každý vy-
padá ovšem trochu jinak, ale chameleoni to jsou.
Některé věci mají společné: lepkavý jazyk, šil-
havé oči, na hlavě pyšný hřebínek, který po ura-
žení hned naroste; kůže má tu zvláštnost, že mění
barvu dle okolností do červena nebo do zelena a
z nouze i do černá. Poněvadž tyto barvy jsou u
nás barvami politických stran, nazývá se tento
druh chameleon politický. Do dalšího podrobné-
ného rozlišování se však pouštět nemůžeme —
to jest úkolem volné vědy. My můžeme pouze
naše přírodopysce na některá dosud nám známá
nalezitá chameleona upozorniti, aby už věděli,
kde je mají hledat. Tak na př. ve Zbislavi vy-
skytl se jeden, který má tak tvrdou kůži, že si
se žádného ourazu nic nedělá, jazyk tak lepkavý,
že „bere na každého červa“, dokonce i na par-
dubský perník. Koná daleké vycházky a umí
měnit barvu, jak si kdo přeje, jak ho pohladí
nebo v jakém je ovzduší. V chotusickém vzduchu
vždycky zčerná. Exemplant tento by zasluhovalo
naležít do libu. Proto jsme se dne 23. května
velice polekali, když rozvodněná Doubravka za-
topila celé okolí Zbislavě (ovšem i jiných osad
na svém toku), že nám ho voda vezme, neboť od-
nášela kozy, mosty, nábytek a různé živočišstvo.
Co bychom si byli počali? Ale, Bohu díky, ne-
stalo se, a tak jsme rádi, že ho máme. — I v Za-
řičanech vypravují si lidé o jakémsi černém cha-
meleonu, který se dal nerozumím chytit a natřít
fermeží na zeleno. Zda pod tím náterem může
ještě barvu měnit, kdo pak ví? Jen tolik je jisto,
kdyby se umyl, že černým zůstane. Podobné svěsti
dochazejí i z Bílého Podolí. Už několikrát byl
prý u pasážířů přistaven obrovský chameleon,
právě když měnil barvu z tmavé do zelena. Zda
se, že jich je zde celé hnízdo; ale že se lidem
velice vyhýbají a před nimi ukrývají, nemohou
být blíž popisati. Za to často bývá viděn mladý
chameleon s očima jako ozbrojenýma, s kohoutím
nárástkem. Umí nejen barvu dobře měnit, ale na-
skakuje mu i husí kůže, když je polapen. Až ho
chytí ještě jednou, skusí prý na něm také, zdali
mu naroste znova hřebínek, když se mu sráží.
Podobá se velice karikatuře onoho volného my-
slitele, co zde po celém okolí rozdává sadarmo
„Havlička“, až 70 výtisků pro jednotlivou osadu.
Ještě že to je sadarmo, to je tak přiměřená cena.
Však už bylo na čase, aby lidé trochu shloupli.
„Čeho moc, všeho škoda“, i kdyby to moudrost
byla. Aby to tedy s námi špatně nedopadlo (pro-
tože pomalu v každém těle bude moudro), vedlech
Volné Myšlenky usnal včas za nutné lid trochu
sblíbit. Všecko na světě je k něčemu dobré. Ti
chameleoni jistě taky. Jen aby nám tady nevy-
hynuli! Švestky máme obaleay housenkami, ale
takhle dlouho nebudou. Zelen jejich bude zachrá-
něna a knedlíků bude moc. Ať se nám teď někdo
ve střední Evropě rovná!

Z Potěch u Tupadel. Die proskakující
správ má být uspořádána schůze p. agrárního
poslanca Kubra buď v Potěchách neb Braděčích.
Ještě asi předmětem jejím bude jednání o po-
skytání nutných úlev v brozně pohromě, bylo by
záhodno, aby naši voliči se otázali, jak daleko
pokročila záležitost zemské všeobecné pojišťovny,
která srovná křičí po stizení. Jest to přece také
bodem programu agrárního i našeho a v tom by
se obě strany brzy shodily, třebaš přes hlavy

jistých osob. Těšil by nás velice náhled našeho p. poslance, zvláště nyní po volbách do banky „Slavie“.

Zvěsti z Kutnéhorky. Strašlivá živelná pohroma, postihnuvši Podoubraví, spásobila i u nás brosných škod. Krupobití rozbilo mladé obilí, zvláště ozimy a topku a přival za ním se s nebe hrnoucí zaplavil níže položené pozemky a s těch, které výše leží, odnesl ornici i s osovem. V Kutné Hofe zvláště těžce byli navštíveni zhradníci, kteří stojí nad zákazou kolikaměsíční práce s vyhlídkou na budoucnost beznadějnou. Také obce Sedlice, Kaňk, Hlízov, Malín volají zoufale o pomoc. Panu poslanci naskytá se tu příležitost, aby své sliby uskutečnil. — Posledně otfela se svým známým způsobem o členy okresní školní rady pověstná kolínská „Česká Stráž“, vyjímajíc ovšem pochopitelně p. místodrž. radu a okr. hejtmana. A to vše proto, že okresní školní rada schválila, aby se děti zúčastnily průvodů církevních o dnech křesťanů a o sv. Marku. Spílá tomu „klerikalismus“, když ale z osad více než dvě hodiny vzdálených musí putovati děti evang. k vyučování konfirmačnímu a když tím stráví celé dny, zameškávajíce vyučování, to je velmi správné... Fariseové!

Z Kácova. V den sv. Jana Nepomuckého konána byla u nás veřejná schůze, na které řečnil p. sekretář Mužík z Hradce Králové. Shromáždění bylo obrovsky četné, prostranná místnost radniční byla přeplněna, lidé stáli na chodbách, v postranních místnostech, na schodech a venku. Řeč p. sekretáře Mužíka „O právech lidu českého a svépomoci“ setkala se s plným porozuměním a nadšením všech přítomných. O nějakém odporu se stran přítomných sociálních demokratů a agrárních nemohlo být ani řeči; řeč referentova upoutala a uspokojila mysl všech účastníků schůze, kteří při plném uvědomění a vzdělání nejsou dotknuti otravným dechem pokrokové nevěry. Schůze zúčastnila se městská rada s p. starostou v čele, úředníci velkostatků císařského, pp. učitelé z celého okolí. Veřejné shromáždění toto jest mezníkem v sociálním životě kácovském, kde katolíci počali stavěti brázu proti hroziící skáse mravní i hmotné.

Z Ronova nad Doubravkou. Katolický spolek „Rovnost“ za přispění bratrského spolku časlavského pořádá dne 14. června 1908 v hostinci p. Jos. Vávry v Ronově divadelní představení „Zachycen proudem“ od Dra. Fr. Hermannů. Jest to drama silné konstrukce a hluboké myšlenky. Čistý výnos věnován bude poškozeným živelní pohromou ve farnosti ronovské. Dobrým duším naskytá se ta příležitost pomoci v bídě a proto lze doufati, že naleznou spolek hojně příznivců a podporovatelů.

Z Týmitě m. Orli. Dne 31. t. m. pořádá čtenářsko-ochotnická beseda hudební večerek, jehož čistý výnos bude věnován ve prospěch poučné výchovy žáků měšťanské školy zdejší. Při tomto večerku laskavě spolupůčinkovati budou: Pí Magda Moravcová, sld. Anna Divišová, p. Jaromír Nág, virtuos na pedálovou harfu a p. Jaroslav Weinfurter, virtuos na lesní roh.

Rudé balladistické destaveníčko v Holicích. Někde pochopují socialisté volnou lásku až příliš volně. U nás jedna tovární dělnice přinesla lístek jistému obchodvedoucímu, v němž mu vyznala lásku a vyzvala ho na dostaveníčko. Mladík se dostavil na určené místo; ale stalo se mu neštěstí. — Šlo se ku tak zv. „Černému kříži“, kdež vyskočil jiný junák, Adolf Kroutil, z přikopu, udeřil onoho obchodvedoucího kyticí z trávy přes oči, povalil ho na zem a tak ho stýral, že oblek mu celý zakrvácel. — Obžalovaný při výslechu tvrdil, že byl oním mladíkem dříve napaden, čemuž vyšetřující soudce nepřiložil z dobrých důvodů žádné víry. Napadený sdělil, že, když v bezvědomí v trávě ležel, byla u něho provedena „kapesní prohlídka“; odcizeny mu peníze. — Zkrátka byla tak trochu odůvodněna slova, pronesená o letošní valné hromadě „Živnost. společenstva“, že člověk jest „vyvinutější zvíře.“ Vády na př. praporečkář Václ. Kmet jest ve vězení na osm měsíců pro krádež, Fr. Kašpar odsouzen na 5 dní pro zpronevěru sebranych přispěvků. Ukončí to nyní aféra Kroutilova? Tohoto člověka připravoval socialista na důvěrníka strany!!

Různé zprávy.

Odpověď Vídní. Národní Rada Česká v souhlasu Národní Rady Moravské zcela právem vysývá české lidi: Nešťastníci se nijak jubilejního průvodu v náslínické a slovenskou většinu v soustátí Habsburském urážející Vídní, jelikož na těžké urážky českého národa nelze v zájmu národní hrlosti a důstojnosti odpověděti jinak, při čemž zároveň doporučuje Národní Rada Moravská, aby ti, kdož se mnili účastniti průvodu vídeňského, účastnili se jubilejního průvodu českého v Praze, až přijede Jeho Veličenstvo do Prahy, na oslavu jubilea jeho uspořádaného. Dle tohoto rozhodnutí nešťastníci se nikdo tedy z národa českého v Čechách a na Moravě a ve Slezsku i v Dol. Rakouských samých slavnostního průvodu vídeňského, nýbrž český lid účastní se jubilejní oslavy v Praze.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro
závod je jeho
stoleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Agrárníci již svým stoupencům pomáhají. Ovšem zatím svým bohatším pohlavářům. Funkce jsou hezky obchodnický rozděleny. Sternbergovy „Lidov. listy“ napsaly: „Snem království českého není ještě svolán a agrární páni poslanci dělají se již o funkce. Ovšem, že jen o funkce placené. Nejprve zajišťují si na místo dosavadního jednoho dvě místa v zem. výboru, na něž zasadnou poslanci Zdářský a Kubr (s dietami 16.000 K). Náhradníkem bude B. Novák (as 3000 K). — Do ředitelstva hypoteční banky (2400 K) vyslán bude poslanec Kotlant, jemuž vyměřena zvláštní remunerační (proti stan.) Ústřední hospodářské jednoty (3000 K). Sinekurou v ředitelství zemské banky (2400 K) odměněn poslanec Melhuba. Kubr složí předsednictví zemědělské rady, kteréž připadne v úřad Chaloupkovi z Liblé (as 10.000 K), jenž za to vzdá se mandátu v Hrádku radě, kde pro neznalost němčiny není nic platné. Poslanec Švehla obdrží honorované místo (5000 K) předsedy — Tiskářského a vydavatelského družstva agrárního. Předsedou Ústřední jednoty hosp. společenstev (5000 K proti stanovým) jest poslanec Dvořák. — Poslanec Prášek, jenž následkem posledních událostí v nejbližší době odejde do zahraničí, obdrží penzi ministerskou (8000 K). Mimo to domáhá se strana agrární místa odborného předcey v min. orby (16.000 K) pro poslance Staňka, bývalého obchodníka se syrečky, a ponechání křesla ministerského pro kandidáta klubem jmenovaného. Všechny ostatní neplacené a čestné funkce ponechává strana agrární blahovolně poslancům stran druhých.“ — Patrně tedy, že agrární hospodáři jsou lidé velice obratní. Jenže sami řádoví vojáci zeleného regimentu mají trváte stále kyselejší; jsou to zvláště rolníci chudí, kteří by nejvíce pomoci potřebovali a přes to vidí, že subvence a diety rozdělují se výhradně rolníkům bohatým. — A hospodářství agrární? Hodně drahé! Za minulý rok vyplaceno bylo jen úřednictvu v Ústřední jednotě všeho úsady 1331 tisíc 868 korun. Páni výboři a představení sbrábili 12 tisíc 267 korun jako cestné. Tolik rolnictvo české vyplácí úředníkům, kteří o posledních zemských volbách jezdili po okresích a agitovali pro zvolení agrárních do sněmu! Celkové náklady správy obnášají 187 990-60 K. Není divu, není-li rolnictvo české s takovým stavem v Ústřední jednotě spokojeno.

Německá kultura v Karlových Varech. Čechové uspořádali v Karlových Varech v Besedě dne 24. t. m. důvěrnou schůzi, na níž se mělo rokovati o vnitřní úřední řeči. Sotva však promluvil český řečník několik slov, počali Němci besední dům bombardovati kamením; zcela i z revolverů stříleli. Ani jedno okno nezůstalo ušetřeno. Policie vytiskla účastníky zmařené schůze mezi německé fanatiky, kteří doráželi holemi a kamením na české hlavy. Jaké důsledky z toho odvodí Čechové, jimž není svobodomyšlnost a ryzí vlastenecký prázdný slovom? Budou snad dále pomáhati německým Francům utlačovati svobodu katolictva a to i českého? Sdělujeme nám jeden kněz, že v Čes. Besedě v Karl. Varech též všecko není úplně zdrávo. Beseda se má co nejopatrněji vystříhati všeho, co by Čechy zbytečně dvojilo. Když však duchovní přišel do Besedy, aby se zúčastnil zábavného večírku, byl přivítán jarmarečným výstupem, jímž sesměšňování duceovní a jeptišky. Myslíme, že na půdě tolik horké mají málo času k vymýšlení podobných málo vzdělavacích extravagancí. Zbytečným stranickým drážděním by česká věc nabyla málo posily. Přes to všecko ovšem svedáme v zájmu národním, v zájmu lidskosti důrazný protest proti těm „kulturníkům“, kteří ohltěji věští boj proti naší národnosti způsobem africkým. Čechové, Rusové a Poláci zanášejí ročně do Karl. Vard miliony. A tu vabuzuje podiv troufalost německých vsteklíků, kteří tak brutálním způsobem napadají příslušníky kmene toho, z jehož peněz velice bohatnou.

83.000 vídeňských dětí školních holdovaly 21. května česťi v Schönbrunně. Čisť objevil

se prostřed členů české rodiny, ministr, poslanec, atd. Mocnět pomohla nasleuchal, děkonal, mezi děti vstoupil a dr. Luegrovi zvláště poděkoval, který dal podnět k uspořádání holdu. Při tomto holdování dle policejní správy bylo u dětí 1200 případů nebezpečí a onemocnění.

Čeští poslanci se převádějí, že není správo tvrzení ministra Marcheta, jako by žáci školy „Komenského“ ve Vídni německy neuměli a proto že nelze škole té udělit práva veřejnosti. Poslanci katol. národní strany dr. Stojan, dr. Horák, Záruba, Prokop, Pillich, Šibata, Kadlčák a Slováci Žitník, Jaglič 21. května navštívili školu „Komenského“, při čemž dr. Stojan skoušel s náboženství a posl. Kadlčák s jazyka německého; výsledek byl velmi dobrý.

Oprávněnost konfesionního vyučování dle prohlášení uherského ministra vyučování hr. Apponyiho (při rokování o rozpočtu v uherské sněmovně) uznávají i nejliberálnější politikové. Týž ministr při této příležitosti vyslovil se proti rozluce církve a státu; taková rozluka nutná by vyvolala občanskou válku. Vida, i v Uhrách mají zdravé náhledy, jen kdyby nebyli seznámeni židovskou kazajkou.

Nedějme se! Hajte a domáhejte se jazykových práv na všech drahách státních i soukromých ve všech osobních i písemných stycích! Neptejte se na drahách nejmenšího bezpráví jazyka českého! Sta našich studovaných lidí nemohou se existenci nchytiti, zatím co úřednická místa při úřadech státních, hlavně pak při drahách, přeplněna jsou Němci. Dobrá polovice jich byla by nemožnou, kdyby naše české občanstvo, naši obchodníci a závodníci dbali více svých povinností národních a nejednali se žádným státním ani soukromým železničním úřadem ani ústně ani písemně jinak než česky. Ve styku se železnicemi, jež jsou hlavním semeništem germanisace, podávejte všechny záhlky jen česky vyplněnými nákladními listy, jež do všech stanic v Čechách, na Moravě a ve Slezsku musí býti přijímány, od svých dodavatelů žádejte a přijímači list, návštěvi o došlém zboží a žádný tiskopis jinak než česky vyplněný nepřijímejte. Na cestách, ať je to kdekoliv v zemích koruny české, vždy jen česky o lístek žádejte a jinak než česky s personálem, ať je to přednost, jiný úředník neb konduktér, nejednejte. — Všechny přípis na stanice i ředitelství, ať jsou to reklamace, kvitanice, stížnosti neb žádosti, buďtež jen česky podávány a české vyřízení jejich stížnostmi na ředitelství vypracováno. Žádejte rovněž, aby protokoly sepsované při poškození zboží neb podobných příležitostech byly jen česky sepsány a odepřete podpis na ně, nebylo-li žádosti té vyhověno. Tímto výzváním „Našince“ má se řídit každý český člověk a ovoce by bylo brzy všude znáti.

Židovský tlak nad delegací. Předseda rakouské delegace dr. Faks a křesť. sociály projevil rozhořčení nad tím, že usnešení společného minister. konference o zvýšení platů dělníkům atd. sděleno bylo židovské „Neue Freie Presse“ a burse, kdesi jemu jako předsedovi delegace dosud o tom nebylo nic známo. Tak jest ve vážnosti naše delegace! Žid musí vždycky všecko dříve vědět.

Zástupcové rakouských slovan. národů v Petrohradu. 25. t. m. přibylí do Petrohradu poslanci (Rus, Kramář, dr. Hribar (Slovinec), dr. Hlibovicki (Rus), dr. Markov (Staroruk) a 15 jiných zástupců slovanových, aby se poradili o všeslovanském sjezdu, jenž se má r. 1909 konati v Rusku. Uvítání účastnili se přední členové státní rady a dumy.

Maďarské otrokářství. Jakmile ukáže Slovák uherský jen trochu vlasteneckého uvědomění, vzdělání, již jest stíhán jako buřák. Všecky slovácké při konsemaních spolcích, že v nich Slováci pěstují více vzdělání než alkohol, jsou pronásledovány. Došlo také na uvědomělé rychtáře. Ondrej Haláček, rychtář ve Velčiciach, Michal Meravý Galovský ve Zlatovciach, Ondrej Peter v Kochanovciach a Ondrej Strecha v Zemanom Lískovom byli zbaveni svého úřadu od hlavního služného trenčanského, poněvadž volili kandidáta sloven. dra. Štúra a tím přý dali občanům pohoršení. Tak malá služba naděláti s rychtářů slepé otroky své státní idey. Za rychtářů pronásledování jsou kněží. Dolnosučanskému faráři Janu Kluchovi za to, že blasoval pro Slováka, dal mitranský biskup Bende důtku. Zato Andrej Cvinček, kaplan v H. Sači, přeložen do Zakopci při Čati. Smutným zjevem v mnohých diecích jest, že odeizen jest biskup svému kněžstvu, že mezi biskupem a kněžstvem stojí maďaronské úřednictvo, na jehož pokyn a nikoliv ve prospěch církve a věřících, jest kněžstvo slovenské přehazováno a pronásledováno.

Nervozita na drahách. Od 20. t. m. na všech rakouských drahách omezeno jest užívání signálů paračích píšťal, ješto přý otupuje a obtěžuje. Tak jsou úplně odstraněny signály před odjezdem vlaků. Při vjezdu do stanic, před zastávkami a při posouvání vozů bude dááno znamení jen v případech, kdy tobe bude třeba se zvláště ohledt bezpečnostních.

Američka už meláká. Loni za první čtyři měsíce vyjelo do Ameriky na 880.000 lidí, letos jen 1.600. To pocítují hlavně německé dopravní

společnosti, které činí konkurenci slyšeti italským, kvalitně převozni cenu z Itálie do Ameriky za jednoho vystěhovalce na 10 dolarů (48 K).

Jubilejní poutě Moravanů do Říma. Odjezd z Brna a z Vídně 6. října, návrat 19. října. Programy poutí se již rozesílají přihlášeným, jejichž počet denně roste. Přihlášky přijímá duchovní včedce pouti vdp. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Poutě do Lurd. Na farní úřady dochází provolání k pouti do Lurd a to německé i české. Podepsáni jsou mimo jiné vddp. Mgr. dr. K. Landsteiner, prelát v Mikulově, a Mgr. dr. Stojan. Poněvadž dostávám přihlášky také na poutě do Lurd a sám této pouti letos nemohu podniknouti, obrátil jsem se písemně na tyto vddp. a oba mi odpověděli stejně, že totiž pouze svolili, aby jména jejich byla na provolání, sami však se pouti neúčastní; z toho důvodu nemohu německého vedení pro české poutníky doporučiti. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří.

Vdovám po členech Zemské jednoty soukromých úředníků v král. Českém. Na paměť patnáctiletého trvání Jednoty zřízeno v ní podílění chudých vdov po bývalých členech. Dary po 40 K uděleny budou dne 13. srpna takovým vdovám, jejichž manželé byli alespoň 5 let členy Jednoty. Žádosti opatřené dokladem o skutečné chudobě budtž zaslány nejdéle do konce června t. r. kanceláři Jednoty svrchu řečené v Praze II., Myslíkova ul., čís. 4. Vdovy sídlí v místech, kde se nalézá odbor Jednoty, podejte žádosti své prostřednictvím tohoto odboru.

Valná hromada Ústř. Matice Školské. Téměř současně, co Němci v Karlových Varech podnikli zatvř svůj útok na místnosti slovenské besedy a ošvédčovali výši své kultury vyloučením oken, konala se v Praze ve vši tichosti důstojná a přece velmi význačná schůze, valná hromada spolku, kterému v přední řadě přiznau úkol odrážeti výbojně plány germanisační a zachraňovati před poměťčováním tisíce drobných českých duší — Ústřední Maticí Školské. Valná hromada ta konána za velmi značného účastenství všech českých kruhů pražských i venkovských ve dvoraně Městanské besedy a podávány byly při ní výroční zprávy Ústř. M. Školské, z nichž seznati lze, že tento nejdůležitější náš spolek národní vydržoval v r. 1907 celkem 116 ústavů vzdělávacích, a to: dvě školy střední o 16 třídách, 60 škol obecných o 133 třídách a 54 opatroven o 72 odděleních. Na všech těchto ústavech vzdělávalo se řečí mateřskou 12.626 českých dětí a zachraňováno tak tyto tisíce českému národu. Také cifry o příjmech a vydáních Ú. M. Š. jsou zajímavé. Tak obnášel celkový příjem Ú. M. Š. za rok 1907 celkem 784 tisíc K, celkové vydání 772 tisíce K, tedy cifry opravdu úctyhodné. Pro další vývoj Ú. M. Š. charakteristickými jsou čísla uvedená v rozpočtu příjmů a vydání matičních na r. 1908. Vykazuje se tu jistý příjem 142 831 K, vydání 999.380 K, takže národa českému jest uhraditi sbírkami pro Ú. M. Š. na rok 1908 velmi značnou sumu 856.549 K. Obšírnou správu o vývoji a stavu školství matičního, jakož i o událostech, jež Ústřední Matici Šk. v uplynulém roce správním potkaly, podával náměstek starosty pan dr. Jar. Pospíšil; i byla správa ta přijata s upřímným potleskem. Po něm jako delegáti promluvíli: člen panáček anémovny p. dr. Mattná, který velebil práci Ústř. Matice Šk. a výsledky, kterých docílila; p. prof. Papírník z Brna, jenž umožnil díky Moravy Ú. M. Š. p. dr. Pluhař z Moravské Ostravy, který jménem Čechů hrubovakých vzdal díky za podporu, již Maticí jim poskytla postavením školy v Hrušově, pak p. dr. Stejskal z Duchcova, dr. Černý ze Žižkova, p. poslanec Dürich z Kláštera u Mnich. Hradiště, p. poslanec Anž, redaktor Pachmajer, který podal řadu cenných návrhů, jak příjmy Ústřední Matice Školské rozmnožiti. Ku konci valné hromady provedeny doplňovací volby 16 členů výboru. Omluvné přípiay a blahopřejné projevy k valné hromadě Ústř. M. Š. zaslala celá řada vynikajících osob českých, mezi jinými ministři dr. Pacák, dr. Fořt, dr. rytíř Randa a dr. Fiedler, mistodržitel hrabě Condouho, předsedci zemského výboru, dr. Škarda, dr. bason Pražák, „Komenský“ ve Vídni, „Školská Maticí“ v Brně atd. Referujíc o krásném výsledku valné hromady matiční, jakož i o úspěších, kterých dosáhla v uplynulém roce správním, nemáme vřecnějšího přání, než aby veřejnost česká na Ústřední Matici Školskou nezapomínala a nezapomínala na ni právě dnes v době pohnuté a pro náš národ tolik důležité. Budtž heslem každého Čecha: „Oběťme vše pro obranu národní, již v čele stojí Ústřední Maticí Školská!“

Podobinna „svobodomyšlných“ Němců. Nár. listy dne 21. t. m. napsaly: „Liberální listy německé drží se suby nehty aféry Wahrundovy, aby přivedly trochu vody na mlýn těch německých stran, které se vydávají za svobodomyšlné, ve skutečnosti však jsou nejhoršími bovinisty, což se ukazuje za každé příležitosti, při ať běží o práva národů německých. Podobná aféra, jako se nyní odehrává na ar. versité inšpruce, pro profesora Wahrunda, odehrála se před dvěma lety na universitě v Brně. I tehdy byl a; university odstraněn německý profesor,

protože vydal brožuru. Byl to profesor matematiky dr. Frischauf a brožura se týkala vedec-kých zásad jeho profesora, Edv. Richtra, který přednášel zeměpis a vysíkal, jak dr. Frischauf ve své brožure dokázal, nebyvaou nezalostí předmětu, o němž přednášel. Prof. Richter byl však nacionální Němec a úhlavní odpárc Slovinců, kdežto dr. Frischauf se ke Slovincům choval přátelsky a jako horlivý alpinista byl s nimi stále ve styku. Protože dr. Frischauf se nesířil k hanobení všeho, co jest slovinské, ale dovolil si odhaliti nepatrnou vědeckou cenu nacionálního profesora Richtra, jehož význam politický přátelé přeceňovali a když r. 1905 zemřel, chystali se mu postaviti pomník, nastal poplach mezi nacionálními německými professory, který skončil tím, že dr. Frischauf dne 19. září 1906 dán předčasné do výslužby. Slovinci říšští poslanci interpelovali tehda ministra vyučování, dokázali, že v brožure Frischaufově nebylo slova nepravdy, že Richter byl opravdu tak chatrný geograf, že sama vláda byla nucena r. 1906 odstraniti ze škol učebnici zeměpisu, Richtrem sepsanou, ale ministr osvěty Marchet nehnul brvou a na sloviaskou interpelaci neodpověděl podnes. Dr. Frischauf měl ovšem jednu nevýhodnou vlastnost: nepatřil k táboru německých liberálů. Aféru tuto připomíná v čas luhlaňský „Slovenec“.

Potud referuji „Národní listy“. Tu je dobře ofotografováno čisté nitro despotických farizeů. V zájmu výbojně politiky pokrokoví Němci zradí humanitu, zradí vědu a primitivní zásady spravedlnosti hned. A německému hmbugu, bezcitným ubíječům svobody přisluhovalo ochotně naše studentstvo. Přisluhovali by také němečtí buršáci v podobném případě ochotně studentům českým?

Meruzálky užlechtilé či rybzu u nás dosud neumíme po zásluze ocenit. Považujeme naši meruzálku za mlsku pro děti neb hračku pro milovníky zahrad. A přece není výnosnějšího keře nad rybzu. Keř meruzálkový u nás všude se daří dobře, má každý rok ovoce, jež jde na odbyt buď čerstvé, neb na víno zpracované se dobře speněší. Netušíme u nás, jak bychom výnos ovocných sadů zdvojnásobili, kdybychom všude pěstovali meruzálku. Zejména se výtečně osvědčuje do nových sadů jako mezplodina. Když současně se štěpy do řad třezi ně i do mezer vysadíme keře rybzyové a sratkové, docílíme již třetím rokem takovou sklizeň bobulí, že se náklad bohaté zúročí a umoří. Než stromy počnou roditi a koruny zhoustnou, meruzálka bradí náklad na sad, načež vymírá, když byla bohatě zaplatila náklad i trochu toho okopání a pohnojení. Řádně-li se ošetřuje a bnojí účelně, rodí 15 20 let bohatě, tedy právě po doby, kdy by sad jinak užítka nedal. — Radno jest tedy pěstovat u nás užlechtilou meruzálku v sadech i zahradách.

K čemu se hodí starý papír. Ve mnohé domácnosti považuje se po koutech všelijaký starý papír, v němž bylo zboží zabaleno, ostříšky lepenky, kornouty a sáčky a p. Takových odpadků lze velmi výhodně použiti k výrobě papíroviny. Za tím účelem se v hrnci svaří, přidá se něco klijhu, vše se rozmíchá na kaši a vyleje na plech nebo plýtkou misu, kdež necháme hmotu zchladnout. Rozválíme-li papírovinu na desku asi centimetr silnou a vysušíme-li ji pak důkladně, hodí se pak velmi dobře za vločky do bot, na zátky do nábojů. Dokud je měkká, dá se zpracovati na různé kbelíky a formičky a vůbec hodí se ke všem účelům, k jakým papíroviny se užívá.

„Křesťanský Organizátor“, kapesní kalendář katolických organizací československých, vyjde ke konci září (III. ročník). Objednávky bromadné: 80 hal. přijímají se do 20. července na adresu: J. Polák, Hradec Králové, Adalbertinum. Letos bude dána ke kalendáři premie — nástěnný obraz + biskupa Edv. Brynychy. Posdělji objednávky budou vyřizeny jen potud, pokud zásoba stačí.

Na sociální kurs v Hradci Králové, jenž se konati bude ve dnech 12.—19. července, dobrotitivě věnovali soc. knihy a brožury: vldp. K. Kotrbelec, farář v Pouchově a Benediktinská knih-tiárna v Brně. O další příspěvky prosí jednatel J. Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Pemoste trpěím! Milodary pro ty, kteří byli těžce postiženi povodní ve Zlebech, přijímá obecní úřad ve Zlebech.

(Zasláno.)

Vzhledem k odhlasované a v pondělních Národních Listech uveřejněné resoluci, kde se protestuje proti jednání duchovní správy zdejší, která sem dvakrát posílala missionáře z řádu jezuitského, dovoluji si podat následující vysvětlení takto písemně, poně-vadž mi ve schůzi nebylo dopřáno vysvětlení ústního:

1. Jako druhé strany mají své missionáře nevěry, které si sam volají se jednou se dlouhou dobu, ale mnohokrát na rok, tak má duchovní správa právo, volati sem missionáře víry, nehlédíc ani k tomu, že je tak duch. správám natřeno. Když svoboda, tedy svoboda pro každého. Jací missionáři se mají volati, rozhodují okolnosti. Dpp. kapucini jsou více pro venkov, s pp. redemptoristy jsem vyjednával, nebyli však k dispozici, požádal jsem tedy pp. jesuity, kteří působí v pčetných městech českých i moravských. Za způsob, jak svůj úkol vykonávají, nenese duch. správa zodpovědnost.

2. Duchovní správa novopacká nikdy nebyla proti pokroku a vzdělanosti. Žádal jsem v tom ohledu často více, než zástupcové učitelstva; nemohu však spatřovati pokrok v atheismu, jaký říkí v našem městě sociální demokracie a Volná myšlenka, s nimiž se nyní k mé lítosti spojil i starosta města p. Jindřich Záhajský. Váždí hvězdou zřetanou mi slova čestného měšťana novopackého Dra Riegra: že atheismus je neštěstím národů velikých a tím více malých, jako je národ český.

3. Sdělil jsem již ústně p. starostovi Záhajskému, že je mým vřecním přáním, štíti v poměru přátelském s občanstvem, aby se neopakovaly ty smutné zjevy z dob minulých, a také s naším vlasteneckým učitelstvem, mezi nimiž jsou mnozí, jichž si na výsost vážím, avšak máme zároveň právo žádati umírněnost i na druhé straně a protestujeme tudíž i my proti tomu, aby kněžstvo, které má téměř dvakrát tolik studii co učitelstvo, ve schůzích učitelstvem pořádaných bylo tupeno a se škol vylučováno. Vyučování náboženské ve škole, jak sami uznáváme, potřebuje mnohé reformy, k nř také zajisté dojde, ale protestujeme také proti tomu, aby pod rouškou volnosti už i do obecné školy se zatahoval atheismus. Říditi se hodíme ústy rus. filosofa Tolstoj, který pravil, že dítě bez náboženství je jako květina bez kořenů, a žádáme tudíž také i my své poslance na říšské radě, aby vái silou se opřeli snahám po škole volné, beznáboženské. Známe dobře, že v programu volné školy jest vyloučení náboženství ze škol, a proto také nechápeme zeňi resoluce novopacké, kde se na jednom místě mluví o „vyučování náboženství na základě mravouky a zdravého rozumu“, a na druhé straně se vyzývají poslanci, aby usilovali o školu volnou. Kdyby se vysvětlil jasně a určitě pojem volné školy, jak jsem o to na schůzi marně žádal navrhovatele pana Dra Matyše, předešlo by se mnohým nedorozuměním a také — nešťastnostem.

V Nové Pace, 26. května 1908.

Jos. Vomešil,
farář.

Inkvisice církevní

Takový jest název spisu

Dra Jos. Samsoura,

který vyšel jako 4., 5. a 6. číslo „Časových Úvah“. Tento velepotřebný spis rozpřel mnoho fantastických předpokladů, jimiž jest církev nepravdivě napadána.

Jaderně, s pravou odbornou znalostí pojednává zde spisovatel o vzniku, povaze a účelu inkvisice církevní, zvláště pak o inkvisici španělské, dotýkaje se též kruté nesnášlivosti církve lutherské a kalvínské.

Stran 88. — Cena 24 hal. franko.

Při bromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“

v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškery vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

TKALCI

kartounu molinu

obdrží dobré zaměstnání v
nově vystavěné tkalcovně.
Mzdy slušné, pracovní doba
10hodinová. Nabídky přijímá
tkalcovna bavlny
v Jaroměři n. Labem.

Salonní, starší varhany

pišťalový systém, dobře zřízené
a natřené, 6 rejstříků, bez pe-
dálu, 3 1/2 oktávy, šířka 60 cm,
výška 2 1/2 metru

jsou na prodej
za cenu velmi mírnou.

K doptání u
Václava Stadeného, ředitele kůru
v Novém Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

zve své pány akcionáře ku

mimořádné valné hromadě,

která konati se bude

v sobotu 13. června t. r. o půl 11. hod. dopolední
v zasedací síni vlastní bankovní budovy.

Program:

1. Návrh na zvýšení akciového kapitálu o K 2,000.000, tedy na
K 6,000.000.

2. Změna § 6. stanov, související se zvýšením akciového kapitálu.

Platně hlasování ve valné hromadě může se účastniti dle § 13.
stanov každý akcionář, který své akcie nejdéle do 5. června t. r. inklu-
sive u pokladny ústavu v Hradci Král., neb u filiálky v Semilech složil.

Správní rada.

Duch katol. obnovy.

Sepsal

† biskup Eduard Jan Nep. Brynych

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Do Hradce Králové i okolí!

Dovoluji si uctivě oznamovati, že převzal jsem od p. Viktora Čejky
sklad uhlí a dříví naležající se v Plotištích n. L. u vlnáku, a povedu
obchod též na dále pod firmou

Václav J. Morávek, dříve Viktor Čejka,

obchod a sklad uhlí a dříví v drobném i ve velkém.

Na skladě budu míti stále hojnou zásobu všeho druhů uhlí i koksů
pro domácí i průmyslovou potřebu, jakož i palivové dříví lačkové i polenové.

Do města pravidelná každodenní putnová dodávka.

Snahou mojí jest nejsolidnější obsluhou zboží nejlepší jakosti přizveň
i hojně odběratele si získati, a nabízet každému, kdo **dobře a lacino**
topiti chce, svých služeb.

S veškerou úctou

Václav J. Morávek,

obchod a sklad uhlí a dříví.

V Plotištích u Hradce Král., dne 25. května 1908.

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnec a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Burevní obchody.

Informační oddělení.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 1/2% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem dubna K 12,040.002-24.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Školský obzor.

Pro čtvrté třídy měšťanských škol schválena byla právě nová učebnice „Štátní apologetika katolická“ od Xavera Dvořáka, a to výnosem o. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 15. května 1908, č. 17074. Učebnice jest ilustrovaná a vpravena velmi vkusně. Zakončuje se jí velmi vhodným způsobem náboženské učivo na školách měšťanských ve třídě čtvrté. K přednostem jejím patří stručnost, přehlednost a vědecká důkladnost. Vyhovuje časovým poměrům a potřebám, vypracuje důkladně náměty a hesla protináboženská a obhajuje bystře články víry katolické. Schválena byla mimo to již ordinariátem v Praze, Hradci Králové, Čas. Budějovicích a Litoměřicích. Vyšla nákladem České graf. akc. společnosti „Unie“ v Praze a stojí v. s. v. 10. Upozorňujeme na vhodnou tuto učebnici pp. katechety.

Zdroj učitelů „demokratismu“ dal před oči sám „Český Učitel“, napsav dne 20. t. m.: „Demokratismus máme v ústech, nejme však demokratickými podle skutků. Snahy o uskutečnění svazu všech učitelů, obecnou školou začínaje a konče universitou, nedojdou ještě dlouho splnění. Odborní učitelé škol měšťanských dívají se na nás s patra, učitelé škol odborných a na rovné středním školám postavených povyšují se nad učitele škol měšťanských, profesori zase nechť být stotožňováni s učiteli škol odborných a p. Sotvaže učitelé škol měšťanských kladli důraz na své stejné vzdělání s učiteli cvičnými, hned zaslanem cviční učitelé se obražovali, že mají vyšší škol: přípravu učitelů pro úřad učitelů. Dnes, kdy se kde kdo hledá demokratičtější, bylo by zajímavé statisticky zjistiti, na kolika školách obecných s měšťanskou školou spojených titulují žáci učitele obecných škol „pane učitel“ a na kolika měšťanských školách se dají odborní učitelé titulovati ponížším „Vašnosti“.

Povíme „Čas. Učitel“ ještě více. Pokrokový řídící s pětistí škol divá se s patra na zasloužilého, staršího učitele s trojstí. V hostinci a jinde v aristokratické póze čeká, až starší kolega sám s pozdravem k němu přistoupí. Osvícený p. pedagog neví patrně, jakou pernou práci a bystrost vyžaduje na učiteli právě škola s malým počtem tříd. A ta odporná nafoukanost právě nejmladších učitelů, kteří se v pedagogickém umění zaučují! „Vy tomu nerozumíte, nejste organizovaní“, odsekne mladík svědomitému řídícímu, který projeví náhled, že pro samé nejhrůznější „pokrokové“ rozběhy nemá se zanedbávat pokrok kultury u dětí. A běda řídícímu, kdyby se odvážil dáti ráznější repliku. Bude strážán v novinách, vyhlášen jako hotový despota. Pokrokový masliček nalezne oporu snadno. Každý uvážlivý občan slepěním platu učitelstva přál. Mýlilo se zcela určitě, že po zvýšení platu přilne i pokrokové učitelstvo více k svému národu, který tak ochotně osvědčil lásku ke školství. Ale chyba lávky! Nadutost zvláště u mladých pánů hodně stoupila. Ti se bojí, aby si nezadali příliš přetvářek obcováním „s hloupými sedláky“, proto dříve se povznešenou inteligentní kasta. Na druhé straně ovšem titíž učitelé, aby neztratili punc pokrokovosti, klaní se okázale masám „uvědomělých“ socialistů, z nichž mnozí sotva správně se podepsati dovedou. Takovým způsobem tedy v učitelstvu organizovaném šíří se „demokratický duch“. A tak se bude šířiti dále, pokud zmrazený přirozený cit bude se nahrazovati umělými moderními surrogáty, pokud vštěpováno bude zcela obyčejným smrtelníkům pyšné sebevědomí, pokud do pokrokového cechu s jásotem bude přijímán každý pozér, který se přihlásí. Nelze vychovati žulové, důsledné charaktery jen apelováním na volné myšlení; jest potřeba též působiti účinně na vůli. Fráze sebe hlubší než nahradí úspěšnou činnou prací a to zvláště ne v táboře duší sobeckých. Despecie odívá se v roucho demokratismu a myslí, že toto překuklení bude mít trvalý mravní úspěch!

Notička o učitelstvu americkém. Vyjímáme ze soukromého dopisu prostého českého vystěhovalce: „Patří ty vaše pokrokové učitele poslati na venkovské školy do Texasu. Zde se v některých učí 6 nebo 3 měsíce do roka; když se neučí, nedostane učitel platu. Bud farmuje nebo v létě sobě pytel a jde sbírat bavlnu, aby si něco vydělal. Náboženství neučí, to je ze státních škol vyloučeno; na to však musí pracovati rukama. Já tu mám souseda učitele; v zimě učí a také farmuje.“ A pak prý „klerikální“ Rakousko jest největší brzdou pokroku, ono prý pro školství velmi málo činí.

Volná škola v Horstě. Již jednou uspořádali volní myslitelé v městě našem schůzi pro volnou školu, o níž jsme a jejím bouřlivém průběhu svého časa správu přinesli. Tentokrát, t. j. 24. t. m. dop. svolali meeting na náměstí a pozvali na všechny pokrokové strany. Poněvadž nás poprvé ukřídili, byli by tím spíše tak učinili pod jiným nebem, aneb vůbec k slovu by byli nepři-

pustili, ježto na program si dali, že o slovo mohou se hlásiti pouze zástupci pokrokových stran. Docela liberálně! Protestovali se mělo proti snížení školního vzdělání a proti návrhu křesť. sociálů, vídeňských, kteří navrhli, co je všeobecným přáním zvláště venkovského lidu, t. j. snížení návštěvy škol do 13. roku, zato však odstranění t. zv. úlev a zlepšení pokračovacího školství. Volným myslitelům se také o zvýšení nebo snížení návštěvy škol tak nejedná, jako o odstranění náboženství ze škol vůbec. Návrh křesť. sociálů byl jen záminkou, pláštěm pro demonstraci vůbec, neboť předtím ten musí se udržeti na repertoáru, vem záminku kde vem. Jak dlouho budou choditi děti do školy, celkem jest „klerikální“ jedno; katolíci hlavně si přejí, aby učitelé opravdu dětem dostatečné vědomosti vstřípli. Konečný, Wahrmond a p. aféry jsou jen jednotlivé blesky na zamračeném nebi — posad se blesky nekřičejí, ale dojde k tomu též a kdyby nebylo křesť. sociálů, již bychom kulturní boj tu měli.

Již dávno nečetl jsem něco tak bombastického a při tom neupřímného, jako leták volných myslitelů horlických. „Klerikalismus prolézá jako rakovina celým tělem, všemi údy jeho; proto je povinností vypleti tuto hlízu, brániti tmářskému ohlupování lidu, stavěti vysoké hráze klerikální panovačnosti, budovati novou kulturu čistého ideálu Kristova, ryziho lidství“ atd. A na to svolávají pokrokové české strany, s nimiž jsou jinak v otevřeném boji. Také nebyly to pokrokové strany, jež tábor pořádaly, nýbrž zednáři a od nich svedení někteří socialisti a agrárníci. Řečníci nemluvíli k věci, t. j. proti snížení školní návštěvy, nýbrž celé jednání a celá akce vyzněla jedině proti katolické církvi, jako nejmonotnější baště pozitivního náboženství. Dobře počítali zednáři od jakživa, že budou-li s tou hotoví, ostatní křesťansko-protestantské náboženské společnosti nejsou překážkou pražádnou, a kdyby tyto své době rozuměly, musily by se postaviti vedle katol. církve proti t. zv. Volné myšlence a ne s ní koketovati, nechťají-li dobráti neslavnou úlohu, že pomohly ubiti křesťanství při všem naparování, že hlásají čisté evangelium. Smutnou úlohu při tom hrál agrárův poslanec a okr. starosta Janák, osobnost nastrčená, ale také bezvýznamná, pravá to loutka pánů Kaiara a Fikara. Když totiž městská rada vyhradila si, že přijme spolupůčinkování, jestliže nebude se jednati o jiném, než proti snížení školní docházky, tu volní myslitelé, majíce špatné svědomí, resp. vědouce, docházka školní že je jen zástěrka, odmítli protektorát města a schovali se za Janáka který byl dost ochotný že jim dělal štáfá.

Až tam jsme to na našem venkově dopravovali! Český sedlák, který při všem náboženském smýšlení a přesvědčení venkovského lidu zastupuje svorné přesvědčení všech, že náboženství ve škole je třeba a že odstraněno býti nesmí, nemá-li z mládeže naší vyrásti tlupa revolucionářů, ten český sedlák propějí se židovsko-zednářské společnosti, odvěké nepřítelkyni všeho křesťanského a agituje pro volnou školu, t. j. pro odstranění náboženství ze školy. Ubožší úloha nebyla hned tak někomu vnučena, a že mu byla vnučena, t. j. že si ji vnutiti dal ze samého strachu, aby neztratil cejch pokrokovosti, toho důkazem je on sám, když vyslovil politování, že do toho vlezl a si přál, aby bylo již po tom. Kdo by kdy řekl, že ten, před dvěma roky ještě die Hof. novin, klerikál, a mimochodem řečeno, v náboženském ohledu dosti umírněný, střízlivý muž, dotáhne to až na volného myslitele! Kdysi řekl kdosi, že koženky a modrá blůza se nikdy nesejdou; a již se sešly — ovšem pouze proti „klerikalismu“; až dojde k volbám, vjedou si do vlasů zas. Tábor byl celkem slušně navštíven socialisty a rolníky; intelligence — ovšem až na hlavní aranžéry učitelské, bylo málo, rovněž tak živnostnictva. Ale právě při této lhostejnosti intelligence a středních stavů kvete zednářům pšenice. Nesouhlasí, ale také neprotestují a to ze samého strachu. Na ten strach — dost možná — zahyne jednou nynější občanská společnost pod záplavou internacionály.

Mluvíli dr. Bartošek, učitel, socialista, národní sociál, pokropek, mladoček a anarchista, a přednášel Janák; nejmladší si podíval soc. demokrat, nejstarší národní a anarchista, kteří hleděli tábor snižiti na shromáždění sansculotů. Kde padají slova: církev je syfilitická hlíza, mrcha, která se musí saslápnout, známé heslo Voltairovo, kde se mluví o špinavých, nepoctivých rukou kněžských, bandě lupičů a slodějů, podporujících klerikalismus v Rakousku atd. a kde řečníkům bémem jeví se vlasy, svítí oči, jako ozonu chlapci anarchistovi, jenž na řečníšti provozoval pravé kousky gymnastické, tam o vášnosti okamžiku nemůže býti řeči; a přece tu byli učitelé, kteří si manili ruce, že se jim to tak pěkně daří, byli tu jiní inteligenti také katolíci, kteří sice vystoupili s veškerých myslitelů odsoudili jako nešťastné, jež je s to lidem teprv oči otevřít, kteří však ke všem těm nadávkám ani brvou nehnuli a přenechali to ženám, aby svůj hnus nad takovým hanobením katolické církve vyslovily; ba byl tu semépanský komisař, který ani na

jednu nadávku neresgoval, pouze jedinkrát, kdy řečník přímo vyzýval k vystoupení z katol. církve, předsedu upozornil, a ten mu ruku na rameno položil. Že se rázně nezakročilo v okamžiku, kdy řečník jmenoval bandu klerikalismu podporujících osob a uvedl také jméno následníka trůnu, tomu jsme se opravdu divili, ač jsme na to v Rakousku zvykli.

Prozatím se tedy bere kašpárku čest; ale do koho se fanatické davy dají, až nebudou na světě „klerikálové“? Pak se vrhnou na majetek. Ti, kteří dnes mlčí, když se útočí na církev a každou jinou autoritu, budou si jej chtít hájiti, ale bude pozdě. Nechtě nemysli, že u „klerikálů“ přestanou! Pak to teprv začne a snrání tou metlou budou ti, co si ji upletli. Jak si to ten svět udělá, tak to bude mít. Hlavně však učitelstvo nechtě zapomíná, že výchovou bez Boha plete si na sebe bič. To to jednou vypije.

Kulturní hlídka.

Co se nazývá důstojným odražením? Neboj se, pokrokové muži, surovosti, násilnosti a nepoctivosti! Jest jen potřeba, abys pro špatný čin nalezl krásný název, abys surovost překltil krásným jménem a pak budeš ještě chválen. Máš pak nerušeně prováděti hotentotské kousky dále. Zvaní katolíci veškové šli se podívat do St. Hradce na promoci vynikajícího člena svého spolku. Pokrovní studenti však před universitou na ně řvali: „Hanba sedláckému! Selská pakáž! Nikoho nepustíme!“ A hned začali studující mlátit rolníky holemi. — Příchod sedláků nazván v židovském tisku „útokem na universitu.“

Dne 25. května osámil Kramářův „Den“, že 23. t. m. se konala ve St. Hradci protestní schůze proti oněm rolníkům, již se účastnili svorně studující němečtí, čeští a italsí. Přijata rezoluce, v níž se projevují „svobodomyšlnému studentstvu, jakož i stejné smýšlelým profesorům díky za to, že útok (!) odpůrců na universitu důstojně (!) odrazili.“ — Když buršáci s podobnou svobodomyšlností se postaví proti českým studujícím, nazývá se to také „důstojným odražením“? Jak široký význam dovede vkládati hadí úskočnost pokrokové do každého slova!

Zemřel veliký básník katolík. Francois Coppée, básník světového jména, vlastenecký Francouz, který v posledním čase tak nadšeně vystupoval na obranu pronásledovaného katolictva, zesnul u věku 66 let v Paříži dne 23. t. m. Pokud svým smýšlením trval v řadách odpůrců katolictva, s nadšeností letěla zvěst od úst k ústům o jeho geniálním duchu. Jeho básně a divadla překládány horlivě do všech jazyků kulturně vyspělých národů. Do češtiny přeloženy: jednoaktovka Pontník, monolog Stávka kovářů, dále sbírka lyriky Poesie, Z malého světa, Anděl Páně, Olivier; z prosy: román Vinník, povídka: Henrietta, Povídky, Poctivý zločinec, Hlídač, Svěcené kočičky. Patrně tedy, že jméno básnickovo mělo i v Čechách velmi dobrý zvuk.

Jakmile však Coppée veřejně prohlásil, že opět nabyl ztracené víry, jakmile ve spise „Blahodárné utrpení“ vyložil, jakou útěchu jeho stýrané duši přinesla sv. zpověď, umlkly jak u nás tak jinde oslavné hlasy liberálních a pokrokových nenávisníků. Nanejvýš byl kárán pro svoje statečné obrany francouzského katolictva. Coppée postavil se odhodlaně v čelo katolicko-národní straně francouzské, vedl úporný boj proti radikálně-socialistické vládě. V posledních dnech svého života přestal veřejně vystupovati. Katolických pobožností a náboženských cvičení však se horlivě účastnil až do konce života. Jestliže jest nyní slaveno jméno velikého pěvce nadšeného od katolíků, brzy i jiní po trapných zkušenostech s vládou radikální poznají, že Coppée pracoval k cili dobrému a že chtěl chrániti jako katolík národ před zhubnou chorobou. Již nyní poznávají mnozí, jak odpuřcové Coppéeovi hanebně národ svojí radikální politikou zklamali.

Také v zájmu vlasteneckém? Každý ví, jak žurnál německo-židovských lichvářů s obilím a uhlím, „Neue Freie Presse“, již dlouho ostouzí nepoctivě náš národ. Ale proč by do toho listu nepsal Masaryk? Israelité z „Neue Freie Presse“ vědí, jak jim jest Masaryk dobrý a proto mu často udělali reklamu. A napíše-li M. něco do toho listu, rázem si budou opakovati jeho slova židů na celém zeměkouli. Za kus popularity jest M. ochoten činiti mnoho a mnoho. Aby se tudíž dále líbil židovským fanatikům, napsal svoji frásovitou obranu Wahrmonda do téhož listu. Nad tím sami čeští liberálové žasnou. Vídeňský Denník napsal: „Prof. Masarykovi nebude neznámo, že v hanobení českého národa oproti cizím vykonala Prahes katovský kus práce, že zlotřilým svým způsobem úmyslně sypala písek do očí činitelům, kteří mají závažný vliv na utváření se celkové pozice našeho národa v říši a že pro elementární projevy českého lidu v Praze neměla obyčejného výrazu než, výtrnoscí

lasy", neb. prolhané astouzení Prahy. V takovém
listě, soudíme, čelny politik český názory své uve-
řejňovati nemá, má-li politice naší býti významným
rys hrdoosti za všech okolností."

Protiklerikální komedie. Socialisté dali
do kolovrátku nový váleček, aby písnička proti-
katolická, tak dlouho a často hraná, příliš neze-
všedněla. Pod štítem rýčných hesel agitovati pro
rudé pokladny se musí stále. A tak se pořádají
nyní lidumilné schůze proti množení vojska. Každý
člověk uválivý ovšem by si přál, aby neustálé
rozmnožování vojska konečně přestalo.

Ze stále větší zbrojení tění poplatnictvo, že
neznamená veliký pokrok kultury, to dobře víme.

Ale socialističtí farizeové mají lidu důkladně
a spravedlivě vysvětliti příčiny stálého zbrojení.
Militarismus sám jest jen nutnou výslednicí růz-
ných spletitých složek, na nichž mají i v podílu
sami socialisté. Německo pod vládou vychytralého
a sobeckého Bismarcka rozmnožilo svoje vojsko
způsobem nebyvalým, aby mohlo kořist jiným od-
ňatou udržeti a obrozovati práva sousedních
států. Jestliže chtěly tyto státy dále samostatně
trvati a zůstati v bezpečnosti, byly nuceny mno-
žiti vojsko též.

Pokud živý podvratně obrozují troufale ma-
jetek a život občanů jiných, pokojných, těžko se
přilís diviti vládám, že ve prospěch živlu pokoj-
ných udržují silnou, ozbrojenou moc. Nezá-
trahou Rusko? Zločinci nejasovější, zákeřníci, jimž
nebylo svato žádné právo, olupovali a vraždili
houfné lidi nejpokojnější. Kradli a pokladem pe-
nize, jež byly majetkem i lidu chudého. Kdo měl
zběsilost těchto lidí zcela bezcenných krotit? A
v Rakousku? Víme ovšem, že se zkracují práva
národů pod inspekci samé vlády. Ale jsou tu též
živly, které i dobré zákony zpupně překročí.
Celé davy demonstrantů ohrožují majetek a život;
třaskají kamením do krámů, krvaví spoluobčany
na potkání. Poukazování na zákony u takových
fanatiků mívá se zcela s účinkem. Nedají-li se
tudíž zaslepené davy poučiti žádným, sebe lepším
výkladem, co jiného zbývá, než hájiti svobodu
řádných občanů ozbrojenou mocí?

Jestliže jest potřebí lecky v samé sněmovně
fysickou silou zdržeti pádnou pěst poslance, jak
jinde celé davy daly by se zdržeti od protizákon-
ných násilností bez použití silného fysického od-
poru? V minulých dnech bnal se socialistický po-
slanec na Klofáče; tedy muž, který v prvé řadě
má povinnost jednati kulturně, začne s pěstním
právem. A před tím celá skupina rudých poslanců
hnala se ve Vídni na hr. Sternberga se vzteklym
křikem, div že nebyl přepadený zabít. A při tom
rudí řečníci chodí řečnit proti drsnému militarismu!
Bezohlední násilníci, kteří, kde mohou, rozhodují
pěstí, horší se nad — bojováním.

A zatím v samé sněmovně, která má před-
stavovati výkvět všeho občanstva, porvali by se
někteří smrtelně, kdyby se nebáli fysického zakro-
čení. Militarismus — nepřijemná věc. Ale vyprýštil
se zkalených poměrů. Odstraňte příčiny, militaris-
mus poklesne sám. Mocní tohoto světa zavinili
v tom mnoho. Leč některé revoluční strany ještě
více napomáhají svým řáděním rozmnožení počtu
četnictva, policie a vojska.

Jame proti stoupání militarismu a to nejen
v zájmu pravé humanity, ale též proto, že z mi-
litarismu nejpohodlnějším způsobem sází obrovské
milióny židovští velkokapitalisté. Kdo však chce
proti nutnému zlu mluviti, má poctivě a stříhlivě
poučovati, jakým způsobem nejsnáze by byla
možna jistá odpomoc.

Nové ukázky socialistické vzdě- lavací a podpůrné práce.

**Proti nesnesitelnému terrorismu sociál. demo-
kratů.** Poslanec Kunschák, Anderle a jiní podali
dotaz na ministra vnitra v příčině násilností
rudých v Bolzanu. Interpelanti sdělili, že téměř
denně docházejí zprávy o přepadech rudých
dřevodělníků, páchaných na křesť. sociálech.
Ačkoli v Bolzanu jest 30% dřevodělníků or-
ganisovaných křesťansky, přece nechťeli rudí
vyjednávati za jejich přítomnosti s mistry, od-
pírajíce vyjednávání společně. Tudíž křesťan-
děláci vyjednali tarif samostatně a na základě
jeho počali 5. května pracovati. Tu počali rudí
vzteklivci procházeti ve skupinách město a pá-
chat nejhrubší výstřednosti. Na př. 4 rudí
přepadli v pátek truhláře Rinbera, když šel
k obědu, večer téhož dne přepadli rudí v Eli-
sabetstrasse truhláře Puschnigga; zmlátili oba
do krve. V sobotu odpolodne Karel Kob byl
od socialisty Sowatschka tak týrán, že mu krev
proudem tekla. Dále pro podobné násilnosti
byli udáni socialisté Coladonga a Elster. Inter-
pelanti tudíž se tázali Jeho Excellence, jaké
hodlé učiniti opatření na ochranu pronásledo-
vaného dělnictva.

Tu bije do očí zaslepenost rudého vstoku.
Nejdříve radí odmitli pomoc těch, kteří s nimi
chtěli spolupůsobiti. A pak se rudí fanatikové
mstí, že odstrčení děláci chtěli jednati samo-
statně, svéprávně. Rudé komando zkrátka ne-
popřelo křesť. dělnictvu ani hlas poradní; rudí
je chtějí jednoduše přinutiti k slepému otročení.

Přece jsou někdy násilníci odčouzeni. Kraj-
ským soudem v Uher. Hradišti pro násilí, spá-
chané proti spolupodělníkům, odsouzení 2. května
soudruzi: Jos. Krč, Jan Trhala, Jan Dočkal na
2 měsíce těžkého žaláře s jedním postem týdně,
dále Jan Majeveš na 14 dní, Fr. Lusovcma
jeden měsíc.

Také pomoc ubohému proletariátu? V 13.
čísle socialistické „Volkswacht“ v insertní
části se doporučuje třicet „protiklerikálních“
spisů. Všechny ty spisy obírají se nábožen-
stvím, které přece radí farizeové dřív prohlá-
šovali za věc privátní. Proč tudíž jen tolik
otázky náboženské ve veřejnosti přetřásají?
A druhá otázka: proč odporučuje ještě socia-
listický tisk spisy čelící proti osobě Kristově
a proti křesťanskému náboženství? Vždyť
přece v tom směru jsou už zpracováni socia-
listé od svých vůdců dost a dost. Teď by bylo
tedy potřebí, aby již krmili rudí poblaváři
své poddané něčím výživnějším, aby jim udá-
vali pilné prameny většího blahobytu. Jízlivých
útoků už četli socialisté dost; těmi se nenasytí.
Sotva pět procent socialistů zná trochu ob-
stojně hlavní body sociologie. A v tom oboru
by přece měl socialistický tisk poučovati co
nejzvěrubněji a s největší opravdovostí. Ale
totéž číslo „Volkswacht“, jež odporučuje třicet
spisů směřujících k podvrácení křesťanské
víry, neuvádí ani jediného spisu pojednávající-
ho o sociální otázce!! Vždyť poblaváři po-
třebují nemysleci fanatiky a nikoli muže v při-
čině sociální otázky uvědomělé. Dělník uvě-
domělý brzy by ovšem přestal podporovati
velice výnosný kšeft rudých vůdců. Zato
pověstný nadsoudruh Schuhmeier ve své
„Volkstribüne“ uděluje jednomu vědyčtivému
soudruhovi „pončení“, že ušní zpověď vznikla
teprve roku 1215!! — Kdo nesmyslné, stokrát
vyvrácené lži znovu tvrdošíjně opakuje, jest
fanatickým nepřitelem skutečné vědy a pravdy.
— Takovým způsobem tedy socialisté napra-
vují zbědované poměry dělnictva. Taková pomoc
jest ovšem — nejlačinnější. Balamutit dovede
totiž lehce i každý cikán.

Socialista sabil křesť. dělníka. V Újezdě u
Zbraslavi zabil rudý Vaverka starého, řádného
dělníka Spružinu; rozsekal mu v lese sekýrou
hlavu. Rozmařilý Vaverka záviděl Spružinovi,
že si ho lesní správa váží. Vrah nejevil po-
činu žádné lítosti. Jen prý co řekne veřejnost!
Vždyť prý jeho bratr jest první osobou v Brně.
(Vozí totiž bratr Vaverkův socialistické tisko-
viny na trakaři na poštu.) Socialističtí Vaje-
korní mají zase jednoho nástupce.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr
Fr. Jirásek
Hradec Králové.

Provádí rovné i klenuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
nádržní zdi, zadržky turbín,
vodní nádržky, kanalizace, mosty
trámové i klenuté z betonu,
železobetonu a z kamene lome-
vého dle systému Lieboldova.

Palmy
stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.
Palmy stromovité 2. 8 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 8, 4—5 zl.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna panířad
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení velkých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umocněno
má dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Místní revidé-
rny.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, r. zpěty, nákresy i
hotové zboží naučáků franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučení a čestný uznaní po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru záveď domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
m ká polkových atd.

Rozšířte
„Časové Zprávy“

Gramofony, fonografy,
desky a vále

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Hlas svého pán.

Nový, toho druhu jediný,
ryze český a křesťan. závod

s gramofony,
toilet. potřebami,
hračkami a po-
hledními listky

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,
nároží Bělského tř. a Radolfový ul. u výstavy.

Neopomeňte závod tento navštívit.

Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Krejčovský velkozávod
Václav Rosa,
dodavatel
c. k. vojen. a úřednických účtárně
v Hradci Král.
náměstí Františka Josefa,
doporučuje se ctěnému obecnstvu
ku provedení
oděvů
anglických
a francouzských nejnověj-
ších vzorů.
Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.
Anglické látky. Peleriny do deště.
Solidní a vzorná obaluha.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

sázkuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139.57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a mařínkové
ohuti

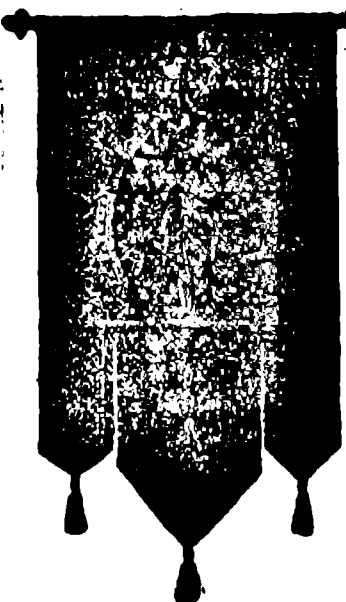
jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou posílá
se vše franco.

Paramenta.

Ignác V. Noškudla syn

(protokoleovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, řádky ve Výprachtělech)

doporučuje P. J. velečistoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

Nejlevnější a nejvykrmější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihotiskárna

v Hradci Králové.

Veliký, skvostný portrét

J. Biskupské Milosti

Dra Jos. Doubravy

(Passpartout 35x45 cm.)

provedl umělecký závod

J. F. Langhans,

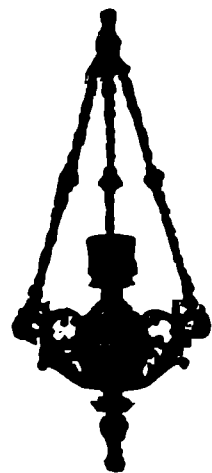
c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Cena 8 K franco.

Velečistojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení parčí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přeměrně slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a střídá. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franco.
Za velkové výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtvrdšího. Chyťm kostelní ná-
činí v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesvědčivé
robky besce. Vše posílám již posvěcené.

Truhláře

na nábytek tvrdý a měkký

do stálé práce

a

čalouníky

přijme za výhodných podmínek

A. Novotný,

továrna nábytku

v Týništi n. Orli.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterův
synovec, nástupce)

odborný

umělecký závod

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásným
rámy, slícni vsazením.

Velké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostradatelné,
přenosné, velice praktické, výtečné led konservující,
s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s iso-
lací, dodává na každou stanici cís. a král. dvorní
továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franco. Zástupci na všech místech
hledání.

MOSAIKY

skleně

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou tvrdostí předčí msaiky
vlnité, hotové

uměl. útvar pro malbu az stie

B. Škarda,

Brno.

nová okna, msaiky
bus, stla.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

Saponit s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod sv. velkodušnostního duchovenstva a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Mešní vína.

Velkodušnostnímu duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti právě přírodní vína k oběti
mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 ltr.

Blattenké I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 ltr.

Badačůvský ryzlink z roku 1907 72 h za 1 ltr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uberských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),

— zařadu zdarma. —

ALOIS ČIŽEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
o. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
dát. farní úřady v Čechách.

Dnem 1. června jsou otevřeny

RAŠELINOVÉ LÁZNĚ

v Matěbovicích u Hradce Králové.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agendy jak v Praze, tak
v zahraničí.

Kancelář „Hradec Králové“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Králové.

Velkodušnostnímu duchovenstvu
doporučuje se uctivě
Jos. Mikulec
odborná dílna pro veškeré práce
v kostelní a pozlacovačství s:
(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)
Hradec Králové, č. 145.
(dříve Praha II. čp. 1926)
k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmenší ceně.
Speciální čistění zlatých malb.
Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.
Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Legitimace
do důvěrných souhází
dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati se lze ::
v Rakouské knihárně v Hradci Králové.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(cerezinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pou-
stě, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikonočních

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleddst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi

Vyznamenána na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile.
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a cenníky zdarma. — franko

**Nejduštoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod**
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové
nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veledd. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování
oltářů, kazatelen,
soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
a plným střetlem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná přemná uznání.
Dílna na výrobu rámců a sasklívání obrazů.
Obchod papírový. Velký výběr obrazů, arcadel
a uměleckých výrobků.
— Závod založen 1891. —

Všude doporučují veleddst. duchovenstvu.
Raďte si vytádati vzorek od výstavní jubilejní
novinky!
Čistě vlněná látka, hedvábním pro-
tkávaná. Na úpl-
ný obal 12 sl.
Sukna **M.** **Doskočil** **Checeň**
Bohatý výběr vzorků moderních
drahých na obaly a svazky knih na požádání
franko k nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. června 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Budeme konati mouřeninské služby dále?

Míra trpělivosti katolických kruhů se dovrhuje. Ti, kteří v národě našem vystupují jako vlastenci patentovaní, nikdy tak sprostě, záštiplně a nespravedlivě nevystupují proti bezcenným německým nacionalistům jako proti jádru národa samého — totiž proti občanstvu katolickému. Za své vlastenecké služby rány klackem posud jsme snášeli s krajním sebezáporem, dále jsme orali na společné brázdě národní s těmi, kteří po vši naší pomoci nám plivli ve tvář, aby v následujícím okamžiku uctivé holdovali — cizím židům. Celé houfy různých frázíšť sbírali pro sebe slávu z práce a obětavosti katolictva. Jsme jako ti porobení stavitelé pyramid egyptských. Otroci, kteří stavěli, byli bití a jejich karabáčníci měli z tohoto díla slávu.

Se všech stran se apeluje na kněze, aby všechny národní podniky podporovali. A hned před tvář jejich rozléhá se z úst těchže žadatelů, aby kněží byli vyhnáni ze škol, aby jmění církve bylo zkonfiskováno. Kdyby na př. reprezentanti národní společnosti prohlásili, že stav advokátský má se naprosto zničit, zdaž by jediný advokát chtěl sypati do kapes nepřátel tolik troufalých? Masaryk nazval v Olomouci katolíky, kteří přece tvoří na Moravě valnou většinu národa, bez rozpaků „černou bandou“. Na právo katolický v Praze plíváno, „nadkulturní“ Čechové medli za nimi jako zvěř; v Brně k radosti germanisujících židů „pokrokové“ Čechové páchali vůči katolickým surové násilnosti, v Hořicích řečnák náš nřván a nato na děkanství od „národovců“ vytlačena okna a poslední tam konán tábor, kde spíláno katolictvu hůř než cikánům. A to se dělo v městě, kde nedávno zesnulý duchovní správce má nesmrtelné zásluhy o kulturní a hospodářský rozvoj obce. To má tedy býti odměnou za horlivou národní činnost.

Katoličtí dělníci jsou od rudých surově bezcitně vyháněni z fabrik. „Národní rada“ posud ani jedinou větou neprohlásila, že nemá

býti katolický Čech připravován o existenci z té příčiny, že nechce podporovati svojí chudou kapsou protikřesťanské tiskoviny.

Strana agrární, které byly katolické hlasy při užších volbách do říšského sněmu velice vítány, že ve svých časopisech o katolících tak fanaticky a bezcharakterně, že soc. demokracii v tom řemesle pranic nezadá. Když byli katolíci v Plsku barbarsky znásilněni, stál po boku rudých agrární poslanec. A co předsednictví agrárního poslance při štvavém táboře v Hořicích? Nejenom že agrární tiskopisy německým židům nikdy neublíží, ony chodí kolem největších a hromadných židovských nepřístojností jako kolem horké kaše. A ta strana pak má slučovati a hájiti národ! Socialistům dovoluje naše národní reprezentace vše. Jen někdy hezky v rukavičkách a s velikým komplimentem dovoluje si zakoktati, že ta neb ona rudá zpučnost jest „nepřístojností“, „omylem“, „zbytečným rozčilením“ a pod. Zato však proti straně katolické, jejíž zástupci jsou přece ve společném národním klubu, houkají každodenně „vlastenecká“ děla. Katolíkoví ukládají se všechny národní povinnosti, ale při tom zcela otevřeně se vylučuje katolické občanstvo z národa. Katolíkoví odírají se ta lidská práva, která zřejmě se přiznávají evangelíkovi a židovi. Katolík jest stíhán surovým posměchem a jest i existenčně pronásledován, jestliže se účastní bohoslužeb svého vyznání. „Svobodomyšlní“ lidé zkrátka pracují na nízkém zotročení katolického lidu; lid tento má nésti nejrušnější povinnosti, ale práva mu nejsou zaručována žádná.

Co dělají kančukové mladočeši? Čekali, který mladočeský předák bude mít za nynějšího pustého štvání tolik odvahy, aby řekl aspoň: „Zacházejte s katolíky aspoň jako s lidmi. Máte-li odchýlné přesvědčení, buďte si vědomi, že katolictvo činí velikou část národa, že s ním jest nutno počítati při národních podnicích; vždyť jsme národ malý. Bojem nepoctivým, hanobením nespravedlivým příliš málo povzbudíte katolíky k vlastenecké součinnosti. Chovejte se k nim aspoň tak lidsky, jako se chováte k mnohým cizincům.“ Ne — taková slova

se neozvala. Vlivní mladočeští chytráci sebrali za kulisy tisíce katolických hlasů pro svoje mandáty, soukromě slíbili přizev, aby pak hned na veřejnosti spojovali svůj hlas s barbarským rykem protikatolických despotů. Mladočeši, nejsou-li slepi, dobře již dávno mohli poznati, jaký asi prospěch kyne celkovým zájmům národním se strany soc. demokracie, která otevřeně častěji si tropila úšklebek z národních snah. Ale — pohlaví mladočeští jeví otevřeně chuť spojovati se s rudými proti nám. Lépe se jim líbí spojenectví se stranou, ovládanou protičeským židovstvem, než s krví příbuznou!

Mladočeský „Den“ v odpovědi dru. Soukupovi prohlásil: „Bez sociálních demokratů není za nynějšího složení parlamentu myslitelná většina svobodomyšlná, ale s nimi by byla možná. Co by lidový parlament mohl za svobodomyšlné většiny při součinnosti a ovšem také zodpovědnosti soc. dem. vykonat pro pokrok a demokracii, dokazují poměry ve Francii! Co nepochopili soc. demokraté —, pochopili — křesťanští sociálové, největší strana parlamentu, a kterou každá strana pozitivní činnosti už k vůli jejímu počtu musí počítat.“ — Ergo, co jest účelem takových slov? Jemný pokyn: spojte se, rudí, s námi proti stranám křesťanským! „Den“ by sice mohl věděti, že ty „úspěchy“, jichž „lidový“ parlament ve Francii pro demokracii vydobyl, samo organizované, protikatolické dělnictvo stále hlasitěji proklíná. Ale přece zval soc. demokraty k společné vycházce za pokrokem francouzským — totiž krajně protikatolickým.

Každá strana, která slíbila pracovati v zájmu národa, vyhradila si rozsáhlá práva. Pracuje výhradně potud, pokud to vynáší jí; a jestliže jí někdy napadne, že jest zkracována, dovede hloucně vzbouřiti vodu, metá se na stranách jiných i na národě samém. A my snad za svoje služby si ani nezasloužíme ochranu nejpřirozenějších lidských práv? Jaká jest to svobodomyšlnost, která přikazuje katolíkovu kývati a pouze kývati, nedovoluje mu svérázného přemýšlení? Jak chcete vychováti národ ve volném myšlení, když každé sebe nepatrnější samostatné hnutí katol. stíháte spíláním?

„Ale, pane Kalounku, já předně nejsem žádný doktor a za druhé, co já bych dělal s prasátkem?“

„To mají jedno, doktorem mohou být. Ale, pane doktore, o nevěstě bych věděl! Prachmordement! Pro nich jako do páru. Holka jako květ, táta má peněz jako babek, to by bylo tak něco pro ně. Tak co, plácnem si, pane doktore?“

„Ale já nepotřebuju, pane Kalounku, žádně nevěsty, já už mám poměr!“

„Co, prachmordement, ten já zkasíruju, pane doktore, to jsou bez starosti; dají holce dvě stovky, to já si vezmu na starost, a bohatá nevěsta bude jejich.“

„Z toho nebude nic, pane Kalounku!“

„Že ne? Tak věd, já jich ožením, pane doktore, proti jejich vůli. Tu holku nesmí nikdo jiný dostat než oni, pane doktore, kdybych je měl tuhle tetězy svázat a k oltáři odnést. Oni jsou takový moc milý pán. Já jsem jich měl rád hned, jak jsem jich poprvé zmerčil. Povídám si: Kalounku, tohle je ženich pro Šubrtovu Mátku, nikdo jiný. A taky ji musejí dostat jenom oni, pane doktore!“

„Já vám děkuju“, šeptal dojat pan professor Rosa, „ale ubezpečuji vás, že už nevěstu mám!“

„Tak je dobře“, pohodil hlavou Kalounek, „tak jim potom, až se oženějí, dohodím služku, děvečku panskou, kuchařku, kočího a podomka!“ Ale teď mám už šíseň, alou do hospody!“

„Nepůjdu, pane Kalounku!“ protestoval pan professor, ale už byl v síni, kamž byl hosem pádnou rukou boдрého řezníka.

„Vždyť já to zaplatím, nebojejí se, pane doktore! Hospodo, kde jste kdo, že vám tu rozháším kamna! Ti holby, patnáct vuřtů a tři kusy chleba.“

Hosťinský „na Kocandě“ točil se jako obrtlík. Donesl pánčič se pivo, vařky se sojímým nádechem středověké patiny, tři křtiny chleba a Kalounek s Františkem Holubů jedli, až jim

FEUILLETON.

Z čisté lásky.

(M) Zdělo se, jako by Phaeton s vypáčenou ekypází tatíka svého zase přilíhl blízko k zemi přijel. Vzduch hořel zrovna v lesní stezce, kudy krácel pan professor Rosa. Z rozpálených stromů vytékala pryskyřice, vonný její dech až omamoval svou pronikavostí. Ale pan professor nedbal parna, nedbal potu, seál plným prsou ten vonný lesa oddych, liboval si ve svém světlém šviháckém oblečku, požívoval hůlkou, přemýšlel a usmíval se.

Jak pak by se neusmíval! Ještě 14 dní potu s těmi hochy ve škole, ještě 14 dní potu — a bude konec školního roku, budou prázdniny, na které se pan professor Rosa tak těší. Ještě opravit několik set komposic nejrušnějších, vypsat tři lahvičky červeného inkoustu a bude pokoj. Pak pan professor pečlivě benzinem, citronem a octem vymyje červené skvrny od inkoustu na rukou svých, vyrazí školský prach z obuvi své a vyletí volný jako pták do českého ráje do Poászaví, do klidného výletního městečka. Bude tam požívat rozkošné procházky podél lužného toku řeky sv. Prokopa, nádherné západy hořícího slunce dojmou ho až k slzám, zejména bude-li míti vedle sebe rozkošnou svou Slávku s blavičkou přichýlenou k jeho rameni. Konečně dodá si anad odvaby říci o ni papírkovi a rozetnouti ten gordický uzel zamořčené, pětileté, nesmělé, ale vášnivě náklonnosti. Jen kdyby už to bylo!

Les zašuměl mu nad hlavou, rozehrán světlým větříkem probuzeného náhle Zefyru. Pan professor vykročil rázněji, oči mu svítily, celý rozhofel vzpomínkou na Slávku. To stvoření tak jemné a přec tak rázné, tak krásné a přece skromné, tak rozumné a přec vášnivě dodávalo půvabu celému jeho jinak jednotvárnému životu. Kde by Slávka, pluněčko zlaté, ozařovala a okrašlovala celý jeho

život! Jak blažené by spolu žili!

„Holt! Ouh! To bych jich byl zašlap, pane doktore! Ale umějí oni letět jako splašené tele!“ Známý dohazovač dobytka a řezník, piják a bráč, křikloun a rváč Kalounek stál před ním. Nestál, strmel jako skála v lesní tíšině, ověšen řetázy, v ruce dýmku, v kapse zaklesnutou mocnou hůl a nos mu vesele zřítíl s obličejem. Za ním byl jeho lamulus Frantík Holubů, kluk patnáctiletý, ale vyrostlý a silný jako mladý doubek. „Na špacír, pane doktore, na špacír? To věřím, oni mají žítobyť; jenom jeden den v roce bych takové chtěl mít. Ráno jdou do školy trošku potrápit kluky, pak jdou na gábl, na vlnko, potom obědvají, potom chvíli si lehnou na kanape a teprve pomaloučku, co noha nohu mímá, s trabačkem v zubech se procházejí po lese. Jenom jeden den v roce bych se tak chtěl mít!“

„Víte, pane Kalounku, ono to není tak všecko, jak vy povídáte, zejména u našeho stavu ne; považte jen tu morální zodpovědnost, abych hochy skutečně něčemu naučil! Rodiče mi hochy svěří, stát mne za to platí, proto je m u, jako poctivého člověka, povinností, abych hochy řádně vyučoval. A vyučování dá hodně starostí!“

„Ale to je všecko nic, pane doktore, proti mému stavu. Koukněte je, vy dostanete kluky do školy zadarmo a já ten dobyteček musím koupit; vy můžete kluka, když neprosipívá, z ignácie vyhodit, já se s takovým neřádem, který nečere, musím piplat, vyhodit ho nemohu. Vy z toho nemáte škodu, když vám z klasy některý kluk propadne, ale když mně kus padne, tak jdu do hospody a piju na vatek, až se hory zelenají. Kde pak professorství a dohazovačství, dobytkařství, to se mi žádný professor, libějí odpustit, pane doktor, nemůže vyrovnat, co se štrapáci dotýče. Poslechnou, pane doktor, neкупili by si krmačka? Prasátko jak malované, rostomilá, do pokeje by si ho mohli vařt.“

Ti lidé, kteří svými intrikami obecně zájmy národní nejvíce poškozují, sedají na soudnou vlasteneckou stoličku nad obranným hnutím katolickým; ti, kteří napáchali úšlechť množství protinárodních hříchů, dovolují si katolíky z národa vylučovati. Tu není pouze strach o katolickou svobodu, tu dostavuje se v srdci upřímného katolického vlastence veliká bázeň o existenci národa samého. Jestliže zvolení a hlavně samozvaní reprezentanti malého národa dovolují si na půdě tolik sopečně tančiti ve všeobecné čarodě a zpupně rozbižeti národní vzájemnost, tam jest příliš málo lásky vlastenecké. Jestliže živly, které se spojují s židovsko-německými burážky, které tleskají v Čechách německy řečnícím židům, házejí nejhorší kal na náboženské přesvědčení lidu českého a se záští šíří nejpodvodnější protikatolické brožury, pak jejich vlastenectví a pokrokovostí prostě věřiti nemůžeme. Pak jest povinností každého vzdělaného a vážně přemýšlejícího Čecha vyhledávati lék, který by zbavil tělo národní farizejských příživníků, aby okřálo a volně oddechlo.

Vypřáhneme již nyní? Vystoupíme hned se vši rozhodností proti těm, kteří řeší národnostní otázku mřekáním synů národa? Vyčkejme ještě. Rázným pochodem by se mnohý dobrý národní podnik poškodil. Mnohý dobrý vlastenec, který ještě dobře neprohlédl zákulisí nevědomitých intrik různých těch „reprezentantů“, mohl by si mysliti, že naše svérázná obrana skutečných zájmů národních jest zbytečným rozptylováním sil. I v těch národních institucích, odkud každou chvíli letí kámen na hlavu českého katolíka, jsou též mužové rozvášní, kteří se jen bojí ráznější směle zakřiknouti.

Zatím vyčkejme a vážně uvažujme, jak pro zdar vlasti tak ve prospěch katolické svobody!

Jak jest naše vláda „klerikální“.

Již mnohokrát mluveno o tom, jak vláda s aktivou zdržlivostí chová se k velikým náslonostem soc. demokratů, jak jeden žid u ní vymáže více než sto katolíků, jak socialistické štvavé randály mají na její rozhodnutí větší vliv než slušné a spravedlivé žádosti katolictva.

Nyní časopisy „Meč“ a „Nový Věk“ uveřejňují zajímavé doklady, jakou barvou vlastně centralistická vláda hraje. Ministerský předseda bar. Beck má za manželku semitku, která nedopustí, aby se židům vlasek na hlavě zkrfivl. Pravou rukou Beckovou jest sekční šéf (odborný přednost) šid dr. Sieghart; ministr baron Aerenthal pochází ze staré židovské rodiny portugalské; jest smýšlení semitsko-liberálního, jak dokázal při počátku aféry Wahrmondovy. Ministrem vyučování jest semitský liberál Marchet, ministrem spravedlnosti jest žid Klein, který tolik horlivě podporuje plány židovské a soc. demokratické. Jak se chová ke katolické straně Jeho Exc. Prášek, známe dobře z voleb. Tenkrát byl až příliš činným proti české straně katolické. Nyní, kdy jeho stoupenci spojují se s nepřáteli křesťanství tolik

v hlavě lupalo. Pan professor napil se jenom a díval se s úžasem na dokonalou práci svých sousedů, kteří s nezměrnou pilí zbavovali podobu jednoho cervulátu po druhém. Pili statečně, takže než professor Rosa dopil jednu, měl jich Kalounek v sobě šest a Holubů synek čtyři.

Kalounek rozvažoval: „Kuchařku dohodím paničku z fary, panskou ze zámku, holčičku jako cukrkandl, bude si muset dát panička na nich pozor, pane doktore, poněvadž oni jsou kujón. Tuhle Františka jim dohodím za podomka. A jsem laciný při tom, pane doktore, jiný by musel dát aspoň pětku závdavku, jinak bych ani nemluvil; ale jim to udělám, poněvadž jich mám rád, docela zadarmo. Jenom tu dnešní útratu by mohli zatáhnouti Františku, pij, holomku, nebo té seknu, pan doktor to všechno zatáhne!“

Chťe nechtě musel pan professor Rosa zaplatit celou útratu. Chťe se vytráti nepozorovaně, ale kdepak. Kalounek i s Františkem doprovodili ho až do města k bytu.

„Tak to by měli započteno všechno pro ženění. Já se o nich postarám, nebojíte se, pane doktore. A nic jich to nebude stát, poněvadž jich mám rád. Ale ještě by nám mohli dát s Františkem tuhle aspoň dvě zlatky na pivo! No, nešklebíte se na to, jako ten Ferda, když nemoh dosáhnout na jelito. Já si myslím, že si to zasloužíme — ne?“ Pan Kalounek křičel jako na lesích a ubohý pan professor honem tahal ještě dvě zlatky z peněženky a zmizel v domě.

„Člověk mu dchazuje půl hodiny vepře, nevěsty, kuchařky, panské, služky, kočí a podomky jenom z čistě lásky a on by člověku nechal ani zlatku na pivo! Já ti ukávu, ty knihomole! To si nechá dohazovat kočího a zatím bude rád, když bude mít ná podrážky. Je to tak na tom světě faleš, vid’ Františku. Pij, holomku, nebo té seknu!“ Společně nevclí notným douškem chmeloviny.

okaté, nezakříkne je ani slovem. A jiní ministři až na dva táhnou za jeden provaz s ostatními dobrodružky katolictva. Na př. na pokyn ministra valtra jmenování při volbách výhradně taci komisaři, jejichž odpovědné nepřátelství ke katolictvu jest dobře známo.

Židovská „Nene Freie Presse“ dovídá se o činnosti ministerské kuchyně vědy nejdříve. Po poradě ministrů rakouských a uherských v předminulém týdnu hned podána zpráva o jednání židovským bursiánům vídeňským od úředníka ministra Korytovského, kdežto poslancům, sněmovně neděleno o tom nic. V ministerstvech se to přímo hemží židovskými a pokrokařskými odbornými přednosty a vyššími úředníky.

Dr. Adler a jiní socialisté jsou v ministerských kancelářích jako doma. Mají vlivné důvěrníky a příznivce v každém ministerstvu. Na oko dělají někdy rámas, ale s vládou si rozumějí velmi dobře. Ruks ruks myje. Na př. při hlasování o kontingentu nováčků „náhodou“ scházelo socialistů ve sněmovně právě tolik, aby vláda prosadila svou. Když se hlasovalo o rakousko-uherském vyrovnání, odešlo zase 30 „revolučních“ soc. demokratů se sněmovny, tak že bar. Beck zase dosáhl potřebné většiny.

Socialisté někdy sami se podřeknou. „Právo lidu“ cituje v č. 137. dne 18. května hrdě toto prohlášení sociálně demokratického poslance Němce: „A toho jsme dosáhli. Ať je to vláda, ať je to panská sněmovna, vědy, když chtějí něco podniknouti, napřed se ptají, co tomu řeknou sociální demokraté. To jest úspěch, s kterým můžeme býti spokojeni.“ Tedy vidal i ta panská, t. zv. konservativní sněmovna úzkostlivě se třese, co řekne jejímu jednání rudý mazlíček. Socialisté stojí pod otcovskou ochranou přemocných židovských bursiánů a proto se jim vede dobře. Že socialisté na venek hartusí proti „klerikální“ vládě, to se dobře hodí do krámu pánům ministrům. Aspoň se tak odvrací pozornost zmámeného lidu od skutečného jednání vlády. Nadá se na schůzích dvěma křesť. soc. ministrům, jako by ti byli příčinou veliké krise dělnického lidu — a židé, kteří svoji buracu, kartely, zdražováním uhlí, potravín a jiných velepotřebných věcí chudý lid vyssávají, vesele se smějí.

My čeští katolíci obětovali jsme se v zájmu národního celku do krajnosti. I na zádech katolických českých poslanců spočívají křesla ministrů Fiedlera a Práška. Domnívali jsme se, že s námi bude zacházeno aspoň lidsky, jestliže dokážeme, že nám prospěch klubu národních poslanců na srdci leží. A co se děje? Socialisté netoliko do společného klubu národního nevstupili, ale nadto ještě se mu pošklebuji a jeho práci maří. Leč „vlastenečtí“ agrárníci a mladočeši spojují se s rudými při schůzích, na nichž se českému katolictvu surrově spílá. Okázale projevují svůj souhlas na těch schůzích, v nichž se odporučuje znásilnění českého katolictva.

Proto nechť český lid nedá se zmásti frázemi a nestoudnými pomlávami, jež chrlí ústa našich nepřátel.

Na stráž!

Jest nezbytnou nutností, aby nastalo naprosté vyjasnění a aby byla zjednána náprava poměrů, jež se před naším lidem zakrývají nebo úskočně přebarvují.

Dopis z Prahy.

Taneč frází. Fráze projíždí světem a všude nachází hojnost ctitelů věrných a oddaných. Nad její říši skutečně slunce nezapadá a kolem trůnu jejího tlačí se mnoho takových přátel, kteří bez její přízně mezi hloupými nic by neznamenal. Fráze jest prabířským kamenem pro všechny lidi, kteří ve veřejném životě chtějí býti slyšeni, neboť jest vědy neklamným znamením nějakého nedostatku nebo dokonce lži.

V poslední době svoboda vědy stala se frází nejdůležitějšího zvuku. A přicházejí se o tuto zásluhu nejen lidé prostřední, ale i univerzitní professoři, kteří ukazují nám jednou duševní svůj život v nedbalech. Tak na příklad slyšete Masaryka. Štyrští sedláci šli na promoci svého přítele, neboť dle zvyklosti štyrské university známí mohou býti při slavnostním aktu přítomni, jako četní židé účastní se obyčejně, když na doktora jest povyšován jejich souvrec. Nešťastliví němečtí studenti s rektorem zabránili vstupu štyrských sedláků tím, že dali zavěšiti dvěma univerzitní budovy, z čehož ovšem povstaly výstupy a demonstrace. Obyčejně to sjev vyvolaný jasnými příčinami. Ale nastojte, jak to poplašilo pokrokaře a jak to vymrštilo Masaryka! Pán strojeného prorockví a nuceného rozhoření volá do světa, že tam byla ohrožena svoboda vědy, bez níž prý není svobody a samostatnosti národní. Fláknut tedy zase spustil smámcu odrhovačka nevybíravé agitace, která chápě se hladově každé malichernosti a nadouvá ji do velikých rozměrů.

Když přichod štyrských sedláků do uni-

versity znamená pro Masaryka obmesování svobodné vědy, pak jest to jen vysvětlující důkladně její ubohost. Taková věda věru nezasluhuje, aby se o ní vážně mluvilo, neboť nestojí za to, aby se kdo namáhal ji obmesovati, když jest obmesena sama sebou. Masaryk ochranou vědy před těmi zřimí klerikály jest tak zaujat, že zvoní na poplach nápadu přímo dětskými, jejichž naivita odstrašila by i posledního baráčníka a které snad nanejvýš byly by dosti dobré pro některého jeho žáka. Vidět Masaryk přece dobře zná pokrokového ducha na všech našich univerzitách a jest si jist, že postačí jen křiknouti o svobodě vědy — a již všichni ti studenti pokrokové vycopovají i se svými professoři, majíce tentýž frázovitý článek o svrchovanosti vědy, poplašá budou ze všech stran povykovati.

A je to podivná náty naděnce! Buntují se němečtí studenti s ochotnými slutebníčky slavenekými, znásilňují studenty i občany katolické, sestavují vřikavá ozvědní, bromují na zpátečníky, statečně popíjejí — a praví, že jest to svoboda vědy. Tak ovšem ta svoboda vědy populárně vymetá ulice, rozbiží hlavy a proniká všude, kde jest strážnice nebo hospoda. Pro úplnost divadelní komedie neschází již nic jiného, než aby si sáhli na tepnu a tázali se navzájem, zdali jsou pro svobodu vědy skutečně již rozčleneni.

Se štyrskou demonstrací Masaryk spojil svobodu a samostatnost národní velmi nešťastně, neboť přesvědčujícím-li se, jak jeho zásada působí u pokrokových studentů, hledáme s bládkou národního citění obraz ten nejmutnější. Víme, že známá schůze v Praze, na níž čeští a němečtí studenti mluvili pro Wahrmondu a pro svobodu vědy, zahájena byla jen jazykem německým. A čeští studenti Masarykovi byli pro svobodu a samostatnost národní tak zapálení, že políček ten přijali a nejuctivějším mlčením a hanebně propadli při zkoušce v tom okamžiku, v němž Masarykova hluchá vyvolávaná svoboda vědy měla z nich udělati vlastenecké rytíře bez bázně a hany. Velikobíh revolucionáři pro svobodu vědy a proti náboženství zalezou a schlípti uši, když mají ozvědit národní sebevědomí, a přičiní se o důkaz, že mistr mluví hmatavě naprázdno.

Konečně nemusíme opět dokazovat, že Masaryk pod zvuknými jmény mluví na katolíky. Pod velikým jménem svobody snaží se často zaujatosť o své zadostudnění a nasycení. Nic není přirozenějšího, než ospravedlnovati své vášně svou teorií, býti do krajnosti stranickým, ale pokládati se za člověka povýšeného a skrývati vlastní neváživé zájmy pod zájmy lidstva.

O jasných pojmech. Přechytralt „Čas“, jenž ve všem chce míti poslední slovo své novinářské moudrosti, přetřásá do únavy případ Wahrmondův. I jemu, právě jako jeho mistrovi, svoboda vědy jest každodenní plení, tak že těžko jest se rozhodnouti, komu z nich přiznati prim. A jako Masaryk v parlamentě pro svobodu vědy dovolával se základních státních zákonů, tak učinil onedhy i „Čas“. Leč Masaryk v parlamentě poučil „klerikál“ dr. Krek, že státními základními zákony o svobodě vědy nerozumí. Stojí za to, slova Krekova předscházeti věci citovati: „Za druhé bych rád, v řeči své proti Masarykovi pravil Krek, „např. zornil na něco: Navrhovatel (Masaryk) odkládá se na základní státní zákony a vysobá vláda, která — co vlastně nemohu zvláště chápati — ve studiu státních základních zákonů došla teprve k § 17. a § 19. týchž zákonů dosud nezná, prohlašuje nám, že podle státních základních zákonů jsou věda a její učení svobodny. Je to osudnou chybou, pojímá-li se tato věta jako princip, kdežto jest jenom uormou. Nemáme přece ve státních základních zákonech žádných rozborů o životních názorech státu, nýbrž máme v nich toliko pozitivní pravidla, tedy jenom zákony.“

Masaryk totiž, háje životní náser Wahrmondův, dovolával se státního základního zákona v tom smyslu, jako by i tento zákon svobodně filosofoval, kdežto zatím neznámeš nic jiného, než že stát nemůže se do vědecké činnosti, nepřekáží jí a neprovazuje žádného vlivu. Wahrmonda katolíci kritisovali a dokázali, že níže uráží náboženské jejich přesvědčení, kdežto vláda o Wahrmondových názorech nepromluvila slova, z čehož patrno, že Masaryk dokládal se základním zákonem velmi neoprávně, o čemž ho „klerikál“ dr. Krek s jemnou ironií musil poučiti.

Tehdejší návrh Masarykův byl také hodně malicherný. Lueger sice pronesl větu o dobytí universit. Ale takový bystrý a avážlivý muž, za jakého jest Masaryk svými přívrženci vyznávan, měl by přece věděti, že dobytí universit cestou politickou není možné, že se to státi může jen tím, budou-li schopní katolíci za universitní učitele se hlásiti, aby tak zarážili příval profesorů židovských. Když si hoří za hry něco udělati, pak toa, jenž přetváří se

se pokoušela, aby byla poslední slovo ve výhru: „počkej, já to řeknu tatínkovi“, a již běží, aby si s brekotem postěhoval. Masaryk to udělal také tak, jenže jako poslancem, žaloval ve sněmovně.

Němečtí agrárníci odmoučí boj proti náboženství. Dne 27. května dva němečtí agrárníci ve vídeňské sněmovně projevíli názor, který vrhá ostré světlo na agrárníky české. Agrárník německý dr. Damm řekl: „Německá strana agrární váží si náboženství svých soukmenovců (německých katolíků) a nedá se svéstí noviny, které vidí spásnou prostředek pro německou národnost výhradně v boji proti křesťanským sociálům. Svěvolné vyvolávání boje protináboženského považujeme v dobách národních smutků za nebezpečné.“ Německý agrární poslanec Kolovrat pravil: „Budeme se rozhodně vyhýbat boji protináboženskému. Německý sedlák jest syt radikalismu a nechce žádného boje protináboženského.“ Zajímavé jest, že český časopis agrární „Venkov“ tyto projevy v řečech obou poslanců vynechal, aby nevzbudil ve svých čtenářích vážné úvahy.

Český sedlák, jenž jest stoupencem agrární strany, nemá se dovědět, že němečtí agrárníci boj protikatolický odsuzují, protože v něm vidí rozvrat venkovských poměrů a protože v něm rozpoznávají mravní nebezpečnost jak pro rolníky tak zemědělské dělníky. Němečtí agrárníci správně usuzují, že podlamováním náboženství by se upravila nejméně škodlivější cesta sociální demokracii na venkov. Český přívrženec agrární strany snadno by si mohl učiniti otázku: „Co to? Němečtí agrárníci boji protináboženskému se brání, a my čeští agrárníci jsme proti katolíkům a katolickým kněžím nejen popichováni, ale místy již zuřivě štvaní!“ Českému čtenáři agrárního „Venkova“ mohly by přijíti i jiné nebezpečné myšlenky. Na příklad: „Hle, my vlastně máme úkol hájiti svých usedlostí a majetku proti židovskému kapitálu, jenž nás všude poškozují. Pomáhá snad katolický kněz tomuto kapitálu, aby nás svíral ještě více? To nikoli. My vidíme, že kněží naši nikde nejsou majiteli bursovních podniků, nezdražují nám uhlí a jiných potřeb, nezvyšují poplatků dopravních na drahách, nejsou nájemci velkostatků, nebromadí bez práce milióny, vyždímané ze středních vrstev lidových, nepoškozují nás překupnictvím obilí a dobytka, nejsou karteláři. To všechno provozují na náš účet kapitalisté židovští, čehož se v našich agrárních časopisech nikdy nedočítáme. Proč tedy ta agitace agrární proti katolíkům a katolickým kněžím?“ A kdyby uvažovali čtenáři agrární dále, přišli by zajisté k tomuto neklamnému závěru: Boj protikatolický rozněcuje se všude lidmi od židů konspenými a podporuje se židy samými, aby lid, vášněmi rozestřán, nezačal pozorovati, kdo jej vlastně národohospodářsky ničí. To jsou všechno nebezpečné myšlenky, a proto agrární „Venkov“ neotiskl prohlášení, že němečtí agrárníci boj protináboženský odsuzují. Oni to ovšem mohli učiniti, protože v jejich řadách vlil a duch židovský nemá přístup.

„Venkov“ ostatně projevů oněch ani otisknouti nemohl, neboť ve straně agrární mnozí vůdčí duchové strany agrární prosknutí jsou duchem protikatolickým. Dovědouce to dojemná svornost agrárníků s pokrokaři na těch schůzích, na nichž mluví se pro volnou školu (bez náboženského vyučování) a na nichž konečně s agrárními předáky proti katolickému náboženství mluví i anarchisté. Vem s sebou se škol! To jest hlavní slovo resoluce, kterouž předčítal ve sběsilém davu agrární poslanec Janák, jenž po boku v protikatolickém štvání stál nezbytný dr. Bartošek, volný myslitel, jenž loni prohlásil, že rodiče nesmí náboženství vštěpovat dětkám ani doma. Nuže, do takové společnosti chodí agrární poslanci a v ní činí projevy podle přelstí, že vrána vráně oči nevykloupe.

Vzpomeňme ujišťování agrárních kandidátů před volbami, že mají katolické předsedání v úctě a že nechť se dotýkají náboženských vyznání vůbec, a představme si dnes vedle agrárního poslance dra Bartoška, volného myslitele, jenž katolíkům nadává ze zášady, představme si vedle agrárního poslance anarchistu Lhotu, jenž nehází posud pumy, protože to v Čechách ještě nemožno — a oba oba se zase novým dokladem, co katolický lid o straně agrární s hlediska náboženského má si mysliti. Nasývá-li agrární „Venkov“, bráně poslance Janáka, „Čechu“ listem katebovským a arcibiskupským, nesměl na skutečnosti ani zblá. Arcibiskupský nearcibiskupský, spojení agrárního poslance, a jeho stoupence s takovými protikatolickými suffoci musí kde komu oči otevřít.

Agrární strana zúčastnila se tábora v Hradci jako kterákoliv strana smla a bylo volno straně klerikální zúčastniti se také. Předpokládáme i u posledního agrárního čtenáře tolik důvědu, že tato nemůžnou výmluvu „Venkova“

musí překonkurovati do posledního písmena. Vždyť onen tábor v Hradci byl předtím jako protikatolický hluchě vybíječ a věděl se tedy předem, jaké bude mítí myšlenkové zahození, z kteréhož důvodu marně se namáhá „Venkov“ činnou účast agrárníkou na něm vyličovati jako věc nevinou. Vždyť bylo docela obličeno, že slovo dostanou na táboru jen ti „pokrokové“. Tábor zakončen protikatolickou resolucí, žádající odstranění náboženství ze škol, kterouž předčítal dle zprávy „Času“ sám Janák. Poslední telegram švábského táboru zaslal poslanec Závorka. A tak nedá se popírati, že protikatolického smýšlení ve straně agrární zvolna přibývá jako sněhové koule, která pohybem víc a více se zvětčuje. Nemáme ve zvyku zbytečně apostrofovat, ale věci dospívají k takovým koncům, že jsme nuceni se ptáti dra Závorka a Kroihera, již známi jsou svou seriosností: pánové, srovnáte to s svou kněžskou ctí a neodvodíte odtud patřičných důsledků?

Obrana.

Hlasům Venkova. Redakce této agrární tiskoviny přičiňuje se svědomitě, aby čtenář nezapomněl, že vane venkova nebývá vždy a na všech místech příjemnou. Posledního čísla lokálka „O nemravnosti v řadách klerikálů“ přímo dokazuje, že redakce pracovala raději vidlemi nežli perem, neboť by si její obrazovnost jinak tolik páchnoucí látky nevytvářela. Nemáme žádné povinnosti, abychom agrární straně doporučovali jiného redaktora nežli který vyhovuje jejím: venkovskému vkusu, ale vyslovujeme mínění, že ani pod zeleným praporem nesmí nikdo býti lživým mlizerou beztrestně. Redakce „Hl. Venkova“ může snad beztrestně hlásati, že v Miláně klerikálové páchali násilí na nedospělých děvčatech, protože neví, že to byli „klerikálové“ asi takového druhu, za jaké se prohlašují dnes na příklad agrárníci na volebních schůzích před nezkušenými voliči. Do Milána je daleko a proto tvrzení zeleného fanatika možno připočítati na účet nepřekonatelné tou dobou hlouposti. Když však tvrdí agrární dopisovatel, že „ve známém klerikálním pelechu byla žena jistého klerikálního redaktora jedním vynikajícím celibátníkem z násilně, až z toho onemocněla“, pak můžeme původce tohoto tvrzení prohlásiti za podlého lháře. Redakce Hlasů Venkova je v Kostelci n. Orli. a nemá jistě daleko k ševci Urbanovi, jenž by si sáhl, že správa Adalbertina na jeho „odhalení“ podala již loni státnímu návladnictví trestní oznámení na neznámého pachatele, když švec nechtěl na veřejné vyzvání onoho „obyvatele Adalbertina“ (o celibátníkovi ani Urban nemluvil) jmenovati. Urban by jistě také pověděl, že jeho žena při zavedeném trestním vyšetřování prohlásila zprávu svého muže za pouhý žvist. Následkem tohoto šetření bylo též dokázáno, jakou cenu mají též jiné tlachy o nemravnostech klerikálů v Miláně a jinde. Vyzýváme autora mravokárných článků, aby si prohlédl soudní akta u krajského soudu v Hradci Králové a pak sezná, jakou ničemnost svým tvrzením spáchal. V zájmu našeho poctivého lidu se obhraňujeme proti tomu, aby se krmil takovými odpadky odporného kalu, jakými ho sytí „Hlas Venkova“.

Zvlášť rafinovaný způsob ostentování katolictva. Máloco tak pozlobí pokrokařské „nositele kultury“, jako když některý katolík způsobem zvlášť vynikajícím skutečné osvěcení šíří. Tu fanatické nevěry buď hledí katolického učence sezemšiti nebo aspoň umlčet. „Kulturníci“ házejí vztekle opravdovému šířiteli osvěty klacky pod nohy.

Když pak se nedostává příhodné látky k soustavnému tupení katolictva, vymýšlejí se „v zájmu pokroku“ cesty přímo rafinované. Už jsme mnohokrát poukázali, jak se šíří čas od času u nás různé pošestlé pověrečné modlitbičky, které jsou výtvorem záštíplných hlav protikatolických. Takové modlitbičky rozesílá zákeřný fanatik bez udání svého jména prostomyslným katolíkům a hned pak spěchá oznámit novinám, jaké hlouposti prý katolíci (li) rozšiřují. Již jsme jednou dokázali, jak taková modlitbička vyšla v pokrokařské tiskárně.

Ale rafinované řemeslo kvete dále. „Lidové Noviny“ semity Stránské uveřejnily listání rozšířenou prý na Uherako-Brodsku, jež jest jidášským posměchem. Na př. praví se v ní: „O pane Ježíši Kriste, jenž jsi 62.000 malých slz, 9780 velkých slz a 97.805 krápní krve vyliší ráčil, smiluj se nad námi!“ atd. Taková slova jsou hotovým sezemšněním utrpení Kristova. A to že by skládal katolík? Moravský katolický tisk již oznámil, že ta slátanina vyšla v tiskárně pokrokařské. Nikdo nemůže dokázat, že to bylo tištěno od katolíků, ale časopis „Havíček“ v č. 2. hned si smlnul a mluví o triviálních nesmyslech „klerikálů“. Dokaž, že takové nesmysly skutečně vymýšleli a rozesílali katolíci a pak teprve haň a kárej! — A hned v následující lokálce ohřívá „Ha-

vlídek“ dávno vyvrácenou lež o „klerikálních skandálech“ italských, nazýváje známou kuplířku a podvodnici Fumagalliovou „milosrdnou sestrou“. Ve svém fanaticismu nenapravitelně lhář tolik se popletl, že mluví o skandálech „v neapolských klášterech“, ač zvrhlá Fumagalliová, vydávající se podvodně za řeholnici, provozovala svůj mrzký kšeft v Miláně. — A pak s takovými igooranty a úmyslnými lháři vážně mluvíte!

Fraňští buršáci stávkují. Činí tak titi „opravdoví inteligenti“ — v zájmu pokroku vědy. Lidé, kterým často musí tatíkové přisné domlouvat, aby aspoň četli ta lejetra, která jsou jim nadiktována, manifestují — pro svobodné bádání věd nejvyšších.

Studentům katolickým dne 3. t. m. pokrokové stávkáři znemožnili vstup do sálů lékařské fakulty také v zájmu vědy. Na fakultě právnické dva katolíti studenti na schodišti obklíčeni, čapky jim sraženy; vyhozeni ven. Podobný výjev opakoval se i později. Do poslucháren na technice také katolickým studentům vstup zamezen. Tak roste akademická svobodomyslnost! — Podobně si počínají pokrokové stávkáři ve Št. Hradci. Vyslali deputaci k třem přednášejícím profesorům právnické fakulty, aby přednášky zastavili. Poněvadž profesoři, domnívajíce se, že mají právo na osobní svobodu aspoň takovou jako studenti, ihned od dané a uctivé neuposlechli, začalo studentstvo tropiti blůdný randál. Křičelo a pískalo, až profesoři musili ustati. A tak buršácké kultura osvěcuje a zušlechťuje dále. A studentstvo české dne 3. t. m. přihlásilo se za stávkáře také, aby buršáci aspoň jednou uznali, že čeští akademikové nejsou v přičině kultury a učnosti vždycky méně cenní. A to všechno pro Wahrunda, který z univerzitní síně, ze stánku věd chtěl učiniti agitační místnost proti katolictvu a skutečnou vědu znehodnotil několika urážkami a pomluvami věřícího lidu katolického.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna konečně pustila se do podrobné debaty o státním rozpočtu na r. 1908. Náladou pro přijetí rozpočtu jest také řeč bar. Becka. Mluvil hladce, slibuje se postarati o řádnou správu a kázeň mezi úředníctvem. Ohlásil pro podzimní zasedání předlohu stran zvýšení daně kořaleční, o starobním pojišťování nejenom pro dělníky, ale i pro samotné, čímž vláda míní rozšířiti starobní pojištění i na rolnictvo a živnostnictvo. Posl. dr. Horský vyalovil se potom ostře proti centralismu, poukázal na křiklavé nesprávnosti justiční správy za ministrování bar. Kleina. A právem prohlásil, že Čechové nepotřebují nového jazykového zákona. Ať se jen zachová § 19. státních základních zákonů, dle něhož jsou obě zemské řeči rovnoprávné. Ostatně k uzákonění jazykového zákona jest kompetentním jedině český sněm a ne říšská rada. Posl. princ Liechtenstein mluvil o sourozenství proti soc. demokratům a pro čestný smír se Slovany na severu i na jihu; ostře útočil na židovský tisk.

A do výpočtů Beckových zabouřil zase Wahrund. Ten s nerozhodností vlády počítá. Najednou objevil se v Innsbrucku a zabíjel zase přednášky. Z toho ovšem protest a bouře, jež skončila zavřením university innsbrucké. Nato ministr vyučování Marchet prý podal žádost za propuštěnou a s ním prý se prohlásili solidárními něm. ministři Derschatta a Prade. Tim věru bylo by otřeseno celou vládou Beckovou, která právě 1. června mohla oslaviti své dvouletí. Ministerský předseda prohlásil však ve sněmovně, že se tu jedná o pouhé nedorozumění. Pro zastavení přednášek v Innsbrucku došlo k demonstracím buršáků i ve Štyrském Hradci a tak i tu na universitě přednášky zastaveny. I buršáci v Praze dali se proto do bouření.

V branném výboru ministr zeměbrany Georgi o zavedení dvouleté vojenské služby pravil, že by ono vyžadovalo, aby se místo dosavadních 100 odvádělo 150. Zvýšení vojen. rozpočtu o 50 mil. by nestačilo, jak se ukázalo i v Německu. Místo dvouleté služby bude prý udělováno více dovolených a žádosti budou liberálnější vyřizovány. — V Černichově v Halici došlo ke krvavé srážce sedláků s četníky následkem zatčení hochy, který pytláčil na rybníce, a jeho matky. Četnictvo vystřelilo, při čemž usmrceno asi 5 osob a přes deset raněno.

30. května blahopřáli císaři a králi k jeho jubileu jménem armády všichni generálové. Blahopřání proslavil arcikníže František Ferdinand a odevzdal císaři jubilejní dar armády dílo „60 let branné moci“.

V parlamentní komisi Národního klubu jednalo se o svolání sněmu království Čech. V této věci a min. předsedy žádali posl. Mašálka a Udrál, aby když se v létě pošel se sněm po skončení říš. rady asi na tři dni.

Hlavní zasedání aby bylo v září 6 neděl. Bar. Beck odpověděl, že bude se stranami vyjednávat. O záležitosti snížení cukerní daně prohlášen, že usnesení poslanecké sněmovny dleňno respektovat, jinak že by Národní klub vyvodil z toho své důsledky. A zemský výbor království Čes. usnesl se jednoblaze požádat vládu, aby sněm český svolán byl před podzimním zasedáním Říš. rady k 8nedělnímu jednání. — Pro úřad zem. maršálka v království Čes. navrhuje vláda prince Ferdinanda Lobkovic, předsedu zemědělské rady. — Proti jazykovému zákonu Beckova, který zavádí dvoj- jazyčnost soudů, ale nikoli dvoj- jazyčnost úředníků (u německých soudů ustanovuje se pouze 1 úředník češtiny znalý, který by vyřizoval česká podání), vystupují čeští radiká- lové. Národní klub se o tom ještě nevyslovil.

Uherský ministr hr. Andrássy slíbil ve sněmovně, že předlohu o reformě volebního řádu podá určitě na podzim. Vláda pořád odkládá s předlohou touto, obávajíc se o své po- síce dosavadní.

V Petrohradě při hostině na počest slo- vanských poslanců z Rakonska prohlásil po- slanec dumy Dmowski, vůdce liberálně ná- rodních Poláků, že se od nynějška Poláci při- pojí ke slovanskému hnutí. Od Německa ne- mohou očekávat nic, to jest jím největším nepřitelem. Posl. dr. Kramář, Hribar a dr. Hli- bovicki byli přijati carem v audienci.

Na ostrově Sámu ve Středozemním moři vzbouřilo se domácí obyvatelstvo pro porušení smlouvy o autonomii, že totiž kníže dovolil přistáti vojsku tureckému na ostrově. Turecko zdráhá se hned vojsko odvolati.

graftem i obrazy cestopisnými a pohledy. Jaký div, že mnozí, usnešení jeřm nadšením, umínili si s budoucími pouťáky se vydati též do posvátných Lurd! Výbor sl. R. Dobrušské vzdává tímto vroucí díky za cestu a námahu a všem spolákům kato- lickým ji vřele doporučuje. Zdať Běh!

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. nřdp. dr. Jos. Dobruška u- děluje sv. břimování v pondělí svatodušní 8. června v Činěvsi, v úterý 9. června ve Vrbici, 10. června odpočinek v Poděbradech, 11. a 12. června v Sud- ské, 13. v Předhradí, večer vždy v Poděbradech, 14. června ve Velimi, večer v Hradci Králové.

Mimořádná schůze městského za- stupitelstva v Hradci Králové koná se dnes v pátek dne 5. června 1908 o 11¹/₄ hodině dopolední v zasedací síni. Program: Návrh, aby na paměť 60letého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. bylo městské dívčí lyceum v Hradci Králové přezváno do správy obecní. — Zpráva odboru zastavárenského o bilanci obecní zastavárny za rok 1907 a žádost úřednictva a služby zastavárny za zvýšení služného. — Žádost p. Jos. Strachoty, městského lesmistra, za III kvinkvenálku. — Žádost p. Jos. Tykala, měst. lesního adjunkta, za definitivum a prvou kvinkvenálku. — Žádost Jana Rezníčka, lesního hajného, za pový- šení do II. třídy lesních hajných. — Volba dvou členů jatetního odboru s poradním hlasem. — Vyjádření o žádosti p. Jindřicha Komárka za koncesi k výčepu vína v domě čp. 142 na Velkém náměstí. — Žádosti za udělení práva občanského.

Upozornění všem přihlášeným a přijatým členům spolku „Charitas“. Do- cházejí stále reklamace o legitimace členské aneb o vyřízení podané přihlášky. Žádáme o lastavé strpení, že se vše nevypravuje se žádoucí rych- lostí. Máme značný nával přihlášek a funkcionáři m hou sotva jim stačit. Také nás zdržela pošt. spojitelná, která dlouho nám neposlala siožní listky. Během týdne obdrželi všichni přijatí členové legitimace. Nové přihlášení musí vždy asi měsíc čekat na vyřízení, protože členy přijímá výbor a ten má měsíční schůze.

Výstava českých křesť. sociálních a katolických listů, brožur a knih stávajících i zaniklých, dle jejich postupného vývoje, konati se bude v Hradci Králové od 1. do 19. července při příležitosti soc. kursu, sjezdu mládeže a žen v Hradci Králové. Veškerí vydavatelé křesť. soci- álních a katolických listů se žádají, aby nám ihned zaslali po 1 ex. novějšího čísla, a byl-li do- tyčný list dříve jiného formátu, též prosíme o 1 ex. Vydavatele knih a brožur v jejich vlastním zájmu žádáme, aby své práce a vydané listy vy- stavili. Poplatky nejsou žádné, zaslátel hradí si sám pouze poštovné, a připomene, maj-li se knihy a brožury vrátiti. Všechny stoupence své prosíme — maj-li časopisy, knihy, brožury, plané křesť. soc. atd., které v obchodě už nepřicházejí, zanikly — by nám je dobrotivě darovali neb zapůjčili po 1 ex. Výstava tato bude velkého významu již proto, že se bude konati u příležitosti kursu pro naše bojovníky a agitátory. Veškeré zásluky vy- prošují se na adresu: J. Polák v Hradci Králové (Adalbertinum).

Z dílečností Jednoty Cyrillské. S po- těšením konstatujeme, že v posledních dnech usta- vil se i pánský odbor Jednoty, k němuž přihlásilo se již třicet členů. Jednota máže být věrná spoko- jena s výsledkem letošní své činnosti; díky neuvěřel- ným energiím dirigenta vdp. dra. Šetiny povstalo během několika měsíců mohutné pěvecké těleso, jež pro myšlenku Cyrillskou mnoho může vykonati.

Akademie a veřejná zkouška v pen- sionátě cis. Františka Josefa. V sobotu dne 30. a v neděli dne 31. m. m. pořádá zdejší pensiónát veřejnou zkoušku a akademii pěveckou i hudební. Jsme zvyklí v ústavě tom slyšati jenom věci nejlepší a dobrá tato pověst byla úplně po- tvrzena posledním produkci. Umělecké výkony cho- vanek sledovány byly s živou účastí a odměňo- vány hojným potleskem. Akademii navštívil i vdp. monsieur dr. Al. Frýdek a mnoho jiných vsa- ných hostů.

Slavnostní večer Svatopluka Čecha pořádá spolek ochotníků „Klicpera“ ve středu dne 27. května. Těžištěm celého večera by. a přednáška básníka Jaroslava Vrchlického, jenž v poutavé řeči rozvinul obraz činnosti Čechovy co básníka, umělce a vlastence. Sotva bylo lze ubrániti se hlubokému pohnutí při nadšených slovech, kterými genius o- slavoval veleducha sobě rovného. Věru, nebylo lze najíti štět povolnějších, kterými by nás nezmrtelný básník lépe a jímavěji mohl býti oceněn. Režisér stal se předmětem bouřlivých ovací. — Ostatní program vyplněn ukázkami básnické tvorby Čechovy. Plochová harmonie mužského sboru nikterak ne- posloužila, ukazujíc markantně jeho slabiny; har- monium bylo by bývalo lepší. „Loučení“ (Weiss) jest vleká skladba bez gradace, bez vznětu, nikde nevystupující nad prostřednost. Což divu tedy, že nestála na výši, nejsouc mnohdy ani hlasově sprá- va. Konstatují-li faktum, nechci nikoho viniti, věda dobře, že v pokročilé již sezoně těžko se pracuje. Debut slč. Šimkova ukázal nepopíratelně nadán,

jež jevílo se správným pjetím skladby a dobrou intonací; hlas bude ovšem potřebovati ještě cviku, ale nechává již nyní místy zazníti pěkný kovový timbr. Nadmíru delikátní byl klavírní průvod slč. Viewagho, ba ve svém oboru byl to mistrovský kousek, jenž snad ujde povrchnímu pozorovateli, ale zasloní plného uznání zcela. Z recitujících libil se mi nejlépe p. Peřina — režie dopustila se chyby v jeho kostýmu — a p. Dušek; p. Brou- kal mohl býti snad velmi dobrý, kdyby byl ovlá- dal svou úlohu. Dr. Aliquis.

Výlet do zahradašho hostince p. Špryňara na Slez. Předměstí (u nádraží) pořádá jednota paní a dívek v pondělí 8. června t. r. Hudba černilov- ská — Buffet, tombola, koulení o ceny. Divadelní žertovné hry, vřtupy, zpěvy, balon obřostroj a j. Zčátek ve 3 hodiny. Vstupné 20 hal. Ve prospěch vánoční nadílky chudých členek. Za nepříznivého počasí oddívá se vše v sále Adalbertina. Pozn. Mezi programem se tančí v sále, kdež večer po- řádá hostinský taneční zábavu.

Velká matiční slavnost na „Střelnici“, ku které letos zavítá rolnictvo okresu Hradeckého a Nechanického, oddíváti se bude již příští ne- děli dne 14. června. Vracíme se dnes ku slibnému pokračování podrobnějšího programu atrakcí. Mm i poslední uvedené dámy boxela a velkého divadla rozmanitostí, budu moci navštívití návštěvníci Museum, kde vedle skutečných voškových prepa- rátd téžce získaných opouta blavou úplná vyk- pávka skrčence a popelnic, která sem bude v pů- vodním stavu i s okolní zemí přivez na z Malšovic. Skutečnou atrakcí slavnosti bude „Lovecká vý- stavka“, zapůjčená p. J. Belešem. Výstavka bude sestávat více jak ze sta párů různých parůbů, 8 nádherných pušek, brašen, patron, vycpaných ptáků atd., bude pojištěna vzhledem k ceně skoro 2000 korun na škodu ohněm i krádeží. K této čty- řem atrakcím bude povolen přístup za jednotné malé vstupné tak, že nebude obecenstvo různým výběrům obtěžováno. Jednota Šimanovský zabraje na velkém jevišti dvě aktovky a uspořádá koč- jíci chantant. Tanec na rozdíl let minulých bude letos na podiu pod širým nebem. Pošta, tombola, lovení na suchu, buffet, kavárna, koulení o ceny, pouštění balonů bude se diti ovšem jako jiná léta Vzhůru na Střelnici!

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítárnu muzejní navštívilo v měsíci květnu ve 14 přístupných dvouhodinách 632 osob. V knihovně vydáno na 423 žádánek 309 svazků knih a 217 děl předlohových s více než 10 850 jednotlivými předlohami. Domů zapůjčeno 174 osobám 195 svazků knih a 1123 předloh. Do okolí 11 osobám 41 svazek a 352 předloh. Mezi časopisy nově vloženy: „Archiv für Buchbinderei“, výborné řízený časopis pro kniháře a bibliofily, „Časopis vlasteneckého spolku musejního v Olo- mouchu“, „Klenotnické listy“ (počuly znovu vychá- zeti), rovněž i časopis „Knihár“, „Hradecký kraj“, „Časopis výstavní Zlaté Prahy“. Do knihovny bě- hem května vřazeny následující spisy: Mebes P. Um 1880. Architektur und Handwerk. B-I I. a 179. Neubauten in Oesterreich. 65 tab. I. a 180. Jerábek V. Pramen moder. ornamentů. II. b 372. Hagendorf Otto: Neue Kunstverglasungen. Sv. I. 24 tab. IV. a 21. Eeg-ehard W.: Der Innendekora- teur VI. e 136. Michael W. Die bürgerliche Wohn- aung. 12 tab. VI. e 138. Matějka, Wirth a Štěpá- nek: Soupis památek v okrese litomýšském. Bd 2057. Wahrlich H.: Wohnhaus und Hausrat. Bd 2064. Čapek R.: Grundprobleme der Malerei. Bd 2073. Knackfuss H.: Allgem. Kunstgeschichte. Sv. I. a II. Bd 788. Herrman G.: Die deutsche Karikatur in XIX. Jahrh. Bd 2078. Starck K.: Der Tanz. Bf 2079. Valenta Ed.: Die Rohstoffe der graphischen Gewerbe. Sv. I. a II. Bf 2069—2070. Res: R.: Der stumme Diener. Bf 2071. Leander V.: Galvanotechnik in praktischem upo- třebení. Bf 2060. Santos Dumont.: Ins Reich der Lufte. Hoernes H.: Die Luftschiffahrt der Gegen- wart. Bf 2063. Nechvátal Th.: Zřízení, užívání a obsluha telegrafu a telefonů. Bf 2065. — Ku re pro intarsování dřeva oddíváti se bude ve dnech od 15—17. června v čítárně muzejní. Vy- učování celodenní. Přihlášky do 10. června ředitel- ství muzea. — Chemický kurs pro pekáře oddíváti se bude ve dnech od 22.—25. června též v čítárně muzea. Vyučování polodenní vždy od pól 2 do 5. hod. odpol. Část kursu, pojednávající o kynutí a pečivosti těsta, bude přístupná i ženám. Blížší bude oznámeno vývěskami. — Pro pokročilou dobu odloženy přednášky p. Zd. Wirta a tat. Urbana na září. — Za členy muzea přihlásili se pp. Ed. Šudil, Václav Jenšovský a V. Chudoba, řezbáři zde, p. K. Štorek, mistr zámečnický v Trě- bechovicích, p. Škrábal, učitel zde a slč. Markéta Šauerová ve Vys. Mýtě. Pan profesor J. Kotěra v Praze věnoval do sbírek sbírku ocelerytin, to- bolku s vyřezáním, ručně psané a malované mod- litby a staré kožené desky. Pan ředitel L. Haněl zde 5 moder. štítků nábytkových, sl. městská rada zde 2 bronzové plakety. Dárcům srdečné díky!

Zápis a zkoušky přijímací do 1. tř. a. k. gymnasia v Hradci Králové budou se konati dne 6. a 7. července t. r. vždy od 8 hodin.

Schůze soukromoprávních úřisnůch. V důsledku důvěrné schůze soukromoprávních úřis- nůch zemských, okresních a obecních, konané dne

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nej- hojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro Velké sklady umožní vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy závod je jeho ještě dojdou. staleté trvání.

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Z činnosti katol. spolků.

Z Opočna. Velmi zdařilou schůzi konal dne 24. května t. r. zdejší křesť. sociální spolek v národním domě. Přednášel vřdp. dr. František Šulc, kanovník a professor z Hradce Králové, na thema: „Jaký jest program strany katol. národní v Čechách“. Ke schůzi té sešlo se množství účast- níků, členů spolku i nečlenů z města a okolí a vyslechli s upjatou pozorností znamenitou před- nášku p. řečníka, který klidným, jasným a zají- mavým způsobem probral a vyloužil bod za bodem s programem katol. národního. Mluvil skoro 2 ho- diny a ku konci ještě zodpověděl některé dotazy, jež mu podány byly. Všichni účastníci v tom se shodují, že přednáška ta byla jedna z nejlepších, jež u nás pořádány byly. Při rozchodu poděkovati p. řečníkovi i důvěrníci organizace z Opočna a přifašených obcí. Vřdp. kanovníku vzdává tímto spolek náš nejupřímnější díky s přáním, aby tímto způsobem i dále vzdělával a poučoval lid náš, který často z neznalosti programu předpojat bývá ku straně katol. národní.

Z Přelouče. (Přednáška sl. Růženy Do- brušské z Turkovic). 31. května o 3. hod. odpol. u p. M. Horyny v Přelouči oddívala „Svornost“ svou obvyklou měsíční schůzi; při ní sl. R. Do- brušská nás mile poučila ličením cesty i dojmu za II. pouť do Lurd v r. 1907 z Čech, Moravy a Slezska. O vůdci a skupinách pouťáckého vlaku z vídeňského západního nádraží do Lince, Solno- hradu, Innomosti, Landecku, Einsiedlu ve Švýcarsku, Lucernu, Ženevu, pak Lyonu—Toulousu, Tarb a Lard. Dějiny tohoto pouťáckého místa. Místopis ba- siliky a hlavních budov. Stavba a výzdoba obou basilik u skal Massabielských. O české kapli v basilice lurdské za 30 000 franků (IV. tajemství slavného růžence), kterou právě vysvětil J. B. M. sufragán dr. Visnar z Olomouce v září 1907. O theoforickém procesu. O zárazích četných na ne- mocných. O komisi lékařské. Návrat přes Lyon—Zürich—vídeň a Brno. Místnost byla plná a vedro dečné; účastníci vydrželi však všichni až do konce, ač slečna přes 2 hodiny vyprávěla způsobem na výsost poetickým o mocných dojmech, jež na omě pouťi získala. Všecko pak provázela četnými foto-

19. dubna t. r. v Hradci Králové, odbyvala se dne 24. května po předchozí schůzce zřizovacího výboru Hradce Králové v místnostech Živnost.-čtenářské Jednoty důvěrná schůze soukromoprávních zřizovatelů zemědělských, okresních a obecních okresu královéhradeckého. Na schůzi této velmi četné navštívené tlumočeny steskly veškerých zřizovatelů, kteří, ač na ně při stovných jejich poměrech tíha nynějšího stálého zdražování životních potřeb, vzhledem k němuž veškerým úč. dníkům jak státním tak i soukromoprávním, jakož i státním zřizovatelům přijmy jejich přiměřené byly zlepšeny, též dopadá, při tomto zlepšování vyšli na prázdno. Uneseno bylo jednomyselně založením krajských organizací a se skupením těchto v jednu mohutnou organizaci zemědělskou domáhati se nejnaléhavějšího požadavku, to jest zaopatření zřizovatelů a jejich rodin v případě státní nebo úmrtní cestou zákonem, jakož i zlepšení hmotných poměrů vůbec. Přítomným tlumočeny byly delegátem ústřední organizace p. Jos. Novotným, sluhou městského úřadu v Hradci Králové, sympatie vlivuplných činitelů, zejména slovně p. JUDr. Frant. Ulricha, zem. poslance a starosty města Hradce Králové a pp. poslance dra Václ. Škardy a J. Maštálky, kteří zahájenu akci účinně podporovali. Rovněž „Pokrokový klub“ svým zástupcem p. prof. Marčem, jenž věcně práci organizace nastínil, slbil svoji podporu. Za členy organizace přihlásilo se ihned po schůzi přes 50 přítomných a záleží na každém jednotlivci, aby včasným přihlášením se k mohutnosti organizace přispěl, aby též účel na ni vznesený účinně vykonávali. Veškeré dotazy neb informace zodpoví, jakož i přihlášky přijímá p. Jos. Novotný, městský úřední sluha v Hradci Králové.

Uzavírání přejezdu na orávní silnici přes trať dráhy mezi Pražským Předměstím a Kuklenami. Na interpellaci M. poslance p. H. Srdínky a na stížnost okresního výboru v Hradci Králové v záležitosti příliš častého a dlouhodobého uzavírání přejezdu přes trať dráhy u Kuklen nařídilo c. k. ministerstvo železnic správu dráhy, že smí zmíněný přejezd jen v nejnutejším případě na nejkratší dobu býti uzavírán, nikdy však na dobu delší než-li 5 minut. — Tím snad bude konečně na čas, dokud c. k. ministerstvo definitivně nerozhodne o tom, má-li se zřídit nové seřadovací nádraží za viaduktem Plotištěm (což by bylo nejrozsudnější), učiněna příslušná bezohlednost dráhy, jež přejezd uzavírala často až i na 20 minut a tím pěší i vozovou frekvenci značně zdržovala.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispěl v dubnu spolku „Komenský“ ve Vídni V. I. Margaretenstrasse 100, který vydrží 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Dobalice. Obecní úřad 10 K. — Dvory Svobodné. Obecní úřad 10 K. — Hradec Králové. Dýchodenský úřad 100 K, Okresní výbor 100 K, J. Pilnáček 300 K, G. Domabyl 4 K, Společenstvo hostinských a výčepníků 5 K, Odbor zem. jedn. soukr. úředníků 5 K, „Beseda“ 5 K, Ed. Procházka 6 K, Spolitelův a záložní družstvo I. všeob. jednoty úředníků 10 K, Hasičská šupa 10 K, Vzděl. a podp. spolek p. ní a dívek 5 K. — Nechanice. Josef Rainiš, sbírka 18 K a 3 K. — Třebetchovice. „Sokol“ 5 K, Rola záložna 10 K.

K H. porotnímu zasedání v Hradci Králové vylosování následující pp. porotcové: Friedrich Fr., rolník v Božanově, Winter Ferd., rolník v Heřmánkovcích, Weissner Ad., rol. v Šonově, Matys Ferd., obchodník ve Studnici, Mauthner R., továr. ve Dvoře Kr., Schassel B., správce v Hradišti, Chorbůský Jos., rolník v Blíže, Malec H., hostinský v Nov. Hradci Králové, Hamáček Jan, host v Jenkovicích, Kadečka Jos., rolník v Nepesicích, Šandera Jan, pekař v Hoříněvsi, Hostovský Jul., obch. v Jaroměři, Winternitz R., obch. v Josefově, Voltr Jan, rol. v Libčici, Bašek Václ., rol. v Rostkách, Špaček Jar., mlynář v Šestovicích, Matějka Jos., host v Kosteletě n. O., Bednář Jan, rol. v Mladkově, Malina V., statkář v Bratci, Hejzlar A., rol. v Bělouši, Šefelín Fr. ml., kupec v Hronově, Hakauf Jar., stavitel v Náchodě, Rak Ven., továr. v Zbětíně, Morávek Al., obchodník v Nechanicích, Zábka A., pekař v Nechanicích, Jouda A., rol. v Nerešově, Houser Jan, rol. v Dolce, Kaudus Fr., rada hosp. v Nov. Městě n. M., Mervart F., uzenář v N. Městě n. M., Plichta Jan, host. v Opocně, Katschner J., továrník v Polici, dr. Kalis, soukr. v Rychnově n. K., Petrides B., obch. v Rychnově n. K., Bednář A., továr. ve Vamberku, Koborn E., továr. v Úpici. Náhradní porotci z Hradce Králové: R. Helwich, obchodník, B. Kačer, profesor, Macák Jos., Macháček Jos., Pivňák J., učitel, Schmidt R., stavitel, J. Steindler, obchodník, A. Švorčík, insp. pojišť.

Úroda na Královéhradecku jeví se letos velmi slibnou. Neomírné teplo — nyní denně přes 30° R — a častými dešti neobyčejně popohnaly rostlinstvo ve varháně; vše kynulo jako v tropické kraji. Oblil jest překrásně, zelení bují až radost, jetely jsou neobyčejně vysoké a husté, rovněž tráva na lukách. Ovočné stromy letos vyniklo bohatstvím květů, zvláště třešně a jabloně, jejichž koruny byly jedna bílé. Jenže bráňel jeví se množství housenek, o jejichž hubení leckdeh tak málo se starají. Bývá často až k zák-

nutí, mraky stahují se na všech stranách, ale doposud nás Bůh nechránil od vší pohromy.

Regulace na Labi postoupila už i do města samého. Podnikatelství regulačních prací chystá se k podzdvírání náhelných zdí, ku kterémuž cíli zaražena do Labe řada železných pilot. Neobyklé divadlo láká k sobě vždy více diváků.

Otázka provizorní lávky přes Labe ke Grand hotelu jest již rozhodnuta. Divíme se, že posud někteří jednotlivci snaží se rozhodnutí to zvrátiti. Snad má škola mládež dále choditi z Prahy. Předměstí velikou oklikou, snad dlouhá cesta z nádraží do města nemá býti zkrácena, atd. Valná většina zdejšího občanstva rozhodně trvá na tom, aby lávka zřízena byla co nejdříve.

Není máš šikovnost. Páni pokrokaři zřídili to v příměsí financování lycea bezky obrátě. Necht poplatenci různých stran dokáží obětavost — a pokrokařům nechají rozhodování. Teď na zvlášť důležitou schůzi vybrána hodina taková, kdy se postaví mohou výhradně vyvolat. Jen bezky rychle a krátce, aby nebylo času na důkladné rozvážení!

Nová nadace. Záložna v Hradci Králové založila na památku svého 25letého trvání v roce 1888 nadaci pro nejstaršího, zchudlého a bezúhonného člena, mužské o i ženské pohlaví. Pětiprocentní výnos kapitálu K 2000 — tedy K 100 — bude udělen výborem záložny dne 6. července t. r. Žádosti o tuto nadaci podány buďtež do 30. června t. r. do čtyř hodin odpoledne.

Záložna v Hradci Králové následkem snížení bankovní sazby úrokové snížila úroky z půjček směnečných, nekrytých na 5 1/2 %, z půjček krytých zástavou na 5 %, z eskontu směnek na 5 %, z eskontu účtů na 5 1/2 %, z hypotek na 4 % — 5 % a úroky ze vkladů od 1. června na 4 %.

Měsíční výnos Záložního úvěrního ústavu: Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v květnu t. r. K 18 225 963 07. Eskont směnek: V květnu roku 1908 eskontováno kuš 2 741 v obnosu K 3 532 328 20. Skladě: V květnu 1908 uloženo zboží v ceně K 167 556. Vklady na vkladní knížky, pokl. poukázky na 4 % ode dne vložení do dne vybrání.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc květen 1908. Vloženo K 109 504 —, vybráno K 150 127 —, zůstatek K 1 483 668 —, závodní podíly K 68 967 —, fond rezervní K 103 197, fond pensijní K 33 142 —, fond pro kursové rozdíly K 14 814 —, vlastní reality K 159 726 —, cenné papíry a přebytky K 288 948 —, půjčky směnečné K 378 792 —, půjčky hypoteční korun 894 136 —, úhrn záruk K 1 941 722 —.

Nové předpisy k zvelebení rybářství. Zemský zákoník, vydaný dne 9. dubna 1908, obsahuje jakžto č. 22. místodržitelkou vyhlášku ze dne 4. března 1908, kterou ruší se valná část předpisů vydaných k provedení zemského zákona z 9. října 1883. Poněvadž jest nutno, aby i širší občanstvo se obeznámilo aspoň se základními ustanoveními této nové vyhlášky, podávají se zde v krátkosti z nich nejdůležitější: Chytání raků vsoho druhu v Čechách a prodej raků českého původu ať se děje kdekoliv, jest po dobu 5 roků počínajíc ode dne, kdy toto nařízení platnosti nabude — až na řídké výjimky — vůbec zakázáno. Od nejbližšího 15. září až vždy do konce provincie jest za tím účelem, by patrní a lososi byli šetřeni, zapovězeno vůbec v řekách, kde tyto ryby se zdržují, chytání ryb; zákaz tento platí pro Orlici Divokou až do Kosteletu n. O., kromě toho pro její přítok Albu (Bélou) a pro Orlici Těnou se všemi přítoky až do Chocně. Ve všech vodách pak zapovězeno jest lovení ryb v dobách mezi 1. březnem a 30. červnem a na některých místech, kde se ryby tráví, trvá zákaz až do 31. července. Majitelé a nájemci práva rybářského jsou povinni vésti seznam listků rybářských vydaných od nich osobám třetím a seznam svých rybářských pomocníků, kteří pomocnické listky obdrželi, a musí je na požádání c. k. okr. hejtmantství předložiti. Těž úřad může další vydávání rybářských listků omeziti neb zastaviti, byla-li by obava, že by meze dovoleného hospodářského využitkování vod překročeny byly. Raci z jiných zemí — mimo Čechy — pocházející, jakož i ryby cizího původu smějí býti prodávány jen za šetření zvláštních opatření, jimiž má býti zabráněno, aby zdejší živočišné tobo druhu nebyli u nás sbytečně v době hájení ničení.

Z Černéboje. (Přednášky.) Katol. národní Jednota naše pořádá ve svých spolkových místnostech v pondělí Svatoctví dvě poučné přednášky. Prvou „o novodobé svěpomoci“ promluví vdp. Lad. Seidl, farář z Litva, druhou p. J. Mušák, sekretář z Hradce Králové, „o starobním a invalidním pojišťování.“ Začátek o pět 3 hod. odpol. Zde Bůh!

Rádění bleekem. Ve Lhotě pod Liběňany byl zasažen bleekem dne 3. t. m. p. učitel Čech a povážlivě zraněn. — V Syrovátce udeřilo do stavení p. Hrubého. — Ve Žďasích do jednoho běhodu. — V Plechu do domku zprostředkovatele koupě hus.

Katolická organizace v N. Městě n. M. pořádá v pondělí svatoctví 8. června o 2 h. odp. dvě velké přednášky spojené s táborem lidu v sále Novoměstském. Řečníky jsou dp. Jiří Babula a M. poslanec dr. Rudolf Horáček.

Kamčková logika agrárního předáka. Agrární organizace se všíra všude, i tam, kde o ni uvědomil občanský nejméně stojí. A tak i do obce Bukoviny u Č. Railova si udělala vyčázku. Opatruje ji pěstoun p. Jos. Vach. Ovšem počíná si velice opatrnicky, aby jeho evangelisti přátelé nedovládali se náhodou od katolíkův o „nezištném“ působení zelených generálů mnoho peprné pravdy. K ustavující schůzi aspoň dával vstupenku pouze hodné spolehlivým občanům. Pan předseda mluví často o charakteru; mohl by tudíž snad věděti, že povinností vzorného charakteru jest — dodržeti dané slovo. Agrární organizace se usnesla při vlivném spolupůsobení p. předsedy na společném prodeji řepy. Sepsal seznam nabízené řepy a po delším vyjednávání s cukrovary zadána řepa do rol. cukrovary v Předměstích. Po několika dnech však přišel do naší obce žlutý kočárek, který přivezl zástupce správy cukrovary smičického. A tu milý p. předseda pro dachu usnesení organizace zadal řepu smičickým. Dal to divný příklad důslednosti. — A ještě něco z naší obce povím. V číle 19. „Ratibora“ hodně se lze o katolickém rolníkovi p. Fr. Valáškově. Nevíme zde nic, že by p. Valášek roznášel zde vimperské kalendáře, jak dopisovatel tvrdí. Dále se tam lze, že prý p. Valášek vyvrátil svoji neopatrností krásnou jablon. A zatím tatáž jablon p. V. Kadeřávka, na kterou lhat naráží, roste pěkně dále. A necht také lhat ten dokáže, že p. Valášek žádal nájemníka p. Hryzáka, aby jablon upravil tak, aby nebylo nic znáti. Podvodný dopisovatel sám si nevidí do úst a tak se poráží. Jak by mohl někdo vyvrácenou (!) jablon upravit tak, aby na ní nebylo škodu znáti? Proto necht takový dobrodineček zanechává vtípů o „klerikální logice“ a zamysli se trochu vážněji o — logice agrární. Ta až nadělala kotrmelců mnoho.

Z Hořic. Ještě něco o sjezdu volných myslitelů. Četl jsem obě správy o sjezdu volných myslitelů v Hořicích, jež uveřejnil Váš list a jež psal snad některý duchovní; dovolte, abych pronesl úsudek svůj o sjezdu i já laik, ale laik, který nedospěl posud k přesvědčení, že odstraněním náboženství z veřejného života vůbec a ze školy zvláště bude kráčet národ náš k lepším svým křizným metám. Když již někdo chtěl o volné škole debatovati, měl to učiniti způsobem vážnějším, rozumovými doklady, nikoli však nadávkami a sprostotou. Takto vám velebníčkům kongres spíše prospěl než uškodil u soudného občanstva — ovšem až na ty děti, jichž mi bylo líto, že se jim tak záhy jejich ideály bortí a ony tak záhy v rozpor duševní se strbují. (Sprostý onen sjezd uškodil nikoli pouze kněžím, ale katolíkům vůbec, a k těm p. dopisovatel přece také náleží. Pozn. red.) Především dopisovatel pojímá sjezd příliš tragicky a pouze jen se stanoviska náboženství; po mém rozumu řečníci si ulehčili, vypilo se o něco více hořického ležáku než jinou neděli, jiné neštěstí se však nestalo. Tábor pokrokařů v Hořicích měl svůj místní význam a motiv a kdyby toho nebylo, snad by k němu ani nebylo došlo. Není přece žádným tajemstvím, že hlavním aranžérem nebyl okr. starosta Janák, jenž byl jen nastrčenou loutkou, nýbrž učitelství s jedné a poražená radniční strana s druhé strany. Tento nejednalo se celým sjezdem o nic jiného, než o vydupání nového kongresu voličstva pro budoucí obecní volby. Poněvadž panující strana jest živnostnická, může budoucí možná strana býti jen pokrokařská a soc. demokratická. Tento musí se záhy připravovati půda a k tomu byl sjezd, na němž živnostnická, t. j. mladočeská strana zatlačena byla do pozadí a kdyby byl měl Preiss rozum, byl by zůstal v Praze a byl by nevážil cestu do Hořic, aby konkuroval s anarchisty. Celá úroveň, na níž sjezd klesl, nebyla pro dra Preisse ani pro mladočeskou stranu již z toho důvodu, že strana tato ani s jednou ze zúčastněných stran nežije v politickém přátelství. Mladočeši, agrárníci a katol. poslanci tvoří až doposud společný klub a bylo zbytečné dokumentovati, na jak vřátkých nohou ten klub stojí, účastenstvím na sjezdu volných myslitelů k tomu výsledku dospěje i agrární poslanec Janák, až se naučí vůbec politicky mysliti. To již městská rada vystihla místní tendenci lépe a když neměla již odvahy odepřiti všecko účastenství hned z p. částku — na nedostatek odvahy Hořice při všem svém parádním rozmachu stáhou — odešla aspoň spoluúčinkování, když poznala, oč svolavatelům vlastně běží — přivésti nynější vedení města do rozpaků a ukovat proti ní v pokrokařích a soc. demokracii novou zbraň. Tentokrát sedla mladočeská organizace, postrádajíc svého listu, opravdu na lep.

Podivná důslednost mladočeského poslance z Hořic. Když bylo před volbami do zemského sněmu, přišel do Hořic dotazník, zda zdejší katolíci jsou pro to, aby postaven byl ve volebním našem okrese kandidát strany katolické. Na přimlůvu však vlivné osoby od toho bylo upuštěno, ješto prý by se tím dra. Preissovi, který zdal se býti umírněným kandidátem a nikoliv kváským a vystupoval jako kandidát živnostenský, kandidatura stížila. Poněvadž pak boj mezi dr. Preissem a dr. Hajnem byl urputný, hleděl si dr. Preiss zajistiti též hlasy katolíků. Proto jeden z jeho straníků o ně požádal a katolíci je dali; volili dra. Preisse. Pan doktor se jim za to od-

mění. Dne 24. května byl jako přítel mezi těmi, kteří katolickým nadávali, že jsou banda, slovníci, podvodníci. My jsme nepočítali u p. doktora na věčnost, nýbrž na slušnost, ale zklamali jsme se. To si zapamatujeme! Až přijde zase k volbám, dají katolíci hlas svému kandidátovi a ne těm, kdo jejich hlas potřebují a pak je sprostě odkopnou. Uvědoměly katolíci nedá hlas ani mladobřečovi ani agrárníkovi, kteří až dosud katolickými voliči byli podporováni, protože dříve-li mladobřeč, agrárníky a ostatní strany na hořickém táboře účastnící do pytle a zamícháte-li, vždy bude ten pravý na vrchu!

Z Petrovic. Dne 23. května v 8 hodin ráno zavítal nejd. biskup dr. Josef Doubrava z Nechanic po Petrovic. U slavnobrány na počátku obce přivítal Jeho Bisk. Milost starosta p. Šedivý slovy úchvatnými, která k slasám dojala arcipastýře. Dále p. Wolf, člen okres. zastupitelstva, a družičky pozdravili nejd. biskupa. Dříve pak pozdravil velitel sboru hasičského z Lodina. S hudbou kráčelo se k farní, kde přivítal farář dp. Bohumír Tomíček. Udělena Svátost sv. birmování, kterou přijalo přes čtyři sta birmovanců. Den slavnosti minuly a ukázali jsme, že se nelekáme žádného teroru ani žádného poručnickování, ať to válo od okresu hořického nebo nechanického.

Z Dobaličků. Dne 25. května ráno v 8 hodin ozvaly se zvony, kdy přijížděl Jeho Bisk. Milost do Dobaliček. U slavnobrány přivítán nejd. biskup od administrátora fary dp. Aug. Michálka; poté uvítán J. B. M. hasiči mokrovanskými, jich náčelníkem p. vrchním správcem Krčanem a j. Lid s nadšením naslouchal vznešeným a působivým slovům svého vrchního pastýře. Zde na této osadě rozloučil se tklivými slovy J. B. M. s vikariátem hořickým a po svatých obřadech, po inspekci místa pro novou farní budovu, po prohlídce krásného chrámu Páně, který se zvláště J. B. Milosti zamlouval, nejd. biskup odjel na Hrádek na zámek Jeho Osvícenosti hraběte z Harrachů. Jeho Osvícenost ráčil pozvati sem přednosty c. k. okr. soudu nechanického, c. k. berního úřadu a veškeré duchovenstvo, jež při slavnostech sv. birmování z patronátu jeho se účastnilo. Pohostiv jako domácí pán jménem svého otce, který z těžké nemoci se zotavuje, Jeho B. Milost s doprovázejícím ho klérem, poděkoval J. B. Milosti za veškeré úkony na jeho patr. farních konaných. Poté v kapli zámecké konal arcipastýř na rozloučenou poděkovací pobožnost. Již již spěl Jeho B. Milost dále; ač čeká ho ještě dlouhá cesta visitační, přes to ráčil vystoupiti opět z kočáru, aby podepsal pamětní knihu zámeckou s ostatními hosty, aby hlásala pamětnice ta, že vznešený člen osvíceného rodu hrabat z Harrachů králí v tradicích zbožného a vlasteneckého rodu šlechtického a cti biskupa jako vrchního pastýře diecése a jako biskupa Čechy a vlastence.

„Protiklerikální“ kultura v Dobaličkách. Už jsme dlouho čekali, čím se vlastně konečně živly „protiklerikální“ u nás proslaví. Otrávil se ti lidé o katolictvo ovšem statečně. Leč každý uvážlivý občan byl toho přesvědčení, že hanobit bližního dovede snadno i cikán, který se sotva dovede podepsat. Tedy se čekalo, v jakém konečně slavném oslujícím činu „protiklerikální“ pokrok vyvrcholí, co postaví, čím náš lid obšťastní. A — už to tu máme podle židovského vzoru z Ruska. Co kdo postaví, do toho kopnout! Tak si usmysleli lidé, kteří jindy farizejsky se horší, že katolíci nenásledují čistého učení Kristova, že jest v nich málo lásky křesťanské. Stala se bohupustá surovost, která otevřela oči lidem dobré vůle rázem. Velkostatek postavil před kostelem slavnobránu nejd. biskupovi, který měl do naší osady přijeti. Tedy se nemusil nikdo z obce horšiti, že snad se plýtvá obecními penězi a pod. Nikomu slavnobrána neprekážela. Byla hezká, mohutná, vysoká na 13 metrů. Lidem „pokrokově“ naladěným nedala spáti. Tak? Na uvítání biskupa? Ať jest to cizí majetek! Musí se nějak poškodit. Kdyby přišli někteří germanisující židé ze sjezdu „Volné myšlenky“ z Prahy, pak by se jim šli naši osvícenci poklonit hned. Ale dáti aspoň pokoj vynikajícímu synu našeho národa a reprezentantu náboženského přesvědčení našeho dobrého lidu? Ne — ne — z lásky „vlastenecké“ musí nedozralá mládež něčím proti němu „manifestovati.“ A hned vykonáno. V noci ze dne 24. na 25. května jeden stožár ve výši asi 1 a půl metru podfázán, tak že pak padl i s jinými některými součástkami. Představme si, že by se byl stítil tak mohutný sloup na kolemjdoucích. Co by to bývalo neštěstí! Ovšem hned druhý den časné ráno byl zase sloup vzpřímen; všechno napraveno, tak že vítání neupřijmlo újmy. A tu nový vstesk našich kulturníků. Svedení mladíci při vítání stáli za kostelem a — pohvizdovali. Zase takovým způsobem ukazovali svůj „pokrok“ hodné pobodlné. Takovou tedy osadu tropí naši klidné obci lidé odkojení štvanými a krajní surovými tiskovinami a jedovatými řečmi. Málo-li by se tak pokračovati ještě i dále, natropilo by se tolik hanby obci, že by se sdejší občané museli rdíti před obecní souednicí Zemřelý pan farář „spáčečník“ staral se o povznesení obce pilnou prací v Raiffeisence, moderní osvícenci jí zase udělali „čest“ uličnickým podfázáním velkého sloupu. A tohle už není

uličnictví; ale hotová spousta. Pak se samy se nám to sem nasadilo! A bujelo nerušeně v klas. Nyní však jest již čas na přikínování, nemá-li pokojný a poctivý občan býti terčem útoků různých mladíků. Jestliže v sousedních obcích poukazují s krajším odporem na to, co všechno jest možno v Dobaličkách, musíme zase v zájmu svoji cti prohlásiti, že velká většina takovou sprostotu rázně odsuzuje. Musíme prohlásiti, že taková a jí podobná kultura nevykvetla ze semene domácího, ale že začala bujati, když semínko přineseno odjinud. Poctiví sousedé sdejší již se postarají, aby dobré jméno obce netrpělo dále pustými výstřednostmi lidí, kteří slušným, konservativním občanům sdejšími charakterem ani po kotníky nesahají. Vždyť panuje veliké rozhořčení i mezi těmi lidmi, kteří dříve na katolický ruch pohlíželi úkosem. Obec má ještě v sobě mravní síly dost, aby zadržela štvavou činnost několika nezbedných útočníků, kteří „ve jménu osvěty a lidskosti“ přemýšlejí hlavně o tom, jak by spoluobčany hodné dráždili a trestali.

Zvláštní smutek. Vzácnou slavnost měla minulý čtvrtek malá veska na Chlumecku, Malé Vyklety. Obecní strážník Jan Zima, muž to daleko široko velice populární, emeritní vynikající muzikant v civilu i v vojenském bandy, stará vojna, kterému z Mladé Boleslavi až do Sedmihradské pěšky maštrovati bylo hračkou, statík 75letý, ve službách obce sešedivělý, před 4 měsíci pro zemřelou dlouholetou družku života velice truchlivě vedl si k oltáři v kostelíčku vápenském novou družku života. Živou účast mělo na té lidké slavnosti celé okolí, které se dostavilo do Vápnava tak hojným počtu, v jakém se slavívá zde pout. Obecní zastupitelstvo dalo omládlého starého ženicha dovézt ke kopulaci v kočáře a když svou milou z kostela od oltáře vedl, vyslalo mu vstříc až k Vápnu hudební kapelu. Srdečná zábava v domácím hostinci, přijímá mnoho a mnoho na zdraví novomanželů bylo připsáno, zakončila den pro oblíbeného strážníka tolik významný.

Z Chrastocka. Organizace československé mládeže utěšeně květná. V neděli dne 24. května 1908 sešla katolická mládež v hostinci p. J. Kratochvíla v Podlažicích divadelní hru „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“. Hra velice se zamlouvala. Mladí ochotníci dali si věru záležeti. Ač téměř byli nováčkové na divadelních prknech, nikdo by to byl neřekl, jak obratně se úkolu svého zhostí. I písně do děje vložené předneseny velice zdařile. Všeobecným přáním jest, aby naše mládež pokračovala a krásným divadelním představením poskytl nejen milou zábavu, ale i poučení. Hlavní zásluhu o divadlo a dobré zábavy má dp. J. Beneš. Páni agrárníci a socialisté jsou nad stkvělým výsledkem velice překvapeni. Tyž den poslali po okolí všem svým přívržencům oběžníky, aby nikdo do divadla nechodil a nepodporoval „klerikály.“ Zvláštní, jak ti „kulturníci“ dovedou podporovat umění! Chopme se tedy hesla „Svět k svému!“ Navštěvujte ty hostince, v kterých jsou vloženy naše časopisy a kupujte u těch obchodníků, kteří veřejně hlásí se k zásadám křesťanským. — Tyž den byla pořádána schůze katol. lidu v Rosicích, která byla dosti četně navštívena. Schůzi zahájil proslovem a křesťanským pozdravem p. Fr. Major z Chrasti, načež představitel řečníka p. Sokola, redaktora „Práva“ z Kladna, který přes dvě hodiny mluvil ve své přednášce od srdce k srdci. Objasnil parlamentní činnost našich i jiných poslanců, což nelíbilo se pp. agrárníkům. K debatě přihlásil se agrárník p. Špaček a začal hrubě zlehčovati stranu katolickou. Nato mu odpověděl p. Sokol, aby neházel kal, který mají jiní na kabátě, na stranu naši; vyvrátil veškeré námitky Špačkovy. Debata trvala 1 a půl hodiny, načež schůze ukončena s přáním lidu, aby brzo pořádána schůze podobná. Sdružíme se, kdo k sobě patří, k vítěznému praporu! Zdeť Bůh!

Theoretický a praktický včelařský běh v Přepýších u Opočna pořádá v roce 1908 sijní hospodář. škola na Opočně společně s hospodář. spolkem okresu Opočanského. Výklady theoretické a výkony praktické obstará zkušený včelař pan Josef Králíček, učitel z Přepých. Výklady theoretické konati se budou v hostinci p. V. Holance číslo 20. na sále, výkony praktické provedou se ve včelnici pana učitele Josefa Králíčka. Včelařský běh tento trvati bude 6 dnů, ne však za sebou jdoucích, nýbrž pořádati se bude v různých dobách ročních dle prací, jež nutno ve včelnici prováděti. První den běhu včelařského stanoví se na neděli, dne 14. června 1908 o 1. hodině odpoledne v hostinci p. V. Holance v Přepýších č. 20. na sále. Program: Kdo může včelařiti? Co věděti má každý než včely kupuje? Anatomie včely dle mikroskop. preparatu. Vývoj a výživa dělnice a trubce. Jich životní úkol. Smysly včel. Jak se včelami zacházeti? Převážení včel. Druhý den běhu včelařského bude ve svátek dne 29. června 1908 v týchž místnostech a v témž čase. Program: Menistvo, jich hotovení a učiti. Vystrojení úlu pro toj. Rojení přirozené a umělé. Vývoj a výživa matky. Co žádáme od dobré matky? Chov matek. Výměna matek. Ostatní 4 dny oznámí se později písemně. Vstup volný.

Z Kráma u Nového Města n. M. Zajímavou organizační schůzi konali jsme večer

dne 28. t. m. „Nebylo místa v hospodě.“ Hostinští chudáci se totiž třáli strachy před svobodomyšlností rudých a červenobílých a proto ani jeden nepropůjčil sálu. Nedivíme se tomu strachu před zpanou despotií, která dovede i existenci podřívati tomu, kdo by se odvážil svobodněji jednati. Scházeli jsme se tedy do stavení horlivého a obětavého pana Rady. Před započatím schůze na jednu jako v pohádce — kde se vzal, tu se vzal — starý švec Pátek s očima rozjařenými a s kurážným jazykem. Nesvali jsme, nevařili jsme a přece vyšel. Takhle vsadit — bylo teran. Aby dokázal, že je taky dělník, přišel v ten svátek schválně v oděvu hodné obnošném, s modrou zástěrou. Snad chtěl do ní chytat to, co se na schůzi promluví, aby to za tepla vyklopil našim dobrodiněčkům na stůl. A tak začal zajímavý disputát katolické stolicích před stavením s rozjařeným ševcem. „Pane Pátek, to jest schůze jen pro ty, kteří mají legitimace.“ Pokrokovému občanu se to však nechtělo líbit. Dělal k všeobecnému veselí herecká gesta; však prý se ještě vrátí. A ke konci doložil významně: „Jen kdyby bylo takových lidí víc, jako jsem já!“ Tu všechno propuklo v hluchý smích. Chudák pro samý pokrok vlastně teď sotva ví, na čí pokrokové straně je. Prodělal už několik „přesvědčení.“ Mluvil se o tom, kdo mu dal zavdat, aby šel obšťastnit svoji přítomností naši schůzi. Skvostného to poslali naši přítelštíkové delegáta! Snad by se mohli trochu nad tím zastýdět a nemusili by dělat z chudáka ubožáka ještě komičtějšího. Nastala schůze za přítomnosti více než 200 účastníků, hlavně mužů. S velikou pozorností vyslechnuty vývody dp. J. Sabuly z Hradce Králové. I vtělý doslov p. Špryňara prozávan potleskem. Na to se účastníci přiblažovali hroušně za členy katol. organizace. Zdeť Bůh činnosti další! Dík všem a zvláště ctěné rodině p. Rady za obětavou horlivost! Stojíme již zcela pevně a vše nasvědčuje tomu, že řady své v následujících dnech ještě více posílíme.

Pokrokoví hrdinové z Bohuslavic na ústupu. Za příkladem statečného mistra Jana Husa a Žitky neochvějně vpřed! Tak asi zní heslo pokrokových veličin, které se tak dlouho na pokrokovou statečnost husitskými předtáčkymi připravovaly. A když přijde ke skutku? Řekneme takovému hrdinovi, aby z lásky k pokroku aspoň tenkou skřiv se svého bochníka obětoval. Dá se vám do nátku, jako by ho vedli na husitskou hranici. Katolika p. Špryňara chtěli dobrodiněčkové do kriminálu připravit pro neopatrnou větu. Sklepio však jejich „altruismu a humanitě.“ Pak se ozval p. Špryňar sám. Za volební agitace totiž vyšel leták, v němž psáno: „Na schůzi voličů v Netřebě, dne 16. února t. r. tvrdil jakýsi drzý lhač Špryňar ze Spy, že jistý učitel z Bohuslavic zneuctil posvátné jméno Ježíšovo. Oproti tomu probíhají podepsaní všichni učitelé v Bohuslavicích, že se vším opovržením odmítají sprostou urážku toto a na vinníka výše jmenovaného podávají současně trestní žalobu...“ Leták ukončen těmito podpisy: Bohumil Novák, Josef Samek, Václav Žák, Václav Vaněk, učitelé v Bohuslavicích. — Lidé, kteří znali bohoslavické poměry, udiveně hovořili o tom, jak páni učitelé tolik rázně se zastávají „posvátného jména Ježíšova“, ačkoli přece pokrokové časopisy buď jsou toho mlaeni, že Kristus prý nebyl Bůh anebo že ani neexistoval. Leták docela přešel též: „Hluboce litujeme, kam dospěla míra volební agitace, která volá po spravedlnosti před soudem Božím.“ Jaká tedy najednou nábožnost! Zase si katolíci Hkali, že přece „Český Učitel“, orgán pokrok. učitelstva, na soud Boží nevěří; vždyť tyž list ze zášti proti křesťanstvu docela šířil prohané vývody prof. Haackla, který hledí ideu Boha ze srdce lidských vyvrátiti. A který pokrokový učitel dal obrátení proti takovému smblému klamání čtenářstva? — A teď najednou leták tolik nábožný! Iaa — aby byli smámeni věřící lidé od záštíplného chytráka, který to psal. A my jsme nikde neslyšeli, že by byl řekl při šíření onoho letáku některý učitel, že bylo jeho jméno zneužito. Nic o tom, nikde žádné prohlášení. Ať najednou do pyšného pokrokového korábu začala prosakovati voda. Pan Špryňar totiž učitele žaloval pro výraz „drzý lhač“, ježto svým výrokem nechtěl nespravedlivě lháti. Konáno tedy přetřesení dne 3. t. m. v Hradci Králové. Žalování páni učitelé se dostavili a přehorlivě začali dokazovati, že oni nic. Jejich podpis bylo prý zneužito. A tak nastalo narovávání, když se žalování odhodlali svoje útraty soudní zapraviti. Tudíž zaznamenáno úředně na věčné památku: „Žalování Václav Vaněk, Václav Žák, Bohumil Novák a Josef Samek prohlásují, že leták odporující kandidatuře Josefa Holance, učitele a rolníka z Václav, tištěný v kalíšnické Th. Böhma v Nov. Městě n. M., tiskem není nedal, že jmen jejich na letáku tím bylo užit bez jejich vědomí a souhlasu a dodávají, že proti uveřejnění tohoto prohlášení veřejnými novinami nic nemámají.“ A teď u nás i v celém okolí úžas nad prapodivnými cestami pokrokových zásad. Jedni se hlasitě smějí, druzí zase říkájí: Prod jenom ten „nábožný“ leták neodmítl učitelé od sebe hned? A kdo to jen mohl psati z lidí jiných? A proč jen jiní by složili leták zrovna takový?

Ubohý pokrokovský schůze v Nov. Bydčově. Pokroková naše strana přese všechny

poklony, skládání soc. demokratů a konservativ-
nima našemu živnostnictvu, nenalezá zde přece ú-
rodné půdy. Dokladem toho jest nebohá veřejná
schůze, pořádaná dne 31. května „U lva“, které
přes lákavé thema „o politice a pořadatelích živ-
nostnictva“ stálo se s řečníkem drem Jos.
Matouškem se Semil celkem 37 osob, z nichž
byla pětina pokrokového učitelstva, pětina živ-
nostnictva a tři pětiny zvědavců a lhostejných
posluchačů. Ačkoliv se řečník snažil citováním
paragrafů a uváděním příkladů dokázati, že ovlá-
dá otázku živnostenskou, přece žádného pozitivního
výsledku schůze ta neměla a jistě u nás živnost-
níky z jich bídných poměrů nevytrhne, poněvadž
pokrokařským lékem se u nás žádný rozvášň
občan léčiti nedá. Každý ví, že by to bylo málo
platno. Také otázku o způsobilosti nebyla náležitě
tazateli z pokrokového tábora zodpověděna a jistě
nikoho odpověď ta neuspokojila. Aby se pp. po-
řadatelům za jich pozornost řečník zalichotil, po-
dotkl „vlastenecky“: „Když bude psát úřední do-
pis k soudu do Trutnova německy, neškodí to
tak českému národu jak jmenování šesti kler-
ikálních inspektorů na Moravě.“ Tedy patrno, úřední
němčina jest mu milejší než cizina náboženského
přesvědčení valně většiny českého národu. Co bylo
farizejského pokřiku proti naší katolické straně, že
prý souhlasí se státní němčinou! A podvodní
demagogové přece dobře mohli znáti programový
projev strany katolického lidu, který zní zcela
opačně! Pokrokovému řečníkovi však se lehce
promine všecko. Za to také dostalo se řečníkovi
jen od vlasteneckých pp. pořadatelů úplného sou-
hlasu. Snad podaří se lépe našemu pokrokovému
sdružení chystané schůze „o volné škole“, k níž
se činí přípravy a k níž se již toto dovolávalo
protektorátu městské rady. Díky uvědomělým a
pokoje milovným pp. členům městské rady, kteří
se různé takové žádosti vzpírali a prosadili, že
návrh ten padl. Pak by dle apravedlosti muselo
město státi v čele každé komedii, kterou si splá-
několik nespokojených a přemrštěných duchů
k hanbě našeho města, jež dosud se těší dobré
pověsti ve vážných vztazích naší společnosti.

**Sjezd abiturientů c. k. reálného a
vyššího gymnasia v Chrudimi z r. 1888**
a bývalých spolužáků téhož ročníku z let 1881—
1888 konati se bude letos po dvaceti letech od
vystoupení z útavu toho za přítomnosti žijících
profesorů ve dnech 17. až 19. července 1908
v Chrudimi. Pořadatelé sjezdu svou všecky spolu-
žáky, aby se do 30. června t. r. přihlásili a po-
drobnou adresu svou i jiných spolužáků udali kol.
Lad. Barborkovi, c. k. bernímu asistentu v Žam-
berce, aby účastníkům v čas program mohli býti
zaslán.

Z Lipolte. 14. června o 3. hod. odpol.
koná zde včelařský spolek pro Přelouč a okolí
v hostinci „u Samků“ svou schůzi, při které se
zavede rozhovor o „rojení včel“.

Z Velké Ječmínce. Dne 28. t. m. konala
se u nás velice zdařilá schůze organizační, na kte-
rou se shromáždilo přes 400 účastníků z města
i z okolí, tak že sál byl přeplněn. Promluva dp.
Sahuly z Hradce Král. byla vyslechnuta s napětou
pozorností. Nadšeným potleskem bylo přijato p.
vzbuzení k organizované obraně proti nepřítel-
ským útokům. Také několik agrárníků zde bylo
přítomno. Viděli aspoň, že se jim neubližuje.
Zdejší agrárníci drží se svoji organizace výhradně
ze zájmů stavovských, nepotírajíce nespravedlivé
svobody stran jiných. Také pojímají náboženskou
otázku opravdověji než agrární frakce odjinud.
Proto nic proti věcné řeči nenamítali. Po řeči dp.
Sahuly čteny však sprosté pomluvy posl. Berg-
manna, vržené v parlamentě na volice Sternber-
govy, čten připsa k tomu od p. adjunkta Drdy.
Bergmannovy útky jednomyšlně odsouzeny; pří-
tomní katolíci vyzváni, aby podepsali protest, což
provázeno souhlasem. Pak se přihlašovali členové
k volné organizaci. Schůze skončila vůbec atkvěle
a doufáme, že lidé dobrě vůle, pokud šli mimo
nás, posílí naše řady.

**Obrovská katastrofa na okrese
Chotěbořském a Haberském.** Den 23.
května t. r. zůstane obětním okrem Chotěboř-
ského a Haberského v trvalé smutné upomínce.
Až o 3 hodině odpolední apustil se hrozný liják,
spojený s krupobitím, který nepřetržitě trval až
do šesté hodiny. Následky jeho jsou v této kra-
jině děsné. Na 22 osad v okrese Chotěbořském
je poškozeno, na Habersku o něco méně. Největší
je na tom osady a mlýny při řece Doubravce
ležící. Přímou ohromnou škodu, z níž však ani po
desetiletích se nevzpamatují, utrpěly osady: Nová
Ves, Víska, Maleč, Lhotka Horní a Dolní, Jetišno,
Heřman, Čechovice, Klokočov, Pukšice, Ostružno,
Špačice a j. v okrese Chotěbořském, Jiřikov (mlýn),
Habry, Lutice a v j. v okrese Haberském. V Nové
Vsi stržány 3 rybníky velké rozlohy, hráz se
stálejšími duby smeteny, luka úplně zaplavena a
stérkem zanesena tak, že majetníci ani k svému
pozemku hásiti se nechtí. I 2 mosty na okrese
silnici úplně sebrány. Podobné hrozné řádil roz-
sáhlý živel ve výše uvedených obcích. Nadějná
úroda jednak vodou, jednak krupami úplně zni-
čena, tak že zbytky pšenic křt a jetelů se sekají.
V osadě Vísce úplně byl odhrazen Jan Nový,
domkář čp. 8., jenž budovy hospodářské z části

smeteny, z části velmi poškozeny, veškeré hospo-
dářské nářadí a stroje, stativo, 1 jalovice, 3 kozy,
drábež a vše, co ve stavění bylo, vodou odneseno.
Sama manželka jeho s malým dítětem zachránila
se na střeše, odkud s velkým namáháním byla
pomocí provazu vysvobozena. Z mlýna na Dou-
bravce byl nejvíce poškozen mlýn p. J. Krátkého
v Ostružně, p. Novotného ve Špačicích, p. J. Sai-
very v Chuchli n./D., p. Ant. Musilek č. 20. ve
Špačicích a mnoho jiných. P. Krátký v Ostružně
je úplně zničen. Škoda jen u něho pách se na
30.000 K, jak již c. k. četnictvem zjištěno bylo.
Dále značné jest poškozen p. lesní Fr. Smetáček
v Jilmu. Byt jeho jest bývalý mlýn těsně přiléhá-
jící ku hrází rybníka, který má výměry 52 mřty.
S velikou námahou zachránil život svůj a své
rodiny a nebyti statných dubů a lip, jež hráz
upevňovaly, všichni by byli padli dravému živelu
za obět. Škody utrpěl velice značné. Hráz u ry-
bníka jest na mnohých místech protřhána. Strhá-
ním této hráže hrnula se voda hrozným proudem
do rybníka mlýna Jiřikovského (okres Habry), kde
mlýn rovněž hrozně poškozen. Hráz u tohoto ry-
bníka, který jest velikých rozměrů a po které vede
silnice v délce 300 m., jest z větší části rozervána
do hloubky 5-6 m. Dle dobrozdání komise sl.
okr. výboru v Habrech pohltí průlomy ty 775 m³
kamene. Mlýn jest pobořen, veškeré nářadí, vřelstvo,
drábež, dříví atd. odplaveno. Škoda daleko pře-
sahuje 15.000 K. Dále postupovala voda k městu
Habřům, kde smeten náhou a mlýna p. V. Fidlera.
Škoda i zde je velmi značná. Měšťanosta p. Kreuz-
man, který měl rybník u zmíněného mlýna najatý
pro chov kaprů, utrpěl velkou škodu tím, že ryby
byly z rybníka odplaveny. Vedle těchto ještě ně-
kolik občanů utrpělo na budovách veliké škody.
V obci Lutici p. Bohumil Suchý, majitel škro-
bárny, utrpěl škody na 6000 K, mlýn p. Frant.
Bárta č. 29. více než 5000 K škody a mlýn p.
Karel Hrubý č. 31. 7000 K škody. Vedle těchto
ještě tři majitelé domků utrpěli značné škody.
K tomu sluší podotknouti, že mnoho osad na Cho-
těbořsku, jako: Čachotín, Jilem, Raňkov, Svině,
Sedletín, Veselá, Uhel, Přibram, Vepřkov, Nejepín
a m. j., dále na Habersku mnoho osad, zvláště
osada Vlkanec postiženy jsou těžce krupobitím.
Přiláčné kroky ob. úřadů u c. k. okr. hejtmantví
za vyšetření škod jsou učiněny. Neří možno všecky
ty hrůzy vypsat. Neří pamětníka podobné kata-
strofy. Mnoho občanů je úplně zničeno. A ke
všemu tomu ještě to, že loni po dvakráte mnohé
z uvedených osad obou okresů stíženy krupobitím
a mnohým z nich, zvláště na Habersku se žádné
nouzové podpory nedostalo. I ta almužna v podobě
odpisu c. k. daní pozemkových byla pranepatná.
Krajina naše namnoze polnou svojí a podnebí
jest taková že v ní více než kdekoli jinde musí
se náš zemědělec namáhati a vynaložiti všech pra-
covních sil, aby aspoň tolik z ní vydobyl, čeho
k výživě našeho potřebuje. Proto také velká většina
našeho lidu venkovského jest chudá a právě tito
lidé katastrofou byli do nouze připraveni. Bolný,
velice bolný je pohled na ubožáky, kteří s pláčem
pohlížejí na zničené výsledky klopotné práce. Oko
každého soucitného člověka musí zaslepti při po-
hledu na ožebračené ubožáky, kteří skoro polo-
nazí anebo jen darovanými kousky oděvu opatření,
soufale kol kalných vod chodí a ve spleti stromů,
dříví a násozu poslední zbytky svého majetku hle-
dají a vyhrabují. A za nešťastníky ty já, jakožto
zástupce těchto okresů na sněmu zemském, obracím
se na všechny vlivné kruhy, aby je v neštěstí
jejich laskavě podporovali ráčili. Obracím se též
já, jenom jejich se zdvořilou prosbou au všem lidu-
milům, by třeba jen tím nejmenším dárkem na
nešťastníky ty pamatovali, aby tak žalostný stav
jejich poněkud snesitelnějším učinili. Dárky buďtež
laskavě zasílány okr. výboru v Chotěboři a Ha-
brech. Zástupce na říšské radě za tyto okresy
přiláčné kroky u c. k. vlády za udělení vydatné
státní podpory již učinil. Jos. Adam, zem. poslanec.

Z Chotěbořska. Před čtrnácti dny v O-
stružně byla hojně navštívená schůze, na které
mluvil p. farář Vlček o rozličných otázkách ná-
rodohospodářských. Tak zejména vykládal o sta-
robním pojišťování rolníků, živnostníků a dělníků,
o zájmových společenstvích, o hlasovacím právu.
Mimo to objasňoval a vyvracel útoky protikatolické
a smínil se podrobněji o úmyslech volných my-
slitelů.

V Liblči dne 28. května byla schůze včelař-
ská, na níž mluvil pontavě p. učitel Tůma o
životě včel. Pan učitel Vík vykládal o umělých
rojích. Pan farář Vlček navázal na řeči p. t. ře-
čníků a rozhovořil se o tom, zda obdivuhodná
práce včel jest pud nebo intelligence. Obšírněji
promluvil o zemské pojišťovně.

Z Něm. Brodu. Na schůzi dne 31. m. m.,
která maotstvím účastníků pokrokaře zdejší pře-
bývala, p. farář Vlček vytkl jako důležitý úkol
hospodářského sdružení zřízení zemské pojišťovny. Němci
chtěli se společně pojišťovat a čeští poslanci bránili
se rozdělení pojišťovny na českou a německou
z toho důvodu, že by to spásmeně poškození
myšlenky státoprávní. Řečník pronesl názor, že
zemská pojišťovna ku právním zásadám státoprá-
vním nenáleží a že rozdělení zemědělské rady, jak
pravil posl. Adámek, má za následek prospěšnější
činnost než dříve. Jest na pováženu, má-li se

rolnictvo pro neodůvodněné předpoklady stále vy-
sazovat strašným majetkovým ztrátám, jež rok co
rok živelnými katastrofami jsou mu působeny. U
řečech p. Šupky a p. Astra jest referováno jinde.

Z Rychnova n. K. (Úmrtí.) Dne 21.
května zesnula v Pánu po dlouhé a trapné cho-
robě v 76. roce věku svého al. Anna Springrová,
hospodyně pens. děkana lukavického vdp. Frant.
Šafránka. 44 let věrně sloužila, až Bůh povolal
ji, aby odměnil ubohou trpělkou. V sobotu konán
pořeb, jenž byl výmluvným svědkem, jakým sym-
patiím v Pánu zesnulá se těšila. Kondukt vedl
vdp. kons. rada, vikář a děkan z Boskovic na Mo-
ravě Jan Šafránek, synovec vdp. faráře Šafránka,
za čestné assistence vdp. kons. rady Rozinka ze
Skalky, vdp. sekretáře a děkana Čížka z Dobroho,
pp. kaplana velkoufinského Rösslera a kapl. Novo-
hradského z Rychnova. Po zádušní mši sv. a exe-
quích byly tělesné pozůstatky pečlivě „Marty“
uloženy na posv. poli rychnovském. Ave, anima
pia!

**Nově založený spolek českých vy-
sloužilců pro Chrudim a okolí** pořádá
v neděli dne 14. června 1908 slavnost svěcení
praporu u společnosti Panny Marie na Riegrově nám.
v Chrudimi. Čistý výnos určen podpůrné pokladně
spolkové. V předvečer slavnosti v sobota dne 13.
června o půl 9. hod. več. pochodňový průvod s če-
pobitím městem, se zastaveníčky u matky a kmotry
praporu. — V neděli dne 14. června 1908: O 5.
hodině ranní budíček městem. Od půl 9. — půl 10.
hod. dopoledne shromáždění veškerých spolků
v městských sadech před budovou c. k. gymnasia.
Od půl 10. hod. dop. seřadování veškerých
spolků v průvod. O 10. hod. dopol. průvod z měst-
ských sadů na Riegrovo náměstí, na místo slavnosti.
O půl 11. hod. dop. slouží vldp. Thdr. Jos.
Mršák, bisk. vikář a arciděkan chrudimský, má
sv., po které týž promluví přiměřenou řeč. Poté
svěcení praporu. Zatloukání hřebů. Odevzdání
praporu praporečnicku. Slavnostní řeč „O vývoji
a nynějším směru české organizace vysloužilců se
steteltem na vládní předlohu zákona o sboru
c. k. válečníků“ prosloví p. Em. Neumanna, učitel
ve Zbraslavi a tajemník Ústředního sboru spolků
vysloužilců v zemích koruny České. Deňlá.
Odehód do zahrady velkorest. p. Talacha; zde
rozchod. Společný oběd v téže zahradě po 1. hod.
odpol. O 3. hod. odp. v téže zahradě, v případě
nepříznivého počasí v místnostech velkorestaurace
p. Talacha koncert kapely p. Fr. Tichého, osobním
jeho řízením.

**Práce „Osvětového svazu“ na Úpic-
ku.** Přítelický katolictva nadržili si zase žikov-
nou larvičku. Jednou se jde proti katolictvu „v zájmu
dělnictva“, podruhé vpadnou do boku „Volnou
myšlenkou“ a teď zase začínají, aspoň v našem
kraji „pracovati“ pod pláštěm „Osvětového svazu“.
Jest to všechno jedno tažení pod různými tituly.
Kdyby raději ty formálně různé proudy si daly
jedno jméno: „Sdružení k potírání katolictva“,
bylo by v tom aspoň trochu upřímnosti. U nás
chce „Osv. svaz“ soustřediti všecky knihovny na
Úpícku. Již jsme prohlédli ten manév. Naši ka-
tolicou jednotu vyzvali již několikrát, aby podala
zprávu o svojí knihovně. Posledně jsme jim ne-
poslali nic. Přes to nás zvali do schůze knihov-
níků na den 24. května. Jeden našinec se dostavil,
aby vůni pokrokařské kuchyně poznal z blízka.
Páni hlavně chtěli, aby byly knihovny spojeny,
aby byly kontrolovány. My ovšem známe účel ta-
kového přání. Z kalendářů se nejvíce doporučoval
„Havlíček“, který přece již natrousil tak tlusté lži
o katolictvu! Z časopisů odbírá nejvíce stranický
a o nás lhoucí „Ruch“. Na Úpícku jest ho roz-
šířeno na 600 výtisků. Poměrně nejvíce v Rtyni,
kde odbírá hasičský spolek na 150 výtisků. Po-
měrně nejméně v Úpici (toto město totiž dosti
dobře již hru pokrokařskou prohlédlo). P. učitel Šan-
dera doporučoval čas. „Havlíček“, jehož lži přece
přímou křídí. Prý ho bude rozšířeno na Úpícku na
600 výtisků. Když našinec při schůzi otevřeně
prohlásil, že „Ruch“ lže, tu z přítomných učitelů
nikdo neodvážil se tomu odporovati. Pouze p. Šan-
dera prohlásil, že nemají vlivu na rodák „Ruchu“.
Tak! Kdo přece úsilně takový list šíří, neměl by
vlivu na jeho obsah? Nechtějí páni pokrokaři odtud
i z jiných míst jednoduše prohlásit, že se postaví
proti tištěným protikatolickým lžem a uvidí, zda
bude balamucení řádití dáje. Proti židům panstvo
bojí se promluvití nejčistší pravdu, proti nábožen-
skému přesvědčení českého lidu jsou však hned
hotoví spolupracovníci a prohaným tiskem po-
židovstářím. — U nás židé za několik málo
let zakoupili mnoho půdy, ale „Osvětový svaz“
na veřejnosti o tom ani neduá. Sice ve svém
programu má též hospodářské povznesení našeho
národa, ale přitom v příčině hospodářské rozp.
navoiti živelu semitského jest zticha. To se raději
staral o rozluky manželkou. Jak by nám tím ho-
spodářsky prospěl, může přece vědět dle hroz-
ných, zhaznosných poměrů v Francii a v Ame-
rice. Izraelita dr. R. Falk z Úpice často po ves-
nicích ve prospěch rozluky přednášel. Odešel
proti košerování a obřadce nemluvil, ač by mu to
mohlo býti blížší. Kdo vlastně také vede „Osvé-
tový svaz“? Hlavně tři lidé: dr. Falk, který hájí
Begu z Prahy, Rloh. Moravec a dr. Moravec. To
jsou tedy ti tři také vlastenci. Máli by však v prvé
řadě napomenutí svoje souvězce, kteří i zde

němci. Proč svaz tolik osvědčený nekonečně přednášek o vynikajících učencích katolických? Těch bylo a jest mnoho. Proč na př. aspoň z lásky a hrdoosti vlastenecké nepoukázalo na to, jak nyní český kněz dr. Masil jest vysoce slaven jako misionář vědy i od těch francouzských a německých učenců, kteří katolíky nejsou? Známe, pánové, dobře pravý cíl vašich snah. To raději na př. p. Vlček se dívá, jak prý vzdělaný člověk může býti přesvědčením katolík. Též přednášel o husitském boji za pravdu. Proč jen tedy aspoň k té „pravdě“ husitské nepřilnul, když o ní tolik horuje? Nemylte se, pánové, náš lid přemýšlil o tom vašem horečném zápalu stále více a dělá si úsudek vědy určitější.

Jak dopadl „manifestační tábor“ socialistický v Čermné a Kyšperku. V neděli dne 24. května pořádali soc. demokraté v Čermné „manifestační tábor lidu“. Blížila se 2. hodina, na kterou byl ustanoven začátek. Ale těch opatřených rudými karafiáty bylo pořád málo, ač karafiát na prodej byl ještě plný koš. Stísněnost zvláště bylo pozorovati na p. pořadateli Václavu Bílém, obuvníku v Čermné a p. Holečkovi, nastávajícím to slavnostním řečníku z Ústí n. Orli. Pochmurná nálada pp. soc. dem. se stupňovala více, když bylo viděti, kterak naproti tomu roste počet odpůrců. Vše vyvrcholilo v tom, že (ač počasí bylo tak krásné) tábor z náměstí přeložen (prý za příčinou větru) do sálu p. E. Janků. Schůze zahájena teprve ve 3/4 na 3. Nastala volba předsedy. P. Bílý usazoval ovšem jen sebe za vhodného, ale katolická strana, která měla dvoutřetinovou většinu, navrhla za předsedu p. Jos. Macháčka, předsedu místní odbočky. Ten byl by býval jistě také zvolen. Ale socialisté se ulekli a p. Bílý tábor rozpustil. V malém okamžiku opouštěli rudí soudruzi jako smoklé slepice sál, ohlížeje nadávky „nebeské kopy“ a jiné, otřepané termíny o klerikálech. Na to odebrali se do hospůdky p. R. Janey, aby si tam v zákoutí pověděli „tu pravdu“, kterou za předsednictva katolického báli se říci. Velikým podivením je naplněn každý bodrý katolík katolické Čermné, uvažuje-li o tom, že pět soc. demokratů má takový vliv v obci, že dosáhne povolení k manifestačnímu (ovšem protikatolickému) táboru. Nejsou někteří páni také již ve vleku rudé internacionály?

Z Golč. Jeníkova. Pověstný dopisovatel z Haberska, Vilémova atd., který k většinu povznesení pokrokového programu pracuje dědečky, hlupáky horáky, zapracoval si v posledním čísle babičkou vzdychající, že prý ta živelní pohroma přišla pro ty agrárníky. Při tom pak krouť blávou, proč prý to stihlo zrovna okresy, kde byl zvolen Šabata a Adam? Ono to sice nejkrutěji postihlo Zleby, kde byl zvolen p. ministr Pacák, ale to mu nevadí. Když už to nemůže ve svém krátkém rozumu srovnati, proč a jak to, tu mu odpovíme, že se to stalo jistě jenom proto, aby také jednou hlupák mohl udati sebe důstojný vtíp. Milosrdenství pronikatelnosti je veliké!

Z Čáslavě. Pan okres. starosta dr. Zimmer svolal k úradě p. obecní starosty postižených obcí do zasedací síně okr. zastupitelství a podnikl kroky k rychlému získání pomoci státní a zemské. Po rady účastnili se také pp. poslancové Kubr a Šabata. Následek společné intervence byl, že vyhlášena byla c. k. místodržitelství a zemským výborem komise k odhadu a sepsání škod. Na všech místech stěžováno bylo na liknavé provádění regulačních prací na Doubravce. Snad nyní konečně bude započato. — Ředitelství okresní hospodářské záložny povolilo 2000 K na rychlou výpomoc poškozeným. — Sběrka v neděli 31. května v děkan- ském chrámu Páně konaná vynesla 58 K 60 hal. Poněvadž mnozí návštěvníci chrámu Páně si stěžovali, že nebylo ničeho napřed oznámeno, bude druhá sbírka konána na Boží hod svatodušní u dveří chrámových. Dobrodincům dává se tím příležitost, účastniti se hojně. skutku křesťanského milosrdenství. — Opravou chrámu Páně započato bylo tento týden. Stavěno jest lešení u věže. Při kopání jam pro trámy přicházejí dělníci na množství kostí z bývalého hřbitova kolem chrámu se rozkládajícího. Bylo by záhodno, aby všechny kosti byly sebrány a na hřbitově pochovány. Upozor- nujeme na to proto, že někteří z uličníků kosti ty odnášejí a jimi darebnosti provádějí. — Ještě nedoznělá aféra nešťastného zástupce důstojníka J. Čunátě a již novou událostí z vojenského ovsduší bylo obyvatelstvo rozechvěno. U tak zvaných „šupen“, starých to dřevěných skladů, shroutily se schody a tělce zranily několik vojáků od 21. pěš. pluku a 12. pluku zeměbrany. Dvěma přeráženy nohy, jednomu ruka, jednomu kříž a mnoho zra- něno lehčeji. Vyšetřování jest v plném proudu. Hanebný stav snadná dešti a povětrnosti v šanc vydaných byl prý dávno znám, ale jest to budova státní a — v Čechách. Všichni zranění jsou zálež- stí a mnozí otcové několika malých dětí. Kdo jim nahradí šivitele? — V okres. nemocnici leží šest lidí z venkova těžkým tyfem stížených; umí- stění jsou v pavilonu infekčních nemocí. Mimo ně přepínána jest stále budova množstvím nemocných, již přiváženi jsou i ze sousedních okresů. Vždy šle rostoucí pověst nadaného primáře p. MUDra. Ho- ráka a vzorný pořádek v nemocnici, světlé péči oti. sotar, stává náš okresní ústav mezi prvními humanitární ústavy české. Bylo by záhodno, aby al.

okr. výbor se. svoji starou vzácnou benevolencí vyšel vstříc rozšíření nemocnice zvláště o nejvíc důležité části. — Spolku křesť. sociálního dp. A. Dostál věnoval roční příspěvek 8 K. Štěstěmu dárci ordočny dík. Dne 14. června koná spolek bratrskou návštěvu v Ronově. Sehraje tam ve prospěch povodní postižených drama dra Herrmanna „Zachycen proudem.“

Z Renova nad Doubravkou. Haed po katastrofě nás stihnoucí přijel náš p. poslanec Ša- bata, aby se osobně přesvědčil o učiněných škodách. Na všechno náležitě se vyptav, podal hned v říské radě pilný návrh na poskytnutí náležitě státní pomoci a mimo to na příslušných místech intervenoval, aby škody byly vyšetřeny a nejnút- nější práce byly započaty. Otisknutý pilný návrh vyvěsen byl na radnici k obecnému nahlédnutí. Při tom jest třeba oprávniti tvrzení „Pravdy“ v li- stárně redakce, že náš p. starosta, ač pozván, ne- zúčastnil se schůze starostů v Čáslavi. Tele- gram, jímž byl zván ku schůzi oné, ob- držel v 1/4. odpoledne a ve 4 hodiny ko- nána byla schůze. Jak by byl mohl za půl hodiny se připravit a dojetí do Čáslavě, to snad by mohli říci jenom ti, kteří toto zprávu z přá- hledných důvodů vřadili do čáslavského listu. P. starosta učinil, co bylo jeho povinností a také to činí Papřové resoluce a podobné akce v tomto případě hrozně málo spraví, tu je potřeba kroků jiných, vážných a těm se jistě nevyhnu a ne- vyhýbá

Svatodušní vzpomínka.

„Když vás voditi budou do škol a k vla- dařům a k mocným, uspečujte, kterak aneb co byste odpovídali, aneb co byste mluvili: Duch svatý zajisté naučí vás v tutéž hodinu, co byste měli mluvit.“ (Luk. 12, 11. 12.) Sta- kovým připomenutím rozasílal Kristus apo- štoly, prosté rybáře k šíření evang- lia! Jak nyní různé protikatolické strany vybírají si zástupy chytráků, které dlouho poučují, jak co zatušovat, jak si sofismatem vypomoci, dá-li jim někdo věcnou námitku, jak obsudit celý sál, dřív než strana protivná se dostaví atd. A přes všechnu úskočnost hynou za kr. tko strany ty na úbytě. — K apoštolům však mluvil Bůh, který věděl, že i nejprostší tlumočníci slova jeho zvítězí musí. Výsledky dostavily se velko- lepě a přece apoštolé nezapřáli, poněvadž dle slov Kristových věděli, že hlavní Duch svatý mocně působí. „My jsme viděli“, bylo hlavním důkazem prostých a opravdových mužů. A — přemohli velice učené filosofy. A Duch svatý řídí dále. Co by z Kristova náboženství nyní zůstalo, kdyby suverénní, vznešené učení církve každou chvíli se úzkostlivě tázalo, co o něm soudí ta neb ona módní filosofie? Stalo by se koečb u zmltanou vlnami na všechny strany pro posměch světa. Duch svatý vládne a řídí dále a proto naše víra dosud vítězí nad nej- různějšími lidskými výmysly.

(Zasláno.)

Minulou neděli ukončili jsme překrásné majové pobožnosti, které byly po celý měsíc častě zbožnými věřícími navštěvovány. Po celou tuto dobu kázal dů- stojný pán, P. Al. Jemelka T. J. slova pravdy a po- vzbuzoval přesvědčivě ku hájení víry svatě, nyní od mnohých tak kaceřované. Děkujeme jemu za všechnu námahu, kterou tak účinnými kázáními osvědčoval a opakujeme přání malé družičky, která při poslední majové pobožnosti jménem všech účastníků pronesla: „Kde Vám to odmění Matička Boží, k níž jste nás vodil v nadšení svém, kde Vám kdy na hlavu dia- dem vloží v království míra přebleskání!“

Vážený posluchači.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 30. května 1908 1 hl pšenice K 16.70 — 17.80, žito K 14.40 — 14.80, ječme- na K 10.00 — 00.00, proso K 12.00 — 13.00, vike K 11.00 až 13.00, hrachy K 20.00 — 24.00, oves K 6.80 — 7.20 došky K 30.00 až 40.00, jabl K 22.00 — 24.00, krap K 22.00 — 40.00, brambor K 2.40 — 3.00, 1 hl jetelového semene červeného K 000.00 — 000.—, ruského K 000.00.

1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 0.— máku K 26.00 — 40.00, luž. semene K 00.00 — 20.00, 10 kg křídových otrub K 15.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 15.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.56 až 2.80, 1 kg másla převařeného K —.00 — 08.00, 1 kg másla vepřového K 1.76 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.32 — 0.40, 1 vejce K 0.05 — 0.00, 1 kopa ovesu K 0.0 — až 0.00, 1 kopa pšeničné K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 0.00 — 0.00, 1 kg cibule nové —.24, 1 kopa drobné zeleniny K 1.20 — 0.00, 1 pytel mrkvy K 2.20 — 5.20, 1 kopa salátu K 0.60 — 1.30, 1 bedna švestek K 0.0 — 0.—, 1 hl jablek K 30.00 — 00.00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 30. května 1908 odbyvany přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 98 hektol., žito 285 jedmame 21, oves 281, proso 0, vike 6, hra- och 0, došky 1, jabl 10, olejky 0, jetelov. semínka 1, lužného semene 6, máku 8. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 0 kop, kapusty 0 kop, cibule 25 pytlů, drob. zeleniny 55 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 182 hl, salátu 250 kop.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řád- němu vedení vlastní domácnosti; vyu- čuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a ceteru, řeči německé i fran- couzské. V témž ústavě přijímají se dívky do školy obecné i měšťanské s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní od- rostlé mohou navštěvovati vyšší pokračovací kurs český i německý. Též připravují se ku zkoušce pro školy mateřské a ku zkoušce industriální pro školy obecné i měšťanské. Blížíší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V témž ústavě opravují se roucha behodlufelná.

Ústav nalézá se v rozkošné lesnaté krajině.

Právě vyšlo!

Vendelín Honzík:

Na bojišti Královéhradeckém.

Básně.

Cena 80 h, poštou 85 h.

Ve prospěch chudých studentůch s. k. středních škol v Hradci Králové.

Na skladě

u Východočeského knihkupectví

B. E. TOLMANA

- v Hradci Králové. -

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

Kulturní hlídka.

Universitní prof. dr. Jarník slavil tyto dny 60leté narozeniny. Svou lidumilností a péčí o chudé české studentstvo získal si značných zásluh a patří k nejoblíbenějším profesorům vysokého učení pražského. Dr. Jarník sám ve svých studiích získal osud studenta chudého, jsa synem chudých rodičů. Starosti o zaopatření na studium mu značně ulehčilo Borromeu, kde dr. Jarník po 6 let studoval s výtečným prospěchem, jsa po všechna léta prvním mezi 46 žáků. Uvádíme pobyt vynikajícího českého profesora v Borromeu, protože noviny obyčejně připomínají jen nezdarmé jejich pobyt v Borromeu, takže veřejnost zná jen odchovance, na nichž cíle ústavní výchovy nebylo dosaženo.

Starobylé umění církevní a moderní. „Nár. listy“ napsaly dne 2. t. m. ve feuilletonu „Z italské cesty“: „Itálii moderní není skoro vidět. Ztrácí se v grandiosních stínech, jež vrhá Colosseum a Trajánův vítězný sloup a zapomínáme na ni v oslnění barev a linií Renaissance. Vznešená a účhvata minulost drtí malost a prostřednost dneška. S jakou nechutí odvrátí se cizinec, jež přichází z kaple sixtinské, kde viděl frecky Michel-Angelovy, od budovy Galerie d'arte (Galerie umění) moderní, kde vlající prapory zvou k návštěvě výroční výstavy současného výtvarnictva italského. Bylo by mu to rouháním, kdyby měl v takové chvíli ponížiti své zraky pohledem na titěrnou banálnost, ulízanou a malichernou prostřednost nynějších malířů a sochařů italských.“ — Tedy poklona umění doby Caesarů, nadšený hold uměleckým výtvarům křesťanským, podporovaným horlivě od papežů a — odsouzení kulhavých rozběhů umění moderního. Co jen tomu fcekně nadkritik Machar, který s takovým pohrdáním psal ve svém „Římě“ o výtvorech křesťanského ducha? A co Polant, který z nedostatku protikatolické látky si vybíjí církevní znevažování velkolepé Madony Michel-Angelovy? Pozérští trpasličí vymršťují se jako kobylky, aby se zdálo, že se vznášejí ve slunné výši. A když dopadnou hned zase k zemi, alevají svému hněvu aspoň kritikářem umělců, jimž nezahájí po paty. Liberál „Nár. list“ je bezděčně usvědčil. Nebyti v Římě tolik nádherných uměleckých památek, vytvořených od umělců křesťanských, kdy osvěcení papežové věčnému městu vládli, kdo by se chodil z ciziny dívat uměleckým památkám Říma zednářského? Zednáři říkají tyj z křesťanského umění a za odměnu církvi spílají.

Český slovník bohovědný začne tedy přece konečně vycházeti. Již dávno počítávala se palčivá potřeba díla takového. Nynější poměry pak přímo neodolatelně pučí k takové edici. V době tolik vážné, kdy ke všemu kněz jest mnohonásobně zaměstnán, jest hotovou nutností theologická encyklopaedie, aby se nejrůznější podrobnosti z oboru bohosloví nemusily pracně sháněti v několika knihách. Redakci povedou osvědčení, odborní spisovatelé dr. Jos. Tumpach a dr. A. Podlaha. Náklad povede knihtiskárna V. Kotrby. Díle rozvrhu, jaký jest již nyní učiněn, bude to podnik skutečně důkladný, na širokém základě stavený. Dílo to ovšem bude vyžadovati práce obrovské a neobyčejně velkého peněžitého nákladu; proto zaslouží všestranné podpory. Slovník bohovědný přispěje zvlášť vydatným způsobem k vytižení násorů, k rozptýlení nejrůznějších předurků a bude ctí katolického kléru. Nuže tedy, spojme svorně ruce ke kulturnímu dílu tak velkého významu! Na podzim již se započne s vydáváním.

Konstantin-Cyrril a Methoděj, slovanští apoštolé. Slovo na obranu historické pravdy jejím přátelům napsal Fr. Saepek. Vyšlo v Olomouci. V komisi knižkupectví Ed. Hölzla. — Pasmilvil tu vášný odborník proti troufalým lžem profesora slovanské filologie na univerzitě berlínské, dra Brücknera. Brücknerovi dokázány komické přemety ve Vlčkové „Osvěta“. Ale protože Brückner snažil se překrucováním historických fakt a lehčiti památku dvou vynikajících katolíků, hned nalezl všelého uvítání v Masarykově „Naší Době“. Tam vyšel překlad jeho nepoctivých útoků. Kdyby si dovolil někdo tak úsilné a strannicky zlehčovati památku Husovu, zdvihli by kritikové i nekřtitkové pokřik, až by uši zalebaly. Ale proti potupným báchorům Brücknerovým nenamítali pokřikáři z lásky vlastenecké nic, ačkoli berlínský fanatik našel bratry Soluňské docela z jednání farizajského a podvodného, ačkoli se drze otlral i o jejich snahy slovanské. Což nebyli svatí Cyrril a Methoděj vznešenými apoštolý kultury slovanské, napáležející mezi nejzaslouhilejší dobrodince lidu česko-slovanského, že bylo po uveřejnění pomluv Brücknerových v Čechách takové ticho? Iaa — pakřokový Čech bez protestu nechá potupiti se sám proti katolické církvi i nejvyšší dobrodince národa, pokud títo byli katolíky. A budou-li se na základě takových karikatur posmívati Němci sami našemu národu proto, že muže tak potupené ctít, všecko jedno. Národní čest se obětuje Molochu protikato-

lické zloby. Saepek mistrným způsobem a s obšířným aparátem vědeckým jde po stopách křivých cest Brücknerových. Klidným, vědeckým rozborom dokazuje nekřičnost jeho útoku. Každý český intelligent měl by se zápletem dílo to přečísti. Dále rozhodnou povinností „Naší Doby“ bylo, aby buď upozornila na dílo Snopkovo nebo aspoň aby na ně vědecky reagovala. Posud čekáme marně. Ohlupující článek jest jí tedy patrně milejší než přesné historické dílo českého znalce. Zase o důkaz více, jak se Masaryk horlivě stará o rozvoj nepředpojaté vědy!

Protialkoholní sjezd v Praze pořádá 8. t. m. Zemský spolek proti alkoholismu z Čech i z Moravy za součinnosti různých korporací v sále plodinové bursy. Sjezd zahájen bude o 9. hodině dopolední. Přednášet budou mimo jiné: MUDr. Gust. Kabrhel o degeneracích účincích alkoholu, PhDr. Břetislav Foustka o kultuře střizlivosti, MUDr. Hortvík o postavení lékařů vůči alkoholu, JUDr. Max Volek o poměrech sločinnosti v uhelném revíru Moravské Ostravy, MUD. Panýrek o alkoholismu v umění, zvláště v krásné prose a dramatu, MUDr. El. Vozábová: Abstinence a ženy. R. Kühnel: Alkohol a rodina, Jedlička-Brodský: Láskou k přírodě k abstinenci. O alkoholismu a škole promluví odpoledne čtyři učitelé, jeden kněz a jeden technik. — Sjezd ten zajisté bude mít velice cenné výsledky. Za řečníky jsou vybráni většinou znamenití lékaři, kteří po zkušenostech s pacienty mohou pověděti velmi mnoho nového, věcného. Proto vítáme sjezd ten, odpoučujíce jej pilné pozornosti. Sjezdu tohoto čistě humanního může se účastniti každý. Na uhrazení výloh platí účastníci 50 hal., studenti a dělníci příspěvek libovolný, nejméně 20 hal. (na jedno zasedání).

Nutná potřeba reformy sazby. Každý týden nám přináší nejpitvornější módní směny v šatě, účesu, různých ozdobách — i v písmu. Ale při tom se lehce přejde přes reformu nejpotřebnější, po níž praktický smysl již dlouho volá. Vydá se nádherné dílo literární; korektura jest provedena co nejpečlivěji. Sazba dá se do stroje. A sotva se vytiskne dvacet archů, již u několika velkých písmen jsou akcenty tíhou válce zrušeny, tak že to tropí hotovou ostudu. Při českých velkých písmenech nespočítá akcent na kuželce, tak že jest vydán milosti i nemilosti stroj. Někdy se skomolí celá řada velkých písmen. Do sazby se narychlo dávají nové, aby se zmrazily zase. A tak naposledy bývá tolik „raněných“, že se musí dosazovati se sazby jiného druhu. Velká písmena česká v posavadní formě jsou každodenní trýzní jak sazeče tak literáta.

V Německu již jistá reforma nastala; brněnský „Hlas“ má velká písmena zlepšena aspoň tak, že klíčky jsou na polovic vpleteny do změkčené velké souhlásky. Tedy již krok ku předu. — Ale u nás jest potřeba změny radikálnější, která by se dala provést k radosti všech tiskáren zcela snadno. Jest zapotřebí pouze souhlasného rozhodnutí vydavatelů několika denních a jiných důležitějších listů českých. Ti by mohli jednoduše požádati obratné muže za návrhy k novým velkým písmenům, opatřovaným dosud akcenty a po přijmutí nejlepšího návrhu svěřit písmolijné zhotovení. Snad se někdo usměje. Ale což máme lpěti tolik houževnatě na nepraktické tradici, jestliže jinde jest dovoleno módě plno hotových výstředností? Změkčené souhlásky u nás stejně jsou již přeformováním latinských písmen. Co překáží, abychom přeměnu provedli dokonale? Každá praktická ávaha o tom bude nám velice vítána.

Různé zprávy.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma. Docházejí dotazy, proč nekoná se pouť v září, před počátkem školního roku. Počátkem září není radno jeti do Říma pro velké vedro; také audience u sv. Otce je možná až v polovici října. Proto určen odjezd na 6. října. Mnohý váhá se už nyní přihlásiti, domnívaje se, že času dosti. Ovšem, ale připomíná se, že pouťníci dříve přihlášeni budou v prvnějších skupinách; komu tedy záleží na tom, aby byl v přednějších skupinách, musí se přihlásiti co nejdříve u duch. vůdce pouti dp. Leopolda Kolíka, faráře v Předklášteří u Tišnova.

Duchovní pouť do Lurd r. 1908 není snad pouť duchovních (kněží), jak se mnozí domnívají, nýbrž pouť du ch em, ne osobně. K pouťi této vyšla výzva od ústředního výboru, jehož předsedou je hrabě Acquademio v Bologai. V našich vlastech jsou jmenováni zástupci bratři Kolíkové. Provolání rozesílá dp. Leop. Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Katolických biskupství na celém světě je (počítaje v to 81 biskupství sjednocených východních obřadů) 1020, v Evropě z toho 606. Apoštolských prefektur a vikariátů v zemích misionářských je 166. Vešle toho jest ještě 466

světících a pomocných biskupů. Itálie má 268 biskupských sídel, Francie 81, Španělsko 56, Rakousko-Uhersko 55, Velká Británie a Irsko 53, Německo 25, Rusko 13, Portugalsko 12, Řecko 7, Belgie 6, Holandsko 5. Ostatních 21 biskupství připadá na Švýcars a jiné menší země. Nejstarším biskupem celého světa jest msgr. Murphy, arcibiskup v Hobart Townu v Tasmanii (Austrálie), který se narodil r. 1815 a v stáří 30 let byl od papeže Řehoře XVI. prekonisován. Třímá tedy berlu biskupskou přes 60 let. R. 1901 vykonávala propaganda pro misionářské země právomoc nad 25 miliony katolíků; nyní počet ten vzrostl asi na 31 milionů.

Zase Taussig s Kornfeldem. Rakouské ministerstvo financí vyjednává o zadání korunové renty místo s Rotschildem tentokrát s rytířem Taussigem, ředitelem ústavu pro pozemkový úvěr a četných jiných železničních a velkopřmyslových závodů. V Uhrách právě vyjednává státní tajemník Popovič s presidentem peštské bursy Kornfeldem o zadání uherské korunové renty penízem 100 mil. korun. — Židé shrábnou takto miliony z kapes křesťanských a při tom křesťany ještě navzájem proti sobě štvou.

Jak bohatnou židé. „Opavský Týdeník“ píše: Když loni nastala veliká poptávka po uhlí, ustavilo se v Mor. Ostravě společenstvo z židů: Quittner, Kirchner, Obständer, Knöpfmacher, Koch a ještě jiní. Těm židům pracovali někteří úředníci na dráze do rukou, hlavně přednosta ostravsko-frydlantského nádraží. Tak obdrželi židé dostatek vagonů; uhelné závody měly veliké zásoby uhlí, protože neměly potřebného počtu vagonů, tudíž byly rády, když židé zásoby skoupili a dle libosti diktovali pak ceny uhlí. Tím, jak známo, stoupaly ceny uhlí, ale zároveň také veškerých jiných výrobků, protože všichni, kdo museli draho uhlí platit, hleděli to sobě nahradit v zdražení svých výrobků. Obecenstvo proklínalo neustále stoupající drahotu, která byla uměle vyvolána spekulací bloučku židů. Konečně se někdo smiloval a udal věc na patřičných místech, přednosta stanice přestal s židy manipulovat a proto také obchody skončily ovšem, když již také po uhlí poptávka přestala. Tak dovedou pracovat židé a to nejen hospodářsky, nýbrž i politicky na účet křesťanského lidu.

Snížení daně cukerní o 8 K, jak je loni schválila poslanecká sněmovna v dohodě s ministrem financí, narazilo na odpor již v rozpočtové komisi panské sněmovny, která 13 proti 4 hlasům navrhuje plenu panské sněmovny samitauti předlohy. Snížení daně cukerní poslan. sněmovnou bylo vlastně kompromisem, kterým vláda docílila schválení vyrovnávacích předloh a kterým přirozeně se zavázala, že snížení bude chrániti. Ale přes to týž ministr financí ve schůzi rozpočtové komise panské sněmovny mluvil proti snížení daně cukerní a rozpočtová komise, opíraje se o důvody ministry, navrhla samitauti předlohy z ohledu na finance státní. Tvzení, že snížení daně z cukru vyvolává zvýšení cen, není pravdivé, ježto naopak na př. v Anglii po snížení cla z cukru i cena cukru klesla. Ovšem panské sněmovny se nemile dotkl § 2., dle kterého vláda mohla zakročiti proti cukrovarníkům a obchodníkům, kteří by ze snížení daně chtěli kořistiti pro sebe. Neschválením snížení daně z cukru staví se panská sněmovna proti malému lidu, z čehož jistě magnátům našim prospěch nevzejde.

Katolická beseda pro Prahu a okolí pod protektorátem J. Eminence nejd. knížete-arcibiskupa pražského a za předsednictva J. J. knížete Fr. Zd. z Lobkovic, a součinnosti J. M. ndp. prelata Msgr. Dr. Jos. Buriana a cís. rady Dr. Ot. Rožánka, která letos slaví 40letí svého trvání, vytkla si za úkol postaviti v Praze katolický dům jubilejní na památku 60letého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. a na paměť 50letého kněžství J. Svatosti papeže Pia X. Důležitým úkolem katolické besedy je šířiti a hájiti zásady křesťanského náboženství v životě veřejném, pečovati o sociální postavení lidu katolického, zříditi středisko života katolického z celých Čech v Praze — katolický dům jubilejní. Aby mohla těmto svým úkolům dostáti, žádá všechny věrné a horlivé katolíky, aby v hojném počtu přistupovali za členy „Katolické besedy pro Prahu a okolí“ a dle svých sil přispěli na stavbu katolického domu. Veškeré dotazy ochotně vyřídí Karel Wolf, t. č. tajemník v Praze-I. šp. 234.

Úředníci velkostatků seskupují se právě v odbor Zemské jednoty soukromých úředníků v království Českém v Praze. Ustavující valná hromada bude u příležitosti sjezdu soukromého úřednictva o letošní výstavě v Praze, a to dne 29. června t. r. o 10. hod. dopol. v kavárně paláce Plodinové bursy na Havlíčkově náměstí. Potřebné blankety lze obdržeti v kanceláři Jednoty v Praze, v Mýslíkové ulici, č. 4.

Mistrovský kurs křesťanský konati se bude na technologickém průmyslovém muzeu obchodní a živnostenské komory v Praze a trvati bude od 1. července do 29. července t. r. s denním

výučování od 7—12 a odpoledne od 2—6 hod.
Přihlášky ku kursu dají se u ředitelství technolo-
gického muzea v Praze, Purkyňova ul. č. 6.

(Zasláno)

Provolání.

Slavíme ve významném roce letošním zvláště
dvě události důležité:

1. **zlaté jubileum knížectví Svatého Otce
Pia X.**, jež četní poutníci oslaví poutí do Říma,

2. **diamantové vládky jubileum J. a. k.
Ap. Veličenstva Otce Františka Josefa I.**, kteréž
vděční národové oslavují skutky trvalými lásky a
dobročinnosti křesťanské a

3. **máme jubilejní výstavu v Praze**, jež vábí
hojně účastníků, by shlédli přehled prací svého
národa.

Chceme dle možnosti také zúčastniti se těchto
oslav a máme za to, že toho trojího účelu plně
dojdeme, podnikneme-li na žádost přemnohých (dle
schválení Nejd. Bisk. Ordin. v Hradci Králové ze
dne 14. května 1908 č. 5549.)

1. společnou velikou pouť na Sv. Horu u Příbramě

spojenou s návštěvou některých posvátných a pa-
mátných míst v matičce Praze — a za oba vzne-
šené Jubiláry vroucně se pomodlíme a

2. navštívíme-li hromadně

jubilejní výstavu pražskou.

K oběmu zveme uctivě k účastenství nejhoj-
nějšímu.

Pořádek:

V sobotu dne 4. července o 7. h. 50 m. ráno
vyjede zvláštní vlak z Hradce Králové. Účastníci
mohou přistoupiti i na stanicích dalších směrem ku
Praze. — Hodina odjezdu jest tak volena, aby
v Hradci Králové mohli přistoupiti i účastníci
z jiných stanic před Hradcem Králové.

Jízdní cena za osobu (též pro děti) z Hradce
Králové až do Příbramě a zpět i se vstupenkou
do výstavy a příspěvkem na společná vydání obnáší
8 K 50 h — tolikéž z Práskachy a Dobřenic.
Z Karanic a Chlumce 7 K 50 h, z ostatních míst
bude dodatečně oznámeno. Z Vel. Oseky asi 6 K 20 h.
Nutno jest přihlásiti se udáním jména a bydliště
a zasláním celého obnosu nejdele do 17. června.

Dne 5. července pobudeme celý den na Sv.
Hoře a v Příbrami konáme pobožnost na místech
posvátných. V pondělí dne 6. července vyjedeme
o 4. hod. ranní z Příbramě do Prahy. Na Smí-
chově v basilice sv. Václava budeme mši sv. při-
tomni a navštívíme dle okolností jiná památná
místa a odebereme se hromadně k návštěvě výstavy.
Večer téhož dne zvláštním vlakem navrátíme se
domů, ač volno jednotlivcům ještě po 2 dny v Praze
potrvati a obyčejným vlakem se navrátiti — což
však laskavě sem oznamte.

Prosíme uctivě Velečestojné duchovní Správy
o dobrotivé spolupůsobení: zúčastnění se u vedení
průvodu i v pracích přípravných — hlavně sepio-
vání přihlašujících se a vybrání cestovního a včasné
zaslání do Černilova, neboť nejméně 14 dní předem
musí býti oznámen drahám počet účastníků a
obnos současně odeslán. Račtež také oznámiti, kdo by
laskavě na Sv. Hoře kázání měl.

Bližší, podrobný pořádek sdělí se co nejdříve,
účastníci obdrží legitimace i tento pořádek tištěný.

Prosíme o ohlášeni ve dnech Svatodušních.

Dotazy ochotně se zodpovědí a co třeba,
zprostředkuje.

Děkanský úřad v Černilově,
dne 3. června 1908.

Jan Fr. Seidl,
děkan.

V Hradci Králové lístky vydává z ochoty
administrace »Obnovy« v Adalbertinu.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazetelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích krobů, křesťanských cest
v reliéfech, soch světců, křesťanských
rámů atd. atd.

**Opisuje a obnavuje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

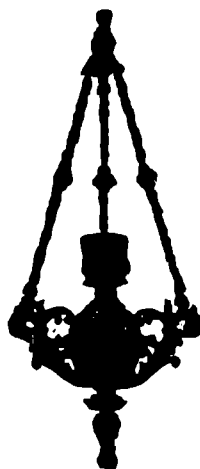
(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velečestojná duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského nádobí.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Velečestojnému

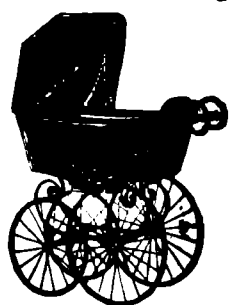
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pasíř speci-
álně na kostelní nádobí, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a nádobí,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křesťanské křesla,
křesly, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v obnovené a světlé. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Ze všech výrobků a slavností ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chápám kostelní úle-
va v plnění. Více usnadní po ruce. **Žádné přesuvání vý-
robky bezplatně.** Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobců firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

!!

**Navštívenky
všeho druhu
nabízí**

**Biskupská
knihotiskárna**
v Hradci Králové.

Veliký, skvělý portrét

J. Biskupské Milosti

Dra Jos. Doubravy

(Passaport 35x45 cm.)

provedl umělecký závod

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Cena 8 K.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávniku září čistotou dřívě nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosvíceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a velečest. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řizení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

**Týž závod přijme hojně
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.**

Palmy

stromovité a keřovité

**pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.**

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6 metry vysoké kus za 2.
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Fotografie nejlepších

Svatební skupiny.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitnímu provedení a
sice i se barevným
rámem, slavnými

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
všl. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstěhování nájemní poštovní ústředí.

Založeno roku 1836.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti pravá přirodní vína k oběti
mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.

Blatenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.

Badačský ryzlík z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů).

zadla zdarma.

ALOIS ČÍZEK,

mařitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Zelivě a pro četné
důst. farářské úřady v Čechách.

Dnem 1. června jsou otevřeny

RAŠELINOVÉ LÁZNĚ

v Malšovicích u Hradce Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitroselská, tak
zahradní.

Kancelář „Hôtel Hydr“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

z kostelní a pozlacovačství :

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 143.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákrety a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovového nádobí ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

získati lze levně

v Biskupské knihovně v Hradci Králové.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.

Antverpy 1906. Zlatá medaile.

Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.

kteří jediné kupte a žádejte!

„MONOPOL“

akcelová svíčkárna a voskárna v Hl. Boleslavi.

Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla

s vranou obnosem K 30.000.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel

c. k. vojen. a úřednických útvarů

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obecenstvu

ku provedení

oděvů

anglických

a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Továrni sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleríny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlacené za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukázkou franco
se sdílí.

Obecním hostům velmi srdečně bez příplatku.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prostřednictvím veledůstojného duchovenstva a lachovců přímě
a dárů závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
ěvů a polkových atd.

Speciální podnikatelství staveb
betonových a železobetonových.

Dr. inženýr
Fr. Jirásek

Hradec Králové.

Provádí rovné i klenuté stropy,
základy pod stroje a budovy,
nábytek zdi, zardívky turbín,
vodní nádržky, kanalizace, mosty
trámové i klenuté z betonu,
železobetonu a z kamene lemo-
vého dle systému Lieboldova.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, ceny atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

Závod založen 1891.

Vše doporučení veledůst. duchovenstvu.

Raďte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní
novinky!

Cisté vinové látky, hedvábím pro-
tkávané. Na úpl-
ný oblék 12 zl.

Sukna

Ed.

Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních
druhů na obleky a svrchníky zašlu na požádání
franko k nahlédnutí.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

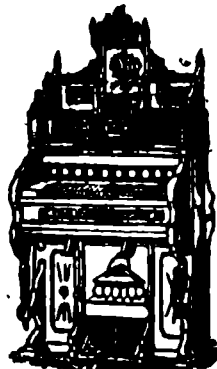
Skлады:

Budapešť, VIII. kor. János-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší možná
splátky.

P. T. duchovenstvu svítlá výhody.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů ve-
dúst. duchovenstva svědčí o poctivé o-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětne revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rozšiřuje
„Časové Zprávy“

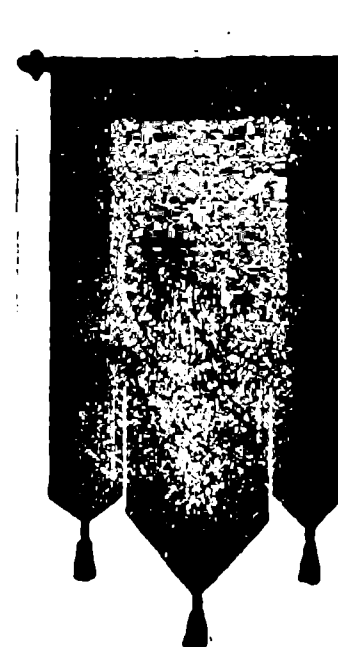
Gramofony, fonografy,
desky a vále

nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Krá.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunví (balda-
chín), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII o., Kaiser-
strasse 6, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a málinkové
chuti

jsou nejlepší.

První česká aka. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Märner) Král. Visehradský.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Řecku

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a dopo-
ručuje svůj bohatý zásobný sklad

hotových pomníků leštěných

pánům koupěchtivým k laskavému shlednutí.

Mramorové zařízení

—:pro uzenáře, řezanky, kavárny, cukrárny:—

desky na nábytek,

desky pro košelny atd.

Upozorňuji velect. obecenstvo, že veškeré
leštěné práce provádějí se v mém závodě, o
čemž každému možno se přesvědčiti. Páni
sochaři doporučuji obecenstvu náhrobky ho-
tové, zakoupené ponejvíce u němec. firem.

Raďte dle přednost domácímu závodu.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdat-
nosti, upozorňuji, že možno v mém podniku
koupiti leštěný žulový náhrobek již od 100 K
počínaje.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. června 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Duše studentstva.

(M) Wahrundiáda našla ohlas v Čechách. Minulého týdne vzrušena byla česká veřejnost neúspěšnou zprávou, že české studentstvo vysokoškolské pro Wahrundovu svobodu vědy stávkuje, že massa českých mladých vznícených srdcí stojí za ničím, nevědeckým útokem univerzitního profesora na náboženství a víru katolickou, zprávou, že čeští inteligenti stojí svorně v šiku s německými a židovskými buršáký. Zpráva ta nenadálá a náhlá vzrušila, rozsmutnila, zabolela.

Tedy přece nebyla marnou práce těch rozkladných živlů, jež na universitě od let na mysl a mínění budoucího jádra inteligence národní působí. Podařilo se těm různým rozvrtným směrům otrávit mysl mládeže tak, že jedno jest jim, ujmají-li se německého nevědeckého štváče, že lhotejina jest jim činnost buršáků židovských universit proti všemu českému, že české studentstvo tahá kaštany z ohně a páli se pro domyšlivého hrdopýška plagujícího konverzační lexikon? Vyhlášeno bylo: České studentstvo stávkuje.

Vyhlášeno bylo, ale jak? Několik přemoudřelých mladíků rozhodlo se o tak důležité, nebezpečné otázce vysokoškolské stávky, vyhlásilo nenesení ono veřejnosti a mělo se začít se „strikem“. Mělo se začít, ale bohudíky stalo se jinak. Marnou z valné většiny byla práce těch rozkladných živlů na universitě, nepodařilo se jí otrávit mysl mládeže tak, že by jí bylo jedno vše. Ne, mládež akademická bohudíky ukázala ve svém jádře rozumnou rozvahu, uznala, že pro affairu takového vědátora Wahrunda není třeba stávkovati a zvláště ne českému studentstvu, jemuž je německá zpupnost největším nepřitelem. Bohudíky že našlo se mezi českými mediky, techniky, právníky a filosofy již dosti statečných, kteří důrazně dovedli se ozvat proti střetstěním nápadům několika t. zv. českých židů a zbrklých pokrokařských světylek. Čeští medikové vyslovili se zásadně proti stávce již dříve a přes to závazně bylo prý buršákům zaručeno součinění českých studentů. Jak to bylo možné?

Jeden spolek studentský nemá vůbec práva mluvit o studentstvu vůbec, poněvadž z vlastní zkušenosti vím, že 65—70% veškerého studentstva v žádném svazu ani spolku vůbec není.

Staneme-li tak nad tím celým vřením té affairy Wahrundovy, napadne nám tak zvláštní uvažování. Professor církevního práva (kanonického) vydá brožuru frivolní, hanopis proti náboženství katolickému, má být pensionován. A nyní hrr! boj na ochranu svobodu vědy, české i německé studentstvo má stávkovati, má osvědčovat svou solidaritu s nadávkovým plodem štvavého profesora. O ne, tisíckrát ne! Zde nejde o svobodu vědy, tady jde o jednoho z profesorů, kteří neučí, ale otravují, zde jde o chlebiček jednoho z pánů, kteří přes velkou svou protekci nemohou se jinak udržeti než nějakým všeobecným demonstračním projevem. Kdo měl by ten projev učiniti? Jedná-li se o dělníka, o věc dělnickou, ujmou se toho vždy dělníci, zájmů rolníka rolníci. Zde měli by stávkovati profesoři universitní, jedná-li se o ochranu a *spravedlivou obranu* jednoho z jejich učených kolegů. Ale professorstvo universitní jakožto učitelstvo *eddeckých* ústavů nevzalo a nemohlo vzíti v Wahrundovu za svou, jak by bylo jeho povinností, kdyby se jednalo skutečně o svobodu vědy. Zde jedná se pouze o zasloužené potrestání provinilce a to zlomyslného provinilce. Professorstvo vysokoškolské z valné části nesehlasí s Wahrundem. Ale projev musel být.

I vyšlo kommando z Vídně studentstvu: zahájit stávku pro Wahrunda. Češi měli být solidárními s odvážnými svými nepřáteli kulturními, kteří odpírají českou rovnoprávnost kulturní, odpírají nám druhou českou universitu, měli pro jednoho podařeného vědátora německého vskočiti do ohně, v němž snadno mohli by posbíti půle roku svých studií. Ně-

mecký rektor jest praktik; jakmile měla začít stávka, ohlásil prázdniny, Češi to měli odnésti. Jisto je, že na české universitě generální stávka je nemožná. Ti lidé, kteří chtějí nyní stávkovati, ti stávkují rádi po celý rok a nepřítomnost jejich nikdo nikdy bolně nepocítí.

Boj jejich o svobodu vědy odehrává se obyčejně v hospodě. Takoví lidé, kteří váží si toho, že mohou studovati, že skutečně mají svobodu se vzdělávati, ti tuto svobodu neprodají za plané fráze.

Je jisto, že v českém studentstvu udržel se přece z valné části zdravý duch, který nedovolí mladým lidem našim, aby na úkor svého studia, celé národnostní myšlenky a vlastenecké hrdosti hnali se za mlhavými fantomy okukovaných záměrů demagogů. To čekali jsme každou chvíli, že zhortí se ta celá umělá stavba dotěrné „autority“, to věděli jsme, že český rázovitý duch nedá se snadno spoutati planým eklekticismem, a tušili jsme tu bouři, která proti té umělé tyrannidě duší, kterou židovští služebníci provozují, vzbouřiti se musí. Nezapíráme, že v českém studentstvu panuje valnou většinou duch hnací našemu kulturnímu i politickému nepřítelovi, ale rozumný krok, jaký studentstvo pražské učinilo, dává jasné naděje pro budoucnost.

Jednalo se o věc zásadní: o kosmopolitismus, planý humanismus a o zdravé citění české, národnostní, vlastenecké; — a rozumný český student konečně rozhodl: Je a zůstane Čechem, rozvázným, nenechávajícím se strhnuti ku plevovitosti. Probudilo se české vědomí ve studentstvu a to je věc bortící směle plány demagogické jako blesk. Inu počkejme jen! Časy mění vše i — čas!

Dopis z Prahy.

Snahy o novou židovskou kavárnu na Příkopech. Připraviti české Praze smutné divadlo, aby sbor obecních starších byl nucen rozhodovati o tom, má-li na Příkopech v Praze býti o jednu židovskou kavárnu více, bylo souzeno nynějšímu starostovi král. hlav. města Prahy, dr. Karlu Grošovi. Sbor obecních starších po třikráte již se zabýval návrhem, aby místnosti bývalého paláce hraběte Sylva Taroucy pronajati byly židovskému kavárníku Flusserovi a po třikráte odchodem inteligentnějších členů sboru bylo pronajmutí zmařeno. Věru, sprásknutí rukama musí člověk nad úžasným tím hospodářstvím, jaké tou dobou na radnici Staroměstské se provozuje! Nejen že většina kaváren na pražských Příkopech jest v rukou židovských, ještě z benevolence rady městské mají býti rozmnoženy o jednu další. Tak hájí české Prahy starosta, jehož tchánem byl jeden z mladočeských vůdců, dr. Julius Grégr.

Což páni v presidiu na radnici Staroměstské neměli dosti té ostudy, když jednou se svým návrhem pohořeli, aby s ním poznovu se vytasili? Dojde jednou přece k tomu, že někdo zakřikne podobné neslýchané jednání, zlehčující všechnu národní čest cynismem tak neslýchaným?

Těžko odpověděti!

Režim, který dnes ovládá Prahu, zasazuje jí rány, z kterých nevzpamataje se tak hned. Dr. Černošský a dr. Groš tvoří tu společnou firmu, bromaďáci na staré chyby nové, která nepřinesla než zklamání na všechny strany, zklamání i těm, kdož do poslední takřka chvíle doufali, že dr. Groš pochopí svoji úlohu a bude dbáti jenom dobra města — ne svých politických přátel. Jako nádměstek opravňoval ještě dr. Groš k dávce, jako starosta ji splna zklamal, podřídil se zcela vlivu svých politických přátel, jichž jest ochotným nástrojem. A což velké otázky města Prahy — ty přece sloučí všechny, kdož mají zájem na lepší budoucnosti hlavního města země — namítá mnohý, aby již v příští chvíli byl s klama tohoto vyveden. Konšel na Staroměstské radnici dnes neznaří velkých otázek, znaříce jenom otázky svoje, svých osobních přátel a protektů.

Kdyby znali, kdyby vůbec dovedli pochopiti potřeby Velké Prahy, nemohli by přece otevírati nový most, nazvaný po velikém národním básníku, a končící u letenské stráně, která dávno, ne-li alespoň současně s otevřeným mostem, měla býti prokopána, ježto takto by nový most tvořil spojení s rušnými předměstskými obcemi na levém břehu vltavském, a nebyl pouhým pahýlem, vklíněným do Starého města a sloužícím pouze těm, kdož půjdou ze Starého města na Letnou na procházku.

Kdyby pražští konšelé znali potřeby Velké Prahy, nechtěli by reprezentační místnosti paláce, získaného s velikou obětí poplatnictva, které jej ostatně odstěhne, dáti v nájem německému židu na potupu všech oprávněných a přičinlivých živnostníků, ježto takto stále opakované heslo „Svůj k svému!“ staví se přímo na hlavu.

Jsem zvědaví, zdali ještě počtvrté odváží se starosta dr. Groš předložiti sboru ke schválení návrh na pronajati místností v paláci někdejšího Sylva-Taroucové, když návrh po třikráte byl zamítnut. Nesvědčilo by to o prozíravosti ani zvláštní bystrosti vzhledem ku příštím letům —

Pěkné poměry v Národním divadle. Již po delší dobu pronikají do pražské veřejnosti z Národního divadla podivuhodné, neuvěřitelné zprávy, zasluhující, aby český tisk je zaznamenal a jich důsledky se obíral. Dramaturg Národního divadla, jímž divným řízením osudu stal se Jaro Kvapil, ocitl se se všemi živly, které v Národním divadle roční počastí střídají, úplně na štiřu, ba na válečné noze. Přičiněním tohoto pána zavládly v Národním divadle poměry neuvěřitelné divoké, které počínají vyvrcholovati v pohlcích, fackách a přiškrécování se. Sebe bojnější americký zpravodaj stěží dovedl by popsati scénu, jakou sebral pan dramaturg nedávno s několika pány kulisáky, dostav se s nimi do křesla. Pan dramaturg jest od nějaké doby náramně prochlý pán a zlost, která ho opanuje, vylévá si všemožným způsobem na lidech ovšem jemu podřízených, na vyšší a sobě rovné se neodvažuje. Pro nic a za nic dal dramaturg dvěma dělníkům po fackách, nic nedbaje následků, které se dostaviti musily, ježto právo pěštní dávno neplatí, spíše: Oko za oko, zub za zub!

Zkrátka, byly konány přípravy ke zkoušce a kulisáci komandováni dramaturgem, při čemž o nadávky nebylo nouze. Peskování divadelní zřízenci z počátku neodpovídali na titulování, kterým je pan Jaro Kvapil zahrnoval; konečně však v nich vzkypěla krev, když dramaturg dvěma uštědřil po fackách. Došlo ke hnusnému výjevu, v němž by nebyl J. Kvapil dobře pochopil, kdyby herec Vávra nebyl se ho ujal a ještě se dvěma rozváznými muži nevyřval jej z rukou kulisáků, kteří se na něho obořili tím, co měli po ruce, splácejíce mu za uštědřené facky — —

Jak očití svědci vypravují, nese za nešťastnou scénu zodpovědnost horkokrevný dramaturg, jenž se domnívá, že jest mu za slabého ředitele dovoleno všechno. Podobné scény v Národním divadle doposud nebylo, podobný obraz musil se v něm rozvinouti teprve zásluhou dramaturgovou, který však dostal za něj co proto hned na místě, byv spoličkován a povelan na zem.

Na Národní divadlo přispívá země ohromnými dotacemi, bez kterých by žádná společnost nemohla divadlo toto řídit, a proto jest povinností zemského výboru, v jehož čele stojí nyní známý kavalír hrabě Vojtěch Šebönbörn, muž osvědčený a humanitou prochlý, aby podobné pusté výstupy zastavil. Myšlí-li Jaro Kvapil, že to vždy tak skončí, jako když svého časa dal pár — — redaktora Divadelního listu* Fastovi, jest na omylu. Národ český nestavěl divadlo pro takovéto surové scény, a všichni, kdož divadelním kruhům jsou blízcí, jsou i přesvědčeni, že pan Kvapil s dovolením se nevrátí jako vraha režiséra, nýbrž snad

pouze jenom jako pan Kvapil, jakým byl, než-li si ho vzala česká umělkyně za muže a učinila z něho postupem času to, zač by jí měl do smrti býti svatosvatě vděčen a památce její žehnat.

Žádáme, aby Národní divadlo bylo povzneseno nad podobné výjevy, dokazující inferioritu, žádáme, aby v něm na zodpovědných místech stáli lidé lidské důstojnosti si vědomí, jak toho ústav tak vynikající vyžaduje. Ti, kdož nedovedou pochopiti význam lidské důstojnosti, nepatří na tak význačná místa, tím méně pak do Národního divadla, na které sbíral celý národ — a na které země platí.

Obrana.

Kde nejvíce potřeboval vznešení politických vln pro Wahrunda? Byli to ovšem ti, kteří se ho zastávali v přední řadě — židé; orgán židovskoněmeckých velkokapitalistů za spolupracovníctví Masarykova hájil Wahrunda do krajnosti. Jaké bylo hlavné pozadí toho židovského boje za „svobodu“? Stručná odpověď: židé se najednou stali tolik „svobodomyšlnými“ výhradně proto, aby mohli svým velkokapitalismem nerušeně dále ujařmovati křesťanské obyvatelstvo. Německá „Köln. Volkszeitung“ přináší o tom velice zajímavý dopis z Rakouska. Israelité dostávají veliký strach z toho, že lidový vídeňský parlament stává se dělným, že není v něm ani vyloučena možnost dohody v otázce jazykové. Kdyby se podařilo rozhodnouti otázku národnostní aspoň v tomto nejdůležitějším bodě, pak by se uvolnila cesta k pozitivním sociálním a politickým reformám, po nichž národové v Rakousku velice touží. Reformy ty by však postihly velice mrzutě židovský velkokapitál. Má-li se chudákům pomoci, musí se vzít peníze tam, kam se jich nejvíce hrne. A kdo jest skutečným reprezentantem kapitalismu v Rakousku? Ovšem by se neouloupilo židům nic. Ale až by se od kapitalistů požadovaly větší daně, až by se židovským státním věřitelům počítal menší úrok atd., tu by se další bohatnutí židů hodně zarazilo. Proto židovsko-liberální a rudý tisk snaží se zmařiti dělnost parlamentu; chytá se aspoň nějaké záminky, aby smažil zdravé reformy. Případu Wahrundova vykořisťují židé do krajnosti, snaží se, aby do sněmovny vnesen byl zmatek. Israelité jsou velice chytrí a prozíraví; začali tudíž bouřiti v čas, který uznali za nejvhodnější ku zmatení parlamentníků.

Veliký reformátor či pravděmí byrokrat? Přední, nejjodnatější žák humanitáře Masaryka, který se stával přisným strážcem národní opravdovosti a nezištnosti, který lkal nad ubohými českými bratry a nemilosrdnou kritikou šlehal každý zjev tupého byrokratismu, zapomněl na maličkost: že totiž soudece tolik přisný a bdělý, který chmuří čelo nad kněžskými blahobytníky a nad ubohým stavem dělníků, má sám aspoň trochu nad občany přisné odsuzované vynikati. Leč sami bývali horliví stoupenci Masarykovi dokazují, že reformy otce realismu příliš málo pronikly život nejhorlivějšího jejich apoštola, oddaného pomocníka dra Herbeny.

Právě 5. června redakce „Přehledu“ otiskla tyto řádky:

„Nemůžeme déle mlčet na útoky Času a dra Herbeny, vypočtené na oklamání veřejnosti. Dr. Herben už po několikáté hledí světu namluvit, že nikdo nikdy proti jeho šlechtné osobě a jeho hospodářství v Čase nevystoupil, až teprve letos dr. Chalupný v Přehledu.“

Počítá-li dr. Herben na špatnou paměť realistických stranníků a na neinformovanost veřejnosti, jsme nuceni uvést z memoranda rádců české strany lidové, podaného již na schůzi 18. října 1908, tyto výtky: že denník Čas se udržuje způsobem neosobním, a že strana nesmí trpět, aby majitel jejího orgánu vyváděl redaktory fyzicky i duševně. Výtku tuto a jiné podali MUDr. R. Adamík, F. Beneš, fin. sekretář, V. Beneš, odb. učitel, JUDr. V. Bouček, JUDr. J. Gruber, JUDr. E. Kalabis, JUDr. J. Náhlavský, JUDr. J. K. Němec, K. Nováček, okr. tajemník, JUDr. Ant. Šilhan, fin. kom. Ph. Dr. Z. V. Tobolka, J. Ventura, úředník Zemské banky, JUC. G. Zalus. Vyssávací systém p. Herbenův byl tedy čelnými osobami strany realistické odsouzen dávno dříve, nežli vůbec dr. Chalupný proti dra Herbenovi vystoupil. Dva z podepsaných, pp. Němec a Zalus, byli před tím redaktory Času a znali dokonale poměry redakční. — Na sebe ovšem i v nejhroší šaršavé době Času dr. Herben pamatoval měrou vřehovat: v době prvé tak zv. Benešovské akce, kdy se na Čas po krajcarech stíralo, bylo ve výkonném výboru strany konstatováno dle vlastních výkazů administrace Času, že dr. Herben spotřeboval za 5 měsíců této akce pro sebe mimo byt průměrně 665 K měsíčně. Nadávka klopání necht proto poměch dr. Herben pro sebe. My konstatujeme fakta, která mluví sama.“

Tudíž dr. Herben jest uváděn od samé pokrokové redakce se lhaní a z hospodářství zcela šosáckého. A nyní vzpomeňme, jak r. 1906 budoval, že byl někdy nejhůře placeným redaktorem „Času“ sám! V době krise časopisu — 665 K na měsíc! Zato jiní redaktoři odbyvali třemi, čtyřmi korunami denně. Patrně tedy, že se ve prospěch realismu chudák šéfredaktor hodně „obětoval“. Co by bral pro sebe při zlepšených financích „Času“, to se ovšem neví. Ovšem přepočítávací koranky českému inteligentovi není pravidelně věcí náležitou. Jestliže židovský obchodník nebo továrník sčítává měsíčně celé tisíce, proč by nemohl býti slušně živ český literát? Váží denník jest práci obrovskou a velice zodpovědnou, o níž sotva má správně ponětí spisovatel, který si pohodlně píše, kdy se mu uzdá. Při denníku (ovšem pečlivě vedeném) jsou nervy v neustálém napětí.

Leč vzpomeňme, jak často právě realistický tisk díval se závistivě do kněžských talířů, jak ve své slobě docela připočítával čárky na tácku moravského kněze.

A teď se najednou ukazuje, že „chudý realistický redaktor“ spotřeboval na svůj česko-bratrský život 665 K, nepočítá-li se ani do toho příbytečné. Jak by se asi ošival, kdyby měl se státi občanem státu budoucnosti, připravovaného těmi „proletáři“, které chválí! Snel by to, až by se mu nadělilo stejně jako spoluredaktorům? Teď může přemýšlet tento kazatel masarykovského humanismu, kolik českých farářů, děkanů a kanovníků pro svoji osobu tolik měsíčně shrábne jako on sám. Proto i nejpřisnější Cato má býti hodně opatrný, kdykoli nějaké „spravedlivé rozhořčení“ nad „vyssávací lidu“ mu vzruší krev.

Teď teprve (11. t. m.) odpovídá Herben „Přehledu“, že prý ono Memorandum bylo dílem klukokracie (!) ve straně. Prý někteří pánové po vysvětlení Herbenově svých podpisů litovali. (Kteří?) Dále chce se dovědět dr. Herben, kdo prý vlastně ten „klep“ o 665 K rozšířil. A tohle má býti realistická (!) obrana. Hrubá přezdívka má býti vyvrácením?

Protikatelický „hrdina pokroku“, hájový velikými legiemi studentstva — vypočítavý šosákem. Jak divné věci se dějí! Teď, kdy Wahrund odložil brnění a meč, dívají se na tohoto rytíře jeho horliví spolubojovníci s úžasem jako na — ševce z Kopníku. Semitská peněžní spekulace u Wahrunda zvířela. Sám filosemitský „Zeit“ vrátil nad jeho ryzí pokrokovost a udatnost hlavou již dříve; mrzelo ho, že Wahrund mluví při své výhradě o svojí osobě, o svojí existenci, že tak málo se stará o celkový morální význam kulturního boje, který proti němu vsplanul. A nyní W. postavil všemu korunu. Ukázal se zrovna takovým byrokratem, jako jiní vypočítaví sobci, kteří z „vedení pokrokových šiků k nejvyšším zenitům“ chtějí míti lacinou slávu a kšeftiček.

Mezi tím, co stávkující komité studentstva vyjednávalo o podmínky, pod kterými upustí od stávky, „vůdce“ W., netázav se ani bojovních vojáků, hesky soukromě vyjednal s vládou výnosný obchůdek. „Nár. listy“ napsaly 10. t. m.: „Zatím, co se v Praze napíná pokrokový hiperidealismus v sektě Masarykově na nejvyšší stupeň roztažitelnosti, profesora W. ideály došly, či lépe řečeno, vyměřil je ve Vídnu za drobné. „Bohemia“ napovídá, že bude Wahrund za svůj ústup, za odvolání seminářních cvičení a přednášek o manželském právu bohatě odměněn.“ Ano, Wahrund vyslechnuv mínění ministra Marcheta, vrátil se do Inšpruku a 9. t. m. ve schůzi professorského sboru prohlásil, že upouští od vedení seminářských prací, jakož i od ohlášené přednášky o právu manželském. Mimo jiné řekl: „Akademický senát a právnická fakulta nepokládaly vládní výnos ze dne 1. června za rozkaz, nýbrž za pouhý projev mínění. Poněvadž z výkladu ministra dra Marcheta vysvítá, že senát i fakulta byly na omylu, podřizují se vládnímu opatření a upouští od semináře i přednášek o manželském právu, kteréž dle názoru vyúčovací správy vnitřně souvisí s církevním právem.“ Leč professorský sbor přece prohlásil, že otázka, o kterou jde, zůstává spornou a dotýká se zájmů všech universtí; proto se uanesl podati proti opatření ministru nový rozklad a žádati, aby se ta zásadní otázka vyřídila cestou právní. Zkrátka sbor ukázal větší důslednost než „hrdiný vůdce“ Wahrund, který jako mazaný sobec za slib, že bude lépe zaopatřen, opustil náhle šiky spolubojovníků, kteří nyní vidí, že nasazovali svoje existence ve prospěch — hrdiny kepnického. A za tohoto „harcování svobody“ měli trpěti k vůli lacinému úsměvu buršáckému tisíce českých akademiků!

„Vaterland“ správně poznamenává k lišáckému ústupu Wahrundovu, že stávkový podnět jeho činem stal se směšným, poněvadž žádný rozumný člověk nebude tvrditi, že toliko studentům náleží právo rozhodovati, co vláda a Wahrund mají dělati a čeho nechat.

Masarykovští horlivci stršili i se svým patriarchou nesmrtelnou blamáž.

Ale dobře tak. Až se podobných sklamání dostaví více, pak „strážcové pokroku“ snad konečně nahlédnou, že není osvícencem vynikajícím nad své okolí každý, kdo surově se o církev otírá, že nezastouží hromadné ochrany každý sprosták, který svoji učenost pohodlně opisuje z fanatických protikatolických pamfletů, aby se zabýlsl.

Snad konečně nadejde doba, kdy ti, kteří se do pokrokařského cechu hlásí, umějí něco více, než zohladiti si šáhu a akájetí svoji jslivost vášnivými útoky a neurvalými pošklebky. Kdy konečně bude učiněna v zájmu skutečné kultury přítrž řádění různých komediantů, kteří vědu snižují na otrokyni nezřízených politických kejklí a nutí ji, aby místo poučování lhala a štvála?

Včerejšího dne přinesly noviny Wahrundovu zprávu, že prý nezastavil seminářních cvičení. Leč i po úsilných pokusech pokrokařského studentstva, aby blamáž byla zmírněna, zjišťuje se dnes znovu, že W. ministru zatím se poddal. Jinak stačilo prohlášení, že trvá na svém, a nebylo potřeby velkého poplachu studentstva.

Vyvětlitelné opatření. Prof. Masaryk při pondělní řeči, která měla nadohnouti české studentstvo k solidaritě s buršáckými stávkáři, zavesloval až příliš do židovských vod svojí milé „Neue Freie Presse“, tak že pojala z toho úzkost samu redakci „Času.“ Tak daleko otvírat srdce i ledví — to bylo přece trochu silným křenem i pro nervy v židovských službách otužené. Dle židovského „Prager Tagblattu“, který neměl příčin k zatajování ale k jásání, řekl Masaryk: „Klerikalismus jest internacionální, jeho protivníci musí býti také internacionální.“ Referent „Času“ však se ohvřelo rozčilením péro, když přemýšlel, jak má obrátit slova patriarchova parafrasovat, aby se zdál výrok ten loyálnější. Věru těžká úloha. Proto citoval pouze tohle: „Klerikalismus jest nenárodní“ — a dost.

M. tázal se posluchačstva: „Jak projeví ti, kteří jsou proti stávce, svoje protiklerikální smýšlení?“ Bylo mu odpověděno: „Resolucí.“ Tu podle „Pr. Tag.“ řekl M.: „Nyní nastala doba mohutného protestu a nikoli polovičatého prostředku, jako jest resoluce.“ Tu zas bratrsky pečlivý referent místo konstatování odstříkl z pera inkoust.

Pak M. pokračoval: „Běží v první řadě o solidaritu... Rektor Goll praví, že solidarita by se měla rozšiřovat ne na jednu věc, ale na jiné. Ale teď je dána otázka, a od té můžeme postupovati dále.“ Tak podle „Času.“ Leč švitorný žid z „Pr. Tag.“ cituje poslední větu: „A potom postupovati budeme k ostatním otázkám“, a připojuje „Časem“ zamčenou námitku z posluchačstva: „Němci nám odpírají druhou universitu.“ A M. dle tétož „Pr. Tag.“ odpověděl: „Jestliže po této akci vytrvají na svém stanovisku, musíme dále bojovati.“ To zas masarykovský orgán svinul opatrně pod plášť. Chytrý „Prag. Tagb.“ zase zamlčuje tento výrok uvedený „Časem“: „Německá mládež se postavila proti svým vůdcům a já se z toho těším. Stávkou se tříští právě německé sounrudenství. V zájmu našem jest toto hnutí naše podporovat.“ Israelita totiž věděl, jaké jest to nepodařené těšínské jablčko. — Zkrátka není nad opatrnost!

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně jedná se o rozpočet státní na rok 1908 a při tom do debaty vnáší se také hádky o Wahrunda, který pořád ještě strší. Zásluhu o to má též prof. Masaryk, který hájil Wahrunda a potíral katolický názor světový překrucováním různých citátů. K tomu patřičně odpovídal dr. Hruban, že se aféry Wahrundovy zneužívá k započetí kulturního boje a štvanicím v lidu proti základům církve a křesťanství. Chceme žiti s Němci v míru. Kdo chce býti úředníkem, ať se naučí oběma jazykům. Čáslav se nepomněl německou žalobou a Chomutov nepodařil českou žalobou.

Německí professoři vysokoškolských, kteří jsou z části původci stávkového hnutí mezi studentstvem, zvláště z vídeňské university, začínají nahlížeti, že nejednali moudře, a uznávají, jak se před ministrem vyslovili, že rozřešení této záležitosti Wahrundovou nespočívá více v rukou akademických úřadů, nýbrž že jsou nyní na řadě politikové. Jsou tedy nyní páni na ústupu, když to jde do živého, zvláště se to jeví a samého Wahrunda, který se podrobuje, aby si nepokasil budoucnost, upouští od přednášek vůbec až do rozhodnutí soudu o stávkosti, kterou podá proti nařízením ministru vyudování. Všeobecná stávka na vysokých školách obmezila se pouze na vysoké školy německé a to ve Vídni a v Praze. Převládá většina českého

studentstva v Praze i v Brně jest proti němu. A teď i buržoázie vystupují. Německo-národní svaz počíná si v této záležitosti velice zdržlivě, aby se udržel ministr Marchet a místo jeho aby se nedostalo do rukou konservativců. Němečtí radikálové vystoupili ze svazu německých stran; společný postup se stranou křesť. sociální ani v otázkách národních nebude možný, budou-li křesť. sociálové pokračovat jako dosud ve svých útocích na stranu německo-liberální.

Na schůzi zástupců všech slovanských klubů ve sněmovně za předsednictví dr. Kramáře podával týž zprávu o cestě své a souduhách do Petrohradu. Uneseno zvoliti zástupce všech slovanských klubů sněmovních do komitétu, jenž má vykonati přípravné práce pro sjezd slovanský v Praze, který se bude konati 12. července letos. Na sjezd přijedou Rusové i Poláci z Ruska. Bylo usneseno konati schůze slovanských poslanců častěji, aspoň každý měsíc.

V zemských volbách v Prusku poražen úplně liberalismus, který šel do voleb pod heslem odcírkevnění školy. Zvoleno 140 konservativců, 58 svobod. konservativců, 65 národ. liberálů, 22 svobodomyšlné strany lidové, 7 členů svobod. sdružení, 15 Poláků, 6 socialistů a 5 divokých; užších voleb bude 25.

Anglie kloní se k Rusku. Anglický ministr Ed. Grey prohlásil totiž, že v Rusku spatřuje velké plemeno, jehož značná síla není ještě rozvinuta. Toto plemeno má velkou budoucnost a bude hráti ve světě velkou úlohu. Pro mír světový může a pro blaho Ruska a Anglie musí mnoho záviset od vzájemných styků. — Ruský car sešel se s anglickým králem v přístavním městě Revalu. Oba panovníky doprovázeli zástupcové politiky i ozbrojené moci, konaly se vzájemné konference, což svědčí o důležitosti schůze.

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. nřdp. dr. Jos. Doubrava zavítal dne 6. června z cesty visitační do Hradce Král., kde odpol. téhož dne účastnil se matutina, na Hod Boží svatodušní sloužil pak slavnou pontifikální mši sv. za šťastství vys. důst. kathedrální kapitoly, a odpol. odejel do Poděbrad, aby pokračoval ve visitační cestě. J. B. M. uděluje sv. biřmování v pátek dne 19.—21. června v Broumově (večer vždy v Broumově).

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: pan Emanuel Alliger, farář v Křislích, za faráře do Písečné; p. Jos. Prudič, administrátor, za faráře v Nebovidech; p. Jos. Sedláček, administr. v Pertolticích, za kapl. do Trhové Kamenice; p. Frant. Scharf, koop. ve Velké Úpě, za II. kapl. do Vrchlabí; p. P. Stanisl. Růna, O. Praem., za kapl. do Jiří; p. Václav Oliva, administr. v Radhošti, za kapl. do Skutče; p. Jan Novák za zám. kaplana ve Zlebech; p. Mart. Klouda, administr., za kapl. v Ronově; p. Frant. Kraus, kaplan v Kuklenách, za administr. do Soběc; p. Jos. Profous, koop. ve Mříně, za administr. do Křislí; p. Jan Vašek, administr. v Písečné, za kaplana do Vilimova; p. Frant. Klíma, farář chvojeneský na odpoc., za fundistu v Hrochově Týnci. — Uprázdnila se fara v Kohoutově, patron. fundace Kukuska; fara v Křislích, patron. nábož. matice, obojí od 1. června 1908.

Dívčí lyceum ve správě obecní. Minulý týden převzalo obecní zastupitelství lyceum do obecní správy. Nemáme v jádru tohoto činu žádných námitek, protože město beztoho subvocovalo podnik tento, i když se v něm roztahovali zdejší pokrokaři. Jen to bychom měli rádi vysvětleno, proč se ponechalo pokrokářům volné pole, aby usadili na učilišti tomto samé vybarvené pokrokáře a pokrokářky, kteří nemají nic důležitějšího na práci, než v pokrokovém klubu provozovati štvavou politiku. Celá ta historie dělá na nás dojem umluvené hry na zaopatření pokrokových kotešť. Nesmí se však zapomínati, že poplatníci katoličtí nemají žádné chuti ani povinnosti živiti své nejbližší nepřátele a náhonci židovské politiky svými obecními přírážkami. Když nesmějí míti katoličtí rodičové v obecné škole své učitelky, nebudou míti ani pokrokaři své stranníky v městských druhých školách. Je žádoucí, svolati protest i schůzi katolických poplatníků, aby pp. pokrokářům dali odvetu na jejich útoky proti teholicím. Nesmíme dopustiti, aby za naše peníze pokrokaři se nám vysmívali. Litujeme, že si nikdo nevšímal této okolnosti v zasedání. Kdyby běželo o školu s katolickými učiteli, pak by jistě prof. Mareš a učitel Divočský podali ohrázení proti převzetí školy i s živým nepohodlným mobilárem. — Vigilance.

Činnost poslance dra. Drtín. Přes rok pracuje náš pokrokový poslanec pro nás v parlamentě a za tu celou dobu fedruje jen zájmy židovské kliky, která si dává předsídati „pokroková strana“. Když některý duchem nedospělý lháť napíše do „Osvěty lidu“ tak ubohý výplod, že i trpělivá jinak censura v zajmu veřejného zdravotnictví jej skončíkuje, chápe se p. poslanec za městskou skupinu královéhradeckou této příležitosti a podává hnedle interpelaci beze všech ohledů na zdravotní vyhlášky povolaných úřadů. Voličstvo musí aspoň z papírové činnosti nabýti přesvědčení, že p. poslanec svůj nákolikatisícový plat a poslanecké diety nebře zadarmo.

Úmrtí. O minulých svátcích zesnula ve stáří 72 let sestra p. kanovníka Mgr. Pogerttha sl. Alžběta, která vedla po leta jeho domácnost. Zesnulá slečna pro svou milou povahu těšila se vášnosti a oblibě ve všech kruzích, a níměš se stýkala. Četné účastnosti na pohřbu bylo toho důkazem. Pohřební sbory při církevních obřadech a při průvodu zapělí chovanci b. Borromea společně s pp. bohoslovci. Zesnulá slečna, ačkoliv byla rodem německé národnosti, předce náležela mezi přední dobrodince b. Borromea. R. i. p.

Na sociální kurs dobrotvě darovali: 10 K vřdp. kanovník M. Musil; po 5 K: vřdp. kapitulní děkan dr. Al. Frýdek, vřdp. Lás v Lomnici n. P., vřdp. dr. Palička a eth. sestry D. N. D. v Hradci Král.; po 2 K: vřdp. kanovník Kerner, vřdp. kanovník Barták, vřdp. rektor A. Nýlt, vřdp. dr. Hojčl, vřdp. dr. Trnka, vřdp. spiritaál J. Černý, vřdp. dr. Novotný, dp. Fr. Hrabý. Další laskavé příspěvky přijímá a kvituje J. Polák v Hradci Kr., Adalbertinam.

Výlet spolku paní a dívek. Po 3 leta pořádá spolek Anetka spolkovou vycházku ve prospěch vánoční nadílky chudých členek, a rok od roku varstá v obecenstvu oblíba k tomuto podniku. Letošním rokem za příznivé pohody pondělí svatodušního navštívilo as 800 osob zahrnutí tuto zábavu, při níž obětavý úkol hostitelek u bufetu obstarávaly dámy: pl. Rosová, pl. Resková, pl. Lukašová, pl. Uhrová, pl. Rybová, pl. Svatoňová, pl. Prašanová, pl. Langrová, sl. Šafránkové a sl. Ládková. Zábavnou část programu provedli ochotné členové jednoty katolických tovaryšů. Bobatý bufet vypravily chutnými výrobky kuchařské umění četné dámy, sešel jim, jakož i děrcům za osobné dárky do tomboly a kufelůk budíť projeveno upřímné „Zaplat Pán Běh!“

Zápis žáků do I. třídy c. k. vyšší reálky v Hradci Králové konati se bude v pondělí a v úterý dne 6. a 7. července t. r. vždy od 8—9½ hod. dopol. v ředitelně ústavu. Přijímací zkoušky odbyvají se hned po zápisu.

Velikolepá mstiční slavnost na Střelnici za účasti rolnictva celého okresu královéhradeckého a nechaického blíž se ku svému uskutečnění. Louka před Střelnicí se již oplocuje a na této prostře obrací na sebe pozornost hlavě podium pro tanec, ohromná bouda pro „divadlo rozmanitostí“ se právě staví a Beduini, kteří budou zde provozovati své národní obyčeje a tance, již do Hradce zavítali a přivezli sebou zároveň velikého slona, velmi účelivé to zvíře. V divadle ilusť jest již namontováno elektrické světlo, v muzeu pracuje se pilně na instalaci hrobů a vykopávek a rovněž v lovecké výstavě jest instalace v proudu. Vřbec přípravy a stavby na místě slavnosti jsou v proudu již ode čtvrtka odpoledne a již toto faktum je slavnosti nejlepší reklamou. Koncertní gramofon v ceně 1000 korun došel tyto dny, rovněž nádherné serie obrazů pro divadlo ilusť jako: Drážďany, Českosaské Švýcarsko, Praha, Hradec Král., Letem Čechami, Slovacko atd. Také vzkříšena bude letos střelba ku pátku a do terče a král střelby bude náležitě oslaven. Na slavnostních vozech se pracuje v celém okolí a ruchu vřude tolik, že můžeme býti skutečně svědci a zajisté naše očekávání bude předetíženo.

Veřejná zkouška. C. k. místodržitelstvím koncessovaná pěvecko-hudební škola Lud. Knepra a klavírní škola Ferdinanda Knepra v Hradci Kr. pořádá dne 13. t. m. veřejnou zkoušku žactva nižších oddělení a dne 17. t. m. produkci žactva vyšších oddělení. Začátek vždy ve 3 hod. odpol. ve dvoraně Adalbertina. Programy tamtéž.

Schůze v Nev. Hradci Králové. O svatodušní neděli pořádala katol. organizace důvěrnou schůzi, při níž řečnil vřdp. dr. Rayl o nutnosti organizace katolíků. Výsledkem schůze bylo usnesení, aby založen byl pro město a okolí katolický spolek. Ze všech stran nejpozději vzpomněli si katolíci na založení obranného svazu k hájení náboženského přesvědčení, ale proto přece lze doufati, že působnost nové jednoty nezůstane v čilosti pozadu za spolky jinými. Zdať Bůh!

Ještě k tomu agrárnímu díletářství. Otiskli jsme z „Lid. listů“ zprávu, jak jsou bohatě funkce pohlavářů agrárních placeny — a to tenkrát, když jsme seznaři, že agrární tisk místo vyvrácení zprávy té páše raději nové tlusté lži proti straně katolické. A teď najednou v 23. čísle „Ratiboru“ agrárnícké, nanejvýš něžné a laskavé k poctivosti přecitlivělé srdce upadá nad řádky těmi v horečku. Viniť z drzosti, prolhanosti, zákeřnosti — „Obnovu“, ať se samé „Obnovy“ se mohlo dovědět, kde hledati pramen zpráv těch a tedy mělo aristidovskou lásku k naprosté poctivosti dokumentovati útokem na adresu jinou. A na jakém základě cítí se oprávněn pisatel v „Ratiboru“ k svým hrubozrnným výpadům? Konstatujeme zde na důkaz, že nám o klamání veřejnosti (a la tisk agrární) ani v nejmenším nešlo. Pisatel praví, že byl přítomen osobně valné hromadě Ústř. jednoty v Praze, kdež konstatováno, že žádný paušální obnos žádnému členu představenstva nebyl ani k výplatě poukázán ani vyplacen. Stanoven zvláštní řád, dle něhož funkce veškerých volených činovníků Ústř. jed. jsou čestné a nehonorované; funkcionářům náleží pouze nárok na náhradu hoto-vých výloh, spojených s výkony mimo jejich řádě bydliště, pokud jsou uznány. Jich výše ještě jest přesně určena. Na val. hromadě oznámeno, že nebyly vyplaceny remunerace, ale toliko buď služné neb náhrady. Panu Jos. Kotlandovi nebyl vyplacen nijaký paušální obnos. — Pan Dvořák také tudíž nemá remunerace, nemá sinekury. — Tak dle tvrzení „Ratibora.“ Leť i když souhlasíme, že jest to všecko pravdou nejčistší, není ještě článek „Lidových listů“ příliš oslaben. Co ta ostatní čísla? A dále pisatel dobře ví, že jiní funkcionáři agrární, kteří také stálých platů neměli, dali si vyplatit více, než dobře placení úředníci. To jest nyní věc nespornou. Proto by bylo dobře, kdyby místo psaní siláckých výrazů p. pisatel krátce vyloužil, v jak veliké asi výši diety se vyplácejí. Nejde přece o formu, ale o jádro věci. — A má-li agrární Aristides srdce tolik opravdové, necht předem žádat na agrárních listech, aby tolik hanebně nepodváděl smělým opakováním dávno vyvrácených lží a hanebným přímo překrucováním slov a článků příslušná stran jiných.

† **Jan Křt. Šrámek.** Zasloužilý vikar, sekretář a farář v Neb. Rybné po dlouhém utrpení zemřel dne 11. t. m. Každý, kdo ho znal, litáje, že zemřel tak šlechetně a zasloužilý kněz. Ačkoli vždy byl Čechem upřímným, přece dovedl si taktním jednáním a horlivostí získati velikou lásku svých německých osadníků, kteří k spravedlivému a opravdovému duchovnímu správci svému celou duší přilnuli. Pohřeb koná se 13. t. m. o 10. hod.

† **Dr. Jan Kvířala.** Tento vynikající politik a filolog zemřel 10. t. m. v Potštýně ve věku 74 let. Téhož dne zesnula jeho oboř. Zesnulý věnoval velikou péči řešení otázky univerzitní a českým menšinám; získal si značné jméno v české literat. — Čestná budíť paměť horlivému pracovníku na poli kulturním i politickém!

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1908.

Nejlepší reklamou pro závod je jeho stoleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.
---	---

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Jako vždy čtně navštívena byla spolková schůze katolického lidu v Černilově. Pan Mužík, sekretář z Hradce Králové, promluvil o starobním a invalidním pojištění; vývody jeho sledovány pozorně a řeč odměněna bouřlivým potleskem. Nato promluvil vřdp. Seidl, farář z Ličva, o svépomoci středních stavů. Řeč jeho, zajímavá, proťkaná doklady a důkazy, dosáhla svého účelu, totiž založení Raiffeisenky. Do blahodárného ústavu tohoto přihlásilo se ihned 40 členů. Nato konána ihned ustavující valná hromada, vykonány volby, v nichž zvolen za předsedu Raiffeisenky p. MUDr. Arnošt Pekař z Černilova. Bůh žehnej novému našemu peněžnímu ústavu!

Sdružení křesť. sociál. mládeže východočeské. Legitimace a organizační řád je již vytištěn a zasílá se proti zaslání 10 h známky. — Vřechay organizace mládeže ve východních Čechách řádíme za zaslání adres se známkou na odpověď. — Dne 19. července odbyván bude sjezd mládeže, na němž řečniti bude vřdp. P. M. M. Vozavka O. SS. S. a redaktor p. Fr. Šupka. Zádáme naši dělnickou i rolnickou mládež, aby se v bojném počtu dostavila. Přihlášky přijímají se již nyní na adresu Vřechbor. sdružení křesťan. dělnictva (Organizace mládeže) Hradec Králové, kdež se též vydávají legitimace, poněvadž schůze bude důvěrnou. Kde snad by si přáli sříditi organizaci mládeže, necht neprodleně to oznámiti na uvedenou adresu a obdrží pokyny, po případě bude též vyslán řečník.

Z Bělehradu. Křesťansko-sociální spolek pro Bělehrad a okolí pořádá dne 14. června t. r. schůzi pro členy ve spolkové místnosti „U Bílého hradu“.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Podařený Kopník v Ledcích u Opočna. Rozsáhlá historka udála se minulý týden v útulné obci Ledcích. Celá obec byla na nohou, neboť savital tam muž oděný jako prostý voják a oznamil p. starostovi, že přijde do obce 700 mužů a 70 důstojníků, on že jde dělat „kvartýry“ a že vojenské velitelství nemohlo v čas obecní úřad o tom uvědomiti. Pan starosta uvěřil, chodili po obci a všude na vratech a stodolách napsáno, kolik mužů a kolik koní kde bude ubytováno. Celá obec těžila se na příchod vojska. Masa 5 metrů hned objednáno v Trebechovicích u p. Fr. Svobody pro mužstvo a u p. V. Urbana pro důstojníky; rovněž o cerbulátky a bandory bylo postaráno, aby statečná armáda byla řádně nasycena. Druhý den, když vojsko nepřicházelo a všechno proviant přichystán, odpovídal „kvartýrmachr“ na otázku p. starosty, proč vojsko nepřichází, že už tu musí být vojsko každou chvíli. Když však ještě nepřicházelo, pravil podařený ubytovatel, že se musí podívat na kopec, zdali už přichází — ale on sám už nepřišel zpět a Ledčtí dosud čekají marně na příchod vojska. — Neradili bychom laskavému čtenáři — kdyby mu bylo jiti útulnou tou obcí — optati se po vojsku anebo činiti nějakou objednávku pro vojsko, neboť snadno by ho potom mohla svrběti záda. — A teď cerbulátky marně čekají, kdy promění svoje civilní postavení, aby se staly pokrmem privilegovaným, vojenským. Ubožáci v Ledci dle všeho musejí si přeložiti psí svícení už na tento měsíc, kdy tolik drahého masa tam zahálí. Kdo jim však zaplatí pivo — teď, přede ženami? Snad by bylo nejlépe, aby do této obce, která od této chvíle stejně má zvláštní význam v české historii, udělalo výlet několik dobročinných spolků, jež by se lidumilně o cerbulátky podělili. Obec by jim třebas i něco slevila. Tedy jen rychle, dokud měděná barva na cerbulátkách se nezazelená! V nynějším slém světě věru důvěra málo se vyplácí. Čím člověk hodnější a ochotnější, tím spíše stává se obětí lidí, kteří si vsali za vzor kopnického hrdinu.

Kritika náboženských zkoušek v Pardubicích. Jistý učitel podrobil v „Osvětě lidu“ náboženské zkoušky nedávno v Pardubicích konané svojí pokrokové kritice. Neří divu, že mu nejsou jako čistokrevnému pokrokaři vhod a že je proto důkladně strhal. Vyčítá jim ve svém náladovém referátu mnoho a mnoho vad, ale vyčítá z něho na první pohled hlubokou nenávisť k náboženství katolickému. A to je ten pravý nečistý pramen, odkud vytryskla ona farizejská kritika. Nechceme tu snad tvrditi, že by posud vládnoucí systém náboženských zkoušek byl prost všech vad, k takové dokonalosti nepřivede to ani náboženský kritik v Osvětě lidu, i kdyby při inspekci jeho žáci nebo žákyne znali ty nejnovější názory světové scelou Darwinovou theorií. Právě proto jen se zmiňujeme o této záležitosti, že nic, z čeho nic, co se týká speciálně náboženství katolického, nenajde milosti v pokrokových očích učitelů a že po každém katolickém úkonu náboženském musí se stýj co stýj hoditi kamenem strannické tendence a nenávisť. Pan učitel shledává náboženské zkoušky zbytečnými. My známe zase naopak při veškerém tom pokroku na roli školské tolik zbytečnosti v jiných oborech, že byste, milý pane, daleko větších zásluh si získal, kdybyste tyto zbytečnosti perem svým tepal, nežli když vyléváte svoji žluč proti katolictví v židovském žurnálu. Vyčítáte, že děti při náboženské zkoušce odhlavují nauce otázky a že to vlastně je hotový automat. Milý pane učitel, kdybyste byl upřímný, musel byste dovéřiti, že tomu tak jest srovna při přirodopisu, češtině a při každém předmětu vašem. Pan inspektor to také dobře ví, ale sám se dovede přesvědčiti, jak dalece děti tomu rozumí a co vězí ještě dále za tím automatem. To bylo, bude a zůstane, pokud děti budou dětmi. Vy sám jste v tom také žil a nebylo vám to pranic na závalu. Ostatně takové výtky jsou ošepané staré fráze, které jsou vám pouhou zámlinkou k boji proti náboženství, rozumí se katolickému. Kdyby byl pan učitel šel poslouchat děti evangelické anebo i židovské, možná dost, že by tu shledal daleko více nedostatků, ale to by mu ani nenapadlo, aby honem napsal štvavý článek proti těmto vysnáním, ba spíše měl by to za neohrožnou bestaktnost. Pokrokařskému kritikovi jsou směšné vítězné pohledy katechetů při odpovědích. Ba ne, to asi se ráčíte myliti s vítěznými pohledy pánu kollegů po inspekci, když totiž dobře dopadla. Nejvíce ovšem tžl dopisovatele „Osvěty lidu“ taktní a zdvořilé chování některých učitelů vůči pánu vikáři. Kdepak zdvořilost a takt u pokrokařského učitele vůči katol. knězi, to je u něho blíž do nebe volající. Snad je to přece pravda, že pan učitel pochází z židovské rodiny!

Automobilové spojení mezi Pardubicemi a Heřmanovým Městcem. V příštích dnech zavedeno bude třetí automobilové poštovní spojení v Pardubicích a to tebdá do Heřmanova Městce. Spojení takové je opravdu žádoucí a Heřmanův Městec tím velmi získá. Posud bylo toto útulné město pro špatné spojení od Pardubic jako odfiznuto. Nyní bude státi s Pardubicemi v tak blízkém a rychlém spojení. Autobas pojedě přes Dražkovice, Jesenice, Trebošice, Čapy. Jest jisto, že bude míti srovna tolik neli víc pasažerů jako do Bohdaneč a Holic.

Absolventi středních škol u státních úřadů a c. k. státních drah konají v neděli dne 14. června 1908 přesně o 3. hodině odpo. veřejnou schůzi v Pardubicích v sále Městanské besedy s následujícím pořadem: 1. Zahájení schůze. 2. Poměry a požadavky absolventů středních škol jednotlivých odvětví státní služby. 3. Služební pragmatika a časový postup. 4. Všeobecný sjezd a všeobecná organizace. 5. Resoluce. Dostavte se všichni absolventi středních škol.

Ze Strážova u Kladrub. Na den 28. května svolána byla četná návštěvná schůze, na které mluvil p. Mužík, sekretář s Hradce Král., o našich organizacích. Po účinné řeči p. referenta přihlásilo se 98 mužů k organizaci politické a 20 mužů k Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva. Na schůzi byli přítomni dp. Janoušek, farář z Vápena a dp. Vostřel, farář z Kladrub, jakož i četní občané z okolí. Další činnosti zdař Bůh!

Z Orlic v Kyšperka. V neděli 31. května byla u nás velice zdařilá schůze spolková Všeoborového sdružení, na které mluvil p. Mužík, sekretář, o invalidním a starobním pojišťování, a p. inž. Dostálek o některých zjevech v pol. životě. Obě řeči provázeny byly nadšeným, častým potleskem. Na návrh p. Mužíka a p. Wagnknechta přijata byla případná petice v přičině požadování starobního a invalidního pojišťování na vládě a politických zástupcích.

Z České Skalice. Dne 24. května byla dvorana u „Bartoničky“ nabita. Konána schůze organizace mládeže, na které promluvil p. Karlíček, p. sekretář Mužík z Hradce Králové a p. Bechyňa z Úpice. Řeči všech tří řečníků přijaty byly s nadšením, jakož i doslov zasloužilého pracovníka p. s adj. Drdy.

Z farnosti Oumyslovické u Poděbrad. (Bířmování a visitace biskupská.) O příchodu ndp. biskupa královéhradeckého dra. Josefa Doubravy do Oumyslovic možno říci známá slova: „Přišel, viděl a zvíťazil.“ Přišel k nám s láskou, viděl lásku zářící z tváří přítomných katolíků a zvíťazil láskyplným, vlídným jednáním u všech vnitřní četných účastníků. Rázem o půl osmí hodiny stnul u slavořany krásně vyzdobené p. dekorátorem V. Hándlem z Čáslavě. Za veliké pozornosti shromážděných přednesl slova vítací mluví farář dp. Lad. Kalina, po něm nadšenými slovy promluvil k njdp. biskupovi jménem věrných katolíků farnosti starosta přifařen obce Kout pan Jan Kout. Vítání končí družička sl. Božena Štehlíková z Netřebic jménem všech bířmovanců. Obsah vítacích řečí v jedno spojuje v odpovědi své ndp. biskup. Za ticha hrobového děkuje místnímu p. faráři, slibuje na žádost téhož vzpomenu: zemřelého před měsícem poctivého souseda, I. radního zdejšího p. Fr. Vindušky, jenž na visitaci se těšil, ale již se nedočkal. Končí slibem svým vrchnopastýřským modliti se zvláště v tomto dni za živé i zemřelé. Za blahodě staletých zvuků zvonů zdejších, za slavnostní střelby provázen vsdp. kanovníkem dr. J. Soukupem, dp. ceremonálem J. Huránem, vldp. bisk. vikářem V. Dvořákem a ostatními duchovními špalírem pohyblivým ct. sboru hasičského z Kout, kráčí njdp. biskup středem četného lidu i shromážděné mládeže, z nichž na 100 družiček, k ozdobení farnímu domu. Po krátkém oddechu ve šate modlitby počátečné, mše sv. a kazání ndp. biskupa. Slova nadšenými promlouvá k lidu o milosti Boží, kterou přináší a vyzývá ku věrnosti v té sv. víře katolické. Znova tu vítězí u věřících poslušností slovem svým oteckým. Následuje udílení sv. bířmování. Pod baldachýnem té přírody Boží, hustými kaštany, akáty i lipami za zpěvu krásné písně Mariánské udíleno bířmování 290 osobám. Po ukončení sv. obřadu konána skouška ve škole u přítomnosti vys. ctěného p. c. k. okr. hejtmána Haase z Poděbrad. Uvítání žáka školy oumyslovické K. Diviše i díkůvzdání žáčky školy katecké A. Štastné zřejmě došlo njdp. biskupa. V přátelském pohovoru se sousedy zdejšími setrval vzácný host do odpoledne. Znova děkuje za uvítání, odeje ve 4 h, odp. do Poděbrad. Pominouti nelze mlčením zvláštní ochotu p. Vity Lazara, statkáře z Kout, pod jehož bedlivým dozorem stavěna slavořana a konány i ostatní přípravy slavnostní. Vše dopadlo skvěle, nezkalilo to ani časopis „Havlíček“, který v den před příjezdem njdp. biskupa darmo byl rozdáván, ani „Naše Právo“. Katolíci mohou o nich citovati slova písně: „Marné vaše proti nám jsou vstoky.“

Manifestační schůze v Kostece n. O. Řemesl.-rol. beseda v Kostece n. O. a sdružená společenstva: oděvní, potravní, společenstvo smíšených řemesel, řeznická, hostinských a obchodní gremiam pořádají v neděli dne 14. června 1908 o 2. hod. odpoledne v zahrádě p. Karla Marka v Kostece n. O. velkou manifestační schůzi, na jejímž pořadu jest: „Starobní a invalidní pojištění živnostnictva“. K bodu tomu promluví p. referent vyslaný Zemskou Jednotou řemeslných a živnost. společenstev. Dále pozvání jsou pp. poslanci naší skupiny: prof. dr. Fr. Drtina, Fr. Chaloupka, a dr. Šviha. — Přátelé! Dostavte se v počtu co největším, aby projev náš po tomto požadavku vyzněl mohutně a důstojně. Žádáme jen splnění našeho spravedlivého práva na pojištění, které nám však nejen vládou, ale i poslanci t. sv. „lidovými“ soc. dem. jest

odpíráno. — Za nepohody koná se schůze s tým pořadem a v tutéž hodinu v sále „na Rabštýně.“

Zápis do I. ročníku a přípravné třídy dívčího pedagogického ústavu a krále Františka Josefa I. v Chrudimi koná se dne 9. července po 8. hodině ranní. Žadatelkám jest se při zápisě vykáhati křestním listem, vyvážedním propoštěním, lékařským a posledním školním. Kromě toho předlohami kreslicími a pravopisnými těm, které žádají přijaty býti do I. ročníku.

Poděkování poslanci dru Horakému. Účastníci schůze, konané ve Rzech u Nov. Hrádku dne 28. května 1908 s farnosti novohradecké, bysterské a slavoňovské vyslovují veřejně nejserdecnější díky svému milému poslanci na radě říšské P. T. paou dru Rud. Horakému za neohrožené hájení našich práv a požadavků. Díky mu vzdáváme, že se ujal nás, domácích křesť. a malorolníků, žádaje pro nás starobní a invalidní pojišťování. Ve Rzech u Nového Hrádku dne 28. května 1908. Předsednictvo schůze: Fr. Honč, Fr. Grim, Jos. Přibyl, Jos. Ptáček, Jos. Vondřejc.

Dívčí průmyslová škola spolku „Vesna“ otevřena bude v Holicích dne 16. září t. r. Účelem jejím jest připravit dívky škole odrostlé pro praktickou potřebu domácnosti a života rodinného, ale též pro možnou výživu samostatnou. Škola poskytuje vedle praktického výcviku ve všech oborech prací ženských (šití, praní, zdobení, hospodářství domácí, vaření) též jistou míru všeobecného vzdělání vyššího než na škole měšťanské, upraveného pro budoucí praktický život ženy, čímž váim k vychování průmyslovějšího dorostu ženského a tak i ku povznesení blahobytu národního má býti působeno. Blíží sdělí kuratorium, ředitelství školy.

Varhany nejnovější soustavy, pneumaticko-roučkové postaveny byly firmou E. Š. Petrovou ze Žiškova u Prahy minulého měsíce května ve hřbitovním kostele sv. Gutharda u Holic. Mají pouze pět rejstříků: principál 8', kryt jemný 8', salicionál 8', oktáva 4', a subbas 16'. Dále kolektivní tahy piano — forte — pleno, spojku pedálu s manuálem a spojky oktávové 4' a 16'. Principál sni plnozvučně, mohutně, salicionál a kryt zase sveráznou barvitostí a jemností vynikají. Subbasu možno použiti s úspěchem jak při principálu tak i u jemných rejstříků salicionálu a krytu. Spojkami oktávovými 4' a 16' možno každý rejstřík třikrát zvukově zabarviti a sesílit. Takto sesílený stroj úplně postačí ku doprovázení zpěvu lidového i ku doprovodu zpívaných mší sv. v menším kostele. Loňského roku postavila táž firma nové varhany téže soustavy s 12 rejstříky ve filiálním kostele milovickém. U obou těchto strojů použito membrán ve vzduchovkách, působících přesně na vnitřní mechanismus a tím docíleno nejcitlivějšího fungování strojů. Varhany této soustavy postavila firma Petrova v realce v Holešovicích, dále v Plzni, Karlíně, Jičíně, Kroměříži, ve Vinohradském městském divadle, a v několika kostelích v Dalmácii, Polsku a Rusku. K výše jmenovaným dvěma novým strojům ve filiálních kostelích druží se majestátně stroj soustavy kuželové o 26 rejstřících a žalužiovým crescendo, postavený r. 1890 touže firmou v děkanském kostele holickém. Zajisté Hdky to připad, aby všechny kostely jednoho patronátu honosily se takovými krásnými moderními stroji jako jest tomu na Holicku. Zásluha to jak patronátuho tak i děkanského úřadu, majících porozumění pro přesnou církevní hudbu, kterou bez moderního stroje s úspěchem provozovati nelze.

Ze Žlebu. V jednom z posledních čísel „Východočeského Obsoru“ napaden byl způsobem opravdu surovým vdp. Ant. Schreiber, bisk. vikář a děkan Nařčen byl známým soc. informatorem z činů, které jsou povaze tohoto katol. kněze tak cizí, jako poctivost a pravdomluvnost ku katolíkům socialistickým tiskovinám. Kdo p. vikáře zná, ví každý, že pro chudinu má stále otevřenou ruku a to více než s nějaké nadace pro chudé se své vlastní kapsy. A jednání jeho s lidmi v záležitostech úředních jest až příliš přívětivé, neboť jinak neodvážila by se různá individua a takovou porcí hrubosti žádati často věci naprosto nemožné. Slovem „necita“, užitým proti osobě tohoto tak dobrého kněze, dopisovatel a překrucovatel do tyčné zprávy jen sám sebe charakterisoval. Ostatně jest dobře známo, odkud vltř věje, a kam podobné osoby, jako jest ona žena z Vinice, chodí pro rozum. Vykládá lidem proti každému knězi socialistickým tiskem až na krev rozeštváním, co úřad a zákon dovoluje a co ne, jest marno. Doporučeli bychom socialistickému mravokáro, aby se věnoval vzdělávací práci ve svém úzkém okolí a třeba srovna v rodině té ženy, které se tak proti všemu pojmu spravedlnosti zastává, najde tu vděčnou dílohu. A to platí i těm, kteří se správy oné měli tajnou radost, byť snad jinak dopisovatelem i listem opovrhovali.

Z Bračle u Čáslavě. Zemský poslanec p. Kubr svolal na 28. května schůzi voličů dopoledne do Čáslavě a odpoledne do Bračle. Že si srovna vybral naší osadu proti větším Potěbám — Tapadlám, sdálo by se pro nás velkou cti, kdyby v tom nebylo ono pověsné kopýtko, kterým jeho agenti chtějí a nás rozraziti první tábor organizovaných katolíků. Věak se také na to chystali.

Ale kuráž je opustila, když spatřili, jak se hrne se všech stran těch „klerikálů“, takže brzy smizeli jako kapka v moři. Poněvadž p. poslanec nepřijel v ustanovenou hodinu, zahájil důvěrnou schůzi na zákl. § 2. shr. zák. dp. Max Smrčka z Potěb a po zvolení předsednictva ujal se slova p. Satorie z Prahy, který náhodou tu u příbuzných meškal, aby promluvil o úkolech katolíků v době naší. Mesitím přijel p. poslanec a loyálně popuštěno mu místo, aby mohl přednésti svou správu a návrhy o nutných krocích k oddělení škod pohromou živelní způsobených. Reč jeho přijata byla sympaticky a žádáno jen, aby také nalezla oblasu na kompetentních místech. Dp. Smrčka poděkoval p. poslanci, že se bodlá ujeti činné postizených, a že žádá ho, mohli-li by se ho pozeptati na některé důležité věci politické poslední doby, zvláště na to, co je pravdy o spojení se strany agrární s Masarykem, o podivném hlasování agrárních poslanců v záležitosti Wahrmondové. P. Kubr přiznává Masaryka, ale mluví o spojení s ním jen v politických věcech, nikoliv kulturních, Wahrmondovu brošuru nečetl, ale prohlašuje, že s jeho štváním proti církvi katol. nesonhlasí. O hlasování kolegů sonda neprošel. Dp. Smrčka vytýká straně agrární neupřímnost, doma se volá „my jsme katolíci“ a ve Vídni nic se pro katol. voliče nedělá. P. Kubr odpovídá, že agrárníci jsou ve spojení se stranou katolickou. Dp. Smrčka opravuje toto tvrzení, že jsou katolíci dobří jen proto, aby drželi J. Excellenci, ale doma podrývají katolíkům půdu a chytají se živlů výslovně protikatolických, jako se stalo v Holicích. P. Kubr praví, že je pro náboženství ve škole, a nesonhlasí, aby kněz náboženství dítky ve škole neučil. Dp. Smrčka předčítá na to Janákovu resoluci Holicou, která zní zcela opačně. P. Kubr chce hájit Janáka, že křesť. sociálové chtějí zkrátit návštěvu školů. Dp. Smrčka vysvětluje, že je to nář. tyrolský a dolnorakouský, přizpůsobený tamějším poměrům a že se ho proto sneužívá proti českému katolickému kněžstvu a voličstvu. Ostatně nesmí se zapomínat, že chtějí za zkrácený osmý školní rok náhradu v pokračovacím vyučování. P. Kubr hájí se, že program agrární není protináboženský. Dp. Smrčka odpovídá, že není ale také náboženský a že jednají-li poslanci a la Janák ve jménu strany agrární, pak svědčí to buď o neznalosti programu neb o bídné kázni ve straně. P. Kubr praví, že jsou to výsledky štvavého tisku. Dp. Smrčka odpovídá, že co se týče štvání, získává si prvenství „Cep“, který svým psaním nenadělá z lidu agrárních, ale anarchistů. P. Kubr slibuje, že bude působiti k tomu, aby výstřelky proti katolické straně byly zastaveny, a prohlašuje, že jest katolíkem z přesvědčení, který viru si vzít nedá a za ni se nestydí. Až na ojedinělé výtky vysněla schůze klidně, ač pp. agenti agrární z našich obcí byli by si přáli jiného a způsob polemiky p. Kubrovy a jim ani dost málo nezamlouval. Katolíci přesvědčili se, že sebevědomí a pevný program dovedou si vynutit náležitý respekt. Svorné budoucnosti: Zdať Bůh!

Velká schůze katolické v Novém Městě m. Moř. Těšili jsme se všichni na den 8. t. m. vroucené. Starali jsme se již předem, aby nám schůzi suroví štváci z táborů „svobodomyšlných“ (!) nerozbili, jak se stalo před rokem. Ale tak velkého úspěchu přece jsme se nenadělali. Brzy se nám legitimaci nedostávalo. Stále jsme musili polizovati sta nových pro horlivé nabince, kteří do schůze spěchali. Po 2. hodině bylo druhé nádvoří v Zámku jako nabitó. I za povýšeným stolkem předsednickým tísnilo se množství posluchačů. Dostavilo se účastníků dobře nad dva tisíce — hlavně katolických mužů. Po zvolení předsednictva přednášel dp. J. Sabala z Hradce Král. o zlaté době českého národa za panování Karlova. Věcná přednáška vylechnuta s napiatým zájmem. Pak ujal se slova p. inž. Dostálek z Prahy, který pádnými důkazy objasňoval dvojí loket našich protivníků, kteří chtějí katolictvo zničit. Jeho promluva přímo elektrisovala a byla provázena českým bouřlivým souhlasem. Když řečník již přednášku dokončoval, bylo pozorovati radostný rozruch „Náš poslanec dr. Horský přichází!“ Bylo mu vstříc tleskáno. Vždyť naši vědí, jak nejen slovy, ale i pilnou prací o svůj okres se stará. Když p. inženýr ještě několika vřelými slovy přednášku ukončil, rozlehla se nadšená pochvala. Pak dr. Horský počal podávati zprávu o nynější situaci parlamentu a o své činnosti. Slovy střízlivými, věcné, upřímně vyložil přítomným, v jakém stadiu nacházejí se otázky politické i kulturní. Pověděl zpřímá, jak i konservativnější Němci táhnou za jedno v otázce národnosti s německými liberály. Těšil se však, že mnoho v tom může napravit společný slovanský klub, o němž se horkivě jednalo. Ku konci prohlásil, že jako poslanec svého okresu chce prospívati všem našim příslušníkům okresu, ať již jsou přesvědčení katolického či jiného. Co doposud mohl, to dělal a chce pracovati s neztenčenou energií dále. Ač schůze trvala dlouho, přece byla věnována slovům poslancovým nadšená pozornost. Vývody jeho byly provázeny stále častějším potleskem. — A tábor lidu katolického skončen za povznesením nálady k slosti všech našich odpůrců, kteří všelijak se namáhali předtím, aby nám schůzi poškodili. Díky panu hospod. správci se ochotu, a jakou nám nádvoří ke schůzi pro-

půjčil! A teď, milí katolíci, jen ku předu, jen dál! Tolik odhodlaných spolubojovníků Bůh neopustí.

Z Chrudimě. Studentstvo zdejší vydalo při alavnosti almanach, který byl z velké části určen pro studentstvo středních škol. Almanach měl podati obraz ideálů a snah českého studentstva, ušlechtilu pobavit a poučiti. Tu ovšem některé věci v almanachu se nám zamlouvati nemohou. Nevíme na př., k jakým ušlechtilým vzneštům nadchne jeden passus v básni „Afrodite“, kdež se píše, jak se Amfitritá zcela Neptunovi vzdala. Nebo tohle: „Nad bahnem žití drtí nás půvab žen.“ Snad také něco jiného, nemyslíte, básníku? Píší-li kdo v básnickém nadšení o nahém prsu, snad se nedomnívá, že snad mladá duše četbou takovou na svém idealismu získává? A pak ještě ty jiné mohamedovské vzdechy! Myslíte si, že takové řádky povedou k vyšší ušlechtilosti? Skutečný život svědčí o něčem zcela jiném. Snad někdo namítne, že zase jeden farizej chce pěstovati úzkoprsmou pruderii. To bývá obyčejnou odvetou pokrokovců, když lidé, kteří správně soudí dle stále se opakujících zjevů, proti takové kultuře projeví svobodný názor. Kdo nechce věřiti, nechť si na př. poslechne studenty, jak ideálně hovoří při prohlížení dráždivých pohlednic. Ten rozhovor rozhodně nebývá estetický, ale směřuje jinam. A zrovna tak se povznese student čtením básniček analogického obsahu. Studentská redakce dobře věděla, že vydává almanach pro veřejnost, ano věděla, že slovně komité požádalo ředitelstva středních škol, aby vyzvala žactvo ústavů k objednávkám předem, dokud obsah nebyl znám a že studentstvo skutečně u velikém množství almanachů předem objednalo; a pak redakce poslala též s tak „pokrokovým“ obsahem! Toho by se byli studující před krátkým časem přece neodvážili. Divili jsme se, že zcela správné ředitelství jednoho ústavu chrudimského nedovolilo almanachy ty rozdati z uvedených závdavů. Ale mělo se z povolaných míst státi ještě více. — Pak se dívme mnohým smutným zprávám, které ze zdejšího studentského života přicházejí do veřejnosti! Jedna část obsahu almanachu jest také namířena proti ženským klášterům. Ale chytrá administrace — jak jsme doslechli — pozvala přes to divčí pedagogium zdejší k účasti na slavnosti; přý také ředitelství ústavu toho bylo požádáno, aby vyzvalo kandidátky k objednávkám předem a na ten apel byl větší počet exemplářů objednan. I kdyby vše pravdou v „Evě“ bylo, přece to nutno nazvati k okolnostem vyličeným srovnanou bestaktností. Což literátům tak v hlavě vyschlo, že rozhodně nevěděli, čím lepším čtenářstvo počastovati? Iu — pokrok se valí vpřed — aspoň ubohým pozorstvím, bereckými gesty těch, kteří nové živné duševní stravy dáti nedovedou. — Vzpomínáme přitom, jak zdejší pokrokoví akademici prohlásili, že charakteru studující nemohou dopisovati do listu „klerikálního“, jakým jest „Český Východ.“ Ergo uznáno za vhodnější dopisovati do bezcharakterní a bezcenné lhonce „Osvěty lidu“. Což na tom, že ten list hájil tak starostlivě náslilská Lhotu! Což na tom, že píše podvodné lá, aniž by po dopadení odvolával. Značka pokroku nade všecko! Ať už pod firmou se tají cokoliv. Iu — pokračujeme. A středoškolská studentstva aspoň něčím musili dokázati, že také jedli se stromu vyššího poznání.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorhky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Stavový sjezd katolického rolnictva na Svaté Hoře. O Svatodušních svátcích sjely se obrovské zástupy katolického zemědělstva na Sv. Hoře u Přibramě v hostinci „Na Stělnici.“ Bylo přítomno 1500 delegátů, kteří zastupovali 82.000 katolických mužů-voličů. Velnou broudu zahájil předseda Frant. Šafránek, pozdrav pronesl starosta obce Přibramské p. Mixa. Pak promluvil řečníci: posl. Šamalik, Trnousek z morav. Slovácka, posl. Prokop, JUDr. Gustav Mazanec, Vesecký a Holý. — V neděli ráno konal se průvod 10.000 účastníků na Sv. Horu. Tam promluvil selský pracovník J. Krejčí; měl sv. sloužil posl. Záruba. kázání měl P. Vohavka. V zahrádě „na Stělnici“ konán tábor lidu, který se znamenitě sdělil přes náslilské pokusy rudých a jejich pomocníků. Promluvil selský jinouch Kaňourek o úkolech a organizaci venkovské mládeže, redaktorka Jakubcová o úkolech ženy v organizaci, posl. Šamalik o hospodářském význaumu a hantí katol. rolnictva. Posl. dr. Myslivec řečnil o politických a kulturních poměrech dnešních. Po 5. hodině tábor doslovem p. Adámka ukončen za zpěvu písně „Kde domov můj?“ a „Svatý Václave.“ — Sjezd ten měl průběh stkvělý a významně dokázal, jak katolické hantí venkovského lidu stále zdárněji mohutní.

IV. sjezd slovanských lékařů a přírodněpytelů zahájen v sobotu v Národním divadle v Praze. Účastníků bylo přes 1200 všech slovanských národů. Velkou pozornost budily přednášky jednotlivých učených, praktických lékařských.

Pt. Marie Pacáková, choť býv. ministra dr. Pacáka, zemřela ve Vídni 6. června. V závěti své odkázala 30.000 K jako nadaci pro zchudlé české obchodníky.

Most Svatoptuka Čechy, nový to most v Praze přes Vltavu, devátý, otevřen v sobotu slavnostním způsobem. Se stavbou započato 15. září 1905 a zbudován nákladem okrouhle 2.800.000 K. Most jest železný a vyniká ladným rázem architektonickým.

Francouzské dělnictvo ožebračeno. Nešťastná francouzská proticírkevní politika nejen že nepřinesla dělnictvu slíbenou miliardu, nýbrž ona připravila na půl milionu dělníků o chléb. Průmysl, který dodával kostelům různé potřeby, jest na pokraji úpadku a tím více než 400.000 dělníků bez práce. Stavební dělníci, zedníci, tesáři, pokrývači, malíři, sochaři, zlatotepci, výrobci kostelních obrázků, varhanářů, výšivačky, pak i zpěváci, varhaníci, sluhové kostelní, hudebníci atd., nemají býti na mnohých místech z čeho živi. ač kvetoucí církevní průmysl přinášel jim dříve ročně na sta milionů výdělků. Z nezaměstnanosti šíří se nyní znezmarnělost.

Rakousko už se nerozpadne. Dle německých listů zakázáno bylo vojenským kapelám hráti píseň „Hej Slované“. Všenémecké „Wacht am Rhein“, Deutschland über Alles“ a p. mohou hráti voj. kapely dále. V zákazu tom jest nové roztřepení v národě českém, a tím nové štvání. Ovšem, až bude třeba české paše, pak snad i generálové budou zpívat „Hej Slované.“

Podíl Rakouska a Uher na zahraničním obchodu. Dle statistiky přivezeno bylo r. 1906 do Rakousko-Uherska zboží z ciziny za 2411,3 mil. korun, z čehož připadlo na dovoz do Rakouska 2077,1 mil. K (86,1%) a do Uher 334,2 mil. K (13,9%). Naproti tomu vyvezeno bylo do ciziny celkem za 2598 mil. korun, z čehož na Rakousko připadlo 2197 mil. korun (84,7%), na Uhry 401 mil. korun (15,4%). Dle těchto údajů Uhry mají s celou cizinou styky jen malé, kdežto Rakousko i jako odběratel i jako vývozce hraje na světovém trhu značnou úlohu. To dokládají i c. f. následující. Celkový dovoz Rakouska z celou ciziny i z Uher činil 3159,3 mil. korun. Z toho dovezeno z celou ciziny za 2077,1 mil. K (65,7%) a z Uher za 1082,2 mil. kor. (34,3%). Celkový vývoz z Rakouska do celou ciziny a Uher činil 3387,8 mil. kor., z čehož připadlo na celou cizinu 2197 mil. kor. (64,9%) a na Uhry 1190,8 mil. kor. (35,1%). Celkový dovoz Uher z celou ciziny a z Rakouska činil 1525 mil. kor. Z toho připadlo na celou cizinu 334,2 mil. kor. (21,9%) a na Rakousko 1190,8 mil. kor. (78,1%). Celkový vývoz z Uher do celou ciziny a Rakouska činil 1483,2 mil. kor., z čehož připadlo na celou cizinu 401,2 mil. kor. (27%) a na Rakousko 1082,2 mil. kor. (73%). Tyto cifry podávají nám obraz, jaký by se jevil po celou rozluce obou polovin Hše. Na první pohled viděti jest značné neodvratné postavení Rakouska vůči Uhrám. Kdežto Rakousko vyváží do Uher jen 35,1% ze svého celkového vývozu, jsou Uhry odkázány na naše trhy 73 procenty svého vývozu. Závislost Uher od Rakouska jest tedy velká a je pochybné, jsou-li si toho vědomi všichni ti v Uhrách, kteří volají po celou rozluce.

Jak roste královská Praha. Obyvatelstva měla Praha roku 1818, tedy před 90 lety, pouze 80.754. Roku 1857, tedy před 60 lety, měla už 150.872 obyvatelů, r. 1890, tedy skoro před 20 lety, bydlilo v Praze 182.530 osob, a v předměstích, která závrtně rychle vzrůstala 127.953 ob., tedy úhrnem v Praze a okolí 368.837 ob. Od té doby lze mluvit o Praze jako o velkoměstě, které svým vzrůstem začíná dostihovat i předstihovat mnohá jiná velkoměsta střední Evropy. Dne 31. prosince 1907 bydlilo v Praze 222.081 obyvatelů, v předměstích Smíchově, Karlíně, Král. Vinohradech a Žitkově celkem 222.447 obyvatelů, v ostatních sousedních obcích, s nimiž se právě dojednávají nebo už jsou dojednány smlouvy o připojení (Podolí, Nusle, Michle, Vršovice, Bubeneč, Dejvice, Střešovice a Břevnov), bydlilo celkem 82.229 obyvatelů. V roce své jubilejní výstavy 1908 jeví se nám Velká Praha jako bydlisté 526.756 obyvatelů. Předměstí pražská právem nutno počítat s vnitřní Prahou za jediný celek nejen z té příčiny, že Praha s předměstími bezprostředně souvisí, ale také proto, že všechny velké podniky obecní jako kanalizace, vodovody, komunikace a পুলিশ dráhy atd. projektují se pro Velikou Prahu její administrativní spojení jest ostatně otázkou nejbližší doby.

Co se vše v Praze za rok sní, vyplije a spotřebuje, o tom pražský magistrát sestavil zajímavou statistiku: Průměrné roční spotřebuje Praha: huse, kachen, krůt 450.000 kusů, slepic, holubů 60.000 kusů, vajec 30.000.000 kusů, ryb 190.000 kg, lihu kořalečného 5.000.000 litrů, kořalky 60.000 l, vína 2.000.000 l, piva 60.000.000 l, pšenice 30.000.000 kg, žita 10.000.000 kg, ovesa 6.000.000 kg, kukurice 800.000 kg, slámy 23 milionů kg, luštěnin a zeleniny 3.000.000 kg, ovoce čerstvého 6.000.000 kg, sušeného 3.000.000 kg, sena 5.000.000 kg, dříví tvrdého m³ pevných 7.300, měkkého 60.300 m³ pevných, uhlí 2 milionů q, másla 1.000.000 kg, sádla 370.000 kg, sýra 330.000 kg, vlny 15.700 kusů, telat 50.000

kuš, jehňát 2.400 kuš, koz 15.000 kuš, vepř 264.000 kuš, čerstvého masa 184.700.000 kg, světlý 9.000 q chleba 2.200.000 kg, mouky 11.220.000 kg rýže 470.000 kg, loje 180.000 kg, svíček 160.000 kg, mýdla 300.000 kg, vosku 17.000 kg, oleje 20.000 kg Zlínová je stupnice spotřeby vína a piva. V Praze spotřeba obou vzrůstá: r. 1885 připadlo na 1 osobu ročně vína 7-24 l, r. 1890 11-40 l, piva 255-40 litrů, r. 1895 vína 11-40 l, piva 239-93 l, r. 1900 vína 11-50 l, piva 305-71 litrů.

Družstevnictví v Dánsku jest na světě nejpokročitější. Tu bylo na př. r. 1902 1067 družstev mlékařských. V letech 1889—1884 vyvezeno do ciziny másla za 29.140.000 marek, r. 1903 přičiněním těchto družstev vyvezeno ho už za 192.942.977 marek. Másla se vyvážejí především do Anglie, pak do Německa, Švédska atd. Následkem pokroku mlékařských družstev a zdokonalením výrobních svých družstev nalezají nové a nové trhy. Zvláště kontrolní spolky vysílají své úředníky dvakrát za měsíc k prohlídce přidělných hospodářství, kde zkoušejí mléko. Tak dostane se na trh zboží nejlepší. Jiné spolky mají za úkol mlékárnami dodané másla baliti a zasílati. Družstva pro vývoz vajec docílila vyšších cen při vejčích: r. 1895 činila cena průměrem 0-61 K za kg, r. 1899 však již 0-80 K. Koncem r. 1903 mělo Dánsko 29 společenských jatek se 66.574 členy. Prasat poraženo tehdy 928.850 za 56 mil. K. Vedle těchto působí tu dobře družstva nákupní, a pak spolky konsumní, které zdárně působí hlavně na venkově. Spolky tyto r. 1903 prodaly zboží za 19.765.558 K a kupují většinou u velké společnosti nákupní. Jen družstevnictvím pomohlo si Dánsko k blahobytu. Družstva ochraňují jednotlivce před vydíráním, ale zároveň bří pilně, aby výrobce podávali zboží jakosti nejlepší. Dobré zboží najde si vždy kope. U nás v Čechách pro samé hádky politické nemáme času na blahodárnou činnost národohospodářskou.

Účtujte. Zákon o daních osobních ukládá poplatníkům za povinnost, aby sami si vyměřili daně a dává všem občanům možnost, aby daně všem byly správné a spravedlivé vyměřeny. Pořádá však v této důležité otázce rozhodují toliko přesné číselce a na planá slova ani úřady ukládací ani dotýcná z poplatníků složená komise nic nedá, jest nezbytno, aby každý hospodář ve vlastním svém zájmu řádně účtoval, t. j. správně si zapsal, co sklídí z polí, z lesů, luk, pastvin, zahrád atd.; co vytrží za různé výrobky hospodářské, za dobytek, skrátku všechno příjem i vydání, všechny výtežky i náklady zapsal a řádnými účty pak přiznání k dani doložití mohl.

Reforma maturitní zkoušky na ústavech učitelských, již letos platná, nařízena jest ministerstvem kultu a vyučování. Ústní zkoušky mají míti ráz koloquia, při kterém ve všech případech dlužno upustiti od méně důležitých podrobností a dbáti zvláště důkladného porozumění. Ze zeměpisu a dějepisu má se požadovati především znalost dějin a zeměpisu Rakouska. Úlohy pro praktické cvičení sdělí se kandidátům tři dny napřed. Pro ústní zkoušky z vyučovací řeči předloží se kandidátům tři themata, z nichž kandidát oznámí učitel, které si k spracování zvolí. Před zkouškou mají chovanci 4. ročníku 6 dní prázdnou.

Zima v létě. V Petrohradě 6. června byl mráz, sněžilo, a na moři zúfala bouře sněhová. Po téměř tropických vedrech cítiti i u nás citelné ochlazení.

Vypadne-li méeo do oka, ihned nakapme do oka čistého oleje olivového. Tím se cizí tělesko z oka odstraní a současně oko chrání před poraněním. Olej olivový dobře působí též jako léčivo zánětu. Na červená, bolavá místa se kápne oleje s rozetřímí mírně, což mírní bolest a hojí zánět.

Maliník hojně roší, když v srpnu letos nesoucí dřevo vyřezáme, trs okopeme a pohnojíme. Letorosty však nezkracujeme. Mají nejvíce květových oček na koncích větví a plody nesou jenom letorosty.

K hnojení trávníků velice se doporučují saze. Poprákáme-li kdykoliv trávník sazami po dešti, anebo bezprostředně před deštěm, zasetá se a oživne překrásně. Též dřevěný popel na trávník rozprášený dobře účinkuje.

Kopřiva v drábečnictví. Že se má drábež poskytnouti trochu zelené, ví každá hospodyně, jenom že mnohá neví si rady, kde a jak si ji opatřiti. Naříká na nedostatek a leckde při plotě a v houštině bují kopřiva až radost — nepovšimnuta. Od jara do zimy vřude u nás bují velkolistá kopřiva. Neří-li tedy po ruce jiné zeleniny, natrháme kopřiv, aťešme z ní drobné řezanky, promícháme otrubami, nebo chorou moukou, šrotem obilným, vařenou kaší kukuričnou, tvarohem a p. a dejme k poledni v korýtku drábeži. I v zimě, když není zelené, semeno kopřiv jako přísávek do krmu znamenitě působí na noanost a zdraví slepic, jakož vůbec kopřiva po celý rok do měkkého krmiva přidávaná výborně podporuje celkový zdravotní stav drábeže a zvyšuje nosivost slepic. — Ostatně z jara kopřiva je dobrým krmivem i pro mladé kachny, housátka, ať i vepře, ovce a krávy si pochutnají na rašné zelenině a

proto vaíme si kopřivy velkolisté a bezmyšlenkovitě ji neomíame, nýbrž moudře zařizujeme způsobem naznačeným.

Sbírání jahod, malin a hub, které bylo dosud ve státních lesích dovoleno pouze po zaplacení licenčních poplatků, stalo se na základě rozhodnutí ministerstva orby pro skutečně-potřebné kruhy venkovského obyvatelstva bezplatným. Sbírání to bude dovoleno na vysvědčení o chudobě starším osobám a dětem do 12 let. I soukromé lesy měly by býti ohrazené pod jistými podmínkami přístupny. Mnoho chudších našlo by takto v létě obživy. Bezpodmínečným zavíráním lesů přiotřítují se jenom sociální poměry.

Účinek požívání zelenin. Hlávkový salát působí na zažívání těla; okurky a locika mají vliv chladivý; špenát, kyselá zelí a květák podporují činnost ledvin; cibule zvláště povzbuzuje trávení žaludkové; česnek a olivy mají svůj vydatný úkol při chudokrevnosti, chřest při počistování krve; celer dráždivě povzbuzuje nervy a účinkuje proti reumatismu, řepa podporuje zažívání; houby jsou samy v sobě výživné a mimo to působí dobře na oběh krve.

Housenky zeleného běláčka hynou, když zelí poprášíme káinitem anebo solí dobytčí v podvečer. Rosa do rána solí rozpustí a tekutina housenky buď zničí, anebo je zapudí.

Oznámení.

Účastníci letního farního a katechetického konkursu budou letos ubytováni za obvyklých podmínek v bisk. kněžském semináři, protože v Borromen odbyvá se v době konkursu řada kursů.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. června 1908 1 hl pšenice K 23-20 — 23-24, žito K 20-00 — 20-58, ječmene K 15-15 — 00-00, proso K 00-00 — 00-00, vikv. K 12-00 až 00-00, hrachu K 26-00 — 00-00, oves K 15-45 — 15-83 došky K 26-00 až 40-00, jahel K 22-00 — 00-00, krap K 21-00 — 26-00, bramborů K 2-40 — 3-00, 1 hl jetelového semene červeného K 000-00 — 000-00, ruského K 000-00. 1 hl. jetelového semínka bílého K 00-00 — 00-00, máku K 26-00 — 40-00, lněná semene K 00-00 — 00-00, 100 kg žitných otrub K 15-00 — 00-00, 100 kg pšeničných otrub 14-00 — 00-00, 1 kg másla čerstvého K 2-84 až 2-88, 1 kg másla převařeného K — 00 — 00-00, 1 kg sádla vepřového K 1-72 — 1-80, 1 kg tvarohu 0-40 — 0-00, 1 vejce K 0-05 — 0-60, 1 kopa cerele K 20-00 až 40-00, 1 kopa petršle K 2-00 — 6-00, 1 kopa kapusty K 8-00 — 12-00, 1 kg cibule nové 18 —, 1 kopa drobné zeleniny K 0-80 — 1-00, 1 pytel mrkve K 0-00 — 0-00, 1 kopa salátu K 1-50 — 1-80, 1 bedka švestek K 0-0 — 0-; 1 hl jablek K 20-00 — 00-00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 6. června 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 77 hektol., žito 100 ječmene 20, oves 201, proso 0, vikve 0, hrachu 0, došky 1, jahel 12, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 6. — 2) Zeleniny: petršle — kop, okurek 50 kop, kapusty 20 kop, cibule 100 pytlů, drob. zeleniny 300 kop, mrkve 100 pytlů, brambor 105 hl, salátu 500 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrachek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepř 7 kusů, podvinčat 488 kusů, kůňat 12 kusů.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citeru, řeči německé i francouzské. V též ústavě přijímají se dívky do **školy obecné i měšťanské** s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati **vyšší pokračovací kurs český i německý.** Též připravují se ku zkoušce pro školy **materinské** a ku zkoušce **industriální** pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V též ústavě opravují se **roucha** **bohoslužebná.**

Ústav nalézá se v rozkošné lesnaté krajině.

Nový, toho druhu jediný, ryso český a křesťan. závod s gramofony, toilet. potřebami, hračkami a pohledními listky

Hlas svého pána.

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902.

nároží Bělského št. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Nezapomeňte závod tento navštívit.

Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Všeobecné doporučení velel. duchovenstvu.

Raďte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábím protkávaná. Na úplný oblek 12 al.

Sukna

Ed.

Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních druhů na obleky a svetrníky zašlu na požádání franko k nahlédnutí.

Každý křesťanský dělník má odebíratí svůj odborný týdeník „Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Prodá se pěkný domek

se zahrádkou a dvorkem mající 5 místností obytných na „Hrázce“ u Králové Hradce blízko krásných lesů. Hodí se zvláště za letní byt.

Nabídky jen od přímo kupujících do administrace tohoto listu pod známkou „H. Ch.“

MOSAIKY skleněné pro špejdy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou krásou předčí mosaičky vlámské, holandské, italské.

mal. tatav pro malbu na stě

B. Škarda, Brno.

Rozp. št. pro chla. nová okna. mosaičky bezplatně.

HROMOSVODY

system prof. Zengra

s víceletou zárukou sařizuje a zkouří

Jos. Baudyř,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiřikova třída 254.

Jiřikova třída 254.

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veřkeré elektr. potřeby na skladě.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláenných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a mařinkové
chuti

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Ledničky

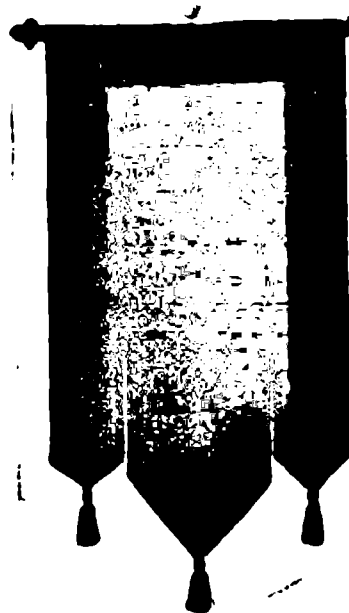
patentní pro každou domácnost nepostrádatelné,
přenosné, velice praktické, výtečně led konservující,
s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s iso-
lací, dodává na každou stanici cíe. a král. dvorní
továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech
hledání.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřlna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Prodám 4 úly

(národní zlepšené)

a 1 úl se včelami.

Dotazy do administrace
t. l. pod značkou »Včelař«.

Rozšiřujte
„Časové Úvahy“

Gramofony, fonografy,
desky a válce

nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě

JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Do Hradce Králové i okolí!

Dovoluji si uctivě oznamovati, že převzal jsem od p. Viktora Čejky
sklad uhlí a dříví nalezající se v Plotiřtích n. L. u vladu, a povedu
obchod též na dále pod firmou

Václav J. Morávek, dříve Viktor Čejka,

obchod a sklad uhlí a dříví v drobném i ve velkém.

Na skladě budu mít stále hojnou zásobu všeho druhů uhlí i koksů
pro domácí i průmyslovou potřebu, jakož i palivové dříví lačkové i polenové.

Do města pravidelně každodenní putnová dodávka.

Snahou mojí jest nejsolidnější obsluhou zboží nejlepší jakosti přizveň
i hojně odběratele si získati, a nabízím každému, kdo **dobře a lacino**
topit chce, svých služeb.

S veřkerou úctou

Václav J. Morávek,

obchod a sklad uhlí a dříví.

V Plotiřtích u Hradce Král., dne 25. května 1908.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

sárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.189-57.

Složní listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 28. března 1907

Jednotou záložen opětne revidována.

Uhlí-hornoslezské-lu. ve velkém

malém dodává rychle a výhodně.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veřkery vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Záruka JAKUBOVIC proče úplně nemenná.

Při úmrtí a pohřbu mojí drahé sestry, sleč.

Alžběty Pogerthovy,

dostalo se mi ze všech kruhů váženého obecnstva města Hradce Králové i celé diecése tolik dojemných důkazů soustrasti, že nelze mi každému zvlášť, jak bych si vřele přál, poděkovati. Tudiž aspoň tímto způsobem za všechny projevy účastenství v těžkém bolu vzdávám

nejvroucnější díky.

Zvláště prosím, aby uctivý dík můj ráčila přijmouti Jeho Biskupská Milost dr. Josef Doubrava za vzácný osobní projev soustrasti. Srdečně děkuji vys. důst. p. M. Musilovi a vlpp. kaplanům za vedení konduktu, nejd. katedrální kapitole s vys. důst. Msgrem dr. Aloisem Frýdkem, kapit. děkanem a gener. vikářem v čele, vůbec všemu veled. a důst. duchovenstvu městskému za poslední službu lásky, vys. důst. vikáři Francovi, důst. pp. farářům Wittichovi a Vyhnálkovi, důst. p. prof. reálky Bittnerovi, kteří z dálky pospíšili doprovodit drahou zesnulou k poslednímu odpočinku.

Uctivý můj dík platí slovut. panu c. k. místodrž. radovi Heřm. Steinfeldovi za soustrast a účast při pohřbu, p. radovi zem. soudu Št. Fischerovi, ctih. školským sestrám de N. D., velectěným damám Mariánské kongregace.

Děkuji srdečně p. MUDru Holečkovi za pečlivé ošetřování drahé sestry po dobu dlouhé a bolestné nemoci.

Projev mých diků přijmětež p. ředitel kůru Wunsch, ctih. pp. bohoslovci, milí chovanci Borromaea za dojemné pohřební zpěvy.

Prosím pak, aby přijali upřímné mé díky všichni vůbec, kteří projevem soustrasti, účastenstvím při pohřbu, modlitbou neb jakkoli přízeň svou mně i zesnulé projevíli.

Všechněm bohatě odplaf Pán Bůh!

Jménem veškerého příbuzenstva:

Antonín Pogerth,

kanovník.

Pravá:FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem května K 12,225.963-67.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Dvě vzpomínky.

I.

Jaký jest přirozený charakter právě české ženy, nenakažený blýskavými hesly moderními? Kde hledati sympatický typ Češky, již jest školou hlavně životní zkušenost a která přes některé naivní náhledy nebo menší povahové křehkosti uchovala v sobě zdravý smysl, skutečný charakter, dobré duševní jádro? Nechtěme jen, ale pilně prostudujme babičku, jakou líčí Božena Němcová. Povahopis babičky té jest mistrnou fotografií celých legií katolických českých žen. Anebo věnujme pozornost české hospodyňce, jakou zobrazil Jirásek ve svém F. L. Věku: „Manželství jeho (Věkovo) s Marianou... bylo dobré a šťastné. Mladý kupec měl všechnu správu, ale šetřil práva své ženy... Do roka měli dítě... Prabába rozeznátka, stará Snížková, mu podala to malické a bába jeho, Věkova matka, usmívajíc se připomenula, aby požehnal synáčka svatým křížkem. A on, deista, učinil tak bez váhání, ano i s citem, u vroncím pohnutí... Cit netušené radosti i vděčnosti k Nejvyššímu povznášel mu mysl, i tucha, že je to vážná událost pro něj, že světem mu těžký úkol a nová povinnost mu nastala... Lecjaké pověry se usmál už před křtinami a také o nich, ale sneal je, když viděl, s jakou láskou obě stařenky o jeho synka pečují, že všechno jen pro něj, i ty pověry... Mladá žena jeho spravovala s ním šetrně a starostně dům a všechno hospodářství. Poklid a pořádek všude jevil, jaká je hospodyňka, čilá jako laštovice. Věšala časné, hned jakmile zaslechla starou Věkovou, jež se první probouzela, jak šourajíc se v pantoflích po domě sanotovala svou ranní: „Aj věšavajíc ráno z svého lože —“ Tak stařena sama začínala, každého však rána připojil se k jejímu slabnoucímu hlasu svěží hlas její nevěsty, jež za svobody v kostele na kruchtě zpívala i sola... Měl rád to zpívání a bylo mu pěkně při něm, jako by s těmi zvuky tichá spokojenost vanula celým stavením. Nehnul sebou, dokud zpěv neutichl, leda když vedle na kolébce začal Vašíček houkat a broukat. Tu se Věk hned vymrštil, okénici otevřel a vzal do své postele malého cvalíka... Někdy, když ji (Mariany) hned nepozoroval, uvázla na prahu a dívala se, mateřskou radostí ozářená, na muže, jak poloustrojen se sklání nad Vašíčkem s louti na něm usmání... Teď už nepadal jí do duše tak často jako po svatbě stín obavy, bude-li jí mít muž tak pořád rád... Když hocha líbal, nezapomněl i na ni, a často, když ho vzal do náručí, nesl jej jednou rukou a druhou přivínil ji. Byla z ní rozkošná žínka, jež měla cudnost panny, mysl čistou jako křišťál. Kolikrát už vzpomněl na Prahu, na Lotty Buttesonovou, na Bettynu, jaké to světačky, co ty věděly, jaké zkušenosti měly! A jak ve všem vypočítavě a sobecké! Tenkrát před svatbou, když se ho Mariana ptala, věří-li v Boha, kdy se mu vysnala, jak často pozorovala světlo v jeho oknech a myslila, že čte snad nějaké neznabožské knihy, a že se za něj modlila, byl tou oddaností až dojat, a okamžik ten neminul jako krásný stín bese stop v jeho duši.

O vřelé její oddanosti přesvědčoval se i pak, když se vzali, každý den. Při tom starala se mladá jeho žena přirozeným vtípem a upřímnou péčí — o domácnost i o všechny jeho záležitosti, jmenovitě hospodářské. A při tom konala vše mile, veselé, s divčím půvabem.

Tak tedy skretil Jirásek postavu prostodušné katolické Češky, vyhované bodrou katolickou matkou. Kouzlo upřímné, opravdové a pečlivé té ženy podmaňovalo osvicence Věka tak, že rád při ní snášel i to, s čím právě mnoho nesouhlasil. Poznal srdečnost, lásku nefalšovanou a to bylo pro něho okolností rozhodující.

Ovšem obraz ten není výmyslem, jest vytvořen dle tisícových vzorů dobrých staročeských žen.

A při sledování povahy Marianiny manžel se vynoří v mysl srovnání této ženy s ženou přemudrovanou moderními knihami a schůzemi. Čtenář si bezděčně vzpomene na emancipovanou, závislou a zlostí vysušenou tvář, vidí slatý skřípě, zakrývající pichlavé, s ničím nespokojené oči. A taková žena horlivě apoštoluje se svojí nespokojeností, sanáží neklid pod tiché střechy, prostomyslné duše naplňuje tužbami, jež se jim nikdy splniti nemohou. Z toho deševní rozrušení — veta po klidném soužití. Přetváří se, jež přirozený cit, na podkladě náboženském zdárně se vyvíjející, stlumila v sobě vdechnutím oparu frází moderních, jedná umělkovaně, bez vroncím nadšení. Často k utrácení dlouhé chvíle sekýraje muže, mění sluzky jako šat, přemýšlí a přemýšlí, čím jest setrokována; a pak jde hájit do soudu rovnost

žen, ženská práva a volá třeba s pathosem: „My ženy jsme pro kulturu, pro dobro lidstva při svém ujařmení posud skoro nic nevykonal.“ A zatím doma děti pozorují, že služka jim věnuje více pozornosti než matka, která pro samé velice učené knižy nechce viděti — knihu života.

Slyšeli jsme zajímavý případ. Vzal si dobrák inteligent dámu velice učenou, která věnovala různým klubům času mnoho. „Na domácnost hodina denně zcela stačí“, bylo její heslo. A praktické důsledky toho se jevíly brzy. Chudák manžel hned byl bez večere, hned zas chodil bez knoflíků na kabátě atd. A k tomu všemu spáchal nějaký šelma na něho nemilosrdný vtíp. Když jednou k večeru přišel z procházky ke dveřím svého bytu, bylo na nich křídou napsáno: „S Bohem, muži, musím do klubu! Zde máš večer!“ — Na klíče u dveří visel párek. Šelma chtěl potýrati v prvé řadě onu paní, ale potrestal chudáka manžela tak, že mu bylo do pláče. Jen tedy nenahražovat staré, osvědčené zásady žádnými umělkovanými surrogáty! Mariana a moderní žena! Která se líbí víc i pokrokovému muži?

II.

Ovšem groteskní módy nejsou jenom u žen. Mužové v oblekání a svlékání nových a nových „přesvědčení“ jsou daleko mrštnější a dávají ženám stálý nepěkný příklad. A nejraději schmuť obrví nad tím „hloupým světem“ mladíček, který sotva stojí na prahu školy života. Hlavně vymizení studující mladíčkové bohatších otců rádi si zabrají na hluboce přemýšlející pessimisty, přemýšlejí z dlouhé chvíle o světoborných plánech: celý svět má vědět, jak jsou „nešťastní“, jak přemýšlejí o nových cestách ku blahu lidstva. Učený ukazovák na čelo vtlačení štávu nové moudrosti z lebký nevytlisne; nepomáhá k novým obrodním myšlenkám ani vmačknutí celé aristokratické dlaně na mudrající čelo. Tu tedy duševní aristokrat, aby nemusil prohlásiti bankrot svého mozkového kapitálu, aspoň chytrácky přebírá staré frázy a hlásá prapodivné novoty. Místo co by mluvil o křesťanské lidumilnosti, začne hovořiti učeně o humanismu. Vysmívá se různým národním slavnostem, říká, že jest potřebí vlastenectví rozumného, opravdovějšího. A při tom — stihá pustými poškľebky zvyky a náboženské zásady venkovského lidu, jež přece činí jádro národa. Zdá-li se mu, že čte v knize německého demagoga něco nového, hned bez rozmyslu začne šířiti „nová spasitelná hlediska“, a kdo nechce býti pranýřován, musí aspoň mlčet při výkladech pokrokového junáka. A neví chudák, že historie takového „pokroku“ už se opakovala mnohokrát, že často papouškuje to, co již dávno přivádělo národy v děsný rozvrat, v neštěstí, s něhož se vysvobodily návratem k prostým, ale tolik osvědčeným křesťanským zásadám. Vzpomněli jsme si, jak nejslavnější polský básník Mickiewicz tape takové trpasličí pozéry, kteří se snažili, aby je nezkažený lid v Polsku považoval za obry. A fotografie tehdejších osvicenských harcovníků, jakou pořídil Mickiewicz století XVIII., dobře se hodí i na dnešní naduté demagogy, kteří umělkovanými frázemi a zanášeni cizího, neprodejného zboží do české země působí rozvrat, otravují srdce kdysi spukojaná. Mickiewicz totiž klade do úst vlasteneckého podkomorího tato jadrná slova:

„Aph pamatují čas, v nichžto nad otčinou se první zblukla divá honba za frašismem! Když cizí poběhlci, bťnkajíc kordy, sem náhle vtrhli, jak by Nohajci to hordy, zde stihajíc každý předků odkaz svatý, i víru, mrav i právo, ba i staré šaty.

Žel bylo hledět na ty hejaky ledajaké, jak mluvíli ekrá nosy nebo bez nich také, vždy s brošurk a s gazet četli chlabané věty věstící nové víry, práva, toalety.

I našla tenkrát uběť tak myslím širou cestu, neb když chce Pán Báh národ podrobiti trestu, nejdřív mu vezme rozum. Nezměli se slouškům již opřít ani moudří, jak by rovní bloudkům.

Tu se jak před náhonou zblakal celý národ, neb sám již v nitru vlastním odtíl moru národ. Až láli módaím bláznům, pfoe jich sledovali, vzor mlavy, práva, oti, jak šatu od nich brali. To byla maskarada v masopustní době, vědyt bylo neďaleko k postu — ku porobě! — A oti-li kdo tehdy, polský kroj náš rym šet krásnější než módaí opředení cizí, ten mlčel; neboť ihned zahřklí jej mladí, že stavi pokrok, cestu kultury se hradí, ba — tak byl rozum svrácen — že svůj národ zradí! —

Pan podčášk nám hlásal, že nás zraťuje, že pro konstituci nás vycivilizuje, a Francouzi se v péči dobra dailovají přf vynalezení, že jsou lidé sobě rovní, — až dčvno Přebo svatě dč to spasilnš, a každý knže to říká na své knaťnš. Ba národa to staré; jde jen o spínání.

Leč tenkrát panovalo také zaslepení, že nevěřili všem nejděvňjším v světě, když francouzsky jich nečtli v novomódni věd. —

Pan podčášk byl markýz — a rovností to v shodě,

neb titul ten byl tenkrát po pařížské módě. Když móda změnila se, v dvahu je vzata, a markýz, ten se s léty změnil v demokrata; však časové se mění, — za Napoleona náš demokrat se opět svrhl na barona, a kdyby déle žil byl, snad by novým svratem pan baron dal se znova pokřtít demokratem. Neb časem změnou módy Paříž svět náš bláší, a co si myslí Francouz, po tom Polák baší.

Kulturní hlídka.

Svobodomyslnost masarykovských studentů v praxi. V odpol. vydání „Nár. listů“ ze dne 5. t. m. čteme toto sdělení posluchače práv: „Jako obyčejně, přišel jsem do Akademie kolem osmé hodiny ranní. Věděl jsem již o projevu Svazu, proto mě nepřekvapovalo pranic, když při svém vstupu do budovy univerzitní byl jsem požádán několika kolegy, abych nechodil do přednášek, ježto jest prý cti veškerého studentstva všeobecná stávka. Usmál jsem se pouze a pravil, že si nedám od nikoho poroučení a šel jsem do přednášek. Posluchárna III. ročníku byla hustě naplněna kolegy nestávkáři. Čtenářstvu bylo již osvědčeno, že přednášel prof. dr. Tilsch. Z počátku zcela klidně — pojednou vtrhl do posluchárny hloudek asi 20 lidí, kteří začali rušit přednášky. Po vzájemných kontroverších byli vytlačeni z posluchárny. Leč na přednášku nebylo ani pomyslení, protože hloučeli v předstí. Vznikla hádka, v níž padlo několik vět, jež zaslouží zveřejnění: Nebudete-li stávkovati, neručíme za vaši osobní svobodu — vy musíte stávkovati, ne-li, donutíme vás. (Tak hájí tuto ochranu svobody volnost přesvědčení.) Po deváté přišel opět prof. dr. Tilsch do posluchárny a byl uvítán potleskem. Přednášel opět, ale za nedlouho počala parta stávkářů „pracovati“. Počali „pískat“ na píšťalky — jako jistý druh lidí — ale když to nic nepomáhalo, sáhli k násilnostem. Počali kopati do zavřených dveří a kopali nohama tak dlouho, až vyrazili ze dveří desku. Pak vnikli do sálu a hloučeli zase. V přestávce byla vyražená deska vyvěšena na tabuli a napsáno „Kultura“. Marné bylo však jejich jednání. Na konec zastýdli se za takové jednání a vzdělili se, když bylo publikováno nanesení „Věhrdu“ proti stávce, jakož i odvolání delegáta ze Svazu. Přednášky konaly se dále až do dvanácti hodin. Tot krátký obraz z činnosti stávkářů.“ — Kdyby takevou „kulturu“ prováděl spitý pražský Pepík, ta by masarykovští studenti řekli, jak jest potřebí lidu většího vzdělání.

Na páchaní takového uličnictví a takých sprostých násilností rozhodně není potřebí akademické učenosti. Taková „svoboda“ dovede osvědčiti i člověk, který byl v káznici, třeba by se sotva uměl podepsat. Dělal takové zastaveníčko čto synové českých matek někdy arputným buršákům?

Otázka pithecanthropu. Odborný časopis vědecký „Živa“ píše v č. 5: „Roku 1894 našel Dubois u Trinilu na Javě zbytky kostry, pověstný pithecanthropus erectus (opití člověk), jenž oslaven byl jakožto dávno hledaný chybějící článek u vývojové řadě od opic k člověku. Nález ten, jenž znovu rozbouřil literaturu darwinismu, jest docela v nívě uveden výsledkem výpravy Selenkovy r. 1907. U Trinilu nalezeno hned počátkem mnoho kostí jeleních a buvolích, které byly uměle přibroušeny a rozstřpány, aby z nich nástroje a jehlice připraveny býti mohly, neb aby člověkem vyseřty byly. I hotové nástroje byly nalezeny, jehlice na př. dovedně přibroušené a zahrocené. Tam, kde Dubois polozvíře-člena řady vývojové umístil, tam pozorovati úkony myslícího tvora, jenž slony houřil, a stegodonty, s jichž klí ostřím nástrojem zpracovával si pomůcky pěknější, než je kost hovězí neb dřevo měkké. I dřevěné uhlí se v hromadě kostí našlo, které jest výsledkem vlivu ohně. Podle poměrů místních, geologických i paleontologických jest naleziště trinilské z doby středního diluvia, kdy pithecanthrop žil společně s člověkem. Anthropoid trinilský není starším tamějšího člověka, není „missinglink“ řady vývojové, nespínal naděje do něho kladené.“ — Tohle ovšem socialistické listy svému čtenářstvu neodělí, poněvadž jim nejde o vědu, ale o to, aby soudruzi byli udržováni v zášti proti katolické věrouce.

Orgán stávkujících studentů, totiž „Oas“, když sesnal, že většina studentstva českého přece jen v rozhodném okamžiku nechce se dát zapřahnouti do káry šidovských buršáků, začal dne 6. t. m. pěti trechu strážlivěji, aby blamáž jeho nebyl větší. Z semilé situace snažil se vykoupení takto slovy:

„Z dnešních nálad je patrné, že stávka nebyla dobře připravena; museli se studující, kteří nebyli přítomni na studentské schůzi o přepada

Wahrmundové v Plodivé burse, nevěděli, co je, proč mají stávkovat. Obyčejně vědecké studenty pro stávku bylo to, že ani nyní, před stávkou, nebyla svolána velká schůze jak univerzitní, tak i technická, kde by se byla celá věc vyložila. Nestalo se volání schůzi Srazu, nebo dokonce pouze schůzi středního sboru, která pak rozhodla věc za celé studentstvo z toho důvodu, že Svas neuspokojí všechny studenty, jak se ukázalo, a tedy nemá činiti provolání za celé studentstvo. Proto studenti, stavící se proti stávce, necítili se vázati tímto usnesením a postoupili proti stávce; důvodů jiných mnozí ani neměli.

Aby věc celá, která se jeví tak nepropracovanou, byla řádně vyjasněna, bylo by nutno ještě nyní na velice schůzi studentské znovu věc před forum veškerého studentstva projednati.

Tak zajímavé vysvětlení dal masarykovský orgán — masarykovský stávkář. Co jasné vysvětlí z těch řádek? Mladenci chtěli si v širším slohu „zatrucovat“ a ani toho nedovedli. Lidé odkojení „realistickými“ ideami nemají dostatečné schopnosti ani k pohodlné práci negativní, ani k rušení stávajícího řádu. A pak od nich čekáte nějaký větší prospěch v obtížné práci pozitivní? Přes všecku chuť neumějí ani bořit. Co tedy doveďte postaviti? Pěkné konce realistické výchovy! V kritickém okamžiku — chlapčká bezradnost. A aby aspoň něčím dokázali svoji „touhu po zdárném vývoji vědy“, jdou uličnický kopati do dveří, za nimiž rozumní studující se vzdělávají. Židovská nepřítelkyně českého národa „Neue Freie Presse“ za spolupráce Masarykova podivně studenty české vzdělala. Ti, kdož volají po druhé české universitě, vyhánějí české studentstvo i z té, která právě existuje. Snad si vzali stávající studenti až příliš k srdci výrok Masarykův, dle něhož jen darebáci (!) mohou se stavěti proti ruským revolucionářům. Mladíci chtěli si zahrati také na obrovité nespokojence a sebráli sprostáckou komedii.

Proti rabínům. Víte, kdo proti nim píše? Ovšem rozhodně ne židovský domestik „Čas“ ani „Osvěta lidu.“ Tyto listy raději nestydatě lhou o českých vyznavačích náboženství katolického a sypají jim na hlavu surové přezdívký. Zato však židovský „Rozvoj“, který si může dovoliti víc než požídatelská služba, dne 5. t. m. napsal proti rabínům mimo jiné: „Ve středověku byla posice židů stracená, proti mocnému přivalu nemohli postaviti bráz, dovedli se nanejvýše brániti a uchrániti lid před konverzí (před obrácením se na jinou víru) ... Pohříchu vyvinoval se i mosaism (mojišské vyznání) ve věku novém pod tíhou těchto tradic středověkých, jeho učitelé a strážcové nestáli nikdy a nestojí ani nyní na výši doby. Jejich postavení v obci nebylo upraveno v duchu mosaismu, který znal naprostou rovnost v každém ohledu, hlavně ovšem sociálním, nebyli postaveni nad lid, neb na stejnou výši, nýbrž pod lid. Nebyli to plnoprávní občané, nýbrž parazité (cizopasníci), kteří žili jen z malé míry z fixní (ustálené) odměny, a'e museli si vedlejšími příjmy svoji existenci zabezpečovati. Museli bráti plat za svoje jednotlivé funkce a museli přijímati dary a ztratili svoji neodvislost oproti davu. Ustanovení levitů a kněží a stejné špatné hospodářské opatření rabínů bylo těžkým hříchem proti duchu pravého mosaismu. Rabíni se zvrhli, vedli lid, jak sám si toho přál, hověli jeho starým zvykům a pověrám. Naše doba zastihla rabíny v nejžalostnější srážlosti. O jejich přání rozhodovaly dary a hostiny, kniž zlatého teleste znova oživil, byli benevolentní k těm, od nichž mohli něco očekávati a přisní a bezohlední k chudým ... Nedivme se těmto lidem, žilo se jim na mnoze těžko. Existence jest provaz, kterým je člověk přivázan k zemi, jaký div, že zavládnou u něho psové vlastnosti, poslušnost a podlézavost? Starosti o denní chléb podlamují hrdost a sebevědomí, neboť hrdý člověk vychází vřde na prázdno. Hrdým může býti člověk úplně samostatný. Co si pomysleli o kazateli, který za peníze vychválil největšího darebáka, jakou čtu mohli mít k člověku, který byl vlivným jen k bohatým a k chudým bezohledným a nemilosrdným? Ze strachu před ztrátou přízně lidu zůstali ortodoxními, učili víře, v zábraky a viděli vrchol pobožnosti v odporu proti vepřovině. Jsou neuceleni, rozháraní, nejsou ani filosofové, ani theology, věří a zase nevěří, nevědí čím jsou. Potkal je osud nejtragičtější pro seriosního člověka — stali se směšnými ... Neobviňuji paubálně, znám mnoho ctihodných rabínů a učitelů, ale majorita rozhoduje a ta je skorumpovaná. Dnešní mosaism je rabinský, dnešní morálka je také rabinská, oboje jest forové, neupřímné a sevržené ... Vzali nám boha a vzali nám náboženství, jsou tací, jakými jsme je udělali, ale udělali jsme je špatně. Máme svoji církev, ale takovou, že se jí nemůžeme pochlibiti, pokrok, reforma, náprava z toho středu nikdy nevyjdou. Chceme-li reformovati, musíme začít reformou církve. Zdáne vedlejší příjmy, řádné dary, nýbrž slušné, pevné platy, neodvislé postavení volné na všechny strany, nejen rabínům, ale i učitelům, pak nám ta jejich filosofie bude něco platnou.“

O tom všem Masaryk mlčel, ačkoli častými styky s židovstvem i s rabíny máše dobře slabiny židovské náboženské obce znáti. Při náboženské „debátě“ mluvil tak, jako by jen a jen katolická církev zavinila úpadek náboženského citu. Ani slovem nevyložil, proč se reforma v té přičině

nedala pastorem a rabínům. A také nepověděl, proč sami jeho obdivovatelé jsou věšinou — otevřenými bezvěrci. Divná výslednice „reformní“ práce! — Ovšem ani my sami tak přisnati rabínů neodsuzujeme, jako „Rozvoj“. Který rabín aspoň pevně v Boha věří, nemůže býti „sevrhlý“ a tak slý, jako atheista, jenž není svato nic.

Připomenutí zatvrdlým mozečkům. Sám pokrokový žid v „Rozvoji“ důkladně pojednává o tom, jak hmotná odvislost rabínů vedla k odvislosti mravní, jak rabínové, aby se uživil, musili hověti nezřízeným choutkám davu.

Leč „pokrokové“, naviš dušičky dále šosácky poukazují, jak apoštolé chodili pěšky, že nic neměli, kdežto nynější kněží ... Ubozí „pokrokoví“ zpátečníci lhou vesele dál, že Kristus chodil bos, kdežto ... Zkrátka zatvrdlé mozečky, které vytýkají církvi zpátečnictví, nemohou při svém úskám obsorn na druhé straně pochopit, proč v zevnější formě církve byl nutný vývoj, pokrok. Nechtějí pochopiti, že kněží osvobození, řídicí veliké množství věřících, byli nuceni zaříditi jinak svoje společenské vystupování než kněží krajně pronásledováni, kteří docházeli do míst, kam zváni nebyli a jichž přátelé byli po různu rozptýleni.

„Kněz jest jako každý jiný člověk“, vykládá protikatolický agitátor. Ale řekne-li se, že kněz jako každý jiný člověk potřebuje se slušně ošatit, že musí napřed sám něco dostat, má-li rozdávat, že má mítí přiměřený plat, aby zachoval svoji neodvislost a nemusil si vypomáhati štólou — už zas vočích našich přítelích není kněz jako každý jiný člověk.

Konfiskace statků církevních strašně se vymstila v Čechách na duchovenstvu husitském i protestantském, které za kus chleba, za skrovnou almužnu musilo poslušně otročiti zpupnému a zhyřalému panstvu na úkor lidu. Kdy se „pokrokoví“ šosáci něčemu z historie přiučí?

„Volná věda.“ V Masarykově „Naši době“ Dr. Stěhule dle jednoho protestantského theologa podává delší článek o vzniku „Nového zákona“.

Článek nestojí za kritiku podrobnější. Podáváme aspoň ukázkou překvapujících vědeckých důkazů, tam obsažených. Proti starým spisovatelům křesťanským o evangeliu sv. Matouše směle se tam tvrdí, že nebylo původně napsáno jazykem hebrejským. Nemůže prý býti překladem z hebrejštiny, protože jeho řeč je prý méně hebreisující než sv. Marka (jenž psal řecky). To je zajiště důkaz, jenž s aktivním mlčením nutno se uklonit. Bohužel však, že p. kritik nechtěl sebe sám, protože o něco dále to, co praktikami „volné vědy“ dokázal, opět vyvrací. Právě totiž, že ve sv. Matouši jsou k rozeznání dva prameny: 1. náš sv. Marek a to i doslovně, se stejnými výrazy (tedy s řečí hodné hebreisující) a 2. pramen, jenž snad byl psán hebrejsky. Zde tedy opět důkaz, že sv. Matouš dlelem má řeč hodné hebreisující, a připuštění, že dlelem je překladem z hebrejštiny. Na tomhle je vakutku vidět výsledky „volné vědy“ — volné nesmysly. Ostatně p. kritik dle téže „volné vědy“ tvrdí zde opak i jiné pravdy. Neopisoval totiž sv. Matouš od sv. Marka; mohl však sv. Marek při psaní svého evangelia použiti i dřívějšího evangelia sv. Matouše. — Přes to, že tento článek „Naši doby“ je výplodem „volné vědy“, neradíme volnému mysliteli Bartoškovi, aby jej četl. Vždyť praví se tam, že „správy synoptiků“ (t. j. prvních tří evangelií) „o Ježíšových činech a utrpeních odpovídají skutečnosti. Je lhotejno, které základy odpadnou.“ A jinde, že Židé byl „reální osobou“ a „nicotné je tvrzení s židovské strany, že jsou to vše (totiž evangelia) paprsky z rabínských moudrostí ... ohlas ideálů prvých tří křesťanských generací.“ Marně by se dr. Bartošek i se svým židovským advokátem rozčiloval!

Rozmach kapitalismu a majetek církve. Napsal Rudolf Vrba. Vyšlo v „Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje.“ V komisi u Karla Winkera v Brně, Bedřicha Grosse v Olomouci a v Cyrillo-Methodějském knihkupectví v Praze. C:na 50 h. Tuto knížku měl by pilně čísti každý katolík a každý člověk dobré vůle vůbec. Jest již nyní dostatečně známo, jak hanebně bylo klamáno dělnictvo francouzské již před konfiskací jmění církevního podvodným líčením, jak velká jest jeho výše. A ještě hůře zklamáno bylo po konfiskaci, jelikož ze zabaveného jmění mají se posud dobře bohatí židé a zčásti advokáti, kdežto dělnictvo marně čeká na nějaký frank z aloupěného jmění. Přes to však demagogové v naší Hši štvou lid proti duchovenstvu, líčíce nesprávné stav církevního jmění. Omamují lid příslibováním rajských částí, až jmění duchovenstva bude zkonfiskováno. Proto jest velikou nutností, abychom měli před očima stále střízlivou, pravdivou a systematicky upořádanou statistiku i jmění církevního — i jmění skutečných velikých kapitalistů, totiž židů. Po přečtení takových čísel vyšetřliví i lidé dlouho fanatisovaní. Na př. na tvrzení našich protivníků, že církev v Rakousku má 815 milionů korun jmění, odpovídá spisovatel, že židé na burse měli dle výkazů bursovních již koncem r. 1906 cenných papírů v obnosu 29.473 milionů korun pod svojí mocí. Mají tedy sami židovští bursiáni v Rakousku ve svých pokladách čtyřicetkrát více než obnáší celé jmění katolické církve, z něhož se živí celé nástupy lidí chudých. Koncem roku 1904

bylo v Rakousku započteno v pozemkových katastru 11.729 mil. K hypotekárních dluhů. Kdyby se tedy majetek církve zabavil, tu i při nejlepší zacházení se získanými penězi nezaplátí by se ani čtrnáctý díl všech hypotekárních dluhů. Bída sociální by tudíž trvala nerušeně dále. Má-li církev 815 mil. K, má jediný vídeňský žid Rothschild cenných papírů za 11116 mil. K. Proto jen demagog a nepoctivec ryčným bubnem obrací pozornost na jmění církevní, aniž by přitom poukázal zároveň na velkokapitalismus židovský, který roste jako lavina a váže despoticky ruce pracovníkům sociálním a politickým. Odporujeme knížku neúnavného Rud. Vrby každému.

Církev prý má nadbytek různých ceremonií. Má všecko konati v duchu a v pravdě, zcela prostě, okázalé obřady má zrušiti. Tak rozumují nejhrůznější naši přítelíčkové; smrtelným lidem dělají okázalé slavnosti, leč na manifestaci oslavy věčného, nesmrtelného Stvořitele smrtelníků se horší. — Malý obrázek z letošní výstavy. Bystřé, nedočkávé oči poblavárů výstavy objevily dvě slavné osoby. Byl to jeden chlapec, předešlou neděli pak jedna dívka, která snad nikdy si nepředstavila, jak lehce se stane slavnou v celém království českém. Nechceme ubližovati. Snad slé. Hájková v některém oboru skutečně vyniká a kdož ví, zda skutečně se bystrostí svého ducha neproslaví? Leč tu se naskytá stázka, z jaké výhradně přičiny ji oslavovali v Praze jako polobohyni. Náhodou, pouhou náhodou stala se čtvrtmiliontou návštěvníci výstavy. A hned s úžasem ji sledovaly sraky tisíců. „To je ona! To je ona!“ volá v nadpozemském rozčechání sekretář p. Hlaváček, který dávno očekávanou hrdinku, novou Libuši českého národa objevil. Za bránou ji zahrála na počest hudba „Kde domov můj?“ Jásání nebralo konce. Kdo také pro českou vlast kdy ženiálnější a prospěšnější skutek vykonal? Že dr. Rieger vymohl českou universitu, odměnil se mu jeden student hozením kamene do okna. Ale čtvrtmiliontá návštěvnice? Jásaj, celý národe, neboť dosud nevymřela v středu tvém vroucí touha po skutečích velikých. Hned tu byl fotograf, nejznamenitější Čechka vyzvednuta na automobil, prapor rozvinut, hudba spouští pochod, průvod ubírá se výstavou. Všude se nabízí občerstvení nezapomenutelné zvelebitelce cti českého národa, dary se sypou. Jest hrdinkou dne. V tom okamžiku zapomíná se na všechny, kteří třebas noci probdělí v starostech o výstavu, všecko jásá nad zvláštním objevem, jako jásali Israelité vstíc Juditě, Francouzi panně Orleánské, Pařížaně Sáře Bernardové atd. Všecky pestré ceremonie jsou zvlášť důkladně popsány v „Nár. Politice“, aby ještě potomci potomků vypravovali vnoučkům svým, jak šlechtná srdce vlastenecká dovedou uctívati zásluhy vynikající dámy o národ český.

Teď nám napadá, jaké by to byly rozpaky, kdyby tak ve čtvrtmiliontém návštěvníkovi byl zjištěn buršák.

Kdyby se daly takové obřadnosti z lásky a vděku ke všem, kteří se o výstavu zvlášť zasloužili, nic bychom nenamítali. Ale zde se soustřeďovala pozornost na osobu jedinou, která při vytknutí p. Hlaváčka nijak se ani nemohla rozpomenouti, proč najednou tak vzácná pozornost. Až třebas začne ta dáma horlivě pracovati někde ve prospěch českých menšin, bude všude klid, málokdo si na ni vzpomene a pochovalon. Moderní obřadníci jsou velice nedůslední.

Slovanská liga katolických akademiků. Ve dnech 6.—8. června konal se v Praze sjezd delegátů českých, chorvatských, polských a slovinských katol studentů vysokoškolských. Usneseno, aby se co nejdříve ustavila slovanská liga katolických akademiků, vypracovány stanovy a zvolen přípravný výbor. Účelem Slovanské ligy jest: 1. šířiti slovanskou a katolickou myšlenku mezi vysokoškolským studentstvem; 2. zastupovati společné zájmy; 3. poskytovat si vzájemnou podporu. Sídlo Slovanské ligy bude ve Vídni, jednací řečí všechny slovanské jazyky v mocnářství našem. — Tot nejlepší odpověď na neustálé protikatolické a protislovanské štvání na rakouských vysokých školách.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měketa,
Bratce Král., Pětidomy, č. 288.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Salonní, starší

varhany

píšťalový systém, dobře zřízené
a natřené, 6 rejstříků, bez pe-
dálu, 3 1/4 oktávy, šířka 60 cm,
výška 2 1/4 metru

jsou na prodej
za cenu velmi mírnou.

K doptání u
Václava Studeného, ředitele kůru
v Novém Hradci Králové.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti pravá přírodní vína k oběti
mše sv.

Lissánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.

Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.

Badačohský ryzlink z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách

Dnem 1. června jsou otevřeny

RAŠELINOVÉ LÁZNĚ

v Malčovicích u Hradce Král.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejsů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběsné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahradniční.

Kancelář „Hôtel Hyřt“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradec Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmírnější ceně.

Speciální ústřední malých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kevečích náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy dolevné se vyprošuje.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se levně ::

v Biskupské knihárně v Hradci Králové.

Krejčovský velkozávod

Václav Rosa,

dodavatel

c. k. vojen. a úřednických útvarů

v Hradci Král.

náměstí Františka Josefa,

doporučuje se ctěnému obcenstvu

ku provedení

oděvů

anglických

a francouzských nejnověj-
ších vzorů.

Tovární sklad jemných suken
všeho druhu.

Anglické látky. Peleriny do deště.

Solidní a vzorná obsluha.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastírů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přemě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidov-
ány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlacím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcená.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez příplatku.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

Prostředím veledůstojného duchovenstva a křesťanské přímě
a důvěrného závodu domovnímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
ěvů a spolkových atd.

Paramenta.

Jan V. Nedelka syn
(protěpávaný kámen)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Nedelky, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. I. velečistota. duchovenstva
svědčící a často vyznamenány

výrobní závod
všechny kostelních paramentů,
trapezů a keřových náčiní.

Cenníky, vzorky i rozebra hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Velečistotnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 10 n., roh Konviktské ul., vyučený pařez specialně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení sv. Hojné zásobení sklad ve vlastní dílně různé pracované kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, obořky, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni sladí a štěpá. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za velkou výměru a složení ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejednoduššího do nejtříkrovnějšího. Chybním kostelům slava v placení. Více umění po ruce. Zdobí pracovní výrobky basem. Více posílám již pověřené.

Nejlevnější a nejkrásnější dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihkárna
v Hradci Králové.

Velký, akvostný portrét
J. Biskupské Milosti
Dra Jos. Doubravy
(Passpartout 35x45 cm.)
provedl umělecký závod
J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.
Cena 8 K.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?
Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

Saponit s vůní fialovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť užetím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak libou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

JOS. ŠOUDILA
závod řezbářský
v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemné řezané křesla, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje hlavně patronátní úřady a velečist. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hošha z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Palmy
stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře před sochy svatých a pod.
vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené zasílá

Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Inkvisice církevní

Takový jest název spisu
Dra Jos. Samsoura,
který vyšel jako 4. 5. a 6. číslo „Časových Úvah“.
Tento velepotřebný spis rospítl mnoho fantastických předpokladů, jimiž jest církev nespravedlivě napadána.
Jadrně, s pravou odbornou znalostí pojednává zde spisovatel o vzniku, povaze a účelu inkvisice církevní, zvláště pak o inkvisici španělské, dotýká se též kruté nesnášlivosti církve lutherské a kalvínské.
Stran 88. — Cena 24 hal. franko.
Při hromadných objednávkách značná sleva.
Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatardv synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA-I,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 10 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových a nejkrásnějšího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se dekorativní výzdobou, stěží se opomíjí.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez výjimky na definitivní objednávku.
Nesouditelný případ: posílám: umění.
Založeno roku 1836.

Chrámové svíce

voskové
— liturgických předpisů vyrábějí,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s křepelami krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,
trhnočky hladké,
neb krášené,
svíčky ke křtu.

svíčky a obět. před-
— svíčky pro mše pontifikální, první případnými obrázky ošlapané,
svíce pro chrámové lustry,
svíce kostelní stěrinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a polovoskové,
jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje velečist. křehám duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenána na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905, diplom čestného umění. Vídeň 1906, stříbrná medaile. Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vjeztr. uznání. Vzorky a cenníky slarr. franko

Právě vyšlo!

Vendelín Honzík:
Na bojišti
Královéhradeckém.
Básně.
Cena 80 h, poštou 85 h.
Ve prospěch chudých studentů c. k. středních škol v Hradci Králové.
Na skladě
u Východočeského knihkupectví
B. E. TOLMANA
- v Hradci Králové. -

MEDITACE

Čtvrtletník pro literaturu, umění a filosofii. * Za spolupracovníctví přečetných spisovatelů a umělců řídí: Vilém Bítar, Dr. Josef Kratochvíl, Dr. Frant. Hrachovský a Emil Pacovský. * Předplatné na čtyři svazky K 10.—. Jednotlivé svazky lze obdržeti po K 3.—. Každý svazek obsahuje 8 arků tisku, několik reprodukcí v přílohách a vložky. * Příhlášky přijímá administrace „Nového Věku“ v Praze VIII, 444. *

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. června 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Sociální kurs v Hradci Králové od 12.—19. července.

Uvádíme přehled přednášek, které budou v kursu konány. P. t. pp. dr. Šulec bude přednášeti: Podstata liberalismu a soc. demokratismu (3 hod.). Co nabízejí moderní pohané lidu místo katol. náboženství? (3 hod.) — Dr. Reyl přednáší: Theoretické a praktické řečnictví (7 hod.). — Dr. Domabyl: O původu papežství, o Českých bratřích, o dějinách českých (3 hod.). — Dr. Hejčl: O původu a povaze náboženství St. Zák.; o sociálním působení proroků; o Novém Zákoně v příboji nepřátelských vln (celkem 4 hod.). — JUDr. Petr: Zřízení zemské a ústava říšská (2 hod.). — Katech. Jukl: Program strany křesť. sociál. v Čechách (3 hod.). Požadavky dělnictva, rolnictva, řemeslnictva a žen (4 hod.). — Dr. Jindra: Božství Kristovo ve světle novodobých názorů (1 hod.). — Církev katol. na jevišti světového míru (1 hod.). — Kulturní význam Eucharistie (1 hod.). — Farář Vlček: Naše práce národu-hospodářská (2 hod.). Volební řád do obcí a okresů (2 hod.). — Sekretář Mušák: O tisku. Politické strany v Čechách (celkem 3 hod.). — Red. Šupka: Katolické organizace (1 hod.). — Večer budou praktické cvičení v debatě. — Debatovali se bude: O Bílé Hoře, Volné škole, Volné myšlence a j. Z uvedeného programu jest patrné, že kurs podstatně prohloubí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Doufáme tudíž, že účastenství bude značné. — *Přihlášky do kursu učíte co nejdříve u jednatele p. Jos. Poláka, strojníka v Hradci Králové (Adalbertinm).* Přispěvek na byt a stravu za celý týden 12 K račte zaslati pošt. poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovati: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týden před zahájením kursu. — Znova připomínáme: Přihlášky učíte co nejdříve, abychom mohli vykonati nutně přípravy ubytovací.

Kdo snižuje vlastně úroveň vzdělanosti?

I.

Nyní každý šosák, každá obmezená dušička vyžaduje pro sebe poklony veřejnosti,

FEUILLETON.

Výstava a její lidé.

Praha je velká perádnice. Rok co rok spotřebuje veliké množství skvostů na svou ozdobu. Štěstí ještě, že paní Praha je samostatná, neodvislá, nevím, jak by se její pan manžel, kdyby ho měla, díval na její dluhy. Dluhy má, ale skvosty její jsou krásné, sličnost oně krásné parádnice zvyšována jest leskem brilantů. A našel se dobrodinec, který vplel Praze v kadeře nové upravený diadém výstavní. Dal zasaditi ve starý rámec spoustu nových zářících drahokamů.

Výstava má pro Pražáky nevysvětlitelný půvab. Jak je v Praze výstava, přestávají skoro rázem pověstné už pražské výlety. V neděli jako jindy ovšem starostlivě máti má napěchovány kočky potravou, ale kočárek dětský, který bývá vždy základnou celé karavany, nemíří nikam na Lišku, do Křeče, Podolí—Dvorce, Bráníka, Chuchle, Zbraslavi, Zlíchova neb do Pelc—Tyrolky atd., nýbrž sjíždí se s neschůdnými svými bliženci ve Stromovce v výstavu. Do výstavy jít ani nespádne nikomu z takových výletníků. Předně nemohou tam s kočárkem, potom je to vstupné brůza drahé. Co bychom ve výstavě viděli? Ještě na tu skulavku — to musí býti legrace! Potom ti Habšani! Ano, Habšani táhnou. I kočárky výletníků míří tam dozadu kol ohrady, jež prorazena jest nyní pro strážníka, který hlídá divočky, aby jim něžná mladá generace pražská nic neudělala. To jsou očáraní výletníci. Otcové lehnou si kol ohrady, hrajou v karty, maminky pletou punčochy a klepají a nadějná mládež trefuje se do oken výstavních objektů.

jakmile oblekne na sebe pokrokový kabát. Věru trapno pozorovati, jací duševní ubožáci komandují ostrým hlasem veřejnost, aby jim poskytovala péknou existenci a slávu za to, že se odívají pokrokovou uniformou, že — zkrátka idey kultury a pokroku bezohledně zneužívají k ukojení sobectví. Byrokrat barvou modernosti nalíčený jest tak málo prozíravý, že vidí výhradně zneužívání náboženství — ergo klerikalismus. Ale že se dá hnusně zneužívatí též idej jiných, že se zrovna po fabricku zneužívá vědy ke kšeftu, k pomstě, k olupování o zdravou soudnost, to pochopiti nechce. Naopak hned jest takový byrokrat ochoten hájiti největšího vědeckého podvodníka, který drze a bezdůkazně činí to, z čeho lidi vědci vlní.

Klerikalové chtějí snížití úroveň vzdělanosti! Tak to hřmí ze středů tišicerych lidí, kteří si neosvojili ani v základních rysech vzdělání nejpotřebnějšího pro náš věk, vzdělání toho, které církev naprosto dovoluje. Čím více se mluví o volném myšlení, tím více zfanatisovaní obránci „volné vědy“ dávají se zapřahati do káry toho neb onoho demagoga, který směle mrzačí mozky i zřejmými protimluvy. Jen když jsou ubozí porobenci krmeni řízným protikatolickým křenem! Sám nekatolík M. Guyau napsal: „Známe také fanatism protináboženský, který jest skoro tak nebezpečný, jako fanatism náboženský! Velmi často nepřítelé náboženství dopouštěli se chyby, že opovrhovali svými odpůrci a to jest nejhorší chyba.“ — U nás v Čechách můžeme říci, že fanatism protináboženský způsobil v duších lidí daleko horší spoustu, než všechny nesmyslné pověry Táborů, Mikulášenců a jiných ztřeštěných sekt.

Jen se podívejte na schůzi „protiklerikální“. Ryčně tam povykne mladíček, který sotva zná abecedu českých dějin a sociologie, proti loupeži, které se chce dopustiti církev na vědě. Jak ti, mládenče, může církev něco třebaš sterým ramenem uloupit, když není z čeho bráti? A ty rozjitřené zraky zfanatisovaného posluchačstva! Hltají labužnický každou eurovou přezdívkou; ruce provázejí každý takový „projev vyšší kultury“ nadšeným potleskem. A promluví-li některý rozvázný člověk proti nejtlustším lžem zcela taktně pravdu, kterou obrní nevýratnými důkazy, buď jest poslouchán s nevolí, nebo jest jednoduše urván. Fanatik nevěry střeží si svoji negaci tak pilně,

Jiný druh jsou denní návštěvníci výstavy. Nevysvětlitelným způsobem dostává se do výstavy v neděli úžasně množství hochů, kteří se umějí uživit. Páni chlapi obsadí prostranství kol věci je zajímavějších tak důkladně, debatují o přednostech neb chybách různých miniaturních modelů tak rozvázně, že sám z věcí vyložených nevidíte ničeho, neslyšíte pranic než rozčilený žargon pražské mládeže. Jsou mezi hochy i dospělými vážnější, kteří snad z touhy po vzdělání sbírají důsledně svazky reklamních listků po dvaceti, třiceti kusech, kteří jsou přímo nacvoknuti různými cenníky. Jiní sbírají však ze řemesla doutníkové odpadky venku po výstavišti. Prodávají je.

Plán výstaviště za dva haléře, pohlednice za šesták, párek se křenem a rohlíkem za deset, sklenice pilsenského dvacet, oběd zlatý padesát, vstup k Habšanům s bakšíšem tři koruny, losy od prodavačů, jichž „roztomilosti“ nelze užít, dvě koruny, tobogan, troffoir roulaitte, strážidelný zámek, akvarium, to je strašné, běduje vedle paní, kdežto její pan manžel s velice blaženým úsměvem drží si sklenici pilsenského a kýváje blažené hlavou, sleduje produkci výborného orchestru.

„Idrž babu a dej pokoj, vždyť je to jenom jednou v roce, jindy nejdeme nikam, nekas máš náladu, já chci být na výstavě pánem a ne ševcem!“ Výstavní orchestr pod vedením pana Elenice budí pravé nadšení mezi hudebním pražským publikem.

Jest hotova výstava? Ne, pracuje se v celé řadě pavilonů, pracuje se ve vadrů pod sklenými střechami v prachu, v potu, ale borečně. Stále však něco schází, stále něco chybí do hotovosti. Dojemem takovým, jako národopisná a jubilejní,

jako oko v hlavě. Marně k jeho rozumu mluví.

A jak se aspoň mezi sebou snášejí strany protikatolické, které proti „klerikální tmě a barbarství“ bratrsky se spojují? O sprostých nadávkách, jež si do očí metají, o zuřivých rvačkách jejich by bylo tolik knih, že by vyplnily celou řadu velikých knihovnických sálů. Nemusíme choditi pro příklad daleko. Při „vzdělávací“ schůzi předešlou sobotu porvali se v Holešovicích národ. sociálové s rudými hůř než obyvatelé nejtemnější Afriky. Rozvinul se obraz tak děsný, jako když se rvou lvové a tigry v džunglich. Již do schůze přišli nepřátelé militarismu ozbrojeni. Krev stříkala jako na šlachtě. Celé houny raněných. Sklenice litaly do sálu i ze sálu, rozbito dvanáct oken, ních tabulí, asi 200 sklenic, 160 táček, židle, stoly. Učiněno škody za 500 K. Řekne se: „Odpusťme náhlému vzrušení.“ Ale — vždyť právě vyšší kultura má přinášeti větší jemnost, má právě v okamžiku kritickém dokazati svůj veliký morální vliv na hlavu rozpálenou. Vzdělaný člověk nemá nikdy říkati: „Já jsem se rozčilením necitil“. Ten má právě dávati příklad jiným, jak osvícenost vede k rozvaze i ve chvíli velikého rozčilení. A tací moderní barbari budou stýskati dále, jak jest v církvi málo humanity, jak tato „bestie s krvavou tlamou“ žijí po krvi lidí uvědomělých. A po zvířecích rvačkách ve schůzích, po uličnickém vyrušování akademiků, kteří na universitě znásilňovali studenty chtějící se učiti, řeknou moudří pohlavárové osvěty nesměle takovým barbarům, aby se vystříhali „neopatrnosti“, aby unáhlením „nedávali klerikalům zaminku (!) k výtkám“ a pod. Kdo to vlastně snižuje úroveň vzdělání? V minulých dnech byl ukrutně strhán v pokrokařských novinách katecheta, že se odvážil potrestati vzdorovitého nezbedu, v těchže novinách, které vychovaly moderní bezcitné barbary.

Pokrokoví učitelé se předstihují v dokazování, jak církev prý chce snížití úroveň vzdělanosti. A jak sami dbají o větší pokrok šachta, jak plní svoje kulturní povinnosti, za něž jsou docela placeni? Pokrokové učitelstvo škol měšťanských manifestálně si stěžovalo, že jsou české měšťanské školy přetíženy přemírou nařízeného učiva, že jsou učitelé i žáci na tělesném i duševním zdraví ohrožováni. Proto nechť prý jest

nepůsobí. Působí zcela jinak dobově, slohově, větší elegancí, konvenienčním vkusem, ale také chladností.

Není to celá výstava naše. Německo-české a české-německé nápisy na české výstavě Čecha bolestně rozruší.

Co jest velkolepým kouskem exposice, jest jedině obrovská bronzová socha sv. Václava. Vzdor malé prostofe, ve které je ukryta a zastrčena, působí úchvatným dojmem; měla míti místo jinde, tak uprostřed průmyslového paláce pod velikou kopulí nebyla by špatným pozadím pro přijímací schodiště dost nevkusně koncipované, stojící na místě někdejšího vkusného císařského pavilonu. Ale kdepak, kdyby to tak byla socha nějakého Kovového věku od Rodina, mohla by tam státi ale socha svatého Václava nemá místa repraesentativního, jak její obrovské umělecké důležitost přislouží.

Zvláštní druh lidí jsou tible výstavní sluhové dozorcí, inspektoři. „Servus M.“, obrátím se a vidím v kávový kostum hlídače či sluby oblečeného bývalého gymnastu J. Bídou nucen žádat o místo dozorce a je rád, že dostal místo sluby a to s velikou protekcí svého bývalého kolegy u magistrátu zaměstnaného. „Je nás mezi námi šestnáct gymnastů, dva bývalí medicí, čtyři právníci, pět filosofů. Ale zaplať Pán Bůh, teď se máme dobře, jen kdyby to trvalo aspoň dvacet let.“

K stálým obyvatelům výstavy náleží Habšané, atrakce vítané, ač pražské chutí už Aianty a jaymy divochy snímá. Hoti jsou jak čokoládou pomalování, kol hlavy mají gloriolu kudrnatých vlasů. Rysy některého příliš upomínají na Aianty z Podskalí. Ne snad, že bych chtěl jejich pravost podezřívati, vždyť mluví řečí, které aťdus

udivo přiměřeně zredakováno. Tak tedy prohlásili „naučení zastanci pokroku“, kteří ne-
lemon časa dost a dost k nejhrůznějším schů-
zím na potírání „klerikální hydry.“ Leč ještě
něco závažnějšího vrhá pravé světlo na farizej-
ský nátek těch kulturníků: *Přes šest set tisíc
„přetlčených“ lidí už zcela ochotně na pokračova-
cích školách, aby jim kultura vynesla více peněz.*
Ergo jaké jest vlastně tajné přání těchto „hor-
livých“ kulturníků? Nechtějí to udivo, jenom
máme věnovati pozornost největší, jest hodné
osekáno, abychom měli více času na vedlejší
výděleky! Tak vyhlíží v zrcadle pravdy obraz
horlivých světlonošů. Hotová obchodní vypo-
čítavost. Pánové přemýšlejí výhradně o tom,
co jim věda přinese do kapsy.

A ti pokrokoví pedagogové, kteří vy-
táží kolegům varhaníkům zřetnost, ohlížejí se
sami po výnosných kšeftech. Jeden jest pla-
ceným agentem pro umělá hnojiva, druhý si
vyhledá teplé místo v záložně, třetí jest
placeným agentem pojišťovací společnosti atd.
Máloco udělají z lásky k lidu zadarmo — leda
protikatelické přednášky k ukojení vlastní
jízlivosti ochotně sdarma potárají. (Dokonč.)

Agrární poslanec p. H. Srdínko v roli historika.

(Odpověď na nepravdy, které agrárníci šíří i jinde.)

Když p. Srdínko běhal s adicí slibů lovit
voliče, sotva by se byl kdo nadál, jak se brzy
bude nutit do pózy radikální. Uměl před volbou
tak sladkými slovy siskávat si přízeň katolíků!
Proto také naši mu odevzdali při užší volbě
svoje hlasy proti soc. demokratovi. Dobrák pan
poslanec, vyšplhav se mrštně po zádech kato-
líků k hodnosti poslanecké, odměňuje se —
socialistům. Není totiž radno s ostrými sou-
druhy žít v nevěži, jak sám poznal. A katolíci
už něco snesou.

Velké zástupy proudily dne 14. t. m. na
náměstí, aby vyslechly učené objavy Srdínkovy
o utrpení a osvobození stavu rolnického; dou-
faly, že v osvěceném Hradci přece uslyší něco
nového i lidé inteligentní.

Pan Srdínko zaujal místo na balkoně a
— statečně četl, četl mohutným hlasem. Aby
si náhodou nepopletl stránky, obracel mu ne-
nápadně listy kolega p. Vinař. Poněvadž pak
každý nemusí vědět, zda řečník mluví ze sebe,
či zda papouškuje, byla napsaná přednáška
skryta na stole za několika knihami.

Opravovat všechny překvapující historické
objavy řečníkovy — na to by bylo potřeba
velmi mnoho místa. Dotekneme se aspoň ně-
kterých zvláště špásovitých vět agrárního o-
chrance a duchovního vůdce tří venkovských
okresů.

*„Byl to Karel IV., který se stal sádkate-
lem poroby selského lidu“*, tak jsme slyšeli o pa-
novníku, kterého i selský lid nazýval „tém
vlastní. Byli ti rolníci za Karla věru velice po-
šetili, že neznali zlobu Karlovu tak, jak nám
jí odhalil historik Srdínko. A tenhle Tomek,
dr. Kalousek, Palacký by zasloužili důkladné
pokárání za to, že *napsali pravý opak toho*, co
jsme slyšeli z úst důkladnějšího dějepisce Sr-
dínka.

Pane poslanče, v programu strany agrární
(v předmluvě) lze se nestydět a nevlastenecky

nerozumět, ani Ital, který v Habeši sloužil, ale ne-
důvěra zbývá. Že ženy nejsou z Čech, za to chci
ručit, my v Čechách tak osklivých žen nemáme a
nemůžeme mít, i kdyby se ty nejosklivější obar-
vily na čokoládovo. Hymnus jejich válečný po-
dobá se vzlykotu žab bukáčů a tanec válečný šla-
pání zeli. Živi jsou skopovým masem a rýží, mimo
to buřty, párky, salámy a šunkou, jež na návštěv-
ních vyžebrají. Každý z čokoládových občanů
má více žen, náčelník pět. Manželské nehody
svedou se na Pražany a bujaré holešovické jo-
nky, z nichž jeden, sveden půvabem čokoládové
děvy, prý se k Habešanům dal a už umí výborně
tancit válečný tanec a pěti zpěv: Gaga — Ogaga.

Co je na výstavišti krásného, to jsou ta o-
brovská, krásná lagunovitá jezírka po dešti. Vy-
stavní komitét mohl by tam lehce zavést novou
atrakci: jízdu po lodkách.

Vzdor všem steskům je výstava krásná. Člo-
věk neudrží se, aby sem tam do něčeho nerýpl,
ale krásná jest a za návštěvu všechny dobře od-
mění. Kapsa se ovšem při tom dobře nemá.

Nový most byl dokončen. Nevylíží pěkně
a návštěvníci výstavy, kteří si vážili cesty k němu,
byli překvapeni. Jako by liníal spočíval na dvou
krabičkách sirek, podepřen rákosovými obloučky
a po obou stranách inkoustové labvičky s násed-
kami v nich zanechanými, tak působí budky se
svými sloupky, tak působí ty pilíře na způsob vá-
lečných lodí řeckých tessné, tak celý most, který
jako by se rozbíhl svou širokou dráhou, aby bez-
hlavě vrazil do straně letecké. Vzdychne si tak
člověk. Ale co vzdychat sám, když tady nedaleko
vyběptaly kolovrátek vzdychá jubilejní: Vysavo-
vo-vo-, výstavo-vo-vo . . .

V Praze, 13. června 1908.

tohle: „Nejhorší však ránu svobodě lidu sel-
ského zasadil Karel IV., odňav právo odvolání
se k soudu zemskému, an zavedl patrimoniální
soudy, t. j. odevzdal pravomoc nad poddaným
lidem pánům samým.“ Toto naprosto podvodné
tvrzení „Obnova“ odradila již před rokem. Ale
agrárníci, kteří vážna díla historiků domácích
nečtou, papouškují pohodlně dle bezectných
řádků dále.

Potřebí tedy znovu upozorniti, jak proti-
katolická lež, jednou vyslovená, šíří se dále
beze všeho rozmyslu. Dějiny nás poučují ste-
rými důkazy, že soudní pravomoc v rolnosti
vyvíjela se již před Karlem rukou v ruce s prá-
vem zákupním. Právě za nepořádné vlády Jana
Lucemburského počali šlechtici rolníky utisko-
vati. Za to, že půjčovali marnotratnému králi
peníze, bylo jim mnoho přehlíženo. Ačkoli před
Karlem IV. mohl se odvolati rolník k soudu
zemskému, považovali bohatí statkáři (tedy také
agrárníci) skoro za urážku, byli-li obesíláni,
aby odpovídali na stesky poddaných. *Leč Karel
IV. nejenom že nasadil patrimoniálních (vročno-
stanských) soudů, nýbrž naopak v. 1355 vymohl
na němu zákon, kterým bylo utvářeno právo pod-
daných, poháněti pány a vladyky (tehdejší statkáře)
na zemský soud; soudu tomu pak nařizeno, aby
takové rozepře rozsuzoval spravedlivě.* Učinil
tedy Karel pravý opak toho, co tvrdí podvodné
knížka agrárnícká. Přitom dle zprávy Beněše
z Weitmile šlechtici také poslouchali, když
byli k soudu obesíláni. Karel IV. také sám
osobně často na zemském soudu předsedal a
dohlížel, aby zemští soudcové nestranně šlech-
tici i sedláky soudili. A pokud mu kdy čas
dovoloval, vyslyšal docela osobně ty rolníky,
kteří myslili, že se jim od některého soudce
stala křivda. (Srv. Beněši de Weitmil Chro-
nicon ecclesiae Pragensis, 367. Dr. Kalousek:
Karel IV., 158, 175) Otec vlasti totiž vymanil
se velice rychle z nebezpečného područí šlechty,
vyplácejce zámky a statky, zastavené marno-
trátným Janem Lucemburským, tak že zvláště
s počátku kypěl proti němu veliký hněv šlechty.
Dělal vůbec pro rolníky to, co za daných okol-
ností vůbec činiti mohl.

Ale vy, pane Srdínko, jste se chytili se
zálibou pomluvy uložené v programu strany
agrární a zpracoval jste si ji, jak se vám nejlíp
hodilo. A teď řekněte sám, je-li to velikým
vlastenectvím, jestliže takové pomluvy na nej-
lepšího českého krále rozšiřují sami agrárníci
Čechové. Budeme-li sami zlehčovati nespra-
vedlivé vynikající muže našich dějin, jakou
spravedlivost chceme k našim velikánům čer-
kati od Němců? Sám Hus, který přece měl
s rolníky také soucit, nazýval Karla IV. „světlem
knížat“ a „cisařem svaté paměti“. Husité mlu-
vili o panovníku tom s největší úctou, nenazý-
vajíce ho nikdy porobitelem lidu rolnického;
takový objev učinili teprve „taky-katoličtí“
agrárníci. *Zato však husitští a protestantští rolníci
velice nařikali na bezcitné šlechtice husitské a
protestantské, kteří svedli porobu skutečnou a cho-
vali se k lidu jako otroci.* Vždyť proti pro-
testantským urozeným, bojovníkům za svobodu —
krátce před bělohorskou bitvou povstávali u-
jařmení a všech práv zbavení rolníci prote-
stantští v celých krajích; nebylo možno dále
smáhati protestantsko-šlechtický karabáč. O tom
by se mělo hodně mluvit. Pan Srdínko to buďto
neví nebo je hodně opatrný.

Proto skočil raději dále. „Když v Čechách
nastala protireformace, byli to katolíci, pánové,
kteří nutili ten selský lid, aby zřekl se víry
svých otců; sedlákovu násilím byla vpravována
hostie do úst, jak o tom píše jesuita.“ Tak
sdělil p. Srdínko v řeči, která měla být slavnos-
tní, jež měla národnostně spojovati a nad-
chnouti všechny strany národní. Ovšem zamlčel,
jak obrovský počet českých sedláků vyhladili
Táboři proto, že nechťeli ti katoličtí sedláci
věřiti potřebným výmyslům tábořským. Za-
pomněl řici, jak protestantská šlechta násilím
převáděla katolíky do ovčince protestantského.
*Leč hlavně s tím klopem o násilném vpravování
hostie do úst už by se mohlo jednou všude přestat.*

Agrárníci s chutí sedli na lep troufalým
lžem dějepisce Bilka. Vyznání onoho jesuity
zní totiž takhle: *„Hrozná jsme tu od předikantů
(evangel. katechetů) rozštělení. Naliali o nás, že
jsme křesťami otvírali ústa k sv. přijímání a
cpali do nich sv. Hostii, že prý holemi, leze-
zem, pruty, žalářem a vyhrožováním smrti
k víře katolické nutíme; což však jak od
prohnaných kacířů jest rozšiřováno, tak jest to
naprosto falešné.* Způsobem co nejlaškavějším
jsme s každým jednali a dobrými slovy i
pravdou věroučnou k tomu jsme přivedli, že
nám odcházeli i jablonečtí i mimocháští dě-
kovali s velikou úctou za vykonání misie.“
(Sborník hist. kroužku z r. 1898, str. 120.) Co
zaslouží člověk, který takovému prohlášení
dává opačný smysl?

„Jsem vždy západně proti utlačovatelům
lidu a vypovídám jim rozhodný boj“, prohlásil
česky otec rolnictva tří okresů. Jen tedy, p.
Srdínko, do toho! Pokárejte zmařile agrárníky,
kteří při volbách katolíky znášilovali! Vy-

stupte chrabře proti socialistům, kteří bezcitně
vyháňají dělnictvo katolické z fabrik anebo
je nutí platiti na protikatolické štvání!

A už se nepamatujete, kteří lidé to loni
předpisovali zpupně chudým buráčnickým, co
mají požadovat za maslo? Nevíte, kdo jim to
raťil svobodnou tříbu? Vzpomínal jste na doby
dávno zašlé, ale co se zrovna před očima vašimi
odehrává, to jako byste neviděl. Ovšem strach
před rudými schvátí i vaše lví srdce. *A co
že šidovští buráčníci? Necití český rolník tříbu
jejich mocné dlaně? Či snad jest to ten „kle-
rikalismus“, který na židovských burácích z potu
rolnického bohatne? To snad „klerikalismus“
zdražuje chudým lidem a tedy i malorolníkům
ublíží?*

Jak se to hesky pohodlně do katolíků
buší, že ano! Leč strach před židy a socialisty
dělá i z největších lvů beránky.

„Klerikalismus žádá světské panství pod
rouškou víry, snaží se dosáhnouti moci, jakou
měl ve středověku. Černé choutky hroší ve XX.
století novou porobou, novým nevolnictvím,
horším minulých (no — no!). Náš boj nesmí-
me proti náboženství (a co to spojení s drem
Bartoškem?), my bojujeme proti pověře (které?),
proti pobožňutkářství, proti klerikalismu.“ —
S dovolením, pane Srdínko, k čemu jen se to
vyšplhal pan Prášek pod rouškou hájení ro-
lnictva? Rozhodně k velikému panství světské-
mu a k shrábnutí znamenitých diet. A to ne-
volnictví pod mocí kněžskou rozhodně nebylo
tak zlé jako pod mocí zpupných zemanů. Sed-
láci v Čechách nebojili se proti materiálním
útlaku kněží, ale proti karabáčím nemilosrdných
zemanů. Proto upokojte se rozehřívě srdce
vaše!

„Církev ohlupuje lid, je v rozporu s vě-
dou, chce dosáhnouti světského panství.“ Ina
— v rozporu s vaší vědou jest církev rozhodně
— slovnatý historiku! Pod rouškou vědy ohlu-
povati církev nemůže. A církev agrárnícká,
kdyby mohla, znásilnila by katolicтво hář neš
zámečtí Francové. Ona nechce dosáhnouti svě-
ského panství?

Velikou veselost vzbudilo, když několi-
krát historik Srdínko jmenoval Karla VI. Kar-
lem IV.

Takového tedy ubožáka vyvolila strana
agrární, aby markýroval lva a hájil vědu!
Kdyby mu byl vítr sfoukl psané lejtstro, rázem
by mu byla utíla ta jeho věda. To neměli
žádného šikovnějšího v okrese královéhradeč-
kém? A nemohli mu do lejtstra aspoň napsati
proti katolické církvi slova pravdivá, spra-
vedlivá?

Socialisté vždy při Srdínkově „protikleri-
kálním“ rozběhu hloucně zatleskali. Jiní se u-
smívali a opět jiným bylo smutného rytíře líto.

A teď několik otázek. 1. Má se tak neo-
malené a nespravedlivě mluvit proti katolic-
tu na slavnosti všenárodní, při níž sami katolíci
velice pilně spolupřisobili?

2. Kdo z katolíků chtěl tu slavnost rašiti,
že citil p. Srdínko hotovou nutnost zarýti do
„klerikálů“? Není zde hotový náhrn vážných
otázek a starostí časových, že se ohlívaly ra-
ději nevděčené klepy o stoletích dávno minu-
lých? Mohou na př. nynější agrární statkáři
za to, že staří protestantští zemaní dělali lid
bez nože?

3. Myslí si agrárníci, že v městě, kde
jest občanstvo uvědomělejší než ve Svobodných
Dvorech, jest zcela případno a prospěšno tolik
překrucovati historii?

Nechť si voličstvo dobře pamatuje, jakou
„vědu“ šířil jeho zástupce.

Ubohé čtení z připraveného lejtstra jako
kdyby schválně bylo složeno na rozetávání. A
to snad měla být — vlastenecká práce.

Dopis z Prahy.

Vědecký názor světový. „Nynější věda“,
která zatracuje všechny před-
kladky nábo-
ženské, nejlépe ukazuje onu z-mou zásadu:
aliter in theoria, aliter in praxi; neboli: ji-
nak se mluví a jinak se jedná. Majíc veli-
kánský předpoklad mluvit i psati protinábo-
žensky, zvláště protikatolicky, dopouští se
hmatařských hříchů proti správnému myšlení i
proti vědě samé v pravém jejím pojmu. Všimni
si, čtenáři, že jsem řekl: „nynější věda“
v uvozovkách. Mním onu hluchou a stranicou
řeč, která si přikládá jméno vědy neprávem,
neboť ve skutečnosti jsou to pouhá tvrzení,
která smělostí svojí nestávají se ještě vědou,
zejména ne tam, kde proti náboženskému ná-
zoru staví svůj názor prý vědecký. Nejpalči-
vější touha myslícího člověčenstva jest vy-
stihnouti ve světě *pravé skutečnosti, podstatu ne-
podmíněnou a přece všechno podmínující.* A právě
sem spadají otázky: odkud svět, odkud člověk
a jaký jest cíl a smysl jeho života? Člověk
má o všem tom, na co tyto otázky ukazují,
zkušenosti a ovšem zkušenosti často smáté a
nedostatečné a proto přirozeně touží poznati
neboli věděti, co jest skrytého za těmito jeho
zkušenostmi.

Leč všechny dohledné snahy byly marné, člověk posud za meze zkušenosti nupronikl. Na smíšené otázky odpovídá jen náboženství. Proti náboženskému názoru pokoušejí se ovšem nepřátelé stavěti svůj vlastní, zásadně protivný, ale, jak jsem již pravil, jsou to pouhá tvrzení, rozmanitá svou libovольností a nesrozumitelná novými záhadami, jež kápí se jedny na druhé. Základní věty názoru katolického mluví o Bohu, o člověku, jenž má mravní svobodu, za své skutky z větší části jest zodpovědný, a mluví o duši jako bytosti duchové, od hmotného těla podstatně rozdílné. Řekl-li tedy prof. Masaryk ve vídeňském parlamentě, že proti katolickému názoru světového bojuje vědecká moderní vědecká, pak nejen že neměl pravdy, ale nadto prozradil jistou nevědomost. Tuto jeho nevědomost označuji hned nevýratnou pravdou, že vědeckého názoru světového není. Není-li ho, nemůže být vědecké bojovat proti názoru katolickému. Na ony otázky totiž, které jsem svrchu nadhodil, neodpovídají lidské vědomosti ani v nejmenším. Řekl to jasně prof. Mareš na sjezdě českých lékařů: „Přirodní věda nemůže vypátrat první příčiny a poslední účely, protože jest obmezena nezbytnými předpoklady. První příčiny a poslední účely jsou problémy etické, otáčka citu, snahy, přesvědčení, víry“. Jest patrné tedy, kdyby věda přirodní vystihla původ světa, podstatu života a cíl člověka, kdyby vysvětlila absolutně skutečno, které jest za lidskou zkušeností, pak by tu byl vědecký světový názor.

Masaryk nic nedokáže proti názoru náboženskému, byť základů moderní vědy a volné kritiky dovolával se v parlamentě sebe častěji. Základy moderní vědy, které se dotýkají naší otázky, jsou víc než pochybné. Jaký jest to na př. základ, když se vesmír vysvětluje filosofií náhody? Jakým jest základem ten atom, kterého nikdo neviděl, jakým základem jest síla, která jest rovněž jen důsledkem předpokládané? Co jest prostor a co jest čas, co jest život, co jest podstata hmoty? A tak jest jisto, že poslední vědecké příčiny jsou zahaleny v temnotu a nemohou býti ověřeny pokusem. Pak ovšem máme konečně právo pochybovati i o výsledcích, které na nejistých základech jsou zbudovány.

Není-li tato pravda Masarykem uznávána, jest příčinu toho hledati buď v povrchním názoru, jež si činí o vědě, nebo ve vášni, která ho proti náboženství vždy více rozněcuje. Z toho důvodu i Wahrmond, když vedl poznání pryč „vědecké“ proti názoru katolickému, prozradil vlastně nevědomost, že to poznání vědecké po dva tisíce let nepošlino se ku předu ani o krůček. Ostatně jakou cenu má Masarykem neustále opřítovaný pojem vědeckého bádání, jest jasno z toho, že jej přisuzuje i Wahrmondovi, jenž bádání velmi pobočně si zjednodušil opisováním z francouzských encyklopedistův a z konverzačního lexikonu. Pak od Masaryka na vědeckého badatele může býti pasován konečně i poslední sluha, jen když bude schopen opisovati útoky protikatolické ze starých šalabastin. O potřebné prostředí, o zanicené výfky o volnosti vědy, o zbožnou úctu a důstojnou oslavu takového — s odpuštěním — vědeckému badateli postarají se masarykovští studenti. Ti důsledně půjdou vědecky bez rozmyšlení za pokynem Mistra a obětují svůj rozum ochotně na oficiálním olitáři fráze.

* * *

„Svoboda vůle a mravnost“. Pod tímto titulem vydal knížku prof. dr. Fr. Krejčí, jenž dle filosofického vyznání svého jest materialistou, uznávajícím jen hmotu a její projevy. Vycházeje z tohoto svého hlediska, musí býti ovšem deterministou a hlásati, že člověk jest ve všem jednání svým řízen určitými vlivy a jest tudíž nesvoboden. Vřak nieméně jest ochoten i slevovati ve prospěch svobodného rozhodování se u člověka, aby zachraňována byla mravnost, neboť jest patrné, kdyby člověk byl nesvoboden a konal všechno nutně, že potom *miní rozdíl mezi zlem a dobrem*. Za takové nesvobody v jednání člověka není zodpovědnosti za činy, není ovšem také záslahy ani viny. Důsledně paliči, vrahové a zloději nesmí býti trestáni a uzavíráni do žalářů. Jest slávou mravonky katolické, že před těmito hroznými důsledky lidstvo chrání, prospívaje blahu společenskému, a jest zářivou její vlastností, že důsledně chrání lidstvo zodpovědnost, bez které stává se člověk vlastně strojem.

Prof. Krejčí tedy vida, že učení o nesvobodě a nutnosti padá dobro i zlo a že všechny činy lidské stávají se bezbarvými, dopouští se jisté dobré nedůslednosti, když ve své knížce připouští možnost, aby člověk sám sebe vedl, reguloval a tak nutnosti, se kterou bude mus jednati, dal sklon k dobru. Tím ovšem prof. Krejčí opouští úplně zase svůj determinismus a opakuje, že tato jeho nedůslednost jest nejen ohvályhodná, ale i zachraňova mravnosti přímo vynucena.

Ale prof. Krejčí páchá zase nedůslednost navon, ježž důsledky vyvažují dobrou stránku oné první. On totiž předpokládá, že není Boha a že není duše. Neuznává-li Boha, pak odklon jeho od přilné nutnosti a přiznávání jisté svobody v jednání člověka vycházejí na prázdno. Neboť není-li Bůh, není-li nějaký rozum nekonečný a dokonalý, nějaká vůle spravedlivá a neporušitelná, která jest živým zákonem pro všechny rozumné bytosti — jest mravní a duševní život člověka jen výsledkem slepého mechanismu, nemá jiného zákonodárství než matematickou (počtářskou) nutnost a důsledně všechny skutky lidské jsou v podstatě indiferentní (jednostejné, nelze jich hodnotiti), byť měly výsledky sebe různější. Důsledně není ani zlých ani dobrých skutků člověka. Kámen padá z nutnosti, neboť jinak ani nemůže, jsa vázán neúprosným zákonem tíže; zabije-li kámen při pádu svého člověka nebo nezabije, jest lhostejno. Právě tak i zločin člověka jest pouze jako kámen, který pádem svým někoho zabil, a ctnostný skutek jest jako kámen, který nezabil, tento ani onen skutek nemohou býti oceňovány. Tedy rozdíl mezi zlem a dobrem zase mizí, není zločinů a není lidí ctnostných, což jest neodvolatelným závěrem učení, které popírá Boha. Slovem, prof. Krejčí osudně ve svých vývodech se zaplétá a nedůslednost dobrou zabíjí nedůsledností zlou. Tam vede volnost myšlení.

Důkazy o jsoucnosti Boha jsou tak závažné a přesvědčující, že popírači ani o nich nemluví, vyhýbajíce se jim. Na příklad účelnost ve vesmíru, tak mocně druhy potíráná, slaví dnes zase vítězství vjezd do mysli lidských. A jest-li dokázána účelnost, jako že jisté tomu tak jest, pochopí již dítě z obecné školy, že kde jest účel, musí býti myslící bytost, která ten účel chce. Nebo zákon entropie! Záleží zákon tento v tom, že vesmír bude mít jistý konec. Často jmenovaný ruský učenec Chvolson *napsal zákon tento nejvyšším, co lidský duch na poli vědy a možnosti posud dokázal*. Zákon tento, určený slavným W. Thomsonem, vede nutně člověka k uznání počátku a konce stvoření a tedy k uznání rozumné a svobodné příčiny všehomíra. Tady neplatí volnost myšlení, tady rozumný člověk nemůže říci: „Není Boha“, nýbrž jest nucen logickou silou vyznati *Ho!* A tentýž Thomson pravil, že nutkání jsme uznati, že *přiroda sděluje na činném vždy stvořiteli a řediteli*.

Rozvíjíme však logický řetěz o něco dále. Prof. Krejčí, popíraje Boha a lidskou duši, podvrací mravnost, o kterou usiluje. Neboť jak možno rozumně mluvit o mravnosti, není-li Boha a není-li duše? Není-li naše tvůrčí příčina Bůh, pak jest to hmotu, a to právě myslí i prof. Krejčí. Jakým právem pak může prof. Krejčí říkati člověku: Buď mravným, buď dokonalým? O ano, může se říci člověku: Buď dokonalým, připojí-li se: jako Otce tvůj nebeský dokonalý jest. Tak mluvíme my katolíci. Ale není-li vůbec tohoto Otce nebeského, máme-li jen otce pozemského a porušeného, máme-li za svoji příčinu hmotu, jak možno se snažiti po dokonalosti a mravnosti? Jestliže příčina, která nás zplodila, není lepší, nežli my, pak jí vzdáme počtu jen tehdy, když napodobíme její nízkost. Jestli hmotu naší tvůrčí příčinou a původem, pak jest nemožno po nás žádati, abychom dělali něco jiného, než váleli se v blátě a říkali červům a zvířatům vůbec: „Jste naši bratři a naše sestry!“

Čím více se snížíme k zemi, čím hlouběji zapadneme do bláta hmotného požívání a nepoutaných pudů, tím více budeme uctívati příčinu, z níž jsme vyšli. Nejsme-li odpovědní Bohu, jak může se od nás žádati, abychom byli za své činy odpovědní člověku, jenž dle p. Krejčího není nic jiného leč hromádkou hmoty? Z jakého důvodu smí někdo na člověku žádati, aby se krotil, sebezapíral, dbal dobra, ctností a aby se řídil láskou k tomu bližnímu, který jest jen bahnem a ničím více? Není-li Boha a duše, jak tvrdí Krejčí, pak kázaní někomu sebezapírání, jest proti právu ho obmezovati. Jestliže člověk jest hmotu a vyvinutější zvíře, jak učí volní myslitelé, pak platí jen evangelium hrubého násilí, evangelium vyhrolování pudů, evangelium vášně a požívavosti, na jejichž ukojení možno vyhledávati prostředky i na ákor bližního, pak ctnost a dobré skutky jsou hloupostí.

Ano, buďto Bůh a tím odůvodnění mravnosti, nebo hmotu a tím zničení veškeré mravnosti, třetího tady není. A takové názory a hrubou nevěru chtějí volní myšlenkáři zavésti do školy, aby otráveny byly děti.

A jako jedna negace (popírání) vleče za sebou jiné, tak i prof. Krejčí, popíraje Boha, popírá i duši a ovšem i její mohutnost rozumovou, a tak lze určití jeho vývodech opětně jednu nedůslednost. Jak jsem již podotkl, prof. Krejčí připouští možnost, aby člověk sám sebe vedl, a tak nutnosti, s kterou má bude jednati, dal sklon k dobru. *Jednou-li nutně, nemohu se jisté této nutnosti dát sklon*

k dobru či jinými slovy — nemohu jednat svobodně. To znamená, že podle znameňité logiky prof. Krejčího jednat nutně a svobodně zároveň. Takové logické kotrmelce a nemožnosti náležejí již materialistickému nazírání, které, jak je vidět, hromadí rozpory do závratné výše.

Dle prof. Krejčího rozum a vůle nejsou leč pojmy se zjevů a činnů abstrahované (odmyšlené), nejsou tedy mohutnostmi skutečnými. Nezapomínejme však, že slovy „dání sklon k dobru“ vyjádřen jest pojem svobody. Nuže, když není rozum mohutností skutečnou, nelze mluvit zase o svobodě jednání, neboť svoboda vůle nemůže se projevovati bez mohutnosti rozumové.

Popírá-li prof. Krejčí duši, hned ji také potvrzuje. Materialista musí hned na počátku přijmouti existenci toho, o čem chce ukázati, že to není nutným, nebo, že to nemůže existovati. Pokouší-li se dokázati, že duch je jen funkcí hmoty a tudíž nic skutečného, vychází od ducha a dostává se ke svému pojmu hmoty jen jeho světlem a jeho pomocí. Jeho úmyslem jest dostati se k duchu jako ku poslednímu produktu hmoty.

Celý tento postup zahrnuje v sobě nevyhnutelně předpoklad, že duch jest prvnější hmoty, protože jen tím, že prochází destilační baňkou ducha, hmota stává se srozumitelnou, stává se předmětem myšlení. Přesakuje-li prof. Krejčí popíráním duše celý ten úžasný a velikolepý zjev lidského myšlení, dává na jevo, že materialism jeho páchá násilností proti veškeré zkušenosti a že konec konců jest jednostranným produktem zaujaté a nemocné spekulace. Neboť nikdo neodůvodní, jak hmota, která v podstatě své nemyslí, najednou počne mysliti v nějaké vyšší organizaci. Snad se ke knížce prof. Krejčího ještě vrátíme, ale již tento rozbor s dostatek dokazuje, že ona chlubná materialistická „věda“ kulhá na všechny čtyři a že se nškrucuje ve svých nedůslednostech a rozporech.

* * *

Překlady. Již jednou upozornil jsem na to, jak bychom potřebovali překlady spisů Brunetierových, které pojednávají o otázkách náboženských. Tehdy dotekl jsem se knihy jeho: „Bankrot vědy“. V červnové „Hlídce“ referuje p. L. (Lankaš?) o jeho díle, v němž vyličuje příčiny svého návratu do církve katolické. P. L. ujišťuje, jaká to zajímavá a užitečná čítba. Pan referent by vykonal znameňitou úlohu, kdyby hlavní myšlenky a stati Brunetierovy přeložil. Mohly by vyjít buď ve „Hlídce“ nebo ve zvláštním svazku. Útoky proti katolicismu ze všech stran se rojí, a proto nemá se ani jediné příležitosti pomínouti k důkladnému vyzbrojení. Ještě jednou opakuji, že p. referent L. prospěl by nejen věci, ale také mnohým kněžím, kdyby jim podal v českém překladě jádro vývodů Brunetierových.

Ubrana.

Kde vlastně v Praze germanisuje? Okolo nejčilejších germanisátorů pražských chodí patentovaní vlastenci se zavázanými odima. A přece v kom zbylo aspoň trochu vlastenectví, ba aspoň slabý záchrňv citu pro spravedlnost, měl by dáti výraz svému pohoršení nad bezohledným židovským podporováním štvavé německé politiky. Nepřítel, který přímo do očí se drze českým lidem vysmívá, který v samé české metropoli cynicky ruší národnostní rovnoprávnost, jest hýčkáán, ano i podporován. Zato však plantážnické karabáče sviští každodenně po zádech českých katolíků, i když tito poctivě snahy vlastenecké podporují.

Zamysleme se nad touto zprávou „Čecha“ ze dne 11. t. m.:

„Do veřejných obecných a měšťanských škol německých v Praze chodí — jak všeobecně ostatně známo, — *většinou děti židovské*. Jako nový doklad staré této zkušenosti uvéstí možno následující statistika ze školního roku 1906—7. Roku toho započto bylo: v německé škole staroměstské pro chlapce 403 židů a jen 177 katolíků, v něm. škole staroměstské pro dívky 550 židů a jen 255 katol. a 4 evangelický, v něm. škole novoměstské pro chlapce 163 židů a jen 161 katolíků, v něm. škole novoměstské pro dívky 134 žid. a 203 katol., v něm. škole malostranské smíšené 10 židů a 269 katolíků a katolíček a 6 evangelíček, v něm. škole Josefovské smíšené 183 židů a jen 71 katolíků a katolíček. Úhrnný počet dětí židovských na pražských německých veřejných školách činí tedy 1393 proti pouze 1106 dětem katolického a 10 evangelického vyznání.“

Israelité jako na posměch svým hlavním konsumentům posílají děti své výhradně do škol německých, aby matka Germanie, která sama dává zřetelně na jevo odpor židofašského

„národnímu přesvědčení“ lidovstva, aly ner-
nili. Israelité dobře vědí, že jazyk český jest
jim v Praze daleko prospěšnější než německý.
Vždyť své obrovské jmění nasbírali výhradně
z toho, co prodávali Čechům. A přece tak po-
stupně pohrdali českými školami! Německý
panovačný lev sevrkl by se okamžitě v Praze
na plachou myšku, kdyby nebyl uměle vyži-
vován semitskými penězi. Kolik by v Praze
zůstalo německých škol, kdyby jich neplnili
židé svými dětmi? Kolik? Círy shora uve-
dené křičí hlasem pronikavým. A přitom ještě
jest ten smutný fakt, že většina nežidovských
malých návštěvníků německých škol rekru-
tuje se z národa českého. Zkrátka skutečných ně-
meckých dětí jest v pražských německých
školách nepatrná hrstka.

Pak se nemají vládní kruhy hlasitě smát
českému radikálnímu a hrozbám adresova-
ným do Vídně! Vždyť vláda ví, že Čechové
zanedbávají sousedsky i tu reformu, která se
dá provéstí beze všech hlučných schůzí a re-
solucí, beze změny zákona, zcela zákonitě „po-
řádem práva soukromého.“ Pokud katolíci bude
dostávat rány za to, co kazí aliance židovsko-
pokrokové, potud bude „protiklerikálně-ná-
rodní“ činnost neupřímnou a komickou.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně mnoho řečí v roz-
počtové debatě. Poslanci všech stran se rychle
střídají, vždyť prý do 24. t. m. musí býti roz-
počet hotov, aby se poslanci odebrali na letní
prázdniny. Předloha o kořaleční dani nebude
ani v prvním čtení vyřízena, a stejně před-
lohy týkající se srbské obchodní smlouvy, zvý-
šení kontingentu branců a jiné záležitosti pro-
jednávají se budou až v podzimním zasedání.
Velmi účinně mluvil proti Masarykovi posl.
Šrámek, jehož vývody chválí i listy nekato-
lické. — 11. června konala se za přítomnosti
ministrů dr. Fiedlera a Pražská schůze parla-
mentní komise Národního klubu, v níž obšírně
pojednáno o povšechné politické situaci.

Významné jest, že na konferenci rektorů
vysokých škol, která se konala ve Vídni v mi-
nisterstvu vyučování, všeobecně uznáno, že se
dosud nestalo nic, z čeho by se dalo soudit,
že byla porušena práva svobody vyučování pro-
fesorů na vysokých školách, nebo svoboda bá-
dání a autonomie vysokých škol. Tu jedno-
hlasně naneseno vysvati studentstvo všech vy-
sokých škol, aby stávky zanechalo, jinak by
ztratilo semestr; také zkoušky byly by zastá-
veny a mohly by býti skládány až na podzim.
Liberální buršáci v Innsbuku se usnesli, že se-
trvají při stávce. Buršáci zabouřili si ve Vídni,
přitrhli totiž před parlament, aby k svému
nesmyslnému jednání vynutili na parlamentu
úctu. Polští studenti v Krakově usnesli se, že se
ku stávce nepřipojí. Také na české technice
stávka nebude; 640 techniků hlasovalo proti
stávce, pro pouze 420. Buršáci ve Št. Hradci
dopustili se nanovo násilností na katolických
studentech.

Schůze cara s anglickým králem v Re-
valu rozladila prý císaře něm. Viléma. Pro-
hlásil, že Německo, jeouc se všech stran se-
vřeno, téměř bez přátel, musí býti pro všechny
případy vyzbrojeno; v otázce ucradonské že
musí hájit zájmy svého rakouského spojence.

V Revalu dohodlo se Rusko s Anglií o
prostředcích, kterými má býti v Macedonii
pokoj obnoven. Návrhy ruské anglické budou
prý brzo předloženy konferenci vyslanců v Ca-
ligradu. Při schůzi v Revalu změnilo Rusko
své návrhy částečně dle přání Anglie. Turecko
jest následkem toho znepokojeno, obávaje se,
aby mu nebylo sáhnuo na hrdlo.

Sněmovna francouzská přijala 485 proti
74 zákon na ochranu svobody a čistoty voleb.
Katolíci sotva se budou těšit, že tento zákon
i pro ně bude platit.

Z činnosti katol. spolků.

Z Olřkvice u Kutné Hory. V neděli
dne 14. června konala naše katolicko-národní je-
dnota spolkovou schůzi, při níž po vyřízení spol-
kových formalit promluvil vřdp. prof. náb. z Čáslavě
Fr. Kohout „o úkolech kat. spolků v naší době“.
Ukázal členům, jak má spolek povinnosti vzhle-
dem k organizacím katolickým, jak může buditi
katolické uvědomění nejen v členech, ale i celém
okolí. Doporučoval zvláště zavedení tak zvaných
debatních večírků, a hned také po přednášce byla
podniknuta debata na zkoušku o důležitých zá-
dách katolických a o moderních heslech. Podobnými
debátami bystří se souduost členů a vychovávají
se neohrožení hájitelé katolické věci. Debatní ve-
čírky mohou nahraditi v nedostatku řečníků časem
úplně přednášky. Schůze stčastnily se vedle mužů
i ženy a všichni sledovali pozorně vývody i čla-
ně zasahovali do rozhovoru. Delšíma jarema živo-
tu „Zdár Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost Božího Těla pro nepřiznivé
počasí konala se tentokrát v katedrále chrámu
sv. Duha. Ndp. biskup dr. J. Doubrava sloužil o
8. hod. slavnou pontifikální mši sv., načež v prů-
vodu za účastenství nejč. kathed. kapituly nesl
Největšího ke čtyřem oltářům v katedrále.
Vedle četného obecnstva zastoupeny při slavnosti
všecky zdejší řády. Před slavností o 7 1/2
hod. ranní udělila J. B. M. sv. birmování 7 žákům
c. k. odborné školy v kapli bisk. residence.

J. B. M. dr. Jos. Doubrava uděluje
sv. birmování dne 22. června v Martinkovicích,
23. v Šonově, 24. Hermánovicích, 25. v Ru-
prechticích, 26. odpoutinek v Broumově, večer vždy
v Broumově; 27. v N. Verneřovicích, 28. ve Star-
kově, večer v Polici a M.

Schůze městské rady dne 15. června
Vdp. Ant. Pogertbovi, kanovníku, vzdají se díky
za dar K 30 ve prospěch místních chudých a K 10
městské policii, věnovaný k uctění památky ze-
snuhé jeho sestry Anny. — Panu V. Morávkovi
v Plotištích n. L. dá se svolení ku prodávání
uhlí a palivového dříví ve zdejších městě. — Pi-
ter Vlachové vydá se kauce, složená zesnulým
jejím manželem při uzavření smlouvy o vybírání
dávky z vína. — Schválení pravidel, dle nichž
bude obec vybírat od 1. ledna t. r. do 31. prosince
1917 z každé jedné koruny ročního nájemného
3 h, zemským výborem v souhlase s c. k. místo-
držitelstvím bylo vzato na vědomí. — Poukáz-
se ku příjmu kauce K 2000, složená pl. F. Rie-
mrovou, nájemkyní pavnostních luk, a vydá se
též stará kauce v obnose K 1000. — Podmínky,
za nichž uděleno bylo c. k. okres. hejtmanstvím
p. Karla Hollmanovi povolení ku stavbě slévárny
a strojírny na pozemku č. kat. 169/1 a 171/1 v
Hradci Králové, byly vzaty na vědomí. — Požitek
nadání zdejší israeléské obce byl udělen Josefu
Patzovskému a Jos. Farskému, studujícími c. k.
vyšší realky. — Žádost společenstva řezníků a
uzenářů za otevření lednice jateční ve dnev svá-
toční od 11—1 hod. odp. postoupena byla p.
míst. zvěrolékaři a jatečnímu odboru. — Fd
Hollman a spol. vykáže se pro skládání dříví na
stavbu provisorního mostu místo na levém břehu
Labe proti třídě Palackého a ku postavení dřevě-
né boudy místo na nábřeží Františka Josefa. —
Zpráva p. zvěrolékaře o prodeji mléka za měsíc
květen, dle níž bylo průměrně denně prodáno
2778 l mléka dobrého, 594 l sbráného a 304 l
smetany, vzata byla na vědomí. — C. k. okres.
soudu se sdělí, že zařízení knihovního pořádku
stran pozemku č. kat. 269/2 v Malšovicích
jest věci finanční prokuratury, ježto pozemek
ten je zádušní. — Návrh technické kance-
láře na rozmnožení počtu hrobových míst na
starém hřbitově Pouchovském bude předložen c.
k. okres. hejtmanství ku schválení. Nedoplatky
poplath hrobových na hřbitově sv. Jana a sv.
Pavla dle seznamu předloženého důchodenským
úřadem budou vymáhány pod následkem zrušení
oněch hrobů. — Správe vodárny se uloží, aby
uzavírání vody v případě oprav včas oznamovala.
„Sokoln“ v Novém Hradci Králové uděleno bylo
svolení ku konání velké dětské slavnosti do měst-
ského lesa za hájovnou „U Semence“ na den 12.
července 1908 a stolní společnosti „Baráčeků“
v Kuklenách k témuž účelu propůjčí se les „Bo-
rovinka“ na den 5. července t. r. — Pro rok
1908/9 objedná se pro plyšárnu hornoslezské
uhlí známka „Brandenburk“, pro úřadovny a vo-
dárnu hornoslezské ořech. Is. zn. Heinitz a hnědé
uhlí od fil. Živna banky v Ústí n. L. — Žádosti
chudinské odloženy byly do schůze příští.

Pan říšský poslanec Srdínko při
děbáncové politice Na rolnickém táboře v
Hradci Králové na oslavu zrušení roboty byl slavnost-
ním řečníkem p. poslanec Srdínko. Z mnohých
pomůcek pracně sestavil si výklad o tomto před-
mětě a podal jej dostatečným celkem výkonem.
Pan poslanec je rozřádným a bedlivým hospodá-
řem a nikdo nemůže na něm chytiti, aby snad byl
také neomylnou autoritou v české historii. Nikdo
také jeho pytláčství v cizím revíru mu příliš pří-
ně nepozoroval a historické jeho výklady vážně ne-
bral. Také my bychom od agrárního poslance ne-
žádali odbornou znalost staré historie, ale jeme
přece od něho oprávněni žádati jako od říšského
poslance, aby rozumně době přítomné a uměl
užívatí svých zdravých smyslů. Toto obě jsme u
p. poslance postrádali. P. poslanec skončil totiž
reč svou povzdechem, že rolnictvo dosud je vlast-
ně v porobě a že ho tísní nejvíce černý kleri-
kismus. Při tomto výroku zapomněl p. Srdínko,
že rolnictvo české 100 mil. korun úroží se 2 mi-
liard potřeby svých dluhů naplácí klerikálům, nýbrž
ponejvíce židovskému kapitálu, kterému i minor-
rolníci za jidášský úplatek nabízejí ještě vodu
na mlýn. Kdyby se tak byl p. poslanec u této
v pravdě černé kapitoly trochu pozdržel, byl by
jistě posluchačům řekl nahlas to, co si vlastně
opodál od tribuny mezi sebou povídali. Ostatně
taková věc může se třeba při jiné schůzi dostati
na přetřes. Při konečném svém povzdechu o ško-
dlivosti klerikalismu musil p. poslanec s úmyslně
sambouřiti oči, aby neviděl, že dům, a jehož bal-

konu mluvil, je po obou stranách obklopen žido-
vskými obchody a domy. P. Srdínko měl v pravdě
skončiti řeč o nepopíratelné moderní otročině ro-
lnictva těmito slovy: „Rolník český perobotaje sice
již šlechtě rodové, ale dře se jen na šlechtu pe-
něží. Zrovna na balkóně moe těm židovský ka-
pital, který se v Hradci zcela nerušeně pod ochra-
nou pokrokové kluby ježkovitě roztahuje, za-
tím co politika děbáncová usiluje vyhladiti kle-
rikalismus“ — P. poslanec má rozhodně malý
rozhled v časových poměrech, což je neodpusti-
telnou vadou i u venkovského politika!

Slavnost maticí konala se 14. t. m.
za velmi krásné pohody za přispění téměř všech
spolků královéhradeckých a uspokojila především
pořadatele, jichž pracná námaha došla zaslouže-
ného uznání přímo obrovským účastenstvím z místa
i okolí. Nejvíce obdivovatelů měl zvláště skvostně
vypravený historický průvod z města na Střelnici,
jímž velmi obratně znázorněny zvláště různé fáze
rolnického stavu. Do městských sadů těžko bylo
se dostat těm, kteří jen málo se opozdili. Hlava
na hlavě. O různé atrakce bylo velmi pěkně po-
staráno. Velká regata večer na Lbhi přivábila nově
neobyčejný počet návštěvníků a vynesla Matici
též slušný příjem

Z Klicperova divadla. V předvečer
maticí slavnosti dne 13. t. m. pořádáno bylo
slavnostní představení Šubrtových „Probuzení.“
Byl to vlastně jen „m. krátký výťah“, neboť drama
bylo silně seškrtáno; při slavnostním představení
zajisté vše neodpustitelné. A co ještě více zará-
želo, byla naprostá někdy neznalost rolí, jež zvlé-
ště trapně působila v poledním jednání, kde si
každý vypomáhal, jak mohl. Dle všeobecného ú-
sudku toto představení nebylo nikterak slavnost-
ním, naopak nejslabším ze všeho, co jsme v této
sezoně od Jednoty „Klicpera“ slyšeli. Vysvětliti
to lze jednak přetřikem ochotníků — na studo-
vání dramatu měli právě týden času — jednak
saisonou již pokročilou. Jenom znamenitě před-
nesený prolov a dobře aranžovaný živý obraz
vnesly trochu té slavnostní nálady do publika,
nečetného zvláště v parketu a na sedadlech. Co se
orchestrálního sdružení týče, nerad bral bych ma-
odvahu při jeho dobrě váli; ale chce-li dosáhnouti
nějakého stupně dokonalosti, nesmí voliti skladby,
na něž nestačí.
Dr. Aliquis.

Výstava na obecné škole divčí. Na
obecné škole divčí a s ní spojené škole mateřské
koná se výstava ručních prací ve dnech 28. a
29. června.

Výstava v pensiónátě. Výstava ženských
ručních prací žáků pokračovací školy v pensio-
nátě císaře Františka Josefa I. upořádá se na den
28. a 29. června v místnosti přizemní č. 7. Vý-
stava je veřejnému obecnstvu přístupna.

**Ohlédnutí chemický kurs pro po-
keře, emkráre a příbuzné živnosti** odby-
vati se bude za součinnosti technologického musea
průmyslového v Praze ve dnech od 22. do
25. června 1908 v čítné městského průmyslového
musea v Hradci Králové. Vyučování jest bezplat-
né, od 1/2 do 5 hodin odpoledne. Účastníkům vy-
dáno bude vysvědčení o návštěvě kursu. *Zahájení
kursu* v pondělí dne 22. června t. r. o 2. hod.
odpo. Přihlášky do kursu, pokud ještě místo stačí,
přijímá říditelství musea.

Veřejná produkce ústavu pp. Ludvíka
a Ferd. Knepra v Hradci Králové dne 17. t. m.
Produkce takové ovšem jest potřebí posuzovati
jenom relativně, ba v jistém ohledu podlehá kri-
tice učitel ve větší míře než žák; proto mi ani
nenapadá zlomyslně vypočítavati náhodné chyby
účinkujících; naopak musím říci, že s většinou
programu byl jsem velmi spokojen; žáci činili
svým učitelům čest výkony veskrze zdařilými a
pečlivě nastudovanými. Jenom někde snad byla
volena skladba příliš těžká; to platí zvláště o
Moliereově koncertu. Jílkovo „Jaro“ bylo lépe
vynechati; nebyloť řádně nastudováno. Vysoko nad
niveau skoušky vyniklo č. 17. Arie z „Dinorah“
(elč. Miňiovská), kde javi se — dle mého úsudku
— pronikavý talent. Dobré nadání ukázalo též
č. 10. Bériotův koncert pěknou technikou č. 19.
Smetanovy „Obtínky“, obáhlý hlasový fond č. 20.
Arie Sarastra a Cavatina z „Židovky.“
Dr. Aliquis.

**Velká celoroční skouška hudebního
ústavu Mat. Nepřemého** v Hradci Králové
odbyvati se bude v sobotu dne 27. června o 4.
hod. odp. ve dvoraně Adalbertina.

Záložní úsporný ústav v Hradci Kr.
rozemlil právě prospekty na nových kuz 5000
akcií (zvýšení vlastního akciového kapitálu o K
2.000.000 —, tedy na K 6.000.000 —) dle usne-
sení mimořádné valné hromady ze dne 13. června
1908. Lhůta upisovací končí dnem 31. července
1908. Právo na dividendu od 1. ledna 1909. Ob-
nosy na akcie složené úrokuji se 4 1/2 %. Právo
na nové akcie mají nejprve staří akcionáři a to
na každé 2 akcie staré připadne 1 akcie nová p.
K 430 —. Domavadními akcionáři neupsané akcie
přenechají se upisovatelným neakcionářům po K
440 — (kurs na burze K 447 —/460 —). Přidě-
lení kuz provede se teprve po skončení sub-
skripci. Splátky: při upisování K 180 —, resp.
K 140 —, II. splátka K 150 — do 30. září 1908,

III. splátka K 150 — do 15. prosince 1908 na jednu akcii. Akcie upisují se u centrály v Hradci Král., filiálky v Semilech, dále Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Praze a u Ústřední banky českých spořitelů v Praze. Prospekt zašle každé z dotčených upisovatelů míst na požádání.

Stav vkladů Spořitelny královéhradecké. V měsíci květnu. Na vkladní knížky uloženo K 141.357 82, na vkladní knížky vybráno K 175.729 54, vklady koncem měsíce května K 12.457 609 04, na hypotéky půjčeno K 70 617 78, na hypotéky splaceno K 19 237 88, na hypotékách koncem května K 9.566.109 72, cenných papírů v zásobě K 2.138 000 —, uložené přebytky K 1 662.687 80.

Vend. Housík: Na bojštitel královéhradeckém. Básně, vydané ve prospěch chudých studujících c. k. středních škol v Hradci Král. nákladem B. E. Tolmana v Hradci Král. Cena 80 h, poštou 85 h. Spisovatel nepsal sice mnoho, ale psal s láskou nad ravy padlých vojínů. Vše psáno prostě, lehkou, až zpěvnou formou, aby verše byly vstavanou a snadno pochopitelnou četbou nejširším vrstvám. Přitom autor nespouští s očí dluhu, kterým si vykonal dívat se jako vychovatel mládeže. Sbírka ta bude zvlášť příhodná návštěvníkům pláni katastrofy královéhradecké.

O provizorní most vlastně boj dosud neustal. Zase vzplanula akce proti usazení obec zastupitelstva ze dne 15. t. m., jakkoli stavba již jest v plném proudu. O čem jest snadno vysvětlitelná rozdílnost 30 interesecht Jitřovy třídy, poněvadž teprve nedávno živnostníci a obchodníci stíženi svyšeným nájemným. Opovise však nezapomněla, že látka ke Grandu slibena již před 12 lety, že i později mluveno o jisté stavbě její, že zpracován i projekt téže. A tak ani nevíme, zda piloty nebudou vytaženy, aby se stěbovaly výše proti proudu.

Ústlechtilost národ. sociální projevila se téžné při návratu účastníků tábora nář. soc. na Chlumu. Na silnici v Plotištích obořili se rozjatení národ. sociálové na vracející se účastníky z matiční slavnosti v Hradci Král. Vychrlili na ně spoustu nadávek, že prostě ženy plotištské, výstupu přítomné, musely se zastati napadených. Patrně dostalo se rozjafancům na Chlumu důkladného pončení. Tábor byl velice slabě navštíven, ač alarmováno bylo kolik okresů. Klofát již nechtě.

Poutníkům na Sv. Horu dne 4. až 6. července z Hradce Králové — sdělujeme, že jízdní lístek i se vstupenkou vyřadil st. j. z Žitelic 7 K 50 h, z Libňova 6 K 80 h a z Vel. Oseka 6 K 20 h a možno ještě do 22. června se přihlásiti. Členové spolku půjdou s odznaky. Vlak vyjede jistě z Hradce Králové dne 4. července ráno o 7. hod. 50 min. — V Přibrami budeme slyšeti proslulé řečníky: dpp. Antonína Hoffmanna z Král. Vinohradů, P. Žáka S. J. a p. A. Drápalíka. — Podrobný pořádek v příštím čísle „Obnovy“. — Již nyní poutníků přes 400.

Ze ř. vdp. farářem J. Šrámkem! (Z ryznovského vikariátu) Smutná zahlaholily ve čtvrtek dne 11. června v Nebeské Rybné zvony, oznamující Jobovu zvěst o úmrtí kněze ode všech vášeného. vdp. bisk. notáře, vikar. sekretáře a zasl. faráře Jana Šrámků. Ač každý věděl, že pan sekretář, který před 2 roky byl raněn mrtvicí, stále chřadne, tož přece nikdo nechtěl věřiti zprávě tak smutné. Vdp. farář Šrámek jel ve středu odpoledne na návštěvu do Kameničné k svému bratranci, fidelemu učiteli p. Vejcelovi, netuše, že k večeru smrt přetrhne nit života jeho. Chystaje se na zpáteční cestu a rozloučiv se s p. fidelem, náhle klesl k zemi — mrtev. Veškeré pokusy obživovací ukázaly se marnými. Kdo vypoví nářek sestry, neteří a všech příbuzných páne sekretářových. Ve čtvrtek dopoledne byly tělesné ostatky, spočívající v těžké kovové rakvi, vdp. děkanem žambereckým Poláčkem a pens. farářem píseckým vdp. Fialou v Kameničné vykropeny a na periferii kolliatary žamberecké doprovozeny. V Pěčíně už čekal vdp. bisk. notář a farář Havla, který převzal kondukt a vedl jej až do Rokytnice, kdež opět výkrop vykonal intimní přítel v Pánu zesnulého vdp. vikář traktu králického a zasl. děkan Hlavsa za asistence dp. kaplana Konečného. K večeru konečně došel průvod do Neb. Rybné; mrtvý „jemnostpán“ vjížděl do své kolliatary oplakáván všemi osadníky. Ve všech osadách, kudy se smutný průvod bral, bylo slavnostně vysvááno. Vlastní pohřeb odbyval se v sobotu dne 13. června, který byl markantním důkazem, jakým sympatiím se v Pánu zesnulý těšil. Jako zástupce stáříkého kanovníka a vikáře traktu ryznovského vdp. V. Klepříka dostavil se vdp. vik. sekretář, bisk. notář a děkan Čížek z Dobrého, který ochotně a nezištně dovolil, aby nejstarší přítel zesnulého vdp. pens. děkan Hulata kondukt vedl a requiem sloužil. 28 kněží přišlo z blízka i dále, aby vzdali počtu mládeži svého a aby na poslední cestu „jemnostpána“ vyprovodili. Mnoho kněží omluvilo svou nepřítomnost různými církv. funkcemi. Již od časného rána braly se zástupy lidí do fary, aby naposled ještě spatřili umělavou, dobráckou tvář „ryznovského pána“. V 10 hodin započaly smuteční obřady

v domě smutku! Zde roztoučil se u otevřené rakve s nebožtíkem p. děkan Hulata slovy upřímnými a nehledanými. Loučil se tu otec se synem, jak starický řečník sám poznamenal. V chrámu Páně vdp. vikář Hlavsa promluvil o ryzím charakteru, o zásluhách o blechetném a obětavé srdci p. sekretářově. Úsedavý pláč ozýval se prostorami chrámovými, když věhlasný řečník jménem zesnulého loučil se s osiřelou osadou. Po skvostné smuteční řeči, po zádušních službách Božích a exquith nesených tělesné ostatky od kněží na blížký hřbitov, kdež po opětém výkropu spuštěna rakve v chladný klů ženě. Bylo právě poledne. Dozvučel volební chorál, vřidiny díky všem od vdp. vikáře Hlavsa, školní díky po té zasypaly hrob svého katechety kyticemi a smuteční hosté se zaroseným okem neradi opouštěli svaté pole. Rty všech přítomných šeptaly zbožnou modlitbu za spásu duše kněze nad jiné horlivého, kněze, který pro svou dobrotu a konciliantní jednání neměl nepřátel... Pohřbu zúčastnili se následující pánové: administrátor Imlauf, sekretář Čížek, kons. rada Rozinek, vdp. vikář Hlavsa, pens. děkan Hulata, děkan Poláček a pens. farář Fiala, děkan Tomíček, prof. Müller, kolliatový zesnulého farář: Krihl a Maobáček, Havla, Kubeš, Kubeš, Fiak, Kubánek, Pohl z Lukavice, Pohl z Liběrka, Wolf, Novák, Seic, Hvězda, katecheta Vosáblo a kaplani: Bibek, Rösler, Novohradský, Švorc, Konečný a Pechánek. Dile zavítal do Rybné v zastoupení nroz. p. hraběte z Kolovrat p. patronátů komissar Klimeš v zastoupení c. k. mistodř. rady p. Vojsčka c. k. ckr. komissar Trola, přišli zastupci měst Žamberka, Ryznova, Rokytnice, starostové místních i vřkolních obcí českých i německých, místní učitelstvo se školní mládeží, učitelstvo okolní české i německé, sbory hasičské z Rybné a z Řičky, spolek vysloužilců z Rybné, jehož členem čestným p. sekretář byl, nepřehledné zástupy obecnstva všech tříd. Byl to vakutku triumfalní, imposantní průvod pohřební, jakého tichá linsk kolliatura dosud neviděla. — Vdp. P. Jan Šrámek narodil se 5. července 1848 v Pileticích u Král. Hradce; po absolvování hradeckého gymnasia vstoupil do semináře, kdež byl r. 1872 na kněze vysvěcen. Jako mladistvý, nadšený novověcem ustanoven kaplanem v B. Oujezdě, kdež 4 roky blahodárně působil. Jmenován městským a zámeckým kaplanem v Ryznově n. K. Po 5 letech horlivé pastace ustanoven farářem v německé osadě Nebeské Rybné, kdež 27 let kn spásu duší svěřených obětavě plnil obšírné povinnosti a pastorační náborá. h Orlických spojenců. Byl miláčkem netoliko vikariálního kléra, ale i všech kněží, kteří v něm viděli bratra upřímného a obětavého, byl miláčkem německých svých osadníků. Ač rozhodným a upřímným Čechem, byl vždy spravedlivým k Němcům, kteří lnuili k němu láskou dětinou. Farář dím jeho, jak třešně p. vikář Hlavsa ve své smuteční řeči poznamenal, byl každému otevřen, pohostinství a štědrota p. sekretářova byla všeobecně známa. — On to byl, který bratřekou, upřímnou láskou mezi klérem ve vikariátu udržoval, takže vikariát ryznovský jest chvalně známý bratřekou láskou po celých Čechách. Kéž nebes Pán odmění věrného sluhu svého korunou slávy věčné! Tož přání všech těch, kteří měli příležitost poslati slutě srdce v Pánu zesnulého! Spi sladce, bratře milý, odpočiň v pokoji — po boji! Ave!

Pánům říšskému poslanci p. dr. Drtínovi a zem. poslanci p. Trojanovi, říd. učitel v Týništi n. Orli. (Odpověď na pokrokatkou schůzi). Nebylo mi dovoleno na všechny vaše protikatoické vtípy a útoky na místě odpovědět; proto doplnuji touto cestou, poněvadž péro se tak snadno uktičiti nedá, jak já jsem byl uktičen vašimi stoupenci hned při počátku řeči. Pravil jsem, že dle mého náhledu politika našich poslanců, místo co by se starala o zájmy voličstva, obrací se výhradně proti proudům „klerikálním“ (jak oni říkají), resp. proti proudům křesťanským. Hned však jsem byl vysván předsed. p. Smrtkou, abyoh mluvil k věci. Ovšem já jsem si byl, pánové, sám dobře vědom, že nemluvim k věc. vaš, poněvadž vaší věcí jest útočiti na katolickou církev a se-směšňovati její zásady. Zato však jako katolík mluvil jsem k napadané věci naší. Když jsem se dovolával svobodomyšlnosti vašich stoupenců, byl mi tedy vyměřen čas sedmi minut. Jen prý stručně a jasné! Tak natizoval p. předseda — po čtyřhodinovém útočení na naše katolické zásady. A k tomu všemu ještě jsem byl pterušován p. Smrtkou a jinými pokrokat: Shrnuť jsem tedy za takových nepříznivých okolností všechno pouze ve dvě odpovědi. 1. Proč učitelstvo stojí v prýech řadách v boji proti náboženství katolickému? Protože má dostatek zcela prázdného času. Učí několik málo hodin denně a má vlastně půl roku prázdniny. Proto si krátí dlouhý čas bojem proti nám. Na doklad, jež jste žádali, jsem uvedl, že znám pp. učitele, kteří si krátí čas jízdou na automobilu (p. učitel Smrtka z Vel. Čermé) a na motocyklu (p. učitel Koláček z Týniště) a při tom že ještě hrají kopanou — proti katol. církvi. — 2. Chcejí bojovat proti církvi odvrditi posornost občanstva od úřad. které podali semobému sněmu Ty jsou: svyšená sluháčko, akřáčení doby slušební, méně šká ve třídě, tedy více škol a učitelů atd. A tu se strhl povyk mezi pány učiteli. Patrně jsem tal do

živého. — Ze jsem uhodil, doznal nepřítmo sám p. Smrtka, když pravil, že občanstvo, které hlasovalo svorně pro resoluci, zajisté že také bude hlasovati pro lepší sociální postavení učitelů, ač bude žádáno. — Nejsem člověkem, který by jinému zviděl slepění postavě, ale vím, že poplatnictvo si dobře rozmyslí sáhnutí do kapsy ve prospěch těch, kteří svého úřadu zneužívají k protikatoickým štvanicím. — Pan dr. Drtina opakoval věci, jež obyčejně na svých schůzích mluvil. Prý „klerikálové“ místo pěstování vědy vymítali zlé duchy. Universitní profesor rozmaroval jednu historku dobrě půl hodiny, užívaje nechutných vtípů k pobavení svých stoupenců. Dále mluvil o indexu, upalování atd., zkrátka výhradně věci, jež jsem četl před 10 lety v Červánkách. Bezděky mi napadlo, že snad již tenkrát p. dr. Drtina své vědomosti do Červánků ukládal a nebo že je z toho listu teprve čerpal. Pan prof. uváděl, že prý klerikálové brání vědu a pokroku tím, že snaží se zabaviti spisy, které otevírají lidu oči, uváděje také známou brožuru Wahrmondovu. Pane professore, já jsem měl chlapce učedníka, který si objednal spisek „Muž a žena v manželství.“ Já jsem spisek ten zmíněnému chlapci odebral, tedy zkonš. koval. Dle náhledu vašeho omezoval jsem tedy toho chlapce ve „svobodném badání.“ Táž se vás: byl by spisek ten onomu chlapci prospěšný? A dále nepodobají se mnohé spisy a knihy zmíněnému spisku? A nepodobá se mnohý člověk dospělý tomu chlapci ještě nedospělému? Dále jste, páni poslanci, pravili: „Nechceme takové náboženství. My chceme náboženství pravé, které je v nás samých, v našich srdcích, náboženství, které zpřijemňuje a okrašluje život člověka.“ Tedy zcela správně dle učitelských novin, které napřaly: „Na nebi ani na zemi není pro vás, lidé, jiného božství a jiných bohův, nežli kterým si sami jste nebo máte býti.“ (Dle učitelských novin jest člověk bohem, a dle socialistických listů jest zase zvířetem, tedy je vidět, že pravda bude nejspíš asi aprostřed.) A dále píší učitelské noviny: „Neuť jiné věčnosti, než kterou už prožíváte. Neuť jiné náboženství, nežli sliti a okrašlovati život svůj.“ Věru těchto zásadám, hledíte se dostat na křesla poslancecká a ministerská, abyste mohli užiti toho vašeho náboženství a co nejlépe okrášlit život svůj. Pak se, pánové, nedivte, že to vaše náboženství leckomu se líbí, pak se nedivte, že toto vaše náboženství tak se ujímá a že každý snaží se užiti tohoto světského nebe a toho vašeho boha, třeba na úkor druhého. Ale kam to povede? Pak se nedivte, že toto vaše náboženství ujímá se v prvé řadě mezi vámi samými, kde učitelé denuncují bezohledné učitele (dle J. Metelky, členu zemské školní rady), aby se zalibili těm páncům nahore v domněni, že to bude stupínek k postoupení, jímž by se život lépe okrášlil. Ze k takovému náboženství směřujete, vysvítá z toho, že jste si odhlasovali resoluci společně s agrárníky a jinými stranami tak zv. pokrokovými, ve které se výslovně praví: „Žádáme odstranění náboženství ze škol.“ Pak ovšem ustoupí náboženství vaše. Nechtěje věřiti ani svým očím, žádal jsem pana předsedajícího, aby dal zvlášť o tomto bodu hlasovati, což pan předsedající učinil a dodatek ten přijat všemi hlasy až asi na čtyři rozhodné nasínce, kteří se nebáli při opětém hlasování hlasovati se mnou proti. Tož zajisté páni agrárníci nebudou tvrdit, že nejsou pro vyloučení náboženství ze škol! Vždyť si to se svým posl. p. uč. Trojanem a p. Kubcem, starostou z V. Petrovic, který mimo agr. poslance p. učitele Trojana učinil prohlášení, že jdou se všemi pokrokovými stranami ruku v ruce, také odhlasovali. Takto tedy sdělnji aspoň něco z toho, co mi říci nebylo dopřáno na schůzi. Bylo předsednictvem oznámeno, že účastník na schůzi té bylo 700; když někteří nechtěli věřiti, pravil jeden z panů učitelů: „Vždyť jenom nás učitelů je na pět set přítomno, tedy je to možné.“ Tu mi teprve ovšem bylo zcela jasno, proč by zde sebe bystřejší opovise byla zcela marná. Pokrokové učitelstvo ovšem nebude hlasovati samo proti sobě. — Martin Týpít, mistr kovářský v Týništi n. Orli.

Zahradní zábava v Kostelci p. Orli. Katolická Jednota v Kostelci n. Orli. pořádá zahradní zábavu v neděli 21. června 1908 v zahrádě p. K. Marka v Široké ulici s koncertem úplné vojenské kapely pluku č. 42. za doprovodu řízení p. kapelníka. Další bohatý program tvoří: 1. Zpěvy: a) Tomáš: „Na jafe.“ Smíšený sbor. b) Hřtmalý: „Za šera“ Sbor. c) Pivoda: „Žofinský valčík.“ Smíšený sbor. d) Boubela: „Zlatá pravidla života.“ Smíšený sbor. 2. Kuplety panů a dam. 3. Solové výstupy. 4. Tombola, loterie, pošta, řadové, kolové, národní tance a mn. j. Občerstvení obstará dobře zásobený bufet. Začátek určité ve 8 hod. Vstupné 80 hal. osoba. Za příznivého večera zábava s koncertem potrvá do 11. hod. večer v zahrádě při lampionovém osvětlení a ohňostroji. P. T. členové a P. T. členky (P. T. členové s bicykly, v ástrojích, P. T. členky v národních krojích) shromáždí se určité v půl 8. před Rabátemem. Podrobný program obdrží každý na požádání u vedou. V pádu nepřiznivého počasí vše v červenci.

Abiturienti litomyšlského gymnasia z r. 1893. pořádají sjezd svůj i svých sp. lužáků z let 1885—1893. v Litomyšli ve dnech 8. a 9. srpna t. r. Blíží pořad oznámí se zvlášť.

Dotazy, vyřídil a přihlášky přijímá V. V. Jeníček v Čáslavi. Pořadatelstvo zastupují Ferdinand Wolf, c. k. hejtmán auditor v Josefově, JUDr. Ant. Ferkl, c. k. kancipista při c. k. okres. hejtmánství v Plzni a V. V. Jeníček, učitel a redaktor v Čáslavi.

Z Kout u Poděbrad. Den 8. června t. r. zúčastně památným pro katolickou obec zdejší. Po čem jsme toužili, stalo se skutkem; nřdp. biskup královéhradecký zavítal aspoň na chvíli do naší obce. Pan biskup rád nám vyhověl a přijel k nám mezi své věrné katolíky. Obec oddala se, pokud možno bylo, ve slavnostní háv, aby důstojně uvítala svého arcipastýře, který na cestě své vísitací z Činčevsi přijel k nám v pondělí svatodušní v průvodu vys. důst. p. kanoválka dra Soukupa a dp. ceremonáče Huráně spolu s místním našim p. farářem L. Kalinou. U sochy sv. Jana Nep. uvítán byl nřdp. biskup veškerým obyvatelstvem obce zdejší v čele se všemi členy obec. zastupitelství, místní školní rady, slav. sborem hasičským, veškerou mládeží školní za vedení vřt. p. řídícího J. Řeháka, řadou družiček u přítomnosti hojných účastníků z obcí okolních. Slovy upřímnými promluvil ku vzácnému hosti zasloužilý starosta zdejší p. J. Kout. Neméně upřímně, sřejně jsa dojat, odpovídá nřdp. biskup; těší jej ta výzdoba obce, těší jej to nezlčené vítání. Slibuje pamětliv býti obce, tak věrně mu oddané. Po krátké modlitbě, vykonané uprostřed improvizovaného háje kolem nádherně vyzdobené sochy sv. patrona, dal sobě představiteli jednotlivé sousedy, s nimiž promluvil. Žehnaje pak všem, kráčí průvodem na konec obce a dojat přítomností všech, ještě jednou děkuje a v pohnutí sřejně odjíždí. Zvláštního lesku pohybu p. biskupa dodala přítomnost slovatného p. dvorního rady Salicha a vysoc. důst. p. probošta Závodního z Poděbrad, kteří do Kout na cestě z Činčevsi zavítali. Nřdp. biskup zastavil se i na zdejších hřbitově, kdež dle daného slibu pomodlil se za naše zemřelé. Zde pozornost jeho vzbudila nádherná hrobka rodiny statkáře p. Víta Lazara. Spole pochválil vzorný pořádek na hřbitově. Dlouho a dlouho vzpomínati budeme s povděkem nřdp. biskupa Doubravy a za návštěvu jeho voláme srdečně: „Dlouho buď zdraví!“

Ze Soběslavi. V pondělí Svatodušní 8. června rozloučil se s námi náš milovaný duchovní správce vřdp. František Kašík, nynější děkan v Ronově nad Doubravkou. Želíme velice jeho odchodu; vždyť strácíme v něm horlivého kněze, pravého bojovníka pro víru a vlast. Působiv dvacet a pět let na osadě naší, trávil v ustavičné ušlechtilé práci a obětavě láse pro duše sobě svěřené. A jak mnoho dobrého vykonal, nemůžeme ani vypsat. O jeho činnosti svědčí náš farní chrám Páně, dříve tolik chudý, nyní tak krásně vyzdobený, všemi potřebnými bohoslužebnými rouchy opatřený! O vřdp. děkana platí slova: „Hospodine, miloval jsem okrasu domu Tvého a místo slávy přebývání Tvé!“ Založil Jednotu klanění se nejvyšší Svátosti. Bohužel, že nedošla šlechtetá snaha jeho všude ohlasu a uznání. Leč on nepracoval pro odplatu lidskou, ale z lásky k Bohu svému. Protož vzdáváme Vám, veleddstojný pane, díky nejvroucnější za všecku péči a lásku, přejíce Vám, aby Pán Bůh všemohoucí, který dává všem, byl odplatitelem Vaším jak zde na zemi tak v životě věčném. Přejeme mnoho zdraví a voláme: Na brzkou shledanou! Jednota a spolek Marianský a Prokopský.

Z Čáslavě. Koncert, který pořádala řemeslnicko-živnostenská beseda ve prospěch povodní postižených, netěšil se takové návštěvě, jaké by byl šlechtetný účel zasloužil. Místo čistého výtěžku prý deficit, a to dosti značný. Patrně, že místo ke koncertu volené našemu obecnstvu se nezamlouvá. Ztratily totiž právovarečné lázně dávno tu přitažlivost, které se těšily. Příčiny jsou ovšem přemnohé. Vedle toho i obecnostvo naše zmlsané koncerty kapel, jež dobyly sobě jména širokého, těško lze získati pro vylechnutí hudby vesnické, byť i nad ostatní podobné hudby vynikající. Škoda toho šlechtetného účtu. — Vážný ředitel choru p. učitel J. Bok resignoval na svoje regenschorství. Jednak choroba, kterou byl stížen, jednak i „přízeň“ rozličných jeho „přátel“, bohužel prý i kolegů a kolegyn donutila ho, aby se toho úřadu vzdal. Ve svém působení snažil se, pokud poměry zdejší dovolovaly, udržeti hudbu církevní na tom stupni, na jakém v okolních městech jest pěstována. Že snad vždy nepodařilo se mu vše, jak by si ten neb onen byl přál, nebylo jeho vinou, ale vinou okolností, které byly nad jeho síly. Doufáme, že snahy jeho budou spina usazeny, až předávati bude svůj úřad novým rukám. — Padesátileté narozeniny p. purkmistra a zemského poslance JUDra Zimma oslaveny byly všemi korporacemi, jichž jest předákem neb členem. Byl stál na politické půdě směru našemu se vymykající, přece mnohé vlastnosti jeho a práce zasluhují, abychom i my věnovali mu čestnou vzpomínku. — Příchodem do Čáslavě neb cestujícím, vlakem projíždějícím stanicí čáslavskou, činí nemalé gaudium nápis na ohradě za sokolským letním cvičištem, hlásající takovým písmem: „Budem dlešit? — Ať co zbyde!“ K informaci dodáváme, že jedna se o osobní kontroverzi, která povstala v posledním zasedání obecního zastupitelstva, v němž p. Skřivánek, majitel domů a starobních míst v těchto místech, žádal, aby kamenem z náměstí vyvozeným

vyděláno byla tato ulice, a na žádost svou dostal z místa purkmistrovského odpověď, že stane se tak sbytkem kamene, který přebude při vydělávání ulice v plánu určených. Přáli bychom všem majitelům domů, stojících v blátivých ještě ulicích, aby bylo téžkostem jejich odpomoženo. Ovšem že poslablé finance města to tak hned nedovolí, a proto asi také vřzku tato na prknech veřejné oblašené kyselost v pokoji a klidu skončí. — Maturní zkoušky na zdejším c. k. gymnasiu počnou 11. července za předsednictví c. k. ředitele z Nřm. Brodu p. Štefánka. Zkoušky podrobí se 18 abiturientů.

Z Remova u Čáslavě. Dne 14. června vystoupil u nás katolický spolek z Čáslavě poheetinsky v divadelním představení. Dáván kus „Zahycen proudem“! Jest to kus se života, založený kluboko na sociální otázce. Velmi trefně vyjadřuje a vystihuje zbědované poměry společenské nynější doby, které spočívají na morálce bez Bůha. Soubra provedena přesně do všech nejmenších podrobností vesměs všemi členy. Divili jsme se neobyčejné rutinovanosti a elegantní lehkosti v pohybech a v jednání. Velikou zásluhu sluší přičísti vřp. Otak. Semerádovi, kaplanu z Čáslavě, který kus cvičil. Všem ochotníkům vzdáváme ardečný dík a těšíme se, že nás zase brzy příjemně pobaví. Čistý výnos t. j. 200 korun, odevzdán místnímu p. starostovi s podotknutím, aby jich použil na poškozené povodní letošní ve farnosti Ronovské. S pochvalou sluší podotknouti, že také náš milý p. říšský poslanec Frant. Šabata zaslehl vstupné do divadla 10 K. — Vzhledem ku zprávě, že by p. poslanec Šabata při povýšení naší obce na město ani přtem nehnul, jak bylo v čáslavském listě prohlášeno, dovolujeme si podotknouti, že o povýšení jednalo se už dlouho, ale akta ležela v ministerstvu a teprve po vybidnutí sl. obecním výborem intervenoval p. posl. Šabata v ministerstvu a v 6 nedělích byla pak záležitost vyřízena. Tak se to má dle pravdy ovšem té skutečné, nikoliv čáslavské.

Z Měčova. V posledním čase ozvala se znova pokrokatko-sociálně demokratická dušička v pardubském orgáně a zle se pustila do sousedů, vyčítajíc jim piti. Že se dotýčený dopisovatel nezarděl! Vždyť přece jest známo, že v piti by ani jeden ze zdejších souseď nemohl s ním konkurovati a alkohol dodá mu často takové kuráže, že ani o revolver nedbá. Ostatně vypije-li si kterýkoliv souseď sklenici piva, také si na ni poctivě vydělá a ji zaplatí. A to je hlavní. Jiný pije a starost o placení ponechává hostinskému. Inu on je v tom asi také ten pokrok. K charakteristice pokrokových a soc. dem. dopisovatelů sluší i to, že když představený jejich je napomene, hrubě odsekou a když pak, nemoha s nimi ničeho svěsti, u nadřizených úřadů si postěžuje — je denunciantem. Krásné nám to světlo vřháží na horách!

Volnoškolská resoluce v Kutné Hoře. Že skutečně na kutnohorské schůzi dne 7. t. m. jednalo se o volnou školu, toho důkazem jest resoluce té schůze, v níž se praví: „Škola obecná jako útav všeoárdní musí býti vymaněna ze všech úzkoprávých vřvů byrokratických a církevních a protože sobě přejeme, aby ve volné na všechny strany škole vedl mládež k lepší budoucnosti volný učitel na základě vědy a morálky, jak kulturní vývoj přítomné doby ukazuje, odsuzujeme s rozhořčením klerikální útoky poslední doby na svobodu učitelstva.“ Za souhlasnosti p. posl. Švejka, a jeho souhlasem přijata resoluce, domáhající se volné školy. Pan poslanec zajel tímto způsobem hodné v levo, snad dále, nežli sám původně zamýšlel. Nám pak jest to dokladem, že v náboženském ohledu k poslancům agrární strany žádné důvěry míti nemůžeme.

Z Kutnohorska. Kutnohorské extempore poslance na říšskou radu snad přece ořese konečně svědomím mnohých ještě váhavých katolíků. Aspoň způsobila zpráva o kutnohorské schůzi na mnohých místech silné rozehřívání a četní katolíci litují, že odevzdali hřsu svého muži, který takovým způsobem dovolil si je udeřiti v tvář. Domnívá se patrně, že katolíci všecko snesou a že včas potřeby zachrání ho jeho přátelé z řad evangelíků, jímž je dobrým přítelem a jejich věrným přísluhovatelem. I agrárníci nemohou pochopiti, že jejich předák tak náhle barví se ze zelena na krvavo a v pose robespirovské kašá si rukávy na katolíky a na duchovní, z nichž přemnozí zachraňovali mu svým vřlvem mandát proti sociálním demokratům. Ostatně prý takové skoky v přesvědčení nejsou u tohoto zástupce lidu nic nového. Ukázal to a ukazuje to stále, tak že ve vlastní obci mají ho už až po krk a ti přece snají ho s hodné blízka a v nedávkách. Jest potřeba, aby všichni vážní pracovníci katolíci se probudili a pak se může státi, že p. poslanec hopne hesky z vysoká a že ho od značného úrazu ani „peřina“ nezachrání. Nuže chutě k dílu, ušme se od jiných stran. Sociální demokraté a národní dělníci neděli co neděli pořádají schůze na venkově a mají již rozestřenou celou síť organizací a katolíci spěti nepřestanou?

Vělelufský kurs v Přepýšicích. Dne 14. června odřývána byla první část. Po zřáfíleném lekškém kursu očekávali jsme s napjetím, co nového nám opřt p. Králíček poď. A hned v první hodině byli jsme skutečně překvapeni. Hlavně ada-

filé preparáty různých částí těla vřelého, které sám p. K. zhotovil a ješ v drobnobledu 500X byly zřetěšeny, každého účastníka neobyčejně zajímaly. Po probrané látce theoretické odebrali jsme se na vřelín p. K. Za podřvanou stojí tento vřelín. Tak pěkně zařizený a v tak vzorném pořádku jsem vřelnici žádnou neviděl. Již samo místo na zahrádě je srovna ideální pro vřelíčky. Pan K. mi odpustí tuto chválu, neboť nikterak nepřeháním. Každý účastník kursu snadně rozřší vědomosti své o vřelafení. Jeť p. K. theoretik a praktik na slovo vzatý a v obojm málokdo se mu vyrovná. Pak jeho způsob vřelafení je skutečně zvláštní a při tom tak jednoduchý a snadný, že jde vše jako hračkou. Kdo chceš se naučit moderně vřelafiti, kdo shlednouti chceš moderně a při tom jednoduše zařizený vřelín, přijď a věru litovati nebudeš! Nabudeš nové chuti a zřetěšené lásky k svým vřelíčkám. Přřstí kurs odřýváu bude 29. června. Jednati se bude mezi jiným o chovu matek, v kterémto chovu jest p. Králíček specialistou. — Účastník kursu.

Volná myšlenka v Jilemnici. Volní myslitelé svolali u nás dne 14. června veřejnou schůzi, na které mluvil „posledních útociích klerikalů na školu a učitelstvo“ dr. Bartošek, redaktor „Volné školy.“ V řeči asi 1 hod. trvající líčil, že největší nepřátelé školy a učitelů jsou biskupové a kněží, kteří pracují o to, aby návřtáva školy zvlášť na venkově byla snížena, aby děti nenabýly všeobecného vzdělání a oni tak hloupým lidem mohli vládnouti. Učitel a kněz nemohou spolu ve škole jako dva extrémy vyučovatí a proto kněz, který učitele „ujatmuje“, ano svým vřlvem i místa zbavuje, musí ze školy ven, aby se děti mohly volně vzdělávati. Za svou řeč sklidil od přítomných sociálních demokratů, jichž zde bylo hojně z Vřchové, Sytové a Hájd, ano až ze Semil, veliký potlesk, kterého se i slechny učitelky, jichž jména prozatím neuvádíme a které na přimluvu pana děkana u nás místa dostaly, zřetěšily. Z přítomných kněží přřšel ku slovu toliko vřp. Konečný, který ze stanoviska legálního věčně a stručně objasnil, jak malou moc mají biskupové a kněží na školy; domněle pronásledování učitelé byli nikoli vřlvem kněžským svých míst zbaveni, nřbrž probřšli se jak proti zákonem předeřsané přřaze, tak i proti základním školním zákonům. Proti těmto věcným důkazům, citíce se poraženými, vyvolali soc. demokraté hluchnou bouti, při níž se zvlášť vřznamenal propadlý říšský i zemský poslanec Kulička ze Semil, který při líčení affairy Wahrmondovy položil na stůl před pana c. k. komissáře v Německu tištěnou a u nás zapovězenou brožurku Wahrmondovu. Dp. Konečný osvědčil v obranné řeči své nadání, v boji obratnost, v důkazech pádnost a přesvědčivost, zvlášť p. Kuličku, který mu stále do řeči skákal, několikráte zpražil, což však tohoto neodstrašilo; odvřžil se tvrditi docela, kněží že káší, kdo poruší přřsahu, že musí do roka umřti. Dp. Konečný ho za to odbyl, aby se naučil dříve „věřim v Boha“ a s takovými klepy aby nař nechodil. Pre strašný řev nemohl své výklady dp. Konečný dokončiti a musel se vzdáti slova, načež přítomný dp. farář ze Mřičné vřval katolíky, aby schřzi opustili, což se ihned stalo. Volná myšlenka žádá volnost jen pro sebe.

Z hospodářského ruchu na Chotěbořsku. Dne 8. června odpoledne v Chotěboři byla valná hromada hospodářského spolku. Bylo přítomno přes tři sta členů. Volilo jich 243, 100 členů se nedostavilo. Zvoleni byli: předsedou p. t. Vaněk, starosta z Přibramě, I. místopředsedou S. Průša, rolník z Vepříkova, II. místopředsedou p. Cimpl, starosta z Hřnboké, jednatelem p. farář Vlček, pokladníkem p. učitel Vřk. Členové výboru: Adam, starosta z Cachotína a poslanec, Beneš, starosta z Počátek, Drápalík, starosta z Oudav, Jelínek, rolník ze Lřbůty, Lang, rolník ze Sedletína, Hřbelbauer, starosta ze Střřžova, Mejstřík, rolník z Ostružna. Před volbami předácel p. posl. Adam o zemském pojiřtřování, p. farář Vlček o obilním skladiřti okresním. Přijata byla resoluce, vřbzející poslance, aby se přičinili o usákonění zemské pojiřtřovny. Přijat návrh, aby řtřřl rolníci byli vysláni prohlédnouti nejblížší obilní dvř skladiřtř, ježto ku přřpravám mřše se přřkročíti jen tehdy, až věc bude všestranně prozkoumána, aby pak před rolnictvo mohlo se přřjiti s určitými návrhy. Po té jednalo o změně stanov, které s přřlůžnými doplřky zasláay byly k c. k. místodřitelství.

Pouřevání hasičů pokrokovým učitelem v Pohořl. (Opodřeno.) Dne 31. kvřtna uspořádal sbor dobrovolných hasičů v Pohořl. o-slavu na památku svého třicetiletého trvání. Dopoledne po uvřtání bratrských jednot hasičských konány slavné slůžby Boží v místním kostelíku. Po společném obědě nastoupen pak ke 3 hodině pochod do parku proti obec. hostinci. Zde pan velitel místního sboru, svřtav ještě jednou veřkeré přítomné, nastřnil stručně dřležitě události od založení sboru a vzpomenuv vřběně zasloužilých členů sboru, udřlil slovo slavnostnímu řetřici p. říd. učitelu J. Pilnámu z Dolní Rovně. Tenřřř nřjav se slova, vřřlil řetř a blahodřrnou činnost řetřského hasičstva. Připomenul, jak se hasiči jindy a jak se hasi v nynějši době. To všecko nálo. Ale

najednou jako by zapomněl, při jaké slavnosti mluví, k jaké řeči byl poslán; skrátka pokusil se vnést několik paprsků do naší „tmy“. Uhnul na pole politické, jako bychom při nedávajících volbách dostali různé stranické řeči neslyšeli. Pan Hrdí tedy musel vnášeti svoje ubohé pokrokové nápady k zbytečnému roztrpčení i k slavnosti té, která měla vzájemnost utužovati a nikoli rozptylovati. Pan Hrdí nštědil zde přítomným hasičům katolického přesvědčení kopance, říká: „V českém národě mohl potom teprve skvětati pokrok a vzdělání, když vymaněna škola z vlivu a ruky klerikalismu.“ Myslí-li pokrokový pedagog že dějiny českých neznáme, jest na velikém omylu. Pane Hrdí, vy přece máte vědět velmi dobře, že právě v době katolické za Karla IV. založena universita pražská z peněz Karlových a z peněz kněžstva; máte vědět, jak Palacký chválí znamenitou kulturní činnost klášterů, co všechno za Karla nábožného postaveno, vytvořeno, vymalováno. Jen v samé Praze v době „klerikální“, předhusitské, bylo 25 veřejných škol, které šířily vzdělání velmi dobře. A když „vymaněna škola z ruky klerikalismu“, tu husité jmění university rozestřeli, tak že pak universita s několika obmezenými a bídně placenými professory byla cizinec pro posměch. Ano, šílil se „pokrok“. Cepy a ohně tábořské barbarsky ničily to, co „klerikál“ Karel a největší píli stavěl. Pobouřeni staroslavny Vyšehrad; do Karlštejna, nejkrásnějšího to hradu střední Evropy, vyměřovali husité dle adelení Palackého sta soudků smradu — snad aby ukázali, jak se jim umělecký odkaz Otce vlasti líbí. — Ale vy jste řekl ještě něco horšího. Odvážil jste se zlehčiti památku vznešeného Otce vlasti tím, že jste podle vzoru agrárních prolhanů prohlásil, že v době Karlově byla poroba českého lidu nejvíc utlačena. Pro vás tedy neplatí slova dra Kalouska, Tomka a Palackého, kteří svorně prohlašují, jak Otec vlasti zmužile hájil práva seelská proti spupné šlechtě, jak hleděl sedláky vymaniti z absolutismu patronátních soudů, jak tenkrát seelské hromady byly postrachem šlechty. Vy jste podle všeho „studoval“ dějiny roboty podle předmluvy k agrárnickému programu, kde se též nachází nestydatá pomluva Karla IV., která jest tronfálním kopancem historické vědy. To jste měl dle spravedlnosti říci, že skutečnou porobu přinesli lidu teprve šlechtici husitští a protestantští, kteří, obohacivše se skonfiškovaným jméním duchovenským, nevěděli, co pýchou dělati. — Také jsme od vás musili slyšeti hájení „pokrokové“ Francie — a to na hasičské slavnosti! To jste nepověděl, že dle zpráv samého pokrokového tisku nyní dělnický lid tam je přímo zoufalý nad vysavačstvím a bezcitností bohatých radikálů, kteří jmění církevní skonfiškovali. Proč jste, opatrníku, nepověděl, jakými dobrodinci rolnictva jsou židovští bursiáni a ti socialisté, kteří na trzích rozkazovali obudým seelskům, zač mají prodávati maslo? Tenhle pán pak má učiti dějinám českou katolickou mládež! Koztrpčení proti jeho nepravdivé řeči bylo veliké. Může býti rád, že my katolíci jsme snášlivější než pokrokoví učitelé, kteří si osobují nad nášimi dětmi tak velika práva. Vždyť jejich list „Čes. Učitel“ docela nepřiznával práva rodičům, aby směli věšepovati náboženství do duší svých dětí. Pak prý štveme my „klerikálůvé“! — Hasičové čekali vítají do svého středu každého člověka dobré vůle, ať již má jakékoli přesvědčení; leč nechťají, aby stranické drážnění přešlo i do sborů. Vy jste jako posvaný host znevil důvěry valně většiny hasičstva. Prodává jste zboží, které u vás objednáno od sboru nebylo. — Jinak slavnost vydatila se překrásně. Všichni hosté byli spokojeni, že bylo o uš levně a vzorně postaráno; počal bylo překrásně. Jen ta řeč, která měla vzbuditi nadšení a svornost, rozladila. Podruhé budeme ovšem opatrnější. Dík všem, kteří se o zdar s pečlivou námahou starali! — Jeden hasič.

Různé zprávy.

Wahrmond jmenován profesorem církv. práva na něm. universitě pražské. Vplane u nás rozšíření téže formy jako v Tyrolsku? Nejlepší cesta tato: dokázati věcně a přesně zámýšlené protivědecké přemety Wahrmondovy a přislíbené memorandum předložit na kompetentním místě s dotazem, jak usvědčený z vědecké nepoctivosti a zneživání vědy k stranické politice může býti zneživán učitelem vysokého učení. Tot cesta nejdůstojnější, která alibuje výsledek nejistější. Mohou proti ní sami pokrokové protestovati?

Boj posnaňských Poláků o rodnou půdu věru vzbuzuje podiv. Na jedné straně bezohledná pruská osídlovací komise s kapitálem na 800 milionů marek, na druhé pak straně vlastně polští Poláci s hrotem 15 mil., boj obra s trpaslíkem, na život a na smrt. Polské parceláční banky v Poznani v nepatrnosti své vzepřely se směle stotmillionovým fondům osídlovací komise, neděle se ve všem pruským úřadům, a hle, v boji o půdu stáli vítězi (jak, že příměstek polské půdy v minulých 10 letech činil přes 80.000 ha a osídlovací komise v poslední době s polských rukou již vlece ani kousku půdy zakoupiti nemohla. Proto ovšem vláda pruská přispěchala osídlovací komisi na pomoc s vyvlastňovacím právem. Do boje za půdu

polskou vstupili nejdříve ústavy šlechtické. Když však postup šlechty zdál se býti většinou národa příliš zdolnávý, přispěchali na bojiště ústavy městských podnikatelů, kněžstvo pak se svými ústavami seelskými účastnilo se činné boje teprve od té doby, kdy národ počal se udiveně tázat: proč vzdaluje se vlastně kněz boje o půdu, kněz, jenž náti půdu, naše venkovské poměry nejlépe zná? — Zde patrně viděti, že peníze nejsou všechno, že zhoubný vliv kapitalismu dá se přemoci něčím jiným, totiž organizací utiskovaných. Poláci podali nám příklad, jak velikou moc představuje při krajní obtávosti a bezohledném využití i kapitál sebe menší.

Jubilejní průvod ve Vídni konal se v pátek za účastenství asi 12.000 osob. Průvod trval tři hodiny, po kteroužto dobu císař stál a živě odpovídal na pozdravy. Slované byli při průvodu velmi slabě zastupeni a ohledem na německo-nacionální zřivost. A k Slovanům, kteří se průvodu účastnili, zachovalo se slavnostní komité nešetřivě a beztaktně. Na př. když Rusíni a Dalmatinci přijeli do Vídně, nikdo se o ně nestaral, tak že poslanci se jich museli ujet, aby dostali aspoň bídné noclehy a akrovně zaopatření. Pořadatelstvo průvodu ale také pohorělo. To počítalo na veliký zisk, ale bude mít deficit asi téměř na půl milionu K. Neprodalo se přes 40.000 lístků pro diváky na tribunách, zvláště těch, jež se měly prodati za 6 K. Zaznamenati sluší, že dvě stě Rumunů, kteří přišli do Vídně na jubilejní průvod, navštívili také hrobku císařskou, kdež ověnčili rakev zesnulé císařovny Alžběty — jediná, kteří si vzpomněli. Loyální Vídeňáci — zapomněli.

Zvýšení lihové daně a úprava údelů zemských fondům jsou nové osnovy zákonů, které náš finanční ministr předložil posl. sněmovně. Dosed skládaly se údelý zemím ze dvou položek: 1. účast na výnosu daně lihové ve výši 20 K na 1 hl, což činilo 19.2 mil. kor. ročně; 2. dotace z výnosu přímých daní osobních. Dosed tato dotace kolísala dle výše výnosu a činila r. 1907 K 12.57 mil. Údelý zemím z lihové daně budou nyní zvýšeny tak, že zemím připadne z celkové daně 140 K 50 K, čili 35.72%, celého výnosu. V r. 1909 činil by tento podíl zemím asi 46.3 mil. korun a tato suma stoupala by vzrůstem konsumu lihu. Ale právě země kulturnější mají konsum lihu, totiž kořalky malý, tak že některé země budou mít údelý větší, než obnáší schodek jich finanční, budou mít přebytek, kdežto ku př. Čechům zůstane schodek asi 10 mil., který vyžadovati bude nové úhrady; tak na př. Čechy obdrží v r. 1909 z výnosu lihové daně 8.9 mil. a Halič 15.4 mil. kor. Tím jasně se ukazuje, že ozdravení zem. financí nebude takto provedeno. Dle druhé položky údelů z výnosu přímých daní osobních stanoví se určitý obnos 7.34 mil. kor., který bude v každém roce stoupati o 2.5%. Celkem obdrží země r. 1909 53.7 mil. kor., kdežto v r. 1907 činily údelý 31.7 mil. kor. Zlepšení činí tedy pouze 22 mil. kor., z čehož připadá na Čechy jen asi 4.3 mil. korun. Vedle toho stanoví se v zákoně pevné levý a realních daní, které již dávno dosáhly maximální přípustné výše. Slevy pozemkové daně stanoví se pevně na 15%, takže tato daň činí nyní 19.3% z čistého výnosu. Slevy z domovní daně činí 12.1%. Změna tím není účinná žádná, pouze bude třeba zvýšiti přírůstek zemské a obecní, aby finance těchto korporací neutrpěly újmy.

Duchovní cvičení na Velehradě. Jako minulá léta tak i letos budou se zde konati duch. cvičení tímto pořádkem: Pro paní a panny od 15. července večer do 19. ráno. Kněžské od 3. srpna večer do 7. ráno. Učitelské od 17. srpna večer do 21. ráno. Pro studující středních škol 2 nejv. třídy od 24. srpna večer do 28. ráno. Pro inteligenty akademické od 31. srpna do 4. září ráno. Kdo se jich hodlá zúčastniti, přihlas se koresp. lístkem na adresu: „Kolej Tovaryšstva Ježíšova“ na Velehradě.

Vypuštění jezera Fucinského jest největší meliorační italskou a jednou z největších meliorací evropských vůbec. Vypuštění dal provésti kníže Torlonia. Jezero to leží 670 metrů v Apenninách nad mořem na úpatí Abruzzi, kolem obklopeno horami. O odvodnění jezera pokusil se kníže Alex. Torlonia již v roce 1854 a odvodnil plochu, na níž stálo vody 18 metrů, tunelem 7 km dlouhým, vedeným hřbetem horským do řeky Livry. Za 10 let bylo odvodnění celé ukončeno nákladem 30 mil. lir. Rozloha jezera jest 14,005.902.9 m². Kolem jezera a po jezeře založil kníže Torlonia stoky 285 km dlouhé. Vypuštěním jezera získáno 14.000 ha úrodné půdy hluboké, bělavé, slinité a tak úrodné, že se tu sklídilo až i 40—50 hl pšenice, 150.000 hl bramborů a 60—70 hl kukuřice po 1 ha.

Vynálezy českého železničního zřizovatele. Jan Jaroš, konduktér stát. dráh na Král. Vinohradech, vynalezl nový systém nedobytaého zámku, automatickou podložku k zadržování železničních vozů a mobilizační hodiny, jimiž i na neznámé trati strojvůdce jest okamžitě informován as př. o spádu, stoupání trati, zatáčkách, o počtu projetych kilometrů, atd.

Komenský o demoru v Kostele. Vo Vorovkové „Stilistice“ jest také citát z Komenského (Lzga učitelů bene ordinatae 1669 — zákony

školy dobře zřizené). Mimo jiné se tam praví: „Především sebe, své práce i zdar záku Bohu v nejlíbejší pokorě poroučejte. . . Když konají se k Bohu modlitby veřejné neb soukromé, učitelové hledte, aby se konaly nejtnak, než s náboženským vzezřením a s myslí povznesenou k Bohu; každou neděli veřejné pobožnosti všichni obcajte, každý se svými žáky na svém místě.“ — Kdyby Komenský stal se nyní inspektorem, byl by ve „Věštáku“ vykřičen za nejhoršího klerikála.

Nevelmici na české technice brněnské. Brněn. „Hlas“ píše: „Jak pokrokařští čeští technikové, kteří v minulé schůzi odhlasovali stávkou na české brněnské technice, jsou národně uvědomělí, o tom poučí každého tento obrázek: Se studenty mluví burák z německé techniky — ovšem že německy a štve ku stávce. Jeden český student žádá nějaké vysvětlivky na něm, ovšem že zase německy a omlouvá se, že mu to nemůže říci tak, jak by si přál, poněvadž špatně umí německy. Burák blahovolně usměje na české otrocky a dovoluje Čecháčkovi mluvit česky. Není toto větší škandál pro nás Čechy než celá aféra Wahrmondova? Vskutku, brzy vejde v pořekadlo říci: Pokrokař jako poleno“.

Rychlost vlastovětna letm. Jistý chvatel drůbeže v Antverpách vybral z hnízda vlastovku a poslal ji s počtovními holuby svému příteli do Compiègne u Paříže, který je i s vlastovkou o čtvrt na osm ráno vypustil. Holubi nejprve kroužili ve vzduchu, vlastovička dala se však ihned k severu a již v 8 hodin 23 minut seděla opět v hnízdě v Antverpách. Urazila tedy 935 km za hodinu a 8 minut, čili uletěla za hodinu 201 km a za minutu 3355 m, což je rychlost přímo neuvěřitelná.

Drahá hříbata. Velkostatkář bar. A. Baltazzi v Napajedlicích na Moravě znám jest chovem čistokrevného koňstva. Hřebčinec jeho bývá často cílem obdivovatelů i koupěchtivých. Prodej jednorodných čistokrevných hříbat dne 9. června vynesl majiteli okrouhle 255.000 K. Prodáno celkem 31 hříbat, z nichž sejdražší koupil baron Rothild za 51.200 K, baron Springer za 40.000 K a 32.000 korun. Nejlacnější bylo za 200 K.

Upozornění. Již druhé pololetí chýlí se ke konci, ale mnozí pp. odběratelé dosud nevyrovnali předplatné ani za první. Proto žádáme snažně, aby nám bylo užeteno upomínání včasným zasláním doplateků i předplatného.

Děkování.

Obchodníci a živnostníci ve třídě Jiřikově a v ulici Pražské brány v Hradci Králové vzdávají tímto všem pp. členům obecního zastupitelstva král. věrného města Hradce Králové upřímný a co nejserdecnější dík za to, že ve schůzi obecního zastupitelstva dne 15. t. m. konané v jejich těžkém postavení se jich blahovolně ujali a pro zřízení provisorního mostu poblíž mostu starého hlasovali.

(Následuje 80 podpisů.)

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. června 1908. 1 hl pšenice K 17.30 — 17.80, šita K 13.30 — 14.40, ječmene K 9.00 — 10.20, proso K 00.00 — 00.00, vike K 13.40 až 14.00, hrachy K 25.00 — 26.00, oves K 7.00 — 7.60, čočky K 30.00 až 32.00, jabl K 20.00 — 22.00, kroup K 18.00 — 20.00, bramborů K 2.40 — 2.90, 1 hl jetelového semene červeného K 000.00 — 000.—, ruského K 000.00. 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.—, máku K 30.00 — 32.00, lně. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 18.00 — 15.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 17.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60 až 2.80, 1 kg másla převařeného K 2.80 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.60 — 1.92, 1 kg tvarohu C 36 — 0.40, 1 vejce K 0.05 — 0.06, 1 kopa cerele K 00.00 až 00.00, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 5.00 — 6.60, 1 kg cibule nové 00.50, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80 — 1.60, 1 pytel mrkve K 0.80 — 1.20, 1 kopa salátu K 0.80 — 1.60, 1 bedka švestek K 0.00 — 0.—, 1 hl jablek K 00.00 — 00.00. Na týd. obilný trh v Hradci Králové dne 13. června 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 110 hektol., šita 248 ječmene 6, oves 301, proso 0, vike 0, hrachu 0, čočky 0, jabl 00, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 2. — 2) Zeleniny: petržele — kop. okurek 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 80 pytlů, droh. zeleniny 120 kop, mrkve 60 pytlů, brambor 155 hl, salátu 400 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrachek 00 hl, švestek bedek 0. — 4) Droh. dobytka: vepřů 16 kusů, podsvinčat 414 kusů, kůňlat 2 kusů.

Lísterna redakce.

Pánům depisovatelům. Mnoho látky jsme byli nuceni odložit do příštího čísla. Pročme o lahvavé strpení.

Nejlepší i nejlevnější
dětské vozíky

a velkovýrobce firmy
Jan. Jozek
v Hradci Králové.
Zadejte ceníky.

HROMOSVODY

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný závod elektrotechnický

systém prof. Zengra

v Hradci Králové.

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Jiráskova třída 254.

Jiráskova třída 254.

zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž všem šetrným hospodyním jakožto nejlepší: přísada ku kávě.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se krásným rámcem, stíhání vřazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodmítnutelná písemná pochybná uznání.

Založeno roku 1836.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

SUBSKRIPCE

na 5000 akcií čtvrté emise

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král.

po K 400 — jmenovité hodnoty v úhrnem obnosu K 2,000,000.—

Mimořádná valná hromada našich pánů akcionářů ze dne 13. června 1908 usnesla se na zvýšení akciového kapitálu

z dosavadních K 4,000,000.— na K 6,000,000.—

vydáním 5000 kusů nových plně splacených akcií na majitele znějících po K 400 — jmenovité hodnoty.

Usnesení toto bylo c. k. ministerstvem vnitra ve srozumění s c. k. ministerstvem financí výnosem ze dne 13. června 1906 č. 25609 schváleno.

Dle § 7. stanov banky mají majitelé starých akcií přední právo na nové akcie, případně tedy na dvě akcie staré jedna akcie nová. — Akcie, které nebudou dosavadními pány akcionáři převzaty, budou dle výsledku subskripce přiděleny pp. upisovatelům — neakcionářům.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové nabízí tímto:

1. Dosavadním pp. akcionářům tyto akcie ku převzetí za **kurs 430.—** za každou novou akcií jmenov. hodnoty K 400.— s nárokem na zisk od 1. ledna 1909.

2. Pp. upisovatelům neakcionářům za K 440.— za jednu novou akcií jmen. hodnoty K 400.— s nárokem na zisk od 1. ledna 1909 (přesné přidělení kusů provede se teprve po skončení subskripce) za následujících podmínek:

a) Upisování akcií nových koná se zvláštní upisovací přihláškou od 20. června 1908 do 31. července 1908 proti předložení akcií starých bez kuponových archů u pokladen centrály v Hradci Králové, filiálky v Semilech, dále u pokladen ústřední banky českých spořitelen v Praze a živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Praze.

Staré akcie budou při předložení okolkovány a ihned vráceny.

b) Při upisování musí býti složeno na každou upsanou akcií K 120.— u akcionářů, K 140.— u neakcionářů hotově jako záloha.

c) Druhá splátka obnosem K 150.— na každou akcií musí býti splacena do 30. září 1908.

d) Třetí splátka obnosem K 150.— na každou akcií musí býti zapravena do 15. prosince 1908.

Jinak ponecháno každému upisovateli úplně na vůli složit i celý obnos najednou.

Veškeré obnosy složené na nové akcie zúročí banka ode dne složení až do 31. prosince 1908 úrokem 4 1/2 % p. a.

Na vykonané splátky obdrží páni upisovatelé prozatímní potvrzenky a po 31. prosinci 1908 úplně vyúčtovány.

Nové akcie budou vydány pp. akcionářům počátkem roku 1909 a proti navrácení všech stvrzenek o konaných splátkách. Jestli by upisovatel po složení první splátky další splátky v předepsaných lhůtách nerychol, propadá splacený obnos ve prospěch rezervního fondu Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

V HRADCI KRÁLOVÉ, v červnu 1908.

Správní rada

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Subskripční prospekt na Zložní úvěrní ústav na požádání.

Kulturní hlídka.

Taky klerikální učitelé? Jestliže hraje učitel v katolickém kostele ná varhany, ba jestliže jen taktně společensky chová se ke katolickému knězi, olakují ho pokrokové listy temnou klerikální barvou. — V čísle 11. evangelických „Hlasů ze Siona“ vzdává presbyterstvo sboru krounského vroucí díky za služby, které sboru prokázali v době jeho osiřelosti jak evang. faráři tak učitelé. Uvádíme z poděkování tyto řádky: „Projev vřelých díků platí též panu uč. Brtkovi, který po celý čas administrace s ochotou a zdarma předčítal kázání v chrámu Páně krounském v nedělích, kdy p. administrator nedojžděl. Když pak tento náš v době prázdnin opustil, řídili laskavé služby Boží p. řídící Michelka z Pusté Kamence a řídící p. Chalupník z Rychnova. Pán račiž sám všem hojně odplatiti, my pak srdečně všem děkujeme, toho všeho dobrého, jež sboru našemu prokázali, pamětliví budeme a vděčnými vždy zůstaní chceme.“ — Evangelický lid, jak patrně, cítí vřelou lásku k učitelům těm, kteří se za jeho náboženství nestydí, naopak přesvědčení náboženské utvrzují. A takový učitel rozhodně zasluhuje více úcty než fanatik, který se cynicky každé pozitivní víře posmívá a hledí naplnit srdce pokojná jízlivostí. — Leť pardon! Co těm učitelům řekne „Čes. Učitel“? Vyhlásí nad nimi také pokrokovou klatbu? Co by jen řekl tomu organizovanému učiteli, který by docela vykonával katolické církevní obřady?

Byl Berthelot materialista? „Živa“ v č. 5. píše: „Tisk svobody myšlení křídil civilní pohřeb Berthelotův jako triumf bezbožství a materialismu, tisk katolický hájil chemika, že v Boha věřil. Taine agnostik a Littré pozitivista volali kněze ke smrtelné posteli. Viktor Hugo, jenž věřil v Boha a v nesmrtelnost duše, odmítl pohřeb s právem kněží. Svátý Augustin prodělal léta příkrého vývoje, nelze upříti, že i chemik Berthelot měl svá léta nábožensky vývojová, vždyť přemýšlel a nebral psané prostě jako zákon. Od let lyceálních do vysokého stáří a slávy vynálezce vědu B. chápal se příležitosti, aby blásl: za pravdou, krásou, dobrou a humanitou existuje suverenní realita, v níž sídlí onen ideál, totiž Bůh, střed a jednota tajemná, lidským rozumem neproniknutelná a jemu nepřístupná, k níž směřuje všechny řád světový! Berthelot hájil vždy vysoký význam křesťanství u vývoji člověčenstva.“

Praktický výsledek horování pro slovanskou vzájemnost a národohospodářské osvobození. Fráze na frázi. A čím ryčejší fráze placených demagogů hlaholí, tím více rozum spí. Tisíce „vzdělávacích schůzí“ nespořádali naši odpůrci v době volební; a po volbách následovala sta schůzí jiných. Tu by se někdo snad domníval, že taková velká škola dala lidu vzdělání přímo akademické. — Zatím však vidíme, že místo plodné, užitečné práce nadávky na české katolictvo se ozývají stále houfněji. Tak snad bude přinucena Vídeň, aby před námi sklonila svoji pyšnou hlavu!

Celý fetér akademických rozprav o utužení vzájemnosti slovanské. A zatím se rozbíjí bezohledně sama vzájemnost národa českého surovými útoky na svobodu českých katolíků. Nebylo by dobře, aby předem bylo postaráno o postup vzájemnosti v české domácnosti? Teprve pak, až se udělá pořádek doma, vyjděte pevnou nohou na táčky do sousedních slovanských zemí. A myslíte-li, že jest hotovou nutností, abyste „v zájmu národa“ za pomoci německých židů přitiskli „klerikály“ české až k zemi, pak vy, pokrokové lidé, aspoň sami sobě tak hrubě nenadávejte! Který jiný slovanský národ při tak hrubých vašich rváčkách bude s radostí navštěvovat vaši domácnost?

Dlouhé články sepsány o sjezdu slovanského obchodnictva. Jásavé vítání slovanských hostů, ovace, veliké pohnutí! A pod lesklou slupkou — prázdnota. Národohospodářské osvobození, zvelebení obchodních styků slovanských! Co se už všecko o tom napsalo! Ale Poláci přece právě proto přibyli do Prahy, aby konečně se stala úrada, jak od nadšení a od slov se má přejít ke skutkům, věděli, že všechna paráda, jež za příchodu jejich schystána, jest věc vedlejší.

Začalo se tedy pracovati. Obrovská Praha měla dokázat, jak si váží poučení odborných znalostí polských. Bystří polský pracovník Olaszewski přednášel o praktických prostředcích k hospodářskému sblížení se průmyslu českého s polským. Kdo neví, jak uboze jest naše obecnostro vysbrojeno demagogy k zápasům nejdůležitějším, domníval by se, že přijdou celé davy vyslechnout přednášku tolik důležitou. Ale ach! Právě velice nadšení přátelé slovanského sblížení největším dílem umějí daleko lépe německy než polsky. Málokdo z nich aspoň trochu polsky rozumí, ač pro Čecha učení se polskému jazyku jest hotovou zábavou. A pak! Byli věci „důležitější.“ Jak jen vykonat rozkaz židovské „Neue Freie Presse“, aby Wahrmund odešel s boje jako dokonalý vítěz? Jak potrestati ty „drzí“ katolíky, kteří se k svým lidským právům hlásí? Jak sná-

silnit české akademiky, kteří se chtějí na univerzitě dále učiti? Die toho také dopadla účast na přednášce p. Olaszewského. Dostavilo se die správy pokrokového „Přehledu“ dobře počítaných čtyřicet lidí, mezi nimiž bylo ostatně asi deset Poláků. „Přehled“ dodává: Celý náš průmyslový, finanční a obchodní svět zůstal doma. Zdá se, že i nadále se bude u nás otázka slovanská „řešit“ především bankety a řečmi. Die správy „Dne“, který krátce nastínil obsažnou, věcnou přednášku Olaszewského, dostavili se přece někteří zástupci kruhů zvláště interessovaných. Ale jak nepatrný počet při výsavné pořádané obchod. a živnostenské komorou? K čemu tedy vlastně má hlavně výstava ta nadchnouti náš národ? Germanisující židovští křesťané se mohou jízlivě smáti dále.

Dr. Mořic Hruban o Wahrmundiádě. Dne 4. června v říské sněmovně mluvil za častého nezbedného pokřikování poslanců protikatolických o židovské komedii, sehrané ve prospěch Wahrmundův. Právě mimo jiné toto: „Německé svobodomyšlné a německé nacionální strany nechaly Wahrmunda zcela tak, jak Wahrmund toho zasluhuje, padnouti, neboť jim je věc národní nad něj. Tohoto muže však, který nic neznamená ani pro vědu ani pro náš český národ, ujal se zástupce českého lidu. Prof. Masaryk má pravdu, případ Wahrmundův se zvrhl v něco jiného. Používá se ho totiž k tomu, aby se zde ve sněmovně rozpoutal kulturní boj (souhlas), zneužilo se ho k tomu, aby se pochození kulturního boje vrhla mezi lid, by boj ten se vzněl v plamen, na němž by jistí pánové si rádi obžili svou polivěštku. (Potlesk.) Pánové, kdyby se to vše dalo z lásky k svobodě, pravdě a vědě, pak všechna čest! To bych dovedl pochopiti i oceniti, neboť věřte mi, já a my všichni bychom něčeho nenamítali, kdyby prof. Wahrmund, Hilsner a jak se ti lidé jmenují... (Výtkiky.) Ale pánové, prof. Masaryk se přece ujímá obou! (Výtkiky.) Právě s celou vážností svého přesvědčení... (Výtkiky sociálních demokratů: Jak sem přijde Hilsner?) Hilsner? Poněvadž se ho prof. Masaryk také nedávno ujímal. Nic bych neměl proti tomu, aby se někdo ujímal Hilsnera a Wahrmunda, kdyby se jim děla křivda. Zde jde však o muže, který svévolně užívá svobody vědy a to k znásilnění svědomí a víry (živý potlesk), které mají býti daleko více ceněny, jde o muže, který se posmívá tomu nejvyššímu, co člověk má, který jiné zlehčuje, a jehož jisté kruhy ve Vídni a v Rakousku ke svým politickým cílům používají a zneužívají. (Výtkiky. Místopředseda rytíř Starzynski: Neračte přerušovat řečníka!) Musil to býti poslanec českého národa, bojujícího za svá práva, jenž láme za Wahrmunda kopí!

Kde byl prof. Masaryk, když došlo k události záhřebské? Kde byl on i „Neue Freie Presse“, když Slovinci pro svou národnost byli vypuzeni z „Pasmanca“? (Souhlas.) Kde byl prof. Masaryk a „Neue Freie Presse“, když katoličtí studenti byli olapováni na německých universitách o svou svobodu a když jim byla uprávána rovnoprávnost? (Výtkiky.)

Starzynski: Během řeči prof. Masaryka jsem žádal, aby řečník nebyl přerušován, a musím žádati totéž i nyní. Všem třeba stejně měřiti.

Kde byl prof. Masaryk, když naši čeští katoličtí studenti v Praze i Brně byli považováni za parie? Táž se, kde byl tenkrát? Tu mlčelo jeho svědomí, umkla jeho láska k pravdě a spala jeho láska k svobodě. Tehdy nevystoupil, vzdal jednalo se jen o katolíky. (Souhlas.) Dnes však volá „Neue Freie Presse“, troubí na poplach, a hle nikdo nepovstává z této strany. Najednou však povstává prof. Masaryk, a bohužel kol něho se skupují se čeští akademici v Praze vzdor otcovskému napomenutí svého rektora, jemuž my zde veřejně děkujeme.

Proč pak stávkují čeští studenti? Proč zabíhají jiným přístup do přednášek, proč znemožňují konání přednášek? Poněvadž tak chce „Neue Freie Presse“. (Souhlas. Výtkiky.) Já táži se zde i celé veřejnosti: „Měla „Neue Freie Presse“ a její garda — mluvím se stanoviska národního, ač bych totéž mohl říci i se stanoviska náboženského — někdy něco jiného pro nás než posměch, potupu a opovržení? Nikdy! (Souhlas.) A my bychom měli hnáti naši mládež, naši naději pro naši národní budoucnost, do kulturního boje, z něhož její patronové chtějí těžit, své obchody dobře obstarávati? Živý souhlas na lavicích soc. demokratů jasně dokazoval, za koho jednal a mluvil český poslanec.“ (Hlučný souhlas.)

Uvědomění osvícených. „Hradský Kraj“ píše dne 13. t. m.: „Na schůzi svolané socialisty v Nov. Hvězdicih utrpěli tito hroznou porážku. Pyšné kni pozvali také známého lidového řečníka P. Pihala, který mimo nadání ke schůzi se dostavil a tak důkladně sprátil soc. dem. řečníka Fárka z „Rovnosti“, že proti jedinému hlasu Fárka přijata P. Pihalem navržená resoluce jednohlasně. Takovou porážku soc. demokraté tak brzy nezapomenou.“ — Takový případ vybízí k úvaze, co všechno by mohl činit sešlý katolík, kdyby vždy

v pravý okamžik přišel do schůze, kde se zlozajně proti katolické církvi šve. Socialističtí řečníci obyčejně jsou duševními ubožáky, kteří své veliké vědecké mezery nahrazují před publikem smělou pózou a ryčným hrdlem. Odpoví-li na lži uvědomělý katolík, zkrátne demagog jako škropek. Jen se nebát a kontrolovat ty výbuchy rudého hněvu pečlivě!

Ulevil si v bolu. Povíte-li pravdu některému Masarykovci, který sezná, že ani nejšikovnějším knyfem nelze se vykroutiti, vymstí se aspoň výpadem z jiné fronty. Dra Herbenovi v jednom týdnu podány dvě zdravé, ale přece příliš peprné pilulky. Vždyt sama pokroková redakce „Přehledu“ odpověděla dne 12. června veliké hvězdě, vyleštěné moralistní chemii zásad Masarykových, na přímo chlapecké vykrucování takto: „Zabývati se s drem Herbenem bylo nám od let neslýchané odporné. Jméno proto rádi, že dnes i nezasvěcená veřejnost se z út samotného dra. Herbena dověděla, proč. Nuže proto: v květnu dr. H. slavně prohlásil, že kromě dra. Chalupného nikdo nikdy ho neobvinil z vysávání podfizených redaktorů. Po našem prohlášení z 5. t. m. odpovídá 11./VI. v Čase, že „velmi dobře ví“ o memorandu 13 důvěrníků strany real., kterým byl z vysávání obviněn už r. 1903. Dostává tedy, že v minulých polemikách veřejné vědomí lhal tisíckrát čtenář. Že lže, víme my dávno. Teď to aspoň vědí i čtenáři Času. Na otázku, který gentleman nám pruzradil spotřebu p. Herbenova 666 K měsíčně, odkazujeme ho na minulou odpověď svoji z 5. t. m., kde se dočte, že cifru tu máme z výkazů vlastní jeho administrace. Nazývá-li memorandum 13 pánů z r. 1903 klukokracií, za to si veřejnost učiní úsudek o gentlemanství jeho a nahlédne, proč je nám i nadále odporné s člověkem takového druhu, jako dr. H., se zabývati.“

Tak! Takhle mluvit o předním žák a spolupojovníku Masarykovu! Vždyt přece Masaryk musí míti kolem sebe okruh charakterů nejryzejších, žulových. Kolem tohoto slunce přece kolotají hvězdy první jasnosti. To bylo přece příliš k zlosti! Herbena, šéfredaktora „Času“, odbývat jako tuctového lháře, s nímž odporně mluvit!

A k tomu hned druhá pilulka. — „Čas“ v posvátném rozčilení nad bezzádností a nedůsledností lidí Masarykem nevychovaných napsal, že Fučíkové nepřestali existovat a že několik literárních jmen uvádí se v soukromých hovorech v podezření, že na veřejnost nosí „barvy liberální“ a tajně píšou dra. Řezníčkovi. Na mravokárné upozornění „Čas“ odpověděl dne 12. t. m. Řezníček „Týden“:

Dr. Řezníček má skutečné zkušenosti, že opravdu v českých literárních kruzích existují „barvy liberální“ nosící lidé, kteří mu nejenom v soukromých hovorech, ale i v novinách na jméno přijíti nemohli, ale kteří tajně přiznávají podporu, pomoc, přimluvu a peněženku jeho velice přátelsky nebo ponížně vyhledávali, aby mu potom dále — nadávali zase. Uvádíme z oboru toho jenom jeden obrázek: Dr. Jan Herben od r. 1886, kdy začal „Čas“ vydávati, použil každé příležitosti, aby smýšlel a působnost Dr. Řezníčka nějakým způsobem v listě tom potře. Proto Dr. Řezníčka pochopitelně překvapilo, když ho po několikaletém pronásledování v „Čase“ najednou došel tento laskavý přpis: „Milý Václave! Napsal jsem časový spisek o Janu Nepomuckém. Nabídl jsem jej „Matici lidu“ a J. Hrubý byl velmi potěšen. Hned si přišel pro rukopis a ihned že začnou sázet. Avšak! Avšak pan Dr. Edvard Grégr nechce prý kněze dráždit, zvláště ne po své brošence řeči a proto prý v duchu strany svobodomyšlné vyhne se náboženské otázce. Právě teď Jaromír Hrubý přinesl mi rukopis zpět. Mrzelo ho to. Když jsem uvažoval, kam spisek dáti, tanula mi na mysli „Maticí lidu“ a „Modrá knihovna“. V „Matici“ jsem byl odyt — klepu na „Modrou knihovnu“. Jestli v zásadě dorozuměn, mohli bychom se dohodnouti. Očekávám Tvou odpověď. S pozdravem J. Herben.“

Ovšem že dr. Řezníček se nechal okouzlit náhlým přátelským úsměvem člověka, který právě jeho služeb potřeboval. Odmítl dra. Herbena.

Tato druhá pilulka nebyla ovšem o mnoho sladší než pilulka „Přehledu“. Jak teď jen honem dát odvetu? Překrucovat, vykrucovat — to by bylo tentokrátě prací naprosto marnou.

Proto nahromaděná láva vzteku vybuchla dne 14. t. m. v „Čase“ sprostotami vrženými na katolictvo. Ovšem z citovaných dvou pilulek není potřena ani jedna. Na odhalení Řezníčkovi není odpověděno ani slovem; zato však „Čas“ na odvetu chytá se proti Řezníčkovi věci jiné. Jen když se srdcem naplácným vyžít moralikou posáhnad ulevilo!

Přijme té dražší trochu ohlíkové radosti. Všecky chyby, které vytýká „Čas“ v návalu fanatického hněvu nám, dají se zcela věcně a bez nadávek dokázat straně pokrokové — z jejího vlastního tisku. Na př. „Čas“ drze lže, že v posledním čísle „Nového Věku“ jest sejmáno deset

„nemorálních, špinavých útoků proti Macharovi, Masarykovi, proti stávkujícímu studentstvu atd.“ A teď nechť pisatel, který tak nestoudně veřejnost podvádí, počtivě cituje oněch deset „nemorálních, špinavých útoků“. Důkaz reální totiž má platiti pro realistu za nejpříměřenější.

A mluvili náležitě o „špinavých útocích“, nechť se laskavě rozpomenou na psaní Macharova. Kdyby si byl Sokrates mohl otužiti žaludek čtením sprostých výpadů Macharových, pak by byl snesl bez pohromy i ten rostok rozpuku.

Katolický poslanec o důstojnících. Poslanec Kudláček v říšské radě promluvil: „Čech, Polák, Slovinec na vojnu přináší tolik schopností a nadání jako Němec. Tutéž míru vzdělání a nadání Slovan má jako Němec, a teď rozřešte nám rozpor prapodivný, že Čech až po setníka zcela dobře se hodí, ale pak ten skok krkolomný za límcem zlatým zřídka se mu poštěstí! Byla by jistě zajímavá statistika, kolik Slovanů v rak. vojsku slouží jako vojáci, udatní vojáci, a kolik Slovanů je v generalitě zastoupených. — Pánové! Tato držebnost německá není udržitelná a časem dobudeme této germánské tvrze (pochvala), neboť nemůžeme trpěti, aby Slovan byl dobrý za kaprála, za generála však byl nevhodným. A pro tento požadavek máme důvody. Troufám si tvrditi, že slovanští generálové, kteří se v Rakousku ptece pracovali a protlonkli, nebyli vojsku k necti, a měli jsme i mezi vůdci Slovanů, kteří vojsku slouží za vzor a zářivým jsou příkladem. Připomínám jenom Jeláče. Byl snad jako velitel méně zdatný než vůdce německý? Anebo Philipovič? Byl také Slovan, to nikdo nepopře, vždyť sám napsal při sčítání lidu: s výhradou slovaneké národnosti. Směl bych dokonce i Radeckého jmenovat. (Pokřik u Němců.) Že Germánem nebyl, je nesporné. Ale nechme sporů, chci jen říci, že Slovan bez odporu není méně cenný a že tudíž všechny hodnoty vyšší pak přístupny býti musí, než se nesmí postup ztěžovati anebo znemožňovati, kdož by snad neměl německé matky, neboť to by zajisté byla nespravedlivost nesnesitelná. Lid z toho přímý prospěch arcí nemá, ovšem ale nepřímý a musí žádati, neodbytně žádati, aby synům jeho hodnoty nejvyšší byly přístupny.“ — O chování se některých důstojníků řekl: „Chceme, aby důstojník ve všem předcházel dobrým příkladem. (Výborné). Nelze zajisté chváliti, když při tak zvané kostelní parádě — koná se bohužel jen paráda místo modlitby a pravé zbožnosti — důstojník statně v čele kráčí až ke kostelu, tam se obrátí a cigaretu si zapálí. Muž se má modliti, poručík jde na procházku. Když důstojník se obejde bez Boha, pak ani mužstvo necítí touhy po kostele. Buď — anebo! (Souhlas). A když důstojník místo aby vedl vojny do chrámu, před kostelem si pokutuje způsobem méně chvaly hodným, pak zajisté dobrý příklad nedává. (Výborné.) My nežadáme arcí, aby nekatolíci byli taháni do kostela. Bůh uchovej! Jáme pro úplnou svobodu všech. Každý ať jde, kam patří: žid do synagogy, protestant do své modlitebny, katolík do našeho kostela!“

Dopis z Ameriky.

Ještě k těm jubilejním slavnostem New Yorkským. — Bylo to roku 1844, kdy z Filadelfie přitáhla do New Yorku chátka proti katolíkům rozvášněná, aby jako ve Filadelfii i zde chrámy katolické zpusťovala. Arcibiskup newyorský prosil majora městského za ochranu. Tento ani neodpověděl. Katolíci však sami, sábarikádovavše svoje chrámy, ozbrojeni postavili se na ochranu svatostánků. Luza s hanbou tehdy byla odražena. A dnes? — Největší list světa „New York Herald“ píše doslova: „Zdálo se nám, že celé město naše podřízeno stolci sv. Petra, když pohledli jsme na ulice zaplavené prapory a naplněné 500.000 lidí, z nichž každý měl nějaký odznak slavnosti se týkající.“ A „World“, první politický list americký, počíná své referáty slovy: „Slavnost je tak mohutná, že nemůžeme ji my novináři ignorovat, i kdybychom chtěli.“

Zpravodaj Herald popisuje slavnostní průvod ulicemi města, praví doslovně: „Jdou tu muži, počítající jmění na miliony, vůdcové ve finančním světě, soucové nejvyššího soudu, lékaři mezinárodní reputace, vynikající vzdělanci, vojíní, obchodníci, klerkové, umělci a duchovenstvo.“ — Právěda velel generál Barry, který na otázku, proč on právě byl vyvolen, odpověděl: „Snad proto, že jsem vojínem, ale jistě proto, že hrdě hlásím se vždy ku svatě víře katolické.“

President Spojených Států mimo svoje blahopřání poctil katolíky tím, že na počest pořádána v Bílém Domě hostina, k níž pozváni kardinál irský Logue, Gibbons z Baltimore, papežský legát Falkonio, arcibiskup Farley z New Yorku, irský biskup Browne, rektor katolické university O'Connell a farář od sv. Patrika z New Yorku vldp. Russell.

A to dělo se v metropoli americké ve století dvacátém. — S jakou pýchou mohou katolíci pohlíkati na bratry své v evropských státech katolických! My tu sice žádnou „skle-

rikalisoanou vládu“ nemáme, ale přece jenom s takovým nějakým Wahrmandem by ta takové cavičky nedělali. Zle je sice svoboda vyznání úplná, ale při tom náboženské smýšlení každého občana zákon pokládá za nedotknutelné, zvláště je-li to náboženský cit 13 mil. obyvatelstva. Ovšem hlavní váha asi v tom, že zde katolíci jsou katolíky opravdu.

Minule zmínil jsem se o hromadné konverzi episkopálních duchovních amerických do církve katolické. Dnes dočítám se v novinách, že opět přestoupil rev. Bowles, který byl 10 let duchovním správcem protestantské episkopální osady Všech Svatých v Chicagu na Wilson Ave. Nalézá se nyní v katolickém klášteře jako novic. Rev. Harlan z katedrály episkopální u sv. Petra a Pavla jest novicem také v klášteře Pavlistů. A rev. Doran, kdysi episkopální kněz na Western Ave v Chicagu, nyní kněz katolický, praví, že počet těchto konvertitů jistě dosáhne čísla 50.

České rolníky budou snad zajímati americké ceny hospodářských produktů. Poněvadž však Amerika počítá a měří na míry svoje v Čechách neznámé, přepočítávám vše na kilogramy a rakouskou měnu korunovou. Všechno však je pouze přibližné; míry a váhy americké přepočítati „na vous“ do desetinné soustavy je velmi pracné. Na to aby byly „logarithmy“. Pamatuji si z gymnasia: „— ať se vezeš neb jdeš pěšky, vždy logarithmické můj dešky“ — a já také jako pořádný(?) gymnasiista si je vezl až do Ameriky, ale když — inu — už bych z matematiky maturitu neudělal. — Za nic na světě.

	Chicago	Minneapolis	New York
Pšenice	28 kg K 5 32	K 5 47	K 5 51
Kukuřice	26 kg K 3 73	K 3 40	K 4 20
Oves	16 kg K 2 80	K 2 62	K 2 68
Žito	26 kg K 4 —	K 3 80	K 4 30
Ječmen	23 kg K 3 70	K 3 80	K —
Jetelové semeno	28 kg K 85 —		

Hovězí dobytek v Chicagu 100 liber 22 50—38 25 K, telata 17 50—30 — K, vepřový dobytek 27 50—28 35 K, skopový dobytek 28 50—36 50 K.

Másla za libru v Chicagu K — 90—1 25, sýr K 0 55—0 65, vejce za tucet K 0 70—0 85

Drůbež za libru: slepice 60—65 hal., krocani 70—85 hal., kohouti 35—45 hal., kachny 50—60 hal.

Ceny pracovních koní: Rolnické koně jeden za K 350—550, tahouni K 650—1000, kočároví K 1000—3000.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Soudruzi na cestách. Známý socialistický agitátor a správce konsumu A. Laux v Marschendorfu odcestoval s jednou dívkou do Ameriky. Svoji ženu pod předstíranou záminkou předtím poslal z domova, aby mohl nastoupiti dalekou cestu nerušeně. — „Gab. Tagblatt“ sděluje, že Josef Riemer, předák socialistický a kontrolor rudé nemocenské pokladny, zmizel z Jablonce, zanechav na památku po sobě hodně dluhů. Prodal svůj krámk, koupil za peníze vypůjčené na jednom pekari vůz a koně, naložil své věci a zmizel. Vůz byl na Mladoboleslavsku nalezen. Leč po fešáckém soudruhovi žádná jiná stopa nalezena nebyla.

Kradl soudružské peníze. 27letý čalounický pomocník Jindřich Binder stal se v organizaci dřevodělníků pokladníkem. Zadržel si pro sebe nešťastnou náhodou větší sumičku; myslil si, že nemusí všecko odvádět jiným. Dne 5 t. m. zodpovídal se pro zpronevěru a udával za příčinu svého skutku nouzi. Soud rozhodl, že pokladna byla poškozena dlouholetým Binderem o 800 K a odsoudil obžalovaného, který se pokusil falšování knih zastříti svoje zlodějství, na čtyry měsíce do těžkého žaláře.

Jak napravují „měšťácké zlořády“. Štýrsko-hradecký „Arbeiter“ oznamuje, že tamější organizace sasečů, jejíž sekretářem jest rudý městský rada Greiner, postavila pěkný dům. Rudí tamější soudruzi velice hubovali na místní bytové poměry a přistoupili k společnosti, která má stavěti dělnické příbytky. A ejhle! Nový socialistický dům má byty nikoli pro dělnictvo, ale — pro boháče. Byty sestávají ze tří pokojů, pokoje pro služebnictvo, koupelny a kuchyně. Nejlevnější nájemné 85 K měsíčně! Který dělník si může takového bytu dopřáti? — Věra podivná starost o dělníky. O ty ať se starají „byrokrati“! Rudý štáb ovšem zas brzy vydá nové přísné rozkazy, co všechno „měšťáci“ mají dělati pro rudé dělníky. Vždyť rudí pohlaví mají sami plno starostí zcela jiných.

Vysávání soudruzi spojili se bratrsky se svými vysavači. Soc. demokraté belgičtí při nedávných volbách řídili se dle zásady: „Raději voliti vysavače dělnictva než křesťanského sociála!“ Vždyť křesťanští sociálové vy-

mohli vzorné zákony ve prospěch dělnictva. kdežto liberálové nemají porozumění pro nálehavé potřeby dělnických kruhů. A přece spojili se rudí při volbách s liberály proti křesťanským podpůrcům pracujícího lidu. Liberálové tamější jsou velikým dílem bohatí fabrikanti, na jejichž vyděračnost rudí dříve velice nadávali. V městě Huy uzavřen na př. kompromis, dle něhož prohlásili soudruzi za kandidáty velkotovárníka Braconniera a soudruha Hubina. — Před šesti lety socialisté dělali pod politickou záminkou v Belgii veliké kravály. Stříleli, zakládali oheň, terrorisovali jiné občanstvo — a to zvláště v okolí Huye; silný zástup rudých přitřhl s rudým praporem k řece, na jejímž břehu byly továrny a učinili mezi domy těmi strašné spousty. Zle se obotřili zvláště na továrnu Braconnierovu; vedl je tam sám Hubin. A nyní najednou podali si kapitalista Braconnier a týž Hubin bratrsky ruce proti katolíkům. Jak divné jsou cesty socialistického „pokroku“! — Pak prý se ti lidé starají upřímně o dělnictvo a bojují opravdově proti kapitalistům!

Syn dal vychovateli za vyučemon. Dle „Ostrav. Kraje“ hrál otec a syn, oba sociální demokraté, v české obci u Mor. Ostravy kuželky. Partie, na které byl zapsán syn, vyhrála. Otec měl zaplatiti svému synovi, leč zdráhal se: „Nebojíš se Boha, když žádáš na otci peníze?“ Syn však vyřkl otci políček a řekl: „Tak — vy jste mne učil, že není Boha; a teď, když máte platit, je vám Pán Bůh dobrý?“ Vyučemon rudého otce tedy dal za vyučemon vlastnímu vychovateli velice smutným způsobem.

Zase rudý poberta v Třebíči. Soc. demokratický předák v Třebíči, pokladník odborového spolku obuvnického Šýkora, byl ve čtvrtek v noci zatčen, poněvadž prováděl v praxi vyvlastňovací program soc. demokratický na svéfšené mu pokladně a pokoušel se dáti nohy na ramena, aby doběhl epíše do soudružského ráje. Jest to již druhý případ zpronevěry peněz v řadách třebíčských soc. demokratů. Prvním byl kolportér „Rovnosti“ Smolka, který zmizel s vybranými penízky někam za hory. Tedy nejdříve 700 K pryč, teď zas 500 K. Rudí v Třebíči mají zkrátka velikou smůlu.

Taky proletář. Zase nový rudý kapitalista. Soudruh poslanec Pernerstorfer koupil v Silz-Stangannu pozemek pro villu. Rozpočet pro místočko, kam by hlavu sklonil, obnáší pakatýlek 300.000 korun. Kolik dělníků muselo na to skládat, aby jeho „vůdce“ mohl dělat kapitalistu!

Zvrhlost. Ve Svatodušní svátky skazil soudruh Šírek v Ratimově 12leté děvče. Když byl odváděn k nádraží, zprotivil se strážní, která pak musila oposičníka vší silou udržeti pod svojí mocí.

Rudí násilníci. Dne 19 července r. 1907 žádalo dělnictvo na správci panské pily Bernardu Fleischmannovi zvýšení platu. Leč žádost odmítnuta; proto rudí dělníci začali povykovati. Stávkáři vykazáni z dílny, zamknuty za nimi dveře na závoru, aby ti, kteří dále pracovali, nebyli od rudých vztekklivě terrorisováni. Leč stávkáři se po chvíli vratili, dveře vytloukli a vhrnuli se dovnitř. Krč hodil dle Josefa Göttlichera po Bernardu Fleischmannovi cihlou, pak udeřil téhož ruzou do obličeje, až krvácel. Všichni byli dle Fleischmanna opatření holemi a začali křičeti, že se pracovati nesmí; Krč, Dočkal, Majovský a Ondrušek vyhrožovali pracujícím dělníkům bitím, jestliže práci nezastaví a házeli po nich kusy dřeva a odřezky parket. Mezi tím se dostavil četník a tím nastalo uklidnění. Dočkal a Majovský přišli spolu s Ondruškem ještě druhého dne do pily a honili tam Josefa Göttlichera a Klementa Váňu, brozíce jim bitím, protože se k stávkujícím nepřidali; není pochyby, že tímto vyhrožováním chtěli docílit, aby Göttlicher a Váňa práci opustili. Göttlichera dokonce chytli a jej zduchali tahajíce ho za plot, aby jej tam zbili, Váňovi pak Majovský vyhrožoval: „Počkejte, vy budete na to pamatovat, vy můj rukám neujdete, že jste nedržel s námi.“ Tento terror se socialistům nevyplatil. Dne 2. května obdrželi u krajského soudu v Uh. Hradišti za svoji statečnost tuto odměnu: Josef Krč, Jan Trhala a Jan Dočkal 2 měsíce těžkého žaláře s jedním postem týdně, Jan Majovský 14 dní těžkého žaláře s jedním postem, František Lusrovič 1 měsíc těžkého žaláře s 1 postem za 14 dní.

Z manželského ráje červených. Havíř Jan Kvasniak v Polské Ostravě pohádal se v opilosti se svou ženou, po níž házel domácími nádobím; nešťastnou náhodou trefil hrncem vřelé vody svého šletého synka, kterého celého opatřil. Surový manžel a otec poháněn za to před soud. — V Pacetlukách u Holešova sešilela náhle Františka Tomaníková, matka čtyř nedospělých dětí, z nichž nejmladší ještě v plíně. Zbláznila se z lítosti nad mužem, který jí i rodinu opustil a odjel do světa, aniž

by byl zanechal o sobě nějakých zpráv. Soudí se, že nešťastný otec, jenž znám byl svými červenými názory o „volné lásce“, odebral se nejspíše do Mor. Ostravy, kde jej policie zřejmě vypátrá.

Pěkná rovnost a svernost. Socialisté němečtí ve Vídni bezohledně atiskují rudé soudruhy české. Sam „Obuvník“, orgán čes. soc. demokratů, dne 5. t. m. přináší významné zprávy o volbách, konaných dne 25. května do nemecké pokladny dělnictva obuvnického ve Vídni. Jelikož němečtí soudruzi upírali českým jakkoli zastoupení v pokladně, sestavili si čeští vlastní kandidátní listinu. Z toho veliké rozčilení u sluhů Adlerových. Než byla volební místnost otevřena, postavili úředníci říšské organizace „stráž“, aby pronásledovala ty voliče, jež označila. Volič musil jít až k urně řadou pořadatelů, ale svobody volbě se marně dovolával. Pořadatelé vlastně voliče znásilňovali. I u vrchního komisaře dovolávali se ochrany marně. „Já nemohu nic dělat“, říkal, „pomozte si sami.“ Strážníci nemohli též nic dělat, ani tehdy, když před jejich zraky byli ohrožení voliči nožem jednoho pořadatele... Hlasovací listky českých soudruhů u vchodu trhány a jeden z těchto nadával socialistům červených psů... — Jak zpráva doznává, dopustili se násilí centralističtí německo-adlerovští soudruzi na československých rudých bratřích, ačkoliv i tito se svými Soukupy, Němci, Hybeši atd. věšeli se na šosy Adlera, kteréhož i v českém okrese X. vyslali na jeho komando na radu říšskou. Když tito odchovanci rudé kultury tak řádí ve svých řadách, jak chovají se potom k lidem jiného tábora, netřeba podotýkati. — A pak věřme, že rudý štáb ve Vídni jest k českým požadavkům spravedlivější než radikální německé strauny! Proč jen Masaryk takové řádění nepokáral? Ci jest mu cizinec Wahrmond milejší než tisíce utlačovaných českých dělníků? Při řádění rudých barbarů musí býti krev Masarykova chladná. Jinak by socialisté jeho popularitě okamžitě udělali kouec. Proto jen hodně chytře! Nazvati „černou bandou“ katolíky, to bylo ovšem pro Masaryka pohodlnější. Za to se mu tleskalo.

Ušlechtilost starého soudruha. Dne 5. května přiblížil se starý socialista Jan Měšťánek z Bilnice k čtyřleté dceři Viktorie Minařkové ze Slavičína Mařence, která si sama hrála na dvoře. Najednou slyše a matka pokřik dítěte a užasla nad tím, co starý socialista chtěl páchat. Měšťánek zapíral, ale byl naprosto usvědčen ze zvrhlého úmyslu a odjuzen na tři měsíce těžkého žaláře s postem a tvrdým ložem.

Vše doporučení veledůst. duchovenstvu.

Račte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábní protkávaná. Na úplný oblek 12 zl.

Sukna

Ed.
Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních druhů na obleky a svrchníky zašlu na požádání franko k nahlédnutí.

Všeho druhu

**uhlí, koks
a dříví**

nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších
ze svého skladu i na celé vagony
nabízí

Václav J. Morávek,

dřívě V. Čejka,

obchod a sklad uhlí, koks a dříví

v **PLATÍŠTICÍCH** n. L. u vlakovu.

Do města každodenní dovážka v bednách.
Celovagonové partie obstarají se s dovážkou do domu.

Edikt.

Unesením c. k. okres. soudu v Hradci Králové odd. I. ze dne 10. června 1908 č. jed. No. I^{411/9} byla k žádosti manželů **Hynka a Růženy Součkových** povolena

dobrovolná

DRAŽBA

domku čp. 241.

v Novém Hradci Králové

(na Náhoně)

a k němu patřících pozemků č. kat. 229 staveb. parcela č. kat. 934/5 role tamtéž.

K výkonu této dobrovolné dražby ustanovují jako soudní komisař rok na den 30. června 1908 o 3. hodině odpoledne v notářské kanceláři v domě čp. 159. v Hradci Králové.

Vyvolací cena prodáváných nemovitostí obnáší 4800 Kor. a nebudou nemovitosti tyto pod touto vyvolací cenou prodány.

Věcná práva na těchto nemovitostech ležící zůstanou bez ohledu na vyvolací cenu dotýčným účastníkům zobrazena.

V dražební podmínky a knihovní výtah lze při dražbě aneb i dříve vždy v úředních hodinách v úřadovně podepsaného c. k. notáře nahlédnouti.

V Hradci Králové, dne 15. června 1908.

Štěpán Chládek,

c. k. notář,

jako soudní komisař.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, křticů, rámtů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Rozšiřuje

„Časové Zprávy“

Gramofony, fonografy,
desky a vále

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

JOSEF JEZEK, Hradec Král.

Prodá se

pěkný domek

se zahrádkou a dvorkem mající 5 místností obytných na „Hrázce“ u Králové Hradce blízko krásných lesů. Hodí se zvláště za letní byt.

Nabídky jen od přímé kupujících do administrace tohoto listu pod známkou „H. Ch.“

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pasit speciálně na kostelní náčiní, dovoluje doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, křtitelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přemém slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a střelí. Na požádání hotové práce na ukázk, rozpočty, návrhy neb cenníky franko. Za velkové výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chydlám kostelům těle-va v placení. Více usnutí po ruce. Zádání přesované výrobky desenné. Vše posílám již posvěcené.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Velký, skvostný portrét

J. Biskupské Milosti

Dra Jos. Doubravy

(Passaport 35x45 cm.)

provedl umělecký závod

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Cena 8 K.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bídla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebývalou?

Použila jsem do vyvážky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

K sv. biřmování nejlepší dárky

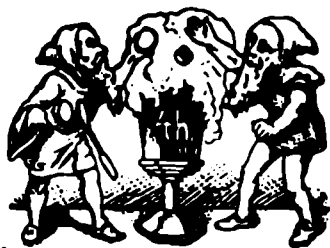
za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a máškové
chuti

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Truhlářského dělníka

přijme

Karel Netuka,

mistr truhlářský

na Slezském Předměstí, č. 51.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

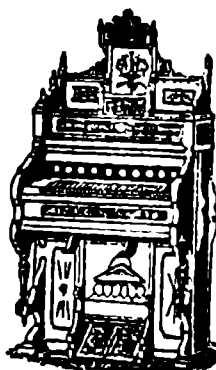
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Nelepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Viedeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1908. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujete a žádáte!
„MONOPOL“
akceová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
a vranou obnosem K 80.000.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Veleddstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, sech, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zlatých maleb.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vytřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Legitimace do důvěrných sňůz

dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati i se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Víme Vás ku odebirání
listu * * * * *

MEDITACE

Čtvrtletník pro literaturu, umění
a filosofii. * Za spolupracovníctví
přečetných spisovatelů a umělců
řídí: Vilém Bitnar, Dr. Josef Kra-
tochvil, Dr. Frant. Hrachovský
a Emil Pacovský. * Předplatné
na čtyry svazky K 10.—. Jednot-
livé svazky lze obdržeti po K 3.—.
Každý svazek obsahuje 8 archů
tisku, několik reprodukcí v pří-
lohách a vložky. * Příhlášky při-
jímá administrace „Nového Věku“
v Praze VIII., 444. * * * * *

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt rok 2 k 50 h
na půl rok 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. června 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pozvání ku

prvému sjezdu

křesťansko-sociál. žen diecése
královéhradecké,

který pořádán bude v neděli dne 19. čer-
vence 1908 ve 2 hod. odpol. ve dvoraně
„Adalbertina“ v Hradci Králové.

Pořad sjezdu:

1. Zahájení sjezdu diecésním předsedou.
2. Poroba ženy v pohanství. — Referuje pí. Nosková.
3. Zásluhy křesťanství o emancipaci žen. — Referuje sl. Věchtová.
4. Žena v rodině. — Referuje pí. R. Hradecká.
5. Význam ženy v civilisaci lidstva. — Referuje pí. Kosi-
nová.
6. Žena na poli sociálním a výdělečném. — Referuje
sl. Jakubcová.
7. Volné návrhy.
8. Večer od 7—9 hodin společenský večírek se zábavným
programem, pořádaný členkami cyrilské jednoty.

Dr. Fr. Reyl,
diecésní předseda.

Marie Rosová, Zdeňka Rosková,
předsedkyně spolku „Anetky“ předsedkyně sjezdového
v Hradci Králové. odboru.

Antonie Šafránková,
jednatelka sjezdového odboru.

Poznámka. Schůze bude důvěrná na legitimace,
o něž hlase se u p. Josefa Poláka strojníka v Hradci
Králové. — Přihlášky o legitimace mohou činiti hro-
madné jednotlivé spolky a odbory ženské.

Kdo snižuje vlastně úroveň vzdělanosti?

II.

Nařikání těch pokrokových učitelů mě-
šťanských škol, kteří bédují nad přetížením a
přítom naleznou ihned času dost k vedlejším
výdělkům, jest skutečně přímo odporným fari-
zejstvím. Povinnost školská má být právě učitelům
věci drahou, posvátnou.

Zde potřebí jest níž úvahy dále rozvi-
nouti. Učitelstvu pokrokovému velice na srdci
leží prodloužení prázdnin. Již za místech, kde
jsou střední školy, prázdniny o 14 dní prodlou-
ženy; nato hned velice úsilně pedagogové žá-
dali, aby se prázdniny prodloužily i všude jinde.

FEUILLETON.

Zjednodušený koncert.

Studující květnovští chtěli se o prázdninách
hodně před maloměstskými občany zabýsknout.
Pozvali si široko daleko proslavenou kapelu z Bub-
nova, aby se hrála v Květnově veliký večerní koncert.

Horlivě roznášeny po městečku pozván y, na
nichž poznamenáno, že po vyčerpání koncertních
čísel následuje taneční zábava. To bylo něco pro
dávčátka květnovská! Proto zájem byl veliký, vstu-
penky placeny četně předem.

V neděli odpoledne na počátku září sedali
v Bubnově proslulí dědicové slávy Orfeovy na
dlouhý žebřinový vůz.

„Teda už je všechno v pořádku, Josefe?“ —
ptal se prozíravý kapelník Strunka suchého,
dlouhého klarinetisty Lepšíka, administrátora ka-
pely, který za svolávání hudebníků a jiné práce
dostával zvláštní příplatek.

„Že se ptáš, pane kapelníku! To přece víd,
jak jsem vždycky opatrný.“

Dán tedy signál k odjezdu. Koně se opřeli
kopyty o hrboлатou silnici a již praskaly žebřiny
při kotrcání dlouhé řady.

„Hezky jste, hoši, při poslední zkoušce hráli,
pravda“, pochvaloval kapelník. „Ale ať to jde
v Květnově taky tak dobře. Víte, co dala nová
čísla práce, jak jsem dlouho musel opravovat, kři-
čet, než ta nová ouvertura byla sehraána bezvadně.
Do Květnova jedeme poprvé. Ať se tam vyama-
menáte! Víte, že se nám jedná o reklamu v celém

Tu jim nezáleželo na tom, zda se tím vzdělání
mládeže zkrátí. Kde který pokrokový list psal,
že tím bude kultura mládeže snížena? Celý ten
školský časoměr, jaký požadují pokrokoví učitelé,
dá se krátce vyjádřiti těmito slovy: *hodně
prázdnin, více platů za zmenšený počet hodin a
dětí, nahrazení delších prázdnin a nesdravých úlev
přidáváním let povinné docházky.* Tu jest však
vážná otázka, zda takové požadavky povedou
k pokroku skutečnému. Jest snad cílem školy,
aby děti dlouho do ní chodily? Nikoli — hlav-
ním jejím úkolem jest, aby se v ní v čase ne-
dlouhém co nejvíce naučily. Není naprosto po-
třebí dokazovati, že dosavadní prázdniny jsou
dlouhé dost zvláště pro děti. Spočítáme-li ne-
děle, prázdné půldny, svátky a letní prázdniny,
věru jest toho času prázdného dostatečně, zvlá-
ště připočítáme-li ještě úlevy. Ale co nevyko-
náno v čase prázdninovém, má se nahrazovati
delší docházkou.

Bystřejší lidé, kteří v mládí byli připon-
táni tři léta k téže třídě, mohou lehce sami
dovědět, jak jim bylo příjemné slyšeti znovu
a znovu výklady o téže věci, již stejně ro-
zuměli.

A teď při tom všem ž příliš časté stíží-
nosti pokrokového učite sta, jak ten paed-
agogický úřad jest přenesnadný nad úřady a
práce jiné. Volají tak nejvíce ti, kteří odbudou
několik hodin denně ve škole ledabyly a kteří
přemýšlejí pilně, jak by si lehce pomohli
k časté dovolené, ale přitom na vyučovací ho-
diny téměř nic se nepřipravují.

Přisvědčujeme, že důležitý úkol vychova-
telský jest prací velikou, vyžadující zvláštní
bystrosti a nemalé námahy. Ale proč jen vy,
zvláště horliví „pokrokoví pracovníci“, stále po-
ukazujete, co všechno ve škole zkusíte, jak se
mučíte, jak velikou obět tomu nevděčnému
lidstvu přinášíte? Vaše elegické vzdechy mají
melodii velice podezřelou. Staří učitelé, kterým
nedopřáno tak pohodlného sebevzdělání jako
vám, kteří se za svoje veliké práce sotva řádně
najedli a kteří neměli tak dokonalé prostředky
k vyučování, věnovali se mládeži s velikou
láskou, aniž by měli v ústech stále slovo „po-
krok“. Přitom vyučovali zdarma zpěvu, hudbě,
shromažďovali veliké zásoby hudebnin, cvičili
pěvecké sbory atd. Vy však, velebitelé po-
kroku, kyselíte tolik obličeje, jako by ten po-
krok byl pro vás hotovým soužením, které
poleví leda tenkrát, až se vám zase zvýší plat.
— A podivno! My, kteří jsme se učili u paed-
agogů starší generace, naučili jsme za stejný

tom okolí. Hudebníci poslouchali uctivě. Patnáct
se jich učilo u starého kapelníka už od škály a
proto měli před ním respekt jako dobří synové
před moudrým otcem. Hovor se rozvíjel stále
čileji. „Což vy, mladí, víte!“ odpovídal starý he-
likonista hornistovi Bobšovi, chlubicímu se, jak
dlouho vydrží hrát. „My staří jsme vydrželi víc
než vojáci v italské vojné. Jednou jsme hráli o
posvícení v Letově celé odpoledne, celou noc a
pak ještě celé ráno. Tenkrát ještě helikony nebyly,
já jsem foukal na bas. Všecko jsme vydrželi, jen
když bylo hodně piva. Pravda, sedláci nám přáli.
A když jsem se vracel domů, nesl jsem ještě plný
bas koláčů. Ale když jsem se pak vyspal, měl
jsem na obou pyskách puchejře. Tak jsem upřímně
do basy foukal. Puchejře se ztratily v několika
dnech a hrálo se následující neděli vesele zas tak
ploubo.“

„Pravda, pravda, jak je pivo pořád při ruce,
to se vydrží i dlouhá tura jako by nic“, kývala
zkušená hlava málo mladšího hornisty Lejhance.

„Ale to vám povídám, hoši, ať nikdo nechce
na těch studentech pivo na víc. Musíme zachovat
čest kapely; mládenci musejí zaplatit pořádně, do
krejcaru, ale dál nebudeme se prosit o nic. Ještě
by o nás roztrušovali, jak jsme je vyžádali.“

„Ale jen ať kluci platí; kdo chce svatbu, ať
má na hostinu“, zamumlal do opichlého kníru
helikonista a basista v jedné osobě.

„No — vy jedná hubo,“ křákal Strunka, „je-
deme jen k vůli pivu nebo pro umění? Vy jste
nádob.“

„Nezlobte se, pane kapelníku; ale řízení je

čas a při daleko chatrnějších učebních pomůc-
kách víc, než se naučí děti nynější u pokro-
kového aristokrata, který k vůli provozování
štvanic protikatolických rád si odpouští mnoho
z povinností školských. Takový pokrokový
rytíř spěchá pončovat o Husově pokroku, o
tom, jak Hus zreformoval český pravopis; a
dětí jeho pěti svěřené píše i v páté třídě pra-
vopisem, který přímo uráží člověka vážícího
si mateřského jazyka. Při přijímacích zkouš-
kách do středních škol chytají se svědomití
professoři za hlavu při seznání, jak uboze zá-
pasí hoši s češtinou, jejíž znalost má být přece
nejvýznamnějším svědectvím kulturní úrovně
žáků těch. Naopak já zase se pamatuji, jak
řádný starší učitel na naší obecné škole tonul
ve 4. třídě v údivu a rozčilení, kdykoli zpo-
zoroval jednu hrubou pravopisnou chybu v práci
žákovské. Ten uměl učit. Tedy jen méně řeči
a více skutků!

A myslíte si, vy „mučedníci kultury“, že
snad jiné stavy mají v přirovnání s prací vaší
námahy málo? Mnoho kaplanů má ve škole
skoro tolik hodin vyučovacích, jako učitel. A
přitom takový kaplan musí vyřizovati plno
úředních přípisů, psáti protokoly, matriky, vy-
slyšati sta a sta zpovědí, zaopatřovati, mo-
dliti se breviář atd. A vy nic nenamítáte, jest-
liže socialista vás vychvalující nazývá kněze
lenochem.

A což ten rolník? Tu jest těžké dření od
časného rána do večera a přitom tolik svízelných
starostí, že by od srdce rád raději něco
studoval, kdyby starosti někdo převzal a řádně
za něho vyřídil. Veliká starost, již se rolník
nikdy nezbaví, jest také namáhavon duševní
práci; a toto přemýšlení musí si sedlák odbyvati
při těžké tělesné práci, pracuje duševně i tě-
lesně najednou. A co by ze svých vážných sta-
roostí vypustil, vymetl se ihned na něm samém.
Jinde jest to ovšem jinak.

Zeptejte se úředníků při berním úřadě,
úředníků na poště a jinde, zdaž jejich duševní
práce jest malá, zvláště chtějí-li zachovati dle
možnosti úřední předpisy. Připomínáme, že ně-
kteří úředníci nejsou drážďeni tolika okolnostmi
k rozčilení jako učitelé a to zvláště ti, kteří
mají pod svojí správou více dětí nezbedných.
Ale což skutečná láska ke škole, touha po
opravdové osvětě nevyrovnává ani trochu různé
ty svízele? Není odměňována dobrá a rázná
vůle vychovatelova bohaté úspěchem kulturní
práce na dětech jiných? Veliké lamento na
školské obtíže pramálo svědčí o vroucí lásce

zlá věc, překáží při muzice v nadšení. A sami si
platit všechno nemůžeme. Dají li sami, bude dobře.“

Bobš vážně pokyvoval.

„Ať je jak je, sami o pivo na víc neřkejte“,
poroučel ctihodný Strunka a mysl jeho zase za-
léta do sfér ideálních. Přemýšlel o té ouvertuře.
Trhl sebou. „Poslouchej ty, Francu, tu pasáž na
hoboj posud docela dobře nehraješ. Dejte sem,
hoši, hobojoyvý part, já mu tam ukážu, kde má
začnout správně decrescendo a ritardando. Noty
sem! Kde pak vlastně jsou?“ Obrátil se hornista
na klarinetistu Josefa.

Tomu se začaly ruce třást; díval se pod
prkno, kde seděl hobojoysta. Plácl se do čela, pro-
vázaje posunek prazvláštní filosofie soudružnosti:
„Ale podívej se, pane kapelníku, to jsme trouby! Vždyť
jsem ty noty zapomněl. On je bere na vůz někdy
taky Francek nebo taky někdo jiný a tak jsem si ani
nevzpomněl...“

Kapelník již k první větě, která naladila po-
lovici umělecké družiny k smíchu, vstal jako bůh
hněvu. Sedý knír se mu rozčilením třásl, rozkázal
zastavit. Stál na voze zamračen jako Prokop Veliký
u Lipan. „Poslouchej, ty brepto, hod ten svůj
klarinet s vozem, ty se nejlíp hodíš k trumpetě —
On zapomene vzít noty!“ obrátil Strunka oči
vzhůru a spráskl rukama sžáhl hlavou. „No,
komedianta, ty bys nás vyvedl z blánu takovým
apriem, že by se nám smáli všude. A teď hajdy
dolů! Leť jako po telegrafu. Noty jsou v mém
býtě zabaleny na stole v naselelném tlustém
papíře. My tedy počkáme.“

Josef upaloval, jak by ho hnaly furie důtkami,

k věci. — A zatím jiní starají se horlivě i při
snadných soukromých starostech o vzdělání lidí
zele bezplatně.

Dr. Myslivec o právním postavení katolíků v „klerikalizovaném“ Ra- kousku, o nouzových podporách a národních požadavcích.

Dne 19. t. m. pronesl posl. dr. Jos. Mys-
livec na říšské radě řeč, v níž vytýkal, jak
macešsky vláda odbývá požadavky a bolesti
menších politických stran. Pokračoval:

„Na př. my v Čechách máme dojem, jako
by soudní a politické úřady byly přímo dostaly
rozkas, aby všemožně vrátil strany katolické po-
lomovaly. (Slyšte!) V přítomné době jsou u nás
poměry, jež upomínají na léta osmdesátá min.
etol. s tím rozdílem, že my katolíci přejali
jame úlohu tehdy pronásledovaných soc. demo-
kratů. Doložím to příklady.

Jistý soudce nechal přísahati v trestní sa-
lebitosti, vedené proti náinci, svědka, který b l po-
trestán zmatečným téžkým žalářem pro krivou pří-
sahu a na základě výpovědi tohoto svědka vynesl
pak rozsudek, ačkoli musil jako samostatný
soudce vědět, že je pod zmatečností celého
řízení nepřipustno takového svědka přísahně
slyšeti. (Slyšte! Slyšte!)

Jiný soudce tyká svědkovi a hrozímu vě-
zením, když svědek nevypovídá dle jeho chuti.
Musí býti obhájcem uposorněn tento soudce,
že když vyslychá se zločinec jako podezřelý
z téžkého trestního činu, musí se zachovati vůči
němu slušnost a mírnost, tím spíše pak že
slušně a mírně nutno vystupovati vůči svědku
v přestupkové záležitosti. (Posl. Kotlár: Ve
kterém okrese to bylo?) Věak já vám to po-
vím. (Posl. Kotlár: Nebylo to v okrese hr.
Sternberga?) Nikoli.

Jiný soudce položil obžalovanému takovou
otázku v příčině výpovědi svědka — četníka,
že zodpovědním jejím musil urazit svědka,
když nechtěl sám na sebe žalovati. Soudce ten
ještě četníka upozornil, že jej obžalovaný svou
výpovědi urazil.

Opět jiný soudce sepisuje protokoly o li-
čení teprv po skončeném líčení ve své kance-
celáři. Obžalovanému není možno kontrolovati, zda
výpovědi svědka v protokol pojal soubhlasi s tím,
co svědci při líčení přednesli a nemůže dále žá-
dati za opravu a doplnění protokolů. Toto
jednání soudcovu je tím nebezpečnější, že soudce
ten je sahraný protestant a obžalovanými katolíci,
kteří pro své příslušenství ke straně katol.
byli žalováni, a že tento protokol podle vlastní
chuti soudcem upravený slouží za podklad roz-
hodnutí soudu druhé stolice. (Slyšte! Slyšte!)

Jedná se o proces, kde bylo slyšeno nej-
méně 20 svědků a sedělo na lavici obžalova-
ných 7 našich lidí. Tentýž soudce odsoudil na
žeho člověka na základě výpovědi svědka, jenž sou-
dám byl žalobcem a nota bene ani při spáchání
činnu samého nebyl přítomen. (Slyšte!)

Soudce ten je protestant. Jak k tomu
přijde lid katolický, aby souzen byl tímto soud-
cem, jenž takovým způsobem si počíná při
soudním řízení, toho nepochopuji. A tak bych
mohl, pánové, pokračovati, a to, co bych před-
nesl, bylo by vždy méně uvěřitelným. (Výkřiky).

Katolický lid je systematicky provokován
a štván, jeho statek duševní, víra, hanobí se
mu všemi možnými způsoby a když se proti
témuž útoku brání a politicky se organizuje,

div mu podpatky neuletěly.

„Takové zdržení! lamentoval kapelník. „Než
se vrátí, ztratíme dobré půl hodiny.“

„Ba jo“, přisvědčoval helikonista, „ted ta
mládež všechna jest lehkomyšlná, bezstarostná, pořád
aby za ni jiný mysl. A tamhle na západě se
mrací. Kdo ví, zda-li k vůli tomu truhlíkovi ještě
na cestě nezmokneme.“

„No — no“, vždyť by nebylo tak zle“, ko-
nejšil vejškliba Francek; „až vás, strejčku, ty
mraky trochu pokropí, aspoň vás trochu přejde
trápení se ž'zni.“

„Abys ty zas nerýpal! houkl helikonista.

„Až budeš tak starý a zkušený muzikant jako já . . .“

„Pak budu počítat, co jsem všechno ušetřil,
že jsem nebyl stížen neustálou záhou“, přetrhl
řeč ředivce Francek k velikému veselí přítomných.

Hovořilo se čile dál, vipy se rojily jako
v létě komáři, tak že zadržené výpravy dlouhá
chvilé nebyla. Jan Bobeš se trochu mrzel, že není
hned někde blízko hospoda. Je prý takové parno.
Právě, když již usmířený basista vypravoval, jak
mu kluci jednou do starožitné basy po muzice
lili vodu, přihnal se ušicný Josef s velkým ba-
líkem pod pažďm. Teklo mu z pod klobouku jak
s okapu. Ve spánkách mu bila krev jako po skon-
čeném závodě cyklistickém. Usedl.

„Bje, bjé! savelel páru koní čeledín a už
rachotila a klapala kola do vráku. Kapelníkova
tvář již zhostila se téžkých chmur; zase se díval
po všech jako laskavý otec. „Jen se bojím, abys
si Pepičku, tím spěchem nějak neublížil. Obličej ti celý
hoří. Co pak se potřebuješ s takovým břemenem
tolik hnát? Vždyť víš, že ještě dobře dojedeme.“

aby zde v tomto domě, na nejpříhodnějším
místě měl své zástupce, musí býti jako slo-
žence pronásledován a mimo zákon postaven.

Tákal jsem se vedoucích činitelů jiných
stran, jak často byli jejich stoupenci stíháni
a trestáni pro rozbití schůzi ve smyslu zák.
ze dne 26. led. 1907 č. 18. ř. z., známého to
zákona na ochranu práva shromažďovacího.
Sledoval jsem dosti pečlivě rubriku „zesoudní
siné“ v listech jiných stran, poněvadž jsem o
těch věcech hodlal zde jednou mluvit. Proto
mohu říci: my jsme jediná strana v Čechách,
proti jejímž stoupencům bylo tohoto zákona
užito. A kdo prodělal ony velké tábory, kde tis-
cové našich lidí dali si klidně k. u. i. jich rozbití
od několika socialistů a agrárních, těžších se po-
moci a ochrany vládních orgánů, ten k. u. i. že
naši lidé jsou násilníci.

A přece tyto lidé byli loni po říšských a
i letos po zemských volbách v době nejpří-
hodnějších prací polních po zástupcích třikrát až
šestkrát honěni k soudům, po dlouhé měsíce
snášeli muka soudně stíhaných lidí. Byli sice
v mnohých případech u odvolacích soudů osvobo-
zení, ale vytrpěná duševní muka, bezenné
noci, potupu, smrtelný čas nemohou takové roz-
sudky zhladiti a nabraditi.

Jako pomocníci těchto soudců stáli si ne-
obyčejně zásluhy — četníci! Jich snivost v udě-
vání našich lidí budila shusta úžas i samých stá-
tních národních. Za noci ploužili se vesnič-
kami a bušili na dveře klidně spících oby-
vatelů, probouzeli je a zaváděli s nimi pro-
tokoly. (Slyšte! Slyšte!) A co učinili tyto
tresoucí se na celém těle hrůzou, za nářku
dětí a lomení rukou podešených žen vyslychaní
úbožáci? — Několik letáků rozešli, jimiž han-
dili strany katolické t. j. „revolucionářské“ byl
odporován.

S nasazenými bodáky přišli do schůzí volič-
ských a rozpouštěli tyto jménem zákona, toho zá-
kona, který praví, že voličské schůze nepo-
dléhají zákonu shromažďovacímu, dle něhož sta-
rosta neb četník za jistých okolností schůzi
rozpuští mže. A když se proti tomu lidé
brání, tváří se takový četník, jako by je chtěl
zatknouti.

To se ovšem děje na přání agrárníkého
starosty nebo jiné takové veličiny, která má
„klerikály“ v žaludku.

Ano, na přání několika sociálních de-
mokratů zapovídal zástupce vlády, okresní
komisař řečníkům naší strany, aby mluvili
proti sociál. demokratům. (Slyšte!) To se
stalo v Příbrami 8. června 1908. Tentýž ko-
misař dal také na srozuměnou svolavatelům
schůze, že musí býti také druhá strana t. j.
soc. demokratická připuštěna do předsedni-
ctva a že musí její řečníci býti připuštěni ke
slovu. A nás bylo na táboru onom k osmiti-
sicům a socialistů bylo dvě stě. — Z toho je
vidět, pánové, že jsem nenadsazoval, když jsem
řekl, že pro nás v Čechách se používá jinak
zákonů a že se musí často počítati i s obchá-
zením zákonů, když jde o nás.

Řeknete, pánové, proč přicházíme teprv
teď s těmito žalobami, proč jsme to neb ono
neinterpelovali anebo proč jsme podporovali
vládu, když tu je na blédni, že vláda ve svých
orgánech — za něž ona je zodpovědna —
chová k nám nepřátelství? A my jsme to často
slyšeli i od svých stoupenců, proč že provozu-
jeme politiku vládní, když se zdá, že v smyslu
vlády jest, brániti vzniku stran, jež stáť udrží,

Pepík mávl rukou, to že nic. Jen když prý
svoji chybu napravil.

Za půltřetí hodiny povoz dosti loudavý stál
již před Květnovem.

V městečku za značného sběhu studentův a
dětí přenášeli hudební nástroje a jiné potřeb-
nosti do sálu. „Tak — a teď pěkně uspořádat
pulty, rozložit noty. Pak teprve si chvilku odpoči-
neme. Potom do toho! A ne abys si, Ferdo, zas
narezal jiný „munštuk“, jako tuble nedávno!“

Josef rozstavil pulty a pak rozvázal motouz,
jimiž byly noty spjaty. Otevřel první sešit. —
Mráz mu přeběhl po zádech. Noty se mu v ru-
kou třásl. Tohle byla obstarožní škola na housle.
Vzal sešit druhý. A tam zase psáno starodávnou
literaturou: „Třetí aplikatura takto se dokonává.
Dáš první prst tam, kde jsi dřívě třetí měl.
Tudíž: . . . A hned za tím noty pro třetí polohu.
— Pot již dávno uschlý znovu se objevil na čele
Pepíkově. Klarinetista sáhl rozpačtě po svazku
třetím. Otevřel v rozčilení prostředek. A tam zas
četl: „Chceš-li, mileg začku, pátou aplikaturu
přijemné hráti, tu musíš negprve k tomuto hle-
dětí. Totiž: Hrajet se prstů kladením jako v ap-
plikatuře první, než aubrnkem vždy o strunu nížeji.
Tudíž: . . . A zas ty jednoduché školácké noty.
Ještě sáhl klarinetista po čtvrtém sešitu. Ale tam
zas: „Kdo kumštovně v aplikatuře vyšší cvičiti
se mnjí, nechať prsty svoje pěkně kolmo na všechny
struny staví . . .“ atd. Málem že se ubohý Josef
neproměnil úžasem v sloup. Přisnemy a noty mu
tancovaly před očima čardáš, zrak mu přecházel.

„Co tam stojíš, Pepku, jako baskuš na varě?
Rozdávej přece noty! pobídl kapelník.

a naproti tomu podporovati strany revolucionářské. A že
to není snad jen pouhé zdání, plyne z toho;
co prohlásil vůdce revolucionářské strany dě-
lnické na konferenci důvěrníků na Král. Váho-
bradech dne 17. května b. r. Lišil úspěchy
soc. demokracie v parlamentě a řekl na konec:
„At je to láda, at je to panahé sněmovna, vždy,
když chytíš něco podniknouti, napřed se ptáš, co
tomu řeknou soc. demokraté.“ (Výkřiky posl. Svo-
body: „To je skomolenina z „Českého Slova.“)
Posl. dr. Myslivec: Raďte dovolit, pane, mám
zde váš orgán strany (čte): „At je to vláda —
—“ Zde je „Právo lidu“, at pánové rozhod-
nou, zdali jsem slova ta správně přeložil. (Vý-
křiky posl. Svobody). Předseda dr. ryt. Star-
zynski: „Prosím, aby řečník nebyl vyrušován.“
Posl. dr. Myslivec (k poslanci Svobodovi):
Tato věta vás mrzí jistě, kdybyste ji mohli
zahladit, jistě byste tak učinili. — Dle tohoto
prohlášení (Němcova) je zjevno, že není už
mista ve většině vládní pro strany, jež dosud
tam byly. — — —

Jen ještě slůvko bych rád řekl. Dostáváme
nyní denně dopisy a telegramy se zprávami,
že ta nebo ona krajina stížena byla živelnými
pohromami. Podáváme sice celou sponsta pil-
ných návrhů v záležitostech nouzových, ale
zda-li těmito návrhy nějak pomozeno bude po-
stíženým, jest velikou otázkou. Vysoká vláda
věnuje sice několik set tisíc korun postiženým,
ale to všechno je jako kapka vody na žhavé
železo, zvláště jestliže se s podporou ze státních
prostředků naloží tak, jako loňského roku se
stalo. V polišském okrese, jenž náleží k mému vo-
lebnímu obvodu, řádilo loni třikrát krupobití. Ještě
dosud však lidé postižení ničeho o subvenci nevě-
dějí. Pan místodržitel král. českého ovšem ne-
utrpl žádně škody, jemu neublížilo krupobití,
u něho není tak na spěch s rozdělením sub-
vencí. Konečně se dostane subvence do rukou
okresních výborů a to je jako by ji moře
pohltilo.

Nikdo neví, jak s ní naloženo bylo. Po-
něvadž mnohé z těchto výborů jsou v rukou
našich největších nepřátel, je na snadě do-
mněnka, že tyto subvence budou rozděleny
jako odměny za nejlepší služby agitátorské
v zemských volbách straně agrární prokazané.
S odpadkovou solí stalo se podobně. Podal
jsem již dotaz k ministru financí v tomto směru.

Loňského roku žádali jsme odpadkovou
solí pro stížené okresy. J. Ex. pan ministr fi-
nancí nám odpověděl, že toho roku solí nebude
rozdělena. Najednou četli jsme v novinách, že
solí přece bude poskytnuta. Naši lidé zažádali
již loňského roku o tuto solí. Český odbor
rady zemědělské pro král. české byl c. k.
místodržitelstvím dne 21. března vyrozuměn,
že ministerstvo solí udělilo. Ale teprve 14.
dubna vydal český odbor rady zemědělské o
tom vyhlášku v „Zeměd. Zpr.“, stanovil však
krátkou lhůtu do 30. dubna, tedy necelých 14
důl. . . . to bylo mnoho žádostí opožděně za-
sláno, ale ty žádosti, jež loňského roku byly
podány, měly býti příznivě vyřízeny, byly
však českým odb. r. z. našim lidem zamítnuty.

O hospodářství se subvencemi u nás byla
pronesena zdrcující kritika i jistým svobodo-
myšlným mladočeským přisedlím zem. výboru
na veřejné schůzi. (Slyšte!) Tento přisedlí
řekl také veřejně, že zemědělská rada si ne-
pocíná vždy tak objektivně, jak by se na ta-
kový ústav slušelo.

V uvážení těchto okolností bylo by nej-

„Pane kapelníku, zabte mne, zabte!“ vyjekl
Josef.

No — co zas fantasíruješ, náměsíčníku? Ne-
máš noty v hrsti? Vždyť té přece nikdo neurčnul
ani nepřimrazil.“

Ale Josef, který byl jindy hovornější než
jeho štěbenec, najednou ztratil řeč. „J — já, věd, pane
kapelníku, j — já — ona paní kapelníková mi
omylem dala. Já jsem si myslil, pane kapelníku,
že . . . Inu, já nevím, ale už to je tak.“

„Podívejte se na blázna z Kosmonose“, do-
pálil se vládce taktovky. Nedal ti někdo ránu do
zad, že tolik kottáš? — A už vstoupil Strunka na
podium. Vzal jeden sešit do ruky — a už byl
doma. Pepík zatím s hlavou svěšenou očekával
trpělivě, jak hojný přival ostrých slov mu po
skloněném temenu na záda poplyne? — Ale
několik vteřin panovalo naproste ticho. Strunka
dvakrát polkl na prázdno. Hodně se rozčílil?
Z toho by mohl míti smrt anebo by tomu chu-
dákovi ublížil. Byli v sále už také cizí lidé. A pak
bneď si připomněl, že není také sám bez viny.
Zabalil doma noty pro kapelu do stejného papíru
jako školy pro cvičení malých žáčků. Už ted
sotál Strunka broživě, spíš jako nešťastný Eneáš,
když viděl, že s Trojou je naprosto konec.

Když se z prvního omráčení trochu sebral,
zatremoloval hlasem pokleslým: „A kdo ti ty
noty dával? Nebo jsi je popadl sám?“

„Prosím, pane kapelníku“, zamžkl se poněkud
Pepík, „vždyť mi je dávala paní; ještě řekla:
„Tuble jsou.“ Když jsem viděl bavu papíru,
tada . . .“ (Dokončení.)

malíčkou a posudek prof. dra. Guat Kabrhela, přednosty hygienického a bakteriologického ústavu při c. k. české universitě v Praze, o vodě nové studny v důstojnickém parku byly vzaty na vědomí. — Místnímu odboru „Československé Obchodnické Besedy“ v Hradci Králové povolil se uspořádání proměnného koncertu v městských sadech na Žižkově náměstí dne 16. srpna t. r. dopoledne. — Žádosti organizovaného dělnictva okresu královéhradeckého za propůjčení Malého náměstí k uspořádání tábora lidu na den 5. července t. r. se vyhovělo. — Žádosti za chudinské podpory odloženy byly do schůze příští.

Koronavička pokrokové umalosti se obrací. Píše se nám: Když loni na podzim katolické obyvatelstvo proti usnesení obecního zastupitelstva v příčině spojení obecních a měšťanských škol sjezdě sbíralo petice, pohoršoval se nad tím obecní starší p. Mareš. Žádal docela za vyslovení nedůvěry „Obnově“ v zasedání. Na veřejné schůzi v Sokolovně kroutili pokrokaři očima v „mravním rozhření“ nad opovážlivostí katolickou a Hajnův žurnál rozplýval se v lokajských projevech oddanosti k moudrému obecnímu výboru. Ale během času i ti hodní pokrokaři od těch katolických buřičů se pokazili. Od jakživa špatné příklady kazí dobré mravy! Totéž zastupitelství nechce pro šidly u Grand-hotelu sříditi nový most a tu se karta obrátila. Z moudrých a dříve uvědomělých otců stali se naráz v očích pokrokových šošáci a prospěcháři. Pořádají se pokrokové protestní schůze. Bývalý loyální p. prof. Mareš odusazuje na schůzi politiku svých kolegů z obecního zastupitelstva. Snad se hodí ve škole marod a pojede s deputací do Prahy, aby nadřazené úřady zmátily vůli většiny a most k váli šidům vystavěly. Radniční list Hajnův pranýřuje přátele starého mostu, při tom nešetří ani svých bývalých zakladatelů. Krátce: vládní a dosud zachovalí pokrokovci provozují prudkou opozici proti správě obecní, panuje zmatek a nejistota v názorech o novém mostě. Nejhorším je, že nikdo neví, kdo bude za nás v Hradci mysliti, když pokrokaři odepřeli poskytovat nám obecní rozsumy. Zlé doby připadly na Hradec, protože se budou musiti samostatně myslící lidé teprve vychovávat! A při té záplavě „klerikální“ v Hradci nelze na nic takového ani pomyslet. Nesbude nic jiného, než zavést import šikovných lidí odjinud. V Rusku a Haliči mají chytráky nazbyt, proto netřeba soufat. — Pozn. redakce. V příčině pokrokového rozčlenění nad sbíráním podpisů katolického občanstva proti spojení škol nastala počátkem tohoto roku nedůslednost ještě větší. Páni, kteří loni odraznili práva samosprávy vůči jeptiskám, kteří na otevřené, úřední projednání kladli velikou váhu, proklestili si houbčinou svých zásad šikovnou, pokrokovou, privátní cestičku k dalšímu útočení proti jeptiskám. U nich zásady platí ovšem jen potud, pokud pádu pokrokařskému kádru upevňují.

Zespolku „Charitas“. Dobročinný spolek tento stále roste, neboť při každé výborové schůzi bývá přijato kolem 50 členů. V některých místech hodlají podle našeho vzoru sříditi spolek se stejnou tendencí. Podnik takový však není účelný, protože jen velký spolek aspoň s 1000 členy má pravý význam. Toho může dosáhnout jen spolek se širokým základem, jaký má náš spolek pro celé království založený. Lokálním spolkem se oslabuje působnost Charity a místním členům se valně neprospěje. V některých osadách nevědí dosud nic o působnosti Charity, ať na ni upozorňujeme stále. Dnes přístup ke Charitě znamená, pojistiti rodině za 2 K úmrtní podporu 600 K. Každým měsícem obnos tento stoupá o sta korun. Neváhej nikdo prospěti sám sobě.

Zápis a přijímací zkoušky do c. k. gymnasia v Hradci Králové konají se v pondělí a úterý 6. a 7. července. Tedy nikoli v den ukončení školního roku 4. července, jak bývalo dříve.

Veřejný koncert ve prospěch penzijního fondu vojenských kapelníků pořádá se dnes v pátek 26. t. m. od 6 do 9 hodin v důstojnickém parku.

Označování obchodních místností dle se nyní nejen sbytečně velikými tabulemi, které většinou část fasády domovní zakrývají, nýbrž ještě většími tabulkami, vyznačujícími jako praporečky napříč do ulice. Místy pro samé tabulky nebude viděti domů — nebude však viděti také obchodů, do nichž zákazníci mají býti lákáni. Škoda nákladu na krásné fasády, není-li jich viděti! Škoda pěkného pohledu přes celou ulici, který se přichozímu do města nyní víc a více zanesuje! Jako se netrpí zastavování chodníků různými sbořím, nemělo by se také trpěti toto znečišťování domů a ulic zbytečnými, zvláště do ulice vyznačujícími tabulkami.

Ještě k řeči p. agrárního poslance M. Srdínka. Dobrácké „Ratibor“ slouží předně na vědomí, že k „sřezávání“ má obyčejně největší inklinaci ten, kdo jest přítel při nepravdách. Kdo proti nepravdám máše povíti věcných protidůvodů, tomu sřezávání není zapotřebí. A — také není potřeba, nakakovati mluve rámcem sporu. Kdo chce reputaci p. poslance proti našim spravedlivým výtkám obhájit vypočítáváním, jak se vede rolnictvu a kněžstvu teď,

ten namířil pušku jinam, než bylo očekáváno; a taková slova rozvášněných čtenářů nezmatou. Z našich zcela věcných oprav řeči Srdínkovy není vyvráceno nic. Zato však „Ratibor“ sděluje, že nechce se mu hledat všechna zajímavá přelustná data (to dobráctví!), ale přý, co má po ruce, to postačí, aby nebyl nikdo (!) v pochybnosti, že klerikálové jsou nejvíce vinni bídou a zubožením rolnického stavu. Uvádí, že v Čechách ze všech usedlostí v počtu 868 042 připadá rolnictvu, jež se zemědělstvím skutečně živí, toliko 35 2%. Kolik ze zbývajících dvou třetin jest majetkem církevním, o tom si přý můžeme učiniti představu, pomyslíme-li na statky arcibiskupské, biskupské, klášterní, atd. Nač, „Ratibore“, jen tak sem tam myslit? Lepší by byly k vysvětlení přesné číselce. Nemyslíš? A nyní doloží pisatel v „Ratiboru“, že velkostatek platí pouze daní 21 8%, kdežto statky střední a malé 78 2%. O tom nepoměru však se psalo dost i z katolické strany. Že dan pozemková spravedlivou není, často bylo prohlášeno i od nás. Leč zároveň i agrární velkostatkář může poučiti každého, že velkostatky v poměru k ploše vynášejí daleko méně než statky střední a malé. „Ratibor“ se mrsí též na zádušní pozemky. Tu by bylo radno vypočítati, co ze záduší kněží sami pro svoji osobu mají. Asi tolik, co má učitel ze školní zahrady nebo z pozemku, na němž škola stojí. — Že blahobyť majitele pozemků nelze odhadnouti dle toho, jaký komplex půdy má a jaké daně platí, nýbrž dle toho, co mu hospodářství nese čistého, k tomu každý uvědomělý rolník přisvědčí. A to nás zase vede k neodbytné otázce: *Kdo vlastně bohatne nejvíce z rolnického potu? Jest to židovský kapitál, který bere od českého rolnictva, hypotekárně zatíženého, obrovské miliony bez práce. Kapitál ten sni pečení a rolnictvu ponechá kosť. A co má rolník z toho, jestliže židovští bursiáni zdraží obilí? Kdo se tu obohacuje na útraty národa? Snad kněžstvo? Chtěl-li někdo mluvit o dějinách utrpení stavu rolnického, měl mluvit předně pravdu a pak se zbavit až příliš úzkostlivé básně před šidly a socialisty. Jest jisto, že nyní rolník, upadnuvší vinou falešného liberalismu do dluhů, jest v horší porobě, než jaká byla v jistých periodách poddanství. — A konečně ještě malou poznámku. Pan Srdínko zajisté jako čelný agrárník jest theoreticky proti politice na kazatelně. Ale snad zná toho agrárníka, který před užší volbou v příčině kandidatury agrární povzdechl ke katolickému voliči: „Kdyby to tak chtěli oznámit s kazatelny!“ Či na ten případ už zcela zapomněl?*

Ohraňme! Místní odbor „Ústř. M. Š.“ ohraňuje se proti liché výře v čís. 65. „Osvěty lidu“ učiněné a dosvědčuje veřejně, že sl. Jednota katol. tovaryšů, již tombola při matičních slavnostech jest světoznáma, jest jednou z nejochoťnejších a nejobětavějších národních korporací. Vedle spanilých dam, vzavších na se laskavě prodej loží, jest jí v prvé řadě vědění za znamenitý výnos tomboly. Ostatně očekáváme, že kritizující přátelé přiloží též ruku k dílu, nevyhraňující si netečně pouze pohodlný slovník kritiky.

Provisorní most již sčítane tam, kde stavba rychle pokračuje. Piloty již nevytáhne žádný protest. Stanoviisko interestů s Jiř. třídou podporoval věcnými důvody p. dr. Ulrich, poukazuje na nálehavé projekty musea a skladiště u Grand-hotelu, jež sřazení lávky v těch místech přes Labe překážejí. — Podezřel jest, koho právě pokrokaři potřebují k protestům. Na jejich pondělní schůzi byla valná většina těch, jejichž existenciálních zájmů provisorní most pranic se netýká. A tak již s hotočným faktem nutno všem se smířiti.

Střevenská tabulka vystavuje firma J. F. Langhans. Pečlivě sestavení mistrných fotografií, moderně malované pozadí a vkusně pracované rámy poutají velkou pozornost. Závod Langhansův znovu dokázal, že jest v uměleckém pokroku bez konkurence.

Výlet na Hrádek pořádá dne 5. července jednota katol. tovaryšů pro členy a příznivce. Přihlášky v Adalbertinu čís. dv. 1.

Schůze klempířská odbyvati se bude u příležitosti manifestační schůze živnostenské ve Smiřicích 28. t. m. dopoledne za přítomnosti p. redaktora Kameláka a více pp. kolegů klempířských z Prahy. Účast budíž čestná! Nutno se uraditi o sřazení krajského odborového společenstva a přípravách pro letošní sjezd klempířský v Praze.

Ž. Josefova. Spolek voj. vysloužilců pořádá dne 29. t. m. jubilejní slavnost na počest Jeho Velikosty a na oslavu 40letého trvání spolku. Slavnost započne o 5. hodině ranní budíčkem.

Z Holic. (Opozdeno.) „Východočes. Obzor“ líše, že jsme udělali z mladíka, udeřeného kyticí trávy, nevíhátko. Ale kým byl vlastně vyzván k dostaveníčku? O tom mlčíte. A pak se mu dostalo radě kultury tolik, až barvila kabát, což zase zamlouvá, hásejíce raději slostnými frázemi po katolících. A jak jen jste právě na to vy kápli, že jsme lhalí o agitaci nepřátelské proti tamburašům? Proč vás právě naše zpráva svrběla, když jsme vaši stranu výslovně nejmenovali? Tedy vám teď povíme, že víme také o záhadě uděleném radě „Kdo lže, ten kradě“, končíte svůj útok. Taký se sám to sá o skutečných lháčích. — Záměrem přemýšlejte pilně o nadřazených přelustcích.

De buffetu o národní slavnosti dne 11. června 1908 „na Střelnic“ pořádané, laskavě přispěli: 20 K: sl. Právovární měšťanstvo v Hradci Králové a sl. Záložní dřevář ústav. — 10 K: Jeho Biskupské Milost dr. Josef Doubrava a p. tovarník Jaroslav Červený. — 5 K: ppf. B. a Kocichů, E. Procházková. — 4 K: Vědp. Thdr. A. Frýdek, ppf.: B. Franková, A. Jančová, M. Srdínková, A. Matušová, H. Havelková, Z. Fajstlerová, A. Volenská, M. Bartoldová, J. Sazková a L. Jeřábková. — 3 K: ppf.: M. Říthárková a A. Hachková. — 2 K: ppf.: A. Ernspergerová, F. Tvrzská, Z. Zimrová, B. Kutlová, K. Morávková, F. Vondráčková, H. Ruthová, A. Holčková, E. Proyeová, A. Vančková, F. Julišová, Z. Saxová, E. Marešová, A. Štěpánková, P. Hanušová, A. Collinová, A. Urbanová, A. Mikešová, M. Bařková, H. Ippenová, M. Dočkalová, P. Singrová, M. Pippichová, E. Jiřiková, sl. R. Pospíšilová ml., ppf. M. Klampařová, M. Hubáček, M. Svoboda, A. Staňková, F. Fialová, M. Radolfová, M. Mandelíková, A. Pilnáčková, B. Durohánková, M. Červená Hermanová, M. Steinfelldová, M. Urbanová, E. Ruseová, sl. F. Hermenová, pf. B. Draclarová, sl. J. Schrollová, ppf. B. Němcová, B. Pospíšilová, E. Kralíková, M. Pokorná, A. Brtnická, M. Srpová, A. Kopecká, J. Švorčíková, M. Pišová, P. Melusová, M. Krýalová, M. Oehmová, A. Morávková, Z. Illichová, E. Vagnerová, M. Hrdovská, A. Scheinertová, A. Kubáková, A. Červenková, M. Havránek, F. Vocáková, M. Haličková, M. Hanzáková, M. Humlová, A. Nováková, J. Weinbergstová, M. Králová, V. Jihlavočová, M. Beránková, M. Stejnová, A. Hanzáková, K. V. Stuherský, M. Hajnovská, M. Hohnová, O. Kouzlovská, M. Hrušková, A. Rojchlová, F. Mahrlová, M. Kadaníková, F. Javřková, M. Šimková, M. Vrabecová, E. Saková, M. Černá, M. Jirásková, H. Lundecková, E. Jekubcová, D. Formánková, M. Špalková, R. Bergrová, A. Šubrtová, F. Spitznerová, M. Bůžďková, B. Hunková, M. Šifcová, A. Pokorná, K. Malá, S. Mřiovská, J. Feierabendová, M. Pajková, A. Javřková, B. Tolmanová, M. Fischerová, K. Bzděchová, B. Vojtová, A. Pazourková, M. Pospíšilová, M. Bondová, J. Zlatníková, sl. B. Přágorová, ppf. B. Gelndigerová, M. Hrousková, R. Jeřábková, O. Hromádová, V. Plesnivá, E. Melicharová, A. Červenková, M. Faltová, L. Uřichová, T. Sommerová, A. Štaffková, M. Helwichová, K. Tausigová, B. Peřínová, M. Férova, A. Czarbová, J. Richtrová, A. Nepeřená, J. Řezáčová, H. Richtrová, s jména nečitelná. — 1 K: ppf.: F. Holatová, K. Dvořáková, O. Stárková, B. Řezáčová, M. Divecká, T. Styblíková, K. Svatoňová, L. Novotná, A. Garguričová, K. Jelínková, K. Svoboda, A. Viktorinová, R. Pospíšilová st., J. Jančárková, A. Riedlová, A. Guthová, E. Uhrová, A. Šimková, M. Samolovská, H. Domečková, L. Viplerová, M. Kučerová, M. Fahrnerová, J. Labontková, A. Nejedlá, T. Štefanová, M. Kašparová, A. Řeháková, B. Štolbová, R. Ciesá va, A. Stejskalová, A. Santráček, A. Polodníková, H. Pokorná, K. Vieweghová, s jména nečitelná. — Dary zaslali P. T.: ppf.: A. Slámová, Součková, Fischerová, Schmidtová, Trapová, Sedová, Urbanová, Bařková, Kulíková, Steinmanová, p. Malburg se Smitic, pf. Vlachová, Šefc, pf. Bariánková, sl. Šimova, Laufová, Vanická, Trykarová, Eiglová, pp. Červený, Černý, Formánek, Kolář, Bouděk, Frákl, Hubáček, Tolman 300 kusů pohlednic, Píša, Melichar, Kiselich, ppf. Štěmchová, Vinařová se Sedlice, M. Vojtová, p. Šolc. — Sběrka ze Svobodných Dvůrů: 4 K pf. M. Srdínková, 3 K p. J. Srdínko a pf. M. Srdínková. — 2 K: ppf. M. Srdínková, M. Komárková, M. Nováková, B. Smetanová, M. Smetanová. — 1 K: p. Polívka. — Dary zaslali: ppf. Morávková, Schvipořová, Franková, M. Smetanová, E. Smetanová, p. Srdínko. — Sběrka ze Stáder: 8 K p. Pilnáček ml., 4 K pf. Tomková, 3 K pf. Zámečnická, 2 K pf. Červinková a sl. Ziklová. — Dary zaslali: sl. Hospodářská škola, p. Černý, pf. Ryklová, pf. Styblíková, mléčárna ve Stáderách, pf. Hrdlička. — Dary z Lechenic zaslali: ppf. Koutníková, Marková, Nálevková, Nováková, sl. Peškova, Petrova, Kanichova, pf. M. Poláková. — Dámský odbor Ú. M. šk. v Hradci Králové vádává všem příznivcům Matice srdečné díky za vše a prosí za prominutí, jestliže snad někdo byl opomenut, neboť při tom návalu nebylo možno vše zaznamenati.

Poutníkem na sv. Horu a Přibramě. Poutník jest přes 1000, proto vyjedou v sobotu dne 4. července dva zvláštní vlaky z Hradce Králové. První vyjede v 7 hod. 50 m. a zastaví v Práskově 8 h., v Dobřenicích 8 h. 10 m., v Káranici 8 h. 19 m., v Chlumci 8 h. 35 m., v Žiželicích 8 h. 46 m., v Libňovsi 9 h. 6 m., ve Vel. Oseku 9 h. 39 m. V Praze bude 11 h. 23 m. Druhý vlak vyjede z Hradce Králové v 8 h. 13 m. a pojede bez zastavení a bude v Praze o 11 h. 31 m. — O 1 h. vyjdeme z Prahy na Smíchov, vyjdeme ve 3 h. 20 m. a přijedeme do Přibramě 5 h. 39 m. Kolem Karlova Týna pojede vlak volně, abychom viděti mohli památný hrad, vystoupiti však není dovoleno. Ve Zdicích bude zastávka 15 minut. Z Přibramě vyjdeme v pondělí 6. července ráno 5 h. 12 m. a budeme na Smíchově 7 h. 5 m. Nejpodrobnější program obdrží každý účastník cestou, v Přibrami pak po pažitelném obrázku. — Právod po výstavě z ochoty jednotlivým skupinám poskytnou pp. členové výstavního výkonného výboru — jakož i 8 kněží spolupoutníků. Lístek jízdni platí jen pro zvláštní vlaky. *Další podmínky nelze již přijati!* — Odjezd z Prahy dne 6. července odpol. 5 h., Velký Osek 6 h. 40 m. večer, Libňovs 6 h. 59, Žiželice 7 h. 17 m., Chlumec 7 h. 27 m., Káranice 7 h. 40 m., Dobřenice 7 h. 50 m., Práskova 7 h. 59 m. a Hradec Král. 8 h. 9 m. Tímto vlakem antoa jeti všem poutníkům od Nov. Bydčova, Josefova, Kyšperka, Pardubic — ješto případný druhý zvláštní vlak přijede do Hradce Král. po 9 hod. — Důchovní pájdon při právodu v rozechvě a bílé šatě, členové spolků a odsazky — a všichni účastníci se nejpozději.

Ze Smilfie. Dne 29. t. m. o 8. hod. dopol. v městském hotelu ve Smilčích promluvil v křesť. soc. lidovém spolku pro Holohlavy a okolí p. J. Černý, stavitel z Hradce Král., o účelu vzájemné se podporujícího spolku „Charitas“.

Ze Nového Bydžova. Protikatoletičtí fanaticové starají se o to, aby rozlišení duchů u nás provedeno bylo do krajnosti. Teroru jednotlivců podlehl všechny zdejší spolky až na spolek vyloučených, postavily se na pokrokové, t. j. proticírkevní stanovisko a dokázaly své brdnosti tím, že se nezdůstavnily slavnosti Božího Těla. Přejeme těm nepřátelům katolictva úplné volnosti, nechceme jich násilím nutit k veřejné účte Spasitele, jehož vznešenou naukou pohrdli. Ani o takové účasti církevního průvodu nestojíme, ať si jdou do tábora stejně s nimi smýšlejících násilníků. Ale těžeme se, kde jest uvědomlost a statečnost té velké části členů a takovým terorem nesouhlasících? Kdy se probudí ze své slabosti a mloby? Jak dlouho dají se v době všeobecné volnosti poutati železnými pouty pokrokatů a sociálních demokratů? Co bylo kdysi křiku, že katolický spolek se chtěl zdůstatnit korporativně veřejného katolického průvodu! Všechny spolky z toho důvodu účast svoji odprávy; dnes toho důvodu není, místo něho nastoupil teror několika nevěrců a spolky jako na komando k radosti židů zůstaly doma. Čekali jsme, že vnější lesk této slavnosti nabržen bude větší vřavou účastníků, ale i ta byla nepatrná, takže upřímní katolíci s bolem tuto netečnost svých spolkoobčanů konstatovali. Aby katolíci zdejší dostalo se ponížení úplného, o to bylo také postaráno manifestačním táborem sociálních demokratů, jenž konal se v neděli 21. t. m. o 10. hod. dopol. na náměstí, kudy se obvykle kolem 11. hod. vede průvod s Nejv. Svátostí Oltářní z kostela Nejv. Trojice. Ať byl tehdy přítomným p. c. k. komisařem vyzván, aby mezi průvodem neřečnil, neuposlouchal, křičel silně dále a hlouček, čítající asi 100 výrostků, mu hlukáním appandoval. Ani obyvatelé Afriky před tisíci lety by se tak nechovali jako v 20. století dr. Soukup se svojí četou, která přísahá na pokrokový program, chce lidu dopomoci k lepšímu blahobytu a větší ho pomocí „volné školy“ k větší vzdělanosti a mravnosti, poněvadž prý mu dnes nábožensko-mravní výchova není dostačující. Jak vzdělanost, mravnost a ušlechtilost vypěstovaná volnou školou bude vypadati, měli jsme právě příležitost poznati na těch, kteří tou volnou vědou a mravoukou svých svůdců se vzdělávají. Též toto ponížení neseme, ale pevně doufáme, že po takovém jednání našich nepřátel řady své sesílíme a s větší horlivostí než dosud nevěreckým tivlům v cestu se postavíme. — V pondělí bylo občanstvo zdejší částečně s rána vyburcováno ohněm, vzniklým a horlivého člena naší katol. nář. jednoty p. Františka Kodyška, pekaře na Hradeckém předměstí. Ať byl oheň záhy zpozorován, přece nepodařilo se při stávajícím větru oheň uhasiti a střecha se stropy domu lehla popelem. Škoda jest dosti značná a jest jen z části kryta pojištěním. — Dne 16. června večer utonul při koupání se v řece Kněžovce v Novém Bydžově Václav Zámečník, 18letý krejčovský učeň. Ať bylo tonutí jeho ihned od přítomných zpozorováno a pomocí mu přispěno, nebyl přece nešťastný tento chlapec při životě zachráněn. Ztrátu jeho oplakává matka, vdova s osmi sourozenci.

Ze České Skalice. „Východočeský Obzor“, demokratická to „květomluva“, chrílí zase síru a oheň na „klerikály“ čes.-skalické jen k vůli zamýšlenému demokratickému táboru lidu. V předělném čísle tohoto něžného listku stává se strana soc. demokratická hrdě proti nám, beze strachu, v jiném však článku téhož čísla žádá od soudrůžů se všech stran účast co největší, aby jim pomohli bojovati proti černé hyšce, která se v Čes. Skalici a okolí počíná prý rozlézati. Aby vše jim šlo lehce, jde jim naše přelavné obecní zastupitelství ve všem na ruku. — Na den 5. července chystají naši pokrokatři veliký průvod městem s osvětlením, zas jen aby potelli „klerikály“; již loni průvod ani osvětlení se nepořádalo, letos však sl. městská rada vysílá prý občanstvo, aby se přihlášili, kdo by chtěl osvětlovat. My, členové zdejší katol. organizace, osvětlovat nebudeme; posadíme ty rudé a pokrokové chlápky po tmě. Proč neslaví se na př. nehybnou památku Otce vlasti Karla IV., který tisíckrát více zásluh o naši drahou domovinu si získal? Snad se za nějaký rok dočkáme, že naši pokrokatři budou slavit památku — Práškova! Sliboval jim o volbách dost! Budou pak nositi lucerny černým fiorem zastřené a zpívat agrární hymnu: „Ze peníze světem vládnou...“

Duchovní evižení v klášterě vorštek v Hoře Kutné konají se pro učitelky a bývalé chovanky od 19. srpna (o 5. hod. večer) do 23. srpna ráno. Poplatek za celé zaopatření po tu dobu jest 6 korun. Mnohé se těší na vzájemné zhlédnutí. — Kdo hodláte přijíti, oznamte to co nejdříve. — Žehnají Bůh!

Ze Rychnova n. Kn. Dne 20. června pořádali pokrokové „Vzdělávací kroužek“, jejíž nyní v nouze řídí pp. Říša učitel a Janoušek, berní asistent, přednášku o abstinentním knati. Schválně jsme úplně, s tím podotknutím, že nepokroková církev katolická již od svého počátku podobně

přednášky koná a dále, že by se činnost členů „Vzdělávacího kroužku“ lépe uplatnila v starosti, aby bylo méně židovských kotalen, aby lid systematicky nebyl otravován, a pak jistí profesoři pokrokovci aby studentům nedovolovali na vycházkách pít pivo — z dupláku. S plakáty oznamujícími tuto přednášku byl také nalepen velký plakát oznamující slavnost katolíků v Kostelci n. Orli. Pokrokovci, jejichž pokrok hlavně spočívá v boji a jedovaté nenávisti ku všemu katolickému, rádi by byli celý plakát katolíků něčím zalepili, ale poněvadž plakát o přednášce oné byl poměrně malý, zalepeno bylo aspoň slovo „katolický“, aby pokrokem uspávající Rychnované ani nezvěděli, jak jinde katolíci jsou neohroženi a že ani židovského kapitálu se nebojí. A když to slovo „katolický“ z velkého plakátu zmizelo, věčně nemívající se tvář dotyčného p. učitele, sloupu to pokrokové strany zdejší, ještě více se rozjasnila, takže na saméměm nebi rychnovském ubývající úplně úplně uahradila. — Proč pak, panové, se bojíte již toho slova „katolický“? Vždyť již církev katolická — dle vašich řečí — dodělává? Či snad vás strach svědčí o tom, že nedodělává — nýbrž mohutní? Katolíci začínají se probouzet a nebatí se moderních spasitelů, kteří místo svobody mu přinášejí — židovské otroctví?

Ze Rychnova n. Kn. do Dobrušky. Proslychá se, že náš pověstný profesor Č. Chýský, umravňovatel velkých i malých a židů největší přítel, bude přednáseti 5. neb 6. července v Dobrušce. Obyvatelé Dobrušky, zvláště vy katolíci, kteří jste se nebáli již několikrát neohrožené projevit své katolické smýšlení, neopomeňte jíti poslechnout, jak profesor dějepisu na státním gymnasiu bude přednáseti o Husovi. Radíme vám však, abyste si dříve přečetli nějaké pojednání o Husovi na základě dějepisných a nestranných pramenů, na př. brožuru z „Časových úvah“ „Oslava Husova“, nebo podobnou práci od Jiřího Šahuly. Kdo by měl příležitost a čas sehnati si delší dílo, doporučujeme „Jan Hus“ od Václava Flajšhanse, univ. prof. Jděte jen, Dobrušští, poslechnout! Mají mozi z vás na rychnovském gymnasiu syny? Jest potřebí dobře poznati, jaké stanovisko k vaší víře a vlasti zaujima profesor placený vašimi penězi.

Ze Týniště n. O. „Osvěty lidu“ psala, že na pokrokatřské schůzi byla přijata resoluce, že které byl vysloven požadavek „vyloučení náboženskosti se školy.“ Ano, resoluce tato byla přijata, ale nyní víme, od koho. V dopise tom varuje se občanstvo, aby se nesúčastnilo slavnosti Božího Těla, zvláště pak městská rada a živnostnictvo, jehož členové nosívali baldachýn, a na konec varují se rodiče, aby své děti neposlali jako družičky na zmíněnou slavnost. Ať prý to odbude kovářský mistr Typtl sám! Nyní máme u nás po Božím Těle a lid v Týništi n. O. promluvil samostatně, ať pokrokatři usilovali, aby se ani oltáře nestavěly. Lid u nás poznal farního šváce. Přes to, že bylo nejisté počasi a že krátce před slavností i sprechlo, davy lidí hrnaly se k chrámu Páně, odkud vyšel průvod a bral se k oltářům na náměstí postaveným. Lid křesťanský ví, že slavnost Božího Těla nepatří knězi nebo některému členu církve, nýbrž Bohu, vládci Vseho světa, před nímž skláníme hlavy svou. Viděli jsme tu nepřehlédnou řadu malých družiček jako andělů, nesoucích kvítka, viděli jsme, jak přes všechno štvání živnostalců nešli baldachýn nad nejsvětější Svátostí oltářní, viděli jsme také členy městské rady kráčeti přímo za Největějším. Nechtějí tudíž býti pouze loutkami několika ztěštných pokrokatřů; vědí, že jsou zástupci občanstva bez rozdílu politického přesvědčení. V průvodu kráčeli též zástupci velkostatku, celý sbor učitelský s p. řídícím učitelem Trojanem v čele, ba ani arcipokrokatř p. učitel K. nescházel a tlačil se přímo k oltářům, abychom viděli, že je taky katolík. Vzpomněl jsem si na onu staženku, která, byvši u sousedů zámožnějšího vitézný boj sv. Prokopa s ďáblem, rozsvítila svíčku každému zvlášť. Tu jde kolem duchovní a ptá se staženky: „Copak je svítíte u obou?“ Staženka klidně odpovídá: „Ale, dostojaň pane, člověk neví, kdy koho může potřebovat.“ A takovými jsou i naši pokrokatři. Dnes odhlasují „ven s náboženstvím se školy“, zítra dělají upačně. Idu nevědí, kdy koho mohou potřebovat. Smůdou se jít musí, ať je jakákoliv, jen když se jde. Zvláštní pozornost budil spolek křesťansko-sociální svým impozantním počtem s členy Všeodborového sdružení a katolické mládeže, která u nás neobyčejně krásně roste k zlosti nepřátel. Celá slavnost byla dokazem, že lid křesťanský se probouzí pod ranami svých nepřátel a zajisté zdolá ty, kteří mají pro něj jen posměch a potupu. A nyní si představuji p. dopisovatele „Osvěty lidu“, jak bude sprostě hanobit ty, kteří se odvážili sevájitým způsobem projevit lásku k svému náboženskému přesvědčení. — M. T.

Německo-židovská drzost ve Dvoře Králové n. L. Starosta král. věnoho města Dvora Králové n. L. oznámil městské radě královédvorské, že ve čtvrtek dne 4. června t. r. bezprostředně po volbách ve skupině velkoobchodu a průmyslu do okresního zastupitelstva královédvorského, při kterýchto volbách byli němečtí kandidáti zvoleni 14 hlasy proti 11 hlasům sou-

Deutch, majitel firmy „Gustav Deutch, Druck-fabrik in Königshof“. 2. Franz Kühnel, majitel firmy „Franz Kühnel, mechan. Schlichterei in Königshof“. 3. Hermann Nettel, prokurista firmy „M. Mandel's Söhne, mechan. Weberi in Königshof“. Představili se mu jakožto deputace veškerých královédvorských německých továrníků a žádali, aby městská rada královédvorská bezodkladně a bez jakýchkoliv obtíží povolila dru Arnoštu Brethovi, lékaři a předsedovi německého Turnvereinu ve Dvoře Králové n. L. stavbu dvoupatrového domu na Zábojově náměstí ve Dvoře Králové n. L. an jinak němečtí továrníci královédvorskí, kteří v ohledu tom usnesli se postupovati solidárně jeden za všechny a všichni za jednoho, spáťovati v tom budou nepřátelský krok proti německému člověku a dle svého jednoblásného usnesení nebudou ničehož kupovati a objednávat od českých obchodníků a farníků, nebudou zaměstnávat žádných českých stavitelů a úředníků ve svých továrnách, budou do svých závodů bráti jen německé úředníky, budou podporovati jen německé živnostníky, které ve Dvoře Králové budou usazovat, zejména také veškeré potřeby železa že opatřovati si budou z Prahy od německých firem a budou vůbec jen německé lidi podporovat; když městská rada německým továrníkům a vůbec kterémukoliv německému člověku činiti bude jakoukoliv potíže, že zakročí proti městské radě prostředky nejkrásnějšími, že je německá většina okresního výboru bude v krajích jich proti městské radě podporovati. Městská rada královédvorská s rozhořčením vyslechla starostovu zprávu o troufalosti německých továrníků královédvorských a ozvala se: 1. že několik továrníků královédvorských a mnoho jich úředníků zrozeno jest a jich rodičové jmění nabyli v ryze českých místech, 2. že skorem všichni nynější ryze němečtí továrníci získali svého jmění ve Dvoře Králové n. L. za pomoci českého občanstva a českého dělnictva, 3. že mnozí z německých továrníků při příchodu svém do Dvora Králové n. L. a před započatím zřízení svých závodů repräsentantům obce samovolně a bez jakéhokoliv vyzývání prohlašovali se jen za obchodníky, jimž nejde o národnostní účely, a slibovali, že proti obci nikdy, a zvláště ve věcech národnostních vystupovati nebudou. 4. že mnozí továrníci ještě před mnoha lety nebyli tak situováni, aby německé živnostnictvo zaměstnávat si troufali, ba že naopak svoje německé spolubratry při neštěstích, která je různými insolventami stihala, poškozovali: konstatuje radostně, že němečtí továrníci královédvorskí konečně odhazují škrabošku lícoměrnosti a balamucení o svém tolika obchodním a beznárodnostním se chování — a městská rada konstatuje, že němečtí továrníci konečně již po dlouhých letech přímo jako muži a nikoliv jako zákeřníci ohlašují české městské radě a českému městu boj, a boj ten, pokud věci národních a národnostních se týká a týkati se bude, otevřeně přijímá, litujíc jen, že z některých královédvorských továrníků v českých místech zrozených a z některých jich úředníků stali se renegáty, kteří poškozovat chtí český lid, mezi nimž se zrodili a jmění nabyli, a přibíjejíc na prany veřejné hanby lícoměrnictví těch, kteří slibovali, — a jsou to někteří ve světě obchodním vysoce vážení — proti obci nevystupovati, a kárajíc hrdopysství některých, kteří propracováve se jednak svojí energií i svojí zálibou a jednak bez svého přičinění shodou příznivých okolností i jen náhodou — troufají si nyní nasaditi na hrdlo městské rady německý nář, když by městská rada svévolnému diktátu jich se podrobili a pro přání v jich porobě zůstati nechtěla. — Tak prohlašuje městská rada, dokládajíc, že se terroru nepodrobí; ponechává si právo volného uvažování, bude si počínati nestranně jak k Čechům tak k Němcům; dosud občanská národnost německá neměla příčiny na jednání městské rady si nářikati. — Otevře vyložená drzost německých židů, bohatnoucích z českých mozolů, konečně našim protikatoletickým humanitářům oči?

Ze Chrasté. Všeodborové sdružení křesť. dělnictva a československá mládež venkovská sedly se na den Božího Těla v zámeckém nádvoří, kde se seřadily a v manifestačním průvodu odebraly se do chrámu Páně. Po mši svaté seřadily se společně s katolickou jednotou za praporem k oltářům. Dokázali jsme, že jest na Chrastěku ještě silný duch katolický, byť i nepřátelé naši zaplavovali okolí naše sebe štvavějším tiskem proti náboženství. Ten duch nesapomenutelného velikého Brynacha nevymizí!! Jen spojenými silami a svépomocí domůžeme se vítěztví! Slavnosti církevních se zdůstavnily spolek živnostenský, spolek vojenských vyloučených a sbor dobrovolných hasičů z Chrasté. Chrastští hasiči se nešťastnili, neb: mezi ně dostalo se několik lidí, kteří rozečtváli celý sbor, takže se nachází v rozkladu. Jest povinnost čelnějších páud postarati se o to, aby sbor hasičů abavili rozhranosti a přivedli jej do nového rozkvětu. — Rosický pan starosta Dvorský vyznamenává se tím, že na posravn našich stavebních vůbec neodpovídá. To jest ta velká neochvilnost, demokratický duch a humanita našich odpůrců.

Ze Brandýsa n. Orli. Slavnost Božího Těla i letos v městě našim jak v den Božího Těla tak v neděli následující konala se krásného po-

časí s nebyvalou vřoucností a nádhrou. K zvyšení slavnosti samé nemálo přispěly nové čtyři korouhve, nádherná nebesa a nová katedrálce, kteréto věci pořízeny byly nákladem zbožných osadníků s milodarů (v ceně 600 K.) Právodu, jež vedl dp. V. Veselík, farář, za asistence dp. J. Doležala, faráře v. v. a místn. kapl., účastnili se al. městská rada s p. starostou města Fr. Herzánem v čele, pp. zástupcové c. k. úřadů, obecní zastupitelstva přifařených obcí, školní mládež se svými pp. učiteli, sbory dobrovolných hasičů z Mostku, Květi a Sudislavi, dlouhá, nepřehledná řada družiček a veliké množství zbožných osadníků. Důležité akty při bohoslužbě oznamovány celému širému okolí precisními výstřely z hmoždířův. Nádherně upravené oltáře, ladné zvuky hudby, překrásné církevní zpěvy a hláhol zvonů — vše hlásalo chválu a čest svátostnému Spasiteli. Dež Pán všehomíra bojnou odplata všem katolickým farnostem brandýsské za tuto povznášející chválu Boží — Zmínky zasluhuje i náš církevní zpěv chrámový, který neuváženou plí nadaného a horlivého p. ředitele káru J. Bittnera dospěl k výši, že každé i velké město by se s ním nemálo honositi mohlo. — Odpoledne v den Božího Těla byl na hřbitově brandýsském uložen k dočasnému odpočinku vážený p. František Freiberg, lesní na panství sv. p. Oskara Parishe ze Zamberka. Skoro celých padesát let věrně a oddaně sloužil svému chlebo-dárci. Také mile každého uspokojilo, že sám p. baron doprovodil s neschůpnými davy lidstva svého služebníka ke hrobu. V zesnulém stráci zejména školní mládež šlechetského příznivce. Ještě před rokem založil nadaci, z jejíhož požitku dle vůle zůstavitele má se v zimě vařiti polévka pro chudou školní mládež. Budiž mu země lehkou!

Na c. k. jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I. v Kosteletě n. Orli. konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 6. července od 8—10 hodin. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8—10 hod. Blížších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Z Čáslavě Slavnost Božího Těla vydařila se za pěkného počasí velmi krásně. Zvláště chvaly-hodný byl pořádek, jenž péčí purkmistrovského úřadu za intervence p. komisaře byl udržován. Vádiv předchozím štvanicím v kolínském listě zástupcové města téměř všichni zúčastnili se této veřejné manifestace katolické víry, začož třeba vsádati jim upřímný dík. — Sl. archeologický spolek „Věsta čáslavská“ podjal se záslužného a cenného díla, vydáv krásné reprodukce čáslavských kancionálů ve Vídni uložených s písemným doprovodem pp. Rybičky a Čermáka. Dílo to jest velmi skvělé a cena téměř nepatrná. Pro členy 4 K, pro nečleny 5 K. Ponechávajice si širší ocenění literární pro přístě, upozorňujeme všechny čáslavské rodáky, aby si neopomenuli dílo to zaopatřiti. Doufáme, že i duchovenstvo čáslavského vikariátu přiblíží se za odběratele. Objednávky vyřizuje jednatel „Věsty“ p. učitel V. V. Jeníček. — Letos bude tomu 40 roků, co založena byla „Čtenářská beseda“ a „Ochotnická jednota“. Zvláště v prvých dobách byla beseda střediskem všeho života čáslavského a získala si nemalých zásluh o národní uvědomění občanstva. Ji horlivě pomáhala i ochotnická jednota divadelní. Oba spolky hodlají oslaviti toto jubileum přiměřenou slavností a obracejí se ke všem bývalým Čáslavánům o vzpomínky, jež budou podkladem k vylíčení historie i činnosti zvláště besední. — Štvaní v „Sokole“ dle zpráv kolínského pokrokového listu zaměstnává ještě stále řadu pánů bratrů. Posledně pochvalují si, že dva „studenti“ vystoupili a naznačují, že by si bylo přáti, aby i „polostudenti“ vystoupili. Nic by nebylo opravdu vítanějšího, neboť pak by aspoň veřejnost věděla, kdo opravdu rozvratně ve spolku, který dosavad klidně pracoval, kalí vodu, a mohla by se dle toho zachovati. Takhle ale stává se, že mnozí členové ztrácejí kuráž hned za dvěma spolkové místnosti a že se až zaklínají, že oni nic, to je jiní. Proto jen očistu až do kořene. — Mezitím, co dole v Rudolfově třídě při zavřených dveřích mele se do klerikálů, na náměstí na prvním místě roztahuje se německý hovor, ba onehdy do noci zazníval i německý zpěv. A není to jenom „dvojí sňmek“, ale jsou to i někteří civilové. Než na ty si nikdo netroufá. Inu, vždyť patří mezi „našince“ nebo aspoň k přátelům „našinců“.

Ze Žlebska. Štvavý útočník v pardubské sociálně demokratické tiskovině nenastavil se se svými hrubými nájezdy ani ve chvíli neštěstí, které stihlo naši obec a čtené zvláště nezámožné třídy její. A zvyklý jsa po způsobu svých vůdců loviti v kalných vodách, snaží se využítkovati i konané dobročinnosti ve svůj mravnostní postrádek — prospěch. Štve proti ctiuhodným sestřím, které v čas největší bídě pro chudinu podaly rozdávatí potravu. Rozčiluje se, že byla předkládána při rozdělení obědů — rýže a podesťová, jako by vzácnější potravu ponechávaly sestry pro sebe. Konečně ani se tomu nevdíváme, neboť soudí asi podle sociálně-demokratické domácnosti, kde páni vůdcové sňkají pšeničné a papají vytěčené pečínky, ponechávajíce svým stoupencům čest platiti na to a konati sňky obědů. Jak podle jsou útoky jeho na duchovenstvo, úřednictvo a konečně na samého

jasného kněze, osvědčilo se právě nyní, kdy podniknuta byla záchranná akce postižených. J. Jasnost kníže Fr. Jan z Auerspergu nejen že věnoval ve prospěch ubožáků 10.000 K, ale on dne 10. června s princem Vincencem navštívil osobně Žleby a procházejce místy nejvíce povodni poškozenými, všude pomoc další ještě přislíbil a diktoval. Vcházel i do jednotlivých příbytků a všude těšil, stláňaje se ve své známé dobrotě i k těm nejmenším. Divíme se, že veřejnost žlebská při těchto všech důkazech může snášeti ony libovolné výpady a že najdou se i mužové, kteří vážně se osobou dopisovatelovou a celým jeho směrem zabývají, neodkázavše ho již dávno do mezí, kam patří.

Pravda o turistice na Prosečsku a Novohradsku. (Opozděno.) Svou prohaností všeobecně známá „Osvěta lidu“ uznala za dobré otřít se o Proseč a mezi jiným zaryla do řady prosečské a novohradské. Světe žasn! Prosečská a novohradská fara nezavinily pouze, že nemáme dosud korunovaného krále, ony zavinily nadto nedostatek — čeho? — turistů v Proseči! Vše má trochu prosaická záda. Blízko Proseče totiž je hospůdka, které o slušnější lidi často vyhnou a hostinský jako „prozřavý evangelík“ této nehodě rád by odpomohl tím, aby alespoň někdy z cizích krajů osamělý chodec prázdny jeho šňků trůnu dobrého přišel oživit, a proto se tolik píše o turistice v Proseči. To by mu konečně žádný nebral za zlé. Ať si každý pomáhá jak může, ale ať nerýpe do lidí, kteří ho nechávají na pokoji. Čím obě řady nedostatek turistů zavinily, aneb čím by kontingent turistů mohly zvednouti — vědí jen bohové. Lháři v „Osvětě l.“ však toto sloužíž na poučení: V Nov. Hradech v samé blízkosti není ani ve vlastním slova smyslu hlubokých lesů. Jsou to jen jednotlivé stráně. Zato fara za samým stavením má svůj les od minulého dp. faráře vypěstěný a pohodlnými pěšinkami opatřený. Ona totiž novohradská fara nemá skoro zahrady, vycházka kněží jest zrovna na hřbitov a tudíž ten kousek lesíka nabízel jim zahrádku a byl jim pravým dobrodínem. Nynější dp. farář ve své benevolenci nejen že dovolil cizincům vchod a volný pobyt v lesíku tom, on dovolil nadto, aby se tam i lavičky daly, a tak se sám procházky ve svém lese zřekl, poněvadž nejen že si tam pro hosty nemá kam sednouti, ale i obava tu jest, aby někteří turisté „osvětou“ příliš rozpálení nevyvedli mu ještě nějaké hrubianství na vlastním jeho pozemku. — Do Proseče pak kdo přijede, vedou ho nejprve do „Tulovcových skal.“ Skály ty jsou učiněny přístupnými pěšinkami, které kol nich se vinou, a c-patřeny značkami, kudy se má jíti. A nyní, světe, žasn! Či to jest les? Či to jsou skály? Pro Bůh, to jsou ty nejčernější klerikální skály, jaké kdy na zemi byly — jest to — majetek kostela prosečského, a se svolením faráře ten přístup jest povolen, a nejen to, nýbrž i na útraty majetku církevního ty cesty jsou zřizeny. A tak, slavná služebnice židovstva, můžeš poznati, že ani ty všechno nevíš. Ty nevíš ke příkladu, že by té ten farář prosečský i s tvými turisty mohl z kostelního lesa vyhodit, kdyby ovšem byl z takového rýpavého rodu jako jsi ty. My katolíci svoji uvědomělost dáváme na jevo tím, že dáme každému pokoj — ale ty ho nedáváš, protože svou lež a surovost považuješ za uvědomělost. Farář prosečský nemálo k okrase Proseče přispěl tím, že ladem ležící pašata, kudy cesta do blavných lesů vede, proměnil v pěkná luka, a farní kopec, velikou to plochu, dříve holou, nad Proseči, svým nemalým nákladem vysazuje lesem, a nenašel u tebe milosti. Co však pro tu prosečskou turistiku učinil ale pastor, že mu dáváš pokoj? Škola naše nevychovává prý dostatek vůdců. Sloužíž ti to na vědomí, že naše škola a naše mládež není proto, aby mařila čas prováděním všelijakých individuál po lesích a nadháněním jich do jisté jedné hospody. Počestná „Osvěta l.“ by zapřela svou krev, kdyby stále ne-žermovala „uvědomělými evangelíky“ a „prozřavým doktorem evangelíkem.“ No—no, prozřavým — hm! Přijde chvíle, kdy pošleme hezounkou fotografii. Materiálu máme kupu — takovounhle! Konečně v „Osvětě lidu“ byl dán všem turistům z celého světa jemný pokyn polenem, že jako až k nám přijdou, nemusejí se v Proseči nikde v hostinci zastaviti, ale počť prý až do Zábřeží cestovati. Tam háko budou obalouženi! Ba arci — beztoho v Proseči nemají v hospodě ani ryblz.

Z Rovné do Pohorí a okolí. Pro útěchu onomu panu hasiči, který vyvolal rozruch svou nad řečí říd. učitele Pilného, jenž, maje mluviti o úkolu hasičů, bouchal do katol. církve překrucováním dějin českých, oznamujeme, že u nás toho pána nikdo neběže vážně, poněvadž víme, že z kalných pramenů kalná voda teče. Byl evangelíkem a z „přesvědčení“ dal se přepast do církve katolické, ale čím byl — zůstal i potom. Snad proto cítil potřebu stát se katolíkem, aby proti katolické církvi mohl více brojiti. Jest to v našem okolí známý hoverka, který pracuje od kusu a který u našich lidí požívá takové důvěry, že jej v obci Horní Rovni v době předvolební ani ke slovu nepřipustili, což pro p. ředitele jest zajisté smutným významem. Nedivte se jeho znalosti dějin českých. Necht také on myslí na slova p. škol. inspektora při vládní konferepci: „Jste otráveni zdivočilým tlakem.“ Sám jen smáchem, obtěl i vás v Pohorí omámit záseďmi

nového pokroku. Právem litážete ty rodiče, kteří takovému učiteli musí svěřovati katolickou mládež. Konečně obražujeme se proti té poetě, že je ten pán ředícím v Dolní Rovni, náleží do Rovné Hc. a má i tato osada z toho malou část a malou r-cost; přepustila by prý jej velmi ochotně i s ná-davkem za ředitele třeba na výstavu do Prahy. Lidé by se při zkoumání jeho pokroku pobavili dost. — Taký jeden hasič.

Z Kolína. Dne 14. června odpol. pořádá křest sociální spolek v Kolíně výlet do Kutné Hory k prohlídce památek tohoto starobylého města. Bylo nás přes 130 a všichni byli úplně spokojeni. Prohlédli jsme nejprve za přispění předsedy katol. jednoty z Hory Kutné památky velkolepého kostela sedleckého jakož i známou kostnici sedleckou, ba i vzácné obrazy v tabákové továrně, jež jsou pomníkem záslé slávy mnichů cisterciáků. Potom vypravili jsme se do prvního kdyi města po Praze, do druhého sídla králů českých, do pokladnice království Českého — do Hory Kutné. A věru byli jsme překvapeni. Vádcem našim byl p. ředitel Zavřil z Hory Kutné, jenž s velikou obětavostí celé půldne nám věnoval a jasné a krásné památky staroslavného města vysvětlil. Či srdce neplesalo radostí při výkladu p. ředitele v kostele P. Marie na Náměstí, když ukázal, jak tehdejší havíři sňfbrnou rudu na vystavění chrámu „namítali“? Kdo nebyl nadšen při pohledu na velebný dům Boží sv. Barbory? A což „kamenný dům“ a zvláště vlásky dvůr, zdaž tyto památky nevyvolaly v nás vzpomínky na blahé doby našich předků? Jistě v Kutné Hoře člověk osvěži mysl svou a potěší se milými a cennými památkami, které ukazují a vybízejí nás zrovna k následování předků našich jak v životě náboženském, přesně katolickém tak i národním. Málokteré město v Čechách věru může se honositi takovými památkami jako Hora Kutná. Díky tedy zvláště p. řediteli ještě jednou za zvláštní laskavost a ochotu a díky všem, kteří s velikou obětavostí hleděli tak vzácné památky zachovati nejen sobě, ale i národu českému! Zdaž Bůh!

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro
závod je jeho
steleté trvání.

Velké sklady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Různé zprávy.

Poslanecký mandát agrárnícký uznán za neopětivě získaný. Tedy zatím utvrzen z místa kompetentního uznán aspoň mandát Holancův za nesprávně nabytý. Dne 17. t. m. zabýval se Zemský výbor království Českého protestem, proti zvolení Jos. Holance, učitele z Valu, a usnesl se po obšírné zprávě referentové, *konstatující na sto falešných výsledků při místních komitétch a při zjištění skutečné veliké většiny hlasů odevzdaných ve prospěch hr. Vojt. Sternberga, dáti protestu místa a navrhnouti sněmu, aby volba Holance nebyla uznána. Usnesení to stalo se všemi hlasy proti jedinému hlasu agrárního přisedlého Žďárského.* — Toto usnesení jest zajisté významnou morální sprchou na fanatiky agrárnícké. Ovšem Žďárský by nebyl agrárníkem, kdyby svým hlasem nechtěl rozhodnouti ve prospěch agrárníckých chytráků. Teď však nastává otázka, zda spravedlivá věc ve sněmu skutečně zvítězí. Do zemského sněmu zvoleni na české straně: 44 agrárníci, 39 mladočechů, 5 staročechů, 7 radikálů, 1 zástupce strany katolicko-národní a 1 Masarykovec — tedy málem polovice poslanecký jest agrární. A kdo tuto stranu zad, přivede, že budou pánevé horlivě se zastávati Holance, aby neodmouvali s mandátem Holancovým zároveň praktiky svých pracovníků. Mladočechům, kteří se s nimi spřáhli při volbách proti katolictvu, také nelze dříveovati, že sverně postoupí na ochranu práva proti očividným nesprávnostem. Němčtí agrárníci, kteří se při volbách objímali s kolegy českými, také si snadno dají říci, aby Holancovi „neubližovali.“ A pak! Jakmile se jedná o právo „klerikála“, tu přestává z našich protivníků všechna právní rozvaha. Tu se žene útokem zcela sverně na adepty katolika a záhranu protikatolika, i kdyby spravedlnost sebe více plakala. Štvavé listy odpastí paasťvu jakou-

ko-li formu boje proti katolictvu. Holanec by ovšem po rozsudku Zemského výboru udělal nejlíp, kdyby se mandátu vzdal dobrovolně. Ale chyba lávky, kdo by to čekal! Tak velké peníze na mandát vyplývají! A proto se ho bude držet dále. Rozhodnutí zemského sněmu bude závažným rozluštěním otázky, zda občanská samospráva dovede se aspoň trochu povznést nad šosácký byrokratismus, zda lidovála nyní nechce despoticky vystupovat proti přání lidu samého. Zatím pěkně děkujeme za svobodu, jakou by nám připravili „svobodomyšlní“ agrárníci. Skutečně sama vídeňská vláda nepotlačuje tak zpuštěnou svobodu svéprávných občanů, jako „reformující“ agrárníci zemani. Jim jde politický úspěch (ergo světské panství) nad všechny zdravé a reformní zásady.

Nevděk světem vládně. Na vídeňské technice po prohlášení konce stávky chtěli židovští, slovanští a vlašští studenti liberální stávkovat dále. Tu však vystoupil na schůzi studentské jakýsi německo-nacionální student a prohlásil: My jsme se unesli stávku skončit. Kdo neposlechne, proti tomu zakročíme právem domácího pána. Nastala vřava a studenti slovanští, židovští a vlašští byli vyhozeni. Takovou odměnu sklídili neněmečtí studenti za podporu Wahrmondovské ostudy. Českým technikům v Brně se „Neue Fr. Presse“ vysmála, slovanští technici ve Vídni vyhodili. Tak odměňuje se slovanským služebníkem německá „svobodomyšlnost“.

Obětavost amerických katolíků. V arcidiecesi chicagské vybráno bylo r. 1907 na Petrův halíř korun 86.150, na kněžský seminář kor. 97.305, na missie mezi Černochoy a Indiány kor. 25.375 a na práce katolické církve ve Sv. zemi kor. 11.250, úhrnem tedy kor. 219.080. Zde však není zahrnuta pravidelná roční sbírka na katolickou universitu ve Washingtoně jakož i některé sbírky mimořádné, jiné na sirotčince, nemocnice a pod. Při tom však autno připomenouti, že američtí katolíci vydrží si dobrovolnými příspěvky všechnu bohoslužbu (kostely, fary, kněze) i katolické farní školy. Církevních statků — kromě budov — ani fondů v Americe není.

Čeští poslanci se vymanamemali. Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny jest jedním z nejdůležitějších. V tomto výboru zasedají z český klub 3 poslanci, dále 3 agrárníci, 1 radikál a 1 ze strany katolicko-národní. A z těchto 8 Čechů byl 13. t. m. ve schůzi výboru přítomen jediný P. Šrámek, posl. katol. národní. Toť velká lehkomyšlnost. Kdo nechceš konati svých povinností, ven z řad poslaneckých — tak mají žádati voličové čeští.

Kartel uhelný především pro Prahu a okolí připravuje židovsko-německá firma Weimann. Na podnět této firmy sdružují se pražští velkoobchodníci a uhlíři, aby prý tím spíše zájmů svých obránili mohli, váhaví jsou však přivábování, ano noví tento spolek kupuje staré závody s uhlím za každou cenu. Tak dva české velkoobchody publicy již židovsko-německým kartelem. A na podzim kartelští nadiktují si ceny dle libosti. Nové zvýšení cen uhlí na obzoru. Proti takovému výpravám na kapsy malého poplatnictva bylo by jistě ráznou odpovědí sdružení českých osad vůbec, které by opatření uhlí pro střední a nižší třídy občanstva vzalo do svých rukou. Nemá-li vláda chuti, aby se postavila proti zvyšování cen uhlí, rozvírá se tu široké pole, na němž by správy našich českých obcí mohly prováděti co nejúčinnější sociální své poslání.

Na světovém trhu uhelném jeví se velká ochablost. Na výpání dodávky uhlí pro státní dráhy rakouské r. 1909 došlo 70 nabídek, kdežto loni pouze 40. Uhlí nabídnuto jest na 6.566.000 tun, kdežto dráhy potřebují pouze 550.000 tun. Z Rakouska nabízi se 1.795.000 tun, z ciziny však 4.770.500 tun; Anglie sama nabízi téměř 3 mil. Loni nedošla z Německa vůbec žádná nabídka, letos nabízi se uhlí jak z Horního Slezska tak z Polýnska. Také z Pruska došla nabídka. Tím nejlépe projevem nedostatek odbytu na světovém trhu uhelném. Následkem toho ceny uhlí klesají. Loni placeno za dobré anglické uhlí 26 až 28 K, nyní však 23 až 24 K; značně kleslo na ceně i uhlí ruské. Podle těchto zjevů nelze letos mluviti o nějakém nedostatku uhlí.

Spotřeba cukru činila dle úředních výkazů v květnu r. 1908: v Rakousku 43.292 tun, v Německu 90.465 tun, ve Francii 50.258, v Nizozemí 8.735, v Belgii 5.802, v Anglii 187.437, v Sev. Americe 173.520 tun. V Rakousko-uhersku vyrobeno v květnu 1908 11.887 tun cukru, loni v témté měsíci 5.535 tun; vyvezeno v květnu 84.887, loni 73.440, spotřeba 48.292, loni 46.108. Zásoby 31. května 500.621, loni 440.279.

Upotřebení soli. Máslo zachová se při dobré chuti 6–8 týdnů, zaobal-li se do pergamenového papíru, vloží-li se do kamenné neb skleněné nádoby a zaleje se silným roztokem soli ve vařené vodě, která se nalezje na máslo vychladlá. — Nože po cibuli a česneku dlouho páchnoucí vyčistí se solí. — Stříbrné předměty zasle vyčistí se roztokem soli. — Plátňové nádoby lepkavou se lépe, přidáme-li do vody, v níž nádoby umýváme, soli. — Slané klobouky vyčistí se citraem namočeným v soli. — Barvená bavlna nepotřebuje

namočení se před použitím k šití v silném roztoku soli. — Jsou-li na nábytku skvrny, nechá se na nich ležeti sůl v olivovém oleji rozmočená; po odstranění soli zmizí skvrny. — Moly a mravence zapuzuje z bytu sůl rozpuštěná v petroleji. — Umývadla, znečištěná usazeninou mýdla a špíny, vyčistí se rychle a dobře, nasypeme-li na hadřík soli a tím umývadlo přetřeme. Také jiný nábytek dřevěný se tím dobře vyčistí, aniž by se tím nábytek poškodil. — Rezavé předměty kovové potrou se voskem nebo máslem, posypou soli a hadříkem se vyleští. — Při pichnutí včely nebo vosy zamezí se opuchnutí rány silným roztokem soli. — Při otravě fosforem užívá se jako davidla vlažné slané vody (na 1/4 l vody 2 lžice soli). — Při pálení žáby běže se soli na špičku nože. — Při zánetu mandlí a krku užívá se slané vody za kloktadlo. Zuby nejlépe se vyčistí solí na jemný prášek utlučenou; zároveň zničí se hniloplošné zárodky zubní a odstraňuje se zápach z úst. — Při chrapotu, kašli a zánetu průdušek vdechuje se pára ze vřelé slané vody. — Koupele pro slabé, chudokrevné děti mají býti slané.

Proti mouchám. Mouchy bývají pravou tryznou v přibytých lidských i ve stájích. K zapuzení jich slouží následující prostředek: Před bítím světnic neb stáje přidá se do vápna něco kamence ve vodě rozpuštěného a tímto nátěrem se stěny i strop obilí. Moucha může totiž lézt i po skle kolmém nebo i po atropě, čehož jest schopna pomocí zvláštního zařízení nob, z jichž konečku vylučuje lepkavou šťávu. Kamenec, který jeví účinky svíravé, esaje tuto šťávu z těla mušního více, než ji moucha může vyloučiti a proto také moucha brzy zachází.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. června 1908. 1 hl pšenice K 16:80 — 18:00, žito K 14:20 — 14:70, ječmene K 9:00 — 10:10, prosa K 11:00 — 00:00, vřikve K 12:00 až 00:00, hrachu K 18:00 — 00:00, oves K 8:80 — 7:20 čočky K 00:00 až 00:00, jabl K 22:00 — 00:00, krup K 20:00 — 00:00, bramborů K 2:60 — 2:80, 1 hl jetelového semene červeného K 00:00 — 00:00, ruského K 00:00. 2 hl. jetelového semínka bílého K 00:00 — 00:00, máku K 40:00 — 00:00, lněná semene K 00:00 — 00:00, 100 kg žitných otrub K 14:00 — 00:00, 100 kg pšeničných otrub 18:00 — 00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:40 až 2:60, 1 kg másla převařeného K 2:70 — 00:00, 1 kg másla vepřového K 1:72 — 1:90, 1 kg tvarohu 0:22 — 0:36, 1 vejce K 0:05 — 0:06, 1 kopa cerele K 00:00 až 00:00, 1 kopa petršale K 00:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 3:00 — 5:00, 1 kg cibule nové 00:00, 1 kopa drobné zeleniny K 0:80 — 1:20, 1 pytel mrkve K 4:50 — 5:00, 1 kopa salátu K 1:80 — 2:20, 1 bedka švestek K 0:0 — 0:0, 1 hl jabl K 00:00 — 00:00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 20. června 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 66 hektol., žito 142 ječmene 4, oves 142, prosa 0, vřikve 3, hrachu 0, čočky 0, jabl 00, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 1, máku 1. — 2) Zeleniny: petršale — kop, okurek 11 kop, kapusty 08 kop, cibule 28 pytlů, drob. zeleniny 76 kop, mrkve 38 pytlů, brambor 70 hl, salátu 265 kop. — 3) Ovoce: jabl 00 hl, třešní košíků 120, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 26 kusů, podsvinčat 463 kusů, kšálat 0 kusů.

Listárna redakce.

Dopis z Prahy došel pozdě. Vynahradíme příště. — Šířil pojednání o poměru rolnictva k církevnímu majetku a kapitalismu též příště.

Mešní vína.

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabídnouti **pravá přírodní vína k oběti mé sv.**

Lissénské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.
Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.
Badačovský ryzlík z roku 1907 72 h za 1 litr.
Zásilký dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a brionských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Truhlářského dělčíka

přijme

Karel Netuka,

mistr truhlářský

na Stenochém Předmostí, č. 81

Piano na prodej.

Úplně zánovní, krásného zvuku je levně na prodej. Dotazy vyřídí administrace t. l.

PIANO

úplně zánovní

(práce Petrofova) krásného zvuku
levně na prodej.
Dotazy zodpoví administrace t. l.

Za hospodyně na faru,

nejlépe s hospodářstvím,
přeje si nastoupiti dívka 30letá, pořádná a ve všech pracích obeznalá.

Čtené nabídky vyprošuji si pod značkou „Spokojenost“ do adm. t. l.

Rozšiřuje

„Časové Značky“

Gramofony, fonografy, desky a válece
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kotelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním alohu.
Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.
Mešní nádoby jen v ohni zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob kotelních se rychle, krásně a levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpisy, náčrty i hotové zboží na ukázkou franco se zašlou.

Chudším kotelním možno spíacet bez příhrádek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou příčinu a důvěru mířoucí domácejíma.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení ednakých pokrových atd.

HROMOSVODY

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

systém prof. Zengra

v Hradci Králové.

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Jiríkova třída 254.

Jiríkova třída 254.

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynama. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Všem rodičům,

kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí, vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové.

(Blíže viz v části textové.)

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společnost „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Mravného hochu

přijme do učení
na celé zaopatření —

Jos. Kieslich,

pozlacovačství v Hradci Král.

Výměna.

Hodlám svého devítiletého
hošíka v letošních a příštích
prázdninách na výměnu dát do
české rodiny.

Přípisy vyprošuji na učitele

Albína Hansdorfa
Halbstadt (Čechy).

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Mouku,

nejlepší a nejlevnější z předních českých i uher-
ských mlýnů lze obdržeti u firmy

F. Samolovský,

závod pekařský a obchod moukou
ve velkém i malém

Hradec Králové

proti Úvěr. ústavu.

Stálé zásoby otrub, šrotů, kukuřice,
luštěnin, mouky krmné atd.

P. T. pánům obchodníkům mouka na pytle
(ve velkém) za nejlevnější denní ceny.

Nejchutnější samožitný chléb.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů k 31. březnu K 11.225.000.-

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

Jak Zola pracoval ve prospěch pravdy. Slídl ostrším srakem, jak z nějakého malého etnu v táboře katolickém by udělal velikou nestvůru. Snažil se k vůli židům ze všech sil, jak by rafinovaně podal karikatury katolíků, aby se zdály vykreslením skutečnosti. V Římě lišáckým přepisem žádal za audienci u papeže Lva XIII., aby měl živý objekt ke karikatuře. Zlostil se nechtěl, když Vatikán jeho pravý úmysl postřehl.

V Lurdech sama jízlivá duše Zolova byla s počátku nadšena velikou zbožností a důvěrou věřících. Ale po prvním dojemu začala pracovat vypočítavá zloba. A dle toho jeho spis o Lurdech dopadl. Na veřejné schůzi mu vyčteno nepoctivé podvádění veřejnosti, proti čemuž se neubráníl žádnou sofistikou.

Jak přímo nestydatě lhal, o tom ještě doklad zvláště zajímavý. V La Croix ze dne 15 dubna t. r. líčí, jak Marie Labranche, souchotinářka, bytší dopravena r. 1892 do Lurdu, byla spatřena u jeskyně Zolou, který sám k průvodci řekl: „Ta je hodně nemocná.“ Byla téměř polomrtvá. Šotva o 3. hodině odpol. (20. srpna) se vody dotkla, uzdravila se zcela, jak potvrdilo po znaleckém prozkoumání deset lékařů. Zola sám byl přítomen při svědectví lékařů. A Zola? Právě o dívce, kterou nazývá La Grivotte, že uzdravení její bylo pouze zdánlivé, protože prý na cestě k Patiši zemřela. Ve skutečnosti však Marie se uzdravila zcela, tělo její zmohutnělo. Zola sám jí při návštěvě řekl: „Vás hezky přibýlo.“ Když vyšla lež Zolova o Marii tiskem, tu dr. Boissarie vytkl Zolovi, jak nestydatě si o té dívce zalhal. Zola však svoji úmyslnou lež neodvolal. Naopak přemýšlel, jak by živoucí důkaz své prohanosti mohl odstraniti z Francie. Vešel r. 1896 do bytu již vdané Marie. Právě, že výtky dra Boissarie ho již nudí; ví, že ona a její muž jsou chudí. Jestliže by chtěli do Belgie, že by se o ně sám postaral; nikdy prý by neměli nedostatku. Ale to prý by nesměli do města nebo do nějakého živějšího místa, nýbrž na nějakou samotu, kterou by jim on sám našel. Vše prý brzo obstará. Po těchto slovech vytáhl svou peněženku a podával jí balíček bankovek se slovy: „Jenom vezměte, to stačí na měsíc.“ Nežli mohla odpověděti, zjevil se ve dveřích její muž a Zola měl pilno, aby z bytu jejich zmizel i s nabízenými penězi.

Tak si počínal „apoštol vyšší pravdy!“ Sluha židovstva ovšem k svým záměrům používal prostředků jakýchkoli. Jen když se mu podařilo katolíky zhanobiti.

A pak věřme jeho velebitelům, že chtěl pravdu a dobro! Co vůbec může poctivý člověk švindlovati tak smělemu věřiti? Nyní znovu se šíří záplava Zolovy literatury po Čechách. Proto pozor! Od notorického nepoctivce by se čtenáři přičinili veliké jízlivosti, ale příliš málo pravdy.

Zajímavé objevy z oboru peněžnictví starozákonního učinil prof. královéhradeckého bohosloveckého stavu dr. J. Hejčl. Poslední číslo (4.) „Časopisu katol. duchovenstva českého“ přináší o jeho díle posudek z pera dra. theol. a fil. (Berlín) V. Hazuky, docenta assyriologie české university v Praze. Z recenze této vyjímáme: „V zajímavé a záslužné studii o starozákonním zákonu, bráti z půjček úroky od příslušníků národa vyvoleného, řeší spisovatel na základě ethnologické jurisprudence (národopysné právovědy) otázku, zda tento naprostý zákaz jakýchkoliv úroků jest ojedinělým a jen israelitům zvláštním předpisem zákonníka židovského, či společným i jiným národům na určitě stupni kulturním, resp. od nich převzatým, tedy ne původním a samostatným. Za tím účelem stanoví autor v první hlavě všeobecné platné normy o vývoji bezúrokových půjček a půjček na úroky na základě právníko-ethnologických prací osvědčených autorů: Schrätze, Posta, Friedricha, Hildebranda, Burekharda, Wellhausena a j. Takto přehledně sestavené zásady ethnologické jurisprudence zkouší pak na všech národech, a nimiž Israel byl kdy ve styku, a sice nejprve ve II. hlavě na právních poměrech půjčovných ve Starém Egyptě, pokud jsou nám známy z prací Revilloutových a Liebleinových. Při tom má zcela správně stěně též (dle Langeho) k topografickým a klimatickým poměrům Egypta, které vedle všeobecných zásad ethnologických, založených na vlastnostech lidstva společných, přispěly k odlišnému vývoji úrokování a k většinou neupravené solidarity oproti individualitě, tlačící se postupem kultury vždy více vřed u všech národů. Jen cizímu vlivu, ne vlastnímu vývoji přičítá dlužno, jestliže v pozdější době jiné půjčovací poměry v Egyptě sledujeme. Na to zkoumá tyto zásady ethnologické na Babyloňanech a Assyřanech. U Babyloňanů zcela jiným způsobem vyvíjí se úrokování, čehož příčinu a Kohlerem jistě hledati dlužno ve stálém stěhování se kmenů do Babyloňana a ve světovém postavení kmenů babylonských. Proti sobě byl v Babyloňaních převahy stále individualismus na úkor rodové solidarity, což dokládá autor též četnými

příklady, čerpány ze zákonníka Hammurabiho a právníké literatury babylonské. Ippenize (stříbro a zlato) staly se následkem čilého obchodu nejen domácích, nýbrž i cizozemského něčím plodným a proto, jakož nasvědčuje, úrok nejen dovolen, nýbrž i zákonitě výše jeho často vyměřena, což ovšem považovati dlužno za jakousi reakci proti přílišným úrokům. Celkem však byl úrok dosti mírný, pokud můžeme z tehdejších poměrů souditi, a udržel se na stejné výši až do dob císařství novobabylonského, ba i perského. Jinak však měly se věci v Assyrii. Tam, pokud ovšem dlužní úpis se zachovaly, míra úroková byla mnohem vyšší než v Babyloňě, takže sluší přiznati, že v Assyrii kvetla lichva v míře veliké.

Autor poukazuje pak ještě na ostatní sousedy israelitů, Feničany, Filištiny a jiné kmeny kananejské a aramejské, kteří zajisté též své míry a normy úrokové měli, ač nebyli-li snad úplně odvislí od vlivu babylonsko-assyrského, jak tomu nasvědčovali se zdají nejnovější vykopávky v Palestíně a diplomatická korespondence XV. století mezi Egyptem a těmito zeměmi ano i Babyloňi. Definitivně však odpovědi na to dáti nelze, jestli nemáme dosud žádných dlužních úpisů těchto národů.

Ve čtvrté hlavě rozebírá spisovatel původ a vývoj starozákonního zákazu bráti úroky a ukazuje, že aspoň v úvodu je zákaz ten požadavkem ethnologické jurisprudence, a bezúroková půjčka je je israelitů vlastní a plynoucí z jeho poměrů kulturních, ne odjinud snad pouze přijatá. Na to hledí stanoviti aspoň pravděpodobně dobu, kdy israelité mohli poznati zvyk úroky bráti, kdy dán proto výslovný zákaz proti tomuto cizímu mravu, a zda a pokud je Mojžíš původcem této zápořice jakýchkoliv úroků. Zkoumá za tím účelem i obsah i formu zákona a chronologický poměr jednotlivých míst pentateuchy Zk. 22, 24; Dt. 23, 20—21; Dv. 25, 36—37, obsahujících tento zákaz. Důvody jeho jsou velmi přesvědčivé a průzračně sestavené, auz by spisovatel s očí kdy spustil inspirovaný charakter knih Mojžíšových. Zvláště zamlouvá se jeho výklad hebr. Noše t. j. půjčovateli peněz, věřitel z povolání a Nochi t. j. cizinec. Obě vztahuje se na Kananejské, Filištiny a Feničany, u kterých seznali israelité bankéře z povolání a kteří jim byli cizinci, od nichž, aby nebyli sami v nevýhodě, úroky bráti nejen mohli, nýbrž i právem směli. Neméně důvtipným a jistě šťastným jest výklad slov Nešeš a Tarbith resp. Marbith a poměru těchto dvou právnických termínů k sobě. Zvláště důmyslně však je vysvětlení, že Tarbith znamená netoliko konvenční trest, nýbrž i pokuta, rozplácení, když předmět v době půjčky v ceně stoupl. V poslední hlavě shrnuje spisovatel výsledek své srovnávací studie v ten smysl, že zákaz úroků není převzat ani od Babyloňanů, ani od Assyřanů, nýbrž že jest israelitům vlastní, ano přímo reakcí proti kananeismu a assyrismu. Ani z Egypta nemůže býti odvozen, neb nemáme dosud žádných důkazů o tímém kulturním styku israelitů s Egyptem v době bydlení v zemi Kanaan, normy však ethnologické jurisprudence dostatečně vše vysvětlují, pokud se práce úroková u všech národů podobá. Hlavní však důraz všim pravem klade autor na ethickou (morální) výši starozákonní zápořice úrokové, na její náboženský motiv jakož i její převahu nad babylonsko-assyrskými násory o půjčování a úrocích, neb by i v Babyloňi a Assyrii tu a tam vyskytovaly se půjčky bez úroků, přece to byly dle nynějších našich znalostí jenom výminky od pravidla. Motivování pak náboženské takových půjček, neb ethické odůvodnění soustrasti s chudými a chudším, marně hl dáme v babylonsko-assyrské literatuře.

Jak viděti z celého rozboru, jest to stu ie velmi důmyslná, pečlivá a plodná, která slouží svému autorovi ke cti a „biblickým studiím“ k ozdobě.

Studie Hejčlova rovněž příznivě posouzena byla slovným německým sociologem Hohoffem v „Archiv für das katholische Kirchenrecht“, 1908, I.

Francouzská „Revue biblique internationale“ 1908, II. str. 302. píše „Cette étude est très informée“. („Tato studie jest velice poučná.“)

Z kritiky dra. Davida Kästlingera, v Orientalistische Literatur-Zeitung, 1908, str. 135 vyjímáme: „Ich muss gleich im voraus bemerken, dass ich hier in extenso kaum einen ganz kleinen Bruchteil dieses inhalt- und gedankenreichen Buches wiedergeben imstande war.“

Prof. Strassburké university dr. Faulhaber doporučuje knihu Hejčlova vřele v Strassburger Diöcesenblatt, 1908, str. 240.

Dr. Hubert Grimme, prof. filozofické fakulty university Frýburské (Švýcarsko) zakládá svůj posudek v „Theologische Revue“, 1908, str. 271 takto: „Ich gestehe gerne, dass der Verfasser in seiner Schrift ein reiches Wissen verrät, und seine Materie mit einer Klarheit darstellt, die das Lesen zu einem Genuss macht.“

Náš dr. H. jeť tudíž podal po velice pilném studiu dílo veliké vědecké ceny. Ovšem že pokrokové listy, místo co by se aspoň zmínily o knize, která dokumentuje tak stkvěle bystrost a učenost českého kněze, shánějí slídivé klepy o „tmářství klerikálů.“ Nen diva. Vždyť tyto „nativní tiskoviny ani neucenily dalekosáhlý význam překvapujících objevů českého kněze dra. Musila, jehož velebí i zabranění učenci nekatolíci jako pravého missionáře vědy.

Zajímavá slova poslance Šilingra. Posl. Šilinger pravil ve své řeči dne 5. t. m.: „Mám zde dopis. Koho se týká, jmenovati nebudu, ale jsem ochoten sdělit jméno každému z vás soukromě, jestli není nutno jméno to veřejně jmenovati. V Brně žije státní úředník; měl jediného syna, jenž studoval s vyznamenáním a pak šel na universitu. Již po prvním roce upozorovali rodiče, že mladý muž se velice změnil. Dříve byl zbožný a pilně své povinnosti jako katolík; po roce však přišel domů a vedl takové řeči: Nepotřebuji náboženství, mně dostačí učení mého profesora, život jest mi břemenem. Zkrátka a dobře mladý muž se velice změnil. Dříve býval vesel, teď byl úplně zamklý a došlo to tak daleko, že jednoho dne dostal otec telegram asi tohoto znění: „Otče, přijďte do Gothy, tam mne najdete mrtvého. Dejte mne v Gothě spáliti. Učení mého učitele přivedlo mne tak daleko, že nemohu déle žiti. Ztratil jsem víru v Boha, život jest mi břemenem.“ Otec odebral se do Gothy a našel syna v hotelu otráveného. Splnil poslední vůli synova a dal ho spáliti. A učitel onen toho mladého muže byl — „Boha hledající“ Dr. Tomáš Garigue Masaryk.“

Zpověď v prvním století církve. Časopis „Univers“ dovidá se z Říma, že při archeologických vykopávkách (konaných za účelem sledání starožitných památek) přišlo se na mramorovou desku, na níž bylo možno čísti v řeckých písmenech slova: „Na tomto místě odpouštěl blahoslavený Petr nám, vyvoleným (rozuměj křesťanům) vyznané hříchy“. Zaslátel této zprávy Ch. Desverges viděl nápis ten na vlastní oči. Vzorek nalezených liter pochází zcela určitě z prvního století a profesor Ballerini svobodný myslitel, prohlásil, že nálesem tímto podán jest tak přesvědčující důkaz, že všechny námítky odpůrců katolické spovědi šmahem v nívě s rozpádnou. Nejedná se tu o kritičtenci, protože se zde výslovně mluví o odpouštění hříchů lidem, kteří jsou křesťané, „nám vyvoleným“ a sice „po učiněném vyznání hříchů“. Jest tudíž řeč o zpovědní sv. Petra. Prof. Ballerini zamýšlí tento nejvyšší důležitý, pozoruhodný a lež důkladně vyšetřiti a další kroky učiniti. — Socialistické tiskoviny ovšem budou dále lháti, že zpověď byla vynalezena od kněží teprve ve středověku, ač takové lži jsou již dávno vyvráceny jinými ještě jasnými doklady o katolické zpovědi z prvních století po Kristu.

President Roosevelt o kněžích. Žádná jiná třída občanská nepodobí tak nezištně pro spoluobčany, jako právě duchovní. A přece převládá část ve veřejnosti náklonnost, zlehčovati stav duchovních. Směr tento je ovšem zavinen naprostou neznalostí povinností duchovních. Kdyby lidé, hovořící s impertinentní pohrdavostí o kněžích, poznali blíže jejich pracovitý a nevděčný život — jistě by se asi zastyděli. Th. Roosevelt. (Silný život. Str. 155.)

Ovšem zřetelní a jízliví lidé chtějí převést celé davy soustavným lhaním k jinému mínění, než jaké má zkušený a zasloužilý president americký.

Jarý útok židovských mládenců na parlament. Ovšem jest známo již z historie ruské revoluce, jak židé dovedou uváděti matku Svobodu na trůn zákeřnickým vražděním pokojných lidí, vypalování, pumami atd. Israelští akademikové ve Vídni se namísali. Čhtěli také skliditi laciné vavříny svobodomyšlnosti. Snad šli před bursu demonstrovati proti židovským vydrhidčům, kteří vkládají na šíje poplatnictva nesnesitelné jeho velikým zdražováním životních potřeb? I nikoliv — ačkoliv se dobře ví, že poroba národohospodářské vleče za sebou zcela důsledně porobu duševní. — Obrátili se jinam. Aby dokázali, jak si váží svobody zákonodárského sboru, zvoleného všeobecným hlasováním lidu, obořili se na parlament. Nejprve křičeli synové Judovi (v úter, dne 16. t. m.) před budovou ministra vyučování, takto k židům velice vřelého: „Fuj Marchet! Sláva Masarykovi! Pryč s klerikály!“ Když byli zatlačeni policií, odebrali se tyto židovští buršáci k parlamentu. Tam obsadili rampu, křídce nadšené: „Sláva Masarykovi! Masaryka choeme!“ (Věřme rádi. Vždyť Masaryk se ukázal k německo-židovským buršám tak blahovolný. A chytrák ani slovem nepřijemně nerozčilil židovské velkolebky. Ise — svoji krásnou Německý žid ví, že má Masarykovi děkovati.) Portýr sávil hlavní vchod do parlamentu. Leť buršáci, aby dokázali, jak je slova Masarykova nadchala k jemnosti, k vyšší kultuře a svobodomyšlnosti, začali frvati a baňili bolemi do vrat. „Masaryka choeme! Ať šijí svobodomyšlní!“ Ta-

Ublížíme dělnictvu katolictvo? Proti stále se opakujícímu lžem rudým stáží zde zase jeden doklad pravdy. V předminulém týdnu konal se v Paříži mezinárodní dělnický sjezd, na němž bylo usneseno, aby se žádalo ve všech státech osmihodinová pracovní doba. Bylo zároveň prohlášeno, že „klerikální“ Belgie v té příčině pokročila nejvíce a že tam osmihodinová pracovní doba v nejbližší době bude provedena. *Původcem té reformy jest v Belgii sama katolická vláda.* Nejhůře však ten požadavek jest odkopáván v „sociální“ republice francouzské. Protikatolická republika, která dokázala hrdinství uloupěním církevního majetku, chová se k dělnictvu jako macecha, ačkoli za vládními stoly zasedají i sociální demokraté. Zkrátka velká jest moc židovských vysavačských kapitalistů! Jejich obrovské důchody se nesmějí ve prospěch dělnictva ztenčiti. Francouzský delegát sám n. sjezdu prohlásil, že poslední zákon z r. 1906 má mnoho klauzulí, které jej činí zcela bezvýsledným.

Přes to všechno ovšem socialisté u nás budou dále svalovati neblahý stav dělnictva na — katolictvo. Ve Francii po znásilnění a oloupení církve ovšem takové bezuzdné lži již ovšem b. byly zcela zbytečné, ano komické. Zde však se dá lhati mezi prostomyslnými lidmi ještě dost.

Ukradl peníze české menšiny. V Holešovicích u Prahy ukradl socialistický agitátor Bžoc. v hostinci pokladničku vlastnických přátel jablonecké menšiny. Byl zatčen. Jak patrně, luštil národnostní otázku Bžoch velice jednoduše.

Taky pomoc stávkujícím. Na rudé schůzi v Plzni dle „Lidových Průdů“ sám soudruh Halík mluvil o tom, jak to lze srovnat v rudé „Nové Době“: na jedné straně stávka a na druhé inserát, kde přijímají se stávkokazové; také se zmínil o zebavých dopisech zaměstnavatelům pro první květen.

Charakteristické zakročení. „Lidové Průdů“ sdělují dne 12. t. m., že v pondělí Svatodušní obrovitý zpitý soudruh proklínal po Kaménici židy. Ohrofil se zle na židy stojící před Grandhotelem. Ti zmizeli, ale poslali jednoho rudého, aby kurážnému soudruhovi socialistický odznak odepjal. Stalo se, ale soudruh začal dělati nový randál, až mu odznak byl zase na kabát připíat. Zkrátka v růžovém stavu zapomněl, že socialisté mají židy podporovati a promluvil upřímně od plic.

Katolický dělník již nesmí pracovati ani na katolické budově. Tolik si již vymohl socialistický terror, třeba že i někteří kněží naivně se diví, proč prý se zakládají katolické organizace, když stejně jest u nás skoro všecko katolické! — V Olomouci přestavuje se konsistorní budova. Dělníci jsou všem soc. demokraty a proto si již mohli dupnout na stavitele Hablíka. Byl mezi nimi jediný křesť. sociál jménem Hanák, který na zakročení rudých byl z práce propuštěn. Naposledy snad ani nesmí býti kostelníkem člověk, který se zdráhá platiti na štěvavé protikřesťanské tiskoviny socialistické. Daleko jsme došli při svém báslivém couvání před násilnictvím bezcitných barbarů. Křesť. dělníci mohou vyprávěti celé kroniky, jaké mučednictví snášeli pro velikou „snášlivost“ církevních kruhů, které k vůli vlastnímu chvilkovému pokoji nechávaly katolické chudasy mrskati a honiti bezohlednými rudými despoty. Leč všeho do času! Pomalu se vítr obrací.

Ještě o krvavé řeči v Holešovicích. Že děšenou krvavou srážku dne 13. t. m. vyvolal rudí svojí úmyslnou provokací, jest nyní nesporné. Obsadili zahradu před sálem a častěji sál, do něhož zváni nebyli, v počtu asi 300 lidí. Byli opatřeni obušky. Než mohli vykonati nár. sociálové volbu předsednictva, již rudý dr. Soukup vyskočil na židli, chtěje se chopiti slova. Do sálu vltla ze zahrady sklenice; jeden socialista srazil v sále lustr k zemi. Tak začala rvačka. Socialisté vytahli proti rozjitřeným nár. sociálům nože. Když byli tlaceni rudí ven, tu se zahrady lítaly do sálu sklenice a kamení. Jestliže socialisté vytýkají národním surovcům, že se tážeme, proč jen se při vakypění hněvu nevzdálili, ač měli východ volný ze sálu i ze zahrady? Proč se zahrady bombardovali cizí majetek, místo co by byli odešli? Zkrátka plánem jejich bylo: znásilniti jinak smýšlející a rozbiti schůzi za každou cenu. Tak jednají lidé, kteří bouřlivě mluví proti — militarismu a — pro svobodu všech lidí!

Školský obzor.

Pensionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové má za účel mravní a náboženskou výchovu dívek. — V pensionátu jest pokračovací škola pro dívky škola odrostlé, kurs ku vzdělání pěstounek, hudební škola, kurs ku vzdělání industriálek a kurs kuchařský. — V po-

kráčovací škole, v níž povinným předmětem jest jazyk německý, hlavní klade se váha na nejdůležitější práce ruční: šití a střihání prádla, bílé i pestré vyšívaní ve všech druzích. Mimo to mohou se žákyne naučiti i jiným moderním pracím uměleckým na př.: malbě na hedvábí, sukňě, dřevě, skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. — V kursu pěstounek nabývají frequentantky státní způsobilosti býti pěstovkami na školách mateřských nebo vychovatelkami v rodinách měšťanských. — V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a ceteru, zpěvu sborovému i solovému, nauce o harmonii a dějinám hudby. Na přání poskytné se i důkladná příprava ku státním zkouškám. — V kursu industriálním nabývají absolventky způsobilosti učitelské pro školy obecné i měšťanské. — V kursu kuchařském cvičí se dívky v přípravě pokrmů i vedení domácnosti. Kurs tento jest výhradně jen pro internát. — V ústavě vyučuje se též *cizím jazykům*: německému, francouzskému, anglickému. Při vyučování jazykovém klade se hlavní váha na konverzacii. Na přání poskytné se i příprava ku státním zkouškám z jazyků. Chovanky mohou navštěvovati také škola obecnou, měšťanskou, obchodní nebo městské lyceum. — *Všecky podrobnější informace na přání ochotně sdělí správa ústavu.* — Přiblížky chovaneček se již nyní přijímají.

Přijímací zkoušky do I. ročníku ústavu ku vzdělání učitelek v Řepčíně budou se konati ve dnech 6. a 7. cervence. A to písemná zkouška (z češtiny a počtů) dne 6. července a ústní (z náboženství, češtiny, počtů, země- a dějepisu, přírodopisu, přírodopytu a zpěvu; ruční práce a výkresy se předloží) 6. a 7. července. Přiblížky opatřené všemi doklady (křesťanským listem, svědčícím o dokonaném 15. roce žadatelně, lékařským vysvědčením od okresního lékaře a vysvědčením z měšťanské školy) přijímá ředitelství ústavu do 5. července. — Přijímací zkoušky do II. ročníku budou se konati dne 4. července. Do cvičné a měšťanské školy (s právem veřejnosti) přijímají se žákyne až do 15. září, do hospodářského kursu po celý rok.

Proti vedřinám dosud ustanoveným zajisté pp. pokrokoví paedagogové statně budou protestovati, aby neutrpěl pokrok mládeže

Vše doporučení veledůst. duchovenstvu.

Raďte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábím protkávaná. Na úplný oblek 12 zl.

Bohatý výběr vzorků moderních druhů na obleky a svrchníky zašlu na požádání franko k nahlédnutí.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápkami krve a ranami, též kráslené s božským velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. břimování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poustnická, první pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní starinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. krahm duchovním nejvyšší specialní závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1906, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile. Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky vstř. uznání. Věrky a ceníky zdarma a franko

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kováčského náčiní.

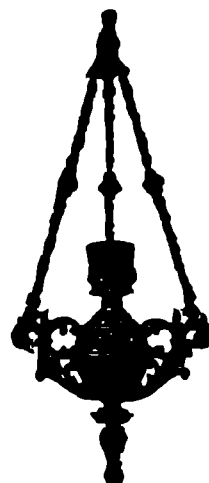
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený paší specialně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přehledném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a střihá. Na požádání hotové práce na ukázkou, rozpočty, nákrasy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. *Základě přesované výrobky bezcenné.* Vše posílám již posvěcené.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebývalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostradatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici císař. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledání.

Nový, toho druhu jediný, ryze český a křesťan. závod

s gramofony, toilet. potřebami, hračkami a pohlednými listky

Hlas svého pána

MILKA MALINOVÁ, Praha-VII., 902,

narozi Bělského tř. a Radolfový ul. u výstavy.

Neopomenejte závod tento navštívit.

Velký výběr. — Levné, povné ceny.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

k sv. biřmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Víme Vás ku odebrání
listu * * * * *

MEDITACE

Čtvrtletník pro literaturu, umění
a filosofii. * Za spolupracovníctví
přečetných spisovatelů a umělců
řídí: Vilém Bitnar, Dr. Josef Kra-
tochvil, Dr. Frant. Hrachovský
a Emil Pacovský. * Předplatné
na čtyři svazky K 10.—. Jednot-
livé svazky lze obdržeti po K 3.—.
Každý svazek obsahuje 8 archů
tisku, několik reprodukcí v pří-
lohách a vložky. * Příhlášky při-
jímá administrace „Nového Věku“
v Praze VIII., 444. * * * * *

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.
vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

Nejlevnější a nejvкусnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte cenníky.

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská

knihkárna
v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

— Závod založen 1891. —

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

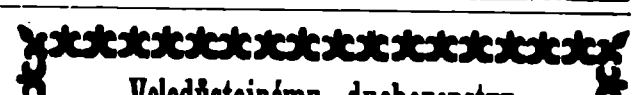
stáruje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/2%.

Záruka K 656.189-57.

Společnost byla založena 18. až 23. března 1907

Jednotou založen opět revidována.

Uhlí horešezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výborně.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmírnější ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nablédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihkárně
v Hradci Králové.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z křehů vele-
důst. duchovenstva evděl o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Těž na optičky bez zvláštní cen!

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. července 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Dne 19. července bude obdáván o 1. hodině odpolední v místnostech **Borromaa** v Hradci Králové

I. sjezd křesť.-sociál. mládeže východočeské ::

Program:

Zabývání sjezdu starostou Sdružení mládeže východočeské vlp. J. Lad. Petráskem.
„Organisace mládeže dělnické a učňů“; pojedná dp. P. M. Voňavka.

„Organisace dorostu rolnického“; referent p. redaktor Fr. Šupka.

Sjezdu účastní se přední pracovníci, kteří se zástupci organisací mládeže jednají budou o vytvoření jednotného postupu v organisaci mládeže. Všechny volné návrhy budete nejdříve do 19. července do 1 hod. odpol. u sekretáře Sdružení podány.

Mládeži česká! Mládeži katolická!

Ukaž v ten den, že ctíš víru svatováclavskou, že máš pochopení pro myšlenky křesť. sociální. Dokaž svou mohutnou účastí, že nevěříš různým těm pánům, kteří hlavně tebe, nezkušenou mládež, lákají do svých osidel, ukaž jim, že jsi prohlédla ty nástrahy, ty úklady, ozvi se mocně proti těm hlasatelům svobody, kteří chtějí tě uvést do poroby, do moderního otroctví. Sjezd ten bude velikolepou manifestací, bude mohutnou odpovědí těm, kteří chtějí připravit tebe, drahá mládeži, o víru, o duševní mír, kteří chtějí z tebe těžiti. Nuže, necht 19. červenec stane se dnem památným v dějinách katolických organisací, než stane se dnem probuzení naší východočeské mládeže! Necht není města, necht není dědinky, odkud by nebyl účastník sjezdu. Na shledanou!

Přihlášky o legitimace, jakož i všechny volné návrhy přijímá

**Sdružení křesť.-sociální mládeže
východočeské v Hradci Králové.**

FEUILLETON.

Zjednodušený koncert.

(Dokončení.)

Kapelník Strunka se horečně potahoval za vous, konečně mávnul rukou, což bylo znamením, že od sebe zaplatil furii vzteku, která dotěrně se mu do žil dobývala.

Za odměnu hrdinského sebezápory již uchystán balám na raněné srdce kapelníkovy. Ostatní muzikanti obstoupili smutnou dvojici a seznávají, jaká osudná myška se stala, měnili v obličeji barvu — vyhlíželi, jako by je někdo na luskách přistihl. „No, tohle jsi nám udělal pořádné tacet“, vyhrkl Ferda na Francka. „Takhle budeme hrát sice docela bez chyby, ale moc málo, ty jsi se bál podle všeho, abychom něco nepokazili. No — teď nepokazíme.“

„I mlč, hovorko, ještě chudáka týrej! Vždyť tu stojí jako vtělené neštěstí,“ zakřikl rozvázný Bobek. „Vědí co, pane kapelníku, zabrajeme, co z paměti umíme a — bude po starosti. Pěkně napřed ouverturu „Vlastu“, pak „Sen vojína“... no a potom ještě něco vybereme. Stejně houby tomu tady budou rozumět. V takovém hnědění! Obyčejně tady obdávají bál při fláinetě. Leda na velikou slavnost jim sem přijde půl sedma muzikantů z Dobronic, kteří rachotí na sezelenalé trumpety, až hrůza poslouchat. Já to tu znám.“

„Lou, nějak tak to uděláme. Co jiného?“ vzpamatoval se kapelník. „Teď už křikem nebo nářkem bychom ostudu jenom rozmnožili.“

A za hodinu začal monstre-koncert. Posluchačstvo květnoské dychtivě do sebe vpijelo kouzelné zvuky ouvertury „Vlasty“. — Hřímavý potlesk a chvála na všech stranách. Bodejť ne! Vždyť to byla kapela bubnovská. I ten z posluchačů, který hubděl nerozuměl ani za mák, musil se pochlubiti svým nadšením sousedstvu, aby markýroval uměleckého znalce. „Taková kapela

Čechoslované! Katolíci!

Deset let uplynulo od té doby, kdy katolíci národa českoslovanského na sjezdu v královské Praze rokovali o nejdůležitějších otázkách katolického lidu v naší otčině. Že tyto dny hluboce vryly se v duši naši a způsobily v katolickém lidu českém mocné vzrušení a vzpružení myslí, jakož i posílení a nadšení v životě náboženském, jest známo.

Od těch dob mnoho se změnilo. Katolické přesvědčení v našich krajích značně pokročilo a uvedlo v život celé řady podniků, z nichž blahodárná činnost náboženský život křesťanský posilující mocným pramenem proudila, útoky našich nepřátel odrážela, řady nových pracovníků našich tvořila, pod jeden šik nás pojila, a hluboce v organisaci naší a v mocný rozmach katolického tisku zasahovala. Výsledky všech prací našich dokazují, že katolíci v Čechách čím dále tím více se hlásí pod prapor Kristův za bojovníky nadšené a značných obětí schopné, že katolické přesvědčení u nás stoupá, síla náboženství vzrůstá, zkrátka, že katolicismus u nás mohutní a pokračuje.

Než úspěchy tyto jsou trnem v oku těm, kdož přísahali nenávisť všemu katolickému cítnění a myšlení. Zatím co nesčetní tisícové křesťané Krista se kupí a srdce svá jeho svatě a oblažující vládě dokořán otvírají, oni ve své pyšce volají ke Kristu: Nechceme, abys vládl nad námi! A toto zavilé nepřátelství ke Kristu a ke všemu, co s ním souvisí, žene je ves epý, rozvášněný boj proti náboženství vůbec a proti katolicismu zvláště, a to v boj, který hluboko sahá na kořeny života náboženského. K boji protináboženskému zneužívají vědy a umění, školství univerzitního, středního, odborného i obecného, sociálního hnutí ve všech odborech, života politického, spolkového, organizačního, vůbec kde jaký prostředek nalézti lze, každého se chápou, aby kořeny náboženského života podryli a víru sv. ze srdcí lidských vypudili.

Vše schyluje se k velkému boji za nejdražší statky náboženské.

tady opravdu ještě nebyla, to mají studenti velikou zásluhu,“ projevovaly svůj soud maminky studentů.

Ale když tak bylo učiněno za dost formé zdvořilosti, začaly některé dámy již při druhém kuse mezi sebou štebetat. Ocitly se duchem v módních závodech, v kuchyni. Každá toho věděla moc. Čím silnější trombóny hřměly, tím dámské diskanty a alty více se napínaly. Po dvou taktách fortissimo hrany nejednou na podiu půlová pauza všech nástrojů „s korunou.“

„A to já vždycky přidávám radši trochu fey-nyku“, vyplnil pauzu rozjetý recitativ paní Klávesové k všeobecné veselosti. Ve své horlivosti paní naběhla, až se zarděla zahanbením. Jen na chvíli se výmluvně jazyčky zarazily a pak — repetily dále, ovšem o mnoho opatrněji.

Dívky v růžových, sněhobílých a nazeleňalých šatečkách jen se už třáslý na tanec. Kdyby už raději byl konec koncertní části! Mladá očka telegrafovala stále horlivěji k místu, kde stáli kudrnatí studenti.

„Hezky to jde, hoši, hezky, ani jsem nemyslel“, pochvaloval si Strunka. „To už vždycky tak bývá; čeho se člověk nejvíce bojí, to obyčejně dopadne nejlíp. — Však máš, Josefe, štěstí!“ zahrozil žertovně nešťastnému klarinetistovi.

„Teď teda ještě „Růžový květ“, oznamoval kapelník. „Ale co potom, co pak?“ uvažoval polohlasně.

Hrálo se vesele dál. Když v koncertním čísle začalo valčíkové tempo, začaly se vzadu točiti tři páry, nevámajíce si nic zamračených tvářích studentských esthetů. Po dvaceti taktách vyrušilo z veselého reje tančící páry ritardando, které přešlo v andante. „Tak, to jsme to dope li!“ durdil se ostrý hoch Vojta Lánek, pouštěje tanečnici; „už jsem myslel, že začínají něco rozumnějšího.“

Když číslo dohráno, běžel Vojta k hudebníkům. „Pane kapelníku, vy jste nám zkazil tanec. Začnete hrát tak pěkně do kola a najednou jako byste si udělali šatky.“

Proto doby naše vyžadují na katolících mnoho obětí, mnoho síly, mnoho nadšení a sv. zápalu. Jest tudíž třeba, abychom prohlédli své síly, změřili svou sílu, doplnili a rozmnožili své řady. Jest třeba, abychom si pohovčeli o velkých a důležitých otázkách naší doby a seznali, jaké stanovisko zaujímají k nim naši nepřátelé a jak my se k nim zachováme.

Za tím účelem svoláváme do královské Prahy

všeobecný sjezd katolíků českoslovanských

na dny: 29., 30., 31. srpna a 1. a 2. září t. r.

Ke sjezdu tomu, který vylučuje všechno jednání politické a který je čtvrtým všeobecným sjezdem katolíků českoslovanských, zveme všechny věrné katolíky českoslovanské bez rozdílu stavu a povolání, neboť v Kristu všichni jedno jsme, jedinou rodinu tvoříme, v níž bratry a sestrami se nazýváme.

Letošní rok jest zvláště pro nás památný, neboť letos tomu 50 let, kdy náš sv. Otec Pius X. kněžský úřad na sebe vzal, a letos tomu 60 let, kdy náš nejjasnější panovník vlády se ujal. Památná tato jubilea mají veliký význam i pro národ náš, a proto letošní rok zvolili jsme si jako vhodnou dobu pro sjezd náš.

Život náboženský u nás zajisté vždy hluboko zasahoval do života národního a čím pevněji národ náš ve víře katolické stál, tím více v něm mohutnělo vše, co jeho existenci, zdar a pokrok zaručovalo. Světovládní národové, kteréž nedostatky mravního a náboženského života ze světového dějiště odstranili a v minulosti pohřbili, musí nám býti výstrahou a vážným napomenutím, že národ náš v existenci a blahodárný rozvoj svůj jen tehdy může doufati, bude-li založen na hluboké mravnosti vyplývající z pevného náboženského přesvědčení o věčné pravdě učení Kristova. A k tomu cíli hodláme na sjezdu svým pracovati.

Netajíme si, že doba naše jest velmi vážná také i co se týče života našeho národního. A jako katolíci předkové naši vždy i

Kapelník se teď usmál, prohlédl duši davu. Přidejte, hoši, hned polku „Ale kde“. Ale pěkně svižně, lehce, stejně; ne byste to tahali jako když se pere prádlo v putně!“

A sálem zavířila polka. Vojta luskl prsty a začal se dvěma mladíky dělat místo pro tanec. Dva stoly odstřeny do kouta. A už se honilo šest párů za úsměvu hudebníků. Dva páry rukou se chopily ještě stolu třetího. Hosté vstávali, tři studující začali protestovat. „Ale dejte pokoj, mládenčí,“ šermoval krakonošskou rukou řeznický chasník Lusek. „My jsme si zaplatili a teda se snad můžeme pobavit.“ Do sporu se vložilo několik slečinek, jež souhlasily s názorem Luskovým. A tak pořádatelstvo se stáhlo do rezervy.

Když hudebníci polku opakovali, tančilo již sedmnácti párů. Po skončení cody zavířil potlesk a pochvalný pokřik tak mohutně jako při švédském útoku na hrady Náchoda. „Opakovat, opakovat!“ hřmělo třicet hrdel. Tedy se opakovalo. „Kdo si platí, může si poručiti,“ tuto zásadu mají i nejlepší kapely ze strachu, aby se pro finanční potíže nerozpadly jako sama proslulá česká filharmonie. Strunkův obličej zářil stále větší radostí.

„Tohle je přece koncert, to se to poslouchá,“ pochvaloval Vojta před podiem. Tak pěkně, páni muzikanti. Jen vesele! Toho smutného beztoho zažijeme dost i bez muziky. Žádnou sladkohořkou limonádu, něco řízného, aby to chytlo u srdce každého! Taky tu byl před rokem jeden pačesatý houslista; říkali, že je virtuos. Korunek sebral dost, ale pak jsme nadávali. Čekali jsme, jakou pěknou spustí a on pořád vlastně štemoval a jen štemoval. Neustále jezdil ručičkou nahoru dolů, pískalo to, brnkalo — ale písnička žádná, zkrátka jako by pruboval. Měl si dáti ty skřipky nahradit někde do Prahy, aby mu to vydrželo aspoň rok a ne nás tady pořád tak divně týrat. — Smlá, ať žije kapela bubnovská! A tak jen sáe něco pěkného dokola. Já nepěvu, pétilitr pivale.“

„A já taky!“ křičel furiantský Lusek v radosti nad tím, jakou sjednal reformu.

v nejnebezpečnějších chvílích osvědčili pravou lásku k vlasti své, a to ne slovy, nýbrž skutky a obětmi, tak i my chceme se navzájem posílit v lásce k drabé domovině, osvědčiti příslušnost svou k rodině národní, podati veřejný důkaz, že křivdou by bylo podezírat naše vlastenectví, které arci nevidí spásu národa v planém horování a v neúnášenlivosti, nýbrž v pozitivní, obětavé a nezištné práci národní, posvěcené spravedlností a statečností.

Nuže, přijďte všichni, jimž víra svatováclavská jest drabým dědictvím po zbožných otcích, přijďte v počtu četném do slavné, královské, stověžaté Prahy naší, abychom tam za vědcovství milovaných arcipastýřů složili slavné vyžádání víry svatováclavské, abychom tam novou sílu, nové nadšení pro svoji sv. víru načerpali, je do svých domovů odnesli a tam pak všestrannou činnost na povznesení života náboženského v soukromí i na veřejnosti vyvinuli. Necht' náš sjezd podá veliký a mocný důkaz, že v Čechách žije víra katolická, schopná velikých a blahodárných skutků.

Nuže, v Praze na shledanou!

Dáno v Praze v předvečer svátku knížat apoštolských sv. Petra a Pavla v r. 1908.

Připravný výbor sjezdový: Vojtěch Josef hrabě Schönborn, předseda. Megre Antonín Wünsch, kanovník, zástupce kníže arcib. Ordinariátu. Megre Dr. Josef Burian, kapitolní děkan na Vyšehradě, I. místopředseda. Dr. Jos. Tumpach, metropolitní kanovník, II. místopředseda. Václ. Kotrba, majitel knihtiskárny, III. místopředseda. Dr. Fr. Herman, mag. sekretář, jednatel. JUC. Jos. Šindler, bankovní úředník, pokladník.

Členové: Megre Dr. František Kordač, universitní profesor, předseda komise řečnické. ThC. Jar. Pauly, kaplan a redaktor, místopředseda komise řečnické. Fr. Jos. Hamršíd, převor ryt. řádu Malteského, místopředseda komise tiskové. Dr. Karel Schuster, metropolitní kanovník, předseda komise finanční. Dr. Václav Popel, advokát, místopředseda komise finanční. Jan Beránek, kaplan, předseda komise pořadatelské. Jan Vokoun, živnostník, místopředseda komise pořadatelské. Karel Wolf, poštovní úředník, předseda komise ubytovací. — Frant. Vaněček, kanovník, za zemské sdružení katolických spolků v království Českém. Dr. Frant. Beyl, ředitel Borromaea, za diecéšní sdružení katolických spolků v Hradci Králové. Dr. Karel Slavík, profesor bohosloví, za diecéšní sdružení katolických spolků v Č. Budějovicích.

Dopis z Prahy.

Klerikální pessimismus. Přefilosofovaní filosofové. Naši pokrokaři či realisté, pojmenuj si je každý jak chceš, trpí rozhodně pessimismem. Jest to zjištěno a myslím, že nikdo nebude protestovat, jakmile jejich duševní chorobu určíš. Není to onen pessimismus filosofický, nemoc století, která zachvacuje tělesně a v jistém směru i duševně přesyrcené. Víme, jak tento pessimismus vaníká. Když člověk jest velmi civilisovaný, přeje si, ba žádá, aby poměry se vytvářely

Dva studenti vstoupili na podium k věcné poznámce.

„Ale vždyť vidíte, pánové, že už stuly jsou skoro všechny odklizeny, proti tomu těžko jest co dělat. Ještě by vám někdo vyvedl hrubianství. Opuštěte, já to znám. Jakmile se dá na program, že po vyčerpání koncertních čísel následuje taneční zábava, tu se vždycky nahrne plno lidí, kteří chtějí jen a jen tančit. Utěch bývá nedočkavost veliká.“

Studenti se naposledy smířili s neúprosným faktem.

Salem zavířila ouvertura k valčíku „Slovanský báje.“ — Ted hráli již hudebníci s gusem největším. Prvních pět taktů „Tempo di valse“ uvedlo do pohybu obrovský kolotoč. Už to šlo pravidelně. Studenti, kteří dříve protestovali proti rušení koncertu, usmívali se v náručí spanilých slečinek tak lbežně, jako by slyšeli Smetanovu „Vltavu.“

Na podiu foukal trombonista Kláves do instrumentu tak udatně, jako by se s ním pral. Tóny flétnové honily se s klarinetovými jako láskovné děti, ve třetím čísle valčíku zabřečel mazlivý hoboj tak tklivou melodií, že se tanečnickům měnil sal v rajskou zahradu. V tom zvuky křídlovky zatterpetaly se u veliké výši jako skřivánky, neposedná flétna dováděv obletovala, cvrlikala, šveholila jako kanárek, až převzala s klarinetem zase vůdčí melodií. Po čtyřech taktích hástětila se přerývanými větami s klarinetem, až do toho zalehly hřmotné, praskavé zvuky trombónů, jako by obři z lesa vyháneli hástětivé skřítky. Hornista s přímhouřeným zrakem usmíval se na trumpetu sladce, jako by z ní pil nektar, trombonista při každém úsečném prasknutí nástroje mrkl a usklíbil se, jako by kousl do pelyňku, Josef vykuloval při klarinetu oči, jako by četl při valčíku celou partituru not, které v Bubnově zanechal, a taktovoal si občas hlavou. Při triumfální codé zvuky větších plechových instrumentů zahřmely unisono, hudebníkům naduly se tváře jako dýně, až jim šlily

podle jeho názorů a podle jeho citění. Vlak věci obyčejně neposlouchejí, život plyne mohutnou a rušnou vlnou mimo takového člověka, čímž vz iká jeho neštěstí, které jest tím větší, čím kultura moderního dítěte doby jest vypracovanější a odstíněnější.

Mezi takové lidi ovšem našeho realistu nečítám. Kde pak, — on a dobře odstíněvaná vzdělanost! Jemu ku povýšení na vzdělance postačí, když se na plno dovede rozehřmít proti klerikalismu a když umí sklášovat trojvýchodné přídavné jméno: pokrokový, pokroková, pokrokové. Že se na čistokrevném pokrokaři žádá, přisahat na slova Mahomeda Masaryka, rozumí se samo, a to konečně jest tak snadné jako to první, protože se při tom nevyhledává žádné duševní námahy, nýbrž jen stádového rozběhnutí ovcí za beranem.

Zkrátka řečeno, pessimismus pokrokařů jest pessimismem klerikálním. Existuje katolická církev, jest tady posud katolický lid a jsou posud katoličtí kněží, a to udržuje naše pokrokaře ve stavu neustálé, hlodavé nespokojenosti, která u některých stupňuje se v takové duševní vleklé krizi, při níž soudnost a přítelnost vycházejí často na procházku. Znáte přece na příklad Machara, znáte jeho Řím, v němž všechnu pravdu šíleně sperfektil a všechno křesťanské zlehčil, a přece, jak jej, čtenáři, asi také čtli, Masaryk tuto rozumovou sebevraždu Macharovu československy a moderně filosoficky pochválil. U lidí soudných ovšem mu nepomohl, neboť kdo dějinnou a kulturní pravdu tak muží, jako Machar v „Římě“, toho nicotné hlupství nemůže ničím býti zakryto. Následovaly pak v dlouhém toku Macharovy feuilletony v „Čase“, v nichž dokazoval, že ve svém životě a v předešlých svých pracích všemu katolickému ještě dosti nevynadal. Psal všechno hesky od repetice, trháje katolické světoce a překrucuje dějiny. Feuilleton šel za feuilletonem a v každém ječela posmívající se tupost tak, že konečně bylo zřejmo, že Machar se již přefanatisoval. Nastala pomlčka, důsledek to asi pokynu někoho z přátel, jenž nepochybně pocítil, že takové potřeštěnosti ubíjejí důstojnost lidského rozumu a svědomí v základě.

Přes to však klerikální pessimismus ze sloupů „Času“ nezmizel. Nemohl zmizeti. Vždyť „Čas“ s Masarykem vychovali si pokrokové nadšence, kteří přece musí mít místo, kde by své protiklerikální dopisy ukládali. Dopisy výlučně klerikální, pravím, neboť v těchto začátečnických hlavách není žádné plodnější idee, žádné schopnosti posuzovací, přehledu a životní praktické zkušenosti. Jejich učená přitěš sestává z toho, co si z protináboženských frází zapamatovali. Jejich vědomosti jsou míchaninou tu neb onde nasbíraných drobtů, kterými mechanicky vytačíte mání pro všechny vážné životní otázky. Uvádím jeden příklad z tisků. Křesťansko-sociální spolek českých žen a dívek v Brně učinil provolání, do něhož se nějaký pokrokový filosof v 170. čísle „Času“ zaryl a citoval Zolu: „Žena učiní své šťastným, až bude osvobodena od kněze.“

naběhly, jako by chtěli do těch plechů vtroubit celou duši. Trojí různý akkord — a konec. Tleskání nebralo konce. „Toble je přece kapela, to je kráska!“ ozývalo se ze všech stran. Marminky byly u vytržení, když viděly, jak jejich dcery jdou z ruky do ruky.

„Tak pěkně, žádnou muzikantkou limonádu, já vždycky rád něco ostřejšího!“ liboval si ostrý hoch Vojta.

„Nejradši rum, vid' Vojto!“ píchl ho kamarád Linka.

„No—no“, odrážel Vojta; „to by bylo, aby se člověk za své vlastní peníze nemohl napít toho, co mu svědčí! Já aspoň nezůstávám za nic dlužen, však si, Josefe, rozumíme!“

A vsadu v nálevně roztřásl rukama zlostně krejčí Válek, člen kapely Dobronické: „Toble že je ta slavná kapela? To že bychom my z Dobronice nedokázali? Peníze, ty boží brát od Dobronických umělců, ale aby se o naše chudé hudebníkové postarali, aby dali něco vydělat, to ne, to ne! Vždyť je tohle tendlmark.“

„Ale mlčte, strejče, tak pěkně z gruntu to nevezmete.“

„Co že? Sedm z naší kapely vám zahrá silněji, řízněji než všichni tible panáci z Bubnova. Když vezmu svůj helikon, to každý mrká . . .“

Oposice proti koncertu byla slabá, chvála o kapele dubnovské rozlehala se stále jásavěji, tančilo se jako na výdělek, kapela dostala k veliké radosti banisty a Bobše piva zdarma, že sotva stačila ječný mok spotřebovat. Hrlo se jen to, co uměli hudebníci z paměti a celé společnosti to stačilo až do hodiny, kdy se začalo šesti jítro . . .

A druhý den: „Tyldo, jak se ti líbil včerejší koncert? Byla velká návěsta?“

„Ach, to ti byla, Měrínko, kráska, na jakou hned nezapomenu! Překřoda, že's tam taky nebyla. Já jsem ti ani z kola nevyřla.“

S citátem tímto nemusil pisatel „Času“ jíti na zkušenou do Čech, neboť onoho štěstí pro svět ženy francouzské již dobyly. Štěstí toto jest takového rázu, že svou příližností leká myslící lidi, kteří pozorují bolestně, jak jejich Francie životními silami odumírá a jak křeče, kterými se smítá, věští v doznání době úplnou mravní i fysickou katastrofu. *Necht' tedy pisatel „Času“ sástatne hesky se svým Zolou ve Francii, když ono osvobodění od náboženství vlode se sebou stopy velmi poutné.* Pochybuje-li pisatel o národním citění oněch křesťansko-sociálních žen českých, pak pomluvě jeho musíme se klidně usmáti. Nemá práva podezírat něčí vlastenectví člověk, jenž náleží táboru, který tak ostudným způsobem zšlepal národní citění tím, že svými studenty spojil se s německými universitními suřivci a že jeho patroni (Masaryk) bez ostychu píšl do „Neue Freie Presse“, jejíž protislovanská a protičeská suřivost jest příslowna. Necht' sazeze pisatel do kouta a necht' zardí se, je-li toho ještě schopen, nad Masarykem a Drtinou, kteří, hlasující v Říšské radě pro návrh Wolfův na usákonění německé umělecké akademie v Praze, musili slyšeti od slovanských a českých poslanců hlasitě: fuj, při kteréž příležitosti také Masaryk byl krvavě poznamenan výřkivkem: „Démone českého národa!“

Hle, jaké jsou činy lidí, kteří propadli klerikálnímu pessimismu!

Že pessimismus klerikální u pokrokařů a volných myslitelů (kteří ostatně jsou titíž lidé) vede často k činům protirozumovým a protipokrokařským, vidno z jejich lásky k náboženství buddhistickému. Máme-li zřeni ke hlavním, byl i dosti nejasným myšlenkám náboženství buddhistického, odkrýváme na masarykovské inteligenci věci, které jsou v zásadním rozporu s tím, co ona na venek s oslnivým aparátem nlučných prostředků sama o sobě hlásá. Tato obliba v buddhismu vynáší na světlo velikou pravdu. Masarykovci mluví o pokroku, o vyšší mravnosti, o jasnosti a jistotě poznání, připisují si činnorodou ráznost a výslednou lásku ku bližnímu. Buddhism však znamená úplnou netečnost a nečinnost, zoufalství a světobol. Mravnost může býti jen v osobním zdokonalení, ale buddhism takového cíle nezná, jema jest účelem pouhá zbavenost něčeho a klidná blaženost na tom založená. Z toho důsledně buddhisté vypěstili opovrhování osvětou, uměním a vůbec dělnými vymoženostmi. Indii, vlastť do buddhismu, prošli všichni dobyvatelé a obchodníci; dala jim své zlato, perly, démanty a slonovinu, živi doud svým bohatstvím hrabivost Angličanů. Ale neznáme z ní nic jiného, než línou a ospalou rozmářilost, která jest rovna jejímu zutročení.

Buddhism má jakousi mravouku bez náboženství, totéž chtějí i pokrokaři; obsahuje pantheisticky znějící fáse, pantheisticky jsou naladěni i pokrokaři. Tato myšlenková přibuznost a duševní sklon k buddhismu u charakteristické a proti vůli masarykovců a jsou zároveň zkušeným důkazem pravdy, že jejich p. tirání náboženství katolického, náboženské snahy jejich směřují ne ku pokroku, nýbrž k mátošné nicotě jak co do věronky tak co do mravouky.

Hlasatelé pokroku, určitosti a jasnosti dávají tu přednost nejjasnosti a nerozhodnosti: na osobní Boh, jest jim milejší pantheistická husť, tklhá a neproniknutelná mlha, v níž se všelijaké ty pojmové stvůry mohou vláčet jak chtějí. Odtud také pochopujeme, že pantheistické nutné a bezosobní přírodní dění vede je důsledně k determinismu, jehož důsledek jest smazání rozdílu mezi dobrem a zlem, což jest popření veškeré mravouky.

Každý pozná, co jest tu rozporů, ubohosti a nedůsledností u lidí, kteří se povolali za učitele přesné filosofie, a za vůdce pokroku a osvěty, za proroky náboženství — které jest náboženstvím vyloženého úpadku. To jsou ty veležené výsledky náboženského a filosofického usilování Masarykova. Nic jiného než obnažená nemožnost oblnubných plíc a odkrytý bankrot pyšného pokrokařství.

Tady učení, které není učením, — náboženství, které nechťejíc osobního Boha, připíná se ke tvorstvu, objímá je, klání se mu — tedy náboženství, které vlastně ani náboženstvím není. Buddisté staví nemocnice i pro zvířata, což plyne z jejich víry o předuževňování, totiž že i duše lidí vcházejí do zvířat a žijí v těle jejich. Věd,ť buddhistické náboženství nechalo lid netivati erst, peři a kosti zvířat, ve kterých kdysi Buddha byl vtělen. *A tomuto náboženství naši pokrokaři a volní myslitelé dávají přednost před náboženstvím Kristovým. To jest skutečně bankrot úplný a dokonalej.*

Stavěli proti náboženství našemu nenastlou negaci, ale vyčerpali ji, neboť utekli se k nesmyslům, čímž velké jejich aliby sklesly na zoufalé pokasy.

P. Renan, Německo a atheism devatenáctého století. Kniha tato, přeložená p. Floriánem, má

zvláštní rás již proto, že v tajemství víry noří se ta laik, jenž, bohužel, našemu katolickému životu jest nemnoho znám. A co více, obranu náboženství našeho v knize vede Francouz. Již častěji přičiněním mladších literárních kněží kmitlo se jméno Hellovo naší veřejnosti, ale to nestačí. Jsou jména, která, sotva že se vysloví, již hynou, ale jméno Hellovo jest veliké a jeho sláva zazáří jasně teprve tomu, kdo dovede knihy jeho pročitati. Kdo chce pochopiti jeho hlubokého a rozsáhlého ducha, musí o jeho myšlenkách umět přemýšlet, neboť Hello jest veliký myslitel, který vždy dobře rozpoznal hranice, kde nutno sklonit ducha lidského a pokorit se před Bohem. Jeho myšlenky nesmí v nynější kritické době stát zavřeny v jeho knihách.

Zásadně dílo tedy vykonal p. Florián ve Staré Říši na Moravě, že nám zjednal přístup ke knize, ve které Hello předstapuje před Renana a láme jeho metodu, se kterou se vrhl na základy křesťanství. Jest to úžasné odstiňování myšlenek, nádnost důvodu a síla logiky, kterými Hello obnažuje atheism Renanův a kterými jako těžkými botičkami děly rozbíjí tvrz, kterou si Renan zbudoval. Jsou v knize celé balvany myšlenkového zlata, ze kterého dlužno raziti drobné peníze a dáti je do oběhu na uhlájení křesťanské pravdy. Na příklad Renanovi, popírajícímu osobního Boha, praví: „Věda jest rozvíjení rozumu, syntéza našich vědomostí. Každé vyvíjení předpokládá prvý krok. Nuže, p. Renan potlačuje východisko, popírá první krok: mluví pak o cestování. Každá věda jest založena na ideji bytosti, a on pochybuje o bytosti. Celá filosofie jest ve slově substance a on pochybuje o substanti první, o substanti nutné, o substanti věčné, bez níž všechny substance byly by věčně nemožny. Podkopává základ, odstraňuje základní kámen a mluví o zbudování pomníku.“ Ukazuje, že z vývodů Renanových vyplývá popírání rozdílu mezi dobrem a zlem, Hello dť: „Bůh potlačen, dobro a zlo pomíchány; ký div, že pravda a nepravda, jež nejsou než dobro a zlo v jich principu, jsou přirozené též smíchány! Jestliže pravda a lež jsou totožny, nebo jen lhostejny člověku, čím stane se věda, jež neexistuje než pod tou podmínkou, že rozezná obě od sebe a že dá přednost jedné před druhou?“

Jinde mluví Hello o zákracích Páně, jichž nadpřirozenou příčinu Renan odmítl a přirozeného vysvětlení se vzdal, odkazuje k budoucnosti. „Popíráte-li“, dť Hello, „fakta historická, ničte jistotu historickou, neboť tato fakta jsou dosvědčena jako ostatní i s hlediska pouhé historie. Jestliže však fakta ta jakž tak připouštějíte, uvádíte je do věd přirozených proti vůli jejich a proti vůli oněch věd, rušíte tyto vědy. Neboť zákony známé nejsou již ovládnuty. Jestliže však činí Páně, historii dosvědčené, jsou jiného řádu než přirozeného, vědy přirozené jsou zachráněny.“ — Knihu doporučujeme co nejvříve zejména katolickým kněžím, kteří v ní najdou mnoho vydatné látky obranné. Vezmi a čti! Studuj a rozsévaj!

* * *

Volná myšlenka komanduje: „Tam a tam musí býti protikatolická schůze!“ Ostatní strany s ní příbuzné ochotně tam přívržence posílají a strany, které chtějí býti seriózní, zapřahají se do židovsko-zednářského chomoutu tak ochotně, že vzniká v člověku vůči nim více politování než rozhořčení. Až tam to dotáhla strana mladočeská a agrární, že přisluhují fanatickům, kteří podvracením náboženských základů rozrušují sklad společnosti. I když národ jest nemajetný, má-li hlavní sílu, totiž ctnost, vždy může ještě zajistiti svoji budoucnost v soutěži národů. Leč na suchopáru atheismu, rozšiřovaném volnou myšlenkou, ctnost se spaluje a otevírá se brána vše požírajícím vášním. Kdo podporuje hnutí volné myšlenky, páše slo na národě. Strana agrární snad ani nechápe, že připravuje tímto způsobem úrodnou půdu pro socialisty na venkově, že otfášá poctivost a věrnost dělníka a že pomáhá zanášeti do selských rodin jedovatý kvas, který se hodí na venkovské poměry jako sřilavá kyselina na živý organism. Jen tak dále, pánové, ovoce vaší činnosti dozraje a bude jednou kletbou vaší činnosti a vašich jmen! Dáváme vám však otázku: *Když říkáte, že se katolici brání proti svrovým útokům, proč bijete do nich a ne do těch, kteří náboženský boj vyvolali? Nevíte-li, že požírajíce právo naší sebeobranu, oviklávají právo váš a také právo sebeobranu národní?*

* * *

Národní divadlo jest v poslední době předmětem všeobecných rozhovorů v Praze. Spějí v něm věci ke krizi? Což neudělá mocná národní ruka žádoucí pořádek? Jest nejvyšší čas!

* * *

Stále vodovod? Pálivá otázka pražského vodovodu nemizí z denního programu pověš-

ných rozprav obyvatelstva, stávajíc se ještě pálivější. Obec Smíchov, Král. Vinohrady a Žižkov protestují proti rozhodnutí správní rady společné vodárny, aby byl zřízen jednotný vodovod pro Prahu a předměstí, nyní u *zemského výboru*. Trvají na tom, že ze stavby jednotného vodovodu pro Prahu a spojená předměstí *hrozí poplatnictvu škody bezměrných následků*, poněvadž projekt jest naprosto nedostatečný a ti, kdož se ho zastávají, neposkytnou pražské záruky. Došloť tak daleko, že správní rada vyslala za sebe tesařského mistra Hubáčka před sbor obecních starších, aby milionového nákladu se dožadoval, jej odůvodnil a jednotný vodovod obhájil. Troufalost správní rady zasluhuje stejně býti odsouzena jako troufalost páně Hubáčková. Členové správní rady mluví o vodovodu jako slepý o barvách, nemajíce zkušenosti, která by je aspoň opravňovala k zastávání věci takového ohromného rozsahu.

Lze proto se zadostiučiněním vítati, že výše uvedená města nespokojila se pouhým protestem zemskému výboru, nýbrž že vyslala ještě mimo to zástupce svoje i k místodržitelství, aby hledělo zabrániti provedení tohoto velice pochybného projektu. Zemský výbor svolal následkem toho anketu, které dal za předsedu náhradního příslušného poslance dra. Pinkase a sezval veškerý na otázce jednotného vodovodu záúčastné obce, aby anketě účastnily se svými zástupci. Politický přítel páně Hubáčkův jest pan dr. Pinkas, a proto anketa neměla pozitivního výsledku. Náhradní příslušníci zemského výboru místo aby se byl postavil na stanovisko většiny, široce a dlouze vysvětloval, jaké stanovisko zemský výbor zaujati musí: že nevedlo jej ke svolání ankety ustanovení zákona, nýbrž pouze jenom dobrá vůle, aby mezi obcemi, jež na jednotném vodovodu jsou účastny, zavládla žádoucí dohoda. Dr. Pinkas dobře zajisté ví, že dohoda jest, leč proto přece ji nechce jako předseda ankety porozuměti: dohody bylo docíleno proti jednotnému vodovodu mezi městy Smíchovem, Vinohrady a Žižkovem, jež neupustí od svého přesvědčení vůči jednotnému vodovodu, poněvadž musí hájiti zájmy svého poplatnictva pro veškeru budoucnost. Dohodu tuto nepodaří se nikterak rozviklati ani přisledicmu zemskému výboru, jenž se bojí, aby obec pražská nebyla jednoho dne nucena stavěti s ohromnými náklady milionů vodovod pouze pro sebe.

Zástupci města Smíchova požádali předsedu ankety dra. Pinkasa, aby ve smyslu rozkladu proti jednotnému vodovodu, podaného městem Smíchovem, dal rokovati o tom, aby Smíchov ze společné vodárny byl propuštěn, poukazující k tomu, že společný vodovod byl by pak úplně dostatečným pro města zbývající. Delegáti vinohradští i žižkovští souhlasili s propuštěním Smíchova ze společného svazku, leč s podmínkou, budou-li také podobně zbaveni pousta jednotného vodovodu. Vinohradští mimo to prohlašovali, že by bylo nejlépe, by obec pražská zbudovala si sama pro sebe vodovod, a o ostatní obce aby se nestarala, nanejvýš jsouc v případě potřeby ochotna dodávati svůj přebytek vody svým časem obcím předměstským, bude-li jaký mlti, jež vodu si opatří samy.

Delegáti města Prahy však stále trvali na tom, že nemají splnomocnění, aby na nějaké návrhy přistoupili, ježto otázka jednotného vodovodu musí prý býti rozřešena ku zdu Prahy v nejprvnější řadě. Vidouce delegáti smíchovští, vinohradští i žižkovští nedůstupnost zástupců pražských, a nabyvše mimo to přesvědčení, že tito chtějí za jednostranného podporování se strany dra. Pinkasa využítovati svého vlivu, odmítli další účast při anketě, která vyzněla úplně na plano, za význačné to podpory dra. Pinkasa. Na Staroměstské radnici doufají, že Smíchov, Vinohrady a Karlín pohnou ku povolnosti, když jich zástupce dostanou do ankety nové, které bude předsedati starosta dr. Groš, jenž ji také svolá.

Pochybujeme. Kde jde o miliony národního jmění, o lehkomyšlné a bezdůvodné plýtvání penězi poplatnictva, o ohromnou zodpovědnost, tam musí býti důslednost, zvláště když jest neochvějným faktem, že jednotný vodovod v tom způsobu, jak má býti proveden, jest brozivou příšerou, která, bude-li zřízena, bude přímo klatbou a neštěstím Velké Prahy!

Obrana.

Mistr Jan Hus na dohárku. Novohasičtí klerikálové dříve dávali Husa skoro zadarmo; vyplatila se ta štědrost zase jinak. Zabezpečila mandáty, tučná místa v okresních a obecních zastupitelstvech a t. d. Teď už přednášky o Husovi nanesou tučného výnosu nepřímého. Proto jest potřeba zaplatiti předem. Lepší v kapse kousek chleba, nežli bežant v povětrí. Vědomost se dala, že kdo chce si popřáti nejmodernější přednášku o stále přebárovaném mistru Husovi, musí zaplatiti pře-

dem cestné pro řečníka z Prahy na místo a zpět a vedle toho ještě 5 K diety. Peníze přijímal br. Břet. Hárka, Praha II. — Tu je vidět, že je na světě opravdu bída. I ty přednášky, které pořádali lidé jdoucí za heslem „Ni zisk ni slávu“, najednou se zdrazily. A vědomost o Husovi se prodává za hotové od těch, kteří o sobě tvrdí, že jdou stopou Husovou, ano že jít jsou výše, dále. Teď by tedy bylo jen potřeby vyzkoumati, jaký paušál bral Hus předem od každé obce, v které svoje kázání ohlásil. — Zaznamenáváme jen proto, že obchod s Husem vedou ti, kteří kněžím zdarma kázáním, zdarma zpovídajícím a zaopatřujícím závidějí korunku za povinnosti spojené se křtem.

Protestantská štola. V Jablonci zavědenu mezi evangeliky štola, dle níž za křest platí se nejméně 4 K, za sňatek 10 K a za pohřeb 16 K. Patrně, že jest o hodně větší, než jaká bývá pravidlem mezi katolíky. Teď sazobaní židovští advokáti, kteří si dávají platiti za své zastupování štólu do tisíců jdoucí, nebudou zajisté farizejsky lamentovati nad „hrabivostí evangelického duchovenstva“, ačkoli se jim ani malý štólový poplatek katolický nelíbí.

Jem důsledně! Kristus a apoštolé chodili pěšky. Ale ti nynější kněží vozí se v kočarech a t. d. Neslyšíte často tento socialistický povzdech? Nuže! Největší filosof starověku Sokrates, jehož moderní filosofové velice ctí, byl oblečen co nejprostěji, měl malý barák, třel bídu s nouzí a přece nežádal od vlády athénské zvláštního ročního přídavku jako jeden filosof český. Nuže tedy, co by přesně dle logiky protikatolických šosáků měli důsledně činiti professoři filosofie na universitách?

Jak umějí agrárníci účtovat. Agrárníci z plných plic prohlašují, že jsou pro větší pokrok vědy než strana katolického lidu. Není tudíž divu, že tito pokrokoví osvícenci vynalezli novou matematiku, nový způsob sčítání. Ústřední jednota hospodářských společenstev vydala účetní závěrku za rok 1907, nad níž se pozastaví každý, kdo má pět pohromadě. V účtu rezie vojenských dodávek součet pěti položek činí v agrárnickém účtu 34.625.47 K, ač každý desíletý hoch může poznati, že součet správný má dáti číslo 36.625.47 K.

Někdo by mýslil, že to jest tisková chyba. Ale důkladné prohlédnutí poučí o něčem jiném. Vzadu na poslední stránce uvádí se oprava tiskové chyby jiné, ale zmýlený součet tam opraven není. To však by ještě nebylo dokumentem největším pro nesprávné účtování agrárnické. Leč — na základě chybného součtu pokračuje se v počítání dále; není tedy ch, ba napravena v souvislosti dalších čísel, tak že s chybou 2000 K se počítá dále. A takový účet podroben před vytištěním čtyřem revisím. Po kancelářích prohlíželo představenstvo, pak výbor, pak tříčlenná komise a konečně dozorců rada. Snad ti pánové umějí sčítati?

A proč právě při součtu rezie vojenských dodávek udána cifra o 2000 K menší? Proč při vydání součet zmenšen? Inu, to prospívá konečnému závěrečnému výsledku; čistý zisk na základě chybné cifry vypočten na 5.113 K. Leč při dobrém součtu by se ukázal nepatrný, totiž jenom 3.113 K a to při ročním peněžním obratu 140 milionů!

Ústředí raiffeisenek na Moravě má jinší výsledek. Při celoročním obratu 58.869.794.57 K za r. 1907 vykazuje účetní závěrka čistého zisku 32.972 K. A tento veliký zisk není zvětšen žádným odpočtením dvou tisíc korun. Věru jest s podivem, jak tolik chybnou zprávu tištěnou mohli čeští agrárníci našim raiffeisenkám do ruky dáti. A co v té chybě vězí? „Čech“ odhalil významnou chybu již minulý týden a tisk agrární do této chvíle na to ani nedutá.

Již ho vlastní lidé vypovídají z domu. Pokrokový „Ostravský Denník“ napsal: „Prof. Masaryk svým hlasováním pro resoluci Wolfovu ukázal zbědovanost našich politických poměrů. Sám se v nich nejeví jako reformátor, zač se předsedou vydává, nýbrž jako člověk, který vyvolává neustálé zmatky a těžkosti. V dnešní době hlasovat pro zřízení německé umělecké akademie v Praze, když nám nechtějí přiznat ani české, přispívá dále německému bloku k vítězství proti slovanskému v dobách tak kritických, jak je nyní — k tomu netřeba Masaryka. Pokrokoví lidé trnou stále v oskudostech, kolik podobných přeskoků prof. Masaryk jménem jich ještě provede. Zvláště je překerní postavení moravské strany pokrokové vůči Masarykovi. Pokroková strana moravská vydobyla sice Masarykovi mandát, ale programově stojí professor Masaryk zcela na jiném pólu a přísluší zcela jiné straně politické. Moravská strana pokroková je opoziční a radikální, stejně i voličové Masarykovi, kdežto Masaryk je oportunista nemenší než Kramář. Z toho vyplývá i neustálé kolísání jeho. Masaryk v ohledu politickém neuznává žádného stanoviska, ani usnesení pokr. strany moravské, a proto dnešní poměr vzájemný je neudržitelný. Pokroková strana moravská má povinnost od-

jasní svý poměr k Masarykovi. Po jeho nešťastném hlasování nejlepší východisko je, aby výkonný výbor vyzval prof. Masaryka, by se vzdal mandátu, poněvadž zodpovědnost za jeho politickou činnost nemůže dále bráti na sebe."

Husovým stopem? Hus postaral se o důkladné počestění vysoké školy pražské. Jeho dva stoupenci zase hlasovali pro zřízení jedné vysoké školy německé v téže Praze.

Politický přehled.

Ministr president bar. Beck zase vyhrál, neboť poslanecká sněmovna velkou většinou mu schválila státní rozpočet a finanční zákon na rok 1908. Nesnáze způsobil bar. Beckovi klub katol. národní, který se unese žádat oddělené hlasování o rozpočtu ministerstva kultu a vyučování, z čehož brožilo zamítnutí rozpočtu ministra vyučování a tím i pád celého ministerstva. Klub katol. národní nespokojen jest s ministrem Marchetem a protestuje proti povolání Wahrunda do Prahy. Ale bar. Beck nelenil, klub katol. národní upokojil, dav mu prý jistých záruk, pokud se týče školství na Moravě. Tak krize odvrácena. A panská sněmovna schválila rovněž státní rozpočet i finanční zákon; při hlasování o rozpočtu ministerstva vyučování četní členové pravice a střední strany demonstrativně se vzdělili. Zajímavější bylo hlasování o resolucích v posl. sněmovně. Závěrečná resoluce na zřízení české university na Moravě byla schválena. Resoluce křesť. sociála Schmida, aby vláda zjistila, jakým procentem jsou židé zastoupeni mezi žactvem na středních školách, byla zamítnuta 206 proti 162 hlasům. Hlasovali pro ni křesť. sociálové, Slovinci, katol. národní poslanci, katolíci Italové a něm. národnostní; tedy ostatní čeští poslanci, Poláci atd. postavili se na stranu židovstva. Roztrpčení mezi slovanskými poslanci především českými způsobila resoluce Wolfova, jenž žádal zřízení německé akademie umělecké v Praze. A návrh Wolfův také přijat 194 proti 189 hlasům. Proti resoluci hlasovali Čechové, Poláci, Slovinci, Chorvati, Vlaši a Zionisté; ale ze Slovanů nebyli všichni na místě, jinak by resoluce nemohla být přijata. Z českých poslanců hlasovali pro resoluci pouze Masaryk a Drtina; ani čeští soc. demokraté nehlasovali tu proti českému národu. Všichni národní poslanci zřekli se Masaryka i Drtiny a prohlásili, že jim nikdy žádného návrhu ani dotazu nepodepíší. Přijato ještě několik předloh menšího významu; resolucí celkem 76 přikázáno rozpočtovému výboru. Soc. dem. způsobili důsnou vřavu proti poslanci hr. Sternbergovi, který věčně odbyl posl. Daszynského, jenž obřival známou vyvrácenou lež o jesuitovi Sieprawském. — Poslanecká sněmovna navalila se nyní řada pilných návrhů, které překážejí projednání oněch předloh, jež ještě v nynějším letním zasedání mají být vyřízeny. A baron Buck už přiložil zase ruce k dílu, aby překážku tuto odstranil. Pozornost vzbudil pilný návrh v příčině události na universitách ve Vídni a Št. Hradci. Bar. Morsey jménem křesť. soc. strany žádal neprodlené obnovení pořádku na universitách, aby mohli i katol. studenti své svobody v plné míře užívati.

Francouzská sněmovna schválila ohromnou většinou 489 proti 62 hlasům úvěr na cestu presidenta Fallières do Ruska a k jiným dvorům. Při tom prapuky ve sněmovně bouřlivé projevy proti socialistům. Sláva a moc francouzských socialistů bledne.

Velkou pozornost budí manévry anglického válečného loďstva v Severním moři. Loďstvo to jest desetkrát větší než americké loďstvo admirála Evanse. Patří k němu 28 lodí bitevních, 50 křižáckých, 115 borců, 30 torpedových a 30 podmořských člunů. Účelem manevrů jest zjistiti nejlepší metodu na ochranu Anglie před cizím vpádem.

V procesu pro velezradu na Černé Hoře odsouzeno šest osob k smrti, několik do žaláře na 6 let až doživotně, 13 bylo pak odsouzeno do vězení na 2—10 let.

Z činnosti katol. spolků.

Z Lázní Bělehradu. Zdejší Lidový křesťansko-sociální spolek pořádá v měsíci červnu dvě zvlášť schůze. Dne 14. června přednášel u nás dp. Jiří Šuhla, redaktor z Hradce Králové, "O zlaté době národa českého za vlády Karla IV." Pan řečník vyličil péči Karlova o rozkvět vědy a umění, průmyslu, obchodu i zemědělství v Čechách a živými barvami nakreslil obraz slávy a úcty, jaké tehdy pohlívali Čechové v celé Evropě, a vybildi nás, abychom byli tak upřímnými vlastenci a katolíky, jakým byl nezapomenutelný "Otec vlasti". Přednáška jeho odměněna byla hluchým potleskem. — Na svátek sv. Petra a Pavla potěšila nás milou návštěvou sl. Frant. Jakubcová z Prahy. Schůze, do které savítali i milí přátelé

ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva z Hořic, četla tolik účastníků, že spolková místnost skoro nepostačovala. Radostno bylo patřiti na zájem a živou účast, s jakou shromáždění sledovalo vývody neuvěřitelné řečnické, když vykládala stanovisko žen katolických v otázce ženského. Ačkoliv přednáška trvala téměř 3 hodiny, nemohli jsme se přece dosti naslouchati a nemáme vroucnějšího přání, než aby slova s takovým zápalem a přesvědčivostí hlásaná padla na půdu úrodnou a přinesla nejkrásnější ovoce. Neradi jsme se loučili se sletnou, která ještě tentýž den odjela do Pečky, aby i v tamějším spolku přednášela.

Katolická národní jednota v Nev. Bydčově konala dne 1. t. m. členskou schůzi, na níž jednáno o účasti na katolických sjezdech a o krocích proti pohoršení způsobenému soc. demokraty o právu Božího Těla.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nejbojujším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlepší reklamou pro Velké sklady umožňující vyřizování objednávek závod je jeho ještě téhož dne, kdy staleté trvání. dojdou.

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Zprávy místní a z kraje.

Upozornění pro účastníky sjezdu mládeže dne 19. července 1908 v Hradci Králové. Poněvadž mnozí účastníci přijedou již dopoledne, zaopatřili jsme pro ně oběd po 60—80 h. K vůli zjištění počtu prosíme, aby nám to ti, kteří na oběd reflektují, oznámili do 16. července, kteréžto oznámení bude závazné. Všichni členové našeho Sdružení nechtějí jsou opatření spolkovými legitimacemi. Nečlenové budou míti přístup pouze na odporučení svého duchovního správce, nebo některého účastníka sjezdu. Na nádraží budou očekávati příjezdící účastníky pořadatelé, opatření spolkovou značkou a bílou stuhou. Agitujte všude, ať sjezd ten stane se dostaveníčkem rolnické i dělnické mládeže východočeské.

Schůze městské rady. Žádost Založení územního ústavu v Hradci Králové za povolení změny parcel č. 9.—14. v bloku E postoupí se městskému zastupitelstvu. — Opie zprávy zaslané lesním městským úřadem c. k. okres hejtmanství a týkající se objevení se mnišky v lesích královéhradeckých, by vzat na vědomí. — Žádost p. Jos. Hladíka za svolení ku zřízení kantiny v domě čp. 321. v Čelakovského ulici postoupena byla živnostenskému odboru. — Výkaz pokl. hotovosti ze dne 22. června 1908 a tarif poplatků za používání místností a přístrojů v městských jatkách, schválený c. k. místodržitelstvím připsaný ze dne 12. V. č. 106.932, byly vsaty na vědomí. — Poněvadž c. k. místodržitelství výnosem ze dne 16. června 1908 č. 102.605 k žádosti podané některými živnostenskými společnostmi v Hradci Králové opětně rozhodlo, že i trhy na vepřový dobytek z důvodu veřejné péče zdravotnické, policie zvěrolékařské a veřejných obhlédů dopravních nemají býti konány v Klicperově ulici, nýbrž na novém dobytčím tržišti u jatek, a okresní hejtmanství nařídilo, by sem hned byly přeloženy, uloží se policejnímu úřadu, aby o to péči měl, by druhý trh na vepřový dobytek v červenci t. r. odbyval se již na novém tržišti. — Návrh jatečního odboru na změnu některých ustanovení řádu jatečního postoupí se měst. zastupitelstvu. — Uděleno bylo povolení ku zřízení krámu v domě čp. 424. v Havlíčkově ulici s podmínkou, že nesmí býti zřízen výstupek zabíhající do chodníku. — Ježto chodník před domem čp. 429. byl kolaudován, vydá se p. Fr. Černému složená jim záruka v obnosu K 167.14. — K veřejnému nahlédnutí vyloží se uzavřené účty za rok 1907. — Vzato bylo na vědomí, že při městském divěm lyceu schválil c. k. zemský školní úřad volbu p. Jos. Ledna skutečným učitelem, sl. Dr. Anny Fischerové, pomocné učitelky při divěm gymnasiu spolku "Minerva" a sl. Frant. Vocáskové skutečnými učitelkami s platností od 1. září 1908, že c. k. ministerstvo kultu a vyučování udělilo lyceu pro tento školní rok právo veřejnosti. — Dramatického odboru "Živnostensko-čtenářské Jednoty" propůjčí se divadlo na den 18. července t. r. k uspořádání divadelního představení pro děti. — Vzá-

jemně se podporující a vzdělávací jednotě státních zřízeních v Hradci Králové povolí se výlet ku "Zdáně boudě" na den 12. července 1908, event. na den 19. téhož m. — Žádost p. Rob. Schmidta, stavitele, za povolení stavby rodinného domku přilemáho, konfray a kolny na parc. č. 175/2 a 176/2 u "Střelnice" bylo vyhověno.

Hygienismus. Pokrokatím popletlo se říká: "Škola učí pravdě a pro život, jeptišky neznají života, proto nemohou s úspěchem učiti ve škole." Kdo v Hradci Králové v pátek večer slyšel tu báchorku o "oběšené jeptišce", kterou děti si přinesly ze školy, přesvědčil se, že i ve škole mohou děti slyšeti báchorky, a že i světská učitelka "světa zná" může svým nerozvážným jednáním sváděti ke křivotivosti. Klademe si otázku: Co by se stalo učitelce tehlejší, kdyby ve škole před dětmi rozšířila podobnou zprávu o některé pokrokové dámě? Při této příležitosti jsme se přesvědčili, že následkem dlouholetého stvání pokrokového tisku proti "klerikálům" obecnost bradecké klesla do lehkovérné pověrčivosti, která se neštítí ani hnušného hygienismu k roztrhání cti bližního. Pokrokaři mohou býti se svými odchovanci spokojeni!

Wolf, Masaryk, Drtina & Comp. Nedávno jsme přinesli výčet parlamentárních úspěchů našeho poslance za hradecký městský okres. Ještě neuplynulo 14 dní a již opět můžeme cenný nový úspěch p. Drtiny registrovati. Nechme mluvíti sněmovní zpravodaje, abychom na něco cenného nespomněli. V zasedání dne 26. června značné vzrušení na lavicích českých v říské radě vyvolala okolnost, že pro návrh německého radikála Wolfa, aby v Praze zřízena byla umělecko-průmyslová škola německá, hlasovali vedle křesťanských sociálův, ostatních Němcův a části sociálních demokratů také čeští realističtí poslanci profesori dr. Masaryk a dr. Drtina. Za vřavy, jež se na českých lavicích rozpoutala, provolávána oběma realistickým poslancům "Hanba!" a "Fuj!" Rozhořčení toto bylo tím větší, ježto zjistilo se, že prof. Masaryk při hlasování sedícím do té chvíle dru. Drtinovi pokynul, aby povstál pro návrh všenněmecký. Jedině hlasováním dvou realistických poslanců a nepřítomností 4 českých poslanců (kteří ostatně ani nevěděli, k čemu dojde) stalo se, že návrh německých radikálů, kteří šmahem odmítají i sebe nepatrnější českou školu v území zněmčeném, 194 proti 189 hlasům prošel vítězně. — Dlužno si uvědomiti, že návrh Wolfův nezádal rozdělení akademie na českou a německou, nýbrž žádal jen nový čistě německý ústav. Starý smíšený českoněmecký by mohl zůstatí naposledy nám a Němci by dostali nový ryze německý ústav. A pro takový zřejmě nespravedlivý a pro Čechy ponižující návrh hlasoval poslanec tak pokročílého okresu českého! Když jsme se ocitili před rokem v užší volbě mezi socialistou Hamplem a Drtinou, dala se přednost Drtinovi z ohledů národnostních. Dnes vidíme, že ve vlažnosti vlastenecké není mezi socialisty a realisty žádného rozdílu. Přišli jsme krátká s deště pod okap! Teď ovšem to přátelé Drtinovi vynabradí srádečováním "klerikálů", na což lze českého Vaška snadno chytiti. Wolf, Masaryk, Drtina & Comp! Kam jsme to dopracovali?

Zahájení II. výstavy učednických prací v Hradci Králové bude v neděli dne 5. července o 10. hod. dopol. v kreslárně c. k. reálných škol v Hradci Králové (v II. poschodí.) Súčastněno přes 100 vystavovatelů z 25 řemeslnických odborů. Výstava potrvá od 5. do 12. t. m. Vstup volný. Otevřena od 9 do 12 hod. dopol. a od 2 do 6 hod. odp. Práce první cenou odměněné budou zaslány na ústřední výstavu prací učednických do Prahy. Kéž bojná návštěva zvláště kruhů interessovaných odmění velikou starost a práci pořadatelstva!

Veřejná výřeční zkušební chovanečv ústavu pro hluchoněmé (Rudolfina) v Hradci Králové koná se dne 9. července t. r. Začátek o půl 9. hodině dopolední.

Dámský odbor Ú. M. Š. v Hradci Králové kvítaje s díky příjem 10 K od pl. J. Jahnové, co členský příspěvek pro rok 1908 zasláný, 5 K od pl. Koutníkové z Ločenic, co příspěvek do buffetu, pořádaného dne 14. června o "Národní slavnosti".

Výstava ručních prací. Každoroční výstava ručních prací obecné dívčí školy a pokračovacího kursu Školských sester podala spolehlivý důkaz, že dívčí naše mládež naučí se nejen pro život potřebným ručním pracím, ale že seznámí se též s novinkami v tomto oboru. Obecnost v hojném počtu navštívila výstavu a neokrbilo také zaslouženým uznáním mravenčí píle a svědomitého vedení řádek odbornými učitelkami.

Knihkupecká komece pro Hradec Králové byla výnosem místodržitelství z 13. června 1908 č. 129.001 udělena panu Františku Píbovi ze Dřítě. Týž koupil přejal knihkupectví pana B. Broukala v Hradci Králové, Velké nám. č. 135. Vedle knihkupectví, antikvariátu, obchodu s hudebninami má též zařízení papírnické, závod novinářský a obchod uměleckými výrobky.

Pensionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové má za účel mluvit a

adboenskou výchovu dívek. — V pensionátu jest pokračovací škola pro dívky školy odrostlé, kurs ku vzdělání pěstounek, hudební škola, kurs ku vzdělání industriálek a kurs kuchářský. — V pokračovací škole, v níž povinným předmětem jest jazyk německý, hlavní klade se váha na nejdůležitější práce ruční: šití a stříhání prádla, bílé i pestré vykládání ve všech druzích. Mimo to mohou se žákyne naučiti i jiným moderním pracím uměleckým na př.: malbě na hedvábí, sukně, dřevě, skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. — V kursu pěstounek nabývají frequentantky státní způsobilosti býti pěstunkami na školách mateřských nebo vychovatelkami v rodinách měšťanských. — V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a ceteru, zpěvu sborovému i solovému, nauce o harmonii a dějinám hudby. Na přání poskytně se i důkladná příprava ku státním zkouškám. — V kursu industriálních nabývají absolventky způsobilosti učitelské pro školy obecné i měšťanské. — V kursu kuchářském cvičí se dívky v přípravě pokrmů i vedení domácnosti. Kurs tento jest výhradně jen pro internát. — V ústavě vyučuje se též cizím jazykům: německému, francouzskému, anglickému. Při vyučování jazykovém klade se hlavní váha na konverzacii. Na přání poskytně se i příprava ku státním zkouškám z jazyků. Chovanky mohou navštěvovati také školu obecnou, měšťanskou, obchodní nebo městské lyceum. — Všecky podrobnější informace na přání ochotně sdělí správa ústavu. — Přihlášky chovatek se již nyní přijímají.

Koncert v důstojnickém parku. Ženský vlastenecký pomocný a odštěp. spolek „Červeného kříže“ v Hradci Králové pořádá v neděli dne 5. července 1908 ve prospěch jubilejního fondu velký vojenský koncert v důstojnickém parku za lask. spolupráce: úplné kapely c. a k. pěš. pluku Arnošta vévody z Cumberlandu číslo 42. Začátek ve 4 hod. odpo. Vstupné za osobu 40 h. Konec o 7. hod. večer. Dobročinnosti se meze nekladou.

Výstava katolických českých časopisů, knih a brožur v Hradci Králové. Otevřena 1. července a potrvá až do 19. t. m. Pořadatelstvo hlavně přihlíželo k shromáždění většího počtu časopisů a spisů pojednávajících o křesť. socialismu. Ačkoli na přípravné práce bylo času poskrovan, přece vystaven znamenitý počet poučných časopisů a knih a obratně uspořádán. Návštěvník shlédá zde expozice všech katolických českých nakladatelství. Zvláštní péče věnována výkladu těch literárních prací, jež vyšly z pera katol. spisovatelů královéhradeckých. Vidíme zde spisy nejdp. biskupů + Edvarda Jana Brynychy a dr. Doubravy, dále dr. Šulce, dr. Reyla, dr. Jindry, dr. Hejčla, J. Sabuly a j. v. Skvělé bible v přepracovaných vazbách a jiná nádherná díla obrázková putují velikou pozorností. V čelo postaveno sádrové poprsí + Edv. J. Brynychy; vystaveno množství podobizen katolických pracovníků literárních jakož i českých poslanců. Výstava ta zajisté jest podnikem velice prospěšným, informativním. Přátelé katolického hnutí přesvědčí se důkladným prohlédnutím, jaká obrovská práce v čase novějším od našich pracovníků vykonána a co všechno potřebí jest čísti k řádnému doplnění odborných vědomostí. Výstava (v Adalbertině v I. poschodí č. dveří 11.) jest otevřena ve všední dny od 5. hod. do 7. hod. odpoledne, v neděli od 9. hod. ráno do 7. hod. večer. Vstupné 10 h.

Přihlášky na výlet na Hrádek přijímají se ještě dnes a zítra v Adalbertině, č. dv. 1.

Průběh most kamenný přes Labe v Hradci Králové míří už pomalu k povrchu zemského. Nový prozatímní most dřevěný není ještě ani z polovice hotov, dosud zarážejí se piloty, přes to dnešním dnem počalo se s bouřnými prvními pilíři kamenného mostu při pravém břehu a na té části, která přečíná dráhu mostní k dřevěnému mostu. Starý památný most klesá v prach, aby uvolnil dráhu rozkvětu města.

Z obchodního gremia. Schůze členská bude pořádána 6. t. m. v 8 hod. večer v Živnost. ústavě. Jednotě v přičině značného zvýšení daně výdělkové a osobní, jakož i šikovním poplatníkům různými dekrety. — Upozorňuje se, že dnem 1. t. m. jest každý povinen veškeré účtování jakož i vyznačení cen ve výkladech říditi výhradně měnou korunnou.

Do Hradce Králové a okolí. V neděli dne 5. července koná se u kapličky na Rožberku (poblíž Pospíšilovy třídy) slavnost spojená s následujícími pobožnostmi: V 9 hod. ráno zpívání mše svatá, po ní kázání. Odpoledne ve 3 hodiny slavnostní kázání. Kázání bude míti vldp. P. Alois Jemelka T. J. Žádáme katolické kraby, by této církevní slavnosti co nejhojněji se zúčastnili.

Z Kuklen. (Úmrtí). Dne 27. června zemřel p. Adolf Jedlička, soused a kostelník v Kuklenách. Pohřben byl na den sv. Petra a Pavla za velikého účastenství. V Pánu zesnulý dosáhl poňohanného věku 78 let, z nichž 54 roků věnoval službě kostelní, kteroužto službu rod Jedličků zastává od r. 1816. — Stařeczek zesnulý dlouho bude v paměti nejen svých dítek, vnuček a pravnuků, ale i celé kolliatury Kuklenské. — R. 1. p.

Kdo měl pravdu? Agrární „Hlas Venuky“ přinesl v č. 27. tuto úf dan opravu vydané zprávy o nemravu stí klerikálů: „Oprava. Podle ustanovení § 19. zákona o tisku žádám vzhledem na článek „Nemravnost v řadách klerikálů“, uveřejněný v čísle 23. ze dne 28. května 1908 a článek „Prohlášení“, uveřejněný v čísle 25. ze dne 11. června 1908 časopisu „Hlas Venuky“, za uveřejnění této opravy: „Není pravda, že by byla paní Františka Urbanová ve spolkové domě „Adalbertině“ v Hradci Králové vůbec a proto nikoliv též jednám vynikajícím celibátníkem znásilněna bývala a z toho téžce onemocněla, že by ji byli páni páteři uprosili a dťraty a vůbec vše zaplatili; není pravda, že by byla Františka Urbanová a soudu pravdivost dotýčené zprávy svého času v „Osvětu lidu“ uveřejněné potvrdila a že bylo přes to proti zjištěnému pobožnému nemravovi v listopadu roku 1905 trestní řízení zastaveno. Naopak jest dle provedeného krajského soudem v Hradci Králové ve věci té trestního řízení a zvláště též dle svědecké výpovědi Františky Urbanové a jejího manžela pravdou následující: Paní Urbanová v červnu 1901 setkala se v Adalbertině v prvním poschodí levého křídla domu s nějakým mužem z domu tobo, jenž však koňským stavu neptnáležel, ten jí zastoupil cestu, uchopil v pasu a ukazoval do otevřených dveří jiného pokoje, z čehož ona soudila, že ji chtěl mlčky učiniti nějaký nemravný návrh; Urbanová se mu však vytrhla a domů odběhla. Rozčilením zhoršil se již stávající její chorobný stav. V srpnu 1904 byla věc ta v kanceláři p. JUDr. Czurby mezi manžely Urbanovými a zástupcem uvedeného nájemníka, jenž Urbanovy odškodnil, úplně vyrovnána. Poněvadž skutková povaha trestního činu stíhaného z moci úřední prokázána tu vůbec nebyla, bylo řízení trestní zastaveno. — C. k. státní zástupitelství v Hradci Králové, dne 21. června 1908. Josef Bozděch.“ — Tím považujeme soukromou záležitost Urbanovu za odbytou.

Z Nového Bydžova. Zdejší sociální demokraté na svém táboře 21. t. m. na náměstí si slíbili nepít piva z akciového a Schreibrova pivovaru tak dlouho, dokud zdražení o 2 K na hektolitr nebude od pivovarů odvoláno. Vydali také leták, v němž mimo jiné praví: „Organisace soc. demokratů v Novém Bydžově prohlašuje bojkot na zdražené pivo v pevné naději, že žádný uvědomělý dělník ani dělnice v továrnách, na stavbách, v dílnách, v ohebnách, při práci zemědělské tak dlouho pít piva se zdrží, dokud bojkot tento veřejně nebude zase stranou odvolán. Dělnici! Občané! Loupežné tažení pivovarů musí nás nalésti pohotově k odrazení útoku na naše kapsy. Nikdo nepij zdražené pivo!“ Tak komandují zdejší soc. dem. předáci jimi vedený ubohý dělnický lid. Kř by byli pod takovým komandem vedli své věrné před 10 lety, byl by mnohý dělník ze zvýšené své mzdy více zachoval a více svého zdraví a sil k obtíží své rodiny si ušetřil! Ale co by byli soc. demokraté dokázali na svých a jiných schůzích, kdyby byli vždy při zdravém rozumu a nebyli ošvíceni a posilováni gambinovým mozem? Že však v této věci si poroučeti nedají, dokázali hned po schůzi „u čtyř lip“, kde ještě o půl noci přemnozí „bojkotovali“ Schreibrovo pivo. Jedni křikem bojkotují pivo a tvrdí, že jest i zdraví škodlivé a jiní zase natřikají na kofaleční dah, tvrdíce, že s chlebem jest kofalka mnohým denním pokrmem. Jsme šťastivi, jak ten útok vlády a zdejších pivovarů na dělníka naší soc. demokraté odraší.

Do Babič. Náhodou dostalo se nám do rukou 59. čísle „Osvěty lidu“ ze dne 30. května, kdež jsme četli článek s nadpisem: „Kostelník starostou.“ Natřiká v něm p. dopisovatel tak srdcopolně na ten nevděčný český venkovský lid, že se nechce a nechce pádným pokrokářům z tábora „Osvěty l.“ zapasati s tělem i duší a že netancuje podle jejich noty. Proto také stalo se to hrozné neštěstí, že v Babičích za starostu vyvolen byl — světe zbroz se! — kostelník. A hned přichází dopisovatel „Osv. l.“ do obvyklé pokrokářské ráje; užívá totiž nadávek, jakých u slušných lidí neohlédáváme — píše o prázdných blavách, kteréž kostelník má vykuřovati atd. Nadávky jsou, jak známo, manýrou mladých a nejmladších pádných pokrokářů, poněvadž jiněm se nenaučili. Proto odpovíme tuto chybu i panu dopisovateli a nedivíme se jeho hrabosti, jenom dodáváme: kdyby ta pokrokářská hlava byla sebe větší, přece jest tuze malinká, aby směstnala v sobě všechnem rozum. My občané v Babičích také máme rozum a víme, co děláme. Ználi jsme kostelníka co muže bezúhonného; proto jsme jej zvolili a tím jsme dokázali, že nemáme sice tolik pýchy v hlavě, jako p. dopisovatel, ale za to tím více rozumu, a že nejme ani blázny, kteří by se dali od pokrokářských dozorců vázat do svéraci kazajky novinářských nadávek, ani že nejsme malými dětmi, abychom se dali strašiti bubákem klerikalismu. Tím věcným poukazem na nebespěš klerikalismu děláte se, pánové, již směšnými. Čtème v Babičích také noviny a víme, co ve světě se děje. Promluví-li učitel s knězem bez faleš, jest klerikál. Jde-li úředník vícekrát než jednou za rok do kostela, jest klerikál. Sčítací-li se hasič veřejného průvodu, je klerikál. Pomalu bude klerikálem každý,

kdo farář na potkání — nevynadá; ba i ten žebřák, který zaklepe na dveře farního domu a požádá o almužnu, bude — klerikálem. Není to směšné? Kdyby byl některý občan sebe zachovalejší a činil pro dobro obecné všechno možné, jakmile vykonává upřímně též povinnosti své co křesťan — jest klerikálem. A slouží-li kostelu, tu jest již arciklerikálem, tedy strašidlem, před kterýmž každé pokrokářské dítě hrůsou se oťře. Není to směšné? Tedy každý hasťman může býti starostou v obci, jen kostelník ne! Proč netečnete zřejmě, že váš boj proti tak zvanému klerikalismu jest vlastně bojem proti náboženství? Víte, že byste u lida se svou nevěrou nepochodili a proto skryváte se za klerikalismus a předstíráte, že nejste proti víře atd. Skutky vaše však ukazují vaši faleš. Ale nedivíme se. Kdo nezhůstal věrou Bohu, jak mohl by věrnost zachovati lidem? Poučným jest však tento článek i tím, že nám ukazuje pravou podstatu hnutí agrárního. Tedy agrárníci nemají býti většinou katolíky? Ten rolník, který více než ostatní stavu společnosti lidské odkáá, jest na požehnání Boží, má státi se pokrokovým nevěrcem a dělati si posměch z milosti Boží, jako p. dopisovatel „Osvěty l.“ A nenčil-li tak, nesrovnává se s duchem agrárním? Děkujeme pěkně panu dopisovateli, že nám otevřel oči a ukázal, kam vlastně agrární strana směřuje. Posaďme z toho, že tomu opravdu tak, jak katolíci již dávno tvrdí, že totiž strana agrární není ničím jiným, než výpomocnou armádou židů ku vyhlazení víry a náboženství mezi lidem selským, jako to činí soc. demokraté mezi dělnictvem. A za to: poučení jsme p. dopisovateli velice vděčni. Při přístích volbách si na to vzpomene.

Z České Skalice. Po přečtení posledního čísla „Východočesk. Obsoru“ domnívali jsme se, že ve Skalici 28. června t. r. nezůstane kámen na kameni. Tak sbáněli demokraté všechny okolní spolky a organisace, ba prosili je co nejdříve, aby přišly pomoci proti „klerikalismu“ a jeho rozpínavosti. „Jenerál“ Ondřej a jeho adjutant-filinetář tržili plně ruce práce. Vše borečně pracovalo, jen aby tábor byl hodně protestní. Vědy i náš: měst. rada se těšila, že si zase jednou v průvodě demokratů a P. T. pádných učedníků vyhlápe s kutálkou, aby bylo zřejmo, že ne o katolických průvodcích a slavnostech, ale o protikatolických je vždy na svém místě. Aby to bylo velkolepější, „vyfasoval.“ na ten den pp. policajti nové čepice, na nichž leskla se stříbrná hvězda v mocrém poli, snak to, jež městu před lety se zvláštní přiznávouval rod Sternbergů. Páni a radnice čistili zatím v týdu bílé „glasírky“, aby se všechno jen lesklo. A tu máš — v pátek objevila se na nárožích návštěvi: „Tábor a průvod zakázán, koncert se koná.“ To byla rána; myslili jsme, že jenerál bude „kvitřovat“. V jeho kanceláři bylo jako v díle. Ale co naplat! Paragraf se už zkroutil nedal. Aspoň ten koncert! Na náměstí shromáždili se tedy v neděli odpoledne všichni rudí, hudba zahrála jim „Buď práci čest“, a průvodem odebrali se do zahrady. Cestou ukazovali všichni do oken jednoho domu; ti císt myslili, že tam bydlí ten „jenerál“; ano, bydlí, ale „jenerál klerikál“. Jinak se prý koncert skvěle vydařil, návštěva četná i z kruhů skalické elity. Jak jsme zaslechli, i sám p. starosta se zúčastnil. Zl jazykové však tvrdí, že obešel město a dostavil se postranní cestou. Když hudba zahrála národní směs, vzpomněli jsme si mimoděk při písni „Loučení, loučení“ na p. prof. Drtinu.

Z Broumova. Ve čtvrtek na Boží Tělo zavítal k nám nejdp. biskup dr. Josef Doubrava ku generální visitaci a k biřmování. Přijel vlakem před šestou hodinou a byl uvítán hned na zdejších nádraží zástupci obce grossedorské, střednictvem dráhy, patronem, opatem zdejšího kláštera a okres hejtmanem. V městě hned na hranicích nastalo vítání zástupitelstvem města Broumova a spolky c. k. priv. ostrožtečů, vojen. vyaukileů a hasičů, jakož i zpěvákým spolkem „Frohsinn“ a katol. spolky a městskou kapelou, jež provázely nejdp. biskupa městem až do kláštera. Po celé dlouhé cestě stály špalírem všechny zdejší městecké i okolní vesnické školy, gymnasium a množství obecnstva. V klášterním dvoře u opatského schodiště uvítán byl J.B.M. p. okr. starostou, představeno mu veškeré zde shromážděné c. k. úřednictvo, načež uvítán byl vsdp. převorem a konventem kláštera benediktinů broumovských. Druhičky tvořily špalír celým dvorem a schodištěm až ku vchodu do komnat biskupských ve zdejších opatství, kdež oslovila jej vzletnou básní a obdarila kyticí deoruška zdejšího advokáta p. dr. Dimtra. Při průvodu do kostela provázely jej opět všechny spolky s praporemi i s hudbou a družkami městem až do kostela. Nejdp. biskup v pátek vykonal návštěvu škol městských i na Olivětině, veobotu pak uděl sv. biřmování dítkám škol venkovských dopoledne a městských odpoledne. V neděli bylo pak sv. biřmování dospělých; dopoledne venkovských obcí, odpoledne biřmovanců městských, jež protáhlo se až do pozdní hodiny večerní. Ke každému oddělení měl nejdp. biskup připadnou promluvu, z nichž ona k studujícímu zdejší střední školy byla nejpečlivější a velmi častá. V neděli dopoledne měl sám po má sv. kázání a na večer se svými diecéanými rádce se roudoučil, děkuje jim za jich důvěru a

a lásku jako i za čestné účastnictví při uvítání a přivodu do kostela. Málo bylo těch, kteří opouštěli kostel se suchým zrakem; řeč arcipastýřova dojala všechny. Cesta pak zpáteční v neděli večer z chrámu farního do kláštera byla přímo triumfální. Zdejší lid akorát vesměs německý stržen byl velikou láskavostí arcipastýřovou a jeho láskou k malým dětem. Sta nejmenších a větších dětí plnilo cestu, kudy J.B.M. se ubíral, prosíce o sv. požehnaní. Velcí i malí tlačili se k němu, by mu mohli aspoň ruku políbiti. Pan biskup získal zde svojí první návštěvou přes všechnu nepřátelskou agitaci srdce všech — ba i těch, o nichž se toho kdo nejméně nadál — stal se, krátce řečeno, miláčkem všech. Doufejme, že tato návštěva jeho nebude poslední a že dobré její následky budou trvalé a že ty duše, jež získal, přivedou i sta jiných na pravou cestu a do lůna církve svaté zpět. — Cesta jeho byla zde pravým požehnáním pro všechny. Bůh mu buď odplatou věčnou!

Z Bohuslavic. Opravdu zajímavá podivná, jak pokrokaři, kteří se tu sotva chvíli ohlíželi, již chtějí obec naši celou komandovat; a ještě zajímavější to, jak občané taky-svobodomyšlní se před nimi bázní třesou a poslouchají jich jako ubozí porobenci. Když se u nás před Václavským scházeli hasiči, aby šli do kostela, nevěděli najednou spolkový kapelník p. Škoda (takto pokrokový agrárník), jakého přesvědčení fangličku má vystříc. Neberte mu to příliš za zlé. Chudák má veliký strach před tou „svobodomyšlností“ našich dobrodinecků. Někteří hudebníci přece přišli — ale vůdce stál raději doma, aby neucítil „svobodomyšlnou“ knutu — a tak se rozešli. O Božím Těle pro strach z pokrokařů hudebníci zůstali doma. Zkrátka cítili ve vzduchu svištění a proto se lekli, aby jim to nedopadlo na záda. Pan Škoda má mnoho funkcí a dost péknu moc; nechce si ji tudíž pokasiti. Na některý svátek nebo o 1. máji už spěchá foukat do instrumentu před vrata, ale jen k svým přívržencům; kde neví velkého přátelství, tam se schová za vrata sousedova. Nejraději by se připodobnil ovšem každé barvě, z které by pro něho něco koukalo, ale jest s tím svízal. Až sas začnou volby, bude hej! Bude se chodit s lejstry po obcích a škoda z toho nebude. — Do 1. a 2. sboru zvolení s gusem páni, kteří jsou v obci několik týdnů. Co na tom, že potřebám obce naší ani dobře rozuměti nemohou? Jen když jsou „pokrokoví“ a dovedou prohánět „klerikály“! A zvláště, jak dříve p. Škoda statečně bouřil proti těm, s kterými jest nyní jedna ruka! Měl tady dřív mrzutost dost a dost. Teď soustředil své síly proti nám. Až se bude voliti ministr zbytečných záležitostí, tu se málo kde naleznou lepší kandidát nad p. kapelníka z Bohuslavic.

Organisace Strany katolické lidu v Čechách z Hrádkého volebního okresu 43. spolu se sbíratelnými spolky a organizacemi okolními pořádají v neděli dne 12. července 1908 krajský sjezd v Dobrušce. Pořad slavnosti: Dopol.: Vítání účastníků. Ve čtvrt na 10. hod. seřazení se na náměstí a odtud průvod do děkanského chrámu Páně sv. Václava, kde bude slavnostní kázání a služby Boží. Po službách Božích průvod na náměstí, kde bude rozchod. Odpoledne: O půl 1. hod. porada důvěrníků a delegátů v sále „u Labutě“. Přítomen bude též p. dr. Horský. O půl 2. hod. seřazení se u měšťanské školy a odtud průvod do městského parku, kde bude koncert kapely dobrošucké řízením pana Josefa Ničeho. Vstupné do koncertu: u pokladny 40 h, v předprodeji 30 h. Mezi koncertem po 2. hodině: Zahájení sjezdu. Formalie. Řečí: a) „O organisování se a programu strany katolického lidu v Čechách.“ Přednese vdp. Th. Dr. František Šule, kanovník z Hradce Králové. b) „O otázce rolnické“ promluví pan František Šafránek, předseda katol. zemědělců v Čechách a rolník v Dolním Městě. c) „O otázce živnostenské“ referuje pan Václav Mýslivec, Hrádký poslanec. d) „O parlamentní situaci“ promluví vdp. Dr. Rudolf Horský, náš Hrádký poslanec za volební okres 43. Sjezdu bude přítomen též Hrádký poslanec Vojtěch hrabě Sternberg. — Pozvání jsou rovněž všichni Hrádký poslanci katolické lidové strany. Za nepřítomného počasí pořádá se koncert a sjezd v paviloně městských sadů. O půl 9. hod. večerní společný taneční vínek mladé generace v sále „u Labutě“. Vstupné: pán 60 hal., dáma 40 hal. Předprodej lístků do koncertu u p. M. Tasslera, kniháře, p. Jon. Bartoše, obchodníka, a u p. Ant. Martálka ml., obuvníka v Dobrušce, jakož i u známých důvěrníků strany. N. B. Schůze důvěrníků o půl 11. hod. dop.

Z Kutné Hory. Pověstná interpellace posl. Lisého proti purkmistru p. Macháčkovi rozžehla veřejnost naši na nejvyšší stupeň. Důsledek toho byl, že purkmistr resignoval, resignace jeho však nebyla přijata obecním zastupitelstvem. Vše to jest jenom pokračování aféry, která se táhne od doby, kdy přetřhlo se přátelství p. Macháčkova s p. A. Kutlíkem a která skončila odsouzením p. Kutlíka. Má se vyvolati obnovení tohoto procesu, od něhož se slibuje vyjasnění jistých záležitostí, tudíž i vyřikování. Bude-li to pro město máti nějakých výhod, o tom ovšem teprve budeme souditi. Nejme sice politickými stoupenci z-

nějšho purkmistra a byly doby, kdy proti němu jsme stáli, ale při všem boji přece vždycky jsme zachovávali rezervu, již žádá společenský takt. Tehdy ovšem svorně se do nás pouštěly všechny ty strany, jež leží si nyní ve vlasech, podezíraje nás z úmyslů nečestných a strana p. Macháčkova nadto ve svém žurnále pustila takovou palbu, že až proto musil býti její list zabaven. Věděli jsme, že Nemesis přijde, ale že se to stane tak, jak se to děje, toho jsme se přece nenadáli. Mohla by nás tedy vlastní těšiti přítomnost; leč pomýšlení na to, že při každé podobné bezohledné vedení púte politické, promíchané osobáctvím, trpí veřejná mravnost, seje se dlouhotrvající nepřátelství a ničí se i existence, želíme nynějších poměrů v našem městě a přáli bychom si, aby pro to dobré, jež nynějším vedením pro Kutnou Horu vykonáno bylo, spíše se odpouštělo než ubíjelo. Kdo poměry našeho města sleduje, ten musí uznati, že vykonána byla za posledních 20 roků obrovská práce a vlastně Kutná Hora v těchto letech se znovuzrodila. Byly to roky, jež závisť plnily všechna okolní města; nebylo by dobře, aby nynější doby plnily je radostí. Má ostatně Kutná Hora před sebou ještě množství důležitých a neodkladných záležitostí, které vyžadují pokoje, klidu a míru jak spoluobčanů tak zástupců. A toho bychom naši starostlivé obci co nejdříve přáli.

Z Čáslavě. Na pout, v den sv. Petra a Pavla, pořádala „Čtenářská beseda“ vojenský koncert ve prospěch povodní postižených. Účast byla opravdu obrovská, zahrada besední byla úplně přeplněna. Dá se očekávati výtěžek slušný. — Oprava chrámu Páně zavdává mnohým příležitost k laciným vtipům, a to proto, že stavba ležení u hlavní věže a otloukání omítky pokračuje velice zvolna. Příčinou toho není podnikatel stavby, ale nerovnané poměry mezi stavebním dělnictvem, které prý činí letos zvláště vysoké požadavky. Množství pak dělnictva z okolí odjíždí na stavby do Nymburka a Německého Brodu. Leč bude prý co nejdříve všemu odpomoženo a restaurace pokračovati bude tempem zrychleným. — Byli jsme požádáni, abychom odmítli úzkoprsé stanovisko, jež projeveno bylo ve veřejném listě, že prý při pohřbu + řed. gymn. Nováka hořela plynová světla a při pohřbu + Jos. Rösslera nikoliv, ač prý řed. Novák byl půl roku v obecním zastupitelstvu a J. Rössler čtyřicet. Bylo nám zároveň ukázováno, že tento byl vystaven v děkanském chrámu, onen a před ním již dávno žádný — nikoliv. Nechceme do věci těchto zasahovati, jsouce přesvědčeni, že se takovouto maloměstskou úzkoprsostí obyčejně zemanulým jenom na žádoucí pietě ubírá. A zmiňujeme-li se o celé záležitosti, činíme tak jenom proto, abychom upozorněvatelům nemusili každému zvláště opět svůj názor dopsati. Doufáme, že to takto přijmou a tomu přisvědí. — Výstava pokračovací školy pro dívky 28. a 29. června konaná dosvědčila opět, jak příkladně jest škola tato vedena a jakou důležitost by při dobré vůli všech mohla míti, kdyby při stoupající přízni rodičů mohla býti rozšířena postupně o další ročník. Vystavené práce, zvláště některých žákyň, překvapovaly jak svým provedením tak nehmotnou pilností. Sbor učitelský může si jenom gratulovati. — Závodní jízda 27. června z Vídně do Berlína přes Čáslav konaná zvlábila hojně diváků před hotel „u Králevic“, kde byl příjezd startovníků zapisován. Téměř na 200 cyklistů projelo, ale pohled na ně nebyl příliš vábíivý. Někteří z nich zaslouhovali politování svým zevnějškem i tělesným vzhledem. Pokud bylo lze sledovati byli to ovšem sami Arijci; příslušníci jiného plemene to nahradí konstatováním výsledku v žurnálech a sebráním smetanek v konkurenčních továrnách. — Zápis do první třídy gymnasia konán bude dne 6. a 7. července. Bližší ustanovení jest vyvěšeno na dveřích ústavu. — Dne 18. července pořádají abiturienti gymnasia věneček v místnostech Duskova divadla.

Z Ronova. Obecní zastupitelstvo města Ronova pořádá v neděli dne 5. července t. r. oslavu 600letého trvání obce a povýšení téže na město. Pořad: V sobotu dne 4. července o půl 9. hod. večer slavnostní osvětlení města a průvod korporací a spolků městem. V neděli dne 5. července: O 5. hod. ranní budíček. O půl 10. hod. slavné služby Boží. O 11. hod. slavnostní přednáška ředitele měst. školy a c. k. konservátora z Čáslavě, pana Klim. Čermáka: Z dějin města Ronova. — O půl 3. hod. odpol.: Promenádní koncert na náměstí. Ku významné slavnosti této se všichni rodáci a příznivci města slušně zvon.

Ze Strákovic u Golč. Jeníkova. V neděli dne 21. června odpol. ve 2 hodiny pořádána byla u nás veřejná schůze křesťanského lidu, která se nad očekávání zdařila jak předtímou překvapující návštěvou, tak i klidným, důstojným průběhem. K této schůzi měl se dostaviti též náš oblíbený řečník p. Adámek, který však nepřijel, ač se všichni na něho těšili. Schůzi zahájil okresní důvěrník p. Satorie ze Strákovic a po zvolení předsednictva (p. Fuksa, místní starosta, předsedou, p. Krátký, mlynář, místopředsedou a p. Handlitz z Ronova, zapisovatelem) ujal se slova p. poslanec Prokop, který slovy prostými, ale přesvědčivými líčil působení poslanců našich na Hrádké radě, jejich poměr k ostatním stranám a situaci na radě Hrádké vůbec. Pan Prokop v řeči

téměř 2 hodiny trávící uchvátil veškeru posluchačstvo tak, že se sájmem jeho vývoody sledovalo. ač byla v sále atmosféra přímo tropická. Tím dokázal p. poslanec, že lí a bídou pomlůvou byly všechny ty nečestné útoky nepřátel, kterými při volbách byl zahrnován, na což vhodně upozornil vdp. děkan Turek z Golč. Jeníkova a vybědl přítomné, aby vždy tak mužně a statečně si vedli, jako při posledních volbách a na pomlůvy a zlobu nepřátel odpovídali vždy jako uvědomělí, katoličtí občané. Po řeči podáno bylo několik dotazů, které p. poslanec, aniž by si byl po své dlouhé řeči odpočinku popřál, trefně a případně zodpověděl. Do debaty, která se po té rozvinula, zasáhl velmi dovedně p. Handlitz z Ronova, který svou humora a sarkasmu plnou řečí uchvátil všechny a salvy potlesku byly mu za to odměnou. Dále promluvil náš důvěrník p. Satorie, vdp. děkan Turek, p. Němec, p. Nykta a jiní ještě. Za všeobecného nadšení byla schůze tato v pozdní hodinu večerní skončena. Velmi potěšující bylo, že i naše křesťanské ženy a dívky berou podílu na veřejném životě a v počtu dosti hojném se schůze zúčastnily. Panu okresnímu důvěrníku Satoriovi gratulujeme k výsledku jeho blahodárné činnosti. Ta láska a oddanost dobrého lidu křesťanského hojnou měrou mu vyuhradí všechny ty útrky, jichž se mu dostává se strany agrárních pánů, a bude mu jistě úplně lhostejným, že se ty různé, přemoudré veličiny agrární dívají na něho krkze pryty.

Z Haberska. Volba katolického zástupce lidového leží těžce na srdci všech pokrokových a moderními proudy prosáklých individuí. Nezaměškají žádné příležitosti, aby tuto svoji „lásku“ nedali na jevo. Žádný prostředek jim také není dosti špatný, aby ho neutili proti nenáviděným klerikálům. Že v tom vynikají zvláště někteří paedagogové, jest u nás vesměs známo. Z nich kolportují se nejvíce dopisovatelé do „umravněných“ tiskovin, z nich vycházejí také agitační podněty proti politickému přesvědčení většiny našeho lidu, jemuž neostýchají se nejrhubším způsobem spílati, když zůstává hluchým k jejich prázdným a nabubřelým frasím. Kdo na př. četl dopis v posledním čísle Čáslavského listu, ten jistě dá nám za pravdu. Referuje v něm také takové paedagogické péro o schůzi p. poslance Adama v Habrech, ale protože důvěrnou schůzi z vlastního názoru popsat nemohlo, na základě pouhého „povídá se“ napadá hrubě p. poslance, svolavatele i voliče. To je seriosní referát! S takovým babšským žvaněním ovšem zabývá se, bylo by nás nedůstojno, my chceme jenom ukáhati, co všechno u „klerikálů“ se na krk pověsiti odvažují takoví povedení dopisovatelé. Končí totiž svůj dopis slovy: „Kofalka, duševní tma, klerikal — a tak to jde stále dokola.“ Vyzýváme dopisovatele „Pravdy“, nechce-li slouiti bídným lhářem a nactiutrahčem, aby udal, kde a kdy klerikalové schvalovali nešťastné pít kofalky, kde a kdy kofalkou duševně lid zatemňovali? Dovožovati takovouto impertinenci z toho, že poslanec mluví proti svýšeni daně z lihu, ukazuje buď na opovržlivostnou zlomyslnost nebo hrubou politickou nevědomost. Podporování a šíření kofalečnického moru nechť hledá dopisovatel mezi svými stoupenci nebo aspoň přáteli a tajnými příznivci, kteří po našem okrese jsou všude rozestlí a v jejich rukou jest kofaleční výroba. Těch se dotknouti ovšem ani dopisovatel ani list, jehož jest příspívatelem, neodváží, protože mají peníze a mají moc. To jsou právě pijavice našeho venkova, tyto „také pokrokoví našienci“, a tu by bylo velmi vděčné pole pro vzdělavatele národa, kdyby ovšem nebylo těch krásných očí. Tolik prozatím, bude-li si však dopisovatel přáti, povíme trochu víc, ale potom nekteřte o denunciantství!

Na vysvětlenou „Našemu Kraji.“ Na schůzi v Ném. Brodě pronesl jsem myšlenku, že nejdůležitějším úkolem příštího sněmování jest uzákoněti zemské pojišťovny, ať společné ať již rozdělené. Řekl jsem, že není v naší moci, přinutiti německé poslance, 1. aby hlasovali pro pojišťovnu společnou a že pojišťovna rozdělená není proti státnímu českému právu, jelikož neznamená rozdělení země. Před několika dny upozornil mě přítel, že německo-brodský list „Náš Kraj“, vytkl mi nahánění vody na německý mlýn. Pracuji prý Němcům do rukou pro rozdělení země. Nemohu onoho čísla „Našeho Kraje“ nikde sehnati, spolehnám na zprávu svého přítele. Jest mi tedy proti výtkě „Našeho Kraje“ dokázati, že mínění mé není proti státnímu právu. Předem jest jisto, že zemská pojišťovna nepatří rozhodně mezi ony mravní a právní vztahy, které tvoří soubor našich snah státoprávních a které drahdly ve svrchovaném státě českém byly ztělesněny. Zemská pojišťovna, ať společná ať rozdělená, nemá co činiti s nedílnou jednotou a s ní plynoucí právní osobitostí zemi, s níž koruna Česká záleží. A jako pojišťovna neruší společenství území Čech, Moravy a Slezska, tak nepřekáží ani korunovaci, která jest oné jednoty výrazem, není proti společnému sněmu království Českého a nežadá rozdělení administrativního. Nejsou-li poškozením nedílnosti země rozdělené rada zemědělská a školní, nemá je býtí tedy ani rozdělená zemská pojišťovna. Netřímám, že by společná pojišťovna nebyla větším dobrem, ale nebude-li možno dosáhnouti souhlasu německého, musí býti opatřeno

dobro menší, protože životní hmotné zájmy našeho rolnictva dle bez ochrany ponechány byti nemohou. Točme se stále v bludném kruhu. Deklamujeme o potřebě hospodářského silení, ale na druhé straně překážíme celi tomu sbytečnými předaudky. Nemožno prováděti pozitivní politiky, jestliže v důsledcích neodůvodněných hesel byne jádro národa: české rolnictvo. A tak konec konců i toto zřízení zemské pojišťovny jest jedním z dokladů, jak se u nás nesprávně nasází na politickou práci ve službě českých politických programů a jak pořád není dosti odvahy k upřímnému vyvození všech důsledků, plynoucích ze zkušenosti a z lepšího poznání věcí. Nelze přece všeho stále pojímat jenom citem, ale třeba již také střízlivě rozsumovat. Tím více škodlivý jest, nové konkrétnosti zasaďovati pod záhlaví, k nimž rozhodně nepatří, neboť naše veřejné mínění jest beztoho již dosti pomateno. Nejsa poslancem a neboje se tudíž o mandát, mohu mluvit pravdu. Pojišťovnu ať společnou ať rozdělenou, ale pojišťovnu vždycky! Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi.

Různé zprávy.

Spolkové adresy sv. Otce P. X. saslalo sice již mnoho katolických spolků. Většina však dosud adresa zaslaných nepodepsala. Proto necht již se nelenuje! Nejdříve do 15. t. m. zašlete adresy na p. jednatele výboru zem. sdružení katol. spolků T. J. Jirouška, redaktora v Praze II., Žitná ulice č. 26. Spolek, jemuž náhodou adresa zaslána nebyla, nebo se ma cestou stratila, necht si ji vyžádat u p. T. J. Jirouška korrespondenčním listkem.

Z Velehradu. Jako minulý rok jezdí i letos dostavník skráte za den na sev. nádraží do Uh. Hradiště a to: dopoledne o 6. a 11. hod.; odpoledne o 1/2 5. hod.; z nádraží pak se vrací ráno o 1/2 8. hod.; odpo. o 1/2 3. a o 1/2 7. hod. Cena za osobu 70 hal., od mostu 50 hal. Lístky do národop. musea lze dostat u p. Melichárka. O noclehy je postaráno ve zvláštní noclehárně. Ceny: K 1.40, 0.70, 0.60, 0.20. Ku bojně náležitě zve Družstvo Velehrad.

Schulverein sbírá jubilejní známky poštovní. Sbírký známek jubilejních, jak oznamují německé časopisy, prováděny jsou ve všech německých školách a společnostech soustavně. — Každá německá škola, každý německý spolek a společnost — ba každá německá rodina i jednotlivec stali se soustavnými a nehorlivějšími sběrateli jubilejních známek poštovních pro Schulverein. — Česká naše veřejnost neopomene se stejnou horlivostí sbírat všechny druhy jubilejních známek poštovních ve prospěch Ústřední Matice Školské, již tím vzejde opět nový a to značnější druh příjmů. Zásilký jubilejních známek s poznámkou na obalu zásilký „jubilejní známky“ s díky přijímá kancelář Ústřední Matice Školské v Praze I., Martinská ulice č. 4.

Staré měny rakouské nesmí se od 1. července t. r. používat. Měna korunová musí býti zavedena především ve styku obchodním a s úřady. Nedělení tohoto nařízení bude trestáno.

Rakouská poštovní spořitelna, kterou nám ažina závidí, rok od roku mohutní. Dle výroční zprávy v řízení vkladovém vzrostl počet vkladatelů o 59,916 na 2,064,403 a obrát na 288,678,077 K. Vklady rozmnožily se o 298,093 K a obnášely koncem roku 218,074,992 K. V řízení šekovém přibýlo 6398 účastníků; obrát, který stoupil o 3,215,861.235 K, činí úhrnem 21,588,441.650 K. Vklady v řízení šekovém zmenšily se však o 20 mil. na 367.9 mil. K; to se vysvětluje jednak větším nedostatkem peněz v r. 1907, jednak čilejšími obraty v poukazním řízení, což by byl zjev velmi potěšitelný. Konečné vklady majitelů šekových kont obnášely 367,946.189 K. Spořitelna utrpěla také ztráty 7.4 mil. K na cenách papírech při zásobě papírů za 389 mil. K, což se vysvětluje poklesnutím kursů rakouských rent v roce minulém. Hrubý výtěžek pošt. spořitelny obnášel v roce předcházejícím 16,394,454 korun, čistý zisk 9,409.168 K.

Halíčský průmysl naftový v posledních dnech upoutal k sobě pozornost celého Rakouska. Příčinou toho jest neobyčejné množství objevujících se nafty, že dosavadní závody nikterak nestačí ji zpracovati v petrolej. Tak na př. v Tustanovicích vyrazil se země tak mocný proud nafty, že vyhodil celou budovu i s věšmi čerpacími a hrozil záplavou celé krajiny, ne tak ovšem sátopou jako nebezpečenstvím ohnů. S naftou zachází se v Halíci velmi neohospodářsky. Páda, vody kol do kola a na velkou dálku od místa proskauty a zaspiněny jsou porozklívanou naftou. Voda se tím kazí, ryby v ní proto vymírají, k užiti lidí stává se nevhodnou. Páda se při tom vyvaluje a celý kraj se odlidňuje. Lidé nemají si na místě tekutiny, kterou nestačí ani se studní a šachet vyčerpávat a jež na některých místech vyvaluje se: se země v takovém množství, že přesáhá síly člověkovy. Cena tekutiny na místě není tak velká a přece takto uniká tu jedna z nejdůležitějších zásob země pro lidstvo od věků nachystaných. Těmito zjevy ponuknutí povolali poslanci polští ministra šelezanie dr. Derechatu do

kraje naftového. Ministr prohlásil, že státní dráhy odeberou 30,000 vagonů nafty k vytápění lokomotiv v příštích dvou letech. Kdyby se vytápění lokomotiv u státních drah osvědčilo, jistě by se topení toto rozšířilo i do průmyslových závodů. A pohonem petrolejovým dle nynějších cen uhlí získal by stát ještě 88 hal. na metr. centu nafty čili 32 hal. na metr. centu uhlí. Ušetřím nafty k vytápění jistě by se také přispělo k snížení cen uhlí.

Velikost trustu americké oceli nejlépe znázorněna jest platy přednictva. Ředitel trustu Schwabs měl ročního platu 1 mil. korun, 11 úředníků tohoto společenstva má ročně 100,000 K, 57 z nich má 50—100 tisíc, 200: 25 až 50 tisíc, a 1500: 12,500 až 25,000 K. Celkem jest všech úředníků a dělníků 168,000. Akcie nesou 7% a jich majitelé jsou i dělníci.

Největším ghettom světa je dle zpráv Kahnových v časopise pro demografii a statistiku židovstva židovská čtvrť v New Yorku. Dle výpočtů Kahnových žije v New Yorku na milion židů, to jest, v jediném městě je více židů než v celém Německu, Francii, Švýcarsku, Velké Británii a Itálii dohromady. A stále prý nový příliv v mohutných proudch přichází do tohoto největšího židovského ghetta. Kahn sám poznamenává, že se nedá předvídati, k jakým koncům to povede. Jak vidět, líbí se židům Amerika lépe než Palestina.

Kde chce mít zdravé děti, ať je živí mlékem a chlebem, zeleninou a ovocem a podobnou stravou. Živíme-li děti, zejména v první době, masem, stávají se chudokrevnými a nervosními. Maso dětem má býti jenom pochoutkou, mlékem, a to až po druhém roce. Lihovin vůbec nesmí okusiti. Nechte děti na výsluní se proháněti, po chuti se napít čistě vody z pramene a dejte jim do sytosti sladkého, sedlého mléka, podmašlí s chlebem a semáky, vdolky a budete mít děti jako válečky. Budete mít děti zdravé a — chytré, zejména když matka v době těhotenství a v době kojení sama lihovin také neokusí. Mají-li býti děti zdravé, silné a duševně nadané, rodiče nesmějí si libovati v lihovinách.

Kouřící děti. Největší počet kuřáků je v Holandsku. Ve školách bylo tam vyslyšáno 24,789 chlapečků, kdo z nich kouří. 17% kouří úplně pravidelně a 2%, jen zřídka. Z 5689 chlapečků mezi 6 a 7 lety kouřilo pravidelně 7%, 21% někdy, 2%, žvýkali tabák. Úsudek učitelů o kuřácích dětských je tento: kouřící děti jsou tupé, nepozorné, jsou nejšpatnější z celé třídy, špatně píší a třesou se jim ruce.

Proč zíváme? Zívání jest bezděčný, mimodělný úkon dýchání, kter. se děje při otevřených ústech a spojen jest se slyšitelným zvukem, po němž následuje krátké, taktéž slyšitelné vydechnutí. Zívání může býti i křečovitě a jeho příčinou jest nedostatek krve anebo aspoň okysličované krve v mozku a míše. Jestliže nedostatečně dýcháme, nebo dýcháme ve zkaženém vzduchu, tak že plíce nemohou dodávati krvi dostatek kyslíku, obyčejně nastane zívání. Jest to takofka pokyn, abychom hluboce dýchali. Proto zívají spravidla lidé, kteří mnoho sedí, ačkoliv nejsou unaveni, kdežto na procházce, byť se i unavili, nezívají. Proto zíváme také, zdržujeme-li se déle v místnostech, kde jest zkažený vzduch, které nemají řádné ventilace a jsou přeplněny jako v hostinci, divadle a p. Často se říká, že jest zívání nakažlivé. To záleží v tom, že osoby, z nichž jedna zívá, jsou ve stejných poměrech, že na všechny na př. nedostatek vzduchu působí a u všech tedy zívání se dostavuje. Nejlepším prostředkem proti zívání jest rozproudit krev tělesným pohybem.

Parcelace vrchnostenských pozemků za roboty. Dle sborníku Kalouskova „Řády seláků a instrukce hospodářské 1698—1780“ v Osvětě Vlčkové č. 7. již František Antonín Raab, dvorský rada při komerční komisi ve Vídni, byl přívržencem národohospodářských teorií, podle nichž by státu prospělo, kdyby roboty přestala, a orba se neprovozovala na veliko při panských dvořích, nýbrž vesměs na drobnu při seláckých živnostech. Navrhoval tedy r. 1775, aby vrchnosti, zanechávaje svého vlastního polního hospodářství, rozdělily svoje role a luka zdarma mezi poddané, kteří by se sami o to hlásili, založili si menší selácké živnosti a zavázali se za bývalé roboty a za užívání panských pozemků platiti stále, každoroční dávky peněžitě nebo obilím tak, aby se tím dříve či později vrchnosti nikterak nezmenšily. Avšak Marie Terezie, nemajíc jistoty, že by soustava Raabova vrchnostem neublížila, nenatdila, aby ji hned všude na panských prováděly, nýbrž dala ji nejdříve vyzkoušeti na dvou někdy jesuitických statech (v Žalčicích a Žitce n. Lab.). Teprve, když se tam raabizace dařila, Raab jmenován byl r. 1776 vrchním ředitelem všech komerčních a bývalých jesuitických pansství v Čechách, aby soustavu svou i na nich zaváděl; potom soustava jeho doporučována vrchnostem, ale jen k dobrovolnému následování. Smlouva o výkup roboty a rozdělení panských pozemků mezi poddané na pansství Kolymberském, kdysi jesuitickém, byla pak dvorním dekretem z 24. srpna 1779 vyhlášena za vzor, podle něhož se mělo postupovati také na

jinych pansstvích v Čechách a na Moravě. Smlouva ta sjednána byla mezi správou komerčních a jesuitických pansství a poddanými. I na Moravě byla zřízena r. 1778 dvorská komise k odstranění roboty soustavou Raabovou čili raabisací. Raab tam dle svého systému upravoval statky dříve jesuitické (Bečkovice u Brna a Diváky u Hustopěje), pansství Vyzovice, pansství Žadlovice u Ločtic a statky kláštera Rajhradského Ostrovačice a Domašov. Raabisaci podobal se poněkud pokus (o proměnění roboty v plat a o rozdělení panských dvorů), který r. 1780 chystán byl na pansství Litomyšlském. Vrchnostenský úřad vypracoval zevrubný plán té proměny, hledě hlavně k tomu, aby vrchnost dostala plnou náhradu za všechny příjmy, které jí tím ujdou. Císařovna svolila, aby plán byl uskutečněn sjednáním nové smlouvy mezi vrchností a poddanými prosatím na tři léta. Když pak návrh smlouvy byl předložen poddaným, aby se o něm vyslovili, výhody nové soustavy se jim arci líbily, ne však budoucí peněžitě platy, které měli odevzdati vrchnosti náhradou za robotu a dávky starší. Z toho přišlo r. 1781 nejprve ke sporům mezi stranami, potom k zjevnému selákmu odboji, který jen vojenskou mocí byl udušen. Poddaní byli přinuceni navrátiti se k svým povinnostem starším, a od zamýšlených novot upuštěno.

Surevost našich protivníků. V Litomyšli odpoledne dne 29. června před budovou, v níž měla býti schůze křest. soc. mládeže, orýval se pustý ryk rudých i červenobílých; úmysl byl schůzi znemožnit zamezením vstupu, nebo vniknout dovnitř a schůzi rozbít. Katolíci však přece si klestili cestu do místnosti. Zkusili však. Přitom náhle vůdce křest. soc. mládeže tamější p. Frant. Petrus bodnut byl ze zadu zákeřnický do blavy od nár. socialisty. Ubohý, ode všech hodných lidí milovaný mladík odváděn krví zbrocen do nemocnice.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. června 1908. 1 hl pšenice K 17.20—18.40, žito K 14.70—15.20, ječmene K 9.00—10.10, proso K 10.00—11.00, vikev K 12.00 až 11.80, hrachy K 20.00—24.00, oves K 7.00—7.60, čočky K 30.00 až 36.00, jablek K 20.00—22.00, hrup K 22.00—26.00, bramborů K 2.80—3.20, 1 hl jetelového semene červeného K 000.00—000.—, ruského K 000.00, 2 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—, máku K 20.00—26.00, lněného K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 18.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 2.80, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00, 1 kg másla vepřového K 1.92—1.96, 1 kg tvarohu 0.22—0.44, 1 vejce K 0.08—0.08, 1 kopa cereale K 00.00 až 00.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 3.00—4.00, 1 pytl cibule 10.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 pytl mrkve K 1.00—2.00, 1 kopa okurek K 16.00—0.00, 1 bedka švestek K 0.0—0.—, 1 hl jablek K 00.00—00.00. Na týd. obilní trž v Hradci Králové dne 27. června 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 71 hektol., žito 321 jedmene 4, oves 309, proso 0, vikev 3, hrachy 0, čočky 0, jablek 00, olejky 0, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 16 kop, kapusty 36 pytlů, brambor 79 hl, salátu 000 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, třešní kořká 135, švestek beček 0. — 4) Drobn. dobytka: vepř 1 kus, podsvinčat 558 kusů, kůňat 0 kusů.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídní
Biskupská knihtiskárna.

JOS. SOUDILA

závod rezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací rezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltární pultíky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleředst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor rezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadným provedením v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hecch z řádné rodiny do učení a m. ných podmínek, nejraději, takového, který m. vštěvoval měšťanskou školu.

Kulturní hlídka.

Šrámek contra Masaryk. Parlamentní řeč posl. docen. J. Šrámk vyšla nákladem „Našince“ v samostatné brožurě. Řeč obsahuje mnoho důležitého materiálu k nastávajícímu kulturnímu boji a odhaluje povrchnost Masarykovu. Mimo jiné pojednává o těchto tématech: Světový názor křesťanský a učení anarchistické. — Sv. Tomáš Aquinský, usmrcování kacířů a otroctví. — Sněm kostelníků a vražda tyrana. — Svoboda bádání na univerzitách. Věda a možnost zábraků. — Brožuru 1 ex. po 10 h rozesílá administrace „Našince“ v Olomouci.

Velký lesnický sjezd v Kroměříži. Plán a valné shromáždění „Jednoty českých lesníků zemí koruny České“ bude se odvíjet ve dnech 15., 16. a 17. srpna v Kroměříži pod protektorem obecní rady staroslavného města toh. to a bude spojeno s vycházkou do krásných knížecích arcibiskupských lesů jakož i s prohlídkou mnohých místních památek a jubilejní všeobecné výstavy Kroměřížské. (Dne 18. srpna lze konati společnou dobrovolnou vycházku do lesů a jezek tajuplného moravského Kraje.) Přihlášky pp. účastníků přijímá a zajímavý pr. gram exkurse, schůze plenární a velice pro další výv. českého lesnictva důležitá valná hromada na požádání zdarma zaslé lesnický spisovatel J. Rozmára v Plzni, t. č. jednatelem „Jednoty českých lesníků zemí koruny České“.

Rada moudrého Catona. Herbenův denník uveřejňuje výzvu moravské „Snahy“, jež vyzývá dra Stránského, aby žaloval dra Parmu, který jej naknul z úplatnosti. Dr. Stránský nazval soka mactintračem a lhářem a odvolal se k veřejnosti. „Snaha“ 27. června na to dí: „A politická veřejnost má býti up. kojena! Ne tak, pane dra Stránský! Na Vás je, abyte navždy zamknul ústa lidem, kteří by se odvážili podobného útoku. Čest je svatá každému člověku, a tím světlejší ji žádáme zajistit právem od důvěrníka celého národa. Jasně bez nejmenšího stínu pochybnosti v této trapné příhodě — je příkazem čistoty politického života a zdravého vývoje národa.“

A Herbenův orgán dne 1. t. m. přisvědčuje: „Naše stanovisko je shodné se Snahou.“ — Od které chvíle, přislyš Catone? Když se totiž jednalo o tebe, zaujal jsi stanovisko jiné, opatrnější. Když obvinili mladorealisty dra Herbeny z defraudace, nešel hned tyž k soudu, ale bránil se také novinářsky. Až když už pověděli pokrokoví sokové proti dra Herbenovi ještě více, tu teprve oznamoval, že nastupuje cestu právní. Věděli jsme ovšem, že Masaryk hroznivě mraky škůdně rozfoukne a nějaký kompromis zjedná. Mladorealisté zřejmě dali na jevo, že se soudu nebojí. Svolána však masarykovská velerada, která spor ututlala. Přehledovci po vši projevené statečnosti dali 17. prosince r. 1905 prohlášení, jímž od svého obvinění před veřejností ustoupili. Na druhé straně laskavý útek Masaryk zase uznal nepravdivost útoku Macharových na osoby vystoupivší proti dra Herbenovi a slíbil, že napadeným zjedná zadostiučinění. Zároveň pak — a to je zvláště významné — jmenoval výkonný výbor a oposice, jež měla ve veleradě většinu, dra Herbenovi vyloučení ze strany s výhradou, že tyž nikdy nepřijme veřejnou funkci ve straně. Tak tedy se nechal při schůzi sešněrcovat pokrokový lev a přední žák Masarykův, místo co by prostě žalobou si zjednal dokonalou satisfakci. Tehdy tedy přislyš Cato měl srdce měkké, ať věděl, co taková podmínka „pro čistotu veřejného života“ znamená u šéfredaktora předního masarykovského listu. Co tedy nyní ve své vyšší morální redakce „Času“ radí dra Stránskému, měla učiniti před třemi lety napřed sama. Slova povzbuzují, ale příklady táhnou. A kaučuková zásadnost, která se mění od praktického příkladu k příkladu, nemůže sloužiti za zářící vzor vyšší morálky.

Nový tiskový spolek ustavil se v Plzni pod názvem „Tiskový spolek pro západní Čechy v Plzni.“ Spolek má za účel vydávati tiskopisy směru křesť. sociálního a pracovatí a povznese katolického života. Valná hromada spolku — ustavující — konala se v Plzni dne 3. června t. r., při níž zvolen byl výbor spolku. Spolek převzal do své správy křesť. soc. Ilustrovaný týdeník „Český Západ“, vycházející již od počátku r. 1908 redakcí Jos. Háka. Valnou hromadu potvrzen byl za redaktora a vydavatele Ant. Havelka, když dřívější redaktor v jiném směru zaměstnaný redakci složil. — Členem spolku může se státi každý rakouský občan, pokud jest katolíkem a chce o povznese ruchu křesť. soc. pracovatí. Zakládající člen platí 100 K jednou pro vždy (splatno ve 3 letech); příslivající nejmenší 5 K ročně. — Předplatné za „Český Západ“ abývá 6 K ročně i s poštou.

Charakteristika „protiklerikála.“ Franc. filosof Fouillé se támal, z čeho se skládá strana, jež se tituluje protiklerikální. Na to mu odpověděl filosof Renouvier, vysvětliv protestant: „Z duchův obmaněných a úskopných, a alohá svobodomyšlenosti jest zrobená Jon z negací (papírů). A

negacemi se lid nemoralizuje.“ (Revue de deux Mondes 1897, 15. ledna.) Měli by o tom uvažovati lidé masarykismem cejchovaní, kteří rozkopat a rozeštvat dovedí už dost.

Jak se hájila obranou prof. Wahr-munda věda a pokroková statečnost. „Přehled“ dne 26. června napsal: „Naši pokrokoví studenti, pokud byli pro stávkou, byli zrazeni a opuštěni vlastními rádci a komilitony (spolubojovníky). Jedni, kteří byli zprvu proti stávce, potom studentstvo do ní hnali, nápadně se ztišili v posledních dnech, jakmile se na obzoru počaly ukazovat represalie (násilná opatření), a počali se k stávce obracet zády. Druzí (a to studenti němečtí) přemlouvali české kollegy ještě před zprávou o povolání Wahrmunda do Prahy, aby proklamovali konec stávky; úmysl byl zjevný: odium (hanba) nepokrokovosti nebo „zrady“ mělo být uvrženo na studenty české. Výmluvně doplňuje tuto situaci telegram pražských německých studentů, vykládající, že z nacionálně německých důvodů je třeba nechat stávky, aby Němci nepřišli o úřednický dorost, jehož potřebují v boji proti Čechům.“

K tomu jistě netřeba dlouhé kritiky. Poznájí nyní všichni Čechové, oč jde Němcům v prvé řadě, a jaké motivy je vedly i ve chvíli, kdy část českého studentstva se k vůli solidaritě s jejich akcí přímo obětovala? Pochopí to na příklad taková Naše Doba, která odpůrcům nevhodné stávky spílá „radikálně zaslepených stávkokazů“ a ty, kteří z vážných důvodů pokládali tuto akci za pochybenou, denuncuje z lhostejnosti k „svobodě svědomí“ (!) ? Pochopí to takový Čas, který v kritické chvíli denuncoval rektora české university z byzantismu?

O brožurě Wahrmundově tyž list neplše příliš lichotivě. Napsal mimo jiné, že jest složena z demagogických argumentů à la Kašple, které se opírají namnoze o historické a logické ne-správnosti a nedostatek věcné znalosti nahražují persiflažemi.

Dne 23. června byla v kostele štyrakohradeckém sloužena pro katolické vysokoškolské studentstvo slavnostní mše sv.; při té příležitosti měl býti studentstvu posvěcen spolkový prapor. Před kostelem „svobodomyšlní“ studenti Wahrmundovci počali znečišťovati akademiky katolické, do kostela přicházející. Křičeli „fuj“, házeli na povozy, z nichž katolíci studenti vystupovali, shnilá vejce. (Puch těchto vajec snad měl znázorniti vůni židovsko-liberální kultury.) Po skončení bohoslužeb znovu na katolíky vycházející útočeno, za velikého řevu pronásledovala je židovská a poživostělá mládež městem, pokud z výtržníků policejní stráž na 15 osob nezastihla.

Školský obzor.

Do kolleje Arnošta z Pardubic v Praze přijímají se katolíci studující českých vysokých škol pražských na rok 1908-9, kteří podají své žádosti nejdříve do 1. září t. r. Žádost musí být doložena vysvědčením o dosavadních studiích, křesťanským listem, vysvědčením lékařským, dokladem o majetkových poměrech rodičů studujícího a doporučením profesora náboženství nebo duchovní správy. Žádosti budtež zasílány správě kolleje Arnošta v Praze II., Vršbílská ulice čp. 144, kdež se sdělí též bližší podmínky.

Učitelské pokoutní kšefty snahou o vědecký pokrok dítek? Zaznamenali jsme, jak pokrokoví učitelé jeví největší zájem — o svoji kapou různými vedlejšími funkcemi, které se zdarem školy nemají nejmenší souvislosti. — Pokrokoví aristokrati prohlásili, že příjmy za hru na varhany jsou učitele nedůstojné. V tom však „Český Lloyd“ přinesl tuto zajímavou zprávu:

Všci stálému našemu boji proti všem škůdcům obchodu se mezi jiným popírá, že by učitelé provozovali pravidelný obchod nejen v předměstech školních, ale i daleko od školy ležících. Měli jsme již doklady o tom, jak učitelé vedli pravidelný, zmanážený obchod s hosp. stroji, s hnojivy, lopatami, hráběmi, včelíný, obilím, obrazy, kávou, cukrem, jiným ovocem, ba i s bačkarami a prádlem. Dnes dostal se nám také pěkný doklad do rukou. Skvěle honorovaný řídící školy poslal zástupci na — kamna tento přípis: Volectýj pane! Račte laskavě obratem oznámiti, kolik stojí kamna Eupyron. Velikost světnice 330 m², vzdálenost komínového otvoru od podlahy 2.18 m. Račte zároveň připojit, jaké výhody poskytuje. Kolik procent slevy při hotovém placení pro ústav a kolik provize. Kdybyste snad ještě jiná kamna doporučiti chtěl (!!!), račte oznámiti. S úctou J. P., řídící D. 7. X. 1907. — Doklad máme v ruce, aby zase nebylo popíráno. A tihle až je důstojnější přitřívání? Tak se děje v době, kdy učitelé platy slepěny a kdy pokrokaři se pohoršují nad „obrovskou“ stávkou katolických kněží.

Zcela velkou školu bez kněze, bez náboženské mravovky a to s rudými učitelí mají ve

Francii. A jak ta škola vede k pokroku a vlastenectví, o tom plše bystrý poručík francouzský Roland v knize „Vlastenecká výchova francouzského vojáka“: „Známy malíř bitev Edvard Detaille namaloval obraz, v němž znázorněno, jak nad aplickým táborem tábnou v oblacích hrdinové u Jeny, Slavkova, Sebastopolu, Solferina a ukazují svým vnučkám cestu k vítězství. . . Ale znají nynější naši vojáci Slavkov, Jenu, Solferino, Sebastopol? Neznají! Nevědí nic o Sedanu, Metách, o ztrátě Elzasu a Lotrinská! Pět let dělám zkoušky s lidmi své setniny, 80 procent nevědělo nic z vojenské francouzské historie, 36proc. nevědělo, že Francie ztratila r. 1871 dvě své provincie. Tyto výsledky školního vyučování jsou přímo strašné, ale nepřekvapují, poněvadž se ví, jakým duchem učitelové naplňují srdce mládeže. Jest to docela jiný duch, než-li jaký býval dříve: dříve platilo za vlast a její obranu i život dáti — teď nadává se na militarismus, vojáky učí neposlouchati a potajmu v době válečného přepadu odpověděti na útok nepřítelů — vzpourou a všeobecnou stávkou. Kam to spějeme? Co se stane, až Německo vytrhne zase proti nám svůj meč?“

To by ani nebylo nejhorší, že francouzští soc. demokraté jsou proti militarismu. Pomohou si tak aspoň lacině k slávě. Ale učí li tak hanebně dějepisu svoji vlasti, pak vychovávají ubohé duševní mrzáky, kteří nemohou rozuměti ani základům dějinných hnutí, natož přičinám politických proudů století předešlého i nynějšího. Dráždit a popuzovat vždy je snadnější než skutečné vědomosti větševovat. Nejhorší přitom pro učitele francouzské jest ta okolnost, že nemohou ani při největší chuti lháti, že takovou tupou nevědomostí žactva jest vinna — katolická církev. Přece škola je ve Francii volná a jak volná!

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

A zase jeden. Obecní pokladník a horlivý agitátor socialistický Enders v bavorském Zerkabeled rfu skončil sebevraždou, když se přišlo na stopu jeho defraudací, které po více let páchal.

Rudá humanita. Socialistický agent rudého humanitního spolku „Aurora“ přemlouval jednu dělnici v Rudolfsheimu, aby k spolku přistoupila. Ona žena po delším domlouvání složila 3 K 50 h. Lékař ji po prohlídce uznal za nezpůsobilou ku vstoupení do spolku a ta dělnice dle poučení samého agenta šla do kanceláře spolku, aby jí byly peníze vráceny. Leč její žádost odmítnuta; nebylo jí sděleno ani jméno onoho agenta; sdělili jí adresu, kde vlastně řádný agent té společnosti nebydlil. Poněvadž pak dle § 4. stanov nevrací se zápisné v žádném případě, sedla ta žena na lep prohnatému švindléri. Jestliže ten agent, slibující vrácení peněz v případě nepřijmutí do spolku, jednal obmyslně, a bez vědomí „Aurory“, měl tyž spolek se postarati veřejnou vyhláškou, aby poškozování dělnic se již neopakovalo.

Jaká jest důslednost rudých nepřátel stávkokazů. Známo jest, jak fanaticky pronásledují rudí každého dělníka, který se nepodrobí jejich diktátu, když rudí pohlaví v tovarné vyhláší stávkou. U stavitelů Vatera ve Vídni (Lazarettgasse) přijat byl polír, který byl znám svoji bezohledností k dělnictvu. Toto se rozhodlo pod jeho strohým komandem nepracovati. Skutečně 40 dělníků (mezi nimi 24 křesť. sociálních a 8 rudých) přestalo dělati; rudí se prohlásili za solidární. Podnikatel sdělil křesťanskému svazu, že si vezme rudé dělnictvo z Neustiftgasse, jestliže svaz nevybídne křesť. dělníky, aby práci nastoupili. A hle! Po ujednání rudého důvěrníka s podnikatelem počali rudí pracovatí, ačkoli nebylo vymoženo propuštění drsného políra. Jeden soudruh ke všemu tomu ještě všecky křesť. sociály stavitele denuncoval. Tedy lidé, surově pronásledující „stávkokaze“, kteří se k solidaritě nezavázali, na druhé straně dovedou bezcharakterně rušiti dané slovo a tak spolustávkující zraditi. Jak se říká takového jednání?

Jaký jest vlastně „oficiální“ program soc. demokracie? Ta nese sama kárnou tabulku v Německu na svém hrdle. V samém rudém orgáně svazu knihtiskařů v Německu (v „Korrespondentu“) jeden soudruh popsal své bolestné zkušenosti se svobodou a bratrstvím jiných soc. demokratů a dodal: „Světý názor o soc. demokracii jsem tudíž dávno podrobil důkladné opravě. Co jsem dříve pod soc. demokracií rozuměl dělníka, jehož všechno myšlení a konání jen na to obráceno býti musilo, aby bojoval za duševní, mravní a hospodářské povznese svého staru, rozumím

pod jménem soc. demokrata dnes člověka, který programu strany zušati nemusí, naproti tomu však umí statně za všech okolností každému jinak smýšlejícímu nadávat. Nedovede-li toho, pak nepochopil „oficiálního“ programu. To asi hodně hoří socialistům v Německu koudel nad hlavou, panuje tam jistě veliké rozmrzení nad „kulturním pokrokem“ vlastního tábora, jestliže sám rudý list jeden takový stesk uveřejnil. U nás v Čechách však posud snaží se dokazovati rudý štáb, že vlastně soc. demokraté jsou bezpříční, že jsou jen ubohými mučedníky. Teprve tehdy se dostane některému z nich pokárání, promluví-li proti rudému velení nepřijemnou pravdu.

Jaká kultura socialisty přivádí v nadšení. „Ostr. Kr.“ sděluje, jak v Mar. Horách socialista rozbil minulý týden okno a sošku Panny Marie na Vondráčkově třídě. Hned druhý den roznášelo rudé dělnictvo s cynismem, škodolibě zprávu po závodní dělnické kolonii. Leč rudý surovec již vypátrán v osobě havíře Lipky. Teď bude ve vězení novojičinském uvažovati, jak velice ho povznesla a jaký ráj mu připravila štvavá socialistická literatura. —

Nejhoršími zaměstnavateli bývají často právě rudí pracadarcové, jak již mnohokrát dokázáno. Zde nový doklad. V Dicomannu v Itálii dostávali rudí dělníci při budování elektrických závodů „Veritas et comp.“ denně po 3.20 lirách. To však bylo rudým vůdcům málo a proto zosnovali stávkou. Nyní však v téže obci byla zadána stavba mostu soc. dem. společnosti, která platí svým dělníkům denně pouze po 2.20 lirách, tedy o jednu liru méně. A — tohle už jest v pořádku. Vždyť přece musí zůstat z vydělaných peněz hodně mnoho na vůdce, aby tito lidé měli větší chuť plným hrdlem brojiti proti „necitelným měšťákům.“

Surová bezcitnost. „Ostr. Kr.“ sděluje: „Na Kylesovském kopci v Opavě staví se klášter. Když vypukla stávka, upadly mnohé rodiny do bída. Dva otcové rodin bídou donucen pracovali potají uvnitř. Socialističtí necitoví se to dozvěděli a pracující zabili. Jeden z nich nemohl platiti činže, byl konečně vyhozen. Odstěhoval se se svým nábytkem do baráku u stavby, kde dělníci mivali své nářadí. Nabídl se jednomu hlídači na stavbě, že za něho bude hlídati. V noci byl přepaden 6 socialisty, kteří ubohého povalili a chtěli ho svázat. Nemajíce provazu, rozbili u kaple dveře a drátem, jež tam našli, přivázali ubožáka ke trámu. Dělník křičel, ale teprve na volání „hoří“ vyběhli lidé a vysvobodili ho. — To snad chtěli rudí ukázati, jak v rajském státu budoucnosti povede se dobře sv. bodě.

Automobil

moderní pro 4 osoby (franc. motor de Dion Boston, jenž překoná každé stoupání a je lehce řiditelný) prodá za výhodných platebních podmínek

Ed. Doskočil, Chocen.

Konkurs.

Obecní úřad v Bukovině zadá offertním řízením

stavbu

jednotřídní školní budovy.

Offerty sepečetěné a 1 K kolkem opatřené přijímají se včetně do 13. července 1908 do 12. hod. polední; na později došlé offerty stětel brán nebude.

V plány, rozpočty a podmínky stav. lze nahlédnouti u tamějšího úřadu obecního.

V Bukovině, dne 3. července 1908.

J. Kvasnička,
starosta.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile. Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

— které jediné kupte a žádejte! —

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Právě vyšlo!

Vendeřín Honzík:

Na bojišti Královéhradeckém.

Básně.

Cena 80 h, poštou 85 h.

Ve prospěch chudých studentů a k. středních škol v Hradci Králové.

Na skladě

u Východ. českého knihkupectví

B. E. TOLMANA

— v Hradci Králové. —

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad každou konkurenci

příznivějších

provádí

F. Langhans,

c. a k.

dvorní fotograf

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Fotografie nejlepší

Svatební skupiny.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

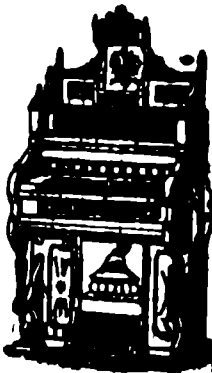
Skлады:

Budapešť, VIII. ker. József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
88.

Cenálky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. důchodovtva zvláštní výhody.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Všeho druhu

uhlí, koks a dříví

nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších

ze svého skladu i na celé vagony

nabízí

Václav J. Morávek,

dříve V. Čejka,

obchod a sklad uhlí, koksu a dříví

v PLOTIŠTÍCH n. L. u vladuktu.

Do města každodenní dovážka v bednách.

Celovagonové partie obstarají se s dovážkou do domu.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevnými
rámci, stíní voskem.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bene-
volně a v zájmu ku definitivnímu dohodnutí.

Neodkladně přijímá i přímé, poštovní, osobní.
Založeno roku 1834.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována buď
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší**: přísada ku kávě.

Rozšiřte
"Časové úvahy"

**Gramofony, fonografy,
desky a válece**
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEZEK, Hradec Král.

Katecheta

nabízí se
jako zástupce v duchovní správě
po dobu prázdnin.
Nastoupiti může ihned. — Dotazy do a. m.
tohoto listu.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. J. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všeckých kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení velkých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahupečen Milostí revido-
vány.
Možná nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.
Vše nasládlé jen posvácené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázk franko
se zašlou.

Chcete-li kostelním moře spáčet bez přírůch.
Sta odporučení a čistých uznání po ruce.
Prostím veleďstojné duchovenstvo o lahevnu přístě
a dárku národu domácnosti.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
máka polkových stě.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dřívě nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebude, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Mouku,

nejlepší a nejlevnější z předních českých i uher-
ských mlynů lze obdržeti u firmy

F. Samolovský,

závod pekařský a obchod moukou
ve velkém i malém

Hradec Králové

proti Úvěr. ústavu.

Stálé zásoby **otrub, šrotů, kukuřice,
luštěnin, mouky krmné** atd.

P. T. pánům obchodníkům mouka na pytle
(ve velkém) za nejlevnější denší ceny.

Nejchutnější samožitný chléb.

Jen touto
známkou
opatřené

Maršnerovy

šumivé - limonádové -
i bonbony malinové,
citronové, jahodové,
třešňové a malinové
chuti

jsou nejlepší.

První česká akc. spol. na orient. cukrovinky
a čokoládu (dříve A. Maršner) Král. Vinohrady.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Rozšiřte

Časové úvahy!!

Mešní vína.

Veleďstojnému duchovenstvu dovo-
luji si nabídnouti pravé přírodní vína k oběti
mše sv.

Lišánské I. druh 88 h, II. druh 76 h za 1 litr.

Blattenské I. druh 72 h, II. druh 64 h za 1 litr.

Badačůvský ryzánek z roku 1907 72 h za 1 litr.

Zásilky dodávám v soudkách od 25 litrů výše.
Cenníky jemných tabulových vín uherských a bri-
onských (pocházejících z Brionských ostrovů),

zašlu zdarma.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní znalec vín, dodavatel pro klášter
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

Mravného hochy

přijme do učení
na celé zaopatření —

Jos. Kieslich,

pozlacovačství v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýte

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatník a spořitelny.

Ziráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Kulturní hlídka.

Křesťanský zápas odehrává se mezi socialistickou žurnalistikou a „Volnou myšlenkou“. Do socialistického křesťanství přišel volný myslitel; řekl, že pomůže. Byl vítán se sládkým úsměvem. Ale ať! Sotva se ohlédl, rozvázal ranec a začal prodávati v téže krámu vlastní „protikřesťanské“ zboží. Rudí začali kupovati u něho, štvavé brožury rudé poklesly v kurse, protože volnomyšlenkářské tiskoviny byly ještě křesťanské. Místo bořiče začali kupovati rudí křesťané. A proto nyní socialistický štáb dává průchod svojí nevoli. Koupení palác, pořádání potřeby nových peněz na techniky atd. A tu jest každý haléř dobrý. Proto „Právo lidu“ chce se zbaviti dotěrného spoluobchodníka. Několika články hledí soudruhy odvrátiti od zboží „Volné myšlenky“. Teď zase začalo tvrditi, že přý náboženství jest věcí soukromou. A jak farizejsky hovoří o svém poměru k náboženství a o kulturní práci svých soudruhů, o tom svědčí následující řádky čísla 188. z 5. července:

„Stejně jest vyloučeno, že by sociální demokracie, provádějící i ve svých řadách zásadu o soukromé povaze náboženství (??), mohla se odchýliti s půdy racionalismu (bádání pouhého rozumu) ... Naopak, ona, cíle své příslušníky o věcech a příčinách věcí vždycky přirozeně (??) mysliti a uvažovati, zcela nenápadně (?) vyvádí je ze zajetí náboženských představ a aniž by se náboženského jejich citění i jen v nejmenším (??) dotkla, aspoň většinu z nich přivádí poněkud k jasnosti rozumového názoru na život ...

I mezi měšťáckými členy „Volné Myšlenky“ jest s dnešní její formou organizací a jejím řízením důvodná nespokojenost. Mám-li býti upřímným, musím opravdově říci, že zevní vystupování důstojného výboru nepůsobí vždy dojmem vážné seriosnosti (důstojné opravdovosti). Snaha po zevním úspěchu velmi často vybihala daleko za meze věčnosti a hodně přibližovala se k hracímu nevázané reklamy, která snad mohla prospět čističnosti osob, nikdy však ne zájmu věci ... pro sociálně demokratického dělníka jest organizace „Volné Myšlenky“ úplně zbytečná. Či nevykonávají naše organizace obrovskou práci na duševní povznesení, na vzdělávání lidu? (Pozn. Obn. Je-li rozbití hlav sklenicemi, srovná mlácení obušky, nejpustší spílání vzdělávací práci, pak ovšem socialisté jsou nejlepšími podporovateli duševního povznesení lidu) ... Ale činnost „Volné Myšlenky“ může být přímo zhoubnou, jestli ona propaguje (rozšiřuje) populární heslo boje proti klerikalismu bez ohledu na třídní a politické rozdíly, posiluje v širokých vrstvách lidových pohodlné stanovisko politického indiferentismu (lhostejnosti) a tím působí na politickou mravnost a politické uvědomění stejně zhoubně jako t. sv. „besbarvá“ žurnalistika měšťácká. Konečně není vyloučeno, že v budoucnosti mohli by naši straně vyrůst z organizace „Volné Myšlenky“ přímý odpárc. ... Naši soudruzi nemají naprosto žádné příčiny, aby organizace a podniky „Volné Myšlenky“ jakýmkoliv způsobem podporovali. (Ani, jedná se o to, aby nehubeněl rudý měšec! Pozn. Obn.) Všechno to, co by mohli činit v organizacích „Volné Myšlenky“, mohou činit a pracovat v organizacích našich vlastních.“ (Pozn. Obn. Taky ano. Vždyť dělají ještě víc! Na př. hucně rozšiřují nejpodlebnější brožurky, vydané s ničímým udáváním autorů, kteří jich vůbec neuložili.) Na konec uvádí „Právo lidu“ citát z řeči pověstného Liebknechta, který na rudém sjezdu v Halle r. 1890 pravil mimo jiné toto: „Kdo vydělává — odpusťte mi ten obchodní výraz — za volném myšlenství? Sleduji jednání toho druhu lidí od roku 1848. Tehdy bylo v mé ústí otčina, Offenbachu, hlásovalo toto volnomyšlenkové hnutí. Nuže, a čím se tyto volní myslitelé stali? Jakou úlohu hráli v revoluci r. 1848? Skoro všichni úlohu ubohých šotků. A nyní? Byl mezi těmito radikálními volnomyšlenkáři někdo, kdo by se odvážil (za protisocialistického zákona) podstoupit boj proti potlačování, za rovné právo? Těmto lidíčkům, když jsou mezi sebou, nejsme nikdy dosti radikální proto, že aspoň vždycky každý den jednou neseadíme milého pána boha ... Proti náboženství máme postupovati jediné tím, že necháme náboženství jednotlivce jediné náboženstvím, že mu však přinášíme vědění.“

O „Volné myšlence“ ovšem „Právo lidu“ bojejtími řádky tvrdí úplnou pravdu. Jak farizejsky však lze o povaze soc. demokracie a jejím poměru k náboženství!

Jest socialistům náboženství věcí soukromou? Dne 17. února r. 1907 při okresní konferenci socialistické v Kladně dle referátu rudé „Svobody“ soudr. Aust zdůrazňoval, že jest třeba vésti boj proti náboženství „bese všech ohledů“. A když soudruh Škála chytrácky doporučoval, aby se při mluvení náboženských ideálů postupovalo způsobem mírným, odpověděl Aust: „Je nutno, aby se pracovalo protiklerikálně a protinábožensky do všech důležitých a do krajností ... Vyrvat se

musí lid ze tmy klerikalismu, vyrvat z oné závislosti, již cítí k vyšším mocnostem.“ A co soudruh Škála? Poznamenal: „To přece nikdo nepopírá, jedná se jen o taktiku, o cestu, jakou se má k tomu dojit.“ — A soudruh Aust ještě tehdy řekl, že má socialismus za úkol zhasnout světla na nebi. A psalo proti tak jasné vyjádření „v socialistickém listě otištěným rudým zásadám něco „Právo lidu“? — Ovšem že hned nato při volebních řečech mluvili socialističtí agitátoři před katolickým voličstvem jako lidé nejvyšší anášeliví, kteří přý náboženské přesvědčení ctí a vzíti je nikomu nemíní. Z toho všeho lehce lze pochopiti komedii, jakou hraje rudá strana.

Rudá „Nová Doba“ napsala 27. března t. r.: „Nevěru budeme šířiti vesele dál.“ Vzpomeňme si, jaké pusté poskledky si tropil rudý tisk netoliko ze světců, ale docela i z Krista samotného! Uvažme, jak přímo běsní proti lidem, kteří do kostela chodí a na protináboženské brožury rudé platiti nechťejí! Vždyť mnohé rudé časopisy do nedávna vyhlížely tak, jako by jejich hlavním cílem bylo ničení ideí náboženských a pomoc dělnictvu pouze prací podruženou. A pak přý pokládá socialistická strana náboženství za věc soukromou! Proč jen socialisté tak horlivě a přátelsky řečnili na sjezdu volnomyšlenkářů, kteří přece nevěru činí — záležitost zcela veřejnou? Zkrátka volní myslitelé pletou se socialistům do bezbožského křesťanství, začali odluzovati rudému štábu ty, kteří si kupovali protináboženské brožury v krámu rudém. A proto najednou pokřik: „Soudruzi, vždyť my jsme v příčině náboženství něčím jiným než volní myslitelé!“ K takovému prohlášení pudí nemilá konkurence. Pokud by byli soudruzi dále přesvědčeni, že „je to jedno“, potud by kase socialistické ubývalo příjmů. Tedy aspoň na oko — jiný program.

Kdo má pravdu? Jak známo, spojuje se soc. demokracie ráda s národ. sociály k boji „kulturnímu“ proti „bydce klerikalismu“ a pro vyšší vzdělanost lidu. A jak ti spojenci sami v kulturní nelehilosti postoupili, o tom zase tyto dva doklady. „Právo lidu“ 5. t. m. píše o straně národ. sociální: „Zítra bude konána po druhé zemská doplňovací volba ... Při této volbě o mandát uchází se národní dělník Choc, jeden z hlavních představitelů strany, která jest stělesněním politické bezzásadnosti, demagogie, nepoctivosti Strana tato špinavostí svou broží otrávit všechny veřejný život v českém národě. Jest to strana zářící věci dělnické, strana stávkokazů, strana, ve které uvě domělý dělník v bojích jak hospodářských tak politických má nejneprůstelnějšího nepřitele ... Osobní útoky, nadávky, lhaní, na cti utržení staly se u nich (u vůdců národ. soc.) pravidelnou zbraní a když i tyto nekalé prostředky zdály se býti jejich nepoctivosti slabými, přímé fyzické násilí povýšeno národními dělníky za hlavní důvod politického zápasu.“ — „České Slovo“ zase týž den píše o „Právu lidu“: „Organ nekontrolovaných sběratelů na raněné a vězněné je radostí celý bez sebe. Až dosud měli malou dušičku, protože vzdor sbírkám na raněné, vzdor výpalnému od pivovarů, vzdor desetitiscovým subvencím obohodu a živnostenské komory, městské rady, české spojitelné a ostatních na dělnickou výstavu (svého času ve prospěch „Práva lidu“ pak věnovaných), vzdor tučné inserci židovsko-německých fabrikantů, vzdor službičkám České spojitelné při známém ranu prokázaným — jedináme jejich denním orgánem vedlo se špatně. Slušnější stoupenci odhazovali jej pro surovost tonu ... Člověk by myslal, že budou atička, (v „Právu lidu“), jakmile se přesvědčí o darebáctví svých pomluv o podpore strany národní sociální ... Nám zdá se, že těmi kapaři stali se během doby soudruzi a volba Vejvarova to znova potvrzuje. Jdete-li kolem mladočeské volební kanceláře, vidíte tam samého sociálního demokrata.“

XII. výroční valná hromada Jednoty českoslov. ředitelů káru, kapelníků, varhaníků a majitelů hudebních škol pořádána bude v úterý, dne 14. července t. r. v Praze, v zasedací síni Umělecké Besedy. Pořad: I. V 9 hodin dopol. poradní schůze výboru. II. Ve 3 hod. dopol. zahájení valné hromady. 1. Formality. 2. Zprávy činovníků: jednatele, pokladníka a referentů sekcí a) ředitelů káru, b) kapelníků, c) majitelů hud. škol, d) učitelů zpěvu a hudby na středních školách a e) odboru kondičního. 3. Revise knih a účtů, po př. správa revisní komise. 4. Změna stanov. 5. Návrhy výboru (se scháze dopolední). 6. Přijímání nových členů. 7. Volby. 8. Stanovení místa valné hromady. 9. Volné návrhy. — Těm, kdo o hudbu církevní se zajímají, vítáno bude, že při jedné výloze sdělati se mohou cyrilského sjezdu, připojeného letos k naší valné hromadě, ve dnech 15, 16. a 17. července. Produkce hudební budou v opatřím chrámu v Emausech, v kollegiálním chrámu na Král. Vyšehradě a v basilice smíchovské. K přednáškám pozvání vynikající pracovníci z Čech i z Moravy. Místnosti Umělecké Besedy jsou v Řetězové ulici (a Ferdinandovy třídy Parníkem).

V. elářský kurs praktický pořádá I. český spolek pro zvelebu včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva ve dnech 15. až 18. července t. r. v místnostech zem. stf. hosp. školy v Chrástě. Pořad: Ve středu dne 15. července od 2 do 4 hodin odpůlne: 1. Zahájení kursu 2. Význam a důležitost včelařství. 3. Problémka a výklad různých soustav dluh a náklad včelařského. Dne 16. července od 9 do 11 hodin dop.: 1. Výklad a rozebrání díla včelího. 2. O vlastnostech různých druhů včel a které z nich u nás ku pěstování nejlepe se hodí. Odpůlne od 2 do 4 hodin: 3. Překládání včel do díla dílečenského. 4. Připojování královy včelám osiřelým 5. Výklad vnitřního zařízení pozorovacího úlu. Dne 17. července od 9 do 11 hodin dopoledne: 1. Zhotovování slaměných desek na úly. 2. Sbíjení rámků na račím stroji. Odpoledne od 2 do 4 hodin: 3. Zhotovování umělých mezistěn na račím stroji 4. Vytáčení medu v medometu a vyvážení vosku v parním tavidle. Dne 18. července od 9 do 11 hodin dopol.: 1. Zuzitkování medu v domácnosti. 2. Udílání vysvědčení účastníkům, kteří se zkoušce ze včelařství podrobí. Vstup do kursu je volný. Účas: bojná jest žádoucí. O ubytování účastníků bude postaráno. Přihlášky účastníků přijímá předsednictvo spolku.

Závažný posudek vynikajícího učenice o kulturní úrovni pokrokového studentstva. Akademická mládež pokroková, aby dokázala vyšší kulturní vyspělost, tuží se jako při posvícenské muzice. Kope a buší do dveří posluchárny, kde se její rozumnější kolegové učí, provozuje krajní násilí na katolických studentech, krvaví svými obušky hlavy — a tak zachraňuje pokrok a „akademickou svobodu“. Kdyby tak řádil čeledín, byl by zavřen ihned do kriminálu a pak by ho hospodář nechtěl přijmouti ani k obstarávání nemé tváře. Pokrokoví rváči však chtějí svůj sprostotou a neurvalostí dokazovati, že se co nejlepe hodí za vůdce — tvoří rozumných, vlastního národa. Bohopusté násilnosti páchali tací mladíci ve Vídni, Inšpruku, St. Hradci. Kulturní t.kovou nakažení byli i studenti v Praze. Proto není věrná divu, že slovatý český učenec dr. Alb. Bráf, který považuje universitu za stánek věd a nikoli za místo k provádění pěstního práva, rozhodl se, že úřadu rektorského nepřijme. Napsal dosavadnímu rektoru dr. Gollovi list, z něhož citujeme:

„Úmysl nepřijmouti úřadu rektorského cho-vám již dle. Utvrdil jsem se v něm zvláště na podzim r. 1905, když naše studentstvo — asi téchže směrů a stran, jejichž přivrženci v nedáv-ných dnech z podnětu vzešlého na cizí universitě nerozpakovali se na obranu domněle ohrožené aka-demické svobody zasílali soudruhy své ku práci ochotné — tehdy samo strojilo hluché vý-stupy na ulici, v posluchárně, tisku i v shromáždě-ních, provolávající hanbu a vyslovující opovržení akademickému učitelu, jenž se vážnou hloubkou a ušlechtilou nepodjatostí přesvědčení svá si tvořil, takto utvořená neohrožené vyznával a díla veliké vědecké hodnoty nám zůstavil ...

I tak stalo se zvykem, akademické hodno-stáři a řídící sbory universitní až takměr pohá-něti na soud studentstva pro rozhodnutí neb čin-nosti jejich, jednotlivé profesory i pro jejich pře-svědčení vědecká, politická a jiná. Potupná osvěd-čení se usnašejí proti těm, kdož nejsou ochotni plouti s časovými proudy různých veřejných mínění a zápal opravě brodí se v podezřívání pohunek ... Neschází našemu akademickému životu svoboda, ale pořádek a duch mužné sebekázně, bez něž všechna akademická svoboda stává se neplodným healem ...

Jsem ve věku, kde názory jsou ustáleny a moje jsou ode dávna ustáleny tak, že se namno-ro rozcházejí s těmi, jež panují u valné části stu-dentstva, aspoň v té části, jež mívá vřeh ve blue-ných jeho hromadách, ba rozcházejí se i s pře-svědčeními jisté části akademického učitelstva. Jsem zejména, byť nyní jen měrou skrovnější, také politicky činným a tím časem zavázán veřejně osvědčiti názory své. Docela jistě bych byl na-prosto nevděčným, protože nepodajným živlem na-proti jakémukoliv „pohánění ku předu“, kteréž na-proti profesorskému studentstvu doporučí nedávno vydané agitáční heslo.

Za těch okolností by v různých příhodách, jež se náhle dostavují, aniž se dají předvídati, vzejtí mohly vítané podněty k obvyklým hluchým výstupům na újmu spořádaných poměrů a klidné práce na universitě.

... Od let panují mezi mnou a ušlím obcí máho posluchačstva, i bývalého a dávno bývalého, ordočné styky, zvláště pokud jde o odbornou práci, poradu a povzbuzení. Z toho úzkého kruhu nebudlám již pro zbytek svého života na univer-sitě vystupiti.“

Věru mužné, statečné to rozhodnutí v době, kdy se klání akademickým námlinám každý, kdo si chce zachovati renomé člověka „pokrokového“ a kdy i mužové rozvášněni mluví před farsářstvem a safatými pěstmi stůlů kultury do sklepa.

De lyrických ohlasůpěvů o českých exulantech měl se stále silněji hlasy drsné pravdy. Pro samý plác nad exulanty, kteří v cizině měli pokoj, zapomínalo se, jak děsné útrapy sbrnuli právě katolický lid v Čechách od častých vpádů vojsk protestantských, mezi nimiž proti vlastní krvi bojovali i čeští bratři. Historie pověděla, jaké nechtuté a prudké sváry panovaly mezi evangelickými vyhnanci za hranicemi, jak se daly mamiť i osvěcené hlavy evangelictva vyhoštěného střetěnými „prorocstvími“ drabíkovými atd. Nyní pak se dovídáme, jak se exulanti dobrovolně a ochotně v cizině poněmčovali. Poslední číslo „Časopisu českého muzea na př. sděluje: „Oba kazatelé berlínští, Liberta a Schulz, dbali pečlivě o němčinu. Liberta zavedl r. 1739 ranou německé kázání v českém kostele, vysvětliv královské pruské kanceláři, že se takto i Čechové mohou naučiti němčině, takže církev česká v budoucnu, kdyby nenalezla českého kazatele, mohla by přijmouti německého. Král Bedřich Vilém odměnil jej za jeho horlivost ročním; kádavkem 120 tolarů. Také Schulz dbal horlivě o to, aby Čechové se naučili němčině; sám je v domě svém jazyku tomu vyučoval. Mimo to povolala si exulantická obec česká již r. 1794 Jiřího Petrmanna z Hlle do Berlína, aby děti vyučoval němčině.“

Cyrillský sjezd pořádá „Obecná Jednota Cyrillská“ s „Diecézní Jednotou Královéhradeckou“ dne 15. a 16. července v Praze. Na sjezdu promluví velice důležité řeči odborníci Jan Ev. Zelinka, D. Orel, B. Kašpar, A. Měšer, Em. Paukner, A. Wunsch a F. Šubrt.

Školský obzor.

Zápis do I., II., III. a IV. třídy českého dívčího gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech, Korunní tř. č. 4. koná se po prázdninách dne 16. a 17. září. Zápis do dvouroční ochotní školy při českém dívčím gymnasiu koná se rovněž dne 16. a 17. září. Veškeré dotazy ochotně zodpoví ředitelství.

Jest ve Francii škola beznáboženská? Nikoli, ta je protináboženská. Z praktických vědomostí tam žák málo pochytí, zato však se lije do jeho hlavy fanatická zátě proti náboženství plným proudem. Sám vládní „Temps“ potvrzuje, jak jsou děti fanatisovány proti duchovenstvu, církvi a jejímu učení. Rozumní rodiče několikrát podali proti takovému řádění protest vládě, ale ta je ignorovala. Mládeži odpouštějí se lehce i hrubší poklesky, ale běda žákům, kteří by se třeba potichu pomodlili, pokřtžovali a podobným způsobem „urazili“ majestátní autoritu rudých učitelů! Veliký počet rodičů brání se stále energičtěji proti takové výchově, leč „svobodomyšlná“ vláda obrací se proti nim. Nedávno podala sněmovně návrh, jímž určí se tresty těm rodičům, kteří by dále „mafili“ osvětovou (!) činnost učitelstva. Ministerstvo chce mocí zlomit organizovaný odpor rodičů. Děti tedy úpí v zajetí štvětců, jímž dovoluje vláda tyranisovati katolictvo, aby ti učitelé navzájem zase ochotněji nesli otroctví jho, jímž je vláda v ohledu materiálním. Ovšem že sednářská knuta za takových okolností brzy se rostřepe a právo, svoboda zvíťazí brzy.

Pravda o požadavku sedmileté návštěvy školní. Zámluku k největším štvancům proti českým katolíkům berou si chytře volní myslitelé z požadavku — dolnorakouských rolníkův. A čeho chtěli dosáti ti rolníci? Vědí, že úlevami dosavadními ubírá se velikému počtu dětí stejné i rok. Němečtí venkované chtěli, aby se na venkově v 7. škol. roce nedávala žádná úleva, zato však aby osmý rok odpadl; jako náhrada za odpadší školní rok mají se spojití s obecnou školou hospodářská škola pokračovací na způsob školy nedělní a školy zimní. Nejedná se tudíž o snížení vzdělání, ale o praktickou úpravu a doplnění kultury mládeže. Sedmiletá návštěva zavedena i v jiných vyspělých státech: ve Vrttembersku, Francii, Norvéžsku a Švédsku i v některých kantonech švýcarských. V samotné Anglii docela platila do nedávna návštěva tříletá.

Stále se hlásá, že se má v nynější demokratické době vyjítí vstříc požadavkům lidovým. Nuže, co chce vlastně lid? V Čechách, kde návštěva školní jest nejpilnější, uživalo r. 1906 z 5420 škol celých 4744 škol úlevy, a sice úplně 491 a a jednotlivě 4263. Mluví tu také pokuty. V roce 1907 zapláceno v našem království za vynechané návštěvy škol na pokutách 49.678 K. Pokuty tyto zaplatila však pouze zámožnější třída. Chudí na si to odseděla a to ve 24.284 případech!! Nevypokupených trestů nadto zůstalo ještě 8879 případů. (Češi zaplatili pokut 37. 953 K, Němci 11.725 K). Buďto tedy ať třídy velikými sumami vydržované jsou naplněny anebo už se zavrou. Jestliže sedí v létě v posledních třídách pouze 5 žáků (někdy jen tři), pak to vybití k vážné úvaze. Mnohý hospodář raději zaplatí pokutu, jen aby mu synek mohl vypomoci v hospodářství.

Tyto svízele se tedy nenapraví štvancemi proti českým katolíkům, kteří osoho návrhu na změnu nedali, ale stříšlivou úvahou o drsné mluvě čalíc; že nynější stav v pořádku není, že křidlo po správě, že musí uznati i největší pokrokář.

Ale panstvo, místo co by dosavadní svízele klidně a věcně vyloučilo, spokojuje se s pohodlným štváním a lhaním, že katolíci chtějí snížit úroveň vzdělanosti. Ztím jest jisto aspoň tolik, že seurování mládeže docela akademické nemají naprosto na svědomí katolíci. Zde snižují úroveň kultury lidé zcela jial.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Prof. M. Morawski I. J.: Větery u jezera Genevského. Vzdělávací knihovny katolické sv. 45., seš. 2. Za 50 hal. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Roč. VII., č. 12. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 7 K. — Přílohou Křesť. školy jest také „Rodinné vychování.“ List pro šíření zásad dobrého vychování. Řídí Josef Šauer z Augenburgu. Vychází jednou za měsíc za roč. předpl. 2 K. Ročník II. čís. 6. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Roč. XV., čís. 7. a 8. Řídí Frt. Vaněček. Vychází měsíčně za roč. předpl. 8 K. — Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řídí V. Müller. Roč. XIII., čís. 7. — 10. Vychází 10krát ročně za 1 K. — Příslušníci. Sebraných spisů B Brodského sv. XI., seš. 141. — 146. po 30 hal. — VI. Pittnerová: Na penzi v zámku. Ludmily, sbírky zábavné četby pro lid, roč. X., č. 3. Předplatné na Ludmila na celý rok 220 K (6 svazků) — Rajska zahrádka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 17., seš. 9. a 10 Roč. předpl. 160 K. — Zábavy večerní. Roč. 29., čís. 3: Otče náš. Dle románu J. Kaiserové vypravuje Veselý. Cena 1 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. J. Sumín: Spása. Román. Sv. II. Moravsko slezské kroniky ročník 19. Předplatné celého ročníku o 6 svazcích 3 K — Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 15., čís. 3. Roční předplatné 7 K. Řídí katech. F. Jirásko v N. Městě n. M.

Nákladem J. Otty v Praze. MUDr. Duch. Panýrek: Lékaři a traviči z říše rostlinné. Seš. 1.—6. po 24 hal. České knihovny zábavy a poučení, kterou vydává Ústřední spolek českých profesorů, seš. 163. až 158 — Dr. O. Polák: Paprsky roentgenovy v lékařství. Lidových rozprav lékařských čís. 80. za 45 hal. V čísle 81. pojednává dr. R. Fibich o zktiveninách páteře zvláště u dětí. Za 50 hal. — Patřičtí Mohykáni. Román Al. Dumasa Přeložil dr. J. Sterzinger. Obrazové knihovny Světového seš. 27.—29., po 30 hal. — Ant. Stašek: Na rozhraní. Román. Seš. 28.—29. po 32 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. K. Tůma: Garibaldi. Knihovny historické a kulturní seš. 26.—29. po 48 hal. — Oldř. Kostecký: Bublínky. Č. 9. Vilímkovy humoristické knihovny sešit 61. za 30 hal. — Dr. K. Maye: Old Surehand. Cestopisný román. Seš. 5. a 6 po 32 hal. — Vilímkův kalendář studentstva českého, morav. a slezského. S přílohou: Latinská slovesa v abecedním pořádku. Na školní rok 1908-9. Roč. IV. Řídí prof. J. Bradáč. Cena 1.20 K. — Vilímkův kalendář Malého čtenáře na rok 1908-09. Roč. 18. Seřadil F. Procházka.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Vychází v 10 čís. do roka za předplatné 680 K. Roč. VI., čís. 6. a 8. Nákladem R. Ruppá v Pelhřimově.

Serafinské květy. Časopis terciářů československých. Řídí P. Jan Rabringer. Roč. VII., čís. 9. Předplácí se na rok s kalendářem „Sv. František“ u administrace v Olomouci 2.40 K.

Causeries francaises. Besedník francouzský, zábavný i poučný. K prospěchu škol i samouků Řídí a vydává Jos. Kubín, prof. v Jičíně. Vychází měsíčně vyjma prázdnin. Roč. VI., č. 7. — 10. Stojí ročně 3 K.

Obzor. Zábavné poučný měsíčník. Řídí VI. Štátný. Ročník 31., seš. 6. Roč. předl. 4 K přijímá nakladatelství benediktinské knihtiskárny v Brně.

Ze zápisů phil. stud. Filipa Kořínka. M. A. Šimáčka sebraných spisů seš. 23.—42. po 32 hal., svazek VII. a VIII. Nákladem grafické společnosti Unie v Praze.

Vědecký socialismus Marxův a budoucí společnost. Napsal dr. Metoděj Kubíček. Otisk z Hlídky 1906—1908. Nákladem vlastním. Za 1.40 K.

Jazyková otázka chebská. Otisk článků z Právnických rozhledů, které sepsali dr. L. Valenta a dr. V. Kasanda, advokáti v Praze. Knihovny „Právnických rozhledů“ čís. 7. Za 50 hal.

Hlasy Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Roč. IV., čís. 3. Redakce a administrace na sv. Hostýně na Moravě. Roční předpl. 1 K.

SS. Eucharistia. Organ spolku kněží klasických se nejv. Svátosti Oltářní. Roč. XIII., čís. 5.—7. Vychází každého měsíce. Z odp. redaktor K. Sojka. Nákladem spolku kněží klasických se nejv. Svátosti Olt. Všecky sálky časopis se týkající přijímá Jan Bloka, em. farář v Olomouci.

Osvěty, listy pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí V. Viška, vydán svazek sedmý

roč. 38. Obsah: Dr. F. Harlas: Naše letošní jubilejní výstava. — F. Oupěka: Svoji k svému. — Dr. J. Úsel: Cesta do Východu Indie a pobyt v Bombaji. — F. Vykoukal: Jan Kvítala. — J. Vrchlický: Dubám Rožmberského rybníka. — J. Božek: Prameny k dějinám seletého lidu v Čechách. J. Holček: Vojna. — J. Zemla: Den 8. listopadu 1620 — Atd. . . . Roční předpl. 1.40 K u administrace na Král. Vinohradech.

Ve službách královny. Věstník mariánských družin českých. Redakce Tovaryšstva Ježíšova v Praze. Roč. I., čís. 2. Předplatné na celý rok 1.50 K.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Surové pokusy v Prostějově při katolické slavnosti. Tentokrát se sdružili rudí s červenobílými v dojemné shodě v práci za „vyšší kulturu.“ Chtěli jubilejní katolicko-národní slavnost hanáckou všemi možnými prostředky pokaziti. Jak se před slavností pracovalo, o tom tento zajímavý dokument 39. čísla „Stráže na Hané“: „Našemu radiálnímu zakročení jest co děkovat, že venkov se z ohromné většiny nesúčastnil, ba i mnohé fary úplně ignorovaly oslavu a bály se jíti do Prostějova, hlavně když doslechli, že bez četníků a vojáků se to neobejde. Prostějov se zachoval dobře... Kd bychom nebyli rázně zakročili, bylo by se rádo ukázalo velice mnoho panů a paniček... Zakřikli jsme v čas... Má tento ctihodný duchovní pastýř (farář Dostál) jen pečlivě ochráně c. k. hejtmanství co děkovati, že byl ochráněn notného výprasku... Nebýt četníků a dragounů, nebyl by se ani P. Kuča ani P. Dostál-Lutinov dostal do akciového pivovaru.“

Zajímavé doznání, jak se přála českým katolíkům svoboda! Již před slavností šířeny byly na odstrašení po venkově zprávy, že potече krev, že budou pod koně házeny pumy, jen aby se báli katolíci do Prostějova přijíti. A také při průvodu v Petráské ulici byly pod koně banderistů vrhány třaskaviny; na náměstí pak policie při výbuchu satkla rudého předáka Geršla, s nímž ihned sepsán protokol. Rozumí se, že ihned několik soudruhů přihlásilo se k svědectví, že Geršl pachatelem není. (Připomíná to anekdotu u cikánovi. Když byl předveden svědek, tvrdil, že viděl cikána krást, nabízel cikán, že přivede deset svědků, kteří ho krásti neviděli.)

Na banderisty pokřikováno: „Vyhovada!“ Od protivníků se všech stran sehnauých voláno proti katolíkům: „Hanba jim!“ Mezi povedenými učedníky křičel tak i profesor reálky Fridrich. Na „protiklerikálním“ táboru křičel dav při zmánce o pořadateli katolické slavnosti: „Oběsit! Hlavu srazit!“ Nár. socialistové patrně už zapomněli, co dostali krvavých ran o své veřejné schůzi v Prostějově od rudých. — Docela žádáno na c. k. okres. hejtmánovi, aby zakázal tu slavnost katolickou, která měla sloužiti oslavě nejen papeže, ale i císaře.

A po všem tom ještě farizeové se horší, že na ochranu katolického průvodu bylo povoláno vojsko a četnictvo. Vždyť dobře vědí, že tak se musilo státi k vůli schladnutí pokrokové „svobodomyšlnosti.“ Brno jest nam důkazem, co všechno sverepí násilníci dovedou, proti katolictvu podniknouti, nezdržuje-li jejich barbarskou ruku ozbrojená moc od krvavých činů.

Nevláčetelní komedianti. Sociální demokrate bouřili celých 14 dní proti vládě. Dr. Adler promluvil v rozpočtové debatě velice radikálně. „Už toho máme dost a teď zahájíme boj na odstranění této nepřátelské vlády.“ Tak to znělo ze všech úst sociálně-demokratických. Ba dokonce soudruzi podali dva pilné návrhy a v řadách stoupenců tajil se dech nad tím, co přijde. Ale když 26. června došlo k hlasování o rozpočtu ve III. čtení, obrátila se vláda na sociální demokraty. A ti, kteří do posledního okamžiku metali blešky proti Korytowskému a Beckovi, hlasovali vesele pro vládu. Sociální demokrate povstali pro pilnost třetího čtení za bouřlivého smichu celé sněmovny a ministrů. C. k. sociální demokrate v herecké póze zahrají si na opozičníky, ale s vládou si rozumějí dobře.

Socialistický reformátor zkažené byrekraie. Radý agitátor J. Veverka z Blovic znásilnil zákyni II. tř. měst. školy v Blovicích, Barboru Kekovou, která z hanby nad zkaženým mládím vrhla se pod vlak. Ona dívka byla žačkou velice pilnou a pořádnou. V poslední době však na ní bylo pozorovati zádušnost, tak že konečně seznáno, co se stalo. Veverka v Blovicích dne 12. května 1907 drsně napadal křesťanského řečníka, tupil klerikály jen což!

Barbarství v Litomyšli. Nutno ještě k předešlé zprávě něco dodat. Radí i červenobílí přímo raňžované se starali, aby byla katolická schůze znemožněna. Místem procházely patroly mladíčků; na místě frekventovaném, na Podělní, obetoupili našeho řečníka P. Vo-

řavku, vyhrožující mu násilím. Naši lidé procházeli musili atředem frouchého davu. Teprve četníci zmirnili poněkud vztek našich protivníků. Mezi přednáškou dostal se zkrvácený, již obrázený místní vůdce mládeže Al. Petrus, který, až značně ztrátou krve oslablý, promluvil několik slov a přečetl výhrůžný dopis, který nedávno poštou dostal. Vyhrožovalo se mu v něm násilím, bude-li v další organizaci naší pokračovati. — Radí v den Božího Těla si uspořádali truceprůvod, vedoucí na něj malé děti. Vedli děti místo do kostela do hospody, když viděli, že truceprůvodem jim není možno slavnost církevní překaziti. — Kde se jedná o potrestání bližního, o záštíplné dráždění, tam vyvinují rudí horlivost až příliš horečnou. Jinak jest tomu, mají-li bližnímu něčím pomoci. Pěkná vyšší kultura!

Mravného hochu

ptijme do učení
na celé za pitění —

Jos. Kieslich,
pozlacovačství v Hradci Král.

Konkurs.

Obeční úřad v Bukovině zadá
ofertním řízením

stavbu

jednotřídní školní budovy.

Oferty zapečetěné a 1 K kolikem opatřené přijímají se včetně do 13. července 1908 do 12. hod. polední; na později došlé oferty zřetel brán nebude.

V plány, rozpočty a podmínky stav. lze nahlédnouti u tamějšího úřadu obecního.

V Bukovině, dne 3. července 1908.

J. Kvasnička,
starosta.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápěmi krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

číněčky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. břimování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poustnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledat. kruhům duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile. Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vlast. znané. Vozky a ozdobky zdarma a franco

Čís. 74.725/08.

VII.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá ofertním řízením na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1908 různé potřeby pro zemské úřední budovy č. p. 6, 7, 8, 11—16, 176, 259, 302 a 518—III v Praze, pak pro zemské ústavy totiž: porodnice a nalezince, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu v Praze, kolonii pražského ústavu pro choromyslné v Bohnicích, ústavu pro choromyslné v Kosmonosích, Dobřanech, Horních Bečkovících a Opatovcích, polepšovnu v Opatovicích n. L., donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky dříví k palení, sukna, plátna a jiných tkanin, výrobků provaznických, potřeb čalounnických a obuvnických, výrobků voskářských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, lůžebního a potřeb lékařských, slámy ložní, pak jiných různých potřeb, konečně potravin, zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližné množství celoroční potřeby každého ústavu zvlášť jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 5. července 1907 č. 73.360 týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokolu výboru zemského království Českého a úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů a byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno jest právo ucházeti se o dodávku pro jistý ústav anebo pro více, po případě pro všechny ústavy, jest mu však spokojiti se také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů k účelu tomu zvlášť vydaných, jež i u ředitelství (správy) každého z dotčených ústavů bezplatně obdržeti lze.

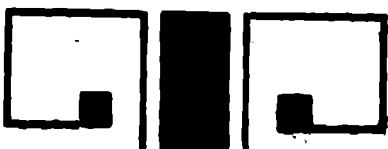
Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze. Oferty pak, řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky, které se navracojí, opatřené, budtež podány:

I. pokud se týče dodávek, jichž vzorky zkouší technologické průmyslové museum obchodní a živnostenské komory jako ukna, plátna a jiných tkanin, výrobků provaznických, potřeb čalounnických a obuvnických, výrobků voskářských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, sody, potřeb lékařských, jakož i různých jiných potřeb (výkazu potřeby pol. 4. až 99.) do 25. července 1908 (12. hod. polední);

II. pokud se týče potravin jako pečiva, masa, mléka, másla, zboží koloniálního, octa, piva, vajec, dále pak jiných potřeb zejména dříví, slámy a hřebenů (výkazu potřeby pol. 1, 2, 3, 100 až 131) do 25. srpna 1908 (12. hod. polední) u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.

V Praze, dne 25. června 1908.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6. metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29. nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásným
vrámy, stílení osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivnímu ohledávce.

Nově otevřená i přístavní: pochvalná, uznání.

Založeno roku 1836.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahranická.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Hlas svého pána.

Nový, toho druhu jediný,
ryso dusky a křesťan závod

s gramofony,
toilet. potřebami,
hračkami a po-
hledními listky

MILKA MALINOVA, Praha-VII., 902,

nároží Bělského (t. a Rudolfovy ul. u výstavy.

Neopomeňte závod tento navštívit.

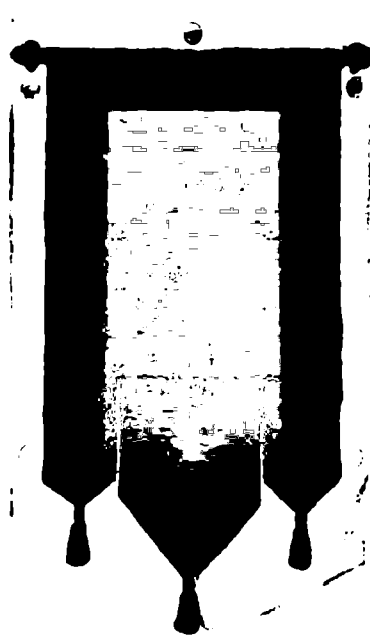
Velký výběr. — Levné, pevné ceny.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda chinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritaského chrámu Páně.

Na ukásku zasílá se vše franco.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
statých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici cca. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hle 1441

Vše doporučení veledůst. duchovenstvu.

Raďte si vyžádati vzorek od výstavní jubilejní novinky!

Čistě vlněná látka, hedvábním prošívaná. Na úplný oblek 12 sl.

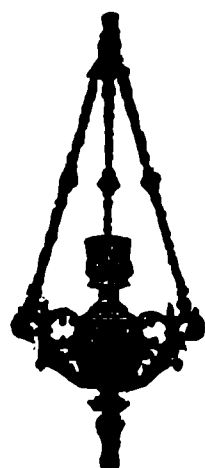
Sukna

Ed.

Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních druhů na obleky a svrchníky zasílá na požádání franko k nahlédnutí.

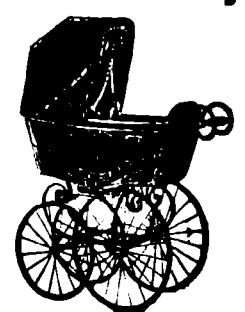
Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený parčí speciálně na kostelní nádobí, dovoluje doporučení svůj hojný zásobný sklad ve vlastní dílně račně pracovaných kostelních nádob a nádobí, jako: monstrance, kalichy, cibor a lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob y a t. d., vše v přehledném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v omezené míře. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednoduššího. Chápujím kostelní díla v placení. Více uznání po ruce. Záměry přesouvám výrobky dle cen. Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější a nejkusnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská

knihhtiskárna
v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistori doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově. Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umělecké suchy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd. bezplatně. Mírné ceny a solidnost závodu dovědčí četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů. Obchod papírový. Velký výběr obrazů, zrcadel a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5% až 5 1/2%.

Záruka K 656.139-57.

Složení listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 28. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejnižší ceně.

Speciální čištění zlatých maleb.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vytřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a pozlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 3., str. 22)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihhtiskárně
v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzly

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
debu více než třicetiletého působení.
Učinie, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na talíře.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Z konsistoře přišel komisař, a rychtář babinský před komisařem musel potvrdit, že všechno jest bídná leť a Tomáška nucen odprostiti. Rychtář však s občerstvením a konsistoře žaloval Tomáška u soudu v Naměstově, který odmítl svědectví farářů, odmítl protokolované výpovědi rychtářovy před komisaři a odsoudil Tomáška na 14 dní do vězení a 100 K pokuty. Tak spravedlnosti dána pouta. A biskup Parvy na domluvu podžupana a služného Tomáška konečně přesadil, aby židomacharoni měli volné pole k svým rejdkám.

Bankrot žida J. Spitzze v Plzni způsobil poprask v obchodních kruzích židovských. A zedivno. Klenotník Spitzz nasekal přes 2 miliony dluhů, kdežto skutečného jmění jeho jest kolem 700 000 K. Ale přes svoje obchodní nadání ocitl se ve slepé uličce, nevěda kudy kam; a proto, aby nemusel před úřady účtovat, náhle zemřel. Obchodoval na velko; na př. byl také nejméně pětkrát na život pojištěn a pojistky dával do zástavy svým méně důvěřivým věřitelům. A aby obchod jeho táhl, byl nositelem důstojnického kříže tureckého osmanského řádu, perských řádů Iva a slunce III. a IV. třídy, perských medailí slunce a Iva, srbského Takova řádu a důstojnického kříže ruského řádu Stanislavova. Soc. demokraté a pokrokaři mají tu čistého bratra; ale ti o něm ani muk. Zde by měli spíše co práť, a ne stále jen u Drosda.

Zase židovský velkokapitál. Před několika dny konala se ve Vídni valná hromada rakouského Lloyd, důležitého činitele v rakouském zámořském dopravnictví, a jež i stát účinně podporuje. Předsedal komerční rada Singer, debaty se účastnili akcionáři Friedman, Stern, Kind a Singer. Do správní rady Lloydů zvolen český pražský žid Leon Bondy, jehož volbu jako Čecha (!) některé listy s jásotem provázely. Generálním ředitelem rakouského Lloydů jest Frankfurter. Jak vidět, nese rakouský Lloyd cejch židovský.

Národ. Šlechtná paní Anna Šedivá, vdova po starostovi českobrodském, v Praze na Malé Straně zemřevší, odkázala dobročinným a národním účelům přes 40 000 K.

Obrovský požár. Bleskem zapáleny byly petrolejové doly u Boryslavi v Haléři. Celé petrolejové dolů podobalo se plamennému moři. Plameny až 200 m vysoko šlehající, strašlivý žár a otravné plyny při tom se tvořící znesnadňovaly omezení požáru. Hořící nafta (petrolej) rozlévala se po okolí, ohrožující blízké vesnice. Vyházením příkopů požár omezen, ale přes to 6 dolů, obsahujících na 1500 cisteren naftových, vyhořelo.

Kuřím městem jest Petaluma v Kalifornii. Čítá přes 6000 obyvatelů, ale všichni, až na několik řemeslníků, zabývají se pěstováním drůbeže. Každý rok se tu vyhlíne na milion kašat a vyveze se do celé Ameriky přes 120 milionů kuřat vajec. Majitel největší drůbežárny má 7000 slepic a vydělá si ročně čistých 24 000 korun. Čistý zisk z jedné slepice páčí se průměrně ročně na 4—5 korun. Bylo ovšem třeba dlouholeté práce a mnoho kapitálu, než obyvatelstvo v Petalumě po různých nezdařených pokusech dopracovalo se k racionálnímu a ovšem i výnosnému chovu drůbeže. Nyní používá se i všech vymožeností vědy. Město Petaluma slyne blahobytem i spotádaností. Cizinci se mu však vyhýbají pro nesnesitelné křákaní slepic a kokrhání kohoutů. Dmáčí obyvatelstvo mu však už navyklo — slyší v něm hudbu svenivých dolarů.

Po čem poznáme řádnou obec. Správu obce a vlastnosti občanstva poznáme na první pohled po zevnějšku vesnice neb města. Kde jsou cesty náležitě srovnány, štěrkovány, příkopy prohloubeny a čisty, stromovím obroubeny; kde lávky a mostky přes potoky a příkopy jsou v náležitém pořádku na každém vhodném a potřebném místě; kde ploty jsou bezvadné a ponejvíce dobře ošetřované ploty živé vronbí zahrady i návrat; kde domky vesměs pěkně obileny, na návsi řádně studné neb vodovody s dobrou pitnou vodou, na domech bleskoavody, škola jak zámeček, kostel nádherný, chorobinec a nemocnice, fara jako klička úhledná, na každé budově tabulka pojišťovací společnosti proti ohni, málo hospod, zato však nákup a prodejní družstvo, mlékárna, skladiště obilí, hasičský sbor dobře vedený, pěkné zahrádky kvitím osázené, plno pestrých květů za okny a na všech stranách slyšeti blabel národních písní: tam je správa obce dobrá, tam bydlí šlechtní lidé, tam sídlí spokojenost, zbožnost a blaženost. Kdo nevěří, ať se přesvědčí.

Jak sklízíme obilí za nepohody. Postavme obilí do panáků v podobě kužele a přikryjme za deště stříškou z rohože slaměné zhotovenou (stačí mnohdy pořádný došek). Jakmile slunce se ukáže, stříšky sejmu a panáky rozestaví tak, aby větřík mohl je profukovat a osušit. Slaměných rohoží v símě si může každý hospodář zhotoviti bez nákladu, kolik potřebuje.

Rada sadovníkům. Nasadí-li strom velmi mnoho ovoce, pak jsou plody malé, neuhledné, méně cenné. Vadu takovou lze snadno odstraniti, když ovoce protrháme. Kde totiž na větvi visí příliš mnoho plodů, tam menší, zakrslější se opatrně otrhají před dobou zrání a ponechají se jenom plody pěkné. Tím ochráníme strom před vyčerpáním, docílíme úhlednějších plodů, dobře pro-

dejných. Kde třeba, nezapomeňme na přiměřenou oporu větvi ovocem obtížených.

Co s padavkami? V každé padavce jest nějaký červ. Sebereme-li je a upotřebíme v domácnosti, zničíme hmyz. Z toho plyne, že je nerozumem neobíratí opadlé ovoce a to tím více, anof s padavek lze vyráběti ocet, ovocné saveniny, anebo alespoň dobytku za krmivo se hodí. Denně tedy z rána a k večeru padavky sbírejme a sušítkujme.

Jak zacházeti s vlhkým obilím. Za vlhké povětrnosti třeba sklizené obilí ihned vymláti, neboť zplesniví a stuchne, zůstane-li ve stohu. Zrno takové pak není prodejné a za osivo také se nedoporučuje. Zrni vymláčené rozhodí se na sýpce hodně na široko a pak denně se prohazuje. Neškodí, přimíchá-li se prachu z dřevěného uhlí, kterýž za 2—3 neděle mlýnkem se vyfouká. Také nebašené vápno širavé, v koších na sýpce rozestavené, podporuje sušení vlhkého obilí. Na metrickou krychli prostoru se tu počítá 1 kg vápna. Vápno rozpadne se v prach, jež dá se pak do kompostu. Za pěkné pohody sýpka co nejvíce se větrá.

Máme při bouři topit? Mnozí domnívají se, že za bouře není radno topiti. Pozorováním však zjištěno, že kouř do výše vystupující tvoří bezpečný vybiřek pro napjetí elektřiny vzdušné a statistika tento názor potvrzuje. Kdežto z tisíce kostelů bleskem poškozeno 6:3, komíny továrni jenom 0:3 byly zasaženy. Z toho plyne, že topení za bouře není tak nebezpečným, jak se domníáme, naopak dým z komínů vystupující může budovu před bleskem ochrániti, zmírňujíc napjetí ku sjetí blesku potřebné.

Upozornění v příčině stěhování do Ameriky. Dle sdělení c. k. ministeria vnitra jsou podmínky k vystěhování do brasílských států Paraná a Rio Grande de Sul jako dříve velmi nepřiznivý a evropští dělníci průmysloví a řemeslníci, právě tak jako zemědělní dělníci nemají výhodky, že tam najdou živobytí, zvláště proto, že ceny všech denních potřeb jsou nepoměrně vysoké (o 50%, až 500%, vyšší než v Evropě). V státech Goyaz a Matto Grosso činí nedostatek všech výhodných a laciných komunikačních cest, jakož i vládnoucí tam nejistota osoby a majetku zemi pro usídlení vystěhovalců nespůsobilou. Pokud jde o stát Rio de Janeiro, jest čtvrtina jeho země nízká položena a periodickým povodním na pospas vydána, která pro bahenní zimnici zde vládnoucí a jiné nakažlivé nemoci neškodí se pro evropské vystěhovalce.

Technologické průmyslové museum (ústav pro zvelebování živnosti) obchodní a živnostenské komory v Praze pořádáti bude v době od 10. srpna do 12. září mistrovský kurs knihařský a následujícím programem: odborné kreslení; výklady o slozích a dekoracích technikách; praktické práce knihařské, z nichž uvádíme: hotovení různých vazeb papírových, plátěných a kožených, zlacení hřebů a desek knižních, mozaikové práce, zlacení a ciselování otisků, barvení a moření kůže, mramorování otisků, hotovení škrabových papírů. Hlavní zřetel věnován bude exaktu, technice i umělecky správně provedené vazbě knihy. Školné obnáší 80 korun, nemajetní jsou zpravidla od placení školného osvobozeni. Do kursu mohou býti přijati mistři a pomocníci ve stáří od 22—45 roků. Ohledně stipendií odkazují se nemajetní uchazeči na příslušné obchodní a živnost. komory, okresní výbory a městské rady, jež jednak stipendia byla zřídila, jednak jsou ochotna od případu k případu podpory uděleti. V té příčině ochotno jest museum podati bližší vysvětlení. Přihlášky ke kursu dějí se listy přihlašenými, které vydává technologické museum k ústní neb písemné žádosti. Žádosti za osvobození od školného a přihlášky do kursu přijímá technologické průmyslové museum v Praze (Purkyňova ul. č. 6.) do 30. července.

(Zasláno.)

Pozvání

k řádné valné schůzi

ústředního svazu katol. spolků diecése královéhradecké v neděli 19. července 1908 o 9. hod. dop. v sále Adalbertina.

Pořad:

- I. Zahájení schůze.
- II. Zprávy funkcionářů.
- III. Volby nového výboru.
- IV. Volné návrhy.

Za ústřední svaz diecése v Hradci Králové, 10. července 1908

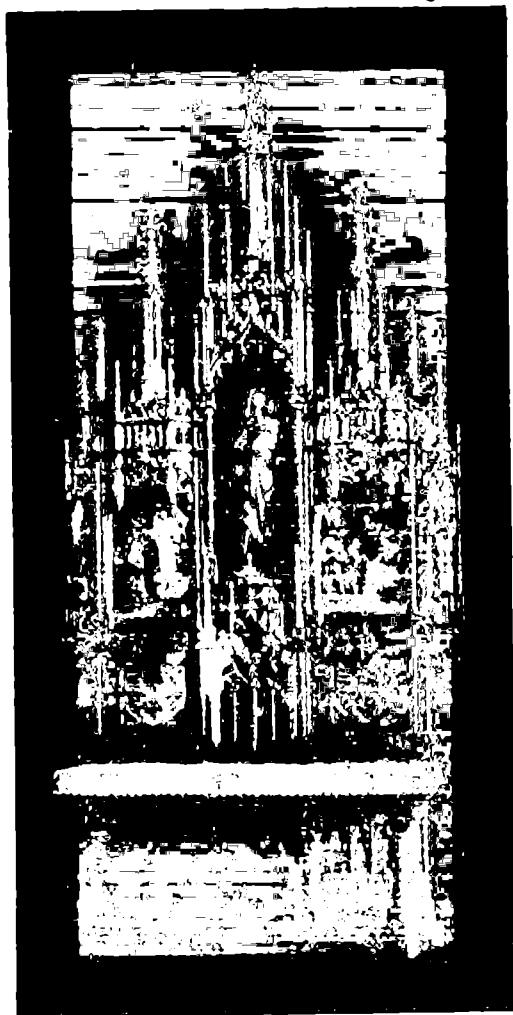
Dr. Fr. Royl,
předseda.

Fr. Jukl,
jednatel.

Poznámka. Žádáme enaše všechny sdružené jednoty, aby během měsíce července uspořádaly poradní schůze na příčinou účasti na katolickém sjezdě v Praze a najděle do konce července zaslaly vyplněný dotazník o účasti přímého přípravného komitétu v Praze. Zejména účast při manifestačním průvodu Prahou je žádoucí. Doufáme, že uvědomíme naše šiky katolické společnosti české veřejnost ve shledání uspořádání v Praze. Zdr. Báb!

(Zasláno.)

Komu s f. t. pánu účastník pastorační komise v Kuksu omylem zaměněn byl bílý doštek na černý, nechtě laskavě obrátí se na děkanství úřad v Holohlavech.

V pavilonu pro zařízení bytů na Jubilejní výstavě v Praze, vedle výstavil kaple vystavuje firma

František Jirouš v Slatinanech
gothický oltář dubový,

kteří jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit.

Mešní vína.

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravá přírodní vína k obětem má sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst. farní úřady v Čechách.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbyvatí se bude

— v sobotu dne 25. července 1908 —

od 9. hod. ranní

do 12. hod. pol. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů atd., které

do konce května 1908 propadly.

Všakeré do dražby propadlé zástavy lze nejdele do čtvrtka před dražbou buďto sprodati aneb vyplatiti. Po čtrnácti dni před dražbou účtuje se dražební poplatek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy neprodaly, odbyvá se dražba nová v sobotu 1. srpna 1908.

Za správného odboru

obecní zastavárny Královéhradecké

HROMOSVODY

systém prof. Zengra

s víceletou zárukou zařizuje a zkouší

Zařizování elektr. světla, telefonů a telegrafů. — Dynamo. — Motory. — Veškeré elektr. potřeby na skladě.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové.

Jiráskova třída 254.

Jiráskova třída 254.

Všem rodičům,

kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí, vřele doporučujeme

Pensionát
císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové.

(Blíže viz v části textové.)

Právě vyšlo!

Vendelín Honzík:

Na bojišti Královéhradeckém.

Básně.

Cena 80 h, poštou 85 h.

Ve prospěch chudých studujících a. k. středních škol v Hradci Králové.

Na skladě
u Východočeského knihkupectví
B. E. TOLMANA
- v Hradci Králové. -

Jediný závod tohoto druhu na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist
v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a sklad veškerých druhů bandáží, jako: kýlní pásy pro dospělé i pro děti, břišní pásy pro dámy, pupční pásy, suspensoria, puc-čochy a obínadla pro křečové žíly, šnůrvačky a přimidla pro skřivené páteře.

Správy se vyřizují rychle a levně.

Poštou zasílá se nenápadně, stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán zlatou medailí.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, navštěvující ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ke správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola vykonávala účelu svého, musí míti v zásadě povahu internátu, kde vykonávají se vedle theoretického učení veškeré práce v domácnosti a hospodářství obvyklé.

Theoretická osnovu učebná obsahuje: mravovuku, jazyk český, počty, nauku o vychování, chov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis a přírodopis, země- a dějepis, zdravotnědnu, apév. Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, uklízení, praní a žehlení, ženské ruční práce atd.

Nový, 22. školní rok počne dne 10. září 1908.

Přihlášky chovanců přijímají se stále. Za celé zaplacení platí se měsíčně 36 K, školného 60 K za rok.

Veškeré bližší vysvětlení ochotně zašle ředitelství školy.

Betty Kozáková,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 0% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem června K 17,839.120-00.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. července 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Utrpení českého rolnictva.

I.

Osobní přítel Husův, správce husitské církve mistr Rokycana, napsal po válce husitské, kdy šlechta kališná provedla „reformaci“ zkonfiskováním duchovenských statků, o zpupnosti a hrabivosti rytířstva a pánů: „Těžká břemena skládající, roboty zamyšlují, pomoci rozličné, vozby dání k stavění: a vše svežte, chlapi! Pán jest přikázal! Dajte po úroku, dajte z robův! A toť jsou zamyšlili, tak elýšeti na ně, aby z každého robu sedlák z krávy groš dal... Opět: dajte králi berni, po polu (polovici) úročí a pánu po celém. A zlí páni, nevěrní! A běda bude duši, nastojte! Nébrž kdo tuto pýchu těmto pánům musí zjednat! I sedláci! Kdo kolby, tanec, freje, kdo kvasy jich a hodování, kdo na to nakládá? Sedláci, nebožátka, vše musí nésti. On nebožátko pojí chleba suchého a napí se vody a pánu daj, ať hoduje! I aby toho Bůh nechal bez pomsty? Aha, nikoli!“

Podobně psal vrstevník Rokycanův Chelčický, jenž se hnusil kšeft, jaký šlechta husitská pod záminkou reformace provedla. Prostomyslným, upřímně zbužným stoupencům Chelčického zprotivila se praktická reformace husitská do té míry, že houfů po válce husitské tvořili oddělené náboženské společnosti, dávše tak vznik jednotě českobratrské. Chelčický hřiměl do svědomí „reformovaného“ panstva: „Aniž odpuštěno bude pánům a vladařům nehodným, ježto sedláky své tepouce hanějí, chlapy, výry, psy je nasťvajíce, u vězení sázejí, aby vždy jim bezedná hrdla plnili... Nesluší na vás (páni) lidi chudé své dráti a bezpráví jim činiti robotami, pomůckami přimyšlenými a jinými břemeny jich tisknouti.“

Co se to tedy jen dělo se stavem rolnickým v „svobodomyšlné“ a „reformované“ době husitské? Věru málokterý trest by byl případnější pro moderní velebitel: doby husitské, jako dání jim okusit aspoň desátý díl té „svobody“, pod jakou úpěl tehdy český rolník. Pěkná svobodomyšlná doba, v níž dány na ruce českých rolníků, kteří přece tvořili jádro národa, pouta otroctva.

A hledíme-li k povaze hnutí husitského, k pohnutkám přechodných zistných chamtivců, kteří pod lákavým heslem reformace pro sebe přímo nestydatě hrabali a jiné ujařmovali, nemáme se konečnému výsledku náboženského a sociálního převratu pranic diviti.

V době předhusitské byl český sedlák mužem svobodným, hmotně jeho postavení bylo lepší než za času nynějšího, kdy pozemková daň a hypotekární předložení tolik stav rolnický tíží. Kmetové (čestí sedláci) byli od nejstarších dob svobodní. Jejich majetek byl svobodný a dědičný. Pouze vojenští zajatci (kteří se mohli ostatně vykoupiti) anebo provinilci byli stíženi odnětím svobody. Později příčiněním sv. Vojtěcha, sv. Václava a pozdějších českých panovníků stala se ještě náprava a to tak, že nesvobodnými stávali nadále toliko potrestaní provinilci anebo ti, kteří se vzdali své svobody dobrovolně, vstupivše za jistou náhradu k někomu v poměr služebný.

Když se vyvinul v Čechách tak jako v sousedních státech stav šlechtický, tu rolníci mimo platy a práce, jimiž byli povinni knížeti a zemi, začali odváděti jisté dávky přírodní a práce vykonávati i šlechtickým pánům statku, na němž měli svůj majetek; zato požívali sedláci ochrany šlechtické proti škůdcům. Když nastalo v Čechách právo zakupní, tu sedláci usazení právem tím nebyli již dědičnými nájemci pozemků, ale majiteli zakupními; koupili od pánů za jistý plat čili „úrok“ pozemky, jež mohli zase prodávati. Účastníci práva zakupního byli zbaveni všech povinností a břemen státních i zemských roboty. Zato však povinnosti byli svým pánům pololetně „úrodit“, t. j. dávati jistý počet buď hotových peněz, anebo také obilí, alepic, vajec, másla atp. Dávány pánům přiležitostně mimo obvyklé dávky různé

„pocty“, které již byly značnějším břemenem. Ještě horší bylo, že pánům propůjčeny na manuských statech patrimoniální (vrchnostenské) soudy nad rolníky. Přes to ovšem sedláci nevolníky nebyli, poněvadž jejich poměr k šlechtě zakládal se na svobodné vzájemné úmluvě. Sami sedláci chápali se všemi deseti práva zakupního, jímž unikali z područí královských úřadů a které jim zabezpečovalo pro přítomnost aspoň značný zisk. Leč sociálním rozvojem toho druhu stoupala zvolna moc šlechty, která brzy chtěla zkoušeti právo silnějšího nad slabším. Šlechta počala si vlastněti větší práva nad rolnictvem; za rozhraných časů před vládou Karla IV. šlechtické útlaky se množily. Leč Otec vlasti dovedl na dlouhou dobu šlechtické panovačné choutky zkrotiti. Zlomiti moc šlechty naráz bylo tehdy holou nemožností. Moc monarchova byla proti dobám nynějším vůči šlechtě velice skrovná. Šlechta před Karlovou dobou chtěla viděti v panovníkovi jen prvního šlechtice mezi sobě rovnými; chtěla-li centrální vláda zajistiti si spolupůsobení šlechty, musila často hráti úlohu prosebníka, různé služby šlechtě za její služby konati atd. Na př. Jan Lucemburský ocitl se v plné finanční závislosti na šlechtě, již dovoloval největší přehmaty za to, že mu půjčovala na jeho dobrodružství peníze.

Karel nastoupil trůn v době nejvyšší kritické a přece se mu podařilo panský pých na úzdě držeti. Zlepšiv své finance a vyplativ zastavené královské statky, stal se samostatnějším. Šlechta snažila se obmeziti svobodu volného stěhování stavu rolnického, leč Karel zabezpečil rolníkům právo vyprodati se a na jiné místo se přestěhovati, třeba že právem zakupním sedlák byl více závislý na bohatém šlechtici než na králi. Hrdelní pravomoc snažil se Karel vyhraditi pro sebe. Při obvyklém udělení práv a svobod šlechticům vymíňoval si Karel, že poddaní mohou se odvolati od rozsudku soudu vrchnostenského k soudu královskému. R. 1355 také zakročením Karla IV. byl na sněmu vydán zákon, kterým bylo utvrzeno právo poddaných, pohaněti pány a vladky na zemský soud. Šlechta lekala se rostoucí moci královské a proto poslouchala, když byla pohaněna k soudu královskému, jenž dle možnosti sám panovník předsedal. Karel docela zasídlal k zvláštnímu soudu veřejně ve vrátech svého paláce na hradě Pražském, kam se k němu utíkali uboháci, kteří těžko jinde spravedlivého zastání nalezli. Dělal vše, co za daných poměrů činiti pro spravedlnost mohl. Udržoval se vzácnou prozíravostí sociální rovnováhu, zvelebil vlastním důvtipem znamenitě zemědělství. A tak v jeho věku dařilo se stavu rolnickému dobře. Sedlák měl svoje povinnosti, ale i značná práva. Selských hromad lekali se šlechtici úzkostlivě. Povinnosti rolníků nebyly veliké; v době, kdy vůbec nebylo stálého vojska, kdy Karel mnoho bojů odvrátil obratnou svojí diplomacií, nemusil býti rolník vysáván militarismem, jak se nyní děje. Zámožnost rolnického stavu rychlým krokem stoupala.

Tehdy ovšem obrovský díl pozemků českých náležel i duchovenstvu. Na statech duchovenských přijal též rolník právem zakupním povinnosti ke kněžské vrchnosti. Z historických pramenů vysvítá však, že zde rolníkům dařilo se lépe než pod mocí pánů světských, že sedláci rádi přebíhali ze statků šlechty na panství duchovenská. Kněžstvo hájilo své rolníky před zpupností světských velmožů a proto uvalovalo na sebe velikou nenávisť šlechty, která chtěla opanovati všecko.

Co nastane, až bude porušena jakž takž udržovaná rovnováha sociální za Václava IV? Co učiní pánové ti, kteří docela vlastního krále dvakrát drželi v zajetí, s českým rolnictvem, až jejich moc konfiskací jmění duchovenského značně vzroste? O tom měl uvažovati Hus, když dával na jevo touhu, aby jmění duchovenské bylo sebráno a aby kázně církevní ujali se velmoži. Kdo viděl v příčině sociálního vývoje aspoň dva kroky před sebe, mohl snadno

uhodnouti, co se stane, až statky duchovenstva se rozeberou. Kdo měl mnoho pozemků, měl v Čechách i velikou sociální a politickou moc. Duchovenstvo při své bohatosti představovalo znamenitou sociální a politickou protiváhu vůči zpupné šlechtě. Co se stane po převratu, až z kněžstva učinění budou žebráci? Kdo statky duchovenské uchvátí? Budou to opravdu jenom lidé chudí? A kdo se zastane pak rolníků, jestliže statky shrábne výhradně šlechta a tím svoji moc zvelebí? Prospěje v ohledu sociálním převrat či lépe klidný vývoj? Místo lesklých a prázdných hesel mělo se pilně přemýšletí tímto směrem. (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Pronájem historické památky. Pravé rozhořčení zmocnil se člověka, jenž poměry na Staroměstské radnici sleduje, velice často nad usnášením, která od působnosti proslavené rady v městě Kocourkově nemnoho se liší, ba mnohdy je i předstihují. Ku podobným náleží též úžas veřejnosti vzbuzující usnesení městské rady pražské, aby lonského roku obnovou dokončený kostel sv. Martina ve zdi pronajat byl anglikánské církvi v Praze k účelům bohoslužebným. Takového překvapení jistě nikdo neočekával, tím pak méně všichni, jímž starobylé památky pražské nejsou nijakou věščí, se kterou by Staroměstská radnice mohla obchodovati. Když s velkým rámcem hlasanou myšlenku husitského musea uskutečniti nelze pro nedostatek památek, není přece snad počítati, aby kostel byl okamžitě pronajmán anglikánské církvi, která se pak z něho do dohledných dob vůbec ani nevystáhuje. Kostel sv. Martina ve zdi na Starém Městě pražském, do něhož jest nyní z Ferdinandovy třídy uvolněn vstup, byl původně katolickým. Za zmatků husitských zmocnili se ho husité a podávali v něm pod obojí způsobilou. Později stal se chrám opět katolickým a byl zrušen císařem Josefem II. Chrám byl nyní obnoven, museum husitské uskutečniti nelze — což nemohl by býti opětně zužitkovan k účelům katolických bohoslužeb?

Obyvatelstva pražského ohromnou početností přibývá, v místech, kde chrám stojí, vznikly řady hustě oclidněných domů a nic nestaví se v cestu uskutečnění této myšlenky, která by u všech, kdož česky v Praze cítí, došla zajisté nadšeného souhlasu. V době celého minulého půlstoletí obnovila rada městská příliš málo chrámů, v nichž by se konaly služby Boží. Tahanice s chrámem sv. Václava na Zderaze jsou skutečně tak nekonečné, že v době dohledné nelze mysliti na uskutečnění bohoslužeb v něm. Přimlouváme se vřele za obnovu katolického kdysi kostela sv. Martina ve zdi, najdou se zajisté četní dobrodinci, kteří k účelu tak velkého významu přispějí a tím získají si zásluh velikých, Praze pak nového chrámu.

To, co by vynášel nájem chrámu sv. Martina ve zdi, obyvatelstvo pražské jistě rádo oželí.

* * *

Fond Velké Prahy. Ještě nešli sbor obecních starších schválil připojení obce Střešovic, Bráníka a jiných předměstských obcí ku Praze, upozornili jsme, že smutné výsledky připojovací akce jistě jednou se dostaví a těžce postihnou obyvatelstvo pražské, ježto nemůže přece z připojování bezvýznamných obcí, jako jsou na příklad Střešovice, Praze vszejíti naprosto žádný prospěch. Předpokládá se plnou měrou se vyplnily. Je to zásluhou radikálního kompromisu, obec pražskou neobyčejně poškozuje, že v poslední schůzi obecního zastupitelstva pražského z čista jasna objevil se na programu návrh, aby Praha střídila fond, z něhož byly by hrazeny výdaje a náklady, povstávající z připojování předměstí ku Praze. Návrh velkým právem vyvolal u obecního, loží a galerií zasedací síně plátno, veliké překvapení, ba zděšení.

V době, kdy obec pražská tone v dluzích, kdy nejsou opatřeny prostředky k dokončení asanace, kdy Praha k malé své slávě postrádá mimo jiné i vody pitné, zřizovati desetimilionový fond, jest prostě, nejmírněji řečeno, věci nad míru povážlivou. Tedy nová břemena, nové dluzy a potíže finanční má přinést Praze připojování předměstských vesnic? Tohoto překvapení zajisté nikdo neočekával, tím méně pak poplatnictvo pražské, daněmi a dárkami postižené.

A k čemu, ptejme se, bude potřeba tak ohromného kapitálu, k čemu třeba učiniti tak nemírny nový d'uh, a obec pražskou ke sto-milionovým dluhům dále ještě zatěžati? Dle vyjádření starosty dra K. Groše, jenž ve schůzi byl nucen ujeti se slova, má nový fond, jemuž dáno již v denním tisku pražském i jméno „Fond Velké Prahy“, sloužiti k tomu, aby z něho byly hrazeny nejen různé potřeby připojovaných předměstí, jako kanalisace, dlažby, komunikace, nýbrž i koupě pozemků, dílem v rukou jednotlivců, dílem v majetku připojovaných obcí jsoucích, k účelům Velké Prahy. Zdá se nám, že se vždycky, když jde o velké finanční podniky pražské, panstvo na Staroměstské radnici dopouští chyby, a také v tomto případě jde se s bubnem na vrabce. Což není ani prozíravějším mužům na Staroměstské radnici jasno, že podobná taktika, s jakou uvádí se ohromný fond do veřejnosti, jest vyvrcholením nepraktičnosti, nepolitiky a omdlného přímého přehmatu? Jest přece samozřejmo, že jakmile bylo vysloveno z úst Starostových slovo koupě pozemků v obcích předměstských, že pozemky tyto okamžitě stoupily v ceně nad veškerou očekávání, ba slušnost. Což obci pražské podařilo se získati kdy nějakého většího komplexu s úspěchem? Nikterak! Vzpomeňme jenom, s jak neobyčejnou chytrostí byla zakoupena restaurace s občanskou plavárnou mezi Akademií hraběte Straky a novým mostem Svatoopluka Čecha. Napřed byl sbudován most a teprve potom se kupovaly pozemky na levém olivavském břehu — za dvojnásobnou cenu! Pozemků bylo třeba, proto se zakoupily — jak obyčejně bývá — na dluh.

Všem, kdož s obcí pražskou dobře smýšlejí a na radnici zasedají, proto otevřeně a přímo prohlašujeme: Fond Velké Prahy hned v začátcích jest pochybením. Obtíž obecní finance, rozmnoží dluzy a na nekonečnou řadu let bude břemenem obyvatelstvu pražskému. Když připojování předměstí má důsledky tak neblahé, pak necht' děje se s větší opatrností, s větší prozíravostí, s odkladem, až bude možno prováděti je k oboustrannému prospěchu jak Prahy tak obcí připojovaných. Do té doby necht' se vyčká, otázky tyto podrobně studují a až budou sevrubně uváženy, že věci povedou k oboustrannému prospěchu, pak necht' se teprve stane tak závažné usnesení, za něž zodpovědnost nemůže přece před obyvatelstvem pražským, ba před celou českou veřejností převzítí ledakdos.

Třeba ovšem doložiti, že když se přichází do sboru obecních starších s návrhem takového dosahu, nutno, aby byl aspoň ve stručných rysech nastíněn i program, jak fond podobný spravovati, kdo správou jeho bude pověřen a kdo za ni bude odpovídati.

Dopis z Ameriky.

Boj kapitálu s prací. Příčiny stěhování z Ameriky. Poslední mne došlo číslo Obnovy oznamuje, že „Amerika už neláká — že totiž téměř dvakrát tolik lidí Ameriku opouští proti těm, kteří sem přijíždějí“. Na posouzení tohoto zjevu nutno znáti poměry. Předně je tu sama vláda, která, chtěíc ohromné číselo přistěhovalectví omeziti, klade mu v cestu různé překážky. Proti přistěhovalectvu bojují též zdejší velmi mocné „Trade Unions“, dělnické koalice, jimž ovšem dělníci přistěhovali jsou nemilou konkurencí. Přes to však statisíce hrnuly se sem ze zámoří. Leč v dobách posledních se poněkud situace obrátila. Jindy parníky do přístavů amerických plující vylodily tu ohromné spousty lidstva, naspěť vracející se poloprázdno, nyní poloprázdno přijíždějí a přeplněné Ameriku opouštějí. Co toho příčinou?

Letošní volby jako každé zdejší volby jsou bojem práce proti kapitálu. A letos zdá se, že kapitál do tohoto boje vypravuje všechny svoje rezervy. To bude boj na život a na smrt. Zdá se, že nikdy nebyl kapitál tak rozhodnut znemožnit zvolení stran stojících na straně dělnictva, jako letos. Co jiného byla ta uměle nástrojená a ve vhodný čas přivolaná krize finanční, než seelabiti dělnictvo a ukázati politice, jak silným činitelem v blahu země je — kapitál. Říká se zde, že kapitál může přivoditi krizi, kdy se mu zdá za dobré, a že to pravdou, viděti z toho, že při každých volbách (presidenta a vlády) je zle v zemi, nedostává se práce, dělníci jsou poníženi v celých zástapech; veškeren obchod a průmysl v zemi se zastavuje. Proč dostavuje se taková

krize vždy v periodách, právě před volbami, proč na př. letos po tak nebyvalé prosperitě země uhořela krize tak náhle? Kdyby to bývalo krize přirozená, jež by nastala následkem špatných hospodářských poměrů, nebylo by v tom nic záhadného. Ale uhořeli-li jako na objednanou po úrodném létě, po době, kdy ceny stoupají na měřítko prosperitní, kdy na objednávky musí se čekat po týdny, než pro nával zakázek možno je vyříditi, tu je před námi něco, co se nám musí zdáti záhadným.

Tyto finanční paniky opakovaly se však již častokrát, takže lidé jich vždy před každou volbou již očekávají. Velcí finančníci byli si tím i letos jisti, že krize nadejde a — nemýlili se.

Ovšem náš farmář, ač následky taktéž těžce nese, přec není daleko tak jí poškozen, jako dělník, který žije, abych se tak vyjádřil, ode dne ke dni, spolehaje na svůj pravidelný výdělek. Několikaměsíční nezaměstnanost jej dovede zničit, zvláště v amerických centrech průmyslových, kde potřeby životní jsou dosti drahé. Mezi těmi zástupy vracejících se z Ameriky jistě jest, snad bez výjimky, neviděti ani jednoho zemědělce. Ať dělníka nebo hospodáře.

A proč tedy v době této, kdy touží se do nedostatku zemědělských sil pracovních, nevěnují se nezaměstnaní oboru tomuto? — Totéž jako v Čechách. Mzda dělníka zemědělského jest v Americe 200—300 doll. ročně. Dělník zaměstnaný v průmyslovém závodě dostává nejméně 2 doll. až 5 doll. denně. Tudíž asi tentýž poměr jako v Čechách. A také tytéž následky. A ač práce v průmyslových všech odvětvích snad těžší než na farmě (ač na amerických farmách pracuje se v pilných dobách „parou“), přec továrnímu dělníkovi na farmě nikdy „nevoni“. Zase jako v Čechách.

Byl bych pokládal za zbytečno o věci té se tak široce rozepisovati, kdyby redakce Obnovy mne svou poznámkou na konci mého dopisu ve 22. čísle nebyla nepřímou vyzvala (t. j. proč, když blahobytu lze se domoci americkému farmáři, lid tak houfně do staré vlasti se vrací).

* * *

Jak se v Americe upravuje domácnost. V posledním čísle „Šťastného domova“ četl jsem zmínku o „americkém skládacím nábytku“ a pod dojmem článku toho pokračuji —

Vzpomínám, jak kdysi ve Vídni obdivoval jsem se v jakési slévárně meidlingské dosti velikému kostelu zcela ze železa sestrojenému, jež, na zkoušku sestavený, dělníci právě rozebírali a připravovali k odeslání kamsi pryč do Orientu.

Vzpomínám, jak tehdy byl jsem udiven. Dnes už se tomu nedivím pranic.

V Americe téměř všechno, co vůbec možno, hotoví se v továrnách tím způsobem, aby každý neoborník sám doma si předmět ten mohl k své potřebě upravit. Ne nadarmo říká se, že Amerika je rozkládací a skládací, a předmět, kterého snad se tu nejvíce potřebuje, je „šroub“. Ani jinak není možno; je to nutný následek zdejších poměrů. Zde není řemeslníků jako v Evropě. Zvláště ne na venkově. Nelze, když potřebujete nábytek, stroj, šaty, vůz, kamna atd., zavolati si řemeslníka a jemu vysvětliti, co si přejete, a dáti mu vše na starost; zde není vůbec zakázkových krejčí, ani pro dámy (!), není strojníků, není truhlářů, není hodinářů, vše obstarávají továrny nebo tak zvané „mail order house“, které zasypávají vás svými nabídkami. Vy jen vyplníte podrobně objednací blankety a dle toho zašlou vám potřebný předmět s přiloženým přesným návodem, dle něhož každý si vše „dá dohromady“ sám. Příčinou tohoto zasilacího způsobu jest také trochu zdejší zasilací sazba železniční. Poplatky vyměřují se nejen dle váhy, ale i dle toho, jakou opatrnost od zřízení železničních ten neb onen předmět vyžaduje a jak mnoho místa ve voze proň nutno. Na př. nejlaciněji lze zaslati těžké masivní předměty ze železa, naproti tomu úplně sestavená skříně na šaty jde dle sazby 4krát vyšší, než na př. železný roury. Tatáž ale skříně na šaty, zašle-li se rozložená, jde dle sazby více než o 100% nižší. K tomu přimyslete si ty ohromné mnohdy vzdálenosti, jež mnohé zásilce jest vykonati, a pak tu „rozkládací“ Ameriku pochopíte. Zde totiž stavi se továrny přímo „u pramene“. Kde jsou veliké lesy, místo aby dříví káceli a do přislíbených továren posílali, zřídí továrny přímo na místě a odtud posílá se věc již hotová. Na základě toho jsou pro různé tovární výrobky různá střediska, z nichž celá Amerika je zásobována. Veškeren téměř nábytek pro celou Ameriku vyrábí se v Michiganu; Otticgo je známo jako zásobárna americké masem, uzeným zbožím, oděvem. New York dodává doutníky, Washington, Minnesota dříví a materiál stavební, Ohio železné produkty atd.

Jak k smíchu je obrázek „Šťastného Domova“. Ubohý hospodynka stojí tam nad kapou dříví, z které má si složití důležitě křeslo. Jak

by teprve směšně musel vypadati n. př. obrázek můj, když mi z dráhy přivezli 4 řury rour, železa a s toho oběhl jsem si sám (ve své už americké domýšlivosti na vzdor bláznivé to-árny, která za práci svou žádala pro jednoho člověka 75 centů platu za hodinu) sestaviti, do sdi a stěn svého domu vpraviti a v činnost uvéstí (!) důležitá topení horkou vodou o vysokém napětí, pro dům o 11 místnostech — — —

Nejsem sice prach-nešika, ale prach bych byl nikdy nevynalezl, rozhodně ne, a teď s té spousty železa dáti dohromady tak složitý systém vytápění! Škoda, že nedal jsem se fotografovat, jak smutně, ba hloupě jsem se na to díval. Farmáři se mi už pomalu začínali smát. Nu a vidíte, za 14 dní jsem si mohl už nechat gratulovati k velkému vítězství nad tou naší „skládací a rozkládací“ Amerikou.

Ovšem že továrna sestaví vše tak, že přesně vše k sobě se hodí, vše „na vous“ je přizpůsobeno a přiložen podrobný plán, návod, jak při sestavování si počínat. Takovýto způsobem možno objednat si celý domek, vilu k letnímu pobytu na venkově a „dáti to dohromady“. Potřebujete pouze šroubovák a — trochu šikovnosti.

Ubrana.

Hlasování Wolfsove, Masarykovo a Drtinovo prý jest „práce pro českou kulturu“. Tak aspoň míní „Čas“, který píše, že dva čeští podporovatelé návrhu Wolfsova svým hlasováním „vyslovili se pro věc spravedlivou a české kultuře nezbytnou.“ Rozumný člověk maně se táže, považuje-li čachrářský masarykovský tisk naši zemi za blázinec. Z kruhů samé akademie výtvarných umění sděleno bylo (v „Národ. listech“ dne 5. t. m.) mnoho významného, co všechno ubohou sofistikou „Času“ poráží na hlavu. Německý profesor Thiele dostal se na akademii proti stanovám, jež požadují znalost obou zemských jazyků. Týž profesor jest krystalizačním bodem nynějších snah o německou akademii v Praze, ačkoli mají Němci již akademii ve Vídni bohatěji vypravenou, nežli česká v Praze a polská v Krakově — obě dohromady.

Akademii české, umožněné výhradně vlasteneckými dary Hlávky (300.000 K) a obce pražské (160.000 K) schází 1. oddělení pro moderní malířství monumentální se zvláštním zřetelem na potřeby církevního umění, 2. oddělení pro grafiku, 3. oddělení pro stavitelství. Tedy schází jí všechno to, čeho požaduje resoluce Wolfsova pro akademii dle německou a k čemu Němci dopomáhali hlasováním Drtinou a Masaryk, ačkoli mohli věděti, že chce Wolf od státu daleko více pro Němce v Čechách, než čeho se dostalo Čechům.

Ještě zajímavější však jest, komu má vlastně bohatě vypravená akademie německá u nás sloužiti. Jest v Praze holovou obyčejností. Ačkoli dosavadní utraktivističtí akademie (pro oba národy) jest českými str. uujícími přeplněna, studuje tam pouze 15 německých žáků, tak že na nově projektované německé akademii snad by bylo někdy více profesorů než žáků. Němci však chtějí míti akademii na cizí útraty bohatěji vypravenou než naši proto, aby lákali do ní — české žáky.

Značná část českých žáků jest z Moravy, tak že by spíše měla býti zřízena nová umělecká akademie česká v Brně než německá v Praze. A Masaryk jest poslancem za okres moravský!! Také vzhledem k velikému počtu českého a vůbec slovanského žactva na akademii německé v Vídni měla by se tam zříditi odbočka česká nebo obecně slovanská. Hlavně však má stát povinnost předně postarati se o spravedlivé doplnění akademie české. Na to měl Masaryk poukázati s důrazem — a nikoli k vůli radosti německých nacionalův a židů podporovati žádost za zřízení dokonalejší akademie německé než jaká jest česká.

Další hlasy tisku o Masarykově hlasování. Moravské „Lidové Noviny“ píší: „Pokroková strana v království na svém sjezdu sice schválila jednání obou poslanců své strany, avšak pokrokaři na Moravě, kde prof. Masaryk získal poslanecký mandát, jsou hlasováním jeho pro Wolfovu resoluci nanejvýše roztříštěni. Je to zjev pochopitelný. Český lid na Moravě, proti jehož požadavku zřízení university v Brně všichni Němci aktivě, a bezohledně se staví, splnění jeho máří, je rozhodně otlivější při hlasování svého poslance pro zřízení nové, zcela zbytečné německé školy v Praze. Proto pokrokové listy moravské hlasování profesora Masaryka a dra. Drtiny ostře odsuzují.“ — Olomoucký „Pozor“ zaznamenává hlas „Ostravského Deníku“, vybiřející prof. dra. Masaryka ke vzdání se mandátu, v bísi prof. Masaryka, aby věc předložil k rozhodnutí svým voličům. Praví: „Zbývá ještě dodek voličstva a o ten se jistě prof. Masaryk v nejbližší době postará (??). Moravské straně pokrokové nezbyvá nic jiného, než aby řídila svůj poměr k české pokrokové straně. Toto vyjádření přispělo by k vášnivému úp. avě politických poměrů na Mo-

rává." — Zajímavý je též posudek bránského orgánu pokrokového „Senby“, který platí za moravský orgán prof. Masaryka. Považuje sice celý případ za „dosti platonického rázu“, přece však činí pokrokovým poslancům tyto výtky: „Prof. Masarykovi a Drtinovi mohlo by se v tomto případě nanejvýše (??) vytknout, že z důvodů taktických v dnešní situaci měli se vůbec zdržet hlasování anebo vyjít se sněmovny. To, myslíme, že by nebylo bývalo na újmu jejich zásadnímu přesvědčení a bylo by více tlučilo smýšlení lidu.“

Pokrokový „Přehled“ napsal dne 3. t. m. ještě něco významnějšího v posudku o sjezdu strany pokrokové: „Jediným zajímavým (arci smutně zajímavým) bodem bylo jednání o votu poslanců Drtiny a Masaryka pro Wolfovu resoluci. Známa politická obratnost realistů byla znovu osvědčena. Pravý politik by si řekl: Stala se chyba, mlčme tedy, a hledme raději, aby se neopakovala. Ale politikové realističtí vzali věc za jiný konec; pokusili se zdvihnout prach a *grvní chybu hájit chybou novou*: prof. Masaryk sice prohlásil, že by realisté byli pro Wolfův návrh nehlasovali, kdyby Národní klub se byl s nimi dohodl, — ale týmž dechem, za souhlas svých stoupenců, prohlášoval hlasování pro německou akademii za boj o českou národní očistu. Politickým naivismem a jesuitismem“ nazval by toto počínání prof. Masaryk, kdyby to chtěl vytknout někomu jinému. Chtěl-li prof. Masaryk svůj „boj za národní očistu“ prodat tak lacino, jak sám řekl, pak mu ta národní očista leží velice na srdci . . .“

Ovšem i bez zvláštní útrady s Národním klubem přece český poslanec měl vědět, co v takovém případě dělati.

Vyšší realistické mravní zásady uplatněny v praxi. Jakmile se poukáže na křiklavou chybu některého realisty, začne se kačňková „zásadnost“ žurnalistiky masarykovské dle potřeby stahovat a roztahovat jako had. To uskočí, tam se skroutí, onde štipne ze zadu, tam zas kalí vodu, aby se zastřelo jádro sporu. Na útoky masarykovské odpověděl dne 1. t. m. mladočeský „Den“. Posl. cr. Masaryk a dr. Drtina dle Času upozornili na sjezdu (pokrokovém) na to, že prý „štvance pro akademii, vynalezené klerikály, nejsou než nástěron pro flásko mladočeské politiky.“ Kdo pak pořádá „štvance pro akademii?“ Mladočeši? Kde? Co napsal Den, v tom nebylo ani slova štvavého. Četli jsme však ostré a příkré posudky tohoto hlasování . . . v listech nemladočeských, v listech pokrokovějším blízkých, než nám . . . A tyto listy že „zastírají flásko mladočeské politiky?“ Prof. Masaryk a Drtina hlasovali pro resoluci posl. Wolfa na zřízení německé akademie v Praze, v této resoluci se nemluví nic o zrušení atrakvistické akademie dosavadní, ani slova o „počeštění jediné umělecké akademie“, ale sjezd pokrokový jim víje kvítí kolem hrdele za to, že hlasovali pro počeštění — a podle Času „důrazně ukázáno na smutný fakt, že domněle (!) národní strany pod vedením klerikálů (!) hájí utrakvismus v umění.“ *Flú! Také farisejství ve dvou obličích české noviny a česká literatura ještě neviděly!* Kdyby koňský handlír přepracoval oslíka a prodal ho někomu za koně, dopustil by se něčeho, na co je paragraf. Umění udělat z hlasování pro resoluci Wolfovu — počeštění jediné umělecké akademie, to už jest hora concours!“

Bytíř originelních cest. Cokoli děláme, číme hodné originelně! Takové pravidlo vládlo mezi realisty pod vůdcovstvím Masarykovým. „Šosáci“ začnou hubovati, vzbouří se vody pro naši povýšenou kritiku, ale to právě chceme. Upoutá se tak k naší domácnosti pozornost, mladí nadutí pozéři přidají se k nám, při své nemyslivosti budou rádi přisvědčovat k tomu, co zavání pokrokem, novotou. Pokud realisté z galerie jako diváci kritisovali, měli zlaté časy; jejich peprné články působily bouře, bodři občane zdvihali poplach, nepozorujíce, za jakým osobním účelem různé realistické komedie se sebrávají.

Kritikové však přikročili k reální práci, začali politiku prováděti prakticky. A ejhle! Shledání jako lidé neschopní. Protimluvy v jejich spisech obažené promítnuly se snadně. Ale praktická nedůslednost, ubohé přemety v politice bily přímo do očí. Ale Masaryk dále za potlesku židovsko-německého tisku šel cestou originelní. Jen aby neověděl, jen aby strana jeho nepřišla o důvod k existenci, o důvod odloučení od ostatních stran! Že se proti politice jeho hlasitě volalo i z kruhů mimokatolických, to nic nevažilo. Aspoň se o něm hodně mluvilo a to bylo to hlavní.

Nazval tento humanitář katolíky černou bandou a přidřev svůj štít nad hlavami německo-židovských násilníků,razil originelní cestu dále. Nač hlasovat s českým klubem? Raději s Wolfem, aby zvláště německé lidi uspali, že není tuctovým Čecháčkem, že dovede mysliti originelně. Již si představoval, jak na něho, apoštola nové doby, na politického

lva štočí v sražené řadě myši havěť, a jak svojí lví tlapon k radosti „přítel pokroku“ deptá myši po tuctech. Bude zase brdinou dne. Poukáže, jaké mučednictví zakusil k vůli pokroku a za krátkou chvíli zbylé myši budou se klaněti majestátní hříbě jeho. Zatím však aspoň tentokrát probudili se i ti, kteří ze slepé zášti vůči církvi podporovali i největší kotrmelce Masarykovy.

A tak se „Čas“ utíká z nedostatku věcných důvodů k poslednímu obrannému prostředku, jehož horlivě užívá, kdykoli mu reálná protidávody scházejí. Slyšeli Mladočeši a jiní nestydí se míti v příčině Masarykova hlasování stejné názory s katolíky! Vždyť ti lidé dávají se do vleku „klerikálů“! Tak — tak! Ubohý Catone, tohle má být pro stranu, která prý jest zbavena předsudků a hledí k jádru věci, věcným zdůvodněním správnosti činu Masarykova! Na jedné straně realistický tisk houževnatě hájí zásadu, že v dobré akci má právo pokrokať spojití se i s fanatickým nepřitelem našeho národa — s Wolfem. Na druhé straně pak hledí oslabiti věcné vývody mladočechů, státoprávníků a nár. sociálů poukázáním, že tyto strany v příčině pověstného hlasování zaujaly stejné stanovisko s katolíky. A tohle má být reálná obrana! Naposledy onde utloukati „Čas“ ještě české opusičníky poukazem, že židovsko-německé listy hlasování Masarykovo schvalují.

Zkrátka patrné, že žádná komedie na světě dlouho neudrží na trávě škrabošku vážných snah a že i originelní cesty, jsou-li příliš krkolomné, a bezvýsledné, naposledy i horlivé poutníky unaví.

Veliká židovská defraudace v dobročinných společnostech. Dne 2. t. m. objevila se ve „Dnu“ reprodukce zprávy „Prager Local-correspondenz“, dle níž rozmařilý žid Arnošt Busch, člen výboru židovské obce, který skončil sebevraždou, zanechal po sobě velice významnou památku. Na jmění sebevrahovo uvalen konkurs, jelikož má 500 000 K passiv. Až doposud zjištěno, že Busch poškodil „Krejcarový spolek“ o 50 000 K. Spolek pro „lásku k bližnímu“ o 30 000 K, kromě toho poškodila sama židovská obec. Spolek „Poale Touw“ o 6 400 K a rovněž spolek „Věrní bratři“ o značnou sumu. Defraudace Buschovy odhadují se na 150 000 K. Mezi židovským obyvatelstvem kolují zprávy, že předseda židovské obce Dr. Arnold Rosenbacher uvolil se část škody nahraditi. Zástupce pozůstalosti Buschovy Dr. Schmolka a příbuzní sebevrahovy nabízejí rovněž 50% úhrady, rovněž zednářský spolek „Benei Brith“ sbírá peníze k oddělení hanby. Izraelský a požidovštělý tisk pro velikou pozornost, věnovanou posud Drozdovi, neměl kdy, dívati se na prsty marnotratnému židovi. Požidovštělé listy raději psaly o „zhoubných účincích katolického hnuti.“ Vyčkali jsme, jak se bude tvářiti po ohromující zprávě tě domestik židovstva „Čas“, který tak dlouhou dobu za husitu Orta a Drozda mrskal katolictvo vůbec. Leč — byl tich jako hoch na luskách. Židovský „Rozvoj“ také ani řádečkem o tom skandálu se nezminil. A tak listy, které i z nepatrných afér křesťanských dovedou vytloukati sensaci na delší čas, jsou najednou v příčině židovské velkodefraudace velice — loyální.

Německí křesť-sociální dobrodince-kové. Dobře s důrazem vytkl dr. Horský v Nov. Městě n. Met. nepřátelské stanovisko něm. křesť. sociálů vůči právům našeho národa. — Kdo chce bojovati vůči útisku židovského kapitalismu, nesmí zase projevovati násilnické choutky ve směru jiném, chce-li si získati sympatie všech spravedlivých lidí. Luegrova strana se nazývá čistě rakouskou. Dobře. Ale slouží to k jednotnosti, nutné vzájemnosti a svornému postupu rakouských národů, jestliže se Slované dráždí otevřenými kopanci? Snad tím má být získána láska našeho národa k Vídni, že v tomto říšském městě jest postaráno o kulturní potřeby obrovské masy českého (tedy rakouského) národa hůř než mimo Rakousko? Na rozkaz Luegrův i každý Čech, který chtěl být zapsán v seznam plnoprávných občanů vídeňských, musil skládati slib, že chce hájiti německého rásu Vídně. (Opatření to bylo na-prosto nespravedlivé, namířené hlavně proti Čechům. Má-li být Vídeň matkou všech národů, pak toto říšské město má míti dle toho také svůj ráz. Co by byla Vídeň bez obrovských daní, jež se jí z Čech odvádějí? Co by byla bez 450 000 Čechů tam sídlících, kteří její velikost udržují? Takové německé, jež smotnělo na cizí účet a které stojí dosud na vypůjčených nohou, nemá práva k veliké pyšce a pohrdání Slovanstvem.

Světovým pak skandálem zůstává stanovisko Vídně k českému školství. To jest ta německá péče o zvýšení obecné kultury? Lueger na interpellaci člona obec. rady Tomoly ohlásil boj českému školství ve Vídni též. A takové rozhodnutí jest setoliko nekřesťanské, ale přímo nelidské. Naši katoličtí poslanci, kteří tolik péči vídeňskému českému školství věnovali,

ovšem se nezaleknou a povedou v té příčině rázný boj i proti těm, k jichž sociálním snahám zaujmají stanovisko kompromisní. Kdo dobrý Čech, každý s plným důrazem protestovati musí proti drakonickým útokům na lidské a kulturní práva 50 000 českých dětí vídeňských.

Politický přehled.

Sotva překoná bar. Beck jednu obtíž, má tu nové nesnáze. Tentokrát potíže působí zase Němci, totiž pouze z Čech. Jejich vyděračnost v požadavcích nezná mezí. Nebylo dost na množství pilných návrhů, které zavaloji cestu k projednání uchystaných předloh, přispěchali ještě něm. poslanci z Čech, Pachera a Pergelt se svými 4 pilnými návrhy, žádajícími odstranění prý „neudržitelných poměrů na poště a v soudnictví v Čechách.“ Baron Beck dal si zavolati všechny ty, kteří podepsali tyto pilné návrhy a tu se ukázalo, že většina o podpis svých nevěděla a že celá věc byla dilem posl. Pachera a Pergelta. Tím Němci z Čech uřízli si pořádnou ostudu. Proti této vyděračnosti německé způsobeno roztrpčení především v Národním klubu, který jménem předsedy dr. Kramáře prohlásil, že podá také pilné návrhy, neodvolají-li Němci z Čech své. A ostatní strany německé naléhají také na Němce z Čech, aby odvolali návrhy své. Bar. Beck hrozí pak odstoupením celého kabinetu a odročením říšské rady, nevezmou-li Němci z Čech své návrhy zpět. Německo-liberální a německo-nacionální vyděrači nemají se však k ústupu. Čekají asi, že těmito štvanicemi české poselstvo se rozbouří, a pak že čeští ministři odstoupí a oni sami zasednou na jejich místa, aby tím snáze provedli své tužby. — Schválena pilnost návrhu stran starobního a invalidního pojišťování a pilnost návrhu stran zákazu bílého fosforu vůbec a při výrobě zápalek zvlášť. — Ministr financí Korytowski podal sněmovně předlohu o dodatečném úvěru 4 1/2 mil. K na zlepšení hmotného postavení nižších kategorií státních služebníků ještě v posledním čtvrtletí tohoto roku. Od nyní šleška státní služebníci mají od nejnižšího platu, který se z 800 na 900 K zvyšuje, postupovat každé tři roky do vyšší platební třídy. Po dosažení nejvyšší platební třídy (1600 K) mají míti nárok na služební přídavek po 100 K, který se do penze připočte. Mimo to podal ministr předlohu o domovní dani.

Ministerstvo veřejných prací dnem 8. července zahájilo svou činnost a úřední list přináší jmenování celé řady úředníků pro toto ministerstvo, do něhož povoláno i několik Čechů, ovšem z ostatních ministrů.

Všenněmci interpelovali ministra obchodu dra. Fiedlera, že oběžníkem ze dne 30. prosince 1907 upozornil rakouské obchodní komory (tedy i německé) na bojkot prováděný Poláky proti pruským výrobkům. Ministr konal tu svou povinnost, aby ukázal rakouským výrobčům nový pramen příjmů; ovšem všenněmci mají větší starost o německou říši než o Rakousko.

Ministr orby dr. Ebenhoch v poslanecké sněmovně prohlásil, že nařídil již rozsáhlé šetření v suchem ohrožených krajích Rakouska, především v jižní Moravě, kde se ukazují zhoubné účinky sucha a tím nedostatku píce.

Při doplňovací druhé volbě do českého sněmu ve venkovském okr. karlínském (mandát po zemřelém dra Heroldovi) zvítězil kandidát strany národ. soc., říš. posl. V. Choc 4610 hlasy; mladočeský kandidát dr. Vejvar dostal pouze 3981 hlasů.

Z Německa z katolické strany protestuje se proti záplavě rakouských univerzit německými buršáky. Samo bavorské ministerstvo kultu otázkou touto se zabývalo a dá studentstvu příslušnou výstrahu. V Prusku ovšem si také přejou, aby se Rakousko co nejvíce rozeštvalo. Nervosní jsou však v Berlíně nad tím, že rakouský vyslanec v Londýně hr. Mensdorff vyjednává o přistoupení Rakousko-Uherska k dohodnutí rusko-anglickému.

Známy ruský politik a diplomat hr. Nikolaj Ignatjev zemřel. Patřil k nejlepšímu mužům ruským a k nejhodnějšímu obhájcům zájmů veškerého Slovanstva. Narodil se r. 1838. — Válečný soud v Revalu odsoudil 65 osob pro pokus odtržení baltických provincií od Ruska k nucené práci od 4—15 roků.

Šach perský zvítězil sice nad revolucí v Persii, ale vřel proti němu neutuchá. Připravuje si vojenský sbor 25 000 perských kozáků po ruskými důstojníky; vůbec jeví se v Persii hodné vliv ruský.

Zprávy místní a z kraje.

Sváteční na kněžství. J. B. M. sjdp. dr. Jos. Doubrava posvětil v neděli 12. t. m. v katedrálním chrámu sv. Ducha následující et. a

vipp. na kněze: F. Augustin z N. Dvůrů, J. Baťa z Lhoty, J. Bílek ze Zahradaň, B. Biecha z Rychnova, J. Bůrha z Niederšlusu, V. Buřil z Velimě, F. Daněk z Krocáně, A. Doležal z Chvalovic na Mor., J. Filip ze Žehuše, J. Flegr ze Semonice, R. Flíder z Dobrušky, Ed. Franc z M. Habrové, V. Gartner z V. Mýta, J. Haaslik z Týnce na Mor., J. Hlaváček z Vrdů, F. Hůdek ze Smidaru, Jos. Kapoun svob. pán ze Svojkova, A. Kašpar z Hrabanova na Mor., K. Kerhart z Rychnova, S. Kordule z Bavorova, J. Kozel z Rataj, F. Macek z Proseče, F. Mareš z N. Holce, J. Navrátil z Vraců, J. Pich z Liebthalu, F. Rímek z Libáně, L. Sokol z Hlinska, F. Vacek z M. Čermné.

Jubiläum kměšství 50leté oslavují letos vsdp. M. Musil, kanovník a děkan v Hradci Král. a vldp. F. Rychlík, vikář v Kuklenách; 40leté vldpp.: J. Čížek, děkan v Dobré, P. Aug. Dufek, prof. v Něm. Brodě, J. Dvořák, děkan v Úpici, J. Gebert, pens. farář hradišský, J. Häusler, bisk. notář na odpoč. v Kostelci n. O., P. T. Kouřil, prof. v Rychnově n. K., P. J. Křepinský, profesor v Klatovech, J. Kuhn, em. bisk. vikář v Opatovicích n. L., F. Nožka, děkan na odpoč. v Kyšperku, F. Severa, kněz na odpoč. ve Sloupnici, F. Tomiček, farář ve V. Ouhmě, V. Uhlíř, bisk. vikář v Přepýšicích, J. Zukrigl, farář v Ullersdorfu.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: vsdp. Frant. Kerner, kanovník a kancléř, b. komisařem při divěm lyceu v Hradci Králové; vsdp. dr. Frt. Šulc, č. kanovník, konsistorní rada, profesor theologie, radou církevního diec. soudu ve věcech sporných a trestných; vdp. Václ. Fröhbauer, prof. při c. k. gymnasiu, vdp. dr. Josef Novotný, prof. bohosloví, a vp. Jan Brabec, kaplan v Hradci Kr., assessori téhož diec. soudu; vdp. Václav Erychleb, děkan a farář v Dešném, čestným bisk. konsist. radou; dp. Jan Šolc, archivář b. konsist. a dp. Frt. Jukl, katecheta při měst. dívčí škole v Hradci Králové, obdrželi ordinariátní pochvalu. — Ustanovení jsou: p. Jan Hejtmánek, b. vikář, děkan, farář v Něm. Bělé, za faráře do Bystrého; p. Fr. Prokúpek, farář v Práchevě, za faráře do Uhelné Přibramě; p. Frant. Rauch, administrátor, za far. ve Sv. Kříži; p. Lamb. Vichta, farář ve Stěšerách, za faráře do Dohaliček; p. Frant. Šter, admin. Heřmanický, za admin. do Kohoutova; p. Ant. Zikeš, kapl. Svinčanský, za admin. do Prácheva; p. Jan Schwaller, koop. v Pohledu, za kapl. do Zlebu; p. Frant. Macek, admin. v Přibrami, za kapl. do Radimě; p. Jos. Šilba, katech. v Chrudimi, za kapl. do Týniště. — V Pánu zesnul: p. Jan Srámek, (V Vulu.) vik. sekretář, b. notář, far. v Nebeské Rybné, † dne 10. června, (nar. 1848, vysv. 1872). — Uprázdňené místa: Nebeská Rybná, fara, patron. hrab. Bohuše Kolovrat-Krakovského, od 20. června; Práchev, fara, patron. nábož. matice; Něm. Bělá, fara, patronát Jeho Veličenstva císaře Frant. Josefa I.; Stěšery, fara, patron. hrab. Jana Harracha, vesměs od 1. července 1908.

Farní a katechetský konkurs v letním období určen jest na dny 14., 15. a 16. července vždy o 8. hod. v bisk. residenci. V příčině ubytování a stravování hlásiti se jest u ředitelství bisk. semináře.

Schůze městské rady dne 6. července. Zřídí se veřejný záchodek na jihozápadním rohu nového dobytšního tržiště a v Po píšilové třídě v parčíku býv. stelnice, poblíž cesty vedoucí k Pouchovu. — Návrh techn. kanceláře za postavení jiných ještě záchodků, předloží se k rozpočtu na rok 1909. — Návrh živnostenského odboru stran úpravy tržišního řádu ze dne 1. t. m. předloží se právnickému odboru a potom městskému zastupitelstvu. — Vzato bylo na vědomí, že řed. c. k. priv. severozápadní dráhy ve Vídni samitnulo žádost, by zpáteční jízdní lístky výstavní měly také platnost pro rychlíky, a že dle zprávy p. měst. zvěrolékaře prodalo se v měsíci červnu průměrně denně 3221 l mléka a to 2426 l mléka dobrého, 478 l sbíraného a 322 l smetaný. — Dále vzaty na vědomí výkazy pokladní hotovosti ze dne 29. června a 6. července 1908. — Žádosti fy Hollman, Jindra a spol. za povolení stavby slévárny a strojířny na parc. č. 169/1 a 171/1 bylo vyhověno. — Žádost p. Ant. Kvasničky, hospodář. assistenta, za přiznání druhé kvinkvenálky dnem 1. července 1908 počínaje, postoupí se městskému zastupitelstvu. — Dramatickému sdružení „Ty!“ propůjčí se městské Klicperovo divadlo na dny: 18./1., 2./2., 7./3., 4./4., 9./5. 1909, jednotě divad. ochotníků „Kliopera“ pak na dny 27. září t. r. a 6./1., 15./2., 1/3., 26./3. a 30./4. 1909. — Dvě chudinské podpory byly zvýšeny, jedna mimořádná a dvě nové řádné uděleny, dvě žádosti o zvýšení a jedna o vyplacení podpory na 6 měsíců předem byly samitnuty.

Účastnickům kursu sociálního. Měs. sv. jest v kathedrále o 8¹/₂ h. ráno, nebo 7¹/₂ h. v kostele P. Marie. — Po příchodu nechť každý ihned jde do Borromaea (pod Bisk. residencí); tam se všichni přihlásí a vysvědnou si legitimaci.

Z katolické Besídky učeb. Minulý týden bylo na útraty přátel Besídky vypraveno 7 učeb. do Prahy na výstavu. Výpravu vedl p. Jenšovský, jenž účastníkům vysvětlil také památky pražské. Ješto náklad výpravy byl dosti značný a sisk. takové počasně exkurse je patrný, doufá správa Besídky, že přítel katolické mládeže budou

také pamětlivi jejich dobrých směr, až někdy zaklepe na dveře.

Výlet jednoty katol. tovaryšů na Hrádek. Nedávno Hrádek Král. v ústředím sdíší skryto je letní sídlo českého kavalíra hraběte Harracha, Hrádek, o jehož pávu a uměleckých památkách je málo v městě našem známo, ačkoliv na celém českém východě málokteré sídlo šlechtické máte svými interiéry konkurovati s Hrádkem. S výslovným povolením majorátního pána uspořádala tovaryšská jednota výlet na zajímavé toto místo za účasti 100 osob. Všechny tento výlet se plně zdařil.

Výstavka učednických prací. V neděli 5. července t. r. zahájena byla v Hradci Králové, v budově reálné školy, zřídila výstavka učednických prací působivou řadu p. ředitel Haněla za přítomnosti reprezentačních zástupců a četného obecního zkrubů řemeslnických. Js to drabá výstavka za posledních 7 let a jeví proti předcházející pokrok v porozumění pro tužby státních poměrů řemesla malého. Okruh vystavovatelů je letos omezen na nejbližší okolí politického okresu našeho a přece počet i jakost vystavených předmětů vyrovnává se výstavce věci dřívějších, která byla obselána i ze vzdálenějších měst. Celkem je zastoupeno na výstavce 27 řemesel a 92 učňové, z nichž 54 z Hradce Králové. Zdá se, že řemeslníci počínají již plně chápati význam svépomoci a odborného vzdělání, přestávají očekávati spásu v politice. Výstavní výbor zaslouží plně uznání za provedení prospěšného podniku.

Dary. Kuřácký spolek bohoslovců v Hradci Králové daroval letos 70 korun literární Jednotě bohoslovců v Hradci Králové, 40 K na české bohoslužby ve Vídni a 10 K na fond „towafstwa swjatejho Cyrilla a Methodija“ v Budyšíně, katolické organizace lučických Srbův.

Na pokrokovském demuelaci žaloval israelita jednoho člena zdejšího obecního zastupitelstva, který v zasedání zvolal, že žid nás stejně odře. Jest patrné, že žalovaný pán jest posud hotovým zpátečníkem a že sotva asi nějaký paprsek moderních názorů vnikl do temnoty jeho ducha. Má přece vědět, že židé zvláště v Čechách nikdy nikoho finančně nepoškozují. Kdy pak čteme na př. v masarykovském „Čase“ výslovně, že žid někoho okradl? Masaryk, který při známé „debátě“ tolik hříchů vyčetl katolictvu, o defraudacích židovských ani nesekl. Strana masarykovská jest stranou reformní, napravuje zbabělé poměry, shromažďuje pod svůj prapor židy šmahem. Rozhodně tedy židé jsou poctivějšími lidmi než katolici. Jinak by jich neutilovala masarykovská strana za spojence proti „nepoctivým klerikálům.“ To měl člen zastupitelstva vědět a byl by si nšetřil nepřijemnou nespás.

Schůze israelických stoupenců Husových. Nejvýš zajímavé panorama poskytovalo Klicperovo divadlo minulou sobotu. Nadšenou chválu Drtinovu na čistě křesťanství a na Husa přišlo vyslechnouti přes 70 israelických dam, tolikéž asi israelických pánů a pak četa israelické mládeže. Křesťanské posluchačstvo bylo v mizivé menšině. Zkrátka účastníků bylo daleko méně než léta předešlá, třeba že „Osvěta lidu“ dne 7. t. m. směle lže, že „účast a zájem byly větší než kdy jindy.“ Takhle lhát může s úspěchem jen těm, kteří oně návštěvy neviděli. Přišel oslavit Husa a velebení křesťanské reformace i p. rabín dr. Klauber. Ty široké kruhy zdejšího skutečně českého obecního, jež mají samostatný důsudek o Drtinově hlasování, daly odpověď důstojnou tím, že přednášku prostě ignorovaly. Netropily pusté randály jako akademikové židovští i nežidovští pro Masaryka horující. Tak je to nejlépe. Nelíbí-li se ti židovský krám, nedělej zbytečný povyk; vždyť můžeš koupiti jinde. Má-li něco proti některému kandidátovi poslanectví, uděláš nejlíp, odevzdáš-li hlasovací lístek jinému. A uznáš-li, že masarykovský professor blasuhoj pro resoluci fanatického Wolfa nemá práva se hlásiti k Husovi a jeho vlastenectví velebiti, nechod poslouchat jeho umělkované nadšení. Kdyby se byly ve dvoraně strhly protesty, snad by byl dr. Drtina ještě přišel lacině k pohodlnému mučenictví, po němž tolik realističtější družina touží, aby mohla vřude na pranyť stavěti ukrutný fanaticismus protivníků. A tak přenechalo křesťanské obyvatelstvo na sobotu dvoranu semitům. Z přednášky Drtinovy dovědělo se obecnístvo několika překvapujících objevů. Analogicky dle historika Husa (který na př. poučoval své posluchače o tom, že vláda papeška Agnes II) p. dr. Drtina sdělil, že prvenství biskupů římských mělo svůj počátek asi ve 4. století. Patrně tedy originelnímu mysliteli Drtinovi stačí místo historického zkoumání báčorka Husova. Což na tom, že o prvenství biskupů římských jest mnoho a mnoho svědeckví ze všech tří století před stoletím čtvrtým? To moderního myslitele nezmate. — A mluvil-li p. dr. o zkaženosti naší církve, nebylo přece nevhodno povědět, jak vynikli nad tu zbabělost kněží husitští, od nichž laikové prebali. Jaké kněze přijímala církev husitaká za strážce reformované církve, o tom drasticky napal sám Luther. Dle jeho listu z r. 1523. Čechy (se čtyř pětina husitaké) jsou zaplaveny špatnými kněžími; nepraví-li přalová, že kdo z Němců na šibenici a kolo se dostal, v Čechách by vždy do-

bře byl knězem? — A také reformovaní Čechové přijímali za kněze stodince treustu uprhlé. Mluvil-li p. dr. Drtina o svatokupectví katolické, mohl si snad vzpomenouti na bezčinné svatokupectví kněží husitakých, kteří rafinované podvodným tvrzením okrádali i sirotky po zemřelých husitech. Před posluchačstvem, které sseje vzdělanost blavně z „Tagblattu“ a „Neue freie Presse“, kladi chudák Drtina důraz na Husovo čestství. Nevěděl snad, kdo bude činiti kádr posluchačstva. Ke konci se tásal, zdaž jsme hodni Husa, zda ho ve všem následujeme. Velice vhodná to otázka před těmi podivnými novohusity. Nevíme, zda se dle Husovy víry do-cela zreformují a zda nazvou jiné židy dle příkladu Husova kacíři. Snad panu římskému poslanci také přitom tanula na mysli otázka, zda by psal Hus nyní do „Neue freie Presse“ jako Masaryk. Nežidovští zvědavci, pokud se do tavili, divili se, jaký si tentokrát židé schystali šábes! A trnuli, když israelité hodně tleskali na dčkaz, že se chtějí dle slov Drtinových zachovati a Husa následovati. Začnou přím přestapovati k víře Husově ihned, jakmile jim dojde povolení od redakce „Neue freie Presse.“ — Druhý den odvezl p. poslance z vědeckosti jeden israelita na motorové trojkolce do Dobrušky.

Karabáčenícké choutky. O přednášce Drtinové v Klicperově divadle projevoval jistý národní dělník ve vestibulu poněkud hlasitěji své rozhořčení nad národní zradou Drtinovou. To silně podráždilo p. dra. Tvrzkého, pokrokového předáka, takže v záchvatu „svobodomyslnosti“ volal po policii, řka ku přítomnému strážníkovi: „Zatkačte ho na mé zodpovídání.“ Dělník se ovšem nelek domácního pána a člena obecního zastupitelstva a odešel mu: „Na to jste ještě krátký!“ — Tato epizoda ukazuje, jak svobodomyslně by si páni pokrokaři počínali, kdyby mohli podle své chuti vládnouti. V divadle samém rozešli se pokrokovci mezi publikem a cvičili se v úloze detektivů, k čemuž projevíli neobyčejné vlohy, takže židovské posluchačstvo mohlo zcela nerušeně uctíti památku Husovu. Ubohý Hus v takové společnosti!

Úroda na Královéhradecku. Sucho, moff celý kraj. Tráva na lukách je zprahlá, jetel a jiné ploniny nemohou z místa, žloutnou, stejné řepa, čekanka a brambory; zelenina, kdyby se hojně nezalávala, nebyla by k ničemu. Obilí na polích hlinitých jest překrásné, za to na písčinách jako na př. u N. Hradce Králové jest přehobé. Žné žitné počaly již tento týden.

Hyemismu. Ke článku, uvedenému pod tímto záhlavím v 27. čísle tohoto listu, zasílalo nám ředitelství měšťanské školy dívčí v Hradci Král. tuto opravu: Není pravda, že slyšely děti ve škole báčorku o „oběšené jeptišce“; není pravda, že světská učitelka nějakým nerozvádným jednáním sváděla dívky ke klevetnosti nebo dokonce rosiřovala před dětmi tuto zprávu, jak uvedeno jest ve článku výše uvedeném. Pravdou jest toto: V pátek odpoledne dne 26. června t. r. byl v klášterním pensionátu, ležícím naproti budově měšťanské školy, v jedné z ložnic v I. poschodí zavěšen na bílé stěně úplný řeholní šat ženský v takové poloze, že mohl při otevřených oknech činiti dojem visící osoby, zvláště u dětí, jejiobž fantasie jest mnohem živější než u lidí dospělých. Neobvyklým tímto zjevem přirozeně poděšeny byly žákyňe a to ve dvou od sebe oddělených učebnách. Žákyňe tyto samy oznámily svým přítomným sleč. učitelkám, že vidí oběšenou jeptišku. Sledny učitelky, shlednuvše obraz, vysvětlily ihned žákyňám klamnou představu a uvedly určitě, že jedná se zde pouze o zavěšený šat a všemožně hleděly uklidniti mysl postrašených žákyň. Když pak po 3. hod. odpo. šaty byly z ložnice odstraněny, zdálo se, že tím celá událost jest skončena. — Stalo-li se, že snad některé dívky o příběhu tomto doma vypravovaly a celá věc pak přičiněním klevetivých a poverčivých lidí byla tendencně upravena a doplněna na sensační událost, není tím vinna ani škola ani její učitelstvo. — Ředitelství měšťanské školy dívčí v Hradci Král., dne 7. července 1908. Boh. Ryba, ředitel. — Dodatek red. Otiskující ochotné hořejší vysvětlení, ujišťujeme, že lokálka naše byla sepsána nikoli z nějaké nespravedlivé animosity, ale z nutné obrany. Jisto jest, že školní mládež rozesla po celém městě balladistickou pověst, jako by se jednalo o skutečné faktum. A pak se ujaly šířícího zpravodajství některé starší ženy, jež vynikaly bohatou obrazotvorností. Sazmo, že čím více klepna stárne, tím více jí mládež jazyk. Jedovatá ústa napovídala celé kroniky. Jedna klepna „viděla“ docela už rakev jeptišky, druhá věděla, kdy bude funus, třetí vypátrala, že bude pohřeb tajný. „To vědí, ti to dovedou zamasat, aby nikdo nic neviděl; ti se k tomu nepřiznají.“ Jiné klepny rozšiřovaly hrůzostrašné zprávy o přičině „sebevraždy“ (každá věděla příčinu jinou). Tak se řádilo v městě proti bezbranným ženám, o nichž se vědělo, že žalovati nebudou. A jistivě zprávy nalezly ihned ochotnou důvěru v okolí královéhradeckém. Nový dokument, jak se vyrábějí „klášterní skandály“. A jsme přesvědčeni, že naši protivníci přetm nehnu, aby vyvedli prostý lid z bludu.

Projev neřibosti dra. Drtinovi vyloučila mimo městskou radu tynišťskou i městská rada v Novém Městě n. M. a v Holicích, jakž i jiné korporace.

Župa obchod. gremií kraje královéhradeckého a místní gremium podniklo se sl. okresním výborem a městskou radou v Třebechovicích účinnou akci ve prospěch zřízení meziměstského telefonního spojení s Hradcem Králové přes Třebechovice, Týniště, Častolovice do Kostelce n. Orli. Děkuji za platnou podporu vešvátenému p. říšskému poslanci Jind. Maštálkovi, dostaly v těchto dnech uvedené korporace příznivé vyřízení vzhledem k tomu, že stavební plán je až do r. 1910 stanoven. Na intervenci p. říšského poslance Jind. Maštálky nařídilo ředitelství pošt a telegrafů šetření a učinilo rozpočet této trati a sice: Celkový náklad činí K 18.200 a bude nutno 30% t. j. obnosem K 5460 — ze strany zainteresů příspěvi, obnos tedy nepatrný a musí bezpodmínečně při každé nové trati zainteresy býti uhrazen. Doufáme pevně, že sdružení činitelů vzhledem k tak důležitému modernímu dorozumivacímu prostředku nepatrné oběti ochotně přinesou. Další vedení akce převzal okresní výbor v Hradci Králové. Blíží vysvětlení ochotně podá obchodní gremium v Hradci Králové obratem. Pány abonenty v Třebechovicích, Týništi, Častolovicích upozorňujeme, že při zřízení telefonní stanice neplatí abonent žádných stavebních nákladů a výlohy omezují se pouze na roční abonentní poplatky. Interesem v uvedených městech s: řádají, aby hojnými přihláškami rychlejší postup této nové telefonní linie umožnili.

Pozor na cizí firmy se sensačními nabídkami! Takové nacházejí se zvláště v Krakově, odkud židovská vynalézavost zasílá inserty českým novinám, co všechno možno obdržeti za pakatel. — Leč taci dobrodinci českých kapes nacházejí se ve známém počtu i jinde. A dovedou alibovati třeba ještě více. Na př. firma Mertnerova (působící ve Vídni i přý kdejsi v Německu) rozesílala v minulých dnech na adresy české nabídku, že 10—12 dní po zaslání podobanky zašle tut. 35 krát zvětšenou — a to zdarma. (Za poštovné a balení pouze 95 hal.) Přý firma zaměstnává 150 uměleckých a kancelářských sil a produkuje denně průměrně 900 obrázků; zkrátka jest to přý obchod toho oboru největší na celém světě (snad asi jako zvířecí Kludského.) Taková firma by ovšem už mohla dávat veliké presenty k vůli reklamě. Leč — najednou se dovidáme, že zasílá firma ta jakž takž zpracované obrazy nenalepené a že ten nejslavnější fotograf na světě dostal nemilou, ale věrnou fotografii vlastní své podoby v časopisech fotografů jiných. Ocitl se s nimi pro svoji barumskou a nepoctivou reklamu docela i v soudní při. A takových cizích firem, které chytají na lep svého humbuku naše lidi, jest celá spousta. Myslíme, že na př. firma Langhansova, která dovedla dobře obsloužit monarchu anglického, perského šacha a jiné panovníky, dovede dobře vyhověti práci svoji i nám. — Spousta různých prospektů firem vídeňských, pařížských, berlinských zaplavují naši zemi. Ovšem že uvědoměli naši lidé valnou většinou lákavé nabídky jednoduše pohodl. Ale bylo by potřeba poslati příslušným firmám prospekty i s obálkou ihned zpět, aby věděly, že ta cizí dotěrnost nám není pranic vítaná.

Ze Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, poukádnicí poukázky a běžný účet) v červnu 1908 K 17.839.186 68 Splacen v IV. emisi akcií našeho ústavu K 402.459 —. Ekont smének: V červnu r. 1908 eskontováno kusů 1.329 v obnosu K 2.926.883 06. Skladiště: V červnu 1908 uloženo zboží v ceně K 275.400 —. Vklady na vkladní knížky a pokl. poukázky úrokují se 4% ode dne vložení do dne vybrání. Vklady vázané výpovědí přijímají se na úrok vyšší než 4%.

Z Kviktem. Jubileum 50letého kněžství slaví letos vldp. František Rychlík, biskupský vikář. Duchovenstvo vikariátu u příležitosti vikariátní porady sešlo se v domě jubilarově, kdež p. vikáře oslovil vldp. Al. Soukup, bisk. vik. sekretář z Lochovic, a jako dar od vikariátu podal mu mešní kalich. Pak veden byl stařícký jubilar do chrámu Páně, kdež celebroval mši sv. při níž domáci sl. zpěvácký sbor účinkoval. Projel vldp. vikář, aby ještě dlouhá léta mezi námi pobýl! — Ředitelství chlapecké měšťanské školy, ukončující první třiletí trvání školy, pořádalo výstavu prací žákovských v místnostech školních dne 28. června t. r. Výstava těšila se četné návštěvě i pozornosti.

Projev nelibosti dru. Drtinovi. Městská rada v Týništi n. Orlicí unesla se ve své schůzi dne 30. června jednomyšlně, za-lati p. prof. dru Fr. Drtinovi, říšskému poslanci za náš volební okres, že svým hlasem v rozhodné chvíli přispěl k tomu, že návrh věnomce Wolfa za zřízení německé akademie v Praze byl přijat, projev vyslovené nelibosti, což tímto v snámost uvádíme.

Z Rychnovska. Dne 29. června odbývala se manifestační ustavující valná hromada agrárního dorostu v zahradě „u Labutě“ v Rychnově n. Kn. Na sta zelených plakátů rozvěšeno po dědinách okresu, ale účast agrárního dorostu nad míru slabounká. Snad není ještě pochopena ta „vznešenost“ myšlenky agrární anebo lid náš už sám prosírá a rozpoznává, co se vlastně za tou „vznešenou“ myšlenkou agrární skrývá. Účast tudíž slabá, zvláště dorost ženáků scházel a proto asi odpadla řada agrární řečnice, kterou jsme byli

zvláště svědci vyslechnouti. Řečník p. Svoboda sice svou řeč pěkně přednesl, upřímně však řečeno, že až malé procento z těch posluchačů pochopilo asi smysl a význam slov jeho, přece mnozí poznali dvojitý tvář agrárního řečníka. Pan řečník mezi jiným pravil, že agrární myšlenka je tím nejvznešenějším, nejjistějším hnutím, které zachrání náš venkov. Pěkné a potěšitelné slovo pro náš venkovský lid, ale — za nynějšího praktikování agrárních předáků „vznešená“ ta myšlenka agrární musí zdepat samu sebe, neboť lid otvírá oči, probouzí se ze spánku lhostejnosti a staví se v šik ruku v ruce s každým poctivcem, byť i měšťanem, proti nepoctivé politice a všem hrubým násilnostem, které v mnohých osadách dostupují výše inkvizičních činů. Nepochopitelné, že pan řečník otlé se také o pensionáty, o ty zdárné instituce výchovné, vždyť přece mezi řeči k'adl dorostu na srdce, že víra má nám zůstatí svatou, nedotknutelnou. Není to směšné, zavrhnout pensionáty proto, že přý se tam dívky učí měšťáckým způsobům? To je věra podezřelá domněnka a divný důvod! Jméno jisti, že každý agrární předák, který takto proti měšťáctvu se staví, je rád, když svou dcerku nějakému tomu měšťákovi odbude. Či nejsou to nepopíratelně agrární předáci, kteří touží po velikém panování, bradu zdvihají výš než nos a chtějí opanovat celý svět? Prostý lid venkovský jest upřímnější, on ví, že potřebuje venkov město a zase naopak. Proto Janus zůstane Janusem, byť si třeba druhou tvář k nepoznání zasil. Potěšitelné jest, že takovémuto agrárnímu záhadnému povídání přece jen se porozumí všude tam, kde se přemýšlí a kde není furie a pýchy. Jest nám otázkou, jak to vlastně p. Svoboda myslí s tím „štváním klerikálním“, o němž se zmiňoval. Kdo je na venkově tím štváčem? Zajisť že volební nepřítelnost, ba možno říci namnoze skandály otevřely lidu našemu oči, že poznal ty pravé štváče a násilníky společenského soužití. Jest samozřejmo, že všude tam, kde lid v obci je rozestřán, patří hlavní díl a zásluha kurtážům agrárním. Když p. řečník k radosti všech přítomných ukončil, ujal se slova poslanec p. Chaloupka, který svou obyčejnou taktikou a praktikou sobě vlastní povzbudil dorost k pilné práci v h. uti agrárním. Pan Svoboda nato oznámil výši peněžitých příspěvků, jež dorost odváděti musí, a nato zvolen okresní výbor, načež „manifestace“ tato za velice skrovného nadšení ukončena. — Dvanáctá odbila, chtějí k dílu!

V Čivčích u Pardubic vypukl epidemický černý kašel. Po celý měsíc sužuje již dítky školní a byl vyučován velice na překážku. Nyní jsou jim stížení i dospělí, takže celá vesnice kašle. U dospělých jsou však záchvaty prudší než u dítek.

Duchovní cvičení pro sleďny učitelky budou se konati v paedagogiu školářských sester v Chrudimi od středy, 19. srpna večer počínaje, do neděle 23. srpna. V účtě podepsané představenstvo zdvořile prosí veledůstojné duchovní správy, aby laskavě upozornily sleďny učitelky, zvláště absolventky chrudimského ústavu na osadě bydlicí, na tato duchovní cvičení a vzdává za to předem nejuctivější dík! Přihlášky buďtež laskavě zasílány do 16. srpna. Za celé zaopatření po tu dobu platí se 6 K. Představenstvo.

Městská spořitelna ve Vys. Mýte vykasuje za měsíc červen 1908: vloženo na knížky K 153.519 33 h, vybráno K 147.795 18 h, vloženo na běžný účet K 97 365 — h, vybráno K 79.766 89 h; zůstatek vkladů na knížky K 3.281.215 84 h, na běžný účet K 1.415.316 08 h, úhrnem K 4.696.531 92 h; hypotečních půjček vyplaceno K 34.678 35 h, splaceno K 2.137 63 h, zůstatek hypotečních půjček K 2.470.334 32 h; smének eskontováno za K 25.569 50 h, splaceno K 22.992 10 h, zůstatek K 312.915 78 h, do jiných částav vloženo K 324.007 02 h, vybráno K 523.000 27 h, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 797.159 55 h; cených papírů v zásobě za K 994.102 70 h, záloh lombardních K 6530 — h, hotovost pokladni K 35.730 67 h; obrat účetní a pokladni za čas od 1. ledna 1908 do 30. června 1908 K 12.843.457 47 h.

Jem ne český. Při okres. soudu v Žalčeti, k němuž patří i česká menšina přes 4000 duší a kdež se dosud vždy projednávaly české případy v jazyku českém, najednou už neumějí česky. Dne 2. července měla se tu projednati žaloba českého horníka R. Jindry podaná na správu dolů žalčetských. Ale zástupce žalované společnosti byl proti projednání žaloby českým jazykem, leč že by se přibral tlumočník. Proti tomu ovšem ohradil se zástupce žalujícího horníka; ale soudce Prinke, který dříve uměl česky, státní odročil a spisy předložil krajskému soudu v Jičíně za účelem delegace jiného soudu, odůvodniv toto své toliko v jazyku německém prohlášené usnesení nedostatečnou znalostí jazyka českého na straně soudcově, jakož i na straně zástupce žalované společnosti. Zástupce žalující podal tu ovšem stížnost. A ministr spravedlnosti jakoby neměl meci poněti německé soudce, aby se v otázce jazykové řídili platnými nařízeními.

Z Kutnohorska. Agrární strana konala v Lázních Rostěnských robotní slavnost. Jak ovšem dale se očekávali, byla návštěva velická. Poserovatel poměry na našem okrese měl tu znamenitou

podívanou na ono množství osobností, které ještě před několika lety na oněch místech provolávaly slávu dra Pacákovi, mlad českému programu a podobným věcem. Dnes a tímtež zápalom, a jakým dříve provázely obranu mladočestství proti útokům p. Švejkovým, provázely útoky p. Švejkovy proti mladočestství a ostatním politickým stranám českým, vyjma ovšem stranu agrární. Myslíli jsme si, kdyby tak dneska vsal ten muž, který tyto osobnosti, aspoň starší, převáděl ze staročeské strany do mladočeské, jak by se asi potěšil, že cesta jím nastoupená zůstala otevřenou a otevřenou asi zůstane, neboť už přý začíná zas převádění ze strany agrární do pokrokové. Podvysocký kanton se drží a památka otčí žije. Historie se opakuje, řekl jeden znamenitý člověk a opakovala se i u nás. Poslanec za okres kutnohorský z říšské rady opakoval svou před 10 lety přednášenou řeč robotní, v níž zůstal stále ještě na štiřu s historií jak: před 10 lety a kterou přednášel jenom trochu sebevzděměji a s trochu už odkoukanými parlamentárními gesty. Měl také svého Sancho Panzu v kutnohorském známém agrárníku Peřinovi a ku konci bylo uděleno několik šticů přímíchavším se sociálním demokratům, jako dříve šticování bývali přileptí se staročesi. Ze všech řečí ještě na vyšší úrovni stála řeč posl. na českém sněmu, který mluvil o národohospodářských otázkách. Ku konci byla lidová slavnost. A staré kašany a lípy si šeptaly, jak to asi bude za 10 roků, kdo a koho tu zas bude oslavovat, kaceřovat a šticovat.

Z Čáslavě. S dokončením školního roku město se ztišilo, jakoby vymřelo. Jest viděti, jak školy oživují města a jak moudrá jest politika těch, kteří doporučují, aby město hledalo nové povznesení ve školství. Na dívčí škole bylo slavnostní zakončení spojené s výstavkou prací. Na c. k. gymnasiu bylo celkem 222 žáků. Nově přijatých do první třídy jest 25, mezi nimi dvě hospitantky. — V posledním zasedání městské rady a spolu výboru pro stavbu sokolovny bylo usneseno, aby byla stavěna na besední zahradě. Bude nyní jenom předmětem porad, jak má býti stavěna, zda podél zdi hraničící s ulicí, či podél Dnaškova divadla. Má-li býti sokolovna zároveň důležitým soudnítelem Besedy a divadla, pak nejlepší rozluštění by bylo, strhnouti nepraktické přístavky divadla a přivést ji přímo k Besedě, při čemž by ovšem třeba bylo shody obou korporací. — Zábavnímu životu v městě a jeho pořadatelům nastávají těžké starosti. K nedostatku hudby přistoupil i nedostatek vhodných a účelných místností. Jediný sál, kam se mohly zvláště u nás tak sv. neutrální zábavy uchýliti, byl v těchto dnech uzavřen. Hotel „u Královce“ změnil sál v řadu pokojů. Zbývá nyní toliko divadelní sál, ale ten čísem není k dostání a tak přilítí masopust budeme slaviti — smutečně. Dáme se aspoň k „střádalům“. — Národ. sociál. spolky: Havlíčak a želez. zřízení konají 12. t. m. v pravovárečských lázních slavnost na paměť 10letého trvání. Mluvití bude posl. Buřival a profes. Zdráhal. — Byli jsme požádáni od některých obyvatelů Kutnohorské ulice, abychom trochu „štouchli“ do té kanalizace. Jest to sice nepřijemné, co si přejí, ale protože vzhled povrchuho tohoto splachovacího systému jest ještě nepřijemnější, činíme jim po vůli. Před několika dny za úpalu vyváženy byly fekalie pomocí pověstného stroje z jednoho domu této ulice tak nedbale, že celý potok smrduté vody tekli ulicí. Nebylo by záhodno, aby po takové operaci bylo místo vodou omyto a strážka koštětem vyčištěna? Tolik vody snad by vodovod ještě dal? Zdravotní orgány by měly býti posornější a přísnější.

Z Beneva nad Dobruškou. Po smutných dnech způsobených povodní prošli jsme zase několik chvil radostných. V pondělí svatodušní zavítal k nám toužebně očekávaný nový duchovní správce, dp. Frant. Kašták, dříve farář v Soběčicích u Holic. Obecní zastupitelstvo připravilo mu skvělé uvítání. Čtyřlenná deputace vyjela mu naproti do Žleb; zatím shromáždily se veškeré spolky s městskou radou v čele za městem. Když deputace s panem farářem, kterého doprovázel vldp. biskupský vikář Ant. Schreiber, přijela, uvítán byl p. farář p. starostou a obecním zastupitelstvem, jakož i zástupci jednotlivých spolků. Nato nastoupen průvod s místní hudbou v čele do chrámu Páně, kdež nový p. farář slavně instalován. Zvláště nám dojem působilo, že při průvodu nucen byl většinou školní mládež — městský polic. komiseat p. Jos. Vávra. — Nelze na místě tomto opomenouti šlechtnosti dp. faráře, který při příchodu svým věnoval 500 K na zřízení jubilejní nadace pro místní chudé a každému spolku po 20 K. — Dne 5. července byl pro město naše dvojnásobně slavným. Pořádána totiž téhož dne obecním zastupitelstvem oslava 600letého trvání obce a povýšení téže na město. V předvečer dne uspořádán ochotou místních spolků velkolepý pochodový průvod slavnostně osvětleným a ozdobeným městem. V neděli o 9 1/2 hod. ranní posvětil vldp. bisk. vikář Ant. Schreiber sochu Neposkvrněného Početí Panny Marie z r. 1693, jež pěl obec. zastupitelství na místo důstojnější přeměsena a opravena byla. Nato následovalo krásné kázání p. faráře, v němž vysvětlil význam sochy té pro město zdejší. Zvláště shodou jest, že socha ta obnovena byla za starosty téhož jména, za něhož postavena (Škekan). Nato následovala slavná polní mše svatá

u sochy, při níž chrámový sbor řízením p. ředitele choru Em. Culka, horlivého učitele, zapěl dojmavé spěvy Mariánské. Po máj svatě odvedla hudební spolky a obecenstvo k domu p. N. váka, a jehož ozdobeného balkonu měl historickou přednášku ředitel měst. školy a c. k. konservator p. Klim. Čermák z Čáslavy. Pochváliti též důstojnou ochotu dívek z chrámového sboru, jež za krátkou dobu rozprodaly celý náklad dějin města Ronova a pohlednic s fotogr. snímky pam. tyných listin. Odpoledne pořádala místní sesílená kapela promenádní koncert na náměstí. I zde bylo na výkonech viděti, že při dobré vůli mnoho by se u nás dalo provést.

Z Haberska. K minulému dopisu z našeho okresu, v němž právem ukázáno na neslušné útoky podnikané proti poslancům našeho lidu, proti vč. liststvu katolickému a duchovenstvu, dovolujeme si podotknouti, že čáslavský list svobodomyšlný, v němž útok byl učiněn, jest vzor důslednosti. V tomtož čísle, v němž redakce uveřejnila dopis, posmívající se protestu katol. poslance proti zvyšování daně z lihu, jelikož se tím navazuje nové břemeno na bedra lidu, a troufale prohlašující, že klerikálové chrání a podporují pití kofalky, pravíme v tomtož čísle na druhé straně píse: „Nehledě k tomu, že stát při takové „sanaci“ vydělá a strčí do kapsy 10 mil. K, předloha o dani vzbuzuje odpor u lidových stran také proto, že znamená další zvyšování beztak ohromných daní nepřímých, které v prvé řadě na svých bedrách odnesou široké lidové vrstvy obyvatelstva. A za tuto novou povinnost kde dává se lidu nové právo?“ A takové časopisy pak chtějí sloužit seriostními listy s neochvějným, pevným programem. Inu, proti katolickým poslancům je patrně všecko dovoleno, jen když je účelu dosaženo!

Ze Želiva. V neděli, dne 28. června po odpoledních službách Božích posvětil J. M. nej důstojnější pan opat želivský, Salesius Roubíček novou sochu P. Marie, postavenou nad portálem klášterního chrámu. Bývalá socha, která dle než 200 let zdobila průčelí chrámové, byla odstraněna, poněvadž jak stářím tak i loňským požárem klášterním byla značně poškozena. Slavnost svěcení zakončil nej důstojnější pan opat případnou promluvou k shromážděnému lidu, v níž poukázal též na rozšířenost a význam mariánského kultu hlavně v zemích slovanských. Nová tato socha, dílo opravdu umělecké, více než 3 m vysoká, zhotovena jest z hotického pískovce akademickým sochařem p. Antonínem Bílkem, jemuž návrh a model kollaudoval jeho bratr, známý výtvarný umělec pan František Bílek.

Z Čáslavsku. Dlouho přiblíželo obecenstvo k rozličným výstředkům některých osobností ze stavu učitelského nečinně a shovívavě, takže se tyto pánové domnívali, že jest jim vše dovoleno a že zvláště proti katolickému lidu mohou užívatí všech oněch prostředků tak z pokrokového hnutí, jimiž katolik postaven jest za pariu společnosti. Když konečně katolík uvědoměl svých zákonitých práv, počínají pokrokoví páni paedagogové volati národ do zbraně proti prý na Čáslavsku se roztahující hydry klerikální. Stronfalosti jen sobě vlastní uhubili na válečný tamtam v „Čase“, přinášejíce zprávu z Ronova, že klerikalismus chce nasytiti se novými obětmi a la Konečný atd. A mezi tím, co vyzývají okr. školní radu, která o případech v Ronově sběhlých bude jednati, aby nepodlehla teroru klerikálů, štvou proti katechetovi měst. školy v Ronově, jenž konaje svou povinnost, k níž svým úřadem kněžským i svou učitelskou přísahou se zavázal, staví se proti otravným proudům, vznikajícím přičiněním vzdělavatelů mládeže do školy. Nechceme předbíhati výsledek vyšetřování a proto o celé záležitosti se nezmiňujeme, bude s dostatek vysvětlena později, ale tolik již předem můžeme říci, že celá uvážlivá veřejnost naprosto nesouhlasí se způsobem, kterým nyní na Čáslavsku si někteří členové stavu učitelského zvykli jednati. Zdá se opravdu, jako by byly agenty hnutí protikatolického, a i koliv učitelé a vzdělavatelé mládeže, přisahou zavázání vychovávatí mravně nábožensky. Co říci má na př. obecenstvo učitelů, který rozdává protináboženské resp. protikatolické štvavé letáky? Co má souditi o smýšlení učitele, který na veřejném hasičském sjezdu nabádá členy hasičstva, aby nechodili na průvod Božího Těla? Jak ohovívá se má k učitel, který, trávě na dovolené u svých přátel, přichází do závodu přibuzného poučaje o hnutí protikatolickém a s katolické víry si činí pašvil? A takových případů dalo by se vypočítati celá řada, případů svědky stvrzených. Může tu býti důvěra, že takový vychovatel vychovávati bude mravně-nábožensky? Ne klerikalismus, ale toto nepaedeutické, úmyslné útočné počínání připravuje učitelstvo o vážnost a lásku občanstva. A stupňuje-li se agitace učitelstva pro ideje podvrtné stávajícímu řádu, není divu, že lidem konečně překypí trpělivost a že pak dá výraz svému hněvu tím, že žádá, aby takový muž, rozcházející se naprosto se zásadami, k nimž službou jest připoután, byl odstraněn. Proč naopak lid obšypává láskou učitele, který zůstává služebním povinnostem věrný? Víme určitě, že většina učitelstva naprosto nesouhlasí se stanoviskem oněch nepokojných duchů, ale chybou jest, že nechává

volné pole a že nepoužívá i v korporacích svých onoho práva, které má. Mluví-li pak ona nepokojná menšina, strhnuce liknavostí druhých na sebe moc, ve jménu učitelstva, snadno může se státi, že nedůvěra občanstva pokročí dále i k těm, kterých si dosud váží. Jest tedy v rukách rozvášněných živlů, aby poslední věci nebyly horší prvních. Podivně se při tom vyjímá i činnost spolumobanů evang. vyznání. Oni, kteří u svých učitelů žádají naprosto konání náboženských povinností, kteří do svých škol nepustí ani paprsek interkonfesijnosti, vždy a všude drží ochrannou ruku nad učitelem katolickým jménem, ale protikatolickým vystupováním. Měli by býti pánové důslednější, a co žádají od svých učitelů na svých školách, proti tomu by neměli podporovati akci učitelstva, jemuž svěřeny jsou katolické děti. I tu je celá řada dokladů po ruce. Katolický lid dlouho mlčel a nyní jeho vystoupení jest jenom defensiva — obrana stávajícího zákonitého pořádku, na protivníkech tohoto pořádku bude, aby počal ofensiva, a pak necht nekřičti se o pronásledování a obětech!

Antikvární knihy

Lapuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro
závod je jeho
stele

Velké oblady umožňují
vyřizování objednávek
ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Různé zprávy.

Kostelní sbírka ve prospěch českých služeb Božích ve Vídni. O náboženské potřeby Čechů vídeňských jest velmi bídne postaráno. Chtějí-li míti české služby Boží, musí si je sami platiti. Než jsou to z velké části lidé chudí, takže při nejlepší vůli touze své po dostatečných českých službách Božích splnění dáti nemohou. Jest tu třeba pomoci jich krajanů v Čechách a na Moravě. Z té příčiny nařídil i nej důst. bisk. Ordinariát v Hradci Králové, by ve prospěch jednoty sv. Methoděje, kteráž ve Vídni o české služby Boží a o duchovní vzdělání Čechů horlivě pečuje, konala se kostelní sbírka v neděli dne 12. července. Vybízejí se proto zbožní věřící, by v ten den ochotně přispěli na zbožný ten účel štědrým dárkem.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni, již se podařilo na zajištění českých služeb Božích koupiti kostel a klášter, aktivě prosí vld. pány jubilanty, jimž Boží milostí dopřáno letos 25., 40. a 50leté slavnosti jubileum činnosti na vinici Páně, jakož vltpp. primicianty, kteří poprvé k oltáři Páně přistoupí, aby v těchto památných dnech láskavě pamatovali J. dnou a jí ku pomoci přispěli, aby veliký dluh vůznoční na kostele a klášteře, totiž 236.000 K, brzo splatiti mohli. Trpce a bolestně býváme vždy dotknuti, čtouce v novinách, jak štědře se pamatuje v závětích na rozličné podniky, jen na dílo Jednoty nikdo si nezpomene, ač o to pečuje, zachráni i lidu českému ve Vídni sv. víru, ač měsíčně šest mil. sv. za své dobrodince živé i zemřelé se slouží a při službách Božích za ně se modlíme, posud jen dva duchovní v závěti své pamatovali na naše dílo, jeden odkázav jí 500 K, druhý 100 K. Kdež tato snažná prosba nezůstane oslyšena, aby i ten katolický lid český ve Vídni zakusil radost letošních jubileí! Později podá Jednota obšírnou zprávu o své akci. Milodary buďte zaslány na adresu: Dr. Ant. Horný, kapit. děkan Vídeň I. Stephansplatz 5.

Katolický sjezd českoslovanský, k němuž svolání přinesli jsme v čísle předchozím, vzbudil v celé katolické české veřejnosti značný vzruch a radostné očekávání. Přípravu ku sjezdu jsou v plném proudu; téměř denně zasedá některá z komisí přípravné komitétu a pilně rokuje, jak by sjezd katolíků českých stal se důstojnou manifestací katolického lidu a zanechal po sobě hojných a požehnaných výsledků. Mimo jiné pracuje technická komise na pořadu řečí sjezdových. Již dnes možno říci, že účastníci sjezdu uslyší o dnech sjezdových nejlepší naše katolické řečníky ze zemí koruny české. Themata řečí volena velmi úzkostlivě tak, aby nebylo řečí theoretických, únavných, nýbrž všichni řečníci strážně a zajímavě pojednají o themech časových a praktických. Přípravné komitét vyjednává též se ředitelstvem c. k. státních drah o slevu jízdného

pro účastníky sjezdu, mimo to podaří se asi pořadatelstvu získati též značnejší slevu při koupi lístků do jubilejní výstavy. Uvaženo při té příležitosti doporučení členstvu katolických spolků a organizací, aby si ponechali návštěvu výstavy až ku sjezdu katolickému — ušetří na jízdném, na vstupném do výstavy a i jinak při společné návštěvě výstavy těšiti se budou různým výhodám. Do programu sjezdového zařazen byl též slavnostní průvod účastníků sjezdu a členů katolických spolků na Hradčany, kde v metropolitním chrámu sv. Víta sloušiti bude J. E. nejdp. kardinál arcibiskup Leo Skrbenský pontifikální má svatou a místopředseda sjezdu, metropol. kanovník dr. Jos. Tumpach, prosloví slavnostní kázání. Sjezd slibuje již nyní státi se velkolepým projevem katolické české myšlenky a je proto v zájmu každého uvědomělého katolíka, aby již nyní se chystal k návštěvě Prahy a sjezdu ku konci srpna 1908.

Dr. Ulrich, starosta Hradce Králové a zemský poslanec, obdržel řád čestné koruny III. třídy.

Dr. A. Bráf, dvorní rada, professor na čes. universitě v Praze, vyznamenán jest rytířským křížem řádu Leopoldova.

Kšeft a Husem. Ká-fu-je se s Husem netoliko u nás, ale i tam, kde bylo dříve mnoho reptáno, že Hus pokročil zpupnost německých studentů v Praze. „Právo lidu“ dne 5. č. m. sděluje, že v Kostnici vám kustod (správce) musea prodá dřevěnou škatulku ze dřeva, které prý vyrostlo na místě upálení Husova; ve škatulce je bliněný medailonek Husův „vyrobený z hlíny, která na tom místě byla nashrábána.“ Jakýsi Rigling pročívá kusy Husova kamene, kusy litiny z mříže, kterou jest kámen obrouben. Břečtanové listy s kamene a třísky z lípy, která ta vyrostla a před několika lety byla větrem vyvrácena. To by konečně nebylo nic zlého. Leč socialista praví dále o onom dílem obchodníkovi: „Usmál se líšečky, když jsem se divil, že už prodal tolik kusů mříže a přece mříž je ještě úplně neporušená, a když jsem obdivoval lípu, na níž rostlo jedlové dříví, které z ní prodával.“ — Tedy kšeft hodně odporný, nepoctivý, který jest v přímém rozporu se zásadami Husovými.

České škole Komenského ve Vídni vlivem českých poslanců dostalo se tentokráte aspoň drobné vládní přízně. Dosud musely děti z české školy Komenského ve Vídni, chtěly-li dostati vysvědčení propouštěcí, jíti skládati zkoušky do Břeclavě na Moravu na tamní obecné škole. Letos však učitelský sbor břeclavský přijel do Vídně, kde se zkoušky za přítomnosti člena okresní školní rady vídeňské odbyly a to s prospěchem velmi dobrým. Z toho poplach v německém táboře.

Odebírají Inegrovi „Národní Politiku“? Ted už jest otázka ta definitivně rozhodnuta. „Nár. Politika“ totiž, která z kšeftu jest tolik zdvořilá jak k nár. sociálům tak k německým židům, českým katolíkům i protestantům, vystřelila s neslychanou udatostí proti Inegrovcům z bmoždíře, nazvavši je krátce „černou bandou.“ Ted už jest jisto, že Inegrovi „Politiku“ nepředplácejí. Dr. Lueger ovšem pímé výtky zasluhuje. Ale podívejme se, jak „Nár. Politika“ opatrně mluví o židech, germanisujících Prahu. Napsala 4. t. m., jak v měsíčních sešitech před nádražím Františka Josefa bylo na sedadlech mnoho lidí, „jichž stanovisko náboženské, politické, národní a sociální, tak jako jejich stanovisko na veřejných místech ve městě vůbec jest všeobecně známo.“ Tak dlouhý text dává „Nár. Politika“ titul lidem, kteří mohou býti prostě označeni dvěma slovy. Neud nad opatrnost při mluvení o chybných germanisujících židovstvu, zvláště proto, že „jest všeobecně známo“ i stanovisko těch lidí k insertní agendě „Národní Politiky.“ Před sedadly na chodníku — tak sděluje dále „N. P.“ — množství dětí hodně povykalo. Jeden z pánů radě náhodou odkopl míč, jímž si děti hrály. Chlapec šestý řekl radovi německy: „Neodkopujte mi můj míč!“ Druhý český rada český: „Tady se, hošíčku, nemá hrát!“ — Pachole nato drze po německu: „Co? Mluvíte se mnou německy, tady se musí mluvit německy!“ Sedící chorus patronů a matron spokojeně se k tomu usmíval. — Páni radové ocitli se v nemilé situaci, z níž si pomohli díle známé křesťanské zásady, že moudřejší ustoupí!“ — Tak tedy „Nár. Politika“, která, jak patrné, také moudře hodně ustoupila, nejmenující plným jménem ani židovského chlapečka ani vítězně se usmávající patrony a matrony německo-židovské. — Etgo, z těch dvou případů ležce lze ubohnouti, jaký jest obchodní poměr „Politiky“ k Inegrovcům a drzým židům. Spravedlivý zásadový časopis by našel na utlačovatele českosti ovšem stejný bič.

Křesť.-sociální hospodářství ve Vídni zase může se pochlubit zdárným výsledkem. Vídeňské městské dráhy vykazují za rok 1907 čistý výtěžek 2,800 416 K, ačkoli státním zvrženými platy o 991.000 K a foud na obnovu drah zvýšen o 441.000 K. A v Praze prý se městské dráhy nevyplácejí. Ovšem tu mají jiný rozum.

Pronásledování vlastence slovenského. Kaplan Tomášek z Hrušína na Slovensku odsouzen k peněžitě pokutě, že se večera při chlázi ulici neměl svítit. Obviněn i u konsistoře rychtářem babinským, jež prý v kázání urasil.

Volby do obcí.

(Z přednášky včp. Ferd. Vlčka na soc. kurzu).

Nejprve připomeňme si, co je to obec politická a co je to obec místní. Obec politickou nazýváme obec, která tvoří samostatný celek, jejíž usedlíci tvoří obecní zastupitelstvo, kdežto v obci místní zastupitelstvo není. Tam je obyčejně radní. Několik obcí místních tvoří obec politickou.

Dle zákona rozlišujeme v obci starousedlíky, jejichž předkové se dávno do obce přistěhovali. Vedle toho zákon rozlišuje příslušníky čili společníky, kteří platí osobní daň z příjmů, nebo přespoleční, kteří se na čas v obci zdržují. I společníci i ti mohou získati domovského práva nepřetržitým 10letým pobytem. Tento zákon má však také své vady, neboť německé obyvatelstvo české dělníky, když těmto 10letí má vypršeti, krátce před tím z obce vypovídá. Domovského práva nabývá se zrozením, vyloučením přijetím do svazku občanského, nabytím veřejných úřadů. Každý starosta má vésti matriku o svých příslušnících, míti stále v evidenci, kam odešel, a když někde 10 let pobyl, má žádati, aby byl přijat do svazku tamější obce.

Platný řád volební do obcí byl uzákoněn 16. dubna 1864; je to zákon zemský.

Co je to aktivní a passivní právo volební? Aktivním právem nazýváme to, že někdo může voliti, passivní, že někdo může býti volen. Kdo mají právo voliti do prvního sboru? Obce větší dělí se na 3 sbory. Do prvního sboru volí čestní občané a měšťané. Tyto dva pojmy často se pletou. Čestným občanem může býti kterýkoliv rakouský občan a čestným občanem může ho jmenovati kterákoliv obec. Čestným měšťanem může býti jmenován jenom příslušník obce, která ho jmenuje. Čestný občan a čestný měšťan nemusí v obci vůbec bydleti, ale při volbě musí svůj hlas odevzdati osobně. Toliko má-li tam nějakou nemovitost a platí tudíž daň, volí plinomocenstvím. Kdo dále volí do prvního sboru? Tak zvaná honorace. Jsou to třídy obyvatelstva, které mají právo výsadní: duchovní křesťanských vyznání, farář, pastor a rabín, nikoliv však židovský učitel, který je do obce na čas povolán. Úředníci státní a zemští, důstojníci, kteří v místě dle ve výslužbě, neb kteří kvičovali (vzdali se činné služby), ředitelé měšťanských a obecních škol, ředitelé i profesori jakožto státní úředníci. Mimo to volí lékaři a advokáti, kteříž nabyli diplomu doktorského na rakouské universitě.

Nastává někdy otázka, zda-li kněz, který do obce přišel provisorně, má právo volební. Tento duchovní, který je poslán provisorně, nemá práva výsadního, poněvadž není tam definitivně dosazen. Platí-li kaplan nějakou daň, volí ve II. sboru, jinak ve III.

Za úředníky zemské a státní možno považovati ty, kteří patří do některé z XI. hodnostních tříd. Když má právo voliti učitel, mají právo voliti též učitelky, kteréhož práva při vydání zákona neměly, poněvadž tehdy nebyly. Učitelka ručních prací, má-li definitivum, má právo volební. Všichni ti, kteří nepatří do VIII. hodnostní třídy, volí dle daní buď ve II. neb III. sboru.

Ostatní, kteří nepožívají výsadního práva, volí dle svých daní, kteréž jim zeměpanský úřad v té obci předepíše.

Ostatní občané volí dle výšky svých daní. Dle toho, jak daň je vysoká, jsou zařazeny 3 sbory.

Při tom nutno pamatovati na pachtýře. Velkostatek někde má svého pachtýře a tu by ho starosta mohl zařaditi do I. sboru. Pachtýř nemá právo voliti vůbec, třeba by i odváděl daň sám. Daň je předepsána majiteli velkostatku, který často bývá virilistou. Mohlo by se tedy státi, že by ho starosta zapsal do seznamu. Vy byste protestovali, ale mohli byste se napáliti. Byl by někdy v právu. Mohl by na příklad míti lihovar a páliti lih, z čehož má čistý zisk a z toho má připsanou daň a on platí osobní daň z příjmů a na základě té daně má právo voliti. Naproti tomu má právo voliti pachtýř hostinský.

Při volbách mohou nastati zajímavé případy. Volby v obci se blíží. Tu se stalo, že v té obci 4 sousedé v květnu své usedlosti prodají a — v říjnu budou volby. Tu starosta myslí, že musí samet ony 4 nové majitele jakožto voliče. Poněvadž však daně vypisují se již v lednu, jsou připraveny na ony staré majitele a proto také oni budou ještě v té obci voliti.

Konečně máme tu ještě virilisty. Kdo to je virilista? Je to muž, majitel usedlosti, kterýž platí 1/2 daní. Věnujeme si jiného případu. Některý velkostatek má v obci mimo statek ještě několik chalup. To není dovoleno, aby

jednou volil ve sboru I. a potom ještě ve sboru III. Jen jednou smí být pojat do volebního seznamu.

Kdo posbývá volebního práva? Kdož byl vinen zločinem, kdo byl vyšetřován pro nějaký zločin, kdo provedl zpronevěru. Proto musíme dbáti, aby takový do seznamu nebyl pojat. Pro politický zločin právo aktivní se nepozbývá. Passivní právo strácí v tomto případě po dobu zavření.

Kdo nemá právo voliti? Ten, kdo nesplatil přirážky obecní, ale neplatí to 1.) pro dluh z pachtovaného pozemku obecního, 2.) kdo je dlužen za dříví obecní, 3.) kdo je dlužen úroky z peněz od obce vypůjčených. Právo aktivní ztrácí ti, kteří jsou v konkursu. Plinomocenství mohou dáti nezletilé osoby a osoby ženské (majitelky usedlosti a živnosti). Plinomocenství musí býti řádně napsáno a podepsáno, musí tam býti vyplněno datum volby a že se dává tomu a tomu. Stane se vám, že přijдете někde k nějaké vdově a řeknete jí o plnou moc a ona vám řekne, že již ji někomu dala, bude to právě náš odpůrce. Tu vy ji řeknete, že to neměla dělat, ale plnou moc na ni nechtějte hned. Teprve před volbou dostavte se k ní a dejte si vystaviti prohlášení: Všechny předchozí plné moci zrušuji a tuto prohlašuji jediné za pravou. Mnohý agitátor si myslí, že může předjet časem a napíše tam vedle data ještě hodinu. Není-li však na jedné z nich oně formule, komise obě dvě zamítne.

Nemá-li osoba plnou moc vystavující pečet, musí býti dva svědkové. Také může býti ta zajímavá okolnost, že ten, kdo plnou moc dostal, dá opět plnou moc jinému, aby zaň volbu vykonal. Chce-li někdo proti plné moci protestovati, musí tak učiniti dříve, než ten, kdo ji má, odvolil.

Kdo může býti zvolen? Rakouský občan 24letý, požívající všech práv. Nesmí býti volen představený politického úřadu, úředník berního referátu, policajt, poněvadž svým materiálním postavením závisí na obci. Jestliže je placen od obce, pak je od obce vydržován, nesmí být volen. Kdo je ve svazku čeledinském, kdo užívá opatře-li chudinského.

Když blíží se volba, starosta sestaví všechny občany dle daní. Pak rozdělí seznam na tři sbory dle daní. Tyto se sečtou a rozdělí na tři díly. První sbor má nejméně poplatníků, druhý již více, třetí vyplňují ti, kteří platí daň nejméně. Když přijdou volby obecní, starosta musí vyhlásiti, že seznam je vyložen. Osm dní ode dne vyložení je určeno k reklamaci. Kdyby se to nestalo, je to důvodem k zrušení volby. Každý — i nevolič — má právo nahlédnout do seznamu volebního. Jakmile seznamy prošly osmidenní lhůtou, nemá právo nikdo a také nesmí je již měniti. Je proto důležitě, aby v čas nahlíželo se do volebních seznamů, zda-li jsou tam zaznamenáni našiinci.

Dostane-li někdo relativní většinu hlasů, je zvolen. Kdyby do některého sboru se měli zvoliti čtyři zástupci a někdo jich volil šest, platí první čtyři. Je-li zvoleno 5 osob stejným počtem hlasů, tu rozhoduje los. Jest dvojí hlasování. Druhé je pro ty, kteří se zpozdili. Když byl seznam podruhé předčten, nesmí býti již žádný hlas přijat.

Proti volbě mohou býti podány námítky. Starosta nevyvěsil na př. seznam, neurčil reklamační lhůtu, byla těsná místnost, porušena byla tajnost volby, což je trestné. Trestá se též, kdo kupuje hlasy, kdo falešným způsobem hledí působiti na výsledek volby, kdo vymánil plnou moc na příslušníka jiné politické strany. Do osmi dnů může býti podána námítka proti provedené volbě. Nepřihlásí-li se nikdo, vyhlásí se volba výboru a starosty. Kdyby se někdo nedostavil k volbě výboru, zaplatí 40 K pokuty. Úřad starosty nemusí přijati kněz katolický, pastor, komu je přes 60 let, kdo má tělesnou vadu, kdo je příliš zaměstnán svojí prací. Jestliže ten, kdo byl zvolen za starostu, nechce toho úřadu přijmouti a nemá-li některou z těchto podmínek, je trestán po druhém vyzvání pokutou K 200.

Kulturní hlídka.

Napoleon Bonaparte o Kristu. Na ostrově sv. Heleny veliký dobyvatel, opuštěný od celého světa, hluboce počal rozjímati o Tom, který jediný mu mohl poskytnouti útěchu. Napsal: „Kristus chce lásku od lidí; to jest právě to, čeho od nich nej obtížněji lze dosáti. A chce ji pro sebe, žádá ji bezpodmínečně. A také svůj požadavek prosadí. Souhlasí s toho na jeho Božství... Alexander, Caesar, Hannibal, Ludvík XIV. — ti všichni svým geniem v tomto bodě úspěšně nedostáli. Kristus mluví, a od toho času jsou připoutáni k němu všechny pokolení lidské svazky, než svazky krev-

ními; vroucnějším, pevnějším spojením než jest jakékoliv jiné. On zapaluje oheň své lásky, která lásku k sobě samému ubíjí a ohnivější jest než kterákoliv jiná láska. Kterak bychom po těchto záscracích jeho vůle nepoznali „Slovo“ — stvořitele světa? Dovedl jsem nadchnouti massy, které pro mne umíraly. Chrániž mne Bůh, abych chtěl činiti nějaké přirovnání mezi nadšením vojáků a křesťanskou láskou, které stejné jsou rozdílné jako jich přičiny. Avšak k tomuto nadšení bylo třeba mé přítomnosti, elektrisujícího pohledu; jeden můj tón, jedno mé slovo dovedlo rozstříti oheň v srdcích. Ano, mám tajemství té magické moci, která duše unášá, ale nemohu je nikomu odevzdati, žádný z mých generálů ode mne ani ho neobdržel, ani neodkoukal. Ale stejnou měrou se mi nedostává tajemství, abych zvečnil své jméno a věčně trvalou učinil lásku k sobě v srdcích lidských a abych v nich záscraky působil bez hmotné pomoci. Nuže, když zde na ostrově sv. Heleny meškám, zde osamocen ke skále připoután jsem, kdo řídí bitvy, kdo dobývá říše pro mne? Kdo vůbec bne se pro mne v Evropě? A v 50 letech — kdo mohl by chtíti pro mne podstoupiti smrt? ... Vyznám se dosti v lidech, ale pravím vám: Kristus byl víc než člověk.“

O politice Masarykově napsaly nekatolické „Hlasy z Pobečví“: „Pan profesor Masaryk má jednu dobrou vlastnost, totiž, že pořádá často voličské schůze. Publikum bývá totéž — 10 proc. pokrokářů, 50 procent soc. demokratů a ostatní pak jsou nevoliči. Poslední jeho vystoupení v záležitosti návrhu přímole jej, aby v Novém Jičíně voličskou schůzi uspořádal. Objasňoval, proč pro Wolfovu resoluci hlasoval a zase při tom ukázal, že jest špatným, prašpatým politikem a že nevystihl, oč se vlastně Wolfovi jednalo. Jsou jisté věci, v nichž národní zájem jest vyšší, než tak zvaný kulturní, který jest oblíbeným heslem prof. Masaryka. Této politice už pomalu nikdo v národě rozuměti nebude, jakou chce dnes provozovati prof. Masaryk. A ohání se obyčejnou výmluvou — pátery! To jest už skutečná idiosynkrasie (nervosita) u politika Masaryka. Jako příslušník evangelické církve měl by se též jednou postaviti proti evangelickému klerikalismu, který bují ještě více než katolický. Na ten si Masaryk netroufá. Prof. Masaryk vytasil se zase s návrhem na utvoření stran klerikální, radikální a pak na stranu sestávající se strany pokrokové, lidové a agrární. Myslí to skutečně vážně, že by s ním aneb za jeho vedení šla strana agrární aneb majorita lidové strany? I samy pokrokové strany krotí dnes hlavou nad jeho politikou! Což jest tak krátkozrakým, aby nevěděl, jak se jeho činnost na Moravě posuzuje! Čekáme jen na okamžik, až této říšské rady nebude, pak ukážeme, že u nás na Moravě pro p. Masaryka místa není! My se už o vhodného protikandidáta postaráme.“

Co získala Paříž vyhnáním milosrdných sester? Těžké obžaloby vznášejí na nynější obecní správu pařížskou brožurka tištěná v Paříži pode jménem „Reforma chudinství.“ Spisek sděluje, že se 100 milionů franků, ve prospěch chudých určených, pobíruje 67 milionů administrace. Kdežto počet nemocných v nemocnicích za posledních 15 let stoupl pouze o 2 procenta, byl ošetrovací personál rozmnožen o 144 procenta. — Ředitel nemocnice má ročně 18.000 fr. kromě jiných přílepků, tak že rodině jeho dává ústav ročně 60.000 fr. Ošetrovací personál běže se odkudkoliv, kdo se vůbec hlásí. Každý lump běže se, má-li jen doporučení, bez ohledu na pravdu. Služba ošetrovatele bývá posledním útočištěm darebů. Dle toho vypadá též obsluha. Ze soudních listin lze dověděti se, jaké ženštiny k obsluze nemocných se přibírají, nejen osoby skazené, ale i nakažené. Nemocní říkájí, od té doby, kdy se odtud vystěhovaly miloardské sestry, vystěhovala se odtud ctnost. Nejsou řídky případy, v nichž nemocní z nedostatku povinné péče umírají, a nemocní sami říkájí: „Raději zemru, než abych takového lotra k sobě pastil.“ Případy, že nemocným z ospalosti a nedbalosti ošetrovatelů dostává se nepravých léků, jsou velmi časté. Tak slovy drastickými a ještě více uváděním pádných fakt líčí brožurka „moderní reforma“ ošetrování nemocných a péče o chudinu. To ovšem vláda mohla předem věděti, že žena, která se zcela obětuje trpícím z nadšené lásky k Bohu, nemůže býti prospěšně vystřídána lidmi, kteří se dávají do nemocniční služby toliko k vůli svému zisku. „Přátelé lidí“ obohacují se ve Francii na účet národa chamtivě dále.

Finanční stav Matice. První pololetí Ústřední Matice Školské skončilo co do příjmů a výdajů velmi úspěšně. Bylo přijato pouze 213.254 K 68 h, naproti tomu pak vydáno 340.040 K 51 h, jest tedy nepoměr mezi příjmy a výdaji na půl roku 126.785 K 83 h. Loňského roku bylo za první půlletí příjmů 278.836 K 96 h, o 65.000 K více, vydání pak 290.870 K 94 h, tedy o 80.000 K méně. Stav tento jest velmi povzbudivý i posilá se důvěrníkům Ústřední Matice Školské o

om správa s prosbou, by působili k tomu, aby sbírky na účely méně důležitých byly posílány na prospěch sbírek ve prospěch Ústřední Matice Školní.

To je tak. Vlastenci v ohni moderního pokroku kalení mají zcela jiné národnostní starosti než péči o vzhled matičního jmění. Jedni vylučují katolíky z národa, surově jim spílají a mohou si naby ubíhati, jen aby dokázali, že jsou katolíci vlastně největším neštěstím národa. Masaryk s velikou horlivostí zastával se ve Vídni židovských buršáků, „vlastenecké“ studentstvo podniklo dle přání německých židů herkulickou práci pro zachránu hrubého útočiště Wabrmunda, „Čas“ uveřejnil provolání ve prospěch rumunských židů, kteří tolik bezcenně vyasávali rumunské sedláky. Plno sloupů novinářských jest potěšeno u nás hájením resoluce Wolfovy. Tak ovšem zabude na přemýšlení o Matici velmi málo času. Jestliže na př. pokroková akademická mládež myslí, že spojení se židovskými buršáky Matici prospěje, my ji ovšem její názor z hlavy nevzeme.

Jestliže socialističtí poblavři vybírají na soudruhích obrovské daně z hlavy, jestliže se platí mnoho peněz na posilování „Volnou myšlenku“, pak se ovšem sejde na Matici peněz velice málo.

Ačkoli však katolíkům za jejich národní součinnost dostává se nevděku největšího, přece doporučujeme, aby našinci horlivě na Matici platili. Zkoušejíce sami mnoho zlého, nechtějí si uvědomit, že platí na spolutrpitele, kteří ve smíšeném území prožívají mučednictví jiného způsobu.

Výsledky nové výchovy ve Francii. Moderní pedagogika bezbožecká ve Francii svíjí se pod tíhou vlastních výsledků. Vklouzla do pasti, kterou si sama nastrojila. A nyní už atheističtí Francouzové ani se neosmělí svalovat vinnu zbědačelých poměrů na „klerikalismus“; bylo by to prostě směšné v době, kdy přitlačili katolíky až k zemi. Čím déle a mohutněji působí školy bezkonfesionální, tím více přibývá zločinců. Roku 1901 spácháno zločinů 96.686, r. 1905 již 129.255; z posledních bylo potrestáno pouze 55.000, poněvadž stonapětiletí raštinovanost zločinců dovede se trestu vyhnouti. Tudíž při více než 74.000 zločincích nevypátrání pachatelů. R. 1901 spácháno 163 případů zabíjení, zúmyslných vražd 150 a smrtelných zranění 154. R. 1905 však statistika zaznamenává 274 případů zabíjení, 168 zúmyslných vražd a 171 smrtelných zranění. Hrozně stoupá počet zločinců mladistvých. R. 1880 napočteno jich 23.319, r. 1890 již 27.309, r. 1900 docela 30.485 a r. 1905 dokonce 31.441. Už školákům se stýská po slávě „apačů“. V Paříži jest na 50 sdružení takých pouličních loupežných vrahů. Kdo chce býti přijat do takové společnosti, musí dokázat svoji „zasloužilost“ aspoň tím, že tři léta seděl ve vězení. „Apačové“ nevráždí pouze pro šp, ale často z krvavého sportu, aby se mohli před soudruhy pochlubiti, jak velikou „práci“ už vykonali. Nad řáděním těchto banditů přes rozmnožení policie vznikají v Paříži veliké rozpaky, tak že už začaly proskakovat návrhy na zavedení tělesných trestů.

Některé naivní lidé myslili, jak bude rázem učiněn v Paříži konec chudobě, až se sebere církví jmění. Posud však se zabavových statků rozmnožili svoje jmění jen ti, kteří již dříve velikým kapitálem vládlí. V Paříži žije 410.000 žebráků a tuláků. Ovšem že mezi touto chudinou jest mnoho raštinovaných podvodníků, kteří velmi dobře se žijí předstíráním bíd. Leč přes to přece jen počet neviných chudáků jest v Paříži obrovský — v době, kdy se má rozdělovati chudým majetek církví uloupený.

„Osvěta lidu“ proti politickému projevu městských rad. Protesty městských rad proti hlasování dra. Drtiny taly do živého. Z nouze, k vůli zachráně pokrokového poslance utvořila si „Osvěta lidu“ novou zásadu, která odporuje názorům pokrokového tábora z doby voleb. Hlavní orgán dne 16. t. m. píše o městských radách: „Víme, že při volbách obecních zastupitelstev a městských rad nerozhodnají většinou politické programy a motivy, nýbrž důvody povahy čistě místní, ne-li osobní. Přes to korporace tyto osobují si závažné úsudek v záležitostech politických a propájejí se k projevům politicky stranickým. V tom je zájímavý odpor; osoby, k jejichž politickému přesvědčení se při volbách do obecního výboru nebo městské rady nehledělo, osobují si pojednou právo projevovati politický úsudek jménem celé obce.“ Dle „Osvěty lidu“ městské rady zvolené na základě zastaralého řádu zneužívají svého postavení k rozhodování o poslancích zvolených na základě všeobecného rovného práva hlasovacího.

Takový samofalšovaný pokus o zachránu dra. Drtiny ovšem působí přímo komicky a dokazuje, jak zásadnost pokrokového směru dovede býti kacířskou od příjmu k příjmu, dle toho, jak okamžitě prospěch žádá.

Předsedá právo vyzvat poslance k složení mandátu a k svobodnému projevu nelibosti má každý volič. Tím spíše má svoboda i městská rada projeviti svoji politickou smýšleni. Když městské rady odmítají právo voličů, voliči sami pro dra. Drtinu, tu „Osvěta lidu“ nemohla nic, nemohla se ohlížeti kompromisem zasmušelých lidí. Když se voliči fakticky, že městské rady mají právo podílu na zvolení Drtinově. Nemá tudíž býti do-

voleno těmže vlivným korporacím promluvit také proti jednání Drtinovu? A projevovatel městské rady svůj politický úsudek opravdu za občanstvo všechno? Jen podání důkazů! Ovšem přes to tlumochly zcela správně mínění veliké části občanstva.

Kdo by chtěl obmezovati svobodu městských rad na úskou působnost vůči místním, kdo by jim chtěl zakazovati politické projevy, ten by skutečně byl hrubozraým spátečníkem. Zapovídali někdy masarykovci městským radám velice četné politické projevy proti přehmatům Němců? A mají-li městské rady právo k politickému projevu, má zase dr. Drtina právo buď poslechnouti vyzvání nebo je odmítnouti.

Jestliže ostatně městské rady netlumochly národ občanstva, proč i jiné korporace proti Drtinovi se vyslovují, proč od jiných korporací není důrazně hájen?

„Osvěta lidu“ vybízí, aby na odvetu měst. radám se vyslovila nedůvěra. Mluví o „bošáckých, kteří o politice nemají ani zdání.“ Tudíž za to, že chtěly užiti městské rady politické volnosti, mají býti potrestány. Úšlechtilý smysl pro svobodu! Věru poplašenost a zoufalé rozběhy masarykovců poskytují obraz velice komický. „Osvěta lidu“ štre proti městským radám, dr. Drtina však z chytrosti píše zcela uctivě těmže měst. radám: „Máte právo neosouhlasiti s mými názory . . ., buďte ujištěni, že nesouhlas váš i důvody, které pro něj uvedete, budou mnou bedlivě váženy a stanou se mi směrnatými pro další postup . . . to vysvědčení mi věřte, že se slavnými městskými radami jsem udržoval stálou výměnu názorů a hleděl projevených přání.“ Ku konci ještě dr. Drtina ujišťuje městské rady o své „upřímné účtě a trvalé oddanosti.“ — Nevypíslí teď „Osvěta lidu“ Drtinu? Nadto „Ratibor“, hájící dr. Drtinu ze všech sil, projevil v č. 29. touhu, aby dodal chytaně nedělní Drtinově sebízi významu a váhy svoji přítomností starosta p. dr. Ulrich.

Takovou pestrou scénérii tedy rozvíjejí ve svém amatku bojovníci Drtinovi. Jeden kurážně hrozí, druhý seká komplimenty. Zkrátka myslí si: Cesty mohou býti rozličné, jen když se mandát Drtinovi zachrání!

Čeští umělci o hlasování Masarykově uveřejnili 19. t. m. v „Národ. listech“ tento projev: Bylše apostrofovaní (vyzváni), abychom se vyslovili o aféře Wolf, Drtina, Masaryk, odvoláme se ke svému memorandu všem poslancům českým Jednotou a výtv. odborem Umělecké besedy v měsíci říjnu 1907 zaslánému a ke článku v Dile t. r., z něhož vyplývá požadavek náš, aby vláda zbavila utraktivismu českou akademii umění v Praze, úsilím české akademie pro vědu a slovesnost a obětavosti české obce pražské a českého Hlávky založenou. Doznáváme, že při té příležitosti řekli jsme, že potřebují-li Němci svoji akademii v Praze, najdou dosti prostředků k její uskutečnění, my že jim v tom přestáteli neochceme. Řekli jsme také asi to, co za několik dní později prohlásila akademie cís. Frant. Jos. I. v memorandu vládě adresovaném.

Z toho dedukuje se (dovozuje se), že krok pp. Drtiny a Masaryka stal se v intencích našich — leč my naproti tomu pravíme, že jsme od českých poslanců žádali boj za vrácení české školy českému národu a nikoliv hlasování pro německou školu ve chvíli, kdy nám ani akademie vrácena nebyla a kdy Němci proti vysokému školství českému na Moravě i obecnému školství českému na Moravě i obecnému školství v usavřaném území a ve Vídni tak úporně bojují.

S touto zvrácenou taktikou a nedomyšleným hlasováním souhlasiti nemůžeme, ať stalo se za předpokladů sebe krásnějších. Jednota umělců výtvarných v Praze. Výtvarný odbor Umělecké besedy.

Poslední útočiště. Jestliže pokroková selže všechno sofistické překrucování, kterým se snaží některou křiklavou svoji chybou omluviti a krásnou barvou natřít, pak se utíkají k poslední chytrácké, ale hodně nereálné a nerytířské zbrani: začnou totiž bušiti do klerikalismu, vystavují strašáka ve vlastní dílně vytvořeného ve všech výkladech efektivních a hlásají pověřivým stoupencům: „Tuhle vidíte největšího nepřitele. Co ten kdy chtěl, co chce nyní, všechno bylo a jest špatné, všechny jeho snahy a skutky jsou pavičinou na chytání prostomyslných much.“ Tak učí ti lidé svoje stoupence „volné přemýšlet“, tak je učí, aby hleděli na fakta bez předsudku, tak je poučují, jak jest potřebí nasrhati na pravou podstatu události bez zanálosti vůči osobám. Dle mínění Masaryka a masarykovského tisku největší nepřítel všeho českého Wolf podal resoluci prospěšnou — našemu národnímu postupu. Týmž dechem však snaží se přesvědčiti masarykovský tisk čtenářstvo, že názor katolictva o hlasování Masarykově už proto jest chybný, že — inu že jest názorem katolickým. Ba dokonce i protesty mladočeského a pokrokového tisku proti tomu hlasování jsou pochopné hlavně z té příčiny, že katolictvo s protesty souhlasí. Tu máte tedy otevřené dvojí protichůdnou filosofii, která jest útokem na zřetelný řád. To ná vlastně není filosofie, to jest chlapčácká bezbřehost; tak bezradně sebou strká napr na náhnu. Tak vybízí masarykovská práce „pro český rozum a českou duši.“ — „Osvěta lidu“, chytavce se volajícího čtenářstva, píše dne 18. t. m. k pražskému chytráckému tisku: „Je nám líto, že jsme nedůvěru měst. rad dra. Drtinovi a jeho

se: „Koma vlastně naše moudré městské rady pracují do rukou?“ — Na to odpovídáme, že do rukou lidí těch, kteří si zachovali ještě samostatný úsudek, kteří nevidí hned duševní tituly v hrdých pohodech proti katolíkům útočících a v politice pozitivní neobmaných. Kdo se chce udržeti v lesklé záři pokroku hlavně splněním katolictvu, má míti na mysli, že takovou práci svede zcela dobře i šestnáctiletý výrostek, který se sotva podepsati dovede. Obecnastvo konečně chce viděti kus pokroku pozitivního. Kdo nyní před jasný srak Čecha přemýšlejšího snaží se dávat černou záclonu se značkou „klerikalismu“, již málo pochodí. Právě lidé svobodného úsudku nemohou věřiti hned každému zbrklému dogmatu pokrokovému a nabízejí, že není potřebí klásti se pokrokovému Dalajlamovi, který svoje neomylnictví tak vášnivě hájí.

Jak referuje masarykovský denník. Jak by referoval, jednali-li se o udolání soka? Zcela zákeřnický. Dokázáno „Času“ tolik případů zúmyslného podvádění čtenářstva, že vlastně by ani nebylo potřebí uvěřovati tento orgán z jeho nepolepšitelné mizernosti doklady dalšími. Leč přece vhodno aspoň konstatovati, jakou stravou „svobodné přemýšlejší“ a „S pravdou ven!“ hlásající čtenáři „Času“ dosud se žijí. Dne 3. července v Hráské sněmovně byl učiněn návrh, aby se vyslovila nelibost posl. dru Heroldovi zato, že křikl na dra Myslivec „darebáku“, když týž vůči dru Heroldovi zvolal: „Pro krále pruského!“ Návrh kárného výboru byl přijat. Tak se stalo dle svědectví stenografického protokolu Hráské rady. Leč požádavšely „Čas“ oznámil dne 4. t. m. toto: „Po přečtení došlých spisů referoval posl. Hagenhofer o známém návrhu kárného výboru v aféře dr. Herold — dr. Josef Myslivec. Výbor pokáral dra Josefa Myslivece.“ — Ergo s pravdou ven — nekam za oceán! „Vlastenecký“ list hledí škoditi českému poslanci ve prospěch nenávislného Němce dra Herolda.

„Čas“ ve svém vzteku spílá těm, kteří se svobodně a taktně ozývají proti hlasování Masarykovu a už samou přehliivostí neví, jak by se šikovně pomstil. Napsal dne 19. t. m., že „Národní listy“ napsaly v říjnu minulého roku proti „Času“ toto: „Dejte Němcům třeba tři akademie, jednu v Praze, druhou v Liberci a třetí v Chebu . . . My je přejeme Němcům za všech okolností.“

„Národ. listy“ však chytily chlapčeského nesbedu za vlasy. Napsaly dne 21. t. m., že otiskly v říjnu nikoli proti „Času“, ale proti „Bohemii“ tato slova: „Dejte Němcům třeba tři akademie, jednu v Praze, druhou v Liberci a třetí v Chebu . . . ale nechte nám jedinou vysokou školu uměleckou oktrojem tří německých „malířů“, kteří by se jako taci v Německu ani ukázati nesměli . . . Na c. k. akademii umění musíme si dáti líbit i německé profesory i německé studenty? ! Nemá to hanba našeho umění, ale hanba německého, že se k tomu propájejí. Jestliže nesnesou německí učitelé a německí studenti vlastní akademii, jsou-li na ni slabí, potom ji není prostě zapotřebí. My ji však přejeme Němcům za všech okolností.“

K tomuto odkrytí netřeba dlouhých poznámek. Kdo chce poctivě referovati, ten ovšem nemusí vždy uváděti citát úplný, může přerušiti kontext; ale musí si přitom věsti tak, aby nebyl porušen správný smysl, skutečná tendence citátu. A dokonce není dovoleno citát falšovati, jako to učinil „Čas“ větou „My je přejeme Němcům za všech okolností.“

Proč uvádíme, jak dovede „Čas“ nepoctivě bojovati i proti mladočechům? Aby se tím lépe pochopilo, proč pronásleduje „Čas“ hlavně přímopokrokovým katolictvu. Ten list, který se neštítí troufale lhatí o mladočechách a docela i o pokrokových, nevěřících v neomylnost Masarykovu, ovšem si troufá proti katolíkům ještě více, jak mnohé doklady i z času nejnovějšího výmluvně svědčí. Strana „vyšší mravnosti“ pracuje — motivy podvody.

Italský pokrok za vlády zednářů postupuje širokou cestou, upravenou prapodivnými zásadami. Na školství věnuje se tam peněz poměrně daleko méně než v Hří naší a — sami univerzitní profesori začali tam hroziti v posledních dnech stávkou pro prabídné platy. Zlodějský ministr není už v Itálii vzácností. Z četných defraudací uvědomen bývalý ministr Nasi, který byl s vasby propuštěn, byl zvolen horlivostí občanů trapanakých za poslance. 400 jeho stoupenců vjelo ho uvítat, když se k městu blížil. Prý později navštívil tento osvícenec dlouhých prátů Tunis a Ameriku, kamž ho svou jini nadšení přátelé italsí. Zkrátka morálka — jak patrné — moderním pokrokem v Itálii radikálně se změnila.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

PH plně míse změnil zásady. PH jubilejní slavnosti socialistického svazu francouzských zednářů stávil rudý ministr práce v Nantes. Naival stávků stala nebespěšným prostředkem v boji; má se řadit příčinu, aby neprosto vyháněla. Ovšem tak řadit, aby dříve ovedčoval duševně velice bojovného. PH.

nistatní však vynášel bezké peníze a dala se sobotských levých hotovost beráky. A Viviani přece velmi dobře ví, jak dělnictvo francouzské právě nyní bylo hanebně zklamáno od vlády, od poslanců a od všech těch, kteří obviňovali dělnictvo rudého hory doly na apolupšobení v boji proti katolické církvi. Až Viviani přijde o teplé místočko, spustí kanonádu proti „vydéracným buržoám“ znovu, aby jeho osobní kšeft nestál.

Věrolomnost a zbabělý útok sociál. demokratů. Na den 5. července svolali si soc. demokraté tábor lidu do Ostrova u Sloupu na Moravě, kde bydlí redaktor „Sels. Hlasů“, katolický poslanec Šamalik. Obecní výbor jim povolil náves pod podmínkou, že zachovají klid, udělí hláskám se mimosocialistickým řečníkům slovo a každého klidně vyslechnou. Socialisté slíbili podmínku zachovati. Vítězně rozhlašovali, že Šamalik musí přijít a mluvit; jestliže by jel na schůzi jinam, pak by to prý byl zbabělý útok.

Na táboře rudý poslanec Filipínský rázným způsobem se otíral o živnostnictvo a rolnictvo a veřejně prohlašil, že starobní a invalidní pojišťování nemá být dle názoru socialistů ani pro živnostníky ani pro rolníky. Když pak vystoupil na tribunu Šamalik, jemuž bylo uděleno předsedou slovo, vypukl v blízké obci Vavřinci požár. Leč po odjezdu hasičů zmátek v shromáždění ustal. Však Filipínský stal se velice nervosním a divaje se na hodinky, stále něco šuškal s předsedou. Tu předseda najednou vstal a chytře prohlásil: „Poněvadž mně není možno udržeti klid a pokoj, rozpouštím tábor. Poslanec Šamalik svolal spolkovou schůzi, ať tedy jde s P. Pihalem mluvit tam!“ A byl přece mezi katolickými účastníky naprostý klid.

Proti tomu podskoku zdvihl se veliký odpor. Leč přítomný komisař i spolkovou schůzi zakazoval, ješto prý nebyla zahájena o 3. hodině odpo., jak bylo oznámeno. Zato však socialisté si mohli zahájit schůzi na návsi o 3. hod. 20 m., ačkoli ji měli ohlášenou na 3. hodinu. Ovšem že rozčilení v lidu rostlo. Filipínský se zatím vytratil. Tak socialisté zmařili raději vlastní tábor, aby lid neslyšel od katolického řečníka pravdy. Ovšem tak si připravili rudí velikou blamáž, ačkoli chtěli právě v katolické obci vztýčiti vítězný svůj prapor. Rudá manifestace skončila bez resoluce, bez projevu, ba i bez plně „rudého praporu.“

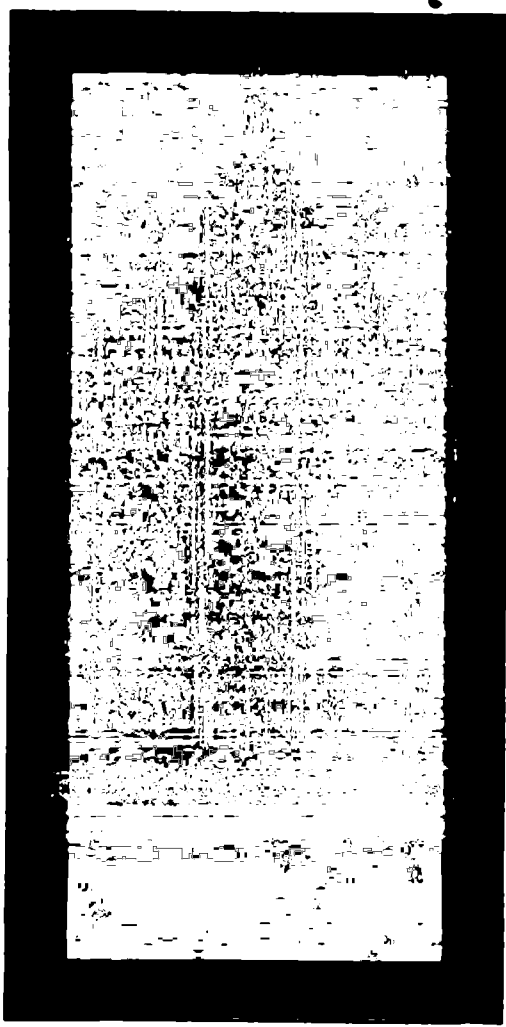
Kdo se nejvíce na starobní a invalidní pojišťování dělnictva těší? Jsou to socialističtí chytráci nedělníci, kteří čekají, aby se jim nějakým úřadem zabezpečila existence asi tak, jako je tomu u nemocenských pokladen. Po všech velikých rudých slibech předvolebních, jimiž mávali socialisté lid, napsala najednou sama rudá „Svornost“ dne 4. t. m.: „Dělnické pojišťování rozhodně má být postaveno na jednotný podklad. Základem jeho mají být nemocenské pokladny, k těm se mají přidružiti úrazové pojišťovny a pojišťovací ústav pro starobní a invalidní renty. Evidenci (přehled) pojištěných dělníků pro stáří a invaliditu, vybraní příspěvků, snad i výplata rent mají obstarávat za účelem zlevnění správy nemocenských pokladen, které budou postaveny pod přímý státní dozor. Starobní a invalidní pojištění nebude tudíž pro dělnictvo úplně novým zařízením, nýbrž bude, jak jest též nejspřávnějším doplněním stávajícího pojištění. Dělnictvo bude přispívat spolu se zaměstnavateli. Stát bude dopláceti na každou rentu 90 K.“

K tomu poznamenávají „Selské Hlasy“: „Tak! Kde pak jsou ty sliby o státním starobním a invalidním pojištění, kde pak jsou ty sny důvěřivého našeho dělnictva, které těšilo se, že ve stáří svém bude mít zajištěný státní důchod? „Rovnost“ sama se nyní užaslému dělnictvu přiznává, že dělník si musí během svých mladých let napřed pojištění naskládati, že si musí nechat po celý takřka život z těžce vydřené mzdy strhováti. O to, ož tovarník dá více za dělníka do pojištění, dá mu méně na mzdu!“

Dělník bude tedy skládati těžce vydřené groše do pojištění, kde se za ně dobře budou živiti socialističtí agitátoři, kteří se práce štítí. Zkrachovaným veličinám socialistickým povede se na účet dělního lidu dobře. Dělníci již nyní dobře vědí, jaký siek mají s úrazové pojišťovny, její správa jest zbarvena na rudé. Musí hodné platiti, a když se jim stane úraz, tu musí všecku námahu vynaložiti, často se i souditi, aby vůbec něco dostali. Socialisté věru velice chytře připravují přičlenění dělnické pojišťovny k nemocenské pokladně. Dělník pak byl by dle toho plánu nucen připláceti na rozmožněný počet úřednictva, které by se rekruovalo z radého tábora. Ovšem rosvířný dělník se za rudou „pomoc“ pěkně poděkuje.

Nevykonávají naše organizace ohroženou práci na duševní povznesení, na vzájemné lásce? Tak se těšilo hrdé „Rudé lidu“ 5. července. — I vykonávají, ať při ohrožené práci samou námahou krví láca. Dne 2. 8. v Hradci na lokomotivě vo Vídeň.

Novém Městě začali zuřiti rudí dělníci proti těm, kteří se k jejich organizaci přidati nechtěli. Když lítaly sacky, přikvapil úředník, dostal jich několik také, až upadl na kus železa, tak že se notně popálil. Nato následovala výleka dělnictva, mezi nimi bylo i 35 křesť. socialistů. Soudruzi opustili dílnu. Čtyři z nich vyzvali křesť. soc. spoludělníka Karla Webra, aby s nimi šel do „Arbeiterheimu“ na schůzi. Ten však odepřel. Tu ho počali tlouci svými tvrdými pěstmi a mlátili mu hlavou do sousedního vyčnívajícího mřížového okéního tak dlouho, až klesl v bezvědomí. Byl odvezen do nemocnice. Bylo na ně učiněno trestní oznámení. — Když v Novém Hradci Král. hořel hostinec, v níž měli místnost nár. socialistové, tu dle zprávy „Lid. Proudů“ křičeli socialisté: „Národní hořej“ jako švábi! Malceva hospoda hořel, ale ta pakát národní ne!“ „Lid. Proudů“ odpověděly soc. demokratům výzvou, aby vyrovnali to, co zapomněli u Malce zaplatit.

V pavilonu pro zařízení bytů na Jubilejní výstavě v Praze, vedle výstavní kaple vystavuje firma
František Jirouš v Slatinanech
gothický oltář dubový,
který jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit.

Jediný závod toho druhu na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,
bandagist
v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a sklad veškerých druhů bandáží, jako: kýlní pásy pro dospělé i pro děti, břišní pásy pro dámy, pupeční pásy, suspensoria, puščky a obinadla pro křečové žíly, šňetrovačky a přimidla pro skřívené páteře.

Správy se vyřizují rychle a levně.

Poštou zasílá se nenápadně, stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1888.

Vyznamenaná státní medaillí.

Katecheta
jako zástupce v duchovní správě
pro dobu předsednictví
Nastoupiti může ihned. — Dotazy do redakce tohoto listu.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citaru, řeči německé i francouzské. V témž ústavě přijímají se dívky do školy obecné i měšťanské s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati vyšší pokračovací kurs český i německý. Též připravují se ku zkoušce pro školy mateřské a ku zkoušce industriální pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V témž ústavě opravují se roucha
behoužlebná.

Ústav nalézá se v rozkošné lesnaté krajině.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?
Použila jsem do vyvátky
za 6 haléřů
»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové
potěšení.

První česká křesť. soc. svépomocná firma v Hronově n. Met.
Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkal. výrobní společnost „VZAJEMNOST“ v Hronově. Král. České.
Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franco a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li hic objednáno.

Všem rodičům,
kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí, vřele doporučujeme
Pensionát
císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové.
(Řízení vis v ústí turistové.)

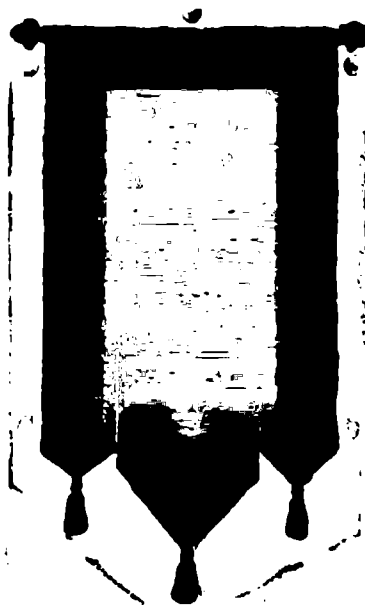
Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritaského chrámu Páně.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici cca. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franco. Zástupci na všech místech hledáni.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných sbírek a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(pretekovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

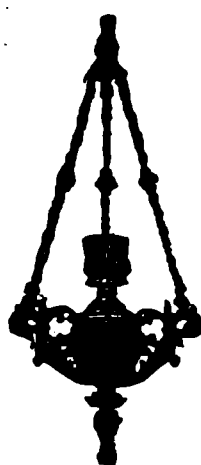
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zasílou.

Veleřádnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyřezávací dílna
speciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracova-
ných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na posádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za velkou výrobky a slatění ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstřízlivějšího. Chápujím kostelním úle-
va v placení. Více usnadní po ruce. Žádám přesné vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější a nejkrásnější dětské vozíky

a velkovýroba firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Navštívenky
všeho druhu
-nabízí

Biskupská

knihárna

v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

nabízí uctivé své odborné služby sl. patronátním
a veleř. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodů doved-
čují četná písemná usnutí.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

Závod založen 1891.

Všeob. úvěrní společnost

zapekané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

střežte vklady 4 1/2%, 5% až 5 1/2%.

Záruka K 654.189-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 28. března 1907
Jednotou nábož. opět revidována.

Uhlí hornoslezské 1m. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Veleřádnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmírnější ceně.

Speciální ústředí zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacení

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplné bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných usnutí po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 88)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 60 kusů
za 1 K

v biskupské knihárně
v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzly

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná usnutí sváté z kruhu vele-
řádn. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
debu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, mou objednávku na
zkušku.

Volejte mě látky na taláry.

(Těž se oplatí bez zvýšení cen!)

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. července 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Utrpení českého rolnictva.

III.

Ujařmení rolnictva v Čechách přitěžovalo se v době protestantské dále. Nové viny „evangelické“ hanebným způsobem zneužívala šlechta k ukojení svého sobectví, prováděje hnusný klerikalismus. Měla oporu v Lutherovi, který dal příliš jasné pokyny, jak má panstvo s ubohým sedlákem „reformované“ zacházeti. Když chytrý spekulant Luther viděl, že sedláci němečtí, kteří se proti nelidským vrchnostem vzbouřili, podlehnou šlechtické moci, přidal se na stranu utlačovatelů. Ubozí robotníci po tisících byli odpravováni. A co Luther? Ještě se chlubil: „Ve vzpouře já sám jsem sedláky pobídl, ježto já sám jsem kázal je ubíjeti.“ Sedláckům v Německu začalo se pak hůře vésti než před vzpourou. Luther pak, aby se aristokratickým svým zastancům zavděčil, napsal: „Vrchnost musí sprostý lid poháněti, bít, dusiti, věšeti, páliť, odpravovati, v kolo vplétati, aby se bál a na úzdě byl držen.“ Ve spise „Proti vraždě a loupeživým rožím selským“ sápal se Luther na nevolníky možno-li ještě více. Napsal tam na př.: „Proto ustrňte se nad ubohými lidmi, kteří od rozrušených sedláků trpí; bodej, bij, škrt, kdo může! Zemře-li v tom boji, blaze tobě, jsi pravý mučedník. Blaženější smrti dojíti nemůžeš než v tomto boji. — Jest na čase, aby sedláci utrácení byli jako vztekli psi. — Kdo slitování má se sedláky, Boha upírá, Jemu se rouhá.“ Věru slova brozná! Mnohý evangelický agrárník nechtěl by věřiti, že se tak „lidumilně“ Luther o rolnictvo staral. Ale fanatické výbuchy ty byly již jednou od Luthera sepsány a hned tiskem šířeny. Nadto „oteckou péčí“ protestantské šlechty vyšly v téměř století XVI. v českém překladu. Takovou tedy „náboženskou útěchu“ poskytl evangelický velkostatkář roztrpčeným rolníkům českým. Nebyl to nejhnusnější klerikalismus? Nebylo to bezcitné zneužívání náboženství na ujařmení lidu a k upevnění panto-vačnosti? O této práci protestantismu „ve prospěch rolnického lidu“ ovšem agrární agitátoři mlčí a raději — vidí-li před sebou aspoň půtucta evangeliků, hodné minulosti českého evangelictva pochlebuji. Zato však před širými

massami katolictva nestydatě lhou o katolicích, jak jsme již dříve častěji dokázali.

Ujařmení rolnictva pokládáno v evangelických kruzích za věc tak přirozenou, zcela správnou, že ani čeští bratři, třebaže byli lidumilní, nad zásady protestantských spojenců ve století XVI. se nepovznegli. Někteří šlechtici českobratřští chovali se k poddanému lidu otcovsky, ale nenapadlo jim, aby zpečetili pravou svobodu poddaných rolníků různými vyhláškami. Ostatně šlechta českobratrská stykem s protestanty stále se kazila, až byli v ní mnozí byrokrati stejného zrna jako u Lutheránů.

Liberální dějepisec Denis píše v příčině situace předbělohorské: „Vyšší stavové lehkomyslní, obmezení, ctižádostiví, měšťanstvo bez přesvědčení a odvahy, hle to zbylo z Čech, protože lid porobou byl podmaněn... Zachovala se jakási žaloba učiněná od lidu selského Fridrichu V. (Falckému) při vjezdu jeho do Prahy; skladatel její není podezřelý z katolictví, a to právě činí pohotlivějším ducha zármutku, nepokoje a ukrytého záští, kterým prodchnuta jest tato žádost: „Nechť je to kdokoli, jenž počal tuto věc“ (odboj proti Habsburskému domu), praví sedláci, „nenalezně milosti před Bohem. To neštěstí musíme my snášeti, my trpěti po všecken život svůj a nejen my sami, ale i děti naše, naše ženy a ti, kdo nejsou ještě zrozeni...“ Poddaní jsou si velmi jasně vědomi, že povstáním nezískají ničeho. Proč by bojovali? — Za svobodu? Jest jen privilegium stavů. Za vlast? — Zda mají jakou? ... Za víru? — Fanatism sevršedněl a většina sedláků nevěří v nebezpečí; pronásledování nebylo ani dost úplné, ani dost všeobecné, aby vytrhlo je ze ztrnulosti jejich. Před bitvou bělohorskou návrhy několika šlechtických jedinců na osvobození sedláků byly zamítnuty. A pak měl sedlák, vydíraný lichvářským způsobem na uhrazení výloh válečných — bojovati nadšen ve prospěch zpupné šlechty! Rolnický lid a měšťané byli přímo vysáváni válečnými daněmi; zato šlechta, která povstání řídila, netoliko na válku nic nedávala, ale ještě z vybraných peněz se obohacovala — v čase krátního nebezpečí. Vysvětlitelno jest tudíž, proč právě krátce před bitvou bělohorskou zdvihali v některých krajích sedláci krvavou revoluci proti protestantským katanům.

Tu král Ferdinand jal se vyjednávat s rolníky. Sliboval jim svobodu a nejvyšší ochranu proti povstalecům šlechtě. Tu teprve evangelická šlechta začala vyjednávat se sedláky také přívětivě. Leč — nechtěla jim elibiti zrušení poddanství; otázka ta jest prý příliš choulostivá, aby se mohla řešiti za války. A tak selské bouře se rozmáhaly. Při hranici moravské bouřili se sedláci, že páni ukládají přílišné roboty. To se dělo po bládkých slibech! Ba docela několik dní před bitvou na Bílé hoře sedm tisíc sedláků v kraji žateckém plenilo tvrze a zámky, vraždilo pány a rytíře; tyto vzbouřené davy hrozily pomstou městům sousedním, jestliže tatáž nepřipojí se k nim proti šlechtě.

Takovou scenerii poskytovala naše „evangelisovaná“ země před katastrofou Bělohorskou. V příštím čísle ještě promluvíme o poměru katolických předáků k stavu rolnickému v době té a o postavení lidu rolnického po Bílé hoře.

Dopis z Prahy.

Národní hrdost českého spisovatele. Pouze do malého okruhu zasvěcených pronikla v těchto dnech zpráva o velice trapné aféře, jejíž smutným hrdinou jest také český spisovatel Emanuel Šl. z Lešehradu, syn známého vojenského majora, smyšlením upřímného Čecha. Tento literát zažádal si o zřízení telefonu ve svém bytě a zadal po obvyklém způsobu svoji žádost c. a. k. poštovnímu a telegrafnímu ředitelství v Praze. Celá tato příhoda neměla by významu, kdyby hlavní věc nevzáležela v následujícím: Emanuel Šl. z Lešehradu žádal za telefon německy psanou žádost! V době, kdy nejušlehlějším napjetím staráme se, aby na všech stranách byly útoky na českou naši řeč odraženy, kdy vedeme zoufalý takřka ještě zápas o českost nápisu na kasárnách četnických, přijde český literát, namočí pero a píše německou žádost.

Podobná aféra zamluviti se nedá a nedá se také omluviti. Kdo dělá nárok na českého literáta, jako pán z Lešehradu, musí jednati také jako slušný člověk, jemuž jde o charakter. Nemá-li pán z Lešehradu tolik soudnosti, že v žádosti německé nemůže se přece vydávati za

přípišel na zdraví koll. Schreibrovi, že o duchovní i materiální potřeby sjezdu se staral a tento zase připil na další trvání lásky bratrské kolegů přítomných i vzdálených. Ujednáno, že ti, které Pán Bůh na živu zachová, sejdou se nyní již po 5 letech, ježto při našem věku doba 10 roků je dlouhá. Za posledních 10 roků ubylo nás 18.

Po třetí hodině začali jsme se rozjížděti a loučice se druh s druhem, přáli jsme si na vzájem: Kež po pěti letech sejdeme se zase!

Sjezdu se účastnili: *Budřek Josef* MUDr., obvodní lékař v Kuřimi u Brna se slečnou dcerou. — *Bukovský Josef*, os. děkan na odp. v Poděbradech. — *Dytrt Josef*, c. a. k. plukovník 18. pěš. pluku v. v. v Praze (Vinohrady). — *Flanderka Bedřich* JUDr., advokát v Rychnově n. Kyj. — *Holub Jan*, tajemník spolku pro zkoušení a přehlížení parních kotlů v Praze, Jindř. ul. 25. — *Hrubý Antonín* MUDr., obv. lékař ve Smiřicích. — *Jedlička Václav*, odb. učitel měšť. školy v. v. a ředitel městského musea v Nymburce. — *Kapras Jan* Ph. Dr., gymn. profesor v. v. v Novém Bydžově. — *Kotrbaec Karel*, farář na Pouchově. — *Macháček Karel*, bisk. vikar, tajemník a os. děkan v Opatově (státní dráha). — *Marek Jan* Th. dr., kanovník scholastikus metr. kap. v Praze. — *Nečas Jaromír* MUDr., městský okresní lékař v Praze (II. Štáp. ul.). — *Novák Josef* Ph. dr., c. k. gymn. ředitel v. v., dop. člen České Akademie, král. společnosti nauk, Českého Musea, korrespondent o. k. centr. komise pro zachování památek hist. a uměl. — *Novotný Adolf*, továrník v Týništi n. Orli. — *Portých František*, farář v Libuni (Litoměřická diecése). — *Rind Alois*, c. k. vohní komisař š-

FEUILLETON.

Po 40 letech.

V roce 1860 jsme nastoupili do I. třídy gymnasia královéhradeckého a během osmi roků někteří z původních 86 ubyli, jiní zase přibyli. Ale všechny, kteří jsme v té třídě studovali, spojovalo vřelé přátelství, které se osvědčovalo a utužovalo našimi sjezdy — po dvaceti, po třiceti a nyní po 40 letech odbyté maturity. První i druhý sjezd konán s rozsáhlým programem v Praze, třetí v Hradci Králové ve dnech 6. a 7. července letos.

Hradec jako místo schůze po 40 letech nás proto vábil, abychom ještě jednou prošli ta místa, kde jsme nejkrásnější léta svého mládí trávil, kde jsme ku svému povolání se připravovali. Kdo za těch 40 roků Hradce neviděl, nemohl se tam nyní poznati.

Dne 6. července jsme se sjížděli. Shromáždění naše bylo Adalbertinum. Do večera byli jsme již skoro všichni pohromadě a při společné večeři oddali jsme se vzpomínkám na léta studentská. Co tenkrát nadšení chovala mladá srdce naše, co tu plánu snováno v těch hlavách nyní zašedivých! Život nás ovšem v mnohém opravil, ale ideály naše nám ponechal a v tom očieme se šťastnými.

Po večeři ujednán program na druhý den: v 8 hodin máe sv. v kostele Panny Marie, kde jsme jako studenti denně nejv. oběti obcovali, pak návštěva gymnasia, kde jsme sedali, přehlídka městského musea, katedrály, procházka městem a kolem města. Ujednáno také, aby deputace složily hold všem účastníkům zástupci

jinde zaměstnaného c. k. gymn. ředitele panu c. k. professoru Fišerovi, p. c. k. gymn. řediteli J. Klumparovi n. odp., který gymnasium řídil, když jsme byli v oktávě, našemu víceletému professoru p. Norb. Hajnovskému, c. k. gymn. řediteli mlado-boleslav. n. odp., p. starostovi města Hradce Král. dru. Ulrichovi a ndp. biskupu dru. Josefu Doubravovi.

Program tento druhý den přesně zachován a o 1 hod. zasedli jsme k společnému obědu, kterýž hotelierka pl. Anna Sternbergová k úplné spokojenosti všech připravila. Po obědě počtli nás návštěvou slovně p. c. k. praesident krajského soudu ryt. Koschin, vlcip. zástupce c. k. gymn. ředitele professor Fišer, syn našeho víceletého milovaného professora p. Fr. Fišera a vlcip. c. k. gymn. professor Svoboda.

Řadu přípitků zahájil kollega dr. Novák, který v tklivých vzpomínkách a velice případně uvedl působení a zásluhy jednotlivých našich bývalých pánů professorů a připil památce jejich. Druhý přípitek pronesl kollega Fr. Šubrt, který vzpomínal, jak v tehdejších našich letech gymnasium královéhradecké přeměněno na ústav český, jak vlastenecky, moudře, otcovsky vedli nás učitelé naši a připil pak rozkvětu města. Nyní ujal se slova kol. kanovník dr. Marek a slovy pohnutlivými vyvolával vzpomínky naše, čím nám byl v době našich studií náš schůze. Vzpomínal jeho píle, jeho dobroty, jeho rozlišnosti, jeho neúnavné obětavosti pro všechny a pro každého zvlášť. Všichni jsme otili s řečnickem a připili na zdraví a další činnost spisovatelkou tohoto všeobecně od nás milovaného a ctěného kollegy. Kollega dr. Flanderka

českého spisovatele, což také neudílnil, vydává se za národněho korrespondenta — pak až až přizná zcela otevřeně, k čemu táhne, či kultura lépe půjde mu k duhu. V české společnosti za takovým také spisovatelem někdo sličky neurčit, ale také ani kamenem opovržení nebedí. Podobné věci trestají se jinak.

Jiná věc však jest, že tento pád zasadá ve výboru „Máj“, kruhu českých spisovatelů belletristů. Vytkáme, co učiní tento areopag, zda bude ignorovat čin takového významu u člověka hospodářsky výhodně situovaného, a to v době, kdy od odvislého dělníka se žádá nejdůležitější obrana národních ideálů a zájmů. Byť třetina podobných jedinců, jakým jest Emanuel Šl. z Lešehradu, nebyli bychom nuceni ani zápasiti za práva českého národa, ježto všechny zápas byl by zcela marným. Proti i nevelkému množství podobných národních koruptur spisovatelských všechna dobrá vůle rozkládá se v nívěď.

Vytkáme, co odpoví „Máj“ tentokrát v ohledě této aféry.

Jest na něm, aby promluvil brzy.

• • •

Kulturní výhledy sjezdu českých žen. S velikou pompou ohlašováný sjezd českých žen, svolaný ústředním spolkem českých žen, minul, nesetaviv pozitivních výsledků. Již z toho, že sjezd řídily a svolaly české ženy, kteréž o pravém významu humánní společnosti nemají, jak se zdá, tušení, dalo očekávat se, že sjezd podobný bude mít všechny jiné, jenom ne blahodárné následky. Již první usnesení sjezdu, aby zabráněna byla na něm účast ženám katolickým, sluší prohlásiti za nepřírozené, nemoudré a troulalé. Všechny ty duchaprázdné fráze, spousty vodnatých řečí proti klerikalismu (!) — kdo by dnes nemluvil proti klerikalismu — nevynesou ani tolik, kolik dá dohromady klidná a svědomitá účast několika zbožných Čechů, spravujících ten který ústav sirotčí, který bez hluku, frází a dlouhého psaní v novinách zřídily a vlastní obtávostí samy vydržují. Tuto skutečnost nevyvrátí na světě žádné frázovitě řečnění, žádné dlouhé polemiky ani resoluce proti „klerikálnímu“ ženám českým. Vezměte jenom do ruky spisy Boženy Němcové, Podlipské, probeďte se „Několika myšlenkami o náboženství“ touto poslední spisovatelkou uveřejněnými, a budete ihned věděti, že to nepatřalé psaní a žvanění o klerikalismu jest nejméně řečeno neustálým přeháněním a fantastickým tlachem. Předsedkyně Eliška z Purkyně, majíc za manžela vnuka slavného fyziologa českého, lékaře Jana Kv. Purkyně, mohla by poněkud se jenom do minulosti a hrdě by shledala, že to útočení na klerikalismus nemá té pravé podstaty, že jest umělé vydýchanou bublinou, která se rozlétne, jakmile si na ni pravý humanista posvítí.

Pohlédneme na příklad. Všechnu českému lidu jest zajisté sympatickým Sokolstvo a zejména ženské odbory sokolské. Jest podivno, že členky těchto odborů se rekrutují v Praze i všech předměstích většinou z dívek, které navštěvovaly dívčí školy klášterní. Jest známo snad všeobecně, že odchovanky škol klášterních jsou proniknuty opravdovou láskou k Bohu a také láskou k národu a snahám

nanční strážce v. v. na Král. Vinohradech (Budečská ul. 28.) — *Schreiber Antonín*, bisk. vikář a os. děkan ve Žlebicích. — *Sova Frant.*, c. k. profesor realky v. v. v Pardubicích. — *Subert Frant.*, býv. ředitel Národ. divadla, nyní ředitel městského divadla na Vinohradech, spisovatel a mimoř. člen České Akademie císaře Františka Josefa I. — *Tesáček Jindřich*, lékárník v Praze (II. Spálená ul. 31.) — *Trubáček Josef*, řídící učitel v Náměstí nad Oslavou na Moravě se slečnou dcerou. — *Valentin Leopold*, inspektor rak. stát. dráhy v. v. v Revnicích. — *Valentin Václav*, revident rak. sev. záp. dráhy ve Vídni (II. Tábořská ul. 108.) — *Volentz Frant.* MUDr., obv. lékař v Kouřimi.

Omluvili se buď pro churavost buď pro úřad již napřed vřelými dopisy aneb ke sjezdu zaslánými telegramy: *Bohdanecský Eduard*, člen redakce „Národ. Listů“ v Praze. — *Brechenbauer Josef*, řídící učitel v Řepči p. p. Opořany. — *Chaloupka Frant.*, c. k. notář v Humpolci. — *Chudoba Karol* MUDr., městský lékař v Praze. — *Jamontek Josef*, profesor c. k. ústavu učitelů v. v. v Jundrově u Brna. — *Kaldarar Bedřich*, c. k. pošt. správce v Mělníku. — *Krihl Josef*, farář na Hořetkách u České Skalice. — *Podhajský Ant.*, mlynář v Chrudimě. — *Podlipský Jar.* JUDr., advokát a býv. starosta hlavního města Prahy, zemský poslanec, náměstek ředitele zemské banky království Českého, starosta svazu Českého Sokolstva. — *Roth Vincenc* Dr. Can., bisk. kons. rada a profesor theologie v. v. v Žabovřetkách u Brna. — *Stránský Theodor*, c. k. generál-intendant v. v. ve Vídni (102. Weyringerg. 40). — *Štěpán Pávek*, c. k. pošt. kontrolor v Praze. — *Turnický Marie*,

českým. Toho nelze podezřívati. Proto mály by si podobné „vůdky českých žen“, které ženské sjezd svolávaly, ušetřiti podobné neomyšlené přímo tažení proti ženám klerikálním (!), proti nebezpečí klerikalismu (!), které ohrožuje národ — ?

Jedna z těch protiklerikálních agitátorek, jež na sjezdu (nevíme, s jakého důvodu byla k jeho pořádání propůjčena velká zasedací síň ve Staroměstské radnici) tlačila se v popředí, agitovala a proti klerikalismu mluvila, jest ženou tak vynikající, že pro její vynikající vlastnosti manžel se jí podřezal — —

Jak její syn byl vychován, o tom stydno mluvit.

Jiná z „vůdky českých žen“ vodí si na návštěvu v noci domů ojedinele svoje přátele mužského pohlaví — dle všeho ku poradám o klerikalismu — —

Poněvadž se na sjezdu zahájilo a proklamovalo s velkým nadšením tažení proti klerikalismu, budeme se blíže v příštích číslech zabývatí těmi, kdož se obtěží významem ve zvláštním tomto tažení a siskati si nejvíce zavínů.

Post.víme ty figury tak jak jsou, bez pozlátka a dámských třepek, před oči širší veřejnosti, aby bylo zřejmo, kdo míní rozsévati nový konkol v české společnosti, kdo míní otravovati dále ten vzduch našeho malého českého světa, bestoho již tak skorrumpovaného různými Masaryky, že ti, kdo přijdou po nás, s úžasem budou se ptáti: A to jste všechno dovolili páchat, k tomu jste ke všemu dovolili přihlížeti s lehkomyšlnou shovívavostí?

Což netušíte, že následky padnou i na hlavy vaše, neozvěte-li se, rázem a včas?

Bohu díky! Ženy české se ozvou, a také veřejné mínění pronese svůj bezohledný soud!

Obrana.

Pane dře Drtina! „Osvěta lidu“ se horší na městské rady, že si dovolily svobodný politický projev proti vám. Odkazuje veřejnost na to, že jste byl zvolen na základě všeobecného rovného práva hlasovacího. Proto prý snekřivají měst. rady svého autonomního postavení k rozhodování o volbách poslanců do říšské rady.

Bylo by tudíž záhodno zcela určitě a jasně se přesvědčiti, pokud vůbec Vaše voličstvo s městskými radami souhlasí. Chtíte-li, že voličstvo, že hlas lidu vysloví se pro Vás přes protesty městských rad, pak se jednoduše podrobte nové volbě. Při volebních schůzích můžete se přece hájiti dále tak, jako se ponou hájíte. Lid pak rozhodne na základě všeob. hlasovacího práva, zda si přeje, abyste jejdále v říšské radě zastupoval. Vaše politická strana přece tolik mluví o právech lidu! Nuže, nechť lid rozhodne konečně prakticky! Dejme tomu, že na některou Vámi jako poslancem svolanou schůzi dostaví se výhradně Vaši přívrženci a jiní se této schůzi vyhnou. Pak snadno bude odhlasována resoluce ve prospěch Váš. Leč bude to skutečným výrazem vůle většiny voličů v městě? A naopak: jinde zase třebas odhlasuje se resoluce proti Vám. Tím se však také nespočítají hlasy obou protivných táborů. Tak

tajemník pojišť. společnosti „Rak. Phönix“ v Praze, stálý přísežný znalec pro veškeré pojišťování, majitel zlat. zasl. kříže s korunou, stříbr. medaile král. hlav. města Prahy, váleč. a jubil. medaile v Praze (II. Morav. 1.). — *Volenský Václav*, inspektor carského gymnasia v Borisoglebsku v gub. Pasilovské na Rusi. — *Zima Jan Ev.* Dr. Can., člen beuronské kongregace benediktinské v Praze.

Od posledního sjezdu r. 1898 smrti nám ubyli: *Barvič Josef*, farář v Morašicích u Chrudimě. — *Dolenský Josef*, c. k. ředitel kanceláře české university v Praze. — *Fiala Eman.*, pokladník v Hradci Králové. — *Franko Emil*, přednost stanice v Turnově. — *Frimmel Ant.*, ředitel zemské slavonské ústř. spořitelny v Oseku. — *Horzer Jan* Phdr., c. k. gymn. profesor v Praze. — *Hruš Robert*, ředitel c. k. velkostatku v Ledči n. Sázavou. — *Konečný Frant.*, lékárník v Úpici. — *Leviš Enger* MUDr., městský lékař v Hořicích. — *Němček Aug.*, c. k. gymn. profesor v Lublani. — *Reisinger Luděk*, c. k. rada zemského soudu ve Veselí n. Lužnicí. — *Russ Karol*, c. k. pošt. official v. v. na Žižkově. — *Samak Josef*, profesor hosp. školy v St. Michele v Tyrolsku. — *Schwaers Frant.*, císařský rada a vrchní účetní zemské banky v Praze. — *Sedláček Václav*, farář v Citově u Mělníka. — *Štěpán Jan*, bisk. notář, vikar, tajemník a farář v Nebeské Rybné († 10. 8. 1908). — *Tobek Marie*, ekonom v Josefově. — *Valke Tomáš*, c. k. poštovní pokladník v Hradci Králové. Odpodíhne v pokoji!

by se nedočlo ke skutečnému vyjasnění nikdy. Tu budou hlasovací listky poměrně nejlepším svědectvím, zda většina voličstva naší skupiny si přeje Vaše zastupování či ne.

Zákon Vám ovšem dovoluje, abyste dále poslancek mandát podržel. Vaše strana však se stále chlábí „vyššími násovy, vyšší morálkou a velikou lidovostí.“ Ona prý nechce štíti a růsti z milosti byrokratismu. Nuže tedy, vzdejte se dobrodiní paragrafu, který Vás udržuje jako ochranný korkový pás nad hladinou, dokažte demokrata každým colem, světe oad svého mandátu výhradně voličstvu, jež hlasovati bude na základě slídového řádu. Nač třeba tak únavně dlouhých polemik? A myslíte-li, že voličstvo jen z počitlosti proti Vám se staví, pak si vzpomeňte, že hlasy těchto voličstva dříve byly označeny stranou Vaší za výraz uvědomělosti.

Zkrátka tomu, kdo stále o demokracii a slídování mluví, nezbyvá v nynější situaci nic jiného, než praktickým činem opravdovost vlastního demokratismu dokázati.

Wolf, Drtina, Masaryk. Marno jest všecko zoufalé eskamotérství masarykovského tisku, který jako pověstní „profesoři magie“ hledí zaslepití přirozený zrak. Oba pokrokové poslanci hlasovali s Wolfem, aby provedli něco originelního — a pak teprve začali vážněji přemýšlet o podstatě navrhované věci, když se proti nim svedl veliký odpor. Dr. Drtina sám vstal vlastně na pokyn Masaryka, aby s ním zachoval solidaritu a taky nějaký lupen z vavřínu originelního politisování podržel. Leč když vavřínu ušel mimo vše nadání ryhle, těžko jest se universitnímu profesorovi přisnati, že vlastně před hlasováním otázku tak důležitou ani nepromyslí, že zkrátka slepým následováním Masaryka jako „volný myslitel“ důkladně klopýtí. Ve prospěch provokační žádosti Wolfovy porušili pánové solidaritu národnostního klubu, aby se Němci ještě více smáli malomoci, nespolehlivosti a rozháranosti českého poselstva. A Wolfovi že šlo o otázku uměleckou? Masaryk prý si nedá vzíti právo na hlasování ve prospěch kulturního účelu! Dobře; až všeměmci, fanaticky naše kulturní snahy potírající, pořádají stát, aby v některé Lhotě pro 15 Němců zřídil měšťanskou školu, bude to také žádost o rozšíření kultury. Kdo však z Čechů tolik odstraňovaných bude s žádostí souhlasiti?

Marné a směšné jest poukazování „Času“ na slova, která pronesl Wolf mimo resoluci. Bismarck přece doprovděl svoje návrhy, směřující k utlačení národů a církve, taky slovy velice lahodnými, jako by se jednalo o cíle čisté, vznešené. Vždyť úskoční státníci docela slibovali protivnému táboru nejrůznější podpory, jestliže pro jejich návrh bude hlasovati. A po odhlasování zcela klidně sliby rušili. A Wolf ani slibů nedal. Rada říšská není filosofickou akademií, tam . . . a rozhoduje fakticky hlasování daleko více než sto nejpěknějších řečí. O resoluci šlo zie zkrátka výhradně. Jakmile by se měl přijatý návrh realizovati, nebude se do jeho slov vkládati nic méně a nic více, než co známejati. Wolf předdeslal sice lišácky svojí resoluci slova: „Právě jako pražská universita byla . . . rozdělena . . . nemůže se trvání této utrakvistické (dvojnárodnostní) školy schvalovati.“ Ale i přitom byl tak úskočlivý, že neřekl aťajmá, že jest potřebí akademii rozdělití. Tím méně tak řekl v resoluci. *Resoluce Wolfova shrádka žádala přičlenit čistě německé akademie v ordo Čech, kde jí není potřebí. Resoluce nedávala českému národu žádná sdružení, že se hlasování pro ni bude nějak český národ odměněn.*

Jak Masaryk a Drtina prohloupili, jak oba vždy čili a chytrý Wolf předstihl, k tomu se ostatně pánové sami nepřímou, ale významně přiznali svým návrhem dne 15. t. m. Když po krátkém a málo pracovním rozběhu Wolfové hořelo plným ohněm nad hlavou, najednou přispěchali také s troškou vody k hašení. Podali totiž reformní návrh, z něhož citujeme: „V první řadě za dnešních poměrů musíme žádat, aby se nám dostalo ukončené akademie, úplné, dokonale a pravé české. Nynější akademie pražská neodpovídá tímto spravedlivým, ba samozřejmým požadavkům kulturní politiky. Akademie je utrakvistická v tom smyslu a obsahu, že učitel musí přednášet česky a německy, že čeští a němečtí žáci se přijímají do jednotlivých speciálků. Jmenováním prof. Thiele vláda utrakvism ustava v nynějším smyslu posměnila, neboť založila speciálku úplně německou; kdežto profesori čeští musejí přednášet také německy, prof. Thiele není však přednášet česky, ačkoli v jeho škole jsou řádové čeští. Utrakvism se překl . . . Usnáváme požadavek Němců v Čechách po vlastní a samostatné německé akademii se oprávněný, ale právě proto a týž právem a s těchto důvodů žádáme, aby nynější akademie byla reorganizována: akademie budí. česká, ne-utrakvistická a akademie budí. německá doplněna.“ Pánové navrhli, aby ve vyloučeném směru bylo o re-

organizaci pražské akademie postaral se Trosedálek s křatkou se pokusili o zbudování nové ložky. Bez důrazných výtek české veřejnosti by byli sotva takový návrh dne 15. t. m. podali. Sami téhož dne přisílali, že česká akademie děje se od Němců bezpráví, ale — již předtím chtěli „reformovat“ hlasováním ve prospěch postupu německého, ve prospěch Wolfa, který ve své „kulturní snahivosti“ nedávno prohlásil, že Národní divadlo nesmí do Vídně, i kdyby měla téci krev. — Byli-li politický postup Masarykův tudíž dle dušování „Času“ správný, mají tudíž Čecháčkové tihle „pokrokovou“ maršruta: „Nejdřív se musí hlasovati se všeměncem a pak teprve se má žádati také něco pro Čechy — nikoli obráceně. Vždyť práce ostrovid Masaryk dávno všechno měl promyšleno (?!)“.

Proč jen pánové se odhodlali dne 15. t. m. k návrhu, když dle masarykovského tisku vlastně rozhodla Wolfova měla již sama působiti k počestění akademie?

Aby se p. dru Drtinovi pomohlo, lhali nadkulturní stoupenci Drtinovi v „Ratiboru“, že „klerikálové“ agitovali proti dru Drtinovi letáky, „Osvěta lidu“ zase lhala o dupacím odchodu „čtyř tovaryšů“ ze sálu a nyní zase zasměšňuje ve svých nesnázích svobodný projev městské rady v Rychnově. Čistě to zbraně v kulturním zápase! Aby se odvrátila pozornost od povážlivého hlasování, začíná pokrokový tábor hodně mluvit o zásluhách dra Drtiny o vídeňské Čechy. Co však Masaryk pro tytéž vykonal, o tom opatrně mlčí a také jest nyní ticho o tom, jak horlivě se zastávali pánové Masaryk a Drtina židovsko-německých mladíků, kteří provokativně se dobývali do parlamentu. K rehabilitaci Drtinově vykonány obratné přípravy. V sobotu přednáška Drtinova ve prospěch školy „Komenského“ za spolupůsobení p. dra Jetela. Kdo by chtěl tuto schůzi nesoucí prospěch utiskovaným poškoditi? Ale — p. dru Drtinovi má prospěti tatáž ještě více. Pánové totiž čekají, že obecnost při rozchodu bude hovořiti: „Vždyť p. poslanec tak pěkně mluvil. Ten že by...?“ A tak se aspoň částečně vykonají příznivé nálada k obranné schůzi nedělní. Tak aspoň páni douhají. Uvědoměle volíže však nespolehou; ti v sobotu klidně položí svůj obol ve prospěch vídeňských Čechů a v neděli jednoduše zůstanou doma, poněvadž nevěcných obran Drtinova hlasování poznali už dost.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna v pátek 17. t. m. skončila své letní zasedání. Baron Beck opět ukázal, že jest obratným politikem. V posledním týdnu, zvláště v posledním den zasedání vyřizena celá řada zákonů, především předloha o platech státních zřízenců, o lihovém kontingentu na rok 1908 až 1909, o sestátnění české severní dráhy, o poměrech obchodních zřízenců, zákon meliorační. Do delegací zvoleni z Čech Čelakovský, Kindermann, Klotáš, Kramář, Kutacher, Němec, Seliger, Staněk, Wolf, Závorka; náhradníci: Jos. Myslivec, šl. Stránský. Čeští poslanci z Moravy usavřeli na celé šestiletí kompromis k volbám do delegací; letos připadl na stranu katol. nár. 1 (hr. Thun), na stranu národní 1 (Kulp), na stranu lidovou 1 (Stránský), náhradníkem Kadlčák. V podzimním zasedání provedeny budou návrhy nyní dané: vedle tří nových místopředsedů dostane sněmovna nové dva pořadatele (4 místo 2) a čtyři nové zapisovatele (16 místo 12). Ministerský předseda bar. Beck dosáhl ovšem úspěchu neobvyklého. Odtud má chuť v podzimním zasedání zasáhnout hluboko v osudy národů a států. Přes tyto úspěchy Beckovy udržují se pověsti o přeměně ministerstva, která má nastati na podzim.

Katoličtí poslanci z Čech i z Moravy spojení v jediném klubu mohou býti zejména spokojeni se svým úspěchem za uplynulý rok. Disciplinovanost a prozíravý, rošafný postupem pod vedením zkušených parlamentárních dra. Hrubana a dra. Stojana získali si sympatie nejen sobě blízkých, nýbrž i řadu nepřátel.

Pro podzimní zasedání poslanecké sněmovny chystá se jakýsi poradní sbor pracovní, jehož úkolem bude přihlížeti, aby důležitější usnesení, návrhy a předlohy nebyly poráženy nepřítomností, nepozorností a nespolehlivostí. Ve sboru tom bude mít každá strana po zastupci. Jedná se, aby tu byl svorný postup vládních stran při hlasování ve sněmovně o záležitostech smluvných, rozhodných a také taktických. Tedy jakýsi dozorní výbor, který se má starati, aby byli poslanci na svém místě. Rakouští Poláci neustávají ve svých projevech proti trojspolku. Ve schůzi Polského kola věnované volbám do delegací ukloženo polským delegátům, aby se rozhodně vylovoili proti trojspolku.

Němci z Čech hrozí obstrukcí na podzim, nebudou-li splněny požadavky jejich; ovšem

vláda nemůže tomuto přání vyhověti, ješto by způsobena byla bouře na straně české. Protestní schůze v německých městech jsou pořádány vlastně na podnět něm. státních úředníků, kteří ve svém štvání nebyli dosud vládou rázně zakřiknuti.

Sněm království českého bude prý svolán dne 10. září a bude zasedati dle všeho jen do 28. září. Vláda předloží sněmu volební opravu, ale Němci prorokují, že předloha nedospěje dále než k prvnímu čtení. Dle toho viděti, že Němci jsou sami mařiteli vši plodné práce na sněmu a tím příčinou neblahých poměrů v království.

Panská sněmovna už také schválila zákony přijaté sněmovnou posl. Zákon o zvýšení počtu zeměbranců a zákon o podporách rodinám chudých záložníků jest už oisárem schválen. V 11. a 12. roce cvičení ve zbrani zrušuje se až od 1. října 1908. Záložníci povoláni na srpen a září musejí ještě cvičení nastoupit.

Francozský prezident Fallières v průvodu ministra zahraničních záležitostí nastoupil cestu k návštěvám severoevropských dvorů. Nejprve zastavil se na královském dvoře v Dánsku.

V Turecku jest poplach, v sultanském paláci zmatky neuvěřitelné pro revoluční hnutí v Macedonii. Mladoturecká strana působí revoluci, do jejíž víru vrhá se i armáda turecká vypovídajíc poslušnost. Turečtí revolucionáři obmezují se zatím na vraždění důstojníků sultanovi oddaných. Hnutí toto směřuje prý nejen k zavedení oprav v Macedonii, ale i ústavních poměrů v celé turecké říši. Sultán povolává na potlačení vzpoury vojsko z Asie.

Z činnosti katol. spolků.

Křesť. soc. kurs v Hradci Králové skončen v neděli ráno za povznesené nálady. Horliví účastníci tak si na prospěšnou práci zvykli, s takovou chutí podnikali debaty, že jen s bolestí se loučili. Obrovská práce přípravná vykonána zásluhou vldp. dra Reyla, p. Jos. Poláka a jiných pracovníků, než kurs svoji zásluhou činnost mohl rozvinouti. Oběti přineseny i od učelích se, jimž na prohloubení vzdělání tolik záleželo. Zvláštní vděk ovšem si zaslouží pilné pořadatelské kursu, jež neslo břímě nejzávažnějších starostí jak před kursem tak v době trvání téhož. Dík přednášejícím i těm, kteří i zdaleka do Hradce spěchali! Vykonána práce tichá, ale velice zásluhná a účinná! Kéž jen všichni účastníci osvědčí i na dále stejnou horlivost, jakou jevíli v kursu! Bude potřeba vytrvalé práce dále, aby z toho, co v Hradci Král. zaseto, sklízely se hojné plody! Jen stále vpřed!

Sjezd mládeže východočeské. Konečně vyhověno tužbám mládeže, konečně splněno její přání, byl svolán sjezd do kulturního střediska všeho ruchu, do sídla nespomenutelného biskupa našeho Brynychy na den 19. července. Cíle Sdružení mládeže východočeské převzalo úkol pořadatelský. A můžeme směle tvrditi, že sjezd se vydařil, že budil obdiv u pražských hostů; sešla se do Hradce mládež z polovice Čech. Celková návštěva byla přes 500 osob. Sjezd zahájil starosta Sdružení východočeské mládeže dp. Petrásek po zapění hymny mládeže. Uvítal účastníky a navrhl předsednictvo, které bylo jednohlasně přijato. Za předsedu byl zvolen dp. M. Voňavka, za I. místopředsedu dp. Jukl, delegát Všeob. Sdružení, za II. místopředsedu p. Adámek za katol. zemědělců, za III. místopředsedu p. Bartoš, delegát Akademické ligy; za I. zapisovatele p. Matoušek, za II. zapisovatele p. Petrus. Dp. Voňavka zahájil schůzi a slovo udělil p. Brožovi, důchodnímu z Nasí, který pronesl posravn za Prahu. Po něm udělil dp. Jukl slovo dp. P. Voňavkovi, který ve své nadšené řeči líčil org. mládeže děl. a dokazoval její nutnost. Vyavětoval, jak máme mládež vychovávat i vzdělávat. Po bouřlivém potlesku navrhl dp. Petrásek telegram nejdp. biskupovi a pozdravný dopis krajiněmu sjezdu šen v Adalbertinu. Potom předseda přečetl došlé dopisy a telegramy od české sekce diecéšního komitétu a od sekretariátu mládeže v Čes. Budějovicích, od p. Sokola z Prahy, od p. Černého z Prahy, od organizace mládeže z Vídně, od některých organizací mládeže venkovské. — Po přečtení uděleno slovo p. redaktoru Šupkovi. Ten mluvil o organizaci mládeže rolnické; líčil bledný stav nynějšího rolníka, ačkoli v právé rolník je tak důležitým činitelem. Dokazoval nutnost odborové organizace rolnické a s radostí vítal založení odborové organizace pro ml. dě. Řeč jeho odměněna byla potleskem. — Předseda doporučuje svornost v organizaci, apeluje na přítomné dívky, aby i ony stály po boku jiných v bojích. Potom přihlížel se ke slovo p. Bechyňka, který pronesl posravn za Podkrkonoší, p. Reichelt za benádku v Praze, p. Bartoš za Ligu katolického studentstva, p. Čáp za Poděbradsko, p. Petrus za Litomyšlsko, p. Bíl za Kouzalecko n. Orli, sl. Munzarova z Hořic za české dívky, p. Štěpán za politický klub v Měchově, dp. J. Beneš z Chrasté od hrobu Brynychy a Českomoravské výsočiny. Dp. Petrásek,

který poděkoval pp. řečníkům, vzpomenu dvojího jubilea, které letos slavíme, a konečně vyhlásil mládež, aby ve sjezdu doma pokračovala šířením našich zásad. Dp. P. Voňavka ukončuje povznášením ku práci za nálady velmi povznášené. Přimlouvá se za nový sjezd. Za chorálu „Sv. Václave“ a nár. hymny roscházejí se účastníci. — Sjezd minul klidně. Toliko na účastníky královédvoraké učinil nějaký socialista útok, strhnuv jednoma z nich značku a pak hrdinně utekl. — Pořadatelé vzdávají srdečný dík všem mladým účastníkům, kteří vátili tak dalekou cestu, váženým pp. hostům, katol. kleru, a všem, kteří o zdar sjezdu jakýmkoliv způsobem se přičinili. — O velikolepé schůzi katolických žen, která byla pořádána současně v Adalbertinu, přineseme obšírnější referát příště. Schůze ta zaslouží zvláštní pozornosti.

Sjezd podkrkonošských katolických jednot v Nové Vsi nad Popelkem konal se dne 19. července za velké účasti celého okolí. Impozantní průvod, jehož účastnilo se na 2000 obecnstva, za zvuků hudby bral se k místnímu chrámu Páně, kde pod širým nebem měl místní farář dp. V. Mrštík slavnostní kázání. Při mši sv., již sloužil dp. farář Láš z Lomnice a. Pop., zapěny dojemné zpěvy a ku konci papěská hymna. V poledne byl společný oběd, jehož vedle obecnstva účastnilo se kněžstvo a pp. poslanci slavnostní řečníci V. Myslivec, J. Šabata a J. Prokop. Bohužel, odpoledne, kdy velká účast z okolí ještě se čekala, nastala hrozná bouře — blesk na dvou místech uhořel, takže mnozí byli nuceni chrániti svých příbýtků před zhoubným živlem. Obecnstvo bylo nuceno opustit vkusně zřízenou zahradu a natlačilo se do velkého sálu p. restauratera J. Noska, aby poslechno nadšené přednášky slavnostních řečníků. Od 3/3 do 3/6 trvaly řeči a vyslechnuty byly bez únavy a odměněny potleskem. P. řečníci zaslouží skutečně upřímnou pochvalu, neboť vedro, jež na řečníšti panovalo, bylo téměř nesnesitelné. Po té byl koncert a večerní taneční vínek. Sjezdu účastnily se spolky z Nové a Staré Paky, Semil, Libštátu, Jilemnice, Branné, Křtálce, Studence, Lomnice a. P., Rostok, Bělohradu, Hořic, Nové Vsi a P. a mnoho členů katol. organizací z okolí. Nadšení zvláště při průvodu bylo velikolepé. Budiž zde poděkováno všem, kteří se o zdar sjezdu zasadili, zvláště p. J. Noskovi za upravní místností a postavení slavnostních stožárů, jakož i všem pořadatelům celé slavnosti. Pozdravné telegramy zaslali vdp. Dr. F. Šule a o. k. polní kurát V. Knapp.

Antikvární knihy

kupuje
a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Nejlépe reklamou pro závod je jeho steleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.
---	---

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Zprávy místní a z kraje.

Pěťadvacetileté kněžské jubileum. Ordinandi z r. 1883 sešli se dne 20. a 21. t. m. v Hradci Králové. Z pp. představených a profesorů jest jich 6 na živu a tři z nich poctili sjezd svou návštěvou: vdp. Mgr. M. Musil, jenž celebroual jub. mši sv., vdp. kanovníci Dr. J. Soukup a Dr. Fr. Šule, jenž k jubilantům promluvil nadšenou řeč. Ze 27 kollegů tři zemřeli: Fr. Čajan, Fr. Khunt a Václ. Šklíba; tři svoji nepřítomnost omluvili: Jindř. Dudek, Ludvík Souček a P. J. Ullwer. Průběh sjezdu byl velice zdařilý; již předvečer sluloval kollegy ve vzpomínkách na léta uplynulá, v pravé láse bratrské. — V úterý byla v 8 hod. mše sv. „de die“ a 2 kollegové celebrouali „de Requiem“. Vdp. p. kanovník Dr. Šule rovinál v řeči své minulost, ukázal na budoucnost i na posilu budoucnosti. Po „Te Deum“ zapěna píseň za dušičky, načel jeden z kollegů, podřítav přehledně na minulost i přítomnost, přečetl slova poděkování. Odeslány telegramy J. Bisk. Městské a vdp. gen. vikáři Monag. Dr. Frýdlovi. Na památku stříbrného jubilea dali se společně věškeri fotografovati. Dopoledne věnováno prohlídce památnosti. U společného stolu, její poctili všichni návštěvou vřelou uvážení pánové, rozpraveno opravdu bratrský a přátelský běvor, předčítány četné telegramy i dopisy a sdělováno se s lidem, přiblížila se doba rozchodu. Vdp. Monag. M. Musil

při, il jablantám, kteří opět provolali „Slávu“ všem svým představeným a profesorům. Kdo mohl, zdržel se o chvíli déle, ale většina dříve opustila místnost. Jež byla nám potěšením a zároveň posilou. Srdečné díky všem za vřelou vzpomínku. Sjezd vstoupil organizací východočeské mládeže 50 K.

Schůze městské rady dne 20. července. Panu V. Hozovi, c. k. řediteli v. v., všude se dík za darovanou velkou postal pro městský chorobinec. — Výkaz klasifikace místních stipendistů na c. k. vyšší reálce v Hradci Králové na konci II. pololetí 1907/8. Ot. Bergra, Jos. Hanouska a Fr. Petra, výkazy odměněných z nadace Teubnerovy za výborný prospěch v kreslení a sice Boh. Kovatka, Jana Kopeckého a Vojt. Kreba, za výborný prospěch v přírodopisných vědách Jar. Matějky a Boh. Kabeláče. — Věstěpise a dějepise, vzaty byly na vědomí. — Žádost lesního úřadu za povolení nákladu ze střísní pumpy ve velké školce na Plachtě, postoupil se lesnímu odboru. — C. k. okres. hejtmanství podá se správa, že proti sazbám tarifu ústava veřejných posluhů Jos. Malinovského vzhledem k místním poměrům není námitka. — Schůze svolaná na den 9. srpna t. r. na 2 hod. odp. obecním výborem černoilovským za účelem projednání projektu prodloužení trati železniční Dobruška-Opočno přes Mezitčici a Černoilov do Hradce Králové, účastníci se pp. náměstek, měst. radní Collino a Hubáček. — Výroční zpráva obchodní akademie za školní rok 1907/8 byla vzata na vědomí. — Na den 25. t. m. propůjčí se měst. divadlo Klicperovo k uspořádání přednášek pp. dra. Jetela a dra. Drtiny ve prospěch českého školství ve Vídni, tělocvičné Jednotě „Sokol“ a dramatickému odboru Živn. čten. jednoty k opakování dětského představení na den 23. t. m. — Veřejně se ohlašuje, že voda užitková usavřána bude o 11. hodině noční a otevřená o 4. hod. ranní.

Ríšský zákon pro Hradec Králové. Minulý týden schválena na Hšské radě osnova zákona o prodloužení platnosti zákona z 8. února 1897 týkající se rozšíření dočasného osvobození od domovní daně činovníků pro přestavby prováděné v obvodu obce královéhradecké z veřejných asanačních a dopravních ohledů, jakož i pro novostavby prováděné tamtéž v místech, kde stávaly hrady. — V zájmu krasocitu a také zdravotnictví bylo by třeba, aby povolání činitelů postarali se i o to, aby staré bloky se zastavily dříve než se dá povolení k stavbám na nových blocích. Prázdná místa ve starých blocích, která vydkávají hromadami rumu, smetli, atd., jistě městu valně neposlouží.

Výstava katolických časopisů a knih v Adalbertinu končila dne 19. t. m. ve znamení dvou velkolepých sjezdů katolických. V den ten byla zvlášť četná návštěva; všichni přicházející vzdávali chválu pěknému uspořádání četných spisů a listů vkusně zde sestavených. Katolíci poznali, jak obrovskou práci naši pracovníci vykonali v oboru vědy a umění. Výstava vykonala svůj výchovný úkol velice zdárně.

Stálé jeviště pro vídeňské Čechy má se zbudovati, aby kulturní ruch vídeňských krajanů našich byl uvolněn. Zdejší městská rada proto posílá po hradeckých spolcích vyzvání k upisování podílů na Český dům ve Vídni. Výstava tato jest velice vhodná. Podílů jsou po 200, 100 a 20 K. Surokují se 4%, tak že ochotní podílníci o nic nepřijdou. Kéž nalezneme vyzvání to náležitě pochopení u všech spolků, korporací, peněžních ústavů a samožnéjších jednotlivců! Pomozme podunajským bratřím trpělivě, kteří pracují o uskutečnění Českého domu, seť jim nyní sly stáčí! Přihlášky přijímá Společenstvo Českého domu ve Vídni L. Herrengasse 12, II. p.

Nalezena starší kniha obrázková, obsahující životopisy svatých. Majitel nechť se přihlásí a c. k. poštovního úřadu zdejšího.

Ze středních škol královéhradeckých. Ve výroční zprávě c. k. vyššího gymnasia za školní rok 1907—1908 podává prof. J. Novák: Pravidla anglické výslovnosti a uvedení do mluvnice. Na ústavě působilo 30 učitelských sil. Knihovna profesorská čítá 6512 svazků, žákovská 5424. Žáků bylo 319, z nichž jeden privatista; z těch byl jeden rodem Polák, jeden Němec, ostatní Čechové. 300 žáků bylo náboženství katolického, 11 evangelického a 8 israelického. 96 žáků bylo s vyznamenáním, 198 prošlo prostě, oprava povolena 8, vysvědčení II. tř. dostalo 12, III. tř. 3 žáci. Celé školné platilo 88 žáků, polovici škol. 11. Školného zaplacení celkem 5880 K, a jiných poplatků 1599-90 K. 27 stipendistů přijalo 6258 K. Místní podpory chudým žákům činily 3996-82 K, z čehož vydáno 2682-81 K. Do první třídy zapísal se žáci 16. a 17. září od 8—9 hod., do třídy II.—VIII. dne 17. září od 9—10 hod., z jiných ústavů vstupující dne 16. září. — Ve výroční zprávě c. k. vyšší školy píše prof. A. Lišický: Z kmenosloví různých látkového a prof. F. Habiška: Vzpomínka na čl. sboru prof. V. Otšora. Sbor profesorský čítal 28 sil. Knihovna profesorská obsahuje 6610 svazků, knihovna žákovská přibýlo celkem 92 knih. Žáků bylo 404 včetně Čechů, z nichž bylo 371 národních katolického, 20 evangelického a 13 israelického. S vyz-

namenáním bylo 66 žáků, prostě prošlo 277, oprava mělo 23, vysvědčení II. tř. 28, III. tř. 6. Polovinu školného platilo 18 žáků, zcela osvobozeno 249; školného bylo 8460 K, jiných poplatků 2153-80 K. 18 stipendistů přijalo 8438 K. Fond pro podporování chudých žáků měl příjmy 9811-97 K, vydání 9832-23 K. Zápis do I. tř. 16. a 17. září od 8—9 1/2 hod. dop., ze škol měst. dne 14. září, do ostatních 17. září.

Pensionát císar Františka Josefa I. v Hradci Králové má za účel mravní a náboženskou výchovu dívek. — V pensionátu jest pokračovací škola pro dívky škole odrostlé, kurs ku vzdělání: pěstonnek, hudební škola, kurs ku vzdělání industriálek a kurs kucharský. — V pokračovací škole, v níž povinným předmětem jest jazyk německý, hlavní klade se váha na nejdůležitější práce ruční: šití a střihání prádla, bílé i pestré vyšívaní ve všech druzích. Mimo to mohou se žáky naučiti i jiným moderním pracím uměleckým: na př.: malbě na hedvábí, sukne, dřevě, skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. — V kursu pěstonnek nabývají frequentantky státní způsobilosti býti pěstonkami na školách mateřských nebo vychovatelkami v rodinách měšťanských. — V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a citeru, zpěvu sborovému i solovému, nauce o harmonii a dějinám hudby. Na přání poskytnou se i důkladná příprava ku státním zkouškám. — V kursu industriálních nabývají absolventky způsobilosti učitelské pro školy obecní a měšťanské. — V kursu kucharském cvičí se dívky v přípravě pokrmů i vedení domácnosti. Kurs tento jest výhradně jen pro internát. — V ústavě vyučuje se též cizím jazykům: německému, francouzskému, anglickému. Při vyučování jazykovém klade se hlavní váha na konverzacii. Na přání poskytnou se i příprava ku státním zkouškám z jazyků. Chovanky mohou navštěvovati také školu obecnou, měšťanskou, obchodní nebo městské lyceum. — Všecky podrobnější informace na přání ochotně sdělí správa ústavu. — Přihlášky chovaneček se již nyní přijímají.

Zvýšení aktivního přídatku rozhodnuto pro Hradec Král. a 10 jiných měst v Čechách. Tato zpráva uvítána v našem městě s velikým uspokojením, jelikož pro drahotu zde panující byly časté stesky. Hradec měl býti povýšen do vyšší třídy aktivit již dávno dříve.

Na výletě Jednoty státních zřizovatelů v Hradci Kr. dne 12. t. m. do Jesa pořádaného bylo pp. Svátákem a Machem vybráno 2 K 40 h ve prospěch pošumavské Jednoty. Jednota st. zřizovatelů z čistého výtěžku doplnila vybraný obnos na 10 K a zaslala týž na zakoupení jednoho sloupce milionové sbírky 2 h na výstavě v Praze.

Následování hodno. Nejmenovaný šlechtý duchovní věnoval organizaci mládeže východočeské 20 K; při sjezdu vldpp. jubilať — aněž z r. 1883 sebráno k témuž účelu 50 kor. Organizace vzdává nejserdecnější díky a volá: Zaplať Pán Bůh! Kéž najde se k tak důležitému účelu šlechtých dárců více! Při této příležitosti prosíme: račte na nás při schůzích a vřadé pamatovati.

Lidumilnost osvicených hlav na Nechanicích. Jest prý potřeba nahraditi katolictví humanitou nebo aspoň nějakým tím dobře upraveným husitstvím. Proto novohusité se činí, aby dokázali lidu, jak stavitelé sochy Husovy zřerformují svět a pomohou nuzným. Jest to na př. zvlášť viděti na placení za škody v revíru. U nás v Dobřenicích byla soukromá komise. Pan správce šel jako zástupce revíru vyjednávat; když jeden chudák poukázal, jak žiliv zvět na dvou korcích žita, byl p. správce tak velikomyslný, že mu dal jeden snop. Na jiném poli byla šroda tak požraná, že někdo nemohl ani poznati, co tam bylo naseto. Ta dával p. správce zrní, ale slámu žádnou, jako by u Dobřenic rostlo zrní bez slámy. Poškozený šel do Nechanic k p. Taichmanovi, jakožto vrchnímu rozhodčímu, požádat ho o komisi. A tu máš! Pan Taichman svlékl komisi kabát, oblékl si jej zato p. Rašín, který se ho před rokem zbavil. Zkrátka páni husiti z Nechanic to dobře umějí. Snad si vzpomínají na „lidumilnou“ husitskou šlechtu. Jsou členy okres. výboru, tak že po delší práci už umějí paragrafy velice moudře vykládat. V instrukci nestojí, že by měl dáti poškozený p. vrch. rozhodčímu zálohu, ale on ji požaduje a k tomu jakou! Pane Rašín, který zákon nám přikazuje, abychom vám, zastávajícímu čestnou funkci, měli dávat předem 26? I ten obuvník chce peníze teprve tehdy, když boty přinesse Pan Taichman miluje ještě větší pokrok. Chtěl totiž 30 K na poškozeném. Pánové, požadujete-li tak horlivě peníze, máte aspoň věděti, mnoho-li vyrostle žita na korci u Dobřenic. Jestliže tomu nerozumíte, prodávejte šafrán nebo krupici. Snad se někdo nalezne, který lépe odhadne škodu světlí spásebonu a který si povede přesně dle honebního zákona.

Nový projev nedávěry dr. Drtinovi z Trbechovic. Zástupci společenstva různých živností v Trbechovicích, shromáždění dne 18. července na schůzi pojednávajíce o činnosti poslance na radě Hšské, univar. prof. p. Frant. Drtiny, usnesli se na projevu nedávěry poslanci našemu pro jeho urážející nás hlasování pro návrh německého poslance K. Wulfa a dále mu na jevo, aby mandátu jemu svěřeného se vzdal. Společenstvo reálných řemesel v Trbechovicích.

Co povzbudilo měst. radu v Rychnově n. K. k projevu proti dr. Drtinovi. Starostové tamějších živnostenských společenstev rozasílali oběžník s tímto prohlášením: „Městské rady v Holicích, v Týništi a v České Skalici unesly se jednomyseľně vysloviti Hšskému poslanci p. prof. dr. Frant. Drtinovi nedávěru proto, že vzhledem k nynější vážné situaci, kdy český národ se svými odvěkými právy je odstrkován, hlasoval pro návrh všenněmeckého poslance Wolfa ku posílení německé drávy v naší slovanšské Praze. Zástupcové živnostenských a řemeslných společenstev, jakož i obchodního gremia v Rychnově n. K., shromáždění na schůzi dne 8. července t. r. konané, rozhořčení jsouce hlasováním p. prof. dr. Drtiny o známé resoluci Wolfové na Hšské radě, usnesli se jednomyseľně projevit mu nedůvěru a žádají městskou radu, aby se ku projevu tomu přidala a k tomu působila, aby se p. poslanec dr. Frant. Drtina mandátu jemu námi svěřeného pokud možná nejdříve vzdal. Živnostnictvo a řemeslnictvo české nesmí si nechati líbiti tento poříček, jemu ve tvář vržený, neboť ono přineslo a přináší velké oběti pro národ a vlastenecké zachování svého milého národa českého tím, že jeho hospodářský vývoj vždy musí ustoupiti vývoji národnímu. Proto nemá nikdo práva jemu sahati na jeho národní cit a pokřokovati ho v jeho odvěkých právech, jako to učinil pan posl. dr. D. tina svým hlasováním proti nám. Proto vyzýváme veškeré české živnostnictvo, by spolupůsobilo a vyslovilo současně nedůvěru našemu poslanci panu dr. Fr. Drtinovi, požádalo své městské rady i jiné korporace o to, by se ku projevu připojily a se zasadily o to, by se mandátu vzdal. V Rychnově n. K., v měsíci červenci 1908. Josef Ješina, starosta společenstva soukeníků, Josef Svoboda, starosta společenstva pekařů, Eduard Jirsa, starosta společenstva krejčů, Alois Vycpálek, starosta společenstva truhlářů, Emanuel Práš, starosta řezníků a usenářů, Josef Nuc, starosta společenstva obuvníků, Bedřich Petrides, předseda obchodního gremia.“

Hasiči již pokračují. Ovšem ti pokračují; cití nutnost dokázati, jak kulturně vyspěli od té chvíle, kdy svrhli „jho temného klerikalismu.“ Na jedné ze stanic obchodní dráhy Hradec Králové-Ostrově dne 19. t. m. očekával večerní vlak od Hradce zástup hasičů ve stejnozkroji, vracejících se z hasičského sjezdu. Když vlak přijel, v růžové náladě zaujali místa ve vlaku. Do kupé 3. třídy, kde byl též jeden kněz, vstoupila řada hasičů. Sotva se usadili a shlédli kněze, působilo to na ně jako červený šátek na krocana. Začali uličnickým způsobem hulákati nemravnou píseň s různými nemravnými narázkami. Když „píseň“ neustávala, odešel kněz v nejbližší stanici do jiného kupé. Ale páni hasiči vedli stále svou, do čehož vřestěla i hasičská trubka. Zdali chlapce zneužívání signálů hasičských je ve stanovách dotyčného sboru, nevíme. Ale když kněz odešel, vyvolali v kupé ještě protikatolickou hádku, při které ukázali jen zášť a hrubé vtipy. Dopadlo to již smutně, když při tolika našich krásných národních písních se musí vlastenecký sbor hasičský baviti nemravnou odhrůžkou.

Podvodník. V minulých dnech asi 14. t. m. poctil v městském chudobinci v Pardubicích svoji návštěvou tamější ošetrovatelky ze řádu Nejsv. Svátosti Olt. jakýsi muž, který se vydával za kostelníka u p. faráře Dudka z Kostelce za Chrudimí a předstíral, že v nejbližších dnech přiveze do chudobince jakousi chorobnou svoji neteř. Rozumí se, že to bylo všecko lež. Poté dal se voditi ústavem a sliboval tamějším starcům značnou částku peněz na pivo, až se tam se zmíněnou příbuznou druhý den dostaví. Odcházaje, počal lamenovati, že mu ve vlaku museli z kapsy ukradnouti peníze, za něž měl pro p. faráře obstarati v Pardubicích jakési nákupy. Na to lamento z útrpnosti přijela mu představená něco peněz, aby snad nemusel se vrátiti domů s nepořízenou. Ukázalo se však, že je to velmi prohnaný podvodník, který chodí ve východních Čechách po takovýchto ústavech a všude pod rozličnými záminkami dopouští se nejrafinovanějších podvodů. Dáreba má jedno oko přimhouřené a četaictvo po něm již pátá.

Městské muzeum v Pardubicích honosí se velmi pěknými a bohatými různými sbírkami a starožitnostmi. Zvláště má vzácnou sbírku ptactva, jakou jen málokde lze nalésti. Posud je umístěno v zámku a otevřeno vždy v neděli a ve svátek od 9 hod. ráno. Co nejdříve odstěhuje se do nových místností na náměstí a bude zajiště v každém ohledu vynikající osadou města. Všem návštěvníkům Pardubického muzea toto vše doporučíme.

Maturita na c. k. reálce v Pardubicích. Od 15. do 21. t. m. konaly se maturity na zdejších reálných školách za předsednictví p. ředitele Někuty z Vrchrad. Z 42 abiturientů uděleno zkoušku dospělosti 7 s vyznamenáním a ostatních 35 jednoblažně nebo většinou aprobovano. Takový skvělý výsledek maturitní zdejší reálné školy nepamatují.

Studená koupelna v Pardubicích pro turisty v době prázdnin je velmi vkusně upravena v nádhavné dřevě škole. Má 10 posad,

kteří ochotně k tomu účelu půjčila zdejší pracovní a je umístěna v místnostech dle účelu.

Na c. k. státní průmyslové škole v Pardubicích ukončen byl IX. škol. rok dne 4. července t. r. Ze 104 zapsaných žáků na škole mistrovské setrvalo do konce roku 98. Při klasifikaci na konci roku obdrželo vysvědčení s vyznamenáním 22 žáků, vysvědčení třídy první 68 žáků, vysvědčení třídy druhé a třetí 6 žáků a 8 žáků povoleno oprava. Cíle vyučovacího dosáhlo tedy 87%. Od placení školného a poplatků na dílny navozeno bylo v minulém běhu 94, v letošním 91 žáků — 49 žáků požívalo stipendií a podpor v obnosu 8875 K. — Na škole pokračovací, jejíž třetí třídy (pro femela stavební a pro femela strojnícké) jsou s c. k. státní průmyslovou školou spojeny, zapsáno bylo 57 žáků (v oddělení stavebním 27, v oddělení strojníckém 30). Cíle vyučovacího dosáhlo 52 žáků. — V I. kursu pro další vzdělání učitelů kreslení na průmyslových školách pokračovacích, který trval od 22. dubna do 15. července, bylo 21 účastníků. Z těch bylo 5 uznáno za výborně způsobilé k vyučování kreslení a měřičskému rýsování na školách pokračovacích. — 19 účastníků obdrželo státní podpory, 3 dostali podpory od obchodní a živnostenské komory v Liberci a 3 od výborů škol pokračovacích. — Zápis žáků na školu mistrovskou pro škol. rok 1908—1909 koná se od 15. srpna do 15. září Ředitelství zašle každému ochotnému na požádání návštěvi, kde jest uvedeno, jaké přílohy jest připojit k žádosti o přijetí. — Školní rok se začíná 1. října o 8. hod. ranní.

Z Chrasté. Dorost katolický utěšeně se rozmáhá; jest naděje, až nastoupí mladí na místo starších, že budou ještě statečnějšími bojovníky za křesťanské ideje. Mládež katolická venkovská zřizuje nové knihovny, do nichž zařazuje bezvadné zábavné i poučné knihy. Katolická jednota v Chrasté vychází všem našim organizacím vstříc. Půjčuje jim své knihy bezplatně. Organizace naše pořádají též slušné zábavy, které mnozí přítelštíkové by nejraději pokazili. Naše mládež v Řestokách pořádala v neděli dne 12. července 1908 odpoledne zábradní slavnost s koncertem; účast byla dosti četná. Mezi hudbou přednesena festockou mládeží řada kopletů, jež účastníky dobře pobavily. Na druhý měsíc pořádán bude okrskový výlet všech katolických spolků do sadů městských lázeň v Chr. st. Dívky v národních krojích budou vítány. Jen dále vpřed, mládeži milená, a Pan Bůh tvoji práci požehná. Pro Boha, pro vlast a pro naše práva!

Z České Skalice. Den 16. července atkví nám dlouho v milé paměti. Na návrh předsedy katol. organizace p. Hyuka Špáty bylo rozhodnuto podati důkaz vděčnosti a lásky horlivému průkopníku našemu p. c. k. adjunktovi Drdovi. Vypracován krásný diplom v rámu, který p. předseda za přítomnosti členstva p. adjunktovi odevzdal. Právě přítom, že zakladatel katol. organizace a neúnavnému pracovníku vzdává jménem organizace nejvšechnější d. k. p. adjunkt první v městě našem vystyčil prapor organizac., pod nějž spěchalo nadšené vojsko, aby po boku svého vůdce zdatně odraželo útoky našich nepřátel; nechtěťť oslavenec přijme za svoji podporu morální i hmotnou svatě věc. náš diplom a kěž jak dosud i na dále při nás věrně setrvá! Ku konci provolal p. předseda neúnavnému pracovníkovi slávu, což provázeno potleskem přítomných. Pan adjunkt byl překvapen důkazem nadšené lásky katolíků a srdečně prociťnou řadě děkova. Daroval nám 10 K, sáček voláme: Odpísej Vám Bůh stonásobně! — Pak se rozproudila zábava, jež potrvála delší dobu. Správním můžeme oznámit, že naše organizace utěšeně skvělá; jest jednou z nejmladších. Stále se nám hlásí více členů, ježto se poznává krásný účel našeho snahy. Zdať Bůh našemu postupu, který jest tolik nadějný!

Z Úpice. Dne 19. t. m. uhořelo do hospodářského stavení p. Hejny v Radčích, jež shorelo celé se 7 kusy dobytka. — Na Sychrově v Úpici pracuje též na 100 mladičských Polek, které jsou zde samy beze všeho přibuzenstva. Dojíždí si pro ně do Polaka p. Burák, úředník na Sychrově. Jednou za rok s nimi jede do Polaka. Někteří zůstávají doma, jiné jedou zpět do Úpice. Posledně tady byl jejich farář, kterého dívky vítaly s nečíslenou radostí. Socialisté ovšem dělali při tom kyselé obličeje. Někteří docela s potěškem napodobili, jak se budou dívky spovídati. Inu — kde není ideálů, tam těžko hledati porozumění pro vroucí náboženské city. Ze srdce vyprahlých čili ovšem nejvš sprostota. Jistivě a záštíplně projev svede lehko každý nevzdělanec. Leč polek dívky šly pěkně čtyřtupem se svým panem farářem do kostela. Nejprve zasípaly litanie, pak vyslechly promluvu. Nato se vyspovídaly a druhý den šly k sv. přijímání. Pak vyslechly novou řeč pana faráře, kterou se povzbudily a potěšily. Věra krásný to příklad, jak prosté dívky, nezkažené otravným dechem různých podvrtných besed, manifestovaly bez bázně svoje náboženské přesvědčení, svoje ideální cíle. Na všechny lidi dobré vůle působila vroucí zbožnost polských dívek mohutným dojmem. Duch nejvyššího básně polského Mickiewicze, který byl nadšeným katolíkem, krájuje nad Polakem dále.

Z Lipoltic. Dne 14. t. m. rozloučil se s námi náš p. farář Jos. Tichý, který zde působil 20 let jako horlivý a vzorný kněz. Těšce se loučíme s tímto dobrým pracovníkem. Zatil zde pro svoje šlechtěné snahy mnoho utrpení. Při rozloučení sgrárníci mu ani s Bohem nedali; takovým „katolíčkům“ by se ovšem lépe líbil volný myslitel se svým štváním. Lipoltické osadě daroval pan farář kříž v ceně asi 280 K. Dobří katolíci nespomenou na jeho působenou působnost nikdy. Zaplať mu to Bůh všecko stonásobně!

Prohnané pokrokařské lázi o demokratickém sjezdu. Jak úspěch katolického krajinického sjezdu v Dobrušce pokrokařskou lidoveko-utělitelskou četou páli, poznati lze z jejich tupení a nadávek. Tímto způsobem vždy se vybíjí jejich vatek. Zcela dle způsobu dopálených seleňáků na trhu. Vezmi do ruky „Osvětu lidu“, „Hasy pokroku“, „Ča.“ a kdo ví, jak se všechny ty sběrače jejich nadávkového slovníku jmenují, a vauče setkáš se se stejnou manýrou. Lhou, překrucují, nadávají osobám, které ke straně křesťanského lidu se hlásí. S jedovatou divokostí kořeňácky r. sřezou každého jednotlivce, dají mu nějakou přezdívku, ani tělesných vad nešetějí a když takto člověka zhanobili, na sprostotu svých srdcí jásají a tím se chloubí. Zcela dle morálky talmudu. V „Osvětu lidu“ pomlouvali, že na účet protekce p. Z. chtěl sjezdový výbor zaslati plakáty poštou zdarma, soudíce snad dle své praktiky. Ale pravdou jest, že „šaluný“ poštovní služba balíčky a plakáty vážiti odepřel a tudíž nezbyvalo, než jíti do kupeckého krámu a tam vážiti balíčky provést. Panu Z., poštovnímu úředníku, utrhli na cti a obvinili ho z podvodného úmyslu, že jednání nepoctivému chtěl nadřazovati. A zatím týž pán má na starosti pokladnu pošt. a ne výpravnu a o zasílání balíčků ani nevěděl. Ovšem jest smýšlení křesťanského a proto humanitní garda vystavila ho na pranýř. Členy sjezdového výboru nazvali výrostky a zatím jsou to lidé mužného věku. Snad si o spleti sami se sebou, neboť takové výpady odpovídají jen úrovni pokrokařských výrostků. V „Čase“ p. Krauser st. jest týrán, že vyvěsil prapor. Již k vůli němu zkusil v týž den. Nejprve jej vyvěsil — pokroková garda zahrozila — zase jej schoval — a konečně na domluvu svého přítele jej nechal vyvěšený. Zato dostal v „Čase“, že mu ani dům ten nepřiklí, nýbrž jeho synu p. Karlu Krauserovi, majiteli firmy Liznar a Krauser, silnému pokrokaři a nepříteli všeho katolického. Mladí křesťané generaci pomlouvali, že dělala hluk v ulicích v noci a zatím to byli lidé soc. dem. a „Sokolové“, vracející se z „truc-slavnosti“ v Krčíně a Náchodě, kteří dle svého zvyku a povykem vždy přicházejí domů a pak ještě se stavili v místnostech „u Lubutě“ a nadšence provokovali svým chováním a řečmi. Hlavními pokrokařskými „pátraly“ na náměstí a v ulicích jevíli se býti p. učitel Josef Touc, „časiata“, a Karel Bergmann, žid, nastávající zeť p. Matušky. Dle toho také vypadá referáty v pokrokových novinách. Pověstná popínavá, tajnosoubná bylina z rodu tancovitých, dříve neblaze působivší ve dvoře třebenovském se zase vyznamenává. Ale všeho do času! — Lidé, cvičící se v tělocvičné měšťanské školy a patřící jednotě „Sokol“, vracejí se kol 10. hodiny večerní za zpěvu a hulákání se cvičení, rušice noční klid sousedů. Je zvláštní, že p. starosta Eduard Žilka tuto nepolehu nepřekazí. Kdyby to byl jiný, to by se kasať. Tady se bojí? Nebo duchové nedovolí?

Z Velimi. Jméno osady zdejší objevuje se nyní častěji v novinách než kdy jindy. Vždyť je to osada, jež svými náboženskými třenicemi stane se pověstnou téměř v celých Čechách. Příčinou těchto třenic nejsou katolíci, kteří, až ve většině, přece přes 60 let dali se ovládati menšinou evangelickou. Nyní však, kdy katolíci dožadují se spravedlivého zastoupení dle počtu a daní svých v obecním výboru, jsou menšinou evangelickou vyhlášeni za nesnášlivce. Než v těchto bojích drží se velimští katolíci statečně. Roku letošního dvojí náboženská slavnost byla mocnou vspružinou katolického vědomí osadníků velišských. Dne 14. června t. r. savátil do osady zdejší J. Biak M. dr. J. Doubrava, by udílel věřícím svátost sv. birmování. Velimští katolíci přijali svého arcipastýře nejen s největší slávou, nýbrž i s největší láskou a pravou křesťanskou zbožností. Nadšené kázání o pravé církvi Kristově a lásky plné vystupování J. Biak. M. posílilo víru věřících a odzbrojilo jistivost jinověrců. Zvláštního lesku slavnosti sv. birmování dodala přítomnost Jeho Jasnosti knížete Poděbradského Filipa Hohenlohe-Schillingsfürsta a c. k. hejtmána kolínského p. místodržitelského rady Kostky. Jestliže tato slavnost žádou libou vzpomínkou u zdejších evangelíků neutinila, tak i druhá slavnost velimská nedotkla se jich příliš příjemně. Dne 19. července zdejší rodák vlp. Václ. Buřil přistupoval poprvé k oltáři, by v kostele rodné osady přinesl Pánu Bohu obět Nového zákona. Slavnost taková ve Velimi dosud vidána nebyla, a proto nelze se diviti, že vydařila se se nejestkřelejší. Právdu do rodného domu vlp. primicianta a naspět do chrámu státního se obřevské množství lidstva z celého okolí, takže to byla překrásná manifestace katolického uvědomění, proti čemuž smělým úklánem se sňatík oznámil svou-

cích k oslavě M. J. Husa. Dobře však postřehli velimští katolíci cíl oslav Husových a ukázali, že si váží hodného a zbožného kněze katolického, jakým skutečně je zdejší rodák vlp. Buřil, jehož jediným přáním je, by byl vždy knězem podle srdce Ježíše Krista. Kéž dobrý tívý Bůh modlitbu jeho vyslyší a milostí svou jej podpoře.

Ze Žlebska. Nedávno měli jsme příležitost plesknouti přes prsty sociálně-demokratického mravokorce, který ve své troufalosti prohrabával se ve svědomí duchovní správy. A hle, netrvalo to dlouho a začínají už u nás vrabci cvrlikat, že to s tou sociálně-demokratickou poctivostí tuze špatně stojí a že ji musí hledat c. k. okresní soud v Čáslavi. Jáme zvědaví, co o tom přinese pardubský orgán, který tak rád sedá na stolici horlitého proti nepořádkům. Bude asi zticha jako špaček na třešních — Hrozné škody po povodni na budovách zvolna se opravují munificencí jasného knížecího rodu, který s pravou křesťanskou láskou nhl se nešťastných. Také s přestavbou železničního mostu bude započato a cesta kol řeky k nádraží vedoucí znovu bude zbudována ne však již nákladem města, nýbrž veřejných činitelů. Tím zlešká město veliké slávy a bude moci obrátiti zřetel na jiné důležitě potřeby, jež zvláště v poslední době se projevíly.

Ze Žemčic u Čáslavě. V neděli dne 19. července konána byla u nás slavnost, již není v celé farnosti pamětníka. Primice dp. Jos. Filipa. O slavnosti samé nechceme se šlfe zmiňovati, ad příběh její byl velkolepý, svědčící o hlubokém náboženském přesvědčení všeho okolí, konstatovati chceme jenom vzorný pořádek, který při návalu lidstva panoval, dík sl. hasičskému sboru, který se v slavnostním kroji církevního úkonu zúčastnil. Pánům členům hasičského sboru sluší veřejné kvitovati plně uznání, že v době, kdy z Prahy vychází komando v kroji církevních slavností se nezúčastňovali, zachovávají si svou samostatnost a své vnitřní přesvědčení neobávají se i na venek projevit. Budiž to pobídkou a příkladem i sborům koloniím!

Z Čáslavě. Na oslavu jubilea J. Veličenstva unesl se spolek pro ochranu proti tuberkulose založiti stálou zotavovací stanici pro rekonescenty a tuberkulosně zatížené. Za tou příčinou vydal provolání o poskytnutí jubilejních příspěvků. Mezi nej přednějšími dárce objevilo se duchovenstvo vikariátu čáslavského, které sebralo na tento účel 100 K a zaslalo je prostřednictvím vik. úřadu výboru spolku. — Maturitní zkoušky, konané od 11. do 16. července za předsednictví p. c. k. ředitele Štefčíka z Ném. Brodu, měly výsledek velmi pěkný. Zkoušce podrobilo se všech 18 žáků třídy osmé, z nich uznáno 6 dospělými s vyznamenáním, ostatní dospělými. — Značný rozruch zvláště mezi majiteli domů způsobil prodej hostince p. Čížka na Jenikovském předměstí. Hostinec ten, vystavěný před několika lety nákladem 40.000 zl., prodán byl v nucené dražbě za celých 25.000 zl. Jest to povážlivé klesnutí ceny domů, které pp. domácími ukazuje smutnou perspektivu do budoucnosti. Hostinec koupil pivovar kutnohorský a tím vyvolána byla nová diskuse v řadě pravovárečnicků, z nichž někteří uzavírají na to, že cizí konkurence nalezla tu pevný bod, z něhož bude pak vě-ti akci proti zdejšímu pivovaru měšťanskému, a při cenách, jež kutnohorský pivovar odběratelům nabízí, bude to akce vážná. Odtud také vyzvána byla správní rada pivovaru pravovárečného veřejně nalepenými plakáty, aby přidáním deseti procentní částky do zákonom připustné doby hostinec pro sebe získala, svláště když pronajímáním hostinců jiných i s očividnou škodou dříve konkurenci čeliti se snažila. Všem těmto nepřijemnostem v přítomnosti a případně i v budoucnosti bylo by vyvarováno, kdyby bylo více prostravosti u těch, kteří v čelo veřejných podniků jsou postaveni. — Jak se neprozíravost špatně vyplácí, viděti lze právě nyní v našem městě u občanské záložny. Referovali jsme již o tom, že koupěny byly na náměstí domy, aby na jejich místě postavena byla nová budova obč. záložny. Zmínili jsme se také, že vypsan byl konkurs na plány a to několikrát a když všecko bylo již takřka hotovo, podán byl nový návrh, aby nová budova záloženská upravena byla v příměsí pro poštovní úřad. Tím zvráceny byly všechny minulé projekty a nastalo nové jednání. A dnes výsledek toho všeho jest, že se vůbec stavěti nebude a že se staré koupěné budovy jenom opraví a znova pronajmou. A tak všechny ty náklady spojené s projektováním nové budovy, výstroje do objemné za dlouhý čas, kdy budovy byly neobezeny, a všechn ten náklad, který scházalé stavby (zvláště dům p. p. Böselera) budou vyžadovati pro záložnu, je stracen. Není tedy divu, že členstvo záložny nad tím krouť hlavou a že ozývají se hlasy po radikální nápravě. Zatím ovšem se to tutla a není nemožno, že to propukne rázem a bouřlivě. Má záložna tolik objektů v městě, které jsou pasivní a takhle ke starým přistoupí nové. Noví členové ředitelstva slibovali, že svedou tento peněžní ústav do moderních kolejí a že dosavadní hospodářství změní k lepšímu. Teď bude na nich, aby ukázali, co dovedou. Pověřadí nějakou smělou a radnici co nejdrže vyprší, předešlý přý obě záložna do zavedení, speciálně pro účely své zřehospodí-

domu Kopřivského. Bylo by zajímavé vypočítati, co stály dosavadní neprozkoušené experimenty. — Sedmým Vodňanským dostalo se v minulých dnech nové a praktické osvědy. Bývalý dřevěný mostek přes odtok „Zemánku“ byl nahrazen mostkem betonovým, opatřeným pěkným kováním zábradlím. Sl. správa pravovárečného pivovaru zaslaluje veřejného díku, a přikročili-li, jak se praví, v příštím roce k podobné rekonstrukci i druhého mostku, stěží by sady nemělo. Dovolili bychom si při tom upozorniti sl. okrašlovací spolek na bídný stav střešy altánu sbudovaného v první části sadu. Pokrytí papírem bylo by tu nejvýše nutné, dříve než střeška celá prohnuje a se sříti. Pak by byl náklad daleko vyšší.

Sjezd bývalých studijních na gymnasiu v Německém Brodě. Otevření nové budovy c. k. státního vyššího gymnasia v Německém Brodě bude oslaveno důstojnou slavností spojenou se sjezdem bývalých studijních starobylého německobrodského gymnasia ve dnech 24., 25. a 26. srpna v Německém Brodě. V čele pořadatelského slavnosti jest městská rada a ředitelství gymnasia. — Všichni, kdož hodlají se slavnosti zúčastniti, nechtě přihlásiti se neprodleně u městského úřadu a sděliti tomuto svoje adresy. O ubytování těch, kdo se včas přihlásí, bude postaráno.

Schůze židovských stoupenců Husových čili macarát jeskynní (proteus anguineus) v Rychnově n. Kn. Ptáš se, čtenáři, jak to patří k sobě? Víš, co je macarát? Nevíš-li, podívej se do přírodopisu. Tam se dočteš, že macarát jeskynní je mlok. Štíhlé jeho tělo dorůstá délky 20—30 cm. Hlava jest dosti dlouhá, oči jsou koží a svalstvem zakryty a vůbec velice zmenšené, ješto macarát žije v temnu. Žije v podzemních vodách Kraje. — I ptáš se, milý čtenáři, kterak tedy mohl se objeviti tento tvor v Rychnově n. Kn., když žije v temnu v jeskyních a to až daleko na jihu v Krajsku? — Inu, to je tím, že i některý člověk přeměnil se v takového tvora, jehož oči jsou koží a svalstvem nenávisti proti všemu křesťanskému tak zakryty, že nevidí, co každý rozumný člověk viděti musí, že schválně nechce viděti postavu mocného Obroditele celého světa — postavu Kristovu a chce i jiným lidem stáhnouti blánu přes oči — aby také neviděli, nebo nechtěli viděti. A takový macarát jeskynní, jemuž nedávno musil blánu s očí stáhnouti spravedlivý soudce, prohlásiv, že osoba Kristova jest historická, byl dne 9. července v Rychnově n. Kn. — Pan dr. Bartošek měl v Rychnově n. Kn. přednášku o Husovi, která z větší části jako v Hradci Králové — byla navštívena výhradně dámami židovskými, učitelé Říhou, professorem Chyškým a dr. Trnkou a několika abiturienty. Ostatně se nic důležitějšího nestalo — tak že Rychnované blízko rozkošného svého klimatického místa „Studánky“ klidně spí dále. — Rychnované, vaši důvěry bylo jen užito k tomu, aby pokrokové-židovská strana dostala pomocí vaši poslanece. Když bylo po volbách, tu jeden sloup zdější pokrokové strany vyjádřil se: „Ten trik se sdejšmi živnostníky se nám povedl.“ Snad již rychnovští voliči Drtinovi vědí, že měli býti jen nástrojem, aby stoupenec obhájce Hilnerova vyšíplati se mohl do říšské rady, aby se tam staral o ty „kulturní“ záležitosti, kterých potřebuje zvláště židovský velkokapitalismus ke kalení vody. O skutečné zájmy našeho národa a živnostnictva zvláště p. dr. Drtina pečuje jen tehdy, kdy není vůbec žádného vyhnutí. Jinak pracuje s Masarykem horlivě zvláště o to, aby židovská a našemu národu krajně nepřátelská „Neue Freie Presse“ neplakala.

Z Orlických hor. Katolický sjezd v Dobrušce 12. t. m. konaný vydal se nad míru skvěle. Účast byla obrovská, překvapující i toho, kdo různých sjezdů již několikrát se zúčastnil. Byla to podivná na tolikatisícový průvod, v kterém králé inteligent vedle dělníka, rolník, živnostník, řemeslník neznal rozdílu stavu. Všichni tiskli si upřímně pravice a nadšeným „Zdať Bůh“. A Bůh také dává plného zdaru práci a myšlence katolické. Sláva a dík pánům řečníkům, kteří slovy tak nadšenými a přesvědčivými promluvili k davům tak četné shromážděným. Litovati jest jen, že ani polovina přítomných vzhledem k tak rozsáhlé účasti nemohla vyslechnouti pány řečníky. Bylo by jistě prospěšné, jestliže by při tak veliké účasti mluvili dva řečníci přiměřeně od sebe vzdáleně současně, aby všichni účastníci vyslechli aspoň něco. Než díky Bohu, sjezd se plně zdařil, ty tisíce lidí, v jejich žilách zdravá křesťanská proudí krev, promluvily ne sice hlasem „marné vaše vstupy“, ale ukázaly mohatným svým sjevem: „Jmé sde a nedáme se!“ To hřímavé volání slávy, ty neustávající potlesky souhlasu s pány řečníky jsou zajisté nesporným důkazem, že jdeme na této vůdci, jejich mluva jest jasná, neumělkovaná, spravedlivá. Či nebyly výklady prvního řečníka, jímž byl v. p. dr. Šulc, založeny na těch nejjasnějších důvodech? V. p. řečník objasnil program katolického lidu nikoli frázemi lichými, nikoli takovým a hladkým balamucením, nýbrž slova jeho, založená na bohatých zkušenostech, přesvědčivě poukazovala na to, že v té věci, kterou si nedá vyřknouti slovy, který jest přesvědčen, že jest k vyřknutí dle povolání. Druhý řečník v. p. dr. Hor-

ského taktéž nabádal k plodné práci. A nebyla přijata s obrovským potleskem? Třetím totažkem byl p. V. Myslivec. Řeč jeho tak hlasitě promyšlená, k otázce živnostenské se vztahující, byla rovněž potleskem stále a stále aklamována. Vyřknutí tento řečník promluvil přímo, od srdce k srdci. Ke konci promluvil pan hrabě Sternberg. Lidový tento řečník přivodil nadšení. Po jeho věcné přednášce nebral potlesk konce. Tak sjezd ukončen za nejlepší pohody, obrovské účasti a vzorném pořádku po tak veledůležitém rokování a nadšeném povzbuzení. Jedna velká práce v pohodu našemu se zdarem nejlepšího odbytu, česká práce jiná. Čiž k dílu a Bůh žehnati bude nám!

Knihy

všech odborů, řečí a literatur, hudebniny pro všechny nástroje, veškeré časopisy stále na skladě.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví, antikvariát a závod hudební Hradec Králové.

Telefon č. 17. Založeno r. 1863.

Obrovské sklady umožňují vyřízení každé zakázky týž den.

Přímé. malce obru knihkupec. při kraj. soudu.

PAPÍR

čepiční, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě papírna

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody. Knihkupectví. — Antikvariát. Obchod s hudebninami. Prodej obrazů.

Různé zprávy.

IV. sjezd katolických československých bude dle dosavadních dispozic největší manifestací křesťanské myšlenky, jaké dosud Praha byla svědkem. S upřímnou radostí přijata bude jistě zpráva, že i z jiných zemí slovenských chystají se větší výpravy tamních katolíků; tak na př. slíbili Slováci, že uspořádají hromadnou výjízku ke katolickému sjezdu našemu. Také mezi jmény vynikajících řečníků sjezdových skví se jméno vůdce jihoslovenských katolíků, H. poslance dra Kreka. I katolíci čeští z Ameriky, kteří vynikají prohloubeným a uvědomělým životem katolickým, budou míti na sjezdu svého zástupce. Čilá komise ubytovací stará se, aby několik tisíc hlav čítající množství návštěvníků sjezdu pohodlně a pokud možno bez velikých výloh bylo v Praze ubytováno. Zásluhou pořadatelské a zábavní komise vsnaut bude do vážného jednání sjezdového též zábavní večer, jehož náležitě umělecký program dojde jistě všeobecného uznání. Těto komise obstarává též program návštěvy Jubilejní výstavy a představení v Národním divadle, k němuž zvolena znamenitá opera Karla Kovařovice „Prohlavci“. Protože doba IV. sjezdu katolických československých kvapem se blíží, jest nutno, aby všichni uvědomělí katolíci již nyní se rozhodli, že na sjezdu se zúčastní a potřebné přípravy k tomu již nyní započali. Je-li naše královská Praha povídá Mekou celého českého národa, a slibují-li noviny, že letos za příležitosti Jubilejní výstavy vystřídá se ve zdech Prahy téměř celý český národ, bude jistě ve dnech — srpna a září — královská naše Praha středem a cílem všech věrných katolických Čechů a Čechů ze zemí koruny české, kteří přijdou ku hraběm svatých patronů českých a v zástupcích bratří a sester stejné nadšených čerpat budou nové síly a nové nadšení k dalším obstarávaním boji za pravdu a svět. Kristova a sláva jeho Církve svatě.

II. sjezd mariánskýho družstva na Velehradě koná se 15. a 16. srpna t. r. Odjezd z Prahy 14. srpna ráno o 7. hod. rychlíkem státní dráhy, Hyberná ul. Cestovní (tam i zpět) 24 K. Účastníci z Hradce mohou se připojit v Pardubicích na rychlík (v 9 hod. 6 m. ráno), kterým pojedou účastníci pražští.

Slovanský sjezd v Praze 18. července ukončen. Skončen tu vlastně na rychlo přípravy k dalším krokům, které mají býti rozhodny. Referováno tu o přístupu slovenské výstavy, nejvíce naději skládá se ve slovenskou banku, důležitou jeví se též návštěva slovenských krajů, zřízení organizovaného slovenského knihkupectví, pojednání o všeslovenské organizaci stavu lékařského atd. Jednání v poradách bylo klidné, úspěšné, což zvláště dráždilo veškerou německou tisk. Radostí velikou naplněno srdce každého upřímného Slovana, že si tu Rus a Polák, dosud na kordy, podali ruce ku společné práci slovenské. S nadšením velikým i se strany polské přijata resoluce navržená ruským delegátem hr. Krasovským: „Přípravný sjezd slovenských delegátů uznává, že idea slovenského sblížení je života schopná a plodonosná a probíhá, že vše, co jest nevyhnutelné k ukončení nedorozumění mezi slovenskými národy, může býti dosaženo jen obecně přiznaným a provedeným principem rovnoprávnosti a svobodného rozvoje národního a kulturního života každého národa“. Do rukou předsedy dr. Kramáře odevzdala delegace ruská obnos 2000 K, aby sah potřena byla informační knížka o Slovanech a o nutnosti vzájemnosti slovenské na poli hospodářském i kulturním. K témuž účelu delegace poskád odvedla 1650 K. Usneseno, aby se slovenské porady konaly opět příštím rokem. Zvoleno též komitě pro zřízení slovenské banky. Sjezd ukončen dr. Kramářem, který nemohl lépe skončiti než slovy: „Nyní do práce!“ Ruští členové slovenského sjezdu rozloučili se s českým národem projevem plným oddanosti a úcty.

Kněží řemeslníci. Francouzští kněží následkem proticírkevních zákonů, aby nezemřeli hladem, na mnohých místech nuceni jsou živiti se prací rukou svých. Stali se z nich dovední praktikové, jak na př. ukazuje v Touraine výstava různých věcí. Kromě různých řemeslných výrobků byl na výstavě té i malý oddíl pro umění a uměleckou živnost. Více kněží malířů prodává své obrazy, dva jsou sochaři, jeden opravuje gobeliny, jiný opět velmi dovedně váže knihy. Abbé Lecomte pěstuje na poli, které mu dali jeho osadníci k užívání, jahody, a kromě toho štědli školu k výchově sadat. Tvrdí, že nyní následkem toho jeho farní služba se stala velmi pozehanou, poněvadž svou práci podává osadníkům příklad. neúporně hospodářské práce a kromě toho jim prospívá radou. V jedné vesnici zvýšili tak nájemné z fary, že se musil kněz přestěhovati do sešlé chalupy; a aby mohl platiti nájemné, dal se na včelaření. Med mu vynesl posledního roku 350 franků a tím zaplatil nájemné.

Čech vojenským velitelem v Kongu. Eduard Kadlec, narozený v roce 1879, stal se v r. 1901 poručíkem v rakouské armádě. Sloužil v různých posádkách, naposledy v Bosně. Přes nepopíratelné schopnosti viděl, že z kariéry v rakouské armádě mnoho nebude. Proto žádal o přijetí do belgické armády a po absolvování koloniálního kursu v Bruselu odebral se na vykázané stanoviště v Stanleyville ve státě Kongském. Postupoval rychle a počátkem měsíce května t. r. dostal titul „Chef de secteur“ (náčelník území). Toto území je tak veliké, jako země koruny české dohromady. Vykonává ve svém obvodu nejen vojenskou moc, nýbrž zastává i administrativní a politické agendy. Platu má na 30.000 franků ročně, tedy tolik, kolik má rakouský podmaršálek. Kdyby byl Kadlec zůstal v rakouské armádě, byl by dnes pořád ještě — poručíkem.

Vykupování malých otroků ze spárů germánského upíra obíráním poštovních známek zvláště jubilejních ve prospěch Ústřední Matice školské doporučuje jistý příznivec „Matičky“, aby alespoň takto se synějším rostl štěstím a ochabnutí peněžních sbírek příjmy matiční byly roshojněny. Upřímně vyvátí šlechetného příznivce Matice jistě naleznou ohlasu v celé české veřejnosti, která poštovní známky zvláště jubilejní soustavně bude pro Ústřední Matici školskou sbírat.

Zákon o úlevách pro záložníky a jejich rodiny, schválený poslaneckou sněmovnou a nabývající platnosti dnem 1. srpna t. r., stanoví v hlavních bodech toto: 1. Nárok na peněžitou podporu mají příslušníci povolného záložníka, který však musí o to zakrožiti výhradně sám. Příslušníky rozumějí se manželka záložníka, manželské i nemanželské děti, bratři a sestry, jakož i rodiče. Nastupuje vojenské očištění označí záložník, komu má podpora býti vyplacena. Státní správa nemá na rozdíl od podpory vlivu. 2. Předpokladem podpory je okolnost, že výživu příslušník získává do té doby v podstatě na pracovních výdělcích povolancova. 3. Pokud se týká výše podpory a její výměry, opírá se tato zákon o předpisy pro pojistování nemocných, stanovené podporu obnosem 50%, mady, obvyklé v dotyčném sociálním okrese. Podpora se poskytuje: za každý

[illegible]

SECRET

Veškere rozpočty, skieny i odborná rada besplatná, bez
vratnosti za užívání expozice.
— Kreslení, výřezky i přepisování možná. —
ZÁKLADNÍ POKY 1932

Pravá FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetným hospodyním jakožto **nejlepší** přísada ku kávě.

Učně na kupectví

s předběžným vzděláním
přijme
za výhodných podmínek

JOS. A. JANEBA

Korai Jeleni.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemí krve a ranami,
též krásné a bo-
ráním velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arínová,

nápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile.
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky všestr. uznané. Vzorů a cenůky zdarma a franko.

Pensionát Ursulinek v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti. Chovanky mohou
se též vzdělávat v jazyce českém, fran-
couzském a anglickém; mimo to cvičí
se mohou v malbě, v hudbě, učí se
vésti domácnost a všelikým ženským
pracím i vaření, šití a přípravy
prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyho-
vuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za
hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Zruční dělníci soustružníci

hledají se pro stálou galanterní práci.

Januška & Sahula v Bludovicích
na Moravě.

2 praktikanty

přijme ihned

medic, drogerie,

materiální a lahůdkářský závod

Louis Knourek, Dobruška.

Prodá se pravá bernardinská fena,

velká, čistě barvená, věrný hlídač,
žítě do 6 měsíců.

Adresu majitele sdělí administrace t. l.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem června K 17.300.100.-

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt roku 5 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. července 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Katolíkům diecése královéhradecké!

Za souhlasu nejpp. biskupů českých pořádán bude v královské Praze

**všeobecný sjezd katolíků
českoslovanských**

ve dnech 29., 30., 31. srpna a 1. a 2. září
r. 1908.

K účasti na sjezdu tomto, který vylučuje všechno jednání politické a který je čtvrtým všeobecným sjezdem katolíků českoslovanských, vyzýváme všechny věrné katolíky diecése královéhradecké bez rozdílu stavu a povolání, neboť v Kristu všichni jedno jsme, jedinou rodinu tvoříme, v níž bratry a sestrami se nazýváme.

Život náboženský u nás zajisté vždy hluboko zasahoval do života národního a čím pevněji národ náš ve víře katolické stál, tím více v něm mohutnělo vše, co jeho existenci, zdar a pokrok zaručovalo. Světovládní národové, kteréž nedostatek mravního a náboženského života ze světového dějiště odstranil a v minulosti pobíbil, musí nám býti výstrahou a vážným napomenutím, že národ náš v existenci a blahodárný rozvoj svůj jen tehdy může doufati, bude-li založen na hluboké mravnosti, vyplývající z pevného náboženského přesvědčení o věčné pravdě učení Kristova. A k tomu cíli bude na sjezdu tomto pracováno.

Nuže, dostavte se všichni, jímž víra svatováclavská jest drahým dědictvím po zbožných otcích, v počtu četném do slavné, královské, stověžaté Prahy naší, abychom tam za vůdcovství milovaných arcipastýřů složili slavné vyznání víry svatováclavské, abychom tam novou sílu, nové nadšení pro svoji víru načerpali, je do svých domovů odnesli a tam pak všestrannou činnost na povznesení života náboženského v soukromí i na veřejnosti vyvinuli. Nechtějte pražský sjezd podá veliký a mocný důkaz, že v Čechách žije víra katolická, schopná velikých a blahodárných skutků.

Doufáme, že uvědomělá naše diecése vypraví slušný počet delegátů ze svých četných spolků a organizací. Zejména je žádoucí, aby účastníci dostavili se již v neděli ráno dne 30. srpna dopoledne do manifestačního průvodu z Král. Vinohradů do chrámu sv. Víta. Přihlášky o legitimaci, levnější byty, vstupenky na výstavu a všechny příslušné věci řízeny na sjezdový výbor v Praze-II., Myslkova ul. č. 174.

Jménem katolických organizací diecése
královéhradecké:

Dr. Fr. Šule,

předseda diecése. organia. komitétu.

Dr. Fr. Reyl,
předseda katol. diec.
jednot.

Fr. Jukl,
starosta všeob.
sdružení.

Marie Rosová,
předsedkyně křesť. soc. žen.

Jan Lad. Petrásek,
starosta organizace mládeže.

Utrpení českého rolnictva.

IV.

Ovšem před Bilou horou měla i šlechta katolická poddané sedláky. Pula s proudem, držela to, co jí hnuli husitské do klína položilo. Tato šlechta byla zkrátka v držení toho, o čem katoličtí předkové usilovali za Jana Lucemburského, Karla IV. a Václava IV. Ale kdo byl zodpovědný za útlak rolnictva v první řadě? Denis praví, že před Bilou horou v Čechách „jen čtvrtina stavu panského byla ještě katolická a sotva čtrnáctina stavu rytířského. V ostatním národě katolíci, kteří po dlouhý čas tvořili třetinu obyvatelstva, představovali brzy jen desítinu nebo dokonce pátáctinu.“ Byla-li tudíž naše země tolik sluthanizována,

vidíme, že utiskovateli byli valnou většinou urození evangelici, kteří trýznili a vysávali výhradně prosté svoje souvěrce. Šlechta evangelická, která mluvila hodně o reformaci, měla osud rolnictva obrovskou převahou ve vlastních rukou. Ti šlechtici katoličtí, kteří již ve XIV. století chtěli rolníka ujařmiti, a pčů neřikali, že tak činí k vůli „reformě církve.“ Do hnusného otroctví církev katolická rolníka nevydala; naopak hájením majetku a nezávislosti kněžské chránila zároveň rolnictvo. Naopak v příčině protestantismu Scherr píše: „Luther, odpůrce katolické církve, jest vynálezcem nauky o neobmezeném podrobení se světské moci. Jest pochopitelné, jakou zálibu měla četná knížata v servilní (otrocké) politice lutherské.“ Bensen dří: „Kdežto stará katolická církev utlačování od jednotlivých duchovních nebo světských knížat nikdy nestrpěla, nýbrž práv lidských a národních i proti samému císaři mocné a po většině vítězné hájila, zasloužili si evangeličtí reformátoři výtky, že první formálně učili a kázali nadvládu mocných.“ A protestant Roscher dří: „Protestantismus přispěl, jak známo, velmi k zesílení moci knížecí. Luther jest jedním z nejčelnějších předchůdců absolutní monarchie, která následujícím dvěma stoletím — době to největšího ponížení a potupení národů, panovala.“ Ano — ale to bylo smutné, že zčásti katoličtí laikové si ponechali po protestantismu na památku aspoň to, co bylo nepěkné, co utvrzovalo moc egismu a pouta ujařmených.

Na statečích duchovenských sedláci se dříve neobouřili; neměli příčiny. Stávalo se často, že sedlák propuštěný ze svazku poddanského od pána světského apěchal žádat o svazek poddanský u vrchnosti církevní, poněvadž věděl, že svazkem tím daleko více získá než ztratí, že nalezne pevnou oporu.

Nevolnictví bylo už jednou v proudu; vyvinulo se a byvši utvrzeno v dlouhé řadě let, nemohlo zase pominouti rázem bez velikých otřesů. Nikoli revolucí, ale evolucí mělo býti napraveno to, co utrčila celá staletí. Po bitvě na Bílé hoře ovšem moc královská stoupala, centrální vláda byla posílena. Poprvé po celém století naskytla se podívaná, že docela větší počet šlechticů byl trestán smrtí. Před bitvou bylo něčím zvlášť nezvyklým, byl-li šlechtic trestán jen nepatrným způsobem potrestán. Leč přes to šlechta velikou moc podržela dále. Sedlák zbavený karabáčnicků protestantských, vysávaný a v soufalé postavení hnáný hrůzami války třicetileté, dán pak v moc šlechtě jiné, která nevolnictví udržovala dále.

Po vládě protestantských šlechticů nastala doba bezcitných Franců, kteří se málo obhlíželi, zda odpovídá jejich karabáčnictví Kristovu evangeliu lásky a bratrství čili nic. Zalíbilo se „milostivé vrchnosti“ — toť byl hlavní cíl těch poháněčů, kteří, jevíc ducha otrockého, otročovali jiné. Roboty zvýšeny až na 150 dní v roce, sedlák neměl času na obdělání svého vlastního pole, sténal v porobě hmotné i v odvislosti mravní na byrokratické vrchnosti. Sedlák, který dle posudku „milostivé vrchnosti“ něčím se provinil, byl trestán způsobem krutým. A přes to všechno sedlák zachoval v srdci opravdovější vlastenectví než inteligence, která z české krve se zrodila. Národní cit nevzala rolníkovi ani horečná germanisace za Josefa II. Kněží katoličtí, kteří sice po bitvě bělohorské obnovili značnou část svojí bývalé moci, ale přes to ve věcech politických a sociálních byli žárlivě kontrolováni šlechtou, nabývali přece odvahu, ujímali se stále častěji porobeného lidu a utvrzovali v lidu ducha vlasteneckého. Práce prostých kněží nebyla nejsnadnější. Vždyť vyšší místa duchovenská reklamovala šlechta ráda pro sebe; a tak i některý šlechtický hierarcha, vychovaný ve starých tradicích, nemohl se zbavit starých předsudků a pohlížel na vlasteneckou práci kněžstva v lidu nepřívětivě.

Venkovskému lidu konečně trpělivost docházela. Za Leopolda I. vznikly selkové bouře, které byly bezohledně potlačeny. Byrokrati

nechtěli rozuměti výraznému znamení doby, nedovedli pochopiti, jak uřízený sedlák jako jejich bližní má právo na radost ze života jako oni. Konečně za Josefa II. po nových bouřích zrušeno aspoň „dloužetství“, za jehož trvání zacházel pán se sedlákem dle vlastní libovůle. Zavedeno poddanství mírnější, tak že sedlák již obdržel svobodu v příčině stěhování, učení se řemeslu, k uzavření sňatku. Také mohl dáti synka svobodně na studiu, čímž dostalo volný průchod právo, které již od století XV. (husitského) bylo houževnatě sedlákům od šlechtý zadržováno. Vrchmostem oddáno právo hrdebních soudů; zůstala jim soudnická pravomoc jen ve věcech menší důležitosti.

Konečně před 60 lety zrušena u nás za Ferdinanda Djbrotivého i robota, tak že mohl rolník oddychnouti po přestálých mukách zcela svobodně. Nyní se ukázalo, co posud jaré síly dřímal ve stavu rolnickém. Poznalo se z dalšího postupu národa našeho, jak stěžován byl dříve vývoj národní nerozumným ujařmením jádra našeho národa. Jiskra doutnající pod popelem rázem se vzňala, vyšlehla v mocný plápol. Právě selští synkové, kteří již měli lepší příležitost se vzdělati, jsouce pamětlivi, co všechno zkusili jejich otroci otcové, dávali na jevo skutk přesvědčivými vranci lásku k lidu dříve tolik utlačovanému; český venkov dal nám nejzdatnější a neupřímnější pracovníky národní, nejstatečnější zastance lidu a nejznamenitější národní učence. Leč jásot nad osvobozením netrval dlouho v plné síle. Hrabivost a despotie jest vypočítává. Jestliže ji radikální změnou zákona na chvíli ohromíš, hledá hned slídivým okem, jak by mohla i za změnéných p měř formou jinou kořistiti. Dříve šlechta množila svoje statky a moc na základě ujařmení lidu. Po roce 1848 však vypočítaví chamtivci vynalezli způsob, jakým by zase mohli kořistiti plnou hrstí z — rolnické svobody.

Dopis z Prahy.

Pokrokařská fantasie. Pokrokové slovanské studentstvo řešilo slovanskou vzájemnost na svém sjezdě dříve, nežli se sjeli do Prahy, tutéž otázku projednávat, politikové. Napřed mladí a pak staří. Oboje jednání se ostře od sebe liší, a chtěl-li kdo hlouběji poznat duševní sílu a rozhled pokrokového studentstva, bylo mu jen pročitati všechny řeči na sjezdě mladých pánů pronesené. Překvapuje v nich sponsta nepromyšlených návrhů, planého theorisování, dalekých zajištěk. Na místo aby býka chytili přímo za rohy, pokrokařští studenti vznášeli se vysoko ve vzduchu, takže řezavou ironií bylo, když ještě ke všemu tomu s blahoosklonnou povýšeností vzpomínali prvých hlasatelů slovanské vzájemnosti.

Pokrokové studenti, mluvíc pod vlivem univerzálního našeho realismu, dovedli opětně jeho pochybný význam pro praktické otázky života. Ujišťovali ovšem, že chtějí řešiti slovanskou otázku pokrokově, ale zůstalo jen při pouhých slovech, protože o podrobnější program a o možnost jeho provedení ani nezavadili. Konec konců masí se člověk ptáti, proč se vlastně mladí pánové sjeli a proč toho tolik zbytečně napovídali. Bezkrvinnost jejich filosofování doložím aspoň něčím.

Za základ slovanské vzájemnosti postaven studentským sjezdem ideál všelidského sblížení. Kdož by tu neslyšel tónů humanisování Masarykova?

Die obyčejného a přirozeného běhu věcí za základ práce, jež směřuje k životnímu vyjádření, běže se něco, co není ideálem, nýbrž skutečností. Slovanské sblížení, jak pozná každý gymnasiata, bylo a jest ideálem, jehož chceme dosáhnouti. Ideál chceme vyjádřiti skutkem. Mladí pánové však k dosažení toho ideálu jako prostředek vyvolili sobě zase ideál. Jinými slovy: pokrokařští studenti možnost neanadno dosažitelnou podepřeli možností na ten čas vůbec nedosažitelnou. Tyto dvě možnosti dělí celá propast. Co z toho plyne? Z toho plyne,

Je všelidské sblížení jest otázkou, problémem, a tedy že rozhodovat o sblížení slovanském dle toho, je-li možným nebo nemožným sblížení všelidské, znamená rozhodovat jednu otázku otázkou druhou, způsob to, přičiní se pravidlům správného myšlení a zdravého smyslu. Jakže? Chcete co nejdříve rozřešit sblížení jako životní otázku všeho Slovanstva a sháníte si na cestu mátožnou mlhu? Nepochopujete, že to znamená pochybování o jistém pro nejisté?

Tímto příkladem tedy dosti jest dosvědčeno, jak pokrokářští studenti znamenitě myslí a jak dovedou řešiti otázky, k nimž třeba přistupovat s jasnou myslí a nikoli rozběhlými frásami.

Druhým sjezdem vykonán veliký čin, jehož významu přibývá zejména tím, že na něm měli účast vyspělí praktičtí politikové, kteří se zavázali společně přijatý program přesazovati v život a ziskávají mu porozumění ve svém okolí. Zástupci národa polského a ruského ladili smírné struny, a jest naděje, že myšlenka potřebného dorozumění neusane. Již to mnoho znamená, že Rusové a Poláci, takovým společným schůzím posavad se vyhýbající, konečně podali si ruce k vážnému rokování. Tlačí je k tomu unavující rozpory vnitřní a pak poměry zahraniční, v kterémžto ohledu rozpoznávají, že mocný soused německý čeká na úplné vyslání kořisti. Možná zcela jistě očekávají, že politikové jak polští, tak ruští zanesou myšlenku smíru do dumy a že tak na poli konstitučním bude postupovati dorozumění, provázené vzájemnými ústupky, k cíli, po němž všechen slovanský svět tak všele touží. Dovedli-li se Poláci s Rusy snášet v Praze, musí svornost tuto ukazovat i doma ve svých životních stycích. Vždyť rozprava o sporu ruskopolském na přípravném všeslovanském sjezdu v Praze nebyly kamenem úrazu, spíše sblížovaly mysl, které na škodu slovanské věci takovou dobu byly sobě odcizovány. Rozhodující činitelé obou národů budou tedy za další vývoj zodpovědní, neboť v Praze nabyli přesvědčení, že spor ruskopolský a jeho konečné smírné vyřízení jest v zájmu všeho Slovanstva. Konečně, co znamená smír ruskopolský, bylo možno nepřímou pozorovati ze způsobu psaní německých listů, kterým jednání pražské provázely. Dějiny nám dokazují, jak úsudek Němci nesvornosti slovanské dovedli užívati ke svým prospěchům a jak podporovali vždy vše, co tuto nesvornost živilo. A jelikož Poláci jsou stranou utlačovanou, musí ruští politikové pro rovnoprávnost pracovati předem v dumě a vynasnažovati se, aby ostatní poslanci vůči Polákům zanjali hledisko práva a spravedlnosti.

I starý Homér někdy podřimuje. Slavný Tolstoj uveřejnil obžalobu na ruskou vládu, že neustále popravuje. Hrdza nad četnými popravami jest u Tolstého přirozená. Ve všech svých spisech brojí proti zlu, ať jest v podobě jakékoli. Vždyť na potlačení zla sestavil si zvláštní svou filosofii, lépe řečeno mravouku. Jeho duše všude rozechvívá se soucitem a milosrdeństwím ke všem bídícím. Jest přirozený protest takový u muže, jenž tolik o životě a smrti se napřemýšlel. Známe místa z jeho románů, která ukazují, jak všechnu mohutnost myšlenkovou soustředil na záhadu smrti. Na tajemný okamžik, vyvolávající hrůzu živých a ukazující, jak urdité bytosti, které dosud žily jako ti, kdož je pozorují, podivným způsobem přestávají býti — na tento tajemný okamžik, na smrt, nikdo ze spisovatelů neupřel pevněji a pronikavěji pohled než Tolstoj. Ve „Vojně a Míru“ celé kapitoly pozorování a úvah věnuje Tolstoj smrti Andreje Bolkošského a v „Anně Karenině“ v hlubokých myšlenkách zabývá se smrtí bratra Levinova. Snadno lze pochopiti tedy, jaké asi rozhořčení naplňuje jeho duši nad tím, že člověku se běže život násilně. To všechno lze pochopiti.

Ale vzpomíná-li Tolstoj s hrůzou smrti popravených, pak z téže duševní a mravní pohnutky má odsuzovati ty, kteří pumami, revolvery a noži berou násilně život naprosto nevinným občanům, anebo úředníkům a vojákům, kteří od státu jsou ustanoveni k tomu, aby chránili života a majetku všech poddaných. Tento zásadní a závažný nedostatek pozornosti vůči nevinně vražděným celé obžalobě Tolstojově vtiskuje znamení neupřímnosti anebo ještě něčeho horšího. Chtěl-li Tolstoj ohromiti svět, pak mu selhalo; měl-li to býti poplašný výstřel, pak z toho vyšlo škoda nepodařená jalovost. V tomto protestu není toho Tolstého, jenž jinde bez bázně a s tím u ní tepati všechny zaviněné chyby a neřesti, není v něm oné důslednosti, která povídala pravdu bez ohledu, zda jest to komu příjemné nebo nepříjemné. Slovem, odsoudil-li Tolstoj smrt popravenou, musil, chtěl-li mluviti hlasem vážného mravokárce, ztratiti i smrt, způsobovanou deťovými vrahy. Teho neudělal a proto obžaloba jeho vysněla tócem naprosto falešným a bez

toho prorockého důrazu, který do ní chtěl vložit. Mimo jiné jest pozorovati, že Tolstoj podléhá duchu osamocení. I velcí lidé, jsou-li odříznuti od světa a vzdělané společnosti, neubrání se výlučnosti názorů a naivním jednostrannostem.

Řečnické kursy. Přišly prázdniny; kdo může, hledá oddech a osvěžení v klíně venkovské přírody, zatoulá se po lesích a osvěžuje se koupelí v čistém toku řek. V katolickém hnutí však prázdnin není, což radostně konstatujeme. Pořádají se tábory, řečnické a soc. kursy, svolávají se sjezdy mládeže a žen. Dočítáme se z novin, že stkvěle vydalil se řečnický kurs v Hradci Králové, který vzbudil ověnnu, neboť ohlašuje se nový v Příbrami. Jen houšť! Řečníků potřebujeme jako soli a chápeme den ze dne působnost živého slova, které musí donikati do poslední chaty.

Donesla se k nám zpráva, že v Hradci Králové vznikla myšlenka, pořádati řečnický a sociální kurs též pro kněze. Velmi dobře! Nová doba přináší tolik otázek, odpůrci náboženství šílí tolik pomluv, že i kněžstvo musí se umět ve všem tom ještě lépe orientovati a zaujati vůči každé časové důležitosti určité hledisko. Proud života jest tak obsáhlý a hluboký, že jednotlivci nelze objati jej v plnosti, nýbrž možno zmocňovati se ho a porozuměti jen po částech, a to ještě jen dle schopnosti a přirozeného ustrojení individuálního. Společná schůze, na níž každá otázka proskoumává se po různých svých stránkách, na níž shrnují se ucelené vědomosti, formulují se a upevňují názory, prospěje mnoho. Na ní nutno dáti dešlovat všem námitkám a útokům, kterými nás obklopují pokrokové a volní myslitelé. Třeba vše probrat a diskutovat, neboť každý ten útok, ať byl prosloven Masarykem v parlamentě, nebo v některém listě protikatolickém, opakuje se v životě a vyraziti může každé chvíli a na každém místě, aby rozvířil křesťanský názor a těch, kdož nejsou sdostatek informováni. Konec konců otázky tyto vyplňují duše současníků a odpověď na ně jest nejen zkušeným kamenem vzdělání knězova, ale také základní podmínkou úspěšného působení a vlivu jeho na náboženském-mravní život lidu. Tak na příklad, co již nesmysl vychrlil volný myslitel dr. Bartošek! Ať povídá často páté přes deváté, ať bije často pravdu ve tvář, přece nesmí se zapomínat, že i prázdna smělost má své důsledky. Všem u nás musí býti kněžstvo právo, a není tedy pochybnosti, že bude s velikým prospěchem, když na kursu všechny protikatolické řeči hezky z blízka se prohlédnou a zjedná se žádoucí jasno.

Co jen hluku se tropí s tím vědeckým názorem, jenž jest denní píseňkou moderních pyšných frásistů! Jen hezky vrhnout se v zápas a dokázat mluvčím, že o vědeckém názoru nemají ani ponětí a že v hlavních problémech jsou slepci. Mají jaké také tušení o velikolepých vymoženostech přírodních věd, ale nevědí, že přírodní vědy sice stkvěle slouží praktickým potřebám života, ale „pomáhají“ lidského neobohatily, neodhalily, co se skrývá za jevy, které se představují ve smyslné zkušenosti člověkově. Protikatoličtí mluvčové deklamují o vědě tam, kde správně možno mluvit jen o vědomostech. Již tento základní rozdíl v pojmech osvětluje, jak důkladně myslí, či lépe řečeno, jak důkladně nemyslí. Tedy, abychom ještě slovem o kněžském kursu řečnickém se zmínili, opakujeme přání, aby se stal skutkem a poskytl kněžstvu dobře vybraných a účinných zbraní. Příkladem jsou kněžské řečnické cvičení v německé říši, na nichž přetřásají se všechny důležité otázky, týkající se nejen názoru křesťanského, ale i zájmů hospodářských a sociálních vůbec.

Národní pohotovost českého spisovatele. Ku zprávě o tom, žež uveřejněna v č. 30 našeho listu, zaslána nám od p. JUDr. Fr. Steinera tato oprava:

Není pravda, že pan Emanuel šlechtic z Lešehradu žádal na c. k. poštovním a telegrafním ředitelství v Praze za telefon *německý psanou žádostí*, naopak je pravda, že svoji žádost o zřízení telefonu ve svém bytě podal c. k. poštovnímu ředitelství v Praze *česky* a také tato jeho žádost byla tímto ředitelstvím *česky* výnosem ze dne 12. května 1908 č. 81168 vyřízena.

Podotýkáje, že mně byl právě uvedený výnos c. k. poštovního ředitelství v Praze v prvořadě předložen, očekávám s určitostí, že rádež mé odůvodněné žádosti vyhověti a zamestnáním se Vám v dokonale důvěhodný dr. Steiner.

V Smíchově, dne 27. července 1908.

Posa. red. Jáme vděčni za toto vysvětlení. Podotýkáme, že jsme předtím nikde ne-

četli takovou opravu příslušné zprávy v listech jiných a proto jsme se aerospákovali uveřejnění slova našeho dopisovatele.

Obrana.

Kde vlastně křesťanství s náboženstvím? Masarykova „Naše Doba“ v červencovém čísle píše: „Klerikalismus definují skoro všichni jako zneuzívání náboženství k politickým účelům, jako politické křesťanství s náboženstvím. Že to činí klerikálové, v tom je jejich právo. Ale ne výsada. Pletou se jim do toho též svobodomyšlníci.“

Nejsou klerikály jen mladočeši, pane Masaryku, ale také lidé jiní, pokrokovější. Vy, který krášíte v čele lidí, stávících se proti všemu církevnímu, přestoupil jste k církvi evangelické. jejíž hlavním věroučným článkem naprosto nevěříte. A na úřední titul evangelika jste universitním professorem, což vynášá slušné příjmy. Kdybyste se byl aspoň zachoval k své příslušnosti ke katolické církvi před úřady trpně, měl byste malou, byť dosti chatrnou výmluvu: „Já sám o své vůli v dospělejším věku jsem se za příslušníka katolické církve zapasati nedal.“ — Ale přestoupit k církvi evangelické a pak hlásati boj proti církevnímu vůbec, jaká v tom důslednost? Či si myslíte, že zákon táže se po náboženství rakouského občana proto, aby týž něco jiného udal na úřad, než čím skutečně jest? Vy, který jste se nazval „úředníkem Ježíšovým“ a který s takovou horoucností hledíte k českým bratrům, snad víte, jak se charakterně čeští bratři zachovali i před katanskými úřady kališními. Raději trpěli nejkratější muka, než by byli před úřady lhali, že věří podle církve Rokycanovy. Vy však jako „úředník Ježíšův“, který byl úřadem zapsán na vlastní žádost do církve evangelické, spojíte se s těmi, kteří Krista považují za legendární osobu, zaslal jste blahopřejný telegram židovskému shromáždění „Volné myšlenky“ v Praze, jehož členové odbývali důkazy o existenci Boží pustými poškrobky. A pak se ještě dovedete chlubit, že utvrzujete ducha náboženského. Řcete nám, jakou vlastně víru vyznávají ti vaši posluchači, kteří vašimi přednáškami přišli o přesvědčení katolické. Tu přece nestačí jen bourat, tu jest potřeba zároveň aspoň nějakou pozitivní nauku co nejhorlivěji a důsledně utvrzovati. My však jsme poznali dosud, že vaši žáci jsou nejhorlivějšími stoupenci volných myslitelů, že vymýtili ducha náboženského z lidu českého vůbec. Takové jsou výsledky „náboženského horlení“ a chválení Husa i českých bratrů — „úředníka Ježíšova“. — Co byste tedy řekli? Nejsou mimo mladočechy klerikály i lidé jiní? Jsou v Čechách plno. Umějí však v klerikalismu šikovněji choditi, dovedou jej moderními frazemi tak ozdobně opentliti, že v nich vidí krátkozrací lidé bohatýrů ducha. Na titul toho neb onoho náboženství dobře žijí v Rakousku tisíce a tisíce lidí, kteří jsou odpovědnými nepřáteli těch církví, k nimž se před úřady přihlásili.

Drtinova setrvačnost a máchvaty masarykovského tisku. Herbenův orgán postaral se o pobavení voličstva naší městské skupiny. Dálo-li se tak dříve malomocnými a komicnými rozběhy, budil „Čas“ tím větší veselí svým lyrickým hymnem tento týden. V pondělí i v úterý věnoval hodně místa královéhradecké schůzi Drtinově a ve středu začal da capo zcela od začátku znovu: „Pěť Pokrokového klubu svolána ... veřejná schůze, aby vylechnuta byla zpráva ...“ Hm, to snad tedy čtenáři „Času“ ještě nevěděli. Ale nejzávažnější působí rozjásaný úvodník Herbenova orgánu z úterka (28. t. m.) „Pravda zvěstila“, hlásá radostně nadpis článků, aby bylo potvrzeno, jak předtím pokrokoví boháčtí byli do krajnosti sklíčení. A pod nápisem valí se veletok nadšené lyriky. Prý na té schůzi se ukázalo, co zmůže poctivost a přímost, co platí ryzí svědomí. „S potěšením lze konstatovati, že se poměry u nás přece jen značně změnily (?) a že obzvláště na našem uvědoměním (tak na jedinou!) severovýchodě díky důilovné (to věříme) práci pokrokových lidí voličstvo v té míře již pokročilo, že prázdne a záštíplné štvání (mhm!) — na naše voličstvo neplatí, že lid český dá se sice snad na okamžik zasleptiti, ale nikoli trvale sváděti, jak stávalo se dříve pravidelně.“ A tak jde dále slohové cvičení po způsobu exaltovaného sextána. Herbenův denník mluví o „farizejské odnoži Nár. listů (11) Obnově“, o „krvelačném tigru“ (nepsal to některý vyvolavač před svěřincem?), o „paličských článcích.“ „Slunce pravdy zářící s upřímné, silné a poctivé řeči páne poslancovy osvitilo záhy i jemu (lidu) pravý stav věci.“ — Co chcete víc? Podobnou intrádu paje chatrný student, který před ukončením semestra ovačal strachem zuby, až mu smilování dobrořečících profesorů pomohlo z bryndy.

Snad se „Čas“ domníval, že voličstvo

královéhradecké bude dávat výraz svojí nevoli asi po způsobu masarykovských studentů židovských a nežidovských, kteří kopali do dveří posluchárny a jiným podobným způsobem dávali průchod svému „vzdělání“. Ne tak, „Čas“. Uvědomělé voličstvo již nepotřebovalo vysvětlení Drtinova. Vždyť znalo tvé soufalé výmluvy, pepřené sprostými nadávkami dost a dost; z tvého vzteku poznalo, že jste v úzkých, dovedlo uvážiti důvody pro i contra samostatně, vědělo, že kdyby Drtina měl na jazyku nové, pádné doklady pro svoji obhajobu, že by je přece nezapomněl utratiti také v „Čase“. Znal celou záležitost dobře a proto dalo ne-lihost na jeho způsobem nejtaktičtější — nedostavilo se do schůze. Jestliže jest „Čas“ tolik kulturně povýšený, že společenskou slušnost považuje za důkaz souhlasu, změny přesvědčení, jestliže si myslí, že vzdělání oponenti se musí přihlásiti po způsobu židovských mladíků vídeňských s rámeusem, pak za takové názory pěkně děkujeme.

„Čas“ napsal dne 29. t. m.: „Ačkoliv Obnova vyzývala uvědomělé voliče, aby zůstali doma, naplnila se přece prostora...“ Chyba, „Čas“, chyba! Obnova věděla předem, co uvědomělé voličové učiní, slyšela to se všech stran a proto jednoduše o nich konstatovala: „Ti v sobotu klidně položí svůj obol ve prospěch vídeňských Čechů a v neděli jednoduše zůstanou doma, poněvadž nevěcných obran Drtinova hlasování poznali už dost.“ Přes to však pokrokový štáb chvěl se velikou bázní, shánění do přednášky drtinovci i oportunisté s horečným chvatem. Podávalo se jim sehnati hodně mnoho sociál. demokratů, kteří ani do městské volební skupiny nenáležejí. Nyní tedy již hustě vyplnili socialisté mezery ve dvoraně, ačkoli právě tito byli loni velice rozzezláni, že dr. Drtina proti Hamplovi prošel. Vždyť na př. loni po volbě napsal „Východočeský Obzor“ mimo jiné: „Ne v Holíčích, ale v jiných městech vyhrál dr. Drtina, prohrál však vinou svých kortesů (tak!) své jméno u dělnictva — za mandát, svoji čistou minulost, již mu jeho kortesové pokáleli a zdiskreditovali...“ Ve volbách dne 23. května poznalo dělnictvo, kdo jest jeho nepřítel (1), kdo se staví proti němu, a dle toho zařídí své jednání, už se těm „pokrokovým“ líbí nebo nelíbí.“ — A hle! Teď radi přiši i dělat štafáž tomu, proti němuž volili. Jistě bylo hodně prošení a víc ještě ústního lhaní o „štvaní klerikalismu“, než jaké bylo v masarykovském tisku.

A tak si mohly spřátelené strany odhlásovati v divadle, co jim bylo líbo. To rozumným voličstvem nehne, uvědomělým voličům pánové změnu smýšlení naprosto neodhlasují. Ze přišla do sálu hrstka lidí, kteří svoje „uvědomění“ dávali na jevo hlášením, zato naprosto nemohou voličové vzdělání; ti k randálům ani svých listy ani ústně nebyli vybízeni. Kdyby rozumné občanstvo snížilo se k „projevům“ rázu masarykovského studentstva, rázem by jásot drtinovců ustal.

A tak by bylo vhodné, aby „Čas“ místo dlouhého lyrického péni vítězoslavné hymny obrátil realističtější zřetel na skutečnost, aby místo sprostých nadávek uvažoval klidně, zda by nyní dr. Drtina při volbách prošel. Na lži, sprostoty a nekálá podezřívání masarykovského tisku odpovídáme, že žurnalistická povinnost kázala nám napsati svobodný projev o překvapujícím hlasování, aniž bychom se otrocky ohlíželi, co našemu mínění řekne některý drtinovský žid, vzdělávající se „Prager Tagblattem“, jemuž se ovšem Wolfovo a Drtinovo hlasování líbilo. „Realistický“ tisk, místo co by věcně dokázal „Obnově“ nějakou nepravdu, oháněl se hrubým oštěpem pomluv a přezdívek. A takové jednání jest pro lidi nestranně uvažující znamením významným též.

Komedií plná omylů. Pokrokáři dovedou do zásadnosti kopnouti hned, jakmile „filosofo“ praktická káža k vůli osobnímu prospěchu obrátit. „Osvěta lidu“ rozširovala se nad svobodnými politickými projevy městských rad a švala proti nim tanaticky voliče. Teď však vane jiný vítr. Velikými písmeny „Osvěta l.“ oznamuje politický projev členů městské rady dobroušské — ovšem ve prospěch Drtinův. Pánové ovšem chytře prohlašují, že v té příčině nejsou oprávněni mluvit jménem veškerého občanstva. Ale vždyť městské rady jiné také netvrdily, že jménem všeho občanstva protest pronášejí! A teď proč právě členové rady dobroušské mají míti větší právo k politickému projevu než rady jiné? Jiné městské rady zajisté dobře prozkoumaly mínění valné většiny voličstva, než se k projevu odhodlaly. Tak to učinila zvláště rada rychnovská, která za to sklídila od „Osv. l.“ nezdědné pošklebky. Ale co Dobruška? Tam obdržel katolický kandidát při první volbě 215 hlasů, socialisti 187, Drtina pouze 118. To jest věru výmluvná statistika. A kolik by těch hlasů dostal Drtina tam nyní? Dle správy z Dobrušky nám sdělané sdělní židě teď pro projev důvěry těče

60 hlasů, kdežto pro vyslovení nedůvěry sebráno na 300 hlasů.

A teď se odvažují radniční pánové tvrditi, že „téměř všichni voličové“ Drtinovi, jichž bylo při druhé volbě přece 230, plně schvalují jeho činnost. Tak! Vždyť přece dr. Drtina při první volbě proti dobroušským 118 hlasům obdržel v Rychnově 310 hlasů!!! A přece Rychnov do nedávna tolik Drtinovi oddaný tak rázně proti němu se vyslovil. Cifry ty jsou velice poučné, hlásají víc než všecko slovíčkářství „Času“ a než tucet resolucí. Proto zcela klidně radíme znovu: ať na místo dlouhých řečí p. dr. Drtina podrobí se lidovému ostrakismu. To přece bude nejjasnějším svědectvím, že chce držeti mandát jako poslanec skutečně lidový a že demokratismus mu není naprosto prázdným slovem. My ovšem víme, že proti vůli lidového voličstva se bude držeti dobrodiní paragrafu zuby nehty, aby dokázal, jak v táboře pokrokovém se zásady praktikují. Voličstvo si ovšem pomyslí svůj díl.

Nové i antikvární

školní knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.

Velký výběr hudebnin a psacích potřeb.
Prodej obrazů. Seznamy zdarma.

Politický přehled.

Panská sněmovna dokázala také něco víc. Vedle schválení předloh z poslanecké sněmovny zaamtla zákon, jímž se snižuje daň cukerní o 8 hal. z 1 kg. a postavila se tak přímo zvláště proti malému lidu. Vrátila sněmovně i zákon meliorační k vůli dodatku posl. Pantze, dle něhož v případě potřeby ministr orby v porozumění s ministrem financí mohl by poskytovat zálohy i bez usnesení zákonodárných sborů.

U předsedy ministerstva bar. Becka a u ministra obchodu dr. Fiedlera konaly se konference, v nichž jednalo se o poměrech úřednictva u poštovních úřadů v Čechách. K poradám těmto byli přibráni zástupci českého i něm. úřednictva. Také v ministerstvu spravedlnosti byly porady, kterých vedle ministra spraved. dr. Kleina účastnili se i oba ministři krajané. — Bar. Beck, ministr dr. Derschatta a prezident sněmovny dr. Weiskirchner přijali byli v ládu v audienci u císaře, kde podávali zprávu o výsledku zasedání říš. rady. Ministr veřejných prací dr. Cassmann jest na informačních cestách v Tyrolsku.

V ministerské radě bylo usneseno svolati zemské sněmy v druhé polovici září. Zasedání má býti skončeno nejdéle do 31. října.

Sblížení všeho Slovanstva, na přípravném sjezdu slovanském v Praze do kolejí uvedené, razí si cestu dále. Ruští delegáti na své cestě z Prahy zastavili se v Krakově, ve Lvově, ve Varšavě a všude mezi Poláky ujišťovali o přátelství vzájemném a nové době slovanického bratrství. Pozornost vzbudila návštěva Poláků z Ruska na výstavě v Praze. Mezi těmito hosty polskými byla řada šlechticů, polských spisovatelů a redaktorů atd., jímž se dostalo v Praze srdečného přijetí. Z těch kníže Lubomirski po poděkování za srdečnou pohostinnost českou mezi jiným pravil: Nám ostatním Slovanům na Visle, Dněpru a Volze jsou Čechové vzorem, jak pracovat. Vy jste porozuměli, že ne okamžitým citu vzplanutím lze doociliti úspěchu, vy jste pochopili, že práce každodenní, nikdy neustávající, jest velikou budovatelkou národní síly. Jsme národu českému povděční, že z něho můžeme čerpati sílu a naději, které nás bude pobídati k společné práci.

V Karlových zahájil byl srbský církevní sjezd i za přítomnosti uherského ministra spravedlnosti dr. Günthera. Členové sjezdu hned při zahájení protestovali proti užívání maďarštiny na sjezdu a proti nucování jednacího pořádku vládou uherskou.

Francouzský prezident Fallières, provázen jsa francouzským loďstvem, okázalým způsobem uvítan carským loďstvem v Revalu. Setkání

cara s prezidentem stalo se na ruské lodi „Standart“. Car s celou družinou a ministry učinil pak návštěvu prezidentovi na lodi francouzské. Při hostině pravil car, že návštěvu Fallièrova považuje celé Rusko za důkaz upřímného a nezměnitelného přátelství mezi Ruskem a Francií. Návštěva tato má mezinárodním významu.

Sultán turecký konečně povolil a prohlásil ústavu, obnovenou to ústavu z r. 1876, která byla tehdy vynucena válečnými událostmi a také jen krátce trvala. A je to právě „turecká“ ústava, která na př. neběře patřičného ohledu na křesť. obyvatelstvo, ač toto má rozhodnou většinu v říši sultánově. Ale klid nenastal. Sultán nedůvěruje mladoturkům jako oni nedůvěrují jemu. Lid žádá za všeobecnou amnestii, za odstranění a potrestání různých nedbalých funkcionářů státních, jako ministra námořnictví. Schůzemi, manifestacemi, v Cařihradě neobvyklými to zjevy, činí se nátlak na sultána, na vládu, aby přáním lidu bylo vyhověno. Vojsko jest na straně revolucionářů, a sultán ve strachu o život dal albánskou tělesnou stráž odzbrojiti a Kurdy nahraditi; pomáhá si též prohlášením, že přisahal na ústavu a že ji bude věrně zachovávat. Arménští revolucionáři žádají, aby se sultán poděkoval a jsou odhodláni zahájit boj, nesplní-li sultán přání všech národů v říši.

Z činnosti katol. spolků.

Valná schůze ústředního svazu katol. jednot v Hradci Králové. Dne 19. července po zakončení zdatilého sociálního kursu a před sjezdem katol. mládeže konána byla ve dvoraně Adalbertina valná schůze diecévního svazu katol. jednot. Schůzi zahájil diec. předseda, vldp. dr. Reyl prolovem, v němž odůvodnil pořádání valné schůze v Hradci Králové na místě v Chocni. S valnou schůzí ústředního svazu bývá spojen vždy sjezd jednot. Letos však pořádány byly ve větším rozsahu sjezdy v Litomyšli, Dobrušce, současně dnes je pořádán sjezd v Nové Vsi n. Pop. a v Hradci Král. dnes se koná sjezd mládeže a žen. V srpnu volá nás všeobecný sjezd katolíků českoslovanských do Prahy a tak valná hromada spojená s jiným sjezdem v podzimní době byla by na úkor podniku, na jehož zdaru nám všem i v naší diecési záleží. Za nepřítomného jednatele podal předseda zprávu o činnosti svazu. Uplynulý rok přešel ve znamení voleb do zemského sněmu, proto nepolitický náš svaz nevystupoval na veřejnost a ponechával jiným politickým organizacím volné pole k činnosti. Vzdor tomu přece hlavní svůj úkol svaz nepustil se zřetel, a tak i letos přibýlo několik nových jednot a nových sdružení. Nové spolky byly založeny v Králové Dvoře, Jaroměři, Opocně, Jičíně a 2 ve farnosti Poličanské. Politický ruch uplynulého roku cele zajímal naše členy, takže bylo zapomináno i n. roční příspěvky. Svaz nemá žádných kancelářských placených sil, proto také nemá možnost, aby liknavé placení příspěvků stále vymáhal. Musí to ponechati úvaze členů, že bez vydatných prostředků nelze nic velkého podnikati. Po zprávách byly vykonány volby do výboru, do něhož byli povoláni pp. B. Bartošek, K. Dašek, V. Jenšovský, F. Jukl, J. Kastnar, A. Láš, V. Podhorský a J. Polák. Náhradníky byli zvoleni pp. J. Katnar, A. Pochmon, J. Netuka a Fr. Šupka. Revisory účtů pp. J. Sabula a J. Řehák. Při volných návrzích stěžoval si p. Astr, že v některých místech škorpí se spolky s odbočkami Všeodbor. sdružení. Žádá, aby spory byly podávány k rozhodnutí centrálním v Hradci Králové. Předseda poukazuje, že máme všichni katolíci společného nepřítel, proto máme míti i společnou obranu. Na tvaru organizace nezáleží a v každé formě je nám součinnost našich přívrženců vítána. V době boje musí všechny osobní malichernosti stranou. P. Středa žádá, aby svaz usilovněji nablíhal na čilejší organizační ruch v osadách farních, kde se nepracuje. Předseda sděluje, že se sice na liknavé působí, ale že zkušenost ukázala, jak se nejlépe osvědčují organizace, které povstaly na popud samého lidu a kde kněz je více jen rádcem nežli vůdcem. P. Podhorský žádá akci ku shízení knihoven. P. delegát Brož z Prahy vybízí ku založení organizace katol. živnostníků. P. Lokvenc varuje před sdělováním statistických dat o knihovnách a časopisech nepřátelským spolkům, které používají tohoto sdělení k tomu, aby proti našim listům čehly svým tiskem, aneb se naší práci chlubí před veřejností, neudávajíc pramen. Odporuje také horlivý knižní rach. Valná schůze byla skončena provoláním slávy protektoru svazu, adp. biskupu dr. Doubravovi a účastníci rozdělili se ke krátkému občerstvení, aby brali opět odpoledne podíl na projektovaných 2 sjezdech žen a mládeže.

Katolické organizace českoslov. Lidu v okrese Kostelec n. O. — Rychnov n. Kn. — Zamberk se sbratřenými spolky a organizacemi okolními pořádají v neděli 9. srpna 1908 krajský sjezd v Týnšti n. O. a tímto pořadem: V 10 h. dop. seřazení na náměstí a průvod do chrámu Páně. — Kázání vdp. P. A. Jemelky T. J. a mše sv. Po službách B. průvod na náměstí a roschod.

Odp. v 1 h. důvěrná porada, v 1 1/2 h. seřadění na náměstí před „Panským domem“, průvod do měst. parku a tam koncert úplné kapely třebechovické osobním řízením p. Jaroměřského. Vstupné do koncertu u pokladny 40 h., v předprodeji a pro účastníky průvodu 20 h. Mezi koncertem zabýjení sjezdu, při kterém promluví p. říd. učitel V. Špaček „O nových proudech ve školství“, p. J. Adámek, rolník a redaktor „Venkovana“, „O boji venkovského lidu za svá práva.“ K témuž bodu promluví p. říd. posl. F. Šabata. „O kulturním boji“ promluví p. říd. posl. dr. R. Horák. Pp. řečníci pojednají o právech a povinnostech mužů i žen všech stavů bez rozdílu. Pozvání jsou všichni říd. poslanci katoličtí. Za nepřítomného počasi bude koncert i sjezd v prostorném sále „Panského domu“. Všechny pp. důvěrníky a příznivce o důkladnou agitaci pro sjezd snažně prosí výkonný okresní výbor.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje,
jakož i veškeré knihy a časopisy má v nej-
hojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební
v Hradci Králové.
(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1898.

Nejpříjemnější reklamou pro závod je jeho steleté trvání.	Velké sklady umožňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.
---	---

Sklad nejnovějších hudebních řádů.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 28. července
Seznam dlužníků obecní dávky se psů postoupil se c. k. okresnímu hejtmánství se žádostí za vymáhání daně té politickou exekuci. — Žádost p. Josefa Semeckého, hostinského, za koncesi hostinskou pro projektovaný dům v bloku R. v Posp. třídě na parc. č. 4 postoupil se živnostenskému odboru. — Vzáto na vědomí, že p. Ant. Vokal schválen byl jako nájemce při provozování živnosti hostinské v domě čp. 86 pl. A. Uhlířové. — Vyhláška c. k. místodržitelství, že se dne 6. srpna t. r. o 10. hod. dopolední konati bude komise u nynější vodárny stran projektu hydroelektrické stanice na novém jezu labském, který dle stavebního konsensu c. k. ministerstva obchodu č. 831 v. d. v Hradci Králové bude vystaven, dále výkazy hotovosti pokladny ze dne 20. a 27. t. m. bérón se k vědomí. — Důchodenskému úřadu se uloží, aby poplatky za vodu užítkovou, spotřebovanou soukromníky ve II. čtvrtletí 1908, předepsal a vybral. — Zpráva pp. J. Císarfe a K. Jandy o výsledku revize účtův obecních a fondovních za rok 1907 postoupil se obecnímu výboru. — Vzáto bylo na vědomí, že p. R. Kujalovi uděleno bylo c. k. okr. hejtmánstvím povolení ku živnostenskému nabízení osobních služeb na veřejných místech ku potřebě kohokoliv. — Panu Václavu Polákovu, býv. lesnímu hajnému v Novém Hradci Králové, poukáže se dar z milosti za rok 1907/8 částí K 100. — Zástupci obce účastníci se schůze intereseentů za účelem zřízení meziměstského telefonického spojení z Kostece n. O. přes Týniště a Třebechovice do Hradce Králové, svolané okresním výborem na den 2. srpna t. r. do zasedací síně okresního výboru. — Obecnímu úřadu na Praž. Předměstí se dá svolení, by používal bezplatně pozemku zdejší obce ku položení kolejnic za účelem zavážení jezer tamtéž. — Udělena byla jedna mimořádná podpora, jedna řádná byla svěřena, jedna žádost o zvýšení, jedna o udělení podpory řádné byly zamítnuty.

Děvřecí frašky sehrané stoupenci Drtinovými. V „Ratiboru“ ve prospěch mandátu Drtinova docela se vytáhla nezloutlá akta spora Masarykova o rukopis královédvorský z r. 1896. — „Ratibor“ dříve s rafinovanou tendencí lhal, že „klerikálové“ agitovali proti dru Drtinovi letáky „jesovitakého obsahu.“ Leč Herbenův deník zas 28. t. m. píše, že „již o přednášce Drtinové o Husovi šílili městem nepodepsané letáky“ — národní socialisté. Teď kdo má pravdu? My ovšem jsme rozhodně proti obvyklé davové agitaci, proti přestřelkům, na které masarykovci tak rádi čekají, aby jich vynutili pro líčení svého „mudelnictví.“ Rozhodně nebylo potřeba zvátí Drtinu „Wolfianem.“ Na to jest p. poslanec příliš chytrý, aby s Wolfem táhl za jeden provaz veřejně a důsledně vůbec. Hlasování však samo mluvilo až příliš zřetelně. Kdyby se byli pásové přiznali k

chybě hned, kdyby byl řekl dr. Drtina, že, neroz-
váživ věc dobře, vstal na pokyn Masarykův, mohlo
býtí brzy po aféře. Ale kdež by se masarykovci
přiznal, že jeho neomylnost má svoje trhliny! Ma-
sarykovský tisk začal odpovídati podrážděným spí-
láním. A právě nadávání toho tisku vyprovokovalo
nás k důkladnějšímu posudku činu Drtinova —
proti němuž protestoval přece částečně i tisk po-
krokový. A odpověď na to? Nové nadávky. A na
jaké komické scéně! Pokrokový tisk dříve co
nejsprostěji útočil proti „Ratiboru“. Snad proto,
že se tehdy ještě „Ratibor“ nenačil pokrokové
nadávat. „Osvěta l.“ nazývala „Ratibora“ dle své
krasomluvy škvárem, redaktora raděno, aby se šel
ze svého pokrokovství vypočít. Prý takovému tisku
má se zlomit vaz. „O. l.“ psala sprostě o „Rati-
boru“, že „bývá vyložen i v takových veřejných
místnostech, které bývají menšího rozměru a jsou
v ústraní.“ Tak tedy se psalo proti „Ratiboru“
v době, kdy už měl nynějšího p. redaktora. Ten
odpovídal na sprostáctví slušně. „Ratiboru“ vytý-
kano „Osvětou lidu“ nejednou křesťanství. — A
teď? Podívaná pro Olymp! „Čas“ z nedostatku
věcných důvodů vytasil se proti „Nár. listům“
tímto citátem téhož „Ratibora“: „Národní listy“
žijí ve svatém omylu, že zájem o blaho jejich
„Wertheimky“ jest také zájmem a blahem ná-
roda.“ Teď už byl tedy „Ratibor“ dobrý. Teď už
to není škvár, teď už „obchodnický Ratibor“ má
právo tepat křesťanství „Nár. listů“, vdyť se za-
stává Drtinov. A má už právo bez bázně i spílat;
už to skuil proti „Obnově“ a první zkouška do-
padla dle pokrokovské míry dobře. Teď se ještě
trochu přivíci a bude pravým hajnovským těžko-
oděncem.

**Starosta dr. Ulrich na schůzi Drti-
nově.** K nedělní schůzi Drtinové dostavil se na
výzvu „vlasteneckých“ listů „Osv. lidu“ a „Rati-
bora“ také starosta dr. Ulrich. „Nenárodní“, „Ob-
nova“ s takovým schvalováním národní bezpeč-
nosti nesouhlasila. Dr. Ulrich mohl přijíti k této
hradecké schůzi buď jako starosta česky uvědo-
mělého města, buď jako člen mladočeského klubu
poslanců, buď jako chef zdejší městské policie
anebo posleze jako osobní přítel prof. Drtinov. Na
schůzi této byla prý odhlasována přítomnými dle-
věra mužům hlasova všim s Wolfem, čemuž se pra-
nic nedivíme, protože tam byli sami „čestí“ židé,
„českoslovanská“ sociální demokracie a houf po
vyšším vzdělání aneb po větších platcích toužících
učitelů. Divili bychom se jen dru Ulrichovi, kdyby
byl také projevil masarykovcům svou důvěru. Jme
však toho náhledu, že tam vlastně jako chef po-
licie pečoval jen o osobní bezpečnost prof. Drtinov
a to konečně ve zlé nevykládáme, protože rozumný
člověk nevolí v politice taktiku výrostků, nýbrž
demonstruje hlasováním laskem. Ostatně nebylo
žádných důvodů k obavám před násilnostmi. Sta-
novisko národních dělníků i s jejich chytrým po-
hlavárem dopomohlo tragické schůzi Drtinové ku
veselohernímu zakončení. Kdyby měl Drtina jen
takové odpůrce, pak by mohl zcela klidně pro-
jednati s Němci rozdělení království českého a
„národní“ by se spokojili ujištěním, že tím oslabili
moc klerikálů. V takové společnosti jsou podpo-
rovatelé návrhu Wolfova možni, protože národ má
takové poslance, jakých si zaslouží.

**Dramatický odbor Živnostensko-
ěten. jednoty v Hradci Králové.** vzdává tímto
sl. městské radě za propůjčení městského divadla,
sl. dramatickému sdružení „Tyl“ a panu J. Ma-
lému, řediteli východočeského divadla, za propůj-
čení přístavků a p. J. Hurtovi za vymalování pří-
savlů k dětskému představení „Sněhurka“
největější díky, a doufáme, že P. T. jmenovaní
i na dále příznivci dram. odboru Živnost. čten.
jednoty zůstanou. Za dram. odbor. Živnost-
ětnáské jednoty v Hradci Králové J. Huňáček, t.
č. režisér.

**Pensionát císaře Františka Josefa
I. v Hradci Králové** má za účel mravní a
náboženskou výchovu dívek. — V pensionátu jest
pokračovací škola pro dívky školy odrostlé, kurs
ku vzdělání pěstounek, hudební škola, kurs
ku vzdělání industriálek a kurs kuchářský. — V po-
kročovací škole, v níž povinným předmětem jest
jazyk německý, hlavní klade se váha na nejděle-
žitější práce ruční: šití a stříhání prádla, bílé i
pestré vyřívání ve všech druzích. Mimo to mohou
se žákyň naučiti i jiným moderním pracím umě-
leckým na př.: malbě na hedvábí, sukňě, dřevě,
skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. —
V kursu pěstounek nabývají frequentantky státní
způsobilosti býti pěstovnkami na školách mateř-
ských nebo vychovatelkami v rodinách měšťanských.
— V hudební škole vyučuje se hře na piano a
harmonium, na housle a citeru, zpěvu sborovému
i solovému, nauce o harmonii a dějinám hudby.
Na přání poskytne se i důkladná příprava ku
státním zkouškám. — V kursu industriálních na-
bývají absolventky způsobilosti učitelky pro školy
obecné i měšťanské. — V kursu kuchářském cvičí
se dívky v přípravě pokrmů i vedení domácnosti.
Kurs tento jest výhradně jen pro internát. —
V ústavě vyučuje se též **ciism jazykům**: ně-
meckému, francouzskému, anglickému. Při vyučo-
vání jazykovém klade se hlavní váha na konver-
saci. Na přání poskytuje se i příprava ku stá-
tním zkouškám z jazyků. Chovanky mohou navštěvovati

také školu obecnou, měšťanskou, obchodní nebo
městské lyceum. — **Všecky podrobnější informace**
na přání ochotně sdělí správa ústavu. — Přihlášky
chovanky se již nyní přijímají.

Osobní. Pan JUDr. František Zachoval,
profesor obchodní akademie a gramiální komisiř
v Hradci Králové, byl vyslán ministerstvem obcho-
du ku dvouměsíčnímu studiu vývoz. obchodu do
Hamburku. Rozhodnutí ministerstva obchodu pro
českého profesora je zajisté pro p. dra. Zacho-
vala nemalým významem.

Sleva na státních daních. Dle článků
IV. až XI. zákona ze dne 25. října 1896 č. ř. z.
220 o přímých daních osobních se pro rok 1908
poskytuje sleva na státní dani pozemkové v částce
patnácti procent a na domovní dani třídní a čin-
ovní v částce dvanácti a půl procenta. Sleva tato
počítá se pouze z daně státní a nikoli též z pří-
růžek samosprávných korporací. Po skončení indi-
viduelního rozdělení slev na jednotlivé poplatníky
bude sleva na rok 1908 vypadaající do průkazů
berních (do berní knížky, ukládačích listů, pla-
tebních rozkazů) stranám dodatečně vyznačena.
Doba, kdy se počne s vyznačením slev stranám
do průkazů berních, bude zvláště všeobecně vy-
hlášena.

**Stanovení lhůty pro první přihlášku
zřízeneců po rozumu zákona ze dne 16.
prosince 1906 ř. z. č. 1 z r. 1907 po-
jištěním povinných.** C. k. okresní hejtmán-
ství upozorňuje interessované kruby na vyhlášku
ministerstva vnitra ze dne 1. července 1908, uve-
řejněnou v říšském zákoníku pod č. 128, dle níž
lhůta pro první přihlášku zřízeneců pojištěním po-
vinných u politického úřadu první instance stano-
vena jest na dobu čtyř týdnů od 1. srpna 1908
počínajíc. Při tom se podotýká, že jest také zmé-
ny, zmíněné v čl. 53. prováděcího předpisu k zá-
konu o pensijním pojišťování, že později nastanou
přihlášiti, jakož i že všechny tyto přihlášky mají se
také státi se strany oněch zaměstnavatelů, kteří
hodlají pojištění povinnosti dle účinnosti
náhradními.

**5000 kusů v ceně 100 K neupotře-
bených složných listků (šeků)** poštovní
společnosti sehnalo v krátkém čase Obchodní gre-
mium v Hradci Králové a zaslalo tyto právě spolku
Mensa academica v Praze. Povážíme-li, že tak-
ových listků leží statisíce kusů bez použití, může
se jimi bez haléře obětí — dobro učiniti. Nedá-
vejte tudíž tiskový dar ten poštovní společnosti
a uvědomte si, že i tímto na pohled nepatrnými
obřískami tisíce korun ročně můžeme pro národ
nás získati. Vyzýváme všechny kruby, zvláště
průmyslové a obchodní, aby příležitostně vybraly
neupotřebené složné listy poštovní společnosti a
zaslaly je jako tiskopis na Obchodní gremium v
Hradci Králové.

**Krajská schůze veškerého úřed-
nictva samosprávného, soukromého i
státního** pořádána bude v neděli dne 2. srpna
1908 o 10. hod. v sále měst. Besedy v Hradci
Králové (Janské náměstí). Na schůzi této refero-
vati budou delegáti přípravného výboru pro Český
svaz úřednických spolků o sociálních a hospodář-
ských požadavcích úřednictva, prvním všeúředni-
ckém sjezdu a všeúřednické organizaci. Jest v zá-
jmu úřednictva, aby se co nejvíce schůze této
účastnilo, neboť na této schůzi bude se jednati
o velké organizaci všeho úřednictva, kteráž jediné
může býti jeho nejúčinnější ochranou v jeho bíd-
ných sociálních a postupových poměrech. Všechny
stavy brání se organizaci — jen úřednictvo, po-
čítané k vrstvám inteligence, jest téměř bez orga-
nisace. — Pořadatelé.

Procesi v Hradci de Vamberku vyjde
dne 15. srpna. Do Starokče pojedě se vlakem.
Účastníci sejdou se před 6. hod. ranní na hrade-
ckém nádraží a vrátí se dne 17. na večer.

**Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů
v Hradci Králové** přijat byl do I. ročníku
zákonitý počet kandidátů a nebude tudíž po práz-
dinách přijímacích zkoušek.

Z Obecní zastavárny. Za příčinou či-
štění místností ve dnech 4., 5. a 6. srpna t. r.
(v úterý, ve středu a ve čtvrtek) se v Obecní za-
stavárně královéhradecké neúčastuje.

Subskripce na 5.000 akcí Zálesí.
úvěrního ústavu po K 400 — jmenovité hod-
noty v úhrnném obnosu K 2.000.000 — končí již
dnes. Kurs emisní: Kor. 430 — pro akcionáře,
K 440 — pro neakcionáře. Kurs. cena K 447 —
460 —. Dividenda 6 1/2 %. Výnosnost ca 6 %.

Velký koncert vojenský odbývá se
v úterý 4. srpna ve voj. parku ve prospěch jubi-
leárního foadu pro vdovy a sirotky po vojáech.
Začátek v 6 hod. odpol. Vstupné osoba 50 hal.,
studující 20 hal., třídní rodina 1 K.

**Pentní slavnost na Táboře u Lem-
nice n. Pop.** koná se 9. srpna dopoledne. Ká-
zati bude dp. P. Modestus Voňavka. Dopoledne
téhož dne odbývá se schůze katol. jednoty pro
členy a hosty, kdež promluví tříd. alorutný řečník.
Katolíci, záčastněte se co nejčastěji!

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Dar ve prospěch Slováků. Redakci našeho listu dodán ve prospěch Slováků obnos 5 K 20 h, který stržen byl v Dobrušce za texty k opěte dra Šetiny „Vzpouza v dívčím ústavě.“

25leté jubileum vldp. P. Jana F. Seidla v Černilově. Stechtné činy mužů, kteří zasvětili život svůj Bohu a lidstvu, bývají v době naší milým předmětem vděčné oslavy; toho dokladem byla katolická osada černilovská, která právě v těchto dnech podala důkaz, kterak srdce lidské jest přístupno citům vděčnosti a lásky. Byl to den 26. července 1908, kdy slavil 25leté kněžské jubileum vldp. P. Jan Fr. Seidl, bisk. notář, vik. sekretář a děkan v Černilově. — Dvacet pět let života činného, v povolání těžkém, dlouhá to řada, ale utěchuplný pohled naspět na léta v plni a práci strávená. V Černilově se ukázalo, co učiniti může dobrý kněz pro Boha a lid mu svěřený. P. J. Fr. Seidl zde vyvinul činnost opravdu apoštolskou na probuzení a nvrzení života katolického. Založil zde: Jednotu katolických mužů a žen, střídal spolek Jednoty ustavičného se slavení Nejv. Sv. Olt., III. řád sv. Františka, „Chléb sv. Antonína“ ku podpoře chudých atd. Každou obět i největší přinášel a přináší ku rozkvětu a posílení katolického života. Svou neúmornou práci znovuzřídil velmi pěkně celý děkanství chrám Páně, postavil novou krásnou děkanickou budovu, obnovil sešlý hřbitov a v život uvedl mnohá jiná blahodárná stížení. Nejkrásnější pak a nejtrvalejší pomník své činnosti postavil si v srdcích svých osadníků, jimž jest vždy a ve všem rádcem a ochotným pomocníkem. Zasluby jeho byly také uznány tím, že byl r. 1902 jmenován děkanem a Černilov povýšen na děkanství, r. 1907 bisk. utátem a r. 1908 bisk. vik. sekretářem. Kolaturaci sami odvzdčili se svému milovanému duchovnímu otci jak mohli nejvíce svou obrovskou účastí na celé jubilejní slavnosti. V předvečer slavnosti dne 25. července vyšel po 8. hod. od spolkové místnosti katol. Jednoty k děkanství za zvuku úplné kapely: p. J. Vanického velkolepý lampionový průvod, spolek s praporem a z celé kolatury i široho okolí ohromné zástupy lidstva, (až do půl 8. hod. přišlo). Před děkanstvím uspořádáno hudební a pěvecké dostaveníčko a proměna blahopřání. Za mužský odbor „Jednoty“ blahopřál p. MUDr. Arnošt Pekař, jménem katolické rady tajemník p. Jan Vach, za ženský odbor „Jednoty“ p. Joh. Menclová — sl. Fr. Malá podala vldp. jubilantu nádhernou kyti. Po několikaosobném prvolání slávy oslavenci zavzněly slavnostní intrády, ozývala se střelba a za zpěvu národní hymny s hudbou při bengálském osvětlení dostaveníčko skončeno. Lampionový průvod s hudbou pak prošel částí obce. — Z rána v den slavnosti sešly se opět nepřehlédlné zástupy lidstva, více kněžstva i sám bývalý chef jubilantův kněz arcibisk. notář a děkan v Hořelici, vldp. Hofman Haaser přišel brát účastenství na této slavnosti. O půl 10. hod. vyšel vzorně upravený průvod od děkanství s množstvím družiček. Milovaný jubilant uváděn do středu duchovenstva i osadníků k jubilejní mši sváté do chrámu Páně za blaholu zvou, zvuku hudby a zpěvu písní: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe...“ Kostel krásně ozdobený neel nápis: „Bůh ještě dlouhá léta naše pastýře nám zachovej.“ Umkl slavnostní zvuk varhan a pronášena blahopřání. Z družiček blahopřály: Marie Tučková, Cecilie Vávřova, Anna Konečná z Lejšovky, Ottilie Prokšova z Divce a Anna Menclová Černilova. Každá podala jubilantovi krásnou kyti. Na to opět vše promluvil p. tajemník J. Vach a způsobem velice dojemným oslovil jubilanta vldp. H. Haaser, poukázav na léta v přátelství s ním strávená a na vážnost chvíle přítomné slavnosti. — Následovalo krásné dp. J. Mynářka, který již plných 11 let u jubilanta kaplanuje. Dp. mluvil na slova nedělního sv. evangelia: „Po ovoci jejich poznáte je.“ V nadšené řeči zmínil se o ovoci falešných proroků, poukázal na ovoce dobrého pastýře, vylíčil zásluby vldp. jubilanta a pronesl blahopřání jménem svým i osady. Za pečlivé sevcitých zpěvů s hudbou (řízením p. ředitele oboru J. Vanického) obětoval hluboce dojat jubilant jubilejní mši sv. za čestné asistence duchovenstva. Po službách Božích zapěno Te Deum a papežská hymna. Vldp. jubilant pak v milé promluvě děkoval všem za neočekávanou slavnost. — Nákladem katol. Jednoty pořizena byla památka na celou slavnost: obrys jubilantův s krátkým jeho životopisem; tuto památku každý účastník slavnosti obdržel. — Odpověděl na děkanství koncertovala kapela p. Vanického. Hrany byly vesměs koncertní kusy a to s naprostou přesností a hudební elegancí, tak že přivábily četné posluchačstvo. — K večeru zavítali k nám z Hradce Králové pp. tamburaši se svým sbormistrem dp. J. Sahalou. Tamburašský koncert ve spolkové místnosti byl korunou a skvělým zakončením celé slavnosti. Bonifív potlesk po každém vystoupení sáhl byl všacným hostům milou pochvalou. Mezi koncertem tamburašským hrála i naše kapela. Následoval vždy neutuchající applaus. Koncertu zúčastnilo se tolik návštěvníků na počest svého jubilanta, že mnozí pro nedostatek místa se museli vrátit. Škoda, že večer tak krásný tak brzy končil! — Černilov podobné dojemné slavnosti neviděl; ukázalo se, že lid náš, ač štvan je proti církvi a kněžstvu „pokrokovými“ listy, přece jen si váží každé horli-

vého a pastýře duší obětavého. Upomínka na ten den také z myslí naší hned tak nevytře a čím více všelijací, mravně zkrachovaní lidé budou našeho pastýře litivými novinářskými útoky pronásledovati a zásluby jeho snižovati, tím více my katolíci dobré vůle budeme k němu lnutí a vždy si ho vážit.

Organisace mládeže křesť. sociální v Třebouchovicích pořádá v neděli dne 2. srpna 1908 v hostinci „Nebíčku“ v Třebouchovicích zahradní zábavu, spojenou s přednáškou. Po přednášce kuplety a solové výstupy. Hudba tamburašů. Začátek o půl 8. hod. odp. Vstupné jest dobrovolný příspěvek, který bude věnován ku vzdělání mládeže.

Nové skutky mechanické-dobřemického panstva. Pan Rašín přišel do Dobřenic na komisi. Měl zlost pro zprávu v „Obnově.“ V sobotu odbyvána komise na pozemku p. Frant. Slezáka za přítomnosti p. posl. Vinara. Pan poslanec se podivil, jakých škod může nadělati zvět a zároveň poznal, jak se vedou komise. Pan Rašín na komisi, kterou měl na řepě p. Hampla, napočítal si 17 K výloh. Zaplatil i odhadem se strany p. nájemce; ti, ač jsou služebnky nájemcovými, odměnu vzali. Vždyť ty peníze šly z kapsy poškozeného. V sobotu se ptal odhadců se strany poškozeného, chtějí-li odměnu. Inu, vždyť už přece není robota a tak nemusejí zadarmo chodit. Už si nepočítal za omeškání 6 K jako při komisi na Hamplově pozemku. Proč to bylo? Pane Rašine, vy víte, že by nyní musil platit p. Weinrich. Proto jste byl najednou tak nezištný. — Vy, pane Franku, zbytečně nepátrejte, který „otrok“ to předešle do „Obnovy“ dal. Až budou páni dělati všecko správně, pak budeme ticho. Prý si to s redaktorem vyrovnáte. Poslali jsme vám teď míru, podle které byste měli rovnati. Tak! A nejdřív podle té míry rovnajte tam, kde toho jest hodně zapotřebí; pak ta míra nevyjde ani tiskem a srovnání přece hladce se provede.

Národní slavnost v Těchlovicích, pořadárá v neděli ve prospěch českého školství, měla — ačkoliv pro nepříznivé počasí byla již odložena — hmotný i morální úspěch. Příkladem setrnosti docílilo pořadatelstvo poměrně slušného výťažku, jenž již poslal Ústřední Matici školské v Praze a škole Komenského do Vídně. I na místní školu dárkem vzpomenu Těchlovic je nepatrná vesnička, ale slavností svou a chováním může počítána býti mezi nejspokladnější a nejvšednější obce. Již loni na matiční slavnost do Libčan z Těchlovic vypravená „hanácká svatba“ to dosvědčila. Výprava slavnosti i tentokráte byla skvělá a jen ku cti celého pořadatelstva. Budeme se opravdu těšiti, že některé příští léto nás Těchlovicé podobnou slavností zase překvapí a potěší.

Ze Sloupnice. V době čilého ruchu organisčního, v době táborů a schůzí sešly se paní a dívky české z nejbližšího okolí ve Sloupnici do kláštera Milosrdných Sester na duchovní cvičení, aby zde čerpaly sílu a stálost pro boj životní. Exertice trvaly od 19.—23. července a přáběh i výsledek byl více než skvělý, zvláště když se uváží, že to byl první pokus v kraji našem, a že cvičení mimo vše očekávání připadlo do doby žní. Ozdar patří ovšem zásluha na prvním místě vldp. P. Nedbalovi C. SS. R., jenž tak ochotně a horlivě osnadně práce se ujal, aby šel v našem kraji ducha Kristova. Vylíčil v duchaplných promluvách bídu člověka těžkým břichem stíženého, poukázal slovy poučivými na prostředky proti mravnímu zlu, na prostředky, které jsou tak milé a blízké srdci ženy české: účta k Spasiteli Svátostnému a Panně Marii. Nato ve stavovských promluvách vymezil povinnosti ženy a dívky. Zaplat jemu Bůh! — Účastnic bylo 76. Mimo domácí největším počtem zastupeno Ústí n. O., Litomyšl a Polička. Otihodným Sestrám za vzorné a neobyčejně levné ubytování budiž tímto vysloven vroucí dík, jakož i p. faráři za laskavé přijetí a účastenství na cvičení. Těžké bylo odloučení od těch milých adí klášterních, kde v sesterské lásce strávily jsme těch několik hodin. Jediná myšlenka ovládala při rozchodu všechny: Za rok na shledanou ve Sloupnici v počtu ještě větším! — Rozčily jsme se do domovů svých, ale helem a výsledkem duchovních cvičení budiž Sušilovo: Práce pro církev a vlast. Katolícky smýšlející žena — katolický národ. — Účastnice.

Z Dobrušky. Dr. Frant. Drtina za své neviastenecké hlasování u voličů svého okresu došel náležitěho odsouzení a výzvy, aby se vzdal. On však se drží svého mandátu jako přišitý a shání řady i jejich slu y na pomoc. Městské rady jednotlivých příslušných měst vyslovily mu buď svou nedůvěru nebo nelibost. Ovšem v Dobrušce jinak. Dle komanda židovského pokrokového bloku starosta řídí a pokroková (křesťanské v Dobrušce starosta nemají, ten, kterému se říká starosta, stává se jen o jejich posílení) p. Eduard Žižka, výrobce balsamického masáží (dříve Novákov), sháněl pro vyslovení důvěry Drtinovi podpisy — český starosta v českém městě! — a na 60 jich sehnal mezi řidy, pokrokatí i lidmi od nich závislý. Strana konservativní však sehnala ihned na 300 podpisů na vyslovení nedůvěry dru. Drtinovi a zaslala je témuž s výzvou, aby se mandátu vzdal. — Ovšem je škoda papíru, protože pokro-

kár a charakterně složit úřad, když většina v něj nemá důvěry, to má k sobě nesmírně daleko. — V neděli, dne 26. července t. r. měla řeč „o ženském otáče“ jakási Machová za stranu soc. dem. Na řečníště ji uváděl starosta města Dobrušky p. E. Žižka, lékařník. Sjezd katolický neuvítal. Více smůlky netřeba. — Osvětlení města za p. Eduarda Žižky, „duchoslavného“ starosty v Dobrušce, je v pravdě oslňující. Každému, kdo vyjde večer na ulici, přechází zrak. Na náměstí, ani v ulicích nehoří světla, lidé tím prudkým pokrokovým světlem omáčení tápou ve tmách a do sebe vrážejí. To se šetří, ale na Laichterovy tiskopisy v „Besedě“ je hned padesátka. Inu, Žižkovo hospodářství dle duchácké praktiky, kde duchové také se pohybují po tmě.

Z Liběšatům. Na prapor katol. jednoty dosud přispěli: vdp. Frant. Dohnálek, farář, 100 K, pl. Barbora Richtrová 70 K, dp. Ludvík Kugler, kaplan, 50 K. — Po 20 K: sl. Emilie Šimonová, pl. Anna Tauchmannová, p. F. Kubánek. Po 10 K: pl. M. Kopalová, p. Josef Valkoun. 1 K sl. Cermanová. Zaplat Bůh! Jména dalších p. t. dárců uveřejněna budou později.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Kruceburku, Přibyslavi, Chotěboři, Sopotech a spolek katolické mládeže pro Českou Bělou a okolí pořádají v neděli dne 2. srpna t. r. do lesa „u Kopecových pazdery“ v České Bělé společný výlet a při něm tábor lidu, na němž svolaveno bude „O nutnosti všeodborového sdružení na základě křesťanském a organisace mládeže.“ — Program výletu: O půl 2. hod. odpol. vyjde průvod z náměstí v České Bělé. Na místě výletním pořádána bude taneční zábava, tombola, pošta, solové výstupy atd. Vstupné 20 h. Večer sehraji ochotníci odbočky chotěbořské v hostinci „u Fiedlerů“ divadelní hru „Furiant.“ Obraz z vesnického života v 5 jednáních. Pro české divadlo upravila E. Pešková. Počátek divadla o 8. hod. večer. Za nepřítlivého počasí odbová se výlet i tábor lidu dne 9. srpna 1908.

Z Poděbrad. Vzdor nedůvěřivému krčení ramen a špatně tajemnému posměchu jistých lidiček a stran nabývá myšlenka knížecího držitele Poděbradského panství, proměnit naše město v město lázeňské, vždy reálnější půdy. Postavené prozatímni lázně nestací ani návštěvě četných hostů, kteří z okolí ba i z Prahy přijíždějí, aby zkusili účinky Poděbradské kyselky na svých neduzích. A jak přemnozí ujišťují, setkaly se koupele s úplným neb i valně účinkujícím zdarem. Také pití vody prý velmi dobře působí při různých vnitřních nemocech. Za první sezónu dosavadě dostoupil počet koupel skoro 1000. Očividná oblíbenost přiměla majitele, že zakoupil komplex míst v městě, kde mají býti zřízeny budovy všem požadavkům moderního lázeňského komfortu vyhovující. Co pak zvláště jest chvála hodna, že vůdce vládní ráz úplně český a že má dle intencí knížecího zakladatele zůstatí tak vždy. Byly by to tedy lázně katexochen české. Co to znamená, ukáže teprve bujournoust. Ačkoliv kníže projevuje pro město tržkové porozumění, nejdou s ním ruka v ruce obyvatelé. Někteří buď staví se k tomu apaticky, ba přímo nepřátelsky, jiní pak už nyní z přílišné přátelské horlivosti pro povzneseení návštěvy lázní odírají hosty bez nože, žádajíce za byty ceny opravdu přehnané — karlovarské. Bude záležeti na moudré politice občanstva stejně jako na přiznání zakladatele lázní, aby účel byl dosažen, a myslíme proto, že zástupcové města nebo utvořený výbor občanstva, ať už prý jménem jakýmkoliv, měl by o tuto ubytovací a oekonomickou otázku vše se starati. Každý strom neptinese hned prvním rokem ovoce.

Z Kutné Hory. Veřejné poměry naše jsou čím dále tím neutěšenější. Zdá se, jako by se vracely doby před 20 lety, kdy bezohlednost ubíjela občanskou slušnost a kritika nastoupila službu pradeny s dnešního prádla. Vezmeme-li do ruky kterýkoliv z obou nyní nás oběšťujících orgánů, jsme nuceni říci, že žádné město nemá takových vůdců a předáků, jako město naše. Aspoň co si tam vše strany zápasící vyčítají, na to nestačí nikdo jiný než čestník se státním návladním. Jaký bude výsledek toho boje, kdož to ví! Snad záměna osob, správní systém, jistě však zhrubnutí davu, který bude v každém veřejné působícím viděti prospěcháře a nepoctivce. Mezitím co strana mladočeská a národní sociální vzájemně se poctívají nejvybívanější „noblesou“, loví statečně v zakalených vodách strana soc. demokratická. Dostalo se jí také už vůdce, ovšem jak jinak ani při této straně není, vůdce semitického. Dr. Bondy, který přeč krátkým časem byl ještě horlivým mladočechem a dopisovatelem do „Podvysockých listů“, nyní, vidě hořeti mladočechům pádu pod nohama, přelétl tam, kam ho dávno srdce táhlo a kde doufá dojití vřhodných pro sebe výsledků v budoucnu. Lze už v agitacní práci strany soc. demokratické pozorovati promyšlenost a program. Jest to vážné napomenutí všem činitelům, aby přestali býti slepci a otevřeli oči. Jinak, za to ručíme, shledají jednoho dne, že jsou vůdci bez vojska.

Z Nových Dvůrů u Kutné Hory. (Stodmáctileté jubileum.) Třídí slavnost konala se minulou sobotu 25. července t. r. na sámsku

Kačínském a Nových Dvůrů, kde téhož dne vysokorodý pan hrabě Ferdinand Chotek, štědrý mecenáš, slavil jubileum svých 70letých narozenin a přítomností nejbližších členů hraběcí rodiny Chotkovské. Po slavných službách Božích, konaných v zámecké kapli na Kačíněch farářem novodvorským dp. Stanisl. Červem za asistence vlp. Velebného, poukázal týž farář ve své slavnostní řeči na význam velkého, ač dosti střídky slavného dne 70letého jubilea narozenin, vyličil četné zásluhy oslavence jak v ohledu národním, jichž získal si týž jako dlouholetý člen zemského výboru, sněmu, říšské rady, jako dlouholetý předseda okresního zastupitelstva sušického, tak i v ohledu náboženském, kde vysokorodý p. hrabě Ferdinand Chotek byl vždy vzorem pravého, hluboce věřícího katolíka a lidumila, mužem zlatého srdce, který nedávno se zbožnou hraběcí chotí svou odkázal svůj zámek a velkostatky Volšov u Sušice ve správu kongregace kněží nejsv. Svátosti v Čes. Budějovicích, by tam útulek pro opuštěné byl založen. Po slavnostní řeči farářově zazpíván chvalozpěv „Tě Bože chválíme“ a modlitbou za další ochranu Boží hrab. jubilára církevní slavnost skončila. Při rodinném obědě v hrab. zámku přítomný oslavence vdp. Zikmund hrabě Ledochovský, kanovník olomoucký, který nyní vykonává funkce ředitele Patronátu mládeže v Praze, v domě od p. hraběte Emericha Chotka k tomu účelu ochotně propůjčeném, pronesl připítek, v němž poukázal na vroucí zbožnost a obětavost slavného jubilára, k čemuž p. hrabě Ferdinand Chotek, hluboce dojat, odpověděl, že se srdce si přeje, aby všichni hostině přítomní své 70leté jubileum narození, jako on, ve zdraví slavili. Tak skončena tato krásná slavnost jubilejní a každý účastník dojemně té slavnosti zajiště z celého srdce si přál, aby vysokorodý p. hrabě Ferdinand Chotek, který celý život svůj jen konání dobra zasvětil, dlouhá ještě léta plnému zdraví se těšil a s bohatého ovoce svých šlechtických činů se radoval.

Z Čáslavě. Města a obce východních Čech prochází zase jakýsi člověk, dle všeho Israelita, a nabízí v dotěrnosti jen tomuto pokolení vlastní vodičku na čištění skvrn. Před třemi roky podal se mu i u nás napáliti řadu panů a letos, domnívaje se, že už se na švindl zapomnělo, obšťastnil opět mnohé domy svou přítomností. Ale přes ujišťování, že jest „thaky bratr Slovan“, byly mu ukázány dveře. K čemu nebudu naposlady to slovanště sbratření dobré? — Mnohými občany žehráno bylo už dávno na to, že lavičky postavené v sadech a alejích nezvedenými výrostky bývají tahány z místa na místo a tak lámány. Dálo se to i před samou radnicí a před policejním komisařstvem na náměstí za bílého dne. V posledních dnech však byla tomu konečně učiněna přítrž zakročením samého p. purkmistra, který přistihl vojáky tahající lavičky a tak dána policejní stráž direktiva, jak se má chovati ke škůdcům veřejného majetku. — Při zmínce o veřejných lavičkách dovolili bychom si skromně upozorniti na bídný vzhled a sešlost laviček na ústředním hřbitově. Některé z nich jsou opravdu ve stavu velmi ubohém a při tom i bývají hanebně znečištěny. Zahradní odbor, jemuž, jak se zdá, podlehá správa ústředního hřbitova v těchto věcech, měl by tu činné a co nejdříve zakročit. — Návštěvníkům hřbitova v posledních dnech dlouho jistě zůstane nezapomenutelnou cestu kolem našeho čáslavského Botiče—Brslenky. Takový zápach, jaký z něho za parných dnů vychází, přesahuje všechen pojem. A to, prosíme, si zdravotní orgány nevidí, respektive necítí! Inu, vychází to z fabriky „Blase a Bondy“. Takhle na venkově chudáka dovede p. okr. fysik učít čistotě, ale fabrikant je fabrikant. — Od 1. dubna do 1. července t. r. zemřelo v Čáslavi 58 lidí, z těch bylo domácích 37 a 21 cizích (zemřeli v okresní nemocnici). Na nemoci plicní zemřelo 18, sebevraždou 2, na difterii 1, na tyfus 1, ostatní na sešlost věkem a jiné nemoci. V této době narodilo se 38 dětí, z nichž 2 byly neuznávané.

Sjezd bývalých studujících na gymnasiu v Německém Brodě a vůbec rodáků německobrodských. Slavnost za příčinou otevření nové budovy c. k. státního vyššího gymnasia v Německém Brodě, spojená se sjezdem bývalých studujících starobylého německobrodského gymnasia a vůbec rodáků německobrodských, bude se konati ve dnech 24., 25. a 26. srpna t. r. v Německém Brodě s tímto programem: Dne 24. srpna ubytování příbylých účastníků, večer pak koncert při stolech ve velké dvoraně Sokolovny. Účastníky uvítá starosta města a zemský poslanec dr. Eduard Šubrt. — Dne 25. srpna ráno o 9. hodině máe sv. v gymnasijském kostele za zemřelých professory ústavu a studující. Účinkovati bude zpěvácký spolek „Jasok“. O 10. hodině promluví slavnostní řeč před budovou starého gymnasia starosta města dr. Eduard Šubrt, načež odeberou se účastníci k prohlídce starého a nového gymnasia; u vchodu starého gymnasia, v němž učilo se právě 100 let, uvítá účastníky ředitel ústavu p. Jan Štefáček. Následovati bude prohlídka města, o 1. hodině pak bude společný oběd v Sokolovně (kuvert 4 K). Při obědě bude koncertovati hudba. Odpoledne o 4. hod. promenádní koncert v parku Budoucnosti. — Dne 26. srpna 1908 o 10. hodině

dop. zasadí kuratorium městského musea pamětní desku na rodný dům slavného rodáka Beckovského, od jehož narození uplynulo 250 roků, při čemž promluví profesor p. Ant. Vaňák. Odpoledne bude výlet k sv. Anně. Lze očekávat, že výsnamná tato slavnost bude četně navštívena bývalými professory a studujícími zdejšího gymnasia a vůbec rodáky německobrodskými. — Zároveň naskytá se tu vhodná příležitost, aby jednotlivé třídy, které maturovaly před lety na zdejšímu gymnasiu, konaly ve dnech slavnostních svůj sjezd a přispěly tím k lesku slavnosti. Appellujeme proto na absolventy zdejšího gymnasia, aby svolali své kollegy do Německého Brodu a oživil tak vzpomínky na město, v němž strávili nejkrásnější dobu svého mládí. — O ubytování těch, kdo se vás přiblíží, bude postaráno. — Všichni, kdož se hodlají slavnosti účastniti, nechť přihlíší se neprodleně u městského úřadu a edělí tomuto svoje adresy. —

Na spolkový prapor katol. národní jednotě v Novém Bydžově přispěli: 50 K p. Ida Friedlenderova, vdova po továrníku v Nov. Bydžově, 10 K p. Marie Grohova, majitelka realit v Nov. Bydžově, 5 K knihtiskárna V. a A. Jauata, vdp. Josef Pospíšil, b. vik. sekretář v Lužci, 4 K vdp. Vincenc Němeček, farář v Kněšicích, p. A. Storchova, sl. G. Vagnerova, 2 K Msgr. Jan Klein, arcikněz v Činěvsi, vdp. Frt. Janousek, farář ve Vápně, vdp. Jan Rameš, farář v Ohnišlanech, vdp. Josef Kašpar, farář v Hlušicích, p. Václav Symon, říd. učitel ve Střihově, sl. J. Křozova z Chudonic, p. Hornychová, p. Podhorová, p. J. Vobořil, p. J. Balcar, sl. A. Mádlova, p. Anast. Benešová, p. M. Kotěrová, p. J. Hanšlová, p. M. Storchová, p. J. Tomková, p. Anast. Kůbneová, vesměs z Nového Bydžova. K 150 J. Král z Nov. Bydžova, 1 K vdp. A. Vašátko, farář v Kr. Městci, p. nejmenovaná z N. Bydžova, p. Z. Truxová, sl. Hájková, p. Jan Jedlička, p. Černošská, sl. Klončková, p. A. Tucková, p. nejmenovaná, vesměs z Nového Bydžova. — 50 hal. p. Nesvačilová z N. Bydžova, 40 hal. p. Krojandrová, p. Josefa Dasková, obě z N. Bydžova. (Pokrač.) Za laskavé milodary volá výbor ku všem dobrodincům: „Zaplať Pán Bůh!“

Jednota katol. tovaryšů v Chrudimi uspořádala na oslavu sedmdesátých narozenin svého místopředsedy a čestného člena p. Al. Thumy přátelský večírek, kterýž se stkvěle vydařil. Když se četní členové shromáždili a když i deputace některých spolků zdejších, které s jednotou vždy v přátelství navzájem se stýkají, a když i někteří vynikající hodnostáři zavítali, otevřela se opona a tu vystoupil ode dávna upřímný příznivec jednoty p. Jaroslav Gallat, aby ku počtu jubilanta přednesl báseň, kterouž k tomu účelu zvlášť sepsal a v níž činnost oslavence tlaklým způsobem vyličil. Po přednesení tohoto vážným tónem proneseného proslovu ozval se sálem hlučný potlesk. Když se shromáždění utišilo, svedla se znovu opona a tu objevilo se skupení členstva v slavnostním obleku, před nímž na vyvýšeném podstavci nalezala se reliéfai podobizna oslavence, ozdobená vavřínovým věncem se stuhami a připadnými nápisy. Ze skupení vystoupil pak jednatel spolku bratr Robert Sládek a vyličil zásluhy oslavence o spolek, jehož byl od počátku, tudíž nyní již plných 44 let, vždy věrným a upřímným rádcem, neopustiv jej ani za dob pro spolek dosti smutných, vyslovil mu jménem všech členů a přátel vřelý přání, aby mu Bůh po dlouhou ještě řadu let popřál neoblomaného zdraví a to jen ku radosti a blahu spolku. Pak odevzdal jubilantovi slavnostním způsobem vavřínový věnec na důkaz věčnosti a lásky členstva jemu oddaného a provolal mu hlučně „Zdať Bůh!“ a „Sláva!“, což shromáždění s nadšením opětovalo. — Oslavenec, těmito srdečnými projevy dojat, vzdal za tak stkvělé uznání zásluh srdečný dík. Cokoliv učinil kdy pro spolek, učinil vždy jen z lásky a lásky, jak se přesvědčil, plodí opět lásku. Provolal všem „Zdať Bůh!“ Hudba zakončila jeho slova národní a císařskou hymnou a když tato utichla, ujal se slova vdp. arciděkan a vikář dr. Jos. Mrštík, a poukázal na mnohé zásluhy jubilanta, které si o spolek, mládež a včelaství české byl získal, vyslovil mu srdečné přání, aby jej Bůh po mnoho ještě let při plném zdraví zachováti ráčil. I tato upřímná zdravice provázena srdečným jásotem a zapěno oslavenci: „Dej nám Pán Bůh zdraví.“ Poté provedli členové divadelní představení: „Svatební noc.“ Obraz ze života od Kukly. A když byl p. J. Gallat ještě několik vážných deklamací přednesl, následovala volná zábava. Tento přátelský večírek zůstane jistě každému účastníku dlouho v milé paměti. Zdať Bůh!

Různé zprávy.

1. sjezd křesťansko-sociálních žen diecése královéhradecké. Katolické ženy, jimž tolik již se naspíralo, které snáště musily nejhrubší urážky od lidí, tvrdících, že bojují za povznesení a větší čest žen, odpověděly důstojně na sjezd dne 19. t. m. v Adalbertinu obrovskou účastí. Viděli jsme stkvělý doklad, jak dobré ženy katolické hlásí se houfně k nutně sebeobraně. Ženy katolické odchovaly národu celé legie zdárných synů, nesou z lásky k rodině a celému ná-

rodu trpělivě bítím dce i horka, neponkasující ohlubeně na svoji titanskou, svíselnou práci, nektřídíce do všech úhlů světa o svých útrapách, stačeno je snášejíce jako bytosti zvyklé obětavosti. Konečně však tyto starostlivé upracované ženy byly nuceny na stále uličnické pokřikování, na správné nadávky požídvatěleho tiaku dávati odpověď. Mladíčkové, kterým úmorná, obětavá práce katolických matek dopomohla ke studiu, sotva že přelouskali několik pamfletů, již se dělají učenými a důležitými povykáváním: „Klerikalismus“ zne-mravňuje, odvrací zrak od pozemských potřeb, ochromuje energii, oslabuje.“ Jděte do takového shromáždění rozkurázených taky — pokrokařů a rcete jim: „Vy, jinochové jste valnou většinou syny upřímných katolíček. Nyní nám tedy řekněte, která ta vaše matka byla „klerikalismem“ zne-mravněna, která pro modlení o vás se nestarala, která měla energii tak ochromenu, že k vůli vašemu vyššímu vzdělání do úpadu nepracovala.“ Tu by ihned nastala trapná pauza. Každý z mladých mužů by si vzpomněl, že by nebyl ani scho-pen tak energické a obětavé práce, jako jeho matka, jejíž náboženskému cítění se vysmívá. — Bylo tedy rozhodně potřeba ozvati se, organizovati se proti chlapeckým nezbednostem těch, kteří „vzdělávají“ národ pastými úsměšky z idyllických snah českých žen. — Dvoranu „Adalbertina“ naplnilo přes 600 delegátek z diecése králové-hradecké. Předseda sdružení katol. spolků naší diecése vdp. dr. Reyl zabýval schůzi jako svolavatel; dal výraz nelicéne radosti nad tak četným shromážděním, odůvodnil nutnost ženské katol. orga-nisace, poukázal, jak jinde ženy horlivě se orga-nisují. Dotkl se pokrokařského sjezdu žen v Praze, k němuž pteosvícenými damami nebyly pozvány ženy katolické dle výslovně prohlášení, že tytéž přý — nejsou vyššího vzdělání schopné! Ovšem k zbrklým výstřednostem, lakovaným barvou po-kroku, katolické ženy se nepropůjčí. V rukou žen katolických luží zdárná výchova příští generace, ony splní jistě naději, které do nich národ klade. Pak zvoleny do předsednictva p. Z. Rezková z Hradce Král., sl. T. Žaludová z Vys. Mýta. Za zapisovatelky: sl. Šafránková a Bartošková. Nato promluvil p. Nosková z Hradce Král. promyšlenou řeč o porobě ženy u pohanických ná-rodů. Tato promluva vhodně doplnila slečna Věchtová z Nového Bydžova úvahou o eman-cipaci ženy v křesťanství. Řeči ty markantními rysy nakreslily rozdíl mezi dobou pohanickou a křesťanskou; uchránily hloubkou svých vývdů a zručným přednesem. P. R. Hradecká krásně pro-mluvila o důležitých zásluhách ženy křesťanské v přičině zdárného vedení domácnosti a rodinného života vůbec. — Za hlučného potlesku ujala se slova sl. Jakubcová, známá vynikající naše řečnice a redaktorka „Jitřenky“. Přednášela o sociálním postavení ženy a tak důkladnou znalostí, že byla její řeč často přerušována salami potlesku. — Na návrh sl. Šafránkové bylo přijato, aby se zvolil stálý pracovní komitét žen, jehož povinností bude pečovati o rozvoj organizace a pořádání každoročního sjezdu. P. Bimová z Ústí povzbudila přítomné, aby pomáhaly vydatně mužů zachováti křesťanský ráz společnosti. Sl. Kučerová z Podlažie nadšeně povzbudila k vytrvalosti na dráze nastoupené. Pro pokročilou dobu debata skončena. Vldp. dr. Reyl krátce a obsažně shrnul vývody přednesené a končil přáním hojného zdraví. Ku konci p. předsedkyně Rezková pronesla pěkný doslov, čímž velikolepý sjezd ukončen. — Zajiště valná schůze ta jest znamenitou zpruhou k po-kroku dalšímu. Katolické ženy poznaly zde, že mají značnou sílu. Jen dale za krásným cílem! V rukou katolických žen jest síla obrovská; po-třebí jen, aby se tato moc organizovala a všude ve veřejnosti se uplatnila. Nelekejte se žádných obtíží! Čím větší rozvine se boj, tím znamenitější bude vítězství.

Pořad II. sjezdu Mariánských družin na Velehradě ve dnech 15. a 16. srpna 1908. Dne 14. srpna večer. O 6. hodině průvod z Cy-rillky do kostela, uvítací promluva (Lsop. Škarok T. J.), „Zavítej svatý Duše k nám“ (třetí sloku zpívají nejprve sodálky, potom sodálové). — Večer sv. spověď. — Dne 15. srpna. O půl 6. hod.: Máe sv. se společným sv. přijímáním. Saldaně. O 8. hod.: Slavnostní schůze na nádvoří. Proslov před-sedy sjezdu. Řeči: 1. O významu Mariánských družin v dějinách vůbec a zvláště v zemích slo-vanských (PhC. Frant. Drobny). 2. Časovost jich (Al. Jemelka T. J.). — Pozdravné proslovy. O 10. hod.: Kázání a slavné bohoslužby. Mezi tím ve dvoraně soukromá schůze ředitelů družinských a referáty o následujících předmětech: 1. Co je Mar. družina (Rud. Stejskal T. J.). 2. Obříze při zakládání. (Václ. Wirsig T. J., rektor). 3. Dělba práce na odděly (Štěp. Švec C. Šs. Sl.). O 12. hod.: Oběd dle přihlášení. O 2. hod.: Slavnostní schůze ve dvoraně (jen pro sodály a sodálky a jimi nvedené hosty). Řeči: 1. Pěstování vnitřního života družinského. (Lsop. Škarok T. J.). 2. Apo-štolické působení družin na venek (Vil. Vohánka, zem. úředník). 3. Význam družin dívek a paní (sl. M. Šebíková, odb. učitelka). — Pozdravy. Po schůzi „Te Deum“ v kostele. — Dne 16. srpna. O 8. hod.: Máe sv. za zemřelé členy družin. Za-ložení družiny kněžské a první přijetí do ní. O 10. hod.: Soukromá schůze ředitelů družinských a ná-

aleujícími referáty: 1. Družiny kněží a bobolovců (Magre. Al. Demel, řed. semináře). 2. Praeses a výbor (Lad. Schmidt T. J., superior). 3. Družinový tisk a spév (Fr. Žák T. J.). 4. Praktické pokyny (Ant. Ostrčilík T. J.). O 2. hod.: Společná pout na Sv. Hostýn, kterou eješ se zakončí. Pozn. Kollej Velehradská obstará všem, kdož se přihlásí, nocleh za 1 K pro celou dobu pobytu na sjezdu. — Sodalové a sodálky, dostavtež se se svými prapory a odsnaky. — Na spáteční cestě doporučujeme poutníkům z Čech návštěvu Mariánského poutního místa Sv. Kopečku u Olomouce.

Knihy

všech odborů, řečí a literatur, hudebniny pro všechny nástroje, veškeré časopisy stále na skladě.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví,
antikvariát a závod hudební

Hradeo Králové.

Telefon č. 17.

Založeno r. 1863.

Obrovské sklady umožňují vyřízení každé
zakázky týž den.

Přiseř. smalec oboru knihkupec. při kraj. soudu.

Ruské plány k řešení otázky agrární. Dle těchto plánů pomýšlí ruská vláda na zřízení 69.568 malých selských hospodářství na rozloze 773.905 desjatín (desjatina = 109 25 arů) obecních pozemků a na pozemcích, rolníky zakoupených; mimo to rozparceluje se 1.865.400 desjatín pozemků z agrárního fondu selské banky a prodá se rolníkům. Z pozemků těchto odkoupila banka od soukromých majitelů 1.636.293 desjatín a 220.110 desjatín bylo jí přikázáno z aparážního úřadu. Celkem budou v běžném roce podniknuty práce na rozloze 3.952.961 desjatín se tím účelem, aby se sedlákům dostalo půdy.

Balsamování mrtvol u starých Egyptanů. Balsamující mrtvolu odstranili nejdříve mozek dutinami nosními obyčejně železným zaktiveným nástrojem a zbytek v dutině mozkové zničili vpuštěnou jakousi širavinou. Pak učinili podélný řez na straně těla ostrým etiopským nožem a vyprázdnivše zcela obsah dutiny břišní, vypláchli ji palmovým vínem, vyčistili olejem cedrovým a napustili vohavkami, myrhou, skořicí a j. vyjma kadidlo; nato tělo sešlo a ponořeno do natronové koupele po 70 dní. Po uplynutí této lhůty vyprali je dobře, osušili, obvinuli do lněných látek, sešli nitmi a pomazali gumou. Ozdobné věci jako prsteny, náramky a nákrčníky dávali mrtvole ihned po vytažení jejím z natronu, dokud tělo bylo ještě měkké. Takto zhotovená mumie byla položena do dřevěné rakve a postavena vzpřímeně do hrobu. Tento královský způsob balsamování stál v naší ceně asi 5000 K, byly však i lacinější druhy, jež bylo možno poříditi si za vydání, s jakým u nás jest spojen každý nádhernější pohřeb. Dodnes jsou mnohé mumie neobyčejně zachovalé, jak viděti na př. v egyptském muzeu v Kairu. Tu leží těla předních faraonů a jiných vládců předasijských po několika tisíciletích před námi zahalená v nádherném tkanivu, s něhož vyčnívá vyschlý obličej. Některé výrazy tváře dosud zachovaly onen přísný královský tab, jiné prozrazují úsměv, v jiných výraz tlumeného smutku a bolesti.

Sportivnost nutnou povinností. Andrew Carnegie, známý lidumil americký, praví o tom ve spisu: „Panství obchodu“: „Sportivnost je hlavním základem každého pokroku. Bez ní neměli bychom ani železnic, ani průplavů, ani lodí, ani telegrafů, ani kostelů, ani universit, ani škol, ani novin, vůbec nic velikého a nákladného. Člověk musí býti sportivním a musí sportiti, dříve než může provésti nějaké dílo velikého významu. Nic nebylo vybudováno, žádný veliký pokrok nebyl učiněn, pokud člověk stádal divochem beze sportivosti. Vzdělaný člověk nemá jasnější povinnosti než mít od časného mládí stále na zřeteli nutnost, aby si zaopatřil prostředky nutné pro svoji vlastní budoucnost i pro budoucnost těch, kdož na něm závisí. Je málo užitečnějších pravidel než to, kterým se řídili nejmondřejší a nejlepší lidé, totiž, že „vydání má býti vždycky menší než příjem“. Jinými slovy, třeba býti vzdělaným člověkem, který spořídá ne divochem, který každého dne spotřebovuje všechno, co vydělal. Nikdo, má-li hrdo povahu a chová-li se k sobě samému, nemůže býti šťasten, nebo jest i spokojen, pokud se svými nutnými potřebami sází na jiných. Kdo je závislý, nedosáhl plné míry mánosti a sotva může býti počítán mezi výborné občany státu. Bezpečnost a pokrok naší vlasti nazývá na lidech vysoce vzdělaných, aniž několika málo milionářích, ani na velkém počtu krajně chudých, nýbrž na třídě rozvázaných, rozum-

ných, podnikavých a sportivních dělníků, kteří nejsou ani příliš bohatí, ani příliš chudí“. — Socialističtí pohlaví však trnou bezotráně zcela opačný názor. „Soudruzi, nešetřte!“ ozývalo se v orgánech jejich vícekrát; v minulých dnech tak nabádala Adlerova „Arbeiter-Zeitung“. Proč to? Socialisté potřebují regimentů zcela chudých, které by ve všem byly závislé na komandu vrchních vůdců. Zle by se výnosný kšeft rudých pohlavářů hatil, kdyby si soudruzi uspořili trochu peněz. Dělník zcela nemajetný musí v továrně poslouchati velení rudých předáků; jinak by byl připraven o poslední akývu chleba. Proto raději poslouchá a platí do socialistické pokladny. Kdyby takový dělník měl aspoň malé jmění, nebyl by tolik odrazán na milost a nemilost rudých předáků, byl by samostatnější, neobával by se tolik vyhazovu. Dělník, mající něco uhošpodářeno, nečekal by dychtivě, až mu něco vrchní vedení milostivě udělí, přestal by případně platiti do nenasytné pokladny socialistické, ponevadž v případě neštěstí by si mohl poskytnouti podpora sám větš, než jakou by mu dala socialistická strana. Zkrátka dělník mající spořitelnu knížku nedal by se tolik zotročovati, jako doposud. „Soudruzi, nešetřte!“ volá rudý tisk. Ovšem na zaplacení příspěvků, na agitace rudý dělník šetřiti musí. Bylo by lépe, kdyby starší dělník spočítal, jak velké obnosy již do rudých pokladen odvedl a co mu z toho bylo vráceno zpět. Za 15 až 20 let byl by to hezký kapitálek, který by se úrokovaním znamenitě rozmnožil. Ale — soudruzi, nešetřte, dejte raději groše těžce vydělané do rudé pokladny, aby se měli štváci dobře!

Jak bude v srpnu? První dny měsíce srpna vykazovali budou, jak kalendář povětrnosti předpovídá, dle všeho pohodu velice krásnou a teplou. Při vysokém stupni barometru zavládne povětří bez jakýchkoli srážek. Ode dne 6. srpna počne tlakoměr sněhlať, ale trvale klesati a obloha bude se včichledě zatahovati. Zároveň dostaví se větry, jichž síla během následujících dnů rychle se bude vzmáhati. Již 8. a 9. srpna dojde všude k přeházkám a bouřkám, tyto budou však podmíněny nadmíru kritickým dnem 12. srpna, jenž ve dnech 10.—12. srpna vyvolá prudké vyčtyce a trvalé, vydatné lijáky, jež na mnoha místech způsobí povodně. Tento kritický den provázen bude bezpochyby také smetřesením a dlnými katastrofami, vliv jeho pak bude se jeviti až do 15. srpna. Od 15. srpna vtr a déšť ustane a tlakoměr opět stoupne. Na to v prvních dnech bude povětrnost ještě nestálá a pošmourná, za to však daleko teplejší; vzduch bude následkem odpařování velikých vodních mass skaleň a těžký. Dnem 17. srpna počínaje zavládne pak již jasné slunečné počasí, — při čemž — dle vš pravděpodobnosti — nejparnější bude týden od 18. do 25. srpna. Den 26. srpna bude kritickým dnem menšího pouze významu, po němž dojde tu a tam k lehkým bouřkám a to ve dnech 28. a 29. srpna. Ke konci měsíce nastane povětrnost jasná, provázená slabými větry.

Protičeské demonstrace v Ústí n. L. se opakují. Klidní chodci, kteří český mluvili, do krve zbiti německými výrostky. Místní listy štvou dále proti Čechům, a vláda, místo co by měla tyto štváče přistápnouti, posílá na uklidnění do Ústí — četníky. S českými štváči by zatočila jinak.

Kam mohou žáci z měšťanských škol? Absolvent měšťanské školy může vstoupiti: 1. na střední školy; 2. na ústavy ku vzdělání učitelů (učitelek); 3. na kurs pro vzdělání učitelů hudby při konservatoři ve Vídni; 4. na nižší odbornou školu havířskou při c. k. technologickém muzeu ve Vídni; 5. do II. ročníku nižší a do vyšší odborné školy pro stavební a strojní zámečnictví při tomtéž muzeu; 6. na nižší odbornou školu elektrotechnickou tamtéž; 7. na všeobecné oddělení c. k. umělecko-průmyslové školy rak. muzeu pro umění a průmysl ve Vídni; 8. na všeobecné oddělení c. k. umělecko-průmyslové školy v Praze; 9. na dámskou školu při téže škole; 10. na c. k. grafický výtvarný a pokusný ústav ve Vídni; 11. na vyšší odborný kurs c. k. výtvarného a pokusného ústavu pro průmysl kotelnářský ve Vídni; 12. na c. k. státní průmyslové školy (vyšší) ve Vídni, v Terstu, Pizni (českou a německou), v Praze, Liberci, Brně (českou a německou), Zábřehu, Bileku a Krakově; na zemskou průmyslovou školu ve Vídeňském Nov. Městě; 14. na c. k. výtvarný ústav pro průmysl textilní v Šši a v Brně; 15. na c. k. umělecko-průmyslovou školu v Lublani; 16. na c. k. odbor. školu pro spracování dřeva v Hallu v Chrudimi a v Bělkau; 17. na c. k. odbornou školu sochořskou a kamenickou v Holicích; 18. na c. k. odbor. školu pro strojnictví a elektrotechniku v Chomutově; 19. na c. k. odbor. školu pro spracování železa a ocele ve Štýru; 20. na c. k. odbornou školu pro umělecké zámečnictví v Králově Hradci; 21. na c. k. odbornou školu keramickou ve Znojme; 22. na c. k. odbornou školu tkalcovskou v Liberci; 23. na dvoutřídní obchodní školy; 24. na vyšší obch. školy (akademie) v Praze, v Chrudimi, v Hradci Králové, v Pizni, v Brně, v Prostějově; 25. do nautických (plaveckých) škol; 26. na hosp. výtvarný ústav „Francisko-Josephinum“ v Mödlau; 27. na král. české zemské hospodářské střední školy v Kadani, v Chrudimi, v Roudnici, v Novém Jičíně, v Pře-

rově, v Horních Hořmanicích a v Cernovicích; 28. na c. k. vyšší výtvarný ústav vlnářský a štepářský v Klosterneuburgu; 29. na vyšší štepářskou a zahradnickou školu v Lednici; 30. na c. k. lesnickou školu v Hallu, v Gusswerk, v Idrii, v Bolechově, v Agdsbachu, v Budějovicích, v Čebau, v Pisku a v Hranicích; 31. na I. veřejnou školu sladovaickou v Praze a 32. na školu lihovarnickou v Praze.

Pes ve službách reklamy. V Londýně používáno je spatrným úspěchem psů ke zvláštní reklamě. Transport pohyblivých návěští, tabulí, štítů a pod., přenášejících dosud jen veřejnými posluhy a sjednanými sřizenci, obstarávají psi a těší se v této „funkci“ všeobecné pozornosti. Několik psů ubírá se obyčejně v průvodu po jedné straně ulice, zcela bez dozoru, neboť zvířata záhy si na tyto pochůzky ulicemi navykla a vracejí se ve vzorném pořádku večer zase na místa, z nichž byla vyslána. Trpělivost a vážnost, s jakou si psi počínají, působí někdy až komickým dojmem. Některé obchodní závody navykli si používatí jen zvláštních druhů psů; tak na př. jedna továrna na mýdlo vysílá do ulic jen bílé pudly, obchod se zbožím gumovým zase stídvavě jednoho pudla černého a bílého. Vyskytlí se již také londýnská společnost, která psy k naznačenému účelu pěstuje a pak pronajímá neb prodává.

Nový výrobek z mléka. Je to látka měkká jako hedvábí, bílá jako mléko a naprosto nezápalná. Přichází do obchodu pod názvem „Mléčný kámen“ neboli „Galalith“. Ve Spojených státech počíná se již vyvíjeti galalithový průmysl, jehož výrobky jsou levnější než celuloidové a mimo to naprosto nezápalné. Jako základní materiál k výrobě slouží svařené mléko s velkých mlékáren. Z tohoto pomocí různých přísad ve velikých kádích vyloučí se casein (sýrovitá látka), který se pak lisuje, suší, rozemílá na prášek, z něhož se ostrý sýrový zápach několikerým vymýváním odstraní. Konečně chemickou cestou se surový materiál sloučí. Galalith nechá se tak snadno obráběti jako dřevo a hodí se jako výrobní látka pro nejrůznější věci. Dělají se z něho hřebeny, vlásenky, klávesy na klavír, knoflíky, stěnky na nože, dřívátka k slunečníkům, zkrátka všechny předměty, jež mají býti pevné a pěkné lesklé. Galalith může býti také různě zbarven a jako napodobenina mramoru, korálů, želvíoviny velmi výhodně použit.

Nedostatkem píce následkem velikého sucha trpí v Rakousku nejvíce Bukovina, Dalmacie, Přímoří, jižní Styrsko, jižní a západní Morava. Také v Uhrách obávají se nedostatku píce, proto uherští agrárníci žádají, aby byl vydán zákaz vývozu píce.

Upozornění. Inserty do kalendáře „Křesťanský organizátor“, jenž vyjde začátkem září, přijímají se pouze do 15. srpna. Kdo by minul v tomto výhodném kalendáři inserovat, necht tak učini co nejdříve! Inserty přijímá administrace „Křesť. organizátora“ v Hradci Král., Adalbertinum.

(Zasláno.)

Děkuvzdání.

Za veliké projevy oddanosti a lásky, jichž se mi v tak ohromném množství od milých osadníků a věrných přátel u příležitosti 25letého kněžského jubilea dostalo, vzdávám všem neupřímnější díky; zvláště v ledůstojnému duchovenstvu, slavné katol. Národní Jednotě obou odborů, slavnému sboru hudebnímu a spěváckému v Černilově, slavnému sboru tamburašů z Hradeo Králové, přičetným družičkám, dárkynám kytic, celému obrovskému množství milých účastníků, jakož i všem, kteří předešlými telegramy a dopisy blahopřání své mi projevíli, vzdávám

vroucí dík a srdečné „Zaplat Pán Bůh“

za tolik lásky a tak neobyčejnou manifestaci katolickou.

V Černilově, dne 28. července 1908.

Jan Fr. Seidl,

bisk. notář, bisk. vik. sekretář a děkan.

(Zasláno.)

Veledůstojnému pánu,

p. Eduardu Neumanovi,

farář a akademickému malíři v Rohozně.

Jsouce obdarováni Vámi umělecky provedeným obrazem „Růžencové Panny Marie“, který se posu- rovala tak mooným dojmem působí, že mimoděk skláním před nebes Královnou k modlitbě kolenou svých, a od něhož není tak lehkým rozloučení se, voláme: Odplatě milostivý Pán Vašnostem zde i na věčnost. Zlákal náš chrám Páně, sřekali jsme i my!

Ve Slatině nad Zdobnicí, 27. července 1908

Jménem osadníků:

Josef Holubář, Karel Uhřel,

ústečné zastupitelstva obce.

Josef Kubeš, farář.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 25. července 1908. 1 al pšenice K 19 00 — 20 50, žito K 14 20 — 15 00, ječme- na K 9 00 — 11 20, proso K 00 00 — 00 00, vřivo K 12 00, ad 00 00, hrach K 24 00 — 00 00, oves K 7 00 — 8 40, šedky K 26 00 ad 40 00, jabel K 22 00 — 00 00, lup K 20 00 — 40 00, bramborá starých K 0 00 — 0 00, nových K 4 40 — 5 60, jetel. semeně červeného K 000 00 — 000 00.

1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00—00:—, máku K 24:00—00:00, lně. semene K 30:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 14:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub 18:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:40 až 2:88, 1 kg másla převařeného K 0:00—00:00, 1 kg másla vepřového K 1:86—0:00, 1 kg tvarohu 0:28—0:88, 1 vejce K 0:05—0:08, 1 kopa sels K 10:00 až 12:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 2:00—2:60, 1 kopa cibule 0:60—0:70, 1 kopa drobná zeleniny K 1:00—00, 1 pytl mrkve K 1:40—1:60, 1 kopa okurek K 1:60 — 2:40, 1 košík těstní K 0:00—0:00, 1 hl jablek K 00:00—00:00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 26. července 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 546 hektol., žito 849, ječmene 12, oves 322, pšen. 0, vike 4, hrach 2, čočky 24, krup 00, olejky 100, jetelov. semínka 44, lněného semene 0, máku 00. — 2) Zeleniny: petržele — kop, okurek 500 kop, kapusty 66 kop, cibule 800 pytlů, drob. zeleniny 250 kop, mrkve 300 pytlů, brambor 90 hl, sels 80 kop. — 3) Ovoce: jablek 0 hl, těstní košíků 76, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kusy, podvinčat 500 kusů, kůsat 0 kusů.

V úterý dne 4. srpna

vojenský koncert

ve vojenském parku v Hradci Králové
ve prospěch cis. jubilejní nadace pro
vdovy a sirotky po vojnech.

Začátek v 6 hod.

VSTUPNÉ: Osoba 50 hal., studující 20 hal
3členná rodina 1 K.

Pensionát Uršulinek v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti. Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, učit se vésti domácnost a všílým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za hubdu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimí
přijímá na počátku školního roku žáky

do přípravné třídy.

Zápis

a zkoušky přijímací

odbyvatí se budou

dne 14. září.

Prospekty na požádání ochotně zašle
představenstvo.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

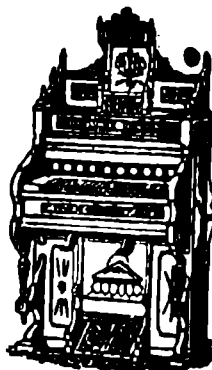
Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariakillerstr.
86.

Connelly zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. ducnovenstva zvláštní výhody.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lamps

nejnovějšíh systémů na proud střídavý a
stejnomořný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiříkova třída č. 254.

Učně na kupectví

s předběžným vzděláním
prijme
za výhodných podmínek

JOS. A. JANEBA

Horní Jelení.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškery vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

Prodá se pravá bernardinská fena,

velká, čistě barvená, věrný hlídač,
štěně do 6 měsíců.

Adresu majitele sdělí administrace t. l.

Fotografie : nejlepší! :

Zvětšování podobizen v krásném
platinovém způsobu v provedení

nejumělejší

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto zvlášť snížené ceny).

Všeho druhu

uhlí, koks a dříví

nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších
ze svého skladu i na celé vagony
nabízí

Václav J. Morávek,

dříve V. Čejka,

obchod a sklad uhlí, koksu a dříví

v PLOTIŠTÍCH n. L. u vladuktu.

Do města každodenní dovážka v bednách.

Celovagonové partie obstarají se s dovážkou
do domu.

Pravá:FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Volby do okresů a působnost okresních zastupitelstev.

(Z přednášky vdp. Ferd. Vlčka na soc. kursu.)

Volby do zastupitelstev okresních záleží na zastupitelstvech obecních. — Po silnicích a mostech nejedí jenom domácí obyvatelstvo, nýbrž i příslušníci obcí vzdálenějších. Musí tyto mosty a silnice vydržovati souhrn obcí. Proto celek obcí nazýváme okresem.

Každý okres není stejně veliký. U nás dle statistiky je 219 okresů, z nich 214 má své vlastní zastupitelstvo a 5 nemá. 129 z nich je českých a zbytek připadá na okresy německé a smíšené. Kancelář je obyčejně v tom místě, dle kterého okres se jmenuje. V zastupitelstvu je zastoupení zájmové: 1. skupina velkostatkářská, 2. skupina těch, kteří platí průmyslu největší daně, 3. skupina měst a městyň, 4. skupina venkovských obcí. Do zájmové skupiny velkostatků patří ty, které jsou zapsány v deskách zemských. Do průmyslové skupiny patří ti, kteří platí K 200— daně. Do 30—40 tisíc je zastupitelstvo 24členné, přes 40 tisíc 36členné, což je velmi důležité.

Jak se volí členové zastupitelstva? Co se týče měst a městyň, hledí se na to, aby mělo každé město a městečko po 1 členu, třeba by nemělo tak veliké daně. Skupina velkostatků, obchodu a velkopřůmyslu nesmí víc počítati než 1/3. Když v některém okresu není skupina velkostatků, mohou míti ostatní skupiny po 1/3, a naopak. Když jsou rozepsány volby do okresních zastupitelstev, ohlásí se to plakáty a připsy od okresního zastupitelstva rozeslanými. Volitelové sejdou se v okresním místě a tam volí počet náležející venkovské skupině.

Když přijde oznámení, že mají se konati volby do okresního zastupitelstva, počíná si obecní starosta takto. Starosta ve své obci je volitelem vždy; jestliže je tam 1000 obyvatelů, pak k tomuto starostovi volí se dva volitelové z obecního zastupitelstva. To se děje v celém okresu. Zvolení je ten, kdo má nadpoloviční, ne tedy jako v obecním relativní většinu.

Kdo může býti do okresního zastupitelstva volen? Ten, kdo může voliti ve skupině velkostatků, průmyslu a kdo může voliti a volen býti do obecního zastupitelstva. Z těchže příčin, pro které někdo nemůže volit i neb volen býti do obecního zastupitelstva, nemůže voliti ani volen býti do okresního zastupitelstva. Podobně jako obce venkovské, sejdou se i velkostatků a volí určitý počet svých zástupců. Má-li někdo za velkostatek plnou moc, musí tato obsahovati jméno, komu svědčí a datum, kdy se volba děje. Právě tak sejdou se i zástupcové průmyslu a obchodu a zvolí své zástupce; když jich je 24 neb 36, ustaví se zastupitelstvo a zvolí si starosta.

Připomenouti dlužno, že starý starosta úřaduje tak dlouho, pokud nové zastupitelstvo nevyšlo v činnost. Když byl zvolen starosta, zvolí se 6členný výbor. Starosta skládá slib do rukou místodržitelových, obyčejně místodržitel jmenuje svého zástupce okresního hejtmana.

Působnost okresního zastupitelstva je pouze poradní, kdežto okresní výbor exekutivní (výkonná), tak že okresní výbor vede správu jménem zastupitelstva, jemu odpovídá za všechna ustanovení. Činnost zastupitelstev je rozsáhlá a může býti plodná, jestliže v nich zasedají mužové vzdělání a pokrokoví. Okresní zastupitelstvo má se starati o silnice, mosty, má přejímat silnice z obecní správy do své, má vykupovati pozemky. Práci na silnicích provádí okresní cestář, který se řídí zvláštním disciplinárním řádem, okresní zastupitelstvo má zaváděti okresní zdravotnickou policii (obvodní lékař), vysílá určitý počet do školní rady (4), má zakládati ovocnářské školky, starati se o zalesňování pustých straní, pečovati o chudinství, zprostředkování služeb a práce. Okresní záložny jsou pod dozorem zastupitelstva a mají podlehati nepředvídané revizi. Je vám známo, že kdo má 115 hektarů výměry, má právo honební. Jestliže obce tvoří 115 ha, utvoří dohromady honební výbor, kterýž prodá honitbu v licitaci nebo z volné ruky. Někde jmenuje též zastupitelstvo okresního zvěrolékaře.

Je tudíž z toho viděti, že působnost okresního zastupitelstva je velká a důležitá.

V poslední době obyvatelstvo jaro velké nepohodě pro dány, které mají stoupat veřejnosti. Proto si má každý řádně uvědomiti, že je částí celku, a jako má celek povinnost k němu, tak i on má povinnost k celku. Někde uvidíte leteti kus rozetého nějakého předmětu. Takto se, či to je, ale, to je obecní, za odpověď. Tím „obecní“ se vy-

značuje, že s takovým předmětem se máš nakládati nejhůře, ačkoliv nikdo nepomyslí, když se předmět takový zničí, že i on musí platiti na konpeni nového.

Když by celá obec, celý okres šel jako jedna rodina, tu by také jako jedna rodina pokračoval i květal. Obecní starosta má právo žádati ochranu osoby a majetku; pro to má býti dobrý policajt, který musí hned vyhovět, dovolává-li se někdo ochrany osoby. Máme důležité zákony o škodlivém hmyzu. Obecní starosta má právo k tomu dohlížeti, aby zákony ty se plnily. Obec má se starati o správu obecního jmění. Obec má pečovati, aby její děti měly pořádnou budovu školní, má pečovati o jejich vzdělání.

Zastupitelstvo obecní má dohlížeti k tomu, aby zakládány byly lesní a ovocnářské školky, aby přišlo dbáno bylo zákona o lesním a po-ním puchu, má právo dohlížeti na potraviny, které se tam prodávají, má prováděti zdravotní policii, bedlivě hleděti k tomu, aby močůvka nevylévala se do potoků, odkud lidé jinde nabírají vodu k pití. Má se postarati o řádnou pitnou vodu.

Každá obec má míti řádné mrchoviště pro padlý dobytek. Starosta má se starati, aby spory mezi čeledínem a hospodářem byly nejdéle do 30 dnů po propuštění ze služby oznámeny. Starosta má zříditi stavební a požární policii. Má právo někomu zakázat stavět tam, kde by to mohlo z různých důvodů škodit. Má dbáti, aby dodržována byla policejní hodina, aby zamezeny byly toulky, hazardní hry.

Konečně chci ještě něco promluvit o samosprávě. Samospráva je činnost, kterou obstaráváme své vlastní věci. A jako má jednotlivec svoji vlastní samosprávu, mají samosprávu též obce a okresy. Svazky obecní a okresní jsou organizace ustavené na podkladě zákona a musí k nim náležet i ten, kdo třeba i nechce náležeti. Samospráva obecní i okresní celků neliší se od správy státní. My máme samosprávné svazky obchodní komory, dvokátní komory. Obce a okresy jsou samosprávné celky, vykonávající správu pod autoritou státní. Stát měl by vlastně některé věci konati sám, leč on to postupuje obcím, poněvadž by jinak musil zaměstnávat více úřednictva.

Kulturní hlídka.

(M) Pomník českého spisovatele. „Ktíž není nikomu pohoršením ani urážkou, ale k uctění památky básníka je neptimětný“, povídá svým známým již autoritativním tonem satelit „Času“, „Besedy Času“. Věříme, kdyby byli přibuzní zemřelého básníka J. Červenky postavili na oblíbené místo básnickovo nad Sázavou u Pikovic pomník s kalichem, zaznamenal by to „Čas“ se vrácením zadostiučiněním. Ale páni z „Času“ mají tolik volnomyslitelského taktu, že odvažují se zakazovati přibuzným dáti do rakve růženec, že rozedírají bolestí zarmoucená srdce ještě více. Ovšem takoví páni, za kterými jde „celý“ národ, ti mohou si dovoliti vše; dočkáme se toho, že se odhodlají zakázat kříž — symbol lásky, míru a pokoje i na místě klidu na hřbitově, že budou v „Čase“ doporučovati „tisíce“ jiný způsob uctění českého spisovatele — třeba židovskou hvězdou, jen křesťem ne, — poněvadž ten píchá židy až příliš do očí.

Temné konce hesla „Pryč od Říma!“ Milliony vánovali Němci z říše na to, aby v Rakousku se šířilo odpadlictví ve prospěch zájmů říše Německé. Hrabivou dlaň vztáhl do Čech německo-protestantský klerikalismus nejhrubšího zrna. Pomáhali vydatně Wolf, Schönerer a lidé, kteří již dávno svým jednáním se vyznali z křesťanství vůbec; čistí to reformátoři! A v jednom řáku proti Římu stáli s nimi „českoobrátní pohrobci“. Leč následoval skandál ze skandálem. Odkryt Wolf, zbavení roucha beráňního i jiní, tak že česko-evangelický „Sion“ utrpěl velikou blamáž.

Nyní k tomu všemu odkryta ještě záclona další při procesu s milcem císaře Viléma II. Eulenburgem. Eulenburg, který usvědčen s jinými z hanebných nemravností, byl horlivým sedrovatelem šířecí protestantského císařství. Bismarck po bitvě u Hradce Králové a sedapákem vítězství prohlásil za vůdčí ideu německé politiky protestantské císařství a začal boj s Vatikánem. Eulenburg byl v tom statečným pomocníkem železného kancléře. Sám nyní — aby si pomohl se situací nejvýš trapné — poukázal, jakých zásluh si dobyl za svého vyslancování v Mnichově a ve Vídni o — protestantské císařství. Vilém II. na radu Eulenburgova katolíky a nejvyšších úřadů odstraňoval. Když byl Eulenburg ve Vídni vyslancem, naučil „Les von Rom“ kypělo zvlášť ailařm varem. Hlavní režisér ovšem s diplomatické chytrostí se nepochlubil svým statečným vedením. Eulenburg za „zásluh“ povýšen s hraběte na knížete. Má se státi již vévodou. Ale v tom přikřepila toho před-

ního miláčka Vilémova neúprosná spravedlnost. Schlíplý Eulenburg chtěl se v krajním soufaleství aspoň očistiti křivou přisahou, ale to právě bylo vodou na mlýn jeho žalobců. Ti se vytasili s novými křiklavými doklady a Eulenburg se topí v nejhroším bahně.

Řeč Windthorata, pronesená v říšském sněmu německém 14 června r. 1872, stvrzuje věcně, jak se pomyšlelo na zřízení protestantského císařství, jež mělo býti zakončením a koronou Lutherovy „reformace“. Velice nadějně plány spřádali si Vilém II. s Eulenburgem do budoucnosti. A teď? Císař německý hněvem se necítí nad Eulenburgem. Nejvíce jej trápí, že od svého intimního přítele nemůže dostati zpět důvěrné listy. Ty by teprv mohly pověděti veřejnosti velice mnoho o „reformačních snahách“ žáků Bismarckových!

Když nepěkné zneužívání náboženství k účelům čistě světským Německu nepomohlo, když málo dokázaly veliké úplatky, pomáhá nyní Německo aspoň barbarským útlakem Poláků na nohy bezohledné germanisaci. Leč mimo jiné příčiny i proces Eulenburgův hodně poáramotí necitelný manévru pruské politiky proti katolickým Polákům. Nyní i mnozí z těch Němců, kteří hlasovali pro oloupení Poláků o jejich půdu, postaví se proti režimu Berlína, aby ostuda z mecké aspoň něčím byla zmírěna.

Balamucení ve velkém — po tovar-níku, provádějí ti bezcitní farizeové, kteří obratem ruky dovedou bédovati, jak překážá čistě pravdě — katolická církev. Ve století XX. nestoudní podvodníci horlivě šíří podvržení, pamflety proticírkevní, sepsané od skrytých nepoctivců a připsované páru vynikajících mužů, kteří jakživi nic takového nepsali. A názory Haeckla, který se zaryté zášti vůči církvi vědu zmrzačil, dopouštěje se i úmyslých podvodů, šíří se u nás dále. Volní myslitelé k Haecklovi lnou jako k papeži vědy. Oblupují lid Haecklovými výmysly úžasné. Cotedy platí lidem takovým skutečný pokrok, skutečná pravda, jestliže šíří nenávisťné fráze muže toho, který předními autoritami vědeckými byl odbyt jako nepoctivý komediant?

Nyní byly objeveny ještě nové úmyslné podvody Haecklovy. „Naturwissenschaftliche Korrespondenz“ napsala: „Neobyčejné ostrého rázu jest po léta již vedený boj, týkající se professorem Haecklem v Jeně hájených hypotéz (domněnek). Zejména po uveřejnění lidového vydání svých „Záhad světa“ doznal jenský zoolog příkrého osouzení. Nebledě k theologům pronesla nad touto knihou zdrcující soud celá řada vynikajících přírodovědců a filůfů (Lodge, Reinke, Chwolson, Brass, Dennert, Paulsen, Dickes). Kdo v koize té čestl, jak Haeckel j úmá se svými odpůrci, nebude se diviti, dostává-li se mu ozvěny dle toho, jak do lesa volal. Již před 30—40 léty dokázali zoologové a anatomové Rüttimeyer a His prof. Haecklovi padělání vyobrazení jeho díla. Nyní pronášá zoolog dr. Brass stejnou obžalobu i ohledně nejnovějších publikací Haecklových. S napjetím lze očekávati, jak vyvine se celá událost, při níž běží o zdánlivě tak vážnost Haeckla jako učence.“ Nato uveřejnil Haeckel prohlášení, v němž praví, že dc-tyčná vyobrazení figur jsou kopii jiných autorů, Selenky, Rabla a Keibla. Na toto tvrzení prohlá-šuje Brass následující: „Vůči prohlášení Haecklova musím své tvrzení nejen opakovati, ale zopakuji je ještě následovně: Nejen že Haeckel ržně stadia vývoje člověka, opice a jiných savců nesprávně zobrazil, aby hypotézu svou opřel, nýbrž on z vědecké pozůstatosti jistého učence převzal figuru makia (opice), utřel jí ohon a udělal z ní hylobaxa (jiný druh opic). Dopustil se tudíž na vědě nejzáštnějšího zločinu, jehož se vědec může vůbec dopustiti. Důkaz správnosti této mé obžaloby vedu v ilustrované brožurce: „Nezualost či padělání? Haecklovy nejnovější vyobrazení embryí“ — jež v nejbližších dnech tiskem vyjde.“

Tak tedy prohlásil nejelavnější zoolog Ně-mecka. — Ergo co by z toho mělo následovati? Muž, který docela užívá banebních podvodů, aby vědu zmrzačil, má spíš seděti v žaláři než na profesorské katedře. Kdyby někdo zfalšoval podpis svého bližního, hned bude seděti v kriminále. Není však oaleko horším zločinem falšovati a zámyslně mrsáčiti vědu? Nejsou podány světlé důkazy, že Haecklovi se nejedná o vědu, ale o ukon-jení fanatického vzteku proti křesťanství? Máže se ještě nyní čekati, že další svoje poučky vy-sloví Haeckel skutečně v zájmu prosté pravdy, vědy? Ten, který jest usvědčen ze zaslepeného fanaticismu, odnímajícího zdravou soudnost, odva-žuje se tvrditi, že bojuje proti fanaticismu a povýše lidí jiných! A naši „volní myslitelé“, kteří tolik bezmyšlenkovitě následovali německého štváře, kteří troufají do lidu dále nedokázané proticírkevní fráze Haecklovy, neopouští nyní v zájmu vědy lid, jakého si to vybrala „Volná myšlenka“ patrona. Jen když bude lid proti církvi zfanatizován! Takovým agi-tátorem dělat posvěcuje prostředek každý. Ve jménu pokroku — bezcitně oblupují.

Právo katolika — „v zklíkalisovaném“ Rakousku. Němci mají v naší zemi práv nadbytek — víc než Čechové, kteří tvoří zde valnou většinu obyvatelstva. Ale stát dovede dělati práce výjimky. Státní orgány na př. studentům šidovsko-německým dovolují nejhrůznější výstřednosti; ale — jedná-li se o právo Němce toho, který se otevřeně prohlašuje za katolika, pak takovému Němci ani německý původ k zvláštnímu právu nepomůže. Katolickým akademikům německým loni povolen spolek pod jménem „Saxo-Bavaria“. O dovolení k nošení barev požádal spolek pražské policejní ředitelství. Teprve po roce došlo vyřízení žádosti — ve smyslu odmítavém. Odmítnutí „odůvodněno“ těmito zajímavými slovy: „Žádosti ctěného spolku o udělení povolení k veřejnému nošení čapky a stuhy nemůže býti za daných poměrů vyhověno z ohledu na rozdělení v německém studentstvu zavládající.“ — To znamená jinými slovy: židovští buržoazi vám svobody nepřejí a proto my nemůžeme proti jejich rozkazům a spuznému dupnutí jednat. — Místo co by pánové chránili zákony zaručenou svobodu a volnost akademickou, místo co by rásným činem dokázali, že židovská svévole nesmí triumfovati nad zákonitým právem, dávají na jevo strach z židovské zpupnosti. Pak se divme, že se vede zle v Čechách katolíkům českým! Vždyť i Němec jiný tak byč. aný hned se připraví o přisěh, jakmile prohlásí otevřeně: „Já jsem katolík“.

Může-li býti krejčí uvědomělým národovcem? Rozhodně nemůže, aspoň tenkrát ne, staví-li se proti masarykovskému předákoví. Tam směřuje logika „Času“, jejíž diplomatické, přesvědčivé klikatiny již nikoho nepřekvapují. Kdyby se byli krejčí rozhodně vyslovili pro Drtinu, ta by „Čas“ nešetřil slovy o velikém uvědomění lidu.

K věci. „Čas“ dne 26. t. m. s aristokratickou ironií o prohlášení krejčovských společenství: „Byl uražen náš národní cit“, píše takto: „Tu je nový problém pro české filology, kteří se obírají psychologii malých měst. Je jistě překvapující, že z volebního okrese posl. Drtiny neozval se ani jediný inteligent, který by byl pronesl tak okřídlený výrok. Snad mezi těmi městskými rady, kteří spisovali nelibost a nedůvěru prof. Drtinovi, byl sem tam i nějaký mladočeský advokát a nějaký továrník, ale u těch psycholog a znalec malého města může napřed předpokládat jiné zakončení aféry: ti si časem najdou cestu k posl. Drtinovi zadními schody, aby ho ujistili, že oni nic, oni že jsou musikanti. Jest-li se to nestalo už, stane se. To je zjištěný a obecný (?) platný zákon v psychologii malých měst (a Prahy nikoli?) a není proč (tak?) myslit si, že v Drtinově okrese stane se výjimka. Ten nový problém, který se zrodil na českém severovýchodě, jest otázka krejčovská... Jáme přesvědčení (?), že z těch mistrů krejčovských, kteří jsou uraženi ve svém národním citu, nevěděl ani jeden (!) a dosud jasně neví (?), co se s tou akademií vlastně děje. Upřímně řečeno, my myslíme, že ti páni krejčí ani to nepotřebují (?) vědět a není to úhona, když nic, pranic o Akademii umění v Praze nevědí.“ — Tak tedy píše „lidový“ „Čas“, který tolik horlil pro všeobecné hlasovací právo, aby lid mohl rozhodovati i o otázkách kulturních.

My mu navzájem předkládáme několik bodů k vášnému přemýšlení, dovoluje-li mu totiž fanatismus ještě aspoň trochu logiky a rozumné přemýšletí.

1. Není znamením masarykovcům prospěšným, ale skutečnou hanbou, že řemeslníci upřímněji a ardnatěji dali průchod svému přesvědčení než chlebařská inteligence z kruhu ovců, která fušuje do vlasteneckých výhradně potud, pokud jí to něco vynáší. Advokáti toho rázu, o jakých mluví „Čas“, hezky se chovali v přítomí, když vlastenecký vynález nadšeným kněžím a prostým laickým kriminal. To chování zadními schody asi zná „Čas“ dobře podle lidí vlastních. Na př. sám pokrokový advokát a nyní poslanec dr. Štemberka chytře nalezl zadní schody k poslanci Chodovi, když se mu jednalo o osobní záležitost.

2. Mohou krejčovská společenstva poznati, kdy se uráží vlastenecký cit? Na to rozhodně není potřebí studovati na univerzitě. Jestliže „Čas“ pochlebne šmahem socialistům, z nichž některý sotva podepsati se dovede, snad krejčovský mistr také něčemu může rozuměti a — rozhodně má právo hájiti takovou vlasteneckou cestu, kterou jeho rozum nepopletený různými sofistickými „ismy“ za správnou uzná. Zda jest správné hlasovati napřed pro resoluci nenávislného Wolfa, již se žádá zřízení německé akademie a pak — pak teprve žádati stejné očištění akademie dosavadní, to uhodně každý člověk, který má pět pohromů! Když se uráží práva národa, to zcela dobře i bez Herbena pochopili prostí Chodové a obyvatelé Černové, kteří prolili za ta práva krev. Kdyby na takovou přední frontu někdo chtěl postaviti dra. Herbena, tázal by se tře předem, zda bude mít dále 800 K měsíčně. Zcela dle povahy těch advokátů, které „Čas“ odsuzuje. Právě to byl krejčí z Třebechovic, který dokázal slovně uč. němu dra. Drtinovi v Třebechovicích na volební schůzi, že rozumí lip některým zajímavým bodům české historie než univerzitní profesor. „Čas“ s úklebkem psal o „ševcovské“ filosofii, když něco pronesl náš Václav Myslivec, nato však sekl komplementy

„uvědomělým“ obuvníkům rudým a s největší účtou kleká před jedním krejčím, zaměstnaným nyní v „Čase“. — Tedy „otázka krejčovská“ jest snad již rozluštěna.

3. Má-li veliké právo na rozhodování v národě student, který tančí tak, jak mu buršák zpívá, student, který maskuje svoji lenost a ignoranci horlením pro — stávku ve studování a chválením Masaryka, pak snad krejčí, po svoji práci zcela nezištně se vzdělávající a znalci zvlášť důkladně knihu života, má také právo na titul uvědomělého občana. Nejsou-li však řemeslníci v samém okrese Drtinově, kde slyšeli tolik realistického poučování, tak vyspělí, aby mohli vydati obstojný samostatný politický projev, nač realisté a jejich apšizněnci tak horlivě propagovali všeobecné hlasovací právo (ergo důležitá politická právo) pro občany všechny, pro řemeslníky i dělníky?

Ceremonie církve zednářské. Pryč s církevnictvím! Pryč s mrtvým obřadnictvím! Chceme viděti raději opravdového ducha, skutky! — Ne-slyšeli jste tato hecla proti naší církvi mluvená až příliš často? — A co dělají nyní bratři našich volných myslitelů ve Francii? „Lanterne“, hlavní orgán francouzských zednářů, podal zprávu o pořádání „občanské slavnosti“ v městě St. Etienne. Slavnost konala se za přítomnosti gener. inspektora university Eduarda Petita, delegovaného od ministra vyučování a chóry, promluvami a „občanskou přísahou“. Petit prohlásil, že takové občanské slavnosti s „občanskou přísahou“ a „občanskými ceremoniemi“ mají býti zavedeny na všech místech Francie, aby se nahradily ceremonie církevní, které jsou v úpadku. Zednářům se skrátka jedná o nový, závazný kult, aby srdce oloupené o křesťanské náboženství svoji vypráhnlost svažila nějakou zevnější atrakcí. Zednáři s ministrem vyučování Doumerguem v čele chtějí založiti nějaké náboženství státní s vlastními ceremoniemi, odpovídajícími chuti nynější nespravedlivé vlády, která tolik dělnictvu zkracuje a pronásleduje. Někde to zednáři zkoušeli s „laickým křtem“, jinde s „laickým přijímáním“, napodobující církevní obřady k účelům vlastním. Mnoho však nepočítali. Chopili se tedy prostředku chytřejšího. „Strhněme k sobě mládež!“ zaznělo hecla. A tak ve dnech nedělních jí dávají náhradu za bohoslužby „občanskými ceremoniemi“ a „občanskými modlitbami“. Ani to příliš dobře nevedlo k cíli; leckde stržili chytráci jen úsměšek. Leč nepřestali, požádali o pomoc vládu, která ukázala plnou ochotu. A teď vši mocí diplomati se snaží zavésti oficiální zednářskou církev s příslušnými obřady.

Skutečnost jest příliš drsná, proto potřebují sobečtí chytráci odvracet pozornost od svých machůr lesklými frazemi a okázalými ceremoniemi. Teď jest nucen klekati francouzský lid před židovskými měsíci, jež jsou přecpány lehce vydělanými miliony. To jest fakticky nový kult francouzský, k němuž případné ceremonie francouzská vláda nevymyslí. A prázdnotu srdcí ani přítomnými zoufalými pokusy nevyplní. Právě v Paříži vše to nyní v odstrkovaném dělnictvu plavím, varem; toto poznává stále líp, jak na tisíc lidových hecl se obohatali v nejnovějším čase buržoové, kteří již dávno před konfiskací duchovenských statků měli nahlášeno víc než dost.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Starají se dělníkům o práci. Ale jak! Ve Vídni utvořili soc. demokraté spolek dělnictva zaměstnaného při časopisech, do něhož nutí dělníky vši mocí. Kdo není členem, ten nesmí pracovati! Takovým heclem se rudí řídí. Soudružka Ristlová dala shromáždění personálu denníku „Zeitu“, odbyvanému 22. února, významný návrh; má se přý povolit neplatícím společenům lhůta 14 dní k placení, pak se však má žádati propuštění neorganizovaných z práce. Nedávno skutečně tato vyděračná společnost prosadila propuštění jednoho dělníka, který se zdráhal rudé organizaci platiti. Ve výroční zprávě toho spolku za rok 1907 se čte, že se dalo na podporu členstva 1448 K, na správní výlohy však 4409.52 K. Na koho tedy hlavně rudí členové platí? Věru podivná to podpůrná společnost! Aby se mělo dobře několik lidí, kteří se práce štítí, jsou nuceni ubíti dělníci platiti velikou daň.

Charakteristika rudého papeže. Berlínská „Einigkeit“, list svobodomyšlný, který však spíše pluje v proudech anarchismu, píše o Beblovi ironicky: „Německý proletariát, který se v síle tří milionů spojil k účtívání Bebla, jest nyní rád, že nemusí nic činiti, nic mysliti, k ničemu se odvažovati. Každý může tak pěkně race sepnouti na životě a Beblovy řeči čísti nebo poslouchati. Co by měl jinak Bebel a každý vůdce sli s těmito třemi miliony započítati? ... Proč se postavil německý proletariát pod poručnictví Beblovo? Z jaké jiné příčiny, než z nedospělosti a ze slabé vůle! Jakmile se Bebel svojí svatozáří zastkví, klečí nesoudný lid před svým „vládcem“ a čeká, zdaž nyní hned generální stávku a militarismus nedovolí

... Bebel hraje stále mentore, nemůže odložit německého kantora ... Bylo něco bezcharakternějšího než Beblova svědecká výpověď při procesu pro velezrádu proti Liebknechtovi? Tu se pokoušel úzkostlivě internacionálního, protimilitaristického obžalovaného jako soudruha zapřítí a docela každé spojení s Her-véem (francouzským protimilitaristou) setřásti. Prusko mělo uprázdniť tomu pozérovi revoluce, triumfátorovi dělnické strany ... ministerské křeslo — a socialistická strana bývala by snad již r. 1880 tím, čím se stala dnes, hlasovacím stádem jdoucím za svým vůdcem ... Beblova politická taktika konečně směřuje k tomu, nejprve ohnivými slovy rozdrážditi a pak varovati, klidniť, a odvraťti, a ponkázovati na příští veliké činy.“ — Některé říšské listy tvrdí, že ta charakteristika pochází z pera rozmrzených socialistů, kterým se neomylníctví zpupného rudého vládce přejedlo.

Jak sociální demokraté vyplácejí podporu v odborové organizaci, o tom píše „Ostravský Kraj“. V kamnářské továrně p. Fr. Neussera, v Klokočově u Příbora, pracoval dělník Fr. Michuň, kterého soudruzi z této továrny přiautíli, aby vstoupil do jejich organizace hlinodělnické. Chťel-li mezi soudruhy obstáti, musel do červené organizace vstoupiti. a byl v ní od 1. dubna 1906, až do r. 1908. Tedy dvě léta. Byl tak šťasten, že směl platiti po celá dvě léta každý týden 46 haléřů příspěvků; i měl tedy právo na podporu. Ale letos onemocněl a ležel 13 týdnů. A za celou tu dobu nedostal ani haléře podpory, ani se žádný soudruh nepřihlásil naň podívat. Když se u důvěrníka o podporu bláslil, vzkázal mu, že prý on sám nic nevydělá! Kdo ho konečně v nemoci navštívil, to byl — klerikál; a ten poznav jeho bídu, poskytl mu podporu. Ale nemoc ta byla přece k něčemu dobrá, ona vyléčila p. Michuňho tak, že se z organizace hlinodělníků pěkně poděkoval.

Rudí svobodomyšlníci. Dne 12. t. m. v noci k 10. hodině jel s povozem po silnici z Lísané směrem k Podolí Josef Rubeš, pekař z Lísané, rozvážet pečivo. U Havlíčkova mlýnu vyřítla se tlupa táhnoucí z Podolí, kdež právě se skončilo cvičení „lasaláků“. Křičeli naň jak zběsilí: „Ty str ... podolský, hybaj zpátky“. A hned s buronským: „obráť, obrát!“ vyskočili na vůz. Při bránění se byl Rubešovi zlomeny prsty na pravé ruce; utrpěl též větší poranění na hlavě, tak že jest dlouhý čas úplně k práci neschopen. Jen s námahou podařilo se mu s povozem se obrátit a ujet do Lísané, kdež v Mariánském údolí lidé očekávali povedené výletníky. „Lasaláci“ z Táboritské vracející se z Podolí byli na to četnictvem v Lísané vyšetřováni.

Hospodářství v dělnickém domě v Juliánově. Brněnská „Budoucnost“ v 30. č. píše: „Svého času jsme donesli zprávu, která soc. demokraté do krve zbili bývalého soudruha Štorka, protože přišel na stopu jejich nepoctivému hospodaření. Nyní se dovídáme, že soudruh Svoboda přijal následující obnosy: 240 K, 110 K, 127 K 27 h, 47 K, 100 K, úhrnem tedy 624 K 27 h, které, nežtočav je v knihách, nechal záhadně smizet. Dověděl se to posl. soudruh Svoboda, spísal prý ruce, proč se to nefeklo dřív, než se to veřejnost dověděla, aby se to mohlo v tichosti zatusovat.“

Jak přáli svobodu slova. Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pořádalo dne 26. t. m. schůzi v Jahniciích u Brna. Leč do schůze dostavili se též známí rudí štváči z Mokré Hory; přivedli sebou taky administrátora „Rovnosti“. Pokřikovali stále za řeči referenta A. Čurka a nepřestali, i když jejich vůdce dostal slovo, aby „vyvracel“ výrovy referenta. Když mu bylo na jeho překroceniny odpovídáno, soudruzi nechtěli poslouchat, spustili ještě větší kraval. Málem by bylo došlo k řeči, ale naši účastníci znají dobře surovost soc. demokratů, proto je raději ignorovali.

Překvapující šetrnost k rudému zloději. Soustrážnický pomocník Alfréd Bers, před-seda rudého spolku v Burgdorfu (v Hannoveru), ukradl obuvnickému pomocníkovi Fennigroví 31 marek. Soudruh byl zatčen. Týž Bers dle úřední zprávy „Burgdorfer Kreisblattu“ byl hledán od dřevodělnického svazu heidelberg-ského, poněvadž tam zpronevřil spolkové peníze. Leč svaz neudínil na něho trestní oznámení, aby nepřišla ta nemilá záležitost do veřejnosti. Leč nedivme se příliš. Vždyť socialisté v Německu sbírali příspěvky ve prospěch rudých lupičů ruských. Proč by do krajnosti tedy stíhali zloděje z řad vlastních?

Disciplina víc než vojenská. Socialisté, nařikající na přílišnou přímlost vojenského komanda, učinili s některými soudruhy v Burgdorfu u Berlína krátký proces. Ve valné hromadě dne 14. t. m. odhlasováno vyloučení 37 členů. 35 soudruhů vyhozeno pro neúčast při volbách zemských nebo pro odevzdání hlasů ve prospěch mimosocialistických kandidátů. Vyloučení soudruzi jsou větším dílem obchod-

niky, kteří se voleb zdrželi, aby si vážně obchod nepoškodili. Dva sazeři vyhození proto, že nepřišli v pravý čas z Kolína do Berlína. Vídá, jakou disciplinu požadují od svých vlastních lidí, kteří v jiných táborech chtějí vidět samé otroctví, pouta a tyranství!

Násilnosti rudých v Kolíně. Před volbami do nemoc. pokladny ovšem posadla soc. demokraty velká nervosita a horlivost. Nár. sociálové po schůzi soc. demokratické uspořádali dn. 19. t. m. v zámeč. restauraci schůzi vlastní, kterou na komando jim přišlo kasit asi 80 soc. demokratů. Schůze měla začít o 10. hodině ranní. Hned však po 9. hodině obsadili zahradu rudí. Když se objevil na zahradě po 10. hodině nár. sociál Špatný, hned byl insultován; nadáváno též nár. sociálům vůbec. Socialista Ježek udeřil silně holi docela indiferentního dělníka Kašpara. Nár. sociál Zajíc povalen, poškrábán, trhány mu vlasy a vousy; jeho přítel Punčochář škrcen. Ztýráni zle i jiní nár. sociálové, tak že projektovaná schůze nemohla se konati. Pěkné kulturní protidůvody! Ti lidé prý vybojují pro každého svobodu!

Koberce	JAN	Záclony
STOUPA		
V PRAZE, Jindřichská ul. 1.		
Haveloky — Pláště do deště.		
Přikrývky Havelkové, ze srsti velsbloudí.		
Pokrývky na stoly a lůžka.		
Župany v každé velikosti.		
Deštníky	— — —	Železný nábytek
v bohatém výběru	Zbytky koberců a značné anižené ceny.	v cenách nejnižších

Mravného hochu

přijme do učení
na celé zaopatrění —

Jos. Kieslich,

pozlacovačství v Hradci Král.

Jediný závod toho druhu na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist
v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a sklad veškerých druhů bandáží, jako: kýlní pásy pro dospělé i pro děti, břišní pásy pro dámy, pupeční pásy, suspensoria, punčochy a obínadla pro křečové žíly, šněrovačky a přimidla pro skřivené páteře.

Správy se vyřizují rychle a levně.

Poštou zasílá se nenápadně, stačí udát druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán státní medailí.

Katecheta

nabízí se
jako zástupce v duchovní správě
po dobu prázdnin.

Nastoupiti může ihned. — Dotazy do adm. tohoto listu.

UČEDNÍKA

na
knihářství

přijme
Richard Šimáček,
knihář
v Hradci Králové, Pospíšilova třída, čís. 347.

Gramofony, fonografy,
desky a válce
nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě
JOSEF JEŽEK, Hradec Král.

Rozšiřujte
"Časové úvahy"

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 14. Znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železným
rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bene-
volní záležitosti ku dohodě i bezplatně.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 metry vysoké kus za 6, 8, 10-15 zl.
Palmy keřovité 1-3 metry vysoké kus za 2, 3, 4-5 zl.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řád-
nému vedení vlastní domácnosti; vyu-
čuje se všem druhům ručních prací,
malbě, šití šatů i prádla, hře na piano,
housle a citeru, řeči německé i fran-
couzské. V též ústavě přijímají se
dívky do **školy obecné i měšťanské**
s právem veřejnosti. Dívky tyto mají
přednost při přijetí do paedagogia
v Chrudimi. Dívky povinnosti školní od-
rostlé mohou navštěvovati **vyší pokračovací kurs český i německý**. Též
připravují se ku zkoušce pro školy
materšské a ku zkoušce industriální
pro školy obecné i měšťanské. Bližší
informace podávají stanovy, jež se na
požádání zašlou. Pro chudé značná
sleva. V též ústavě opravují se **roucha**
:: **bohoslužebná.** ::

Ústav nalézá se v rozkošné
:: **lesnaté krajině.** ::

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Víděň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupte a žádejte!

„MONOPOL“
akciová světlárna a veslárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Co jest přčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku zám čistotou dříve nikdy
nebývalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

Saponit s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívaní a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 6., vedle Lazaritakého chrámu Páně.
Na ukádku posílá se vše franco.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečné led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici císa. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledání.

Ke všem příležitostem nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných akcesí a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Paramenta.

Ignác V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

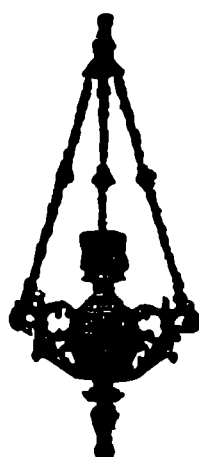
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)

doporučuje P. J. veleřádnému duchovenstvu
svět ovděčený a často vysnamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovových nádob.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukádku
se na požádání franko pošlou.

Veleřádnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 a., roh

Konviktní ul., vyučení pastýře
speciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svých hojně zásobených
skladů ve vlastním dílně ručně pracova-
ných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
přesněm slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slatění ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům díla
v placení. Více nánáší po ruce. Žádné přepracované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější a nejkrásnější dětské vozíky

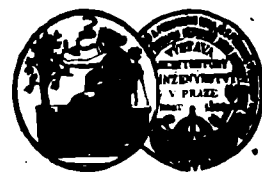
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská

knihotiskárna
v Hradci Králové.

Nejdušoj. biskup. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

nabízí uctivé své odborné služby si patronátním
a veleř. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným stětem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámoů a zasklívání obrazů.
Obchod papírový. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Všeob. úvěrní společnost

zpečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

stokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/2%.

Záruka K 656.139-57.

Složit látky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 28. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornostezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Veleřádnému duchovenstvu
doporučuje i uctivé

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milost)

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejnižší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřádnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

☛ Závod založen r. 1898. ☛

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní
(dle Ord. listu č. 3., str. 82)

dostati lze 1 kus za 3 bal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihotiskárně
v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciso-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
řádného duchovenstva svědčí o pěstlivé ob-
sluze a o ryzí přestavě závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosíme, malou objednávku na
zkoušku.

Veleřádné látky na taláry.

Tež na spádky bez vyplnění cen!

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 7. srpna 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Humbag moderních demokratů.

Zijeme ve znamení ostrého útočení proti klerikalismu. Ovšem, zneužívání náboženství bylo dříve a bude se vyskytovat dále. Zapomíná se jen rádo, že často využívají k osobním prospěchům náboženských frazi křiklavě právě ti, kteří svými dalekozornými skly slídí po klerikalismu výhradně v táboře našem.

Ale je-li spravedlivě skutečný klerikalismus tepati, není vhodné rovněž důrazně karati hrozné zneužívání idey vlastenecké a reformě-socialní? Mnozí pro stromy nevidí les a dělajíce houževnaté pořádek v táboře jiném, nechávají ve vlastním domě kupy smetí. Jakmile některá idea začne vynášeti peníze, hned přichází plno sobeckých chamtivců, kteří se dušují, že budou ideí sloužiti obětavě ze všech sil.

V posledních třech desítkách let vynášelo vlastenečství tisícům vypočítavých hrabivců příjmy víc než slušné. A sazobaní advokáti, kteří z vlastenecké studánky pili plným douškem, dávali rozkazy, jak se mají přiskřípnouti katolíci, kteří na dobré bydlo patentovaných vlastenců dobrovolně platili.

A co jest se soc. demokracií? Teď už nehrozí zálež, jako v letech sedmdesátých, teď před rudými zástupci „vlastenci“ sekají komplementy až k zemi. Rudé pokladny se plní krvavými daněmi dělnictva. A tu i inteligenti postřehli vhodný okamžik k osobnímu kšeftu. Obratní herci nabarvili se ve vhodný okamžik na rudo, vyšplhali se po zádech důvěřivých soudruhů k tučným úřadům, žijí jako baroni. Svým životům odvěděují se patolizalským pochlebenstvím, aby týž lid, kdy jedná se o lepší zaopatření vůdců, tím spíše projevil ochotu. A přitom s velikou horlivostí se vyprašuje kabát tak zv. buržoim, aby pozornost kmánu byla odvrácena od kavalírského života generálů. Pohlavár dobře placený nevychází na ulici bez rukaviček, má slatý tetěz na hodinkách, hotový elegán ze šlechtického salonu. A přitom rozděluje zášš proti slatu uloženému v kostele pro čest a slávu Boží, farizejsky vykládá, jak Kristus chodil „bos“ a teď ti faráři...

Žádný rozvášněný člověk by pánům nad-soudruhům dobré bydlo nevydělal, kdyby titěz lidé nepoukazovali kousavě na jméni lidí pří-dinlivých a často velice lidumilných a kdyby jejich lamento nad bídou dělnictva nebylo farizejsky umělkované. Ale za nynějších okol-ností dlužno osvětliti pravou povahu takových taky-proletářů. V „Čes. Slově“ podána výstižná fotografie rudých blahobytníků, kteří sasedají v parlamentě jako zástupci chudého lidu. Pisatel líčí znamenitou hostinu jejich v sněmovní restauraci před vážným hlasováním o 5000 rekrutech. Smáli se, mlaskali jazyky, sršeli vtipy jako po nějakém vítězství. Pisatel pokračuje: „Před volební reformou ohodlili soudruzi bez manšet, po venkovsku „ušiti“, měli lidové způ-soby. Ale teď měli byste je vidět! Samý frak, bílé manšety a náprsenky, skřipce se šňůrami, napálené vlasy; sponsty voňavek! Soukup ve fraku, Němec ve fraku, Prokeš ve fraku, Aust ve fraku, Jaroš ve fraku — jiné kabáty už se nenosí. Remeš a Klíčka dali si je už šit. Pro změnu nosí v létě Němec lehký mohérový sako-kabát, jaký nosí majitelé velkých šrem. Soudruh Němec myslí asi, že je také majitelem — 100.000 nevědomců. A to všechno že nejsou žádné následky všeobecného a rovného práva hlasovacího? A což teprve milostpaničky — soudručky! Teď je to v módě, aby se jednoho krásného dne podívaly do Vídně za panem manželem milostpanem... To se rozumí, že po Vídni nelse chodit s nějakým kloboučkem, kterým se chodí na Klášně nebo v Ostravě, milostpaní poslanecová musí se reprezentovat. A soudručky-milostpaničky to dovedou! Ráno doprovodí svého pana manžela do parlamentu, tam se s ním eventuelně naobědvají a aby po-cládě v „práci“ nerašili, sajdou do blízké kavárny Planerovy a tam vydrží až do po-dvěra. Páni soudruzi přijdou a jdou pak se svými

milostpaničkami trochu na procházku, načez se odebetou buď do Benátek nebo do Colossea nebo podobné zábavní místnosti.“

Kdyby jen polovice toho všeho byla pravdivá, již to by stačilo k poznání, jak rudí pc-slanci „ve dne v noci se rmoutí nad ubohým postavením vyděděnců.“

A teď obraťme zrak k jednomu muži, který vlastně byl dle terminologie rudých buržoa. Mínilme známého mecenáše Hlávku. Spotil úzkostlivě, aby mohl dáti národu místo pékných a laciných slov veliké dary. A sám žil tak prostě, tak jednoduše, že pro svoji osobu potřeboval daleko méně než ruzy dělník. Přirovnějme tohoto muže k lidem, kteří se neo-stýchají kavalírsky žíti z velikých daní dělnictva, z takových daní, jaké na pracujících lidech ani sultán nevymáhá.

Soudruzi koupili si v Praze knížecí pa-lác, za nějž smluvili se zaplatit přes million korun. Nenazvali ho dělnickým, ale opatrněji „lidovým.“ On ten skutečný proletář totiž tam často bloudit nebude. O velkorostauraci v něm postarano nejlépe. Obědy po 1 K, večeře v hoj-ném výběru, čepuje se pizežský prazdroj a ba-vorský „r-gent“, zahrada elektricky večer osvě-tlena, pro dobu letní projektovány zahradní koncerty. Po čem touží srdce víc? Toto zaří-zení ovšem samo sebou není žádným přestup-kem. Podobně to mají zřízeno i korporace jiné. Leč na knížecí palác musí platiti horlivě tisíce a tisíce soudruhů, kteří se sotva dosyta chleba najedí a — kteří sotva jednou v roce mohou ten dům navštívit. Pohlaváři, kteří všude hlá-sají naprostou rovnost, koupili palác, aby se jim žilo ještě pohodlněji než dříve, ačkoli již předtím žili vůči svým poddaným hodně „ne-rovně“, berouce se sebraných dělnických peněz netoliko větší příjmy než soudruzi nižší dů-stojnosti, ale docela více, než za velikou práci dostává mnohý „buržoa“. A tak vidíme, jak „vyděděnci“ zcela dle měšťáckého vzoru mají pohodlný palác. Ale tu jest rozdílný ten, že mě-šťáci na ulicích, ve schůzích a novinách, zkrátka všude nevykřikují svoji „vyděděnost“, nehlasají naprostou majetkovou r-vnost, neroni tak veliké slzy žalu nad proletariátem — aby za zvláštní dělnickou daň žili kavalírsky. Teď by rozhodně soc. demokracie měla přestat s výtkami o pa-lácích hraběcích, biskupských atd. Ale ona bude plísnit jiné občany dál.

A teď obraťme list. V Žamberku žije bar. Oskar Parish, který dosud na žádné schůzi se neprodukoval po způsobu soc. demokratů s horoucí láskou k dělnickému lidu. A věru by ztržil lacino hodně pochvaly, kdyby s ob-ratnou výškoleností deklamoval s rudým zbar-vením žal nad trudným postavením dělnictva. On však místo toho jednoduše dal přes 300.000 K k účelům nadačním. Zřídil pro sirotčinec v Žamberku dům nákladem 50.000 K a věnoval k účelům téhož ústavu 188.000 K. „Kateřinsko-špitálnímu nadání“ v Žamberku, založenému Johnem baronem Parishem, dal obos 25.000 K, jehož výnos má sloužiti při lepšení ohovanců; dále věnoval ke zřízení nadace pro dělníky k práci nespůsobilé na panství žambereckém a v Brandýse n. Orli. obnos 50.000 K. Tak se za-choval k českému dělnictvu „buržoa“ národ-nosti jiné. Ovšem že soudruzi, odchovaní šta-vým tiskem, budou na něho hleděti dále jako na „vyasavače dělnictva“, který od rána do ve-čera se baví jen přemýšlením, jak by z potu dělnického hýřil. „Právo lidu“ rozhodně svým stoupencům nepoví, jak i ten „buržoa“ má srdce k dělníkům. Vždyť i o nezapomenutelném bi-skupu Brynychovi, který dobrodružností proka-zovanou pracujícím třídám se vyčerpával, na-padlo po jeho smrti „Právo lidu“, že byl „ne-přitelem dělnictva.“ Tak!

Skuteční buržoové a vyasavači dělnictva jsou ovšem chytřejší. Izraelský millionář pod-strčil rudému štábu několik desítek nebo ne-pátrným každoročním poplatkem markýruje socialistu. A „soudruh“ teď se pak slávě, dotě dělnictva. Rudý židovský millionář nemusí se obávat hned stávek. Dokázáno, že právě Tito kapitalisté netoliko málo dělníkům platili, ale

že docela zaujímali čelná místa v rudé orga-nisaci — zvláště v Německu.

Do lidu vtloukají se před-ndky zrovna ko-mické. „Všichni lidé mají si býti rovni.“ Dobrá. Pak však socialista nemá se chovati k řádnému měšťanu jako k psanci, nemá pošklebkem a otrokářským karabáčem stihati živnostníky, kteří často hůře zápasí s existencí než dělník. Nemá s krajním pohrdáním pohlížeti i na do-bročinné kněze a šlechtice, kteří dělají dobrých skutků více, než dělník, jenž výdělek probije, aniž by se staral, co jeho rodina bude jísti. Kněz, šlechtic, úředník narodí se s takovou krví jako dělník. Člověk, chtějící prováděti špatnosti, nalezne příležitosti dost v uniformě i v bluze dělnické. Naopak lidé srdce šlecht-ného jsou ve všech stavech též. Leč socialista jest vychován tak, že v nedělníku spatřuje tvora naprosto zvláštního, který se již se špa-tností v krvi narodil. A při tom nepozoruje, jak v řadách samého rudého dělnictva se roz-tahuje byrokratizmus pod jiným titulem a že to, co vytýká rudý tábor jiným, často v jiné pouze formě bují v řadách rudých.

Vyděděnci! Vždyť teď nemá ve státě ve skutečnosti žádná strana takovou moc jako strana rudá, podpírána zlačými sloupy židovské internacionály. Ta terrorisuje každého, nadává bez příře vysokým úředníkům. A teď si představme, co by se stalo, kdyby takový ú-ředník někdy stejně oplatil! Celé pluky by byly zalarmovány proti „tupiteli dělného lidu“.

Dopis z Prahy.

Dělati dlouhě do násoby. V paměti čtenářů našeho listu utkvěla zajisté kritika, kterou jsme po zásluze odsoudili v červencové schůzi sboru obecních starších učiněný návrh na zří-zení zvláštního fondu pro potřeby Velké Prahy, k němuž jako základ mělo sloužiti deset mi-lionů korun, zapřčených na úvěr. Neuplynul ani měsíc a sboru předložen návrh nový, ne-méně povážlivý a dalekosáhlý, na zakoupení velkostatku „Ovence“ v Babenči za pouhý pa-katýlek 5,074,083 korun — — Překvapení z tohoto návrhu bylo tím větší, že nebyl ani zaznamenán na hlavním programu, nýbrž podán jako zcela bezvýznamný a nevhodný návrh v pouhém dodatku. Již tato okolnost, směřu-jící k tomu, aby schválení návrhu bylo vůbec propašováno v době, kdy sbor obecních starších nebývá ani kompetentní, dává poměrně zna-lým na radnici Staroměstské jasné na jevo, či prsty v tomto dile hrály, a kdo má vlastní zájem na tom, aby Praha zakoupila za pět milionů drahých pozemků, a sice ještě v mi-stech, kam se nerozšíří ani za půl století. Návrh vzbudil proto všim právem nejen veliké pře-kvapení, nýbrž přímo úžas, zejména mezi členy sdružení strany národní, staročeské, z nichž mnozí celou akci záhy prohlédli a také ji do patřičného světla postavili.

V době, kdy Praha získala za deset mi-lionů pozemků fortifikačních, kdy v majetku svém má rozsáhlé pozemky na Letné, kde ještě nebylo ani motykou zakopáno, až již uplynulo mnoho let od té doby, co byly získány k „oka-mžitému zastavení“, v době, kdy není dokon-čena kanalisace, není opatřena voda pitná, kdy mnoho jiných úkolů čeká rozřešení, dělají pěti-milionový dluh k vůli získání pozemků v Ba-benči, jest prostě neslýchanou troufalostí.

Takovými skutky páni špatným financím obce pražské na nohy nepomohou.

Aniž chceme sěkoma sáhati do svědomí, můžeme s plným přesvědčením prohlásiti, že za celou akci skrývají se nějaké přety, které chtějí lovit pro sebe. Můžeme, že se někome opětně zachtělo letního pobytu na velkostatku à la Littengrůs, a s tímž má Praha tak neslý-chaou embiu, mohlá, že výhodnou tu koupi chtěl Praze sprostředkovati známý již předák mladočeský s akciemi v pozemcích, jenž svého času s neobypějnou virtuositou sprostředkoval koupi pozemků pro první pražský měšťanský

přivovar v Holešovicích — To jsou však všechno domněnky, skutečnost nás přesvědčí, kdo že byl tím slým duchem starosty dra Karla Groše, jenž si, dávaje se zcela ovládati, tak úžasně neustále škodí, že na své purkmistrování bude mít asi vzpomínky různého druhu.

Za jeho starostování dělaly se dluhy na Staroměstské radnici s neslychanou dotud lehkomyslností, že nejen vnuci, nýbrž i pravnucci pravnuček nynějších současníků budou mít co dělati, aby následkům nynějšího hospodářství šelili!

* * *

Zlaté slovaně Praha. Při posledních poradách zástupců slovanekých národů v Praze bylo velmi mnoho mluveno se strany zástupců obce pražské, najmé jejího starosty, o „zlaté, slovaně Praze“. Rádi slyšíme slova tak hrda a nadšená a rádi bychom byli, kdyby ve všem shodovala se slova ta se skutečností. Tomu však tak není. Jak na radnici Staroměstské, tak při velkých banketech na Žofíně hlásal starosta dr. Groš i jeho náměstkyně „slovanství zlaté Prahy“. Leč jak toto slovanství za dnešních dob dopadá? Není paskvilem tohoto slovanství, když velkou kanalisací akci v Praze vede a řídí Němec Lindley, není dále smutnou skutečností, když ústřední topení v novém reprezentačním domě u Pražské brány v Praze zřizuje Němec Ritschel z Berlína, a když konečně přese všechny protesty odborníků českých a poplatnictva pražského provádí se v Praze milionový vodovod podle projektu Němce Thiema z Lipska?

Takto se prezentuje slovanství zlaté Prahy zásluhou reprezentantů občanstva pražského na Staroměstské radnici!

Množství jiných věcí přitom opomíjíme — Takovýto způsobem nemůže se přece žádné velké slovaně město svým slovanstvím honositi. Ti, jichž zásluhou význam slovanství v Praze poklesl, měli by se poohlédnouti, kde jsou toho příčiny, bít se v prsa, přiznati chybu a jíti stranou. Dokud ti na rozhodujících místech, kdož mají býti vzorem občanských ctností, starají se výhradně o sebe, o své známé a protektanty a nikoli o obecné, svěřené jim blaho, neobráti a nenahlédnou svoje chyby, nebude lépe. Stejně nebude to se slovanstvím v Praze lepší, dokud nebudou na Staroměstské radnici mít vyjasněné o slovanstvu pojmy!

* * *

Kdo jest povolán reprezentovati obec pražskou? Slavnostní první plavba nové parolodi rakouského Lloyd v Terstu dala se za účasti starosty dra Groše, prvního náměstka dra Štycha a městských radů dra Černohorského a dra Šupicha. Mimo to byl přítomen z presidia ještě magistrátní rada O. Borůvka. V kruzích členů sboru obecních starších trpce bylo pocíťováno, že na radnici Staroměstské není doposud určitého systému při tak zvaném zastupování obce pražské, ježto jdou obyčejně reprezentovat Prahu páni ze sboru, kteří jsou důvěrnými přáteli členů presidia. Stalo se tak při návštěvách v Paříži, Londýně a nejnověji v Terstu, kam nevyšel ani člen sboru obecních starších, jenž zná výborně slovinsky, ani druhý, jenž zná velmi dobře vlásky. Presidium samo stanovilo, kdo smí jíti a kdo nikoli, aniž se zeptalo, kdo by byl jíti chtěl. A přece bylo několik obecních starších, kteří by byli velice rádi se zúčastnili první plavby „Pragy“ a to na své útraty. Nad míru překvapuje, proč nová loď nebyla přece nazvána „Praha“, ježto „Praga“ sove se předměstí varšavské. Jest nezbytnou nutností, aby byl určen klíč, dle něhož zástupci obce pražské budou zastupovati a reprezentovati, střídající se, aby bylo bez různých mrzutostí, rozladěností a kyselosti. Každý přece nahlédne, že nemohou stále jezdit tytéž osoby, jako s malými výminkami vešlo do zvyku.

Stejně tak každý musí nahlédnouti, že nemohou býti vysíláni z radu městskou neobdobníci, když jde o věci odborné, které mají býti za hranicemi shlednuty. Nelze tedy, aby — buď prominuto jmenování zaměstnání nebo řemesel, jež jest věcí podružnou, má však zaznačiti zvrácenost dosavadního neprozířavého systému — jezdili shlížeti za hranice pokrok v elektrické dopravě kloboučníci, mlynáři nebo sládkové, pokrok pak v chudinství magistři farmacie, tezaři a stavitelé — Jeon, jako ve všem, také ovšem výminky, a to pozoruhodné, nelze však vždy předpokládati, že výminky ty by mohly sloužiti za podklad nějakým pravidlům. Bezúčelnost ježdění a cestování některých párů stala se skorem již přislovednou a musí býti proto po zásluze odsouzena. Jako Staroměstská radnice není doménou několika členů presidia, tak není reprezentování obce pražské vyhrazeno několika členům sboru, kteří domnívají se, že mají k tomu plné oprávnění.

Obrana.

Příliš silný popř. Na nevědomost a pečlivě zpracovaný fanatismus svých přívrženců dovedou listy agrárnícké a socialistické křesťiti přece jen příliš křiklavě. Krajiní vykořisťování ignoranci! To jest jejich předním heslem. „Cep“ nestydl se dne 31. července napsati o katolických poslancích: „Ani nejpilnější stopovatel politických událostí nemůže a nedovede vyprávěti sebe nepatrnější záležitosti, v níž by se četli klerikálové byli přísně uplatnili. Vnesli oni na říšskou radu jedinou novou myšlenku? Znamenají oni vůbec něco na říšské radě? Nikoliv! Jsou pátým kolem u vozu, k němu se nehodí a úplně bezvýznamným.“ — Tak! Co by vlastně zasluhoval podvodník, který kupí tak nestydatě lež na lež? Anebo psal ten článek ignorant, jenž jest práce na říšské radě španělskou vesnicí? Prý byli naši poslanci pátým kolem u vozu. To snad má býti komplementem zato, že katol. posl. přes surové nájezdy zeleného tisku v zájmu národní solidarity udržovali ministerské křeslo Pražskovo. Kde drželi agrárníci, když katolický poslanec Šilinger podal památnou resoluci proti vládě uherské, vysvětluje naši vládu, aby v Uhrách zakročila proti nelidskému nakládání se Slováky? Návrh ten udržoval sněmovna dlouho u velikém rozruchu. A teď ten veliký počet znamenitě promyšlených řečí, dlouhá řada lidumilných návrhů, hájení vídeňských Čechů, návrhy na sociální reformy, podepřené tak pádnými důvody, že se musili agrárníci mnoho od nich přimčívati. A přitom všem neúnavně pochůsky po krajinách, v nichž úroda utrpěla atd! Agrárníci poměrně k svému počtu vykonali sotva třetinu té práce, co katolíci. Zatím co Pražák šampanoval s židovsko-německými žurnalisty, přemýšleli naši o výhodách pro starší vojáky, o podpoře meliorací a j. v. Agrární poslanci však chodili „pomáhat venkovskému lidu“ tím, že navštěvovali a schvalovali schůze, na nichž útočili volní myslitelé a socialisté proti katolickému lidu. A když se jednalo o starobní pojištění, tu s 28 agrárních poslanců scházelo jich ve sněmovně plných třicet. Agrární denník napsal, že scházeli „někteří“, a zatím jich scházela valná většina. To je horlivost! A v takový kritický den, kdy soc. demokraté chtěli vynutiti na vládě prohlášení, že pojištění bude uskutečněno jen pro průmyslové dělnictvo a nikoli zároveň pro maloroľníky! On platila celá stkvělá řeč Šrámkova, která se i agrárníkům líbila, když po ní zůstali agrárníci za pecí? Vždyť ostatně sám „Plzeňský Kraj“ proto v roztrpčení napsal o svých: „Tomuto mandránu by měla býti učiněna různá přítrž a voličstvo by mělo bezohledně vyříditi tuto záležitost s každým tím poslancem, který nemá ani tolik svědomí, aby v parlamentě seděl. K vůli titulu jsme pány nevolili a jsou-li pohodlní, ať se zřeknou mandátů, aby se uvolnilo místo lidem svědomitým a pracovitým.“ Jaká jest u agrárníků poslancecká horlivost, to patrně ostatně mimo jiné též ze zprávy „Venkovana“, který napsal, že při poslední řeči agrárního poslance Vořty byl ze samých našich agr. poslanců přítomen jako posluchač pouze jediný.

A teď se odváží podváděti „Cep“ čtenářstvo nestoudným tvrzením, že se naši neuplatnili v „sebe nepatrnější záležitosti“, že byli „pátým kolem u vozu.“

K „Cepu“ důstojně se řadí „Rovnost“, která zase napsala: „Klerikálové na říšské radě zrazovali soustavně(!) zájmy moravského pracovního lidu.“ — Iau, rudým čtenářům lze předložit ke čtení a k věření všechno, co má protikatolickou značku. Fanatik se natáče rozumu, ba ani nejvýmluvnějších fakt.

Podivný let Volné myšlenky. Dá to ještě velmi mnoho přemýšlení, než vzducholod se dá pohodlně a lehce říditi. Leč ještě více vody uplyne, než svobodný let Volné myšlenky bude regulován řádně důsledností a logikou. Volní myslitelé prohlásili, že se má všechno z domácnosti odstraniti, co připomíná dětem ničení životů a majetku. Prý i kříž má býti se stěny sňat, protože pohled na Ukřižovaného prý mládež zesurovuje. Víme ovšem, proč právě ten kříž píchá tolik do očí židy, kteří volné myslitele vedou. Leč velká „humanitní zásada“ nijak nepřekážela volným myslitelům, aby se sjezdů pražského šli se poklonit velkému bojovníkovi Žižkovi, který dle Palačského byl fanatikem, jenž „pro zákon Boží plnil a vraždil ty, kteří dle něho živi nebyli.“

A tak se pokračuje dále. Lidé, kteří farizejsky projevují hrůzu nad vyobrazením ničení života a majetku, hovoří s chutí o mrazení lidí, předvádějí svým posluchačům před oči obrázky nejkrvavější. Pan dr. Bartošek zajel si do Lomnice, kde líčil hrůzy inkvisice katolické. Že ty „hrůzy“ ukazované v dryádnických panoramatech a tapané na schůzích našich protivníků jsou valnou většinou švindlovskými vymyšlenkami fanatiků protikatolických, to dokázali sami historikové prote-

stantští na základě původních pramenů. O tom se p. dr. Bartošek nezmínil a také neřekl, že hrůzy inkvisice kalvincké, lutherské a husitské byly daleko horší, než jaké se dokázaly inkvisice vlády španělské. Naším čtenářům doporučujeme k důkladnému pročtení velké průmyslený spis dra Samsoura „Inkvisice církevní“, který vyšel v „Čas. Úvahách“ v Hradci Králové. V něm pádnými fakty jest dokázáno, jak mraždili české mosky osvěťáři, kteří lžili v krvácích a na schůzích nejhorší muka inkvisiční, kterých nestávalo.

Zásadou „Vonné myšlenky“ tedy jest: Odstaňte z domu kříž, odstáňte všechno, co by připomínalo krutost nepřátel katolictva, zato však si pochutnejte dle libosti na krvavém líčení utrpení kacířského!

Pokrokový absolutismus. Jest potřeba řádů demokratických, má do osudů svých zasahovati radikálně lid sám? I nikoli; aspoň tomu nasvědčuje jednání masarykovců na našem volebním okrese čím dále více. Lid docela nesmí ani promluvit na říšské radě zástupcem, jakého by si přál. Muž vyplňavší se po zádech voličstva k hodnosti poslancecké stal se najednou absolutistou. „Abych se vzdal mandátu, na to si ještě dlouho počkáte!“ boukl dr. Drtina vstříc voličstvu kosteleckému, jsa obklopen kamarilly horlivě sehnanou z nejrůznějších i hodně vzdálených obcí. „Mandátu se nevzdám, byť by i voličstvo chtělo“, prohlásil v hustém kruhu lidí sehnanych ze vzdálených míst na schůzi v Třebechovicích. Zkrátka voličstvu má býti ušetřeno všechno přemýšlení, dr. Drtina převzal ten úkol úplně na sebe. A nač by volilo nového zástupce? Vždyť na to není vlastně ani vyspělé, potřebuje poručníka. V Kostelci n. Orli řekl dr. Drtina, jak jest lid český politicky nevědomělý, nezralý a nevyspělý. Snad si vzpomněl na to, jak se dal celý zástup toho lidu od židů povzbudit, aby volil masarykovce. A jestliže jest ten lid tolik nevědomělý a nevyspělý, náleží mu, pane dra Drtino, vůbec právo voliti poslance? To ano — ale jen aby zvolil dra Drtinu. Zato však lidu není dovoleno říci: „My tě za svého zástupce nepovažujeme, nechceme, abys mluvil ve jménu našem.“ Ale dr. Drtina bude hráti roli zástupce nesprávně dále, ve skutečnosti na účet loňské důvěry povládne absolutně dle vlastní libosti. „Abych se vzdal mandátu, na to si ještě dlouho počkáte!“ Takhle mluví milostivá vrchnost, tak jednali usurpátoři a zpyšnělí šlechtici. Muž, který měl skutkem dokázati, že jeho strana jest lidová v pravém slova smyslu a že na dalším zlidování nynějších poměrů jí upřímně záleží, najednou k vůli zachráně svojí osoby ukázal se jako autokrat. Vší mocí se v hýbá nejlidovějšímu řešení svého sporu, totiž podrobení se nové volbě.

Zlaté Hradecko! Tak zájásal „Čas“, natě se do radosti nad uměle a pracně sehnanými projevy souhlasu s Drtinou. Podkuřuje dra Drtinovi jako polobohovi; ať dříve tepal malou uvědomělost voličstva zdejšího okresu, nazývá jej nyní zlatým. Zkrátka — jak se hodí do krámu. Ale ty hymny na dra Drtinu naposledy se musí i židům znechutiti. Jednou „Čas“ napsal: „Professor Drtin, promluvil řeč, již možno nazvati nejlepší, jaká kdy v Čechách byla proslavena.“ Tedy vyniká i nad Masaryka? Pozor, ať žárlivý Masaryk nespustí filipiku! Později zas „Čas“ napsal: „Lze-li o každé řeči Drtinově říci, že je výborná, možno kosteleckou nazvati přímo skvělou. Dojem řeči byl také obrovský, v pravdě uchvatný (!) a posluchačstvo vkatku bylo unášeno (!) přímými, poetivými a upřímnými (no no!) jeho důvody. A „Čas“ jásal nad vzrůstem (!) pokrokové strany. A od repetice psal dne 2. t. m.: „Vyjasnilo se, sblížilo se voličstvo a ze mnohých šavil stali se pravověrní Pavlové... Posice naše jsou pevnější a silnější než dříve.“ Nejsou-li slova „Času“ nestydatým balamucením, pak má sám nalehati v plné důvěře na praktickou zkoušku a poradit, aby se dal dr. Drtina zvoliti znovu. Je-li pravdou tvrzení „Času“, pak rozhodně Drtina bude zvolen spíš než loni. Jak „Čas“ veřejnost podvádí, patrně z jeho podřeknutí, které uveřejnil hned den na to. Napsal v příčině Dobrušky: „Drtinovi tam z jeho 71 mnoho nebylo.“ — Tedy rozhodně nepřibýlo — dle samého výslovného svědectví masarykovského denníku.

Ať se realistický úhoř sebe více kronti rákosím svých soudsmat, faktum jest, že Wolfův návrh dál se s příčin politických a nikoli kulturních. To jest zcela jasno jak Čechům tak Němcům. Mělo-li se resolucí prospěti umění českému, měla v ní býti aspoň zmínka o faktickém rozdělení akademie. Mělo-li se pomoci odhlasováním Wolfovy resoluce české věci, pak nebylo potřebí, aby Masaryk s Drtinou dávali později návrh nový. Svým návrhem dokázali, co mělo resoluci Wolfovu předcházeti a co zkrátka pánové před Wolfem zanedbali. A Němci nyní se odvádějí na líněnými řeči proti českým právům, německé listy uznaly odhlasování resoluce za vítězství nacionální, Wolf

sám v Děčíně prohlásil, že slib vládní o zřízení německé akademie jest ústupkem za odvolání obstručních pilných návrhů německých.

Ale masarykovský tisk stojí na svém, že provedli jeho poslanci čin výborný. A když jest usvědčen z hotové logické tarantelly, chová se nezbedně a aspoň se vyklebuje, že se soky Ortinovy soubliší také katolíci.

Tážeme se: tak uzrála politická vyspělost, že rozvášní lidé mají hoditi pověrečné všechny argumenty rozumové přes palubu, jakmile se jim fukne, že s rozumnými náhledy soubliší také český katolík? Tedy výsledek masarykovského uvažování jest tento: Kdo soubliší s velkým protičeským fanatikem i tenkrát, když týž navrhuje čistě německou akademii, jest dobrým a rozumným vlastencem. Kdo by však se odvážil někdy třeba i z důvodů vlasteneckých soublišiti s českým katolíkem, jest buďto člověkem smělým nebo bezcharakterním. — Přítště může Wolf kandidovati třeba za Hradecko. Jakmile se proti tomu katolíci ozvou, „v zájmu vlasti“ budou ho pokrokaři proti „klerikální hlize“ podporovati.

Politický přehled.

Ve Vídni zatím ticho, vlivní političtí činitelé hoví si na prázdninách. Ale Němci v Čechách projevují dále, že vše musí tančit dle jejich přání. Svou Národní radu chtějí povýšit na jakousi filiálku německého ministra krajana, odkudž by se do Vídně poroučelo, co se má na prospěch Němců a na pokolení Čechů státi. Jedná se jim zvláště o to, aby tato reorganizovaná Národní rada bděla pilně nad obsazováním úředních míst v Čechách a vši moci pracovala k úplnému národnostnímu rozdělení všech centrálních úřadů. Němci už nemohou se dočkati vyplnění svých přání. Proto šve se také pilně proti Čechům v uzavřeném území jako v Ústí n. L., kde po demonstracích proti Čechům neustávají bouřiti tamní německé časopisy, takže musely býti i zabaveny. Po Ústí začaly rozsáhlé štvavice v Teplicích. Čech nesmí se tu pohnout ani na ulici ukázati, ani nahlas česky promluvit. Místo co by měli býti suroví štváči němečtí pozavírání, zavírají se bezdůvodně Čechi. Pan ministr Prášek má tu vítanou příležitost, aby ukázal, co jest jeho povinnost. Buďto zjedná vláda patřičný klid, nestane-li se tak i pro budoucnost, měl by z toho ministr Prášek vyvoditi důsledek. — Štváčský Wolf na schůzi v Děčíně rozhovořil se také o slibech bar. Becka Němcům. Pro případ odchodu generálního ředitele pošt má na jeho místo nastoupiti zase Němec. A na české sever. dráze nebude prý v žádném německém místě jmenován český úředník a též řízení dráhy zůstane prý v čistě německých rukou. To že bychom pak měli ministra krajana? — O mandát po ministru Peschkovi na Lanškrounsku rozvíruje se už nyní pomalu tuhý boj mezi křesťanským sociálem farářem Janischem z Limberka a agrárníkem Bernkopffem.

Dolnorakouský sněm jest rozpuštěn a nařízeny volby nové, které budou provedeny v říjnu dle nového volebního řádu. Novému sněmu přidána všeobecná kurie a mimo to uzákoněna volební povinnost, při čemž rozmnoženy mandáty ze 78 na 127, ve Vídni samé z 22 na 48, a jako podmínka pro oprávněnost k volbě ustanovena tříletá usedlost.

V Uhrách chystá se vláda na podzim k volební opravě po maďarsku, snažíc se dříve získati odpůrce ze strany nemaďarských národností. Při tom však bouří dál proti nim. — Srbským patriarchou pro Uhry zvolen biskup Zmajanovič, kdežto kandidát uherské vlády arcibiskup Bogdanovič nedostal ani jediného hlasu. A přes to vláda uherská usnesla se nedoporučit císaři volbu tuto k potvrzení.

Císař německý Vilém pustil se také na cesty. Cesty anglického krále Eduarda a nyní zase presidenta francouzského po dvorech panovníckých rozrušují německou panovačnost a proto sám Vilém dal se na cesty, aby si přátelství mocných upoutal; nejdříve zavítal na královský dvůr švédský. Pak prý se Němci nebojí nikoho kromě Boha...

Krvavá stávka dělnictva ve francouzském Vigneuxu a Villeneuve, která si vyžádala na straně dělnictva i vojska četných obětí, mrtvých i raněných, částečně skončena a práce započata. Socialisticko-zednářská vláda ukázala, jak jest sociál. humaní.

Sultán dal sice národu ústavu, přísahal na ni a s ní i vojsko, objevil se veřejně v Oařihradě, promluvil i k lidu, což jest téměř divem, ale utišení přes všechno ujišťování nenašlo. Velká část důstojníků a mladoturků není dosud uspokojena, požaduje se ještě více. Při tom se macedonské tlupy dobrovolně rozcházejí. Na povrch vystupuje i hnutí žen, žádající rovnoprávnost žen s muži.

Studentské spolky na vyšších učilištích v Rusku, které jsou pařeníštěm anarchismu a živlů podvratných, jsou zakázány.

Školní knihy

nové i anškvá ní

v jedné správě vydáních pro všechny školy východ. Čech : stále na skladě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Sklad normal. sešitův s 33 1/2 %.

Překupníkům značné výhody.

— Vyřizuje se vše ten samý den.

Z činnosti katol. spolků.

Z Čáslavě. Křesťansko-sociální spolek pro Čáslav a okolí pořádáti bude 27. září t. r. slavnost na památku 60letého panování J. Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. v útulné zahradní restauraci v pravovárečenských Lázních. Přiváni budou vybraní slavnostní řečníci, po jejichž řečech bude koncert spojený s buffetem, poštou, panoptikem a jinými atrakcemi. Večer pak v dekorovaném sále taneční vínek. Doufáme, že slavnost ta stane se dostaveníčkem nejen katolíků z Čáslavě, ale i ze širého okolí. Slavnostní výbor práce již započal a v brzkou zaslány budou již úplné programy sl. katolických jednotám a organizacím. Na shledanou! — V neděli 30. srpna účastní se katolický spolek sjezdu českých katolíků v Praze. Přihlášeno jest již dosti členů a další přihlášky přijímá předseda spolku p. Fr. Musil, natěrač a lakýrník v Čáslavi, na Karlově náměstí vedle lékárny. Pojede se se spolkovým praporem. — Přednáška konaná v neděli dne 26. července téžila se četné návštěvě a pilné pozornosti. Spolková místnost „u Modré hvězdy“ byla účastníky přeplněna. Řečník p. J. Astr z Král. Hradce uvedl důležitost Všeoborového sdružování, výhody, jichž se účastníkům dostává, a vybízel, aby členové katolických spolků nejen sami horlivě přistupovali, ale aby i každý z nich stal se agitátorem této výborné a seriózní akce. Po řeči p. Astra setrvali členové v milé a příjemné zábavě.

Nejnovější

sensační pochod,

kteří s báječným úspěchem hrán je nyní na „Jubilejní výstavě v Praze“.

má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství,
antikvariát, závod hudební

v Hradci Králové.

Zal. r. 1896.

Zprávy místní a z kraje.

Nejduš. p. biskup Dr. Jos. Doubrava vrátil se v neděli dne 9. t. m. do Hradce Králové, aby zúčastnil se posv. kněž. exercicií, a sdrhl se zde do 20. t. m.

Zprávy dělostř. Vyznamenání jsou: p. Frant. Kychlík, č. konsist. rada, b. vikář a děkan na odpoc. v Kuklenách, jmenován skutečným konsist. radou a assessorem; p. Jan Laštovička, vik. sekretář, děk. na odpoc. v Chotěboři, b. notářem; p. Jos. Tichý, far. Lipoltický na odpoc., obdržel Exposit. canon.; p. Frant. Hrubý a p. Jindřich Fiala, vikarié kathedr. chrámu, obdrželi Ordinariátův pochvalu. Ustanoveni jsou: p. Alf. Hornek, kaplan v Polné, za faráře do Pohledu; p. Ed. Neumann, far. v Rohozné, za faráře ve Sv. Jití; p. Petr Zavřel, administrátor, za faráře v Bärwaldu; p. Jos. Mejnar, far. v Záboří, za

far. v Otok. Fiala, far. v Herma-nicích, za faráře do Rudoltic; p. Ant. Klenka, far. v Častolovicích, obdržel dimissi na děkanství v Zámukách, pražské arcidiecése; p. Fr. Kračmar, koop. v Kunštátě, za administ. do Nebeské Rybné; p. Jos. Immlauf, koop. v Neb. Rybné, za kapl. do Kunštátu; p. Jos. Cerman, kaplan, za admin. v Něm. Bělé; p. Jos. Kulda, administ., za kapl. v Bystrém; p. Jan Waschiczek, kapl. v Karli, za koop. do Schönbrunn; p. Aug. Michálek, administátor v Dohaličkách, za administ. do Stěšer; p. Lud. Moláček, kaplan, za administ. v Nízkově; p. Jan Tošovský, kaplan v Přibyslavi, za kaplana do Polné; p. Karel Kučera, kaplan v Hoticích, za kaplana do Přibyslavi; p. Jos. Cveja, admin. ve Sv. Jití, za administrátora do Kluků. Neomysťe: p. Leopold Sokol za vikaristu kath. chrámu v Hradci Králové; p. P. Quirin Kratochvíl, O. Praem., za kaplana do Humpolce; p. Frant. Houdek za kapl. do Holic. Na odpocinek vstoupil: p. Jan Laštovička, vik. sekret. a os. děkan v Nízkově; p. Jos. Malich, osob. děkan v Klukách; p. Josef Kavan, far. v Zálčově. Uprázdňena místa: Nízkov, fara, patron. nábož. matice, od 1. července 1908; Častolovice, fara, patron hrab. Leop. Sternberga, Rohozná, fara, patron obce Rohozenské, Kluky, fara, patron. barona Dačického z Heslova, Zálčov, fara, patron. Jos. Etricha, Záboř, fara, patron. hrab. Emericha Chottha, Čenkovice, fara, patron. kníž. Liechtensteina, vesměs od 1. srpna 1908.

Kněžím, bývalým studujícími gymnasia vysokomýtského! V blízké době pomýšlí odejít na odpocinek miláček všech vysokomýtských studentů a kněží zvláště, vysocozasloužilý velepd. bisk. notář a c. k. professor Matěj Dušek. Vroucím přáním šlechetné duše jeho bývalo a jest viděti aspoň jednou v životě kolem sebe shromážděny ty, jež svou výchovou uvedl k oltáři Páně. I z mnoha stran našich spolubratří vysloveno bylo a se souhlasem přijato přání, této touze milovaného „kafušky“ vyhověti. Z té příčiny smlaveno bylo vyzvání dšat. pp. spolubratry, kteří na gymnasiu vysokomýtském ať z části ať zúplna studia svá konali, ke společné přátelské schůzce na dny 9. a 10. září t. r. — Aby o ubytování a společný přátelský oběd zároveň mohlo býti postaráno, přihlastež se účastníci do konce srpna t. r. u dp. Frant. Brýdla, kaplana ve Vysokém Mýtě, nebo u bisk. sekr. dp. Jos. Huráně v Hradci Kr. Každý, kdo jen trochu bude moci, jistě s radostí přichvátá potěšit se svým dobrým a drahým učitelem. Kdo nebude moci zúčastniti se osobně, pošli aspoň listek nebo podobenku s podpisem.

Zlaté jubileum kněžské. Zámecká kaple letního sídla biskupského v Chrásti byla v neděli dne 2. srpna svědkem vzácné a významné slavnosti. Slavil zde staří kněz své zlaté kněžské jubileum u svého bývalého kaplana, nyní arcipastýře diecése královéhradecké. Bylť Petrovice na Sedlčansku první kaplanskou stací našeho nejduš. p. biskupa a vys. dšat. p. jubilar, bisk. konsist. rada, č. děkan a far. petrovický v. v. Václav Jilek prvním jeho chésem. A že byl mu oddaným přítelem, upřímným rádcem a láskyplným představeným, toho důkazem byla ona láska, s jakou nejduš. p. biskup svému prvnímu far. oslavil jeho kněžské druhotiny. A nejen nejduš. náš arcipastýř jako bývalý kaplan, nýbrž i někteří z ostatních dvanácti kaplanů kmeta jubilara přichvátali, aby se s milým staříčkem potěšili. Byli to vys. dšat. pp. metropolitní kanovník pražský dr. Jos. Tumpach, far. žižkovský Ed. Šittler a děkan dobřichovský J. Musil. Kromě těchto zúčastnili se vzácné slavnosti četní přátelé a hosté vys. dšat. jubilara, z nichž zvláště uvésti dlužno nejdp. opata želivského Salesia Ronbického, vys. dšat. pp. Fr. Dřelera, k. a. notáře a vikáře sedlčanského, J. Kobra, děkana a bisk. vikáře chrastického, pp. kaplany chrastické J. Beneše a E. Matouše, p. vrch. officiala J. Jílka, synovce jubilarova, alov. pp. E. Kuchynku, starostu města Chrásti, MUDr. Schmoegra, městského radu, B. Kaisvinklera, ředitele měst. škol, Al. Nového, ředitele bisk. panství, K. Doubravu, správce praž. ob. dvora a j. Nejdúš. p. biskup sám oděn v roucho pontifikální s asistencí přítomného duchovenstva o 10. hod. uvedl jubilara, odevzdav mu myrtovej věnec a berličku křížem zdobenou, do zámecké kaple, kde shromáždili se již četní hosté a přátelé jubilarovi, veškeré zámecké úřednictvo a služebnictvo a četní věřící. Po ukončení obvyklých obřadů promluvil nejdp. biskup dojemně a tklivě k jubilaru-knězi, poukávav na jeho kněžskou věrnost ke Kristu, lásku k lidu a spolubratřím a obětavost k chudíčkému chrámu Páně, u něhož přes 40 roků byl duchovním správcem, ale též na milosti, jichž se mu od Krista za těch 50 let kněžských dostalo. Ke konci promluvy odevzdal pak kmetu knězi jubilejní dar věčných kaplanů — totiž Jeho Bisk. Milosti, p. kan. dra Tumpacha a far. Šittlera — překrásný stříbrný kalich, bohatě tepaný, umělecké to dílo Akademie křesťanské, jakou i dekret, v němž vyznamenal nejdp. arcipastýř svého milovaného prvního far. titulem skutečného

konsistorního rady. Hluboce dojat děkoval pak stařík jubiár Jeho Bisk. Milosti a všem přítomným za důkazy lásky právě podané a sliboval třesoucím se hlasem v blahém rozčechání, že bude při své jubilejní oběti všech vše paměti. Byla to chvíle posvátného dojmání pro všechny přítomné, takže nikdo neubrnil se slz. Pak sloužil vys. důst. jubiár tichou má svaton, kterou pěvecký sbor chrastecký svým spěvem překrásně doprovázel. Ku konci zapěl jubiár Te Deum a udělil požehnání Nejsv. Svátosti. Pak doprovázen duchovenstvem, odebral se do hostinských komnat biskupského zámku, kde bylo mu srdečně a upřímně ode všech blahopřáno. Zde také odevzdal mu nejd. biskup blahopřejný list Jeho Eminence Lva kard. ze Skrbanských, knížete arcibiskupa Pražského, obsahující jmenování kníže arcibisk. konsist. radou a asseasorem, a srdečný a vřelý blahopřejný list bisk. konsistoře královéhradecké. Množství blahopřejných projevů z osady Petrovické, z Milevska a od četných přátel p. jubilarových bylo nejlepším důkazem, jaké lásce a oblibě těší se zasloužilý tento kněz. Ptali mu všichni — a přejeme mu i my z té duše, aby šlechetný kmet jubiár ještě dlouhá léta k radosti všech svých přátel a zvláště bývalých svých kaplanů ve zdraví, svěžesti těla i ducha přizáel Bohu obětí díků z jubilejního kalicha, prose při tom vše za všechny své milé přátele a známé, za své bývalé kaplany a zvláště nejmilejšího z nich, jež Báh nejvyšší povznesl, Josefa!

Schůze městské rady 3. srpna t. r. „Dobroslavu“, spolku akademiků pro Hradec Kr. a okolí, propůjčí se městské divadlo Klicperovo na večer dne 8. srpna t. r. k uspořádání divadelního představení. — Učiní se sdělení f. Holman, Jindra a spol., slévárna a strojírna v Hradci Kr., že okresní výbor schválil prodej části obecního pozemku č. kat. 171/1 v Hradci Králové ve výměře 1200 čtver. sáhů, 1 čtver. sáh po K 250, úhrnem za K 3000, a rezervování jí za tutéž cenu na dobu tří roků pozemku za prodaným staveništem a pp. Matouši a Karolině Motýčkovým v Hradci Králové, že došel schválení prodej parcely č. kat. 10 v bloku II ve výměře 158.8 čtver. sáhů, za úhrnou sumu K 2540.80, s nimi obcí uzavřený. — Vzáto na vědomí, že okresní výbor dal svolení, aby obec na úhradu schůdku obecního a školního rozpočtu pro rok 1908 vybírala jednotnou 30% přírůstek ke všem přímým daním v téže obci na rok 1908 předepsaným, vyjmajíc osobní daň z příjmů a 5%, daň z čistého výnosu budov dočasně od daně osvobozených. — Panu Robertu Schmidtovi podá se správa, že okresním výborem bylo schváleno, by jemu prodán byl blok utvořený z částí pozemkových parcel č. kat. 175 a 176 v Hradci Králové proti „Střelnici“ ve výměře 670 čtver. sáhů za K 10.000 — Vypíše se offertní řízení na prodej sena z obecních lučin sklizeného. — Žádosti výkoného výboru národ. socialistů v Kuklenách za propůjčení „Boroviny“ na Březhradě k výletu na den 15. event. 16. srpna t. r. se vyhověl. — Nabídka prodeje zahrady č. kat. 110, pl. Karolině Dobrkové náležející, postoupí se měst. zastupitelstvu. — Vzáto bylo na vědomí, že c. k. okres. hejtmánstvem bylo odvoláno schválení, udělené v roce 1897 k používání místnosti v domě čp. 163 na Svatojanském náměstí jakožto dílny a uzenářské dílny. — Udělí se povolení k obývání novostavby rohového dvoupatrového domu č. kat. p. 431 v ulici Bienenbergově a Jiřkové třídě, náležejícího pp. manž. Václavu a Růžence Jirotkovým. — Jedné žádosti za zvýšení podpory nebylo vyhověno.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. skončil subkripci 5000 akcií IV. emise dnem 31. července t. r. se stkvělým výsledkem, neb vyložených 5000 akcií bylo 561 kusy přeplácáno, takže všem upisovatelům, kteří nepředložili starých akcií, nebude možno plný počet upsaných akcií přidělit. Ve smyslu prospektu měla být do 31. m. m. složena první splátka pouze K 130.—, resp. K 140.— na každou akcií, leč do 31. m. m. bylo splaceno již K 1,367.280. — Výsledek letošní emise předčí ještě výsledky poslední emise z r. 1906, neboť bude tentokrát možno přidělit větší obnos rezervním fondům. Nyní obnáší akciový kapitál banky K 6,000,000.—, rezervní fondy dosáhnou po přidělení agia této emise výše ca K 800,000.—, ručí tudíž vkladatelům za vklady celý akciový kapitál, rezervní fondy a všechna aktiva ústavu. — Vklady obnášely koncem m. m. K 17,768,000.—, takže dnešní provozovací kapitál banky obnáší ca K 25,000,000. — Správní rada v sezení dne 3. t. m. schválila předloženou bilanci k 30./6. t. r. a vzala s velkým potěšením na vědomí krásné výsledky pololetní. Celkový obrát za první pololetí 1908 K 894,746,000, celkový obrát za první polovici 1907 K 869,211,000, tudíž více o K 125,535,000, oproti pak 30. červnu 1906 více o K 281,785,000. Eskont smének za první pololetí 1908 K 16,282,953, eskont smének za první polovici 1907 K 13,178,328, tudíž více o K 3,109,630, oproti pak 30. červnu 1906 více o K 7,062,849. Vklady celkem k 30. červnu 1908 K 17,839,186.68, vklady celkem k 30. červnu 1907 K 10,151,847.02, tudíž více o K 7,687,339.66, oproti pak 30. červnu 1906 více o K 11,875,357.88. Zisk za první pololetí 1908 obnáší více jak o K 60,000.— oproti 30. červnu 1907 (při srovnání stejného akciového kapitálu) — ko loni, poněvadž akcie IV. emise

mají právo na dividendu teprve za rok 1909). Dá se tudíž očekávat siskový výsledek velmi pěkný, takže mimo obvyklou dividendu možno přidělit opět značnější část fondům rezervním.

Máme ještě v Hradci matku mluvit s vlastním dítětem? V našem městě, kde jest plno sídlivých od pokrokatých detektivů, jest to velice na pováženo; kdyby matka šla v Africe, tam by se ovšem přece aspoň tolik mohla odvážit. Tady jest jinak. V I. poschodí Adalbertina se ubytovala sestra pl. hotelierky Sternbergové z Vídně; ve svém pokoji odváží se často mluvit se svým synkem, 14letým žákem III. ročníku nižší vojens. školy z Vídně. Pečlivý detektiv „O. v. lidu“ však hned svými skly viděl starší dámu v choullovité posici s mladým kadetem, což ho napadlo studem (?), mluví o „svinských“ okenních tabulkách a pod. Nač ti lidé pořád myslí? Teď už věru matka musí se bát s vlastním hochem promluvit nebo docela se ho doteknouti, aby nebyla pospínána pokrokatými surovci, kteří nemají ani tolik studu, aby se trochu informovali, než svůj jedovatý šíp vystřelí.

Veliký vojenský koncert pro úterní nepřiznivě počasí odložen na dnešní den. Začátek v 6 hodin.

Úmrtí. Minulý pátek zemřel po krátké nemoci p. Jos. Růžička, vrchní kontrolor severozápadní dráhy v. v., u věku 69 let. Zesnulý účastnil se památné bitvy u Hradce Král. Byl povahy boдрé, ušlechtilé. V neděli přes nepřiznivě počasí doprovodil tělesné jeho pozůstatky značný počet jeho přátel. — Veliký žal stihl ředitele c. k. vyšší reálky zdejší p. Ant. Libického, jenž zemřel 1. t. m. dcera Zdenka u věku 21 let. Tělesné pozůstatky převezeny do Pardubic, kdež zesnulá slečna 4. t. m. pohřbena za veliké účasti obecnictva, které projevovalo upřímnou soustrast nad životem tak záhy slomeným.

Místní odbor Československé obchodnické besedy v Hradci Král. pořádá v neděli dne 16. srpna na oslavu 20letého trvání zahradní slavnost v měst. sadech „na Střelnici“ s bohatým programem. Koncertovatí bude osvědčená kapela holičká osob. Řízením p. kapelníka Holuba. V případě nepřiznivého počasí odhývá se koncert v Grand-hotelu od 3 hod. odpol. Vstupné: osoba 40 h, rodina 80 h.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecní přípravného vzdělání, vzdělaly se theoreticky i prakticky tak, j k jest toho třeba ke správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola výkonnému účelu vyhovovala, musí míti v zásadě povahu internátu, kdež vykonávají se vedle theoretického učení veškeré práce v domácnosti a hospodářství obvyklé.

Theoretická osnova učebná obsahuje: mpravouku, jazyk český, počty, nauku o vychování, ohov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis a přírodopis, země- a dějepis, zdravotvědu, spěv. Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, uklízení, praní a žehlení, ženské ruční práce atd.

Nový, 22. školní rok počne dne 10. září 1908.

Přihlášky chovanců přijímají se stále Za celé zaplacení platí se měsíčně 36 K, školného 60 K za rok.

Veškeré bližší vysvětlení ochotně sdělí ředitelství školy.

Betty Kozáková, H. Srdínko, ředitelka, předseda kuratoria.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hydr“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Z Nového Hradce Král. V sobotu 1. t. m. vyhotel zde hostinec p. V. Nešpárka. Před několika týdny hostinec p. Malce. Ovšem obě budovy byly pojištěny. Jest však taková okolnost omluvou pro hasičskou neobezřetnost? Již při prvním požáru mohli dobře poznati hasičský sbor, co mu chybí k rychlému a vydatnému zakročení. Na celém hořejším konci Nov. Hradce není žádná kašna. Proto je při požáru vždycky velká šňáhka po vodě. A když konečně po dlouhém hledání někde se nalezne trochu tekutiny k napájení hadic, dělá voda revoluci; mršina se nechce popálit a proto utíká hadicami rychle pryč, dříve než ji donutí stříkačka k svižnému vzletu. Při požáru odpoledne byli celí čtyři hasiči, po ohni jich přišlo „hasit“ víc. Obyčejně při požáru ti, kteří zachráněným prostředkům mají nejlépe rozumět, nejsou. Pana velitele a podvelitele chtěli někteří jíti sháněti někde na Pražském Předměstí. Snad se měla napřed ten den udělati hodilová vážná úrada, jak do toho, aby všecko šlo dobře. Po ohni již stoupá horlivost v jiném směru. S pálitrem se to pohodlněji zachází než se stříkačkou. Běda tomu, kdo by jim chtěl něco do toho promluvit! Haed výzbroj k nohám a protesty hluché jako někde při volební schůzi, oni že jsou hasiči, a že žádný jiný ničemu nerozumí. Myslíme, že se má voliti z praktických důvodů za velitele muž, který jest zaměstnán v místě a ne až na Praž. Předměstí na nádraží. Pro parádu se přece velitel nevolí. Zde by se měla po nabytých zkušenostech státi náprava. Nutná potřeba je, jak zkušenost ukázala, aby hořejší konec měl alespoň jednu řádnou kašnu (ať někomu zapáchá nebo ne), neb je možný zase brzký požár; vždyť je zde ještě dosti domků dřevěných.

Dr. Drtina v Trbechovicích. Dne 26. července již oblažovaly plakáty, že zavítá k nám vážený (!) p. poslanec Drtina. Zavítání toto uspořádal překotně činný Politický pokr. klub z Hradce Král. na den 30. července. V ten den k večeru sjížděly se kvapem sloupý Drtinovy z nejrůznějších míst i hodné vzdělaných, aby tvrdily bas; doktoři, profesoři, soc. demokraté abrušili se k nám jako na vojenskou obsilku. Vždyť hoří střecha nad hlavou. Což na tom, že přišly houfy nevoličů! O 8 hod. zabíjel israelita p. dr. Geduldiger jako místopředseda schůzi, vítal, poukázal, jak se prý názory o hlasování Drtinově utěšeně obracejí k lepšímu. „Tu je na vás, milí Orebite (bezpochyby předkové pana doktora taky s Orebity bojovali, že je má tolik rád), abyste i vy města ona následovali; a doufám také pevně, že se tak k naší (k čí?) radosti stane.“ Zvolený předseda schůze, továrník p. Vitoušek, udělil s.ovo dru. Drtinovi. A již to začalo. Poslanec věděl, kteron strunu potřebí nejdříve naladit. Pro školu Komenského mnoho pracoval. On prý k vůli školství hlavně kandidoval. (Tedy ne tak k vůli živnostenstvu? Co znamenaly ty časté kandidátní řeči?) Marchet prý činí kulturní politice překážky. (Tě vaší, p. poslanče, příliš málo.) Několikrát se otfel o stranu „klerikální“, ač mu bylo připomínáno, že ta strana se jmenuje katolicko-národní. Prý se ujal upřímně učitelstva, a také prý živnostenstva, školy Komenského a ervěnických Čechů. Ovšem se tam taky ujal německých buršáků a trošku Wolfa, ale to neřekl. Začal číst z „Nár. listů“ článěk přednesen jako vyvolavač před nějakou jarmareční atrakcí. Ovšem si vybral chytré z „Nár. listů“ takovou polemiku, která mu nemohla škoditi. Obsačnější polemiku z protivného tábora ovšem s kapsy nevytáhl. Když už bylo zábavy dost, prohlásil: „Mandátu se nevzdám, byť i voličstvo chtělo. Jsem zodpověden nejdříve svému rozumu, který mi to jistě nedovolí, pak straně, na jejíž program jsem kandidoval, pak voličstvu, které mé volilo (a obce vás všechno voliti teď?), a pak teprv voličstvu, které mne nevolilo. Proto právo mandát podržeti mám(?) a já si jej také podržím a hlavně proto, poněvadž mám mnoho rozdělané práce, která bude veškerému lidstvu užitečná.“ Skončil. Při řeči bylo vzorně ticho. Ale jakmile se přihlásil k slovu p. řezbář Al. Černý, hned nastalo syčení, pískání, povyk, ač sám p. předseda jednání to odsoudil a tieho musil zjednat. Pěkná vyší kultura u té masarykovské smetany české inteligence! Pan Černý vytkl, jak řečník chválí nadbytečně sám sebe, ač jest známo, že pro právo veřejnosti školy Komenského pracovali hlavně katolicko-národní poslanci, pak národ. soc., ba i soc. demokraté; postarali se i o novou českou školu ve Vídni. Promluviv o Marchetovi a objasniv naše poctivé stanovisko k Luegrovi, praví, že poslanec své cti dbalý má položit mandát k nohám voličům, přeje-li si toho. Pan doktor řekl, že nezná tak úbohavého člověka plného sladkých slov, jakým jest min. předseda Beck. Pan M. Typit nato odpověděl, že p. dr. snaží se v tom Becka napodobit. Řekl, že v tom ještě není pr zvláštní zásluha, jestliže jest p. dr. jednatelem Středolabského komitétu; zato však poškodil svým hlasováním posici národní. Pan dr. chytré obrátil; prý p. Typit takhle uráží i jiné poslance v Středolab. komitétu se nacházející. Tak hleděl odvrátit řeč o Wolffově resoluci a rozcíliti shromáždění proti p. Typitovi. — Dr. Drtina řekl, že Wolf pranic není zárodu našemu nebezpečným. Proč najednou tedy bylo kolik dbáno jeho štváckého hlasu proti českým hrám ve Vídni? Ke konci schůze na-

stala komická podívaná. Lidé scházejí z okolních vesnic, sami socialisté, jejich orgán loni psal, že dr. Drtina byl připraven o šest. Hradečané atd. odhlasovali dru. Drtinovi — důvěru za voličstvo trebechovické. Měla být učiněna však zkouška opatrná. Jaká to vzácné kulturní společnost přišla podívat se na výstřední pokrokově-prospěšové politiky, vědouce, že sama časem ve svém kalu se utopí. Ale nyní, když v jistých prohlášeních tiškovinách bez vešl přičiny tak hrubým způsobem pro schůzi p. profesora Drtiny napadena byla známým dlouhým dopisovatelem velká část obecnosti, které ho často těžce vydělanými penězi vydrží, chceme aspoň krátce odpovědět. Proto sdělujeme p. pisateli, že křesťansko-soc. spolek dobře je informován, jak schůze ta jest sehnána (kamarilla hradecká, žid Geduldiger svolavatel, f. natické počínání si pokrokatů při schůzích, shánění nedospělých mladíků a j.) a máje své pevné přesvědčení o hlasování p. profesorově (viz prohlášení Jednoty umělců výtvarných v Praze v „Nár. l.“ ze dne 19. m. m. a nyní řeč Wolfovu v Děčíně) a jako vlastenecký spolek s pomocníkem Wolfovým nic společného mít nechce, schůzi tot. úplně ignoroval. Jestliže pak jeden člen zasáhl do debaty, učinil to o své újmě, ne jako člen vyslaný spolkem, ale jak sám na schůzi prohlásil, jako živnostník, poněvadž tak sobě v jednotlivých vývozech odporující si řeči univerzitního profesora už snést nemohl. K smích opravdu jest p. dopisovatel, který, ať horlivý pokrokat, dává se otkováti na „bacillus clericalis“, neboť nechává si zasílat rád do villy od „klerikála“ každý měsíc desítku a při tom pokrokaty-charakterně „klerikálům“ bez přičiny nadává. Naše štíty jsou čisté bez „formálních chyb.“ Jen pozor, abyste Vy sám jednou s tou největší hanbou s Trebechovic přehatí nemuseli; ono se chodí se džbánkem tak dlouho pro vodu, až se ucho utrhne. A co se týče druhého sloupu pokrokatů, známého to dvojženicha, tomu odpovídáme, aby, když na něho přijdou pokrokaté zachvaty, laskavě přečetl si jen dopis, který psal řádný, křesťanský smýšlejší jeho p. otec jistěmu „klerikálu“, který mu jej nedávno zaslal k náležitosti. Tu prozatím.

Z Nechanic do Dobřenic. Jak se můžete z Dobřenic opovážiti kritizovat skutky nechanického okresního panstva? A k tomu tak chlubně „až budou páni dělati všechno správně, pak budeme ticho!“ Vy nám budete vytýkati, jako bychom neměli všechno správně? Máte nám někdo vytýkati, že nemáme své vlastní mrchoviště, že chodíme mrchu zakopávat do Lubna — máte nám někdo říci, že se nedrží policejní hodiny — že jsou toulky, nebo že a nádraží brály se nedovolené bazarové hry v hospodě „u Zeleného filka“? Nebo nedovolal se někdo ochrany osoby a majetku v Nechanicích, když homole cukru a pytle mouky neal na praesenty? Máte někdo říci, že naše obecní stráž nemá šavle a nosí listiny a nebílí okem obestřetým nad bezpečností města? Kdože z Dobřenic ukáže nám povrchní kanálky, do kterých chlejtá voda a pomeje zínka útroboká našeho městečka, anebo ať ukáže močůvku, po které roste řepa baňatá a listnatá. My chceme revisi našeho obecního jmění ze 15 let, šetříme, že rozdělíme tučné dividendy do konce roku měšťanům — a budou-li šetřiti a ještě něco k tomu dělati atd. atd., za 10 roků našetří 70 tisíc kor., děti budou mít pořádnou školní budovu samo sebou — nebo k tomu nemusí samospráva ani prstem hnout, sviděti okresní; samo sebou se to spraví a upraví. To je právě ta samospráva, té vy v Dobřenicích neznáte, přijďte k nám, my vám dáme na ni recept a budete kubicí! A že vůbec vesnice se opováží o nás — o město psáti, nás kritizovati! To jest smělost velká — nesmírná — my se cítíme uraženými! A k dopisovateli abychom se opovržením a větší radostí domu a voláme: „Ať žije svoboda slova, pryč se vši kritikou!“

„Osvěta lidu“ o katolické dobrůských. Napevň o nich hodaš lí a počastovavši je surovým spíláním, píše: „Pokrokaté pravda nalézá pochopení a pády v lidu a jame jisti, že zvíťasí.“ — A hned za těmito slovy aucena jest „Osv. lidu“ vyvéstí kárna tabulku svojí, tedy pokrokaté prohlášení. Odkazuje tam totiž úřední a spravedlivou opravu těch pomluv, které na katolický sjezd naházela. Takhle ta „pravda“ tedy vítěsí. Vytýkli jsme, že purkmistr neuvítal účastníků katolického sjezdu. „Osvěta lidu“ nato se táže, zda by p. děkan uvítal sjezd pokrokatů. Chytrá to otázka, ale rozumného neaple. Pan děkan jest přece duhovním zástupcem katolictva, bylo by směšno, aby vítal ty, kteří veřejně schvalují oloupení a vyhánění francouzského kněze, kteří chtějí kněze ze školy vypudit. Ale p. Žižka jest zástupcem občanů všech. Jestliže starostové v českých městech i o materiální zájmy germanizujících židů pečují, snad by p. starosty nebylo,

kdyby ukázal vřelou tvář k vlastním pokrovcům. Anebo jest snad jen starostou pro pokrokaté? Ať si vzpomene „Osvěta lidu“, jak psala nedávno o kompetenci a politice městských rad. Starosta jest pro občanstvo všakro a společensky taktičtější chování při návštěvě české jiného politického smýšlení neubližilo by mu ani na nejpokrokovějším přesvědčení. „Osvěta lidu“ odměňuje ty, kteří mají mínění, že jim náleží svoboda názorů i vůči pokrokatému majestátu, osobním tupením. A to má být zásadový boj! Idu — scházejí-li obranné důvody pro věc pochybenou, vymetli se pokrokaté aspoň útokem na jednotlivé osoby. „Svobodomyšlení“ páni pokrokaté podle všeho chtějí u nás zříditi pašalík, proti němuž nesmí nikdo mluvit. „Osvěta lidu“ lže, že naši katolíci odsuzují to, v čem si nejčastěji (11) libují v „Obnově“, totiž v tropení si posměchu z tělesných vad. Vysvátáme pokrokaté lže, aby to dokázal. Málokterý hrubý český list si nadělal tolik pustých pošklebků z tělesného zevnějšku soka jako „Osvěta lidu“. Na to můžeme přinést plno d kladů. A teď se odváží svoji špatnou vlastnost házet „Osvěta lidu“ na katolíky. Jen tedy dokažte to „nejčastější“ tropení si posměchu z tělesných vad v „Obnově“. Takovými lžemi rozhodně Drtinovi nepomůžete. My vidíme přes všechna vaše soš-mata do pokrokatých karet příliš dobře.

K činnosti říš. poslance dra Myslívce. Každý chce být od něčeho živ. Jsou lidé, kteří začali studovat, ale šlo to těžko. Nebo zkrachovali, nebo byli zbaveni nějakého úřadu. Co teď? „Kopati neumím a žebrati se stydím. Společnost lidská uznává, že se nehodím ani k nepatroému úřadu; proto — inu právě proto — stanu se vychovatelem národa. Založím si časopis a tam hodně vyřím lidem, kteří svým důmyslem a pracovitostí se stali vlivnými činiteli.“ A mládenec začne „reformovat“ jak se dá a jak — káže finanční prospěch. Leckterá nepatrná veličina uklouzne sna — no ostržitě kontrole hladového reformátora, rozumí-li plnění: „Že peníze světem vládnou...“ A tak se časopisy množí jako houby po dešti. Stane se také, že pokrokaté učitelé nebo jiní r. dikální inteligenti nastrčí do přední fronty člověka, který naposledy stěhl ženu jiného a pak sebe. Nebo nastrčí židovského mládence z obvodu, aby se jim bojovalo ze zákeří proti katolictvu pohodlněji. — Máme ve východních Čechách vydaný list „Litomyšlský Obzor.“ Člověk slušný nesníží se, aby takovou tiskovinu za sprosté výpady žaloval. Jest vůbec takový list schopen satirizace? V čís. 11. di 1 se „Lit. Obzor“, proč „náš“ venkovský lid v litom. okresu nevolá k zodpovědnosti svého říšského poslance dra Myslívce, že na říšské radě s ostatními klerikálními poslanci českými je v nejlepším spojení se stranou křesť. sociální. Na to odpovídáme, že poctivý český poslanec těžko půjde s Masarykem, Drtinou a Wolfem. Mrzí to panstvo ukryté anonymitou, že jeho dva patroni jsou na říš. radě osamoceni. Další slova jsou přímo komická. „Litom. Obzor“ vyzývá „náš“ lid, aby donutil katolické poslance, aby nesměli bestrastně a veřejně jíti s našimi národními nepřáteli (asi jako šel Masaryk s Wolfem?) Prý také by neměli trpěti poslanci všech politických stran ve společném klubu „klerikální“ poslance. A to si myslí podle všeho politický ignorant, že přijali jiní národní poslanci katol. poslance do společného klubu jen ve prospěch „klerikalismu.“ Musíme tedy politické nemluvně poučiti, že bez spojení katol. poslanců by nebylo společného klubu národního, že agrárníci a mladočeši dělají se okamžitku, v němž by katolíci z klubu vystoupili. Zkušení čeští parlamentáři vědí, jaká by to byla rána pro postavení — beztotožné — českého zastupitelstva. Nemluvně patrně neví, že kat. poslanci naši častokrát v důležitých otázkách národních a největší námahou nahájili čest praporu národního, kdy poslanci agrární a mladočeští dřepili doma, nestarajíce se o to, co se ve Vídni děje, anebo z ohledu na svoje ministry povinnost svoji sehválně zanedbali. A ještě něco k slovům „náš lid.“ „Litom. Obzor“ tomu našemu venkovskému lidu nadává celý rok, prohlašuje jej za hloupý, nevděčný a pod. Ale když chce týž lid poštvať, najednou jest ten lid „jeho.“ — „Váš“ ten lid jest tehdy, když nosí do vašich jobchodů těžce vyděný groš. Pokrokaté a žid — to je v Litomyšli téměř jedno. Těžeme se „vlasteneckých“ židů, zda nebudou nyní protestovati proti tomu, jak Masaryk se spojoval s německými židy a sufivými nepřáteli všeho českého na adriani Wahr-munda. Je-li každý souhlas s Němci (dle logiky „Litom. Obsoru“) špatný, zrádný, co řeknou litomyšlští pokrokaté tomu, že Masaryk tak horlivě hájil židovské buršáky vídeňské po jejich útoku na parlament?

Z Litomyšlska. 2. srpna konala byla ve Sloupnici organizační schůze katol. zemědělstva za hojné účasti mužů i žen. Po zahájení schůze důvěrníkem p. Kodytkem zvolen za předsedu jednání p. J. Vanásek z Hrušové, za místopředsedu p. Fr. Dostálek z Vys. Mýta, za zapisovatele p. Pekař. P. Vanásek, poděkovav za důvěru mu prokázanou, poukázal v krátkém proslouvu na důležitost organizace katol. lidu a zejména katol. mládeže slovy vřelými a způsobem imponantním. Jako první referent ujal se slova dp. Koppl, kaplan

z České Třebové. Třívým způsobem načrtl obrázek útulné, tichým štěstím dýchající domácnosti zbožného, spřádajícího dělníka křesťanského na rozdíl od rozervané rodiny nevěrovy. Krásnou, přes hodinu trvající řeč shromáždění velice upoutal. Druhým referentem byl p. Matoušek, absolvent tkalcovské školy z Kosořína u Chocně, jehož úkolem bylo rozvinouti program sdružení katol. zemědělstva, českoslovanské katol. mládeže, sdružení katol. žen, jakož i všeobdobového sdružení. Řeč ik zhostil se úkolu svého s vervou vyškoleného řečníka. Ke konci přihlásil se ke slovu místopředseda schůze p. Fr. Dostálek. Řeč jeho nutno nazvati nadšeným chvalozpěvem na katol. církev a kněžstvo. Mluvil vroucně, přesvědčivě. Rozhorleně odmítal výtky činné církvi katol., jako by nepřála vzdělání lidu. „Vždyť právě církev to byla“, pravil, „která první stánky vybudovala vysokému učení.“ Poukazuje na celou řadu papežů, kteří buď samy university založili anebo založiti pomáhali, mluvil o různých usnešeních církevních sněmů, jimiž přikazováno, aby školy se stavěly, kněží pak aby bezplatně děti vyučovali, neberouce od nich leč dobrovolných darů. Podotkl, že právě kněží to byli, zejména řeholníci, kteří zachovali nám drahocenné památky literární starých kulturních národů a vlastní velkolepou prací ducha svého všechny obory vědy a umění obohatili. Mluvil o kněžích vlastencích, kteří jazyk nám zachovali a výkvět národa nám vychovávali, mluvil o kněžích lidumilech, kteří v obětavém sebezapření pracovali pro blaho obecné, mravní i hmotné. Řečník velmi promyšlenou řeč končil přáním nejlepšího zdu katol. zemědělcům. Předseda p. Vanásek děkuje vroucně za krásnou přednášku. Šálem zaburácela salva pochvaly, řečníku gratulováno, načež pan předseda po krátkém doslovu sdělil schůzi zakončil. Zdať Bůh! — ová.

Z Lomnice n. P. Dne 1. srpna pořádána u nás pěti akademického spolku „Jizerana“ veřejná přednáška, k níž budoucí naděje naši zuboženě vlasti pozvala si dra. Bartoška z Prahy, který přednáškou svojí o inkvisici španělské a římské nadchnouti měl náš akademický dorost i přítomné účastníky k vyšším ideálům lidstva. Přednáška této předcházela barnumská reklama nošením velikého, malovanými maceškami ozdobeného plakátu po ulicích, asi tak, jako když nedávno se zde potýkal známý silák Joža Petrák v cirku s tím Turkem. Proto každý nedočkavě očekával, co vše uslyší o té hrozné inkvisici, takže do schůze této dostavili se stoupenci všech stran. Po zvolení předsednictva usadil se dr. Bartošek za stůl a skoro 2 hodiny předčítal nám s různých lejtér inkvisiční hrůzy, jež provalil jásivými poznámkami. Projevy souhlasu jako „hyeny, bílci, pitomci“ atd., jež pronášeli přívrženci „Volné myšlenky“, hlavně však zdejší geniu. tentokrát bez lucerny V., byla tato přednáška působící velice na jemnocit častěji provázena a svědčila o vyšším rozumovém a mravním povznesení pronášející h. Předčítající dr. Bartošek, který pořad se vymlouval na nedostatek času, měl odporučiti shromážděným ještě nějaký inkvisiční krvák, kterým doplněno mělo býti to, co snad zapomněl předist. Výrokem: „po ovoci poznáte je“, jehož všude tento řečník užívá s appelem na přítomné, aby v zásadách Volné myšlenky pracovali a jednali, dočetl p. dr. B. svoji přednášku a byl potleskem svých přívrženců odměněn. Od projevení opačného názoru nebo k podání dotazů bylo předsednictvem upuštěno, což dobře charakterizovalo „volné“ myslitele, mající plně ústa svobody. Jsme zvědaví, jaká bude další vlastenecká, osvětová činnost „Jizerana“, kterou zcela jistě pomoheno bude národu a vlasti v nyníjších neutešených poměrech. Slišť ještě podotknouti, že při schůzi čelnou úlohu hrál „akademik“, který náboženské city zlehčuje, ale na Táboře prodejem obrázků (tu nenáviděnou římskou modloslužbu) podporuje. Schůzi předsedal evangelík. — Jako na všech volnomyšlenkářských schůzích, tak i zde zastoupeno bylo hlavně učitelstvo, studentstvo a socialisté, k nimž se bohužel přidružil i náš starosta města. — Při řečnickových slovech: „po ovoci jejich poznáte je“ vzpomněli jsme si na tu mladou hezkou pekařku, kterou volný myslitel, dru. Bartoškovi dobře známý, muž odlooudil a do Prahy si odvezl. O tom případě se však štoucí řečník nesmínil ani slovem. — Ano, po ovoci jejich poznáte je.

Katolická slavnost v Polici n. M. Katolická jednota jiných a mužů „Vlastimil“ v Polici n. M. se spřízněnými spolky světi dne 23. srpna 1908 svůj prapor. Pořad slavnosti: Dopoledne: 1. O 9. hod.: Vítání hostů a účastníků. 2. O půl 10. hod.: Seřadění spolků na „Babi“ a průvod do chrámu Páně, kdež bude slavnostní kázání, evčání praporu a zpívání máe svatá. Po ukončení slavnosti průvod městem k místnosti spolkové, uložení praporu a volný rozchod. Odpoledne: 1. O 1. hod. Porada delegátů v místnosti spolkové. 2. O 2. hod.: Seřadění spolků na „Babi“ a průvod do zahrady p. F. Rychtera, kdež bude koncert úplné kapely p. J. Špičáka. (Za nepřítomnosti počasi bude koncert v sále „Na počtě.“) Mezi koncertem požádání promluvit: a) dp. P. Alois Jemelka T. J.: „Katolíci doby přítomné.“ b) p. Vojtěch hrabě Sternberg: „O politické situaci.“ c) p. Norbert Bráha: „O organizaci katol. mládeže.“ Vstupné do koncertu: u pokladny 40 h

za osoba, v předprodeji 30 h. Předprodej lístků pro Polici u p. C. Váhka, v Hronově ve „Vzájemnosti“. Věder v 8 hod. vlněk „u Vačků“. Vstupné: pán 80 h, druhá dáma 40 h. — Pořadatelstvo chová pevnou naději, že přátelé z místa i širšího okolí dostaví se v počtu co nejčastějším, aby tak manifestovali svoje přesvědčení a vzájemně se k dalšímu postupu povzbudili. Milí přátelé, přijďte všichni, dokažte svojí horlivostí neutuchající zápal pro ideály po dobrých českých předcích zděděné! Budete uvítáni s upřímnou, bratrskou láskou!

Neduh hasičského sboru ve Vel. Poříčí. Rozhárané poměry, které vládnou ve sboru dobrovolných hasičů ve Velkém Poříčí, budí veliké vzrušení u obyvatelstva zdejšího i okolního, které pronáší o sboru tůdny ne právě lichotivé. Ještě v době dobře pamětné byl sbor v plném rozkvětu, tak že sloužil za vzor všem okolním sborům svou všestrannou ochotou, dbáním rozkazu a výevikem technickým i pochodovým. To byly doby, kdy zámožný nestydl se postaviti vedle dělníka a obléci na sebe reznou halenu hasičskou, kdy přehlíželo se ve sboru všeliké náboženské a politické hnutí, kdy ještě pojila členy páska svornosti bez rozdílu povolání a přesvědčení. Vřak ta doba minula a s ní i opravdový zájem o dokonalou působnost sboru. Podívejme se na zdejší hasičský sbor hesky z blízka. Přehlédneme řadu našich činných členů. Nespatříte mezi nimi člověka výše postaveného, pakliže ano, nehleďte ho mezi mužstvem prostým, nýbrž mezi předáky, mezi funkcionáři, kteří až na malé výjimky pravají zájem o zdárné působení sboru; spíše jde tu o zájem osobní. Stějtež zde tato slova: „Čím větší funkci chovám, tím většího kavalíra dělám.“ Přitom je nejlepší to, že každý takový chtěl by jen poroučeti, ale žádný poslouchati, čímž dochází k výstupům někdy až komickým a v důsledku těchto okolností tak malé nadšení hasiče-dělníka pro věc dobrou a nad míru důležitou. Drahá příčina, že zdejší sbor stojí na tak vratkých nohách, jsou strannické boje, které svého času skončily tím, že několik členů, přívrženců to katolické strany, kteří se nechtěli dáti od bratrů hasičů šikanovati a zasměšňovati, od spolku odstoupilo, několik pak jiných sice u spolku hasičského zůstalo; na povinná cvičení však nechodili, vyhýbajíce se tak různým absurdním vtipům členů pokrokových. Myslím, že členové zdejšího hasičského sboru mají úkol mnohem vznešenější než zlehčovati náboženské přesvědčení. Ten lahodný název „bratře“, kterého se ve sboru užívá, jak ironicky zní v uších pozorovatele, an skrývá se za toto slovo mnoho politické, eventuálně náboženské zášti a škodolibosti. To jsou ty okolnosti, za kterých není možno udržeti sbor ve stavu takovém, aby osadníkům mohl poskytovat pomoc a ochranu. A nyní uvažujme. Což ten zámožný nepotřebuje pomoci hasičské právě tak jako ten dělník, ba ještě více? Nebo ten pokrokat jako nenáviděný katolík? Nuže, proč tedy to stydění se za rezný kabát hasičský, proč ty náboženské a politické třenice, které hlavně zplodily rozkol ve sboru? Jaké neblahé následky nese rozbroj ve sboru, ukázala nám málo veselá historka, která se odehrála při místním požáru v neděli dne 19. července. Aby se to více neopakovalo a smírný duch zavládl zase ve sboru, je zajiště přáním všech osadníků. Obrátí-li se tyto poměry k lepšímu, jest otázkou budoucnosti.

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vykauze za měsíc červenec 1908: Vloženo na knížky K 323.960.72, vybráno K 168.371.13, vloženo na běžný účet K 85.001.26, vybráno K 255.649.59, zůstatek vkladů na knížky korun 3.436.805.43, na běžný účet K 1.244.667.75, úhrnem K 4.681.473.18; hypotečních půjček vyplaceno K 62.290.81 h, splaceno K 3956.—, zůstatek hypotečních půjček K 2.528.669.13; smének eskomptováno za K 59.292.54, splaceno K 33.951.—, zůstatek K 338.257.32, do jiných útavě vloženo K 962.680.23, vybráno K 921.987.80, zůstatek vkladů v jiných útavech K 837.851.98, cenných papírů v zásobě za K 1.010.056.60, záloh lombardních K 6.530.—, hotovost pokladni K 15.354.76, obrat účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1908 do 31. července 1908 K 16.305.479.34.

V staroslavém Želivě koná se dne 6. září t. r. sjezd rolnictva a katol. mládeže z Českomoravské vysociny. Na sjezdu promluví přední řečníci katol. strany, mezi jinými poslanci též i hrabě Sternberg a Šamalik, poslanec zemský z Moravy. Tento sjezd zajiště bude alkou manifestací katol. lidu na Českomoravské vysocině. Postarejte se proto, pp. duchovní správce, o to, by z vašich farností co největší počet rolníků-katolíků dostavil se do Želiva dne 6. září! Veškeré dotazy zodpoví: *František Hrobský, rolník v Želivě u Humpolce.*

Z Humpolce. Dne 3. srpna rozloučil se s naším městem dp. Prokop Novák, kaplan, který mezi námi po 2 léta působil. Na rozloučenou pořádal katol. spolek „Svornost“ večerek; přeplněný sál spolkové místnosti byl důkazem, jaké lásce těšil se odcházející dp. kaplan. Přijeme ze srdce dp. Novákovi na novém působišti v Želivě hojnost zdaru a Božího požehnání!

Veliký požár v Habroch. Dne 3. srpna t. r. utkvil obyvatelům zdejšího města v bo-

lestné upomínce. Asi o půl 3. hod. odpoledne začal volati majitel vinopalny na náměstí pan Lustig trhaně: Pro Báh, voda, voda, vřadu u nás hoří! Lidé začali se sbíhati a se všech stran volálo: „Rychle stříkačku sem“, — ale stříkačka, jak se ukázalo, v nářadí hasičském chyběla; dána kamsi, snad do Brodu na správu! Oheň po více než čtvrt hodinovém zápase dral se již střešinou ven a jazyky svými šlehal vysoko k nebi. Konečně přivezena malá stříkačka a několik hasičů ujalo se záchranné práce. Avšak při prudkém větru malou stříkačkou těžko bylo lze odporovati rozkácenému živlu. Oheň zachvátil sousední dům pana Kreuzmanna, pak pana Stránského, pana Štěpána a druhý dům pana Kreuzmanna; v tom začal chytati již kostel, ačkoli byl chráněn se všech stran vysokými stromy. Na štěstí přikvapily již hasičské sbory z Mířátek, Sedletína, Kamena, Tisu, Leštiny Golčova Jeníkova, Skuhrova, Zboží, Vrbice a j. a začaly usilovně hájiti kostel a sousední domy. Kostel na mnoha místech již chytající uhájen, ale dům pana Pokorného, pana Tachovského a zámek (městanská škola) padly ještě řádicímu živlu za oběť. Díky Bohu a usilovné práci statečných hasičů, že nevažal se i kostel, jinak by vzplanula i farní budova, na několika místech již také chytající — a za ní snad všechny ostatní domy na náměstí, poněvadž by nebylo vody ku hašení! Náměstí pokryto bylo celé nábytkem, peřinami, šatstvem atd. a kolem pobíhaly plačící ženy a kvílící děti — bolestný obraz. Zvláštěliho uznání zasluhují páni městští radní, pan farář Kotínek a pan učitel městanské školy v Čáslavi Karel Blažek, kteří vřadě slovem i skutkem byli nápomocni při dle zachraňovacím. Díky jim, statečnému hasičstvu i ostatním mužům, kteří nerozpakovali se i zdraví obětovati na ochranu bližního.

Katolická národní Jednota v Nov. Bydčově koná v pondělí dne 10. srpna o půl 8. hod. večer řádnou valnou hromadu ve spolkových místnostech „u zlatého Anděla“. Program: 1. Přednáška. 2. Čtení protokolu poslední mimoř. valné hromady. 3. Volba výboru na základě nových stanov. 4. Účastenství na katol. sjezdu v Praze. 5. Volné návrhy. 6. Přijímání členů. Členové a členky, dostavte se do této důležité schůze všichni!

Nestrannost ve veřejné čitárně v Novém Bydčově. V naší čitárně předplácí se časopisy ne proto, aby se jimi naše obecenstvo nestranně o všech veřejných záležitostech poučilo, ale úzkoprsě a jednostranně vychovávalo. Tak na př. ačkoli katolická strana do naší české politiky svým vlivem velmi účinně zasahuje, nesmí stoupenci zdejších politických stran o tom buď nic věděti neb jen jednostranně dle listů protivných stran vše katolické odsuzovati. Tak jedná se ve veřejné čitárně, na kterou i katolíci poplatníci našeho města musí přispívati. Předplácí se tam časopisy každého kalibru, ale o katolické se tam musejí starati jen kněží, kteří některé tam zapíjejí. Zdá se, jako by ti naši páni v čitárně neradi slyšeli i druhou stranu a snad i — pravdu.

Na spolkový prapor katol. národní Jednotě v Novém Bydčově přispěti: 100 K J. O. Emanuel brabě Mensdorff z Chotělie a vset pl. Karla Klazarova, majitelka velkostatku „Komorov“ na Moravě; 10 K vdp. František Matouš, farář v Bystřici. 6 K dp. J. Šmejkal, kaplan v N. Bydčově (celkem 10 K); 5 K vset. pl. Anna Šl. Richtrova z Burgbrückenu v Humburkách; 3 K vld. farní úřad ve Smidarech; 2 K vdp. Vinc. Blažek, c. k. gymn. professor v Litomyšli; 1 K p. Frant. Khol, officialt při c. k. okr. hejtmanství v N. Bydčově. Za laskavé milodary vsdává uctivé díky a volá „Zaplat Pán Báh“ Výbor.

Výzdoba chrámu ve Vojnově Městci. Zaslouhou dp. kooperatora P. Josefa Pavla vyzdoben byl letos farní chrám, který náležel v diecézi královéhradecké k nejsešlejšímu. Dp. Pavel ohopil se činu záslužného, který provedl ku všeobecné spokojenosti a za nějž mu budou farci zajiště vděční. Výzdoba, která obsahuje malbu figurální a ornamentální, provedena jest s takovým vkusem a dovedností, že jest chrám předmětem obdivu celého okolí. Výzdobu provedl dle svých návrhů akad. malíř p. Jos. J. Hübsch na Král. Vinohradech k žádosti důst. pana kooperatora pouze za obnos režijní. Týž umělec ochoten jest roku příštího (1909) opět jeden chrám neb oltářní obraz v diecézi královéhradecké pouze za výlohy režijní vymalovati.

Různé zprávy.

Apoštolský nuncius, kníže Granito di Bellmonte v Praze. Tento týden dlel nuncius v našem král. hlavním městě a byl Prahou okouzlen. Horlivě navštěvoval památná místa. V úterý odpol. nuncius loučil se srdečně s členy konventu emauzského, kde se mu zvláště líbilo. Nový opat vdp. P. Albán prosil vznešeného hosta o požehnání. J. Excellence žehnal každému. Když spatřil Čecha dp. P. Jana, zvolal: „Ano, ještě žehnám Slovany, našim Čechům.“ Po krátké modlitbě u brány kláštera odjel se blaholu svou nuncius v průvodu vdp. opata k nádraží, aby se vrátil do Vídní.

Nové i antikvární
školní knihy
pro veškeré školy
má stále na skladě
František Piša,
knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.
Velký výběr hudebnin a psacích potřeb.
Prodej obrát. Seznamy zdarma.

Posvěcení nového opata emauzského. Velepamátné založení Karla IV. bylo před 30 lety v stavu ubohém. Klášter emauzský byl ubohým nevšimnutým Lazarem, pustl i s kostelem. Konečně se ho ujali mniši benediktí a neúmornou píí obnovili jeho slávu. Věra jest s politováním, že o udržení a zvelebení dědictví Karlova starati se musili cizinci; přišli do míst, kde dříve slovanská liturgie byla domovem. Mnichové zrestaurovali a vyzdobili budovy výhradě mravenčí prací vlastní. Emauzské stavby jsou stkvělým dokumentem vyspělého umění katolických mnišků. A nyní zástupci lidstva spěchají prohlédnout si krásné obrazy, poslechnout nádherné znějící varhany a vzorně secvícený gregoriánský zpěv. Členové přiučují se pilně jazyku českému, zvolili si za opata bystrého muže, který vyniká jako znamenitý hudební odborník, neuvážený obhájce učení Kristova a jako muž, který i český národ má v úctě, uče se horlivě našemu jazyku. Dne 2. t. m. obrovský zástup věřících shromáždil se v kostele emauzském. Dostavil se do chrámu apoštolský nuncius kníže Granito di Bellmonte s pěti op. ty. O 9. hod. započaly slavnostní obřady. Slouženy mše sv. až po epistolou. Nuncius opata posvětil a odevzdal mu berlu a prsten. Po požehnání dal mu mitru a rukavičky, načež jej vedl k opatskému křeslu. Zapěno „Te Deum“, načež nový opat, jda kostelem, žehnal přítomným — Z klíma došel odpoledne od kardinála Merry del Wall telegram, v němž sděleno, že sv. Otec udílí požehnání novému opatovi i všem účastníkům slavnosti. — Přijeme nadšenému strážci křesťanské víry od Boha dlouhá léta.

Slušný tisk. Na věcnou, důkaznou kritiku „Obnovy“ o vlasteneckých poměrech v Hliněsku, ohroženém germanisací židovskou, odpověděl teprve 31. července mladočeský „Den“, švihnuv „Obnovu“ prohlášením: „S listy této sorty slušní lidé dávno přestali polemizovati.“ A aby „Den“ ukázal, jak má vyhlížeti tisk slušný, v téže nedlouhé a prohané lekáce chrlí proti nám tyto ušlechtilé výrazy: Královéhradecká trouba Jemelky a spol. — její milí „studené krve“ — obejdové „Obnovy“ — bílec nebo darebák — dlouhé uši — blábolení — takový močál, atd.

Proč se jen agrárníci diví? Agrární „Plzeňský Kraj“ nařká, že voješská intendantce 8. armádního sboru zadala objednávku přes 170 vagonů ovsa, sena a slámy německým židům plzeňským, ačkoli dle nařízení c. a k. ministerstva vojenství to mělo býti zakoupeno od producentů, které reprezentuje Ústřední jednota českých hospodářských společností. Proč však tolik nátku? Agrární list vl, že Ústř. jednota sama při vojenské objednávce obrátila se k německému židovi Lawetaky-mu o pomoc. Intendantce tedy dostane zboží od židů zpřima a nečeká, až to Ústř. jednota s židy znovu zprostředkuje. Takhle to jest kratší proces. Bohužel! Jednání intendantce ovšem nutno odsouditi. Leč nepřispěla svým jednáním Ústř. jednota k takovému činu nepřimo sama? A což p. ministr Prásek? Mohl-li dělati svým vlivem při užších volbách mezi katol. zemědělci a agrárníky hotové divy, nemohl při vypsání dodávky vyvinouti ani trochu energie? Či ten jeho uctivý tanec s židovskou milionářskou německou měl být znamením, že strana agrární židů v jejích velkokšestech nikdy překážeti nebude? Pan ministr raději užívá plným douškem lesku svého povýšení, dbá pečlivě, aby si nepohušoval ty mocné byrokraty, proti nimž před říšskými volbami vystupoval jako nejstatečnější gladiátor. A agrárníci k vůli záchráně svého minietra spolklí již hořkých pilulek ochotně dosti. A tak viny roztrpčenosti utíší se záhy zase. Kdyby byl ministrem český poslanec katolický, vytáhla by proti němu zelená armáda v seřvených řadách jako jeden muž.

Jeden z předních zakladatelů strany agrární o politice téže strany. Staříček p. Alfons Štastný s Padatova, takto veliký nepřítel „klerikalismu“, ale při tom dlouholetý

a horlivý pracovník v otázkách agrární, napsal ve svých „Selských Novinách“: „Smutné zvěsti se tučejí mezi národem naším. Všeobecná nespokojenost panuje s politikou českou vůbec a s tou agrární zvláště. Naši nejlepší lidé se obávají vzdát další činnosti veřejné, nechť se násti zodpovědnost za to, co se děje. A nejhorší výčitka, která se politice může činit, že se dělá politika osobního prospěchu, výčitka ta se činí politice naší. To jsou zajisté velmi smutné zvěsti. Není to horší, nežli kdybychom neměli žádného ministra krajana? Dnes máme prostě ke všemu mlčet. A s tím máme být spokojeni? A to má být ten výsledek činnosti naší strany agrární, kterou jsme s takovou potíží, s takovým namáháním, za tolika bojů si vytvořili, to má být to ovoce té naší práce? A nic víc? A abychom si udrželi ty dva ministry, tak se máme všichni a zcela obětovat? To se nám zdá být přece jenom mnoho žádáno. Jiné strany si přestě ministra nakážou a on pak skutečně vládne. My ho dostaneme z milosti, a on musí poslouchat. To je ohromný rozdíl. A z tohoto bídného stavu není pomoci? To vše musíme snášet do úplného zničení nás? Což máme poslance proto, aby nás pomáhali ubíjet? Poslanci říkají nás patrně velice zklamali, očekávali jsme více od nich. Ale jejich nešťastná politika ve spolku s Mladoběchy a klerikály (za lehkomyšlné jednání Práškovo mohou katolíci?) znemožnila vše, co by byli snad mohli dělat. Od nich nelze nic dobrého pro nás více očekávat, naopak jen škodu.“ — Ovšem agrárníci dietáři nedávají na jevo takovou nespokojenost. Drží se tiše plně mísy, starají se pečlivě, aby svobodným projevem nepřišli o znamenitě příjmy. Osobní prospěchářství agrárních pohlavářů však bude brzy posouzeno a odsouzeno bormadnými a důraznějšími projevy. Venkovský lid se stále více uvědomuje, tak že plně poznání dostaví se dřív, než se zazobaní generálové nadějí.

Zednářské lože a židé. Zednářský orgán „Zirkel“ uveřejňuje v posledním čísle seznam nové zvolených funkcionářů vídeňského lože „Humanitas“. Jména jejich ukazují, kdo vlastně v ložích vede hlavní slovo. Jsou to: S. Popper, H. Glückmann, G. Jeiteles, L. Heller, S. Rampler, H. Stein, Seif, Kabaue, Reinitz, Hermann, Wiener, Geyer, Schwarz, Koranyi, Popper, Oppenheim, Beck, Freund, Glücksmann, Mauthner, Kohn, Monasch, Mayer, Oesterreich atd. Komentáře ku jmenům těm jistě netřeba.

Debrodinečkové. Skandální proces byl projednáván ve Vídni s Veitem, který svoji dceru zaprodával chlupatým boháčům. Tento Veit neprávem si přikládal titul „papežský bratr“. Leč „Právo lidu“, „Čas“ a „České Slovo“ do omrzení s přehlednou tendencí mluví stále o papežském bratrštví, ač ten titul obdržel jen otec zvrhlého Veita. Leč listy adlerovské a masarykovské zapoměly však dodat, co sděluje přítom „Montgl.“, příteli o židovce Sachsové toto: „Ještě jako dítě, musila již Mizzi (dcera Veitová) jíti k p. Sachsové. Kdo jest to paní Sachsová? To se ví i mimo Vídeň: paní Sachsová proslavuje mimomanželské styky. Paní Sachsová tvrdí se velmi vznešenou a jest velmi drabá; ve svých salonech má jen obrazové originály, nábytek dodávají jí první vídeňské truhlářské továrny. Paní Sachsová jest nejdražší a nejelegantnější kuplíškou.“ Tohle jest věc momentálněji než přisvojovaný titul „conte“.

Francie má. Kdykoli přijde některý mazaný agitátor do schůze s tvrzením, že nastane v národě ráj, až bude úplně potřena „klerikální hydra“, vždycky mu poukážte na zbědované poměry francouzské, kde přece ta „hydra“ už leží docela v prachu. „Klerikalismus“ přece nevládne v té zemi, kde byli katolíci i o svoje soukromé jmění oloupeni, kde vyhnáno náboženství ze škol, kde kostelní klenoty prohlášeny za vyvlastněné atd. Zkrátka církev vůči židovským chamtivcům nemá ve Francii nejmenší politické moci. Dělnictvo bylo balamuceno, co všechno dostane ze skonfiskovaného církevního jmění; zatím nedostalo dosud nic a naopak vede se mu bůte než před konfiskací, tak že upadá v zoufalé zachvaty. V posledních dnech nastaly hlučné demonstrace tělnictva, kteréž upokojujány — střílením vojska zednářské vlády. Rusko bylo káráno, že posílá vojsko na zákeřné bandity, kteří přepadali a pobíjeli i lidi zcela nevinné, politicky nečinné. Zednářská vláda však dává vlastnímu lidu místo chleba olovo. A dělníci mlátili do vojska kamením těž se vši bezohledností. V okolí Paříže plno mrtvých a raněných vojáků i dělníků. Vzali dělníkovi náboženský cit, a ten nyní učitelům odpovídá.

Bukovina v zajetí israelického. Ještě jest v čerstvé paměti, jak v Herbenově „Čase“ bylo vyzýváno občanstvo k peněžité podpoře rumunských židů, kteří se utíkali nejvíce do Bukoviny. Rumunští sedláci vzbouřili se proti vyděračným semitským nečistům, kteří s potu rolnického namáhání shromáždžovali pro sebe bez práce obrovské miliony. Snad i někteří židé byli nevině stíženi zoufalou vášní rolnického lidu. Jisto však jest, že židé uprchli největším dílem byli skutečnými vyasavači a že vzbouřením se jim největší škody nestaly. A táběle zcela cizím židům měli kromě platit čestí čtenáři „Času“. Proč se židé utíkali hlavně do Bukoviny? Tam jsou israelité podlé vládci; proto tam také rádi přecházi ži-

dovští zákeřníci z Ruska, odvděčující se trpělivému Rakousku štváním na jeho vlastním území. A zdá se nám, že tu obrovskou „bídu“ rumunských židů mohli zažehnati jejich souvěrci v Bukovině obratem ruky sami. Posl. Schoiswohl ve sněmovně podal křiklavé doklady vývoje a činnosti židovského kapitalismu v ubohé Bukovině. Dle sdělení Schoiswlohova jest v rukou židů bukovinských: 1. Skoro veškerý kapitál země. 2. Bez mála dvě třetiny velkostatků. 3. Skoro všechny zemědělské nájemy, propinace, pivovary a jiné průmyslové podniky. 4. Tři čtvrtiny podílů obecních a společenských lesů, majících přes 100.000 hektarů rozměru a reprezentujících obrovské jmění. 5. Přes 90 procent obchodů s dřívím z řecko-východního náboženského fondu, kteréhožto lesy tvoří skoro třetinu rozměru celé Bukoviny. Nedivíme se, že v zemi, kde na 600 000 valnou většinou nuzných křesťanů připadá nyní 110.000 hlav mocného židovstva, musí v židovských synagogách nežidovští kandidáti poslancectví přisahati, že budou hájiti zájmy židovstva. Tohle už není klerikalismus? Kácením lesů náboženského fondu vyzískali v posledních 10 letech: židovský baron Popper 8.000.000 K, An. Löwy, Milek a Langenhan 6.000.000 K, Ad. Löwy 3.000.000 K, Jak. Hecht 4.000.000 K, Jak. Greiner 2.000.000 K. V Bukovině vládne korupce, úplatkářství v netušené síle. Revise za dobré zaplacení ráda schválí i takové hospodářství, jehož neviděla. Volby se provádějí pomocí statisíců korun atd. A co činí peněžní knízkata pro ubohý lid, z jehož potu tyjí? Tolik, jako v jiných zemích, kde mají hlavní slovo. V Bukovině žebroty a krajní nevědomosti plno zrovna jako v Haliči, kde jsou židé výhradními držiteli peněžního kapitálu a kde i velká většina půdy nachází se v jejich rukou. Lehce lze pochopiti, proč požádavší listy české tak skrovně píší o kulturních a finančních poměrech Haliče a Bukoviny. Narazily by na židy. Proto raději shánějí až za dalekými horami vymyšlené klepy na katolictvo.

Pruské balony mají namířeno v poslední době do království Českého. Na 5 balonů z Pruska objevilo se v tomto létě v severovýchodních Čechách, poslední snesl se 29. července nad Jilemnicí. Vzduchoplavci — prunští důstojníci měli s sebou i fotografický přístroj. Tento proud pruských balonů do Čech jest už podezřelý, ale rakouské státní orgány k tomu mlčí. Jinak by ovšem zatčili s rakouskými balony v Prusku.

Prusická ochota a rakouská spravedlnost. Česká podání se a soudě ve sněmčeném území v království českém jako nerozumnitelná odmítají, v Hli německé se vyvíjejí. Důkladem toho je české prohlášení došlé okresnímu výboru na Smíchově, datované v Berlíně dne 23. června 1908, jehož podpis ověřen je notářem a doložkou královského pruského zemského soudu v Charlottenburgu, s podpisem presidenta téhož soudu. V Prusku češtinu jako jazyk v zemi neobvyklý úřady státní perorizují, u nás, kde máme za základními zákony státní rovnost všech národností, dovolí si německý soudce zamítnouti podání jen z toho důvodu, že je české. Tu se neříká Němci z Čech oblíbeným pruským vzorem!

Farisejství či resumme výstrahy? Když vyšla v Čechách „Krása ženského těla“, napsali jsme, že křesťovští duchové se tváří, jako by vydávali taková obrázková díla pro esthety, pro kruhy umění milovné, zatím však že dobře vědí, kdo vlastně taková dráždivá kapuje. Jen chvíli posloucháte hochy, kteří se dívají do takových obrázků. Ozývají se různé vtipy, smích, ale umělecký rozhovor o tom čekáte marně. Kdyby takový nakladatel vydal nákladnou sbírku ornamentů, nebo ukázky umění stavitelského, prodal by sotva 60 exemplářů. Obrázky dráždivé však se rozprodají v počtu stonásobném. A to přece není znamením touhy po čistém krásném. Kdo se proti podobným křesťovským podnikům ozve, hned jest nazván potměšilec, ihned jest stížen posměchem. Nuže, teď Německo, kde „Krása ženského těla“ původně vyšla, dalo kapitální poučení. Ve vlasti Eulenburgu nyní směleji poukazují časopisy, jakou znepravňlost šíří právě „umělecké“ romány a obrázky, jež se v obrovském počtu zvláště v Berlíně tisknou. Maichovská „Allg. Ztg.“ napsala před nedávnem: „Německo uchrání se již s tíží této špíny. Knihami a obrázky šíří se u nás jaké mravní přijice; špiná strní výš a výše, páchne k obloze, žádný stav není před ní jist. Je to v pravdě moderní německý mor.“ K. V. pak praví: „V Německu je přes šedesát firem, jež vydávají výhradně pornografii a vydělávají veliké peníze. Inseráty, odporující tyto výrobky, vynášejí do roka, jak zjistil pracně O. v. Leixner, přes milion marek. Pornografické „knihy“ a „obrazy“ prodávají se po 30, 40, nejvýše 50 fenicích, takže může si je koupiti i — dítě.“ Prof. dr. Kommer vydal o tomto moru celou objemnou publikaci, nazvanou „Grafička raklama prostituce.“ Před nedlouhou dobou bylo u jednoho „obchodníka“ prostředkem velkého města v Německu zabaveno 800 000 opláňek fotografií a dopisů společnosti této firmy, oznamující, že „tímto fotografem bylo Německo pro letošek dostatečně zásobeno.“ Tyto německé „firmy“ mají své filialky v Paříži, Berlíně, Janově, Štuttgartě a Norimě. Vše to bylo zjištěno soudem, praví K. V.

táže se: „Jak dlouho bude ještě trpěno toto podřívání zdraví a síly německého národa?“ — Takové hlasy z Německa cituje dne 4. t. m. „Národní Politika“. Když měl být vydán v Německu zákon proti obrazům poškozujícím mravnost, zdvihl se veliký protest pokrokových německých i českých, sypaly se vtipy a drsné útoky na hlavy těch, kteří s odistou umění souhlasili. Nyní po hrozících a houfných skandálech v Německu nastává však vážné vystříhávání; časopisy obracejí se proti křesťům s větším důrazem.

Maďarská podrážděnost. Do lázní Polhory na uherském Slovensku přišlo v červencové neděli několik mužů z obecného lidu slovenského, mezi nimi jeden švec. Ten přinesl s sebou nejnovější číslo L'udových novin a v lesku opodal lázeňských budov předčítal je svým kamarádům. Strážcové maďarské velmocnosti to ovšem hned vypátrali, lázeňský komisař poslal na ně hned dva četníky, aby je všechny zatkli. Zandati přišli, ale když viděli, že lidé venkovští zcela prosti a nevinní poslouchají zde noviny veřejné a dovolené vycházející, nechťeli lidí těch zatknouti a hlásili to komisaři. Ten všecek rozvztekl sám přišel k nim a zhurta na ně spustil. Milý švec však se nedal, a když komisař pohaněl ty noviny slovenské, odpověděl švec: „Napišete nám lepší, budem je čísti!“ Nakonec musil komisař s nepohřízenou odejít.

Přehorlivý exekutor. Americké časopisy přinášejí následující zprávu o přehorlivém exekutoru. Exekutor Humer z Ponety měl vymoci nevelký obnos na společnosti železniční. Místo aby exekuci provedl v kanceláři společnosti, zastavil její osobní vlak, kola lokomotivy připoutal řetězy a s nabitou puškou stál tak dlouho u vlaku, až peníze dostal. Na neštěstí však exekvovaný vlak vezl poštu. Nyní jest přehorlivý exekutor žalován pro zlomyslné rušení poštovní dopravy.

Tedy již zase se zklamala. Bývalá saská princezna chce využiti všech výhod rozlučky manželství. Zpřetrhala rodinná pouta, aby vstupila ve sňatek s mužem jiným. Ten ji však brzy omrzl a tak si vzala za chotě filigranského tenoristu Tossellia. Nyní pak se sděluje, že se chce svobodomyslná dáma dáti rozvést i s tenoristou. Už zahájila právní kroky, s Tosselliem nevíže, poněvadž prý k němu cítí nepřemožitelný odpor. Tedy již potřeť! Myslí si, že stav manželský musí podávati jen radoati a proto „hrdiané“ prchá znovu ze zápasu. — V Americe lomí rozvášněné mužové rukama nad spoustami, jaké přivodila rozlučka manželství. Za posledních deset let tři miliony rozvodů! Z toho rodinných neštěstí bez počtu. A těžko zjednati nápravu, pokud příliš liberální zákon nebude odstraněn, ježto zámluku k rozluce lehkomyšlní chytráci naleznou vždycky, za všech okolností. V Evropě pak máme výmluvný příklad rodinné rozrušenosti mimo jiné zvláště na Tosselliové.

Na odvrácení nedostatku píce poslouží nám směsky. Ty zvláště v písečných pódách ihned po sklizni naseté poskytují všude hojnost píce v podletí a velice přiznivě působí na půdu, připravující ji dobře k následující plodině. Jakmile je obilí v mandelích, strniště se ihned povrchne a oseje směskou, a sice po hektare vysejeme 100—125 kg hrachu krmaného, 50—70 kg vikve písečné, 25—30 kg hrachu obyčejného a 25—30 kg bobu. Směska se koší, když jest ve květu. Co nelze skliditi za selena, usadí se na ostřích a sklízí jako seno. Získá se tím výborná píce pro zimní doba.

Česká pout do Lurd. Dostávám četné dotazy a není mi možno jednotlivcům odpovídati. Letošního roku nekone se žádná česká pout do Lurd. České provolání, které se z Vídně posílá, týká se německé pouti, při které se pobožností český konati nebudou. Radím tedy upřímně, aby k německé pouti do Lurd se nepřihlašovali a raději sčastnili se jubilejní pouti do Říma, která se koná letos dne 6. října. Leop. Kolisek, farář v Předklášteří.

Upozornění pro pp. funkcionáře organizací, spolků a pp. zaměstnavatele! Ústředí Všeobdob. sdružení křesťanského dělnictva českoslov. pro Dolní Rakousy dovoluje si tímto upozorniti na otevření zprostředkovatelské práce ve Vídní XV. okr. Pelzgasse č. 17. I. p. 6. Úřední hodiny v neděli od 9—11 hod. dopol., v úterý a ve čtvrtek od 8—9 hod. večer. Dotazy v příslušné sprostředkování práce dělnictva neb hochů do uzení zodpovídají se při přiložení 10 h známky. V této úřadovně možno obdržeti informace okr. skupin kř. organizace. Bratrské listy žádáme o otisknutí. Všeobdob. sdružení křesťan. děl. českoslov.

Spousty bělásek objevily se minulý týden nad krajinou u Aše v Čechách. Motýlové vřáde na svém tahu, zvláště kde jsou zelená pole, nakládli množství vajček. Současně objevili se běláskové i na jiných místech.

Rozšiřujte
Časové úvahy!

Poděkování.

V neskonale těžké chvíli, kdy stáli jsme zdrceni nad rakví předčasnou smrtí nám vyrvané, vroucně milované dcery, sestry a vnučky, slečny

Zdenky Libické,

bylo nám útěchou všeobecné účastenství, jímž snažili se přátelé a známi naši zmírniti náš krutý bol. Všem děkujeme z celého srdce za jich účast a lásku.

Zvláštní díky vyslovujeme veledůst. duchovenstvu pardubickému s p. P. Em. Teplým, katechetou c. k. reáln. škol v Pardubicích, v čele, tomuto zejména za tklivou řeč nad hrobem předrahé zesnulé pronesenou, velectěným pp. professorům zdejších c. k. škol reálných, váženému panu Janu Procházkovi, řediteli kůru v Pardubicích, všem, kdož drahou zesnulou na poslední cestě doprovodili, jakož i všem, kdož nádhernými květinovými dary poslední lůžko nezapomenutelné vyzdobili a slovy soustrasti nezměrný bol náš mírnili.

Všem díky nejsrdečnější.

V Hradci Králové, dne 5. srpna 1908.

Jménem veškerého příbuzenstva:

Antonín Libický,

c. k. ředitel reálky,
otec.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Akciový kapitál K 6.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů k 30. srpnu 1908 K 17.703.070-37.

Telefon 6. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Kulturní hlídka.

Správy bibliické potvrzeny vědou.

Epochální výzkumy našeho dra. Musila potvrdily mnoho bibliických zpráv znamenitě; o tom ovšem pokrokoví „přátelé vědy“ v Čechách mlčí, ačkoli i nekatoličtí učenici zabránění jsou velikou vědeckou kořící našeho kraje velice nadšeni.

Nyní poukazuje ještě na jiné velice zajímavé objevy. „Věda“, která chtěla rafinovaným způsobem dle prvních vykopávek v Egyptě a Babylonii dovozovati nepravdivost zpráv uložených v I. knize Mojžíšově, udělala již dávno krach. Zato však věda skutečná stále rozhodněji potvrzuje skutečnost dějů v knize té sepsaných. Profesor Brugsch dle zpráv samého P. Tagblattu nalezl a vyložil hier. glyfy (staré egyptské písmo), které potvrzují bibliickou zprávu o sedmi bládivých letech, předpověděných Josefem Egyptským. Brugsch vyložil dle hieroglyfů, že záplavy nilské, zúrodňující Egypt, skutečně v 7 letech za sebou se nedostavily, tak že vypukl hlad a mor. Hieroglyfy udávají jasně i dobu, kdy se tak stalo, potvrzující tak čas, jaký udává bible.

V Egyptě nalezeny též velice vzácné papyrasy potvrzující pravdivost zpráv sv. evangelíí. Papyrus, nalezený v Oxyrhynchu, pocházející ze 3 století, obsahuje na př. 16. verš 1. kap. sv. Matouše: „Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž narodil se Ježíš, jenž slove Kristus“ — Jak známo, popírala se pravost a původnost tohoto textu. Popírači nechť nyní nález na papyru vyloží. — Jiný papyrus obsahuje nařízení římského mistodržitele v Egyptě Babia Maxima z r. 104 po Kr., aby všichni, kdož jsou mimo svoje rodné místo, vrátili se domů a vyplnili listiny na sčítání lidu. Analogie mezi tímto nařízením a 1. kap. sv. Lukáše je úplně jasná. Také zde se praví, že šli všichni, aby se dali zapsat, do města svého. Josef a Maria šli z Nazareta do Betléma — Co tomu jen řekne dr. Bartošek, který „vyzkoumal“, že Ježíš Kristus jest „legendární“ osobou, že vlastně neexistoval?

Ovšem volní myslitelé vědí, že jest pochladnější „vědou“ papouškovati něco po nenávisných brokurách než si získavati pravé vědecké přesvědčení vlastním pracovním studiem. A pak prý jest jim jedinou autoritou rozum! — Ovšem, ale ten vypáčený. Kteří z těch lidiček viděli aspoň hřbety učených knih Musilových?

Přední průkopníci vzduchoplavby.

V posledním čase stalo se znamenité zdokonalení fiktivních vzducholodí. Bohužel že z té vymoženosti chce prvý těžiti militarismus, čímž prospěšných objevů využije — k obratnějšímu pobíjení a k novému vysázení poplatnictva. V této chvíli jest vhodné připomenouti, kteří lidé a jakým způsobem snažili se nejdříve zmocniti se vlády nad vzduchem. Učenici Toricelli, Viviani (1643), Otto z Guericke (1650) a Pascal (1623—1662) podali směrodatné vysvětlení, na jakých základech má se luštití otázka vzduchoplavby. R. 1670 jesuita František Lana v díle „Prodromo dell'arte maestra“ napsal, že se může na lodi také dobře plouti vzduchem; bylo by však potřebí k tomu čtyř velkých, vzduchoprázdňových měděných kul s tenkými stěnami. Teorie nebyla špatná, leč provedení strokotalo se z té příčiny, že nebylo možno zrobiti tak pevné vzduchoprázdňové koule, jež by tlaku vzduchu zvenčí dovedly dobře vzdorovati. Asi 100 let později dominikán P. Josef Galien na základě theorie Lanovy navrhl, aby se naplnil veliký balon lehkým vzduchem z vyšších vrstev vzduchových. Pak prý balon od země se lehce vznese. Byly to tedy theorie primitivní, ale znamenaly přece pokusy o věc dle sdání prostých lidí nemožnou. Myšlenka místo lodi použití k vzduchoplavbě balonu nebyla zá Galiena nová. Asi 50 let dříve mladý bohoslovec P. Bartolomeo Laurenceo de Gusman, rozený v Brazílii, pokročil směr dále; začal luštití otázku vzduchoplavby pomocí balonu s rozehrátým vzduchem. Slepil tuhy papír a stočil do balonu a upevnil vše vrbovým proutím. Nato 8. srpna 1709 v Lisaboně před královským dvorem, církevními hodnostáři a posvátnými učenici zapálil na rosti pod balonem oheň. Balon se nadul, Gusman vstoupil do připraveného koše a vznese se do výše za velikého údivu přítomných. Leč u veliké výši narazilo lodi na hranu palácové střechy a klesalo; Gusman však si při pádu neublížil. János nad smělým pokusem byl veliký, král jmenoval Gusmana profesorem matematiky. Takové byly tedy počátky vzduchoplavby, které po nejpracnějšímu studiu mnohaletých učených, po tisícových pokusech a velikých ztrátách na životech lidských konečně tolik pokročila, že již máme fiktivní vzducholodi. Výhledek to svlášt obrovské námahy ducha lidského.

Touha po vznešenějším?

Staré, osvědčené ideály, které byly živnou základem miliónů duší, vyháňají se smělými hlasy. „My totižme výše, nám nyníšší idey nastadí“,

řekne moderní pozér a blíže se s patolizalickým pochlebenstvím k mládeži, lehce ji olupuje o to, co jí dříve bylo svato. „Kde máš náhradu?“ táží se lidé rozvášněni samozvaného reformátora. Odpoví: „Ale vždyť jsem mládeži věřil svobodomyšlnost. Ať přemýšlí, ať si vybere z moderní kuchyně stravu, kterou uzná za nejvýživnější a — ať si konečně vymyslí něco nového sama.“ A mládež zachvácená nezdravým pozérstvím ani nepozoruje, jak je duševně chudá, jak přirozenou stravu duševní nahraňuje ubohými nezdravými surrogáty anebo — jak ve své zaslepenosti hledí nalésti ákuj v pěstování zpátečnictví. Stačí překřtiti starou zavrženou věc novým lesklým názvem a mládež hned se chytá. A čím věc méně ideální, tím se více líbí.

Některé příklady. Věstník českých profesorů na str. 401. píše o studentském koncertě v Plodinové burse v Praze, k němuž se dostavilo pouze 150 posluchačů: „Jest příliš známo neporozumění a lhostejnost pražského studentstva k uměleckým produkcím, ačkoli denně téměř může býti přítomno uměleckému koncertu, divadlu a pod. Sotva jej užijí ve divadle nebo v síni koncertní, za to athletické zápasy ve Varietě nebo kopaná na Letné se těší zvláštní jeho přízni. Každá surovější hra nebo sport přivábí houfy studentů, kteří jako smysl zbaveni tleskají a volají na potlučené sportovníky, ale, pošlete-li je do umělecké výstavy nebo koncertu o nízkém vatupném, najdete jich tam asi tolik, kolik se našlo spravedlivých v Sodomě.“ — V Brně přednášel F. X. Šalda o Nerudovi. Kdo tam nebyl? Intelligence a studenti. Zitra však nějaký athletický klub pořádá zápasy, při nichž na vyražený zub nebo na nějakou pohmožděninu se tak přísně nehledí. Nabito k umačkání.

Jaký sport se líbí moderní mládeži, která „zachraňuje kulturu“ a „nové ideály“, ukázali studenti Wahrmondovi. Prováděno pusté uličnictví, za něž by se styděl každý průměrný učeďník. Nejvíce pozoruhodno jest házení šňitými vejci po studentech katolických v Štyr. Hradci. Wahrmondovi ovšem si musili napřed šňitá vejce velikou horlivostí sbírací zaopatřiti. Ta nejsou všude na prodej. Proto sběratelská činnost jejich byla spojena se zvláštní starostí a horlivostí. Kao házi šňitými vejci, ten nepodlehá pouze okamžitému výbuchu vášně, náhlému vzplanutí. Tu se nám jeví promyšlený „ideální plán.“ — „Rozhledy“ dne 10. července k tomu připomínají:

Po šňitých vejcích byla patrně v Štyr. Hradci tehdy veliká poptávka. Kdyby šňitá vejce byla znamenána na burse, měli bychom v kursu šňitých vajec čilejšího zvěstovatele akademické svobody. Čím by šňitá vejce byla dražší, tím více bylo by té svobody, čím byla by lacinější, tím méně. Také by ovšem mohly býti zavedeny na burse skříňe a nástroje technické. V brněnské české technice rozbili studenti-obhájci „svobodné vědy“ tyto rekvizity — moudře se to utajilo — a čím by tedy skříňe a nástroje technické v ceně stoupaly.

Kde jde o vytrestání, spílání, o boření, tam takovou slatou mládež nalezneš hned. Společnost tolik útočná však pěstování skutečných ideálů ponechává vlídně a ochotně těm, které dáti předvíkají.

K otázce zřízení německé akademie.

„Osvěta I.“ s chutí uveřejnila memorandum samé Akademie cis. F. J. pro vědy, slov. a umění z 11. prosince r. 1907. Memorandum stýskalo na to, že na původně český ústav dosadila vláda profesora, který slova českého neznal. Proti hroziící germanisaci naší akademie tudíž memorandum vyvolalo žádost, aby byla akademie docela očištěna; nechť pro Němce se zřídí úplně oddělená akademie nová. — Dobře, ale týž „Přehled“, který za nynější aféry přinesl prvý znění onoho memoranda, napsal dne 31. července: „Protestem české akademie pro vědy, slovesnost a umění, otisknutým v minulém čísle, chtěli jsme osvětliti věcnou stránku sporu, a poněvadž leckde nebylo posho-peno, oč nám šlo, abychom: Hlasování prof. Masaryka a Drtiny pokládáme za politickou chybu. Umělecká akademie pražská byla založena z českých peněz a k pěstování českého umění. Utrávkism, až do jmenování prof. Thieleho, byl jen utrávkismem dle jména a byl koncem vlády se strany zakladatelů. Když však Němci hlubší dobývati pevnější police v akademii, podán byl jistě důrazný protest s nekompetentnějšího místa v prosinci r. 1907. Vláda musila uznat jeho váhu a Němcům tudíž nezbývalo, než pokoušeti se o samostatné německé učiliště umělecké. Svou věc považovali za umělecky pochybnou a neuskutečnitelnou v dohledné době, a je příznačné, že zatažením tohoto kulturního štábu německého musil býti nacionální křikloun a šovén, jemuž jistě šlo přamělo o věc. Je nutno ovšem uznati, že volání Němců po samostatné umělecké akademii bylo nutným důsledkem onoho českého protestu. . . S druhé strany však je jasno, že realističtí poslanci nebyli informováni, po svém hlasování řekli, že by nebyli hlasovali, kdyby věděli atd., při-

pastili i taktickou chybu a podávali honem demonstrační návrh na reorganizaci umělecké akademie, ač tu žádné reorganizace není třeba, nýbrž jen provedení principů, stanovených zakladateli, což bylo jistě s větším důrazem vytknuto oním protestem akademie, ale konec konců posl. Masaryk i Drtina, a zejména jich orgán „Čas“, by udělali z jich hlasování pro Wolfovu resoluci výsoce kulturní čin, významný i pro český ráz umělecké akademie samé. A zatím je vidět, že oba poslanci nebyli o stavu věci příliš mnoho informováni, a kothurn „Času“ proti-krájím ve východních Čechách je proto při nejmenším neskrupul. . . Bezvýhradné hlasování poslanců české strany pokrokové pro návrh Wolfův bylo dle našeho mínění korunou politické neprozíravosti.“ — Ale o tom už „Osv. lidu“ mlčí.

Školský obzor.

Jak si váží soc. demokraté učitelstva. Jest potřebí aspoň něco o tom povědět, aby naši soc. demokratičtí učitelové se dověděli, co jim „Čes. Učitel“ sám dobrovolně neseke. Rudý list „Zittauer Volkstg.“ v příčině požadavku poslance-učitele Pfuga v saském parlamentě zval v údivu: „1600 marek nejmenší roční plat — 5-30 M denně — a stoupající důchod až 3600 M za rok, tedy 12 M za pracovní den při 4 1/2 hodinové denní pracovní době a 3 měsících prázdnin!“ Dále týž list pokračuje: „Takové odměny ještě dosud nepožadovalo ani jedině soc. demokratické pracovní společenstvo. Pan Pfug však v zemském sněmu nadával jako anarchista, že vláda tohoto zvýšení mzdy „zplna a zcela“ nepovolila. . . Co jest vhod učitelům, to jest přece spravedlivé i pro dělníky. Jest snad učitel na obecné škole více než dělník? Kvaříkovaný dělník, mechaik, truhlář, stavitel strojů, hodinář, malíř atd. má ve velmi mnohých případech, ba občejně větš předobžně vzdělání, větší znalosti svého povolání než učitel obecné školy, který se naučil s „Ach“ a „Krach“ bez chyby — ne vždycky! — psáti, něco na housle hráti a děti mlátiti.“

Na shromáždění radikálních učitelů v Mnichově, které se obíralo s úpravou platů, byli pozdraveni s velkým nadšením radí poslanci jako vítaní boští. Učitelstvo jim vyslelo kompliment jako robotník milostivě vrchnosti. Odměna za toto patolizalství dostavila se ihned. Radý poslanec Müller, šéfredaktor socialistického listu „Münchener Post“, prohlásil na schůzi strany 26. června t. r.: „Nikdo tak těžce nezanedbával své povinnosti vůči obecným školám jako učitelstvo. Do učitelů v politickém obledu skládali nějaké naděje nemá žádná strana příčiny, poněvadž co v politickém obledu dosud vykonali, nesahá přes meze úskopného sobectví.“ Rudí se zkrátka s pokrokovými učiteli bavorskými velmi dobře znají.

„Christlich-soziale Arbeiterzeitung“ píše dne 1. t. m., že socialistický expozlanec Reger se vyjádřil: „Slezský učitel stará se jenom o svoje břicho.“ — Co by vyváděl „Čes. Učitel“, kdyby se o práci a charakteru učitelstva tak vyslovovaly listy katolické? V Čechách jsou socialisté s pokrokovými učiteli ještě v dobré shodě, poněvadž dosud potřebují jejich spojení pro svoje ziskné cíle a pro společný boj proti církvi naší. Až pokrok. učitelé svoje služby dokonají, budou smrákání od rudých jako učitelé v Německu. Soc. demokraté jsou zatím velice chytrými diplomaty.

Kdo budí nejvíce pohrdání inteligentů? Jest to škola soc. demokracie. Nikdy se dělnictvo nedívalo s takovým despektem na muže inteligentní jako se děje právě nyní. Intelligent, který se má třebaš háť než některý dělník, musí si uspokojiti těžce na slušný šat, aby nebyl z kanceláře nebo z úřadu vyháán. Jak spatří soc. demokrat muše pěkně oděného, již lítají závistivé poznámky a vtípy o lenoších. Okolo rudého dělníka těžko jest inteligentovi jíti. „Pomáhej Pán Bůh!“ — „I jdou radši pomoci sám.“ — Nepozdraví-li však, v tom okamžiku rudý občan zaujme chytře pózu katolíka a vyční inteligentovi pro jeho nevědomost. Badiž nám rozuměno. Tohle se neděje jen kněžím, to zakoušejí také inteligenti jiní. A dá-li se pozdrav i jiného rázu, odpovídá se nějakým útklebkem zase. Kdyby věděl ubohý svedený dělník, vychovaný socialistickými listy a platící inteligentním předákům svým krvavou daň z těžce vydělaných grošů, co kolikrát hladu a úporného boje vytrpí inteligent, než nějaký krejcar vydělá! Snad by se v něm přece trochu soucitu ozvalo. Snad by začal porovnávat a poznal by, že ti jeho radí inteligenti berou tučné platy za daleko menší duševní práci než inteligenti jiní, jímž duševním přepřacováním div nervy nepraekají. Jaká je v tom důslednost, jestliže volá socialista avámu inteligentovi slávu a po jiném pokřikuje, že jest lenochem? Platí ještě něco věda? Má se v ní pokračovati? Socialistický tlak odpoví, že ano. Ale hned nato líčí sociální poměry tak, že dělník jest rozpálen krajně vální i proti těm, kteří svým demyalem podporují pokrok a dělnictvu práci opa-

trají. Slušné oděný člověk, muž se skřípem na
oděch jest rudým lidem darmochlebem, lenochem.
Ale — má-li se ceniti duševní práce, má-li býti
uznávána prospěšnost nejhrůšnějších škol, pak za-
jistě také člověk, který na nich vyučuje anebo
se v nich učí, zasluhuje při nejmenším aspoň trochu
šetrnosti. Kdyby si dovolil inteligent desetinu té
kousavosti, jakou musí snášeti od soc. demokratů,
volalo by „Právo lidu“ celé plaky do boje. Věru
— podivný to poměr „uvědomělého“ dělnictva k
nositelům vzdělanosti.

Nové ukázky socialistické vzdě- lavací a podpůrné práce.

A zase jeden čelný rudý pohlavár a
karatel „klerikálních hříchů“ na útěku. Není
tomu dávno, co dokázány defraudace dělnických
peněz kandidátu poslan. M. Švábovi, který loni
líčil chudinu na schůzích, jak se pro ni obětuje.
Teď zase padlo pravé světlo na jiného rudého
kandidátu poslanectví, totiž na Jana Jelínka,
redaktora typografického soc. dem. „Veselavina“
a „Kacířských epištol“. Vysoce povznesený Jelí-
nek v „Kac. epištolách“ vystavoval na trh vy-
myšlené nemravnosti katolíků; v časopise tom
pro nasycení rudých jízlivých labužníků byli
malováni kněží a jeptišky v oplzlých pózách,
jen aby se rudí čtenáři ve svoji „vyšší nše-
chtilosti“ měli čemu zachachat. Skvostné zu-
šlechťování, zvláštní to výstrahy před neřestmi!

Najednou však Jelínek se s redaktorským
perem loučil. Rudá žurnalistika psala na roz-
chodnou velice mlhavě, neurčitě o příčině od-
chodu Jelínkova do Ameriky, jen aby se ne-
pohoršili soudruzi nad charakterem odjíždějící-
cího. Prý odchází z důvodů rodinných. Po-
něvadž pak Jelínek zanechal ženu s jedním
dítětem v Praze, začalo se ještě hovořiti, že
ubohému reformátorovi žena otrávil život.
Proto dala paní Jelínková vytisknouti 28. čer-
vence v „Čes. Slovu“ prohlášení, jímž se brání.
Praví, že ji nechal Jelínek v Praze s dítětem
bez krejcaru. Žila s Jelínkem 18 let. Ošetřo-
vala ho pečlivě, když byl stížen 14 dní po
svatbě chrlením krve. Snášela s ním klidně
bídu; když však již muž vydělával 250 K mě-
síčně, musila se sama živiti v tísni. Poslední
měsíc nedal ženě ani krejcaru na živobytí,
choval se k ní stále zpurněji, zato však vedl
druhau domácnost s Helenou Koppovou, pro-
davačkou, s níž udržoval 4 léta milostný poměr.
A nebylo to jeho dobrodružstvím prvním. Je-
línková praví, že na svoji obhajobu uvádí jen
věci nejnutnější a že by dokázali lékaři též
jiné věci. — Zkratka Jelínek „nemravnosti
klerikálů“ studoval vlastně v kruzích rudých a
pak přebarvil takové hrdiny v „Kac. epištol.“ —
na černo, oblekl je do řeholního šatu a jeho
soudruzi měli látku k surovému chechtotu. —
Podobně to dělají jiní. Na př. vyš. a kněžka
„Moli v kutně“, kdež probírány labužnický še-
redné neřesti, jež přišly na stav kněžský. A
ta jeden náš přítel, který děcku ve škole bro-
žuru tu sebral, po přečtení jednoho nemrav-
ného případu se zamyslel nad jménem autora.
Hned přitom si vzpomněl na jednoho našeho
jízlivého soka, který zrovna to prováděl, co
přičítáno v brožurě nejmenovanému knězi.

Tak tedy dovedou pánové umravňovat!
Aby se surová srdce hodně pobavila, vyličí se
některá „kněžská“ nemravnost aloeem hodně
pestrým; pisatel vlastně fotografuje sebe nebo
své přátele, ale strčí je do kleriky, aby měli
soudruzi další podpal k nenávisti vůči církvi.

Lže se dále po továrnicku k vůli ob-
chodu. Ve slezském okrese frývaldovském před
užší volbou socialisté k vůli získání křesťan.
sociálních hlasů vydali toto švindléřské pro-
volání: „Jsou soc. demokraté nepřáteli nábo-
ženství? Nikoli. Soc. demokraté nejsou žádnými
nepřáteli náboženství; oni toliko prohlašují:
Náboženství jest věc soukromou, jest věc,
s kterou strana nemá nic (?) co činiti; jest
věc srdce, za kterou každý jest sám zodpo-
vědný! Naopak! Soc. demokraté jsou jedinými
ochránci (?) svatosti všech náboženství, po-
něvadž se proti tomu brání, aby nebylo zneu-
žíváno náboženství k světským věcem... Soc.
dem. poslanci v Rakousku to byli (!), kteří
se vyslovili proti paragrafům o kasatelně, na-
mířeným proti katolickému duchovenstvu a
soc. dem. poslanci v Německu, kteří se vyslo-
vili pro připsání jesuitského řádu (??) ...
Každý opravdový křesťan, který učení svého
náboženství nezneužívá k světským účelům,
nyní chce je viděti uskutečněno, ten nechť
volí 14. července kandidátu soc. demokracie
Rudolfa Müllera!“ — Co řádka, to hanebné
podvádění voličstva, jak známo vřem, kteří jen
trochu bezbožecký fanatismus rudých pozorují.
Socialisté ve prospěch jesuitů?

Na radě schůzi ve Vídni přisluh se soc.
dem. předák dr. Ellenbogen, že jest židem, pak
dovozoval, že jest bez vyznání a konečně přidal:
„Nikoliv klerikálové, nyní my jsme praví
křesťané.“ — Kdyby tak řekl některý uprchlý

ošetřovane z Kosmonos, nedivili bychom se
tomu. Ale lže-li tak křiklavě socialistický pře-
dák před vlastními soudruhy, to už je moc.
Pasté rudé pošklebky z bible, uprostě posměšky
ze samého jména Kristova, bezcenné pronásle-
dování těch, kteří nechtějí platiti na rudé
protikřesťanské brožury — to snad má býti to
pravé křesťanství!

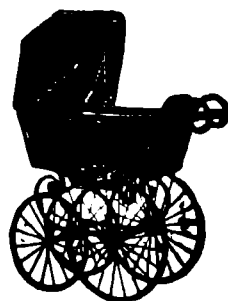
Porážka rudých nečitů. V Neubrucku
(Dolní Rakousy) prohlásili soc. demokraté, že
s dělníky sdruženými v křesťanské organizaci
nebudou již pracovati. Žádali, aby byli pro-
puštěni. Šef firmy, Pivoňka, se však h. od ne-
sklonil před terorem demokratů a tak došlo
k tomu, že socialisté zastavili práci. Leč ústř.
svaz křesť. textilních dělníků poslal do Neu-
brucku svoje dělníky. Dnes pracují v celém
závodě pouze křesťanskí sociálové. Uplynulo
půl roku a socialisté marně čekají dodnes, že
pan Pivoňka pro ně pošle a je odprosi. Litují
sice svého jednání, kterým chtěli mnoho ne-
vinných rodin jediné pro rozdílné smýšlení
připraviti o chléb, ale jest již pozdě. Zde má-
me poučný doklad, co smůže proti bezcenným
utlačovatelským pevná organizace křesť. sociální.
I naše Všeodborové sdružení křesť. dělnictva
v Čechách zastalo se s výsledkem velice zdár-
ným mnoha svých členů, které chtěli rudí ne-
citové o práci připraviti. Až bude naše sdru-
žení ještě silnější, pak rozpálené hlavy socia-
listických násilníků zchladnou ještě více. Proto
voláme ke všem dělníkům dobré vůle: „Při-
pojte se rychle v zájmu vlastním ke křesťan-
skému sdružení!“

A zase jeden. Dne 28 července rozšířila
se zpráva, že předseda soc. dem. organizace ve
Žleběch Alois Dostál, který byl důvěrným pří-
telem a velkým agitátorem pro kandidáty po-
slanectví Joba a Jiráska, jest vyšetřován pro
značnou zpronevěru peněz, kterou poškozen
jest jeho zaměstnavatel. Vyslechnuto již množ-
ství svědků. — Tenhle Dostál není ještě nej-
horší. Většina socialistických defraudantů totiž
hrábla do pokladny vlastních soudruhů, aby
jim dokázala svoji „soudružskou obětavost a
lásku.“

Jak ošatili dělnictvo v Plzni. Teď po
volbách do závodní pokladny Škodových zá-
vodů, v nichž zvítězili po napětí všech sil,
přiznávají se socialisté, že v pokladně jest
schodek 32 000 K. „České Slovo“ dne 2. t. m.
píše o schodku: „Ve skutečnosti je však da-
leko větší. Přiznání činí pouze ze strachu.
Proč tak neučinili dříve, když stav pokladny
jim byl znám? Tušovali to před volbami, je-
likož věděli, že by je dělnictvo vypráskalo,
byli by to tušovali i teď, leč báli se rekursu
a možnosti vítězství nár. soc., báli se revise,
která by k takovému hospodářství nebyla
mlčela.“

Spokoju se z nouze s troškou. Když
neteče, aspoň když kape! Tak si pomyslel pro-
stějovský soudruh Fr. Pichal, jemuž nebylo
dopřáno hrabati se ve věšší pokladně, ačkoli
mu chuderoři narostly dlouhé prsty. Obrusil
se tedy tento vyvlastňovatel kradením obrusil,
stolního náčiní a podobných maličkostí v Ně-
meckém domě v Prostějově. Z každého hned
nemůže býti veliký virtuos. Leč praktikantská
jeho činnost náhle přerušena. Byl zatčen se
svým rudým otcem, jemuž nosil v synovské
oddanosti kradené věci. Ovšem že od této
chvilky starý i mladý soudruh budou ještě více
nadávati na „třídní stát.“

Nejnovější a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliž proto úplně nemožná.

„SLAVIA“

VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
V PRAZE,

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,

UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA
DÍTĚM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE
- ZARUČENÝM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM. -

NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-

NŮM — POJIŠTĚNCŮM. -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠTNÉHO.

VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765:53
RESERVY A FONDY K 41,778.165.—
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430:98

VYSVĚTLENÍ A SAZBY

OCHOVNĚ ZASÍLÁ - -

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:

V BRNĚ, VE VÍDNĚ,

V LUBLANI, VE LVO-

VĚ A V ZÁHRĚBĚ. -

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Mravného hochu

přijme do učení
na celé zaopatření —

Jos. Kieslich,
pozlacovačství v Hradci Král.

P. t. pp. truhlářům

odporučaji

svoji výrobu

intarsii

vkusné a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křesla, moderní rámy. :

Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeo Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické ventila-
tory, počítačidla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
instru a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Mešní vína.

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé
přirodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČIŽEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

a. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
četné dšst. farní úřady v Čechách.

Jediný závod toho druhu na českém
severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a
sklad veškerých druhů bandáží,
jako: kylní pásy pro dospělé i
pro děti, břišní pásy pro dámy,
pupeční pásy, suspensoria, pu-
čočky a obinadla pro křečové
žíly, šňěrováčky a přimidla pro
zkrácené páteře.

Správy se vyřizují rychle a
levně.

Poštou zasílá se nenápadně,
stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1888.

Vyznamenán zlatou medailí.

Dívčí paedagogium

čísle a krále Františka Josefa I. v Chrudimi

přijímá na počátku školního roku žáky

do přípravné třídy.

Zápis

a zkoušky přijímací

odbyvati se budou

■ dne 14. září. ■

Prospekty na požádání ochotně zašle
představenstvo.

UČEDNÍKA

na
kniharství

přijme

Richard Šimáček,
knihář

v Hradci Králové, Pospíškova třída, čís. 247.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— malbu
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. čís. 2. nově blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesným
rámy, stěží vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 sl. 3, 4—5 sl.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové,
pole i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové,
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šatry, střepe, tře-
pení atd.

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, písnířů atd.
— za nejlevnější cenu nabíí firma —

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řád-
nému vedení vlastní domácnosti; vyu-
čuje se všem druhům ručních prací,
malbě, šití šatů i prádla, hře na piano,
housle a citeru, řeči německé i fran-
couzské. V témž ústavě přijímají se
dívky do **školy obecné i měšťanské**
s právem veřejnosti. Dívky tyto mají
přednost při přijetí do paedagogia
v Chrudimi. Dívky povinnosti školní od-
rostlé mohou navštěvovati **vyšší pokrač-**
ovací kurs český i německý. Též
připravují se ku zkoušce pro školy
materaké a ku zkoušce **industriální**
pro školy obecné i měšťanské. Bližší
informace podávají stanovy, jež se na
požádání zašlou. Pro chudé značná
sleva. V témž ústavě opravují se **roucha**
:: **behoaluzebná.** ::

Ústav nalézá se v rozkošné
:: **lesnaté krajině.** ::

Co jest přčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyváfky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pou-
nická, prvnější při-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,
svíce kostelní ste-

arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledšst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akceiová svíčkárna a voskárna
v **Sladé Bolešlavě.**

Vyznamenáno na výstavách:

Paríž 1889, zlatá medaile. Paříž 1900, zlatá
medaile. Londýn 1903, zlatá medaile. Praha 1906,
diplom, čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1908, zlatá medaile.

Výrobky vlast. usnad. Všecky a opušky sdarr: a franbo.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorkul

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici c. a. k. a. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Cenafky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledáni.

Pensionát Ursulinek v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti. Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, šití a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Ke všem příležitostem nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník

přísežný

sodní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných sbírek a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

První česká křesť. soc. svépomočná firma
v Hradci Králové a. M.

Látky všeho druhu,

je-li v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společen. „VZAJEMNOST“
v Hradci Králové, Čechy.

Vzorky a ceníky zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

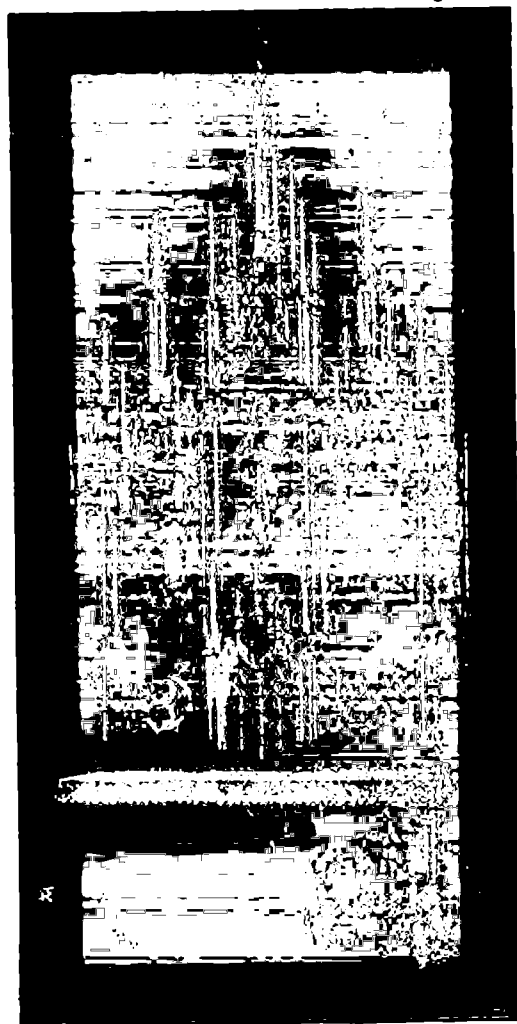
(bratr P. J. Noškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleldůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

V pavilonu pro zařízení bytů na Jubilejní
výstavě v Praze, vedle výstavní kaple vystavuje
firma

František Jirouš v Slatinanech

gothický oltář dubový,

který jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit.

Nejdušej. biskup. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby si patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a vlohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným stetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
kompletně. Mírné ceny a solidnost záruky dává
čti četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, arcadů
a uměleckých výrobků.

Závod založen 1881.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvalitky
(dle Ord. listu č. 2, str. 22)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Veleldůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(Jedavatel Jeho Bisk. Milosty)

Hradec Králové, č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejnižší ceně.

Speciální čištění zlatých maleb.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleldůstojnému duchovenstvu
a sl. patronátním úřadům k opravování
a přeslacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná písemná svědčí z řadů ve-
ldůst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více jak třicetiletého působení.
Uctívá, prosím, malou objednávku na
skočku.

Volejte mně látky na taláry.

Tak se zpětně lze zvýšit cen!

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Humbag moderních demokratů.

Dříve pohlíželo se na dělníka jako na nižšího tvora. Předsedky velmožů šly tak daleko, až mnozí si mysleli, že vlastně i děti dělníků hodí se výhradně zase je: k těžké práci, že nejsou schopny intelektuálního pokroku jako aristokratická smetánka. Nyní se karta obrátila; ujmá se o socialistů nesmyslný předsedek, jako by byl tvorem nižším, ba docela ničerným intelligent. Socialista při spatření studovaného člověka si nepřipustí myšlenku, že též třeba pracoval rukama dříve horlivěji a namáhavěji než rudý dělník a že zná svízele ruční práce. Intelligent platí u soudruhů hodně zpracovaných za darmochleba. A intelligent bohatý docela jest pokládán v socialistickém táboře za zločince, za zloděje.

S ukrutným pohoršením píší rudé listy o „nažraných buržoách“, o jejich jezdeckých kočárech, ve vagonech I. třídy, o jich návštěvách lázní. Vytýkají „měšťákům“ požitkářství. Ale proč ten veliký hněv? Takové pohoršení jest práce u socialistů velikou nedůsledností. Kdyby měli taková praktická životní pravidla jako čeští bratři, byly by jejich výtky snadno vysvětlitelné. Ale vždyť socialisté v příčině praktického života tihnou zrovna tam, kam požitkářští buržoové. Jejich názory životní jsou zbudovány na základě materialistického. Soudruhu, jen uživej, nešetři! Stejně ušetřil málo! Tak se ozývá často v socialistických listech. Není divu. Socialista nevěří v život posmrtný, domnívá se tedy, že má jen to, čeho užije na zemi. Rudý dělník tedy užívá a propije průměrně víc než úředník, profesor, učitel. Rudí vůdcové jezdí vesele spacími vagony do lázní, socialisté poroučí si v hospodě jako kavalíři a sekýrují hostinský personál zcela podle zvyku měšťáckého.

Proč se tedy tolik hněvají na měšťáky, kteří užívají plnou měrou radosti světa tohoto? Nač jsou lázně, než aby v nich člověk osvětlil? Nač krásná hudba, nemá-li jí někdo poslechnouti? Proč by neměly být připraveny pohodlné vagony železniční pro ty, kteří si to mohou zaplatit? Kdyby se nemělo užívati vymožeností nové doby, kdyby na lepší a pohodlnější životosprávu nechťeli lidé platit, pak by se zastavoval sám pokrok. A socialista, který užívá

nad své prostředky, který dokazuje skutky svými zřejmě, že by v případě svého obohacení brzy jmění promarnil, dívá se s největší zlostí na ty, kteří užívají. Zlobí se horečně na lidi, kteří na vlastní útraty žijí vlastně tak, jak socialističtí poblaváři soudruhům samým odporují a jak sami na útraty soudruhů žijí.

Jelikož pak soc. demokracie bída dělnictva líčí barvami tolik sytými, mohl by se někdo domnívati, že socialisté mají aspoň sympatie k řádným dělníkům vůbec, že mají s nimi soucit. Ale i tu jest viděti strašnou převrácenost. Který dělník nepřisáhá na rudý koran, který se zpěčuje platiti na surové tiskoviny rudé, jest jednoduše vyhozen z továrny. Takového dělníka pronásledují rudí hůře než buržoa, štvou ho tak, že jest zřejmě jejich snaha, aby ho hladem umorili. Dělník, na nějž padne socialistická klatba, jest oznamován důvěrníkům dělnictva v jiných závodech. Chudšas chodí od dílny k dílně marně; kdekoli mají rudí moc, tam jednoduše zaměstnavatelé ohlásí, že začnou se stávkou, bude-li vyhladovělý chudšas do práce přijat. Tak řadí rudá inkvizice proti dělníkům, kteří se odvažují míti své vlastní přesvědčení. Nediví-li bychom se tolik, kdyby rudá strana tak často nemluvila o svobodě myšlení. To že jest důkaz soucitu s dělnictvem? Právě v minulých dnech rozvířil se veliký boj ručních proto, že prý dva učitelé socialističtí byli denuncováni, tak že přesazením se jim příjmy zmenšily. Co tu žika a nadávek od strany dělnické, že intelligent rudý má míti najednou příjmy menší! Jest zjištěno, že ti učitelé, kteří ostatně úředně přísahali na něco jiného než na socialistický program, projevovali nesnášlivost, že svoje strannické náhledy uplatňovali na místech k tomu nenáležitých. A přece mají silnou rudou ochranu. A na druhé straně tatáž strana dělnická připravuje vesele jiné dělníky zcela snášlivě o poslední skývu chleba, denuncuje je bezcitně hodně rázně přímo u zaměstnavatele, snaží se je uštvati k smrti. Strana dělnická, strana „pro dobro a volnost dělnictva“! Není tu viděti humbug, nejsou tu veliké hříchy proti samým rudým teoriím, nehraje vlastně rudá strana trestuhodnou komedii? Až by strana takých násilníků opanovala pole zcela, vedlo by se v ní svobodomyslným dělníkům hůř než

v káznici. Již nyní zacházejí socialisté s dělníky jiného přesvědčení daleko hůř než s trestanci. V kriminále všde se dělníkovi neruděmu lépe než v kruhu spolupracovníků rudých, kteří se pošklebují jeho názorům od rána do večera. A běda mu, odvážil-li se k sebe menší obraně. Msta nejružnějšího způsobu stihne jeho hlavu.

Člověk málo zkušený by mýlil, že jsou to jen jednotlivé přestřelky. A kdo charakter rudé strany dobře prohlédl, vidí tu soustavnou a rafinovaně promyšlenou práci na bezohledné ničení dělníků jiných. Utiskování provádějí a vedou právě rudé špice, tisk socialistický k tomu nabádá nepřímými náznaky, tak šikovně sestavenými, aby se uhnul trestu. Jestliže rudý tisk napoví, důvěrník dobře rozumí. A rudé násiřnictví druhu nejsurovějšího není v socialistických listech káráno; naopak buďto se o něm mlčí anebo se omlouvá. Taková jest škola, kterou prochází soc. demokrat. A přitom se vede přímo fanatické lamento, že jsou utiskováni — soudruzi. To nevádí, aby v témže čísle listu byly uštěďřovány pohrdky těm, kteří jinou cestou krácejí. A takovým způsobem má se připravovati — vláda demokracie. Tyranie bezcitná odívá se v krásné moderní roucho; tyranie, která, poračivši stávku, rozbíjí lebky jiným dělníkům, pracovati chtějícím, hlásá, že dělnictvu dobře zaopatří svobodu, výživu a vyšší kulturu!

Dopis z Prahy.

Katolické ústavy učitelské. Jako odpůrci naší mají strach před katolickými učitelskými ústavami, tak my po nich toužebně voláme. Smýšlení o náboženství a o výchově náboženské u většiny českého učitelstva bere se směrem výlučně a zásadně nepřátelským. Světový životní názor většiny učitelů jest bezbožecký. Zjevu tomu nelze se diviti, uvážíme-li, že duševní stravou jejich jsou knihy a časopisy, které s náboženstvím již dávno sůčtovali. „Čas“, „Osvěta Lidu“, „Český Učitel“, „Havlíček“ jsou jejich četbou, která zpracovává je dle svých formulí. Vždyť prým přáním každého nového učení jest zmocniti se duchů. Mluvě zde o novém učení, připomínám hned, že proti-

ková nebezpečný řečník. Rozpovídá se, znenáhla se rozohní, rozplamení, rozlští, pojednou přiletí od ní rána na lice, je plna touhy po druhé staré Sučce je s to fackovat třeba hodinu. Poslal k ní nahoru jenom Kocuru s policajtem Havránkem, kteří spojenými silami vystěhovali Sučku s fláinetem i osmi dětmi na ulici. Suková hrála zuřivou válečnou, nadávky jak bomby, pumy, granáty a šrapnely hrnuly se jí z bezzubých úst, přešla nádhernou tirádou ve smutnou, až srdce okolostojícím usedalo. Usedlo také v starém Plavcovi, který šel kolem — a rozvažovalo: „Vezmi si starou Sučku na byt, peněz si vyhraje dost; když nezaplatí činži, sebereš jí fláinet, nebudeš takový blupák jako Dospiva, ays jš ho nechal. Osm dětí, to něco zmůže, ty kuchyň vyklidí jedna dvě!“

Šel k Sučce a pravil k ní láskyplným a soustrastným tónem: „Pojďte, matko, se mnou, nemohu se na takovou bezcitnost dívat. To ještě nikdy u nás nebylo, aby se vdova s dětmi vyhazovala na ulici bídě, nečasů v šanc. Pojďte ke mně, mám pro vás byt!“

„Zlatý pane Plavče, aby vám Pán Bůh tisíckrát odměnil vaše milosrdné srdce! Pojďte, děti! Frantíku, vem fláinet, lumpe, dej drobet pozor, at nám našeho živitele nerozbijíš. Terko, ty vezmi necky, Nanko kastrol, Pepíku brnky a vezmi Lojziku za ruku, at neupadneš! Karle, kde jai, holomku, ty vem tuble pytlík; Ando, zdvihni Jenička a nepolámej ho. Já vezmu tuble nůži a pojďte za naším dobrodincem. A ten lotr aby spát nemohl, aby ho vši žraly, když vyštve ubohou vdovu s osmi červíčky. Takhle hejtmanku, to jo!“ A huba jš jela jako fláinet.

Plavec uvnitř plesal. Má nájemníka, ten si kuchyň sám vyčistí a to je to hlavní. Usdil

FEUILLETON.

Kosa na křemen.

(M) „Nedosti na tom, že se zlodějové v noci vystěhojí, činži nezaplatí, ani tu kuchyň mi nevystřili, Luza taková měšťácká!“ nadával starý Plavec, jako špaček poskakoval kol budky, z níž Sýkorovic v noci ulétli. A měl proč, lakomý pán velkostatku, který škrtil každý trojník jako žebrák. Sýkora, strojník „na stavbě“ v cukrovaru, najal pro sebe a svou rodinu výměnkářský domek statku Plavcova. Bydlel tam po 7 měsíců, po placení činže mnoho se nehnal; když se ho domácí ptal, říkal, že si to nechají na konec, nejdnou. A teď ulétli i s činží. Nezbylo po nich nic, jen trochu slámy, papíru a v kuchyni aspoň dvě fůry zahradnické země. Sýkorovic nevatili; „milostpaní“ chodila s mladými pány a slečinkami na oběd za „starým“ ku „Kréte“. Aby kuchyň nezahálela a mladí pánové měli kromě vyplazování jazyků, házení kamením a trháni ovoce nějakou užlechtilou zábavu, dal jim starý Sýkora navštíti do kuchyně hlínu, aby si zde zahradničili. Kluci zahradničili až radost, zvláště rádi zalévali. Nic jim nebylo za těžko každý den třeba čtyřicet konví nalíti na hlinovou vrstvu. Váš zato takové zahradničení neslo zdárné ovoce. Zahrada jejich byla naplněna nejkrásnější houbovou vůní, při které ruka bezděky nadšeně se zdvihá, aby uzavřela nos, tolik vůně najednou sněsti nemohoucí. Květena znamenitá naplňovala se záhonky, ale symetricky všecky čtyři kouty světnice. Pláně vystrkovaly své roztomilé blávkiny; tam, hle, vedle hned zdvihá své brdé, bláznově bílé téměř houbu. A nade vším klene se nádherný dřevěný strop, trámy kaseto-

vaný a hovězí krví natřený, s politurou plesniviny. A živočišstvo bohaté nadmíru, ne co do počtu druhů, ale co do počtu jedinců. Miliony oněch zvířátek, jež nesou hrdý název užlechtilé družky vepře, hemží se po „zahradce“. Tu a tam zvihne sebou tlustá žížala, boříc s rozkoší své tučné tělo do kypré země.

„Spousta děsná, co mám s tím chlívkem dělat? Vezmu-li si na to dělníka, za čtyři dni hlínu nevyveze, pak abych dával novou podlahu, bilil a strop barvil. Kdo se mi do té ratejny bude chtít nastěhovat? Já jsem zkrátka a dobře nešťastný člověk, každý mne jen ošidí a já dobrák se dám!“ Starý zazobaný lakomec lamentoval, jako by mu o statek šlo.

* * *

„Není to nic platno, Suková, dnes poletíte i s dětmi i s fláinetem. Už jste tu čtyři měsíce přes jakubský termín, neplatíte, děti dělají rámus; kde co mám, mně zkazí. K vydržení to není. Poletíte!“

Dospiva si odplívl. Suková, taková babka nadělaná, podeřtela si boky: „No—no, pane domáci, jen ne tak zostrá! Copak si myslíš, že proto, že činži neplatím, jsem nějaká ledesjaká osoba, na kterou si mohou hubu otevřít, jak chtějí? To se velice mějle! Ubohou vdovu s dětmi vyhazovat umíte; kdybych byla tak o čtyřicet let mladší, jako tamhle hejtmanka, to by mne nevyhodili, že ne? Jesté brože a brazuletky by mně nosili. Ubohé děti, ubozí červíčkové, kam složíte svou hlavičku dnes v noci. Podívejte se na toho necitu — — —“

Necita však už byl venku, nečekal na pokračování tak slibného začátku. Věděl, že je Su-

náboženský směr, pokrokoví pěstovaní, není ovšem jednolitým určitým názorem, nýbrž nejasně udržovanými domněnkami, pyšným bludem, jenž se fanaticky nafukuje.

Ale nicméně, ač nevědecký názor ten není ničím dokázán a podepřen, přece jen určuje smýšlení a život. Ty vášnivé protináboženské výbuchy u mnohých učitelů jsou toho bolestnými důkazy, jež se množí. Jest to broznou nemoci doby, že vychovatel mládeže, který přece jest neustálým svědkem, jak pravdy náboženské dítě ušlechťují, tak urputně nenávidí výchovný prostředek, za nějž jiného nemá a bez něhož dítě stává se postrachem často i samého vychovatele.

Budou-li se věci takto vyvíjeti dále, bude-li stoj co stoj učitel považovati za svoji povinnost náboženství z duší dětí vymýcovati, pak nechť se společnost připravuje na pokolení duševně otrávené, na pokolení, které se bude sice chvástati pokrokovostí a vzděláním, ale nebude schopno vážné životní práce. Slovem, bude to pokolení úpadkové, jehož hlavním přáním bude užívat. Vždyť to řekl nedávno i prof. Krejčí: „jest potřebí se vyžít.“ Tlumočil tu snad, ani nechtě a nevěda, nutně důsledky směru, jež sám všestranně podporuje. Lidstvo, které žilo dle názoru náboženského, se tedy asi posud nevyžívalo. Nutno tedy myšlenice prof. Krejčího rozuměti tak, že vyžívatí se neznamená, hřídit se ctnostmi křesťanskými, nýbrž poddati se docela hmotě, popustiti úplně uzdu smyslnosti.

Toto moderní vyžítki skutečně ovládá již celé davy, a prorývají se v lidská těla, přináší hrozná blínová květy různých zvrhlostí, jejichž dokladem zejména v poslední době stal se kníže Eulenburg. Na jedné straně blásá se „vyžítki se“, a na druhé straně organizují se spolky střídmosti a sebezapírání. To jest hrozný rozpor, který se obyčejně dostavuje tam, kde něčeho jiného žádá potřeštěný blud a něčeho jiného zdraví a záchrana lidstva. Jak možno mluvit o střídmosti, když současný myšlenkový podklad životní vede k naprosté mravní rozháranosti a ku popření všeho, co by se jen zdaleka mohlo jmenovati sebezapíráním? Není-li člověk bodem, v němž stýká se životní názor a jeho uskutečňování? Nemusím obšírněji mluvit. Jest pravdou, že člověk žije podle svého životního názoru. Ovládne-li duch protináboženský i naše školy, pak půjdou do světa mladí „vyžívatelé života“, z nichž nestanou se nikdy lidé práce, protože ku práci jest potřebí sebeovládání, a nestanou se z nich starci a stařeny, jejichž úkolem jest, býti poučnými vzory potomstvu.

Nemá-li společnost býti zachvácená hlesem požívavosti, jež v každé době byla morovou ranou pro své vyznavače, pak musí se pracovati proti tomu již od základu, ve škole. Učitel nesmí podřývati, co bude dítě jednou životní oporou a co pěstuje ctnosti, které jsou nejvyšší zárukou národní jasonosti.

Zhoubnému přívalu, jenž se děje v náš lid, možno čeliti hlavně výchovou z mládeže. Odtud jasně chápána jest nutnost katolických učitelských ústavů, aby z nich vycházeli učitelé, kteří by nerozhloďovali náboženský podklad výchovný, nýbrž kteří by dobře poznávali, že největší mravní sílu v člověku vyvozuje uvědomělý vztah k Bohu a plnění jeho

Sučku v domku, ale za chvíli přiběhla Suková jako na koni:

„Milostpane, prosím jich, co mám dělat s tou kuchyní? Tam je zrovna močál. Jak jsem stará, jak dlouho jsem živa, ještě jsem takový nepořádek neviděla.“

„Koukněte, matičko, dvacet osm zlatých budete platit za rok. Jenom dvacet osm zlatých ze tří pokojů. Podívejte se, ty vaše dětičky nic nedělají, když se do toho pustí, za půl hodiny to vynosí. Pak si to umejete a kuchyňka bude jako sklo čistá. Vždyť já to zadarmo nechci, já se dětičkám za to odměním!“

„Tak je dobře, milostpane.“

Dětičky to vynosily i se zpuchtelou podlahou, nosily tři dny, než byla kuchyň prázdná. Třetího dne potkal starý lakomec Sukovou.

„Poslechněte, Suková, činži mi nemusíte předem platit.“

„Vždyť já také ne, pane domácí!“

„Až za čtvrt roku, já vím, že vám teď nezbývá, ale mohla byste říci švakrovi vašemu, kvílickému Sukovi, aby vám tu podlahu spravil. On má nějaká stará prkna, já také, tak by tu podlahu vám mohl udělat.“

„Ale jo, milostpane.“

Suk kvílický přišel, podlahu obnovil, Suková bydlela jako princezna v nově obléžené kuchyni. Uteklo čtvrtletí. Flašmetátka přišla k panu Plavci rozpacitě se usmívajíc. Ruku držela v kapse.

„Tak, pane domácí, já jdu dělat pořádek.“

„Tak, tak, matičko, činžičku nesete, činžičku? To jste hodná!“

„Ba ne, pane domácí, oučtíček, oučtíček. Tady to mají napsané.“

A obroměný pan Plavec četl na špinavé tvrdice papíru tesařskou tužkou napsaná slova:

příkazání. Největší duchové světa přece do-
svědčují, že velikou výsadou našeho náboženství
jest, že rodí ctnosti, kterých před Kristem
Pánem neznali a které po výtce jsou také
ctnostmi společenskými. Nechtě se moderní do-
myšlivci posmívají křesťanským ctnostem sebe
více, pravdou zůstává, že protináboženské smý-
šlení jejich nedovede vytvořiti ani jediné ctnosti,
která by blahodárně působila na lidské jed-
nání. Věude zrodil se úpadek národů z úpadku
náboženského a společnost se rozpadávala, jak-
mile zahostovala se v ní lhostejnost k posled-
nímu olli člověka. Katolických učitelských
ústavů jest potřebí nejen z důvodů mravnost-
ních, ale také z důvodů spořádané státní spo-
lečnosti.

* * *

Politické temnoty. Naše česká politika
ztrácí se v temnotách a všeobecná pokleslost
zájmu jest jejím nejvýraznějším znamením.
Nikdo neví, kam jdeme a co bude. Snahy a
usilování některých politických hlav našich
vycházejí do prázdna. Očekávalo se sice, že
poslanci zvolení rovným hlasovacím právem
příslušným vlivem ve sněmovně se uplatní, ale
veliký počet poslanců socialistických, vedených
Němcem a Adlerem, zůstal mimo národní klub
a tím také mimo aktuální českou politiku.
Události dokazují, že vliv Němců stále jest
u vlády rozhodující, čímž nepokročili jsme
ke splnění našich požadavků, i nejmírnějších,
ani o krůček, a pánem situace jest stále mi-
nisterský předseda Beck, jenž na půl úst sli-
buje a na půl úst zase odmítá. Věci zůstávají
nejen při starém bezpráví proti nám, ale nadto
ještě se zhoršily, což patrně z odmítání čes-
kých podání a také z toho, že o české univer-
zitě na Moravě se již ani nemluví.

A mluví-li se, pak se to děje, jen aby se
neřeklo. Kolikrát jsme se v těchto požadavcích
nadějně vzepíali, tolikrát jsme byli odrazení
a porážkami jsme tak přivykli, jako uředníci
ranám. Jsme zmalátněli a otupeni. Myslíli
jsme, že hlavní chybou jest, že nemáme v radě
koruny svých ministrů, kteří by se našich práv
důrazně zastali. Dostali jsme ministry a zase
všechno jde po starém.

Když agrárníci porazili ministra Pacáka,
neměli ani dosti slov, jak by svého ministra
Práška v ministerstvo doprovodili. Český
sedlák stal se ministrem, český sedlák dosáhl
nejvyšší hodnosti, které vůbec lze dosáhnouti!
Tak a podobně znělo v novinách agrárních.
Fanfáry takové sice mohly nezkušené omamo-
vati, ale střízlivě myslící člověk myslil dále
a musil uznati, že hlavní jest, aby český sedlák
v ministerstvu řádně se uplatnil, neboť pro
českou politiku hodnost ministerská není úče-
lem, nýbrž jen prostředkem. Pro tu část ná-
roda, která nemohla se uspokojiti pouze tím,
že český sedlák byl jmenován ministrem, Prášek
slavnostně sliboval, že může zůstat v úřadě
svém potud, pokud to se zájmy národa bude
moci srovnati a pokud u vlády bude dosti
viditelné vůle, našim národním požadavkům
vyhověti.

Počalo se tedy ministrovati. Vláda dostala
pod střechu rakousko-uherské vyrovnání, do-
sáhla zvýšeného počtu vojenských nováčků,
dala si parlamentárně vyříditi rozpočet a jiné
své potřeby. Ministři čeští postarali se vždy

Oučet pro domácího pana Plavce.

Vosum vosob tři dny po dvouch korun
dělá čtyřecet vosum korun

prkna na podlahu dělají dvacet korun, jeden tesař
čtyři dny dělá po čtyřech korunách šestnáct korun
to díla dohromady osmdesát čtyři korun, a ty
dostanou

Matěj Suk tesař
a Terezie Suková flašmetátka.

Pan Plavec zdrcen povídá: „Co si myslíte,
osobo, to je nestydatost.“

„Nestydatost, pane domácí, je, myslet si, že
chudí lidé musejí dělat lakomci zadarmo. Roční
nájem dělá padesát šest korun, dostanu tedy ještě
třicet šest korun a budu mít na rok zaplacen.“

„Nic vám nedám a činži sem!“

„Až bude v létě masopust.“

Co bychom dále poslouchali. Stará flašmetátka
je nebezpečný fečník. Rozpovídá se, znenáhla se
rozohní, rozplamení, rozlští, pojednou přiletí rána
od ní na líce, je plna touhy po druhé a stará
Sučka je s to fackovat třeba celou hodinu. Lak-
mec vyletěl však už za deset minut. Nemohl prý
to vydržet.

Při soudě dal soudce za právo Sučce i Plav-
covi. Plavec musel doplatit šestatřicet korun a Su-
ková seděla mu celý rok v zaplaceném bytě, vy-
jímajíc čtyři neděle, které si odseděla za deset
minut svého fečnického nadšení ve vězení.

Suková po soudě přistoupila k panu domá-
címu a dobrácky podala mu ruku: „No, pane do-
máci, co jsme si, odpusťme si, vy budete platit,
já sedět.“

A starý lakomec zamumlal: „Já bych taky
raději seděl než platil.“

o hlasy národního klubu, sloužilo se věrně a
oddaně — také konečně právem mohli jsme
očekávati, že dostane se konečně také ná-
šemu. Na naše otázky však odpovídá nám *hly-
boké mlčení vlády, nový rozmach německého na-
cionalismu, vymýcování češtiny z usavíraného území
a odpovídají nám nové potlačovací náčích prá-
v jazykových a národních.*

Byl-li ministr Prášek jmenován tajným
radou, český národ může vyznamenání jeho
přijati nanejvýš lhostejně, protože tato hodnost
není udělena leč pro služby vládní. To chápají
i noviny agrární a rozprádají pomalu hovor
o politice, která předem slouží osobním zájmům.
Prozíravější duchové ve straně agrární také
skutečně výsledků ministrování Práškovy již
se lekají, neboť, znajíce slabou hospodářskou
situaci svého předáka, bojí se výtky, že Prášek
i přes nezdravé české politiky drží se v mi-
nisterstvu proto, aby se hmotně zabezpečil. Zatím
nezbývá nic jiného, než čekatí na ty konce,
kterými ministrování Práškovy jistě s dostatek
bude osvětleno.

* * *

Ohlivači. Volní myslitelé již svým názvem
lhou, což již bylo bezpochybně dokázáno. Oče-
kávali bychom zajisté, že volnost svého my-
šlení něco nového: proti náboženství našemu
přinesou, ale zoufalé jejich pokusy jsou svě-
dectvím, že se pohybují v ujetých kolejích vý-
tek, které před nimi dávno byly proneseny a
vyvráceny. Jejich volnost jest jen myšlenkové
otroctví. Jsou jen ubohými ohlivači. To doka-
zuje naje srovnávání Krista Ježíše s Buddhou.
Rozdíl mezi Pánem Ježíšem a Buddhou jsou
tak zásadní a veliké, že odvozovati křesťanství
z buddhismu může jenom zlomyslník nebo
nevědomec.

Kristus v celém svém pozemském životě
byl v nejvyšším souladu svých ctností nezmě-
nitelným, Buddha se však několikrát změnil,
než se „Osvíceným“ stal. Kristus jest jediným
v kapitelem, Buddha však jest jedním mezi
mnohými „Osvícenými.“ Kristus zemřel na
kříži, Buddha po požití masa kančího mezi
svými učedníky. Kristus vstal z mrtvých,
Buddha zůstal mrtvým. Kristus byl všecko
všem, Buddha vylučuje ze svého mnišství děti,
ubohé, otroky a vojiny. Zázraky Krista Pána
jsou vznešeny — divy Buddhy jsou báje a
směšné malichernosti, na příklad: dává najed-
nou objeviti se pěti stům nádobám, rozštípe v
okamžiku pět set polen dříví. V učení jsou zá-
sadní protivy. Evangelia sv. hlásají osobního
Boha, Buddha Boha popírá; sv. evangelium
zdůrazňuje nesmrtelnou duši, Buddha ji popírá.
Kristus lidstvo vykoupil, Buddha nás vykoupiti
nemůže, protože podle něho musí se každý vy-
koupit sám tím, že zřekne se „nevědomostí.“
Dle sv. evangelia jest cílem člověka život věčný,
dle Buddhy cílem konečným jest „Nirvána“, to
jest úplná bezcitnost, osvození od stěhování
duši. Evangelium káže činné milosrdenství,
buddhismus hlásá jen filosofický, trpný soucit.
Literatura o buddhismu pochází povětšinou
z dob po Kristu Pánu, z dob předkřesťanských
máme o buddhismu jen nepatrné zmínky. Jak
tedy může býti křesťanství odvozováno z budd-
hismu? Jméno „Buddha“ poprvé nalazáme u
Klementa Alexandriinského. V době po Kristu
Pánu již v I. a II. století bylo shledáno křes-
ťanství a Parthá, a Baktrá a sázarozápadní
Indii, čímž vysvětlujeme si první styky křesťan-
ství s buddhismem. Dr. Bartošek řekl, že ce-
stovatelé žasli, když setkali se s buddhisty, o
nichž prý se domnívali, že jsou křesťany. Dr.
Bartošek myslil, že zadal křesťanství ohromnou
ránu. A zatím celá věc jest tak jasná a snadno
pochopitelná a jen nevědomost nebo zlý úmysl
mohl z toho vyvozovat to, co vyvozoval dr.
Bartošek.

Školní knihy

nové i antikvární
v jediné správných vydáních pro všechny
školy východ. Čech má stále na skladě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Sklad normal. sešitův s 38 1/2 %.

Překupníkům značné výhody.

— Vyřizuje se vše ten samý den.

Obrana.

Kde stáli němečtí volní myslitelé v Němci v Bilině všim způsobem se snaží překaziti nutnou stavbu české školy. To prý má být dle letáku, vydaného a šířeného starostou, potupnou skvrnou v dějinách Bilině. Leták vybízí německé majitele domů k pomoci na českých nájemnicích a končí: „Vzhůru k činu osvobození! Nový školní rok 1908-9 má se státi pro německé majitele domů v Bilině činem slávy, česká škola má však být utrácena!“ Tak daleko tedy dospěla kultura německá. Tážeme se při té příležitosti, kde zůstali němečtí volní myslitelé, aby do takového básnění prakticky zasáhli? Deklamace, jaké vedli o rovnosti národů němečtí židé na pražském sjezdu Volné myšlenky, pramálo našemu národu pomohou. Teď nadešla příhodná chvíle, aby volní myslitelé, jichž jest ve smíšených krajích českých plno, konečně pomohli utlačovanému národu sousedčinu skutkem. Známe sice takové německé volné myslitele, kteří odporují Čechy pobíjeti jako zvěř, ale na druhé straně bohatí a tedy vlivní židovsko-němečtí členové Volné myšlenky najednou ztratili horlivost. A co by všechno mohli dokázati židovští kapitalisté, kteří nosí macošku, kdyby pro náš národ chtěli aspoň prstem huouti! Ti štváči, kteří na nich hmotně závisí, hned by dali schlipse jazyk za zuby.

Kde byl židovský diktátor Volné myšlenky vídeňské, když nacionálové spolu s luegovci stavěli se proti českému školství ve Vídni? Proč nechávají volnomyslitelští milionáři židovští v Uhrách tak bezcitně utiskovati Slováky? Vždyť před bohatými židy dle slov Kálalových v Uhrách všechno se třese.

Deklamace české Volné myšlenky vyzní na prázdno, pokud se nebude se všim důrazem žádati od těch tisíců německých židů, shrnmutých na sjezdu v Praze, aby theorie s potleskem přijaté vtělili v život. Jinak jest a zůstane bláznivá židovsko-německá humanita pouhou komedií na oklamání lidí prostomyslných.

Račte si objednat

— časovou brožuru —
Dra. Frant. Zachoval:

O zvyšování přímých daní osobních.

— Cena 30 hal. —

Na skladě v každém knihkupectví
zejména v nakladatelství

BOHDANA MELICHARA
v Hradci Králové.

Politický přehled.

Rakouští ministři dále sklízejí odměny za svou práci ve službách státu. Tajnými rady jmenován ministr obchodu dr. Fiedler, ministr orby dr. Ebenhoch, ministr veřej. prací dr. Gessmann, min. zeměbrany šl. Georgi, ano i ministr krajan Prášek stal se dvojitým Excellencí, ale národ pořád nevidí jeho zásluh. Štváči němečtí bouří v Čechách do nekonečna, národ manifestuje pro utiskované české menšiny, ale klid nenastává; český ministr jest ticho, ví dobře, že výtky z nesvorných řad českých se ve Vídni pramálo leknou, a proto v klidu aspoň sám chce mít prospěch. Jaká ta svornost národní jest, projevila také nedělní manifestace pražská pro české menšiny. Na táboru tomto ještě jakž takž se shodli v projevech strana katolická, agrární, mladočeská, staročeská, národní a radikální, ale za realisty spustil ostrou palbu do té chvíle jednoty tajemník Harmach. A soc. demokraté z odporu prý k městským stranám manifestovali zvláště, aby lovili jen pro sebe, prohlašujíce svými řečmi, že menšiny jsou ztraceny, nebude-li zavedeno rovné právo do obcí. A volní myslitelé, kteří chtějí jinak obšťastnit celý národ, zůstali hezky doma, poněvadž prý nemohou s „klerikály“ manifestovat společně. Pověstná česká nesvornost, „českou“ práci oceníla také právě vláda rozpouštěním české anarchistické federace, která má na 4000 členů. Rozpuštění odvodňuje se úředně tím, že činnost anarchistických federací, jejichž hlavním sídlem byla

Praha, nesla se směrem podvratným a nebezpečným státu i společnosti.

Ministerstva orby a financí uveřejňují výnos, kterým se fond meliorační zdvojnásobuje a sice tím způsobem, že k položce rozpočtu na r. 1908 připojuje se mimořádný výdaj na meliorace v obnosu 4 milionů korun, který byl již císařem schválen. Opatřením tímto obehlo se zamítavé vyřízení melioračního zákona pan-skou sněmovnou.

Král anglický Eduard, v cestování neúnavný, navštívil i mocnáře našeho v zátiší iškém, kde mu blahopřál k 60letému jubileu. Předtím měl schůzku s ním. císařem Vilémem, která snad měla přispěti k vyjasnění poměrů mezi Anglií a Německem; vždyť anglický tisk ukazuje na německou náladu pro válku s Anglií.

Maďaři už hlasitěji mluví o chystané volební opravě, připravující pomalu svět na své pověstné maďarské vyvyšování. — Chorvatsko-srbská koalice probíhá nanovo, že nemůže se jednati o dohodu s Uhrami, pokud se strany uherské udržuje se protiústavní a nezákonný stav v Chorvatsku.

V Turecku nabyli vrhu mladoturci, jejichž přáním se sultán řídí. Nové ministerstvo ochotně poslouchá mladoturek, sesazující nepřijemné jim úředníky. Proti zvůli mladoturek zdvíhá se však už odpor na jiných stranách. Sultán, aby uklidnil veřejné mínění, znovu a to před diplomatickým sborem slovem se zaručil, že příště bude jednati tak, jak toho žádá ústava. Vydán již nový volební řád, jímž se zavádějí volby nepřímé; volební agitace jest v plném proudu. Mocnosti zatím vyčkávají, jak se poměry v Turecku utváří a pak dle potřeby zahájí se nyní přerušovaná společná reformní akce v Macedonii.

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barvané i trikotové.
Došňky. — Pasy.
Kapanky. — Ručavice.
Šňurovačky. — Zdravotní
„Triumfala“.

Všechné přípravy a ozdoby pro
švadleny a křesť
doporučují v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.
Divadelní ulice — proti kostelu P. Marie.
Solidní obsluha.
Nejlevnější pevné ceny.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nové Vsi nad Popelkou. Dne 8. srpna večer přednášel ve spolkové místnosti katol. jednoty náš znamenitý řečník a organizátor mládeže dp. Modestus Voňavka, řeholník z Č. Budějovic. Se zápalem a nadšením vlasteneckým přinesl poselství českého jihu od pramenů Vltavy českému východu, vzpomenuv zásluh Jirsíkových a Brynychových. Jako věrný stoupenec strany katol. lidu pojednal o situaci českého národa v nynější době. Líčil úpadek náš hospodářský, zadluženost v národě, nouzi o dělnictvo, drahotu a jiné smutné úkazy. Úpadek národní úcty měrou jeví se v shoubném šíření masarykismu a soc. demokracie. Terrorismus oproti katolíkům zmáhá se na všech stranách a jeví se i v jubilejním průvodě ve Vídni. Břítými slovy, drastickými, ale věrohodnými příklady sbíral chameleonské jednání a počínání mladočechů, agrárníků a soc. demokratů. Srdečně se muselo zasmáti obecenstvo vtipu řečníkovu, když pravil, že nám kopají soc. dem. hrob, ale my že jim u toho hrobu zaspíváme „Odpočítejte v pokoji.“ Nadšenými a plamennými slovy připomenul nutnost organizace katolické, především žen a naší mladiny, jakož i potřebnost organizace odborové. Mladíci odporučovali přesvědčení katolické, jakož i vzdělání, aluční zábavy, výlety, divadla, přednášky, četba, spoličnost a střídmost. Duchaplná řeč přerušována často nadšeným potleskem. Na konec zapělo obecenstvo národní hymnu „Kde domov můj.“ Bůh opláť a žehnej statečnému a neohroženému bojovníku, dp. Mod. Voňavkovi hojnou milostí!

Zprávy místní a z kraje.

Kuňských exercitií v Hradci Králové od 10.—14. srpna t. r. za účastenství nejdp. biskupa dra Jos. Doubravy a celé katedrální kapitoly a za řízení vldp. P. dra Jana Hudečka C. ŠS. B. ze Sv. Hory účastnilo se celkem 123 kaňů die-

cézních. — Zpovědníky zvláště pozvanými byli: vldpp. P. Hippolyt Filipp, O. S. F., kvardián z Prahy, P. Akkurcius Košťál O. S. F., kvardián ze Zámku.

Stavební výhody v Hradci Králové.

Oběma anémovými rady říšské bylo schváleno v předešlém měsíci prodloužení platnosti zákona se dne 8. února 1897 na dalších 10 let, dle něhož veškeré novostavby v Hradci Králové, které do 8. února 1917 na pozemcích bývalé pevnosti provedeny budou, jakož i přemnohé přestavby ve starém městě osvobozeny jsou na dobu 18 let od domovní daně činžovní se všemi přírůžkami zemskými, okresními a obecními (včetně školními). Téměř všechny pozemky v katastru obce královéhradecké se nalézající jsou majetkem města, čímž umožněno založiti účelný regulační plán se zřetelem na všechny podmínky rozvoje moderního města. Vzhled ulic se od sebe různí. Určeny bloky pro domy činžovní a obchodní, mírně oceněna místa pro domy živnostenské a pamatováno na přístě stávků pékných domů dělnických; pro domy rodinné a úřednické (villy) vyhrazena mimo jiné bloky u města krásná, tichá část ve výhodné, proti severu chráněné poloze na pravém břehu Orlice. Čtvrti tovární s dobrým spojením k blízkému nádraží určena rozsáhlá prostora na pravém břehu Labe při budoucí vodní dopravní dráze. Všechny tyto stavební pozemky prodává obec královéhradecká levně za výhodných podmínek, jak co do úvěření a mírného surokování tržní ceny, tak co do splátek. Průmyslovým závodům poskytují se zvláštní výhody. V okolí jsou četné cihelny, závod na výrobu pískových cihel a cementových tašek se zřizuje. Letošním rokem počne obec stavěti nákladnou, milion korun daleko převyšující, velkou elektrárnu a využitkováním vodní síly Labe a Orlice; hnací síly elektrické použije se mimo osvětlení a zřízení elektrické dráhy z města k nádraží také ku pohonu strojů podniků průmyslových a živnostenských. Teritoriální poloha umožnila v Hradci Králové, že má přirozenou spojitost s nejprůmyslnějšími kraji středních a východních Čech i pruského Slezska komunikacemi se protínajícími a zde se sbíhajícími, a že z něho učinila hospodářské a kulturní středisko východočeské, což dokazují místní a v bezprostředním okolí četné továrny, jeho čilý obchod a vyvinuté bankovníctví; jako starobylé krajské město je sídlem četných státních a jiných úřadů, má významné školství — gymnasium, reálku, dívčí lyceum, učitelský ústav, obchodní akademii s dvěma odděleními, odbornou školu pro umělecké zámečnictví a j. — dále svoje divadlo a průmyslové museum, pro něž se bude stavěti v nejbližších měsících nádherná, moderní budova. Hradec Králové, bývalé sídlo ovdovělých českých královen, nese ve všem ráz velkoměsta a honosí se vzornou čistotou, úpravností náměstí, nábreží a ulic, krásnými sady, úplnou kanalizací, vodovody s vodou užitkovou a zdravotnou pitnou, řádným plynovým osvětlením atd. Okolí jeho s blízkými městskými, neobmezené přístupnými lesy vyniká úrodností polí, ovocných stromů a bohatou květenou luční. Občanstvo hradecké jeví čilý život umělecký, vzdělávací a sportovní. Obec, jsouc majitelkou desítkového velkostatku, hradí své komunální potřeby většinou z příjmů svého majetku, svých podniků a svého hospodaření, proto obecní přírůžky obnášejí pouze 3%, školní 27%, což důležitě je pro tovární závody. Význam Hradce Králové po dokončení splavnění středního Labe se ještě zvýší. Čeští podnikatelé všech odvětví velmi dobře učiní, obrátí-li svůj zřetel na Hradec Králové, kde naleznou, jak z výše uvedeného jasno, všechny příslušné podmínky pro svoje podniky jako v málokterém jiném městě. Podobně ti, kteří chtějí usídliti se z jakýchkoliv příčin v městě zdravém a příjemném, majícím všechny střední školy pro hochy a dívky, v městě stojícím na výši své doby.

Akademický spolek „Debeslav“ v Hradci Králové pořádá ve dnech 8. a 9. t. m. svou slavnost. Zahájena byla výstavou děl mistra Bílka, jenž nesporně reprezentuje v našem umění sílu svéráznou, hluboké tvorby; mystika jeho nese stopy ducha Zeyerova. Výstava ladně uspořádána jest v aule obchodní akademie a stojí za prohlédnutí. Sestává z maleb, plastik a studií, náběhů k různým veledílům; zajímavě jest stopovati, jak tvořila se v duši umělcově na př. idea jeho „Slepčů“, jež s plastik spolu se sochami „Vím“ a „Úžas“ tvoří nejkrásnější díla výstavy. Není možno ubrániti se hlubokému dojmu při pohledu na „Slepce“, t. j. lidstvo tápající po pravdě, dobru, kráse. Z kreseb zasluhuje pozornosti konečný náběh na originál „Krucifixu“, studie k „Očtenáři“, „Božetěch“ (podobizna mistrova) a m. j. Omezenost místa nedovoluje říkati se o jednotlivostech; i upozorňují inteligentní kruhy na tuto výstavu a odporučují co nejvíce všem, kdož mají zájem o pravé umění. — V sobotu večer sehrála jednota divad. ochotníků „Klicpera“ Svobodu „Směry života.“ Sáhlo se ke kusu starému, ale nikdo neupřel, že volba byla výbornou; neb vzat jest děj čísný se života vysokéškolských studentů a obsahuje mnohé vážné momenty pro toho, jenž dráhcený čas mládí ubíjí a zanedbává životní svůj cíl. Provedení nebylo alce dokonalé, zvláště souhra vlna; leč některé scény přece se pěkně povedly a celkový dojem byl uspokojivý. Nemohu zůstat přejíti velmi čestně

debut p. Kradka v hlavní roli. — V neděli dopoledne v sále Sokolovny velmi poutavě „Okrašlování“ přednášel dr. Jarník. Před posluchačstvem dosti četným rozvinul obraz cílů i činnosti Svazu okrašlovacích spolků; bylo by si přáti, aby slova jeho našla hojného porozumění a spolupůsobení. — Slavnostní čelo „Brkoslava“ vyniká jemným humorem, jenž neuráží, ale často výbornými místními nápady rozesměje. — Zdatilou zábavou na „Štelnici“ zakončila se slavnost, jež cenným programem i důstojným průběhem slouží ke cti akademickým občanům, sdruženým v „Dobroslavu“.

Dr. Aliquis.

Schůze městské rady 10. srpna t. r. Uděleno bylo povolení k odbourání přístky, zřízené mezi krámy v domě čp. 375 p. K. Sklenáře v Jiřkové tř. — Žádost pl. M. Jettmarové za odepření povolení stavby nového hostince p. J. Semeckému v Pospíšilově třídě postoupí se živn. odboru a městskému zastupitelstvu. — Zabavení sbytků škvařeného sádla, uznaných nezpůsobilými k požívání pp. měst. lékařem a zvěrolékařem, u řezníka p. France bylo schváleno. — Povolen byl náklad na opatření 27 nových lavic pro měšťan. školu dívčí.

Osobní. Vdp. polní kurát Richard Černý, který byl po 14 let duchovním správcem zdejší posádky, stal se duch. správcem o. k. vojenské nemocnice č. 10. v Inšpruku, kamž se v úterý odebral. Neradi jsme se loučili a přejeme všeho nejlepšího i na novém působišti. Polním kurátem zdejšími jmenován vdp. Lad. Suchánek, jenž byl dříve v Krakově.

Vřemého daru dostalo se průmyslovému museu v Hradci Králové. Paní Jindřiška Pešáková, choť inženýra v Rudolfově Novém Městě v Krajině a paní Marie Férová, choť dirigenta Zálaz. Úvěrního ústavu zde, věnovaly museu velký obraz malovaný Jaroslavem Čermákem a představující Milona, diktujícího dcerám „Ztracený ráj.“ Obraz bude s několika jinými cennými originály, které jsou v majetku obce, ozdobou příští umělecké galerie, pro niž důstojný stánek uchystán v nové budově muzejní. Paní M. Palmová, choť c. k. majora ve výsl., věnovala velký vzorník háčkovaných prací, p. řed. Haněl řadu knih, brožur a cenníků a slav. městská rada zde dvě bronzové plakety, p. arch. Kotěra v Praze kožené desky s tlačnou ozdobou ze stol. 17., toboleku vyšíváním zdobenou, psané a malované modlitby z r. 1829 a 60 ocelorytin z let 1790—1800. Všem dárcům vzdává správa musea upřímné díky.

Přátelský sjezd účastníků okkupace Bosny a Hercegoviny. Ve dnech příštích sjedou se do Hradce Králové, do své bývalé posádky, příslušníci jičínského pluku č. 74, aby druh druhu po třiceti letech stiskl pravici. Jičínský pluk byl poprvé v Hradci od r. 1872 do 14. srpna 1878 a odtud téhož dne v plné zbroji na rychlo poslán byl k seslání 18. pěší divise do Dubrovníka, odkud podnikl operace přes Trebiň, aby docílil spojení s podmaršálkem Jovanovićem. Města Trebiň také po tuhém celodenním zápasu s bouřlivými povstanci 7. září dobyl. Zúčastniv se dále bitvy na Glivě, postoupil, docíliv s vrchu naznačeného spojení, až ke Klobuku, který poslední kladl marný odpor, a tím svému úkolu došel. Jičínský pluk byl v Hradci velice oblíben a proto tak náhlý a nepředvídaný odchod jeho z města našeho nejen překvapil, nýbrž i zarmoutil. Občanstvo zdejší podalo tehdy důkaz svých sympatií k oblíbenému pluku tím, že jej za počasí přímo kritického doprovázelo až na nádraží, kde setrvalo do odjezdu vlaku. Tehdy doprovodil vojiny též zemřelý nejdp. biskup Hais. Srdečné vítáme staré známé, vítáme je ve zdech, kde zažili několik let svého mládí a přejeme si jen, aby chvíle, kdy zde dříve budou, stala se jim nej příjemnější. Naše P. T. obecnost, které hosty rádo vítá, ukáže zajiště i tentokrát svoji přívětivost bývalým příslušníkům českého pluku jako před třiceti lety a zúčastní se odpoledního vojenského koncertu na Štelnici a večer ve dvoraně Adalbertina.

V závědě c. a k. dvorního fotografa p. cis. rady J. F. Langhane vystaven skvostný portrét J. král. Výsosti nejvyšší paní hraběnky Elemer Lonyayové, princezny Štěpánky z Belgie.

Spořitelna kralohradecká. V měsíci červenci 1903 bylo vloženo K 259.826.44, vybráno K 222.084.51. Stav vkladů koncem července K 12.720.965.68. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 38.500.—, splaceno K 55.749.91. Na hypotékách koncem července 1908 K 9.557.637.85. Zásoba cenných papírů K 2.338.000.—. Uložené přebytky K 1.584.926.80.

Požár v Čermilově. Ve čtvrtek dne 13. t. m. v časných hodinách ranních oznamovala trubka hasičská požár, který vypukl ve stavení p. sednického mistra Špačka. Včasné pomoci hasičské a také deštivému počasí toho dne jest co děkovati, že oheň byl omezen pouze na střechu obytného stavení, jinak mohl nabýti rozměrů velikých.

Sjezd katolíků v Týlněti m. Orli. dne 9. srpna vydal se nad očekávání. Kolem 8000 katolíků shromáždilo se manifestovat svoje přesvědčení. Ráno přede měl sv. řeč dp. P. Jemelky svojí přesvědčivostí uchvátila všechny.

Odpoledne v parku krásně promluvil pp. Špaček, Adámek, Šabata a Dostálek. Proneseny též pozdravy. Znamenité promluvy vyslechnuty velice pozorně. Toliko bychom radili, aby příště při větším počtu řečníků promluvy se zkrátily nebo něčím vystřídaly. Pak po oddechu vzbudí se zájem ještě větší. Jinak sjezd zaslouží vši chvaly a pečliví pořadatelé vroucích díky. Odcházel jsme nadšeni a posilněni po spatření tak velikých zástupů. Zdař Bůh!

Z Dobrušky do Nechanic. Odpustte nám, pane pisateli do 32. čís. Obnovy, že jsme se odvážili vaše panstvo kritizovat. To my u nás nejsem tak pokročil jako vy. Mrchoviště nemáme, ale revisi přece provádíme dříve než za 15 roků jako vy. Jenom abyste se dopočítali! Za 15 let se ledacos zapomene. My jsme si mysleli, aby se u nás v případě potřeby také provedla revise obecního jmění. Snad to ti páni z Nechanic zastanou; jsou v tom obeznáni. Ale jak pak by mohli revizovat jinde, když to nedělají doma? Ale aspoň jsme se potěšili, že budou u vás šetřit. Vždyť jsme měli strach, že nás ty dluhy okresní umoří. A zatím už budor v Nechanicích šetří! Vždyť bude potřeba peněz. Pan Weinrich si přál silnici k nádraží. Tedy se hned stavěla. A naše obecní zastupitelstvo bylo ochotno na ni dát peníze a vypůjčit je na obecní majetek. Okresní výbor to schválil několik let předem. Povolil, vždyť si to velkostatkář přál. Potom si myslíte, že my neznáme vaši samosprávu. Známe — a tuzé dobře, vždyť máme vzor na těch členech. Přijdou sem na komisi, zastávají tím čestnou funkci, ale platit si dají. Má-li platit velkostatkář, to nic nechtějí. Tak, pane Rašine, jen pokračujte dál, ale vzpomeňte si při tom, že vaši existenci nedrží velkostatkáři, ale lid rolnický. Velkostatkář od vás málo nakoupí, bere svoje potřeby od žida, a vy přece mu tak věrně sloužíte. Podá-li vám pan feditel ruku, dělá to proto, aby vás dostal na lep. Až ho velkostatkář pošle pryč, odejde a statek si tu nekoupí, aby nám pomohl ty dluhy platit jako je pomáhá dělat na okrese. A vy, pane Rašine, tu s tím dělným lidem zůstanete a budete chtít být z něho živ dál.

Z Pardubic. Národní a mezinár. dělníci v Pardubicích pořádali v minulých dnech manifestační slavnosti, aby ukázali svoji sílu, po případě převahu v počtu svých přívrženců. Ač oba tyto politické tábory mezi sebou od počátku vedou úporný novinářský zápas, metajíce po sobě střely v podobě nejvybranějších výrazů a titulů, tož zvláště od doby svých manifestačních slavností jsou si „bratři“ až přilíhli ve vlasech. Pokrokatí s „Osvětou lidu“ v čele drží s rudými. Naproti tomu „Východočeský kraj“, list pokrokové státoprávní demokracie, stojí na straně červenobílých, jimž rudí soudruzi přezdívali „žlutí.“ Zajímavost jest, co tento list píše o „Osvětě lidu“ a jejím panu redaktoru Al. Hajnovi, jemuž vytýká, že v nepoctivosti a prohanosti docílil rekordu a že slovák, jenž dal se ve službu velkokapitálu židovského, nesmí mluvit jménem pokroku. A pokračuje: „Pan Hajn s ohledem na svou inserci považuje žida za nedotknutelného. Jen o židovské zájmy se mu jedná. To se vyplácí. Čistý ideál pokroku je mu lhostejný — kšeft nad všecko atd.“ Takové chvalozpěvy píše o Hajnovi a o jeho „Osvětě lidu“ státoprávní list, který láme oštěpy na obranu červenobílých. Rozumí se, že tímž tónem nesou se novinářské referáty v „Osvětě lidu“ a ve „Východočeském obzoru“ zase o národních. Nejvíce však dopaluje jak „Osvětu lidu“, tak „Východočeský obzor“, že soudruzi v táboře červenobílém ucházejí se také o přívěz židů aspoň v ohledu finančním. My jsme to již dávno konstatovali, že židovská přívěz není „národním“ zcela lhostejná a že nápadná zdrželivost v novinářské kritice vůči židům v červenobílých listech je už skoro okatá. A tak nyní máme to znovu černé na bílém, že se oběma stranám jedná o lidské „ideály“ a ty jsou jim peníze, které má zase také i v Pardubicích jen žid. Jak vzácný a hledaný je žid se svými penězi, který hravě dovede držeti na uzdě jak mezinárodní, tak i národní soudruhy a má z toho nehoráznou legraci, když se bratři perou a při tom společně předstihují se v nadávání „klerikalismu“, jen aby si získali blahosklonnou přívěz židů! Lidské ideály... — Katol. nář. jednota mužů v Pardubicích konala svoji obecnou schůzi v neděli dne 9. t. m. odpo. Vedle běžných formalit stanovili, aby 10 členů jednoty zúčastnilo se v příštích dnech sjezdu katolického v Praze v blahém předpokladu, že vedle těchto určených členů i ostatní členové a katolíci v Pardubicích zúčastní se horlivě sjezdových katolických manifestací a schůzí katolíků v Praze. — Osobní. Prof. Josef Michl, c. k. školní inspektor v Pardubicích, jmenován byl c. k. školním inspektorem v Praze. — Nové školy. Od počátku nového školního roku povolena jest úřady nová měšťanská škola chlapčeská a dívčí na Novém Městě pod jedním ředitelem. Nadto postavena bude nová škola obecná k Jeseníčkám na předměstí pardubském za nádražím. — Zdražené pivo. V Pardubicích zdražilo pivo o 2 h na půllitru. Na všech stranách se ohlašuje bojkot pít piva, který asi dlouho nepotrvá. Nezdražené pivo v Pardubicích zůstalo pivo kralohradecké a nasavské v hostinci na Kopečku, protože oba tyto pivovary nejsou v kartelu

východočeských pivovarů. Obě tato piva těší se tudíž dnes v Pardubicích hojněmu odbytu.

Z Čáslavě. (Povýšení. — Stavební ruch. — Sev.-západní dráha.) Horlivý pracovník na poli sociálním, výtečný kazatel při majových pobožnostech a poutních slavnostech v širokém okolí, oblíbený katecheta u mládeže studující dp František Kohout, c. k. professor při gymnasiu čáslavském, povýšen byl do VIII. třídy hodnostní. Gratulujeme! — Po zániku továrny na cukr mnoho rodin dělnických opustilo Čáslav a počet obyvatelstva klesl; ale již zase začíná se zdvihati, o čemž svědčí letištní novostavby. Pan Eckert z Bučic postavil si pěknou villu vedle p. stavitele Skřivánka, p. Fendrych jeduopatrový dům vedle Drádků, p. Vyčichlo přístavní dům vedle nádražního hotelu, p. Brych pěkný domek za rybníkem a p. Freund v dle p. Weinera prodlužuje svůj dům do náměstí. Vtipkuje se o těchto dvou pánech, že zahájili stavební závody. — Dle původních dispozic měla býti zahájena jízda nákladními vlaky na drubých kolejích 1. října t. r., ale stane se tak snad až na jaře. Celá stavba jest již nyní dokončena, jen položití to nejdůležitější a nejdražší — kolejaice. Ale zrovna nyní zdražila se litina o 30%, a tovarový nejsou pryč a to ani za zvýšenou cenu dodat kolejnici! Rozumíme. Na podzim pravděpodobně sev.-záp. dráha bude přejata do státní správy, proto ať žijou kartely, dokud je železo žhavé.

Vyznamenání. Vdp. Josef Čížek, osobní děkan, vik. tajemník a bisk. notář v Dobrušce, vyznamenán J. E. p. místodržitelem čestnou medailí za čtyřicetileté věrné služby.

Z Vel. Oufima u Solnice. V těchto dnech vyznamenán byl Jeho Excellenci p. místodržitelem zasloužilý děkan a bisk. notář vdp. Fr. Tomíček čestnou medailí za své zásluhy, jichž si po 40 let na poli církevním získal. V zastoupení c. k. místodržitelského rady p. K. Vojáčka ze Žamberka zavítá o poutní slavnosti v neděli dne 16. srpna do Vel. Oufima vdp. vikář V. Hlavsa z Rokytnice, aby vdp. jubilantovi medaili odevzdal. Vdp. děkan Tomíček, rodilý z Poniklé u Vysokého, zůstal, ač působí již 22 roků v osadě čistě německé, vlastencem nejčistšího zrna. Gratulujeme vdp. děkanu k jeho zaslouženému vyznamenání!

Z vikariátu rychnovského. (Jubileum v Kunštátě.) 29. červenec zůstane zlatým písmem zaznamenán v análech pohraničního německého městečka Kunštátu. Oslavoval se totiž toho dne 150leté trvání kostela a spola abrahamoviny i 25. kněžské jubileum zasl. faráře vdp. Karla Finka, rodáka rychnovského. V předvečer slavnosti za krásné pohody pořádán ka poctě vdp. jubilára lampionový průvod, kterého se zúčastnily všechny spolky. Průvod stanul před farou ozdobenou guirlandami a exotickými květinami. Po přednesení zdařilých skladeb a volání: „Hoch“ a „Sláva“ g. atulovali vdp. faráři: purkmistr a starostové příslušných obcí, správcové škol, deputace spolků a j. Pan farář bluboce jsa dojat, se slzami v očích děkoval svým německým farníkům za spontánní tento projev, ujistiv, že i na dále pracovati chce ku prospěchu všech jeho pěti pastýřské světených. Dne 29. července dostoupila celá slavnost kulminací svého bodu. Již záhy z rána přijížděli spolubratři p. jubilára z vikariátu rychnovského a králického se zasloužilým vikářem vdp. Hlavson z Rokytnice v čele, přijeli duchovní i se sousedního pruského Kladka, aby osobně své blahopřání přednesli a p. jubilanta do chrámu uvedli. Tolik kněží Kunštát ještě nikdy ve svých zdech nehostil; zajiště markantní to důkaz, jaké lásce a sympatiím se p. farář u svých spolubratřích těší. Kolem 10. hod. promluvil ve farním domě několik dojemných slov k jubiláru i k jeho stařícké matce vdp. vikář Hlavsa. Obrázek požehnaní mateřské, ubíral se p. jubilant v průvodu 19 svých bratří za slavnostního hlaholu zvonů do bohaté dekorovaného chrámu Páně, který byl zbožnými posluchači přeplněn, takže velice mnoho věřících před kostelem státi musilo. Po zapění písní: Veni sote Spiritus vystoupil na kazatelnu vdp. vikář Hlavsa, který, zmíniv se o dějinách kunštátského chrámu a jubileu císařském, líčil slovy dojemnými život kněze a obětí, které za dnešních rozháraných dnů kněz přináší, líčil též zásluhy p. jubilára o výzdobu chrámu i o celou osadu. Apeluje na p. faráře a přejí mu jménem všech přítomných, aby požehnaní nebes jej i v druhé padesátce provázelo až na krajní meze života jeho. Skončil Bohem nadaný řečník za hlubokého pohoutí. Průští kněží, kteří byli přítomni, vyslovili se: „Takového kazatele jsme ještě nikdy neslyšeli.“ Poté celebroid p. farář slavnou mši sv. za četné assistance. Ku konci zapěl velebný hymnus: „Té Boha chválime“, uděleno sv. požehnaní, rosdány obrázky v upomínku na významný tento den. Při hostině proneseny různé přípitky a odevzdána socha Abrahama v ruce p. jubilanta, kterou si tak dlouho ponechá, až jiný kněz ve vikariátu 50. roku dosáhne. Ku konci budiž podotknuto, že veškeré téměř domky byly ozdobeny prapory v barvách křížových i papavských. Ku slavnosti došla velká spousta blahopřejných dopisů i telegramů. Neradi opouštěli jsme hostinné zdi německého městečka Kunštátu, kde byli jsme svědky vřelých sympatií, jakým se p. farář Flak, ač upřímný Čech, u svých německých kollarníků těší. Hle, spravedliví

Němci zahrnují láskou českého kněze! Fakt to, veliký význam majitel! Bůh posiluj Tě, bratře milý, na další cestě životní! — V posvátném zátěži kapucinského kláštera v Opočně oslavili ve své tichosti své 40leté kněžské jubileum miláckové vikariátního kleru, vdp. Josef Čížek, vikariátní administrátor, biskupský notář, majitel záslužné medaile, děkan v Dobrušce a vdp. Frant. Tomíček, děkan a bisk. notář ve Vel. Outímě. Kéz náplň milosti Boží jest údělem obou těchto pravých Nathaneelů! — Všem přátelům a citelům spisovatele a zasl. faráře vdp. Frant. J. Košťála, který zákeřnou nemocí ledvinovou a srdeční v lednu byl postižen, oznamujeme, že tžj po návratu z Luhačovic ctit se svěžejším a zdravějším. Zprávu tuto s velikou radostí zajisté uvítají všichni, kteří měli příležitost seznati šlechetné srdce vzorného kněze a velikého vlastence. Dlouho buď zdráv!

Zákeřné lhaní o katolickém úředníkově. Teď už dokonale přichopujeme, proč i konservativní úředníci báznivě se krčí před pokrokovým tiskem a proč se odtýchají veřejně hájiti víru, v níž se zrodili. B:zobledný pranýř byl by jim údělem. Osmnáctiletý chlapec dovede jedovatým perem poroučeti dospělým úředníkům jako generál. Individuum, s nímž slušná lidé ani seděti nechťejí, smí šikanovati katolického úředníka, smí ho ze zákeří anonymity pomlouvati a hanebně denunciovati. Inu — vždyť řijeme v „sklerikalizovaném“ Rakousku! Sám úředník musí se báti o existenci, vrhne-li se na něho řada rafinovaných fanatiků pokrokových, kteří ve sém vzteku bodají, kde se dá, až někdy spojeným úsilím uštou. „Humanitu, altruismus a svobodomyšlnost“ dryádnických hlasatelů pokroku zakusil plnou měrou p. c. k. soudní adjunkt Boh. Drda v Čes. Skalici. Neprátele přímo běsní, že tento muž chce býti jako katolík důsledný a že se ujal stejné věřících lidí v jejich těžkém zápase, na něž by rudí a pokrokaři pat hlavu strčili. Teď v 31. čísle „Ratiboru“ pokrokový zákeřník napadl p. adjunkta svojí fantasií o zneuzívání soudcovského úřadu k pomstě, zkrátka o soudcovské nespravedlivosti téhož. Rozumí se samo sebou, že jest to manévř na uštvení šlechetného úředníka. Dříve bandité měli to dosti nepohodlné. Musili čekat v mrazu, v dešti v lesích, chtěli-li člověka zničiti. Moderní, ještě horší zákeřníci, mají to pohodlnější. Otravují pozvolna život chytrákým, anonymním lhaním v novinách. Lbáti tak troufale o některém pokrokovém učiteli, hned by byli všichni pokrokaři na nohou. Ale přitom páší pokrokové listy denunce nejobrovanější a nejodpornější. *Vyprávíme zde onoho skrytého lháře, aby uvedl zcela určité případy, v nichž p. adjunkt jako soudce se měl a jak ještě chystá pomstu další. Držíme zákeřníka za lince a nepřestíme ho, pokud svoje obvinění nedokáže nebo neodvolá.* Matí se pokrokařům!! To by si člověk dal! Katolík jest rád, když tito fanatikové každý den mu do talíře nemíchají pelýněk. Redakce „Ratibora“ nyní také ví, co jest její povinnost. A kdyby takový zákeřník, který píše o bližním tak troufalé pomluvy, byl jednoduše odhalen, ulevilo by se všem lidem dobré vůle, až už by byli jakéhokoli vyznání. Zároveň žádáme všechny poctivé lidi, aby sdělili p. adjunktovi jméno každého hanobitele, který o soudcovské činnosti p. Drdy prohaně mluví. Zatočí se jím po právu. Pokud se týče oné audience, podotýkáme, že to není žádná směšnost, ale že dotyčná deputace také skutečně patřičné kroky podnikne. Uvidíme, zda ještě katolický úředník nalezne patřičnou ochranu.

Sveboda novopacké radnice. Dne 15. srpna t. r. odpoledne odbývá se v Nové Pace tábor lidu spojený s koncertem, na němž promluví vdp. Th. Dr. Šulc z Hradce Králové o „protiklerikálním“ boji a říšský poslanec p. V. Myalivec o postavení katolického lidu v době přítomné. — Tábor měl se konati v parku městské „Střelnice“. Až dosud nevyžadovalo se na žádném spolku zvláštní svolení městské rady; stačilo, když svolil nájemce. Roku loňského konala tamže „Katol. jednota“ zdejší slavnost svěcení praporu beze zvláštní žádosti k městské radě a letos všeobecný zábravý zahrádní i ještě před týdnem koncert národních socialistů konaly se podobně. Nyní však pro katolický lid má městská rada měřítko jiné. Až již více než před 6 týdny od nájemce „Střelnice“ smlouvena byla, žádost k polit. úřadu podána, jednatel „Jednoty“ osobně u c. k. hejtmanského referoval, plakáty v robotu ráno nalepeny byly také na městské radnici, přece v sezení městské rady téhož dne odpoledne „Střelnice“ zadána byla socialistům, kteří teprve po vyvěšení plakátů, patrně z popudu známých přátel zdejšího katol. hnutí, ještě ještě v pátek vůbec ne den 15. srpna na žádnou schůzi nepomysleli, žádost městské radě o propůjčení „Střelnice“ podali, aniž by nájemce se zeptali, zda pro ten den „Střelnice“ jest volná. Než tábor konati se bude na vzduchu našim „povyšencům“ a to buď v zahrádce u „Faltů“ pod klášterem, anebo v nejhorším případě pod kaštanovcu alejí u kláštera. Zdá se, že panuje dnes na radnici zásada: „Tak chci, tak budž, aťž na místě rozumu má vše.“ Dáváme tímto všem nepředpokládaným, rozumně uvažujícím občanům novopackým na uvážení, zda jednání takové, až by pocházelo od kohokoliv, tím více od

městské rady, která zajisté zastupuje též katol. lid, od něhož byla zvolena, a ne jenom sociální demokracie, jest správné a spravedlivé. Co bylo světo času křiku u mnohých pánů na radnici a mezi živnostníctvem proti sociální demokracii! A dnes svorně ruka v ruce jdou proti nenáviděným klerikálům, vlastně katolíkům! Již nebude se psáti u nás jen c. k. sociální, ale také městská demokracie. Bylo by na čase, aby katol. lid již u nás jednou se vzbudil a dal patřičnou odpověď těm, kteří beze vši přičiny, jen z pouhé protikatolické nevrzivosti nobama šlapou obecně rovné právo. První odpověďí buďž: Všichni dobří katolíci na tábor!

Z Nového Bydžova. V sobotu dne 8. srpna započala sv. svátostmi zemřela zde v klášteře ctih. sestra M. Terezie Ferdinanda Votruba, učitelka ve výslužbě a představená Konventu Školských sester u sv. Anny v Praze. Narodila se v Praze 6. ledna 1844. ze zbožných rodičů, kteří dívky své vychovávali v bázi boží, takže čtyři sestry z rodiny věnovaly se klášternímu životu. V klášteře byla celých 41 let, z nichž 36 let působila co literární učitelka na ob. dívčí škole v Novém Bydžově. Zbožný byl její život a ta pevná víra a zbožnost činily ji spokojenou i v utrpení, v nemoci i v hodině smrti. Těšila se na smrt a se slovy „umírám, modlete se za mne“ vypustila svou šlechetnou duši. Pohřbu jejího, jež se konal v pondělí odpoledne, zúčastnilo se deset kněží, mnoho ctih. sester z jiných klášterů, pp. c. k. okr. hejtman dr. Volkar s c. k. okr. sekretářem Svobodou, c. k. gymn. ředitelem Hladkým, zástupcové městské rady a místní šk. l. rady, ředitelé měst. škol a množství obecnstva, zvláště bývalých žáků v Pánu zesnulé. Na hřbitově pohřební vzpomínku v Pánu zesnulé věnoval místní kaplan V. Šetina, načež po tklivých slovech vdp. kons. rady a děkana J. Šrámka za zpěvu pohřební písně uložena byla tělesná schránka její v tichý hrob. Ave anima pia!

Na prapor katol. národní jednotě v N. Bydžově přispěli: p. Lucie baronka z Malmanů 50 K. vp. Jan Pospíšil, kaplan v Pecoce 5 K 50 h. Za láskavé milodary vzdává uctivé díky výbor.

Z Brandýsa n. Orli. (Oslava narozenin J. V. císaře Pána). V úterý dne 18. srpna o 9. hod. ranní sloužena bude ve zdejší chrámu Páně slavná jubilejní císařská mše sv., při níž se vzácné ochoty účinkovati bude komorní virtuos císaře rak., mistr Frant. Ondříček se svou chotí, pí Annou Ondříčkovou a hud. skladatel p. K. Weis. Pořad jest tento: Missa Tertia z Es dur od Horáka pro směl. sbor a varhany, Largo etto z Es dur pro mezzosoprán od G. Giordaniho (1744—1798), „Air“ od Bacha pro housle, šestiblas „Te Deum“ od Hrušky, Pange lingua z Es dur od Horníka, Rakouská hymna. Uvarhan hud. skladatel p. Karel Weis. Sešlený sbor chrámový říditi bude p. Jer. Bittner, ředitel kůru.

Sjezd bývalých studentů na gymnasiu v Něm. Brodě a vůbec rodáků německobrodských, který bude se konati ve dnech 24.—26. srpna t. r. v Německém Brodě při příležitosti otevření nové budovy c. k. státního vyššího gymnasia, vzbudil živý zájem, takže ve dnech slavnostních bude město Německý Brod dostaveničkem velikého počtu těch, kdož v krásném tomté městě prožili svoje mládí a léta studentská. Řada přihlíšek již došla, mimo to sedm tříd absolventů gymnasia svoláno jest na ty dny ke sjezdu do Německého Brodu. Jsou to zejména oktavy, které maturovaly před 10, 15, 20, 25, 30 a 35 roky na německobrodském gymnasiu. Vyhlášený již program slavnosti byl všeobecně sympaticky přijat. O ubytování těch, kteří se v čas přihlásí, bude postaráno. Zvláštní pozvání jednotlivcům se nerozesílají. Kdo se dosud ke slavnosti nepřihlásil, nechť tak neprodleně učiní u městského úřadu a sdělí tomuto svoje adresy.

Sjezd litomyšlských abiturientů z r. 1888 konal se v Litomyšli dne 2. a 3. srpna t. r. Súčastnili se ho tito kolegové: Eug. Batěk, revident st. dráhy v Praze, Frant. Čermák, předlosta stanice dráhy v Čes. Brodě, dr. Leop. Fiala, advokát v Nov. Městě na Moravě, dr. F. Hlinecký, c. k. okr. lékař v Jičíně, dr. Jos. Koblížek, obv. lékař ve Zbraslavicích, dr. Jos. Kopecký, pluk. lékař v Časlavi, Václ. Mareš, říd. uč. v Chotovicích, Leop. Mikula, c. k. soudní sekretář v Dol. Tuzle v Bosně, Ant. Neugebauer, měst. důchodní v Litomyšli, Jos. Slavík, nájemce dvora v Dol. Újezdě, Jos. Syrový, adjunkt dráhy v Olomouci, Kar. Štěpánek, prof. na obch. akademii a spisovatel v Praze, Ed. Stock, farář v N. Savičích, Gustav Švanda, evang. farář v Hrubé Lhotě na Moravě, Jos. Vomočil, farář v Nové Pace a Václ. Zörnig, děkan v Lab. Týnici. Omluvné telegramy poslali kolegové: L. Hoskovec, vrch. pošt. official v Praze, P. Fr. Khunt, farář v Benádkově u Police. Připisem se omluvili kolegové: Ed. Kitzler, c. k. soud. tajemník v Chrudimi a J. Voleský, výpravčí vlaku ve Strakonělcích. Sjezd počtíli svoji přítomností též p. t. pp.: býv. třídní prof. vládní rada Fr. Grešl, řed. gymn. na odp. v Praze, býv. katecheta, kons. rada P. Petr Čáp na odpod. v Litomyšli, dr. Fr. Dušanek, ředitel gymnasia, M. Ph. Jan Loub, parkmistr a zem. poslanec, Jan Voborník, spisovatel

a professor gymnasia. Omluvný dopis zaslal býv. náš professor Ruř. Kraus, nyní na odp. v Třebíči. Na sjezd nemohli býti pozváni za příčinou nesazného pobytu kolegové: Ignác Havlík, býv. prof. obch. školy v Mostaru, Ad. Lomek, architekt v Chicagu, Jos. Nečas, učitel na Moravě. V neděli uspořádán přátelský večírek v hotelu u „Zlaté hvězdy“, který při animované zábavě a přátelském rozhovoru o minulých dobách studentských velmi příjemně uběhl. V pondělí v 8 hod. ráno sloužena mše sv. za zemřelé býv. professory a kolegy v marietickém chrámu Páně a všichni byli hluboce dojata, když vedle sebe zasedli do kostelních lavic v známém velebném chrámu Páně a když jako před 25 lety sloužil mši sv. býv. jich katecheta vdp. P. Čáp. Po mši sv. vykonána prohlídka gymnasijské budovy. Prohlídky býv. professory a kolegy v fotografi, kabinety a p. ředitel se nevědomě ochotou snešl vše, co se vztahovalo k býv. třídě jubilatův, zejména protokoly o maturitních zkouškách. Odtud nastoupena cesta do fotografického atelieru p. Jos. Ludvíka a pak vykonána prohlídka zdejšího hřbitova. Při společném obědu v hotelu u „Zlaté hvězdy“ pronesl gymn. ředitel dr. Fr. Dušanek významnou řeč uvítací, načež oslovil jubilanty vládní rada p. Fr. Grešl a vdp. P. Čáp. Jim ve jménu svých kolegů poděkoval a též zmínělých profesorů a spolužáků vzpomněl p. P. Jos. Vomočil. Po prohlídce zámku, nové městanské školy a Smetanova domu uspořádán přátelský večírek na rozloučenou v doljší místnosti domu Smetanova, kdež každý z přítomných vypravoval běh svého života od maturity až po dnešní dobu. Večírku tohoto zúčastnili se též na sjezdu přítomné dámy. Druhý den podniknut výlet do Brandýsa n. Orli, odkud se bývalí studenti do svých domovů rozjeli. Každý zajisté rád bude vzpomínati chvíli v těchto dnech v Litomyšli zažitých.

Z Kolína. V sobotu dne 15. t. m. koná členskou schůzi náš lidový křesťansko-sociální spolek o 3. hodině odp. v sále Zámecké restaurace. Přednášet bude p. Jiří Sahula z Hradce Králové o povaze hnutí husitského a poměru jeho k Římu. Pak se vyřídí záležitosti spolkové. Přátelé, dostavte se v počtu co největším!

Z Borehrádku (Před obecními volbami). Neměli jsme v úmyslu v době přítomné psáti o zdejších poměrech, myslíce si, že neřeba před veřejností propíráti všelijaké to špičaté zdejší prádlo, a čekali jsme, až jak protistrana se zachová. Litujeme proto, že již začala ona psáti v pardubské „O. L.“, kterou nazval sám Český Učitel „stokou spíný“, a ujišťujeme jisté pány, že z ní sotva čistí vylezou. Poučování o lásce křesťanské k bližnímu potřebují páni sami pro sebe měrou vrchovatou zvláště nyní před volbami. Či to byla láska křesťanská, když z lásky „pokrokařské“ upřeli jste volební právo 85 voličům, z nichž mnozí platí daň živnostenskou a daň pozemkovou, a vy jste jich vůbec ani v seznamech volebních neuvedli, protože se hlásí ku straně katolické? Sama reklamační komise, která nebyla složena z přívrženců strany naší, musila vyhověti reklamaci v 66 případech a ve zbývajících dá nám jistě za pravdu c. k. okres. hejtmanství. Jest charakteristické, jak jste si, páni „pokrokaři“, volební seznamy sestavili. V I. sboru u nás volí, kdo platí nejmenší 55 korun daní. Starosta Smrtka platí výdělkové daně ze smíšeného obchodu 16 K a z hadrářství 12 K, úhrnem 28 K a zařadil se do I. sboru, ač tam nepatří. Není to pokrok? Bývalý hostinský Erber přes rok již živnosti neprovozuje, daně neplatí — a má volit v I. sboru? Lidé, kteří se odstěhovali a platí již dávno daně jinde — u nás mají volební právo, protože jsou pokrokaři! Zcela jinak počínali si naši „pokrokaři“, když se jednalo o voliče, kteří s nimi nesouhlasí. Zdejší p. správce velkostatku Till platí 20 K daně domovní a 54 K osob. daně z příjmů, úhrnem 74 K, patřil tedy dle práva a spravedlivosti do I. sboru. Avšak jest vřádn s daní 20 K až dozadu II. sboru. Tu se osvědčil starosta Smrtka a prozatímní městský tajemník, syn zdejšího říd. uč. Koutníka, kteří spolu seznamy spisovali, jako znamenití počtáři: 20 + 54 = 74. Pak že není vzdělání a výchova školy moderní znamenitá, když syn říd. uč. jest takový znamenitý počtář, jemuž světeny účty obecní a který jest „připraven“ státi se pokladníkem Občanské záložny. Není to zase pokrok? — A tomuto pokroku nechťají rozuměti zdejší katolíci — a odtud ten vztek „láskyplných“ několika málo zdejších pokrokařů, kteří prý dle O. L. nemají zde na různých ustláno. I máme na různých ustláno, vždyť jste v květu u vesla, jenže ty ruce píchají již lidem do očí. Pp. Smrtka, Fenrich, lesmistr, říd. uč. Koutník a obuvník Havránek prý chtějí, aby obec šla s duchem času a nezůstávala o 50 roků pozadu. Inu — před 50 roky byli lidé i při volbách poctivější a uměli lépe počítat — a to byl ten „pravý“ pokrok! Dnes je jiný pokrok: poškodit lidi dobře dopadlým bankrotem a pak dělat pána za cizí peníze — inu pokrok, ale před 50 roky to nebylo. Zvláště prý je pokrokového smýšlení obuvník

Havráněk, který nechce dle „Osv. I.“ dopustit, aby skláněna byla šij před každým zkostnatělým Francem ze zámku, ani před každým na cti utrhačem a křivopřisežníkem. Dobře, jenom že zase my nemáme chuti skláněti šije své před kopytem obuvníka, který tomu Francovi ze zámku udělal boty, kterých vůbec nositi nemohl! Kdo nerozumí ani svému kopytu, ať se neplete do obecních záležitostí. Není divu, pojmenuje-li ten „Franc“ někoho pravým jménem. A že má laskominy karabáčnické? Týž pán ze zámku je tak inteligentní, že ví, na koho karabáč patří, ale neužívá ho. A kdyby někdo hnal jistého pokrokáře odtud směrem k Chocni, oddechli by si všichni lidé pokoje milovní. Dokud ten jistý pokrokář zde nebyl, byl u nás pokoj. Co se týká toho křivopřisežníka, tvrdíme, že v naší straně nemáme člověka, jemuž by byla soudně křivá přísaha dokázána, aniž by za ni byl potrestán. Toho však znáte vy, pokrokáři, právě tak dobře jako my! Pohrůžka, že o jistých pánech cosi uveřejníte, připadá nám velice směšnou! Tak to dělají nezbedové, kteří, když sami něco provedli a bojce se prozrazení, říkájí: „Počkej, však já na tebe také něco vím!“ Máme v zásobě hojně látky zajímavé a můžeme pánům kdykoliv posloužit. Před pokrokařskými deklamacemi jsou pramalé strachy.

Z Dobrušky. Příklad spojení se Všeměncem, jaký dal pokrokařský poslanec dr. Drtina, působil již v Dobrušce. Jak se proslýchá, starosta národního „Sokola“ a městský radní v Dobrušce p. Jos. Petřík ve vlasteneckém, pokrokovém zápalu prodal prusácké firmě Frowein a spol. z Elberfeldu, majitelce továrny na hedvábné stuhy v Dobrušce, stavební místo po shořelých stodolách v Opočenské ulici, pokud mu dříve náleželo a pokud je od chudších majitelů lacino skoupil, a vydělal hezké peníze. Pokrokář, který jako národovec bil se do prsou a okřídlené heslo vydával „ani píď české půdy Němci“, jako obchodník, zásadami požídatelského liberalismu odchovaný, dle vzoru dra. Drtiny zapomněl na své češství. Jaké uznání dostane od České obce Sokolské? Jsme zvědaví. Pokrokové listy o tom ani muk. Udělali to tak katolický lidovec, ten by se měl! Ještě po stu letech ušlechtilost pokrokařská by si ho podávala. — Pokrokový starosta p. Ed. Žižka shání o všeho pryč mateřskou školu pro malé děti. Ovšem dle pokrokařského názoru personál a vedení muselo by býti v duchu nekato-lickém, neboť v Dobrušce, třeba byla skoro celá katolická, jest přece asi 7 židovských dětí a ty by mohly přejít ke Kristu. Letos je k tomu zvláštní pohnutka. Je jubilejní rok, humanitní ústav toho druhu jest dle přání vznešeného panujícího jubilára a za takové činy padati budou i vyznamenání. Jubilejní medaile na prsou páně Žižkových — tot jeden z předmětů jeho tužeb. Ale dílo ne a ne se dařiti. Jsou tu odkazy, ale ty nestačí, uspořádána sbírka vy-nesla málo a čas kvapí. Návrh Žižkův, zaříditi školku mateřskou přece a pak ji dáti obci do vydržování, jako méně rozumný padl, poněvadž toho obec má až po krk, a též z toho důvodu, že není ani vhodného domu, kde by mohla býti umístěna. Navrhuje tedy stavbu potřebného domku, označuje za stavební místo obecní štěp-nici u parku a slibuje ze své borohrádecké cihelny 5000 cihel; ale tento návrh zase ne-přijal, jelikož místo u parku jest nepatrné a dar 5000 cihel po odečtení dovozného z Borohrádku rovná se nule. Též nepřijat jeho nabízený dar, aby k tomu účelu použito bylo za stavební místo jeho opuštěné zahrádky v „Poddomí“, poněvadž takové zastrčené malé místo pro školku se naprosto nehodí. Tak všecky naděje v místě padly, ale p. starosta ještě se nevzdal. Třpyt zlaté medaile jest příliš lákavý a proto vzpomněl na cizí pomoc, na opočenský zámek. Co na tom, že nedávno odmítl nabídku majitele panství na nájem honitby v Dobrušce, ač o mnoho desítek převyšovala nabídku konkuren-tovu, a že dříve vždy byla honitba ona proná-jata zmíněnému velkostatku? Co na tom, že dle pokrokařsko-židovského komanda sjezd ka-tolíků v Dobrušce, jehož se též majitel velko-statku opočenského zúčastnil, neuvítal? Jen když bude pomoc! Po takovém dvojím „takt-ním“ chování odváží se poslati do Opočna de-putaci dam dobroušských, jež zase byla mu velmi blízká, jeho paní a dcera. Avšak jak v zámku uslyšeli jméno „Žižka“, deputace ne-byla připuštěna. Tak sklápala podruhé p. Žiž-kovi naděje, že za jeho purkmistrování tato myšlenka se uskuteční. Ještě možno, že budou povoláni duchové na pomoc a zase se bude kopat poklad. Jasnovidné medium už je tu. — Sokolské cvičení, dne 9. srpna v parku odby-vané, dopadlo slabě. Účast okolních jednot byla pranepatrná, jelikož jest známa všude požídatel-skálost dobroušského Sokola. Hlavní atrakcí byly školní děti, které již ve škole k tomu účelu od učitelky slečny Tiché obětavě byly ovičeny různým tancům. K vůli dětem mnoho rodičů dá se pohnouti, aby šly zaplatit do kon-

certu vstupné 60 h. Jako jiná léta byla i letos vykonána prosba („Osvěta I.“ by napsala že-brota) o dárky do bufetu pro posílení pokladny a obutí sokolské. Na mnohých místech dostalo se jim však odbyti. Snad tento „cop“ pro přitěš přestane. Večer bylo elektrické osvětlení, zave-dené z továrny vlastenecké firmy Frowein a spol. v Elberfeldu, království pruské. Ke konci cvičení člen dorostu, syn p. Jindřicha Potočka, zlámal si ruku v předloktí a musel býti odvezen na léčení do Hořčicek.

Pozor na podvodníka! Po Čechách i po Moravě se potuluje po pouťích člověk asi 30tiletý, vysoký a hubený, na oči nějak ohybný, jménem snad Pipka, který se vydává za terciáře, jímž není, poněvadž by měl terciářskou knížku, v níž zaznamenáno jest, kdy, kde a od koho byl do III. řádu přijat a kde složil professi. Navště-vuje terciáře, od nichž se dává pohostiti a ještě peníze od nich vymámí; někdy též něco prodává jako na př. kartáče; též někde praví, že má nižší svěcení. Vyřídilku má dobrou a tak snadno ošálí! Proto pozor! Nejlépe naň hned upozorniti policii.

Nové i antikvární

školní knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.

Velký výběr hudební a psací potřeb.
Prodej obrát. Seznamy zdarma.

Čalounické

výrobky,

jako

divany,

garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Král., v Pétidomech č. 291.

Různé zprávy.

K IV. sjezdu českoslovanských ka-tolíků. Pořadatelská komise sjezdová, majíc na zřeteli bezvadné, řádné a vzorné sestavení průvo-du manifestačního, žádá tímto všechny korporace jak pražské tak i venkovské (spolky, organizace a pod.), jež ku sjezdu se dostaví a průvodu se zúčastní, by co možná brzy, nejdříve však do 20. t. m. oznámily kanceláři IV. sjezdu katolíků česko-slovanských v Praze II. Myslíkova ul. 174. jmé-no pořadatele, jenž dohled na své spolusou-druhy z místa svého převzítí musí. Tito pořada-telé budou pak na den 29. t. m. sezení k úradě; místnost a čas určí se později.

Manifestační slavnost křesť. sociálů koná se dne 23. t. m. v Českých Budějovicích. Bude se tam odbyvati ustavující valná hroma-da „Hospodářského sdružení čes. křesť. země-dělců pro království české.“ Promluví o tom velice důležitém kroku J. Krejčí, rolník a re-daktor. O pojišťování starobním a invalidním a o opravě volebního řádu do sněmu král. Českého přednese na to o 11. hod. řeč na tá-boru lidu Václ. Myslivec, říš. poslanec. Odpoled-ne manifestační průvod a koncert. Přejeme mnoho zdarů!

Sociální a řečnícký kurs konati se bude v Příbrami ve dnech od 2. do 6. zář. Kurs bude říditi p. A. B. Drápalík. Program obsahuje: otázku živnostenskou, rolnickou, dělnickou, otázky apologetické (Božství Kristovo, církev a věda, církev a umění, církev a charita); dále přednášet se bude o volebních řádech, o tisku, organizaci, podán bude praktický návod k řečníctví, každo-

deně pak pořádány budou debaty večírky, kdež probíráti se budou časové otázky: o Husovi, Břítě Hofe, volné škole, reformě manželského práva a j. Cizím účastníkům opatřeny budou bezplatné noc-lehy a levné stravování. Přednášky budou od 8—11 hod. dop., od 2—5 hod. odpo. a v 7 hod. na večer. Žádáme aktivě katolické organizace středních, zá-padních a jižních Čech, aby aspoň po 1 členu do kur-u vyslaly. Podrobný rozvrh přednášek bude každému co nejdříve zaslán. Kdo by měl knihy a brožury rázu apol-getického a časového, jenž snadno postrádati může, necht laskavě nám je zašle za náhradu poštovního. Přihlášky a knihy přijímá nejdéle do 31. srpna Stan. Svoboda, kaplan v Příbrami. Pořadatelstvo.

Agrárnícké násilnosti proti katoli-ckému táboru, pořádanému na morav-ském Humbérku. Katol. poslanci Tvarůžek, Kuchynka a soudr. podali na ministra vnitra a spravedlnosti dne 14. července interpelaci tohoto obsahu: „Spolek českého katolického rolnictva na Moravě uspořádal v nečeli 12. července t. r. ve-likou pouť na Humberku u Krasonic v dačickém hejtmanství na Moravě, spoj-nou s oslavou 60le-tého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. a 50letého kněžského jubilea Jeho Svatosti Pia X. Na pouť dostavilo se asi 6000 rolníků z celé západní Moravy. L berátní agrární poslanec Staněk přivedl asi 100 lidí svých s patrným úmyslem, rozbít tábor. Již při má sv. chovali se tyto lidé tak neslušně, že způsobili vše-obecné pohoršení. — Po vykonané bohoslužbě vy-světlil pan Josef Šamalík, zemský poslanec a před-seda spolku katolického českého rolnictva na Mo-ravě, že tábor jest slavnostním a proto musí býti opomenuto vše, co by mohlo uraziti některou po-litickou stranu nebo osobu. Na to navrhl dp. Hugo Černý, farář v Krasonicích, za předsedu tábora posl. Šamalíka, přívrženci Staňkovi navrhovali posl. Staňka. Pro Šamalíka zdvihlo se tisíc ruk, pro Staňka jen asi 100 přítomných jeho přívrženců. Když Šamalík, jako většinou zvolený předseda, chtěl se ujeti slova, nastal se strany přívrženců Staňkových ohlušující pokřik, že nebylo lze mluvit. Přítomný zemský a říšský poslanec Tvarůžek tázal se c. k. komisaře z Dačic, p. Kuchynky, z-a-li jsou mu známi hlavní rušitelé. Pan komisař řekl, že ano, ale jmen jednotlivců neudělal. Až žádán, nenapomenul nikterak rušitelů, kteří se na řeč-nickou tribunu sáпали a ohradu její trhali, zato však napomínal hned naše lidi, jakmile se snažili křiklouny od tribuny vzdáliti. Jelikož křik neustá-val, rozpustil p. komisař tábor za současného obsa-zení tribuny četnictvem. Posl. Staněk chtěl ještě, aby p. komisař také zakázal průvod církevní, který ubíral se po rozbíteném táboře zpět do Krasonic. K tomu ovšem p. komisař nepřivoliil. — Po návratu do Krasonic konána soukromá spolková schůze v o-becním hostinci dle povolení c. k. okr. hejtmanství v Dačicích ze dne 6. července 1908 č. 11.555. Mluvili při ní zemětí poslanci Šamalík, Jilek a Holba. Po řeči Holbové dal p. komisař místnost četníky vykliditi pod záminkou, že prý řečníci mluvili oknem k lidu venku stojícímu. S nasaze-nými bodáky vniklo četnictvo do místnosti a jako se přítomné rolnictvo rozháněti. Nic nepomohla výmluva, že lidé nemají zaplacenou. Museli opustiti hned místnost a úplně se vzdáliti. Hostinský utrpěl značnou škodu. — Celé jednání páně komisařovo bylo strannické. Pan komisař jest vůbec v celém okrese znám, jakožto stranník poslance Staňka. Ačkoliv přejeme každému, i politickému úředníku volnost politického názoru, přec- máme za to, že při své úřední činnosti má zachovati nestrannost a přesné se držeti zákonů. Zde však dal p. komisař své strannictví tak okatě na jevo, že mezi účastníky se volalo: Na dačickém hejtmanství neporoučí ani pan hejtman ani pan komisař, nýbrž poslanec Staněk. Lid zazlival velmi p. komisaři, že místo aby napomenul rušitele tábora, obrátil se proti pokojným státním občanům, kteří přišli vzdát hold svému císaři a králi k jeho šedesátiletému pano-vání. Účastníci udivené se tázali: Kam to spějeme, když c. k. úřady opouštějí lid pokojný a dávají se na stranu několika křiklounů, kteří přišli se zjevným úmyslem tábor rozbít? Podepsaní si do-volují slušný dotaz: 1. Hodlá Jeho Excell. p. mi-nistr spravedlnosti dle § 15. zákona ze dne 26. ledna 1907 č. 18 ř. z., jímž státní rozbití schůze svolané k projednávání veřejných záležitostí se tresce, příslušné vyšetřování zaříditi a vianíky dle zákona toho dáti pro výstrahu potrestati? 2. Hodlá Jeho Excell. p. ministr vnitra dáti do-tyčnému politickému úředníku, jenž byl na táboře z moci úřední přítomen a sám svou strannickostí a nejistým vystupováním vůči násilníkům rozbítí tábora nepřímou zavinil, příslušné poučení, jak si má c. k. úředník při takové příležitosti vésti a platné zákony zachovávat? 3. Jest c. k. vláda ochotna vše zaříditi, aby shromáždovací právo všech státních občanů na záp. Moravě bylo c. k. úřady chráněno a lid nebyl hnán ku svépomoci, která bývá pravidelně hrozná ve svých následcích?“

Cena spovědi. Mutmann, švýcarský psy-chiatr, konstatuje, že v protestantských zemích je sebevražda častá, kdežto v katolických řídká; vy-světluje to spovědí, již pokládá pro mnohé za ve-liké dobrodíní. Již Goethe znal ohromnou cenu duševní spovědi a vypravuje, jak uzdravil jistého

dáma H. I. Nietzsche měl dokladnou znalost o celé spovědi. Nietzsche — Antikrist! A velmi trefně vystihl podstatu pravého kněze v díle „Fröhliche Wissenschaft“, kde píše asi takto: „Lid chová dítě k osobě zcela umělostně. Dítě to mluví, věnuje, prostě a cudně povahy knězi; jim lze bezpřestně otevřít dokořán své srdce a vznést na ně své tajnosti, starosti a trampoty. Neboť člověk, jenž se s něčím sdílí, jakoby to se sebe animal, a kdo se vyznává ze svých vin, lehce zapomíná. I pro duševní nečistotu je třeba jakýchsi odvážlivých stok a čistě splachující vody, je třeba prudkých proudů lásky a silných, pokorných a čistých srdcí, jež jsou ochotna a hotova k takové službě duševního zdravotnictví.“

Jubiläum kabelové telegrafie. 5. srpna bylo tomu právě padesát let, co podařilo se zřídit první kabelovou trať telegrafní mezi Evropou a Amerikou. Již r. 1857 počala americká společnost za dozoru známého odborníka Cyra Fielda klásti kabel mezi Irskem a Novým Fundlandem, leč již po dokončení sedmistého kilometru kabel se přetrhl a tím celý pokus smáten. V červenci 1858 jaly se dvě kabelové lodě téže společnosti klásti nový kabel od prostředka Oceánu na obě strany a práce ta korunována zdarem. První loď kabelová dospěla 4. srpna 1858 k irskému ostrovu Valenti, druhá přistála 5. srpna 1858 k novofundlandskému pobřeží a tak spojení kabelové mezi Evropou a Amerikou bylo skoncováno. První kabelový telegram odeslala anglická královna Viktorie prezidentu Spojených států Buchananovi. Zadešel z 90 slov a doprava jeho trvala 67 minut, t. j. 1 1/2 slova za minutu, kdežto dnes dá se vypraviti za minutu plných 100 slov. Prvému tomuto kabelu nebylo však souzeno trvání delšího tří neděl. Teprve r. 1866 podařilo se položit nový, zcela spolehlivý kabel a zjednat tak trvalé telegrafické spojení mezi Evropou a Amerikou. Té doby vede jenom do Severní Ameriky nejméně než 16 kabelů vedle četných jiných, spojujících Evropu s Jižní Amerikou, Východní Asii, Australií a Afrikou. Světový kabel zabírá přes 400.000 kilometrův a zřízení jeho vyžadovalo nákladu daleko převyšujícího miliardu marek.

Z tajů královské hrobky v Egyptě. Vloni nalezena byla v egyptských Thebách pod sentinami hrobek Ramsesa III. a Ramesisa XIII. královská hrobka sahající do doby 18. dynastie, asi r. 1700 před Kristem. Jest to hrobka rodičů královny Tii, pro změnu náboženství od lidu velmi nenáviděná. Hrobka rodičů pro strach před lidem i pohřbení rodičů královniných vykonáno v tajnosti a snad jen prozatím, jak se domnívá ředitel kairského muzea Mr. Maspéro. Hrobka zařízena byla jako nádherný pokoj s bohatým nábytkem, hojně zlatem a stříbrem vykládaným. Sloh nábytku jest totožný s dnešním moderním vkusem secesním. Při tomto objevu pozorovány zvláštnosti: úběl, která byla ve vnitrozemí změkklá, na vzduchu znovu ztvrdla, zlaté plátky však zůstaly křehkými a při pouhém doteku se drobily. Zadělávané ovoce má vzhled zcela čerstvý, rovněž med, jenž tu ve džbáně nalezen, zůstal zcela tekutý a neporušený přes 3600 let.

Mamut v oleji. Nález zachovalých mamutů známy dosud jen ze samrzlé půdy severní Sibíře. Nyní nalezeny podobné zachovalé exempláře (s masem dosud měkkým a vláčným) v Haliči, potopené v zemském vosku „ozokeritě“ u Staraně. Vedle mamuta nalezeny tu i zbytky předpotopního nosorožce a jiná zvířata. Probořila se asi na tenké vrchní vrstvě a zapadla do zemského oleje a tuky, jehož ložisko se tu bylo utvořilo a takem tímto obalena byvši po mnohá tisíciletí před zkázon uchována.

Parcelování pozemků v Uhrách. Vláda uherská projevuje v posledním čase velikou starost o hospodářské povznesení Uher, aby posílila především lid národnosti maďarské a zamesila proud vystěhovalecký z Uher do Ameriky, kterým vyhlídnou se celé vesnice, nebo na místo vystěhovaných zakupují se židé, kteří, ač v Uhrách vládnou, nejsou přece na mnohých místech vítány. Proto zakupují se tu s prostředků vládních velkostatky, jež se pak k prodeji nabízejí k účelům parcelacím. Při tom stát prodává tento pozemkový majetek za kupní cenu a platí zpravidla docela i značné výlohy, které s převodem majetkovým a s parcelací jsou spojeny. Ministerstvo uherské spolupůsobí právě při parcelacích v 78 obcích, a vedle toho jsou v proudě vyjednávání, dle nichž má býti na 70.000 jiter pozemkové plochy rozparcelováno. Této ochoty vládní suezňivají však společnosti chudých sedláků, které zakupují velkostatky za ceny často naprosto nepřiměřené a splácejí na ně obaasy nepatrné, sčítavajíc největší část kupní ceny dlužnou, jak se stalo varadinském komitátu, kde 300 zemědělců zakoupilo velkostatek za 4 mil. korun, při čemž sedláci nebyli s to zaplatiti ani značné úroky ani směnečné náklady. Nuceným prodejem takového rozparcelovaného velkostatku byla by sčítána finančně většina sčastlivcůch se zemědělci, a tím spíše ošlebrané obyvatelstvo by se vytyčovalo. Chystá se tedy nový zákon, který by zanesl všeliké podobné zneužití, na druhé straně pak má se podobati nový zákon pověstnému protipolskému zákonu v Prusku přijatému, jenž rve Polákům rodnou půdu.

Maďari chystají nemaďarským národnostem hrob, jenže sami mohou do něho padnouti.

Vnitřní kolonizace v Uhách. Hlavní pravdu je prakticky na moravském slovesku Přiděním poslance Albiše Horáka z Milotic odprodal milotický hrabě Seilern občanům z Ratiškovice na jejich žádost svůj les „Náklo“ za tím účelem, aby obec Ratiškovice nabyla větší plochy orné půdy. Náklo má plochu 200 jiter, to jest 120 hektarů a půda jest vesměs dobrá a příznivě položená. Obec získává tímto záslužným činem pana hraběte hospodářsky a sociálně. Zvětší se totiž produkce zemědělských plodin, která jest dnes v době vyšších cen obilných tím vítanější, že kraj jest výhradně krajem žita. Cena půdy se na Ratiškovsku zmírnila. Poněvadž k obci patří poměrně málo pozemků, stoupala jich cena při vzrůstajícím obyvatelstvu do značné výše a v poslední době nebylo možno ani se půdy dokoupiti. Není tudíž divu, že tato okolnost zasahovala hluboko do sociálních poměrů obce. Pro nedostatek zaměstnání brnuli se lidé obého poblaví do blízkých továren v Rohatci a v Hodoníně neb odjížděli houně do Ameriky. Asi do 3 let bude les vymýcen a přeměněn v ornici. Tu se mohou mnozí, kteří dosud hledali štěstí v továrnách neb v cizině, vrátiti zpět k půdě, k níž jsou staletou výchovou zroseni a tím i zárovan ku klidnému způsobu života v idilickém zatiší, které jest daleko modernějšího žití a moderní bídy. Všecky přípravné práce jsou v nejlepšímu proudě a možno říci, že se brzy skončí a že se pro dědě parcelace. Jednotlivci, obce by v tomto směru a při dobré vůli mohli vykonati i jiné mnoho.

Čištění studní. V nejlepších studních voda znenáhla se kazí, pakli občas řádně studni nevyčistíme. Má-li však takové čištění býti účinné, nestačí jenom vodu ledabylo vyčerpati a hrubé předměty ze dna odstraniti, nýbrž tu třeba důkladné a účelné práce, jež takto se koná, ať již je studně nová, právě založená, anebo stará. Napřed odstraní se všechno dřevo hniijící a nahradí se zdravým, novým. Pak se voda vyčerpá, studně pečlivě vyčistí, načez se nasype na dno asi 2 cm výšky vápenného prachu, také stěny až tam, pokud voda obyčejně vystupuje, se dobře obilí hašeným vápnem. Na druhý den — za 24 hodin ometou se stěny starým koštětem a omyjí, rovněž i dno se očistí znovu, voda kalná vyčerpá, a dno se vylóží hrubým uhlím dřevěným a na to dá se vrstva omytého, čistého křemení, přidají se 2—3 hodné velké kusy kamenné soli a pak se voda nechá asi 2 dni na pokoji. Takto „vyčistěná“ studně dá čistou, chutnou, zdravou vodu i v místech jinak nevhodných. Čištění-li pak opět se po čase tímto způsobem opakuje, zůstane voda vždy dobrá.

Kdy se má ovoce česati. Dokud nepočne ovoce zdravé, hmyzem nepoškozené, za mírného vánku se stromu padati, nemá se trhati, neboť není úplně dozralé. Otrháme-li ho dříve, než úplně vyspělo, nedá se dlouho držeti, zkrachatí, jest nevhodné, nechutné, méně cenné. Dokud ovoce úplně nedospělo, nečesejme ho. Jablka a hrušky jsou zralé, když mají jádro hašedé, ať zevnějšek jest jakkoliv zbarven Peckaté ovoce lze česati, když dužina snadno se odchlípně z pecky, ořechy, když spadnuvše na zem samy se vyloupnou. K účelům obchodním ovoce vždy trhejme, jenom k účelům hospodářským, druhy na ovocné víno se hodící, k výrobě ovocné šťávy, povidel, slivovice a p. se setřese, když je úplně zralé a snadno padá k zemi.

Koza jest nejzdravější zvíře domácí a mléko její bývá skoro vždy prostě bacillu tuberkulového. Autorita v tomto oboru Fr. Dettwiler dle „Čas. listů hospod.“ takto o mléku kozím píše: Kozí mléko jest nejzdravější, ježto se jednak blíží mateřskému nejvíce, jednak pro výtečnou zdravotnost zvířete skoro žádných bacillů nemá. Tuberkulosa objevuje se u koz ve velmi řídkých případech, a v těch byly vždy dokázány příčiny toho zjevu buď nedobří chov nebo různé vnější vlivy. Tak v Hessensku, kde před mnoha lety založen spolek pro chov koz a kde zvěrolékaři tisíce těchto zvířat vyšetřovali, ni jediná koza nebyla postižena tuberkulou, jak zjištěno i v jiných zemích. Mléko kozí nemusí býti tedy vařeno či sterilisováno, a dostane se tudíž kojencům, jimž zvláště prospívá, v neporažené čistotě i výživnosti. Odtud klesá si cestu víc a více do lázeňských měst a léčen pro tuberkulosu. Mléko kozí jest však obzvlášť a chuť jeho jest příjemná. — Koza vyniká však i v ohledu hospodářském. Šest až sedm koz spotřebuje tolik jako jedna kráva. Koza žere i to, co kráva odmítá; správně chované kozy neskazí žádné krmivo nebo jen zcela málo. Převyšují velice bedlivě a zužitkují píci nejčistě, majíce poměrně nejdelší střevo. Na přípravu krmiva při chovu koz ovšem mnoho záleží, koza neřádá mnoho najednou; denně jest jí krmivo třikrát a jen při žíru čtyřikrát. Nejlépe jest zachováti tento pořádek: nejprve předložit jí krmivo a řezanku a řezanku, pak jí dáti píci, potom založiti jí řepu s jadrným krmivem přiměřeně okosené a na konec trochu dlouhého krmiva. Na noc se dává větší dávka. Některá krmiva kozy obzvlášť rády žerou: například, hořčici, pohanku a j. Výborné se jim dají po pokrutinách, mlátě pšovicarém a žito obilném. Též třeba mít na

mysli, že koza dává přednost spíše suché píci než vodnaté a plati to zvláště o kozloví; po kádém krmení antep jim předložit nápoj. Po smrzání, smáčení a skazeném krmivu tato zvířata však více než kterákoliv jiná domácí churaví a proto si s každé jen poněkud nevyhovující píci vybírají, takovou nedostatečně převykrují což má pak v zápětí poruchy trávení, strácení mléka, všeobecné churavění a hubnutí zvířete. Přidavek soli, koření, slizakých látek, ohleba a j. jest kozám dílem potřebou, dílem užitečnou lahůdkou. Na sál nemělo by se nikdy zapomínati, což posuzujeme na jejím vzhledu a z její veselosti. Doporučuje se dávat jí denně lásku směsi stejných podílů anýzu, hořce a soli, nebo kmínu, bezinek a soli, nebo puškvorce, melisy a soli, nebo jablečce, máty peprné a soli. Na žír staví se kůzlata 5—6 neděl, a krmíme je mlékem a 3—4 vejci denně. Chlěvní okénka nejlépe tu zastříti až k temnu a zvířata nijak neznepokojovati; kosilky dáme vyřezati. I samčí maso jest chutné, staráme-li se o náležitou čistotu zvířete.

Sjezd knihtiskařů a písmolijců království Českého Praze, jenž původně projektován byl na 15. a 16. srpna t. r. odročena byl ku přání četných členů z kruhů knihtiskařských na dny 6., 7. a 8. září t. r.

Veled. duchovenstvu, přichozícímu do Hradce Králové, doporučujeme prohlédnutí si skvostné kostelní kalichy, monstrance, kříže a pod. v závodu p. K. Zavadila v Palackého třídě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. srpna 1908. 1 hl pšenice K 16:00—18:00, žito K 14:00—15:00, ječmene K 10:40—11:30, prosa K 00:00—00:00, vike K 12:00 až 13:00, hrachy K 20:00—22:00, oves K 7:00—8:20, čočky K 30:00 až 00:00, jable K 30:00—32:00, krup K 20:00—00:00, brambor starých K 0:00—0:00, nových K 3:00—4:00, jetel. semene červeného K 120:00—130:—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00—00:—, máku K 40:00—45:00, lně. semene K 18:00—00:00, 100 kg žitných otrab K 15:00—00:00, 100 kg pšeničných otrab 15:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:00 až 2:20, 1 kg másla převařeného K 0:00—00:00, 1 kg másla vepřového K 1:84—1:86, 1 kg tvarohu 0:28—0:36, 1 vejce K 0:08—0:06, 1 kopa sál K 5:00 až 8:00, 1 kopa petržele K 00:00—00:00, 1 kopa kapusty K 2:40—4:20, 1 hl cibule K 6:00—7:00, 1 kopa drobné zeleniny K 0:60—80, 1 otep mrkve K 1:20—1:60, 1 kopa okurek K 2:20—3:00, 1 košík švestek K 1:50—0:00, 1 hl jablek K 6:00—8:00. Na týd. obilni trh v Hradci Králové dne 8. srpna 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 1109 hektol., žito 288, ječmene 450, oves 334, prosa 00, vike 00, hrachy 00, čočky 255, krup 14, olejky 23, jetel. semínka 133, lněného semene 00, máku 3. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, okurek 1000 kop, kapusty 760 kop, cibule 140 hl, drobné zeleniny 800 kop, mrkve 284 pytlů, brambor 68 hl, sál 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 48 hl, hrušek 30, švestek košíků 30. — 4) Drobn. dobytka: vepř 7 kusů, podsvinčat 639 kusů, kůzlata 0 kusů.

▲ ▲ ▲

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiků, rámců atd. atd.

✂

Opravuje a obnavuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Kupte si
== brožuru: ==
Vlastenectví . .
v duchu křesťanském

z pera biskupa
: A. EGGERA :

Stran 40 — Cena 8 hal. PH bro-
madných objednávkách velká sleva.

Objedávky vyřídí
administrace „Časopisů Úvah“
v Hradci Králové.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší**: přísada ku kávě.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zúrokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.189-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Fotografie : nejlepší! :

Zvětšování podobizen v krásném
platnovém způsobu v provedení

nejumělejších

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto zvlášť snížené ceny).

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

. intarsií .

vkusně a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křídla, moderní rámy. :

Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

sávod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

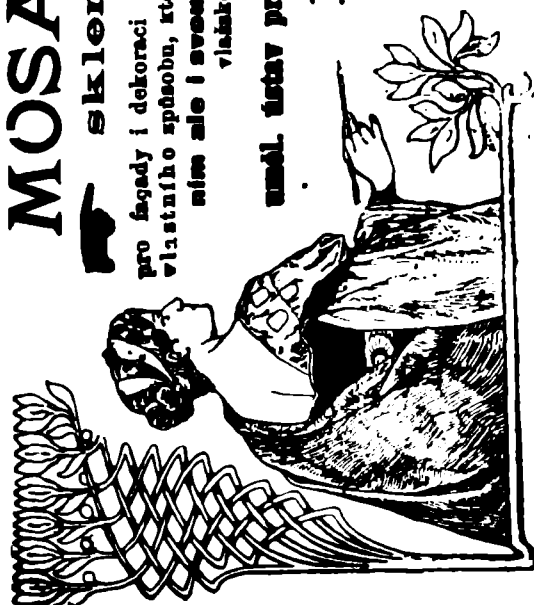
MOSAIKY

sklené.
pro šagedy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzešče-
ním ale i svou krásou předčí motaly
vlastní, hotové

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,
Brno.

Bozp. št. pro chrá-
mová okna, mosai-
ky, bezplatně.

Na kožešnictví

přijme mravného
hocha do učení

Antonín Vambora,

kožešník v Hradci Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

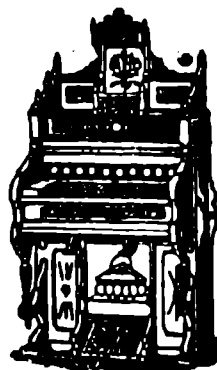
Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-
körtút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhloj

Vyhláška.

Obecenstvo se upozorňuje a vybízí,
aby každý, kdo si přeje hrob na hřbi-
totech u sv. Pavla na Pouchově, u sv.
Antonína na Novém Hradci Králové a
u sv. Jana na Kopečku dle 7 roků tr-
vajících na dále zachovati, nejdéle do 30.
listopadu 1908 v městském důchoden-
ském jako zádušním úřadě se přihlásil
a ustanovený poplatek zaplatil.

Podotýká se, že dle pravidel pla-
titi nutno za celý prošlý čas od uply-
nutí prvního sedmiletí.

Po 30. listopadu 1908 pozбудou
hroby, které dle 7 roků trvají a za-
placením taxy obnoveny nebyly, práva
na další zachování.

Z obecního jako patronátního úřadu
král. vén. města Hradce Král.,
dne 10. července 1908.

JUDr. Fr. Ulrich,
starosta.

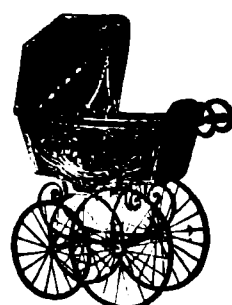
Nejnovější a nejvýkonnější
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

Křesla hospod. od . . K 20-—
Křesla ku psaní od . . K 9-—

Křesla na šroubu od . . K 19-—
Sedátka na šroubu od . . K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

nabízí velkovýrobce.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Kulturní hlídka.

S jakou „vědou“ se hantíraje.

Jak jsme již častěji dokázali, nikdy nebylo slova „vědy“ zneužíváno k tak bezcennému balamucení jako v době nejnovější. Jakmile nějaká fráze, nějaký pamflet se hodí za obušek proti katolické církvi, hned se přijme do rudé a pokrokové „vědecké“ zbrojnice. Na obušek se nalepí pentlický pokrok a jde se s ním mezi lid. Hoši osmnáctiletí, kteří se sotva dovedou dobře podepsati, roznášejí „vědu“, vědu hlubokou, která jest docela neznáma samým univerzitním profesorům. Takový hoch předstihl přeslabikovaním rvavého pamfletu theology, kteří dlouhá éta studují starožitnosti v Palestině a Egyptě, předstihl historiky, kteří jezdí zkoumati archivy do Říma, do Madridu a Paříže, ví z přírodopisu o objevech, o nichž se ani Brehmovi nezdálo. A to všechno na základě „volného zkoumání“, jímž přišel — k „přesvědčení“ tomu neb onomu. Tak se odehrává hotová fraška, ba komedie, která by byla hodná k smíchu, kdyby na ni nepohlížely statisíce prostých lidí jako na vážnou činnost kulturní. Lidé, kteří o skutečných epochálních výzkumech odborných vědců nedovědí se ničeho, hltají lehkou stravu, předkládanou od šarlatánů, přímo vášnivě.

A na toto bezuzdné řádění, které šíří místo osvěty divý vztek, dívají se s velikou radostí i někteří univerzitní profesoři, kteří by první měli vystoupiti proti davovému mračením mozku, poněvadž jim není neznámo, jaký švindl se tu provádí. Masaryk docela dal otisknouti v „Naší Době“ sprosté a prolhané výpady cizince Brücknera proti sv. Cyrillu a Methodovi. Hájl houževnatě pamfletáře Wahrunda jako „representanta vědy“ a staral se o to, aby tisíce studentů žilivého pamfletáře hájily na vlastní veliké útraty. A Wahrund sestavil svoji útočnou knihu hesky pohodlné z žilivých pamfletů jiných. Užil mimo jiné i fanatických frází odpadlých jesuitů a usvědčného nepoctivce Hoensbroecha. To mu ovšem v očích masarykovců nevadilo. Vždyť „Čas“ mnoha inserty doporučoval Hoensbroechovu brožuru „Papežská moc nad námi“, která vyšla docela v „Knihovnice Času“. Dříve Hoensbroech psal o papeži jako o polobohovi, ač ho k tomu nikdo nepobízel, až se sami dobří katolíci divili té neobyčejné úlisnosti. Pak však začal sekát do papežů jako do lidí nejběžnějších. A spis takového obsahu nalezl u masarykovského deníku zálibu ihned. Aby se tedy ještě lépe vědělo, jakou „vědu“ pěstují Hoensbroech a Wahrund, stáží zde nový doklad. Protestantský učenec dr. Viktor Naumann ve svojí odpovědi na kousavosti Wahrundovy (Die zweite Wahrundbrochure) vytýká, že Hoensbroech *úmyslně falšoval citáty z katolických spisovatelů* (str. 13). „Výroky katolických moralistů“, jak je uvádí podvodník Hoensbroech, *ve většině případů netoliko nesouhlasí se skutečným měním, nýbrž často obsahují úplnou protinu toho, co citovaný katolický spisovatel napsal*. Hoensbroech uvádí všechno v uvozovkách znaménkách — tedy „doslovně“, jak chce namluviti čtenáři. Dr. Naumann upozorňuje Wahrunda na svoje veliké dvě knihy a na spisy prof. Mansbacha a Heinera, kteří dokázali Hoensbroechovi *sta a sta falšování, přehrocení, nepravdu a upřílišování*, jak všeobecně tak i v jednotlivostech (str. 23.). Vytýká Wahrundovi, že *besa všeho vědeckého zkoumání přijal všechny ty nesprávnosti do svojí brožury se spisy Hoensbroechových*.

Tedy Wahrund, který měl sám *vědecký zkoumat*, opisoval otrocky jako socialistický mladíček křiklavě lži. A tenhle muž, který svým slepým opisováním učinil z univerzitní katedry podium dryádnického vyvolavače, začal křičet do celého Rakouska, že jest ohroženo jeho *vědecké řádění, jeho svoboda zkoumání*. Jasí lidé se to utíkají pod ochranný plášť matky vědy! Pomalu kriminální podvody, opentlené značkou vědy, naleznou největší zastání u socialistů a pokrokatů, jakmile se opentlí ukradenou značkou „protiklerikálního pokroku“.

Zde není třeba mnoho slov dalších. Kdo se opováží zfalšovati potraviny, jest zavřen jako zločinec. Kdo zfalšuje podpis, jest strčen také do kriminálu. Každý slušný člověk se mu vyhýbá. Ale kdo falšuje po fabricku, kdo se nestydí mračeniti podvodně ve jménu vědy statisíce mozků, toho pokroková veřejnost prohlásuje za mučedníka vědy a svobody. Sprostotě se přikládá název uvědomění a sločinným podvodům název svobodné vědy. V boji proti církvi žilivcům posvěcuje účel i prostředky nejbídnější.

Kus ráje budoucnosti.

Dobře placení agitátoři hantírují od obce k obci s tvrzením, jaký nastane ráj, až „kanalie klerikalismu“ bude potřena. Neutěšené poměry sociální svalují se a náe pohodlně za bedra církve a davy věří. Tedy takové štvácké řemeslo jest ještě výnosné. Ve Francii však už řemeslní štváci

připravili se nešikovně sami o zdroj, z něhož čerpali jako ze zlatodola rafinované záminky k útokům na katolictvo. Porazili zbývajcí vliv církve jedním mohutným rozmachem ale tím se také připravili o výnosný kšeft. Teď už musí totiž nastati konec balamucení, jako by ve Francii zdržovala pokrok a reformy sociální katolická církev. Ta, jsouc ošebračena a v prach ponížena, nevykonává vůbec veřejného vlivu. Agenti nevěry stojí v rozpacích. Co teď? Na čem vydělávat? Dělníci rozbíhají starobylou budovu a teď aby se s tesáky, klíny a motykami klidili, ježto na stavbu budovy nové nebyli zjednáni; ani k tomu talentu nemají.

Sem tam se ještě ozývají ze setrvačnosti napaponškováná besla protikatolická, ale volání to zní stlaněné; orádněla se ta slova, lid čeká něco nového, lepšího, žádá stále úsilnější pozitivní práci. Čeká, kdy v rumech způsobených zastkvi se květy ráje budoucnosti. A čeká marně; dělnictvo prohlíží, jak bylo agenty nevěry klamáno, patřt na to, jak konfiskací církevního jmění upevnila se síla kapitalismu židovského, aniž by co dělník ze všeho měl. Naopak daně se zvyšují, poněvadž tu práci, kterou konaly skromné řeholnice nadšené za odměnu nejškrovnější, nutno nyní velmi dobře platiti. A tak konečně obrací se hněv lidu proti skutečnému kapitalismu, proti skutečným utiskovatelům lidu. A samy listy protikatolické chtějí nechtějí musí tronsiti zrnka pravdy, aby se vztek chudého dělnictva neobrátil hrozivě proti nim. A ohlas těch stesků zaznívá i z pokrokových a rudých listů českých, které dříve do nebe vynášely „poctivou a zdravou politiku protikatolicko-reformní“ zednářské vlády francouzské. Oslavné hymny dozněly, jako by utaly. Panstvo se tváří tak schliple, jako účastníci oslňujícího plesu po kratičkém zdřimnutí.

„Osvěta lidu“ dne 8. t. m. stýská, a jakou nepokrytou radostí zaznamenaly buržoasní listy zakročení vojska proti utlačovanému dělnictvu. Prý události poslední podaly důkaz, že antagonismus (vzájemný boj) dělnictva a ostatních tříd se stupňuje den ze dne a ve Francii opravdu už dosahuje krajní meze.“ (Z toho jest viděti, že buržoasní kruhy, které dělnictvo proti katolické církvi švaly a které slibovaly těmž dělnictvu po konfiskaci krásné zaopatření, jednoduše švindlovaly; měly na mysli hlavně nácpaní měšce vlastního.)

A dále čteme v též úvodníku „Osvěty l.“: „Postavení francouzského proletariátu k ostatní společnosti je opravdu výjimečné. Nenaide se tak hned země, kde by tak málo péče a pozornosti bylo věnováno se strany státu sociálním úkolům. Vezměme si na příklad byrokratické Německo. Nenapadne mne ovšem stavěti ho za ideál dělnických tužeb, ale pohledme, co v sociálním oboru pro dělnictvo podniklo; má již prvé náběhy k dělnickému ochrannému zákonodárství, má starobní, invalidní a nemocenské i úrazové pojišťování. A i celkem tak opozdilé Rakousko předčí v mnohem tom ohledu Francii.“ — Ovšem „pokrokový“ úvodník chytře zamlčuje, že sociální reformy vymohli hlavně katolíci sdružení v katolickém centru; přákopasíky těch oprav jsou tedy ti lidé, kteří jsou pomlouváni, jako by se starali jen o nebe a pozemské potřeby lidu zanedbávali. A ještě chytřeji zamlčel pisatel, jak vysoce pokročila v sociálních reformách „klerikální“ Belgie. Významné jest to znamení, jestliže zednářsko-socialistická vláda francouzská učinila pro dělnictvo daleko méně, než země „byrokratická“!

Dále pokrokatřský pisatel připomíná, že existence republiky jest zajištěna, tak že není potřebí již valnou část veřejného úsilí vynakládati na upevnění politické moci. Pak pokračuje: „A nejen to: Francie má za sebou i veliké dílo rozluky (ovšem církve od státu), tudíž cestu pro sociálně-reformní činnost znamenitě urovnanou. A přece nemůže se sociálními reformami nikam. Zřejmé jim nepřeje. Třídní sobectví je silnější než duch sociální spravedlnosti, a to i u těch, kteří měli dříve ústa plna krásných slov (aha!) vůči socialismu.“ — Prý nerozřešili se otázka sociální klidné cestou parlamentní, „vybije se napjetí přímo a přikřeji. To prozřevější mysl postřehují a se vším důrazem naléhají na upříšení sociálních reform. Ale takových je jenom hrstka (tak vída!), tedy bezmocná proti většině.“ — Tak vypadá tedy ušlechtilé nitro „reformních“ židů a volnomyšlenkářů, kteří tolik švaly dělnictvo proti katolické církvi? Najednou odvrhli ti pokrokovci masku a ukázali se jako šosáci kšeftaři. Tomu se ovšem může diviti jen člověk takový, který se dříve stavěl slepým. *Což lidovští milionáři francouzští rovinuli boj proti církvi s idealismu, s lidsky k dělnictvu a — k stěsnání svých příjmů?* Ovšem ti, kteří hantírovali s nevěrou, by zaslončili trest největší; ti dobří věděli, že slouží za dobré zaopatření výhradně židovským měšcům. Kšeft s nevěrou vydal se tedy ve Francii zaamenitě židovským kapitalistům.

To jest věru výmlavné poučení pro dělnictvo naše. U nás se přímo hemží agitátoři, kteří ochotně roznášají sdarma zást proti katolictvu — jako by se fanatismem dělnictvo mělo nasýtit. Opakuje se ta s malými změnami proces takový, jako ve

Francii. A budou snad výsledky jiné? Proto na stráž proti dobře placeným kšeftařům!

Tihnou k slunci.

Prý jest potřebí našemu národu vyš. vzdělání a zjemnění, než jaké by mu dali katolíci. A za dárce vyšších ideí nabízí se i pokrokoví učitelé nejmladší, kterým by lépe slušelo hodné se přiučovat, pozorovati důkladně svět a učiti se základním pravidlům slušnosti aspoň od prostých nezkažených lidí, z nich moderní „pokrok“ ještě nevychoval hrubce.

Na sjezdu slovanského učitelstva řekl známý pokrokatřský ředitel Úlehla, že prý dle pravdy policejní škola trvá do dnešního dne. Jea znenáhla se proměňuje ve školu volnou a promění se záplna, až nastane u nás povznesený a vzdělaný život.“ Mhm! A kde ten povznesený život jen hledati? Jdi do lékárny pokrokového učitelstva! Tam ti dají přípravky k povznesení životu ihned. Tito lékaři české duše docela se hnávají, nejdou-li je žádat lidé o recept. Není nevhodno poukázati, s jakými ukázkami povzneseného života chodí ti lidé s velikou chutí na nejluchnější trhy. Při sjezdu slovanského učitelstva na Žofinské dne 11. t. m. rozdával se zvláštní otisk článku uveřejněného v Hofrychtrově „Školském Obzoru“, v němž se čtou tyto věty:

„Ke dnům sjezdovým. Epištola k učitelským od verše prvního až do posledního. Nejmilejší, zajiště doba příhodná jest, abych vám tyto věci mluvil: o charakteru, sebevědomí, poctivosti, jakož i nezdolnosti v přesvědčení. Neboť známo vám, že stáda lvů, ne zvířat královských, ale hyen do lvů kůže přioděných, obcházejí, hledajíce, koho z vás by pohltili. Podle černé arsti, podle vytí jako šakalů a pláče jako krokodýlů poznáte je. A blížích kostí hromádky, stopy vysátých mozků, zmrazeniny všelijaké najdete na jejich cestách. A slinou jedovatou, odpadky a zapáchajícími jazyky vaduch otravují. A toto budíž vám znamením: najdete velmi mnohé a posnáz. e je po lži, již přetékají ústa jejich, po slintavých rtech opuchlých špinou, po tučných lících, z nichž sotva prokukují malá očka, po smilstvu nejhorším, bříších sodomických i krvesmilstvu, neb do daleka épi jejich kozlovina. I písmem šíří nákasu jako mrcha na žaru slunečním dýšící jed v zlatých papracích jeho. . . “ Podobným tónem pokračuje surové péro dále.

A takové věci dychtivě čtou mladí pokrokoví učitelé, aby se přivčili v provádění tohoto povzneseného vzdělaného života. A lidé takovou duševní stravou odchovaní ještě se mraí, že jim nevěří rodiče nad dětmi svými vládu absolutní. Ovšem že kulturu podobného rázu dovedou lehce šířiti i obyvatelé káznice. A takový nepřítelný vztek osobuje si nekontrolovanou vrchní právomoc nad vzděláním národa. Cizí účastníci učitelského sjezdu si učiní pěkný pojem o kulturní vyspělosti těch českých kolegů, kteří o sobě myslí, že táhnou k slunci.

Nový spis o vlasteneckém Bohuslavu Balbínovi.

Konečně máme v rukou veliký, důkladný spis, na nějž jsme dlouho dychtivě čekali. Zatím co nepřátelé katolictva „prohlubovali vědu“ pohodlným opakováním nesoudných frází o Jesuitech zatím co Tito „volní myslitelé“ cpali do lidu bezmyšlenkovité komické předsudky o tovaryšstvu Ježíšovu, skromný jesuita Ant. Rejzek studoval pilně dobu Balbínovu, shledával s mravenci plli všechno, co sloužilo k poznání života a charakteru vynikajícího člena řádu, rodáka královéhradeckého, Bohuslava Balbína.

Člověk přemýšlející řasnutí musí, jak tak zvaní „pokrokovci“, místo co by na základě důkladného studia pověděli o jesuitech něco nového a pravdivého, odbývali samého Balbína utěšpačnými poznámkami, ba nezbednými posklesky. Taková věda jest arci nejlacinější a nejlhčí. Lidé, kteří Balbínovi ani po paty nesahají, odbývali i Balbínovo vlastenectví aristokratickým mavnutím rukou. Ovšem — Balbín byl muž velice prostomyslný; proč rozvínoval vlasteneckou činnost v době, kdy charakterové rázu nynějších prospěchářských pokrokatů bověli si u masných hrnů? Přeložiti tehdejší hořátky do nynějšího času, kdy vlastenectví poskytuje místo žaláře tačné šinekury, hned by se s ním stali horliví advokáti českého národa.

A příživníci, kteří nikterak nepobrdají katolickou mlsou, zato však fanaticky mrakají katolický lid, zcela šosácky s virtinkem v ústech vyšklebí se tomu, kdo by ohtěl něco při Balbínovi pochváliti. Na takovou pokrokatřskou nemoc, která jakživa nic kalého postaviti nemůže, nejlaptím lékem by ovšem bylo předčísti si pravdivý životopis Balbínův. Leč takového léku pokrokatřský žaludek, skazený různými moderními „jasy“, neunesee. Vždyť si myslí, že hlubokou vědu nosí v hlavě i bez čtení.

Dlužno tedy, aby na důkladné spisy vědecké toho rázu byli upozorňováni lidé dobré vůle. Či a pak neustranně sedí? To má býti pravidlem pro

každého člověka, který skutečně po blubším vzdělání touží a k svému samostatnému vědeckému úsudku chce mít nutný podklad.

Objemná kniha P. Ant. Rejzka v předmluvě kreslí stručně nentěšený obraz poměrů naší země ve století XVI. a XVII. V úvodu krátce dotýká se úvah, které o Balbínovi v minulých stoletích byly sepsány. Cituje slova Tonnerova: Balbín by zasluhoval místo mezi nej přednějšími dobrodinci vlasti naší. Před 30 lety v Hradci Králové končil Tonner svoji řeč o Balbínovi: „Postavte slavnému rodáku svému pomník, aby potomstvo vaše mělo stálý příklad před očima; nebo bude-li se řídit takovým vzorem, pak neustane usilovně bránit nejdražší pro předcích odkaz a přispěje k tomu, aby se i nadále splnila vroucí prosba a touha Balbínova: Sv. Václave, nedej zahynouti nám a budoucím!“

Nezapomenutelný vlastenec jezuita Vydra, jehož ušlechtilý charakter tak krásně jest zkrešen v Jiráskově „T. L. Věku“, sepsal životopis Balbína, jež ukončil slovy: „Vynasazil jsem se, seč jsem byl, abych vyhledal, co by koliv mohlo vylíčit nám jeho povahu. Balbín zajisté by byl zasluhoval výmluvnějšího životopisce; leč mám za to, že asi sotva by se našel člověk, který by jej více miloval a větší účinnosti k němu se neul, než já.“

Ant. Rytíčka-Skutečský napsal o Balbínovi: „Byl muž v uměních literárních, jmenovitě v jazycích klasických tak výborně vycvičený, že se svého času s nejznamenitějšími u věci té muži mohl porovnat, přitom byl paedagog převýšený a přítel mládeže nemalý, nad to opravdově nábožný, ve svém povolání vůbec horlivý, přitom však mírný a snášlivý, nanejvýš dobroardecný, bíd a strasti cizích velice citelný a předkem národa a jazyka svého upřímně milovný a o zachování jeho výsoce pečlivý. Za tou příčinou dostalo se mu také přes všeliké osočování se strany nepřátel jeho obecné lásky a vážnosti osob urozených a mužů učených a vzdělaných...“

Tak a podobně psali o Balbínovi mužové učené, kteří jeho život dobře znali. Sám dr. Kalousek vyslovil přání, aby nové životopis Balbína byl vydán k oslavení slavné památky vlasteneckého kněze. Ovšem Balbín nebyl mužem, který by bořil. Nemával radikálním cepem nad hlavou, nenadával sprostě protivníkům, ale povazoval poníženy národ netmornou a tichou prací. Proto se hrdinám dnešního věku nelíbí. Jak obrovská byla píle vlastence v zaneřáděného kněze, patrně z toho, že vyprávějí P. Rejzek 32 objemných tištěných spisů Balbínových a 41 větších rukopisů, které tiskem nevyšly.

Balbín horlivě a se zdárným výsledkem potíral předsudky, které proti našemu národu kolovaly za hranicemi. Jest dojemno, s jakou šetrností mluví i o českých husitech, jen aby cizácké jízlivce porazil. Některé fanatiky pánostní svých důvodů učinil náhle směšnými. Ve své „Epitome“ tepal zvláště německého historika Goldasta z Haimsfelda, jehož sváděla nacionalistická zášť k nejbujnějšímu výstředkům. Balbín divil se, že od roku 1627, kdy poprvé jedovatý spis Goldastův o Čechách tiskem vyšel, nikdo se u nás nenalezl, jenž by ústa tak nestoudná a bludy přeplněná zacpal, a že jsou mnozí, kteří se Goldastovi klání jakožto jedinému diktátoru Čech, a místo každé autority jiné vychvalují jeho bludy netoliko v historii, nýbrž i v jiném, že by se oddinati mohly (dle Seneky) i sekýrami. Balbín sděluje, že si asi na 300 listech jeho bludné výklady posuzoval za tím účelem, aby je v „Epitome“ navždy odbyl. — Toť malý poukaz, jaké záslužné práce se Balbín svým studiem podjal. Balbínovy spisy, psané latinsky, razily si vítěznou cestu i do ciziny. Skromný jezuita měl zvucné jméno v učených kruzích Evropy vůbec. Pro národ náš vykonal práci obrovskou v době, kdy laičtí inteligenti byli příliš choullostivi, aby s ním ruku v ruce kráčeli. Mezi laiky českými měl Balbín v tak těžké době velmi málo ohoťných pomocníků.

Málo dosud vyšlo v novější době z pera katolických spisovatelů knih, které by pojednávaly o době pobělohorské. Není divu tudíž, že naši protivníci udělali si ze století XVII. a XVIII. velice svobodné rejdiště, že v příčině těch dvou století lhalí o církvi bezuzdně. Naši katoličtí historikové v posledních desetiletích byli příliš zaměstnáni dobou husitkou. Leč utno se stejnoou píli studovati zvláště nyní i dobu pobělohorskou. Denis ve svém spise „Konec samostatnosti české“ rozptýlil mnoho legendárních předpokladů o katolické církvi, ač jest liberálem. Žádný český pokrokař nepsal tak rozmyslně o katol. české doby husitké jako — cizinec Francous. Leč následující dílo Denisovo o Čechách po Bílé hoře aese již průzračné známky zaujatosti. Patrný jsou tu vlivy pokrokových jeho přátel českých, kteří věděli, jaké právě prameny k svým cílům nejškůdněji francouzskému dějepisci opatřiti a které dle možnosti ukrýti. V díle Rejzkově ovšem se nám jeví věk XVII. hodně jinak a obraz Rejzkem vytvořený opřen jest přesvědčivými doklady. Tedy jen pracujeme dále! Čekáme, že co nejdříve bude na základě velikého spisu Rejzkova pořizena obsašná brožura, která s životem Balbínovým seznámí nejširší vrstvy národa. Jest to nutné, jestli spis o 465 velkých stranách dostane se do rukou nemnohým. Ovšem že by jej měl čísti každý český inte-

ligent. — Spis vyšel v Dědictví sv. Prokopa pod názvem: Bohuslav Balbín T. J. Jeho život a práce. Cena 7 K 50 h. Správa Dědictví sv. Prokopa vykonala vydáním spisu toho čin velice záslužný.

Kam se poděly zásady?

Ve „Frankfurter Zeitungu“, do něhož dopisuje Masaryk, projevuje se veliké rozčilení nad tím, že liberální ministr vyučování dr. Marchet nepodporoval připojení samostatné fakulty evangelické theologie k vídeňské univerzitě. Prý se odvolává Marchet na názor radikální skupiny profesorů, která jest též proti přičlenění. Ale to jest prý nesprávné, protože tato skupina žádá vůbec odloučení theologie od universit. Vědecká práce profesorů evangel. fakulty se podceňuje, stanovisko Marchetovo odporuje rovnosti vyznání; zkrátka veliký plác nad ostrakizovanými evangeliky. Kdo to jen, p. Masaryku, do „Frank. Ztg.“ napsal? Není to člověk hodně blízký Vám? Tolik aspoň uhadneme, že rozplakaný dopisovatel jistě se radoval, když naši přítelčkové důrazně žádali, aby fakulty katolické byly od universit odděleny.

Když se daly nedávno prudké útoky proti theologickým fakultám katolickým, tu mladěčeši s fanatiky souhlasili. Nyní však mladočeský „Den“ vidí (dne 12. t. m.) ministra dr. Marcheta v „klerikálním zajetí.“ Tak! Kde stála zásadnost? Marchet nejvýš se „provinil“ tím, že čáče udržeti dosavadní stav. Lidé však, kteří na oko vystupovali proti každé konfessionální fakultě, nutí Marcheta, aby universitu o jednu theologickou fakultu ještě rozmnožil. Kde jste nechali soudnost? To snad má být reální a důsledně provádění zásad? Snad si dokonce myslíte, že by si musila nechati katolická většina libit, aby katolická fakulta byla z universit vyloučena a fakulta evangelické menšiny naopak aby byla přičleněna. Panstvo s dopisovatelem do „Frank. Ztg.“ souhlasící v mrzutém postavení se podfleklo, ukázalo, jak mu jde o odloučení „všech“ fakult od universit.

A že by odporovalo odmítnutí evangelické žádosti rovnoprávnosti konfessí, to se dá tvrditi leda před dětmi. Zde nutno přece vsiti také v úvahu právo historické. Byli to katolíci, kteří založili universitu v Cislajtánii a to s tou tendencí, aby na nich učili zase výhradně katolíci a aby katol. theol. fakulta byla pokládána za korunu ostatních fakult. Evangelíci naopak zase se přičinili pilně o kulturní zbědačení těchto universit. Pánům dle všeho není na tom dost, že na universitách těch jest již plno profesorů, kteří místo pěstování vědy systematicky štvou proti katolické církvi. Potřebují patrně ještě pomocníky. Vědí, že ve fanatickém štvání rakouští evangelíci vědy byli silnějšími než ve vědě.

Školský obzor.

Dr. Rudolf Horský o školských právech českých menšin pronesl na manifestačním táboře dne 9. t. m. tato slova:

Kdyby se mne někdo tázal, kam bych věřil národ náš, odpověděl bych: mezi mrtvé. A zajisté že právem tak říci můžeme, neboť celá historie našeho národa není ničím jiným, leč nepřetržitým téměř řetězem utrpení a béd. Snad právě proto veliký král náš Karel IV. do koruny svato-václavské zasaditi dal jeden trn z koruny Kristovy, jsa přesvědčen, že národ náš jest národem trnům korunovaným.

Odvěci naši nepřítelé vědy novou a novou korunu splítali a vstavovali na hlavu milovaného našeho národa a splítají ji až do dnes. Ano, Germanie, tato macecha naše zlá, splítá dnes trnovou korunu i pro české děti a činí z nich takto macečnické v německých školách. Kdo toho zkusil, ten mi porozumí a přisvědčí. Já sám jsem toho zkusil na sobě, kdy jsa dítětem a německého slova neznaje, donucen jsem byl jiti pak do školy německé; tu sám na sobě jsem se přesvědčil, jak hrozná jsou to pro české dítě muka seděti ve škole německé a nerozuměti tomu, čemu se učí.

Tázáme-li se pak, proč Germanie, macecha zlá, tak činí, snadno nalezneme odpověď. Byl to český učenec Codicill z Tulechova, který pravil: „Národové sbírají se ze škol“, a náš Hanka, který pronesl památné okřídlené slovo: „Národy nehasnou, dokud jazyk žije!“ To dobře Germanie ví a poněvadž od tisíce let již se namáhá, aby zničila národ náš, a dosud, přes všeliké úsilí se jí to nepodařilo, sahá nyní drzou rukou svou na zárodek budoucího národa našeho, na české děti, aby ve svých školách je poněmčila, českému národu urvala a tak pozvolu, ničila národ náš. (Bouřlivá nevole, volání: „Hanka jím!“)

Co naproti tomu činiti máme? Máme k tomu odnárodňování českých dětí kildné dále přihlížeti? Máme stále trpěti bezpráví toto na českém domově páchané? Máme ještě více napínati trpělivost, než jsme ji napínali dosavad? Zajisté že nikoliv! Trpělivost jest sice krásná křesťanská cnota, avšak trpělivost upřílišněná a přehnaná přestává býti ctností a stává se nepravostí, která slove slabost. (Hlas: Dost dlouho jsme trpěli!) A proto, necht nikdo — a tím méně nepřítelé naši — se tomu nediví, že trpělivost naše došla již ke svým hranicím. Jest sice trpě-

livost česká přislovečná, vědyť právě pro tuto přislovečnou trpělivost naši nasývali nás „národem holubičím“, avšak z dějin českých známo jest, že i tato přislovečná trpělivost při stálých a vědy silnějších útlacích konečně praskla. A trpělivost naše, přes míru napjatá, praská i dnes, čehož dnešní manifestační tábor českého lidu pádným jest důkazem.

Manifestaci dnešní nikterak nestavíme se proti poctivému německému lidu, (volání: To ne!) který sám uznává, že se nám děje bezpráví, nýbrž protestní schůze dnešní platí nenasytné rozpínání Germanie a oněm štváčům, kteří národnostní boj u nás vyvolávají. Ano, nenasytný, rozpínavý germanismus, toť náš nepřítel! (Výborně! Souhlas a potlesk.)

Proti tomuto nepříteli našemu dlužno se spojití a společně postupovati. A tento společný postup projevem dnes na této manifestační schůzi! Všechny politické strany v Čechách i poslanci jejich, kteří stojí pod státoprávním praporem, spojili se ke svornému postupu proti rozpínavé germanisaci. (Výborně!) Učinili jsme tak již ve Vídni, kde svorně bojujeme pro české školství vídeňské na schůzích tamějších Čechův. Zástupcové všech státoprávních českých stran závodí spolu v zápasu za práva Čechů vídeňských, zvláště pokud se týče školy „Komenakého“. — Co se děje tam, děje se i zde; svorně všechny státoprávní strany české přihlašují se k svornému zápasu za české menšinové školství v Čechách.

Prohlašuji jménem strany katolického lidu českého, jménem její poslanců a jménem vlasteneckého duchovenstva českého, že v boji za práva našeho národa stojíme a vždycky státi budeme v prvních řadách. (Hlasná pochvala, potlesk a volání: Výborně!)

A proto, české menšiny v tak zvaném uzavíraném území v Čechách, přijměte ujištění, že strana katolického lidu českého stojí za vámi a bojovati bude za vás. Vaše práva jsou naše práva, váš bol jest našim bojem a vaše vítězství bude našim vítězstvím! (Bouřlivý potlesk, souhlas a dlouhotrvající pochvala.)

Průmyslová škola dívčí král. města Kolína. Ředitelství této školy, v r. 1907 založené, rozeslalo letos první svou výroční zprávu, z níž vyjímáme: Ve školním roce 1907/8 otevřen byl I. ročník. Na ústavě vyučovalo 12 učitelských sil. Zapsán byl do I. ročníku nejvyšší statusem přípustný počet chovanců (45), z nichž české národnosti bylo 44, Němkyň 1. 18 chovanců bylo z Kolína, 26 z ostatních Čech, 1 se Štýrska. Výsledek klasifikace koncem školního roku 1907/8 byl tento: Vysvědčení I. třídy s vyznamenáním obdrželo 18 chovanců, ostatní obdržely vysvědčení I. třídy první. Přítím školním rokem otevřen bude také druhý postupný ročník. Zápis pro příští šk. rok (1908/9) koná se v nové budově školní („u Kapličky“) od 10.—17. září, a přijat bude jen počet žáků statusem přípustný. Podrobné prospekty o účelu a organizaci zasílá zdarma na požádání ředitelství ústavu.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Dlouhý řetěz socialistických bezeltností prodlužuje se stále novými tvrdými články. Na pť. v Ottakringu byl u firmy Gregorovy zaměstnán dělník Josef Mathies 12 let a přece vyhozen na rozkaz rudých spoludělníků. Chudšas dal se po dlouhém nátlaku zapsati do rudého svazu kovodělníků. Když v posledním čase s placením do rudé pokladny se opozdil, žádali socialističtí dělníci o zaplacení rudé daně tak hrozivě, že Mathies v rozčilení si zakázal každé jejich další obtěžování. Ale to si dal! Ihned schůze a nato sdělení zaměstnavateli, že se bude stávkovati, jestliže Mathies z práce nebude propuštěn. Greger skutečně Mathiesu propustil — boje se „svobodomyšlnosti“ socialistické. — V salcburském Halleinu dne 19. července konala se veliká schůze křesťan. dělnictva, která byla surově od socialistů napadána. Více křesť. sociálů bylo od rudých do krve stlačeno. Křesť. dělník Strobl byl poraněn na hlavě.

Krade se dále, co se dá! Z bavorského Hofu rudý pokladník na rychlo odcestoval, aniž napřed dělal visity na rozloučenou. Naopak ani neoznámil směr a oíl svojí cesty, tak že soudruzi se ho ani nemohou zeptati, kam zmizely peníze z pokladny, kterou před odchodem spravoval. Pokladník ten jest bezpochyby ve více skromný; napřál si hliněných ovací při loučení. — Už také černoši v rudé škole se přidružují. Černý poslanec socialistické strany z ostrova Guadeloupe Legitimus přešl do pralesa, když se dověděl, že se po něm četníci horlivě dotazují. Francouzské úřady nařídily zatčení negra Legitima proto, že jako starosta města Pointe à Pitre zpronevěřil obecní peníze a ještě jiné kousky provedl. Podařený Legitimus jako člen sněmovny za celá dvě léta pouze jedinkrát seděl ve sněmu, ale tučné diěty bral velice pilně. Chťšl akrátka ráj budoucnosti vykouzliti aspoň pro sebe. — V Komárově u Opavy seděl v hostinci Hartmanově fousník

Slaný, který ukazoval nové dvacetikoruny. Do těch se příliš pečlivě zadíval rudý sedník Solný, který ukradl řezníkovi 48 K. Něco z ukradených peněz Slaným a četníkem u socialisty nalezeno. — Na Valašsku začal vycházeti narudlý list „Boj Valašska“, který sliboval, jak bude bojovati proti prospěchářství „klerikálů.“ Ale za 3 měsíce listek dokončil svoji pouť. Socialistický pohlavár Grossmann, který list roznášel, zpronevěřil administraci 90 K a mimo to považoval za zbytečno odvésti peníze dané na některé inserty. Pak ovšem chudinka „Boj“ dožil se brzy pohrobního klidu. — V nemoc. pokladně tesař ve Vídni zjištěna defraudace 2271 K. Pokladnu ke svému prospěchu spravoval socialista Ed. Waloner.

O čistém hospodářství v rudém dělnickém domě v Juliánově stále pronikají nové zprávy do veřejnosti. Teď najednou se neví, kam se podělo 2000 K Nár. sociálové volají po úřední revisi, vybízejí rudé, aby podali proti jejich těžkým obviněním žalobu; jinak prý bude pohřben na ně veřejnost jako na rafinované podvodníky a taškáře. A na to všechno rudá „Rovnost“ mlčí jako zařezaná.

Prý rudá strana surovosti zamezí. V Bosonohách dne 2. t. m. konala se v hostinci p. J. Č. taneční zábava svatebčanů. Přišlo tam též několik mladých socialistů z Kohoutovic, kteří začali povykovat a řvati až hrůza. Jeden rudý jim kurážně prohlásil, že dnes to musejí všechno rozbiti. Také začali pranic, až byli vyhozeni. Jeden socialista píchl při randá u nožem otce 6 nedospělých dětí, až bylo nutno vyhledati lékařskou pomoc. Za vesnici vypuzeni socialisté stříleli na cestě domů z revolverů. — Pak prý jsou nepřáteli militarismu!

Bratrství budoucnosti? V Benešově „u Matky“ 26. července měli rudí taneční zábavu, která skončila rvačkou. Soudruh Popl uřizl soudruhu Kolmanovi úplně nos a mimo to ho ještě obdařil velikou ranou do obličeje. Láskou by se rozkrájeli.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citeru, řeči německé i francouzské. V téměř ústavě přijímají se dívky do **školy obecné i měšťanské** s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati **vyšší pokračovací kurs český i německý**. Též připravují se ku zkoušce pro školy **mateřské** a ku zkoušce **industriální** pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V téměř ústavě opravují se **roucha** **behošlutebná**.

Ústav nalézá se v rozkošné lesnaté krajině.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a kebového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doprovázeno se vypružuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku zářící čistotou dříve nikdy nebývalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

UČEDNÍKA

na

knihářství

přijme

Richard Šimáček,

knihář

v Hradci Králové, Pospíšilova třída, č. 347.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) uoporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železným rámy, silnými vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bezes vší závazností ku definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvala/uznání.

Založeno roku 1836.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před sochy svatých a pod.

vyrábí jedině a nejlevněji bezpečně balené zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3 metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2, 8, 10—15 sl. 3, 4—5 sl.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání. které jedině kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi. Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Elektrické světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítačidla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Jediný závod tohoto druhu na českém severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporčuje vlastní výrobu a sklad veškerých druhů bandáží, jako: kýlní pásy pro dospělé i pro děti, břišní pásy pro dámy, pupční pásy, suspensoria, punčochy a obínadla pro křečové žíly, šněrovačky a přímídla pro skřivené páteře.

Správy se vyřizují rychle a levně.

Poštou zasílá se nenápadně, stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vysnazen zlatou medailí.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici cía. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledáni.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pensionát Ursulinek v České Skalci.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti. Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidněji koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltární pultíky, podstavce pod sochy, jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veleřed. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bezvadném provedení v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hoše z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Veleřed. duchovenstvu!

Jan Staněk,

Prague-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., výhledový poutník oplocený na kostelní nádv. dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracujících řemeslníků nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícní, kaditelnice, křesky, patenky, nádobky a t. d., vše v přímém slohu církevním. Staré předměty nově opravuje v původní intencí a jen v ohni slatí a stříbrní. Na požádání hotové práce za ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Na celkové úpravy a slavnostní ručení. Největší výroba a sklad v Praze k velkém zájmu náležitosti. Provedení od nejjednoduššího do nejvíce složitějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Řádně provedené úpravy bezcené. Více poznámek již posílám.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. L. veleřed. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů, praporek a kováčské náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veleřed. duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbrem, bronzem a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejvíce složitějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veleřed. duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mémi nádobu jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše naslounu jen posvěcené Vzorky, i spočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

Prosím veleřed. duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěrný závod domácnosti.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
mátek, pokřovů a t.

Ke všem příležitostem

nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

slatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr

slatých, stříbrných zboží a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o knižkování

(dle Ord. listu č. 8, str. 88)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 60 kusů
za 1 K

v biskupské knihovně
v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhu veleřed. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Nejřed. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivé své odborné služby sl. patronátním
a veleřed. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování;

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
a plným stetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
besplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámeč a zasklívání obrazů.
Obchod papírařský. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleřed. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a železných předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně besplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 17. července 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Utrpení českého rolnictva.

II.

Hus v příčině sociálních poměrů neviděl ani tři pídě do budoucnosti. Přál si konfiskaci kněžských statků a — aby se velmoži ujali kázně církevní! Což nebyli to právě velmoži, kteří v jeho věku, vtírajíce se do stavu kněžského, nejhorší zločiny tropili? Celé čety šlechticů dávaly se posvětit proto, aby mohly zneužívat jmění církevního k účelům sobeckým. A nevěděli Hus, jaké zločiny tropili, jak veliké pohoršení dávali lidu křesťanskému právě šlechticů milcové Václava IV.? Ti snad měli něco napravovati?

A proč se šlechta těšila tolik na chystanou revoluci? Hlavně proto, aby ještě více zbohatla, aby mohla pak ujařmiti netoliko stav kněžský, nýbrž i měšťanský a rolnický. Zpupná šlechta na rolnících páchala nejdříve bezpráví zákony neospravedlněné a brzy se přičiňovala, aby bezpráví bylo podepřeno zákony jako — „věc náležitá.“ Když byla česká země za Jiřího z Poděbrad znepokojována často potulnými lupičskými bandami, nalezla šlechta vhodnou záminku. Prý jest potřeba sjednati v zemi pokoj. Proto na nátlak šlechty obmezena byla svoboda stěhování, aby prý byl lid připoután k epuřadnějšímu, usedlejšímu životu a k půdě. Schválena zásada, že každý člověk musí míti u nás určitého pána, není-li samostatným pánem sám. Až tato prohlášení byla na oko nevinná, lid dobře cítil, že jest jimi položen základ k jeho porobení. Za lupičské čety, kterým se stýskalo, že konečně veliká válka přestala, byl trestán bodrý seleský lid, který žádných složitostí nezamýšlel.

A současně Husův Ondřej z Brodu pěkně ofotografoval tužby českých šlechticů, kteří se na válku těšili: „Hleďte, aby občanstvo podvilo se proti králi, nepřidá-li se tento k nim. Stane-li se tak, ať se to jakkoliv vrátne, zbohatneme tím, že rozdělíme statky a majetek duchovních. Dá-li se král na stranu občanů,

pak neklamně se nám dostane statků kněžských, protože dle vůle občanů (husitských) kněžstvo majetku nesmí míti. Nepřidá-li se král k měšťanstvu (ovšem radikálnímu), vzejde z toho vojna, značný a bohatý zůd, a tu ovšem vojní se obohatí. Statky, které se prostírají kolem našich brad a tvrzí, zůstanou navždy naším poddanstvím.“ Ovšem, že se to těmto vypočítavým šosákům s chutí podpisoval protest proti rozsudku kostnickému. Bude vojna, bude pro nás dobře — myslili si dobřáci a nezmyšlili se. Mnozí hned byli katoičky, hned kališníci, hned Tábority, podle toho, odkud víc koukalo. Sám Denis potvrzuje, že chtěla také ujařmiti lid vesnický. Sama demokracie tábořská níže klesla neustálým loupením, přibíraním německých lupičů do svých řad a bezohledným vyssáváním vlastních souvenců k účelům militarismu. Byla přemožena u Lipan a když nepřestala ani potom činiti lupičské výpady z Tábora, zkrocena dokonale Jiřím Poděbradským.

A teď to šlo rychlým krokem dále. Nařízením z let 1472, 1477 a 1479 (za vlády Jiřího z Poděbrad a Vladislava II.) zavádělo se již nepokryté tělesné poddanství. Moc královská byla značně otesena. Zmohl-li sám statečný a spravedlivý Jiří proti zpupnosti šlechtické málo, nezmoohl slabý jeho nástupce proti zvůli všemohoucích zbohatlých agrárních téměř nic.

Další usnesení až do r. 1487 jen přitěžují nevolnictví jádra národa. V jaké situaci se lid ocitl, zřejmo mimo jiné z právních spisů učeného husitského právníka Kornela ze Všehrd. Týž píše roku 1499: „Při pónoních (žalobách) jest otázka a nevelmi snadná, mohl-li člověk (poddaný) pána svého pohrati, když se jemu křivda děje a zvláště znamenitá, jako se nyní lidem dosti zhusta přihází... K otázce té odpovídajte jiní, což tomu lépe rozumějí.“

Tedy šlechta už v praksi dosáhla toho, oč usilovala před Karlem IV. Bráno sedlákovu přirozené právo sebeobrany. Násilnická zásada nebyla potlačena nikým, naopak v letech následujících byla jen více utvrzena. Vždyť týž učený právník napsal za 10 let po projevení

svých rozpaků: „Než aby člověk anebo pacholek anebo služebník měl svého pána poháněti (a soudu žalovati), všem se neslušné i nepodobné zdá a naprosto nespravedlivé.“ Tedy reformovaná (!) šlechta ujala se kázně církevní tak, že nekřesťanské bezpráví nazvala právem a že prohlásila za „naprosto nespravedlivou“ věc to právo, které musí uznati za správné každý nepředpojatý člověk. Pyiná šlechta následně obmezovala zakročování soudní moci panovníka. A kdo měl nyní sedláky hájiti? Snad kněz? Vždyť ten byl stejně ujařmen. Pán toho kněze, který mu ve všem nebyl po vůli, buď karabáčem spráskal, nebo ho z fary vyhnal, nebo ho beze všeho oznámení konsistoci husitské vsadil do vlastní šatlavy. A úpadek moci královské šel ruku v ruce s úpadkem práv stavu rolnického.

A co města? Ta sice z lupu církevního jmění také trochu zbohatla; leč snášela dost útisků od šlechty také. Ačkoli utrpení obyčejné trpící zblíží, nehnula ani prstem ve prospěch stavu rolnického. „Demokratičtí“ husitští měšťané pohrdali sedláky jako otroky. Dávali jim nejsprostší přezdívk. I města měla jistou část poddaných sedláků, na něž pohlížela šlechtapanský. Chtěl-li se sedlák soudně hájiti aspoň proti hrdým měšťanům, doznal spíše trestu než ochrany. Jak se tehdy měšťané dívali na rolníky s patra, o tom svědčí na př. tento charakteristický obrázek. R. 1566 se dopustili vesničané hříškovští ukrutného zločinu proti společenské etiketě. Ti „vejrové, kleši, chlapi okptění“ odvážili se totiž sami bez urozenějšího prostředníka psáti zdvořile měšťanům rakovnickým. Proto „uražení“ měšťané odpověděli: „Jest nám za věc divnou, kde jste tu všetečnou smělost vzali, že, jsouce všichni, jak rychtář tak konšel, lidé sedlští, sami od osob svých psaní nám činiti smíte; protož vám nejsme povinni dáti odpověď.“ To stalo se v době, kdy husitstvo české již silně bylo promíseno „ještě svobodnější“ protestantstvem.

Vůbec nikdy tak veliké a přímo smutné kastovníctví předtím v Čechách nevládlo jako

FEUILLETON.

Na houbách.

Až k nám do Kapustové Lhoty přišli letos hosté na letní pobyt. Nikdo jich nezval, reklamy do novin jsme nedávali a přece nás našli v tom zastrčeném koutku Českomoravské výsočiny. Stalo se to asi tak. Přišel k nám náhodou pražský inženýr, krajina se mu nesmírně zalíbila — hlavně lesy; počal z Prahy vyjednávatí obledné bytů a že nabídl hezky slušné ceny — v Kapustové Lhotě neobvyklé — našlo se u nás několik světniček, ty se daly do pořádku a v červenci již měli jsme asi tucet Pražáků. Bylo jich v Kapustové Lhotě jen tucet, ale bylo jich všude plno. Byli u nás sáby jako doma. Seznámil jsem se se všemi.

Nejmilejší zábavou je jim les. Však jiného tu také nemáme. Ráno vyjdou, v poledne přijdou. Najedí se, prospí se a od svačiny do večera jsou tam zas. Panečku, pochodí si v našich lesích! Do lesa máme takřka několik kroků, lesy jsou zachovalé a táhnou se kolem do kola na kolik hodin cesty. A v nich je všeho dost, co les poskytnouti může — hlavně houby.

Hned jak se tu Pražáci uvelebili, ptali se, zda tu rostou houby. Potěšili se, když zvěděli, že rostou a že přišli „do nejlepšího“. My jim té radosti nezavíděli. Nemohli domů téměř nic. Měli převážnou radost, když přinesli aspoň něco. Počet 5—10 hříbků byl u nich značný. Obzvláště jeden pan rada byl na houby jako posedlý. Potkával jsem ho téměř denně — ale vždy s prázdnými kapsami.

„Moje účta, pane rado“ oslovil jsem ho kterežosi dne. „Již z „lovu“? Jsou plné kapsy?“

„Mám tu 3!“

Pan rada vytáhl z malé hříbky a : větš. Tento byl od slimáku ohlodaný; nejspíše jej tam hubaři schválně nechali. U nás těch „oslintaných“ se štítí. Ukázal jsem mu na své nalité kapsy s krásnými zdravými hříby. On koukal jako vyjevený. „Kde jste to našel?“

„Kde pak jinde, než tady v lese a jsem tu teprve hodinu.“

„To není možná,“ divil se, „jsem tu od rána, koukám jako orel, div si oči nevykoukám a tudy „to“ mám všechno. Dovolte, mohl bych jít s vámi zítra na houby?“

„I s radostí! Raďte na mne v 8 hodin u lesa čekat.“

Druhý den v 8 hodin čekal na mne pan rada na pokraji lesa.

„Proč nechodíte dříve na houby?“ začal hovor pan rada.

„To má svou příčinu. Když houby rostou, chudý lid chodí na ně téměř za tmy. Miluji lesy, ale to ranní broušení se trávou a mechem považuji za nezdravé — aspoň pro svou osobu — jeť rosa, v lese je dosti citelný chlad a z toho všeho uloví se snadno rýma. K tomu panuje v lese přítmi a já mám rád v lese jasno.“

„A což nevysbírají to všechno lidé?“

„O nikoli! Zbude hub dost a dost. Pane rado, pozr! Na několik kroků před vámi je hříb.“

„Hříb?“

Pan rada kouká, hledá, nenašel ho, ale rozhlípl jej.

„Jsem to neřika! Za to dám korunu na Matici!“

„Jen aby se to vícekrát nestalo!“

Byl jsem „ve svém hubařském revíru“. Známe tu každé místočko a po tmě bych tu dovedl hledat. Co se pan rada kdesi opozdil, já měl již 7 hříbů v kapse.

„No, našel jste něco?“ křičel na mne z houbičky pan rada. „Teprve sedm!“ „Sedm? Ukážete!“

Ukázal jsem 7 čerstvých hříbků.

Pan rada šel.

„Pane rado, již vidím zase dva.“

„Kde?“

„Tady dva kroky za vámi, přišel jste je.“

A tamto v pravo od vás jsou tři.“

„V pravo? Kde?“

Nenašel je; poněvadž koukal v levo, musel jsem na ně prstem ukázat.

„No, již se nedivím, že jsem nikdy nemohl nic nalézt!“

Pan rada nevycházel z obdivu! Každé chvíle jsem se sbýbl, sbíral, pan rada nic. Zastavil se u každé houby, ale hříbům jako by se vyhýbal, přešel jich celou řadu. Tohle je zatrolená směla! — Za necelou hodinu měl jsem hříbů plné kapsy, pan rada jen těch několik, které jsem mu dovolil sebrati.

„Vy máte štěstí!“

„No, abychom se vrátili, pane rado, houby tíží a odpůdně můžeme pokračovati.“

„Půjďme, ale dříve mi vysvětlíte, proč máte takové štěstí.“

„Raďtež se tedy posadit!“

Usadili jsme se v mechu, pan rada zapálil si „kubo“, já dýmku. Libovali jsme si oba, jak se to pěkně kouří. „Baže kouří“, dosvědčoval jsem. „V lese ten tabáček ani tak nesmí — pardon, chtěl jsem říci vlastně, mnohem líbeji voní, než doma.“

„To máte tak, pane rado“, počal jsem. „Ve zdejších lesích mám několik „hubařských revírů“, do kterých chodím střídavě, ale často. Kdybyste chodil se mnou, viděl byste, že v každém revíru chodím vždy týmže směrem, t. j. vyhledávám ta „šťastná místa“, kde jsem jist, že najdu hub dosti. Viděl jste dnes, že jsem měl opět štěstí. Šťastím to nazvati nelze, je to pouze pamatování a štetění „podhoubí“. Jakmile najdu houbu, vyjmu ji, ootím a teď přijde to hlavní — jamku vzniklou po vydobytí hříbů zadělám hlinou — pokud možno vlhkou — přilápnou nobou a jdu dál. Tímto způsobem se stává, že výtrusy, ze kterých houby vyrůstají, nevyschnou a nezničí se. Kde tak nečiní, nebo kdo podhoubí rozhrabe, dopouští se nerozumů, neboť za sucha výtrusy vyschnou docela a na těchto místech roshrabaných houb tak dlouho nevyroste, dokud se neutvoří podhoubí jiné, což trvá léta. Bývá zvykem, že i hubaři ponechávají v jamce „odkrojek“ — dolní část nožky —

za „reformovaného“ věku husitského a protestantského. Pán se stydl za rytíře, rytíř za měšťana, měšťan za sedláka. Bohatšímu agrárníkovi udělovány ponížené tituly jako nájemnému knížeti. Měšťan byl „Jeho Milosti“, atd.

A šlechta šlechala karabádem jen co! Sedláci přinuceni prodávati své plodiny jen na těch trzích, které pán ustanovil, pít pivo, které sám uvařil; pivem panským se rolník opít směl, měšťákům však nikoli, na to byl trest. Sedlák musel mlýti v panském mlýně, nesměl o své vůli ani káňt číniti. Šlechta nechtěla, aby sedlák mnoho zbohatl, protože prý by byl méně poslušný. Ani ženiti se nesměl sedlák bez svolení pána. Pán byl vskutku představen rolníkovi jako neobmezený porůčník a vychovatel. Nyní měli pánové zcela volnou ruku „pudit“ lid ke křesťanskému životu ve smyslu Husově. Zatím však dávali vlastním životem sami lidu příklad nejhorší, starali se o lid výhradně potud, pokud se jednalo o panský prospěch. Největší hřích vlastně spáchal sedlák před očima panstva tenkrát, když dal na jeho odpor proti svému ujařmení. Tu nastoupily barbarské tresty hned.

Některý pán dal pro ledabylé slovo sedlákově jazyk týlem vytáhnouti, jiný vězil sedláky v kládě tak, až jim nohy upadaly. Kládou rolníkům též z trestu kolem krku železné obojky. Každou chvíli mohl býti sedlák připraven na necitelné bití. Jestliže sedlák byl odezouzen do šatlavy, byly chytré vrchnosti tolik opatrné, že ho vsadily do svého vězení teprve po vykonané robotě.

Veleislavín v XVI. století napsal: „Nyní není žádný ve větší potupě a menší vážnosti jako neboží sedláci, poněvadž je mnozí ne za lidi, ale za chlapy neb raději za hováda věčně práci podrobení mají a nejedni více sobě váží chřta nežli člověka.“ Prý ani Turci se svými (otroky) tak nezacházejí. — Jak tedy nádherně osvětlovala českou zemi zář „reformované“ svobody husitské a protestantské! (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Opisování Strausse. Nevím již, který to byl člověk, jenž zvolal: „Má duše se zrodila s ranou!“ Jistí profesori na universitách zrodili se s vášnivostí proti křesťanskému náboženství. Sotva že pobíhal falešný meteor Wahrmond, již jest slyšeti o profesoru české university Krejčím, jak jménem protestantského pastora Strausse útočí proti Kristu.

Vzhledem k neustálým protináboženským výpadům — i z universit — mocně tlačí se do hlavy otázka, pokud a jak vzdělanost zúšlechťuje mysl a sjemňuje mravy. Konečně mohla by vzbuditi užitečnou rozpravu i otázka další, zda tito vzdělanci jsou vůbec schopni pochopiti, co jest náboženství zbožnému duchu a zda vedou vnitřní život náboženské duše vystihnouti. Doklady mluví, že všechny tyto životní zájmy jsou cizí jejich zdánlivě vědeckým formulám a vypráhlému citu. A jako dr. Durdík již tvrdil, kdo trhá babičce růženec z ruky, že

v domnění, že tím dají zárodek k jiné houbě. Je to klamné, ba spíše ku škodě výtrusům, neboť »odkrojek« hnije a hnilobou vlastní zničí i výtrusy nejbližší.

Zachováám si tedy »podhoubí« — a to jsou ta »šťastná místa« — přecházím pravidelně po nich — je-li vlhko a teplo, možno jíti tam denně, ne-li, tedy vždy za několik dní, a na těchto místech najdu hub dosti. Kdyby tak činili všichni hubaři, bylo by hub mnohem více, ale bohužel nestává se tak. Proto pozorujeme úbytek hub. Netřeba tedy vstávat po tmě, choditi po houbách bůh ví jak daleko a dlouho, ale je potřeba podhoubí šetřiti a místa na podhoubí bohatá si pamatovati. To je to »štěstí hubařské«, pane rado!

»Tedy takové je to?« povídá pan rada. »To jsem netušil, že »takte« se má hubařiti. Děkuji za poučení.«

»Ovšem k hubaření musí býti dobrý zrak«, pokračují dále, »neboť zkušený hubař najde houbu, která není ještě ze země venku. To se pozná dle načechrané půdy, ale musí předcházeti dlouholetá praxe. Pravý hubař musí také věděti, kde houby rostou. Nerostou pokaždé v každém lese! Jednou rostou v lesích borových, v půdě takřka šterkovité a písčité a to obzvláště na jaře. V červenci a v srpnu rostou houby v jehličí, v září počínají v mechu, v říjnu, někdy i v listopadu, v trávě. Mám na mysli hlavně hříby. Proto nehubaři se diví, že lidé hubaři chodí s plnými ranci, oni s prázdnou.«

Zvědli jsme se a šli domů.

Třetí den čekal na mne pan rada opět, jenom že s ním bylo půl tuctu jiných pánů, kteří také chtěli zároveň na houby. Abych se nestal nezdvořilým, provázal jsem pány Pražáky. Tentokrát jsem nesl nejmenší já, musel jsem Pražanům dopřáti té radosti, aby abírali za mne. Já ukazoval, oni plnili kupy. Byli spokojeni. Čtvrtý den čekala na mne celá kolonie kapust-dhotecká i s damami.

stojí hluboko pod ní, tak i všichni tito univerzitní hrdinové svým protináboženským siláctvím projevují všechno, jen ne ušlechtilost a jemnost, jaký mívají mužové velicí a vzdělaní opravdoví, kteří s posvátnou svědovostí a úctou prošli slázi lidských duší.

Zjevy tyto ukazují na mravní pokleslost. Vlaste, jak univerzitní profesori sestupují se svých kateder v rozvášněné davy a jak pustou demagogií vážnou tvářností přikrývají tak marné, jako odporná frýma nezastře zvětralý oblíbej maskou běloby. Svým způsobem vystihl to profesor Bráf, jenž postavil autoritu práce proti autoritě štvání.

V protináboženských nájezdech univerzitních profesorů mimo to spatřovati jest i krizi intelektuální, spojenou s vypočítavostí. Prosím vás, vmyslete se v duše takových lidí za přítomné doby. Počali okázale vynášeti před posluchači vědu, již podrobovali všechny věci, žáci začali křičeti: Oh ano, věda, věda! Slovo rozlilo se v zástupy a dnes nestál by za nic člověk, který by se několikrát denně slovem tím nezakládal. Že té vědy zde na světě máme posud tuze málo, neví ani tisícátý. Velicí spytatelé přírody, čím hlouběji se v přírodu nořili, tím byli skromnější, a ani ve sun jim nenapadlo, zneověcovati vědu haláckým na tržišti veřejného života. To byli mužové, kteří leckteré tajemství přírody unrvali, byli to učenci pracující ve vědách zkusných, v nichž vykonali věci veliké a proto plným právem mohli o vědě mluvit.

A na druhé straně všimneme si té zájímavé věci, že lidé vrhající se na náboženství jsou po výtece filosofové, kteří ve vědách zkusných nic neznámají. Vidouce přitažlivost jména »vědy« a poznávajíce v ní svoji jalovost, snaží se uplatniti se směrem jiným. Vášným pracovníkům dopřáno jest, pracovati v tichých jejich pracovnách, nevědeckí bouřliváci působí hluk a zvedají prach. Proto útoky proti náboženství skrývají úmysl: nemohu-li se uplatniti v opravdové vědě, musím na sebe upozorniti, musím se vyznamenati jinak, fráse o vědě mi pomohou, neboť svět chce býti klamám. Jsem univerzitní profesor, svět a žáci očekávají, že něco vykonám a nevykonám-li, budou souditi, že za nic nestojím. Tož do práce, vrhnu se proti náboženství, a sláva bude zajištěna! To jest ta vypočítavost, která se skrývá pod maskou zdánlivé vědeckosti.

Univerzitní profesor dr. Krejčí, o jehož svobodě a nesvobodě vůle lidské nedávno jsem pronesl v tomto listě několik mšlenek, napsal spis na památku Strausse. Brožura byla skonškována. Dr. Krejčí chtěl v ní obnoviti domněnku Strausse, že život Ježíše Krista byl mythem (bájí).

Byli lidé, kteří popírali vůbec, že Ježíš Kristus žil. Tímto popíráním, jak známo, proslavil se i pohlavár Volné myšlenky, dr. Bartošek, chtěje asi dosáhnouti toho, aby povrchnost jeho vědění vytopila na veřejnost v hrozně své jasnosti. To jest již zvyk popěračů. Není nevěrce, který by jistým způsobem necítil

Nemohl jsem »zmizetie«, neboť mne již viděli. Tentokrát byl »slov« slabý. Považte si! 13 hubařů pohromadě a každý chtěl míti plné kapsy. To by se musely houby »nasít«, aby se na každého dostalo.

Následující den muselo panstvo na houby samo. Čekali na mne, ale marně, já proklouzl do lesa jinudy.

Poseději, když jsem nepřišel, vzkazovali, stavovali se pro mne, omluvil jsem se pokaždé, ale jak odešli, hajdy za nimi — ovšem tak, aby mne nespátřili.

To bych nanosil hub málo, kdybych měl choditi na ně s celou karavanou. A já tak houby rád! V polévce, smažené, naložené v octě, suché v »bramborovce«, houbovou omáčku, kuba a všecka jídla, ve kterých jsou houby.

Hubař, který chce si udělati zásobu, musí choditi na houby často, nejlépe sám, neb s někým z rodiny. Hubařské sezóna nebývá dlouhá, uhodí sucho — a je po houbách. Proto opustil jsem »panstvo«. Za to poslal jsem jim pšemné řadu pokynů, jak se mají řídit při hledání hub. Jsou to pokyny pro »sváteční hubaře«. Zní:

1. Nechod na houby, když nerostou.
2. Chod jen tam, kde houby rostou.
3. Po dešti nelež za kamny!
4. Bez nože na houby nechod!
5. Houštínám se nevyhýbej!
6. Čím menší společnost, tím hojnější »lov«.
7. Nezoufej nad prvním neúspěchem.
8. Kde je hřib jeden — z pravidla bývá i »bratříček«.
9. Každou houbu na místě řádně očisti!
10. Jamku po hřibu sándež hlinou — pokud možno vlhkou!
11. Nerozhrabuj podhoubí!
12. »Šťastná místa« udržuj v tajnosti.
13. Js-li kuřák, nezapomeň na sirky!
14. Nezapomeň i na zákusek!

Najdou-li houby dle těchto pokynů, neví!

nataosti, nastavěti hrásti mezi svého ducha a onu největší vělebnost Ježíše Krista.

Tak i dr. Krejčí omílá snova Strausse, že Ježíš Kristus byl bájí. Není nevěrce, jehož by dějepisná jistota první doby křesťanské neměla a jemu nepřekážela a jenž by největší jistotu nepřikládal nejmenší pochybnosti, která se někde naskytne.

Báje ovšem byly ve starověku, kdy o dějepisě nelze vůbec mluvit. Ale tam, kde závládlo písmo, zde se jeví vypravování takofka skamenělé, kde jest popsaný kov i kámen, tam báje mizí. Pak zůstává prostá skutečnost, proti kteréž tisíc let nemůže více než rok jeden. Stali se enad mytologickými postavami August nebo Caesar? Slovem, jakmile písmo jednou žije a zaznamenává události, jest báje okamžitě rozbita. Nuže, Ježíš Kristus nleží do doby písma, jest zrozen v plném světle dějepisě, když báje nemůže se již zroditi. Nu a což, když prof. Krejčí tak ochotně Strausse jal se opisovati, nemohl si na vědomost vzíti, že sám Strauss výslovně podotýká, že báje jest s písmem nesrovnatelná? Ovšem, ale snaží si hned Strauss pomoci tím, že klade sepsání svatých evangelii v dobu co možno nejpozdější, tak asi ve stopadesátý rok po Kristu. Čhtěl tím podepřiti pravděpodobnost, že za tu dobu mnohé věci o Pánu Ježíši mohly býti vymyšleny.

Harnacka zajisté dovolává se často i Masaryk, a dle Harnacka evangelium sv. Marka bylo sepsáno v r. 65.—70., evangelium sv. Matouše v r. 70.—95., evangelium sv. Lukáše r. 78.—93. Že evangelium sv. Jana též koncem prvního století bylo sepsáno, jest dle Harnacka též dostatečně prokázáno.

Dle jiných badatelů sv. evangelia byla sepsána ještě dříve. Když však byla sv. evangelia již v prvním století sepsána, pak jsou prameny věrohodnými. Pak ovšem padá i domněnka Strausse, že do 150 let po Kristu mnoho závažného se vymyslelo a že tak valná část života Pána Ježíše stala se vlastně bájí. Harnack praví: »Před šedesáti lety domníval se David Strauss, že dějinný význam prvých tří evangelii téměř v každé příčině zničil. Historicko-kritické práci dvou pokolení se však podařilo, sv. evangelia v plném rozsahu ospravedlniti.«

O výskumech historicko-kritické práce ani neví nic ani Masaryk, ani Krejčí, neboť jinak nemluvíli by o sv. evangelích ve smyslu Strausse. Jest to věru příjemný pocit zjistiiti, kterak lidé, chtějící řešiti všechna tajemství na nebi a na zemi, uspokujují se pavím peřím Strausse, jehož hledisko jest již překonáno.

Všichni popěrači tedy potřebovali doby 150 let do sepsání sv. evangelii, aby mohli odůvodniti, že v této době časové mnoho se o Pánu Ježíši vymyslelo. Že té doby 150 let nebylo, právě jsme výpovědmi znaleckými dovodili. Ale kdyby! Což před touto dobou a v této době nebylo písma u nekřesťanů? Bylo písmo u Židův, Řeků, Římanů, bylo písmo na celém tom jevišti, na němž přetřásala se otázka křesťanská. Před r. 150. hlásali Krista mrtvého a s mrtvých vzkříšeného ve všech synagogách, které byly všude po celém povrchu říše římské. Hlásali Krista veřejně v paláci císařů a v pretoriu všech prokonsulů. Před r. 150. Tacitus a Plinius mladší dávají svědectví o víře křesťanské. Tato kázání, ty horké rozhovory, ten zápas, ta krev — to vše bylo veřejné, bylo pravé. Ti Židé, kteří nenáviděli Krista, ti soudcové, kteří křesťany posílali na popraviště! Jakže? Ani jeden z nich nepozoroval, že běží o báji, znenáhla se vytvářející? Ti bystří protivníci křesťanského náboženství Porfyrius, Celens, Julián Apostata, ti všichni té báje nepozorovali, ač vše vyvíjelo se před jejich očima? Celý svět kopal se v krvi, tedy ve skutečnosti, celý svět byl v diaknii a tedy v síle veřejnosti, která vždy jest základem věrohodných dějin.

Sv. evangelia do svého napeání šla v ústech apoštolů, v krvi svých mučedníků, v nenávisti světa, v ardeci milionů lidí, kteří vyznávali Ježíše Krista mrtvého a vzkříšeného. Jest tedy malicherností a malomoocností srovnávati náboženství křesťanské s bájemi těch náboženství, která jsou bez dějin, která nebyla svěřena nikomu a pro něž nedal nikdo ani kapky krve. Veliká jsou slova Pascalova: »Věřím svědkům, kteří se dávají pro svou víru škrtiti.«

* * *

Následující řádky týkají se živé diaknie, která posud trvá a která uspokojuje duchy pochybností nebo nevěřící. Jde o zásraky Páně. Zásraky sv. evangelii se popírají, jako prý nejsou možny. Ale zapomíná se na něco velmi důležitého. I od největších protivníků křesťanství jest dnes již uznáváno všeobecně, že v Ježíši Kristu nebylo klamu. Na zásracích však spočívá mravní povaha Ježíše, protože se na ně často odvolává, aby své Božské poslání dovodil.

Olpárcové zásraků dovolávají se přírodních věd, dle kterýchž jest prý zásrak ne-

možným. Račil by prý potírat zákonného a národního dění: „Takový úsudek“, jak říká dr. Špaček, „mohly by vědy přírodní jen tehdy právem pronést, kdyby se mohly vykásat úplnou a naprostou znalostí všech sil přírodních, jakož i všech možných účinků, jež by různým kombinováním těchto sil povstaly.“

I Newton, který jako badatel ve vědách přírodních mnoho znamenal, pravil o sobě, že si při veliké znalosti věd přírodních přece jenom připadá jako hoch, jenž kamínky s břehu mořského po hladině háší, aby poskakovaly a hladinu na několika místech rozčetily, kdežto hlubiny zůstávají nedotčeny. A tak jest i ve vědách přírodních, které získávají vědomosti jen o povrchu věcí v přírodě, kdežto hlubiny její a podstata zůstávají tajemny. Nedávno Flammarion napsal knihu, v níž dovozuje, že jsou skryté a neznámé síly lidské duše. Jak tedy možno tak směle tvrdit, že zázraky jsou nemožné? Vždyť toto tvrzení předpokládá úplnou znalost přírodních sil — o kteréž znalosti nelze přece ani zdaleka mluvit. Bůh stvořil svět, jest jeho pánem, a nyní zakazuje mu člověk, aby do díla svého nezasahoval. Není to smělá směšnost, uzavíráti Boha do záložky? Anebo když se neustále zdůrazňují přírodní zákony, učinil tyto zákony člověk? A neučinil-li jich, jak se může opovážovati býti jejich strážcem? Však jest skutečnost, která rázem všechny výpočty o přírodních zákonitostech přírodních sil činí pochybnými, skutečnost, která se často jmenuje, ale která ještě nikdy ve spojení s těmito problémy nebyla uvedena. Těži se, co jest to náhoda? Čekám na odpověď. Čekám marně, neboť vím předem, že se mně ji nedostane ani od toho největšího znatele přírody. Fysik nebo chemik vše si připraví k pokusům, všechno má zváženo, vyměřeno a vypočteno — a pojednou pokus selže, ač měl se zdařiti právě na podkladě těch zákonů. Co se tam vymklo, co povolilo, co tam uvedlo ten nepořádek? Řekne se: náhodou se to nepodařilo. Oh ano, náhoda, ale co jest to náhoda? Nevíte to. Nemluve proto, že znáte přesný chod přírodních sil a neosmělujete se tvrditi, že zázrak by uvedl zmatek v řád přírody. Ta náhoda, již nedovedete ovládnouti, šla přes naše výpočty a zhatila vám je. Nepopírám tím zákonů přírodních, ale tvrdím, že „náhoda“ je mate i proti vůli i proti moci učenců, ač v tomto ohledu o rušení zákonů přírodních nezmíní se s nich nikdo ani slovem.

Obrana

Zvířecí krvelačnost — volného myslitele. Sloup Volné školy, agitátor Volné myšlenky, apoštol hnutí „přes od Říma“, bývalý poslanec za Trutnov, pan Herzog, který jest nyní redaktorem v Badenu, uveřejnil v „Alldeutsches Wienerwald-Wochenblatt“ (dne 21. června) tyto štvavé, nezkonfiskované řádky:

„Bylo by na čase Němce učiti, že on a jeho předkové utvořili každý strom, který se na dolnorakouské půdě daří, a každý položili kámen; že my Germánové jsme utvořili župní marku a vše, co v ní žije proti naší vůli a ohledu, jako rožkas má pokládati — když mluvíme, má mlčet — a my nic nemáme dělati, než vše, co se proti nám pozvídá, jako předpotopí zvířenu — mravně zardousit. Pěť Germánstva, která mědvědy jaskyni a mamuty zničila, má Čecha ještě bezohledněji skoliti, ještě jako páni a tuzemci nad čistotou a bezpečností země máme bděti a ji před dobytím nové doby volnou zachovati, ohledy platí jen pro lidi a ne pro Čechy. Ukažte lidu minulost, aby znal budoucnost.“

A tento fanatický, barbarský výpad na naši národnost censura propustila! A naši volní myslitelé místo odražení útoku tak krvežíznivého vypichují a dlouze kritizují různé maličernosti, snažíce se dokázati, jak ti katolíci jsou — nevlastenci. Volní myslitelé mají výnosné řemeslo v podvracení víry v Boha a v rozeštvání národů. A židé pracují ve „Volné myšlence“ jako nejhrolivější členové. Ti Herzog nepokárají. Vzpomeňme, že na sjezdu „Vol. myšlenky“ v Praze byla valná většina židů, jak se tito sami chlubil. Teď bude jasno, odkud hlavně vane protičeský vítr a jakým spravedlivcům dělá Masaryk patrona.

Plova korresp. kancelář, která správu o fanatismu Herzogova rozšířila, napsala: „Zednáři vydali heslo před lety již: „Rakousko musí býti pomocí národnostních štvanic zničeno.“ — Jak patrně, pokračuje se v jejich středu tak, pokud se dá.

Teď lehou porozumíme, proč utiskovali Slováci na židovském volnomyšlenkářském sjezdu nenalezli důrazného zastání, proč nastala mrzutost, když se učinil projev ve prospěch pronásledovaných českých pražatických. Daleko to náš národ přivede, jestliže bude podporovati ty fanatiky, kteří tak surově do našich lidských práv kopou!

„Osvěta lidu“ o papežství a husitství. Snaží se tentokrát s námi polemizovati

— proti své letošce — tak, aby vzbudila odpověď zdání věčnosti a nččnosti. Leč velice nešťastně. Že prý prvenství římských biskupů bylo státem uznáno až v V. století, o tom prý není sporu mezi historiky, kteří nejsou amatéry. Primát uznal biskup Lvu I. císař sápadofimský Valentinián III. r. 455. — Tedy snad na vůli a rozhodnutí monarchů záleželo, kdy má primát biskupovi římskému náležeti? Dle takové zásady by ovšem biskup římský neměl rozhodně v církvi prvenství za Nerona, Domitiana a Diokleciána. Ti netoliko proti hlavám církve vášnivě vystupovali, ti docela upírali lidská práva všechněm křesťanům. Ale — zastavíme-li se u tohoto bodu, takže se, zda už před Valentiniánem neuznával primát římského sám Konstantin Veliký? Vždyť sám Hus měl za to, že tento císař svoji velikou přísluší k biskupu římskému papežství založil.

Leč jdeme dále. „Osvěta lidu“ dokládá: „Ostatně ani v církvi samé nebyl primát hned uznáván.“ Tak! Ovšem takhle může mluvit jen historik amatér, který si myslí, že se dost naučil, přečetl-li o tom nějaký protestantský pamflet. Tedy pozor! Roku 96. po Kristu vznikly mezi korintskými křesťany některé spory. Tehdy žil ještě miláček Páně sv. Jan v Efezu; to město bylo Korintanům daleko blíže než Řím. A přece Korintané nespěchali k vůli urovnání svých sporů do Efezu, nýbrž vážili dalekou cestu do Říma k třetímu nástupci sv. Petra, papeži Klimentovi. Sv. Jana si ovšem na výsost vážili, ale přece šli tam, kde viděli vrchní autoritu. A Kliment, ač to byl muž nejpokornější, neposlal jich k sv. Janu, nýbrž sám ze své nejvyšší pravomoci zvláštním listem spory urovnal. Spisovatel Origenes narozený r. 185 po Kr. poznamenal k té významné události: „Nikdo se o nás nedomnívej, že bychom Jana vynášeli nad Petra. Kdož by tak činil? Kdo jest z apoštolů vyšší onoho, který jest a nazývá se hlavou všech?“ Ostatně zprávu o sporu Korintanů podává sám sv. biskup Irenej, který žil v II. století po Kristu, tak že mohl snadno všechny podrobnosti znáti; připomíná, že jest potřebí, aby s církví římskou (se stolicí papežskou) souhlasili pro její vyšší představenství všichni věřící, poněvadž se v ní zachovalo apoštolské podání. Sv. Ignác, biskup antiochenský, byl následníkem sv. apoštolů P-tra, Pavla a Jana, svědčí že církev římská jest představenou církve celé. A jak daleko byl tento biskup od Říma!

Když papež sv. Viktor (192—202) svolával synodu, aby se uradily o přesném čase slavení velikonoce, žáduj z biskupů neprotestoval tvrzením, že k tomu Viktor skutečné pravomoci nemá. — Zkrátka již v prvních třech stoletích po Kr. přímo se hemží pádné doklady o primátu římského biskupa. Tyto doklady nalezly docela i ohlas v liturgických knihách pozdějších východních odštěpenců. Hus však, který mnoho ze sv. otců citoval, opatrně samičel, jak jasnými slovy tito spisovatelé potvrzují primát Říma.

Prý „Obnova“ zapomenula říci, že kněžstvo pod obojí na počátku hnutí husitského bylo dobré, špatným že je učinil teprve Řím. — I nezapomenula — ale nemohla lháti dle příkladu některého amatérského historika, který se chce nutiti vši mocí přes otevřenou knihu správných dějin do husitského nadšení. Kněžstvo husitské bylo demoralisováno tím, že jsouc velice ochuzeno šlechtickými a městskými chamtivci, ocitlo se v ubohé služebné závislosti na svých chlebodárcích, kteří dovedli i karabáčem a šallavou nutiti kněze kalíšné k „poslušnosti.“ Liberální dějepisec Denis píše o knězi husitském: „Ubožák nemaje ani prostředkův, ani pomoci, ani výživy, hleděl jen služností zalíbati se pánu svému, poddával se všemu ponížení, přijímal všechny podmínky, často v hrabších rozkoších vyhledával raději zapomnutí na bídu svou.“

Vždyť přece již sám Rokycana — osobní přítel Husův — ale odsuzoval nespořádanost kalíšného kněžstva, vytýkal, jak se kollátor s knězem „vuoplatu chváli a oba slá budou.“ Proč jen skoro hned po válce vznikala jednota českobratrská, která se s odporem odvracela od husitských kněží přes varování Rokycanova? Kalíšník Vaněk Valečoveký, rádce Jiřího z Poděbrad, při svém úředním řízení r. 1453 dopálil se při shledání slořádů husitského kněžstva tak, že je chtěl do klády sázeti. Vinu přičítal nikoli Římu, ale neobratnosti správce církve kalíšné — Rokycanovi. Napsal o husitských kněžích, že chodí s kuklami, s otpy dlouhými a širokými, mají své náhončí, by jim do měchu naháněli. Vyhledávají poručení nad sirotky a dosahují toho při nemocném buď sami, buď pomocí některé báby ze sousedství, že, nebude-li král poručníkem, stane se jím někdo, který s radou kněze v tom domě vládne. Při tom se přisívuje, jak kněz tak poručník. Kněžstvo kalíšné pobere po zemřelém statek celý a jen něco málo ponechá sirotkům. Vímže si ti kněží šoldy jednají a bez šoldu někde nechťají zůstati. Po domácnostech biři-

cové musí vybijeti komory a truhly, šacovati lidi, aby úplný plat mohli knězi vydati. — Tak si tedy pomáhalo ubohé okradené kněžstvo k šivobyti pod patronátem spupné a lakomé šlechty zbohatlé konfiskací jmění dachovenského.

Když přišel do Moravy reformovat Jan Kapistrán, vychrlil mnich, jemuž rozhodně se nemohla vyčísti svátá karnivost, lakota nebo zbyřalost, hned husitsko-klerikální klaka začala s břimavými protesty, aby dokázala, jak si dle kompaktat váží — svobody v kázání. Z toho je viděti, jak se chtěli husité „nakasiti“ Římem.

A nejhůř se zkazili kněží husitští stykem s protestantskými pastory. Lidé, kteří v Německu z kriminálu utekli, byli zde přijímáni za evangelické kazatele. A tenkrát šla zkáza jako přívál. Tolik zatím odpovídáme na překvapující objev „Osvěty lidu“, jež nám nasedlil ani Tomek ani Palacký ani Winter ani Denis, který naopak pokládá ochuzení duchovenstva za chybu.

Také nám radí „Osvěta lidu“, abyohom si něco přečetli o administrátorech Čaherovi, Mstopolovi a Rezkovi. Děkujeme za přátelskou radu; již se stalo měrou vrchovatou. A poznali jsme tak zvláště v „reformovaném“ Čaherovi čistokrevného pokrokaře. On první vzvednul silnější vojy ve prospěch Lutherův. Jakmile však spozoroval, že z toho v budoucnosti bude zatím malý obchod, hned obrátil a pronásledoval fanaticky české bratry a protestanty. Když tohoto taškáře katolic y panovník Ferdinand I. vyhnal, opustil znovu kalíšnou víru a žil od repetice po protestantsku. — Tak. Zatím jsme věnovali odpovědi drahého papíru jistě dost.

Volnomyslitelský rytíř. Denník „Čech“ dne 11. t. m. sděluje, že volný myslitel dr. Bartošek přišel též na IV. sjezd pokrok. žen, které bojují pro povznesení žen. K tomu dodává, že před více lety zavítal do Blovic mladý doktor, volný myslitel, kdež najal si byt. Omámil choť svého domácího pána, tak že nešťastnice sebrala šatstvo, peřiny, prádlo atd. a ujela s doktorem do Prahy, kde s ním posud žije. Ubohý domácí pán upadl v malomyslnost, zanechal živnosti a jest nyní ošetřován a živěn svojí matkou. „Čech“ připomíná, že ten případ dobře znám dra Bartoškovi. A proto by nebylo nevhodno při schůzích se ho zeptat otevřeně, kdo ten dokt.r jest a co o něm dr. Bartošek soudí, poněvadž týž na zprávu „Čecha“ dosud nereagoval.

Politický přehled.

Předseda ministerstva bar. Beck zase si pomohl. Smlouval se všemi stranami, německými i českými, a výsledkem toho jest, že Němci čeští odvolali své pilné návrhy. Bouří se sice zase mezi českým lidem, že bar. Beck Němcům za odvolání pilných návrhů něco slíbil, ale samozřejmě, že se ze slibů tak lehce nedělají nyní zákony na prospěch Němců. Zatím jsou to jen sliby k ukonejšení. A německé českým štváčkům, především dr. Dammovi, dr. Schreinerovi, dr. Pergeltovi a Pacherovi, — kteří 12. t. m. v 22 něm. městech v Čechách zaranžovali protestní schůze, na nichž přijaty resoluce, vybízející něm. poslance z Čech, aby se vši rozhodností hájili národnostní požadavky Němců v Čechách — jedná se především o to, aby se dostali do ministerstva, že prý dosavadní němečtí ministři jsou málo radikální. A něm. ministr krajan Prade na tyto štvavice odpověděl zadáním za propuštěnou. A bar. Beck bude míti dále starost, jak by tužby štváčů něm. po ministerském fraku upokojil.

Po vyřízení pilných návrhů sněmovna přijala zákon o zvýšení kontingentu zeměbrany o 5000 mužů. Proti hlasovali soc. demokrati valně proti, ač mohli plným počtem snadno překasiti přijetí zákona tohoto; vidět z toho, že jim na přízni vlády záleží. Proti hlasovali dále čeští radikálové a polovice Rusínů; Masaryk a Drtina scházeli. Národní klub český hlasoval pro, že zároveň bude povolena rodinám chudých záložníků náhrada a odpadne v 11. a 12. roce cvičení. Na podpory rodinám záložníků jest určeno 3/4 mil. korun, nejvyšší to obnos ze všech evropských států a jest také po stránce sociálně-politické ze všech evropských nejlepší a nejvýhodnější. — Schváleno i zvýšení melioračního fondu ze 4 na 8 mil. korun. Ministr orby hr. Ebenhech doporučil nový zákon meliorační jako pokrok a ujistil, že při udělování státních podpor na účely meliorační a stavby ochranné nebude se činit rozdílu mezi zeměmi alpeckými a jinými.

Sestátňování drah najednou došlo k platnému vyřízení. Pan Taussig konečně svolil, aby dráha státní společnosti, dráha severozápadní a jihoseveroněmecká spojovací byly sestátňovány. Předběžná smlouva jest již podepsána, a dle ujednání přejdou sestátňované trati v majetek státu se zpětnou platností od 1. ledna 1906. Pan Taussig měl jaksi nakvap.

Zástupci Národního klubu českého u ministra zeměské obrany žádali především záruku, že příště budou přeneseny všechny úřady kterékoli národnosti, aby úřady vojenské a občanské si dopisovaly v jich jazyku, žádaly dvoj- jazyčné nápisy na kasárnách a četnických stanicích, aby četníci v českých záležitostech vy- povíдали a korespondovali česky, atd. A mi- nistr projevil ochotu dle možnosti vyhovětí těmto přáním.

Ríšský soud rozhodl, že slezský zemský výbor porušil rovnoprávnost čl. XIX. státních zákonů zaručenou, když podání české vyřídil jazykem německým.

Dalmatský sněm v posledním zasedání přijal velkou většinou reformu, kterou se za- vádí všeobecné a rovné právo hlasovací. Vláda však prohlásila, že nemůže volební reformu tu předložit k sankci. Proto v listopadu bude zvolen dalmatský sněm dle starého řádu vo- lebního, a vláda předloží mu nový volební řád, kterým se zavádí pátá kurie, vedle toho pak jakési všeobecnější voleb. práva.

Návrhy hr. Apponyiho na volební opravu v Ubrách pro svoji strannickou nedořadil před- běžné sankce císařské a proto hledí Maďaři získat Chorvaty, aby pomocí jich provedli opravu volební práce po maďarsku, slibující jim za přispění hory doly. A Chorvati pomalu sedají na vějíčku, ač sami dobře na sobě zku- silí dosti násilí maďarského.

V Macedonii jeví se povážlivé hnutí mezi obyvatelstvem mohamedánským. Vystupuje se rozhodně proti vládě sultánově a vládní sou- stavě turecké. Dosud padly hnutí tomu v obět hlavně životy tureckých vojenských a civilních hodnostářů. I turecké vojsko přechází k po- vstalcům. Hnutí to souvisí se snahami Mlado- turků, kteří žádají pro Macedonii zvláštní parlament a zavedení poměrů ústavních.

piatou pozorností další přednášku, s níž se dově- děli mnoho, co naši protivníci úzkostlivě s doby husitaké zamlčují. Ku konci vyhlášeno bylo valné shromáždění k účinné podpoře čilé práce katolické mládeže. — Dne 26. července odbor mládeže československé pro Dvůr Králové a okolí pořádá velkou zahradní zábavu v zahradě hostince pana Čiháka v Lipnici. Začátek o půl 3. hodině odpo- l. Vstupné 20 hal. Program pestrý a bohatý. Dou- fáme pevně, že naši stoupenci hojnou návštěvou odmění čilou práci naší omladiny a tak ji povzbudí k dalšímu horlivému postupu.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,
Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin. —
Seznamy zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Dvacetipětileté kněžské jubileum oslaví příští pondělí a úterý (20. a 21. července) v Hradci Králové ordinariát Královéhradecký. Při- jdeme s taláry.

Schůze městské rady dne 18. července. Ku dvětemu kostela sv. Ducha opatři se nový pneu- matický uzávěr. — Vyžádá se schválení c. k. okr. hejtmanství ku provedení různých prací stavebních při kostele sv. Pavla na Pouchově. — Žádost p. M. Metelky v Plotišťích za vydání výmazného pro- hlášení na 800 K, vázancích na usedlosti č. 9 tamtéž pro zdejší chudinskou pokladnu, postoupí se hřbitovnímu odboru. — Výkazy o činnosti po- licejní stráže za měsíc červen t. r. byly vzaty na vědomí. — Žádost za odprodej staveb. parcely č. 2. v bloku VII. postoupí se technické komisi a pevnost. odboru. — Výkonnému výboru národ. soc. na 45. voleb. venk. okrese v Kuklenách po- volí se výlet do Boroviny na den 19. července t. r. — Za příčinou výplaty 70%, splátky odškod- něho za pozemky, k regulaci Labe u Hradce Krá- lově vyvlastněné, dostaví se jako zástupci města p. měst. radní J. Russ a p. městský inženýr Janča na místní stavební zprávu expositury c. k. fidi- telství pro stavbu vodních cest v Praze dne 20. července t. r., k vyzvání této. — Výroční zpráva soukrom. dívčího gymnasia spolku „Minerva“ v Praze za rok 1907-8 vzata na vědomí. — Připis českého zemského svazu ku pozvání návštěvy cizinců v král. českém v Praze, jímž upozorňuje na otevření mezinárodní výstavy v Petrohradě dne 19. srpna t. r., postoupí se městskému přím. muzeu. — Poukáže se ku příjmu kauce, zasláná p. Ant. Mölsrem, stavitelem varhan v Kutné Hoře, za varhany dodané do kaple sv. Klimenta. — Na- bídka koupě celého bloku vedle továrny p. J. Katschnera postoupí se tech. komisi a pevnost. odboru. — Veřejné čítárny Palackého darují se 3 m hůlkového dříví ku vytápění čítárny. — Za- staví se vyplácení chud. podpory Fr. Zajíčkovi, býv. obuvníku, zemřevšímu v ústavu choromys- lých v Praze dne 9. t. m. — Městské Klicperovo divadlo propůjčeno bude Pokrokovému klubu k u- spořádání veřejné schůze v neděli dne 26. čer- vence t. r. o půl 11. hod. dopol., na níž promluví říšský posl. prof. dr. Frant. Drtina „O politické situaci a o hlasování o resoluci Wolfové“. — Dvě chudinské podpory byly zvýšeny a jedna nová u- dělena.

V neděli dne 19. července pořádá Mariánská kongregace v Hradci Krá- l. v místnostech kláštera cihobných školských sester bazar ve prospěch nové kaple na Rožberku. V ba- zaru bude možno obdržeti různé domácí potřeby, i prosíme naše stoupence, by účtyhodnou snahu uvedenou korporace co nejvýdatněji podporovali a bazar navštívili.

Dramatický odbor Živnostensko- četnářské jednoty v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 18. července 1908 v Klic- perově divadle ve prospěch osázení chudé školní mládeže dětské divadelní představení: 1. Proslov. 2. Sněharka, výpravná hra. Pohádka v pěti jedná- ních s dobrou. Napsala B. Plumlovská. Ve scéně uvedl regis. Jos. Huňáček ml. Začátek přeseň o půl 8 hod. večer. Otevření pokladny o půl 7. hod. V meziaktí hudba. Ceny míst: lože 5 K, křeslo a sed. na tribuně K 1-20, I. místo 1 K, II. místo

80, sedadlo na galerii 50 h, parket 40 h, parter 20 h, galerie 20 h. — Předprodej lístků u p. B. E. Tolmana, knihkupce.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1908. Vklady: Vloženo K 96.936 26, vybráno K 118.213 18, zůstatek K 1.462.395 77. Záruka: Závodní podíl K 69 036—, fond rezervní K 103 209—, fond penzijní K 33.152—, fond pro kursové rozdíly K 14.814—, vlastní reality K 159.726—, cenné papíry a přebytky K 387.020—, půjčky směnečné K 371.577—, půjčky hypoteční 895.065—, úhrnem K 1.983.599—

Sjezd účastníků okupace Bosny a Hercegoviny, u příležitosti 30leté památky této, bez rozdílu zbraní, spojený s oslavou 60letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I., odbývá se bude dne 15. a 16. srpna 1908 v Hradci Králové; jičínský sjezd určený na 27., 28. a 29. června t. r. v Jičíně následkem toho byl odvolán, poněvadž pořádán bude společně v Hradci Králové.

II. sociální kurs těší se velikému zájmu. Stálých účastníků čítá 112. Probírají se pilně ča- sově otázky, bere se zřetel k nejhrůznějším námit- kám čelícím proti programu ašemu. Radost po- hleděti, jak bystrý rozhled projevují i nejmladší účastníci. V neděli odpoledne přišel do shromá- ždění ndp. biskup, který po uvítání vldp. dra. Reyla projevil radost nad nadšením pracovníků. Prohlásil, že obranný boj nám naši nepřátelé vnu- til. Nás vede snaha po pravdě, která zvíťazí. Nejd. arcipastýř slíbil organizačnímu hnutí vše- strannou podporu. — Kurs jest vpravdě vzělá- vací a mnohoslibný.

Pemluvači, dekanujte! „Ratibor“ v č. 27. psal o „klerikálních štvancích“ proti Husové oslavě zdejší. Prý „klerikálové“ zrazují veřejně od návštěvy večerní přednášky Drtinovy a chtějí vyprovokovati nesmyslným štváním ve-řejný skandál. V číle následujícím „Ratibor“ na- psal ještě horší lež, že „klerikálové“ agitovali chytře proti oslavě letáky. Po „Ratiboru“ lze „Osvětu lidu“, že po zásl. ch. ti k demonstracím „spokojilo se asi čtvero tovaryšů s manifestačním odchodem z galerie, který se projevoval koňským dupotem.“ Patrně podle své terminologie myslí na členy katol. jednoty. Proto žádáme, aby nám je „Osv. l.“ jmenovala a případně toho, kdo je k tomu navedl. A „Ratibor“ snad může se dově- dětí spíše než my, kdo v knižnickárně p. Petinové dal si leták — celkem naivní — tisknouti. A přece drze lhout oba listy s průhlednou tendencí. Jest totiž k vůli zachráně Drtinově nevyhnutelné potřebě hodně lhat, že akci proti masarykovskému poslanci vedou vlastně katolíci; podaří-li se tak jiné kruhy na Drtinu rozmrzené podvést, pak tyto coavnou. Účel posvěcuje pokrokatům prostředky. Oni vědí, že živly nám odporu spojí se proti českým ka- tolikům z „vlasteneckví“ třebas i s fanatickými buršáky. Jakmile se vystaví v nynější „osvícené době“ strašák klerikalismu, hned opouští osvícené blavy všechna rozvaha, všecko reálné uvažování. Věru zcela moderní princip spravedlnosti: za to, že dr. Drtina hlasoval s Wolfem, má svištěti bič nad zády katolíků; proto, že se zdvihá proti němu silný odpor i v kruzích mimokatolických, fariseové trouští obvinění, že katolíci strojili randály, ač dobře naši přítelčkové vědí, kteří lidé se v těch kumárech nejpilněji cvílí. — Ovšem tolik nám i od „svobodomyšlníků“ musí býti dovoleno, abychom si o činu Drtinově učinili zcela samostatný po- sudek v době, kdy Němci proti našim nejspřavedli- vějším kulturním požadavkům fanaticky se staví. I kdyby se nám stokrát zakazovalo pronéstí volnou kritiku o hlasování s Wolfem, řekneme znovu vždy otevřeně, že hlasování pro zbytečnou německou akademii správným a vlasteneckým činem nebylo. Přiblížíme na pranýř jednání těch, kteří prolhaným tvrzením o štvání našem chtějí vlastní sami štvátí proti nám. K lí vodě, aby se pozornost od jádra věci odvracela.

Krádež kola. V posledním čase množí se správy o zlodějských specialistech, kteří, jak- mile se na bicykl podívají, ihned jej roztocí. Včera zmizelo s chodby „Adalbertina“ kolo jednomu hosti. Upozorňujeme, že má ukradený bicykl značku „Torpedo“. Guma jest obyčejná, na ráfcích rudé pruhy v bílém poli.

Rychnov n. Kn. proti dru. Drtinovi. Městská rada tamější dne 14. t. m. usadila se jednomyslně na tom, připojit se ku projevu obhod. gremia, živnost. společenstev a organizace strany nář. sociální v Rychnově a projeviti dru. Drtinovi nedůvěru proto, že vzhledem k vážné a pro český národ tak nebezpečné situaci, proti všem zásadám národní hrdoosti a politické taktiky hlasoval se všeomocem Wolfem, úhlavním nepřitelem a škůd- cem národa českého ku posílení německé dráhy v Praze a žádá jej, aby se vzdal mandátu pro městskou skupinu naší.

Z Dobrušky. Při našem sjezdu p. starosta Žižka tolik tlač katolíků neuvítal, ač tito hosté v značném počtu od něho ne právě nejladněji kupují balsamické masáže. Ovšem jeho „pokroku“ už neškodí nijak docházení mezi pověřené spiri- tisty. Ač většina zdejšího občanstva jest katolická, nebyly na budově p. starosty a budovách obecních prapory vyvěšeny. Zapamatujeme si tuto taktiku k českému lidu pro budoucnost.

Hudební skladby a školy

pro všechny nástroje, jakož i veškeré knihy a časopisy má v nej- hojnějším výběru stále na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1908.

Nejlepší reklamou pro Velké sklady umožňují
závod je jeho vyřizování objednávek
stoleté trvání. ještě téhož dne, kdy
dojdou.

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Z činnosti katol. spolků.

Velký sjezd podkrkonošských ka- tolických jednot a organizací koná se 19. července v místnostech pana Jos. Noska, restau- ratéra v Nové Vsi nad Popelkou. Program sjezdu: 1. V 9 hodin ráno seřazení u spolkových míst- ností a o půl 10. průvod do chrámu Páně s hudbou. 2. V 10 hodin slavnostní kázání a slavná mše sv., po níž návrat s hudbou k spolkovým místnostem. 3. Společný oběd (Menu 1 K). 4. Ve 2 hod. po- rada důvěrníků. 5. Ve 3 hod. slavnostní řeči po- řádané katolickým politickým klubem. Promluví: Václav Myslivec a Fr. Šabata, katol. národní říšští poslanci, na thema: „Nynější politická situace a říšská rada.“ 6. Velký zahradní koncert. 7. Přá- telský večírek spojený s tanečním vínkem. Hu- dební čísla provede oblíbená kapela Novovesko- lomnická. Přátelé! Vzhůru do Nové Vsi n. P., ať není ani jediné víscky podkrkonošské, jež by svého zástupce nevyšlala. Jako pořadatel: Katol. jednota v Nové Vsi n. P. Vstupné: Do koncertu odpoled- ního 30 hal., do večerku pán 1 K, dáma 20 h. — Přátelé! Je třeba, abychom důstojně reagovali na nepřátelské sjezdy v Horicích a Nové Pace, proto dostavte se čísta. Každá jednota nechť oznámí svému okresnímu hejtmanství účast na sjezdu a nechť přijde pokud možno s praporem. Račte nám, prosíme co nejdůtklivěji, předem ohlásiti počet obědů, jež členové vašeho spolku, sdružení, orga- nisace i přátelé, našeho hnutí si přejí, obratem. Spojení železniční ze Staré Paky do Nové Vsi n. P. ráno 5:35, v poledne 11:29, odpo. 1:35. Mimo to lze pohodlně přijíti ze zastávky Bělá r. sv. dr. půl hodiny vzdálené. Plakáty račte na vhodných místech nalepiti a účinně agitujte mezi našinci!

Ze Dvora Králové n. L. Dne 28 června náš lidový spolek křesť. sociální pořádá schůzi, na níž promluví dp. J. Šabula z Hradce Králové o povaze husitakého hnutí. Ačkoli krásný den lákal k různým výletům v okolí pořádaným, sešlo se práce přes 400 posluchačů, kteří vyslechli s na-

Vysvětlitelné mlčení. „Osvěta lidu“ velice ráda se rozepíše o nepřítomnostech militarismu a to tak horlivě, že někdy vidí ostřížím okem víc, než co je pravda. Čekali jsme tedy, jakou kanonádu spustí proti známému kanonýrovi Zárubovi, který stýral podřízeného vojína tak, až třeš klesl na zem s natrženým uchem. Vždyť ve Štěbři, kde se ten brutální čin stal, má „Osvěta lidu“ zvlášť čilého svého stoupence. Ale tenkrát osobní prospěch házal mlčení a zastavil rázem rozjetý váš pokrokové horlivosti. Surový ohňostrýjec Záruba přejel erární koně p. K. Machkovi „zasloužilému“ býv. starostovi štěbešskému, v jehož statku jest ubytována dělobytka, ku práci na poli a přidělil k nim ještě vojína, jenž koně s pole utekli a táhnouce se sebou váhy, trochu se odělil. Ačkoli tedy Záruba vlastně sám se měl báti trestu za nezákonné půjčování, stýral krutě nevinného vojína. Prchlivý ohňostrýjec potrestán pouze 30 dny vězení, čímž se alespoň vyhnul vojenskému cvičení u Benátek. Ale p. K. Machek, který má jindy zrak přímo ostřížím, tentokrát se nepostaral o pokárání tohoto případu v novinách. Inu, kde běží o vlastní prospěch, tam všechen pokrok a citlivá moderní humanita musí jít stranou.

Třetí lidová, jubilejní pouť na sv. Horu, konaná ve dnech 4.—6. července 1908 a vedená vldp. J. Seidlem, bisk. notářem, vik. sekretářem a děkanem z Černilova, vydatila se nad očekávání velmi stkvěle. Dva poutní vlaky vyjely z Hradce Králové v sobotu dne 4. července ráno. V Praze na severozáp. nádraží uvítala poutníky pětičlenná deputace katol. organizace z Král. Vinohradů. Uptímně promluvil k vldp. děkanovi p. prof. A. B. Drápalík a sl. Amálka Škokanová podala vldp. děkanu kytici. Po krátkém občerstvení houl se v 1 hod. průvod, čítající přes 1200, osob přes celou Prahu v nejpřísnějším čtyřtupu na nádraží smíchovské. Za sv. křížem páni, pak duchovenstvo, konečně ženy — vedle mužů pořadatelé. Celá Praha byla plna obdivu nad tak velkým počtem poutníků i nad vzorným pořádkem při průvodu. V Příbrami, opět pečlivě se seřadivše v průvod, kráčeli poutníci za zpěvu Mariánských písní ke Sv. Hoře, kdež byli slavnostně uvítáni vldp. P. Čákom; po uvítání krásně promluvil vldp. děkan Seidl a hned na to konána sv. zpověď. V neděli brzy ráno přistoupili poutníci ke stolu Páně, zúčastnili se uvítání poutníků vinohradských, jakož i všech slavností svatohorských: slavnostního kázání dp. Ant. Hoffmanna z Král. Vinohrad, slavných služeb Božích — odpol. veřejné schůze polit. klubu křesť. sociál. „Spravedlnost“ v Příbrami, kde nadšeně promluvil: pp. prof. A. B. Drápalík, jednatel Havelka a sekretář Mužik; vykonali pobožnost křížové cesty a sledovali úchvatné kázání vldp. P. Fr. Žáka T. J., po něm byli přítomni sv. požehnání. Každý poutník na to obdržel na památku pouti umělecký obrázek a spěchal k císařskému oltáři rozloučit se s Matkou Boží. Při loučení dojemně promluvil opět vldp. P. Čáka a vldp. J. F. Seidl přidal krásná slova díky Pánu Bohu a Marii Páně s prosbou, aby pouti vykonaná přinesla duším nesmrtelným hojných užitek. Co tu sta bylo prolito při loučení se s Horou Svatou! V pondělí ráno odjel poutnický vlak na Smíchov, odkud ve skupinách kráčeli jsme na výstavu. Tam jednotlivě oddělí převáženy průvodci shlédli výstavu. Ke 4. hodině shromáždili se všichni u brány výstavní a po příchodu k severozáp. nádraží odjeli jsme z Prahy ku Králové Hradci. — Celý obrovský, tak spofádaný průvod byl stkvělou manifestací katol. lidu, byla i celá pouť pro nás jakoby misíí a slzice loučili se jednotlivci při rozchodu do svého domova. Na pozdravné telegramy došla poutníků odpověď přímo od Sv. Otce z Říma a od nej. Bisk. Milosti z Hradce Králové, kteříž posílají svým věřencům apoštolské požehnání Kromě vldp. děkana Seidla vůdci pouti byli tito vldpp.: Jan Novotný, děkan z Nov. Města n. M., Josef Hlavsa, farář z Nechanie, Václav Kysela, farář v Kratochovicích, dpp.: Václav Kosa, duch. správce z Libřic, Frant. Knapp, kaplan z Vys. Veselí, J. Červinka, kaplan ze Smidar, Frt. Stejkal, kaplan ze Dvora Král. n. L., Jan L. Petrásek, kaplan z Černilova. Jim všem patří erdečný dík za obětavost s poutí spojenou, zvlášť však vldp. děkanu Seidlovi, který, ač znám jest jako horlivý pracovník, tentokrát zvlášť nešetřil námahy ani času. Zaplať vám to Pán Bůh — volají vděční poutníci. —

Váženým otcům jedné smíšené obce na uvážení! Před několika roky přeložili jste, moudří otcové, pouť či vlastně poutní muziku ze srpna na červenec k vůli větší cti a slávě Husa, a to proto, že prý vám pouť vadí ve žních. Chytráci, ale že jste vlastně kopli do katolíků, to jste neřekli! Ale co pak letos, drazí páni? Letos máme v neděli poutní muziku a žně jsou v plném proudu. Letos to nevádí? Bylo by dobře, abyste, vážení otcové, vždycky na počátku roku se uzenesli, kdy toho roku se bude vlastně ta muzika poutní slavit, aby to nevádílo žním. Mohl by to vždycky náš zasloužilý policajt vyhubňovat. Nemohlo by to být až po řepách? Letos třebas že jsou žně, my v pondělí nepočtem! Ve veškeré tětě P. P.

Koncerty ve vlaku. Na trati Pardubice—Král. Hradec konají se v osobním vlaku pravidelné denní koncerty na fláknat. Koncertním mistrem jest tu jakýsi kulhavý fláknetař z Jeseníček u

Pardubic, který, procházej se svým protivným instrumentem železniční vory, obtěžuje cestující. Víme, že to není žádný potřebný nuzák a že mu takové žebroty není třeba. Kdo má domek a dá svoji dceři věnem 4000 K, ten dojísta nemusí se zabývat žebrotou. A pak jak k tomu přicházejí cestující, jimiž dostane se toho štěstí poslouchati skřipavé tony rozladěného kolovrátku? Ač s mnoha stran, ba i v novinách bylo již trpce do tohoto nepřítomného sjevu stěžováno, přece marš. Železniční muzikant vede svou dále jako na vzduchu veškerým stíženostem. A my víme již proč. Jakýsi žid onehdy ve vlaku žebrajícího muzikanta proti všem ostatním cestujícím velmi horlivě se ujmál. To bylo podezřelé. Zkrátka náš milý fláknetař je socialista, který nosí demonstrativně radý karabát a severozápadní dráha je židovská. Odtud ta shoda a shovívavost.

Žebrota na ulicích v Pardubicích. V Pardubicích ustavena byla před časem chudinská rada města Pardubic, aby zamezena byla podomní žebrota a snad i pouliční. Právě vydaný listěný výkaz o činnosti této dobročinné instituce podává důkaz, jak blahodárně působila na cestě k vytčenému účelu. Celkem 123 chudých dostávalo každé soboty přiměřenou podporu dostupující u některých chudých až 4 K týdně. Chudinská rada snaží se obětavě dostati svému dobročinnému úkolu a zasluhuje všeestranné účinné podpory. Přes to však přece podomní a pouliční žebrota z pardubských ulic nevymizela a vyskytuje se tu dosti zhusť a často až s dotěrnou drzostí. Jest pravda, že veškerá taková žebrota v každém případě různě se má potírati odmítnutím almužny, přece však někdy nelze se vyhnouti, aby člověk nesáhl do kapsy, chtěje se právě zbaviti té odporné dotěrnosti. Jest však na policejních strážnicích, aby si takových toulavých individuí bedlivě všimali a každého takového tuláka přísně stíhali. Vždyť platíme chudinské radě.

Nehody a úrazy v Pardubicích. V neděli ráno spadl při čerpání vody do lejtů z hydrantu před živnostenskou bankou následkem prudkého tlaku vodního J. Adámek, městský kočí, blavou na dláždění a smrtelně se zranil. Ač mu poskytnuta byla na místě lékařská pomoc a v záchraném voze dopraven ihned do nemocnice, přece ubožák opožděně třeš den skonál. — V tutéž skoro dobu spláhl si se koně na náměstí před autobusem a vrazilí voji do jakési venkovské ženy, kterou poranili vážně na ruce, takže se musela uchýliti o pomoc do nemocnice. — V sobotu před tím upadl J. Prášil, ošetřovatel opatrovny u s. Jana, přes drát natažený tu kol dracových záhonů a zlomil si klíční kost v okamžiku, když vyběhl z opatrovny.

Ohromný požár v Pardubicích. V úterý po 3. hod. odpol. vypukl ve skladišti oleje a benzinu pardubské rafinerie požár, který zachvátil celé skladiště se všemi zásobami. Klidnému počasí lze co děkovati, že oheň nerozšířil se také na okolní budovy a zvlášť na budovu, v níž uloženy jsou veliké zásoby benzinu. Ohromné mraky dýmu vystupující z ohně bylo viděti až v Kolíně a v Hradci Králové.

Koňské jatky v Pardubicích. Koňští řezníci v Pardubicích mají společné jatky za městem na cestě ke Kunětické Hoře. Kdo jde kolem v látkách po pěšině, ač tato jest hezký kus od jatek vzdálena, ucítí tu zápach až k omdlení. Krev z poražených koní a jiné odpadky leží tu na volném vzduchu nezahrabány, nepřikryty a při nynějších parnách, podlehajících rychlému rozkladu, vydávají onen smrtelný puch a otravují celé okolí. Což v koňských jatkách není žádný zdravotnický dohled?

Z rychnovského vikariátu. (Abrahamoviny). Ve středu dne 29. července slaví své abrahamoviny vdp. P. Karel Fink, zasl. farář na Kunětické u Žamberka, který si velikých zásluh získal o opravu farního chrámu Páně. Za tou příčinou zavítá do Tuskula p. farářova veškeré duchovenstvo vikariátu, jakož i duchovenstvo vikariátu králíčského se svým vikářem vdp. V. Hlavsa v čele, aby osobně své blahopřání tlučočilo. Též i kněžstvo ze sousedního pruského Kladska se dostaví. Ad multos annos!

Projev proti dr. Drtinovi z Třebechovic. Oděvní společenstvo v Třebechovicích prohlašuje se solidárním se živnost. společenstvy a korporacemi okolními, které vyslovily nedůvěru posl. dr. Fr. Drtinovi, který patrně jeví větší starost o německé tušby nežli o pojištění živnostníků pro případ státi. Kojíme se naději, že pan poslanec dr. Drtina vrátí mandát poslanecký do savadního svého voličstvu. Za Oděvní společenstvo V. Koleč, J. Mach, předsednictvo.]

Proti dr. Drtinovi uveřejnily též projev městská rada v Nechanicích a živnostnictvo v Čes. Skalici.

Pokrok na Novoměstsku. V Šonově pořádána slavnost na památku 25letého trvání hasičského sboru. Přišel známý p. Hrdel Pilyš, aby „pokrok“, zasety na Opočensku, rostrousil ještě kus dále. Z Nahořan přišli hasiči též — valnou většinou pokrokovci. A ti p. Pilyšova nadšeně tleskali. Rozumí se, že musili taky na sobě ukázat, že jsou vzdělanější a jemnější než tihle zatmění katolíci semědělci. Vždyť je přece řeč

p. Pilyšovo ještě více vzdělala. A tak začali moderní bratrství dokazovati při návratu domů pádnými skutky. Někteří se pohádali; křik se smáhal, ozvala se i nějaká kousavá poznámka o nestáplacném obědu v Pohorí — a pravice se zvedaly. Už to šlo. Jeden rozumnější, který chtěl tyhle novohusity klidniti, dostal taky něco na památku. To by přece ani nebyli potomci s ctitelé Táborů, kdyby měli rozhodovati spor pouze jazykem. Husácký duch vede k drácnosti. — Mnoho se v okolí mluví o tom, kdy prý nahořanští agrárníci začnou stavěti tu nádhernou kapli, kterou „stavěti“ horlivě před zemskými volbami. Teď však prý se nemohou smoci ani na opravu té staré.

Herbenův orgán o manifestaci katolické v Dobrušce. Kdyby býval orgán „vzorného evangelika“ Herbena, udržovaný při životě židovskými abonenty, náš katolický sjezd pochválil, do duše bychom se musili hanbiti. V Dobrušce nekonala se schůze cizokrajných židů (jako při sjezdu Volné myšlenky v Praze), ale schůze poutivých českých katolíků; a proto ovšem „Čas“ by musil radikálně změnití svoji přirozenost a přijíti o veliký počet židovských abonentů, kdyby vyslovil pochvalu. Prý (dle „Času“) Horští a Mysliveci jdou v parlamentě s Luegrovcí, stejně brutálními a fanatickými nepřáteli všeho českého, jako nejhorší Wolfšani; na tom prý „klerikálům“ nezáleží. Předně je naprostá lež, že by Luegrovcí byli „stejně fanatictí“. Právě katolíci Němci pšíš do „Vaterlandu“ některé články ve prospěch našeho národa. Že však Luegrovcí v užším slova smyslu jsou k nám zvlášť nyní nespravedliví přece to bylo důrazně vytčeno v našich listech. A jejich protičeskou práci nikdy naši poslanci podporovati nebudou, jak stejmo z otevřených slov a jednání našich poslanců. Za to však Masaryk, který při svém „vlastenectví“ nazval katolický český lid sprostácky černou bandou, zastával se ve Vídni horlivě židovsko-německých akademiků, kteří asají z „Neue Freue Presse“ největší nenávisť vůči našim národům požadavkům Hlasoval spolu s Wolfem proti našim národům požadavkům. Pražští židé německí tudíž dobře rozhodli, když se prohlásili pro jeho zvolení. Jestliže dle Masarykovy filosofie ve věci dobré lze hlasovati i se všeměcem, pak snad bude dovoleno i nám hlasovati proti rozmnožování židovského velkokapitalismu s Lugrovcí. A teď masarykovský orgán odvažuje se ještě volati o naši straně: „Není nevlastenečtější strany!“ Ano, ano, tato strana se totiž skládá z jádra našeho národa. Kdyby přijímala ve svůj střed germanisující židy a do českého lidu katolického kopala, hned by byla vlastenecká Izraelita, který článek psal, lká, že při nynější drahotě se naši poslanci nesmívali o svoji starosti o zvýšení důstojnických platů. Počkej, ferino! Kdo tu drahotu hlavně dělá? Jsou to skoro vesměs židovští lichváři na burse. O tom je potřebí mnoho a mnoho mluvit, semitaský humanitáři! Leč „Čas“ musí kolem židovského lichváření obcházeti hodně opatrně. Nejsme přáteli militarismu. A přáli bychom si, aby židovští a socialističtí násilníci ustali ve svých rejdech; pak by hned mohlo býti vojska i policie méně. Ale nyní přes veliký počet vojska ještě není katolík jist svým životem. Prý na průvodu mohlo být lidí přes 2000. Prolhaný dopisovatel, máje špatné svědomí, dodává hned, že „klerikální“ počítají si započítají třikrát víc. Inu, katolíci jistě lépe vědí, kolik jich bylo, než nenávidný pokrokař, který, znaje dobře kufy a podvody svého „Času“, není ani schopen věřiti, že by mluvili pravdu aspoň lidé jiní. Podotýkáme, že obrovský dav účastníků šel v těsných čtyřtupech od měšťanské školy do městského parku. Když už první řady byly v parku, byly poslední ještě u kostela. A to že mohly být jen dva tisíce? Inu, židé umějí vůbec šikovně přepočítávat, odčítat a dělit. Známe to dobře. Na sprostě pomluvy, zlehčující paušálně zúčastněné katolíky, neodpovídáme. Pouze dáváme radu, aby si „Čas“ lépe všiml kulákání a křikem ochraptělých hrdel socialistických. Má k tomu příležitost dost každou chvíli. Když na př. socialisté při své palácové slavnosti dlouho v noci hulákali, tu jeden občan, který nemohl spáti, parodoval jejich „zpěv“. A — soudruzi místo co by uznali nepřítomnost svoji, hned raději běželi udát věc nenáviděné policii, které nemohou přijíti jindy na jméno. Jen si lžete, jak vám líbí. Ty tisíce lidí katolického vědí nejlépe, jaký povznášející průběh měla manifestace celá.

Krajsinský sjezd organizací strany katolického lidu v Čechách, pořádáný dne 12. července t. r. v Dobrušce, vydatil se co nejskvěleji. To musí vysnati nepokryté přítel i nepřítel. Tolik lidí shromážděných k zjevnému osvědčení svých společenských zásad Dobruška dosud ve svém středu nehostila. Při krásném počasí sjížděli se do Dobrušky, hojně prapory ozdobené, účastníci ze všech stran již od časných hodin ranních. Z Kostelecka a Rychnovska, z Opočenska a Novoměstska, z Česko-Skalické, Náchodska, Policka, Úpicka, Jaroměřska, Hradecka, ba i z Vysokomýtska v masách hrnuli se členové katol. spolků s prapory a příslušenstvem katol. organizací, aby manifestovali pro obrození křesťanských zásad v životě národním a státním. Na 10 tisíc účastníků našlo se v ten den do Dobrušky, jimiž na uvítanou hrála domácí hudba. O třech čtvrt

na 10. hod. řadili se ve velikolepý průvod na hlavní náměstí. Napřed dítka a mladá generace obojího pohlaví v národním kroji, za nimi ženy a pak muži. Průvod řízený pořadatelem a pořadatelkami ubíral se ve čtyřtupu s hlavního náměstí do chrámu Páně čtvrt hodiny. Prostorný chrám s daleka nestačil, aby pojal všechny účastníky. Slavnostní kázání proslavil vsdp. Dr. Fr. ntíšek Šule, kanovník a profesor z Hradce Králové, na thema: „Jděte, ať já posílám Vás jako beránky mezi vlky“ a přirovnáv strastný život sv. Cyrilla a Metoděje s dobou nynější, vybídl přítomné, aby podobně všechno přikročí snášeli trpělivě. Po tiché mši sv. průvod zase se ubíral zpět na náměstí, kde byl rozchod. — Ve schůzi důvěrníků hned potom konané učinil zvlášť důležitá sdělení říš. poslanec p. dr. Rudolf Horák. Odpoledne ve tři čtvrtě na 2. hod. řadili se účastníci u městanské školy a odtud v témt pořádku jako ráno bral se průvod přes náměstí do městského parku, kdež po 2. hodině zahájel sjezd. — Účastníky přivítal místní děkan vřdp. Jos. Domašínský, nato ustaveno předsednictvo s p. Janem Čančarou, rolníkem z Provoze v čele a slovo dano vsdp. dru. Šuleovi, který přednesl řeč o programu strany katolického lidu v Čechách. Na to referoval říš. poslanec dr. Horák „O své dosavadní činnosti poslanecké“, pak říš. poslanec p. Václav Myslivec „O otázce živnostenské“. Na konec poděkoval svým věrným voličům přítomný říš. posl. p. hrabě Sternberg za důvěru a hrdinnou obětavost, již mu při posledních zemských volbách na jeho čeli. Všichni řečníci přivítání nadšeným voláním a potleskem, vyslechnutí se živou pozorností a zájmem, o čemž svědčil často projevený souhlas a frenetický potlesk. Přítomní pp. poslanci vůbec budili pozornost a okazale pozdravování. Po skončení řečech p. předseda řečníkům upřímně jménem účastníků sjezdu poděkoval a když nikdo k dotazu se nehlásil, přečetl pozdravné dopisy a telegramy a nato za bouřlivého volání slávy a potlesku sjezd ukončil. Pak koncertovala místní hudba, řízená p. Jos. Ničkem až do 8 hod. večer. Mezi tím odebírali se milí hosté zase ku svým domovům. Slavnost zakončena věnečkem mladé generace v šle „u Labutě“, který též hojně byl navštíven. Slavnostního kázání a služeb Božích účastnil se též patron kostela J. J. Josef kníže Colloredo-Mansfeld, kněžna Ivonna a Vojtěch hrabě Sternberg. Okázala tato obrovská manifestace bude jistě mocnou vspruhou ku další plodné činnosti stoupencům hnutí křesťansko-sociálního v našem kraji; liknavé povzbudí, trpěl potěší. Pořadatelstvo krajinského sjezdu v Dobrušce všude děkuje všem bratřím a sestrám za příkladnou obětavost a horlivost, již svoji přítomností osvědčili a veřejně ukázali světu, jak nadšen jejich pro křesťanské zásady hluboko v duši jest vkořeněno. Kéž i do budoucna horlivost ta mohutná a přejde brzy u všech v platný čin! Tomu dej Bůh poselství a zdar! — Ověření výkonný výbor. — Místní pořadatelstvo.

Mešní vína.

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravá přírodní vína k obětem mé sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní přísedící znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

„Zanedbaný“ taky-pokrokový přístroj
karatel církevních zlořádů. Tyhle „Hlasy Pokroku“ ovšem cítí velikou povinnost přistoupiti k „klerikální slohádě“ dle vzoru mistra Husa, jehož tolik cti. Nedávno četli jsme v nich satyrické kázáníčko na adresu válečného sdejšho katechety dp. Kvíčery. Na základě zholi vymyšleného klepu farizejský list napsal: Někým vychovatelem je katecheta a páter Kvíčera. Jde ve své „nábožanské horlivosti tak daleko, že Hdí se příkladem Krista: „Nechte maličkých přijíti ke mně“, ale v minulých dnech dal k tomu svůj vlastní obhroubí a nekréťanský dodatek v tom způsobu, že totiž bil 13letou dcerušku p. Raina, žákyňi městanské (1?) školy svými posvěcenými klonby do hlavy.“ A dále mluví podaný v jistivost o „podaném vychovateli“, o „němých prostředcích k vštěpování pokory a poslušnosti“ a pod. Pro svoje šklobky neměl „pokrokový“ list a. i času informovati se řádně o tom, co vlastně jest na klepu pravda. A přece mu mohla kterákoli spolužačka Rainové povědět, zda se jedná pouze o slobný klep či o skutečnou pravdu. Ale redakce polkla vítaný protikatolický pamlsk s velikou chutí jako mandli a hned se zprávou ven! Pak věřte tomu, co proti katolíkům uveřejňují „Hlasy Pokroku“ se vzdálených míst, jestliže i jejich zpráva ze Dvora Králové jest prohaná! Nyní bylo zjištěno, že ž.čka Rainová, která navštěvuje nikoli městanskou, ale obecnou školu, jednoduše lhala. — My jsme se ovšem zprávička tá zasmáli; máme o jeden důkaz více, jak protikatolická zášť hned jest ochotna k n spravedlivým útokům, jak zahodí všechno rozum. nalezne-li záminku ke kasatelství. Leč usmáli jsme se také z jiné příčiny. Poznali jsme nitro farizeů, kteří vystupují na stoly, aby „dle příkladu Husa“ reformovali společnost. Kdyby tak Hus mezi nimi se ocitl a měl v rukou karabát, rozpřehla by se taková družina reformátorů hned, aniž by čekala, na koho prvního zaměří. Ach ty útloučné, humánní „Hlasy Pokroku!“ Jako by nevěděly, že jest daleko horší, jestliže husitský pokrokář týrá docela vlastní řádnou manželku, ať tatáž s ním nemůže vydržet! Pěkná cesta za Husem! Svobodu ať moc velkou pro sebe, pro chof otroctví! Že ano? Jen tedy reformujte, páni pokrokáři, dále! Ale nezapomeňte při přísti Husové os. avě podrobně vyložití křesťanské názory Husovy o manželství! Ovšem při výběru řečníka musíte býti hodně opatrní, aby mu dali sami slušnější pokrokáři domluvití.

Pokroková snášlivost a důslednost v Hlinsku. Měli jsme tu sokolský slet ve dnech 28. a 29. června. Tu jsme čekali, jak asi vlastenečtí řečníci národní vzájemnost utvrdí. Vždyť tď se jezdí přes bory a doly k jiným národostem slovanským žádat za užší, přátelské styky. Myslíli jsme tudíž, že vlastenecká smetána předně bude dbáti o utužení svornosti a přátelství v národě samém. Ale kdež pak! Panstvo musí plouti moderním proudem, aby nezevřednělo. Bílé vousy proměnití se musí ve švihácký knír, aby se mohlo koketovati se stranami nejmlačšími, ať již tyto mají rozmary jakékoli. Vavřiny Wabrmundovy jsou závidění hodné. Proto jen vykasat rukávy a po příkladě husitských vojsk pustit se do práce! My jsme ty sice staré pražské děti, ale my milujeme svět a chceme, aby svět miloval nás. To heco vládne i u lidí, kteří by již mohli mítí hodně zkušenosti a rozvahy. — Někdo by myslil, že Adámkovo Hlinsko stává se musí stále tvrdší povností českostí. Ale najednou v posledních letech rozplodila se tady silná němčina, která má kuraš stále větší. Až sami rozvážní mladočeši spínali ruce nad proměnou města Adámkova. A zavínili to „klerikálův“? Extra-vlastenec p. Adámek dobře ví, že nikoli. Leč jeho ústa vlastenecká rozborlila se právě proti katolíkům. To jest vlastností všech zbabělců, kteří jsou citlivostiví: mraťají statečně toho, kdo se dá, kdo to snese, ale před rázným sokem kloní rozpacité hlavu. — Tedy několik dokladů, jak panstvo dovede býti důsledné, jak uboze přisluhuje k vůli popularitě nerozvážným křiklounům. — Před slavností pl. Adámková, chof přísedícího zem. výboru, jako předsedkyně damského spolku „Vlasty“ posílala i po „klerikálech“ žádat o příspěvky na bufet, ježd dámy sokolům připravily. Žádala-li „vlasta“ o příspěvky také u zdejších germanisujících židů, to právě nevíme. Tolik však jest jisto, že chof pl. Adámkové na zdejší germanisující židy ani slovem neútočil, zato však katolíkům hodně vyčinil, užívaje bestaktních předvědí dle vzoru officialitických kortašů. — V neděli odpoledne bylo officialní vítání na náměstí městskou radou, za kterou mluvil purkmistr dr. Čeněk Ježdík. Tento pán vlastním příkladem ukázal širokou cestu těm, kteří dle potřeby a vnějších okolností chtějí měniti „přesvědčení“ jako kabát. Přišel do Hlinska jako staroček, aby mohl konkurovati mladočechu p. dru. Mařuskému. Pak vozil kněze dp. Doubravského po vesnicích, aby mu sbírali praxi, dělal konservativce; potom markýroval mladočecha, protože to začalo vynášet; na — a teď je pokročkem a snad docela soc. demokratem, nejraději vlastně obojím. Do schůzí soc. demokratických dochází s rudým karafiátem a tam socialistům spěchává pochlebovat. Méda to žádá. Ergo — jak jde krol, tak se stroj! Tomu dr. Ježdík dobře rozumí. Schází mu jen ještě státi se slonítem. Kdož ví ostatně, co se stane, až ně-

meckých židů více přibude! Tedy vítal sokoly zvláštní řečí, dají-li se ty usocovíteli, trhané věty, které se sebe těšou vypravaje, vůbec řeči navatí. Aby tudíž ukázal na sebe lva aspoň v jiném směru, mluvil o „černých přísterech“ a pod. Ale p. Adámkovi se „černé přístery“ velice líbily. Při vstupu na tribunu táal se ještě po tlehu: „Jak že j. te je nazval?“ Po odpovědi spokojeně potákal hlavou a spustil stavidla proti „přístěrám“. Od posledních říských voleb p. Adámek se zvláštní zálibou užívá místo důkazů nadávček. Nemůže zapomenouti starý lev na fiasko, jaké utřil v okresech při říš. volbách a odtud ten vstek. Mluvil proti tmé a zpátečnictví na ukrese, křičel proti Němcům a Římu. (Snad mu ten Řím přivedl do Hlinska dle všeho germanisující židy) Oslavoval Lipany. Zkrátka obvyklý mladočeský elixír. Hodně si zabouřiti, vysypati kopu frazí, uchvátit na chvíli, aby pak posluchači zrovna tak v skutečné obrodné práci málo dělali jako dříve. Oba lvové po junáckých řečech s blaženým úsměvem si podávali ruce a vzájemně si gratulovali. Citel rudého karafiátu s mladočechem! — Aby bylo úplně jasno, proč na nás to náhle sbratření tak divným dojmem působilo, stůž zde poučení s minulosti. Před 3 lety srazily se při volbách do obec. zastupitelstva všechny strany až na pokrokáče a socialisty, aby v I. sboru neprošla kandidátní listina zdejších židů a Němců. Dr. Ježdík horečně pracoval o to, aby našiuci buď volili dle židovské listiny anebo aby zůstali doma. Našinci před volbou poznali, že jsou i hlasem v menšině. Aby bylo patrné, že dr. Ježdík volí se židy a aby to nemohl zapřít, šli na návrh dra Malinského svorně k volbě, hlásíce u urny: „Nevolím.“ Dr. Ježdík však přispěchal s vyjádřením: „Volím.“ A pak ovšem všemi hlasy prošla listina židovsko-německá. Tu se strany přised. zem. výboru p. Adámkovi velmi blízké podniknout útok proti Dru. Ježdíkovi. V hlinsckém sokole byl ve výbor. schůzi jednoblasně ze „Sokola“ vyloučen, jako nepřítel čes. národa, který obec zaprodává židům a Němcům. Učiněn v té příčině dotaz k župě a pak k obci sokolské do Prahy, je-li jednání výboru správné, a z obou míst došla odpověď: „Ano, je-li tomu tak, ať jest vyloučen.“ A ejhle! Vyloučení usnul. A tomuto člověku po 3 letech zase před volbami tiskne ruku přised. zem. výboru o sokolské slavnosti. Nejslušnější si počínal dr. Pipich; ten — nebýti nárazek předřečníků — snad byl by o katolíky ani nezavadil. Ale jedna věc nám v řeči jeho byla divnou; při předminulém sletu sokol. velebil dobu Karla IV. jako zlatý věk národa českého, kdežto tentokrát, sveden radikál. řečmi a frazemi předřečníků, velebil zase — Lipany. — Obvyčejně, chtějí-li pokrokáři v některých městech hodně odporům vyčiniti, pozvou si na to jiného. U nás však vždy řečník choval se slušně, ale domácí nadávali. — Přes to všechno nechceme býti tak nespravedliví jako naši nepřátelé; a proto konstatujeme, že starosta Adámek pracoval i pozitivně dosti, vymohl mnoho. Ovšem za své práce byl také znamenitě honorován. Poznal však, že mladé fanatické proudy dovedou zlehčiti a zhanobiti i největší pozitivní pracovníky, kteří nemilují pravou politiku proti „klerikálům“. A proto na stará kolena, aby si zachoval popularitu, dává se výstředníky věsti, místo — co by jako člověk zkušený vedl sám. Rozvážní sokolové (i smýšlení nekatolického) však pouzovali ty výlevy správně a rozhodně se vyjadřovali, že štvání toho druhu do takové vána rodní slavnosti nepatří.

Křesťansko-sociální Jednota v Jičíně. V posledních dnech ustavila se v Jičíně „Křesťansko-sociální jednota“ pro město Jičín a okolí, jejíž účelem jest: 1. povzbuzování a šíření nábožensko-mravní smýšlení lidu, 2. šíření vědecké a živnostenské vzdělání, 3. pěstování národního smýšlení, 4. vzájemné pojišťování členů pro případ úmrtí. Členem činným může býti každý muž neb žena od 18 let svého věku. Činný člen platí 40 h zápisného a 20 h měsíčního příspěvku. Zakládající člen složí jednou pro vždy 20 K. Kdo se chce státi členem, nechť písemně neb ústně se přihlásí u některého člena výboru. O přijetí členů rozhoduje výbor. Mezi práva členů mimo jiné náleží: I. Vzájemné pojišťování se členů pro případ úmrtí. Členem pojišťovacího sdružení se může státi každý člen neb členka v stáří do 55 roků, pokud výši tohoto stáří výbor nezmění. Základní příspěvek při vstoupení k sdružení pojišťovacímu jest 5 korun. Zemře-li některý člen vzájemné pojišťovacího sdružení, zaplatí všichni členové tohoto sdružení po 2 K pozůstalým zemřelého člena. Základní příspěvek i příspěvky úmrtní platí se složitými listky poštovní spojitelný. II. Chudým členům jednoty, kteří nejsou členy vzájemné pojišťovacího sdružení, má výbor právo v případě onemocnění poskytnouti podporu a při úmrtí poskytnouti pozůstalým příspěvek na pohřeb dle stavu pokladny.

Z Nové Paky. (Odpověď dopisovateli z Újezda Kumb.) Dlouho to trvalo, celého čtvrt roku, než se známý dopisovatel, takto předseda novopacké Budče, vzpamatoval a vschopil k nějaké odpovědi, již uveřejnil v Nových Hoř. Novinách. Pečlná si jako nezvedený chlapec, který, když nemůže nic jiného, aspoň vyplázne jazyk. Že p. říd. Janků nedovede ve své hlavě srovnat, že by kněžstvo obstarávalo služby Boží v kapli stavěné sárama, milerádi uznáváme. Duchovenstvo novo-

pečeť čísl. maobé funkce sděrná, ale p. uč. Janků ani proť sadarone neudělá. Zahrát si v hostele na varhany není snad tak těžká práce a varhaník dostává za to v kapličky 20 K ročně (7krát za rok o službách B.), ale to všechno je málo; kdyby to bylo aspoň 40 K ročně, pak by se tam chodilo. A ti to lidé se ještě opovažují štvát lid proti kněžstvu, aby jim neplatil úřad. Kněz má dvakrát více studií než učitel, ale učitel musí mít dvakrát více příjmů než kněz. Proto také slídí meozi po každém haléři, kterého se knězi dostane — bezpochyby, aby pilnili předpis, že má být zachována shoda mezi duchovenstvem a učitelstvem. — Opět se p. dopisovatel vrací k tvrzení, že duch. správa běže něco za služby B. v kapli staveké. Teď už slevuje — dříve rostruhovali po obci, že běže 400 zl., teď už prý jen 18 K a pak prý co od toho oubislavického p. faráře. Já vám povím něco, p. dopisovateli: Slibujeme vám, že od dnešního dne všechno, co novopacká fara z těch služeb B. má, bude věnováno na chudé v Újezdě Kumb. Pak doufám, že se přičinite a ve své slídivosti těm ohuřým spoluobčanům dopomůžete, ne-li ke 400 zl. aspoň k 18 K ročně. — Také stále ohříváte písmičku o denunciaci klerikální: že prý sbáněli proti vám ti klerikálové nějaké podpisy, a to nemá být, to je proti volnosti učitele. Protizákonné jednat, dětem ve škole spisy katolické tupit, podpisy proti kněžím sbírat, to je dovoleno, ale když se vám to zcela nevídaně oplatí to už je denunciaci. Zapomínáte, p. uč. Janků, že vy jste d. vno před tím žalobu proti duch. správě psal, ji po obci popisovat nechal a k okr. výboru poslal, jakoby se u o. táře neprávne modlili, atd. — a to není denunciaci, že? Zdá se, že jste jako ten, který na jiného křídí: chytte ho, aby sám od sebe odvrátil pozornost. — Také pravíte: Co je hříchem: zaslati boboslužby nebo nejediti pro pátera? Na to je tuze lehká odpověď: kdybyste byli slušně pošťadali, aby se příležitosti zapravili ze zřaduše, možná, že by se vám bylo vyhovělo; ale to jste chtěli potrestat faru za organ. schůzi, a zapoměli jste, že je to pouze oběti od duch. správy, že do kaple staveké jezdí. Vy byste mohli říci, že máme jezdit do kapličky každou neděli a také bychom vašemu diktátu pod trestem hřichu museli vyhověti? Nikdo zajisté nemusí být akrácen ve službách B., na něž může jíti do Nové Paky. Když se ruší jedna podmínka, totiž dodávati povozy, sama sebou odpadá také povinnost, jezdit na služby B. Až budou čín p. starosty Herbrýcha souditi jeho potomci, kteří budou mít snad lepší rozhled než on, sotva mu jej pochválí. — Vy říkáte, že přičinou nynějších štvancí je organisacní schůze, kterou tam loni před Hš. volbami konal vlp. Salňický, a že k ní nebyli všichni občané pozváni. Jak dopadají v Újezdě Kumb. schůze veřejné, ukáza.o se nejlépe při schůzi p. dra Sulce, kde tento pán i všichni katolíci záalehou p. uč. Janků byli tak potupeni. On na ni svolal socialisty a anarchisty z celého okresu. Čistý to vychovatel katolické mládeže. Co vámškodila ta naše tehdejší organ. schůze? Starejte se o svou stranu a nás nechte na pokoji. Když máte každá strana organisovati, agrární, pokrokářská i socialistická a schůze v Újezdě K. pořádati, proč bychom to nemohli činiti i my? A jestliže si myslíte, že tato obec je nějaký revír, kam nikdo jiný nesmí, kdo není cejchován jako socialista anebo pokrokář, tedy si nechte udělat ohradu anebo si tam postavte nějakého strašáka, před kterým by každý už napřed utekl. Aspoň budete proti těm druhým stranám, které ještě poněkud na náboženství drží, zcela pojištěni a bezpečni a budete si moci v Újezdě dělat, co budete chtít. Především však bychom odporučovali pp. učitelům ptece jen to vyšší vzdělání, aby jednali vždy dle poctivosti a pravdy i proti svým odpárcům.

Z Remeva u Čáslavě. Naše strana katolického lidu v Čechách počítala dne 12. července b. r. veřejnou schůzi u hostince p. Josefa Vávry. Řečníkem byl říšský poslanec p. JUDr. Josef Myslivec. Řeš jeho uchvátila všechny přítomné. Pan řečník líší za napjaté pozornosti naprosto nepravdu stran různých, jmenovitě sociálních demokratů a agrárníků, any straně katolické vytýkají, že prý jest málo národní a u velkém vleku šlechtý. Poukazuje na to, kdo podporuje peněží jednak sociální demokraty, jednak agrárníky. Kdo jest to, kdo dal peníze na palác, který koupil v Praze národ proletářů? Jest to ona rasa společnosti lidské, rozprášená po celém světě, o níž snad žádný člověk, máje zdravý rozum, neřekne, že by kdy národu českému upřímně na dobro přála, zejména v příčině národnosti! Kdo to byl, kdo dal agrárníkům na volby 160.000 K? To byla právě šlechta, která vlastně stranu agrární založila a vybudovala (Schwarzenberg) Není tedy strana agrární lidová (tou jest jen strana katolická), nýbrž stranou šlechticů a selských zemanů, kteří si v čas voleb na provolání svá ku oklamávání voličů dávají tiskemti „rolník“. Jest tedy strana sociálně demokratická udržována židy a strana agrární šlechtou. A co více! Strana židovská jest již u nás tak mocná, že velká část tak zvané české šlechty leží v moci její, ješto ona šlechtě poskytuje úvěr. Židé jsou to, kteří si vzali za úkol ovládnouti celý svět. Jen jedině křesťanství jim stojí dosud v cestě. Jim zdálo se, že v affaíře Wahrmondové nastal čas, kdy se jim již bude možno chopiti nadvlády světa. Oni ve své provokaci čekají, zda lid odpoví. Lid (katolici) neodpověděl a tu soudí, že rána katolické církvi jimi zasažená jest již hluboká a že již jest pro ně vše připraveno, aby mohli z katolické nadělati svých otroků. Jsou to především noheledové univ. p. profesora Masaryka, který pomátl celou českou veřejnost, takže dobře jeden inspektor školní (snad v Pardubicích), máje promluvu k pp. učitelům, jim řekl: „Pánové, vy jste tiskem nevěry otráveni“, a který jest vyrabitelem nepravdivých frází a obhajoval Hilanera, kteří jako „Vaškové“ z „Prodané nevěsty“ chodí po naší vlasti v medvědí kůži a hlásají falešné nauky volné školy, volného manželství a volné myšlenky, volajíce: my nevíme, co to vlastně jest a jaké budou v budoucnosti důsledky, my jsme jako „Vašek“. Masaryk, který tak horlivě posluhuje židům, hlasoval, aby byla zřízena v Praze německá vyšší umělecká akademie. Ejhle! A pak tací lidé přijdou na venkov na univerzitní extenze a budou balamtit lid, že „klerikálové“ jsou málo vlastenečtí; a běda našinci, kdyby se ozvali! Hned mu bude spíláno a případně i holemi naň útok bude činěn. Řečníkáže se, kdo to byl, kdo volal po volném manželství? Jedna vídeňská komora, ze dvou třetin židovská s baronem Hockem, židem, v čele! Kdo chce volnou t. j. beznáboženskou školu? Židé! Židé chtějí u nás vyvolati za každou cenu kulturní boj, aby s něho těžili pro sebe co nejvíce. A tyto snahy sledují jak sociální demokraté, tak také agrárníci (tito ovšem jen někteří). Ne tedy křesťanství, ne církev katolická, ale nám Israel jest tělestím našeho národa českého, jež vysává nábožensky, kulturně i hospodářsky. Denně přichází v Čechách v zemi tak úrodné průměrně 8 hospodář. sedlostí na buben a kupujícími jsou židé a Němci. Dotýká se p. poslanec také chyb, které byly spáchány v politice naší v letech sedmdesátých, kdy byly vydávány základní říšské zákony hlavně z r. 1867 atd. a velmi případně připomíná vinu těch, má právem náleži a které nazývá strážci nácionu! My potomci slavných mužů pykáme dnes mnoho, ač zbytečně! Nepřítel přišel a strážcové pali a on nasek koukole. Ale ještě snad není pozdě. Vzhopme se všichni v jeden mohutný šik proti společnému zavlému nepříteli! Přednáška, trávající půltřetí hodiny, odbyvaná na zahrádě, na bylo nesnesitelné vedro, které účastnilo se ted 400 posluchačů mužů i žen, přerušována náhodou chvíli obrovským potleskem. Po dolovu listního faráře dp. Frant. Kašáka provoláno na oděkování p. řečníku břimavě „Na zdar“ a „Sláva!“

sem tolik poustnických zástupů přichází, které také zde nechají dosti peněz, práce v řádném hostinci nevidíme katolického časopisu. Patrně, jací jsme beránci. Leč nutno jest, aby katoličtí poustníci všude katolické listy žádali. -- Oslava Husova v Úpici, pořádaná dne 5. t. m. soc. demokaty, dopadla valice uboze. Nesešlo se na tábor ani 100 osob; a ještě to byli většinou lidé z okolí. Dělníci mají planých táborů skrátka dost, chtějí viděti skutky, ale socialisté zase obdivují všechnu práci -- jazykem. A pak se každý uvědomělejší člověk divil, jak socialisté mohou oslavovati toho Husa, který náboženství kladl nad všechny lidské ideály a který doporučoval, aby lidé liknaví byli mocí puzeni k sv. přijímání. Socialisté ovšem si Husa dovedou dle vlastní potřeby přebarvit hlavně k vůli tomu, aby mohli dráždit proti katolictvu. -- Pěti vldp. Dvořák obnoven krásně hlavní oltář v kostele sv. Jakuba

Zásady ústřední jednoty českých hospodářských společenstev pro král.
České v Praze. Píše se nám z Opotčenska: V posledním č. Věstníku, přílohy Zemědělských listů, orgánu to ústř. jednoty, najdeme článček pěkného obsahu, ve kterém výše zmíněné ústředí mateřsky napomíná a přímo vyzývá jednotlivá společenstva k ní přidružená, aby se svých hromad a jednání vylučovala jakékoliv politické snahy a aby v obcích Raiffeissenových pěstovány byly občanské ctnosti, pravda a poctivost. Práví se tam doslovně: „Sobectví a politická stranickost budtež ponechány jiným spolkům, naše společenstva mají jiné úkoly: mravné i hmotné povznášeti členstvo“ atd. — Ku konci pak: „Křesťanská láska k bližnímu jest podkladem našich společenstev a tato křesťanská láska vyžaduje také, aby pěstěn byl smysl pro pořádek, poctivost a pravdu.“ — Ano tak jest a tak by mělo být. Ale kde zůstala důslednost ústřední jednoty samé? Proč při letošní své valné hromadě nedržela se pravidel a zásad, které společenstvům hlásá, a jak mohou tato bráti si příklad, když sama ústř. jednota zásad hlásaných se nedrží? Proč na příklad, když zastoupená strana katol. lidu ústy p. poslance Prokopa slušně žádala, jsouc v značné menšině, aby ústř. jednota do kandidátní listiny pojala za členy představenstva neb dosorčí rady také osoby z této strany, byl p. Prokop přímo ukrížen a zesměšněn? Kde jest ta hlásaná křesťanská láska, poctivost a pravda? Máme za to, že poslanec p. Prokop, jen delegátem vyslaným do valné hromady ústř. jed., má rozhodné právo dávatí návrhy a činiti dotazy tak, jako posl. p. Švehla. Ano, obsah zmíněného článku jest krásný, ale skutka tu nemáme o ústř. jednoty žádných. Jest si jen přáti, aby dle zásad hlásaných se skutečně také jednalo, což bude jednotě jen k prospěchu a k prospěchu klidnému a spolkovému životu společenstev přidružených. Jestliže ústřední jednota bude jednati tak skutečně, jak sama jiným hlásá, zajisté že nebude jí třeba báti se nedůvěry třeba někdy bezpodstatné a nebude jí třeba vyvraceti věci v různých časopisech často vláčené a stane se tak opravdovou matkou všech upřímných dětí v ní soustředěných. Jest všeobecně známo, že tato velká organizace jest uznávána bez rozdílu stran politických a soustřeďuje v sobě členy bez rozdílu smýšlení a proto jest naprosto nutno, aby ústřední jednota respektovala snahy a přání členů těchto bez všelikých ohledů politických a nemechávala se unášeti proudem strany jedné na úkor strany druhé. Tak také uplatní svoje hlásané zásady, kterým při řádném plnění budí čest!

M. Pospíšilová, 1 K vdp. Al. Novák, farář Dobrušky, pl. M. Vachová, pl. Kateř. Štěpánková, pl. Malečková, pl. M. Škopová, pl. Beldová, p. V. Pečený, pl. M. Vachová, p. J. Zíka, p. Matěj Vízek, sl. M. Vachová, pl. Sedláčková, pl. J. Fansková, pl. M. Turková, p. J. Zelinka, sl. Adela Svatoňová, sl. J. Štípková, p. Fr. Medlín, pl. A. Erbenová, pl. A. Purmanová, pl. A. Fricová, pl. A. Balcarová, pl. A. Haasová, sl. A. Halířová, sl. M. Sulková, pl. A. Němcová. (Pokrač.) Za laskavé milodary volá výbor „Zaplat Pán Bůh!“

Knihy

všech odborů, řečí a literatur, hudebniny pro všechny nástroje, veškeré časopisy stále na skladě.

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví,
antikvariát a závod hudební
Hradec Králové.

Telefon č. 17. Založeno r. 1863.

Obrovské sklady umožňují vyřízení každé
zakázky týž den.

Přísež. malce oboru knihkupec. při kraj. soudu.

Různé zprávy.

Slovanský sjezd v Praze. Tentokrát upíná celá Evropa zraky své ke stověžaté Praze, která právě ve středu svém hostí zástupce všech národů slovanských. Kromě Slováků a Srbů uberských a Poláků poznaňských, kteří tento přípravný sjezd slovanský neobeslali z obavy, aby nebyli svou vládou stíháni, přispěchali do Prahy mužové vážní z celého světa slovanského, aby tu položili základy k utužení a hájení společných zájmů kulturních a hospodářských. Na místě očekávaných 60 delegátů přišlo jich přes 80. Hosty vítala Praha již v sobotu a v neděli, slavnostního však uvítání dostalo se jim v pondělí na radnici Staroměstské. Účastníky uvítal především posl. dr. Kramář a to ve všech slovanských řečích. Vzájemnost a bratrství slovanské krásně zračilo se v proslovu Kramářově, který postavil sjezd pod ochranu dobrého Boha lásky, míru a bratrství, jistě přání ze srdce všech. My světu neseme mír a lásku, my nechceme káceti trůny, rozbiť říše a státy; ne, my chceme jen cítiti s jedním velkým celkem, abychom rozdělení, znesrovnání, neklesali jeden po druhém pod nátlakem přemocně organizované expanse kulturní a hospodářské. Předseda ruské delegace Krasovský vítá Prahu jako vůdčí hvězdu ukazující cestu, po které musí jíti i Rusové. Ruský poslanec Maklakov, předseda polského kola v ruské dumě Dmowski za Červenou Rus dr. Dudykiewicz, srbský delegát Geršič, bulharský Bobčev, chorvatský Tresić-Pavičić, slovinšský dr. Hribar, ti všichni prohlašovali, že nepřišli na sjezd, aby si navzájem lichotili a zpívali chvalozpěvy v duchu slovanském, ale že přišli sem za cílem reálním, aby uskutečnili velikou myšlenku slovanské vzájemnosti a solidarity. Dojemně působila slova Slovinců dr. Hribara, který si přeje, aby po ukončení porad mohl zvolati: „Bože můj, děkuji Ti, že mi bylo dáno viděti budoucnost Slovanstva a viděti spásu Slovanstva“, a pak mohl by klidně semříti. — V druhé pracovní schůzi na Staroměstské radnici jednáno o prvním čísle programu sjezdu, totiž o všeoslovanské výstavě v Moskvě. Návrh o uspořádání výstavy všeoslovanské v Moskvě r. 1911, případně 1915, přijat jednohlasně. Na programu jest ještě 7 pojednání, o nichž má sjezd rozhodnouti. Slovanským hostům dostává se četných pozvání od českých měst, aby zavítali do jejich středa.

Kde přijeli sociálními demokraty na spolkový dům? Nedávno oslavovali sociální demokraté otevření svého pražského paláce, za nějž dali přes milion korun. Dům čp. 1088 kupní smlouvou datovanou v Praze 31. října 1907 a ve Vídni 2. listopadu 1907 přel od dosavadních majitelů: Christ Märzinger Cabos a Samuel Possel, majitelů realit ve Vídni, v majetek „Tiskového a stavebního družstva dělnického v Praze, zaps. spol. s ručením obmezeným.“ Smlouva napevná je výhradně německy a uzavřela ji korporace, v níž zasedají následující funkcionáři: Steiner Josef, předseda, Gruncel Karel, místopředseda,

dr. Houser Václav, pokladník, Jáchym Havlena, účetní a členové: Srba Ant. red., Buriánek Ant., lakýrník, Johannis Václav, Němec Antonín a dr. Fr. Soukup. Místní poslanci. Dům koupen za obnos 1.071.392 K, ač nabízen byl agenty předtím daleko levněji. Sociální demokraté na tuto sumu dali nepatrný obnos 95.000 K (9 procent). Ostatní je zatím na hypotekách a sice jsou věřiteli: 1. Německo-židovská „Wiener Versicherungsgesellschaft“ s obnosem 740.000 K. 2. Prager Filiale der Wiener Länderbank s obnosem 25.000 K. Zbytek 211.392 měli na domě němečtí židé Ch Märzinger, Cabos a Samuel Possel ve Vídni. Přejala jej však 23. VI. o 8 pod č. 7369 „První česká všeobecná akciová společnost pro pojišťování na život v Praze.“

Ptáci n: nebají hrách močený v česnekové vodě. Několik strukt se roztlučte, vodou rozmocí a v roztoku zrní se navlíhčí před setím. Holubi se pak hrachu ani nedotknou.

Hubitelí ryb jsou žáby, zejména pulci. Živí se hlavou jikrami a potěrem. Několik skokanů zničí v rybníku násadu a v potoku vyhubí ryby, pstruhy nevyjímaje. Doporučuje se tudíž hubiti žáby z jara tím, že se žabí potěr z vody na břeh vytáhne. Tím se žáby zničí a pozmolna úplně vyhubí tam, kde jsou rybářství nebezpečné.

Domácí houba dlužno hubiti v létě za suchého počasí a parna. Podlaha a všechno dřevo nejbližšího okolí se vytrhá a spálí. Násyp do hlouky nejmenší 30 cm se vykope a odveze, načež se místnost několik neděl vysušuje v průvanu. Pokud možno dvéře a okna stále zůstanou otevřena. Pak se násyp obnoví. Nejlépe osvědčuje se dobře vypraný a vyschlý štěrk křemenitý. Pak se podložky i prkna zcela vyschlá důkladně napustí antinoninem. Prkna podlahy nové nesmějí do zdiva zasahovat, nýbrž kolem třeba nechat průduch průduch, kterýž se zakryje trochu listvou, otvory opatřenou, aby vzduch mohl volně proudit. Kde třeba, hotoví se pod dřevo dlažba betonová, řádně zulažená, z 2 dílů cementu portlandského a 1 dílu ostrého písku sestrojená, aby vlhko spodní nemohlo pronikat. Také zdivo se obmítne cementem do výše prken. Na betonovou dlažbu nasype se vysušený křemen prau a zdivo dehtovou omítkou chrání se před vlhkem, kteréž hoube dřevomorce umožňují život.

Cibule nezrůstá, když sazeničky, jakmile nat žloutne, vybereme, na výsluní dobře vysušíme a na vzdušném místě v pytlích z látky řídké volně ve vzduchu zavěsíme. Přilís velké cibulky k sazení neberme.

Děkuvé připomenutí. I. pololetí uplynulo, ale dosud značná část našich odběratelů nevyrovnala nedoplatků a předplatného. Zúčtujeme proto psati upomínky, žádající, aby nám byla další nemilá práce ušetřena včasným zapravením příslušného obnosu. Oznamujeme, že tvrdostným dlužníkům sasilání listu zastavíme a nedoplatky rozhodným způsobem budeme vymáhati. Též prosíme, aby byly co nejdříve zapraveny poplatky za „Časové Úvahy“ a podržené knihy z „Knihovny Obnovy“. Pořádek nutno zjednat, ježto sami všechno musíme platiti ihned. — Administrace.

Děkuvzdání.

Ve vděčné vzpomínce vzdávají níže podepsaní účastníci ponti na Sv. Horu veleč. pp. pořadatelům, zvláště pak velenítojeému p. J. Svidlovi, děkanu z Černilova a p. Muškově, sekretáři z Hradce Králové, za jich obětavé řízení, doprovod i vysvětlení jak na Sv. Hoře tak ve výstavě, též i histor. památek král. matičky Prahy své nejupřímnější a nej srdečnější díky.

Účastníci ponti
kolatury Dobrušské.

Fotografie : nejlepší! :

Zvětšování podobizen v krásném
platinovém způsobu v provedení

nejumělejší

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto zvlášť snížené ceny).

2 praktikanty

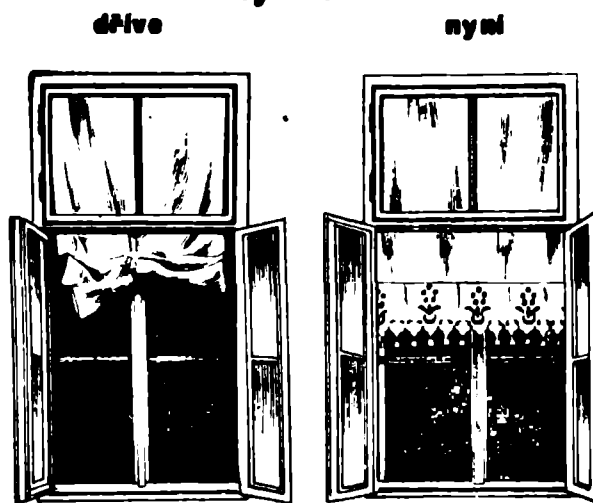
přijme ihned

medic. drogerie,

materiální a lahůdkářský závod

Louis Kňourek, Dobruška.

Nepřekonatelné na vzhledu a trvanlivosti jsou mnohá
vyráběné

moderní samočinné rolety

za ceny velice mírné.

Vzorky. Zástupci hledání.

Josef Thoř, Hradec Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší** přísada ku kávě.

Kulturní hlídka.

Přeširoká jest cesta pokroku a těžko vyskoumatí hlubokosti moudrosti její. Masaryk napsal roku 1898 v „Otázce sociální“ (str. 649—661): „Jsem proti revolucionářství. Proto, že věřím ve vývoj a pokrok. Revoluce je šosáctví. Revoluce je aristokratickým sportem, je sázka do loterie... Revolucionář protivi se vývoji a pokroku, protivi se pravé osvětě. Revolucionář jest pravý utopista. Revoluce je hrubým politickým primitivismem. A rozumí se: mluvíme o revoluci vůbec, nejen o politické, branné. Stejná etická (mravní) pravidla platí také pro revoluci hospodářskou (stávky), pro revoluci literární — pro revoluci každou.“ — Tak poučoval filosof dychtivé čtenářstvo r. 1898. Ale když revolucionáři ruští napáchali sponatú hřícht do nebe volajících, když židovští fanatikové v Rusku dokázali svými banditskými činy, že v nich vůbec lidský cit usnul, prohlásil Masaryk, že jen darebáci mohou býti proti ruským revolucionářům. Vždyť se jednalo o židy! A tu jest potřebí konkrétní logiku trochu hodně zahrnout, jako to učinili bratřenci Veverkové s pluhem, aby se dalo lépe orati. K tomu v Olomouci nedávno týž Masaryk nazval katolíky černou bandou a pochleboval židům, které mají revoluční násilnické nápady. Vždyť ta „černá banda“ byla zuřivě napadána a krvavena obdivovateli Masaryka v Brně. Dále ten, který byl r. 1898 i proti revoluci hospodářské, lád se horlivě do přisně socialistů, kteří v Praze vytloukali při stávce okna, znásilňovali lid pracající, krvavili ty, kteří s nimi nešli. A zvláště markantně projevilo se uplatnění Masarykovy konkrétní logiky při stávce studentské. Ten, který byl r. 1898 i proti revoluci literární, vybízel studentstvo ke stávce. Nejhorlivějšími stávkáři ovšem byli ti akademikové, kteří svoji nedbalostí stejně ztratili semestr (půlrok). Tito závidějící jiným akademikům pokrok, nutili je, aby přestali přednášky poslouchati. Potřebovali tedy velice „zastanci hluboké vědy“ stávky hlavně pro sebe, aby před tatůky mohli vymluviti svoji nedbalost, jarym zájmem pro vznešenou iden. A tak stál Masaryk na straně těch, kterým ve skutečnosti věda byla předmětem mrsutým, málo vítaným.

A tak lehce lze seznati, jak „veliký filosof“ zasahuje svými teoriemi — do praxe životní. Ovšem jest u něho plno jiných nedůsledností, které nechťají pozorovati právě patentovaní volní myslitelé. Zato však člověk opravdu svobodně smýšlející spráskne ruce nad takovou demagogií.

Jsem proti revolucionářství. Revoluce je šosáctví. Tak se vyjádřil Masaryk před 10 lety. Akademikové revolucionářští, kteří nalezli v Masarykovi nejoddaňšího zastance (tedy také šosáka?), váhali si tolik „povážné půdy akademické“, že ve Štýr. Hradci nechťeli pustiti do univerzity ani selaké hosty, kteří přišli na promoci svého politického předáka. Ve Vídni zato začali dobývati jejich stejně smýšlející kollegové parlament. Masaryk se nijak nerozdíli nad drzost židovských hochů, kteří tak prapodivně rozuměli svobodě poslanců, štěstě na „povážnou půdu“ parlamentní. Zato však odhodlal se zastati se rázně těchto učedníků „Neue Freie Presse“ proti ostrému slovu Sternbergova. Svolal poslance, kteří jsou universitními profesory. Byli to: Mahler (žid), Bachman (žid), Redlich (žid), Velich (agrárník), Dniestrzanski (žid), Hráský, Drtina, Čelakovský, Kolessa (žid). Ti se usneeli s Masarykem hájiti uraženou židovskou mládež. Požádali předsedu dra Weisskirchnera, aby spolupůsobil k ustavení kárného výboru k vůli pokárání hr. Sternbergova. (Tak se staral Masaryk o české zájmy!?) Dr. Weisskirchner namítl, že nebyli uraženi poslanci sami. Leč židovská vynalézavost hned věděla odpověď. Poslanci řekli totiž, že se cítí uraženy jednak proto, že sami byli studenty (!), že působí na vysokých školách a že jsou členy studentských spolků.

Tedy masarykovská agitace ve prospěch studentů, kteří háseeli na slunečnictvo a stráž kamelem a kteří do anémovny se dobývali, byla velice kousavá. Masaryk se tedy exponoval pro — židovské šosáky. Zato však v Olomouci, kde nazval katolíky Čechy sprostě černou bandou, nepřipomínal, že také před svým přestupem k té „bandě“ náležel, že jest členem spolků, jež mají za členy také katolíky a že vyučuje na vysoké škole, kde studují také nařinci. To by se mu rozhodně nebylo hodilo do krámu. „Vlastenecký“ poslanec německé uličnické řady horlivě zastává a českému lidu spílá. A tak ještě jednou: Jsem proti revolucionářství. (Ale u židů jest revoluce pokrokem, že ano?)

Kdo tak nadšeně hájil vyříd, velkou vědu? Na vídeňské právnické fakultě přihlásilo se 30 akademiků ke státní zkoušce; z nich 16 od zkoušky odstoupilo. A ti lidé, kteří nejednou projevili ukrutný strach před vědou, náležeeli k Wahnwunderným stávkářům. Tak! A tihle lidé pobodlým pokračováním v lezení a obroblováním ži-

vota jiných lidí chtěli hájiti pokrok! Tadi světlo-
moři edy volali slávu Masarykovi a „bojovali za
učinnost.“

Jak se ztlouká pokroková sebeobrana. Jakmile některý realista dopastí se křiklavé chyby, nečekej, že chybu uzná a ji odčiní! Naopak: konkrétní logika se ohne jako rákoska, hodí se do veřejnosti nově vymyšlená sofismata; kabát „nejmodernější filosofie“ se přistřihne, jinde zase se zvětší přidáním kusů záplat, jen aby dobře na tělo masarykovského myslitele padl. Na př. dle správy protikatolického „Pozora“ při hájení svého hlasování Masaryk se vyjádřil: „Připouštím, že jest nemilo hlasovati s Wolfem; ale aby český národ bojoval s Wolfem, to jest opravdu směšné.“ No — tohle už je věru vyvrcholení! Tak mluví „realní“ politik. I nejhorší věšenéme: znamená v parlamentě realní moc, s kterou musí počítati každý poslanec, má-li pět pohromadě. Jsou poslání českí poslanci do Vídně, aby se pouze v povýšené póze fanatickým záchvatům věšenémci usmívali? Nemají-li tam proti nim naši lidé bojovati, ať zůstanou jednoduše doma. Nestrhl za sebou Wolf většinu parlamentních hlasů? Ale — dle Masaryka — bojovati proti Wolfovi jest směšné; hlasovati s takovou catilínarskou existencí, to už jest v pořádku, to už není práce směšná. Považuje-li Masaryk Wolfa za figuru odbytu, komickou, měl se aspoň hlasování zdržeti. Na výtku dra Glase, že hlasování pro resoluci Wolfovu bylo netaktické, odpověděl Masaryk: „Připouštím, že to bylo netaktické, ale pokládal jsem věc, jako vždy, za důležitější.“ Ergo stížení čistě německé akademie v srdci Čech pro 15 německých žáků, kteří zcela dobře mohou si jíti do Vídně, jest pro — náš národ věc narámne důležitá. Hlasovati s těmi, kteří svoji touhu po vzdělání všech národů dokazují utloukáním českého školství ve Vídni, bylo tedy kulturně velice správné.

Nový doklad, jak moderní kultura jest opravdová. Slova, veliká slova a zase slova! Naučené fráze snad mají způsobiti nové žilobiti tam, odkud skutečňarj život pod přivalem štvánie již vyprchal. Maraná námaha, pokud od umělovanosti se nenavrátime k zdravému životu přirozenému. Dne 11. července píše v Kramářově „Dnu“ jeden návštěvník výstavy:

„Šel jsem včera kdem koncertní síně, kde oblašován byl rytířský turnaj našich studentů. Vešel jsem dovnit, ale bylo mi smutno. Deset, patnáct lidí přiblížilo krásnému sportu a síň zela prázdnotou. A to prosím vstup byl volný — Hned opodál asi 100 kroků vřetěl protivný orchestrion, který pomalu již bude postrachem výstavy. Kol do kola plno, proudy lidí tlačily se dolů ke skřínkám, jako rozlité sponuty vod. Tak mi bylo těch hřebů v koncertní síni líto... Kdyby alespoň malý pramének, docela maloučký se odtrhl od valícího se proudu a zaskočil do krásné, vzdušné prostoty, kde na podiu tužila se řada mladých těl v úspěštilém sportu šermířském.“

Naše obecnostvo miluje tak rádo extrém. Plní útulnou jiank zahrádku Šuterovy moravské vinárny a kasí si sluch falešným spěvem písní, které už dávno nejsou moravské, poněvadž pražský všední vzduch setřel už z nich všecken ten pol a hřejivou měkkost, kterou dýchají a dojmají k slzám, jsou uvádění u vytržení ječivým spěvem „u Slona“, který rozráží vzduch posdě do večera — ale siharmonickým koncertům se vyhnu. A nejen každodenním koncertům, ale i Saffarov dirigoval koncert před prázdným sálem. Naše obecnostvo pobaví mnohem více „Cakes-Walkes“ paní Mařenky Zieglerové než Čajkovského „Symfonie pathetická.“

Tak to tedy chodí ve — výstavě, kamž přece mají choditi návštěvníci proto, aby z dobrých věcí viděli a slyšeli nejlepši. Jubilejní výstava má býti vysokou školou kulturní, má povznášeti k vyšším horizontům i ty duše, jež pro dobro a krásno již dříve bořely. — Zatím však kulturní návštěvníci nejraději se tam oddají — tuctové legřaci, jakých jest jinde bez počtu.

Rozvážná slova o koncilu kostnickém pronesl dr. K. Krofta ve Vys. Městě. Dle správy „Dne“ pravil: Bylo by nesprávné, kdybychom si koncil kostnický představovali jako shromáždění lidí nízké mravní i duševní úrovně. Naopak v jeho popředí stáli mužové nejen veliké učnosti a znamenitého rozhledu světového, nýbrž i nesporné mravní výše, a právě tito mužové byli nejrozhodnějšími odpůrci Husovými. Ani ti, kdo s krajana jeho proti němu při koncilu působili, nebyli vesměs lidé mravně špatní. A konečně ani tehdejší papež Jan XXIII., ať zajisté patřil k nejméně důstojným dědicům stolce Petrova, nebyl takovým netvorem, jakým bývá lčen od těch, kdo přilíhají nekriticky věří šalebám na koncilu samém proti němu přednášeným. Husova mravní hodnota i význam historický nesvahuje se tím, saňují-li se neopravdivě ti, kdo stáli proti němu. Je také nevhodné a nehistorické tvrditi, že se koncil na Husovi dopustil justiční vraždy. Proces Husův ovšem nebyl veden způsobem podle moderních národů bezvad-

ným. Posuzujeme-li jej však měřítkem vlastní jeho doby, nenacházíme na něm nic nezvyklého. Ve středověku bylo takotka pravidlem, že při podobných soudech proti obžalovanému přednášena a často za pravdu přijímána nejnejpaušější a nejne-možnější křivá nařknutí a že bylo souzeno bez náležitého důkazu viny. Zakasli toho na sobě právě v té době sami někteří papežové. Také Hus byl obviňován z věcí, jichž nikdy se nedopustil, přičítány mu také nauky, jichž nikdy neblával. V konečném rozsudku koncil vypustil některé z artiklů, jež mu neprávem byly přičítány, a ač i potom zbyly některé, jež Hus nemohl odvolati, protože jich nikdy nezastával; k většině Hus sám se znal, a ty byly by koncili stačily k odsouzení Husova. Snižuje se význam Husův, tvrdí-li se, že jeho odsouzení bylo dílem malicherné pomsty, protože káral mravní zlořády dachovenstva. Nikoli, Hus byl stíhán a souzen, protože jeho učení a činnost skutečně ohrožovaly samy kořeny světového názoru, na němž zakládala se tehdejší vláda církve nad světem.“

Že na Husovi žádná justiční vražda spáchána nebyla, ale že byl odsouzen pro bludy, kterých ani nejhorlivější novohusita se nedrží, jest pravda stará; dá se lehce dokázati ze spíšť Husových, z Palackého, Tomka i z toho, že sami nejvřernejší přátelé Husovi těch bludů po jeho smrti se nedrželi.

Přes to však naši protivníci převracejí správnou historii na ruby odporými výmysly vlastními. Sám dr. Drtina v Dobrušce řechal, že tehdejší církev byla zkažena nadobro od posledního mnicha až do papeže. A nezarděl se nad tou nepravdou, ač i průměrný člověk ví, jak právě kněžstvo horlivě usilovalo, aby se dostala církev z otroctví zpupných světských vlád, aby svobodou spěla k obrodu. Jak nadšené reformační řechi pronesli kněží na koncilu! Kdo jen trochu chce reálně přemýšlet, musí přece usnati, že kněžstvo s biblí v ruce, na kterou se tolik odvolávalo, nemohlo zcela přirozeně býti tolik obecně pokázeno. Leč — realisté dovedou býti nejšipernějšími básníky.

Přísná kritika citlivého Catona překritisována. „Národní listy“ dne 10. t. m. (v odpol. vydání) nap.aly: „Kusem chlapecké práce nazval dnes realistický orgán kritiku, již „Národ. Listy“ odsoudily a odsuzují hlasování profesorů Drtiny a Masaryka pro Wolfovu resoluci ve prospěch ryze německé akademie umění v Praze. I táže se: „Proč to všecko? Jaký to má účel?“ Věc prý je lhostejná, poněvadž votum obou realistických poslanců nic nezměnilo na výsledku hlasování o resoluci Wolfově. Tak m.úví realistický denník dnes — jakoby nyní zapomněl, co jindy sám hlásá: že v politice a vůbec ve veškeré práci veřejné na váhu se klade nejen praktická její stránka, nýbrž i stejnym, ba větším ještě důrazem také myšlenka, idea. A při otázce hlasování o Wolfově resoluci právě tato idea a myšlenka byla na první ráz jasná a nesporná; byla eminentně politická, nikoli po výtece kulturní nebo umělecká, jak obhájei obou realistických poslanců tvrdí. Ano, otázka byla výlučně politická: šlo o jednotnost všeho českého poselstva ve věci národní a šlo o projev jednomyslného českého odporu proti německé expansi, kterou představuje německý nacionalismus vůbec a německý radikalismus zvláště. A prof. Drtina a Masaryk porušili onu jednotnost českého poselstva a sklonili svou šij pod Wolfovo jho, podloživše svým hlasováním pod totěž jho i oprávněnou národní hrdoť toho českého a národního voličstva, které prof. Drtina a Masaryka vyslalo do poslanecké sněmovny. Tato idea a myšlenku českonárodní sledovaly „Národní Listy“, když den za dnem vytýkaly oběma realistickým poslancům jejich nepolitické, netaktické a vůči celku českého poselstva cynicky bezohledné hlasování pro Wolfův německo-národní požadavek. Realistický orgán dnes před tuto iden a myšlenku politickou staví — vyřhanou a níže perfidní abonentní politiku, mluví o „chlapecké práci“ „Národních Listů“. — Kolik chlapecké, opravdu chlapecké, ba cikánské práce bylo třeba, aby se realistický orgán dostal od velké a uznané politické ideje a myšlenky pryč až k mrzkostem výčitek abonentní politiky — zůstáváme a napro-
stým klidem posudku a rozsudku nejšiprší veřejnosti.“

Podívao, jak mouřenin celý umoučený dovede vyčítati jinému černou barvu a — jakými „realními protidůvody“ hledí soka umlčet. To nebyla abonentní politika, když „Čas“ dělal reklamu německo-židovské škole rabínské v Praze? Náhlé přetřekání hovoru proti ruské pětice, když obdržel „Čas“ tučné inserty odporučující sprostředkování pětiky té, stalo se také z ohledů ideálních? Opatrné obcházení židovské germaniace v Praze také se děje v „Čase“ z vyšších záad mravních? A proč jen ani slovem se nezmínil o velkém randálu, kterým socialisté překasili představení vídeňských Čechů v Praze? Proč ani nechal v pětě kázaníčko proti marnotratnému židovskému defraudantovi Buechovi? Ve dnech jubilejních vzpomínek na Sušila neapael o tomto zasloužilém kulturním pracovníkovi ani řádky, zato však ozna-

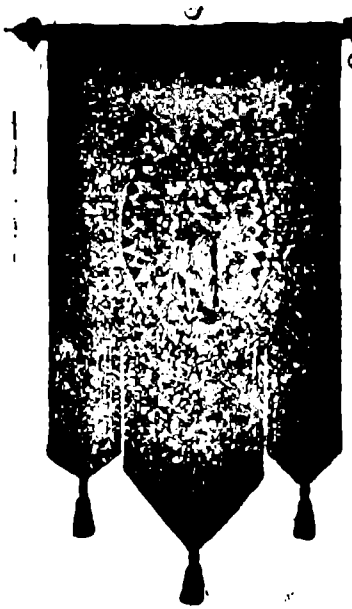
**Za správného odberu
obecní zastavárny Králováradské.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.

Na ukásku zasílá se vše franco.

k sv. birmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostradatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici cca. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledáni.

Všele doporučení veledůst. duchovenstvu.

Raďte si vytknutí vzorek od výstavní jubilejní novinky!

Čisté vlněná látka, hedvábím pro-
tkávaná. Na úpl-
ný oblek 12 zl.

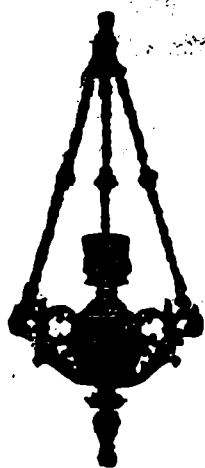
Sukna

Bd.

Doskočil

Chocen

Bohatý výběr vzorků moderních
druhů na obleky a svrchníky zasílá na požádání
franko k nahlédnutí.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-1, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktné ul., vyučení pastí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni sladí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slazení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnutí po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Největší a nejvýkonnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská

knihtiskárna

v Hradci Králové.

Nejdůstoj. biskup. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

nabízí uctivě své odborné služby sl. patronátním
a veled. farním úřadům. Provádí veškeré práce
oboru stavby a obnovování

oltářů, kazatelen,

soch, křížových cest atd. dokonale a slohově.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a poly-
chromování uměleckých památek, oltářů a soch
a plným zřetelem na původní sloh. Krásné umě-
lecké sochy nové. Rozpočty, nákresy, cesty atd.
bezplatné. Mírné ceny a solidnost závodu dosvěd-
čují četná písemná uznání.

Dílna na výrobu rámců a zasklívání obrazů.
Obchod papírnický. Velký výběr obrazů, zrcadel
a uměleckých výrobků.

== Závod založen 1891. ==

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.189-57.

Státní listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opět revidována.

Uhří hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

„kostelní a pozlacovačství“

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti).

Hradeo Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, soch, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalším
při nejnižší ceně.

Speciální čistění zlatých malob.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 33)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Uctívám, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mě laskavě na telefon.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 sl. 3, 4-5 sl.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralitmu provedení a
sice i se železným
rámy, střešní vosaením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

Nešetím výměnu (přesměnu) pochvalně uznání.

Založeno roku 1836.

C. k. mistodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku sprostředkování veš-
kých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyřák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Mravného hochy

přijme do učení
na celé zaplacení —

Jos. Kieslich,
pevňovací v Hradci Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

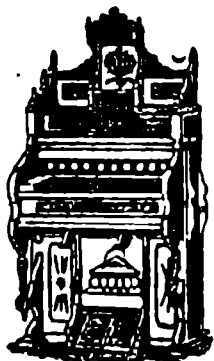
Składy:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Consoley zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleddst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řizení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

**Týž závod přijme hochy
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejrady takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.**

TABLA

v nejkrásnějších provedeních při cenách nad
každou konkurenci

příznivějších

provádí

J. F. Langhans,

c. a k.

dvořní fotograf

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Fotografie nejlepší!

Svatební skupiny.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kanzelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch svatců, křesťanských,
rámů atd. atd.

**Opravuje a obnovoje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a
kovoých náčiní ve výrobních nejstaršího
národu v Čechách, c. a k. dvořní dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uspokojených referencí a odpovědí. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresováti vždy došlově se vypráží.

MOSAIKY

skleněné

ve špady i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzhledem
nám ale i svou krásou přelstí mozaiky
vlastní, hotové

uměl. závod pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Jožip č. 7 p. u. chrá-
mové sklo a mozaiky
bezplatně.

Nejlepší mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochranou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Viedeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akceová svíčkárna a veškárna v HL. Bolonari.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 80.000.

Gramofony, fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupě
v elektrotechn. závodě
JOSEF JERÁK, Hradec Král.

„Časové Zvony“

Besídka.

Příjemný pasažér.

„Vidíš, vidíš, pořád že prohráme, že nic nevysoudím“, skřehotal domkář Vosypka na perroně Podleského nádraží k své ženě, drtící objemný koš. „Vám ženským těžko moudře mluvit...“

„Vstupovat, vstupovat!“ vybízel konduktér.

„Teda si sedneme; pojd', stará, hned tihle vedle. Jak pak bychom si nesešli? Váš jsme platili.“ Vosypkovy oči fosforovaly; po důkladném napití byl v rozjařeném náladě. Pořád by byl něco vykládal.

„Kde máš lístky?“ ptala se při vstupování do vagonu starostlivě nachrátá polovice Vosypkova.

„Lístky? Bodejť bych neměl, oba mám. Jak pak bych neměl? Právě proto jsem vzal oba k sobě, abys to někde neztratila. S ženskými nic není; a jak má ženská radost, vždycky něco vyvede, vždycky, to já dobře...“

„Teda už si tihle sedni, hovorko.“

„Hovorka, žádný hovorka“, ohražoval se nasedající Vosypka. „Však ti to, Mančo, je teď dobré, že jsem hovořil víc než jsi chtěla.“ Udělal důležitý obličej a vysvětloval jiným dvěma venkovanům naproti sedícím: „To máte tak. U nás je ničema Hudera. Ten mne chtěl okrást o půltřetí stovky. Pořád se krontil — a že prý ani stovku nedá; ať si žaluje, však prý ví, jak se dovede bránit. A já mu na to, že se jeho řečí nebojím. A tihle naše máma pořád: „Nežaluj, nežaluj, nedostaneš nic, Hudera je pálená liška. Ještě budeš ke všemu platit soudní útraty. Ale já jsem dokázal, že jsem muž. Vzal jsem si šikovného advokáta. A ten zloděj Hudera se naplatil, až se ohýbal. Vidíš, mámo, teď neseš půltřetí stovky. Panečku, to je blaho! Jako bys je cestou našla! A dej pozor, ať jich neztratíš! To víte, přátelé, jak má ženská radost, vždycky něco vyvede.“

„Budu prosit lístky“, hlásil se konduktér. Jednotlivci podávali. Vosypka byl tak zabrán do svých moudrých myšlenek, že konduktér připomenal: „Vy tady, fotr, kde máte lístek?“ Vosypka se obrátil se zamračeným čelem k oknu.

„Povídám, ukažte lístek; nemáte-li, musíte platit pokutu.“ Vosypka nic.

„Nemám čas“, čepeřil se průvodčí vlaku.

„Proč pak ani neodpovídáte?“

„Proč? Dobře že se ptají. Protože mi řekli, fotr. Já u nich nejsem žádný fotr. Ve vlaku pán jako pán.“

„A tak?“ usmál se konduktér. „Nechtěl jsem vás přece, pane, urazit. Podejte lístek, ať se nezdržuju.“

„To je něco jiného. Tihle mají lístky za mne a tamhle za ženu.“

Když konduktér lístky vrátil, mávl Vosypka rukou: „A nač vracet? Jen si je nechají, já jich už nepotřebuju...“

„Ale, táto, vždyť přece...“ vmísila se do hovoru žena.

„Žádné vždyť přece...“ Poctivě jsme zaplatili, nejme jako ten zloděj Hudera. Lístky jsme ukázali; však taky pan kasír ví, že jsme za ně peníze dali. Nač to brát zas do rukou?“

„Ale, člověče, vždyť může přijít kontrola, bude se prohlížet ještě jednou, já bych to sám o nesl.“

Vosypková sahala sama po lístcích. Domkář však rychle lístky vzal sám se slovy: „Když teda myslíš, když chtějí...“

Strčil oba do kapsy u kalhot. „To je sekyrování!“ ulehčil si po odchodu konduktérově. „Já ti dám fotra! A ty lístky, Mančo, dovedu si opatrovat sám. Rozumíš? Docela sám. Já vím, že potká-li ženskou štěstí, hned nějakou hloupost provede. Takhle jsem aspoň beze strachu. A — jak budeme asi brzy ve Votokově?“

„To si ještě počkáte přes půl hodiny“, odpovídal s úsměvem jeden pán se skřipcem na očích.

„Víte, já už bych byl nejradši doma; to budou děti vejskat, až se dovedí, jak jsme chytili lišku pálenou do želez! Jen abys ty, mámo, něco hloupého radostí neprovedla! Vosypka vytáhl z náprsní kapsy dýmku a začal si opát. Právě začal notně bafat, když se objevil ve vagoně konduktér znovu. „Budeme už ve Votokově?“ tážal se znovu toužebně Vosypka. Ale průvodčí vlaku místo odpovědi spasil: „Poslouchejte, člověče, s vámi je svízle! Tady je kupé pro nekuřáky. Nesastríte-li tu dýmku nebo nepůjdete-li do jiného kupé, bude sile.“

„Jaká svízle? Co sile? Snad tady někoho okrádám?“ houkl Vosypka mocná. „Vy musíte,

pane konduktéře, vědět, že vy jste tu jen sluha a já jsem personál. Zaplatil jsem jako ostatní.“

„Tedy vám, vy jeden „personál“, opakuji, že se musí zachovávat reklamá.“

„I ať si dělá reklamu každý, jak se mu líbí, ale na mne se nemusí tak s hurta, víme?“ Po domluvě manželčině zastrčil Vosypka dýmku přece. Vlak zatím ocitl se „na hranici města německého“, ve smíšeném území, kde se sic někdy a někomu česky mluvit milostivě dovoloje, ale kde jest němčina nejvyšší vládkyň. Do vagonu přišel starší obřilýň ouřada, který začal po německu: „Fahrkarten möcht' ich bitten.“ — Kontrola! Byl bych šádat fárkarty, pánové,“ opakoval česky Vosypkám, na nichž pozoroval nechápavost. „Budeme už ve Votokově?“ opakoval znovu bodrý domkář svoji otázku. „In Votokau? Tam budete pšijet v polovice hodinka. Byl bych šádat fárkarty, pane!“

„A nač a jakou fárkarty? Co to je?“ ptal se prostomyslně Vosypka.

„Vědí, ten papír — so zu sagen — ten lístek sáplaceny na aientón, co ho v kapsi musej behaltovat.“

„A pla pla plá, kdo pak jim rozumí?“ Celý vagon vypukl v smích. Leč Vosypková hned připomínala muži, co má dělat.

„Hm, lístek, zas lístek; nač tohle sekýrování? Proč si to konduktér už jednou ke všem černým nenechal?“ Vosypka lovil v kapse, ale lístky nikde. Díval se na podlahu — a nikde nic. Štáral se ve všech kapsách dál.

„Vždyť jsem přece — ale co pak? — vždyť si vzpomínám. Ale — vždyť o tom pan konduktér ví, že jsem mu lístek ukazoval za sebe i tihle za ženu. A tihle páni jsou taky svědci.“ Celý vagon svědčil ve prospěch výpovědi pasažérovy, připlteli se sám konduktér, který vyžnával, že lístky proštípl.

Ale starý ouřada byl neúprosný; on prý musí vykonati uloženou povinnost důkladně. Takhle prý by se mohlo říkati všude.

„Ale vždyť jsem přece ty lístky měl. Kam pak jenom...? Tihle přece do té kapsy...!“

„Má trochu v hlavě“, připomínal šeptem konduktér revisorovi po německu.

„A bodejť, pánové, teď to mám!“ tůkl se do čela Vosypka vítězně. Vždyť mám u kalhot roztrhanou kapsu. A teď už cítím, jak mne něco tvrdého na kotníku šimrá.“

„Teda botu sliknout! Já musím vidět“, přikazoval revisor. Ale s botou šlo to těžko. Vosypka div se neskulil na protější sedadlo. „Mššina, šlápl jsem do vody, bota mokrá, jako přirostlá.“

Konduktér začal pomáhati sám. Konečně kůže hovězí oddělila se od kůže lidské a z c-brácené boty vypadly dva lístky. Teď i přísný ouřada upřímně se zasmál s vítězným konduktérem. — „A budeme už ve Votokově?“

„Za malé čtvrt hodinky“, sděloval konduktér. Vosypka ve Votokově pozorně slézal se stupátek.

„Tak! A konec trampoty! V tom vlaku jsem zkusil jako před porotou. Ještě že mám rozum a kuráž! Jináč by ještě ti lidé člověka přivedli do kriminálu. A máš, mámo, peníze?“

„I mám, vždyť je hlídám jako oko v hlavě; pojd' už, pojd'!“

„Teda je dobře; však jsem se nana-pomínal, abys dala pozor. Kd by neměl mužskej rozum, ženská by hned nějakou hloupost vyvedla. Potká-li ženskou štěstí, hned aby se člověk bál...“

„Jen už pojd'!“

Z oken vyhlíželi s blasitým smíchem spolupasažéři za odcházejícím „personálem.“ A konduktér si ulevil: „Než dostat pod opatrování takového pasažéra, to raději věsti trkavou krávu na trh. Takhle by nás musilo být třikrát víc. Pětku bych za tu trampotu „nevzal.“ — A utřel si s čela hojný pot.

Kulturní hlídka.

Pomocníci Volné myšlenky.

Kdo pomáhá v naší zemi volným myslitelům, kteří surovými úkřelky v Praze odbývali děkany o existenci Boží? Kdo že to horlivě podporuje ty, jichž jeden pohlavár prohlásil samého Krista za legendární osobu? Kdo jest pomocníkem těch, kteří šli po Čechách „vzdělávací myšlenky“ u-svědčeného vědeckého podvodníka Haackla? Jsou to agrárníci, kteří se dušovali, že jsou o mnoho lepšími katolíky než ti „klerikálové“ a kteří na nspání katolictva prohlásili za svoje poslanecké kandidáty i některé kněze. Viděli jsme to již při schůzích volných myslitelů, jímž agrární poslanci dělali škafat.

Teď proklouzlo do veřejnosti ještě více. „Právo lidu“ dne 16. t. m. se roznášelo, že volní myslitelé neúčastnili se radé manifestace pro me-

siuové školství, ale že v Kruhu u Jilemnice účastní se „městácké parády“, kde má mluvit dne 23. t. m. vedle nár. sociál. poslance Lisého sekretář „Vol. myšlenky“ dr. Bartošek. A „Právo lidu“ pokračuje: „Ostatně politická všestrannost „Volné myšlenky“ nesnáší se jen s národně dělnickými denuncianty. Máme určité doklady, že na různých místech páni z vedení „Volné myšlenky“ pořádali své projevy na popud a pod patronancí agrárních, že vyslovené agrárníky mají sa své důvěrníky, křtoportéry a p., na Slánsku saskládají nebo již satočili agrárníci sekci „Volné myšlenky“ pro — potírání sociální demokracie (?) atd. Je to také pochopitelné. Politická bezbarvosť vždycky musí vésti k politické bezcharakternosti, hlavně když chorobně vypěstěná osobní ctižádost jest hlavní hybnou silou jejího jednání.“

Im, to je tak! Pokud se domnívali volní myslitelé, že se z rudé mley budou přizíivovat, byli trochu jinačí. Když však soc. demokracie vztáhla ochrannou ruku nad své pokladny, napomenuvši soudruhy, aby kupovali moudrost výhradně v její papírové dílně, hledali přirozeně volní myslitelé výnosný kšeft u stran jiných. Obchod nesmí stát. A „velicí katolíci“ agrární, kteří by na opravdového katolíka psí hlavu strčili, uvítali volnomyšlenkářské námluvy s největší radostí; pomáhají podkopávati základy víry křesťanské vůbec, podporují lidi, kteří Kristu upírají Božství. Teď se však ocitae v nemilých nesnázích „Čas“, tento věrný a patolizaleky ponižený sluha soc. demokracie. Odvážl se snad proti tyranovi svému hájiti dra Bartošku a Myšíka?

Nový pražský stánek Mus — kasovním podnikem.

Co bylo rozličných stesků, že „Národní divadlo“ nestačí širokému rozpietí křidel umělecky naladěných duchů! Stále se volalo, že k vůli svobodnějšímu rozmachu uměleckého pokroku jest nutné potřeblí drubé důstojné scény, že „Národní divadlo“ nemůže pojmonti všecko, co zviášť významní umělci moderní k provedení nabízejí. Vystavělo se tedy Městské divadlo Vinohradské, jež má s Musami „Nár. divadla“ zdárně konkurovati. Leč bezpochyby zželelo se opatrně vypočítavé správě nového divadla vávřinů a peněz Marie Zieglerové. Kasovní zájem kázal vyjiti vstříc ne-uměleckým, legračním tužbám široho publika. Správa „demokraticky“ snížila se k davům. Podala kořen, jež polechtá silně bránici, aniž by čím působilo — k vytřebení uměleckého vkusu. Pan Stech, který již častokrát dokázal, jak finančním záležitostem dobře rozumí, přeložil německou frašku „Modrou myšku“, slátanou z různobarvých odstřížků jiných filigránských povídek dvěma autory. A dne 9. srpna rozehrávala fraška srdčka, jímž jest legrace nade všecko. Jako by podobných frašek už nebylo až příliš mnoho přeloženo do češtiny z franciny! Jako by naše česká literatura postrádala uměleckých veseloher jiskřivého humoru!

„Nár. listy“ odsoudily frivolní tu frašku po zásluze. A „Přehled“ dne 14. t. m. napsal:

„K dosažení kariéry jsem schopen každé špatnosti“, pronesl kdosi na začátku prvního aktu p. Cesar Robin, sekretář železničního ředitele p. Lebedieua. Tohoto výroku dalo by se s malým doplnkem a obměnou užiti i o autorech vinohradské novinky. A ne novinky; neboť vnitřní obsah, jímž jsou vyplněny všechny akty, celé dějové pásmo, i jednotlivé scény a zápletky, jsou již dckonale známy. Tedy: Mladý sekretář železniční rád by od svého česfa vyhlákal jmenování přednostou kancláře. I nastrčil — ne svou ženu! — lehkou dámu od Maxima, jež slove „modrá myška“ (proč, vůbec se během celého kusu nedovíte), kterou ovšem musí vydávati za svou manželku. Tím cíle bude dosaženo, a přece čest skutečné manželky zůstane nedotčena, čili vlek se nazere atd. Z toho všeho zápletky, atd., atd. až do konce! S mathematickou přesností můžeme si hned po prvním výstupu vypočítat, co řekne ten, co onen, jaké omyly a nehody budou kazit záměry, jakých se užije lži a podvodů, aby se děj roztáhl na tři akty, a jaký bude závěr. Neočekávané a nečasné návštěvy tehánů, záměny osob, skrývání se v ložnicích, k tomu jako dekorace řada průzračných a kostřbatých dvojmyslností — tot onen již příliš známý aparát všech podobných frašek, jakých dovede našiti každý trochu rutinovanější herec na tacy i a ná, a není tedy potřeblí podobné bezduchosti ještě překládat.

Důstojným doplnkem večera bylo i herecké podání. Zdálo se, že všichni účastníci (ať na jedinou čestnou výjimku al. H. Štěpničkove) s jistotou cynickou rozkoží vřivali a přispívalovali se triviálností celého kusu a ty pak ještě znásobeny promítali na jeviště. Jedna jen zbývá otázka: Je-li reže ochotna vřiti zodpovědnost za takové provedení? Neboť umělecká česť kusu přičte se k česťu správy divadla — a ta bude rozhodně znamenat ohromné passivum.“

Sjezd včelařů na výstavě jubilejní.

Sjezd pořádaný dne 6. a 7. t. m. vydal se znamenitě. Bylo účastníků na 360. Radostně se vřítali professoři, učitelé, kněží, středáci, truhláři, nádražní strážníci, skrátka lidé všech stavů jako bratři; přišlo i mnoho dam. S velikou dychtivostí prohlíženy moderní nástroje včelařské. Sjezd zahájil předseda vesp. kanovník Josef Kahrle ráno o 10. hodině v síni koncertní. Poukázal, jaký to rozdíl proti sjezdu pořádanému před čtvrtstoletím. Ústřední spolek včelařský v Čechách čítá v 186 místních spolecích na 8000 členů a vydává svůj měsíčník „Čes. Včelář“ v 8500 ex. Zvoleno předsednictvo, předneseny pozdravy. Proslaveny přednášky od pp. Eugena, Kamenara, Jos. Křemena, Al. Thumy a K. Pazourka.

O 2. hod. společný oběd, o 4. hod. prohlídka oddělení včelařského a živých včelstev, pak rozdávání odměn a pochval. Na fotoγραφování a večer zábava „Na staré rýchtě.“

V pátek za účasti 120 členů o 9. hod. valná hromada. Podána správa jednatele, pokladniční, administrativní, knihovnická, správce pozorovacích stanic. Schválen veliký náklad 2500 K za malý pavilonek včelařský (32 m²!). Provedeny volby a vyslechnuty praktické volné návrhy. Odpoledne prohlídka výstavy, v sobotu výlet do Mělníka.

Poradatelstvu všecka čest. Krásné jsme se pozastavili, povzbudili a uslechtili jsme se pobavili. Teší nás, že rosteme.

† Václav Vlček.

Dne 17. t. m. ráno rozloučil se s tímto světem zase jeden ze starých upřímných vlastenců, spisovatel velice plodný, muž srdce křesťákového. Jeho jméno náleží v českém národě k nejpopsatelnějším, Vlček mocně zasahoval do vývoje literatury české, v jejích dějinách má pojištěnou nehybnou čestnou památku.

Václav Vlček narodil se 1. září 1839 ve Střechově jako synek rolnický; ve studiích zápasil statečně s hmotným nedostatkem. Obyv r. 1868 universitní studia, stal se suppletem na akademickém gymnasiu v Praze, po 2 letech pak na gymnasiu budějovickém. Již jako gymnasista uveřejnil v humorech vtipnou satyru o válce italské a jen ochranné ruce Václava Štulce děkoval, že nebyl za svoji horlivost vyloučen. Professura neodpovídala jeho temperamentu, vzdal se dráhy učitelské r. 1867 a věnoval se zcela literatuře, nastoupiv redakční místo v „Nár. listech“, „Hlasu“, „Obraně“ a „Matici lidu“. Rychle za sebou plyuly z jeho pera feuilletony, drobné články a básně. Velikou sensaci způsobil v české čtenářské obci dvoudílný román „Po půlnoci“, po němž brzy následoval román „Lidumil“. Uveřejňoval drobné práce i ve „Světozoru“ a „Květech“. R. 1871 spojil se s jeho literární jméno se známou revuí „Osvěta“, kterou přes všechny nepřítivné okolnosti založil a do dneška udržel. Tomuto měsíčníku věnoval vzácnou péči; „Osvěta“ stala se vítaným mluvčím básníků, románopisců, odborníků v historii, národohospodářství, filosofii, ve vojenském, odborných kritiků atd. Vlček byl odpůrcem mihotavých a nestálých světýlek moderních bludiček, pyšných se na motáček; jeho „Osvěta“ postavila často na pozerskou, nepromyšlenou a nedokrevnou práci různých těch literárních aristokratů, kteří chtěli nahraditi mezery svých schopností pohrdavou pózou. Nenáviděl groteskních výstřelků a fantastických cest. Jeho „Osvěta“ vedla přesvědčivě k střízlivým a užitečným názorům.

Z jeho velikých prací jmenujeme ještě zvláště romány: „Věvec vavřínový“, „Zlato v ohni“, „Samohrady“, „Černé jezero“, „Setník Halaburd“; napsal dramata „Soběslav“, „Eliška Přemyslovna“, „Milada“ a více povídek.

Vlček byl čilý až do posledního svého okamžiku, jakkoli byl několik let trápen těžkou chorobou. Zemřel jako muž téměř 69letý. Budiž mu čestná paměť!

Vrchol pokrokové kultury.

V pokrokových listech učí se čtenář předvídkám nejsurovějším, jest zpracován na jízlivou a tapítele lidí s ním nesouhlasících. Což diva, že každou chvíli fanatismus horlivě pěstovaný vybijí se velikou surovostí. Do chrámu Týnského přinesena amradlavina sírovodíková, což provázal „Čas“ posměšnými poznámkami na katolíky. Leč zvrhlost jde dále. „Čech“ dne 15. t. m. sdělil: „V sobotu, dne 8. m. měli v Chodově Plané (Kattenplan) v hostinci Haberszettlově něm. radik. vysokoškolských studentů ples. Jakého druhu tato zábava mladých pánů — kteří by lískovky lépe zasluhovali, než titulu „akademických občanů“ — byla, ukazuje tato hanebná událost: Spasili mladíci, by dokázali, že jsou všeobecně náboženského, „klerikálního“ nástrahu prosti, vsadili se, zda někdo by byl s to, na kateřinské farního chrámu Páně velikou potřebu vykonati. Dva náležející kandidati učitelství přišli v neděli dne 9. t. m. po proběhnutí noci mezi ranými a dopoledními službami, Božími do kostela, mladší šel na kateřinu, vykonal potřebu u přítomnosti druhého, právě absolvovaného kandidata učitelství, byl však při oblékání kostelníkem přistižen. Teď již oba nadějně vychovávané mládce do prosy a s pláčem prosili, by jejich ...ence nebyla sni-

žena. Věc udána četnictvu, které svedlo vyšetřování. V obyvatelstvu, porážká nábož. náhledem a dobře katolickým, panuje nad tímto škandálovským činem veliké rozhořčení.“

A pokrokové listy? Opatrně mlčí. Kde bere zřídlo taková surovost než ve fanatických protikatolických článkách a v tržanských řečech lidí těch, kteří se chlubí, že postaví lepší kulturu? Hrdinové nejednou se poníží před kostelníkem. Mělo by se jít v první řadě na ty, kteří nevypálí mladíky v takovém nepřítelém fanatismu vychováti.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Prý bojují proti kapitalismu. „Neue freie Presse“ jest orgánem největších židovských boháčů. A právě v tomto listě židovských bursiánů odporučuje židovsko-svobodomyšlný poslanec úvor. rada, Kuranda, aby se spojili stoupenci „Neue fr. Presse“ při volbách se soc. demokraty proti křesť. sociálům a něm. nacionálům prý ze společných zájmů! — Tak! Tedy i „svobodomyšlní“ židé vědí, kde hledati přátele svých zájmů (ovšem vlastně svých nabítek wertheimů). Sami tak dosvědčili, jak „strana bojující proti velkokapitalismu“ vlastně od velkokapitalistů jest vítána. Zkrátka židé dobře si vypočítali, která strana se jim dobře hodí za osobní stráž.

Socialistické dogma náhle změněno. Jsou v čerstvé paměti hrozby rudých generální stávkou. Až se prý všecka kola zastaví, pak měšťáci všude polezou do prosy. Snad tehdy, až by socialisté známým bezcitným terorem mohli přinutiti dělnictvo mimorodě k stávce též. Nutili bezohledně na př. dělníky k zastavení práce před povolením všeobec. hlasovacího práva. Katolické listy častěji poukazovaly na nebezpečnost hesla rudých demagogů, což přijímáno v rudém táboře s výsměchem. Nyní, kdy široce připravovaná generální stávka ve Francii utrpěla úplné fiasko, napsala sama hodně radikální rudá „Leipziger Volkszeitung“ v čís. 179.: „Po tolika zprávách, nyní došlých z Paříže, nelze popřít, že generální stávka 3. srpna v Paříži, která měla býti odpovědí dělní třídy na vraždění dělnictva ve Villeneuve, nečinila potřebného dojmu. Doprava na ulicích a chování pasažérů byly obyčejné a jen pozorný pozorovatel mohl zjistiti „jistou změnu“ v obvyklé tvářnosti všech částí města. Vedle diktatury (poručníctví) šavle, kterou dopouští vláda, nastupuje diktatura hladu, kterou ustanovují podnikatelé: jsou v plánu výluky velikých mas.“ A tak „Leipziger Volkszeitung“ svým nářkem potvrzuje jenom slova, která pronesl r. 1905 na rudé schůzi v Jeně zkušený soc. demokr. pohlavár Auer: „Generální stávka jest generálním nesmyslem.“ Socialistické dogma, hájené do nedávna pěstí, najednou se mění. Nedokázala-li sama tolik „osvěcená a pokroková“ Francie pokusem gener. stávky nic, dokáží soudruzi sotva co jině.

Narostly mu dlouhé nehty. V čísle 32. socialistické „Volkstribüne“ se čte: „V nemocniční pokladně tesařů (ve Vídni) byly zjištěny zpronevěry ve výši 2300 K. Úředník Eduard Walloner spáchal tato defraudaci a schodky zakryl falešným zatašením do knih. Zloděj, proti němuž bylo učiněno trestní oznámení u stát. návladnictví vídeňského, uprchl.“ — Volkstribüne však zapomněla dodat, že zloděj ten byl soc. demokratem. Není nad opatrnost!

Prý hájí svobodu dělnictva. V Slaném u firmy Stein a Glöse socialističtí obuvníci rozhodli, že 3 nár. soc. dělníci musí buďto vstoupiti do rudé organizace anebo opustiti továrnu. Když červenobílí dělníci se vstupem nespěchali, došli socialisté k šéfovi s pohrůzkou stávky, nebudou-li oni 3 dělníci vyhozeni. Zaměstnavatel však náhodou byl svobodomyšlnější než rudí a prohlásil statečně, že ponechává každému dělníkovi svobodu přesvědčení. Na vyhrůžky odpověděl propuštěním rudých důvěrníků Zelingra a Vaňka. Nato socialisté vyhlásili stávku; přesto však 6 socialistů odsoudilo samo bezcitné jednání soudruhů a vytrvalo v práci dále. — Soudruzi však dovedou hned otočit, mohou-li vytréstiti odpůrce cestou jinou. „Freie Worte“ dne 7. t. m. uvedla, že socialistický „Glückauf“ v č. 24. denuncuje u správy dolů 13 dělníků, kteří mluvili o nutnosti stávky, ačkoli 200 dělníků bylo proti stávce. A totéž čláso „revoluční“ strany, jež tolik tleskala ruským zákeřníkům, denuncuje jednoho mimorodého dělníka, který na schůzi horníků řekl: „Musíme jednati tak, jako v Haliči a Potockým.“ — Když rudí pohlaváři brosil „ruskou mluvou“, to už dle socialistických pravidel bylo v pořádku.

Jednou soudruzi k vůli užívání dělníka pohrozí stávkou, podruhé zase jej chtějí spáskati vyrazením, že sám stávku osnoval nebo že mluvil po příkladu rudých radikálů.

Nová kultura? „Náše Právo“ sdělilo dne 24. m. m., že v Branešech soudruzi 22. m. m. poslali nár. sociála Holuba pro kofalku. Když ji přinesl, byl vyzván, aby se také napil, což odmítnuto. Proto dostal Holub ránu do hlavy litrovou lahví. K tomu byl zbit a zkopán; surovost ta udána četnictvu. — Dne 9. t. m. uspořádali socialisté výlet do údolí sv. Antoníčka v Král. Poli. Bylo oznámeno na plakátech, že pojedou také divoši s 12 náčelníky na koních, kteří na místě výletním uspořádají zápas. Tak snad chtěli soudruzi vzbuditi — odpor proti militarismu? A při rukování skutečně houf rudé mládeže byl převleknut za indiány, opice a podobně. Tato mládež jako zvláštní atrakce zabavovala průvod. I hudebníci dle přání rudého pořadatelstva maskováni jako gigrata, opice a pod. Jestliže v některé zábavě vystoupí někdo v úloze gigrlete a pod., nemusí ještě taková kratochvíle býti špatnou. Ale zabavovati slavnostní průvod s takovou houfnou maškarádou, to přece přamalo působí na vyšší zúšlechťení.

Mezinárodní (!) soc. demokracie prý učiní moudrou politikou přitřít národnostním štyvanicím. Před rudým štábem jsou prý si všichni proletáři rovni. Proto rudý poslanec Freundlich nařídil, aby při stavbě jeho villy v Šumperku nebyl zaměstnán ani jeden český dělník. Co tomu řeknou soc. dem. sedníci čeští?

C. k. soc. demokracie. Hodně se poděkl posl. Němec sdělením, že vždy vláda i panská sněmovna před nějakým podnikem se ptají, co tomu řeknou soc. demokraté. Vláda tolik povoluje rudým na účet stran jiných, že mezi křesť. sociály nastává stále větší roztrpčení. Vlivný člen křesť. soc. strany dr. Scheicher vytkl, že vzbuzuje nedůvěru a nechut příliš bratrské spojování se vlády Beckovy se soc. demokraty pomocí sekčního šéfa Siegharta, švakra Adlerova. — Vlídce úřední kruhy zbavily soc. demokraty nemilé soutěže. Anarchistické sdružení české, které čítalo na 4000 členů, bylo dne 6. t. m. rozpuštěno. Ovšem pravdou jest úřední odůvodnění, že federace ta nesla se směrem státu i společnosti stávající nebezpečným. Leč rozpuštěním prospělo se hlavně soc. demokracii, které anarchisté značně podkopávali půdu, poukazující na rudé švindly a přebírajíce jí čleuv. Dr. Adler tedy za vládní služby odměněn. Kvisorů a konkurentů socialistické strany zkrášení.

Vyděrači prohráli. Jest věc nespornou, že poměry dělnictva jsou většinou neutěšené. Stávka bývá dělnictvu často jedinou důstojnou sebeobranou. Leč — i při ní má se vystupovati poctivě; této zbraně nemá se užívati k ukojení jízlivosti, msty a k nespravedlivému ničení řádného zaměstnavatele. Leč drsost rudých stávkářů často neznala mezí. Socialističtí dělníci vždy s velikým povykem upozorňují zaměstnavatele na jeho povinnosti, ale vlastní závazné sliby zruší si kdykoli, smějíce se, že si zaměstnavatel na nich nic nevezme.

Leč v jednom případě se konečně vyděrači přece notně popálili. V továrně Weinhardově v hornorakouském Windischgartenu zahájilo dělnictvo v červnu stávku, ačkoli dle podepsané smlouvy mělo povinnost pracovati do 24. července. Chtělo si stávkou vynutiti zvýšení mzdy a zkrácení pracovní doby. Firma byla tím velice poškozena a žalovala dělnictvo pro nedodržení závazků řádně smluvných. Soud ovšem rozhodl, že dělnictvo jest povinno smlouvu dodržeti anebo zaměstnavateli škoduhraditi. Leč firma podala žádost, aby dělnictvo bylo přinuceno k práci hrozbou vazby. U okresního soudu nepořídila, ale krajský soud ve smyslu § 85 živn. řádu rozhodl v její prospěch. Dělníci odvolali se k nejvyš. soudnímu dvoru, který však rozsudek krajského soudu potvrdil. Tudíž od nynějška není vydán zaměstnavatel na milost a nemilost rudé zloděle a smí na základě rozhodnutí nejvyš. soudního dvoru sakračiti důrazněji proti těm, kteří nepoctivě hledí jeho tísně využítkovati.

Školský obzor.

Špiclovství pokrokové organizace učitelské. Organizace pokroková savádí do svých řad špiclovství. Členi mají býti střeženi, co mluví, co konají. Škoda, že nemohou býti i střeženi, co si někdy o organizaci myslí. V jedné jednotě v N. žádal pokrokat Š. za střežení odboru organizáčního, který by v evidenci vedl činnost každého jednotlivce. Co to znamená, každý z nás dobře chápe z bohaté zkušenosti. Nedávno sdělil mi jeden organizovaný, že v jejích okrese střeženo několik obvodů a každý obvod má jednoho tajného policajta, který referuje tam nahoru o chování se jednotlivců. Nedávno dostal jeden organizovaný listek od takového policajta, v němž mu vyhrožuje organizacími tresty, jestli dovedl, aby jeho dávkátka státní se „primiční komedie“. Organizace pracovala o zrušení klasifikace úřední, ale sama sestavuje pokrokovou klasifikaci, na

terou budou státi legie špielů — čili organizované, pokrokové policie" (Z řetězi p. nadučitele Koutného). Tak mluvil učitel a organizaci učitelů, která pod vlajkou pokroku pluje do červeno-
ného tábora.

Proč pokrokové učitelstvo podporovalo kandidatury agrárníků? Z ideálních snah rozhodně to nebylo — to mnohde každý, kdo zná průběhářství lidí vychovaných muži a la Reim. „Pokroková Revue" píše: „Učitelstvo organizované se domnívá, že strana agrárníků je jen ke zlepšení jeho postavení, k zajištění jeho zájmu a k tomu, aby se jeho úkoly pro tento vzájemný pakt obou stran ještě více rozšířily a na něho se dostatek. Egoistická panovačnost strany agrárníků a známá její hrubá neústupčnost; nedůtklivost a domýšlivost našeho stavu učitelského, nabývající více a více formy jakéhosi „aristokratismu" se zachováním všech slovíček demokratismu — to jsou dvě nejnebezpečnější skaliska!" A jak pomohou v Čechách agrárníci dietáři finančním pokrok. učitelstva, to posud jest pešano kdesi ve hvězdách. Strana agrární jako nejsilnější na našem království Českého slibovala sanovati zemské finance, pomoci rolnictvu a učitelstvu též? Kde jen na to vezme peníze? Snad některý agrárnícký dietář zřekne se ve prospěch těch reforem tučné sinekury? Anebo se provede reální, zdravá politika nadšením a lacinými sliby? A není hotovým hříchem, jestliže slibuje někdo věci, o jejichž možnosti jest napřed přesvědčen? Suchá, drsná skutečnost zatím napovídá jen tolik, že při sebe větší a poctivější námaze sotva agrární strana bude s to, aby vyhověla skrovné části nejnaléhavějších potřeb rolnictva. A jestliže by ooložila kterýkoli požadavek rolnický ve prospěch učitelstva, vzbouří proti sobě celé zástupy rolnického voličstva. A tak zkrátka a dobře pokrokové učitelstvo odejde s prázdnou; boj mezi agrárníky a učiteli zvíří se znovu a možná že silou zdvojenou.

Jak poučují pokrokoví. Přetřete se na rychlo nějaký odvar z vědecky odbytého Büchnera nebo z švindlerského Haeckla, jehož protikřesťanské myšlenky „Čas. Učitel" šířil. Udělají se poznámky a v krátké chvíli má učitelství volný myslitel „hluboce a samostatně" promyšlenou podstatu a přičinlost rostlin i lidského života. Dle „Českého Učitele" učitel Praus v Záměru poučoval kollegy o problému hmoty a síly. Myslíte, že snad dle odborného učence Mareše? I ne, přednáška nesla se tónem Haecklovým. Veliký odborník Praus mluvil učeně o atomistice, molekulách, chromosomech, energii nervové atd. V Hái živčičské akoro ještě neznámá energie nervová existuje. Studium této síly zabývá se vědy okkultní. Energie vytvořená činností hmoty nervové přeměnou chemické energie potravy a vdechání kyslíku jest příčinou, že vnitřní svůj svět uplatnit můžeme se stetelem k světu vnějšmu či realizovati. (Teď zbývá jen rozhodnouti, jakou potravou by se ten vnitřní svět nejlépe realizoval.) Realisace myšlenek má veliký význam pro praktický život (to je dobře viděti na realizovaných finančních myšlenkách dynastie Radimovců), k čemu třeba množství myšlenek a impulsů či vůle. Hledme nabyti co nejvíce nových poznatků vědeckých (z Haeckla či z těch odborných spisů, které dokázaly Haecklovy podvody?) a poznati sebe, svůj vnitřní život. Nabudeme vědomí o své síle a nebudeme se spoléhati na nic nadpřirozeného, nýbrž státi cele a pevně na vlastní půdě." Za rok se přečte protikřesťanská knížka jiná a bude se papouškovati zase „věda" — ovšem hluboce a originálně promyšlená — rázu jiného, až se mosky ocitnou v chaosu nejrůznějších cest. Nebylo by lépe, aby „Český Učitel" poučil své čtenáře o dryádnictví a odstraňujících podvodech Haecklových?

Jem, pánové, hezky důsledně! „Český Učitel" dne 29. července píše z okresu Litomyšlského: „Valná hromada" odeptala voliti za člena výboru Zemského ústředního spolku (učitelstva) Buddí Holického navrženého kol. Hanuše, říd. uč. v Semíně, jelikož smíšený kolega je varhaníkem. Odevzdány listky prázdny. — Ergo hráti na varhany, pěstovati v kostele umění jest velikým hříchem proti pokroku. Pánové, jak veliký počet vašich organizovaných učitelů evangelických hraje v chrámech evangelických na varhany, učí evang. náboženství a v čas potřeby docela koná v kostele i bohoslužby! Tyto pány jste dosud svojí pokrokovou klatbou nestihli. Oni vám pomáhají bujate proti katolictvu a proto přimhouřte oči obě. Zato však dáváte na jevo nepokrytou zášť vůči tomu vysnání, které má valná většina dětí vám svěřených. U vás jest i hubba — klerikalismem. A pak ještě ten farisejský údiv, že proti učitelstvu usilujícímu kněze a náboženství se škol vyžaditi katolické knihy se brání!

Téměř neuvěřitelné. „Čech" dne 18. t. m. otiskl tyto řádky: „Píše se nám z většího města východních Čech: V městě našem stala se velice trapná událost, která zvláště mezi postilenými rodiči způsobila velikou bolest. Považte si je! Páni studenti, pokrokové — jak se samo sebou rozumí — smýšlejí, kteří holdují moderní zásadě „vytříti se" a z výhledu pohledného přecvátání nejsou vyběraji, ukázali svou vybi umravňovací a své laické pohledy otázky, tak, že skandál jest obrovský a sotva jej lze utajiti. Před 60

mladých dívek, z většího dílu zámků zdejšího lycea, ochravně — jak, netřeba podotýkati. Rozhodli se samy sebou, že vác tato vyhlásla zde velice rozšířeně a že jejich co nejvíce a že noviny přinesly jen velice zabalenou zarádku o tom."

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněk. Roč. XV., čís. 9. a 10. Vychází měsíčně za roční předpl. 8 K. — J. Spillmann: Lucius Flavius. II. román. Seš. 12.—15. po 40 hal. — Sv. Stanislav Kostka. Životů svatých č. 7. Veršem napsal P. Fr. Žák T. J. Cena 60 hal.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Antal Stašek: Na rozhraní. Seš. 30.—33. po 32 hal. — Frant. Heritesa sebrané spisy I. Maloměstské povídky. Seš. 1 a 3. po 30 hal. — Dr. D. Panýrek: Lékaři a traviči z říše rostlinné. Seš. 3—6. České knihovny zábavy a poučení sv. 23.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Old. Kosteletký: Bludický. Seš. 11. Vilímky humoristické knihovny seš. 69. po 30 hal. — Cestopisný román dr. Maye: Old Surehand. Seš. 7.—8. po 32 hal.

Jděte na Slovensko. II. opravené vydání. Napsal K. Kálal. Nákladem K. Stieglmayera v Č. Budějovicích. Za 60 hal.

Výevik a utvrzení paměti. Vzdělání Chaire a Jan Misárek. Za 1.80 K. Vydalo nakladatelství Nové myšlenky na Král. Vinohradech. Nakladatelství jest ochotno poslati spis tento na ukázkou na 5 dní každému, kdo se na náš list odvolá.

Zemědělský adresář. obsahující seznamy majitelů hospodář. usedlostí, pozemků, všech spolků a družstev, historický a místopisný popis obcí a osad okresů. Vychází ve volných lhotách. Majitel, vydavatel a redaktor J. Macháček v Král. Lhotě, p. Meziříčí, Čechy. Čís. 9. — okres Holice. Za 1.05 K.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých. Ročn. I. čís. 2. Nákladem Mariánských družin v Praze. Předplatné na celý rok 1.50 K.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Roč. 49., seš. 6. Řídí dr. F. Krytářek, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Vychází 10krát za rok, s přílohou Slavomir litterae theologicae čtyřikrát v roce, za roč. předpl. 9 K. Expedice v k. a. knihtiskárně v Praze 190—I.

Věstník Jednoty katol. duchovních diecése brněnské. Roč. I. Řídí L. Zavadil, farář v Křižanově. Nákladem Jednoty. Čís. 2 a 4. Vychází každý měsíc v Brně v benediktinské knihtiskárně. Roční předpl. 4 K.

Museum. Časopis bohoslovce československých. Roč. 42., čís. 4 a 5. Pořádá Jos. Heger. Nákladem „Ráje Sušilovy" v Brně. Dopisy a zásilky na adresu pořadatele „Museum" v Brně (alumnát).

Obzor. Roč. 31., čís. 7. a 8. Vychází každého měsíce v Brně nákladem benediktinské knihtiskárny. Roč. předpl. 4 K. Redakci z rukou Mgr. V. Štátného přejali F. Dohnal a L. Tomášek, prohlašující, že snahou jejich bude povznést „Obzor" tak, aby se stal tím, čím původně byl zamýšlen: listem pro katol. inteligenci.

Náš Demov. Nejlacinější obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Předplatné (r. čne 4 K) a objednávký vyřizuje benediktinská knihtiskárna v Brně. Roč. 17. čís. 8. Vydává „Jednota Našeho Domova" v Olomouci.

Serafinské květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Kabringer. Roč. VII., čís. 10. a 11. Roč. předplatné i s kalendářem „Sv. František" 2.40 K u administrace v Olomouci.

Serafinský přítel dětí. S přílohou měsíční „Dítka Mariánské" a roční „Kalendář". Spolkový list „Seraf. díla lásky pro země československé". Pro rodiče a dospělé přátele mládeže. Účastníci „Díla lásky" dostávají list zdarma. Vychází jednou měsíčně v Čes. Budějovicích redakci P. M. Modesta Vohavky. Roč. I., čís. 7.

Právníká povaha škol měšťanských. V rozhovor uvádí JUDr. Polák. II. vydání. Nákladem vydavatel a tiskař. družstva v Praze. Za 60 hal.

Na paměť Svatop. Čecha. Roč. kterou dne 1. března v den pohřbu básníka promluvil v Chrudimi J. V. Klíma, ředitel. Nákladem A. Keila v Chrudimi. Za 20 hal.

Gramofony,
fonografy,
desky a válce

nejsolidnější koupíte
v
Josef Ježek,

Brno Králové.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citeru, řeči německé i francouzské. V téměř ústavě přijímají se dívky do **školy obecné i měšťanské** s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati **vyšší pokračovací kurs český i německý**. Též připravují se ku zkoušce pro školy **materinské** a ku zkoušce **industriální** pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V téměř ústavě opravují se **roucha** **bohoslužebná**.

Ústav nalézá se v rozkošné
lesnaté krajině.

Čalounické výrobky,

jako
divany,
garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Král., v Pětidomech č. 291.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji
svoji výrobu

„intarsii"

vkusně a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

Veškeré řezané

práce nábytkové,

řezané křesla, moderní rámy.

Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Paramenta,

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Reikvdy, farář ve Vyšším Březí)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstva
svůj ovděčený a často významemý

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a korevých náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávniku září čistotou dříve nikdy
nebývalou?

Použila jsem do vyvárky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

ČEDNÍKA

na

knihářství

přijme

Richard Šimáček,
knihář

v Hradci Králové, Pospíšilova třída, č. 247.

Mešní vína.

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravá
přírodní vína k obětem mého sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80, 88 hal. a výše.

Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

největší vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní přísedící znalec vín, dodávatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
četná dšst. farar úřady v Čechách.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dšst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železným
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstěná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleštatojněmu duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a žrůných předmětů venku se nale-
zejících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Nejnovější a nejkrásnější

dětské vozíky

a velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jedině a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2 3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Jediný závod toho druhu na českém
severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a
sklad veškerých druhů bandáží,
jako: kýlní pásy pro dospělé i
pro děti, břišní pásy pro dámy,
pupeční pásy, suspensoria, pun-
čochy a obínadla pro křečové
žíly, šněrovačky a přímidiá pro
zkrácené páteře.

Správy se vyřizují rychle a
levně.

Poštou zasílá se nenápadně,
stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán zlatou medailí.

V pavilonu pro zařízení bytů na Jubilejní
výstavě v Praze, vedle výstavní kaple (vystavuje
firma

František Jirouš v Slatinanech:
gothický oltář dubový,

ktory jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit

OBNOVA

Číslo 34.

Podplatí na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Čechoslované! Katolíci!

Deset let uplynulo od doby té, kdy katolíci národa českoslovan-
ského sešli se na prvním všeobecném sjezdu v královské Praze, aby roko-
vali o nejdůležitějších otázkách katolického lidu v zemích koruny svato-
vácslavské. Jest v dobré paměti, že sjezd tento byl nejen zdrojem nadšení,
ale i vzpruhou k další plodné práci, jak to ukázaly i následující dva
sjezdy katolíků českoslovanových, kteří nikdy nezapomínali ani svého pů-
vodu, ani povinností náboženských a tím méně povinností občanských.
»Pokud a kdy Bůh žití povolí, bud věren Bohu, vlasti, přáteli!« bylo
heslem nejen prvních buditelů, ale také heslem Tvým, katolický a česko-
slovanový lide náš! A přece neschází těch, kteří sahají na Tvé nejsevě-
tější statky a uprají Ti nezadajná práva i schopnost života...

Nuž mužně v šik! Jeť doba vážná a rozhodná a třeba za po-
sledních let rozmnožily se řady naše, jistě přibýlo i nepřátel, kteří tupí

i víru naši, snažíce se vypuditi ji slovem, tiskem a již i násilím nejen ze
srdce jednotlivců, ale i z katolických rodin, škol i veřejného života, ač
tato byla a jest základem kulturního života národů a bratrské pospolitosti
slovanové od dob svatých našich věrozvěstů Cyrilla a Methoděje.

Ano, doba jest vážná a rozhodná, a běda, kdo osamocen zůstává
v boji, třeba hleděl jen sebeobrany! Proto, katolíci! Čechoslované! Sečtěmež
opět řady naše a přehlédněmež i šiky nepřátel, abychom nejen poznali
sílou svou, ale i ty, kteří stojí proti nám a svatému dědictví Kristovu!
Spojme se ne ke hlučným projevům, ale ku plodné, pozitivní práci, na
obranu svou a svatých zásad i dědictví, pro něž život byli hotovi obětovati
již otcové naši a pro něž žili a umírali svatí patronové národního a staro-
slavného království českého. K tomuto cíli svoláváme

čtvrtý sjezd katolíků českoslovanových do král. hlav. města Prahy

na den 29., 30., 31. srpna a dne 1. a 2. září roku 1908.

Na sjezdu tímto oslavíme zároveň dvě světlá jubilea, připadající na
letešní rok, a to padesátileté jubileum sv. Otce Pia X. a spolu šedesátileté
jubileum panování nejjasnějšího Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.
Necht sjezd náš jest též důkazem neochvějné věrnosti a oddanosti, kterou
vždy vynikal katolický lid českoslovanový v dobách dobrých i zlých. Hledme
se posíliti poznovu, aby tak, jak pojí nás v jedno jedna církev a jedna
koruna Svatováclavská, aby tak pojila nás nadále i koruna lásky. Hledme
před nevěrou zachrániti ohrožené rodiny, jednotlivé stavy, školství a život
společný a zachráníme sebe i budoucí! Řada řečníků nejlepších a pracovníků

neziskných poví nám na sjezdu našem, co činiti a jak se dívati na všechny
ty proudy, které se valí proti nám, a kterak odraziti útoky i z ciziny při-
volaných nepřátel, kteří diktují boj proti nám i tu, kde stála otcův
našich kolébka. Toho, bohdá, nebude, aby katolický lid náš byl vydě-
děncem ve své vlasti a lidské společnosti a stal se rohem diktátorů, kteří
srdce věřící dali v klatbu posměšnou, podáme-li si svorně rukou k dal-
šímu dílu!

Proto vzhůru na sjezd, směle ku předu — pro Boha, vlast
a krále!

V Praze II., na slavný den Nanebevzetí Panny Marie, dne 15. srpna 1908.

Přípravné komité.

Pořádek IV. sjezdu:

V sobotu dne 29. srpna v 5 hodin odpoledne: První
schůze slavnostní. — Choral: Svatý Václave! — Uvítací řeč předsedy
přípravného komitétu. — Volba předsednictva sjezdu. — Řeč Jeho Eminence
nejdůst. pana kardinála a kněží arcibiskupa Leo Škrbenského ze Hříště. —
Volby předsedů odborových. — První slavnostní řeč na oslavu 50letého
kněžství sv. Otce Pia X. a na oslavu 60letého jubilea panování Jeho
Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. (JUDr. Mořic Hruban, advokát
a říšský poslanec v Olomouci). — Hymna papežská. — Hymna císařská. —
Večer: Volná zábava na Žofíně, při níž předneseny budou posrady hostů.
— V 8 hodin porada předsedů katol. jednot. tovaryšských v malém sále
žofinském.

V neděli dne 30. srpna v 7 hod. ráno: Shromáždění účastníků
sjezdu na Purkyňově náměstí (kolem chrámu Páně u sv. Ludmily) na
Král. Vinohradech. O půl 8. hodině ráno: Průvod do velechrámu sv.
Víta, načež promluva ve velechrámě (metrop. kanovník dr. Josef Tum-
pach); současně promluva na nádvoří (P. Al. Jemelka, člen Řádu T. J.). —
Pontifikální mše sv. ve velechrámě, již sloužití bude Jeho Eminence
nejdůstojnější pan kardinál, a současně mše svatá na nádvoří u impro-
vizovaného oltáře, již sloužití bude jeden z pánů biskupů. — Po našich
svatých rozchod účastníků. Při nepříznivém počasí odpadá průvod a budou
tolikc promluvy v 10 hodin a po nich pontifikální mše evaě v metropo-
litním chrámu Páně u sv. Víta a v hlavním chrámu Páně u sv. Mikuláše
na Malé Straně. — Odpoledne vyhraneno spolkům. Na programu temata:
Stav a vývoj katolických spolků a praktické křesťanství v nich. (P. Mod.
Voňavka). — Stávky — mzdy — a kartely. (Jan Dostál, inženýr).
Velký sál žofinský. — Otázka dělnická (Jar. Astr. úředník). — Orga-
nisace mládeže (Frant. Jelínek, říd. učitel ve Žďárně) II. sál žofinský.
— Otázka živnostenská (Václ. Dvorník). — Zemská rada katolíků českých.
III. sál žofinský. — Schůze spolku sv. Bonifáce (ve vel. sále žofinském
večer). — V 7 hodin večer: Slavnostní představení v Národním divadle
(opera »Pachlavci«).

V pondělí dne 31. srpna v 7 hod. ráno: Mše sv. na smísle
účastníků divotných sjezdů v chrámu Páně u sv. Salvátora. — V 8 hodin

ráno: První odborová řeč: Stanovisko katolíků k národnosti (Ant. Drápálek,
professor). — V 9 hodin ráno: Druhá odborová řeč: O rodině (Václav
Špaček, říd. učitel). — V 10 hod. dop.: Třetí odborová řeč: O klerikalismu
a náboženství jakožto věci soukromé (kapl. Jiří Čadek). — O půl 3. hod.
odpo: Čtvrtá odborová řeč: Exaktní vědy a náboženství (F. Nábělek,
c. k. professor). — O půl 4. hod. odp.: Pátá odborová řeč: Liberalismus
a sociální demokratismus (ThDr. Frt. Šulc, professor a kanovník v Hradci
Králové). — Od 5 do 6 hodin večer: Adorační hodina spolku Eucha-
ristického v kostele sv. Salvátora. — V 7. hod. večer: Druhá schůze slavn-
nostní. — Druhá slavnostní řeč: Křesťanský socialismus (V. Myalivec,
říšský poslanec). — Třetí slavnostní řeč: Náboženství křesťanské jest
náboženstvím pravdy zjevené, a tudíž náboženstvím budoucnosti (P. Josef
Rybák, člen Řádu T. J.). — Čtvrtá slavnostní řeč: Volná myšlenka
(farář a redaktor Filip Konečný).

V úterý dne 1. září v 7 hod. ráno: Mše svatá u sv. Sal-
vátora, již sloužití bude Jeho Eminence. — V 8 hodin ráno: Schůze kato-
lických redaktorů. (Organisace a zájmy). — V 9 hodin ráno: Šestá odborová
řeč: Katolicismus a vzdělání žen (alč. Marie Hoffmannová, odborná učitelka
v Kojetíně). — V 10 hodin dopol.: Sedmá odborová řeč: Křesťanská
škola (prof. Em. Žák). — Ve 3 hodiny odpoledne: Osmá odborová řeč: O tisku
(ředitel ThDr. Fr. Reyl, konsist. rada). — Ve 4 hodiny odpoledne: Devátá
odborová řeč: Křesťanská charita (kaplan Jan Beránek). — V 7 hodin večer:
Třetí schůze slavnostní. — Pátá slavnostní řeč: Církev a věda (ThDr. Josef
Tumpach, metrop. kanovník). — Šestá slavnostní řeč: Církev a stát
(JUDr. J. Myalivec, říšský poslanec). — Sedmá slavnostní řeč: Ut sint
omnes unum (Aby všichni jedno byli) (ThDr. Rud. Horák, říš. poslanec).
— Promluva Jeho Em. nejdůst. pana kardinála Leo ze Škrbenských. —
Ukončení sjezdu.

Ve středu dne 2. září dopoledne: Návštěva výstavy, památek
pražských, po případě společný oběd na výstavě neb na Žofíně.

Všechny schůze konají se na Žofíně.

Dopis z Prahy.

Terrorisování sboru obecních starších. Že pozornost, kterou již častěji věnovali jsme dlouholetému kandidátu purkmistrovství pražského, advokátu a obecnímu staršímu dr. Karlu Černohorskému, byla zasloužena, o tom můžeme podati nový a pádný doklad. Tentokrát je tak hmatavý, že i ti, kdož různé koucky tohoto pána dosud snažili se omluviti, překvapením trnou. Sbor obecních starších sešel se v den narození císaře Františka Josefa I. k mimořádné slavnosti schůzi, v níž měly býti odhlasovány návrhy na trvalou oslavu památného jubilea císařského. Poněvadž před zahájením schůze slavnostní bylo nutno dodatečně schváliti návrh na zřízení městské pojišťovny pražské pro pojišťování na život, byla zahájena napřed formální mimořádná schůze sboru, která se však nekonalala, poněvadž členové sdružení starosty dra. Groše odmítli dostaviti se do ní. A z jakého důvodu? Z důvodu velice nicotného: dr. Černohorský nesouhlasil, aby nová pojišťovna pražská, které kyne zajisté velká budoucnost, vztahovala svoji působnost mimo na Prahu také na ostatní království České —

Zřizovati pojišťovnu pouze pro Prahu, pražská města, bylo by, nejmírněji řečeno, pošetilostí, jež by měla následky velmi neblahé. Poněvadž dr. Černohorský jest velkým činitelem v tak zvané První české pojišťovně, tak tak živofici nechtěl dopustiti, aby ji v nové městské pojišťovně pražské vstoupila konkurence, a snemožnil se svými věrnými odhlasování návrhu. Sdružení dra. Groše v den panovníckých narozenin vyznamenalo se, jen co je pravda, a také se ukázalo, jaký vliv na ně sám dr. Groš má. Dr. Černohorský prostě mu vzkázal, že sdružení hlasovat nepřijde, a tak chtěj nechtěj byl dr. Groš nucen návrh odložit do příští schůze sboru, aby všemocným panem Černohorským byl opět pochován.

Působí dojem co nejtrapnější, že následkem jednání dra. Černohorského, který zcela ovládá starostu dra. K. Groše, nebyla schválena Jubilejní pražská městská pojišťovna životní a důchodová, která v památný den narození císaře a krále měla býti jedním ze zřízení, na nichž rada městská se usnesla. Bezpříkladné toto jednání způsobilo mezi obecními staršími strany národní velikou bouří a ihned prohlašováno, že takováto činnost nezbytně musí vésti k rozluce kompromisu. Jaký dojem bylo by však činilo, kdyby většina členů sboru obecních starších byla odešla, uražena veškerým právem z jednání tak úžasného, a kdyby pak návrhy rady městské nebyly došly schválení? Dovedli by tací Černohorští a jim příslušní živlové odnésti i následky, a sice nejostudnější, věci podobných? Smutným faktem pro starostu dr. Groše jest, že v této záležitosti ukázal úplnou svoji neschopnost zakročiti a sjednati pořádek a že jako v mnoha jiných případech také tentokrát podlehl dra. Černohorskému, jehož

působení ve službách obce pražské sváno bude jednou, ba snad již dosti záhy, velmi osudným.

Nekonečné stesky na výstavní výbor. Jubilejní výstava naše překročila již dobrou polovici svého trvání, leč stesky na výstavní výbor neustávají. Jest neuvěřitelné, jak špatně pochopil výstavní výbor svoji povinnost, jak výstavu vlastně na všech stranách sám zabíjí. Neomylněma zdražením vstupenek může děkovati, že výstava doposud státně na návštěvu širokých vrstev lidových a bude na ni stonati patrně do svého uzavření. Očekávané velké návštěvy v prázdninové době se však nedostavily, poněvadž široké vrstvy lidu, byvše přímo uraženy odmítavým chováním výboru výstavního v příčině slevy na vstupenkách, nestarají se již o výstavu, kterou mají nyní vytrhnouti různé světelné efekty.

Poněvadž bylo voláno po výstavní fontáně, která by beze všech pochyb výstavu byla znamenitě pozvedla, proto výkonný výbor ji nezfídil. Místo ní dal tři kačny a dvě l. butě do nádrží po bývalé fontáně a olemoval loubí nad fontánou různobarevnými žárovkami —

Vrcholem každé nešetrnosti jest však jednání výkonného výboru výstavního, jaké zaujal proti hromadným návštěvám školních dětí. Páni Hotowetz a Hlaváček, ředitel a tajemník výstavy, jsou sice denně fotografováni v různých malebných posicích i na pohlednicích a každým cizím návštěvníkem Němcem; pro školní výpravy však, jež noviny pro výstavu shánějí, nemají naprosto žádného pochození. Výstavní výbor pořádá pro své členy nákladné bankety — jest zajisté známo, že podobné bankety pohlcují mnoho peněz — pro školní výpravy dětské však nemá pozornosti pražádné. Školní mládež ještě nikdo na výstavě neuvítal, ba ani rohlíkem ji nepodělal, aniž jí poskytl k napití doušku čerstvé vody. Zdá se, že by proti hromadným návštěvám školních dětí, tak jak nyní se dějí, měl zakročiti spolek proti týráni lidí. Úplně vysílány a utahány vlekou se školní dívky z pavilónu do pavilónu, nikdo je na nic nepozorní, a když jsou utráceny tak, že mládencem skoro klesají, nemají si kam usednouti. Za posezení na židličkách vybírá se značný pro mládež poplatek, a proto školní drobtina hledá, kam by se posaziti mohla na zemi. A tak žízni i hladem směřená mládež odpovídá na zemi mnohdy mokré, za nynějších pak stále chladných dní zcela nevyhnutelně, marně shánějí se po pitné vodě. Praktický výbor jedinou pumpu na výstavě zavřel, aby pomohl k prodeji sodovky a piva, a proto dokud nepřijede toužebně očekávaná voznice s vodou, dívky žízni. Jako ze všeho a všady, tak vybírá se i z místa, jež každý člověk navštívit musí, značný poplatek, jaký venkovské dítě nemůže obětovati. V této věci, myslíme, jest konečně čas, aby se výbor rozpomenul na své povinnosti i na povinnosti slušnosti, aby chudé venkovské dítě nebylo nuceno stále jen

platit a vydati poslední haléř svých úspor na podivnosc, jakou v jiných hlávkách městech poskytují chudé dětské drobtině odpotně sdárcem.

Dodávka rourvodního potrubí. Pražská veřejnost zabývá se opětně palčivou otázkou: sdá-li správní rada společně vodárny miliónovou dodávku rourvodního potrubí pro nový vodovod nejuživějším germanizátorům, jakými jsou vítkovické železárny na Moravě. Ukazuje se k tomu, že Praha, která odsoudila velikým manifestačním průvodem násilí, přeháně na českých menšinách, nemůže zadati třímiliónovou dodávku největším nepřítelům českého národa. — Ukazuje se k tomu, že by ohromná částka těchto peněz padla na další germanizační výboje na Ostravsku, kde vítkovičtí fanatikové rostahují síle své — uvádějí se důvody nové a nové, jež však nezdají se přesvědčovati pán, konšely na Staroměstské radnici o nutnosti, aby dodávka byla přenechána sympatickým železárnám francouzským. Jest nejvýše na čase, aby správní rada společně vodárny podlehala ve svých usneseních sboru obecních starších, čímž snad by jediné možno bylo svým časem zavésti do hospodářství obecního žádoucí pořádek.

Nechceme býti špatnými proroky, leč myslíme, že jistí ti Hubáčkové, Růžičkové a Scharfové dávno se rozhodli — pro Vítkovice.

Co v této příčině učiní pak pražští voličové?

Obrana.

Kdo jest vlastně klerikalismus? „Čech“ uveřejnil předešlý měsíc článek dokazující nenávistné vystupování agrárního posl., katolického faráře dp. Vacka vůči církvi. Pan farář zaslal do „Čecha“ opravu: „Nej! pravda — jest pravda“, jak to bývá. Nato však do čísla „Čecha“ z 1. srpna napsal katol. účastník schůze Vackovy, že bylo pravda všecko, že v Rynárci oslava zrušení roboty, při níž Vacek řečnil, byla spojena s oslavou Husovou. K tomu ještě dodal dopisovatel nová sdělení. Vacek řekl doslovně o čase nevolnictví: „Byly to doby, kdy vnučovány byly hostie do úst ohněm a mečem.“ — Tuto smělou pomluvu církve si sestrojil řečník na základě podvodného sdělení Bílkova; měl by však jako katolický kněz a jako vzdělanec vůbec věděti, jak tu pomluvu P. Svoboda vítězně odbyl. Také řekl: „Já ani jako katolický kněz nemohu a nesmím říci, jak to bylo. Třebízský, kdyby byl živ, byl by dnes také prohlášen za kacíře.“ — Hřáza hrůsoncí! Umi ten p. Vacek herecky vzbudit děs před tou ukrutnou církví a to v době, kdy socialisté krvaví katolíkům hlavy, kdy je honí jako psance, kdy neplacení na církev radou trestají socialisté jako těžké zločiny! Vy, p. Vacku, že ani nesmíte pravdu o naší církvi říci? Ta právě na to čeká. Zato však nesmíte důrazně poukázati na veliké vysavačství ži-

„Ale, daj mi, pajmaminko, kousek chleba a máslem, jsem toho masa již syt.“ — A tak si kousek ukroutil a s chutí to snědl. — Pak se vykoupal a hned z večera si šel lehnout. Já k němu šla, on měl ruce založené a tak pěkně si ležel a povídá: „To se, pajmaminko, těším, jak se vyspím. A spal. Když ráno o půlnoci nevástával, šla jsem k němu asi po šesté hodině, a on si ještě tak leží. Jdu k němu, budím ho, a on — už byl studený. To si můžou představit, jak mi bylo a co jsem dělala. Když jsem se trochu z toho vzpamatovala, tak jsem šla k té posteli, na níž ještě ležel a na kolenou se sepiatýma rukama prosila jsem Pána Boha, aby si mě z toho světa vzal, co se mnou — — — co si tady sama v tom svém stáří počnu — — — Pak bylo ticho, v němž rozléhal se pláč opuštěné vdovy, stářícké matky — a mně scházela slova, jimiž bych balsám útěchy v její srdce vlila. A ticho to přerušila ohočená hrdlička svým letem po pokoji a ušedla pajmamince zrovna na rameni a zobáčkem rovnala jí její šedivé vlasy. — Pajmaminka ji pohlédla a dodala: Ta byla miláčkem velebného pána, a teď jsme obě dvě opuštěny. A hrdlička zacukovala, ale nebyl to veselý smích hrdličky, jaký slyšíme, ale takový táhlý zpěv — jakoby smuteční. —

Druhý den doprovodili jsme Františka na té cestě poslední a uložili jsme jeho šlechtěné srdce české do německé půdy, a na vlastní oči jsme se přesvědčili dle obroměného účastenství o lásce, které se těšil u všech obyvatelů. A jestliže dojímavým byl pláč stářícké, k zemi shrbené matky, tu jistě dojímavějším byl nátek a vzlykot mladistvých chovanců polepšovny, kteří loučili se s knězem, svým vychovatelem, který s láskou mateřskou jejich blahu snažil se poctivě věnovati všechny síly své. — A jestliže my všichni, kteří jsme okolo toho jeho hrobu stáli, hluboce pohnuti byli, a pakliže slzy přes naše lce se hrnuly — tu nedivte se — — — vždyť i náš Božský Mistr nad hrobem přítale Lazara zaplákal. — — — protože jej miloval.

FEUILLETON.

Za + dp. Františkem Jelínkem,
duch. správcem zem. polepšovny v Králíkách.

Bylo to v lednu r. 1897, když víchr života zanesl mne z dobrušské kaplanky do Pardubic, kdež jsem byl ustanoven duch. správcem pracovní. Vše zdálo se mi býti v těch ponurých zdech ústavních tak tajemné, neproniknutelnou rouškou zahalené. Slovem nedovedl jsem se dívati na duše, bídou života pobloudilé, neměl jsem slov, jimiž bych začal mluvit s „vyvrhelem společnosti lidské“, který při tom při všem zůstal přece také člověkem. V této nejistotě nerozmýšlel jsem se dlouho a zajel jsem do blízkých Opatovic, kde v polepšovně pro mladší kárance působil již přes rok jako duch. správce spolužák jak z gymnasia tak z theologie František Jelínek. Usměvavá jeho tvář přivítala mne srdečně na „bratrské půdě polepšovně“ a se zvláštním humorem, jen sobě vrozeným, pronesl: „To bude mít synák Janoušek (také kollega) radost, že náš ročník dodal dva své členy do cechu „lumpenpaterů“. Řekl jsem mu po té, co mne tížilo, že nevím, jak s těmi „našimi“ lidmi mluvit a jednati. A František začal: „Musíš jim býti matkou; ke každému chování buď vlídným, laskavým a srdečným; tak nejvíce zmůžeš.“

Celkové, dlouhé jeho poučení bylo opravdu zlatým zrnkem pro mne, a já v zářící „praxi“ ústavní nečíslněkrát vděčil jsem mu za „správnou“ divý a působivý návod.

Potom mne zavedl do svého bytu, kde usměvavá tvář stáříckých jeho rodičů nás přivítala. „Kouknou se, pajmaminko (tak mluvil k své matce), jakého hosta jim vedu. A pajmaminka celá rozplývala, její malé, bílé oči tak krásně na člověka se dívaly, jako by zlato svého srdce chtěla jimi každému napíseti. Pak šla do kuchyně něco scházeti, a — — —

utíral se slovy „ráčej se posadíte. Také on navázem svému synu „onikale“ a po tichém zapeptání byl stůl přeplněn masem, výstem, máslem, chlebem, zkrátka vším, co chudíčka „domácnost“ poskytnouti může. A při té prostotě těch stáříckých lidí, byl jen suchý chléb podali, bylo tolik tepla, tolik srdečnosti a lásky, že člověk tak mané vzpomínal svých let studentských, kdy „náš“ pan profesor (p. školní rada Červinka) předčítal nám „Filemon a Baucis“ — a mně se zdálo, že ta stará pověst v tomto přibytku našla své uskutečnění.

A jací rodiče, takový syn. Ode všech ctěn a milován. Nepřítel snad vůbec ani neměl. — Když v roce 1898 rozhodl se zemský výbor rozdělit opatovickou polepšovnu ve dvě a sice pro chovance od 8 let do 14 v Králíkách, a od 14 let do 18 v Opatovicích, byl dp. Jelínek poslán do Králík, kde přes to, že zůstal poctivým Čechem, i na německé půdě svoji dobrotou, vlídností a láskou získával si srdce každého. Jeho působení na mladistvé duše pobloudilé, špatnou výchovou špatných rodičů pokazené, bylo nečíslněkrát takovými výsledky korunováno, že zemský výbor neskřbil uznáním a pochvalou. A pojednou, když každý byl toho přesvědčen, že ten výtečný člověk, šlechtý kněz, znamenitý vychovatel těší se nejlepšímu zdraví, přišla zpráva o jeho úmrtí. Před rokem pohřbívali matka a syn svého pantoflíka a dne 17. srpna 1908 pohřbívala „pajmaminka“ svého jediného syna.

Sotva že jsem přijel na pohřeb do Králík, začal jsem nejdříve potěšit to zlomené srdce mateřské. Jakmile jsem vkročil, obejmula mne ta chuděra stará v nátku a pláči a její malé dobré oči nebyly již blé, ale od pláče krví podlité. — Pak si ušedla a začala vyprávěti o posledních okamžicích svého syna-kněze takto: Bylo to ve čtvrtek, přijel zrovna z Prahy, tím vlakem o šesté hodině. Byl takový živofitný, stále mi vypravoval, jaké to všechno bylo, a přece jak jest již rád, že jest zase doma. Potom jsem — — — Velebný pane, co pak budou jít? — a on mi odpověděl:

člověk, nesmíte zcela otevřeně a podrobně lidem barbařství a děsné útlaky protestantských velkoagrárníků ze století XVI., aby se na vás vlastní voličové mnoho nerozhněvali. Trebišský prý by teď byl prohlášen za kačice! Podejte jediný důkaz na tu nehoráznou pomluvu. Vám jest dovoleno pronášeti vůči církvi nestydaté lži, kterých by vám vůči sobě nestrpěla žádná jiná společnost, v níž byste zaujímal vynikající místo. Právě v naší církvi sebráno na pomník Trebišského již přes 4000 K. Kolik jste dal vy? A jestliže „nesmíte“ jako katolický kněz říci historickou pravdu, jaké důsledky a charakterního člověka a zvláště zástupce lidu (!) z toho jistě vyplývají? Nesmí-li takový kněz promluvit pravdu, stěná-li pod brožným morálním útlakem, jak může svobodně zastávat se volnosti lidu? Vy jste však věděl, jak mizce lžete. Jest ještě málo lidí, která na nás sype strana rudá a Volná myšlenka? Nezachví se útrpností srdce i nestrannému jinovávci při patření, co hanebných potup musí katolíci nyní pro věru snášeti? Tu ještě musí přijít na pomoc k radosti rudých, protikřesťanských násilníků katolický kněz! Mská tu společnost, která mu chodí do kostela.

Dále pokračuje dopisovatel „Čecha“: „Lež je, co píše p. farář Vacek, že hned po své řeči (o robotě) odjel do Nové Cerekve. Ale pravda je, že tam byl přes celou řeč o Husovi (seděl pod tribunou s p. Donátem) a jen řeč si pochvaloval. Lež je, že po jeho řeči nebyl rozdáván nevěrecký časopis „Hvílček“. Byl rozdáván v jeho přítomnosti a před jeho odchodem! Slavnost tuto pořádali hasiči z Rynárce a Pavlova, kteří jediní z celého pelhřimovského okresu nezúčastnili se průvodu o Božím těle.“

Zkrátka Vacek šel se potěšiti družně s lidmi, kteří podvracejí základní články víry křesťanské vůbec a vylévají si vztek surovými jazyky na lidech, kteří dosud do kostela chodí. To chtěl nemožně popřít. Není klerikalismem, jestliže muž s kolářkem na krku, který sliboval hájiti věru, zneužívá takovým způsobem svého postavení? Není klerikalismem, jestliže někdo po slibech učiněných dá se vydržovati církví, aby jejím ideám škodil? A ejhle! Ta ukrutná církev dosud nepotrestala Vacka ničím, posud mu trpí tolik volnosti, jakou by svému členu nepopřela nejliberálnější společnost. V odměnu zato p. Vacek vyčítá katolické straně — klerikalismus.

Sečkáli jsme do této chvíle, zda p. Vacek něco opraví nebo začal je-li „Čecha“. Vždyť odkrytí to týká se velice charakternosti Vackovy. Dodnes však nikde jsme nečetli odpověď a proto poukazujeme na to, jakého kněze má agrární strana nejraději.

Upatrní otcové agrarismu. Pan Alf. Štastný, člen agrárního výboru a muž neuznávaný Kristovo Božství, zlobí se dále na chytráckou nedůslednost vrchního štábu. Napsal v „Selských Novinách“ dne 10. t. m.: „Považme jenom to naše mizeru, na dále nesnesitelné postavení ke klerikáldm... Při tom vládnoucím intrikátní našich (agrárních) předáků, kteří dle příkladu svého pána (Práška) v něm spatřují tu pravou politiku, je i to (úmluva s „klerikály“) možné, a dnes máme nejméně příčiny našim poslancům říšským věřit... To je politika hanebná, již není rovno; a tu si máme dát v zemi libit?“

Dosadíte ti zeměti poslanci čeští neměli té odvahy ukázat páteru Krojherovi, kudy se chodí za sboru důvěrníků, a on nemá té upřímnosti říci: No, víte, já vám tu nejsem nic platný. Klerikalismus jde přese mne dále, nemohu proti němu ničeho činit, a jsem tu zbytečným. Poručím se vám! Té odhodlanosti a politické upřímnosti Krojher neměl a nemá podnes. Sedí ve sboru důvěrníků, je raději v podezření špehouna, který slouží církvi, ale nikoli agrarismu, než aby se zřekl místa a dělal poctivce příkladného. Ale jemu se tak líbí, a ti druzí nemají té odvahy dáti mu na jevo, že tam po té porážce klerikálů nemá více co dělat. Úlohu, kterou měl překazit stranu klerikální, dohrál, ty rozvadané sousedy neusmířil, a dále? Co tu mezi námi.“

Tak a podobně lká padařovský filosof dále. Ale jest aspoň důslednější a otevřenější než vrchní pražské vedení. Agrární kandidáti podváděli lid tvrzením, že jsou dobrými katolíky, aby nachytali hlasů. A pak chodili dělat štáfát „Volné myšlenky“, která provádí vášnivý boj proti všemu náboženství než strana rudá. Kandidatury kněžské byly obrátěným trikem na oklamání davů. A teď sklízí agr. strana za svoji chytráckou dvojakost ovoce.

A myslíte, že se strana agrární rázně svého Krojhera ujala? I ne, rozlíla by si oost s volnými mysliteli. Ona potřebuje hlavně kněze k útokům proti katolické straně. „Čep“ místo řádné odpovědi dne 14. t. m. nutí se do vtípu, že „klerikálové útočí na agrární stranu Štastným.“ I ne, farizejský „Čep“, my bojujeme vytýkáním chytrácké a dokázané dvojakosti. Vytýká, že Štastný vede boj proti „klerikálům“ nešikovně, protože prý právě v by-

středí jeho a v okolí dostal nařízec ohromnou většinu hlasů. Věak ty víš dobře proč! Pohřvadí Štastný nenalhával svoje katolické předsvědčení, vystoupil aspoň upřímně. Zato však chytří lháři agrární věděli, že falešně nábožným oblíbením celé davy obelstí. Není nad opatrnost.

Politický přehled.

Zraky celého Rakouska obráceny byly minulý týden k císaři a králi n šemu, který 18. t. m. slavil svoje narozeniny. Panovník na paměť svého 60letého panovnického jubilea založil „jubilejní kříž“ pro civilní státní zřizovatele a osoby jim na roven postavené. Vedle toho založil i zvláštní vojenský kříž. Mimo to udělil mocnář amnestii všem, kdož odsouzeni byli pro urážku Veličenstva, členů císař. domu, dále těm, kteří pro jmenované přčiny jsou ve vyšetřování, pak těm, kdož odsouzeni byli pro jakýkoliv trestní čin nejméně k lidenému vězení nebo k peněžité pokutě 150 K. Amnestie vztahuje se i na ty, kdož trest již odbyli, ale u nichž následkem odsouzení nastala ztráta občanských práv. Dále odpuštěn zbytek trestu 562 osobám a 190 osobám tresty peněžité. Říšský ministr války Schönaich povýšen do stavu baronského, vyznamenáni i četní generálové, důstojníci atd.

S císařskými narozeninami zaproudilo zase v politice Rakouska. Do Vídně přijeli ministři a za nimi i zástupcové Čechů a Němců, agrárníků českých i německých. V Čechách klidu není, ten rozvířují stále němečtí štváči, v posledním čase především pověstný Wolf, který svými výklady o vládních slibech Němcům vyvolal znepokojení v národě českém. Svolána proto parlamentární komise „Národního klubu“ napřed do Prahy a pak do Vídně, aby si o různých záležitostech s českými ministry a s bar. Beckem promluví a jemu připomněla, že nestrpí nijakých privilegií německých na škodu Čechů a že trvá na tom, aby postup český nikde nebyl zdržován atd., jednalo se jen o vzájemné informace. A odpověď bar. Becka parlamentární komisi Národního klubu neuspokojila, třeba bar. Beck tvrdil, že se od července ve vnitřní politické situaci nic nezměnilo a že také nemůže býti řeči o nějakých slibech a závazcích Němcům, daných, ať Wolf tvrdí, co se mu líbí. Ovšem co se dosud provádí v Čechách se strany Němců, teprve nás nemůže uspokojiti. A němečtí zástupci z Čech zase s druhé strany s bar. Beckem vyjednávají, o čem, to dosud v tajnosti. — Agrární poslanci čeští i němečtí přispěchali do Vídně na zprávy o schválení obchodní smlouvy s Rakouskem v srbské skupštině. Proti této smlouvě chovají obavu rolnické kruhy v Srbsku i v Rakousku. U nás se obávají, že dovoz srbského dobytka při letošním nedostatku píce bude mít nepříznivý vliv na ceny dobytka domácího. Obchodní smlouva se Srbskem bude prý u nás teprve v listopadu předložena parlamentu k vyřízení.

V ministerské radě jedna se předlohou pro říšskou radu, mezi nimiž jest rozpočet na r. 1909, jazykový zákon a zákon o starobním a invalidním pojišťování. — Zároveň uveřejněno nové jmenování soudců v Čechách. V té příčině stala se dohoda mezi ministry-krajany v tom smyslu, že uprázdněná místa obsazena byla přesazením a že tam, kde dosud byl soudce český po případě německý národnosti, poslán byl opět soudce téže národnosti. Nevyhovělo se tedy německému komandu, aby do němec. míst poslán byl jen německý soudce.

Maďari s ministr. prezidentem Wekerlem a banem Rauchem „odhalili“ velkosrbskou sradu v Chorvatsku, aby tím spíše přitiskli nepodaje Chorvaty, a sami se mohli pochlubit zachráněním dynastie a říše. Jenže toto objevené „revoluční“ hnutí jinak nebere se vážně. — Je už jisto, že volební oprava v Uhrách vybudována jest na základě plurality. Proti tomuto pokusu zabezpečit maďarskou nadvládu povstane v Uhrách boj národnostní na život a na smrt.

V Turecku nastává pomalu klid, mladoturci dostali se na vrch, snažíce se dále na přední místa dostat své lidi.

Ruský ministr vyučování pro letošní rok odmítl všechny posluchačky universitní přes všechny jejich prosby. University jsou prý podle zákona jen pro muže, nikoliv po ženy. Také posluchačky politechnik budou letos odstraněny. A to hlavně z toho důvodu, že tyto universitní studentky byly největšími revolucionářkami.

Z činnosti katol. spolků.

Výkonný výbor strany katol. lidu v Čechách oznamuje, že dnem 15. srpna 1908 vstoupil v činnost Sekretariát strany katolického lidu v Čechách v Praze II., Opatovická ul. č. 10*, na což se důtklivě všechny organizace, spolky i jednotlivci upozorňují. Tamtéž zaslána badič

veškerá korespondence strany a její záležitosti se týkající, zejména všechny stávající i nové utvořené organizace v celých Čechách mají za povinnost sekretariátu strany oznámení o svém trvání či založení učiniti. Sekretariát strany přijímá také též případné přihlášky o schůze, a vysílá bude i k nim své řečníky. Sekretariát očekává také právem, že v činnosti a snaze své budou jej nejen organizace, spolky i jednotliví příslušníci strany, zejména však i diecéšní komitety náležitě podporovati tak, aby v brzkou jednotná, mohutná organizace strany v Čechách vybudována byla. Aby k tomu v brzkou došlo, rozešle sekretariát co nejdříve potřebné pokyny, informace a tiskopisy. — Plenární schůze výkonného výboru konati se asi bude u příležitosti sjezdu katolického v Praze; kdy, bude v čas dopisy oznámeno. — Sekretariát strany.

Z Kolína. Lidový křesť. sociální spolek náš pořádá dne 15. t. m. přednáškovou schůzi. Dp. J. Šahula z Hradce Králové přednášel o povaze hnutí husitského a jeho poměru k Římu. Pádnými fakty dovedl, že husité nebyli svobodomyšlnými v moderním slova smyslu, naopak že sekty husitské vydávaly přísná ustanovení proti jinak smýšlejícím a že kruté jinovávce pro jich věru trestaly. Když se církev husitská vykrystalizovala po válce v jednotnou formu, tu její učení bylo až na přijímání pod obojí, podávání Velebné svátosti nemluvnětům a ctění Husa učením skoro zcela katolickým. Kálíšníci podrželi všech 7 svátostí, modlili se k svatým, ctili vroně Matku Boží, již nazývali Pannou, zachovávali církevní posty, konali průvody s Božím tělem, atd. Přes to, že vůči katolíkům jevíli velikou nesnášlivost, přece jak průběhem války tak zvláště po ní stále chtěli navazovati spojení s papežskou stolicí, častá vyslanectví prosila papeže, aby byli přijati kálíšníci za věrné syny církve obecné. Ovšem Řím žádal předem, aby se kálíšníci u věcech víry s církví úplně srovnali. Hnutí husitské jevílo v sobě známky rozmachu národnostního, ale povaha jeho byla přece výhradně náboženská. Celá delší přednáška vyslechnuta od shromážděných posluchačů s velikou pozorností. Po dokončení přednášky odešli evangelické dámy, které byly vyslány na výzvědy. Pak pro obveselení přečtena dlouhá zpráva „České Stráže“ o předešlé schůzi katolické, jež se hemžila tendencními lžemi. Byly v ní zaznamenány časté výtky pochvalné i odporující, jež prý pronášeny za řeči přednášejícího kněze. Zajímavé však, že o těch výtkách právě nevědí nic ti, kteří byli při schůzi. Jsou ve zprávě i lži jiné. Vysvětlitelno, že při předčítání podvodného referátu přítomní katolíci z počátku jevíli údiv a pak se ardečně smáli. Tak si tedy počíná charakterné orgán evangelicko-židovsko-pokrokový. Zkrátka chtěl všecko dramaticky zpestřit k vůli zesměšnění, ale sekl se ve své jízlivosti silně sám. — Ku konci schůze ještě bylo horlivě debatováno o nutnosti opravy některých církevních památek kolínských, zvláště architektonických. Ohlášeny též příští přednášky zdejších kněží. — Ve schůzi bylo na 300 účastníků, což vzhledem k zevnějšímu okolnostem byl počet velice slušný. Tentokráte katolíci mužové dostavili se poměrně u větším počtu než jindy. Radujeme se, že po nespravedlivých a hrubých výpadech „České Stráže“ probudili se i ti, kteří dříve nijak se nebránili. — Uvidíme, co všechno zase „Česká Stráž“ svým věrným nařídí. — Jen dále mužně vpřed! Dle poctivého evangelika pravda jest co cedr na Libanon; větry, jež do ni dují, tím více její vonnou mianu šíří; kdo jí laje, ten ji zastává.

Vyrovnejte bezodkladně nedoplatky za „Obnovu“ a podržené knihy a brožury!

Antikvární knihy

kupuje a ve velkém výběru má na skladě

Bohdan Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1868.

Nejlépe reklamou pro Velké sklady umocňují vyřizování objednávek ještě téhož dne, kdy dojdou.

Sklad nejnovějších jízdních řádů.

Zprávy místní a z kraje.

Njdp. biskup dr. Josef Doubrava odjede dne 25. t. m. do Chrasti.

Oslava Jeho Veličenstva. Před 60 lety dne 18. srpna p. ohlášen arcivévoda František plnětým a nastoupil trůn 2. prosince pode jménem František Josef I., poněvadž choroba Ferdinanda Dobrotivého stále stoupala. Nastoupil v době velice pohnuté, kdy šlehal na několika místech Hše revoluční plameny a kdy Metternich svoji neblahou taktikou jen přilil do žáru oleje. „S Bohem, moje mládí“, řekl arcivévoda, když přejímal těžké otěže vlády. A věru od té chvíle víchr za víchrem dolehal do síní císařského paláce, těžké starosti a bořké byly stihaly jedna druhou jako mořské vlny. A přes to všecko stojí zde v jubilejním 60. roce svého panování císař u vysokém věku 78 let zdráv a čilý jako před desítkami. Ovšem že oslava narození Jeho Veličenstva tento týden konala se s tím větší pietou jak včera jinde tak i v městě našem. Již v předvečer slavnosti vlály s domů úředních i soukromých velice četné prapory v barvách národních a rakouských. Vojsko konalo slavnostní průvod za zvuků úplné kapely 42. pluku. V úterý o 10. hodině sloužil njdp. biskup dr. Doubrava v kath. chrámu sv. Ducha za přítomnosti njdp. kath. kapituly slavnou pontifikální mši sv., při níž na kůru se ozývaly mistrné se- cvičené zpěvy. Přítomni byli četní zástupci všech škol, samosprávných, státních a vojenských úřadů. Po mši sv. zapěno „Te Deum.“ V chrámu bylo obecenstva neobvyklé množství. — Vojsku sloužil o 9. hod. polní mši sv. dp. kurát Suchánek pod stanem na volném prostranství za Rudolfinem. Přítomna byla celá garnisona s p. generálem, před nímž pak se defilovalo. — Odpoledne uspořádáno diner u Jeho Bisk. Milosti, k němuž dostavili se pánové z předních kruhů hradeckých. Po 3. hodině vzpomenuť vše jubilea císaře pána, při čemž zahrála kapela rakouskou hymnu; za Orlici pak dělostřelecká batteriie vypálila 24 salvy.

Dary. Vsdp. kanovník dr. Soukup věnoval opětě tovaryšské jednotě 5 K a úřednické besídce 5 K. Dpp. účastníci exercicií věnovali na Adalbertinum 3 K 60 h. Upřímný dík!

Jmenování u soudu. Radovi zem. soudu p. K. Rotterovi v Hradci Král. propůjčen titul a charakter vrchního rady zemského soudu. Radou zem. soudu jmenován soudní tajemník p. Frant. Sedláček v Hradci Králové pro Mladou Boleslav, a substitut státního zástupce v Hradci Král. p. Jos. Bosdých pro Chrudim. Substitutem státního zastupitelství pro Hradec Králové jmenován soudní adjunkt p. dr. Jar. Vinkler.

Spolkové legitimace k nastávajícímu sjednání českosl. katolíků v Praze lze obdržeti (exemplář za 50 hal.) v administraci „Obnovy“ v Adalbertinu.

O zvyšování přímých daní osobních vyšla v „Melicharově biblioteci“ velice praktická, obosaň a jadrná brožura z pera p. JUDra. Zachovaly, profesora zdejší obchodní akademie. Spisek ten svědčí, že p. profesor jest v otázce to bystrým znalcem. Jistě každému poplatníkovi bude brožura ta velice vítaná, ješto nemusí nyní poplatníci shledávati své vědomosti z nejrozumnějších rozptýlených skript, majíce nejdůležitější věci vysvětleny soustavně a pohromadě. Cena brožury 30 haléřů. Takových praktických knížek jen více!

Osobní daň z příjmu. Výtahy z platebních rozkazů na osobní daň z příjmu pro rok 1908 jsou vyhotoveny pro odhadní okres královéhradecký. Lze do nich nahlédnouti v době od 25. srpna včetně do 7. září t. r. v kanceláři berního referátu č. 4. v úředních hodinách. Poplatníkům osobní daně z příjmu jest v době uvedené volno, po předchozím se legitimování do výtahů těch nahlédnouti.

Z přírody. Podješen již se ohlašuje. Na lukách mnoho ocunů v nejbujnějších květu; vlaš- tovky sletují se ve velkých houfích na střechy větších domů k „sněmům“, známka to brzkého jejich odletu, listů na stromech začíná slouhat. Babi léto poletuje v sáhodlouhých nitích a opřádá keřky a hlavy chodců. U některých polou opadálých starých kaštanů nasazují se nové pupence. Město naše ovšem staré se o rozmnožení stromův náležitě. Leč jest potřeba vykáceti staré kmény (jako u plynárny, před pivovarem a jinde), které svoji sešlostí nejsou žádnou ozdobou. Běláská i na Hradecku líta počet neobvyklý. Spousta housenek okřídá zeli. Což není možno chopiti se moderních účinných prostředků proti té smutné zákeře?

Úmrtí. Dne 9. t. m. zemřel na Práském Předměstí p. rada zem. soudu v. v. Karel Ješek u věku 77 let. Zesnulý úředník byl včera pro svoji šlechtačnost, vřídlost a věrné plnění povinností oblíben. Úřední dráhu nastoupil jako aktér v Jaroměři, pak působil v Ném. Brodě, v Přelouči jako okres soudce, nato po krátkém úřadování v Hradci Král. přeložen do Plánu, odkud snova povolán do našeho města, kde vstoupil na odpočinek r. 1896. Veliká účast všech kruhů obecenstva dne 12. t. m. svědčila o vřelém přátelství, jemuž se milestlivý kmet těšil. Ave, anima pia! — Velikým bolem nášim p. ředitel Schwippel; zemřel mu dne

20. t. m. v ranném mládí osmnáctiletý syn Otík. Pohřeb dne 22. t. m. s Rekyc. tř. o 3. hod. odpo. do Kukla.

Amnestie v hradecké trestnici. Dojemná slavnost konala se ve zdejší c. k. věznici dne 18. t. m., kdy ohlášena amnestie 5 vězňům. Za přítomnosti vysoce váž. pánů Dr. Felixe Kschina, ryt. z Freudenhofu, c. k. dvor. rady a praesidenta, dr. Ant. Zlatánska, c. k. rady zem. soudu a inspektora věznice, dr. Maryšky, c. k. soudního adjunkta, Karla Krecha, správce c. k. věznice, sloužil vlp. Jan Brabec, kaplan a duchovní správce c. k. věznice, mši svatou. Po skončení bohoslužbách oznámil p. dvorní rada, že z Nejvyššího rozkazu Jeho Apošt. Veličenstva za příčinou oslavy 78. narození a 60letého panování udělena byla milost a prominut zbývajícím trest pěti trestancům ve zdejší c. k. věznici. Prominulo se Frant. Čepelkou 7 mš. 13 dnů, Václavu Bourvi 5 mš. 18 dnů, Bohuslavu Desenskému 2 mš. 2 dnů, Anně Pejskarové 23 dnů, Antonii Krskové 11 dnů. Hluboce jsa dojat, oznamuje p. dvor. rada jmenovaným, že budou dnes z vězení propuštěni a slovy upřímnými, vpravdě otcovskými připomíná, by dobrodiní Jeho Vel. jim uděleného byli vždy pamětlivi a vsorně živi byli. Těžko vyliciti, jakým dojmem působila neočekávaná zpráva na amnestovaně. Nikdo z přítomných nemohl bez pohnutí patřiti, kterak všichni, majíce oči plné slz, slibují, že nikdy nezapomenou této tak radostné chvíle a že vždy za Jeho Veličenstvo budou se modliti. Jménem amnestovaných děkuje duchovní správce a p. dvor. rada praví, že bude ty díky tlumočiti na místě nejvyšším. Amnestovaní byli hned z vězení propuštěni, nepřijavše laskavého pozvání p. dvor. rady, že chtějí-li, mohou ještě zůstat v trestnici na oběd. Jediný Bohuslav Desenský, který ve vazbě konal funkci kuchaře, prosí, by ještě dnes mohl „slavnostní“ oběd uvařiti. Mimo jmenované udělena amnestie u zdejšího c. k. kraj. a okres. soudu 12 osobám, odsouzeným pro různé přestupky na kratší dobu.

Podávání zpráv za příčinou přihlašování k pensijnímu pojišťování střízence soukromých. Vedle nařízení c. k. ministerstva vnitř. ze dne 1. července 1908 mají se podávati přihlášky pojištěním povinných v době od 1. srpna do 28. srpna 1908. Súčastnění zaměstnavatelé a střízenci upozorňují se na to, že vydal Všeobecný ústav pojišť. pro střízence „Vysvětlivky k přihláškám, jež jest učiniti poprvé dle zákona o pensijním pojišťování“, kteréž dostati lze zdarma u každého c. k. okresního hejtmanství, městského magistrátu, jakož i při Všeobecném pensijním ústavě ve Vídni VIII., Alserstrasse 35, telefon č. 14957. Nelze-li z „vysvětlivek“ těchto v jednotlivých zvláštních případech objasnění nalézt, lze potřebné správy vyžádati sobě u příslušných politických úřadů I. stolice. Ohledně oněch úřadů politických I. stolice, jichž příslušnost v jednotlivých případech jest známa, poukazuje se na „vysvětlivky“ zmíněné na straně 4., odst. 2. shora. Mimo to jest Všeobecný ústav pensijní ochoten, každému v záležitostech přihlašování pojišťování povinných na písemné neb ústní požádání bezplatně objasnění dáti. Písemné dotazy zodpovědí se dle možnosti obratem, při čemž se podotýká, že nemusí se k dotazům připojiti zpáteční poštovné; objasnění ústní udílí se po dobu přihlašovací, t. j. od 1. srpna 1908 do 28. srpna 1908, ve všední dny od půl 9. hod. dopoledne do půl 3. hod. odpoledne, v neděli od půl 9. hod. dopol. do 12. hod. polední. Zemským úřadům Všeobecného ústavu pensijního pro střízence nelze při udílení zpráv perseništům spolupůsobiti, ješto tyto dosud střízeny nejsou.

Spolku ku podpoře chudých studentů v Hradci Král. věnoval p. Antonín Libický, ředitel c. k. vyšší reálky, k uctění památky v Pánu zesnulé dcery Zdenky 100 K. Srdečné díky!

Pensionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové má za účel mravní a náboženskou výchovu dívek. — V pensionátě jest pokračovací škola pro dívky školy odrostlé, kurs ku vzdělání pěstounek, hudební škola, kurs ku vzdělání industriálek a kurs kuchařský. — V pokračovací škole, v níž povinným předmětem jest jazyk německý, hlavní klade se váha na nejdůležitější práce ruční: šití a stříhání prádla, bílé i pestré vytkávání ve všech druzích. Mimo to mohou se žákyne naučiti i jiným moderním pracím uměleckým na př.: malbě na hedvábí, sukně, dřevě, skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. — V kursu pěstounek nabývají frequentantky státní způsobilosti býti pěstovankami na školách mateřských nebo vychovatelkami v rodinách měšťanských. — V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a ceteru, zpěvu sborovému i solovému, nauce o harmonii a dějinám hudby. Na přání poskytuje se i důkladná příprava ku státním zkouškám. — V kursu industriálek nabývají absolventky způsobilosti učitelské pro školy obecné i měšťanské. — V kursu kuchařském cvičí se dívky v přípravě pokrmů i vedení domácnosti. Kurs tento jest výhradně jen pro internát. — V útavě vyučuje se též cizím jazykům: německému, francouzskému, anglickému. Při vyučování jazykům klade se hlavní váha na konver-

saci. Na přání poskytuje se i příprava ku státním zkouškám z jazyků. Chovanky mohou navštěvovati také školu obecnou, měšťan, obchodní nebo lyceum.

Záložna v Hradci Králové. Výkas za měsíc červenec 1908. Vloženo K 129.612 86, vybráno K 114.620 33, sůstatek K 1.491.569 66. Záruka: Závodní podíly K 69.692 98, fond rezervní K 103.241 30, fond pensijní K 33.142 06, fond pro kursové rozdíly K 14.814 08, vlastní reality K 159.726 50, cenné papíry a přebytky K 312.047 09, půjčky směnečné K 388.011 98, půjčky hypoteční K 917.865 99, úhrnem kor. 1.89.041 98.

Nešťastí na dráze v Pardubicích. Jos. Spáčil, hostinský v Buchlově na Moravě, vrátil se tyto dny z pražské výstavy do svého domova. V Pardubicích vystoupil ze železničního vozu a když se ve spěchu vracel, uklouzl na stupátku tak nešťastně, že upadl naspět a, naraziv hlavou na dláždění v peronu, zůstal v bezvědomí ležeti. Okamžitě dopraven byl ve voze i se svým malým chlapcem, který otec doprovázel, do okresní nemocnice, kdež však v noci skončil. Druhý den na telegrafickou zprávu dostavila se manželka a přátelé nešťastníka a dopravili mrtvolu jeho do Buchlova.

Tajná kolportáž v Pardubicích. Pravda je, že žid, třeba se stavěl sebe lepším, zůstává obyčejně nepřitelem katolického náboženství. Proto žid použije každé vhodné příležitosti k potírání „klerikalismu“. Žid to byl, který vymyslel slovo klerikalismus, aby pod rouškou toho slova zákeřně napadal katolické náboženství. Rozumí se, že v Pardubicích nejsou židé z jiných. Tak jsme se přesvědčili, že tajně kolportují různé protináboženské pamflety, které zdarma různým osobám při každé příležitosti podstrkají. Jest to nanejmé dr. Thein, který všem svým klientům vedle porady a receptu rozdává také známou protiklerikální a volnoškolskou tiskovinu „Havlíček“ a doprovází svůj podaný dárek vřelým odporučením k vážné četbě a dalšímu hojnému rozšiřování mezi známými. Jsme přesvědčeni, že takých Theinů je v Pardubicích více, ba mnoho. Naučení...

Oslava narození J. V. císaře a krále v Pardubicích. Na oslavu J. V. císaře a krále sloužena v děkanském chrámu Páně slavná mše sv., na níž účast bralo zdejší městské zastupitelstvo, zeměpanské úřednictvo, důstojnictvo, profesoři, učitelové, voj. vysloužilci, hasiči a nečetný zástup různého občanstva. Na choru provedena byla Procházková mše s vložkami od Bastla a Zierera, které příjemným svým hlasem úchvatně zapěl vlp. J. Adamec, zdejší kaplan. Mezi mši sv. na náměstí stálo veškeré mužstvo zdejší jízddecké posádky, doprovázejíc hlavní úkony mše sv. hromadnými výstřely. Odpoledne byl v důstojnickém kasinu slavnostní banket, jehož seúčastnily vedle důstojnictva veškeré přední osoby civilní.

Ruší obháje občanské svobody učitelstva v Pardubicích. Generální židovský štáb rudých soudruhů vydal rozkaz, aby všichni soudruzi a soudružky přišli hájit občanskou svobodu učitelů proti klerikalům. Také v Pardubicích jistě ruští dostali strach o tu občanskou svobodu učitelů a proto také honem svolali protestní schůzi, na níž zvali každého, třeba nebyl ani socialistou, protože se tu prý jedná o ohroženou svobodu občanskou. Jaká to hrozná starost, která tak tíživě tlačí láskyplné srdce soudružáků! Veliké plakáty v Pardubicích hlásaly hroznou zvěst. Čtenáři dle poplašného slohu četli mezi řádky a tlumočili si morovou zprávu takhle: Lidíčky zlatí, je sle! Přijďte v pondělí večer všichni do dělnického domu! Bude to zadarmo. Kdo by však chtěl, může složit 10 dvouhaléřů a stane se členem „Milionu“, sdružení to na zaplacení našich dluhů. Budete tam viděti jednoho umučeného učitele, kterého vám klerikalové tak zamordovali, že ubožák nevypadá ani jako člověk. To ostatní všechno budete vidět a slyšet. Bude to zase jednou protiklerikální ukřutná švanda a legrace. A nota bene obyčejné pivo se tam pít nebude, protože je na nás moc drahé, budeme pít jen plzeňské atd. — Sociální demokraté provádějí zase nestydatý švindl. Je to ku podivu, jaké bulky dají si věšet na nos ubožá souhraní od svých vůdů a židovských náhončích.

Vyznamenání. Vldp. Jan Dvořák, zasloužilý čestný děkan, bisk. vik. sekretář a bisk. notář v Úpici, byl v těchto dnech vyznamenán Jeho Excellencí panem místodržitelem čestnou medailí za své zásluhy, jichž si byl po 40 let svého kněžství na poli církevním získal.

Láři „Osvěty lidu“ o sjednání v Dobrušce dávají nejlepší důkaz, jak pokračátní inkvizice má strach, ať lid si dupae. Lze o počtu účastníků, že jich úředníku bylo hlášeno 3400 „kusů“. Nikdo s pořadatelů o hlášení ničeho neví. Lze o řečech pp. řečníků. Ani jedné pokračátní neslyšeli. Obsah vám, ohlapečkové, psáti nebudeme. My jsme jej slyšeli a vám po něm nic není. Svoji „ubohost“ si nechte pro své domyaly. Výrazy byeny, ničinnost, bláto atd. vás pěkně charakterisují. Divíme se, jak se učíte nadávat. Máte asi hrubé kamarády. Ustí vytáčky, že by p. děkan nechtěl také vítati pokračátní, proto i p. starosta nechtěl

vítat křesťany, jest nevhodné. Pan děkan zastupuje náboženskou společnost a p. starosta zastupuje politickou obec, v níž jsou všichni si stejní, ať jsou kterékoli konfese. Pan starosta uvítati má, slyšeti když pořadatelstvem ještě písemně byl požádán. Nechce-li zastupovati všechny, nemá se dáti voliti. To je charakterní. Srovnávaní jeho povinností s p. děkanem, jest tolik, jako by byl on rabínem a ničím více. Od rabína bychom toho nemohli žádati, ale od starosty ano. Odmítnutím se objevila jeho zpupnost a to si velmi dobře zapamatujeme, až se bude končit Žitkova éra.

— V „Osvěť lidu“ napadeni byli lidé křesťanského smýšlení z obvodu firmy Lisnar a Krauser hrubým, pokrokařským způsobem a mimo jiné vyčítá se jim nevděčnost vůči panu zaměstnavateli, že s ním nezáhnou za pokrokařský fímen. Jelikož p. Krauser cti svých lidí se neujímá a tpuení jich trpí, až kynutím ruky by tomu přitřel učinili mohli, jest třeba na obhájení jejich cti uvéstí následující: Lidé křesťanského smýšlení jsou u firmy Lisnar a Krauser od počátku jejího trvání. Oni to byli, kteří v závodě věrně pracovali i tenkrát, když závod židovskými firmami byl téměř ruinován, že firma měla méně než nic. Pracovali za mzdu 2 zl. týdně, což jistě není žádný královský plat. Tenkrát však přesvědčení p. K. bylo křesťanské a proto křesťané i za malý plat raději u něho pracovali než u žida. Ale od té doby přesvědčení p. K. se několikrát změnilo. Byl antisemitou (pro jistý výrok, že přál bezživiti všem potomkům z rodu Isákova, měl nepřijemnosti s paragrafy), pak mladočechem, Tolstojovcem a teď pokrokařem. S přírůstkem jmění rostla jeho pokrokovost. Lidé křesťanského smýšlení jsou svědky vzniku neštěstí a zvrhnutí jeho závodu, na čemž jejich svědomitost, pracovitost a rutina má veliký podíl. Od změny svého smýšlení z křesťanský smýšlejších lidí nikoho nepřijal. Ať jsou naši nejstaršími dělníky a nově nastupující zručovati musí, mají přece plat po 15 letech služby téměř stejný s těmi, kteří nastoupili. Dobře platí však jen své pokrokařské písaře a účetní, to jest nesporně. A to vše svědectví skvělé vydává, jak hlavní odběratelé firmy, kláštery, fary atd. správně a dobře platili a platí objednané výrobky. To jsou odběratelé ještě z té doby, kdy p. K. byl křesťanského smýšlení, a domáci duchovní správa všude ho na dotaz doporučovala. Ale za všechno p. K. se změnil a z vděčnosti a charakteru podporuje to, co směřuje ke zlehčení a potření katolicismu. Z přítele stal se nepřítel. Lidé křesťanského smýšlení šli pracovat ke křesťanům a on již dávno stojí svým smýšlením proti jejich smýšlení. Chodil do kostela, pak méně a nyní nic. Nemůže se diviti, že tedy katolíci od něho nekupují, ale od lidí svého smýšlení. Nemohou přece chtít, aby za peníze své, jež dali utržiti v nepřátelském závodě, byli tpueni a smiřováni. Nesmí se nazývati lidé křesťanských lidí omezeností, neboť jací omezení by byli potom ti, kteří na té omezenosti mají založený závod a s ní načerpali svůj majetek a svou praxi! Nesmí se nadávati muži ženatému „výrostek“, neboť pak by se muselo důsledně říkati všem mužům podobné a nemile by znělo: Výrostek Svobodův, Matyášů, Krausů, Petříkův atd. Hrubost nemůže býti známkou pokroku, ale sprostáctví. Zametejte si, páni, před svým prahem, ale lidem, kteří vám dají pokoj, dejte ho též.

Katolický tábor lidu v Nové Pace. Dne 15. t. m. konal se zde tábor katol. lidu. Ačkoliv již dávno předtím katolická jednota měla k tomuto táboru alibem Střelnici, přece v posledním týdnu p. starosta usnul za dobré, požádati socialisty, aby oni tam pořádali nějakou zábavu, na př. lidový truckconcert, který byl také bombastickými frázemi na plakátech oznamován Střelnice jim ihned zadána. Katol. jednota však nešťastně na holičkách a tábor lidu konán v krásné, prostorné zahradě Falťové za účasti 1400 platících a mnoho neplatících účastníků. Kteří se styděli jíti na tábor, poslouchali na ulici za plotem, kde byla hlava na hlavě. Na lidový truckconcert, na který všechny spolky byly alarmovány, sehnal p. starosta všeho vědu 60 lidí, a mělo by mu to být poučením, aby si počínal trochu moudřejší a nedělal jen to, co mu poradí p. uč. T. a svěrolékař N. Tábor katolický se nad očekávání vydařil. Dopoledne hrozil ještě silný déšť, ale odpoledne se obloha vyjasnila; o půl 2. hod. vyšel od kláštera průvod s ohromným množstvím účastníků a o půl 3. hod. zahájil svolavatel dp. Salfický tábor. Za předsedu zvolen dp. farář Řáb ze Studence, za místopředsedu p. Jindřich Havrůnka, ředitel hospodářské školy z Jičína, jakožto předseda tamější jednoty křesť. sociální. Řečníci vřdp. dr. Šulc a Mš. posl. p. V. Myalivec strhli obecens. vo často k bouřlivému projevu souhlasu, zejména když p. Myalivec přítomným řemeslníkům lidu, jak mnohý p. purkmistr si na balkonech ruku podává se řetěsky socialistickými, na př. s p. Anstam, a když předčítal z jeho vlastního křesťanského orgánu, jak se snahám řemeslnictva posmívá. Zdejší řemeslnictvo si jednání svého starosty slyšeti zapamatuje. Vůbec sláva p. starosty u nás už nyní bledne. Jeho terrorismu byly tímto táborem vylámany zuby a neobrátí-li, dojde mu brzy i dech. Katolíci nemají sice nádherný zázrakový Grandhotel jako socialisté, jímž k němu páni a radnice pomáhali, ale máme za sebou masový

lidu, které si nenechají tpuiti víru, vyháňtí lidi z kostela a obracet je podlouhá na víru sociálně demokratickou. V tomto směru zaseto bylo našim táborem sémé, které ponese dobré ovoce.

Z Dobrušky a Dobrušky. Dne 26. t. m. zavítá sem klérus vikariátu rychnovského, aby byl přítomen při odevzdání čestné medaile, kterou zdejší vikar. sekretář, bisk. notář a děkan vřdp. Jos. Čížek za věrné plnění svých povinností po 40 let obdržel. Slavnost počne o půl 11. hod. přívodem do chrámu Páně, kdež promluví k oslavenci býv. kaplan zdejší farář vřdp. Jos. Pohl z Libverky, který také p. jubilatovi medaili odevzdá. K slavnosti této činí se již v celé obci rozsáhlé přípravy.

Z Vel. Ouhřima u Sebnice. Dne 16. srpna dekorován byl čestnou medailí za 40leté věrné služby vřdp. bisk. notář a zasl. děkan Fr. Tomášek. 17 kněží přijelo do Ouhřima, aby bralo podíl na slavnosti této. O 10. hod. sešlo se ve farním domě obecní zastupitelstvo z Velkého a Malého Ouhřima, deputace místních spolků a učitelstvo, aby tlučilo upřímné přání. Po outním kázání, jež proslavil vřdp. Frant. Volf, farář z Vel. Zdobnice, celovil ve vřetěně a vlastenecké řeči zbožné posluchačstvo a p. jubilační vřdp. vikář a děkan V. Hlavsa z Rokytnice a jménem p. místopředsedy rady Vojáčka se Žamberka ozdobil prsa páně jubilatova medailí. Poté gratulovali všichni přítomní duchovní v čele majíce vřdp. bisk. sekretáře traktu rychnovského, bisk. notáře a děkana Jos. Čížka z Dobrušky. Též družička přednesla přání jménem žactva a podala p. jubilatovi skvostnou kyticí. Na to celebroual p. děkan Tomášek slavnou mši sv. za asistence všech 17 kněží. Po mši sv. zapěl hymnus: „Te Deum.“ K této tklivé slavnosti dostavil se také bývalý kaplan zdejší p. ThDr. Cand. Hug, Doskočil z Vědné, patron zdejšího kostela p. baron Křiváček, příbuzenstvo p. děkana a j. Tichá pohraniční německá obec velkouhršimská dala při této příležitosti opět na jevo, jak váš si svého faráře, který již 23 roků zde působí.

Z Lomnice n. Pop. O letošní poutní slavnosti na hoře Tábor, odbyvané dne 9. t. m. za neobyčejné účasti poutníků z blízka i z dále, slavnostní kázání proslavil velice zasloužilý kněz o probuzení katol. lidu a naší katolické mládeže zvláště, totiž dp. M. Voňavka z Čes. Budějovic. S neobyčejným zápalem pronesené kázání toto, v němž nám slovnatý kazatel objasnil význam proměnění Krista Pána na hoře Tábor, zanechalo v posluc. ádu hluboký dojem a nevymizí hned z paměti a dojísta plnou měrou přispělo k utvrzení všech přítomných ve svatých pravdách našeho náboženství. Odpoledne v týž den odbyvána ve dvoraně hotelu p. Řeháčka spolková schůze katol. jednoty, kde za obrovského účastenství, u nás nebyvalého, promluvil náš slavnostní kazatel na thema „Srdnujme se!“ Nanejvýše výmluvnými slovy vyličil nám potřebu organizování se katol. lidu a naší katol. mládeže zvláště v nynější době; provázeje přednášku svoji mláty břítkými vtipy, uchvátil veškeré posluchačstvo, které nedbalo tropického vedra v místnosti panujícího, k nadšené pochvaly. Zajisté i přednáška tato nadchla všechny přítomné, jichž mohlo být přes 800, k nadšené práci organizační i spolkové. Zdráv se v městě našem do pondělí, zavítal večer k přátelské schůzce k jeho počtě pořádané ve dvoraně hotelu p. J. Řeháčka, kde shromáždilo se rovněž velké množství členů a hostů. Předseda jednoty vřdp. Ant. Láš stručnými slovy ocenil veškerou organizační činnost dp. Voňavky, a vzdal ardečes díky za veškerou námahu jeho. Dp. Voňavka, jsa nejvýše potěšen láskou, s kterou se zde potkal, vyhlásil přítomné k setrvání v dobrém a povzbudiv ještě naposledy mládež laskavými slovy k další činnosti. erdečným způsobem se s námi rozloučil. Budtež vysloveny dp. Voňavkovi upřímné díky! Báh budiž Vaším odplatitelem za veškerou dosavadní organizační činnost katol. lidu. Zdať Báh!

Jak se pomáhá ve škřivanech škole Komenského. Dne 2. t. m. byla u nás národní slavnost, pořádaná ve prospěch školy Komenského od spolku divadelních ochotníků. O významu a účelu školy Komenského mělo se mluvíti již ráno; ale sečkáno na odpoledne, aby bylo více posluchačstva. Dostavila se skutečně hojnost lidu vyslechnout řeč na nepolitické a všennárodní slavnosti. Leč p. dr. Lohař z Jičína zneužil slavnostního okamžiku k výpadům na národní stranu katolickou. O škole Komenského a českých dětech pověděl nám velice málo. Zato však hovořil po realisticku o klerikalismu a náboženství, vyjel si proti nejdp. biskupovi, dru Horákmu, dru Myalivci. Požil české katol. poslance k Římu; „klerikalismu“ prý je škodlivý živel, od kterého musí býti Rakousko očištěno, atd. Pane doktore, takhle jste chtěl pomoci škole Komenského? Tak jste chtěl nadechnouti katolíky pro občanstvo a pro spolupracovníctví s ostatními stranami národními? Snad byste měl věděti, jak právě dr. Horák se nímajl všle dělníky českých dětí; snad byste mohl věděti, jak obrovské peníze z katolických rukou plynuly a plynou ve prospěch českého školství. Víte, že právě váš Masaryk učinil pro vřetěšské české děti pramálo, zato však horlivě se zastával německo-židovský burážká vřetěš-

ských, když tyto nedávno přepadli s velikým rykem, ba i s kamením parlamentní budovu. Zastával se odezveného žida Hilsera tak, aby hrozné podezření padlo na samu českou matku ubohé zavražděné Anežky Hřázové. Váš Masaryk stál na tom, aby k záchráně žslivého tupitele německého Wahrunda táhli čeští studenti za jeden provaz s fanatickými burážky. Váš Ma-aryk s Drtinou hlasovali s Wolfem ve prospěch zřízení akademie německé, ačkoli vědí, jak o německé školství bohatě jest u nás postaráno, mezi tím co Němci naši mládež školní úsilně germanisují. Vy jste u nás nepracoval svojí přednáškou vlastně ve prospěch školy Komenského, ale ve prospěch svojí politické kličky. Proč jste se jen ostýchal říci, jak zvláště v Čechách mají židé lvi podíl na germanisaci mládeže? Proč jste otevřeně neřekl, že německé děti, navštěvující školy pražské, jsou valnou většinou děti israelské? Kdyby neudržovali návštěvu pražských německých škol židé, dvě třetiny těch škol by se musilo zavřít. Že vaše strana plane pro české školství? Vždyť se dobře pamatujeme, jaké fanatické protesty vaše strana proslavovala proti zřízení českého katolického gymnasia na Král. Vinohradech a jak na druhé straně brzy potom dělala barumskou reklamu nové zřízené německé rabínské škole pražské. Řcete sám, kdo svým strannickým a nespravedlivým počináním probouzí konfessiální boj! Vy jste „pomohl“ svým pichlavým řečnickým škole Komenského tak, že jste četné katolíky v panickém šle shromážděné zbytečně roztřpil. Víte přece dobře, jak jsou to hlavně židé, kteří Slovákům působí největší pronásledování; víte dobře, že kdyby vřetěšší i v Čechách obývající židovští milionáři přestem hnuli ve prospěch jazykové rovnoprávnosti našich národa, hned by zkontrolji jak wolfenci tak luegrovci. A což teprve kdyby „mezinárodní“ soc. demokracie jako jeden muž zároveň v tom směru spolupracovala! Tu jest přece potřeba jíti na kofen neblabých příčin germanisace a místo tu a tam sebraných anekdot pověděti bez bázně pravdu celou. Teď se to pánům advokátům velice pohodlně vlastenčí, když horliví kněží katolíci, kteří se nechlí pro svoje vlastenectví do žalářů zavřati, pracně proklestili cestu! Kolik advokátů bylo na př. pro upřímné vlastenectví pozavíráno v r. 1848? Pro podruhé však prosíme, aby nám bylo řečeno, zda za svoji občanstvost, za svoje vstupné dostaneme bičikem, abychom nešli místo na všennárodní slavnost na nespravedlivý pranýř. Proti takovému pranýři rozhodně protestujeme a dovedeme se ubhájiti.

Z Rokemné u Poličky. Dne 4. t. m. nastala pro obec naši smutná chvíle. Odjížděl od nás náš milovaný dp. farář Ed. Neumann po 15letém blahodárném působení v obci zdejší. Jeho snahou u nás bylo, aby ve všem sešlý kostel vřetěšil opět k důstojnému stánku Božímu, což se mu dlouholetou vytrvalostí a vlastní prací zdařilo. Jsa znamenitým církevním malířem, skvostně vymaloval téměř vlastní rukou celý chrám Páně, zřídil nové oltáře, varhany, krásná okna a křřžovou cestu namaloval, tak že vůbec nešťastně jedna věc stará v kostele našem, vše jen jeho přičiněním jest nové, a co pro naši chudou obec jako patronát jest nejvýznamnější, že to obec nestálo ani haléř, neboť veškerý náklad na vše jediné svým přičiněním mohl obci věnovati. Jak je farní budova, se zahrádou před jeho příchodem zpusťou, nyní v pořádku, to dovedeme všichni posouditi. Jeho činnost rozvíjela se na vše strany, neboť založil spol. divad. ochotníků „Tyl“, Raiffeisenovu záložnu, odbor Nár. Jedn. Severočeské, ve kterýchto spolcích byl předsedou. Spok dobr. hasičů strčil v něm horlivého člena a pokladníka sboru, a jmenoval jej za zasluby o sbor již v lednu t. r. čestným členem. Proto s velkým pláčem a zármutkem vyprovázen byl o 6. hodině ranní a hřubon až za obec všemi jmenovanými spolky i spol. vojen. vysloužilců a obecním zastupitelstvem jako patronátem a velkým zástupem lidu. Při loučení povzbuzoval ohromný zástup ke společnému boji proti nevěrcům, při kterémto loučení velký pláč celého zástupu slyšeti bylo, tak že sám potom s pohnutím odjížděl. Chudina zdejší strčil v něm jediného dobrodince a do smrti na něho nezapomene. Proto přejeme mu s upřímného sr. oee, aby v novém působišti ve Sv. Jitě u Brandýsa n. O. se mu dobře vedlo, aby našel zase hojně přátel a na naší obec aby také nezapomněl, jako my nezapomeneme na něho. Památka na dobrotitost jeho neshyne u nás ani po sta letech. Šťastná obec, do které přichází, ale velmi truchlící, s které odešel. Jako když velké rodině zemře otec! — Truchlící věřící.

Z České Bělé. Dne 2. srpna pořádaly sdružené organizace dělnictva křesť. v České Bělé výlet a při něm tábor lidu. Před 2. hodinou vyšel z náměstí v České Bělé mohutný průvod za zvuků „pláné práce křesť. dělnictva“ na místo výletní, kamž přes deštivé počasí shromáždilo se na tábor několik set lidu ze širého okolí. Na táboru promluvil o otázkách dělnických, poměru křesť. dělnictva k stranám jiným, zejména sociálně-demokratické, a o organizaci mládeže p. J. Antr z Hradce Králové a o otázkách rolnických p. Červenel, rolník z Příjemek. Průběh tábora byl kildný přesto, že sociální demokracie a pokrokaři celý týden silně alarmovali časopisy i dopisy svoje stoupence i agrární k rozbíhání tábora. Večer sehráli

ochotníci oddělky chotěbořské „a Fiedler“ od E. Paříkové divadelní kus „Furiant“, při němž prostonal byl obecněm přeplásem. Vřelý dík vzdáváme veřejně p. Vojt. Fiedlerovi, rolníku v Č. Bělé, za ochotné propájení lesa i luk k táboru a výletu, pp. řezníkům, vlec. slečnám za obstarání množství karamellů bílých, pp. dárcům dárků do tomboly, pp. ochotníkům z Chotěboře a vůbec všem, kdož přispěli ku zdaru slavnosti. — Pořadatelé.

Okresní výstava ovocnická v Kolíně (Sokolna) pořádá se pod záštitou okresního výboru od 27. září do 1. října t. r. Vystavovateli se bude: 1. Ovoce všeho druhu: a) čerstvé (pouze z okresu), b) zavafené, c) sušené, d) balené pro vývoz, e) ovocná vína. 2. Přístroje a náčiní pro pěstování stromův a zužitkování ovoce. 3. Literatura ovocnická. Výrobci předmětů oněch naskytá se vhodná příležitost, uvésti je v nejširší známost. — Vystavovatelé neplatí žádných poplatků. Získány čestné odměny jak státní tak i zemské a různých korporací. — Přihlášky přijímá okresní výbor nejdéle do 15. září t. r. Vše podrobnější tamtéž.

Kolínští katolíci do Prahy! Na všeobecný katolický sjezd činíme horlivé přípravy. Dostavme se v mohutném počtu! Jízda po dráze jest za sníženou cenu tam i zpět: III. třídou 3.50 K a II. třídou 6.— K i se vstupným do výstavy a platností pětidenní. Lístky při vstupu do výstavy musí býti razítkem výstavním opatřeny, jinak nemají platnosti ku zpáteční jízdě. Proto, kdo nemíní navštívit výstavu, necht koupit si lístek obyčejný. Pořadatelé pro Kolín a okolí opatření budou páskou červenobílou s nápisem „Kolín“. Jich pokynů dbáno býti musí! Přihlášky dejte se co nejdříve a sice nejdéle do 27. t. m. za okres kolínský a Lidového spolku křesť.-sociálního v Kolíně (u pp. Jos. Kárníka, kniháře v Kolíně a Václ. Březiny, obchodníka v Kolíně na Zálabí); pro venkov u důst. farních úřadů. Přihlášky z venkova raději zaslati nám nejdéle do 27. t. m. — (Neupotřebené legitimace musí býti před odjezdem odevzdány!) Odjezd vlaku z Kolína v 5 hod. 15 min. ráno, příjezd do Prahy v 6 hod. 50 min. ráno. Přijďte všichni, jimž víra svatováclavská jest dráhou dědictvím po zbožných otcích! — Na shledanou. — Připravujte se na velký tábor katolického lidu v Kolíně na den 28. září t. r., by z něho vyzněla mohutná ozvěna potřeby organizace katol. lidu v Čechách. — Zdař Bůh!

Organizace katolického československého lidu v okresu Kostelec n. O. s místní organizací ve Žďáru n. Orl. u Borohradku pořádá v neděli 23. srpna 1908 na počest jubilea sv. Otce Pia X. a císaře a krále Františka Josefa I. slavnost s tímto pořadem: 1. O půl 2. odpoledne kázání dp. ThC. Ant. Mikana a svěcení kříže ve Žďáru n. Orl. 2. Průvod do zahrady pí A. Potůčkové ve Žďáru. 3. Koncert úp. né kapely borohradské řízení kapelníka p. J. Macha. 4. Mezi koncertem řeči p. řízení poslance dra Rudolfa Horáského a p. inženýra J. Dostálka z Prahy na thema: „Prospěje boj kulturní společnosti lidské?“ Vstupné do koncertu: v předprodeji a pro účastníky průvodu 20 hal., u pokladny 30 hal. Předprodej lístků u důvěrníků strany. Bez vstupenky na prsou připevněné není přítomnost dovolena. Za nepříznivého počasí bude koncert i řeči v prostorném sále pí A. Potůčkové. Večer o 8. hodině taneční vínek omladiny v sále pí A. Potůčkové

Školní knihy

nové i antikvární
v jediné správných vydáních pro všechny
školy východ. Čech má stále na skladě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Sklad normal. sešitův s 33 1/2 %.

Překupníkům značné výhody.

Vyřizuje se vše ten samý den.

Různé zprávy.

K žádosti o legitimaci ku IV. sjezdu katolických československých v Praze ve dnech 29. srpna až 2. září 1908, dovolujeme si oznámiti stanovené poplatky sjezdové a to: 1. Legitimace sjezdové, opravňující vstup ku všem schůzím slavnostním i odborovým s nárokem na výtlak sjezdové správy (knihy se všemi předná-

kami a jedním sjezdovým), úhrnem 4 K. 2 Legitimace sjezdové, opravňující vstup ku všem schůzím slavnostním i odborovým bez nároku na správu sjezdovou, úhrnem 2 K. 3. Legitimace sjezdové, opravňující k jedné libovolné schůzi sjezdové, (bez nároku na správu sjezdovou) úhrnem 50 hal. 4. Legitimace spolkové (pro spolky a organizace), opravňující ku všem schůzím slavnostním i odborovým s nárokem na správu sjezdovou, úhrnem 2 K. 5. Legitimace spolkové, opravňující ku všem schůzím slavnostním i odborovým bez nároku na správu sjezdovou, úhrnem 50 hal. Spolkové legitimace vydávány budou jen členům spolků a organizací na včasnou přihlášku u předsednictva dotčeného, kteráž poplatky sjezdové zároveň s přihláškou účastníků kanceláři sjezdové odešle. Na případné dopisy, jakož i na zaslání legitimací, budtež přiloženy známky na odpověď a případnou zálohu.

Morava se čini. Dne 15. t. m. konalo Všeobor. sdružení křesť. dělnictva pátou valnou hromadu v Brně. Moravská tato organizace odborová rok od roku na podiv se rozmáhá 21 000 dělníků pod křesť. praporem, to už jest armáda, s kterou se musí počítat. V království Českém máme křesť. dělnictva odborově organizovaného přes 10.000. Přijmů mělo moravské sdružení za rok 1907 K 80.681.80 kor., obrát ústředí stoupl na 260.161.52 K, hotové jmění obnáší 106.000 K. Číslo to jsou nejvýmluvnější doklady, jak se organizuje. Na Moravě jest plno ochoty ve všech vrstvách společnosti k organizaci katolické, v Čechách jsme sice v tom směru ještě pozadu, ale ničemné doháníme, co jsme zanedbali.

55. sjezd katolíků v Německu zahájen byl v sobotu za velké slávy v Düsseldorfu. Sjezdu přítomny jsou tisíce účastníků. Ve slavnostním průvodu bralo se 60 000 dělníků se 67 kapelami ulicemi města. Schůze se konaly v 30 různých sálech. Pro slavnostní schůze vystavěna byla zvláštní slavnostní síň, jež pojme 12.000 lidí. Předseda sjezdu byl hrabě Klement Vischering.

Věda a víra. Zajímavá jsou slova slavného matematika Augustina Cauchy (1789—1859): „Já jsem křesťan, to znamená, že věřím v božství Ježíše Krista, jako věřili Tycho de Brahe, Koperník, Descartes, Fermat, Leibnitz, Pascal, Crimaldi a j. Já věřím v božství Ježíše Krista se všemi velikými hvězdáři, s velikými přírodopýci, s velikými geometry minulých století. Ano, jsem katolík jako většina z nich; a kdyby se mne někdo tázal po příčinách, s velikým potěšením mu je povím a vysvětlím. A uvidí, že moje náboženské přesvědčení nepovstalo a není snad výsledkem předsudků od narození slyšených, nýbrž že jsem k nim přišel důkladným skoumáním a studiem. Přesvědčím každého, že hluboká a věčná pravda v mém duchu tkví a v mém srdci přebývá. Jsem upřímným katolíkem jako Corneille, Racine, Bossuet, Fenelon a jiní nejslavnější mužové jimi byli a jako jimi ještě jsou nejuctěnější mužové naší doby, kteří jsou pravou ozdobou naší akademie. Sdílím hluboké přesvědčení vyjádřené ve slovech, skutcích a spisích tolika výtečných učenců prvního řádu, jako Ruffini, Laennec, Ampère, Pelletier, Freycinet a j., a zejména-li učence žijící, činím tak pouze, abych neurazil jich pokory, tolik však říci mohu, že jsme s radostí nalezli ve svých osvěcených přátelích vše, co je krásné a vznešené v křesťanské víře

Honěbný agrární nápal. Ještě jest v čerstvé paměti, jak agrární agitátor Jan Měšťan vyprovokoval v hospodě hádku, při níž zabil katol. zemědělce J. Blažka. Při soudu došlo na omluvu, že Měšťan požil tehdy více trůnku, milosrdná žena Blažkova Měšťanovi odpustila, tak že též propuštěn na svobodu. Leč Měšťan si nedá posud pokoje, ač přestálý strach mu měl býti důkladnou výstrahou. V neděli dne 9. t. m. začal rýpati v Hrdějích v hospodě do přítomných katol. zemědělců tak, až jej hostinský Novotný okřikl. Leč Měšťan, jemuž se agrární ideály vrazily znovu do silných rukou, udeřil hostinského Turka, který s ním ten den ani nemluvil. Udeření do skráně bylo tak silné, že Turek padl na zem v bezvědomí. Surovec po chvíli zmizel. Když druhý den přišel četník, prosila ho hodná žena Měšťanova úpěnlivě o smilování. Svízel nemalá; řádná hospodyně má zakoušeti trpkých chvil pro agrárního vsteklívce. Leč kdo si má nechati nadále libiti výbuchy politického vášnivce? Měšťan ovšem znovu se agrární školy odřká a poslední zásilku „snádelivého“ „Čepu“ již odepřel rozšiřovati. Ale snad se do něho vrazí agrární statečnost co nejdříve zas. Pokud nebyl agráříkem, dával lidem mírumilovným pokoj.

Kde vede naše české studentstvo, o tom svědčí jména autorů „Studentského Almanachu 1908“, vydaného „Svazem“, redakcí kolegů Lustiga, Mahena, Rosencweiga, Šmejce, v úpravě Fr. Kysely (barevná obálka, slatá předáčka, barevný titul a iniciály). Z autorů knihy upozornila kritika na Fránu Šrámka (Prázdiny), Jiřího Mahena (Předehra k dramatu „Theotus“), prof. Arnošta Krause (Bábel a studentstvo), red. Zdeňka Wirtha (Novostavby české university) a Karla Hocha (Listy s Tom.) Mezi 8 jmény 5 jmen pokrokových lidí.

„Bohata“ ohuděl v Čechách. Professor Iv. Ozerov, jeden z ruských delegátů na slovanském

sjezdu pražském, píše o moři a užitku kultury v mosk. „Ruském Slově“. Když jsem byl teď v létě v Čechách, zavezli nás do okolí Prahy, a to zvláště do těch osad, kde žije nejhudší obyvatelstvo. Ale což možno srovnat ten život tam s životem našeho ruského sedláka! Uviděli jsme tam bílé, čisté, čisté domky se záclonkami v oknech, s květinami na oknech a v zahrádkách i před domky. A lidé v těch domech pili ráno kávu a i čtyřikrát do týdne jedl maso k obědu. Což možno srovnat jejich život s životem našich ohudáků? Styděl jsem se vykládat, když se nás ptali na to... Kdyby Češi uviděli naše slavné střechy, naše napolo rozvalné chaty... Čechy nezaujímá alkoholismus (v ruské podobě) a když jsem se tázal, jakými prostředky ho obmezili a vyhubili, dávali mně všude tutéž odpověď: „vzdělanost (kultura) jej sama vyhubila.“ — Ovšem život českého dělníka jest zcela jiný, než ruského mužíka.

Vraždění mezi bělochy a černochoy rozsutilo se děsně v minulých dnech v Springfieldu v severoamerickém státě Illinois. Podnět k vraždění zavdalo násilné bělochy jedním černochem. Nastal v městě boj na život a na smrt. Část města čern obyvaná skýtá obraz krvavého bojiště a spousty. Běloši se téměř v krvi brodili, ušetřice nikoho. Teprve na rychlo povoláné vojsko z Chicaga zbrání vynutilo klid. Rozvaliny černošské čtvrti, množství mrtvých i raněných jako po nejprudší vřavě valečů, toť dílo plemenné zásti mezi bělochy a černochoy.

Při českém vyšším gymnasiu ve Vyškově obsadí se začátkem školního roku 1908/09 tato další místa skutečných učitelů: Místo skutečného učitele pro klassickou filologii a místo skutečného učitele pro češtinu a němčinu na vyšším gymnasiu. Nekolkované žádosti náležitě doložené budtež výboru Ústřední Matice Školské v Praze zaslány nejdéle do konce srpna 1908

Židovský obchod. V červnu vyloupili zloději farní kostel v Heiligenštetu, a uloupené věci, monstrance, ciborium atd. octly se v rukou židovských překupníků S. Heimanova, J. Goldstauba, Ex. Bublery. Za to dostalo se čistě trojici od zem. soudu ve Vídni po 3 měsících žaláře.

Slavnosti Velehradské. Ve dnech 14. až 16. t. m. hostil Velehrad cítilce Mariánské z celé koruny svatováclavské; velké bylo tentokrátě účastenství z Čech. Konal se tu sjezd družin Mariánských. Nato bohoslovci a akademici konali zde svou výroční akademii.

Nové i antikvární

školní knihy

pro veškeré školy
má stále na skladě

František Písa,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.

Velký výběr hudební a psací potřeb.
Prodej obrazů. Seznamy zdarma.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1908. 1 hl pšenice K 17.40 — 18.40, žito K 14.00 — 14.00, ječmene K 11.20 — 11.80, proso K 15.00 — 16.00, vike K 12.00 až 14.00, hrachy K 25.00 — 26.00, oves K 6.50 — 8.00, čočky K 36.00 až 40.00, jabl K 24.00 — 26.00, krup K 26.00 — 40.00, brambor starých K 0.00 — 0.00, nových K 3.00 — 3.80, jetel. semeno červeného K 180.00 — 182.—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.—, máku K 40.00 — 46.00, lně. semeno K 00.00 — 00.00, 100 kg křtinych otrub K 14.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.72 až 3.04, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg másla vepřového K 1.76 — 1.80, 1 kg tvarohu 0.22 — 40.—, 1 vejce K 0.05 — 0.06, 1 kopa sels K 4.00 až 8.00, 1 kopa petržele K 00.00 — 0.00, 1 kopa kapusty 4.00 — 5.00, 1 hl cibule K 3.00 — 3.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.60 — 80.—, 1 otep mrkve K 1.20 — 2.00, 1 kopa okurek K 2.00 — 5.00, 1 košík švestek K 1.50 — 0.00, 1 hl jablek K 6.00 — 8.00. Na týd. obilní trž v Hradci Králové dne 14. srpna 1908 odbyvať přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 489 hektol., žito 134, ječmene 416, oves 357, proso 00, vike 00, hrachy 00, čočky 89, krup 00, olejky 00, jetel. semínka 61, lněného semeno 00, máku 38. — 2) Zeleniny: petržele 0 kop, okurek 890 kop, kapusty 700 kop, cibule 112 hl, drobné zeleniny 740 kop, mrkvy 210 pytlů, brambor 81 hl, sels 420 kop. — 3) Ovoce: jablek

50 hl, hraček 40, švestek kořalk 80. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kusů, polovina 408 kusů, hůlčák 0 kusů.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápkami krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. birmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

máty pro místa poustnická, první pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do obor toho spadající výrobky doporučuje velehrad. krahm duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Vyznamenána na výstavách: Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile. Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky všestr. užívané. Vzorů a ceníků zdarma a franko.

Ke všem příležitostem nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízejí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

příležitostně

soudní znalce a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných, skleněných a
hodin všech druhů.

Prodej se zárukou.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost

zápůjčné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/2%.

Záruka K 656.139-57.

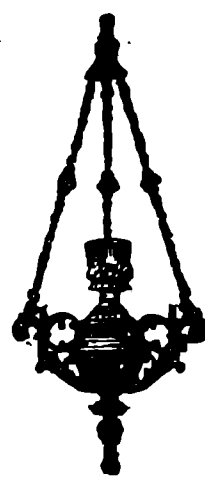
Služební listy zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou záložní opatřena revizována.

Uhlí hornolezské la. ve velkém

1 kusem dodává rychle a výhodně

Velehradskému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlá,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastýř specialně na kostelní nádobí, dovozuje i doporučení sv. hojně zásobují sklad ve vlastní dílně ručně zpracovávají kostelních nádob a nádobí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přeměně alohů církevních. Staré předměty znovu opravuje v původní stenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukázkou, rozpočty, náčrty nebo ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům dílek v placení. Více uanání po ruce. Zásadně přesovné výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.
Deštníky. — Pasy.
Kapsonky. — Bukavice.
Šňurovačky. — Zdravotní
„Triumfála“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
švadlony a kroje
doporučují v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.
Divadelní ulice — proti kostelu P. Marie.
Solidní obalůha.
Nejlevnější pevné ceny.

POZOR! POZOR!

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici cíle a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Štuberský v Hradci Králové

proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech
Městem.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítačla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

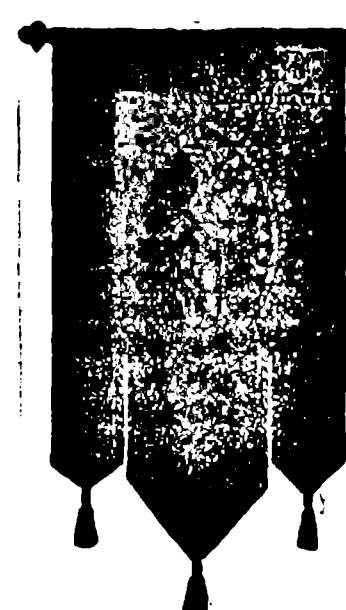
úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída, č. 254.

První český hudební závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.

Na ukázkou saslá se vše franco.

MOSAIKY

skleněné

pro lustry i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, výslovně o spůsobu, které nejen vzorově, ale i svou láčí předčí mosaičky vlnské, hotové

uměl. lustry pro malbu na stě

B. Škarda,
Brno.

Konst. út. pro obřad-
mová okna lustrů
kompletně

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízejí

Biskupská knihtiskárna.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické tak právní vyřizují se co nejrychleji. Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hygie“.

Zápisné 5 K.

Telefony: Kotrč, Hradec Králové

Zruční dělníci soustružníci

hledají se pro stálou galanterní práci.
Januška & Sahula v Stásovicích na Moravě.

oooooooooooooooooooo

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svítav

přijímá nejlevnější chovanky školo
odrostlé ku vyučování literárnímu, něm-
čině, francouzštině, šití, střihání, kreslení
stříhání, vyšívání, vaření, šlehání, hře na
piano, housle a cetera atd.

■ ■ ■
Přespekt na požádání se nařídí.

■ ■ ■

Krajina horská,
lesnatá, velice zdravá.

oooooooooooooooooooo

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací po- železné mycí stolky
stele od . . . K 7-80 od . . . K 5-

železné skládací po- železné noční stolky
stele s 3 díl. matrací od . . . K 10-

od . . . K 27- železné stojany na
lůžky od . . . K 11-

Úplně nařizovaná lůžka od K 33-

Skládací polní sedátka
od . . . K 1-

zahrad. skládací lůžka
od . . . K 5-

zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36-

Úplně nařizovaná nemocnice a dobročinných ústavů
na ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek

Poděkování.

Zaplatě Bůh

všechněm, kteří doprovodili mého drahého manžela, pana radu zem. soudu v. v.

KARLA JEŽKA

na poslední cestě a kdož projevy soustrasti máj veliký bol snažili se přátelsky zmírňiti.
Zvláště děkuji vřoucně velectěnému úřednictvu a učitelstvu i veledůstojnému
duchovenstvu.

Všechněm díky nejserdecnější!

Pražské Předměstí, dne 13. srpna 1908.

Anna Ježková.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zůrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se lze ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Rozšiřuje

„Časové Značky“

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Akiový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bureovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů k 31. srpnu 1908 K 17,733.670-00.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. srpna 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Pokračujeme?

Praktická filosofie pruská a francouzská.

Moderní kultura měla by se zardíti. Vyšperkovanými frázemi a různými spleťtými dvahami, jež se zdají hluboce promyšlenými statemi, mrští se přirozený zdravý smysl k nepoznání. Co poznává nezkažený člověk zdravým zrakem, k čemu ho podíl bez pohlídky dobrota srdce, k tomu se dává věsti mnohý inteligent teprve spleťtými oklikami různých filosofických námětů. Muž zpracovaný moderní kulturou mívá srdce vychladlé; nekonečné dobro v jarém nadšení, spíše pátrá chladným mudrováním, zda ta neb ona ušlechtilá povinnost nachází odporučením v některém moderním proudu myšlenkovém. Chce jednati filosoficky a jedná — zvláště vyžaduje-li se při tom sebezápor — velice mdle, jen co by se společenská etiketa zachovala. A hned vedle hluboce zamýšlených filosofů, kteří hledají pro lidstvo „vyšší kulturu nadkřesťanskou“, přímo hřlivě řadí rafinované barbarství, jehož by se sice mnohý divoch zhorzil, ale pro které si vyhledá moderní mudrlant sofistické důvody ihned.

Prašáci docela udávali příčiny, proč mají „povinnost“ Poláky z jejich statků vyháněti. Prý se zde jen jedná o národní německou sebeobranu! Tak! A právo k sebeobraně mají jen Němci? A právo tak široké, že mohou jiný, zcela pokojný národ ničiti? Poláci nemají práva ani k spravedlivé národní obraně? K čemu jen psali němečtí filosofové tolik učných článků o humanitě? Jak jeví se výsledky těch spisů na čtenářích, kterým filosofové namluví, že po opuštění cest křesťanstvím prokřesťených stanou se lidumilnějšími než opravdoví křesťané?

Ve Francii co nejvíce svedá hlavu ruch protimilitaristický. A čím více proti vojsku se mluví, tím více přibývá v srdci Francie zločinů apachů, jimž jest vraždění nejmilejší zábavou. Takhle se upravají cesty — k odzbrojení; řadí se proti bezpečnosti samých spoluobčanů tak, že ozbrojená moc musí se ještě rozmožniti — proti lidem vlastní krve. Ve francouzském Marseille jest plno protimilitaristů a volných myslitelů, kteří tvrdí, že pohled na kříž zesurovuje. A najednou v minulých dnech sešlo se plno obecně tamtéž do zahrady, která byla upravena k zápasu býka s dvěma tygry. Obecněstvo lačné se páso na mučení zvířat. První tygr byl býkem hosen do kouta, kdež se schoulil, třesa se strachem. Druhý byl lehce xraněn a zalezl rovněž do kouta. Přes všecko dráždění nechtěl býk opakovati útok; snad té němé tváři bylo třesoucích se tygrů líto více, než surovým divákům. Představení tedy přerušeno a obecněstvu slíbeno, že se bude zápas opakovati ještě týž týden na příznivějších vyhlídkách na vzrušující výjevy. Jako by se vracely časy Neronovy! A na druhé straně pro zdechlá zvířata sařizují se ve Francii zvláštní hřbitovy. Není to převrácenost, která bez pevného základu mravního potáčí se sem tam? Možná, že některá dáma, která plakala dlouho nad zdechnutím svojí kočky, dychtivě bitala krvavý výjev v zahradě marseillské. Nečetli jsme nikde důrazný protest moderních lidí proti takovému rafinovanému trápení zvířat.

Sláva Greta Beierové a švece Voigta.

V posledním čase velmi široce avážováno v novinách o popravě Greta Beierové v Sasku. Dívka ta řekla svému ženichovi: „Zavři oči a otevři ústa“; ubožák čekal, že snad mu do úst dá milenka lahůdku. Ale místo toho vypálila mu do otevřených úst smrtenosnou kouli. Předtím sfalšovala milencův testament, v němž ustanovila sebe hlavní dědičkou. — Rozsudek smrti potvrzen, Greta popravena. Mluvílo se, že nebyla Beierová duševně normální, že jest hysterická a pod. Německé i zahraniční listy moderních směrů (také české) psaly s největším roztřpčením o oné popravě. A roztřpčení to

zachvátilo nejširší davy. Zajisté by byl saský král neučinil žádný hřích, kdyby byl udělil oně vrahyni milost. Ale co činilo publikum, to přece přesahovalo všecko míru! Rázem davy zapomněly na tragický osud ženicha Beierové, lkaly nad Gretou jako nad velikou světící, snášely květy atd. A hrobu nešťastnějšího ženicha, zavražděného násilně, nevšiml si nikdo z těch přecitlivělých duší. Což když počtvá dělnice, která živi pět dětí, náhle při svém pilném zaměstnání přijde o život? Napíše se o té mučednici několik řádků, projeví se pěti slovy iaciná soustrast a dost. Zato však Greta oslavována jako dívka nejnešťastnější, jako by se popravou jednalo o největší potupení nejvyšších ctností. Divná ta duše moderního davu! A jistě snášely kytky i ty dámy, které dříve lačné čekaly, aby mohly býti přítomny krvavému divadlu a aby jim byla dána příležitost k ukrácení dlouhé chvíle farizejsky lomiti rukama nad tou lidskou ukrutností.

* * *

Německá mravní opravdovost skončila hotovým bankrotem, když propuštěn byl pověstný rafinovaný švec Voigt z vězení. Jakou zvláštní ctností kopnický hrdina vynikal, že se přední kruhy německé přímo o jeho přízeň perou? Byl již před svým kopnickým kouskem kriminálním, který prováděl zcela sprosté zlodějství. Kopnický kousek svoji rafinovaností dosvědčil ještě lépe, jak nebezpečným jest toto individuum lidskému majetku. Ale hrdina dočkal se větší pochvaly než některý znamenitý lékař, který svým neúnavným studiem zachránil život tisícům ubohých pacientů. V dřívějším bydlišti Voigtově Rixdorfu nastala pravá panika, jakmile tam začala zvěst, že „kopnický hejtman“ jest na svobodě. Tisíce zvědavců ubíraly se k bytu Voigtovy sestry a zatarasily všechny ulice, takže Voigt se ani domů nedostal a přišel teprve pozdě v noci. Automobily a drožky stály celé odpoledne před jeho bytem. Vynikající lidé odevzdali své navštívenky. Do Voigtova bytu byla snesena spousta vín, likérů, květin a dokonce i verše, nesčetné telegramy, dopisy a pod. Voigt dokonce dostal od svých druhů v povolání žebravé dopisy, ve kterých je prošen za podporu. Konečně byl slavný švec donucen opustit obydlí své sestry a uchýlit se před zvědavci do jednoho berlínského hotelu. Mluvil do gramofonu a dostal za to 200 M. Z Brém bylo mu nabídnuto pořádání přednášky (!) o čem chce za honorář 5000 M. Variété v Kielu ho chtělo angažovati za 250 M měsíčně.

„Berliner Montagszeitung“ byl potěšen, že „geniovi“ může vyplatiti dary, které v redakci byly od berlínských smetánky i od jiných Němců složeny; jásot v Berlíně, triumfální radost v celé říši. A Voigtovi stoupl slavomam hodné do hlavy. Jest nyní velikým bohatcem. Tahaly se o něho i kruhy občanstva rakouského. Voigt přibyl do Vídně dne 24. t. m. v průvodu svého impressaria, jsa pečlivě oblečen; řekl, že hodlá provésti své „dramo-lette“! „Dva milliony marek“, což sám sepsal; vyjádřil se, že bude představení sám přítomen. Impressario Voigtův žádal za vystoupení svého pána od vídeňských křesťanů přehnané obnosy, pročť křesťanů pokrčili rameny. Tu díž se odhodlal Voigt nastoupiti další triumfální cestu do Budapešti.

Taková sláva platí tedy sprostému zlodinci, jemuž by se měli všichni slušní lidé vyhnouti. Byly by možné takové zjevy ve středověku? Tenkrát lidé byli opravdovější a zatočili se každým, sebe „osvícenějším“ zločincem dle zásluhy.

Chce-li se však moderní člověk pobaviti, zapomene na všechny mravní zásady. K vůli legraci, k vůli ukojení zvědavosti a spatření nějaké sensace hodí knihu nejmodernější filosofie přes palubu, směje se, tleská a tleská. Nyní tedy lidé máchýlají k zločinnosti a vezmou příklad, jak lze nejlaciněji nabytí veliké popularity v celém světě.

Jiné zajímavosti.

A jak se debatuje ve veřejných schůzích, komu posluchači nejvíce tleskají? Přijde řečník satyrik, který mnoho vědomostí nemá a také příliš věcných důvodů nedbá. Dá se mu na jeho řeč odůvodněná výtky, proti které marno jest postaviti rozumný protidůvod. Ale co činí satyrik? Uhne se příměmu, věcnému souboji a odpoví pepřem vtipem, který se spornou otázkou nemá co činiti. Místo aby byl okřiknut, řehtá se celé shromáždění, tleská co nejhluchěji. „Výborně, výborně!“ blaholí osvěcená ústa. Rozum se zastaví při vtipu, při legraci, pro kterou z pohodlnosti přestane pracovati. Chce-li po vtipu sok satyrikův mluvíti dále, odůvodniti šíře svoji výtku, jest uvítán jen posměchem. „Ten dostal!“ čyvá se ze všech koutů. Osvícené století! Doba reálného svobodomyšlného myšlení! Pokrok!

Uhry jsou velice bohaté na židovské lidokupce, kteří prodávají podvedené dívky nejvíce americkým podnikatelům. Posledně ukázalo se, proč málokdy tyto bezcitní agenti jsou trestáni. Umějí dobře podpláceti komitátní úředníky, kteří docela ochotně vystavili agentům falšované cestovní pasy po 1 K. Spor dvou židů všecko prozradil. Tisíce dívek zavedla tato čistá společnost, majíc hlavou žida Jainkeffa, za oceán. „Vystěhovalecká akciová společnost“ měla za pomocníky a členy též mnoho advokátů ze severních Uher, kteří ve spise obžalovacím jsou označeni jako nejhorší byeny.

Čelé zástupy ubohých Slovákův a Rusů zbaveny půdy a dovezeny vysavačům. Proto tím spíše zraky maďarských úředníků nechtěly viděti. Charakteristickým pro mravní úroveň a smýšlení těchto lidokupců jest výrok jednoho z nich. Právil k soudci: „Páni soudci nevědí, co jest to kšeft.“ Jiný obžalovaný nemohl pochopiti, proč je pronásledován a ujišťoval, že není žádnou škodou, je-li křesťanské obyvatelstvo přiváděno na mizinu. Beztoho prý na jich místo přijdou židé, kteří prý jsou pro Maďary živlem spolehlivějším. Ten žid byl věru upřímným, vi, kdo maďarskou despotií udržuje hlavně při síle. —

„Osvěta lidu“ velice rozrušilo, že kněz ve škole odvážil se dětem říci, že Kain spáchal těžký hřích vraždy. To konstatování prý děti zesurovuje. Ale brzy nato týž list omlouval a hájil pokrokařského surovce, který abíl katolického kněze. Pokračujeme!

Okr. výbor novopacký projevil souhlas se zdravým nanesením zastupitelstva mnohohoradického, dle něhož má se hleděti k správnosti různých stran v zájmu svorné pozitivní práce národní. Výbor praví, že jest svatou povinností vůdců a rozhodujících kruhů všech politických stran, všemi silami přičiňovati se o zjednání takové spolupráce, spolupráce a soužití všech stran politických, ze kterého by bylo jasné patrné, že záleží všem stranám a vrstvám národním zvláště na společném cíli, na dobru a osudu celého českého národa, jemuž vždy a zejména v době tak těžké, jako jest přítomná, podříditi důrazně v potřebné míře zájmy stranické, bez újmy volného rozvoje jednotlivých stran.

Tu to máme! Pěkná slova. Leč kde jsou skutky? Kde byl slavný novopacký výbor, když snášeli v poslední době katolíci novopackí hůř než psanci, kdy proti nim volání štváři surově katolictvu předsívali, kdy od katolíků 6 neděl napřed smluvený park náhle propůjčen fanatickým socialistům? Kde byl výbor, když pokrokovými lidmi byl třásněn šat novopackého faráře? A teď najednou výbor odporučuje „svatou povinnost“ — jiným.

Dle volných myslitelů má se z domácnosti všecko odstraniti, co připomíná ničení lidských životů — tedy i kříž. Ale titíž volní myslitelé šli se poklonit manifestačně do Tábora Žižkovi. Také pokrok.

Jestliže se některý, šlechtic pochlubí svými slavnými předky, ozve se posměch.

Ale titěží lidé, kteří často „svelebili národní kulturu“ výhradně vlivy pastých nadávek, hrdě se bíjí do prsou, že jsou potomky stařešných husitů. Také čistá důslednost!

Moderní člověk, stravovaný umělkovskými přípravky z kuchyně různých moderních filosofů, stratil přirozenou soudnost, žije dle okamžité nálady, svoji „volnost“ dokazuje otročtí napodobením výstředních moderních proudů.

Baž! pochoď, dekadence!

Proto není divu, že duše opravdovější, duše lepší vůle znovu se utíkají pod prapor církve, která tolik kulových, důsledných charakterů vychovala.

Dopis z Prahy.

Do politiky patří i mravnost. Ač jest prázdinnové politické bezvětrí, ač není sněmování, přece jen napjetí sil českých a německých vědy jest patrné. Zejména Němci bídí a umlouvají se na podzimní zemský sněm. I u nás pocituje se potřeba bedlivých příprav. Namísto toho však ovládá veřejný náš život štvání protikatolické, jemuž v oběť se dávají i vážné zájmy národní a sociální. Heslo „protiklerikalismu“ dokonce styranisovalo i lidi, kteří, byť přesvědčení byli o jiném, tvrdí přece pokrokovou a volnomyslitelskou muziku tím, že považují za nutné blyskati se občas nějakým svobodomyšlným heslem, jež má zakryti strach jejich před vášnivými demaggy. Kde jest mužná odvaha našich národních předáků, kteří by řekli: nekeňte na podstatu samého náboženství a katolíci vás nebudou znepokojovati? Z takové slaboběské mizerie plynou pak ovšem neopravdovosti jiné, ba tyto nedostatky jsou vlastně příznakem našeho života národního.

Ovšem vedou si proti nám násilně Němci, jest vůči nám nepravdivá vláda, ale hledejme vinu také doma. Vždyť vláda a Němci jsou mimo nás, kdežto svůj vnitřní život utváříme sami. Z toho vysvitá, že dlužno změnití také naše mravy. Vždyť vláda a zákony závisí po mnohé stránce také od nás, což stážka se chápě anebo nerozumí se tomu vůbec. Jest za jisté pochybné svalovati stále jen zlo na vládu a na instituce. Jsem-li národem tak pokročilým a rozvinutým, jak se chlubíme a jak o nás soudí naši rozliční přátelé zahraniční, pak příčiny nezdárů politických jest hledati také v naší české domácnosti, neboť obviňovati vládu a Němce, že zplodili všechna zla, jest nejen velmi pohodlné, ale také hodně pochybné.

Chceme-li správně na věci hleděti, pak jest nám uznati, že vláda kofistí z našich národních chyb a naší rozháranosti, ať nic nedáme o povahových úhanách, jako jsou: sobectví a nanejvýš touha po místech vůdcovských. Hlavní vůdcovské, jež mají býti tak vzácné a náležitosti jen mužům vyvoleným, staly se předmětem tužeb špihalův a duchaprázdných mluvčů. Nelze popřít, že v čele našich vládních politikův bývá, a nanejvýš jest známo o ministerském předsedovi Beckovi, že dovede se dobře rozhlédnout po situaci, že umí bystře prokouknout poslance, s nimiž má co činiti. Muž vládní moci, pronikavý psycholog, dovede pak ovšem obrátit ve svůj prostředek se otáčeti.

Jest tedy na čase poznati, že ani nové vlády nebudou ploditi vesměs dobra, jestliže nebude proti nim státi naše ctnost. Neuvolňujeme se tedy neustále vlády a její moci, ale dovoláme se také sebe samých. Ať jsou vydány zákony sebe dokonalejší, hrozné málo by prospívaly, kdyby je nepodpírala a nevyplňovala mravnost. A tak pokrok nejen politický, ale také společenský jest vlastně otázkou svědomí, a ne toliko vzrůstu moci.

Trpí-li jednotlivci pod tliskem zlych, jest cílem zákona občanského pomáhati utiskovanému, aby mohl uvést skutky své v soulad se zákonem mravním. A podobně politika směřuje také k tomu, aby uvolnila občana, aby bez donucování se strany vlády mohl konati své povinnosti. Konejme své povinnosti, budme opravdoví, hledejme bez zájmů osobních, bez choutek velikášských jen dobra národního — a pak vláda nebude a nemí nás přezíráti, neboť právě v těchto vlastnostech kotví národní síla a politická moc.

Pokrokaři naši pasovali Masaryka a Drtinu za nejlepší lidi českého národa, za výkvět poslaneckého sboru, a přece hle, jaké přemety Masaryk dělal a jak nabízel se rozličným stranám, které vyměňoval jako duben střídá své počasí. Z počátku toužil dostati se mezi agrárníky a stal se rádcem Práškovi ohledně přijetí ministerského křesla. Když se námluvy nepodařily na této straně, na chvíli přešel se zahrabal, jak by se přimkl jině. U mladoděchů to nešlo, neboť dr. Kramář přitáhl Masaryka při takových skutečích, že to musel nazvat „perfidii“. Podporou židovskou a socialistickou Masaryk byl si ovšem stále jist, ale on potřeboval strany české. Proto počal navazovati nepřátelské sase se stranou jinou.

Všechno toto kolísání obrátilo se jasně v tělesném listu Masarykova, v „Čase“. Kdo pozorněji sledoval v několika posledních letech způsob psaní „Času“, může určití všechnu tu zásadovou neopravdovost a rozfískanou nedůslednost. Kramář byl bit vytrvala. Pak se otevřela nová kapitola, jež by mohla býti nadepsána: „Masaryk vyhledává Kramáře.“ To bylo pokynem, že „Čas“ počal se na Kramáře usmívat a poznal v něm rázem muže velmi zasloužilého. Po té při obsazování ministerského úřadu krajského Masaryk uplatnil se takovým způsobem, že Kramář, jakkoli jindy klidný, musil po něm hoditi „perfidii“, jak již bylo připomenuto. „Čas“ ihned smádel péro ve žluči a ukazoval Kramáře před veřejností s žalobami, že zavádí vládu. Národní socialisté byli „Času“ vždy lidmi vlastenecky řávnými, bez rozhledu a planými frásisty. Jakmile Masaryk však jal se klepati na dvěře u nich, zapomenuty minulé odsudky, a strana národně sociální uznána za schopnou aliance s tak velikým mužem, jako Masaryk. Slovem, samá křiklavá nedůslednost a zapírání zásad. K tomu si přimysleme, že Masarykovi i ve sněmovně vídeňské jde vždy více o boj židovstva proti katolíkům, nežli o vážnou práci ve prospěch národa, a pochopíme, jak asi ministerský předseda Beck dívá se na snahy českého poselstva, když i ten „nejlepší“, jak Čas Masaryka nazývá, co chvíli ukazuje chorobné velikášství a když mimo tohu po vůdcovství stojí co stojí chce uplatňovati svou katedrovou filosofii, životu tak cizí a nebezpečnou. Jednání Masarykovo tedy u Becka mnoho respektu nezbuzuje. Tím jenom letmo naznačili jsme, že třeba jest, aby i poslanci byli muži opravdovými a důslednými, má-li se naše postavení ve Vídni zlepšiti. Vůbec jest nutno, pěstovati ctnosti doma, aby jimi podepírány byly všechny naše počiny politické.

Jakobín v učitelstvu se množí. „Čas“, „Právo Lidu“ a jiné časopisy toho směru bouří, že jsou trestání přesazování anebo zbavování míst učitelů, kteří se křiklavě proti svému úřadu prohlašují. Jsou to páni, kteří okazale holdují sociální demokracii a snaží se vstěpovati v duše dítek jed protináboženský. Jakmile se takovému velikánu připomene, že nejme ještě v poměrech francouzských, křídí zmíněné listy jako o závod: denunciacie, denunciacie! Podle mínění pokrokařův a socialistů společnost se nesmí proti zlu brániti, zákon nemusí býti zachováván a učitelé jejich smýšlení jsou neomylní a nedotknutelní. Hlavně jde jim o to, aby učitel socialista nemohl býti stíhán žádným nadřízeným úřadem, i za zodpovědný pouze socialistické veřejnosti za všechno, co mluví a co činí. Patrně oni sami jsou národem, který dává zákony, staví a platí školy, oni sami jsou rodiči, určujícími náboženství dítek. Patrně oni sami dosadili se za inspektory, za okresní školní rady a oni sami jsou výrazem přání katolických občanů. Kdyby šlo po přání „Času“ a „Práva Lidu“, právní poměry byly by postaveny vzhůru nohama. Právě v době, kdy listy tyto chvástají se svobodou svědomí, vyvíjejí tyranii, která se vynasnažuje terrorisovat katolické občany, řvouc na každého, kdo chce zůstatí pánem svého náboženského přesvědčení: Třes se, zhyž nebo smýšlej jako já!

Pokrokovým živlům autority dosti rychle se nepodrobují, z násilňování od nich katolíci dosti nemlží; proto se musí události překrucovat a hrozit nepokrokovostí, která ovšem není smrtícím odsudkem pro toho, kdo pro falešné výkřiky pokrokařské nemůže míti již nic jiného, než klidné opovržení. „Čas“ hrozně se mylí, domnívá-li se, že katolíci dají se za trpný nástroj do rukou pokrokařských učitelů, jejichž protikatolické řádění jest na výši jejich rozhledu. Pokrokařští učitelé již podali dokonaly důkaz o svých nevázaných choutkách a zámýslech, při čemž s protináboženskou drzostí ukázali takovou dávku neintelligence a skrčeného rozhledu, že by jich nikdo nehledal ani ve stánku zelenářky. Pokrokařské učitelstvo projevilo svou vzdělanost o svém sjezdu v Praze. Předložena mu epistola, sepsaná bývalým učitelem Hufrychtem, epistola, která posměšně napodobila list sv. Pavla a která obsahovala všechno, jen ne slušnost a spravedlnost vůči katolíkům — a ani jeden z pokrokových učitelů tento kousek neodsoudil. Pisatel onoho posměšného listu snad ani posud netuší, na jakou úroveň snížil učitelstvo, když odvážil se ve vážné chvíli sjezdového rokování předložit mu papíkový výplod svého ducha. Každý skutek jest výrazem nějaké myšlenky. Nuže a onu urážlivou slátaninu vydal pisatel za projev učitelského smýšlení. Vzdělanosti, zakryj tvář svou a bolestně zalkej!

Trvání a neustálý vzrůst protikatolického smýšlení a jednání v pokrokařském učitelstvu jest jistým a závažným faktem, hodným, aby se o něm dobře přemýšlelo, a to tím spíše, protože otázka v tom oběšené není bezvý-

znamným a prohřívajícím sjevem strannickým, nýbrž mravní výstrahou pro katolické rodiče a pro společnost. Jest sjev promyšlený a připravovaný, na nějž musí odpovídat důkladně a pečlivě uvědomování lidí. Při vzrůstajícím se ruchu katolickém dojde třeba až k rozhodnutí, že si katolíci rodiče na onde budou platiti učitele ze svých prostředků. Dolechli jsme aspoň, že na venkově se o tom velmi opravdově hovoří. Pak nešťastliví vzdělanci v pokrokovém učitelstvu budou sklízeti ovoce své protináboženské zafivosti.

Agrárníci expositurou „Volné myšlenky.“

Mnozí se doklady a přikázání správy odvěď, že agrárníci po venkově propůjčili se za rozšiřovatele časopisu „Havlíček“, jehož patroni v Praze prohlásili, že náboženství musí nejen se školy, ale také z rodin. Agrárnícká akce v tomto ohledu jest již tedy na pochodu, a jen slepci si neuvědomují, že se mltí sice na katolické kněze a na katolické náboženství, ale že budou zasáhnuti vlastně rodiny těch, kdož této práci se věnují. Konečně divíme se i agrárním vůdcům, kteří si nedovedou promyslet, že „Volná myšlenka“ bude působit vlivem rozkladným i v řadách jejich stoupenců. Každý důstpek volným myslitelům bude mítí za následek jen další vydírání. Víme, jaké živly obsahuje Volná myšlenka; vždyť loni na sjezdě jejím byl i anarchista ze Španěl; víme, že hlavními stoupenci jejími jsou židé — a tak Volná myšlenka poskvrní vše, kam dosáhne. Ostatné stoupenci agrární strany jsou učelivými žáky svých mistrů. Neboť, mohou-li se bratřiti na protikatolických schůzích s volnými mysliteli agrární poslanci, pak ovšem i agrární poddůstojníci považují za svou povinnost doporučovati časopis, jehož účelem jest zničení náboženství. Přes to však budou řečníci agrární bez výčitek svědomí ujišťovati, že oni si náboženství katolického váží.

Konstatujeme-li tuto skutečnost, pak podáváme opětě nový doklad, aby každý katolický kněz konečně poznal jako neodbytnou svoji povinnost, co nejlípěji doporučovat a šířit časopisy katolické. Vždyť v Čechách dostupují věci toho stavu, jako by mnozí lidé pokládali za svůj úkol, vypaditi se své duše poslední zbytky rozvahy a chladnokrevnosti.

Obrana.

Tentokrát s masarykovským deníkem souhlasíme. „Čas“ najednou se postavil proti rozrušování sensacechtivé veřejnosti žurnalistickým čenicháním v čistě intimní záležitosti jedné matky, která po letech přihlížela se k svému nemanželskému dítěti, které do 15 let o matce nevědělo. Protestuje dne 22. t. m. proti „Národ. Politice“, která k ukojení nízké zvědavosti „hrabala se v intimnostech tohoto čistě soukromého případu.“ A ještě více hněvá se „Čas“ na „Hlas Národa“ pro totéž šířání, konče kasatelky: „Tot nový doklad ničemnosti nezodpovědné české žurnalistiky, jež k vůli sensaci a obchodnímu zájmu listu nešetří i nejmenších svazků rodinných. Celý případ jest dokladem toho, jak se špatná žurnalistika může stát nebezpečnou i soukromému životu.“ — Vznešený masarykovský kasatel doplnil svoji kárnon deklamaci ještě dne 26. t. m., napsav v příčině nepěkých pikantérii časopisu „Mládence“: „Nezmiňovali bychom se o této žurnalistice, jako vůbec rádi nezmiňujeme se o žurnalistice spodní (Poz. red. Zvlášť „Čas“ ochotně mltí o spodinách „Osvěty lidu“, vydělkářské, kd by Mládenec nepřinášel dupisy z venkovských měst, jež zavání (!) při všem pokrokovém náteru listu — darebáctvím. Dupisy ty jsou totiž velmi často osobním skandalisováním dam z různé společnosti, jež staly se různým mládenčům nepohodlnými či nepovolnými atd. Šifra a anonymní označení bývají vždy pro okolí přehlédnuty a osoba, již (!) se týká, ledabylo zakryta. Spodní žurnalistika.“

Souhlasíme s těmito výtkami „Času“ a odporúčujeme, aby si je zvlášť pamatovala společnost masarykovská. Dosud však rak rozkazuje rakům jiným, aby nechodili po zpátku. Neskandalisoval spolupracovník „Času“ Machar svým perem žádnou dámu? Netoužila ta špiclovská duše skandalisovati Dostála-Lutinova, když mu v masarykovském časopisectvu připsovala docela uličnický čárky na pivní táček? A co dělá masarykovská „Osvěta lidu“? Přinášá s lubužnickým mlasknutím častěji opeře neložalky domácí a ho života českých žen, které se jí nelíbí. Ve svém špiclovství a cynismu šla tak daleko, že překrutila slova kasatele, aby měla látku pro pikantní vtíp na něho a katolické ženy, jímž tato boulnice Hájnova surově spílá — snad aby dokázala, jak die pokrokových zásad oti práva žen víc než katolická církev. „Osvěta l.“ docela skandalisovala matka, jednatelci nemuceně s vlastním synkem,

Jako by měl měla s ním odstranit pouzdr. Pokrokový špiel uvádí docela o nutnosti usazování. Pokrokový a sardit se! Pokrokový špielové strážné svoje slíděvé oči docela pod pokličky hrubě na plotě, aby mohli ušlechtilé čtenářstvo pobavit, co kdo jí. Když však se projednával v Chrudimi hašený případ homosexuality židovy, byly cynické police masarykovského tisku za kamny. Docela když jeden list ponkázal na hounosti jiného žida, byl velice „Osvětu lidu“ za to kárán. Pěkně pánové rozumějí „šetření nejjemnějších svazků rodiných.“

A co udělal sám Masaryk, jehož nazval dr. Drtina nedávno „nejlepším Čechem“? Aby tento „nejlepší Čech“ pomohl z vězení židovi, jehož se již před uvězněním sami slušní israelité štítili, snažil se vzbuditi podezření, že české přibuzenstvo jest vinno smrti české dívky Anežky Hružové. Tu se ovšem jednalo již o záležitost veřejnou. Kdo však se odhodlal rozdírat novou jizvou zdrčené srdce nešťastné řádné matky, ten měl míti aspoň tolik citu, aby si věc lépe promyslel. Než začal „poučovat“ o celé události odborné znalce, kteří všechno prozkoumali na místě, měl se jít podívat na všechno napřed sám a nikoli cestovat do Polné teprve po vydání svojí brožury. Co po „vysvětlování“ Masarykově ubohá matka zkusila, těžko vyprávěti. Židovské prsty obráceny byly k jejímu obydlí, v němž konány velice zvrabné prohlídky. Taci dobrodinečkové realističtí by mohli svojí humanitou nevinného člověka do hrobu přivést. Otrlý trestanec měl by někdy citu víc. A proto souhlasíme s masarykovským orgánem, že špatná žurnalistika může se státi nebezpečnou i soukromému životu. Jak to psal jedenkrát sám Hajo — ovšem že ne z lásky ke katolíkům — o masarykovské družině pražské? „Ať si panstvo s vyšší erudiicí vyklepává vši své na ulici.“ S odpůstím — tak psal list, který neskrblil dřív velikou chválou Masaryka. A co by se zase dalo odpověděti — s odpůstím — „Osvětu lidu“? V Pardubicích byl ztýrán kněz surovou pěti a holi pokrokaře. A humanitářská „Osvěta l.“ místo co by surovice rázně odsoudila, snažila se zbitého kněze pošpinit pikantní pomlávou. Za svědka si brala kriminálníka, jemuž slušná společnost se vyhýbala. Nu a „Čas“? Podporoval v tom řemesle orgán Hajuův. Ano — souhlasíme s „Časem“, že spodní žurnalistika ráda rozrušuje sensačnívov veřejnost hrabáním se v intimnostech rodinných a že nešetří nejjemnějších vztahů rodinných.

Kde udržuje německé školy v Praze?
V minulém roce navštěvovalo německou obecnou školu chlapeckou na Novém Městě 266 chlapců. Z těch bylo 143 židů, 122 katolíků a 1 evangelík. Mezi katolickými chlapci bylo aspoň 91 hochů českých. A tak odečteme-li israelity a Čechy, bylo na celé škole mezi 266 dětmi skutečných Němců 32. Do novoměstské dívčí školy německé chodilo katolíček 197, židovek 137 a 2 evangeličky. Dívěk českých bylo aspoň 156. Tedy tam bylo skutečných německých dívek pouze 43. Podobně tomu jest na jiných německých ústavech pražských. Udržují tedy tyto školy skuteční Němci? Nikoli. Výhradně židé, jimž pomáhají rodiče čeští. A přes to, že židovstvo pražské jest tak silnou, ba hlavní oporou Německva tamějšího, přece skuteční Němci se od semitů odpoutávají, kdežto naše „vlastenecké“ redakce za dobré insertové bakšise jsou až příliš na židy laskavé, vylévající si zato náhradou vstek na vlastních rodácích, hlásících se k víře katolické a podporujících národní podniky. Surovci, kteří by se rádi postavili v čelo národa, docela na průvod českých katolických spolků v Praze plivali, mečeli za nimi, strkali do nich atd. A židé si mnuli spokojené ruce nad tím „utvořováním národního svazku.“ Snad takové výjevy nastanou i při průvodu katolictva o chystaném sjezdu. Ochnť aspoň nouze není. Proto předem vybízíme katolíky, aby ani při největších surovostech nedali se vyprovokovati k přenáhlení a aby sprostou slinu důstojně ignorovali.

Jaký jest vlastně charakter pokrokových židů? „Rozvoj“, českožidovský časopis, napsal v polemice se sionisty dne 21. t. m. toto: „Nevidíme v křtu — jak jsme tisíckrát již řekli — rozřešení židovské otázky; v 90 případech je konverze (přestup) důstupkem veřejnému mínění, výsledkem snahy po kariéře, zkrátka znakem defektu (nedostatku) charakteru, jež každý slušný, poctivý člověk co nejostřeji musí odsoudit.“ — Leč dokázal-li pokřtěný žid svým dalším životem, že vlastně nikdy svému křestnímu slibu hanobně podvedl a že nechoce pracovati s milostí přijatou sv. křtem, zašnou valice rozdílené útoky proti katolíkovi, který řekne, že křest takového židovi není platen. Nyní židovský list sám poučil patolizalcké služebníky židovstva, že není potřebí sad výtkami katolickými se rozčilovati.

Epochální výrok agrárního mudrce. Na výstavě v Kroměříži uspořádána agrární výprava z nějeho království. A veliký Udršel

tam ve své řeči pravil: „Již v dobách husitských (dříve ne, slavný historiku?) jezdili výpravy z království na Moravu — jezdili sem bratři Táborité hlásat učení Krista.“ — Vzácný muž, kdyby teď přišli ti bratři do Rovné hlásat Krista tak, jak ho hlásali tenkrát, nestačily by vám nohy, jak byste před jejich bratrstvím pelášil k o. k. hejtmanství žádat o pomoc proti smolným věncům, cepům a hraničím. Agrárníci by ihned telegrafovali Jeho Excellenci Práškovi a ministru vojenství, aby poslali na „bratry“ aspoň stokrát tolik vojáků (šřebas i německých), co bylo placečných agrárních kortešů při zemských volbách. Z toho bratrského hlásání Krista by snělo v uších zvlášť agrárním blahobytníkům několik let. Dřív Táboři cpali do smolných sudů k vůli trapnému upálení plno katolických kněží. Teď by do těch sudů přehovali s největší horlivostí agrární dietáře, kteří šíří volnomyšlenkářský tisk, zlehčující samo Božství Kristovo. Vždyť dle Vaší výpovědi Táboři hlásali Krista, tedy nikoli nauky židovsko-německých volných myslitelů. Proto jen pozor! Právě čeští a dokonce husitští agrárníci, vysáváni a olupováni od Táboritů, svírali pěsti proti těm „hlásatelům Krista.“ Nepřejte si tedy toho ráje!

Školní knihy

nové i antikvární
v jediné správných vydáních pro všechny
školy východ. Čech má stále na skladě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Sklad normal. sešitův s 33 1/2 %.

Překupníkům značné výhody.

Vyřizuje se vše ten samý den.

Politický přehled.

Za nedlouho otevrou se zase brány zemských sněmů. Na den 15. září svolány jsou sněm království českého, haličského, sněm krajiuský, štyrský, solnohradský, slezský, vorarlberský a sněm markrabství moravského, na den 22. září svolávají se pak sněm hornorakouský, tyrolský a gorický, dne 5. října bukovinský. Největší pozornost na sebe upne i tentokráte sněm království českého, na němž vláda učiní zase pokus k dohodě mezi oběma národy; na programu jest oprava volebního řádu. Soc. demokraté chystají se ještě před zahájením laditi k změně volebního řádu do sněmu na základě všeobecného hlasovacího práva; v tom s nimi musí souhlasiti každý rozumný občan, ale samozřejmě staví se proti těmto záměrům čeští agrárníci a Němci, kteří by tímto novým sřizením přišli o svou moc. Sněm český navštíví prý v září i němečtí poslanci alpsí, kteří chtějí se v Čechách poučiti o národnostních poměrech. Ovšem kdyby mimočeští, rakouští Němci střizlivým zrakem pohlíželi na národnostní poměry v Čechách, jistě by se brzy skončily národnostní sváry ve vlasti naší. —

Té doby vyvstává také do popředí jazykový zákon pro Čechy. Německý ministr krajan Prade prohlašuje, že v ministerské radě nebylo až dosud při rokování o úpravě jazykové otázky v Čechách řeči ani o krajském rozdělení Čech ani o jakýchkoli koncesích jako na př. rozšíření právomoci zemského sněmu. Naproti tomu Lidové Noviny prohlašují, že nejen oba čeští ministři a něm. ministr krajan, ale také všichni vůdci české vládní koalice znají přesně obsah jazykového zákona a že všichni tyto činitelé dali k němu již svůj souhlas. Proti tomuto tvrzení staví se však parlamentární komise Národního klubu, již o obsahu jazykového zákona není naprosto nic známo, a že také nedala k němu svůj souhlas. Stále nic určitého nevíme.

Ministr obchodu dr. Fiedler přijede i do Prahy k návštěvě výstavy, účastní se kongresu obchodních komor a také zasedání zemského sněmu. Počátkem září parlamentární komise Národního klubu na radě říšské bude v Praze jednati o poměru generálního ředitele pošt Wagnera proti ministru obchodu dr. Fied-

lerovi. Byrokrat ryt Wagner, odvolávaje se na zastaralé nařízení, osobuje si práva, která se nedají srovnati se zodpovědností ministra obchodu.

Ve Vídni počínají se státní úředníci organizovati i politicky. Část jich utvořila organizaci křest. sociální, jiná část připojila se k organizaci soc. demokratické. Uplatňuje se tu tedy c. k. soc. demokracie.

Obchodní smlouva se Srbskem rozbourila v Rakousku šťastné strany. Průmyslníci a živnostenské korporace si přejí, aby vláda obchodní smlouvu se Srbskem aktivovala i září na základě zmocňovacího zákona, proti aktivování této obchodní smlouvy vystupují však především kruhy zemědělské zvlášť v Dolních Rakousích, ježto tato obchodní smlouva znamená pro zemědělce velké poškzení; jenom čeští agrárníci si libují, že prý sedláci smlouvou získají.

V říjnu chystají se do Vídně car ruský, kráľ řecký, rumunský a kníže bulharský, aby mocnáři našemu blahopřáli.

V Turecku mají Mladoturci úplnou volnost. Velmocí odvolávají důstojníky, kteří měli reorganizovati četnictvo v Macedonii a tak si v Turecku pochvalují. Ale páni pašové mají prázdné kapsy, proto shánějí za hranicemi úvěr. Mladoturcký program však vzbudil u Bulharů a Řeků odpor.

Vojsko marockého sultána bylo poraženo vojskem vzdorosultána Muleye Hařida. Tím poměry v Marokku se hodně mění. Proto Francie posílá tam nové vojsko.

Veškeré

školní knihy

pro všechny ústavy má stále ve vydáních
schválených a předepsaných

nové i antikvární

v hojně zásobě na skladě.

První Královéhradecké knihkupectví, na-
kladatelství, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar,

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Semnamy zdarma. — Objednávky vyřizují se
obratem pošty.

Stoleté trvání závodu jest jeho nejlepším
doporučením.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Sedlce a Kutné Hory. V milé paměti utkví nám přednáška osvědčeného řečníka a neochozeného obhájce náboženství katolického p. říd. učitele Václ. Špačka, kterou konal u nás dne 23. srpna t. r. Posluchači domácí, jakož i četné dostavivší se členové z Kutné Hory a z Církvice nebyli pouze úplně uspokojeni, ale přímo nadšeni přesvědčivými důvody p. řečníka, jenž pojednal o prohrané taktice zednářů, útočících na Krista a jeho církev, hledících zničiti křesťanství a trány Volnou myšlenkou, volnou školou, rozlukou manželkou a pohtíváním ohněm, což trefně přirovnal k pumám do základů společnosti lidské vrženým k zničení rodiny a hlavně k zdemoralizování mládeže. Apelem mocným na katolické rodiče a hlavně na matky zarosilo se mnohé oko, začal předsednictvo spolku křest.-soc. „Vlast“ jménem všech členů vzdává obětavému p. řečníku nejvřelejší díky.

Z Police nad Metují. V neděli dne 23. t. m. svěřil katolický spolek „Vlastimil“ spolu se Všeobdobovým sdružením a organizací katol. mládeže nový prapor svůj, kterážto slavnost stala se velkolepou manifestací katolickou, jaké město naše dosud nevidělo. Zavítalof v ten den k nám neméně než 727 členů bratrských jednot, sdružení a organizací z Náchoda, Hronova, Machova-Bezděkova (250 členů), ze Zbořce, Žďárek, Dřevíče, Červ. Kostelce, Poříče, Úpice, Babí, Kramolay, Trubíjova, Nov. Města n. M., Bohuslavic, Vrchovin, Šonova, Čermné, Roketavka, Bělova a Jizbice, po jejich uvítání nesou v slavnostním průvodu družicemi prapor do chrámu. Věřícího lidu pak dostavily se takové zástupy, že rozsáhlé prostory starobylého chrámu nemohly je pojmuti. Svěcení vykonal kněz arcib. notář vdp. P. C. Kaněra za asistence kněží, načež nastalo zatlonutí břebeš a případnými hesly. Po obřadu ozdobilu matka prapore, vevlád. pí Jindřiška Pejscarová, choť továrníka, s kmotrami elč. Annou Fetterovou a pí Josefou Kovářovou prapor nádhernými stuhami a odevzdala jej praporečnicku panu Leenarovi, jenž pohantými slovy děkoval. Slavnostní kázání proslavil říšský poslanec vdp. dr. R. Horák, vybízaje plamennou řečí k statečnosti křesťanské. Zpívanou měl sv

sloužil zakladatel a čestný člen spolku dp. P. B. Krieshofer. Prapor se stáhlami a příslušenstvím jest nádherné dílo z hedvábného brokátu od firmy J. Neškudla z Jablonného v ceně téměř 600 K. Jedna strana má obraz sv. Václava, druhá odznaky spolku s příslušnými nápisy. Po 2. hodině odpol. seřadily se opět spolky, načež průvod ubíral se městem s hudbou do zahrady p. Richtery, kde se pořádá koncert městské kapely. Mezi koncertem promluvil k nešetným účastníkům za velikého nadšení pp. dr. B. Horský, P. Jemelka a Bráha. Na ukončení slavnosti odbyván večer v místnosti spolkové věneček. — Budiž zde vděčný dík vzdán šlechtyným dobrodincům, kteří doplnili štěrností svou dlouholeté úspory spolku na prapor. Jsou to: J. Milost ndp. opat Broumovský, spanilomyslné dámy, matka a obě kmotry praporu, vldp. děkan Kanera, p. professor Fišer a j. Předsedou slavnostního výboru byl p. Č. Vaněk, čestný člen spolku. Nebe pak samo bylo nám přísnivo, neboť den slavnosti uprostřed celé řady deštivých dnů těžil se výmimočně krásné pohodě. Nuže, nechť posvěcený prapor svatováclavský shromáždí pod stínem svým hojně řady nejlepších synů vlasti a církve!

Organisace katol. československého lidu okresů Humpolec, Německý Brod, Přibyslav, Polná, Ledeč Pelčimov konají v neděli dne 6. září 1908 v staroslavném Želivě u Humpolce velký sjezd katolického lidu s tímto pořadem: Dopol.: Vítání účastníků. — O 10. hod. slavnostní kázání dp. P. Modesta Voňavky z Českých Budějovic a pontifikální mše sv. sloužena Jeho Milostí ndp. opatem Salesiem Roubíčkem. — Odpoledne: 1. O 1. hod. seřadění se na dvoře klášterním a průvod na tábořiště. 2. Řeč tla. poslance Václ. Myslivce: „O politické situaci a činnosti Hléské rady.“ 3. Řeč rolrika p. Adámka: „Požadavky rolnictva v době nynější.“ 4. Řeč redaktura p. Šupky: „O významu tisku v životě veřejném.“ 3. Dp. P. M. Voňavka: „Důležitost organisace mládeže.“ 6. Poslání z jednotlivých organisací okresních. Posvátní jsou všichni říšští katoličtí poslanci. O 5. hodině koncert v zahradě „na Kocandě“. Vstupné 30 hal. Za nepřiznivého počasí konati se bude sjezd na prostranných chodbách klášterních. Mladence i dívky prosíme, by dle možnosti přišli v národních krojích.

Nové i antikvární

školní knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 185.

Velký výběr hudebnin a psacích potřeb.
Prodej obrazů. Semnany zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Jos. Svata, kaplan v Dubenci, za a ministr. do Zahoňova, p. Karel Dvořák, koop. v Pravoníně, za kapl. do Cerv. Janovic, p. Jos. Pácal, kapl. ve Smidarech, za koop. do Bystřého, p. Ed. Matouš, kapl. v Chrásti, za kapl. do Vejvalovic, p. Fr. Velebný, kapl. v Nových Dvorech, za kapl. do Církvice, p. Karel Volenec, administr. v Církvici, za administr. do Zábře, p. Jiří Blinky, zat. katecheta ve Vys. Mýtě, za kat. do Vamberka, p. Kar. Jirka, kapl. v Třebechovicích, za katech. do Dobrušky, p. Aug. Ciblař, zat. kat. v Dobrušce, za kapl. do Nového Města n. M. — Neomysť: p. Jos. Pích za kapl. do Dubence, p. František Vacek za kapl. do Pravonína, p. Stanisl. Kordule za kapl. do Smidaru, p. Frant. Mareš za koop. do Svojanova, p. Jos. Navrátil za kaplana do Nebovid, p. Karel Kerhart za kapl. do Chrásti, p. Jos. Hanzlík za kaplana do Karle, p. Al. Doláň za kapl. do Štěpánic, p. Rad. Flieder za kapl. do Bratč, p. Bohuslav Blecha za kaplana do Oáslavovic. — Na odpočinek vstoupil: p. Jos. Tichý, farář v Lipolticích. — V Pánu zesnuli: p. Frant. Jelínek, duch. správce v samé polepšovně v Králově, † 14. srpna (nar. 1868, yvav. 1892), p. Jan Bičíst, č. kona. rada, b. notář, děk. na odp. v Jičíně, † 23. srpna (nar. 1823, yvav. 1847). — Uprázdňená fara: Lipoltice, patron. Jan bratr Thun-Hohenstein, od 1. srpna 1908.

Zápis na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové koná se dne 13., 14. a 15. září 1908 vždy od 9—12 hod. dop. a od 2—4 hod. odpoledne. Na školách měšťanských ustanoveny jsou první dva dni zápisu (v neděli a pondělí) pro žactvo domácí, třetí den (v úterý) pro žactvo cizí. K zápisu přicházejí žáci i žákyně se svými rodiči nebo jejich zastupci a prokáží se posledním vysvědčením školním a vysvědčením očkovacím, po př. i vysvědčením lékařským, mají-li býti osvobozeni od zpěvu, kreslení, tělocviku, ženských ručních prací neb od prací ve školní zahradě. Při zápisu udati jest jméno a příjmení, rodná data, náboženské vyznání, příslušnost domovskou, předchozí vzdělání a nynější bydliště dítěte; jméno, stav a bydliště otce neb odpovědného pěstouna; zemtel-li otec, jméno, stav a bydliště matky i poručníka a poručnického úřadu (okresního soudu); u dětí, které jsou ubytovány mimo dům otcovský, též jméno, stav a bydliště stravovatelova. Dětky, kterým není ještě 6 roků a děti, které bydlí mimo Hradec Král., potřebují ku přijetí do 1. tř. obecných škol povolení místní školní rady. Přijímací zkoušky na měšťanských školách konají se ve středu, dne 16. září od 9 hod. dopol. Nový školní rok počne slázbami Božími dne 17. září o 9. hod. dopol.

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barvené i trikotové.
Deštníky. — Pasy.
Kapsoníky. — Ručavice.
Šněrovačky. — Zdravotní „Triumfale“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
svádky a křtění
doporučují v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.
Divadelní ulice — proti katedr. P. Marie.
Solidní obchůzka.
Nejlevnější pevné ceny.

Ve schůzi okres. zastupitelstva dne 31. t. m. rozhodne se o žádosti obce Nedělič o povolení k výpůjčce 1600 K z kmenového jmění obce Horních Nedělic na stavbu okresní silnice; o žádosti obce Svob. Dvora o povolení k výpůjčce 16000 K z kmenového jmění obce ku krytí schodku obecních tčtů vzniklého odpisem daní; o žádosti obce Věkoš o svolení, aby obec směla se státí členem Zelašského družstva tamtéž s 3 podily po 100 K; o žádosti obce Bukoviny o povolení komunální zápujčky 40.000 K na stavbu budovy obecné školy; o žádosti obce Svinar o povolení komunální zápujčky 3200 K na úhradu schodku obecního rozpočtu na r. 1908 povstalého stavbou okresní silnice ze Svinar k hradeckým lesům; o žádosti obce Slatiny o povolení zálohového úvěru do obnosu 8000 K na stavbu okresní silnice ze Slatiny do Svinárek a komunální zápujčky 8000 K na přístavbu obecního hostince. Ref. pan Jos. Hojný; o žádosti města Hradce Králové o povolení zápujčky 60.000 K na zakoupení akcií České dopravní paroplavební společnosti; o žádosti obci Skalický a Skalice o schválení usnesení stran zřízení a vydržování obecné školy ve Skalici; o žádosti města Hradce Králové o schválení usnesení stran převzetí dívčího lycea v Hradci Králové do správy obce. Ref. p. Jarkovský; o žádosti obci Světí a Věstar o převzetí silnice ze Světí do Věstar vedoucí do správy okresu. Ref. pan F. Chmelář; o žádosti Zemské komise pro úpravu řek v království Českém o udržování úpravních staveb na řece Orlici při stoku do Labe nákladem okresu; o návrhu okresního výboru na zrušení příspěvku 1500 K na zřízení telefonního spojení mezi Hradcem Králové a Kostelcem n. Orli. R. p. Dr. Ulrich; o žádosti města Hradce Králové za souhlas okresního zastupitelstva s osvobozením nových staveb a přestaveb v Hradci Králové ve smyslu asanačního zákona říšskou radou pro Hradec Králové schváleného od okresních přírátek k domovní dání činovní po dobu 18 let. Rozhodne se o zadání stavby budovy pro okresní stravovnu a ústav pro sprostředkování práce a j. v.

Šňatek. Pan Richard Kadečka, c. k. berní asistent v Jaroměři a sl. Gisela Širčková, dcera c. k. berního správce; oddáni byli 25. srpna v chrámu Páně sv. Ducha.

Demonstrace. Město naše bylo včera v pozdních hodinách večerních svědkem neobyčejně prudkých demonstrací proti zde ležícímu německému pluku č. 42. Příčina? Reservista jakýs od pl. č. 21., smud podnapilý, setkal se se třemi nemadé podnapilými německými vojáky z pl. č. 42. Jeden z nich, desátník, zavolal rezervistu spět, že nevdal vojenský pozdrav. Nastala ostrá výměna slov, padlo několik ran a rvačka byla hotova. Za-

krčila policie a pak přivolala vojenská hotovost, rvače roztřbila. To, že všichni tři Němci byli propuštěni a že českým vojákem nemilosrdně bylo cloumáno přes náměstí, jemu spíláno, fosililo nahodilě diváky tak, že rozhořčení obtáli ve prospěch vojína zakročiti. V půl hodiny bylo město na nohou. Demonstrující odebrali se k p. starostovi města a k p. místodrž. radovi s prosbou, aby zakročili. Davy na náměstí mezi tím rostly a bouřily. Pohotovost vojenská vytvořila kordon s nasazenými bodáky. Byli to Němci od 42. pl. Rozhořčenost stoupala tím více, že vojín surově nadávali a spílali českému lidu a národnosti. „Český pse, český prevíte, česká pakáži, blbý český dobytek“ nejsou výrazy, jimiž se lid mluví. Rozčilení vzrostlo tím více, že zcela bezdůvodně zalarmována byla celá půlkompanie 42. pl. s nasazenými bodáky, která těžkým krokem vešla na náměstí. Shromážděný dav bouřlivě akcentoval propuštění českého rezervisty do kasáren a odvolání vojska, při čemž několik lidí od vojska udeřeno. Přispěchavšímu p. starostovi a opravdu taktickému jednání četnictva podařilo se dav poněkud utišiti. Nicméně před hlavním velitelstvím bylo demonstrováno, pískáno, zpíváno až do tří čtvrtí na dvanáct. Je jistě a musí se při tom pokráti surové urážky českého občanstva od německého muštrva, které přece v Hradci jest velice vldné přijímáno; surové eskortování provinilce není také vojaka důstojno. Nesmíme také zapomenouti jednoho a více individuí, které svým komickým jednáním a řečmi důstojnosti, ráznosti a účinnosti demonstrace uškodily. Frásováním o militarismu, o státu rakouském se tak prudký dav ukonejšiti nedá. Všichni, kteří byli svědky nějaké sprostoty neb surovosti, jakož i svědkové scény mezi rezervistou a Němci se řádají, aby na policejním komisariátu své údaje učinili, aby p. starosta mohl zakročiti a vyšetřiti celou událost. Jsou obavy, že demonstrace budou od různých politických stran opětovány.

K podzámčímu zasedání poroty u c. k. krajs. soudu v Hradci Král. vylosování jsou násled. pp. porotcové: J. Gotvald z Brzic, J. Hofman z Vel. Jesenic, M. Valentin z Malé Skalce, F. Tasler ze Zboží, J. Vavřinka z Libavky, J. Marek z Lochenice, J. Slánský z Oujezda, J. Berger z Praž. Předměstí, H. Hrdlička ze Stádk, St. Kauder z Třebechovic, A. Blümel z Heřmanic, R. Traxler z Josefova, J. Rozšlapil z Kostelce n. O., V. Waldek z Kostelce n. O., J. Reichel z Králík, A. Graetz z Hronova, L. Vacek z Cerv. Kstelce, J. Enmer z Náchoda, J. Kadečka ze Lbty pod Libčany, J. Čechetka ze Sendraše, K. Krauser z Dobrušky, J. Grulich z Houdkovic, F. Ješek z Městce, J. Tomáš z Pohoří, V. Hoffman z Prorb, B. Lederer z Kvasin, A. Merta z Liberku, K. Puchwein z Rychnova n. Ka., J. Jüptner z Merklavic, J. Kohn z Dol. Teplic, J. Pasler z Dol. Verneřovic, A. Nyklíček z Úpice, B. Oberländer z Úpice, F. Stejskal z Orlice, J. Doskočil z Písečné. — Náhradními porotci jsou tito pp. z Hradce Král.: A. Dolanský, A. Fait, F. Hlávka, St. Jirásek, G. Honke, K. Krupka, J. Peřina, V. Ráž, A. Vávra.

V příčině legitimaci ke katolickému sjezdu oznamujeme, že pro nával práce nebylo možno přípravnému komitétu druhou zasilku naší administraci vypraviti. Proto sdělujeme, že vstupenku spolkovou obdrží našinci u vstupu na Žofia nebo v pražské kanceláři v Myslivkové ulici, č. 174. Kdo si ještě nyní z Hradce chce zajistiti v Praze spolkovou legitimaci, nechť se u nás přiblíží! Vydáme mu listek s otiskem razítka „Obnovy“ — Administrace „Obnovy“.

Z Úpice. V pondělí dne 24. t. m. zastřelil se 21letý obuvnický pomocník Karel Špelda, pocházející ze Slatiny. Příčina sebevraždy neznáma. Nalezeno u něho psaní adresované matce a ještě jiné dva dopisy. — Dne 17. t. m. pohřben v Dobrušce zasloužilý ápičský řídící učitel p. Elvard Novák, který zemřel v mužném věku 52let v Praze, ražen by mrtvici. Smrti šlechtetného a pečlivého vychovatele želi všichni dobří lidé.

Schůze mládeže v Luži u Vyse k Mýta. Organisace československé mládeže venkovské svolává velkou dávěrnou schůzi o poslední Chlumské ponti dne 8. září 1908 v Luži o 1. bod. odp. v sále hostince „U zlaté hvězdy“ p. V. Jelínka (u silnice ke Zdislavi). Předložen bude změněný řád organisace. Referovati budou mimo jiné i dp. P. Jan Beneš z Chrásti a p. Frant. Jelínek, řídící učitel ze Ždánic. Vstupenky opatří buď předm. jednatele místních organisací, nebo vydají se před započatím schůze.

Z Chrásti. Po deštivých dnech nastala dne 16. srpna krásná neděle. Veselá nálada zavládla celým našim okolím, a do Chrásti scházely se stupy mládeže i dospělých, aby sácatnily se výetu do „Lázní“, jež pořádala katol. Jednota se sdruženými organisacemi. Po druhé hodině vyrazil průvod s nádvoří zámeckého k cíli své zábavy. Imposantní průvod s allegorickým vozem, představujícím svobodu lidu pod zástitou víry, naděje a lásky, ubíral se špalírem občanstva. Šed měšťanských lázní se chvíli byl naplněn občanstvem, jež bavilo se krásnou koncertní budbou chroustovické kapely, řízené p. kapelníkem Navrátillem, solovými výtapy a spěvem. Až do večera zábava byla v nejpřímém proudu. Teprve o osmé hodině vyrazil

průvod nazpět do města, kde účastníci zapěli národní hymnu a rozšli se do svých domovů. Čistý výnos věnován bude „jubilejnímu fondu pro podporu chudých“. Pamatovalo bylo i na bratry Slováky; sbírka pro ně uspořádaná vynesla 10 K. Všem, kdož jakýmkoliv způsobem spolupůsobili ku zduhu a šeho výletu, ať dary neb práci, za všecku přeci, jež nám věnována byla, vzdáváme touto cestou upřímný dík a vřelí „Zaplať Pán Bůh!“

Z Rychnovska. „Venkov“ dne 23. t. m. měl dopodrobna oslavu zrušení roboty; a praví: „Klerikální přátelé lidu (ano, lidu, p. Chaloupka a nikoli agrárních dietářů) se neúčastnili, ba ani jeden pater se na slavnosti neobjevil.“ — Dovolte, ti „pateri“ dobře vědí, jak na takových oslavách se bezuzdně lhálo proti katolické orkvi, jak byl nestoudnými jazyky agrárními prohané hanoben i Otec vlasti. Nedivte se tudíž, že se nechťelo katolickému kněžstvu vystavovati se na pranýř. Židé tam mohli jíti spíš, protože na agrárních schůzích žádný z technik neodkryje důkladně ty židovské velikoleposti a rolnickou mozolnou práci. Strana, která tolik štve proti kněžstvu, nesouhlasí s dietářstvím agrárních pohlavářů, diví se, že kněží nepřišli pokorně spolupůsobiti! A že ti „klerikální přátelé lidu“ nevyrukovali? Nemylte se, těch bylo na vaší „slávě“ velmi mnoho. Kdybyste byli v té zahradě rozdělili svoje ryzí stoupence od lidí našich, byla by se scvrkla vaše četa na malou bromádku. *A co řeknu, když na allegorických vozech i v hebrinových povozech seděli soc. demok. atd., představující různé postavy selské? A c z ta skupina volně myslících? Také chloubna vznešené agrární strany. Idu, svoji k světu!* Vždyť se dovedou agrárníci i proti katolickým rolníkům spojiti s každým. Snad to má být věk za to, že katolická strana zachovala p. Chaloupkovi mandát proti soc. demokratovi. Vy dobře víte, že by se katolíci předáci na slavnosti přiliš málo přetěšili, že by byli provázeni sprostými poznámkami a pobídnými pošklebky těch vašich spojenců. My ovšem víme, že strom, který schne od vrchu, brzy zhvane. A bude také hodné brzo odzvoněno agrárnícké pyšce, která hledá posilu v bratrském spolčování se soc. demokracií, která proti rolnictvu již tolik zloby vylila. I voliči agrární se probouzejí a začínají uvažovati opravdově. Poctiví agrárníci dobře vědí, že volat myslitelé se štvavým „Havlíčkem“ jim málo hospodářsky pomohou a že u přátel židovských kapitalistů těžko hledati opravdovou ochranu utko- vaného rolnictva.

Z Ohetěbořska. Dne 23. srpna byla ve Slavětíně lidová schůze, již v hojném počtu účastnili se dospělí i mládež. Schůzi svolal účastník technického kursu p. Čermák z Rančů. Řečník p. farář Vlček vysvětlil protikatolický boj a obšírně promluvil o pokrokářích a volných myslitelích. Uvešl též pádné důkazy, jak neoprávněné tyto strany nasávají se pokrokovými a vědeckými. Řečník uvedl vědecké autority a tvrzení jejich o ješouosti Boha a lidské nesmrtelné duše. Z napětí a pozornosti, kterými řeč byla sledována, lze souditi, že schůze bude mít zdárné výsledky a že hnutí katolické získalo již nová a četná bojovníky. Hlavně bylo pozorovati, že mládež na schůzi byla uvědoměle připravena a že v ducha pronesených zásad bude pracovati nejen ve Slavětíně samé, ale i v okolí. Nuže, ruku k ruce, mládeži milá, tobě patří budoucnost!

Schůze posl. Šabaty v Závratcích u Renova n. D. Dne 23. srpna katolíci pořádali veřejnou schůzi v hostinci p. K. Jošta, na níž referoval o politické situaci a starobním pojištění p. poslanec Šabata. V obsáhlé řeči vysvětloval všechny důležitéjší práce uplynulého zasedání v Hš. radě. V příčině starob. pojištění řekl, že strana soc. dem. chtěla totéž jen pro sebe diktovati, ač lovila tak horlivě hlasy mezi venkovským lidem. Strana agrární, která před volbou do Hšské rady se dělala katolickou, snažila se imunitisovati rouhavou brožuru Wahrmandovu, aby nevědecké kruhy mohly tím silnější boj proti nám rozvířiti. Těch několik pádných agrárních, kteří hlasovali tehdy přece s našinci, na schůzi pochvaleno, ostatním však projevem nelihost. Wahrmand místo potrestání od vlády povýšen, přeložen na staroslavnou universitu pražskou, založenou zbožným Karlem IV. Pak ať ještě někdo naivně prohlašuje, že v Rakousku mají klerikalismus. Ano — bují, ale židovský a s ním jeho lokaj protestantský. — Učitelstvo nechť uel dle přání rodičů a nikoli dle diktátu nevlástenického Masaryka a židovsko-protestantské Volné školy. Pokrokové-účitelské spolky dávají si jméno „Komenský“ k matení veřejnosti. Komenský aspoň napsal: „Záhy budíž o to postaráno, aby se dítěti vštípl nábožnost. Především mají děti věděti, že nejsou jen pro tento život, nýbrž spíše pro věčnost stvořeny.“ Palacký pravil: „Kde není Boha, není mravouky.“ — Proč ti pánové, kteří stále reformují nás, nechtějí reformovati židy a evangelíky? Tam by měli práce mnoho. Pešlanec končil pro- slovem k ženám, vybízí je, aby svaraš s muži pracovaly na organizaci katolické, pobádá k šíření katol. tiatru. Potlesk nentahajel byl p. řečníkovi odměnou. Nato dostal slovo hlásci se p. Handlš s Renova, který různé odmítal útoky pokrokových učitelů na školu a dokazoval jejich protikřesťanské

snahy letáky a jinými tiiskopisy od nich vydanými. Odporučil sdružování za účelem svépomoci. Slova jeho přijata s velikou pochvalou. — Nato mělo shromáždění to potěšení slyšeti učenosti známého zahraničníka p. Jelínka z Moravy, který svoji vážnou pózu a prázdňou hlavou již častěji oživil schůze bezděčným humorem. Pan Jelínek začíná ihned způsobem urážlivým mluvit o předřečníkovi a jest patrné z jeho špatně napapanšovaného kolovrátku, že byl toho dne povýšen kterýmisi vychovatelským pašon, jehožto paníčka jest aspoň na třech okresech známa svým ostrým jazykem. Na velevyšlance do schůze v Závratcích. Přítomný lid rozjštěn dává na jevo nevoli. I vystupuje p. Klouda na tribunu a vysvětluje p. Jelínka, aby urážky odvolal. Týž tak činí a mluví dále, že všechna slova p. poslance nelze bráti jako bernou minci. Opětně jest vyzván, aby neobýval polemiku hlonpými frázemi, ale aby určité jme- noval, v čem se tak stalo. Nemohu naprosto z místa a učiniv se takto směšně-komickým, praví, že p. poslanec mluvil věcně, ale že on jediný mu rozuměl se shromáždění. Máže p. Jelínek děkovati jen přítomným duchovním, že jeho hrubá řeč tak prošla. Ujímá se opětně slova p. poslanec a usazuje p. Jelínka tak pádnými důvody, že týž oněměv a zalit krví ve tvářích opírá se o zeď, aby se studem nepropadl. My litujeme p. Jelínka, poněvadž on za to nemůže. Ať se poděkuje těm, ve jiném jichž chtěl mluvit. Má vůbec jednu velikou smůlu, že totiž i jeho pán při kandidatuře jej pro neomalenost musel na veřejné schůzi okřikovati, neboť více pokazil, než získal. Konečně hlásci se ke slovu p. Horák, rolník ze Závratce, evangelík a praví: „Do třinácti roků chodil jsem do katolické školy a ctil jsem kněze i učitele. Já dnes jsem zde t. j. v Závratcích 25 roků a neměl jsem se žádným mrzutostí. Já se stydím za katolika, který tupí si své náboženství. Vážím si svého vyznání a respektuji jiné. (Hlasy: Velmi dobře!) Po té předseda p. Novák navrhuje, aby p. poslanci za jeho činnost projevem byla úplná důvěra, což přijato jednohlasně ohromným voláním: „Sláva, ať žije p. Šabata.“ Na shledanou!

Z Nového Bydčova. „Kroužek akademiků novobydčovských“ pořádá ve dnech 29. a 30. srpna studentkou slavnost v hotelu „Na Kopečku.“ O sobotním předvečer dne 29. bude akademie, jejíž vážný program sehraje orchestr zdejší studentké kapely; druhý den odpoledne v neděli bude zahraniční slavnost, spojená s koncertem a různými zábavnými atrakcemi, o něž výbor dostatečně se postaral. Pro děti zřízen bude zvláštní „dětský koutek“ s bramborovým divadlem, houpátkem, atd. Večer slavnost bude ukončena věnečkem. Čistý výnos případně „Komenskému“, pro zřízení dalšího českého školství ve Vídni a jiným národním institucím. Reklamae na slavnost a věneček přijímá JUST. František Kopta.

Z Jilemnicka. Jak se často užívá za zbraň proti nám, co spáchali vlastně naši nepřítelé! Náhodou dostalo se mi do ruky starší číslo v Jičíně vydávaných novin, a tam dočetl jsem se, že pan dopisovatel byl na jisté schůzi katolické jednoty a že se musil stydět. Mimo- ohodem řečeno, bráji si tyto „pěkné“ noviny na zástupce „Sokola“ a ckasují všude hněv proti všem katolickým spolům. I pátral jsem, co jest pravdy na zmíněné lokálce a došel jsem zvláštního výsledku: Napadená jednota katolická dostala výpověď z dosavadní své místnosti a to přý proto, že nový hostinský přijal „Sokola“ a ten nemůže býti se „zpátečníky“ pod jednou střechou. Jednota katolická odbyvala schůzi tedy v místnosti jiné. A tu zpozoroval majitel této místnosti, že se mu z vedlejšího krámu ztrácejí láhev a líkorem — jedna za druhou. Dává lépe pozor — a chytí při krádeži — „Sokola“ a to tak přineho, že by každého člena katol. jednoty nejraději utopil. Že to nebyl žert, viděti z toho, že věc dostala se k soudu, a sokol „do klece.“ Přitom však vyšlo na jevo ještě něco zajímavého. Venku před hospodou bylo sokolů více a ty právě častoval náš hrdina tím laciným líkorem. Ba byl mezi nimi i pan generál, ano povídá se, že pil i pan dopisovatel do „V. N.“ Tak vidí! Oatuda provedou jiní — a jednota katolická by to měla omdleťti. Či ne? Ještě zajímavější jest však druhý bod, jímž chce pan dopisovatel potupiti katol. jednotu. Že přý viděl na jevišti katol. jednoty kdejsi člověka, jenž šest neděl byl zavřen pro urážku sv. Jana. Pátrali jsme po celém okolí, ale o takovém člověku jsme se nedozvěděli. Zato však přišli jsme na něco lepšího. Pan dopisovatel býval také sociálním demokratem a tehdy si pohádal asi šest neděl. Poněvadž jako chameleon nyní hraje všemi barvami, jest možno též, že někde vystoupil i na jevišti katol. jednoty. A nyní — chytáček — by toho rád použil proti katol. jednotám jako zbraně? Pozor, přítelíčku, to tak snadno nepůjde! Měti bychom si více vášmatí všelijakých lokálce a nemilčeti k nim — přišlo by se na ledacos pěkného. Zdat Bůh!

Do Hrenova a okolí. Stále a stále množí se útoky strany soc. demokratické, obzřující čest strany katolické i jednotlivců, natí nás, abychom shovívavost, kterou jsme povždy vůči straně soc. dem. chovali, co nejvíce obmezili a důrazně se proti všem urážkám, ve tvář nám metaným, ozvali.

Zvláště poslední dobou vystupují různé sprosté individua na veřejnost, brnouce si svůj jazyk o členy strany katolické. Volný průchod dávají nej- housnější nadávkám a nejdrzejším lžem. A můžeme něco očekávati od těch, jejichž strana postavena jest na tak vratkých základech, na principu lži a sobeckosti prospěchářské? A tito hanobitelé našich ideálů mají odvahu nejneuvinněji a nejpre- svědčivěji o sobě tvrditi, že oni jediní jsou opravdo- vými chráněnci chudého lidu. Což nejame dosti silní počtem i vzděláním? Nuže proč necháme se tlesniti útoky bezcharakternosti a falše? Spole- hejme jedině na Boha a na sebe; jsouť všechny strany proti našim d. b. ým zásadám. Tedy jest zapotřebí, abychom se sešli v jednu nerozbornou hradbu, která by vzdorovala útokům systematicky na nás činěným. Pochopme pravý stav věci na Hronovsku a věnujme alespoň trochu pozornosti poměrům pro nás nevalně prospěšným! Čtení, hlavní zdroj vědomosti a poznání, nepokládáme za věc zbytečnou a malichernou, neboť z knihy, ovšem z knihy dobré, bezvadné, s tendencí nábožensk y prociťnou, čerpáme posilu a chuť ku práci. Vyu- žijme každé prázdne chvíli ku čtení; tím ozbro- jíme se proti nepřítelům našim. Nedojde-li česba ocenění mezi lidem našim, pak nachází se strana naše na cestě k úpadku. Neprobudíme-li v lidu toulu po vzdělání, snahy naše ztrácejí podstaty. Čtením domůžeme se zbraně, kterou obhájíme sebe i stranu proti ústním i novinářským výpadům soc. demokracie. Mým pak nejvšelejším přáním je: kéž by slova tato nebyla hlasem volajícího na poušti a hojného oblasu došla u našich katolíků na Hronovsku!

Proč spiritistické oslavují Husa? Tak asi s podivením otázce se mnohý a marně bude lámati hlavu svou. Jak může duchaf účiniti z Husa svého svěťce a na jeho učení stavěti bludnou nauku svou, když nešťastný Mistr se spiritismem ani zdaleka neměl co činiti? Konečně nám přece v hlavě svítá, čteme-li „Posla zábrobního.“ Na jednom místě se nachází básně pod nápisem: „Hus!“ „Hus! Hus! Hus! tak sůl to dneska světem...“ A po čem asi touží „prosavený písničkář“ v té „vznešené básni?“ Aby mohl nejen otfášati bludnou prý věrou, — ale také rouhati se Nejsvětější svátosti oltární a nadávati sv. Otci „antikrist!“ To arci „vznešená“ touha! Než na takovou prý nadávku jest těsný žalář. Snad touží pan „básník“, aby nadávka sv. Otci byla dovolena. My si však myslíme, že nynějšímu sv. Otci nadá- vati „antikrist“ bylo by jistě hříchem. Neptátelé církve cti sv. Otce jako svěťce, — a spiritistický „písničkář“ touží mu nadávat. Kéž by mu to přý bylo dovoleno! Hus mu nemá býti vzorem ve ctnostech a dobrých skutečích, ale — v nadávání. Užil-li Hus v těch trudných dobách slova „anti- krist“, nebudeme mu to míti přiliš za slé — ale aby někdo proti nynějšímu sv. Otci tak si počínal a při tom Husa se chýtal, to jest přece mnoho. Známý pohlavář duchafský jednou při pálení brance tak si rozpustile počínal, že jeho slova byla v časopise naznačena pravým jménem. A tu chěl pan spiritista až na šibenici pisatele dostati. Zde však nadávat — to jest ideál spiritismu. Aby Husa takto bylo zneužíváno, toho by neměli praví jeho ctitelé dopustiti! — Ed. Jil.

Fotografie ! nejlepší !

Zvětšování podobizny v krásném
platínovém způsobu, v provedení
nejumělejších.

J. F. Langhans,
o. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto zvlášť milované ceny).

Různé zprávy.
Beháns přátele myšlenky Cyrillo-Methodějské konají se bude při katolickém sjezdu v úterý dne 1. září o 3. hod. odpol. v zá- řofinském. Přednášet budou P. T. pánové: pro- bošt dr. A. C. Stojan o apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje; asessor a děkan vřp. Jan Vychodil o významu Velehradu, ThC. Ad. Jasek o důle- žitosti idey Cyrillo-Methodějské, P. Fr. Zak T. J.

o sjednocujícím momentu v účtí svatých, svídků P. Maria. Doba přednášek 30 minut. Po každé přednášce bude jistě doba dle potřeby rovněž diskuse o předaných návrzích. K boje štěstí svému.

Kdo vede naše české studentstvo. Když o tom problému správa asi pěti listů, aniž byla popřena, uveřejnili jsme ji doalovně i s dodatkem, že mezi osmi jmény autorů „Studentského Almanachu 1908“ nachází se 5 jmen pokrokových lidí. Nyní nám p. JUST. Šmejc oznamuje, že není šidem, ale dle křesť. listu katolíkem; rovněž tak nejsou jimi K. Hoch a prof. A. Kraus. To zcela ochotně konstatujeme, připomínajíc, že na nás nemusí se jít jako na směšné prohany a podvodný „Čas“ a § 19. tisk. zákona. Otázkou-li někdy bude slého úmyslu „Obnova“ správu, která se později věrohodnou neukázala, opravili jsme ji často i bez pokynu toho, jehož se týkala. A pak — ať p. pokrokový právník (!) se septá, jak se úřední oprava spíše a co se má opravovat, poukazuje-li na § 19. Ať se jen raději rozpomen, jak častého klamání a jakých smyšlenek napáchal právě pokrokový orgán „Čas“. Napsal na př. v největším čase o útěku jesuity Sieprawského a neopravil, opsal z „Havlíčka“ lži o poměru katolíků k milánskému „klášternímu“ skandálu a neopravil, pomáhal zlehčovat čest katechety Teplého, aniž opravil; „Osvěta lidu“ přinesla v posledním čase sponzu prohanosti, aniž odvolala, atd. My si, pane právníku, lži na pokrokovou stranu vymýšleti nemusíme. Nestačily by k tomu tři „Obnovy“ týdně, kdybychom měli soustavně poukazovati na rafinovanou prohanost, podvodné citování a surovost pokrokového tiska, jak se skutečně jeví. — Tedy dva autoři „Almanachu“ jsou přece šidé. A za jak důležitou kapacitu mezi pokrokovým studentstvem platí zvlášť p. Rosenzweig, sám velmi dobře víte. A kým se dávají čeští studenti pokrovní fakticky ovládati, to se nejlépe ukázalo při aféře Wahrmondové. Skutečnost mluví přes všechno rozdílení významně. A nač se ostatně mrzeti, pokládá-li samo pokrokové studentstvo židovské akademiky za lepší a osvícenější občany než katolíky? To přece dle samých pokrokových zásad být nasván pokrokovým šidem není žádná nečest.

Nádražní misie v Praze a ve Vídni. V Praze a ve Vídni vytvořil se spolek dam, který si obral za účel, očekávati na nádražích dívky, jež s venkova přijíždějí hledat si službu v Praze a ve Vídni, aby neupadly do slych rukou různých náhonců. Každá dívka po přjezdu do Prahy a do Vídně nechť se na nádraží ohlíží po dámě, mající odznak se žlutobílou páskou a na ní nechť se s důvěrou obrátí. Ta ji doprovodí na nocleh do útulky, kdež se dříve poradí dobře stran služby. První den se poskytně dívka i strava zdarma, než si najde místo. Aby byla dívka členkou nádražní misie poznána, nechť si dopíše o modrou kartu na adresu V. Hálek, farář v Liboci u Prahy, jež jí další poučení zasle. Do dopisu nechť vloží, pokud možno, 10hal. poštovní známku na zpáteční odpověď a nechť napíše výslovně, zda chce jíti na službu do Prahy nebo do Vídně. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní misie na nádraží nenašla, nechť se odeběře v Praze do sekretariátu Nádražní misie v Ječné ulici č. 11. I. poschodí, blízko kostela sv. Ignáce, kdež se jí další sdělí. Ve Vídni zase nechť se v tom případě obrátí do kanceláře Nádražní misie Vídeň III. okres Jacquingasse č. 6.

Čeští starostové v Americe. V Jižní Omaze (So. Omaha) v Nebrasce zvolen byl majorem (starostou) Čech p. Koutský. Také v čelo městských úřadů postaveno bylo několik českých lidí, mezi nimiž inspektorem trestnice ustanoven Jan Hudec, inspektorem nad stavbou nových stok Jan Mervaldt a tajemnicí majorovou jmenována eld. V. Váhová. Jižní Omaha je jedno z nejnovějších měst v Nebrasce. — Starostou města Tyndall v Jižní Dakotě zvolen byl již po druhé Čech p. T. V. Pták.

Kdo je ten pravý? K proslulému psychiatru dra. Blancheovi přišel kdysi přítel z jiné fakulty a žádal jej, aby ho někdy svedl s některým šilencem, že by rád viděl, jak si asi počíná. Blanche pozval kolegu na druhý den k obědu a ten našel tam dva hosty, kteří mu byli oba neznámí. Jeden z nich, starší pán s čerými vlasy a brejlemi, vypadal velmi důstojně a počínal si klidně a vážně. Vyjadřoval se učeně a dělal občas duchaplné poznámky o politice a jiných dnešních otázkách. Druhý byl nápadně nedbale oděn, měl nepořádně uvázanou kravatu, mluvil neobvykle rychle o počasí, baletu a nejnovějších divadelních hvězdách, nezastával se při žádném předmětu, dělal vtipy na romantickou školu spisovatelů, tropil si posměch s nejvážnějších věcí a vybuchl občas úplně bez důvodu ve smích, což mělo za následek, že naň oči profesor varušeně pohlížel. Když vstali od stolu, počestl svému hostiteli: „Kdyby se ten blázen tak hrozně nesmál, mohl by být pokládán za duchaplného človíka a nábožného společenstva, s jeho smíchem ovšem a častěji také se spásebu, jak letmo přece všechno přechází, jediné lze poznati, že...“ A při tom učinil významný posunek, ukazaje na čelo. „Ale vy se mylíte“, odvětil lékař s úsměvem, „ten druhý, ten starý je choromyslný.“ —

„Cože? Ten starý? A ten pán, co tak mluví?“ — „To je prostě jen románský šilec.“

Maďarská vděčnost. U příležitosti pavenického jubilea rozbuřily se maďarské listy nad založením jubilejního kříže. Na př. časopis „Naplo“ píše: „Co spáchalo uberé úřednictvo, že právě ono má nositi na prsou tuto žlutou skvrnu a je povinno snášeti takovou hanbu?“ — „Pošti Hřilap“ praví: „Je to nový kříž, který tižti bude hedra Uher.“ — Tím nejlépe projevuje se nenasytnost a spupnost maďarská, v projevech těch sdrůžuje se asiatská bezohlednost maďarská s židovskou vypočítavostí; nadutí Maďaři nemají úcty, vděčnosti k Vídni, odkud se jim tolik ochoty projevilo. Tak to ovšem bývá, hýčká-li se nad na prsou. Věak i na Maďary jednou trne, všeho do času.

Německá kultura se šíří. Zbýslost německá v království českém nezná mezí. Čech se pomalu ve vlastním domě stává psancom. Šváci němečtí rozbuřují luzu k zakročení i na nlicích, jak se stalo posledně i v Jablonci. Poštvaná luzu německá vrhla se migulý nátek na klidně se procházející a český hovořící Čechy, a mlátila survové šeny i dívky. A policie sprvu klidně k bésněni tomu přihlížejíc, teprve za chvíli zakročila a zatkla — přepadene Čechy. Saroví Němci vrhli se i na hostinac, v němž se Češi ukryli. To už by musel býti našinec bez srdce, aby se nerozechvěl nad takovou německou surovostí. Což náš ministr Práček se nerozčílil? Odtud nejlépe viděti, že Němci si nepřejí míru, že jim jde stále o nadvládu. To jest pověstná německá kultura.

Prosbu ku všem katolíkům v království českém. Co krásných a nádherných chrámů se nachází v naší české vlasti! Ale naše chudá obec nemá ani dostatečné kaple, do které bychom se mohli při po řbu vejít. Roku 1894 jsme si postavili v naší obci hřbitov, poněvadž jsme dříve museli pohřbívat mrtvá těla našich milých a drahých na hřbitově Staroměstském, který je od nás vzdálen přes půldruhé hodiny cesty. Naše obec čítá skorem 700 obyvatel, vesměs katolíků, chudých borálů, kteří se živi většinou kalčovatím, tak že při nejlépeší váli nejame s to, abychom si mohli kapli zvětšiti tak, aby nám vyhovovala. Proto se obracíme na vás, čeští katolíci, abyste nám byli v tom bohumilém dile nápomocni! Roku letošního slaví Jeho Veličenstvo 60leté jubileum svého panování. Zajisté jest každému známo, jaké úcty u svých věrných poddaných požívá a proto i my jako věrní poddaní Jeho Veličenstva přáli bychom si, abychom mohli na stálou paměť tak významného jubilea položit letošního roku základní kámen k obnovené svatyni. Záleží nyní na vás, čeští katolíci, abychom ten dobrý úmysl mohli uskutečniti. Víme dobře, že nejsou léta příjemná, ale víme, že kdo miluje Boha, miluje i bližního svého, že dá haléř žebrákovi, který přijde do jeho bytu. Přicházíme k vám také jako ten žebrák a prosíme vás o dárek pro čest a chválu Boží a nám k nutné potřebě. Rádi bychom započali se stavbou kaple aspoň v roce příštím. Snad v každém městě a každé osadě v Čechách se vyskytne obětavý katolík, který by v náš prospěch zahájil sbírku. Každý haléř bude přijat s velikou vděčností. Říká se, že s kapek je moře; a může se též říci, že s haléřů jsou tisíce. Pročež ještě jednou vás prosíme: Neoslyšte nás, budeme na vás pamětlivi v modlitbách a již předem vzdáváme za každý dar: Zaplať Pán Bůh Dárky radče zasílati na obecni úřad v České Čermé a Náchoda (Čechy).

Které stromy bleek nejvíce přitahují? Od starodávna panuje v lidu přísloví: „Dubu, vrbě a smrku se vyhni, k buku však tihni“, a že přísloví to jest pravdivé, dokazuje vědecké pojednání prof. D. Jonesco „O přičinách úderu bleek do stromů“ v časopise přírodovědeckého spolku ve Vrtemberaku. Účenci tomu předložila kněžecí Lippská správa podrobné číselce o úderech bleek do různých stromů v obvodu toho knížectví, a sice za leta 1879 až 1885 a 1890. V těchto osmi letech uderil bleek: do dubu 169krát, do buku 21krát, do jeřábu 5 krát, do smrku 20krát, do borovice 60krát, do břízy 4krát, do modřínu 7krát, do topolu 3krát, do moruše jednou, do bílé jedle jednou. Pořadí stromů je tedy: buk, smrk, borovice, dub; a sice byl smrk 3—8krát, borovice 15—42krát, dub 15—84krát více trefen nežli buk. Statistická čísla tedy lidovou onu zkušenost potvrzují. Jak se to však vysvětluje? Již předem jest pravděpodobno, že dobrý vodič elektriny bleek spíše přitahuje nežli špatný. Jelikož voda — jak známo — elektrinu velmi dobře svádí, mohlo by se snad mysliti na to, že stromy mají různý obsah vody. Musilo by tedy dřevo dubové býti vodnatější nežli bukové; vyšetřováním však zjištěn byl opak: dřevo dubové obsahuje 35.4 proc., bukové 39.7 proc. vody. Na obsahu vody to tedy nezáleží. Při dalším však drobnohledném skoumání byl u buku nápadný relativně vysoký obsah tučného oleje; tento nalézal se ve všech dřevitých bučkách, a sice nejen ve tvaru větších kapek, ale i ve tvaru velice četných drobnounkých kapiček jakožto hustý obal bukových stěn. Zato vrba, topol a dub byly téměř prouty oleje. Také ořech a lípa obsahují docet mnoho oleje, totiž nejvíce olej drží

a jsou tudíž před bleekem bezpečny; švestková a slejem chladí stromy však bleek sejmě přitahují. Pro rozšíření stromů dle tohoto hlediska naskytuje se však obtíž; jest totiž množství oleje mnohých stromů v rozličné roční době nastejně. Prof. Jonesco rozesává u stromů tučných tyto tři skupiny: 1. Stromy, jejichž dřevo obsahuje vždy bojně oleje, na př. ořech a buk; 2. stromy, které jen v létě obsahují málo oleje, na příklad borovice; 3. stromy, které jsou uprostřed mezi 1. a 2., jejich obsah tuku v zimě bývá menší nežli u druhu 1, zato však v létě větší než u druhu 2, na př. smrk. — K tomu by přišly ještě vlastně stromy, obsahující škrobovinu, ale pramálo oleje, jako: dub, vrba, topol, javor, líska, šetřík, jilm, trnka, jeřáb. — Jelikož nám se jedná především o dobu letu — dobu nejčastějších a nejprudších bouřek — musí se borovice přitahiti skro ke stromům škrobovitým. Seřadíme-li tedy stromy na základě těchto předpokladů dle jich blekové nebezpečnosti, obdržíme toto pořadí. 1. Nebezpečí bleeku jest velmi malé: u ořechu a buku. 2. Nebezpečí poněkud větší: u smrku a pravděpodobně i u modřínu a jalovce, tisu a thuje. 3. Nebezpečí bleeku velice: u borovice. 4. Nebezpečí velmi veliké: u dubu, vrby, topolu a u ostatních stromů se škrobovinou. Shoda se statistickými čísly nahoře ohledně čtyř hlavních druhů stromů je nápadná, a tak tedy i statistika i vědecké pokusy i drobnohled potvrdily správnost lidového rčení a přísloví. (Bra. Hlas)

Na co nemá žádný hospodář zapomenouti. Kdo chce pokoušet si lehnouti a bezstarostně spáti, nesmí zapomenouti na svědomité pojištění nejen obydlí a všech budov hospodářských, nýbrž i strojů a nářadí, píce a všech zásob na půdě, ve stodole, v komoře a na špýcharu u tužemské, spolehlivé pojišťovny. Pojistí též šaty, prádlo, nábytek a jiný majetek, ale každý zvlášť, aby zbytečně a bezúčelně neplatil pojistné. Na žádném pojištění všeho majetku nemá žádný hospodář nikdy zapomenouti.

Kdy je nejlepší dřevo. Proniká-li hnojávka do spodny, ztrácíme z hnoje velmi cenné látky, jejich pak část, v půdě je nedostatek a třeba je dodávati hnojivy obchodními. Tomu předejdeme a ročně pěkný groš ušetříme, když hnojště ve spodu vypěchujeme nejméně půl metru silnou vrstvou jilu mastného (slín). Jíl (slín) jest lepší než jakýkoliv cement a také lacinější. Použijeme-li slínu, lze i v půdě lebké, úplně propustné dobré hnojiště založiti, když dna jeho i stěny slínem dobře vypěchujeme a tak nepropustnými učiníme.

Podmáslí léčivem. Kdo zachází často s jehlou, přem a p. nástroji, často se poraní a tím uvádí do nebezpečí, že nastane otrava krve. Podobná snadno může nastati otrava krve, když kostíkem nasycená páika zápalky prkne na ruku. V takovém případě předejdeme nebezpečí, když ihned ponoříme poraněné místo do podmáslí anebo kyselého mléka. Poněvadž se obě brzy zahřeje, třeba asi třikrát obnoviti koupel čerstvým mlékem nebo podmáslím. Za 1—2 hodiny je po bolesti i po nebezpečí.

Nové konverze s řad protestantského duchovenstva v Americe. Letos na jaře přinesl „Hlas“ správu, že 4 angličtí duchovní ve Spoj. Státech se vrátili do lůna církve katolické. Avšak od té doby následoval již 12 nových episkopálních pastorů. Následkem prazvláštních poměrů, které se v poslední době vyvinuly v církvi episkopální, pozorovati lze nyní na všech stranách americké Unie pravý útěk duchovenstva episkopálního do církve katolické. Mezi nové obrácenými jsou také: Rev. W. Garvey, pastor chrámu sv. Alžběty ve Filadelfii, se svými třemi assistenty (kaplany); Rev. Menkle z Heading, Pa., jež studoval na universitě v Oxfordu a nyní studuje na kněžství v katolickém semináři v Overbrocku; Rev. R. Willberg, arciděkan episkopální diecese ve Fon du Lag, Mo; Rev. John Evans pastor kostela sv. Trojice v Maniste, Mich., a j.

Česká jubilejní pouť do Říma dne 6. října 1908. Z Moravy koná se letos jubilejní pouť do Říma. Odjezd dne 6. října, návrat dne 19. října. Jsou doposud přihlášení někteří pouťníci z Čech. A dále se přijímají pouťníci z Čech. Zvláštní vlak jest již zajištěn. Přihlášky do 31. srpna přijímá duch. včade pouť Leopold Kolisek, farář v Předklášteří na Moravě.

Duchovní pouť do Lurd. Slíbené památky budou se posílati účastníkům této pouti až k 8. prosinci; dříve to není možno, poněvadž se objednají z Bologny, kde je ústřední výbor, až na jednou podle počtu přihlášek. Účastníky této pouti přijímá Leop. Kolisek, farář v Předklášteří.

Schůzka pouťníků Lurdských z r. 1907 na Velehradě koná se ve dnech 9. a 10. srpna. Mohou přijíti i pouťníci Lurdští z r. 1908, ale autzo, aby se zároveň přihlásili u duch. včade pouť Leop. Koliska, faráře v Předklášteří.

Zemská rada nepolitické organizace katolíků v království českém svolává u příležitosti pottřásného sjednání katolického v Praze schůzi zemské abora na neděli dne 30. srpna 1908 o 4 1/2 hod. odpoledne do III. sálu na Žofíně s přednáškou dp. Th. J. Paulyho. Pp. delegáti, radče se v bojném počtu dostaviti!

První slovancký kurs stenografy
dle původní všeslovanské soustavy Jos. Düricha
předá speškové české stenografy v Hradci Králové
ve dnech 1.—6. září 1908. Přihlášky přijímá p.
dr. A. Rudolf, advokát v Hradci Králové, starosta
spolku. Sešitů účastníků dne 31. srpna v 7 hod.
večer v hotelu Hyřilově. Kurs je bezplatný a též
netčenám přístupný.

**Sensacií obrat v aféře „klášterního
skandálu“ milánského.** V Miláně besedná
kšefta Fumagalliová se vydávala za jeptišku,
aby mohla do svého brlohu nedospělé dívky lákati,
kdež jich bylo nemravně zneužíváno. Když věc
propukla na veřejnost, děly se veliké randály proti
kněžstvu, až kněz do brlohu docházející by da-
chovním suspendováním. A nyní docela se uká-
zuje, že i sám kněz Riva byl odsouzen do žaláře
na základě rafinované prohaných výpovědí dívky
Josefy Brambillové, korunní svědkyně. Když za
neceleho čtvrt roku po skončení soudu 23. čer-
vence její otec ležel na smrtelné loži, řekl před
přivolaným knězem a ještě 2 jinými svědky, že
jeho dcera křivě vypovídala. Josefa ostatně se
s tím svěřila několika známým již dříve, dodávajíc,
že ji *sastrahil policejní komisař*. A teď listy soc.
demokratické, které tehdy tolik štvaly, jsou zcela
tiché. U nás surové listy, které ze kšeftu Fuma-
galliové vytloukaly tak dlouho kapitál proti církvi,
také mlčí.

**V zájmu národohospodářské své-
pomoci** doporučujeme nový solidní podnik křes-
ťanský pp. Fejgla & Byčičtů. Závod tento jest zří-
zen se vši pečlivostí, za krátký čas svého trvání
získal mnoho příznivců vzornou obsluhou, vyobází
vštic kupujícímu znamenitou odbornou znalostí,
vůbec svědomitě plní nesnadný úkol řádného
českého obchodníka. Závod nachází se v Diva-
delní ulici proti kostelu Panny Marie.

Hnutí hostinských. Včera na valné
hromadě společ. hostinských okresu královéhradeč-
kého usneseno pořádati tábor lidu proti jakému-
koli zdražování piva od severočeských pivovarů.
Na tábor pozváni jsou ředitelé různých politických
stran. Pivovary nesprávně se vymlouvají na velké
zdražení ječmene. Nadto letos sklizeň chmele vy-
datila se zvlášť příznivě.

Loutkové divadlo. Musu vátnou vystřídá
zde od 3. září Musu výhradně rozmará. V zále
Živnostensko-čtenářské jednoty p. Karel Novák,
majitel velkého loutkového divadla (dříve Laškov-
ova), oživi svým hereckým uměním dřevěné figurky.
Sousedské, prostonárodní, často velmi vtipné ná-
pady dle vzoru patriarchy Matěje Kopeckého zas
budou obveselovati obecenstvo. Pokud s divadlem
tím cestoval Laštovka a po něm Kaiser, mělo ve-
likou pověst. I p. Novák mnohokrát byl pochválen
za svoje výkony. Na př. odporučil jeho podnik p.
professor Fabinger z Kolína, ředitel školy úpičské
p. Ed. Novák, pevecký kroužek v Dašicích, ženský
odbor Sokola v Heřm. Městci, správa obec. školy
v Borohradku a m. j. Atť tuž p. režisér, na němž
při malých nerozumných hereckých tak veliká zod-
povědnost spočívá, dá si záležeti i v městě našem,
aby i oduš vavřiny odnesl! Jest i v loutkových
divadlech veliký rozdíl; a dobře řízený podnik
takový může dosti dobře zvláště u mládežských
diváků vykonati. Přejeme zdar!

Tržní zpravy.

V Hradci Králové, dne 22. srpna 1908. 1 hl
pšenice K 17.30—18.50, žito K 14.00—14.50, ječme-
na K 11.30—12.50, proso K 15.00—16.00, vike K 00.00
až 00.00, hrachu K 25.00—28.00, oves K 8.80—7.50
čochy K 26.00 až 30.00, jabl. K 20.00—24.00, krup. K
20.00—40.00, brambor. starých K 0.00—0.00, nových
K 2.30—2.50, jetel. semene červeného K 110.00—112.—,
1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—,
máku K 30.00—34.00, lně. semene K 00.00—00.00, 100
kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných
otrub 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.74
až 2.98, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00,
1 kg másla vepřového K 1.84—0.00, 1 kg tvarohu
0.28—26, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa selí K 4.00
až 10.00, 1 kopa petršlele K 00.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 4.00—6.90, 1 hl cibule K 4.00—6.00, 1 kopa drobné
seleniny K 1.00—00, 1 otep mrkve K 1.00—2.00,
1 kopa okurek K 2.00—4.00, 1 košík švestek K
1.00—2.00, 1 hl jabl. K 6.00—8.00. Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 22. srpna 1908 odbývaný
přivlezeno bylo: 1) obilí: pšenice 890 hektol., žito
466, ječmene 280, oves 451, proso 02, vike 09, hra-
chu 02, čochy 66, krup. 00, olejky 00, jetel. semínka
152, lněného semene 0, máku 50. — 2) Zeleniny:
petršlele 0 kop, okurek 890 kop, kapusty 715 kop, cibule
121 hl, drobné seleniny 760 kop, mrkve 215 pytlů,
brambor 106 hl, selí 420 kop. — 3) Ovoce: jabl. K
119 hl, hradek 39, švestek košíků 69. — 4) Drob-
dobytka: vepř. 1 kus, podvinčet 648 kusů, kůslet
0 kusů.

Zruční dělníci soustružníci

hledají se pro stálou galanterní práci.
Januška & Sahuja v Hradci Králové
na Městské —

**Vyrovnejte bezodkladně nedo-
platky za „Obnovu“ a podr-
žené knihy a brožury!**

PHjme se řádná kuchařka

pro menší domácnost v Berlíně
za výhodných podmínek platebních od 1. října t. r.
Vyžaduje se, aby uměla samostatně vařiti lepší
jídla měst. domácnosti.
Dobrá doporučení a aspoň částečná znalost jazyka
němec. žádoucí.

Blíží poví redakce t. l.
Nabídky hudou přijímány nejdéle do 12. září t. r.

Čalounické výrobky, jako divany, garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Králové, v Pětidomech č. 291.

Všeho druhu uhlí, koks a dříví

nejlepší jakosti v cenách nejlevnějších
ze svého skladu i na celé vagony
nabízí

Václav J. Morávek,

dříve V. Čejka,

obchod a sklad uhlí, koksu a dříví

v PLOTIŠTÍCH n. L. u vladutku.

Do města každodenní dovážka v bednách.

Celovagonové partie obstarají se s dovážkou
do domu.

Vychovávací a vnučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevnější chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu, něm-
čině, franciše, šití, střihání, kreslení
stříhů, vyřívání, vaření, šlehání, hře na
piano, housle a citra atd.

Prospekt na požádání se zašle.

Krajina horaká,
lesnatá, velice zdravá.

P. t. pp. truhlářům
odporučají
svoji výrobu

. intarsii .

vkusně a umělecky provedených.
Též dle vlastních návrhů.

Veškeré řezané

práce nábytkové,

řezané křídla, moderní rámy.
Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeo Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Elektrické světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnomořný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny továrni. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Atelier sochařsko-řezbářské
pro práce kostelní

**J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.**

Doporučuje se slušně P. T. duchov-
enstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křtíkových cest
v reliéfech, soch světců, křtíků, rámeč atd. atd.

Opravuje a obnovojuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradeo Králové.

Katolické české
organizace, odborky a skupiny Všeobor. sdružení
sádky, aby hojně rozšířily svůj

kapesní kalendář na r. 1909

Velice levná cena. Při odebraných nej-
méně 12 kusů stojí 1 ex. 80 h, 1 ex.
poštou 1 K. (Může se zaslat i ve známkách.)

Objednávky vyřídí obratem Još. Polák v Hradci Král. v Adalbertinu aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Křesťanský Organisátor

Každý odběratel obdrží pěknou premií: náctý

velký obraz

nezapomenutelného + biskupa
EDVARDA BRYNYCHA.

Znamenitý tento organizační kalendář jest vespole-
čnou pomůckou všem katolíkům, duchovním i
laikům, důvěrníkům katol. organizací, spolkům i
všem členům jejich. Kalendář tento jest jediný toho
druhu. Z obsahu jeho vyjímáme: Dr. Fr. Šulc: O
nutnosti katolické organizace. — Dr. Fr. Beyl:
Pracovní smlouva o spravedlivé mzdě. Nutnost so-
ciálních oprav. — Fr. Zampach: Otázka bytové a
její význam. — Fr. Hetfleis: Konsumní společenstva.
— Fr. Jukl: Zákonná ustanovení o bezpečnosti ští-
vota a sdružení dělnictva v dílnách. Otázka ženská.
— P. M. Voňavka: Organizace mládeže. — Zákon
nemocenský. — Seznam zaměstnání pro mužskou
mládež. — Různé statě.

Krám

menší s bytem a menším sklepem

najmu

v živé obchodní ulici od 1. nebo 15. října.
Podmínkou větší výkladní okno.

Mimo to **najmu**

pole

nebo zahradu s dobrou půdou, kde by bylo
větší množství vody, as 1 až 2 korce, kteréž
bych koupil v případě konvenování po 1 až
2 letech. Nejraději blíže města při potoku
nebo tam, kde by větší množství stálé vody
v malé hloubce se našlo.

Nabídky s udáním bližších poměrů a
činže pod značkou „Krák a pole“ do 10. září
do administrace tohoto listu.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati se levně

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Pravá: FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

Rozšíření závodu.

Drogerie Jan Vaněk, Hradec Králové

dovoluje si váženému obcenstvu zdvořile
oznámiti, že

rozšířil svůj závod

tak, aby vyhovoval moderní době a mohl
každého dobrým zbožím a solidně obsloužit.

O další vzácnou přízeň prosí

v hluboké úctě

J. Vaněk.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 35.

Kulturní hlídka.

Velký učenec nám odešel.

Podivno, jak málo naše veřejnost jest vědecká. Těm mužům, kteří skutečnou velikou vědu tvoří, a jak naopak bezhlavě tleská těm ignorantům, kteří místo vědecké práce trnou horlivě fráze o osvětě, o pokroku, nikoli aby vzdělávali, ale aby za sobeckými cíli vlastními štváli a činili z nevědomých lidí fanatiky. Jeden bez dlouhých řečí přikládá na velikolepou stavbu vědy kámen ke kameni, druhý vědu činí násilně slázkou svojí vášně, chce z ní učiniti prostředek k vyhlášení nenávisti na vášních protiváncích. Fráze o potřebě vědy a kultury vůbec může přemlouhati ledákdos. Vážně vědecky pracovat — to údelem duchů opravdových, kteří mají na paměti blaho veškerenstva a nečiní se stánku vědy křesťanskou dílnou některé politické kliky.

Komu se potřebné bystrosti a vědecké pile nedostává, ten aspoň jde povykovati na náměstí a do schůzí, aby „rozdával“ to, co si předem sám má opatřiti. A upoutá na sebe pozornost přece, tleská se mu, když na základě prohaných pamětí dokazuje, jak postupu vědy nejvíce škodí — katolicismus. Jméno takového dryáčnicka, který pro stále dobře placené štvání ani nemá času řádně se přivzdělávati sám ve věcech nejdůležitějších, letí od úst k ústům, noviny neskriblí chválou, dokazují, jak takový „pokrokový“ muž rozsvěcuje světlo v „klerikálních tmách.“ Druzí lidé, ještě obmezenější, začínou mu záviděti vavřiny a počnou s dryáčnickou reklamou lázeti oslnivé rakety také. A „pokrok“ jest na pochodu. Tam, kde dříve žili lidé uvážliví, nestranně přemýšlejší, uhoří se slepý fanatismus, který již předem odmítá poučení od člověka věřícího; začínají lítati nadávky, objevují se surově útočné články v novinách, habobí se opravdoví pracovníci. — A zatím v tichosti pravý učenec objevuje pravdy nové a nové; hluchý dav ho neslyší, dryáčnicki lidé výsledky pilné práce úctyhodných vědců zatajují. Až když veliký učenec zemře, promluví se o něm několik pochvalných slov. — A dav se valí dále cestou nastoupenou — tolik pohodlnou!

Znamenití lékaři po všech úmorách studií skládají světské slávy velice málo, ačkoli právě jejich práce přináší tak obrovský užitek trpícím lidem! Veřejnost více se dozví o 25letých politických agentech než o takých ctihodných dobrodincích lidstva. O velikých lékařských plácích hauzirali s „důležitostí osvěty“ ovšem neradi se zmiňují; učené lékaři totiž kazí svojí opravdovostí překopávkám „budoucího blaha“ kšeft. Mezi tím, co na př. slibuje „Volná myšlenka“ veliké blaho od pouhé vědy odpoutané od náboženství, popírající existenci duše, vášal odborníci vyznávají otevřeně, že dosud nebylo lze vyzkoumati ani fyzickou přičinnost samovolných pohybů srdce, krve a pod a tím méně že jest možno vyzkoumati na základě materialistického to, co nazýváme duší. Velcí medikové vyznávají, že pouhá věda světská doposud neproskumala přičinu, podstatu a cíl lidského života (tedy otázky nejvážnější) a že se žádné opravdové vědě nepodařilo popřiti existenci Boha a duše lidské. Taková věda ovšem se nijak nehodí do obchodu volných myslitelů a proto raději matou mysl domněnkami nedokázanými jako „opravdovou vědou.“ Skuteční však učenec bez rozpaků přiznává, jaké jsou obrovské mezery v lidském vědění v přičině otázek pro nás nejdůležitějších a u vědomí lidské slabosti byli a jsou lidmi velice zbožnými.

Zbožným byl světoznámý náš krajan, profesor vídeňské univerzity dr. Albert, zbožně umíral reformátor české chirurgie dr. K. Maydl, velice zbožným katolíkem byl znamenitý čes. chirurg dr. Michl. K těmto řadí se důstojně svým náboženským přesvědčením proslulý profesor univerzity pražské dr. B. Eiselt, který zemřel na Smíchově dne 22. t. m. Zesnulý narodil se r. 1831 v Poličce, r. 1860 vzal na se docenturu speciální pathologie a terapie nemocí vnitřních, stal se pak ordinujícím lékařem pro nemoci prsní, nato mimofakultním profesorem vnitřního lékařství, profesorem čes. kliniky lékařské, od r. 1881 řádným profesorem I. lék. kliniky a primářem I. oddělení vnitřního. Byl prvním čes. učitelem na lékařské fakultě pražské univerzity. Řádné professury dostalo se mu pro nepřítelství německou teprve po 31 letech. Založil r. 1861 první český odborný orgán „Časopis českých lékařů.“

Dr. Eiselt pro svoji učenost těžil se světové pověsti. Za dlouhou dobu avožil neúměrně činnosti léčil přes 300.000 pacientů a zanechal po sobě na 13.000 posluchačů. Při vál obrovské práci praktické vydal velikou řadu vědeckých pojednání, vydal velkolepé dílo „Odborná pathologie a terapie.“

Byl mužem opravdově zbožným. Navštěvovat často se svoji chotí hostel emauzský, odsuzoval výstředky moderní literatury, krátce před smrtí vyspíval se nynějšímu opatovi kláštera emauzského. Den před smrtí navštívil ho dva lékaři. K ve-

šeru slábl a po pánoci řekl svoji choti a dětem: „Nechte mě toho léčení a rozsvěťte svíčky. Už jest všecko marno!“ Duše velikého lékaře lidských těl obrátila celou pozornost k lékařství lidských duší — k Bohu. Skromná, šlechtná duše velikého pracovníka při posledních okamžicích nejlépe poznala, jak jest potřebí i největšímu učenici podpory Boží, když ani největší geniové nemohou ničím pomoci. Mnohý vyslovil dr. Eiselt velikou větu, kterou by si mohly dobře zapamatovati různé figúrky, které čekají od vědy léčení všech béd a přes to o skutečné vědecké sebevzdělání málo se starají.

Bezděky vzpomínáme si na hodně pokrokového lékaře Vránu, plšického proti „tmám klerikalismu“ do „Osvěty lidu“. Tomuto muži bylo vyčteno, že právě ve svém vlastním vědeckém oboru jest příliš malou kapacitou. Rozdurděný pokrokář žaloval a pak — moudře vzal žalobu zpět. Vrána a Eiselt! Jak veliký to rozdíl! A dr. Eiselt nijak nenafíkal, že mu v snažení vědeckém překážá církev, nehledal popularity a slávy v žádném pozérství a povykování. Muž právě vědy! Slavná budiž památka tomuto slovutnému učenici!

Školský obzor.

Boj o českou mládež rozpoutává se v těchto dnech s tolikou prudkostí, jako léta předtím. Ti německí lidé, kteří plnými ústy chrlí fráze o kultuře, osvětě, zúšlechťení, jsou hotovi z národnostní zášti k skutkům přímo barbarickým. Osvícené století! Nikdy v dobách minulých tak barbarsky se neřídilo proti přirozeným národnostním právům mládeže, jako to činí Němci. A vědí přece, že jest hroznou brzdou kultury, jestliže se poskytuje školní vzdělání dítěti v jazyku nesrozumitelném. S největší rafinovaností a bezohledností okrádají děti o jejich mateřský jazyk — toť fakticky výsledek doby moderní. To jest počínání tak kruté a nepřirozené, že by pohanský a střední věk nad ním trnul. Pokrok osvěty! Spíš pokrok rafinované vášně, která umí zneužívat moderních vymožeností k účelům zcela bezectným, násilnickým. Po fabricku, s široce založeným apparátem a s neuvěřitelnou chladností duše českého dítěte se znetvořuje, aby se snadno dala pak naplniti záští proti krvi, z níž vyšla. V Praze zazulvají poplašné signály. A co činí židovští kapitalisté, kteří tam bohatnou výhradně z českých peněz? Zase věnují horlivou podporu školství německému, které by bez semitské pomoci valnou většinou v Praze vyhynulo. *V každé téměř škole německé převládá většina dětí, připravených německé národnosti, náleží rodičům israelským.*

Mimo to posílá se do těch německých škol sponsta dětí ryze českých; a jsou to i děti těch českých otců, kteří v národě zaujímají význačnější místa a hubují ve veřejnosti na germanisaci. Čím vyšší třída, tím v ní jest větší počet českých dětí. Jestliže některý český otec dá zaplati synka do německé školy měšťanské nebo do něm. gymnasia, kdy hoch již jest, přece poněkud národnostně utvrzen, tu jest aspoň jistá omluva. Ale ničím nedá se omluviti otec takový, který svévolně světuje děti své výchově německé již od nejnižších tříd. Takového otce sám řádný německý učitel má poučiti, že české dítě bude závadou v přirozené kulturního prospěchu třídě a naopak že třída německá kulturnímu vývoji téhož dítěte bude závadou ještě větší. Jest to zcela přirozené. *Leč — poučuje některý pokrokový, volnomyšlenkářský učitel německý upřímně české rodiče o shoubnosti jejich rozhodnutí?* Přijde-li s dítětem k zápisu český otec, sebere takový „nad předaudky povýšený“ učitel záčka zrovna tak, jako starý byrokrat.

A což teprve nešťastný osud českých dětí vídeňských! O zdárný prospěch jejich nestará se Němec žádný. I velice bystří Němci mají největší radost, podaří-li se jim jakýmkoli způsobem „zachováti německý ráz Vídně“. Nechtě se však šeredně nezklamou jak vídeňští židé tak luegrovcí! Takový nepřirozený stav rozhodně musí co nejdříve přestat. Trpělivost česká jest zcela vyčerpána; a katolíci řáději již důrazně na křesť. sociálech, aby trochu křesťanství uplatnili v praxi na české katolické mládeži, která náleží vídeňským poplatníkům. Pravý křesťan naprosto musí zavrhovati upjaté stanoviště luegrovců vůči škole Komenského a českému školství vůbec.

Němci k větší zachráně katolického ducha v inteligenci sbírají na katolickou universitu v Salparku. Dobrá to věc. Leč mnozí z těch horlivců pro stromy nevidí lesa. Na jedné straně horlivý ohvat s universitou; na druhé straně se ponechávají ve Vídně státnice českých katolíků bez českých knih a desetitílnice českých učitelů bez českých učitelů. Co by se k zachráně ducha katolického mělo dít dříve? „Učte všechny národy!“ řekl Spasitel. A co se děje od strážců na Signu? Nevěřili bychom vlastním očím, kdybychom charakteristické sdělení nečetli ve vátném katolickém měsíčníku „Elfdce.“ Tam v arpanovém čláse se píše:

„Veliký hřích vídeňského alumnátu, podle moderního německého listu „Das XX. Jahrhundert“ jest, že je tam 93% Čechův a že se tam mluví více česky než německy! Správa alumnátu si pospíšila s opravou, že je tam mezi 102 alumnů jen 5 Čechů, mezi letošními novosvětcenci pak žádný. A že v alumnátě je zakázáno mluvit česky. Při tolika stech tisíců českého lidu ve vídeňské diecézi je toto právě smutné, co tvrdí správa semináře. Je-li tam jen 5 Čechů, pak by správa semináře měla spíše zavést cvičení v českém jazyku i pro Němce, a ne češtinu pronásledovati. Jinak se pěstuje barbarství, a pánové ať si o své pastorační (pastýřské) horlivosti (t. z. zelus animarum) žvaní co chtějí, v této věci neukazují ani špetky ducha křesťanského, sice by tolik tisíců lidí nenechávali bez výchovy náboženské v jich mateřštině.“

Za takých okolností není ovšem pranic divu, že dr. Horský dne 20. července na schůzi vídeňských českých katolíků ostře dotíral na vlivné kruhy německé, kteří ve školství provozují nespravedlivé politické rejdy. Není divu, že odsoudil řízně úslušnost vídeňské hierarchie k tvrdým germanisátorům.

Právě v zájmu kultury podporují Němci svoje školství na účet českých školských práv! Jak ta vyšší německá kultura leckdy d. padá, o tom svědčí drastický případ Dne 21. t. m. konalo se za přítomnosti německého školního inspektora lanškrounské v Hlívětech šetření ohledně surovosti učitele Raaba, kterému bylo soudně dokázáno, že českým dětem plival do úst. Takovým způsobem tedy německý vzteklicev dává českým dětem příklad humanity a vyšší ušlechtilosti! Tak praktikuje moderními i nevěreckými filosofy uznávanou rovnost národů!

Při patření na tyto zjevy musí býti našim pravidlem: české dítě do české školy! Dejte českým dětem učitele české! A toto pravidlo musíme prováděti i přes odpor těch některých lidí, kteří sice říkají, že jsou katolíky, ale v praxi proti duchu katolické nauky jednají, dopouštějíce, aby v zálo právě vzdělání českých dětí v německých školách. Katolíci čeští jsou již dosti silní, aby proti nespravedlivým všech táborů německých vystoupili s plným důrazem. A bohdá dokáží, že svedou více, než ti, kteří frázemi o vlastenectví a bojem proti české straně katol. lidu pohodlně se žijí. —

Poučte lid o nebezpečí hroziícím křesťanské škole! K tomuto poučení výborně se hodí brožura „Cíle pokrokové organizace učitelstva“ od nadučitele Mat. Koutného z Krémaně u Olomouce. Břítce a vtipné, názorné a lidové líčí brožura, kam vede učitelstvo a školu nynější organizace pokrokové učitelstva a poukazuje na nebezpečí, jež z toho hrozí mládeži, budoucnosti národa. Z obsahu vyjímáme: Proti § 1. školského zákona. — Persekační fond. — Spolovostel organizace. — Pokrokové učitelstvo v národní sociální demokracie. — Socialistické kroužky učitelské. — „Hodní“ učitelé. — Cíle spolku katol. učitelstva. — Brožuru lze dostati za 10 h bez porta v administraci „Našince“ v Olomouci.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Krade se dále. Dle sdělení „Volksrechtu“ rudý tesař Eduard Novák v Ústí n. L., pokladník místní odborky svazu tesařů rakouských, zpronevěřil v letech 1905 a 1906 z členských příspěvků 239 K 81 h. Marné bylo napominání, aby vedl pokladnu v lepším pořádku, ačkoli se Novák savázal čestným slovem (ovšem té cti měl už málo), že udělá v kase pořádek. Proto byl zašalován a odezouzen o. k. krajským soudem litoměřickým do vězení na dva měsíce, zotřeseného dvěma posty a k náhradě soudních útrat. — Bývalý vůdce zedníků berlinských byl pro zpronevěru vyloučen z organizace. Později však mu ústřední svaz sjednal místo v děl.ické kanceláři. Tu však dle správy „Einigkeit“ bral ze starých knih svazu již zaplacené kvitovací známky a znovu jich užíval. Důvěrník ten svého místa zbaven, ale trestní stíhání proti němu zavedeno nebylo. — Kladenské „Právo“ oznámilo: „Na dole „Max“ zaměstnaný horník-pokladník, ian, soumrh S., prováděl v praxi po socialisticku dělení. Když společníci s nasazením svého života naložili do vosíku vykopané uhlí, tu často přišel soudruh S., snažku dotýrného dělníka odstranil a nastrčil svou s tím vydělával značnou mzdu. Dne 29. července jeden dělník, kterému se často uhlí strácelo, skryl se, až dlouhoprátek přijde; dlouho nečekal a soudr. S. začal s přivlastňováním.“

Svoboda „Einigkeit“, orgán těch socialistů, kteří k takému vrchnímu vedení obrátili se zády, jsouce přes to ještě radikálnějšími socialisty než ti „ukázaní“, napsala: „Social.

dem. strana jest tak přísně ukázněná, že se netřpí odpor vůči nařízení a vůli vedení strany. Dle „Vorwärts“ očekává se od našich stoupenců slepá důvěra ve vůdce a v slova; na tom spočívá síla strany. Jaké sebepřecenění, jaká panovačná nesvědomitost spočívá v tomto vyznání, že se pokusili vůdcové strany svoje vlastní proletářské soudruhy zpracovati k povolnosti a k bezoposiční myšlenkové podřízenosti! Haubebnější zrada nemohlo vedení spáchat, než pro sebe a svoje slova žádati od soudruhů slepou důvěru. Tedy strana potřebuje hlasovacího stáda. S nemyslným hlasovacím stádem chce (vedení) tlučiti na pevný lupičský hrad kapitalismu. Soc. dem. straně jedná se bohužel jen o nejvyšší samolibou politickou moc; jen proto jest velice často náchylná ukládati soudruhům k svému vlastnímu prospěchu nepotřebná, škodlivá omezení. Vůdcové však sam: nesou vinu na tom, že pokusy národa o překážení vysavačství kapitalismu dosud byly bezvýsledné. Všemohoucnost strany ukázala se — jak to činila po všechny časy krutost dosáhnouti vlády — především v překážení osobnímu vývoji a v dohlídce na kontrolní předpisy. . . Strana soudruhy navykla na to — řekneme to bez rozpaků — habu dokořán otvírat, o solidaritě a kulturních úkolech tlačiti, aniž by se též odvážili pokusit, ve smyslu revolučního socialismu také jednat.

Pozornuhodný spor. Otipdlík Svozil s odpadlíkem Roučkem jsou na štiřu. Oba vyšetřovali již několik „přesvědčení“ k vůli vlastnímu zaopatření. Svozil napsal o socialistickém vedení na Ostravsku kritiku: „Jsou to mezdni poměry, či jiné nějaké věci? Jsou to millionové dary, jimiž si závody pojišťují generální pardon, či je to něco jiného? Ať už si je cokoliv, o tom není nejmenší pochyby, že příčinou tohoto zarážejícího fakta jsou peníze v nejrůznějších snad variacích používané, ale konec konců peníze a ohledy peněžní.“ — „Rovnost“, místo aby věcně vyvrátila tvrzení Svozilovo, jde na něho obvyklou methodou sociální demokracie: pohrůžkami a pranýřováním: „Vystrčí-li pan Svozil ještě jedenkrát své prorocké tykadla proti sociálně demokratické straně způsobem tak neomaleným, smlékneme jej veřejně až po bedra z jeho prorocké kůže a ukážeme neúprosně, jaký charakter se pod ní skrývá. Odřený prorok bude zase s obvyklým pláčem seděti na prahu svého „snědeného krámu“ a nafíkat na nevděčnost světa, který kamenuje proroky vysvělené z pokrokové kamizoly a ověšené směšnými trutím.“ — Nebylo by lépe klidně a věcně obvinění Svozilovo vyvrátiti?

Surovci. Na jaře spácháno proti katolickým rolníkům, sjíždějícím se do Brna k valné hromadě, plno surovostí od soc. demokratů. Dva pohlaví nyní přece přiskřípnuti; soc. dem. redaktori Tusar a Nádvorník odsouzeni na 4 dny do vězení, že štvárymi letáky vyblizili soudruhy k veřejnému násilí — V hanáckých Ivanovicích získali socialisté do svojí organizace několik hochů, kteří začali jako radi příslušníci hned „kulturně povznešený“ život. Páchali nemravné věci se zvířaty; pak se cvičili v kradení ryb a když byli rozehnáni, spokojili se aspoň s kradením okurků. Byli odsouzeni do vězení na 24 hodin.

Dobrodinečkové živnostnictva. Kladenská rudá „Svoboda“ v č. 63. ze dne 5. t. m. píše: „Mezi kapitálem a dělnictvem stojí t. zv. střední stav . . . Jest brzditelem hospodářského i kulturního vývoje. Dělnictvu škodí, chtěje užívati léku prospívajícího kapitálu. Boj kulturní má v příslušnících tohoto stavu zápasníky špatné, poněvadž současně nerozumějí zápasu hospodářskému. Řešiti otázky hospodářské, znamená u tohoto stavu dvě možnosti: zdražiti a šetřiti. O rozvinutí hospodářské síly vzděláním, nemůže zde býti řeči, poněvadž, jakmile by stav ten nabyl jasného vědomí vzděláním, musilo by nastati nutné rozvrstvení . . . Tak zvaný střední stav drží jen neuvědomělost v otázkách hospodářských. To platí o živnostnících, řemeslnících, i o t. zv. agrárnících . . . Stav střední — živnostník, řemeslník — není ani olem, ani prostředkem. Znamená stálou hospodářskou porobu, podmíněnou existencí stavu co takového a neintelligencí příslušníků.“ Až bude před volbami, budou socialisté zase ukazovati živnostenstvu velikou lásku a vynasnaží se dokazovati, jak rudá strana živnostnictvu pomůže.

Dělníci byli okradeni o 5 milionů lir od svých vůdců v okolí parmském v Itálii. 20 tisíc zemědělských dělníků vhnali vůdci do stávký proti rolníkům, chtějíce je snížit a připravit o celou úrodu. Avšak rolníci byli na to připraveni, pomohli si jednak stroji, vzájemnou výpomocí, dělnictvem od jinad přivolaným, takže celá stávka skončila ohromným fiaskem pro zemědělské dělnictvo. Nyní stávkující opět hlásí se o práci, jest ovšem přijímáno, ale za podmínek daleko horších.

Rudá neúprosná exekuce. Pomalu pod „lidumilnost“ dlaní rudých finančníků háf se bude věsti porobancům než pod vládou turec-

kých pašů. Daň musí platit rudý stoupenec obrovskou. A běda i živnostníkovi, který by se odvážil před ostržím zraket radé armády jednati svobodomyšlněji! V čerstvé paměti jest dosud, jak šval socialistický tisk proti těm živnostníkům, kteří se osmělili loni voliti proti rudým kandidátům. Dne 20. t. m. zase napsal „Čech“: „Armáda soc. demokratů skládá se ze dvou dílů: z organizovaných soudruhů a z měšťáků přispívajících. Tito přispívají měšťáci jsou obyčejní lidé, kteří mají se soudruhy hospodářské styky: hostinští, řezníci, pekaři, kramáři, kupci atd. V poslední době bylo patrně soc. demokratickým vedením vydáno heslo, aby i tito lidé zabránili byli do přispěvků a organizace. V pražských předměstích a okolních obcích jest velká agitace, aby každý, kdo něco soc. demokratovi prodává, také se stal poplatníkem a fedrovatelem strany. A tak vydíme, že chudí kramáři a různí živnostníci, kteří jsou rádi, že se obživí, musí odebrati denně „Právo Lidu“, musí choditi do spolkového hostince, musí platiti do organizace a na všechny velmi četné sbírky. I manželky těchto živnostníků musí, chtějí nechtějí, přistupovati do ženských socialistických spolků. Že tito odvislí lidé i radě voliti musí, jest samozřejmo. Tak násilím a pohrůžkou hospodářského bojkottu a pohrůžkou pranýře v „Právu Lidu“ získají se rudé armádě noví vojáci a rudým fondům noví přispívatelé.“

Zase násilí. Jakým právem nutí soc. demokraté i dělníky mimorodě k vojenské poslušnosti rudého štábu? Jakým právem proti jiným dělníkům vystupují jako soudcové, žalobci a exekutoři zároven? Na Kladně prohlásila sociální demokracie stávkou stavebního dělnictva. Stávka byla zahájena jen z části, neboť jest dosti dělnictva, které chce pracovati. Podnikatelé staveb použili svého práva a najímali dělnictvo z okolí. To však pobouřilo stávkáře. Když se proslechlo dne 16. t. m., že ve Veleslavíně stavební úředník pan Josef Štěpnička a syn kladenského stavitele p. Ant. Tyšer najali několik zedníků, nastalo podzdvížení. Stávkáři zalarmovali celé okolí, obsadili stanice a shlukli se před veleslavinským hostincem p. Herycha, kde oba páni vyčkávali vlaku. Dav prováděl takový terror, že p. Herych v obavě byl nucen vykázati oba pány z hostince. Venku pak dav se na ně vrhnul. V největším nebezpečí poníž p. Štěpnička revolveru k sebeobraně a postřelil zedníka Václava Starečka z Veleslavína na pravé noze. Po té oba napadení vyvázli.

Proti militarismu? Tém velikým protimilitaristickým frázím rudých pohlavářů každý se musí smáti, pokud u socialistů samých tvrdá pěst bude bráti velkou úlohu. Lidé, kteří jsou hotovi fackami odpovídati na odchylné mínění, tváří se, jako by pracovali k tomu, aby i velké spory politických stran a celých států rozhodovaly se cestou mírnou, bez vojska. Zatím na příklad ve Francii hlasují socialisté bez rozpaků pro vojenský rozpočet. V Anglii sám vůdce rudé strany Hyndman uveřejnil v rudém „Claironu“ bojovnou úvahu proti Německu. Prý Anglie jest Německem velice ohrožena; proto nestačí dosavadní anglické vojsko, jest potřebí zavěsti všeobecnou brannou povinnost. Tak! Proti Německu, kde jsou soc. demokraté ze všech států nejčetnější! Tedy socialisté proti socialistům! I jiní soudruzi a redakce „Claironu“ mají náhled Hyndmanův a dokonce prudce napadají vládu a liberály pro jejich snahy o změnění nákladu na vojsko. — Není frázovitě bouření rudých proti militarismu hlavně vypočítavým křečtem?

Jak šatili dělnictvo. V Prostějově velké roztrpění dělnictva proti rudým pohlavářům, kteří vyvolali bezvýslednou stávkou dělnictva stavebního. Zaměstnavatelé odpověděli všeobecnou výlukou. Dělnictvo poznalo hazardní manévry rudých vůdců a umluvivši se, vstoupilo bez rudého prostřednictví do práce za lepších podmínek, než jaké byly dříve. Nad tím veliký dopad rudého vedení, jemuž dáno od dělnictva tak křiklavé vysvědčení neschopnosti. Rudí ve hněvu obviňovali nár. sociální prostředníky ze zrády dělnictva, surově jim spílali; napadení pak 18. t. m. odpověděli ve zvláštním letáku týmě drsným tónem, ohražující se však nadto věcnými protidůvody proti předchozímu letáku rudému. Vyjímáme z nár. sociál. letáku tyto věty: „My žádáme, aby jmenovali pisatele letáku (rudého), kdo byl podplacen a aby se nebáli podepsati vydaný pamflet ti darebové, kteří vyvolali stávkou tesařů, aby se nemohlo postaviti ovičisko pro slet školstva a chtěli zahájit stávkou zedníků 11. t. m., aby se nemohl dostavěti pomník vážné práce organizací národně-sociálních: dělnické domky. Víme předem, že se nepřihlásí a nebudou jmenovati.“ Dále vypočítává leták výmluvnými ciframi, že dělnictvu působením strany nár. sociální dostalo se nyní větších výhod, než se jich tědali sami rudí osovatelé stávký. Ze schůze dělnické minulý úterek mnsili rudí pohlaváři Zacharda a Geršl atd., jak na ně byli hladová dělníci

rozesleni. A leták pokračuje: „Dělnictvo, jemuž jsme vymohli zlepšení a zajistili je smlouvou na 16 měsíců, dovede posoudit, kdo jednal jako socialista a kdo jednal bezcitně a s dělnictvem surově! Byl to soudruh Zacharda, sekretář dělnický se 240 K měsíčního platu a s 10 K denní diety po čas stávký nebo výluky, který řekl v Nár.-sociálním domě: Ať nyní trpí dělnictvo, když nás dříve nemalo. Tak mluví socialista! Jemu se to stávkuje! Čím déle to trvá, tím déle jdou diety, ale ty ženy a ti pomocní dělníci, o jejichž zlepšení se ani nejednalo, ti mohli hladem zhytnout dle jeho mínění. Zacharda je vinen, že vůbec k výluce došlo a soudruh Geršl, že nechá jako odborový sekretář místní neschopného člověka vyjednávat! Leták vydaný soc. demokraty není ani tiskárnou podepsán. To charakterisuje! Slušný člověk si odplivne nad takovým jednáním. Zatím se ukázal svědek, který viděl, že letáky necensurované nesený byly ze židovské (ovšem!) tiskárny Neumannovy. Lidé z organizace, v které se krade, dovolují si vydati leták anonymní, na kterém ani tiskárna není podepsána, a obviňovati bromadně celou stranu. Voláme jim: Jmenujte, darebáci, kdo co dostal a podepište se! My naopak veřejně přišem a list náš za to zodpovídá: Soc. demokrad Martin Šáb, sekretář říšského svazu zedníků, zpronevěřil dělnické peníze v obnosu 2877 48 K, soc. demokrat F. Mysliveček, důvěrník soc.-demokratických zedníků, ukradl 1300 K, soudruh Červinka, sekretář stavebníků, ukradl 800 K a máme jich jmenovat více? Soudruhu Zacharda, nevíte nic o „ztracených“ známkách v počtu 1700 po 45 hal. V Brně, které váš váš pokladník neodvedl? Mluďte! — Chťeji nyní terrorem proraziti, když oponáti je dělnictvo, poznavše je, podařené „vůdce“ a potřebují hodně silný tabák, aby učinili nový zmatek. Večer přepadli sociální demokraté u Děl. domu br. Zachaře z Prahy a placený zástupce říšského svazu, který byl pro rváčství z Vidně vypovězen a již vícekrát trestán, vrhl se na dva naše bratry, které potloukl.“ Pod letákem podepsán výbor nár. soc. stavebníků. — Věra výmluvné to zprávy, jak dovedu rudí šatiti dělnictvo.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citeru, řeči německé i francouzské. V témž ústavě přijímají se dívky do **školy obecné i měšťanské** s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do paedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati **vyšší pokračovací kurs český i německý**. Též připravují se ku zkoušce pro školy **materinské** a ku zkoušce **industriální** pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V témž ústavě opravují se **roucha** **bohoslužebná**.

Ústav nalézá se v rozkošné lesnaté krajině.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelsky — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se zrcí velbloudi.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Dotazy — — — Železný nábytek

v bohatém výběru	Zbytky koberců za značně sníženou cenou.	v cenách nejlevnějších
---------------------	--	---------------------------

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyznačuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebude, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbezňou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

ČEDNÍKA

na
kniharství

přijme

Richard Šimáček,
knihář

v Hradci Králové, Pospíškova třída, č. 247.

Kupte si

brožuru:

Vlastenectví . .

v duchu křesťanském

z pera biskupa
A. EGGERA.

Stran 40. — Cena 8 hal. PH hro-
madých objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
jůst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesným
rámy, střešní vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Nejlevnější a nejvýhodnější

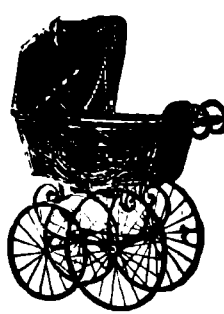
dětské vozíky

u velkovýrobce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a žrázňových předmětů venku se nale-
zájících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Veleúspěšnému duchovenstvu

doporučuje se uctivě

Jos. Mikulec

odborná dílna pro veškeré práce

:: kostelní a pozlacovačství ::

(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)

Hradeck Král. č. 145.

(dříve Praha II. čp. 1926)

k zřízení oltářů, kazatelen, sech, atd.
Křížové cesty a Boží hroby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejnižší ceně.

Speciální čistění zálých maleb.

Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.

Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Jediný závod toho druhu na českém
severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Králové, vedle krajského soudu.

Odpovídá vlastní výrobu a
sklad veškerých druhů bandáží,
jako: kýlní pásy pro dospělé i
pro děti, břišní pásy pro dámy,
pupeční pásy, suspensoria, pun-
čochy a obínadla pro křečové
žíly, šněrovačky a přimídla pro
zkrácené páteře.

Správy se vyřizují rychle a
levně.

Poštou zasílá se nenápadně,
stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán státní medailí.

První česká křest. soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. Česká.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franco
a požadují se naspět jen tehdy, kdyby-li se
objednáno.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

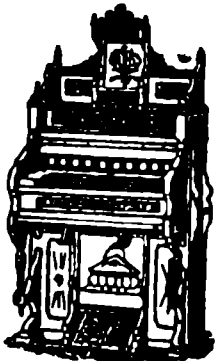
též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilfstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.
Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené. Všecky vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány. Mešní nádoby jen v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, kádě a levně vyřizují. Vše nasílám jen posvěcené Vzorky, spočty, návrhy i hotové zboží na ukásku franko se zálohou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučená a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od nás ká pokrokových atd.

Ke všem příležitostem

nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
stříbrných, stříbrných a zlatých
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. Hst. č. 3, str. 83)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K.

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Konviktské ul., vyučení pastíř specialně na kostelní nádobu, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobí a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni zlatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, návrhy nebo cenníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní ručení. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejkvotnějšího. Chybkám kostelům díla v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesvědčení výrobky descomat. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanici císa. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Cenníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledání

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Páříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.
Zlatá medaile Pardubice 1903.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujete a žádejte!

„MONOPOL“

akciová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hydrák“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Všeob. úvěrní společnost

zápeané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/4%.

Záruka K 656.139.57.
Složní listky zdarma.

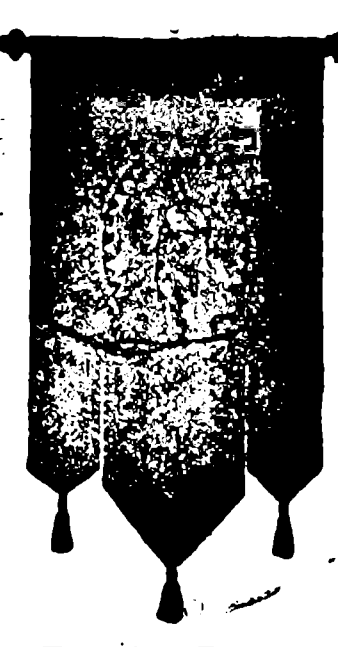
Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětne revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII o, Kaiserstrasse 6, vedle Lazaretského chrámu Páně.
Na ukásku nasílá se vše franco.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového nářadí.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zasílou.

MOSAIKY

skleněné
pro loupění i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzorně a sice ale i sves ládi přechází mozaiky vlahká, hotová

B. Škarda,
Brno.
Loupění, pro chrám, nová okna, mozaiky bezplatně.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 n
na půl roku 5 k — 4

V Hradci Králové, dne 4. září 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

IV. sjezd katolíků českoslovanských v Praze.

Svatý Václave, nedej zahynouti
nám ni budoucím!

Praha našla své dny sváteční. Opravdu sváteční tou svěží záladou, tím opravdovým nadšením, tím jadrným citem katolíků českoslovanských, kteří sjeli se od dumného Čechova, by objali se se svými krajany od Sněžky, Řípu, Blaníku. Zde tiskne si ruku kněz s učitelem, tam dělník se šlechticem, sedlák s professorem, kardinál se stařenkou chýlící se chudobou a stářím k zemi. Svorně vedle sebe stojí Čech s Moravcem a Slovákem, mezi pestrými slováckými hazukami černají se sametové ozdoby havířského kroje. Nade všemi pňí tělo Ukřižovaného, jediná myšlenka a idea naplňuje mysl všech: Víra svatováclavská.

Dojemný opravdu obraz, kterým dokázáno, že náboženství katolické má dosti síly organizační, by spojilo dělníka s rolníkem a živnostníkem, vědu s vírou, stát s církví, jímž dokázáno, že Čechy nejsou nikterak pro pravé cítění náboženské ztraceny.

Sjezdu účastnil se veliký počet lidí, který naprosto nemožno stanovit ani přibližně. Snad 30 tisíc, snad 45 tisíc lidí, kteří rozptýleni jsou po celé Praze, výstavě, předměstích. Sjezd sám zahájen byl v sobotu na Žofíně. Vkusně ozdobená dvorana sotva může pojímti všechno to množství. Jest tu náš milovaný nejduš. p. biskup královéhradecký Doubrava, J. E. lejdp. kardinál Skrbenský, lejdp. biskup budějovický Hálek, dále nejdp. biskupové Bruck a Frind, členové kapituly vyšehradské a svatovítské, zástupcové klášterů a řádů, šlechta v čele s neuvávným pracovníkem hr. Vojtěchem Schönbornem, president Wessely, místopředseda Tersch, vicepresident Dörfl, dvorní rada dr. Novák, zástupcové města Prahy cis. rada, stavitel Novotný a obecní starší Fiala, katol. poslanci Myslivcové, Záruba, Šabata, Chlebus, Šilinger, Hruban atd. atd., spousta pracovníků z řad

laiků i kněží a obrovská massa delegátů spolků, jednot a organizací.

Hr. Vojtěch Schönborn přivítal jako předseda přípravného komitétu všechny přítomné a zvláště poděkoval zástupcům města Prahy. Na to zvoleno bylo předsednictvo: předsedou poslanec dr. M. Hruban, za místopředsedy hr. Ferdinand Chotek, zemský poslanec a školní rada dr. Matěj Kovář. Za zapisovatele zvoleni JUC. Hronek, prof. Košnář, Kotrč a úředník J. Svoboda. Po řečech J. J. knížete z Lobkovic, p. Kodla, amerického Čecha, poslance Myslivce a j. ujal se slova J. E. kardinál Skrbenský. Z výborné řeči jeho vyjímáme to nejnutnější:

„Náš sjezd poskytuje nám obraz svornosti a sjednocenosti, kterýžto obraz jen katolické shromáždění dáti může. Byť účastníci jeho se lišili stavem, povoláním a zevnějšími životními poměry, přece všichni jsou jednoho smýšlení a jednoho srdce, jež se nese za mocnou ideou křesťanskou, vůdčí to hvězdou každého katolického sjezdu.

Tato veliká myšlenka sjednocuje nás všechny pod jedním praporem k společné jedné práci i k společnému jednomu boji.

Za tuto jednu a společnou myšlenku, za víru v Krista, za jeho svatou církev, za uplatnění křesťanských zásad v srdci jednotlivců, v rodinách, ve školách, v obcích i zemích pracujeme a bojujeme, a mohu zajiště i říci, trpíme, jako acies bene ordinata, jako šik dobře spořádaný my, biskupové, spojenci jsouce vedle božského ustanovení se svými duchovními syny, kněžími.“

Na to J. E. říčí, kterak společně pracují katolíci bez rozdílu stavu, dělník vedle šlechtice, ku prospěchu katolické myšlenky a dodává:

„*Pracujeme především svorně. Nevýhledáváme to, co by nás rozdělovalo a roztěpovalo, nýbrž to, co nás spojuje a slučuje. Nesapomínejme, že nesjednocenost v řadách našich neprospěvá společně naším dobrým věcí, nýbrž pracujeme do rukou nepřítelům našim. Když v katolickém táboře vznikne roztříška, tertius gaudens, směřujícími a radujícími se jsou vždy nepřátelé katolické věci.*“

vš sám, jak k těm hříšným penězům přišel, dotrzovala paní starostová. »Je to takový jemnáček, mluví, jako když máslo ukrájí, usmívá se jako by chci srdce rozdělit a zatím už přemýšlí, jak by tou svou dobrotou omámil. Darmo povídat!«

»Lotr!« odlehčil si starosta od plic, aby dokázal, jak si váží přítele místního školství.

Než se starosta dobře rozmyslil, jakou by měl dáti odpověď na velikou smělost Kolníkovu, přiblížila se neděle dne 16. srpna. Někteří sousedé v hospodě vyslovili náhled, že by se mecenáši Kolníkoví měla schystati nějaká náležitá oslava k jeho svátku. Takhle pěkné večerní dostaveníčko! Ať má radost, ať vidí, jak si obec takového dárce váží. Ale teď jak do toho!

»Ale to je lehká věc!« nabízel se ředitel místní kapely, který měl k dispozici obyčejně nejvýš půldesáta muzikanta, tak že místo dávání taktu pravidelně přihrával sám. »Moji hoši půjdou večer rádi zabrat nějaké ty intrády — a zadarmo. Věak nic neprohrají. Ostatně ještě s nimi něco přecvičím. Uvidíte, jakou uděláme slávu!«

»Teda platí,« vyskočil radostně radní Košíř. »Ale teď, víme, taky ještě bude potřeba složit nějaké pěkné říkání, hodné dojemné. Takové si pantáta Kolník poslechne rád. Takhle aby to šlo pěkně do rajmu!«

»Inu, toť se ví, řeč být musí, jak pak jinak,« potvrzoval moudře Louda. »A bylo by nejlepší, aby některé děcko samo takovou řeč předneslo. Musí se přece potvrdit, že mají děti radost taky.«

»Ach, náš Pepík, ten by to odříkal, jako by nic; kluk je čiperný, smělý, nadaný,« blánil se honem Klížek.

»Inu, to by bylo všechno dobré,« dokládal Vokleštěk. »Ale to by bylo málo! To ještě, víme, musí mluvit někdo z nás starších. Já mám z takových věcí zkušenost.«

»Teda nejlip p. starosta!«

»No, bylo by to dobře; ale víte, že nemá nejlepší výřečnost. Všecko musí mít na papíru

Pracujme dále nezištně. Ne pro svou vlastní slávu a odměnu, nýbrž pro čest a slávu Boží, na prospěch svaté církve, pro vítězství věci katolické a ke spáse našeho lidu.

Pracujme konečně na základě osvědčených zásad katolických, to jest ve svorném souhlasu s těmi, které Bůh za pastýře církvi své dal, a proti oněch proudů, které v poslední době způsobily církvi svaté tolik starostí (nepřátelské strany politické, jímž slouží mnozí kněží, p. red.) a škod a jež našim pracím a snahám nikdy by nepřinášely onoho Božího požehnání, kteréž jedině podmiňuje veškeren zdar a zásluhu.

A této svorné, nezištné a důkladné práci našeho čtvrtého sjezdu katolického volám z plna arcipastýřského srdce: Zdar Bůh!

Po řeči arcipastýře dostavili se do dvorany sjezdové Slováci s hudbou v počtu 1140. Nato promluvil poslanec Hruban obšírnou řeč, ze které vyjímáme pouze nejdůležitější úryvky: »Není mezi námi tak mnohý účastník minulých sjezdů — v přední řadě postrádáme vlasteneckého biskupa Brynychy. Strom roste od kořene. A tak i naše katolické hnutí, má-li býti zdravým a úspěšným, musí bráti sílu životní od kořene a poměr náš k sv. Stolicí musí se bráti k cyrillo-methodějství. Idea cyrillo-methodská, jak konzelne to slovo, jest snaha, aby katolická víra v národě se udržela, aby pronikla celý národ, aby tato víra a národnost česko-slovanská sloučily se v jeden celek tak, aby víra katolická stala se a zůstala náboženstvím národním a národnost česká aby byla křesťanskou, čili stručně řečeno: Idea cyrillo-methodějská znamená kulturní spojení s Římem a zachování slovanské svéráznosti. Poláci opírají se o katolictví jako o hlavní baštu v boji o svou národní svéráznost. Císařství nemá a nikde mít nemůže lepší opory než v katolictví. Proč to vše připomínám? Abych dokázal, že nejlepší oslavou kněžského jubilea sv. Otce bude, když nejenom v životě soukromém, ale i v životě veřejném svého národa budeme se řídit jeho heslem: „Omnia instaurare in Christo.“ Pak probíraje život panovníků, praví:

v klobouku. A kde pak, večer! Kam s tím? A pak — víte, má nějak na pantátu Kolníka zlost. Ani nevím, co si udělali,« vysvětloval Košíř.

»To bude tedy nejlip, když jako p. radní Košíř sám...«

»Bodejť že jo, ten umí promluvit,« souhlasil Louda. »Teď jenom kdo to všechno sesumíruje! To musí být pěkné, aby se místo oslavy neprovedla ostuda.«

»Ale co, žádná obtíž,« odfoukl jedním bafem Vokleštěk velikou tu starost. »Náš Tonda taky něco dokáže. Má přece také školy, složil pět takových krásných písniček. Zrovna jako zkušený písmák. Ještě dnes mu řeknu a zejtra tu budete mít řeč pro děti s rajmem i tu druhou bez rajmu.«

Přijato. Tonda, který s bídou prošel tři gymnasiální třídy, přijat za autora, aniž věděl, jak slavný a důležitý úkol mu nastává. Mluvil se též o potřebě lampiónů, případného daru. Podrobnosti odloženy do schůze zítřejší.

Druhý den večer předložil již Vokleštěk vypracované proslovy. »Šťakvalente, to je to krásné! Opravdu přímo k pláči. Kde se to jen v tom hochu bere!« horoval Košíř. Takhle kdyby na to byla nota, aby se to dalo zazpívat, to by byl hotový triumf! Věčná škoda, že pan řídící je právě pryč! Ale co, však k tomu dovede složit notu mladý taky — nemám pravdu?«

»A bodejť, vždyť hrá na housle, jako by mluvil, ten to musí dokázat,« stvrdzoval Vejmluva se souhlasu skoro všech. Jen kapelník se trochu zachmuřil a neřekl ani slova...

Druhý den přišel k učitel Vokleštěk: »Tubte to si přečtete; je to řeč pro děti k té slavnosti, však už víte.«

Učitel četl a stále více se usmíval.

»No — není to krásá? A tak bychom přešli, abyste nám na to složil nějakou pěknou notu.«

»To je těžká věc, pane radní! Nápis nedovedu pořídit hned; na to musí býti zvláštní odborník.«

FEUILLETON.

Dostaveníčko.

Nenadálá, vzrušující zpráva letěla od úst k ústům ve vsi Obloukově. Starý, lidumilný Kolník měl tisíc dvě stě korun na stavbu nové školy. Nebylo slyšáno, že by některý obloukovský občan tak veliký dar najednou položil na oltář kultury. Učitelé byli celí nadšení, jak ten skromný pantáta poklonil se bez hluku svojí velikou obětavostí budoucímu novému stánku vzdělanosti, páni radní projevovali radost, jak ulehčil Kolník obci těžké nastávající břímě. Tolik peněz! Serous se však zlobil, že tak veliký obnos nebyl dán raději chudým lidem; on prý by za svou velikou práci sám zasloužil slušný díl. Některé kmotry s údivem rokovaly, co ten »starý zazubanec« má peněz, jestliže tolik může vyhoditi najednou, jakoby dával diškrecci. Starý invalida, flakinetář Dilka zlobil se moc na lidskou zkaženost. Prý pro malé fakany, kterým by nejlip prospělo pást housata a kozy, má se najednou zříditi palác; a on, člověk tolik zasloužilý, má se dále plahočiti s kolovrátkem! »Je to svédomí!« končil svůj nářek na převrácený svět. Zkrátka překvapující dar přijat byl s nejrozdělnější kritikou, tu nadšeně pochvalnou, tam zase s odsuzující. Sám starosta ostatně nedíval se nyní na Kolníka všídně. Obec od něho málokdy nějaký dárek viděla; to spíš p. starosta si započítal nějakou dietu. Jinak se klaněli prosti přeluhníci jeho veliké moudrosti. Ale teď? Jako by ani starosty v obci nebylo! Všecko mluvílo s největším zájmem výhradně o Kolníkově jako o nějakém vzácném knížeti. A to právě v době blížících se obecních voleb. »Že ten Kolník takový present věnoval k vůli tomu, aby mne zahanbil a aby se stal starostou!« vyjádřila se rozčilená blava obce k ženě.

»Báá jo, to jinak není. Já ho dobře znám, že je to starý partyka. Všecko se mluví, však

„Císař uznal naše státní právo; a nebyl-li alib splněn, nesapomínejme, že císař je panovníkem konstitučním, a hledme si zjednat takový vliv, který by životě konstitučním zaručoval také moc. Hlásáme monarchii — pak ale nestrpíme anarchii — pracujeme k evoluci, ale nekórkujeme s revolucí. Neopouštíme sebe v malomyslnosti, nevmlouváme se pořádku do role ponižovaných — ale mužně a sebevědomě si počínáme, aniž bychom zase upadali do domyšlivosti. Nedělejme politiku ulice, politiku slov, ale politiku práce, hlavně té drobné, namáhavé, často nevděčné práce v lidu a pro lid — ale poctivá musí být. Tak nejlépe oslavíme my a oslaví celý národ významné jubileum vlády. To věrné české srdce, které tolikrát osvědčilo oddanost svou ke svému panovníkovi, které v roce 1848 na Moravě a v roce 1866 zde v Praze osvědčilo se býti pevnějším než hradby a účinnějším nad zbraně a bezpečnějším nad skalnaté brady — ono ještě bije, bije pro svého krále, ono tluče pro víru svou a pro hlavu církve, ono jásá jim všem s oddaností, láskou a věrností na věky. Obnovíme se v Kristu a spojenými silami pracovat chceme a budeme pro Boha, vlast a krále.

Další předsedové komisií odborových pro schůzi v pondělí dop. zvolení: předseda p. dr. Karel Slavík, prof. bohosloví; místopředseda p. zem. posl. Josef Adam a v. p. převor Josef Hamrámek. V pondělí odpoledne: Předseda p. dr. Julius Nejedlý, advokát; místopředsedové pp.: poslanec Srámek a dr. Gustav Mazanec. V úterý dopoledne: předseda poslanec p. Šabata, místopředsedové pp. Kodl a prof. Václav Müller. V úterý odpoledne: předseda hr. Josef Nostitz, místopředsedové pp.: posl. Šilinger, Kotrba a Schindler. Večer v sobotu kánóna byla volná zábava na Žofíně. V neděli přes zachmuřenou líč nebeské bány sešli se katolíci na Královských Vinohradech. Rázem 8. hodiny dal se průvod na pochod. Bylo v něm shromážděno přes 12.000 osob. Mimo hosty z Moravy, Slovače, Horních i Dolních Rakous byla tam velmi početná zastoupena diecése královéhradecká. Spolky z Hradce Králové, Humpolce, Chotěboře, Třebouchovic, Sedlce, Ronova, Jilemnice, Nové Paky, Horního Jelení, Poličky, Přelouče, Úpice, Nizko Srbské, České Třebové, Skutče, Studence, Holohlav, Pardubice, Černilova, atd., poslaly svoje deputace. Ačkoliv popohrávalo, průvod byl stkvělý a ač sociální demokraté, národní socialisté & comp. proti němu jako demonstraci brojili — zdařil se úplně. Na Král. Hradčanech slouženy dvě mše sv., v domě svatovít. J. Eminence kardinál, v nádvorí pak naše Bisk. Milost, při kteréžto máti svatě provedla Česká Filharmonie staročeskou mešní píseň „Hospodine, všech věcí Pane.“

Hned odpoledne v neděli však počala už po uvítání, průvodě a radostných shledáních tuhá, vážná práce řešením vážných otázek odborových, o nichž neopomeneme referovati v příštím čísle „Obnovy.“

— Ale — to by bylo pěkné, vy že byste toho nedokázal? —

„Jak jsem řekl; velmi nerad odmítám a pak — právě na ty verše něco složit, právě k tomu nemám mnoho talentu.“

Vokléstěk odešel rozmrzen — a rovnou ke kapelníkovi. „Poslouchejte, sousede, pěkného to máme učitele! Takhle šidlovat na housličky jen pro sebe, to jo! Ale něco udělat pro obec, k tomu se nemá.“

„Ale dejte s ním pokoj, kde pak takový mladíček! Může už teď něčemu vážnějšímu rozumět? A to jste nevěděli o mně hned? Vždyť se ještě pamatujete, jaký triumf udělala moje brnkavá polka „Harfy nepotřebujem.“ A teď jdete k takovému hochovi. Jsem člověk skromný, ale nespravedlivé kopnutí přece mne jen bolí, moc bolí.“

„Teda, já bych vás prosil . . . víte, jak jsem teď v bryndě.“

„I ať si na to složí notu třeba harmonikář Vejdelek nebo fláinetář, mně je teď všechno jedno.“

„Ale vy přece víte, že já jsem toho učitele nenavrhol. To Košíř, je někdy tolik neopatrný. . . . A teď aby se mi lidé za všechnu starost ještě vysmáli.“

„Víte teda, strejčku, k vůli vám to udělám, ale jen k vůli vám. Jináč bych prstem nehnul. Máte to tady?“

„Bodejt že mám; tihle v kapse. Jen zda-li se tomu ty děti ještě naučí!“

„Buďte bez starosti, já to secvičím také sám.“

* * *

Před slavností starosta ujel do Vyhlídova. Prý tam má nutné řízení. „Hned bych jela s tebou“, posteskla si jeho žena. „Takový může dávat; děti nemá, suší jako největší lakota.“

Večer 18. srpna kráčeli ke statku pantáty Kolníka muzikanti, sousedé a sousedky a houfec

Dopis z Prahy.

Nešťáhaný skandál. Osoba, které jsme v tomto listě často byli nuceni věnovati svědění pozornost, kterou jsme byli nuceni velmi často klepnouti přes prsty, ba před kterou jsme i varovali, jest dnes hrdinou dne — ve skandálu, jakého nepamatují annály královské Prahy. Skandál tento provalil se na povrch náhle, z čista jasna v odporné aféře, jakých málo vyskytá se vůbec, leč vyskytnou-li se, potřásají vše kolem, co jest s nimi v souvislosti a ve styku, měrou úžasnou!

Osobou, o kterou dnes jde, o které se mluví a mluvíti bude, o které zahraniční tisk se rozepíše, jest mladočeský obecní starší a poslanec JUDr. Karel Černohorský. Kdo by dnes neznal tohoto člověka? Slyšme něco z jeho dosavadní práce o blaho obce pražské! Roku 1892 byl dr. Černohorský zvolen do obecního zastupitelstva pražského a později i za člena rady městské, v níž zasedal do června 1907. Po zvolení dra Groše za starostu pražského převzal dr. Černohorský předsednictví ve sdružení mladočeských obecních starších a od té doby rozešla se mladočeská strana na Staroměstské radnici na stranu Grošovu a Podlipného. Dr. Černohorský mimo členství v různých komisích zaujímal funkce: rady městské, vrchního ředitele pražského ústavu chudinského, místopředsednictví a pak předsednictví ve správní radě městských podniků elektrických, místopředsednictví Městské spořitelny pražské, předsednictví správní rady I. pražského městského pivovaru, inspektora statku Littengrunu a mladočeského poslanec (dosud jím jest) — Jak zřejmo, byl dr. Černohorský velmi často funkcemi vůbec přemožen —

Tento muž to byl, o němž se veřejně vyprávělo, jak při zakládání prvního pražského městského pivovaru skoupil napřed chytře pozemky, na nichž pivovar měl státi, jak je ohromně předražené prodal pak vlastním podnikům, jak dal kupovati potřeby pro pivovar od Němců a židů, potřeby pro elektrické podniky v Berlíně. JUDr. Karel Černohorský byl nyní veřejným listem ústředního ředitele Pražské železářské společnosti Kestranka obviněn, že domáhal se odměny za zprostředkování dodávky rour německému a židovskému kartelu!

Ano, před celým naším národem stojí dnes tento muž obviněn, že *způsobem nepoctivým domáhal se odměny, že snoužil důvěry občanů, že na útraty obce pražské chtěl se obohatiti.* Darebákem nazvaly nyní „Národní Listy“ člověka toho rázu, tedy orgán, jemuž a jehož straně tento vydařený advokát jest tak blízký. Úžasná skutečnost, že tento muž mohl svědětí úřední tajemství offert na dodávku rour, úžasná a překvapující skutečnost, že tento člověk mohl, nikým nezplnomocněn, jednati za zády správní rady společně vodárny, že mohl zaručovati dodávku německo-židovskému kartelu, dostane-li se mu odškodného, jsou s to porušiti i smysl pro veřejnou mravnost. Tak daleko to tedy na té Staroměstské radnici dotáhli, že může jich jménem jediný člověk bezohledně

děti. Neseno 6 lampionů. Na kapelníkův povel zazněly trombóny, helikon a křídlovky slavnostně intrádou, až slepice na břadě se vydělily ze spánku a začaly popláchně kvokat. Vyzval tak veliký pes ze dvora. Ale sotva třikrát přezkoušel svoje fortissimo, dostal od čeledína takovou ránu přes nozdry, až zavyl a odpálil zpátky. A znovu začetly trumpety divokou intrádu, div že na okolních oknech kyt neodpryskoval. A ještě potřepti nafoukli muzikanti pílece i tváře k opakování ukrutné slavnostní kadence, která by svojí řízností i medvědy z lesa vyplašila. Slepice v smrtelných úzkostech začaly docela poletovati po dvoře. Pes v koutku dvora ulevoval svému rozrušení táhlým, tesklivým vytím. Helikon praskal jako dubové fošny, křídlovka ječela jako hladová vlčice v zimě.

„Tak, dobře, hoši, pochvaloval kapelník. „A teď, děti, zazpíváte. Dobrý pozor na takt! Kapelník zdvihl obě ruce a mávl jimi dolů, až se zdálo, že brknul o kámen; hned dvanáct vybraných zpěváčků začalo dvojhlase břečet:

Dnes s citem vroucím všichni žáci mladí ti projevují, jak tě mají rádi.

O přijmi, otče, naše vroucí vděky.

Naš sbor tě bude chválit celé věky.

Po slově „otče“ skanuly dojmutím Kolníkovy z okna vyhlížejícímu po tvářích dvě slzy jako hrachy. Ale již mávl kapelník oběma rukama k zazpívání sloky druhé a děti brečely dále:

V tu chvíli každé srdce tebe slaví; my vineme ti vavřík kolem hlavy.

Svůj hold ti kladem v štědré dlaně, jež milujeme, otče, svrchovaně.

Plakal Kolník, ronila slzy pohnutí jeho staříček manželka, utíraly si oči zástěrami kmotry dole stojící, jak ty děti dojemně zpívají. Kapelník kynul a zpěváčkové se rozběhli znovu:

Háv slávy svojí nosíš dlouhá léta!

Ať v cestě žití růže jen ti zkvétá!

Buď dlouho zdrav! ti volá zástup dítek.

se obohacovati na škody poplatnictva pražského?

Jde tu o slořád, který saháje nad Prahou povádivě své sítl!

A tento člověk odmítl jednou na radnici pražské podati ruku tehdejšímu starostovi dra Podlipnému, že není radikál, že mluvil s deputací pražského kněze! Nejsou to věci ohromující?

Tento pražský advokát nikdy nezádal veřejnou soudní cestou zadostiučinění, ač veřejným tiskem vytýčeny byly mu věci nesmírného dosahu. Pouze jednou ohtěl zjednat si zadostiučinění „u Fleků“ v hospodě, ohtěl schladiti si žahu na žurnalistovi — poliškem. Rozpřáhl se, rozmáchl, nežli však ji mohl uštědřiti, dostal ji od novináře sám — Potom bylo v „Národních Listech“ zasláno, že tento spor byl rytířsky vyrovnán.

Řekli jsme často, že dr. Černohorský vládně Staroměstskou radnici a dnes vidí česká veřejnost toho následky! Dnes vidí český národ, kam to vede, když na veřejná, vlivuplná místa staví lidi ziskuchtivé, toužící jen po sinekurách. To jsou úspěchy radniční mladočeské kliky, té kliky, která již tolik zla způsobila, která svými činy znamená ponižení a hanbu českého jména, která do obecního hospodářství pražského uvedla *korupci*, přišerného to ještě ziskuchtivosti, která spáchala tolik zla, že ještě v pozdních letech bude zhubného jejího působení povážlivou měrou vzpomínáno!

Výmlavy dra. Černohorského, že nechtěl provisi (!), že ohtěl dobro obce (!), že ohtěl v zájmu Prahy, aby kartel slevil (!), jsou způsobu chlapeckého. Tak nemluví muž, tak neměl mluvíti obecní starší, tak neměl mluvíti poslanec! Nepřinutí-li starosta dr. Groš tohoto svého přítele, aby vzdal se všech veřejných funkcí a šel, pak nemá smyslu pro své povinnosti. Na radnici Staroměstské musí býti a bude větráno!

Všechna Praha je svědava na soudní jednání, k němuž dojdí musí.

Starosta pan JUDr. Karel Groš, za jehož působení tato nešťáhaná aféra se stala, musí objasniti nejširším způsobem, jak se stalo, že dr. Černohorský mohl domoci se akt úředních, jak se stalo, že mohl jednati za správní radu! Jakým způsobem vyjde na jevo, kdo prozradil úřední tajemství, nezakročili-li dr. Groš jako purkmistr a nevydá-li svědectví veškeré naší veřejnosti o nešťáhaném porušení všeho obvyklého řádu? Člověk opravdu žasne, že ještě dnes nesložil obviněný dr. Černohorský veškeru své hodnosti, že dosud jen vykládá, ba že i vyhrožuje!

Dr. Černohorský vyhrožuje!

Kdyby se to dalo tak srovnati šackami, to by tento muž neotálel. Ale šacky tady nepomohou, aspoň celé veřejné mínění nelze šackovati! Tady pomohou věci zcela jiné k uklidnění veřejnosti — nedostaví-li se, promluvíme!

Pak o těch věcech povíme více, i o osobách dra Černohorského blízkých, ježto jest již nejvyšší na čase, aby na radnici Staroměst-

Kéž dlouho tobě kvete štěstí kvítek!

Děti doplakaly táhlou melodií jako by zpívaly někomu nad rakví. Proto tolik ten nářek dojímal. Jenže ten nářev silně zavánel melodií, jakou měla polka „Harfy nepotřebujem“. Tempo ovšem změněno a tak jako by kouzelným proutkem byl vyčarován z čtvercivé polky zpěv slavnostní.

„I to je krásná, kdo by to do těch dětí řekl!“ velebila kmotra Kořánková. Jak to jen ke konci zpívaly o tom slavném hávu?

„Háv slávy svojí nosíš dlouhá léta!“ odpověděl Tomášek Roztočilů.

„A teď, děti, třikrát provolejte slávu“, komandoval Košíř. Již otevřel ústa pantáta Kolník, aby pohnutým hlasem poděkoval; ale hned první tři slabiky byly přehlušeny trojím vzkřiknutím.

Zase třikrát se otevřela ústa Kolníkovy, ale nadermo, neboť zvuk jejich byl zasypán přívalem tónů hrnoucích se z dutých mosazí. Instrumenty zavyly intrády znovu.

Teprve pak rozčeřené vlny vzduchové se uklidnily, aby mohly pokojně donésti slova Kolníkovy, který řekl: „Moje milé dívky! Jsem potěšen patřením na vděčné školáčky; jsem rád, že samy poznáváte, čím vám škola má být. Jen pěkně dál ve škole poslouchejte a pořádek tak zpívejte, jako jste zpívaly teď. Děkuju vám všem.“

„Trouby, křikněte: sláva!“ domluvil Košíř a děti vřasky zas.

„A teď, sousedé, dovnitř!“ Osm vážených občanů kráčelo za Košířem do statku. Tam přednesl radní velmi pěkné říkání a Vokléstěk s Podzímek odevzdali čestné dary oslavenci: sádrové poprsí Komenského a Palackého a pak větší obraz Riegrův v pěkném rámcí. Položili všechno na uměle vyřezanou pokrývku, pod níž se tlesnilo dobrých deset peřin v bělostných povlácích.

„Přátelé,“ promluvil s bradou se třesoucí a hlasem zajímavým dobrák Kolník, „ani nevím, jak bych vám za vaši lásku poděkoval. Jsem jen člověkem prostým, do školy jsem mnoho nechodil.

ské zavládly poměry řádné. Radnice v rukou neschopných jest skvrnou všeho českého, nuž proto se přičiníme, aby slohady byly s ní vypráskány. Pájde to sice pozvolna, leč pájde to přece.

Školní knihy

nové i antikvární
v jedné správných vydáních pro všechny
školy vyhled. Čech má stále na skladě

B. E. Tolman,

východočeské knihkupectví
v Hradci Králové.

Sklad normal. sešitův s 33 1/2 %
Překupníkům značné výhody.

Vyřizuje se vše ten samý den.

Obrana.

Podvedníci křičí proti „lourdským švindlům.“ „O. I.“ a po ní „Hlas z Siona“ dne 27. m. m. uveřejňují výkřik „Dvacátého století“ k biskupům německým, jímž jsou vybízeni, aby vystoupili proti „pověřivému proudu z Lourde se rozlévajícím.“ „Hlas z Siona“ mluví o „lourdských švindlech.“ Tentýž list, který sám uveřejnil švindlův pamflet „Pogůň“ a který měl zlost, když dr. Kalousek proti tomu švindlu se ozval, opovažuje se mluvit — proti historicky zajištěným faktům jako proti švindlům! Evangelici rádi si popláčeli, jak jsou chudí! Proč už tedy konečně některý osvěcený pastor nevydělal si tu obrovskou sumu, která jest určena pro toho, kdo dokáže, že zázraky lourdeké jsou podvodem?

Strana, která stále mluví o vědeckém pokroku, měla by konečně zcela historicky a vůbec vědecky napřed švindly dokázat a pak teprve o švindlech mluvit. Zarytí nepřátelé Lourde již nejdou se spálili svými fanaticky vyhlášenými zprávami o Lourdech; šeredně si svoji prohanostli pošťamotil charakter sám Zola. To panstvo dobře ví; našim sokům jest známo, že nejrafinovanější naši odpůrci vymýšleli si přímo ďábelsky podvodné zprávy, aby Lourdy zesměšnili, že měli vydatnou pomoc i v zakročování liberálního úřednictva francouzského. A přece odešli s nepořízenou. Zkrátka tažení proti Lourdům zahájeno švindly nejhrůšivějšími, švindly jasně dokázanými. A tu

A právě proto, že pořád pozoruju, co všechno člověku málo vzdělanému schází, pamatoval jsem na malé zátkové. Vy jste mě překvapili moc, jak jsem se nikdy nenadál. Ukázali jste mně lásku a to je to hlavní. Kde je láska, tam je já nevím co — a kde je já nevím co, tam je taky to druhé. Proto děkuju, srdečně děkuju. Teda přijměte můj veliký dík! Sousedé stáli bez hlesu jako na vartě. „Opravdu ani nevím, jak se vám odměnit“, dodával Kolník, prohlížeje si dary.

„To my s největší radostí a vděčností, to my kdybychom mohli...“ ozval se Voklejštek.

„Hm, takové krásné věci, ani opravdu nevím... to už je moc velká pozornost.“

Sousedé stáli dál. „To je všechno zasloužené, všichni jsme to řekli“, ujišťoval Vozáb.

„A teď ani nevím, tak všechno přišlo najednou... Teda mnohokrát děkuju ještě jednou. A všem děkuju...“

„Trouby, už pojďte ven“, zasykl teď ze zadu Kolník; píchla ho výčitka, že jako vůdce měl se hnouti první. — Solva přišli sousedé ven, již byli svědky komického divadla. Jednomu muži prohořel z nenadání lampion, od něhož chytil všech slámy na stromě, který vzplanul jasným ohněm. Křik, smích, klení.

A teď ještě kapela zahrála tři kousky. Pan kapelník zavolán do vnitř a vycházeje ze statku zvěstoval s tvář rozjasněnou hlasem silným: „Tak teda pantáta Kolník teda dává teda hudebníkům čtvrté piva. Teda at žije!“

A všechno opakovalo nadšené: „At žije!“ Jeden při tom myslil na pantátu, druhý na čtvrté...

„To je přece slovo, ten má uznání“, libovali si hudebníci a dlouho do noci pili na zdraví pantátovo, velebíce jeho šlechtetnost hlasem velikým.

A všichni přátelé dobráckého pantáty byli nadšeni, jak nádherně dostaveníčko dopadlo. Mladému básníkovi a kapelníkovi gratulováno se všech stran, jak znamenitě povanesli umění českého venkova.

„evangelický“ tisk místo co by pokáral takové bezcharakterní zákeřníky, svedá k útěm polnici, aby salarmoval fanatiky proti švindlům, jež existují pouze v jejich bujně fantasii.

Co mají činit právě ti, kteří tolik horují pro experimentální (výzkumnou, pokusnou) vědu? Ti právě místo svého básnění mají napřed přinést nepopírné důkazy, že zázraky lourdeké jsou něčím zcela přírodním, že jsou osvědčenými podvodníky nebo lidmi podvedenými ti, kteří o zázracích těch mluví. *Dříve nemají pokrokoví badatelé práva jíti ani o krok dále — vlastně jejich honosivá zásada jim to nupovídá.* Dobře vědí, jak by francouzská vláda zatočila zvláště nyní s katolíkem, jenž by mohla sřetelně dokázat, že v Lourdech skutečně podvádí. Nejesmyslnější domněnky moderní pokrokař vsazuje na prestol vážné vědy, ale osvědčené, zřetitelné dokázané divy lourdeké týmž dechem prohlašuje za báje. — Tedy jen, pánové, důsledně dle zásad exaktní, experimentální vědy! Místo sprostých útoků klidně dokazujte, ale trochu šťastněji než Zola, který při nedostatku svých protikřesťanských důkazů utekl se k nejnižšímu lhaní! Ať budete mít kapra v síti, pak si ho teprve kritizujte! Jest bezcharakterním brojití fanaticky proti něčemu, čeho existence má se teprve dokazovati.

Již zase reformuje. Herbenův orgán zase s vážnou aristidovskou tvář snáhl se povznést mravní občanskou úroveň nižších tvůrčích až k slunci, v jehož paprscích ovšem vyšší tvorové, vychovaní Masarykem, již dávno peratými třepotají. „Čas“ totiž napsal jako starostlivý a úzkostlivý poctivý Aristides dne 29. srpna toto: „Vyslovili jsme ve včerejším článku přesvědčení, že pražští členové správní rady společné vodárny byli povinni složit své funkce, jakmile veřejně byli reprezentantem jedné z oferujících stran nařčení, že mezi nimi, spolurozhoduje o dodávce člen, který znehodnotil svou úřední funkci pohotovostí k úplatku. Na tomto přesvědčení trváme.“ — Po tomto morálním prohlášení realistického Aristida, pečujícího tak povzneseně o veřejnou mravnost jiných, maně napadá vzpomínka z nedávné doby. Pánové z výkonného výboru masarykovské strany obvinili dra. Herbeny z defraudace, vyčetli mu žurnalistickou pohodlnost a neobratnost. Ale dr. Herben se nijak nechtěl vzdátí svojí funkce. Bránil se zuby nehty, jak to již předtím sám Machar předpověděl. Dr. Herben podal žalobu, ale jeho sokové prohlašovali, že se soudu nebojí. Herben se nehnul a k vůli tomu, aby nebyl od „Času“ odstřelen, podvolil se pak ponižujícím podmínkám. Tenkrát šlo také aviso na spoluredaktory Herbenovy. Co prý tito za takých okolností učiní? Ti v „Čase“ odpověděli, že prý jako — až jak se všechno rozluští. Zatím prý s Herbenem budou pracovat dále. Nikdo jich proto v tisku nekáral. Naposledy se udělal kompromis, který byl fackou hlásané „přímocířností“ strany, tak že sám Machar o skončené aféře napsal Masarykovi: „Byla to zkouška z pokrokovosti, humanity a chće-li, i z českosti strany — a strana propadla v ní hanebně.“ Ovšem že Machar psal a přeš do orgánu této „hanebně propadnuvší strany“ dále. — A teď najednou „Čas“ jako nejcitlivější Aristides radil, jak rychle mají i nevinní funkcionáři pouštětí svoje legitimace po větru.

Kde vlastenecká opravdovost? Když chudí moravští Slováci dne 29. srpna přijeli do Prahy, co hned v první chvíli dělali? Ubírali se k Národ. divadlu za zpěvu písně „Hej Slované“. Tam stanuli, jejich hudba zahrála „Kde domov můj?“ na počest národnímu umění; voláno: „Sláva!“ Ovšem vlastenecký zpěv ještě sám sebou není nejvýznamnějším národním skutkem, ale srovnejme, jaké prvé myšlenky napadly při sjezdu českých lidí mladočeský deník „Den“. Poznamenal hned 30. srpna, že slovácká hudba při vstupu do sálu spustila píseň: „Aj, co to, dívco,“ jejíž třetí sloka zní: „Není na světě farára...“ K tomu dodává: „Píseň tato byla zajiště všem (!?) účastníkům známa, a bylo tudíž dost velké nebezpečí, poněvadž při jiných zahraničních hymnách a písních se spívalo, aby někdo nespustil slovní doprovod...“ I nikoli, mladočeský jízlivče! Takové nebezpečí by vzniklo mezi pokrokaři. Ty bys měl vědět, že původní text byl v národním těpění jiný a že teprve nějaké individuum moderního puncu podložilo text „Nikdy nebylo farára...“ A tenhle text není tak znám katolíkům jako spíše pokrokařským učitelům, kteří si jej rádi zazpívají. A jak patrně, byl znám také veselému kumpánovi z „Dan“. Věru zvláštní! Slováci spěchali do Prahy s vlasteneckým nadšením, chtěli se povzbudit vlasteneckým žarem krajanů z matičky Prahy. A teď najednou vidí, nad právě oficiálně vlastenecký deník obrátil nejdříve svoji pozornost. Místo řádného referátu — legrace, velkopanská póza, kopnutí horší než v „Čase“.

Na tom není dost. „Den“ se také huěvá, že Praha uvítala české katolíky vyvěšením praporů a pod. Necht laskavě „Den“ si vzpo-

mene, jak okázalé počty projevovaly cizím, německým židům, když se sjeli do Prahy ke sjezdu „Volné myšlenky.“ Před těmi židy měl mladočeský tisk veliký respekt. Tudíž dle toho dvojakého jednání zásada mladočeského vlastenectví jest tato: „Tropme si posměch z vlastní krve, budme však velice vlídní jak k domácím germanisujícím židům tak i k židům cizím. Tak podepřeme národní solidaritu.“

Divně se odměňuje „Den“ katolickým poslancům za to, že tito v zájmu svorného postupu trvají ve společném národním klubu a že spolupracují v politice s drem. Kramářem. Leč katolický lid ví, jakou dáti odpověď těm, kteří po straně sbánějí hlasy katolických voličů, aby hned nato se jim vysmáli. Kdykoli socialisté spráskají mladočechy útoky zcela nespravedlivými a nejeurovějšími, činí mladočeská žurnalistika svými pokornými omluvami dojem robotěze stojícího před Francem. Ale tací sbabělci mívají pravidelně největší kuráž proti těm, kteří se jim dají. Leč karta se obrátí.

Co tu chtějí? tázalo se „Právo lidu“ dne 30. srpna při patření na veliké zástupy účastníků katolického sjezdu v Praze. Prý ten sjezd právě v Praze jest velikou tronfalostí. — Co tam katolíci chtěli? Rozhodně nepřišli prohlížet, kde všude socialističtí stávkáři vytřískali okna a kde zkrváceli surovými pěstmi a noži sta a sta lidí. Také do Prahy nepřišli k vůli tomu, aby si od rudých surovců znovu dali plivati na svoje poctivé tváře. Přišli, rudý denníku, do svého, přišli do města, jež bylo zvelebováno výhradně katolickou prací dříve, než se ukázali první socialisté, kteří začali poškozovati pražské domy a zanesli sprostácké obrázkové listy do pražských hostinců. Katolíci přijeli prohlédnout si velechrámy od katolíků postavené, šli se podívat na Karlův most, na Nové Město od katolíka založené, na Hlávkovu kolej katolíkem založenou, na nečetné nádherné obrazy a sochy od katolíků vytvořené. Na rudou kulturu rozhodně dívat se nešli; a také tuto kulturu „Právo lidu“ neukradnou. Bylo by jim z těch oplzlých obrázků v rudých tiskovinách uložených špatně. Také šli si poslechnout do „Národ. divadla“, na něž tolik katolíci zaplatili, operu „Psohlavci“. Text té opery líčí dokázanou zbožnost a zároveň obětavou statečnost katolických Chodů. Rozhodně se nepřišli poklonit socialistům, kteří dovedou plno surovosti vmetnouti katolictvu do tváře a pak „hrdinsky“ před soudem zapírají. Také do Prahy nepřišli prozkoumat rudé účty z peněz sebraných na ranění, protože by nepochodili. Jen ať socialisté se židy jsou v „Lidovém paláci“ bez starosti. Těm katolickým hosté okna nevytlukou, nic jim nevezmou. Přišli se podívat jen do svého, jen na to, co jim od věků náleží.

Politický přehled.

K nastávajícímu zasedání zemských sněmů chystá se každá strana, aby se tam aspoň částečně uplatnit mohla. Na Moravě umlouven společný postup poslanců „lidových“ a pokrokových se sociálními demokraty, aby takto tím spíše mohli znovu zabouřit do většiny katol. národní a tak na radost Němců mařit plodnou práci sněmu.

Zadání potrubí pro pražský vodovod francouzské firmě rozčeřilo hladinu politického nazírání Němců rakouských. Do boje proti Praze, proti Čechům vůbec volána jest i vláda, jak si na př. přeje i předsednictvo obchodní komory dolnorakouské, prohlašující, nezakročili-li vláda proti zadání dodávky pražského potrubí firmě francouzské, že zahájí akci, aby vláda přistě zákonným způsobem v podobných případech ze státních sřetelů zakročovala proti zadávání dodávek do ciziny. To už jest šílené téměř snažení, aby vláda přinutila Čechy podporovat úhlavní své nepřátele Němce.

Obchodní smlouva se Srbskem jest již v Rakousku na základě zmocňovacího zákona dnem 1. září t. r. provisorně v platnost uvedena. Ale z toho hlučné protesty proti uzákonění této smlouvy a to zvláště ve straně něm. křesť. sociálů a německé agrární straně, které neustávají prohlašovati tuto obchodní smlouvu za velmi nebezpečnou zemědělství rakouskému. A tyto protesty, především něm. křesť. sociálů dotkly se nemile ministra orby dr. Ebenhocha, který proto podal žádost za propuštění. Dle všeho však minister. předseda bar. Beck uklidní spor, ježto právě nyní není vhodná doba k přeměně ministerstva.

V Bosně nastalo hnutí směřující ku prohlášení okkupovaných zemí za samostatný stát s panovníkem z rodu rakouského. Tajný bosensko-hercegovský výbor obrátil se s touto žádostí na sřetenné mocnosti. Ostatně vzbábají se také hlasy o přivtělení Bosny a Hercegoviny k Rakousku.

Mezinárodní konference, která se koná v tomto měsíci v Berlíně, účastní se vedle

Maďarů i Srbo-Chorvatů, již sem vyšlou šest členů. Chorvaté předloží pamětní spis, v němž vyliší besprávi, jehož se dopouští Maďari na Chorvatsku. „Bytířští“ Maďari pustí se tu před světem v boj s Chorvaty, aby i nadále zůstali bezkytmi.

Císař něm. Vilém zase promluvil. Ve Straasburku na hostině prohlásil, že evropský mír není ohrožen, ten prý drží evropská knížata a státníci a pak — německá armáda jak na souši tak na vodě. Na omezení zbrojení není dle toho v Německu ani pomyslení.

V Macedonii panuje částečné uklidnění, což se přičítá terrorismu mladoturckého výboru. Revoluční výbor macedonské proměnil v organizaci k vymáhání svých požadavků cestou zákonitou. I v Malé Asii, především v přístavních městech a místech obchodních, jakož i ve většině posádek a v blavních městech vilajetů jsou mladoturci pány situace. Křesťané obávají se tu však, že brzy nastane nové řádění mohamedánských fanatiků.

V Persii dosud není pořádek. Zatykáni a vraždy dějí se na rozkaz nového ministra války i za bílého dne. Ších jest úplně v jeho rukou, vlastně vše činí se s vědomím šacha.

dovážeti z venkova do města pouze: čtvrté, hřbety, křty masa hovězího, vepří v pákách, křty, žebírka a boky, telata celá, nestatková, aeb zadky v kůži s hlavou, akopi a kozy pouze celé, neb v pákách.

Pouť do Dřínz u Trbochove pořádá katol. spolek Anetka dne 6. září. Vyjde se ráno ze Slez. Předměstí před půl 8. hod. Zpáteční cesta večer z Týniště nebo z Bohochoště. Výlohy cestovní budou činit asi 70 hal. Processi zúčastní se vesp. gen. vikář dr. Alois Frýdek a vldp. dr. Frant. Reyl. Za nepřiznivého počasí se nepojede.

Pouť ke kapličky na Rožberku pořádá se 8. září. Ráno o 9. hod. bude kázati a sloužití má sv. vldp. Alois Jemelka T. J. Odpoledne o 3. hod. vyjde processí z chrámu Panny Marie na Rožberk, kdež bude kázati.

Upozornění z městského úřadu poplsmého. Aby obecnstvo zdejšího města bylo ušetřeno pokut, naznačených v min. nařízení ze dne 2. dubna 1888 t. z. č. 51, opětne upozorňujeme na ustanovení vyhlášky purkmistrovského úřadu z měsíce prosince m. r., že zejména každý majitel domu neb jeho zástupce, každý nájemník a stravovatel povinni jsou ohlašovati u městského úřadu popisného nej déle ve třech dnech přistěhování a odstěhování nájemců bytů, proměnu jich v podnájemce, nebo naopak, přijmutí a odchod noclehářů s udáním jmen jich manželek a dětí s nimi bydlících.

Na c. k. vyšší reálce v Hradci Král. zapisování budou žáci do I. třídy dne 16. a 17. září vždy od 8—9½ hod. dopoledne. Zápis žáků ze škol měšťanských do třídy II.—IV. toliko dne 14. září od 8—10 hod. dopol. Přijímací zkoušky hned po zápisu. Bližší správy podá ředitelství.

Postřelil se včera o 1 hod. odpoledne v nových kasárnách německý voják z 42. pl. Josef Fidler z Ústí n. Lab. Příčinou zoufalého skutku byla okolnost, že měl po přisouzeném trestu 6 měsíců nasluhovati. Stav raněného jest velice povážlivý.

První slovanský kurs těsnopisný dle původní soustavy Jos. Düricha, pořádaný spolkem českých stenografů v Hradci Králové, těší se za obzřetného vedení p. uč. Karla Bláby z Prahy neobčekanému účastenství, takže uspořádány kursy dva. Denní, jejíž návštěvuje 10 hostů a večerní, do kterého dochází 32 účastníků, mezi nimi 9 dam. Zájem pro novou, původní soustavu je věru potěšitelný, úspěch uspokojující, takže brzkému jejímu uplatnění oproti dosavadní německé soustavě Gabelsbergerové klidně hledíme vstříc. Jest pouze na vědeckém sboru, aby brzkým rozhodnutím svým její zavedení do škol umožnil, a nepochybujeme, že se osvědčí.

Úmrtí. Dne 1. září zemřela na Hrubé Skále p. Marie Trončíková, vdova po řediteli městských útadů a měšťanu královéhradeckém. Tělesné pozůstatky převezeny dne 2. září do Hradce Král., a odtud pohřbeny 3. t. m. na Pouchově. — Dne 2. t. m. zemřel p. Václav Oehm, učitel z Lipávce na Moravě, bratr cvičného učitele c. k. pedagogie v Hradci Král. Pohřben dne v Lipávce. — Ve Smitčicích skončil 2. t. m. Jan Jar. Juliš, posluchač III. ročníku obchod. akademie královéhradecké. Pohřben koná se dnes o 8. hod. odpol. z domu smutku na hřbitov smičický.

Nové skvělé expozice fotografií schystala firma J. F. Langhans. V pravdě umělecké ty výtvary potvrzují znovu skvělé, že atelier Langhans jest v Čechách bez konkurence. Vše provedeno s nejcitlivějším vkusem.

Z přírody. Poslední vydatné deště znamenitě trávu osvěžily. Otavy již se sekají, leč pro nastávající přehánky a chladno těžko se svezou do stodol. Vlašťovky, které jinde již odletěly k jihu, kolem Hradce krouží ještě.

Pensionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové má za účel mravní a náboženskou výchovu dívek. — V pensionátě jest pokračovací škola pro dívky školy odrostlé, kurs ku vzdělání pěstounek, hudební škola, kurs ku vzdělání industriálek a kurs kuchatek. — **V pokračovací škole,** v níž povinným předmětem jest jazyk německý, hlavní klade se váha na nejdůležitější práce ruční: šití a stříhání prádla, bílé i pestré vyšívaní ve všech druzích. Mimo to mohou se žákyne naučiti i jiným moderním pracím uměleckým na př.: malbě na hedvábí, sukne, dřevě, skle, vypalování a modelování ve dřevě a j. —

Měsíční výkaz Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v srpnu 1908 K 18,244.947.42. Splaceno na IV. emisi akcií našeho ústavu K 1,584.598.15. Eskont smének: V srpnu r. 1908 eskontováno kusů 2,028 v obnosu K 4,148.123.71. Skladiště: V srpnu 1908 uloženo zboží v ceně K 950.000.—. Vklady na vkladní knížky a pokl. poukázky sárokují se 4%, ode dne vložení do dne vybraní. Vklady vázané výpovědí přijímají se na úrok vyšší než 4%. Důchodkovou daň platí banka se svého. Složní listy pošt. spořitelny zdarma.

Spořitelna Královéhradecká. V měsíci srpnu 1908 bylo vloženo K 149.207.98 K, vybráno K 195.829.95. Stav vkladů koncem srpna K 12,674.848.56. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 50,258.69, splaceno K 22,584.44. Na hypotékách koncem srpna K 9,585.312.10. Zásoba cen-

ných papírů K 2,388.000.—. Uložené přebytky K 1,558.841.10.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1908. Vklady: Vloženo K 99.461.74, vybráno K 127.256.59, zůstatek K 1,463.774.08. Závazky: Závodní podíly K 69.964.58, fond rezervní K 103.257.30, fond penzijní K 29.879.79, fond pro kursové rozdíly K 14.814.08, vlastní reality K 159.726.50, cenné papíry a přebytky K 295.431.34, půjčky směnečné K 402.391.68, půjčky hypoteční K 923.925.39, úhrnem K 1,998.890.66.

† **Jan Bičičtš.** V neděli dne 23. srpna zemřel v Jičíně velezasloužilý kněz vdp. Jan Bičičtš, čestný konsistoriální rada, os. děkan, b. notář, býv. farář v Popovicích, maj. zlatého zásl. kříže s korunou a čestné medaile za věrné služby, čest. občan Lázní Bělohradu, obce Popovic atd. Narodil se v Hořicích v roce 1823, studoval gymnasium v Broumově, filosofii v Litomyšli, bohosloví v Hradci Král., kdež byl v roce 1847 na kněze vysvěcen. Působil 19 let jako kaplan v Lázních Bělohradě a 31 let jak farář v Popovicích. Po 50leté úspěšné veřejné činnosti vstoupil na odpočinek a odstěhoval se do Jičína, kdež p. 12 roků žil, ochotně vždy vypomáhaje zvláště při ústlení svátosti pokání věřícím i kněžím vikariátu jičínského a kopidlenského. Jak milován byl horlivý a věrný tento kněz, svědčil stkvělý jeho pohřeb, jehož zúčastnilo se 58 kněží s vldp. vikářem Sebnalem, Tichým a Procházkou v čele, zástupcové úřadů, ústavů, škol, města Jičína, Bělohradu, Hořic, Popovic a všech přifařených obcí, v nichž působil, a velikým počtem věřícího lidu. O šlechetnosti a dobrém jeho srdci svědčí též, že se skrovného jmění, jež po rodičích zdědil, odkázal 1200 K měst. sirotčinci v Hořicích, 200 K sirotčinci jičínskému, 100 K chudým v Jičíně a 100 K chudým v Popovicích. Zasypan jest sice jeho hrob, ale vzpomínka na něj žítí bude dál v srdcích těch, kteří jej ctíli a milovali. Ave, anima pia.

Z Dobřenic. (Svěcení školy). Dočkali jsme se po pětiletém jednání konečně nové účelné školní budovy. Ti, kteří po prvním jednání největšími byli nepřáteli novostavby a pouze k staré budově novou jednu třídu chtěli přistavět, stali se najednou největšími přáteli stavby a nemohouce jinak svůj odpor odůvodnit, namítají, že byli pouze proto proti, že je „někdo“ k tomu nutil. Věc, která všem prozíravým působila vážné obavy, totiž odškolení Prav, se velkostatku nepodařilo. Samostatní, neodvislí Právští obyvatelé budou i pro budoucnost vysílat své zástupce do místní školní rady, která by se jinak mohla dostati v úplný vliv německého velkostatku. Slavnost svěcení přes počasí nevalné příznivé vykonána důstojně a zůstane všem účastníkům v milé paměti. Škola na návrh p. faráře nazvána jubilejní a svěcení její spojeno s oslavou 60letého panování Jeho Veličenstva. Velkostatkář p. Weinrich věnoval do vchodu školy červenou mramorovou desku s pěkným bronzovým odlitkem císaře a krále. Jako nezaručenou pověst zaznamenáváme, že prý se zamýšlelo opatřit tuto desku věnováním německo-českým, pokus to dostat „němčinku“ do naší školy, ale nestalo se to. Svou přítomností nás poctili p. místodržitel. rada Steinfeld, p. c. k. okr. škol. inspektor Krémát, p. okr. starosta Bednář a mnozí z obecnstva z blízka i z dál. Sbory hasičské v Dobřenic a Prav vytvořili před školou dvojí špalír, v němž postavili p. t. duchovenstvo, pp. hosté, zpěvácký sbor a školní mládež. Svěcení, slavnostně řeč konal místní p. farář Novák. Poukázal na čtvrtý škol, kterým škola má vésti děti k povinnostem k Bohu, bližním, vlasti a sobě, a pro ten vznešený škol že zasluhuje po chrámu prvé místo v oboi. Dovedil, že péče o pravé vzdělání mládeže líbí se Bohu právě tak jako úcta a láska k mocnáci a že proto nebe neodepře nám svého požehnání. Dojemné bylo, když dva chlapečci a dvě dívky nesli kříže pro školní třídy určené. Pan c. k. okr. škol. inspektor promluvil o významu vzdělání, kterého se na obecné škole širokým vrstvám dostává, a povzbudil rodiče, aby podporovali učitelstvo v jeho úloze. Pan předseda místní školní rady Holub odezdal po krátkém pěkném proslovu klíče od budovy p. řídícímu, který za sebe i sbor učitelů sálbil vésti mládež k Bohu a nelíceně zbožnosti a k věrnému plnění ostatních povinností. Slavnost ukončena sl. máj sv., slouženou dp. katechetou Hubertem, po níž zapěno Te Deum a císařská hymna. Zpěváci domácí, sesílení mnohými pp. učiteli, se vyznamenali. V hostinci p. Noskově připravil p. velkostatkář upravenou hostinu pro pp. hosty, p. t. duchovenstvo a učitelstvo a místní školní radu, při níž vřelými připitky pamatováno na J. Veličenstvo. Poslána i uctivý telegrafický projev oddanosti mládeže, hostitelé, hosté. Kéž Boží požehnání spočine na nové škole!

Z Týniště n. O. Po velkolepém sjezdě našem, na němž shromáždily se tisíce horlivých katolíků, byla u nás v neděli dne 16. m. m. pořádaná matiční slavnost za účastenství všech místních spolků. Slavnost tato vydařila se nad očekávání. Krájaný byl průvod, beroucí se směrem od horaňho mlýna přes náměstí do městského parku, za kterým jel okrášlený vůz, na němž postava dívky představovala matku Čechii. Z hloubi srdce ptáli jsme sár této národní slavnosti, které jsme se jako spolek korporativně zúčastnili. Ktělí se

Veškeré

školní knihy

pro všechny ústavy má stále ve vydáních schválených a předepsaných

nové i antikvární

v hojně zásobě na skladě.

První Královéhradecké knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Seznamy sdarma. — Objednávky vyřizují se obratem pošt.

Stoleté trvání závodu jest jeho nejlepším doporučením.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 31. srpna t. r. Panu Rud. Helvichovi, obchodníku v Hradci Králové, vzdají se díky za obnos K 100, věnovaný k uctění památky jeho p. otce ve prospěch městských chudých. — Vzato bylo na vědomí, že bylo p. Ed. Beránkovi, c. k. professoru v. v., uděleno povolení ku zřízení udriny v domě čp. 280 a že p. Jindřichu Kubiasovi, továrníku ve Vamberku, udělena byla koncese ku provozování živnosti hostinské v domě čp. 79. — Dáno bylo svolení tělocvičné jednotě „Sokol“ ku přístavbě avou záchodu a šatny na jejím letním cvičišti. — Panu Václ. Nedvídkovi dáno bylo povolení ku změně půdorysu novostavby jeho na staveništi v bloku VII. č. 5. — Panu Jindř. Kubiasovi, hostinskému, povolí se za obvyklý poplatek otevření místnosti hostinské přes policejní hodinu. — Panu J. Vejberovi zaveden bude na jeho náklad vodovod do jeho domku čp. 226 v Posp. tř. — Oběšník okr. výboru stran nového způsobu kvitování subvencí, povolených z hasičského fondu pro věcné potřeby, postoupí se požárnímu odboru. — Zpráva o vypuknutí ohně dne 19. t. m. ve sklepě domu čp. 34 pp. Frant. a Josefa Česákových vsata byla na vědomí. — Žádost p. Fr. Kadetávka za povolení živnosti povoznické se stanoviskem proti hostinci u Zeleného stromu, postoupí se živnost. odboru. — Vzát byl na vědomí telegrafický projev díků, zaslaný z plenární schůze české lesnické jednoty předsedou jejím p. Karlem hr. Buquoyem za svolení, dané jí ku prohlídce městských lesů. — Proti výnosu c. k. zem. fin. ředitelství v Praze, jímž samitanta byla žádost za trvalé osvobození budovy městského divadla Klieperova od daně domovní, podá se stížnost. — Zpráva p. svěřolekře, die níž bylo v srpnu t. r. roku prodáno mléka dobrého 2387 l, sbíraného 472 l a smetaný 300 l průměrně denně, vsata byla na vědomí. — Uloží se mlékařům, u nichž sávdy byly zjištěny, aby je odstranili. — Připis „Olivy“, spolku absolventů obch. akademie, že byl jím upsána podíl „Českého domu“ ve Vídni za 100 K, byl vsat s díky na vědomí. — Umoženo bylo, že mají se

nemohli sdělati právu, dostavili se odpoledne na místo slavnosti. Jako Čechové pokládali jsme to za svoji povinnost. Ale jak drahou nám je naše národnost a naše vlastenectví, tak drahou nám je naše církev a naše náboženství. Slyšeli jsme tam blahol písně: „Jazyka dar světil nám Bůh...“ Když katolický lid český vzdává slavnostním způsobem úctu tomuto Bohu v den Vzkříšení anebo v den Božího těla, tu některý z pánů vlastenců, který běhal s fangličkou v ruce o smírné národní slavnosti, anebo muž v čele města stojící řekne, že účtování Boha slavnostním způsobem je holé fangličkářství. A zatím o národní slavnosti, je přístrojen v národní vlastenecký hřív, pobíhá, aby slavnost tato byla co nejlepši Pánové, tak jako je povinností Čecha dát někdy zevnější způsobem na jevo své národní a vlastenecké přesvědčení, tak také povinností katolíka jest, projevit zevnějším způsobem své náboženské přesvědčení. A to my jako katolíci a Čechové činíme. „Žije, žije duch slovanský“, a já připojuji: „Žije také duch křesťanako-náboženský, žije a žít bude“ na věky a marné vaše proti nám jsou vzteky!

Z Lodína a Nechanic. Dne 30. srpna o 2. hod. odpo. konána byla u nás slavnost svěcení nové školy. Počasí bylo arci velmi zachmuřené, ale účastníci i přes to bylo veliké. Pan starosta obce přivítal hosty dobře promyšleným proslavem, načež p. duchovenstvo z Petrovic započalo sv. obřady. Po svěcení školy řečnil nejprve pan řídící z Milovic „o významu školství“, a pak pan poslanec Janák z Brístan. Oba řečníci mluvili věcně a zejména řeč pana řídícího došla všeobecného uznání. Nejlepší požitky duchovní pokasil však samozvaný řečník, jakýsi pan Horáček, jenž se sebe velice těšilo vykořisťoval, co ve všelijakých literárních prskavkách slabikoval o volné škole a volných učitelích. Clovíček ten vyčínil i občanstva lodínského, jako by málo pro školu učinilo, ač se školou na dlouhá léta hodně sakrávalo. S velikou nelibostí rozcházeli se posluchači, dobře vědouce, že pan Horáček ve finančním ohledu měl se při stavbě školy nejlepe. Měl by býti tudíž zdejšími rolníky vděčný. Nebýt jeho samozvané „reformní řeči“, měli by všichni účastníci svěcení upomínku nejkrásnější.

Z rychnovského vikariátu. Láska bratrská a ne farisejská, stětaň vídycky s námi! Tot slatá zásada, kterou se vždy řídil a dosud řídí klerus zdejšího vikariátu. A tuto lásku opět dokumentovala přítomnost 18 kněží, kteří dne 26. srpna zavítali do Dobrušky u Dobrušky, aby byli přítomni dekorování vdp. Jos. Čížka, bisk. vik. sekretáře, bisk. notáře a sasl. děkana, čestnou medailí. V zastoupení vikariátu opočenského dostavil se zpořádání páně jubilaťav vdp. P. R. Randák, kvardián kapucinského kláštera v Opočně; vikariát poděbradský zastupoval intimní přítel vdp. děkana vdp. P. Jelínek v Sadské. Dojemný to byl průvod, ve kterém kráčel se slzami v očích vdp. jubilant, obklopen svými spolubratři. V chrámu Páně úbočnými slovy ličil vdp. farář a spisovatel Jos. Pohl z Libereka život kněze, vzpomenuv též zásluh oslavenoocých, jichž si získal o církev a vlast. Po kázání, jež zanechalo hluboký dojem v posluchačích, byla odečtena záslužná medaile vdp. jubilantovi. Se zaroseným okem děkoval vdp. děkan Bohu, jakož i všem, kteří přišli, aby brali podílu na radosti jeho. Poté celebraval vdp. děkan slavnou mši sv. Chrám Páně byl věřícími přeplněn, ač slavnost odbyvala se všedního dne. — Vdp. P. Frant. Jiří Košťál, farář a spisovatel ve Skuhrově n. Bělou, dlouholetý jednatel hasičského spolku, byl jmenován v těchto dnech čestným členem téhož spolku. Krásný diplom byl mu čtyřčlenou deputací odevzdán minulou nedělí.

Detas z Novoměstka, kde je pravda. V časopisech katolických nepřátelských již několikrát a zvláště v době předvolební vyskytla se drzá pomluva, že prý „klerikalismus“ nejlepe zapouští kořeny tam, kde panuje alkoholismus. Že byť často naopak, poučí nás následující: V Nahořanech na Novoměstsku, v obci, která září jako jasná hvězda „osvěty a pokroku“ celému okresu, kde bys ty klerikály v 63 článech na prstech spočítal, měla býti opravena kaple. Stavitel, jenž práce tato zadána, jednal v obci několik dělníků a buď s opatrností, nebo s úcty k místu posvátnému několik takových, kteří buď jen málo anebo vůbec nepijí kořalku. A nenašel se ani jeden jediný!!! Socialisté-dělníci, kteří příležitost tak pádným způsobem skoušeli pokrokovou kulturu na oknech bytu kat. národního důvěrníka, ti se přece výrobky židovských tak lehko hned nezřeknou. Čím větší skinka, tím lépe; ať žije soc. dem. kultura!

Agrární důslednost na Opočensku. Mláttit neurvale do „klerikalismu“, své dcery dát vychovat do kláštera Uršulinek, kydat hana na stranu katolického lidu, rozšířovat agrární a protikatolické tiakoviny, které házejí bahnem po upřímných katolících a hlavně ovšem po knězi, a ty zhanobené, pošpiněné duchovní (a prosím žádné Vacky) si pak posvat srovna tři na pohřeb ve své rodině, toť po agrárníku řečeno důsledně jednáno! — Katolíky v obci známit, při volbách je postaviti mimo veškerý platný zákon, každému poctivému katolíku při příležitosti nectně vynadat, a nato požádat obec o podporu při agrární slavnosti,

za peníze také těch nenáviděných katolíků při zmíněné slavnosti se blýskat, toť po agrárníku také důsledně jednáno. To už neplatí: Nic jim nevěřte, nic jim nedávejte, nic a nimi nemějte — také od nich nic nechtějte!!!

Agrární rezumy na slavnosti v Pohorí. Dne 28. srpna pořádaly v Pohorí organizace strany agrární z Opočenska slavnost na památku 60letého zrušení roboty a tábor lidu. O slavnosti samé se rozepisovati nemáme, ač ji pořádala strana nám nepřátelská, která v tupeň a hanobení našeho katol. kraj. sjezdu v Dobrušce statně závodila s ostatními „pokrokovými“ stranami. Poukážeme jen na některé ty fráze a nepravdy, pronesené ústy agrárních řečníků na zmíněné slavnosti. Celkem se páni dosti mírnili, víme asi proč, přece však si nenechali ujíti příležitosti, aby těm nenáviděným katolíkům neustědili několik skrytých kopanců; zato vysekli několik poklon soc. demokratům. Jelikož slavnostní průvod uspořádán z Opočna, poděkoval jménem p. kolegů a organizací p. „kollega-poslanec“ Holanec městu Opočnu za ochotu, s kterou toto vyšlo agrárníkům vstříc. — Ač vydala strana agrární heslo: „Přýd od měst, nevěřte měšťákům“, Opočno se zachovalo taktně, o mnoho slušněji, než dobrušští pokrokaři ke katolíkům. — Pan posl. Chaloupka ve své slavnostní řeči se zmínil mimo jiné též o tom, že strana agrární byla prý od strany katol.-národní (tedy už nejsme klerikálové?) vyhlášena za stranu nevěrečnou, což prý pravda není, oni prý jdou střední cestou! (Snad assistováním sprostáckým scházím volných myslitelů.) Tatáž strana katol. národní prý se poctivě o požadavek lidový, by rolník, živnostník i dělník účastni se stali starobního a invalidního pojištění, starat nebude, ona to prý přeje jen dělnictvu, jelikož prý má ve svých řadách značný počet dělnictva průmyslového. Jediná prý strana agrární poctivě o tyto lidové požadavky se zajímá. — Takové fráze se házejí veškeré mezi lid! — Tedy bude strana katolická, která soustřeďuje všechny stavy a povolání, pracovat pro stav jeden na úkor stavu druhého? Tma ani zajisté pan posl. Chaloupka nevěří! Napak, kde nechali agrárníci živnostnictvo, když sdělávali svůj program? A právě před minulými říšskými volbami, provedenými dle všeobecného hlasovacího práva, nešlo mnohemu teď tolik demokratickému agrárnímu aristokratu na rozum, že může mít ten dělník anebo čeledín tolik politického práva a takovou cenu jako jeho „pán.“ *Zdať nezakusili katolíci poslanci od socialistů plno útoků právě proto, že se vyslovili s dr. Luegrem i pro pojištění maloroľnictva a živnostnictva?* Ovšem páni zemani sami pojištění nebudou a proto neuznali ani za potřebné, když se jednalo o star. a invalidní pojištění toho malého lidu, aby se dostavili do říšské sněmovny. Scházelo jich v oné schůzi 28 jen 23. Možná, že zatím sanovali zemské finance. Na koho tu dle „Cepu“ patří vzít há? Hlasovat pro habebnou Wahrmondovu brožurku, vyslovit se pro volnou školu, sekat poklony židovské Volné myšlenky, rozšířovat „Havlíčka“! To má býti ta „střední cesta“ v ohledu náboženském, kterou pan posl. Chaloupka mluvil? Pěkně děkujeme. Na takové „střední cestě“ žádný poctivý katolík dlouho s našimi agrárníky nevydrží. Dle slov p. poslance Holance bylo prý na tuto slavnost seaváno celé okolí. Dostavili se příslušníci i jiných stran, poněvadž prý vidí, že je strana agrární stranou poctivou! Tak tak! To asi obzvláště ti křesť. socialistové, kterých bylo na slavnosti dobrá třetina, ale jen ze zvědavosti, přišli si okouknout tu agrární pověstnou poctivost, dokumentovanou c. k. místodržitelstvím a potvrzenou zemským výborem král. Českého, dle jehož zprávy je p. poslanec Holanec na našem vol. okrese zvolen ohromnou a zdrcující — menšinou! Dále se vyslovil p. Kotland, že proti opravě zemského vol. řádu budou prý velkostatkáři. Byla prý „vydupána“ (doslovně) strana agrární; když zmohutněla, byly do ní vrženy pumy a kule, přišli falešní proroci, národ byl rozeštván, vzplanul bratrovražedný boj jako u Lipan a na Bílé Hoře. — Že agrární strana dvakrát o opravu zemsk. vol. řádu nestojí, je známo; to by byla její pohroma; teď se má kde schovat — odnesou to velkostatkáři. — Zvláštní „bratrovražedný boj.“ Od které pak doby nás považují páni agrárníci za své bratry? Až posud jsme u nich nebyli ani lidmi! Přišli falešní proroci, ba jsou v národě už dávno! A nejvíce jich asi bude mít ve svém středu strana agrární. Jsou to titíž, kteří, když to prospívalo kapse, byli mladotěchy; při říšských volbách jich mnoho volilo soc. demokraticky a teď dělají agrárníky. Jsou vůdce, kde z toho něco konká. Od takových charakterů obraň nás Pán Bůh. Stačí dodat, že mnoho souhlasu a potlesku páni řečníci na onom táboře neaklidili. Zavládá-li takové „nadšení“ pro věc národa i v těch kruzích agrárních tam „nahoré“, pak to skvěle srovna není. Překvapilo všeobecně, že žádný z pánů řečníků přímou útinnost a politiku jeho Excellence p. Právka nepochválil, a že sčkoliv se mnoho mluvilo o zhoubném vlivu velkokapitálu, přece žádný z pánů otevřeně nerek, v kterých rukou ten velkokapitál vlastně vědí!

Ze Staré Paky. S obavou pohlíželi jsme u nás na mládež, není-li nám snad nadobro odizlena a nepostaví-li se snad jednou proti nám.

Až ta mládež sama vytrhla nás z naší nejistoty a obavy, rozhodně o založení organizace katolické mládeže žádají. S radostí bylo jí vyhověno na schůzi dne 28. srpna v Rožkopově u p. Votočky pořádané, kde se jinochů a dívek po úchvatné řeči vp. Vítězslava Kudrnovského, kaplana z Lomnice n. Pop., přihlásilo hned na poprvé 83. Řádcem mládeže zvolen p. V. Čistěcký ze Staré Paky, na kteréhož všechny dopisy organizované mládeže se týkající adresovati dlužno. Následující neděli t. j. 30. srpna zase byla schůze v Rožkopově u p. Bužáka, kde se opět 12 osob do organizace přihlásilo. Schůzka zase ujednána na slavnost „Andělů strážných“. Přihlášení jsou povinni závazně odebírat měsíčník „Sv. Vojtěch“ pokud ho totiž jejich rodiče již neodebírají; dále soukromým časopisem jinochů bude „Český jinoch“ a a dívek „Anděl strážný.“ Spolkové časopisy budou Obnova, Stít, Meč. Na slavnost sv. Václava přistoupí organizovaná mládež společně k sv. spovědi a sv. přijímání a na odpoledne připravuje se větší schůze s bohatým programem, k níž se přátelé mládeže uctivě zvou.

Krajský spolek „Jizeran“ v Lomnici nad Pop. pořádá v neděli dne 6. září 1908 v městském divadle akademii s bohatým programem. Začátek o půl 8 hodině večer. Ceny divadelní. Předprodej lístků laskavě obstará p. E. Kosař, majitel knižtiskárny. — Dne 14. září 1908 v hostinci u Podlipných humoristický a taneční večer. Začátek v 8 hodin. Vstupné 60 hal. Restaurační zařízení.

Katol. národní jednotě v Novém Bydčově na spolkový praper přispěli: ctih. školské sestry de N. D. 10 K, p. A. Saxová, 5 K, p. Eberle 4 K, při spolkové schůzi sbírkou 2 K 80 hal., p. Kodydek 2 K, vdp. Stan. Schönborg, farář ve Studenci 2 K, p. Umdaš 2 K, p. Zvoníček 2 K, nejmenovaná p. z Chlumce 2 K, po 1 K: p. Holmanová, p. Fouková, sl. Jenčková, p. Všecková, p. A. brechtová, p. Landfeldová, p. Ziková, p. Hasová a p. Holečková. Za laskavé milodary vzdává výbor uctivé díky.

Rybářský klub v Kolíně uspořádá ve dnech 23—25. října 1908 první rybářskou výstavu na českém venkově ve spojení s dvoudenním rybářským kursem a sjezdem rybářským. Výstava i kurs konají se pécí sl. rady zemědělské pod protektorátem al. městské rady v Kolíně. Výstava má ten účel, aby chovatelé ryb vystavili zde způsobilý materiál chovný a trhový, také ryby matečné, plůdek i rybu vážnou tak, aby výstava mohla býti bursou jednak pro nabídku a výběru násad i matek, jednak pro ukázky dobrých vzorů pro hospodáře i trh nabízených. Výstava má současně ukázati pokrok chovu ryb ve středních a východních Čechách. Klub uspořádá při této příležitosti rybářský sjezd s přednáškou o potřebě zemského zákona rybářského. Výstava trvá od 8. hod. ranní dne 23. října do 6. hodiny večerní dne 25. října. Přihlášky přijímají se nejpозději do 15. září 1908. Na později došlé přihlášky mohl by stětel býti vzat jen tehdy, když by místo, které je skrovně vyměřené, dovolovalo. Klub výstavu pořádající poskytné vystavovatelům akvária a přítokem vody, jakož i potřebnou výstavní plochu úplně zdarma. Vystavovatelé, kteří mají vlastní akvária, nechtě oznámi jejich rozměry a počet klubu současně s přihláškou.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě vyazuje za měsíc srpen 1908: vloženo na knížky K 195 633.17, vybráno K 111.923.27, vloženo na běžný účet K 29 639.35, vybráno K 16 981.25; zůstatek vkladů na knížky K 3,520,516.83, na běžný účet K 1,257,325.85, úhrnem K 4,777,841.18; hypotečních půjček vyplaceno K 132.130.—, splaceno K 1,958.92, zůstatek hypotečních půjček K 2,658,840.21; smének eskomptováno za K 13,481.40, splaceno K 19,875.87, zůstatek K 331,862.85, do jiných ústavů vloženo K 1,605,056.53, vybráno K 960,354.86, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1,482,553.65, cenných papírů v zásobě za korun 1,012 919.70, záloh lombardních K 6,530.—, hotovost pokladni K 17 254.54; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1908 do 31. srpna t. r. K 21,693.385.30.

Pro pohřebce v Mýtě u Zbívova zaslal dp. Ferd. Žofák, I. kaplan v Chlumci n. C., od nejmenovaných dárců zámotavých 25 K, které účelu svému odvedeny. Děk šlechetným dárcům!

Všem našim bratrským organizacím a spolkům diecése královéhradecké! Abychom měli jasný přehled o změnách nastalých v našich spolecích a organizacích, prosíme všechny funkcionáře dotčených spolků a organizací, aby nám zaslali přesný seznam všech členů a zvláště funkcionářů. Seznam budiš nadepsán jménem místa, kde se onen spolek neb organizace nachází, poznamenáno budiš také, je-li to jednota, spolek, klub nebo volná organizace, dle možnosti též jména časopisů a počet, v jakém jsou odbírány. Akce je velmi důležitá! Samy budiš zaslány p. Jindř. Mužíkovi, sekretáři pol. družstva tiskového v Hradci Králové, Adalbertinum. Poz. Toto se netýká odboček a skupin všeobecného sdružení, které také nie nezamýjete.

Vyrovnejte nedeplatky za Obnovu a Časové Úvahy

Nové i antikvární

škola knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát

v Hradci Králové,

Velké nám. 135.

Velký výběr knedbnin a pasedih potreb.

Prodej obratů. Semazny zdarma.

Různé zprávy.

Kšest je kšest. „Kde pak tady dostanu, příteli, ty antisemitské odznaky?“ — „I hned tady vedle u žida.“ — Izraelita dovede koupiti čiperné všecko a ještě tiperněji prodati. Před časem — jak píše „Hlas lidu“ (č. 83. 23. července) — rozeslal jakýsi Pollack z Litoměřic hrobníčkům cirkuláře tohoto obsahu: „Očténý pane! Při vykopávání hrobů často se přijde na zachovalé chrupy lidské, které pak bezúčelně se zakopají. Takovéto chrupy hodlám koupiti, i platím za každých 100 kusů přiměřenou odměnu. Stačí, když mi je v krabičce od doutníků zašlete jako vzorek bez ceny a já Vám hned náležitý obnos za to pošlu.“

Agrární předák o agrární politice. Alfons Šťastný nedal se zastrašiti nelibostí, kterou mu vyslovil „Čep“; naopak dne 20. m. m. uveřejnil na adresu redaktora „Čepu“ ve svých „Selaských Novinách“ otevřený list, z něhož vyjímáme: „Prosím Vás, příteli, řekněte upřímně a poctivě, co pak je tak krásného na té politice naší? Řekněte upřímně a poctivě, není-li tu dosti přičiny k hubování? Či snad hubuju jenom já? Váš Vy dobře víte, že hubují tak mnozí a přemnozí, a snad i Vy sám také. Jenom že to nenapíšete do novin z přičin pochopitelných. Nu, tak tedy. . . Uklidil jsem svými posudky někomu? Ať se ozve a brání. Ale nemohu mlčeti, když se nejen náš program národní, ale i náš program stavovský šlape drze nohama lidmi našimi a když se stáváme psanci, otroky a žebráky ve své vlasti! To snad je dostatečná příčina k hubování a k tomu by žádal český agrárník neměl mlčeti. Že se dáváme zastrašovat a zaslepovat rozličnými okolnostmi a poměry a nevystupujeme proti tomu, co zavrhujeme, je nešťastím národa a stavu našeho. . . Nejlépe, drabý příteli, se Vám povedla ve článku Vašem ta předhůzka, že mi schází smysl pro organizaci. To je přece divné. Jiní zase říkají, že se mně právě povedlo, rolnictvo spojit. Teď nevím, na čem vlastně jsem. Rolnictvo jsem ovšem spojil, ale že po spojení tom jste ho nedovedli udržeti pohromadě, není vinou mou, ale Vaší. Vzali jste mezi sebe kněze, který měl brániti rolníci. Co Vám byl a je platen? Jakou hraje v té naší straně úlohu? To nikdo neví. Ale to mohu říci, že ho lid tam vidí nerad. (Tak! Tedy ani agrární kněz agrárními „katolíky“ se nelíbí?) Ale co Vaši lidé na to dbají? Nic. Budete viděti ten výsledek. Což myslíte, že té disciplině těch dnešních předáků našich se podřídí ti ostatní všichni vždy a vždy? To by mohli ti předáci stran politických vyváti ty největší sločiny na národu a stavu, a k vůli disciplině by ti druzí to musili trpět a mlčeti? Tak daleko disciplína ve straně žádné nejde a v té naší také nepřijde. Což jsme my nespokojenci otroky těch předáků? A potom: Kdo pak vlastně má pravdu? Píšete, že jednotlivci má podříditi své osobní chuti celku. Máte úplně pravdu. Ale, prosím. Moje „osobní“ chuť je na př., dělati politiku státoprávní, národní, kulturně-liberální, hospodářskou. Chuť osobní jiného je zase dělati prostě politiku vládní, ministeriální, osobní. Teď je otázka, který z nás má tu svou „osobní chuť“ podříditi celku? Řeknete, že já, a že mám dělati tu „klidnou pozitivní práci“, podle výroku dr. Kramáře. Ovšem, a víte proč? Protože ona moje chuť osobní vyžaduje práce, obětí, strasti, kdežto tato osobní chuť je klidná, pohodlná, a co blavní, výnosná. Kde je teď pravda? Ten můj „extrabůt“ je pla hořkosti, nepřijemnosti, ale zdravý národu a stavu našemu; ten Váš buť jest ovšem sladký, velice chutný pro jistě osoby, které z něho tučnají. Ale národ a stav náš je jím otráven. To je ten rozdíl, příteli! Poukazuje k sociálním demokratům, jaká tam disciplína. Ano: podivuhodná. Ale jaká tam prozíravost! O hodnotě politiky rozhoduje výsledek. Naše,

porovnávejte ty výsledky jejich a naše. My klesáme v ohledu každém; oni však rostou v moci, hmotně, v ohledu každém. Agrárníci mají na radě říšské absolutní většinu, a sociálních demokratů je tam mezi 515 asi 87. Jaké to vedení tam a to naše! A oni jsou v opozici a my u vlády! Ano, tu to vězí! My jsme u vlády, abychom jí za křeslo ministeraké sloužili. Oni jí neslouží, ale na ni dobývají vše. To máte ten nejlepší důkaz, co nám, národu a stavu naše ministeraká politika vynáší. — Škodu, ohromnou škodu. Nikdy se Čechům tak zle nevedlo, jako když mají dva ministry u vlády. Ono to bylo zlé s námi, když jsme tam měli jen jednoho; teď je to však teprve zlé. To přece, příteli drabý, neupřete. Co je do vši politiky, když z ní má národ a stav náš škodu? A tu chcete, aby se jí každý z nás slepě podřizoval? Což jsme všichni a veskrz sami pitomeci, abychom neviděli žádný, kam se to řítíme?“ — Tak tedy Alfons Šťastný proklepává tu „reformně-říšskou“ politiku. U německých agrárníků asi nejsou poměry o mnoho lepší. Z krásných hesel již dávno si dělali v všech stran lidé výnosný osobní kšest. Poslanec něm. agrární strany Reiterer pravil nedávno také upřímně: „Byl bych rád, kdyby mě voliči vyzvali, abych se strany agrární vystoupil, protože hospodářství v agrární straně se mi nelíbí; dosud jsme se drželi nad vodou jen pomocí velkostatku a vlády.“

Kolik je v uherském sněmu Maďarů? Uherský sněm má 453 uherských poslanců, z nichž 213 má maďarská příjmení. Z ostatních 240 je 44 hrabat a baronů, přišlých z celého světa. Zůstalo by 196 Maďarů. Ale mezi těmi je mnoho takových, kteří se dříve nazývali jinak a za nynější své maďarské příjmení zaplatili korunu. Pod maďarskou maskou jejich tají se cizí národní původ. Jsou to: Béla Henrik (Weiss Chaim), Cedjti (Kaufmann), Farkasbázy (Fischer), Fenyvesi Soma (Feigelsberg), Földes Béla (Weiss), Hederváry Lebel (Kohn), Hody (Kohn), Horvath Jozsef (Horowitz), Kardos Samu (Kohn), Kolosi Jozsef (Grünfeld), Kelemen Samu (Klein), Lonyi Mór (Lilienfeld), Losor Pál (Weiss), Mezőfi (Morgestern), Molnár (Berger), Nagy Sandor (Kohn), Pető (Poláček), Pillay (Perger), Reik (Reich), Rakosi Viktor (Krebs), Sod Mangy (Kohn), Sodor Pál (Schlesinger), Somogyi Aladar (Kraus Armin), Simegyi Vilmos (Kohn Šmole), Szathmary Mór (Sau Moritz), státní tajemník Szterenyi (Stern), Szunyog Mihály (Kohn), Vaszonyi (Weissfeld), Vissonhai Soma (Weissberg). To jsou ti, o kterých se vůbec ví, jak se dříve jmenovali. O kolika však se to neví!

Kontribučenské fondy jsou zase zvláštností Moravy. Tyto fondy hrály dosud mezi rolnictvem moravským důležitou úlohu svépomoci. V poslední však době rolnictvo, jež jest páнем těchto fondů, uvažuje, mají-li se zrušit a mezi podílíky rozdělit, či správa jejich a účel moderně dle nynějších požadavků upravit. Kontribučenské fondy jsou dvojí: obilní a peněžní. Starší obilní fondy zavedly vlastně některé vrchnosti, které zapůjčovaly svým poddaným obilí s podmínkou, že při splátce přidají osminu zapůjčeného obilí. Císař Josef II. tento způsob svépomoci uzákonil patentem z r. 1788 a nařídil, aby se ve všech krajích zřizovaly sýpky na půjčování obilí k jarnímu i podzimnímu osévání polí; jako základ k těmto zásobárnám stanovena byla všem majitelům polí kontribuce, dle níž každý rolník musil odvést do společné sýpky tolik obilí, kolik obyčejně vyseel na jaře a na podzim. Dávku tuto (kontribuci) musel odvést ve třech letech. Tak povstaly při panských dvorech veliké zásoby (fondy) obilí, odtud zvané fondy kontribučenské. Hotové obilí mělo se každoročně rozpůjčiti řádným rolníkům, a půjčka s náдавkem jedné osminy hned po žních měla býti vrácena. Sedláci dle našeho pojmu platil asi 12 1/2 %, později úrok snížen na polovic. — Peněžní kontribučenské fondy povstaly také na popud vrchností, které svým poddaným sedlákům ukládaly mimo zákonnou kontribuci ještě malý roční příplatek, jenž se v zvláštní kase ukládal, aby si rolník v čas nouze měl kde peníze vypůjčiti. To byla jakási svépomocná záložna rolnická. K. 1820 vláda rozkázala vrchnostem od sedláků vybrat víc, než daňového bylo předepsáno, a za to vybírání a odvádění mohla si vrchnosť z vybrané daně srazit 2 procenta; zůstalo-li co po odrážce výloh z vybírání daní spojených, přirazilo se to ke kontribučenskému fondu. Do těchto peněžních fondů plynuly i dary, pokuty atd. Obilní fondy jsou výhradním vlastnictvím majitelů rolí, kdežto v peněžních fondcích mají právo na podíl nejen sedláci, nýbrž i rodiny těch domkářů a řemeslníků, kteří jsou v josefínských záznamech zapsáni. V těchto fondcích nabíral se záhy veliký kapitál. Na kmenové jmění se sáhat nesmělo. Celkem je nyní v kontribučenských fondcích na 25 milionů korun.

Stal se katolíkem generální adjutant cara Mikuláš Beloselski. Jest už mužem 66letým; má za manželku dceru generála Skobeleva.

Jubilejní pont Moravanů do Říma. Do 31. srpna přihlásilo se 277 českých poutníků a sice 92 kněží a 185 laiků. Z těch odhlásilo se 8 kněží a 9 laiků, tak že zůstává 260 poutníků českých. Poněvadž pak německých poutníků bude

přes 50, tedy dohromady 310, jest zvláštní poštovní vlak, na který se čítá 300 účastníků, úplně zajištěn. Jelikož není vyloučena možnost, že někteří z přihlášených pro nahodilé překážky se ještě odhlásí, prodlužuje se lhůta k novým přihláškám do 10. září. Odjezd z Brna dne 6. října. Přisedati možno na všech stanicích Brno — Vídeň, tedy také v Břeclavi. Přihlášky přijímá duch. vřdec ponti Leopold Kolisek, farář v Předklášteří na Moravě.

Z koncertní síně na výstavišti. Skutečnou ozdobou koncertní síně jsou veliké varhany velkodílny varhanářské p. Jana Tučka v Kutné Hoře. Určeny jsou pro arciděkanství chrám Páně na Kladně, budou zajištěny i tomuto k nemalé ozdobě už skvostnou skříní, zdobenou bohatě zlacenými sloupky. Avšak i vnitřní hodnota stroje odpovídá úplně zevnějšku. Varhany ty jsou pneumatické, opatřené všemi nejnovějšími vymoženostmi varhanářského důmyslu. Jak značný tu výběr hlasů od sotva slyšitelné Aeoliny, krásného a jemného Voix celeste až do fanfárové Tromby! A je v té stupnici tolik flét, hlasů šumivých a jazyčkových, principálů i jiných hlasů plnicích! Co zvukových efektů lze docílití spojením stejnorodých i různých hlasů, připravenými volnými kombinacemi, cresc. a decresc. celého stroje, cresc. a decresc. žalužiovým pro 2. manuall! Mobutné pleno lze oktavovými spojkami ještě znásobiti; 7hlasý pedál přímo hřmí. Nechceme pouštět se do podrobného rozboru nástroje. Stačí, když řekneme, že intonace všech hlasů je řádně provedena, charakter jednotlivých hlasů zachován. Zvedání měchů zařízení jest na elektrický motor. — Zajímavý je i rychlý vzrůst odborné vypraveného závodu, zaměstnávajícího 45 dělníků, ač na množství objednávek mohl by jich zaměstnatí dvojnásobný počet. Těší nás, zvláště, že zrovna tak veliké varhany uchystány jsou do Mariánských Hor na Ostravsku a opětně do Varšavy objednány obrovské 75hlasové. Firma páně Tučka vřbec stanula pevna u nohou mimo domov nejen v dalekých zemích našeho moonáství (Říjka, Záhřeb a j.), a e též v ruském Polaku, jakož i v Rusku samotném. Přejeme jí další úspěchy, neboť v cizině dělá nejen dost české práci, ale i hmotnými prostředky zlepšuje blahobyt doma!

V. českoslovanský sjednání křesťansko-sociální pro Moravu, Slezsko a Dol. Rakousy koná se ve dnech 6., 7. a 8. září t. r. v Brně, ve větší dvoraně Besed. a Tovaryšského domu. (Důvěrně dle § 2. shromažďovacího zákona). — Na pořad jednání dáo: 1. Zpráva výkonného výboru zemského o činnosti organizace za V. období správní. 2. Všeobecné závazné lidové pojišťování starobní a invalidní. 3. Křesťansko-sociální organizace živnostenská a její úkoly. 4. Organizace dělnictva zemědělského. 5. Družstva pro stavbu rodinných domků v městě i na venkově. 6. Sdružování a spolková výchova mládeže. 7. Kulturní a sociální působnost žen a dívek křesť.-sociálních. 8. Tisková propaganda. 9. Finance strany. 10. Krajská politická reorganizace strany. 11. Volba výkonného výboru. 12. Případné návrhy.

Mléko nepřekypí a nepřipalí se, když bezprostředně před vařením hrnek vyplácneme studenou vodou a do nevytřeseného mléka ihned vlejeme, přes hrnek pak položíme čistou třísku dřevěnou. Nejchutnější je, vaříme-li mléko v kamenném hrnku.

Zbytky zelí od předešlého dne znamenitě zužitkujeme, když je obtejeme, přidáme rozmíchané vejčko a jako příkrm užitjeme k dušenému masu. Anebo zbytky dáme do malého rendlíčku, poprášíme strouhaným sýrem a do žluta v troubě upečeme. Zelínych lupenů nevyhazujeme. Vykrájíme hrubou žílu střední, dejme na lupen jemně sekané maso z odpadků velkých, vařenou rýži promíchanou, v slané vodě je uvatíme a pak upravíme s rozpáleným máslem nebo smetanou. Ještě lépe je lupeny napřed povařiti ve slané vodě do poloměkka, pak vyplniti masovou nadívkou. Pak smetanou polité se dust.

Vydatné hnojivo zahrádní si připravíme, když všechny zahrádní odpadky, drn, nař, stébla, lupení atd. na hromadu skládáme. Když je zásoba plevele atd., urovňáme to do pozdělníku, ušlapeme vrstvu 20 až 25 cm vysokou, posypeme nehašeným vápnem a pokračujeme do výše jednoho metru. Pak vše hlinou pokryjeme se všech stran a necháme několik neděl v klidu. Potom hromadu přehodíme, záchodovým hnojem důkladně polejeme a opět zvrstvené ponecháme do jara. Kompost získaný takto neobsahuje klíčivých semen a je zralý k rozvážení na záhonky.

Zdravotní podlahy všem požadavkům vyhovějíci do bytů se potírají z látky dřevokamenité, již nasávají odborníci granolitem. Podla: a granolitová zamezuje prázni, znemožňuje líhnouti hmyzu, je ohnivzdorná, chrání před vlhkem a může se položit na dlažbu kamennou i dřevěnou, na beton i cihly. Myje se vlažnou neb studenou vodou bez mýdla a bez sody a časem napustí se olejem. — Podlahy tyto nabývají stále větší obliby. Zvuk kroku na nich duší jako na podlaze dřevěné. Dlaždice granolitové vyrábí nejblíže, pokud nám známo, p. J. Hofman ve Vel. Jesenicí. Za skoušku zřízení takové zdravotní podlahy jistě stojí.

Povinnosti k tisku. Naše „Politické tiskové družstvo“ vydává tak často dědičné „Časové Úvahy“, že velkým hmotným zisk z nich jest naprosto vyloučen, zvláště když při hromadných objednávkách se poskytnou ještě zvláštní slevy. Ale i při stávajících obětech družstva mnozí odběratelé nedostojí v čas nepatrným svým povinností. Pomysli si: „Vždyť celé předplatné činí jen 1 K. S placením tak nepatrného obnosu netřeba spěchat, poněvadž stejně mnoho administraci nepomůže.“ Na tuto domněnku odpovídáme, že právě obnos tak skrovný má se zaplatiti ihned, bez domluv, má-li podnik tak důležitý zkvétat. Co z té koruny sbude administraci na hrazení nákladu? 18 až 24 haléřů musí se dáti na frankaturu, platí se za expedici atd. A teď snad má ještě nastati práce s upomínáním 1 K, při čemž nutno frankovati upomínací dopis 10 haléřů! Při takových poměrech by se špatně dobře vůli družstva pomohlo. Proto nechť laskavě každý odběratel vykoná svoji povinnost v pravý čas. Nikdo neodkládá, protože kdo odkládá, lehce zapomene. Snadno by mohli naši přátelé ve svém okolí povzbudit svoje známé k hromadnějšímu odbírání těchto důležitých brožur, čímž by prospěli sobě i administraci. V nynější kritické době jest to nutností z příčin kulturních. Pracuje-li se horlivě v ústředí, nechť savládne čilejší spolupracovníci i jinde! Na „Časové Úvahy“ i na „Obnovu“ lze předplatit na jedné poukázce nebo jedním checku Polit. družstva najednou. Na „Práci“ nebo „Štít“ však platte odděleně, aby nevznikaly zbytečné potíže v zasílání do knih. Znovu prosíme, aby „Obnova“ byla všude doporučována, aby nám byly zasílány adresy těch, kteří by mohli „Obnovu“ odebrati. Podle vzrůstu počtu abonentů bude se řídit i rozšíření části textové. Pracujeme horlivě všichni! A kdokoli dluhuje za „Obnovu“, „Časové Úvahy“ nebo za podržené knihy z „Knihovny Obnovy“, nechť bez meškání se vyrovná; ušetří nám tak mnoho práce a peněz. Zkvětá-li zvláště v naší diecési organizační ruch tak znamenitý, nechť také státně horlivě roste zájem pro šíření katolického tisku! Všem těm, kteří nově se přičinili v této příčině, děkujeme předem a přejeme mnoho zdaru! Dobrá vůle zajisté bude korunována zdárným výsledkem.

V knihkupectví a nakladatelství Bohdana Holického v Hradci Králové lze obdržeti tyto cenné spisy: „Pro kravičku“ od Baara (1.30 K), básně „Duše v přírodě“ od Sig. Boušky (4 K), „Žalmy kosmické“ od Jifíčka (1 K), básně „Chudobná řeč“ od Karlika (1.20 K).

Hospodářské sdružení křesť. zemědělců pro království české, které 23. srpna na valné hromadě v Čes. Budějovicích v život uvedeno, jest novým slibným záhonem na národohospodářské roli české. Agráři pro katolické zemědělce nemají slova vřídého, tedy tyto budují nový vlastní krov. Křesťanští zemědělci bohdá svépomocí dokáží více než agráři. A ne-li ani derti našim lidem doporučovati, aby s akcí politickou spojovali vždy akce národohospodářskou, jen tak stav rolnický zmohutní.

Duchovenstvo na výstavě je o prázdných velmi hojně zastoupeno. Po dlouhém putování výstavními pavilony tím milejší je rekreace pod útulnými verandami v levo od průmyslového paláce (vcházíme-li do výstavy), kde velká slatá firma Choděra-Vacek, příjemně kyne zvavenému poutníku. Restaurant Choděra-Vacek je dostaveníčkem duchovenstva vyššího i nižšího. — Jeden z návštěvníků.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. srpna 1908 1 hl pšenice K 17.30 — 18.10, žito K 14.30 — 15.00, ječmene K 11.40 — 12.50, proso K 00.00 — 00.00, vike K 00.00 až 00.00, hrachy K 00.00 — 00.00, oves K 6.60 — 7.40, došky K 26.00 až 26.50, jablek K 22.00 — 00.00, krup K 22.00 — 40.00, bramborů starých K 0.00 — 0.00, nových K 2.30 — 2.80, jetel. semene červeného K 108.00 — 114.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00, máku K 30.00 — 31.00, lně. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub 15.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 2.88, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg másla vepřového K 1.84 — 0.00, 1 kg tvarohu 0.28 — 26, 1 vejce K 0.08 — 0.08, 1 kopa selsk K 3.00 až 7.00, 1 kopa petršlele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 3.00 — 5.00, 1 hl cibule K 4.00 — 5.80, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00 — 1.10, 1 pytl mrkve K 2.00 — 4.00, 1 kopa okurek K 3.00 — 4.00, 1 bočka švestek K 1.60 — 2.80, 1 hl jablek K 2.30 — 4.08, 1 hl hrášek 4.00 — 3.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 29. srpna 1908 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 588 hektol., žito 588, ječmene 671, oves 312, proso 2, vike 00, hrachy 00, došky 2, krup 14, olejky 00, jetel. semínka 130, lněného semene 0, máku 22. — 2) Zeleniny: petršlele 0 kop, okurek 630 kop, kapusty 530 kop, cibule 82 hl, drobné zeleniny 610 kop, mrkve 148 pytlů, brambor 89%, hl, selsk 240 kop. — 3) Ovoce: jablek 160 hl, hrášek 50, švestek boček 150. — 4) Drobn. dobytka: vepř. v kuse, podvinné vepř. v kuse, tuňák 0 kusů.

Paramenta.
Ignáce V. Noškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Noškudly, šarže ve Vyprašticích)
doporučuje P. 1. veleředstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a krovových náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové,
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové,
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střepe, tře-
pení atd. —

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma —

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 al. 3, 4-5 al.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejí v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

JOS. SOUDILA
závod řezbářský
v Hradci Králové
doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jemné řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleředst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.
Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.
Týž závod přijme hochn
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

Odporučujeme k hojněmu ší- ření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masary- kovo	8 "
Česká konfesse	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Přijme se
řádná kuchařka
pro menší domácnost v Berlíně
za výhodných podmínek platebních od 1. října t. r.
Vyžaduje se, aby uměla samostatně vařiti lepiš
jídla měšť. domácností.
Dobrá doporučení a aspoň částečná znalost jazyka
němeo. žádoucí.
Blíží povi redakce t. l.
Nabídky budou přijímány nejdéle do 12. září t. r.

Veleředstojnému duchovenstvu
doporučuje se uctivě
Jos. Mikulec
odborná dílna pro veškeré práce
:: **kostelní a pozlaccovačství** ::
(dodavatel Jeho Bisk. Milosti)
Hradec Král. č. 143.
(dříve Praha II. čp. 1926)
k zřízení oltářů, kazatelů, soch, atd.
Křížové cesty a Boží křeby v každém
slohu a v provedení nejdokonalejším
při nejmenší ceně.
Speciální čistění malých malch.
Odborné porady, nákresy a rozpočty se
ochotně a bezplatně ihned vyřídí.
Četná doporučení za provedené práce
k volnému nahlédnutí.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
láторы, počítadla, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakvostněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revido-
vány.

Měšní nádoby jen v ohni
zlata za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestných umění po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laickou přísahu
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Čalounické výrobky, jako divany,

garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné rabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Král., v Pětidomech č. 291.

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.

Deštníky. — Pasy.

Kapesníky. — Ručavice.

Šňurovačky. — Zdravotní
„Triumfala“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
švadlony a kroje

doporučuji v nejlepší jakosti

Fejgl & Byčičtš,

Hradec Králové.

Divadelní ulice — proti kostelu P. Marie.

Solidní obalaha.

Nejlevnější ceny.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým destaveničkem

hostí z venkova a doko-
ručí se jim co nejlépe.

Posní pokrmy vždy jsou
„ pohotově. „

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožná.

Akciový kapitál K 6.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Sklaďště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4 %
na poklad. poukázky 0 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem srpna K 18,244.947-42.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

I geniovi prospěje, přestane-li v pravý čas. Stařeček Tolstoj na stará kolena má nápady přímo komické. Když byl tázan, co čeká od nynější kultury, odpověděl, že nic. — Sepsal brožuru proti utrácení zločinců, ale když suroví bandité způsobem nejsurovějším a přímo zvířecím mučili nevinné lidi, opatrný stařeček byl klidný jako hlemýžď v skorápce, aby nepřišel o popularitu u hvězdy židů. Nedávno byl u Tolstého dr. Adolf Hess, který popsal svoji rozmluvu se stařečkem v Berl. Tagblattu. Svému hosti řekl Tolstoj (dle reprodukce „Času“ se dne 1. t. m.): „Mám za to, že lidé nemohou již žít pod vládou, která páše násilí. Lidstvo následkem všeobecného (1?) vzdělání a vzájemné výměny myšlenek pokročilo tak, že vůbec nepotřebuje vlády.“ No — tohle už jest vrchol filosofie, které rozumí jen Tolstoj sám. Zdá se nám, že dr. Hess uveřejnil slova Tolstého hlavně proto, aby ho sezměšnil. Teď že jest všeobecné vzdělání? A zvláště v Rusku? Právě ta individua, která se sotva podepsati uměla, dělala v revoluci randály největší, aniž měla potuchy o skutečné, spletité sociální vědě. Nyní i ve státech nejpokročilejších docela horliví přivřecí tak zv. osvícených stran často neznají ani programu svojí vlastní strany, natož aby si mohli vládnouti sami. Jak to vyhlíží v nejpokročilejší Francii? Přes všecko odporučování osvěty jest tam mnoho i mladých lidí, kteří ani neznají jmen vynikajících měst francouzských, jimž jsou neznáma jména předních činitelů francouzské veliké revoluce, kteří sotva z daleka chápou příčinu nynějších útvarů státních. Řečte nyní lidu francouzskému, aby si vládl sám, odstráňte dle přání Tolstého vojsko a nastane ve Francii horší pěstní právo než mezi divochoy. Vždyť i pokrokové listy přiznávají, jak „osvícený“ francouzský lid dal se voditi do bahna vypočítavými „pokrokovými“ demagogy. A nemusíme choditi ani tak daleko. Co by se stalo v Čechách, kdyby lid náhle byl zbaven vlády? Nemohou-li se ani přední naši politikové shodnouti, jakou společnou cestu by měl národ voliti, co budou teprve dělati nemysliví křiklauni, ba dokonce lidé, kteří sotva se podepsati dovedou a kteří se mezi sebou k vůli různému „politickému přesvědčení“ řádí při každé příležitosti jako o muzice? Pěkně by si dovedli vládnouti! Francie, kde vlastně vládu svoji utvořil národ sám (ovšem popletený sobeckými agenty), může býti Tolstému nejlepším příkladem, jak lidstvo nepotřebuje vlády. Ostatně banditské čety ruské mohly poučiti stařečka až příliš zřetelně, jak jest potřebí silné ruky na ochranu lidí pokojných proti lupičům, kteří jsou nyní rafinovanější a bescitnější, než bandité z minulých století. Kdo chce, aby památka Tolstého zůstala stkvělá, ten ze šetrnosti k slabonoucímu starci má si nechat takové moudrosti u sebe. Věru se zdá, že jistí živlové snaží se dotěrnými otázkami Tolstému uškoditi. A Tolstoj sám má pamatovati, že jest velmi dobře přestati v pravý čas a popřáti klidu duši již hodně znavené.

Jak se vlastně. Lidé, kteří by německým židům ochotně paty libali a svoje krajany na líc vody utopili, honosivě vyhlásili, jak veliký mají cit pro národní zájmy. Lidé, kteří svým protikatolickým fanatismem svornému postupu národnímu škodí, myslí, že jsou podpůrci tlačovaných menšin. — V Kroměříži dne 30. t. m. pořádána menšinová manifestace za přítomnosti a spolupůsobení vynikajících katolických pracovníků. Různí řečníci mluvili celkem věcně, přesvědčivě. Když však dostal slovo pověstný nadučitel Konečný, útočil na katolickou stranu, která prý lid ohlupuje, udržuje jej v temnosti a nevědomosti. Tu dr. Oldádal, který již po netaktních útocích dra Stránského napomenul, aby řečníci mluvili se stanoviska menšinového a nikoli politického, vyslovil protest proti koncovostem Konečného a tábor rozpuštěl. Strhl se veliký rámus. Socialist Vaněk vystoupil však na řečníště a „zahájil tábor lidu“ za pusté vřavy radého „národa“, načež se pustil do katolíků a vlády — tak že tábor skončil vlastně národním skandálem, jaký si jen mohli přát germanisující židé. Konečný a Vaněk jako by byli schválně šidli do rukou pracovali. Samy protikatolické „Selské listy“ napsaly: „Sociální demokrat Vaněk zneužil menšinového tábora ku propagandě svých politických cílů. Řekli nám po táboře přítomní haněcí rolníci: nevíte se, že je na Haně takový nepatrný nájem pro naše Národní jednoty a menšinový zápas vůbec. Málo aneb vůbec nepřišli na naše vesnice řečníci, kteří by pravou podstatu menšinového boje vysvětlili. Ale my nejsme snad se železa a rádi podáme pomocné ruky Nár. jednotám, budou-li pracovati v tom směru, v jakém dosud pracovaly a dokud nenačnou převahy takový páni Vaňci, kteří by s Nár. jednotami učinili semenitě pro své zájmy. Na agitaci sociálně-demokratickou my peníze nemáme. V těchto málo slovech je řečeno velmi mnoho a alogičtí mohou za vyláčku o něm kruhům, které

by chtěly ústi z Národních jednot výhradně politické spolky.“ Takový člověk že chtěl pomoci menšinám? Vaněk několik dní předtím mluvil na schůzi starostů nepřítomně proti všeob. rovnému právu hlasu: „Actum do obcí a na menšinovém táboře v témže městě mluvil zase pro svedení těchto práva. Zkrátka kde bylo zcela místné a o nutno vytknutí politické stanovisko soc. demokratické, tam byl Vaněk velice opatrný, neschůdný. Na schůzi nepolitické Národní jednoty však spustil všecka stavidla ihned. K čemu tedy přišli Konečný a Vaněk na ten tábor? Vlastně s úmyslně kasiti menšinovou práci, vymstít se Čechům, kteří s nimi nesouhlasí. Takhle prospěli germanisaci více, než kdyby pomáhali buňti proti českému národu na schůzi německé. V jednání jejich byl hotový úskok. To přece každý věděl, že katolíci a jiné strany národní nepřáli obětavé spolupracovati proto, aby jim za to bylo na místě vynadáno, aby před shromážděním b. li postaveni na potupný prahý. Primitivní slušnost žádala, aby taci fanatické aspoň napřed oznámili, že budou práskati do spolupracovníků na poli národním. Pak by věděli katolíci, jak se zachovati a celý tábor by se sevrkl na malý hloudek. Chtějí-li Koneční takhle pomáhati ujařmeným menšinám, nechť si svolávají schůze svých lidí vlastních. Katolíci si nespřádají schůze s těmi, s nimiž jest možné slušné národní soužití. Nedivíme se pranic, že ujařmení Čechové vytýkali, že Konečný svoji „menšinovou práci“, vlastně zbrklým a sobelíbým radikálním více českým porobencům uškodil než prospěl. Mají taci Koneční a Vaňkové vůbec trochu citu k lidem utiskovaným? O upřímném vlastenectví totiž při nich nemůže býti ani řeč!

Sjezd sirotčích rad obecních dne 26. srpna v Kroměříži byl mohutným projevem na prospěch osiřelých dětí a zanedbané mládeže vůbec. Co se dosud se strany obcí děje pro ubohou tuto mládež, jest velmi nedostatečné. Morava na tomto humanitním poli předhání království České. Všichni řečníci na sjezdu kroměřížském volali všechny lidi dobré vůle k rozvinutí náležité akce na prospěch nešťastných dětí. V přijaté resoluci žádá se: 1. „Zákonitě periodické prohlídky poručených do skončení 6. roku věku. 2. Rozšíření působnosti rady sirotčích také na povinnost oznamovati c. k. soudu případy otěhotnění nemajetných osob nemanželských, aby soudu umožněno bylo vhodným zakročením postarati se o záchranu očekávaného dítěte a o útulek slehnutí nastávající matky. 3. Aby za členy sirotčích rady povolaní byli jen osoby, které dobrovolně úřadu tomu věnovati se hodlají, aby pro každou radu poradenskou ustanoveny a do ní povolaní byly též osoby náležející stavu lékařskému, učitelskému a duchovnímu. Žádáme, aby úřady dbaly toho, aby přísně prováděn byl zákon o zaměstnání mladistvých dělníků, jak v továrnách, tak i při živnostech vůbec, aby přísně zachovávána byla zákonitá ustanovení proti opilství a kuplířství. Zemský výbor se žádá, aby se přesvědčil, zdaž jeho výnos z 30. června 1906 č. 49.617 ve všech obcích byl splněn a dotyčně, zdaž zřízené rady sirotčích také řádně úkoly jim uložené vykonávají. Žádáme také rozhodně, aby zemský výbor konečně nařídil potřebnou záchranu slabomyslných a aby nezástal mezi posledními ze zemí rakouských, aby zřizoval ústavy pro slabomyslné. Siročtím radám doporučuje se, aby zřizovaly dámské odbory, jelikož dle dosavadních zkušeností projevíly zřízené odbory dámské největší pochopení a v konání jejich největších výsledků. Doporučujeme dále, aby se v každém okrese spolčovaly ve spolky sirotčích rad obecních, které rozvíjejí mohou soustavou činnosti sirotčích rad obecních a které umožní, aby za příčinou založení mohutné organizace zemské zřízen byl zemský svaz spolků sirotčích rad.“ Takovým doplněním bylo by pomoheno mnohým.

Dyektivě toní po reklamě. Naši sokové velice lačně čekají na to, aby se jim říkalo vůbec paušálně „nevěřci“. Masaryk sám se natřásl při známé „disputaci“ několikrát výrokem „My nevěřci“. Účiněn na něho dotaz, kdy ho „Obnova“ nazvala nevěrcem. Odpověděl hned, že prý kolikrát. Tak! Z toho jest patrné, jak pánové čekají na nějaké neopatrné slovo katolíka, aby ze sebe mohli dělati lacino tupené mučedníky. V č. 5. „Havlíčka“ zase se jeví taková tužba po lacině reklamě. Tam otištěna rozmluva, v níž volný myslitel praví katolíkovi: „Nazýváte-li nás nevěrci, bezbožníky, rouhači, činíte totéž, co činili pohané tehdy křesťanům, a máte se svého stanoviska pravdu stejně jako oni... A ještě méně byste měli zapomínat, že z pravidla ti, kteří jiným spílali nevěrcům, bezbožníkům a rouhačům, byli v nepravu.“ — Počkat! Pohané jmenovali křesťany neznabohy zcela nespravedlivě. Vždyť přece viděli, že se křesťané Bohu klaní, že vyznávají určitě náboženství. A jakou vlastně víru vyznávají volní myslitelé? Snad to bylo vyznáním hluboké víry v Boha, když si činili při debatě s katolíky v Praze z existence Boží pusté poškľebky? Snad tím se jejich víra jeví, že fanaticky útočí na všechna dosavadní vyznání,

aniž by jakékoli nové náboženství šílili? Volní myslitele v existenci osobního Boha věřiti nechtějí. Byl by tedy pro ně potupnou přezdívkou název „nevěřci“ nebo „neznabohové“? Tento titul, má-li vůbec v mluvě lidské nějakou oprávněnost, rozhodně přísluší lidem těm, kteří netoliko v Boha věřiti nechtějí, ale zároveň svoji popěračnost v širokých masách šíří; tento název přece pro ně není prázdňou přibíhanou, nýbrž konstatováním skutečnosti. A co říci o těch, kteří sice veřejně neříkají, že jsou nevěrci, ale kteří kde jak mohou přece víru v Boha podkupávají? Jest to nějakým spíláním, řekne-li se mu nevěrec? A jen nezaměňovati pojmy! Naše slova „víra“, „náboženství“ těsně jsou spojena se slovem Bůh. Kdo by říkal, že vyznává náboženství krásy, náboženství dobra, chce poplésti nemyslivci lidi. Slovo „náboženství“ označuje poměr člověka k Bohu; kdo tedy chce vyznávati přesvědčení bez Boha, ať nebere nadarmo slovo „náboženství“ a vyzná jednoduše, že se skutečnými ideami náboženskými se rozešel, že je chce nahražovati něčím zcela jiným, čemu také přísluší zcela jiný název. Který nevěrec chce svoje protináboženské domněnky lišácky krýti slovem „náboženství“, jest nejhorším klerikálem. Jen ať tudíž pánové klidně přijmou pravdivé označení toho jednání, s kterým se přece sami vychloubojí. Ovšem přísluší titul nevěrce, neznaboha jen tomu, kdo dává na jevo, že v existenci Boha věřiti nechce. Proto na př. židům do synagag chodícím nikdy katolíci nepřikládali jména neznabohů. Zato však fanatické nevěřečtí nestoudně a nepoctivě nazývají klerikálem již toho, kdo jde do kostela, ano i takového člověka, který na rejdy protináboženské platiti nechce a s katolickým knězem jedná společensky slušně jako s bližním. Kde by tudíž měla vlastně nastati náprava?

Školský obzor.

Ocelové pokrokové charaktery? Dá se velice snadno pádnými příklady dokázati, jak pod moderně-pokrokový prapor se tulí největším dílem odporu chlebaři, kteří jsou schopni ze sobeckých zájmů sraditi vlastní straníky. Mluví o pokroku, a přitom hned přemýšlí, jak by se skutečné obtížné práce osvětové zbavili a jak by straně konservativní zdraven kulturní práci jízlivě kazili. Ti, kteří nejvíce tleskají modernímu směru „pokroku“, obratem ruky změni frontu, pozorují-li, že jde „z toho kouká víc.“ Někdy jest přímo komické popaštění na ty zaježí hrdiny, kteří panáčkují rytířsky jen tenkrát, větří-li příznivý vítr. A po straně, za kulisami, odloží-li padlého brnění, objeví se vám v takovém harcovníku byrokrat, vypočítavý šosák, směšnější, než o jakých píše Štech ve svém „Maloměstském pepti.“ Jak zocelil „Čes. Učitel“ při tak dlouholeté vychovatelské práci učitelsko-pokrokové charaktery? Sám nejednou spráskl rukama nad výsledkem těch výšlých „pokrokové-morálních“ snah. Ovšem do sprostáckých hrubostí svoje věrné již hnáti nemusí. Nadávati a surově se otírati o přesvědčení konservativních kruhů ti lidé dovedou d. st. Leč jinak jest pokrokové-účitelské komando ve svízlelích. Zase jeden doklad. V č. 45. píše „Čes. Učitel“:

„Není třeba jen mysliti na učitelstvo klerikální neb sklerikalizované, ale na tu část učitelstva, která vědomě a okázale ve vleku klerikálního není. A o tu část učitelstva máme vážné obavy. T. k. pozvolnou práci dokázali mnozí okr. dozorcové (?) školní, že valná část učitelstva pro veřejnou činnost mimoškolní je úplně ztracena. — Učitelstvo uváděno na pádu prázdňového školního byrokratismu. V této pak mrtvé duševní tíživé byne učitelstvo mravně, klesá rozumově. Zde vznikají počátky demoralisace. Z učitele stává se stabilní forma lidská, bez citu a smyslu, ochotná naplniti se jakoukoliv mizerií životní. Zakazuje-li se již na př. úředně učitelům ten onen list, pak v zákaze takovém jest i nebezpečný pokyn; pro jistou část učitelstva bude takový zákaz podnětem odporu, ve značné míře pak regulativem pro všechno jiné a ostatní. Tak si vysvětlíme, že intelligence ve značné části učitelstva klesá.“

Tím nepřítomně potvrzuje „Čes. Učitel“ dvojitou skutečnost: předně, že mnoho dříve smámených učitelů začíná střílivěji uvažovati o radikálním alarmu vrbního vedení a pak že pokrokařtí sobci jsou říkem velice nespolehlivým, nedůsledným. Řečte, zda by nyní dokázali školní inspektorové tolik, co jim orgán pokrokové podkládá! Ti znají učitelský prahý a třesou se před ním jako osykované listy. Ale pokrokařtí učitelstvo přes všechny blyskavé fráze přišlo o ideály; vyvíjí horlivost leda ze vzteku, zlobného fanatismu, pro nějakou velkou pozitivní ideu téžko hledati od něho vytřvalé spolupracovníky. A jakmile se jedná o lepší učitelství místo, tu teď — po svyšení učitelských platů (!) — dovede pokrokový učitel tajně pokrokového kolegu špinit jen op! A takový chle-

bařský pomluvač umí zároveň s vřelou výkolností hřimati proti — „denunciaci klerikální.“ Jakými sedmiblašky jsou pokrokoví pěvcové svobody, kteří oslavují srdnatost Husova, o tom zase nový obrázek. Pokrokový učitel p. Hradil se Zlína hrál v rachy „pokrokovém“ velikou úlohu. Rozumí se, že brojil proti klášterní výchově v době, kdy měl sám svoji dceru v klášteře kladenakém. Pak, když nemohl přes všecko starost svoji dceru vhodně umístiti v řádném učitelském ústavě, obrátil se jako něžný boránek s uctivým úsměvem na přiborského katechetu Adolfa Facha, který je nyní ředitelem klášterního soukromého ústavu učitelů na Kladně. A jaká spousta příkladů jiných! Pověstný nadučitel Konečný, jemuž v Praze bylo tolik pro jeho „pokrokové mučednictví“ na sjezdu učitelském tleskáno, našel při vhodném okamžiku farskou kliku taky. Když pak mu prostomyslný farář pomohl, oblekl krásko znovu. Zkrátka pokrokový lev dovede vždycky šikovně v pravý čas pelichati a zase v pravý čas ceniti zuby. S takovou armádou dobude pokrokový štáb nejvýše nové zvýšení učitelských platů; v tom bodu potáhne celý voj svorně a horlivě. Ale chť od takových „zocelených povah“ práci jinou?

Ten to řekl upřímně. Na schůzi na Příluku řekl pokrokový učitel Hradil: „Jsem jen matričním katolíkem a to proto, abych mohl i nadále zůstat učitelem.“ Jen že tak upřímně to měl říci již tehdy, když se na něm vyžadovala přísaha, že bude vychovávat mládež nábožensky-mravně. Pokrokat pro kus chleba zapře všecko; dovede docela hrubě nadávat pomluvačů, na cti utrháť tomu, kdo mu dokáže, že jedná podle pokrokařského receptu — jako by takový „pomluvený“ pokládal docela jméno pokrokaře za přihánu. V „demokratickém“ věku mají katolíci rodičové pouze právo na školy platit, ale nesmí se ozvat, jaké vychovatele pro svoji mládež si přejí; ba není jim dovoleno ani vytknouti, jestliže pokrok učitel trestuhodně překročíme řád školní dosud platný a zanedbává-li pro svůj pokrokový sport hlavní svoje placené povinnosti. Každý podle své kontrole, socialističtí kmáři i kaprálové podlehlí kontrole přímo vojenské. Ale pokr. učitel, který má býti vlastně zástupcem rodičů, chce býti na všechny strany nedotknutelný, aby mohl docela volně sekýrovat i konservativní kollegy, školním řádem se řídit a vkládati libovolně jeho na šij lidem jiným. Pokrokový učitelé jsou klerikály nehoršími. Vplíží se klamnými sliby tam, kam nepatří, na slib náboženský berou plat, ale kde mohou, tam bojují proti pozitivnímu křesťanství vůbec.

Kdo udržuje německé školy v královské Praze? K předešlé uveřejněné dokladům připojujeme nový. Josefovská „německá“ obecná škola pro chlapce a dívky jest ve skutečnosti školou židovskou. Dle rozdělení tříd má to býti škola čtyřtřídní, ve skutečnosti je to škola šestitřídní; určena býti má pro dívky josefovské, ale polovina dětí ve skutečnosti dochází odjinud; škola umístěna je v budově, kde v učebnách — v případě, že by to byla pražská česká škola obecná, těsnilo by se aspoň na 80 dětí — probáhní se celých 9, 13—20 dětí; školu vydržovati musí král. hl. město Praha, matička českých měst a ohnisko všech našich nár. snah a zde za její peníze odchovalávají se budoucí stoupenci něm. kasina a čtenáři „Prager Tagblattu“. Josefovská německá obecná škola pro chlapce dítala v roce minulém v 5 třídách — čtvrtá proti všemu právu rozdělena na A a B — celkem 68 dětí, z nichž byli 53 židé a 10 Čechů. Po odečtení Čechů a židů zbývají skuteční Němci toliko 3. Dle tříd zapsáno bylo ve třídě I. žáků 14, ve II. žáků 9, ve III. žáků 13, ve IV. a žáků 18, ve IV. b žáků 17. Na škole dívčí poměry byly úplně obdobné až na větší počet dětí českých. Zapsáno totiž bylo zde žaček 94, z nichž bylo 57 židovek a 35 Čechek; skutečné Němkyňe byly zde pouze 2. — Dle tříd rozděleny byly děti takto: v I. třídě děvčat 13, v II. děvčat 11, najednou ale ve IV. a děvčat 23, z nichž ovšem 12 Čechek. Na celé 10třídní škole josefovské bylo tedy v celku zapsáno 160 dětí, z nichž 49 Čechů, 110 židů a jen 5 Němců. Ze čtvrti V., pro niž škola ta zřízena, docházelo ale dětí jen 82, ostatek se rekrutoval z dětí příslušajících do škol jiných. A sice docházelo z I. obvodu dětí 40, z II. dětí 4, ze VII. dětí 28, z VIII. dětí 2, z Dejvic 8. Tato škola jest tudíž raritou, o které by měli přemýšlet všichni ti, jimž upřímně na česť Prahy záleží. Ve smíšeném území akusí české děti jako psanci; zato vlastenecká Praha, která rozdělňuje národnostní komanda na všechny strany, která se pověřivě klepe před „klerikalismem“, k nepřirozené podpoře germanizace ve vlastním středu chová se až příliš netečně. Ba „vlastenci“ pomáhají horlivě udržovati německé školy vlastními dětmi, jako by neslyšeli pláč českých dětí z uzavíraného území a z Vídně.

Také obecná škola německá u Panny Marie Vítězné vykauje poučnou statistiku. V I. třídě smíšené bylo mezi 24 dětmi 15 Čechů, ve II. mezi 29 dětmi 19 Čechů, ve III. třídě chlapčeské mezi 25 dětmi 20 Čechů, ve III. dívčí mezi 24 děvčaty 18 Čechek, ve IV. chlapčeské mezi 34 dětmi 28 Čechů, ve IV. dívčí mezi

37 děvčaty 36 Čechek, v V. chlapčeské mezi 48 dětmi 18 Čechů, v V. dívčí mezi 49 děvčaty 41 Čechek. Úhrnem tedy mezi 265 dětmi 206 dětí českých. Nečítáme-li ještě 7 židů, zbývá skutečných Němců 52. Je možno takovouto školu nazývatí školou německou? A je možné vůbec, aby ve škole podobné se naučil německy, což jest vlastně důvodem, že tolik českých rodičů své děti posílá do škol německých?

Zkrátka zbytečné německé školy v Praze udržují židé z českých peněz tyjící za horlivé pomoci rodičů českých. Co bylo násilnického pokřiku, když se zřizovalo dívčí katolické (a to české!) gymnasium na Král. Vinohradech. „Vlastenecké“ listy docela hrozily veřejným pranýřováním rodičů těch, kteří by tam dcery své dali. Ale v příčině německo-židovských škol uveřejní se každý rok před zápisem oficiální planý nářek — a dost. Praha, která tolik manifestovala pro práva českých menšin, vlastních národnostních neduhů všimá si velice málo. A přece jak bez všeho hluku, bez demonstrací a násilností by se provedla národní svépomoc, kdyby jednoduše aspoň čeští rodiče nesvěřovali své děti vychovatelům německým!

Dvojitý loket. U nás byl veliký křik pokrovovců a socialistických listů, když se vytklo dvěma socialistickým učitelům novohradeckým, že svoji strannickou politiku zanášejí i na místa nepřislušná. — Na Moravě zase pokrokovci a socialisté protestují vášnivě proti povýšení neorganizovaného nadučitele Mohapla, protože prý týž jest politickým stranníkem.

Téměř neuvěřitelné. Otiakli jsme z „Čecha“ pod tímto titulem zprávu o domnělém studentském skandálu z nejménovaného města východočeského, kterou jsme sami označili za téměř neuvěřitelnou. Nyní nás utvrdil sám „Čech“, který dle naprosto věrohodné zprávy sděluje, že pověsti ty byly naprosto nepravdivé. Mimo to se nám dostalo ujištění o klamnosti těch pověstí z místa vážného i soukromě, což poctivě konstatujeme. „Čas“, proslulý řepinským zpravodajstvím, oťel se dne 3. t. m. v té příčině o pravdivost „Čecha“, ačkoli „Čech“ svoji poctivou a dobrovolnou opravou pravdivost skutečně dokázal. Zato však Herbenův orgán s ochotou otiakoval proti katolictvu zprávy nejnesmyslnější a opravil leda tehdy, když se na něj šlo s heverem. Dobře, že ta záležitost veřejně vysvětlena. Jinak potají by měly bespodstatné pověsti přechod dále.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Dobrodinečkové. Bavorští soc. demokraté hlasovali pro státní rozpočet, poněvadž v něm byla položka na zlepšení platů dělnictva ve státních dílnách a položka půl páta milionu marek pro učitelstvo. Ovšem nad tím se pohněvalo velice ústřední vedení. Hádky z toho veliké, až na sebe začínají prozrazovati rudí sokové nepřekně věci. Na př. soudruzi berlínští vyčítají bavorským nemírné pití piva. No — v Berlíně to jistě není o mnoho lepší. Rakouští socialisté hlasovali proti rozpočtu, ačkoli v něm bylo půl čtvrtá milionu korun pro rodiny záložníků, 4 miliony korun pro rolnictvo (zvýšení melioračního fondu) a osmnáct milionů korun pro státní zřízení; kdyby bylo šlo po vůli socialistů, nebyli by ani záložníci ani státní zřizenci ani rolníci obdrželi ničeho!

Dobře řekl poslanec Bělohávek: „Co žádáte vy, sociální demokraté, na vládě? Na jedné straně žádáte na ní nová vydání, a současně odíráte ji každý halír. Vy nemáte vůbec práva něco žádat, poněvadž vládě všecko odíráte!“ — Ovšem že socialisté zahráli si na oposici jen k vůli „zásadě“. Před hlasováním scházelo jich tolik, kolik bylo potřebí, aby vláda vyhrála, takže se ovšem socialistům odměnil. Napřed kalafunové blesky a pak praxe jiná. — „Rovnost“ vytýkala mnichům rajhradským, že velmi dobře řijí. Na to jí odpověděl „Hlas“, že socialistický pohlavář Vaněk platívá v brněnských hostincích první třídy až 16 K za vočeři. To je ten Vaněk, který chtěl socialistům na vládě vymáhat čtvrták za 2 h a paklik tabáku za 4 h! Který farář může tolik utráceti, jako na útraty dělnických mosolů utrácí taky-proletář Vaněk? — Bývalý soudruh — nyní živnostník Vyškovský napsal ve „Zpravodaji“, že taky-proletář socialista Šeha má čtyři domy a slušný majetek. Jiný, také v Prostějově žijící vědce-proletář dal synu svému dle „Zpravodaje“, 60.000 K. Vyškovskému, který dříve horlivě dopisoval do rudého „Hlasu lidu“, zase pověděl nyní týž list toto: „Pan pisatel (žlanků do „Zpravodaje“, za něhož pokládám p. Vyškovský) vidí největšího nepřitele živnostníků v třídě dělnické. Dělník prý nadává na stát, továrníka, živnostníka atd. a žádá neví proč. A kdo je tomu, pane pisateli, učil? Nebyl jste třeba i vy tím podášeným tlapačem, který místo záadní výchovy nadával těm samým živnostníkům, které chcete dneška

zachránit? Nebyl vy jste také tím moderním žebrákem, který se chtěl dobře přikřiviti, než jeho simulantevni (přetvářka) bylo prokázáno?“

Ion, dobře se znají. Proč však rudým dříve to „tlampačství“ Vyškovského tolik se líbilo? — Jak sděluje „České Slovo“, došlo ve Floridsdorfu ku stávce povozníků. Stávkující drožkáři provedli vtipný nápad. Telefonovali jménem jistého majitele povozů ve Velkém Jedleesdorfu do sekretariátu soc. dem. obchodních a dopravních dělníků posl. soudr. Forstnera, tedy svému vedení: „Co si máme počítí my, majitelé povozů, když kočí nechťejí zapřáhnouti a dále stávkují?“ A ejhle, co odpověděl sekretariát soc. demokratického posl. Forstnera: „Nechte je jen stávkovat, podpory nedostanou, peněz nemají a proto jsou nuceni práci opět nastoupiti; my nemáme s nimi co činiti!“ Tudíž stávkující svým listivým nápadem přesvědčili se znamenitě o „vřelé lásce“ vůdců k uházeným.

Z tajnosti složitého účetnictví soudruhů přináší „Čes. Sl.“ zajímavé odhalení. Zachytilo totiž dopis jistého pražského soudruha, který píše svému soudruhu mezi jiným: „Právě nyní, co Ti to píše, prchá soudruh Vápenka z administrace „Práva Lidu“ s 2000 kor., které jako prozatímní pokladník odcizil a není ani stíhán soudně. Je to zoufalé. Když některý horníkolportér zůstane dlužen 60 haléřů, upomínáme jej veřejně a děláme mu ostudu, a 2000 K se ani nehlédá. Já už ho ani neznal, byl to nějaký vypráskaný kumpán, stížený nezhojitelnou nemocí. Teď se tutí, že byl obnos daleko větší“ atd. — Ion, „Právo Lidu“ dobře ví, proč jest potřebí chytře o rudých defraudantech mlučeti. Hlavní rudý štáb zvláště nesmí tak lehce vytýkati špatné účtování. Vždyť posud není sám hotoz s povinnými účty, které měl jen dávno složití se sbírky mnoha tisíc horun na raněné! Co by dělalo „Právo Lidu“, kdyby si dali tak na čas katolíci?

Volná láska prý zbědované poměry zreformuje. Plzeňský „Český Západ“ napsal: Manželka železničního zřízence pokusila se o sebevraždu otravou, poněvadž její choť — známý agitátor sociálních demokratů — příliš horlivě prováděl zásadu „volného milování.“ Nedlouho potom, co jeho žena učinila pokus samovraždy, chtěl pan manžel odnésti peřiny ke své nové lásce, aby jí nebylo zima. Stalo se mu však neštěstí: sousední ženy, které o záletníku věděly, se shromáždily a velmi bojovně přijaly vetřelce. Pořádný výprask a putna studené vody schladily jeho žár. — Týž list vypravuje ze Střížovic u Planě, že tamější „obrsoudruh“ Hart opustil svoji ženu s pěti dítkami, zanechav je v největší bídě. — Když nad soudruh Jelínek, který tolik tepal „znmravňelost katolictva“, ujel vlastní ženě s mladou milovnicí do Ameriky, nezastalo se ubohé ženy, pomlouvané slými jazyky, „Právo Lidu“ ani slovem. Kdyby bylo poukázalo na skutečný charakter toho dlouholetého rudého redaktora, možná, že by některá soudružka nyní přemýšlela střizlivěji o volné lásce, o manželské rozluce. Ale to právě „Právo Lidu“ nechťelo.

Jak spoří sociální demokraté. V odbočce sociálně demokratické na Mariánských Horách, ve které bylo svého času na 1600 členů, uhospodařili soudruzi 600 K. Bylo to ještě za bývalého předsedy Carbola. Obnos ten byl zapůjčen sociálně-demokratickému spolku řeznickému na Mariánských Horách. Letos vrátil sociálně-demokratické odbočce řeznický spolek z tohoto obnosu částku 350 K. Neví se, jak s těmito penězi bylo naloženo, ale zvláštní je, že dne 14. srpna přišli k pokladníkovi řeznického spolku dva funkcionáři „Unie“ a žádali, by jim ihned vyplatil 50 K, že pojedou na zemskou konferenci do Brna a nemají prý žádných peněz. — Teď jest jen otázka, jak tedy soudruzi naložili s těmi 350 korunami. — Dne 16. srpna moravská zem. konference usnesla se většinou hlasů, aby odborové organizace odváděly příspěvky politické straně soc.-demokratické. Hesky tedy umějí rudí politikové strádáti — z očí kapes. Proč mají jen nepolitické organizace podporovati strannické politické řádění rudých, stejně dobře placených pohlavářů? — Která strana má tolik fondů jako rudá? Soc. demokraté mají fond agitační, tiskový, stávkový, vězeňský, volební — teď ještě zřídili fond solidární. Samé to hadice na vysávání dělnictva, samé to fabriky na zvyšování rudé daně. A přitom všem ještě v sobotu postaví se soudruh s čepcem, sbíraje daně mimořádné; teď po koupení knižecího paláce se teprve soudruzi naplatí, až se budou ohýbati! Jest to potřebí, aby kavalírsky placení pohlaváři s tím větší chutí tloukli do „měšťáckých vyřiduchů a kněžských blahobytníků.“ Dostane-li se pro velikou hrubost socialista do žaláře, žije tam s vězeňského fondu daleko líp než kdyby byl na svobodě. Tudíž šetřte, soudruzi, nikoli na sebe, ale na ta kurážná hrdla, která vytýkají blahobyť jinému! Jak dlouho se nechají veliké masy dělnictva vydíratí tak velikými rudými daněmi, jakých se neřádá ani v oku?

Prostějovští soc. demokraté v podpůrné práci pokračují. Prohráli stávkou, zedníci se k nim obraceli zády, protože po svržení rudého jha vede se jim líp než pod patronátem kavalírsky placeného rudého agenta. Proto teď rudí, jimž vyletlo z mysle, zle se katí. Zle se obořil 26. srpna na pracující dělníky soudruh Ostrý, ale nár. soc. zedníci s ním naložili po jeho křiku přímo sprostě. Dne 25. m. m. čtyři červení stáli u novostavby, žádajíce, aby řádčí nedělali stávkokaza. Všecko marno. Proto rudá důmyslnost rozhodla se k jiné kulturnosti. Lidé, kteří jindy volají: „Buď práci čest“, zákeřně v noci poškodili hotovou řadu, poškrábali ji a potloukli. I římsy nad okny vytlučeny. Na stavbě dělnických domků v Držkové ulici strhali lešení, v Dolní ulici strhali a zkazili lešení na domku Ferd. Dosoudila. Před započatím té „práce“ spustili při vycházení ze svého „Dělnického domu“ řev tak ohlušující, že se lidé s děsem probouzeli. Jeden z pachatelů již jest polapen.

Ke všem příležitostem nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísežný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Tráva

z 13 korců luk

nejlepší jakosti se prodá. Korec po 10 K.

Kde, sdělí administrace t. l.

Dívčí vychovávací ústav v Slatinanech

u Chrudimě poskytuje příležitost k řádnému vedení vlastní domácnosti; vyučuje se všem druhům ručních prací, malbě, šití šatů i prádla, hře na piano, housle a citaru, řeči německé i francouzské. V téměř ústavě přijímají se dívky do **školy obecné i měšťanské** s právem veřejnosti. Dívky tyto mají přednost při přijetí do pedagogia v Chrudimi. Dívky povinnosti školní odrostlé mohou navštěvovati **vyšší pokračovací kurs český i německý**. Též připravují se ku zkoušce pro školy **mateřské a ku zkoušce industriální** pro školy obecné i měšťanské. Bližší informace podávají stanovy, jež se na požádání zašlou. Pro chudé značná sleva. V téměř ústavě opravují se **režie** **bohoslužebná**.

Ústav nalézá se v rozkošné
lesnaté krajině.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápníky krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poustnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní st-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. kruhům duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905, diplom, čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile. Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vjeztr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Všem rodičům,

kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí, vřele doporučujeme

Pensionát
císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové.

(Bližší viz v části textové.)

Ledničky

patentní pro každou domácnost nepostrádatelné, přenosné, velice praktické, výtečně led konservující, s ventilací, silným cínovým plechem opatřeny, s izolací, dodává na každou stanicí císa. a král. dvorní továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové

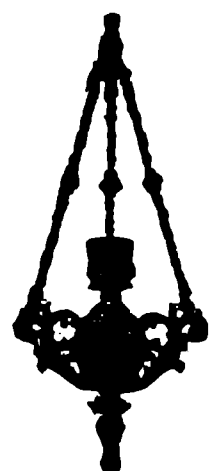
proti hotelu Merkur.

Ceníky zdarma a franko. Zástupci na všech místech hledáni.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., **výrobní závod společnosti na kostelní nádobu**, dovozuje i doporučuje svůj bohatě zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, křesťalnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přemělném a chráněném. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohnivé slávě a světlé. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nakládání. Provedení od nejednoduššího do nejstříkavějšího. Ohlédám se dle va v placení. Více uznání po ruce. Řádné pracovní podmínky bezesouš. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Všeob. úvěrní společnost

zápůjčné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2% 5% až 5 1/2%.

Záruka K 656.189-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907 Jednotou založen opětně revidována.

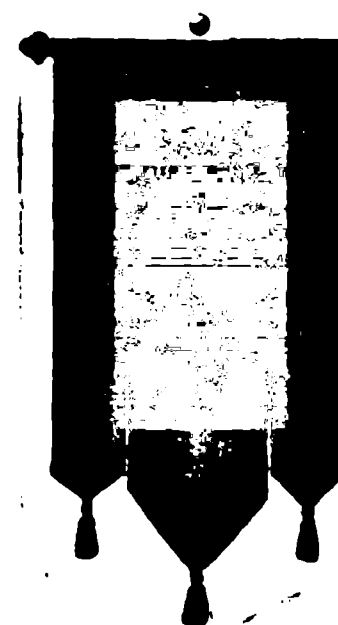
Uhlí hornoslezské la. ve velkém i malém dodává rychle a výhodně.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritaského chrámu Páně.

Na ukádku sasilé se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

V pavilonu pro zařízení bytů na Jubilejní výstavě v Praze, vedle výstavní kaple vystavuje firma

František Jirouš v Slatinanech
gothický oltář dubový,

který jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Mešní vína.

Nejčestnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé přírodní vína k obětem máe sv.

Prodávám pak a saslám² v soudkách od 25 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČIŽEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst. farní úřady v Čechách.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocelčově u Svítav

přijímá nejlevněji chovanky školy
odrostlé ku vyučování literárnímu, něm-
čině, francouzštině, šití, stříhání, kreslení
stříhů, vyšívání, vaření, žehlení, bře na
piano, housle a citru atd.

Prospekt na požádání se zašle.

Krajina horská,
lesnatá, velice zdravá.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyznačuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku zářící čistotou dříve nikdy
nebyvalo?

Použila jsem do vyvářky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dšst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásným
rámy, stílní vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada bezplatně, bene-
vůli závažnosti ku definitivnímu ohledu.

Nešetelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1896.

Nejlevnější a nejvýhodnější dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velečestnému dūcho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížkových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížků,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících se cenově mírně. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

. intarsií .

vkusně a umělecky provedených.
Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křídla, moderní rámy. :

Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeo Králové,

náměstí Františka Josefa.

Jediný závod toho druhu na českém
severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Král., vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a
sklad veškerých druhů bandáží,
jako: kýlní pásy pro dospělé i
pro děti, břišní pásy pro dámy,
pupeční pásy, suspensoria, pu-
čochy a obínadla pro křečové
žíly, šněrovací a přimidla pro
zklivené patře.

Správy se vyřizují rychle a
levně.

Počtou zasílá se nenápadně,
stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán zlatou medailí.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 8., str. 32

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
jen solidní jakosti doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiřikova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve
vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
vačství.

Obohod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 11. září 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Budoucí katolický sjezd.

Jeho Milost nejv. pan biskup Královéhradecký, dr. Josef Doubrava na IV. sjezdu československých katolíků v Praze v poslední slavnostní schůzi dne 1. září 1908 proslovil toto:

„Vaše Eminenci, nejvyšší Páni biskupové, slavné shromáždění!

Z nadšení, jež památný IV. sjezd katolíků československých v duších tisíců vzbudil, výtřasklo bojné tužeb, nadšených úmyslů a vroucích přání na další cestu za rozkvětem života katolického.

Jedno z těchto přání vyzívá z našeho „Čecha“ v dnešním čísle na místě úvodním náhledem, že několikrát odklad sjezdů bývá na škodu věci katolické, a že přišlo, aby katolíci častěji se vidali, radili, usnášeli, aby nedělil je více než rok jeden...; v ten rozum končí náhled slovy: „Na shledanou tedy roku 1909 třebas — v Hradci Králové!“

Než toto dnešní přání rozlétne se ještě po drabě diecési naší, mohu — jsem toho jist — již v této chvíli býti tlumočnickem ohlasu, jež tam přání projevové probudí. Troufám si tak, neb co bude ohlasem, zaručuje mi předem biskupská zkušenost za pět let v diecési strávených, zaručuje mi zkušenost za dnů tohoto sjezdu, zaručuje mi vlastní duše moje.

Má zkušenost biskupská? — Ujav se berly pastýřské, shledal jsem na Královéhradecku pádu zkypřenu, brádu zaoranou a símě obrodné činnosti na roli křesťansko-společenského života v silném rozpuku. A když nadešly doby vážné, doby naší katolické organizace a pastýřské slovo mé zvalo k pracnému údělu na poli tomto, které ruce nadšeného kleru, tisícové ruce věrného katolického lidu po diecési královéhradecké sáhly činně k vzácnému dílu, jež ve výsledku voleb projevilo zlaté ovoce.

Zužívá se o věcech těchto, mám v tomto slavném shromáždění za povinnost vědomě vzpomenouti zásluh nadšeného svého kleru diecése a věrného lidu katolického.

A zkušenost těchto dnů? — patřil jsem v vědomém pohnutí v řadách katolíků, kteří v neděli stoupali na posvátné Hradčany k hrobům svatých patronů našich, do tisíců kato-

lických mužů a žen — svých diecesánů, zřel jsem katolické poslance z diecése a shledal jsem se tu s přečetnými duchovními z kleru diecése; všem zářila radost a nadšení z očí a touha, stát v předních řadách bojovníků o rozkvět života katolického...

Má duše pak, ta prodechnuta vědomím, jak vážná jest doba, a věrna jest povinností svatým biskupa katolického!

Z takových zkušeností, z takového vědomí lze mi spolehlivě tlumočiti ohlas, jež od lebe-tyčného Sněžky až po meze sesterské Moravy, od zelených niv lužného Polabí až po Sněžník Králický míti bude přání zmíněné.

Z tisícových duší ztíti bude: „O přijďte, katolíci, bratři, do Hradce Králové, na toto srdce diecése, kde dobrý katolický lid a věrný klerus se svým biskupem za jedno jest s vámi v nadšení a katolické práci za Boží čest, na dobro vlasti, pro věrnost císaři a králi!“

Tak nejv. pan biskup. — Slova jeho přijata byla s velikým jásotem a nadšením celého sjezdu. Jsme přesvědčeni, že tak je přijme také každý katolík, který je bude čísti. Vždyť veřejných urážek Krista a Jeho církve přibývá; proto jest potřebí veřejných distinkcí. Lid jest na veřejných schůzích lži podváděn, proto mu jest potřebí veřejného poučení o pravdě. Když moderní pohané proti Bohu našemu veřejně se rouhají, naši povinností jest tohoto Boha veřejně chváliti a velebiti; a když světu lhou, že již ani nejme, na nás jest veřejně dokázati, že nejen jsme, nýbrž že nás jest mnoho a že rosteme. Proto „Zdař Bůh!“ budoucímu katolickému sjezdu roku 1909 v Hradci Králové!

IV. sjezd katolíků československých v Praze.

Svatý Václave, nedej zahynouti
nám ni budoucím!

Bylo by velice dobře, kdybychom mohli uveřejnit všechny ty nadšené řeči, kdybychom mohli popsat ten vroucí zápal jednotlivých referentů a ten zájem o věc u posluchačů. Ale nemůžeme, skrovnost místa nás nutí postupovati velice stručně, takže nemůžeme podati ani

káň, naší touhy. Dnes konečně rozloučíme se trvale s „Elektrou“, která nás tak dlouho již hostila, dnes, již za chvíli budou plíce naše dýchat vzduch země svaté! Moře jest dosti klidno, není se nám tedy obávati, že by „Elektra“ nemohla své děti vyloditi a že by, nemohouc zde čekati, nás zase zavezla zpět do Port-Saidu. Čelo naše se jen chmuřilo při vzpomínce na to, že zde při vylodování býval pekelný ryk a nepořádek, že převozníci žádají obrovské sumy za dopravu s parníku po bérce na pevninu a že může přý bérka snadno narazit na skaliska, kterými jest přístav ověšen. Úchvatný pohled na blížící se město však upoutal všechnu naši pozornost tak, že jsme neměli ani kdy obavami se znepokojovati.

Starý Hebrej spojoval se jménem Jaffa pojem krásy, takže bychom nechybili přilíh, kdybychom přeložili název tohoto města slovem „Kráska“.

„Jest to věru kráska“, pravil jsem k svému kolegovi, když jsem spatřil nevysoký, kuželovitý chlum na samém břehu mořském a na něm ve vodorovných věncích se vinoucí řady domů a domků orientální i evropské fašony.

„Jest to věru kráska, která tu sedí na skalisku a koupá nohy své ve vlnách mořských dnes poněkud do šedozelena zbarvených; lehoučká mlha, která se kolem skrání jejích vznášá, dodává jí nového kouzla, jest jakýsi jemný závoj, kterým tato východanka vnady své zakrývá.“

„Jen ji nepřechvalte!“ varuje mě můj přítel. „Počkejte, až budete viděti svoji krásavici z blízka! Nevím, zdali řeknete, že její úzké, křivolaké a špinavé uličky jsou vábíci vnady.“

„Elektra“ zatím povolovala ve svém cvalu víc a více, až konečně se docela zastavila.

„Proč zastavuje tak daleko od břehu?“ táži se; „snad z úcty před vznešenou východankou?“

setinu té rozsáhlé látky, která byla zpracována. Prof. Drápalík pojednal o stanovisku katolíků k národnosti. Mezi jiným pravil: „Nejsme přý upřímnými vlastenci, jsme přý škůdci svého národa. Jsme jimi nebo ne? Nedá se katolicismus a národnost vůbec sloučiti? Srovnáme-li pojmy obou, nenajdeme ani jediného znaku, který by je navzájem vylučoval. Bylo to právě křesťanství, které uchránilo nás osudu polabských Slovanů. Za to však boj proti katolicismu vždy dál se u nás ruku v ruce se živly císařskými. V zájmu spravedlnosti, v zájmu organizační práce prosíme nejvyšší episkopát, aby postaral se o to, by církevní úkony národnostních štvanic byly ušetřeny.“ Další řečník byl řídící učitel Václav Špaček, jenž se znalostí odbornou pojednal o thematu „O rodně“. Dp. Jiří Čadek řekl ve svém referátu „O klerikalismu a náboženství, jakožto věci soukromé“, také toto:

Proč proti nám bojují? První výtky: „Klerikalní panovačnost!“ Jednu panovačnost má církev, a ta jest věčným znakem a vlastností její. Je to svatá snaha panovati duším; horlivost upévnutí království Kristova v srdci národa; uložiti každému bříšně zákona Kristova, podmaniti každého pod sladké jho lásky k Bohu a k bližnímu. Tato panovačnost je nám vlastní, ona nezná mezí, protože „není z tohoto světa!“ Jsme přý nenárodní.

Pak mluvil p. prof. Náběle: „Exaktní vědy a náboženství. Po něm promluvil proslulý náš pracovník, Bohem nadaný řečník vesp. dr. Šulc z Hradce Králové. Uvedl ve svém thematu „O liberalismu a soc. demokratismu“:

Mnoho se mluvilo a psalo o dvojčatech Siamských; byli to srostlí bliženci, takových zrádných lidí bylo a jest více. Ačkoliv jsou srostlí z téhož rodu, povahou se velice různí. A taková dva bliženci jsou liberalismus a socialismus demokratický. 1. Povahou jsou velice různí. Věci nejdůležitější v životě hmotném jsou: majetek, práce, výdělek. A v těchto základních věcech se rozcházejí. Dle liberalismu náleží vše jednotlivci, proto liberalismus slove také individualismus; dle socialismu náleží vše společnosti, societas, a proto slove socialismus. Dle liberalismu je hlavní individuum, a společnost jen potud je důležitá, pokud prospívá individuu; dle socialismu je hlavní věc spo-

„Nikoliv, zastavuje zde proto, poněvadž jest Jaffa obehnána na straně západní po celé frontě řadou skalisek. Na severu jest sice průlina, ta jest však zanesena písekem tak, že jen malé bárky o nepatrném ponoru mohou proploviti, aniž by na mělčině uvázly. Vizte v dáli ony balvany, vystupující z moře, které nedovolují lodem takovým, jako jest „Elektra“, se přiblížiti. Vizte, kterak moře do těchto balvanů pere a bílou pěnou je zaplavuje. Všimněte si tamto úzké uličky mezi dvěma kamennými sloupy, z moře se vynořujícími; tímto portálem as pět metrů širokým, který zde sama příroda zbudovala, musíme na té bérce projeti. Naraziti na některý z těchto balvanů by byla věc málo příjemná; překlopení bárky znamenalo by při nejmenším ochlazení mořskou lázeň a ztrátu zavazadel, která bychom pak velmi těžko na dně mořském hledali. Případně by se tu mohl člověk vykoupati tak důkladně, že by se probudil po koupeli na onom světě.“

„Utopí se tu mnoho lidí?“

„Častěji se bárka převrhne, ačkoliv zdejší barkáci jsou velmi obratní a zruční; životy lidské se však obyčejně zachrání; jsou však případy, že tu někteří cestující skutečně našli hrob na dně mořském. Mezi těmito vyvolenými mohli bychom býti dnes my; stačilo by nám až do smrti utonouti jen jednou.“

„Jest tedy tato orientální kráska jako princezna v zakletém zámku; kdo se chce k ní dostat, musí se nejprve potýkati s kamennými titány a rváti se s mořskými vlnami.“

„Skoro máte pravdu.“ „Nebylo by možno zasypati onen pruh moře mezi pevninou a oněmi skalisky, vybudovati pořádné hráze, skrátka vystavěti tu pěkný pohodlný přístav?“

„Vaše myšlenka není nová; byla již více-

FEUILLETON.

U nohou orientální krásky.

Vzpomínka z cest dra. J. Hejla.

Patnáctý říjen nesliboval, že bude příliš rožový. Nebé halilo se v šedý plaid mraků podobné jako moji spolucestující na palubě „Elektry“. Celá příroda byla v ranních hodinách v ponuré, mrazité náladě asi tak jako obyvatel „Elektry“, který byl příliš časně probuzen ze sladkého spánku. Celý protějšek břeh i přístavní město Jaffa, ku kterému jsme se blížili, byl zahalen v hustou ranní mlhu. Zdálo se nám, že vidíme v těchto parách mlhový jiného druhu, kterými bujná obrazotvornost lidské Jaffu obestřela. Na skálu z moře trčící dal přý Caeus král přikovati svoji spanilou dceru, aby tu padla za obět obrovské mořské nestvůře, kterou však Perseus usmrtil a tak princeznu královskou osvobodil. Ještě za dob židovského spisovatele Josefa Flavia v druhé polovici prvního století křesťanského utazovaly se v Jaffě tomu, kdo chtěl, zbytky řetězů, kterými byla ona dcera královská spoutána (!), a ještě za dob sv. Jeronýma ukazovali jaffští město, skalisko, na němž bylo Androméda odpočívati! Uměli tedy již tehdy fabrikovati „starožitné památky“! Pompejův důstojník M. Scaurus docela dal přenést do Říma kostru oné mořské obludy, již zabil Perseus, a veřejně ji vystavoval! Byl přý 40 stop dlouhá a žebro její bylo přý tak veliké, jako žebro indického slona!

Mlhy se zhnědla začínaly rozptýlovati podobně jako se rozplynul onen mythus (báj) o Androméde a našemu zraku se začala odhalovati skutečnost. Na obzoru vystupoval obrys města, po kterém srdce naše již tak horoucně prahnulo. Již šestnáctý den byl dnes naší jízdě, našeho čes-

lečnost, a individuum jen potud jest důležitě, pokud prospívá společnosti. Proto liberalismus soukromý majetek hájí, socialismus ho prohlásuje za krádež; liberalismus hájí mzdu za práci, socialismus ji jako člověka nedůstojnou odsuzuje, poněvadž dle liberalismu pracuje jednotlivec, náleží výtěžek práce jemu, dle socialismu má pracovat společnost, proto výtěžek práce patří společnosti.

2. Jsou stejného rodu. Říká a píše se, že otcem socialismu je liberalismus, ale není to pravda, otcem obou jest bytost, která není ani rodu mužského, ani ženského, nýbrž je rodu středního: je to moderní pohanství a jeho inkarnace moderní pohanstvo. — Jak liberalismus tak i socialismus chtějí odstraniti rozdíly mezi mužem a ženou v životě společenském i politickém, a chtěly by tudíž učiniti vlastně všechny lidi rodu středního.

3. Jsou srostlí: a) zevně. Dějiny dokazují, že když se objevil liberalismus úplný, ihned povstal socialismus, ale tytéž dějiny udi, že socialismus mění se v liberalismus. Účinky obou jsou stejné, snižují střední stavy, lidi sklámou, poněvadž učením obou je v životě skutečném nemožné.

b) jsou srostlí vnitřně, neboť a) mají stejný rozum, nebo jak oni mluví mozek, učení spekulativní o Bohu, o člověku, o životě, o náboženství; b) stejný cit, čili srdce, oba hájí naprosté kastovníctví a pro stranu protivnou citu nemají.

γ) stejnou snahu nebo žaludek, oběma je věcí hlavní, obou jest nenasytný, touží jen po požitcích hmotných.

Jsou zavržení hodny oba, ale socialismus značně bují, výkvět obou: zabrání papežského státu, které trvá 38 roků.

Poslanec Václav Myslivec mluvil o křesťanském socialismu, dp. Rybák svou vědeckou řečí skvěle dokázal, že křesťanství je náboženství budoucnosti. P. dr. Kolísek poukázal k dojemnému sobotnímu přijetí Slováků moravských přešel k vylíčení trudných poměrů Slovače uherské. Právil: Mám-li za uherské Slováků pronést pozdrav tomuto slavnému sjezdu, mohu tak učiniti oním památným voláním: „Ave, ti, kteří zemřít mají, tebe pozdravuji!“ Postavení Slováků uherských, kteří se hlásí ke svojí sladké slovenčině, jest i v ohledu náboženském velmi ubohé. Heslo „Za tú našu slovenčinu“ není jen pouličním heslem politickým. Heslo to zavírá v sobě všechny duševní tužby a kulturní potřeby lidu slovenského, tedy i zájmy nábožensko-mravní. A heslo to ve všech svých směrech jest ubíjeno. Řečník uvádí drastické, úžasné případy.

Dále pravi: Aby nepřítel pracovníky lidu slovenského mohl enáse ubíjeti, vymýšlí si proti nim pomluvy, že jsou to buřiči, kacíři, odpadlíci. To všechno není pravda u pracovníků slovenských, jakým jest dobrý katolický kněz a upřímný Slovák Andrej Hlinka. (Naděšené zvolání Sláva.) Svědomí kázalo mi, abych se o jeho působení informoval na místě samém.

Uprostřed náti bude pořádán v Pešti sjezd katolíkův uherských. Prosim, aby splnomocnění našeho sjezdu byl sjezd peštiskému poslán pozdravný přepis v tom směru, aby jednání sjezdu uherského prospělo katolíkům všech národností v Uhrách.

kráte pronesena, víte však, že turecké vládě schází na podobné věci — peníze. Vláda prý nechce kaziti výdělek zdejších barkádům, který by samo sebou přestal, kdyby veliké parníky zakotvovaly u samého břehu.

„Tot jest přece se stanoviska státního všeobecného hospodářství důvod malicherný; mohl by se stát jiným příměřeným způsobem postarati o jejich výživu.“

„Poslyšte tedy jiný, pádnější důvod, proč vysoká porta nechce tu míti pohodlný přístav. Kdyby zde byl zřízen moderní přístav, byla by Jaffa v případě války nepříteli přístupna a tím Palestina mu otevřena, kdežto nyní jest tu válečnému loďstvu těžko rychle vysaditi na břeh masu vojska.“

„Má Jaffa veliký strategický význam?“

„Musí míti, poněvadž od paměti bývala vždy opevněna a poněvadž opět a opět bylo o ni bojováno. Ne méně než dvacetkrát byla v minulosti se zemí srovnána, vždycky však zase znova postavena.“

„Koupala se tedy často naše kráska v lidské krvi?“

„Ano, brodila se v krvi Amorrejských, Foeniciánů, Filištíánů, Egyptanů, Izraelitů, Assyřů; krvi ji skrápěli Ptolomeovci, Seleukovci, rekové makedonských, Římané, Arabové, křižáci.“

„Nevyváží důvody obchodní význam Jaffy strategický? Myslím, že by řádný přístav zde vybudovaný značně přispěl k obohacení poddaných říše ottomanské.“

„Obchodní význam Jaffy pro obyvatelstvo Judska pochopil a ocenil již Šimon Makabejský, který mimo věcku slávu svou dobyl ještě Joppe, aby bylo přístavem, a učinil průchod k ostrovům mořským (I. Mak. 14, 5), t. j. přístav zdejší u-

Dále mám prosbu a výzvu na všechny účastníky tohoto sjezdu a jejich přátele. Prosim, abychom se všichni přidružili jednak k modlitbě, jednak k práci za lid slovenský. Přidružíme se k zbožným prosbám lidu slovenského.

Bože, světa Stvořiteli, Tebe se kloníme, za národ náš ubědělý, o pomoc prosíme, svet ten šliape, čo to nám dáva Tvoje dobrota, Bože svaty, trojjediny, dopraj nám života.

Vedle modlitby přidružíme se ku práci za lid slovenský. Pomáhejt ušlechtilým snahám slovenským každý, jak mu prostředky dovolují. Milujeme své drahé bratry slovenské!

Káž za součinnosti modlitby našich duší a práce našich rukou naše bratry slovenské brzy potěší v plné síle a celém rozsahu to evangelium, které se ohudým zvěstuje, totiž evangelium lásky Kristovy a pravé svobody! (B. uřlivý souhlas.)

Dp. Konečný promluvil o volné myšlence, p. Šváňánek o otázce rolnické, p. Astr o otázce dělnické a dále a dál suno se ten řad řečníků slovnitých, z nichž vidíme Voňavku, Dostálka, Jelínka, Dvorského, Hoffmanovu, Žáka, Beránka. Živý rozruch a zájem způsobila výborná řeč vldp. dr. Reyla „O tisku“, ve které theoreticky i prakticky řeší tuto vysoce důležitou, životní otázku naši. Pravi: Piáv spolek se z jara 1906 ustavil ve Vídni, a na podzim 1906 jako samostatná organizace v Čechách, pak rozšířil se po rakouských zemích s neobyčejnou rychlostí a za 20 měsíců vykázal podivuhodné výsledky.

Vídeňský spolek Piáv založil 390 místních odborů, založil si svoji kancelář, z níž zaalal 370 000 měsíčních zpráv a 360 000 letáků. Dvěma listům, „Vaterlandu“ a „Reichspostu“, poskytl podpory po 71 000 kor.

Ale i český Piáv spolek za 13 měsíců vykazuje slušný úspěch. Vydal na podporu tisku českého 11 807 kor. a uložil zálohu 9461 kor.

Abychom existenci katolických listů usnadnili, nepodporujeme a nečteme listů více nepřátelských. Nestačí list pouze odebírat, nýbrž též platiti.

Jiná podpora katolického tisku záleží v tom, že mu poskytneme správy o různých událostech z našeho bydlíště.

Žurnalisté katoličtí nesmějí ignorovat požadavky, jaké se kladou na moderního žurnalistu. Forma zevní má býti uměleckou, uhlazenou a důstojnou myšlenky, kterou list zastává. Nic nemůže více katolický list zprotiviti v očích lhostejného čtenáře, jako nalezneme-li tam silné výrazy, obvyklé v revolverové žurnalistice.

Abychom měli žurnalisty vědecky i umělecky vyškolené a mravně silné, je ovšem nutno, abychom je řádně platili. Od pouhých zásad nemůže býti ani katolický žurnalista živ a pouhou kritikou neb udělenou radou nikomu existenci neudržíme. A slušný honorář může poskytnouti jenom list dobře prospívající.

K tomu podávám návrhy:

1. Založte svaz katolických novinářů — konejte sjezdy, abyste se znali osobně.

2. Pořádejte kursy ročně, kde by jednak ovidili se dopisovatelé a dorost novinářský, jednak šířil se duševní obzor praktických novinářů.

pravil tak, aby umožnil a usnadnil obchodní spojení mezi Judskem a Evropou. Dnes by přístav zasluboval tím spíše rozšíření, poněvadž se tu obchod v poslední době neobyčejně rozmnožil. Snad až nabudou Mladoturci vrchu, nabude též Cašibrad více rozumu. Ročně tu kotví nyní na pšpěta sta parníků a tolikéž lodí plachetních. 50.000 lidí sem ročně přibude a 700.000 tun zboží se proveze; cena jen vyvezeného zboží se pčítá asi na 13 milionů franků.

„Co se hlavně vyváží?“

„Obilí, vlna, víno, olivový olej, hlavně však světoznámé jaffské oranže. Tyto a jiné plodiny dovážejí se do Řecka, do Ruska, do Francie, ano i do Anglie a do Ameriky.“

„A dovážejí se z Evropy asi různé výrobky průmyslové?“

„Ano.“

Zadával jsem se na chvíli do zpěných vln mořských a přemýšlel jsem, kolikrát se viděly člověka umírat, kolikrát se byly samy krví lidskou zbarveny.

Stačí připomenouti jen dvě události. V hrdinských dobách bojů Makabejských za nejdražší poklad — za svobodu náboženskou i národní vyzvalo pobanské obyvatelstvo Jaffy své spoluobčany původu židovského ke společné přátelské výjizdce na mofe. Židé, nic zlého netušíce, vatoupili na přichystané lodyky se svými manželkami a dětmi. Zrádní hostitelé však je odvezli na hlubinu a zde je v počtu dvou set utopili. Za tuto zradu dostalo se Jaffě hrozná noční illuminace. Juda Makabejský, zvěděv o tomto ukrutném skutku, spáchem na bratřích jeho, přitáhl s vojskem k pro radnému městu a za temné noci přístav lodí zapálil a lodyky spalil, ty pak, kteří od ohně utekli, mečem pobila. (II. Mat. 12, 6.)

3. Piáv spolek rozdělujš spravedlivě pod pory listům, aby zevznikla odůvodněná rovnost na protekci.

4. Piáv spolek řádejš správné účty o vedení podniků a přispívej jen k zvelebení listů, ale ne do kapes nakladatele.

5. Piáv spolek založijš podpůrný, nemocenský, invalidní i starobní fond pro katolické novináře.

Denní tiak stal se hotovou velmocí, s kterou musí každý stát, každý jednotlivec, každá náboženská společnost počítati.

Katolický lid, vyzbrojený moderní tiskovou zbraní, nebude jenom úspěšně hájiti své nároky na svou existenci, nýbrž bude moci podstoupiti vítězný boj se savilon žurnalistikou, podlamující všechny opory pravé civilizace a mravnosti. Dnes budijš všeobecným přesvědčením všech katolíků, od strážců Siona až do posledního katechumena, že se neudržíme v tiskové záplavě nevěry, leč budeme-li se brániti tiskem.

Reč vldp. dr. Fr. Reyla vyvolala bouři souhlasu a debattu. Po té mluvili p. dr. Tumpach, posl. p. dr. Myslivec a posl. vldp. dr. Horský. Reč tohoto „aby všichni jedno byli“ důstojně zakončila pořad řeší programových.

Co řici o sjezdu?

Jest věc zvláštní a nás v Čechách s těmi sjezdy. Mluví se, mluví, řeš jako voda plyne, uplyne a facit není žádný. Nemyslím tak o sjezdu katolického lidu československého. Byl bouří očišťující vzduch, byl zúrodňujícím lijákem, byl očišťou, byl smírnou obětí. Pro nás utiskované má takovýto den projevu naší skryté síly důležitost ohromnou. Zvedáme bezděky hlavu po sjezdě, dýcháme volněji, je nám tak čisto, lehce, všichni jedno jsme. Hospodine, pomiluj ny!

Dopis z Prahy.

Čestí Kestřánkovi lokajové. Pan Kestřánek, ředitel železářské společnosti, zafoukal studeným víchrem ve sbor našich obecních starších.

Vodárenská správní rada neobjednala potrubí u železářské jeho společnosti zejména prý proto, že úsilně germanisuje. Nu, a pan Kestřánek se rozlobil a hodil na veřejnost pumu udání.

V celé aféře, jež tak citelně otfášla naši veřejnost, uplatnil se svým pokrokovým způsobem Masarykův „Čas“. Jeho vídeňský dopisovatel zaal si k p. Kestřánkovi, jenž ve vysoce sdílnosti mu oznámil: „Politická vaše veřejnost, přes to, co se událo v Praze, jest čistší než naše německá v Rakousku.“ „Čas“ tento výrok Kestřánkův vytiskl hodně tučně s patřičným naznačením mezi řádky: „He, jaký ten Kestřánek jest řízný chlapič a jak dovede i Němcům v oči posvítiti!“ Znamenitým myslitelům z „Času“ však vymknula se důležitá okolnost, jež soudnému čtenáři rozhovoru s Kestřánkem hned vtírá se do mysli: Nuže, když p. Kestřánek chce býti takovým bojcem proti korupci, proč již dávno některý takový skutek z německé společnosti neodkryl a proč v mravní své vyvýšenosti pochutnal si teprve na českém člověku?

Tento germanisátor velmi zalbil se „Času“, jenž, aby to tak čtenáře netrkalo, u-

Za války židovské byly tyto vlny zase svědky krvavého dramatu. Mnozí židé, kteří uprchli z měst Římany rozbořených, utekli se do Jaffy a učinili z ní středisko mořských loupeží. Nastavěli si lodí a lapali obchodní koráby mezi Egyptem, Foenicií a Syrií, takže moře toto stalo se v krátké době — jak svědčí sám Josef Flavius — obchodnímu loďstvu nepřístupným. (O válce židovské III. 9, 2). Vespasíán, uslyšev o tomto lupičství, poslal ihned oddíl pěchoty a jízdy, aby v noci se smocnili Jaffy. Židovští piráti neosmělili se klásti odpor, uprchli na své lodice, odrazili od břehu za dostřel římských střel a zde na širém moři přenocovali. Z rána však zdvihl se prudký tak zvaný „černý“ vítr severní, který rozmul hladinu mořskou tak, že vysoké vlny se hnaly proti skaliskům a zde se odrazivše srážely se v krutém zápase se svými družkami, které se hnaly směrem opačným ke skaliskům. V loďstvu pirátů nastal divoký zmatek. Rozzuřené vlny, jako by samy chtěly pomstíti se za jejich lupičství, hnaly v divém vzteku lodí jednak na skaliska, na nichž se ovšem úplně ztroskotaly, jednak hnaly lodi samé jednu proti druhé tak, že navzájem na sebe narážely a s příšerným praskotem se tříštily. Marno bylo velké volání o pomoc, veliký nářek . . . Přibíj vln ržehluil vše. Někteří vidouce, jak zoufale zápasí jejich drubové ve vlnách o život, v sebevražedném úmyslu nalehli na své meče. Jestliže se přece dostalo někomu dostati se na břeh, byl ihned bez milosrdenství od vojáků římských po břehu rozestavených usmrcen. Vlny dlouho si vášnivě hrály s mrtvolami svých obětí. Když se byly s nimi do syta nahrály, vyvrhly je na břeh. Bylo jich napočítáno 4200.

vádí, jak prý Kestřánek mnoho toho ví a i o německé společnosti. V tučně vytištěném tomto výroku Kestřánkovi vidí náš pokračový mravokárc všechno ospravedlnění, až za podobných okolností českému člověku dal by obnůmek do hlavy, na pranyři do poslední žilky by ho rozpíval a neodvolatelně odsoudil. Vizte, jaké mraky kadidla kolem Kestřánka se zdvihají: „Znám pana Kestřánka dlouhá léta,“ dří dopisovatel „Času“, „zdálo se mi dosti často, že tento vysoce inteligentní, snad i geniální muž, světa znalý technik a obchodník, nalézající se v tak šťastném neodvislém postavení, má před svými německými soukmenovci přamálo respektu. Pan Kestřánek jest muž v nejlepším věku, elegantní a imponující postavy, živých a pružných pohybů, krásných, pátravých, otevřeně do světa hledících očí.“

Tak vida, našinec zdravého úsudku rozpoznává v panu Kestřánkovi obyčejného obchodníka, jenž pro nezdařený obchod dovede se pohotově mstit a jenž podezřívá české studenty, že chodí po závodech ne za účelem studia, nýbrž aby byli pohoštění a napojeni, kdežto dopisovatel „Času“ určuje v něm člověka vyššího, ba skoro nadčlověka, který dívá se na okolí své sotva pozorovatelným nádechem ironie a jemným pohrdáním. Hned bychom řekli, že to o něm psala spřízněná duše, tak nějaký Machar. Kestřánek udělal si pověst, a po stopách jeho přiblížil se k němu člověk a holedbavě na veřejnosti měří jeho velikost. Pojďte a klaňte se Kestřánkovi a jeho osobnímu básníku! Nechcete pochopovat? Pak ovšem nerozumíte asi aristokratickému ideálu a náležíte mezi nezavěšené. Či myslíte, že vtipný, přimykající se člověk zasedl ke stolu, napsal několik frazí, s nimiž jest spokojen a jež jsou pěkně sestaveny a dodělají se úspěchů jen mezi hlupáky? Nebo zlomyslně se ptáte, co to asi vynese?

Myšlete si co chcete, ale tolik asi připustíte, že tato podivuhodná přitažlivost p. Kestřánka jest novou zvláštností realistických Katónův a že v ní přibýlo opět něčímto, dle kterého možno oceňovat jejich přímot a povlivou českou demokratičnost.

Ostatně osobní básník byl tak naivní, že nepoznal, kterak byl p. Kestřánek navnazen jako vrabec na hrozny. Kestřánek mluví, píše do novin a rozkládá o všem možném, jen aby pozornost veřejnosti odvedl od hlavní bolesti své, totiž od kartelu. Slovem, Kestřánek dopisovatel „Času“ samydlil oči. Záležitost pražského potrubí dokazuje totiž, jak úžasně železářský kartel lichváří a jak ubíjí domácí podniky. Kartel bromadí miliony a všemi možnými prostředky pracuje k tomu, aby překazil každou soutěž. Ale zadání dodávky firmě francouzské dokázalo, že soutěž jest možná a že při součinnosti rozumných národohospodářských hlav kapitálová vysešavající síla kartelu železářského může se omeziti a stlačiti. To ovšem dobře vědí noviny německé a židovské, v nichž p. Kestřánek má oddané a ochotné žoldnéře, kteří chápajíce situaci s náramným hlukem vyhlásili se na českou společnost, aby podstata věci byla zakryta. Z toho jest patrné, že i dopisovatel „Času“ musil by pravdě porozumět, kdyby jen trochu rozumu měl, a kdyby nechtěl býti úslužným lokajem německému kapitalistovi.

* * *

Kulturní člověk „Nár. Listů“. Všechny nepřátelské časopisy věnovaly katolickému sjezdu pozornost mimo „Národní Listy“, a věru bylo nám po nich skutečně až smutno. Však nic méně dílohu svou vykonaly později. Skoro týden p. H. (Hladík?) v „Nár. Listech“ se krčil, připravoval a sbíral dech. Konečně vykročil — ne rytíř ducha, zápasník pro pravdu, slušnost a spravedlnost, nýbrž vyrazil nenadále s indiánským pokřikem člověk pomalovaný valečnými barvami, z nichž rudá vynikala obzvlášť, ozbrojený v pravé ruce klackem a v levé velikým křivákem. Péro namočené ve spodních stokách, ve kterých se obyčejně plaví intelekt vzdělavatelů ze „Záře“. Feuilletonista z „Nár. Listů“ smíchal dohromady Slováky a Slovačky, muziku, kněze, papeže, církev, citáty z filosofů, bartolomějskou noc, travičství, jedy, krev, mrtvoly a co ještě všechno! Divíme se, že s tímto aparátém nevystupuje na výstavě v začarovaném zámku, kdež rozhodně mohl si vydělati pěkný peníz, neboť takové věci skutečně roztrácejí nervy a vzbuzují husí kůže těm, kdož v takových dráždidlech hledají svého rozkošnictví. Jinak ovšem p. H., pokud se snažil mluvit vážně, zdá se míti neobmezenou důvěru v rozum a učenost své fyzické a duševní bytosti, která lačně lapá po hanopisech, v nichž plamenný vztek proti církvi katolické slaví své orgie.

Pokud se týká chyb několika papežů, sluší podotknouti, že my katolíci jich nezakrýváme, ale tolik aspoň můžeme po vzdělaných lidech žádati, aby lépe a pomělně nahromadili a aby slu-

tečně sděly nepřítelům jako agitáční prostředek proti církvi katolické. Hrabání v minulosti ostatně dokazuje jen nedostatek důvodů, o které by se mohli tyto vzdělanci opřít.

Neznalost nestranného dějepisu patří k těm zlym pravdám, jež zračí se plně na našich svobodomyšlnících, jakmile rozhovoří se o církvi katolické. Tak na příklad dějiny noci bartolomějské každému, kdo se chce poučiti, vypravují, že vraždění Hugonottů nenařídil nikdo z papežů, nýbrž Kateřina Medicejská, která i na Colignyho objednala vraha Maureverta. Pro plán vraždění Hugonottů získán Kateřinou i král Karel IX. Bartolomějská noc byla politickým činem francouzského královského dvoru, hlavně matky královny, ženy bezbožné, která dle výroku papežského nuncia Salvatiho ani v Boha nevěřila.

Nikdo z biskupův ani z kněží nebyl spiknutí proti Hugonottům zúčastněn. Naopak katolíci, jako Vicomte d'Orte, Montmorin, Jan biskup lisieuxký chránili života Hugonottů i proti rozkazům samého krále. Zmíněný biskup na příklad, obdržev královský rozkaz, pravil: „Nečetl jsem v evangeliu, že pastýř krev svých ovcí dává prolévati, ale že život svůj za ně dává.“ Král Karel IX. po vraždění, aby pravý stav věci zakryl, oznámil panovníckým dvorům i papeži, že prý proto ztrestal Hugonotty, jelikož prý ukládali o jeho život. Papež však i v tomto ohledu krveprolívání to pokáral. A teď si přetete, co napsal v „Nár. Listech“ p. H.: „Krev katolického admirála Colignya, prolitá pro slávu Madonny, jest nejvzácnější chloubou starců panujících ve Vatikánu.“ Tak se dělá svobodomyšlná historie! „Moderní myšlenka“, vykřikuje p. H., „triumfálně postupuje od vzkríslení inteligence a bádání v době Renaissance k Velké Revoluci a Darwinismu.“ Pan H. totiž těmito drncíci a otřelými frasemi žene útokem proti náboženství a dogmatům.

Však co jest ta moderní myšlenka? Výpomoc z nouze a nedostatek jasnějšího rčení. U svobodomyšlníkův a u p. H. jest novým náboženstvím, které nám denně ohlašují, jehož se však nemůžeme dočkati. Nemohou-li náboženství nového utvořit, aspoň o něm prorokují, proměňujíce malomoc v naději. Chce-li se p. H. onou moderní myšlenkou nasytit, budiž mu všeho štěstí přáno, podá tím aspoň prvý důkaz člověčenství, že lze nábožensky žíti z prázdného slova. Nezastraší nás také p. H. „Velkou Revolucí“, třeba ji psal velkými začátečními písmeny. Dnes po důkladných studiích Tainových vidíme v ní hrozné málo velikého a vyrostli jsme již z dětských kalhotek, ve kterých vězí ještě ti, kdož, vyrážejíce zbožné povzdechy, posud se jí oddané klanějí. Darwin dnes také není již žádným trumfem. Pan H. asi zaspal všechno to, co bylo moderními vědci v Darwinovi seškrtnáno a co opraveno, a proto neví, že podstatná myšlenka vývoje svědčí pro náboženství a nikoli proti němu. Chce-li p. H. vědět, i věda se vyvíjí a pokračuje. Má-li kdo o zjevech, jež zajímají ducha a společnost, něco kloudného mluvit, nestačí vznášeti se na křídlech fantasie a tu a tam něco povrchně uškubnouti, nýbrž jest mu s láskou ku pravdě všestranně se přesvědčovat. Toho ovšem u p. H. neshledáváme, neboť jeho péro ovládáno bylo zlobou. Pan H. mluví sice proti dogmatům, ale staví proti nim své dogma nemocné domýšlivosti a moderní vědovcnosti o záhadách, o nichž nic neví. Jest úžasno, když takový povýšený kritik chlubí se ještě dnes s přesvědčením, že bohy vynalezl strach, povstaly ze zjevů přírodních. Dnes, kdy nejpřednějšími mysliteli domněnka tato jest dávno opuštěna, postačující tak na nejvyšším tuctovým socialistickým řečníkům!

Pan H., jenž tak mnoho rozplývá se jindy duševní delikátností a vybíravě píše o francouzské a anglické nobilese, svým vášnivým feuilletonem vysvětlí se úplně a ukázal se v nedbalkách. Duševní květy, jež podal, mohou se rozvíjet jen v nižších polohách ztuchlých zákoutí a vlhkých stínů. Zejména když na konci svých řádků nazývá Pia X. otylým papežem, dokazuje, co může v důsledcích své „moderní myšlenky“ napsati inteligent, jež zároveň prosíme za odpuštění, že o něm tak zvůčného pojmenování užíváme...

Obrana.

(2) **O pohlavní výchově mládeže.** Po léta zastávají v „Osvětu lidu“ pokrokoví učitelé náhled, že dnešní odvídná demoralisace mládeže je saviněna nedostatečným poučováním mládeže o životě pohlavním. Jakkoliv škola moderní je po 40 let již v rukou liberálního učitelstva, takže mohli tito pásové dávno již ukázati, co umějí, a školu dle své chuti si upravit, přece svou sřejmou malomoc ve mravní výchově svádějí na středověké církevnictví, které prý život pohlavní prohlásilo za něco

hříšného, takže se nesmí o tom před dětmi mluvit. Náhled tento, jako kdo ví jakou moudrost „Osvěta lidu“ znovu ohlívá v č. 96. ve stati, která počíná slovy: „Vlivem středověkých názorů církevních bludělo se až do nedávna na život pohlavní jako na něco nečistého a hříšného, o čemž se nemluví a co je zabalené rouškou pšišného tajemství. Ve smyslu tom byly vychovávány dívky v naprosté nevědomosti o životě a aktech pohlavních, a obyčejně jen slepé náhodě bylo zříceno jejich buď částečné nebo úplné poučení. Jako všude v životě i na tomto poli může panství náhod / býti odstraněno jen poznáním.“

Církev ovšem řídila se hlasem sv. apošt. Pavla, jenž přímě odsuzuje pohlavní výstřednosti a poučuje věřící, že nečistota je hříchem, jenž nemá býti ani jmenován mezi křesťany, a proto vždy považovala církev nezřizovaný pohlavní život za hřích. Z opatrnosti pak před možným pohoršením maličkých poskytovala církev poučení o pohlavním životě jen spoře a nepřímě, pečujíc raději o to, aby dospívající dítěto cvičilo se v sebekázni a silnou vůli bylo vyzbrojeno pro i útokům probuzené tělesnosti.

U liberálních pokrytců ani toto sporé a pečlivě obalené církevní poučení o pohlavním životě nenašlo milosti a bylo prohlášováno za zkázu mládeže. Není tomu dlouho, co v „Osv. lidu“ nějaký přepjatý odsuzoval v biblickém dějepise příběh o pádu Davidově, jakožto demoralisující. Jest tomu jen několik let, kdy tábor „Osvěty l.“ blížící hřímá proti „liguriánské“ morálce, která dospělá a v manželství žijící lidi poučuje o životě pohlavním. Byli jsme toho svědky, že cizoložní poslanci hráli si ve sněmovně na obhájce cudnosti proti „liguriánské“ morálce, a teď naobrat „Osv. lidu“ vytýká církvi, že mládež udržuje v nevědomosti o věcech tak důležitých.

Rozumný člověk pochopí, že poučování z úst svědomitého vychovatele daleko lépe poslouží mládeži, nežli hlas opizdlé literatury, ale uzná také, že běží o rozsah a formu tohoto poučení, které v každé době a v každé třídě mládeže nemůže býti stejné. V dnešní době jistě nemusil by vychovatel býti tak skoupým na slovo, protože liberální tisk ličením amyšlených hanebností o kléru a řeholích pověděl mládeži více, nežli vůbec by se jí v tom věku povědětí mělo. Ale byl by to čirý nerozum, kdyby někdo se domníval, že rozmnožením rozumového vědění o pohlavním životě zastaví se mravní úpadek mládeže. Daleko lépe vychovávala církev, když sice spořila v poučování, ale dbala více na výchovu vůle, a těší nás, že právě moderní pedagogové dovedou oceniti tisíciletou praxi výchovy církevní.

Slovnatý universitní professor v Carychu dr. Foerster píše o tomto předmětu: „Jest velmi charakteristické, že v našem rozumovém věku celé hnutí pohlavní výchovné počalo pohlavním poučováním, tudíž působením čistě rozumovým. Označil bych jako velmi nebezpečné poblouzení v těchto věcech, že se tak jednomyslně přišlo na myšlenku, že pohlavní zdivočení a předráždění moderní mládeže jest výsledek nedostatečného poučení v pohlavní otázce — skutečná příčina spočívá přece jen v hrozném úpadku vzdělání charakteru a ve všeobecné požívačnosti doby.“

Co tedy znamená pouhé učení? Není-li člověk vychován ve vyšším názoru světovém, činí jej poučení leda zvědavým na to, co zamlčuje. A mimo to platí pro nadšence pouhého poučení slova, jež vkládá Ovidius do úst Medei: „Vidím lepší vzory i chválím — následuji však horších...“ Pouhé poučení neposkytuje ochrany, nepředejde-li se síle nízkých pudů všeobecnou a účelnou výchovou povahy, především silným cvikem vůle. Aby vůle byla připravena na příchod pudů pohlavních, jest třeba dalekšího než příprava rozumová. Ani nejbohatší zdravotnické vědomosti o nebezpečnostech pohlavního života nepomáhají nic, nemá-li člověk síly, aby v okamžiku pokušení jednal podle své vůle. Proto jest ochrana mládeže před pohlavním nebezpečím spíše otázkou síly než vědění. Říká se jistě právem, že vychovatelelé poučení chce působiti právě proti nečistému poučování z ulice — zapomíná se však, že pohlavní pud sám jest uličník, který si také z nejlepšího poučení vybírá především to, co jej dráždí a popichuje. Proto i nejlepší poučení vede nutně k sesílení dráždivosti pohlavní, pak-li se proti arnosti smyslných pudů nezakročilo již dříve způsobem docela jiným. Výchova pohlavní musí se především státí výchovou vůle. Tím nebudí poučení odpirána jeho nutnost, ale celkem bych vykázal pohlavní výchově toliko vedlejší dílohu, zatím co má u mnohých moderních vychovatelů dílohu hlavní.“ (Dr. Foerster: „Pohlavní mravouka a výchova“. Překladem Urbánkovým v Melicharově knihovně 1908, str. 88. a n.)

Pedagogové z „Osvěty lidu“ měli by také něco jiného říci, než-li jen „pedagogu“ Dobin a jiné slovnuté kapacity z tábora socialistického; pak by si tolik v očích rozumných lidí neškodili.

Klerikální tma. Pod tímto názvem Kramářův „Dn“ 9. t. m. píše o pověřivém ubožákovi z moravské Ředice, který uvěřil jistě staženě, že kráve jeho někdo ušaroval. Na radu staženinu neprodal mléko, nedovolil sousedce navštívit vodu, aby se kráva probírala. Jeho žena sbírala plachtou rosu. Prý takový „klerikální pověřivý ubožák“ nosí bezpochyby na krku pádu se senem a ne hlavu! Tak — tak! Ten ubožák byl jistě klerikální!!! Kdy jen doslechl od kněží, že 1. lidé tajně kravám ušarují, že 2. k vůli zmaření konzla nemá se nic jinému prodávati ani dávati, že 3. má se sbíratí rosa k vůli nápravě? *Mluví, liberále!* My zatím sdělujeme, že proti pověrám a čarům toho druhu bojovala církev v zemích koruny české od počátku pokřesťení našeho národa, že arcibiskup Arnošt z Pardubic vystoupil proti těm výstřednostem a radikální a velice úspěšnou rázností, že sám Tomáš Štítý proti věření v konzla a čary velmi pěkně psal. *Zato však sa doby protestantské přelila se s Němec do naší země veliká spousta pověr nekomickéjších a nejstrašnějších, tak že málokterý obyvatel afrických lesů věřil a věřil takovým nesmyslům, jakým tehdy věřili „reformovaní“ Čechové.* Kdo nemá času na sledování humoristických pověr z původních pramenů protestantských, ať si aspoň přečte stručný náčrtek a odsouzení těch nesmyslů a výdělečných křesťů u moderního historika Denisa. *A hrozná pověra v lidu českém tehdy šířila i protestanté jinak inteligentní, učení.* Zbytky z těch pověr uvázly zde — jak patrně — dosud. A nemohou za to katoličtí kněží zrovna tak, jako za nynější velikou pověřivost protestantského lidu německého (popsanou bezohledně pastorem Geradem) nemohou vzdělání kazatelé protestantští nynějšího věku.

A ještě dotaz. Vždyť tak dlouho uvědomovala lid moravský lidová strana dra Stránského. A takový výsledek? Nebylo by lepší, kdyby moravští lidovci a pokrokaři místo nestoudného lhaní o církvi raději pomáhali kněžstvu mýti skutečné pověry výše označeného rázu?

Politický přehled.

Brány zemského sněmu království Českého otevrou se již následující týden. Z toho i nemalé starosti ve straně mladočeské, která na své pověsti velmi dotčena událostmi vyplynulými ze zadání potrubí k pražskému vodovodu. Ve schůzi výboru strany této 5. t. m. přijat návrh, aby uznána byla naprostá správnost postupu posl. Jos. Brdlika, posl. dr. K. Kramáře a ministra obchodu dr. Fiedlera při jednání s ředitelem pražské železnižské společnosti Kestřánkem. Súčastný v aféře té poslanec dr. Černohorský dal akčnímu výboru strany mladočeské mandát říšský k dispozici, kterýžto výbor usnesl se vyhraditi si v této záležitosti konečné rozhodnutí po úplném zjištění skutkové povahy celé záležitosti. Při schůzi výboru strany mladočeské debatováno také za přítomnosti ministra dr. Fiedlera o politické situaci, při čemž ode všech debaty se súčastnivších členů byla konstatována nespokojenost nad chováním vlády k českému národu.

Císař nepřijal žádost ministra orby dr. Ebenhocha za propuštění, což se také očekávalo, ježto by jeho odstoupení mohlo mít za následek rozvrat v celém ministerstvu.

V Solnohradě měli politicky důležitou schůzi rakouský ministr zahraničních záležitostí bar. Aehrenthal s italským ministrem Tittonim. Schůze je novým projevem politicky evropského postupu Italie a Rakouska ve všech otázkách, týkajících se těchto spojených říší. Jednalo se tu o všeobecné situaci v Evropě, především však o událostech v Turecku. — V těchto dnech přijat mocnářem ve slyšení bar. Aehrenthal a také následník trůnu, což se vysvětluje tím, že se arcivévoda súčastní německých manévru a mimo to bude mít i letos vrchní vedení rakouských manévru v Uhrách.

Událostí dne jest, že mocnář opustil zátiší ižské a odejel do Pešti, kterážto cesta souvisí asi s politickou situací v Uhrách. Jedná se tu především o volební opravu, která stala se nezbytnou a jež působí maďarským politikům těžkou hlavu. Maďarští vůdce se totiž obávají, že z volební opravy vzejde panujícímu plemenu maďarskému velké nebezpečství, ať již bude všeobecné volební právo sebe rafinovaněji přistříženo. Do Pešti zavítali i ministerský předseda bar. Beck a finanční ministr dr. Korytowski, aby se súčastnili společné ministerské konference. Na programu jsou i přípravy ke svolání delegací, jež se prý sejdou v posledních dnech září.

V Turecku vzrůstá se nespokojenost v kruzích úřednických. Tak v Oařihradě demonstrovali propuštění úředníci proti ministru vyučování, a školní personál hrozí, že sahá stávkou. Tisk nabývá v Turecku nebyvalé pozornosti, časopisy množí se jako houby po dešti, a nastávající politické pomoci tisku chystají se nabýti velkého vlivu.

Otázka uznání nového sultána marockého Muley Hafida, jež Německo zjevně podporuje, brojí vyvolati mezi mocnostmi nové spory. Nejvíce dotčené mocnosti Francie a Španělsko dohodly se, aby od nového sultána žádány byly záruky co do smlouvy algeciraské, pak obědné všech smluv, jež Marokko uzavřelo, atd. Muley Hafid má své nastoupení na trůn oznámit všem mocnostem, jež podepsaly smlouvu algeciraskou, a převzítí všechny závazky, které učinil svým časem sultan Abdul Aziz. Proti některým těmto požadavkům staví se Německo, které by z neutešených poměrů marockých samo rádo pro sebe a na úkor především Francie kořistilo.

**Veškeré
školní knihy**

pro všechny ústavy má stále ve vydáních schválených a předepsaných
nové i antikvární

v hojné zásobě na skladě.
První Královéhradecké knihkupectví,
nakladatelství, antikvariát a závod
hudební

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.
(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.
Seznamy zdarma. — Objednávky vyřizují se
obratem pošty.
Stoleté trvání závodu jest jeho nejlepším
doporučením.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 7. září. Žádost p. Rud. Skály za udělení koncese ku prodeji jedné postoupi se městskému zastupitelstvu. C. k. okresním hejtmánstvím předložená žádost za vyjádření o vzoru maximálních sazeb komnických postoupi se živnostenskému odboru. Přistoupí se k resoluci přijaté obecním zastupitelstvem města Roudnice v sezení dne 26. srpna t. r. na ochranu českých menšin. Výroční zpráva školního lékaře za školní rok 1907-8 postoupi se místní školní radě.

Královéhradecký spolek ženský v Dříně. Spolek paní a dívek „Anetka“ podnikl jako jiná léta mariánskou pout do ladaného údolí Dříně u Přepych. Hradecké poutníky uvítal na pokraji obce s četným zástupem místních věřících v. p. vikář Uhlíř, načež impozantní průvod vedl a měl sv. obětoval v. p. generální vikář Magr Frýdek, jenž při svém vysokém věku neopomene nikdy použití příležitosti, kde se mu naskytá, ku zvelebení úcty mariánské. Všichni účastníci vděčně si cenili tuto namáhavou oběť zaslanoužilo církevního hodnostáře. O významu místa poutního promluvil v. p. dr. Bejl, duchovní rádce spolkový. S povděkem přijali hradecké poutníky též vřelé uvítání, jakého se jim dostalo božským obyvatelstvem místním. Poutní místo Křižovka v idyllicky vabném údolí Dříněnském náleží k nejpřívětivějším místům české vlasti. A kdyby cesta k němu byla schůdnější, stalo by se jistě celému kraji místem vyhledávaným.

Zábavný večírek pořádá dne 20. září ve dvoraně Adalbertina odbočka Všeobor. sdružení křesťanského dělnictva s organizovanou mládeží křesť. sociální a pestrým programem. Hrubba třebechovická. Začátek o půl 8. hodině večer. Vstupné: osoba 30 haléřů. Po vyčerpání programu volná zábava.

Osobní. Do VIII. třídy hodnostní povýšení profesori pp. B. Kuorře na c. k. reálce v Hradci Král., J. Novák na reálce v Náchodě a F. Vacek na reálce v Kostelci n. Orli.

Jmenování. Professor na stát. gymnasiu v Hradci Králové p. Ed. Procházka ustanoven na stát. gymnasiu v Jindř. Hradci; p. Joa. Hostovský ze stát. reálné školy v Karlíně jmenován suplentem na stát. gymnasiu v Hradci Králové.

Velký elektro-biograf s vlastní elektrickou centrálou přibude do Hradce Král. Představení pořádána budou od 18. do 19. t. m.

Měst. Kliperevo divadlo v Hradci Králové. Akadem. spolek „Dobroslav“ v Hradci Král. pořádá v neděli dne 18. září 1908 ve prospěch českých škol ve Vídni za laskavého účín-

kování mladé generace Umělecké družiny dramatické divadelní představení s: třetím představením o St. Praybyssewském od Jit. Karánska se Lvovic: „Pro štěstí“. Drama o třech dějstvích od Stan. Praybyssewského. Přeložil Adolf Černý. Režisér p. Arch. St. Loula. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků laskavě převzal knihkupectví p. B. E. Tolmana na Velkém náměstí.

Úřední hodiny při c. k. poštovním úřadě v Hradci Král. Výnosem c. k. ředitelství pošt a telegrafů v Praze stanoveny byly úřední hodiny při c. k. poštovním úřadě v Hradci Králové, v neděli a dny sváteční počínaje 15. září 1908 následovně: Služba u přepážek pro přijímání a vydávání pošty listovní, peněžních zásek a zásek pošty povozné trvá od 8—10 hodin dopoledne. Došlé noviny budou se po 10. hodině dopoledne vydávati v telegrafním oddělení. Služba při telegrafu a telefonu trvá od 8—7 hod. večer. Úřední hodiny pro službu poukázkovou spojitelnou a při pokladně v neděli se vůbec zrušují, ve svátek se omezují na dobu od 8—10. hodin dopoledne.

Svato-Josefská jednota katol. mužů a jinechů na Slenském Předměstí pořádá za součinnosti organizace mládeže křesťansko-sociální dne 13. září 1908 v hostinci p. Šprýhara „U nádraží“ o 2. hod. odpolední veřejnou spolkovou schůzi, na které budou řečniti pp.: J. Sahula z Hradce Král. o naučení z dějin, Fr. Šafránek z Dol. Města o požadavcích venkovského lidu a Jar. Astr z Hradce Král. o hospodářském boji dělnictva. — Po přednáškách solové výstupy, kněpety a koncert hudebního kroužku katolické jednoty z Třebechovic. O půl osmé hodině večer vaneček. Vstupné odpoledne 30 h. taneční odznak 80 h. Vstupenky na odpoledne u důvěrníků strany.

V Třebechovicích zemřel 8. t. m. v 67. roce věku svého p. Aug. Mrha, měšťan a bývalý mistr zámečnický. Pohřeb konal se 10. t. m. v Třebechovicích.

Z Dobrušky. Prosím, doplňte zprávu svou o svácení naší školy i naším srdečným díkem dp. Kyselovi, faráři z Kratonoh, jenž churav a při nepříznivém počasí obětavě slavnosti se súčastnil a ku jejímu lesku přispěl.

Vykopávka kláštera v Podlažicích. Z podnětu ndp. biskupa Doubravy rozhodl se archaeologický sbor musea království Českého r. 1904 podniknouti kopání na místě bývalého bened. kláštera v Podlažicích u Chraští. K uskutečnění projektu došlo teprve letoš. počátkem srpna. Bohužel pro nedostatečnost prostředků jmenované instituce a pro chudost archaeologických nálezů se v kopání po 14 dnech mělo ustati. Jen benevolenci ndp. biskupa Doubravy a porozumění několika jednotlivců jako: továrníka p. Heisslera, p. děkana J. Kobra, lékaře pana MUDra. K. Schmoegra, vinárníka p. Sobotky a stavitele p. F. Štovičky z Chraští, kteří slibili hmotnou podporu, lze děkovat, že možno v kopání pokračovati. Vlastní klášter, t. zv. klauzura, jest již odkryt a poskytuje nejednu zajímavost. Vykopávka ostatních budov bude snad podporou jmenovaných umožněna v příštím roce.

Agrárnícká svobodomyšlnost na Chrastce. Jest zajímavou pozorovati přímo komickou zlost agrárních semaná, opovážli-li se někdo jinak jednati a smýšleti, než jim jest po chuti. Oni prý bojují s volnými mysliteli za svobodu! Za jakou? Jazyk agrárnícký křičí o svobodě a ruka agrárníkova drží zároveň chomout, jež chce jiným vnutiti. A jaký chomout? Dáti jim moc, hned by s námi katolickými rolníky orali háť než panští Francové. Zpupnost našich agrárníků věru již přesahuje všechny meze a naplnila trpělivost naši přespříli. P. starosta Dvořák přes to nechá se komandovati tím, co se v agrární kuchyni uvatí. Pan M., velice horlivý agrárník, jest zle dopálen nad rozkvětem strany naší a to zvláště katolické mládeže. Tuhle zapíjel velikou zlost, tloukl pěstí do stolu; však se též čerá bandě nesmí státi nic po vůli. A oť šlo „svobodomyšlnému“ pánovi? Naše mládež a sdružení katol. dělnictva pořádaly minulé měsíce taneční večírky. Když jeden našinec žádal o povolení, p. starosta, aby jako agrárník ukázal svoji svobodomyšlnost, povolení nedal. Ochtěl žadatele docela vyhodit. A tak naši musili proti svobodomyšlnosti zelené hledati ochranu svoji svobody u úřadu vládního, jakkoli jest známo, jak dříve agrárníci i s Praškem proti „vládnímu jhu“ protestovali. A vida! C. k. okres. hejtmánství najednou svým rozhodnutím zelené pány poutilo, jak se má rozuměti svobodě. Vyřídilo totiž žádost příznivě, aniž se ptalo zelené strany po pravidlech svobody. My víme, proč na jedinou tu agrárníckou zlost! Naši nechystali zábavu u p. Slavíka, který ve své svobodomyšlnosti odepřel nám místnost v době voleb. My zvláště odporúčujeme našincům hostinec p. Kličky, který jest agrárníkům silným trnem v oku. Tam si přečtete i naše listy. Náš pan policajt chudák na komando agrárníků obstarává kolportáž agrárníckých tiskopisů; chodí od díla k dílu, máje pod paždím balík „Cepu“ a jiných tiskopisů. Jak pak kdyby si katolíci vzpomněli, aby jim také nosil jejich listy? Či jest placen jen s peněz agrárních? Ovšem jinde obecních zřizenců, obecních a okresních peněz umějí využítkovati agrárníci pro svoje stranaické zájmy ještě více. Pak ovšem strana

lehce „postupuje.“ Teď však přes všechno sypaní a mňáskání koleček skřípou v celé země. Vozový zelený satén váznoucí na křivolíně, bahnětější. Již lepší agráři hubují zemi veřejně. A proto, katolíci, jen bez bázně a ku předu! Spojme se všichni v první řik pod prapor Svatováclavský, jenž nám je znakem víry, naděje a lásky proti agrárníkům a jejich volnovým káňkům spojenčím! Vítězství bude rozhodně naše.

Z Holešova. V neděli dne 7. t. m. o 2. hod. odpolední slavnostně posvěcena byla v našem děkaněm chrámu Páně socha B. Srdce Páně. Světitelem a kazatelem byl vldp. P. Alois Jemelka z Hradce Králové, který doprovázen byl do chrámu Páně četnými družičkami, spolkem různocvým a katolickým, po vykonaném svěcení slovy nadšenými, přesvědčivými a dojemnými promluvil k věřícímu lidu, klada mu na srdce, by zachoval si sv. víru a často poklekal před tím Božským srdcem, které lidi tolik miluje. Slova výmluvného kazatele na nás působila hlubokým dojmem. Pobožnost pak skvělena zpíváním litaniemi k B. Srdci Páně a sv. požehnáním. — Z chrámu P. odebral se katolický spolek s praporem do Smiřic, kdež opět vldp. P. A. Jemelka promluvil o nutnosti katolické organizace, nemáme-li býti překvapeni skutečným snah nepřátel, totiž odstraněním náboženství ze škol, rozlukou manželskou a odlukou církve od státu. Pan řečník probral tyto tři body a dokázal, že provedení jich znamená odkřesťanění společnosti lidské. Hlubokým dojmem na všechny působila slova řečníkova, když pravil: „Neznám vás, ale přicházím k vám jako přítel váš. Nechci ničeho od vás, ani od světa, který jsem opustil, abych Bohu sloužil. Je mně líto lidu, který je sváděn na zcestí, a proto ten lid chci poučovati, aby poznal, co ho může učiniti šťastným.“ Dp. řečníkovi za ochotu, s jakou k nám zavítal a uvolil se ještě přijíti, vzdáváme vřelé díky. Všechny členy katolického spolku, zvláště muže vybišime, aby horlivě se přednášek účastňovali a v horlivosti, s jakou započali svatě věci sloužiti, aby neochabovali.

„Protiklerikální“ poslanec na Jičímsku. Dle agrárního „Venkova“ v sobotu 15. srpna pořádala okresní agr. organizace okresu jičínského v Konecchlumi, ve farnosti Lužanské, tábor lidu na oslavu zrušení roboty. Významné této slavnosti dle „Venkova“ účastnily se četné zástupy občanstva místního i z okolních obcí, ano i z obcí vzdálenějších. Dostavili se zástupci agrárních organizací. Hlavním bodem slavnosti byla řeč zemského poslance p. Fr. Vaňka, který, přerušován jsa četným bouřlivým souhlasem tisíců ahromáštěných, promluvil u mohlby p. Viléma z Konecchlumi o utrpení našich předků. Pan poslanec tolik odporučovaný před volbami do zemského sněmu jistým pádem na katolické poradě v Jičíně, mimo jiné pravil, že dějiny národa českého nejsou než ohromným zápasem lidu českého za svobodu svědomí proti Římu.“ Nebo: „Starati se budeme, aby vědomí o svobodě náboženské v lidu stále šířeno bylo.“ To již nám postačí! Tyto a podobné fráze, jimiž p. poslanec se oháněl, nám jasně dokazují, že je směřením protikatolického. Sam svým přitěněním nedospěl za několik měsíců k významným pro nás slovům „nemáme věřiti Římu“, tedy musil již před volbami do zem. sněmu býti též směřením. Pak ten pán, který ho katolíčkám na předběžné poradě odporučoval, nemohl míti pravdu. Žádný se p. poslanec neozval, nikdo ho neopravil, ani známého přítomného p. poslance Závorku nikdo neupozornil, že v mnohém se mylí. A proč? Poněvadž v okresu jičínském a libáňském není katolických organizací, není katol. uvědomění. V těchto okresích se může lidem lháti o církvi katol., mohou se předhazovati masám lidu největší nábož. nesmysly a dějinné nepravdy. Neut nikoho, kdo by povstal a mluvil před posluchači opravil anebo se lži nevěřil. Jinde naši lidé za naši věc bojují! Nešetří žádných obětí, nepřátelského tisku se nebojí, pořádají schůze, kde lid nábožensky uvědomují a seznamují se stranou katol. lidu. Ale v těchto okresích? O báni lidská, jak divné je tvé jméno! Či snad je tu neporozumění? Vymlouvat se již nelze, odvolávat se na to, „až ti vyřídí sačnou“, již nikdo z katolíků nemůže, když veřejně kardinál, biskup, kanovník obhajuje katolickou věc a staví se v čelo boje za katolické práva, jak na velkolepém katol. sjezdu v Praze jsme viděli a slyšeli. — Tolik jsme uznali za povinnost zvolati do čarokrásného okolí Jičínského a nejen tam, také k Turnovu, Sobotce, Boleslavi atd., jako ozvěnu na článek „Venkova“ ze dne 30. srpna 1908, str. 6, č. 204. — který pojednával o táboru Konecchlumském, aby naši lidé uslyšeli a pro organizační práci kat. se rozhodli!

Katolická národní jednota v Nev. Bydčově koná v neděli dne 27. září pod patronátem J. O. Emanuela hraběte Mensdorfa z Chotělic slavnost svěcení spolkového praporu. O 10. hod. dop. seřazení slavnostního průvodu ve spolkových místnostech „u Zlatého anděla.“ O půl 11. hod. slavnostní průvod do děkaněm chrámu P., kde bude slavnostní kázání a slavné služby Boží, nato svěcení praporu. O půl 1. hod. odp. společný oběd „u Zlatého anděla.“ O 2. hod. odp. důvěrná schůze ve dvoraně „na Kopečku.“ O 8. hod. več. zábavný večer „u Zlatého anděla.“ K této vy-

znamné slavnosti dovoluje si slavnostní výbor účtvé sváti všechny volectčné p. t. přátele a příznivce a všechny katolické organizace, aby přítomností svojí lesk slavnostní zvýšili. — Na spolkový prapor ještě přispěli: p. Králíček 5 K, p. Kratochvíl 4 K, dp. Josef Valenta, administrátor děk. v Kopidlně 1 K. Výbor vz. ává účtvé díky.

Z Nev. Bydčova. V katol. jednotě měl již po dvakrát přednášku dp. Jos. Tomek, kaplan v Čouši a Mostu, návštěvou zde dílcí. Mluvil z bohaté své zkušenosti o poměrech dělnických a náboženských v kamenohorné pánvi severních Čech panujících a slovy přesvědčivými vybízel k autné organizaci. Příští neděli 13. t. m. bude opět přednáška dp. Jos. Šmejkal. Zdař Bůh!

Zápis do IV. roč. měšťanské školy chlapců v Humpolci konati se bude 13. 14. a 15. září. Přihlášky přijíma již nyní ředitelství školy. Jelikož francián je ve IV. ročníku před mětem nezávazným, mohou tam stoupiti absolvent, z kterékoli školy měšťanské. Čtvrtý ročník jest velmi dobrou předpravou pro ústavy učitelské, pro školy průmyslové, obchodní akademie i ku praxi poštovní.

Sjezd katolického lidu v Želivě. První velkolepý sjezd na Českomoravské vysotíně pořádán byl dne 6. září t. r. v Želivě u Humpolce. Zájem o sjezd byl všeobecný, což nejlépe patrné z toho, že zavítali k nám katolíci až ze vzdáleného Přibyslavska a Polenska. Veliké zástupy lidí přicházely do Želiva již v ranních hodinách; na táboru napočítáno přes 6 tisíc lidí. Nejčetněji zastoupeny okresy humpolecký a pelhřimovský. Přes 30 žebřinových vozů přijelo z různých osad mezi jinými z Vintřova, Arnošovic, Božetic, Nového Rychnova, Nové Cerekve, Dolních Kralovic, Bytčic, Pelhřimova (katol. spolky), Mašovic, Lipnice, Věže, Skály, Humpolce (katol. spolky), M. Paseky, Přibyslavě, Hotepluka, Vadína, Poděbab, Ném. Brodu; se Světě přišlo okolo 200 věrných katolíků. Sjezd započal slavným kázáním dp. Voňavky, který úchvatnými slovy vyličil úsilí nepřátel odtrhnouti kůže od svých oveček; po kázání sloužena mše sv. od J. M. ndp. opata Salesia Roubíčka, O 1. hod. odpol. vyšel ohromný průvod s hudbou na tábořiště, kde zapněa hymna papežská. Sjezd zahájil svolav. vldp. farář Cyril Valenta ze Želiva; za předsedu zvolen pan Váňa, starosta z Kališ, místopředsedou p. Honzl z Komorovic a zapisovatelem p. Tkadlec z Votavšat. Promluvil nejprve p. J. Novák, seleký syn z Chvojnova, „O robotě a jejím zrušení“, p. Hráský poslanec Milo Záruba přesvědčivými slovy „O politické situaci a činnosti říšské rady“, p. Frant. Šupka „O důležitosti tisku v životě veřejném“ a dp. Modestus Voňavka „O organizaci mládeže.“ Řeči všech pp. řečníků provázeny byly hluchnou pochvalou a potleskem. Nato následovaly pozdravy z okresních organizací: Za okres Čáslav přinesl pozdrav p. J. Rut z Hostoulice, p. Kumšta z Přibramě, dp. Odo Vorlíček, kat. techota, za Humpolecko a katol. spolky, p. Jos. Nouza ze Ledečska a p. J. Zavádil za Pelhřimovsko. Veliké pozornosti těšila se naše mládež v sel. ských krojích. — Pozdravné dopisy a telegramy zaslali: říšský poslanec p. Šabata, literátský sbor z Ném. Brodu, rolník Dočekal z Bukové u Přibyslavě, vldp. rektor Nývlt z Hradce Králové, výdeští Čechové a zemský poslanec p. Adam z Čáhotína. Sjezd ukončen na počest cisátského jubilea rakouskou hymnou. — Po sjezdu pořádán pro naše milé hosty koncert a zábava. — Bylo by přáním, aby takový sjezd pořádán byl každoročně na Českomoravské vysotíně, neboť náš kraj byl, jest a bude katolický, kdyby nepřátelé sábe více se namáhali vyrvati nám to nejdražší, totiž víru ze srdcí našich. Zavilost nepřítel byla patrna z toho, že usilovali falešnými zprávami o tyfu atd. náš sjezd rozbiti, ale nepodařilo se jim to; ba naopak náš lid poznal ještě lépe, jakými zbraňmi agrárníci a pokrokaři proti katolíčkám bojují. — Sjezdu budiž věčna čest a sláva!

„Podvysocké Listy“ kutnohorské věnovaly v 36. čísle vášnou pozornost katolickému sjezdu československému. Úvodníky „P. L.“ měly svého času dobrý zvuk a jistý význam tím, že do nich psával dr. Pacák. Bude-li je však psáti člověk, který nezná ani postavení strany mladočeské v místě, kde list vychází, pak význam jejich klesne pod nula. „Podv. Listy“ volají národ do zbraně proti klerikálnímu nebezpečí. Podivno, že někdy mají v očích mlhu. Jak je tomu dávno, co v Kutné Hoře zrovna pod okny redakce kráčí průvod sociálních demokratů? Proč pak tenkrát nevolali po jednotě národní? Známé přece, kdo je vůdcem sociální demokracie. Při poslední pražské manifestaci za menšinové školství organizace katolické tak četným účastenstvím projevilý svoje smýšlení národní — ale sociální dem. tam nepřišli. Na říšské radě těch sedm obávaných poslanců katolických přes všechny útoky mladočechů i agrárníků přece zasedá s nimi ve společném národním klubu — poslanci pokrokoví, národní i sociál-demokratičtí nikoli — a při tom ve jménu národnosti „P. L.“ volají do boje proti „klerikalům“! Volati pak do boje proti „klerikalům“ v listě, jenž bývá prohlášen za orgán dra. Pacáka a kutnohorské radnice, jest přímo směšné. Zapomněla již slavná redakce na to pověstné úslo 41 p. zemských volbách na

kutna orských, sčítalch? „Věština“ pomečtí hlase zvítězil dr. Pacák, jen hlasy klerikálními přišel dr. Pacák; tak vyřídily listy strané mladočeské protivně. Národní sociálové, sociální demokraci postavili kandidáty své; jen 41 hlasů a vůdce národa byl by propadl z místa, kde 14 let působil. Kde zabíjel té národní ostudu, kdo měl tolik citu a úcty pro zasloužilého pracovníka národního, třebaš sobý katolíčkám? Myslíme, že by „P. L.“ měly míti ke straně katolické aspoň tolik ohledu a slušnosti, kolik mají ke straně soc-demokratické. O poslední slavnosti sociálně-demokratické ani nemukly, ba ještě uveřejnily její program; proti katolickému sjezdu najednou věnovaly celé dva sloupce. Smíme snad dovoláti se toho, by list „svobodomyšlný“ měl každému stejné. Máže-i intelligence židovské býti sdružena v Jednotě českých židů, smí-i intelligence evangelická míti v Hoře Kutné svoje s. ružení „Chelický“, nevadí-i to jednotě národní, je-li v Kutné Hoře odbočka mezinárodní „Volné Myšlenky“, pak nemusí snad hofekovati svobodomyšlný orgán, že v Praze ustavilo se „Sdružení katolické intelligence.“ A konečně myslíme, že vůbec není spravedlivé, aby takto psal orgán kutnohorské radnice, když z protivných stran stále se vytýká, že nynější systém a většina radniční udržována je pomocí plných mocí, které od katolických voliček jsou sbírány. Či myslí „P. L.“, že necháme si všechno líbit a naše „chvalné známa“ trpělivost že nikdy nepraskne?

Z Kutné Hory. Katolická jednota sv. Vojtěcha pořádá v neděli 13. září měsíční schůzi a přednáškou ve spolkové místnosti „u Rohlíků“ ve 3 1/2 hod. Přednáší dp. Josef Mašina, kazatel u sv. Barbory: „O povinnosti dospělých ke škole.“ Vstup volný pro členy a jimi uvedené hosty.

Na c. k. jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I. v Kosteletě m. Ústí. konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 16. září od 8—10 hodin. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8—10 hod. Bližších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Z Chotěbořska. Dne 20. září bude v Nové Vsi u Chotěboře o 2. hod. odpol. katolický tábor. Řečníci bude říšský poslanec Prokop o robotě, poslanec V. Myslivec o politických a náboženských poměrech, Modestus Voňavka o organizaci mládeže. Přátelé, agituje pro hojnou návštěvu tohoto tábora a dostavte se v počtu nejhojnějším!

Vlastenecká horlivost nár. sociálů z Policka m. H. Tito lidé jsou u nás tak nadšenými vlastenci, že nestáčí mrkat vlastní krev, české katolíky, kteří jim svým náboženstvím přece pranic neubližují. Takové sápaní, takové surové přezdívký mají býti dokladem vlastenecké červeno-bílých! Kdyby s toutéž horlivostí soukali věci národní, s jakou slouží svému zavilemu vztaku, udělali by ovšem pro věc národní lépe. Naši slavnost svěcení praporu nazvali ti „svobodomyšlníci“, „troufalostí římsko-katolických klerikálů.“ A pro tuto slavnost sháněli horečně trucschůzi. Naši církevní slavnost nazvali v témtě čísle „Lid. Proud“ jednoduše „legraci.“ Bezpochyby proto, že ti lidé si potrpí na různé legrace spíš než na vážnou práci. Nestoudné hlaly „Lid. Proud“, že v Polici je 95%, pokrokového občanstva a jen 5% „stoupenců katol. tovaryšů.“ Ať se jde někdo podívat na ty jejich „pokrokové schůze“ ze všech sil sháněné a pak do kostela. Pravdou jest tolik, že veliký počet váženého občanstva nepřistupuje k nám zjevně a neodsoudí různé řádění červeno-bílých z té příčiny, že se bojí sprostáckého pranyře a vyjevených nadávek. Pékni jste vlastenci, když surové spíláte poctivým a pracovním českým ženám „nebeských koz!“ Plíváte tak na lid český, ačkoli jindy tvrdíte, že jej chcete hájit. Znamenitě pomáháte právům žen, když do nich tak pohrdavě kopete! Napsali jste o „provokaci stoupenců římských otrokařů.“ My ovšem různým křofádem a jiným podobným „stoupencům ženám“ otroctví nebudeme a to vás páli. Snad zotročujeme vás? A že bylo pořádáno c. k. hejtmanství za zesílení četnické stráže, to není ostuda naše nýbrž vaše, protože dobře známe vaši „míramiluvnou“ povahu. Jest to hauba, že musí katolík k ochraně svého pokoje volati proti svobodomyšlníkům (11) stráž bezpečnosti. Jest se směřeti, že hostinský s námi mnoho nepochodil. Inu, ta brdla červeno-bílých jsou vyprahlejší, žíznavější; ta by jistě vypila víc. Kdo hodně a dlouho vydrží křídět, zavláží je častěji. Kvitujeme nadávky „černá socha, stažení bratří, římtí pochopové.“ Takovými nájezdy jen nám pomáháte a sami sestupujete do bahna. Vy byste nás moc pěkně přivedli „do stop rymhe křesťanství Husova!“ Půjdemte přes vaše nadávky statně vpřed a uvidíme, kdo zápas dle vydrží. Nebojíme se a jsme si vítězstvím jisti.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati les v knihkupectví p. Františka Hecovský v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přlápeck.

Nové i antikvární

škola knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát

v Hradci Králové,

Velké nám. 135.

Velký výběr knožin a psacích potřeb.

Prodej obrázků. Seznamy zdarma.

Různé zprávy.

Israelité začínají být upřímnějšími. Co všechno se nabývalo o asimilaci židů! Nyní po tak dlouhém úsilí, aby židé s národy, mezi nimiž žijí, splynuli, najednou v Černovicích v Bukovině konala se židovská porada za tím účelem, aby chaldejsko-německá jazyková směs, již židé užívají, stala se řádnou spisovnou řečí židovskou. Dr. Birnbaum mluvil mezi jiným: „Již tčru několik desítek let, co se mnozí z nás touto otázkou zabývají. Z počátku myšlenka ta budila smích u židů samých. Intelligence židovská, přísnivá myšlenka národní, přijímala ji od národnosti jiných, ale své neměla a k vlastnímu národu židovskému nechovala se s velkou láskou. Nepochopovala, že národní intelligence netoliko musí být s národem svázána srdcem, nýbrž musí také s ním žít, dýchat s ním v téže kulturní sféře a svůj duchovní život musí čerpat z duše národa. Nechtěla rozumět, že mluvit jiným jazykem než národ, znamená jej opustit. Ale znenáhla vyrostlo nové pokolení, které již ukázalo více porozumění pro řeč lidu židovského a začala se rozvíjet také židovská literatura. Nyní je zapotřebí vypracovati pravidla tohoto nového spisovného jazyka, dáti mu pravopis, mluvnicu, skladbu, aby byl uznán za zvláštní mluvu.“ — V naší zemi ovšem ještě dlouho bude jejich obcovací a spisovnou řečí němčina. I židé narození v čistě českých krajích dokazují stále lásku k svým českým obdératelům ostentativním němčinám. Dr. Birnbaum svým návrhem postavil se na stanovisko správné. Jest žid Němec anebo Čechem? Neusmějeme se, když německy mluvící žid se chlubil „svým“ Goethem a Schillerem nebo když česky mluvící žid s pochlibou hovořil o „svém“ Husovi, Komenském, Palackém? A největší drzostí takového žida jest, pomáhá-li pokrokovým vylučovati české katolíky z národa. To jest zjev přímo komický, jemuž málo co jest rovno. Co teď budou dělati židovské listy „Prager Tagblatt“, „Neue freie Presse“ a jiné, které přímo fanaticky hájí „německou državu“ proti Slovanům? Odporovalo by se, aby jedno-duše židé přiznali, čím vlastně jsou; či se mají za svůj původ, ergo za své předky stydět? Dále se odporčuje, aby národy (zvláště slované), z jejich potu žijí, nedráždili drze ostentativní podporou jejich utiskovatelů. Tolik český člověk může žádati, aby židé u nás velmi dobř. žijící zachovávali se k naší národnosti aspoň spravedlivě. Horují-li často dosti hluchě pro svobodu vlastní, nechť přejí svobodný, plný národní život i lidu českému.

Byl Shakespeare katolíkem? To dokázal věhlasný anglický Ješuita Darlington v Londýně již před mnoha lety. Totéž dokázali kapitulár Rauch a spisovatel francouzský A. Rio. Přechtíme si jen jeho drama „Kuce benátský“ a poznáme hned, že Shakespeare při jeho spisování jeví se jako vzor katolického smýšlení. Ano již r. 1846 protestantský spisovatel Carlyle nazval nesmrtelného tohoto syna Anglie „výkvětem středověkého katolicismu.“ Tu podáno několik dosti důležitých dokladů, že Wil. Shakespeare byl katolíkem, ač protestanté rádi by si ho přisvojili.

Zákon kolektivní zaveden nedávno v Anglii. Zákon tento ukládá obcím, aby pro lidi, kdož by se chtěli na kousku vlastní půdy usadit, měly v záloze vždy nějakou půdu. A přiblížek nových ochotníků zemědělsko-zahradnických je tolik, že řádná skoro obec jim nestačí vyhovět a nemůže tolik půdy koupit, aby všichni byli uspokojeni. A to je v zemi tak průmyslové, v níž by člověk myslil, že obyvatelstvo už pro jiného než pro tovaru a dluhu ani smyslu nemá. Touha po návratu k půdě je však i tam, jak patrně, silná. Což teprve jinde!

Studenti na nádenické práci. Amerických studentech známe, že po dobu svých

studii prací rukou svých vydělávají si mnozí na živobytí. Pracují v různých řemeslech a zároveň studují, a přes to profesori i zaměstnavatelé bývají s nimi spokojeni. A letos na návrh profesorů gymnasiálních v Krakově odhodlalo se několik studentů přes prázdniny najmout se na obyčejnou práci nádenickou. Jedni šli do továren, druzí do lomů a vápenic, jiní opět na regulační práce při Rudnavě, atd. V továrnách dostávali mzdy 60 hal. — 1 K, ve vápenkách 1—2 K, a na pracích regulačních až 4 K. Studenti vrátili se z prací veselí a zdraví, a mdu vydělanou uložili si na své potřeby. Také v Hradci Králové při regulačních pracích na Labi zaměstnán jest po celé prázdniny student, který v chudobě a osiřelosti své odkázán jest sám na sebe. Jako prostý nádeník lopatou a motykou střádá na živobytí, na studii.

Moderní putování mohamedánsk. Na nové trati Mekka—Medina byla 1. září zahájena jízda. Budou tedy už i mohamedáni moderně putovat k brobu Mohamedovu. Jest nyní možno z Damašku jeti drahou až do Mediny. Délka nové trati obnáší 1500 km. Dalšíh 300 km do Mekky vystavěno bude ve 2 letech. Dráha postavena byla hlavně k vůli mohamedánským poutníkům, jichž každoročně do Mekky putují statisíce. Dráha postavena byla se sblízk, z tax a zvláštních daní vypsanych na stavbu této dráhy.

Spolek střídmosti v Berlíně savadí právě a sice hlavně v chudších čtvrtích výčepny mléčné, které jsou zatíženy co nejatutněji. Pitím mléka získalo by i u nás obyvatelstvo především samo na sobě, ježto čisté mléko jest výživným nápojem i pokrmem, prospělo by i své kapse, ježto jest mléko lacinější než lihoviny, a povzneslo by se i zemědělství, ježto by rolníci byli nuceni chovati více dobytka.

Ženy ve službě soudní. Ministerstvo spravedlnosti shlílo u samských a krajských soudů instituci dozorkyň vězňů ženského pohlaví, kteří jsou buď ve vazbě vyšetřovací anebo ve vězení u soudů dotýčných, a to z důvodů, že mužští dozorcí své služby rekonali bez závary. Nová tato instituce vchází v život již 1. září t. r., kdy u větších soudů nastoupí řada žen službu. Takové dozorkyně byly ve Vídni již před rokem ustanovovány. V Praze u zemského soudu zaměstnány budou prosatím jen tři, ponejvíce dcery dozorců vězňů, a to jen jako síly výpomocné. Opatřeny budou stejnojmenně jako vídeňské jejich kolegyně, a teprv až jestli se osvědčí, bude služební jejich postup upraven jako u mužských dozorců.

Vyhličky vystěhovalců do Chile v Americe. Dle sdělení c. k. ministeria vnitra byl nedostatek pracovních sil, který se stal citelným krátce po neštěstí zemětřesení, v krátké době posíleným stěhováním se do Chile odstraněn. Mimo to hospodářská krize v drabém pololetí roku 1907 vypuknuvši způsobila, že dělnictvo nejen nebylo hledáno, nýbrž v spoustách propuštěno. Následkem toho mzdy po neštěstí zemětřesení značně stoupnuvší opět velmi poklesly, kdežto draboty žijoucí stále přibývá a ceny potravin dosáhly výše ještě nebývalé. Za těchto okolností jest pochopitelné, že většina přistěhovalců, kteří během roku 1907 do Chile přibývali, po krátkém pobytu zemi opět opustili. Osadnictví s, očívá skoro výhradně v rukou koncessionářů, z nichž však mnozí svým závazkům nedostáli, tak že chilská vláda viděla se nucenou smlouvy s nimi zrušiti a koncesse jakož i půdy jim odejmouti. Smlouva chilská s italským jednatelem vystěhovalcům uzavřená, dle níž se tento jednatel zavázal dopravit do Chile 30.000 přistěhovalců, ještě jest v platnosti a první zásilka přistěhovalců má již brzy dojiti. Za vylišených okolností musí rozhodně od vystěhování do Chile býti zrazováno, bez rozdílu, jde-li o dělníky či osadníky.

Poláci v Berlíně bydlí počtem asi 80.000 hlav a mají 60 spolků, ale jen asi 30 tisíc Poláků jest uvědomělých, pevných a spolků asi dvanáct činných.

Pradědečkem a otcem najednou. Výměnkář Janu Halamovi v Polské Bystré, 78letému starci, narodil se v posledním týdnu syn, a také starcova vnučka dala v stejné době život statnému klukovi.

Čeho třeba v každé obci. Prodává-li hospodář dobytek od oka, spravidla prodá daleko pod cenou. Správný a poctivý prodej děje se toliko dle váhy. Neodíí se ani řezník ani hospodář. Onen ví, co kupuje, tento ví, co prodává. Toť obchod křesťanský, obchod poctivý. Prodej dle váhy je však možný jen tam, kde mají spůsobilon váhu. Třeba tedy v každé obci řádné váhy dobytčí, již jednotlivec arcí sám poříditi si nemůže. Zde třeba sloučení všech držitelů dobytka v družstvo, kteréž pak snadno váhu společným nákladem pořídí. Ostatně pokročilá obec by měla míti váhu obecní, již za přiměřený poplatek by mohli všichni přislušníci obce užívat. Podobně třeba všude též váhy obecní na obilí. Zvaží-li si hospodář, dříve než jede na trh, na obilí váse obilí a starosta stvrdí správnost váhy, pak ti řázní vyhlídnechové nebudou moci provozovati tak nestydatých rejdů, nebudou zcela veřejně okrádati rolníka při odvádění prodaného zboží. Váha obilní v každé obci je nezbytně potřebná. Neméně potřebný jest v každé obci stroj odšťedivý, bez něhož se nyníjších po-

měr z mlékaření již nekysne řádoucí prospěch. Čím je více mlékařka a pluh v polstění, tím je odšťedivka v mlékaření. Dánskému a holštýnskému rolnictvu odšťedivka pomohla k blahobytu. Řiďte se dle toho, občané, a ukažte skutky své prospěšnými svou pokročilost.

Lidové praměstíky. Září. Teplý-li vítr v září na děst věje, tu se sedlák směje. Ozve-li se v září hrom, obyspe se mnohým květem strom. Podzim na strakaté kobyle jezdi. Po svatém Matouši (21.) čepice na uli. Na sv. Maurice (22.) nesej pšenice, bude samá metlice. Na sv. Václava každá pláška dozrává. Po hojných deštích v září, osení se zimní daří. Bouřky v září zvěstují mnoho sněhu v zimě. Padají-li před svatým Michalem (20.) žaludy, nastane brzká zima. Počasí na Matky Boží narození celé čtyři neděle se nepromění. Nestěhují-li se vlašťovky před Michalem, není až do vánoc zimy. Na pěknou zimu nepřistavuj stodol. Sv. Michal všecko s polí spíchá. Jc-li září mlhavé, následuje úrodný rok. Čeho srpen nedovál, toho září nesusmaží; ale také: Září víno vaří. Hřímá-li po sv. Bartoloměji, bude ještě teplo; když před Jiřím, bude zima. Pěkné růže v zahradách věstí pěkný podzim a pozdní zimu.

Bílé perličky měly by se u nás chovati proto, že jsou drůbeží nejuzitečnější. Maso je nejcecnější, peří se dobře zužitkuje do perin, vejce jsou hledaná, a perlička od jara do zimy při volném výběhu do polí a pažitů takmět sama se vyživí hmyzem, červy a zelení. Snáší průměrně 100 až 120 vajec. Špatně kvoká, proto je lépe volit slepici za kvočnu choulolistivých kuřat, jež vlnka a zimy neunesou. Jakmile však řádně se vypetí, neškodí jim ani nepohoda, a zimu naši snáší bez pohromy.

Dobré stavivo získáme, jestliže vyspělé stromy v září zkácíme, po korunu oloupáme a necháme pak ležet do zimy. Zeleň koruny vysaje v kmeni ještě nabromadenou mizu, jež prýští do koruny a tam pozvolna se ztráví. Kácení se má konati za jasné pohody. Nejlépe však pochodí, kdo kácí stromy v prosinci, do jara nechá je oloupané vysychat a k jaru pak odveze na pilu neb do skladiště. Stromy před kácením asi 2 m u země oloupané v létě a v jeseni kácené poskytní také dobré stavivo, jež nepuká a rychle nepráchniví, a to zvláště dřevo z půdy méně úrodné, z poloh větrných, vyšších. Nejmenší dobré stavivo je z úrodných nížin za větrem vyrostlé. Čím úrodnější, živnější půda, tím více dřeva, ale tím také špatnější stavivo, zejména jestliže se kácí v létě.

Vzkříšení. Kalendář katolického lidu českoslovanského. Kalendář tento právě vyšel nákladem „České sekce diecévního komitétu“ v Č. Budějovicích. Část redakční řídil Dr. K. Slavík. Kalendář již svým zevnějškem se zamlouvá. Barevná obálka ozdobena jest obrazem vzkříšení Lazarova, jež má býti symbolem našeho vzkříšení národního a duševního v nynějším hnutí katolickém. Mimo 51 obrázků jest do kalendáře vložen vícebarevný obraz Panny Marie ustavičné pomoci. Obsahová část jest uspořádána tak, aby kalendář stal se nejen zábavnou, ale i užitečnou knihou pro každého čtenáře. Uvádíme jen některé články. Dr. A. Bráf: Národohospodářské potřeby české. R. Stránský: Jest církev katolická zpátečnickou, nepokrokovou? Jiří Čadek: Bylo-li třeba strany katolického lidu v Čechách. O. Šustera: Zemědělská rada pro král. České. Th. Dr. K. L. Řehák: Byl na Bílé Hore poražen národ český? J. V. Chmelat: Svornosti k blahobytu a Zptřijemněte si domácnost. T. Bláha: Ze života českého katolického lidu ve Vídni. Dále otázka živnostenská a dělnická, jak zlepšiti naše pozemky, pětí-li náboženství do politiky atd. Přitom ovšem nezapomenuto nijak na zábavu, jak viděti jest z řady pěkných vášných i žertovných povídek. Aby bohatý obsah mohl býti do kalendáře pojat, muselo vydavatelstvo značně překročiti objem dosavadních kalendářů, t. kže pouze poučná a zábavná část „Vzkříšení“ čítá 134 stránky, ač kupní cena jeho není vyšší než kalendářů ostatních. Jsme jisti, že kalendářem „Vzkříšení“ dostane se našemu lidu do ruky opravdu pěkná a cenná kniha, po níž rád sáhne rolník, dělník, živnostník i inteligent. Cena poštou 1 K, v tuhých deskách 1 K 20 h. Na 5 ex. šestý ná-davkem. Objednávky přijímá jediné: Česká sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích, na něž nechť prodávací kalendářů se obrátí.

Útlima slepých dívek. Nejneštěstnějším člověkem jest zajisté slepá dívka, jež vyjde z útava slepých dívek na Hradčanech — aneb ani se tam často jako dítě nedostala — a musí, opuštěností svou nucena, býti živa buď z milosti svých chudých přibuzných neb což nejhoršího, je-li odkázána na obec, aby dům od domu — často bez průvodčího — a kde ho má také vzíti? — si vyprošovala sousto k uhájení svého již tak přemutného živobytí. A je mnoho těch ubohých slepých dívek! Ale jsouce roztroušeny po obcích našich zdá se, jakoby ani nebyly — i svět o nich neví a nikdo na ně nemyslí — a přece jejich u věčné tmě a nouzi trávený život volá o pomoc! Než kdo je vyslyší? Mnohá obec svěří ubohou dívku nějaké ženě, dá jí několik haléřů denně, a za to ji má tato ošťetovat, čistiti a vůbec se o ni starati. A tak nemusí-li se ubohá tlouci hmatat od čísla k číslu k vůli trochu té stravy, jest ubožák na

cena celé dny, měsíce — ba léta vysedati, často úplně nečinně, v nějaké jistě prachudě a tu vedle věčné tmy, mnohokrát nevládných slov, často ústředí trápí ji nejhorší slo — nuda, neustálá nečinnost a to věčné uvažování, že jest zde na světě vlastně velkým břemenem sobě i jiným. Tu často a často se táže ta nešťastná: Proč já nevidím? Proč mně není dopřáno Božího světla? Proč já nemohu se těšiti z krás velebné přírody? Atď. A nikde není útěchyplně, konejšivá odpověď. A co stihne-li dívku slepou k jejímu velkému neštěstí ještě nemoc neb jiný neduh? Tu není bídnějšího tvora pod tím Božím sluncem než taková bídná, opuštěná slepá dívka. A pro takové, věčnou opuštěné, na své chudické přátele snad neb na obec odkázané slepé dívky stíží se útulna, kde by tyto našly čisté přátelství, druhý domov, láskyplné srdce ošetřovatele a co nejhlavnější, příležitost k zaměstnání, by v tom, čemu se v ústavě nevidomých dívek naučily, pokračovaly a se zdokonalily, by si pak aspoň částečně živobytí opatřiti mohly a ten svůj přemutný los trochu si zpříjemnily. A jestliže některá z nich ani toho těší na světě neměla, čím více takové slepé dívky jest potřeba útulny! Útulna tato má být jedním z těch ústavů lásky na paměť a oslavu 60letého panování Jeho Veličenstva. Touto myšlenkou veden věnoval podepsaný kněz na stizení takové útulny vše, co má, ale i to je k počtu tolika slepých, po celých Čechách roztoulených dívek pro začátek sotva postačitelné. Proto vzhledem k této tak lidumilné věci prosí podepsaný jménem těch slepých, ubohých dívek, jež volají: Smilujte se nad námi aspoň vy, přátelé naši, neb ruka Páně těče dotkla se nás — a pomozte nám! — „Útulna slepých dívek“ nalézá se při Jubil. ženském Asyru císa. a král. Alžběty, jež stojí pod osvědčenou správou „Družiny blahosl. Anežky“, která pro ni zatím, než se tato útulna někdy na vlastní dům zmůže, nejen místo ale i vedení její poskytnouti dobrovolně se uvolila. Prosí se, aby dary: jako trochu péti, prádla a libovolné roční příspěvky zasílány byly na adresu: „Útulna slepých dívek“ při Jubil. ženském Asyru císa. a král. Alžběty, Praha-III., ostrov Kampa aneb: Ladvík Seyvalter, farář v Čelčicích p. Byšče.

Zástupci města Paříže sáhlí minulý týden k návštěvě města Prahy a výstavy, kdež byli s největší pozorností a okázalostí přijati.

Mesinářskými sjezd obchodních kome-mer sahájen v sobotu v Praze na výstavišti za přítomnosti arcivévody Karla Františka Josefa, ministra obchodu dr. Fiedlera, ministrů byv. dr. Randy a dr. Fořta, místodržitele hr. Coudenhove, a mnohých jiných. Zastoupeno tu 18 států, vedle velkého počtu jiných delegátů. Arcivévoda uvítal sjezd česky, francouzsky a německy. Na uvítanou připravil arcivévoda účastníkům kongresu v královském hradě na Hradčanech ve Španělském sále večírek, při čemž arcivévodovi představení i členové delegace municipální rady pařížské.

Čerstvé seno a oves koňm nedávajme, leč smíchané s pící starou, dobře vyleželou. Za 4—6 týdnů je seno i oves dobře založený a hodí se za pici. Po čerstvém seně a ovse kůň ochravní kolikou, otáčí nohy, zemlín, potí se a často i zhyne. Z toho plyne poučení, že se nemá čerstvým senem ani ovsem krmiti, dokud se nezaleží, to jest před 5—6 nedělemi po sklizni.

Nové louky zakládajme všude, neboť u nás místo obilnictví třeba zavádět a svedbovat dobytčářství, a to bez dobrých lačín se nedá provádět. Na louky vyberme pozemky úrodné a lehce přístupné, byť i poněkud odlehlejší. Ani suchopáry neúrodné, ani mokřiny se za louku nehodí. Pozemek dobře vyhojený a hluboko zky-přený sbaví se plevelu pěstováním okopanin načež se pohnoují struskou Thomasovou anebo jiným hnojivem, hojně kyselinou fosforečnou a vápnou obsahující, a traviny do hlubokého ovsa hodné hustě vysejeme časné z jara, dokud je vlhka v půdě.

(Zasláno).

Na různá stížnosti P. T. účastníků svačičného vlaku z Orlicka, že v referátu „Česka“ o průvodu IV. sjezdu katolických československých v Praze mnohé záslužné organizace byly úplně pomínuty, přidávají na přání mnohých, že s organizací v soudním okrese Kostelec n. O. účastnilo se celkem 378, se soudního okresu Zámberk 271, se soudního okresu Býchanov n. K. 218, se soudního okresu Opocno 349 účastníků. Při této příležitosti všem vděp. i vešlec. pp. za ochotu a usazení písemně i ústně projevené všem p. t. účastníkům za vsorný pořádek děkuje ardebně

Josef Novotný, pořadatel.

Kostelec n. Orl., 7. září 1908.

(Zasláno)

Ty, kdož obecenstvo ve Smiřích proti mně pou-puzují láživým tvrzením, že při převzetí pl. Hozové na břítov v Pouchově jsem obdržel 6 K a mrtvolu jsem po městě nevyprovodil, dovoluji si upozorniti na následující:

1. Konám vždy to, zaž jsem žádán. Asi čtyřikrát jsem se tákal, mám-li obřady jen v domě vykonat neb mrtvolu po městě vyprovodit, a pokaždé mi bylo řečeno, že stačí výkrop v domě.

2. Má-li katolický kněz větší potřebu právod, musí napřed neznati křtí; křtí však nikdo neob-steral, čímž opět jsem byl utvrzen v domnění, že pří-buzní zasnulí si nepřejí, aby ch potřeboval právod vedl.

3. Jsem ochoten vyplatiti 100 K tomu, kdo mi osadím, kdo byl vlastně tak velkomyslný a na „posbí výkrop“ odměnil mě 6 korunami. Obyčejně na výkrop dostávám 1 K, ale tentokrát jsem neobdržel ani ha-léto, ba ani mně nikdo nepoděkoval. Moji odměnou byly ty lá a pomluvy, které o mně ve Smiřích byly šířeny.

František Novotný,
kaplan v Holohlavech.

Českému studentstvu!

Ve dnech nadšeného jasu a manifestací Čechů-katolíků za víru a vlast — ve chvílích, kdy odpárci sami doznali, že strana Kristova mohutní a dlo že její zdarem musí býti korunováno — za trvání sjezdu, prochnutého pravým bratrstvím a láskou brějivou,

přicházíme k českým studentům,

kteří cítí národně a vyznati víru cyrillo-metodějskou se neostýchají. Voláme k Vám: „Každý, kdož stejně smýšlí, vkroč v náš střed!“

Drazí kolegové! Zijeme v dobách nábožen-ského probuzení a národního obrození. Nastává veliký moment v životě lidstva — třídění duchů na dva tábory. I v našem českém národě a jeho studentstvu jeví se proudy tyto: *křesťanský a protikřesťanský — nauka Kristova a Ulanuka antikristova.*

O duševní i fyzickou existenci českou vede boj zloduchů proti Tomu, Jehož vůlí každý náš jednotlivec i celý národ žije — Ano, přeje si Všemohoucí, abychom žili, vždyť vyslal uam v trp-kých dobách své kněze, aby pro znovuzrození Čechů pracovali.

Neprobudili jsme se ze spánku proto, abychom opět snad klesli v zapomnutí a opovření, ale abychom, žijíce ve víře předků, pracovali pro blaho a existenci národa, abychom zajistili si lepší budoucnost po smrti fyzické —

Proto se probouzíme nábožensky!

Jestliže dlo všech nás má s úspěchem vzdorovati budoucím přivalům nepřátelské zutivosti, jest třeba, aby budoucí intelligence t. j. naše stu-dentstvo se zúčastnilo ruchu zmíněného.

Studenti, bratři! Voláme Vás do svého středu ku tiché práci, k studiu, k sebezdokonalení pro budoucí boje za práva náboženská a národní!

Kdož z Vás cítí sílu pro práci lidovou — jsi nám vítán.

Kdož touží po klidném studiu v obrau kte-rémkoliv, nalezneš pomůcky v našem středu.

Kdož má vlohý a porem vládně, i u nás se uplatní v krátké době.

Zveme Vás srdečně k našemu prostičkému, mile brějivému krbu — ke krbu společnému všem katolickým slovanským akademikům.

Kéž srdečná slova naše jsou Vámi pojímána tak, jak námi cítěna a vyslovena!

Podějme si ruce k společné práci!

Usavíme pravé studentské bratrství!

Zasvěťme mladistvé životy naše Bohu a vlasti!

V královské Praze, ve dnech ujezdu 1908.

»Česká Liga Akad.«

Ing. C. Jan Sedlák, JUC. Josef M. Hronek,
t. č. předseda. t. č. místopředseda.

Přihlášky přijímá a informace udílí koll. Hronek, Černošice a Prahy.

Panu J. Hlávkoví,

malíři církevních obrazů

Praha - Král. Vinohrady,
Čelakovského ulice číslo 9.

Zasláný oltářní obraz sv. Bartoloměje jsem ob-držel a neodpovídal jsem proto ihned, poněvadž jsem jej chtěl viděti, jak se na oltáři vyjímáti bude.

Nyní prosím, přijměte můj nejserdečnější dík za oltářní obraz, jež předstihl moje očekávání, an jsem nemyslel, že by za tak levný peníz a tak v krátké době mohlo býti tak pěkné dílo provedeno.

Obraz je velice pěkně provedený, svlášť výraz tváře sv. Bartoloměje šlechetný - apoštolský, krátce podalil se Vám jak v koloritu tak i v perspektivě výtědně.

Škoda, že haličti kněží tak málo o Vás vědí, neb sbytěně naše polské peníze do Mnichova posí-lají, kde, jak sám jsem se přesvědčil, za draké peníze dostane se nedokonalá práce.

Místo vyhazování peněz Němcům měli bychom se my Slované více vzájemně podporovat, pročť buďe Vás všem svým známým vše doporučovati.

Josef Koterbckí, probost.

Kamionka Wielka v Haliči, 18. srpna 1908.

Za hospodyni

přeje si nastoupiti vdova po ingenieurovi, 33 let stará, znalá práce domácí i v hospodářství a dobrá kuchařka. — Nejraději na faru.

Blížší udání sdělí adm. t. l.

Fotografie ! nejlepší !

Zvětřování podobizn v krámen
platínovém způsobu, v provedení

nejumělejší.

J. F. Langhans,

o. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto svlátky snižené ceny).

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické venti-látory, počítadla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalevé, Vol-frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad ilustr. a osvětlovacích těles jakož i veške-rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

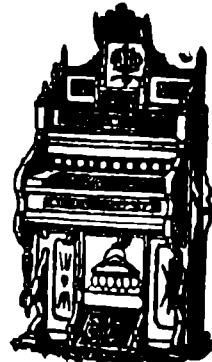
Skldy:

Budapešť, VIII. ker. János-fkórt 15. a. — Praha, Ferdinandova č. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měřiční splátky.

P. T. duchovenstva svlátků výhody.

Statek

z volné ruky se prodá

s úplným zařízením hospodářským, dobytčím i letošní úrodou. Patří k němu asi 50 koreč do-břích pozemků; budovy novější z kamene, kryté taškami a břidlicí.

Blížší sdělí

Jan Černý

v Byzhradci č. 35. P. Solnice.

První c. k. místopředsedstvím konces.
hudební a pěvecký
ústav
M. Nepeřeného
v Hradci Králové.
Nový školní rok začíná
15. září 1908.

ZÁPIS
od 1. září t. r. denně od 8 do
12 hod. dop. a od 2 do 4 hod.
odp. v místnostech ústavu, Dlouhá
ulice č. 200, proti měst. divadlu.

Vyučovací předměty: Zpěv, pia-
no, housle a violoncello. — Všichni žáci
přidržování jsou k hudbě sborové (or-
chestrální) a hlavně k hudbě komorní.

M. Nepeřený,
varhaník při katedrále a státní
zkoušený učitel hudby.

Ledničky
patentní pro každou domácnost nepostrádatelné,
přenosné, velmi praktické, tyčové led konzervující,
a ventilované, s výborným dřevěným plechem opatřeny, v iso-
laci, dodává na každou stanici c. a. a král. dvorní
továrna na nábytek

K. V. Skuherský v Hradci Králové
proti hotelu Merkur.

Cenauky zdarma a franko. Zástupci na všech místech
hledání

Tráva
z 13 korců luk
nejlepší jakosti se prodá. Korec po 10 K.
Kde, sdělí administrace t. l.

Z rodinných příčin
pronajmu
nebo
prodám:
lázeňskou
restauraci
10 minut cesty od Hradce Králové.
Píše se v administraci t. l.

POZOR 141.
Kotírky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.
Dětské. — Pasy.
Kapesníky. — Ručníky.
Šatrovací. — Zdravotní
„Triumfala“.

**Veškeré přípravy a ozdoby pro
svadby a křty**
doporučuji v nejlepší jakosti
Fejgl & Bydžost,
Hradec Králové.
Divadelní ulice — proti kostelu P. Marie.
Solidní obchůzka.
Nejlevnější ceny.

Velkorestaurace
Choděra-Vacek
*** V PRAZE, ***
na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým dostavatelkem
hostů z venkova a depo-
rentů se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
„ pohotově. „

Gramofon,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě
zúrokuje veškeré vklady
4 1/4 %
dnem 1. dubna 1908 počínajíc.
Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Veškeré školní knihy
do c. k. gymnasia, lycea, reálky, učitelského ústavu, do obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské
chlapčenské a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných a středních v místě i v celém okrese
chová stále v největší zásobě na skladě

východočeské knihkupectví B. E. Tolmana
v Hradci Králové
Telefon č. 17. na náměstí, vedle lékárny páně Hubáčkové. Založeno r. 1862.
Stálý přísedný znalec c. k. krajského soudu v Hradci Králové.

Kde vydání staršího lze užít, chovají se též
opotrebované knihy na skladě ve vy-
dáních nejnovějších. — Zásilky na venek poštou
vyřizují se obratem a franko. — Seznamy na po-
žadání zašlou se zdarma franko. — **Prvýklad**
c. k. školního knihoskladu v Praze.

Největší sklad všech školních po-
můcek, globů, atlantů, kalendářů, psacího
a kreslicího náčiní, slovníků, map, hudebnin,
nótešů, denníků atd.

Podmínky odběru velmi mírné a příznivé.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 37.

Josef Bonaventura Piter.

Jeho život a působení.

Píše Fr. Kolář.

Jos. B. Piter (Pitter) narodil se 5. listopadu r. 1708 v Třebechovicích v č. 262 n. (26. st.) jako syn Václava Pitry, staršího radního a hradiště, z první jeho manželky Alžběty, dcery Jos. Lochmana.

Prvním jeho učitelem byl Jan Vondra v Třebechovicích († 1730), který ho učil literaturu a hudbu. Matčím bratrem byl Eleuterius Lochman, kněz řádu sv. Františka, kazatel v Hostinném. K němu přišel mladý Piter, prose ho se slzami v očích, aby mohl zůstat pod jeho péčí. Nechtěl prý otci o tom dopisovat. P. Lochmann, přesvědčen se o velikých schopnostech chlapcových, skutečně otci dopsal. Po svátcích svatodušních r. 1721 mladší Piter v 13. roku, kdy právě škola vychodil, byl doveden od matky do Hostinného, kde se ho ujel; opatřil mu stravu a oděv. Dal ho učiti v hudbě a učiti němčině. V hudbě a zejména ve zpěvu se Josef brzy zdokonalil tak, že tamní ředitel kůru Josef Lassius měl v něm znamenitého altistu, nadto pak mu svěfoval hraní varhan i správu kůru. Němčině se naučil mládenec v 5 měsících; a tak ho strýc už den přede Všeemi svatými r. 1721 dovedl do Broumova k opatu Otomaru Zinkovi, svému příznivci. Opat, vyzkoušev chlapce ze zpěvu a hudby, vyslovil mu spokojenost a přijal ho nastávajícím školním rokem na fundaci do kláštera co altistu. Zároveň Piter navštěvoval latinské školy. Píše o něm Aleš Habrich, převor rajhradský, že ve 4 letech odbyl všecko, k čemu jiní potřebovali 6 let.

Dne 21. září 1728 zažádal Piter o přijetí do kláštera a už v den Šimona a Judy (28. října 1728) byl oděn řeholním rouchem, načež hned nazván Bonaventurou. Noviciát, čili „zkoušení ducha, zda z Boha jest“, trval do 30. října 1729, načež připuštěn k profesi; složil v 21. roce svého věku slib do rukou opata Otomara Zinka. Předtím již byl jako novic v klášteře polickém. Nato poslán jako benediktin k sv. Markétě učit se filosofii a teologii. I byl „inter primos excellens“ (vynikal mezi prvními).

Dne 1. listopadu 1733 měl primici a zůstal hned v Břevnově kazatelem u sv. Markéty až do r. 1736, kdy povolán do Broumova za profesora „in humanioribus.“ I psal 8. října 1736 rodičům do Třebechovic: „Nyní dnem i nocí, když mi obecná kázeň a řeholní pořádek dovolují, v čtení knih své občerstvení hledati musím; nato pak jiná díla předsevzít musím, chtěje aspoň naše předky kláštera následovati, kteří v spisování a skládání a přepisování knih dnu i nocovali.“

Hýbl praví v „Rozmanitostech“ r. 1818 (8. svaz. str. 7. a 18. Matrice Třebochovicensium filiorum Musae): „Pitr vyslovil zásadu, že se musí historie na základě podstatných pramenů vzdělávati, a tudíž také aby se ty prameny sbíraly a veřejnosti podávaly.“

Od prázdnin r. 1736 poslán byl do kláštera polického (Police n. M.), kde mládeži vštěpoval počátky latinské řeči. Spolu měl úkol zastávat faráře v duchovních věcech, kázáním se zaměstnávat i „Tovaryšstvo Matky Boží bolestné“ řidi. O tom píše r. 1737 rodičům: „Chci po svátcích dát tisknouti knížku „bratrskou“ za dušičky, ale nevím, zda-li mi čas postačí. Ale uhlídají poličtí, že jak P. Bonaventura z Police vykročí, všecko hynouti bude. Dost jsem se ve dne v noci napracoval. Což ale při tom vystátí musím, jaké závisť, jaké otrávy atd., to ví sám Bůh. Ale nechme pyšťkati; také štkali na Krista Pána. Jest-li to tak na zeleném, co na mně suchém?“

Koncem r. 1737 vrátil se P. Bonaventura do Broumova, kde se stal nejprve profesorem filosofie. Pak povolán do Břevnova, kde byl profesorem theologie mladých duchovních svého řádu.

R. 1740 v Polici v klášteře byl převorem P. Filip Ehrenschild (Němec) a předsedou „Bratrstva Matky Boží bolestné“ P. Bonaventura Piter. „Vy byste nejraději všechno polestili“, zlobil se převor na Bonaventuru, „maď aby i ten Pán Bůh byl jenom Čechem.“ — „Ó, to by byl tuse dobrý Bůh“, odpověděl Piter.

O velikonočních r. 1740 na květnou neděli pojednou ozval se z kůru zvučný tenor mladšího kantora po česku: „Utrpení Pána našeho Ježíše Krista podle sepsání sv. Matouše. Za onoho času řekl Pán Ježíš učedníkům svým: Víte, že po dvou dnech veliká noc bude a Syn člověka srázen bude, aby byl ukřižován.“

Toť bylo cosi vzrušujícího, nealýchandho, překvapujícího! Po prvé, co byl klášter klášterem, zpívány pašije po česku. Opět bylo Pitrovi snášeti různá příkoří pro jeho velikou lásku k rodnému jazyku; sase na něho útočil

představený kláštera. Piter mu tehdy klidně odpověděl: „Mám lásku k národu a k vlasti a ta svatá láska činí mne shovívavým, snášlivým a dává každému odpustění.“

Uchýliv se do Břevnova, po delší čas byl upoután na lůžko; a tehdy právě r. 1742 jmenován vicesuperiorem (místodržitelem) a „sbornu“ polického praesesem (předsedou). O nemoci svojí psal dne 6. října 1742 otci svému z Police do Třebechovic: „Nebát se pantáta, není již tak zle se mnou, jak sobě myslíte; to jsou naše obyčejné náprsní a žaludkové nemoci pro ustavičný křik z kůru a sedání v pokoji. Ze mne to ale víc bere nežli někoho jiného, zapřít nemohu. Co se dotýká vojny, my u velikém strachu jsme; 18. září v noci o 1. hodině ráno vypadli Francouzové z Prahy, dorazili k sv. Markytě, hřmotně zvyraceli dvře i okna u kláštera a co našli, vše pobrali a celý klášter vyplundrovali, tak že velké knihy v Praze po křesťanu a po greši prodávali. V Markytě jsou jen 4 duchovní, druzí jako vyhnanci po panství se bídně potloukají.“

R. 1746 zbaven byl Bonaventura v Polici suppriorátu (vysvobození), načež zase byl profesorem theologie v Břevnově; ale ještě téhož roku povolán do Broumova, kdež ho opat Benne jmenoval sekretářem, bibliotékářem a archivářem všech bened. klášterů koruny České.

Tu se mu otevřelo široké pole vědecké činnosti, touha ušlechtilého srdce byla vyplněna. Hýblovy „Rozmanitosti“ z roku 1818 píše o něm, že byl první sběratel pramenů historických (ovšem v tehdejší době). Habrich a Pelzl dí, že Piter vždy s toužebností po vědách zvláště náklonnost k vlastenecké historii měl a prázdné chvíle na čtení historiků vynakládal. Když teď Piter přehlížel knihovny i archivy a srovnával původní písemnosti i diplomy s vypravováním dosavadních historiků našich, poznal, jak netoliko často daleko se od pravdy uchylují, ale jak jest i nejvyšší potřebné sbírat původní prameny historické. Tu začal pilně sbírat a rukopisy si přepisovati, tak že velké množství materiálu si nashromáždil, jež obmýšlel tiskem někdy vydati.

Pomezi statku břevnovského beztoho skrovného a pak „Exemptio“ (výhra) byly příčinou, že sotva měli řeholníci dostatečné prostředky k celoroční výživě. Proto podána žádost k dvor. kanceláři do Vídně o konečné rozhodnutí. Bonaventurovi svěřeno jednání. Vlastně konány k vůli tomu tři schůze konventu v Broumově a los padl vždy na Pitru. Šel nerad, vymlouval se na chatrné zdraví, nechťelo se mu od historických studií, ale konečně z lásky k opatovi a ku klášteru přijal nesnadný ten úkol. Někteří konventuálové ani ho nechťeli pustit do Vídně, jako by předvídali, že milý bratr se k nim již nevrátí; plakali s ním, když odcházel.

Pelzl dí, že Bon. předvídal dle tehdejších okolností, že to zaměstnání sotva dopadne dle vůle opatovy; ale poněvadž Bon. opatovi přisahal dokonalou poslušností, zanechal na jeho příkaz započatých historických studií a do Vídně se odebral v březnu r. 1756.

Při prohlédávání knihoven a archivů vídeňských našel Piter mimo jiné registrum Vladislava krále, které tehdy bylo pokládáno za velmi důležitý dokument. Když svůj objev sdělil nejvyššímu c. k. archiváři Toulvi z Rosenthalu, získal si jeho velikou přízeň. Prostřednictvím Toulvým dostalo se Pitrovi čestného titulu c. k. českého historika. Tím mu zjednan volný přístup do kabinetů cis. biblioteky.

V záležitosti kláštera broumovského vymohl si audienci u samé císařovny, která, seznávši jeho učenost, ráznost, výmluvnost a šlechtetnost, učinila jej svým duchovním rádcem a spovědníkem; sama mu zavěsila na hrdlo zlatý řetěz s drahoucenným křížem.

Téhož roku odporučila ho císařovna za opata do Rajhradu, zaslavši tamnímu konventu svoje „votum“ v ten rozum: „Zvolte si koho chcete, ale na Pitru mého nezapomeňte!“ A tak byl dne 25. května r. 1756 Piter po odstoupení Aemiliana Matějského zvolen jednohlasně inulovaným probáhem, prelátem a opatem. V Rajhradě pod jeho obrazem čtame: Bonaventura Piter, Bohemus Altopontensis, praepositus Rajhradensis post resignationem D. Aemiliani anno 1756 die 25. maji ex secretario reverendissimi domini visitatoris Brzevnovienensis qua actualis agens causarum Viennae canonice electus (co sekretář nejvyššího pana visitátora břevnovského jakožto činný jednatel procesu ve Vídni kanonickým způsobem zvolen).

Piter našel klášter rajhradský v dluzích a psal o tom 1. srpna r. 1757 do Třebechovic otci: „Po mém předku nenašel jsem nežli samé

dluhy... kteréž vymazati jsem se snažil... Časové byli váleční, v nichž mu hospodařiti mnoho neprosplávalo. I psal Piter znovu otci 17. dubna 1758: „I já jsem již přes 9000 musel vypůjčiti a všecko skoro obilí na profiant dáti, že sotva mám pro svou a svých potřebu.“ — A ta potřeba byla u prelátů veliká. Jak Pelzl dí, jest to starý obyčej, že prelát musí přijímati návštěvy a dávat hostiny, večeře a hry. V tom osidle také se nacházel Piter a psal otci 16. července 1760: „Na můj svátek (Bonaventury 14. července) měl jsem hosti na dvě stě. Na ten den jsem položil kámen gruntovní k mostu kamennému přes řeku Švarcavu k městečku Rajhradu, kde prve byl dřevěný.“ Věbec panství potřebovalo velikého zvelebování a to vyžadovalo značné náklady Pitrovy.

Piter vystavěl v Rajhradě důkladný dvorec, při němž i pohodlně obýdl pro duchovního, aby v tamějším kostele v čas rozvodnění řeky Švarcavy mohl konati bohoslužby pro farníky před řekou bydlící. (Dokonč.)

Kulturní hlídka.

Prorockví slepého mládence. Viděli jsme v „Čes. Světě“ vyobrazení pana spisovatele H. v prazvláštní posici. Vyobrazen s moderním kloboučkem, ruku na očích. Pod obrázkem vysvětlení: to prý takhle přemýšlí o postavách nového románu. Vrchol pozorství! Čipera tenhle p. H. Rozumí reklamě. Snad myšlenky té lvi hlavy uvázly příliš ve spleti mozkových blan. A proto tehdy místo románu prezentoval pan H. aspoň sebe, aby veřejnost na jeho ženiální postać hned tak nezapomněla. Zatím tedy svoji fotografii tenkrát užaslému českému světu hleděl oznámiti, že aspoň přemýšlí. Zda přemýšlel při tom fotografování na nové postavy anebo o tom, jak fotografie dopadne, to necht' posoudit laskavě sami naši čtenáři. Neuvidíme-li z jeho pera žádného grandiosního díla, aspoň budeme mít podobenku, jak přemýšlí. A galerie našeho umění i tím bude obohacena značně. Pan H. tudíž přemýšlel, rozjímal se zrakem zastřeným, aby se ženiální duše nepletla zbytečně všedním světlem denním a tím lépe upoutala svoji pozornost k nádhernému jiskření neobyčejného mozku.

Slepíci bývali u Athénanů velikými věstci. Proč by tedy titán H. také na chvíli nezastřel oči svých k vůli přivolaní daru věšteckého? A jedna jiskra ze lvi hlavy té padla dne 5. t. m. do feniletonu „Národ. listů.“ Umělec se zrakem zastřeným si zaprorokoval kurážně jako slepý mládenec. Zda by za to jeho prorockví dala aspoň Intristka zlámanou greši, to posouditi může uvážlivý člověk z obsahu prorockví toho mládence se přivřenými víčky.

Tedy p. H. ve své špásovitě kritice katolického ejazdu píše: „Náboženství je v úpadku (tohle je tramp proti samému Masarykovi), církev zmírá (už moc a moc dlouho, jak patrně, pane H.), přes to, že klerikalismus (který?) napíná poslední (!?) síly, s divokou energií (pozor! neračte si nás plésti se fravými soc. demokrati!) hájí zbytky (jen kdyby takové zbytky zůstaly dosud mladočechům!) svých dráv, mocné a obratné organizuje a fanatisuje své proflídle šiky.“ (Neshouste ty šiky nyní až příliš, že se jeví u mladočechů tak veliký hněv?) Muž se zastřeným zrakem cituje ve svém hlubokém zamyšlení bezmyšlenkovitě tato slova Monodova: „Horečně se hledají důvody pro víru. (Zatřený zrak nevidí, jak pádné důvody pro víru jsou zde již od stvoření světa, jak právě národy po svém odvrácení od Boha svojí bezradností, nejšťastnější sločiny a barbarickým násilnictvím byly živým dokladem, jak jest potřeba víry). Je čtít, že starobylé základy víry křesťanské, autorita Církve a Písma, spekulace theologické a mystické jsou navždy (!) zničeny...“ A muž s okem zahaleným mráкотou tmy dokládá věstecky: „Bezradějná je křesťovité námaha theologických a dogmatických odpůrců moderní myšlenky (ale které, jen které? Vždyť jich jest tolik a každá chce něco jiného), triumfálně (!) postupující od vzkříšení inteligence a bádání v době Renaissance.“ Prý moc papežská „nebude již probuzena k životu...“ Je to pouze mrtvý, neškodný (ať vám za to socialisté nenadávají!) fantom, jenž povstává občas z hrobu minulosti a nestráší již ani malé děti.

Po tomto vážném prorockví vystupujeme překvapením ze závorek, protíráme si v úžasu zcela otevřený zrak, zda dobře na ty řádky vidíme. Co? Církev že nestráší již ani malé děti? Vždyť přece sami stateční soc. demokraté jí spílají ve vstupu „bestie“, „kanalie“, vždy tvrdí, jak náš stát jest sklerikalizován, ujať

mován od církve; vždyť pokrokářští učitelé elegicky vzdychají každou chvíli, že reakce se přitahuje, že ženištní devatenáctiletí mládenci paedagogičtí pro tu církev nemohou dátí průchodu svým velkolepým, spasitelným myšlenkám. Proč jen tak barbarské utlačování katolických dělníků, proč surové plivání do tváře pokojného katolického právníka, proč vyjevený křik, aby se náboženství vyloučilo ze škol i z rodin? Proč jen agrárníci spojují se s volnými mysliteli proti té „hydře“ a složí se neotit nad varštem katolické strany? Proč proti „bezmočnému suverénu hynoucí říše“ podnikají se útoky přímo zběsilé? Přece poslední okamžiky takovým hynoucím neměl by moderní inteligent strpčovat tak nespravedlivým karabáčem.

Ejhle denník, který tak dlouho porážel církev a sloužil mladočechům proti ní — a který jest nyní sirotek! Jakže dlouho trvala strana ta, která rozličnými cukrátky obtěla celý národ církvi odloučiti a sama vládnoucí duším českým stále? Organ strany tak brzy zbankrotěle chtěl by co nejdříve viděti naprostý bankrot církve, aby měl spoléháti v neštěstí. Ubozí trošečníci, kde je to vaše duševní obrození, které jste slibovali náhradou za idey náboženské?

A že jest spekulace theologická a mystická navždy zničena? Právě tam, kde materialistické zásady zdály se přímo triumfovati, vždy jako čarovným proutkem vykouzlen odpor širokých nezkažených davů, které s tím větší vroucností věnovaly se mystice. Neví nic muž „přemýšlející“, co nyní platí ve Francii veliký moderní mystik katolický Hello? Nevidí, jak Vídě, tak dlouho otravovaná židovsko-liberálními rejdy, znovu se kloní k mystickému rozjímání o věcech nadmyslných? Nepozoruje, jak v těch českých krajích, jež byly proti církvi popuzeny, šíří se rychle aspoň mysticismus jiného rázu? Snad by měl p. H. věděti, jak úžasně zaplavuje kraje, dlouho zpracovávané materialistickými socialisty, pověra spiritistická. Spiritistický mysticismus sice vede na zcestí, ale mysticismem, třebaš blouznivým a nezdravým, zůstává přece. A při šíření toho moderního zjevu odváží se tvrditi p. H., že spekulace mystická jest navždy pohřbena. Té ovšem zvonily umíráčkem různé politické jepice již dávno mnohokrát. A kdekoli vzali materialisté lidsí víru, tam nastoupila pověra. Ten „mrtvý, neškodný fantom“ nadělá liberálním chlebařům nesnázi ještě mnoho, čím dále více. Až liberální frásisté i se svým zadumaným prorokem budou pod drnem, s úsměvem budou vzpomínati vítězní katolíci na věštbu slepých mládenců, na něž by nyní nevsadil nikdo ani pětník.

Mladočeši reformují a to hodně pohodlně. Minulý měsíc Kramářův „Den“ kormoutil se nad tím — ovšem z nezištné lásky vlastenecké — že se posílají od českých katolíků peníze velice bohatému papeži, jemuž prý se vede dobře. Kdyby takový povzdech vyšel z úst důkladně zfanatisovaného rudého hochy 16letého, mnoho bychom se nedivili. Ale orgán, který má z vyššího stanoviska vésti k etfislivému, uvážlivému nazírání! Vzpomeň si, liberále! Ta mladočeská organizace šířila se jen pomocí vzduchu? Ty máš nejlépe věděti, jakých nákladů vyžaduje kterékoli sdružení. Což ty mladočeské příspěvky? Co znamenala kontrola povahy peněžních ústavů? Co ty tučné diety mladočeských předáků a ještě tučnější sinekury, udílené mladočeským byrokratům k osobnímu prospěchu? A tyto obdary přece nebyly k vůli udržení mladočeského stroje v chodu ani nutné. Vzpomeň si, jak se „zakrváceli“ mladočesko-vlasteneckou prací dr. Herold, dr. Vašatý a jiní. Ti viděli, že není výnosnějšího obchodu nad obratné vlastenectví. A což ten kavalířský poslanec, který ústy tolik pomáhal jiným, rozhazoval peníze jako kníže a pak na jedinou uprosřed slávy své poškodil věřitele závratnými dluhy? Předáci mladočeští spotřebovali obrovské sumy jmění národního i státního pro sebe. Katolíci sem tam zašle nějaký dobrovolný příspěvek do Vatikánu na úhradu církevních potřeb a přitom platí méně, než musili platiti sami čeští bratři. Bylo by hotovým pokoušením Boha, kdyby katolíci místo práce a obětavosti jen se modlili v domnění, že Bůh sám se má o církev starati. Katolíci vědí, že Bůh zbytečných zázkatů nečiní, že zasahuje výhradně tam, kde lidská námaha by byla i při nejlepším vůli slabou. Vymáhají-li socialisté na chudých dělnících daň přímo krutou (což jim vlastenecký orgán odpouští), nemusi „Den“ zasílávati katolíkům, že si platí příspěvky vlastní. Evangelici přece sami musí platiti daleko více. Vyžaduje-li i malý společek od svých členů příspěvky, nechtě si každý rozumný člověk rozvážiti, co všechno potřebují kanceláře obrovské společnosti církevní. A buďte bez starosti! Papež za sebrané příspěvky má se asi tak dobře, jako mecenáš Elávka. Rozhodně těch peněz neukřivá k výstům do drahých lázní, k velikým útratám

plesovním a k pořádání kratochvilných honů. Rozhodně vede se líp těm, kteří pod patronátem mladočeským s prominutím zásluh uchvátíli zvláště v Praze velice výnosné a pohodlné úřady. Zmiňujeme se o tom proto, že dne 9. t. m. znovu rýpe „Den“ do „mrtvé ruky, věčně hladově nastavené.“ No — no! Ať se podívá „Den“ na ruku mladočeských advokátů-předáků a nechtě se samyell, zda tito lidé dali na vlastenecké a kulturní účely aspoň desátý díl toho, co dala jen v Cechách „mrtvá ruka.“ Mladočeši přece jako velicí ostrovidové by měli věděti, jak značný počet mladočeských radikálů má jen co mrtvé ruce děkovati svoje pěkné postavení. Měli by věděti, že na př. na studentské nadace dali u nás katolíci kněží víc, než všechny ostatní strany dohromady. Ovšem že pak mladík, který vystudoval za kněžské peníze, odvděčuje se horlivě církvi nestoudným lhaním o „mrtvé, hamižné ruce, o černém utloukání vzdělanosti“ a pod. Zdá se, že mladočeský skomírající tisk obstarávají pacholata ze školy paní Fráze.

Školský obzor.

Kdo udržuje německé školy?

Státěže zde nové příklady. Na c. k. německé realce plzeňské bylo v uplynulém školním roce 283 žáků, z nichž bylo židů 102. Israelité s Čechy činili 185 žáků, pravých Němců po odečtení 2 Maďarů bylo tam jenom 50, tedy necelá pětina všeho žactva. Tamtéž na německé obchodní akademii mezi 153 žáky 81 židů a 27 Čechů, a na dívčí něm. obchod. škole 61 žákyň, z nichž 12 Česek a 12 židovek. — V Dobrušce mezi asi 4000 obyvateli jest sotva 30 Němců a pouze asi 5 německých dětí. A přece tam jest německá škola. Pro koho? Tamější židé téměř všichni posílají své děti do ní. V Mladé Boleslavi si vydráží židé německou náboženskou školu; podobně v jiných ryze českých městech. V Praze si založili židé německou vysokou školu pro výchovu rabínů. Pak se diví, že český národ k nim valně důvěry nemá. „Hlas Národa“ dne 4. t. m. k takovým zjevům poznamenává: „Poukazováním na tyto okolnosti nehodláme projevovati nějakou zvláštní péči o výchovu židovských dětí, ponechávajíc ji úplné rodičům, ale — jest přece známo, že židé si velmi často natírají na český antisemitism a prauýrují ho buď jako ovoce plemenné zášti neb označují za jeho původce „klerikalism“. Ve skutečnosti však není vinníci ani plemenná zášť, o níž mluvíme, ale snad jen u jednotlivců, ani „klerikalism“, o kterém nelze na příklad mluvit v Mladé Boleslavi. Sami židé zavinují, že přiblíženo jest na ně „přes prsty“ a to tím, že se hlavně v otázce národnostní úmyslně odlišují od celku. Nikdo sice od nich nezádá, aby se zdobili slovan-skými trikolorami neb pokřikovali od rána do večera „na zdar!“, ale nejvíce bouřivá a odpor k nim vzbuzuje, že jakmile ocitnou se dva neb tři pohromadě, zapomenou úplně na českost okolí a mluví — německy. A v rodině totéž. Sto, dvě stě let žije židovská rodina v ryze českém městě, ale za její prahem mluví se česky pouze se služkou. Německý časopis, německé knihy . . . jsou stále v rodině a důsledně také neláska k české věci! K udržování tohoto stavu přispívá hlavně německá výchova židovských dětí, již dáván jest základ německo-náboženskými školami. A jedině z těchto zříděl prýští český odpor k židům, kteří nesnázi se ani dost málo respektovati jednoduše národnostní celky, mezi nimiž provozují obchod — svůj hlavní zdroj vlivu a zámožnosti.“

Masarykovská podpora zdárné školní kázně.

V čís. 207. „Času“ sděleno: „Na prostějovské realce působí katecheta P. Bayer. Několik žáků páté třídy kreslilo na tabuli figury některých klerikálních výtečnicků, kteří se účastnili prostějovského klerikálního sjezdu. P. Bayer se k tomu trefil a pachatele prý udal. Z chlapeckého žertu načechraná (?) veležráda (??) a urážka náboženství. Nastalo přímé vyšetřování, které skončilo špatnými známkami z mravů a hlavně vinníku ukázaný z ústavu dvéře.“ Zpráva ta hodně překrucuje skutečnost. Ale již z ní je patrné, jaké studenty chce „Čas“ hájiti. Podle vlastního doznání Herbenova orgánu nevyšpělí hoši zneužívali školní síně k vychrtnutí jízlivosti proti katolictvu. Co by „Čas“ říkal, kdyby malovali hoši karikatury židů? Spráskl by ruce nad „fanatismem“, nad „ovoce klerikálních štvanců.“

Leč skutečnost byla daleko horší, než jak pověděl Herbenův denník. Dne 30. června totiž nakreslili někteří žáci V. třídy prostějovské realky schvalně před náboženskou hodinou veliký modrý kříž na bílém kreslicím papíru, posměšně jej o věntili a opatřili nápis zlehčujícími právod katol. politické jednoty pořádaný na počest jubilea císaře pána a nynějšího Svatého Otce. Účastníci právodu měli modrý kříž za odznak. C. k. okr. hejtmanství, dostavši vyhrážky od národních socialistů, povolalo k právodu četnictvo. Žáci pod kříž nakreslili četníka v plné zbroji v roztrhaných kalhotách s křížem před nose. Ačkoliv někteří žáci chtěli všechno

smazat, druzí křičeli, aby se to nechalo, až katecheta přijde. Poněvadž takových demonstrací se už více opakovalo, musilo se zakročiti. Po sevedeném protokolárním vyšetřování byli vinníci blásováním konference potrestáni. Ti, co dostali zákonnou známku, dostali ji zároveň za nedovolené kouření. Vyloučen nebyl z ústavu nikdo, pouze hlavnímu vinníku, jenž už před tím měl zákonnou známku z mravů, poradilo se, aby se „do ústavu nevracel.“ Pěkné to tedy byly „chlapecké šerty“! Tu byly dokumentovány zavilé, předeem rařinované promyšlené jízlivosti hochů, kteří vsáli do sebe slepou zášť protikatolického tisku již v tak mladých letech! Nebyl by učitelský sbor pro smích, kdyby takové fanatické dráždění mládky spolkl? Pěkně ušlechťuje pokrokářská kultura! Takovému uličnictví přece katolictvo ty chlapce rozbodue ne- učilo. A „Čas“, který měl rázně vystoupiti proti surovým nezbednostem podobného druhu, ještě „ubohé broučky“ litoval. Uličníci, s kterými by slušný učedník nechtěl mluvit, jsou najednou — pokrokovými mučedníky.

Zase doklady o přímé páteři pokrokářského učitelstva.

Smrtkova „Škola našeho venkova“ v č. 9. píše: „Ano, je pravdou, že jednotlivci z učitelstva ještě dnes bohužel dožadují se kněžské protekce; ale to nejsou pokrokáři, liberálové; to jsou tichošlápkové, kteří o schůzích obyčejně scházejí, nebo z opatrnosti nikdy nepromluví.“ — Mladý tudíž Smrtkův orgán o tichošlápkových organizacích, započatých v pokrokářském seznamu. Odečten-li se však tací chlebařští tichošlápkové, kteří hlavně se bojí promluvití proti radikálům, nespravedlivým výstřednostem, kolik zbývá těch skutečných pokrokářů? Ještě však lépe osvětluje důslednost pokrokářského učitelstva tento učitelko-pokrokářský povzdech. „Když se jedná o to, aby učitelský syn neb dcera byli přijati do katolického konviktu nebo ústavu učitelského, ta liberál, pokrokář i socialista najde k němu; kněz se vymlouvá, že nemá žádného vlivu, ale žadatel nedá pokoje, dokud mu není vyhověno. A na schůzích řeční: Zničte vliv klerikálů, neboť užívají svého mocného vlivu k vlastnímu obohacení a rozšiřování tmy.“

Tyto řádky jsou už jasnější a upřímnější než slova Smrtkova orgánu. Odkud taková „krytalisace pokrokovců charakterů“? Nemí učedník nad mistra. Učitelé vidí, jak sami vůdcové starají se pečlivě o vlastní zisk, jak radikálcié proto, že jim to hodně vynáší. Učitel J. Slabý v „Moravské Orlici“ doznal: „Učitelstvo vedou nyní lidé většinou melci, velkohubi, fanatičtí, frásovití.“ Jak mohou tací vůdcové tudíž povznéstí charakter vedených?

„Pokrok“ francouzských beznáboženských škol.

Sám „Čas“ dne 8. t. m. napsal: „Francouzská veřejnost byla poslední dobou značně rozrušena zjevem, jež nutno nazvat nanejvýše smutným v zemi, kde více než dvacet pět let škola je povinná, bezplatná a beznáboženská. Vojenské úřady zaznamenaly, že nemálo nováčků je dosud negramotných (neumějících psát) anebo jen s obtížemi čte. Počet těch, kteří neumějí psát a pstrádají úplné nejjednodušších vědomostí, je přímo ohromující. Mnozí vojáci vůbec nevědí, kdo byl Napoleon, nemají potuchy o tom, co je to republika, a domnívají se, že v čele francouzského státu dosud se nachází císař, po kterém bude vládnout jeho syn. Anketa, podniknutá francouzskými důstojníky, ukázala, že 1/3 (dvě pětiny) nováčků nevědí, že Elzas-Lotrinské patřily kdysi Francii a ještě větší počet není s to udati, kdy tyto provincie byly Francii urvány. Jaká to rána pro profesionální vlastence, kteří dosud tvrdívali, že celá Francie jako jeden muž vtane ve vhodném okamžiku, aby si navrátila uzmuté provincie. Francouzští vlastenci lepšího zrna, jako Lucius Descaves, F. Buisson, Victor Marguerite a j. volají po nápravě a naléhají, aby prvním krokem na této cestě bylo zavedení povinného doplňovacího vzdělání vojáků v kasárnách. Každý voják, dříve než opustí plak, má se podrobiti zvláštní zkoušce způsobilosti: kasárna mají doplnit, co nevěstípila škola a co bylo opomenuto hříšnou nevěřivostí. Něco je shnilého pod krovem třetí republiky.“

Tak tedy sám „Čas“ potvrzuje pádně to, co už dávno dřív napsal „Čech“ a pak též náš list. Učitelé francouzští ovšem mají důležitější práci než učiti děti čtení a psaní; vtlučkají do dětí slepou zášť vůči náboženství Kristem zjevenému, rozšiřují opislé pamflety, budí v dětech veliký odpor k armádě. Zkrátka staví budovu od vrchu, základů si nevšímajíce. Pěkný pokrok v nejosvěcenějším státě! Kolem hluboce zamýšlených filosofů, velebených daleko v cizině, obodí tisíce duševních šebřáků, kteří ani čísti neumějí! Zkrátka obraz, který se u nás teprve vyvine, ve Francii jest dovršen. U nás i pokrokový učitel přece aspoň něčemu děti naučí, protože se trochu bojí inspekce. Ale sklon k francouzské praktice má veliký. Kdyby mu byla dána úplná volnost, po níž tolik křičí, přestál by se starati i o primitivní vzdělání dětí a oddal by se bezusadným štvancím s největší chutí. Prý je něco shnilého pod krovem třetí re-

publiky! Ale vždyť přece „Čas“ svědčí poslední „pokrokové“ kroky Francie velice velebil, vždyť jí dával českému národu za vzor! A teď mizerie na všech stranách. Nyní každý lebece pochopí, proč zavili sednáti tolik stáli i o zrušení soukromých náboženských škol; v těchto školách totiž děti se naučily mnohem víc než ve školách státních. Zkrátka nepřítelnému vzteku a žárlivosti nevěřící byl obětován pokrok skutečný.

**C. k. místodrž. koncesovaná
pěvecko-hudební škola
LUDVÍKA KNEPRA
a klavírní škola
FERDINANDA KNEPRA**

v Hradci Králové
Jiráskova tř. 250 (naproti Merkuru).

Z Á P I S

na nový šk. rok od 1. září 1908.
První ročník zpěvu i houslí se vyučuje
ve skupinách. Vyučovací předměty: kla-
vír dle metody profesora J. Jiráka.
Housle dle metody prof. Ševčíka. Zpěv
solový dle metody Pivodovy.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení velkých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vsorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vsorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zaslán jen posvěcené.

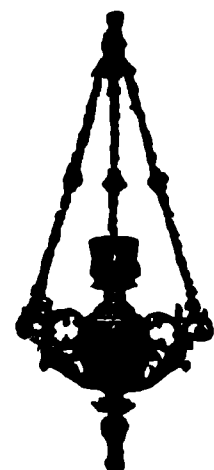
Vsorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zaslou.

Chcete-li kostelním mořno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přisou-
st dárce závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučovaný pastýř spe-
cialně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svý bojné zásobení
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vany eh kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlátím a stříbřím. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Na veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovnějšího. Chpěním kostelním díla-
va, v placení. Více uznání po ruce. Žádám pracovní vy-
robky bezcené. Vše poslán již posvěcené.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

stokuje vklady 4 1/2%, 5%, až 5 1/2%.

Záruka K 656.189-57.

Složní listky zdarma.

Společnost byla dne 18. až 23. března 1907
Jednotou založen opětně revidována.

Uhlí hornoslezské la. ve velkém
i malém dodává rychle a výhodně

**Ke všem příležitostem
nejlepší dárky**

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísečný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Krám

menší s bytem a menším sklepem

najmu

v živé obchodní ulici od 1. nebo 15. října.
Podmínkou větší výkladní okno.

Mimo to najmu

pole

neb zahradu s dobrou půdou, kde by bylo
větší množství vody, as 1 až 2. korce, kteréž
bych koupil v případě konvenování po 1 až
2 letech. Nejraději blíže města při potoku
neb tam, kde by větší množství stálé vody
v malé hloubce se nalezlo.

Nabídky s udáním bližších poměrů a
činže pod značkou „Krá a pole“ do 10. září
do administrace tohoto listu.

**Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou**
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Praha 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile..
Antverpy 1906. Zlatá medaile
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného usaz. i
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akceová světlárna a vaskárna v Ml. Boleslavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 80.000.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádě ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla houpací
od . . . K 20.-
Křesla ku psaní
od . . . K 9.-

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20.-

Křesla na šroubu
od . . . K 19.-
Sedátko na šroubu
od . . . K 12.-

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízi velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

**Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE**

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejí v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sabraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Čalounické výrobky,

jako
divany,
garnitury, matrace, rolety
do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Králové, v Pětidomech č. 291.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevnější chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu, něm-
čině, franciře, šití, střihání, kreslení
střihů, vyšívání, vaření, žehlení, hře na
piano, housle a cetera atd.

Prospekt na požádání se nařídí.

Krajina horská,
lesnatá, velice zdravá.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvážky

za 6 haléřů

»Saponit s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Králové, a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zavádí na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 28 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásným
rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstas veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Nejlevnější a nejkrásnější

dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a železných předmětů venku se na-
lezajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

sveji výrobu

intarsii

vkusně a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

Veškeré řezané

práce nábytkové,

řezané křesla, moderní rámy.

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeo Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Jediný závod toho druhu na českém
severovýchodě.

Arnošt Dvořák,

bandagist

v Hradci Králové, vedle krajského soudu.

Odporučuje vlastní výrobu a
sklad veškerých druhů bandáží,
jako: kýlní pásy pro dospělé i
pro děti, břišní pásy pro dámy,
pupeční pásy, suspensoria, pu-
čochy a obinadla pro křečové
žíly, šňůrovačky a přimídla pro
zakřivené páteře.

Správy se vyřizují rychle a
levně.

Poštou zasílá se nenápadně,
stačí udati druh a míru.

Závod založen roku 1883.

Vyznamenán zlatou medailí.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce, výrobní spolek „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
jen solidní jakostí doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiříkova třída.

Vkusně zasklívání obrazů a fotografií ve
vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
vačství.

Obohod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

obnovení vlády středověku, jest Heba. Příčinu k tomuto hnutí zavdali sami nepřátelé, kteří pokládají katolíky za méně cenné, jako by katolíci nebyli vlastenci. Dokladem vlastenectví katolíků jest již samo náboženství katolické, jež nám vychovalo největší vlastence. Hnutí to vyvoláno jest dále k šíření zdravých reforem hospodářských, pak aby i dělnická třída byla náležitě poučena, že i dělník jest svobodným občanem, jenž má též své právo. Pro své zdravé zásady hnutí to se šíří čím dále tím více, jak dosvědčuje nedávný sjezd v Praze. Hnutí to má též provéstí boj za svobodu církve, má též pečovatí o to, aby sociální otázka byla řešena v duchu křesťanském. To vše se nedá provéstí za den, proto staráme se o dorost z mládeže. — Zdátila řeč tato byla s pochvalou přijata. — Následující řečník vlp. M. tájka vyvrátil nepravdy rozšiřované v nepřátelských listech o Řimu a bohatství Sv. Otce. Řečník sám zdržel se v Římě 5 let a mluvil tudíž ze zkušenosti dle pravdy a proto řeč ta byla s napjatou pozorností a s nadšením přijata. Ku konci své řeči rozloučil se p. řečník tklivě se všemi přítomnými. P. předseda poděkoval pak srdečně vlp. p. jednatele za jeho neunavnou činnost ve spolku zdejším. Členové pak setrvali večer na počest býv. p. jednatele v sričné zábavě až do pozdních hodin. — Dne 29 srpna přivítala deputace spolku na nádraží slovenské hosty jedoucí přes Kolín ke sjezdu do Prahy. Dámy podaly našim milým hostům kytky. — Přítí členská schůze, spojená se schůzí důvěrníků z okolí, koná se dne 27. t. m. s přednáškou dp. faráře Fr. Holého: „Křesťanství v sociální otázce.“ — 4 října t. r. koná se přednáška dp. kvardiána P. Kubeše: „Přírodní vědy a víra.“

X. řádná valná hromada Kolínského továrny na kávové náhražky konala se dne 8. září t. r. v Kolíně. Přednesena byla panem předsedou výroční zpráva správní rady. V uplynulém správním roce 1907—8 stoupl opět oběh, přičemž všeobecné zdražení nemělo tak citelného vlivu na zisk, jenž za rok ten činí 135 503 K 58 h a s přebytkem z lonska 11 148 K 96 h, úhrnem 146 652 K 54 h. — Z čistého zisku 146 652 K 54 h na návrh správní rady určeno: Správní radě K 13650 35, řediteli tantiema K 2710 07, přehlížiteli účtů K 1000, na dividendu po K 40— na akcii K 100 000, na remunerace úřednictvu K 10328 t. j. 8263 K plus 25 procent zvýšení jako jubilejní dar v obnosu 2065 K. Dělnictvu, kterému roku lonského dána byla 2 proc. podílu na zisku, poskytnuto pro letošní rok jubilejní zvýšení na přímluvu p. předsedy 1 proc., celkové obnos 4050 K, na pojištění úřednictva a dělnictva 3000 K a na dobročinné a národní účely K 2406, na nový účet pak převede se K 9559 12. — V době všeobecného hrabivého sboru po zisku co největším a bezohledného vykořisťování dělnictva působí porozumění, jaké kolínská továrna na kávové náhražky pro potřeby svého dělnictva osvědčila, dojem velice příznivý. Jest nám tudíž zcela příjemnou povinností vyvatí dělnictvo české, aby nákupem svým tento ryze český podnik podporovalo, aby ka dobrá dělnictva svého další opatření činiti mohli.

Katol. národní jednoty v Novém Bydčově koná v neděli dne 27. září 1908 pod protektorátem J. O. Emanuele hraběte Mensdorfa z Chotělic slavnost svěcení spolkového praporu. K této významné slavnosti dovolujeme si uctivě uvítí všechny velectené P. T. přátele a příznivce, všechny katolické spolky a volné organizace, skupiny „Všeoborového sdružení křesťansko-sociál.“, jakož i všechny přátelské spolky k hojně účasti na slavnosti této a prosíme, aby přítomností svou lesk slavnosti zvýšili. — Pořad slavnosti. V neděli dne 27. září: O 10. hod. dop. l. uvítání přibylých hostů a seřazení slavnostního průvodu ve spolkových místnostech „U zlatého anděla“. O pát 11. hod. slavnostní průvod do děkan. chrámu Páně, kde bude slavnostní kázání a slavné služby Boží; na to svěcení praporu. Po vykonání obřadů slavnostní průvod zpět do spolkových místností k společnému obědu. O 2. hod. odpol. důvěrná schůze ve dvoraně „na Kopečku“. O 8. hod. večerní zábavní večer „U zlatého anděla“. Legitimace do důvěrné schůze vydává p. J. Šir, knihář v Nov. Bydčově.

Z Hořelice. Naše organizace pořádala dne 6. září schůzi velice zdařitou. Přednášel zde dp. Jiří Sahula o Karlu IV. S napjatou pozorností četné shromáždění poslouchalo, jak Karel IV. staral se o národohospodářský rozvoj národa, o práva jazyka českého, jak chránil práva stavu rolnického, jak zmohutněla říše česká politicky za jeho vlády, jakému rozkvětu těžily se tehdy u nás vědy a umění atd. Při tom vroucí zbožnost nijak mu neškodila v skutečném pokroku. Z celé převládající přednášky dobře shromáždění poslechli, že k vůli zdárnému pokroku a musí náš národ navázat na slavnou, výtečně osvědčenou činnost toho panovníka, jehož vděčný národ jako jedněmi ústy nazval otcem vlasti. Výbor za pondělní přednášku vdává dp. Sahulovi srdečný dík.

Osádná herlivost přepýšského taky-agrdníka. Musíme vám něco napsati jako odpověď na útoky na našeho velebného pána. Hrabeš zmloující „Hlas Vankova“ se nalíbí docela samé „Osádné lidu“, několi tatáž byla nazvána od ji-

ného pokrokařského listu „stokou špinu“. A jestliže již tak sprostý list vytýká listu jinému sprostotu ještě větší, to už mnoho znamená. U nás byly lišácky přibírány na pomoc klepy proti p. kaplanovi. A když ostré jazyčky rozvášnil lidé odbyli, začalo se s anonymními listy. Málo pomohlo; proto začalo se stříkati blátem po našem knězi veřejně v tisku zeleném — inu z té „lepší katolické národy a lásky“. Smáli jsme se nepodařeným pomluvám, ale poslední neomalený prolihaný útok nás uvedl v úžas nad tou smělostí jízlivé tiskoviny. Tak zhanobit hodného kněze beze studu! A my pořád abychom mlčeli? I ne, tu jest potřeba ukázati, že taky dovedeme promluvití. Tak vám tady je jeden pokrokový člověk s barvou zelenou; dříve měl červenou, ale k vůli sňatku změnil „přesvědčení“. Smíchal-li se barva rudá se zelenou, bývá z toho taková barva, jakou vidíme po dešti v příkopu. Milý mládenec byl nejdříve mládenec kupeckým; pak vyženil pole a po druhém sňatku se z něho udělal agrárník. Takto dělá teď obchodník a časem pecnáře. A při peci stoupá mu horkem do hlavy netoliko krev, ale i ohnivá pokroková myšlenky. Ve všem se chce uplatnit: ve vysoké politice, v pecnářství, v protiklerikálním boji, ve fotografování, v reformaci. Jeho láska k umění jest tak veliká, že docela vyfotografoval před sňatkem dívku srdce svého, jak stojí s dvourohým skotem. Snad tak si chtěl poříditi agrárnickou legitimaci. Obchodního ducha má, to se nedá upřítí tomuto muži, třeba že ho sousedé nazývají „šbytečným člověkem“. Prodával dětem „kouzelné“ obálky, v nichž na př. byla pohlednice s dámonem velikého srdce se slovy „Byt k pronajmutí“, přídával škatulky po vymazané „pucpomádě“ a i jinak dokazoval prakticky, že se nemá zabazovat nic. O prázdninách, kdy škatulky odpočívaly, kdy byl „Schonzeit“, tak že se nemohl pořádati jezevčí „Schweinfest“, čilá ta duše zaměnila kupecké koště za péro, aby jím metla před prahem cizím. Dřív se velice zajímal o našeho velebného pána, chodil s ním. Ale teď už víme, proč tak činil. Jen tak něco vysvětlit, aby se s tím za tepla běželo k těm „osvíceným“. Proto pozor na takového „přítele“! A když se nevyčleničalo nic, objevily se aspoň v „Hlasoch Vankova“ tři. Prý náš p. kaplan „nejednou z čista jasna zmizel a nikdo prý neví kam.“ Hlečku, takhle smízely kolikrát peníze z některých agrárnických pokladen, takhle mizí rudí zlodějové až příliš často. Vy, který „vidíte“ ostřížím zrakem i to, co vůbec není pravda, najednou jste měl koptem zrak tak zakalený, že jste nepozoroval, jak naši osadníci okázale u velikém množství se loučili se svým milovaným knězem. — Náleží k tomu notná porce drzosti podvádět veřejnost lží, jako by byl náš kněz prchl a mluvití ještě o „příčině jeho útěku.“ Pomluvy napsány ovšem rafinovaně, aby se to nedalo žalovati a aby špinu na kněžském rouchu přece uvázla! My však, kteří jsme svého kněze znali a cítili, nechceme takovým „špásům“ rozumět. My známe taky povahu p. pisatele. A sdělujeme mu, že ačkoli nejsme fotografy, dovedeme mu poříditi takový portrét, až mu bude z té věrnosti obrazu úsko. Dovede-li někdo lakovat, umíme zas dobře kreslit. Jen něco málo jsme napověděli, aby pokrokařsko-agrární genius poznal taky sám, jak chutná novinářská kritika. A bude-li potřeba, povíme hodně, kde má svým koštětem nejdříve mést. Máme proti básni uděláno.

Křesť. soc. lidový spolek pro Helehlavy a okolí pořádá v neděli dne 30. září o 3. hod. odpol. v hostinci p. Karla Bukáče v Habřině veřejnou spolkovou schůzi, na které promluví dp. P. Al. Jemelka o úkolech katolické organizace. Hojná účast zvláště členstva jest žádoucí.

De šláunku „Podvysocké Listy“ v minulém čísle Obzoru vlonidla se chyba, kterou tuto opravujeme, bychom předešli mylným výkladům. Dotyčná věta má znít takto: Kdo měl tolik účty a služnosti k muži zasloužilému, třebaš nebyl „klerikálem“?

Různé zprávy.

Mezinárodní eucharistický sjezd v Londýně. Něco neobvyčejného, uprostřed anglikánské církve taková oslava čistě katolická. 8 kardinálů s papežským legátem Vanutellim, množství biskupů, prelátů, kněží, nešetěné zástupy lidu účastní se průvodu z kathedrály vestminsterské, který se pohyboval skvěle ozdobenými ulicemi mezi dvěma hustými řadami věčících. Tisíce a tisíce strážníků na koních, podporování 15.000 mužů čestné gardy, stěží mohlo sjednati pořádek. Nadšení všeobecné. Ministerský předseda zakámal sice něsti v průvodě Nejv. Svátost Oltářní, kteréžto nařizení odsuzují však i sami protestanté angličtí.

Krvavé posvícení Černomanského došlo druhého stupně projednání u odvolacího soudu královské tabule v Praze. Projednání připadá, při něm zastřeleno 15 Slováků a 50 postřeleno, trvalo kratince, až se očekávalo, že potrvá několik dní. 13 odsouzeným byly tresty asi o čtvrtinu zmírněny, J. Šlachta, který byl v Radoměrku osvobozen, odsouzen za rok; ostatní výroky potvrzeny. Odpouštějí odvolateli se ke královské krevi, které bude mti poslední slovo.

Běsnost německá rozpoutává se dále. Po Kašperských Horách, kde spílí barádci spustošili Českou besedu, nešetěnce ani soukromých příbytků, kde čeští lidé napotád bití, rozběsnila se luza německá v Úsově na Moravě. Česká škola tu spustošena, čeští lidé na ulicích přepadáni a vládní. Němečtí obchodníci, kteří tyjí z českých peněz, plivají na české lidi a to se děje před četnickými bodáky. Čeští poslanci mají tu příležitost ukázati, že také něco smohou.

Obredné hnutí mezi lidem šíří se ve východní Haliči v okolí Podvolodyšky, kde se krémám a kořalnám počinají vyhýbatí, umiňujíce si, že lihových nápojů nebudou pítí. Slabí a opilci ze zvyku jsou střeleni, aby snad neklesli, ostatní navzájem se napomínají k vytrvání. Krémy židovské už přes 3 neděle jsou zcela pustý. Hnutí to mezi lidem začali někteří mladší kněží a učitelé. A u nás ve vlastech českých bouří se sice proti zdražování piva, ale mnohým snad ani nenapadne, že by zdražovatelům dali nejlepší odpověď, kdyby se pítí piva stekli, čímž by vlastně sobě nejvíce prospěli. Prostý lid selaský v Haliči leckdys ukáže větší sílu mravní než mnohem vzdělanější český člověk.

Dobrodílec. Isidor Weisapopp jest znám v bukovinském hlavním městě Černovicích jako podařený židovský lichvář. Přijímal i na 500%. Konečně dostali se mu na kůži a milý dobrodinec ocitl se za mřížemi. Podobných exemplářů jest v Haliči a Bukovině neobvyčejně mnoho.

Správám obcí. Ohlašuje se nové zdražení uhlí na podzim. Zločinní karteláři už od jara se připravují. V rozpočtu ministerstva prací zařazena jest na rok 1908 položka 200 000 K určená na udělení subvencí těm obcím, které zřídí skladiště uhlí s tím úmyslem, aby chudina měla levnější nákup. Jest přímo povinnost našich českých obcí, aby těchto několik korun nedaly si urvati zase německými obcemi. Když naše obce musí platit, nechť také něco bērou. Obnos 200 tisíc korun jest sice obnos nepatrný, ale jest povinností každé obce naší včas se přihlásiti. Organizace naše ve všech místech upozorňujeme na toto ustanovení. Podejte žádosti na obecní zastupitelstva a uvidíte, jak naši páni ohápnou se řešením sociálních otázek, jimž vyhnouti se nesmí.

Reforma středních škol. Nařizením ministra vynučená dr. Marcheta gymnasia v Litomyšli a Kolíně, počínají letošním školním rokem, postupně přeměněna budou v osmiletí reální gymnasia. O změnu stávajících středních škol v reální gymnasia bez řečtiny a s latinou ve všech třídách nebo reformní reální gymnasia bez řečtiny a s latinou ve vyšších třídách žádají četná města česká. Děje se to leckdes s velkou ukvapeností, což máše jednu přínášti zklamání.

Odpověď železářskému kartelu dalo město Vídeň, které pro své městské dráhy objednálo si 180 vagonů kolejnic od řísko-německého svazu oceláren, ježto tento svaz podal ceny výhodnější než rakouský kartel. — Také obec Radotín obrátila se zády ke kartelu. Staví totiž vodovod, k němuž potřebuje 4 km rour. V konkursu dala však moudrá správa obce podmínku, že stavitel musí objednat roury ve francouzských železárnách pontamoussenských. Toť nejlepší odpověď našim nepřítelům.

Zase kus české pády mrvám. Dne 4. září konala se v Praze u zemského soudu dražba panství Mirošova v okresu rokycanském, které bylo odhadnuto na 609.093 K, a koupila je paní Helena van Dyckova, choť c. k. majora, za 437.200 K. Tím dostalo se panství to, ze kterého mohlo býti utvořeno několik velkých selaských statků, a to českých, do rukou německých, ze kterých kdo ví kdy se dostane zase českým lidem. A to není letos první dražba velkostatku v království českém, který tak na dlouhou dobu odhat jest českému lidu, jež na rozparcelovaném velkostatku mohl nalézt šťastnější domov. Odtud nejlépe se dá odváděti potřeba Pozemkové banky, která vytkla si také za úkol sčítati se nucených dražeb velkostatků, a buď v celku nebo rozparcelované převáděti je do pilných rukou českých.

Péče o malomence. Od té doby, co pražský ústav nalezenců byl světem vedení dver. rady dr. Jana Dvořáka, lze pozorovati ve všech oborech značné zlepšení. Právě nyní oznamuje ústav, jak pečje o odstraňování konkubinátů, neboť mnohá matka nemanželská, jejíž dítě jest v ošetřování v nalezinci, žije s jeho otcem v konkubinátě a má svoje dítě na ošetřování za plat. Tomu nyní ústav bodlá odpomáhati, a sice odepíráním platu takovým matkám, a sanuje konkubináty, i pomocí spolku sv. Františka Regie. Žádá také za součinnost farních úřadů.

Dimhy Německa dostoupily už závratné výše 4 1/2 miliardy. To bylo dosud chvátání o veliké hospodářské síle říše německé, a zatím se ona topí v dluzích. Vojenská politika císaře Viléma sase ovoce. Státníci němečtí hledají pomocí zavedením nové daně z dědičství, tabáku, libu, osvětlování, reklamy, a jak sám císař Vilém napověděl, i se staromládecností.

Cholera uhořetila se v Petrohradě, kde nemocných již na sta, šíří se dále po Rusku. V Haliči vyhoštěni všichni opatření proti zavlečení nákazy do Rakouska.

Pamatujte na Ústř. Matici Školskou; ochraňte staré, z oběhu vzaté měděné mince, sbírejte odpadky mědi, cínu, olova a nashromážděné věci zašlete vyplacené v balíčku as 5 kg do kanceláře Ústřední Matice Školské v Praze I. 418.

Doporučuje se kapesní kalendář katol. organizací „Křesťanský organizátor“ na rok 1909. Doufáme, že nebude jednoho organizovaného katolíka, aby neměl tento svůj kalendář. Vyšel začátkem září 1908 s obsahem bohatým. Články organizační a poučné od pp.: Dr. Šalce, Dr. Reyla, Jukla, P. M. Voňavky, Dr. Hejčla atd. Ke každému kalendáři přiložen jest na upomínku + biskupa Edvarda Bryncha velký jeho obraz nástěnný. Cena kalendáře v plátně vázaného i s obrazem jest při hromadných objednávkách nejméně 12 ex. po 80 haléřích a 1 ex. poštou 1 K (zašle se předem ve známkách). Objednávky obratem vyřídí J. Polák v Hradci Král., Adalbertinum neb Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Odvolání.

Odvolávám denunciaci k nejdůstojnějšímu panu biskupovi královéhradeckému a urážky, jichž jsem se proti důst. panu Vincencovi Šetinovi, kaplanu v Novém Bydčově, bez mé přičiny dopustil. Učinil jsem vše jen s přehálením, lituji toho a prosím dp. Vincence Šetinu, by mně vše odpustil.

Ve Březích, dne 12. září 1908.

Josef Knap,
mistr krejčovský.

Panu

Josefa Bandyšovi, elektrotechniku
v Hradci Králové.

Jest mou povinností projevit Vám tímto veřejně své díky a největší spokojenost za provedení Vámi letošního roku zařízení elektrického osvětlení v mé továrně na stroje a nově postavené slévárny železa.

Mohu Vás pro Vaše přesné, odborné a v každém ohledu solidní provedení svěření Vám práce každému co nejvíceji doporučit.

Ujišťuji Vás i další svou přízní, snamenám se v dotě veškeré

J. K. Chudý,

továrna na stroje a slévárna železa v Týništi nad Or.

(Zasláno)

Panu J. Hlávkoví,

malíři církevních obrazů,

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

Pohládám za svou milou povinnost vyaloviti Vám za dokonalé provedení křížové cesty, při níž ochotně vzal jste sřetel na moje osobní přání při jednotlivých zastaveních, svůj ardečný dík, jakož i, že vyřel jste mi laškové vřtíle, pokud se týče levné ceny.

Farář úřad v Přimě, v červenci 1908.

Ant. Solfronek, farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. září 1908. 1 hl pšenice K 17.50—18.50, žito K 14.40—14.80, ječmene K 11.80—12.40, proso K 11.50—12.00, vřkve K 18.00 až 20.00, hrachu K 20.00—24.00, oves K 7.40—7.80 čočky K 28.00 až 30.00, jabl K 22.00—24.00, krap K 22.00—44.00, brambor starých K 0.00—0.00, nových K 2.20—2.50, jetel. semene červeného K 108.00—110.—,

1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—, máku K 27.00—31.00, lně. semene K 00.00—00.00, 100 kg žitých otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 18.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60 až 2.75, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.84—0.00, 1 kg tvarohu 0.28—32, 1 vejce K 0.04—0.00, 1 kopa sels K 2.40 až 9.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.60—4.00, 1 kopa cibule K 0.50—0.80, 1 kopa drobná zeleniny K 1.00—5.00, 1 pytel mrkve K 2.00—2.40, 1 kopa salátu K 1.00—1.40, 1 bečka švestek K 1.80—2.40, 1 hl jablek K 6.0—12.0, 1 hl brambor 8.00—18.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 12. září 1908 odbyvany přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 218 hektol., žito 263, ječmene 1125, oves 171, proso 2, vřkve 0, hrachu 2, čočky 2, krap 10, olejky 00, jetel. semínka 10, lněného semene 00, máku 9. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 306 kop, cibule 260 kop, drobná zelenina 260 kop, mrkve 36 pytlů, brambor 46 hl, sels 000 kop. — 3) Ovoce: jablek 52 hl, brambor 49, švestek beček 192. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kusů, podvinčat 466 kusů, kůsel 0 kusů.

Sklo do oken,

paženíšť, skleník a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg, diamanty sklenářské spolehlivé řezací 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Vyrovnejte bezodkladně nedoplatky za „Obnovu“ a podřízené knihy a brožury!

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Veškeré školní knihy

do c. k. gymnasia, lycea, reálky, učitelského ústavu, do obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské chlapecké a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných a středních v místě i v celém okrese

ohová stále v největší zásobě na skladě

východočeské knihkupectví B. E. Tolmana
v Hradci Králové

Telefon č. 17.

na náměstí, vedle lékárny paně Hubáčkovy.

Založeno r. 1862.

Stálý přísežný znalec c. k. krajského soudu v Hradci Králové.

Kde vydání staršího lze užít, chovají se též **opotřebované knihy na skladě** ve vydáních nejnovějších. — Zásilky na venek poštou vyřizují se obratem a franko. — Seznamy na požádání zašlou se zdarma franko. — **Prvý sklad c. k. školního knihkupectví v Praze.**

Největší sklad **všech školních pomůcek**, globů, atlantů, kalendářů, psacího a kreslicího náčiní, slovníků, map, hudebnin, notestů, denníků atd.

Podmínky odběru velmi mírné a příznivé.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. září 1908.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v předvečer.

Ročník XIV.

Všeobecné sdružení křesťanského dělnictva pro království české

svolává na den 27. a 28. září 1908

I. SJEZD

českých křesť. soc. textilních dělníků
továrních a domácích tkalců
do Městské dvorany v Náchodě.

P O R A D :

V neděli 27. září. Odpoledne:

1. O 1 hod. porada delegátů a důvěrníků.
2. Projednání návrhu kř. soc. textilního programu.
3. Stanovení kandidát. listiny pro odborové rady.

Večer:

- O 8. hod. přátelský večer u „Krouských“.

V pondělí 28. září. Dopoledne:

1. O 7. hod. ráno: Mše sv. v děkanském kostele.
2. O 9. hod.: Zahájení sjezdu.
3. Referát „O poměrech továr. dělnictva textil.“
4. Projednání programu textil. dělnictva.
5. Volba odborové rady tov. textilníků.

Odpoledne:

1. O 1 hod. referát „O postavení a požadavcích žen v průmyslu textilním.“
2. Referát „O poměrech domácích tkalců.“
3. Projednání programu domácích tkalců.
4. Volba odbor. rady domácích tkalců.

Sjezdu zúčastní se náš říšský poslanec dr. Rudolf Horák.

Pozn. 1. Sjezd odbyvati se bude dle § 2. shrom. zákona. Legitimace sjezdové budou se vydávati při vstupu do sálu a sice jen tomu, kdo vykáže se legitimací, že jest členem buď odborové nebo politické organizace strany katol. lidu.

2. O nocleh nutno přihlásiti se nejdříve do 20. září u p. Ant. Jipšera v Náchodě, Staré Město č. 16, který zodpoví i jiné dotazy.

Jest nutno, aby oddělky a skupiny, v nichž textilníci jsou organizováni, vyslaly co největší počet členstva ku sjezdu!

V Hradci Králové, 12. září 1908.

Josef Kainar,
ústř. zapisovatel.

František Juki,
předseda.

FEUILLETON.

Na břehu země Kristovy.

Dr. J. Hejdl.

Jakmile „Elektra“ po šesté hodině ranní zakotvila v šířím moři před Jaffou, plavci na ní spustili ihned člun a majíce v čele jednoho lodního důstojníka, zaměřili ku břehu, jednak aby odezdali režný pytel, ve kterém byla pečlivě zavázaná „pošta“, jednak aby na zdravotním úřadě prokázali, že jsme — jak zákony kázaly nám — prodělali v Bejrutě karanténu, že tedy nejsme nikterak zdraví veřejnému nebezpeční a že můžeme bez překážky vystoupiti na břeh sv. země, ku kterému nás touha naše již tak dlouho nesla. Dnes tedy, za chvíli bude náš ideál konečně splněn!

„Teď uvidíte pravý útok, který zdejší barkáři a nosiči zavazadel podniknou na „Elektru“, upozorňuje mě přítel, který již jedenkrát v Palestině byl. „Učiníte si představu o tom, jak janičáři za dob turecké slávy se vrhali v boj.“

Poněvadž zdravotní úřad jaffský si počínal s celou přísností zákona, dlouho nedával potřebného dovolení barkářům vyjeti „Elektry“ vttříc a přestěhování jejího obsahu do Jaffy. Jakmile však toto „placetum“ bylo uděleno, vyrojily se ihned celé eskadry lodí (arabsky šajik; jeden člun — šlukja) z bassinu jaffského skalisky krytého a letěly jak šipky k „Elektrě“. Veslaři (merakibijje) všemi silami napínali svoje svaly, jako by byly veslařské závody, jako by — nechci říci vavřinem měly býti ověnčeny skvrně vítězů, neboť vavřín by neměl tolik magické přitažlivosti na tyto lidi —

Dozvyky katolického sjezdu.

Na překrucování, lhaní, potupách a nemastných vtipcích našich soků jest patrné, jak katolický sjezd pražský sekl do jádra komediantského pletiva pokrokářského a židovského. Některé protikatolické listy nutily se do pohrdlivého dsměvu, který však okamžitě ledovatěl. Většinou čísel z papírů pokrokářských nepokrytý hněv nad naším postupem, nad tím, že naši řečníci provedli důkladnou a spravedlivou kontrolu „národní práce“ protikatolické. Fanatický vztek jímá harcovníky židovsko-pokrokářské „svobody“, která ve Francii tak úžasné skrachovala, že jsme se jim důkladně podívali do karet. Ano, teď bude, dobrodinečkově, těžko podstrkávatí trumfy pod stolem a klamati bezuzdnými prohanostmi věřící lid. Každý váš otřelý trumf již podle rubu dobře se pozná.

Mladočeská tisková kancelář, jsouc vyděšena velkolepým průběhem sjezdu, rozesílala krajinským listům svým svůj posudek, jímž chtěla výsledek naší manifestace oslabiti. Zlatá doba „Šípů“ již přešla, kousavé vtipy nic by již nyní nepomohly. Proto se tisk. kancelář nutila do vážnosti, psala formou slušnou. Ale žasnouti musíme nad jalovostí mladočeských argumentů, nad ubohou frázovitostí, která má přímo úskokem zatemnit zdravý smysl, mrzačiti bezcitně přirozenou soudnost. Snad si myslí mladočeši, že náš národ může ještě dále trávit se starých, ovšedných frazí, ze stravy umělkované a různých sofismat.

Uvádíme z rozumování mladočeské kanceláře: „Střízlivá úvaha jistě nepochopí(?), proč vlastně dochází k takovému úsilí v organizaci klerikální, jakým právem může sjezdové svolání tvrditi, že se strany ostatní snaží náboženství vypuditi „i násilím nejen ze srdcí jednotlivců, ale i z katolických rodin, škol i veřejného života...“ Není důvodu (tak!) pro vybudování zvláštní strany náboženské v Čechách, neboť politika svojí praxí vždycky(!) respektovala náboženství jakožto věc soukromého (mhm!) přesvědčení a citění, nikdy(?) nestavila se proti němu, a také činné strany politické ve své většině (tedy přece ne všechny?) trvají na stanovisku náboženské tolerance... Strana svobodomyšlná chová v úctě náboženství každého (teď najednou?) jako věc vnitřního přesvědčení; instituce uznaných církví,

zlatem měli býti zasypáni ti, kdož první se dotknou okraje hledané „Elektry.“ Zrak jim svítil jak oko vojína v námořní bitvě. Jejich křik a rachot vesel mšil se v hukot mořských vln, takže se mohl někdo domnívati, že má před sebou ne-li válečné loďstvo, tož aspoň silné oddělení námořních lupičů, kteří zamýšlejí zcela vážně vsáti „Elektru“ útokem.

„Pozor!“ volají hlasy na palubě v různých jazycích, jako by dávaly válečné povely k odražení útoku.

„Zachovejte úplný klid“, napomíná mě přítel. „Počkáme, až se všichni naši spolucestující vylodí. Někdo musí býti posledním; dnes budeme posledními my. Získáme mnoho. Zatím onen pekelný ryk umlkne a my zcela klidně sestoupíme. Vyhneme se onomu boji na život a na smrt. Migr. Marini oznámil františkánům napřed svůj příchod; zajisté že mu pošlou naproti nějakého spolehlivého člověka, který bárku, přenos zavazadel a všecko potřebné obstará; stejně se nejprve zastavíme ve františkánském hospici, budeme si tedy moci přisednout s monsignorem do jedné barky; jsouť — jak vidíte — dosti prostorné, vejde se do jedné 15, 18, případně i více osob.“

Vynesl jsem si z kabiny svoje zavazadla na palubu rychle, abych mohl ihned sledovati dále veslový útok, z něhož bych byl nerad propásl nějakou epizodu. Když jsem se vrátil, byly již lodní schůdky spuštěny a na palubě, tu, kde dříve stál již náš kapitán náležitě ozbrojen — velkým karabáčem.

„Myslíš jsem, že dá kapitán do našeho nepřítelů střílet z dvou děl, která jsme mohli každého dne na palubě viděti, a zatím — náš ve-

pokud činnost jejich omezuje se na náboženskou výchovu, nikterak nepodceňujeme a s vlasteneckým kněžstvem zůstati chceme ve styčích co nejpřátelštějších“ (zas tak náhle!).

Tu máme doklad mladočeské ubohosti a mělkosti, která se snaží lišácky obelstít katolíky samé. Mladočeský žurnalista se tváří, jako by zaspal nejméně deset let. Liberále, který poctivec posud nemůže pochopiti důvody k organizaci katolické? Kdo nyní neví, že skutečně naši političtí sokové chtějí vypuditi náboženství ze srdcí, z rodin, škol i veřejného života? Nepamatuješ se, jak samy „Šípy“ přechasto dělaly si posměchy z našich náboženských obyčejů? Pokud katolíci bez vážného protestu snášeli surové kopance mladočeské, povykovalo se na „oslavu Husa“; zástupy vyjevených učedníků řvaly po takových „oslavách“ hanbu „klerikálům“, aby pak činily všechno jiné, než co odporučoval Hus. Na výzvu mladočeské kliky vyhazování z českých besed kněží, jakkoli větší díl těchto besed založilo právě duchovenstvo. Pastoři v „Nár. listech“ vylévali si nepřítelství vztek na kněžích katolických, špinili katolictvo jako nejhorší mor. Strana mladočeská tehdy byla také klerikálně-evangelická. To už mohlo být, aby pastor v „Nár. listech“ z konfessionálního záští vylučoval kněze z vlasteneckých řad. Řvaní písničky o „mnicích rotě líné“, úžasné podvádění národa Láipogiovým pamfletem taky podle všeho bylo znakem náboženské tolerance. Místo živné stravy dodávala mladočeská strana lačným ústům lůh fanatické nenávisti, čímž ovšem celek národa nijak zléskati nemohl.

Dále, liberále, uvaž, že strany nepřátelské naší organizaci jásaly svorně nad tím, když Francie začala zacházeti s katolíky hůř než se zlodějskými cikány, když je zednářská vláda oloupila, když jim zastavila náboženské vyučování i ve školách soukromých. Máš rozhodně t.ké vědět, že jak orgán pokrokových učitelů tak Volná myšlenka staví se i proti vynucování náboženství v rodině. Co znamenají pamfletářské články socialistické, v nichž se činí pusté poškľebky i z jasné osoby Kristovy? Že naši sokové nechtějí vypuditi náboženství ze srdcí, z rodin, ze škol i veřejného života? Již vypuzují nyní a to s barbarským klením, násilně. Dělník, který nechce podléti na protináboženské tiskoviny, který se odvažuje choditi do kostela, jest vyhazován od socialistů z fabriky

litel chce celý útok odraziti jen — karabáčem. Hleďte, jak se spletené řemeny chvějí radostí, že si dnes pochutnají na arabském hrbetě (ccemruce). Nemá kapitán strach, že ho bude Arab, který pocítí, jak karabáč umí hladiti, žalovati u soudu a že bude odsouzen zaplatiti za každou ránu půl turecké libry?

Sotva jsem několik těchto slov k svému příteli prohodil, již byla jedna bárka u schůdků „Elektry“. Posádka její jako by vítězavími již zpitá zarvala buranským křikem a již skákali Arabové svižnými skoky na schodiště a hnali se na palubu, zatím co jeden z nich zůstal dole a silným provazem přivazoval svoji bárku k dobyté „Elektrě“, aby mu jí nemohl nikdo z konkurentů z tohoto nejvýhodnějšího postavení zatlačiti. Měl také již na čase! Ještě nedovázal a již z prava i leva hnaly se lodice chtějící zaujmouti místo schůdků nejbližší. Kdo se obával, že tyto lidé svorně budou bojovati proti nám, shledal nyní, že se utkali v boji bratrovražedném — začali vesly odstrkovati si navzájem lodky a tak chystati si místo pro sebe. V několika minutách byla celá fronta „Elektry“ barkami obklopena. Poněvadž úzké lodní schody nemohly stať ti širokému proudu hltících se Arabů, vyšplhali se mnozí z nich po provazech a řetězech, které splývaly s boku „Elektry“, na palubu. Poněvadž však tyto „dopravní prostředky“ nestačily, vynalezli Arabové plán jiný: jeden z „obchodních sdružení“, jemuž šlo o četné obsazení jeho barky, prodal se přece jen brzy na palubu; zde pak ihned přivázal k sabradl svůj provaz za konec jeden, konec pak druhý bodil svým společníkům do barky; ti se pak vyšplhali po něm jak veverky nahoru. Jeden

na dlažbu. Musí se i při soukromé modlitbě báslivě ohlížeti, zda ho nevidí slídivé oko soc. demokrata; ví, že by bylo hned zle, jakmile by ho radý nečista uvažal za klerikála. Kdy pak proti takovému drzému obmezování osobní svobody vystoupil rázně mladočeský štáb? Zda pokáral vážné socialisty aspoň tehdy, když tito v Praze katolickému průvodu do očí plivali? Při přečastých násilnostech na katolických páchaných strana ta, která chce vésti národ celý, měla rozhodnou povinnost říci aspoň toto: „My eice s katolíky nevěříme, jsme také proti všelikému klerikalismu; leč proto přece důrazně prohlašujeme, že s českými katolíky má česká veřejnost zacházeti aspoň lidsky. Chovají-li se protikatolické strany snášlivě i k přivandrovalým židům, mají tím spíše osvědčovati toleranci k vlastní krvi. Kdyby takové věci se dály u nás proti černochům nebo cikánům, jaké se páchají na katolících, volalo by se v zájmu humanity po nápravě. Tím spíše má se každý chovati lidsky k té náboženské straně, která má u nás nejstarší historické právo. Surovým drážděním nikdo srdce katolíků nezíská, ale spíše od společné práce národní odpudí.“ — Takovým prohlášením by se zajisté mladočeský tisk pranic neprobřešil na zásadách pravé svobodomyšlnosti. Ale v takovém projevu překážela mladočeskému štábu bladá bázeň před fanatickými stranami, které hned spílají „klerikálů“ tomu, kdo neopomene čas od času důkladně katolíkům vynadat.

Domorodcům v Indii, černochům a Indiánům popřává se náboženská svoboda od císlích bělochů. Katolíci však ve vlastní semi stával se pánem proto, že se odvážil jít do kostela nebo na nevinné processy. Kdyby bývala mladočeská strana odrazila aspoň útoky nejzpuapnější na naše lidská práva, kdyby se byla naučila rozzeznávati klerikalismus od katolictví, nemusila býti vyvolána organisace náboženská. Byli jsme mrskáni, pokud jsme mlčeli, nyní lítá karabáč znovu, že mluvíme. Dost dlouho ponechán mladočechům čas k rozmyslu a nápravě. Jak se ozvali mladočeši, když na schůzích Volné myšlenky bylo spíláno katolíkům hůř než kriminálním vyvrhelům? Proč ten fanatický poplach „Nár. listů“, když si založilo katolictvo svoje dívčí gymnasium? Proč ty zlobné protesty, když naše „osvícená“ národní společnost bez hlesu strpěla založení německé konfessiijní školy židovské v Praze a kdy proti evangelickým školám tádné útoky se nedějí? *Mladočeši ve spolku s pastory sami se horlivě přičinili, aby „soukromé“ náboženské přesvědčení bylo přetřepáváno co nejvíce veřejně, aby otázka náboženské vyvolala se kvapem v otázku politickou. Na politických schůzích mladočeských horlivě se mluvilo proti katolickému přesvědčení.* Vy jste sami začali vláčet naše náboženství na jeviště politické. A teď farizejský údiv, že protikatolické politice staví se katolíci v cestu přirozeně i na poli politickém. Snad si myslila mladočeská strana, že v hostincích a dvoranách smí mluvíti o náboženství sama a že není dovoleno, aby odpovídal katolík štvárcům v těchto místnostech.

Ted, po všech zločinostech, ted, kdy spojené strany protikatolické svorně prohlašují, že náboženství naše svojí politikou ze školy vypudí, najednou farizejské tvrzení že „není důvodu pro vybudování zvláštní strany náboženské v Čechách.“ Kde se máme hajiti proti násilnostem? Vy že chcete najednou zůstat

s vlasteneckým kněžstvem ve stycích co nepřátelstějších? Odkud najednou ten obrát? Tedy dle všeho se už stydíte za ty randály, které pořádali liberální výtečníci při Husových „oslavách“ v šale zástupu uředníků pod okny zasloužilých kněží. Kdo však ohlubi se svým přátelstvím, má se zastati bez nejedli bázně otevřeně svého přítele proti nespravedlivým nájezdům poštvaných davů a nikoli dušovati se před fanatiky, že je „taky — protiklerikálním“ jako oni. O frázovitém stanovisku mladočeské kliky k „soukromému přesvědčení a citění“ náboženskému ještě přistě.

Dopis z Prahy.

Praha banketující. Po Praze jde jeden hlas, že tolik banketů, jaké letos v létě pořádala městská rada pražská, nebo lépe presidium její, nebylo v Praze ani za deset minulých let. A jaké jsou to také bankety! Již pouhé vypočítávání zvláštností a osobností, pokrmut a nápojů, lesku a tčpytu, světla a záře v sálech banketních na výstavě i v Praze probouzí v plebejských zracích úžas a podivení, že Praha, ta zadlužená Praha může si dovoliti tak nákladné banketování. Nejsme proti tomu, aby cizinci, ať jsou to již hosté z Francie, Anglie či Ruska, byli pohoštěni; nikoli, ale jsme proti tomu, aby se při tom hostili lidé úplně bezvýznamní na obecní útraty. Přece jest jasno a zřejmo, že nemusí k banketům, pořádaným na obecní útraty, býti zváni vždy a všady všichni obecní starší — — Není tou dobou v Praze člověka, jenž by přece věřil, že česko-francouzská aliance závisí na několika bodrých obecních starších mladočeských v Praze. To, co se na banketech v Praze nyní proji a propije, dělá sumy obromně; leč optejme se, co z toho kdo má. Jaký je z toho užitek, když vážené jinak osobnosti, dejme tomu pan císařský rada Ferdinand Voiti s panem obecním starším Šiřistěm — jak orgán radikálně pokrokový plnými jmény je uvádějí — na banketu tancují jako balaty? Jeden z obou pánů povážlivě se zranil a stůně vážně do dneška.

Opakujeme, nejsme nikterak proti banketování, nejsme proti rautům, leč jsme — sledující v hospodářství obecním systém úspor — proti tomu, aby bankety konaly se na obecní útraty. Právě-li se, že v posledních čtrnácti dnech bylo vydáno na bankety a rauty v Praze na jedno sto tisíc korun, pak musíme toto nákladné banketování vytknouti jako pochybený krok, ať děje se již z jakéhokoli nátlaku, či návodem kohokoli. Banketování nechť se provozuje, když tedy jinak nelze, a když vážné politické proslovy a řeči nelze jinde prosloviti, nežli při šampaňském víně — — Leč to jedno při tom doporučujeme, jak to kdysi bývalo, aby každý domácí účastník útratu zaplatil si pěkně sám! Obětaví otcové města zajisté tuto maličkost v zájmu svých vlastních osob cchotně přinesou na účet své vážnosti, rádi obětují těch 20—40 korun za convert a těch nějakých 60 korun za šampaňské; bude na všech stranách dobře, ježto obecní důchody nebudou zkracovány a může za výdaj, který by nucena byla nésti obec, býti pořízeno mnoho dobrého, třeba přilepšeno stařečkům a stařenkám v chorořinci a chudobinci či sirotkům v sirotčinci. Hosté cizí ovšem byli by pohoštěni na obecní útraty.

s malými dětmi. Ale i tyto obtíže vynalezavost jejich překoná. Na dolním okraji lodního mostu vezme jeden Arab dítě do rukou a hup — a sladké břímě již letí třeba přes dvě bárky do třetí, kde jiný k radosti matčině ho šťastně chytí do svých loktů. Poněvadž se totiž bárky kolébají a to mnohdy až přes pčláš, není toto chytání věcí tak snadnou. Za dítětem následuje matka; „ittilla“ (nosič) ji chytne do náručí jako veliké děcko a nese ji skáče s ní přes lavice cizích bábek, až ji usadí v loďce své.

Zatím trvá „kalá sontéž“ v odstrkování „nepřátelstých“ lodí dále. Laskavý čtenář rád uvěří, že se tu stane snadno malá nehoda. Jeden z našich spolucestujících propracoval se šikem bitevním již tak daleko, že stál na samém dolním okraji lodního můstku. Již malá mezera dělila ho od bárky, do které chtěl vstoupiti. Jediný krok ještě a býval by v lodici u svých zavazadel. Rozkročil se také již. V tom však „nepřítel“ bárku veslem odstrčil a náš ubožák vkročil místo do bárky do — moře. Hned měl vody dost, až „po krk“. Hned však, tak rychle jako spadl do moře byl zase vytažen. Šest arabských paží ho posadilo do bárky. Jaký bakiš za toto zachránění života musil zaplatiti, nevím.

Toto divadlo se nám opakovalo ještě jedenkrát pouze s tím rozdílem, že onen šťastný člověk, jenž se dostalo bezplatné mořské lázně, nebyl Evropan, nýbrž Arab. S toutéž rychlostí, se kterou spadl do moře, zase vylezl úplně sám bez přispění jiných. Že byl všecek promočen, z toho si mnoho nedělal. Bojoval dále o zavazadla tak, jako by se ani „nechumelil“. Vždyť dříve, než dojde na břeh, bude zase suchý!

Co tu vše ubohé ucho musí vytrpěti! „Mah-

Doufejme, že tento skromný návrh bude přijat na Staroměstské radnici s výhodou vyúčtkování v zájmu veřejném, v zájmu důchodů obecních i v zájmu obecních starších, kteří budou moci bez ostychu účastniti se pak všech banketů a i rautů, i když presidium nebo svolení pořadatelé opomenuli by je pozvati.

Z kruhů obecních starších pronikly již do veřejnosti častěji zaručené zprávy, že působí mnoho zlé krve, když ti z obecních starších, kteří nejsou právě v oblíbě u radniční kliky, nejsou zváni na slavnostní bankety. Stačí podati ve sboru či v radě městské dotaz, s nímž presidium blízká osobnost nesuslhlasi, a jest oheň na střeše; nešťastník, jenž dotaz podal, pak se ani na banket na obecní útraty již nedostane — —

Náš návrh stojí proto zajisté za uvážení.

* * *

K čemu Praha obnovuje staré chrámy. K této otázce případnou odpověď dal sbor obecních starších pražských v minulé své schůzi, když schválil návrh městské rady, aby anglikánské církvi v Praze k účelům bohoslužebným byl pronajat kostel sv. Martina ve zdi na Starém Městě jako provisorium na dobu pěti let, a aby ku projednání bližších podmínek o nájmu, vnitřní úpravě pak a zařízení chrámu byla rada městská zmocněna. Nechtěli někteří Pražané ani věřiti svému zraku, když četli zprávy o sborovém jednání, jak byli překvapeni a zaraženi. S ohromným nákladem renovovaný kostel jako by se byl dostal pod exekuci kládivo, tak byl odklepnut 23 hlasy proti 19 — kde bylo ostatních 46 členů sboru obec. starších při hlasování o tak důležité otázce?? — a předán anglikánské církvi pražské — —

Inu, jiné doby, jiní lidé — —

Marně někteří obecní starší chtěli probouzeti svědomí svých pánů spolukolegů, marně pan *Břemovský* poukazoval, že chrám byl vlastně obnoven, aby ho bylo použito pro museum. V Praze, kde trvá nouze o místnosti výstavní, netřeba propůjčovati právě obnovený chrám cizí církvi. Ohražoval se, že bude na něho voláno, že jest klerikál, leč protestoval, že jsme ještě tak hluboko neklesli, abychom zapomnuli, že jsme křesťané. Marně sám stavební rada *Pasovský*, jenž mluvíval jenom při okolnostech nejvýznačnějších, upozorňoval sbor, že chrám sv. Martina ve zdi jest drahocenná památka historická, že k účelům církevním se nehodí, že nebyl přece k tomu účelu renovován, aby byl pronajat. Konečně marně promluvil i *dr. Šrů*, dožaduje se piety ke staré památce stavitelské — marně — — Členové sboru zvedli ruce a krásný kostel přidělen anglické církvi na dlouhá léta — —

Inu, vždyť v Kocourkově také měli obecní zastupitelstvo.

* * *

Nechce odejiti ze Staroměstské radnice. V předví všeho ruchu pražského udržuje se dosud ošklivá aféra rourová. Jest neuvěřitelná a neslýchána, co se na Staroměstské radnici všechno může dít! Advokát a mladočeský poslanec, obecní starší a předseda sdružení mladočeských obecních starších, dostane úřední data, jde s nimi, ač není ani v radě městské, ani ve sboru přísluš. činitelů, do kanceláře kartelu, nabízí svou službu — vysloví mu voličové

mud, Ibrahim, Mustafa, Jakub, Daude, volají skutečně z plných plic Arabové, zmocnivší se paluby, na svoje spolubojovníky, stojící dole. Pedantu filologovi by se tu protřhal ušní bubínek, kdyby slyšel z úst Arabů, neznajících žádného „piána“, lánanou francouzštinu, angličtinu, itáličtinu a arabštinu v syrákém lidovém nářečí. Celým hrdlem doporučují svoje paže k nesení, své bárky k přepravě, své hotely k pensí atd. Jsou tak ochotní mají tolik na spěch, že ani nečekají na povel a již se chápají našich zavazadel.

„Ruh min haun! Ruh min haun! Imšila“ (—jdi odtud, klid se), bráníme se dotírajícím Arabům a držíme ruce na svých zavazadlech. Když poněkud ustali, hleděli jsme dále na toto představení divadla varieté, do něhož vstupné se zapravuje — trpělivostí a chladnokrevností. Když pak opona spadla, t. j. když velká většina bábek se svojí „kofistí“ odjela, sestoupili jsme zcela klidně a pohodlně po vyprázdněných schůdkách a usadili jsme se na bárce.

„Jella, qaddis“ (vzbůru, veslujte) volá „demanzi“, sedící u kormidla (deffi) a již zvedá se dvanácte paží, aby vesly (maqadif, jedno veslo —miqadef) uvedly naši lodici do běhu. Plavci začali plni ohně veslovati, takže za chvíli musil jejich velitel je krotiti: „Švaj, švaj“ (t. j. pomalu, pomalu). Poslechli tak ochotně, že bylo třeba za chvíli povelu opačného: „Kattiru il-maqadif“ (t. j. chopte se pořádně vesel).

Plavili jsme se hladce, srdce však začalo přece bít jakousi úzkostí, když jsme se blížili k osudnému „průsmyku“, kterým jsme se měli prodrati. Pohled na bílé, zpěněné vlny, odrážené od skalisek a vracející se proti nám, rozčesil

z nich zůstal dole a přivázel loďku k parníku, aby ji nemohl nikdo příliš daleko odstrčiti.

Paluba „Elektry“ proměnila se nyní v — bojště. O každého cestujícího byl svádn drobný boj. Poněvadž pak v této guerille zmocniti se zavazadel znamenalo též zmocniti se jejich majitele, byl boj soustředěn hlavně kolem vaků a kufrů. Kdo nestřežil svého majetku okem Argovým, snadno a brzy něco pohřešoval. Mně na př. ztratil se v této vřavě stativ k fotografickému aparátu, v černém sáčku uschovaný. Domníval jsem se nejprve, že jsem jej snad zapomněl dole v kabině; odevzdáv tedy ostatní svoje věci do ochrany svého přítele, spěchal jsem dolů a všecko prohledal, ovšem marně. Běžel jsem tedy ke kapitánovi a vyložil jsem mu svoji nehodu.

„Hleďte“, pravil velitel, když jsem mu byl důvě pohřešovaný předmět popsal, „váš stativ odpočívá již v lůně této bárky.“

Na štěstí dostal jsem dosti snadno stativ zase zpět, a mohl jsem aspoň jedním okem přehlížeti bitevní čaru, druhým jsem musil střežiti svůj „affa“. Poněvadž nositi zavazadla po úzkém můstku, na kterém panuje velká tláčenice sestupujících cestujících, byla by cesta příliš dlouhá a obtížná, proto zvolena cesta kratší, telegrafie bez drátů: „il-af“ se hází krátka přímou vzdušnou čarou přes hlavy cestujících a paluby do bábek, kde je stojící Arabové přijímají s otevřenou náručí. Toto házení „kofistie“ skýtá zrākům divákovým mnohdy pohled na komické výstupy. Tu letí s paluby jak bustý dět různá drobná zavazadla, deštníky, hole, dýmky brnce, džbány, škatule, pak zas jak meteor padá veliký kufr. Největší totiž mají Arabové se živými křatulemi a pak

veřejné mínění i vlastní přátelé nedůvěru, aby se poděkoval z různých občanských hodností a funkcí, leč chyba lávky! Pan advokát drží se mandátu více než cesty, kterou měl nastoupiti, nedbá ničeho a nikoho a myslí, že když „Národní Listy“ píší „Afféra Kestrankova“ —, může ohoditi se smělym čelem dále.

Opravdu neslychano a neuvěřitelné.

A jest snad méně uvěřitelné, když starosta, který měl zavést ihned, jak věc do veřejnosti pronikla, přenesl vyšetřování, jak dostal se dr. Černohorský k tajemství úředních dat, odpoví na dotaz ve sboru, zda-li vše bylo podniknuto, aby stíny na celý sbor i radu městskou vržené byly rozplázeny, zda zavedl vyšetřování, že nikoli, poněvadž prý nemohou býti obecní starší vyšlýcháni (!) na radnici — Starosta jest vrchní hlavou magistrátu, tedy úřadu, postavenému na roveň kterémukoli úřadu státnímu, předseda sboru i radě městské, a měl zavést vyšetřování, neboť jde tu o prokázanou defraudaci úředního tajemství, jde tu o zpronevěru tajemství, jež mělo zůstatí nedotknutelným, neboť jeho prozrazením nepřítelům byla poškozena obec, byla zrasena samospráva, snížena a v posměch uvedena autorita všeho presidia i členů správní rady společně vodárny, za něž jako za nedospělé hochy dovolil si jednati advokát, předseda celého sdružení obecních starších.

V očích všech slušných lidí jsou tyto okolnosti odezvením, došlým výrazu v prohlášení členů mladočeského sdružení, kteří byli nuceni k uklidnění veřejného mínění prohlásiti konečně, že vše to, co někdejší vlivný jich předseda na svou obranu učinil a podnikl, nestačí, a výslovně ho nabádají ke složení mandátu.

Tady nestačí, aby dr. K. Černohorský říkal: „Se svými nepříteli jsem hotov“. Tady nutno rozhodného činu!

Má-li mladočeské sdružení na Staroměstské radnici pražské zájem o svou budoucnost, jsou-li ti Schrötterové, Broftové a jiní vědomi si svých občanských povinností, pak musí někdejšímu svému veliteli říci: „Jdi, abychom my mohli zůstatí! Nepůjdeš-li, strhneš potom nás sebou, že zaviklá se i primátorský stolec, na který jsi se chtěl posaditi.“

Také veřejné mínění pražské volá „Jdi!“ — třeba by advokáti dělali vše možné, aby jen tato nesnáze se nerostkala. Nevěříme ještě, že by se jim podařilo soudní řízení zastaviti, nevěříme, že v tomto směru učiněné kroky mezi Kestrankem a Černohorským vedly by k cíli!

Vyčkáváme, než budeme mluvit!

Obrana

A zase nová leč na potupu pentníka lúdrských. Napsali jsme, že pokrokářstvo, má-li se spravedlivě a nikoli farizejsky „moravně rozčilovati nad lúdrskými švindly“, musí napřed nad slunce jasněji dokázati, že lúdrské zázraky skutečnými švindly jsou; *dříve nemůžeme pokrokářům ani krok dále, nechťají-li šlapati vlastní zásady o vědě do bláta*. Leč místo nepochybných důkazů chytají se naši přítelčkové historek uboze vymyšlených, jež samy na sobě nesou průzračnou značku nešikovné prolihanosti. Jen hodné podvádět veřejnost! To jest heslem těch, kteří zároveň bédují po-

klidnou hladinu naší duše. Kdybychom se překotili — přemítal jsem — začal bych plovati — trochu přece umím; ale čeho se zachytím, abych mohl na tato skaliska se vyšplhati? Do přístavu samotného bych sotva doploval; jeť ještě daleko k němu! A co by se dalo s mým majetkem, co s vybojovaným stativem, co s fotografickým aparátem? Nejedu sem, abych fotografoval mořské dno! Na neštěstí, právě když jsme se k nebezpečným vratům blížili, jela proti nám od přístavu loď jiná, vzdálená právě od průlomy asi tak jako bárka naše, takže nám nastávalo jsmi vyhnouti se v úžině samé. S obavou hleděl jsem budoucnosti vstříc a očekával jsem, zdali nenastane nepřijemný — karambol. Plavci napjali nyní všechny síly, zrychlili tempo, aby průlinou spíše prolétli než projeli a — zanotovali pláň, aby všichni přešli v rytmu, v taktu veslovali. Byl to jakýsi pochod, ovšem veslařský. Nevím, co by byl nebožtík Wagner říkal, kdyby byl tento pochod slyšel. Hlučný byl dosti — pravda, ale jeho melodie! Měl jsem tu příležitost poprvé se přesvědčiti, jak málo má východan v poměru k nám vyvinutý smysl pro krásno hudební. Není to snad již pobřežní pochod, táži se v duchu, který nám tu již předem krátce před naší smrtí pěl?

Na štěstí lodice, která plula proti nám a naplňovala nás hrůzou, přece jen proplula úžinou o něco málo dříve a zahнула hned na pravo, takže bárka naše jakž takž se mohla blízkým balvanům vyhnouti.

Když jsme měli tato skaliska za zády, bylo již vyhráno. V obrovském přirozeném bassinu, do něhož jsme nyní vpluli, bylo vlnobití nepatrné, takže lodice zde kotvící jen nepatrně se kolíbaly.

krytecky nad „klerikálním klamáním veřejnosti“ a „nad zatemněním rozumu.“

Kramářův „Den“ z nedostatku „protiklerikální látky“ podal svým čtenářům cukrátko o „mňoukání kočky“ v uršulinském klášteře brněnském. Prý se ještě nevypátralo, zda to byl pláč děcka, či skutečné mňoukání! A zatím už bylo to brožné důležité „mňoukání“ způsobem zcela nesensuálním vysvětleno. Ubohá kočka! Kdyby tak byla věděla, jak její pouhé mňouknutí bude vážně rozbíráno, jak kočičí hlas pronikne z Brna až do pražské redakce! Ovšem nečetli jsme ve „Dnu“, jak vlastně ona tajuplná, příšerná událost byla vysvětlena. Snad s „Den“ sám zastydl. Ale ne na dlouho. Zdálo se mu, že chytil tučného protikatelického lososa, ale zatím sebral ubohou francouzskou kachnu, hodné opelichanou. Napsal 2. září: „Pařížský časopis „Petite Republique“ oznamuje z Nancy: „V úterý ráno odjeti měly odsud do Lourdu dva vlaky. Několik hodin před tím přivezen byl na povoz nemocný, který se chtěl v zázračné jeskyni uzdraviti. Železniční zřízenci, poněvadž se nemohl hnouti, přenesli jej opatrně k vlamu na nosítkách. Když přecházeli koleje, vzkřikl na ně nádražní úředník, aby chvátali, že vlak od Met vjíždí do nádraží. Sotva „nemocný“ výstrahu tuto zaslechl, ulekl se tak, že seskočil hbitě s nosítek a běžel, že mu zřízenci nestačili. Náhlé toto uzdravení lourdeckého pouťníka již na nádraží v Nancy způsobilo v četném obecenstvu velkou veselost.“

Na první pohled jest patrno, jak ta vyhlaná historka jest nešikovně vymyšlena. Leč „volně myslící a uvažující“ mladočeský denník myslí až příliš volně, až docela zlovolně, tak že lehce jízlivá touha po katolických skandálech snadno udneš všecku rozvahu. Jest to viděti už z toho, že tu lokálku otiskl „Den“ s rafinovaným nadpisem: Lourdecký „zázrak“. Tak! Lúdrský zázrak v Nancy! Vymyšlené klepy o „podvodech“ lúdrských neměly výsledku; proto se shánějí „lúdrské podvody“ až v Nancy! V Lúrděch samých totiž zkoumají znamenití lékaři nemocné, zda by se mohli přirozeně vyléčiti. Uznají-li po dobrém prohlédnutí, že nemocný přirozeným způsobem uzdraven býti nemůže, pak teprve ho pošlou k zázračnému prameni. Tam by tedy nějaký fluta nepochodil; proto vymyšleného podvodníka umístila „Petite Republique“ do Nancy.

Poněvadž vyhlaná zpráva, vymyšlená z nouze v okurkové době, putovala rychle do nejhrůznějších protikatelických listů, vyšetřili katolíci zevrubně ten případ a nato list „Eclair de l'Est“, vycházející v Nancy, napsal: „Při odjezdu pouťního vlaku z Nancy (27. srpna) bylo na nádraží 8000 lidí při nakládání nemocných do téhož vlaku. Nikdo však o podobné epizodě, jak ji vypravují listy liberální — nic neví. Nad to pak *pouťní vlak stál na koleji vedlejší*, asi 25 metrů od kolejí, na nichž přijíždějí vlaky od Met. *Do lúdrského vlaku pak se vstupovalo přímo s nádražní stře a nepřekročovaly se žádné koleje.*“

Ovšem vyhlaná zpráva, zachycená „Dnem“, půjde ještě vandrem po listech protikatelických dále, aniž by některý z nich uveřejnil na opravu dovedčenou pravdu. Pěkně rozumí Kramářův „Den“ vážné národní práci a kooperaci českých stran! „Vážný politický list“ má dosti času na legrační sport — na chytání kachen.

Za hustou směsí těchto lodic nám kynul již — břeh země Kristovy!

Před samým břehem vítá nás řada mužů, stojících po pás v moři a nedbajících toho, že dlouhá jejich říza jest celá ponořená v mořskou sláň. Co tu činí tito lidé? Jest městská rada Jaffy tak zdivočilá, že přichází tak daleko vstříc svým hostům? Jest východní pohostinnost tak veliká, že nedbá ani rozdílu mezi suchým a mokřým? Nikoliv! Lidé tito jsou zde pro pohodlí obecenstva, hlavně krásného pohlaví. Bojí-li se někdo učiniti z bárky na vyvýšený břeh poněkud delší krok, může se směle světiti těmto lidem: nastaví buď svůj ohnutý hřbet a přenesou choulolistivého cestujícího jako jízdecký kůň neb osel na břeh, kdež ho s největší pozorností složí. Kdo by se bál světiti život hřbetům, toho vezmou do náruče, a tak ho „vylodí“. Pak že prý není v orientě postaráno o pohodlí obecenstva! Pestrý, zajímavý obrázek nám poskytují tito mužové a dámonoši.

My ovšem nereflektujeme na toto pohodlí, určené hlavně pro jemnější stvoření, hbitě jsme vyskočili z bárky na kamenné molo. Touha, stanouti na místě tak vzácném, sama nás nutila ke skoku. Nedbajíce smečky hlučících Arabů, v přistavě stojících, odevzdali jsme svoje „papíry“ (il-bazabort) a věci na starost svému „dragomanu“, kterého nám ve známé laskavosti františkáni poslali naproti a — sami jsme kráčeli po břehu země svaté dlouhými, rychlými kroky do domu stojícího hned na nábreží a nesoucího nadpis: Hospitium latinum (t. j. františkánský hospic).

Nové i antikvární

školní knihy

pro veškeré školy

má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.
Velký výběr hudebnin a psacích potřeb.
Prodej obrázků. Seznamy zdarma.

Moderní vlastenectví. Francouzi (i ti protikateličtí) jsou nadšeni naším vznešeným panovníkem Karlem IV. Francouzská spisovatelka Julie Adamová dala položit u sochy Otce vlasti krásnou kytičku. Dne 11. t. m. deputace pařížská s obnaženou hlavou položila na stupně pomníku věnec. Tajemník Oudina volal: „Sláva památce velikého krále českého, příteli Francie! Sláva!“

Tak reprezentace pařížská. A naši agrárníci? S největší vděčností měli by vzpomínati, jak Otec vlasti se zasloužil o veliký pokrok českých snah hospodářských a jak chránil rolníky před zpuštěností šlechtickou. Leč agrární vlastenci ze vzteku proti katolictvu raději si vymýšlejí o Karlovi lži tak mrzké, že skutečný vlastenec nad takovou nepoctivou snahou, která spěchá pošpinit památku vnuka velikého Václava II., trne. Už proti Otci vlasti troufá agrárníci dílem z rafinované zloby, dílem z hříšné nevědomosti. Poslanec, český poslanec odvážl se na př. lidu vpašovati názor, že za Karla IV. upadlo rolnictvo v nejtužší porobu! Není tohle rána pěstí do Palackého, dra. Kalouska a všech těch dějepisců, kteří na základě nepopěrných fakt uznávají otcovskou péči Karlovu o rolnictvo? Agrární poslanec nemá ani tolik vlasteneckého studu, aby si před řečí aspoň prolístoval malou knížku dra. Kalouska. Pěkní vlastenci! Protikatelická Francie musí české taky-katolíky učiti, jak si mají vážit velikého syna Elišky Přemyslovny!

Chytrý „demokratický“ demagog. Napsali jsme již častěji, že mnoho moderních křiklounů jen proto křičí po volnosti, po zrušení trůnů, že se přímo třesou na příležitost, při níž by mohli na uprázdňený trůn zasednouti sami. Takoví samozvaní kandidáti veliké moci jsou velice chytrí; oni se musí předem opřítí o široké массы lidové, pochlebovati demokratům jako polobohům, aby tito nastavili ochotně záda, po nichž se šplhá vesele k samovládě. A když takový „demokratický vůdce“ sedí pevně v sedle, švihne karabáčem po těch, kteří mu nahoru pomohli. Odhodí masku jako věc zhořa zbytečnou. A — na troskách dřívější vlády zřídí třebas tyranii. Výmluvným dokladem toho byl na př. ve Francii Napoleon III. Uměl tak patolizalsky „ctíti hlas lidu“, až mu francouzský národ svěří otěže. A hned pak dokázal Napoleon, jak jest zpupný, bezcitný, prováděl hanobné politické intriky k ukojení slávožádosti, až Evropa žasla. Po jeho pádu nastala éra třetí republiky. A „hlas lidu“ zklamal se ještě hůř než za Napoleona. „Hlas lidu“ povznese na křeslo ministerské pokryteckého a vypočítavého komedianta, aby tak bylo dokumentováno, jak i ta „nejlidovější“ republika může sténati pod potměšilým tyranem. Sama „Osvěta lidu“ uveřejňuje dne 15. t. m. nepěkný portrét Clemenceau, zkrácený Francouzem Flaxem. A list Hajnův sám praví, že nad portrét ten stěží možno naléztí výtěžnějšího. Otiskujeme zde některé věty toho pokrokového pera: „Clemenceau strávil život tropením si žertů a klamáním svých současníků; ukrutně si z nich tropil žerty... Opustiv o posici a přelst k vládě, změnil kůži. Posměvácek stal se sám předmětem posměchu. To se vysvětluje. Příčina je v tom, že kritisoval druhé, dělal na konec totéž, co jiným vytýkal... Clem. byl typem přímého a neobroženého radikála (ovšem pokud mu to vynášelo, jako skrátka u nás)... Uvnitř se však tomu smál (zrovna jako u nás soc. demokraté). Bylo mu to prostředkem jako cokoliv jiného. Republikánský plášť byl pohodlným oděvem (jako u nás plášť rudý nebo pokrokový)... Obrátne oblékal na se šat podle vkusu dne (jako u nás Masaryk)... A stárna, hromadil v sobě zášti a mstivost (nenazval taky Masaryk katolíky ze vzteku „černou bandou“?) Povahou slomy-

slný, stával se jím víc a více a (svobodný lid takový konečně hmyz nesetřásl!) . . . Dnes zná jenom hněv, zhnusení a zášť. Svoje opovržení vůči lidem dává znát beze studu. Ochotní ke všem útlům, schopní každého kramaření, ošticí a mysliví jen břichem, to je jeho soud o nich (takovou tedy vysekl poklonu „osvícenému“ lidu francouzskému, který přece dle pokrokového proroctví po svržení „římského jha“ měl se státi nejvyspělejším, nejmravnějším a nejjedlejší). Snad je měl svým loktem. V každém případě ví velmi dobře, jak možno vésti lidská stáda (tedy mimo „ubohé stádo klerikální“) jsou také stáda pokroková? Zásne stále více. Pak prý si ve Francii lid vládně sám). Ví, že, aby mohl člověk, je-li star, užít, rychle užít, musí býti připraven všechno zapřít, všechno vymluvit, všechno zalhat (inu — židé francouzští dobře věděli, jakého chlapíka jest vhodné udržovati při vesle). Nic mu nepřekáží (ani lid?). Nyní, když se dostal tam, po čem tak dlouho toužil, má jednu starost. Uhájí místo a zničit vše, co mu vadí (a demokratická republika musí k tomu mlčet, protože židovský kapitál jest mocnější nad všechna práva lidová). . . . Sliboval nám ideální a bratrskou republiku (zrovna jako u nás rudí prospěcháři a násilníci); po léta mluvil silným o elitování a slabé vedl k revoltě. Hlásal svobodu tisku, svobodu syndikátů, svobodu individua, všechny možné svobody (že takové hubaření je pohodlné a hodně výnosné, o tom vědí naši pokrokaři také). Nyní syndikáty pronásleduje, stíhá listy a stoupence Yvetota, Bou-queta, Lévyho, Pougeta, Griffuelhex uvrhá do republikánských vězení (oh, kdyby tak mohl Machar „utínat ruku“ svým soudům, k čemuž chutí již dávno projevil, to by bylo u nás invalidní). Chce být konsulem, diktátorem, císařem uznaným. Pánem až do konce svých dnů. Vše dává tomu do služeb. Obklopuje se poslušnými a poddajnými lidmi, lukaji a lichotníky (zrovna jako Nero). Své kreatury (stůry) umísťuje všude: v administraci, prefekturách, v armádě, v soudě. Platí tisk, aby mlčel. Nechává špehovat parlamentáře, jejichž majoritu (většinu sobě příznivou) udržuje špinavými historiemi. (Kdyby tohle páchal některý monarcha, hned by mu Francouzi dali pozdrav výbuchem několika pum; král španělský přivítán ve Francii bombami, ačkoli do ohvěle atentátu neublížil národu žádnému. Sluhové izraelského kapitálu ve Francii mají přesné pokyny, kdy jest potřeba hodně křičeti a kdy mlčet). . . . Poslance, senátory, ministry častuje hrubostmi, nedopouští žádné odporu a vyžaduje slepé poslušnosti (ovšem francouzští „zástupci lidu“ dělají Clemenceauovi poslušné mandariny z kšeftařské vypočítavosti, z vlastního sobectví zrazují křiklavě lid). Kde je pyšné vystupování vderejška, velkolepá prohlášení, epické boje? Ze všeho toho zůstal jen prach.“

Takovou podobiznu tedy schystal samo vládcovi „nejdemokratičtější“ republiky pokrokový kritik. Taková kritika jest zároveň vážnou výstrahou českým kruhům před těmi křiklouny, kteří do nedávna ze vzteku proti církvi velebili francouzský „pokrok“ a tamější „lidovost“ na výsost, aby se sami měli dobře z lidské hlouposti. Někteří z velikých těch dryádníků sedí již za mřížemi jako usvědčení zloději dělnických peněz, jiní terorizují ze sobectví a z hněvu nad ztenčeným kšeftem svoje „pokrokové“ konkurenty a opět jiní se lisají poníženi k protikatolickým vrchním demagogům, aby jim také bylo něco z plné mísy dáno. Bůh nás ochraň před vládou takové „demokracie“, která se odvažuje katanovati už nyní, kdy nejsou jí ještě vydáni úředně konservativci na milost i nemilost.

Politický přehled.

Brány sněmů zemských otevřeny 15. t. m. Sněm království českého zahájen místodržitelem hr. Coudenhovem, který představil poslancům nejvyššího zem. maršálka prince Ferdinanda Lobkovic a jeho náměstka Urbana. Nato nejvyšší zemský maršálek v delší řeči rozvinul svůj program. Místodržitel prohlásil jménem vlády, že k nejdůležitějším úkolům patří provedení volební opravy, zjednání rovnováhy v zemském hospodářství, jakož i hospodářské povznesení země, zvláště zemědělství. Jakou ta volební oprava má být, zjevo z odpovědi bar. Becka socialistické deputaci, že vláda trvá na stavovském volebním řádě v Čechách. K dosavadním kuriím přidělena bude nová kurie těch, kdož v žádné jiné kurii nemají práva volebního. Tato kurie bude mít 48 mandátů. Vláda se přičiní, aby tato volební oprava byla provedena co nejdříve. — Česká národní rada vřele doporučila poslancům na českém sněmu, aby se ve všech otázkách národnostních postupovalo jednotně. — Na sněmu moravském pozoruhodný jest pilný návrh poslance Šrámka a soudruhů stran opatření proti

zlořádům kartelovým a návrhy na řádné svolávání sněmu a ponechání mu dostatečné doby k projednání.

Němci schvalují německé násilnosti na Čechách v Kašperských Horách spáchané. Tak městská rada v Chebu zaslala měst. radě v Kašperských Horách projev sympatií a stejné měst. rady v Prachaticích a Vimperku. Něm. ministr krajan Prade v horlivosti své žádá ministra financí a vnitra, aby bylo zavedeno vyšetřování českými státními úředníky, kteří se prý provinili proti Němcům v Kašp. Horách, a vyzývá zároveň místodržitele, aby zavedl přísné vyšetřování, ovšem že jenom proti Čechům. A o ministru našem Práškově neslyšeti nic, že by se podobně horlivě zastal skutečně mrskaných Čechů; ten zatím, jako na příklad v Ledči, volá pouze po klidném spoluzití stran přes různost politických názorů, o Němcích bleskotů ani muk.

Na společné ministerské radě v Pešti bylo ustanoveno, které předlohy budou předloženy delegacím; a delegace mají se svolati v prvním týdnu října, dle čehož zemské sněmy budou prý zasedati jen do začátku října, a které do té doby jednání své neukončí, sejdou se v lednu k zasedání novému. — Rozhodující kruhy v Rakousku nepomýšlejí na zavedení ústavy v Bosně a Hercegovině, n. brž pouze na poskytnutí částečné samosprávy, která se bude týkat školství, církvi, obci, okresů a krajů. Čeští, jihoslovanští a socialističtí členové delegací hodlají podat návrh na zavedení ústavnosti v Bosně, proti čemuž ovšem píší listy německé z obavy před posílením slovanského žvilu v Rakousku.

Pozornost vzbudila schůzka rak. zahraničního ministra bar. Aehrenthala s ruským zahran. ministrem Izvolským v Buchlovicích, kamž oba zavítali na pozvání rak. velevelance v Petrohradě hr. Bertholda, majitele panství Buchlova. Jednáno prý tam o otázkách balkánských a marockých.

Rakouské ministerstvo železnic za příčinou zlepšení platů úředníků a služebníků státních drah požaduje 10 mil. korun, z čehož jest 83 mil. uhrazeno 18 miliony, jež sněmovna ku konci letního zasedání povolila, kdežto 1.700.000 K má býti zařazeno do rozpočtu na rok 1909. Zlepšení platů nabude částečné platnosti 1. října 1908 a částečně 1. ledna 1909.

Mladoturecké výbory osobují si v Arabii a Anatolii státní moc, proponují úředníky bez vědomí Porty. Tím vážne správa a záležitosti úřední úplné.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Bydčova. V úterý dne 15. t. m. večer přednášel v naší katol. nár. jednotě dp. Jiří Čadek, kaplan z Netolic. Schůze byla veřejná a zajímavé téma o klerikalismu přivábilo též několik účastníků z táboru sociál. demokratů. Řeč dp. řečníka, častým soubíhlem provázena, vzbudila mezi četným shromážděním dojem co nejpříznivější a pádná jeho slova padla na půdu úrodnou a budou jistě k posílení našeho katolického hnutí. Po přednášce přihlásil se k slovu soc. demokrat Štoviček, tov. dělník ze Skřivan; mluvil, jak mají soc. demokraté ve zvyku, o mocném vlivu biskupů a šlechty v našem sněmu, schválil vypovídání katolických dělníků z práce, nejsou-li v soc. dem. organizaci, a zpozor. vav v obecnatvu nevoli, zvolal, že my katolíci vůbec těm věcem nerozumíme. Těmito slovy popudil proti sobě celé shromáždění tak, že usnul za dobré raději se vzdáliti, než čekati na odpověď, kterou by byl donucen svá slova odvolati. Za povznesené nálady zdařilá tato schůze skončena. Hájíme-li pravdu, jen s ní ven! — Před tím dne 13. t. m. měl v katol. národní jednotě náš velmi zdařilou přednášku dp. Josef Šmejkal, v níž poukázal na význam spolkového praporu a vybízel četné shromáždění, aby srovná a v lásce vzájemné pracovali ku blahu svému i rozkvětu milované naší jednoty. Přednáška přijata s porozuměním a nadšenou pochvalou.

Z Červeného Kostelce. Rosteme. V Olešnici u Červ. Kostelce jsme před krátkým časem získali celé obecní zastupitelstvo. Starostou zvolen člověk náš, absolvent kursu královéhradeckého, který, ač ještě mlád, veškeré potřebné vědomosti o samosprávě řádně si osvojil. I v jiných obcích naše hnutí květe. Aby ruch náš opětně poněkud se osvěžil, posván byl na neděli 18. září do Olešnice p. redaktor Šupka, aby promluvil o situaci katolíků. Prostranný sál úplně byl naplněn. Přes 300 mužů a mladíků se tu sešlo. I stoupenci strany agrární a sociálně demokratické hojně byli zastoupeni. Pan Šupka, vloživ svým klidným způsobem vznik strany katolické, přelšel na důležitost její po stránce hospodářské, národní i kulturní. Ač řečník mluvil přes 2 hodiny, přece nadšení v posluchačstvu neochablo, naopak stále stoupalo, což stálý potlesk nejlépe dokazoval. Po řeči p. Šupky promluvil velmi krásně pan Bechyňa z Úpice k mládeži a vřelými slovy vybízel ji k čilé práci a k založení organizace. Po krátké debatě, do níž velmi zdařile zasáhl p. Šupka,

schůze skončena a lid náš za všeobecného nadšení a upokojení se rozešel. Večer svolána schůze v Červeném Kostelci. I do této mnoho místních i přespolejších katolíků se dostavilo. Pan redaktor Šupka přednášel o důležitosti katolického tisku. V řeči přes hodinu trvajících vyličil řečník, jakého důležitosti rozumu nabyly listy protikatolické, které svým zavlým nepřátelstvím vůči církvi natropily z každého hlediště nesmírné spousty mravní, hospodářské i národní. Řeč jeho byla s všeobecným zájmem vyslechnuta a všichni přítomní přilbili, že o rozvoj tisku našeho všeobecně se zasadí. Zdař Bůh!

**Veškeré
školské knihy**

pro všechny ústavy má stále ve vydání
schválených a předepsaných

nové i antikvární

v hojně zásobě na skladě.

První Královéhradecké knihkupectví,
nakladatelství, antikvariát a závod
hudební

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.) Založ. r. 1808.

Seznamy zdarma. — Objednávky vyřizují se
obratem pošty.

Stoleté trvání závodu jest jeho nejlepší
doporučením.

Zprávy místní a z kraje.

Njdp. biskup dr. Josef Demberava odejel z Chrasti na delší čas a vrátí se koncem tohoto měsíce.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. Lad. Seidl, farář v Ličně, obdržel expositorium canonicale. Ustanovení jsou: p. Frant. Náhlík, administrátor, za faráře ve Chvojně, p. Bohumil Bayer, administrátor, za faráře v Jablonci n. Jiz., p. Jos. Palička, vicerektor Borromea, za suppl. katechetu na gymnasiu v Jičíně, p. Karel Keppl, kaplan v Č. Třebové, za vicerektora do Borromea, p. Jos. Šumšal, kaplan v Žehuni, za kooper. do Mlýčce, p. Jos. Bedrna, kaplan, za administr. do Častolovic, p. Jos. Dušek, zat. katecheta v Jablonci, za zat. katechetu do Opočna, p. Frant. Hrubant, kaplan v Přepychách, za kaplana do Třebechovic, p. Jos. Kava, kaplan v Mezíříči, za kaplana do Přepych, p. Jos. Macák, katecheta v Bystřím, za katechetu do Jablonce n. Jiz., p. Jan Kovář, kaplan v Roketnici, za katechetu do Bystřeho a Poličky. Neomyslet: p. Frant. Macsek za koop. do Zbraslavic, p. Em. Kašpar za koop. do Dolní Libčavy, p. Jan Borth za koop. do Velké Úpy, p. Jos. Filip za kaplana do Č. Verneřovic, p. Ed. Franc za kaplana do Žehuně, p. Jindř. Kozel za kaplana do Mezíříče, p. Jos. Bata za koop. do Ranné, p. P. Tom. Tajovský, O. Praem., za koop. do Jiřic, p. Frant. Římek za kapl. do Roketnice (Rochlitz), p. Jan Sobota za koop. do Kuklen, p. Frant. Daněk za kapl. do Damiňkova, p. Josef Flegr za koop. do Dolní Dobručky, p. Václ. Buřil za kapl. do Dobrušky, p. Jos. Kapoun, svobodný pán ze Svojkova, za kapl. do Č. Třebové. V Pánu zesnuli: p. Frant. Haas, (V Vala.), far. v Hradisku, † 8. září (nar. 1842, vysv. 1849), p. Dr. Ad. Pledinger, (V Vala.), gymn. katecheta v Chrudimi, † 18. září (nar. 1866, vysv. 1888).

Schůze městské rady dne 14. září t. r. Žádost c. k. okr. hejtmanství za přenechání vody, potřebné ku kropení silnice v Pospíšilově třídě při jejím vácování, postoupí se technické kanceláři k vyjádření. — Výkaz činnosti polic. stráže v srpnu t. r. a výkazy hotovosti pokladní vzaty byly na vědomí. — Zřídí se chodník v Žerotínově ulici od villy p. dra Klumpara až k ville p. K. Viewegha. — Žádost p. Fr. Kadeřávka za povolení živnosti fiakristické se stanovíštěm na Velkém náměstí u domu čp. 160 se doporučí ku příslušnému vyřízení. — Žádost c. k. okresního hejtmanství za projevení souhlasu se zřízením vymetacích sazeb za práce komisařské postoupí se s doporučením městskému zastupitelstvu. — Žádost p. Fr. Kašparové za svolení ke provozování obchodu se zbožím galanteriím a trikovým byla postoupena živnostenskému odboru. — Oferta na koupi kaprů

z rybníká obecních postoupí se lesnímu odboru. — Zákupci se dle Jana Vyhliďala „Malévký z Hané“. — Lesnímu úřadu se uložilo, aby opravu mostu, vedoucího k pozemkům v „Bozhájí“, provedl. — Svůli se ku provedení licitování býk plemených na prostoto před domem p. dra Trzaského u Grand-hotelu dne 3. října t. r. o 9 hod. dopol. — Žádostem p. R. Smídky, stavitele, za provedení navrtávký vodovodu pro stavbu okresní stravný a p. Rejchla pro novostavbu p. A. Stejskalové-Collinové ve třídě Čelakovského a za povolení ku připojení domovní stoky ku stoe uliční, se vyhová. — Žádost místního odboru strany sociálně-demokratické za odprodej parcel č. 2, 3, 4 a 5 v bloku VI. postoupí se technické komisi a plynostnímu odboru. — Dvě žádosti za mimořádnou a jedna za řádnou podpory byly zamítnuty. —

Emma Destinova v Hradci Králové. Širokým známostem a nelíbené účt, které náš nejdůstojnější pan biskup ve vynikajících uměleckých kruzích potivá, děkovati dlužno, že město naše před celým českým venkovem vysazená bude vzácnou návštěvou. K jeho žádosti uvolila se nejslavnější naše umělkyně zavítati ve dnech 3. a 4. října ku koncertu do Hradce Král. Přijede přímo z Berlína v sobotu dne 3. října t. r. o 6. hod. odpoledne, doprovázena svým otcem, jemuž, náš ndp. biskup je dlouholetým přítelem, sestrou a klaviristou. Sl. městská rada, pod jejímž protektorem koncert se pořádá, avitá umělkyni na nádraží a doprovodí ji do biskupské residence, kde bude hostem Biskupské Milosti. Při pontifikální mši sv. dne 4. října uvolila se umělkyně zaspívat dvé čísla. Program koncertu určí si sama; pokud je známo, budou to tři čísla (nejlepší z Dvořáka, Čajkovského a Griega). Dvé čísla přednese orchestr. Intendace divadla připravuje rozsáhlé ovace. Divadlo jest již významně vyprodáno.

Z diecézní Jednoty Cyrilské. Valná hromada Jednoty koná se v pátek dne 25. září o půl 8. hod. večerní ve spolkové místnosti v Adalbertinu. Program: 1. Čtení zápisu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladníka a revisorů. 4. Zpráva archiváře. 5. Volba místopředsedy, jednatele a dvou vylosovaných členů výboru, kteří opět zvolení býti mohou. 6. Volné návrhy.

Divadlo sdružených měst východočeských zahájí u nás letošní sezonu začátkem října. Společnost doznala velkých změn. Ze známých uvidíme znovu p. Kursovou, sl. Engelbertovou, pp. Perla, Holíka a kapelníka Procházku; nové síly operní jsou: pp. Wassmuth a Nevoles (tenor) p. Edl (tenor-baryton), sl. Skalská (soubretta) a sl. Charvátová. Sbor téměř úplná nový; orchestr má nového koncertního mistra. Ztrácíme hlavně sl. Dvořákovou — té je pro některé role (Julie, Tatana, Marketa, Rosina) opravdu škoda; dále p. Lebedu a p. Wildnera, ač v poslední době někdy neuspokojoval; ve sboru silně nám bude chybět p. Lehovec, který držel tenor. Činohra se mnoho změnila; nový jest režisér p. Zvíkovský a sl. Kreisova, naivka. Společnost řídí p. Malý. — Repertoir kromě známých starších věcí obsahuje z oper: „Madame Butterfly“, „Rusalka“, „Asrael“, „Dimitrij“, „Lejla“, „Popelka“; z operet: „Umělecká krev“, „Zaplat Bůh“, „Pan profesor v pekle“. Činohra je zásobena všemi novinkami na p. : „Slečinka z pošty“, „Láska bdí“, „Otec a syn“ atd. Těšíme se, že pokleslé niveau divadla nabude novou správou své bývalé výše a přejeme společnosti v našem městě mnoho zdaru.

Z „Besedy.“ V sobotu 26. září o 8. hod. večer pořádá „Beseda“ pro své členy a jich hosty večer Těchomířský. Na programu vedle přednášky dra. Wagnera o menšinovém školství čísla zpěvní, klavírní, recitační, orchestr a kvartet. Čistý výnos loterie a dobrovolné sbírky škole Těchomířské. Na podzim připraveno 6 společenských večerů vedle sylvestrovské zábavy. Zakládá se dramatický odbor. Dárky do loterie s díky přijímá jednatele Besedy knihkupec Tolman.

Čítárna, knihovna a veřejná kreslárna městského přám. museu v Hradci Králové jest otevřena od 15. t. m. pravidelně návštěvě. A sice v úterý a v pátek od 6—8 hod. večer a v neděli od 10—12 hod. dopol. Čítárna jest volně přístupna osobám za vážným studiem neb poučením hledajícím. Knihy a předlohy půjčují se zdarma členům, osobám knihovníkovi známým neb známou osobou mu doporučeným, školám, společenstvům i spolkům v místě i v okolí. Seznam doplňovací za r. 1908 našel se nad stolem u dveří, staré seznamy a přírůstky za rok 1907 zpracovány bibliograficky a jsou každému k dispozici. Z nedostatku místa vyřazené knihy a předlohy z oddělení IX. a X. a odděl. Bi. se nevzdávají.

Výstavka prací provedených na kursu p. o paličkování krajek vládkových v Záchlumí, obsahující různé vzory jemných krajek vládkových, uspořádalo průmyslové museum zdejší ve výkladní skříní ústřední tržnice žamberckých krajek na Malém náměstí v domě bývalé dívčí školy, ve které umístěna jest nyní část sbírek musejních. Výstavka potrvá jen do srpna. Na výkladní skříně tato vůbec upozorňujeme širší veřejnost; obsah její pravidelně se vyměňující sestává ze zajímavých uměleckých výrobků krajkových a vyřezek,

vždy vkusně aranžovaných p. M. Klumparovou, která se všemožně stará o odbyv výrobků chudých krajkářek z pohoří Orlického.

Bezplatný kurs elektrotechnický uspořádá hodlá městské přám. museum v Hradci Králové v druhé polovici října. Kurs určen v prvé řadě pro ty živnostníky, kdož se zaměřují neb zaměstnávají mni prováděním domovních instalací elektrického proudu, v druhé pak pro všechny, kdož hodlají pouští proudu elektrického z nové přísti městské centrály k účelu jakémukoliv. Vyučování v kursu se svolením c. k. ministerstva vyučování provede p. inž. Arnošt Rosa, c. k. prof. v Pardubicích. Vyučováno bude celkem 20 hodin, denně po 2 hod. večerních neb odpoledních. Kurs provázen bude praktickými pokusy a ukázkami. Probráno bude hotovení návrhů, rozpočtů a výpočtů menších instalací elektrických pro světlo i pohon motorický. Přihlášky přijímá ředitelství musea.

Akademický spolek „Dobroslav“ pořádá v neděli dne 18. září za účinkování umělecké družiny dramatické divadelní představení „Pro štěstí“. Przybyszewského drama vymyká se všednímu rámci; kreslí život bezohledně, někdy až přílišným cynismem dialogů i gest: ale je pravdivé, až hrůsop pravdivé. Děj dosti jednoduchý: Mlicki zamiluje se do světa známé Olgy a opatří prostoduchou, upřímaou Helenou. Zdárske, byv odmítnut Olgou, stává se svým démonem. Pobouří Helenu tak, že si vezme život, současně však s dábelskou rafinovaností probudí Mlického svědomí tak, že on sešl; tím dochází cíle své maty: neboť zničeno jest štěstí Olgy, která Mlického vektu milovala. Scenerie i osoby srazeny na minimum; zde mluví jen lidská duše ve všech fázích svých vášní. A v tom je drama opravdu velkolepé. Za hlavní úlohu a také nejobtížnější pokládám roli Zdárského (p. Merten) a byla tak znamenitě podána, že jsem věru dlouho už neviděl něco tak dokonalého na našem jevišti. Helena (sl. Čeledova) byla někdy hlasově nesprávnou, jinak podána velmi dobře Olga (p. Škorpilová) nebyla správně pojata a představují si ji daleko temperamentnější. Mlicki (p. Steimar) upřílišoval mnohdy v mimice. Celkový úspěch byl však přece velmi čestný. Bylo by si jen přáti, aby umělecké cíle pp. akademiků byly naší inteligencí uznány a podporovány zvláště větší účastí. Dr. Aliquis.

Panoráma Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové opět jest otevřena v sobotu dne 19. září 1908 v budově za Bílou věží. Podnik tento, jenž celý čistý výnos věnuje účelům podporujícím naše české menšiny v horách Orlických a národně ohrožený český severovýchod vůbec, skýtá za levný peníz nejen ušlechtilou zábavu, nýbrž působí i výchovně, ješto vystavením nejruznějších sbírek uměleckých obrazů umožňuje seznámiti se s kraji celého světa i vynikajícími událostmi, náležejícími minulosti vzdálenější i právě minulé. Místní odbor Národní Jednoty Severočeské za svoji snahu o pestrost programu vystavených kolekcí přeje si být podporován hojnou návštěvou všech vrstev občanstva. Vstupné jest nepatrné: osoba dospělá 20 h., studující a žactvo škol národních 10 h., a při hromadných návštěvách 6 h. Bloky o 10 vstupenkách za K 1.60. Řadu vystavených obrazů zahájí panoráma zajímavou sbírkou pohledů „Z Prahy do Paříže.“ Každou sobotu vystavuje se nová kolekce.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období listopadové r. 1908 opatřené náležitými doklady nejdéle do 10. října t. r. K žádostem posdělji zaslaným se nepřihlédne.

Zábavný večírek, který bude pořádán tuto neděli křesťanským dělnictvem a mládeží v Adalbertinu, horlivě se připravuje. Přestávky vyplní hudební kroužek jednoty katol. tovaryšů. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné za osobu 30 hal. Po vyčerpání programu volná zábava.

Státoprávně-pokrokové vyvinují v našem městě intenzivní činnost. Dne 20. t. m. o 11. hod. dopol. mají v „Besedě“ schůzi, na níž promluví o král. reskriptu z r. 1871, pro české menšiny a pro radikální reformu voleb. prá a do zem. sněmu. Lze očekávati aspoň, že českou otázku budou luštití realněji a přirozeněji než egoistická masarykovská klika a že nebudou žiti z nízkých osobních štvanců, jichž zde má každý rozvášňý člověk již po krk.

† Th. Dr. Adolf Plešinger. Po delší trapné chorobě vydechl svoji šlechtnou duši učený kněz a sborem professorským i žactvem milovaný pedagog Dr. Adolf Plešinger, c. k. gymn. profesor chrudimský, na svátek Jména Panny Marie v noci v 42. roce svého věku. Smrti jeho želi přetřetí citatel. Tělesná schránka zesnulého byla dne 15. t. m. dopoledne v domě smutku za veliké účasti vyzdvížena a po smutečních obřadech převezena do Čestína, kdež 16. t. m. odpoledne pohřbena. Ave, anima pia!

V Lužici pořádána dne 8. září sdátilá schůze organizace katol. mládeže venkovské, již se účastnilo přes 800 osob. Radost bylo pohleděti na nadšený valkého zástupu, který byl povzbuzen k pilné práci velmi krásnými proslovy. Obšírnější referát přineseme příště.

Sjenz kněží, bývalých studujících c. k. vyš. gymnasia ve Vyseckém Mýtě. „Mládí jest nejjemnější klaviatura života. Ruka vychovatele, která se jejích strun dotkla sláskou, vyloudila v ní tóny, které chvějí se ozvukem lásky a něžných citů až do pozdního věku, nikdy nezapomínajíce na své síle a sděluje se jiným, jako zářivá perla nejšťastnějších vzpomínek.“ (V. Horaň f) Tak bylo ve dnech 9. a 10. t. m. ve Vys. Mýtě. Stačilo několik slov, jako by slabých úderů, a v tolikých srdcích ozvaly se nejdělnější vzpomínky, echo lásky k tomu, jenž s takovou láskou a dobrotou, s takovou něžností a mírností, nadšené dotýkal se strun mládí našeho. Ze všech diecézní českomoravských spěla přetřetná srdce kněžská potěšit se se svým vychovatelem, přemnohá osobně, přemnohá v dojemné vzpomínce. Na počest milovaného učitele, dříve než opustí ústav, jemuž celý život svůj obětavě a nadšené věnoval, sešlo se 86 kněží do Vys. Mýta. Sešli se už ve středu dne 9. t. m., aby oživilí vzpomínky — ponejvíce veselé — slatých let studentských, se skupení kolem svého miláčka, vys. důst. p. prof. a bisk. notáře Matěje Duška a neméně milovaného býv. p. ředitele Václava Hospodky a slovn. p. ředitele dra Pražáka; sešli se však ještě radostnější a četnější ve čtvrtek dne 10. t. m., aby k oltáři Páně doprovodili toho, jenž svou výchovou, svým nadšeným slovem a stkvělým příkladem i je uvedl ke stupňům oltáře. Za předsedné asistence svých žáků kněží sloužil vys. důst. p. prof. Dušek o 9. hod. slavnou mši svatou v nádherném chrámu Páně sv. Vavřince. Tolik kněží pospolu — a řekneme i tolik lásky, radosti a svatého nadšení — velkolepý chrám tento snad ještě v sobě neviděl — a přece vidal je — ale postupně, po léta s toutéž láskou, s touž radostí, s týmž nadšením pod klenbou svou. Posvátnou dojemnost této chvíle velebně zvyšoval překrásný zpěv secevidného chóru, střídající se s mistrnou, v pravdě uchvacující hudbou varhan a procítěnými sóly. Za řízení nadšeného a horlivého ředitele kdu p. Jos. Böhma zapěl sbor Horníkovu mši s přednesem a porozuměním obdivuhodným a sóla sl. Ol. Politzerovy (Ave, od Saint Saëns) a p. Jos. Ehlicha (O mi Deus) byly výkony opravdu uměleckými a utkví jistě v nejkrásnější paměti všem účastníkům. Chráma naplněn byl množstvím věřících ze všech vrstev, nejlépe to dokaž, jaké vážnosti a lásky těší se vys. důst. p. professor ve všech kruzích vysokomýtských. Po mši sv. dali se všichni účastníci spolu s p. katechetou a slov. pp. řediteli fotografovati, načež za laskavého doprovodu p. ředitele dra Pražáka prohlédli si ústav, vzpomínajice v jednotlivých sálcích veselých příběhů tu zažitých a zapali se do paměti knihy. Vzpomínky studentské znovu ožívány i při přátelském stole v hotelu „Na poště“, jehož kromě účastníků ajezdů vedle vys. důst. p. prof. Duška zúčastnili se i oba slovnatí pp. ředitelé V. Hospodka a dr. Pražák, dále dp. V. Balcar, farář z Čerekevce, s kaplanem vp. J. Macháčkem a dp. katecheta J. Blínka. Z kněží, bývalých studujících vysokomýtských, osobně přítomni byli: dpp. Bezdiček Josef, farář v Sopotnici, Koutník Tomáš, farář ve Zbraslavicích, Mikulecký Karel, kaplan v Chrudimi, Říha Václ., farář v Telecí, Keckstein Vilém, farář v Jetřichově, Šeda Frt., katecheta ve Světlé, Tonček Jos., farář v Helfmanicích, Houdek Jan, kaplan v Pláhačech, Janák Frt., farář v Lvčicích, Kolářský Karel, kaplan v Josefově, Kubla Frant., farář ve Skořicích, Lásko Frant., farář v Kojeticích, Martinek Frant., farář v Proseči, Novotný Marcelín, farář v Olešné, Studený Cyril, farář v Protivanově, Thdr. Aug. Štancel, katecheta v Prostějově, Brýdl Frant., kaplan ve Vys. Mýtě, Četotka Frant., kaplan v Pardubicích, Sokol Jan, katecheta ve Skutči, Sokol Václav, administrátor v Čankovicích, Náhlik Frant., farář ve Chvojně, Stejskal Jan, kaplan ve Vel. Pavlovicích, Lonský Jan, katecheta v Ledči, Filip Josef, kooperátor v Janově, Šetina Vinc., kaplan v Nov. Bydčově, Veselý Jan z Opatova, Dostál Frant., katecheta v Nechanicích, Jaška Josef, farář ve Včelákově, P. Iren. Jančařík, kněz řádu Milosrdných bratří v Kuksu, Pufický Jan, katecheta v Dol. Kralovicích, Bartoš Václav, kaplan v Žamberce, Beneš Jan, kaplan v Chrásti, Harák Josef, bisk. sekretář v Hradci Králové, Pecháček Josef, kaplan v Solnici, Gartner Viktor neomysta ve Vys. Mýtě. Ve vřelém a tklivém přivítání promluvil ta vdp. farář Fr. Lásko z Kojetic o lásce vys. důst. pana prof. Duška ku všem žákům a o jeho jasném příkladě zvláště pro ty, kdož si stav kněžský volili; Thdr. Aug. Štancel, katecheta v Prostějově, promluvil pak o pečlivé starostlivosti velezasloužilého ředitele v. v. p. Václava Hospodky o všechny potřeby studentů, chudých zvláště a poděkoval přítomnému slov. řediteli p. dru Pražákovi za jeho laskavost a ochotu, s jakou účastníky přijal a ústavem provedl, jakož i za blahovůli pozornost, jakou přítomnosti svou jim projevil. Překrásná a výnamná byla i slova, jimiž vys. důst. p. prof. Dušek i slov. p. ředitel Hospodka děkovali, jakož i slova, jimiž slov. p. ředitel dr. Pražák oslavoval, p. prof. Duškovi blahopřál k tak krásné slavnosti a k dlouhým ještě šťastným létům. Ku konci přetřeny došlé pozdravné listy a telegramy, plné dojemné lásky a děčinné vděčnosti. Aby pak překrásný a sdátilý tento sjenz, toho drahu první, ku počtu milovaného učitele oslaven byl i oběta-

vým skutkem vlasteneckých kněží, složili přítomní účastníci slavnosti 300 korun na české bohoslužby ve Vídni. Snad přispějí k daru tomuto i hřivnou svojí i ti, kdož sjezdu osobně účastnit se nemohli, aby tak též láska svou obětavě na jevo dali. — Začal jsem postou Hornofem. Nuž, skončil i jeho přáním, jež souzvukem ozývá se v srdcích snad všech táků vysokomýtských, a kněží zvláště: „Bůh zachovej nám dlouhá ještě léta milovaného našeho učitele a odplatíš mu láskou svojí vše, čím láska jeho prozatovala mládí našeho života!“

Osobní. Professor na gymnasiu v Rychnově n. Kn. vldp. Jan Šandera povýšen do VIII. třídy hodnosti.

Pečtář z Nechanic při důležité práci. Tak se prý u nás bude opakovati „manébr“, ale nemyslím snad takový, pro který jsme tolik víšek do polí zastrkali. To ne! To bude manébr docela jiné válečné taktiky a jiných válečných vymožeností, vše moderní — řádný „šizuk“, všechno „echt.“ Vrcholem všeho bude útok na spojitelnou a konečnou srážku. A jak to je u každého „manébru“, tak i zde. Už se ví, která strana vyraje. Nevím, jaký je to regiment, ale všichni mají zelené výločky. To se rozumí, že to obě strany bude „koštovat prach“, který je v takové válce nezbytný. Hlavní komando bude na náměstí, členové štábu si budou „telefonovat“ a hlavní strategické pohyby budou se prováděti pomocí zvláštních kurýrů, kteří již nyní obhlíží terén a mašou „laufy“. Určitý den hlavní bitvy není ještě rozhodnut a stálo by to za to nechat význačnější momenty „ofotografovat“. To se spotřebuje nějakého cupování na rány; jen Pán Bůh nedej, aby z toho byla cholera; to by nám tak ještě scházelo — aby nás pak museli „zelenou“ skalici polívat. A vůbec se mi zdá, že po válečném tažení místo krve poteče loučnice t. j. že od toho „manébru“ se opravdu někdo samaze. Všude jinde, kde se taková místa obsazují, vedou si jinak. Vzpomínám na onu obec u Prahy, která při obsazování místa ponocného řádala v podmínkách, že na to troubení musí mít dotyčný žadatel absolvovanou konservatoř. Jo, to jsou prosím jinačí bublci! V té obci by nikdy v peněžním ústavě nemohl býti tatínek kontrolorem, účetním syn a nebylo by možné, aby ředitel záložny volen byl zároveň do spořitelny, neb aby členové výboru jedného ústavu byli členy v ústavě druhém, konkurčním. — Tak zatím musím shánět „munici“ a pak vám povím, jak ta bitva dopadla.

Prohlášení ze Smiřic. Ku přání slečny Hosové činím následující prohlášení: Při opatrování pohřbu své matky nezastihla slečna Hosová důstojného pána v Holoblavě doma i poukázala v mém ústavě za obřad církevní 6 korun. Bylo přáním též, aby duchovní zesnulou pl. matku pouze v domě vykropil a příslušné církevní obřady vykonal. Předpokládala totiž sama, že její zesnulá pl. matka není tak v místě známa a že snad někdo pohřebního průvodu se nezúčastní. Ze Smiřic byla zesnulá pohřebním vozem převezena na Pouchov, při čemž nebyl připraven průvodní kříž, jelikož původně mělo se za to, že přimo z domu smutku se odjede bez průvodu městem Smiřicemi. V poslední chvíli však rozhodlo o tom několik paní, kterým se nemohlo uprati právo k doprovodu sousedky za město. Ale také neměly právo svolovati vinu a útočiti na duchovního, že nešel s průvodem, nebo na ředitele pohřebního ústavu. Vždyť tito svědomitě vykonali vše, co bylo přáním pozůstalých. Tak stály bol pozůstalým, kteří v té nejlepší vůli měli na mysli svoji milou zesnulou těše a důstojně pohřbíti. Smiřice, 15. září 1908. Bedřich J. Bartošek, majitel l. pohřebního ústavu.

† František Hanzl. Dne 8. září dokončil v Hradištku u Vys. Veselí pozemskou pouť vldp. Frant. Hanzl, zdejší zasluhující farář, v 66. roce věku svého a 39. roce kněžství. Jako mladý kněz po vysvěcení byl ustanoven sem, aby vypomáhal nemocnému prvofarářovi vldp. Fr. Vaňkovi; když tento pak zemřel, stal se farářem a tak strávil zde celý kněžský život svůj. Dvě sochy před kostelem a věžní hodiny, jež vlastním nákladem pořídil, budou hlásati budoucím věkům, že zde byl pastýř dobrý. Malá jenom farka, kterou těžko rozoznati od ostatních chaloupek, tulčích se k výstavěmu kostelíčku, bývala místem pravé, slované pohostinnosti. Dokud společenský život náš nebyl tak otráven, bývala tato — jako mnohé ty naše fary — útulným místem, kde studující o svátcích a zvláště o prázdninách se scházeli, aby tak v kroužku a dobrořečného p. faráře strávili mnohou hodinku oddechu; kněz nalezl zde vždy milého spolubratra. Jako horlivý duchovní správce staral se pečlivě o chrám Páně. A tak důstojně děm Boží a znamenitý kazatel, jakým p. farář býval, vábili k sobě celou farní osadu. Než léta plynula a nadešel podzim života; neaprosná choroba již před třemi roky nutila ho, by vyžádal si pomoc pro duchovní správu; jako sám kdysi svému předchůdci, tak jemu nyní v bratrské lásce dohloužil ke smrti vldp. Ant. Doležal. Pohřeb konal se ve čtvrtek dne 10. t. m. přes nepřiznivé počasí za četného účastenství. V zastoupení p. patrona Alex. hraběte Vrintze byl přítomen p. patronální komitát z Tuřa a p. správce panství

z Milčova. Kondukt vedl a requiem sloužil vldp. vikář Jan Tichý; dojemnou pohřební řeč pronesl dobrý soused a přítel zesnulého vldp. Fr. Nechvátal, farář z Vys. Veselí; z duchovních pak spolubratři byli přítomni: vldp. Jan Sehnal, vikář z Bělohradu, kollega zemřelého, vldp. Antonín Vitvar, děkan z Nov. Hradce Králové, rodák z farnosti, dále p. t. faráři: Lhota z Obory, Kohout z Němčovic, Hlavas z Chomutic, Rameš z Ohořčan. Pánek ze Žlunic, Khun ze Slatiny, Valenta z Kopicína a kaplani: Knapp z Veselí, Kulánek a Nožička z Veliše, Pácal z Bystré, Červinka ze Smidar, Láska ze Žlunic a bohoslovec Dejl ze Smidar. Requiescat in pace!

Katolické národní jednoty v Nov. Bydčově na spolkový prapor přispěli: p. Ant. Knejsl 4 K, pl. Kratochvílová 2 K, pl. Anna Karlová 2 K, pl. A. Melicháková 1 K, pl. M. Vaníčková 1 K, sl. M. Svobodová 1 K, p. Frant. Richter 1 K, sl. A. Černá 1 K. Uctivé díky vzdává výbor.

Od Čáslavě. Již delší dobu se zdálo, že „Pravda“ dala se na pokání, protože přestala rýpat do těch černých, s nimiž zvláště v našem okrese nemůže se spřátelit, ale to byl jen sen. Po krátkém oddechu, snad aby nabrala nových sil, jako věrný panoš uposlechla fermanu svobodomyšlného a ale se pustila v č. 37. do representace pražské, že propůjčila se k dělení stafáže „německé hierarchie a klerikálního sjezdu“ v Praze, kam prý si svolali vůdcové bojovné strany klerikální svoji černou armádu, aby nadchli a posílili ji v dalším boji proti pokroku a osvětě. Ano, Pravdo, máš pravdu, my jsme se nadchli a posílili, když jsme viděli nekonečné zástupy věrných katolíků, a marně jsou a budou tvé vzdechy a sočení proti nám. Po druhé však, než začneš psáti, aspoň něco čti! Píšeš o obsahové prázdnosti a českému člověku vzdáleném programu klerikální armády. Jistě jsi ho nečetla ještě, protože jinak bys takový nesmysl napsal. nemohla. Píšeš o klerikálním českém sjezdu, na kterém jsi viděla sehnané lidi ze všech koutů Čech a Moravy. Nevíš, že to byl sjezd českoslovanský a že Moravané jsou také Slované a Češi? A co ty bezmocné a politování hodné oběti bojovných paterů, ty tě tolik mrzí? Vždyť přece tak dlouho již mezi lidem působíš, proč nejde všechen za tebou? Zanech těch starých, nabubřelých frazí, jimiž vyplňuješ své sloupce a které snad ještě s gustem čtou tvoji věrní přívrženci, ale nikoli lidé myslící. Víme dobře, komu sloužíš na Čáslavsku, koho zastáváš, proti kterému klerikalismu bojuješ, a proto tím více budeme se snažiti, abychom ještě důkladněji poznali a šílili ten „prázdný a českému člověku vzdálený program klerikální armády.“ Pro vlastenecký patent k tobě nepůjdem, ale zůstaneme i bez tebe českými katolíky, hájícími svoji vlast a náboženství a nikdy nepřijdem s těmi, kteří šílí k severu. — Jeden z tvých čtenářů.

Z Čáslavě. Dne 7. září t. r. stihlo p. Nováka, rolníka ze Štrampouchu, horlivého člena katolického spolku, veliké neštěstí. Děti u jeho stodoly hrály si „prašakacím“ sirkami a následkem toho byl požár, který zařít stodolu naplněnou letními troudy, obilí i obytné stavení. Škody utrpěl přes 4000 K, pojištěn pak jest pouze na 1800 K. Chudší přejal chalupu zadluženou, dřel se, lopotil po léta, aby se dluhu sprostil a když letos počal se těšiti, že z úrody zaplatí poslední dluh a že začne hospodařiti skutečně na svém, všechno straceno. Křesť. sociální spolek zahájil sbírku ve prospěch nešťastného člena a prosí, aby příspěvky zasílány byly útrpnými dobrodinci, zvláště ze řad organizace okresu Čáslavského, na děkanství úřad v Čáslavi, odkud budou veřejně kvitovány. Dosud složili: po 5 K: vldp. J. Foltá, děkan, po 3 K: vldp. Fr. Kohout, gymn. katecheta, po 2-50 K: dp. Ot. Semerád, kaplan, po 2 K: dp. St. Pospíšil, kaplan, dp. V. Stáří, katecheta, dp. J. Špáta, katecheta, p. Vavřina, rolník, po 1-40 K: pl. Nebožátkova, po 1 K: pp. Hausdor, Musil, Mrázek, Karoná, Pauliš, Mucha, pl. Vocásková, Karellová, Rychlá, Jeřábková, po 80 h.: p. Zablanický, po 60 h.: pp. Pauliš, Růžička, po 40 h.: pp. Pila, Radiková, pl. Prokopová, Sádek, po 30 h.: p. Schreiber, po 20 h.: pp. Zeman, pl. Stiblingrová, Peol. Všem těmto i následujícím dobrodincům upřímně: Zaplat Pán Bůh! — Jubilejní slavnost, projektovaná na den 27. září, odbyti se nelze. Nebylo možno přes usilovnou snahu komitét sjednati ani vhodnou místnost ani hudbu. Náhradou poskytnuta bude příznivcům našeho života spolkového příležitost jiná k osvědčení přiznání své a lásky. — K nejnovějším atrakcím čáslavským patří obrovský balvan, vážící prý kol 100 met., který dala městská rada přivést v knížecích lesích u Zálesí, aby byl památkou na Ferd. Štátného, zakladatele sadů na Rusale. Jelikož se dovoz obrovského balvanu neobešel bez mnohých nepřijemností, zavdalo to příčinu k rozličným poznámkám, pro šikovnost dopravovatelů nepřilíhli lichotivým. Následkem toho byla stejná kyselost na straně zástupců města, které neznámý skladatel využitkovat k složení eposu na nešťastný památník. Nežli však se eposu mohla rozlétnouti po městě, byla křemí skloněná a tak náhradou za ni spokojují se poštiváckové vybranými i nevybranými popěvkami, které na jedné straně hýbají

bránici, na druhé však šlouf. — Nedávno vytiskl orgán nár. socialistů katoborských našemu svobodomyšlnému listu dýchavičnost a ubohost článků a dopisů a tu snad, aby si zakalené renomé náš ojabilovaný list nahradil, pustil se v posledním čísle sle do klerikalismu. Černá hydra, temný středověk a pod. strašlivé výrazy jen se hemží mezi řádky, budice u čtenářů už ne více hrůsu, ale útrpný úsměv. Tímhle klesající prapor svobodomyšlnosti se těžko už udrží — či má to býti metamorfosa ze svobodomyšlnosti do pokrokovosti? V státi se však často kotrmelce nevyplácejí — zvláště když na veřejnosti se do klerikalismu řeže a soukromí jsou — tuze doblí.

Z Dobrušky. Do jednoholetého učebného kursu (4 tř.) při měšťanské škole chlapecké v Dobrušce povoleno c. k. minist. vyučování přijímatí děvčata. Zápis koná se do 24. září v ředitelně této školy.

Z Litomyšlska. Důstojná oslava letošních tří jubileí, 50letého výročí zjevení lurdského, 50letého kněžství Sv. Otce a 60letého panování Jeho Veličenstva konala se dne 8. září u kaple Marie Panny Lurdské v Končinách, v kolatuře Litomyšlské. Středem slavnosti bylo kázání dp. Nováka, kaplana ve Sloupnici, o 2. hod. odpol. konané, ku kterému z kolatur vzdálenějších, totiž z Dolního Újezda, Morašic a Cerekvice sešli se pouťníci vedeni svými dpp. duchovními, totiž vldp. děkanem Vlčkem, vpp. kaplany Fr. Zrzaveckým a Jos. Macháčkem, již dopoledne, pro něž měl sv. v kapli lurdské sloužil vldp. děkan Josef Vlček z Dol. Újezda, připojiv krátkou promluvu. Odpoledne dostavila se procesí z Řetové a farářem dp. Václ. Kolářem, ze Sloupnice a vikar. sekretářem vldp. Jos. Klapálek a kapl. vldp. Ant. Novákem, a z Hermanic a kapl. vldp. Juliem Váňou, tak že počet shromážděných obnášel skoro 1400 osob. Nadšené kázání dp. Ant. Nováka k programu těsně přilehající působilo nesmazatelným dojmem. Po nadšené řeči kazatelové vik. sekretář vldp. J. Klapálek za asistence všech ostatních přítomných 6 duchovních a bohoslovců etihod. p. J. Veselého modlil se litanii loretánskou s přímělovými modlitbami za Sv. Otce a Jeho Veličenstvo, k jejich vroucímu pomodlení kazatel též vyzýval.

Do Dašic a okolí. V neděli dne 20. září 1908 o půltřetí hodině odpolední pořádáme u nás v Dašicích přednášku. Pan redaktor Šupka z Hradce Králové pojedná o postavení katolíků v době přítomné. Vzhledem k důležitosti přednášky prosíme snažně všechny přátele z místa i z okolí, aby pro přednášku co nejvíce agitovali a k ní určité a v čas se dostavili. Nepřátelský ruch u nás značně postupuje, proto dokažme hojnou účast, že ať jsme již všeho protikatolického švaní, které cílí jediné k tomu, aby dobrý lid náš připraven byl nejen o víru, ale aby byl zničen i hospodářsky a národně! V neděli 20. září dostavme se všichni na přednášku! Na shledanou!

Jubileum 40leté umělecké činnosti oslavil v těchto dnech v úzkém kroužku přátel p. Jan Procházka, hudební skladatel a ředitel kůru v Pardubicích. Podáváme několik črt z jeho života, věnovaného výhradně české hudbě, na kterémžto poli získal si i jako hudební pedagog na slovo vzaty značných zásluh. Narodil se r. 1863 v Holicích, r. 1867 vstoupil do varhanické školy v Praze. R. 1869, když rozmanitovalo „Čes. zem. divadlo“ svůj orchestr pro Novoměstské divadlo, byl na něho upozorněn tehdejší kapelník mistr B. Smetana a zvěděv, že je žákem konc. mistra a řed. orchestru J. Webra, byl přijat jako houslista; ale nepobýv dlouho ve svazku divadelním, vrátil se zpět na varh. školu, po jejíž absolvování jmenován byl r. 1871 řed. kůru v rodném městě, kde se zúčastnil se skladatelem Malátem čile koncertního ruchu. Po čase obdržel místo řed. kůru v Pardubicích, kde již přes 30 roků působí. Složil přes 200 dětských skladeb, z nichž uvádíme zejména „Naší mládeži“ (nkl. M. Urbánek), „Radostné mládí“ (nkl. Fr. Urbánek), z houslových skladeb zmínky zasluhují „České perličky“ (nkl. J. Hoffmann) a „Fantasie na české nár. písně“ (nkl. E. Wetzler). Z církevních skladeb sluší jmenovati 4 mše, z nichž prvá „Česká mše pro smělá sbor“ již několikerého vydání se dočkala, české „Te deum“, 5 Pange lingua (tyto skladby vyšly nkl. J. Liebieha v Pardubicích), více sborových i solových vložek. Z písní a sborů uvádíme zvláště 4 písně nkl. Hoblíkovým vydané, které svěťbný Knittl vřele doporučil, dále Kantátu pro 3 ten. hlasy (nkl. Čes. Hudby). Kromě uvedených již napsal celou řadu příležitostných skladeb taneč. i salon. pro piano. Jest v Pardubicích zajiště celá řada pamětníků jeho neunavné píle a svědomitosti, kterou prokazoval vždy, ať to bylo při zakládání měst. hudby, která pod jeho vedením velké obliby i zvůlného jména si získala, či při řízení obou pěveckých spolků „Pernátný“ a „Ludmily“, se kterými i koncerty a operní představení v okolních městech pořádal. Přejeme p. jubilantovi, aby těch práce jeho došla i tentokráte uznání.

Z Kolína. Dne 6. t. m. konal zdejší křesť. soc. spolek svou členskou schůzi na rozloučenou s vldp. J. Matějkou, dosavadním jednatelem. Po zahájení schůze velice pěkně promluvil p. předseda „O příčinách hnutí katolického v Čechách.“ Námitka, jako by hnutí to vyvoláno bylo za účelem

Príloha „OBNOVY“ k číslu 38.

Kulturní hlídka.

Kurs pro paličkování vláčkových krajk v Záchlumí,

pořádaný městským průmyslovým museem v Hradci Králové, ukončen byl v neděli dne 5. září. Kursu se zúčastnilo 21 krajčáček z povolání a 6 industriálních učitelek. Vyučování v kursu vedla p. Anna Kynclová z Litic. Účelem kursu bylo rozšíření znalosti prastaré techniky paličkování vláčkových krajk, která docházela pomalu k úplnému zapomenutí, proto, že zpracování krajk těchto jest daleko obtížnější a pomalejší než obyčejných krajk.

Jaká škoda by vznikla zánikem výroby těchto jemných krajk, přesvědčí se každý, kdo má příležitost seznati cenné tyto výrobky domácího lidového uměleckého průmyslu.

Pozvání k subskripci.

Vydáme klenot katolické mystiky: „Výkřiky“ (Exclamationes) Svaté Teresy de Jesu. Pan Jar. Durych knihu tuto ze španělského originálu na jazyk český přeložil, nejdříve. Ordinariát Pražský ji schválil a mistr Fr. Blásek původními dřevoryty ji vyzdobil. Bude vydána na vzácném ručním papíře, v omezeném počtu výtisků a s vyloučením prodeje knihkupeckého, nikoli na výdělek, nýbrž jedině ze zájmu, jaký tohoto díla jest důstojným, a pro skutečné interese. Cena subskripční 5 K, lhůta do 20. října, pokud zásoba stačí. Adresovat dlužno přihlášky: Studium, Stará Říše, Morava. Zřetel se vezme toliko na přihlášky opravdivé.

Mistrovský kurs pro truhlářství nábytkové

pořádán bude v Technologickém průmyslovém museu (ústavu ku zvelebování živnosti) obchodní a živnostenské komory v Praze v době od 12. října do 2. prosince 1908. Vyučování se bude: odbornému měřictví, návrhům a detailování moderního nábytku, rozpočtům a písemnictví, nauce o slozích, pracem dílenským, moření dřeva a konečným úpravným pracem v dřevoděle, zákonovědě, účetnictví, lučební technologii dřeva a strojeznalství. Vyučování bude jako v letech dřívějších celodenní od 8—12 hod. dopol. a od 2—6 hod. odpoč., event. i do 7 hod. večer. Počet posluchačů kursu omezen na 12.

Žádosti, doložené řádně vyplněným a příslušným živnost. společenstvem (u továrních dělníků chémem závodu) stvrzeným přihlašením listem, přijímá nejdříve do 30. září t. r. ředitelství Technologického musea v Praze-II., Parkyňova ul. č. 6. Přihlašené listy vydává na ústní nebo písemné požádání kancelář musea.

Nemajetní žadatelé, kterým má býti školní plat 80 korun prominut, doložte žádost svou vysvědčením nemajetnosti, vystaveným obecním úřadem bydliště, neb místa, kam žadatel přísluší. Žádosti o přijetí do kursu, jakož i vysvědčení nemajetnosti (je-li na nich výslovně označen účel) jsou kolku prosty. Veškerý materiál kreslicí i pracovní obdrží účastníci kursu zdarma. O přijetí do kursu vyrozumění budou posluchači písemně nejdříve do 5. října.

Ohledně stipendií odkazují se nemajetní uchazeči na příslušné obchodní a živnost. komory, okr. výbory a městské rady, jež jednak stipendia byla zřídila, jednak jsou ochotna od případu k případu podporu uděleti. V té příčině jest museum ochotno podati bližší vysvětlení.

Kurs pro výchovu pomocných sil technických

při stavbě podniků dopravních, zřísený při státní průmyslové škole v Praze, skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitost, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství, a to jak ve vyměřování půdy a staveb silničních a železničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návštěvou jmenovaného kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků dopravních, jakož i ve stokování měst, úpravě přípojek domovních a p.

Důležitost kursu uznána byla četnými kanceláři technickými a úřady samosprávnými, jež při jmenování svých technických úředníků dávají přednost frekventantům zmíněného kursu před absolventy státního oddělení vyšších a mistrovských škol průmyslových.

Program pro tento kurs zdarma zasílá ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do 15. října t. r.

Dvě momentky.

V hostele. „Vidíš, Františku, tamhle je Pán Bůh. Ten sám všechno. A proto tedy nesmíš nic špatného dělat ani mluvit, ba ani myslit, aby se na tebe nerozhněval. Tvůj andělíček tě taky pozoruje.“ Tak matka šeptem. V tom sasní hlas

varhan a matka zpívá s ostatními: „Pozdvihni se duše z prachu, zalet k rajským končinám...“

V socialistické schůzi. „Ještě šije ta krv. - žiznivá bestie, ještě žije kanálie, ta klerikální hydra, která tak dlouho šlapala v prach lidství a všecku kulturu. (Hanka jí!) Soudruzi, v zájmu osvěty a mravnosti musíme se stavěti proti ní! Budeme proti všem ničemům a zlodějům mluvit po rusku!“ (Výborně, tak jest!) Po schůzi rozdávají se Jelínkovy „Kacířské epistoly“ s oplzlými obrázky.

Učme se ze života!

Podívejme se na rudé tovární dělníky! Již rudé pouhé učednické kleje jako kyrysar, má velikou radost, může-li svému zaměstnavateli nebo kterémukoli „měšťákov“ něco na potěšení vyvésti; starší soudruzi nadějně kvítka pochvalí. A starají se všemožně, aby nikdy s očím spokojeno nebylo, leda s nějakým tím rudým pohlavkem. — Intelligentní mládež páchá sebevraždy z — omrzlosti života.

Rolník koná práce nejtěžší, zachází s nerozumným dobytkem, nakládá hnůj a kompost, zakouší deště a zimy — a přece tolik idealismu sldil posud pod zčernalými doškovými střechami! Právě lidé konající práce nejdopornější zanechali nám krásné národní písně, vlili sílu a důvěru v lepší žití do srdcí svých synů. Nechudší, přímo hladový rolník nestal se anarchistou; zůstal věren i půdě skalnaté, macešské. Byl by tento zjev možný, kdyby idealismus u takového pracovníka nebyl živěn vroucím citem náboženským? Co skusili rolníci čeští před bitvou a po bitvě na Blíže hoře! Moderní hoškové hned by se za takých okolností stíleli. Rolník však vytrval, snesl vše nejhorší a zachoval tak národ v dobách nejkrušnějších. Až bude otráven různými moderními „ismy“, až místo skutečné záslužné práce po vzoru moderních mudrlantů raději začne debatovati, který „ismus“ jest nejvýhodnější a nejmodernější, pak bude ovšem hůře. Siloá, zdravá vůle, která vzrostla z kořenů náboženských, nebude úspěšně nahrazena nikdy neplodným rozumářstvím, jehož bývá čím více, čím více k činům a obětavosti jest slabší.

Hudby milovnému studentstvu.

Po ukončených prázdninách chce zdola označený spolek přijíti našemu, do Prahy za příčinou dalších studií zavítávajícímu studentstvu vstříc tím, že nabízí hudby milovným členství našeho spolku.

Ochotnický spolek náš, založený před 6 roky, pěstuje seriosní orchestrální hudbu, pospojice českou a vypracoval se z malých svých počátků tak, že nyní stojí na jednom z prvních míst, co se zdatnosti a hlavně umělecké výše týče, mezi zdejšími orchestry, o čemž můžeme na požádání výňatky odb. ročných kritik každému zaslati.

Májíce nyní vzorně sestavený orchestr, převážnou většinou ze studentů-ochotníků ovládajících mistrné své nástroje, ujišťujeme, že našim jediným cílem jest, jak jsme již zpočátku pravili, pěstování a seznámování pouze seriosní orchestrální hudby. Naskytá se proto každému účastníku příležitost, by se zdokonalil jak v ovládání svého nástroje, tak i znalostí vážné hudby orchestrální.

Nepatrný příspěvek za činného člena 70 hal. a za přispívajícího K 4.— ročně umožňuje každému, kterýkoliv nástroj ovládajícímu členu, by zúčastnil se naší vděčné práce.

Dotazy zodpoví a přihlášky přijímá Symfonický orchestr v Praze, Příkopy, č. 30.

Z porýnských misí.

Takový název nese 8. a 9. číslo „Časových Úvah.“ Spisovatel P. František Blásek líčí poutavě a velice poučné svoje misie mezi Čechy roztroušenými na Porýní. Velice zajímavé čtení pro nejširší kruhy! Knička neobírá se pouze náboženskými poměry Čechů v oněch krajinách zaměstnaných; popisuje i národnostní a sociální poměry českých vystěhovalců, rysuje vliv Němců na životospřávu našich krajanů, kreslí důkladně kulturní obraz českých společností v oněch vzdálených krajích. Celková situace porýnských krajanů jest dosti smutná. Potřebí knížku dobře prostudovati a přemýšlet o nápravě zbledovaných poměrů. Odporučujeme k hojnému šíření co nejvíce! Brožura čítá 63 stran. Cena pouze 16 hal. Při hromadných objednávkách značné slevy. Objednávky vypraví administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudých zlodějů stále více. Už by mohli býti vydáván zvláštní „Defraudanční věstník“ k zásadám o zlodějství rudých předáků, kteří neustydě kradou peníze vlastních soudruhů. Socialistický pokladník Honloser v Curychu zpronevěřil se soudružské pokladny 4000 franků a mimo to ošidil pokladnu spolku rudých bi-

cyklistů o 500 franků — Jiné švýcarské město (Glarus) bylo obšťastněno rudým pokladníkem „volných“ kovodělníků, který udjel s penězi spolkovými někam na prázdniny, aniž poslal pohledku na rozloučenou. — Rudý truhlářský pomocník Fr. Schmid zpronevěřil jako pokladník „volné“ organizace VI. okresu vídeňského od září roku 1907 do července r. 1908 obnos 1321 K. Když ostatní „soudruzi“ dýchali nepořádek, cestoval Schmid do Čech, odkud chtěl vykonati výlet do Ameriky. Leč měl nějak kratší nohy, protože byl polapen a dopraven k zemskému soudu ve Vídni. Dne 1. září pak odsouzen k 8měsíčnímu tůžkmu žaláři, zosřenému 8 posty a k náhradě ukradeného obnosu. — Orgán švýcarských křesť. sociálů „Gewerkschafter“ napsal, že mimo jiná rudá zlodějství švýcarská také v Zugu a Richterswil objevilo se zlodějství členů rudého svazu dřevodělníků. Jistě jsou to větší sumy, poněvadž „volné“ představenstvo hrozí „soudruhům“ soudem. — V rudém listě „Fachzeitung der Schneider“ 5. t. m. upozorňuje se, aby kollega Michael Warschitz, který přistoupil ke svazu 1. března 1907, dostal svým povinnostem. Necht soudruzi oznámit jeho adresu skupině inšprucké. Ten dlouhoprsták jest bládný a má členskou knížku soudruha Palma. Rudý list končí výzvou: „Kollegové všude varují se před tímto šejdířem!“ A hned dále týž list sděluje: „Krejčí Albert Ivanovitz, narozený ve Vídni, odcestoval z Badenu, aniž předtím vypořádal svoje povinnosti vůči různým osobám. Kollegové jiných skupin buďtež varováni a požádání, adresu zmizelého sdělití Ant. Edelmannovi, Baden, Wienerstrasse 6. — Karel Schwaz z Vídne, přistoupivší 8. ledna 1906 v Kaposváru v Uhrách, zpronevěřil skupině v Kaposváru peníze a prehl. Poněvadž se prý združuje tentýž nyní v Rakousku, vyzývají se oni kollegové, jimž jest jeho adresa známa, aby ji oznámili odborovému sdružení oděvníků v Budapešti, Dohányutza 84.“ — Takto tedy rudí shledávají ztracené syny. Zlodějství už se příliš rozmáhá, tak že rudí už se nemohou vyhnouti veřejnému pranýřování; chtějí tak snad zastráti jiné dlouhoprstáky. — Rudý list „Holzarbeiter“ v č. 35 uveřejnil výzvu: „Tomáš Wöhrer, truhlář, narozený v Redl-Zipfu, se vyzývá, aby dostal svým povinnostem vůči skupině v Riedu. Soudruzi, kteří jeho pobyt znají, necht jménovanou skupinu o tom zpravit.“ Pěkné ukázky rudé poctivosti! A „Osvěta lidu“ s „Časem“ k tomu hotovému zlodějskému moru mlčí, ať každý týden se objeví celá řada rudých zlodějů, kteří valnou většinou byli postaveni od soudruhů na vynikající místa. Pohodlnější jest přezvykovatí několik let Drozda. V každé straně může se státi někdy zpronevěra, o níž není potřeba hned všude psáti. Leč taková strana, v níž zloději přímo se rojí, zasluhuje rozhodně větší pozornosti. Strana rudá, v níž v krátké době řádilo tisíce zlodějů, chce býti stranou reformní! Ona prý osvobodí lidstvo od „měšťáckých zlodějů!“ Jak velké zástupy „měšťáků“ byly již okradeny rudými konsumentními spolky a rudými jednotlivci!

Veliká kytka rudých karafiátů. V Německu za jediný rok 1907 ukradlo nebo zpronevěřilo 51 vynikajících soc. demokratů celkem 75.000 marek, začal všem dohromady přisouzeno asi 16 let žaláře. Celkem tedy dosti málo. Ovšem nynější rok vykazuje v Německu již zase značný počet rudých zlodějů.

A zase obratný finančník, ale neobratný rychloběžec. Rudý pokladník Novák v Litoměřicích zpronevěřil z dělnických peněz K 228-81. Jelikož nemá rychlé nohy, polapen a posazen do žaláře na 2 měsíce. — Soc. dem. pokladník J. Eaz v Jirkově byl šipernější. Ten zpronevěřil se soudružských peněz 1000 K a zmizel tak rychle, jako vybařnutý tabákový dým při větru.

A zase zbankrotělý pokus o rudý ráj budoucnosti. Výstrašný a poučný pohled do budoucnosti socialistického státu, v němž prý všechno bude společné a všichni sobě rovni, jak socialističtí agitátoři na schůzích a v novinách malují, poskytuje dělnická sklárna v Albi, hlavním městem francouzského departementu tarnského, kde propukla r. 1895 velká stávka dělnická. Byla to hotová revoluce. Tehdy vznikla myšlenka založit velké dělnické sklárny. Dobročinná dáma Dembourgová darovala k tomuto účelu 100.000 franků, jež odevdány byly vůdci sociálních demokratů Jaurèsovi. Jaurès jal se horlivě agitovati pro založení dělnických skláren, organizace socialistické skládaly příspěvky a dary, až závadní kapitál vzrostl na 500.000 franků. Začalo se pracovat a pro sklárny dělnické dělala se všude barumská reklama. Zatím minulo deset let, ale naděje v socialistické hospodářství nadobro zklamaly. Noviny, které socialistický podnik sprva tolik velebily, rozpačité mlčí. Nejde to.

17. května tohoto roku konala se valná hromada dělnických sklárů v Albi, na níž se mělo jednati o radikálním rozhodnutí v příčině dělnických sklárů. Všem však záleželo radikálního rozhodnutí, o tom opatrně mlčeli i Jaurèsův list „Humanité“. Ale šlo v pytlí se ne-utají. Vyšla s nespokojeného dělnictva dělnických sklárů informační brožura, jež poměry v dělnických sklárnách líčí velice neúspěšnými barvami. Naděje jsou sklamány, jak vidno ze správy tří delegátů, zvolených valnou hromadou r. 1937 na vyšetření hmotných i mravních poměrů v dělnických sklárnách v Albi. Ve zprávě se praví, že dochází tam ku „svévůli stávkám“, zlo-myslné škody jsou tam stálým zjevem, smýšlení dělnictva je odstrašující, dělníci nemají proletářského svědomí, správa sklárů nemá vážnosti a způsobilosti, vydání úžasně roste do závratné výše! Případ z Albi je velmi kar-akteristickým obrázkem pro socialistické ma-lování strak na vrbách s jejich státem budou-čnosti.

Prý vykonali rudí již pro kulturu mnoho. Tak se aspoň chlubilo „Právo lidu.“ Bylo to viděti na př. na rudém redaktoru Je-řínkovi, který uveřejňoval oplzlé obrázky na potupu kněží a jeptišek, aby čtenáři mysli-li, že dělají katolíci to, co páchal podaný red-aktor sám. Jeřinek přehl již svoji ženě se svoji milenkou za oceán. O jeho kouscích rudá strana mlčí. Zato dále z nedostatku látky u-veřejňuje vymyšlené nemravné scény proti kněžím. V brněnské „Matici Svobody“ jsou vymalovány ošklivé, zesurovující karikatury duchovenstva. Na př. jest tam vykreslen opat, jak tančí v rouchu bohosluzebném (!) s ne-věstkou velice dekoletovanou, jak mnich ne-slusně se dotýká jeptišky, jak kněz v rochetě a štóle (!!) válí se v opilosti mezi lahvi-ami šampaňského s nevěstkami atd. Tážeme se, zda nejpilnější a nejžlivější slídilové objevili někde, že by takové věci prováděl některý kněz docela v rouchu bohosluzebném. Takové surové obrázky dovedou vychovávat nové J-řínky, ba lidi daleko horší. Zjemní se tak-ovými oplzlostmi srdce rudých čtenářů? Vždyť při prohlížení takové lidé místo projevu od-poru propukávají v surový chechtot. A od-kuď bere soc. demokracie vlastně podnět k ta-kovým sprostotám? Z výstředností vlastních soudruhů. Přebarví rudé prostopášnosti na černo a hned má látku k žlživostem. Na př. nejnovější orgán vídeňských českých katolíků „Pravda“ dne 11. t. m. napsala: „Chtějí z nás udělati kořaly“, tak psaly (rudé) „Děl. Listy“ jednou v úvodníku, na nějž jsme jim odpové-ďeli, že kdo je něčím, nepotřebuje se báti, že se tím teprve stane. Ano, před několika dny šel redaktor K. s panem D. po cestě k Oberlaa. Naproti nám potácel se hulákový houf sou-ruhů s karafiáty a červenými mašlemi, jimž nemohla stačiti 8 m široká cesta. Už z daleka, zpozorovavše kněžský šat, začali vřít a při setkání jen tak jsme ušli zdvižené holi. To je to vzdělání „Děl. Listů“. Chtějí z nás udělati kořaly? Vždyť už jste! Nejsmutnější však pro českého člověka je to, že podobný kořala vždy- jest — Čech. Kolikrát byli jsme insultováni od kořalů, vždy tito mluvili česky. Tak bolno nám býval a tak stydno, že se hanbíme pak česky mluvit, aby kolemjdoucí nepoznali, že máme za bratry takovou — kořalovou lůzu.

Prý jsou také vlastenci. Snad proto, že rozbíjejí českým dělníkům jinak smýšlejcím lebky a váží si autority německých židů. Ve Vídni jest českých sociálních demokratů skor- tolik, jako německých. A kdyby odrodilci mezi nimi přihlásili se k své skutečné národnosti, ukázalo by se českých víc než německých. A přece soc. demokracie vídeňská ve všech 32 okresích kandiduje do zemského sněmu samé německé kandidáty. A rudí Čechové po všech kopancích budou tyto židy a Němce poslušně voliti zas — jako jindy. Snad by tu mohl něco napravit Masaryk a Drtina? Jestliže tito pá-nové tak horlivě se zastávali v parlamentě židovských buršáků, měli by přece tím spíše se postaviti na obranu práv rudých Čechů a pořádně generálnímu štábu do svědomí pro-mluviti. Ovšem pak by tyto pokrokové přestal židovský a rudý tisk chváliti; a toho se pá-nové velice bojí. — Na Žižkově se konala 12. t. m. manifestační schůze pro školská práva českých menšin. Když měl mluvit nár. soc. redaktor Stříbrný, spustili rudí řev, že mlu-ví nejmí. Marny byly uklidňovací pokusy. Rudí vystupovali na židle, chovali se hrozně, až k radosti pražského židovstva schůze byla zmařena. Nešli tam rudí spíš české menšiny zpotrestati než posíliti? Proti zpuštěné germani- saci vrchního štábu soc. demokracie vídeňské tolik soudruzi nikdy neřídili. — Jak si umějí socialisté dapnouti proti kterémukoliv straně české! Jak umějí rozbíjet okna a výklady českých pekařů, jak dovedou ukazovati mimo- radným dělníkům českým dvě s tovarů! Ale teď po propuknutí aféry Kestřanskovy se „Právo lidu“ bojí, aby — sadán francouzské firmě ne- způsobilo výluka dělnictva českého v závodě

německo-židovském. „Právo lidu“, tento veliký pranýř, náhle se bojí! Což němečtí dělníci radí v tom případě nezachovájí solidaritu s českým dělnictvem? Což hrubému „Právu lidu“ v tom případě náhle dojde dech? — Při posledních volbách do nemoc. pokladny v Turč. Sv. Mar- tině i slováckí soc. demokraté volili proti ná-rodním kandidátům. — „Dělnické Listy“ uve- řejnily prohlášení zemského výkonného výboru soc. demokratické strany v Dolních Rakousích, ve kterém vyzývají členy strany, aby vystou- pili z výboru ústředního a odborů spolku k vy- držování českých soukromých škol ve Vídni „Komenského“, protože prý správy spolku zmocnily se živly státoprávní a národně-děl- nické. Jak známo, byli do výboru spolku „Ko- menského“ při poslední valné hromadě přes protest soc. demokratů zvoleni velkou většinou za předsedu agrární poslanec prof. dr. Velich a do výboru poslanci Kalina a Lisý. — Když v Brně strana katol. národní obražovala se proti tomu, aby brněnská matice měla za před- sedu muže, který je „protiklerikálním“ randa- listou, byla socialistickými listy statečně zrád- cována.

Surové násilnosti. Socialisté se neneali, že na 1. května tohoto roku na dole Meyrovce u Vínafic se pracovat nesmí. Leč někteří hor- níci přece do práce šli. Když pak tito dělníci vyjízďeli z dolu, začal zástup fanatických soci- alistů před dolem řvati: „Utlučte ty Mrvy, zabijte ty májové kozy!“ a pod. Při svém je- čení rudí bili do dělníků pracovavších holemi, plivali na ně, fackovali je, kopali. Socialistům přitom statečně pomáhaly soudružky. Před soudem pak obžalovaní největší zběsilci sta- tečně zapírali. Leč předseda senátu r. z. soudu Köhler se přesvědčil z výpovědi svědků, že skutečně bylo jednáno od rudých jako od di- vochů, a přes to, že socialistický poslanec, se- mita dr. Winter statečně hájil násilníky, prohlásil: „Tohle že je svoboda? To jsou strašné poměry, které se musejí směnit, neboť tak to dále- jíti nemůže.“ A tak odsouzení Janda Ant., Fol- týn Václav, Jukl F. a Horáková Johanna na 1 měsíc těžkého žaláře s posty; Jenda Jos. na 5 týdnů s 2 posty, Pergl Josef na 3 týdny s 1 postem a Novotná Božena na 6 neděl s 3 posty. Pěkně prováděli surovci hešo: „Buď práci čest!“ — A tyto násilníky místo důkladného po- kárání hájil jeden člen rudého štábu. — „Národ. listy“ dne 14. t. m. sdělují, že uspořádali ka- tolíci dne 13. t. m. v Pešti processi v počtu asi 20.000 osob. Když však průvod zahnul na třídu Andrassyovu, tu socialisté počali na pro- cessi pokřikovati a zpívali píseň práce. Policie zakročila. Zadrženo asi 50 výtržníků. Teprve opětovným zakročením taseňou šavli zjednan byl úplný pořádek. Někde bylo na účastníky processi házeno kamením a blátem. — Ovšem — dodáváme my — před židovskými majiteli kořalen socialisté v Uhrách bázlivě se krčí. Znamenitou svobodu nesou v Uhrách socialisté lidu!

Milovníci květin. Tak? Socialisté? Inu, v Lipovci socialisté aspoň potřebovali květiny k svému výletu. Proto je natrhali na hřbitově, ukradli je tak zesnulým a vili z nich věnce. Poněvadž však výlet se pro déšť nezdařil, o- trhali skoro všechny květiny na hřbitově k vý- letu druhému. Pokud jim nestačilo hřbitovní kvítí, narvali si něco v zahradách. Pěkná účta k zesnulým!

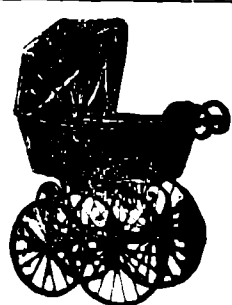
POZOR LAD!

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.
Deštníky. — Pasy.
Kapsoníky. — Rakavice.
Šněrovačky. — Zdravotní
„Triumfala“.

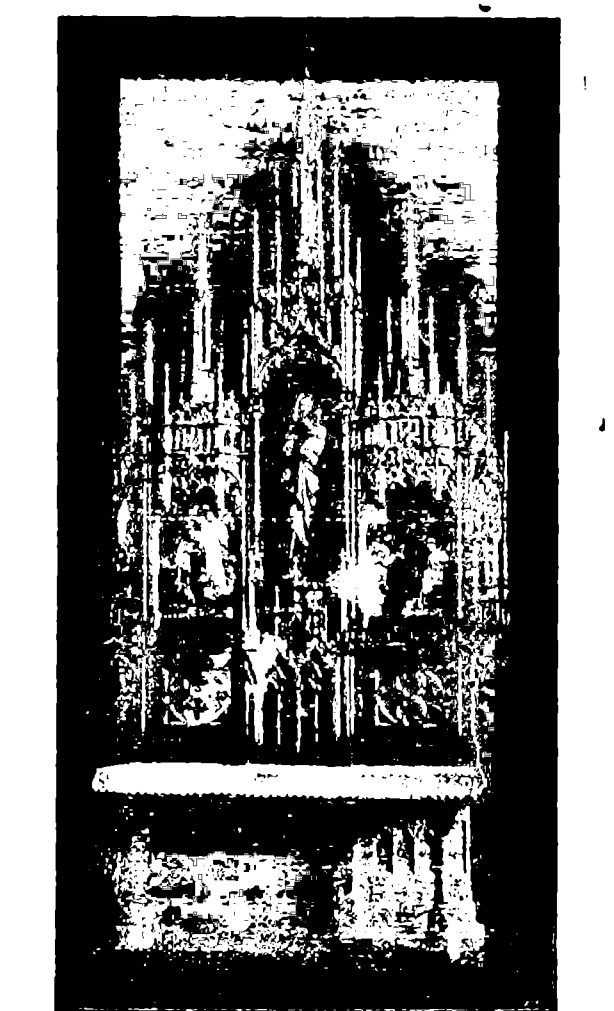
Veškeré přípravy a ozdoby pro
svatby a křty
doporučují v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.
Mívalní ulice — proti koutu P. Marie.
Solidní obchodu.
Nejlevnější pov. ceny.

POZOR LAD!

Nejnovější a nejkrásnější
dětské vozíky
v velkovýrobové firmě
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

První c. k. místopředsedstvím konces.
hudební a pěvecký
ústav
M. Nepeřeného
v Hradci Králové.
Nový školní rok začíná
15. září 1908.
ZÁPIS
od 1. září t. r. denně od 8 do
12 hod. dop. a od 2 do 4 hod.
odp. v místnostech ústavu, Dlou-
há ulice č. 200, proti měst. divadlu.
Vyučovací předměty: Zpěv, pia-
no, housle a violoncello. — Všichni žáci
přidržování jsou k hudbě sborové (or-
chestrální) a hlavně k hudbě komorní.
M. Nepeřený,
varhaník při katedrále a státní
zkoušený učitel hudby.

V pavilonu pro zařazení bytů na **Jubilejní**
výstavě v Praze, vedle výstavní kaple vystavuje
firma
František Jirouš v Slatinanech
gothický oltář dubový,
který jest levně na prodej. Sochy možno vyměnit.

Čalounické
jako **výrobky,**
divany,
garnitury, matrace, rolety
do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí
FR. LAUDA,
čalouník v Hradci Králové, v Pětidomech č. 291.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 33)
dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K
v **blatenské knihtiskárně**
v Hradci Králové.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprašticích)
 doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstva
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keyevého náčiní.
 Cenově, vzorky i roucha hotová na ukásku
 na požádání franko zašlou.

Palmy

stromovité a keřovité
 pro kostely před oltáře, před
 sochy svatých a pod.
 vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
 zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
 metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
 8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
 křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
 jen solidní jakosti doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiřikova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve
 vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
 vacství.

Obchod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

P. t. pp. truhlářům
 odporučaji
 = svoji výrobu =
. intarsií .
 vkusně a umělecky provedených.
 Též dle vlastních návrhů.
 : Veškeré řezané :
práce nábytkové,
 : řezané křídla, mederai rámy. :
 Práce čisté a levné.
Václav Chudoba,
 závod řezbářský
 Hradec Králové,
 náboží Františka Josefa.

Mešní vína.

Nejčistější Biskupské konsistorium
 v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé
 přírodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
 72, 80, 88 hal. a výše.
 Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
 II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
 c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro
 klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
 četné dšst. farní úřady v Čechách.

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost
 zapsané společenstvo s ručením omezeným
 v Hradci Králové,
 :: (proti Grandhotelu) ::
 přijímá vklady na knížky
 = za 4 1/4% až 5% =
 úrok a to dle výpovědi.
 Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
 oo nejlevněji. i

Atelier sochařsko-řezbářské
 :: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.
 Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací,
 jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic,
 Božích hrobů, křížových cest v reliefech,
 soch světců, krucifiků, rámců atd. atd.
 Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.
 Výkresy a rozpočty na požádání.

JAN STOUPA V PRAZE,
 Jindřichská ul. 1.,
 doporučuje:
 železné skládací stole od . . . K 7-80
 železné mycí stolky od . . . K 5-
 železné skříňové stole s 3 díl. matrací od . . . K 10-
 železné stojany na šaty od . . . K 11-
 Úplně zařízená ložnice od K 33-
 Skládací polci sedátka od . . . K 1-
 zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5-
 zahradní patentní svinovací zástěny K 36-
Zahradní nábytek.
 Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů
 za ceny zvláště výhodné.

Akiový kapitál K 6,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 800.000.—
 Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
 :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::
 Skladiště. Eskont smének a faktur. Sménárna.
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.
 Bursovní obchody. Informační oddělení.
 Vklady na knížky vkladní - 4% ode dne vložení do dne vybrání.
 na poklad. poukázky
 Stav vkladů koncem srpna K 18,344.947-42.
 Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: »Ústav«.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Statek

z volné ruky se prodá

úplným zařízením hospodářským, dobyt看
letošní úrodou. Patří k němu asi 50 korců do-
sbrých pozemků; budovy novější z kamene,
taškami a bídlicí.

Bližší sdělí

Jan Černý

v Byzhradci č. 35. P. Solnice.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu, něm-
čině, francouzštině, šití, stříhání, kreslení
stříhání, vyšívání, vaření, žehlení, hře na
piano, housle a cetera atd.

Prospekt na požádání se zašle.

Krajina horská,
lesnatá, velice zdravá.

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční jiskry kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizí-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učině, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 14. Znovu blíž Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stříbrným

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma ařtáných předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnomyšný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiříkova třída č. 254.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvníjší při-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleúspěš. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vlestr. uznání. Vzorky a ceníky sdar „ franko.

Z rodinných příčin

! pronajmu !
nebo

! : prodám : !

lázeňskou

restauraci

10 minut cesty od Hradce Králové.

Tažte se v administraci t. l.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. září 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Slavný patron české země.

Jest zvláštní, jak vlastenecký oit nenadále a náhle chladne u průměrného našeho „vlastence“, napojeného limonádou mladočeských frází, slyší-li něco o vynikajícím českém katolíkově. Než by po mladočesku zpracovaný Čech uznal, že také katolík se velice zasloužil o náš národ, raději hledá, pátrá, šfárá pracně, čím by mohl čest vynikajícího katolíka-krajana snížit, potupit. Také národní práce! Lidé, kteří nyní protekci se větí na vynikající místa v národě, aby hrabali plnou hrstí pro sebe, aby tropili nedůstojné komedie k ostudě naší země, mají pokoj. Docela se i volá, aby se některé výstřelky zbytečně nerozmazovaly před zraky ciziny, která s jízlivostí naše nehody sleduje. Ale titíž opatrní lidé kopou bezuzdně do samého hrobu zasloužilých, znamenitých katolíků, kteří již dávno zesnuli a kteří nadto vynikajícím způsobem celý národ před cizinou reprezentovali.

A teď věřte ve vlastenectví takových nechtů, kteří bez vážných dokumentů historických s povykáním házeli bláto na roucho českého vévody, jež sám národ jako jediné ústy nazval svatým a patronem naší země! Představte si tu surovost, která má oči, aby neviděla, uši, aby neslyšela, která tvrději pro velikou radost Wolfánů prohlašuje, že sv. Václav byl slabochem, ubohým pobožníčkem, hodícím se nejvýš do kláštera, nikdy však na knížecí stolec! To není jen potupa velikého světce, to znamená velikou pohanu celého národa, to jest nehorázným výsměchem, vmeteným ve tvář našim statečným předkům, kteří tak veliké počty jasněmu knížeti schystali.

Jak těžce dají se pohnouti nynější české krby, aby studovaly dějiny našeho království z knih spolehlivých! Co už vody uplynulo od toho okamžiku, kdy dr. Kalousek poprvé rázně se sv. Václava zastal! A nová léta uplynula od sepsání širší obrany Kalouskovy našeho světce.

Mluvíte náhodou i s inteligentem, který právě není nepřitelem církve. Dojde-li řeč na sv. Václava, řekne: „Inu pravda, světec to byl, ale Němcům se neměl zavazovati k poplatku; v tom byla slabost.“ Tak po všem důkladném

poučení Kalouskově! Odpovíte mu: „Pane, vždyť za éry Julia a Eduarda Grégra odváděl náš národ nikoli stokrát, ale tisíckrát více do Vídně; a přece nikdo tyto dva radikální politiky nevinil proto ze slabosti, protože proti železné nutnosti netoliko vůdcové, ale i celí národové často jsou slabí. Přečetl jste si, proč Václav musel odváděti aspoň nepatrný poplatek?“

„Inu, já si myslím, že měl právě napřed bojovati; vždyť viděl na osudu Polabanů, jak Němci krutě ku všemu slovanskému se chovali, věděl, že nic dobrého našemu národu neudělají.“

„A to dosud, pane, nevíte, že kníže Václav bojoval skutečně a že, jsa zrazen od podřízeného vévody, nemohl rozhodně strašně přesile odolati? Velmož, který byl pro své nevlastenecké, sobecké snahy od statečného Václava zkrocen, vymstil se svému knížeti. Václav musel přehati od hranic, máje v týle nepřítelů dcemácho. Nu — a vévoda Zlický má nyní pokoj, proti němu se u nás nemluví. Zato jeho hříchy odnáší — Václav.“

„Ah tak, něco kdesi jsem o tom slyšel.“

„A snad jste mohl slyšeti i více, na př. že Václava zvali sami Němci z úcty k jeho statečnosti králem, že dle hodnověrných pramenů z bitev vycházel jako vítěz. Když Boleslav ozbrojený a dobře k útoku připravený po Václavovi tnul, tu přepadený kníže jej bez dlouhých řečí chytil a mocně jej povalil na zem. Nemyslíte si, že by v tak hrozném okamžiku nábožníčkář a k tomu neozbrojený raději ihned utíkal? Václav tu dokázal ducha přítomnost, statečnost a větší sílu, než jakou měl jeho bratr. A myslíte si, že by byli současníci Václavovi, kteří tehdy až příliš rytířského ducha ctili, prohlásili za válečného patrona svojí země nějakého zbabělce? Ostatně tolik víte, že po Václavovi Boleslav přes všecku svoji kuráž byl přinucen Němcům platiti také. Nikde se nepraví, že Václav pronášel dlouhé vlastenecké řeči; ale po díle se pozná mistr. Před Václavem mocní velmožové čeští popouštěli uzdu své zvůli, poslouchali knížete jen tenkrát, když se jim zlíbilo; k radosti Němců vedli i krvavé boje proti ústřední vládě české. Václav však přes nepřívznivou dobu svojí energií zachoval celistvost země české a upevnil autoritu

dvěma kupé, parní píšťala zahvizdla, vlak se hnul. Klouček pilně tčel z okna svou sametovou čapkou.

„Pěkné nadělení, takových pár harantů“, zaskřípěl zuby nadporučík, „ti nám tu scházeli.“ I Máňa zlobila se na roztomilá robatka. Nemohla přilnout ku svým dětem doma, i ty jí byly cizí. Vždyť měly svou guvernantku, svůj pokoj, světlý, prostorný, teplý, čistý, nakoupila jim plno hraček, jen když se jí neblížily. Byla ráda, neslyšíc dětskou mluvu, křik a bluk.

Odsedla od té malé postavičky v světlém oblečku, s velikýma modrýma očima pod nadýchaným kloboučkem. Spolucestující kavalír hryzáje si rty, řekl: „Přijíždí stanici přeseďme do jiného kupé!“

Hošík obrátil se od okna a moudře pravil: „Teti, my tě musíme teď poslouchat, víd. Pojedeš s námi k babičce. Ta ti tam má věci!“

„No, plno panenek a dva kanárky“, jásala malá jeho sestřička, osmělivši se.

„Tak?“ chladně řekla mladá paní a přitulila se ku svému průvodčímu. Lesklé děcké pohledy byly jí krajně nepřijemnými.

Ani důstojník nemohl se uklidniti pro tu nevítanou společnost. „Sedni si už jednou, klacku!“ vyjel si na klučinu, „to věčné přebíhání od okna k oknu ti trpěti nebude!“

Hošík se zarazil, pak hodil svévolně hlavou: „Proč ne? Maminka řekla, abych se koukal na cestu. Teď má přijít Přelo, tam odtud je teta Katy!“

„Chci také viděti Přelouč“, prosila Julinka a sesunuvši se se sedadla, opřela se oběma lokty o kolena mladé paní a dívala se ven. Pak upřela svá očka na krásavici: „Ty jsi tak krásná, teti, skoro jako moje maminka!“

ústřední vlády zemské. Na takový čin bylo potřebí velmi mnoho statečnosti a obratné diplomacie. Václav jest jedním z největších záchranců českého národa. Netoliko energicky reformoval mravy českého lidu, dovedl nadto jako kníže nad jiné povoláný buditi respekt k českému jménu daleko za hranicemi.“

Takovýmihovory musíte poučovati naše inteligenty často, přechasto. Dr. Kalousek s největší pílí dlouho studoval původní prameny o našem knížeti, zkoumal dlouho, které jsou hodnověrné a které šířily vymyšlené povídky o mnišském životě Václavově. Sochař Myslbek řadu let přemýšlel, jak by co nejvěrněji vytvořil podobu našeho rytířského světce. Docela při pracovním studiu se vydával i v nebezpečí života. A teď „vlastenci“ i ti inteligentní nemají ani tolik lásky k českým dějinám, aby si nevelikou knihu Kalouskovu přečetli, nechávajíce se zahanbiti starými písmáky.

Snad až socha Myslbekova bude slavnostně umístěna na Svatováclavském náměstí, dojde přece k vážnějšímu hnutí v širších kruzích, snad za takové slavnosti rozbřesne se mnohým ve tmách. A pak široké davy zaslepenců seznají, jakou hanebnost páchali socialisté svým sprostáckým tiskem na světlé památce mocného knížete-katolíka a jak uráželi svými jízlivými výmysly vlastně národ celý. Jasná památka velkého knížete bude zářiti utkvěle dál po všecky věky.

Dopis z Prahy.

K další práci! Dojmy katolického sjezdu trvají, protože taková událost má svou setrvačnost. Nebyl to tábor některé politické strany ani národní slavnost, kteréž zítřejším dnem pohasnou. Byl to v plném slova významu kulturní čin, ukazující stoupání probuzeného sebevědomí katolického lidu. Smyslu a významu jeho nedovedou ani tak doceniti účastníci jako nepřátelé, jejichž projevy mluví za celé velké knihy. Nepřátelé zmateni pohledem na nesmírný zástup v prvním okamžiku nevěděli kudy kam; zejména socialisté, vycvičení v pouličních insultech, svou tíhou zamkloustí přímo nás překvapili. Za to vynahradili si to jejich noviny, zabývající se „kleri-

Důstojník odstrčil žvatlavci dívku: „Ty jsi nezpůsobilý harant. Okamžitě si sedni!“

„Nesedej si“, navádl Julinku bratříček, „ten strejz ti nemá co poroučeti. Pojd sem ke mně, podívej se, ty kravičky tam, vidíš?“ A dvě dětské hlavičky přitulily se k sobě.

Zoufale potřásl důstojník hlavou: „Uškrtíš bych tu bandu, nevychovány, drzé jsou ty děti!“

Mladá paní neodvětila. Uchopil její ruku a pohlídl jí: „Moje sladká, drahá Máňo! — Nebud tak smutná, tak bázlivá! Teď teprve nastane nám život plný slasti a radosti!“ Neodpověděla. Nepodívala se na něho. Jako přitahován obracel se zrak její k světlé hlavince dětské, jejíž ústa jí před chvílí řekla: „Ty jsi tak krásná, teti, skoro jako moje maminka!“

Žena ta, matka děcek, nebyla však pranic hezká, to přece viděla sama před chvílí. Naopak, skoro ošklivá.

„Proč na mne nemluvíš?“ zajeptal milenec. Podívala se na něho udiveně, jakoby ho poznati nemohla. Její myšlenky byly zcela jinde, dlely u dětí vlastních, jež tajně opustila. Měla také takovou štetěbalku pátiletou, kloučka malého, tříletého; ale čím to, jí dceruška nikdy neřekla: „Mami, ty jsi tak krásná!“ Naopak, v její přítomnosti byly děj její plaché, jako vyděšená přácata.

Průvodčí její zasmál se nuceně: „Ne, Máňo, jak se to tvářís? Já tě nepoznávám. Hněváš se?“ Zavrtěla hlavou.

„To také nesmíš, Máňo. Máš tě šlené rád. Bud přece vesela, že jsi osvobozena z otroctví toho knihomola, jenž nebral prázdných ohledů na tvé mládí. Jak jsi mohla vydržet po celých šest let v té samotě, strážidelném starém domě, kde vše páchlo tak divně, jakoby kadidlem a mstředouškou!“

FEUILLETON.

Cestou.

(M) „Konečně, Bohu díky, sedíme.“ Podepřela se spokojeně o měkký lenoch sedadla. Prázdninové letní slunce zlatilo její tvář i vlas.

Sedl si těsně u ní. „Jsi ráda, Máňo?“

„Ještě ne; prosím tě, Karle, nechej mne! Dříve musí můj muž podati žalobu o rozvod. A on tak přece učiní. Nemá-li pravda, Karle? Musí tak učiniti, když jej tajně opouštím.“

Usmál se bezstarostně: „Ano — bezpochyby, samozřejmě, vždyť snad není taková punčocha. On, vzor filisterského pedanta! Jen nebud tak strašlivě bojácná, moje milá! Sem nikdo do kupé nepřijde, dal jsem konduktérovi notné zpropitné!“

Rozkošná blondýnka pozvedla půvabně hlavu a podívala se na usmávajícího se štlhlého důstojníka. Mimovolně naklonila se k němu:

„Jen kdyby ta strašná věc byla už odbyta. Věť, Karle, tak se bojím. Ale potom — potom budeme na vždycky šťastni.“

Byl by ji políbil na růženná ústa; otevřely se však dvě kupé a dvě malá, usměvavá stvořeníčka vhrnula se do vnitř.

„Také jste si mohla pospíšiti“, hartusil průvodčí na mladou paničku, která hošíka s děvčátkem přivedla. Ta však nedbala průvodčího, pozvedla oči k sedící již dámě a s prosebným pohledem žadonila: „Neračte mne mlti za neakromnou, milostivá paní, ale buďte tak hodná, ujměte se mých capartů. Jedou k babičce do Kolína a jsou sami. Račte, prosím, dáti na ně pozor. Julince je teprve pět let a Slávkovi sedm! Děti, buďte hodné a — — —“

Nemohla dopovědět, konduktér zabouchl

kály" a věnujíce jim záplavu těch ustálených pomluv, kterých jsme se již načetli až do omrzení. Se socialisty vedli svou národní sociálové, pokrokové, agrárníci, volní myšlenkáři a novináři mladočestí. V utloukání hnutí katolického jsou vědecky svozmi, aby hned po té bez uzardění spustili na plná stavidla o volnosti přesvědčení a o svobodomyšlnosti českého národa. Pozorujme-li věc z dále, není svobodomyšlných lidí nad mnohé české novináře, z blízká však vypadají docela jinak. Naši svobodomyšlní všech odětinů lhou o katolickém životě periodicky a s onou smělostí, která má co činiti se známým příslovím o popluzném dvoru.

Jinak ovšem všechny nepřátelské zkřeky mají svou psychologii, dávajíce jasné na jevo, že katolické hnutí roste. Děkujeme tedy našim odpůrcům za poučení, neboť jednotlivci, pracující ve svém okolí, nemohou si hned tak nčiníti celkový obraz. Z nepřátelské zloby se netrudíme, neboť po všech zkušenostech klidně přijímáme za pravdu, že již jinak nebude a že našim svobodomyšlným, jako povýšencům moderní doby, „protiklerikální“ jednání jest denním chlebem a nočním snem.

Nicméně však, jakkoli se zdá, že většina protikatolických nájezdů jest školou přemrštěnosti a deklamačním divadlem, musíme hleděti na věci dle pravého jich smyslu. A bylo by špatno, kdybychom nebyli schopni viděti věci, jaké jsou a říci je, jak skutečně jsou. Můžeme zajisté věřiti Masarykovi, jenž v úmyslu oné protikatolické zákulisní moci dobře jest zasvěcen. V začátcích širšího svého protikatolického rozběhu, kdy nadšení klamně přijímal za vykonanou věc, Masaryk jasně a určitě ohlásil Francii. K téměř cíli směřují všichni jeho naocvičení papoušci, totéž chtějí řídy komandovaní specialisté a tam hontěvnatě tihne společnost převratníků „volnomyšlenkářských.“ Armáda tato jest seřazena, má své generály, pracuje rozvětveným tiskem a nabírá z národních pramenů, které, čerpány jsouce z nádržky lidové práce, vracejí se částečně, aby těmž lidu odplavily viru a učinily z něho echvácný dav bez ideálů, dav, jenž, vybouře se proti katolické církvi, besvádně půjde za svými veliteli. Neboť co dnes v Čechách skrývá se, pod živým zevnějškem pokroku, osvěty a tisícikráte prohlášené humanity, v hlavním jádru jest velkým epikurátem na vyblazení katolického náboženství a církve. Na hřbitově katolické církve má vítězně stanouti kapitalistické židovstvo.

Protikatolické tito řečníci, spisovatelé, novináři, z nichž mnozí jsou nepřátelskou mocí koupeni a placeni, hledí se smocňiti lidového ducha, usilují zmařit každý vliv kněžův, strhnut na sebe úplně veřejné mínění a ovládnout zákonodárné sbory. Za tím účelem jsou jim vhodné všechny prostředky. Proklínají katolické kněze a církev, pomlouvají, přerukují, zveličují skutečné nebo domnělé chyby, a to vše rozumí se, ve jménu pokroku, svobody a kultury. Kde se takoví inteligenti bojí denního světla, vypouštějí fanatické a surové zástupy, jako se to stalo na příklad v Brně. Jest to boj na život a na smrt!

Hrozné se mylí ti, kdož se domnívají, že pro katolickou dynastii u nás v Rakousku ne-

Máma neodpovídala

Zděla se jí pojednou nadporučíkova slova tvrdá, když vzpomněla si na vážného, pracovitého muže, jenž byl jejím manželem. Holčičku omrzelo dívání se z okna, obrátila se k mladé paní: „Vezmi mne, teti, na klín.“ Instinktivně posadila si děvčátko na klín, to položilo hlavičku na její srdce: „Mám tě, teti, ráda, takhle moc tě mám ráda.“ Přitom objala buclatýma měkkýma rúčkama mladou paní kolem krku a tiskla ji, až byla její líčka od namáhání rudá.

„Hned jdi dolů“, podrážděně zvolal důstojník. „Nechej ji, Karle!“

Obrátil se uražený, vyňal z pouzdra cigaretu a zapálil ji, kouřil prudce.

„Proč nejela mamí s vámi?“ ptala se mladá paní. —

„Víš, teti, tatínkovi by se po mamí stýskalo. Přece nenechá tatínka samotného. On má, chudák, vědecky tolik práce, bývá smutný, ale mamí ho pohladí a tatínek se hned začne smát. Ale on s mamíčkou k nám vždycky v neděli přijede. U babičky je to tak krásné! Jenom jsem zvědavá, kdo se bude se mnou večer modlit. Já sama neumím. Umím jenom „Andělíčku, můj strážníčku.“ Umíš to, teti, také? Chceš, já tě to naučím. Vid, že máš, teti, také svého andělíčka strážného, který tě chrání?”

Paní křechovitě sevřela andělka ve své lokty: „Mám, mám andělíčka strážného.“ Slzíc skropila ruce kadeře děvčátka.

„Kolik, čtyři minuty.“

Paní vyběhla s děvčátkem v náručí z vozu, klučků za ní. Obrátil se jenom a jeho malé pyšky sevřely se k opovrhlivému úsměvu na důstojníka, který ušatý díval se za tou skupinou.

Za hodinu odjela mladá paní zpět k mužovi a k dětem.

mohly by věci dospěti k posledním stanicím. Konstituce jest stroj, který pracuje dle vůle toho, kdo jím točí, a tím jest řečeno všechno.

Zdar sjezdu nesmí nás ukolébati v bezstarostnost, a proto po opojném nadšení, jemuž jsme se na chvíli oddali, musíme se ozbrojiti zase klidnou prozíravostí a důslednou prací. Jest známost chybou české povahy, že po vzplanutí klesá v netečnost, kterážto vada pro katolické hnutí byla by velmi nebezpečná.

Pracovalo-li se pro uvědomění katolického hnutí hodně, nutno pracovati ještě více, protože sjezd jasně ukázal, že přičinění naše přináší ovoce. Jest jeden starý, ale dobrý přírám, jenž vystihuje správně rozřídění v našem katolickém táboře. Jako Israelité po návratu ze zajetí babylonského bojovali jednak proti nepříteli, jednak stavěli město a chrám, právě tak i za bojovníky našimi nasukytá se každému pracovníku dosti příležitosti, aby dle svých schopností a možností rozšiřoval myšlenku katolickou. Jsem přesvědčen, že ani polovice sily, jež jest v držení našem, posud jsme nerozvinuli, a že mnoho jest ještě katolíků, kteří touží po probuzení a čekají svého vůdce.

Ti, kteří nemají vlastnosti bojovníků, nechť se berou ku předu tiše, působíce slovem od člověka ke člověku, získávající vlivné občany a umisťující katolický tisk i tam, kde se posud nečte, i tam, kde proniká již tisk protináboženský. Vybírejte spolehlivé důvěrníky, rozdělujte úlohy, aby organizační stroj šel jistě. Úlohou těchto nehluchých pracovníků jest, připravovat pole bojovníkům, kteří plamenným slovem na schůzích mají dáti látku tvrdou a určitou formu. Bojovníci musejí býti dobrými znateli duší. Jim jest zkoumati, při jakých výkřicích zachvívá se lidová mysl, při jakých podezřeních se děsí a za jakými pravdivými hesly žene se s nadšením. Lid, nabudá přesvědčení o posvátnosti povinné obrany, uvědomělým rozmachem dá se na pochod a rozdrtí sponstou svou všechno, co v podplaceném vzteku a cizáckém duchu namane se mu pod nohy.

A když jsme se již šířeji dali do řeči, připomeňme sobě ještě, že vždy ušilovnější výchova lidových řečníků jest nezbytnou a že schůze naše musí prostupovat všudy, od velkých měst až do zapadlé Lhoty. Má-li tedy co dobrého katolický náš sjezd sploditi, nechť jest to prohloubenější myšlenka spojená s pohotovým činem. Tím nechť vyznamenává se letošní sjezd, že z podnětu jeho hojněji rozprá se katolická organizace, smocní se katolické schůze a rozběhne se na všechny strany katolický tisk. Pozorujme život, sbírajme vědomosti, abychom v této prospěchářské a hamotařské době oživovali vyšší snahy společnosti a abychom svým sociálním a hospodářským programem vycházeli vstříc skutečným potřebám pracujících vrstev lidových. Naše heslo budiž: Katolické hnutí a s ním ruka v ruce práce hospodářská!

* * *

Šešče, drě se svého kopyta! Tato myšlenka dostavila se mi, když jsem četl v „Osvětu Lidu“ poznámky ke katolickému sjezdu. Požidovštěl tento list za příkladem jiných židovských novin všechno katolické musí tapiti ze zásady. Tentokrát místo rozumem pracoval nohama, což ostatně přibíží se mu častěji. Jak již jsem svrchu pověděl, mnohé české noviny zaměstnávaly se katolickým sjezdem, ale — jen co je pravda — nejvíce ze všech mluví list buditele východních Čech, p. Hajna. Jsouc jista, že ji nikdo v povídání nesplete a nepomate, „Osvěta Lidu“ rozpráví tak, jako by jí bylo hovoreti o okurkách, i o sázení bramborů, i o tom, jací jsou a byti pokrokaři rozumní lidé, — kam pak proti klerikálům! — i o tom, jak stále nabývají větší moudrosti, a konečně jak pardubský perník pokrokářskou osvětou nabude evropského jména. A jak by ne? Když řeč se týká věcí klerikálních, p. Hajna se na to tak obuje, dělá takové posunky, kývá tak duchaplně hlavou, že člověk, hledě na něho, může hned uhodnouti, že se tu tvoří světová filosofie.

V tasemnicovém, mlékém hovoru, jež písař souká po několika číslech „Osvěty Lidu“, snažil jsem se někde zachytiti, až se mi to konečně podařilo na tom místě, kde zabrousil na počet pravděpodobnosti a na atomy. Ale hledme, jak výklady své o atomech písař spojil s řečí dra. Nábělka na katolickém sjezdu! Dr. Nábělka totiž dokazoval, že úžasná harmonie světa a účelnost v přírodě nemohly povstati náhodou. Připustíme-li náhodu jako otce této sporádanosti světové, musíme na základě počtu pravděpodobnosti předpokládat i takové množství pokusů, že jejich počet převyšuje všechn pomysl a předetavu; čili jinými slovy, příslivý případ tohoto uspořádání světa náhodnými pokusy jest nemožný.

Myšlitel z „Osvěty Lidu“ na to odpověděl takto: „Argumentace prof. Nábělka, který k ní použil počtu pravděpodobnosti, uváděje, že pravděpodobnost $\frac{1}{\infty} = 0$, to jest nemožno-

sti, jest ošidivně živá, neboť vědomě zamířel, že dle theorie atomové jeví se přitažlivost sourodých atomů, a proto uváděti zde počet pravděpodobnosti, který jen event. možnost číselci znázorňuje, jest úplně pochybné.“ Tento mluvnický, logický a filosofický hádání nemohl nikdo jistě nápsati, než nafoukaný hoháček, a hošíček tento kvatlá. Také měl každý dádati hned na pokrokáře, neboť nikdo s takovou domyšlivou nevědomostí nepochybně se do řeči světových otázek, jako náš český pokrokář, jehož trvalou slahou jest, uváděti svět v úžas nad vlastní duševní velikostí. Nabodneme tedy hošíčka na špendlík jako motýla a rozpitvejme ho.

Předně není argumentace prof. Nábělka ošidivně živá, neboť nic vědomě nezamířel. Ošidivně hošíček z „Osvěty Lidu“ nepochopil věc, o čem píše, a ošidivně hází jen učenými slovy, kterým nerozumí. Účelné uspořádání světa jest reální, o čemž nelze naprosto pochybovati. Vždyť již každá rostlina jest světem přírodních divů, za jistým účelem uspořádaných. A šermuje-li písař v „Osvětu Lidu“ teorií atomovou a přitažlivostí sourodých atomů, pak má křivě říci, že atom jest jen logickým výpomocným pojmem, tedy neskutečností, nereálností. A neskutečnost tato nemůže arovi býti ani základem přitažlivosti sourodých atomů.

Sám písař „Osvěty L.“ dří, že počet pravděpodobnosti vlastně rovná se nemožnosti, ale hned po té přejede si přes rozum a mluví o počtu pravděpodobnosti, který znázorňuje eventuelní možnost číselci. Ošidivno, jaké páchá nesmysly, které jsou tím směšnější, čím více zděrazňuje svoji důmyslnost a čím více hledí s patra na prof. Nábělka. Vědu v přírodě zjevnou účelnost podvracetí knižní theorií a ještě při tom hleděti se vysoka, tuto podívanou všem myslícím lidem věra může poskytnouti jen člověk, jenž skutečně nechápe, o čem jest řeč.

Kdyby omen písař „Osvěty Lidu“ věci rozuměl, nebyl by mluvil o atomech a jejich přitažlivosti, neboť tu běží vlastně o prvky, o nichž ovšem hovor rozpřadáti se již může. Celý řád v přírodě spočívá na poměrech prvků, a tyto poměry jsou zcela nahodilé, protože prvky jsou si navzájem lhostejné, totiž nežádají samy se sebe, že by měly toto místo zaujímati, v této vzdálenosti od sebe býti. A tady jest ta velká otázka, kdo ty prvky tak seřadil, že povstal pořádek, směřující k účelu. A v tom právě ohledu mluvil prof. Nábělka o počtu pravděpodobnosti, dle něhož jest nemožností, aby vše samo sebou v tento řád a účel se uspořádalo. Písař „Osvěty Lidu“, jak patrně z jeho řádků, brání se činnosti Stvořitele a uspořádání připisuje náhodě. Co jest však náhoda? Na to nám neodpoví nikdo; proto obyčejně se mluví o náhodě „slépe“. Ale podivná věc! Tato slépe náhoda podle nevěrořiv a podle písaře „Osvěty Lidu“ dělala pořádek a pořádek promyšlené pokusy — až svět a všechno v něm účelně uspořádala. Jest to divným úkazem správného myšlení všech těchto popěračů Boha Stvořitele, když si neuvědomují, že i při jejich výkladu zůstává věc tatáž a že pod násvem náhody, a ještě k tomu slépe, musejí připouštěti účelné jednání a světový pořádek. Již Hartman řekl, kde jest pořádek a účel, tam že musí býti bytost, která ten účel chtěla. Jenže my mluvíme rozumně o Bohu a takoví pokrokaři účelné pořádky a všemohoucnost nerozumně připisují slépe náhodě, kterou buď jak buď uznávají za boha také. Z těchto poznámek tedy s dostatek vysvítá, že prof. Nábělka na katolickém sjezdu mluvil ošidivně správně a pokrokář v „Osvětu Lidu“ ošidivně nesprávně. Celou serii článkův o katolickém sjezdu vykrmila „Osvěta Lidu“ obvyklými pomluvami, skroutila násilně smysl řeči, potřáslivši je známkami, které jí diktuje zadřepělý systém tupého nepřátelství proti katolicismu. Židovské toto zášti „Osvěty Lidu“ již dávno přestalo rozširovat, protože dostoupilo vrcholu perverse, vzbuzující mravní hnus a všedností svojí pobleskuje samo sebe. Není to nic jiného, než přemílání starých slov a natahování osuštělých myšlenek, které jsou podmalovány diskreditovanou pokrokovostí a vyhlášenou humanitou; jest to ubohá strannost, již ubespečiti můžeme jen svým opovržením.

Obrana.

Kde jsou němečtí velní myslitelé? V Kašperských Horách a na jiných místech počtíli Čechové krutě surovou německou pěst, která nechce nikdy připustiti rovnocennost obou národů. Israelický „Prager Tagblatt“, israelická „Neue freie Presse“ a jiné židovsko-německo-nacionální listy, místo co by násilníky zakřikly, psaly prohané správy o krutosti české. Kde jen jsou nyní ti vlivní židé němečtí, kteří se sešli na pražský volnomyšlenský kongres, aby se postavili proti bezcennému řádění židovského tisku? Kde v kte-

řím časopise německém, přistopem „humanitám“ volným myslitelům, jest potěpána drzost podvodných správ židovsko-německých vládků? Israelité tvořili na onom tak chvástlivě připraveném sjezdu pražském dle vlastního doznání valnou většinu a troušili fráse o bratrství národů, o právech národů menších. A teď právě židovský ti k mrská Čechy s nepřítelstím fanatismem. Pane dre. Bartošku, ať teď němečtí vaši kolegové v době praktické skoušky se osvědčí! Slova pomohla málo. Doukášete to, aby ti lidé důrazně vystoupili proti slobě svých pokrevenců? Jen honem, ať víme, jaké vlastně přátele Praha hostila!

Politický přehled.

Sněm království Českého jest jaksi v ustáveném napjetí, které udržováno jest poslanci německými a zvýšeno posledně událostmi mezi Slovinci. Němci na sněmu požadují administrativní rozdělení Čech, aby nebyli odstrkováni, žádají stejný klíč do volebních komisí, žádají rovnoprávnost s Čechy a velkostatkáři, ovšem když z ní mají prospěch, jinak upírajíce rovnoprávnost jazyku našemu na celé čáře. Sněmovnou zní samé dotazy a návrhy, a čeští poslanci dosud při všem dráždění ukládají si hodnou míru trpělivosti. Přijel do Prahy i sám ministr Prásek, aby na základě dohody čes. agrárníků s němcem stloukl jakési spojení v práci mezi Čechy a Němci vůbec. Ale nedaří se mu díloha, kterou mu přidělil bar. Beck; agrárníci němečtí k dohodě nemají chuti, pavněji objali se toliko na české straně mladočeši s agrárníky. K vlastní práci sněmovní zvoleny komise jednotlivých odborů. — Předložený zemský rozpočet na rok 1908 ukazuje zase na smutný stav zemských financí. Úhrnná potřeba činí 91,758 263 (loni 83,280,937 K) Loni byl schodek 20,883 329 K, takže letošní jest o 3,116,866 K vyšší lonského. Celková potřeba vzrostla asi o 10%, schodek naproti tomu téměř o 15%. Největší potřebu vyžaduje školství: 46,612 770 K. — Zástupci klubu české strany agrární, mladočeské, národní, neodvislých na schůzi dohodli se o společný postup všech českých stran na sněmu království Českého. — Také na sněmu moravském jest neustálé napjetí, které udržuje především známý lidovec dr. Stránský a odtud pak Němci.

Krvavé události v Lublani bouří Němce zapomínající co sami způsobili v Ptui, Celji a Mariboru. Vláda nařídila zem. presidentu v Kraljině, aby na ochranu Němců v Lublani učinil všemožná opatření. Nápadno jest, že vláda, která o Němce v Lublani tak peduje, nevzpomněla si též na ochranu Slovinců v Mariboru, Celji a Ptui, ať se tu Němci dopustili barbarických výtržností. — V obecní radě vídeňské obecní radní Gussenbauer výtržností v Lublani použil k dotazu, hodlá-li starosta Vídně použít vlivu svého u místodržitelství, aby odvoláno bylo povolání českých divadelních představení ve Vídni. Dr. Lueger odpověděl, že o té věci s místodržitelem mluvit nebude. Nemám ostatně strachu, pravil, o německý národ, mluví-li snad několik herců český. Nepatřím k Němcům, kteří úzkostlivě křičí, vidí-li na ulici českého učeně, že by jim jejich němectví mohlo být ukradeno. Myslím, že by se věc dala nejlépe vyřídit, aby nikdo do českých představení nechodil. — Ale vždyť tam také Němce nikdo neláká, a proto už jednou mají dát ve Vídni Čechům pokoj.

Tentokrát upoutá k sobě zvláštní pozornost sněm uherský, jenž se tento týden sešel, a v němž má být letos projednána volební oprava. Soc. demokraté hluchými demonstracemi chtějí vládu přimět k zavedení všeobecného práva volebního. Ale ve stranách maďarských jest zmatek. Připravuje se obrát již v nejbližší době, a to chystanými událostmi, jež budou pro širokou veřejnost značným překvapením. Prudká výprava pro samostatnou banku zakrývá pouze rozpaky, ve které se dostali radikálové v koalici. Volební reforma hr. Andrássyho je taková, že nebude prý přijata ani stranami koaličními. Volební právo, jaké se navrhuje, není ani všeobecné, ani rovné, ani přímé, ani tajné. Odporuje proto smlouvě koaličních stran s korunou a strana neodvislosti byla by touto volební reformou postižena nejvíce. — Strana sociálně-demokratická zabývá se úmyslem, zasadit se o provedení všeobecného a rovného práva hlasovacího cestou deputace vybrané k císaři. K deputaci té připojily se také strany národnosti a ostatní frakce stojící proti koalici maďarských stran. Poněvadž však taková deputace v politických záležitostech má být připuštěna k císaři pouze s vědomím a souhlasem uherských ministrů, chtějí prý sociální demokraté vymoci tuto audienci pomocí rakouské vlády. Rakouští sociální demokraté podporují horlivě tyto snahy svých uherských soudruhů a slibují bar. Beckovi jisté koncese. — V tomto uherském sněmu podala neodvislá levice návrh, který znamená demonstraci proti

česko-slovenskému jubileu. Drzosti mají Maďaři stále dosti. — Na srbském církevním sněmu dosáhli Maďaři přece, co chtěli. V druhé volbě za patriarchu srbského zvolen biskup Sevič, který se však poděkoval, v třetí pak volbě zvolen konečně vládní kandidát Bogdanovič. — Do Pešti zavítali bulharští knížeři manželé, aby blahopřáli mocnáři právě tu meškajícímu k jeho 60letému jubileu vladarskému.

Nové i antikvární školní knihy pro veškeré školy má stále na skladě

František Piša,

knihkupectví a antikvariát
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.
Velký výběr hudební a psacího potřeb.
Prodej obrázků. Seznamy zdarma.

Z činnosti katol. spolků.

V Hradci Králové horlivě si počíná křesť. mládež. V neděli dne 20. t. m. pilnou práci místní odbočky Všeodbor. sdružení a křesť. soc. mládeže schytlán krásný večírek, který hned nevymizí z paměti. Jakkoli nebylo mnoho reklamy, tak že mnohý z našich přátel se o chystané zábavě nedověděl, byla dvorana Adalbertina plná. Jinoši zapěli křesť. sociální písně; horlivý a nadaný člen „Besídky“ Zajíc promluvil vzletně o snaze a cíli křesť. mládeže a vyhlásil k hojnému přistupování. Dva divadelní kusy a solové vystupy zadržily se nad všecko očekávání. Tak pěkné výkony málokdo čekal. Přestávky vyplnil s plným zdarem hudební kroužek jednoty katol. tovaryšů. Častý potlesk svědčil, jak se všecko líbí. Zdarem toho večírku jsme povzbuzeni k horlivé práci další. Dík všem, kteří se o zdárný průběh zasloužili!

Schůze na Slovenském Předmostí. Měli jste viděti, jak se agrárníci ukrutně báli řečníka katol. zemědělců p. Fr. Šafránka! To bylo běhání před 13. zářím od chalupy k chalupě, aby nikdo na schůzi nechodil. Ještě v neděli ráno byli obesíláni členové obecního výboru ke schůzi na odpoledne, jen aby se někdo nespítl a nepřišel do sálu Šprýharova! Odkud jen ten strach? Je-li agrární strana naprosto bezvadná, proč se agrární sousedé báli slyšet pravdu anebo ji hájit? Ostatně měli přijíti vyslechnout si vážnou řeč, která neútočila, ale rozvážně, spravedlivě pojednala o potřebách lidu rolnického. Na schůzi této promluvil nejprve dp. J. Sahula o některých významných bodech dějin českých, z nichž nutno čerpati naučení pro budoucnost. Pak p. Šafránek přesvědčivými slovy pojednal o bolestech stavu rolnického, o krocích, jež nejlépe povedou k nápravě. Nadšený potlesk byl mu odměnou. Pak p. Jar. Astr z Hradce Král. nadšeně mluvil pro nutné sociální reformy ve prospěch dělnictva. K řečem těm přičinil vhodné doslovy zvolený předseda dp. Petrásek z Černilova. Mezi řečmi a po nich obětaví bratři z Třebechovic sebráli nám sručně hudební kusy, které přijímány s potleskem. Srdečný dík jim vzdáváme za vzácnou ochotu. A jen ku předu! Přes všecko nepřátelskou agitaci schůze se zdařila. A tak jen statně dále!

Z Habřiny a Smiřic. Křesťansko-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí uspořádal v neděli 20. t. m. veřejnou spolkovou schůzi v Habřině. Přednášeti se uvolil s nevšední ochotou vldp. P. A. Jemelka z Hradce Králové. Ohradiv se proti tomu, že by snad přišel štvát, přes 2 hodiny překrásně mluvil „O povinnostech katolika doby přítomné“, vybízející četné posluchače ku křesťanskému životu, bez něhož není ani v srdci klid a spokojenost ani v osadě pokojné spoludění. Poukázav na boje, které církve katolické od počátku až na naše doby bylo prodělati, pravil dp. řečník, že nyní, kdy t. sv. inteligence většinou propadla nevěře, má být dobojován boj poslední a v něm i lid dosud věřící o víru připraven. K tomu směřuje odluka církve od státu. Odtud vyplývá povinnost katolika do sboru zákonodárného voliti pouze ty, kdož pro rozluhu hlasovati nebudou, odtud i nutnost katolické organizace. Řeč vyslechnuta byla pozorně za naprostého ticha a odměněna po zásluze bludným potleskem; teprve když dp. řečník odpovídal na dotaz, pře-

rušen byl jakýmsi národním sociálem Davidem, který se vyťasil s již do omrzení opakovanou frází, že boj veden jest proti klerikalismu a nikoliv proti náboženství. Otázan byv, co vlastně náboženství je, odpověděl tak, že patrně bylo, že mluví o věci, které aerozamí. Ostatně dělník tento, který veřejně vystoupil, zamlouvá se nám daleko více, nežli někteří místní agrárníci. Ti sázili se všemožným způsobem schůzi nám znemožniti tím, že dolehali na hostináké, by nám nepropůjčili místnost. A skutečně dva ze strachu před agrárníky místnost nám odřekli, takže soběse odbyvala se v hostinci p. Bukáče, který se teroru agrárního neleká, což zajisté slouží mu ke cti a bude katolíkům v Habřině pobídkou, by jej podporovali. Nač donášeti peníze těm, kteří nás nechťejí znát? Pak slibovali sice agrárníci, že se na schůzi dostaví, avšak nepřišli, ačkoliv zde byla nejlepší příležitost zřejmá náhledy si vyměnit. Myslí si asi, že po straně katolických spílali je pobodnější. Každý poctivý člověk však uzná, že jednání takové není čestné a slušného člověka důstojné. Vždyť všichni přítomní se mohli přesvědčiti, že katolický řečník nepřišel nás venkov štvát, nýbrž naopak protivu mezi stranami pokud možno mírnit. Teprve po skončení schůze dostavilo se několik stoupenců strany agrární, na jejichž dotazy dp. Jemelka ochotně odpovídal, takže se jim objevil ve zcela jiném světle, než do jakého ho staví různé listy katolíkům nepřátelské. Můžeme říci, že s výsledkem schůze v Habřině jsme úplně spokojeni, začť ovšem vřelě díky nutno vzdáti vldp. řečníku, jehož obětavost jest obdivuhodná, učenost pak a výmluvnost slavi právě vítězství. Rozkvětu katolické organizace v Habřině voláme Zdař Bůh!

Schůze důvěrníků a členů výborů katolických organizací pro soudní okresy: hofický, lomnický a novopacký svolávají se na den 27. září ke druhé hodině odpolední do Nové Paky k Nálevkám. Referovati bude vsdp. dr. Frt. Šulc z Hradce Králové o další naší práci. P. T. účastníci se žádají, aby se včas do schůze dostavili, ježto po schůzi novopacké svolána bude schůze organizované mládeže staropacké, při níž opětně s velké ochotou vsdp. dr. Šulc bude přednášeti o sv. Václavu. Dp. Jaroslav Malý bude míti krátkou promluvu k mládeži jako přípravu k sv. zpovědi a k sv. přijímání, ku kterémuž katolická mládež na druhý den o svátku sv. Václava přistoupí; pak odpoledne zúčastní se slavnosti katolické jednoty v Lomnici nad Popelkou, kam o půl 2. hod. odpo. vlakem se vypraví. V půl osmé večer z Lomnice vlakem zpět. — V. Čisteký.

Z Rovně. Den 20. září zůstane všem členům naší katol. jednoty v blahé paměti. Odevzdali jsme totiž našemu zasloužilému vldp. děkanu Engelbertu Starému diplom čestného členství naší jednoty, o níž si po 15 let jejího trvání získal velice zásluhy, o čemž podává nejlepší důkaz značný počet blažů v naší osadě, odevzdaných v třískách a zemských volbách našemu kandidátovi. Dojemnou řeč při odevzdání diplomu měl vldp. řídící učitel Frant. Orel v. v., ve které naznačil krátce dějiny naší jednoty a zásluhy vldp. děkana, jemuž nakonec jménem všech členů přál, aby Bůh dopřál mu ještě dlouho ke zdatu jednoty pracovati. Vldp. děkan vřele děkoval, a povzbudil k další vytrvalosti. Těšila nás velice přítomnost několika našich ze Chvojence a Práchev, z nichž p. Kamenický několik povzbuzujících slov připojil. Potom přednášel dp. předseda o významu sv. Václava pro národ český a dovodil, že pod praporem svato-václavským vyšinul se národ náš na nejpřednější místo mezi národy Evropy, jak v ohledu hmotném tak i duševním. Na konci své řeči povzbudil přítomné, aby pod tímto praporem setrvali, neboť jen tak kyne nám šťastná budoucnost. Nato zaspívan chorál „Sv. Václave!“ Horlivý pracovník náš p. Švarc v řeči citáty doložené vyhlásl přítomné, aby vytrvali věrně při jednotě a nedali se posměchem od nepřátel zasmušiti. Když pak M. Horáková jménem organizace československé mládeže připadnými slovy vldp. děkanovi blahopřála, byla schůze za povznesené nálady skončena. Díky budtež vzdány též členům Všeodb. sdružení křesť. dělnictva a mládeže, kteří nás svými spávy a výstupy mile pobavili. Další činnosti voláme „Zdař Bůh!“

Z Nové Vsi nad Popelkou. Dne 20. září konala se v sále p. Jos. Noska přednáška p. J. Havrány, ředitele hospodářské školy z Jičína „o sužítování ovoce“. Přednáška ta velice časová a užitečná poutala velice závažně mysl posluchačů, když pan přednášející názorně a mnohými příklady objasňoval neocenitelný prospěch a užitek pro rodinu a domácnost rozmanitého ovoce, velkých zavařenin, šťáv a vín ovocných a podobně. Katolická jednota v Nové Vsi vzdává panu řediteli nejsrdečnější dík za jeho časovou a pěknou přednášku. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady (dne 21. září. Seznam sazeb, platných pro námezdní živnost povoznickou v Hradci Králové, opatřený schvalovací položkou c. k. okres. hejtmanství, vydá se tiskem.

— Vzato bylo na vědomí, že okres. zastupitelstvo schválilo usnesení měst. zastupitelstva stran osvo-
bození přestavby a novostavby v Hradci Králové
od obecních, včetně školských přírůbků na dobu
18 let, budou-li stavby ty na tutéž dobu osvo-
bozeny od přírůbků okresních a zemských. — Měst-
skému chorobinci daruje se 28 m dříví a 9 q uhlí.
— Vzato bylo na vědomí rozdělení sisku spořitelny
královéhradecké za rok 1907. — Návrh podmínek
prodeje užitkového dříví z městských lesů v zim-
ním období 1908/9 postoupí se lesnímu odboru. —
Povolí se zřízení příručního skladiště z části chudby
domu čp. 129, náležejícího p. Janu Neumannovi. —
Provisorním hrobníkem na hřbitově poučovském
ustanoven byl dne 1. října t. r. počínaje p. Jos.
Valšek, sedník. — K žádosti fy B. Hollmann &
spol. za odstranění křovin z pravého břehu Labe
a stavby nového mostu ustanoví se komise. —
Na náklad p. Jos. Semeckého, hostinského, provede
se připojení vody užitkové a pouliční kanalisace
k novostavbě jeho v Pospíšilově tř. — K návrhu
měst. zahradníka najme se zahradnický příručí
s denní mzdou K 3. — Techn. kanceláři se uloží,
aby dala vyčistiti příkop na pozemku svaném
„Kutloch.“ — Výsledek skrutiní volby dne 12.
září t. r. ve schůzi měst. zastupitelstva vykonané,
jest tento: Členy lyceijního odboru byli zvoleni
pp.: dr. Czurba, J. Mareš, J. Novák, dr. J. Pa-
zourek, V. Píša a Ot. Urner. — Členem odborů
požárního, chudinského a sociálního zvolen byl p.
Vítězslav Hanousek, kuratoria přím. musea p. J.
Huňáček. — Dvě žádosti o zvýšení chudinské
podpory byly příznivě vyřízeny, jedna též ob-
sahu a jedna o podporu mimořádnou byly zamí-
tnuty. —

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

**Politický klub křesťansko-demo-
kratický v Hradci Králové** pořádá ve
středu dne 30. září t. r. výborovou schůzi s dů-
ležitým programem, ku které i veškeré členstvo
co nejučtívěji zve.

Beseda v Hradci Králové zahajuje
cyklus společenských večírků v sobotu dne 26. září
1908 večírkem ve prospěch školy Těchonínské
Program: 1. Předehra k Smetanově operě „Hu-
bička“. Sl. hudební a pěvecký spolek. 2. „O če-
ských menších a jejich školství“. Pan řed. dr.
O. Wagner. 3. Jos. Suk: „Píseň lásky“. Pro klavír.
Sl. M. Kuklova. 4. Beethoven: Op. 18. č. 2.: a) „Allegro non tanto“. b) „Allegro molto“. Sl. hra-
decké kvartetto. 5. Schumann: „Papillone“. Pro
klavír. Sl. Z. Součekova. 6. a) Smetana B.: „Kdo
v zlaté struny zahrát zná“. (Z večerních písní V.
Hálka.) b) J. Novotný: „Sadaž sluko“. (Ze Slo-
váckých písní). Solo pro tenor. P. asist. Záruba.
U klavíru p. učitel Senger. 7. Ant. Dvořák: Hu-
moreska č. 5. Pro klavír. Sl. M. Kuklova. 8.
Čajkovskij P.: Arie Gramina z „Onděgna“. Solo
pro bas. P. J. Červený. U klavíru sl. J. Liemer-
tova. 9. a) Čajkovskij P.: „Andante cantabile“. b) Nedbal Oskar: „Valse noble“. Sl. hradecké
kvartetto. Začátek přesně v 8 hodin večer. Pro
členy a jimi nvedené hosty. Uprostřed programu
loterie s cennými výhrami. Čistý výnos ve pro-
spěch školy Těchonínské. Dárky do loterie s díky
přijímá jednatel „Besedy“ Tolman.

**Na e. k. státní realce v Hradci
Králové** započalo bylo ve škol. roce 1908/9 do
I. tř. žáků 76, do II. tř. 55, do III. tř. 75, do
IV. tř. 75, do V. tř. 35, do VI. tř. 36, do VII.
tř. 44, celkem 396 žáků.

Život v mořských lázních, plný ru-
nosti, bezstarostnosti a rozmarných příhod v 50
pěkně kolorovaných pohledech přináší panoráma
Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové
za Bílou věží. Zajímavá kolekce ta vystavena je
ve dnech od 26. září do 2. října t. r.

Z regulace. Teď, při velice pracovním ra-
šení mostu k zániku odsouzeného se poznává, jak
důležitá a pevná byla jeho konstrukce budována.
Ač tehdy stavitelé cementu neměli, nepovoluje pod

tesáky malta skoro nikde, tak že nutno třáskati
cihly i kvádry. Prý pan podnikatel pro tu příčinu
finančně nedbře přechodí. — Velice zakoušejí
obyvatelé Eliščina nábřeží od hustého kouře. Po-
znamenáváme, že koka při umělému tahu by vyko-
nal tutéž službu jako uhlí a nábřeží by bylo veli-
kého dýmu prázdno. — Park u břehu orlišeného
změněn k nepoznání. Stromy a křoviny, jež dodá-
valy tomu místu pávného, romantického rázu,
jsou ty tam. Pracuje se rychle, aby upevnění
břehu v těch místech se dokončilo. — V neděli
ráno posunovali dělníci parní stroj na pravém
břehu Orlice. Dalo by se myslet, že to byla ve-
líká nutnost. Leč stroj stál celou neděli i náse-
dující den bez upotřebení, tak že nedělní klid ru-
šiti nebylo nutno. Myslíme, že vrchní pp. šéfové
ani o tom nevědí.

Domobranci, pozor! Dle stávajících
předpisů jsou povinni ti domobranci, kteří byli
přislušníky vojska, válečného loďstva, zeměbrany
(včetně jich náhradních záloh) nebo četnictva, i
ostatní domobranci, kteří pro případ vyzvání do-
mobrany určení jsou ke zvláštním službám a za
tuto příčinou podělení jsou určovacími listky,
jednou v roce představit se u obecního starosty
místa svého pobytu. Hlášení toto ustanoveno jest
roku letošního na dny 5. po případě 12. října 1908
u purkmistrovského úřadu v Hradci Králové. V druhé
kanceláři podacího protokolu. Každý domobranec
musí s sebou přinést domobranecský (bílý) pas
nebo určovací listinu. Ješto pak bylo v uplynulém
roce pozorováno, že veliký počet domobranců se
nehlásil, bylo nařízeno, aby politické úřady se vším
důrazem k tomu působily, aby všechny k hlášení
se povinné osoby domobranecské v čas se hlásily
a aby každý, který hlášení toto nečiní, bezohledně
byl potrestán.

Nestejný loket. Minulý týden zodpo-
vídá se 60letý a ženatý řídící učitel H. C.
z blízké obce z obvinění těžkého zločinu ná-
silného smilstva a zprůnění školáčky. Proti obvi-
něnému svědčila pouze jediná žákyně, proto po-
rota nedala víry tomuto obvinění a obžalovaného
sprostila trestu. Mlčeli jsme k tomuto případu a
uznáváme, že porota opatrně v tomto případě se
zachovala. O celé věci před vyšetřováním i po
přelíčení zachovaly pokrokové listy hluboké ml-
čení, a čímž také souhlasíme. Vzpomněli jsme si
však na případ Milánky, kde na obvinění také
jediného děvčete byl jistý kněz odsouzen na 15
let do vězení. Nyní na smrtelné posteli vlastní
otec děvčete doznal, že děvče vypovídalo proti
nešťastnému knězi zcela falešně. O tomto případě
přinášela před časem „Osvěta Lidu“ a „Ratibor“
obšírné zprávy s velkým uspokojením, kdežto
o případě v našem okolí nic nevěděly. Rádi by-
chom znali příčinu tohoto nestejného lokte.

Z černé kromky. Dne 22. t. m. zastře-
lil se v Kuklenách 17letý žák královéhradecké
reálky J. Petr. Den před tím dostalo se mu od
otce patřičného naučení pro toulky a milostné
pletky a pobloudilec v uražení mladické hrlosti
sáhl k revolveru. — V minulých dnech okradli
nedospělí chlapi Bosňáka dřímajícího za via-
duktem o sboží. Bezcitnost!

Převzetí závodu. P. Cyril Skalický,
který zaměstnán byl delší dobu u fmy. Paldus &
Pour, převzal a znovuzřídil závod pp. E. Svobody
v Hradci Králové. Jmenovaný spolehaje se na ot-
přízeň a známost p. t. obecního starosty, doporučuje se
vzácné přízni. (Viz inserát).

Pozor na kostely! V poslední době, kdy
čím dále tím prudší se opětují útoky proti nábo-
ženství a zvláště proti katolické církvi, množí se
také případy olupování kostelů a jich znešvecování.
Ano, zdá se, že utvořila se celá společnost takov-
ých lidí zločinných a zchátralých, kteří, jdouce
poslušně za heslem moderních nevěrců „přes ná-
boženství a kostely“, učinili si toto hanebné ře-
meslo úkolem svého života. Nový takovýto případ
stal se ze soboty na neděli 20. září v děkanském
chrámu Páně sv. Štěpána v Černilově. Neznámí
pachatelé rozbili hlavní dveře kostelní a pomocí
pilníku, jehož zbytek byl nalezen, a silným škra-
bákem ode dveří vypálili zámeček a vnikli do ko-
stela. Protože pak kostel stojí skoro mimo obec
o samotě, docela pohodlně rozsvítili si svíčky
a vedlejšího oltáře a prohlédali celý kostel i sa-
kristii. — Jaký asi měli úmysl, těžko říci. Mo-
žnost jest dvojí: buď hledali něco drahocenného a
byli zklamáni — ačkoli svatostánek s ciboriem
nechali úplně bez povšimnutí — nebo, což jest
pravděpodobnější, chtěli místo posvátné nějakým
způsobem znešveciti, ale byli ve svém lotrovském
díle vyrušeni. V tomto náhledu jsou všichni kolá-
turníci utvrzováni touto okolností, že jedna z krás-
ných lip, které mají sloužiti za ozdobu sv. kříže
na kopci v polích, již dvakráte byla slámana.
Něco podobné potupného mělo se asi státi také
v kostele a k tomu byla vyhlášena neděle, kdy
ohráv Páně, svláště o slavnosti Matky Sedmibo-
lestné byl naplněn zbožnými věřícími. Celá udá-
lost tato vzbudila mezi katolíky celé koláturny ve-
líké roztrpčení a jedná se nyní o to, že katolíci
sami utvoří si ze svého středu čestnou stráž, která
by i v noci bděla nad bezpečností a neporušeností
místa svatého proti lotrům. Celý pak případ volá
i jím: „Pozor na kostely, které jsou čím dále
tím více od lidí zločinných ohrožovány!“

Pořád lepší pořádek v Dobrušce
Pokud u nás bylo co prodávat, na př. lesy, vždycky
se kus vykácel a zaplatil se školní plat nejenom
za lidi doháněcí, ale i za cíl, které si bral velko-
statkář do práce. Ale lesy už nenaseou, proto prý
má každý platit. Ale jde to velice; někdo platil
pořád, jiný zapomněl několik let — a nebylo ale.
Na př. p. Stodola, který se u nás zmohl na pěkný
majetek, jest posud dlužen. Takových tu jest všle-
nou shovívavostí obecní samosprávy víc; někteří
jsou už po léta pryč a peníze nikde. Teď dal p.
Rohlík skvostný návrh, aby se ty dluhy jednoduše
škrtly — a zaplatili se přírůžky! Není nad ta-
kovou moudrost! Pro neplatící by to bylo ovšem
velice výhodné. Ale jak by k tomu přišli sousedé
platící, aby musili platiti ještě jednou, od repetice,
za liknavce? Kdyby se nebyli, pánové, nadřezovali
velkostatku, byly by dluhy většinou vyrovnány.
Pro svoje lidi nemáme bytu, leda jim dáme hůl,
aby si šli vyžebrať. Ale za cíl se naplatíme dost.
Přijde nějaký muž, začne dělati u velkostatku ú-
ředníka, v obci se vecpe třebas do výboru a pak
rozhoduje on za křvání ostatních. A po jeho od-
chodu ještě musíme za něho platit. To by naše
obec musila mít zlatý důl, aby vydržela placení
za cizince. V tom už náprava jest velice nutná.

**Zahradnicko-ovocnická výstava
v Pardubicích.** Ústřední jednota českých za-
hradníků uspořádá ve dnech 27.—30. září t. r.
v restauraci „Bubenec“ výstavu zahradnicko-ovoc-
nickou za vstupné 30 h. Dle došlých hojných zá-
silek různých druhů ovoce a předmětů z tohoto
oboru z přemnoha krajín a míst, lze očekávati, že
to bude výstava pěkná a že přiláká také množ-
ství navštěvovatelů.

**Místo školního inspektora v Pardu-
bicích.** Na místo školního inspektora v Pardu-
bicích, které se uprázdnilo odchodem prof. Jos.
Michla na místo inspektora do Prahy, podala
žádost celá řada různých kompetentů, z nichž v po-
sledním sezení okresní školní rada vybrala a dala
v terně na prvním místě pana Frant. Svobodu,
prof. na gymnasiu v Roudnici nad Labem. Volba
tato je učitelstvem na okrsu vítána, již z toho
dávodu, že inspektoři ze řad profesorů osvědčili
pravidelně větší tať a blahovůli v každém směru
nežli inspektoři ze řad vlastních. Aspoň je to pře-
svědčení většiny učitelstva.

Úřednický konsum v Pardubicích
byl konečně po dlouhém přetahu uskutečněn přes
to, že proti jeho zřízení postavilo se tolik různých
nepřátel, jichž šílil bylo konsum takový zamešití.
Přemnozí „přátelé“ jeho prorokují mu ze msty
aspoň nešťastný konec. Toho se bohda nedočkájí,
aspoň za to ručí všechny ty osoby, jichž přiči-
něním konsum povstal.

**Východočeský kraj. List pokrokové
státoprávní demokracie** píše ve svém ne-
krologu o t. dr. Ad. Plešingrovi: „Jediná skvrna,
která na něm lpí, jest ta, že, ač byl liberálním
ve svém přesvědčení, přece podepsal listinu proti
prof. Masarykovi pro známý tehdy výrok u „Helmů.“
To bylo divné a nedalo a nedá se to omluvit ani
nyní.“ To jsme nevěděli, že také státoprávníkům
je Masaryk nedotknutelným polobohem a že na-
dávky od universitního profesora Masaryka musí
anesti katolický kněz v otročké pokorě, v mlčen-
í, bez obrany, aby státoprávní občanům nezdál se
býti poskvrněn. Pak že státoprávníci jsou sprave-
divými i ku katolickému knězi. — K pastorovi a
rabinovi to ano, ale katolický kněz, ten jim musí
býti, kdyby se rozkrájel, aspoň trochu špatným.

Destihy v Pardubicích. Známé koňské
destihy na závozišti pardubském konati se budou
letos výmínečně až 8. listopadu. Hony na jelena
počnou dne 2. října.

Dr. Leonidas Lhota chce býti mermomocí
pověstným. Živou mocí nechce nyní zaplatit, k čemu
by pro svůj kulturní čin před nedávnem v Chru-
dimi odsouzen. Náš rytíř smutné postavy musel
býti proto znovu zažalován, ale státní bylo odlo-
ženo, protože právní zástupce p. dr. Lhoty JUDr.
Lev Thein neměl právě času. Státní bude tedy až 2.

Z Dobrušky. Každý podzim odbory Ústř.
Matice Školské přináší do Prahy svoje příspěvky
ve prospěch zanedbaného školství národního ve
smíšených okresech národnostních. Proto pořádá
„Dámský odbor Ústřední Matice Školské“ 27. a
28. září v pavilloně městských sadů v Dobrušce
ve prospěch menšinového školství dámské divadelní
představení. Zvolena k večeru tomu dětská vý-
pravná hra se zpěvy a tanci: „Pohádka o zlatém
klíči a živé vodě“ od Vilmy Sokolové, hudba od
J. Hrušky. Provedena bude téměř stem osob, mezi
nimiž bude přes 80 dětí. Divadelní orchestr so-
staven bude z místních diletantů pod taktovkou
ředitelky káru p. Fr. Šenkýře. Dle příprav a hoj-
ných skoušek oprávněné lze očekávati, že morální
výsledek bude velikolepý. Každého tudíž buď he-
slem: Do Dobrušky na matiční divadelní před-
stavení! Připíše tím každý naší nejsvětější po-
vinnosti národní kultury!

**Katolickým organizacím okresu
nevehydžovského!** Zúčastněte se v počtu co
možná nejhojnějším dne 27. t. m. o 10. hod. dop.
v Novém Bydžově slavnostního právoedu katolice-
kých spolků a odpovídá o 2 hod. děvčerní schůze
„na Kopečku!“ Dokažte, že katolíci jsou i na

Bydšovsku a že mají odvahu i zde veřejně manifestovati své náboženské přesvědčení! Katolické spolky v naší diecézi prosíme též o hojnou účast. Výbor katol. nář. jednoty v Novém Bydšově.

Katol. národní jednotě v Novém Bydšově na spolkový prapor přispěli: vdp. Karel Khun, děkan v Chlumci 5 K, pl. Anna Havlíková ze Zachraňtan 8 K, vdp. Josef Hlavsa, farář v Chomaticích 2 K, dp. Karel Hubert, katecheta v N. Bydšově 2 K. Z laskavé milodary vzdává uctivé díky výbor.

Z Čáslavě. Okresní chorobinec vstupuje do stadia skutečnosti. V posledním zasedání zemského výboru schváleny byly plány na jeho stavbu. Očekává se, že z jara počne stavba, s níž přibude opět o jednu význačnou budovu v našem městě. — Na zdejší c. k. gymnasiu bylo přijato v letošním školním roce celkem 223 žáků. Proti roku loňskému návštěva poněkud stoupla. Městská rada usnesla se žádati, aby proměněno bylo na reformní střední školu. — S opravou děkanského chrámu Páně sv. Petra a Pavla počato bylo konečně v polovici září definitivně. Opravovány jsou pilíře u kaple Boleslav Matky Páně. Přitom přišlo se na to, že bude třeba i základy upevňovati a podechyčovati, neboť jsou namožené ve stavu ubohém. Potřebný pískovec dodáván jest ze Soběic u Horic. — V neděli 20. září pořádán byl v Duskově divadle „Ondříčkův koncert“. Ač jméno mistrovo má silný zvuk ve světě hudebním, přece návštěva nebyla taková, jak by se dalo očekávati, zvláště některá místa zela podivuhodnou prázdnotou. — Ku konci září počíná podzimní sezona ochotnictva našeho. Zavedení předplatného znamenitě se osvědčilo, takže letos provedeny budou i směny v dosavadním pořádku sedadel. Mista třetí třídy byla zrušena a zavedeno bylo více míst na tribuně. Program slibuje býti vybraný, časový. — Občanská záložna dokončuje adaptaci nových místností svých v domě Kopischützově. Teprve nyní se ukazuje, že místnosti tyto úplně vyhoví a že nebylo třeba oněch výloh na nové stavby, zvláště tak pochybně projektované. Ze z toho původcové rozličných plánů a konjí radost nemají, jest sřejmo. Fiaskem se každý nerad chlubí. — P. Novákovi ze Štrampouchu, jenž požárem přišel o celý téměř majetek, vzácným darem přispěl vysokorodý p. baron z Kleebornu ve Filipově. Věnoval mu 50 K. Sličnému dárci upřímný dík. Další dárky přijímá děkanův úřad v Čáslavi.

Ze Zehub u Čáslavě. Útoky proti katolickému sjezdu v Praze, jichž ohlas i na Čáslavsku se ozval, podnítily organizované katolíky k tomu, aby slavnostně manifestovali svoji příslušnost k národní straně katolické. I naše organizace přidala se k těmto projevům, pořádajíc dne 20. září schůzi lidu v hostinci p. Kávy, jenž s obětavostí opravdu vzácnou ochotně propůjčil místnosti. Jako řečníci pozváni byli sl. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Prahy a vdp. František Kohout, professor nábož. z Čáslavě. Účast byla velická, takže zahnila úsměšky ze rtů těch, kteří se domnívali, že sklídíme fiasko. O 2. hod. ujal se slova bisk. vikář vdp. Ant. Schreiber a vítaje přítomné, žádal, aby zvolili si předsednictvo. Po vykonané volbě ujal se slova p. předseda J. Barta, rolník ze Zehub, a děkuje za čestnou funkci, vyzval sl. Jakubcovou, aby promluvila „o naší době a povinnostech katol. ženy.“ V široce založené řeči dovozovala sl. řečnice, že žena katolická povinná jest dnes jíti po boku muže v boji za práva katolického lidu, neboť křesťanství to bylo, které ženu osvobodilo, a křesťanství to jest a bude, které ženě zachová svobodu. Pádnými, četnými výtky souhlasu potvrzovanými důkazy ukazovala řečnice, kam by zavedla ženu novodobá hesla pokřesťanská, sociálně-demokratická a volnomyšlenkářská. Řeč její, kořeněná humorem, potkala se s plným porozuměním a přítomné ženy gratulovaly řečnici, žádajíc, aby ještě jednou se ujala slova. Když dozněl potlesk, ujal se slova vdp. Fr. Kohout a promluvil na téma: „Svépomoc katolíků“. Ukázal na škody, jež způsobil liberalismus a jeho děti na poli náboženském, politickém a národohospodářském, vysvětlil, proč staví se katolictvo pod prapor své národní strany a vyzval přítomné, aby chopili se práce k zlepšení svého stavu tak, jak udává to program národní katolické strany — sdružováním. Ukázal na cenné výhody Hospodářského sdružení křesť. zemědělců. Sdružení kat. živnostníků a Všeobecného sdružení katol. dělnictva, pod kterýmž jménem soustřediti se mohou všechny pracující síly. Kladi konečně na srdce třídám zámožnějším, aby se hojně přistupovalo za členy jub. katol. spolku „Charitas“, nad něž nemůže býti a také není ideálnějšího pojišťování pro pád úmrť. Řeč jeho byla hojně akklamována, neboť promluvil opravdu k srdci i rozumu, a lze doufati, že posluchači jeho slov stanou se i činiteli. Dp. M. Šmrčka, kaplan z Potěh, vyžádal si slovo, aby zdůraznil ještě povinnost katolíků býti členem katol. organizace a četnými příklady z blízké skutečnosti ukázal na různé přátele katol. lidu. Když nikdo ku slovu se nehlásil, byla schůze zakončena písní katolických žen. Zanechala hlubokou brázdou, na účastnících bude, aby varovala hojnou úrodou. Zvláštní pochvaly zasluhuje organizace Romovská, která byla hojně zastoupena svými

členkami. Ač pořadatelé chovali obavu, že by mohlo dojít k rušivým scénám příslušníky táborů protivných, nestalo se nic. Zástupci strany agrární spokojili se pouze notickami na papír, snad k vůli referátu, a strana sociálně-demokratická zastoupena byla jakýmsi soubremem, přý čeledínem žida Karpelesa z Hostačova, který rozdělení své uléval jenom ve vedlejší místnosti mokem, spokojuje se poznámkami, že má Ježíška v kapse. Když však mu bylo odpověděno, že snad se mylí a že chce říci Mojžíška, vytratil se. Zalekl se, že je incognito prozrazeno. Dalším ušlechtilým snahám organizace Zehubské — Zdať Bůh!

Veliká schůze katolického venkova v Podmokách u Golč. Jeníkova a penl. Hyrš. Velikými plakáty po Jeníkově i okolí byl venkovský lid zván na agrární tábor lidu, který se odbývali měl v neděli odpoledne v Golč. Jeníkově. A byl to také vydatný tábor lidu. Naše agrární veličiny obklopeny evangelíky z celého okolí tvořily vlastně ten agrární lid (počtem asi 50); kolem nich nakupilo se trochu národně sociálního dělnictva a živnostnictva zdejšího a — tábor lidu byl hotov. Všechny účastníky dobromady nebylo snad ani dvě stě. To ovšem nešlo pod vousy táborovému řečníku panu poslanci Hyršovi, který se hrozně na to durdil, že ti katolíci zemědělci nepřišli se dáti ozářit kulturou páne Hyršovu, ale že si uspořádali sami v Podmokách svou vlastní schůzi, na kterou zavítal říšský poslanec p. Fr. Šabata. Zato ovšem věnoval jim poslanec Hyrš svou zvláštní pozornost: „klerikálové, zpátečníci, tmáři, nepřátelé a hrobaři pokroku a kultury, bledí zatemnění, ohloupití a zblbětí lid“; těmito a podobnými otřepanými vzedchy „kulturními“ odlehčoval si ve svém vzteku pan agrární poslanec. Ale když ono to také jest k zlosti! Tady jest tábor lidu osvíceného, řečník nabízí plnými ústy osvětu, kulturu, pokrok, a ten hloupý lid o to nestojí, nechá světlo Hyršovo svítiti prázdnému náměstí a běží za tím tmářem Šabatou do Podmok. Jo, holečku, to by museli přijít jiní natěraři, nežli ráčíte býti vy, aby ten černý okres na zeleno přebarvili. Jak ubohým byl ten agrární „tábor“ lidu, tak zdatilou, ano neočekávaně zdatilou byla schůze naše, týž den pořádaná v Podmokách u Golč. Jeníkova. Z naší schůze daly by se snadno udělati tři takové tábory lidu, jako byl v Jeníkově. Z celého okolí sešli se naši, aby poslechli svého milého poslance pana Šabatu. Schůzi zahájil pan děkan Turek. Po zvolení předsednictva ujal se slova p. Šabata, který slovy klidnými, přesvědčujícími, často salvami potlesku provázenými, působení jak své vlastní tak i celé naší strany na říšské radě objasnil a svou upřímnou, věcnou, dobré dvě hodiny trvajíc řeč získal si všechny přítomné. Pan poslanec dovede mluvit tak umírněně, s takovým taktem o stranách nepřátelských! To nebylo štvání, to nebyly nadávky, to byla naprostá objektivnost, spojená s velikou snahou nikoho neuraziti. A to má býti tmář a zpátečník, a ten osvícenec, ta kulturní avítina na „táboře“ v Jeníkově — jo, to jest něco jiného, ten smí ve jménu kultury nadávat, podezřívát a štvát. Takovou kulturu a takové světlo ponecháme již pádným agrárníkům. Po zdatilé řeči pana poslance rozvinula se živá, zajímavá debata, kteréž se účastnili p. Satorie ze Sirakovic, vlp. Šmrčka z Potěh, p. děkan Turek z Golč. Jeníkova, p. Handlír z Ronova a jiní. Zdatilá schůze tato byla za všeobecného nadšení pozdě večer ukončena předsedou p. Žaloudkem, starostou z Podmok; všichni zajisté odcházeli uspokojeni v povznesené náladě domů. Ka-korci ještě jednu otázku. Jak bylo asi tím „také katolíkům“ kolem srdce, když na tom „táboře“ uprostřed protestantů stáli a když p. Hyrš jejich bratry katolíky napadal a jim nadával a když ti dva protestanté katolíkům „hanba“ provolávali? Zdať jim nenapadlo, že ta jejich strana jest hodná, ale hodná evangelicko-klerikální?

Z Hostačova u Golč. Jeníkova. Starost Evženková o osvětu a pokrok katolického lidu čili přispěvek k činnosti některých příslušníků vyznání Mojžíšova. Aby osvětlil hlavy klerikálo, kteří na Čáslavsku všechny pokrokové živly lapíhují hrázou, podjal se Evženek Polák u nás „vlastenecké“ činnosti a rozšiřuje „Havlíčka“, a což je u jeho sousedů zrovna nepochopitelné — gratis, zadarmo. Jest opravdu dojemná tato starostlivost jeho o katolické náboženství; byli bychom mu však radou, aby se stal o své náboženství a osvěcoval tam. Jinak musili bychom my mu posvítit na leccos a to by ho pak třebaš mrzelo. Proto jen každý a svého — p. Pollack.

Z Komnova. Zase o jeden katolický spolek více! V neděli 23. srpna konala se u nás čestná návštěva důvěrná schůze, na níž promluvil nejprve p. Fr. Jágř z Rozkoše o potřebě katolického spolku. Po něm přednesl řeč p. Fr. Šupka z Hradce Král. o organizaci vůbec; slova jeho přijata s nadšeným potleskem. Nato se přihlásila k slovu alč. Konářova z Dobrušky, která znamenitě shromážděná povzbudila. Přihlásilo se ihned 74 členů. Usneseno, aby za členských příspěvků měsíční (10 hal.) dostával každý člen zdarma „Štít“. — Dne 18. září nová schůze a to veřejná, na níž přednesl horlivý organizátor p. Jágř zase. Promluvil o 60letém jubileu Jeho Veličenstva, o zrušení roboty a školských poměrech. Po velice zdatilé před-

nášce členové se pobavili pěkně šertovnými solovými výstupy, které provedli laskavé členové Všeob. sdružení křesť. dělnictva z Dobrušky. Tím schůze o 8. hodině skončena. Zdať Bůh další čili práci!

Z Rostěže u Malečova. Úmrtím Frant. Procházky, hostinského „v Lázních“ rostěžských, strácí kraj náš osobnost typickou a návštěvníkům Rostěže z Hory Kutné a krajů okolních zvláště milou. Zvěčnělý zemřel v 57. roce věku, raněn byv mrtvicí dne 9. t. m. večer v kruhu svých milých i právě přítomných hostů. Byl mužem vzdělaným a spolu ušlechtilým, dobrého srdce, což mu všeobecně zjednávalo oblibu a přízně. Absolvoval paedagogium v Hoře Kutné, působil jako učitel v Křeseticích, Bohdaneč, Červ. Janovicích, Dolním Městě, Kožle a v Kosičích. Pak přijal místo vážného cukrováru, načež věnoval se živnosti hostinské v překrásném místě výletním „v Lázních“ rostěžských, kdež jest i pontní kaple Rodičky Boží. Kdykoli slavní umělci Hory Kutné navštívili a do okolí podívat se chtěli, bývali Kutnohorany uváděni do Rostěže. Tak zvláště mistr Kubelík a Vrchlický rádi Rostěž navštěvovali. Kubelík chtěl jednou odvědit se za podanou mu výtečnou kávu hrou na housle, třeba byly o dvou strunách. Vrchlický pak pochválil krásnou výzdobu svatyně Mariánské, kterou opatřili hosté zvěčnělého. Pohřeb měl týž dojemný a krásný, jehož se i více nežli okolních, zástup učitelů a přemnozí jeho otitelé s upřímnou soustrastí účastnili. Paměť na postav tu typickou a milou nevymizí ze srdcí jeho přátel a známých nikdy.

Tábor katolického lidu v Nové Vsi u Chotěboře. V Nové Vsi byl dne 20. září tábor katolického lidu, jenž za velkého účastenství, zejména lidu venkovského, projednával hlavní otázky veřejného života. Poslanec Prokop promluvil o robotě, dovodiv na konci své řeči, že dlužno míti na zřeteli robotu novou, ve které lid utlačován jest kapitalismem a tísněn dluhy. Řečník nabádal k organizaci hospodářsko-svépomocné, aby tato nová robotba byla odstraněna. Poté promluvil poslanec V. Myslivec, jenž průběhem své dlouhé řeči udržoval posluchačstvo v trvalém nadšení a neochabující pozornosti. Co chvíli vřázel řečník v posluchačstvo blesky, které zapalovaly a rozněcovaly duše posluchačů, co chvíli zástupové vybuchovali v souhlas a hluchý potlesk. Bylo to jasné a důkladné vyličení potřeb politických, hospodářských, bylo to účinné odůvodnění organizace katolické. Mohutně zaznívalo s tribuny řečnícké heslo: „Katolíci, probudte se!“

Z Chotěbořska. Všechny důvěrníky katolické na okresu upozorňujeme, aby připravovali mládež venkovskou mužskou i ženskou na schůzi, která co nejdříve bude v Chotěboři. Promluví na schůzi té vlp. Voňavka o organizaci mládeže, neboť na tábor pro neodkladnou povinnost nemohl přijeti. Též p. t. duchovenstvo prosíme, aby věc tuto mělo na zřeteli a již nyní pro hojně obsazení schůze agitovalo. Mládež od čtrnácti roků stará necht přijde všechna. Pile této zasluhuje nejen věc sama, ale i ohnivý a výmluvný řečník, jenž přesvědčuje rozum a uchvacuje srdce.

Schůze Organizace českoslov. mládeže venkovské v Luži. Zdatilá byla schůze katol. mládeže, pořádaná dne 8. září v Luži v hostinci u „Zlaté hvězdy“. Svátek Narození Panny Marie r. 1908 zdáně všem účastníkům druhé schůze mládeže v Luži milou upomínkou a pobídutím k další práci. Zajisté nikdo neočekával, že v takovém imposantním počtu dostaví se mládež do schůze, svolané organizací československé mládeže venkovské. Když tak přehlíželi jsme ty zástupy mladých bojovníků, ta duše naplněná byla blahou nadějí, že není ještě tak zle, aby nebylo zase dobře. Ta velká účast byla důkazem, že po našich vzkazích je ještě dosti, ba valná většina mládeže, která nestydí se za veřejný projev svého náboženského přesvědčení; neboť se ani námahy a cestou spojené, vždyť mnozí členové váhili cestu 6 až 7 hodin pěšky. Byli tu i lidé starší, po většině rodiče, kteří díky své do schůze provázeli, chtějíc se přesvědčiti, v jakém směru se organizace nese. Tisnilo se ve dvou místnostech a na chodbě dle vydaných vstupenek přes 800 lidí. Někteří kasimírové chtěli schůzi pokazit, byli však při poradě, že schůzi rozbijí, jedním náčinem vyslechnuti, který je potom na chodbě sadřel, a když se vytasili falešnými vstupenkami, byl jim vstup odepřen. Po druhé hodině odp. když se dostavili pp. řečníci, dříve než byla schůze zahájena, zapěna píseň „Tisíckrát pozdravujeme Tebe.“ Nato schůze zahájena p. svolavatelem Jindrou z Lašan. Po zvolení předsednictva dp. Beneš z Chrástě vyřizuje účastníkům apoštolské pozdravení a pozdrav od Jeho Bisk. Milosti, což s jásotem a díky vyslechnuto. Po něm ujímá se slova zakladatel org. českoslov. ml. ven. p. uč. Jelínek. Uvedl a vyloučil upravený organizační řád. Organizace bude přistě říditi volený výbor s voleným předsedou. Přijaty neb schváleny jeho návrhy: 1. Aby vydány byly nové agitační letáky, poněvadž první jsou rozebrány. 2. Aby vydán byl kapesní zpěvník národních a jiných slavných písní. 3. Aby dálejší članky z Jara Mládež byly vydávány v jedné knížce, kterou by si levněji mohli koupiti členové, kteří Jaro Mládež odebíratí nemohou 4

Aby naši organizaci byl založen tělocvičný spolek, který by zakládal kroužky při obvodních a okresních orgánech. K tomu cíli sestavil se hned přípravný komitét. 5. Schváleno zřízení sboru řečnického a návrh na zřízení sboru dopisovatelského. Pan předseda Jindra, poděkovav p. řečníkovi, udělil slovo dp. Benešovi z Uhrastě, který pobádá k horlivé organizační činnosti na základě organizačního řádu a dodává členům snahu, aby se nebáli vystoupiti i před nepřáteli. Po něm přiblížila se o slovo sl. Kučerova z Podlažic a přednesla přednášku na thema: „Žena ve službě kříže a nevěry.“ Poukázala na postavení a mravní zkaženost žen pohaných, na snahu nuzdějších žen pokrokových a na postavení ženy křesťanské a katolické zvlášť. Vývody mladé řečnice odměněny byly potleskem. Po sl. Kučerově vyžádal si ještě slovo dp. Beneš. Vložil, kam vedou snahy liberálů neb svobodomyšlných a hesla socialistů. Krásná, poučná, čistým zdravým a břítkým vtipem promíšená řeč odměněna byla hluchým potleskem. Mezi přednáškami spívány písně: „Svatý Václave“, „Kde domov můj?“ Pěvecký kroužek z Hor. Újezda krásně zapěl dvě národní písně, začež odměněn salvou potlesku. Dp. Beneš ještě jménem všech vzdává dík p. uč. Jolínkovi za jeho obětavost a námahu. Nato schůze skončena a za písně „Hej Slované“ rozcházejí se účastníci ku svým domovům. Při rozchodu ještě poděkovala pěkně p. uč. Jolínkovi za všecko námahu sl. Koníčková. Keč dá Bůh, bychom se za rok zase a ještě ve větším počtu mohli sejíti u paty posvátného Chlumku. Všem, kteří se o zdar schůze přičinili, zaplatí Bůh stonásobně!

Vlastenecká práce v Hlinsku. Kdo má normální rozum, zasnouti musí nad „vlasteneckým postupem“ našich patentovaných národovců. Vědí dobře, že katolický lid tvoří v národě většinu. A přece si troufají pánové „z lásky k ubohé vlasti“ s katolickými Čechy hůt jednati než s germanisujícími židy. Až se dáme pod duchovní správu rabínovu a začneme mluvit německy, pak snad i velkí vlastenec dr. Adámek bude k nám přívětivější. Skoro se nám tak zdá. Pořádali se zde 8. t. m. menšinový manifestační tábor lidu. Pořadatelství se ujal odbor pošumavské jednoty pod protektorátem městské rady a za účasti zdejších spolků. Na čí účast nejvíce se páni spolehali? Vismě chytří, vždy opatrné otcové! Tábor pořádán právě o ponti o 10. hod. dopol., kdy se zde shromáždí mnoho lidí z různých processů — ergo katolíků. Páni tedy vzhledem k této okolnosti počítali moudře. Ale takto jinak ukázali organizovaným katolíkům zdejšími hrdě zdviženou bradu. Ačkoli zvali zdejší spolky, našemu spolku se poměrně k táboru nedostalo, ačkoli křesť. soc. vědělavací spolek „Svornost“ jest členem odboru pošumavské jednoty s ročním příspěvkem a jakkoli i mnozí jednotlivci s těchto spolků jsou ještě svidlí členy pošumavské jednoty. Tak tedy velkopanský zdejší vlastník zachoval se k těm, kteří ukázali dobrou vůli k národnímu spoluprácnictví. Zato však velice uctivě pánové vyjednávali dlouho se soc. demokraty, slibovali jim toho moc, jen aby rudý maslíček na konec milostivě přikývl vzdorovitou hlavičkou. Dr. Ježdík chudák se kroutil jako úhoř, jen aby účastenství rudých získal. Ale marně. Demokrati uspořádali si tábor vlastní v nedělna to s projevem pro všeobecné hlasovací právo do směru a obci. Radí docela proti „všenárodnímu“ táboru agitovali, tak že sdružené spolky musely vydati poslední den před táborem tištěné provolání, v němž jednání rudých bylo odsouzeno. Kdyby to, co zmíněné plakáty stály, bývalo dáno menšinám, snad by bylo líp. Na táboru o počali věčné promluvil řečník vyslaný pošumavskou jednotou. I p. poslanec Adámek ujal se slova, odporučoval podporu menšin. V tom prý máme býti všichni za jedno. Tak! Proč pak tedy, p. Adámku, jste se o tu svornost nehlásili před táborem? Proč jste si vy „lidové páni“ zahráli na tak veliké aristokraty vůči katolickému lidu, když vidíte, jak v samém Hlinsku se roztahuje o veliký kapitál podepřená židovská germanisace? Vždyť ti katolíci tak hrozní nejsou. To ví dobře p. Adámek sám, po kterých zádech se vyšpíhal k úřadu okres. starosty. Byl-li tedy tak veliký vlastenec již před delším časem podepřen katolickým ramenem, nechtě se tolik na katolíky nemrať! — Jsme svědky pokrokové komedie. Na jedné straně horlivě se sbírá po haléři, aby se ve smíšeném území ochránil aspoň některý český dělník. A v samém místě sbírky kope se do katolíků jako do přivandrovalých cizinců. Rozumí se, že katol. spolek „Svornost“ vyvolal důsledky a oznámil míst. odboru pošum. jednoty, že si v budoucnosti vykoná svoji vlasteneckou povinnost vduky sám. Těžko jinak jednati. Nejlepší při všem jest to, že naše vlastenecká městská rada sadala sřícení elektrického osvětlení firmě německé odkudsi z Berlína, ačkoli dosti českých zdatných firem se o tu práci ucházelo. No — pánové tento kotrmelec brzy zas „papravi.“ Zanařikají si nad útlakem českého národa, pohovoří o „příšerě“ klerikalismu, a hospodářský rávoř jakož i vlastenecké tvrže našeho národa v Hlinsku obrátí ruky budou zachráněny. Obrátí jazyk za půl hodiny zreformuje několika výkřiky všecko hned. Vždyť se u nás pohodlně a lacině odbylo jazykem mnoho palčivých záležitostí. Po řeči se trochu v hospodách pohubovalo a na-

stala krásná spokojenost jako před řečí. Jen když je „národ“ spokojen!

Z Jaremběže. (Opoděšao). Tak vám musím jednou povědět, jaké světlo tady do nedávna svítilo. Byl tu veliký velebitel dra. Drtiny (předtím hr. Sternberga), který ostře dovedl svítiti na nejmenší vady svých spolublížných a ukrutně byl zarmoucen, že se ti zlí lidé — zvláště katolíci — málo chtějí reformovati podle nových vyšších zásad. Pořád to mnou škubalo: Dej něco do „Obnovy“ o té reformační práci! Ale vykával jsem, protože nejsem přítelem osobního kritizování. Ale reformátor zacházel zas až moc daleko a napadal osobně jako nad jiné povolany průkopník nového mravního věku. Zas to mnou škubalo, ale myslil jsem si: Nač se potřeboješ pro takového „učence“ rozčilovat? Vždyť ho tady všichni stejně znají. Ale když jsem viděl, jak pronásleduje katolického p. adjunkta Drdu, kterého i u nás známe jako muže šlechetského, řekl jsem si: Nač se dál echovávat a nechat kopat do dobrých, poctivých katolíků? Vždyť se můžeme bránit. Teda aspoň něco. Vite, to je veliká směla, když takový chudák tolik má práce reformováním klerikalů, že se mu nedostává času k myšlení na pořádek v táboře vlastním. Tuhle jedna neděle z rána vidím jednoho takového pokrokaře, který jest veliký otitel Husovy reformace, jak vrávorá z hospody. Inu — myslím si: ranní ptáče dál doskáče. A aby se to poskočení líp podařilo, milý rozvícenec vzal obecníma metami koště a hopkoval na něm po náměstí. Když se dost vyluftoval, odjel na koštěti zas do hostince. Za chvíli zas vyšel a spletl si chudák náměstí se záchodkem. Na posvícenskou zábavu v Hořenicích přišel s kloboukem na hlavě hodně rozmášťovaný. Vždyť taky naši Čechové mají být kurážní; pořád se jim vytýká, že jsou zbabělci. Náhodou se tam bavil nějaký Němec svým jazykem. Rozumí se, že potomek a následovník husitů musil býti tím do hloubi duše uražen. Jak pak! Slyšet Němce mluvit po německu! Proto pokrokový muž ostře zapověděl občanovi užívání jeho jazyka; prý se tam německy mluvit nesmí. Ale skoro ani nedotekl a už uctil na hlavě stakulentskou odpověď. Facka jako ubození naditou rajsetaškou — až klobouk se poroučel na zem! Tenhle záhlavek přivedl hrdinu ke klidnější úvaze; za chvíli, když se z překvapující odpovědi vzpamatoval, začal jako člověk srdce dobrého s dárce poličku se bratříškovat a blábolil: Že's mě — nechtěl — ubodit? Vždyť jai jen napřáhal ruku! — A tak teď si myslím, že ten reformátor p. adjunkta Drdy teď ve chvíli oddechu zas trochu vyčistí humno pokrokařské. Vždyť je tolik horlivý. Budete-li potřebovat, povím toho víc a zřetelněji. Já jako jen aby se vědělo, že můžeme povídat ledacos taky.

Z Trutnova. Poslední dobou útočeno opětně v „Trutnovském Věstníku“ a z jeho popudu i v jiných listech, věcem církevním nevalně příznivých, na arcipastýře našeho. Způsobem pokleslým pod ároveň mravního citu a slušnosti klade se na vrub nedostatku jeho spravedlnosti a českého smýšlení, že v Trutnově nepokřtěno zůstalo dítě redaktora Calaby, ana duchovní správa odeprla český zápis do matricy. Nájezd doložen otevřeným listem zasláným „českými kněžími“ biskupu dru Doubravovi a podepsaným „Četní kněží z diecése královéhradecké“, v němž zkroutěnami tendencemi biskupovi pro nespravedlnost k české národnosti vyjadřuje se podiv a zármutek s napomenutím, aby činil svoji povinnost jako biskup... Bylo by přímo urážkou chtít proti takovým zákeřným nájezdům obhajovat; známou svědomitost páne biskupovu až do úmru obětavou pro dobro celé diecése a p. biskupovo poctivě české smýšlení, které spojuje povinnou lásku k diecesním německým, otevřeně se hlásí k svému původu a dochází uznání v nejširších kruzích intelligence i prostého poctivého lidu. Než nemůže býti pochyby o biskupské svědomitosti a poctivém smýšlení arcipastýřově i v záležitostech trutnovských. Pan C. pod útočným článkem podepsaný musí přece míti toho vědomost, s jakým úsilím a nadšením biskup Doubrava od počátku svého biskupování o to pečl má, aby jako svědomitý biskup prospěl celé osadě Trutnovské vůbec a duchovním potřebám českého lidu tamního zvlášť zřízením druhého chrámu v Trutnově s klášterem, kamž z nedostatečného útlaku provisorního důstojně definitivně přeneseny býti mají české služby Boží. Pan C. musí přece míti toho vědomost, že právě tato poctivá snaha p. biskupova poděťována byla nedávno za „pošetilování Trutnova.“ Pan C. musí míti toho vědomost, že arcipastýř přes nájezdy poslanec Wolfa neohroženě postupuje k uskutečnění šlechetských biskupských — i českých snah. Pravíme p. C. to musí věděti a neví-li to, ať se ptá se spravedlivých, poctivých a nepředpojatých lidí českých v Trutnově! Jejich svědectví bude panu C. důkazem, jak nesvědomitě jedná svými panšálními nájezdy, jež činí i jménem „kněží z královéhradecké diecése.“ Ano, ať jen se septá p. C. kněží těchto, a ti mu vypoví, jak za štvanic nynějších jest těžko zadost učiniti rozvášněným proudům na malých osadách a jak přetěžko to v rozsáhlé diecése, jak nutno a volnou umírněností jíti za spravedlivou věcí. Ostatně po našem přesvědčení netřeba teprve se ptáti; to všechno obecně známo. Pak ovšem bylo

by nám tu odhadou, odhad v poslední době to systematické úvání v Trutnově a s Trutnova po českém ústě, kdyby se nám nabylo dostalo sdělení, že nás naplnilo trpkostí a haševní zároveň. Prý to „Volná myšlenka“ sajím se o věci Trutnovské s tím úmyslem, aby směřena byla snaha arcipastýřova sřícení druhý chrám a v něm sarručiti české služby Boží. Za tím účelem, aby český lid poštvan byl a jeho zájem o služby Boží odepben neb dokonce zmařen, kolportuje se mezi lidem tímto v mnohých výtiscích „Havlíčků“, ba proslechlo se, že rozdává se list tento dokonce lidu, když jde z provisorní kaple českých služeb Božích! Jáme přesvědčení, že p. C. s námi odsuzuje pokusy takové, jež směřovaly by přímo k ubití nejen náboženského, ale též českého citu v českém lidu Trutnovském; doufáme též, že pátrati bude, zda otevřený list, jenž kolportován s podpisem „Četní kněží z diecése královéhradecké“, není snad dílem ubohých kněží této diecése, kteří zabloudili do svazku „Volné myšlenky“. My pak v zájmu české katolické věci rozhodně odmítáme nespravedlivě a nečeské nájezdy, ať strážcem jejich kdokoliv.

Z Lukavice. Minulou neděli uspořádali jsme dvě schůze a sice v blízké obci Kvásínách a v osadě místní. Pozván byl katolický pracovník p. Frant. Bl. z Kostece n. Orli., aby promluvil o křesťanských zásadách a třídních bojích. Pan řečník objasnil všechny ty „ideje“, kterými dnešní demokracie bojuje; dovodil, kterak hledí ona vykořeniti každou stopu křesťanství ze srdcí a života veřejného. Obě schůze vyzněly velice charakteristicky. Ač v Kvásínách byli skoro vesměs zastoupeni přívrženci sociální demokracie, měla přece schůze ta pro stoupence hnutí katolického význam nemalý. Jako kováčka s několika osobami všeomným úsilím ubránit se živlu rozbouřenému, tak dělo se i nám, stoupencům katolickým ve schůzi kvásinské. Říkají-li páni z tábora socialistického, že zvíťásili, nechtě uváží, že v hlavních otázkách byli jsme my vítězi; to snad ani páni debatěti nezaprou. Jako v Kvásínách demokraté tak v Lukavici agrárníci si smleli. Je vidět, že soukromé jejich náboženství je skutečné soukromé. Stejně smýšlejícím pádnům z obou táborů připomínáme tato slova básníka: „Nevěť vše, co z pera vyjde, k přírody rtům nakloně sluch; v knihách mluví jenom lidé, v přírodě však mluví Bůh!“

Úmrtí. V Kuncích zemřel 20. září v 58. roce věku svého hospodář. správce p. Em. Horáček. Tělesná ochránka převezena do Nymburka, kdež se 23. t. m. konal pohřeb.

Z Borohrádku. Dne 27. t. m. pořádá čtenářsko-ochotnická Beseda koncert za laskavého spoludělníkování virtuosa na harfu pana Jaromíra Nágia.

Začala brzo. Materialista v Hořicích J. Kořínek poslal dcerce své, zákyňi I. třídy lycea v Hradci Králové, počátkem června t. r. 80 K a poštovní úřad listonošem je řádně Kořínkové odevzdal, což potvrdila přede svědky svým podpisem. Bytné a stravné zůstala dlužna a peníze vydala na zaplacení pohledávek jiných. Když pak bylo J. Kořínkovi koncem škol roku plátni dlužné bytné a stravné, tvrdil, že dcerce peníze počátkem června poslal. To popřela dcera jeho fhouc, že peněz nedostala. Otec zakročil u poštovních úřadů, a když dceři jeho tam podepsanou ji poukázku předložili, tvrdila, že to není její podpis. U krajského soudu v Hradci Králové zavedeno v srpna předběžné vyšetřování proti neznámému pachateli. Výsledek nemohl býti jiný, než neklamný a jistý důkaz, že Anna Kořínková peníze otcem zasláné 2. června obdržela a příjem svým podpisem potvrdila, a pak ten, že ze zákyňe lycejni se vyklubala směla podvodnice. Nezapře, že je z židovské krve. Kdyby nebyla příliš mladá, byla by stibána pro sločin podvodu, a tak lze ji stihati jenom pro přestupek nedospělých. Zákyňi lycea ovšem již býti nemůže.

Různé zprávy.

50leté kněžské jubileum sv. Otce. U příležitosti svého 50letého jubilea kněžského sloužil sv. Otec Pius X. 18. t. m. v domě sv. Petra tichou mši sv., při níž mu přisluhovalo 8 kardinálů, několik biskupů a prelátů. Má sv. obcevali účastníci sjezdu katolické mládeže a asi 4000 pozvaných. Po mši sv. požehnal sv. Otec prapory.

Čestina nad němělím. O známém něm. soudci dr. Freyerovi, který v samitání českých žalob hrál prim, vykládá „Samostatnost“ následující: Bylo to za jeho působení v Trutnově, kdy ještě přijímal české žaloby. Dr. Freyer vyslyšel kdysi svědka, který vypovídal v rostomilém jakémsi německém nářečí, o jaká není kolem Trutnova nouze. „Freidentecher“ soudce poslouchal a poslouchal, kladl otázky nové a nové, ale nerozuměl nicemu. Konečně, když už nevěděl kudy kam, a svědkovu německému dialektu za živý svět nemohl porozumět, zeptal se ho, zdali umí česky. Spatřil totiž v nacionale svědkově nějakou českou obec jako rodiště uvedenou. Svědek český uměl a bylo vyhráno! Čestina jindy tak úporně samitaná byla s největší radostí Freyerem přijata a tak konečně za pomoci nenáviděného českého jazyka sepsal nejedměnější soudce s německým svědkem protokol.

Praha s železářským kartelem
v obchodu. Co to bylo velebení a dávání Prahy
na příklad, když potřeboval k pražskému velkoob-
chodu zadáno firmě francouzské, čímž o velký ob-
chod připraven rakouský železářský kartel, který
kde může staví se proti velmu českému — ovšem
české peníze jsou mu vždy vítány. Ze středu
kartelu vychřeno kalu na čest zástupců města
Prahy, Praha před celým světem hanobena, a tu
máš — železářský kartel s Prahou leží si na-
jednou v náručí. Totiž správní rada městské ply-
nárný sadala dodávku touz a spojek pro městské
plynárny v ceně 24.000 K pražskému velkoob-
chodu J. V. Rotta, jenž má sklad zboží železář-
ského kartela. Nad touto nedůsledností pražských
pánů zastavuje se kde kdo, všeliké omlouvání
před soudnými lidmi jest jenom plané povídání.
Či tato nedůslednost byla někomu potřebnou?

Němečtí kasimíři. Polský publicista Zwan v londýnských „Times“ ukazuje na pravé nepřátele sblížení ruskopolského: „Je to především vliv německý, neboť ani ve Francii ani v Anglii nemají dostatečnou představu, jak nesmírně by sblížení s Poláky posílilo Rusko v případě konfliktu s Německem. Německo pracuje všemi prostředky proti sblížení ruskopolskému a nřívá svých starých vlivů, jež má u vlády ruské, propagandy zednářské, jež je všude ve službách Německa a podpory živlu židovského, zcela odaného Německu.“

30 tisíc katolíckych Slovákov pravi
za 30.000. U príležitosti 50. ročného kňežského
jubilea sv. Otca pápeža Pia X. prosí na 30.000
Slovákov za zrušenie suspendácie ab. ordinu uväznené-
ného Andreja Hlinky. Prošby o spravodlivosť ne-
mohou zísť bez povšimnutia. Jsme pevně pře-
vědčeni, že v Římě 200 prosebných listů prostého,
ale hluboce věřícího lidu nemohou zůstat bez vř-
pědku, že dokážou i nepříteli i to, jak pevně
celé Slovensko je přesvědčeno o nevinnosti Hlin-
kové a že ho biskup jen z politických příčin po-
stavil jeho úřadu kňežského. Pevně jsme pře-
vědčeni, že Hlinka nespáchal ani simonii ani
žádný přetín církevní, za který by zasloužil ta-
kový ukrutný trest. Necht je těchto 80.000 podpisů
těchto a nadějí v lepší budoucnost ubohému vězni
zjedineckému.

Lide český? Trvalých obilí má se
v tomto roce podle sčítání satovalského Dá-

rasné protesty proti útiskům, jež tr, i čeští rodi-
čové v místech národnostního zášti, kvilenci češ-
kých dětí násilím odvlékanych do škol němec-
kých, nářek zoufalých matek o záchranu české
mládeže splývá s varovnými hlasy rozvázných
vlastenců v jedinou vážnou, hrozebnou výstrahu
veškerému národu, by přispěl na pomoc svým
menšinám dříve než bude pozdě. Plamenná slova,
kterými na táborech lidu byly osvědčovány sym-
patie českého národa k trpícím bratřím a sestrám,
vroucené proslovy k hrdinným zápasníkům za práva
českých dětí i české školy nesmějí končiti ná-
dějemi zklamany! Sliby a přísahy slavné, které
národ český veřejně menšinám svým učinil, buďtež
soustavnou prací a štědrouti obětavostí dotvářeny.
České menšiny i Ústřední Matice Školská, ochrán-
kyň jejich škol, nyní ve dnech svatováclavských
doufají a pevně očekávají, že všichni Čechové, bez
váhání a bez výjimky přispějete jim na vzdělání
tisícův a tisíců českých dětí štědrým darem
svatováclavským, který bez prodlení Ústřední
Matici Školské zasíláte; doufají, že splníte naděje,
které ve vaši odhodlanost a sílu skládají ti, kdož
na rozhraní národnostním bojují za vaše práva.
Ukažte štědrouti podporou Ústřední Matici Školské,
že jste hodni té důvěry, kterou hrdinové národní
ve vás skládají, ukažte, že žádná obět není tak
velká, abyste se jí lekali, jde-li o záchranu če-
ského dítěte našemu národu. Dejte všichni odpo-
rům svým jasné poznati, že jste odhodláni i za
poměrů těžkých, třeba roztržidni v různé tábory,
svorně s Ústřední Maticí Školskou zachraňovati
českým menšinám českou mládež!

**Pokyny, jak si počínati při zaklá-
dání odboček a skupin „Hospodářského
Sdružení českých křesťanských země-
dělců pro král. České v Praze. 1. Místní
dávěrník, sponuměněný ústř. výborům — seze
katolícky smýšlejší zemědělece (od 14. r. dokon-
ného) ke schůzi, rozdav jim legitimace se jménem
každého dle § 2. shrň. zák. Přitomným přečte
stanovy „Hosp. Sdruž.“ ne-li celá, aspoň §§ 1. — 12.
a pak 20., 21., 22. — 2. Kdo přistoupení chce,
zapiše se vlastní rukou na členkou zápisní listinu
a sice: jméno, stav, bydliště, okres, počtu. Opis
této listiny pošle pak je natel sekretariátu. — 3.
Přihlásí-li se méně než 15 členů, vytvoří se sku-
pina, a ta si zvolí nejčilejší ze středu svého za
jednatele, druhého za kolportéra. I toto utvoření
se jmény obou činovníků ihned se oznámí sekre-
tariátu. — Přihlásí-li se aspoň 15 členů či více,
ustaví se odbočka. Ta si zvolí satinní výbor
(§ 12. stanov), a jménem jeho jeden k tomu ur-
čený zadá stanovy na okresní hejtmanský (tisko-
pisy přílohy). Arch zadací bese kdek k K, sta-
novy v 5 ex. Když po 50 h. — všechny volky ne-
přepsané, končí-li se arch na hejtmanské osobně
v protokole úřadno, je rekomandovati. b. Po schvá-
lení stanov svolá se (po oznámení na hejtm., jež
je už bez kolků) ustavující valná hromada, jež
zvolí výbor, oznámí jej hejtmanský a také sekre-
tariátu. — 6. Zápisné pro každého člena obnáší
50 h, příspěvek roční pro členy: a) řádné i K**

20 h, b) činné 2 K, c) přispívající nejméně 5 K, d) zakládající nejméně 10 K. — Hospodářské spolky či besídky, již trvající, jež přistoupí ke Sdružení, zaplatí ročně do 50 členů 5 K, nad 50 členů za každých 25 členů zas 1 K. Svě připojení oznámte usnesením valné hromady pověřeným předsedou spolku. — 7. Za členské příspěvky budou členové všichni dostávat zdarma „Selakon Stráž“, mimo to obdrží každý členský listek na potvrzení zaplacených příspěvků. — 8. Jednatelé skupiny i odbočky povinni jsou každý měsíc oznamovati sekretariátu nové členy; ve skupině vybírá jednatel i příspěvky (dle § 8. st. odb.). — 9. Skupiny i odbočky jsou povinny býti ve stálém písemném styku s ústředím. Jednatelé dávajte správy, návrhy atd. Informace k zakládání Raiffeisenek, družstev atd. tam také obdrží. — Všecka korespondence i zásičky peněz řízeny budete na „Sekretariát Hosp. Sdružení“ v Praze-II. Opatovická ul. 10.

Klerikalismus, řeč dp. Jiřtha Čadka, kaplana z Netolic, proslovená na IV. sjezdu českoslovan. katolíků v Praze, vyšla jako č. 2. „Lidových letáků“, vydávaných redakcí a nákladem P. Frant. Svátka v Praze. Řeč dp. Čadka byla zvláště všeobecně chválena jak od účastníků sjezdu tak i od katolické žurnalistiky pražské. Pečujet důkladně a při tom populárně o frázovitém slově „klerikalismus.“ Proto i my vítáme, že výtah z řeči vydán byl jako 2. číslo laciných „Lidových letáků.“ Zvláště doporučujeme leták „Klerikalismus“ k hromadnému rozšiřování našemu veledůst. duchovenstvu, jemuž v první řadě musí záležet na tom, aby český lid byl náležitě poučen o této moderní frázi. — Leták ten zasílá se každých 20 kusů franko za 35 h. Pro stále odběratele platí subskripční cena. — Objednávky vyřizuje: P. Frant. Svátek, vydavatel „Lid. let.“ Praha-II, čp. 1538.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY,
ČASOPISY
A NOVINY,
všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1888).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Co nutno vědět všem v případě cholery? V době stále víc a více k nám blížící se hrozné nemoci cholery citujeme z ruského listu „Petěr. Gazeta“ tato nejprostší pravidla, jimiž se nutno se řídit při onemocnění cholerou. Jak třeba pomoci onemocnělému před příchodem lékaře? 1. Snaditi se, aby se nemocný nehýl, aby nestydl. 2. Dávati mu polkyati kasy ledu. 3. Dávati hořčičnou náplast na žíly pod pažemi. 4. Popraviti borkou lázeň na 2—3 minuty. (Další koupele se

slabují ardeční činnost.) 5. Dávati pít roztok 5 kapek jodové trestí v teplé vodě. — Jak jednati, abychom, pomáhajíc onemocnělým, sami se nakažení uchránili? 1. Všechny výkaly políti roztokem sublimátu (1:1000), nebo 5proc. roztokem karbolové kyseliny, nebo vápnitým mlékem. 2. Co nejčastěji mýti si ruce. 3. Vše, co je kolem a hlavně věci, jež nutno bráti do rukou, třeba chovati v naprosté čistotě. 4. Vše, co se dotýká nemocného, je nutno podrobovati přísné desinfekci pomocí sirno-karbolové kyseliny (3proc. roztok), nehasněného vápna atd. 5. Nepíti a nejísti z nádoby, již používá nemocný. 6. Nelíbati se s nemocným. — Jaké desinfekční prostředky a léky musí býti pohotové u každé rodiny? 1. Mýdlově-karbolový roztok 2procentní. 2. Sirno-karbolová kyselina 3procentní. — Léky: 1. Botkinské (dra. Botkina) kapky (dávati 15—20 kapek). 2. Inozemcevovy kapky (15—20 kapek). 3. Salol.

Vyrovnejte bezodkladně nedoplatky za „Obnovu“ a podržené knihy a brožury!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. září 1908 1 hl pšenice K 17.00—18.60, žito K 14.50—15.30, ječmene K 11.40—12.50, proso K 13.00—14.00, vikev K 12.00 až 14.00, hrachy K 23.00—24.00, oves K 6.60—7.20, čočky K 28.00—29.00, jabl. K 23.00—24.00, krup K 22.00—24.00, brambor starých K 0.00—0.00, nových K 3.00—3.80, jetel. semene červeného K 92.00—106.—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—, máku K 28.00—30.00, lně. semene K 20.00—22.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60 až 2.98, 1 kg másla přečištěného K 0.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92—2.00, 1 kg tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce K 0.04—0.07, 1 kopa sels K 7.00 až 9.00, 1 kopa petršle K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 2.00—4.00, 1 kopa cibule K 3.00—3.50, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 pytlík mrkve K 2.00—2.40, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 bečka švestek K 1.40—1.80, 1 hl jabl. K 4.80—9.00, 1 hl hrášek K 4.00—9.00. Na týd. trž. v Hradci Králové dne 19. září 1908 odbyvaný

přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 404 hektol., žito 249, ječmene 1190, oves 231, proso 9, vikev 0, hrachy 0, čočky 5, krup 00, olejky 00, jetel. semínka 71, lněného semene 4, máku 6. — 2) Zeleniny: petršle 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 290 kop, cibule 240 kop, drobné zeleniny 250 kop, mrkve 40 pytlík, brambor 108 hl, sels 120 kop. — 3) Ovoce: jabl. 68 hl, hrášek 23, švestek beček 238. — 4) Droh. dobytka: vepř 13 kusů, podsvinčat 606 kusů, kůnat 0 kusů.

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihotiskárna

v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
hlasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,

varhanář v Poličce.

Závod založen 1874.

Sklo do oken,

pařenišť, skleníků a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franco na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a. k. dvorní dodávatel Hradce Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg,
diamanty sklenářské spolehlivé řezací 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

K dušičkám

doporučuji svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků

přes 100 kusů, zhotovených z domácích
i cizích druhů kamenů ve vkusném provedení; zvláště upozorňuji na novinku

„Graniton“,

umělecky pracované ozdoby z nesmí-
telné hmoty, hodící se speciálně na práce
z pískovce v cenách úžasné levných.
Pány interestenty uctivě sve k shléd-
nutí vystavených prací

Zdenko Ježek,

majitel nejstaršího a největšího závodu
: sochařsko-kamenického na českém
severovýchodě

v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si tímto zdvořile oznámiti,
že jsem převzal a znovuzřídil

závod

:: zboží ::

galanterním

a krátkým

po p. Em. Svobodovi

(dříve Alois Svoboda)

v Hradci Král., Velká podstěh,

který jsem již novým a sezonním zbožím
opatřil a doporučuji se vzácné přízni
velectěného obcenstva.

Při té příležitosti dovoluji si upo-
zorniti na nové právě došlé již druhy
zboží a sice:

Bílé prádlo

všeho druhu osvědčené jakosti.

Košile,

límce, manšety, náprsenky

nejmodernějších tvarů.

Kravaty a chránítka límců,
apartní novotiny.

Trikotové zboží:

košile, spodky, ponožky, rukavice a různé

Dělnické prádlo.

Speciality.

Křtící úbory

a úplné dětské vybavy

počínajíc od novorozenat ve velkém vý-
běru. (Na požádání se zvláštností ihned
zhotoví.)

Dětské garnitury zimní:

Kabátky, čepičky, čepčky, oblečky,
rukavičky, punčošky, botičky a mnohé
jiné.

Prosím, by i mně, jak mým před-
chůdcům přízeň i důvěra věnována byla
i na dále.

V hluboké úctě

Cyril Skalický,

Hradec Králové,

Velká podstěh.

Josef Bonaventura Piter.

Jeho život a působení.

Píše Fr. Koleč.

II.

V Rajhradě za Bonaventury Pitra postihlo klášter 23. července 1763 zemětřesení, které na klášterním kostele (vystavěném v barokním slohu od r. 1722 do 1739 dle plánů pražského architekta Jana Santiniho od brněnského stavitele Fr. Kloboučnicka) způsobilo povážlivé trhliny; půda se místy propadala a obě průčelní věže chrámové se od chrámu odtrhly. Proto Piter byl nucen dát vystavěti na obou stranách věží podpěrné pilíře. Socha sv. Benedikta, která v průčelí mezi věžemi stála na pyramidovém podstavci, musila se upevniti a později byla snesena.

Za opatování Pitrova děly se všeliké újmy právním požadavkům zuboženého kláštera. Tak měli rajhradští proboštové od papeže Innocence XI. od r. 1688 právo nositi ičuli, berlu, prsten a jiné pontifikální odznaky (avšak bez pomazání sv. olejem a křížem). Piter obdržel od papeže Benedikta XIV. (28. března r. 1757) právo toto pomazání vykonávat. A téhož roku 27. září vymohl P. pro sebe a své nástupce udělení 40denní odpustky ka-jícím věřícím, kteří se zúčastní opatské mše sv. a přijmou opatské požehnání.

Řeholi augustinské v Brně vymohl P. od téhož papeže právo, aby si mohla v budoucím čase svého preláta voliti sama.

P. i jako opat při velikých starostech horlivě se věnoval literatuře. Tak přeložil do češtiny reguli sv. Benedikta a věnoval překlad Anně Scholastice Panlerové, kněžně z Hoburku, tehdy abatyši kláštera Benediktinek „pod ochranou sv. Jiří“ na Hradčanech.

Doma v Rajhradě stále zaměstnával tři mladé duchovní opisováním výtahů ze starých kronik; brával ty duchovní sebou, i když jako zpovědník císařovnin každoročně se ubíral do Vídně k císařskému dvoru. Dával opisovati totiž v kabinetním archivu vídeňském diplomy.

Dojemná byla jeho synovská láska. Psal z Rajhradu dne 12. prosince 1757 do Třebechovic p. Vojtěchovi Kadanskému, t. č. primátorovi městskému (Týž byl primátorem po 6 let. Pochován na Orebě u Třebechovic. Kámen náhrobní jest při vchodu na pravo.) a strýci svému s jemnou výtkou, když se jednalo o spořádání domácí pozůstalosti:

„Mnoho vzácný a slovatný pane primátor! Nemohu tajiti, když mne můj milý pan otec pro své poslední potěšení otcovské viděti byl dychtiv a v tak sešlém věku, 78 let máje, v takových nečasích na tak dalekou cestu, ježto se mu ovšem ne-li podle práva, aspoň podle lásky zbraňovati mělo, se vydal, do veliké nemoci upadl a se rozstoupl, a vozu přenešen jsa do postele, v které zůstal. A ačkoli jsem se dosti staral, kterak bych milého otce svého prostředkem doktorů a líků k předešlému zdraví přivésti mohl, vždycky však mdlejší býti se zdál. Pročež dav jej na den Neposkvrněného početí Panny Marie (8. pros. 1757) a ten den potom všemi svátostmi sácpatřiti, sám jsem ho navštěvoval a ve dne v noci jednoho a druhého duch. kněze mého u něho jsem býti nařídil. Že ale na díle věkem a s jiné strany namožen zimou a od velkého třesení, jako i nynějšími broznými počasy, které i mladého poraziti můžou, tuze byl zhyndrován, nic ovšem nebylo, čím by se mu bylo pomohlo. Pročež dne 12. měsíce prosince ráno přede dnem při 3. hodině s tím světem se rozlhnal a usnul v Pánu. Co se týká pohřbu, to já zde udělám; a takový pohřeb, co patří na syna-preláta. Sám ho pochovám a pološím do krypty v klášterním kostele, z toho aspoň máje potěšení, že jsem ho viděl a on mne, a že mu poslední služba jakožto vděčný syn, v mém prelátském stavu, ku kterému mne dochoval, mátu prokázat.“ P. byl smrtí otcovou velice zdrcen. Sliboval jako chlapec rodičům, nechají-li ho vystudovati, že se přičiní — po-žehná-li Bůh jeho pracem — aby jim byl potěšením a podporou; a slib svůj plnil čestně.

Jakou lásku měl k otci, takovou projevoval i k své vlasti. Třebechovští ušli v P. mocného protektora u Její C. K. M. Marie Teresie. Vymohl jim mnoho znamenitých výsad, jmenovitě, aby směli vařiti pivo z ječmene (r. 1760 1. ledna). Jaroslav Trčka z Lipy, pán na Ledčích, Opouch a Frimburce udělil Třebechovicům na přimluvu svojí manželky Johanky z Žerotína r. 1782 milo- se pšenice pivo vařiti. P. vyjednal 26. ledna 1760 ve Vídni potvrzení starobylých privilegií města Třebechovic, kteráž jim byla drahý čas předtím při požáru shořela a potom jim byla poněkud énovena od r. 1682 do r. 1726 od strážných

pánů města 12 výsadními listy. I poslal P. práva ta po Jiřím Černém, radním třebechovským a syndikovi Václavu Vejnerovi, jako magistrátních vyslancích, dne 20. března 1760 do svého rodiště, nežádaje pro sebe jiné odměny, než „ohled dobrý a paměť stálou na ten dům, v kterémžto byl zrozen.“ Vymoženost ta znamenala pro Třebechovice slavnou epochu. Privileje ty přineseny od poslá do kostela farářho za zvonění a střelby, za zvuků hudby a spěvu. Celé město tonulo v nadšení a oslavilo významnou událost s neobvyklou okázalostí. (Dokonč.)

Kulturní hlídka.

Hudební listy pro mládež.

Značný zájem vzbudí zajisté časopis: „Hudební listy pro mládež“, který bude vydávati nakladatelství V. Kotrby v Praze. Je to první časopis svého druhu, který má za úkol povznášeti a jemniti hudební cit naší mládeže různými skladbami buď klavírními nebo houslovými, pro harmonium a zpěv, zdokonalovati její znalost hudební poučnými články, zajímavými obrázky ze života hudebních skladatelů a umělcův, konečně blytřiti rozum její hádankami, skládkami a šarádami, které obsahovati bude v hojném počtu „Hudební hádankář.“ Zajisté se zavděčíme naší pilné mládeži, když v jednom z nejbližších čísel uvedeme návod ke skládání snadných melodií. Redakci světili jsme zkušenému pedagogovi p. Arnoštovi J. Černému, majiteli hudební školy a skladatelů na Král. Vinohradech.

Náš časopis pro mládež vycházeti bude 15. každého měsíce. Aby se mohl každý pobaviti a poučiti jeho cenným obsahem, stanovili jsme jeho celoroční předplatné na 2 koruny. První číslo vyjde ve dnech nejbližších. Předplatné přijímá stále administrace hudebního nakladatelství V. Kotrby v Praze II., Pátrova ul. č. 200.

Zrnka o vědě a víře.

Konečně již sami evangelici, kteří posud víru zcela neztratili, mají dost jesitné nafoukanosti „volných myslitelů“. Pozoruj, jak právě ti „volní myslitelé“, kteří chtějí všude nahrazovati náboženství vědou, právě skutečné vědy nejméně mají a že tyhle kapacity u nás ničím vážným vědu neobohatili, ponechávajíce právě pracné studium lidem věřícím. Evangelický „Hus“ ozval se proti šarlatánům a uveřejnil dodatkem v č. 9. tato zrnka z Garborgových „Umdlých duší“:

„Jest Bůh? — To nevíme.“ — Jest duše? — „Nevíme.“ — Budeme dále žiti anebo navždy zahyneme? „Nevíme.“ — Má život nějaký účel? — „Nevíme.“ — Proč existuji? — „Nevíme.“ — Co vlastně tedy víme? „Nevíme.“ — Můžeme konečně něco věděti? — „Nevíme.“

Tohle systematické „nevíme“ sluje vědou. A lidé spráskají udivením ruce a jásají: Pokrok ducha lidského je nepojatelný a nepochopitelný; podle toho nepotřebujeme už ani víry ani Boha! Neboť věda vypátrala, že, vařili-li se voda v kotlu silně, nasdvihuje se přiklop horkou parou, a vy-pozorovala, že malé stěblo je přitahováno kousem pryskyřice vlnou třené . . . aniž catatně umí vysvětliti tyto zjevy jinak leč prázdnyimi frázemi, které se mění skoro každých deset let . . . Tak už nepotřebujeme boha. Divil bych se spíše, k čemu vlastně potřebujeme takové „vědy.“

Co mně na tom záleží, že jest země kulatá (ostatně ani není)? Anebo že svět snad byl mlhou (což jest ostatně dosti pochybné); anebo že plod v mateřském těle se podobá v některém období plodu psímu, — když pořád „nevíme“, co vyvolalo živoucí plod, a „nevíme“, co vložilo mlhavé hmotě myšlenku vyvinouti se v svět? Ach, prázdnota, prázdnota! Ach, ta bolestná zemldenosť v čele! Starý dr. Faust měl pravdu:

Že naděj nemizí té slabé hlavě, na skotepině jež lpi napořád, chce lačnou rukou poklad vyhrabat a plesá, říkaly když najde právě! —

Cesta víry: od jasnosti k jasnosti, od světla k světlu, od blaženosti k blaženosti. Cesta vědění: od jasnosti k jasnosti, od světla k světlu, od zofalosti k zofalosti.

Vzájemná pomoc velkých myslitelů.

Svoje lži utráceti trochu chytřeji než soc. demokraté. Rozumějí chytrému sménečnému obchodu. Volní myslitelé u nás opisují lži, kterým se dávno Němci hodně smějí. A z naší země zase putuje do rukou německých volnomyšlenkářů zboží, z něhož kouká u nás malý rebach. Na př. dražina vzorného dra Bartoška šlfi výmysly německého Haackla. Němci zase rozšiřují nyní švindlérskou vymyšleninu, která podvodným socialistům českým už málo vynáší. V bývalém působišti pověstného Wahrunda vyšla brožura: „Papež a evangelium. Řeč biskupa Strosmayera na koncilu Vatikánském.“ (Nakladatel Herm. Flöckinger, Inn-:

bruck.) Tuto řeč, vymyšlenou od našich sarytých nepřátel na potupu církve, rozšiřuje v německých krajích „Volná škola“, aby švindlem sdravé mozky mračila. Jest tudíž patrné, jak vztekli nepřátelé církve mají málo výbušné látky proti církvi, když sahají k takovým prskávkám. Poněvadž pak v Čechách dosud od některých prostomyslových lidí jest považována za skutečnou promluvu slavného Strosmayera, neškodí pověděti něco o historii toho drzého švindlu. V dějinách Vatikánského koncilu („Geschichte des Vatikanischen Konzils“ III. sv. str. 189) jest poznamenáno: „Později, r. 1871, vynořil se spis, který se vydával za řeč, kterou měl v koncilu biskup Strosmayer 2. června 1870. Řeč jest od začátku do konce vyhájena. Jest plná kacířství a popírá netoliko papežskou neomylnost, ale i papežské prvenství. Častěji opakované vysvětlení Strosmayerovo a vyjádření jiných členů koncilu, že řeč připisovaná Strosmayerovi jest padělkem, nesprovidilo ten spis se světa. V Anglii a Americe byla ještě stále rozšiřována a čtena a z Ameriky přešla r. 1890 do více německých protestantských časopisů. Tyto odvolaly, když se z okolí Strosmayerova protestovalo proti pomluvě. Ale r. 1891 vyšla řeč znova jako jeden z letáků „Evangelického svazu“ pod titulem: „Hier stehe ich — ich kann auch anders. Aus dem Leben eines römisch-katholischen Bischofs. Von Dr. R. Krone in Messkirch.“ Žádný důkaz pro nepravdivost té řeči nemohl spisovatele ani vydavatele dr. L. Witte v Pfortě pohmouti, aby upustili od dalšího šíření té pomluvy. A podvodný pamflet vesele putoval v překladu do rudých rukou českých atd., až v působišti Wahrmandové „pravdymilovnou“ snahou volných myslitelů nyní znovu omládl. Tážeme se, zda tací bezcitní podvodníci nepatří do tahého kriminálu daleko spíše než zloději a bankrotáři?

Školský obzor.

Svoboda?

„Přehled“ napsal v příčině ohystaného katolického učitelského ústavu: „Jáme přesvědčení, že naše učitelstvo . . . dovede svou váhou docíliti toho, aby pomocí naší veřejnosti (aha! rudé regimenty jsou vždy k randálům pohotové) a politických stran zřízení katolického ústavu znemožnila.“ — A což, vzácný svobodomyšlenku, konfesiionální ústav evangelický a židovský pro výchovu učitelstva? Těm dovolujete volnost naprostou.

Kdo vlastně škodí nejvíce etí učitelstva?

Necht se pánové pokrokové bijí kajicně v prsa sami. Jak se dovedou navzájem hanobit, když se jedná o obsazení lepšího místa! Jak dovede druh draha ze záští denuncovati! Jak umějí nectně pranýřovati velice zasloužilé učitele konservativní! Jak horlivě místo plnění nejdůležitějších povinností shánějí různé štvánice! Protikatolický „Přehled“ píše dne 4. t. m. v příčině valné hromady delegátů zemského ústředního sdružení jednot učitelských: „O zorganizované opozici nemohlo se mluvíti . . . Patřilo by k tomu hodné odvahy (v demokratickém shromáždění!), aby se jednotlivci odvážili veřejně na valné hromadě vedení něco důrazně vytýkati. Právě v tom vidím beznadějnou situaci, že za nynějších poměrů není ani opozice možnou. Nevím, kým by takový opo-sičník musil býti, co by musel zašmenati, aby nebylo nebezpečí, že nebude (sic!) sesměšen a zdeprimován . . . Jaká však je to společnost, kde není možnou kritika, opozice, kde vybujele neomylnictví, nedůtklivost, autoritářství? (Jenže právě Rašínovi autoritáři nejvíce se hněvají na — nesvobodu katolické církve) . . .

Po jednotelské zprávě objevil se názor, že by mělo býti odbírání „Čes. Učitele“ pro každého člena organizace povinným, neboť přý „Čes. Učitel“ není značnou částí učitelstva — zejména mladšího — odebírán a čten. Požadavku tomu nepřije většina ani vedení organizace. Čtení organizaceho časopisu se dá upravit jinak. Jest třeba zhodnotiti list obsahově, učiniti ho orgánem všeho organizovaného učitelstva, sjednati mu řadu dobrých pracovníků, aby musel býti čten a vyhledáván. Za nynějších poměrů, kdy „Čes. Učitel“ je pln osobních tahnac a útoků, kdy čtenář marně hledá onu jednotnou, zodpovědnou ruku, která taktním a jednotným způsobem dbá o vývoj jednotlivců i celé organizace, jest často dobře, že mladší učitel „Č. Učitele“ nečte. Vzácná to tribuna ten „Čes. Učitel“ hlásající 8000 učitelstva. Škoda, že si toho nejsou páni z redakce vědomi, a škoda, že není účel „Čes. Učitele“ úskostlivě zachováván. Zájmy organizace a učitelstva jsou tak neosobní a přece v „Čes. Učiteli“ jsou stále články, jež diktoval osobní zájem a osobní názor jednotlivcův. —

Jeden z delegátů velice bystře mluvil proti poměrům v „Čes. Učiteli“ a žádal, aby organizační vstřík neobsahoval osobní útoky. Ovšem nepochodil. Bylo však znáti, že s řečníkem sou-

hlasila značná menšina, a že učitelstvo začíná již býti syto těch článků, jež do věstačka organizace nepatří.

Některé funkcionáři ve svých zprávách a potom místopředseda Švehla ve své řeči o prostředcích k utužení organizace uvedli předlouhou řadu případů, kdy organizovaní učitelé ve styku s ústředím nebo s redakcí, záložnou a knihkupectvím vyvedli něco směšného. Byly to sice někdy opravdu p divné případy, ale líčeny byly většinou humoristicky a také tak byly shromážděním brány — shromáždění se všemi těmi bosty a čestnými předsedy a vládním komisařem se srdečně bavilo. Štěstí, že tomu slovanští hosté mnoho nerozuměli. I tak to byl smutný pohled na valnou hromadu delegátů Z. Ú. S. J. U. bavící se humoristickým povídáním o vadách svých spoludruhů. Jaké to vůbec jednání, jaké to vážné shromáždění, jež tráví půldruhé hodiny smíchem...

Organizované učitelstvo má mnoho chyb — tot bez sporu — na vhodném místě jest třeba o nich mluvit, ale jest jich mnoho důležitějších, předležitějších a o těch se řečník nezmínil. Hodně viny na té směšné neinformovanosti má vedení samo. Byla doba, kdy řada časopisů byla organizovanému učitelstvu soustavně znechucována. Účelu bylo dosaženo: část organizovaného učitelstva čte jen „Čes. Učitele“ a poněvadž „Čes. Učitel“ informuje čtenářstvo nedostatečně — a zejména o svých předcích mnohdy nápadně mlčí — jsou zmíněné případy zcela vysvětlitelné.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Surová pěst zvedá se stále směleji. Nedávno orgán svazu křesťanských dřevodělníků v Německu uvedl 105 případů, v nichž rudí násilníci byli odsouzeni celkem do vězení na 12 let, šest měsíců a 5 dní a nadto k pokutě 760 marek. Rozumí se samo sebou, že před soud jsou pohánáni jenom necitlivější a to ještě v řídkých případech; vždyť týrané dělnictvo ví, jakou pomstu dovedou rudí vztekavci připravit tomu, kdo se opováží proti nim se hájiti. Nyní „Christlich-sozialer Arbeiterzeitung“ sděluje, jak soudruzi naložili u jedné firmy v Cannstattě 8. t. m. s křesť. sociálním krejčovským dělníkem. Když ho nemohli pohrůžkami donutiti k přestoupení k organizaci rudé, prohlásili, že s ním nebudou pracovat a že se postarají o to, aby neobdržel práce ani v Cannstattě ani ve Stuttgartu. Zastavili práci a poslali pro šéfa. Ten je prosil o sečtení do soboty, poněvadž toužil, aby jistá důležitá práce byla dodělána. Leč rudá deputace lhuje na rozmyšlenou nepopřála a tak musil jíti křesť. sociální dělník z práce ihned. — Dne 12. t. m. konala se v Norimberce konference socialistických žen. Soudružka Otilie Baderová z Berlína doznala ve svém referátu, že při volbách sněmovních v Prusku byly socialistické ženy vyzvány, aby se otázaly těch maloživnostníků, u kterých kupují, koho budou voliti. Výsledek toho byl, že skoro v celém Prusku volili maloživnostníci soc. demokraty. „Kdyby snad tento terror nelostačil, užijeme v budoucnosti ještě ostřejších prostředků“ volala ku konci svého referátu. Tudíž takhle zcela okázale chlubí se soudružka násilnickou kuráží svojí strany. Což, o chuť k těm nejostřejším prostředkům by u rudé strany nebylo! Kdyby socialisté dosáhli moci, po jaké touží, zacházeli by s občany jiného smýšlení daleko hůř než s trestanci z káznice.

Vlastenecký zloděj. „Frankfurter Zeitung“ sděluje 5. t. m., že Schäberle, rudý pokladník skupiny šukatérů v Frankfurtě nad Mohanem, učinil oznámení policii, že byl za nepřítomnosti svojí paní ve svém obydlí přepaden a svazán ode 2 mladých lidí, kteří mu uloupili z pokladny 1100 marek. Leč pátráním se zjistilo, že ten loupežný přepad byl vybájen. Vždyť při prohlédávání domu se našlo z chyblicího obnosu 650 marek. Schäberle zkrátka jako německý vlastenec chtěl zpronevěřené peníze utratiti ve vlasti; nechtělo se mu za vodu. Proto si vymyslel loupežnou historku a to dosti chytré; zapomněl však na důležitou věc — předně všechny peníze dobře spočítati. Schäberle na konec se přiznal, že si přepadení vybánil a že chyblicí obnos 650 marek spotřeboval pro sebe. Byl zatčen.

Stávkokaz největším zločincem. Taková jest zásada soc. demokracie; vždyť tatáž máti se na stávkokazech způsobem nejkrutějším. Leč obraťme list! V křesťanských listech německých oznámilo, že v Montabauru zedníci, tesáři a pomocní dělníci (vesměs křesť. sociálové) začali stávkovati; leč na téže stavbě začalo pracovat několik rudých zedníků. Když jeden socialista jel pracovat do Montabauru, nadával na „kněžoury“ a křesť. sociály; rozdával list rudých zedníků „Grundstein“ a prohlásil: „Stávkují-li křesť. sociálové, není to pro nás žádnou stávkou!“ — Tohle říci tak

některý našinec! Hned by ucítil tvrdou pěst. Pak prý mají socialisté veliký soucit k všemu utlačovanému dělnictvu!

Soudruzi jako zaměstnavatelé. Již častokrát bylo poukázáno na to, že socialisté bývají nejvyděračnějšími zaměstnavateli. Nyní nové doklady. „Korrespondent für Deutschlands Buchdrucker und Schriftgießer“ v č. 92. sděluje, jak sám soudruh Thiel ve schůzi odborových dělníků líčil poměry v tiskárně Ad. Mehnerta (Eibau), která tiskne rudou „Volkstimme für Nordböhmen“. Výtky Thiellovy proti Mehnertovi byly: „Týž ve sládkství a pohanění jest ještě od své matky podporován. Učedníci musí často pracovati dlouho přes zákonitou pracovní dobu a nejsou jim také popřány zákonitě předepsané přestávky. Dále nejsou všichni kolegové dle tarifu placeni. Zmíněný dělnický list se pořízuje od neorganizovaného strojnho sazeče při netarifním pracovním čase a ještě při platu, který ani nedosahuje minimálního honoráře pro sazbu ruční. Všecky výklady u tiskové komise resp. u redakce jmenovaného listu dosud zůstaly bezvýsledné a bylo usneseno, také proti této firmě, jsoucí v tarifním seznamu, zakročit u všech orgánů, jež jsou k ruce.“

V čísle 95. zkritisováno jednání soudruha Rich. Markevitze, nakladatele socialistického „lidového listu“ v Mühlhauzech. Prý zdravotní poměry v rudém tom závodě byly pode vši kritiku. „Tedy tak zvaná dělnická firma vyhazuje brutálně na dlažbu toho, který zakročuje pro zastavení ochranného zákonodárství dělnictva... Z tohoto zahrávání s existencemi ženatých kolegů lze vyrozuměti, proč okresní představenstvo na popud zdejšího představenstva varuje všechny kolegy přijmouti místo u M...“ Tak stýská zastrčená noticka. Zkrátka takový přácedárce jest chytrý. Přidá se do rudé armády právě proto, aby se mu bezpráví na dělnictvu páchané trpělo. Za nějaký ten bakšiš soudruzi dlouho mlčí jako ryby. Největší vyděrači měli se dobře, jest iže porozuměli povaze rudých a odváděli rudou daň.

Co jest vlastně cílem soc. demokracie? Ta vybízí soudruhy, aby nešetřili. Vždyť takový dělník, který by si něco ušetřil, tak že by nebyl závislý na milosti a nemilosti soudruhů v každý čas, ukázal by rudé organizaci brzy paty. Rudý štáb potřebuje rezervance, lidi takové, kteří přebytněný groš strčí do rudé pokladny. S takovou nespokojenou armádou, která nemá co ztratit, dělají se pak snadno randály. Sám poslanec Ausobský řekl, že rakouským socialistům se jedná o to, činiti dělnictvo nespokojeným. Socialisté švýcarští nejsou z jiných. Hlavní orgán jejich „Volksrecht“ napal, že se sedláky nelze nic začnouti; nechtě se pozornost obrátí k čeledinům a nádeníkům. „Podáři-li se tyto proti jejich pánům poštvati, tu může býti 200.000 lidí získáno pro dělnické hnutí; 200.000 mužů může býti vyvrženo pitomosti venkovského života a naplněno býti vyššími (?) cíli a myšlenkami; 200.000 spokojených občanů může se učiniti nespokojenými.“ Ano, rudí potřebují otrocké, rozeštvané poplatníky, kteří se budou těšiti nejvýš ještě naději na stát budoucnosti. Trocha zbývajících spokojenosti se dělnictvu bezcitně vezme; jen když rudí vůdcové se budou míti dobře.

Stále více se jich odřikají. Socialistická práce „podpůrná a vzdělávací“ již jest tolik křiklavá, že na mnoze z rudého ráje lidé utíkají valem. V roce 1904 bylo křesť. organizovaných dělníků na Moravě a ve Slezsku pouze 3000, kdežto sociálních demokratů bylo 50 tisíc. Letos však, tedy po čtyřech letech, je v křesťanské organizaci 22 tisíc členů, v sociálně demokratické pouze 48 tisíc. Nám tedy přibýlo za 4 roky 20 tisíc, socialistům dva tisíce ubyly. — Právě země svobodná, s největšími politickými právy a průmyslové Spojené státy americké a Anglie nestojí o rudé dobrodince. Sociální demokraté v Severní Americe a ve Veliké Británii přes všechno horečné úsilí jsou sotva ve slabých začátcích, těchto dnů pak odborové organizované dělnictvo anglické rozhodně se vyslovilo proti sociálním demokratům. Na kongresu odborových spolků („Trades-Unions“), který se právě konal v Nottinghamu, bylo usneseno, že do parlamentního výboru kongresu Trades-Unionského nesmí býti zvolen žádný sociální demokrat.

Zušlechtují. Při volbách do c. k. živnost. soudu pražského 20. t. m. nár. sociál Josef Piskáč povalen soc. demokratem Fr. Urbanem a pokopán, na Žižkově porvalo se 150 rudých s národními; sociál. demokrat Fr. Procházka zranil lehce 11letého chlapce Ant. Štengla, Fr. Poch pobodl socialistou, více rvaček způsobeno i na jiných místech.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Fotografie ! nejlepší !

Zvrtěování podobizen v krásném
platinovém způsobu, v provedení

nejumělejších.

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní

fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto zvlášť snížené ceny).

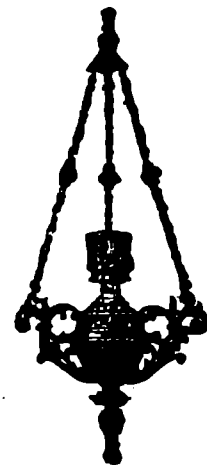
Čalounické výrobky, jako divany, garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Králové, v Pétidomech č. 291.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Volodžestojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-4, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pastýř specialně na kostelní nádobu, dovoluje i doporučení svůj bojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patanky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohledu slasti a estetiky. Na pokádání nové práce na ukázkou, rozpočty, nákrety neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Ohledkům kostelním dle- va v placení. Více usnutí po ruce. Zdáno pracování vy- robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Statek Elektrické

z volné ruky se prodá

s úplným zařízením hospodářským, dobytkem, a letošní úrodou. Patří k němu asi 50 korců dobrých pozemků; budovy novější z kamene, kryté taškami a břidlicí.

Bližší sdělí

Jan Černý

v Byzhradci č. 35. P. Solnice.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Koclétově u Svitav

přijímá nejlevnější chovanky škole odrostlé ku vyučování literárnímu, němčině, francouzštině, šití, stříbání, breslení stříhů, vyšívání, vaření, žehlení, hře na piano, housle a cetera atd.

Prospekt na požádání se zašle.

Krajina horská,
lesnatá, velice zdravá.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventily, látory, počítačidla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnoměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřikova třída č. 254.

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.
Deštníky. — Pasy.
Kapesníky. — Ručavice.
Šňorovačky. — Zdravotní
„Triumfala“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
svadby a křesťanství

doporučují v nejlepší jakosti

Fejgl & Byčičtš,

Hradec Králové.

Divadelní ulice — proti kostelu P. Marie.
Solidní obsluha.
Nejlevnější pevné ceny.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciová sůlárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Ručím za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 80.000.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veldst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiníte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guraltnímu provedení a
sice i se železným
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvala/uznání.

Založeno roku 1836.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvalitnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštinému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, i spočty, akviz. i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno spláčet bez příhrádek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleduštinému duchovenstvu o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
jen solidní jakosti doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslich

v Hradci Králové, Jiříkova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve
vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
vačství.

Obchod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlepení písmo ařtářských předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

. intarsii .

vkusně a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané kříže, moderní rámy. :

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeck Králové,

[náhřezí Františka Josefa.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

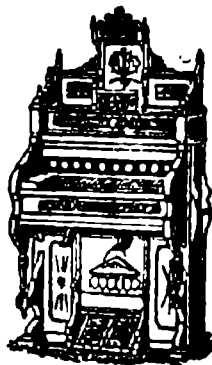
Sklady:

Badapost, VIII. ker József-
körtút 18. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti volbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky — — — Železný nábytek

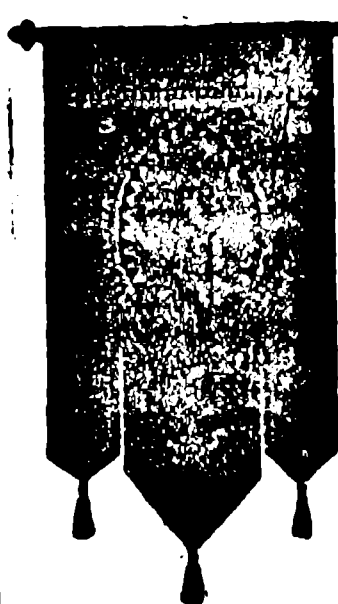
v bohatém
výběru

Zbytky koberců
sa snadno
anižena ceny.

v cenách
nejlevnějších

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukásku zašle
se vše franco.

Velkorestaurace

Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým dostavěním
hostů z venkova a depo-
roučí se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
„ pohodové. „

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Gramofony,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradeck Králové.

Ottův

Naučný Slovník

I—XI dílů v původní vazbě zcela zachovalé

prodám za 80 K.

Nab. Fr. Kotínek v Kunčovicích, p. Světlá n. S.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltářní pultíky, podstavce pod sochy,
jmena řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné
patronátní úřady a veleddst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řizování kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákresy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hecha
z řádné rodiny do učení a m-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. října 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Dozvyky katolického sjezdu.

II.

Tedy mladočeská tisková kancelář prohlásila, že „politika svojí praxí vždycky (!?) respektovala náboženství jako věc soukromého přesvědčení a citění... Strana svobodomyšlná chová v úctě náboženství každého jako věc vnitřního přesvědčení...“ Takhle mladočeský pětosestrá strká hlavu do písku před neúprosnou logikou, před důsledností, před hlubší úvahou. Myslí snad, že ještě nyní dovede některého normálně myslícího člověka poplástati. Každé náboženství má tedy býti respektováno jako věc čistě vnitřní, soukromá! Každý poctivý, upřímný člověk přece má říci, že dokázaný blud nemá býti lhostejný žádnému svědomí, tému člověku, ať už se tají v soukromí nebo vystupuje na veřejnost. Jako byly a jsou a raš.é bludy vědecké, tak byla a dosud existují veliká poblouzení náboženská, která určují praktickému konání věřícího pochybný směr. Ale mladočeši prý chtějí respektovati vyznání každého! Prý!... Ovšem podle prohlášení mladočeského by si musil nechat každý svoje náboženské přesvědčení jen pro sebe, pro soukromí. A tak by zcela přirozeně ze zástupců katolíků, evangelíků, židů atd. byly vychovány obrovské davy pokrytců, s nimiž by poctivý člověk nic společného mít nechtěl. Mladočeský štáb při svém prohlášení zamlčel rašinovaně tu významnou okolnost, že nemůže mítí svoji pernou víru jen pro soukromí takový člověk, *jemuž náboženství předpisuje, jak se má chovati v životě veřejném.* Na př. téměř každý vážnější skutek veřejný katolíkův má co činiti s náboženskými příkazy naší víry. Budto skutky katolíkův jsou plněním zákona Kristova anebo zradou evangelia. Jedno z dvojího! Jestliže katolíci lže, kradе, provozuje zcela úskočnou politiku, jestliže hlasuje pro vypuzení náboženství katolického z veřejných škol, jestliže s nevěrci se spojuje proti katolíkům upřímným,

jaké jest vlastně jeho „vnitřní přesvědčení náboženské“? Má právo ještě říkati, že soukromě přece katolíkem zůstává? Jak může aspoň „soukromě býti dobrým katolíkem“ ten, který křiklavě se staví proti veřejným skutkům, od Krista přikázaným? Jak obroditi může náboženství Kristovo svět celý, nemá-li práva do veřejných záležitostí mluviti? A proč vůbec učil Kristus reformované mravouce, jež se má uplatniti jak u jednotlivců tak i u nejvyšších úřadů, jestliže náboženství má býti pouze věcí vnitřního přesvědčení?

Tu si mladočeši sami zúmyslně šlapou na rozum. Vždyť přece hlavně mladočeskí agitátoři v letech osmdesátých a devadesátých to byli, kteří při oslavách Husových vytýkali, že církev mravouku Kristovu ve veřejnosti neplní, že nechce reformovati veřejný život katolictva tak, jak prý jej chtěl reformovati Hus. Mladočeši to byli sami, kteří navrhovali, aby církev obmezila vyučování dogmatům a raději pilně přihlížela k vyučování „r. z. Kristovy mravouky.“ Mladočeši velebili velice Táboře, kteří cepem a ohněm pronásledovali vlastní pokrevence, zpečující se žiti podle tábořské mravouky. Nikdo nečinil z náboženství věc veřejnější než krvaví Táboři; jejich inkvizice byla děsná, bezcitná. A ejhle, nalezli milost před zrakem mladočeské generality! Táboři chtěli pod svůj bezohledný karabáč dostati celé království, projevovali svůj fanatismus zevně rozblžením kulturních památek, ničením knih, upalováním i kněží kalíšných. A mladočeši plakali u lipanského pomníku nad zrádou této „demokracie“; byli to titíž mladočeši, kteří nyní odporučují katolíkům jen soukromé náboženské citění.

Věříme rádi, že by se znamenitě hodilo liberálům do krámu, kdybychom byli katolíky pouze soukromě, na venek však abychom nekritisovali dle svých katolických názorů veřejné poměry náboženské, sociální a politické. Aspoň by se mohli smáti katolickému byrokratismu, pohodlnému šosáctví a hříšné ne-

důslednosti. Pěkný by to byl tvor ten katolík s přesvědčením pouze soukromým! Hned by na nás lítaly posměšky: „Vždyť vy nevěříte ani tomu, co se modlíte. Nevěříte svým článkům víry; jinak byste nemohli klidně přidávati se ke stranám, jež prakticky provádějí pravý opak některých katolických zásad!“ Právem se smějí masarykovské listy takovým obojživelníkům, kteří chodí za kněžími, hodí si s nimi i partičku, aby najednou na veřejném shromáždění provolávali hanbu „klerikalismu“ a „římským pochopům.“ Nikdy se netroušily o vztahu náboženství k veřejnému životu úvahy tak malé a lišácky mezerovité, jako v tisku liberálních.

Liberálové dovolují veřejně debatovati o cizích broncích, o charakteru básní některého cizince, o složení hmoty měsíční, o tom, jak to asi vyhlíží na severní nebo jižní točce. Veřejné úvahy o těchto a jim podobných věcech, které se naší praxe životní buď nedotýkají v ničem nebo jen vzdáleně, docela odporučují. Děti ve škole se učí chemickým poučkám, z nichž pro praktický život často neupotřebí žádné, učí se o starých babylonských a egyptských panovnících. A uznává se, že jest správo, aby takové učivo bylo věcí veřejnou. Leč náboženství, které jest v tak těsném spojení s našimi praktickými skutky, má prý býti pouze věcí soukromou, tedy vedlejší. Nemá se mu ani veřejné učiti ve škole! Tu řekne každý rozumný člověk, že, má-li náboženství vůbec nějakou oprávněnost, musí býti zcela přirozeně pokládáno za přední veřejnou záležitost lidského, že má mítí první místo v učivu. Vždyť přece nauka vykládající podstatu, smysl, přičinu a účel lidského života, ukazující cestu k šťastné věčnosti, jest něčím daleko důležitějším než učení o cizích broncích, o zvířatech předpotopních, o původu některých náplavů, o válečnictví římském, o bozích řeckých atd. Kdo říká, že náboženství jest věcí soukromou, jsou největším dílem pokrytci, kteří se ostýchají zřetelně projevití snahu svoji slovy: „Jeme proti pozitivnímu náboženství vůbec; jestliže

FEUILLETON.

Několik hodin ve městě vídu apoštola Petra.
Léti dr. Jan Hojdl.

Po vetchých dřevěných schodech latinského hospice (v Jaffě), které se probíhaly již pod kroky tisíců poutníků, stoupáme do prvního patra, nebo chcete-li do zvýšeného přízemku, kde jest — divan. Neveliký stůl uprostřed, po stranách dvě dlouhé vycpané lavice, jejichž povlak nám pravil, že již mnoho, mnoho unavených chodců tu odpočívalo, a konečně několik židlí — tot celý inventář této místnosti, který vám ihned oznamoval, že jste v přibytku chudoby — v klášteře františkánském... Tuto chudobu však nahrazovala v pravém slova smyslu nádherná, velikolepá vyhlídka na moře z úzkého balkonu, do něhož divan ústil. U samého břehu koupá se v moři mladá naděje turecké říše, dále plaví nazí boží koně, málo dbající toho, spadne-li který se svého hřebce do měkkých vodních peřin; za skalisky kotví tu několik obrovských parníků, mezi nimi též dobrá „Elektra“, která má velikou zásluhu o to, že jsme se dostali z Evropy sem a která nám nyní ještě kyne na rozloučenou, jakoby jejímu mateřskému srdci bolno bylo nás na vždy propustiti... Skaliska, která jsme před chvílí zdolali, koupající se ve stříbře zpěných vln, a dále nepřehlédlné pláň bílého moře — tot pohled rozkošný, úchvatný! Nevím, jak vysoko by odhadl berní sávec tuto vyhlídku pro výměr daní; zde v Turecku prozatím není obavy, že by byl tento finanční činitel nad míru uchvácen a že by vystoupil do sfér příliž vysokých, poněvadž v říši Abdula Hamida, jehož obraz tu visí v divaně na stěně, každý klášter kteréhokoliv vyznání jest od daní úplně osvobozen.

V divaně vítá nás přívětivě františkán prostředního věku s mohutným, krásným, nepatrně prokvetlým plnovousem, který mu dodává cti-hodného vzezření. Z hovoru, který s námi započal, jsem poznal, že jest mým krajanem — rodilým z Krkonoš. Ustlyšev, že jsem Čech, vyjasnil ještě

více svoji vřídou tvář a jal se mluviti velice pěkně česky:

„V Jerusalemě najdete též Čecha; jest to P. Hermes, který vede duchovní farní správu katolických Arabů. V Ain-Karimu jest ve františkánské lékárně zaměstnán též Čech, rodilý — tuším — někde z okolí Litomyšle.“

Zmínil se též o svém příteli dru. Malečkovi, který byl od r. 1895 — 1897 rektorem rakouského hospice v Jerusalemě, o prof. dru. Sedláčkově, vzpomenu též duchovního pastýře svého rodiště (p. t. p. Proschwitzera) a jiných. Mé české ucho pochopitelně zaplesalo, když zaslechlo zde, tak daleko od vlasti — svůj jazyk mateřský, jehož sladké zvuky na tak dlouho před tím umlkly.

Bratr Karel — tak sluje řeholním jménem náš krajan — doprovodil nás klikatými chodbami kláštera a zavedl nás po schodech do sakristie. Kalendář františkánský nám oznamoval, že jest dnes památka sv. Teresie, která vedle svého vzorného života vynikala též na poli krásné literatury, takže jméno její bude se vždy stkvíti v dějinách poesie španělské.

Bylo již 8 hod., když jsme my tři spolucestující vstoupili v kněžském rouchu do svatyně a zaměřili ke stupňům oltářním. Teď teprv dopadla na mě celá tíha veliké myšlenky: Již stojíš ve vlasti Kristově, na půdě posvěcené stopami prvních blažených jeho čisté nauky, již stojíš na místě, které vidělo a slyšelo svého času knížete apoštolského — sv. Petra! Když jsi v dětském věku v nízkých, úzkých lavicích školních slyšel poprvé vypravovati: „V Joppe pak byla jedna učennice jménem Tabitha... plná dobrých skutků a almužen, kteréž činila. I stalo se, že... umřela... Rozkázav tedy Petr všem vyjíti ven, poklek na kolena modlil se: a obrátiv se k tělu řekl: Tabitho, vstaň! Ona pak otevřela oči své... I rozhlášeno jest to po celém Joppe a uvěřili mnozí v Pána.“ (Skut. ap. IX., 36 nn.) — tehdy ti ani ve snu nemohlo napadnouti, že budeš jedenkrát tak blízko onomu místu, kde zazněla tak účinná slova: „Tabitho, vstaň!“ Když jsem v útlém věku slyšel poprvé

vypravovati o tom, že Petr zůstal mnoho dní v Joppe u... Šimona koželuha a tu že „uzřel nebe otevřené a... veliké prostěradlo, ano se spouští za čtyři cípy z nebe na zem, v němž byla všeliká zvířata... I stal se hlas k němu: Vstaň, Petře, bij a jez. I řekl Petr: Odstup to, Pane, neb jsem nikdy nic... nečistého nejedl. A hlas opět podruhé k němu: Co Bůh očistil, ty neprav býti nečistým...“ (tamtéž IX., 43, XII. nn.) — tu jsem nemohl tušiti, že budu jedenkrát tak blízko dějství této události, nemohl jsem předvídati, že budu jednou na těchto místech slaviti svoji — druhou „primiciu.“

Ano, první oběť ve sv. zemi! Kdybych uměl vládnouti pěrem jako španělská básnička, jejíž památka se dnes světlí, přece bych nemohl vyličiti, čím srdce v těchto chvílích bušilo! Překypovalo srdce mé štěstím, volal toho dne pěvec žalmu 44. (Eructavit cor meum verbum bonum... Introit mešní dne 15./X.) a mluvil mi skutečně z duše! Ano, kypí tu srdce štěstím, sdílí se oň s okem, které kypí též a přetéká slzou — vděčností k Pánu moře i pevniny, k vládci života i smrti! Když čtete zde slova téhož básníka: „Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl jsi nepravosti, protož pomazal tě Bůh... olejem radostinadsoudruhy tvé...“ tu se vám zdá, že jim rozumíte mnohem lépe než doma, že je slyšíte z úst samého pěvce, který v této krajině spatřil světlo světa... Zde chápáte mnohem dokonaleji podobnost Kristovu o deseti pannách; myslíte, že Pán stojí tu před vámi, že slyšíte slova splyvati s jeho vlastních rtů, všijete, vmyslíte, vcítíte se v ono podobnost tak, že se vám zdá, že se vše odehrává před vaším zrakem, že jste potkali ony panny před chvílí na nábreží...

Jeden veliký ideál, vstoupiti na půdu země Kristovy, se mi dnes vyplnil! Již na ní stojím! Mám ještě celou řadu podobných vznešených plánů: processovati a prostudovati se všech stran celou Palestinu od severu k jihu, od západu k východu, tak aby nebylo ani jediné místo důležitější, které bych neviděl, a seříditi vše tak, abych mohl Štědrý večer celý strávit v Betlemě,

prohlašujeme vplétání náboženských zásad do poměrů veřejných za věc neblahou, naprosto též nemůžeme schvalovati oprávněnost náboženství v životě soukromém." — Ti, kteří řekli, že ani v rodinách nemá se náboženství vyučovati, byli aspoň otevřenější, důslednější, upřímnější. Jednota československá snažila se životosprávu celých obcí zaříditi přesně dle příkazů evangelia; šla tak daleko, že zapovídala i nevinné kratochvíle. A teď viste librále, který jednotu i s Komenským horoucně velebí a na druhé straně nařiká, že chtějí katolici život veřejný říditi také dle vlastních pravidel náboženských!

Katolik touží, aby užil trochu svobody a pokoje, aby nebyly vydávány dle vzoru francouzského zákony na potlačování svobodných projevů katolictva. Přijde agrární nebo mladočeský kandidát před katolíky. „Jaké stanovisko zaujímáte, pane kandidáto, k vyloučení náboženství ze škol?" — „Ehm, hm, v tomhle šesti-letí stejně ta otázka nebude v parlamentě rozluštěna." — „A což, bud-li se přece luštit? Postavíte se na naši obranu?" — „Hm, vždyť se stejně nic proti vám nestane. Vždyť přece panovník by zákon pro vyloučení katol. náboženství ze škol ani nepotvrdil." — Tuhle máte obraz chytráka, který chce býti zástupcem lidu katolického a proto otevřeně nefekne, kam se kloní. A až by skutečně jen zakročením panovníkovým nový zákon byl odražen, začne se též chytrý kandidát smáti, že katolictvo jest udržováno jen z milosti vlády, že nemá vnitřní síly, že by padlo ihned, jakmile by nebylo chráněno vysokou protekcí a vojskem. A dřív katolíky na tu pomoc odkazovali! Tak si představují liberálové důslednost zástupců katolického lidu. A k vůli takovým zástupcům prý není potřeba, aby se utvořila nějaká zvláštní náboženská strana. Teď, když hoří liberálům koudel nad hlavou, místo vyhrůzek honem tvrdí, že oni jsou přece tolerantní, že náboženské přesvědčení ctí. Zpět do kalných vln polovičatosti a byrokratismu! To vlastně znamená jejich varování. Ať katolik jest ukolébán zdáním bezpečnosti, ať hraje dvojí tvář, nechť se nevyrožňuje z klidu! Až nadejde vhodný okamžik, pak liberálové spolu se socialisty a pokrokaři přepadnou svorně dřímajícího obra a sahnou jej roudsiti tak, jako to činila zednářská vláda s katolictvem francouzským.

Obrana.

(2) Židovská politika odkrývá karty. Organ chytrých židů a hloupých křesťanů, „Osvěta lidu", prozradil ve svých úvahách o IV. sjezdu katolické česko-slovenských pravou povahou dlouholetého svého boje proti „klerikalismu." Píšeť v č. 103. doslovně: „Řekneme hned, že náš boj proti klerikalismu v celku je nejen nedostatečný vzhledem k jeho výbojnosti a podpoře, jaké od mocných se mu dc-

den 25. března slaviti v Nazaretě, na Zelený čtvrtek hleděti na staré olivy v zahradě getsemanské, na Veliký pátek kráčet cestou křížovou v Jerusalemě, účastniti se slavnosti vzkříšení Páně tam, kde se tato událost stala — u hrobu Kristova . . . Desešnu-li těchto ideálů?

K deváté hodině jsme se vrátili zase do divanu. Teď jsme měli více času a příležitosti osvětliti se pohledem na celý přístav . . . „Dříve ještě než naši starou paní „Elektrus" na vždy ztratím s očí, musím si ji na památku zachytiti aspoň ze zdálky svým fotografickým aparátem." — pravím k příteli, který se jal sestavovati program pro následujících několik hodin, které nám vlak odjíždějící do Jerusalema po poledni ponechával ještě k volné dispozici.

„Podívejte se nejprve na místo, kde stával domek Šimona koželuha, u kterého Petr za svého pobytu zde bydlil a se stravoval" — navrhuje bratr Karel — „a pak se poněkud poohlédněte po městě. Před polednem bude oběd, abyste se mohli v čas vydati na nádraží."

„Nemohli bychom se podívat do světoznámých zahrad, které Jaffu na celém východním boku jako zelené moře vroubí? Četl jsem o nich již velmi mnoho pochvalného. Již egyptský jeden cestovatel ze XIV. století před Kristem zmiňuje se s uznáním o ovocných pláních, které nalezl v městě, ve kterém my nyní díme."

„Procházeť tyto zahrady stálo by vás více času, než máte nyní k dispozici; kromě toho není teď právě doba, ve které lze viděti všecek půvab městských zahrad, poněvadž se blíží již doba dešťů. Prozatím se spokojte s pohledem, který vám poskytně okno železničního vozu, až odpoledne pojedete k Lyddě, a přijďte si prohlédnout našich zahrad na jeře, kdy bude státi všecko v plném květu, kdy vůni jeho bude vzduch daleko široko kolem Jaffy prosycen."

„Jaké stromy se zde hlavně pěstují?"

Sazím vás, t. j. fig, Sašrit lóz, t. j. mandloň, sašar el-mišmíš, t. j. meruňka, pak broskev, smetka, moruše, granátová jablka, datlové palmy, zvláště pak citrony a oranže."

stává, nýbrž rozhodně nepromyšlený, a že protiklerikální akce nemíří vždy na pravý kořen zla. Dotknavše se svrchu „eucharistického sjezdu", poukázali jsme na shoubný vliv adorátorů na lid. Nyní řekneme pouze, že k promyšlenému boji protiklerikalismu nestačí klerikalismus jen definovati jako pouhé vnášení církevních vlivů do veřejného života, nýbrž v pojem klerikalismu nutno zahrnouti celou církevní činnost i na poli čistě náboženském. I kdyby volnost slova kazatele byla do té míry omezena, aby kazatelen nemohlo býti zneužíváno k politickým agitacím, nebyl by přímý církevní vliv na lid o mnoho menší, než jest dnes. Co klerikalismu jeho kontingent dodává, jsou právě úkony církevní." — Z těchto slov vysvitá, že jsme rozpoznali hnedle v počáteční pravé jádro protiklerikálního tažení, když jsme tvrdili, že neběží „zbožným" pokrokovcům o to, aby náboženského citění nebylo zneužíváno k nadvládě světské, nýbrž že zpupnému židovstvu jde o to, aby za pomoci podplacené žurnalistiky zničilo katolické náboženství. Jsme povděční „Osvěte lidu", že posléze odhalila kartu, neboť doufáme, že prohlédnou již jednou zaslepení katolíci, kteří zapřahovali se otrocky do vítězné káry židovstva a pomáhali troulalému tomuto živlu plést na sebe karabáč. Ačkoliv pozorujeme, že židovskému listu jídlem roste chuť na samu podstatu křesťanství, můžeme ho přece ubezpečiti, že při slibovaném útoku nalazne nás připravený ke krajnímu odporu. Tak jen, pánové, pokračujte! Vysáli jste nás hospodářsky, znehodnotili jste nás politicky a proto dorazte nás ještě i morálně. Kdo si libuje v otročině, přidá se jistě k vašemu praporu. Jenže my to nebudeme!

Kdo složil falešnou řeč Strossmayerovu? V předešlém čísle jsme napsali něco o řádění podvodné vymyšlené řeči, která vandrovala světem na oklamání lidu jako „řeč Strossmayerova na koncilu vatikánském." Nyní vhodno doložiti, že ji složil odpadlý kněz, který opustil „klerikální tmu a lež", aby — „sloužil pravdě a pravdu hledal." Z jeho kriminálního balamucení bylo patrné, jak mu byla po odpadu pravda milá. — Biskup Strossmayer obdržel r. 1876 dopis:

„Buenos Ayres. Dovolují si zaslati číslo zde vyobázejícího listu „America del Sud." Obsahuje vyznání muže, jenž se na Vás dopustil velikého bezpráví vydáním řeči u příležitosti vatikánského sněmu, která nedávno byla zde od protestantů vydána. Na to původní pisatel se přihlásil, aby aspoň částku pohoršení napravil. Dr. Jose Augustin de Escudero jest z Mexika, pobyl tam jako augustinián a opustiv klášter, potloukal se ve Španělsku, ve Francii a po čas koncilu též v Itálii. Stav se protestantem, zednářem, karbonárem, kazatelem, ano i protestantským biskupem, dával všude, kdekoliv pobyl, pohoršení. V Buenos Ayres s církví se smířil, načež teprve se oženil. Nyní

„Jak sluje broskev arabaky?"
„Broskve t. j. ovoce slují bromaďné durrák; jedna broskve durrake."

„A sykomora?"
„Žummaja."
„Čím to, že jest okolí Jaffy tak neobyčejně úrodné? Snad prstí?"

„Prst nehonosí se zvláštní jakostí! Jest to jen písek promáčený blinou; největší úrodnosti dostává se Jaffě tím, že má stále velikou hojnost vláhy. Ať kopete kdekoliv, všude se snadno a brzy dokopete vody. Ano Jaffa jest tak vlhká, že ji nelze počítati k místům nejzdravějším."

„Ve kterých měsících kvetou zde oranže?"

„Kvetou v březnu a dubnu, zraje pak a česají se od listopadu do dubna. Když jste v oranžovně a vidíte, že jsou stromy obaleny nešťatnými plody žlutými jak zlato, tu je vám, jako byste byli v pohádce. Dnes uvidíte jen zelené plody, jen tu a tam spatříte též zralé citrony, které mají tu zvláštnost, že kvetou a zrají po celý rok, ačkoliv ovšem hlavní doba květů a časní spadá do doby květů a zrání oranžů."

„Jak nazývá zdejší lid oranž a citron?"

„Oranž sluje burdukan, citron jeden lajmun, více citronů bromaďné sluje lajmun."

„Neuvidíme tedy nyní žádného květu již a žádného zralého ovoce na stromě?"

„Mandlovník kvete již v únoru a přináší zralé ovoce v červenci. V tutéž dobu kvetou meruňky a zrají již v květnu. Broskve kvetou v březnu a zrají již v červenci a srpnu. V březnu a dubnu hálí se v květ moruše, v dubnu též granátová jablka, v květnu pak kaktus. Můžete však viděti i nyní na stromě dozrávající datle ve velikých koších, granátová jablka, banány a opozdělé fiky kaktusové."

„A což réva?"

„Teď jest právě vinebrání zde skončeno."

„Nemohli bychom se podívat do kolonie německých templářů?"

„Musili byste jíti asi půl hodiny po cestě vedoucí k Naplanu na severovýchod z města; když počítáte půl hodiny na cestu zpáteční, pak by vám celá tato hodina zabrala mnoho času a konečně

je redaktorem „America del Sud." Že by jeho obrácení bylo upřímné, pochybuji. Píší-li pisatel: D. Pedro Stallenwerk, Missionario Lazarista, Buenos Ayres. — Za pravý opis ruší Josef Wallfinger, biskup. Sekretář Djakov. — Dne 30. prosince 1876." — Poturčenec horší Turka. Leť prohnaný ten světoběžník přechá aspoň naposledy uznal, že ohybil. Zato však podvodníci čeští a němečtí balamutili tou vymyšleninou, pokud jen se dalo, aniž co odvolali. Takové fabrikové podvody protestantů a volnomyšlenkářů jsou horší, než švindl jejich mistra dra Jose Augustina.

Chvála a úst nepřátelských. „Frankfurter Zeitung", do něhož píše také Masaryk, velice velebil „protiklerikální činy" vlády francouzské a mrskal katolíky. Chválil také vyhnání osob fcholních. Najednou toheranský dopisovatel toho poždověštělého listu napsal: „Jest zde také evropská nemocnice, která jest vydržována od francouzských katolických sester. Já sám jsem ležel dlouhý čas v této nemocnici a nemohu naléztí dosti slov uznání a díků za výbornou obsluhu a přelaskavé přijetí." — Tak tedy chválí cizinec ty jeptišky, které vlastní jejich krajané z „vlastenecké lásky" o majetek oloupili a z vlasti vyhnali. „Frankft. Ztg." tou zprávou sám poráží dřívější svoji chválu brutálního činu zednářské vlády francouzské.

Zase nový protikatolický švindl. Známo, jak dovedou naši nepřátelé másti lid rozesíláním pověrečných modlitbiček, aby pak v novinách farizejsky kroutili očima, jak katolíci sami balamutili. K tomu už náleží vyšší prohnanost. Upozornili jsme již často na takový bezcitný švindl a udali jsme i pokrokovou tiskárnu, v níž se jedna taková modlitba tiskla. Ale podvodníci jsou vynalézaví. Dne 27. září oznámil „Čas":

„Časopis „Ruch" přinesl z moravského Valašska zprávu, že mezi moravskými Valachy rozšiřují se obrázky, kde zobrazují se tři panny Marie po způsobu sv. Trojice a pod tím jest nápis: Panenky Marie, orodujte za nás! Z toho jest zřejmo, že v myslí lidu různé obrazy téže panny Marie vyvolávají dojem různých panen Marií, jímž pak prokazují se poety."

I nedělej se, Herbenáv orgáne, tak nevědomým! Vždyť můžeš lehce poznati, že k vydání takových obrázků ponukly jistlivce posměchy Machara a jiných našich přítelů. Zvláštní jest, že „Ruch" neudal, kde se ty obrázky tisknou; a ví rozhodně líp než katolíci, kdo je nakladatelem, autorem a šířitelem obrázků, jež mají za účel mrzačení prostoduhých mozků a zvláště posměch z církve. Proč vždycky o rosdávání pověrečných modlitbiček a o šíření takových obrázků cí nejdříve tisk pokrokový a rudý? Proč jen? Barbarstvím jest, jestliže někdo učí lid tomu, čemu sám se směje. Pěkná osvětová práce!

Klášteří skandály bez konce. Zkeřnicí protikatolických fanatiků stoupá d-

mnoho byste neviděli."

„Zachovalo se máto, kde stával domek Tabithy?"

„Bylo by vám jiti asi čtvrt hodiny po cestě vedoucí směrem jihovýchodním k Jerusalemu až ke studni, zvané sebil Abu Nebbut, a pak zabnouti na levo, kde byste našli kostel a klášter patřící nyní Rusům. Zde prý stával domek a hrob Tabithy."

„Jest jistá poloha tohoto domku? téže se cpatný Američan."

Bratr Karel krčil rameny: „Jisto ovšem jest, že to, co se ve skutcích apoštolských vypravuje o vzkříšení Tabithy, skutečně se stalo; jiná jest však otázka, dá-li se dnes po devatenácti stoletích, po tolika bouřích, které se přes Jaffu převálily, po tolikerém boření a novém stavění města zcela jistě na metr ukázati ono místo, kde přibýtek Tabithy stával. Považte, oč mladší jsou události, které se pojí ke jménu Velehrad; a přece ani jeho polohu nelze nade vši pochybnost a do nejmenších podrobností zjištit. Než — abyste nestráceli zbytečně čas, jděte se nejprve podívat na místo, kde stával dům Šimona koželuha. Až pak si toto místo prohlédnete, budete viděti, co se dá v krátkosti času ještě učiniti. Abyste pak zbytečně někde nebloudili, dám vám nějakého vůdce, který vás provede."

„Jest jisto, že stával dům Šimonův na onom místě, které se nyní ukazuje?" znova dotírá Američan.

„Pravda, dnes jest mohamedánská mešita na onom místě; nedávno však, když se sřítla za sousedící s mešitou, objevily se zřetelně velikého středověkého kostela, který měl dvě apsidy; kromě toho máme památky středověké počínající již XII. stoletím, které se zmiňují o svatyni stojící na jihozápadním cípu města při moři a zasvěcené sv. Petru."

„Ale teď jest již vrchovatý čas, abychom vyšli, chceme-li viděti kus Jaffy", posnametává magr. Marini.

Upozorčili jsme a ihned jsme se vydali na cestu městem vltu sv. Petra.]

šamě. Způsobem stále rafinovanějším dovedou hanobit čest katolictva. Setva jedna probíhá na lež odrazí, už letí v celé Evropě rudými a židovskými listy lež ještě rafinovanějším, tak lišácky vymyšlená, že i machy katolíci uvěří. „Volná škola“ IV. 5. uveřejnila hotový krvák. Prý v mateřské škole ve Vídni u sv. Karla „stříškala“ jeptiška dcerku dělnice Bauerové. Potloukla dítě v tmavé komoře; matka udala věc soudu a dodala, že to dítě jeptiška už dříve poličkovala, polila je nebezpečnou tekutinou. Jednou dokonce dítě bylo nuceno, aby zvracelo stravu na semi sešbíralo a znovu „snědlo“ atd. — — — Patří k tomu zvláštní zvrhlost, vymyšlet si takové surové povídky a dělat ze svých bližních v bujně fantazii hotové bestie. Historika se zvrácenou stravou už byla surovými pomluvači přilepena na větší počet klášterů. A žádnému z nenávidných individuí nenapadne, že taková lež jest příliš divoká a tím drzejší, že všechny byla vyvrácena. To napadnutí cti jeptišek stalo se právě v čase, kdy se chystají rodiče k zápisu dcerak do klášterních ústavů, jen aby se řeholnicím co nejvíce ublížilo.

Vyšetřováním zjištěno, že jeptiška dítě potrestala pro hrubý kázeňský přestupek a to na základě žádosti samé matky, která znala hlavičku svojí dcerušky. Vylhána jest „tmavá komora“, vylháno odporné „jedení zvrácené potravy“, děsné pohlavkování i polévání zřizovnou tekutinou. Bauerová udělala ve fabrice rámsu se maty, že nebedně rudé dítě bylo s ústavu propuštěno. Udělej rudému děcku nějaké dobrodíní a tatík jeho bude přemýšlet, jak by tě dostal „z vděčnosti“ do kriminálu. V týž den, kdy dle rudých zpráv jeptiška-Zoltána dítě bila a mučila, stalo se vlastně zcela něco opačného; v ten den sama Bauerová stříškala děvče, až vřítalo. A pak šla matka zkapitalisovat pruby na dětském těle jako dílo jeptišek. Možná si pomysletli zlobu větší?

„Rovnost“, „Pozor“ a jiné listy podobného kalibru přinesly zprávu, že v klášteře v Orlové porodila 14letá klášterní žačka dítě. Brněnský „Hlas“ na to odpověděl: lof rmovali jsme se, co na celé věci pravdy a sděluje se nám: Vengšínova Marie, narozená 14. července 1896, porodila 22. srpna 1908 mrtvé dítě. Navštívila sice školu u milosrdných sester Borromejek, ale od nového roku do školy nechodila. Škola a jeptišky nejsou vinny, že matka její trpěla dcerušce svojí tak předčasnou známost. Děvče to už před svým dvanáctým rokem posílalo milostnou psaníčká svému milenci do Moravské Ostravy, kdež byl žákem hornické školy. Když hornickou školu odbyl, přilákala jej matka toho děvčete do svého domu a tak dala příležitost k pádu své nedospělé dcery. Že by ctihodné sestry byly nařídily pobožnost za padlou žačku, není pravda, to vybánil dopisovatel do „Pozora“ a dle něho redakce „Rovnosti.“ — Zase nový doklad fanatického slídění a lhaní. Může-li i mňoukání kočky klášterní vzbuditi v našich nepřátelích fantastické představy, pak není divu, že jejich vztek vybijí se i jiným způsobem.

Komu přece jen slouží? Harbenův denník, který také se aspoň s národní etikety trochu nutil do rozčilení nad uchvacováním školních dětí českých od Němců, otiskl 27. září v insertech vyhlášku o zápisu žáků do židovsko-německé školy pražské „Talmud-Thora“. Několik šestáctí je dobrých a německé představenstvo israelské náboženské obce ví, kam se má s důvěrou obrátiti. Ví, že právě germanisující židé rádi „Čas“ čtou jako list k semitům vůbec až příliš přátelský. Němečtí židé před zemskými volbami doporučovali voliti Masaryka, Masaryk psal do „Neue freie Presse“, proti jejímuž protičeskému nepoctivému řádění sám „Čas“ v minulých dnech několik slovíček byl nucen utronsiti. Proti zřízení katolického českého gymnasia psal „Čas“ vášnivě, po zřízení německo-židovské „Talmud-Thora-Schule“ dělal této reklamě i v části textové. Masaryk mluví proti „plutokracii“, „bohaté hierarchii“, ale otevřeně a správně posouzení moci židovského kapitalismu od něho marně čekáš. Dovede vždy tak šikovně svoje slova sestavit, aby němečtí židé nebyli v nejmenším roztrpčeni; protáhne se soutěskami jako úhoř.

K vůli větší zajímavosti sdělujeme, že v židovském týdeníku „Rosvoj“ dne 26. září (tedy v čísle zvlášť příhodném) insert israelské obce nebyl. Proč? „Rosvoj“ jest list česko-židovský a počínal několikrát důkladně germanisující činnost židovských klerikálů. Není listem křesťovským, zaprodaným, aby se živil vším. Zato „Čas“ jest aktivním sluhou a příkulhá někdy malíčkov, opatrnou notičkou teprve za „Rosvojem.“ A poněvadž „Rosvoj“ chce mluvit samostatně, jako rovný k rovnému, podle toho se mu taky daří. Sdílel, jak jej tlačí četné nedoplatky, jež činí samu velikou. Kdyby chtěl vycházeti pro křesť, hned by se svezlel; kdyby měl k řádění germanisujících židů, ihned by byl podeptán četnými inserty.

Israel ve své pánovitosti těžko snese kritiku i od svých vlastních; jest vyhlášen právě českým posluhujícím tiskem tak, že odměňuje pouze svoje poslušné obhájce, třeba že „Rosvoj“ hájí někdy židovstvo i proti výtkám spravedlivým. Služ a nekritisuj nic! Tak rozkazuje rabínská společnost. Proto Talmud-Thora-Schule (pardon, slovíčko „Schule“ přece jen israelská obec s opatrností v insertu tom vynechala) obrátila se raději k listu „česko-židovskému“ než k listu židovskému. Významné!

Ku konci insertu jest výmluvná poznámka: „Patisk se nehonoruje.“ Zajisté tedy židé vědí, jak naše některé extra-vlastenecké listy na židovsko-německý insert jen se třesou a že jsou ochotny otisknout zdvořile i beze zvláštního vyzvání, aby vlastenecká kasa byla o nějakou korunu těžší. A pak mají míti germanisující židé respekt před našimi křiklavě pronášenými resolucemi národními!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY,
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Politický přehled.

Německá obstrukce na sněmu království Českého konečně se provalila. Němci mermomocí chtějí míti ve sněmovně také německého aktéra, ač žádost tato jest bezdůvodná. Úředníci zeměští jak Češi tak Němci postupují dle statusu; ve sněmovně byl sice něm. aktér, jenž však postoupil, dostal se ze sněmovny; jeho místo zaujal první na postupu Čech. Z toho mezi Němci povstal neoprávněný rozruch a bouře. Řev jako mezi divochy, mlácení do stolů, rozbíjení záruvek, házení prkénky do řad poslanců. Toho se chopili povýšení němečtí poslanci, jen aby zmafili zasedání sněmu. Přes tuto zuřivost německou schváleny hlasy českými a konserv. velkostatkáři návrhy přisedicích zem. výboru dra. Škardy, aby zřízeny byly komise k ustavení chystaných jubilejních fondů a k reformě okres hospodářských záložen. Při tom ovšem něm. poslanci vrhali se na reformujícího, nejvyššímu maršálkovi vyrvali z rukou akta sněmovní a po sněmovně rozházeli, čeští poslanci naproti tomu odráželi útoky německé, a vřava jako někde na ulici. Následujícího dne začali Němci prašáckou „Wacht am Rhein“, čímž ovšem sítě zem. sněmu znesvěcený a maršálek odročil schůzi na středu. Události tyto zalehly mocně i do Vídně. Ministerský předseda bar. Beck telegraficky pozval si do Vídně z českého sněmu předáky české i německé, aby utišení a vyjasnění provedl, ale čeští poslanci pozvání odmítli s odůvodněním, že postačí prostřednictvím českých ministrů a že jest situace na českém sněmu bar. Beckovi dostatečně známa. Němci ovšem dostavili se do Vídně jako na koni, nařikajíce si na útlaky se strany české. Bar. Beck ovšem Němce upokojoval, přisliboval jim, ale rozhodně prohlásil, že sněm český, jak si Němci houževnatě přejí, hned uzavřít nemůže. Požadavky Němců vzal bar. Beck pouze na vědomí, některé z nich prohlásil ihned za nesplnitelné, neb aspoň za beznadějné. Ale Němci prohlásili, nevyhoví-li se jim, že budou v obstrukci pokračovati. Ve Vídni konala se dlouhá ministerská porada a po ní hned ministři dr. Fiedler a Prade odebrali se do Prahy, aby jako zástupci vlády vyjednávali, a také se scházeli ve středu sdělili. Schůze tato vyznívala protesty Němců, kteří slovy dra Pergelta prohlásili, že ustanovení páteční schůze večerní považují za neoprávněné a neplatné a tím i tuto středeční. Z české pak strany ústy poslance Švehl protestováno proti jednání německému, že lid čeká, aby se jednalo o řešení četných kulturních a hospodářských otázek, a prohlašuje obstrukci německou za lehkomyšlnou a bezdůvodnou. Němci sase hřmotili. — Čeští velkostatkáři konservativní podali nejvyššímu

zemskému maršálkovi projev loyality a rozhorlení nad německou obstrukcí a nad prašáckou demonstrací ve sněmu českém. V hrázích něm. velkostatkářů ústavských, kteří soublasili s něm obstrukcí, jeví se nyní sklíčenost. Místodržitel dle agrární korespondence k deputaci českých poslanců projevil rozbořené nad tím, že k této nevlastenecké demonstraci došlo právě v roce jubilejním. Byl prý nejv. š. udiven, že demonstrace tř. šťastnili se i lidé, o jejichž loyálnosti dosud nepochyboval, totiž zástupci stran ve vládě zastoupených, jako poslanci dr. Pergelt, dr. Schreiner, hr. Kolovrat a j. — Na sjezd agrární strany v Praze také protestováno proti obstrukci německé a přítomný ministr Prásek musel při tom spolknouti několik hořkých pilulek. Nechtěl proti němu vzmáhat se již i mši agrárníky; vždyť ministr Prásek dosud nikde tak rázně nevystoupil na obranu Čechů, jako neoprávněné hlupně se zastával Němců ministr Prade. Prásek stále jenom v rukavičkách, tam tam jeho bojovnost, jakou projevoval před přjetím ministerského fraku.

Od čtvrtka minulého týdne jest v Praze následkem přísného rozkazu z Vídně mužstvo policejní stráže v permanentní službě, četnictvo má pohotovost a celá vojenská posádka pražská jest stále konsigiována. S největší rozhodností má se přisna zakročiti proti jakýmkoli pouličním výtržnostem Čechů. Němci se pouličních výtržností nemohou ani dočkat šami podněcní, aby ke srážkám došlo. V Praze všechna opatření na ochranu Němců, a v Liberci nerušeně bouřilo se proti Čechům, jejichž příbytky pustošeny. Tím nezakročila policie ani vojsko. Násilnosti opakují se zase v Ptuj, kde Slovinci nanovo ohrožování na životě a majetek jejich ničen a zastání zase žádné. Kde jest spravedlnost!

Z činnosti katol. spolků.

Z Časlavě. (Ze spolku křesťansko-sociálního.) Místo jubilejní slavnosti, z níž pro nedostatek vhodné místnosti musilo sejíti, uspořádán byl křesťansko-vzdělávacím spolkem Svatováclavský večer, při němž s navšední ochotou uvolil se promluviti vysoce důstojný pán Th. Dr. Fr. Šule, profesor boh slov a kanovník v Hradci Králově. Spolková místnost dolní u „Modré hvězdy“ byla naplněna do posledního místa a vedle členů spolku zřítí bylo četné hosty z města i okolí, z nichž zvláštního jmenování zasluhují pánové z Runova. Slovnatý řečník, představen předsedou spolku p. Musilem, ujal se slova a v řeči dvě hodiny trvajících osvětlil náležitě činnost katolíků v naší době, ukazuje na to, co bylo námi vykonáno, co se děje a co se činiti může a musí. Slovy přesvědčujícími, fakty skrz na skrz opřenými zaujal tak pozornost posluchačstva, že bylo přímo elektrisováno a četnými projevy souhlasu sledovalo hluboce založený a přece tak jasné uspořádání pochod myšlenek. Nepřeháníme, řekneme-li, že o této setby alibujeme si bojnou úrodu, neboť i notoričtí odporové naší věci a lidé indifferenční řeči vysoce důstojného pana řečníka byli tak uchváteni, že nemohli ani dleti vynachválití. Bůh račiž odplatiti stonásobně všecko tu námihu vdp. kanovníka. — Na pohřebního čle. a spolku p. Nováka ze Štrampouchu vzpomněl dárkem: po 2 K: pl. Tomášková; po 1 K: pp. Havránek K, Lump Jan, Nezamná, Adamec; po 80 h: pl. Jakešová; po 60 h: sl. Guričová; po 40 h: Nejmenovaný, Ryšavý, Kofínek, Pumner; po 30 h: pl. Koláčná; po 20 h: pp. Skaloud, Zahálka, Šule, Černá, Jentisová, Krausová. Každému upřímně: Zaplať Bůh! O další dárky se uctivě prosí. Každý i sebe asprtnějši vítán.

Slavnost svěcení praporu katol. národní jednoty v Nev. Bydkově. Slavnost ta vydatila se 27. září znamenitě. Za vláni četných praporů sbírali se již od časného rána hosté se všech stran, jeounce vítání 24člennou hudbou katol. národ. jednoty, hzenou p. kapelníkem K. Novým. Přijel i protektor slavnosti, vysokořad. pán Em. hrabě Mensdorff z Chotělic, matka praporu vlcpl. Janečková, kmotry praporu vlcpl. F. Bartošová a A. Bandyšová, p. správce velkostatku „Sloupna“ Č.šek atd. Průvod řadil se do čtyřtupu, tvoře obrovský zástup. O 11. hodině průvod vešel do chrámu, jehož rozsáhlé prostory nestačily pojmuti obrovský počet účastníků. Na kůru zasedl krásné chorál „Sv. Václave“, načež přonesl nadšené kázání dp. P. M. Voňavka. Na to vykonal vdp. bisk. vikář Jos. Šrámek svěcení praporu za assistance jiného duchovenstva. Po slavných bohoslužbách, jež konal obětavě přes svoje chatrné zdraví vdp. vikář Šrámek, odebral se průvod do spolkové místnosti. U zlatého anděla k společnému obědu. — Následovala důvěrná schůze „na Kopečku“. Veliká dvorana ani nestačila. Zde po zvolení předsednictva promluvil spisovatel vdp. Konečný o Volné myšlence. Nato spisovatel p. Václ. Špaček přonesl řeč o rodině a dovedl velice pádným způsobem, že rodinná výchova má se dít na základě náboženském. Po něm p. red. Frant. Šapka z Hradce Král. promluvil o autnosti organizace. Pak dp. P. Voňavka svrčným

hlasem rozechvěl struny srdcí celého shromáždění k velikému nadšení. Sedmistvý zástup přijímal všechny mistrné ty řeci s bouřlivým potleskem. Rozhodnuto, že příští rok oslaví se jubileum té krásné slavnosti. Provolána třikrát „sláva“ papeži Pia X. a císaři a králi Františka Josefovi I — „U slavného anděla“ měl začít zábavný večer o 8. hod. Leč již o 7. hodině byly místnost spolková i vedlejší přeplněny, tak že bylo nutno počítat, učinili již o 7. hod. a krátce na dvakrát, aby se všichni, jak hosté tak domácí v zábavě vystřídali. Horlivý člen p. Jar. Vojtěch vyčerpá tím poslední síly svého hlasu, byv předtím s pp. J. Štrem, Balcarem, Hádincem, Undašem, Králíčkem, Eberlem a J. pořadatelem slavnosti. Svým krásným zpěvem okouzila shromážděná sl. Halštova, již všeobecná chvála byla opravdu jen skrovnou odměnou za tak krásné její vystoupení. V jednoaktovce oavědčila znamenitě svůj divadelní talent sl. Manyova, v níž získala naše jednota opravdu výbornou sílu k pořádání spolkových zábav. Jako velmi dobrá síla ukázali se p. officiant c. k. okr. hejtmanství Fr. Khol a staří naši známí ochotníci pp. Hádinec, Vojtěch, sl. Horynova a Klouček. Pořadatelům velmi pěkně poděkovala p. M. Vacková. — K slavnosti došlo mnoho pozdravných telegramů. Srdečný dík vzdáváme četným katolickým spolkům a všem katolickým sdružením vůbec za obětavou cestu k nám! Dík vysokor. p. protektorovi, vlcippím matce a kmotrám praporu, vld. duchovenstvu, sl. spolku voj. vysloužilců, sl. ženskému pomoci spolku červeného kříže, ochotníkům, pořadatelům, p. regenschorimu, pěvcům a vůbec všem, kteří o znamenitý zdar slavnosti se zasloužili! Zároveň oznamujeme, že obšírná, podrobná správa o průběhu krásné slavnosti bude otištěna ve zvláštní příloze „Štítu“ příští týden. Zdar Bůh činnosti další!

Z Lomnice n. Pop. Svátek sv. Václava oslaven letos u nás zvlášť slavným způsobem. Ráno přistoupili členové omladiny ke stolu Páně, v 10 hod. zúčastnila se katol. jednota s omladinou slavných služeb Božích. Odpoledn. pořádala katol. jednota se Všeob. Sdružením „Oslavu jubilea Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva.“ Prostranná dvorana hotelu p. Řeháčka byla téměř přeplněna členy a vzácnými hosty, kteří se zájmem vyslechli slavnostní řeč, kterou pronesl dp. farář Ant. Láš. Zpěvácký kroužek řízením vlp. Kudrnavského vyplnil hlavní část programu. Mile nás potěšila svou návštěvou omladina ze Staré Paky, která vedením p. V. Čistekého přednesla básně a písně. Vystoupením svým dokázala tato mladistvá družina, co dokáže vytrvalá píle. Takéž všeobecné pochvaly došly dovedné recitace p. Fr. Kudrnavského, předsedy katol. jednoty v Pace. Všem, kdo přispěli ke zdaru slavnosti, vzdány budtež díky!

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejdvořileji

BOHDAN MELICHAR

kalihupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Bisk. Milost přijel včera 1. t.m. do Hradce Králové k týdennímu pobytu. Dne 7. října vrátí se zase do Chrastí.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Frant. Teška, administrátor, za faráře v Kamenickách; p. Boh. Kulháněk, fundatista ve Vrchlabí, za faráře do Niederhofu; p. Frant. Melich, katecheta v Přibyslavi, za faráře do Soběho; p. Václ. Sokol, administr. v Budolčicích, za administr. do Čechovic; p. Jan Řezníček, katecheta ve Vamberku, za katech. měst. škol v Červ. Kostelci; p. Jan Rouš, koop. v Borové, za administrátora do Rohozné; p. Jarosl. Těšitel, koop. ve Svratce, za pros. katecheta škol měst. ve Vysokém Mýtě; p. Rud. Laňka, administrátor, za kooperátora v Pohledu; p. Václ. Jetmar, kaplan v Něm. Brodě, za kapl. do Nové Paky; p. Jar. Hrdý, kapl. v Nové Pace, za kapl. do Něm. Brodu; p. Jos. Poláček, kaplan v Č. Skalici, za expozita do Stříteže; p. P. Placid. Holoubek, O. S. B., za koop. do Police

a. M — Pan P. Bouška, O. S. B., kooper. v Polici, obdržel zpovědní jurisdikci pro konvent v Broumově; p. P. Christin Frauz, O. S. B., též; p. P. Hrozna Janek, O. S. Aug., obdržel zpovědní jurisdikci pro Vrchlabí; p. P. Leo Götzel, O. S. Fr., pro Hostinné. — Neomysté: p. Jos. Bilek za kaplana do N. Brodu; p. Jos. Hlaváček za kaplana do Č. Skalice. — Uprázdňená místa: Hradisko, fara, patron. Alexandra hrab. Vrintse, od 17. září; v Králíkách místo duch. správce v král. zemské polepšovně od 10. října.

Schůze městské rady dne 29. září. Vzata bylo na vědomí, že kuratorium obchodní akademie propůjčuje tělocvičnu v budově své městskému dívčímu lyceu. Rovněž byl vzat na vědomí výnos c. k. ministerstva kultu, jímž bylo schváleno, aby náklad na stavební opravy ve farní Lochenické uhažen byl ze jmění farního kostela v Pouchově. Panu Fr. Vrbatovi z Nechanic bylo uděleno povolení ke stavbě dvoupatrového domu na parc. č. 3 a p. Emilu Pravdovi na parc. č. 2 v bloku VIII. Panu Jos. Košťálovi, restaurátoru v domě čp. 425 v Havlíčkově třídě, a p. Václ. Zimovi, hostinskému v domě čp. 249, uděleno bylo povolení ku otevření místnosti hostinské přes policejní hodinu za obvyklý poplatek. Zároveň p. Jos. Razíma za koncesi hostinskou pro dům čp. 335 postoupena živnostenskému odboru. Pro městské museum se bude odebírat „Česká Bibliografie“ vydávaná drem. Zdenkem V. Tobolkou, ředitelem univerzitní bibliotéky Pražské. Přistoupí se k akci předsevzaté zdejší obchodní gremiem za doclenění rychléjšího železničního spojení s Jičnem a za zavedení nového vlaku, který by z Kyšperka vyjížděl a o 9. hod. večer do Hradce Králové přijížděl. Ředitelství městského dívčího lycea se po-
hádá, by neprodleně předsevzalo zápis do dívčí průmyslové školy pokračovací.

List sl. Emmy Destinnové. Na politování našeho města sešlo neblahou nehodou s koncertu slavné naší pěvkyně Emmy Destinnové, jež připověděla na den 4. října t. r. V té příčině došel Jeho Biskupské Milosti následující list, daný na zámku Trnové 28. září: „Vaše Biskupská Milost ráčila snad již dovědět se z novin, jaká velice smutná nehoda mne stihla. Musela jsem opustiti Berlín a uchýliti se na venkovské zátíší, kde se velmi pomalu zase zotaviti doufám. — Jak jsem nešťastna, že ani pro tentokrát není mi možno slib mým dodržeti, ráčí snad Vaše Milost pochopiti. Ale co možno mi prozatím? Chci, dá-li mi Pán Bůh zdraví, na přes rok hned po mém návratu z Londýna, — bylo by to první day srpna — slibu svému dostáti. Vaší Milosti děkuje mnohokrát za všechnu mi prokázanou přízeň, za pozvání, jakož i za vldný a lichotivý dopis, a v naději, že bude mi přáno štěstí Vaší Milosti posloužiti příště, zůstávám u vděčné oddanosti Vaší Milosti ruku líbajíc Emma Destinnová.

Ze spolku Charitas. Úmrtní podpora v tomto dobročinném spolku vyplácena dostupuje výše 1000 korun! Za dobu 6měsíčního trvání dostoupil počet přijatých členů čísla 418 s nově 50 přihlášenými. Z některých měst, jako na p. z. Smiřic, došly bromadné přihlášky po přednášce, kterou o snahách spolkových proslavil p. účetní Černý, jeden z nej přednějších pracovníků spolku našeho. Seznali jsme, že všude, kde se účel Charity vysvětlil, hlásili se členové valem za členy. Odkladem připravuje každý žitel rodiny pozůstalým jen ztrátu; jako se to stalo nedávno, že si jistý úplně zdravý živnostník ponechal zaslaný již přihlášovací list v zásuvce a v té době byl zachvácen nenadále smrtí. Liknavostí tou připravil rodinu o 900 K, které by rodina obdržela za pouhé 2 koruny! Proto hlas se za členy!

Ze spolku paní a dívek. Zimní období spolkové činnosti bylo zahájeno minulou nedělí přednáškou „O životě sv. Václava“, kterou zajímavě a poutavě proslavil vsdp. kanovník dr. Soukup. Po přednášce projednán postup ve vedení patronátu služebných děvčat a odboru dívčí mládeže při spolku.

Zápis do kursu pro císleování v kovu a kůži při městském průmyslovém museu v Hradci Králové koná se v neděli dne 4. října dopoledne od 9 do 12 hodin v místnostech kursovních, v budově bývalé měšťanské školy dívčí na Malém nám., v II. posch. Vchod do domu z ulice za rohem. Přihlášky přijímá učitel kursu p. Jos. Lankaš. Vyučováno bude bezplatně v neděli od 9—12 hod. dopol. a v pondělí a ve středu od 7—9 hod. večer. Kurs potrvá po 7 měsíců. Nástroje i materiál obdrží žáci kursu zdarma, předměty v kursu zhotovené zůstanou však majetkem musea. Počet žáků jest omezený; nutno se tedy včas přihlásiti. Přednost mají přihlášenci živností v kovu pracujících.

Ukázky prací provedených v kursu pro císleování při městském průmyslovém museu v Hradci Králové vyloženy jsou ve výkladní skříni bývalé tržnice farních výrobků na Malém náměstí. Tamtéž jsou vyloženy i ukázky prací z kursu pro intarsiování dřeva v červnu měst. průmyslovým museem pořádaného. Upozorňujeme obecenstvo na výkladní okno tržnice, jehož obsah měsíčně pravidelně vyměňovaný představí obecenstvu ukázky předmětů muzejních, jež v sobě tají místnosti bývalé tržnice, do kterých přemě-

těno oddělení národopisné a textilní průmyslového musea.

Úmrtí. Po delší trapné nemoci zemřel dne 29. září o 6. hod. ranní v věku 54 let p. Frant. Laza, c. k. finanční ředitel a vrbní finanční rada. Nad smrtí tohoto šlechtického pána zarmoutilo se hluboce netoliko úřednictvo zdejšího c. k. okres. finančního ředitelství, ale všichni ti, kteří p. radu znali. Jakou lásku a úctu sesnulý požíval, ukázalo se v den pohřbu včera o 3. hodině odp. Pohřbu zúčastnil se nejsp. biskup Dr. Jos. Doubra-
va, vsdp. členové kapitoly a jiné kněžstvo. Kolem rakve kráčeli úředníci finančního ředitelství, pak za rakví přibuzenstvo, velice četní representanti školských, politických, soudních i samosprávných úřadů, četné důstojníky a generálem místní posádky v čele atd. Před rakví vezen větší počet nádherných věnců. Průvod pohřební byl veliký. Bůh přijmi šlechtickou duši do ráje věčného blaha!

Výstava obrazů a kreseb Mikoláše Aleše v aule obchodní akademie začala 27. m. m. a potrvá až do 27. října. Každý, kdo ryze národní umění opravdu miluje, jistě pospíší s radostí prohlédnout si umělecké výtvary nejrazovitějšího českého ilustrátora.

Z třetího porotního období v Hradci Králové. J. Bureš, r. 1866 narozený, odsouzen pro zločin krádeže, přestupek proti veřejným zřízení a tuláctví na dobu 7 let. — Jos. David (naroz. r. 1857) odsouzen pro zločin násilného smilstva na 6 měsíců. — Anna Tykrová (naroz. r. 1886) sprostěna obvinění se zločinu zavraždění dítěte. — Jan Suk (nar. 1888) odsouzen pro zločin loupeže na 3 roky a pro týž zločin Ad. Folkl (nar. 1889) na 15 měsíců. — M. Faferková (roz. 1889) sprostěna obvinění se zločinu zavraždění dítěte. — H. Cerman (r. 1852) sprostěn obvinění se zločinu násilného smilstva. — An. Buninová (nar. 1877) odsouzena na 18 měsíců pro zločin zavraždění dítěte.

Moskva—Krym—Kavkaz. Kolekci pěkných pohledů ze starého sídelního města ruského, z poloostrova známého rozkošnou polohou přímořskou a dále z mohutného horstva Kavkazu předvádí ve dnech 3.—9. října panoráma Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Spořitelna kralohradecká. V měsíci září 1908 bylo vloženo K 202.186-14, bylo vybráno 142.589-86, stav vkladů koncem září K 12.733-940 K 34 hal., na hypotéky bylo nově půjčeno K 20.888-10, splaceno 112.027-88, na hypotékách koncem září K 9.494.173-32, zásoba cenných papírů kor. 2.338.000.—, uložené přebytky kor. 1.508.772-93.

Zápa obchodních gremií kraje Královéhradeckého uspořádá v neděli dne 4. října 1903 o půl 3. hod. odpolední v Hotelu „Battipán“ ve Štánekově organizační schůzi obchodníků ze Třeběchovic, Týniště n. Orli a okolí a následujícím pořadem: Zahájení schůze předsedou župy panem H. Richtrem. O úkolech obchodních gremií (Promluví pan JUDr. Zachoval, společ. komisař gremia Královéhradeckého.) Rozhovor o založení gremia v Třeběchovicích a Týništi n. O. Volba ustanovujícího 5členného komitétu ku zřízení obchodních gremií. Povinnosti každého obchodníka, aby se schůze této účastnil.

Z Černilova. Katolická národní jednota naše koná výborovou schůzi v neděli dne 4. října 1908 o 3. hod. odpolední v hořejších spolkových místnostech. Účastenství všech pánů výboru nutné.

Nový spořitelna a záložní spolek pro Černilov a okolí započne činnost svou v neděli dne 4. října t. r. o 2. hod. dopol. v místnostech katol. Národní jednoty v Černilově. Přijímání budou členové a vydávány jim, jakož i dříve již přihlášeným členské knížky. Úřední hodiny k ukládání peněz i k výpůjčkám stanoveny vždy na neděli od ukončení ranních až do počátku velkých služeb Božích. — Novému peněžnímu podniku zdat Bůh!

Stále bdělý pozor na kostely! Z Černíkovice se nám píše: V noci před svátkem sv. Václava vloupali se podobným způsobem jako v Černilově a zajistě titíž zlosynové i u nás v Černíkovicih do sakristie a potom do hrabecí oratoří do chrámu Páně; ukradli však jen několik haléřů z pokladničky v sakristii. K hanebnému skutku svému použili silné motyky a provazů z márnice na hřbitově při kostele se nalézajícím. Motykou rozbili zámky a vypálili dveře, po provaze spustili se s oratoře dolů do kostela a toutéž cestou se dostali zpět. Motyky tu vzali si i do blízké Solnice, kde téže noci vloupali se do chrámu Páně. Většící děsí se té ohavností a četnictvo pilně po lupičích pátrá.

Zase lupiči v kostele. V Jeticích dne 29. září v noci vloupali se sloději do kostela. Ufízlí ve zvonici od zvonů 2 provazy, splekli z nich žebřík, vylezli po 2 malých pomnicích do okna na evangelní straně hlavního oltáře a spustili se do kostela. Vypálili zvláštním způsobem dveře do sakristie. Vše si prohlédli, sem tam něco rozbíseli, ale ničehož neodcizili. Vystoupili po žebříku na obor, kdež vše přehrabali a několik partašů rozložili na pulty jako ke spěvu. Byli snad zastráženi, že bez lupu odešli. Zámky nejsou nic platny, jak vidno z otevření a vypáčení dveří.

Z válečného tábora v Nechanovicích mohou prozradit, že srážky a malé šarvátky již na válečném bojišti započaly a 29. t. m. odbyly se najednou tři brigádní předběžné válečné porady. Jedna týkala se věci obecné, kde bylo jednáno o „pučování“ komínů. Druhá týkala se stavu učednického, kde generál se zelenými výločkami nevěděl, ba zapomněl pro mnoho starostí, která a jak jsou u druhých válečných pluků jednotlivé šarže zastoupeny. Hlavní předběžná porada byla odpoledne, kde již válečná stělna započala. Žádné však definitivní usnesení se nestalo, neboť byla porada ukončena za příčinou vyhledávání „terraim“, a pro nedostatek právníckého rozumu jednoho „ojanckého“ pána od zelených, který se co nevidět bude stěhovat do jiné garnisony. Jinak ale strategické pohyby jsou čilé a bezdrátová telegrafie pracuje horlivě dál. Posud mohou sdělit, že u regimentu se zelenými výločkami si pomáhají dokonce „markytánkami“, které ve válce jsou nezbytné — a pak mají veliké, rozsáhlé tlupy špiců čili tak zv. špebouny. Přes všechna tato moderní opatření, jak naši „aviso-posti“ vycházeli, stala se v generálním štábu dosti citelná nehoda, čili jak říkáme malér. Ale já říkám: Smůla je všude! A tak i zde jednomu hodnostáři, který se vyzná dobře ve „střelení“, pro jakési nepořádky byla odebrána šavle, takže nemůže se s ním v hlavní srážce již počítati. Jest na jeho místo již jeden vyhlédnut, na kterého by se ani plášt nemusil přešívát, ale ještě neodbyl zkoušek, neboť se nachází dosud „v regimentsústrovině“. Nač já se těším? Co po každé válce bývá, t. j. až se budou udávat „rekvizice“ — na to my jsme chlapci!! Kde je něco k brání — v tom nás prosím ještě nikdo nepřetráfnul. A proto já říkám: Jen „semenec“. Také se docela povídá, že budou mnozí vyznamenáni; jeden prý dokonce dostal „brnění“ — prozatím do nobou. Jestliže „zelení“ vyhrajou, budou poražení na obecní útraty na náměstí před válečným soudem pro neposlušnost odpraveni. — Abych nezapomněl! Do Prahy už od nás nikdo nesmí. Jen se jich tam pár ukázalo a už noviny píšou, že tam někdo o sv. Václava zanes choleru. Teď teprve bude potřeba zelené skalice; však to vidíme denně několikrát, jak pan generál každého, kdo se k nám přistěhuje, natírá na „zeleno“; zkrátka každý musí prodělat „karanténu“, aby se od těch opposičních bacilů nenakazil. Pozoruhodné jest, že na ty přistěhovalece zelený nátěr nechce a nechce chytat. Tak — a teď poslušně hlásím, že jdu zase na patrolu; výsledek bitvy pak přinesu, jestliže mne někdo nepředběhne v tom nově povoleném nechanickém orgánu, pro který již pár povedených našlo ještě povedenější pojmenování.

Čeho postrádáme v Pardubicích: Již delší dobu pozorujeme v naší diecési čilý ruch k opravdovému zvelebení posvátného zpěvu chrámového. Reforma v tomto směru v přemnohých našich chrámech se zdarem se ujímá a reformovaný zpěv chrámový nalézá víc a více čitelů pro svoji vznešenost a důstojnost. Ale v Pardubicích takový moderní zpěv chrámový posud nemáme a jest nám to s tím větším podivem, když známe ředitele chóru jako dobrého hudebníka. V tak velkém městě jako jsou Pardubice není přece žádným přemrštěným požadavkem, aby se zavedl zpěv v novém slohu moderním. Co se dá provést v Chrudimi a v jiných okolních městech, ba i vesnicích, dá se při dobré vůli přece provést také v Pardubicích. Pardubice jsou přece samý pokrok, samá modernost, ale v této příčině hodně pokulhávají za ostatními mnohými městy. Již ten vloký a zdoluhavý zpěv lidu při obyčejné mši sv. jest zrovna paskvilem vůči oprávněným snahám jednoty Cyrillských a reformátorů zpěvu chrámového. O vylebném chorálu, který i laika mocně uchvacuje, nemožno tu ani mluvit. Nechceme tímto ovšem psáti nějakou uměleckou kritiku, ale to jest neaporné, že zpěv chrámový v Pardubicích posud není k naší lítosti na výši moderních požadavků, ač by to bylo v tak velkém městě velmi žádoucí.

Poslanec p. František Udržal vydal se nedávno na cesty k dobývání nových agrárních posic až do Divišova a tam na agrární táboru mluvil „O kulturních a národních požadavcích.“ Rozumí se, že po svém způsobu ostří své řeči obracel proti katolickým zemědělcům. Ale tam shromáždění katolíci nepřijali jeho vývody tak trpělivě za neomylné, jako když mluví na některých místech na Pardubsku, a to p. poslance podráždilo až k výrazům velmi nehezkým. P. Udržal řekl: „Kdo jsou ti čeští arcibiskupové Schönborn a Skrbenský? Bývali lajtnanti! Napřed takoví lajtnanti vedou luhácký život a potom svléknu vojenskou uniformu a přejdou k stavu kněžskému — pro kariéru.“ Poslanec pan Udržal byl také lajtnantem. Jest viděti, že na něm hodně hlodá salonní duch našich sborů zákonodárných.

Nověta lidu a Východočeský Obzor, česko-lidové noviny v Pardubicích, vřelěji pro potěšení svých distinguovaných čtenářů a oděratelů různé vymyšlené hanebnosti, které musí schválně pro tyto žurnály státi co státi někde spáchat nějaký kněz. Dobře znají ušlechtilé srdce a ledví svých a vědí, které konsky k duchovním hodům jim mají předkládati. V poslední době prováděly svoje ušlechtilé frisco mimo jiné v o-

stouzení katechety Kokty v Ivančicích. „Náš Kraj“ v Tišnově na Moravě byl pardubským těmto novínám pramenem, odkud čerpaly svoje věrohodné zprávy. Ale katecheta Kokta žaloval redaktora v Tišnově a tento byl pro utržení na cti spáchané tiskem odsouzen. Na takové žurnalistické zákeřníky je to nejtčinnější prostředek. Oni sice před žalobou stavějí se hrdinsky, chvástají se nabubřelou kuráží, ale před soudem, když to přijde do tuha, zkrotnou jako beránci.

Ze Smilovic do Smilovic. Jestliže dle zbožného přání p. dopisovatele v „Učit. novinách“ měl by dp. Jemelkovi jazyk sňat, měla by tím větším právem sňat ruka nepoctivá, která tu lživou zprávu o jeho kázání dne 6. září 1908 do „Učit. novin“ napsala. „Dům můj jest dům modlitby“, to dobře cituje p. dopisovatel; avšak není to dům, kam čas od času zabloudí některý farizej, aby — jako drubdy Pána Ježíše — kazatele pozoroval a každé jeho slovo překrucoval. Známe dobře toho proradného Jidáše, který se o slavnosti svčenní sochy N. Srdce Páně vkradl do „domu modlitby“, ne aby se tam s větším lidem pomodlil, ale aby slova výtečného kazatele překroutil a pak v „Učit. novinách“ hanebně na pranýř postavil. „Dům můj jest dům modlitby“, ale co jste vy, p. dopisovateli, z toho domu učinil? Proč jste tam chodil, když jste se tam nemodlil, ale jen jako zákeřník špehoval? Škoda každého kroku, který jste tam do Smilovic konal! Celý ten zástup zbožných posluchačů vám dosvědčí, že jste lhal vy, a ne vldp. kazatel. On totiž pravil, aniž by jaké lyceum — tím méně hradecké — jmenoval, asi takto: „Mnohá dívka, sotva že vstoupí do lycea, již se chlubit svou nevěrou, aby urážala, že se věda s vírou nesrovnává, kdežto profesor univerzity — ve svém úřadě sešedivělý — pokorně klečí u zpovědnice a vyznává se, jak jsem to v Praze viděl. Z toho viděti, že nevěra nepřijíždí z rozumu, ale ze zkaženého srdce, které si přeje, aby po smrti ničeho nebylo. — A že to svatá pravda, to dosvědčí veřejnost. Kdo jede po dráze, když studentky jedou u večer domů, ten trne nad nevěreckými řečmi, které tu slyšíti musí. A vy, p. dopisovateli, že byste o tom nevěděli? Či myslíte, že kněz nemá práva o tom se zmíniti. Jsme vám tou radou, abyste nechal svého lživého dopisování a chodil do kostela co do „domu modlitby“ a ne zákeřnického přepadání!

202. valná hromada I. českého spolku pro zvelebení včelářství, zahradičství a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 11. října 1908 o 9. hodině dop. v Chrudimi v hotelu „na Bídě.“ Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Volba zvláštního zástupce do sborníků delegátů českého odboru zemědělské rady pro království České dle čl. 11. zákona ze dne 20. března 1891, č. 20 z. z. 3. Jakých výhod poskytuje spolek svým členům. 4. Volné návrhy.

Z rychnovského vikariátu. V pondělí dne 5. října posvěcen bude na tichém hřbitově v Nebeské Rybné pomník na hrobě zesnulého, nám všem tak drahého sekretáře, bisk. notáře a faráře vdp. J. Šrámka. Tklivá tato slavnost smuteční počne o 9. hodině dopol. slavným requiem, které za spánu v Pánu zesnulého obžitoje nově prezentovaný farář dp. P. Frant. Kračmar. Po té vyjde průvod na blízký hřbitov, kdež pohrobni vzpomínku vdp. sekretáři věnuje vdp. vikář a děkan V. Hlavsa z Rokytnice a pomník vysvětlí vdp. bisk. notář a děkan Fr. Tomiček z Velkého Ouhna. Všichni pp. spolubratři a čitelé vdp. sekretáře se k této smuteční slavnosti uctivě zvou. — Bývalý kaplan v Kunštátě a poté administrátor v Neb. Rybné dp. P. Frant. Kračmar — bodrý to Hanák — byl v minulých práve dnech od uroz. p. bratře Bohuše Kolovrata na beneficium nebeskorybné prezentován Patronátní klerus u vítal tuto presentaci s velikou radostí a přeje dp. faráři mnohého požehnání Božího v novém jeho působení. Mocogaja ljeta!

Z Čáslavě. Schůze na sv. Václava, kterou pořádá křesťansko-sociální spolek, o níž zajisté na jiném místě budete referovati, má pro náš katolický život dva již viditelné důsledky. Pošlila sebedůvěrou našich dosavad úzkostlivě do kouta se tlačících členů a protřhla předivo mlhy v blavách mnohých opodál neb proti stojících páňů. Spolek, jak vystoupil na venek tento večer, naprosto nemusí se stydět neb krčiti pro budoucnost, neboť ukázal, že dovede se po bok postaviti každé jiné společnosti našeho města jak zápravou tak chováním. Že našly se osoby, které toto vystoupení spolku dosti trpce nesly, bylo lze čekati. Ovšem bylo to se záviati spíš snad než s nenávistí. Neří divu! Tolik se křičí o tom, že hierarchie a církev jsou protidemokratické, protilidové a ble, sem do Čáslavě přijde dělníkům a farníci přednášet — doktor theologie a kanovník! — Minule jsme referovali o počátku podzimní sezony našich ochotníků a projevili jsme radost, že dle doslechu se chystá zajímavý a vybraný repertoire. Bohužel po prvním večeru, k němuž si zvolili páni ochotníci Dejmkovu veselohru: Liliputánské duše, musíme rozhodně radost do budoucna potlačit. Neboť kdyby se mělo podobných večerů opakovati více, pak se obecenstvo nejjistěji z divadla vyžene. Musilo se státi pouhým nedopatřením, že něco tak slabého na naše prka-

se dostalo. Trochu flokali pro část parteru moderně sestavených, byť byly sebe lépe a ohnivěji deklamovány, naprosto nezachrán podobné ku y. Škoda té práce, kterou na jevo dali páni a dámy děkující. K čemu můžeme v tomto prvním večeru spolku gratulovati, jest hudba. Nebylo toho mnoho, ale bylo to pěkné! Výborné rozluštění těžké otázky z minulosti. — Čáslavský Botič — Bránska — dostal se sice již do novin kolikrát, dostal se i do zasedací síně naší radnice mezi zástupce obce, ale nedělá si z toho stále pranic a napáčí veselé. A k tomu vzal v poslední době na sebe tak krásnou barvu, že komu se nezvedne žaludek z jeho vůně, zvedne se jistě z jeho vzhledu. A zdravotní orgány pořád nic! — Ovocnářská výstavka v místnostech právovědeckých lázeň si. okresním výborem pořádaná ukázala, jak krásného ovoce se vypěstuje na Čáslavsku a zároveň znova a znova otevírá našemu lidu oči, aby nezanedbával stromoví, ale horlivě ho pěstil a sázel. Výstavka jest upravena tak, že možno zakoupiti návštěvníkům větší neb menší kvantum ovoce a ihned v úpravných koších si ho odvézti. Pávodcům výstavky i pořadatelé sláší dík celé veřejnosti.

Od nás. Bylo to před volbami do sněmu, kdy strana agrární hleděla využití otázky řepařské k tomu, aby pod rouškou řepařské organizace naháněla pod zelený prapor. Klerikálové zkusili při tom dost a dost. A nenaplynula tak velká doba a v obrřepařském kraji dostavilo se na schůzi řepařů celých 5 účastníků. Rozluštění této záhady jest jednoduché. Přesvědčili se organisovaní pp. rolníci, že celý ten ideální vzmach proticukrovarnický skončil velmi prosaicky — výhodnými smlouvami organisátorů s pp. cukrovarníky. Jest celá řada roztomilých obrázků o tom. A tak nezbude generálům než zas nadat klerikálm!

„Veliký“ agrární tábor lidu v Dobrušce. (Opozd.) Okresní organizace agrární soudního okresu Opočenského spolu s místní organizací ohlásila „Veliký tábor lidu“ na den 20. září t. r. v Dobrušce na 10. hod. dopol., právě kdy konají se obvyklé velké služby Boží. Snad omylem pana Krejčího či vinou sazeče chybně tištěno na zelených plakátech „Veliký tábor“. Každý dle příprav očekával tisíce. Co plakátů nalepeno, co běhání, čistění stavení a stájí! Sama „příroda“ byla jim pomocnicí a přec ze všeho nic. Zamiklost a smutné tváře stoupenců agrárních byly příznakem opaku a flaska. I zde jasný důkaz, kam to jejich neustálé nadávání, vyhrožování i štvání vede; zde dobře viděti, že síla početná po jejich vítězství volebním nyní vůči bléde klesá a strana naše vzrůstá. Celý tábor, správně mluveno malouninký táborek, čítal pravých agrárníků i cizí v to počítaje celkem 100, více pak než 100 tvořila strana naše, která zvědavostí puzeň, šla poslechnout taky-katolické řečníky a klidně dovolila zvoliti předsednictvo z agrárního středu. Jako generální řečník měl se dostaviti dle plakátů protestant, říšský poslanec p. Švejk. Nepřišel, prý snad pro zlamaní ruky. Slova tedy ujal se druhý ohlášený řečník učitel p. Holanec, který omlouvaje malou účast na táboře zaměstnaností lidu (ale kde, to neřekl), promlouval o politické situaci. Řeč jeho stejně vůdce naučená působila opačně na naše stoupence a nenadchla valně ani agrárníků. Pán ten, který se obdivoval v Hliněm, že dali ještě světit školu, on že také v nesvěcené udi, snad řeči svou chtěl zde připravovati pádu tolik nedočkavě volné škole. Kdežto před volbou v Dobrušce slavnostně prohlášoval, že jeho vlastní děti doma modlit se musí, nyní již učinil pokrok: „Více mě těší v srdci, když dítě místo 5 Otčenášů večer řekne mi: Dobrou noc, tatínku!“ Atd. — Mluvíli ještě jiní, ale tendence řeči všech byla zřejmě protikatolická. Zmínku zasluhuje různé vystoupení p. Josefa Prázy z Rovného, který bez obavy zakřikl řečníka: To není pravda!, když lživě vykládal o nuceném vybírání příspěvků od pouťníků svato-horských v Příbrami na účely „klerikální“. — A odpolední koncert vypadl stejně bléde jako tábor. Účastníků více bylo za plotem než v zahrádě. Tam mluvilo se zas a mezi jinými i říd. uč. p. Chládek z Bílého Újezda o „černo-sociální klíce“. Mluvil o denunciacích na učitele ze strany „klerikální“, ale zapomněl říci, že právě černo-sociální klíče zachránili mu jeho existenci. Líbezný úsměv a výtky pochvaly prosilá spisovatelky(?) a také velké nepřítelkyně(?) udavačství (kaplana jen udala u Konsistoře) byl mu za pěknou jeho řeč odměnou. Mnoho hluku, ale výsledek nulla. Ne tak my. Strana naše jde tise a výsledek vždy stkvělý. Kde dr. Horský vystoupil, ať to bylo 5. září t. r. v Osečnici, ať 6. září dopoledne a odpoledne v Hliněm a večer v Mstí, ať 8. září u Studánky v Cháborách a večer v Bystradci, všude účast neobyčejná a spokojenost úplná. V Hliněm a zvláště v Cháborách schůze konané byly velikou a stkvělou manifestací katolického lidu, čítající tisíce. — A nyní ještě dvě otázky. Letošního roku v „Hlasch Venkova“ byl článek proti „adejimu kler. vůdci páterovi Švorcovi.“ V článku píše se doslova: „Tu by se měl v lebný pán poohlédnouti tak po těch svých věrných, aby sebral o jejich křesťanské jednání a křesťanské skutky.“ Pánové a stoupenci agrární: Bylo to jednání křesťanské, když jste svolili konání táboru v čas sludob Babich? Byl to křesťanský skutek, když sdvotily p. Škoda, starosta p. Linhart a jeho známý jomný

na vyhlášení se zahradou tovaryšů p. Paří. místního usazce, nedopřávajíce mu výdělek, a druhé dva tím sdělují a milostivě trpějí? Když p. starosta v zahradě šel svůj rozkaz provést, každý myslil, že jde vystoupit na tribunu a řečnit: Jak lehko dostane starosta 5 K diety za hlídání sítnice! A zatím vykazoval Poslechl p. Jos. Netík a za zahradou prodal vše než oba v zahradě. Pak prý agrárníci podporují a hájí živnostníky! Jen tak dale, pane starosto, a sálava vaše brzo bude u konce. Konče svůj dopis, znamenám ještě, že stoupenci naší řeči protibatolických některých hubarů a skutky některých taky-katolíků byli jen utrzení a posílení v přeevštění svém a k těm volám: Katolíci, nedejte se a nebojte se! Fanatická motivost agrárníků vám již nyní neškodí. Pěkně „lidová“ a „svobodomyšlná“ strana!

Z Botohrádku. Dne 27. t. m. pořádala u nás čtenářsko-ochotnická beseda koncert p. Jaromíra Nágla, virtuosa na harfu, za laskavého spoludělníkůvání s A. Feurichové, p. Kaplana a p. ředitelů káru J. Macha. — Na koncert ten jsme se opravdu těšili, neboť málo kdy naskytne se nám příležitost umělce nějakého poslechnouti. Pan Jaromír Nágl přednesl mimo jiné věci též krásnou fantazii z Hugenotů, a a la Styrienne Impromptu pro harfu. Ač jest technicky neobyčejně vyspělý, přec nesvádí jej tato vyspělost k přemrštěným bravurnostem; technika zdá se mu býti prostředkem k sycovanému pochopení a provedení díla — Odměněn byl vzácným porozuměním a bludnou pochvalou, takže byl nucen stále přídávati. — Sl. A. Feurichová s p. řed. káru J. Machem sebrali velice skvostně „La Serenata“ od Bragy čtyřručně. — Dále p. J. Mach přednesl s doprovodem harfy „Ave Maria“ od Schuberta a „Kde domov můj?“ — Hra jeho je věrnou analýs díla; vládne oslnující technikou svého nástroje a a cituplným výrazem. — P. Kaplan zazpíval od Frimla: Z písní Závišových pro tenor. — Jeho hlas jest velice krásný zvláště ve vyšších polohách.

Z Jehnědí u Ústí n. Orli. Dne 4. října pořádá učitelský sbor koncert za laskavého spoludělníkůvání virtuosa na harfu pana Jaromíra Nágla, sločny Kozlové, pana uč. Beka a p. uč. Doležala.

Právě vyšlo:

Slovo k rekrutům,

od K. Laštovičky, aktiv. poddůstojníka v Praze.
Časová tato brožura z pera odborníkovy poskytuje brancům, nastupujícím činnou službu, cenné pokyny a dobré rady. Spisek stojí pouze 8 haléřů. Odporučujeme našim organizacím, spolkům, farním úřadům atd. Objednávky bromačné se slevou a franko zasílá Administrace Časových Úvah v Hradci Kr.

Zpupnost a řádění našich nepřátel na Polísku. Tak krásné, klidné na pohled by se zdálo údolí lemované Otaví, H-jšovinou a Borem, pruskými to vrchy! Někdo by myslil, že v takovém ústraní jest život rajske idyllický. Byl by snad — kdyby sem nešel severák moderní „kultury“, který mrazivým dechem dovede spáliti všecko kvítí pokoje a blaha. V romantickém údolí to vše jako v kotli. Pokrokářské strany táhnou svorně proti katolíkům; na potrestání bližního jsou ti lidé vždycky velcí chlapi. V městě i vesnicích jsou pronásledováni naši nadávky, posměšky a násilím, jako by katolíci Čechové byli zločinnými oikány nebo uprchlíky z kázně. Hruza obchází při pozorování, jak zde, v sousedství odvěkého nepřítelů, luští naši sokové „národnostní otázku“; jen hodně vlastní krajany mrkat proto, že se zrodili v katolickém náboženství a že jsou věrni náboženskému přeevštění svých poutivých, řádných českých matek! Nikdy by tu Němec nebo žid tolik nekusil, co zakoušíme od vycvikaných jízlivců naší národnosti! Jak v městě tak po okolí pořádají se štvácké schůze, v nichž pod rouškou boje protiklerikálního teže se do katolíků a jejich přeevštění, jako by takovou „práci“ měl získat národ milliony. A zatím křičet, podestívat, tupit dovede každý nezbedný chlapec. Náš lid nemá v průmyslových podnicích ani chvilku pokoje. Individua, s nimiž slušný člověk nemluví, dovedou chudému dělníku katolickému i tu skrovnou skývu chleba „z bratrské lásky“ polévati pelyňkovým odvarem šklebkův a hrubostí. Pěkně tady vzdělanost pokračuje! Nár. soc. strana uveřejňuje ne-spravedlivou potupu za potupou v novinách. „Lidové Prondy“ dne 11. září z jízlivé chytrosti otáčky lež, že posvěcená naše sv. odpadá, ačkoli tatáž byla sloužena co nejšlachetněji. Hodně ostře umí mluvit proti katol. lidu p. V., úředník nemocenské pokladny. Chce se takovou horlivostí udržeti při slušné existenci, protože ví, která strana tu vládne. A přece dělníci kteréhokoliv přeevštění musí stejné do nemoc. pokladny platiti pojistné. Nemá tudíž dorozří v nem. pokladně dbáti toho, aby odtud zachovávala se aspoň částečná šetrnost ke katolickým poplatníkům? Ci snad máme býti sotročeným platcům stádem, které za vlastní peníze si má nechat všecko líbit? Pěkně

na svobodu a kulturu savádě. Prohlášíme, že naše dlouho trvající trpělivost jest již ukonče. A nebude-li pokoje, začneme mluvit zase my a to hodně otevřeně, až některým pokrokářům se z toho udělají mřítky na očích. Jen naši katolíci, mírumilovné povaze máte co děkovati, že přec avštěl pokrokářský karabáč nad zády našimi nerušeně. Ale odtud až potud! Ukážeme, že se dovedeme brániti. A povzbuzujeme utiskované náčince, aby v dobrém setrvali hledajíce oporu a a sílu v katolické organizaci. Jest nás počet veliký. Potře bi jen sraziti se dohromady a pak užasou protivníci nad naší silou! Pokrokářskému sdi-vočení musí býti jednou konec.

Kolárky, náprsenky kněžské.
Prádla pánské a dámské bílá,
barevná i trikotová.
Došňuky. — Pasy.
Kapesníky. — Ručníky.
Šatrováky. — Záruční
„Triumfala“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
švadlony a kroje
doporučují v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.
Divadelní ulice — proti kostlu P. Marie.
Solidní obsluha.
Nejlevnější pevné ceny.

Z Vysokého Veselí n. C. Příčinám továrníka p. H. Korejla (výroba umělých květin) pozvání k nám „Plzeňské kvarteto“ s p. Stachem v čelo, dále pak „Sdružení hudební“ z Nového Bydžova. „Plzeňské kvarteto“ předneslo skladby Schubertovy a Dvořákovy, houslista p. Stach pak sám Dvořákovu mazurku. Rovněž „Sdružení“ těšilo se potlesku obcenstva. Čtná návštěva umožnila slušný výnos dobročinným účelům. Slativému studentstvu přejeme mnoho zdaru! — O slavnosti posvěcení chrámu dávana v chrámu Vys. Veselí n. C. Hzením řed. káru J. Kourka „Horákova máe B“ (v úpravě A. Řihovského), „Ave Maria“ od Tregiera za spolupůsobení „Plzeňského kvarteta“. Rovněž došla oceněna chrámová hudba o slavnosti císaře pána. Ježto se pěstují skladby nejen cenné staré (Palestrina a j.), ale i nové (A. Řihovský a j.), zájem pro krásnou hudbu kostelní se zvyšuje. Ovšem „bez práce nejsou koláče“ — ani o posvěcení, bez obětavosti to nejde! A proto díky jak došlým silám tak i pp. hostům! —k.

Umělecká terrakotta
Obrazy Kassety papíru
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
má v největším výběru
František Piša,
prodej uměleckých výrobků
v Hradci Králové,
Velké nám. 135
Knihkupectví. Antikvariát. Papírnictví.

Různé zprávy.

Připomenutí všem pp. čtenářům.

K dnešnímu číslu přikládáme slošní listy pošt. spořitelny, aby na prahu IV. čtvrtletí každý odběratel mohl pohodlně platební svoji povinnosti dostáti a aby zejména dlužníci neodplatky bez prodlení vyrovnali.

Kdo do konce roku předplaceno nemá, nechť neodkládá až na leden roku příštího, jak se často stává; řádným správením předplatného ašetří sám mnoho práce v celoročním účtování.

Kdo již předplatil, nechť laskavě uschová slošní list na dobu pozdější, ješto při každém kvartálu slož. listy vkládati nelze.

Na listky ty lze předplatiti i „Časové Úvahy“ a vyrovnati povinnost za odebrané kolby z „Knihovny Obnovy“.

Doufáme, že odběratelé hojně listků k pře-cepi použijí ihned. Kdo odkládá, lebec napomené. Naše nakladatelství musí všecko platiti ihned.

Mnoho látky (zvláště dopisů) byli jsme nuceni odložit do čísla příštího. Posílme tudíž o laskavé strpení. Vůbec stále naléhavěji jeví se potřeba rozsah „Obnovy“ rozšířiti, abychom mohli vždy i pp. dopisovatelům vyhověti ihned. Jest nutno zavésti zvláště pravidelnou hlídku redinkou a živnostenskou.

Abychom však mohli nutným požadavkům vyhověti rozšířením listu, jest nevyhnutelná čila součinnost našich přátel. Proto nechť každý vyrovná předplatné v pravý čas, nechť každý žádá „Obnovu“ ve veřejných místnostech, nechť všichni laskavě získávají nové odběratele pro „Obnovu“ i „Časové Úvahy“! Okolnosti k tomu nutí železnou rukou každého přítele katolického ru-hu.

Tudíž vzhůru k pilné práci!
Redakce a administrace
„Obnovy“ a „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Veliká přesnost žalemounského úřadu maďarského. Kdo ví, jak Maďari dovedou kopat do zákona, aby Slováci hodně vylustali, kdo pozoruje, jak velcí š-jditi dlouho mohou v Uhrách prováděti švindly, podiví se, jakou úzkostlivou přesností zachoval tam jeden úřad pro jediný halét Před nějakým časem zmizel z Aradu jistý Danielowky, zanechav po sobě velké dluhy. Jediné, co zanechal ku krytí passiv, byl límec od košile. Uherský úřední list uveřejňuje nyní své-domitě následující: „Oznamuje se, že nyníjší po-byt Věroslava Danielowského není znám a že jemu náležející límec od košile v ceně 1 haléře bude královským soudem v Aradu pod číslem 9427 veřejnou dražbou prodán, nepodá-li Danielowky během zákonem stanovené lhůty proti dražbě ná-mitek.“ — Snadno si představit, jak milý Dani-elowsky milovými skoky pospíší do Aradu „podá-vat námítky“ a nechat se zavít. Směšno, jak pro 1 halét plýtvá uherský stát penzí svých poplat-níků. Jen výdaje na dražbu budou stati tisíckrát více než starý špinavý límec, prodají-li jej vůbec.

Selské university jsou zvláštěností Dánska. Jsou to ústavy pro selský lid zřízené, které se mohou skutečně nazvati vysokými školami, poně-vadž podávají nejvyšší možnou míru vzdělání li-dového. Zakladatelem byl biskup Grundtvig, jejich zařazení a vnučovací osnovy nejsou nikterak jed-notné, nýbrž dle potřeb jednotlivých škol upravené. Celé vyučování provanuto duchem křesťanství na základě zdravého demokratického a vřelých citů lásky k vlasti. Jest 71 škol zřízených jakožto selské university, všechny na venkově v malých osadách nebo i na blízkou menší měst. Při mnohých jsou zařizeny pensionáty, kde chovanci za 35 korun měsíčně jsou ubytováni a zapátní. Úhrnem navštěvují tyto university ročně 3500 mužských a 3200 ženských posluchačů. Stát nestará se o důkazy způsobilosti řídících těchto škol a učitelstva, ani o učební plán a zařazení ústavů. Navštěvuje-li škola určitý, státem žádaný počet posluchačů, obdrží škola státní subvenci. Tím plní stát jedinou povinnost. Poněvadž učitelé jsou odkázáni sami na seb a v rozkvětu škol záleží i jejich existence, pracují velmi čile, aby tento způsob školství c. nejvíce zvelebili. Jsou také s největší částí lidé velmi vzdělání a praktičtí. Školy dbají důvěrného zu-šlechtění. Pěstují se přírodověda, fysika, dějiny, počty, jazyky. Tím si vysvětlíme, že vyniká sed ak dánský nevědní inteligenci.

Daň z plynového a elektrického světla bude asi velmi pravděpodobně zavedena při reformě danové v Německu. Zásada sama jest úplně zdravou. Je-li totiž petrolej „světlo chudých“ zdaněno do výše 80 - 90 procent, není zajisté ne-spravedlivé, aby také i „světlo bohatých“ elektrina a svítíplyn byl zdaněn. Dle výpočtů vládních vy-nesla by tato daň 60 mil. marek. Ovšem s ukládá-ním daué této spojeny jsou veliké obtíže zejména pokud postihuje elektrinu.

Ve sdech bláznivců rakouských bylo v letech 1894—1901 opatrováno 36.746 mužů a 28.734 žen. Nemoc duševní propukla u 6910 mužů a 624 žen následkem neemírného požívání alko-holu. Ze všech duševně chorých bylo 10.567, s al-koholiků 505 dědičně zatíženo.

Elektrisovali se. Opavský Týdeník píše: „Tragikomický případ udál se v sobotu v Mar. Horách. Tři kluci pobíheli s velkou žádostivostí na drát pouliční elektrické dráhy a ukrutně rádi byli by se dali elektrisovat. Jednou už to zkusili za 4 haléře a zde na ulici skýtá se jim vlastně možnost dát se elektrisovat zadarmo. Jen jak! Drát je tuze vysoko, pohrabáčem od kamen nemožno ho dosáhnout. Ale chytré hlavě klaka nemůže ale způsobit nepřekonatelých obtíží. „Už to mám“, zvolal jeden z Edisonů, a už pádl domů. Sdělal s houslí strunu, odmotal drátek a vítězně vrátil se k svým soudruhům. Drátek zatížil kaménkem, „spo-jili se“ a jeden z nich kamének přehodil. Ale v nejbližším okamžiku všichni tři zařvali, vysko-čili na sáh vysoko a s ukrutným křikem počli tančit indiánský tanec. Pustit se nemohli, hálelo to jimi, jak vítr prádlem. Žádný derviš neřval by intenzivněji, jako naši tři kluci, kteří se přijemně elektrisovali. Jistý řezník, jenž stál na blízku,

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebývalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jalínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Sklad uhlí

na nádraží v Dobřenicích
má Fr. Slezák z Dobřenic.

!! Výborné uhlí hornoslezské !!
!! i znamenité uhlí hnědé. !!

!!

Navštívenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihtiškárna
v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
hlasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,
varhanář v Poličce.
Závod založen 1874.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožna.

K dušičkám

doporučuji svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků

přes 100 kusů, zhotovených z domácích
i cizích druhů kamenů ve vkusném
provedení; zvláště upozorňuji na novinku

„Graniton“,

umělecky pracované ozdoby z nezní-
telné hmoty, hodící se speciálně na práce
z pískovce v cenách úžasné levných.
Pány interestenty uctivě sve k shléd-
nutí vystavených prací

Zdenko Ježek,

majitel nejstaršího a největšího závodu
: sochařsko-kamenického na českém :
severovýchodě

v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bureovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem srpna K 18,344.947-42.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 40.

Josef Bonaventura Piter.

Jeho život a působení.

Píše Fr. Kolář.

III.

Piter, skončiv největší svoji práci (The-saurus), rozstoupil se r. 1762 na čtrvrtedenní zimnici, která jej sužovala po celé 2 roky. Užíval sice nejvydatnějších léků, ale přes to stále slábl; palčivost stále rostla, bolesti se rozmáhaly, až šlechtná duše velkého opata po svátostní posile rozřehovala se s tělem 15. května 1764 v Rajhradě. Piter zemřel v věku 56 let a uložen k důstojným svým předchůdcům jako i k svému otci tam pochovanému.

Pod Piterovým obrazem napsáno: Vir disciplinae monasticae non minus quam quarumvis litterarum, praesertim autem diplomaticae ac historiae patriae studiosissimus — an základy historie staré nikoli v hezákadných sloupcech (slepeninách) a paběrcech, alebrž ve původních listinách hledal . . .

Aleš Habrich, převor bened. kláštera Rajhradského, udává (ve Fr. Mart. „Pelzls Ab-bildungen böhmischer und mährischer Gelehrten IV., str. 149), že „Piter jako prelát učené přívětivý, nevrlý, velmi vážný a v obchodu (obcování) ne tak příjemný byl jako prve“, čehož příčinu uvádí Habrich takto: „Onť po cti ne-toužil nikdy a důstojnost prelátská byla proti jeho náklonnosti. Zdál se, jako by při svém životě nežil, a častější starosti cestu mu zúžovaly k Muse, od něho milované. Kdyby soukromý muž byl, byl by ještě větší slávy sobě v učení svém získal a snad i většího stáří došel.“

Vannálech Rajhr. kláštera praví se o něm: „Sic cessit de vita praeclarum ordinis nostri lumen imo et ecclesiae et patriae quibus inservire semper studuerat, hunc nec alium sibi laborum suorum finem proponens. Vita respondit morti . . . (Tak odešlo ze života přeslavné světlo našeho řádu, ba i církve a vlasti, jimž sloužit vždycky se snažil, tento cíl práci svých a nikoli jiný sobě určuje. Život odpovídal smrti . . .)“

Piter jako žák první grammatikální třídy r. 1720 vstoupil do prostřed zahrady svého otce jádro divokého kaštanu; kaštan vzrostl a pod něj sjeli se ku třídenní rodácké slavnosti (od 16. do 18. července r. 1816) skoro všichni učení a jiní vynikající synové Třebechovic, jichž počet byl věru veliký. (Jména některých: Václ. Držmišek, dvor. kazatel, Filip a Jan Hloušek, kněží, Václ. Čermák, Příborský, nadporučík, Tadeáš Držmiška, Bed. Eil, vrchní účetní, Jan Sedláček, rytíř z Hakenfeldu, Prokop rytíř z Lilienfeldu atd.)

Při té příležitosti založil konsistorní rada Josef Simon, děkan týnišťský, rodák třebechovský a náměstek biskupův na Rychnovsku, skvostnou knihu pod titulem „Matrica Trebechoviensium filiorum Musae“, do níž bylo zapísáno jméno Piterovo na místě prvním.

A když 18. července se rodáci pod kaštanem shromáždili naposled, tu pro všechnu budoucnost jednotu a lasku si slíbili a založili fond ku podpoře chudé studující mládeže třebechovské obnosem 1712 zl.

O sjezd se hlavně zasloužil třebechovský rodák Jan Bílý, farář z Nové Paky (* 16. ledna 1753, † 21. února 1822; byl strýcem J. Th. Helda), jeden z nejstarších a nejzasloužilejších synů Třebechovic. Popsal průběh toho znamenitého sjezdu v I. svazku Hýblových „Rozmanitostí“ r. 1818 a pak vydal o tom zvláštní knížku: „Das Heimatsfest zu Hohenbruck in Böhmen am 16.—18. Juli 1816.“

K II. sjezdu r. 1821 vydána česká vzletná píseň: „Citové radosti při druhé zvláštní slavnosti, vřidnosti a lásky v Třebechovicích dne 10., 11., 12. července 1821. V Praze u Haase 1821.“

III. sjezd obýval spěvácký spolek „Oreb“ 4. září 1865. Kaštan ozdoben byl obrazy B. Pítra, Sedláčka, Helda a j. v. Na estrádě: Pa-lacký, Rieger, Klauďa a Řezáč. Slavnostní řeč pronesl Fr. Prokeš. Čistý výnos činil 26 zl.; dán na opravu sochy nejsv. Trojice na náměstí. IV. slavnost pořádá „Oreb“ r. 1868 při hubbě Sokola opočenského ve prospěch pohorělých v Pterově na Moravě. Slavnostní proslov měl Fr. Mrha. Čistý výnos 47 zl. Poslední slavnost obývali studující 3. března 1871, při níž promluvil Jan Pinkava. Ještě r. 1873 ke kaštanu byl podniknut výlet od studujících královéhradeckých.

Obrovský ten kaštan v zahradě u čls. p. 269. u Dědiny byl nejvyšším kaštanem v Čechách; po 155 letech (r. 1877) přerážen a 18. července 1890 od manželů Černých (pro stínění!) svrácen. — „Pokrok“ přinesl r. 1874 správu: „Starý kaštan stojí v zahradě rodného domku rajhradského opata Bonaventury Pítra v Třebechovicích. Pítr sám strom zasadil. Mo-

butný kaštan ten jest tudíž nyní 178 roků star a kmen jeho má na 3-85 metru v objemu. Před 4 roky dolejší větve obra toho uřezány, po-něvadž příliš stínily.“

Piter buď vydal nebo k tisku upravil: Corpus scriptorum bohemicorum, Benedikt. diplomatař česk-moravský, Kroniku všech klášterů moravských od XI. do XIV. století založených, The-saurus, Hlas na výsosti, Pietas Benedictina, Zákon sv. Benedikta a přes 15 jiných různých prací.

Kulturní hlídka.

Válka bohů na Olympu.

Dle skladatele Beethovena není hříchu tam, kde jest hudba. Dle jiných myslitelů jest hřích výhradně následkem a ovocem nevědómlosti, nikoli zanedbáním náboženské výchovy. Vyšší vzdělání prý hříchy odstraní. Nuže tedy, lýro a doktoraký klobouku, spěchejte na pomoc! Ukažte, co dokážete. V Praze členové měst. vinohradského divadla — tedy lidé vysoce vzdělání a přitom vážní reprezentanti hudby a zpěvu — zle se po-hašťovali. Vyjímáme některé ukázky dle referátu „Národních listů.“

Při schůzi personálu vinohrad. divadla, kde-koli se děla zmínka o ohěvu opery, kapelníku Čelanském, propuklo shromáždění v blučné volání „hanba“. — Hurt: „Kapelník Čelanský před svědky obvinil ředitele Šuberta z defraudace(?). To je urážkou celého ensemblu, neboť my jsme měli v čele muže řádného a nikoli defraudanta!“ — Šubert „tvrdí dále, že funkcionář divadla (Hlas: Byl to pan Štech), který jel do Vídně, v ničem nepomáhal a jen se tam bavil a potom šel“. Čelanský, kterého jsem do divadla doporučil, neměl nic jiného na zřeteli, než mně podkopávat pěst. On za půldruhého roku nenastudoval žádnou operu, zato ale stále šel, až se mně zdálo, že není normální. Ve vinohradském divadle je asi 15 ředitelů, každý tam dělá co chce, každý si osvojuje právo, kdežto skutečný ředitel byl tam spíše jako po-sluha . . . S takovým člověkem, jako je chef opery, já sedět nebudu, a konečně ve výboru pa-nuje nálada taková, že jsou odhodláni ke všemu, jenž když zachovají Čelanského.“

„Pan Hurt jako senior herců pravil, že všichni byli uraženi způsobem, jak se jednalo se ředitelem Šubertem. Tak zejména pan Čelanský pravil, že řed. Šubert nemohl vykásat některé účty. (Řed. Šubert: To je padoušské na cti utr-hání a Čelanský mne může žalovat.) Rečník sdě-luje řed. Šubertovi usnesení veškerého personálu, že neoblomně stojí na požadavku, aby se ředitel Šubert vrátil do divadla. (Hlučný souhlas).“

„Chef opery vinohradské p. L. V. Čelanský sděluje nám následující: „Vzhledem k proneseným výtkám na schůzi personálu divadla vino-hradského, jakoby byl pronesl podezření o ně-jakém zpronevěření páně Šubertově, prohlašuji, že nikdy nic podobného jsem neřekl a každý po-dobný výrok stíhati budu jako utrhačství cestou soudní.“

Snad není potřebí opisovati další perly, zplozené ústy těch, kteří se sluní na Parnassu, majíce uměním a dobrým příkladem povznášeti. Kdyby jen polovice vzájemných obžalob byla pravdivá, kdyby se jen z polovice dokázalo, že zde pracovaly záštíplné klepy, už to by bylo ve-lice žalostno. Tvrdá Vídeň může se nyní jižlivě smáti, jak naše umělecká reprezentace, od ní od-strkovaná, počíná si — neumělecky. Velice obratný finančník p. Štech má nyní poučení, že k dobrému rozvoji divadla nestačí jen velice důmyslné shá-nění příjmů do divadelní kasy a že jest potřebí dbáti neméně pečlivě i o věci rázu vyššího. Že se Šubertovi křivda stala, nikdo uvážlivý nepopře.

Houbařský kurs.

◀ Houbaři prosecko-zábořští a z okolí měli v Proseči u Vys. Mýta 11. a 12. září t. r. „své dny“. Pořádali tu houbařský odborník p. Bezděk z Police dvoudenní kurs. Kurs pořádán byl v nej-vhodnější době, neboť ve zdejších lesích byla epousta hub. Že přišlo, nedělali jsme si z toho pranic; patříť děst k houbařskému sportu. Pravý houbař děst se nesmí báti.

Kurs houbařský rozdělen byl ve dvě před-nášky v místnosti hostince pana J. Vobejdy a ve dvě vycházky do lesů.

V první přednášce pojednal pan Bezděk o sbírání hub, o sušení, nakládání hub v octě a soli a o výrobě výtazku houbového. Při první vy-obázce nalezeno bylo 79 druhů hub. Od těchto druhů vzaty byly exempláře pro výstavu i pro přípravu. Pana učitele Bezděka provácel výtěčný znalec hub, učitel pan O. Svoboda se „učitelé.“

Prvé vycházky zúčastnilo se na 80 houbařů i houbařek. Dobrá polovina měla koše a tašky. Po tříhodinném „lovu“ byly koše a tašky takřka plny. Pan Bezděk měl plno práce. Nestál odpoví-

vidati, vysvětlovati. I pan Svoboda mu statoč-vypomáhal.

Po návratu byla uspořádána výstavka hou-bařská. Jednotlivé druhy hub byly označeny jmény a poznámkou, jsou-li jedlé, výborné jedlé, nejedlé nebo jedovaté.

Ze 79 druhů hub bylo 57 druhů jedlých a 22 druhů nejedlých a jedovatých. Jedlých hub se-bráno bylo hojně. Tyto určeny byly ku smažení.

Dámy vzaly si na starost houby očistiti a rozkrájet. Vše dělo se za dozoru pana Bezděka, aby snad náhodou nepřišla ku smažení houba jedo-vatá. Kupy hub byly rozkrájeny. Rozkrájeno bylo všech 57 druhů hub, nejméně v nich bylo hřibů obyčejných, t. j. takových, jaké jsme uvyklí byli zde sbíráti.

Zajímavé bude věděti, které druhy jedlých hub jsme sebrali — a pak snědli. Byly to: Opinky, hřib rudotřeňový (modrák), bedla vysoká (z druhu muchomůrek), lošák bílý, holubinka namodralá, hlíva červenavá, hřib dutonohý, karátka, hřib žlutomasý, hřib strakoš, hřib hnědý, stroček roho-vitý, lošák jelení (sáva), čirůvka dvojbarevná, choroš ovčí (mlynářky), holubinka růžová, hřib obecný, bedla odfená, holubinka bleďozlutá, sy-růvka, hřib špičnatý, hřib křemenák, čechatka podvinutá, lopatička žlutavá, zelenka, penízovka pruhovaná, choroš srostlý (žemlička), chřapáč, čepice biskupská, pýchavka, čirůvka znetvořená, kozí pysk, holubinka celokrajná, liška trubkovitá, čirůvka popelavá, penízovka máslová, čirůvka mydlivá, klouzek sličný, čechatka černobunatá, podmásník, hřib pepřný, šfavnatka bobulkatá, hřib kaštanový, klouzek lepký, ryzec pravý, slizák ma-zlavý, klouzek ovčí, pavučinec skučicový, václavky, třepenatka ciblová, šupinovka svraskalá, pečárka ovčí, pečárka polní, mechovka bílá, hřib sítkovaný.

Houby tyto smaženy byly na čtyřech veli-kých kastrolech. Při dušení bylo cítiti z hub vůni kořenatou, t. j. takovou, jakoby smíchal všechny druhy koření. Podobné vůně není cítiti při jednom druhu hub. Této pikantní chuti docílí se jedině přípravou různých hub a nikoli jednoho druhu. Dobrá chuť hub zvýší se ještě přidáním slaniny, když houby se duší.

Umažené houby byly výborny. Aby houby rychleji byly stráveny, doporučoval pan Bezděk smažené houby pokropiti citronem neb octem.

Musím ovšem sdělit, že mnohý jedl houby tyto jaksi a nedůvěrou, a kdyby nebylo příkladu páně Bezděkova, nebyl by jedl vůbec. Po požití chválena byla smaženice, která co do chuti byla mnohem lepší, nežli smaženice hřibková.

Druhého dne dopoledne poučil nás pan Bezděk, jak rozeznati houby sobě podobné. Jeť mnoho hub sobě tak podobných, že jen odborník a dokonale znalý může říci: tato jest jedlá a tato nejedlá.

Probral takto celou řadu hub.

Upozornil na výtečný žampion a jemu po-dobnou muchomůrku hlízovitou, nesmírně jedo-vatou a přece v jisté době velice žampionu po-dobnou. Upozornil na výtečné jedlou zelenku a jí podobnou, ale nejedlou čirůvku širožlutou. Také bedla vysoká jedlá podobá se bedle Vittadiniově nejedlé. Z lišek upozornil na lišku pomorančovou, která jest taktéž nejedlá a lišce jedlé velice po-dobná. I znamenitě jedlou mechovku mohli by la-k-houbař zaměnit za slizku oprahlou, nejedlou.

Dále probral houby lošákovité a upozornil na dobré druhy: lošák bílý a jelení (sáva), z ho-lubének upozornil na znamenitou holubinku naze-lenalou i na jiné druhy, jichž je na 100. Všechny nejsou ovšem jedlé.

Z ryzců, jichž jest na 80 druhů, doporučoval hlavně ryzec obecný, který jest výtečný naložený; do smaženice se jen několik ryzců přidává.

O houbách hřibovitých pojednal zvlášť ob-šírně. Jeť více než 60 druhů hub hřibovitých, z nichž některý druh je chutnější nežli hřib, který sbíráváme. Na př. „choroš ovčí“ chutná man-dlemi, omáčka z tohoto druhu je výtečná. Hřib „strakoš“ zvaný je zase výtečný v soli naložený. Hřib kaštanový je hřib všacného druhu. V někte-rých krajinách sbírají se některé druhy hřibovité již dávno.

Hřib rudotřeňový (kovář — modrák) někde se sbírá, někde nikoli a je to houba dobrá. Jedlé jsou hřiby: rodomasý, kozák, křemenák, hřib dutomasý, kozí pysk, hřib dutonohý, různé klouzky. Na třech zůstává velmi chutný choroš sy-rový, který roste v trsech. Na dubových pařezích roste masojed, který při rozkrojení vypadá jako šunka a upravuje se jako biftek. O pýchavkách tvrdil pan Bezděk, že jsou všechny jedlé a berou se k jídlu, dokud jsou uvařit bílé. Při druhé vy-cházce byly nalezeny z větší části tytéž druhy hub jako při vycházce první. Seznali jsme tudíž řadu hub jedlých, mezi nimi cennější co do chuti houby nežli hřib, který jsme dosud sbírali. Jsou to zelenka, mechovka bílá, penízovka máslová, holubinka namodralá, čirůvka dvojbarevná, choroš ovčí, čechatka černobunatá, žampiony, hřib kaš-tanový a jiné.

Pan Bezdek pojednal ovšem také o houbách nejdlejších i jedovatých. Každý účastník houbářského kursu odnesl si z kursu užitek ten, že může sbírat kromě hřibů mnohé a mnohé houby, mezi nimi vzácné druhy. Jest potřeba, aby každý houbář s naprostou jistotou našel se znáti nejcennější druhy hub a bude mít hub dosti po celé léto. Bylo by přáním, aby houbářský kurs byl opět v příštím roce, nikoli však na dva dny, aspoň na celý týden. Na důkladné poznání nových druhů hub musí být delší praxe. A poněvadž ve zdejších lesích je neobyčejně množství hub, bude iu jen ku prospěchu, když houby pozná dokonale.

Literatura.

Z nakladatelství V. Kotrby v Praze. Večery u jezera Genevského. Napsal P. Maryan Morawski T. J. Sešit 3.—4. za 90 hal. Vzdělávací knihovny katolické sv. 45. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 15., č. 1.

Methodius Slavorum Apostolus quo sensu orthodoxus declaratus sit. Vložil F. Snopek. Vydalo v kniž. ar. knihtiskárně Kohlšteck a Sievers v Praze.

Nákladem čes. tiskového spolku v Čes. Budějovicích. Šest jubileí v r. 1908. Píše dr. K. Slavík. Za 60 hal. — Bič na socialisty. Napsal V. Pavlík. Za 60 hal. — Pět na socialisty. Píše V. Pavlík. Za 6 hal.

Z nakladatelství Unie v Praze. Methodický výklad velkého katechismu katol. náboženství. Složil ThC. M. Lhotský. Část I.: O víře a apoštolském vyznání víry, II. vydání. Cena brož. 6 K. Část pátá: O křesťanské spravedlnosti a čtyřech posledních věcech člověka. II. vydání. Za 2-30 K. Velmi praktická pomůcka pro katechety. — M. A. Šimáček sebrané spisy: VII. díl Ze zápisů pbl. stud. Filipa Kořínka. Seš. 43.—48. — VIII. díl: Dvojí láska. Seš. 49.—62. po 82 hal.

Nákladem J. Otty v Praze. Ant. Stašek: Na rozhraní. Román. Seš. 34.—38. po 32 hal. — Frt. Heritesa sebrané spisy I. díl: Maloměstské povídky. Seš. 4.—8. po 30 hal. — A. Dumas: Patříš Mohykán. Román. Obrazové knihovny Světloza seš. 30.—33 po 30 hal. — L. N. Tolstoj: Vojna a mír. Román. Seš. 1. za 20 hal.

Z nakladatelství Družstva Máje v Praze. Kuchařka Marie Štechové. Vydáno péčí učit. spolku českých žen za 5 K. Jest to sbírka 2274 receptů o 544 stranách, velmi důkladné dílo, obrázkové. — N. A. Lejkin: Mezi třemi obli. Román z hereckého života. Z ruštiny přeložil dr. B. Prusík. Za 3 K.

Student v kostele, ve škole, na ulici, doma, ve společnosti a při zábavě. Sestava řečí. Sestavil J. Ježek. — Styblové knihovny kazatelské sv. 1. Nákladem B. Stybla v Praze. Cena 60 hal.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakce dr. K. Kadlce, vydán na r. 1908 desátý sešit, v kterém zase jak z krásné literatury tak z oborů naučných obsaženy jsou vynikající práce. Roč. 38., čís. 10. Roč. předpl. 14-40 K u administrace na Král. Vinohradech.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. České, levné ilustr. vydání spisů L. N. Tolstého: Vojna a mír. Román. V překladě V. Mrštíka. Seš. 1. za 20 hal. — Old Sureband II. Cestopisný román dr. Maye. Seš. 9.—27. po 32 hal.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. VI., čís. 9. a 10. Nákladem R. Rappa v Pelhřimově. Vychází v 10 číslech do roka za předpl. 6-60 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. F. Polívka: Užitek a paměťhodné rostliny našich zemí. Seš. 15.—20. Za 3 K. Spis velmi pozoruhodný. — Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí F. Jirásko. Roč. 15., čís. 4. Roč. předplatné 7 K. — Knihovna Kazatele č. 23: Rodičov, výchova a škola. Deset řečí o křesť. výchově a škole. Napsal Alf. Pryč. Za 1-40 K.

Křesťanský dělník. Měsíčník pro rodinu a řemeslo. Řídí a vydává Frt. Waldmann v Praze. Roč. předplatné 1-70 K.

Lámání ubrousků. Upravil Arn. Štěpán. Nákladem J. Kolandy v Praze. K potřebě především hoteliérům, atd. Za 1 K.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Ti už to uměli. Bývalý socialistický pohlavár Gustav Horvath v Nagyváradu učinil udání, že soudruzi Alexander Csizmadia a Koloman Jocsák průběhem dvou posledních let spronevřili 80.000 K, kterých upotřebili pro sebe. Proti těm dvěma radým vůdcům bylo provedeno od vrchního měst. hejtmana vyšetřování.

Svoboda a bratrství. „Christlich-soc. Arbeiter-Zeitang“ dne 26. září aděluje zajímavé věci. Dne 17. září vstoupil křesť. sociál. Vornáčka do práce u firmy Gregorovy ve Vídni jako lakýrník. Nadsoudruzi byli ihned v rozčilení. Večer téhož dne bylo Vornáčkovi ozná-

meno, aby práce nechal; nadsouhrub Čelka tak rozhodl. — Dle přání socialistů platil ve vídeňské knihtiskárně Waldheimové dělník Kunschak pět let do tak zv. „domácí kasy“, z níž se mělo jednotlivcům při různých potřebách platiti, na př. při odchodu z dílny po tříleté práci. Když však Kunschak odcházel, nechtěli mu radí dáti nic; vždyť prý není rudé organizovaným, není společenstvem odborného spolku. Tudíž se jim řeklo, že neměli Kunschaka nutit k pětiletému placení; soudruhům vytýčeno, že i jiné neorganizované nutí platit do domácí pokladny. Nadsoudruzi se ale krontili pod tíží spravedlivých výtek; když viděli, že sami rudí kmánové divně na jejich rozhodnutí pohlížejí, vysoká rudá rada prohlásila, že Kunschak hlasoval předešlý rok proti rudému kandidátu Högrovi, pročť prý ztrácí právo na podporu. Rudá rada si vymyslela ve svých nesnázích nestydatou lež, protože Kunschak v 17. okrese vídeňském vůbec neměl práva hlasovati. A tak Kunschak odbyt. Takovým způsobem připravují soudruzi moderní otroctví. Musíš jim hodně platit, ale práva na něco u nich nemáš; za tvé peníze tě kopnou.

Prý jest soc. demokracie revoluční. Tak se aspoň chlubí. Zatím však vláda dobře ví, kdo jí v čas velikých nesnází dovede neochotněji vytrhnouti trn z nohy. A z vědomosti, že rudí dobře vládu na říšské radě podporovali, zadala vláda tisk veškerých prací c. k. ma' é loterie sociálně-demokratické knihtiskárně „Arbeiterzeitung“ za skvělých podmínek. Inu, kdo dobře řvoucí ústa rudých zná, ví, že se utíší nejlépe zlatým náhubkem. — Prý zklerikalizované Rakousko!

Kopali jámu nežlikovně. Cihlářští dělníci Varř. Kouřil a Rud. Hartmann v Brně vyslovili podezření, že soc. demokraté Laub a Tutewohl rozšlapali dělnickým hotové cihly. Soudruzi žalovali. U okres. soudu byli žalovaní odsouzeni; ale odvolali se. V dalším řízení však vyšlo na jevo, že oba „uražení“ žalobcové skutečně pracujícími dělníky vyhrožovali rozšlapáním cihel, a že Laub dokonce byl viděn večer před oním rozšlapáním cihel v cihelně, kde prý „někoho hledal“. Zjistilo se také dle stop, že cihly skutečně byly rozšlapány dvěma osobami. Z těchto důvodů odvolací soudní dvůr při líčení dne 21. m. m. vyhověl odvolání žalovaných a sprostil je obžaloby, prohlásiv výslovně v důvodech rozsudku, že bylo jejich právem i povinností vysloviti důvodné podezření, ohledně něhož provedli plný důkaz pravdy. „Uražení“ žalobci byli pak odsouzeni nésti veškeré soudní útraty, jakož i útraty zastupování žalovaných. Tu vidíme rafinovanou bezcitnost rudou, vycepovanou jízlivými tiskovinami! Napřed bezohledně poškoziti a když poškozenej odváží se pronéstí stesk, ještě se snažit, aby takový ubožák přišel do kriminálu! Pěkný útlocit k spoludělníkům!

Jak prováděli bojkot. V Ivanovicích usnesli se soc. demokraté dne 10. září, že budou pivo bojkotovat; a také hostinský „na škrku“ točt jen pramálo. Zato však rudí začali pít víno a kořalku jen coží! Jeden, vycházeje z hostince, svalil se jako mrtvý. A co činili útlocitní soudruzi? Jeden nad ním začal cosi říkati jako kněz nad zesnulým, jiný dělal „rehtora“ a ostatní zpívali — hotový pohřeb. Někteří soudruzi-dělníci ze sladovny měli chytrý nápad. Rozhodli se popřáti si piva tam, kam tak snadno nepronikne blesk z očí sildivých nadsoudruhů. Po výplatě šašli si do hostince pl. Macíkové, kdež se chmelovinou značně rozkuráželi. Když jeden soudruh při kuželkách cosi prohrál, strhla se hádka a prance tak veliká, že tounkli do sebe koulemi. Tak skončila kuželková partie rudých milovníků bojkotu.

Z rudého domu na Šibenici. Dne 10. května t. r. letěla na Prostějovku od úst k ústům smutná zpráva, že blíž Čelechovské kaple u Studence zavražděna soudruška Planičková, žena rudého krejčího Fr. Planičky. Planičková předtím si libovala rudý ráj. Hovořila, že dokud v Boha věřila, nežila ve světě, ale teď že se jí vede ve víru vášně dobře. Byla nevěrná muži jako on jí. Rudý „Hlas lidu“ začal dělati z Planičkové politickou mučednici. Prý vražda se stala z politické msty atd. Byl by rád hodil černý skutek na krk katolíkům. Ale — pojednou zjištěno, že Planičkovou zavraždil sám muž, fanatický soc. demokrat, horlivý čtenář rudých tiskovin a častý návštěvník „Dělnického domu“ v Prostějově. Ve čtvrtek 24. září stál Planička před porotou. Hrozná věc vyšla na jevo, které nejlépe ilustrovaly rodinný život obou manželů, kteří dle ideálů sociálně demokratických holdovali „volné lásce“. (Planička s Frýbortovou, Frýbort s Planičkovou.) Dokázáno, že Frant. Planička již delší dobu obíral se myšlenkou, zavraždit svoji ženu, by se mohl oženit s Frýbortovou, se svojí milenkou, s kterou jednou ohtěl i ujetí. Nabádal k vraždě Ferd. Frýborta, což ten odmítl, a konečně k tomu účelu koupil

v Prostějově novou sekýru, udělal k ní topárko a uschoval na zahradě u svého domku v Kapli. Zmíněného dne, 10. května, vzal si ji pod svrchník, když šel k zábavě do Studence, na místě činu vhodil ji do přkopu — a naspět na tomtéž místě zavraždil svoji ženu — nejdřív ji pobodal nožem (dle lékařských znalců velice těžce, rány 9 a 15 cm hluboké) a pak ji sekou rozpoltil hlavu. Po činu sekery uschoval do pole (zasekl ji do země) a běžel naspět do hostince ve Studenci, kde tvrdil, že byl přepaden od „Čelechovské chasy“. Toť krátký obsah hrozného děje. Další věci jsou více méně známý, jak sám sebe poškřábal a vymyslel různé historky. Porotcům dány dvě otázky a sice: 1. na zločin úkladné vraždy a 2. na zabiti — (druhou otázku podal obhájce obžalovaného pokrokový dr. Fischer, který dostal za hájení Planičky 500 K). Po krátké poradě zodpověděli porotci otázku 1. Fr. Planička jest vinen zločinem úkladné vraždy, kterou dne 10. května spáchal na své ženě Hedvici — 10 hlasy ano, 2 ne. Vynesen tudíž rozsudek: k smrti provazem. Nutno se zmíniti, že obžalovaný činil dojem prohnáného chytráka. Když porotci odešli k poradě, usmíval se (počítal, že dostane 5 roků), avšak po rozsudku byl zdrcen. — Teď už tedy nepoctivě osočování rudých tiskovin nepomůže. Ať nyní rudé listy raději přemýšlejí, kam přivádí surové psaní a dryáčnické malování rája budoucnosti.

Co platí rudá přísaha. Pokrokat Klusáček za Ždára žaloval faráře Vitka z Nov. Veselí proto, že prý týž mu řekl veřejně ve schůzi, aby si raději hleděl svých studií a dostudoval a pak prý do Klusáčka strčil rukou. Rozumí se, že svědčili ve prospěch Klusáčkovy žaloby soc. demokraté; leč — každý povídal něco jiného. Ve své horlivosti svědčili ještě více, než co Klusáček žaloval. Jeden z rudých na př. svědčil, že farář řekl: „Na vás patří vzít karabáč, abyste nedělal otcí ostudu.“ Druhý: „Ten karabáč patří na vás, abyste dostudoval.“ Třetí: „Měl jste se držet knihy a dostudovat a nechodit na schůzi štvát.“ Čtvrtý: „Kdybyste to raději nechal, vzal knihu a dostudoval a nedělal otcí hanbu“ atd. atd. Zajímavý byl tedy pohled na p. Klusáčka, jaké týž dělal překvapením oči, když se dověděl z výpovědí jednotlivých svědků, co všechno prý mu p. farář řekl. Farář ovšem osvobozen. Krajský soud v Jihlavě však rozsudek zrušil s rozhodnutím, aby byli vyslechnuti ještě noví svědkové. Při novém stání dne 24. září však Klusáček opět nepouchodil. Svědkové jeho, ačkoliv vyslechnuti byli pod přísahou, líčili celou věc opět každý jinak, a každý tvrdil, že jeho výpověď je přesná a správná. Jeden tvrdil, že p. farář do Klusáčka rukou šfouchl, druhý že pěstí do něho udeřil, třetí že loktem do něho vrazil, čtvrtý že pouze ruku proti němu napřáhl atd. Naproti tomu stála zde celá řada svědků vedených panem farářem, kteří úplně souhlasně vypověděli, že p. farář do Klusáčka nestrčil, že stáli úplně blízko a že by to byli museli viděti. Svědkové ti také potvrdili, že Klusáček to byl, který, když mluvil napřed o thematě „farských kuchařek“, vykládal, že v době roboty páni Francové karabáčem bili sedláky. Tento karabáč jeho stoupencům tak utkvěl v paměti, že podivným způsobem přivedli karabáč ten ve spojení s osobou Klusáčka, a domnívali se slyšeti, že pan farář prý řekl, že na Klusáčka patří karabáč. Farář osvobozen. Případ ten mluví příliš výrazně sám. — A jiné křiklavé případy nutí k přemýšlení, zda by nabylo vhodné reformovati zákon o povinnosti a právu k přísaze tak, aby bylo dovoleno před soudem přísahati jen tomu, kdo skutečně v Boha věří. Jinak může nastati zneužívání jen coží!

Pro listopad, měsíc dušiček

odporují:

Kam mečeš? Kniha výstrah, obsahující líčení soudů Božích na věčnosti a udávající prostředky proti nim, sepsal Dr. Kar. Lev Řehák. Část prvá (361 str.), jež vykládá pravdy o očistci v přičině spravedlnosti i slitovnosti Boží v podobě 80 pobožností na měsíc listopad atd. Cena brož. kor. 2-40, v plátně a červenou ofiskou v pouzdře kor. 3-20, v hladké černé kůži s pravoslatoú ofiskou v pouzdře kor. 3-80, v kůži kůži elegantní s pravoslatoú ofiskou v pouzdře kor. 4-40. — Část druhá obsahuje pobožnosti církevní za dušičky v očistci. Cena kor. 1-60, v plátně a červenou ofis. kor. 2-40, v kůži se zlat. ofis. kor. 3-80, v kůži kůži se zlatou ofiskou kor. 3-60.

Oba díly společně v jedno oděsné v plátně K 5—, v kůži hladké K 6—, v kůži kůži K 7-50.

Každá část jest o sobě úplná a tvoří celek. Řádně laickově dobrou knihu tuto doporučujeme.

Nakladatel

R. PROMBERGER,
knihkupec v Olomouci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šatře ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. velečtějšímu duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
jen solidní jakosti doporučuje levně

—: první východočeský umělecký závod :—

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiříkova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve
vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
vačství.

Obchod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velečtějšímu ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přeslacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

malování písmo a nápisů předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných usmání po ruce a bronzová
státní medaile s výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si tímto zdvořile oznámiti,
že jsem převzal a znovuzřídil

závod

:: zbožím :: galanteriím a krátkým

po p. Em. Svobodovi

(dříve Alois Svoboda)

v Hradci Král., Velká podstěh,

který jsem již novým a sezonním zbožím
opatřil a doporučuji se vzácné přízni
velečtějšího obcenstva.

Při té příležitosti dovoluji si upo-
zorniti na nové právě došlé již druhy
zboží a sice:

Bílé prádlo

všeho druhu osvědčené jakosti.

Košile,

límece, manšety, náprsenky

nejmodernějších tvarů.

Kravaty a chránítka límců,
apartní novotiny.

Trikotové zboží:

košile, spodky, ponožky, rukavice a různé.

Dělnické prádlo.

Speciality.

Křticí úbory

a úplné dětské vybavy

počínajíc od novorozeňat ve velkém vý-
běru. (Na požádání se zvláštností ihned
zhotoví.)

Dětské garnitury zimní:

Kabátky, čepičky, čepčky, oblečky,
rukavičky, punčošky, botičky a mnohé
jiné.

Prosím, by i mně, jak mým před-
chůdcům přízeň i důvěra věnována byla
i na dále.

V hluboké úctě

Cyril Skalický,

Hradec Králové,

Velká podstěh.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

: intarsii :

vkusně a umělecky provedených.
Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křídla, moderní rámy. :
Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

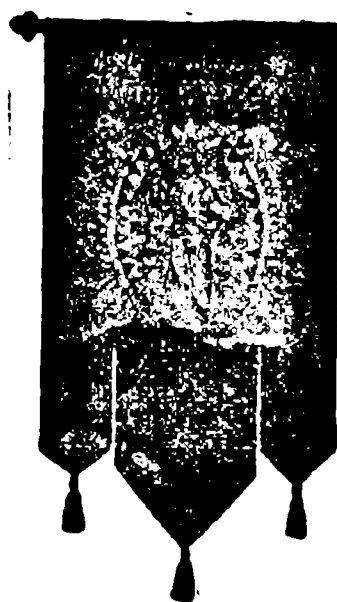
závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

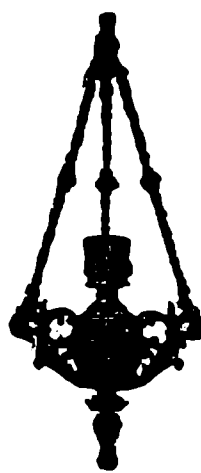
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

duchovenstvu !

Jan Staněk, Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučení pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluji
i doporučení svůj bojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako : monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, křtitelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuji v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chápuji kostelní ná-
činí a slavnostní po ruce. Žádám přesné vy-
robky bezomně. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretónové, crepové, ripové, gobelínové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako : šňůry, štrapece, tře-
pení atd.

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, písečků, úřadů atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Statek

z volné ruky se prodá

s úplným zařízením hospodářským, dobytkem, s letošní úrodou. Patří k němu asi 50 korců dobrých pozemků; budovy novější z kamene, kryté taškami a břidlicí.

Bližší sdělí

Jan Černý

v Byzhradci č. 35. P. Solnice.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápníky, jemi krve a ranami, též kráslené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleduštně kruhům duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905, diplom, čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile. Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. užívané. Vzorů a ceníků zdarma. — franko

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a kebových náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandské třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým destaveníčkem
hostů z venkova a doporučení se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
" pohodově. "

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Elektrické

== světlo ==

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilátory, počítačidla, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnosměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštn. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

o en kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže
Malého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém
náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se lesklým rámy, stílní osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejzpracovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v své vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veleduštnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené. Veškeré vzorky jsou Jeho Blahopřání Miletu revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni zlatem a cínem velice levně.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorů, rozpočtů, nákrese i hotové zboží na ukázkou franko se zašlou.

Chudším duchovním možno splácat bez přirátek. Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prostím veleduštnému duchovenstvu o laskavou přízeň a důvěrný závod domácnosti. Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

častníci jen ty místní organizace, které vůči straně povinnost svoji konají a které zejména u výkonu svého vboru v seznamu vedeny budou. Přiblíží organizací zasílány budet na „Výkonný výbor strany katol. lidu v Čechách v Praze-II., Opatovická ulice č. 10.“ Upozorňujeme dále, že máme na skladě jak organizační řád tak i program strany a členské legitimace pro příslušníky organizační. 1 kus organizačního řádu a 1 kus pr gramu strany čítáme po 5 h; členské legitimace kus po 2 h a zasílá je „Výkonný výbor strany lidu katolického v Praze II., Opatovická ulice 10“, když příslušný obnos za ně předem v poštovních známkách zaslan byl. Výkonný výbor. strany katolického lidu v Praze-II. Opatovická ul. 10.

Umělecká terrakotta
Obrazy Kassety papíru
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
 má v největším výběru
František Piša,
 prodej uměleckých výrobků
 v Hradci Králové,
 Velké nám. 135.
 Knihkupectví. Antikvariát. Papírnaictví.

Zprávy místní a z kraje.

Jmeniny J. V. císaře a krále oslaveny v Hradci Král. dne 4. t. m. obvyklým způsobem. Njdp. biskup dr. Doubrava sloužil o 10. hod. slavnou pontifikální mši sv. za přítomnosti nejv. kathedrální kapitoly, zástupců úřadů zeměpanských, státních, vojenských, školních, samosprávných, a množství obecnstva. Na všech školách zdejších oslaveny jmeniny J. V. již den před tím.

Schůze městské rady dne 5. října t. r. Zemskému výboru zašle se žádost za předložení návrhu na legislativní úpravu lidového knihovnictví sněma král. Českého. — Vzdá se dik pp JUDru Eugenu, MUDru Arturu a MUDru Rudolfu Eiseltům a pí Marii Maixnerové, chti lékaře a univers. profesora, již věnovali obnos K 5000 ku zřízení nadace pro medicy s měst Polický, Jindřichova Hradce a Hradce Králové. — Knihovnickem lidové knihovny ustanoven byl p. Vojtěch Valášek, městský asistent, na místo resignovavšího p. K. Paula. Lidová knihovna budemyni otevřena pouze jednou týdně, ve středu, od 6—8 hod. večer. — Žádost p JUDra. Hrouzka, ředitele okresních úřadů, za odprodeje parcely stavební na Žižkově náměstí ve střední části pevnostního kavalíru č 34 ve výměře as 13 m ve frontě proti městskému parku, postoupena byla technické komisi. — Vyučování na měst. dívčím lyceu v kroužku francouzském svěř se sl. M. Pospíšilové, v latinském kursu p. prof. Mikánovi, v německém p. dra Klauberovi; dále stídl se na lyceu theoret. kurs pro domácí práce, kurs ručních prací a kurs nepovinné angličtiny. — Vzato bylo na vědomí, že pro vyučování náboženství na lyceu ustanoven byl bisk. ordinariátem dp. dr. Šetina. — Schváleno bylo zřízení pobočky v V. tř. téhož ústavu. — Žádost p. dr. inž. Jiráka za prodej přední poloviny parcely „Maršovky“ na Praž. Předměstí postoupí se techn. komisi. — Krasoumné Jednotě pro Čechy v Praze zašle se příspěvek členský. — Pamětní spis o protizákonném a nespravedlivém postupu proti čes. školství menšinovému, zaslaný Nár. J. S., postoupí se měst. zast. — K žádosti průmysl. musea zavéde se plyn do místnosti čp. 63, pro kurs ciselářský propůjčené. — Uděl se povolení ku stavbě domu p. J. Semeckého na parc. č. 5 v bl. R. — Voda užitková nebude v noci již uzavírána. —

Politický projev městské rady ze dne 8. t. m. „Městská rada v Hradci Králové projevuje plný souhlas svůj s jednotným a rozhodným postupem poslaneč českých stran národních na sněmu království Českého a žádá jich by při něm setrvali.“

Chevanec b. Bertramson pořádají v neděli 11. října slavnostní akademii. Začátek v 5 hod.

Přednáška o církevní architektuře p. Edgara s Prahy koná se 11. t. m. o 8. hod. odpol. v čítárně přám. musea. Hojač účast žádoucí.

Divadlo. Přísti úterek bude se hráti Carmen; bendiči bude mšti p. Peršl. — Věru jest věcí nejvíce nešťastnou bláznit se baviti při ouvertuře, která jest přece platnou součástí opery. Doufáme, že sponzoréni sl. městské rady ten nešťvar zamezí zcela.

Z městského přám. musea v Hradci Králové. Čítárnu navštívilo od 15. do 30. září v 10 dvouhodinách 277 osob. V čítárně vydáno na 103 žádanky 84 předlobových děl a 67 svazků knih odborných. Domě učiněno 114 vypůjček a vypůjčeno 129 svazků a 617 předloh. Do okolí 18 osobám 45 svazků knih a 731 předloh. V čítárně vloženo tou dobou 108 časopisů odborných a uměleckých, slovníky: Ottův, všech 27 svazků, Brockhamsův, velký česko-německý i česko-francouzský a jiné příručky. Čtenáře žádáme, aby list po přečtení uložili na místo názvem časopisů opatřené, rovněž jen malá část čtenářů zapisuje své jméno do knihy frekvence. Do knihovny zařaděny nové spisy a díla předlobová. — Za členy musea se přihlásili: slč. M. Vanická, učitel zde, pí Ella Mikanová-Urbanová, malířka, a p. Jar. Mikan, prof. lycea zde. — Z kursů ukončen krajský a zahájeny budou ciselářský a elektrotechnický. Pro kurs malířský propůjčena místnost v bývalé dívčí škole se upravuje. — Přednášky zahájeny budou v neděli dne 11. října přednáškou p. Ern. Edgara „O církevním umění“, pak následovati budou přednášky z elektrotechniky (p. inž. Rosa), o zřizování dělnických a úřednických domků po stránce umělecké, hygienické a hospodářské (pp. Zd. Wirth a R. Urban). — Členské večírky zahájeny budou v pondělí dne 12. října rozhovorem o organizaci průmyslových museí. Následovati budou rozhovory o otázkách živnostenských, uměleckých a jiných. — Občasné výstavy pořádány budou měsíčně ve velkém výkladním okně tržnice. — Dárci: Pan Lad. Haněl, c. k. řed. zde, daroval řadu katalogů a cenníků a mod. vzorů kování nábytkového p. arch. Jan Kotěra v Praze sešlou postel empírovou, kožené desky s lišov. ornamentem (z r. 1680), vyřezanou toboleku nápraní z poč. min. stol., řadu ručně malovaných navštívenek a gratulačních listků z let 1790—1800 a 52 ocelorytin. Modlitby psané a malované. Sl. městská rada zde 2 bronzové plaketty, pí M. Palmová, chot po majoru zde, vzorník, přám. museum v Hořicích postup výroby skleněných perli, p. Al. Šimek, obchodník zde, starý kolovrat, p. Jos. Daška, starožitník v Josefově, zdobené knoflíky z let 1820—1840 a amer. kalamát, p. M. Oehm, učitel zde, bronzovou medaili spolupracovníka a z jubil. výstavy v Praze r. 1891, p. Ferd. Přibyl, zám. zde, dřevěný empírový lustřík zlatený, pí M. Kadlecová, majitelka obchodu v Proseči, postup výroby dřevěných dýmek, knihtiskárna bři Peřinů zde skvostný obraz J. V. císa. Frant. Jos. I. dle návrhu prof. Ženíška, p. Vinc. Paulus, ředitel v. v zde, dřevěný přístroj k roztahování forem kloboukových, p. dr. Albert Ippen 2 roč časopisu „Graphische Kunst“, p. K. Adámek, zem. poslanec a předseda zemského výboru v Praze veškeré své spisy. Všem dárcům a příznivcům vyslovuje výbor musea upřímný dík.

Z Besedy. Dne 17. října pořádá bude II. přednáškový, programový večer. Vedle velezejimavé přednášky p. dra A. Rudolfa o Čáhradě na programu čísla klavírní, zpěvní, houslová a jiná; večer spojen s tombolou. Pro další večery zajištěny velezejimavé přednášky a výbor doufá, že ve své snaze hlavně účasti členstva bude mravně podporován.

Francouzské Pyreneje s pěknými údolími, vrchy, vodopády, hrady a zámky a zejména skvělé pobřeží lázeňské město Biarritz, pak poutnické Lourdy, starožitné Carcassonne a jiná města možno spatřiti v týdně od 10. do 16. října v panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou věží.

Měsíční výkaz Záložního úvěrního ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) v září 1908 K 18,460 256 70. Splaceno na IV. emisii akcií našeho ústavu K 1,702,935 06. Bankot smének: V září roku 1908 eskontováno kusů 2,302 v obnosu K 3,700,729 11. Skladisté: V září 1908 uloženo zboží v ceně K 1,203,721 16. Vklady na vkladní knížky a pokl. poukázky zárokují se 4%, ode dne vložení do dne vyhrání. Vklady vázané výpovědí přijímají se na úrok vyšší než 4%. Důchodkovou daň platí banka ze svého. Složní listy pošt. spoř. zdarma.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září 1908. Vklady: vloženo K 97,293 14, vybráno K 78,874 95, zůstatek K 1,483 093 —. Záruka: závodní podíly K 70 140 98, fond rezervní K 103,269 30, fond pensijní K 29 889 79, fond pro kursové rozdíly K 14 814 08, vlastní reality K 159 726 50, cenné papíry a přebytky K 385 992 97, půjčky sménekové K 404 021 28, půjčky hypoteční K 910 982 84, úhrnam K 2,028,787 74.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským spolku „Komenský“ ve Vídni V.1., Margaretenstrasse 100, který vydržíže 2 obecné školy, 2 opatrovny a 6 jazykových škol, přispěl z Hradce Králové P. J. Brabec i K. J. Kotek za „Typ. Beseda“ 2 K, J. Homoláč i K.

† Klement Němeček. Boleslavské překvapila správa, že dne 5. t. m. zemřel zámecký kaplan šamberecký dp. Němeček (v mladém ještě věku 38 let). Byl to kněz, který horlivě podporoval naši organizaci, byl dobrodincem chudiny a všeobecným vlastencem. Snášel se horlivě a se zdarem vstřípiti lásku k našemu národu a jazyku do srdcí synů p. barona Parischa, jímž byl vychovatelem. Včera konán pohřeb v Kutné Hoře, v místě úmrtí. Kdž odměnil mu Hospodín všecko stonásobně!

— Z Nového Hradce Král. obecní úřad 5 K. — Z Nechanic J. Rainiš 6 K. — Z Těchovic J. Müller (z národní slavnosti) 50 K.

Lupiči v kostele pomehovském. Jako v sousedním Čerailově, Černíkovici, Jeticích a Solnici, stalo se i v Pouchově. V noci ze soboty na neděli řázcovou vloupali se zloděinci do našeho kostela podobnou methodou, jako na místech sverchu udaných. Obratný lupič otevřel si dovedně pakličem márníci u kostela, vzal raketní nový popruh a žebřík, vytlačil obratně postranní okno do kostela, přivázal zase na železný rám okenní žebřík a sestoupil po něm dovnitř kostela. Rozžehl si svíci s postranního oltáře, vypálil schránku pro chudé a zase velmi dovedně otevřel silné dubové dveře do sakristie, prohlédl si tam skříně a kalichy, rozházel jednotlivé předměty, ale ničeho neodciziv, řádně zase sakristii zavřel, obešel si hlavní oltář, ale nechav na pokoji tabernakulum, vystoupil také na kůr, kdež mu svíčka na svícnu již dohořívala. Proto, zanechav ji tam se svícnem za dveřmi, odešel touže cestou oknem z kostela, zanechav v kostele žebřík na okně přivázaný. Dle dobrozdání hradeckého c. k. četnictva koná tyto noční návštěvy chrámové asi některý propuštěnec, vyškolený v Kartouzích anebo na Pankráci, jakož dále se před nedávným časem kolem Prahy.

Zase lupiči v kostele. V noci dne 29. září vloupali se neznámí lupiči do kostela v Chotěborkách. Nějakým pakličem otevřeli zvonici, kde má hrobat své nástroje, a těmi vypálili dveře do sakristie, kdež vše zotvírali a přehrabali. V sakristii rozbili zámek ve dveřích, vedoucích do kostela. V kostele nenalezeno nic zvláštního — vše na svém místě. Podivuhodné a záhadou jest, že po tak pracném vloupání docela nic nikde nezvali. To se stalo tutéž noc jako v Jeticích.

Z České Skalice. Pěkné poměry zde zavládají od té doby, co se sem nastěhovalo hodně soc. demokratů. Kde se nalezne příležitost k potrestání jinak smýšlejícího, tam nalezneš rudého dělníka hned pohotově. To jest ovšem snadná práce. Zato však skutečný kulturní rozvoj pláče. Právě nyní rozmáhají se zde výstřednosti a hrůza! Podivno, že právě v posledním čase náš chrám byl dvakrát vloupen! Dne 7. září (v noci před svátkem Narození Panny Marie) vloupali se do kostela zloději. Z kolny ukradený žebřík přistaven k oknu; leč ani po vytlačení tabule okenní nemohl se zloděj dovnitř dostat. Proto vzal si na mněku okno u Božího hrobu. Tam po rozbítí okna již měl přístup volný. Vlezl do kostela a vypálil 2 pokladničky pro milodary. Zmizel opět oknem beze stopy. — A dne 4 t. m. v noci na pondělek zase nové vloupání. Tenkrát přinesl si zloděj žebřík vlastní, který nechal u okna stát. Menší žebřík si vypůjčil z kolny, pro který se též vloupal. Tenkrát se mu námaha nevyplatila; pokladničky byly právě prázdné. Zloděj ten jest asi z místa; nebo byl dobře od některého kamaráda věci snalého dobře poučen. Znal všecko dobře; věděl i o diátu, které bylo uschováno za oltářem. Jest velice žádoucné, aby drzý zloděj byl vyptán. Po čtyry století — co kostel stojí — nebyl takový sloupen navštíven. Inu, svět pokračuje! Předtím nějaký neurvalec kamenem vytloukl v malé fátě v noci okno.

Úřednický konsum v Pardubicích. Nové zřízený konsum gálistů v Pardubicích působí v řadách obchodníků a živnostníků slon krev. Proto se o něm stále ještě mluví a nešťastný konsum stal se předmětem prudkých novinářských debat, což každé takové nové instituci bývá jen na prospěch. Divíme se pouze, proč druhdy dělnický konsum byl zřízen beze všech nájezdů a átoků, ač je tu dělníků několik tisíc, kteří zajisté potráví více, nežli asi 200 úředníků zúčastněných v konsumu. Jedná se vlastně o to, proč úřednický konsum byl zřízen, a tomuto jádru celého boje se nápadně vyhýbají referenti pardubických novin. Jest nesporné, že všecko, nač se člověk podívá a co do úst vezme, v Pardubicích nepoměrně se zdražilo a ustavičně se zdražuje. Sotva že týden nepří, už se tu zdražuje, a přišli, zdražuje se zase, že přišl. Zkrátka přišlo to tak daleko, že v Pardubicích je všecko dražší nežli v Praze, ač v kvalitě to za Prahu hodně pokulhává. Není tudíž divu, že střední úřednická vrstva v Pardubicích zdvihla se po ustavičném ubíhání konečně k sebeobraně. Protestovalo se s počátku jen ústně ve společnosti na ustavičné stoupání cen, ba vyjednávalo se na cestě smírně, ale když byla patrna marnost všech těchto kroků, přistoupilo se konečně k činu — a nyní je sle a proklínání. Vždyť se musí rozumně uvážiti, že takový prostřední úředník se stálou gátí má daleko úpornější životní zápas, chťeje se slušně ve společnosti reprezentovati, nežli přemnohý dělník, živnostník a obchodník, a pak se nemůžeme diviti, že se také brání. Víme určitě, že nejen v Pardubicích, ale i jinde postavili si živnostníci, obchodníci ba i četní dělníci domy, a přemnozí mají i kapitál, ale úředníků takových najdeš po Hluku. Nechceme však ve svém referátu býti stranáckými; doveďme také čísti s živnostníky a obchodníky a jame přesvědčení o tom, že to na počátku působí rozmlíky, nevěříli a snad i nepřátelství; zkrátka trhlíny ve společenském soužití; ale vina je na tom, kdo podnět k boji, respektive k obraně za-

vdal. Pardubské českožidovské noviny postavily se proti konsumu a z toho již jest patrné, že konsum je na cestě dobré.

Ušlechtilost v červeno-bílém „Našem Právu.“ Některé noviny národních sociálů chtějí býti mermomocí pokrokovými a snaží se tudíž pokrokovým listům také v ostouzení katolické církve býti podobnými. Mezi ty patří také „Naše Právo.“ V posledním svém čísle podává tu žurnalistický červeno-bílý pirát tuto blbou anekdotu: Zhrálce z řad klerikálů zbožných stále přibývá. (Pisatelé snad soudí podle sebe.) Z Pešti doobčasí zpráva: Představená kláštera „Notre Dame“ v Pétikosteli chtěla obětovati 17letou slícnou novičku Matildu Andrassyovou chťicím tamního faráře Jos. Magenheima. Farář navštívil klášter a přemlouval dotyčnou novičku, aby vystoupila z kláštera. Představená kláštera s ní špatně nakládala a přemlouvala ji, aby se stala faráskou kuchářskou. Jednoho dne dokonce tuto novičku po 9. hodině večer vyhodila ven z kláštera. V zoufalství zašla k faráři Magenheimovi. Ten ji laskavě přijal pod střechu, ale později chtěl ji uspat, aby se jí mohl zmocniti. Dívce však dalo se před ním na útěk. Druhého dne se jí farář chtěl opět zmocniti. Na její pokřik upustil od svého úmyslu a dal jí 11 K s prosbou, aby se o tom nikde nesmiňovala. Ale dívka nemlčela a matka děvčete podala žalobu na faráře a „představenou.“ Takovým nesmyslem traktuje „Naše Právo“ své ubohé čtenáře a to v zájmu „osvěty a vzdělání.“ Rozumí se, že žádná novička Matilda Andrassyová v Pétikosteli ani není a nebyla a také ne farář tobo jména. Co zalouží takový červeno-bílý lhář a utrhač?

Parforsní hony na jeleny v Pardubicích. Parforsní světoznámé hony na jelena zahájeny 1. října t. r. vypuštěním prvního jelena o polednách na stanovišti u Pardubic. Účast šlechty posud slabá. Honů účastní se většina důstojníků pardubské posádky. Jelen chycen v malé chvilce pod Pardubicemi v Chrudimce pod strání hřbitovů. Druhý jelen, vypuštěný kolem 1 hod., běžel kolem Chrudimě, ke Slatinanům a chycen u „Třech Bubnů“ za Chrudimí. Dne 2. října vypuštěn jelen u Pohranovského rybníka. Meeting na návsi v Pohranově. Jelen doběhl jen malý kus do Srchu, kdež byl chycen. Pro velké teplo a silné sucho přeložený hon na 8. hod. ráno. V sobotu puštěn v Kolodějích u Sezemic. Běžel k dačickému nádraží, odkud se vrátil, a byl chycen v Sezemicích. V pondělí meeting v Srchu po 8. hod. ráno; vypuštěný jelen utekl do lesů bobdaňských, kdež vydržel v úkrytu až do odpoledne. Teprve ke třetí hodině vyplašen a chycen u nádraží stéblovského. V úterý meeting ve Zminné. Po krátkém běhu vrátil se jelen zpět a chycen u Zminného. Posud účastní se honů princové Vincenc a Ferdinand Auerspergové, hr. Rudolf Kinský, hr. Theob. Černín, hr. Ledebur, kníže Pléa.

Smrt na cestě. Paní A. Šiklová, choť přednosty nádraží v Ústí n. O., vrátila se tyto dny z Prahy domů. Cestou v Kolíně byla překvapena těžkými bolestmi, takže sotva došla do Pardubic. Na nádraží ji očekával lékař, který ji zavezl okamžitě do nemocnice, kdež však druhý den v bolestech skonala.

Němčení židů v Třebechovicích. Jako v jiných ryze českých městech, tak i v Třebechovicích židé při promenádě ostentativně němčí. Je vidět, jak ten moderní pokrok je napravil! Znají svoji moc. Odevzdali pro pokrokáře dra Drtinu hlasy a proto vědí, že slavný pokrokový tisk z vděčnosti jim neublíží. Němčtí židé v Praze podporovali kandidaturu dra Masaryka a žádný pokrokový tisk nepoukázal, jaký má význam ta pravoslánní okolnost. Dejte „vlastencům“ z masarykovského tábora hlasy a můžete němčiti bez bázně. Izraelští sluha z vděčnosti začne raději vyhasovati s národa katolíky, kteří nikdy německy nemluví a národní účely podporují. Nejvýš tak ještě soukromě do ucha se pošeptá, když už to němčení jest příliš křiklavé, aby byli židé opatrní, protože ti „klerikálové“ by se mohli ozvat. Ano — nebyti trochu strachu před katolickou kritikou, nechali by puncovaní vlastenci židy němčiti v ryze českých městech dále. Myslíte, že němčení židů trebechovských bylo zprauřkováno někde v pokrokovém listě? A přece zdejší pokrokaři jsou čili až ku podivu! Ima, mají práci s „klerikalismem“ a rozlít si ocet s židy němčícími, to by udělalo veliké díry do „českých“ pokrokových hradeb. Moderní Orebta jest rozvážnější, vypočítavější, než jeho předkové. Proto vždy opatrná a rozádná městská rada dala židům soukromou písemní výstrahu. Zkrátka počítala jim tak soukromě do ucha, aby byli opatrní ve vlastním zájmu. Nu — a židé? Snad teď si dají pozor aspoň potud, pokud toho bude vyžadovati obchod. Uptímnou lásku k našemu národu přece od nich nebude čekati opravdové ani nejpokrokovější Orebta. Tážeme se, čím vlastně zdejší české lidé i s městskou radou židům ublížili, že dávají tak vysvávě na jeho pohrdání českou národností? Možná, že zase budou dokazovati, že je pudily „ústrky“ od české společnosti. Nějaká výmluva už se nalezne. A my katolíci přece všechny skutečné ústrky jsme národními dří.

Z Chotěboře. Dne 5. října dopol. konána schůze okresních důvěrníků. Každý z nich přinesl

do schůze své pozorování a referoval o své činnosti. Zjištěno, že na některých místech není tolik katolického tisku, jak by si bylo přáti. Učiněna některá usnesení.

Hospodářská svépomoc na Chotěbořsku. Oddělek „Hospodářského sdružení“ založena byla v Nové Vsi dne 5. října. Další odděly jsou již na rozličných místech připravovány, neboť rolnictvo projevuje o ně chvalitebný zájem, jsouc přesvědčeno, že s uvědomováním katolíků musí se šířiti i pochopení hospodářských zájmů na poli svépomocném.

Kolárky, nápravní knížky.
Prádlo pánské a dámské bílé,
barevné i trikotové.
Došňuky. — Pasy.
Kapsonky. — Bukavice.
Šňurovačky. — Zdravotní
„Triumfální“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro
svatby a křty
doporučuji v nejlepší jakosti
Fejgl & Byčičtě,
Hradec Králové.
Hlavní ulice — proti kostelu P. Marie.
Solidní obsluha.
Nejlevnější pevné ceny.

Na Chotěbořsku. Dne 25. října o 1. hod. odpoledne bude v Chotěboři v sále „na Sklepek“ schůze mládeže z celého okresu. Za řečníky pozváni jsou P. Modestus Vohavka a selský syn p. Kahoňrek. Žádáme p. t. duchovenstvo, aby si objednálo z Hradce Králové legitimace a vyplněné rozkazy dívkám a jiným od čtrnácti let starým. Žádáme též důvěrníky katolické okresní organizace, aby čile pro hojnou návštěvu schůze agitovali. Komu by se legitimace nedostalo, obdržel ji před schůzí na místě.

Bydčevským tiskem pro samou starost o klerikalismus ušlo, že jsou u nás v jedné židovské tkalcovně usazováni úředníci jen Němci a že český náš akademik nebojí se výky židovského klerikalismu a vypomáhá svým zvučným hlasem germanisujícím našim židům v jejich templu. Snad je to u nás pokrok a proto — pardon!

Na prapor Katol. národní jednotě v Nov. Bydčevě přispěli: J. O. Em. hr. Mensdorff z Chotělic 20 K, včepí matka a kmotry praporu 50 K, včp. Leopold Opletal, farář ve Štěpanicích 2 K, p. Ant. Matyášova 2 K. Výbor vzdává aktivní díky.

Z Lomnice n. Pop. V neděli dne 4. října konali zde schůzi živnostníci, aby důrazně tlumočili svůj požadek za starobní a invalidní pojištění. Referovali poslanci Kratochvíl a Lišý. Po jejich věcném pojednání chopil se slova pan Malec z Opočna, který místo vážné rozpravy o požadavcích živnostníků utopil na kněze, posměch si tropil z postu, zlehčoval jeptišky. Každý soudný člověk uzná, že způsob, kterým si vedl tento pán, ani živnostnictvu vážnosti, ani jeho oprávněným požadavkům váhy nepřidá.

Z Radolovic n. Lomnice n. Pop. V neděli dne 4. října pořádána místní organizací strany katol. lidu důvěrná schůze u p. J. Dlouhého, který s laskavou ochotou již podruhé světnici svoji k účelu tomu propůjčil. Dp. Vítězslav Kudrnovský z Lomnice n. Pop. v přednášce přes hodinu trvajících vysvětlil nám přičiny a nutnost katolické organizace, má-li člena býti s úspěchem útokům nepřátelských stran. Hojnými doklady a zajištěnými případy z poslední doby dokázal nepoctivě a listivě jednání nepřátelských stran vůči náboženství a straně katol. lidu českého. Krásná, povzbuzující slova důst. pána byla všemi přítomnými s porozuměním přijata a odměněna zaslouženou pochvalou. Při volných návrzích přihlásila se ke slovu slečna B. Zajčková, účastnice letošního řečnického kursu, která v souladu sestavené promluvy vyzvala k organizování se, apelující na přítomné, aby každý přiložil ruce k dílu a každý konal svoji povinnost. Pronesená slova této obětavé pracovnice, která může sloužit za vzor, přijata byla s povděkem a všeobecně uznána ode všech její píle a obětavost, kterou v rodišti svém již dlouho osvědčuje. Taktéž pozornost vzbudila promluva předsedy besídky kat. mládeže p. F. Noska, který rovněž appelloval slovy svými na přítomnou mládež a uplatnil tak své zkušenosti, nabyté na letošním soc. kursu. Ve schůzi této jak p. kaplan-referent tak i p. farář- předseda vyblízl přítomné, aby se všim dním se zasazovali o zavedení starob. a invalidního pojištění nejen dělnictva, ale živnostnictva a rolnictva. Tak stalo se i ve schůzi dřívější dne 14. června t. r. Doslovem včp. Ant. Lábe, faráře n. P., který taktéž povzbudil výzvou svoji ku trvalé práci organizací, byla tato schůze skončena a další činnosti provoláno „Zdař Bůh!“

Neštěstí na dráze u Moravany. Cerná kronika naší stanice má opět o jeden nešťastný záznam více; zase jeden mladý, nadějný život lidský zmařen. V neděli dne 4. t. m. po 18hodinné práci v cukrovare moravanském odešel Jaroslav Špaček, strojník z Koštěnic, místo na postel do Turova na posvícení, kdež při taneční zábavě setrval až přes půlnoc. Poněvadž traf spol. stál dráhy od Turova přimocárně vede k domovu zmlněného Špačka, Koštěnicům, vydal se nešťastný mladík po trati k domovu. Avšak daleko nedošel; asi pět set kroků za Moravany potkal po 1 hod. s půlnoci pražský rychlovlak; chtěl se mu vyhnouti, buď ospalostí nebo vinou mlhy právě vkročil do kolejí, kdež ubožák nalezl svou smrt. Hlava a nohy uříznuty, ruce odtrženy od trupu a celé tělo brozně zohaveno. Ve středu dne 7. t. m. byly tělesné pozůstatky Špačkovy na dačickém hřbitově za velké účasti obecního sboru hasičského z Koštěnic k věčnému odpočinku uloženy.

Z Koštěnic. V den sv. Václava posvěceny byly základy nové budované jubilejní kaple v naší pokročilé obci. Kaple bude postavena na význačném místě ve středu obce ve stínu čtyř jubilejních lip, které letošního jara školní mládež za vedení p. řídícího učitele naší školy, za účasti důst. duch. správy dačické a celé obecní správy slavnostně zasadila. Svěcení základního kamene kaple s krásným výkladem, který přítomně nadchnul i dojal, vykonal včp. pan farář z Dačic Ludvík Hora za assistance dp. kaplana Jahody. Slavnosti účastnila se celá zdejší obec v čele se starostou p. J. Polákem a radními pp. Jeřábkem, Palatou a Ročkem. Z okolních obcí dostavilo se mnoho zbožných duší, aby braly účast na slavnosti tak významné. Celkem účastnilo se slavnosti přes 700 osob domácích i přespolních. Z cizích účastníků dlužno připomenouti c. k. konservátora architekta p. B. Dvořáka z Pardubic a řídícího škol zdejších v. v. p. J. Kučeru. Doufáme, že rokem budoucím bude stavba skončena a vysvěcena, na kteroužto slavnost se již s radostí těšíme a vyprošujeme sobě na Pánu Bohu, aby nám toho dne ve zdraví se dočkati dají ráci. Plány kaple vypracoval ochotně architekt B. Dvořák, jenž i stavba byla zadána.

Z Malčova u Kutné Hory. Listy denní oznámily, že v dačickém zámku zemřel vysokorodý pán baron z Dalbergů, repraesentant oné staré konservativní šlechty, která věrná Bohu a císaři, týčila se jako zapadlý památník nad naším prostředím. Zemřel po trapné nemoci v stáří 86 roků. Všeobecně však překvapilo, že po smrti jeho dědičné statky rozděleny mají býti proti všemu očekávání na doměnou českou a moravskou. Starší syn p. baron Karel z Dalbergů stal se majitelem části české a mladší Bedřich moravské. Zvláště želi toho kněžstvo, které tím přichází o širší patronát, neboť nyní hranice obou panství se naprosto uzavrou. Stali kaplani v Čechách, kteří již dvakrát pro poměry čisté moravské musili ustoupiti, nyní vycházejí úplně s prádnou. Také zajímavý příspěvek k tomu, jak duchovenstvo má přáno šlechtou.

Z Úpice. Dne 5. t. m. zapálil čtyřletý synek p. V. v Maršově u Úpice stoh slámy, od něhož chytlo obytné stavení a shořelo; k tomu všemu lehla i dvě sousední stavení popelem. — Obec zastupitelstvo úpické se usneslo postaviti na oslavu jubilej Jeho Veličenstva chudobinec. Továrník p. Oberländer dá ve svém domě, postaveném pro dělnictvo, zříditi opatrovnu. — Jest zde veliký nedostatek bytů zvláště dělnických. V lomě u Velkých Svatoňovic přišel o život dělník J. Gult. Chytl mu dynamit, jež prý u ohně sušil. Strašný výbuch odtřásl vzduchem. Ubožák velice zohavený za několik hodin došel.

Z Měčova. Minulá neděle konána byla u nás veřejná schůze katolického lidu, na které mluvil pan sekretář Mužík z Hradce Králové. Jelikož obec naše jakož i krajina okolní udržována jest terrorem sociálně demokratickým smutné pověstných skaláků ve špatné pověsti na celém okrese, bylo opravdu s podivem, že veřejná schůze zde pořádaná skončila klidně. Pan řečník nadšenými slovy promluvil o smutné situaci českého národa, který rozvratem dvou odchýlných názorů a působením různých dobrodinecků otravován jest v hlavě i v tdech, dovodil skvělým způsobem, že jediná záchrana jest v organizaci křesťansko-sociální. Řeč jeho, přerušovaná častým potleskem, ukončena byla bouřlivým souhlasem. Ti někteří napili socialisté, volající úplné bezdůvodné a nemístné „haaba“ a „faj“, jsou již známými lidmi, kterým se každý rád vyhne. Po řeči přihlásil se ke slovu zdejší pan učitel Makarius, který vysvětloval, že volná škola nechce (??) vyhodit náboženství ze školy, ale že chce, aby učitel svobodně mohl vyučovati tak, jak mu přesvědčení káže. Pan sekretář Mužík skvělou, přes půl hodiny trvajícím novou řečí vyvrací záplava námitku p. učitele; v programu organizovaných pokrokových učitelů jest stejné řečeno, že chtějí náboženství ze škol vypuditi. Dále vykládá, jaké neblahé působení má moderní pavěda na útlou duši dětskou, vysvětluje důležitost českého katolického učitelstva a vysvává p. učitele Makarina, aby smýšlel-li pozitivě a ochce-li upřímně pracovati, přistoupil do tábora křesťanského. Debata tato byla vedena věcně a uhlazeně. Poté doslovem dp.

faráře Opátka a provoláním slávy p. ředáku důstojná tato schůze byla skončena. Předsedou při této schůzi byl pan J. Kutil, starosta ve Zbislavce, místopředsedou p. Václav Koreček, starosta v Sušicích, a zapisovatelem p. Jos. Křepelka, řídící učitel v Mířově.

Z Pohory a Litomyšle. Ke katolické schůzi dne 20. září po 1. hod. odpol. začali se účastníci scházeti v hostinci na „Karlově“. Velmi nás potěšil příchod členů z Horního Újezda, z Desné, ze Zrnětína a z Podolí. Schůzi zahájil o 3 hod. p. V. Havran, místní jednatel a navrhl předsednictvo, do něhož zvoleni pp. Jan Stehlík z Třemošné za předsedu, p. Fr. Kovář ze Zrnětína za místopředsedu, p. Jan Klejch z Třemošné čest. předsedícím a p. Frant. Doubek z Pohodlí zapisovatelem. Přednášeli: Úvodní básně: „Pro Boha, vlast a krále“ sl. Žofie Kopecká z Pohory, p. Fr. Kovář ze Zrnětína „Proč se organizujeme“. Přitom ukázal na povahu všech protikatolických stran. Žertovnou básně „Kosa na kámen“ přednesla Žofie Kopecká z Pohory. „O klerikalismu“ přednesl p. Frant. Doubek z Pohodlí. O společnosti lidské promluvil sl. Kateřina Končíková z Hor. Újezda. Žertovné deklamace přednesli p. t. Fr. Kopecký, Žofie Havranová, Žofie Zindulková a Rosálie Střelková. Obětavý pěvecký kroužek z Desné a z Hor. Újezda nás velmi pěkně pobavil krásnými, vlastněckými a zábavnými písněmi. Po vyčerpání programu učinil p. V. Havran závěrečný proslov a potom po zapění hymny „Selek mladiny“ schůze p. předsedou skončena. Bylo přítomno 160 účastníků. Velmi nás těší, že přespolní přátelé nám prokázali obětavou pozornost, a jest nám to náhradou za to nepochopení naší myšlenky u části naší mládeže. Další práci nám zdať Bůh!

Z Jehnědí a Ústí n. Orli. Na den 4. října jsme se dlouho těšili a očekávali naše bylo opravdu překonáno. Závodila barva s pianem, housle se zpěvy. I na malé vesničce dá se něco opravdově uměleckého uspořádati. Kroužek vzdělávacího odboru pořádal u nás lidový koncert. Hra mistra Jar. Náglu na harfu přivedla posluchače přímo v nadšení. Jeho fantasie z Hugenotů a Oberthürův „pochoď pirátův“ byly mistrovskými výtvory. Sl. Jind. Kozlova eminentně umělecky procítěnou technikou přednesla francouzskou hudbu Durandovu, okouzlivší serenadu Moszkowského, smělou humoresku Paderewského a originálního furianta Dvořákovu. Pan uč. Aug. Bek zpíval s celou duší svým krásným barytonem „Tomšovu žádost“ z Hubičky a úchvatné „Selek mladiny“ Spilkovy. Pan uč. Doležal přednesl s pravým pochopením na housle romanci Swendseovu. — Přímou nebesky působila Bragova Andělská sonata, zpěv p. uč. Boka s prův. houslí Doležalových a mistra Náglu. Koncert ukončili čtyřměrné na piano sl. Kozlova s p. uč. G. Kadlcem tancí Dvořákovými. — Účinkující umělci neutuchajícím potleskem odměňováni mnoho byli nuceni k programu přidati. K výtečnému výsledku uměleckému druží se i hmotný, kterýmž mnoho pomohlo chudé školní mládeži. Kéz brzy v okolí kroužek zase uslyšíme!

Městecká spořitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za měsíc září 1908: vloženo na knížky K 165.661-44, vybráno K 141.686-55, vloženo na běžný účet K 72.621-69, vybráno K 28.542-41; zůstatek vkladů na knížky K 3.544.390-22, na běžný účet K 1.901.405-13, úhrnem K 4.845.795-35; hypotečních půjček vyplaceno K 78.400-—, splaceno K 588-47, zůstatek hypotečních půjček K 2.736.651-74; směnek eskomptováno za K 6.365-—, splaceno K 8.928-—, zůstatek K 329.299-85; do jiných ústavů vloženo K 215.205-97, vybráno K 242.392-08, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.455.367-54; cenných papírů v zásobě za K 1.012.919-70, záloh lombardních K 6.580-—, hmotnost pokladni K 18.198-54; ohrat účetní a pokladni za čas od 1. ledna 1908 do 30. září 1908 K 22.784.257-38.

Východočeské divadlo.

Čtvrtá sezona východočeského divadla započala minulou sobotu Pucciniho operou „Madame Butterfly“. Zájem o to, jak společnost jest zorganizována, byl všeobecný a láma tentokrátě si namnoze odporovala. Pokud z prvních tří představení sou ití lze, předstupuje před nás společnost ve mnohem lepší a nerad bych byl falešným prorokem, dívali-li, že se opravdu stala náprava „v hlavě i v tdech“. Uvidíme dále.

„Madame Butterfly“ byla přísnou zkouškou operního ensemble a pravím to hned — dopadla čestně. Opera tato klade neobyčejné požadavky jak v sólech tak v orchestru, ba i malé vložky dámského sboru jsou velmi chvalostivé. Dílo je to v pravdě moderní, originální v harmonii i v instrumentaci.

V harmonii plno překvapení; skladatel libuje si v dissonanci přímo příšerných, zdánlivě bez přípravy, bez ladu nahosených — a přec náladu ideálně vystihujících; ravidelného akordu sotva kdy použije; za to velmi často používá světlých trojzvuků a čtyřzvuků s nepravděpodobnou tercí neb kvintou. Na pt. když Bonzo kline Butterfly, následují rychle za sebou tyto čtyřzvuky: cis-e-g-h-cis-ges-hes-h-d-fa a končí v e dur se zmeno-

nou kvintou v basu! K tomu sbor v chromatických oktávách houká: „Hou... Oho-Cho-San!“ Aby to tak slyšel některý ze starších mistrů! A přec při vši příšernosti zní to náladově správně a působí dojmem pravdivosti.

Ideálně krásná lech leží v několika akkordech finale (II. jedn.) kdy Butterfly očekává svého manžela; z e dur krok do e mol pak přes dissonanci es-f-hes-des zpět přímo do e dur; jaký přechod z naděje v pochybnost, zoufalost a zas v naději! K tomu tichá melodie tak úchvatná ve své jednoduchosti, plná touhy nesplněné, vášnivě se dmoucí, line se z dále a něžně lká v samotu, tajně tachu nešťastí.

Pestré barvy instrumentace mňhají se orchestrem a — jak pravěno — kladou přílišné požadavky jednotlivým nástrojům; ale jsou pěkné a originální, na pt. čellové sólo doprovázené kvartem v tympanech. — Úsudek o provedení shrnuji krátce. Sl. Charvátova (v titulní roli) získala si hned na poprvé všeobecných sympatií. Její lahodný soprán zní ve všech polohách vyrovnaně; jistě nasazuje tón, povždy správně intonuje, i vokalisace je celkem dobrá; produševnělá hra zvyšuje ovšem nemálo znamenitý výkon pěvecký. Sl. Jovaníčova (Suzuki) čestně obstála v nesnadné roli; její intonace však, má-li býti čistou, musí míti vždy oporu v orchestru a též výslovnost není vždy dosti jasnou. Z pánských rolí dám první místo p. Edlovi (Sharpless), jenž v mnohém ohledu vyniká nad dřívějšího barytonistu Wildnera. P. Waszmut je velmi dobrý tenorista, který se časem vycvičí: jednak v pianisimech, kterých nezná, jednak ve hře, která zajiště bude o mnoho živější. Sbor dámský (smíšený není padl) nebyl dokonale a ledacos si odpustil; ale lepší je rozhodně než loni. Orchester je velmi dobrý ve smyčcích, dobrý v žestech, slabý v plechu; první trubka zní příliš ostře, horny často neladí, neovládají partu a někdy nevědí, kde jsou. Kapelník p. Procházka, jenž operu studoval, řídí klidně a správně. Režie byla velmi pečlivá a vkusná.

V neděli 4. října: „Pan professor v pekle“ operetta od Moora. Kdo Moora zná z jeho dosavadních skladeb, nikdy by netekl, že by se mohl uplatnit ve veselé operettě. A přec je tomu tak. Ovšem je tato operetta něco vskutku originelního; není to málá hudba vídeňských frivolit; místy slyšíte hudební věty velké ceny, které by i vážnou operu krásily, jiné rytmické tance a písně pečlivě a pěkně zpracované jak v harmonii tak v instrumentaci, držené ponejvíce ve slohu národní písně, ukazují na komickou zpěvohru; ovšem jsou též místa, librettem podmíněná, která se hodí jen pro frašku. Přec však libretto většinou je vtipné, satira jeho neuráží, spíše ardečně rozesměje.

Operetta sebrána byla pěkně a čile; chváliti jest mi sympatického p. Holíka (Student) jakož i výborné duetto Matessa (p. Peršl) a Amalie (sl. Engelbertova). Figurku pana professora skvostně podal p. Krejčí.

V úterý 6. října Eyslerova „Umělecká krev“ vídeňská operetta comme il faut, mohla teprve u kázati zdatnost operetního ensemble. P. Edl (Torrelli) čím dále tím více ukazuje svou všestrannou schopnost; hraje i zpívá velmi dobře; jen právě v úloze Torelliho nutno markantěji rozlišiti to, co hrdina pouze hraje a co skutečně cítí; v tom ohledu bylo třetí jednání nejlepším. Sl. Skalská je hezký zjev, pro soubrettu však příliš poetický; schází jí onen jiskřivý impertinentní humor a také zpěv není na výši Sl. Engelbertova zbyččně přeháněl, jinak její komické staré zůstávají nedostižnými. Sl. Nedělova (Laura) v sólu aby tečně zápasila s trémou; ostatně hraje i zpívá uspokojivě. Režie prozrazuje obratnou ruku a vytříbený vkus. — O číně přistě. Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Čechovi odepřli právo, Němci nemají! Dne 30. září konalo se v Litomyšli přelíčení, při němž se soudce zdábal přeloužiti německé straně, která prý český neuměla, české svědectví do němčiny. Německí poslanci podali ministru spravedlnosti stížnost proti tomuto „dipřání práva“. Když se u německých soudů v Čechách odepírají česká podání, tak to není odpíráním práva!

Stále se dají mstit. V dědičné záletitosti člena řádu františkánského, který zemřel v Chebu, žádali příbuzní, usazení v Holicích, aby jim byla odevzdací listina vydána v jazyku českém. Okresní soud v Chebu žádost odmítl. Nejvyšší soud nyní rozhodl, že chebský okresní soud jest netoliko povinen vydat odevzdací listinu v jazyku českém, nýbrž že také veškeré ostatní náležitosti vyřízení, jako úřední pečť, adresa dopisu, atd. musí býti v jazyku českém vyhotoveny.

Německá vzpoura. Jazyková otázka uvádí Němce v Čechách až k šílenství. U chebských soudů přes všechny protesty musí se přece české podání vyříditi český. To jest však pro průšachou povahu Němců v Chebu k učenosti. Proto městská rada chebská v tajné schůzi usnesla se vyslati německé Háškové a zemské poslance, aby byla svolána schůze všech něm. poslanců a starostů do Chebu, na níž má býti projednán návrh, aby bylo

odepřeno placení zemských přírádek. Šílenci Němci si nespomenou, že by vláda musela obecní zastupitelstvo potrestati rozpustěním, kdyby takové usnesení učinilo, a že by se přírádky vymáhaly exekucí jako daně. Podobně jednali Němci na schůzích v Teplicích a Liberci.

Stávka školní zahájena českými rodiči v Břině, kde na potupu českých lidí umístěna česká škola v sousedství chlívů a ve stodole. A úřady školské dosud nevychopily se k ráznému kročení, aby německé zastupitelstvo přinutily ke kulturnímu jednání. S českým zastupitelstvem by se jinak zatočilo.

Bojkot v Lublani provádí se na celé čáře. Německému důstojnictvu a muštvu odprá se obaluba v hostincích a kavárnách, důstojníci jsou z bytů vypovídáni, ano i prosté zelenáčky odmítají něco prodati pro vojsko. Zato důstojníkům zakázán všecken styk se slovinskou inteligencí, zakázáno jim i navštěvovati slovinské hostince. Národní uvědomění Slovinců pocítila mocně i německá kraňská spojitelná v Lublani; dosud z ní vybráno na 6 milionů slovinských peněz. Důsledně plnění hesla „Svůj k svému“ jest mocnou zbraní i u Slovinců.

Kdo by zvítězil? Při možnosti války mezi Tureckem a Bulharskem píše „P. K.“: Soudě dle sil, mobilizačních opatření a válečné pohotovosti obou států, jakož i dle strategické situace mezi Bulharskem a Tureckem, lze předvídati, že první úspěchy by připadly Bulharsku, že však během války mohlo by Turecko využiti svého chromného vojenského materiálu a tímto získati válečné štěstí ku svému prospěchu. Podali-li se Bulharsku rychlými a rozhodnými rázy státi se pánem evropských válečných sil tureckých, není vzhledem k rozervané vnitřní situaci v Turecku vyloučeno, že Bulharsko přes svou početní slabost vybojuje si úspěchy, které mu zaručí jeho neodvislost. Přes všechny však nepřiznivě zprávy z Turecka i Bulharska lze přece jen doufati, že Turecko uzná státoprávní vývoj Bulharska, aniž by sahlo ku zbraňm.

Urážka Slovanská. Dne 5. října zahájen byl ve Vídni II. mezinárodní sjezd pro zvelebení středních stavů za účasti asi 800 delegátů. Zastoupeny tu všechny státy, přítomno bylo mnoho Slovanských — z katol. českých poslanců V. Myslivec, Šabata, Záruba, Prokop, Šrámek a Kadlčík — ale ze Slovanských nebyl vzat do předsednictva nikdo, ačkoliv v něm zastoupeni byli i Holanďané, Belgičané a Maďaři. Když předčena byla listina předsednictva, volali poslanci Myslivec, Záruba, Hráský a j.: „Ani jediný Slovanský není v předsednictvu!“ Když pak sekční chef Exner se omlouval a nabídl douatečně přibraní Slovanských, bylo to od Čechů, Poláků i Slovinských odmítnuto.

Česká liga akademická započne tyto dny opět činnost v Praze (I.-209, Anenské nám.). Pisemné členské přihlášky budtež tamtéž řízeny. Ústní denně večer od půl 6. do půl 7. Kollegy, kteří o prázdninách řídili po venkově, prosíme o bližší údaje (théma, místo) v brzké době.

(Zasláno.)

Přátelům a otitelům, hlavně pak bývalým žákům a professora a katechety gymn. královéhradeckého Jana Křt. Ehmra.

Byl jsem v úterý dne 6. října t. r. v Poličce, našel jsem na hřbitově a ku hrobu Ehmrova. Odpovídá Ehmrovi se svými rodiči v jednom hrobě. V hlavách hrobu jsou zaznamenány dva řetízky a z jejich střístí možno souditi, že je snad zasadii nebožtík sám. Na hrobě ležel věnec ještě dosti čerstvý; poněvadž byl z prostého věsu, pocházel asi z ruky vděčné, ale chudobné.

Pomník — kamenný podstavec, na němž jest plešcová deska s nápisy a litinový kříž — za dva roky, co jsem tam nebyl, velice osedl. Deska plešcová ležela na zemi a podstavec jest olejem, který asi vytákl z prasklé lampy, z lucerny, velice poťfřášen.

Nejsem přítel drahocenných pomníků; ale to zajisté musí každý, že se sluší, aby hroby mužů o lidatvo zasloužilých zůstaly stetelně označeny. Uvidíme-li na hřbitově, kam jsme s daleka přišli, jméno svého známého, vzpomene si na něho a pomodlíme se za něho. Nebude-li hrob označen, nepoznáme ho. Jest tedy majisté žádoucí, aby tak označen zůstal také hrob Ehmra, čili aby celý pomník byl opraven. Poličský děkan, veld. pan Jan Letošník učinil kroky, aby se tak stalo do svátku Dušiček.

Po dieci máš jest tolik bývalých žáků, přátel a příznivců Ehmrových, že kdyby z nich jen dvacetý daroval 1 K, byl by pomník v Poličce nejen obnoven, nýbrž i na dlouhá léta zachován. Kdo o Ehmrovi mluví, mluví o něm s pietou.

Dovolují si tudíž prositi duchovních v dieci, svých i jeho bývalých žáků, dále všech jeho přátel a příznivců, aby, kdo za dobré usná, přispěl na opravu a udržení stávajícího pomníku Ehmrova na hřbitově v Poličce aspoň 1 K. Snad by tak učinili i bývalí žáci jeho laikové, kdyby byli upozorněni. Přispívky ty ráte lastavě zaslati veld. děkaněmu úřadu v Poličce, který vše potřebné rád usdělí.

V Hradci Králové, 7. října 1908.

Dr. Fr. Šule.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 3. října 1908. 1 al pšenice K 17-50 — 18-50, žito K 14-10 — 16-50, ječme-

ze K 12.00—12.40, prosa K 12.00—00.00, vřsko K 14.00
až 15.00, hrachu K 28.00—30.00, oves K 6.80—8.70,
čobky K 28.00—30.00, jabl K 20.00—22.00, krup K
28.00—30.00, brambor starých K 0.00—0.00, nových
K 2.00—2.40, jetel. semene červeného K 98.00—100.—,
1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00—00.—,
máku K 30.00—32.00, lně. semene K 18.00—00.00, 100
kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšenických
otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40
až 2.80, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00,
1 kg sádla vepřového K 1.94—1.98, 1 kg tvarohu
0.28—0.32, 1 vejce K 0.07—0.00, 1 kopa zelí K 4.00
až 10.50, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 2.00—4.80, 1 hl cibule K 7.20—0.00, 1 kopa drobná
zeleň K 0.80—0.00, 1 pytel mrkve K 1.40—2.00, 1 ko
pa salátu K 0.00—0.00, 1 hl hrášek K 2.00—2.80,
1 hl jabl K 5.20—6.0, 1 hl hrášek K 2.00—12.00. Na týd.
trh v Hradci Králové dne 8. října 1908 odbývaný
přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 290 hektol., žito
211, ječmene 235, oves 275, prosa 6, vřsko 0, hra
chu 3, čobky 0, krup 3, olejky 00, jetel. semínka
88, lněného semene 3, máku 4. — 2) Zeleniny:
petržele 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 53 kop, cibule
48 hl, drobná zeleň 150 kop, mrkve 43 pytlů.
brambor 197 hl, zelí 58 kop. — 3) Ovoce: jabl 88
hl, hrášek 18 hl, švestek 683. — 4) Drob.
dobytka: vepř 0 kusů, podvinčat 566 kusů, kůsů
2 kusy.

Uvádím tímto v laskavou známost, že otevřel jsem
dne 3. října

květinovou síň

v Hradci Králové,

Jiříkova třída č. 287, vedle Grandhotelu.

Dovolují si proto veškerému P. T. obecnstvu své
služby nabídnouti a prosím za laskavou přízeň a hojnou
podporu v tomto podniku. Zaručuji v každém směru nej
pečlivější, poctivou, řádnou a co nejlevnější obsluhu.

Budu vždy hojně zásoben všemi různými nejlepšími
saisonními květy a zaručuji vždy moderní, vkusné
provedení.

Tak dovoluji si nabídnouti kytice svatební,
k svátkům, k návštěvám, do divadla, plesové, náprsní,
věnce a kytice pohřební, květinové dary při
ležitostech jako jardiéry, koše a pod., květinové vý
zdoby stůlů k svatbám, banketům, slavnostem, vý
zdobu slavnostních vozů a kol, jakož i všechny práce
květinářské a vazebné.

Mám také v zásobě věnce a kytice ze sušených
a praporekovaných palom, listů a květů. Upozorňuji
na novinku „Podzimní náhlada“.

Konečně upozorňuji na svou specialitu,

ohrysanthémy

květy obrovské a nádherné a prosím prohlédnouti si vždy
můj výklad.

Zásilky na venek obratem poštou.

K Dušičkám věnce a kytice.

Za vášnou přízeň prosí

František Kupeček.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbývat se bude

— v sobotu dne 24. října 1908 —

od 9. hod. ranní

do 12. hod. po. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

pozůstávající z klenotů, hodinek, fetišské zla
tých, stříbrných atd., rovněž i se šatstva,
prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol,
šicích strojů atd., které

do konce srpna 1908 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nej
děle ve čtvrtek před dražbou buďto záro
čtí aneb vyplácet. Po čtrnáct dní před dražbou
stěhuje se dražební poplatek mimo úrok a
sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec netřaduje.

V případě, že by se všechny zástavy neprodaly,
odbyje se dražba nová v sobotu 31. října 1908.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Úplný výprodej

kožešnického zboží

jako: celých garnitur, nákrčníků, kulatých
i plochých rukávů, dek na podlahy
z různých kožešin pod cenou nákupní

do 15. listopadu 1908 koná se u

Josefa Dvořáčka,

kloboučníka v Hradci Králové,
Palackého třída číslo 83.

!!

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihtiškárna

v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
hlasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,

varhanář v Polčově.

Závod založen 1874.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidové,

■ bez konkurence ■

svojí kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, biřety atd.

doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla

Hradec Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

K dušičkám

doporučuji svůj bohatě zásobený sklad

hotových pomníků

přes 100 kusů, zhotovených z domácích
i cizích druhů kamenů ve vkusném pro
vedení; zvláště upozorňuji na novinku

„Graniton“,

umělecky pracované ozdoby z nesníti
telné hmoty, hodící se speciálně na práce
z pískovce v cenách úžasné levných.
Pány interestenty uctivě sve k shléd
nutí vystavených prací

Zdenko Ježek,

majitel nejstaršího a největšího závodu
: sochařsko-kamenického na českém
severovýchodě

v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. října 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Dvě velké události.

Okkupované země Bosna a Hercegovina připojeny k státu našemu! Bulharsko prohlášeno samostatným královstvím! Toť jsou dvě velice významné události, které se již dlouho tiše, ale usilovně připravovaly a které se staly nyní předmětem horečných debat mezi diplomaty a rozehřívých článků všeho evropského tisku.

Když r. 1878 skončil vítězně ruský boj proti Turecku, zdálo se, že balkánští Slované střešou úplně turecké jho a že utvořena bude na jihu velika slovanská říše. Slované jákali nad podmínkami míru, jaké turecká Porta přijala 3 března 1878 v San Stefanu (předměstí caribradském). Leč dohoda Svatoštěpánská nevěšla v život. Hned se ukázaly účinky hříšné žárlivosti evropských velmocí. Intrikán Bismark s Anglií zvlášť se přičinili o to, aby Slované neochutnali plodů tak těžce a krvavě vybojovaných.

Došlo téhož roku ke kongresu berlínskému, na němž líšák Bismark dovedl si získati pevnou oporu v plnomocích rakouských. A tak mir Svatoštěpánský značně okleštěn. Uznána neodvislost Rumunska (jemuž přiznána Dobruđa), Černé Hory i Srbska, které poněkud rozšířeno. Místo projektované velké říše bulharské zřízeno pouze menší knížectví mezi Dunajem a Balkánem, na jih od Balkánu zřízena Východní Rumelie s jistou samosprávou, kterážto provincie však státoprávně a vojensky podlehati měla Turecku. Rakousko pověřeno okupací Bosny a Hercegoviny na dobu neurčitou. Recko bylo rozšířeno. Naše vojsko překročilo 29. července Sávu. Nebylo připraveno na velice tuhý odpor obyvatelstva. Leč obyvatelstvo víry mohamedánské s největším fanatismem bránilo se proti okupaci „nevěřících“ a teprve když vojsko naše sesílono na 4 armádní sbory, podařilo se po úporných bojích Rakouska povstalecké čety pokofiti. Přes 200 milionů zlatých musila dáti naše říše na okupaci; a skoro 10 000 vojáků našich přitom padlo.

Pro zabrané země zřízena zvláštní zemská vláda. Porta dohodla se s Rakouskem teprve 21. dubna 1879; uznala okupaci za právoplatnou. Rakousku přiznáno právo obsaditi vo-

jensky i Plevli, Prjepolji a Bjelopolji v sandžaku Novopazarském. Zato Rakousko uznalo svrchovanost Turecka nad Bosnou. R. 1881 zavedla naše vláda brannou povinnost i v zemích okkupovaných, což vzbudilo nový veliký odpor, který byl však tentokráte s menší námahou přemožen.

Nyní 5. října císař František Josef I. vydal proklamaci k bosensko-hercegovskému lidu, z níž vyjímáme:

„Abychom Bosnu a Hercegovinu přivedli na vyšší stupeň politického života, rozhodli jsme Se dáti oběma zemím ústavní zřízení, odpovídající jejich poměrům a povšechným zájmům a utvořiti tak zákonný podklad pro zastupování jejich přání a potřeb. Máte spolurozhodování, když nadále rozhodováno bude o záležitostech ve vaší vlasti, která jako dosud bude mít zvláštní správu.

Pro zavedení této zemské ústavy jest však nevyhnutelným předpokladem utvoření jasného, nesporného právního postavení obou zemí. Z toho důvodu, jako i pamětliví toho svazku, jenž v dávných dobách trval mezi slavnými našimi předky na uherském trůně a těmito zeměmi, rozšiřujeme právo Naší suverenity na Bosnu a Hercegovinu a chceme, aby také v těchto zemích platila pro Naš dům platná poslušnost. Oběma zemím dostane se tím všeho blaha, jež poskytnouti může trvalé upravení dosavadního spojení. Nový řád bude zárukou, že kultura a blahobyt zabostí se trvale ve vaší vlasti.

Vznešená myšlenka rovného práva všech před zákonem, účast na zákonodárství a správě zemských záležitostí, stejná ochrana všech náboženských vyznání, jazyka a národní svéráznosti — všech těchto vznešených statků — budete plnou měrou požívati. Svoboda jednotlivce a blaho celku bude věčně hvězdou Naší vlády v obou zemích. Ukážete se za to jistě hodnými důvěry ve vás kladené a to oddaností a věrností k Nám a k Našemu domu.

Doufáme tudíž, že úspěštilý soulad mezi knížetem a lidem, tato drahocenná záruka všesměrného státního pokroku, bude nás vždy provázeti na společné cestě.“

Tak zpečetěn fakt, který jest zcela přirozeným politickým důsledkem události před-

bych měla mořskou nemoc celý měsíc. Šla jsem tedy studovat práva, ale po první přednášce dostala jsem takovou migrénu a nervové záchvaty, že mne chtěli už poslat do blázince. Nyní to zkouším s filosofií, ale zase to nejde. Nenávídím tu strašnou filosofií, ty plesnivé dědky Platona, Cicerona, Kantu, Hegla, Descarta; fuji! Nerozumím z toho ani slova. Mně by byl mohl přijít vykládat Sokrates svoje splechty, já bych ho hnala! A při tom všem musím být doktorkou!

„Tedy toho nechte a přestaňte studovat!“
„Jo — a mamá mne utluče.“

Zase svlékla hlavinku. Mladý professor se zálibou hleděl na půvabnou posluchačku filosofie. Srdce i mysl jeho, přeplněné filosofickými dějinami, problémy a zákony, jasnily se od toho pěkného obrázku dívčiny, sedící před ním.

„No — z kolloquia už nebude nic, slečno Rydlová, neumíte nic a dnes uměti sotva budete. Abych se přesvědčil, máte-li jakési nadání, přijďte zítra ke mně sem do semináře filosofického a přineste sebou své poznámky.“

„Pane professore, já vůbec žádných nemám.“
„Opravdu ne? A co jste tak pilně vždycky psávala při mých přednáškách — v tom velkém černém sešitě?“

„To jsem si opisovala recepty na vaření od paní pedellové; ona má takové dobré předpisy na dorty a na cukroví.“

Professor dr. Kučera se dal do smíchu: „Slečno, opravdu není to nic platno; pověste filosofii na hřebíček!“

„A co moje mamá?“

„S tou sám promluvíme; vyložím jí vše a musí nahlédnouti, že není možno, abyste dále studovala.“

„Nevím, nevím, pane professore, dá-li se přemluvit. Mamá je strašně tvrdohlavá, umíněná,

obozích, velikých obětí peněžních i obětí na životech, jež naše říše v okupovaných zemích pro nový politický útvar přinesla. Vojsko naše již odchází ze sandžaku Novopazarského.

Země připojené mají rozměr 51.030 km.²; rozsah jejich jest tedy téměř tak veliký jako rozloha království Českého. Kdežto však v našem království sídlí skoro půl sedma milionu obyvatel, mají Bosna s Hercegovinou pouze něco přes 1,730.000 obyvatel. Srbj chorvátí tvoří největší díl obyvatelstva (98%). Jest zde též malá část Albánců a cikánů. V posledním čase usazovali se tam s velikou horlivostí němečtí a židovští podnikatelé, kteří svým bezohledným kšeftovníctvím budí veliký odpor domácího obyvatelstva. Mnoho a mnoho vojáků českých posíláno do skalnatých hor bosensko-hercegovských. Též slušná část Čechů se tam usadila, zvláště v hlavním bosenském městě Sarajevu (přes 38.000 obyv.). Hercegovské hlavní město Mostar čítá přes 17.000 obyvatel. Dle náboženského vyznání dělí se obyvatelstvo na pravoslavné (43%), mohamedánské (35%), římsko-katolické (přes 21%). Jsou zde ovšem zastoupena též jiná vyznání (na př. israelitů 0,5%).

Bulhaři by i velice trpce dotčení okleštěním míru Svatoštěpánského; viděli, jak veliká část pokrevenců politicky od nich oddělena zvláště ve Vých. Rumelii. Musili se však podvoliti diktátu kongressu Berlínského přece. Prvním knížetem zvolen ruský kandidát princ Alexander Battenberský, v jehož ministerstvu zasedl r. 1881 i český učenec dr. Konstantin J. Jireček. Kniže však svojí politikou brzy znepřátelil si dvůr ruský, který odepřel podporu i tehdy, kdy kniže snažil se náhle sebranou vojenskou hotovostí utřásti tureckou mocí ve Vých. Rumelii. A když ještě vojsko bulharské dílo při tureckých hranicích, vpadl mu v zad pověstně bezcharakterní král Milan. Srbsko však utrpělo ve třídenní bitvě u Slivna r. 1885 hanebnou porážku. Nyní sultán (r. 1886) zavázal se jmenovati gen. guvernérem Vých. Rumelie vždy na 5 let dočasného knížete bulharského. Leč přes to, že Alexander zahrál si v tísni na panovníka lidového, nespokojenost proti němu se zohabala, až v srpnu r. 1886 kniže plukem pěchoty a žáky vojenské školy

houževnatě. Vezme-li si jednou něco do hlavy, neupustí od toho stůj co stůj. Když si vzala do hlavy, že musím být doktorkou, musím se státi doktorkou, i kdybych měla studovat do šedesáti let. Ale chcete-li, pane professore, zkuste to, přijďte k nám zítra, mamá má zrovna svátek. Přijďte, já udělám mamince čokoládový dort; okusíte-li ho, uvidíte, že nejsem ve všem tak hloupá jako ve filosofii. Bydlíme v Hálkově třídě č. 27. Přijďte, pane professore!“

„Přijdu jistě.“
A přišel.

Paní Rydlová jej velice radostně přivítala. Pan professor a doktor, to přece je už titul, to je čest pro její dům!

„Kde ráčíte mít slečnu dceru?“ tázal se po chvíli pan doktor. „Ale věřte, pane doktore a professore, s tou holkou mám kříz, ona by byla nejraději kuchařkou. Říkávám jí: „Koukej, Božo, budeš mít devadesát tisíc, a budeš-li mít nějaký titul, jak budeš vážená! No snad se tou doktorkou přece stane!“

„Nestane, milostvá paní!“
„Proč?“ ptala se ohromená paní Rydlová.

„Nemá ke studiu vůbec žádného nadání!“
„A co nadání, kdybych ji měla utlouci, doktorkou musí být! Ať se učí! Přile přemůže všechno. Kdyby mě to mělo státi jeden barák, Božena musí být doktorkou. Pane doktore a professore, prosím vás, vezměte ji privátně do parády, vtlučte jí to do hlavy; zaplatím vám za hodinu, co budete chtít. A hned jí to řekněte, že nepovolím, že titul doktorky musí mít. Tady je vedle v kuchyni. A dříve ji nechci vidět, dokud mi neslibí, že doktorkou chce být. Jen jí to, pane doktore, řekněte; pusťte na ni trochu brázy!“

Pan dr. Kučera vkročil do kuchyně. Slečna Rydlová stála u válu a okrouhlé, bílé

FEUILLETON.

Doktorka.

(M) Professor universitní dr. Kučera běhal rozčileně seminární místnosti. „Ale, slečno, to přestává všechno; universita není žádná obecná ani mateřská školka, tady je vysoký vědecký ústav. Jste pilná v návštěvě přednášek, ale odpusťte, vaše nevědomost ve filosofii je vykutku úžasná!“

Chudinka seděla jako okroupeček, perlička zasvítila jí v koutku oka zastíněného dlouhými brvami, půvabná tvářinka slečny Rydlové jevila tolik smutku, tolik žalu a takové zdrcení, že dr. Kučera byl sám dojat.

„Hledte, slečno, nemohu za to, ale vy nemáte zbla, ždíbečku toho, co nazýváme talentem.“

„To vím, pane professore.“
„Tedy proč studujete?“

„Musím“, začala, „musím, moje mamá chce mermomocí, abych byla doktorkou, chce mít v rodině nějaký titul. Mamá je místopředsdkyní Ženského pokrokového a reformního klubu a závidí strašlivě paní předsdkyni Horáčkové, že má obě dvě dcery Mínu i Týnu doktorkami. A mamá nic. Má Pepa seběhl ze studii na vojnu, Mařka z Minervy utekla do konservatoře; tedy to zbylo všechno na mně!“

„Tedy vy musíte zachrániti čest rodinnou svými studiemi?“ tajil vážnou tvář smích mladý dosud professor.

„Ano, já musím být doktorkou! A mně to nejde! Slečna Rydlová už se rozpovídala, ztratila všechn smutek, strach, zdrcení. Jazyček jí jel jako elektrický hnán. „Už jsem zkoušela medicínu a přišlo mně při první přednášce, když nám p. dr. J. ukazoval preparáty, tak nanic, že padla jsem aspoň třicetkrát do mdlob; a pak mi bylo, jako

sajat a vyvezen na pobřeží ruské. Vrátil se sice znova, ale neofit pevné půdy, vzdal se 7. září trůnu dobrovolně. Nyní vládne v Bulharsku kníže Ferdinand Koburský, který býval nadporučíkem v uherském pluku honvédekém. Porta jej usadila r. 1896. Kníže Ferdinand velice čile se staral o upevnění svého trůnu a sáhl si k Reckem. A tak mapa Evropy téměř nových kongres velmocí. V nastávší krizi vlády turecké Krétané se prohlásili pro spojení svého ostrova s Reckem. A tak mapa Evropy téměř jedním okamžikem doznává značných změn. Bohužel lze čekat, že balkánské novoty sotva vstoupí v život bez krveprolití.

Bulharsko, které ještě do 5. t. m. bylo pod vrchností Porty, mělo 99.276 km²; jeho rozsah tudíž jest značně větší než rozloha Čech, Moravy a Slezska. Obyvatelstva jest zde přes 3.200.000 duší. Z nich 73.74% Bulharů, 19.25% Turků, 1.85% Řeků.

Obě veliké události způsobily značné kvašení u Staroturků a v Srbsku, jež hrozí válkou. Anglie protestuje proti připojení Bosny a Hercegoviny, jako by sama nebyla nedávno porobila svobodné Boery. Připravuje se z těch příčin nový kongres velmocí. V nastávší krizi vlády turecké Krétané se prohlásili pro spojení svého ostrova s Reckem. A tak mapa Evropy téměř jedním okamžikem doznává značných změn. Bohužel lze čekat, že balkánské novoty sotva vstoupí v život bez krveprolití.

Dopis z Prahy.

Za Tolstým. Osvěta oslavy Tolstého z Ruska rozlehla se po celé Evropě a jest zvláštní, že posudky ani tak o výrazném a velikém muži nemohly vysvléci se z roucha jisté jednostrannosti. O židovském novinařství dobře známo jest, že žádostivě přisaje se všude, kde pro své zájmy třeba jen malý kapitálek může vylouci. Tolstoj promluvil několik slov, která to přímo jinde nepřímou zdála se podporovati ruskou revoluci, a židovští novináři hnali se hned lačně po kofí ti, kterou vy oko vyzvedli a z vděčnosti do čtyř úhlů světa oznamovali slávu Tolstého v den jeho osmdesátých narozenin.

Židé jsou výteční obchodníci, jen co je pravda, ale v politice jsou méně znalí, ba někdy o taktice nemají ani ponětí. Dostačí jim velmi často malichernůstka, aby se chlapec rozřešili a s naivní otevřeností odkryli své pravé zájmy a úmysly. Kdyby jejich peněžní síla rovnala se jejich nedočkavé politice, národové křesťanství nemusili by se jich věru tolik obávat. A tak chvála jejich, ať ji již věnují čemukoli a komukoli, již předem zásadně jest podezřelá a vzbuzovati musí prozíravou opatrnost. Co prospívá židům, nepřináší nikdy užitek křesťanským národům, pro kterýž důvod i chvalořeči jejich spíše škodí těm mužům, na jejichž počtu jsou pronášeny. Na příklad u nás odňata byla všechna důvěra Masarykovi v tom okamžiku, kdy soudné obecnstvo poznalo, že židé přijali ho do počtu svých oblíbených a že na něho spoléhati mohou jako na svého člověka. Konečně i Masaryk sám má tolik chvalyhodné otevřenosti, že již ani neskrývá, v jaké službě dal své filosofické a politické snažení.

ručky měla zabofeny do ohromného kusu těsta. Tvářičky zardělé zaplály jí ještě více, když spatřila svého řeckého profesora.

„Jak jste dopadl, pane professore?“

„Špatně.“

„Vidíte, já vám to říkala; mamá je jako houzev, ta nepovolí a já se utrápím tou filosofí. Ale podívejte se, pane doktore, ochutnejte! Nedbejte na můj hloupý pláč!“

„Výborné, znamenité, delikatesa!“ opravdu nadšeně volal dr. Kučera, zarýváje své zuby do kypřého dortu a cukrového pečiva; „slečno Božo, vy jste umělkyně ve vaření. Zasloužila byste býti doktorkou vaření. Já vám titul zaopatřím!“

„Vy mně? Jak byste to udělal?“

„Nic lehčího. Jen vy musíte býti srozuměna a soublasiti.“

„To se rozumní, že jsem srozuměna. Ale jak — — —?“

„Pošeptal jí něco do ucha. Zčervenala.“

„Vy žertujete, pane professore,“ koktala.

„Ani mi nenapadá. Tedy co? Mám se snad obávat i, že nebudete soublasiti?“

„Ne“, vydecbla.

„Tedy pojďte se mnou.“

„Milostivá paní, počal svou řeč pan doktor, stoje s Božou zavášenou na své paži před milostivou paní Rydlovou, a je vše marno, studiemi byste Božičku utýrala, avšak můžete přijít ku svému cíli jinakou cestou. Vám to přece bude jedno, bude-li se Boža jmenovati slečnou doktorkou či paní doktorkou? Proto žádám vás, milostivá paní, za ruku vaší slečny dcery Boženky; jsem doktor filosofie, mimofakultní profesor na filosofické fakultě — — —“

„A Odřikával dále a paní Rydlová sevřela blažený párek ve své mohutné objetí.“

Odesílajíce od příhlavníků židovských, považujeme i my Tolstého za velikého spisovatele, jenž romány svými dosáhl takové výše, jako málokdo před ním. Zejména „Vojnou a Mírem“ co do rozsahu a mohutnosti nemá se srovnati žádná kniha druhého spisovatele. V tomto díle jeví se jako mocný duch, jenž v širém toku pojí hloubky a výšky společenského života ruského od nejnižšího mužíka až k carovi. Vojenský tábor, bitvy, vojáci, důstojníci, mužík, dívka, starci a stařeny, vesnice a města, hmotné a ideální zájmy, osoby výrazné i všední, všechno to hemžení životní pojí a srovnal Tolstoj v názorných obrazech a — pokud týká se lidí — vysledoval duševní rozvoj malých a velkých tak mistrně, že dlužno jest jeho umění vysloviti zasloužené uznání a podiv.

Leč oslavy osmdesátých narozenin Tolstého nemluví ani tak o jeho tvorbě umělecké jako spíše o životní jeho filosofii. Jest to docela přirozené v době, v níž duše lidská těsněna jest různými směry filosofickými a v níž hledají se nové životní cesty a volá se po nějaké veliké osvobozující myšlence, která by rozsvítila světlo bloudícím, tápajícím a toužícím. Všechny tyto naděje a tužby jsou v podstatě své náboženskými a přes to, že druhdy odívány jsou výrazem hodně nenáboženským. Odtud se vysvětluje, proč T. obecně nazýván jest velikým filosofem, kdežto přece celý jeho životní názor kotví v náboženství a z něho vychází. Vždyť všechny jeho odpovědi na otázku „jak žít?“ mají za základ pravdy sv. evangelia, kteréž ovšem T. dle svého si vykládá a upravuje.

A v tom jest právě veliká ironie, že velebí Tolstého jako filosofa i duchové, kteří náboženství dělají zásadní opozici, čímž podán jest důkaz, že přirozené potřeby životní sjednají si volného průchodu i tehdy, když jsou násilně potlačovány. V té horoucí a chvějící se žádosti, která tíhla a soustřeďovala se u T. v jeho prosté ruské vesnici, zjevuje se patrně pravda, že vyšší duchové všemi těmi frásami o pokroku, vývoji a humanitě nejsou nasyceni a že v duších jejich zívá ono sténající prázdno, které vyhloubila moderní kultura, odhodivši příkazy sv. evangelia.

Smysl života, cíl jeho! To jsou skryté výkřiky a bolestné otázky všech, kteří svou nebo cizí vinou opustili sv. evangelium. A uspokojivá odpověď, ba ani osvěta nepřichází jim odnikud, za to však houstnou temnoty nad pustým suchopárem jejich života. Jedni bloudí bez jednoty záměru, druhí skládají ruce ve smutné beznaději a jiní vyražejí dlouhý výkřik žalu, odřikajíce se všeho postupu, marnějíce píseň, podobnou modlitbě umírajících. Jinde zdvihá hlavu rouhačství, nevěra, ironie, provázeny jsouce zkažeností mravův a zoufalou sebevraždou. V takových temnotách ovšem kuji se dobře plány a organizují se úly těch, kteří mají dobře výtčený cíl, ne aby hojili společnost, nýbrž aby ji ubítlím všeho náboženství úplně rozvrátili a pak spoutali jako svého otroka.

Ale jsou také hodiny soudu a hodiny veřejnosti. Podvrtná učení zákulisních epiklenů musejí se jednou objeviti před soudnou stolicí lidského ducha a dějinné zkušenosti; musejí svléknouti kouzlo neznámého, strhnouti závoj přetvářky a odpovídati na všechny otázky, na něž slibovali odpověď, napokojiti každou potřebu, již připovížděli utišit. Mohou-li odpověděti a mohou-li ukojiti? Nikoli! Míhy se trhají a odhaluje se volná nápis bankrotu.

Proto spěchali a spěchají mnozí žánivě k Tolstému do Jasné Poljany, proto klepají na jeho dveře, aby je přijal, pohostil a potěšil. Rádi by mu otevřeli duši, aby ji naplnil myšlenkou, kterou nemohou nikde dohoniti, protože se od ní vzd. lují, provedše negaci náboženství. V tom uvědoměném i neuvědoměném tihnutí k Tolstému jeví se právě hlavní rys duševního hladu dnešní společnosti, bloudící v troskách, které sama si způsobila. A přece pravdou jest, že Tolstoj otázky po smyslu a cíli života nerozřešil, byť o nich mluvil sebe originálněji. Jinak ovšem síla a hloubka jeho myšlení vábí právě tím náboženským živellem, jenž úvahy jeho všude proniká. Řekli bychom, že toto přitahování duchů jest triumf náboženství, nehledíc ovšem k těm místům, v nichž originalnost Tolstého bloudí. Nemožno zajisté přisvědčovati učení, že není potřebí vlády, úradů, přísah. Za to setkáváme se u něho s pravdami, čerpanými přímo ze sv. evangelia: žijte prostě, odřikávejte, snažte se po větším a větším zdokonalení, odpouštějte urážky, milujte bližního, zachovávejte nerozlučnost manželství a mnohé jiné. Jest to něco, ale, jak již řečeno, není to evangelium celé. Evangelium musí se buď celé přijati nebo celé odmítnouti. Z toho důvodu není ani T. s to, aby znavené a otrávené duše akoril. Doba vědy více rozplozujícího se cynismu protináboženského snad ještě dosti dlouho potrvá, než vědeckými duchy bude veřejně hlášeno, že nevěra plodí ochablost vůle, potívačnost, nerozhodnost a konečně rozvrat mravní a fyzické mráctví.

Zatím i u nás socialisté, pokrokové a volní myšlenkáři v pomatené slobě budou dále ječet a sami sebe omamovati myšlenkou, že od jejich podvrtné činnosti závisí vzdělanost a pokrok lidského pokolení. Jejich šílená vášeň a žhoucí protikatolická nenávisť vysvávají ve svůj brigandský valčík kde koho a zejména mládež, takže vyvstává vědy ve srovnatelnější podobě otázka, jaké duševní a mravní spousty se všeho toho se dostaví. Vůdcové národa Palacký a Rieger, kdyby se jejich časů něco takového v národě bylo se dalo, byli by posvedli varovného hlasu. Dnes však nemáme vůdců národa, a ti, kteří se za ně považují, ve spravedlivé a životní sebeobraně katolické vidí buď „klerikalismus“, anebo k pusté vřavě té zbabělé mlči . . .

* * *

Sjezd agrárníků. Účastníků na sjezdě agrárním bylo značné množství. My jsme jich měli také překvapující počet. Radovali jsme se my, a radují se také agrárníci. Věci však budou se vyvíjeti dále.

Na sjezdě agrárním, rozumí se samo, věnována byla pečlivá pozornost nám katolíkům, či jak svobodomyšlná haatýrka říká, „klerikalům“. Aby nás sazeji pomazali, k tomu vybrali si agrárníci studenta, který hubou pracoval, seč byl. V proudu frází, které z agrárních a vůbec svobodomyšlných novin nalovil, ocitl se pojednou mladý pán u socialistův a klerikalů. Co teď? Kterým více namele? Leč agrární Demosthenes brzo se vzpamatoval a černé armádě věnoval tuto řečnickou perlu, kterou „Venkov“ hodně tučně vytiskl: „*Náhončí klerikalismus říká o sobě, že jsou stranou národní. Ti, kteří se prohlásili pro pořádek státní němčiny, kteří bojují pro primát Německa, ti, kteří jsou podporovatelé a vydržování německou šlechtou a německými penězi, ti, kteří nepříteli svého českého, Luzeckého, sbožňují, ti, kteří nedovolují katolickému lidu, aby na sjezdu národní hymny spíval — ti osmělují se o sobě tvrdit, že jsou stranou národní? Nemám humanitější přetvářky, větší lícovnictví a farsovitost.*“ (Výborné, bouřlivý potlesk.)

No ovšem; jaké by to také bylo bez bouřlivého potlesku? Duševní podobou svou, jak patrně, mladý pán jako by agrárním redaktorem z oka vypadl. Ofotografujte řemeslné lži o katolících z agrárních novin a máte před sebou jejich gramofón v podobě mladého pana řečníka. V tom velkém náosu lží, které jsme uvedli, rozpoznati jest dvojitá vina. Předně vychovatelskou, že agrární ředitelé sjezdu dávají lhati již mládeži, a za druhé spatřovati jest ve věci hlubokou urážku agrárních posluchačů, kterým odvážili se tyto tlusté lži předkládati.

Zač mají vůdci duchové agrární své venkovské stoupence? Za neuvědomělé stádo, či zač jiného? Protestujeme proti této urážce, neboť mezi přívrženci strany agrární jsou i naši dobří známi a přátelé. Leč již zajisté tenkrát, když hřešil na důvěru, již počestný člověk jest druhému povinen, dochází obecného opovření u všech lidí, kteří posud zachovali si svědomí. Vždyť přec u našich předků za největší urážku byla pokládána slova: „*Lhal jsi!*“

Agrární noviny, jak ukázka dokládá, lhou o katolících a tupou sverepostí a umlénou jankovitostí, takže člověk ovládnut jest ze všeho toho více úžasem než rozhořčením. Řekl bys, kdyby v tom nebylo úmyslu, že jest to jakási temná osudovost. Ale nejmumnější jest, že tu vyvstává veliké mravní nebezpečí pro náš venkovský lid a že tento mor, šířený agrární vzdělaností, prosákne a nakazí celé pokolení. Agrárníci vůči katolíkům mají svědomí jako formanskou plachtu a mají jen jedno přesvědčení: tedy musíme lhati bezestuda a bez uzardění. Ale dobře, když již agrárníci nad námi zasedají na soud, my obžalovaní máme právo se hájit a práva toho musíme užiti vydatně. Jest povinností našich řečníků, odpůrce tyto, ve lži až po uši uvázané, vyta-hovat před veřejností na jasný den.

Venkovský náš lid není ještě tak mravně skleslý, aby byl nepřístupen zdravé úvaze o různých prostředcích agitáčních, a agrárníci se přesvědčí, že prodávali kůži dřívě, než dostali medvěda.

Poslanec Hyř na agrárním sjezdě rozhovořil se o robotě, naznačoval za hlavní vinníky roboty katolíky a ličil trudné následky války třicetileté a katastrofy bělohorské, které prý jest příčinou, že do dnes musíme zápasiti o své dobré právo s Němci. Staré, šablonovité povídky, které bylo vypěstěno povrchní svobodomyšlnou školou v Čechách a které v právních a společenských dějinách českých odhaluje stále tatáž nevědomost. Poslanec Hyř podjal se podivuhodné úlohy, vyvraceti to, co napsali o státním bodě vývoje roboty sami agrárníci ve zvláštní k tomu cíli vydané brožuře: „V této době“, praví se tam, (za vlády šlecht pod obojí a šlecht protestantské) „jest to, co jmenujeme dědičné poddanství, nebo i nevolnictví, jímž celkem velmi dobře vyjádřeno

A teď si představte sleč. Widermannovou, jak v „spravedlivém rozhorlení“ šikuje ženské roje proti klerikalismu! Když nadučitel Konečný na úsilnou přímluvu farářovu obdržel pěkné místo, když týž Konečný a Ůlehlá vidí, že teď protekoe katolícké nani zapotřebí, dělají lacino hrdiny. A Konečný si získal velice pohodlné i korunu mužedníkon. Jakou oblíbenou kapacitou ten vychovatel jest, patrnó z tohoto případu. Obec Záhorovice na Bojkrovsku volila pokrokové. Proto doafala zemské škólní rada, že nebudou obžané odporovati, donadí-li nadučitele Konečného na tamější naduč. místo.

uprázdněné odhodem radu. Ksika do Bujkovic. Plán byl pěkně promyšlený. Naduč. Konečný měl přijít do Záhorovic provisorně, aniž by bylo místo vypsané — a pak už tam měl zůstat. Než pokrokové občané záhorovičtí, když se probírali z prvního návalu radosti nad štěstím, kterého se jim v osobě Konečného mělo dostat, honem spěchali do Brna, aby protestovali proti zamýšlenému jmenování Konečného nadučitelem v Z. — Z toho jest zřejmo, jak sami pokrokové se lekají činnosti unučnického rytíře. Všecko chválu a čest mu vzdají — ale jen až mezi ně nechodí! A katolické kněžstvo s takovým chameleonem mělo být spokojeno!

Naučení z Dánska. Herbenův orgán a jiné pokrokové listy volaly, abychom se šli učit do Dánska. Poukazovaly na odborné vědomosti a vůbec na vysokou vyspělost dánského rolnictva. Uznáváme, že rolnictvo tamější v pracích polních a v chovu hospodářských zvířat dobře se vyználo. Ale málokdo věděl, na koho se bodří rolníci vlastně dělali. Chytrý protestantský advokát, sloup Volné Myšlenky Alberti zakládal rolnická družstva, prodejní a spořitelní. Ubozí sedláci svěřovali jeho rukám miliony. Lišácký volný myslitel stal se docela ministrem; důvěra v jeho pectivost u sedláků ještě stoupala. Pan ministr organizoval prodej do ciziny — a to hodně šikovně pro svoji kapsu. Všecko pěl hymny nad velikými peněžními úspěchy organizovaného vývozu. Zatím dobráček ministr prodával zboží rolnické pod cenu, nějakou skrovnou almužou dal z toho rolnictvu a zbytek ukládal do „spořitelny“, vlastně zašantročil do vlastní kapsy. A zlodějství dařilo se panu ministrovi tak dlouho! „Demokratičtí“ sedláci ani nekontrolovali. Úžasné podvody, jimiž sedláci připraveni byli o veliké miliony, vyšly na jevo teprve letos, kdy Alberti se udal z ohromné zpronevěry sám. Dál už zlodějské řemeslo nešlo. Alberti jako sednák a sloup Volné myšlenky byl také pozván na sjezd do Prahy. Omluvil se však; bál se totiž, aby po jeho odjezdu nevyšla jeho zločinnost na jevo. Rozmnožil počet vynikajících bezcitných zednářských zlodějů. Teď už „Čas“ nemůže volati: „Rolníče český, jdi a uč se od Dánů!“ Ubohé Dánsko nás poučilo a vytřelo zrak zaslepeným důkladně, aniž bychom nutili do Dánska přijít se podívat. Zoufalý sten ožebračeného rolnictva zalehl belestně do všech dílů světa. Teď by měl Masaryk velice případnou látku k přednášce o tom, proč a jak vyniká hospodářský vývoj protestantských národů nad hospodářský postup katolíkův.

Komu pomohli čeští agrárníci z vlasteneckého nadšení k mandátu. Agrárníci při zemských volbách viděli, jak posice Hulanova proti hr. Sternbergovi jest slabá. Proto věšili v chytrý a nevlastenecký kompromis s Němci. Ujednáno, že Němci budou podporovatí svými hlasy ve skupině Náchod—Nové Město n. M. atd. Holanec. Zato čeští agrárníci se zavázali, že jejich lidé na českokrumlovském okrese dají hlasy řvávému německému nacionalovi Reitnerovi proti českému kandidátu Dundrovi, který by byl za pomoci českých agrárníků jistě zvítězil. Nevlasteneckou podporou českých agrárníků ovšem byl zvolen Reitner, který se nyní českým voličům na sněmu znamenitě odměnil. Mezi prvními řval pověstnou provokativní píseň „Wacht am Rhein“. Tak tedy vyhláši německý poslanec, podporovaný českými agrárními hlasy.

O náboženském antisemitismu napsal „Ratibor“ dne 3. t. m.: „Náboženský antisemitismus jest nejsurovější důvodem, jaký by se již ani v naší době mezi ekotáky neměl vyskytovat a to proto, že obyčejně lidé, kteří vůbec boba nemají, jdou, aby ho v druhém uráželi a tupili.“ — Jaké najednou rozhorlení k větší cti a slávě židů! Vysmíváme se snad obřadům církve židovské? Toliko jsme často poukázali na dvojí loket časopisů židům zaprodaných, které provázejí posměchem zvyky církve katolické, ale daleko zastaralejší obřady církve israeléské nechávají na pokoji. Nadto jsme nejednou pochválili ty židy, kteří aspoň něco věří a k Bohu se modlí. Surovými posměchy těžko obrátiti člověka na víru jinou.

Zato však přece proti mnohým talmudistickým zásadám musí být každý spravedlivý člověk, ba i každý žid, který jeví trochu lidského citu a snášlivosti k církvím jiným. V tomto případě „náboženský antisemitismus“ není žádným surovým důvodem, nýbrž výronem spravedlnosti. Takový antisemitismus mají mít právě pokrokaři, kteří svoji humanitu „nadhřtanou“ do nebe vynášejí.

A pak jest potřebí důkladné posvícení na surový boj listů židovských a poživostelých proti náboženství katolickému. Fanatismus protikatolický jest dnes horší než kterýkoli fanatismus náboženský. Jestliže rudý tisk chce „pomáhati dělnictvu“ surovými posměchy se samé osoby Kristovy, pak vidíme vrchol protikatolického vstupu. Židovská inteligentní dáma

dovedla se vetřít do kaple Sixtinské, aby zneuctila zde tělo Páně. Od poživostelých sluhů jsou vyhazováni z fabrik ti ubozí dělníci, kteří nechťají svými příspěvky podporovati protikatolické řádění podvodného tisku socialistického. Israelští volní myslitelé v Praze při „debátě“ s kněžími odbyvali existenci Boží surovými vtipy. Volní myslitelé čeští spílají církvi naší co nejsurověji. Israelští revolucionáři ruští přímo nepřítelně řádili v křesťanských chrámech. Kdo z inteligentů odvažuje se navštěvovati katolické obřady, tomu se vede mezi kolleky jako v tatarském zajetí. A což ten absolvent učitelského ústavu, který zpustle poklel kazatelnu? Pravě tisk židy podporovaný řadí proti katolictvu jako nepřítelny. A nepovede-li se jeho jízlivosti rafinovaně lež, aspoň se malují opilé řeholnice v nemravných pozicích, jak jich nikdo neviděl. A tak ze zášti vůči našemu náboženství zesurovuje se čtenářstvo přímo skandálně. Ostatně jak drží a nesnášliví jsou na př. židovští klerikálové sionisté, o tom poučuje sám česko-židovský „Rozvoj“, který docela capsal o rabínech daleko peprnější kapitolou, než kterýkoli katolický list. Ovšem někteří židovští klerikálové jsou velice chytrí a úskoční; řekne-li jim pravdu o vyssačství židovského kapitálu, začnou lamentovati, že jsi urážel jejich — náboženské city.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1808).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Politický přehled.

Sněm království českého ocitl se na písčině, od minulého pátku do dneška schůze sněmu přerušeny, jenom v komisích se pracuje, Němci tedy prozatím dosáhli, aby sněm náš stal se nedělním. O to se jim vlastně jedná, aby sněm byl odročen, a tak volební oprava byla znemožněna. Proto ve své neuvážlivosti ženou Němci útokem na sněm, na vládu, prohlašují, že nepovolí, dokud nebudou splněny požadavky jejich: změna zemského zřízení zavedením národních kuríí s právem veta, provedení národnostního ohraničení, rozdělení vrchních úřadů, zřízení krajských zastupitelstev a krajských vlád, ustanovení klíče pro jmenování úředníků a použití zemských příjmů dle národnostního katastro. Ovšem to jest útok na nedělnost naší vlasti, to jest ničím neodůvodněný německý vzdor, proti němuž prozatím není jiné zbraně, než pevná vůle, jednomyslnost a neústupnost na straně české.

Čeští ministři dr. Fiedler a Prásek pracují plnou parou, aby poselstvo české zpracovali na kompromis s prušáckými něm. poslanci, také něm. ministr krajan Prade mezi svými přý utiňuje, ale co by ten měl Němce obracet, když s nimi do písmeny souhlasí, a proto napřed do světa volá, že to nejde, a úřad svůj skládá. . . . Sobotní ministerská porada byla výhradně věnována záležitostem sněmu království českého a odtud se prohlašuje, že sněm nebude pry ani tehdy odročen, kdyby německá obstrukce byla prodloužena do konce října. Tento gordický uzel chystá se rozetnouti sám ministr. president bar. Beck osobním zasáhnutím a to v Praze, kamž pry přijde dnes v pátek. Od císaře z Pešti přiváží si předběžnou sankci zákona, kterou se mění zemské zřízení, a osnovu zákona, kterou se zavádí reforma volebního řádu sněmovního, a jež ještě na dnešní páteční schůzi sněmu pry budou podány. Zároveň chystá se bar. Beck zříditi stálý vyrovnávací výbor, proti jehož ustavení rozhodně se prohlásil svaz českých poslanců. A právem! Zde netřeba vyrovnávání, jen ať se zachovávají platné zákony. Ale Němci čeští prohlašují, že

nepovolí ani Cechům ani vládě, a to své prohlášení v skutek uvádějí utvořením pevného šiku všech stran německých, ani křesťanské sociály nevyjímajíc. V případě rozpustění zemského sněmu kandidování by byli všemi německými stranami tlíž poslanci, kteří nyní na sněmu zasedají.

Důležitou událostí v dějinách rakousko-uherské říše jest přivtělení Bosny a Hercegoviny k říši naší a zavedení v zemích těch ústavních poměrů se zemským zastupitelstvem. Tak prohlašuje sám mocnáf vlastnoručními listy. Z toho v Srbsku válečná nálada, bouří se k válce s Rakouskem. Turecko chová se zatím klidně.

Maďarská svoboda ukázala se v nejlepším světle v připravované volební opravě v Uhrách. Všechn hlasů má být 4,047,671, z nichž Maďaři mají 61,3%, Němci 15,2%, Slováci 10,3%, Rumuni 7,4%, Srbové a Chorváté 3,5%, Rusíni 0,5%, ač ve skutečnosti jest Slováků 16%, Rumunů 17%, Srbů a Chorvátů přes 5%, Rusinů 10,6%. Tak švindluje s volební opravou „rytířští“ Maďaři.

Čalounické výrobky,

jako
divany,
garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky
za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Král., v Pátidomech č. 291.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická národní jednotu v Nov. Bydžově konala dne 4. října členskou schůzi s přednáškou o naší povinnosti k veřejné činnosti. Přednášející poukázal na potřebu, aby u všech dobrých katolíků českých buzeno bylo sociální porozumění a smysl pro sociální naše povinnosti. Nové hospodářské a sociální poměry musíme proniknouti blahodárnými zásadami křesťanství, aby sloužily k dalšímu utěšenému vývoji a pokroku křesťanské kultury. Vždyť ztratí-li křesťanství svůj vliv v hospodářském a sociálním oboru, ztratí i svůj náboženský vliv na mysl i srdce národův. Jednání našich pokrokových, svobodomyšlných a j. stran dokazuje, že se tyto v rozhodné chvíli nepostaví do řad obranců křesťanství. Proto křesťanské sociální opravy a křesťanské zásady můžeme se zdarem obhajovati a ve prospěch všech lidových tříd uplatňovati jen ve straně upřímně křesťanské, která i na veřejnost třímá prapor svatého kříže. Po delší debatě ustanoveno založiti při jednotě odbočku všeodborového sdružení křesť. dělnictva a živnostnictva. Na podporu katol. tisku vybráno 16 K, načež pěkná schůze ukončena.

Z Kolína. Spolek křesť. soc. ujal se opět čile nové práce na poli sociálním i náboženském. V poslední době konal 2 sdávané schůze. Dne 27. září promlouval vdp. Prokop Holý na thema: „Křesťanství v sociální otázce“. V řeči své mimo jiné poukázal k tomu, zda náboženství jest věc soukromou nebo veřejnou. Vyvodil z krásných událostí skutečných, má-li lid náš vyhlednouti z toho jha moderního otroctví, že musí celá společnost lidská prochnouti býti zásadami křesť. spravedlnosti; z toho zřejmo, že náboženství jest věc veřejnou, která jedině může přivésti lidstvo k lepší budoucnosti. Zvláště jest třeba dbáti, aby zástupcové lidu při zákonodárství byli prochnuti oněmi zásadami křesť. spravedlnosti bez rozdílu ke všem lidem. Pěkná řeč tato došla ohlasu i u přítomných protivníků. — Dne 4. t. konala se druhá čl. schůze, na níž promlouval dp. kvádian P. A. Kuben na thema: „Přiroda vědy a víra.“ Bylo znáti, že p. řečník obírá se ve svých studiích otázkami tohoto druhu. Krásnými příklady z přírody dospěl řečník tam, kam chtěl přivésti své posluchače, že totiž jest vyšší bytost, že jest Bůh, jenž vesmír stvořil a též udržuje. Při schůzi této byla velice čteně zastoupena adejčí inteligence, jež se zájmem sledovala celou přednášku. — Při první schůzi mile působila účast hostů z Kutné Hory. Neopomeneme co nejdříve splatiti kudrčení vzájemných styků. — Činnost zdejšího čl. spolku křesť. soc. jeví se již v tom, že ustavila se působením jeho zde okresní organizace kat. lidu.

Organizování věstník. Až již žádali jsme důtklivě, aby všechny stávající i nové místní organizace strany katolického lidu přihlásily se výkonnému výboru, přec jen nepatrná část tak učinila. Vybízíme znovu a důtklivě všechny místní organizace katolické, aby nám sdělily své důvěrníky a členy výboru organizace, jakož i počet členů organizace vůbec. Upozorňujeme, že přístáho agenda strany katolického lidu budou se modl. sd-

Príloha „OBNOVY“ k číslu 41.

Den ve městě Chlumci n. Cidl. r. 1593.

Historicko-kulturní obraz.

Nakreslil Kar. Klus, děkan.*)

Za krásného, slunného jitra enáš se s věži kostelní střibrojasy zvuk zvonku, slitého právě před 80 lety; zve zbožné duše do chrámu Páně.¹⁾ Ze stavení sousedských slyšeti kdes píseň ranní: „Minula noční bodina, chval každý duch Hospodina“. Domy počínají oživovati; sousedé chystají se ku svým pracím, čeled opatřuje dobytka. Čeká, až oblést se pastýři obecního dobytka velkého i drobného, kteří bydlí v pastouškách obecních proti Sabči²⁾, aby je hnali průhonem svobodným v lesích císařských na Turovsko. Pastviště toto oddal měšťanům léta 1492 p. Vilém Zub s Landštejna náhradou za pozemky jejich, jež zatopil, zakládaje velký nový rybník.

Hospodáři vyjíždějí a vycházejí na své role, do vinic, do zahrad. Jsou krásny ty vinice a zahrady na vysoké obci!*) Tu si sousedé l. 1538 pod plat rozdělili, a dle sňezení obce ti, kteří měli ve vrchu po cestu Přibejšskou, v těch místech vinice dělali, a ti, kteříž měli s druhé strany až k cestě Lovčické, ti dělali zahrady. Matěj Sládek pospíchá, má zahradu až „na vystrkově“. Remeslníci počínají své práce a díla.

Celní otvírají obě brány: hořejší (Pražskou) i dolejší (Hradeckou). Brány jsou nyní v pořádku; ale před časem byly na oboření; poručilť (1560) arcikníže Ferdinand hejtmannu svému Martinovi Sudkovskému z Hendrštorfu, aby, kde jsou nebezpečny, je dal zopravititi.⁴⁾

Formani vycházejí z rathouzu s nádcami ku kašně, aby navázili džberem vody svým koum. Džber nedávno nově pobil bednář Tomáš Drapkočka; dostal za práci 6 grošův. Jedou od Slezska po stezce Kladsko-polské od Hradce Králové přes Chlumec, Nymburk, Lyseu a Čelakovice do Prahy.⁵⁾

Krámy pod rathouzem se otvírají; z nich vychází Maruše šmejdička, Václav Kundratský, mlynářka a truhlářka; celkem platí nájmu 8 kop 30 gr. do měšce obecního. Před rathouzem stavějí si své krámy prodavačky: Kateřina Machaňka, Anna Vítova, Kačirkova Hrabáčková, Voňdráčkova, Matiaška, Várník, Apolena, Tchořova, Homolačka, Polák, Veruna mlynářka. Vykládají monku, vafiva, omastky, ovoce, zeleniny, perníky i jiné potřeby domáčí. S míst platí k obci sumou 2 kopy 33 gr. Pekari na sedmi krámkách vykládají pecny chleba, žemličky a koláče; s míst platí obci každý po 2 gr.

Z fary u valů, vystavěné l. 1558, vychází kněz děkan Jan Benešovský, jde do kostela velkého. Kostel ten počal se stavěti l. 1536 za držitele panství Chlumeckého Jana z Pernštejna a na Helfenštejně a dostavěn byl od mistra Petra l. 1543, který zde po dostavění zemřel a tu také pochován jest. Nade dveřmi přední chrámové ku straně jižní znak Percštýnský: zubří hlava s kruhem lýkovým.

Děkan Benešovský je v Chlumci od středy po Všech Svatých l. 1590, kdy přijel z arciděkanství Hradeckého, a kněz Chlumecký Václav Třebický jinak Křestánek odestěhoval se zase na jeho místo do Hradce. Zdejší děkan Benešovský je kněz pod obojí, strany umírněných, řídě se arcibiskupskou konsistencí hořejší; je kněz horlivý, svědomitý, přísný na sebe a laskavý k osadníkům. Mají ho rádi, ač někdy je citlivější a popudlivější, asi proto, že jest churav neduhem plicním. Již v Hradci před 14 lety nebezpečně se rozemohl, ale šťastně též z nemoci vyvázl. Hradeští jej ztratili neradi. Vycítil to též náš děkan Benešovský a odejiti máje od nich, rozloučil se s nimi písní, schválně k tomu složenou „O důstojnosti slova Božího písníčka na odchodné“, jež počíná se slovy: „Bůh věčný vás požehnej!“

Kněz Jan Benešovský jde ku mši svaté. Plášt, přehozený přes talár, přidržuje cípem k dštům, poněkud nachýlen, krásného, upřímného modrého oka, avšak abledlý v lících. Viděti, že jest v nedostatku zdraví. Adam lazebník již kdesi pronesl, že ne-li na podzim, tedy na jaře jej asi P. Bůh s tohoto světa

pojítí ráčí, a že jej již ani lékař Leonard Kreusheyem z Hradce Králové neuzdraví.⁶⁾

Oficiálové školní, pan bakalář s mládežem umění literárního Václavem Píseckým z Jičína scházejí se s děkanem Benešovským, pozdravují se přátelsky. Stravní se na děkanství a p. děkan jim přeje. Vždyť by z těch 3 kop gr., jež mu p. kněžel — polovici o sv. Jiří a polovici o sv. Havle — jako expensí pro oficiály školní odvádějí, nemohli býti jinde živi. Ještě že jsou svobodní! Žátkové přespolní, zpěváčkové, kteří bydlí ve světničce ve škole, jdou s nimi. Ve škole, jež stojí proti kostelu velkému na jih, věcí nemnoho. Obecní váci byly tam l. 1558: luže dvě, zvonec, tři zámlové zapadití a čtvrtý zámek zapaditý a světničky, dvě tabule veliký, dva stolcové.

Literáti hořejšího kůru jsou dnes všichni a v čas, poněvadž by dle řádu či stanov svých, před 3 lety sdělaných, musil každý zmeškanec za Otčenáš. jímž se písně počínaly, dáti peníz malý, za zanedbaní písní následujících peníz bílý⁷⁾, a sousedé jsou dosti šetrní, nebo hned mají podstatnou výmluvu.

Kolem kostela hřbitov čtyřhranný, kamennou zdí otočen. V ní jsou dvěře ve zdi východní i západní, takže se přes hřbitov volně přechází a pak dvířka ku děkanství na straně jižní.

Do kostela přicházejí sousedé: Šimon Špáta, Martin Vobliza, Jakub Slaviček, Jan Melhuba, Jan Bříško jinak Čaban a j.; řezník Jakub Šicha zastavuje se u náhrobku otce svého Vavřince. Kámen náhrobní, obdelníkový z pískovce, na němž vyniká znak poctivého cechu řeznického — lev se sekrou — smateř svou pořídil Jakub s nápisem: „L. P. 1554 ve čtvrtek před památkou sv. Řehoře umřel slavný Vavřinec Šicha, poctivého řemesla řeznického, kterýž tuto pochován jest. P. Bůh rač milostiv býti duši jeho.“⁸⁾

S usedy: Anna Vrabeczkova, Eva stará Hovádková, Dura Hamkubova, stará Trabačka jinak Horská, mečířka i paní primatorka postojí nevalnou chvíli na hřbitově a již vcházejí do kostela.

Z císařského mlýna spěchá Jan mlynář; jde také na jitřní a nezapomene, jde podle rovd, poznamenati křížem náhrobek, na němž stesáno poprsí muže s plnou bradou a znak mlynářský — kolo paleční se sekera — a kolem něhož nápis: „L. P. 1560 v neděli před narozením P. Krista umřel jest slovutný Jan Vrabec, jeho vlebnosti císařské mlynář v Chlumci.“ Odpočívá tam otec Janův.⁹⁾

Na zámku již také začal denní život. Čeledi tam nemnoho. Vždyť pán — císař Rudolf II. — zde nebydlí, jen hejtmann jeho. Děvečky vycházejí k nové nádrži vodní na nádvoří. Nebyloť zde kalé vody, a p. hejtmann konečně dosáhl toho při komoře královské, že staven přede dvěma lety vodovod směrem od rybníka Vítkovského do nádvoří; na vodovod dodal p. Tomáš Rotezimer z Milpocha, císařský foršmistr, 13 kop borovic.

Z náměstí po mostě, položeném přes příkop vodou opuštěný, přicházejí na nádvoří úředníci císařští: p. šlmistr Pavel Doucha z Anpy, Jakub Šicha, písař důchodní, Jakub Pardubský, písař rybníčný. P. šlmistr kyne servusovi, dotazuje se asi po p. hejtmannovi. Pan šlmistr, pán již při letech, vlasť všech ač šedivých, brady zarostlé; dnes jest již šestnáctý rok JMi císařské šlmistrem; jde zatím do kanceláře zámeké s písařem důchodním Šichou.¹⁰⁾

Servus stojí u dveří zámku a již nahlíží na schody. Poznává chod. Jde JMiCé hejtmann p. Zikmund Bořanovský z Bytýšky. Pán něco přes třicet, pěkně nrostlý s krátce střiženým vlasem, na němž vkusně posazen sametový bírýtek, kabátec krátký, sametový, k bokům přilehavý; bělostné okruží na krku, spodky úzké, přiléhající, střevíce s vysokými podpatky a přeskou střibnou, přes ramena přehozen lehký pláště španělský. Pohrává si tenkým korálkem se zlatým jílsem. Je v dobré náladě a to již nějaký čas. A proč by nebyl dobré nálady? Kromě toho nehrubě dobrého hydlení na zámku dobře se mu slouží pod

¹⁾ Děk. Benešovský zemřel v Chlumci 20. dubna 1594, ješ star 52 léta. Archiv města Chlumce — Solaf, Hradecký. str. 301. — Jireček, Rukověť I. str. 59—60.

²⁾ Kopa měla 60 grošův, groš 14 peněz malých nebo 7 bílých. Opis původního řádu, vyhotovený 17. 9. 1774, jest majetkem kůru literárního.

³⁾ Kámen náhrobní, původně v kostele, nyní na jižní straně kostela.

⁴⁾ Právě se tři náhrobních kamenův na kostele za křížem do náměstí.

⁵⁾ Náhrobní kámen levý se třmi kamenův na kostele za křížem do náměstí. Na něm stesáno poprsí šlmistra Pavla Douchy, po stranách dvě ryby. Nápis na kameně: „L. 1601 v sobotu po šesté hodině, na den Narození P. Krista umřel slovutný Pavel Doucha, jeho vlebnosti císařské šlmistr panství Chlumeckého a v místě tomto tělo jeho jest pochováno. Očekává blahoslaveného vzkříšení.“

korunou královskou, a panství Chlumecké vyborné! Ale má též jinou příčinu ku dobré mysli! Má nevěstu a ani netuší, že kněžel již v sedění radním snesl se o tom, že dají p. hejtmannovi ku jeho veselí 4 vědra vína — bude státi 16 kop — a 1/2 vola za 4 kopy.

Rozhlíží se po budově zámeké i po konicích na nádvoří. Před 20 lety (1573) opravoval zámek císařský paumistr Oldřich Auostali de Sala. Hejtmann tehdejší Martin Sudkovský z Hendrštorfu platil tovaryšům týdne po 1 kopě míšenské. Však p. paumistr asi pěkných kop naschránil! Z Chlumeckého zámku odešel do Pardubic, a již po dvou letech zasedl pavně v Praze v domě u „černé růže“ v Menším Městě. Nyní již tam zdomácněl, zčeštil se i se svou rodinou, pňčuje peníze a bohatne víc a více.¹¹⁾ Za těch 20 let je hrad Chlumecký sešlý. Konice se trhly, takže se koně dělní v nich stavěti nemohou. (Dokonč.)

Kulturní hlídka.

Předhistorické nálezy.

Na poli p. Jos. Junka v Pouchově za železniční tratí objeveno bylo popelníkové pohřebiště nejstaršího, t. zv. lužického rázu o 32 hrobech. Nádob nalezeno bylo v nich na 90 a z bronzs velký knoflík, prsten, zlomek jehlice, hlavice jehlice a celá jehlice s hlavici. Při orání na poli p. Jana Hroneše mezi Věstary a Rozbáticemi přišlo se na popelníkové pohřebiště mladšího, t. zv. slezského rázu. Vykopány byly na něm pouze čtyři hroby. Jeden hrob byl rozrušen. Nádob z nich většinou jsou tuhovány a rytými čarami zdobený. Bronzové milodary nalezeny byly pouze dva, rozlomený prsten a rozlomená jehlice. Pohřebiště téhož rázu, jako bylo pohřebiště u Pouchova, objeveno bylo též u Voznice před několika lety. Letos na poli p. Fr. Müllera ve Voznici, jehož nájemcem je p. Frant. Šimák, vykopány byly dva hroby o sedmi nádobách. V jednom z nich byla zlomená jehlice. Na poli p. Mikše v Předměstích prokopány byly jámy sídelní z mladší doby kamenné. V nich byly střepy z nádob hladké a pňchané. Do jedné jámy asi na počátku doby křesťanské vykopán byl hrob, do něhož pochována byla mrtvola muže 2 m 10 cm vysokého. Úplně zachovaná kostra se zdravým chrupem ležela na levém boku, hlavou k západu. Přenesena byla celá do městského historického musea v Hradci Králové. Nohy její jsou skrčeny. V jedné ruce drží brousek z opuky a pod druhou rukou leží železný nůž. Vykopávky na uverných polích provedeny byly měst. historickým museem v Hradci Králové. Nalezene při nich památky uloženy byly v jeho bobaté předhistorické sbírce.

„Volná myšlenka“ v Čáslavi.

Politický klub sociálně demokratický povolal si na den 4. října dra Bartoška, aby promluvil o významu Volné myšlenky. Chťe tím patrně nahraditi „citelnou“ mezeru, kterou volnomyšlenkáři těžce nesli, že totiž mezi všemi polabskými městy dosud Čáslav zůstávala jich přítomností netknuta. Nic soudruhům nřadilo, že předtím dr. Šmeral v „Právu lidu“ proti Volné myšlence se vyslovil, proti klerikálům jest dobré spojení s každým. Dr. Bartošek se však nedostavil, odejel „prý“ jinam na schůzi, místo jeho zaujal věrný jeho panos, redaktor Myslík, jež četným, se všech stran Čáslavské se sešedím soudruhům měl přinést nové světlo a nový, jarejší duševní život. Řeč jeho byla parafrází Vol. myšlenkou vydané brožurky, které také neúnavně užíval, takže se zdálo, že bez oné pomůcky by význam své věci chabě vyložil. Řetnil přes 2 hodiny, poněvadž však viděl proti sobě dva katol. kněze, mluvil velmi opatrně — toliko o církvích, nikoliv o církvi jedné, rozumí se katolické, takže soudruzi byli s tím nespokojeni; těšili se, že katolíky rozmate.

Dlouho nemohl se dopracovati definice Volné myšlenky, až konečně řekl, že jest methodou, jak člověk má vésti své jednání, aby se dopracoval pravdy. Ale hned zase přeskočil, že jest i mezinárodní institucí, která netvrdí pravdy určité, jenom ukazuje cestu k pravdě. Prostředky k tomu že jsou používání rozumu a zkušenosti, a odmítá proto naprosto víru v arčitou pravdu. Nemáše připustit autoritě, aby se stavěla nad rozum. Svého cíle chce se domáhat pomocí vědy, morálky a umění, aby člověk došel pravdy, dobra a krásy. Konfesionální ráz chce odstranit jenom z veřejného života, zbavit veřejnost každého církevníctví, ať šídov, ať evangel. ať katolického. Potírá každý dogmatismus. Chce reformu spol. řádu, aby nikdo nebyl omezován ve svých názorech. Tedy prýš s autoritou v náboženství, privilejiemi v politice a kapitálem v hospodářství. Každý, kdo bojoval proti autoritě, každý jest jejich předchůdcem. Tuhé Hus. Nato široce a dlouze rozpovídal se o zláti-

¹¹⁾ Dr. Winter: Kultur. obraz čes. měst I. 380.

^{*)} Kde není udáno pramenův, vzato jest ze studia ve knihách archivu městského, jež vydáno bude ve knize „Dějiny a kulturní obraz města Chlumce n. Cidl.“

¹⁾ Zvon, nyní na kostele nejv. Trojice, má nápis: „Slowe Panie sustawa na wicki. 1563.“

²⁾ Hospodářský, svobodný dvůr na vých. straně města.

³⁾ Nyní zámek „Karlova koruna“ s parkem, dostavěný l. 1723.

⁴⁾ Dr. Winter: Kultur. obraz čes. měst I. 475.

⁵⁾ Štuka Klad.-pol. — Hrade: Náhrob l. 16.

sociálními demokraty jest mnoho trapez, kteří vše vyjdají, zvláště v odborových organizacích. Proto členstva ubývá. — A což ti pohlaví? Těm se přece z dělnických peněz a šikovných obchodů vede nejlíp. Dr. Adler má velké statky v Haliči a na Slovensku; jako vrození redaktor „Arbeiter-Zeitung“ bere 800 K měsíčně. „Proletáři“ Bebel a Singer mají výnosné továrny; z dělnických peněz mají v Uhrách ročně: Grossmann 20 000 K, Bokányi 16 000 K, Tessars 12 000 K, Csismadia 8000 K. Proto, rudý proletáři, plať a plať hodně!

Jsou pryč také vlastenci. K volbám obecním v Brně spojili se čeští soudruzi s německými, aby volili proti českému národnímu voličstvu. Tohle udělat katolíci!

KVÍTKY,

nejlevnější časopis pro katolické školní děti, právě vyšel. Mezi mnoha krásnými obrázky i prof. Myslbeka sv. Václava z nakladatelství F. Topiče.

10krát ročně jen 50 haléřů při společné zásluce aspoň 5 výtisků. Jinak ročně i s poštou 60 haléřů. Na 10 předplacených výtisků jednorázově zdarma pro chudé děti. Odběratelé, kteří pošlou předplatné na první ročník do 15. listopadu 1908, obdrží „Květy“ zdarma kromě kapesní kalendáře pro školní děti na rok 1909. — Objednávky jen na korresp. listku na adresu: P. Frant. Svatek, vydavatel a redaktor „Květy“ v Praze II. čp. 1538. Ček bude k první zásluce přiložen.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. I. veleředstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3 metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2, 8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Nejlevnější a nejkrásnější

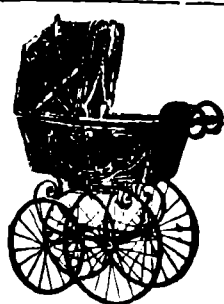
dětské vozíky

u velkovýrobní firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců, křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků jen solidní jakosti doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiřikova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve vlastní dílně na výrobu rámců a pozlacení.

Obchod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

: Intarsií :

vkusné a umělecky provedených.

Těž dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané kříže, moderní rámy. :

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

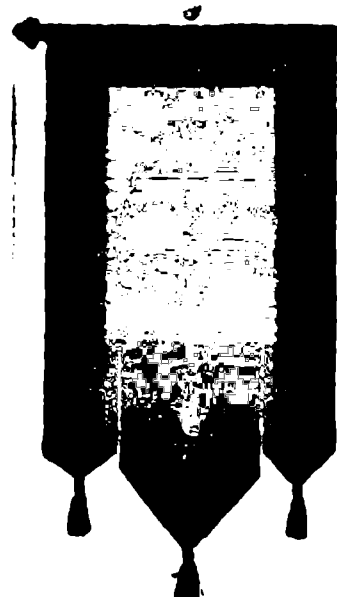
závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání

a zhotovení ko-

stelních rouch,

korouhví (balda-

chinů), nebes a

spolkových prapo-

rů; na požádání

obstarám též ko-

vové nádoby, kříže

a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-

strasse 5., vedle La-

zaritského chrámu

Páně

Na ukázkou zasílá

se vše franco.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohyb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-

Křesla houpací
od . . . K 20-
Křesla ku psaní
od . . . K 9-
Křesla na šroubu
od . . . K 19-
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-

a jiné, v nejmodernějším provedení

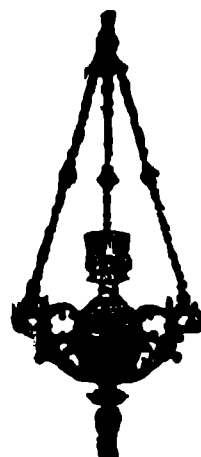
a v cenách nejlevnějších,

nabízí velkovýroby.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veleředstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení past. spe-

cialist na kostelní náčiní, dovoluje

i doporučení svůj bojně zásobený

sklad ve vlastní dílně rovněž pro-

vedených kostelních nádob a náčiní,

jako: monstrance, kalichy, ciboria,

lampy, svícny, křesla, křeslenky,

ky, patky, nádoby a t. d., vše

s přesnou plnou čistotou, s ná-

ležitostí a s výbornou opravou a

intencí a jen v omezené míře a s

práci na ukázkou, rovněž náklady

práce na ukázkou, rovněž náklady

práce na ukázkou, rovněž náklady

práce na ukázkou, rovněž náklady

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.. Antverpy 1908. Zlatá medaile Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz.

„MONOPOL“ akciová svítkárna a voskárna v Ml. Bělešlavi. Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Sklo do oken,

patenišť, sklenek a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
o. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg. diamanty sklenářské spolehlivé řezací 4 K kus. Zvláště výhodné p. o. p. t. sklenáře a truhláře.

Fotografie
! nejlepší !

Zvětšování podobizny v krásném
platínovém způsobu, v provedení

nejumělejší.

J. F. Langhans,

o. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto svatební skupiny)

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
keřové náčimí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Pro listopad, měsíc dušiček

doporučuji:

Kam moucha? Kniha výstrah, obsahující
ličení soudů Božích na věčnosti a udávající prostředky
proti nim, sepsal Dr. Kar. Lev Řehák. Část první (361
str.), jež vykládá pravdy o očistci v příčině spravedl-
nosti i slitovnosti Boží v podobě 30 pobožností na
měsíc listopad atd. Cena brož. kor. 2.40, v plátně
s červenou ořizkou v pouzdře kor. 3.20, v hladké
černé kůži s pravozlatou ořizkou v pouzdře kor. 3.80,
v kůži kůži elegantní s pravozlatou ořizkou v pouzdře
kor. 4.40. — Část druhá obsahuje pobožnosti církevní
za dušičky v očistci. Cena kor. 1.60, v plátně s čer-
venou ořiz. kor. 2.40, v kůži se zlat. ořiz. kor. 2.90,
v kůži kůži se zlatou ořizkou kor. 3.80.

Oba díly společně v jedno vázání v plátně
K 5.—, v kůži hladké K 6.—, v kůži kůži K 7.50.

Každá část jest o sobě úplná a tvoří celek.
Račtež laskavě dobrou knihu tuto doporučovati.

Nakladatel

R. PROMBERGER,
knihkupec v Olomouci.

Sklad uhlí

na nádraží v Dobřenicích

má Fr. Slezák z Dobřenic.

„ Výborné uhlí hornoslezské „
„ i znamenité uhlí hnědé. „

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandské třídě a na Jubilejní výstavě

jest stálým destaveníškem
hostů z venkova a depo-
renčí se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
„ pohotově. „

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíněte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železným
rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada besplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
šího provedení, v každém
vzáru a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revido-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohn-
alatin za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákre-
sy i hotové zboží na ukádku franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporácí a detaily uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. října 1908.

Inserty se pošlají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Problémy.

Motto: Bůh, král, vlast.

(M) Vyjasňovat, vykládat, mírnit a odstraňovat extrémní jest povinností každého vážného pracovníka na poli sociálním, kulturním a národnostním. Mnoho nedorozumění, mnohý nejasný výklad zastřený vášní vadí při vzájemném dorozumění se dvou táborů, duchovně třeba příbuzných, lipících však na formálním nedorozumění; vadí při dorozumění se třeba jen dvou lidí. Jako by v míře zastřeno jest vše; jsme v nejitotě, tápeme, narážíme na sebe a bojujeme.

Jsmo napadáni i od dobrých lidí z nedorozumění. Třeba tu ujasnit poměr církve a státu. My v církvi nevidíme žádné moci politické; církve je nám mocí všelidskou, humanitní, kulturní, Bohem založenou a Bohem trvanlivou, sládkou, protože po dobru věčném a časném toužící, cíl křesťanské humanity hledající. Tu musí se oddělovati osoby od věcí. Církve stát nebyl státem církevním, nýbrž státem papežovým, bylo to beneficium k výživě jeho a dvoru určené. Církve jest společnost lidská, Bohem založená, má vztahy věčné, Božské i časné, lidské. Vůbec jednou formulou vysloviti smysl všeho, co pojem církve obsahuje, jest nemožné. Eicken ve svém díle „Geschichte und System der mittelalt. Weltanschauung“ chce vytvořiti pojem působení církve větou: „Negaci (popíráním) světa stala se církev pádem světa.“ To jest jen do jisté míry správné. Asketismus, nadšení pro mučednictví, utíkání špatnostem světa jest jistě mocnou stránkou rozvoje křesťanství; nadšení zachycovalo a aneželo mnoho. Ale to byl jenom ideál. Církve neunikala světu, byla pro lidi z masa a krve. Jako církve pro lidi musí své názory dle vývoje stoupající vzdělanosti měniti, základ však její, base, na které celá ta velkolepá budova křesťanské charity a humanity stojí, těžiště, na kterém vše basíruje, víra, náboženství Kristem hlášené, zůstává beze změny. Jako společnost pro lidi, musí církve speciálně kulturní a sociální otázky řešiti s činiteli jinými, politickými — se státy.

Nejde nám o otázku, kdo je vyšší, zda církve či stát, nepřeme se o to, kdo má pri-

mát, vždyť oboje, stát i církve jsou pojmy odlišnými, k sobě nesrovnatelnými, diversujícími, scházejícími se však na poli kulturním, humanitním a sociálním. Stát a církve jsou prvky a sice nevyhnutelnými prvky k vytvoření pravého prostředku k ozdravení poměrů lidstva, a to poměrů kulturních, humanitních a sociálních. Každý vážný pracovník na tomto poli musí počítati s těmito dvěma prvky; vyloučí-li jeden, celý systém jeho případných reforem se zvrhne v extrém. Extrémy ty jsou viděti nejlépe v dějinách, líčících dobu bojů o investituru. Sloučiti, smířiti ty dva prvky, odhalované různými politickými živly, jest povinností lidí poctivých, vlivných, majících chuť k práci.

Protiříká náš politický, slyší nebo čte slova: „Sloučiti, smířiti stát a církve“, chytne se slov a nikoli smyslu. On stále slyší ve zvuku církve zvuk klerikalismu t. j. zneužívání náboženství ve hmotný prospěch církevních hodnostářů; my však slyšíme heslo: „Smířiti stát a církve“; chceme slyšeti ve zvuku slova církve zvuk lidskost, t. j. blahé působení náboženství na státní zřízení, správu, vládu atd. ve prospěch věcný i časný celého lidstva. —

Nedávno při studentské stávce ozval se hlas studenta: „Napřed jsem člověk a pak teprve jsem Čech“, t. j. nejdříve hájím zájmy lidské a pak teprve české. Prof. Masaryk řekl ve své universitní přednášce: „Filosofie dějin malého národa“ dne 25. října 1904: „Pojem národa a národnosti nesmí se podati nacionálně.“ Jak si to professor Masaryk myslel do detailů, nevíme, můžeme souditi však, že myslel nacionálnost ve smyslu Palackého, jehož vůdčí ideou jest podati v zájmech světle politickou a kulturní samostatnost českého národa proti národu německému. Tu jest druhý problém; staví se tu pojem češství proti pojmu křesťana, katolíka, pojem vlastenectví proti pojmu náboženství, církve proti vlasti. Neštěstím našim jest paušalisování, autoritářství, jehož jest prý Masaryk úhlavním nepřitelem, ale v praxi sedrovatelem. Je tu mnoho autorit, jich fráze platí, aniž se o ni dále uvažuje. Katolík je černý antinacional, katolík nemůže být Čechem, je ultramontan. „Klerikalismus“

svobody evangelické. Zeď, která dělala dosud židy od pohanů, na vždy se sesula. Nezaslouhovaly by tyto veliké myšlenky, aby zde byly stále hlášeny nebetynými věžemi mohutné katedrály? Než co vidím zde místo velikolepé svatyně? . . . Špinavou mešitu mohamedánskou! Pravda, bývaly doby, kdy v Jaffě stíhávali biskupové; akta sněmů církevních století V., VI. a VII. bývala jimi podepisována. Dnes však . . . Zdá se vám, že jakási ledová ruka sahá na vaše teplé srdce . . . Jest to první zklamání. Kde by zůstalo jen prvním! Kde jsou křesťané, aby toto místo vyprostili z rukou nevěřících? Čítá sice dnes Jaffa na 45 000 obyvatel, z těch však jen sotva čtvrtina křtěna. Celé dvě třetiny, t. j. 30 000 lidí dosud cti Mohameda za prvního proroka, a devítina t. j. 5000 jaffských přisáhá na thoru a talmud. A křesťané? Jsou rozdrobeni, roztrženi: 6000 Řeků rozkolných, 1000 jen katolíků latinského obřadu, 900 příslušníků různých vyznání protestantských (templářů, anglikánů atd.), 600 Řeků sjednocených, 300 Maronitů, 100 Arménů atd. . . . Směsice, pestrost vpravdě orientální i ve vyznání náboženském! Jakým as dojmem působí tato rozháranost v táboře křesťanském na mohamedány, který nepřemýšlí mnoho, který jen soudí podle toho, co bije mu do očí? Jest tato rozštěpenost a to, aby ho přivábila ke křesťanství? Jak broznou zodpovědnost uvalili na sebe ti, kdož proti výslovnému přání Kristovu, aby všichni jedno byli, jali se v církvi jeho zasévati símě rozkolu a pak docela království jeho trhati na kusy!

S pocitem bolesti opouštíme toto nevládné místo. Kráčíme zase labyrintem uliček, až se ocitáme na cestě jdoucí směrem jižním.

„Lavajni bitvaddi haddarb?“ (Kam vede tato cesta?) tážeme se našeho struclimana. „La Razze“ (do Gazy), zní odpověď.

je hlavní překážka národu českému“, řeklo se kdesi na vysoké katedře profesorské.

Pojem národnosti české nelze vyjádřiti jen bojem Čechů s Němci, ukazováním české samostatnosti politické a kulturní; zde jsou též jiné vztahy. Zde jde především o boj plemenný; prvky národohospodářské, vztahy geografické jdou ruku v ruce s dějinami kulturními, křesťanství slovanské, cyrilomethodějské a hlášené ústy německých kněží, boje o náboženství, o státní moc, boj Přemyslovců s Habsburky atd. — nesčíslné množství prvků zdánlivě nepatrných, které se však přehlednouti nesmějí, skládají a vytvořily ten pojem národnosti. Náboženství katolické, církve, nejde proti národnostní myšlence české. Musí se tu opět zase odlišovati osoby, zásada a věc. Ten, kdo přišel mezi katolický lid, mezi katolické naše organisace a spolky, neodvážil se říci: „Jste proti českému národu.“ Nejsme, poněvadž nám jako katolickým Čechům je absolutně nemožno oddati se i jen třeba vzdálenějším meditačním o antinacionalitě. Takové myšlenky napadají nás jenom při četbě propagačních kosmopolitických spisů „Volné myšlenky.“ Pojem vlast a církve stojí vedle sebe, nejde o to, který pojem je vyšší, zda vlast či církve, náboženství nebo národnost, vždyť oboje, vlast i církve jsou pojmy kvalitativně odlišnými, scházejícími se však na poli národnostním a kulturním. Složka z člověka nábožensky a národnostně správně cítícího je — řádný Čech, jenž nezadá nikdy svému přesvědčení ani národnostnímu ani náboženskému.

O to jde: přesně rozlišovat, přesně uvažovat; pak ustanou plané boje o náboženství, stát, vlast. Jinak ovšem je s názorem křesťanským a atheismem, s názorem státním pořádku a anarchismem, láskou vlasteneckou a antinacionalismem. Vytříbení by potřeboval také problém pojmu stát a vlast v našem českém národnostním stanovisku. Tu přiznati musíme, že v pojmu křesťanské spravedlnosti a dle smyslu jejího pořádek ve vlasti naší není. A tu počíná zase circulus vitiosus (bludný kruh). Kdyby vážní pracovníci počítali se dvěma prvky: církve a stát — a nevykládali působení církve a kdyby vážní pracovníci národnostní nevykládali působení náboženství,

Cestou nám průvodčí náš ukazuje anglickou školu pro dívky, dvě katolické nemocnice, a dvě školy francouzské.

„Kolik škol mají zde katolíci?“ tážeme se. „V celku tři: jednu pro dívky, řízenou francouzskými sestrami sv. Josefa a dvě pro chlapce, z nichž jednu vydrží františkáni, druhou pak školní bratři; ostatní náboženská vyznání mají též svoje školy.“

„Jsou zde tedy školy přinejmenším konfesionální. Jaký jest vyučovací jazyk v chlapčích školách katolických?“

„Františkáni vyučují jazykem vlášským, školní bratři pak jazykem francouzským.“

Byli jsme zabráněni do hovoru, že jsme ani nepozorovali, že jsme již — za městem . . . Co nás zde nejvíce poutalo, byly slamené baráky, ve kterých bydlili — lidé. Lituji dosud, že jsem se nepodíval do jejich útrob; měl jsem tehdy obavu — nikoli bezdůvodnou — abych odtud neodnesl několik exemplářů malých zvířátek, která by byla snad pro přírodopisce vítanou kořistí, pro mne však nyní postrachem; později, když jsem na leccos již byl přivykl, nebyl bych se ostýchal navštívit tyto lidské slamené úly; neměl jsem však již příležitosti. Prozatím jsem se divil, že může dosud něco podobného existovati. Jaffa jest přece přístavní město, do kterého přibude každoročně a ve kterém přebývá tolik Evropanů a Američanů! A v bezprostřední blízkosti tohoto města bydlí lidé v takovýchto doupatech! Jest vliv západní kultury na tyto lidi tak nepatrný, anebo konservativnost východu tak strohá, tak houževnatá? Pravda, takovéto „domy“ nestojí Araba mnoho práce, které se namnoze štítí, jako by byl v ní nalezl — vlas; kromě toho mají tyto skryté výhodu, že mají stélou „assanaci“, že nemusí jejich majitelové platiti ani domovní ani činžovní daně. Pojistné proti

FEUILLETON.

Ve městě, v němž Šimon usatí vydělával káto.
Léti dr. Jan Hujdi.

Kráčeli jsme několika úzkými, špinavými uličkami města Jaffy, v nichž jest těžko nezablouditi. V našich velikých městech dovedeme se snáze orientovati, poněvadž máme nějaký orientační bod, — vidíme na př. nějakou vysokou věž, která jest nám jakýmsi majákem, máme národní tabulky atd. Jak se však vyznáte v uličkách, ve kterých po tabulkách není ani stopy a z kterých nevidíte nic, než uzoučký pruh nebeské klenby?

Zahybáme na pravo, na levo, až stojíme konečně v malé, bídné mešitě. Kdo by byl očekával, že zde uvidí kus orientálního umění, byl by se velice zklamal. „Mihrab“, t. j. výklenek, směřující k Mekce, který bývá nádherně vyzdoben, jest zde zcela chudý; místo mramoru vidíme tu jen náter vápnem, jaký bývá u nás na venkově v kuchyni. Na podlaže místo orientálního koberce viděti bylo jen rohožku z rákosí v chatrném stavu. Kdyby byl muslim, který nám dovolil za bakáš do této „svatyně“ vstoupiti, byl řekl, že na ní ležal Muhammadův kůň, byl bych skorem věřil; stav její a státi by výrok jeho jen potvrdzoval . . .

Zde tedy stával dům Šimona, koželuba, jehož pobostinnosti užíval jiný Šimon, syn Jonášův. V těchto místech dostalo se prvnímu náměstkovi Kristovu názorným způsobem (ve vidu) hlubokého poučení. Na této půdě probíhaly veliké myšlenky rovnosti, bratrství, svobody . . . Židé i pohané jsou si před Bohem rovni, v říši Kristově jsou všichni národové bratři o stejných právech, nyní přestává zákon poroby a svítá nová epocha

nezvrtlo by se celé jednání v extrém: nesamostatnost zemí koruny Svatováclavské. — Stačí tomu, kdo chce přemýšlet.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svojí velký

Antikvariát

doporučuje co nejdříve

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Povaha agrárního tisku.

Jak „upřímně“ to myslí strana agrární se společnou národní prací, jak hledí směřovat, aby postup proti německým nacionálům u nás byl svorný a zároveň mohutný, to křiklavě vysvítá z oficiálních žurnálů této strany. Strana, která s elegantní noblesou se při volbách spojila na některých místech s nespravedlivými agrárníky německými na porážku kandidátů českých, nechtěla se nejhorských žurnalistických podvodů na zničení strany českého katolického lidu. Tak bezcharakterně nelhá o katolících ani mladočeská žurnalistika v době svého největšího rozšíření, jako žurnalističtí „reformátoři české politiky“, kteří jsou za své užasně lhaní placeni stranou agrární. Liberál vyznávající otevřeně, že jest proti katolické církvi, málokdy se snížil k tak drzým pomluvám, jako moderní „taky-katolíci“ agrární.

Sledovali jsme kalný proud agrárnických lží celkem trpně s tím předpokladem, že takové překrucování a podkopy vymstí se na straně samy sebou. Leč v posledním čase tisk agrární lže tak neomaleně, že jest potřebí aspoň některé příklady přibíti na pranýř, jako historický dokument, aby se vědělo, do jakého inkoustu smáčí pero strana — politicko-reformní.

Věru nestranný pozorovatel musí trnouti nad zákeřnými úskoky, jakými žurnalistika agrární soustavně podvádí svoje důvěřivé čtenářstvo. Toto řádění jest vysvětlitelné ovšem tím, že tonoucí chytají se stébel všech, i trní a bodláčí, aby se aspoň poukud nad hladinou udrželi. Strana skutečně silná, dobře v národě zakotvená, nemá potřebí tak nepěkných zbraní.

ohni by musili platiti ovšem vysoké, na štěstí však takovýchto ústavů majitelé jejich neznají.

Zabočili jsme k moři a podél jeho břehů jsme se vraceli do hospice. Stopy třísla nás poučovaly, že koželuzští zde ještě nevyhynulo, že tedy Šimon má zde nástupce.

Vzpomínal jsem, že vydělávati kůže jest již prastarý vynález lidský. Již Gen. (III., 21.) praví, že Hospodin udělal Adamovi a ženě jeho suknice kožené (t. j. dle výkladu Ruperta z Deutzu, uložil nutnost, aby si učinili). V egyptologických museích máme celé spousty různých předmětů ze zpracované kůže z dob prastarých, nalezených ve hrobech Egyptanů, jako sandály, zástěry a pod. A byt by tyto památky pocházely z dob nové říše (1600—1100 před Kr.), přece lze souditi dle pasů na lidských sochách z doby střední (2200—1800) i staré říše (2800—2500), že již v těchto dobách uměli Egyptané právě tak dobře kůže vydělávati, jako v době říše nové. Zachovaly se nám též obrazy, které nám znázorňují, jak se ve starém Egyptě připravovalo třísla, jak se kůže močily, putloukaly, zkrátka „dubily“ a krájely... Že Israelité znali femeslo usnášské, patrno odtud, že třetí a čtvrtá pokřývka, jež svatostánek měla chrániti proti dešti, byla též z kůže. Jak se živozot tato (nebo lépe řečeno obchod s jejími výrobky) u Israele ujela, vysvítá nejlépe z faktu, že v I. století před a po Kristu byl všecken obchod kožemi mezi východem a západem skorem výhradně v rukou židů, kteří zásobovali usněmi a jirchami Řím a římskou říši!

Bližší se zase k městu, zpozorovali jsme zbytky opevnění Jaffy. Co nerozbořil r. 1779 Napoleon, rozbořilo r. 1838 zemětřesení. Minulá „fanare“ (t. j. maják), vstoupili jsme arménskou bránou do města a po náběž nám již známém

Lži o katolickém sjezdu a jiné.

„Venkov“ dne 2. září v úvodním článku dokazoval, že na katolickém sjezdu pražském nebylo dovoleno promluvit o otázce rolnické. A zatím též den „Hlas Národa“, „Nár. Politika“, „Union“, „Čech“ a jiné listy přinesly referát o rolnické řeči Šafránka, kterou slyšelo shromáždění den předtím (v úterý 1. září). Tedy Šafránek mluvil; dle „Venkova“ ani „nebylo dovoleno“, aby agrární čtenáři spráskli rukama nad utlačováním rolnictva stranou katolickou!

„Cep“ zase v těch dnech napsal, že nesmí být zpívána na sjezdu národní hymna „Kde domov můj“, nýbrž jen papežská a rakouská. Cítíte tendenci těch jízlivých, záštim zaslepených út? Nesmí! — I kdyby skutečně katol. sjezd pražský nebyl sjezdem upřímně národním, vyvedlo by pořadatelstvo takovou křiklavou pošetilostí, aby zapovědělo zpívat zcela nevinnou českou píseň? Ovšem „Cep“ chytrácky zamlčel, že na prvé místo programu určena vlastenecká hymna „Svatý Václave“, jejíž slova tlumočí vřelé city národní daleko určitěji a s větší pročitelností než slova Tylova. Tak starodávná vlastenecká hymna „vlasteneckých“ farizejů jako by neplatila nic. Ostatně „Kde domov můj?“ zpíváno též. Leč — „Cep“ věděl, že kardinál a šlechta píseň tu zapověděli. Také „Venkov“ a „Cep“ sdělili, že P. Albán mluvil na sjezdu německy. Takovou drzou lež vmětnouti ve tvář tisícům účastníků, kteří slyšeli P. Albana mluvit česky, toť věru kuráž, které by byl schopen sotva ten, který se živí výhradně lhaním! „Cep“ v témže čísle (z 11. září) lhal dále, že nejdp. arcibiskup účastnil se sjezdu německých katolíků v Rumburku. (Vždyť právě tehdy byl na opačné straně Čech — v Rožmitále.) V témže čísle prohnaně lhal, že katolický „Meč“ vyzýval české otce, aby raději poslali dítky své do německé školy než do české matiční. Takový zákeřný tisk buďto při takovém obvinění „zapomene“ citovat příslušná slova anebo — je jednoduše překročí. Podobných lží bylo v témž čísle „Cepu“ více.

Lži o katolickém stanovisku k slavnostem zrušení roboty a k státní němčině.

Katolický „Selský list“ dne 3. září t. r. uveřejnil upozornění člena výkon. výboru strany agrární Alf. Štastného, v němž psáno mimo jiné:

„Korporace agrární se vybízejí k pořádání slavností zrušení roboty a pod. Zdá se, že se jedná o to, pozornost lidu našeho odvrátiti od jeho důležitých záležitostí a upoutat ji na „slavnosti.“ Dnes máme brožné málo příčiny se radovat ze zrušení roboty, když upadáme do brožnější roboty, nežli v které předkové naši kdy byli. Dnes robotujeme svým vlastním lidem, kteří námi ořou a vláčí hůře nežli se s předky našimi dělo za dob roboty. Dnes robotujeme Němcům a Maďarům tisíckrát hůře, nežli předkové naši robotovali vrchnosti, neboť ztrácíme národnost, práva politická a svobodu. A tak robotujeme hůře nežli kdy dříve.“ — Tohle bylo ovšem těm spokojenějším kolegům Štastného k zlosti, třeba že tento rázný padařovský agrárník ani slovem nepotíral slavnosti zrušení roboty. Pouze zcela správně poukázal,

— kolem kláštera řeckého — blížili jsme se k svému východišti — k latinskému hospici, kde na nás čekal již oběd.

„Přijde sem k vám ročně asi mnoho hostů oslovujeme bratra Karla.

„Ano. Přijímáme, pěstující křesťanskou pohostinnost každého bez ohledu na náboženství, na národnost, na zámožnost. Každý, byt i chudší, byt měl i jiné náhledy náboženské jest nám vítán.“

Hovor mezi obědem se otáčel kolem zvláštní sekty protestantské, která má v Jaffě dvě kolonie a jejíž příslušníci slují templáři. Zakladatelé její jsou württemberská blouznivci, hlavně Bengel a Hoffmann, kteří nejsouce spokojeni se žádným ze stávajících vyznání křesťanských, chtěli jmenovitě dle výroků starozákonných proroků založiti nový duchovní chrám (něm. der Tempel — odkudž jejich jméno) t. j. nové království Boží nejprve v Palestině, které by pak odtud se rozšířilo a obrodilo celý svět. Z vlastního křesťanství ponechali si velmi málo, takže vlastně ani jména „křesťané“ nezasloubují. Neuznávají nauky o Trojici Boží, o božství Kristově; křest, večeři Páně a vůbec zevnější bohoslužbu považují za věci vedlejší. Hlavní váhu kladou na přirozenou mravouku a na společenský život. Sami sebou se rozumí, že — jak bývá vždycky v podobných společnostech — v mnohých a mnohých otázkách se sami mezi sebou nesrovnali, přeli se a hádají se dosud.

„Mají více kolonií v Palestině? tážeme se bratra Karla.

„První kolonie založena byla r. 1868 v Haifě, o něco později zanikly z kolonie zdejší, r. 1873 usadili se nedaleko Jerusalema, konečně r. 1902 byla založena kolonie Wilhelma na sever od Lyddy, kolem které za chvíli pojedete.

„Jak se chovají ke katolíkům?“

„Slušně.“

že není příčiny k velikým radovánkám, že jest potřebí polepšiti se, že, jak se zdá, agrárníci chtějí slavnostmi odvrátiti pozornost od věci důležitých. A co učinil „Venkov“? Dne 5. září napsal: „Klerikálové proti táborům na zrušení roboty. Včerejší „Selský list“, patrno na rozkaz vysokých šlechtických a prelátských svých pánů (no — no!), přinesl neuvěřitelnou výzvu, aby rolníci nepořádali tábory na oslavu zrušení roboty, poněvadž prý jimi „připravují agrárníci českému lidu brožnou porážku, nebo bitvu bělohorskou.“

Tahle máte zvlášť vykutálený příklad agrárnícké prohnanosti! Alf. Štastný vytkl agrárníkům neupřímnost, aniž zakazoval ony slavnosti. A že „Selský list“ otiskl jeho slova, proto — dle „Venkova“ — vyzýval on sám, aby se slavnosti ty nepořádaly! Co říci takovému smělému podvádění čtenářstva? „Selský list“ přidal pouze zcela odůvodněnou výstrahu před agrárníckou neupřímností, aniž zakazoval rolnictvu pořádání slavností toho druhu. Ostatně jest patrno stanovisko katol. zemědělců z toho, že sami pořádali schůze na oslavu zrušení roboty. „Neuvěřitelné výzve“ tudíž nepotivý agrární denník snažil se uvěřiti ihned sám na místě prvé, jen aby mohutněl stranu katolickou pomluvil.

Nejodpornější komedii provádí agrární tisk již od jara s tvrzením o katolické „straně státní němčiny.“ Vědí, že katolická strana otiskla v samém „Čechu“ oficiální prohlášení proti nadvládě státní němčiny. V tomtož listě však za několik dní napsal kdosi na svůj účet nepozřetelná a nezávazná slova nikoli vzhledem k určité straně, nýbrž s paušálním sřetelem k národu vůbec: „Všenečmeťv proniklo všechny vrstvy něm. lidu. Toliko ještě křesťanství sociálové a ovšem i katolíciť konservativci jsou pro upřímné vyrovnání se Slovanu, na základě státní německé řeči, kterouž bychom mohli i přijati.“ Tím ještě ovšem „Čech“ neřekl, že státní německou řeč přijati máme, nýbrž naopak dodal: „S druhé strany musíme my Češi neústupně státi na tom, aby Čechu v Čechách všude dostalo se vyřízení věci v jeho řeči.“ Neopatrnost toho listu byla katolickým tiskem uznána, kompetentní výkoný výbor naší strany znovu opakovat ze svého svolání (z 25. ledna t. r.) slova: „Budeme se sázasovati o to, aby německému jazyku nebyl náležitým způsobem dáván rás řeči státní“

Leč takové prohlášení nehodilo se agrárníkům před volbami do krámu. Chytili se jediné neopatrné věty „Čechovy“, kterou ke všemu zfalšovali k docílení silnějšího účinku vpletením slůvka „my“ a povykovali na všech stranách o straně „státní němčiny.“ Není to zákeřnictví druhu nejhoršího? Či jedna nezávazná věta platí víc než dvojí důrazné prohlášení náčelníků strany? A teď vízte ke všemu nestoudnost „Venkova“, který tvrdil, že „Čech“ se bil (!!) za státní němčinu! Pověs, nestoudný lhář, kdy, s kým a jakými slovy se „Čech“ bil na tu věc! Kdybs dosáhl aspoň vyřizování všech českých věcí po česku, jak příslušný článek „Čecha“ žádal, každý by ti byl vděčen za ten národní postup! Nedosti však na tom! Agrární řečník na sjezdu strany agrární nestyděl se před velikým shromážděním říci, že „kleriká-

„Rostou tyto osady rychle?“

„Kdyby se nemnožili vystěhovalci, přicházejícími z Evropy, vymřeli by do posledního muže.“

„Nesvědčí tedy Švábům podnebí palestinské.“

„Jsou pilní, pracovití a ukazují domorodcům, co by se dalo z půdy palestinské vytěžiti, kdyby se začala vzdělávati způsobem racionelním.“

Dile nám zatím bratr Karel nemohl vykládati, poněvadž byl vyvolán ven. Vrátil se označoval, že zavazadla naše prošla již tureckou celnicí, že v nich nenalezeno nic, co by podlehalo clu, že naše průvodní listy byly shledány též v úplném pořádku, za kterýžto náleží úřadů tureckých třeba zapraviti mírný bakšiš. Ke cti všech, kteří se našimi věcmi brabali, musí býti řečeno, že jim nic za nebyť neuvázlo. (Jinak r. 1598, kdy bylo Kristofu Harantovi z Polže dáti své vaky celním úřadům prohlédnouti. „Potom jeden slavně oděný Turek — pše Harant — se dvěma služebníky pacholaty nám všechny věci v karných a flicích našich přebledával a nic jiného nevzal, nežli co se mu hodilo a líbilo, jako břeby, štetičky, konfekty a jiné pilné potřeby k zdraví posilnění.“)

„V kolik hodin jede vlastně vlak z Jaffy k Jerusalemu?“ táže se franziškána American.

„Přesně o jedné hodině.“

„Jaká jest to přesnost, východní či západní?“ Slyšel jsem, že přesnost zde na východě nebere se dle lékárnických válek. A kdy dorazíme do Jerusalema?“

„Ve 4 hodiny 50 minut. Celá cesta netrvá ani celé čtyři hodiny.“

„Kolik kilometrů jest trať dlouhá?“

„V celku 87.“

„Připadá tedy na jednu hodinu v průměru asi 22 kilometry! Kolik tříd jezdí?“

„Jen dvě: první třída pro lepší společnost a

lové" se prohlásili pro požadavek státní něm-
di y. A proto prý není hašnější přetvářky,
většího lícoměrnictví a farizejství, jako když
se „klerikálové" prohlásili za stranu národní.
— *My sas nesnáme většího farisejství, jako když
agrárníci pronese nestydatou lež o straně katolické,
aby mohli sdivhati farisejsky oči k nebi nad tím,
jak jest ten svět převrácený.* A agrárníci tleskali
bouřlivě! Tleskali nadšeně přes to, že mohli
vědět, jak katolická strana často takový po-
žadavek státní němčiny odsoudila! Teď už má-
me klíč k tajemství, proč si dovoluje agrární
strana tak nestydatě svoje čtenářstvo podvádět!
Z bouřlivého volání „výborně" bylo zřejmo, že
agrárníci listů jiné strany nečetou. Sic by po-
ctiví lidé mezi nimi (a těch tam bylo zajisté
také čteně) rázem zakřikali hrdlo, překrucující
tak drze skutečnost. Tak se tedy pracuje k
sjednocení českého národa, tak hledí získati
„taky-katolíci" lásku katolíků skutečných!
Lhali jste někdy tak zákeřnický a troufale o
soc. demokratech, kteří váš národohospodářský
program přece potírají? Ne; z protikatolického
vateku musí agrární tisk lhát bezuzdně a sou-
stavně proti straně, která svým programem
hospodářským stojí agrárikům nejbližší.

Pošpinění rolníka-poslance.

Někdo by se domníval, jak „strana rolní-
cká" cítí dovede velice vzdělaného a pří-
kladného rolníka, který nadto jako poslanec
zastává se horlivě zájmů českých zemědělců.
Leč právě tehdy, když odjel poslanec Šabata
do Vídně, aby v zájmu svých voličů pracoval
v konferenci, vystřelen na něho ze zadu jedo-
vatý šíp agrárníckého vteku. Rozvázní agrár-
níci, kteří se dosud nedali zfanatisovati žur-
nalistickými podvodníky, sami mají respekt
k Šabatově zkušenosti a bystrosti. Ale to právě
naplňuje vztahem agrárnícké sobce, jimž se
jedná hlavně o jejich zájmy osobní. Proto prý
s nezištným a pracovitým rolníkem-katolíkem!
Pryč s ním, ačkoli týž proti agrární straně
nešťve! Strhat ho osobně, vytréstat jeho ro-
dinu, ranit ji co nejcitlivěji právě v době, kdy
za své nepřítomnosti napadený těžko se může
hájit!

A trhanský plán byl snadno hotov. „Hlas
Venkova" dne 2. t. m. škodolibě zaznamenaly,
jak farář Portman byl pyšný na „nejřádnější
rodinu" ve své kollatuře, totiž na Šabatovu.
Leč prý stal se v domě této rodiny veliký
malér. „Hlas V." vysvětlují dále zvláštním
pravopisem: „Mají tam totiž služku, která
z čista jasna hledí vštic, *radostné rodinné udá-
losti.*" O budoucím šťastném otcí holují (!) po
obci různé pověsti, které ale vesměs kodují (!)
se v tom, že *týž bydlí pod Šabatovou střechou.*
My ovšem nezaznamenáváme věc tu snad proto,
že bychom se radovali z cizího neštěstí, třeba
tu šlo o čest poslance klerikálního. Ale činíme
tak z toho důvodu, abychom mohli p. poslanci
projevit soustrast nad neštěstím, které jeho
dům potkalo."

Tu máte příklad žurnalistického farizejství
a jízlivého chechtotu, jak jen může být. Zá-
keřník se škodolibě usmívá „nejřádnější ro-
dině", mluví o otcí pod Šabatovou střechou, lže
hanebně, že „všecky pověsti se shodují" a pak
s hereckou tvářností prohnáného trestance praví,
že se neraduje z cizího neštěstí, že projevuje

třída druhá pro národ, odpovídající asi třetí třídě
drah rakouských. V první třídě se platí odtud do
Jerusalemu 75, v druhé pak třídě 25 piastů.

„Tot značný rozdíl. Měl bych chut jeti ra-
ději v druhé třídě. Nemusíme se snad báti, že
nás budou společestující insultovati?"

„Insultovati vás budou spíše Evropané než
Arabové, kteří nejsou dosud tak otráveni špatným
tiskem a poštvání pekelným fanatismem proti ka-
tolickému knězi, jako lidé na západě. Na nepří-
jemnost však jiného druhu se musíte přichystati:
bude asi — jako obyčejně bývá — veliký nával,
tlačence a možno, že budou vás na lavici svrati
z obou stran dva muži zdejšho lidu, jeden špi-
navější než druhý."

„Z toho si nebudeme nic dělati", souhlasil
jsem s Američanem, „aspoň poznáme zdejší prostý
lid z blízka."

„Při kupování lístku třeba vědět", pokračuje
bratr, „že dráha má svůj zvláštní kurs: kdežto
ve městě dostanete za jeden napoleonkor 124 p.,
počítá dráha napoleonkor jen za 94 a půl p."

Po krátkém obědě nosiči ihned chopili se
našich zavazadel, vložili si je na záda, přivázali
si je provazem k čelu a trpělivě kráčeli v před,
břímě své spíše čelem táhnouce než zády ne-
souce. My kráčíme volně za nimi po nábřeží
kolem budovy francouzské banky „Crédit Lyon-
nais", kolem německé „Palästinabank", kolem
pošty německé, rakouské a francouzské a vzpomí-
náme, že těmito asi místy kráčelo druhdy posel-
stvo poslané od setníka Kornelia z Cesareje 44
kilometry odtud vzdálené k Petrovi, kterýž rovněž
pak těmito místy se ubíral do Cesareje (Skut.
apod. X). Cítíme, že jsme v zemi, kde má každá
hrouda, každý kámen historický význam. Jdeme
bazarem, kterého však nyní pro nedostatek času

soustrast. Individuum, které píše pravopisem
skandálním, na potrestání má rozumu dost;
napoví hodně zřetelně, ale nedopoví, aby se
uhnilo soudnému trestu. *Ze ten besctný výpad
na čest Šabatovu jest zákeřnický n výmyslem,* vy-
loženo v tomto listě na místě jiném. A jízlivá
vymyšlenina není v následujícím čísle odvo-
lána, ačkoli všichni slušní lidé (i rozvázní a-
grárníci) na okrese takovou načasťnost důrazně
odsuzují. Nemohl tu zakřičeti p. Chaloupka
včas? Opravdu nikoli? Slušný žurnalista dá
se do boje osobního jen v krajní potřebě. A
tady hned vidíme hotovou agrárníckou ranu
pěstí ve tvář zaslužilého rolníka českého! Ať
se třebas i Němci zasmějí českému národu, ja-
kého má předáka!

* * *

Byli jsme z posledních, kteří se proti
jednání agrární strany rázně vyslovili. Ještě
za příprav k říšským volbám uveřejnili jsme
dvodílek opportunistního obsahu. Až když její
nesnášelivost a panovačnost neznala mezí, vy-
stoupili jsme s důkladnou obranou. A jak pa-
trno z dalšího vývoje, nijak jsme nechybili.

Uvedli jsme z celého magacínu agrární-
ckých lží aspoň některé, aby bylo zřejmo, jak
to poctivě s „pončovaním" myslí strana „taky-
katolíků", jejíž předáci assistují na schůzích
„volných myslitelů", bortících základy křesťan-
ské víry.

A lidé tak nectně lhouti, kolportující hor-
livě protikřesťanského „Havlíčka", ještě se od-
váží projevit údiv, proč katolíci „trhají jeduotu
našeho venkova." Zazobaní dietáři se hněvají,
že katolík cítí povinnost ukázati v pravém světle
jejich „podporování drobného lidu." I kdyby
tací lidé dali katolictvu pokoj, i kdyby uve-
řejňovali zprávy o zjištěných socialistických
skandálech s toutéž chutí, s jakou uveřejňují
bezectné lži o katolících, musíme říci: „Pryč
od vás, pokud celý režim se úplně nezmění!
Nevlezeme pod vaše panovačné jho! Kdy-
bychom tu vaši práci podporovali, vrhly by
se na nás strany pokrokové ještě s daleko
větší silou, protože by měli k tomu velice
vážné příčiny. Teď hodně pardonují agrární
stranu výhradně proto, že jim pomáhá v proti-
katolickém řádění. Slušní agrárníci, kterých je
dosud dosti, prohlédnou vaši taktiku brzy a
přidají se k nám."

Obrana.

**Zase tendenční lež o porušení spo-
vědního tajemství.** V té příčině namáhají
se naši přítelstkové vymýšleti nové formy lží,
aby takové balamucení oděné novým šatem
nalezlo více víry, než lži dávno odbyté. Mladě-
český „Den" 7. t. m. pod titulem „Zpovědní
tajemství" otiskl: „Ve Štokravě v Dol. Ra-
kousích zpovídal kaplan P. Wernhart jednu
nevěstu pomocí tlumočnicka! Dne 15.
srpna t. r. byl totiž v kostele ve Štokravě od-
dán Čech P. a poněvadž jeho nevěsta neznala
slova německy, zavolal si p. Wernhart kostel-
níka Schwarzera, jenž zná trochu česky. Nevěsta
zpovídala se kostelníkovi a ten její hříchy
panu kaplanovi tlumočil po německu." — Který
člověk s normálním rozumem takovou zprávu

si nemůžeme příliš vámati; zkrátka tuto nám
zatím hradí vzpomínka, že svým časem uvidíme
největší bazary ve východě — v Damašku a v Ka-
hýře. Na věži opodál stojící vidíme poprvé tu-
recké hodiny. V Palestíně totiž, podobně jako
v celé Syrii, počítá se den dle starého zvyku od
jednoho západu slunce do druhého (a dělí se ve
dvě polovice o 12 hodinách), což se nám zdá
býti podivným a vede mnohdy k nedorozuměním
a k zmatkům. Dle tohoto počítání na př. dnes,
kdy slunce bude zapadati o 5 hod. 24 min., bude
dle arabských hodin již 12 hodin; v létě budou
míti Arabové zdejší 12 hodin teprv v 7 h. 13 m.,
kdy tu totiž slunce zapadá; v zimě naproti tomu
budou míti 12 hodin již o 4 h. 48 m, poněvadž
tuto dobu připadá západ slunce. V létě, v době
nejdelších dnů, jest o naší půlnoci na hodinách
arabských 4 hod. 47 m., za nejkratších dnů v zimě
pak o naší půlnoci ukazují hodiny arabské 7 h. 12 m.

Na široké ulici, na jejíchž domech jest již
značně patrný vliv stavitelství evropského, proudí
sem tam velice množství lidí v nejružnějších ko-
stýmech. Škoda, že nemáme času blíže si tuto
směsici prohlédnouti, nechceme-li zmeškati vlak,
což by bylo naší vřelé touze, totiž spatřiti konečně
Jerusalem, bolestnou ranou. Ostatně až na jaře
pojedou do Bejrutu a pak, až se zase budu vraceti
a konečně na zpáteční cestě do Evropy, naskytne
se mi snad více příležitosti život v Jaffě blíže
pozorovati.

Kráčíme nejprve po cestě, která vede do
Naplusu a pak svažujeme na levo a již stojí před
námi nádraží neveliké a v něm vlak k odchodu
již přichystaný. Bázím k pokladně a volám okén-
kem do úřadovny: „Un billet du seconde classe
pour Jerusalem, s'il vous plait."

přečte, pozná snadno, jak jest pošetilá a prac-
ně ve fantasii sestavená. A „Den" by měl už roz-
hodně vědět, jak často dovedou rudé listy
tisknouti zámyslné lži; proto měl býti tím více
opatrný. Leč „národní" denník chodí opatrně
kolem nejkrvavějších skandálů socialistických
a papučami na ucho; proti katolíkům finčí
ostrahami jen což, i když se dělá směšný! R-
ndá „Rovnost" a „Dělnické listy" přidaly
ještě pepř, že tak zpovídal onen kněz, aby
snoubence neodebhal jinam a tak nepřišel o
výdělek. Nesmysl ještě horší! Či mohou být
oddáni snoubenci, kdekoli se jim zlíbí, bez po-
volení kompetentního duchovního správce?

Na to odpověděl brněnský „Hlas": „In-
formovali jsme se na místě samém a probli-
šujeme, že toto těžké obvinění nespočívá na
pravdivém podkladě. Věc je takto: Dne 15.
srpna přišla k P. Wernhartovi plačící žena a
prosila ho česky, aby ji vypovídal, poněvadž
jiný zpovědník češtiny neznal ji odmítl. Kněz
odpověděl, že česky rovněž neumí. Žena pro-
sila však znova. Kněz tedy ji vyhověl a zp-
vídal ji dle předpisů platných pro ty, kdož se
se zpovědníkem srozuměti nemohou. V tomto
případě klade zpovědník otázky všeobecné, na
něž se odpovídá kývnutím, a otázkami těmi
zjišťuje zpovědník jen to, zda zpovídaný má
lítost nad hříchy. P. Wernhart 3 podobné vše-
obecné otázky položil, a žena na ně odpovídala
slovy: ano, ne. O porušení zpovědního tajem-
ství nelze tedy ani mluvit, rovněž ne o tom,
že by byl kostelník odpovědi ženy překládal
knězi. Dále konstatujeme, že zmíněná žena ve
farním kostele ve Štokravě oddána vůbec nebyla,
jak lze zjistiti smutnou matrikou a napadený kněz
ji od doby spovědi vůbec neviděl. Jejího „snou-
bence" P. Wernhart vůbec neviděl. Je tedy
infamní tvrditi, že porušil zpovědní tajemství
proto, aby mu nešel poplatek za oddávky. Ať
se „Rovnost" zeptá soudruhů ve Štokravě a
uvidí, jak těžce ublížila P. Wernhartovi vinou
ho ze zlátnosti."

Ovšem „Den" tak hned socialistické po-
mluvy opisovati nepřestane.

**Pokrokové politické a nábožen-
ství.** Sta a sta výtek se vyskytá, že „kleriká-
lové" pletou náboženství do politiky. Vytýká
se to s krátkozrakostí až úžasnou, s fanatis-
mem nemyslivým, aniž by se klidně uvážilo,
zda smí katolík podporovati politiku zřejmě
protikatolickou, zda politika naprosto se vy-
myká z rámce náboženských příkazů atd. A
ejhle! Pokrokový „Slovanský politický spolek
v Kroměříži" obhlásil pořádání přednášek (ve
dnech 11.—17. t. m.) v Kroměříži, Hulíně,
Zdounkách a Chropině na thema: „Naše doba
a církev", „Intelligence náboženství" a j. Poli-
tický spolek tudíž postaral se o — přetřásání
náboženských otázek, ovšem k vůli svojí po-
litice. Za řečníka označen zcela bezúhonný,
charakterem svým reformovaný dr. Bartošek,
který začal býti v Čechách s veřejným vystu-
pováním hodně opatrný, aby ho katolíci náhle
nežádali tvář v tvář o zodpovězení otázek,
k nimž už dlouho mlčí.

**Oe dělá poslanec zvolený od živno-
stníků?** Masaryk jako kandidát za městskou
skupinu na Moravě stavěl se jako veliký pří-
znivec živnostníků. Ale těžkou věcí jest po-
sluhovati soc. demokratům a zároveň hájiti
zájmy živnostenské. Pohodlnější a k zachování
popularity výhodnější jest lichotiti daleko radě
arwádě. Průto na schůzi v Mělnice pokaral
Luegrův návrh, dle něhož má dáti stát 100
millionů K na starobní a invalidní pojišťování
i středních stavů. Prý pojištění živnostnictva
a maloroľnictva jest příliš obtížné. A přece
dělníků jest více než malozivnostníků! Jestliže
se tudíž žádá od rudých pojištění dělnictva
jako věc spravedlivá a možná, není možno po-
jištění malozivnostnictva? Lépe by bylo pro-
mluviti o nemožnosti socialistického ráje bu-
doucnosti. Za trvání říšské rady napsal „Ha-
náký Kraj":

Před volbou bylo Masarykovi se strany
naši vytknuto, že ve své řeči kandidátní úplně
pominul požadavky naše národní. Tenkrát Ma-
saryk se vytácel, že prý je nepřitelem řeči;
lepší prý je hospodářsky zkvétat, bohatnout.
(Při vládě židovského kapitalismu?) Také prý
národ český bude cosi platit ve světě, až bude
stát na svých nohou v obchodu, průmyslu a ve
všech oborech lidské práce. Zejistě velmi pěkně
řečeno. Zda-li však pán poslanec Masaryk také
se přičiňuje na říšské radě o tento blahobyt
lidu? Dosud jen jednou zmínil se o živnost-
ských otázkách — a to byl proti starobnímu
a invalidnímu pojišťování maloroľnictva a malo-
živnostnictva. Našel ovšem výmluvu, že prý to
není ještě možné a zbytečné prý se tím zdrží
pojištění dělnictva továrního. Posi. Šrámek však
dokázal, že to není pravda. — Drahý kousek
vyvedl Masaryk 9. min. měs. Po 6. hodině od-
polední mělo se hlasovat na říšské radě o
pilném návrhu straa průplavu a s ním sou-
visící úpravy řek. Pro nás na Valašsku mají
vodní dráhy i regulace řek velký význam ho-
spodářský, znamenají odstranění pohrom, př-

sobených Bečvon a rozvodněnými bystřinami. Ale agráři z alpských zemí byli proti, poněvadž prý vodní dráhy by jim škodily. S napjetím se čekalo na výsledek hlasování. Konečně za velkého vzrušení bylo oznámeno, že pilný návrh, jímž vláda se vyzývá, by vodní dráhy a úpravu řek i potoků urychlila, přijat byl většinou pouze 4 hlasy. A víte, kdo při tomto, pro valašský lid tak důležitém hlasování, scházel? Pan poslanec valašských měst Masaryk.

Až zase začne nějaká štvánice proti katolictvu, bude ovšem Masaryk o mnoho čilejší.

Teď se pustil M. do jazykové otázky přece. A jak! Navrhl na zkrácení národnostních vášek — zřízení „národopisného muzea.“ Také dne 2. t. m. v „Čase“ vyslovuje přesvědčení, že národní nepřátelství bude zmírněno, jestliže se oba národové lépe poznají. Chce mít český-německý vyrovnávací výbor nezavazný. „Nechtěl bych teď mít výbor čistě politický; naopak můj návrh směřuje k tomu, aby projednání jazykové otázky, směřovali tak říci, bylo odpolitizováno. Proto navrhuji výbor s votem pouze poradním... rozhodovat se bude cestou ústavní.“ A teď po tolika trpkých zkušenostech věříte, Čecháčkové, že Němci při takovém zařízení stanou se snášlivějšími? Neměli dosud příležitosti poznati důkladně nás a naše spravedlivé požadavky? Neodměnili se sami pražští Němci za všechny úlohy a komplimenty surovostmi největšími? Jsou tak krátkozrací, aby neznali primitivních pravidel slušnosti a spravedlivosti k národu jinému? I znají už dávno všechno dobře, ale dobrá vůle jim schází. „Den“ píše, že slovy odpolitizování „už projev ten přestává býti politickým a začíná býti jen čílem v navrhovaném „ethnografickém muzeu“ ve vitrině, v níž budou seskupeny doklady pro theorii o převládajících altruistických pudech slovanské rasy.“

Socialistická věda. Kde dovedou socialisté vyčarovat před očima svých žáků příšerné strašidlo klerikalismu, tam mohou mrzačit mozky dle libosti. Cokoli promluví proti „klerikáldm“, všechno nalezne ochotné důvěry. Jak daleko si troufá rudý tisk v hlouposti svých čtenářů těžiti, patrně z toho, že na př. socialistický „Hlas lidu slezského“ užil právě k potírání neomylnosti papežské pověstné podvodné sepsané „feči Strossmayerovy.“ A k takovému zámyslnému klamání, které již se páse několikodesetiletí, pokrokářská veřejnost poníženě mlčí. Naopak jsou v čerstvé paměti projevy masarykovské družiny, že jest dobře sdílet se socialisty program kulturní. Hezky daleko bychom takovým „kulturním“ programem došli! Když dne 4. t. m. v Kateřinkách poslanec bar. Rolfsberg vystoupil na řečníště, strhl se ohlušující řev soc. demokratů. Ovšem že to bylo spíráno pohlaváry, aby rudí po vyslechnutí řeči nezačali trochu samostatněji přemýšlet. Zakazuje se jim čísti listy protisocialistické. Ovšem že pak stádo tak zpracované lze ohlupovati dlouhá léta i pamfletem podvodným, podstrčeným drze biskupu Strossmayerovi.

Leň jako horn uveřejnil „Náš kraj“ o schůzi katolické; v ní prý řečník nabádal sbožné dívky, „aby v okamžiku nejvyššího rozhořčení svého milence žádaly od něho příspěvek na katolický tisk.“ Pervasní a jízlivé individuum dovede hned rafinovaně vkládati do úst katolických slova, která by vzbudila chechtot. Informovali jsme se důkladně a seznali jsme, že katolické posluchačstvo takových slov naprosto neslyšelo. A řekli-li řečník, že by měly dívky při zábavném hovoru s mladíky také zapřísti rozmluvu o nynějším boji proti katolictvu, učinil dobře. Ať česká ž. na dokáže, že jí veřejný život není lhostejný a že při své domácí veliké a záslužné práci má také právo o politických proudech promluvit! Vždyť sami pokrokáři tolik horují pro politická práva žen! Ovšem že protikatolický žurmand hned jest ochoten navěstí na slova katolického řečníka něco, čeho má v magacinu svojí fantasie plno. Katolické posluchačstvo pojal úžas nad drzostí onoho lháře, který ze zášti proti katolictvu dovede veřejnost tolik podvádět. Nyní aspoň naši lidé ještě lépe znají zbraně těch, kteří si na rychlo něco vymyslí, nad čím by se mohli „mravně rozčilovat.“ Farizejství nejvyššího stupně!

Politický přehled.

Rospočet společných příjmů a vydání na rok 1909, vydaný a předložený vládou delegacím 8. října t. r. vykaruje řádnou potřebu na vojsko 312,478,415 K, mimořádnou 12,366,740 K — celkem 324,845,155 K. Řádná potřeba na válečné námořnictvo páčí se na 58,987,310 K, mimořádná na 4,450,560 celkem na 63,437,860 K. Cla vynesou po odečtení retie a příspěvků zemské správy v Bosně a Hercegovině 151,338,520 K. Ostatek se rozdělí na obě poloviny Hře. Na Rakousko připadá 162,498,998 K, na Uhersko 92,002,571 K. Vůle na vojsko tudíž důkladně stouplo a to o

11,034,763 K a na válečné loďstvo o 6,437,860 K. Celkem svýšl se náklad na vojsko o 4, na námořnictvo dokonce o 12 procent.

Místodržitel Nardelli ve svém návrhu jazykové úpravy v Dalmácii uznává jako v zemi obvyklé řeči: slovenštinu a vlastinu. Také zde rozlišuje se vnitřní a vnější úřední řeč. Ve vnějším úřadování třeba užívati jazyka strany.

Spolek českých advokátů odepřel účast na kongresu rakouských advokátů, jež se má konati 11. t. m. Čeští advokáti žádali vedení kongresu, aby připustilo české řeči a oznámení. Kromě toho žádali v zastoupení v presidiu. V druhém směru slíbeno českým advokátům vyhověti, ale za to české řeči a jich protokolování zamítnuty prý z ohledu na statuty kongresu. Vzhledem k tomu čeští advokáti odepřeli účast, ovšem že plným právem.

Demonstrace za všeobecné právo volební v Uhrách bude mítí dobru u soudu. Policie zadržela za příčinou sobotních demonstrací 29 osob, z nichž bylo 17 ponejvíce pro zločin pokusu vraždy a pro násilnosti proti úřadům zatčeno. Zatčení čtyři tajemníci předsednictva soc. demokr. strany byli sice propuštěni, avšak též proti nim bude pokračováno v treatmentu řízení pro zločin popuzování ku vraždě. Vyšetřováním se zjišťilo, že revolvéry, z nichž se střílelo v sobotu, byly rozdány v soc. dem. odborových spolcích truhlářů a kovodělníků.

Chebští Němci odepřeli platiti zemské přírážky. Poplatníci žádají na berním úřadě potvrzení, že zaplatili daň s vyloučením zemské přírážky. Chybí už jen k celku, aby chebští němečtí poplatníci si dupli u řeckí, že budou platiti jen s tou výhradou, že peníze dostane od úřadů rakouských německý císař.

Úbytek dětí na německých školách v Čechách letos je velmi značný. Zvláště zřejmo je to v Bodejovicích a v Praze. V Praze je letos o 187 dětí na německých školách zapsáno méně než loni.

Místodržitelství království Českého odepřelo schválení stanov nové zakládaného německého spolku „Egerländer Landtag.“

Zemská volební oprava v Tyrolsku má záležeti v tom, že má býti zavedena všeobecná kurie jako v Čechách. Celkem má mítí tyrolský sněm 96 poslanců, z nichž má na kurii všeobecnou připadat 25 mandátů.

Zasedání zemského sněmu království Českého je ubíjeno trvale obstrukcí německých poslanců. Za takových poměrů zdá se býti naprosto vyloučeno, že by se zemský sněm dostal k jednání o volební opravě, aneb že by provedl aspoň volbu komise, které by byly příkazány příslušné návrhy.

Turecko dokonává. Bulharsko prohlášeno samostatným královstvím, Bosna přivtělena k Rakousko-Uhersku, Kréta přihlašuje se k Řecku, Albánci prohlásují se samostatnými, Angličané zdůrazňují své právo na Egypt. Jak vše dopadne, těžko určití, nebo předvídati. Zápletky jsou možné a to takové, které by vedly do nedozírna. Prozatím jen Srbsko má chuť do vojny. Poplašné pověsti objevují se už více nežli týden, ale zdá se bohudík, že válka hrozící bude potlačena a otázka balkánská že bude luštěna v mezinárodní konferenci, která bude kompenzovati všechny zárodky války. V celku zdá se, celá mezinárodní konference býti svolána na rozdělování Turecka. Velmoci chovají se celkem klidně; i v Turecku je ticho, jen v Srbsku političtí agitátoři štvou národ k bezúčelné válce s Rakouskem. V Turecku došlo ku bojkotování rakouských výrobků a obchodů, takže lodi rakouské v Soluni, Jaffě atd. nemohou naléztí člunů a skladačů. Do budoucnosti hleděti v zapletené otázce balkánské je těžko.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon 5. 17. Nové jízdni řády.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kromě. Dne 11. října utkví všem našim přátelům po dlouhé časy v milé paměti. V den ten uvítali jsme totiž ve svém středu dva

z toho „sedmera černých havranů“, naše milé říšské pp. poslance Jos. Prokopa a dra Myslivce. Přišli, aby pověděli pravdu lidu svému, aby vrátili prohané správy o té „lidumilnosti a poctivé práci největších dobrodinců“ drobného lidu agrárníků a soc. demokratů. Přišli, aby posvětili na panovačnost židovských kartelářů a jich patolizalů. Přišli a vrbili rozřatou pochodň na fanatické řádění všech stran, které rvouce se ustavičně mezi sebou, přece v jednom jsou za jedno a bratrsky se libají, kdykoliv se jedná o to, aby pošpiněno bylo katolictvo. Přes tři hodiny, téměř bez dechu sledovalo vděčné, několik set hlav čítající posluchačstvo, vývozy slovataých řečníků. Prosťorná místnost hostinc p Brázdova nestačila pojmuti takové množství účastníků, takže stáli mnozí venku u otevřených oken. Přišli nejen místní, ale i ze všech okolních i vzdálených osad. Ty oči lidu, které takřka bez hnutí visely na rtech pravdu hlásajících, byly tichým, ale neklamným svědkem, jaké důvěře těší se naši poslanci u svého lidu. Jen ten může bližnímu prospěti, kdo prodchout jest vírou v Boha, neboť jen takový zná příkázání lásky. Těžko bylo nám, když patřili jsme z odcházejícími pp poslanci Z mnohého srdce zajisté vznášela se prosba k nebesům, aby Bůh žehnal těžké zodpovědné práci jejich.

Z Prahy. Sv. Jos. jednota katol. mužů a jiných pořádá v neděli dne 25. t. m. v místnosti spolkové divadelní představení „Dědičný polepný“. Začátek v 7 hodin.

Ze Lhotic u Humpolce. V neděli dne 11. října konána u nás velice zdařilá schůze venkovské mládeže. Po řečech p. Zavadila, syna rolníka z Popelšné a dp. O Vorlíčka z Humpolce přihlásilo se 29 členů ke sdružení venkov. mládeže. Ke slovu přihlásil se též přítomný říšský poslanec Milo Záruba, který nabádal přítomné k vytrvalosti za věc dobrou a spravedlivou. Předseda zvolen p. R. Hlavnička, místopředseda p. Al. Holenda z Miletína, jednatelem Jos. Svoboda, pokladníkem St. Pohan; náhradníky Julie Dvořáková ze Závodí a Jos. Zach z Petrovic; revisory B. Urbanová a M. Davidová. Kolportér novin Frant. Svoboda. Učitelové svolali truce-schůzi za přítomnosti 30 osob. Naše schůze čítala na 90 osob. Zde Bůh dala práci. Na mládež vybráno 5 K 6 hal. a zápisné 20 K.

Z Machova. V členské schůzi „lidového křesť. sociál. polit. spolku pro Machov a okolí“, usnesli jsme se, že poslední neděli odpol. v každém měsíci, budeme obdávati členskou schůzi ve spolkové místnosti, při které budeme hleděti, aby se naši členové poučili a osvěžili ku další práci na opravě řádů společenských a obrození společnosti lidské na zásadách křesťanských, přednáškou, přátelským rozhovorem, čtením též i zábavou. Členské týdenní příspěvky se budou fitom vybrati. Žádáme též jinochy a dívky a vůbec všechny přátele hudby a zpěvu, aby se přihlásili u spolkového jednatele, kterýžto seznam přihlášených odevzdá p. řediteli zábavního odboru, načež ihned přikročí k práci. Uraží rodičové katolické! Zajímejte se o rozkvět našeho katol. spolku, aspoň z ohledu na výchovu svých dětí — naši naděje mládeže — aby nepadli za obětí svůdnému živilu nevěry.

Z Ronova n. D. Křesťansko-sociální vzdělávací spolek „Rovnost“ pořádá dne 4. října veřejnou schůzi ve Žleb. Chválovicích s přednáškou, na níž řečník p. J. Mužík, sekretář z Hradce Kr. na thema: „Zájmy a postavení katolíků v Čechách.“ Řečník nadšeným způsobem promlouvá o zuboženém stavu národa českého, který rozdělen jest na dva tábory a to křesťanský a protikřesťanský působením různých demagogů. Boj proti křesťanství vítí na všech stranách; stavme proto pevně hráz proti přiválům těchto vlá, kde kdo může z nás. Jedina pomoc, jediná záchrana jest v organizaci a v pomoci t. j. čtení katolického tisku. Řeč p. řečníka odměněna neutuchajícím potleskem. Nato hlásí se ke slovu p. Handlíř z Ronova n. D. Týž probírá velmi trefné program strany pokrokového učitelstva a doporučuje heslo „Svůj k svému!“ Po pochvale řečníka uděleno slovo p. E. Calkovi, učiteli z Ronova n. D., který vybízí přítomné, aby všechny svoje projevy nevole, zvláště týkající se učitelů, jichž heslem je volná škola, vždy konali slušně, poněvadž z nepřátelského tábora se mnohdy využívá leopatrnosti k zostužení. Potom hlásí se ke slovu dp. Martin Klouda, kaplan z Ronova, který poukazuje na různé pyramidální lži, psané ve Venkovu, Cepu atd. Poukazuje na dobrodince agrárníků, kteří nepodepsali poslanci Adamovi návrh, aby byla udělena podpora postiženým živelní pohromou! Bouře nevole a rozhořčení ozývá se sálem. Probírá dále různé námítky, a uvádí, kdo dal podnět k starobnímu pojištění, že to byli ti nenávidění „klerikálové.“ Ku konci hlásí se ještě jedenkrát p. Mužík a objasňuje celou záležitost ve příčině starobního pojištění. Schůze zakončena voláním slávy řečníkům. Schůze pořádána v hostinci p. Čenka Neoládka za účastenství více než 500 lidí. Na konci na odchodu voláno účastníky: „Katolickému hnutí a nás zde Bůh!“

Politický klub národní sociální v Novém Bydčově svolal na neděli 11. t. m. o 10. hod. dop. v sále „u Modrého lva“ veřejnou schůzi s provoláním: „Všichni, kdož pokrokově

smýšlíte, dostavte se do jednoho do této schůze. Nedivme se; vždyť jednati se mělo „o klerikalismu a škole“ a chválně zde známý řečník a přítel volné školy přijel z Prahy. Tak tedy potřebí bylo co největšího účastenství našeho pokrokového obecnstva! Nadešla 10. hodina a pořadatelé s řečníkem připravují se uvítati valící se davy pokrokové smýšlejšího lidu. Ale jaké překvapení! Odbyla jedenáctá a páni pořadatelé zaraženi nad pětičlenným posluchačstvem ani obehnanou svojí písničku o klerikalismu nespustili; protlačili se „dávem“ ke dveřím a na připravenou tribunu se ani nevrátili. Milí páncové! Známe toho přemlu. Lid náš jednak už toho vašeho mlčení má dost, jednak poznal, že frázemi o klerikalismu se mu nepomůže. A pak vi, co tím klerikalismem myslíte. Školy beznáboženské rozhodně nechce, poněvadž vidí, kam už dnes spěje mládež otravovaná vašim nevědeckým tiakem. Proto nezabývá, než že si musíte na ten klerikalismus u nás pomalu navykati, abyste svými veřejnými schůzemi nedocílili právěho opaku a tomu nenáviděnému klerikalismu nepomáhali k šíření a postupu.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,

Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.

Velký výběr obrazů a hudebnin.

Seznamy zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Svatoční základního kamene. V neděli dne 18. října odp. povede procesí z Mariánského chrámu Páně vsdp. Mgr. dr. Alois Frýdek, kapitolní děkan, na Rožberk, kdež o půl 3. hod. posvěti základní kámen k nové kapli Rožbereké u Hradce Králové. Při slavném tom úkonu kázati bude vldp. P. Alois Jemelka z T. J. Větic z Hradce Králové i širého okolí se co nejslušněji žádají, by slavnosti této se zúčastnili.

Schůze městské rady dne 12. října. Vzata byla na vědomí zpráva měst. zvěrolékaře že 26 mlékařů prodalo v měsíci září t. r. ve zdejší městě 1468 litrů mléka dobrého, 419 litrů mléka sbráňného a 293 litrů smetaný průměrně denně — a výnos c. k. okres. hejtmantství, jímž byl schválen p. Václav Tichý jako nájemce při provozování živnosti hostinské v domě čp. 89. — Proti žádosti p. Em Kadečky za svolení ku provozování sklenářství v domě čp. 129 a žádosti p. Fr. Berana, kožešníka, za svolení k veřejnému výprodeji zboží v domě čp. 170. nečiní se námitky. — Výkazy pokladni hotovosti ze dne 5. t. m. a o činnosti policejní strážě za měsíc září t. r. byly vzaty na vědomí. — Al. Střížkovi, 5. t. m. v Praze zemřelému, zastaví se chudinská podpora. — Vzato bylo na vědomí, že výnosem c. k. místodržitelství odepřeno bylo p. Frt. Peškovi udělení koncesse ku provozování živnosti hostinské v domě jeho čp. 427. — Vzato bylo na vědomí, že zem. výbor král. Českého doporučuje zemskému sněmu schválení osnovy zákona, kterým prodlužuje se platnost ustanovení obsažených v zákoně ze dne 18. dubna 1897 č. 23. z. z. ve příčině dočasného osovobození přestaveb města Hradce Králové, jakož i novostaveb v odveřňovacím rayonu od přírážek zemských, okresních a obecních k domovní dani nájemní. — K žádosti p. Jar. Pažouta, stavitele, provede se na náklad stavebníků pp. Fr. a M. Novákových, připojení domovní kanalisace, plyno- a vodovodu k projektované novostavbě na parc. č. 1 v bloku XIII. — Udělí se povolení ke stavbě jednopatrového domu, dílny, skladiště a kolny na parc. č. 6 bloku VIII. p. M. Motýčkoví, pokrývači, a rodinného jednopatrového domku na parc. č. 3. v bloku X. p. V. Poledaňkovi, úředníku pivovaru, a na parc. č. 2. u „Štelnice“ p. J. Sixtovi, c. k. inženýru. — Hrobníkem na hřbitově Pouchovském ustanoví se po resignaci p. Jos. Valseka p. Jos. Reimer, domkař na Pouchově. —

Akademie v Borromaeu. K uvítání nově nastupujícího vicerektora dp. Keppla uspořádali chovaní bisk. Borromaeu pěvecko-hudební akademii v neděli 11. t. m. s nevědním, sdárným provedením programových čísel. Slavnostní večer počtíli svojí návštěvou vsdp. gen. vikář Mgr. Dr.

Frýdek se členy ved. katedrální kapituly, p. plukovník Jiroška, p. z. r. Patšák a četné jiné obecnstvo.

Změníti důvěry milovníků umění. Co je klerikalismus? Rozhodně jest vybarveným klerikalismem, suezijí-i někdo chvilu určené k poučení o umění k tendenci k tomu a zřejmě nespravedlivému odsuzování jedné společnosti církevní, aby slávu druhé církve mohl přemětně vynášeti. Kuratorium zasloužilého zdejšího průmyslového musea chtělo získati vynikajícího znalce který by vážně promluvil o církevní architektuře. Byla mu odporučena prazvláštní kapacita, p. Emil Edgar z Prahy. Zdejší milovníci umění, zvláště katolíci, dychtíli zvědět, co nového na poli církevní architektury. Kuratorium zvalo ještě kněze zvláště s nadějí, že se zavděčí. Tedy 11. října odpoledne počal p. Edgar hovořiti, vlastně čísti. Nedobrou předtuchu budily napadně vyložené fotografie modliteben protestantských, jež v novější době byly vystaveny v Čechách a na Moravě. Že by však některý fanatik chtěl linealové budovy tyto vyhlášovati za vzor církevní architektury a jimi snad začínati novou etappu, sotva komu napadlo. A stalo se přece. Pan Edgar četl a četl monotonním a uspávacím hlasem, že posluchačstvo zívalo. Slyšelo spíš všechno možné, než nač čekalo. Leda ještě to, co si opsal řečník z katolického „Nového Života“, za něco stálo. Neopomenul žádné příležitosti k šlehnutí naší církve. Snad proto, že tatáž zde v Hradci vystavěla velkolepé budovy církevní, kdežto jinověrci je zde bořili. Oúřal se o zřízení církve katolické, jediný ideál viděl v jednoduché modlitebně protestantské. Objektivita umění zde byla zlehčena na míru nejvyšší. Ovšem o tom se nezmínil, jak se k církevnímu umění choval na př. protestantský Skultet za pověstného Fridricha II. I o tom opatrně pomlčel, proč jiné konfesce napodobují rády stavitelské slohy katolické. (Na př. v Budějovicích jest nová štíhlá synagoga, postavená ve slohu gothickém.) Uboláček chtěl rýpat a neuměl. Obecnstvo bez rozdílu přesvědčení stále bylo netrpělivější nad takovým zavlečením otázky umělecké do nespravedlivého pr. udu konf. sijnalho; nenaleznouví kýženého poučení, odcházelo již za přednášky. A když p. Edgar dočetl, zatleskaly asi dva páry rukou i posluchači mimokatočtí nazvali takovou přednášku hotovým skandálem. A jak byli roztrpčeni tou neomaleností právě odborníci, ukázalo se v pondělí, kdy na druhou jeho přednášku dostavili se asi čtyři lidé. Snadivě kuratorium asi málo děkovalo za ten přednáškový present. Rozčilení značně zmohlo se pomýšlením, zač takový neobratný výstředník považuje hradecké kruhy umělecké. Teď aby žádalo průmyslové museum od toho výtečníka náhradu za to, co mu pokazil. Disgustoval hodně právě ty, kteří se o uspořádání takové přednášky s nadšením a dobrou vůlí etarali. — Teď možná p. Edgar postaví na vzdory daleko lepší chrám, než dóm sv. Vít. Zvědavě čekáme.

Odpověď a otázka. Na žádost o vysvětlení „Osvěty lidu“, která přináší zprávu o kaplanu Wernhartovi ve Štokravě, že prý použil ke zpovídání české nevěsty kostelníka za tlumočnicka, odpovídáme: Dle předpisů církevních má býti vyznání břichů při zpovědi tehda úplným, když tomu nebrání žádná fyzická a mravní překážka. Když mluví kajcník jazykem zpovědníku neznámým, nezáda se však podrobného vyznání hříchů, pročť nepotřeboval zmíněný kaplan žádného tlumočnicka při zpovědi české nevěsty. A že celá ta správa jest nepoctivým výmyslem, to právě vykládáme na místě jiném. Podobnými výmysly se listy liberální a rudé jen hemží. A ješto „Osv. lidu“ jsme zodpověděli tuto otázku, doufáme, že můžeme počítati na tutéž ochotu, když se „Osvěty lidu“ tážeme, zdaž se neobává zklerikalisování a poněmčení zdejšího lycea, když ku pěstění německé konversace byl na lyceu ustanoven zdejší rabín dr. Klanber.

Divadlo. V úterý dne 20. t. m. má svůj čestný večer pl. M. Nováková, k němuž si zvolila Lehárovu operettu „Veselá vdova“. Beneficiantku jistě odmění obecnstvo za její uměleckou plli četnou návštěvou. — Repertoir: V pátek: Asrael, v sobotu: Kouzlo valčíku, v neděli odpol.: Pan profesor v pekle, večer: Asrael, v pondělí: Hořký osud, v úterý: Veselá vdova, ve středu: Janek, ve čtvrtek: Asrael, v pátek: Potopený zvon, v sobotu: Dalibor.

Kurs elektrotechnický, pořádaný měst. průmyslovým museem v Hradci Králové, za řízení p. prof. R. Rosy z Pardubic, zahájen byl v čítné průmyslového musea v budově c. k. odborné školy v přizemí v levo. Vyučováno bude ještě ve dnech 16., 19., 20., 22., 23., 26., 27., 29. a 30. října vždy od 6—8 hodin večer. Přihlášeno jest tolik účastníků, že podati se je jen s nouzí umístiti v nedostatečných místnostech čítny. Po každé přednášce věnován bude krátký čas rozhovora a dotazům.

Beseda v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 17. října 1908 druhý společenský večer ve dvoraně Besedy, kdež přednáseti bude p. dr. A. Rudolf o Cafihradě. Mezi jednotlivými oddíly rosdány budou k prohlédnutí obrázky a pohledy na věci, o nichž promluveno. — Zábavný

program pestrý a vybraný. Začátek v 8 hodin večer. Pro členy a jimi uvedené hosty, zvané hosty a spolky.

Osobní. Pan JUDr. Bedřich Petr zapsán byl do seznamu obhájců pro obvod vrbuňho zem. soudu království Českého se sídlem v Hradci Kr.

Korsika, známý franconzský ostrov v moři Středozemním, s rozmanitým útvarem horským, s hlubokými údolími, prostupujícími celý ostrov, jeho přívětivá města: Ajaccio, rodiště Napoleo-novo, Bastia a Calvi v pávabných polohách při zálivu moře Sartène a Corte v středu hor, jakož i pěkné typy Korsičanů vystaveny jsou ve věrné plastice v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží ve dnech od 17. až včetně 28. října 1908.

Výstavka. Výkladní skříň musejní u tržnice vyplněna v těchto dnech zajímavými novými uměleckými předměty. Průmyslovému museu podařilo se získati k řízení malířského kurzu pl. Eliu Mikanovou-Urbanovou, malířku. C) to značí pro výchovný úkol zmíněného kurzu, dokazuje právě ve skřini té vystavený malý výběr umělecko-průmyslových i uměleckých prací zmíněné dámy. Jest to hotovým překvapením pro Hradec, že chová ve svém středu umělkyni tak čistého, původního rázu. Na všech pracích od návrhu k drobné umělecké bříčce až k návrhům pro celá zařízení bytu jeví se jednotný ráz umělecký. Na všech pracích znáti radost z jasných živých barev, tak jak jsme zvyklými u vyšivkových a malovaných prací lidu našeho. Jsou důkazem, že pl. Mikanová dovedla vniknouti do ducha lidového tvoření. Tvoří sama právě tak bravě, nenuceně, aniž by napodobovala. Umělecké výtvořky jsou na prodej. Neopomeňte tedy prohlédnouti si malou tuto výstavku, která za krátký čas ustoupiti musí místo jiné kolekci, tentokráte předhistorické.

Pokroková práce ve Rtyni. Dne 27. září k posvěcené zábavě dostavili se někteří pokrovní mladíci, kteří na zpáteční cestě za velikého řevu došli ke krásné soše Panny Marie, na které začali házet za nadávek kamením. Když lidé začali vybíhati ze stavení, šlo se dále ke křtíši, který poškodili. V lese polámali mladé stromky. Nyní zakročili četníci. Obec Rtyň jest velice pokroková. Zle dostal Holanec pětčtvrta sta hlaad. Čte se zde „Zář“, „Ruch“, „Červánky“ a pod. — Ve středu 30. září vloupal se zde zloděj do kostela, kdež rozbil pokladničky pro milodary a zmizel.

Odpověď „Osvěty lidu“ ku zprávě z Nov. Bydčova „Klerikální provokace“. Není pravda, že katol. tovaryši čili „studenti bratři“ světili svůj prapor, ale pravda jest, že světila svůj prapor katolická národní jednotka. Posměšné a potupné nadávky i národním našim spolkům dávati, je u nás předností naší pokrokové strany. Není pravda, že byly účastníky dvě dobře počítané stovky, ale pravda jest, že dle vystavených legitimací bylo účastníků 700. Počátek průvodu ve čtyřtupu byl v kostele a konec v pravém úhlu na náměstí u „modrého lva“. Není pravda, že katolická národní slavnost byla provokací; spívalat se jak před spolkovou místností venku s průvodem hudby tak i ve dvoraně „Na kopečku“ před schůzí naše národní hymna a v průvodě byl jen náš český křesťanský smýšlejší lid. Pravdou však jest, že provokací u nás jest hlasité němčení našich židů na náměstí, proti němuž naše pokroková strana se nestaví, poněvadž se německých našich židů pro případ obecních a jiných voleb bojí. Není pravda, že kaplan Šetina si upravuje cestičku k světským svým ambicím, ale pravda jest, že pracuje a křivdy snaží jen ve prospěch našeho českého křesťanského a od pokroků odkopaného a tupeného lidu. Není pravda, že důvěrná schůze se konala „U anděla“, ale pravda jest, že se konala v největší bydčovské místnosti, ve dvoraně „Na kopečku“ a ještě ani nestačila. Z toho patrné, jak lživé o nás píše list našich pokroků, nazvaný v „Česk. Učitel“ kdysi „stokou šplny“. Takovým lživým způsobem lid náš uvědomovati neumíme a nebudeme a s takovým pokrokem nepůjdeme. Cílem naším jest jen pravda a vzdělání těch tak zvaných „neuvědomělých“, a po té cestě musí jíti i naši páni pokrokaři, nechtějí-li aby jim náš křesťanský a vlastenecky cítící lid se svým kaplanem stál v cestě.

Z Čánky u Opočna. Dne 11. t. m. konána byla v obci naší důvěrná schůze, na které řečil p. sekretář Mušík z Hradce Král. Po řeči jeho přihlásilo se do organizace na 40 členů. Další působnosti nové organizace přejeme mnoho zdaru!

Z Mstí u Opočna. Katolická organizace farnosti Bílého Újezda uspořádala u nás v Mstí v neděli dne 11. října důvěrnou schůzi, na níž přednášeli oblíbený, populární řečník p. Fr. Šupka z Hradce Králové a sl. Kosařová z Dobrušky. Za účasti téměř tří set lidí byla schůze tato zahájena důvěrníkem katol. organizace p. V. Zmou a svoleno předsednictvo, ve kterémž zasedali pp.: Feloman Jan z Mstí, Sedláček Josef z B. Újezda a Křepela Josef z Netřeby. První mluvila sl L. Kosařová z Dobrušky o porobě ženy v pohanství a povznesení jejím křesťanstvím. Plně propovídaná a živě přednášená řeč její všeobecně se líbila. Po té promluvil p. Šupka. Nemohu řeč jeho

rozobírat, musím šetřit místem, avšak tolik přece musím povědět, že takového ředitele jsme ještě u nás mluvit nebyli. Mluvil 2 hodiny o kulturních a hospodářských požadavcích strany lidu katolického tak krásně a přesvědčivě, že shromáždění se vyjádřilo, že by p. Šupku poslouchali do rána. Srdečný dík budíž vzdán jak p. Šupkovi tak sl. Kosařové za krásné jejich řeči. Mohou býti ujištěni, že s tímto zasedáním nepadlo na škálu, nýbrž na půdu dobrou a že přinese užitek stonásobný. Všem, kdož se přičinili o zdar této schůze, zvláště dp. Š. Bobkovi, kaplanu v B. Újezdě, p. J. Felcmanovi a p. J. Foglovi z Mstí volám „Zaplat Bůh.“

Ze života P. Klementem Němečkem. „Duši svou sv. svátostmi posílenou odevzdal Bohu dne 5. října 1908 o 8. hod. ranní v rodném domě v Kutné Hoře, dokončiv 38 rok věku svého a 15 let svého kněžství.“ — Jak blesk když z čista jasna uboží! „Pan pater Němeček zemřel“ — povzdech ten bolestný z rodného domu proletěl městem a smutek svůj zanesl k Orlickým horám, v Žamberku usedl do vísky zámecké kaple a děckem se rozplakal, tihu svoji pověděl bleskem velebným věším hlavního chrámu, a dětský vzlykot zámecké vísky mísil se záhy v pláč velkého zvonu, smutkem zalévaje srdce kde koho v městě. Přišlo to tak náhle. „P. Němeček zemřel“ — tak nese se od úst k ústům ta správa a mnohým to oťese nitrem: „Bože můj, čím to jen na světě jsme!“ „Velebný pater Němeček zemřel“ — a celá legie mu oddaných srdcí, teď žhavých bolestí, zaplnou obět svých modliteb vroucích k Božskému Srdci si nese: „Odpočinutí věčné dejž mu, o Pane!“ — „Němeček zemřel“ — tak v úžasu čtou jeho druhové z mládí a v duši jim ozve se vážné: Memento mori! A není nikoho v té chvíli tklivě, kdo by snad lupou zvědavě v síti života jeho pátral po slabostech a chybách, jichž všichni jsme plni. V slzách spíše vzpomíná Žamberk a přátelé jeho dobroty srdce a chudina štědrosti dlaně jeho, vzpomínají větší horlivosti jeho — vzpomínám i já. Tedy všemu je konec! Již nikdy se nesejdem k přátelským hovorům v intimních chvílích vzpomínek a plánů, v nichž tak často oba jsme čerpali vzpruhu a osvěžení v slabých a vyprahlých chvílích svého kněžského žití. Již nikdy neuvítá útulný pokojík Tvůj intimní krouček mladých nadaných duší, kterým jsi nejen rád nabízel štědrost své dlaně, ale které's nadšeně uváděl na cestu života za Tím, který jest a zůstane náplní umění, dobra a krásy. Již nikdy se nerozhovotíš s námi o účtě k Božskému Srdci, o sv. Františku, o vzmaňjícím se uvědomění katolického lidu v Čechách, o Bilkovi — — — Vše to minulo! Naposled drabý Ti přítel P. Jemelka promlouvá dojat nad rakví Tvoji a skoro padesátka spolubratří tklivě dojmutých poslední Ti věnc tvoří kolem hlavy a z křtu svůj poslední pozdrav „Huic ergo parce Deus — — —“ Naposled králík Kutnou Horou, kterou jsi tak nadšeně miloval a učil milovat jiné. K hrobu Tě odnášejí kollegové. Podzim, plný tklivého smutku, slatě své hojně Ti sype v poslední lože. Naposled zvlhlé naše zraky za Těbou hledí v blažené žárivosti sladké Tvé kající sarti v náručí Svátostného Krista, milosrdného dárce odpuštění, klidného umírání, odměny věčné. — Odpočívej v pokoji! Karel.

Z Hoře. Ve svrženém listku „Pochodni“ obral si nějaký zákeřník za úkol hanobiti a tupiti stranu křesť. sociální. Ve své zafírovosti jde tak daleko, že v Hořicích musí ti nenávidoucí klerikálové něco spáchat, jen aby mohla „Pochodeň“ něco psáti. Tak jako předešlé se stalo, že z Hrybovy továrny dělnice Hronová (bývalá Hencová) žalovala Vaníčkovou. A víte čtenáři, koho z nich udělal světlonoš v Pochodni? — křesť. sociálky. Pokud jsme přesvědčeni, obě jsou příslušnice strany rudé a teď, když se i „Pochodeň“ za ně stydí, chtěla by je hodit do katolického spolku. Arcilháť z „Pochodně“ jde tak daleko, že ženám radí, by se střetly všeho styku a křesť. sociály. My odpovídáme: ženy hořické jsou lepšího charakteru než všichni muži a z pochodni a proto, že jim záleží na cti, kterou by leckterý tluhauba chtěl špinit, odnítají takové perly jako jsou výše jmenované a zajisté, že zasadí se o to, by občanstvu hutickému dostalo se vysvětlení, že Hencová a Vaníčková nikdy u Všeoborového sdružení nebyly, nejsou a nebudou, již proto ne, že patří do řad rudých. Ženy a dívky katolické: kdyby sebe horší klepy a p. mluvy o Vás „Pochodeň“ šířila, neustávejte pracovati, ale tím více sraďte se v pevný šik, rozšiřujte tisk a na nájezdy nepřátel odpovízte chladným: „Při stěhání také na město a když jim to není nic platno, přestanou.“

Vesnický románek. Od těch dob, kdy různé politické strany počaly vytloukati klerikalismus (vlastně náboženství) z našeho národa, klebají včichlédé mravní základy i v našich drubdy tak zachovalých obcích venkovských. Dnes se to už s manželkou věrností ani na vesnicích nebere tak vážně. A v tom ohledu mohli bychom vypravovati historky zrovna neuvěřitelné a přece pravdivé — hotové romány. Rolník v Jeničanech u Pardubic pojal před lety za manželku slečinku někde od Prahy. Té se však prostý vesnický rolník zanechal a unylá očka městské, na vesnici

žijící dámy, počala se točiti po nějaké zábavě. Rozumí se, že ji také brzo našla. Byl to magister farmacie, který tu občas u své matky trávil vesnickou idyllu. Oba si záhy porozuměli. Počala za zády muže tajně lásku, která trvala dvě léta. Záletné panice se ten život volně lásky tak libil, že jednoho krásného dne svému muži zcela uletla do světa a pokoušela se v Pardubicích zakrečiti i o rozvod, patrně z chuti z volnému životu. Ale na doléhavé domluvy dala si říci, vrátila se k muži a mělo se slaviti smíření. To však skončilo velmi tragicky. Mezi vyjednáváním o smír přišel do světnice milý magister a způsobil zde scénou hodnou pěra nejfantastičtějšího románu. Padl na kolena a prosil za odpuštění, ale když se mu místo toho dostalo vyhazovu, vnikl ještě jednou do světnice a hodil všecka zamilovaná psanická nevěrné ženy na stůl před muže a s výčitkou, c. ta zamilovaná legrace ho stála peněz; vyňal lahvičku s cyankalim a rychle vliil obsah její do sebe, aby své rozbourané nitro na dobro ochladil. Nyní vážně stůně a nevěrná panička uprchla někam daleko, aby jí lidé neviděli.

Jak jedná sociální demokrat. V Pardubicích měli nedávno holiči schůzi, ve které se jednalo o mzdě a pracovní době holičských pomocníků, kteří hrozili stávkou. Schůze a jednání bylo tajné. Leč v nejbližším čísle „Východočeského Obzoru“ bylo celé jednání holičů uveřejněno a tak úplně vyrazeno. Pisatelem byl známý s. ciálně-demokratický agitátor R. Pačovský, holič a tajemník sociálních demokratů v Pardubicích. Při nejbližší schůzi vytkl L. Polák nečestné toto jednání Pačovskému a kritikuje takové počínání, nazval to darebáctvím a denunciantstvím. Nato R. Pačovský p. Poláka žaloval pro utržení na cti a státní konalo se dne 13. t. m., ale bylo odročeno za příčinou povolání norych svědků. Poláka obhajoval dr. Fryš, Pačovského dr. Herman.

Surovost agrárních „Hlasů Venkova“. Piše se nám z Vrbice: Zasneme nad zvrhlostí agrární tiskoviny „Hlasů Venkova“, orgánu to p. poslance Chaloupky. V předešlém čísle nejsprostším způsobem napadly slechetného našeho p. starostu Šabatu proto, že služka na jeho statku je v pozeňnaném stavu, což nazývají „rodinným malérem“. Nicemň ten článek je tak úskočné psán, aby podezření z otcovství mohlo padnouti i na p. Šabatu. Píšouť Hlaasy: „O budoucím šťastném otci kolují po obci různé pověsti, které ale vesměs shodují se v tom, že týž bydlí pod Šabatovou stěchou.“ Nikoli! *Zádné různé pověsti po naší obci nekolují, nýbrž obec určité má otce onoho nemamě. dítky.* Když už jsi tak zlomyslný a chceš pranýřovati osobu provinilou, pak jsi ji měl určitě jmenovati a nikoli podezření házet na všeobecné váženého, naprosto bezúhonného. Šabatu! — Vrchol farizejství! On píše dále: „My nezaznamenáváme věc tu snad proto, že bychom se radovali z císlho neštěstí, třeba šlo o čest poslance klerikálního, ale činíme tak, abychom projevíli soustrast.“ A zatím je zcela patrné, že se mu o nic jiného nejednalo, než právě a výhradně o to, aby čest „klerikálního“ poslance byla zhanobena a on upadl v podezření nečestného skutku. Je to patrné i z toho, že hlavní agrární náhončí nestyděl se onen bídný článek předčísti v hospodě ano i najatým lidem na poli. Budíž to však ku chvále některých agrárních řečeno, že toto sprostěství „Hl. Venkova“ naprosto odsoudili. — P. Chaloupko, dopouštíte-li, aby Váš orgán takto špinil čestného muže, jemuž i Vy musíte dáti stkvělé svědectví mravní bezúhonnosti, jemného taktu a vysoké stavovské intelligence — sasazujete sám největší ránu myšlénce agrární. Ptejte se na úsudek o tom svých vlastních zdejších přívrženců, ovšem čestných, ne takových, k nimž náleží onen zákeřník i rozšiřovatel oně farizejské zprávičky!

Katel. národní jednotě v Novém Bydžově věnovala sl. Ant. Klosekova 3 K a p. Novák, natěrač, firmu na spolkovou místnost. Výbor vzdává uctivé díky.

Rybářský kurs v Kolíně. U příležitosti I. české venkovské rybářské výstavy, Rybářským klubem v Kolíně pořádán, koná se ve dnech 23. a 24. října 1908 rybářský kurs, na jehož programu jsou hlavně dvě thema: Dne 23. října t. r. „O zarybňování vod tekoucích“, v němž zahrnuty jsou také návody k umělému odchovu násaad. — Dne 24. října „O chovu kaprů se zřetelem k malohospodářům“. Poněvadž výstava sama je zároveň znamenitou sbírkou pomůcek vycvácích i materiálu demonstrativního, bude tento kurs spojen s velkou řadou praktických demonstrací a slibuje, že bude neobyčejně poučným. Je proto oprávněna naděje, že bude hojně účastenství všech činitelů, kteří o zarybňování tekoucích vod mají zájem, jmenovitě spolků rybářských, pak hospodářů rybníčních, zejména malohospodářů a obcí, jimž záleží na povznesení jejich hospodářství a na sisku. Přihlášky účastníků přijímá Rybářský klub v Kolíně, jenž na pořádání jest ochoten včasné obstarati byt a dle počtu účastníků učiniti opatření v příčině stravování. Páni účastníci nechtě v svých přihláškách projevit laickové přání, jest týkají se bytu a stravy. Tyto nutno učiniti nejdříve do 18. října t. r. K zabezpečení společného oběda budtež zaslány K 3 a noclehu K 2 přihláškou předem. Rybářský jezd koná se dne 25. října o 10. hod. dopol. v místnostech výstavních.

Z Rychnova n. Kn. Nedá se popřít, že rozvojem zdejší okresní nemocnice příliv oizinců do města se rozmohl. Z celého okolí i ze vzdálených měst denně přijíždějí celé tady povozů s nemocnými, takže tito, jak se vypravuje, pro nedostatek míst někdy až na zemi přespávají. Následkem toho stoupá měrou neúspěšnou také spotřeba léků a — nešťastné odhadauto — musí býti dvojnásobná než na př. před pěti, šesti lety. Možnost a potřeba druhé lékárny pro město naše následkem tohoto utěšeného rozkvětu leží na dlaní a povolání činitele chtějí nechtějí brzy budou nuceni věci se zabývat. Lékárna druhá v Rychnově nebo zřízení veřejné lékárny v Solnici, jako drabá možnost, nedají na sebe asi dlouho čekat. Podmínky zde jsou a potřeba denně viditelnější.

Dvojitý leket „Osvěty lidu“ na hli-necké poměry. V úterý dne 22. září měl pohřeb p. Frant. Voříšek, říd. učitel v Blatné. Pohřbu se zúčastnilo mnoho učitelů a kromě domácích kněží dp. farář z Trh. Kamenice a dp. katecheta dr. Michálek z Chrudimě. Nad hrobem promluvil ředitel měšť. školy v Chrudimi a bývalý zdejší učitel p. Frant. Tuláček. Ačkoliv dal si pozor zrovna úzkostlivě, aby v řeči své neprošel slova Bůh nebo Kristus, ač tam mluvil o uadělověku Nitscheovi, dovolával se Viktora Huga atd., přece nenalezl milost před soudem svých kolegů protijem, že v ap. strofe na vdovu po říd. učiteli Voříškovi zmínil se o životě pozemtném. „Kdo by mohl býti tak ukrutným, aby tímto truchlícím pozostalým bral naději na opětné shledání s drahým nebožtíkem?“ Tak asi mluvil pan ředitel. A za tato slova dostává se od některého kollegy v „Osvětu lidu“ p. řediteli štalce. Panu dopisovatelovi se nelibil pohřeb také z jiného důvodu. Zemřelý p. říd. učitel Voříšek byl člověk pokrokový; nač mu prý tedy vystrojovati slavný pohřeb se 4 kněžími! — Dne 4. října měli jsme zde jiný pohřeb. Zemřela po dlouhé, trápivé nemoci choť zdejšího továrníka, israelitka pl. Marie Bauerová. Poněvadž byly právě židovské svátky, nemohl k pohřbu dojetiti se rabín. Vykonal za něho funkci židovský učitel z Roubovic. V bohoslužebné roucho oblečen, kráčel v průvodu a na hřbitově měl řeč o životě za hrobem. Ačkoliv zdejší učitelstvo se pohřbu zúčastnilo, v „Osvětu lidu“ ani muk o tom. Jsme zvědaví, co učitelské listy napíší proti tomuto „klerikalismu“. Dosud ani neoply. Co by se stalo katol. učitel, kdyby se k téže službě, jako židovský propůjčil?

Z Hloubětína u Prahy. V neděli 27. září pořádala zdejší katolická organizace svou první zábavu, která se nad očekávání dobře vydatila. Největší zásluha o zdar její má sl. jednota katol. tovaryšů v Praze, zvláště místopředseda dp. Jan Beránek, jakož i dramatický odbor téže jednoty se svým předsedou p. A. Müllerem. Vřelé díky za vzácnou návštěvu vzdáváme uroz. p. bar. Dercényimu a milým hostům z Karlína, Libně a Dol. Počernic. Srdečně, apřímá nálada patras byla u všech účastníků, i u příslušníků jiných stran, kteří slušným, milým způsobem s námi se bavili. Zábava, jejíž výtěžek věnovan na obacení chudé školní mládeže, měla při hojně návštěvě značný úspěch hmotný.

Východočeské divadlo.

Činohra, zdá se, že libuje si přespráti v „divokém koteni“. Z provedených dosud věcí vážné lze bráti sen Praybyszevského „Zlaté rouno“ a Flera-Cuillaretova „Láska bdi“. „Zlaté rouno“ jest samo o sobě velmi působivá drama; nezapře svého autora, jenž se zálibou akcentuje vyšší zákon mravní, jenž člověkem vládne. Sehraho bylo dokonale a nemám, čeho bych vytkl, naopak obdivovati se musím výkonům pp. Auersvalda (Rušič), Zvíkovského (Rembovský) a Kovařky (Loucký). V činohře „Láska bdi“ obrátila na sebe pozornost pl. Patočková (J. Quélina) a bude asi výbornou interpretkou usavších rolí. — Capusova komedie „Slečinka poámiestrova“ je neasmal bez humoru, zato plný obscenních narážek a nemélo přijít vůbec na scénu. K tomu ta hra! Věc nebyla nastudována a vázla. Sl. Lacinova přes svoji plí nestál na titulní roli.

Opera přinesla vlezdatilou reprisu „Madame Butterfly“; hlavně orchestr zněl vyrovnaněji. Těžkou hudbu Pucciniho nelze na poprvé proniknouti a ukazuje se teprve krása její při reprisách. — V sobotu 10. října: Offenbachovy „Hofmanky v ovidky“ — opera, která u nás „táhne“. Provedení celkem uspokojilo. Úloha Olympie znamenitě slušela sl. Skalské a potvrdila můj názor, že umělkyně není pro role soubretty. Obtížné koloraturní kadence dosti se jí dařily, brou byla výborná. Sl. Charvátová v álose svádne Giulietty přímo excellovala. Pl. Kurzová (Antonie) zůstává dosud apěvem mimo konkurenci. P. Perál ovládá své demonické tři role s naprostou dokonalostí. Z nových poznalí jsme tenoristu p. Nevole v álose Hoffmanna. Celé pojetí role, správná intonace, jistota v nástupech dává tušiti velké přípravné studium; hlas však schází; není to pravý práz tenor, plný síly a svučnosti, nýbrž jen slabý, zastřený hlas, tvořený v krku, následkem čehož často v orchestru mizí.

V neděli 11. října: „Predaná nevěsta“

v obsazení dostatečné od dřívějšího známém byla dobrá. P. Nevoles (Jeník), celkově dobrý hru, utvářel mne v názoru výše zmíněném. Sl. Jovanovič vá slyšá se nepřipustnému tremolu a v intonaci je stále výše a to i v partiích melodických a snadných, tak že je to až na podiv u solistů. U p. Holíka (Vašek) nepřestávám obdivovat se jeho schopnosti pro role nejdrsnější. Kamenem árazu zůstávají ovšem sbory; tak na př. finale II. jednání bylo téměř zkaženo.

V úterý 18. října: „Carmen“. Smyčce v orchestru mohou přidati na síle, ztrácejí se někdy. O horních musil bych opakovati stále to, co jsem psal před týdnem: neladí a někdy neovládají part. Dřevěné nástroje jsou velmi dobře obsazeny a měkce znějí. P. kapelník Procházka diriguje s pravou inteligencí zkušeného hudebníka a dovede zachrániti ensemble i v místech nejkritičtějších. Scéna nevyhověla úplně. Sl. Charvátová svým zjevem výborně hodí se pro titulní roli, hraje znamenitě, ale zpěv její příliš chvilíti nemohu. Sympatický p. Wassmuth tentokrát úplně zklamal zvláště v posledním aktu. Neznámý dárce věnce mohl míti více taktu a nevčasnou poctou neurážeti sil vskutku zasloužilých. Režie byla téměř úplně nová a zdařilá.

Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Německý kapitál a naše uhlí. Poklady země české — uhlí — čím dál, tím více se vyčerpávají na škodu slasti naší a celého národa. Dojy uhelné jsou u nás po většině v rukou židovsko-německých, uhlí české putuje do ciziny a my zde zase musíme kupovati drahé uhlí cizozemské. Nejnověji podniknut nový útok na uhlí v Rakousku. V Berlíně byla totiž 30. září zřízena společnost s omezeným ručením pod firmou „Německo-rakouská uhlářská společnost s ručením omezeným v Berlíně“; účelem společnosti jest zakoupiti většinu uhelných ložisk interestentů mezinárodního kartel společnosti, nalézajících se v Německu a v Haliči, a ložiska ta vyuzítkovati. Ve společnosti jsou sdruženi německo-rakouská báňská společnost v Dráždanech, západočeský báňský akciový spolek ve Vídni, dráždanská banka a A. šafhůzská bankovní jednota v Berlíně. To jest nový útok na kapsy naše. Ale naše sbory zákonodárné toho nebespečení nevidí, v nich samé hádky národnostní. Ovšem v kalných vodách nejlépe selovívá.

Zisk z tisku a židů. Hmotný zisk a židů našli se i v tisku. O tom svědčí také belgický denník Patriot, jenž pokračuje v odhaleních o organizaci tiskové kanceláře konzulátu státní v cizině. Na základě dokumentů dokazuje, že konzulát státní v Itálii a Rakousku vydrží tiskové kanceláře za účelem podplácení novin. Samy za tím účelem vydané jdou do statistik. Také chefredaktor jistého vídeňského listu obdržel 8400 fr. — To je pastva pro židovský tisk.

„Národ český a jeho poměr k Římu a dynastiím“ nazývá se brožura obsahující úplnou řeč dra Hrubana na IV. všeobecném sjezdě československých katolíků v Praze. Řeč, která vzbudila v české veřejnosti živou pozornost a řeší veledůležitější otázky české politiky, přijde jako brožura jistě vhod naší katolické veřejnosti. Cena brožury 10 hal. v administraci „Nabince“.

Ze sborníku katolického. Na nedávném kongresu španělského tisku prohlásil saragosský arcibiskup: „Jest mnoho bohatých katolíků, kteří svými penězi staví kostely, kupují aneb darují pozemky pro kláštery, přispívají na okrášení poutních míst. To jsou ovšem krásné a zasloužilé činy, avšak různé události mohou díla ta zníčiti. Plody dobrého listu však jsou nezníčitelné. Žijeme v době, ve které je přímo povinností, vši silou a všemi hmotnými prostředky podporovati katolický tisk. Noviny jsou rychlým dědicetvím v boji, a žurnalisté jsou vojiny víry, kteří každodenně přerazují v ruce obrácí církev.“

Znamení doby. V tyrolském městě Bolzanu tak IV. třídy reálky Friedrich Marchessani, syn profesora reálky, při svatém přijímání vyplivl sv. hostii a ještě se drze chlubil, že prý u spovědi nebyl. Za slotilost tuto byl ovšem s reálky vyloučen. Volnomyšlenkářské učení zraje.

Jesuité do Japonska. Z Neapole vypluli nedávno do Japonska jesuité P. Rockliff a P. Dahlmann. Prvním úkolem jejich budou misie, abyž založili universitu. O studenty je postaráno. Kongregace Marianistů má v Tokiu kvetoucí gymnasium, jež má přes 600 žáků. Bude tedy možno otevřít filosofickou fakultu. Vyučovací řeč bude anglická.

Jak se ubrániti cholera? Známý ruský lékař Metnikov z Pasteurova ústavu v Paříži, táž se od jednoho novináře francouzského, zdaž cholera jest nebezpečná nákaza a je-li třeba báti se jí, odvětil: Není nemoci méně nebezpečné, než cholera. Snadnější se jí možno ubrániti, než rymu a nastusení. Já se bojím jen raka, ale cholery se nebojím. Tu v těch kbelcích na stole mám samé cholerné bacilly, stále s nimi pracuji a zkoumám je a často srovnávám je s nimi. Ale jest nezbytno učiniti jistá opatření. Nejím nic studeného, nic nepečeného a nepřehřátého. Bacilly

cholerné nevydrží teploty 60 stupňů. Kdo se jim chce ubrániti, musí tedy pít pouze horký čaj, kávu horkou, polévku, vodu převařenou, ohřívá nad lampou nebo nad horkou plotnou přidržený, ovoce i je-li čerstvé a syrové, tedy horkou vodou opláchnuté a slupky nutno sloupnouti. Za takového způsobu uprostřed moře samých bacillů nic se státi nemůže.

Kurs o dělnickém pojištění úrazovým a nemocenským, uspořádá České obchodní museum pro venkovské pp. zaměstnavatele a jich zástupce ve dnech 31. října, 1. a 2. listopadu t. r. Kurs trvati bude po 3 dny a přednášky se konají od 8—12 a od 2—5 hodin. Z docházejících nás dotazů a příblásek lze očekávati četnou návštěvu i je nutno vzhledem k tomu zaslati přihlášky co nejdříve Českému obchodnímu museu v Praze V., Mikulášská tř. číslo 9. (palác „Merkura“), jež ochotně všechny dotazy zodpoví.

Zákaz metody léčebné Dra W. S. Rieche v Londýně. Tento udávaný léčebný způsob záleží v používání jako „Lymphol“ označené masti s v nošení kýlního pásku, sazeč zastátele W. S. Ricem z Londýna dobirkou obnos per 50 K vybirán bývá. Nehledě k tomu, že používání kýlního pásku, znalcem nepřizpůsobeného, může přivoditi zhoršení průtrže, jeví se příkládání masti, jejíž složení jest neznámým, tajným prostředkem, takte její prodej v tuzemsku již z tohoto důvodu jest neoprávněný. Prodej tohoto tajemného prostředku a oznamování léčebné metody léčebné, která pouze na vykořisťování obecnosti jest vypočítána, se úředně co nejpráhěji zapovídá.

Ovoce české nalezá vždy většího ocenění nejen v Čechách, ale i v cizině. O tom svědčí ovocnická výstava v Jičíně ve dnech 27.—29. září. Výstava překvapila množstvím ušlechtilého ovoce. Ve výstavě napeáno na př.: Nabízím ku prodeji 60, 100, 200 q jablek nejušlechtlejších druhů, vyřezávaných jediným majitelem ovocnářských sadů a pod. Neméně zajímavá, že počet vystavovatelů ovoce a z největší části i prodávatelů dostoupil úctyhodného čísla 158, svědčícího o rozšíření pěstování ovoce v krajině jičínské. Vývoz ponejvíce se bere do krajiny německých, jak v Čechách tak i v říši německé. Zajímavě dále jest, že některé druhy jsou zvláště hledány, tak druh „jablko malinové“ (holovous), které proklesilo si cestu do něm. Porfaj, kdež dochází upotřebení při výrobě rybných vín. I různý druh renet jest hledán a dobře placen. Pražský trh, možno říci, čtvrtinou jest zásobován z krajiny jičínské.

Výběvnost dřeva do třech stupňů lze zařaditi. Do první skupiny patří buk, habr, javor, trnovník, bříza a smolnatá borovice; do druhé třídy jilm, dub, modřín, méně smolnatá borovice, jedle smrk; do třetí třídy lípa, olše, vejmutovka, topol, vrba. Dle toho se dřevo také platí.

K namalování doporučuje zkušený včelař, aby se včelám nechalo o dva pláty více než obléhají. Předaje se tím přílišnému teplu a předčasnému plemenění v době, kdy červ se nemůže zachováti. Včely zbytečně mnoho medu spotřebují, trpí snadno úpavici a z jara často hynou.

Klíšťotek jest nebezpečná choroba všech peckovitých stromů. Nemoc ta je nakažlivá. Léčí se tím, že se rána vyřeže až do dřeva a vymyje se octovou trestí. Nad tou ranou uděláme hluboké zářezy do kůry, které voskem zatřeme. Aby se tok kři znovu neobjevil, je třeba postižené stromy vydatně hnojití vápnem.

Pěkné ovoce pro trh získáme opatrným česáním a účelným balením plodů. Každý plod třeba utrhnouti se stopkou dlaní, ne prsty, aby se neotlačilo. Ovoce ukládá se do košů vystlaných senem anebo dřevitou vlnou, nikoliv do pytlů, v nichž se otláčí. Plody opatrně česane se ukládají do beden, sudů neb košů, proložené dřevitou vlnou neb senem tak, aby se cestou nepohnuly a neotlačily. Ovoce jemné balí se do hebkého papíru. Napřed obrábíme nejpěknější plody pro trh, zbytek pak pro zpracování domácí určené se může třást, jestliže se totiž hned sušitkuje a ležet nezůstane. Na ležení určené ovoce musí býti česano rukou.

Pukliny ve dřevě nejlépe se odstraní, jestliže je vyplníme tmelem z čerstvého tvarohu a prášku z nebašeného vápna. Tvaroh se rozetře na hladkém kameni a pak vodou trochu zvlhčí, sazeč přidává se za stálého tření tak dlouho vápno, až tmeľ přiměřeně zhustne. Tmeľ rychle tvrdne, tudíž třeba připravit jen tolik, mnoho-li se rychle dá spotřebiti.

Opáření a opálení se rychle hojí, jestliže bolák se ponoří do petroleje.

Ceny másla stanoviti dle ceny mléka, při čemž za podklad slouží skutečnost, že 100 kg. mléka spravidla dá 11.5 kg. másla.

Za 15 milionů marek prodají německí pěstitelé kanárů těchto ptáků. Bylo by zajímavě svědčeti, kolik peněz zaplatí se s Rakouska do Německa v těchto obchodech. Sami Němci dozrají, že vývoz kanárů do Rakouska je značný. A přece odhadli německí, slyšáť k tomu cíli s přímým svoláním znalci na výstavě kanárů spolkem Kanaria v lednu 1908 v Praze pořádané a to za účasti vystavovatelů německých, vystavené kanáry s tím výsledkem, že první cena i druhou dostali části

pěstitelů. Německí jaroři tenkrát veřejně prohlásili, že jsou výsledky zdejšími překvapení. Jsme zvědaví na výsledek II. výstavy tímto spolkem v listopadu od 27. do 30. t. r. v hotelu Platýz v Praze Ferdinandova třída pořádané. Dotazy vyřizuje Josef Richter, Smíchov, Švarcenberskova tř. čís. 50.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. října 1908. 1 hl ovesa K 17.80 — 18.80, žito K 14.60 — 16.20, ječmene K 12.20 — 12.60, prosa K 10.00 — 11.00, vřsko K 11.00 až 12.00, hrachy K 24.00 — 26.00, oves K 7.00 — 8.20, čočky K 22.00 — 24.00, jablek K 22.00 — 24.00, kroup K 22.00 — 24.00, bramborů starých K 0.00 — 0.00, nových K 2.60 — 3.20, jetel. semene červeného K 26.00 — 104.—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.—, máku K 27.00 — 30.00, lně. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg. žitných otrub K 14.00 — 00.00, 100 kg. pšenických otrub 18.00 — 00.00, 1 kg. másla čerstvého K 2.40 až 2.60, 1 kg. másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg. másla vepřového K 1.92 — 1.96, 1 kg. tvarohu 0.28 — 36, 1 vejce K 0.06 — 0.07, 1 kopa selí K 6.00 až 10.00, 1 kopa petržele K 00.0 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.00 — 2.60, 1 hl cibule K 5.00 — 7.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80 — 3.00, 1 pytl mrkve K 1.40 — 2.00, 1 kopa salátu K 0.00 — 0.00, 1 bečka švestek K 2.00 — 2.60, 1 hl jablek K 6.0 — 19.0, 1 hl hrášek 14.00 — 20.00. Na týd. trh v Hradci Králové dne 10. října 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 363 hektol., žito 161, ječmene 255, oves 197, prosa 2, vřsko 0, hrachy 0, čočky 1.5, kroup 0, olejky 00, jetel. semínka 31, lněného semene 0, máku 1.5. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, okurky 00 kop, kapusty 47 kop, cibule 26 hl, drobné zeleniny 143 kop, mrkve 39 pytlů, brambor 302 hl, selí 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 60 hl, hrášek 10 hl, švestek 120 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kusů, podsvinčat 450 kusů, kůlat 2 kusy.

Listárna redakce.

Odpověď laickému p. tazateli. Při spívané mši sv. kněz dle předpisů přikročí k offertoriu teprve tehdy, kdy „Credo“ pěvecký sbor dokončí. Při tiché mši sv. ovšem nečeká.

Vyrovnejte bezodkladně nedoplatky za „Obnovu“, podřížené knihy a brožury složnými listky, jež jsme přiložili!

Mešní vína.

Nejčestnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 26 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní přísedný znalec vín, dodavatel pro klášter kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst. farní úřady v Čechách.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, tévaren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Zimní barchety

a flanely stálobarevné kanafasy, zefíry, sypkoviny, krádlie, dámské látky a jiné tkaniny strukay, manšestry atd. Žádejte vzorky franko.

Jaroslav Marek,

ruční tkalcovna v **Systrém** u Nov. Města n/M.

Těž zasílám 1 balík 40 m zbytků, obalujících barchety, flanely, kanafasy, zefíry a jiné franko za 18 K dobírkou. Vzorky zbytků se nezasiílají.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-1, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., rybný pastýr specialně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně různé pracované kostelní nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům díla v placení. Více nánáší po ruce. Žádné přepracované výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Úplný výprodej

kožešnického zboží

jako: celých garnitur, nákrčníků, kulatých i plochých rukávníků, dek na podlahy z různých kožešin **pod cenou nákupní**

do 15. listopadu 1908 koná se u

Josefa Dvořáčka,

kloboučníka v **Hradci Králové,**

Palackého třída číslo 88.

K podzimní a zimní sezoně

doporučuje své

veškeré spodní prádlo

dámské i pánské

jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních chvalně známá firma klatovského prádla.

Založeno 1897.

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové, Velké náměstí č. 156

Kolárky, náprsenky kněžské.

Prádlo pánské a dámské bílé,

barevné i trikotové.

Deštníky. — Pasy.

Kapesníky. — Rukavice.

Šněrovačky. — Zdravotní

„Triumfála“.

Veškeré přípravy a ozdoby pro švadleny a krejčí

doporučují v nejlepší jakosti

Fejgl & Byčičtš,

Hradec Králové.

Dívadelní ulice — proti kostelu P. Marie.

Solidní obsluha.

Nejlevnější ceny.

Sklo do oken,

pařenišť, skleníků a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,

e. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg, diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Na prodej

několik zánovních menších sporáků,

koňské postroje

i jednotlivé součásti těchže a 1 dřevěná vrata, v dobrém stavu se nacházející.

Kde, poví administrace t. l.

Krejčovské dělníky

dámské konfekce přijme za dobrý plat k okamžitému nastoupení to-várna dámské konfekce

Mladý & Puš

v Chrudimi.

Akiový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont smének a faktur.

Sménárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4% na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem srpna K 18,244.947.42.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Besídka.

P ř e v r a t.

(M) Slovatný professor na medicinské fakultě dr. Žlab byl v pravém slova smyslu rozrušen.

„Ti lidé nerozumní, bezcitní ku svému nejdražšímu pokladu, ku zdraví! Lehkomyslní, vrazi svého pokolení i lidstva! Velečení pánové!“ obrátil se ku svému posluchačstvu, „to vám důrazně kladu na srdce, bojujte ohněm i mečem proti tomu hnusnému, hanebnému zvyku libání. Dávejte sami dobrý příklad a nedávejte se nikdy od nikoho libat — ani od tatínka, ani od maminky; nikdo ať nedotkne se rtů vašich svými, byť by to byl váš bratr, nejlepší přítel, nenechte se libat od sestry — ani máte-li, což by bylo velice smutné, nějakou z nejmilejších. Sami také nikdy, nikde, nikoho nelibujte. Vy jste budoucí nositelé vědeckých jmen, vy první máte vzít si příklad z odstraňujících případů, jež bohužel poslední dobou se tak množí. Za poslední týden pět případů těžkých onemocnění z houpavého zvyku libání! Nejdůležitější je poslední, jehož jste svědky. Matka políbila svého synáčka umírajícího záškrtem a teď sama na pokraji hrobu! Pánové, zapříběhám vás, nelibujte, a nenechte se od nikoho libati. Podívejte se na mne! Jsem už 42 roků star, nikdo nikdy mne nelibal a já též nikoho. Proto jsem zdrav jako ryba. Pryč s libáním!“

Bojovná řeč dra. Žlaba dozněla jasnou síní kliniční. Posluchači usmívali se, jedni poslušně, druzí posměšně, třetí útrpně a ta šestičlenná deputace medicín studentů po hostincích, sedící tam na hoře u samé zdi posluchárny, řekla se jako divá. Propustiv své posluchače zabral se p. dr. Žlab do psaní obrněného článku ke všem redakcím — to se rozumí, že zadarmo — jehož jádrem bylo vypovězení boje hubičkám až na níž a závěrem byl návrh zákona, aby ten, kdo se proti zákazu hubičkování proviní, byl odsouzen do vězení nejméně na 3 roky.

Dopsav, osušil, vstrčil výplod vznešeného ducha svého do kapsy, řekl si spokojeně: „Tak, hotovo“, a bral se, vznešeně vztyčaje geniální svou hlavu, domů.

Bral se po tmavých schodech starého domu na Moráni, zahrnul ke schodům do druhého poschodí. V tom objely ho měkké ručky a dvě žhavých rtů, kyprých jako dýně, vlepilo na jeho suché pysky vědatora pernou — hubičku, jednu, druhou, třetí.

Teprve při čtvrté se pan professor vzpamatoval, ale nebyl s to ubránit se páté, šesté a následujícím. Dvě nešťastných, zločinných rtů, měkkých, kyprých jako dýně zašveholilo: „Ach, papáčku, to je od tebe hezké, že jsi tak brzo doma.“ Stříbrný hlásek jásal dále: „Papáčku, ty jsi hodný tatínek, ty šaty už mám doma, ty jsou ti hezké! Ale drahé jsou dost. Nu, však ty se nebudeš zlobit a zaplatíš je, víš?“

A nová políbení hrnula se na rty nešťastného doktora, jenž už by se byl mohl nyní vyprostiti z něžného objetí, ale nedbal o to nějak. Při první hubičce zděšen, myslil si: „Cholera“, při druhé „Tuberkulóza“, při třetí „Diphtheritis“, při čtvrté „Katarh“, ale pátá už nebyla mu zrovna proti mysli a následující přijímal s passivním klidem.

Pojednou však objímaná poznala asi svůj omyl, trhla sebou jako myška a drobnými kráčky odběhla. Pan doktor jí nepoznal, věděl však, že to je drobná, šiperná, hexounká deerska vládního rady Šipa, jenž obýval celý přízemek.

Přišel do svého bytu, sáhnul do kapsy a vytáhnou svůj obrněný protest proti libání, značkal, smuchlal jej svou mocnou pravíci a mrštil jím ke kamnům. Půvabná žabka a ty hubičky jak umí dávat!

Ozvalo se zaklepání.

„Dále“.

Dvěře se otevřely a v rámci červené sametové portillery objevila se něžná Šipová slečinka, postrkovaná silnými pažemi své milostivé paní matinky.

„Tak pojd, ty ztřeštěná a hned odpros pana doktora! Musíte jí, pane doktore, odpustiti, ona je jako šidlo, rezaslete jí její prudkost.“

„O prosím, milostivé paní, bylo mně se zvláštním potěšením.“

„Ale mně ne!“ pípla slečinka.

„Mlčíš, ty prostofeká!“ okřikla ji korpuleatá mamá. „Víte, pane doktore, o ty hubičky by nebylo, ale s odpustěním, ono je o nemoc. Rádi se pohybovati stále mezi nakažlivými nemocemi, a co bychom my ubozí rodičové počli, když se tak náhodou od vás nakazila! Tedy radte prominut!“

Odešly.

Příští den bylo v denních časopisech obrněné provolání proti libání od prof. Žlaba.

Den ve městě Chlumci n. Cidl. r. 1593.

Historicko-kulturní obraz.

Nakreslil Kar. Khan, děkan.

II

Pan hejtman Bořanovský vzpomíná, kterak před 6 lety psal komoře královské: „Jistě na Chlumci jako na poušti jsem a žádného pokoje k bydlení hned bezpečného nemám; zimního času kdo chce, kudy chce, na zámek můj svedou mě jiti, žádného ohrazení není, a letního času, přeplyna příkop, taky může ke všem pokojům přijíti.“ Vzpomíná, jak na to počali zdi dělati, kus udělali, ale práce potom nechtělo.“ Pan primátor Karel Kralodvorský, jenž roku předlonického po smrti primátora Jakuba Tourka jinak Turka byl o renovaci řádu zvolen, jde z domu svého na rathouz. Stavěli před 14 lety (1579) rathouz nový. Tehdy poručil císař svému hejtmánovi, aby dal měšťanům na vystavění jeho tři peci cihel a něco tesanic.

Pan primátor, bývalý student universy Karlovy, jde, jak se na úřad jeho sluší, vážně, v kabátci kožešinou lemovaném, s birýtem na hlavě, španělskou holí v ruce. Prodáváčky před rathouzem uctívě ho pozdravují, pan primátor vážně děkuje a slovo prohodí. Soused rathouzský, perníkář Klubečko, od něhož konšelé ještě před 3 lety koupili poctu — víno, pomeranče, jablka, perník normberský, vše za 45 gr. — pro bývalou svou vrchnost, pány z Pernštejna n. n. na Pardubicích, a jemu ji tam nositi kázali, jde vstříc písaři radnímu Janu Sokolovi Novokolluskému; počínají živě vykládati, mají asi vážné zprávy na srdci.

Jan, servus obecní jinak konšelský, prodává již na rathouze sůl. Má své známé vtipy pro čeledě, jež přichází pro sůl. Dnes se ten „konšelský“ holák nějak líbí, „jak prý mu to sluší!“ Má nové škorňá, kabátec „zbytečný“, též k nepotřebě byl a jej odložil. To mu poručili pp. konšelé a za všecko i službou jeho z handle solního čítají v počtu obecním 3 kopy 53 gr.

Právě rozbořil novou bečku a již napřed promlouvá k p. primátorovi, že „jak mu se zdá, bečka 20 čtvrtí nedrží“, a dále „pokud prý se mu v paměti snáší, byly minulé bečky hrubší a lacinější.“ Pan primátor ho již zná a ví, proč tak mluví! Vždyť posel konšelský také neslaného krmé nejídá, a tén jež konšelé pro jich výstupky a přečinění arestem šatlavním opatřili, také neslaného jídla nepodává! Mívá v šatlavě u brány leckterého zlojajníka nebo zbojníka a škůdce zemského, nebo i ženy, jež navzájem se splundrovaly nebo jazykem necetným i sám úřad zlehčily, nebo souseda a sousedu, kteří pro nálek poctivosti u vězení zůstávali.

Konšelé nevychořávají, neživí provinilcův, ale oni sami musí se o stravu starati nebo si ji platiti. Jest jim při málu aspoň 7 gr. míš. týdně servusovi odvozovati; a není-li odkud bráti, a nebyl-li by servus milosrdným nebo žena jeho, mnohý z nich posta by okusil. Mnohé nebo mnohemu oršem nechutnal by ani pokrm sebe lepší; cítí ještě lžici nebo dokonce dvě lžice kolomasti, jež musili pro svůj utrhačný jazyk, jímž se po poctivých lidech vozili, jako trestání podniknouti. Zbojníky mívá za kladou nebo u špalu za nohu přivázané. Má péči též o ty, kteří za účinky své o obecním nebo zámeckém díle pracují.

O tresty tělesné se nestará. To koná kat, také pohodlný řečený, jinak též „člověk sněžený“. Bydlí za městem, na „místě sadním“, v katovně, tam, kde se počíná obecní palouk. Ten mu dali páni pod plat za nepatrných peněz 1 kopy 30 gr., a proto tak lacinou, „aby, kdyby se stalo, že by některý kus dobytka padl, čehož račiž P. Báh nechovati, od nich za to platu nežádal.“

Jan Perníkář živě disputuje na podloubi se svou manželkou. Domlouvá mu asi, aby při domě zůstával. Slibuje, že jest mu jiti jen ku Janovi Vrabcovu o mouku. V tom však jest dobře manželce své milé povědom jako i celému městu. Známý šprýmař! A je-li trochu trunkem podnaražen, naroušen, je neunesitelný! Rád týrá a hned „v sásku vchází“. Soused Kratočka od sebe slyšeti dal: „Abych s ním při trunku poseděl, vředyckny jsem se varoval.“ Až mu bude „manželka jeho milá“ domlouvat, opět bude míti výmluvu, „že nahodile se zabodl na trunk vína k Oumyslovským.“

*) Sedláček: Hradý V. 296.

Odpoledne svolává zvonec, visící na rathouze, konšely ku sedění radnímu. Konšelé vycházejí vážně ze svých domů: glovtný p. Jan Černohorský, Jan Senetinský, Šimon Doubrava, Jiří Kaob, Severin Rybář, Petr Brodský, Viktorin Lišický, Martin Zelenka a j., též i obec se shromažďuje do míst radních. Pan primátor již si připravil listy s nařizeními od p. hejtmána, sám sepsal si nařízení v přičině pozoru na oheň, zvláště aby konopí v pecích nesušili pod ostrým trestáním, kontribuci císařskou aby včas odvozovali, aby s lucernami ne s loučemi do chlévů chodili, muziky aby se toliko do hodiny 22té odbývaly.“

Po přednesu p. primátora počínají se pře soudní. Do nedávna měli „ferias messales — prázdniny žení“. Dáno na vystoupení stěžovatelům, kteří s pobožným vínem své věci přednášejí, nebo za odklad žádají; též ku pokutám se odsuzují anebo rozvádění v mír a pokoj křesťanský v nově se vracují.

Na večer vcházejí měšťané v hovor. Tu před rathouzem, tam u bran či u krámů masných, nebo posedávají před svými domy. Máť po nejvíce každý před svým grantem kousek rytiny s několika štěpy a tam lávku. Nebo obsadí kládu, večerí a hovoří.

Některé měšťany vidět vcházejí do domu šenkovního konšela p. Šimona Doubravy. Je tam Jan Stehlík, Václav Chlumecký, Petr Bileš, Martin Trnka jinak Bolebříško, hrnčíř. Ten je platec nedobry; p. Šimon si nejeđen vrub nezaplacený za ním pokládá za pivo a víno porůzno probrané. A Jan mydlářův dokonce se prohlásil, „že dvakrátě várně zasedl.“

Při posezení trunku disputují o výtržnosti, kterou zjednal dův právě minulých pacholek rychtářský, řečený šramovít. Vedl si o hodině již 21. do šenku muzikáře. A když mu dcerka zbraňovala, pravíc, „že oni o muziku nestojí“, on na to, „že on zase stojí.“ Ani jediné penty piva nechtěli mu podati, a když šenkýřka pod nos mu šňupala a prý i klobouk srazil, tu on i ku kordě sáhal a jím se na sínci oháněl. Však mu toho p. hejtman nezapomněl!

Po městě kmitne se sem tam lucerna nebo pochodně; beze světla přísně zakázáno v noci choditi. O pávních nárožních, v nichž by za dlouhých nocí se svítilo, dosud se konšelé nenesli. Měli by se též ponocni kde zhlívati.

Když ještě kdes sousedé hovoř ku konci přivedli a přáli si na rozloučenou: „zdraví spali!“ stichne náměstí i ulice.

Hlasný Komárek na věži ve své světničce má pilný pozor na oheň, ponocni rozešli se od rathouzu. Sousedé mohou spáti bezpečně, jen aby též „zdraví spali!“

Před pomník Jana Kř. Šrámka, faráře z Nebeské Rybné.

Napsal P. František Jiří Košťál.

Znal jsem vldp. faráře Šrámka dávno. Už jako student. Tenkrát, když byl kaplanem v Bílém Újezdě. Zemřel tam řídícího učitele p. J. Cisaře mladistvý syn, také student. I rozběhli jsme se my studenti z blízké Solnice také na pohřeb. Šrámek, jako mladý kaplan, který nám imponoval jak postavou tak i výmluvností, promluvil několik slov nad rakví ve hrob vpuštěnou. A na slova ta jsme nezapomněli dlouho a dlouho! Opakovali jsme si je cestou domů a potom ještě častěji. Umíval, jak jsem se o tom i jindy přesvědčil — umíval Šrámek promluvití od srdce k srdci, upřímně a případně. Byl na ten čas na slovo vzatý a ke všem zvláštním a slavnostním příležitostem dožadovaným kazatelem. A také vždy pohotový kazatel. Na opočenenském vikariátu, kdesi v horách, tuším že v Dobřanech, měl míti jako onjezdecký kaplan zpívanou o ponti. Ale když tam dojel, chtělo se na něm, aby převzal také kázání. Zamluvený kazatel totiž nějak „lejk“! Šrámek nebyl připraven, ale provedl to dobře. A když mu to tak dobře šlo, přidal si i druhý díl.

Ano, vždy ochotný a pohotový kazatel. Kolik jenom spolubratři z vikariátu doprovodili slovem svým na té poslední cestě. V kostele nad rakví a také u hrobu. Přednost jeho v tomto ohledu byly ušlechtilý vzhled, zvukový hlas, srdečnost výrazu, případný přednes a ta jeho každému imponující postava. R. 1890. byla na Rychnovsku generální visitace. Při představování duchovenstva vrchnímu pastýři ndp. biskupa J. Haisovi po jeho přijednu

*) Na celém orloji Pražském; nebo desítky před půlnocí.

*) Poplatku za 3 věrky nezaplátli.

do Rychnova došlo i na kaplany. Byli však tehdy na tomto vikariátu pouze dva. Šrámek t. j. byl v Rychnově a nynější vesp. Fr. Tomášek, děkan ve Vel. Úříně byl tehdy v Solnici. Ale oba vysoce, silní, rozložití. Nejd. biskup Hais pravil: „Nu, je vás tu na vikariátě málo, ale za to jste vydatní, vydatní.“

Zvěčnělý kaplanoval, jak řečeno, v Bílém Újezdě a pak v Rychnově n. Kn. Tedy už více v kraji. A z Rychnova dostal se za faráře do Nebeské Rybné, do těch hor tak vysokých, že se zdá, jako by tu člověk mohl rukou dosáhnouti oblohy, kde je sice dost a dost vyhlídek na šťastnější bratry v kraji, ale také někdy pro mlhy a vánice vyhlídka docela žádná. A podivno, on rodný syn zlatého prutu královéhradeckého, rodák z Piletie u Pouchova, on tēm kopcem a té drsností zdejší vykl. Byl mlád, plný síly a hřála ho záhada, že nestal se knězem pro pohodlí. Netušil ovšem tehdy, že ho ty kopce jednou zmohou. Smluvil se se svěřenými sobě brzo a porozuměli si navzájem dobře, tak že požíval v osadě své Šrámek i jako Čech všeobecné vážnosti a obliby.

Jaké vážnosti požíval mezi svými osadníky i v okolí tamním, ukázalo se, když převážena byla jeho mrtvola z Kameničné do Nebeské Rybné. Zemřel, jsa právě návštěvou u svého příbuzného v Kameničné. Tam opatřena mu rakev a zjednan pohřební vůz z Rokytнице. A za temna noci při svitu luceren vozu přijížděl nebeskorybenský pán naposled ku své faře, ke svému kostelu, mezi svůj lid, mezi nimž strávil řadu let v působení blahodárném. A cestou tou stáli lidé v menších i větších skupinách a všude dojmuti — pláč a mistry i usedavý vzlykot. A o pohřbu se opakovalo totéž. Cítil ten lid, že Šrámek mu odchází upřímný přítel, dobrý rádce i mnohých podpor.

Svou lásku k lidu a pro lid neměl on jenom na rtech, ale prokazoval ji i skutky. Pomohl, kde mohl! Stopy jeho horlivosti v duchovní správě ukazují se nejvýznačněji a budou na faráře Šrámka upomínati dlouho a dlouho — ve chrámu Páně, v té svatyni nebeskorybenské, jež z povýší svého vévodí dálnému a šírému okolí a ční vysoko i nad okolní rokytnické.

Svatyně nebeskorybenská pělí faráře Šrámka vkusně vyzdobená činí dobrý dojem už z venčí, tím více však ke zbožnosti vybízí důstojnou úpravou vnitřní.

Jako zde, tak hleděl i ve všech jiných oborech duchovní správy sobě svěřeným býti užitečným. Jsa horlivým ve škole, byl opravdovým přítelem mládeže a měl i mezi učitelstvem své opravdové ctitele. Svého času zasedal i v okresním zastupitelstvu rokytnickém, jsa tu zástupcem svého patrona vysokorodého pana hraběte z Kolovrat. O jeho horlivosti svědčí, že když se mu po prvním záchvatu mrtvice uvolnilo, znovu chápál se kázání slova Božího, ano zúčastňoval se činně i předvolebních schůzí mezi svými osadníky. Že zásluhy jeho i výše byly uznány, jest známo. Byl svého času jmenován tajemníkem vikariátním a brzo na to bisk. notářem. Na rybenskou faru s ním přistěhovali se jeho rodiče. O slavnosti jeho padesátin jménem všech příbuzných na faře tamní shromážděných vystal pošt mistr ze Žamberka p. Kamil Schopf a v přípitku všelém i nadšeném oceňoval vroucí a příkladnou jeho přichylnost k rodičům a obětavou náklonnost ke všem příbuzným.

Za faráře Šrámka fara rybenská byla příkladným pohostinným domem. Farář vítal každého rád upřímně a srdečně s takovým přátelským úsměvem.

A hostila i vzácné muže. Sem zavítal často a vždy velmi rád sám slovatný doktor a profesor E. Albert, jehož hostem býval far. Šrámek navzájem v jeho vile v Žamberku. Tu scházeli se a vesele pobýli mistr péra Vroblíček, mistr řezby sám Dr. Albert, starý tatíček z Pětína vesp. děkan Hulata a jeho „synové“ (také jinak tři králové) Šrámek, Hlavsa a Mícha.

Zhaslo náhle oko pana faráře Šrámka, zapadlo, smrtvěl i úsměv. Leč troufám si tvrditi, že byl i na tu věčnost dobře připraven. Po prvním záchvatu mrtvice, který nadešel tehdy o visitaci, pravil: „nebál jsem se ani toho nejhoršího, s Bohem jsem se smířil, sám pan vikář mně zaopatřil. Časné záležitosti jsem si také urovnal — i myslil jsem si: „Má-žest odejst, bude-li to vůle Nejvyššího“, že pak od té doby až do umrtí připravoval se právě i na to záhlé umrtí příkladně a oddaně, toho důkazem, jak měl všechno v příčině farního řádu i svého soukromých záležitostí v plném pořádku. Za živa nezarmoutil nikoho. Ano — nezarmoutil, a pak svým odchodem na vědy zarmoutil jich tolik a tolik. V plné míře jest hoden toho pomníku, který památce jeho tam v sousedství hroba i pomníku jeho rodičů byl zasvěcen. Nuže —

„Ten Kristus nad hrobem jeho povznesený zrakem buď i jeho duše spasen!“

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

A zase pobertové. Soudruh Jindřich Heide, pokladník pohřební kasy „Alt und Jung“, který častěji v Itzehe kandidoval do městského zastupitelstva jako soc. demokrat, sponověřil z pokladny 15.000 marek a prchl, aniž řekl soudruhům, kde ho mají navštívit. — V rudých dělnických listech německých stále častěji se vyskytuje otázka: „Kdo něco ví?“ Rozumí se, že se tak hledají soudruzi, kterým vyrostly abnormálně dlouhé prsty. Tak na př. v 40. čísle listu „Holzarbeiter“ hledají se soudruzi Alexander Riegler z rudé organizace v Mnichově a Fr. Parentsch z odbočky v Köflachu. V „Neues Schuhmacher-Tagblatt“ vybízí pokladník Jiří Novin soudruha Josefa Noppa, bývalého pohlavára soc. demokr. z Aussee, aby dostal svým povinnostem, které měl vykonati po své domnělé cestě do Mostu nad Morou.

Jak zažehnávají militarismus. Až prý lidstvo se zúšlechťí a uvědomí rudou vědou, pak nastane ráj; nebude potřeba četníků ani vojska, protože uvědomělý soc. demokrat bude dělati dobrotu i bez přinucení ozbrojenou mocí. A už to je vidět na všech stranách, jaký ráj lásky a míru rudá organizace založí. Na př. v minulých dnech při schůzi křesťanských sociálů ve Švechatu došlo k výtržnostem soc. demokratů. Křesťanští sociálové, kteří na schůzi byli v menšině, musili ze schůze utéci a městskou tramway potom ujeti. Bylo po nich házeno potom kamením a z oken byli poléváni tekutinami. Několik sociálních demokratů poznalo posl. Steinera; obklíčili jej a Steiner musil přehnouti do vozu tramwaye s několika stranníky. Za vozem přeloz kamení. Jedno okno bylo rozbito, konduktér v poslední chvíli spustil mřížku a dal signál k odjezdu. Tak se dostali křesť. sociálové v bezpečí. Tak surově si vedou rudí k pokojným občanům. Odstraňte četnictvo, a tito lidé budou řádití proti lidem jinak smýšlejícím hůř než divoši. U takových násilníků jest boj proti militarismu nejhorším pokrytectvím.

Jednou se přiznali. Rudý „Moravský Buditel“ napsal: „Náboženskému „Hlasu“ povídáme, že máme radost (!), nadává-li nám (??), že jsme „štvavým“ orgánem. Náš redaktor beztoho přemýšlil stále o tom, jak by jeho „Buditel“ byl hodně štvavý.“ — Vzácná kulturní práce stále přemýšlení toho druhu!

Balamucení židovských zaprodanců. Promluvit upřímně o skutečných zdražovatelských potračinách, uhlí a jiných věcí pro lidstvo nevyhnutelných, to jest pro rudé tak těžkým úkolem, jako strčiti ruku do ohnivě pece. Nyní zdražení masa začali sváděti rudí sluhové židovstva na rolníky a „klerikály“. Takové pomluvy židovských posluhů nejlépe lze odraziti výmluvnými fakty. Křesť. soc. poslanec Schneider na schůzi voličů ve Vídni pravil: „Pánové! Mám v rukou účet na 347 K za 51 kusů ovce, které kupil žid Fr. Heider. Jeden pár koupil za 16 K a ostatních 51 kusů za 347 korun. Dovozné ovec po dráze do Vídně stálo 92 K. A téhož dne prodal je žid ve Vídni na jatkách pár po 33—44 K. Tedy počítejme: Sedlák, který židovi dovozní masu zaplatil, dostal za 51 ovcí 225 K, tedy za jednu 5 K. Žid však ve Vídni prodával pár za 33—44 K. Kolik žid vydělal? A totéž provádí se při dobytka hovězím i vepřovém! Kdo tedy maso tak zlodějsky zdražuje?“

Soc. demokrat a vláda. Prý jsou rudí revoluční, prý zvrátí zpuchřelé staré řády“ atd. Rudý poslanec Němec před svým zvolením byl odsouzen pražským porotním soudem na jeden měsíc do žaláře. Leč nyní po půl druhém roce ministr spravedlnosti dr. Klein svému oblíbenci prokázal přátelskou službu. Do Prahy došlo rozhodnutí, jímž se rozsudek pražské poroty zrušuje. Vláda našemu národu nepřiznává dobře ví, kdo jí v čas krise přispěchá nejochotněji na pomoc. — A teď jiný příklad. Dělník Edmund v minulých dnech zodpovídal se v Liberci u soudu na obvinění, že házel kamením po křídě a rouhavě se vyslovil o Kristu. Obratný Edmund vydával výrok jednoduše popřel a řekl, že při tom házel na kříd „nemyslel na nic zlého.“ Soudce ho osvobodil. — Rakousko jest prý „klerikalizováno“ a soc. demokracie „revoluční“!

Výnosné vlastenectví. „Právo lidu“ napsalo o své straně: „Výtka nevlastenectví vyvrácena jest dvěma činy sociální demokracie, které jsou vlastenectvím v nejkrásnějších slova smyslu, vlastenectvími a kalturními zárovy: výpravou vinohradského divadla do Vídně a vydáním slovenského čísla časopisu „L'Assiette au Beurre“. — Věra hodně pohodlné vlastenectví, vypočítané na šikovnou reklamu a zatařající oči před velice nevlastenectvími skutky rudými! A přitom hodně výnosné! „Čes. Slovo“ se dovědlo, že za propůjčení dvoraný k čestí českým představením dal si vyplátní vídeňský

„Arbeiterheim“ 3000 K. Samo „Právo l.“ přiznalo, že za jediný den dostali soudruzi od divadla 1008 K nájmů. Obyčejné požadavky za den nejvýše 200 K. Ostatně již koupí nápojů a jídel návštěvníci zaplatili znamenitě za vpuštění do sálu. A přitom prodávali němečtí soudruzi cukrovinky s nápisem, urážejícím náš národ: „Servus Bochezina.“ A ten prodej lístků! Laciná místa vzali si do prodeje rudí funkcionáři. Když v poslední chvíli byla po vstupenkách poplávka největší, vyřoubovali soudruzi jejich cenu do veliké výše. Za sál k divadelnímu představení ve prospěch „Komenského“ počítali právě tak vysokou sumu, jako vinohradskému divadlu. Zkrátka socialisté kšeftovali vlastenectvím zrovna tak šikovně jako kšeftují velkokapitalistickými inserty. — A to slovenské číslo „L'Assiette au Beurre“? Vsa lo je do prodeje sociálně demokratické knihkupectví pražské po 1 K. Cena hezky vysoká, zvláště, podíváme-li se na ty „umělecké“ obrázky. Ty se jen málo liší od rudých hrubých mazanic, jaké vidíte v nedělní příloze k „Právu l.“, nebo v „Záři“. Takové kšeftovní vlastenectví provádějí ochotně i germanisovaní židé. „Právo l.“ by raději mělo vysvětliti, proč v 32 okresech vídeňských kandidují soudruzi samé Němce a židy, ačkoli koro polovice rudého voličstva tam jest národnosti české.

„Velice uvědomělý“ rudý předák. Poslanec Němec prohlásil na schůzi pražské 4. t. m.: „Čeští měšťáci měli na provedení všeob. hlasovacího práva do sněmu dosti času, když Němci nechodili na český sněm...“ Tak! Který-li politik má vědět, že ku změně toho zákona jest potřeba kvalifikované většiny, ze tří čtvrtin všech poslanců; tedy nepřítomnost kterékoli větší skupiny poslanecké činí sněm neschopným k rozhodnutí o takových věcech.

Rudý surovec odsouzen. Soc. demokrat Jan Veverka, záměčník z Blovic dopustil se násilného smilstva na školáče Barboře Khekové. Ubohému děvčeti se jiné děti vysmívaly, až toto v červnu t. r. se dalo přejeti vlakem. Rudý surovec nadával katolickým kněžím, laubůnický hlal oplzlé obrázky rudých tiskovin, jimiž špiněna čest katolictva — a pak „ukázal lepší cesty“. Dne 29. září zodpovídal se násilník před porotou. Hlavní líčení bylo tajné. Rudý umravňovatel odsouzen k 12 měsíčnímu těžkému žaláři.

Komu ti lidé slouží? To lze poznati netoliko z veliké zamlklosti nad bezcitnými rejdy židovského kapitalismu, nejen z toho, že bohatí židé zasedají na čelných místech v rudém táboře, ale i z významných maličkostí. Před pražskou porotou odbyvalo se líčení s vraždnicí vlastního dítěte Šindelářovou. Tato udala, že otcem zavražděného dítěte byl kostelník. Tak „Právo lidu“. Ovšem rudí čtenáři hned měli záminku, k hanobení katolictva; vždyť chytrý rudý tisk, který jindy každý chlup nalezený na katolictvu rostahuje v dlouhou šňůru, „zapomněl“ udati, že onen muž byl *kostelníkem židovské synagogy*. Hodně významné! Za přečin žida mělo trpět katolictvo; kdo by si také vzpomněl při raňovaném nedopovědění rudého tisku na kostelníka židovského? Vždyť jich jest tak málo, že většina čtenářů o nich ani neví.

Po jakých cestách vedou mládež socialisté, o tom podává důkaz poslední sjezd mladých socialistů v Italii, který konal se koncem minulého měsíce v Reggio Emilia. Tam prohlášeno mimo jiné i toto: „Hledíce k tomu, že jest povinností mládeže účastniti se každého projevu Volné myšlenky, bojovati za laický charakter dobročinných ústavů a škol, pro zakládání laické nedělní školy a proti seminářům, jako místu vši zkaženosti, přesvědčení jsouce, že se mládež vedle těchto politických bojů vspruží k boji proti dogmatu a náboženství pomocí široce rozetvřené protináboženské propagandy mezi proletářskou mládeží, rodinou a ženami, které jsou nejmočnější oporou temné vlády církve a největší bradou na cestě sociální spravedlnosti: proto kongres se usnesl, aby 1. organizace mládeže italské účastnily se všech protiklerikálních manifestací; 2. aby neustále prováděly socialistickou, protináboženskou propagandu mezi proletariátem a to přednáškami, zřizováním lidových knihoven a aby dbaly, by žádný jejich člen nepěstoval náboženské obřady, které se přiči ideálům socialismu, proti kterýmto církev vede válku, poněvadž jest zbudována na lži, která v minulých stoletích každý rozmach myšlení zdržovala a dnes chce udržovat proletariát v otroctví...“ atd. atd. — K těmto frázím ovšem není potřebí mnoho poznámek. Takové sboží má špatný kurs až v samé Italii, kde právě zednáři odpovídají protivníci církve, okrádali subotěný lid o miliony. Nic snadnějšího, než pěstovati kulturu tím bořivým směrem! Z nedostatku chuti a talentu k práci pozitivní má se snad tedy tramfovatí zakládáním nových podpůrk. Leč lid už prosírá. Velice odstrašujícím příkladem jest mu trapný výsledek „protiklerikální práce“ ve Francii. Na sjezdu sociali-

stickém ve Florencii letošního roku se soudruzi velice pohádali, ba málem se poprali k vůli deficitu svého listu „Avanti“. Schodek obnáší 20 000 K. Vůdčím prudec vyčítáno nešikovné vedení stávek, při čemž došlo ku rvačce. Teď vydírají socialisté nové veliké daně strany na udržování svého tisku. Ale marno vše. V Itálii vadne rudý karafiát vůči hledě Proto jej chtějí nyní pokropiti rudí vodou ukrutánských frazí, které velice dávám zevšedněly.

Soudruh nemůže hřešit. To přece často rudí dokazovali. Teď omlouvají zákeřného vraha vlastní ženy Paničku. Myslíte, že ho dohnalo k vraždě socialistické učení o volné lásce? I nikoli, třeba že jí holdovali oba manželé. Za ten čin může stát. Prý byl Panička k vraždě předurčen „manželským zákonem rakouským“. — Ubohý mučedník! Proto tedy socialista zabil svoji socialistickou ženu! Čím byl přinucen Panička, aby žil v duchu stávajícího zákona, když přece zcela nerušeně se prohřešoval s manželkou muže jiného? Následky rudé výchovy se mají svěsti na jiného! A Panička bude naposled prohlášen za velikého mučedníka „byrokratických řádů“, ačkoliv zabil socialistku.

Zvlášť vynikající důvěrník. Rudý důvěrník Fr. Roi ve Vídni v Karlově divadle začal vyvlastňovati až příliš statečně. Byl totiž zatčen pro vloupání s: a krádež. Nebyť chycen, odsuzoval by dále s čelem zachmuřeným „ušácké zloděje“ a „lupičské zaměstnavatele.“

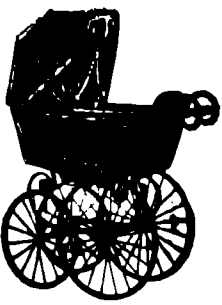
Výsledek rudé výchovy u nás. Ovšem že rudí tisk český nejde při výchově dorostu jinou cestou než v Itálii. A nad výsledky rudé kultury vlasů vstávají. „Lidové prundy“ uveřejnily dopis rudého mladíka faráři, z něhož s vynecháním míst a jmen, která jsou udána v listě, otiskujeme aspoň následující: „Důst. jny Pane faráři. Srdečně Vás zdravím a líbá Vaši pravici a levici Váš žák a zdivaný a velice mě to mrzí, že jste mi oněch 5 K neposlal. Ale dobře jste udělal! Neb já bych do Prahy stejně nejel, poněvadž jsem dělník a dělník s dělníkem musí držet v jedno pravice s levicí a náš Rudý Prapor nesmí zhynout. Dříve zhyne fara, její majetek, ale rovnost, svornost, bratrství bude vládnout světem ne falešné prorocství. Abych jel do Prahy to bych musel Bláznit nepatřil bych do ani do nýbrž do Kosmonos. Neb nekradu ani jsem nezabyl krávu ani nechodím s obrazama. Kdyby jste mi byl poslal 5 K byl bych dal 3 K Dělnickému domu 2 K pak bych byl profimoval. Máte recht. Naše koza ho měla, ale chojpla. Ať žije Náš Rudý Prapor! Vy jste neštěstí mého stavu, že jsem dvoukřtěňák to mě nic nepomůže. Prapor musím nést kdyby kámen na kameni byl a musí zvítězit. My budeme páni a ty tlustí sádem prorostlí budou tahat pařezy brány i pluh. Heslo „Pryč od Říma“ musí bit pro nás a pro celý svět a brány pekelné nás nepřemohou. Ten kus pole za farou až bude dělení si vezmu já druhé a ostatní si vezme pan . . . , mistr trohlář Vy pak budete moct jestli budete chtít jezdit s párma volma. V těch lesích za koupíme pár m. dříví a budem všechny nepracující páit jako Husa. Který hlásal pravdu a byl upálen. Dobře řekl pán Ježíš „Bude mnoho povolaných, ale málo vyvolených“. A ti povolaní jsme mi dělníci a ti vyvolení jsou ti tlustí sádem zarostlí. Sláva ať žije 5 korun které jsem neobdržel. Vidíte soc. demok. teď si za farářovy peníze zafílamujem. Hoj Mařenko atd. Bajo lepší něco s mouky a deme spát, to se rozumí lepší 5 K propít než pomoci dělníkovi. V úctě se znamená J. H.“ — Kdo toho duševního ubožáka tak popletl, že psal výpotky zralé pro bláznince? Kdo? Ovšem že mu teď nesmí nikdo říci, že není „uvědomělý.“ Kulturo, zastři si tvář! Tohle bude pěkný pokrok v „samostatném myšlení.“

KVÍTKY,

nejlevnější časopis pro katolické školní děti, právě vyšel. Mezi mnoha krásnými obrázky i prof. Myšbeka sv. Václav z nakladatelství F. Topiče.

10krát ročně jen 50 haléřů při společné zásluce aspoň 5 výtisků. Jinak ročně i s poštou 60 haléřů. Na 10 předplacených výtiscích jednorázový sádem pro chudé děti. Odběratelé, kteří pošlou předplatné na první ročník do 15. listopadu 1908, obdrží „k Jelešbu“ sádem hravý kapesní kalendář pro školní děti na rok 1909. — Objednávky jen na korespondenční listku na adresu: P. Frant. Svatek, vydavatel a redaktor „Kvítků“ v Praze-III. čp. 1888. Ček bude k první zásluce přiložen.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
u valkovyrobce firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidové,

■ ■ bez konkurence ■ ■

svojí kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, birety atd.

doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla
Hradeo Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců, křížů, soch a nejkrásnějších uměl. výrobků jen solidní jakosti doporučuje levně

—: první východočeský umělecký závod:—

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiříkova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaccovačství.

Obchod papírnický.

Veškeré druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbyvatí se bude

— v sobotu dne 24. října 1908 —

od 9. hod. ranní

do 12. hod. po. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

posazdávající s klenotů, hodinek, řetísko slatých, stříbrných atd., rovněž i se šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů atd., které

do konce srpna 1908 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdříve ve čtvrtek před dražbou buďto srovnati aneb vyplatiti. Po čtrnáct dní před dražbou účtuje se dražební poplatek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec nedrážuje.

V případě, že by se všechny zástavy neprodaly, odbyje se dražba nová v sobotu 31. října 1908.

Je správně oděm
obem zastavárně Královéhradecké.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. 2. velečestojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a korymbů máčím.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stele od . . . K 7-80	železná mycí stolky od K 5-—
železná skříňové po- stele s 3 díl. matrací od K 27-—	železná noční stolky od K 10-—
	železná stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplné zařízení lážka od K 33-—.

Skládací polní sedátka

od K 1-—

zahrad. sklád. lenošky

od K 5-—

zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36-—

Zahradní nábytek.

Úplné zařízení nemocnic a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polevoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
bírmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polevoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veškerým křesťan-
ským duchovním nejvyšší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenané na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1906, stříbrná medaile. Praha 1908,
diplom čestného umění. Vídeň 1908, stříbrná medaile.
Antverpy 1908, stříbrná medaile.

Výrobky vložte, označené. Vzorů a ceníků sádem franko

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pro listopad, měsíc dušiček

odporučuji:

Kam mečeš? Kniha výstraž, obzabující lidem soudů Božích na věčnosti a udávající prostředky proti nim, sepsal Dr. Kar. Lev Řehák. Část první (381 str.), jež vykládá pravdy o očistci v příčině spravedlnosti i slitovnosti Boží v podobě 30 pobožností na měsíc listopad atd. Cena brož. kor. 2.40, v plátně s červenou ořizkou v pouzdře kor. 3.20, v hladké černé kůži s pravozlatou ořizkou v pouzdře kor. 3.80, v kůži elegantní s pravozlatou ořizkou v pouzdře kor. 4.40. — Část druhá obsahuje pobožnosti církevní za dušičky v očistci. Cena kor. 1.60, v plátně s červenou ořiz. kor. 2.40, v kůži se zlat. ořiz. kor. 2.90, v kůži se zlatou ořizkou kor. 3.60.

Oba díly společně v jedno vázané v plátně K 5.—, v kůži hladké K 6.—, v kůži kůži K 7.50.

Každá část jest o sobě úplná a tvoří celek. Račtež laskavě dobrou knihu tuto doporučovati.

Nakladatel

R. PROMBERGER,
knihkupec v Olomouci.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

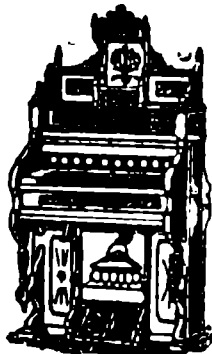
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městské
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku zámí čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak libou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Elektrické světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítačidla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnomyšný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

: intarsií :

vkusně a umělecky provedených.

Tě dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křesla, moderní rámy. :

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzády

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učínáte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

!!

Navštívenky

všeho druhu

nabízí

Biskupská

knihkárna
v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
blasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,

varhanář v Poličce.
Závod založen 1874.

Rozšiřujte

„Časové Zpaky“

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitě-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňujeme
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupské Milosti revidov-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vykonávají.

Vše mašlám jen posvěcená.
Vzorky, r. spůlky, náhrady i
hotové zboží na ukádku franko
se zašlou.

Chcete-li kostelní nádobu spáčet bez přírůstků.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příšl
a dárnu závodu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatní na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 23. října 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni.

Přebolestná rána stibla Jednotu sv. Methoděje ve Vídni; náš otec, ochránce a zakladatel povolán na věčnost; J. M. vasp. dr. Antonín Horný, pap. prelát, kapit. děkan a náš předseda není již mezi námi. Leč v jeho záslužném díle pokračovati budou duchovní, kteří zasedají v ústředním výboru a v odborech; mnozí z nich téměř u kolébky Jednoty stáli s vasp. prelátem. Jejich jména jsou našim příznivcům zárukou, že v duchu našeho zakladatele dále pracovati budeme.

Bohu díky! Překonány konečně s pomocí Boží veliké překážky a obtíže. Jednotě sv. Methoděje podařilo se koupiti klášter a kostel ctih. řeholnic Redemptistek v III. okr., které mimo Vídeň se usadí. V kostele tom již roku 1866 vymohl nejduš. p. kardinál Schwarzenberg mši sv., kázání a sv. požehnání pro lid český, které obstarávají duš. pp. OO. Redemptoristé. — Které příčiny přiměly jednotu kostel a klášter ten koupiti? Příčiny vážné a důležitě. Během svého trvání v 33 letech vymohla Jednota v šesti kostelích české služby Boží, ovšem jen v neděli a ve svátek, které povětšinou konali z ochoty světských kněží z cizích diecézí za nepatrnou remunerací; nemajíce však pojištěné existence pro budoucí časy, ani nábrady za sebe v čas nemoci, záhy své činnosti se vzdávali, takže mnohdy veliké nesnáze vznikaly o řádné obstarávání a vykonávání těchto českých služeb Božích.

Tuť první a hlavní příčina, jež pohnula Jednotu světit tyto služby Boží české kongregaci, která, majíc dostatek kněží, nadto pak řeholními sistry jsouc vázána, úplně se může po stránce náboženské věnovati českému lidu ve Vídni. Z této příčiny též Poláci a Francouzi světili řeholníkům své služby Boží. Z toho též patrné, že řeholníci nikdy se neusadí bez kostela.

Druhá vážná příčina jest, aby tisíce lidu českého vedle těch služeb Božích, které jim posud v šesti kostelích v neděli a ve svátek na krátkou dobu jsou povoleny, měly stále české služby Boží a to nejen v nedělní a sváteční, ale i ve všední den, aby mohly aspoň v jednom kostele slaviti bez překážky výroční

slavnosti (roráte, vánoční jitřní křížovou cestu, vzkříšení, májovou pobožnost) a jiné pobožnosti zbožných bratřev. Mnohé z těchto slavností byly lidu českému buď vůbec nemožny, anebo vykonaly se jenom ve spěchu. Z tohoto kláštera budou duchovní i nadále obstarávati české služby Boží v ostatních kostelích duchovní vrchností povolené. Planá jest obava, že by pak v ostatních kostelích české služby Boží přestaly; duchovní vrchnost nebude žádati, aby ty tisíce — úředně nás napočítáno 102 tisíce — ze všech 21 okresů chodily do III. okr. na služby Boží; není to ani možno z jediného III. okresu pro rozsáhlost a vzdálenost mnohých částí. Kupní cena kostela a kláštera jest 520 000 K. Na tento obnos dala Jednota svůj pozemek v ceně 160 000 K, určený pro stavbu kostela a kláštera; na hotovosti měla 24 000 K. Jeho osv. p. Jan hrabě Harrach, protektor Jednoty, jenž dobře ví, čím lze českému lidu vídeňskému víru a mravnost zachrániti, poskytl pomoci 100 000 K. Na kupní cenu splatila Jednota tedy 284 000 K. Zbývá jí ještě veliký dluh 236 000 K. V této své tísní obracíme zraky své do Čech, Moravy a Slezska, snažně prosíme o pomoc, abychom ten dluh včas a čestně splatili.

Než tu nám třeba vyvrátiti jistou bolestnou úamitku, kterou často jest nám slyšati: „Jest vás ve Vídni tolik; sami si můžete ten obnos zaplatiti. Nač obtěžujete Čechy, Moravu a Slezsko?“ — Ano jest ve Vídni mnoho tisíc lidu českého, více než ho úředně napočítáno bylo. V jakém však táboru jest velká část těch Čechů? — Buď v táboře Adlerově, nebo v táboře národních socialistů. Obě tyto strany nestojí o kostel a také na ničeho nedají; lež celá ta tíha tedy jen na těch obětavých věřících lidech, kteří již po 33 let české služby Boží si vydržují a sice ročním obnosem 9000 K. A tento obětavý lid jest ponejvíce dělník a malý řemeslník; ze zámožnější třídy jen nepatrný hlouček Jednotu podporuje. K této námítce, že si sami máme pomoci, třeba však připojiti, že ty české služby Boží ve Vídni nejsou pouze pro lid tu usdlý; na nich berou podíl i ty tisíce lidí z českých zemí, kteří jen na čas za výdělkem meškají ve Vídni. I těmto kněžím Jednoty káží, jim přisluhují svatými svá-

tostmi, i tito mohou k radosti svých rodičů nepokazení v domovinu se vrátiti, před těmito nemá se duchovenstvo v Čechách a na Moravě čeho lekati, že jim osudníky budou kaziti a od sv. víry odvracet.

Jednota slouží tedy farníkům všech diecézí českomoravských; má jim býti vele vítáno nejen udržeti a pojistiti české služby Boží ve Vídni, ale ještě je rozšířiti; čím více jich bude, tím blahodárněji může Jednota na záchranu toho lidu českého po stránce náboženské působiti. Jestli zajisté čestnou povinností a káže to vděčnost a vlastní prospěch, aby se Jednotě v tomto díle z Čech, Moravy a Slezska podpora poskytla.

O tuto pomoc prosí Jednota snažně *velebne duchovenstvo*, aby předně samo almužny nám neodepřelo; prosíme, aby před kostelní roční sbírkou, která nejduš. episkopátem jest povolená, ráčilo lid o potřebě českých služeb Božích dříve poněti a ku podpoře povzbuditi; prosíme *sámožnější laiky, sdlošny a spořitelny* o pomoc; prosíme *katolické spolky*, aby jen jedno divadlo aneb ušlechťující zábavu ve prospěch náš pořádaly. Zvláště budíž laskavě na náš dluh pamatováno v *srdélech*; jestli ten lid český ve Vídni vděčný, při svých službách Božích modlí se za své dobrodince; šest máš sv. měsíčně se za ně slouží.

Kéž Jednota sv. Methoděje zakusí v hojně míře blahodárného účinku letošních dvou vzácných jubileí; kéž jí v tomto památném roce dobročinností příznivou možno splatiti aspoň větší část velkého dluhu! Zdar Bůh!

Milodary lze buď prostřednictvím farních úřadů anebo přímo zaslati na adresu: Vdp. P. Tomáš Bláha, konsist. rada, český kazatel a zповědník, Vídeň III. Rennweg 8.

Povaha pražských demonstrací.

Pražská mládež po parlamentních krávalech německých zabourala si na ulicích. Myslíme, že národ náš, nalezající se na půdě tolik palčivé a při tom rozdělený na tolik nevražlivých stran, má si dobře rozmysleti každý krok. Dalo se předvídati, že demonstrace nabudou rázu

„Což se ti už, muži krutý,
po nás ani nezastýská?“

Padající listí pokrylo hrob u cesty. Zať světla z vedlejšího hrobu zasvítla na pomník nad hrobem se zdvihající. V dece zasazena podobizna mladé ženy. Listí tíže padalo na pomník, na hrob . . .

„a my jsme si víc a více cizí“ . . .

Chlad ovanul duši. Hledal jsem světlo, lásku . . .

Na pravo zasněžilo se přede mnou bílými věnečky immortal, nad nimiž zdvihaly se malé peruti andělíčků Hřbitov dětí.

Svatý Boží andělíčku,
posílám ti modlitbičku,
do nebe ji nes, do nebe ji nes!

Malé rovy ozářeny, děti svítí dětem, andělé nad nimi rozpínají peruti . . .

„Koho Bůh má rád,
ten umře mlád.“ (Sládek.)

Cítil jsem opět po boku svoji průvodkyni.

Mne vzala za ruku — to dítě čarokrásné
a s úsměvem mi řekla: „Já jsem smrtí!“ —
— Nad hrobem dívka svého žena lkala přilíže,
k ní řekla vlídně: „Proč tak, matka, kvílíš?
Z čího žití on pil sladkou krápek jednu,
hořkost uspořil si, ta vždy padá ke dnu.

(Parafrase, Vrchlický.)

Hořkost padá ke dnu, Lety roste, životem přibývá

Dětská zahrada zmizela za námi a řada křížů
a jedné a řada nádherných hrobek a pomníků se
strany druhé vrbila stíny do naší cesty — a
mrtví vyprávěli svoje děje

FEUILLETON.

Na „Dušičky.“

V. H. Polišský.

„Mne vzala za ruku a v zraku něhu,
pojd, řekla mi, to dítě čarokrásné,
k mé rodné země kouzelnému břehu
A s úsměvem mi řekla: Já jsem smrtí!“

G. Danev.

Šel jsem za ní. Z tváře její ziral klid, blubký klid věčnosti. Jako ve snu mizely kolem nás ulice města, zástupy lidu, mihotající se světla, padající do mlh listopadových matnými odlesky lidského života a strácející se do neznáma jako zbloudilí chodci, zachycení v neproniknutelnou síť nočních přizráků.

Tisíce světél zazářilo nám v ústrety. Majestátní klid tajemství smrti ovanul duši. —

„Jsem rodné mojí země na kouzelném břehu!“ — zášeptal tajemný, úsměvem bolesti něžně se chvějící hlas. — „Miserere“, „Salve, Regina“, „In paradisum deducant te angeli“ — znělo podivuhodnou vibrací bolesti touhy, naděje, záplavou světél, chvějícími se mlhami, rudě zářebautými obrysy svatého pole, temné se rýsuujícími křídly, ozářenými stěnami hřbitovního kostelíka. Bylo Dušiček

„O, mrtví, vypravujte svoje děje!“

Padaly to zakloutlé listy smutečních vrb, chvěl se to vítr v uschlých věncích hřbitovních, či mluvili to mrtví k živým v tajemné noci dušičkové?

Naslouchal jsem na kouzelném břehu smrti: . . .

„Až přejde den, až budu spát,
přijď na můj hrob se podívat,

jen podívat a neplač moc:
kdo usnul již, spí každý rád
a svatě je tu tichá noc

Měl jsem tě rád a ty to víš,
co utěle's mi slzí z řas;
jen přijď a řekni: Ty už spíš,
však někde na mne čekáš zas,
vždyť měl's mne rád

V mihotavém světle plovoucích světélek rýsoval se přede mnou prostý kříž, nad hrobem schýlená žena

Měl jsem tě rád a ty to víš,
co utěle's mi slzí z řas

Duší jako krásný sen rozestýlal minulý život svoje upomínky. Prohřátý byly teplem lásky, jež silnější jest než smrt. Viděl jsem, jak ruka ženy chvěje se na želestící trávě, jako by hledala láskou a bolestí zářící oči, jichž slzy cítila na své dlaní, ve své duši . . .

Za moře jej neodešel,
nejei ani za horami;
jen ta hrátka hrobní trávy
roste, roste mezi námi.

Za ty hory ptáče letí,
přes to moře vítr táhne,
ale zde tou hrátka trávy
ruka ruku nedosáhne (Sládek.)

Co jest žití života? — Hrátka hrobní trávy je zaspel! — Podzimní vítr zatřásl korunnou lípy u hřbitovní cesty a žluté listí aypalo se mi na cestu

„Roky táhnou, roky mizí
a my jsme si víc a více cizí
Na rukou se prsten blýská,
svadlou myrtou vlas je spnutý:

velice impozantního a přitom přece důstojného? Balo se čekati, že zabudí a protivníků respekt?

Uvažujme klidně. Na demonstrace si nejvíce potrpí strana rudá, ta v tom má nevyrovnatelnou rutinu, doveče shromážditi nejvíce bojovného materiálu. Ale což mohl někdo čekati, že právě tyto nejkurážnější pluky půjdou ublížit německým židům? Ti že by chtěli dělat kravál před okny inserentů a odběratelů „Práva lidu“? Zůstaly doma. Zato výkladní tabule českých zaměstnavatelů dovedou třicetkrát horlivě a místně. A může někdo mít vážný respekt před kamením, jež házejí chlapi, kteří sotva mají slabé ponětí o českém státním právu?

Jen čtème referáty novin! Kvašení na ulicích počalo dne 15. t. m. V sále konviktském konána nár. sociální schůze, na níž odsouzen vládní návrh volební reformy, a kde protestováno proti připojení Bosny. Měl se odeslati telegram srbské skupštině, leč vládní zástupce nedovolil ani čtení ani odeslání téhož. Z toho rozčilení. Řečník Bubník zmínil se, že němečtí studenti chtějí vtrhnouti do českého sněmu. Nová vřava a pak pouliční demonstrace. Rozbijeny německé vývěsní tabule. *Leč provolali také bandu politice Kramářové a vytloukli několik oken v místnostech redakce Dne.* Nemesis! Co dříve dělaly houfce poštvané mladočeským tiskem vážnému dra. Riegrovi, to nyní páse mládež z odporu proti politice vážného a pracovitěho dra. Kramáře. Němci se mohli usmívat, když seznali, jak bujará mládež se chová k národnímu časopisu. Otázka: zasloužil toho dr. Kramář, aby přes všechny své vady byl hrubě souzen nedospělou mládeží? A kdo ty malé hochy takovému jitrění a fanatismu učí? Tehdy dostali hodně ran mylou také dva studenti charvatští. Jest rozhodnou povinností starších, aby poučovali mládež, jak náhlý soud jest nespravedlivý, jak nespravedlivě dopadá rozsudek, jestliže žalobce jest soudcem a vykonavatelem trestu v jedné osobě. Jak ty demonstrace byly vážné a uvědomělé, patrně z toho, že začteno 7 nár. soc. úředníků. Sloupům „uvědomělého vlastenectví“ dána „koruna mučednická“!

Druhý den (dne 16. t. m.) výtržnosti zas. Nár. soc. omladina velice uražená, pískáním a křikem dávala na jevo nelibost policii. Dva buršáci zbiti. Němci a zvláště židé si ptali zakusiti trochu laciného mučednictví, aby z něho vytloukli hodně kapitálu. Buršáci jim pomohli. Právě v poslední den výstavy, kdy byla chodců na Příkopech sponsta, začali u velikém počtu buršáci bumlovati po čtvrti na 11. hodinu, tedy dříve, než kdykoli jindy. Byla to drzá provokace velikých mass českého obecnstva, které nemohlo procházeti. K tomu všemu policejní stráž na ochranu rozbitých masličků utvořila kordon. Vozy elektrické dráhy se zastavovaly. K tomu všemu buršáci přes hlavy strážníků se uštěpačně šklebili, jazyky vyplazovali, pokřikovali. Vzácná vzdělanost! Jeden docela udeřil obaškovou holi pána stojícího za kordone. Teď začala pravá mela. O obvilku později provokovali buršáci na jiných místech hodně drze. Odpovídáno rozbíjením okenních tabulí, bitím a pod. Při odvetách stále více nabývala vrchu mládež sotva škole odrostlá. Takový nezralý dav ovšem si nevedl při stálém

dráždění se strany buršáctva rozvázně, zvláště když viděl, jak němečtí provokatéři jsou chráněni i četným vojskem.

Demonstrace opakovány ještě drabý den. Vytéklo krve dost a potlučeno mnoho oken. Poslanci zakročili a místodržitele. Upozornili, že všechny demonstrace národnostní za posledních let počaly buršáckými bumly; nechť tedy vládní orgány pávod toho zla s největší rozhodností potlačí. V moci místodržitelové jest zjednati pokoj vystoupením proti německé provokaci. A co odpověděl místodržitel? Vyhubavě slíbil, že nebude úředně trpěno nic, co by neodpovídalo zákonu a *svylosti*.

Leč poslanci řekli, že o zvyklosti konati bumly na Příkopech nemůže býti řeči, poněvadž bumly teprve v posledních letech policie trpěla a chránila na újmu veřejného pořádku.

A konečně i kdyby tu byla svylost! Má se trpěti, aby 500 lidí kterékoli národnosti (třeba jen z pouhé zábavy) rušilo passáž na místě tolik frekventovaném? Zastavili se na chodník 10 Čechů, již policie zdvořile připomíná, aby nerušili passáž. Leč začnou-li buršáci bumlovati s provokativními gesty, se písní „Wacht am Rhein“, hned přispěchá ještě vyhyčkaným rváčům činiti osobní stráž, tak že passáž jest přerušena ještě více. Israelská „Bohemia“ napsala v příčině demonstrace, že buml jest nevinný podnik a že nemá se vykládati jako demonstrace. Jako by byla neviděla tu spupnost a jízlivost židovských buršáků! „Bohemia“ psala o českých demonstrantech jako o „nezodpovědných hordách“, její židovský bratr „Prager Tagblatt“ přímo běsnil; využítkoval každého chybého kroku našinců na potupu našeho národa. O vytlučených 4 tabulkách v paláci bar. Ahrenthalova napsal veliký úvodník. Patrně, jak jsou židé velice vděční za to, že náš národ tak štědrě v Praze k nim se chová, že zanáší každý týden statisíce do jejich krámm.

Staly se některé bolestné přestřelky. Vytlučena okna nejen v paláci Ahrenthalově, ale i v něm. divadle, v něm. sirotčinci sv. Jana Křtitele, v synagoze. Proti uměleckým a humanitním ústavům nemá se rušivá vašeň obracet nikdy. A židé se nyní mohou pod kůži smát. Jsou „mučedníky za národ německý“, předložili nyní jako vypočítaví obchodníci veliký účet za rozbité tabulky, jak to jindy dělávali. Ovšem vládní orgány zalarmovány k ochraně „ubohých trpitelů“. Sám vládní „Fremdenblatt“ poslal aviso, že takové výtržnosti (české) „nemohou býti v nynější době za žádných okolností trpěny... opakování podobných výtržností musilo by přivoditi nejpřísnější a nejdůraznější zakročení státní moci a věsti ihned k opatřením, jež bolestně pociťovala by pražská česká veřejnost bez rozdílu stran.“ Prý „shovívavost, se kterou se některé věci v Rakousku posuzují, jest tuze veliká.“

Tak najednou vztyčil přísnou hlavu vládní orgán, který byl hoduš krotký, když nikoli nedospělí chlapi, ale sami zkušení němečtí soudcové porušovali beztrestně zákon, jež v přední ř. dě měli sami hájiti. Staly se brozné, barbarské protičeské bouře v Karlových Varech, Kajp. Horách, v Liberci, Bilině. A „Fremdenblatt“ se nerozčilil. Ztratil řeč i tenkrát, kdy

němečtí neurvalci znásilňovali slovinské dámy na několika místech. Patrně, jaké tehdy měl zastání Slovan za „positivní politiky“. Ze 70 lidí v Praze zatčených jest 50 u věku 18 až 20 let. A přece „Fremdenblatt“ napomíná zodpovědné české politiky. Vždyť přece měst. rada Pražská i svaz českých poslanců již v pátek před demonstracemi se usnely na vybití českého lidu ke klidu. Zachovaly se také tak městské rady německé, i když předvíдалy, že se chystají proti českým menšinám krvavé kravály? Necht' tudíž zahraniční „Fremdenblatt“ rozděluje světlo a stín spravedlivě!

Poslední demonstrace pražské jsou svědecktím naší nemohoucnosti a náhlého kvašení, které zase brzy pomijí — jako by nic. Němečtí Israelité již dobře znají českou povahu a vědí, že si mohou mnoho dovolit. Provokativní buršáci náležejí valnou většinou národu židovskému, za ně se bije statečně a vyzývavě židovská „Bohemia“, židovský „Pr. Tagblatt“, židovský „Montagsblatt“. A české listy? Ohovají se velice opatrně, aby nepřišly o židovské inserty; mluví o německé provokaci, ale nedodají, že bez velké židovské pomoci by byla účinná provokace německá nemožnou. Raději si dobrácké listy smlnou na „klerikálech.“

A tak to u nás chodí. Jednou se křičelo s plných plic proti násilnostem židovských buršáků, za krátký čas však poslechlí naši akademikové vysvátí německých židů, avy spolu s buršáky hájili „akademickou svobodu“ proti — „klerikálům“. Dnes se slopě rozbíjejí okna uměleckého domu německého a síla se vyhlašuje bojot proti národu českému, při čemž do židovských peněžních domů a obchodů ženou se naši lidé valem.

Jednou rázně úštěpky z divadla německého, podruhé zdvořilá žádost, aby stávkujícím českým hercům laskavě byly propůjčeny místnosti německého divadla. Naše společnost dobře ví, že sami Němci, ač tolik pomoci židovské proti nám potřebují, oddělují se od svých spojenců; ale po všem židovsko-buršáckém cynismu zase se jim věší našinci na šosy a plivají okázale do tváří pokojného katolického právoedu, mečice sa ženami katolíckými jako nepřítel. Masaryk nazval české katolíky černou bandou, jiné, nečeské bandy nevidí nikde. Velké protesty proti židovsko-německé rospínavosti a pak před volbami obecními, říšskými i zemskými chodí se k německým židům škemratí o hlasy, „národní“ listy denuncují české kandidáty, kteří něco proti něm. židům promluvíli, atd. Zkrátka němečtí židé znají dobře českou povahu. Kdyby ta povaha byla důsledná, kdyby si uvědomila řádně moc a účel českého kapitálu, zakázali by německo-židovští otcové sami svým nezvedeným synkům bumlování ihned. A nebylo by potřeba tolik vzrušujících demonstrací.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvořileji

Bohdan Melichar

knihupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Dopis z Prahy.

Vápná situace politická. Dne 15. října 1908 poslanci na sněmu království Českého se rvali. Kdo byl již unaven četbou zpráv ze sněmovny, vypravujících stále o téže německé obstrukci, nabyl snad přece ve sněmovní pračce jakého takého vzrašení. Člověku však, jenž neblží o jednotlivé podrobnosti facok, oloumání, nadávek a jenž na zřeteli má vážnost prostředí a mravní význam čestného poslaneckého úřadu, přichází myšlenka, že snad přestalo se již rozuměti pořechným důsledkům, které se ze vzdělanosti odvozují pro všechny inteligenty. A poslanci přijali by s jistotou jako hroznou urážku tvrzení, že mezi inteligenty nepatří. Také rozhodně by byli odmítli člověka, který by jim byl do očí řekl, že projev jejich poslaneckých schopností záleží v tom, že budou dokazovat sílu svých rukou rozbíjením stolků

„Já modlil, rouhal se, já skal se třímál,
já tonoucí kol stěbla ruku vinul, —
O Bože, z kolika již prsou hlas ten hřímál
a ještě každý zhynul, zhynul, zhynul . . .
(Jiskry na moři.)

Z mohutného balvanu jako výkřik vzdoru,
slyš a zklamání vyrůstal obelisk ovinutý břečtanem.
Co všechno stajeno a rozdrčeno pod těžkou
dlaní tíživého kamenného obra? —

A mrtví dál své vyprávěli děje:

Nad prachem tímto ztýraným
každ zmlknout každé zlobě! —
Jenž poráží a pozvedá,
trudí a sílí v mdlobě
na tvrdém lůžku úmrtním,
na srdci díle mi — Böh!

(Manzoni — Vrchlický.)

Na bílém mramorovém kříži hlava Kristova
schýlená pod věncem trnovým a na rtech v bolesti
pootevřených: „Blahoslavení plačící, neboť
oni potěšení budou!“ —

A dále mrtví vyprávěli děje . . .

K prazdroji chci se navrátiti,
prach s prachem všeho pomísiti,
jak po větru já hnál se světem,
co víc než prach svět může mlti?
Na konec pomýšlej, ó srdce!
Vstát musím, sotva začnu snít,
mé skutky přímo v tvář mi hledí
a v nich přede mnou — celé žití!

(Vrchlický — Parafraze.)

Z otevřených dveří pochmurné hrobky chvělo
se červenavé světlo veliké lampy, jehož paprsky
zachycovaly se na třásních stuh rozvěšených věnců,
jako bludné myšlenky ponurých hrobních medi-
tací . . .

A dále mrtví vyprávěli děje . . .

Ó, by za všech hříchů roje
tekly všechny slzy moje,
moře, zem jich nepostihne;
jedno vím: jak nad potopu
že se nad mých slzí stopu
duha smíru zdvihne . . .

(Ibn Esra.)

Na prostém kamenném pomníku četl jsem
slova: „Pane Ježíši, v ruce Tvé poroučím ducha
svého“ — a zdálo se mi, že ovanul duší mou
klid, jaký rozestírá se v srdci, když člověk vy-
plakal bolest svou v náručí milující matky. —
Šeptal jsem modlitbu:

„O věčné krásné, blaživá,
ty víro vítězí!“

Paz, pokoj, — věčný, neobáhlý, vše uti-
šující, propasti duše vyrovnávající, pabrby bolesti
snižující — pokoj Kristův, utiš duše, vyrovnej
propasti, sniž pabrby, rozestři immortely milo-
srdenství nad dětmi Bolesti, jež vrátily se do lůna
Matky své Země! —

V rudobledé záplavě mlh večerních hledal
zrak můj silhouetu hřbitovního kříže. Rozpínal
se vzhůru k nebesům jako stožár nesoucí plachty
naděje a spásy uprostřed živil se bouřících. Zdálo
se, že vrhá nekonečný stín do dáli nedozírné, aby
ukázal cestu dětem Země. —

Duší mou zněla hymna sv. Františka, „Canti-
tico del Sole“:

Bud chválen, Pane můj, i sestrou Smrtí těla,
jž s objel se nikdo nevyvine;
ach, běda tomu, v smrtelném kdo hříchů zhyne!
Ó šťastní, již v Tvou vůli jsou vždy odevzdáni,
že druhá smrt jim zlého nic už neudělá! —

a házením kámenů. Ba, v hospodě při muzice, když již alkoholem hlava se paří, siláci tlukou do stolů a roztlukáním prken rádi by dokázali svoji rvavou a zastrážující mužnost; ale — poslanci?

Chápeme ovšem, že i v poslanecké sni, zejména průběhem tohoto zasedání, shromažďují se výbušné látky a že se dostávají chvíle, které ženou a vzdvihují mysl a cit, až na bod varu, ale to jsou právě momenty, kdy se dostavuje skouška, v níž činí se otázky, co jest to mužná rczava, ukázněný klid a mravy vzdělaného člověka. Bylo potřeba určitého rozlišení poslanců, bylo potřeba, aby na jedné straně zůstala surová útočnost poslanců německých a na druhé straně aby na rtech českých hrál pohrdavý úsměv a mlčící ironie . . .

Každý den oznamovaly noviny, že Němci dostali se obstrukci do slepé uličky, že nevědí kudy kam a že ohlížejí se po příležitosti, jak by vyvázli. Tím větší měla být tedy opatrnost na české straně, aby se nemohli čeho chytiti. Byla-li jejich činnost, jak se praví, namířena také proti vládě, pak nebylo nic moudřejšího, než nechat je dohrát až dokonca, aby jejich frivolnost objevila se v plném světle a zasáhla i ty členy ministerstva, kteří pražským obstrakčníkům tajně drželi palec.

Tato hra byla dobře promyšlena, což patrně z toho, že němečtí poslanci po bouřlivém a rvavém zasedání žádali hned vládu, aby pro osobní bezpečnost jejich sněm byl uzavřen. Pravděpodobně také jest, že v plánu bylo již pomýšleno na vyhnání českých ministrů z kabinetu a že nahromaděnými překážkami zabrániti se má vstup osobám jiným. Němci také dobře zajiště předvídali, že za jejich obstrukci bude dána odvěta na říšské radě. A skutečně heslo bylo již dáno: „Bez sněmu nebude také říšská rada“. Němcům je nepohodlný kabinet parlamentní; oni touží po ministerstvu úřednickém, které by, jako obyčejně, obstarávalo jejich choutky. Jejich cílem je porazit Becka a jako prostředek k tomu vyvolali si český sněm. Jejich rozhodné vystupování obstrukční, důsledná jejich jistota dává tušiti, že byli dobře svým ministrem krajanem informováni. Však již již ocitávali se v úzkých, nemohouce nikterak české poslance vyprovokovati. Konečně, aby hodně podráždili, přinesli si do sněmu roarky . . .

Co a jak bude, těžko předpovídati, ale tolik jest jisto, že naše politická situace opět se zhoršila, protože obstrukce česká, dostaví-li se, přijde v dobu nejistých poměrů zahraničních. Vzrostou-li nepřijemnosti zahraniční politiky v důsledcích připojení Bosny a Hercegoviny, bude dráost německá vstřičovati hlavu ještě výše, protože bude čerpati posilu ze spojení říše naší s císařstvím německým. A přátelství Viléma II. jest dnes tak důležité, že němečtí poslanci nebyli vládou pokáráni ani za vlastivrádnou píseň „Wacht am Rhein“.

Jest otázka, zda do ministerstva vstoupí jiné české osoby. Mohlo by se tak ovšem státi jen se schválením národních stran na říšské radě. Mezi kandidáty jmenuje se také dr. Hruban. Kdyby k této eventualitě došlo a dr. Hruban byl ochoten do ministerstva vstoupiti, jest nutno předem prohlásiti, že česká katolická strana lidová nebude moci za sebe dáti k tomu souhlasu. V naší říši ministři se rychle střídají, a mladá vzrůstající strana nemůže se dáti ministeraky opotřebovat.

Stará odřevadka. Prof. Drtina mluvil v Plzni a opět dle zvyku svého zabrousil na pole středověké vědy a umění. Bral se svými ujetými kolejami. Někákého hledání pravd nových ve středověku prý konstatovati nelze. Vyplyvá prý to z celého světového a životního názoru středověkého člověka, jenž se přímo vyhýbal zkoumání a vyšetřování záhad přírodních. Středověký člověk všechno věděl a znal s Aristotela a Písma; to charakteristický rys vědecké soběstačnosti a uspokojenosti ve středověku. Tyto frásovité nepravdy jsou zase charakteristickým rysem moderního člověka pokrokového. Všecek středověk se hemží vynálezy a objevy ve vědách přírodních, což nevěděti může člověk buď nevzdělaný anebo slo-myslně zaujatý. Nelze uváděti dokladů, posta-žilo by jich jen několik, aby Drtinu rosdrtily a jeho reputaci vyhodily do povětří. Mluvit, že středověk vyhýbal se zkoumání záhad přírodních, znamená sobě samému nohu nastavovat, neboť nejvýznamnější objevy ve středověku byly učiněny právě v oboru přírodním. Slavný Macaulay jest zajisté větší autoritou než Drtina a přece o synech středověku praví: „Bá-li o ně, netřeba se tápati, kde byli, nýbrž jakou cestou se brali. Byly jejich tráje obráceny směrem pravým nebo chybným? Byli v čele nebo v posádě svého pokolení? Zda snažili se, aby přispěli ku pokroku lidstva či aby jej zadrželi? Posuzujeme-li je z tohoto hlediska, neprokazujeme jim lásku, nýbrž pouhou spravedlnost a jednáme v souhlasu s obecným mí-

něním. Jestli zákonem světa, v němž žijeme, že pravda musí vzrůstati — nejprve stáblo, pak klas a v klasu zrno. Posuzujeme-li církev z tohoto hlediska v jejím vztahu ku pokroku vědy, jest ona jedinou majitelkou žezla vědy v celém křesťanství, což již dříve o ní jsme prohlásili a nyní opět probíráme.“ Ba právě, Drtina jest Drtina a Macaulay jest Macaulay.

Veliký Angličan mluví pravdu a moderní Drtina, jenž všude metá poklony protestantismu, za něhož provalil se vědecký úpadek, musí snižovati vědeckou činnost katolickou.

A co říci o těch záhadách? Všecek vzdělaný svět ví, že jsou záhady, kterých středověk nevyjasnil, ale také o nic méně jest známo, že před záhadami těmi stojí bezradně i věk nový, obtížený nemotou. A tam, kde chlubit se o nich mluví, prozrazuje jen, že nejen nic nerozřešil, ale ještě více záhady samotal a zatemnil.

Ostatně záliba, mluvití stále o záhadách světa, vypěstila nám pokolení chorobně domýšlivé, které rozličnými problémy hází sem a tam jako míčem nepozorujíc, že ubíhá ve směšnost velkých slov bez skutků. Jsou to jmenovitě Drtinovi a Masarykovi posluchači, kteří vážně s nastrojenou tvář odvažují se na největší otázky světa a života a řeší je tak snadno, jako když krejčí na vestu střihá, při čemž všudy jim vypomáhá kouzelné slovo: pokrok. Tato pokroková mládež jede hned na svých frázích jako na kouli a hlasitě napovídá, jak kolem ní a mimo ni rozkládá se neuvědomálost a zpátečnictví. Z řečí svých mistrů dovede dělat své důsledky. Uml se chopit své abstraktní zásady, která se namanu, a uzavřena v těsném okruhu svého duševního obzoru nebo své místní dílky, chce svými rozplývavými pojmy reformovat velkou složitost života, jehož podmínkám a praktickým potřebám naprosto nerozumí.

Tímto způsobem vychovávají se povídaví teoretikové a sudílkáři, jimž životní činy jsou španělskou vesnicí. Řekněme krátce, že taková mládež jest zteoretisována; a že k tomuto cíli pracují i řeči, jaké pronášá Drtina o středověku, jest mimo veškeru pochybnost. Na konec ještě slovíčko. Drtina odsoudil katolický středověk, vrhl se na katolické sedláky tyrolské a panskou sněmovnu těmito slovy: „Katolicismus tyrolský z panské sněmovny snížil by nás za středověk, jenž sám byl dobou velkolepou a stydl by se za své moderní stoupence. Nuže, kdy mluví Drtina vážně, když středověk hned jest mu dobou ustrnulou a hned zase dobou velkolepou? Slunce vlastně svítí a vlastně nesvítí. Právě to jest spravedlivou pokutou neupřímnosti, že jest jí souzeno, aby podrobena byla křídlicím nedůslednostem a aby se dala unášeti vášnivou stranností na úkor pravdy.

„Macharův Řím“ přeložil do němčiny dr. Sandek. Již jméno překladatelovo nám napovídá, jakého jest asi náboženství. A tak přičiněním páne Sandkovým dostalo se „Času“ příležitosti, že mohl pochvalně vysloviti velkou lež: „Česká literatura bude jednou ve světě reprezentována silnou knihou.“ Ovšem silnou knihou, ale jest otázka, v čem ta síla věsí. Ve velkých myšlenkách a ve snaze po pravdě jistě ne, neboť po této stránce byla kniha Macharova u nás venkoncem odsouzena. Jmenovitě horování jeho po antickém životě Řekův a Římanů zavdalo podnět k úvahám, ve kterých bylo dovozeno, že Machar vyslovil svůj názor bez porozumění, bez studia, bez kterého nemůže se obejiti nikdo, kdo chce směřodatně mluvit o době tak vzdálené.

Ukázalo se, že i mimo kamarádkou kritiku pokrokovějšou jsou v Čechách lidé, kteří pod smelostí názoru na zdařbůh vysloveného dovedou rozpoznávati duševní jednostrannost a mělkost vědění. Slovem, Machar vystřelil z motyky. A že taková motyka má reprezentovat českou literaturu ve světě, jest dokladem, jaké ubohé měřítko „Čas“ české literatuře přikládá.

Stalo se, stalo; my však vlastní dráždivou sílu Macharovy knihy vidíme v tom, že vyhovuje vkusu těch čtenářů, jejichž mysl po ničem tak dychtivě se nežene jako po vtípu a posměchu náboženském. V tomto směru podléhá Machar a naši pokrokáři nízkým pudům problematické vzdělanosti socialistické, která hrubostí a neotesaností odpuzuje každého jemnější citlivého člověka. Je to plování po proudu právě tak, jako to činil Zola, jenž nepovzdáhl čtenáře, nýbrž kořistil pro sebe tím, že obecnstvu vždy intenzivněji dával čichati bahno smyslnosti.

I Machar jest takovým dobrým obchodníkem, jenž dovede nejen vyhovovati módě, ale dodává jí také výživné látky. Zola uměl týti z líčení nejnížších pudů tělesných a Machar vytlouká kapitál a hrubých náklonností duševních. Všechny neomalené vtípy, které Machar páhá ve svém „Římu“, nízké posměchy, dryádnické nápady, polenové pomluvy, házené na papeže, kněze a církev, jsou nejen

význačným příznakem vzdělanostní spodiny, ale mimo to zpětným odrazem osvětlení duši, která je dovedla vychrlit. V tom není ani vyšších směrův, ani pokroku a konečně ani původnosti. Tak nemluví vybraní spisovatelé ani knížata vysoké a odstíněné inteligence, nýbrž soptiví dryádníci, skrčení fanatikové, zkrátka duchové špatně vzdělaní a špatně vychovaní, kteří cítí potřebu na veřejnosti roztahovati se jalovou a vypelichanou revolučností.

Nechť si mluví „Čas“ a ostatní kamarádi o silné knize slovy sebe zvučnějšími, pravdou zůstává, že Macharův „Řím“ není ani hvězdou, která by osvětlovala to, co jest, ani neprojevuje ducha, jenž by postupoval před námi a ukazoval nové cesty. Výsměšky, soustavné popírání a frivolnost mohou vzbuditi zdání čehos velkého v duších malých a nezkušených, snad v nevyspělých studentech, kteří Řím přímo hlitali, ale duševně vyspělí a opravdu vzdělaní lidé dovedou rozpoznati, že kniha Macharova jest projevem zohytralé politiky.

Tato protikatolická politika, majíc zapřaženy socialisty a všeliké volné myšlenkáře, dovede si prokřestiti cestu i do srdcí spisovatelů, neboť neúčinnější prostředky lidské má v držení měrou vřehovitou . . .

Když objevila se kniha Macharova na knižním trhu, počali se někteří kritikové, jak již vzpomenuto, zaměstnávatí horováním spisovatelovým pro starý pohanský život Řekův a Římanů. Dokazovali vážně bludnost těchto jeho názorů. Machar takové vážnosti nezasluhuje, neboť jeho úmyslem bylo překvapiti, způsobiti hluk. Kromě toho, jsa pilným čtenářem Heineho, opakoval, co již dávno před ním řekl tento německý básník. Řecké pohanství jevílo se Heinemu jako veselé náboženství lidí zdravých a volných. A totéž vyznává i Machar. Vůbec, kdyby někdo podrobně provedl srovnání Heineho a Machara, náš básník šibenicek by se jak náleží scvrkl.

Kritikům Macharova Říma ušla však jedna důležitá stránka, která zejména zobrazuje jeho nitro. V knize své chytře i hloupě útočí na církev katolickou a na papeže, ničeho nešetříc, všechno trhá. To jest základní článek jeho jakobínského víry, jejíž slepost rovná se její omezenosti. Představte si třeba sto spisovatelů, kteří jedou do Říma, aby tam prohlíželi starožitné památky a vyslovovali své myšlenky a dojmy. Dejme tomu, že všem jde jen o přímé a pravdivé vyslovení toho, co pocítují a o čem nad slavnými skazkami myslí. Je jisto, že ani jeden z nich tak plánovitě a tak soustavně nestříkal by jed na katolickou minulost a přítomnost, jako český básník Machar.

Všechny okolnosti, poměry a vztahy vtiskují člověku přesvědčení, že Machar měl do Říma své poslání, že jeho stanoveným úkolem bylo: lhát, pomlouvat a překrucovat. A nelze-li opatřiti pro poslání jeho svědků zevnějších, mluví hlasitě a srozumitelně obsah jeho knihy, která dle řindivých slov „Času“ má nás reprezentovat před světem. Koho má reprezentovat a čím? Český národ a jeho vzdělané obecnstvo jistě ne, neboť všichni židům ještě nesloužíme. A má-li se doporučovat některými pravdami, pak dokázáno právě českou kritikou, že v knize není pravdy ani tam, kde Machar lhát ani nechtl.

Před volbami doplňovacími. Jímá nás úžas, že ve středu 28. t. m. dojde k volbám do sboru ob. starších ve znamení kompromisu. — Po tolika křiklavých událostech svolila strana staročeská zabezpečiti mandáty některým, kteří považují hodnotu ob. staršího za dědičnou. Poatře rourově! Což nemá strana staročeská pamatovati na budoucnost? Důsledky se objeví, ale následky nebude již možno napraviti. Teď vystupuje z radnice p. JUDr. Vlček, který bude opět kandidovati. Hlavními důvody kompromisu prý bylo zabezpečení volby jeho a p. dra Štycha. A snad p. Vlček by si vzhledem k svým letům mohl již trochu odpočinouti. P. V. Bubeníček, takéž vystupující, se přilíh mnoho ve své hodnosti nerozčiloval. Promluvil ve sboru jen jednou, a to když se hlasovalo dle jmen, slůvkem: „Ano.“ Pracovní pp. Kaše a Lada budou opět voleni — Nové Město přistoupí k volbě za p. JUDr. Baštyře, jemuž úřad finančně nijak neuškodil. Zde přistoupí se též k volbě za pp. M. Blechu, Gregora, dra Štycha, Vlčka a Voítla. Tito pánové jednají na radnici dle opatrného hesla: „Nasyť se, vltku, aby koza zůstala celá.“ Dále vystupují Červený a Skrčený, kteří dobře rozumějí protěkci a osobním snahám, k tomu Hažourek, Kukla a Schröter.

Malá Strana má ztratiti dra Boučka, Pa-točku a dra Pinkasa. Snad tu stráta oželi bez křesťovských bolestí, protože se př. poslední ani už nemá, co by obci pražské výhodně prodal, aby jí přinesl obět.

Na Hradčanech vystupuje J. Fiala, zastoužilý pracovník a český žid dr. Šcharf, který by byl málem zastavil usnesení správní rady

spol. vodárny o zadání dodávkou do Francie, ještě v poslední chvíli před hlasováním se chtěl vzdát členství správní rady.

Všichni tito kandidáti na členství sboru obecních starších půjdou tedy do voleb pod praporem kompromisu — aby zachovali dosavadní systém — — —
Ubohá Praho!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Ubrana.

Zase uvědomená lež o Jesuitovi. „Lidové Noviny“, „Rovnost“, „Červánky“ a jiné protikatolické listy přinesly s radostí zprávu, jak prý vynikající jesuita P. Alf. Wroblewski uprchl ze Lvova do Francie s komtesou Tyskiewiczovou; tam prý oba přestoupili k protestantismu. Zatím však jest pravdou, že Wroblewski se svolením papežské stolice stal se knězem světským v haličské diecézi. Před nastoupením nového úřadu odebral se s jesuitou Bratkowským na léčení do Les Sables d'Oronne v jižní Francii. A z této skutečnosti spřel si prohnaný orgán rudý Glos románek, který u nás lačně opisován, aniž by protikatolické listy nyní slávkem ty lži odvolaly.

Politický přehled.

Rvačka mezi poslanci ve sněmu království českého, bouřlivé demonstrace na ulicích pražských, toť události, které provázejí uzavření sněmu českého, odhalující zároveň světu vnitřní politickou roztříštěnost, která zavládla v říši naší vinou vlády. Čeští ministři dr. Fiedler a Prašek odstoupili jediné proto, že český sněm byl následkem obstrukce Němců odročen. Čeští ministři svým vlivem v radě koruny byli Němcům nepohodlní, proto obstrukce německá směřovala k tomu, aby našim ministrům podrazili nohy. Němci tedy dosáhli svého účelu, že čeští ministři podali žádost za propuštění a v Praze způsoby bouře, ale to se nestalo snad jen vlastní vinou Němců, nýbrž hlavně pomocí — českou, protože nad politickou roztříštěností zavládla zase jednou — politická nálada. Německým ministrům ani nenapadne, aby odstoupili, ti dobře vědí, že se právě nyní v radě koruny dobře uplatní. Němci hrozili, že budou pokračovati v obstrukci i v říšské radě, ale tuto „práci“ uspoří Němcům české poselstvo prohlášením, že zahájena bude obstrukce česká. A to právě ve vážné chvíli, kdy se jedná o otázce připojení Bosny a Hercegoviny. Akt velké politické důležitosti měl by se zase odehrát bez nás, snad k naší škodě; tuť právě byli by na místě naši lidé, aby ostřížím zrakem střehlili nové politické utváření. Čeho se má obstrukce docílit, po tom se nikdo neptá; vzdor, oposice, ta za nynějších poměrů nezalekne nikoho, ba právě hodí se Němcům i vládě do krámu.

Že jsou všickni proti nám Čechům, toho dokladem i řeč ministra Geesmana v Kremži o posledních událostech v Čechách. Tento jinak rozumnější německý ministr prohlásil: Jestliže Němci z Čech na exponovaném stanovišti hájí svoje národní práva, pak jednáji nejen svým vlastním jménem, nýbrž také naším a jménem všech Němců v Rakousku, jichž podporou mohou býti jisti. Německé sourozenství jest nyní nutnější nežli kdy předtím. Ovšem ministr rozumně dokládá: Musíme však slyšeti důvody obstrukce, pro které zrovna nyní bylo třeba vyvolávat krizi, musíme zkoumati, zda-li hra odpovídá zásluze...

Parlamentární komise „Národního klubu“ na říšské radě konala 20. t. m. ve Vídni dlouhou poradu za přítomnosti zástupců všech

stran v Nár. klubu sdružených, i ministrů dr. Fiedlera i Praška. Jednomyslně tu schválena demise českých ministrů a učiněna věcná i taktická usnesení stran dalšího společného postupu. Také akční výbor strany mladočeské konal v Praze schůzi, na níž schválena demise ministra dr. Fiedlera a bylo usneseno vyzvat mladočeské poslance, aby nepodporovali vlády bar. Becka. Situace jest tedy vážná; demise celého ministerstva jest pravděpodobná.

V Praze zavládli již klid, k čemuž přispělo hlavně vyzvání svazu českých poslanců a městské rady pražské k českému obecnství, aby zachovalo pokoj a pořádek. — Rozbití sněmu českého popudilo i německé socialisty, tak že došlo v Teplicích i Jablonci k hlučným demonstracím mezi něm. nacionály a socialisty. Hlavní aranžér něm. obstrukce na sněmu českém byl v Teplicích pořádně zřekován. — V Kamlových Varech rozružil se německý furor proti všemu českému. Průšácká „Wacht am Rhein“ a protidynastické výkřiky provázely pusté řádění Němců. Také v Č. Budějovicích došlo k národnostním třenicím. Němcům stoupá stále chuť...

Událostmi v Čechách odvrácena pozornost od zasedání delegací v Pešti, kde jednotlivé položky jsou klidněji schvalovány.

Volební oprava v Uhrách rozbourila především všechny mimomaďarské národnosti. V neděli konaly se v 60 městech schůze Slováků, Rumunů, Němců, soc. demokratů, radikálů a členů katol. strany lidové, na kterých protestováno bylo proti plurálnímu právu hlasovacímu. Z každé schůze poslána byla císaři holčička depeše, ve které se zároveň žádá, aby císař zakročil ve prospěch všeobecného, rovného a tajného práva hlasovacího.

Viny politické, které se vzdušnými prohlášeními Bulharska za království a přivtělením Bosny a Hercegoviny k Rakousku, pozvolna se utišují. Čeká se dychtivě na mezinárodní konferenci, která má přinést utišení pro všechny. V Srbsku a Černé Hoře cítili se zvláště uraženi, tam také nejvíce se bez příčiny čepejili; mládež byla na vrchu. Zatím to odnášejí rakouské výrobky, na něž v Turecku a Srbsku prohlášen bojкот. Bulharsko už klidněji vyjednává s Tureckem.

Zjednatí dobrý katolický tisk denní není pro katolíky otázkou duševních schopností, nýbrž agitace a poučování. Katolíci budou mít ihned tisk v každém směru vedoucí a rovnocenný s liberální, jakmile budou schopni rovnováhu příslušnou agitaci a sjednat tisku potřebné hmotné prostředky

Dejte nám peníze a my dáme vám tisk který soustředí nejlepší duchy na obranu vlasti a všeho posvátného, který povede masy lidu sjedná katolickým pravou duševní svobodu, příslušný vliv na stát a společnost a vyvede lid katolický s hanby ponížení, do něhož vržen byl nemravným, korumpovaným, cizinci psaným tiskem, vyvolává jej a bezmezného pokoření pod knoutu a tyranii besprávi a násilí protikřesťanských koterit

Redaktor dr. Fander
na sjezdu dolnorakouských katolíků.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická národní jednota v Nov. Bydčově pořádá v neděli dne 26. října 1908 „U zlatého anděla“ divadelní představení: Černý kříž v lese. Obraz ze života vesnického ve 4 odděleních se 3 proměnami. Napsala Eliška Pešková. Děj kusu na Sumavě za naší doby. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: Sedadlo 60 hal., člen s legitimací 40 hal., k stání 30 hal., člen 20 hal.

Z křesťansko-sociálního spolku v Čáslavi. Dne 18. října pořádá zábavní výbor spolkový posvícenský večer pro členy a příznivce své v sále „u Modré hvězdy“. Návštěva byla velmi četná, ba možno říci překvapující; a co zvláště mile zaznamenáváme, byla přítomnost četných pánů se řad intelligence. Jest viděti, že spolek nabývá přízně i u těch kruhů, které dosud dávaly se na členstvo naše s předpojatostí. Máme pevnou důvěru, že i členové spolku budou toho pamětlivi a že vystupovati budou i nadále s toutéž vážností, jakou vynikli, a tak pověst svou jako spolku spořádaného a v pravdě křesťanského si zachovají. O zábavnou část večírku postarala se spolková kapela, která čím dále tím více vystupuje s prostředím pouhých diletantů, o čemž ji mohl dostatečně přesvědčiti hojný aplaus po každém čísle. Na knihovnu vybráno bylo z dobrovolných příspěvků 26 K. Jen důleďně vřelí! — Dne 26. t. m. slaví svátek v děkaněm chrámu Páně horlivý člen pan Václav Zahálka a horlivou členkyni sl. Andulku Celých. Gratulujeme srdečně!

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup dr. Josef Doubrava přijel včera, ve čtvrtek, ke krátkému pobytu s Chrásti do Hradce Králové. Počátkem příštího

týdne odjede Jeho Bisk. Milost do Říma, aby účastnil se oslavy státního kněžského jubilea sv. Otce Pia X. Modlitby zbožných diecézních provázeti budou milovaného arcipastýře na cestě do věčného města, kde zajisté vše vspomínání bude u hrobu apoštolských své drabé diecése.

Jubilejní dobročinná pořízení nejdp. p. biskupa dra. Josefa Doubravy. Na památku státního kněžského jubilea sv. Otce Pia X. a šedesátiletého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. nejdp. p. biskup Dr. Josef Doubrava založil tři dobročinné nadace se základní jistinou 8000 K pro chudé sirotky, případně dívky chudých, zbožných katolických rodičů. Nadace tyto po dvou tisících korun ustanoveny jsou: jedna pro katedrální město Hradec Králové, druhá pro biskupské sídlo Chrást, třetí pro Mušák, rodiště to Jeho Biskupské Milosti. Platnosti nabývají již rukem letošním a pořítky jejich rozděleny budou každoročně na Hod Boží Vánoční. — Za toutéž příležitost zvěřil nejdp. p. biskup služné všeho úřednictva a lesního i hospodářského služebnictva biskupského velkostatků Chrástského, úřednictvu pak nadto upravil a zajistil pensijní a opatření. — Šlechtytými těmito pořízeními nejdp. arcipastýř nejen oslavil důstojně a v duchu vznešených jubilejů obě vzácná jubilea, nýbrž zřetelil též věčnou a nehybnou památku v srdcích všech, kdož dobrodiní těchto účastni budou.

Vyměnění. Všeobecně znám jest živý zájem a hluboké porozumění najdp. biskupa královéhradeckého dra. Josefa Doubravy pro umění vůbec a církevní zvláště, jakož i ušlechtilá snaha jeho o zachování cenných památek uměleckých a historických. Zemské museum království Českého i průmyslové museum v Praze honosí se nejedním skvostem starého umění našeho, získaným přičiněním Jeho Bisk. Milosti. Zásluhy tyto ocenilo zem. museum několikrát listem vřelých děků a před nedávnem volbou Jeho Milosti za předsedu archeologického odboru církevního. Nejnověji pak c. k. centrální komise pro zachování památek historických a uměleckých v uznání velikých zásluh, jež zlekal si nejdp. p. biskup hájením cenných starých památek, slovem i příkladem důtklivě a účinně pobádaje duchovenstvo, aby si památek církevního umění bedlivě všimalo a jich zachování pečlivo bylo, jmenovala za soublasu c. k. ministerstva kulta a vyučování Jeho Bisk. Milost svým čestným členem.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Fr. Tomáček, b. notář a děkan ve V. Úhlavě, sekretářem vikariátu rychnovského; p. Jos. Ptáček, farář v Sedlci, sekretářem vik. kutnohorského. — Ustanovení jsou: p. Frant. Kraus, administrátor v Soběslavi, za faráře do Chotěboje; p. Jos. Kraus, kapl. v Krávné Hoře, za katechetu do Přibyslavě; p. Jos. Špáta, katecheta na chláp. škole měst. v Čáslavi, za katechetu na dívčí škole v Čáslavi; p. Otokar Semerád, kaplan, za proz. katechetu při měst. škole chlapecké v Čáslavi; p. Ant. Adam, katech. obec. škol, za katechetu při měst. škole dívčí v Pardubicích; p. Jan Samec, kaplan v Lukavci, za kaplana do Čáslavě; p. Jindř. Drkoš, koop. v Ném Rybné, za kaplana do Krávné Hory; p. Karel Machner, administrátor v Niederhofu, za kaplana do Ml. Bělá; p. Th. Pathy, kaplan v Ml. Bělá, za kaplana do Vrchlabí; p. Jan Konečný, kaplan v Rokytnici, poslán na vyšší stav u sv. Augustina do Vídně; p. Bedř. Augustin, neomysta, za kaplana do Rokytnice; p. Viktor Gartner, neomysta, za kaplana do Dašic. — V Pánu znenul: p. Klim. Němeček, zám. kaplan v Žamberku, † v Kutné Hoře dne 6. října (nar. 1870, vysv. 1893.)

Schůze měst. rady dne 20. října. Panu Ad. Marhovi, krejčímu, se uložilo, aby odstranil vykladní stánky bez povolení na domě čp. 140 sřízenou. — Rybolov obecního rybníka „Datlíka“ provede se dne 3. listopadu t. r. — P. A. Šandovský povolen byl za obvyklý poplatek prodeje sádových vod na novém dobytém trávěti. — Poukázáno se k příjmu obnos K 258.10 z půjčování lodí na městském koupadle a obnos K 408.40 za půjčování kabin téhož koupadle v roce 1908. — Objedná se 1000 nábojů ku střelení dobytka na jatkách. — K žádosti c. k. zemské školní rady pro král. České zále se této organizační statut lyceální, posměně vzhledem k tomu, že dívčí lyceum převzato bylo do správy obce na oslavu 60letého panování J. V. císaře a krále. — Těmž úřadu učiní se podání, aby silám učitelským s approbací středněškolskou na městském dívčím lyceu působícím přiznáno bylo právo reciprocity s ústavu státními. — Vzáto bylo na vědomí, že odborové organizace dělnické v kraji královéhradeckém sdělily svůj sekretariát v Jiřkově třídě v domě čp. 308, při němž sřízena bude sprostředkovatelská práce, hlavně dělníků kvalifikovaných, jakož i přípis Občanského klubu, politického spolku státněprávně-pokrokového v Hradci Králové, jímž osazuje své ustavení se. — Firmě J. Katscher a syn, továrna na vaječné výrobky, povoleno se rozšíření kotelní v novostavbě čp. 480. — Žádost p. Al. Jettmara, polic. strážníka, za vřazení do I. tř. polic. strážníka, postoupí se měst. zastupitelstvu.

Vlastenecká společnost v Veselí „Krákora“ aložila do rukou pokladárny U. M. Š. p. Tolmana svůj svatováclavský dar K 60.—.

Svěcení základního kamene ke kapli Matěbocké přes nepřísavé počasí, jaké panovalo dne 18. t. m., bylo vykonáno za veliké účasti věřících z Hradce Král. a širého okolí. Po požehnání v chrámu Panny Marie vyšel velký průvod před 8. hodinou, jež vedl vedp. gen. vikář Magre dr. Al. Frýdek. V průvodu nacházely se jednoty katolických tovaryšů s praporem, křesť.-soc. jednoty paní a dívek, Mariánská kongregace dam, družice, členové III. řádu sv. Fran-tiška s praporem, cttpp. boboslovci atd. Průvod očekávan od chovaneck kláštera a množství jiného občanstva na místě k svěcení určeném. Vedp. gen. vikář měl krásnou promluvu, načež kámen posvětil. Ku konci promluvil případně vldp. Jemelka. Obětavých účastníků, kteří vážili velkým dílem cestu z daleka, bylo kolem dvou tisíc.

Epizemie spály v Hradci Králové. Městský úřad veřejnou vyhláškou upozorňuje na nebezpečí spály, která objevila se v několika již případech mezi dětmi a vyzádala si též své oběti. Každý případ horečnatého onemocnění má býti lékařům oznámen, aby se nákaze předešlo. Při té příležitosti vzpomínáme na drzou pomluvu „Osvěty lidu“, která loni perem svých „odborníků“ tvrdila, že prý Hradec byl by celkem ušetřen nakažlivých nemocí, kdyby katolické ústavy pensionát dívek a Borromaeum netvořily pařeníště nakažlivých nemocí. Dokazovali jsme, že spála v Borromaeu vyskytovala se pouze ojediněle, jakožto zavlečený případ, jež obezřelým opatřením správy byl vždy dosud izolován na postiženém. Tehdáž tomu nechtěl p. dr. Tvrzský věřiti, ale dnes, kdy spála je ve městě, a ve smíšených domech žádný případ se dosud nevykyl, snad poopraví své zkušenosti v tom ohledu.

Jak znají ve Vídni zeměpis našeho království, o tom se v minulých dnech přesvědčil p. Macák. Objednal u vídeňské firmy kartonáže; aby zboží nebylo zasaženo dobírkou, poslal současné peníze. Jsa přesvědčen, že českému objednateli není nutno užívati konversace německé, označil svoji firmu po česku: „Hlavní sklad c. k. tabáku Hradec Králové. Prodej tabákových specialit.“ Bylo mu podivno, že po několika dnech čekání nic nedošlo. Přemítal sem tam; přišel konečně do poštovního úřadu, kdež mu bylo úřednictvem povděčno za rozluštění velice záhadné adresy. Ležel tam totiž balíček s adresou: „An Herrn: Hradec Králové Königgrätz.“ Kulturní povýšení ve Vídni tudíž neznají jména jednoho z nejčelnějších českých měst. Přilisi se nedivme; ač obchodní spojení našeho města s Vídni jest velice čilé, přece málokdy odtud dojde tam dopis s českým označením místa. A tak je dost viny i na občanech zdejších.

Upozornění o podání výkazů od majitelů domů za účelem přípravy pro ukládání osobní daně s příjmu na rok 1909. Na základě § 200 zákona ze dne 25. října 1896, ř. z. č. 220, o přímých daních osobních a na základě článku 39 prováděcího nařízení ke IV. hlavě tohoto zákona vyzývají se všichni držitelé obydlených domů, po přidání jejich zástupci, aby předložili berním úřadům vyměřovací v lhůtě níže určené a s použitím úředních tiiskopisů výkazy všech osob v domě bydlících, spořádané podle bytů resp. obchodních místností a při pronajátých budovách s uvedením nájemného a po případě podnájemníků, uvedoucí zároveň jméno a způsob povolání nebo výdětku, pak i bydliště jednotlivých obyvatelů. Při tom podpronajmatelé necht uveďte své podnájemníky a nájemné od nich placené, přednostové domácnosti pak udejte všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějaké vlastní příjmy. K tomu se blíže podotýká, že držitelé pronajátých budov mají podati „seznam domovní“ (vzorec B) s případnými „seznamy bytovými“ (vzorec C), kteréž poslední od jednotlivých přednostů domácnosti, případně nájemníků mají býti vyplněny; naproti tomu v příčině budov nepronajátých mají držitelé domů podati „seznamy obyvatelů domů“ (vzorec D). Tyto výkazy (vzorec B, C, D) buďtež vešmě přesné dle stavu ze dne 15. listopadu 1908 v příslušných rubrikách náležitě vyplněny a nejdéle do 20. listopadu 1908 u vyměřovacích úřadů I. instance (c. k. berních správ, okresních hejtmanských) od majitelů domů samých podány, aniž by bylo vyžádáno, ať orgány státní neb obecni pro tyto výkazy přijdou. Kdo by odpřel podání zmíněných výkazů nebo v nich vědomě nepravdivé údaje učinil, může býti dle § 247 citovaného zákona potrestán peněžitou pokutou až do 400 korun. Potřebný počet tiiskopisů budí stranami u c. k. berní správy, okresního hejtmanského, berního úřadu neb obecního úřadu vyzvednut.

Kontumace psů. Dne 20. t. m. rozbeželi se v Hradci Král. vztahlinou pes p. Rydla; proto prohlášena pro Hradec Král. a okolí tříměsíční kontumace. Drmoministr ujal se vlády, donně jímaje potulující se provinilce psů.

Mráas zapral tentokrát neotěkávané v kraj. Od neděle šel ostrý vítr severovýchodní, za náhož v který ráno klesl teploměr na 4 R° mrazu. Rolnictvo nejvíce pocítilo nevídaného hosta. Vádyť řepa téměř všechna na poli a vedle ní v kraji zelenáčkém u Plotík a Předměstí i zelenina, která všechna zamrzla, čímž způsobena rolnictvu

nesmírná škoda. Nakvap, v mrazu vykopává se zelenina, aby se aspoň něco uchovalo. Mráz zajel tak ostře, že led na kalužích udržel i vzrostlého člověka. Zima sice povolila i snáh se sáblal, ale dnes přitáhlo na 5 R°. — Šotva by kdo řekl při nynějším mrazu, že ještě před týdnem nad Borromaeum poletovalo více mladých vlaštovek, které se tam několik neděl tužily, aby v odletu obstály. Přehly v pravý čas k jihu před mrazy. — S hospodářského hlediska je velice na pováženou ta okolnost, že před zámrzem nebyla země zavlážena vydatným deštěm. — Vody v řekách ubývá, tak že doprava na dolním Labi stále více vázne.

Problém. Kuchařka: Milostpani, čím to je, že labská voda několik dní tolik páchne? — Paní: O to se stará asi některý přítel pivovarů. Od 1. t. m. začali píti někteří občané místo piva vodu. Leť kdo teď k „labáku“ přičichne, vrátí se zase k starému zvyku.

Island, dánská država v sev. Atlantickém oceánu, druhý největší ostrov evropský. Jeho fjordy, kamenitou poušť a sopky, ledovcová pole a strže, jeskyně, smutná údolí s jezírky, rychlými řekami a vodopády, chudá městečka, dvorce a rybářské chaty s tichým životem ostrovanů možno spatřiti v panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží ve dnech 24. až 30. října 1908.

Z Třeboschovic. Učitelský sbor obec. školy v Třeboschovicích zve ke druhé své schůzi s rodiči žáků na neděli 26. října 1908 o 2. hod. odpoledne v budově obec. školy. Promluví pan MUDr. Klepetát: „Kterak předcházeti dětským nemocem“ a sl. uč. Haidelmayerová: „Čeho si přeje škola od rodičů“.

Osobní. Dlouholetý staříček lesní na biak velkostatků v Košínově p. Vinc. Trsek odešel na zasloužený odpočinek; na jeho místo dosazen byl jeho syn, p. Hubert Trsek, lesní z Podlažic, jež vystřídla v Podlažicích p. Jos. Sláma, lesní z Vortové. Do Vortové jmenován byl lesní adjunkt p. Boh. Jeníček.

Rudí schůze v Chrástě. Všácnou svoji návštěvou pocítil město naše dne 10. t. m. socialistický poslanec p. Johannis. Chtěl zde získati mezi obyvnyky nové členy pro rudou organizaci. Náhodou však už zde lidé znají dobrodini soc. dem. tábora. Vime, že se musí platit a platit stále, aby se dobře vedlo těm, kteří za peníze odměňují se aspoň silným hrđlem. Křik a hubování na zaměstnavatele — to je dárek hodně laciný, ale klopit peníze, to už je těžší. Dostavilo se jen asi 50 posluchačů. A tak se program poněkud přeformoval. Johannis spustil na plná stavidla proti „klerikálům“, mluvil o politice. Prohlásil, že je proti vyučování náboženství ve školách; ať si prý každý má v soukromí náboženství, jaké se mu líbí. Občané, jak pak, kdyby také musil mít každý své sociální a politické názory jen pro soukromí! Co pak byste asi dokázali? A že vaše strana přeje aspoň soukromé vyznávání víry? Jakmile některý očník nechce platiti na vaše protikatolické tiiskoviny, hned se staráte, aby byl vyhozen z fabriky. — A sekal dál do biskupů, kněží, kuchařek, měšťáků. Semlel toho dohromady tolik, až mohl někdo mysliti, že z té štědré řeci se posypou dukáty. Ale ono nic. Prý se mají malorolníci a malotivnostníci také zaplat do rudé strany, protože jen ta to myslí s malým lidem dobře. Inu těm soc. dem. pohlavárům v knižecím paláci pražském se vede dost dobře, jen co je pravda. Jen je škoda, že ti ostatní socialisté se tam nijak nevejdou. Proti pastorům a rabínům netekl ani slova. Lide katolický, poznaj svoji důstojnost a sílu! Nedopusť, aby si tě učinily náslapkem a otrockým poroben-cem strany jiné, které by se ti za pomoc jen vysámaly! V moci tvoji jest vítězný postup tvůj! Rodiče, chráňte děti své před protináboženským tiiskem! Odebírejte časopisy katolické! Jiní ať si světy boží, křesťan pracuje a tvoří. Zdat Bůh!

Z Čáslavě. V posledním čísle „Školského obzoru“ objevil se článek mluvící o záživě karetní ve čtenářské besedě. Z myšlenek článku poznáváme pisatele, známou to veličinu zneuznanou v životě veřejném a tleskající ke slovům red. Myslíka „O volné škole“. Pane pisateli, pamatujte: Kdo chce umravňovat, musí k tomu mít talent, ale u vás — chudost ducha nezakryje sebe větší počet ve veřejnosti užívaných titulů! — Přece poslední číslo „Pravdy“ uveřejnilo hádanku ohledně stavby kostela. Myslíme, p. redaktore, že byste lépe udělali, kdybyste zapsal: „Hádejte, čtenáři, jak jmenuje se redaktor, který v svém listě „zadarmo“ nadřazuje evangelikům.“ — 8. října učitelská „Budeč“ konala valnou hromadu s volbami. Dosavadní p. předseda, druhdy s venkova „rázý pokrokát“, nyní v Čáslavi, zdál se jím málo již pokrokovým a proto na pensi s nim! Učitel s R., takto evangelik, měl plán dosednouti na jeho „presto!“ Pán tento často hubuje na klerikály — varhaníky, však zapomíná, jak se Štramp. chodil každou neděli na jejich bohoslužbu. Domníváme se, že tomuto pánovi je logika španělskou vesnici!

Dotaz z Čáslavské. Ve správě o schůzi „Volných myslitelů“ v Čáslavi dočetli jsme se, že přítomna byla celá řada učitelů, profesorů a úředníků. Myslím, že mluvím se srdce velice vážným rodičů. Když vznáším alabnou otázku, ne-

mohlo-li by býti uvedeno, kteří to byli pánové ze řad učitelstva, kteří tak radostně uvítali přednášku redaktora „Havlíčka“? Byla to veřejná schůze a nebylo by to tedy žádné „špiclovství“ a „denunciantství.“ Nám jako rodičům záleželo na tom, kdo a v jakém duchu naše děti vychovává, ať na nižších nebo vyšších školách! — Jeden zvědavý.

Z Potěh u Čáslavě. Nejprve protestantsko-židovský „Čas“ a po něm i čáslavská svobodomyslná „Pravda“, stejnou přízní katolické duchovenstvo, zvláště to, které před ní portmonku neotvírá, oblažující, hodily kamenem po zdejších katolickém duchovním správci, že prý vydal matriční výtah nádražnímu zřizenci pro německu. Přitom krouť farizejsky obima, že české farní úřady zavádějí němčinu. Jmé tou radou pisatelí oně zprávy do Prahy a opisovateli v Čáslavi, aby, chtějí-li o něčem mluvit, dříve se náležitě poučili a hezky před svými prahy zametli. Mohlo by se stát, že by duchovní správa v Potěhách odvolala se na rozličné kapacity čáslavské, jakože špatné příklady kazí dobré mravy, a byl by uheň na střechu. Ostatně i kdyby se to bylo stalo, podivné se to vyjímá v ústech humanitou překypujícího „Času“, když by chtěl, aby zřizovatel musil si draze platiti překlad několika řádků. K uklidnění pak „Pravdy“ dovolujeme si podotknouti, že i přes tento prý německý výtah jistě nám takoví statní junáci, jako jsou Mladochéři, státní právo dobudou!

Z Čáslavě. Zdá se, jako by naše ochotnická jednota měla letos nějak nešťastnou ruku při výběru jednotlivých her. O prvním večeru nemohli jsme při nejlepší vůli radostně referovati a v druhém nepostoupili o mnoho lépe. Vybrali si Kaminského překlad „Janek“, veseloheru, jež nevyniká nějakou hloubkou ani přílišnou vtipností, zato však nekonečnou délkou. A tím se také stalo, že svědomitá práce našich sil nenalezla tobo ocenění, jaké bývá jindy. Obecenstvo ku konci se skoro nudilo. Nemá také divu — od 7 hodin do 11, toť žádáno věru dost! Doufáme však, že Červenkovy „Hodiny“ na neděli určené to nahradí. — Bývalý hřbitov u nádraží, koupený před lety „Sokolom“ za staveniště pro sokolovnu, po rozhodnutí výboru „Sokola“, že bude stavěti na besední zahradě, vrácen byl zpět záduší za původní cenu 7500 K. Městská rada, přesvědčena jsoň o jeho výhodnosti, získala je pro město, aby na něm postavena byla moderním požadavkům vyhovějící úřední budova pro c. k. okresní soud a c. k. berní úřad. Čáslavi přibude opět jedna pěkná budova a hlavní třída nádražní získá tím na vzhledu i ještě větší frekvenci. — V poslední době pronášeň byly denní stesky na nedostatek vody, zvláště v ulicích výše položených a na samém náměstí. A stesky tyto měnily se v rozčilení, když bylo prohlášováno, že vodu spotřebují novostavby. Nebylo tomu tak. Veliký nedostatek vody zavinila sucha a pak ne-hospodářské plýtvání vodou v kasárnách. V těchto dnech byl tomuto nešvaru kasárnskému učiněn konec městským úřadem, který nařídil, aby vodo-vod v kasárnách byl otevřen jen určité hodiny. Ostatně bylo by záhadno, aby i obecenstvo všimlo si stojanů, které nevezdenci často otevírají zvláště v dolejší části města, nechávající vodu téci po ulici. — Významné jubileum J. V. císaře a krále oslaveno bude ve dnech prosincových všemi zdejšími školami, klubem státních úředníků a učitelstvem. Dusíkovo divadlo zamluveno jest na celou řadu večerů, které budou konány v prvních dnech měsíce prosince. — Vystoupení dp. O. Semeráda ve schůzi pol. klubu soc. demokratického o přednášce red. Myslíka „o významu Volné myšlenky“ zaleslo některým kapacitám za nehty a nyní v „Pravdě“ dávají přechod svým nervovým myšlenkám, vytahuje naň citáty z Goethova Fausta. Odpovídáme na jejich álgř: „Gau ist alle Theorie“, Webrovým Demokritem: „gau ist auch der Esel.“

Ze Semořova. Náš pan řídící učitel také byl na schůzi volného myslitele Myslíka v Čáslavi. Odsak „volných myslitelů“ nechal doma! Známe ho! Má dvojit jazyk: jeden, když mluví s pokrokráží, druhý, když mluví s klerikály!

Z Hostoulic. Rozhořčenost v župě hasičské způsobil p. říd. uč. z Hostoulic, přednášející a zastávající se usnesení ústředního výboru hasičů, aby se sbory hasičské nezúčastňovaly korporativně církevních slavností. Nedivme se; chce býti tento pán taky moderní! Před 2 roky agrárníka byl by sněhl po obědě a nyní v jeho sídle jsou agrárníci! Proto s mladocheským rouchem dole! Nutno obléknouti agrárnícké! Jak tomu dávno, co tento pán čistil farské i děkanské klíky, hledaje protekei, aby dostal Hostoulice. Ó, časové, jak se měníte! Dlouho již tento pán okrasou naší vci nechce býti — mří na Žleby! Prejeme ho páňm Žlebanům! Je výtečný prý muzikant! Také povaf charakter?

Z Golč. Jeníčkova. Ani jsme tomu nechtěli věřit. Čáslavská „Pravda“ anticemistická! Čeho? Že ne? Inu, vždyť je to tištěné. Představte si; aby se vyhovlo tendencím jistého sirakovického starosty, sadali prý zasklení okna v novém katolickém chrámu P. v Podmokách šedovskému sklenáři v Golčově Jeníčkově. A to prý je „Svět k svému“? Jsou to kufóni v těch Podmokách. Do Čáslavě se mají jít učít. Tam sl. městská rada provádí besedu to důsledně, neboť dle správ téběž

„Pravdy“ vydala p. Weinerovi za petrolej 45.04 K, p. Ed. Lustigovi za různé zboží 36.00 K, pro kasárna 21. pět. pl. 11.22 K, pro různé budovy obecní 121.09 K, pro sirotčinec 28.87 K, pro dům čp. 183 pět. 22.74 K, pro kasárna zem. obrany 51.87 K, pro chudobinec 8.10 K, pro školu dívč. 1.80 K, pro chlapeckou školu 11.50 K. Mattoniho kysibellu neodbírá žádný Časlavák ve velkém leč „u firmy Jindřich Langer“ a barvit si nedá leč „u Adolfa Hasenöhlera v Kolíně.“ A proto, vy klerikálové a Podmok, Sirákovci a Golé. Jenkova, bijte se kajicně v prsal! Či myslíte, že „Pravda sedla na agrární větvičku? Inu teď, co uhodily ty simy, o nějakého hejla není zle.

Agrární kněz, soc. demokrat a nár. sociál ve sverném objetí. Víte proč? Inu, jednalo se o několik salv, střelených do katolického táboru. A tu se agrárníci naleznou vedle sebe se socialisty, ba i s volnými mysliteli hned. Dne 4. t. m. uspořádali agrárníci tábor lidu v Podlažicích — prý na oslavu zrušení roboty. Zatím však jejich řeči mýřily výhradně jinam. Jen bočně smrkat nynější katolíky, jako by ti byli vinni okovy dávno slomenými! Agrárníci poblaváři sháněli lid se všech stran. Dostavilo se po vás přehorlivé agitaci 850 osob. Komické bylo podívat na ten pestrý dav. Vždyť tam bylo na 100 soc. demokratů a na 70 nár. sociálů, takže skoro polovice „velkého tábora“ nenáležela táboru Práskovu. Značné šaňko po tak úsilné agitaci! Lid náš probírá se totiž se zeleňého mámení na všech stranách. Vystoupil na řečnické kněz a profesor dr. Hudek. Někdo by myslil, že ten pán promluví o tom, jak socialisté surově útočí na naši víru, jak barbarsky znásilňují katolíky, jak nadávají rolnictvu a proti jeho programu pracují. Ale kdež pak! Dr. Hudek mluvil o tom, jak papež v XV. století vyslal do Čech mněse s křížem, aby naši zemi poněmčovali a náš národ zničili! Prý dnešní hierarchie snaží se též o to, aby získala nad lidem naším nadvládu a uvedla jej v porobu. Kazatelna prý se znesvěcuje, poněvadž se na ni vnášejí politické štvánice. Opravdu jsme žasli, jak dovede při nynějším vztěhlém protikatolickém boji ještě kněz se zavděčovati těm, kteří nás znásilňují. Měl jste raději, pane řečníku, důrazně vytknouti, že skutečná robota byla zavedena právě od husitských velkoagrárníků. Tohle máte z dějepisu rozhodně znáti. Měl jste Moi, jak agrárníci protestantští osvojovali si moc i nad svědomím porobených sedláků, kteří vyděračnost a bezcitnost svých protestantsko-šlechtických pánů blaisitě proklínali. Mluvil jste o chuti hierarchie po nadvládě. Který biskup tak zpupně si počíná vůči drobným lidem jako agrárníci? Vaše strana, kdyby mohla, učinila by z nás ujamence hned. Zatím nás pronásleduje nekrřestanský, jak jen jí jest možno. Nechali by vás agrárníci mluvit tak pohodlně proti agrárníckým předákům, jak mluvíte nespravedlivě proti hierarchii? Pozor tedy a hleďte panovačnost tam, kde skutečně je! Pěkně se odměňujete těm kněžím, kteří pomáhali straně agrární proti nám! Právil jste, že je proti svému prospěchu každý venkovský člověk, který není ve straně agrární. Milý pane, nechcete-li vidět, víme my malí rolníci, jak vaši dietáři dovedou se starati znamenitě o sebe, jak dovedou šikovně rozdělovati subvence svým bohatým známým, jak dovedou vyhrožovati těm, kteří jim na všecko nepřisvědčí, jak z peněz pro dobro venkova určených umějí platiti agitátory svojí vlastní strany. My jsme toho dostali od vaší strany hrozně málo. Ještě snad abychom připlácely na štvavé rejdy! Pěkně děkujeme.

Agrárnícký horlivce Hrdlička a dobročinský historik Lenech o naší straně. Na agrárnícké schůzi pořádané dne 4. Hřna po řeči dra. Hrdlička ujal se slova p. Hrdlička z Rostok. Prohlásil, že lžeme, tvrdíme-li, že mezi agrárníky jest bohatá šlechta. Ani jeden prý není mezi nimi! Prý jsou všichni bohatí šlechtici ve straně naší. Holenka, chcete-li rozhodovati, kde ta bohatá šlechta věsí, k tomu nestačí předstí si prohlášení soustavně lhoubého agrárníckého tisku. Ten s jásotem uveřejnil, jaký příspěvek který šlechtic dal na straně naší — a tím se sám notně popálil. Z úcty od socialistů zachycených přece bylo patrné, že ty příspěvky byly skrovné a k tomu jen od několika šlechticů. Kam však dávali příspěvky šlechtici bohatší, na pět. Schwarzenberg a jiní? Kam? Agrární tisk šikovně mlčí a posud neodpověděl na katolickou výzvu, aby štetelně prohlásil, že od šlechticů nic nebere. Za čí peníze byly přece vydržovány houfy dobře placených agrárníckých agitátorů za voleb? Co v tom vědělo, že valná většina šlechticů na katolickou stranu nedala nic, že tato šlechta ani katolických listů neodbírá? Proč jen židé na venkově tak horlivě podporovali stranu vaši? Poněvadž věděli, že agrárnícká strana spíš židům pomůže, než by se postavila proti silně se rozmáhajícímu kapitalismu israelakému, jehož tíží právě malý rolník trpce pocítuje. A my že jsme stranou vládní? Vždyť přece sám váš předák Jeho Exc. Prášek byl u vlády a šampanisoval s nespravedlivými židovsko-německými šaralisty ve Vídni. A my že jsme stranou německou? Vždyť přece sami vaši lidé emulovali se při volbách s Němci, jak českému kandidátovi mandát by bylo možno urvati. — Nejlip to trefil historik p. Lenech. Otevřev výmluvná ústa svoje, papouškoval po agrárníckém tisku lži o Karlu IV. Pěkný vlastenec,

který hned uvěřil nestoudným pomluvám, vrčeným na nejslavnějšího panovníka českého! Prý strana „klerikální“ překrucuje dějiny; Karel IV. že by byl bájil malý lid? Vždyť ten panovník nadřizoval šlechtě a Němcům. Slovnatý historik dobročinský, který jste stačoval universitu leda někde v Roubovicích, rádi bychom věděli, kde jste nabral tolik kuráže, abyste mluvil proti tomu, co napsal Palacký, Chaloušek a jiní velcí historikové! Jenže vy, chudáku, beztoho ani nevíte, co ti dějepisci psali. A čili jste vůbec někde životopis Karla? Nejapší vám postačilo „poučení“ některého fanatického jazyka, který byl za lhavé řemeslo dobře placen. V tom tedy ta agrárnícká kultura spočívá: snižovat památku muže, kterého sami čeští rolníci za veliké dobrodince nazvali Otcem vlasti! Dokážete-li, že jmenovaní velcí historikové psali lži, pak teprve uvěříme vám. Kdo si vzpomene, jak Karel IV. zastával se různé rolnictva proti zpupné šlechtě, nemůže vzpomínati bez vděčného pohnutí. A teď přijdou zelení osvětáři, aby na jasnou postavu Karlova vyhlídli džber kalu. Vzácný historik, který jste tak najednou výzkumy „ejvřetších dějepisů přeskrtal, žádáme, abyste nám svoje obvinění dokázal; pak si promluvíme dál. Tolik však vězte, že jako upřímní vlastenci si nenecháme tupiti památku toho věhlasného panovníka, jehož nám cizina závidí. — Když p. Lenech „ušlechtil a spravedlivě“ řekl, že „klerikální“ strana nemůže bez lži a klamu existovat, opona spadla. „Agrárníci“ rudí a červenobílí se rozcházel, odešli i agrárníci skuteční, aby zapili ten „velký tábor.“

Rybářská výstava v Kolíně vzbuzuje v dalekém okolí živé účastenství. Kromě všestranné péče, již věnuje jí rada zemědělská, dostalo se jí i podpory ministerstva orby a pro vystavovatele ustanoveny ceny státní, zeměd. rady, okresu, města i rybář. klubu kolínského. Již nyní je na místě instalováno 78 akvárií, takže výstava bohatstvím a rozmanitostí vystavených živých ryb rybníčných, říčních i přepychových poskytne stkvělý obraz a nevidanou podívanou, jaké na výstavách českých dosud nebylo. Velkolepou je také bohatá výstava učebních pomůcek, s kterouž po oba dny 23. a 24. spojen je rybářský kurs, k němuž se přihlašky denně u pořádatelů klubu přijímají. K výstavě bude vydán také bohatý katalog.

Východočeské divadlo.

„Jednu svíčku čertu, druhou Pánu Bohu — a bude pokoj“, myslí si ředitelství, a tak se nám oclia na programu „Modrá myška“ a „Asrael“, pak „Kouzlo valčíku“ a zas „Asrael“. A je pokoj.

„Asrael“, velká opera Franchettiho, podmiňuje ensemble přímo ohromný, výpravu nádhernou; pak ovšem působí také dojmem velkolepým. Naše scéna učinila, co jí bylo možno, a nebylo by správně podešňovati dobrou její vůli, třeba že výsledek byl dosti skromný. Na provedení bylo znáti svědomitou snahu pilného dirigenta, a máme-li na mysli, že to byla premiéra, musíme uznati, že poměrně byla dobrá. Z účinkujících jmenovati musím p. Kurzovou (Nefta), jejíž pěkný hlas a vroucí pojetí role všeobecně byly uznávány. Slč. Charvátová (Loretta) trpěla zjevnou indisposicí; přece však obětovně svou úlohu převzala a dobrá vůle korunována byla zdarem nevšedním. Krása jejího hlasu tentokrát zplna vyniknouti nemohla, poněvadž u-mělkyně zcela rozumně se šetřiti musila; ale přece úlohu tuto, sebranou s živým temperamen-tem, čestně zařaditi důlně k charakteristickým postavám „Madame Butterfly“ a „Carmen“. Stále více je zjevné, že slečna je talentem neobyčejným, jenž brzy pronikne.

P. Wasmuth (Asrael) tentokrát dosti uspokojil hrou i zpěvem; chápu, že není věcí lehkou na poprvé vystupovati v tolika neznámých rolích. S intonací slč. Jovanovičové (Lidorie) nemohu se dosud spřáteliti; jinak hrou je dobrá.

V pondělí 19. Hřna: „Hořký osud“, drama od Pisemského. Děj je dosti jednoduchý: Lisaveta, žena Ananije Jakovleva, má poměr se statkářem Čechlovem; marně zkouší muž všechny prostředky, aby ji od nešťastné vášně odvrátil; a když zaslíbená žena násilím se mu chce vytrhnouti, zabije její dítě, plod to její lásky. Jest pak odsouzen, zanechávaje ženu svou v soufaleství.

Drama je dobře stavěno, až na poslední dějství, které namnoze rámci děje jest cizí a zbytečně protahuje konec, jenž trati na síle. Díky je mnohdy příliš realistická, že až uráží. Z účinkujících odnáší palmu p. Zvíkovský (Ananij) a zvláště výtečný p. Auerswald (Nikon)

Dne 20. Hřna „Veselá vdova“. Sviňák Lehárova operetka naplnila dům. Zajímala hlavně novým obsazením, vesměs sdařilým; nejlepším byl p. Edl (Agathos) a k němu řadil se p. Krejčí (Ajpolos). Z dámských dobře držela se slč. Skaláková (Myja), ač nebylo lze ubrániti se srovnání s nedostatkou Horákovou, která byla pro tuto úlohu rostlá.

Dr. Aliquis.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hecovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přeloucku.

PAPÍR

deputní, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Obchod s hudebninami.

Prodej obrazů.

Různé zprávy.

Kongres protituberkulosní konal se v první polovici Hřna v americkém Washingtoně. U nás v Rakousku zachází tuberkulosa ročně na 60 000 lidí (nejméně prý v Bukovině — 8.25%, všech úmrtí — a v Dalmácii 10.79%; nejvíce v Terstu — 19.36%, všech úmrtí, ve Vorarlberku 19.01%, ve Slezsku 17.86%, a Dol. Rakousích 17.56%). V celé Evropě jest tuberkulosa nemocí stále 5 až 7 milionů osob a umírá na ni ročně přes milion lidí, denně 3000. Mezi zeměmi v 15. až 30. roce polovice jich padá za obět tuberkulose. V samém Německu počítají nemocných tuberkulosa na milion a akutně nemocných na 200.000. Nejtužerulosnějším městem jest prý Moskva, kde zmírá ročně tuberkulosou 5000 lidí, čili 5 z tisíce, u nás 3. Nemoci této říká se také nemoc chudých, nemoc bíd, jak i statistika dokazuje; ale ona nemilosrdně řádí i v palácích, za blahobytu. — Sociální hygienik MUDr. Faschender v orgánu něm. katol. zaměstnavatelů „Soziale Kultur“ navrhuje upotřebiti šife t. zv. venkovských kolonií pro léčení tuberkulosy. Takové kolonie možno zřizovati poblíž města. Může se v nich nemocný dělník od rodiny, která zůstává v městě, jen přes den zdržovat, jakoby na čerstvém vzduchu při zdravé silici stravě a přiměřené opatřnosti. Tak ani své nemoci nepocítí a domácnost nenakazí a snad i v brzkou zdraví. — Dr. Cornet, francouzský lékař, rovněž tyto venkovské kolonie co nejlépe doporučuje už proto, že nic nestojí. Na zdravém místě uprostřed lesů sbíje se několik dřevěných baráků a útulek se takto snadno, dobře a lacině zařídit. Obsluha není velká, strava jednoduchá, venkovská, ale živná a při tom laciná. Proti nákladným sanatoriím už také obrátil se tak mocný proud, že sotva v budoucnosti bude jich použito jako hlavního prostředku zdravotního. Nálada se obrací k lacinějším, prostějším a proto i přirozenějším věcem. Snad právě čistý, prostý, klidný a přirozený život bude proti „hrozné nemoci“ nejlepší obranou.

Ministr krajan a utlačování Slo- váck. „Slovácko“ po návštěvě Jeho Exc. Práška napsalo: „Nepřišel se podívat na ubohé české školství, které je macešsky odtřikováno, neuznal za vhodné, přesvědčit se o nutnosti založení české měšťanské školy, ba ani si nedal vypravovat, jak zdejší c. a k. správa císařského velkostatků prahanebně germanisuje, aby císaři pánu o tom mohl podat zprávu. — Všecko to našemu ministru krajanovi bylo vedlejší. Hlavní věcí mu bylo, aby dobře se mu vedlo na honech na císařském panství. Aby také ukázal, jaké pochopení má pro boj české většiny proti německé menšině v — „německém“ Hodoníně, ubytoval se ve středisku — německo-nacionálních spolků, v hotelu „Evropa“. Tam chystali se právě k uvítání německých převaž viděckých, a tak náš slavný český ministr krajan snil pod velikonočnými prapory o budoucnosti českého Hodonína.“

Jak spoříme. Na výstavě v Praze byla také výstavka českého spořitelnictví, kde je mapou znázorněna naše spořitelství dle záznamů roku 1906. Koncem toho roku bylo v zemích koruny české 152 spořitelů s 525.800 vkladateli, kteří tam měli vloženo 698,545.479 K 97 hal. V Čechách bylo 108 spořitelů se 463.502 vkladateli a 600,702.741 K 98 hal. vkladů, na Moravě českých spořitelů 46 s 61.355 vkladateli a 98,522.209 K 93 hal. vkladů, ve Slezsku 3 české spořitelny s 953 vkladateli a 2,320.591 K 11 hal. vkladů. Čistého zisku měly roku 1906 české spořitelny 8,366.229 K 65 hal., daní zaplatily 1,025.364 K 52 hal. a věnovaly k účelům dobročinným a všeobecně prospěšným 1,120.911 K 53 hal. Od roku 1857—1906 české spořitelny v Čechách a na Moravě věnovaly na dobré účely 25,552.121 K 01 h. Největší česká spořitelna je městská spořitelna pražská, která má 142.789 vkladatelů a 157,925.934 K vkladů.

Věstník hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců pro království české. Následkem zadrželých jednání máme členům zprostředkovat velmi výhodné nákupy uhlí černého i hnědého, natež upozorňujeme zvláště vld. duchovenstvo. Sekretariát Hospod. sdružení v Janovicích u Votic.

Hospodářské školství v Rakousku. V minulém školním roce bylo bez hospodářských decentur na technické právě 200 hospodářských učitelů, na nichž působilo 684 vlastních sil a 932 pomocných, studovalo pak 8563 žáků. Ze škol byly 3 vysoké školy s 34 profesory a 1077 posluchači; 3 akademie, 9 škol středních, 5 vyšších škol lesnických, 2 vyšší vinařské a zahrádkářské, 1 vyšší pivovarská (na všech těchto 166 vlastních učitelů sil, 119 výpomocných a 1874 žáků); 41 škol rolnických s celoročním vyučováním, 80 zimních, 11 nižších lesnických, 17 mlékařských a hospodářských, 24 nižších odborných (zelinářských, ovošářských, vinařských, chmelářských, včelařských), 2 pivovarské a 2 libovarské; na těchto 177 ústavách bylo 480 vlastních, 744 pomocných učitelů a 5612 žáků. Přibýlo 5 ústavů, z nichž 1 v Čechách a 3 na Moravě (rolnická zelinářská škola v Zábřehu). Na Moravě jsou 4 střední školy a 59 nižších, ve Slezsku 1 střední a 5 nižších, v Haliči 1 vysoká, 3 střední a jen 16 nižších.

Všecky naše katolické organizace žádáme, aby podporovaly všemožně naše podniky, jež jsou buď jedinými zdroji příjmů ústředního diecéšního komitétu v Hradci Králové, anebo přispívají k utužení organizací. Používejte při každé příležitosti jako na pozvánky, plakáty, vstupenky, dopisy atd. křesť. soc. koleš. Kus za 2 haléře. — Rozšiřujte při každé schůzi bloky organizační. Kus za 10 haléřů. — Každý příslušník strany může organizaci odvést: Koruna a kříž v modrém poli. Kus se špendlíkem 31 hal. a s uzavírkou 40 h. — Každý stoupenec křesť. sociální nechť si zaopatří kapsením kalendářem „Křesťanský Organizátor“ na rok 1909 s velkým krásným obrazem + biskupa Edv. Bryncha. — Doufáme, že všichni naši stoupenci se přičiní, aby tyto naše podniky byly zahrnovány objednávkami, bychom zase my mohli vyhovět žádostem organizací. — Objednávky mohou se řídit buď na diecéšní komitét v Hradci Králové aneb na redakci tohoto listu.

Důležitě pro katolické spolky a organizace! Všichni P. T. režisérové se žádají, aby v zájmu svého poslání východočeské mládeži všechny divadelní hry, které dosud brány byly na jevišti katolickém. Docházejí neustále stížnosti, že vybírání látky pro jeviště dá mnoho obtíží. Organizace mládeže uveřejní všechny hry a tím umožní práci P. T. režisérům. Račte laskavě připsat, odkud je vzat děj, kolik osob mužských i ženských a jaká dekorace. Organizace východočeské křesť. soc. mládeže v Hradci Králové, Adalbertinum.

Národní očista v životě hospodářském jest na nejlepší cestě ku zdárným výsledkům. Bohužel, že k nynějšímu poznání bylo třeba události kašperskoborských, chebských, lublaňských atp., jež širší vrstvy lidové s příslušecně náhlou lhostejností vyburcovaly. Ze očisty tentokrát nese se směrem přirozeným a české věci naší jediné prospěšným, i že zapustila kořeny hlubší, poznání lze s různými akcí, našimi uvědomělými korporacemi jak odbornými tak hospodářskými podnikatelskými. Poukazují tu možno na akci obchodního gremia peřířimovského, městské rady v Plsku, Vodňanech, Zdicích, Cerevi atd., jež jednak publikováním v místech samotných, jednak i apelem ke korporacím spřízněným nabádají k nákupu výrobků domácích a k důkladnému vymýcení výrobků takových, jichž výrobci svými penězi, na českém trhu vydělávají, podporují nepřátelské nám hábiti protičeské. Jako orgán, sloučící společné věci české, považujeme i my svého hlasu a doporučíme svým příznivcům, by při nákupu zboží přihlíželi vždycky jen k domácím výrobkům ryse českého původu a pomohli tak stavěti hráz proti rozpínavosti cizácké. Vzájemně průmyslu domácího vzroste i počet zaměstnanosti v podnicích českých, čímž nicotným stane se poukazování, že české dělnictvo strádá zaměstnaností v závozech našich národních škůlců.

Zářící kultura německá. Křesť. sociál. dr. Lueger jako starosta Vídně ostře vystoupil proti české soukromé pokradě škole, pohroziv mistrům, kteří učně do této školy posílají, odněním obecních dodávek. Násilím chtějí hájiti německý ráz Vídně. — Německý učitel Raab z Hylvát za to, že českým dětem plival do úst, na půl roku zbaven služby a služného. Proti němu svědčil i zadržník Barvinský; ze vstupu pak mu Němci poděsali v zahrádě všechny ráje. — Ve městě Stříbrné u Písně vytloukli německí zůveři okna v bytu rady okres. soudu dr. Setara, Němce, proto, že prý jistý tabulární výměr, stranou českou a českou žádostí vyřazený, český vyhotovil a doručiti dal tabulárnímu interestu tamního okr. výbora. Tedy na provádění spravedlivosti německý teror. — Obecní výbor v Chebu usnesl se, odpřítiti všem českým prodávacům místo na týdenních trzích v Chebu a sděliti politickým úřadům, že čeští podomní obchodníci v Chebu trpěti nebudou. — Na českém sněmu vyvolali německí poslanci rvačku, při níž z německé strany hozeno

kalamářem; několika českým poslancům potřísněno inkoustem oděv, český posl. Novák udeřen kalamářem do týla a čes. poslanci Laubovi způsobena jím rána na čelo. . . . Toť věru kultura, za níž by se nemusel stydět ani divoch.

Hrozný sociální zjev. Na lambethské konferenci církve anglikánské zaujali shromáždění biskupové stanovisko proti hroznému sociálnímu zjevu v Anglii vystupujícímu — proti soustavě bezdětnosti nebo jednodětnosti v rodinách. Problémi to za odporující křesť. mravnosti a čistoty i svatosti manželství, za věc, která ničí národy. Vyzývají proto všechny křesťanské smýšlející a zvláště duchovní, aby se proti tomuto slu co nejrozhodněji stavěli. — Londýnská liberální „Daily Chronicle“ dodatkem k této resoluci připomíná Napoleonův výrok, že Evropa bude jednou buď kozácká, buď republikánská. A přiznává, že bude slyšet kozácká, prý jsou zase patrnější. Uvádí přírůstek obyvatelstva v Rusku, jenž r. 1907 činí 2,464,000 duší. Tomuto přírůstku nevyrovná se společně vzaty přírůstek obyvatelů všech ostatních pěti velmocí evropských: Německa (822,000), Anglie (690,000), Itálie (374,000), Rakouska (323,000), Uher (229,000) a Francie, (která má už úbytek 20,000 místo přírůstku), v nichž ve všech obyvatelstvo vzrostlo jen o 2,418,000 duší. Úbytek ve Francii zavinen přímo snahou po bezdětnosti. Byloť na 10,000 obyvatel nové narozených r. 1901 — 220, r. 1902 — 216, r. 1903 — 211, r. 1904 — 209, r. 1905 — 208, r. 1906 — 205, r. 1907 — 197. Zlo to roste a poroste jako pravidelný sociální zjev dále. Neblahý zjev tento zahrnuje se i ve vlastech našich a jest někde následkem sociální obezřetnosti, většinou však následkem mravní ochablosti a pokleslosti, jak se nejzřetelněji jeví ve Francii.

Haličtí židé ukazují svou moc nejen na venkově, ale i v městech polských a rumunských. Tak na př. v Krakově má každý čtvrtý žid svůj vlastní dům, křesťan teprve každý devadesátý. Ze všech domů krakovských náleží 80% židům a jen 20% křesťanům. To jsou ovšem mnohem horší poměry než v našich českých městech, kde se židé zvláště v posledních letech nápadně roztahují. V Polsku bychom se ostatně mohutnění židů nedivili, ale u nás v Čechách, kde se různí pokrokaři a radikálové chvástají porýšenou kulturou, neumíme také ještě šetřit; zde by měli pokrokařtí kulturníci vděčné pole, ti však ponechávají tu volnost — židům.

Včelařskou školu hodlají zříditi na Moravě. Zemskému výboru moravskému bylo totiž sněmem uloženo, aby o návrhu posl. Baerana a soudruhů na zavedení včelařského zákona a na povolení subvence ku zřízení včelařské školy konal šetření a podal zprávu.

Proti zdražování uhlí. Otázka tato byla předmětem rokování na moravském sněmu. V té příčině přijat návrh katol. nár. poslance Valounka: Zem. výboru se ukládá, aby bez průtahů požádal c. k. vládu o brzké provedení těchto požadavků: 1. Dávno slibovaná a nutná reforma horního zákona se doe 28. května 1854 budiž co možná nejdříve provedena a to především tak, aby a) právo kutací doznalo tím způsobem závažné změny, by v první řadě země a stát práva kutacího nabývali mohly; b) aby doba, ve které soukromí majitelé kutacího práva dle zákona toto své právo ve skutek uvéstí mají, byla oproti praxi ve dnešním právu horním podstatně zkrácena. 2. Prodej uhlí pro domácí spotřebu obstarávejž stát a země jako konsument ve velkém a to ve spojení se správou státních drah akce správe stanic železničních tím asi způsobem, jak se to po léta dělo na tratích společnosti severní dráhy na Moravě. 3. Železnice i vodní dráhy budiž co nejdříve systematicky všemi prostředky dopravními, zvláště potřebnými vozy, lokomotivami a kolejemi opatřeny, aby rychlý dovoz uhlí vždy a všude byl zajištěn. 4. Úmluvy, které mají za účel, aby bezdůvodné ceny uhlí v prodeji malém stoupily, budiž stihány trestně, pokud se týče, budiž použito práva určení ceny pro prodej uhlí v malém, kterážto právo jest vyhrazeno úřadům dle § 70. živ. řádu. — Otázka uhoelná v posledních letech nemizí z veřejného rokování a z jednání ve sborech zákonodárných i samosprávných. Ční se vždy větší nátlak na vládu, aby otázku tu rozřešila na prospěch všeobecný, ale jednak neochotnost finanční, jednak židovský velkokapitalismus, který nejvíce těží z uhoel. doh, brání vládě v dobré vůli.

Namralá řepa a zemáčky hodi se za pici a lze je na delší dobu udržeti, jestliže je zapálíme a pak uvaříme do jam natlačené, řezankou pokryjeme a hlínou zahájíme. Čím lépe je ušlepeno, tím déle se udrží.

Vzklíčené zemáčky nehodí se na se-mena. Bylo pokusy zjištěno, že ze čtvrt hektaru sklizeho z nekličných 119 centů, z jednou kliččených 118; po dvakrát vzklíčené daly jen 78, a třikrát vzklíčené 56 centů bobulí. Třeba tedy zemáčky tak zasímovati, aby nekličily, loč ad bezprostředně před sázením. Také na jidlo nekličané zemáčky jsou daleko lepší a výživnější než vzklíčené. Nejlépe se udrží zemáčky tak zasímované, že leží v teplotě nejmenší, kteráž však neklesne pod bod mrazu.

K sezení soli při nakládání nejlépe se hodí obyčejná sůl kasová an hrubo mletá. Na 100 litrů obsahu stačí 2—3 litry mleté soli. Přilíhne soli prodlužuje příliš kvašení a činí soli trpkým, štiplavým. Solíme-li málo, soli rychle kvasí, ale také rychle se kazí. Přidáváním jablek, lupení, koření, cibule trvanlivost soli se nezvýší, ale ziská se určitá příchut.

Šleci stroje mažeme nejlépe čistým, vody zcela prostým glycerinem. Stroj lehce běží a nepovstanou na látce mastné s. vrstvy.

(Zasláno).

Velečtému pánu,

p. J. Mářkovi, akad. malíři,

v Praze-Král. Vinohradech, Čelak. ul. 9.

Pro nově opravený děkaný chrám Páně v Ml. Boleslavi maloval jste oltářní obraz sv. Josefa a novou křtitovou cestu. Obě díla mile překvapují každého návštěvníka kostela vkusným a v pravdě uměleckým provedením a jsou skutečnou osdobou chrámu, takto i znalci na slovo vzati je velice pochválili.

Povíká-li se, že jste za svoji práci cenu velice mírnou stanovil, nezbyvá mi, než projevit Vám, velečtý pane, všestranné uznání a spokojenost, a mohu Vás každému, kdož by podobných uměleckých děl potřeboval, co nejvíceji doporučiti.

Děkaný úřad v Ml. Boleslavi, dne 6. srpna 1908.

Fr. Matějka,

farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. října 1908. 1 hl pšenice K 18:30 — 19:00, žito K 14:70 — 15:80, ječmene K 12:30 — 13:80, proso K 12:00 — 00:00, vřsko K 00:00 až 00:00, hrachy K 28:00 — 30:00, oves K 7:40 — 8:10, čočky K 28:00 — 00:00, jablek K 22:00 — 24:00, krup K 00:00 — 00:00, brambor starých K 0:00 — 0:00, nových K 3:00 — 3:50, jetel. semeně červeného K 98:00 — 00:—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00:00 — 00:—, máku K 28:00 — 30:00, lně. semeně K 00:00 — 00:00, 100 kg žitných otrub K 14:00 — 00:00, 100 kg pšeničných otrub K 13:00 — 00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:24 až 2:48, 1 kg másla přečištěného K 0:00 — 00:00, 1 kg másla vepřového K 1:84 — 1:82, 1 kg tvarohu 0:80 — 38, 1 vejce K 0:06 — 0:07, 1 kopa soli K 12:00 až 13:00, 1 kopa petržele K 0:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 2:00 — 5:00, 1 hl cibule K 8:00 — 0:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00 — 1:20, 1 hl mrkve K 2:00 — 0:00, 1 kopa salátu K 0:00 — 0:00, 1 bečka švestek K 2:00 — 3:00, 1 hl jablek K 6:0 — 9:00, 1 hl hrachů 16:00 — 20:00. Natýd. trž v Hradci Králové dne 17. října 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 351 hektol., žito 149, ječmene 78, oves 281, proso 0, vřsko 0, hrachy 0, čočky 1, krup 4, olejky 0, jetel. semínka 12, lněného semeně 0, máku 6. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 54 kop, cibule 29 hl, drobné zeleniny 147 kop, mrkve 37 pytlů, brambor 61 hl, soli 50 kop. — 3) Ovoce: jablek 45 hl, hrachů 12 hl, švestek 97 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 6 kusů, podvinčat 636 kusů, kůňat 0 kusy.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování velkých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, doh, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Sklo do oken,

parafení, skleníků a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanicí a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmeč 20 hal. 1 kg. diamanty sklenářské společně s fenzijí 4 K ků.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Slušné děvče

s vysvědčením, německé řeči částečně schopné, ve vaření, praní a žehlení prádla oboznalé, na měsíční plat 24 korun se hledá v Hradci Králové, Komenského třída 264., čís. dveří 3.

KÁVA,

výborné, zar. dobré jakosti, 5 kg. zásilky franco do všech stanic, veled. duchovenstvu bez dobírky. Surové druhy K 11, 13, 15, pražené K 13, 15, 17.

ČAJE

v balíčkách co přibal 50, 60 haléřů.

Cenníky na požádání franco. — Zaslátelství a mod. velkopražírna kávy.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Známa solidnost nejlepší záruka, že budete dobře oblouženi.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obaluhá při mírných cenách. Důvěryhodným záilký na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi **pravého franco. cognacu, srémské slivovice** jakož i pív. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povelují se zvlášť výhodné ceny.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řezbářských, jako jsou: rámy k obrazům, oltářní pultíky, podstavce pod sochy, jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje slavné patronátní úřady a veledúst. duchovenstvo, že zhotovuje též všechny části zařízení kostelních v obor řezbářský spadajících, v každém slohu a bevažděm provedení v cenách mírných.

Nákrasy a rozpočty na požádání zdarma.

Týž závod přijme hezka z řádné rodiny do učení za mírných podmínek, nejraději takového, který navštěvoval měšťanskou školu.

K Dušičkám!

Věnce a kytice

z čerstvých a preparovaných květů a palm ve velkém výběru, moderní vazba, levně.

Pro všechny jiné příležitosti doporučuje se k dodávkám nové otevřená

květinová síň

František Kupeček,

Hradec Králové, Jiřkova tř.
vedle Grandhotelu.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledústojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i **k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,** zlacení písm a různých předmětů venku se nalazajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám **celá nová chrámová zařízení**

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty s rukávy atd., jakož i:

Kněžské kolárky a náprsenky —

na firmu:

Felzl & Byčičtš,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelní P. Marie).

Veškeré přípravy pro švadleny a krejčí.

Solidní obaluhá.

Levné, pevné ceny.

„SLAVIA“

VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
V PRAZE,

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,

UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA DĚTKÁM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE ZARUČENÍM 4%, STUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM.

NEUVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-
NŮM — POJIŠTĚNCŮM.

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠTĚNÍHO.

VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765-53
RESERVY A FONDY K 41,778.165-
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430-98

VYSVĚTLENÍ A SAZBY
OCHOTNĚ ZASÍLÁ

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:

V BRNĚ, VE VÍDNÍ,
V LUBLANI, VE LVO-
VĚ A V ZÁŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Na prodej

několik zánovních
menších sporáků,
koňské postroje

i jednotlivé součásti těchto a 1
dřevěná vrata, v dobrém stavu se
nacházející.

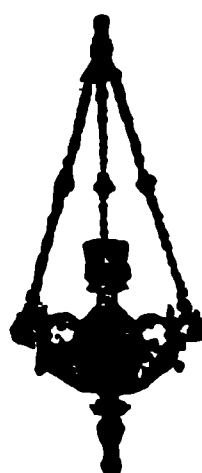
Kde, povi administrace t. l.

**Veledústojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-J, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktné ul., **opravování pastí spe-**
cialně na kostelní nádob, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně různě pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patanky, nádobky a t. d., vše
v přímém slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v převlád-
jící intenci a jen v ohnání slasti a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrasy neb ceníky franco.
Ze veškeré výroby a zlacení ručním. Největší výroba a
klad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzvláště náročného. Chápejím kostelním ná-
dobám v placení. Více uznání po ruce. **Základní pracovní vy-**
robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.

K podzimní a zimní sezoně
doporučuje své

veškeré spodní prádlo

dámské i pánské

jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních
chvalně známá firma klatovského prádla.

Založeno 1897.

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové, Velké náměstí čís. 156.

Kulturní hlídka.

Výstražná mluva francouzských poměrů.

„Svobodná“ Francie poučuje bezděky ostatní Evropu neblahými fakty dále. Jitřená dělnictva, kterému se slibovalo, že zabráním duchovenstevských statků vzejde mu blahobyť, roste stále. Minister-ský předseda Clemenceau, jehož intriky, panovač-nost a bezcitnost jsou již obecně známy, není jist životem. Po vyhubení milosrdných sester roste v Paříži náklad na nemocnice do úžasné výše. Ačkoli počet nemocných stoupl za posledních 15 let pouze o 2 procenta, rozmnožen ošetřovací per-sonál o 144 procenta; ředitel nemocnice sám do-stává 18 000 franků ročně kromě různých přídavek, tak že rodině jeho dává útav celkem 60 000 franků. A co dostávaly milosrdné sestry? Housno čísti, jací lidé se vtrají a jsou přijímáni za ošetřovatele. — Ze 100 milionů franků, určených ve prospěch chudých, pobízejí 67 milionů zlátná administrace. Pěkný ráj po vyloučení náboženství ze škol a po ožebračení církve! Každý hrabe pro sebe, co se jen dá. Již se tím ani pokrokové listy netají, že vlastně po konfiskaci vzrostl majetek boháčů, kdežto chudí dělníci trpí víc než dříve.

Náhradou za peníze a za chléb dávají proti- katolické fanatikové do rukou listy, v nichž nama- lovány opizlé obrázky k zlehčení kněží a jeptíšek. Do školních čítanek francouzských vkládány okaté lži protináboženské. Na př. čte se v nich: „Dlouho se myslelo, že Bůh stvořil člověka, ale výzkumy dokázaly, že toto myšlení bylo křivé.“ — Které to vědecké výzkumy přesně dokázaly, to nám ovšem francouzští ateisté nepovědí. Zrovna před očima jejich děje se plno zázraků lúdrských, o nichž se mohou očitě přesvědčiti. To však, co vidí tisíce svědků, odbývají posměchem, kdežto na druhé straně nutí děti věřiti tomu, čeho nikdy nedoká- zali. Jiné perly ve francouzských čítankách jsou tyto: „Osvětové obrození, které nastalo po době křesťanského barbarství, přineslo nový život; kře- stanství podrylo umění, vědu i písemnictví. — Křesťanství je boj proti kráse v přírodě, poně- vadž nucuje boj všem přirozeným pudům lidským. — Luther prámem vytýkal církvi, že tato žádá, aby se věřilo každé absurdnosti.“

Tak hříšné tedy dovede podvádět protikato- lický fanatismus útlé duše dětí! V každém, že právě ve Francii po době „křesťanského barbar- ství“ začaly řádit pumy, počalo nelibostné špiclov- ství, rozmohl se úžasně počet mladistvých provin- ilců, rozmnožili se krvaví „apačové“, s nimiž si neví policie rady; z klášterů, kde se pěstovaly vědy a umění, staly se leckde židovské putyky. Křesťanství učí dle bible, že všechna díla Boží (tedy příroda vůbec) jsou krásná, podporuje ušlechtilé pudy, ale staví se proti pudům převráceným, jichž stoupání pomalu vyliňuje Francii. Luther žádal, aby se věřilo jeho přímě komickým pověrám; z- vedl tolik brožných pověr o ďáblu, že by se i pohan smáti musil. A výroky tohoto Luthra užívá čítanka za trumf proti katolictvu! A učitel může v naznačeném směru ohlupovati mládež dále. Nic nepomáhají české rodičů na takové řádění. Naopak pobouřeno tresty těm rodičům, kteří by se odváž- ěli proti tomu mrzačení mozků vystupovati. Vláda chce „ochranou učitelské svobody“ lacino odškodnit učitele za bídné platy; vždyť 80 procent učitelů již vstoupilo ze zoufalství nad svým bídným po- stavením do tábora radého — který však nyní nemůže pomoci také.

Teď mají francouzští kapitalisté starost, jak by bez újmy svých tučných příjmů zvelebili státní finance na účet — lidí již okradených. Vymysleli si cestu klerikalismu nejhrubšího zraa. Co bylo posměchů a potap za to, že kněz za některé úkony dostával peníze! Teď mají katolíci za svoji věru platit — nevěřícím. Ministr Briand rozeslal na ředitele lyceí a vyšších ústavů důvěrný oběžník, ve kterém se vysvítá, aby svolali školní radu a podali návrh, jaká daň se smí uložit žákům, kteří chtějí dále se účastniti náboženských výkonů. Každému dítěti katolickému, které se chce účast- niti náboženských cvičení a slavností, bude pře- depána jistá daň. Tak v Marseille stanovena roční daň na 80 franků za každé modlitby se dítě.

To tu ještě nebylo! Katolík, kterému ulopen majetek na vydržování kněžstva, má ještě platit daň z modlitby! Za surové klení neplatí ve Fran- cii peníze nikdo. Pro zdechlé psy a kočky zřizují se ve Francii nádherné hřbitovy, sřízen útlek pro sestřelé kočky. Ale „svobodný“ francouzský občan má býti zdmán za to, že se chce účastniti boho- služeb! Tak Francie chce vyrovnávati obrovskou propast, ležící mezi kapitalismem a chudobou!

Francie ve svém záští pomalu strácí rozum. Otváry se největší posměchy z obřadů katolické církve. Nyní však zednáti obřady ty napodobují — ovšem s jiným účelem. Uvedli jsme již některé zajímavé doklady. Teď opět nový! Starosta v Saint Pierre pokřtí jedno dítě ve jméno republiky a Volné myšlenky na „svobodomyšleného občana“. Na — pomáhá-li ten „křesť“ dítěti k takové „svo- bodomyšlenosti“, jakou ukazují nyní nejvíce nevěřící

násilníci francouzští, pak bude ovšem neplatný. Za kmotra přítom byl svobodomyšlený učitel. Pro- mloueno k rodičům, že od nynějška budou děti křtěny svobodou (!) a pokrokem (!); a nikoli vodou a solí. Jen kdyby, má učitel opravdu trochu po- kroku do hlav dětí vpravili, aby sami zednáti ne- masili — jako dosud — nad tím pokrokem mlá- deže v nevěreckých školách lomiti rukama!

Volní myslitelé — reformátory vědy a kultury.

Věru že již jest nejvyšší na čase, aby ti lidé se něčemu kloudnému naučili! Ustavičná negace, nadávky metané v tvář církvi, prohlášení Krista za osobu legendární — toť přece není živnou stravou pro duše, které i po svém odpadu od ka- tolictví touží po cestách pozitivních. Rozumný člověk netáže se pouze, co rozbořit, ale i po tom, co třeba k osdrazení krise užitečného činiti; pátrá po cestě, která zkušeností se osvědčila jako prospěšná. A tady jsou volní myslitelé v rozpacích. Dávají vy- hýbavé odpovědi. Vědí tolik, že rozběhy volno- myšlenkářské končily velikým moderním ban- krotem, že lidé, kteří dříve jako příslušníci církve byli nespokojeni, po převratu přímo kletbu svolá- vali na svoje „osvoboditele.“ Veliká revoluce fran- couzská dokázala nejhorší tyranii, brodila se v krvi lidí nejlepších. A co činí po svém vítězství pro blaho národa volní myslitelé (správně zednáti) francouzští nyní? Jako odpověď uelyšíte nehorázné klení francouzského proletariátu. Zvláště „huma- nistická činnost“ francouzských volných myslitelů zkrachovala úplně. Hodně lesklých frazi a další zesurovující útoky na — poražené a spontané ka- tolictvo. Co nám rozdají tedy čeští volní myslitelé, hanzrující se „svobodnou vědou“?

Není divu, že jsou v rozpacích. Mluví po každé dle toho, koho vidí před sebou. Jednou su- rové nadávky, po druhé úlisná hladkost, jako by vlastně věřícím jejich náboženství ptali, atd. Du- ševní obr Myslík, který pro štvaní proti katolictvu neměl dosud kdy na důkladné sebevzdělání, pletl velice rozpacitě v Časlavi samu definici Volné myšlenky, ač měl před sebou brožurku o té věci. Přece konečně řekl, že V. myšlenka jest methodou, jak člověk má vésti své jednání, aby se dopra- coval pravdy. A hned zas „poučil“, že V. m. jest i mezinárodní institucí, která netvrdí pravdy ur- čité (ovšem, protože máloco vědeckého zná); jenom ukazuje cestu k pravdě. Teď si vyberte z toho něco praktického a nového! Teď by každý uváž- livý člověk čekal na přesné vysvětlení té metody a na důkladné vymezení té cesty k pravdě. Leč ticho po pěšině! Připadá nám na mysl, jak jeden kaprál vysvětloval vojákům obraty: „Habt acht! Dejte pozor! Teď vám vysvětlím, co to je „rechts- um.“ Když budu komandovat „rechtsum“, uděláte zkrátka „rechtsum.“ A „lingsum“, to je zrovna to samý; jen se obraťte na druhou stranu.“ — Ti rekruti toho věděli z úst kaprálových zrovna tolik, jako posluchači Myslíkovi o směru pozitivní práce V. myšlenky. Lidé se mají dopracovati k pravdě! Která strana, probáh. nyní říká, že k pravdě ne- pracuje? Či docela i který sobecký intrikán, který podvodník o sobě tvrdí, že chce obelhávat? Prý se má bojovati proti autoritě! Jen zkuste a bo- jujte proti žlízlivému řádění autority mladických vol. myslitelů! Jen se opřete tyranii soc. demo- kracie! Uvidíte, jak se vám povede!

Na otázku prof. Kobouta, jak to myslí s vy- vlastněním kapitálu, odpovídal rozpacitě, že se ještě neví, jak to pak bude vyhlížeti. Nastane kol- lektivismus nebo něco jiného, prý to bude trvat ještě dlouho; mohl by pronést pouze svoje os. bní názory. Tak! Jen ven s nimi! Kdo chce nyní již společenské poměry převrátit, musí míti před zrakem zcela jasný obraz lepších poměrů budouc- nosti. Nemá-li vše důkladně promyšleno, provádí práci demagogickou. V. myšlenka ještě nepropa- covala návrh státu budoucnosti, nemá určitá pra- vidla pro budoucí „soužití“ lidí nejrozmanitějších povah! Sloupy V. myšlenky mohou pronášeti leda soukromé mínění — patrně tedy každý jiný! Cná- pome to opatrnictví. Promluvit slovo na krivo proti radému státu budoucnosti, již by byl dostal Myslík od přítomných soc. demokratů! Kdyby však byl kolektivismus schváln, hned by si byl roz- hnéval agrárnícké horlivé pomocníky. Jest zřejmo, že horlivý ničitel autorit velice se bál na schůzi právě několika jiných samozvaných autorit.

Kroměřížský „Pozorovatel“ přináší dne 16. t. m. referát o schůzi dra. Bartoška, konané dne 12. t. m. Mravní reformátor tvrdil, že převratí římského biskupa zakládá se na podvodu. Podle toho by podváděli čtenáře ti biskupové, kteří byvše ještě paměťatky sv. apoštolů, netoliko biskupa římského poslouchali, ale docela zřejmě ve svých spisech potvrzovali, že biskup římský jako pravý nástupce sv. Petra jest viditelnou hlavou církve. Dr. Nábělek trefně poznamenal, že řečník měl dokázati, že Bůh není a tak by měl vyhráno. Vyhlásl dra. Bartoška, aby řekl, zda věří v Boha. A tu — volný myslitel, který přece takovou kar- dinalní otázku má míti dáno přesně vědecky pro- spýšovanou, vykládal si 10 minut na rozmyšlenou.

Velice vážný okamžik pro celou zeměkouli, pr- slunce, pro všechny světy! Za 10 minut mělo užaslé shromáždění se dověděti, zda tví hlava Bar- toškova na základě vědy milostivě Boha na jeho prestolu ponechá, či zda jedním rázem učiní exi- stenci Boží konec! Dr. Nábělek však správně řekl, že není potřeba se rozmyšlet, protože V. myšlenka přece existenci Boží popírá. A teď ta odpověď Bartoškova! Vyklouzl jako úhoř, ačkoli o té věci měl podati vysvětlení nejdůkladnější! Odpověděl, že nevěří v takového Boha, v jakého dr. Nábělek. Bůh prý jest pouhá představa v duši lidské bez reálné (skutečné) ex. stence. Přehoupel se obrátne, ale co říci takovému uskočení do mlh?

Přímě úzis jímá, jaké neomyšly trousili př- té schůzi inteligenti, aby Nábělk „porazili“. Z jejich „polemiky“ vysvítalo jasně, jak uboze rozumějí tomu, proti čemu bojují — totiž kato- lickému přesvědčení. Právě mezi inteligenci na- chází se úžasný počet náboženských ignorantů.

K slovu se přihlásil též jeden student, který ei vyžádal aby směl mluvit i o německu. A — český „pokrokový spolek politický“, který schůzi pořádal, ochotně přivoli! Snad tak chce šfíti český úsilnější než katolíci! Nikdo mladíkovi neřekl, že jest pokárání hodno, jestliže člověk žijící v Kro- měříži a činící nároky na titul intelligenta, posud český neumí. A české obecnstvo pokrokové ve slovanské schůzi vyslechlo německou řeč studen- tova dychtivě.

Teď jen čekáme, kdy konečně „nositelé vědy“ lépe v pozitivní práci svoji „vědu“ uplatní, než vysavačti jejich kolegové francouzští; čekáme, kdy tyto lidé vynaleznou svoji „vědu“ něco ep- chálního, každému prospěšného, aby dokázali, že jsou pokrokovější než vážní universitní professoři, kteří pro skutečnou hlubokou práci vědeckou ne- mají kdy na vědní štvaní.

Katolictvo a pokrok.

Jaké množství hypotéz o dějích naší země- koule již se vystřídalo! Některé domněnky pama- tovali si „pokrokaři“ hlavně proto, aby mohli od- bývati cynickým posměchem Písmo sv. Nyní však najednou dr. W. Waagen, vrbní horní rada, vydal spisek nadepsaný „Das Schöpfungproblem“; v něm podává zajímavé srovnání geologických fakt s bi- blickou zprávou o stvoření, poukazuje k překva- pující shodě obou, i dospívá k mínění, že spiso- vatel biblické zprávy znalost oněch geologických fakt nabyti mohl pouze zjevením.

O složení zemského nitra panují teď zcela jiné náhledy, než jaké vládou dříve.

Právě ti, kteří tolik kladli a kladou důraz na vědu experimentální (pracující na základě zku- šeností nabytých z pokusů), ze zášti proti katolické víře nutili lid věřiti takovým věcem, které nikým dokázány nejsou, jež byly pouhými dohady. K po- tírání církve i největší nedůslednost dobrá.

Francie ovšem velice nerada udílí vyzname- nání katolíkům — a to zvláště řeholnicím. Proto tím zajímavější jest, že cenu ctnosti (prix de vertu) dala za zásluhy sestře Ursulině, jindy sestře St. Margaritě za odvivuhodnou výchovu slepé a hluchoněmé dívky. Za r. 1907 musila přítknoti největší cenu ctnosti 3000 franků sestře Saint Charles, která působí v horké Africe na Aequatoru v Ga- bonu. Tam založila tato sestra hospital pro stařeny a dům pro malomocné, jež s hrdinským sebeza- přením ošetřuje.

Ošetřování nemocných, slabomyšlných, starců, hluchoněmých, slepých, jak nevděčná, svízelná to práce! A přece právě řády katolické v té příčině vedou si nejhorlivěji s vroucí láskou k bližnímu. Katolíci vědí, že za tak tichou prací málo sklídí vděku; vědí, že v nynějším věku lépe se vede de- magogovi, který za dobrý plat popouští úzdu ryč- nému hrdlu. A přece pracují s láskou dále. Kdo na př. pozná, jaké pokroky učinili katolíci ve vý- chově dětí hluchoněmých, s jakou trpělivostí a bystrostí si při tom obtížném paedagogickém úkolu přínají, neopomene projevit nadšený obdiv. A taková práce jest zajiště též podstatnou součástíkou zdravého pokroku, třeba že nyní záštipný jazyk některého demagoga za jediný večer statného na- dávání a farizejsky líceného soucitu větší potlesk a širokého davu získá, než řeholní učitelka za 30 let nejpečlivější paedagogické práce v ústavu hluchoněmých. Někdy se ozve ovšem hlas upřímné vděčnosti přece. Když z nemocnice francouzského města Evreuxu byly vypuzeny milosrdné sestry, polepilo obyvatelstvo náročí ulic cedulemi s tímto prohlášením: „Posledního dubna dal se náš pre- fekt na pařížské klinice operovati a od — milosrd- ných sester ošetřovati. K ošetřování lidu ale nechce je připustiti. Prohlášíme jednání takové za ne- spravedlivé, libovolné a protilidské! Těm, kdož vypořádání sester způsobili, vyslovujeme své hlu- boké opovržení!“

V Opavě otavě se ještě tohoto roku nová velká budova Mariánského ústavu, která moderně hygienicky a účelně zařízená bude obsahovati: 1. Hospodářskou školu, kurs pro ruční práce s pen- sionátem. Zde se bude podávat divkám vyučování v hospodářských pracích a ve výchově rodinné. 2.

Útula pro staré, neudrživé ženy. 3. Útula pro dělnice, které přijdou za prací s venkova. — Ústav poskytne dělnicím silnou stravu, ložnici a ve volných chvílích uslechtilé poučení a zábavu. 4. Útula pro služebné, churavé a v práci sešláblé, které zde najdou zaslouženého odpočinku. 5. Ústav sv. Notburgy pro cestující dívky, hledající práci, které tak dlouho dostanou přístřeší, až najdou slušné zaměstnání. 6. Útula pro sirotky, kteří zde najdou poněkud aspoň nahrazeno teplo lásky mateřské. — Tak pracují chudé a nepatrné řeholnice v ústraní a úkrytu.

Školský obzor.

Učitelé jindy a nyní. Ve dnech od 30. srpna do 2. září 1870 konán v Praze „sjezd československých učitelů a příslivců školství“, na němž rokovalo se způsobem celkem řízným, ale přece vážným. Když předseda komitétu dr. Beránek ukončoval sjezd, pravil: Na konec a na rozloučenou, pánové, osměluji se učiniti k Vám nějakou prosbu. My jsme nezapomenutelný sjezd tento začali způsobem tak krásným, učitelův lidu právě hodným a důstojným — službami božími, při nichž se rozléhaly budovou chrámovou velebné zvuky: „Hospodine, pomiluj ny“ i „Svatý Václave, nedej zahynouti nám i budoucím!“ s mohutností uchvacující, tak že chvěla se mysl každého účastníka, ano nejedni až k slzám pohnuti byli. Myslím, pánové, že nelze nám skončiti krásněji a důstojněji, než opět zpěvem. Sín tato zasvěcena jest účtě i službě Mus, dnes ozvi se zde mohutný hlas zbožnosti a důvěry! Souhlasíte se mnou, pánové? (Všeobecný souhlas.) Nuže, ozvi se tedy k nebesům, písní velebná!“ A na to pře referent ještě to: „Po těchto slovech povstalo celé shromáždění a zapělo jímavým sborem staročeský chorál „Hospodine, pomiluj ny“, jehož velebné zvuky tak mohutně místnostní žilina se rozlévaly, že téměř všechny oči byly zarozeny slzami nejlubšího pohnutí. Byl to okamžik velebný, uchvacující. A když dozněli ti zvukové srdce jímající, nastalo hluboké ticho a bolný okamžik rozloučení. A znovu zahlaholil zpěv majestátní, naše hymna „Kde domov můj je“ a mezi tím rozcházel se účastníci „prvního sjezdu československých učitelů a příslivců školství.“

A teď? V „Čechu“ dne 18. t. m. uveřejněn dopis: „Nemohu zatajiti české katolické veřejnosti bolestného dojmu, který se mne zmocnil, když jsem o letošních prázdninách navštívil posvátný Karlův Týn. Procházel jsem místa posvěcená péčí nezapomenutelného Otce Vlasti, zároveň s účastníky „letního učitelského sjezdu; většina byla, dle řeči soudě, z Moravy a Slezska. Když jsme byli v kapli Karlova Týna, většina neuznala ani za vhodné posmeknouti pokrývku svých hlav. Učinili tak po výstce jen učitelové starší. Mladší na místech úplně k modlitbě a sv. oběti zatížených, modlitbou tolika zbožných předků posvěcených, chodili s kloboukem na hlavě! Co je tím pádem ještě svato?“ Inu, každý mladší učitel se bál kolegů, aby mu nevmetli do tváře strašnou výtku černého klerikalismu. Proč však jen se šli dívat na veliké dílo „klerikálstvo“? Táboři metali do Karlštejna dle sdělení Palackého sta soudků smradu — snad aby dokumentovali zvlášť výrazně rozdíl mezi spáčením katolickým a pokrokovým husitským. Ta bylo ovšem těžko moderním husitům v kapli posmeknouti. Ach, jak pohodlné jest dokazovati osvícený pokrok!

Království v sobě rozdělené. (Kulturní obrázek z Humpolecké Budče.) Již před prázdninami vyskytla se mezi říd. uč. z Ml. Bříště Bohemem a učitelem na téže škole Šimonem čestná záležitost, jejíž rozuzlení podle přání a úsudku říd. uč. Bohma nejlépe mohl provésti okresní soud. Ale do věci se vložila učitelská organizace a papež její Alferi, učitel ve Zlíně; rozhodl, aby celou záležitost vyšetřil — neuvěřitelné — okresní c. k. inspektor. Do Něm. Brodu k insp. Stráncíkmu vyslán učitel Nachtman z Herálce; pan inspektor skutečně přijel a „rozváděné“ bratry porovnal. Tento postup v dějinách učitelské organizace nevídaný měl však svoji dohru na valné hromadě Budče předminulou středu konané. Učitel Mokřý nazval jednání takové „nepřímou denunciací“ a vyslovil svůj podiv nad tím, že p. Nachtman z Herálce na sebe takové poslání vzal. Slova učitele Mokřého působila jako blesk z jasného nebe. Denunciace! Učitel Alferi a Nachtman ihned resignovali na své funkce. A nyní nastal veliký pláč, pláč nad zbořeným Jeruzalemem! Konečně však na prosby hořekujícího jifičského p. Halška a jiných p. Alferi milostivě resignaci odvolal a albíl věsti Budčt ještě příští rok. Učitel Nachtman však na resignaci setrval a nástupcem jeho v pokladnictví stal se p. Hnáč. Tak vypadají páni mezi sebou, samá intrika, nevraživost. Podle toho ovšem jeví se také život Budče. Celá řada starších kolegů schází se vůbec nezúčastňuje, jsouc syta náslinnického teroru; jiní byli vyloučeni, protože neměli dosti silný pokrokový punc, a tak celá organizace žije. Pracovitě a svědomitě povahy v učitelsku našem jsou svou cestou, a jich práce pedagogická, vědecká a osvětová září nesmírně více budovností, než neustálé žvanění o kulturní

činosti organizovaných, která se rovná skoro nule.

Katechetům. Katecheté, kteří vyučovali úplný počet povinných hodin v minulém školním roce — a to jsou zajištěni výborně systémi — mají podle nového zákona se dne 18. května 1908 č. 46. z. z. obdržeti remuneraci za přespočetné hodiny od 1. ledna 1908. Při tom držíme se pevně snění zákona výše citovaného, kde se praví v § 2: Zvláštní učitel náboženství, zřízený se stálým platem, jest povinen vyučovati až do 22 hodin týdně. Tento § týká se nás katechetů, kteří jsme zvláštními učiteli náboženství. § 7. odst. 2. praví: Při tom budiž remunerace za jednu týdenní hodinu vyučovací vyměřena zvláštnímu učiteli náboženství škol obecných 70 K., zvláštnímu učiteli škol měšťanských 90 K. Tento § týká se také nás zvláštních učitelů náboženství — a proto žádáme, aby nám v tom smyslu byla remunerace vyplácena, a odmítneme odměnu jedné koruny za skutečné vyučované hodiny. Collega.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Významné vysvědčení. Sama protikatolická „Stráž na Hané“ napsala 14. t. m. o „vzdělávací“ činnosti rudého Krapkova „Hlasu lidu“: „... Ostatně, když se má mluvit o svědomitosti novinářské, tak musí mlčeti „Hlas Lidu“, který pro sensaci a pro ukoejení osobní neb strannické nenávisli nešetřil a nešetřil nikdy ani slušnosti ani rodinného štěstí jednotlivců, ani mravnosti, ani ustáleného pojmu o denunciantech a kterýž jest obáván ve věcech čistě osobních — pro svou sprostotu.“

Vykutálený předák. Velice pověstný rudý pohlavár a spisovatel, „towarysz“ Stan. Brzozowski ve Lvově najednou usvědčen jako dobře placený vyzvědač ruské policie, té policie, proti níž rudý tisk z plných plíc bouřil. Obratný byl, pravda! Jmenoval se vlastně Leop. Goldberger, byl to žid. Aby však to židovské jméno tolik nekřičelo, přijal — jak patrné — jméno polského patrona. Měl se soudruhy rozsáhlé styky a udával je, tak že mnoho z udaných rudých buřičů propadlo krušným trestům. Minulost jeho jest velice pestrá. Jako studující na akademii varšavské byl předsedou akademického spolku „Bratřina pomoc“, jemuž zpronevřil veliké sumy. Později byl uvězněn pro jakousi politickou věc. Při té příležitosti vyzradil policii varšavské všechny své kolegy; jeden z akademiků vypovězen byl na Sibiř. Přes to, že národní tisk polský ostře odsoudil jednání Brzozowského, ujal se ho tisk socialistický. Brzozowski přestěhoval se do Lvova, kde zaujal nejvýznačnější místo ve straně socialistické. Ze zloděje, denuncianta a agenta policie stal se socialistický redaktor a vůdce. Jako takový dělal výlety do Italie, Švýcarska a jinde. Nedávno stal se sekretářem známého ruského spisovatele Gorkého, jen za tím účelem — aby mohl ruské policii podávat zprávy, s kým Gorki se styká. Před několika dny vyšlo vše na jevo. Polské noviny nyní o Brzozowském píší: „Stanislav Brzozowski, vůdce soc. demokracie, nejznámější a snad nejlubší kritik polský, básník a filosof, jest vyzvědačem ruské policie, zlodějem a prasprostým podvodníkem.“ Nejlepší při všem jest, že socialisté dobře věděli, jakého kriminálního chlapíka do svých služeb najímali. A mohli zcela dobře si uvědomiti, že přece žid sedal se do jejich řad z lásky k lidu; šelkrátka tam, kde mu kynul kšeft nejvýnosnější.

Rudé hrdinství. Dne 13. srpna vtrhli v Zábřehu socialisté do důvěrné schůze katol. (na zák. § 2.), až ji rozbili. — Když však tyto hrdinové stáli dne 12. t. m. před soudem, na jedinou z nich byli berásci. Oni prý na vyzvání místnost opustili, atd. Toliko Šimon Drábík řekl poctivě, že svolavatel Vaškovi brozil překažením schůze. Janečka a Drábík odsouzeni k 20 K pokuty, 5 jiných socialistů k 10 K pokuty. — Dne 11. t. m. popíjel vesele se svými soudruhy soc. demokrat Jos. Dobeš z Mar. Hor v hostinci „u Koule.“ Po příchodu domů spustil veliký rámus a vyhodil manželku na ulici. Drobné děti s pláčem spěchaly na policii o pomoc. Surovec odevzdán soudu.

Učenci Rudý „Hlasu lidu sleského“ vytýkal, že bar. Rolsberg neumí správně česky. A týž list píše takovouto češtinou: „Vy nesmíte projevit vaše názory — my říkáme našim příslušníkům — že vás nenecháme po způsobu jeho (11) předků položit na lavici — Římsa prorazivě ležení... padala dolů.“ Velice povedené jest toto souvětí: „Konečně jako pro doklad lidu nepřátelské konání sociálně-demokratických poslanců, uvedl připojení se sociálně-demokratických poslanců na zemském sněmu moravském ku obstrukci při letním zasedání téhož.“ Hledá se šlopec, který by uhořel smyslem té pletenice. — V Krapkově „Hlasu lidu“ dne 7. t. m. jakýsi „socialista-bohoslovec“ poučoval

o katolické mravovce. Jistý soudce prý se ptal vyšetřovance, který páchal zločiny proti mravopěstnosti: „Což pak jste se nebál Božího trestu, když jste opět a opět hřešil?“ Na to prý mu vyšetřovatel klidně odpověděl: „Já jsem se vyzpovídal, bylo mi odpuštěno, Božího trestu nemám se co bát.“ A to jednoduché vyzpovídání dle podvodné tiskoviny v církvi stačí k odpuštění hříchů. Malé děti se učí, že jest potřeba také pravé lítosti, pevného přesvědčení a zadostiučinění. Ale „Hlas l.“ jako nevědomý se táže, k čemu prý „mravnostní pravidla obhajovati Božskými příkazy a zákazy? Na hříšníky proti společenským řádům máme soudy a žaláře. K čemu tedy ještě peklo?“ — Tak! A jak pak když rudý zloděj se obrátne rukám četnictva vymkne? Co činit, jestliže rudý žilivce, znalý dobře zákonů, dovede tiskem vytrestat, zlehčit, rozrušit rodinný klid, aniž by se to dalo žalovat? Policajti a četníci odvedou jen toho ničemu, kterého chytanou; jen ten jest žalářem potrestán, kdo nedovede svoje provinění vykrotit (jako na př. bankrotáři). Za prolhaného dopisovatele sedává v žaláři redaktor, který mu důvěřoval. Pro slovo v náhlém rozrušení pronesené jest někdo odsouzen do žaláře, chytří zločinci sedávají dlouho v teple. Ocitlivý soudce, nemá-li po ruce nejjasnější svědectví, raději osvobodí deset zlých lidí, než by nešťastnou náhodou odsoudil nevinného. Raškovany podvodník okrádá lid třebas 10 let a myslí si: „Až to praskne, sáhnu k revolveru a budu míti tak smrt lehčí a kratší než lidé spravedliví.“ A jak ozbrojená moc dovede tlumiti v člověku hříšné tužby, které všechny zločiny předcházejí? Tu je nejvýznamnější problém. Proč jen ve Francii po vyloučení náboženství ze škol nestáli ani rozmnožené četnictvo brániti rostoucímu přívalu zločinů všeho druhu? Proto pozor! Mravovka, která chce zastrážiti od zločinu pouhým poukazem na orgány spravedlnosti, jest velice slabá.

Pohodlná starost o churavé dělnictvo. Na sněmu moravském zemský hejtman hrabě Serenyi podal návrh, aby na oslavu panovníckého jubilea na Moravě založily se dva ústavy na léčení součotín, nemoci, na niž valná většina dělnictva umírá, a žádal, aby k tomu účelu povoleno bylo 1,300.000 K. Sněm vyslechl zemského hejtmána s pochvalou, jenom sociální demokraté na oslavu panovníkovu utekli ven; nechali tam jen Prokše, který zůstal sedět; tedy hlasoval proti.

Ze socialistické schůze. Brněnský „Hlas“ sdělil, jak vyhlížela socialistická schůze odpadlíka „soudruha“ Roučka v Pozořicích. Rouček na př. statečně prohlásil: „Papež jest největším rašilem náboženství.“ „Lump, na šibenici s ním, oběsit ho“, křičelo shromáždění továrních dělníků, sehnanych z celého Brněnska a Slavkovska. „Hlásím se ke slovu!“ pravil p. Ondráček, katolík. — „Oběste ho!“ křičeli lidé. Rouček zmínil se o místním kaplanu Píhalovi — „lump, cikán, na šibenici s ním, oběsit ho!“ bouřil zástup. — „Posl. Šrámek musí nám podat zprávu o své činnosti!“ zvolal Rouček a přívrženci jeho řvali: „Mameluk, lump, oběsit ho, na šibenici s ním!“ zněla sborová odpověď. — A potom se divte, že katolíci na schůze páně Roučkovy nechodí a že Rouček vítězí na celé čáře nad svými odpůrci. Ostatně třeba sdělit ještě malou švandnu. Hlavní argument páně Roučkův proti kněžím jest: „Kristus chodil bos a pěšky — kněží jezdí v kočářích.“ Když však odcházel z Pozořic, musili mu soudruzi opatřiti — povoz k nádraží. Tihle lidé prý proti klerikalismu hájí kulturu!

Fotografie ! nejlepší !

Zvítězí nad podobiznou v krámském
platném způsobu, v provedení

nejumělejších.

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Svatební skupiny.

(Pro tyto svatební skupiny ceny.)

Zimní barchety

a flanely stálobarevné kanafasy, zefíry, syphoviny, krádlie, dámské látky a jiné tkaniny struky, manšestry atd. Žádejte vzorky franko.

Jaroslav Marek,

ruční tkalcovna v Bystrém u Nov. Města n/M.

Též zašílám 1 balík 40 m zbytků, obalujících barchety, flanely, kanafasy, zefíry a jiné franko za 18 K dobírka. Vzorky zbytků se nezasílají.

Navštivenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihotiskárna
v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
blasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,

varhanář v Polčově.
Závod založen 1874.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidové,

bez konkurence

svojí kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, bířety atd.

doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla
Hradecký Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

Krejčovské dělníky

dámské konfekce přijme za dobrý
plat k okamžitému nastoupení to-
várna dámské konfekce

Mladý & Puš

v Chrudimi.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámců,
křížů, soch a nejrůznějších uměl. výrobků
jen solidní jakosti doporučuje levně

— první východočeský umělecký závod —

Jos. Kieslich

v Hradci Králové, Jiřikova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve
vlastní dílně na výrobu rámců a pozlaco-
vačství.

Obchod papírnický.

Všecké druhy papíru, školní potřeby atd. atd.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 metry vysoké kus za 6,
8, 10-15 zl. Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 2,
3, 4-5 zl.

Dražba

v obecní

zastavárně Královéhradecké

v čísle 230 (u semináře)

odbyvatí se bude

— v sobotu dne 24. října 1906 —

od 9. hod. ranní
do 12. hod. po. a od 2. hod. do 6. hod. odp.

na zástavy

posetávající z klenotů, hodinek, řetězků zla-
tých, stříbrných atd., rovněž i se šatstva,
prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol,
šicích strojů atd., které

do konce srpna 1906 propadly.

Všecké do dražby propadlé zástavy lze nej-
dříve ve čtvrtek před dražbou buďte záro-
čtí azeb vyplátní. Po třinácti dni před dražbou
účtuje se dražební poplatek mimo úrok a
sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec nedražuje.

V případě, že by se všechny věci neprodaly,
odbyje se dražba nově v sobotu 31. října 1906.

za správného předsed-
ství ředitelství Královéhradecké.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým destaveníčkem
hostů z venku a depo-
roučí se jim se nejlépe.

Pečlivé pokrmy vždy jsou
" pohodově. "

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Videa 1906 Zlatá medaile...
Antverpy 1906. Zlatá medaile
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uz : a i
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
alkoholová svítkárna a vaskárna v Ml. Bělaněv.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
a výměnu obnosu k 20.000.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keřovitého nářadí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Videa.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelky. — Pláště do deště.

Přikrývky

šatek, se světlou vlnou.

Pokrývky

na stoly a látky.

Župany v každé velikosti.

Bočníky — — — Želatinový nábytek

v bohatém
výběru Žitky koberců
za malou
mírnou cenu. v cenách
nejlevnějších

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlouné se vypořádá.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

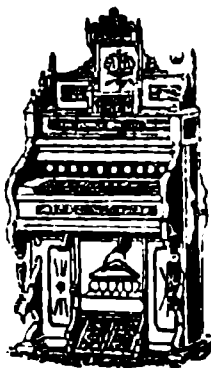
Sklady:

Badapout, VIII. ker. József-
kört 18. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

První česká křest.-soc. svépomočná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávniku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

P. t. pp. truhlářům

odporuji

svoji výrobu

: intarsii :

vkusně a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křídla, moderní rámy. :

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradec Králové,

náměstí Františka Josefa.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítačidla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzly

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch světců, krucifiků,
rámů atd.

Opravné a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohl-
sání se ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvácené.
Vzorky, rozpočty, výkresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

vováli katolické smýšlení, byly před volbami vydány rožkary, aby se volilo po agrárních kandidátech. Neví „Cep“ nic, kam asi se peníze z kapsy těch šlechticů tenkrát poděly? A vždyť zná docela dobře obsah těchto, zašantročených do „Práva lidu“. Z těch přece nejlíp pozná, jak ta pomoc byla obrovská a co asi z toho všeho mohla dostati královéhradecká diecése. Kdyby od české sekce Píova spolku, na kterou platí stejné katolické kněží čeští, nějaká podpora došla, pranic bychom se tím netajili a za to se nestyděli. Zatím se těšíme tím, že „Obnova“ má pevný finanční základ ve svých abonentech a že se utěšeně její abonenti dále šíří a že nepotřebuje se činiti závislou přijímáním mnoha židovských insertů jako listy jiné. „Cep“, co jsi napovídal, dopověď! Věš-li toho víc než my, řekni bez rozpádků, čemu nám který šlechtic pomohl! Kdybychom měli takové umělé prostředky k zakládání a šíření tisku jako strana agrární, přímo bys trnul, jak by se náš tisk rozšířil.

Jak odpovídá „Cep“ na naše ukázky agrárních lidí? Myslíme, že právě ty úhořovitě odpovídi, které nic neporáží, ale chtějí zákeřně bodati se strany, otevrou již samy sebou oči uvážlivějším agrárníkům. My jsme na př. dokázali jako lež tvrzení „Cepu“, jako by byl Alban mluvil na sjezdu německý. „Cep“ na to odpovídá, že je P. Alban Němec z Míše. Poukázali jsme na soustavné hanobení naší strany jako „strany státní němčiny“ a „Cep“ odkazuje na známý výrok „Čecha“, který jsme přece sami obšírně uvedli, atd. Náhodou jest vykrucování a lhaní „Cepu“ věčné a důkladné odbyto v posledním „Stítě“. Na to, jak snové potupily „Hlasy Venkova“ rolníka-poslance Šabatu a na jiné důležité výtky vůbec neodpovídá. A tak jest „odpověď“ „Cepova“ nejlepším dokladem, jak zarytá prohanost nechce se dáti na cestu lepší.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdrovileji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Politický přehled.

V království českém zavládlo dusno neobvyklé. Buršáci nanovo s prusáckými odznaky a zpíváním prusácké „Wacht am Rhein“ vyřítili se na ulice pražské, velezářdně protirakousky demonstrující. Buml jim sice formálně zakázán, ale to buršákům levalo, a znovu pustili se v dráždění obyvatelstva českého, které ovšem při takových velezářdných demonstracích do krajnosti uráženo jsouc, rozechvělo se nezvykle. Haed bylo na místě vojsko, četnictvo a policie, aby roztrpčenou mysl českou zchladiily. Po ulicích honění a zatýkání... Policie brozí nejostřejšími opatřeními, bude-li se podobné rušení pokoje opakovati, výmínečným stavem že bude město potrestáno, a to za protirakouské demonstrace buršáků... Čeští lidé volají se k pořádku, místodržitel osobně pražskému starostovi dr. Grošovi připomíná, aby pečoval o to, by se výtržností neopakovaly, ale velice nápadno jest, že tento rakouský místodržitel nezapomene na současně buršáky, aby upustili od prusáckých demonstrací na české půdě, a aby nevzývali obyvatelstvo, které smýšlí dobře rakousky. Ve Vídni nebo v Pešti by se jinak zatočilo s demonstrujícími slovanými studenty. Zemští a říšští poslanci čeští zaslali ministerskému předsedovi telegram, v němž upozorňují na rozšíření obyvatelstva pražského, které zaváděno vyzývavým nošením odznaků buršáckých. Obodníci obou národností, majíce škodu z bumů, rozhořčení jsouc tím, že se usjednává pokoj jednoduchým zákazem. Poslanci žádají proto přímý zákaz buršáckých odznaků na veřejných ulicích pražských. — K výtržnostem v Praze druzí se také nové protičeské demonstrace v poněkud jiných městech v Teplicích, České Lípě, Mostě, Čes.

Budějovicích a především v Usti n. L., kde česká beseda a české obchody vyloučeny a nasinci i do krve zraněni. Němci bouří dál, patrně s nynějším nejistě zahraniční situací chtějí pro sebe nejvíce získat. Pracují jistě, vypočítavě.

V delegacích v Pešti řeší se zatím vyřízení otázky připojení Bosny a Hercegoviny k Rakousku. Zahraniční ministr bar. Aehrenthal tu prohlásil, že proti konferenci velmocí nečiní námitek, ale že nelze připustiti, aby rozšíření svrchovanosti na obě země bylo předmětem rozpravy. O náhradách nějakým územím Srbsku a Černé Hoře nemůže býti ani řeči. Turecku dána náhrada vzdáním se všech práv k sandžaku novopazarskému. Vyjednávání Rakouska s Tureckem není prý přerušeno, nýbrž jen zastaveno. Německo a Itálie podporují v tomto směru snahu Rakouska. Delegát dr. Kramář prohlásil, že do země právě k Rakousku připojených nesmí se zanáseti žádné politické nebo náboženské ideje, nýbrž musí se lidem pomáhat a hledět povznést je kulturně a hospodářsky. Uberská vnitřní politika jest nebezpečná pro monarchii; rozdělení za příčinou přivtělení nebylo by tak velikým, kdyby nebylo nebezpečí, že Bosna připadne k Uhrám; kdyby se dostala pod Chorvatsko a Dalmacii, my bychom si ničeho toužebněji nepřáli. Rakousko jest dnes postaveno mezi slovanskou a německou otázkou a záhada budoucnosti této monarchie spočívá v tom, budou-li tyto dvě velké otázky řešeny pokojně nebo katastrofálně. Němci cítí se utlačovanými, ač mají v Rakousku pět ministrů a všechna nejvyšší místa jsou v jejich rukou. Slované nečiní žádných obtíží za příčinou přivtělení Bosny, ale nesmí se od nich žádati, aby v okamžiku, v němž se jedná o přivtělení, přestali býti Slované. Srbsku a Černé Hoře musí Rakousko ukázati aspoň ochotu, jsouc důležitější na Balkáně než postavení Turecka. Rakousko má také poslání, aby protiva mezi Slované a Němci vyrovnalo. Bude-li se Rakousko dále považovati za německou moc anebo bude-li maďarskou politiku podporovati, pak se katastrofa nevyhne.

Čisť stran propuštění ministrů Praška a dr. Fiedlera vyhradil si rozhodnutí v době, až se do Vídně vrátí, počátkem listopadu; do té doby oba ministři mají setrvati v úřadě. Parlamentární komise „Národ. klubu“ usoudila, že oba čeští ministři beze všeho v kabinetě zůstati nemohou.

V Dol. Rakouských křesť. sociálních získali netušeného vítězství při zemských volbách, zvítězili na celé čáře proti všem spojeným stranám. Z 58 mandátů dobyli na první ráz 52, sociální demokracie získala jen 6 mandátů, liberální ani jednoho. Ve Vídni samé připadlo křesť. sociálům 43 ze 48 mandátů. Na kandidáty kř. soc. soustředilo se 169 008 hlasů, na soc. demokracii 108 231. Ušších voleb nebude, zato však nutno provést 4 nové volby, ježto tu kř. sociálům byli zvoleni dvakrát.

Srbsko a Černá Hora rozohňují se dále k válce s Rakouskem. Srbský král podepsal spolkovou smlouvu mezi Srbskem a Černou Horou, kterou jest zabezpečena společná válečná akce obou států. Srbské poselstvo s korunním princem v čele odjelo do Petrohradu, aby si dle všeho ruského strýčka naklonilo a zabezpečilo jeho pomoc. Ale z Ruska varují se Srbové před každým přeháleným krokem vůči Rakousku. V Černé Hoře povolání jsouc do zbraně všichni schopní mužové od 16 do 52 let. Po návratu korunního prince srbského z Petrohradu rozhodnuto bude o válce nebo míru.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Sedlce u Hory Kutné. Kř. sociální spolek „Vlast“ odbyval měsíční spolkovou schůzi dne 25. října t. r., na níž absolvent technického kursu letošního v Hradci Králové, p. Jindřich Němec, pojednal velmi zdařile o thematic: „Otázka svatováclavské za naší doby“. Obdivovali se mu sice sečtlostí a pamětí mladého technika, dělníka tabák. továrny zdejší, jenž v prvním svém veřejném vystoupení všem se zamlouval srdečnou a ohnivou svou řečí, kterou hleděl posluchače povzbudit, aby duch sv. Václava pronikal celý život jejich, by tak jméno Čech bylo zase ctěno v celé Evropě. Po té praktickou a nejvýše důležitou přednášku měl P. Jos. Zelený, kaplan, o spořivosti, v níž poukázal, jak neprosťelost často utrácíme svůj majetek a utupujeme cizím živlu, jenž majetkově silnější zaujímá v naší vlasti výhodné pozice. Vzdělanost sama nám nepomůže; musíme šetrností hlavně domoci se majetku a vlastní síly. S politováním poznamenáváme, že mnozí členové spolku chovají se ke schůzím lhostejně.

Z křesť. sociálního spolku v Čáslavi. V nastávajícím podzimním období hodlá spolek zahájit opět řadu přednášek, a nímž budou spojeny i takované debaty večírky. Uposorňujeme členy, aby k těmto debatám veškerým sbírali materiál a se připravovali. Známa jest jim jistě celá řada útoků, které podávány jsou se stran nepřátelských,

a bude dobře, když si jednotlivé „blágy“ zapamatují nebo sepiší, aby mohli nalésti poučení, případně i zbraně k vyvrácení. — Pohotělemu členu p. Novákovi ze Štramponcha věnovala okresní organizace 32 K. Zaplat Bůh!

Ze Dvora Králové n. Lab. Zdejší lidový spolek křesť. sociální v neděli dne 26. t. m. provedl velikou a záslušnou práci. Odpoledne v Hankově domě uspořádána přednášková schůze, na níž promluvil dp. J. Šabula z Hradce Králové o Karlu IV. K přednášce dostavilo se asi 360 posluchačů, kteří s největším zájmem sledovali důkladné líčení zlaté doby českého národa. — Týž den po horlivých a dobře řízených přípravách uspořádán večer tamburašský koncert. Nasinci dychtivě si přáli poslechnouti hudbu jihoslovanskou. Zájem byl tak veliký, že již přede dnem koncertu byly všechny listky na sedadla vyprodány. Dvorní Hankova domu rychle se naplnila. I na galerii shromáždilo se na 300 účastníků. Tamburaši královéhradecké katolické jednoty nesklamali naděje přítomných. Již po prvním kuse ozval se dlouhotrvající potlesk. Tamburašská čísla vystřídala hrou na housle. Hrál sborníkem tamburašů dp. Šabula, jež doprovázel se uvolila s laškovou ochotou vážená paní ředitelová Stuchlová na piano. Obecenstvo odměňovalo velikou pochvalou sola na housle i mistru doprovodu pianový. Oběma účinkujícími podány kytice. S největším nadšením však přijat veliký hudební obraz „U posavské šumi“, sehraný sborem tamburašů, tak že na všeobecnou žádost bylo nutno jej opakovati. Koncert lidovým spolkem uspořádán byl skutečně koncertem lidu. Velká většina posluchačů skládala se s prostého lidu katolického, a přece týž lid projevil vzácné porozumění pro ušlechtilý umělecký požitek. Při hraji všech čísel naslouchalo vše s dechem utajeným; ani šepotem nebyly rušeny chvíle jemné, jímavé hudby. Náš spolek dokázal, že dovede připravit umělecký večer prvého řádu, což mu sluší ke cti. Leč také obecenstvu sluší vzdáti dík, že dostavilo se v počtu tolik četném, ač jiné, dováděnější zábavy lákaly týž den jinam. Srdečný dík vzdáváme dp. Šabulovi, vážené paní Stuchlové a celému milému tamburašskému sboru našich bratří královéhradeckých za jejich ochotu a obětavost. Krásný ten večer nevymizí nám nikdy s pamětí! — V nejbližších dnech pořádá odbor česk. katol. mládeže veřejnou spolkovou schůzi, na kterou jest pozván znamenitý řečník dp. P. M. Voňavka z Českých Budějovic.

Zprávy místní a z kraje.

V příčině oslavy státního kněžského jubileu sv. Otce. Jeho Biskupská Milost vydal tato nařízení: I. V neděli XXII. po sv. Duchu, dne 8. listopadu, bude ve všech chrámech diecésních věřícímu lidu s kazatelnou přečten pastýřský list (Ord. I. č. 10.) a po něm ohlášena pořádek slavnosti jubilejní. II. Papežské jubileum slaviti se bude v diecése naší v neděli XXIII. po sv. Duchu, dne 15. listopadu. I. V předvečer, v sobotu dne 14. listopadu, budiž slavnost svátečním vyzváněním zvěstována. 2. V neděli, dne 15. listopadu, buďtež ve všech farních, ústavních a klášterních chrámech co možná nejslavněji konány služby Boží s chvalozpěvem „Te Deum“. Slavnostní kázání hlediž obsahem k významu slavnosti. 3. Kde se tak i jindy stává, buďtež k slavným službám Božím úřady posváty obvyklým způsobem. 4. Přijeti sv. svátosti na úmysl Svatého Otce a uspořádání slavnostních projevů vřele odporučí se jako důstojné prostředky ku povznesení slavnosti jubilejní. III. Možno-li někomu z kněží neb laiků mé diecése — čehož vřele bych si přál — putovati k papežskému jubileu do Říma, nechť tam u mne v české kolleji Via Sistina 128 se přihlásí, abych jej vzal sebou k slavnosti do velechrámu a k audienci u Svatého Otce. IV. Po dobu nepřítomnosti své odporučím se zbožné modlitbě velebného duchovenstva a věřícího lidu. Duchovenstvu pak jest — jakmile ho dojde toto nařízení — až do mého návratu modliti se při mši svaté kollektu „Pro peregrinantibus“, jež řídí se rubrikami Orationis imperatae pro longiori tempore. (Srov. Ord. list 1906, č. 4, str. 34.)

Odjezd mejdp. biskupa do Říma. Dne 27. t. m. o půl 1. hod. odp. dostavil se Jeho Bisk. Milost do chrámu kathedrálního vykonat pobožnost před odjezdem do Říma, k němuž se odhodlal za příčinou oslavy státního kněžského jubileu sv. Otce. Shromáždili se tu vsdpp. členové kapituly a ostatní kněžstvo královéhradecké, ctih. pp. bohoslovci a občanstvo různých vrstev. Po vykonané pobožnosti vsdpp. gen. vikář Magre dr. Frýdek pronesl k Jeho Milosti proctěnou řeč na rozloučenou, na kterou velepastýř připadnými slovy odpověděl. Pak nastalo rozloučení, velepastýř za blaholu zvonů usedl do připraveného povozu. Bůh račiž ochrániti našeho arcipastýře na daleké cestě!

Schůze městské rady dne 26. října. Výkaz hotovosti pokladní se dne 19. t. m. byl vzat na vědomí. — Za nové varhany, dodané pro kapli sv. Klimenta, vyplatí se p. J. Mělníkov v Hory Kutné v základě výnosu c. k. ministerstva kultu a vycouvání obnos K 2762 ze jmění kostela Poučevského. — Předepíše se dávka vodní

za III. čtvrtletí t. r. v obnosu úhrnem K 6263 88. — Žádost p. Fr. Peška za koncesi vinárnickou pro dům čp 427 předložil se měst. zastupitelstvu k vyjádření. — S ředitelstvím měst. dívčího lycea se sdělí, že c. k. zemská školní rada dala svolení k tomu, aby počátkem tohoto škol. roku na lyceu tom zavedeno bylo vyučování jazyku anglickému jako nepovinnému předmětu a vychovatelství jako předmětu povinnému. — Běže se na vědomí, že odvolání, podanému proti živnostensko-policejnímu povolení užívání naftového motoru v továrně p. Jana Beneše na Pražském Předměstí nebylo c. k. místodržitelstvím vyhověno. — S okresním výborem vzhledem k jeho vybudnutí, aby obecní úřady byly nápomocny státním úřadům při akci, čelící proti zavlečení cholery do Čech, se sdělí, že se strany zdejšího města potřebná opatření byla již učiněna. — Učiní se vyhláška, že obec Královéhradecká bude jediné sama ve vlastní režii obstarávat okrašlování květin, obkládání drnem a zalévání hrobů na hřbitově Pouchovském za poplatky. schválené c. k. místodržitelstvím. — Pp. manž. Frant. a Marii Novákovým uděleno se povolení ku stavbě jednopatrového domu ve způsobu villy na parcel. č. 1 v bloku XIII v Žerotinové ulici a p. Marii Šanderové ku stavbě rodinného domu na stanovišti č. 1. v bloku X. — Panu Fr. Vrbatovi, kapelníku v Nechanicích, schváleny byly plány figady pro jeho dům na parc. č. 3. v bloku VIII. v Karlově třídě a p. Emilu Pravdovi, pilníkáři, pro dům na parc. č. 2. v tomtéž bloku. — K návrhu městské technické kanceláře provede se na zkoušku dýchání části silnice ve třídě Pospíšilově. — Paní Zdence Brunkalové povolí se připojení domovní kanalisace k uličnímu potrubí při domě čp. 406 v Posp. tř. — Jedné žádosti za zvýšení příspěvku na sirotka, 1 žádosti za zvýšení podpory bylo vyhověno, 1 žádost téhož druhu byla zamítnuta.

Přísaha nováčků koná se tuto neděli o půl 9. hod. ráno na dvoře Vodičkových kasáren.

Dávodná a významná žádost za výhodnější železniční spojení v Hradci Králové. Výbor obchodního gremia v Hradci Králové sepsal žádost následující: „Vysoké c. k. ministerstvo železnic ve Vídni! Konkurenční boj mezi c. k. priv. jihočesko-moravskou spojkou, c. k. priv. severozápadní dráhou a c. k. priv. společností státních drah vedl při osobní dopravě během času k velikým nerovnostem, kterými celé východní království České velice trpělo. Vzhledem k nastávajícímu sestátnění všech tří společností nastala možnost nerovnosti tyto odstraniti a činíme v tomto ohledu následující návrhy: 1. Žádáme zdvořile, aby vlak č. 308/203/1108, vyjíždějící 7⁴⁵ ráno z Hradce Králové, měl spojení ku vlaku spol. stát. drah č. 308, odjíždějícímu z Pardubic v 8³³ ráno k Chocni. 2. Aby vlak č. 312/212/1112 měl v Pardubicích spojení k rychlíku spol. st. drah č. 3 ku Praze a k rychlíku spol. st. drah č. 4, k Vídni odjíždějícímu. 3. Aby vlak č. 304/204/1104, odjíždějící v 5⁰⁰ odpol. z Hradce Králové, měl spojení v Pardubicích k rychlíku spol. st. drah č. 6. 4. Aby vlak č. 1103/203/303, odjíždějící z Pardubic ve 12⁴⁰ ke Hradci Králové, měl spojení na rychl. č. 3 spol. st. drah. 5. Aby vlak č. 426, z Hradce Králové v 7⁴⁵ ráno odjíždějící, měl spojení ku vlaku č. 911 spol. státních drah, k Hal. statdu a ku vlaku č. 902, k Chocni odjíždějícímu. 6. Aby vlak č. 414, z Hradce Králové ve 2³⁷ odpol. odjíždějící, měl zajištěnou delší čekací dobu v Týništi ku vlaku č. 903 než až doposud. 7. Aby při vlaku č. 470 z Hradce Králové ve 4¹⁵ odp. byla zavedena doprava osob již z Hradce Králové. 8. Aby vložen byl nový osobní vlak z Kyšperka do Prahy tak, aby přijížděl k 9. hod. večerní do Hradce Králové a měl spojení ku vlakům č. 208/1106, 209/309 c. k. obchod. dráhy č. 13. 9. Aby vlak č. 423, jedoucí z Mittelwalde o 12⁴⁰ polední do Kyšperka, byl prodloužen až do Hradce Králové a tím stihl spojení k vlaku č. 419 ku Praze, k vlaku č. 204/1104 k Pardubicím a k vlaku č. 207/307 k Liberci. 10. Aby rychlík, odjíždějící v 1¹⁵ odp. z Hradce Králové ku Praze a za nějž sazby rychlíkové vybírány jsou, doba jízdy pro rychlíky vyměřenou správně dodržíval. 11. Aby spojení z Hradce Králové do Jičína přes Ostroměť, tam a zpět upraveno bylo tím způsobem, by doba jízdy proti době nynější skrácela byla a rychlejšího spojení docíleno. 12. Aby všude tam, kde vzhledem k překládkám rychlosboží a manipulaci poštovní výše uvedené změny zavedeny býti nemohou, po způsobu státních drah nákladní rychlovlaky zřízeny byly. Vlakům těmto by výše uvedené manipulace přiděleny byly, čímž osobním vlakům rychlejší jízda umožněna bude. Zájem průmyslu, obchodu, obcí a veškerého obyvatelstva vyžaduje nutně nápravy veškerých těchto požadavků a prosíme: „Vysoké c. k. ministerstvo železnic, račiž naši odůvodněnou žádost vyšetřiti a dle možnosti úpravu tato při nejbližší změně jízdního řádu dobrovolně nařídit.“

Městské průmysl. muzeum v Hradci Králové pořádá v pondělí dne 2. listopadu 1908 přednášku p. dr. Zdeňka Wirtha, c. k. konservátora, asistenta umělecko-průmyslového muzea a redaktora čas. „Styl“ v Praze: Město jako dílo umělecké. Přednáška koná se v sále Živnostensko-

četnářské jednoty a doprovázena bude řadou světelných obrazů. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstup volný. Přednáška tato jest první v připraveném cyklu přednášek „O městě a moderním bydlení.“

Ze společenství královéhradecké. Výbor společenství usnesl se ve schůzi konané dne 24. října t. r., aby na památku 60letého jubilea panování Jeho císa. a král. Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. byla k umožnění opatření levných bytů a vhodných dílen dělnictvu a chudému živnostnictvu poskytnuta „Spolku pro zvýšení lidového blahobytu, zvláště ku stavbě rodinných domků, z. s. s r. o. v Hradci Králové“ a sice ku stavbě domů dělnických a živnostenských v Hradci Králové nesúdročitelná zá-půjčka K 50.000 pro každou kategorii jednou polovicí. 2. aby k zvýšení smyslu pro spořičnost v myslí tříle mládeže byla v den jubilejní, t. j. dne 2. prosince 1908 odevzdána každému žáku resp. žákyni obecných (včetně c. k. cvičné) a měšťanských škol v Hradci Králové vkladní knížka královéhradecké spořičtelny, sčítající na vklad 2 korun, jenž je splatný teprve dnem, kdy dotyčný žák resp. žákyně obecnou resp. měšťanskou školu vychodí a jenž tehda připadnouti má všeobecnému rezervnímu fondu spořičtelny, jestliže vklad tento během téže doby dalšími vklady nebude rozmnožen. — Ve příčině pensijního pojištění úřednictva usneseno, podati vys. c. k. vládě žádost, aby pensijnímu fondu úředníků spořičtelny přiznána byla vlastnost smlouvy náhradní, při které příležitosti snížena byla služební doba pro úřednictvo na 35 let. — V dalším programu usneseno mimo jiné změny stanov, aby tyto byly doplněny v tom směru, že spořičtelna jest oprávněna stizovati v okolí města Hradce Králové pobočky (sběráy a platební, filialky) —

Z Besedy. Třetí programový večer připravuje se na sobotu 7. listopadu. Do vánoce uspořádány budou ještě celkem 4 večery, na to sylvestrovská zábava. Program bude sdělen v příštím čísle.

Studentská představení v Klicperově divadle uspořádá Východočeská divadelní společnost nejbližší tři středy 4., 11. a 18. listopadu vždy o půl 4. hod. odpol. ve prospěch spolku pro podporování chudých studujících. Lístky za ceny snížené budou se prodávati v knihkupectví p. Pišové a pro studentstvo u školních v ústavech. První představení bude „Noc na Karlštejn“, jež nabude zajímavosti i tím, že vystoupí ve hře té dcera básnicka sl. Eva Vrchlická. Potom bude se hrati Shakespearův „Othello“ a třetí středu Smetanova „Hubička“. Vybrané hry i humanitní účel a snížení cen zajisté způsobí, že bude divadlo vyprodáno. Po způsobu studentských představení v Praze před každým divadlem krátce podá případný výklad prof. dr. Josef Pešek.

Vyhláška. Na základě výnosu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 22. října 1908 č. 14339/2 vyhláše všechny občany, aby každý, kdo může dokázati, že pes p. Jana Riedla, velký černý s bílým pruhem na prsou, svislými ušima a dlouhým ohonem ve dnech 15., 16., 17. a 18. října 1908 s některým psem do styku přišel neb jej rval, ihned to c. k. okresnímu hejtmanství v Hradci Králové oznámil, by pes takový byl v čas usmrcen a dalším se šíření této hrozby a na lidi přenosné nákazy mohlo býti zabráněno.

Královéhradecká zemská obrana r. 1908. Ve zprávě své ku král. podkomornímu úřadu dne 30. září 1908 magistrát královéhradecký navrhol, aby poddůstojníkům zemské obrany Janu Willenbachovi vydání za poddůstojnický oděv bylo z městského důchodu nahrazeno. Král. podkomorní úřad však k tomu nesvolil, připomenuv, že sbroj a vojenský oděv pro zemskou obranu opatřuje pan velitel setniny. Ve příčině náhrady 27 zl., které byly puškari Janu Hamtlovi zapláceny za první vycílení 163 kusů pušek mužstvu zemské obrany a za návod k cídění, král. podkomorní úřad odpověděl, že sice toto vydání z obecního důchodu povoluje, avšak budoucně se již tak nestane, poněvadž to povinností každého zeměbrance, by si sbroj v dobrém stavu udržoval. Při příchodu J. C. Výstavi pana arcivévodý Ferdinanda mužstvu zemské obrany v Kuklenách vydány 1 sud piva per 20 zl., jakož i ten sud piva, který mužstvo při prvním cvičení ve střelbě dne 3. října t. r. obdrželo, též ve 20 zl. účtovaný, se sice k výplatě z měst. důchodu povoluje, „avšak“, král. podkomorní úřad připomíná, „jest velice nepořádné, že aspoň jeden sud piva od předvozdvozného měšťanstva nebyl darován a vždy se všecko od magistrátu na městský důchod hledí uvaliti“. Dále bylo povoleno, by se 4 poddůstojníkům, kteří s nedostatkem schopných poddůstojníků k vycvičení mužstva zemské obrany byli přibráni, z měst. důchodu vyplátilo 12 zl. Podobná vydání však budoucně mají zcela odpadnouti.“ (Vyn. k. podkom. úř. ze dne 11. října 1908 č. 1099.) Mimo to bylo na základě povolení kr. podkomorního úřadu z městského důchodu vypláceno: Karla Müllerovi za terč pro střelbu zem. obrany 3 zl., Janu Michlovi, mříšči při terči 1 zl. 1² kr., pak šesti hudebníkům „od muziky, která se pro královéhradecký lanterv dělala“ — nejpošle při prvním cvičení ve

střelbě do terče — 6 zl. (Příl. k účt. z roku 1908.) V. P. —

Úmrtí. Dne 26. t. m. zemřela p. Justina Šaarová, roz. Fürstnerová, měšťanka královéhradecká. Pohřeb konán dne 28. t. m. na hřbitově Pouchovský. — Dne 29. t. m. skočila smrt mladistvý život p. Fr. Melichara, typografa, který zesnul u věku 23 let. Pohřeb konati se bude v sobotu o 3. hod. odpol. z domu smutku (Pospíšilova tř. č. 386.) na hřbitově Pouchovský.

Projev ve prospěch českých menšin. Městské zastupitelstvo král. věnného města Hradce Králové usneslo se ve schůzi, konané dne 27. října t. r., na následující projev: Znásilňování českých menšin ve smyšlených krajích nášeho království dosáhlo takového stupně, že v celém českém národě zavládla krajní rozhořčenost, která by mohla způsobiti boj odveta s nedostatečnými následky. Třeba s veškerým důrazem veřejně konstatovati, že naše menšiny jsou postaveny mimo zákon a že c. k. vláda a její orgány nečiní a lhotejně přihlížejí k neslýchanému porušování základních zákonů státních. Městské zastupitelstvo královského věnného města Hradce Králové protestuje co nejrozhodněji proti násilnostem, jimž naše menšiny jsou vydány na pospas, a vyalovuje svůj plný souhlas s pamětním spisem o nedostatečcích menšinového školství, který byl z usnesení manifestčního tábora, konaného v Praze dne 9. srpna 1908, podán nejvyšším úřadům školským.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katol. tovaryšů sehraje v neděli dne 1. listopadu t. r. dušičkovou divadelní hru, novinku: „Setkání na hřbitově“ v 5 jednáních od Jos. Brožka. Režisér p. Beránek. Ceny míst: Křeslo 1 K. Prvé místo 70 hal., druhé místo 50 hal. Sedadlo na galerii 40 hal. Místo k stání 20 hal. Začátek o půl 8. hod. Konec o 10. hodině večer. Předprodej lístků v Adalbertinu č. dv. 1.

Nově zavedená květinová síň p. Fr. Kupečka v Jiřkově tř. (blíže Grand-hôtelu) jest podnikem vzorným, dobře odpovídajícím modernímu vkusu. Obsluha velice solidní. Doufáme, že p. Kupeček jako čilý a zkušený odborník získá si přisvěd všech kupujících. Odporúčujeme jeho závod všem přátelům.

Meravské jeskyně, vynikající rozlehlostí, malebností a útvary krápníkovými, stály Sulovské, bájeami obetkanou horu Radhošť s jejími pustevnami, slovenské visky a poblety z Brna, Olomouce a Kroměříže spatří, kdo navštíví v týdnu od 31. října do 6. listopadu panoramu Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou věží.

† Ant. Štěpánek. Jaroměřský děkan a bisk. vikář není již mezi živými. Zemřel včera 29. t. m. Narodil se 15. dubna 1842, na kněze vysvěcen r. 1867. Zesnulý pro svoji jemnou, ušlechtilou povahu těšil se všeobecným sympatiím. Odpověď v pokoji!

Prosbu k dobročinným lidem. Ubožák našinec, poctivý fidejusk, jenž smutným osudem přišel o veškerou majetek a zlobou lidskou o štěstí rodinné, prosí uctivě o sebe menší dáreček. Za každý haléř z lásky darovaný „Zaplat Pán Bůh!“ Almužny dobrovolně darované ke zmírnění prvního návalu nouze může téžce stíženého přijme administrace tohoto listu.

K 50letým narozeninám J. O. p. Jana hrab. Harracha. Sdělujeme, že jednak pro hluboký smutek v rodině jednak z ohledu na zdraví nemůžeme jubilar žádných oslav k jeho počtu pořádaných se účastniti. Kdo ho nějakým způsobem uctiti chce, nechť dne 2. listopadu pamatuje na „Jednotu sv. Methoděje“, spolek pro udržování českých služeb Božích ve Vídni, a na školu „Komenský.“

Pardubské jízdní sporty. Koňské dostihy v Pardubicích konají se na závodisti pardubském dne 8. listopadu v neděli o půl 2. hod. odpoledne za každého počasí. Celkem bude 5 závodů. Ke známé velké pardubské steeple-chase přihlásilo se 29 jezdců; bylo však vyškrtáno 14 koní a zbylo pouze 15, kteří hodlají závoditi. Prý také s těchto v poslední době několik vzá se závoděti. — Parforaní hony na jeleny konají se za veliké účasti různé šlechty, tak že celá suita dosahuje mnohdy počtu až 60 jezdců, z nichž mnohdy 30 oblečeno je v červené fraky. Také dámy s vysokých kruhů čtně se honů účastní. Hony proti obyčejí trvají letos pravidelně několik hodin. Posud zabilo se v útěku 5 jelenů a dvěma podobilo se prchnouti do lesů, aniž by mohli býti nalezeni. K úrazu poznd nedošlo, až na nepatrné malé nehody. —

Jeptišky na odchodu z pardubské okresní nemocnice. Ošetrovatelky pardubské okresní nemocnice, sestry sv. Karla Borromejského, daly výpověď a hodlají tuto nemocnici nadobro opustiti. Za důvod, pokud jsme mohli zjistiti, udává se hrubé zacházení se sestrami. Jakmile nabudeme bližších informací, podáme určitě a jasné správy a o celé záležitosti se dopodrobna rozeptáme. Budou to asi zajímavé správy, ale bude konečně nutno podati veřejnosti čistou pravdu.

Hôtel a kavárna u Střebáských v Pardubicích opustí dosavadní majitelka a hostianky tento závod převzeme dle dolehu p. Morávek, bývalý hótliér Grand-hôtelu v Hradci Králové.

Z Čáslavska. Co to bylo rámsu, když se prošlo, že na čáslavském okresě vráceny byly dokumenty prosazimálnímu učiteli Bayerovi s podotknutím, že se na jeho služby dále nerefléktuje. Soudruzi ze sociálně demokratického tábora vzali tuto záležitost za svou, svolávají byli hlučné tábory, v jejich tisku hanoben byl mlčový farář, řídící učitel, školní inspektor čáslavský, mlčovským občanům nadáno kořalů atd., jak už to nese „ušlechtilost“ rudého tisku. V Čáslavi soudruzi pořádali schůzi, z níž chtěli jít demonstrovat před byt okres. školního inspektora, snad i s nadějí, že opatří výdělek sklenáři Občan Pelikán položil obrněný protest v kanceláři p. místodržitelského rady a štatnatou resoluci v kanceláři p. okr. šk. inspektora. To byl líc peníze, kterým doufala strana soc. demokratická koupiti si lásku učitelstva, ale teď ukazuje se také rub. „Těšce“ stíhaný učitel Bayer bavil se mezitím vesele sportem a houbou a když byl konec prázdnin, pakoval knfr výš — do Vídně na školu Komenského. A teď si libuje. Nemohli prý mu „ti balíci“ učinit nic lepšího, než že ho vyhodili z okresu. Tam by se byl musil cikánit mezi leciakou holotou a tuhle je prý v sídelním městě, uprostřed nejkvělejšího života a má 16 set. A kdyby necůtl soudrubby sezměnit, hned by těm „klerikálům“ veřejně poděkoval. Budou-li mít ovšem radost i rodiče a děti na „Komenském“, jest otázka.

Z Čáslavě. Na neděli 25. října svolal svobodomyšlný klub veřejnou schůzi voličů do zasedací síně radnice, na níž měli podati zprávu zastupci našeho král. města J. Ex. pan dr. B. Pacák a p. dr. Zimmer. Účastenství nebylo právě tak velké. Zda bylo přetčinou toho nepříznivé počasí či nechut voličů, nelze rozhodovati. V nynější situaci jest to ovšem známka povážlivá. P. MUDr. Věšín jako předseda svobodomyšlného klubu, uvítav přítomné několika slovy, načrtl politické děje nejnovější doby a spolu omlouval nepřítomnost J. Ex. říšského poslance p. dra Pacáka, jenž pro chorobu nemohl se schůze účastniti. Pak předal slovo zemskému poslanci p. dru Zimmrovi, který náležitě osvětlil frivolnost německých poslanců, kteří čekali jen na nepatrnou příležitost, aby mohli rozbiti sněm. Vysvětloval, proč poslanci české nemohli dle trpěti zpupné chování radikálních nacionalistů německých, poněvadž další trpělivost byla by bývala zbabělostí. Vyložil, čeho od sněmu česká veřejnost čekala a o čem byla oloupena. S takovou stranou nemůže dále pracovati české zastupitelstvo ani doma ani na radě říšské a se zástupci takových partají nemohou pracovati zástupcové české v radě koruny. Situace jest těžká, ale budou-li ůchové státi pevně na svém, netřeba se budoucnosti báti. Vážný tón schůze porušen byl po applausem přijaté řeči p. dra Zimmra „řečí“ předsedy pol. klubu strany sociálně demokratické soudruha Pelikána, který v době snad jiné nežli nynější mohl by sklízeti vavříny za komické své výstupy, tu však nesklidil než na jedné straně rázný protest a na straně druhé abohé politování. Pletl páté přes deváté, nařknuv konečně poslance z tajného spolčování s Němci, aby prospívali svým kapsám P. dr. Věšín přišel jeho útoky odsoudil, ač nebylo snad třeba se tak rozčilovati vzhledem ku konfusním názorům p. Pelikána. P. dr. Zimmer pak krátce a řízně odbyl jeho „matené výroky a dovočil, že nadřizuje-li kdo Něm cům, jsou to sociální demokraté, kteří proti českým zástupcům mají armádu hned pohromadě, proti Němcům však opatrně mlčí. Na čí komando, jest známo. P. dr. Tesař navrhl pak resoluci, kterou se poslancům vyslovuje důvěra. Zajímavé jest, že po schůzi přišel člen strany sociálně demokratické omlouvatí výstup soudruha Pelikána, že oni za to nemohou, a kdesi: cosi. Pěkný předseda, jen co je pravda! — Restaurace chrámu Páně sv. Petra a Pavla jde opravdu krokem méně než hlemýždím. V posledním týdnu meškál tu p. architekt Hilbert, aby shlédli odloučené zdivo a dosavadní průběh prací opravných. Z Holic přivezena byla zásoba hotového i surového materiálu, ale ze stavby zmizeli pracovníci úplně. Má to býti už uzavřka sezóny? Pak jest nám s podivem, proč byla odkryta apsida románská, neboť podzimní deště klenbě k velkému užtku nebudou. I městská rada v posledním zasedání se usnesla, aby práce pokračovala rychlejším tempem. Nedej Báh, aby to byla devastace místo restaurace!

Z Bystřce u Lanškrouna. Zastrčená je ta naše vesnička, že o ni nezavádí ani milosrdný bratr, který přece projde vše křížem krámem, a leží v údolí, že jí cizinec nevidí, až těsně, několik kroků nad ní stane. Kdežto města i mnohé venkovské osady chlubí se svými scházemi, slavnostmi a divadly, zdá se jakoby Bystřce ani na světě nebylo. A přece i ta zastrčená, v Orlických horách zavátá Bystřce žije, i ona na oltář církve přináší svoji práci, své oběti a účastní se platné toho velkého boje na ochranu dráhového pokladu sv. víry. Je v Bystřci sdružení katolických semedělců, organizace katolické mládeže, ženy i dívky zorganizovány jsou ve spolku křesťanských matek a v jednotě křesť. panen; je tu jednota ustavičného klanění Nejsv. Svátosti, bratrstvo živého rážence, přes 300 čísel různých katolických listů koluje malou osadou. Na poslední tábor katolický na Mariánské Hoře u Černého vyjel Bystřce na

400 účastníků a významná byla tím, že bystrcký rolník p. Vincenc Matějka zvolen byl předsedou tábora. Lid zdejší vábí si sv. katolické víry a nestřípi jen tak lehce, aby ji kdo tupil. Před nedávnem přišel do jednoho zdejšího hostince až z Prahy agent s pohlednicemi a sotva že se ohál, začal toutsiti sednáctko-židovsko-myšlenkářskými rozsumy. Ale jak otvíral oči, když všichni od stolu, kde pan agent seděl, odešli a když rázný hostinský mu řekl: „Milý pane, s takovou do Bystřce nechoďte!“ — I řízný vtíp má zdejší lid na pokrokáře. Jakýsi krejčí ze sousední osady jal se vykládati o původu světa „z mlhovinek“ a tu jeden z občanů za všeobecného veselí podává mu nitě a několik knoflíků se slovy: „Poslouchejte, ta máte nitě a knoflíky a udějte mi z mlhovinek kabát!“ — Jak lid zdejší sv. náboženství si váží, dokazuje též krásná svatyně, která letos většinou z dárků dobrodinců, nákladem skoro 6000 K uvnitř byla obnovena a okrášlena jako pravá nevěsta Kristova. Na slavnost Posvěcení chrámu Páně měli jsme tu slavné služby Boží: kázání měl čenkovický p. administrátor Sokol, slavné zpívané služby Boží bývalý zdejší p. farář a bisk. notář Kovatík za asistence vdpp. farářů: Dejla, Krémáře, Černého a Neškudly. Při ranních službách Božích skládal do rukou místního duchovního správce vysnání sv. katolické víry evangelík Josef Kaška, když byl po celý rok o pravdách sv. náboženství poučován. A tak jsme měli letos posvěcení radostné a slavné! A nyní těšíme se na divadelní představení, která vždy v zimě pořádají zdejší čili ochotníci ve prospěch úilem severočeské jednoty, dílem na okrasu chrámu Páně. Na řadu přijde nejprve Kosmákův „Martin Chlubil“ — Tak ta zastrčená Bystřce také žije a příležitostně opět se přiblíží!

Z Koštěnic u Dašle. Nejd. biskup u dělil pochvalné uznání veleváženému panu Josefu Kučerovi, řídícímu učteli v Koštěnicích, který přišel týden odchází po 40leté, všestranně záslužné činnosti své do Pardubic. Slavnostní odevzdání pochvalného uznání onoho konati se bude v neděli dne 1. listopadu t. r. odpol. o 3. hod. ve školní budově u přítomnosti důstoj. duchovní správy dašické, sl. obec. zastupitelstva, sl. místní škol. rady, školních dítek a p. t. obecnstva počestné obce Koštěnické. O průběhu slavnosti oně přineseme zprávu.

Ze Senemle. Spolek místní katolické jednoty bude odbývati v neděli dne 8. listopadu ve svých spolkových místnostech u pana Stárka v 7 hodin večer schůzi, na níž promluví redaktorka „Jitřenky“ sl. Jakubcová. Legitimací listky ke schůzi této možno obdržeti u pl. předsedkyně a pl. jednatelky spolku. Za svou víru stydět se nemusíme a nesmíme; proto přijď každý, kdo jen dobré vůle jsi!

Hudba církevní v Hořelích. Dne 25. t. m. dávana byla a 1. listopadu t. r. opakovati se bude v děkanském chrámu Páně v Hořelích 5-klasá „Missa solemnis“ od J. C. Sychry, ředitele káru v Mladé Boleslavi, jedna z nejkrásnějších má české literatury slohu moderné polyfonního. Při generální zkoušce odeslána autorovi pohlednice, podepsaná všemi členy sboru. Na to odesal autor tento poděkovací připsis se zajímavým sdělením: „Za milou vzpomínku při zkoušce dne 24. t. m. Vám, velectěným damám i pánům srdečně děkuji. Tutěž má zpíval Bernský Cecílien-Verein 22 srpna t. r. při svěcení nového kostela v Interlaken, kamž si mne také pozvali. Podivil jsem se také, s jakým zanícením až ve Svýcarech tutěž skladbu zpívali. Podle zpráv i v Německu se na mnohých místech provozuje, kdežto v Čechách je Vaše město první, odkud se dovidám, že by se provozovala. V Ústí nad Labem se také dává (tedy také v německém městě) Na Moravě v Olomouci (Nešvera). Se srdečným pozdravem J. C. Sychra.“ Poznámek k tomu netřeba. — K vánočním svátkům připravuje se Sychrova mše, astorální.

Obornou hru „Bratři Svatobernardští“ — hlásá Trut. Věstník. Tak vidá! Divadlo, umění, vědy, vzdělání, osvěta, pokrok, vlasteneckví a najednou na horké půdě poslední bašty proti změnilému Trutnovu za režie pana pokrokového, státoprávního, protiklerikálního c. k. soudního adjunkta a kandidáta poslanectví Felixe hraje se hra sepsaná od zuřivého Němce, nepřítel všeob. slovanského, žida (K)ohorna! Ale u nás v Úpici jsme všemu zvyklí; tady hlavní úlohu našeho mučedníka národního Havlíčka měl hrát šid milionář Moravetz a naše intelligence to klidně snesla; jenom někteří z prostých dělníků pohrozili demonstrací a ochotníci, majíce hlavní zřetel na kapsu, honem „couvli“; tak je Úpice o jednu raritu chudší. A pan adjunkt pracuje protiklerikálně dál. Teď divadlem; ono je to tak lehké. Jedni to odrou, druzí zapíatí a pan adjunkt má slávu, a nic ho to nestojí a to je hlavní věc. Ale všem prostým lidem, v Boha věřícím, nejde na rozum, jak tohle pokrokový pan adjunkt ve svém svědomí srovná: On na sebe vezme hábit a biret, že vypadá také jako jeden z těch „Bratří Bernardiánských (zvláště co si nechal narůst vousy), rozsvítí jako kstelník svíčky před křížem a donucuje lidi, aby přísahali ve jménu Božím. A teď si připomeňte, jak mimo úřad ten pan svým působením k věření v Boha „nabádá“, jak „šifí účtu“ k znamení našeho náboženství, ke kříži. Co souditi o takovém pánuvi? Ale to všechno není ještě nic. Jednoho dne byla celá Úpice zkoprnělá nad zvláštním ruzsudkem. Občan X měl králíky, ale neměl jim co dát jíst a proto poslal učedníka na cizí. Občan Y však učedníka na škodu přistihl a žádal náhradu; dostalo se mu od X výsměchu. Proto Y pohnal X k soudu, kde byl vynesen „pokrokový“ rozsudek. Občan X jenž poslal krásť, byl osvobozen, a Y okradený byl odouzen k pokutě. Toble v Úpici taky ještě nebylo! — Jo lidičky, dříve se soudilo klerikálně, zpátečnický, ale takhle se bude soudit pokrokově. Jenže soused Y nemá ještě ducha pokrokového a nechtěl nijak tomu pokroku rozumět a proto se odvolal do Hradce; tam soudí ještě klerikálně (no ovšem v Hradci!) a proto dostal Y náhradu a X musel platit pokutu. A tak to máme zas popleteno; nevíme, je-li lepší být klerikálně poctivým nebo pokrokově zlodějem. A nyní slovo k pp. ochotníkům. Vzpomeňte si, že na den slavnosti vaší loni, když mnozí ochotníci cizí vám v slibu nedostáli, z naší katol. jednoty asi 10 členů vám obětavě pomáhalo a slušnou sumu vám odvzdli, že každé žádosti vaší vždy jsme vyhověli a vám s ochotou vypomohli a vy nám za to odplácíte surovou ranou. Opovázili byste se hrát kus, kde se tupí rabíni a židé? Nám tím neublížíte, ale kdo má kousek citu ještě mezi vámi, musí se stydět, neboť tím snižujete sami sebe na loutky. Těchto loutek i divadla, jež sloužíti má umění a vlasti, chce leckdo zneuzívati k nepěkným účelům osobním a k dráždní jinyoh.

Stavba farního kostela v Bělé u Přelouče. V těchto dnech schválen byl vys. c. k. ministr. kultu a věcí duch. projekt na přístavbu nedostatečného kostelíka farního v Bělé, v kterém při bohoslužbách musí tísniiti se devět obcí v okolních. Pokročila obec Bělá mnoho získá novostavbou kostela a úpravou náměstí před kostelem a školou, které bude parkovité upraveno. Plány vypracovalo c. k. místodržitelství dle návrhu konservatora p. B. Dvořáka. Doufáme, že po nynějším konečném schválení co nejdříve se ku stavbě přikročí, což je vroucím přáním všech přífařených, aby domohli se důstojného stánku Božího.

„Morální rozčlenění“ pokroková hlíneckých. Na naší výavu v předposledním čísle „Obnovy“, proč Osvěta lidu a učitelské listy nepřibily na pranyř „klerikalismus“ židovského učitele při pohřbu pl. Baurové, nedostalo se nám odpovědi, ale za to pustil se dopisovatel Osvěty lidu z Hlinska do zdejších klerikálů pro jejich nevlástenectví. Světo, žasni! Nemí to opovážlivost? Když odbor národní jednoty posumavské v Hlinsku, jejímiž dlouholetými členy byli i hlínečtí „klerikálové“, neuznal tyto za hodny pozvání na meštinovou manifestační schůzi, ač s „vlasteneckými“ sociál. demokraty dlouho smlouval a jejich účasti se marně dočkemřával, vyvodili z tohoto netaktického jednání hlínečtí katolíci důsledky a odřekli své příspěvky zmíněnému odboru s podotknutím, že si své vlastenecké povinnosti učiní zadost sami. A nad tímto hrozným činem přichází pokrokářský dopisovatel přímo z míry a brozí se toho klerikálního nevlástenectví. — Staré přísloví praví: „Čin-li dva totéž, není to totéž.“ A to platí zde. Jak pak jest to dávno, co zdejší pokrokáři, jsouce rozvádění s mladočechy pro obsazování místa správce sirotčince — ne tedy proto, že by byli od někoho s národa vylučováni, nýbrž pouze s arážené ješitnosti — na archy rozeslané dámským spolkem „Vlasta“ na sbírku pro Ústí. Matici škol. k svým jménám malovali obrovské nuly? Nevíme, byl-li pokrokářský umrávňovatel tenkrát už v Hlinsku, anebo číchal ještě vání petrkovských lesť, ale tolik víme, že je někdo proto nezrádcoval a s národa nevylučoval. K čemu tedy nyní takové rozhořčení? Inu tentokrát se jedná o klerikály. Jest s podivem, když jsou ti klerikálové „národním“ stranám tak protivní, jak Osv. lidu tvrdí, že se jim nepotivily po tolik let i jejich příspěvky. Ale u nás jest to tak: klerikálům „dávají, je urážcovati, s národa vylučovati, ale klerikální po-

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
výhodočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1869).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Z Úpice. Na den 1. listopadu sehnají ochotníci zdejší za režie pana Jaroslava Felixe

něs bráti — to pánům voní. Jmenujete nás klerikály, a zatím dobře víte a sám váš patron prof. Masaryk vám to v Pardubicích i v Praze u „Helmů“ pověděl, že klerikálem mu jest uvědomělý katolík. Tou přesdívkou nás tedy neomrádíte. Dovoláváte se svého katolictví. Jakými jste katolíky, v čí službách se nacházíte, nejlépe jste ukázali, že asi před 2 roky jste demonstrovali veřejnou sečňací pro vyhloučení katolického náboženství ze školy, a téhož roku pro 8 dětí židovských jste vyúčtovali náboženství židovského tam svedli. Ano, katolické náboženství ze školy vyhodit, a židovské tam zavést, to jest váš ideál. Pravíte dále, že klerikálům udržují přivržence buď počestilost nebo ziskuchtivost. O rozřádnost a chytrost se s vámi přiti nebudeme, tu jste ukázali v obecním hospodářství (viz kanály, elektrárna atd.), pro tu vás budou Hlinečtáci ještě v kolikátém kolenně „vlebít“; a co se týče toho ziskobralství, pánové z pokrokáckého tábora, pozor! Nemalujte čerta na stěnu, aby se vám nezjevil! My přece nemáme v rukou ani správu obce, ani záložnu. A konečně, líbí-li se vám tolik zevnějšek našich vůdů, že jsou chvála P. Bohu zdraví a nechodí rostrháni, nedivte se tomu. Jsou tu už bezkyých pár let, ale tisíc tady nemadělali, dluhy také neseckají, jako jistě velmi dobře honorovaní páni, kteří jsou každý měsíc už po patnáctém pumpováním postrachem svých kolegů. Jsou spokojeni se svým málem a po cizím nebaží! To vaši vůdcové jsou jináci chlapci. Jeden, který sem přišel skoro s ničím, zastavěl nám skoro čtvrt náměstí palácem, druhý, starý mládenec, má tisíc jako babek a celou jednu ulici, ale oba stáhnou na jednu nemoc, která se jmenuje konkurenční závist. A závist jest blud. A třetí pán, který změnil vzduch a zanechal návštěv petrkovských lesů, kde mu příliš trávilo, znamenitě se spravuje a také dobře vypadá. — Bolné vdechly dopisovatele Osv. lidu nasvědčují tomu, jak rád by lámal kopí pro vlastenecké zdejším sociál. demokratů, kdyby mu v tom byli neudělali kaňku a k vlasteneckému oltění „národních“ stran zrovna při této slavnosti se neobrátili zády. To blábolení o odvčském nepříteli národa českého atd. jsou staré otrěpané fráse a má se jimi zakrýt, pro koho vlastně naši pokrokáři pracují. Od lidí, kteří se před zdejšími germanisujícími židy plazí po břiše, a jejichž poslancečtí patroni jsou přáteli germanisujících židů, se rozhodně vlastenecké učiti nebudeme. Tak, pánové, teď jsme kvit. A až bude libo navázati znova rozmluva, jsme ochotné k službám.

Slavnostní vypravení prvního vlaku na místní dráze „Dobruška-Opočno“ konati se bude v neděli dne 1. listopadu t. r. o 10. hodině dopolední. Pořad: 1. Slavnostní vlak vyjede s účastníky ze stanice Dobrušky o 10. hod. dopolední do nádraží opočenského, kde vyčká osobní vlak číslo: 901 přijíždějící od Prahy, načež odjede s nově přibývajícími hodnostáři a hosty zpět do stanice Dobrušky. Mimo tento vlak vypraven bude o 11. hod. 40 min. ještě jeden vlak ze stanice Dobrušky do opočenského nádraží pro nově přibylé účastníky a vrátí se zpět do Dobrušky ve 12 hod. 25 min. 2. Uvítání hostů a proslov na nádraží dobrušském. 3. Shlednutí nádraží a pochod s hudbou do města. 4. Slavné služby Boží v děkaněm chrámu Páně sv. Václava v Dobrušce. 5. Hostina (pro zvlášť zvané). — Spojení ke všem osobním vlakům ve stanici „Opočno“ zaručeno.

Ze Želíva. Po zhoubném požáru, který lonakého roku zhubil krásnou prelaturu a kostelní věž s mnoha jinými hospodářskými budovami, spatlujeme letošního roku na místě zhouby vyrůstati budovy nové. Jak působí budova pro úředníky navržená stavitelem p. Kroupou z Pelhřimova, a okráslená barokní fačadou od arch. p. B. Dvořáka? Můžeme připomenouti, že sloh, který byl zvolen, působí velice dobře na pozorovatele a svým provedením každého zaujme. Vidíme dovednou rukou fačadníků provedené římsy, štíty bez lepené štukatury, bez bílení, tak že se nám zdá, jako by budova byla postavena v XVIII. stol. ve slohu (církevním) barokním. Ze staré prelatury, která jest již částečně pod střechou, vidíme, že zůstane zachována ve slohu baroka; pouze doplní se a poněkud pozmení vnitřní rozdělení. Trčkův hrad s kaplí bude úplně zachován a kryt prejzovou krytinou, kterou mival ve starých dobách. Ze restaurace všech i podřízených budov bude přesně slohová, působící svojí klidností monumentálně, možno souditi již z toho, co se provedlo v roce letošním, že obozřetného dozoru konservatora p. B. Dvořáka, jemuž restaurační práce byly svěřeny. S radostí připomínáme cit a porozumění pro památky stavitelské, kameuné to dokumenty pro časy budoucí, vsd. král. kanonie OO. premonstrátů za vedení J. M. opata Sal. Roubíška, kterému na prvním místě aluší vzdáti dík za starost, kterou projevil, aby budovy klášterní byly zbudovány a opraveny důstojně, slohově tak, aby mohly sloužiti všem těm, kteří v budoucích časech čísti budou v kamené knize architektury, jako vzory nesmazatelné. Přítště dále. M.

Z Vys. Veselí. Svědkem vzácné slavnosti bylo naše město v neděli dne 18. t. m. Zasloužilý velitel zdejší c. k. četnické stanice strážmistr p. Frt. Doležal byl vyznamenán od Jeho Veličenstva stříbrným záslužným křížem, který mu byl ode-

vdán. V 11 hod. seřadily se dostavivší se korporace před městskou radnicí, odkudž odebral se průvod s hudbou do farního chrámu Páně. Místní farář vldp. F. Nechvátal ve své řeči mezi jiným poukázal také na to, že ta cesta, kterou dnes oslaveneck sokázalostí, s celou rodinou do kostela konal, není pro něho pouhou formalitou, nýbrž výrazem vnitřního přesvědčení; přichází sem i jindy často, aby si vyprosil pomoc na Bohu, dárci všeho dobra. Při slavné mši sv., kterouž potom p. farář sloužil, zapěl sbor pěvecký některé významné skla.by. Po službách Božích vrátil se průvod na náměstí, kdež na připravenou tribunu vystoupil velitel 19. četa. odd. p. c. k. poručík Rud. Kessler ze Sprengelsen z Hradce Králové, vysvětlil význam slavnosti a připjal p. strážmistři kříž, který vedle jiných tří vyznamenání zdobi nyní prsa jeho; ke konci provolal slávu Jeho Veličenstva. Nato ujal se slova c. k. okresní hejtman p. dr. O. Volkar z Nov. Bydžova a jako správce útada politického vzdal chválu zdejšimu i okolnímu obcenstvu za podporu v řízení státním; té další vzájemné shodě provolal ke konci řeči „Nazdar!“ Pan strážmistr patrně dojat, děkoval p. hejtmánovi za doavadu přízeň a žádal, by nejnctivější díky za veliké vyznamenání tlumočil na místech nejvyšších. Slavnosti zúčastnila se mimo již uvedené celá městská rada a p. starostou v čele, starostové okolních obcí, deputace spolků a korporací a množství obcenstva. C. k. okres. strážmistři pp. Karel Wolf z Králové Dvora, Jan Tauer z Nov. Bydžova a mnoho velitelů stanic, celkem 32 mužů radovalo se s druhem oslavovým, kterýž přijal také na sto gratulačních projevů telegrafických a dopisů. Při společném obědě rozproudila se velice animovaná zábava, jež s večerem proměněna v taneční věneček. — Vyznamenání p. strážmistr působí 26 let ve službě bezpečnosti a z těch plných 18 let na místě nynějšího svého působistě. Po celou tu dobu plnil vždy věrně své povinnosti, čímž zasloužil si plné důvěry svých představených, a svým taktickým, společenským vystupováním i lásky všeho obcenstva. Mnohá ljeta!

Z Čes. Třebové. Již delší čas zdálo se, jako by pokrok v Čes. Třebové zmrzl, ale v poslední neděli viděli jsme jej v celé slávě. Zemřel volný myslitel, p. učitel Fr. Vencel. Zemřel pod ochranou sl. Fany a před smrtí ustanovil, že má jeho tělo býti spáleno, což slč. Fany proti vůli rodičů p. Vencela prosadila. Pohřeb na dráhu konán v neděli po poledni a ačkoliv nemuseli čekati na kněze, přece vlak, kterým měl p. učitel býti odvezen, zmeškali. Za rakví kráčela slč. Fany první, aby ukázala, že ona pokrokový pohřeb prosadila, rodiče šli teprve až asi ve čtvrtém páru. Kdo asi bude nyní tak šťastným, že si jej slč. Fanny oblíbí? Tohle — to se přiroda nějak zmyšlila, že vzala život muži mladému. Avšak máte zato, že slč. dáva vinnu, anebo že volá k přírodě o potěšení v zármutku? Nechceme, aby na slč. padl ani nejmenší stín klerikalismu a proto neprozradíme, jak si ve své bolesti ulevovala. Ale máme zato, že by již mohla míti přesvědčení ustálené. Stoupencům volné myšlenky není snad potřebí ani v době náhlé bolesti vzpomínati na Boha, oni se mohou vždy a všude obraceti k přírodě. Ostatně záchvat netrval dlouho, vždyť pryť tam, kteří přišli ji projevit soustrast, připomínala dětklivě, aby na mrtvém těle nedělali kříž — — — A tak snad uzná každý, že Třebová opět o hodný kus pokročila ku předu.

Umělecká terrakotta
Obrazy Kassety papíru
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
má v největším výběru
František Piša,
prodej uměleckých výrobků
v **Hradci Králové,**
Velké nám. 185.
Knihkupectví. Antikvariát. Papírnictví.

Východočeské divadlo.

Už jsme jako v „Národním“ — hledáme „tenora“. Ale nemůžeme si při tom stěžovati; jednak proto, že jsme ho našli, jednak také že jsme nyslyšeli oba reprezentanty národní opery tragické i komické: „Dalibora“ a „Prodanou“.

Dnes ne každý ví, že oba tyto ženiální výtvory vznikaly v duši skladatelové současně, a přec je zjištěno, že motiv „Věrného milování“ a motiv

„Když Zdeněk má“ vznikly ve dvou následujících dnech. Na snadě pak je, že „Prodaná“ nemůže ani býti méně dramatictější, méně thematictější než „Dalibor“, ač obyčejně tak se soudí. Jeť ovšem „Dalibor“ skutečnější ve výraze, leč to dáno již formou samotnou; „Prodaná“ však ve svých sladkých kantilenách tají též hluboké propřacování, přesnou přilehavost k ději. Jsou v děsem naši scéně, že tyto dva skvosty podala nám rychle za sebou; kontrastům jejich možno lépe se diviti. A přitom nemohu než litovati onu část našeho publika, která opomenula tuto představení, „protože to už viděli.“ Také umělecké stanovisko.

Zájem při provedení soustředil se ovšem hlavně kolem nového tenoristy — p. Richtera-Decortiho, jenž jako host vystupoval v díle Dalibora a Jenka. Co se hlasu jeho týče, ustalil jsem se v názoru, že jest velmi dobrý a sounal ve vyšší poloze; ne tak v hlubších tónech, které musí vyrazeti a jež postrádají následkem toho onoho pravého tenorového timbra Fortissimem na menší scéně lépe je více spořiti. Vokalizace je správná a nějaké distonace jsem vůbec nepostřehl. Hra je živá, jistá a prozrazuje, že umělec není začátečník m. dává to tušiti již i ona obratnost, s jakou kryje náhodné kollise s orchestrem neb ensemblem. Ty ovšem nečítám za chybu; nová síla se jim v neznámém okolí nevyhne Při „Daliboru“ vadila z počátku trochu jednotejnost gest; později zmizela; při „Prodané“ nemám v tom ohledu ničeho k vytýkání. Celkové spatlují v p. Decortim velmi dobrou a naši scéně nad jiné potřebnou sílu.

Pí. Kurzová (Milada) v prvním dějství velice se zamlouvala; krásný zpěv i oduševnilá hra aslouží tu uznání. Později však hodně slevila a scena v žaláři byla dokonce vadná. Kořen zla vidím v tom, že umělkyně není dosti pevnou v taktu a připravuje dirigentovi a ostatním spěvákům značné potíže. Úlohu Vladislava krále dobře založil a podal p. Edl. Šťastný večer měl bez odporu náš sympatický p. Perál (žalárník); výborná maska podporovala znamenitý výkon pěvecký i herecký, tak že bych byl v pokušení stavěti jej na jedno z nejpřednějších míst. Menší díloby Jitky a Vitka dobře obstarali slč. Charvátová a p. Holík. Duetto jejich odměněno bludným potleskem, ač se mi zdá, že to mohlo býti projev spíše sympatie než uznání. Nechej tím však výkon jejich stavěti do pozadí; bylo by to nespravedlivé zvláště pro slč. Charvátovu, která vzdor své indispozici zpívala a dovedla čestně obstáti i v duettu s Miladou. Ovšem musím upozorniti ji, aby v solu nezůstávala v zadu; hlas se pak stráci v suffitěch a zdá se slabším. Sbory byly obstojné; nejméně zdálil se tenorům sbor zbrojnošt. Orchestr pod obratným řízením p. Procházky tvořil ohebné těleso, jež se scéně dovede přizpůsobiti a činí v dynamice pravé divy. Upozorňuji na přechod krále Vladislava, uvedený trubkou na septimě, jež měl se v plném plechu v terci; pianissimo následujících taktů bylo vzorné a znenáhla se zesilajíc dávalo tušiti kroky přicházejícího zástupu. Houbové solo se zdařilo. Režii tentokrát nechválím; neb co provedla při „zjevení“ Zdenka, to vymyká se vši kritice: v kulise otevřela se po straně dvířka, za nimi Zdeněk a to tak dobře schován, že Dalibor z něho nemohl viděti ani prst. Divím se, že režie jindy tak obratná mohla se dopustiti takového ne-japnosti. Jako by to stálo tak velkou práci vytáhnout zadní stěnu.

„Prodaná nevěsta“ držela se na obvyklé výši. S hostem konkurovaly domácí síly znamenitě. Však také dlouho bychom musili hledati díloby Mafenků (pí. Kurzová), Kecalů (p. Perál) a Vaška (p. Holík), tak výtečně interpretované, jak to činí naši umělci.

Operetta přinesla na světlo starší práci „Rip-Rip“ od Planquetta. Málokdy různily se žesdky obcenstva tak, jako při tomto představení. Bylo možno slyšeti vše: největší chválu a zas největší hanu. Dle mého zdání jest „Rip-Rip“ dobrá věc pro nedělní publikum, jež se přijde do divadla pobavit. Ostatně tomu bylo tak i ve středu: chvilí jsme se smáli fraškovitým scénám, pak jsme trauili při zjevu strašidel a v posledním aktu leckteré něžné očko bojovalo s neposlušnou slzičkou při té „dojmuté chvíli“, když tatík, jenž dvacet let prospal, shledává se s deorou. Kdo si přeje víc? Zde však je právě kámen úrazu; poslední akt je za vlasy přitažen a na scéně nelze jej dobře znázorniti. Myslím, že všechno zachránil beneficent p. Edl (Rip-Rip). Úloha mu dobře padla a dal si záležeti. Za krátký čas, co zde je, získal si p. Edl všeobecných sympatií a náleží již nyní k miláčkům obcenstva a také všim právem. Z ostatních bezvýznamně pochváliti musím slečnu Škaňskou (Lisbeta), p. Krejčího (Derick) a pí. Procházkovou (Mary), která v rozmarné své roli značně přispěla k rosveselení obcenstva. O ostatním raději pomlčím — při operetce nutno něco slevit. Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Koho potřebují v Rusku? Rusko dnes nepotřebuje pasivních pracovníků; těch jest zde přebytek v každém oboru, a obrovská nabídka snížila platy skoro pod existenční normu. Rusko

jest slibnou zemí pro každého, kdo odhodlal se skvěle postavení si vybojovat. Dávtip, energie a vytrvalost spojená s důkladnou odbornou znalostí a poctivostí najde na Rusi nepřehlédlné pole působení. Pivovarství není jedinou cestou, na které Češi na Rusi tak výdatně prosperují; každý řemeslník, jakéhokoli oboru, chce-li provozovat živnost samostatně, nepochybně se dopracuje brzy krásných výsledků. Rolnictvo české již se uplatnilo na Volyni, kde během 30 let zvelebilo celý kraj, trpí však také nedostatkem podnikavosti, českému národu tak vlastní. Ceny pozemků v českých osadách stouply úměrně; za desatinu platí se 600—1000 rublů (desatina = přibližně hektar, rubl = 2/4 K), kdežto v jiných guberniích desatina stejné jakosti stojí 80—150 rublů. V Sibíři obdrželi by vystěhovalci značné pozemky i zdarma. Podobně se to má i s technickými podniky. Pivovary, mlýny, škrobárny, mydlárny, vše má dobré vyhlídky do budoucna, zvláště pak továrny na hospodářské stroje, přispůsobené tamjším potřebám a extensivnímu hospodářství. Bankovní filie by sbíraly bohatou řez, nedostatek kapitálu a poměrná výnosnost podniků drží diskont stále na 9%, až i 11%. V Sibíři na př. průmyslník nepracuje pod 40—50%, čistého zisku. — Rusko potřebuje jen podnikavé, samostatné síly, vysbrojené i jistým kapitálem. Ty však, jak je známo, dojdou uplatnění i v Čechách, a proto s klidným svědomím můžeme Rusko doporučit jen silným osobnostem, které touží po širokém poli působnosti.

Český průmysl a bojkot rakouského zboží v Turecku. V dovozu tureckém zaujímá Rakousko-Uhersko druhé místo po Anglii a jest proto samozřejmo, že sčastlivě a dotčené bráhy nemohou k bojkotu, povstalemu následkem připojení Bosny a Hercegoviny k Rakousku, lhostejně přiblížit. Od r. 1902 do r. 1906 stoupl vývoz rakousko-uherský do Turecka z 713 na 1138 milionů korun. V některém zboží Rakousko-Uhersko úplně ovládá. Jsou to: cukr, nábytek z ohybaného dřeva, obuv, kožené zboží galanterní, knosy, tezy, sklo, papír na psaní, sukna dámská, prádlo, kravaty, pivo, obmel, lín, sirky, lampy, porcelán, aklené perle a knoflíky, hudební nástroje, hřebíky, smaltované nádobí a j. Cukru se v r. 1907 vyvešlo od nás do Turecka celkem 951.000 q. Průmysl cukerní pocítaje bojkot nejvíce. Postiženy jsou rafinerie moravské a z Čech rafinerie v Rosicích a Pečkách. Také průmysl sklářský a textilní v Čechách začíná pocítovati následky bojkotu. Totéž platí o odbytu řezů českých, ačkoli akciová společnost pro výrobu řezů prohlašuje, že odbyty řezů nepoklesne, poněvadž pro svou technickou dokonalost jsou přece těžko nahraditelné. Škody budou českému průmyslu způsobeny značné, nebude-li bojkotu učiněna brzo přítrž.

Kolik stála Bosna a Hercegovina? Obě nyní zabrané země stály Rakousko již o bromaou sumu peněz. Odhad, ovšem velice nepřesný a neúplný, udává, že mobilisace a vydržování vojska stály na 200 milionů korun, různé opatření na 40 milionů, udržování posádky po 30 let na 1000 milionů, stavění silnic na 60 milionů, železnice 90 milionů a kulturní práce vojenské(?) i občanské na 200 milionů, celkem 1590 milionů. V to nejsou však vpočítána dvě válečná tažení.

Vojenská síla Srbska a Černé Hory. „Budapešť Hirlap“ uvádí o vojenské síle Srbska tyto číselce: Srbsko na první výzvu může postavit do pole 220.000 ozbrojených mužů. Druhá výzva vydá 100.000 mužů, třetí 60.000 mužů. Připočtou-li se dobrovolné čety a srbské povstalci z Makedonie, vojenská síla Srbska dosáhne 400.000 mužů. Všecko toto vojsko může ve dvou nedělních státi proti nepříteli v úplně válečné výstroji. (Ovšem takto sehnání, nevyčvičené a nedostatečně opatřené vojsko nemůže se sváti moderní armádou.) Záhřebský „Obzor“ přináší o srovnání na Černé Hore tuto zprávu: Černá Hora koná poslední přípravy k válce. Četní vystěhovalci budou povoláni do vlasti ke službě vojenské. V cizině bude uzavřena větší půjčka. Černá Hora bude mít po ruce 70.000 vybraného, junáckého mužstva. Černá Hora má nyní 150.000 mužů, po většině nejnovějšího soustav. Mobilisace může být provedena ve dvou dnech. Války, dojde-li na ni, účastní se i Černo-borky, jež, jak známo, donášejí bojovníkům spíží a municí a zastávají službu trainu. Z Ruska se očekává každou chvíli 120 rychlopalných děl, jež budou složeny v Baru zároveň s 50 Maximovými kulomety. Kromě toho Rusko Černé Hore dá k službám oddíl „Červeného kříže“. — Srbové a Černo-horci snad přece v junáckém rosjatění zchlznou a uvědomí si následky nepředloženého jednání, kterým by se celý národ vhaal ve válku s Rakouskem.

Židé na školách v Rusku. Dle carem potvrzeného usnesení ministerské rady, týkajícího se stanovení procentního poměru při přijímání židů na vzdělávací ústavy všech druhů a výjimkou konservatorií v Petrohradě a Moskvě, na nichž je větší procento židů přípustno, mohou být jen 8% všeobecně židů. V ostatních městech říše, která leží mimo hranice, v nichž je židům zakázáno bydlet, jest přípustná část 5%, v městech uvnitř říše 40%. Na rozkaz carův byla svolána konference, které předsedá ministr osvěty a školstva, se zástupci interními a zahraničními.

za účel stanovit podmínky při přijímání židů do středních učitelských ústavů. Usnesení této konference jest předložiti ministerské radě k potvrzení. Z toho lze usouditi, že v Rusku dobře znají sociální působnost židů.

Duchovní cvičení pro rolnickou mládež. Začínají 15. listopadu večer o 8. hod. a končí se 19. ráno. Účastníci přihlašují se listkem na Kolej T. J. na Velehradě. Poplatek 3 koruny.

Nové platy. Zemský výbor markrabství moravského chce zavést novou daň z tance. Bude prý zaveden zvláštní poplatek z tanečních zábav. Daň tato má vynést na 180.000 K ročně. Snad by nová daň mohla přispěti na omezení částých, nebáze působících tanečních zábav.

O cikánech, jejich řádění na venkově, jednal minulý týden sociálně politický odbor morav. zemského sněmu. Přijal návrh, aby byl proveden soupis „usedlých“ cikánů na Moravě (kdež především na Slovácku není snad osady, kde by se jedna nebo dvě rodiny cikánské nepovažovaly v boudách za osadou za usedlé), jednak revize místodržitelského nařízení o cikánech z r. 1898 a následně provádění ustanovení o tuláctví cikánském. Dle posledního úředního statistiky každý na Moravě usedlý cikán byl za jediný rok pro tuláctví neméně než třikrát zavřen. Dále přijat návrh, aby cikánům, kteří nejsou způsobilí vychovávat své děti na řádné lidi, vzata byla otcovská moc a cikánata odevzdána na výchování veřejnému ústavu. — Jen zavřením starších cikánů do donucovacích pracoven a řádnou výchovou mladých zanikne přece jednou „metla cikánská“.

Neplatnost starých známek. Od 1. listopadu dlužno frankovati jubilejními známkami. Neupotřebené staré poštovní známky lze vyměnit u každého poštovního úřadu za jubilejní známky a to od 1. listopadu do 31. prosince 1908 bezplatně, od 1. ledna 1909 však za náhradu 1 hal. za jednotlivou známku.

Nové stejnošmoky a péchoty. Nejdůležitější ustanovení pro reformu stejnošmoků jsou tato: Zavedení stejnošmoky štikové šedé barvy pro celou péchotu a pro zdravotnický oddíl a to čapky, bluzy, kalhoty a pláště. Kožené části výstroje mužstva budou nyní zhotovovány z přirozeně hnědé kůže, kdežto až dosud byly obarveny černě. Dále se zavádějí šedé rukavice jakožto praktičtější pro polní službu a to jak pro důstojníky tak i poddůstojníky a jednoroční dobrovolníky. Důstojníci všech péchotních oddílů obdrží pro polní potřebu čapky štikové šedé barvy. Zeela novým jest zavedení koženého pásu, na němž důstojník může zavěsiti polní kukátko, mapy, revolver atd. Jízdecké oddíly podrží svoji dosavadní, živě barevnou a lehkou výstroj, poněvadž ve vojenských kruzích panuje názor, že nelze natřít štikové šedou barvou také koně. Jen pro jízdní důstojníky štábů a péchoty předepisují se místo vysokých bot hnědé kožené kamaše. Předpisy tyto nabudou platnosti, až se staré stejnošmoky mužstva úplně donosí. Důstojníkům je dovoleno opatřiti si nové stejnošmoky okamžitě, avšak povinni jsou učiniti tak teprve tehdy, až mužstvo obdrží nové stejnošmoky. Pro záložní důstojníky platí podobná ustanovení; avšak všichni ode dneška jmenování záložní důstojníci jsou povinni opatřiti si nový stejnošmoky. Novoty tyto zavádějí se následkem zkušeností především z války ruskojaponské, kde nápadné barvy poskytovaly již na delší vzdálenost zřetelnější cíl.

(Zasláno).

Velejdůstojnému duchovenstvu!

Dovolují si motivě osámiti, že přeměním farním úřadům i vzdáleným pouze čistý řepkový olej ku svíce, dvakrát štětý, jímž jedině možno dosáti čistého a jasného světla a značné úspory ve svícení. Ražte vaši prosbu na skoušku.

V hluboké dětské oddaný

Karel Zavadil,
odborná dílna pasířká, Hradec Králové.

(Zasláno)

Náš farní chrám Páně v r. 1898 sbudovaný jest dílem znamenitého gotika, stavebního rady Maxe Meckela ve Freiburgu. Vnitřek vysdoben byl oltáři, atd., chyběly však prostředky ke slohové dekoraci interiéru. Bílé stěny nebyly oku příjemny a šedý tón kamenické práce kontrastoval s okolními plochami. Aby vymalování kostela podléželo umělecko bylo, ustavil se zároveň se stavebním komitétem výbor k vysdobení chrámu. Výbor disponoval malými prostředky, když byla nám sdělena adresa akad. malíře p. Jos. Hübche, Praha — Král. Vinohrady, Kramerijská ul. 10. (Týž umělec ochoten jest v r. 1909 jeden chrám nebo oltářní obraz zdarma — pouze za režijní obnos — vymalovati.) Týž na požádání uvolil se ochotně vysdobu chrámu provést pouze za režijní obnos.

Nyní jest výzdoba ukončena. Kdo do chrámu vstoupí, jest překvapen znamenitým dojmem. Na klenbě oboru umístěny jsou obrazy evangelistů, na stěnách sv. Bonfacius, Eliška, Augustin, Monika a mezi šedými presbyteria postavy andělů. Hlavní oltář obklopen krásným kobercem s ornamentalním frýsem. Na chru umístěny jsou stupy a náplav. Barvy vynášejí světlými, lahodnými tóny. Řádné symboly nesou se k záložnímu chrámu Nejvyššího Srdce Páně.

Čal provedení malby, které jest v každém oltářním a umělecké, provedeno bylo v krátkém čase. Režijní obnos jest celkem 2000 K a příměrem. Náš celá obec stává se velkým dílem práci pana Jos. Hübche, jenž vysdobil již na 60 chrámů a jeho

malby a návrhy schváleny byly nejvyššími knhy c. k. ústřední komise pro zachování uměl. památek ve Vídni, král. stát. ministerstvem bavorským a bisk. a arcib. instancemi. Pan Hübch jest umělec v umění církevním ověřený a kromě malby a návrhů jej a dobrým svědomím obcím a farním úřadům co nejlépe doporučit. Neboť nebyť jeho, musili bychom ještě dlouho čekat, než bychom byli pořídili malbu na takové výši stojící, gotického slohu našeho nádherného chrámu odpovídající. Každý návštěvník chrámu musí říci: Zde poskytuje se oku něco skutečně krásného, umění církevního důstojného!

Frankfurt n. Mohanem, 1908.

Chr. Knap,
farář.

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. října 1908. 1 hl pšenice K 17:30 — 18:40, žito K 14:40 — 16:40, ječmene K 12:30 — 13:20, prosa K 00:00 — 00:00, vike K 00:00 — 00:00, hrachu K 00:00 — 00:00, oves K 7:00 — 8:30, čočky K 28:00 — 00:00, jabl K 22:00 — 00:00, hrup K 22:00 — 44:00, brambor starých K 0:00 — 0:00, nových K 2:00 — 2:50, jetel. semene červeného K 25:00 — 100, 1 hl. jetelového semínka bílého K 80:00 — 00:00, máku K 28:00 — 29:00, lně. semene K 00:00 — 00:00, 100 kg žitných otrub K 14:00 — 00:00, 100 kg pšeničných otrub K 13:00 — 00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:20 až 2:44, 1 kg másla převařeného K 0:00 — 00:00, 1 kg másla vepřového K 1:36 — 0:00, 1 kg tvarohu 0:26 — 20, 1 vejce K 0:07 — 0:08, 1 kopa salí K 6:40 až 10:50, 1 kopa petržele K 00:00 — 0:00, 1 kopa kapusty K 4:00 — 4:20, 1 hl cibule K 8:00 — 10:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00 — 1:10, 1 hl mrkve K 2:00 — 2:30, 1 kopa salátu K 0:00 — 0:00, 1 bečka švestek K 0:00 — 0:00, 1 hl jablek K 2:30 — 30:00, 1 hl hrachek 10:00 — 24:00. Natříd. trž v Hradci Králové dne 24. října 1908 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 342 hektol., žito 179, ječmene 283, oves 867, prosa 1, vike 6, hrachu 6, čočky 12, hrup 18, jabl 18, jetel. semínka 54, lněného semene 7, máku 4. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, okurk 00 kop, kapusty 17 kop, cibule 17 hl, drobná zelenina 11 kop, mrkve 20 pytlů, brambor 101 hl, salí 70 kop. — 3) Ovoce: jablek 171 hl, hrachek 10 hl, švestek 0 beček. — 4) Droh. dobytka: vepř 28 kusů, podvinčat 586 kusů, kůnat 0 kusy.

Kupte si a rozšiřujte!

Právě vyšel důležitý, velice poučný spis

Z domácnosti sociálních demokratů

(Pode III.)

Vyšlo jako 10., 11. a 12. číslo tohoto ročníku „Časových Úvah“.

OBSAH:

I. Úvod str. 1. — II. Sociální demokraté a náboženství, str. 9. — III. Českoslovanští sociální demokraté, str. 21. — IV. C. k. sociální demokracie. — Její poměr ku vládě a anarchistům, str. 27. — V. Budoucí stát, str. 35. — VI. „Tajná“ všeobecná hlasovací právo, str. 44. — VII. Veřejná práva, str. 51. — VIII. „Volná“ práva mravy soc. demokratů, str. 59. — IX. Sociální soc. demokracie o dělnictvo, str. 67. — X. Soc. demokraté a střední stavy. — XI. Doslov, str. 89.

Jestliže již první dva díly setkali se s takovým úspěchem, že bylo nutno pořídit brzy nové vydání obou, doufáme, že tento III. díl, upravovaný s velikou péčí, bude uvítán s horlivostí ještě větší. Všecko zpracováno na základě nej-spolehlivějších pramenů.

Stran 96, cena pouze 24 hal.

Při hromadných objednávkách značné slevy Pro křes. sociály nutná příručka.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

MADONNY

a bohatý výběr obrazů, zrcadel, rámeč, křížů, soch a nejkrásnějších uměl. výrobků jen solidní jakostí doporučuje levně

—: první východočeský umělecký závod :—

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové, Jiříkova třída.

Vkusné zasklívání obrazů a fotografií ve vlastní dílně na výrobu rámeč a pozlacení vačství.

Obohod papírnický.

Vozník-tržní papír, zhotovování papíru

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř cír. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veldštojskému duchovenstvu všestranně uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovuji staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidové,

■ ■ bez konkurence ■ ■

svojí kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, blasty atd.

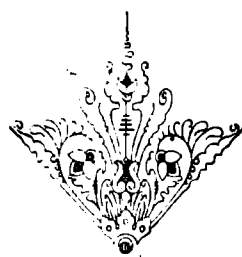
doporučuje.

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla

Hradeo Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

Objednávky poštou obratem.

Rozšířte
„Časové Zprávy“

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLECM!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNĚ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE
J. FLANGHANS GAL DVORNÍ FOTOGRAF
V HRADCI KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM.
PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svítlna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje naprosto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým odsunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítlny K 1.80

baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K a 10% slevou a franko. Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu (budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Vývozní dům

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánočních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému zašleme.

Sklo do oken,

paření, skleník a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a k. dvorní dodavatel Hradeo Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg, diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Čalounické výrobky,

jako

divany,

garnitury, matrace, rolety

do oken k věšení záclon, veškeré předělávky za ceny mírné nabízí

FR. LAUDA,

čalouník v Hradci Král., v Pětidomech č. 291.

Akciový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 0/0 ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem srpna K 18,244.947.42.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

OBNOVA

Číslo 44.

Podplatní na čtvrt roku 3 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 30. října 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v polednu.

Ročník XIV.

Dušíčková úvaha.

Každoročně pole mrtvých o Dušíčkách se oživí; živí spěchají v cavech na návštěvu k zesnulým, aby projevili, že tělesné schránky, jež v rovech tiše tlu, nejsou zapomenuty, že ze mřelí zanechali památku v srdcích lidí živoucích, že idey, pro něž pracovali, těší se i po smrti jejich rozkvětu, zkrátka že duch zesnulých přes chladný polibek smrti žije mezi pozůstalými dále.

Rozum chápe, ale srdce nerado se vpravuje v tu skutečnost, že tělo naše prodává též fyzický proces, jako těla v hrobě odpočívající, že uloženi budeme vedle těch, jimž smrt život zlomila. Jako by byla mezi živými a mrtvými veliká, nepřeklenutelná propast! A zatím jsme stále hrobu tolik blízko! Nic jistějšího pro nás jako spánek ve vlhké hlíně hřbitovní! Na bráně jednoho hřbitova četl jsem: „Co jsme my, budete vy!“ Na druhé straně téže brány: „Co jste vy, byli jsme my!“ Důrazná a jasná to slova k duším těm, jež se rády hřbitovům vyhýbají. Osvědčení zaplínaného kontaktu života a smrti! „Aj, léta jdou a cestou, kterou se nevrátím, se беру“, připomíná Písmo sv.

A zbožní lidé dovedou pochopiti a klidně snášeti víc než nevěrec. Nešťtí se hrobů, často je navštěvují; starší si místo vybírají k psmrtnému odpočinku, k němuž často docházejí, docela se těší na okamžik, až tam budou odpočívati. Zato však i velice učený nevěrec vyhýbá se hřbitovu jak může, zvuky zpěvu a hudby při pohřbu jsou mu někdy nesnesitelné, přehá, aby neviděl pohřebního průvodu. Pochopitelné. Jemu jest hřbitov obrazem dokonalého smaru. Čím se potěší, zastaví-li se nad hrobem některého známého? Duši letí mimoděk otázky: „Jaký jest vlastně cíl, jaká podstata lidského života? Jen jedno každému člověku kyne stejně: utrpení a smrt. Nač bojovati oběť za různě vznešené idey, jestliže právě nejhorlivější bojovníci klesají v hrob zneuznání, nepochopení, jestliže právě ti, kteří největší štěstí zasloužili, teprve v bezvědomí, v hrobě naleznou klidu? Proč vlastně tolik pro titi bo-

jovali, proč si život tak úkostlivě chrániti, jestliže naděje klamou dobrých devadesát procent lidstva? A co můj boj? Přes všechny veliké pokroky vědy nevím sám dne ani hodiny, nemohu s určitostí říci, že aspoň menší práci, kterou jsem počal, rozhodně z vlastní spokojenosti dokončím. Netoliko smrt stále číhá, ale ve všem tolik překážek jiných se kupí; a nemohu říci, zda mne nepřekvapí nové, neočekávané, o jakých sotva mohu mítí tušení. A kdo odmění námahu, jestliže po drsné cestě klesnu bez ducha? Co vlastně určitého řekla mi věda o záhrobní? Dokonalá smrt, či život nový? A jaký?“ A příroda nechává ubožáka v rozpacích. Vítr fíčí v korunách stromů, poslední zvadlé listy tetelí se vzduchem, až klesnou na hroby. Obraz zmaru, těžké myšlenky, útěcha odnikud. Mrazivý van, brondy na hrobech tak chladné, tuhé, jediného slova z nitra rakví nepropustí! Bůh od nevěrců zavržen, vybájena představa jiná: Osud. A pak se poznaio, že ta představa, spředená pilně v lidské fantasii, nevyhovuje, že trestá, bičuje. A proto čteme někdy po pohřbu zoufalý povzdech nekatolíka: „Klnul jsem Osudu, že tak mladý život zkosil.“ Klnu tedy člověk takový předstáv, již si sám vymyslel, čili vlastní fantasii. Veliká bezradnost, situace zoufalá, slunný východ nekyne odnikud, těžké mlhy podzimní tkví v takové duši stále.

Katolík však i při pohledu na zetlelé listí, při divém kvílení větru cítí při pobytu na hřbitově hřejivou naději, léčivou útěchu. Jako nebeská hudba při zármutku nad drahým zesnulým zaznívají do duše zkrúšené slova: „Já jsem vzkříšen! a život.“ — Vím, že Vykupitel můj živ jest, a že v posledním den ze země vstanu: a zase oblečen budu kůží svou a v těle svém užítím Boha svého. — Přichází hodina, v kteroužto všichni, kteříž v hrobech jsou, uslyší hlas Syna Božího. — Bůh pak i Pána vzkřísil, i nás vzkřísí mocí svou. — Kristus proměnil tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho. — Tatož pak jest vůle toho, kterýž mne poslal, Otce: abych z toho, co mi dal, ničehož neztratil, ale vzkřísil to v den nejposlednější.“

Již prorok Isaiáš chválí úrodnost této nížiny. Hrozně bude trestati ruka Boží a bude to vrchol zkázy, až bude obrácena Šaron v poušť. (Is. 33, 9.) Naproti tomu bude to projev skvělý odpuštění a přiznání Boží, až poušti dán bude půvab Šaronu. (Is. 35, 1. 2.) „Jsem (jako) květ šaronský“, praví o sobě v hebrejském znění nevěsta v Písní písní. (2, 1.) Kdo by chtěl však tyto biblické texty zde na místě srovnati, musil by tudy jeti na jeře, kdy se tu vlní lány pšenice a ječmene, slibující rolníkovi hojnou žně; musil by se tudy ubírat v době, kdy pastviska zdejší jsou pokryta vysokou, bujnou travou, protkanou nečetnou pestrou, drobnou květenou. Kdo by si chtěl uiniti trvalý úsudek o Šaronu dle toho, co vidí dnes, snadno by se klamal. Nepršelo zde již od konce dubna, tedy plných pět měsíců; nemůže tedy ani jinak býti, než že jest všechna vegetace vypálena, po nějakém trávníku, jaký vidáme v našich krajinách, že není ani stopy, že půda jest všechna rozpraskána a prorýta hluboko zejméní rozsedinami. Kdo si utvořil pojem o zemi mlékem a medem tekoucí na základě našich poměrů západních, ten by byl nyní v této roční době zde notně zklamán. Leč smavé jaro všechno vynahradí.

Ačkoli nížina, po které náš parní oř ubíhá, již od pravěku slynila plodností, přece dnes arabské vesnice, které se nám mlhají kolem očí, nejsou příliš husté po rovině rozsety. Pohled na ně z dálky není příliš romantický. Plochoštěché baráky, urobené z nepálených cihel, bez ladu a skladu rozházené, se mnoho zelení zastíněné, nevzbuzují v Evropanu mnoho sympatií. Jsem zvědav, jak se takovéto vesnice arabské budou nám líbiti, až budeme moci jimi procházeti, až budeme moci nahlédnouti také do nitra jednotlivých chatrčí. Tážeme se na jména jednotlivých těchto vsí, které vroubí po obou stranách železniční trať. Jsou to jména většinou bezvýznamná.

Teprv jméno první stanice, 20 km od Jaffy vzdálené, nás poutá poněkud více. Jest to mě-

Křesťan zapláče si nad rovem drabých též, ale nejsou to slzy zoufalství, zdrcení. Duši jeho rozechvívá elegie, končící smírným, harmonickým akkordem. Katolík jest přesvědčen, že živý kontakt s drahou duší, která tělo opustila, trvá dále, a že obcování se zesnulým obnoví se ve formě daleko dokonalejší než jaká byla při pozemském žití. Pevná víra v slova Nejsvětějšího jest mu lepším balsámem na raněné srdce než tisíc nejvybranějších filosofických pouček moderních myslitelů. Bolest katolíkova jest povznesená, nezlomí energii, nechromí naději, nevede k tupé resignaci; jest prospěšně regulována živou vírou; křesťanský sebezápor v bolesti duši otužuje proti svízalům a zušlechťuje. Nad mrtvolami drahých i dávných nepřátel, mají-li víru, podávají si s pláčem ruce na usmířenou. Pole mrtvých jim není pustým ladem; oni tuší i pod zmrzlou hroudou jednotlivých roků přípravy k životu novému, hřbitov jest jim školou k vyššímu, ušlechtlejšímu životu.

Historické právo.

(M) Heil! Heil!

Podivné, groteskní tváře, pitvorně stočená záda, pravá ruka nadnáší elegantně pořádný klacek a ústa řvou: „Heil!“

„Cerevisky dolů!“ — „Ne, máme historické právo!“

Komu se tohle nelíbí? Buml očepičkovaných studentů, s tvářemi těch nejhrůznějších ras, květově zrovna nese se nejelegantnější třídní pražskou; jdou bodří bohatíři germánské, chvílemi dle libosti a k svému obveselení uhodí si do ústáček hřbetu českého neb srazí krásný chochol policajtský, jako když rozpuštělý klouček srazí bodlák u cesty. Jdou nádherní ti kadeti bušácké kultury, kulérovi studenti, jdou, zpívají si z plna hrdla a plíc povznášející písně pro junácké srdce židovské a odrodilecké; daleko se nese přes vysoké střechy paláců, až ke královským Hradčanicům a jimi otřásá jako Jerichem „Wacht am Rhein“ velebná.

stečko, čítající nyní as 7000 obyvatel, z nichž jest asi 5000 mohamedánů, asi 1900 nesjednocených Řeků a asi 100 příslušníků jiných vyznání náboženských. Původně slulo toto město, vystavěné Benjaminovcem Samadem, Lód. Řekové utvořili si z tohoto hebrejského názvu své „Lydda“, v době římské kolovalo pojmenování Diospolis (t. j. město Diova). Dnešní Arabové užívají k pojmenování města slova Ludd. Také odtud byli četní židé odvedeni do zajetí babylonského. Dle 1. Esdr 2, 33. vrátilo se ze zajetí tohoto 725 židů pocházejících původně z Lódu a okolí. Kdyby tiho staří židé dnes vstali ze svých hrobů a viděli, že jejich poli se vinou železné dvě koleje jako dva nekořeňní hadi, jichž hlavy ani ocasu není viděti, a po těchto hadech že ubíhá soplící, kouřící stroj tak rychle, že by jej žádný osel ani velbloud nedohonil, co by as tomuto zjevu, kterého neviděli ani na březích Eufratu, řekli? — — —

Símé nauky Kristovy bylo záhy v Lyddě zasíláno. „Stalo se pak, že Petr, když procházel všecky (církve), přišel (také) k svatým, kteříž bydleli v Lyddě.“ (Skut. ap. 9, 32.) Odtud byl povolán do blízkého Joppe. K rozšíření křesťanství ve zdejší krajině přispělo značně uzdravení Eneáše, který po osm roků připoután byl na lůžko. „I řekl mu Petr: Eneáši, uzdravuje tebe Pán Ježíš Kristus; vstaň a ustej se. A hned vstal.“ Tamtéž, v. 34.) Záhy byl zde zřízen stolec biskupský. Křesťanům zdejšími bylo tu bojovati se židy, kteří zde měli po rozboření chrámu jerusalemského slavnou školu rabínskou. Církevního dějepisce zajímá místo vzpomínkou, že zde r. 414. byl slaven aněm a k němu citován Pelagius, aby se ze svých bludných názorů zodpovídal. Dnes bohužel jsou tu jen nepatrné stopy bývalé slávy křesťanské.

„Kdybychom si chtěli prohlédnouti Lyddu a hlavně její památku, kostel zasvěcený sv. Jiří, kterého cíť též mohamedáti, jak bychom se sem z Jerusalema asi nejvýhodněji dostali? — táži se svého přítele.

FEUILLETON.

Na parním oř do hor judských.

Dr. Hejál.

Již se tísňíme mezi arabským „národem“ ve voze druhé třídy železného draka, který nás unášá letem z Jaffy k městu Davidovu — k Jerusalemu... Oddělení vozu, v němž sedíme, jest v pravém slova smyslu nabito nejen pestrou směsicí lidí, nýbrž i množstvím velikých i malých zavazadel, položených do cesty tak, že konduktér musí si s největší námahou klestíti cestu a tu tam docela cvičiti se v přeskakování. Uprostřed tohoto „divanu“, v němž se nám zároveň dostává bezplatné parní lázně, jest dlouhá dvojité lavice s opěradlem uprostřed, podpíraným s obou stran páteřemi sedících cestujících. Druhé dvě lavice, se střední rovnoběžné, jsou pod okny připevněny k podélným stěnám vagonu. Na jedné z nich u okna sedíme s přítelem, ale tak, abychom mohli též protějším oknem hleděti na zajímavé okolí, z něhož bychom neradi co propásali. Rozměry úzkého vozu nám tuto vyhlídku na obě strany ulehčují.

Vlak projíždí nejprve zabradami oranžovými, které jsou skutečně nyní v onom stavu, jaký nám bratr Karel byl líčil. Na jeře musí to býti právě zabradý Hesperidek. Na pravo kmítla se ruská věž a kaple, domnělé to místo přibytí hrobu Tabithy. Na levo přetínáme silnici vedoucí z Jaffy do Naplusu. V děli červenají se tatkami kryté domky kolonie německých templářů, zvané „Saron“. Vlak opouští kouzelné místo zabrad a plíští se po rovině, zvané za starých dob „Saron“, rozprostírající se mezi Jaffou a Cesarej od pobřeží na východ k horám judským a samaršským. Když na ni patříte, tu zdá se vám, že vidíte moře mírně zvlněné; co na moři vlna, to zde návrh, pahrbek.

Zlatá mládež německá má historické právo v Praze dělat buničnické věci. Ukázat se v plném „viksu“, natlouci policajtkám a Čechům; slatá mládež německá má historické právo dráždit trpělivost Čechů a Čech má historické právo pro své smýšlení, pro své jediné slovo — dáti se zatknout.

My máme historická práva různá, která a nás v Čechách platí. Nejsou to jediné německé „burschenschaft“, které mají právo bumlovat. Pražští Ševci mají historické právo bumlovat na „Fidlovačce“, pražští krejčí „na štrózsoku“, Pepa z Podskalí a Věna z Františku mívají svou „kutálku“ a „tureckou“. Buršové, tak v Praze o své historické právo připravovali, avšak by měli schůzi interessentů, kde by se ochránil zájem společné věci. A pak nespokojení manifestující buničnický Saxon vedle Žižkovské, Liedertafel vedle Košířana, ty postré čeptičky různých těch „fuchmajorů“ vedle baňaté čepice Podskaláka. Měli by to udělat, tak by se národní jítření utišilo, až by společně hmotné bumlové pouto vázalo ty různé ostré hochy pražské; že ano, pane professore Masaryku?

Jak by to nádherně vyblýželo, až by při „kutálce“ vyrukovalo nějakých těch 300 buršů ve vši své slávě před tureckou muzikou. Jakého lesku by nabýly buničnické nedělní, když by svým německým kolegům přišli zasuplovat Popové z Podskalí! Věc ta by měla i vliv na kulturu, neboť pak by „intelligentní“ mládež německá mohla své osvětlové názory, vštěpovat na samé jádro „nevzdělaného“ pražského lidu. Ovšem česká palice je tvrdá, proto by vštěpování muselo mít mimořádné výchovné prostředky a la Mommsen, Pfersche. Nějaká Browningova pistole by také neškodila.

A ještě někdo má v Praze historické právo. Jenže pan ten je nyní velice skromný a tichý, poněvadž ví, že slavná vláda a policie má co dělat, aby uhájila jedno historické právo na Příkopech. Pan profesor Masaryk má historické právo obhajovat ubohé Semity v čeptičkách stenajících námahou nad stlčenými policajty. Zasloužíme mu to, proč své historické právo neuplatňuje. Nebylo by snad vhodné vydati brožuru, pane professore, ve které byste gumovými figurkami dokázal, že buršáci nemohli bumlovat po Příkopech, ve které byste důmyslným rozřešením „strangulačních“ rýh ujasnil, že buršáci nemohli tlouci do Čechů a policajty, z níž by bylo nad slunce jasnější, že sama matka Praha své dítě zabíjí? Máme za své pana profesorovi, že neuplatnil svého historického práva a že nesvolal pokrokové české studentstvo na kulturní pomoc německému, že neposlal několik těch tisíc českých studentů bumlovat s německými. Vždyť přece tehda s Wahrmond —

Jako kdybych dostal přes ústa, když slyším o tomhle panu profesorovi z Inšpruku! Kde má pan profesor Masaryk své historické právo nyní? Ztratilo se mu anebo si je prof. Masaryk šetřil pro klidnější dobu, až se bude zase jednat o nějakou německou uměleckou akademii?

Kultura, pane professore, historické právo, apravádlnost ohrožena. Hurá, pane professore,

»Snadná pomoc. Zde bychom sotva našli slušný nocleh, za to však v následující stanici v Ramle, která jest odtud jen tři km vzdálena, jest klášter františkánský, kde budeme ochotně přijati. Ostatně, kdybychom se nechťeli zde zdržeti déle než čtyři hodiny, mohli bychom vyjeti z Jerusalema ranním vlakem, vyjíždějícím o 8 h. a v 10 h. 49 m. bychom byli již zde; zpět bychom mohli jeti týž vlakem, kterého používáme nyní a který odtud vyjíždí v 1 h. 41 m. Pochybují však, že k této cestě dojde; uvidíte, že budeme mít jiných věcí důležitějších na starosti než Lyddu. Jsou tu sice ještě zbytky kostela ze XII. století, to jest však pro nás doba již příliš mladá. V Evropě znamená sice XII. století veliké stáří, pro nás zde však nikoliv.«

Po třech minutách zastávky v Lyddě parostroj náš se hnul, aby nás dopravil po nížině rozprostírající se jen asi 50 metrů nad hladinou moře do následující stanice — Ramle.

Jízda zde trvá jen šest minut.

Cestou rozprávíme o významu, jaký má městečko Ramle pro naše studia. Dle podání františkánů jest Ramle stará Arimathie, otcina to známého nám Josefa, jemuž bylo popsáno prokázati Spasitele poslední služby lásky. (Marek 15, 43. Luk. 23, 51.) Jeho dům prý stál vedle domu Nikodemova. Kostel františkánský jest prý tam, kde stával dům Nikodemův, a kaple vedle stojící zaujímá místo jeho dílny. Tuto tradici hájí sice též aspoň částečně Raumer, Schegg, Kitto, Guerin, Reland a j. Mě však proti sobě dosti důvodů. Čistě arabské jméno Ramle (t. j. plsek) sotva vzniklo z Arimathie, Rama neb Ramatha; spíše proto dáti za pravdu pramenům, které praví výslovně, že Ramle bylo vystavěno sultánem Solimanem r. 716 Pravou Arimathii, o které se zmiňují starší prameny křesťanské (Jeroným, Euseb a j.), dlužno hledati jinde a to pravděpodobně s bývalým prof. školy biblické v Jerusaleme Heydem na místě, které sluje Rentije a leží šest

spravedlnosti na pomoci Máte své historické zdání pomocníky, vezměte si sebou „libenšpáse“ Machara, ať svědčí už jednou toho půl milionu vlasteneckých hrdel, vezměte si i Drtinu, Krause, pomozte nyní Němcům v jejich věci spravedlivě! Na to máte docela historické právo, mnohými zásluhami vydobytí!

Jdou ti bohatí nádherných postav, milých tváří a způsobů, jdou a spívají dojemně „Wacht am Rhein“, mají na to v Rakousku historické právo!

Neměli by použít svého historického pedagogického práva jejich tati? Ti by přece mohli narovnat hochům hlavy nejšp a nejrychleji.

Obrana.

Masarykovská humanita. Nížeopisovaný dostal tyto dny od sestry, která byla ve službě u prof. Masaryka, list, v němž píše: „Měla jsem jedno dosti pěkné místo, kde jsem jen vařila. Byla jsem u prof. Masaryka, ale jen měsíc. Byli velice hodní a mně se tam také líbilo; ale nešťastnou náhodou jsem jednou paní řekla, že mám bratra faráře, a proto mě dali pryč; oni prý jsou proti kněžím a proti našemu náboženství, a já jsem to o nich nevěděla.“ Rytíři smutné postavy, Masaryku, to jest pokroková humanita? Arnošt Portěš, farář v Ostrově u Lanškrouna.

Proč jen oněměla ústa dříve tolik výmluvná? K vůli tomu, že měl býti potrestán provokativní pokrokový nadučitel pro neplnění svých povinností, hned alarmoval statečně Masaryk pokrokové a rudé pluky proti českým katolíkům. Jazyk jeho, rozechvěný „spravedlivým rozhořčením“, nazval katolíky „černou bandou“. Veliký potlesk! Pak se ujal Masaryk svobody(?) a cti židovsko-německých buršáků vídeňských, kteří se dobývali do parlamentu. Byl pro to, aby čeští akademikové hájili svobodu ruku v ruce s židovsko-německými buršáky, s týmiž buršáky, kteří předtím často dokazovali českému národu svoji svobodomyšlnost řvaním, randály a klackem. Není tudíž divu, že takového vlastence prohlásilo při zemských volbách německé židovstvo za svého kandidáta.

Ale teď muš, který jindy jevil náramnou kuráž i proti nejmenší nespravedlivosti a který si rád zařekl při každé příležitosti, jednalo-li se o zmrazení katolických Čechů, nápadně svoje nitro uklidnil. Zalesl jako hlemýžď, když měl otevřeně promluvit, co soudí o trapném zjevu obrovských důsledků — o buršácké drzé provokaci valné většiny pražského obyvatelstva. Nikde žádná Masarykova schůze o tom, jen aby se německé židovstvo nepohněvalo, jen aby štvavý „Prager Tagblatt“ něco nenapsal proti muži, jehož dříve chválil! A pak také „Neue freie Presse“ by posdvihla hlas svůj proti dřívějšímu svému dopisovateli. Vždyť by se pošramotila Masarykova popularita, kdyby židovsko-německé listy cítily se různým slovem pravdy dotčeny.

hodin na severovýchod od Lyddy. Ať již se má věc jakkoliv, tolik přece jest jisto, že i zde za dob křížáckých se zvedal k nebesům velebný chrám, 50 metrů dlouhý a 25 metrů široký, z kterého si však utvořili mohamedáni svoji „velikou mešitu.“ (Žámi' el-kebir). Jako tento chrám, zasvěcený původně sv. Janu Křt., přešel do rukou nevěřících, tak se stalo i s celým městem. Dnes z 7000 obyvatelů připadá 1/4 mohamedánům a ani ne celá sedmina křesťanům, kteří jsou zase podobně jak v Jaffě a Lyddě roztrženi na různé sbory.

Jednou z nejzajímavějších památek zdejších jest tak zvaná „věž 40 mučedníků“, dosud částečně zachovaná a poskytující prý krásný rozhled. Někteří ji považovali za dílo křížácké zároveň s chrámem, který tu leží již úplně v zříceninách; spíše však se zdá, že jest to původní výtvar umění arabského.

Jaké opatrnosti jest zde třeba při oceňování místních názvů a podání s nimi spojených, k tomu zajímavý doklad nám podává šest velikých nádržek, nyní již z velké části zasypaných. Slují sice „nádržky sv. Heleny“, nemají však se sv. Helenou naprosto nic společného; jest nade vši pochybnost, že byly vystavěny mnohem později, ať již od Saracenů aneb od křížáků.

»Zastavíme se někdy v Ramle?« táží se.

»Až jak nám vystačí čas, vece přitel.«

V pětiminutové zastávce rozhlédáme se po rovině, ve které Ramle leží; jest to severní pruh nížiny, známé pod jménem Šefela. Jáme v kraji, jež svého času patřily Filištánům. Tudy, kde stojí nyní Ramle, za starověku procházela důležitá cesta spojující Egypt a Damaškem. Tisíce a tisíce karavan tudy přelilo. Kde jsou nyní vůči ní lidé, kteří tu své velbloudy honili před 2000—3000 lety? Kde budeme my, kteří dnes tudy jako veliké karavany uháníme na železném velbloudu, který pije sice též vodu, ale místo trávy se živí černým uhlím, kde budeme my za 2000—3000 roků?

Masaryk statečně hájil akademickou svobodu a židovsko-německých buršů. Teď jest viděti, k čemu ti hoši svoji svobodu obhájí v prvé řadě použít. Kdyby jim nebránily banety, počínali by si jako barbarská soldateska v městě právě dobytém. Ale pro záchrana popularity jest velmi šikovným, třebaže hodně sobeckým činem, zalésti až na poslední řady. Politika sajeří! Tak to činívali velcí sbabělci. Jednou, cítili naprostou bezpečnost, křičeli hrdinsky z plných plic, saskají jako statečný Roland, aby jindy zalezli do štítu a tajili čech.

Zpronevěry dvou řeholních sester. Myslete, že „Čas“ s listy spřisluženými důkladně skrisoval obrovskou defraudací náboženských peněz, kterou provedl zhravý šid Busch v Praze? Ne — ani malou noticku v „Čase“ o tom jsme nečetli. Zato však dovede pátrat po defraudacích jiných za hranicemi. S velikou puchutí rozepisovaly se protikatolické listy o velikých zpronevěrách dvou řeholních sester v klášteře „Nazareta“ v Lambachu. Představená tohoto kláštera Josefa Feichtingerová spolu s řeholnicí Colinovou zpronevěřily prý 100 000 K určených pro stavby. Obě dvě zmíněné byly ve vyšetřování několik měsíců a konečně sjštěno, že účty a podání jsou ve vzorném pořádku a že dokonce sestra Colinová na zapravení různých závazků se stavbou spojených přijala celé své jmění 30.000 K. — Cih čerta dobře, on se ti peklem odmění. — Že správně si počínaly, ba sestra Colinová celý svůj majetek do toho strčila, za to byly přímo nelidské tupy, pokroky, čest jejich blátem vláčena, až musilo samotné přísné vyšetřování jejich nevinu prokázati. Další vyšetřování zastaveno. Ovšem teď jsou „mravně rozhořčené“ listy tiše. Jest v tom přesný systém. Jak veliký počet prolhaných správ protikatolické denníky uveřejnily! Ale po očistění cti obviňovaných neodvolávají nikdy; leda tenkrát, brozí-li se jim soudem. Pěkná poctivost!

Jak se brání „Čep“. Uvedli jsme v 48. čísle garnitura důmyslných lží agrárníckých. „Čep“ se velice dohřál. Nebylo mu možno dokázati, že uvedené zelené lži byly výronem prasýmlového nitra, a proto se odhodlal vyhláti si žluč jiným způsobem. Věnoval nám delší lokálku, jejíž polovice jest vyplněna hrubým spíláním a druhá novým překrucováním a podězíváním. Nadešel svůj výplod „Na adresu královéhradecké hierarchie.“ Prý Pius-Verein vydržuje společně s královéhradeckou hierarchií za veliké podpory (!) šlechtu několik listů, které útočí lžemi. My jsme se domnívali, že „Obnova“ byla založena a vydržována Politickým družstvem tiskovým. Nyní ovšem si ji udržují již dlouho abonenti sami. A teď najednou „Čep“ nám nštědruje laskavě jakési tajné fondy. Jen bychom rádi znali adresu, kde se přihlásiti a kolik jest již složeno. „Čep“ to snad ví a proto prosíme o bližší informace. Zatím víme tolik, že „Obnova“ odebírají celí tři šlechtici a ti na ni platí i s hierarchií — pokud ji táž odbírá — srovna tolik, co jiní abonenti. Naopak však víme, jak i na statech těch šlechticů, kteří jindy proje-

Sotvaže vlak opustil stanici, již přelal vozovou cestu, vedoucí z Jaffy do Jerusalema, po které se již tisíce a tisíce poutníků v minulosti ubíraly, aby pokleknouti mohli u Božího hrobu. Jeli buď povozem 12—13 hodin, neb — což častěji se stávalo — na zádech soumarů poldrabého dne; v Ramle obyčejně v klášteře františkánském přenocovali. Byla tato cesta sice o 11 km kratší než jest železná trať; byla též rozhodně poetičtější, avšak spojená často s obtížemi, proti kterým tísňení se v železničním voze jest pravou maličkostí. Poslyšme, co vypravuje na př. Krištof Harant o své cestě z Jaffy do Jerusalema: »My oslů jsme se chytali a kdo dřív mohl před druhým do sedla dřevěného z prken zbitého, na němž jedna dečka z předu, druhá z zadu, a ze spod třetí okrouhlá, tlustým plátnem povlečená byla, bez třmenů vsedati chtěli; ale vidouc, že tolik oslův, aby se každému z nás jeden dostati mohl, nebylo, protož na některém dva seděti musili, a tou měrou s našim trucelmanem t. j. dragomanem, kterýž také na oslu jel, se dvěma Turky na koních, pro naši obranu zjednanými, a s sedláky luky a šípky opatřenými, na cestu k Jerusalemu jsme se vydali...« Když přijel Harant a jeho druhové do Ramle, měli smutnou zkušenost, jak těžko se jede bez třmenů a proto „nakoupili si provázků co malý prst tlustých a z nich sobě třmeny, jakž kdo uměl a rozuměl, dělali.« V Ramle se oslově vyměnili. »Oslu, na nichž jsme jeti měli, hotové jsme našli; však byli-li jsou z Joppe nicemné, shledali jsme tyto mnohem horší, totiž malá oslata, bez usdy, místo sedla toliko kus dečky, aneb prkynka, pro hřbet oslka ze spod aratí jakousi v žoku sešitou vycpaná, a na svrchu, kde jsme seděti měli, nic, tak že jsme sobě v pravdě raději šaty aneb alámu podložiti žádali, nežli na ta sedla bídně sednouti a na nich do Jerusalema přes vrchy a doly vysoké a hluboké jeti.«

Kulturní hlídka.

Fotografování při světle umělé.

K nejzajímavějším vynálezům v oboru fotografie náleží nyní fotografování při světle umělém. Před 10 lety sotva kdo mohl tušit, že by i v noci bylo možno poříditi tak dokonalý fotografický výtvar jako ve dne. Leč po delších studiích a neuvěřitelných zkouškách stihl chef zdejší firmy p. cis. rada Langhans přístroj, který dnes může se honositi výsledky přímo překvapujícími. V posledních expozicích závodu vystaveny podobanky zachycené při světle umělém, jež by nikdo nerozpoznal od těch, jež přijmuty při světle denním.

Lehkostí v provádění snímky, která se pořídí v místnosti zcela obyčejné — v pokoji, umožněno zhotoviti v simech čase v každé chvíli snímky zvlášť dětské lépe než při světle denním; expozice totiž jest tak rychlá, že mžik osvětlení v okamžiku tom vůbec ani se nepozoruje. Tato rychlost expozice umožňuje též, že snímky i v přímé výrasu tváří bývají nejdokonalější.

Manipulující stroj osvětlovací pořízen tak, že ho ani fotografovaná osoba nevidí; stroj spojen elektrickým proudem s aparátom fotografickým a pohybem stáknutím spojky, kterou operující fotograf má při sobě, stroj sám expozici vykoná. Loni o masopustě bylo provedeno již mnoho veleznatých snímek kostymových, jež firma vystavuje ve velké výloze na Velkém náměstí u bývalé hlavní trafiky. Ceny přijmutí při světle umělém nejsou nikterak zvýšeny. Největší výhodou ovšem jest, že se dá snímka před plesem provésti v úplně neporušené toaletě a v bezvadném účesu; to dříve ovšem působilo mnoho obtíží, prováděla-li se snímka až již před plesem či po něm jiný den — z důvodů snadno pochopitelných.

Jakékoli zdržení jest též vyloučeno, jelikož zákazník obslužen býti může v několika minutách. Ve dnech větších plesů možno vůbec ohlásiti přijmutí na večer na každou hodinu. Zatímco tím ovšem docela odpadájí svízele spojené s nepřiznivým počasím. Osvětlovací stroj p. cis. rady jest patentován; v místě vůbec podobného není. Společným dlužno konstatovati, že s výsledky toho českého vynálezu nemohou konkurovati ani firmy zahraniční, které sice také v oboru tom pracují, leč s výsledkem málo úspěšným.

Existuje židovský klerikalismus?

O tom sám ovšem málo povědí české a německé listy, posluhující židovstvu za tučné inserty a za jiné chytře vypočtené podpory. Pokrokové a jiné protikatolické listy dovedou sloužit židovstvu tak otrocky, že raději potupí lidi z vlastního táboře, než by připustili, že v židovské náboženské společnosti jsou výstřednosti jako v církvích jiných. Kdo však není domestikem, ten může mluvit s větší svobodou. Český židovský „Rozvoj“ věnoval až příliš místa kapitole rabinů. Uveřejnil též delší články o „germanizaci“ akcí židovských obcí, zvláště vlnistě. Dne 16. t. m. otiskl ze „Dne“ správu: „Přímou neuvěřitelnou zprávu lze se dočísti v pražské sionistické „Selbstwehr“ ze dne 9. října, dle níž představenstvo israel. náboj. obce ve Dvoře Král. uspořádalo dne 11. t. m. v synagoge německou přednášku trutnovského německého israelity dra. Marguliese: „O cílech a cestách sionismu“. Tento fakt ukazuje názorně, že pod pláštěm sionismu provádí se v českých krajích germanizace. V čele svoláatelé je p. Gust. Deutsch.“

Dne 9. t. m. v příčině židovské schůze berlínské napsal: „Je to stará sionistická taktika, zneužívati židovské charity a soucitu s utrpením východních židů pro vlastní své politické plány... Sionisté v Čechách žijí výhradně z takové placťivé židovské politiky. Tam, kde by se svým sionismem nepohodli, začnou bouřit židovský soucit, mluví najednou jen o židovském náboženství, jež je pryč ohroženo, nebo zas o východních židech, kterým pryč se musí pomoci, hledí tak sláskat jednotlivce do svého středu neb získat je pro své podniky. Při tom ovšem si práci velmi usnadňují, bovíce zakoupeným židovským slovy; a ani jim nezapadne postaviti se proti provokačnímu německému, proti posílání dětí do německých škol. Naopak, když my jsme zahájili akci o zrušení škol německých v Mladé Boleslavi a v Hefu. Městci, které byly a jsou překážkou poctivého soužití židů s jich okolím, byli to sionisté, kteří nás ve svém anonymním plátku přímo vstřelili napadli.“

Sionismus dle „Rozvoje“ (s 2. října) jest „střeštěný výplod politického zbloudění, makavé šponství, jež o sobě prohlašuje, že chce židovský národ vzkřísit a ve skutečnosti nevědomě snad v masách, ale vědomě v několika bystrých hlavách cestou přes židovství je připravuje pro Německo!“ Nově ustanovený „Jüdischer politischer Verein“ přibral do výboru i členy německého kasina. Tyž má za účel zřizování konfesionálních židovských škol na českém venkově. Jakožto vysvětlení též chce v českých školách zřídit, patrně že židovské učebnice. „Rozvoj“ k tomu poznamenal: „Ujistujeme

pány předem, že nedopustíme, aby židovskou politiku v českých krajích vedli odbovanci německého kasina“. Tyž list přesvědčivě dokazuje, že židovstvo sionistické (tedy to zvlášť nábožné) jest předvojem germanizace.

O těch sjevech se tedy důkladněji a upřímně rozebral teprve sám list židovský. P. krokovi „vlastenci“, tak často přemílající „klerikalismus“ katolický, kteří přece z častých styků velmi dobře chybí židovstva znají, nechť se konsulanti do kyselého jablka. Israelští zneužívání náboženství k účelům politickým, protislovanským — totéž. Pohodlnější bylo slepě řádit proti střízení českého katolického gymnasia. Náhledy, které pronášá nyní „Rozvoj“, byly zakřiveny otrokou českou žurnalistikou, když si je předtím dovolili pronést katolíci. Zato však za klerikalismus (ergo za zneužívání náboženství) platí u takých odporých domestiků hraní na varhany v katol. kostele, účast při mši sv., modlitba před vyučováním, atd. A pak se židovští, germanizující klerikálové nemají smáti národu, který se nechá ohlupovat takovými příživnickými tiskovinami!

Hospodářská hlídka.

Věstník sekretariátu Hospodář. Sdružení čes. katolických zemědělců pro království české. Dle usnesení výboru ze dne 31. srpna t. r. všichni členové výboru zvolení v Českých Budějovicích 23. srpna stávají se zakládajícími členy Sdružení s ročním příspěvkem nejméně 10 K. Páni členové se vyzývají, aby své příspěvky laskavě složili (třebas i ve dvou lhůtách). — Všem členům Sdružení katolických zemědělců — politického — se připomíná, že dle usnesení valné hromady na Svatej Hoře stávají se již tím členy Hospodářského Sdružení, že přispěvky budou jen jedny — pro Hospodářské Sdružení (K 1-20 a 2 K ročně), tedy v politickém Sdružení více platiti nebudou, a zápisné — 50 h — při zakládání odboček a skupin zapraví jednou pro vždy. — Poněvadž všechna činnost Hospodářského Sdružení bude tím pronikavější, čím více bude odboček a skupin, žádáme všechny naše důvěrníky, aby bez odkladu zakládali v každé obci české tyto odbočky a skupiny. Teď na podzim bude doba nejvhodnější. Tiskopisy u nás lze objednat. Vhodné poučení, jež možno o takové ustavující schůzi přednésti, kromě řeči pana Krejčího, jež otiskána byla ve „Hl. L.“, „Čechu“ i „Selaském Listě“, poskytně dotčený článek v kalendáři „Venkovani“, jež tyto dny vyjde. Ten, jemuž budou k žádosti jeho zaslány potřebné k ustavení tiskopisy, bude povinen, nedojde-li do čtvrt roku k ustavení odbočky, buď je vrátit k dalšímu upotřebení, nebo zaplatiti náhrady 1 K. — Kdekolí tedy dosud byli členové Sdružení zemědělců politického, proveďte hned z těchto členů ustavení odbočky nebo skupiny, a oznamte sem. — Členy naše vřele žádáme, aby pobídli syny i dcery své, aby si založili zase odbočky „Sdružení venkovské mládeže“. — Ke všem usávím objednávkám hnojiv pro jarní dobu třeba včas znáti potřebné množství. Nechat členstvo s objednávkami neodkládat, aby pak nepřišlo pozdě. — Organizační řád i návod k zakládání svépomocných organizací k pojištění pro případ nutné porážky dobytka je hotov a tvoří L. svazek „Knihovny Hosp. Sdružení“. Členům naše se proti napřed zaslánému obnosu 20 hal. (i v poštov. známkách); nečlenům se nezasiílá. — Pro pokladníky odboček dodává sekretariát praktická razítka na potvrzení členských příspěvků na legit. listkách proti napřed zasláné 1 K franko. — Místní odbočky a skupiny se upozorňují, že zápisné — 50 haléřů za člena — odvádí se ihned sekretariátu ke krytí výloh za tiskopisy, žádají atd. **Sekretariát „Hosp. Sdružení“ v Janovicích u Votic.**

Národohospodářský význam mlékařství oceňuje rak.-uherský generální konsul v Curychu. Od té doby, co se ve Švýcarsku započalo s racionálním mlékařstvem, ceny mléka tam stoupají. Od r. 1900 do r. 1907 stouply ceny mléka o 3 franky (frank = 0.96 K) za 100 kg. Sýrárny platily v r. 1907 průměrně 16-50 franků za 100 kg mléka. V r. 1866 produkovalo se ve Švýcarsku 12.5 mil. q mléka v ceně 158 milionů franků. V r. 1906 činila tato produkce 22 mil. q v ceně 329 milionů franků. Množství vyrobeného mléka se od r. 1866 skoro zdvojnásobilo a cena mléka skoro ztrojnásobila. V sýrárnách švýcarských zpracuje se ročně 9 milionů q mléka nebo 40 procent. Podle odhadu odborníků produkovalo se v r. 1905 ve Švýcarsku 677.000 q sýra. V r. 1907 se tato produkce značně zvýšila. Skoro polovina vyrobeného sýra spotřebuje se doma. V r. 1907 prodával se v Curychu ementálský sýr za 1.87—1.97 fr. za 1 kg., tučné sýry v drobném prodeji za 2.20—2.60 fr. za 1 kg. Tyto ceny jsou oproti předchozímu roku značně vyšší. Ceny exportovaného sýra patily se průměrně na 1.88 fr. za 1 q. Také tato cena stoupá oproti roční průměrné. Producenti mléka používají se zvláštní

ústředny, která bude regulovati ceny mléka v celém Švýcarsku.

Opatřování zemědělského dělnictva v Halici. Ve schůzi zemského výboru království českého přiseděl dr. Wernunsky podal správu o výsledku akce, kterou s Halicí jsou opatřovány pracovní síly pro zemědělství prostřednictvím zem. výboru haličského. Za poslední rok opatřeno 61 zaměstnavatelům 760 dělníků, pro rok příští pak žádají různá zemědělská družstva, aby touto cestou opatřila zemská ústředna pro zprostředkování práce 3 až 4 tisíce dělníků s Halicí. Opatřování toto děje se úplně na náklad podnikatelů a cestovní náklad činil za 1 dělníka toliko 20 korun. Uneseno v akci dále pokračovati a opatřovati nedostávající se dělnictvo prostřednictvím zemského výboru.

Chov dobytka v Japonsku. Na 100 obyvatel připadá bovského dobytka v Čechách 36.35 kusů, v Japonsku jen 2.55; ovčí v Čechách 10.02, v Japonsku pouze 0.00006; vepřového dobytka v Čechách 17.88, v Japonsku 0.41; koz v Čechách 3.8, v Japonsku 0.001. Jest tedy Japonsko zemí, ve které chov dobytka v našem smyslu téměř neexistuje. Strava masná nahraňuje se z části rybami, po většině však živí se obyvatelé stravou rostlinnou.

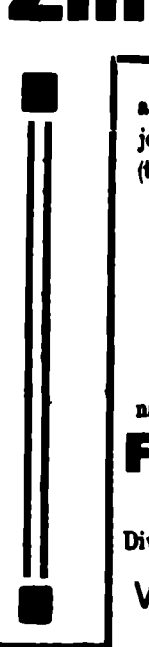
Občasná přehlídka chovné drábeže, spojené s odměňováním chovatelů. Zemský spolek pro chov drábeže a ochranu ptactva v král. Českém pořádá svými znalci přehlídky chovu uživatele drábeže (slepice, hus, kachen, krůt) na rolnických usedlostech v měsících září, října a listopadu každého roku. Za příčinou docílení zdárných úspěchů jest tedy nutno, aby vždy z jednoho obvodu alespoň 2 chovatelé drábeže o přehlídku spojenou s odměňováním včas u spolku se přihlásili. S těmito přehlídkami nemají dotýkat chovatelé pražských výloh Peněžité odměny musí chovatelé obrátiti ve prospěch drábeže nebo ku zdokonalení kurníků. Přihlášky s bližšími údaji o rozsahu chovu dlužno říditi pod adresou: Zemský spolek pro chov drábeže a ochranu ptactva v Praze II. č. 799. Každý uvědomělý rolník jistě užije této příležitosti ku zvelebení svého statku.

Ochrana stromků ovocných před sajíci. Ovocné stromky zachránit se před ohrožením, obzvlášť-li se starými, bezcennými pytlí od strojeného hnojiva a připevni-li se pak pytle tenkým drátem. Dělník může za den několik set stromků takto obvézati.

Na zalčení hmyzu v zahradě, na poli hodí se nejlépe slepice. Sklízají rostliny zkyplné půda je k hrabání zvláště způsobilá. Uvyknou-li tomu slepice, pak při ryti od ryte neb orání ani neodběhnou a každý vyhozený hmyz pečlivě seberou. Napadnou-li zeleninu housenky, nikdo je tak dobře nesebere, jako drábež, zejména krocani.

Hnojení luk dřevěným popelem provádí se na podzim a v zimě, neb časně na jaře. Množství popelu, jehož se k pohnování použiti má, řídí se dle toho, z jakého dřeva popel pochází. Nejvýdatnější je popel z bukového a dubového dřeva, neb 1. druh obsahuje 8%, a z dubového 22%, drasla. K pohnování 1 ha louky nutno 500—1000 kg popelu.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty s rukávy atd., jakož i:

Kněžské kolárky a náprsenky —

na firmu:

Fejgl & Byčičtě,

Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro švadleny a krejčí.

Solidní obelaha.

Levné, pevné ceny.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Co jest sociální demokrat? Vidíme to všichni, jak rudí naše náboženské přesvědčení tupí a jak krmí hladové dělnictvo místo řádnou podporou raději častými protikřesťanskými

álagry, malováním oplzlých obrázků, atd. A přece v „sklerikalizovaném“ Rakousku socialisté může existenciálně ničit poctivého katol. dělníka. V Německu však po častých křiklavých zkušenostech samy vládní orgány mluví otevřeněji. „Čech“ dne 22. t. m. přinesl zprávu: „V Itzeho v Německu byl jeden dělník odsouzen do vězení na několik měsíců, poněvadž volal na čestnického strážníka: „Vy jste také takový sociální demokrat!“ V písemném odůvodnění rozsudku čteme doslova: „Pro slušného člověka v denním životě je urážkou, když nazván je sociálním demokratem, poněvadž cíle této strany nesrovnávají se s příkazy náboženství, věrnosti ke králi a lásce k vlasti. Zvláště pro úředníka aneb osobu vojenského stavu je to velikou urážkou. Úřední (i vojenské) osoby, které se v Prusku přiznávají k sociálně demokratické straně, musejí býti považovány za padouchy (Schurken), neboť by příslušenstvím k této straně porušily slzební přísahu.“ — Tudíž úřad promluvil hodně ostře.

Soc. demokratický nadějný dorost. Čes. Západ dne 22. t. m. píše: Dne 15. t. m. zatčen byl v Plzni 17letý obchodní pomocník Josef Kuna, který svému zaměstnavateli Emilu Bradovi, majiteli závodu knoflíkářského, odcizil zboží za 1492 K, které jiným malooobohodníkům prodával. Jak sděleno bylo s námi z kruhů obecnstva, jest matka dotyčného Kuny horlivou agitátorkou a řečnicí sociálně demokratické strany. Vstřípila jistě velmi dobře zásady komunistické svému synáčkovi a on počal je prováděti v praxi. Jenže dosud platí ta „zastaralá měšťácká morálka“, která činí rozdíl mezi „mým a tvým“ — a tak přišel ubohý svedený mladík do konfliktu s paragrafy. Kdo má na tom vinu? Nikdo jiný, než sociální demokracie se svou převrácenou výchovou mládeže a se svými revolučními zásadami.

Prý s tyrany! Tak prý často křičí dle „Ostr. Kraje“ soudruh Kornia, když si popije. Ve skutečnosti jest tyranem sám. Po první ženě má dvě dcery, které musily utéci z domu pro týrání. Jednou zavřeli s macechou 14leté děvčátko a tak ho trýznili, že děvče jen kvílelo bolestí, a sousedi, slyšíce to, hrůzou vrtěli hlavami. Po té je vyhnali. Soudruh Kornia vydělá měsíčně 180 K i více, nemusil tedy dítka své z domu vyháněti. Mimo to má domek a kousek pole.

Parlamentní „práce“ socialisty Vaňka pro blaho lidu. Z vyděračských rukou židovských rudá armáda dělnictvo nevysvobodí; včdyť v ní právě bohatí fabrikanti židovští hrají velikou úlohu. Proto obracejí vůdcové pozornost dělnictva jinam, proti našemu náboženství, které neustálému plnění židovských měsíců příznivo není. Minulý pátek na zem. sněmu v Brně posl. Vaněk při projednávání rozpočtu školského otíral se drze o naši víru, citoval jednu křesť. učebnici o víře v jednoho Boha, o učení Kristově jako učení spravedlnosti a lásky a pravil doslovně: „Nás také jste krmili takovými povídačkami, avšak když jsme dospěli, přišli jsme k úsudku, že je to všecko klam, mam a švindl, vyprázdňaný na to, abychom zůstali porobenými vys.ých vládnoucích tříd dnešní společnosti. Proto jsme se od toho jedu emancipovali, odvrhli jsme jej a utvořili sobě lepší učení o účelu života a budoucnosti člověka.“ Pak prý jest socialismus náboženství věcí soukromou! Proti rabínskému učení na sněmu se neozvou. S farizejským rozčilením tvrdili, že se nemá náboženství vplétati do politiky, do záležitostí veřejných a teď Vaněk surově se ve sněmu o náboženství otírá a to ve chvíli nejméně k tomu vhodně. Kdyby Vaněk jen trochu důkladněji naši víru studoval, pak by ovšem poznal, že švindl a klam kvete co nejvíce právě u těch, kteří proti naší církvi bouří. Včdyť sama Vaňkova „Rovnost“ odporučovala švindléřské protikatolické brožurky beze všeho uzardění.

Starají se o blaho dělnictva? Vzpomeňte si, s jakým pokryteckým soucitem dovede rudý agitátor mluvit o bídě dělnické! Posluchač se ke konci díví, že takové něžné srdce poslední kabát nesvlékne, aby jej dalo dělnictvu. Zatím však právě dělníka dovede pronásledovati rudá klika s největší bezcitností, jestliže týž nechce rozmnožovati kapitál rudých pokladen. Smutné drama odehrává se v „Typografické besedě“, která založena pro dobro všech, bez rozdílu politického a náboženského nazírání. Rudí generálové, kteří se tam zmocnili vedení, chtějí míti v členstvu rudé všecko, nechťají, aby jejich jednání kontrolovali saseři jiného smýšlení, ač se ví, jakou kapacitou byl jeden z generálů — pověstný Jelínek, který uprel řádné ženě s milenkou do Ameriky. Před několika lety utvořili rozvážnější typografové „Národní sdružení českých typografů Velešlavín“, jež se domáhá kontroly „Typ. besedy“. Leč rudé vedení zastrahuje „neposluchy“ terorem a metou — podobně jako se mstili rudí typografové na Moravě na křesť. sociálcech. Čhtějí vytlačit ze spolku i takové členy „Velešlavína“, kteří 30 až 40 roků do

Typogr. besedy platili. Plány mají dva. Dle prvního nemá červené punčované členstvo nikde pracovati se členy, kteří jsou sdruženi ve „Velešlavíně“. (Takové usnesení učinili červení typografičtí generálové proti členům spolku křesť. knihtiskařů na Moravě.) První útok učinili v knihtiskárně Bellmanové v Praze, kde dne 10. října musili tři členové sdružení ve „Velešlavíně“ na nátlak červených teroristů (početem 35) opustiti zaměstnání. Výpověď oněch tří členů měla toto znění: „Vyhovuje žádosti většiny personálu závodu našeho, který s vámi pracovati odešel, jsem nucen vám tímto dáti řádnou řádnou výpověď“. Najdou-li však tyto tři oběti zaměstnání někde jinde, bude se případ opakovati. Tímto způsobem se má postupovati proti všem národně smýšlejícím příslušníkům. Druhý plán jest přímo trestuhodný. Funkcionáři „Typ. Besedy“ ve filiálkách odpirají totiž přijímání příspěvků od členů sdružených ve „Velešlavíně“ a odkazují je, že si mají své příspěvky sami zapraviti přímo v Praze. Zašle-li však jednotlivý člen své příspěvky do Prahy, sdělí se mu, že oni příspěvky od jednotlivců nepřijímají, na to že jest správa filiálky. Dluhuje-li však člen příspěvky déle nežli stanovy připouštějí, jest bez milosti ze spolku vyloučen. Tomuto jednání se typografové sdružení ve „Velešlavíně“ houževnatě brání, ale s malým výsledkem. Snad naposledy musí národně smýšlející nechati v Besedě všechny poplatky, chtějí-li užiti svobody a zbaviti se šikanování. Jak se však říká uvedené bezcitnosti rudých? Pěkná práce pro svobodu a podpora dělnictva!

K Dušičkám!

Věnce a kytice

z čerstvých a preparovaných květů
a palem ve velkém výběru, moderní
vazba, levně.

Pro všechny jiné příležitosti doporučuje
se k dodávkám nové otevřené

květinová síň

František Kupeček,

Hradec Králové, Jiřikova tř.
vedle Grandhotelu.

KÁVA,

výborné, zar. dobré jako-
sti, 5 kg. zásilky franco
do všech stanic, veled.
duchovenstvu bez do-
bírky. Surové druhy
K 11, 13, 15, pražené
K 13, 15, 17.

ČAJE

v balíčcích co přibal 50, 60 haléřů.

Cenníky na požádání franco. — Zasilatelství a
mod. velkopražma kávy.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Známa solidnost nejlepší záruka, že budete dobře
obslouženi.

MOSAIKY
skleněné
Lampy i dekoraci vnitřní, nejoblíbenější,
i stíníky spínek, které nejen vyzdobí-
mám ale i svou krásou přelstí mozaiky
vlastní, hotové
B. Škarda,
Brno.
Lampy, pro chrá-
mové a domovní
besedy.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zabranická.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrobí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

K podzimní a zimní sezoně
doporučuje své

veškeré spodní prádlo

dámské i pánské

jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních
chvalně známá firma klatovského prádla.

Založeno 1897. **Stanislav Jirásek,**
Hradec Králové, Velké náměstí č. 136.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střepece, tře-
pení atd.

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kovo- a nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlově se vyprošuje.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma

v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. Čeché.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvážky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak libou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

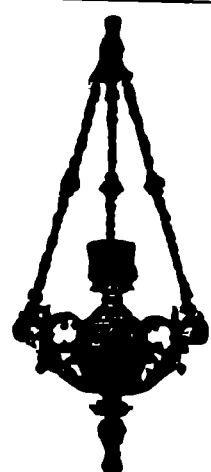
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Vele důstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučení pastí speci-
álně na kostelní nádobí, dovoluje
i doporučení svých hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křesťalnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přeměně alobu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni sladí a střihá. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstříkavějšího. Chydlím kostelním ná-
dobí v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesovné vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejstříkavějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním alobu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.

Mezi nádobami jsou v ohni
slazené za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše posílám již posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chydlím kostelním nádobí na splátky bez přírůbk.
Sta odporučením a četných uznání po ruce.
Předám vele důstojnému duchovenstvu o lakovaném přímě
a dávána výroba domácnosti.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

P. t. pp. truhlářům

odporuji

svoji výrobu

: intarsii :

vkusné a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křídla, moderní rámy. :

Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gramofony, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látoři, počítačové, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Zimní barchety

a flanely stálohravé kanafasy,
zefíry, syntetický, hradecké,
dřevské látky a jiné tkaniny
struky, manšestry atd. Žádejte
vzorů zdarma.

Jaroslav Marek,

ruční tkalcovna v Systémě u Nov. Města n/M.

Těs zasílám 1 balík 40 m zbytků,
obalujících barchety, flanely, kanafasy, ze-
fíry a jiné franko za 18 K dobírkou.
Vzorky zbytků se nezasílají.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožná.

!!

Narůstivenky
všeho druhu
nabízí

Biskupská
knihotiskárna
v Hradci Králové.

Varhany

nejnovější soustavy,
pneumatické,

harmonia

silného varhanového
hlasu za levné ceny
doporučuje

Bed. Čápek,
varhanář v Poltce.
Závod založen 1874.

Mešní vína.

Nejčestnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé
přírodní vína k obětím mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 80 hal. za 1 litr.

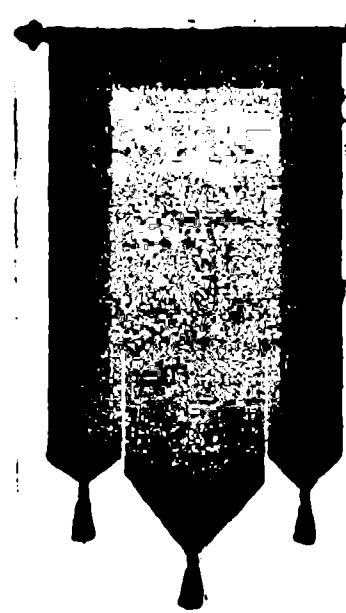
ALOIS ČÍZEK,

mařitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní přísedný znalec vín, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
četné dšst. farní úřady v Čechách.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřívna ku vystávání
a zhotovení ke-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým destaveníčkem
hostů z venku a depo-
rení se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
„ pohodové. „

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)

doporučuje P. T. velečestn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše b kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvníjší pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velečest. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

MONOPOL

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenané na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1908, stříbrná medaile
za výstavní zásluhy.

Výrobky všestr. užitné. Vzorky a cenníky zdarma a franko

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav.

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným záilký na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velečestnému duchov-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostávám se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medaile z výstav v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jon. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova.
ul. č. 14. Nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stříbrnými

Veškeré rozpočty, plány i odhady zcela bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Největší zálibou i písmem, pochvalně znám.

Založeno roku 1882

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 3 Kč 50 h
na půl roku 5 Kč — h

V Hradci Králové, dne 6. listopadu 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Kterou cestou dále?

Nutno nám rozhodně tlumočiti myšlenky bětavých, horlivých a zkušených pracovníků strany naší, kteří zbytečných sporů v národě vyhledávají. Poslanec Udržal na sjezdu strany agrární prohlásil, že český sedlák nikdy ne-
může býti proti náboženství. Prý předáci agrární bývají ličení jako nepřátelé náboženství, jako škůdcové vznešeného učení Kristova, ako by brali lidu venkovskému to, co jest nejdražšího, víru. Tu se děje nespravedlivost. Měl p. poslanec — pravíme klidně — uvésti raději, kde a za jakých okolností a jakými slovy uvedená obvinění naši pracovníci pronášeli a tiskli. To by bývalo nejspравnější. My víme tolik, že katolické časopisy poukazovaly výhradně na to, jak agráři se spojovali s lidmi zcela nevěřícími proti katolíkům a že horlivě kolportují tiskoviny „Volné myšlenky“, která učení Kristovo podřívá, která docela popírá existenci Boží. Naše listy poukazovaly s roztrpčením též na to, že docela veřejně asistovali čelní agráři při volnomyšlenkářských schůzích, na nichž se katolictvu a zvláště kněžstvu spílalo způsobem neurvalým. Víme, že katolický tisk vytkl agráříkům, proč hlasovali pro veřejné čtení pustého a nevědeckého pamfletu Wahrmondova, v němž se činí uličnický posměch z učení Kristova, jež na-
jednou teď nazval p. Udržal učení vzneše-
ným. Tyto výtky katolického tisku byly zcela spravedlivé. Ale o těch se chytrý p. Udržal nezmínil. Proč? Aby mohl starostlivě projevo-
vati bázeň, že lid bude od katolických orga-
nizátorů (17) připraven o poslední kapku víry. To prý agráři nesmí dopustiti! — Patrně, jak svědomitě se o utvrzení víry dosud sta-
rali. Jeden učitel, který stojí o vyloučení ná-
boženství ze škol, byl jim při volbách mi-
lejší než sto věřících katolíků.

Dal vrchní štáb agrárníků nějakou dů-
raznou důtku těm svým poslancům, kteří assi-
stovali jako přátelé volných myslitelů na schů-
zích, kdež se četly resoluce o vyloučení nábo-
ženství ze škol? A teď najednou — světe div-
se! — p. Udržal se bojí o křesťanskou víru

našeho lidu! Agrární strana prý nesmí do-
pustit, aby lid přišel o víru! A aby ukázal,
jakou lásku má k našim organizátorům, kteří
na schůzích víru hájili proti soc. demokratům
a jiným lidem, aby přilákal do agrárního tá-
bora katolíky, mluvil *bane všech skutečných dě-
lnů* o vědomých lhářích, lumpcech ze řemesla,
lidech úplně nevědomých, o špinavém praťe.
Mimo to vypočítával hříchy církve, ale ani
jednoho vynikajícího katolíka nepochválil. Na-
opak zamlčel, jak drze agrární řečníci lhou o
Karlu IV., aby se zalichotili našim nepřítelům.
Z úst agrárních již předtím vycházely zcela
nezasloužené nadávky proti pražskému arci-
biskupovi a jiným reprezentantům katolické
církve. Nadávky rozmnoženy na sjezdu strany
agrární. A při tom všem bylo p. Udržalovi
podivno, že kněžstvo tolik tupeně neassistu-
je na agrárnickém sjezdu! Dovoďte, takhle se po-
dávala katolictvu ruka na ušmířenou? Takovým
způsobem nutíval k lásce, úctě a poslušnosti
zámecký Franc ubohé nevolníky; tak v XVIII.
století vmlouval se do přízně vojáků kaprál
s lískovkou v ruce.

A pak ještě na téže sjezdu troufale
lháno, že „náhončí klerikalismus“ se probí-
ví pro požadavek státní němčiny, že jsou vydr-
žováni německými penězi, že nedovolili čes-
kému lidu zpívat národní hymnu atd. Zkrátka
lži jako polena; a na základě těch křiklavých
lží se fešlo, že není hroznější přetvářky, vět-
šího lícoměrnictví a farizejství, jako když naše
strana se nazývá stranou národní.

A žádný agrárník nezakřikl tak drzé věty.
Naopak bylo jim hloucně tleskáno. A přece se
ví, že agráři pomohli k mandátu německé-
mu fan-tikovi, který zpíval ve sněmu „Wacht
am Rhein“; ví se, že katolická národní strana
udržovala v zájmu jednotného postupu křeslo
Jeho Exc. Práška. Takovým způsobem se tedy
měly dít na sjezdu námluvy se stranou kato-
lického lidu?

*Nikdáně straně tak často a tak nepoctivě
agrární strana nespírala jako straně naší, ačkoli
naš rolnický pr. gram jest tak blízký programu
agrárnímu, ačkoli v užších volbách říšských
velikým počtem hlasů zachránili katolíci agrár-*

vesnici arabskou, dle níž jest zastavka pojmenu-
vána, a rozmluvou o tom, jaké práci byl Samson
v žaláři odsouzen. — Čítali jsme s ním bolest,
která se hrdiny zmocňovala, když měl konati práce
žen a otroků! Též jsem se, že brzy již podobné
mlýnky, kterých se dosud v domácnosti palestini-
ského rolníka užívá, uvidím.

Vlak jede nyní stále po březích údolí Sarár,
které se stále víc a více sžuje. Údolí toto, začí-
nající na sever od Jerusalema u vesnice Bire,
táhne se nejprve pod jménem uádi Bět-haníná
směrem jižním, zahýbá pak na západ, a pod jménem
uádi Qilónije zatáčí opět na jih; pod jménem
uádi Isma'ín obrací se zase k západu. Pokračuje
v tomto směru nejprve pod jménem uádi es-Serar,
dale pod jménem uádi Merubba, načež před ústím
do moře Středozemního zove se uádi Rúbín; jest
to zajímavý příklad, kolik jmen může mít jedno
údolí, či potok (v době dešťů) podle různých částí
svého koryta.

Devět km za Sezedem na pravo uprostřed
dvou pabrbků lze viděti uádi zvané 'Ain šems. Na
těchto místech rozkládalo se svého času město,
známé dobře z dějin biblických: (1 Král. 6, 9;
3 Král. 4, 9) Betsames. (— dům slunce,
beth — dům, šemeš — slunce.) Filištínští vidouce,
že archa úmluvy, kterou ve válce ukofistili a ve
které viděli svůj trofej, jim přinést jen zlobu,
chtěli se jí zbaviti. Vzavše tedy dvě krávy, kteréž
kojily telata, zapřáhli je do nového vozu a telata
jejich zavěšeli doma. I vložili archu Hospodinovu
na vůz. . . Krávy pak přímo šly cestou, která
vede do Bethsames, a cestou jednou kráčely řídicí,
a neuchylovaly se ani na pravo ani na levo. . .
Bethsamští pak žali právě pšenici v údolí, kterým
právě projížděly; a pozdvihše oči svých, užívali
archu i zradovali se. . . A vůz přišel na pole
Josue bethamského a stál tam. Byl pak tam
kámen veliký, i nasekali dříví z vozu, a krávy
vložit na ně v zápalnou obět Hospodinu. . .

někým mandáty proti socialistům, zatím co
tisíce hlasů agrárnických dostali socialisté proti
katol. kandidátům. Agrární strana počíná si
nyní vůči nám jako proti straně nejšpatnější,
jako proti nejhorší blize českého národa. Proč
jen tedy by chtěla najednou spojení? Nebylo
by to proti jejím zásadám? Vždyť dle jejího
počínání by jí byli daleko blíže volní myslite-
lelé nebo strana masarykovská. Sám J. Exc.
ministr Prášek prohlásil, jak dobře vycházeli
agráři s Drtinou a Masarykem.

A pak: nebylo to proti zásadě agrární,
když se p. Udržal aspoň na řečnickém podiu
bál o víru? Vždyť přece statistice agrárnických
letáků loni tvrdilo, že se rouháme slovům
Kristovým, když pracujeme pro udržení naší
církve. Vždyť prý Kristus řekl, že brány pe-
kelné jí nepřemohou. Neomalený podskok jest
v tom agrárním tvrzení ovšem zřejmý. Ale po
tom prapodivném obvinění najednou sám p.
Udržal se bojí „nebezpečí, že lid náš přijde
šmahem do tábora nevěřící.“ Zatím proti tomu
nebezpečí agráři bojují šířením nevěreckého
„Havlička“ a podezříváním těch lidí, kteří ve-
řejně svoji víru manifestují. Jak to „nebezpečí“
v katolické straně vyhlíží, patrně z toho, že
letos v Nov. Městě, v Týništi, v Dobrušce a
jinde neobvykle obrovské zástupy dostavovaly
se na schůze věřících katolíků, proti nimž
agrárnické tábory přes všechnu velikou agitaci
byly maličké. Mislí zkrátka agráříkům valom
půda pod nohama a to je činí velice nervo-
sními.

Pan Udržal se bojí najednou o víru!
Jestliže tak náhle vzplanula srdce agrárnická
pro vznešené učení Kristovo, proč o jeho o-
chraně nebylo ani slovem zmíněno v agrár-
nickém programu? Tam jest prohlášení na str.
32.: „V poměru s učitelstvem přejeme si vše
shody, dorozumění a součinnosti ve prospěch
českého venkova.“ Toto napsáno v dubě, kdy
většina učitelstva se přihlásila pod prapor
protikatolické organizace pokrokové. O sou-
činnosti agrárníků s kněžstvem nic. „Ti s námi
jítí museli, poručíme jim!“ — tak doufali agrár-
níci, ačkoli ani slovem se nezmínilo v témž
pr. gramu o potřebě součinnosti kněžstva

(1 Král 6.) „Jak asi vypadal onen vůz?“ táží se
v duchu a vzpomínám na polovypuklinu, nale-
zenou v Thébách a znázorňující Filištany bojující
z vozů válečných — dvojkolových, do nichž za-
přázeni jsou volí. Takovou podobu — dvojkolek
s koly buď masivními, bez prasků neb s pa-
prsky, silnými loukotěmi — měl vůz, pokud se
ho ve středověku užívalo — vůbec: vozy, které
dovolil Faraó Josefovi poslati z Egypta do země
kananejské pro ženy a děti Jakobovy (Gen. 45,
19, 21, 27; 46, 5), vůz, na kterém byla vezena
archa úmluvy do Bethsames, vůz, na kterém byla
později odvezena na Sion (2 Král. 6, 3; 1 Par.
13, 7.) Uvidím na venkově Palestiny dosud ještě
nějakou podobnou dvoukolku?

Liévin ve svém průvodu po Palestině po-
znamenává, že nedaleko místa, jež sluje nyní
'Ain šems, jest uádi, které nazývají mohamedáni
Qibr Samsún ed-zabbár (= hrob Samsona obra)
a že zde skutečně odpočívá mrtvola jeho; my-
slíte, že je jest to skutečná pravda? táží se svého
přítele.

„Bible, jejíž údaje tu rozhodují, vypravuje, že
přibuzní Samsonovi pochovali tělo mrtvého reka
mezi Saras a Esthaol v hrobě otce jeho Manue.
(Soudc. 16, 31) Nahled Liévinův předpokládá ne-
správně, že Esthaol jest dnešní Bět-ed-Zemal, a
poněvadž tento předpoklad jest nesprávný, jest též
chybný jeho náhled, že zde byla rodinná hrobka
Manue a Samsona. Všimněte si zajímavého zjevu:
mohamedáni ukazují též hrob Samsonův v Gáze
nedaleko veliké mešity. Guerin pak vypravuje, že
mu v 'Aselínu, severně od Sar'y, která leží hned
naproti 'Ain šemu — na druhé straně trati uká-
záno bylo uádi, které sluje též Qabr Samsún. Toto
místo nejvíce odpovídá popisu bible a má tedy
nejvíce nároků na původnost. Vidíte tu zároveň,
kterak umějí Arabové fabrikovati hroby vynika-
jících mužů. Na těch místech ukazují hrob Sam-
sonův! Nedaleko vltoku Jordánu do Mrtvého moře

FEUILLETON.

Americkou lokomotivou do města Davidova.

Píše dr. J. Hejdl.

Vlak z Ramle jede směrem skoro jižním
33 minuty do následující zastávky zvané Sezed;
ureží za tuto dobu 17 km. Hned za Ramlem lze
viděti na levé straně — tedy na východě — pa-
horek historicky velice pamatný, poněvadž na něm
stávalo svého času slavné město Gazer; zde an-
glická archaeologická společnost „Palestine Ex-
ploration Fund“ hledá právě a částečně také již na-
lezla bohatou kofist. Dle programu biblické školy
v Jerusalemě pojedeme sem již počátkem listopadu,
abychom shlédli znova odkryté útroby země, jež
tu kryly tisíciletou kulturu. Téžme se nevýslovně
na tuto cestu, která nás povede také k jinému
pamatnému sídlu starých Filištánů, jehož stopy
lze viděti též z okna na straně pravé, t. j. na
západě v arabské vesnici, která dosud ve svém
názvu Akir kryje starobylý název Akkaron.

Tři km před Sezedem přejíždí vlak po žele-
zném mostě údolí zvané uádi el-Merubba,
načež o dva km dále vjíždí do jiného dlouhého
údolí, zvaného uádi es Sarár. Není pochyby, že
údolí toto jest biblické údolí „Sorek“, k němuž
se pojí příběhy o Samsonovi. (Soudc. kpp. 13.
— 16.) Zde někde bydlila zrádná, nevěrná, lakotná
Dafila, s kterou si israelský obr zapředl milostný
poměr, který se mu stal osudným. „Kteréhož, když
jali Filištínští, hned vyloupili oči jeho a vedli
ho do Gázy svázaného řetězy a zavěševše jej
v žaláři, rozkázali mu mlčeti.“

Cesta utíká věru velice rychle. Dříve nežli
jame se naděti, vlak již stál v Sezedu. Deseti-
minutovou zastávku vyplnili jsme pohledem na

s des. venkovem. Kněží tedy měli dělati službu mounšenskou — jako vojenští zajatci. A dále v agrárním programu jsme četli chytré, opatrné a při tom pokrokovým učitelům lichotící zásadu: „Základem vzdělání je škola, která budiž svobodnou (od koho? Tady se mělo pectivě, jadrně a věcně dopovídat), prostou pout všech (jakých pout?), volná před byrokracií (před jakou?), nesloužící nikomu a nikomu než svatému svému poslání. Škola nepodléhá žádným vlivům (jakým na příklad?) a v činnosti své řídí se jen porozuměním pro své úkoly (jaké úkoly? Zde rozhodně mělo být vysvětlení). Učitelstvo budiž svobodno“ (proti komu? Proti agrárníkům či proti katol. církvi?). Agrární program mohl místo mnohých úhoovitých slov napsati jedinou větu a bývalo by zcela jasno. Učitel tedy má býti svobodný — o svobodném vyučování kněze v těchto školách ani slůvka. Ani vůbec žádné prohlášení o hájení náboženské svobody katolictva. A tuto směnku nepodepsanou mělo kněžstvo uctivě přijmouti a nastavovat záda za politické tahy agrárníké. *Kdy se nás jen agrárníci rádně zastali, když naši neškodili nikomu, pouze pro svoje náboženské přesvědčení byli štvaní a dleň a odjinud jako svět?* A v agrárním programu nemělo se zaujmouti určité stanovisko k otázce náboženské? V době, kdy pokrokovci, soc. demokraté a jiní kladli na přední místo i své parlamentní práce vyloučení náboženství ze škol, rozluky církve od státu? Přece v té době bylo zcela zřejmo, že o náboženství bude řeč v politických kruzích stále, že otázku náboženskou tyto kruhy pokládají za důležitou složku otázky kulturní.

A upřímný katolík měl se v době tolik pohnuté spokojiti již tím, že v programu agrárním nebylo *stejně* mlaveno proti jeho svobodě náboženské. Nevysmáli by se nám naši protivníci, kdybychom se spokojili dhoovitým prohlášením agr. programu a zcela vyhýbavými odpověďmi agrárníků na voličských schůzích? Zjistěte smáli by se nám, že sami o svoji víru nestojíme. A přece jest zcela přirozeno a důsledno, jestliže katolík upřímně věřící hájí svoji víru *v přední řadě*, jak mu to jest nařízeno evangeliem. Víra, vysvětlující smysl a cíl života vůbec, poučující o povaze života věčného, nedá se přece odbyti jen jako věc soukromá, vedlejší. A právě o té víře v agrárním programu nic. Co by tomu řekli i od agrárníků velebený Hus, který kladl náboženství důsledně na první místo lidských zájmů? A teď pojednou agrární předák tolik se hrozí klesání víry!

A teď ke všemu tomu veliký hněv, že katolíci chtějí užiti trochu ústavní svobody, že chtějí svobodně se organisovati, *jako to agrární strana dovoluje stranám jiným*, že nehodlají světovati osudy svého náboženství zcela lidem, kteří si osobují srovná vrchní moc v záležitostech těch, nejsouce k tomu nijak povoláni! Pravíme přímo, že nemilujeme třenic zbytečných, že máme odpor proti strannickým bojům v národě tak těžce zkoušeném. Právo na obranu však si nedáme vzíti nikým. Byli bychom od srdce rádi, kdyby bylo umožněno aspoň pokojnější soužití se stranou agrární. Ale tu se k nám

(na západ) ukazují docela hrob en-nabi Músá — Mojžíšův a konají k němu každoročně velikolepé pouti, ačkoliv bible výslovně praví, že Bůh skryl tělo jeho! »A nepoznal člověk hrobu jeho až do dnešního dne.« (Deut. 34, 6.) Vizte, jak opatrnými musíme býti při kritickém oceňování arabských podání lidových! Ted však pohlédte na levo! Máme před sebou pahorek vysoký 412 m. — znamená to, že jsme již v horách judských. Na pahorku rozkládá se ves zvaná nyní Sar'a.

»Toť rodiště reka Šimsona«, pravím vzpomínaje 13. kapitoly knihy Soudců. (Byl pak jeden muž ze Saraa, z pokolení Dan, jménem Manue, maje manželku neplodnou. Kteréžto ukázal se anděl Hospodinův a řekl k ní: Počneš a porodíš syna, jehož hlavy bítiva se nedotkne: nebo bude Nazarejský Boží od dětinství svého a on počne vysvobozovati Israele z ruky Filištinských. Porodila tedy syna a nazvala jméno jeho Samson. I rostlo pacho a požehnal jemu Hospodin. I počal Duch Hospodinův býti s ním v Machane-Dan mezi Saraa a Esthaol.)

»Kde se bylo město Esthaol? Liévin ve svém průvodci praví, že prý Esthaol bylo na místě, které nyní sluje Bét-Zemal, asi tři čtvrti hodiny na jih od udi Abu-Maiza.«

»To jest právě onen nepřesný předpoklad, o němž jsem se zmínil. Všeobecně se má za to, že Esthaol (či lépe Estaal) stávalo na místě nynější vesnice zvané Eš'u'a a ležící 4 km na severovýchod od Sar'y.«

»V těchto místech jistě byla také Thamnata, odkudž měl Samson ženu a kamž, když přicházel, ukazal se lev mladý litý a fvoucí...« (Soudc. 14, 5).«

»Pravděpodobně leželo místo toto asi hodinu na západ od 'Ain-temse nedaleko malé vesničky, která sluje nyní el-Brejž; dosud se tam ukazuje zřícenina (chirbet Tibne).«

Po třetí hodině zastavil parostroj náš ve

musí přijíti s jinou! O tom ještě určitější promluvíme příště. Libat ruku mrskající nespravedlivě — tak daleko ještě strana naše nedošla.

Ka koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejdříve

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Dopis z Prahy.

Volní myslenkáři napsali svůj program v zeleném sešitku, jež opatřili otázkou: co je to volná myšlenka? Sebe bedlivěji čtenář však nedoví se po přečtení něčeho a musí se i on ptáti, co že ta volná myšlenka u všech všudy přece znamená. V sešitku jdou pěkná slova ladně za sebou, všechny věty obleženy v pokrokové roucho, moderní hesla se tísni, ale nějakého pevného jádra se nedobereš.

Volní myslenkáři vyhlášují v sešitku boj proti zastaralým řádům, jako na příklad proti kapitalismu, byrokratismu, ale zejména mají na mušce náboženství, proti němuž do boje vedou rozum, zkušenost a vědu.

Ve francouzské revoluci dekretem odstranili Boha, ale nadšení zástupové hned si udělali bohyni a nazvali ji bohyní rozumu. Byla to herečka Maillard, jejíž oslavu a vzeší do chrámu Carlyle lidé duchaplnou a břitkou ironií. Ovšem kořili se tehdy hezké ženské bytosti, ale tím ner-zřetili ani nenahradili to, co s velikým křikem a směšnou domýšlivostí prohlásili za neplatné. Volní myslenkáři brá opakují a za Boha a náboženství dávají volnou myšlenku, či jinými slovy: rozum. Nuže vizme, jak herci hrají.

Volní myslenkáři v zeleném sešitku a jinde tváří se tak, jako by v sobě měli plnost rozumu. Ovšem oni chtějí býti velikými filosofy, a každý skoro filosof prohlašuje, že pravda počíná v jeho rozumu a že včera ještě nebyla. Ve skutečnosti však velmi se mylí, když usilují, aby náboženství sklonilo se před rozumem

stanici Dér-'Abán. Máme za sebou již 51 km; ještě nám zbývá 37 km a budeme — v Jerusalemě! Zatím však třeba ještě trochu trpělivosti.

Za Dér-'Abánem vidíme na návrší červené taškové střechy kolonie rumunských židů-Artuf. Více než rumunští židé nás zajímá kamenný most, po kterém přejíždí náš vlak malé údolí uádi Krekák' čili uádi-Inzil. Na levo ve skále zeje veliká jeskyně, ve které bydlí nyní množství divokých holubů, kteří ani parostrojem těžce oddychujícím se nedají odtud vyplašiti. Jest to »jeskyně Samsonova.« Oba břehy údolí es-Sarár, kterým stále ještě jedeme, působí na nás dojmem tísňivým. Holé, příkré stěny skalní, s kterých zimní přívally všelikou prst již dávno spláchly! Jen tu a tam nějaký nízký keř choulí se ke stěně, jakoby vysílen byl k smrti. Strom jest zde vzácností, zato bodláčí a trní různých druhů jest drastickou ilustrací slov písma: Země trní a bodláčí bude ti ploditi (Gen. 3, 18). Viděl jsem pustiny v Krasu, když jsem jel Přímofím; zde jest však života ještě méně. Jaký to rozdíl — hory naše v Čechách se zelenými koberci lučin a lesů a lysé hory tyto! Jest pochopitelné, že ve starých dobách v těchto pustinách sídlili lvové, kteří odtud vycházeli na lup do okolí; jest přirozeno, že v těchto skalách měli a mají dosud svůj domov četní šakalové, kterých schytl neb schytati dal Samson na 300. (Soudc. 15).

Údolí jest u km 57. a 58. tak úzké, že vlak náš s pravého břehu po železném mostě se musí uchýliti na břeh levý, hned však zase po jiném mostě železném se vrátí zpět na břeh pravý.

U km 74. vlak zastavil. Hledáme nádraží. Marně. Co se děje? Jest americký parostroj od firmy Baldwin & Co. z Pennsylvanie unaven stoupáním tak, že nemůže již dále? Či chytá se ho již marasmus? Jezdí snad již od zahájení jízdy na této trati, t. j. od 20. září r. 1892? Či stalo se nějaké neštěstí? Jede proti nám jiný vlak? Srážka vlaků jest zde dosti možná. Pravidelných

jako poslední rozhodující instancí. Vždyť přece jest známo, jak usuzování jest podrobena bludům, pochoďcím z našeho vychování, z našich vášní, ze síly a slabosti našeho rozumu, z společností, v níž žijeme, konečně z mnohých okolností, jež množí se do nekonečna a jež působí, že žádný rozum není dokonale podobný druhému rozumu ve všem, co tvrdí a co popírá. Proto každý, kdo odpírá náboženství nebo — určitěji řečeno — svědectví Božímu, nestaví proti němu ve skutečnosti čistý rozum lidský, nýbrž rozum více méně skalený a porušený. Neboť na příklad jsou lidé, kteří rozumem dovtvrzají jsononost Boha, a jsou lidé, jako volní myslenkáři, kteří zase rozumem Boha popírají. Nemožno tedy uznati za pravdu, jako by lidský rozum ve věcech náboženských byl neklamným rozhodčím, a tím spíše nelze tak činiti vzhledem k volným myslenkářům, protože vystupují s vášnivým nepřátelstvím a často i s hrubou nevědomostí.

Abychom však do otázky zabrali se ještě hlouběji a abychom ukázali, jak vratké jest šermování volných myslenkářů proti náboženství rozumem, zkušeností a vědou, rozšířme vývody svoje z řádu náboženského, nadpřirozeného v řád přirozený. Ze sebevědomé ředi volných myslenkářů bylo by uváděti, že rozum a věda jsou jisty a jednotny v tom, co podléhá našim smyslům a že v ohledu tom jest vše jasno a nepochybné.

Leč věci mají se docela jinak. Sestupme jen mezi národy, vkročíme v měně společnosti, v pracovny vědy a všude, kde setkáme se s lidským rozumem, shledáme boj učení proti učení, zápas odporujících si názorů, politiku proti politice, dějiny proti dějinám, skutečnosti proti skutečnostem, tvrzení proti popírání. Které pravdy nebylo kdy posmíváno, která vlastnost nebo pud lidský nebyly uráženy, kterým zřizováním lidským nebylo nepřátelsky nakládáno? Volní myslenkáři říkají, že nemohou věřiti pro rozum. Ale což nemá nevěrot i věda? Jsou a byli lidé, kteří nemohouce pochopiti tajemství, jež nedovede věda rozřešiti, stali se buď k vědění lhostejnými, anebo dokonce zavrhlí vědu a rozum, kterými se volní myslenkáři tolik honosí.

Volná myšlenka po výtce zabývá se poznáváním věcí, aby dospěla nezvratné pravdy, ale právě v tomto oboru rozum a věda staví rozpory a nejistoty do závratné výše. Vizme! Jsou učenci, kteří uči, že ve světě není nic jiného, než hmota v pohybu. Býti, znamená dle nich pohybovat se určitým způsobem, prach víří ve vzduchu s touže natností, jako lidé musí dělat revoluci. V přírodě není zákonitosti ani pořádku, nýbrž jen nutný svazek příčin a účínů. To jest tak zvaný materialism. Pojmy zákonitosti, pořádku, účelu, dobra a zla mají dle materialistů platnost jen vzhledem k člověku, jsou jen v lidském rozumu, který je vkládá do přírody.

Dnešní materialisté však již udi docela jinak, uznávajíce zákonitou spofádanost přírodního dění a tvrdíce, že přírodní zákony jsou již v přírodě od věčnosti a člověk odkrývá je v přírodě pracnou vědeckou zkušeností.

vlaků tu jezdí sice velice málo (denně jen jeden osobní nahoru a druhý dolů); zato však se tu vypravuje množství vlaků mimořádných, zvláštních. Tedy snad srážka vlaků? Nikoliv! Železný Američan má také žízeň; žádný rozumný člověk mu tedy nebude zazlívati, že v tomto vedru po tak namáhavé práci se tu zastaví, aby svůj žaludek parní kotel napojil vodou. Ostatně jakoby věděl, že jsme již nedočkaví, že chceme již spatřiti město Davidovo, pospíší si tak, že jsme se brzy zase hnuli dále směrem k vesničce dosti malebně rozložené na svahu pahorku, na jehož vrcholu nalézá se zřícenina zvaná Chirbet el-Jahūd (zřícenina židovská). Vesnička sama sluje Bittir a vyvolává v mysli vzpomínku na Píseň písní: 2, 17: »Podobný buď, milý můj, srně a kolouchu jelenímu na horách Bethel.« Snad že tu má na mysli básník tyto hory, kterými se nyní prodíráme.

Byt by však měl snad na mysli hory jiné, přece jest místo toto velice historické. Zde byla navždy pochována za císaře Hadriána samostatnost židovská, když byl tu zlomen odpor, který kladli zoufalí židé po půlčtvrta roku za velení povstáního Bar-Kochby (aramejské slovo = syn hvězdy). Na zřícenině el-Jahūd bychom našli snad ještě nyní svědky hrdinného odporu, který tu židé římanům kladli. Bohatý pramen vody, který osvěžoval unavené bojovníky, napájí nyní — americkou lokomotivu!

Třímínutové zastávky ve stanici užíváme k tomu, abychom si zajímavý terrain, baštu, kterou tu příroda sama zbudovala, prohlédli poněkud blíže.

Již jen 11 km nás dělí od města, jež chová ve svém nitru — Golgotu. Horečná touha viděti toto město nás činí roztržitými již v pozorování okolí. Málo si váháme, že vjíždíme do nového údolí zvaného uádi el uerd (= Růžové údolí), málo dbáme, že stále ještě stoupáme. (Jerusalemské nádraží jest 747 m nad mořem!) Poněkud více

Nuže, zkušenost, věda a rozum, na něž odvolávají se volní myslenkáři, v této věci zásadně se odporují. Na jedné straně totiž zákony přírodní nenaávají a na druhé je popírají. Ptejme se, kolik výkladů podáno bylo lidstvu na otáčku, co jest světlo, teplo, magnetism, síla, hmota? George Berkeley učil, že pohyb a tvar hmoty jsou výtvory našeho rozumu, takže nemohou existovati mimo mysl. Hmota jest prázdny domysl a přiznávali se jí jakožto podstatná vlastnost rozprostření, tedy jest to jen představa naší myslí a ne skutečnost mimo mysl. Tedy hmotný svět, jež vidíme, slyšíme a hmatáme, vlastně není. Berkeley to dokazuje rozumem a vědou, které na výsost volní myslitelé velebí. Tož dobré chutnání; dle jedné jest samá hmota, dle druhé hmoty vůbec není.

Hume popíral spojení příčiny a účinku, tvrdil, že naše „já“ není skutečné a stálé, jini tvrdili právě opak. Dle některých prostor a čas existují, dle jiných nikoli. Dle Kanta jsou v rozumu prvotní a dané způsoby poznávací, tak zvané kategorie, kdežto jini dokazují, že v myslí není nic jiného, leč co tam vtiskly smyslové dojmy. A tak mohli bychom pokračovati do nekonečna.

Oč jest tedy řád přirozený jednodušší než nadpřirozený? Jakou pevnou jistotu poznání ve světě hmotném podávají nám rozum, zkušenost a věda? Spor náboženský již sám má za výsledek spor rozumový, neboť článek víry, na příklad „věřím v Boha“, který my přijímáme a volní myslenkáři zamítají, svým rozumem jej přijímáme a volní myslenkáři svým rozumem popírají. Marně tedy volní myslenkáři zdůrazňují všemohoucnost rozumu proti náboženství, a jest na bláznivě, že domýšlivá řeč jejich jest toliko zdvižením prachu a že vývody svými tečku v dějinách neudělají. (Pokrač.)

Bumly. Praha žije pod dojmem bumltů a rozechvění z nich pochodící probíhá myslí českého obyvatelstva. Netřeba podotýkat, že buršáci vysávají a že jsou komandováni německými politiky z důvodů, které po jisté stránce jsou známy a které v plné světlo pošlme snad nedaleká budoucnost. Vnitřní politická situace sporem českoněmeckým jest zapletena sice již po celou dobu konstitučního života, ale, jsou-li dnes na pomoc voláni buršáci, dokazuje to, že němečtí politikové přibrali nové hnací péro a že poměry nabýly bumlové značky. Bumlovat znamená: potloukati se, pobudovati. Klátí-li se opilý pobuda po ulici a zasplívá-li si, postará se policie hned o jeho odklizení. Jsou však také pobudové, kteří opánují celý chodník, řvou vlastizrádnou píseň, vzrušují společenský život a poškozují citelně obchod — a to vše ještě pod ochrannou bodáku a manlicherovek. Malé příčiny — veliké následky. Pomysleme jen! Co jest to šedesát buršáků s coreviskami? Kapka v lidském moři, a přece hle, půlmilionové město jest vyšinuto z kolejí svého života, vlaky ze všech stran přivázejí sta četníků, jest vyburcován velící generál, telegramy lítají na ministerstva války, konečně i armády zmocní se napjaté očekávání a říše se zachvívá. Praha, bumly, buršáci. Židovské listy „Bohemia“ a „Prager Tagblatt“

nás upoutává jen vydatný pramen tři km za Bit tirem, zvaný „Ain el-Hanije (na pravo). Některé jej považují za zřídlo, jehož vodou pokřtil Filip jáhen komorníka královny Kandace (Skut. ap. 8, 26—29). Starší prameny však nesvědčí pro „Ain el-Hanije a kromě toho těžko jest mysliti, že kdy touto krajinou vedla vo z o v á cesta (komorník jel přece na voze!). Proto jest dáti přednost náhledu, který praví, že onen památný pramen jest „Ain ed-Dirue nedaleko na cestě, vedoucí z Jerusalema do Hebronu pod pahorkem, na němž jsou zbytky starého Bethauru; starší prameny aspoň, jako poutník z Bordeaux, Euseb, Jeronym, mosaiková mapa nalezená v Madabě mluví pro toto místo.

Již jsme u 83. km. Před zrakem naším rozkládá se široké údolí zvané nyní el-Buqei'a, pravděpodobně údolí zvané v bibli Refaim, památné tím, že zde David dvakrát vítězně bojoval proti Filištinským. (2 Král. 5, 18 m.) Škoda, že nemáme nyní kdy vzpomínati na rekovné skutky postavou malého, rezatého krále. Slova „el-Quds“, jež se ozývají z úst společenstevních Arabů, nás poučují, že jest viděti — Jerusalema. Napínáme zrak do dálky, že které vystupuje ruská věž na hoře olivetské a níže mlhavé rysy posvátného velemtsta. Srdce nám bije zrychleným tempem, nevíme si valně v dáli na pravo na cestě vedoucí k Betlemu kynoucího nám kláštera sv. Eliáše, zrak náš rád by se prodral červenými moderními střechami kolonie německých templátů a jiných nových domů, které začínají a nedovolují dlouho viděti kus starobylého města.

Vlak mírní tempo, jakoby chtěl nám popřáti více času k našemu zámeru. pokochati se celkovým pohledem na město tak památné, až konečně zastavuje úplně. Jsme na nádraží. Stanuly noby naše v prostorách tvých, Jerusaleme!

jeď a podpalují. Všechna znamení vypadají tak, jako by se měla přivaliti nějaká zhoubná pohroma. Podobný shon a děs asi padaly na lidi, když schuili strachem, že na naši zemřítí se vlasatice . . . Ministerství předseda se vyjádřil, že na zákaz bumltů (vlastně pobudování) nepomýšlí, z čehož vyvítá, že Němci dobře vědí, co si mohou dovoliti, a že mohou na oblohu vnitřní politiky nahnati mraky, jejichž přítomnost připomíná mooného strýčka ze sousedství. Není strýček jako strýček, ale tento německý má velikou váhu jmenovitě teď v době nesnázi, ve kterých ocitla se naše říše po připojení Bosny a Hercegoviny. Nejnovější tyto skutečnosti ovšem posilují sebevědomí Němcův a jejich vyzývavost.

Za takových okolností rozhovory českých novin, za pozitivní politika zkrachovala či nikoli, jsou vlastně bezúčelným mluvením a hrou na ukrácení chvíle, neboť poměry vyvíjejí se mimo dosah našeho vlivu a vůle. Kde kdo může dobře poznávat, že vnitřní zmatky, tak dlouho bloudící po pouštích nejistoty, jsou staré svým trváním a nové svým vzrůstem. Jsme bití pěšky jako za vozem. Zkusili jsme průběhem politického života všechno: opozici, obstrukci, oportunism; nepomáhá nic. Ba i odvoláním ministrů nepokročíme ku předu, leda že způsobíme okamžitě nesnáze vládě. Uvažujeme o věci jak uvažujeme, vždy docházíme toho přesvědčení, že proti nám jest moc silnější moci naší. Neprorazíme rázem, nýbrž jen krok za krokem jest nám bráti se ku předu s nejkrasším sebezapíráním a s velikým nákladem trpělivosti. Jest žádoucí, aby politikové naši nastoupili určitou cestu, která jest výslednicí dosavadních zkušeností a aby obecnost naše konečně porozuměla, nepodléhající planým heslům zmateně sem tam poskakujících jednotlivců, kterým předem všeho běží o mandáty a popularitu.

U nás musí proniknouti vědomí, že spravedlnosti a práva jest nám dobývati namáhavou prací, zdatností kulturní a hospodářskou a že vládu a Němce přemáháme jenom houčevnatou svépomocí. Proto česká politika musí vyloučiti všechno rozčilování, z něhož pramení chyby a přehmaty, mezi něž na příklad možno započítati nedávné ohlazení demise obou našich ministrů. Nejen že jest potřeba, abychom tak v kritických dobách měli zástupce ve vládě, ale také proto, že celá hra Němců směřovala vlastně k tomu cíli, aby naši lidé byli z kabinetu vytlačeni. Ostatně zásadou naší politiky vůbec pro všechny budoucí časy musí býti účastenství ve vládě, pokud to poměry jen poněkud budou dovolovati. Vždyť jest to mimo jiné nejjistější prostředek, aby naši lidé všude pronikali do státní správy. Konec konců vždy české politice půjde o šťastnou volbu prostředků, a k tomu jest zase vždy potřeba důkladného uvažování, věcného rozhledu a prozíravosti, jež nedá se uchvátiti okamžitou náladou a citovým rozechvěním.

Trpkou školou politickou mohli bychom býti také již jednou poučeni, že musí přestati honba těch kterých stran, jak právě v národě vrchu nabýly, po nějakých rychlých úspěších zevních. Takové strany, majíce jen tento cíl před očima, dělají pokusy, zkoušejí hned to, hned ono, vrhají se z krajnosti do krajnosti, čímž ovšem jednotný postup, diktovaný mocenskými poměry, se láme a vznikají nesouvislé epizody, rušící celkový rámec promyšleného usilování.

Rozumný a prozíravý postup na politickém jest opatřovati prostředky podpůrnými, z nichž na prvním místě jest hospodářské silení, pravda to stará a stále nová. Německé buršácké provokace, rozněcované a živěné židovskými novinami, opětně a důrazně pravdu tu uvádějí nám na mysl. Ba řekli bychom, jako by vyzývavost ona v ten směr naši pozornost obraceti chtěla sama. Vždyť již to skoro s námi tak vypadá jako s oněmi sedláky, kteří šli prosit úřady, aby jim bylo poručeno vystavěti silnici, které již dávno potřebovali. Tolik různých příhod, zklamání a nehod jsme prožili, že zkušenosti poučeným jest nám již konečně opravdově přiložiti rukou k dílu a prováděti heslo: „svůj k svému“ pevně a důsledně. Méně táborových řečí s plauými a na prázdno vysnávajícími resolucemi, ale více opravdového poučování o tom, jak nutno uchvacovati vnitřní posilovací práci hospodářskou, o jejíž výsledky pak může se opráti politika. Pokud bude veliký rozdíl mezi hospodářskou mocí německou a českou, potud potrvá po jisté stránce zdroj naší malé moci politické. Budme připraveni ještě na dlouhou cestu, než dojdeme k cíli splnění našich práv a požadavků a to tím více, protože, jak již podotčeno, posice německá v přítomnosti posilována jest ceněným sekundantem v mezinárodních zápletkách, vzniklých připojením okupovaných zemí. Více nežli kdy jindy musí politika naše přestati zkoušku ohněm a více nežli kdy jindy všechny politické strany musí chápati vážnost situace a připra-

vovati lid pečlivou výchovou k dalším nesnadným úkolům.

Ve společných akcích celého národa neškodí jen rozštěpení v politické strany, ale také a to zásadně a jmenovitě, švanice protikřesťanské, které hluboce otřásají tělesem národním a vykopávají v duších hluboké propasti, čímž vzniká neschopnost ke každému vážnému počínu a trvalé práci. Tuto „vlasteneckou“ činnost provádí, jak známo, prof. Masaryk a všichni jeho stoupenci, a nelze se tomu podívat u lidí, s nimiž v boji protikatolickém ruku v ruce jdou židé. Jest patrné, že toto spojenectví stoupenců Masarykových a všecek vnitřní směr jejich škodí zájmům našim politickým a hospodářským a žene vodu na mlýn Němcův a židů. Toto konání pokrokařův a „Hospodářské osvobození“, napsané hned na čelném místě v „Času“, ovšem pak dokazují, že lidská neupřímnost nemůže býti nikdy spoutána a nikdy nemůže dosti se schovávat, aby nebyla v plné ubohosti své odhalena . . .

Ministr a katolické strany? Nadhodil jsem před čtrnácti dny, že by česká katolická strana lidová nemohla dáti za sebe souhlasu ke vstupu dra Hrubana do ministerstva. Nevýjádřil jsem se dosti správně, mluvě o katolické straně vůbec. Projevil jsem jen svůj vlastní názor, což zejména podotýkám vůči „Čechu“, jenž rozvinul otázku, kdo vlastně by měl tedy o věci rozhodovati, kdyby se stala aktuální.

Považuji za vhodné miněni své určitěji odůvodniti. Dosavadní zkušenosti poučují, že čeští ministři i přes nejlepší svou vůli nemohou ve vládě uplatniti se tak, aby se nám dostalo těch blavných programových kusů, na které lid náš a zejména strany tak dychtivě čekají. Nejen že druhá česká universita a vnitřní úřední jazyk jsou posud hubdou budoucnosti, ale nadto ještě němečtí soudcové, vykonávající nespravedlivé diktáty násilných šovenů, odpirají nám právo, na které neodvážili se sáhnouti ani za nejprudší obstrukce poslanců německých v době Badeniové. Čeští ministři musí se tedy spokojovati úlohou, kontrolovati vládní činy, překážeti tahům protičeským a postrkovati a to ještě opatrně, české lidi na místa, kde jich posud nebylo. Tuto činnost ministerskou pochopiti a třeba ani ocenit nedovedou voliti, kteří pochybenou politickou výchovou byli stále krmeni velikými sliby a bouřlivými hesly. Když ministr opustí svůj úřad, strhne se křik, že přichází s prázdnou a že nesplnil očekávání. A tak výčitky nepostihnou jen ministra; stranná agitace postará se hned také o to, aby poškozována byla reputace a podlamována byla důvěra ve stranu, jejíž stoupencem jest ministr. Z těchto důvodů tedy jsem řekl, že mladá vzrůstající strana nemůže se dát ministersky opotřebovat.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donádkou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Obrana.
Pemluvač rolníka-poslance Šabaty
convl. „Hlasů Venkova“ dne 23. října svým zvláštním pravopisem sdělili:
„Zpráva o nehodě, která se stala v domě klerikálního poslance pana Šabaty rolníka ve Vrbici, přinesená v předminulém čísle t. l. mohla by svou stilisací uvést veřejnost v tem omyl, že týká se snad osoby pana poslance samého. K odvrácení možnosti takového výkladu . . .“ atd. Vizme to farizejství! Prý by mohla ta správa uvést v omyl! „Hlasů Venkova“ prý opravují „k odvrácení možnosti takového výkladu“. A zatím agrárníci tak katolíci rozumějí správu též jinak, než že bodá poslance samého. Agrárníci

s jízlivými posměšky zpráva tu roznášeli a předčítali, prostomyslní nařináci pak se při tom řádění roztřepovali na Šabatu samého. Zpráva raflouvaně vhozena do okresu, právě když se potušený poslanec odebral pracovat pro lid do Vídně, tak že se nemohl okamžitě brániti. V čem je Šabata „klerikální“, věru nevíme. Snad proto, že se zachoval k p. Chaloupkovi daleko lépe a přátelštěji, než p. poslanec Chaloupka k němu. Anebo snad proto, že na schůzích neštre, nýbrž klidně a správně vykládá situaci bez útočných a prohlivých slov, jakých užívají agrárníci tak zhrstla Pane Chaloupko, na něco vás upozorňujeme. Když se o vás šířila nezaručená a nesprávná zpráva, jako byste byl řekl, že před volbami dáte Kristu pokoj, aby po volbě bylo jinak, „Obnova“ tu zprávu nepřinesla, tak že neměla příčiny něco odvolávat. A přece po informaci z kruhů strany vaši upozornila, že se vám takovou zprávou ubližuje.

A jak se zachovaly „Hlasy V.“? Dobře jste mohli věděti, jak ihned zákeřná zpráva „Hlasů Venkova“ byla vztahována na Šabatu, jak byla čest poslance našeho tupena v okrese, a přece teprve za 21 dní váš orgán trochu zákeřnou zprávu poopravil. Zálhal si při tom znovu. Píše-li totiž 23. října, že byla ta zpráva v předminulém čísle „Hl. Venkova“, sdělujeme, že tam byla ještě o týden dříve, totiž 2. října. Tedy tři neděle nic! „Hl. Venk.“ lišácky chtěly jeden týden zapřít, aby doba, v níž byl Šabata bez odvolání „Hl. V.“ tupen, vyhlížela kratší. Chce-li tudíž váš tisk takovým způsobem lákati katolíky do agrárního tábora a prokazuje-li zasloužilému rolníkovi takovou „čest“, pak lidé dobré vůle učiní si o všem úsudek vlastní.

Perfidie čislavské „Pravdy“. Táž napela 30. října: „V našem listě ještě nikdo a nikdy nenalezl zločin listek pro podporu k rozšiřování tisku a v klerikální „Obnově“ a v jiných listech klerikálních každé chvíli naleznete slovní list „Družstva sv. Jana Nepomuckého ku rozšiřování katolického tisku.“ Aby se poznalo, jak podvodně vede „Pravda“ čtenářstvo k mylnému domnění, stáží zde vysvětlení. Dne 2. října jsme vložili do všech čísel „Obnovy“ slovní listy s připomenutím, aby se jich užilo k zaplacení nedoplatek za „Obnovu“, „Čas. Úvahy“ a odebrané knihy z „Knihovny Obnovy.“ Tu byl přece zřejmý účel vložení těch listků a to tím více, že v současném připomenutí nebylo ani slova prosby o milodary. Připomenutí to bylo znovu opakováno. Listky vloženy do čísla každého, ježto by se přispouště exemplářů expedice valně zdržela, kdyby se měla zvlášť vyhledávat čísla, která se posílají na výměnu, jako insertní doklady a pod. Tomu ostatně každý redaktor má dávno rozumět, jelikož i jemu výměnná čísla někdy dojdou se slovním listkem. K tomu všemu sloz. listky vloženy hromadně poprvé. Jindy se vkládaly ojedinelé na adresu toho, kdo si objednal více čísel. Sami členové družstva tiskového na ty listky příspěvků neplatí, posílajíce přímo peníze p. pokladníkovi. I čas. pis „Štít“ má svoje sloz. listy zvláštní. A teď „Pravda“ praví, že ona nezasílá sloz. listky pro podporu katol. tisku, zato však že každé číslo tak činí „Obnova“ a nadto jiné listy naše. Vysvítáme „Pravdu“, která tak úmyslně balamutí svoje čtenářstvo, aby určila aspoň přibližně, kdy ty chvilky byly. Naši čtenáři dobře vědí, nač checky s hořejším označením se posílají; vždyť to bylo také ještě jednou prohlášeno a ostatně každý našinec ví, že „Obnova“ jest majetkem „Družstva sv. Jana k rozšiřování kat. tisku.“ Ale „Pravda“, uváděje silným tiskem t. n. titul checků, vede na základě toho čtenářstvo v klam, aniž by řekla, jaké vysvětlení bylo k zásilce sloz. listů připojeno a pak ještě jednou opakováno. Až někdy budeme prositi o milodary na př. na častější vycházení „Obnovy“, pranic se za to stydět nebudeme; budeme prositi u svých vlastních. Tentokrát však jen láhat mohl z vložení listků vyčísti účel, jehož nestávalo; a jen zámyslný podvodník mohl drze lháti, že takové listky s prosebným účelem zasílají se každou chvíli.

Politický přehled.

Vnitřní politika Rakouska zase se luští ve Vídni, kamž se mouná v sobotu navrátil z Pešti. Ministerský předseda bar. Beck opět jest ve svém živlu: vyjednává, alibuje, hledá majoritu. Nové ministerstvo ukazuje se napřed v různých proměnách, jak která strana by si přála. Ovšem pracuje se parou, aby si národ český dal říci a nechal vši oposice, aby nevzpomínal odročení sněmu českého, události pražských a známé strannickosti bar. Becka a místodržitele hr. Coudenhovea. Bar. Beck jako by byl dosud rozechvěný z rozmluvy s delegáty „Národní rady“, kteří nepokrytě baronu Beckovi prohlásili, že jest naprosto špatně informován a to zámyslně špatně informován

úřady o bouřích v Praze a sněmčených městech. Deputace „Národní rady“ zakročila i u ministra vnitra bar. Blenertha, z jehož výpovědi se zná, že byl také špatně informován. Ministr slíbil ochranu českých menšin a vyšetření události v Praze. Ve Vídni zakročila také pražská obchodní komora, pražští čeští i němečtí obchodníci, aby zakázáním bumlu zjednan byl v Praze pořádek. A tak na minulou neděli chystaný v Praze buml na Přikopech byl zakázán, ale přece objevil se v jiné ulici pražské, oprchalý však, nikým nevlímaný, ovšem za policejní asistence. V Praze byl sice klid, ale na české menšiny dopadla zase surová pěst německá.

Sněm slezský schválil změnu některých ustanovení zemského zřízení, předlohu volebního řádu a předlohu, kterou se zavádí volební povinnost. Přítští sněm slezský bude se skládati z 55 poslanců, kteří tvoří 3 kurie a to I. kurii z virilistů a zástupců velkostatků, II. kurii měst spolu se zástupci velkého průmyslu, obchodu, obchodních komor a se 3 zástupci všeobecné třídy voličské volenými za města, a III. kurii venkovských obcí a v nícu 5 zvolených poslanců všeobecné kurie. V této všeobecné třídě voličské budou mítí volební právo nejen ti, kdož dosud ho neměli a umějí čísti a psát a jsou v zemi alespoň dvě léta uzedlí, nýbrž i voličové ostatních kurii, jejichž volební právo jest podmíněno ještě jednorocní uzedlostí. Volební právo uděluje se také ženám platícím předepsanou daň, ale musí je vykonávati osobně. Volba jest tajná. Polákům a Čechům věnováno tu, co se jim dáti muselo, jinak na Němce nezapomenuto.

Delegace skončily své zasedání, na nichž osvětleno proti cizině stanovisko, jaké zaujímá Rakousko k přivtěleným zemím Bosně a Hercegovině. V Srbsku a Černé Hore nemohou se spřáteliti s činem Rakouska, totiž po vyrovnání mečem. Korunnímu princovi srbskému dali v Petrohradě na hlavu studený obkladek, že teď právě jest nejméně časa k nepředloženým dobrodružstvím, stejně konejši v Itálii černohorské vyslance. A z Bosny a Herc goviny spěchá deputace za deputací, aby mocnáři našemu vzdaly díky za připojení k Rakousku. Ovšem na bojovné choutky Srbska a Černé Hory odpovídá Rakousko náležitými opatřeními vojenskými.

Následkem uveřejnění rozmluvy anglického žurnalisty s císařem Vilémem, který v této rozmluvě poukázal též na to, že on vypracoval válečný plán proti Burm, podal kancléř kníže Billov žádost za propuštěnou, která však císařem Vilémem odmítnuta. V Anglii vzbudilo toto odhalení ještě větší nedůvěru k Německu a v Německu vzešel také úžas nad takovým projevem císaře. — Říš. sněmu něm. podána předloha o reformě říšských financí. Dle ní vyhraňuje si stát nákup i prodej kořalky ve velkém. Daň z tabáku říditi se bude dle ceny výrobku. Daň z kořalky vynesie o 100 milionů marek, z tabáku 77 mil. marek, z piva 100 mil. marek, z vína 20 mil. marek, z dědictví 92 mil. marek, z elektřiny a plynu 50 mil. marek, z udání 33 mil. marek, celkem o 475 mil. marek více než před reformou.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,

Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.

Velký výběr obrazů a hudebnin.

Seznamy zdarma.

Z činnosti katol. spolků.

Z Obětoborské. Dne 25. října byla v Obětobři v sále na Šlepičech schůze venkovské mládeže. Sál byl nabitý, takže průběhem řeči dp. Voňavky musili mnozí vycházeti z dusného ovzduší na čerstvý vzduch. Jedni hádali, že účastníků jest 700, jiní tvrdili, že jich jest přes 700. Řekneme, že jich bylo dobře počítaných 600. Nadšený řečník, nedotýkaje se urážlivě stran nepřátelských, vykládal autost a potřebu organizace mládeže; dovozoval, že mládež musí zachovat a pěstovat lásku k vlasti, ku práci a ke všem povinnostem řádného

občana a uvědomělého katolíka. Srdboji-li jiné strany pod své prapory mládež, činí tak i strana katolická a to tím oprávněněji, protože chce opravdovému dobru venkovského lidu a protože chce upevňovat základy rodin a spořádané společnosti. V našich řadách se mládež nekazí, jak bychom mohli posloužiti důkazy odjinud, nýbrž vážně se vychovává a svědomitě jest připravována pro své budoucí životní úkoly. Při vývodech řečnickových mládeže se zmochovalo vědy větší nadšení, tak že co chvíli propukávala v souhlas a potlesk. Schůze skončena velikým mravním úspěchem, což bylo patrné i z toho, že venku na zahrádě celými davy řečník byl obstupován a na různé věci dotazován. Všeobecné přátelství mládeže vyznívalo v ten smysl, aby co nejdříve vycházel její časopis.

Z Káňova m. S. Dne 25. října zůstane káňovským dlouho v paměti. Už delší dobu počala se tichou osadou, zbožnou, v každém ohledu pořádnou rozlézati různá individua, která nás dobrý lid balamutila. Prim v tom hráli jeden krejčí a pak zřizenci od dráhy. Když letos v květnu p. sekretář Mužík z Hradce Král. svou přednáškou získal lid zdejší, pocítili soc. demokraté potřebu „posliti“ lid nějakou hodnou štvavou přednáškou. Učinili tak velice výmluvnými ústy posl. Austa, jehož štvavá řeč objevila i zde jako jinde své účinky ovšem pouze mezi soc. demokraty. Li té svedení prokonkli t. jednání soc. dem., shrozili se té mravní prohlubně, která šklehila se na ně z řeči Austovy, a odvrátili se od svůdců. Byla-li první schůze katolická četná návštěvena, byla druhá, pořádaná 25. října radostným obratem. Řečník opět p. sekretář Mužík z Hradce Král. o politické situaci a vřelá jeho řeč setkala se s plným porozuměním, úspěchem a potleskem. Druhý řečník, redaktor „Štítu“ p. Šupka učinil svým prvním zde vystoupením hluboký dojem. Dovede promluvit k srdci lidu, dovede uchvátiti, umí však vázanou svojí logikou také přesvědčiti. Mluvil o tom, proč se čeští katolíci sdružují. Bouřlivý potlesk a slzy přítomných byly mu odměnou za jeho setkvatnou dvouhodinovou řeč, jež zanechala mohutný dojem mezi shromážděnými. Po řečech obou pánů přihlásil se ke slovu agrárník p. P., který tvrdil, že agrárníci nejsou proti katolíkům ale přiveden důkazy do úzkých, prohlásil sám, že předáci a vůdci jejich jsou proti katolíkům, ale oni na venkově přý ne. Projev tento jest zajiště velice významný. Po té přihlásil se ke slovu soc. dem. p. B., který se svou otřepanou a vyřhanou výtkou církvi, že žebná vražděným zbraním, byl náležitě odbyt a odkázán ihned k věcné debatě. Schůze skončila pokojně, ač protivníci všeho dobrého a šlechtetného hleděli ji smátiti. — D.

Z Hořejšce. Dne 25. t. m. pořádala zdejší katol. organizace první veřejnou schůzi, která, ač jest zde půda sopečná, velice se zdařila. Účastenství bylo velmi značné. I se sousedních organizací mnozí se dostavili. Věak si toho zasloužila výborná přednáška vdp. dr. Šulce, profesora z Hradce Král., který ve své více než dvouhodinové řeči vyličil vznik všech stran politických v národě našem od doby prubzení až do doby naší. Z programů jednotlivých stran ukázal vdp. řečník, proč vznikla i naše strana katol. lidu v Čechách, načť vysvětlil podrobně její program. Přednáška byla tak populární, všem posluchačům přístupná, že všichni a napjatou pozorností sledovali ji až do konce a po zakončení byli přímo nadšeni. Nepřeháníme, tvrdíce, že všem přednáška tato se neomírně líbila; to dosvědčuje i ta okolnost, že přítomní socialisté ani vdp. řečníka nevyrušovali ani vůbec ke slovu se nepřihlásili. Srdčným poděkováním vdp. řečníkovi a jeho vybidnutím všech přítomných ku svorné práci byla schůze za hluchého potlesku skončena. Semano vdp. profesorem zde zaseté přinese zajiště užitek stonásobný, o čemž bude se moci vdp. řečník přesvědčiti, až podruhé k nám ráci zavítá. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení sou: p. J. Matěj Jíčínský, farář v Huatnici, za faráře do Věstar; p. Frant. Kráčmar, administrátor, za faráře v Nebeské Rybné; p. Jos. Klement, kaplan v Hradišti, za faráře do Kohoutova; p. Jan Brant, farář ve Sv. Kateřině (buděj. diec.), za faráře do Ždírc; p. Jan Oliva, kaplan v Obroustovicích, za faráře do Svratky; p. Ed. Matouš, kaplan ve Vějvanovicích, za suppl. katechetu do Chrudimě; p. Frant. Solníčka, administrátor v Obětobřích, za kaplana do Králova Městce; p. Jan Lonský, katecheta v Ledči, za katechetu do Pardubie; p. Jan Půlický, katecheta v Dol. Kralovicích, za katechetu do Ledče; p. Otakar Oliva, kaplan v Ledči, za katechetu do Dol. Kralovic; p. Ladisl. Dragoun, kaplan ve Chvalkovících, za proz. katechetu do Náchoda. — V Pánu seznali: p. Ant. Stěpánek, (V Vula) b. vikář, děkan v Jaroměři, † 28. října (nar. 1842, vysv. 1867); p. Jos. Tichý, (V Vula) farář lipolický na odpot. v Přelouči, † 29. října, (nar. 1840, vysv. 1867). — Uprázdňovaná místa: Huatnice, fara, patr. nábož. matice, od 5. listopadu; Jaroměř, děkanství, prac. právo náleží Jeho Veličenstvu, od 5. listopadu b. r.

Nejd. p. bláznivý dr. J. Dombava přijel v sobotu dne 31. října ráno do Říma a ubytoval se v České kolleji (Via Salaria 128).

Schůze městské rady dne 30. října t. r. Poukazy na likvidované výlohy a náhrady za přechodné ubytování vojska ve třetím čtvrtletí t. r. se schvalují. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 26. t. m. byl vnať na vědomí. — Zašle se blahopřejná depeše J. O. Janu hraběti Harrachovi k jeho osmdesátým narozeninám dne 2. listopadu 1908 a v intencích jeho věnuje se částka 200 K spolku „Komenský“ ve Vídni.

O Dušičkách zase se ukázala v pláči naše láska živých k dušičkám. Na hřbitovech hradeckých tleskaly se o Všechny Svátých i o Dušičkách davy věřících. A rovy zemřelých za chmurné nálady podzimní zapěstily se zase barvami, zahřely světlem, zasměly vzdechy. Uprostřed smutku vzpomínky milé, než přece leckde hroby pusté, nezdobené, ani svíčky na nich, nikdo nevzpomíná opuštěných...

Sotkání na hřbitově. Snaživý katolický spisovatel Brožek napsal působivý dramatický obraz ze života, který v době dušičkové vyhoví repertoáru našich katolických jednot. Hra byla vydána v Brně u Benediktinů. Na scénu uvedla práci Brožkovu jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové o Všechny Svátých s nevšedním zdarem; o to zásluhu mají pečlivá rekvizice p. Beránková a odměrná hra zaměstnaných ochotníků. Zasloužené uznání svých výkonů stržili pp. Soudil, Černý a sil. Černá a Richtrová. Jedna z předních rolí byla svěřena nadějně dramatické umělkyni al. Merhautové. Ačkoliv druhé menší role byly obstarány vesměs začátečníky a začátečnicemi, řadily se přece v ledném souzvuku k výkonům již výše zmíněným. Představení bylo hojně navštíveno.

Čestný večer p. kapelníka Procházky. V úterý dne 10. t. m. má velezasloužilý kapelník p. Procházka svůj čestný večer, ku kterému vybral si nově studovanou melodickou operu „Martu“ od Flotowa. Dá se očekávat, že uměnilovné naše obecenstvo při této příležitosti ukáže hojnou návštěvou, že dovede zásluhu p. kapelníka o naši operu náležitě oceniti.

Předjížděka svatehubertskem uspořádalo dne 3. t. m. dělostřelecké důstojnictvo 27. pluku pod vedením setníka Zibla. Jízda započala blízko fotbalového hřiště směrem ku Střebši, pak se jelo opačným směrem k Pajkově továrně a kolem dobytčího tržiště zpět. Závodění ukončeno u senného skladiště. Za předjížděky jednomu důstojníkovi kůň klesl, jezdec spadl, leč poranění zentrapl, ježto znovu rychle se vyvířil do sedla a ostatní doháněl. První dojel poručík 22. děl. pluku Donner. Důstojníci za příznivého počasí dělali větší účast obecenstva.

Pařížské paměti hodnotí kdo spatřiti chce v nádherné plastice, takže jako věrná skutečnost se jeví, necht neopomene navštívit ve dnech 7. až 13. listopadu panoramu Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Ve prospěch hereckého spolku pořádají členové sdružených výhod. čes. divadel ve čtvrtek dne 12. listopadu v sále Adalbertina uměleckou akademii se skvělým a vybraným programem za spolupůsobení div. orchestru osobním řízením pana kapelníka Procházky. Vzhledem k dobročinnému účelu, v jehož prospěch se akademie pořádá, jakož i vzhledem k oblíbenosti sdružených divadel doufá pořadatelství, že návštěva řečené akademie bude co nejhojnější. Program obstarají členové opery i činohry. Po vyčerpání programu volná zábava.

Spolek na podporu chudých studentů středních škol v Hradci Králové koná v úterý dne 10. listopadu 1908 o pětistě hod. večerní v místnostech Besedy řádnou valnou hromadu s obvyklým programem. Nesejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů, bude se konati o půl hodiny později schůze druhá, jež se může platně usnášeti bez ohledu na počet přítomných.

Návštěva. Nový velitel 9. armádního sboru, podmaršálek Rummer št. z Rummershofu přijel s Litoměřic dne 4. t. m. do Hradce Král., dal si představití důstojnický sbor, učinil návštěvu v předních civilních kruzích a prohlédl garnisonu. Včera po poledni odejel zpět.

Uznávaný kurs „Českého Obchodního Musea v Praze“. O dělnickém, úrazovém a nemocenském pojišťování“ odbyvali se bude ve dnech 22. a 29. listopadu a 6. a 13. prosince. Přihlášky do kursu přijímá nejpozději do 10. listopadu t. r. říditelství městského průmyslového musea zde.

Městní výkaz Záložního úvěrního ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běž. účet) v říjnu 1908 K 19.395.264.88. Splaceno na IV. emisi akcií našeho ústavu K 1.804.972.46. Eskont směnek: V říjnu 1908 eskontováno kusů 2110 v obnosu K 3.124.600.60. Skladliště: V říjnu 1908 uloženo zboží v ceně K 1.118.080. Výklady na vkladní knížky a pokl. poukázky 4%, ode dne vložení do dne vybrání. Výklady vázané výpovědí přijímají se na úrok výše 4%.

Výstava předhistorických nádob. Ve výkladní skříni bývalé tržnice na Malém náměstí v Hradci Králové vystavuje od 2. listopadu městské historické muzeum četné nádoby různých tvarů z pohřebiště popelnicového, objeveného nedávno na poli p. Jucka v Pouchově, z hrobu nalezeného u Hradce Králové za domem vystaveným u silnice Novohradecké nedaleko t. zv. „Valcha“ (dar p. dra Ot. Klumpara), z popelnicového pohřebiště, prokopaného v panském lese „Soudném“ u Dobřenic a na poli p. Hroneče u Věstar. Hroby z pohřebiště Pouchovského a hrob nalezený u silnice Novohradecké náleží k nejstarším hrobům popelnicovým v Čechách (z konce I. polovice I. tisíciletí př. Kr.) a nazývají se hroby rázu lužického, ježto podobné hroby hlavně v Lužici se nalézají. Hroby se Věstar jsou mladší (z počátku II. polovice I. tisíciletí př. Kr.) t. zv. rázu slezského, ježto podobné hroby nejvíce ve Slezsku se nalézají. Hroby pak z pohřebiště Dobřenicického pocházejí již z nejmłodšího období hrobů popelnicových, jež dle pohřebiště Plátenického u Dašic nazývají se hroby rázu plátenického. Nádoby z hrobů rázu lužického jsou většinou hladké a jen výjimečně rytými čarami a prahy prsty vytlačenými zdobené; nádoby pak rázu slezského a zvláště plátenického jsou nejrozmanitějších tvarů a z největší části tuhové a zdobené rozmanitými ornamenty hlavně geometrickými zevně i uvnitř. Všecky tyto nádoby jsou ještě rukama hotoveny bez pomoci hrncářského kruhu. Na zadní stěně výkladní skříně visí sedm obrazů, na nichž spatřiti lze různé předhistorické starožitnosti, v kraji Královéhradeckém nalezené.

Z Besedy. Výbor ve své schůzi se usnesl jako každoročně i letos vypravit do Těchonína zásilku šatstva, obuvi, školních potřeb atd. a prosí své členy i širší obecenstvo, aby ten, kdo jen poněkud může něčeho přispěti neb darovati, se k této akci připojí a sdělí buď jednateři Besedy p. Tolmanovi, aby ten sluhu pro to poslati mohl, nebo zaslal to přímo do Besedy. Dary budou veřejně kvitovány. Při Těchonínském večeru sešlo se na školu tuto celkem K 75.08, jež účelu svému budou odevzdány. Pro p. zimní období chystají se ještě 3 večery, sylvestrovská zábava a na den 23. ledna věneček. Sál propůjčen k plesům na 16. ledna Sokolu, 12. ledna ples studentský, 1. února ples obchodní akademie a 9. ledna ples m. odboru Č. O. B.

Dvě pohřebné kritiky. „Batibor“ píše 31. října o vystoupení Decortio v Daliboru: „Překvapil novým založením role ne co do postavy zlomené a shroucené, nýbrž duše vzpurné, sebevědomé a brdé.“ „Osvěta lidu“ napsala týž den: „Hry je až nadbytek a nelze se založením role vždy souhlasiti. Zvláště ne v Daliboru, jenž rozhodně postrádal základního rysu — rytířskosti.“

Vyhlaška. Obec Královéhradecká bude ve vlastní režii obstarávat okrašlování květin, obkládání drnem a zalévání hrobů na hřbitově Pouchovském. Poplatek za to stanoven jest řádem hřbitovním, schváleným bisk. konsistoří v Hradci Králové a c. k. místodržitelstvím král. Českého výnosem ze dne 3. září 1888 č. 16.993 a bude se do odvolání vybirati takto: za udržování květin a zalévání: hrobky neb rodinného hrobu ve velikosti hrobky K 10, hrobu jednotlivého K 5, hrobu dvojitého (dvou hrobů vedle sebe) K 8, a za jednoduché obložení hrobů drnem K 2. Přihlášky na okrašlování květin, obkládání drnem a zalévání hrobů na hřbitově Pouchovském a uvedené poplatky bude přijímati městský důchodový úřad v Hradci Králové. Okrašlování, obkládání drnem a zalévání hrobů jinými osobami, než obcí Královéhradeckou, přípustno není.

Francozské kursy budou pořádány od Alliance Française v Hradci Králové pro šíření jazyka francouzského. Budou otevřeny od 16. listopadu t. r. Budou dva, pro začátečníky a pro pokročilejší. V každém z nich budou dvě hodiny týdně. Konati se budou v místnostech obchodní akademie od 7 do 8 hodin večer, a to v pondělí a ve středu pro pokročilejší, v úterý a ve čtvrtek pro začátečníky. Platební podmínky (je to z části příspěje na ně Alliance sama) budou velice mírné. Alliance pořádá tyto kursy, aby učinila francouznu přístupnou každému, jenž by si přál naučiti se jazyku tak světovému, jakož i aby umožnila přístup do svého středu nejširším vrstvám. Pro přislíbené dotazy nebo k zápisu stačí poslati korrespondenční listek předsedovi prof. p. dru. Hruškovi nebo jednateři prof. p. Isardovi. Nežteba snad zvlášť na tuto příležitost upozorňovati. Kursy vedeny budou řádným Francouzem, jenž dovede se též česky vyjádřiti dobře, a lze se tedy nadíti, že nejen obyvatelstvo Hradce Králové, ale i celého ok. li hojně jich použije. Bylo by možno pořádati ještě třetí kurs jednoduhodiny týdně, kdyby se přihlásilo dostatečné množství kandidátů pro obchodní francouznu. Jaké výhody poskytuje se tu našim obchodníkům, jest zřejmo, neboť jest hanbou našich obchodních kruhů, že nedovedou se s německými mimočeskými firmami dohodnouti jinak než po německu, ba i s našimi bratry Slovany, a nichž je francouzna velmi rozšířena.

Ke IV. zasedání poroty t. r. při c. k. krajském soudu v Hradci Král. vylosovali porotcové pp.: J. Čapek, rolník v Ohlívě, J. Havla,

rolník v B. Kově, G. Deatsch, továrník ve Dvoře Král., J. Klazar, továrník ve Dvoře Král., J. Jirka, profesor ve Dvoře Král., V. Patzak, rolník v Podstrání Královédvorské, J. Kolář, rolník v Blš Třemešné, V. Prokeš, rolník v Černilově, V. Feygl, rolník v Chlumu, J. Souček, rolník v Nedelištích, J. Čeraj, rolník v Pileticích, J. Kaválek, rolník v Pláncích, Frt. Divíšek, rolník v Plotištích, Jos. Hroch, mlynář v Mitrově, J. Pražák, rolník v Pouchově, Al. Mencl, příručí cukrovaru v Předměstích, Ant. Štěpánek, rolník v Kibsku, J. Fišera na Slez. Předměstí, K. Krh, rolník ve Stěnkově, J. Nejman, rolník v Benátskách, K. Kaldarar, rolník v Dolanech, J. Berger, majitel domu v Josefově, F. Seifert, majitel pily v Týřáti z. Orli, L. Eiserman, obchodník v Červ. Kostelci, dr. J. Slavík, advokát v Náchodě, J. Hladík, rolník v Dol. Rybníku, B. Olša, rolník v Trubájkově, H. Erbeček, ředitel cukrovaru v Sýrovátce, Al. Křourek, rolník v Černočicích, A. Železo, majitel realit v Krásově, R. Ticháček, statkář v Suchém Dole, Č. Martinec, rolník v Niz. Srbské, J. Mahler, továrník v Solnici, F. Faltis, majitel panství v Teplících, J. Souček, rolník v Havlovicích, K. Hühner, továrník v Žamberku; náhradní porotci pp.: F. Berger, obchodník, A. Fischer, klempíř, A. Haller, stavitel, J. Hromada, úředník, Č. Janoušek, úředník strojírný, J. Kleiner, řezník, J. Navvyhošťský, truhlář, K. Richter, obchodník, F. Řezalček, inženýr, vesměs z Hradce Král.

Spořitelna Královéhradecká. V měsíci říjnu 1908 bylo vloženo K 265.847.37, vybráno K 188.032.82. Stav vkladů koncem října 1908 K 12.811.754.89. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 40.600.—, splaceno K 58.062.62. Na hypotékách koncem října K 9.476.709.70. Zásoba cenných papírů K 2.338.000.—. Uložené přebytky Kor. 1.799.692.64.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1908. Vklady: Vloženo K 121.595.82. Vybráno K 108.109.88. Zůstatek K 1.496.518.94. Záruka: Závodní podíl K 70.472.93. Fond rezerv K 103.289.30. Fond pensijní K 29.824.11. Fond pro kursové rozdíly K 14.814.08. Vlastní reality K 159.726.50. Cenné papíry a přebytky K 314.626.09. Půjčky směnečné K 413.788.41. Půjčky hypoteční K 913.152.09. Úhrnem K 2.019.693.61.

Pohřeb vdp. děkana Antonína Stěpánka odbyl se v sobotu dne 31. října a ukázal, jak veliké účty těžil se v Pánu zesnulý v kruzích kněžích i laiků. Více než 40 kněžích a vikariátu jaroměřského i odjinud sešlo se, aby vzdali poslední čest v Pánu zesnulému a doprovodili ku hrobu jaroměřského děkana a vikáře. V průvodu pohřebním viděli jsme zástupce městské rady a p. starostou Pácaltem v čele, p. t. řádu státní a vojenské, členy sborů učitelských zdejších škol a přetné obecenstvo král. ven. města Jaroměř a okolí. Po hodinách se mrtvé vyšel průvod pohřební z domu děkanského, který za asistence vdp. vikáře dr. Jos. Mrštíka z Čaradimě a bisk. sekretáře vikariátu, děkana čerailovského J. Seidla, vedl vedp. konsistoři rada Ant. Kozák z Holobíav. Průvod ubíral se přes náměstí do chrámu Páně, kde za v Pánu zesnulého sloužil slavné requiem vdp. děkan J. Seidl a po něm ku velmi četné shromážděným osadníkům promluvil nad rakví svého děkana starší kaplan jaroměřský vlp. Jos. Šorm. V krátké promluvě ukázal řečník případně, jak v Pánu zesnulý byl dobrým pastýřem svoji osady, jak se staral o opravu velebné jaroměřské svatyně, na kterou i v poslední vůli své pamatoval, jak konal skutky dobré skryté, aby nevěděla levice, co činí pravice, jak svědomitě vykonával úřad svůj v chrámu Páně i v kanceláři a jak při tom i na své vlastní další vzdělání pamatoval pěstováním různých cizích jazyků, z nichž zvláště francouzský výborně byl znalý. Po vykonaných obřadech ve chrámu Páně ubíral se průvod pohřební, který zahájila škola mládež, na hřbitov jaroměřský, kde jsme svého duchovního správce uložili ku věčnému odpočinku. — B. quiescat in pace! — Čestnou památku v našem městě i v našich srdcích si zajistil sám! — Jaroměřský dopisovatel pardubské „Osvěty lidu“ registroval úmrtí vdp. děkana našeho tak, že každý slušný člověk s hausem se odvrací od takového způsobu psaní. Noblesu, cit pro právo a spravedlnost jsme ještě nikdy neočekávali od našich radikálů a pokrokců, ale trochu slušnosti, aby totiž mrtvému přáli pokoj aspoň v prvních hodinách po jeho smrti, jsme mohli očekávat. Bohužel nenčinili tak! Divíme se jenom, že dopisovatel nenechává na pokoji mrtvých, když má látky ku psaní dosti o živých a to s vlastních řad. Proč pak nepupal a neocenil náležitě činnost bývalého starosty jaroměřského Sokola atd. ve zdejších jednomu peněžním ústavu? To by byla účelnější správa než to kydání hany na zesnulého našeho duchovního správce!

Z Přelouče. (Pohřeb ř. dp. faráře Josefa Tichého v. v. z Lipoltic). Když kolegové vdp. děkana v Přelouči Fr. Hajzlara 25. července 1907 sešli se k němu, aby v chrámu farářm sv. Jakuba St. oslavili 40leté jubileum svého kněžství, přítel-těl jako osmý kolega ř. dp. farář z Lipoltic Jos. Tichý. A za rok jak se maocho spálilo! Zemřel! Štyti dpp. kolegové: P. Jos. Červenka z Ném. Rybné, sekretář v Nebovidech Ant. Dvořák, vikář jaroměřský Ant. Štěpánek a farář lipoltický v. v.

Jord. Tichý po velkém utrpení na žaludečního raku v Ptelouči. Pohřeb jeho za velké účasti jak p. t. farních osadníků z Brloha, Tupes, Urbanic, Lipoltic, Palechova, Litošic, Seniku a Krásnice tak i osadníků farnosti pteloučské konal se o půl 3. hodině odpol. z domu jeho do chrámu farního v Ptelouči, kde promluvil nad rakví katecheta dp. Balcar. Z farního kostela po obřadech církevních byl domesen na svaté pole, kde byl uložen do hrobu. U hrobu vhodně a věcně promluvil a poděkoval všem vldp. bisk. vikář, arciděkan dr. Jos. Mršák, jenž právě se vracel z pohřbu z Jaroměře, a již zase spěchal do Ptelouče, by pohřboval nejzasloužilejšího faráře svého třídnictví. Kéž jeho orosba nevyzněla nadarmo, by se často farníci jeho za něho modlili jak u hrobu tak zvláště při mši svaté v kostele, jako on se za osadníky modlil po 20 let v chrámu Páně sv. Matouše v Lipolticích! Ať odpovídá ve svatém pokoji — po boji! Pohřbu jeho se účastnili vldpp.: děkan domácí, Fr. Novák, farář z Jáseně v. v., Alois Broul, bisk. sekretář a děkan z Hofman. Městce; faráři: Ant. Brdický z Jestbovic, Václav Vykoukal z Choltic v. v., Václav Kracík z Bělé u Ptelouče, Václav Bartoš ze Zdechovic, Alois Kašpar z Bohdaneč u Pardubic, Václav Voštel z Kladraha nad Labem, Eberhard Čuda ze Svinčan u Choltic; dp. Fr. Novotný, administrátor z Lipoltic, vlp. kaplan Xaver Svoboda z Ptelouče.

Jeptišky na odchodu z pardubské okresní nemocnice. Přinesli jsme minule krátký záznam o výpovědi ctihodných sester ošetřovatelek z pardubské nemocnice. Dnes s veřejností v tomto případě sdělujeme, že naše zpráva o brutálním zacházení se sestrami v nemocnici dle bodnověrovných výroků některých bývalých nemocných, léčených v tomto ústavě, ve skutečnosti se na pravdě. Nechceme se tu ani zmiňovati o jistých užitečných poznámkách a jízlivých úsměšcích vůči sestram; nám se tu hlavně jedná o tu bezcitnost, která se často neštítí ani neomalených nádařek. Zatím jen tolik. To ostatní stejně za takových poměrů musí přijíti během doby na světlo. Okresní zastupitelstvo ve své schůzi vyslovilo se proti výpovědi a s ním souhlasil prý i primář nemocnice. Všichni, kdo sestry jako ošetřovatelky znají a mají jen lidského svědomí, jsou tímto případem svrchovaně rozhořčeni.

„Dušičky“ v Pardubicích. Na Vše Sváté a na „Dušičky“ přišlo na hřbitovy pardubské neobyčejné množství lidí. Pěkné počasí přilákalo četnou návštěvu ze všech vrstev občanstva. Dojemně působí starobylý zvyk zdejšího studentstva, které přichází v tyto dny se svým sborníkem a zapěje tu několik pěkných sborů nad rovy svých bývalých profesorů a dobrodinců. Tklivý byl pohled na zástup sirotků, kteří také přišli se svými ošetřovatelkami navštívit hrob svého bývalého souduha. Jejich prostinná a ardečná účast s milým kamarádem, v hrobě odpovídajícím, dojemně působila na všechny přítomné. Také na hřbitovy v Pardubicích, nemocniční hřbitov i vojenský přišlo množství lidstva ke hrobům svých drahých zemřelých.

Jízdní sporty v Pardubicích. Známý hubertovský parlorist hon pardubské honební společnosti, konaný dne 3. t. m., vydal se, podporován jsa příznivým počasím, velice příznivě. Slavnostního hona zúčastnilo se veliké množství šlechticů z nejvyšších kruhů, dam a důstojníků. Jeden vypuštěn u rybníka Pohranovského. Po dvouhodinové jízdě „halali“ v Bohdaneč. K obvyklému vypuštění laně pro pokročilou dobu nedošlo. Večer byl slavnostní ples ve šlechtickém resureu. — K nedělním závodům přiveden byl do Pardubic pověstný závodní kůň Nugommorv, patřící známému sportsmanu Wiener-Weltenovi, pod dozorem hrab. L. Trautmanedorfa. Nugommorv bude závodit při velké pardubské steeple chase a kladou se v něho největší naděje na vítězství. Bude asi také silně obsazen. Vyjde-li z tuhého tohoto zápasu v Pardubicích jako vítěz, bude ještě letos převezen na liverpoolské závody v Anglii. Sportsmeni dávají za tohoto výtečného běhu 80.000 K, ale ani za tuto cenu není na prodej.

Židovská chytrost. Známý židovský dopisovatel pardubské „Osvěty lidu“ uveřejnil v tom listě článek „Německý tisk a židé“. Chystaný bojkot se strany české veřejnosti vůči židům, kteří provokují způsobem účasten se pražských buntů, dal podnikt k tomuto článku v českožidovských novinách. *Pan dopisovatelé jedná se tu především o zachráně svých souvěrců, jimž hrozí finanční pohroma, kdyby česká veřejnost dímou sadala prováděti hroty „Štáj k světu“!* Má se tu opět dobrým Čechákům nasypati prach do očí, aby se na šidy proto nezalobili a kupovali od nich zase dále jako dříve. Aby články uveřejněnému v pokrošákém žurnále dodal žid příznak opravdovosti a tím více klamal své čtenářstvo, píše ke konci mazaný žurnalista: „Vyzývám všechny naše čtenáře, aby udali adresy židů „Tagblatt“ odebírajících. Nepomůže-li to, sáhne sami k prostředkům radikálnějším.“ Ba nepomůže, milá „Osvěto lidu“, docela nic nepomůže. *My víme, že si dobře všichni dohromady rozumíme.* Škoda, že také přemnozí naši čtenáři nepoznají, že celé to svidlané jest pouhý flanc. A konečně je tu známá „výšle mac“, stanovíci určité meze, za které se

nesmí dále. Proto židé se vaši pohrádce jen usmáji, prohlédajíce dobře honebný účel celého vašeho článku o „německém tisku a židech.“ Než nad židovskou chytrost! — Odebírajte všechny své potřeby od natinců a podporujte všude své přívržence! Je mnoho obchodů, které jsou dobře živý z peněz katolíků, ale při každé příležitosti dávají na jevo svoji nenávisť vůči nám. Jsou to hlavně také ti, kteří inserty podporují finančně výhradně jen naše nepřátelské noviny. „Svět k světu“ i v Pardubicích.

O čem českožidovské noviny v Pardubicích nepíší. Pardubská rafinerie na petrolej (dříve David Fanto a spol.), nyní akciový podnik jen na venek, konal valnou hromadu. Předsedal známý židovský milionář Taussig. Hrubý zisk vypočten na 724.795 K, pak 621.273 K, 287.042 K. Čistý zisk jen 91.288 K. Židé jsou chytří a zvláštním způsobem oklešťují čistý zisk, aby měli menší daně. Naš berní je proti židovským milionářům velmi shovívavý. Co nešťastí potká dělníky v tomto závodě pracující, o tom by okresní nemocnice v Pardubicích mohla vydati hotovou historii. Jak tato petrolejová čistírna čistí svými výpary a kouřem vzduch po celém širém okolí Pardubic a jak dodává příjemné chuti a barvy vodě v Labi, o tom netřeba ani psát. Mnoho a často by mohly pardubské noviny o tom všem psát, ale ku podivu, mlčí jako zařezány. Zato „Východočeský Obzor“ projevuje dětský strach, aby kavalíři někoho na koních nepřejeli.

Zemský školní inspektor dr. Kaňka konal minulý týden inspekční cestu na některých školách ve školním okresu pardubském. Prohlédl školy v Bohdaneč, navštívil Ptelouč, staroměstskou školu chlapeckou v Pardubicích, školu v Komárově, v Bělečku a posléze v Moravanech.

Valná hromada akciového pivovaru v Pardubicích koná se dne 15. listopadu t. r. o 2. hod. odpol. v zasedací síni akciového pivovaru. V jednacím pořadu mimo jiné formálně má se stanoviti, jak naloziti letos s čistým výtěžkem. Protože již po několik roků akcionáři zádných dividend nebrali, očekává se, že v tomto programovém bodu rozpře se vážná debata.

Z Časlavě. Divadlo. V minulém referátě pronesli jsme naději, že snad třetí divadelní večer našich ochotníků napravit to, co v prých dvou bylo zameškáno. A s uspokojením konstatujeme, že jsme se nemýlili. Páně Červinkovy „Hodiny“ ukázaly, že staré výborné tradice našeho divadla nejsou a také nebudou ztraceny. Hra byla svěží, byly jednotlivé osoby jakoby přímo psány pro jejich představitele na našem jevišti. První cenu obdržela by ovšem dvojice manželů Strakových. Statně se jim po boku drželi Dražil a Svatoš. Jahoda nemohl ani dostati přirozenější úlohy. A tak jsme přesvědčeni, že nejen obecenstvo, ale i sami herci byli spokojeni se šťastným tentokrátě výběrem našeho dramaturga. — K dušičkovému danu vybrána byla pochmurná náladová hra „Polaký žid.“ Vyniká daleko nad prostřední oněch uplakaných kusů, jimiž bývá v předvečer Dušiček obecenstvo častováno, a vyhovuje přece chuti a vkusu jeho. V purkmistru Mathisovi, tajemném vrahu polského žida, vytvořil p. Janda jednu z těch svých pevných a ucelených postav, jimiž tolikrát proslul a za něž zasluhuje si plně pochvaly obecenstva. Poněkud z počátku slabý byl strážmistr p. Salabův, posléze ovšem se zlepšil. Pp. Pertold, Lorenc a dr. Tesarř dovedou vždy jako rutinovaní již herci nalézt i případnou charakteristiku i gesto. Stejně dobře zhostili se svých úloh pp. Čihál, Frengl a Svátek, který úlohu i menšího rázu dovede dáti náležitý důraz. O p. Fr. Kondratěckém jest dávno ustálený soud, že jest herac každým pohybem. Překvapeno bylo obecenstvo vystoupením p. Slámové, v níž ochotníci naši našli silu velmi dobrou, a doufáme, že i ochotnou. Jest to akvise, k níž možno jenom blahopřáti. I úlohy p. Hruškové a alč. Outratové zapadly dobře ve všeobecnou soubru. Mihnuli se typ p. Skřivánka dobře byl vystižen. — Stromková slavnost jubilejní konána byla ve čtvrtek 29. m. m. účasten obou obecených a měšťanův škol v místnostech školních a na památném „Hrádku.“ Ve školách promluví k žákům nižších tříd pp. učitelé, k žákům tříd vyšších pp. ředitelé o významu této slavnosti v roce 60leté vlády J. V. císaře a krále. K deváté hodině pak vypravilo se žactvo na „Hrádek“ se šesti okrášlenými lipkami, aby je u přítomnosti městských a školních úředů vsadilo na místě benevolentně pravovárečenskem propůjčeném. Pan ředitel Čermák vysvětlil význam místa, na němž stromy mají stát — jest to pravděpodobně bývalá kaple — a význam sazených stromků — slovačských lip. Pan MUDr. K. Tesarř, zástupce pravovárečensktva přijal lipy v opatrování. Po zapění české hymny žactvo se rozešlo. Mezi lipami sasazen byl pamětní kámen s nápisem. — Časlavský Botič, o němž jsme tolikrát psali, byl konečně před Dušičkami vyhlášen. Obecensktvo přijalo to s vděkem, ale přece neobránilo se otázkám, proč to nemohlo býti dříve. Vždyť náklad na to nebyl tak značný. Zamýšlená regulace aspoň v místech, kde otravné bahno nejvíce se usazuje, odstraní záradu, jak doufáme, když cukrovar přestane pracovati a lihovar prý své splátky chytá a čistí. Příchod ke hřbitovu zasluhuje, aby byl spo-

řádaný a čistý. — **Císařská grošová mince** se nedáa jevit na obzoru. Nebude asi jinak, než že obecensktvo musí této myšlence přivýknouti. Úkoly, jež obec čekají, jiného rozluštění choulonství a úkoly finanční nepřipustí. Dříve ovšem sotva asi k němu dojde než po volbách do obecenského zastupitelstva. Porady však konají se už nyní a jmenuje se i obnos 5%. Bude-li ho použito k zaplavení vody a provedení kanalisace, pak se s ním každý upřímný přítel pokroku našeho města smí. Zvláště když nyní lze srovnat hmatavě ne přesvědčit, jak nutné jest brzké rozřešení obou životních otázek našeho města. — **Kartel pivovarský** začíná prý strašit i v našem městě. Proskakuji pověsti, že má pravovárečný pivovar stát se podnikem na tomto moderním vyděračském systému, který nese sebou zvýšení ceny piva. Navíme, opírali-li se tyto pověsti o skutečný podklad, ale myslíme, že správní rada si to rozmyslí, zvláště když prý letos dividendu bude větší než všechna minula léta. Bylo by to zahávání s obnem, a doufáme, že naide se i mezi pravovárečnický tolik prozíravosti, aby nejistým hokus pokusům by učiněn konec. — **Upozornění.** Všem, kteří at již pravým nebo flogovaným přátelským upozorněním na otěřené lístky i zasláním „Pravdy“ poštou s modrým zaškrtnutím a poznámkou: „Jen do toho!“ nás obšťastnili, děkujeme za jejich námahu a obět peněžitou neb za oloupení se o vzácnou a příjemnou četbu. Nemáme však chodit a bouchat do čeho, *neboť nás se to naprosto netýká.* Je to patrné myška v adrese. Či chtěli by býti také tak naivní a také se domýšleli, že z Časlavě a celého okresu časlavského nedovede z katolické, či pardon „klerikální“ strany sáhnout k peru jen jedna nebo dvě osoby? Možná, že snad v některých redakcích se to tak praktikuje. U nás však, pokud nám známo, nikoliv. Také za nabízené všelijaké „osobní“ informace děkujeme, protože nám na různých osobních avanturách práce nezáleží, to ponecháváme klepavým babám v sukních a kalhotách. My se držíme věci a té se budeme držeti i dále. Tolik na vysvětlenou rozlišeným těm „dobrým“ dušičkám.

Z Petěh u Časlavě. Někteří naši „přítelčkové“ byli celí šťastní nad zprávou „Času“ a „Pravdy“, jak hanebně klerikálové zrazují národní věc v pražském Časlavě. Až jim klonby praskaly, jak si mnuly ruce. Bude to omastecet na chudé brambůrky svobodomyšlné a volnomyšlenkářské. Teď ale z kapes se ztratily „Čas“ i „Pravda“. A je velký smutek, že se dali napálit. Idu každá radost trvá chvilka. Co se týče slastenectví klerikálů, o tom se opravdu nemusíme hádat. Vždyť p. redaktor „Pravdy“ jest, jak jsme minule četli, jednatelem Ústřední Matice Školské, a ví dobře, jestli v tom ohledu stojí některý z těch klerikálů za neklerikálem. A co se týče toho poukazování na Havlíčka, není-li to ovšem ten volnomyšlenkářský, četli jsme v něm opravdu hezkou radu: „Některej do kade, křesaj do troudu, o lásece k vlasti nekať . . .“ ehm atd.

Od Orlických hor. (Instalace v Nebeské Rybné) V neděli dne 8. listopadu o půl 11. hod. dopol. koná se v německé obci nebesko-rybenské instalace tamějšího faráře dp. P. Frt. Kráčmara. Slavnostní akt vykoná vedp. vikář traktu rychnovského V. Klepřík za četné assistance vákolního kléru. Instalační řeč proslaví kollega nového dp. duchov. správce dp. P. Jos. Rösler, kaplan ve Vel. Ourimě.

Ze Žlebu. Naši sociální demokraté domnívají se, že se již zapomnělo na aféru jejich předáka, v níž měli příležitost práti své špinavé prádlo plným rakama, začínají a rozváděním ho po cizích plotech. A jako dosud jde to od repetice: cukrovar, velkostatek, fara. Teď je na řadě cukrovar, kam by rádi zasadili semeno své organizace, ač dělnictvo i páni tomu nechtějí rozuměti. Myslíme, že by úřednictvo mělo pokoj, kdyby na své místa pustilo samosvazné tyto spasilce dělnictva. Aspoň v pokladnictví, účetnictví a obchodech znamenitě se vysnají. Stálo by to za zkoušku! — Regulace porvaného řeciště pokračuje rychle a čím dále tím více jest viděti, jak bude městu spomoženo. Všem činitelům, kteří se o to starali, zaslužený dík!

Z Českého Třebové. Pokroková al. Fany provázela učitelka Venzla na cestě ku spálení a popel přinesla si na památku. Snad se jí bude lépe citovat duch p. učitele, když bude na popel při citování pohlížet. Počínání slečný budí ve Třebové živou rozpravu. V den Všech svatých zanesla schránku s popelem na hřbitov, ověnila ji; na staze nápis: „Posdvížen nad bahno — přilii čistý pro tuto sem.“ Světla hotela a slečna rozjímala, jak pěkně se vyhaua náboženským ceremoniím. Proč se však také nevyhaua katolickému hřbitovu? Nač honem nésti ten posvátný popel na místo, jež „znesvěcuje“ katoličtí kněží svými obřady? A proč právě v den, kdy zbožní katolíci v davech se modlí na hřbitově po svém způsobu? Slečno, což tu vaši pokrokovou pompu musí vidět každý? Nenakasila jste se od „fantičnicků“? Byli-li ten popel přilii čistý pro tuto sem, neměla jste jej znovu nesit na tu sem a docela ne do společnosti „spásečnicků“, kteří, nepochopajíc vmešený let vašich obrovitých myšlenek, usmívali se ke všemu vašemu pozératví. Měla jste varováný

popel uzavřít raději do skříně krystalové a vybrat si pokračování jiný den (třeba 1. máje) k jeho aktivaci a, aťkoli vzdávati mu okazal hold právě tehdy, kdy je slavnostní den „spáčených“. Mohl by vám lechdo vytýkat, že jste se nakazila od kleriků — a to byste byla nerada.

Hátská spořitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za měsíc říjen 1908: vloženo na knísky K 229.068-64, vybráno K 196.980-60, vloženo na běžný účet K 70.568-19, vybráno K 28.786-54; zůstatek vkladů na knísky K 3.676.478-26, na běžný účet K 1.343.176-78, úhrnem K 5.019.655-04; hypotečních půjček vyplaceno K 72.300, splaceno korun 29.520-82, zůstatek hypotečních půjček K 2.779.430-92; směnek eskomptováno za K 30.278, splaceno K 7.508-06, zůstatek K 352.069-80, do jiných ústavů vloženo K 398.486-46, vybráno K 2.128-81, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.577.730-69; cenných papírů v zásobě za korun 995.919-70, záloh lombardních K 6.390, hotovost pokladní K 10.542-23; obrát účetní a pokladní za čas od 1. ledna 1908 do 31. října 1908 korun 24.474-663-19.

Východočeské divadlo.

Týden uplynul ve znamení repris: z nových věcí slyšeli jsme operetu „Zaplat Báb“, operu „Hubičku“ a veselohru „Noc na Karlštejně“, kterou zahájena studentská představení.

„Zaplat Báb“, Ascherova operetta, je celkově dobrá věc; vadí však rozplizlé libreto, které stále neví, co chce. Má dobré náběhy, ničí je však samo. Scenicky nejlépe působí jednání třetí; první je čistě operetní, druhé zčásti bouřá, zčásti nemožný nesmysl. Z účinkujících byl opět nejlepším p. Edl (Karinský). Sl. Skalská (Jessie) měla tentokrát velmi šťastný den; svižná hra, jiskřivý humor a zas vášnivá nenávisť, výborně zazpívaný part — to byly asi hlavní složky velmi zdařilého výkonu. Nedostatkem v komice p. Krejčí mohl zase jednou pustiti uzdu svému humoru a učinil tak k opravdovému obveselení obecenstva v rozmarině roli presidenta žabráků. Sl. Engelbertova, jež měla benefici, nemohla se dosud uplatniti, ač, soudě dle loňska, reprezentuje jednu z nejlepších operetních sil. I ostatní menší složky byly v rukou velmi dobrých, zvláště p. Nováková, pp. Kovářka a Holíka. Na podiv byl výkon malé Procházkové, která obsáhla roli velmi pěkně provedla a bez tremy dovede zpívat s průvodem orchestru — věc pro takové děcko nad míru obtížná.

V pondělí 2. listop.: „Carmen“, reprisa; byla by velmi dobrá, kdyby nebylo nešťastné nehybnosti p. Wasmutha. Konec působil až trapně. Carmen nemohla se dočkati, až ji don Jose probodne a byla by utekla do areny kolikrát by chtěla. Věru škoda; mladý umělec měl by na této scéně dáti si záležeti co nejvíce. Co platno, zpívá-li dobře, jestliže brou zůstává pozadu, což zvláště kontrastuje s výborným hereckým výkonem sl. Charvátové (Carmen)! O ní musím opakovati to, co již jednou jsem napsal: že totiž jevi opravdový talent. Hlas její zněl tentokrát zcela čistě a vyrovnaně.

Smetanova „Hubička“ objevila se zase jednou po dlouhé pauze. A znamená nový úspěch opery. Solisté drželi se vsorně a byli nepřítomně přičinou neúspěchu p. Nevoie (Lukáš), jehož slabý hlas nejen v ensemble, nýbrž i v orchestru úplně se strácel. Co klidný, stranou stojící pozorovatel musím říci, že p. Nevoie vyhlídek na dráze divadelní mnoho nemá, přes všechno pečlivé hudební vzdělání. P. Karsovu poprvé viděl jsem v roli Vendulky a rád uznávám, že byla znamenitá. Rovněž živá, s jistým humorem podaná role Martinky velmi se zamlouvala a řadím ji k nejlepším dosud výkonům slečny Jovanovičovy. Z pánských rolí stejně výborní, stejně sympatičtí pp. Perál a Eil podali nový důkaz své zdatnosti. Sl. Charvátová, jež měla čestný večer, stala se v díle Barči předmětem všeobecných ovací; zvláště pěkně povedla se jí koloraturní partie písně skřivánců. Orchester byl vyrovnanější než z počátku a přispíval se velmi dobře zpívanému slovu. Nejlépe drží se nástroje dřevěné.

Studentská představení započala ve středu odpoledne Vrchlického veselohrou „Noc na Karlštejně“. Provedení sotva lze co vytýkati; souhra byla výborná, čemuž ovšem i výborná stavba kusu sama nemálo přispěla. Dr. Aliaga.

Různé zprávy.

Národohospodářské představení zavádí Národohospodářská jednota pražská tak svým národním oznamkovaním. Zboží české dostane známku národní od jednoty ověřenou, což má už započítati na letošním trhu vánočním. Spotřebitelé, kteří mají v sobě aspoň trochu národního ducha, věnují si snad tohoto nového zařízení národního a dle něho potřeby své si opatří. Takovýmto upozorňováním budou naši lidé jako nuceni konati svou národní povinnost; třeba ovšem, aby tu intelligence předcházela dobrým příkladem a sedala se zahanbivými lidem prostým. Záležet také na obchodáncích, aby oznamkované české zboží dolo-

ručovalo se dobrou jakoostí a cenami mírnými, přiměřenými; špatná jakoost a ceny přemrštěné zmaří zase tuto slibnou akci národohospodářskou.

Čechové a Poláci životu praktickému přisuzují nestojnou cenu. To lze především seznati z množství studující mládeže. Na dvou polských universitách v Haliči studuje stejně mnoho posluchačů polských jako na pražské universitě Čechů; ale ježto mnoho Čechů studuje i ve Vídni, mají Čechové o něco více universitní mládeže. (Čechů jest v Rakousku 5.955.397, Poláků 4.259.152). Zato na vysokých školách technických mají Poláci jen polovici toho počtu co Čechové. Na gymnasiích studuje však Poláků dvakrát tolik co Čechů, na reálkách o polovici méně; na odborných školách mají Poláci teprve málo žactva, pouze desátý díl co Češi. Dle toho Poláci netouží příliš po praktickém povolání, jim jde především o to, aby si někde v kanceláři zaopatřili teplé hnízdečko. To patrně také z rozpočtové debaty na haličském sněmu, kde si stěžovali, že absolventi tkalcovské školy ve Hlihaněch odcházejí všichni do ciziny pracovat do velkých továren. Aby se schopní a podnikaví žáci přilákali k založení vlastních tkalcoven, navrženo, aby se takovým dávaly podpory 40.000—100.000 K. Průmysl textilní jest v Haliči nepatrný, kdežto v zemích českých utěšeně kvete. Přes to ani Čechové nevěnují se tolik praktickým povoláním jako na př. Němci, Angličané. Praktická zaměstnání více národ obohatí než kancelářské úřednické.

Rytíř Tausig zase výš. V minulých dnech jmenován tento muž guvernérem zemské úvěrní banky, nejvlivnější to banky vídeňské. Jest pražským židem; po skončené páté realce nastoupil r. 1866 podřízené místo v malé směnárně vídeňské. Ale svou obratností a houževnatostí stoupal výš a výš, třeba mu překáželo mnoho: i slabé zdraví, jméno, rod i náboženství. Co se dalo změnit, změnil. Tak ze žida stal se křesťanem a k tomu ještě šlechticem. A urozený žid měl hlavní slovo při sestátnění severní dráhy a nyní při sestátnění severozápadní a jihoseveroněmecké spoj. a společ. státní dráhy. — Obratná ruka židovská sbírá nitky finanční na všech stranách.

Svědomitost agrárních poslanců. Když se hlasovalo, aby rezervistům slovena byla poslední dvě cvičení, bylo z 28 poslanců agrárních přítomno — 7. Když se hlasovalo o starobním pojištění (zda má býti také pro rolnictvo), bylo jich přítomno — 5. Při hlasování o zvýšení melioračního fondu bylo jich přítomno — 11. Při řeči agrár. posl. Vojty byl přítomen — jeden agrární poslanec. Ale když mají brát na prvního diety, tu jsou tam všichni do jednoho!

Křestní jména a křestní patronové jest titul právě vydaného spisu, který sepsal Jan Pauly. Obsahuje životopisy a velmi zdařilé umělecké vyzobrazení křestních patronů u nás sice velmi užívanych, ale jinak velmi málo známých jako na př. Milady, Zdenka, Adolfa, Rudolfa, Vladimíra, O'gy, Blaženy, Boženy, Miloslava, Bohumila, Emílie, Jarmily, a celé řady jiných jmen u nás obvyklých. Obrazů má spis v krásném provedení skoro 100. Spis obsahuje dále zajímavý výklad (etymologii) jmen a veliký úplný seznam jmen svatých. Spis jest velmi vkusně upraven a přitom vzhledem k tolika ilustracím laciný. Stojí i s poštou 6 K 50 hal. Dostati jej možno ve všech knihkupectvích, zvláště u Jana Kotíka na Smíchově.

Zákon o starobním a invalidním pojišťování. Vláda dala právě prohlásiti osnovu tohoto zákona, jež má býti projednán v následujícím zasedání říš. rady. Předloha tato obsahuje upravení dosavadního dělnického pojišťování (nemocenského), dále pojišťování dělníků pro případ nespůsobilosti ku práci a konečně starobní pojišťování dělníků a samostatných t. j. malých rolníků, malých živnostníků a malých obchodníků. Starobní a invalidní pojišťování má spočívat na spolupůsobení svépomoci a státní moci. Dělnictvu přispívati budou částečně i pracodárci.

Vlastenecký český šlechtic. „Český Učitel“ tázal se dne 16. září slomyslně: „Byly někdy momenty, že tato šlechta . . . světská stála upřímně při českém lidu, nebo že projevila aspoň

někde zájem pro českou národní věc?“ Naprosto nechválíme šlechtu, která plula a pluje s proudem vídeňsko-centralistickým, nevímajíc si utrpění českého lidu. Leč zlomyslnému pokrokovému orgánu uvádíme na paměť některá aspoň jména: hr. Ládvov, kn. Schwarzenberg, kněžna Metternichová, hr. Kolowrat, hr. Harrach atd. Jan Nep. Harrach, který oslavil právě 80. rok svého věku, již od mládí ukazoval vřelou lásku k našim národním zájmům. Po příkladu svého otce jest horlivým podporovatelem Čechů vídeňských. „Vid. Denník“ napsal: „Český život společenský, české divadlo, čes. školství, čes. služby Boží, čes. soustřeďování se v „Národních domech“, čes. finančníctví: to vše nese na čele svém jasně známky blahodárné činnosti hr. Jana Harracha. „Slovanská Beseda“ a „Pokrok“, „Komenský“ a „Jednota sv. Metoděje“, „První český Národní dům v Pětidomí“, „Český dům“ v prvním okrese vídeňském a „Záložna Pětidomy“ zaznamenávají ve svých dějinách nesčetné doklady Harrachovy přízně a velmi často také Harrachova zakročení a pomoci v největších nesnázích.“ Půjčoval a dával veliké obnosy k národní posile vídeňských Čechů, tak že tito jej nazývají svým otcem. V Praze podporoval zbudování Nár. divadla, staral se o rozvoj železnic na českém jihu, podporuje literáty, jest horlivým vůdcem Musea království českého, znamenitě prospěl rozvoji banky „Slavie“ atd. Všecka čest takovému šlechtici, který užívá jména a talentu svého ke skutkům tak bohumilým a záslužným, jež při všem mužem velice skromným! Báh mu odplat stonásobně!

Slavnostní kantáta k diamantovému jubileu Jeho Veličenstva k slavnostem školním vyšla u V. Kotrby. Text od dra M. Kováře, ladný jednoduchý nářev od V. Šnora. Cena 1 K. Odporučujeme. —

Schůze absolventů středních škol ve státní službě a u c. k. rak. státních drah se koná v neděli dne 8. listopadu 1908 přesně o 3. hodině odpo. v Praze I, v sále velkorestaurace „Merkur“, Mikulášská tř. Dostavte se všichni absolventi středních škol!

Tmel, jímž možno kámen, sklo, kosti, rohy, porculán a dřevo velmi dobře a trvanlivě slepiti, obdržíme, rozmícháme-li 4 díly sádry alabastrové a 1 díl jemné utlučené gumy arabské v nasyceném a studeném roztoku boraxu tak, až jest z toho husté těsto. Tmel tento stvrdne teprve za 24 až 30 hodin. Pro potřebu máme směs sádry a arabské gumy přichystanou v jedné a roztok boraxu ve druhé lahvičce.

Dani mýdla — ne snad v Rakousku, tu se ještě rozmnožují — ale v Anglii, kde od 1. dubna do 17. října t. r. ubyli na daních 138.720.000. Je vidět, že jsou Angličané stále dobrými hospodáři.

Pivo a cholera. Zajímavé pozorování bylo učiněno za řádění cholery v Hamburku v r. 1892. Zjistilo se totiž, že po celou tu dobu z personálu pivovarského nikdo ne onemocněl. Věc stala se předmětem vědeckých pozorování a tak bylo bakteriologicky konstatováno (Archiv für Hygiene 1893), že mírná dávka alkoholu a existence kvassu v pivě je právě největším nepřitelem cholery a tyfových bacilů; z toho raduje se nejvíce organ hostinských a sládků, který vítěsoslavně konstatuje, že „mírný posítek piva je nejen dobrý a užitečný, ale i záchranný prostředek v životě lidstva.“

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 11. listopadu 1908, o 2. hod. odpo.

v diecenním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkova tř.
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Rojl,
jednatel.

Kolárky

kněžské, prací i celulóidové,

■ bez konkurence ■

svojí kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, blistry atd.

doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla
Hradec Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

Katolické české
organizace, edboky a skupiny Všeobor. sdružení
tádkme, aby hojně rozšířily svůj

kapesní kalendář na r. 1909

Velice levná cena. Při odebraných nej-
méně 12 kusů stojí 1 ex. 80 h., 1 ex.
poštou 1 K. (Může se zaslat i ve známkách.)

Objednávky vyřídí obratem Jos. Polák v Hradci Král. v Adalbertinu aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Křesťanský Organisátor

Každý odběratel obdrží pěknou premii: nástěnný

velký obraz

nezapomenutelného biskupa
EDVARDA BRYNÝCHA.

Znamení tento organizační kalendář jest vespole-
čnou pomůckou všem katolickým, duchovním i
laickým, důvěrníků katol. organizací, spolkům i
všem členům jejich. Kalendář tento jest jediný toho
druhu. Z obsahu jeho vyjímáme: Dr. Fr. Šulo: O
nutnosti katolické organizace. — Dr. Fr. Reyl:
Pracovní smlouva o spravedlivé mzdě. Nutnost so-
ciálních oprav. — Fr. Zampach: Otázka bytové a
její význam. — Fr. Hetfleit: Konsumní společenstva.
— Fr. Šulc: Zákonná ustanovení o bezpečnosti ži-
vota a zdraví dělnictva v dílnách. Otázka ženská.
— P. M. Voňavka: Organizace mládeže. — Zákon
nemocenský. — Seznam samostatných pro muškon
mládež. — Rádné statě.

Elektrická kapesní svítilna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svi-
tilna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje na-
prsto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým od-
sunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítilny K 1.80

baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Vývozní dům

A. Patrná & syn v Jaroměři.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánoč-
ních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému za-
šleme.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupa-
jete-li: pánské a dámské trikové prádlo
(tá pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty
s rukávy atd., jakož i:

**Kněžské kolárky a
náprsenky —**

na firmu:

Fejgl & Byčičtš,

Hradeo Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

**Veškeré přípravy pro šva-
dleny a krejčí.**

Solidní obsluha.

Levné, pevné ceny.

KÁVA,

výborné, zar. dobré jako-
sti, 5 kg. zásilky franco
do všech stanic, veled.
duchovenstvu bez do-
bírky. Surové druhy
K 11, 13, 15, pražené
K 13, 15, 17.

ČAJE

v balíčcích po příbal 50, 60 haléřů.

Cenáky na požádání franco. — Zaslátelství a
mod. velkopražská káva.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Známa solidnost nejlepší záruka, že budete dobře
obslouženi.

Vzácné projevy upřímné soustrasti a dojemné účast v našem bolu při smrti

vdp. Antonína Štěpánka,

bisk. vikáře a notáře, děkana v Jaroměři,

nutí nás, abychom vsdali

vřelé díky

všem, kdož v hořkých těch chvílích dokázali nám škvele, jak nemištně s námi cítí a jak ochotni jsou
nám pomoci.

Zvláště děkujeme vdp. *Antonínu Kordbovi*, kons. radovi, bisk. notáři a vik. sekretáři, děkanu v Holo-
hlavěch, za vedení pravodu, vdp. vikar. sekretáři a děkanu v Černilově *Janu Šidlovi* za sloužení rádnní
mše sv., vdp. vikáři a arciděkanu *dr. Jos. Mrštkovi* z Chrudimě, všemu důstojnému duchovenstvu, dpp.
vojenským kurdiám z Josefova a Hradeo Králové, důst. konventu *Miloděných Bratří* v Kukse, dp. pod-
převoru *Pompeji Niebauerovi* z Brna, slav. sboru důstojnickému c. k. zeměbrany v Jaroměři, slavným
úřadům *patronátním, státním i samosprávným*, slav. sboru *profesorskému* c. k. státní školy zeměnické,
slav. sboru učitelstým škol chlapeckých i dívčích v Jaroměři, slavným *spolkům* a všem jednotlivcům,
kteří buď ústně nebo písemně soustrast nám projevíli, pohřbu se účastnili, a vzácnou radou, laskavými
pokyny neb účinnou pomocí nám prospěli.

Slovutnému p. *MUDru Frant. Petřovi*, městskému lékaři v Jaroměři, vzdáváme díky za pečlivé
ošetřování v době choroby.

Nám nelze dost, **zpíne zaplat Vám vše Bůh!**

V Jaroměři, 4. listopadu 1908.

Jménem přátel:

Antonie Čapkové.

**K podzimní a zimní sezoně
doporučuje své**

veškeré spodní prádlo

dámské i pánské

jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních
chvalně známá firma klatovského prádla.

Založeno 1897.

Stanislav Jirásek,

Hradeo Králové, Velké náměstí č. 186.

Díkůvzdání.

Dojati účastí a projevy soustrati, jež nás došly nad úmrtím dp.
faráře v. v.

P. Josefa Tichého,

děkujeme především jeho ošetřovateli, slov. p. *MUDr. Janu Topičovi*, lé-
kaři v Přelouči, velebnému duchovenstvu, zvláště vys. důst. p. vikáři a
arciděkanu *dr. Jos. Mrštkovi* z Chrudimě za vedení pohřbu, jakož i mi-
lou vspomínku nad brobem našeho drahého dp. faráře, vdp. vikar. sekre-
táři a děkanu *Al. Broulovi* z Heřm. Městce, dále dpp.: dávnému příteli
Václ. Kracíkovi, faráři v Bělé u Přelouče, Ant. Brdičkovi, faráři v Jestbo-
hicích, Václ. Vykoukalovi, faráři z Choltic v. v., Aloisu Kašparovi, faráři
z Bohdane u Pardubic, Václ. Bartošovi, faráři ze Zdechovic, Eberhardu
Čudovi, faráři ze Svinčan, Václ. Vostřelovi, faráři z Kladub n. L., Frant.
Novotnému, administrátorovi z Lipolce. Zvláště vdp. děkanu *Fr. Hajšlerovi*
za vzácné rady a pokyny, za pozvání a oznámení úmrtí našeho drahého
zesnulého. Dp. faráři *Fr. Novákovi* v. v. a vp. *Xaveru Svobodovi*, kate-
chetovi *Balcárov* za řeč nad rakví. Potom slavn. patronátnímu úřadu
z Choltic, p. t. pp. učitelům, všem p. t. osadníkům počestné farnosti lipol-
tické a přeloučské. Všem dárčům věnců a vůbec jednomu každému, kdo
buď účastí při pohřbu neb projevy soustrasti náš bol pokusil se smíratli,
všem voláme ze srdce:

Zaplat Vám to Pán Bůh sám!

V Přelouči, dne 2. listopadu L. P. 1908.

Jménem přátel:

Josef Převor.

Besídka

Praktický dárek.

(M) „Kdo mnoho světa zjezdil, ten může teprve o něčem hovořit“, slycháme od starých, zkušených lidí. Já byl nedávno pouze v P., cesta to tedy blížká, ale moje Nanyňka (jsem teprve šest neděl svoji) vypravování se nespokojí; ta chtěla, abych jí něco přinesl. Byl jsem opravdu rozhodnut jí něco přivézt; ale co, jen co? Nějakou daremnost, bombony? To nikoli, toho jsem úblavním nepřitelem; můj dárek musí být rozumný, užitečný a moudrý.

Zaležitost svou jsem brzy vyřídil a protože měl jsem ještě půldruhé hodiny času, toulal jsem se po P. a vybíral jsem ženského dárek. Byl právě týdenní trh, a sotva jsem zabloudil mezi boudy venkovany a drábeží, hned věděl jsem a byl rozhodnut, čím ženská překvapím.

„Slepici koupíš!“ rozhodl jsem se a myšlenku tu ihned jsem vtělil ve skutek.

Stál dědoušek zhrbený a jedna jediná chocholatá slepička už jen zdobila jeho krámk. Líbila se mi.

„Co chcete, strejčku, za tu slepičku?“

„Ale — dejte mi, milostpane, zlatku a vezměte si ji!“

Po dlouhém amlouvání jsme se konečně dohodli na jedné koruně, pětasedmdesáti haléřích.

„A jak pak ji povezu?“ vzpomněl jsem si.

„No tak, já vám ji, milostpane, zabiju a zabalím do papíru!“

Hlavou mou probíhaly sice myšlenky na dobrou slepičí polévku a nozdrami vanul už pocit vůně její, ale zabiti takovou krásnou slepičku? To to! Až doma!

„Ne, nezabíjejte ji!“

„Tak jak ji milostpane ponese?“ Mysleli jsme usilovně, až dědečkovi dýmka zhasla. Dobráček nájaký.

„Víte co? Já vám přinesu za 25 krejcarů plátěný pytlík na ni!“

Souhlasil jsem, dal jsem dobráčkovi dvacetikorunu, aby mi sáček přinesl. Drobných jsem neměl. Zatím jsem čekal u prázdné rozbité nůše, na které trnula jediná, teď už moje slepička. Dědoušek rychle odběhl. Čekám pět minut, deset, patnáct a dobráček nikde.

Místo něho objevil se nějaký uniformovaný zřízenec:

„To je vaše slepice.“

„To se rozumí!“

„A kde máte cedulku?“

„Jakou? Nač?“

„Na slepici.“

„Clověče, vy jste blázen.“

„Já vám ukážu blázna, přijďte se mnou na radnici; nemáte zaplacené místo a chcete prodávat. Ještě k tomu děláte si ze mne legraci. Seberte nůši a hybaj se mnou!“

„Vždyť já tu slepici neprodávám! Nůše není moje. Já slepici koupil a ten dědoušek mi šel koupit pytlík na ni! Však už by tu měl být! No, snad nemůže za dvacetikorunu dostat drobných.“

„Vy jste mu dal dvacetikorunu?“

„No, to se ví.“

„Tak se s ní rozlučte, ten děda se už tady potlouká kolik neděl a vždycky něco vyvede. Nikdy z místa nezaplátí. Já tu nůši a slepici musím zabavit, abychom si poplatek mohli uhradit.“

„O ne, to je slepice moje, já ji koupil!“

„C, mně je po tom!“

„Nesahajte na můj majetek!“

„Nezabráňujte úřednímu výkonu!“

Bodrý muž, městský strážník bez šavle, chopil se nůše.

Dopálilo mne to, dvacetikoruna pryč — a slepice má být také pryč? Nedopustím tomu. Chopil jsem se slepice za krk, rameno spravedlnosti chytilo můj kup za křídlo a tak tahali jsme se k nemalé radosti publika hodně dlouho, až přišel ozbrojený strážník a sebral mne i se slepicí i nůši.

Musel jsem přes svůj protest natáhnouti si popruhy nůše na ramena a zanést corpus delicti na městskou policejní strážnici, kde se mnou zaveden byl protokol. Diktována mi pokuta za neoprávněný prodej slepice v obnosu dvou korun a byl jsem rudonosým panem komisařem důtklivě vysván, abych podruhé nedělal hlouposti.

„Člověče ve vašem věku a postavení nemusí dělat takových hlouposti!“

Pan komisař si myslel pro svoji osobu, že jsem se snad ze žertu nebo nějaké sázky postavil na trh a slepici prodával.

Uctivě děkuje za pokutu a pokárání, chopil jsem se slepice a odběhl.

„Tu nůši si taky vezměte, my vám tu takovou starou rachotinu schovávat nebudeme“,

zabírněl za mnou páně komisařův bas. Já byl nucen za pomoci dvou policistů znovu navléci nůši na sebe a vyraziti ven.

Posluha donesl mi slepici i s nůši na nádraží a požádal si za to zlatý dvacet. Koupil jsem si lístek a lezl do vagonu.

„Do vagonu se živou drábeží nesmíte, ta se musí poslat jako zavazadlo!“ osopil se na mne konduktér.

S drády nejsou žádné žerty, proto jsem poslechl. Šel jsem k nákladní pokladně a zaplatil pětasedmdesát krejcarů za slepici.

„Jo, milostpane, ale to musejí mít tu nůši zavázanou něčím“, povídá mi zřízenec u váhy, jinak to nemohu přijmout.“

„Čím? Já tu nic takového nemám.“

„Počkej, já jim prodám kus plachty a udělám jim to!“

Zabalil nůši se slepicí, odnesl do nákladního vozu. Koruna se mu zdála být málo za tu službu, ale více nedostal. Bružel.

Z nádraží hradeckého nůši se slepicí odnesl posluha za zlatý dvacet krejcarů už do mého domova. Ten za e děkoval. Ale nelitoval jsem těch peněz. Ať si jednou vyhodím z kopejtky, ať mi ta slepičí nudlová polévka přijde hodně drago; aspoň budu mít drahou lahůdku!

Ale stalo se jinak. — Moji Nanyne se „praktický, moudrý a užitečný dárek“ tak zalíbil, že slepičku nechala na živu a já měl místo slepičí polévky k večeři cervuláty vulgo buřty.

Po večeři otrávil jsem se mlčky ku dvaceti. Nanyňka si mne ani nevšimla, hrála si se slepičkou, jež vesele kdákala a běhala po cdílaze, zobajíc kousky buřtů, jež jí Nanyňka házela, mne si při tom pranic nevšimajíc.

Vyklouzl jsem ze dveří a rovnou šel jsem do hostince a tam jsem si „na truc“ dal udělat slepičí polévku. Co mně stála ta lahůdka? Vzal jsem tužku a počítám. Facit byl: Slepice i s nůši 20 K, pokuta 2 K posluha v P. 2-40 K, porto jako zavazadlo 1-30 K, zabalení nůše 1 K, posluha v Hradci 2-40 K, pět pizeňských, které jsem vypil, než polévka byla hotova 1-30 K, slepičí polévka 2 K, celkem 32 K 40 h.

Praktický dárek, co, ale poněkud drahý! Moje drahá Nanyňka prokrmí se slepičkou 40 haléřů denně, kupuje jí zob, buřty, peče jí zvlášť buchty se smetanou a má baječnou radost. Slepice snese jí už jedno vejíčko. Nanyňka, slepička a nůše, která slouží rozčmilému ptáčetí za byt, jsou „alliance“ —

A já? Já časem provádím praktická cvičení s pohrabáčem a koštětem v ruce a těším se, že si založím velkosklad slepičím guanem.

Není nad praktičnost.

Hospodářská hlídka.

Věstník Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro království české. Návod jak zakládati organizace pro pojišťování dobytka i s organizačním řádem lze u sekretariátu objednat zasláním 10 hal. (i v poštovních známkách) předem. — Členové, kteří jsou ochotni prodati žito, oves, ječmen — dobré kvality a čistý — ohlaste množství i žádanou cenu a zašlete nám vzorky. — Při zakládání odboček vyžadují politické úřady stanovy „Sdružení“ — netoliko odboček — v pěti exemplích kolkovaných. Za tím účelem budou tištěny stanovy „Sdružení“ na 1 archu, aby mohly být pod kolkem 30 hal. příkládány. Treba jen, kdekoli politický úřad o to žádá, do sekretariátu o potřebné tiskopisy korespondenčním lístkem dopsati. — Když pošle někdo zápis ku „Sdružení“ do Prahy, musí ji toto odeslati zase do Janovic. Proto k vůli úspore času radno vše adresovati přímo do Janovic u Votic. — Okresní důvěrníky upozorňujeme, že zakládání nových odboček (nejméně 15 členů) a skupin (nejméně 5 členů) mohou nemálo usplňiti svoláváním okresních konferencí, na nichž vše místním pracovníkům a důvěrníkům se vylouží a oni se k pilné práci povzbudí. Potřebné tiskopisy zašle sekretariát, avšak bezpečně očekáváme, že nezůstanou nikde ležeti ladem; kde by pak upotřebení jich bránila nějaká nepřekonatelná překážka, žádáme o zaslání tiskopisů zpět na sekretariát. — Výbor výslovně žádá vdpp. duchovní, aby cíle zakládání odboček i skupin v hospodářském zájmu svých osadníků podporovali co nejúčinněji; a ještě více tato s politikou nemá co dělat, aby sobě neustavující — z nedostatku technické z povolání — sami svolávali a provedli. — Odbor nákupní nabízí své bezplatné služby ku sprostředkování společného nákupu členům: hnojiv, uhli, masel, petrolej, semen, strojů atd. (viz stanovy § 3.). — Společně žádá odbor všechny, kdo mohou firmy české a křesťanské a dobré zkušenosti doporučit, aby to odboru sdělili.

Sekretariát Hosp. Sdružení v Janovicích u Votic.

Jak hospodaříme. Kde co sklídíme, hned hledíme prodat za každou cenu, jenom abychom nabylí hotových několik grošů. Nedbáme, cena-li přiměřená, nedbáme, jaké jsou poměry tržové a naděje-li není, že o něco později strážíme více. Bez rozmyslu, bez počítání, bez odhadu se vším se vrháme rázem na trh a tak sami ceny stlačujeme, sami překupníkům pomáháme k velkým výdělkům sebe ochuzující. Později pak třeba vlastní své plodiny z třetí ruky zpět kupujeme za drahé peníze a tak se ochuzujeme dvojnásobně. Svě zrní dáme za babku a kupujeme drahou mouku všelijakou, kupujeme drahý a špatný chléb, místo abychom sami doma si namleli, rapekli. Urodí-li se ovoce, neumíme trodu zpeněžit; neurodí-li se, kupujeme drahé ovoce cizí. A tak to chodí se vším. Po žních prodáme lacino svůj oves, žito, ječmen, z jara to draho kupujeme. K tomu všemu kde kdo se vyhýbá práci tělesné a námaze. Místo abychom v zimě doma si pořídili dřevěné nářadí, přístroje, tkali pletiva, pletli košily a koše, šili a pletli, jeblou, sekerou atd. krátili si dlouhé chvíle zimní, povalujeme se po hospodách, po klevetách. Nic se doma nezhotoví, neopraví, nezlepší, nezdrakoní. Však se to lacino koupí — usuzuje kde kdo — a kupujeme všechno za hotové, i věci takové, jež bychom doma mohli a měli hotoviti sami. Což divu pak, že přijmy nestačí, všude je stále potřeba o peníze, je zle na venkově a vše se hrne do města, kde je pak ještě hůře. Náprava v těchto věcech je nutná, nechceme-li všichni utonout v tom novodobém bahnu, jemuž se říká požitkářství a lenost tělesná i duševní.

Reimletví u Arabů. Bez svolení příbuzných nesmí nikdo své pole prodati. Půda náleží celému kmenu a z ní propřítuje se každému, kdo má dům nebo stan, nějaká částka, aby jí nžíval. Práví Arabové, mají-li polnosti, nezdeňávají je sami, nýbrž dávají je v nájem. Obyvatelé z okolí hebronského nebo jerusalemského přicházejí až sem s dětmi a se svým dobytkem o znicích, aby pracovali na poli i zde mají své žnečné pláse. Pamětihodným jest tento obyčej: Když se žne, všecko se počne až na malý zbytek. Potom majitel vyzve dělníky, aby započali chvalospěv. A když tyto pláse skončí, zavolá opět a tu chudí pro sebe žnou, co zůstalo státi. — Štědrost hospodářova v čas žni mané na mysl uvádí kniha Ruth, a co se tu o ní a o Bozovi vypravuje. Dělník se s majitelem děl o úrodu. Požatek obilí dává se vyslápovati na skalnaté půdě, a obilí čistí se nástroji našim podobnými. Když se mlátí, panuje v osadě veselí; tu dostávají se k mlátčům rozliční kupci se zbožím, které opodál rozestavují. Obilí se potom prodává, a v ten čas štědrá ruka také chudým jest otevřena. Vymáčené obilí, pokud se hned neprodá, ukládá se do sýpek nebo spodem i nahore pokrývá se slámou a na vrch nabází se hlína. Sýpky tyto stojí o samotě a bez dohledu, ale cizí ruka se jich netkne; jen v největší nouzi může je každý otevřiti a z nich si vzíti obilí pro svou potřebu.

Čajového másla v Předlitavsku vyrábí nejvíce Morava, kteráž r. 1907 dodala na trh přes 2 miliony kg z čehož v českých mlékárnách vyrobeno téměř 1 1/2 mil. kg. Čechy dodaly na trh přes 1 mil. kg. z čehož české mlékárny pouze 323 000 kg. Tyroly 707 000 kg. Vorarlbersko 412 000 kg. Horní Rakousy 334 000 kg. Dolní Rakousy 284 000 kg. Halič 304 000 kg. Jak jsme v tomto ohledu v Čechách pozadu!

Výtažek zeleninový na polévky každá hospodyně si pořídí po domácku. Do třech litrů vody přidá se jeden oloupaný, pokrájený mrkvi (celer), drobně pokrájený kořenek petrželový, půl mrkve pokrájené, půl cibulky a 70 g masla. Vše se dá 1—1 1/2 hodiny puvřít, pak se to procedí a k přípravě postatí neb kulinové polévky upotřebí.

Behem d jemí kolíná tučnost mléka. Četnými pokusy bylo už dokázáno, že polední vydojení mléka jest tučnější než mléko na začátku vydojení. To v nejnovější době také dokázal dr. T. Waldvogel, jenž v ohledu tom konal při hospodářské škole ve Strickhofu u Curychu ve Švýcarsku zajímavé pokusy se třemi dojnicemi, jejichž výsledek byl opět takový, že poslední mléko bylo lepší a tučnější prvního, a že by měl rolník přinést k tomu dohlížeti, aby dojnice jeho byly dokonale vydojovány.

Kulturní hlídka.

Pokroková obětavost.

Prákovéci moderního „pokroku“ jsou lidé velice praktičtí. Slyší do omrzení s jejich úst hovor o povýšení, o kvintessentialách, o přídatku, přibýtečném a pod. A když se vznesou na křídlech pokroku k nějaké znamenité akci, bývá to obyčejně výpád na potrestání katolíků. O oavětu se zde jedná vlastně jen na papíře. Pokroková letně slídí po příležitosti k rytířskému rozšikování, ke kritice, k bolajm vzd echám nad tím reálním

světem. A takový pokrok svede snadno člověk každý. Bude učedník, který se sotva kade dovede podepsati, osobuje si za souhlasu pokroka také právo bičovatí zpátečnické brady pokroku; na kněze se samého soucitu k vědě a pokroku pro lítost a rozčilení nemůže se takový mladický nadšene ani podivati. Vždyť by ten tmať byl schopen hned takovému nadšnému mladíkovi, cvičelmu se v rozbití oken, jeho osvětu ukrásti. Kdo všechno teď chrání pokrok a kulturu! Ale jame a pokrokař. A tu máme na zřeteli, jak tito ideální horlivci bojují horlivě za rozvířitelnost manželství. Až prý bude zákonem povolena rozluka manželství, bude to zdravá reforma, sňatek nebude již předmětem nízkého kupčení, zlátného kšeftu. Hezký se to mluví. Leč podívejte se, kolik těch nadšných pokrokařů si bere dívky chudé! Skoro vesměs lačné se ohlížejí, kde by získali při sňatku co nejvíce peněz. Divají se s větší pozorností do spřítelňáckých než do školního vysvědčení svojí vyvolené. Taková pokrokařská obětavost ovšem není spojena s nepřekonatelnými obtížemi.

Dne 1. listopadu uveřejnil „Čas“ v insertech toto charakteristické nabídnutí k sňatku:

„Mladý, snaživý a inteligentní pražský nakladatel hodlá za účelem brzkého sňatku, seznámit se s 16 až 17letou inteligentní dámou z lepší rodiny, milé a něžné povahy, jež by vládla přiměřeným k jeho postavení jménem (od 50.000 K výše) a jež by mu chtěla býti milou družkou na cestách jeho života a byla při tom ženou pokrokovou, smýšlelou protiklerikálního. Laskavé nabídky, pokud možno s podobenkou, která se na požádání vrátí, při čemž úplná diskretnost zaručena ctí, račte adresovati pod značkou „Rodinné štěstí“ do adm. t. listu.“

No, tohle jest přece praktická nabídka v listě kořím se chudobě a strádání českých bratří! Tedy se hledá 16letá slečna, která už v těch letech má znáti skrz na skrz nedostatečnost a tmářské záchvaty církve a to daleko líp než vynikající katolický učenec dr. Musil, který přes svoji slavnou světovou pověst dále nadšeně katolickou víru vyznává. Kdyby v tom ranném věku byla učenější než dr. Bráf, neuznal by ji nezištný nápadník za vzdělanou, pokud by neprojevila despekt ke katolickému přesvědčení. 16 let, vyšší intelligence, původ z lepší (rozumí se bohatější) rodiny, něžná povaha, podobenka (ovšem jen k vůli tomu, aby se z očí dal vyčísti pokrok) a k tomu mimochodem malíček přívazek — věno od 50.000 K výše! Jak patrné, drží se ideální kandidát sňatku moderně opraveného přísluší: „Kdo se pro peníze žení, hloupý jest ještě není.“ T. d. jen po obětavé nabídce jedná se o to, která dívka protiklerikální nkaže také pokrokovou statečnost a bez bledých rozpaků přivěze hned mladému harcovníkovi aspoň těch 50.000 K. Kdyby přinesla o mizerných 10.000 K v zájmu pokroku víc, snad by ten nadšený snaživec dovolil, aby přinesla věnem též o dvě, tři léta svého věku víc. A snad by i podobenku odpustil. Vždyť — a to jest zvlášť charakteristické — hned nad tou nabídkou čteme insert jiný tohoto obsahu: „Prosperující nakladatelský podnik pražský hledá kapitálistu za účelem rozšíření závodu, jež by učinil buď svým společníkem, neb by mu zaručil vysokou míru úrokův. Je třeba kapitálu 50.000 K. Nabídku mohou učinit též banky a úvěrní společnosti české. Bližší podmínky záhodny. Račte adresovati pod značkou „Nakladatelství“ do adm. t. l.“

„Mhm! — Tedy „Rodinné štěstí“ nebo „Nakladatelství“, pokroková dívka nebo kapitalista, nabídka banky nebo 16letého děvčátka, společník nebo chof — jen když se seznáme aspoň těch 50.000 K! — A ještě malou poznámku. Nakladatelství, které dobře prosperuje, dovede si přece pomoci samo a nemusí s tak různotvárným úsilím sháněti tolik peněz. Jinak by bylo, kdyby některý odborník, nemající kapitálu, chtěl zříditi továrnu. Nu — ale když chce onen pokrokový nakladatel obětavě se oženiti po vyplacení na hotovosti 50.000 K, kdo by chtěl svazovati křídla, rozpínající se tak majestátně ku vzletu za idealem pokroku a osvěty? Ted se lidé obě ují pro ideály velmi málo, a proto nevhodno klásti překážku duši nezištné, jemné, která jest nadto skromná jako ta fialinka, jesto se ani nepodepsala.

Kalafunové blesky.

Považte, sama „Osvěta lidu“ najednou spouští hrůzu na židovsko-německý tisk; kárá ostře jeho sprostotu a prohnané ostouzení našeho národa. Jako by o tom řádění dávno nebyla věděla, jako by nezula denní duševní stravu „pokrokových“ židů pardubských, hradeckých, chrudimských atd. T. d. dne 31. října napsala o „Prager Tagblattu“: „Na 6000 odběratelů má tento štvavý list v českých krajích království, a kdo jej odebírají, jsou většinou židé. Tím podporují lidé ti našeho úhlavního nepřitele, a my přes svoje pokrokové smýšlení budeme nuceni s lidmi takovými důkladně účtovat.“ (Na to však se mělo poukázovati již dávno). Na druhé straně vezmeme však zřetel na židy k národu našemu se čítající (to rádi věříme; kde žid nevidí vyhnutí, tam markýruje českého vlastence dovedně), a námi čítící (kolik takových židů je i v čistě českých krajích?) a pracující, a probíhající předem, že péro naše není vedeno antisemitismem, ale obranou proti germanství, jež

nám jak mára na prsou leží. Obracíme se na Svas českých pokrokových židů, jenž tak resolutně zasáhl v odstraňování německých škol a s tak štastnou (tohle není pravda; výsledky českožidovského hnutí jsou posud příliš skrovné) rukou pracuje pro asimilaci židů k našemu národu by všechny páky nasadil ku odstranění německého jedu z duší svých vlastních souvěrců. Vyzýváme všechny naše čtenáře, by jmenovanému Svazu (Praha, Soukenická ul. 5) udávali adresy židů, „Tagblatt“ odebírajících, aby spolek ten jim vložil, jakého bezpráví na nás se dopouští. Nepomůže-li to, sáhne sami k prostředkům radikálnějším.“

Pozorujte chytré slohové cvičení „Osvěty lidu“! Ona přes své pokrokové (správné pokrokovějšlé) smýšlení chce důkladně židy účtovat! S katolíky účtovala ihned surovými nadávkami, i když toho bylo nejméně potřeba. Hájila dlouhými sloupci surového pokrokového advokáta, který pěstí a bolí zbil katolického katecheta. Nyat „přes pokrokové smýšlení“ chce se prý chopiti rázné akce i proti židům. To znamená jinými slovy: „Jako pokrokaři ovšem máme býti k židům hodně shovívaví, ale tentokrát . . .“ Proč jen „Osvěta lidu“ posud se chovala k židům jako k lidem privilegovaným, kdežto sv. jí neurvalostí, fanatickým odporem a jizlivými pošklebky podráždila noby i těm katolickým akcím, jež měly za účel šířiti kulturu, uvědomění a umění bez konfessionálního zabarvení. Dojemno, jak „Osv. l.“, aby trochu setřela nepřiznivý dojem, prohlašuje, že není její péro vedeno antisemitismem. Tak daleko musí sáhati poníženost semitského sluhu, že po všech utvářích službách ještě považuje za nutné ohlašovati svůj vlivný poměr k židovstvu?

„Osv. lidu“ ku konci řičí ostruhami: „Nepomůže-li to, sáhne sami k prostředkům radikálnějším.“ Strachy na lachy! Kalafunové blesky, jimž se musí židé sami útrpně umáti! Uvažte, jak dalece najednou chce „Osv. lidu“ obmeziti svobodu toho židovstva, k jehož germanisacím, klerikálním a vysavačským choutkám chovala se dosud shovívavě! Kasá se, že jim předejde, co nemají odebrat! To mu se musí zasmáti z plných plic každý žid, který jen trochu „Osv. lidu“ zná. Israelité mají dosti prostředků, aby náhle vzniklý žár svého domestika ochladili rázem. Jakmile by si „Osv. l.“ rozkmořila jen některé židy, hned se jich ujmou ostatní, vypoví se inserte, vypoví se předplacení a — orgán „sloužící zájmům národa“, najednou osifí, až běda, poněvadž skuteční vlastenci o něj nestojí.

Dychtivě čekáme na ty radikálnější prostředky! Israelité totiž klidně budou odebírat „Prager Tagblatt“ dále; v nejzapadlejších českých vesích budou se nerušeně dále poučovati o českém národu z jedovatých vět židovsko-německého péra. Prohlášení „Osvěty lidu“ zůstane pěkně akademickým projevem na papíře a půjde se dále veselé starou cestou. Budou se nerušeně opakovati surové nadávky na katolickou část českého národa a židům se nezlápne ani na malík. Jako kdyby nevěděla „Osvěta l.“, že židovští předáci strany masarykovské nedovolí svoje souvěrce potrestati! Ti umejí nějak pěstovati beslo „Svoj k svému!“ — *První úkolem „Osvěty lidu“ bude čistiťi hned v smýšlích Pardubických. Má-li dobrou vůli, máte tak učiniti hned bez všeho smlouvavého prostřednictví. Vždyť tam dobře odběratele „Tagblattu“ sná. Tedy jen k dílu! Uvidíme, kdy kousne do kyselého jablka.*

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zase zlodějský pokladník. Pokladník místní skupiny socialistického svazu dřevodělníků v Podmoklech Karel Stassni zpronevěřil z pokladny na 1000 K. Defraudant hrál velikou roli v hnutí rudých dělníků; v poslední stávce rudých truhlářů byl vůdcem stávkářů.

Rudá vzdělanost. V neděli dne 11. října v Nassengrubu u Aše odbyvala se soc. demokratická schůze. Hovořil tam redaktor karlovarského listu „Volkswille.“ Stavěl se proti projektované stavbě evangelického kostela v tom místě; jest to prý zbytečnost. Posluchači byli velice řeči jeho nadšeni. Proti evangelickému kostelu samému ještě junáckou demonstraci učiniti nemohli, protože nebylo co bořiti. Zato však v téže noci učinili výpravu do blízkého Himmelreichu a tam pomazali nově vystavěnou katolickou kapli lidskými výkaly. — Tedy přece něco „pro pokrok kultury“! Jak bude asi vyhlížeti umění ve státu budoucnosti?

Sondruzi a jeptišky. Socialisté jsou vypočítaví. Ve francouzských listech jsou malovány jeptišky v nejhanebnějších pozicích, opilé, nemravné a pod. Zkrátka surové tiskoviny vnášejí na papír to, čeho nikdy neviděly. Sami socialisté však v praxi nepřímě dosvědčují, jak hanebné a zúmyslné lhou. Ve francouzském Dreuxu rudý starosta dal jeptiškám kapli zavřiti; leč přes to přál si, aby v nemocnici jako ošetřovatelky zůstaly nadále. Proč? Inu, aby nebylo potřeba vyplacovati nové přirážky.

Obec vyměřuje 12 řeholnicím za jejich služby 1700 franků ročně; tedy každá sestra bere ročně asi našich 140 K, čili asi 40 haléřů denně. A za ten pakatel by rozhodně nikdo jiný v nemocnici neposluhoval. Socialisté beroucí 140 K měsíčně, křičí na všechny strany, jak jest vyasávan. Moudří radí předárci v Dreuxu však platí jedné pracovníci 140 K ročně. A taci necitové prý připraví lidstvu ráj.

„Svobodná“ odborová sdružení. Poukázali jsme častěji, jak chtějí socialisté udliti z odborových sdružení nevolnickou služku vlastních politických rejdu, jak „podpůrná“ sdružení mají připravovati o existenci dělníky svobodně smýšlející. Zase nový doklad rudé svobody! V čísle 237. rudého listu „Münchener Post“ (z 18. října) vytištěna jest tato noticka: „Soc. demokratickému svazu pekařů a cukrářů bylo sděleno, že pekař Sch. jest též členem katolického dělnického spolku. Organizaci nezbyvalo za takových okolností nic jiného, než Sch. dle § 8. stanov vyloučiti.“ Tak to dělají s lidmi, kteří se do rudého svazu dají zapasati jen z veliké bázně, aby neoyli z práce vyštvaní. Dlouholeté příspěvky rudé kasa pevně uzamkne a ubohého poplatníka jednoduše socialisté vyhodí. —

Odkud zběsilost a násilnictví soc. demokratů? Jen čtete jejich listy a máte rozluštění hned. Zcela otevřeně ty tiskoviny nemohou k násilnostem vybízeti; byly by svízele a úřady. Proto účelivým a dobře pochopujícím soudruhům dá se nepřímě znamení; napoví se jim a oni dopovědí. „Nová Doba“ 26. října napsala proti katechetovi z Doubravky: „Zmíněný katecheta asi chce, aby se s ním sociálně demokratičtí rodičové osobně vypořádali.“ K tomu poznamenává „Čas. Západ“: „Kdo si vzpomene, jak svého času „Nová Doba“ štvála proti katechetovi v blízkých Lobzích, načež následoval jedné noci útok na jeho dům, ten také pochopí, že slovy výše uvedenými vyzývá k násilí hlasatelé hesla: „Rovnost, volnost, bratrství!“ Inu: Kdo necítí tu barvu, rozbijem mu hlavu!“

Znamení zpravodajství. Zarytá zášť socialistická nezná mezí. Ve Vídni byl odsouzen Marcel Veith, který si pomáhal k velkým penězům tím, že naváděl dceru k špatnému životu. Vydával se též za římského hraběte, ačkoli tento titul mu udělen nebyl. Listy pokrokařské však s průzračnou tendencí za soudního řízení zvali jej dále „papežským hrabětem.“ Ale tohle bylo raděmu tisku málo. Toužil po něčem štvavnatějším. Moravský „Hlas lidu“ dne 21. října napsal, že byl odsouzen Veith, *papežský nuncius*. Co říká česká veřejnost tomu zarytému vzteku, který dovede udělati obratem ruky z vyžilého světaka vídeňského vysokého církevního hodnostáře?

Zase důkaz rudého vlastenectví. Rudý poslanec Němec pravil na schůzi pražské: „Národní dohodu může provést jen soc. demokratické zastupitelstvo; potom ovšem dorozumívající řeči by byla němčina.“ A tam, kde pro neopatrný výrok Čecha strhl se veliký rámus proti „straně statní němčiny“, jest nyní klid.

Socialistická prakse v životě. „Hánický Kraj“ dne 31. října napsal: „Sondruzi křičí: Shudinová práce, ale v Plumovské ul. v Prostějově jest možno zřiti u mnohých soc. demokratických mistrů, jak ještě i o 10. hod. v noci veselé se pracuje a v neděli obyčejně ještě dopoledne. Jinak v theorii, jinak v praxi, myslí si červení mistři, jenom když ten švindl jde. A pak věrte těm „základám“ soc. dem.“

Pro nesmysl — plno násilí. Známé jest, jak surově si počínali rudí vůči těm dělníkům, kteří se odvážili na 1. května pracovati. Celá velká kniha by se dala napsati o bezcitných násilnostech, páchaných v ten den na dělnictvu pracujícím. Ted však najednou rudý poslanec Hue v Essenách prohlásil: „Oslava prvního května jest nesmysl.“ Tedy pro nesmysl rudí otrokáři vlekli vzpirající se davy z dílen. Kolikrát se ještě „hluboké přesvědčení“ socialistické promění? U nás zatím rudí pohlaví vědí, že ten den je výhodný aspoň ke šdímání dělnických kapes.

Sklo do oken,

paření, skleníků a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a. k. dvorní dodavatel Hradce Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmeč 20 hal. 1 kg, diamanty sklenářské spolehlivě tesající 4 K kus. Zvlášť výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Zimní barohety

a flanely, stálobarevné kanafasy, zefíry, sypkoviny, krádlie, dámské látky a jiné tkaniny struky, manestry atd. Žádejte vzorky franko.

Jaroslav Marek,

ruční tkalcovna v Bystřem u Nov. Města n/M.

Těs zasílám 1 balík 40 m zbytků, obalujících barohety, flanely, kanafasy, zefíry a jiné franko za 18 K dobírkou. Vzorky zbytků se nezasílají.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli proto úplně nemožná.

Velkorestaurace Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandské třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým dostaveníčkem
hostů z venku a depo-
renčí se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
" pohotové. "

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvážky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

MOSAIKY
skleněné
pre řádky i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vládního způsobu, které nejen vzeře-
ním ale i svou krásou předčí mramory
vlastní, hotoví
uměl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Koupěly pro chrá-
mové oken a malby
bezplatně.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleobřadnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a hrozová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Žávek založen r. 1898.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

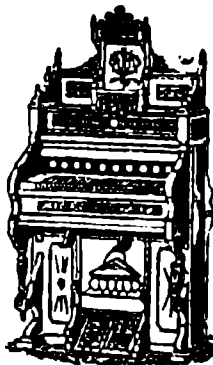
Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
körtút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilfstr. 86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městské
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny

v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásluhy na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Paramenta.

Ignác V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vyprachtěle)

doporučuje P. J. veleobřadnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dohů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraňská.

Kancelář „Hôtel Hyřák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.
PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesným
rámem, stěží vyzdobím.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
všl závanosti ku definitivnímu objednávkou.

Neodolatelně vřelá i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1896.

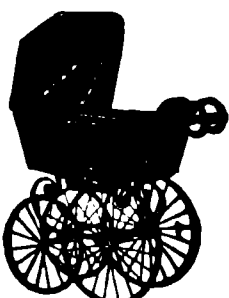
Nejlevnější a nejvýhodnější
dětské vozíky

u velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenníky.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohyb. dřeva v různých úpra- vách od K 3-70	Křesla houpací od . . . K 20— Křesla ku psaní od . . . K 9— Křesla na šroubu od . . . K 19— Sedátka na šroubu od . . . K 12—
--	---

Stojany světelné
z ohýbaného
dřeva od K 20—

a jiné, v nejmodernějším provedení
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,
Jindřišská ulice 1.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.
Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1908. Zlatá medaile
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uz
které jediné kupte a šlapejte
„**MONOPOL**“
akciová svítkárna a voskárna v HL. 11. lesavi.
Buďteme za absolutní čistotu našeho mýdla
a vranou obnosem K 30 000.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. páramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovových náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy doslovné se vypořádá.

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 8, 4-5 zl.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemně látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Vele důstojnému
duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktní ul., vyučení past. spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bojně zásobný
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco.
Za veškeré výrobky a slavné ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům díle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesouvání vý-
robky bezcenné. Vše pošlám již posvěcené.

Rozšiřujte
!Časové úvahy!
Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjednoduš-
šího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádobí jest v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franco
se zasílou.
Chudším kostelům můžeme splácet bez přirážek.
Sia doporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závedu domácnosti.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

P. t. pp. truhlářům.
odporuči
svoji výrobu
: intarsii :
vkusně a umělecky provedených.
Těž dle vlastních návrhů.
: Veškeré řezané :
práce nábytkové,
: řezané křesla, moderní rámy. :
Práce čisté a levné.
Václav Chudoba,
závod řezbářský
Hradec Králové,
nádraží Františka Josefa.

Všeob. úvěrní společnost
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4¼% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Gramofony,
fonografy,
desky a válce
nejsolidnější koupě
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Elektrické = světlo =

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy
nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejneměrný. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,
úředně koncesovaný
závod elektrotechnický
v Hradci Králové
Jiráskova třída č. 254.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 13. listopadu 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

1858.

1908.

K jubileu 50letého kněžství sv. Otce Pia X.

ni plesné hymny k branám Vatikánu
v jásotu duší, ve hlaholu zvonů;
v nich srdce tisíců se modlí k Pánu
záchvěvem citů, harmonií tónů:
„Náš Otec Pius k oltáři jde Páně,
chraň, žehnej, Bože, bílé jeho skráně!“

A jako vídina, jež z hlubin vstává,
před zrakem rostou domku chudé stěny
Riesy rodné: vzpomínka smavá
na život dětský, náruč prosté ženy,
jež hvězdou víry duši jeho byla
a lásky zdrojem, z něhož roste síla . . .

A druhá náruč vine jej zas něžná:
V tombolském círámu stojí u oltáře,
kol hlavy chví se anděl perut' sněžná
a v rukou Těla Páně bílá záře:
„Tvůj byti choi, Beránku Boží, Kriste,
mou přijmi oběť, srdce láskou čisté!“

Své slávy nechtěl — v Kristu obroditi
jen toužil srdce, duše zmírající. —
Zář pravdy Kristovy mu v cestu svítí
ve přiboj věsní lidstvem zmítající, —
on cestu k Němu ukazuje nocí,
zachvácen lásky Boží čaromocí.

Let padesát do hlubin věků létlo,
dnes opět k oltáři své skráně chýlí:
Beránku Boží, Lásko, Pravdo, Světlo,
Živote duší, Zdroji věčné síly,
chraň církev svoji v světa bouřném víru
a lidstvu pošli holubici míru!

Ten obraz mizí — hrdé katedrály
zjev velebný před zrakem k nebi roste:
Mantova v slavnostní se roucho halí
a vítá pastýře — kdys dítě prosté —
a nyní biskupa, jenž jménem Páně
jde láskou lidu vítán k města bráně.

A vlna života jej výše zdvihá,
purpurem rudým rámě jeho halí;
Mantova, Benátky — zrak v slzách stihá
tichého Sarta až ke sklonu skály,
kde Petr zarazil svůj kříž a v muce
ku Kristu rozpjal zbodené své ruce.

„Ecce sacerdos!“ — z věčného zní Říma,
ze skály Petrovy a hymna jásá,
nadšení svaté duši lidstva jímá,
boj utichl, jenž tělo církve drásá
z duší tisícův zpěv k nebi vane:
„Nám Otce Pia zachovej, ó Pane!“

Jde tichý, pokorný — syn matky z lidu,
tombolský kaplan, farář ze Salzana,
kněz Ježíšův, jenž neznal v práci klidu,
by duše všechny přived' v náruč Pána
a srdce lidu na svém otil bítí,
jak lásky Boží svaté vinobití . . .

Dnes trůní tam — tak pokorný a tichý,
tak milující Krista duší vřelou,
jak před lety když v rodné lůžky
Riesy drahé s duší rozechvělou
šel mladý kněz pro matky požehnání,
jež bolest hojí, která srdce raní.

On „ohně žhoucí“ — majákem ať svítí
v mrak těžké doby, která v loď Tvou bije
jak pekla bouřící se vlnobití!
V něm oheň pravdy Tvé ať svatý žije
a v síle nové nade světem splane:
„Nám Otce Pia zachovej, ó Pane!“

Vladimír Hornof.

PIUS X.

Dne 18. září r. 1858 byl vysvěcen na kněze nynější sv. Otec. U nás oslaveno bude zlaté jubileum kněžské vznešeného nástupce sv. Petra, dne 15. t. m. Všichni lidé dobré vůle — i jinověrci — hledí k tomuto lidovému, slechetnému papeži s velikou úctou. Pius X. v mládí zakusil hojnou měrou svízelské chudoby. Ještě jako student chodil do školy často bos, nesl si na oběd kus suchého chleba. Doma vykonával namáhavé práce hospodářské. A při tom všem přinášel krásná vysvědčení. Jako chudí kaplan musil si přivydělávati kondicemi. Jako kaplan a farář požíval veliké úcty netoliko pro svoji velikou zbožnost, ale i pro činnou lásku k obchudům. V Salzaně založil seleký spolek s podpůrnou pokladnou. Jednou prodal vůz i s koňmi, aby zaplatil dluhy, jež učinil pro chudé. Čím výše postupoval, tím jevil větší skromnost a rozsáhlejší lidumilnou činnost. Když se stal patriarchou benátským, projevil žádost, aby při jeho visitacích neděla se žádná vydání k účelům světským nebo na vnější oslavy. O visitacích kázal několikrát denně. Podporoval vydatné katolický tisk, organizoval mládež. Několik dní po prvním štědrosti se vyčerpával ze všech poněz, i od úst si utrhl, aby nasýtil chudáka. Domácnost jeho byla nejskrovnější. Když se stal papežem, řekl skromně lombardským gratulantům: „Modlete se všichni za mne; vzal jsem na sebe kříž, který je příliš těžký mým ramenům.“ Jeho heslem jest: „Napravit všechny věci v Kristu.“ Duše jeho, obrněná věrou žulovou, nemohla snést nevšimavé bludy, tiše se vkrádající pod pěknou rouškou do církve. Proto promluvil rozhodné slovo, při tom však prohlásil, že náboženství nebojí se vědy, že raduje se z pravého pokroku. Zreformoval církevní poměry římské, dbá dále o reformu sociálních poměrů, povzbuzuje slovem i příkladem k svatosti. Nechtě ještě dlouho Bůh nám zachová lidového, vroucně zbožného papeže Pia X.!

Sjezd důvěrníků diecése královéhradecké.

(M) Máme štěstí se svými pracemi. Bůh stojí při nás a sílí skrovné síly naše, takže dílo se daří. Hořčičné semínko vzrostlo a smohutnělo, mladý peň ještě před lety slabý sesílil do míry podivuhodné; strana naše z počátku tak nepatrná vzrostla do velikosti netušené. Ale není na tom vzrůstu nic nepřirozeného, nic umělé vyhnání; strana katolického lidu proto tak rychle roste, poněvadž má zdravý základ, chuť k životu a všechny schopnosti k rychlému, závratnému vzrůstu.

Když loni o sjezdu důvěrníků rokovali jsme v dolejších místnostech Adalbertina, zdál se nám počet důvěrníků imposantní a ejhle letos, právě po roce sotra stačí nám prostorná dvorana se svou světlou síní a galerií. Se všech stran diecése i z těch nejzapadlejších koutů přijeli delegáti a důvěrníci, nezbavíce námaby cesty a útrat; přijeli mužové i ženy, laikové i kněží, aby složili účet ze svého čestného úřadu aby zároveň slyšeli povšechnou zprávu, aby nadšenými řeči svých přátel duševně jsouce posílení, vrátili se zas do svých do-

FEUILLETON.

Starostlivý otec.

(M) Pan rada Chmelík se probudil. Natáhl své habené dlouhé údy, až v nich praskalo, sáhl po dýmce stojící zrovna vedle jeho pohovky a vzdychl si: „Zase do práce!“

„Ty se toho naděláš, zabručela jeho sladká polovice, hovičí si na druhé straně pokoje na ottomanu; „co jsi nastoupil do pense, neděláš nic jiného nežli hlouposti. Udělá si hromosvod, který je nebezpečím na půl míle cesty. Nejmenší šestnáctkrát chtělo letos do villy naší k vůli tvému hromosvodu uhodit. Lakuje plotlak křiklavě červeně, až sousedův krocen z toho dostal zimnici. A teď zas elektrický zvoneček! Do kuchyně jich vede osm. I s púdy vede dolů zvoneček!“

„Aspoň nás nikdo neukradne.“

„To ne, ale nervosní jsem už z toho neustálého finčení; zvláště ten domovní zvonek je k zbláznění svým pronikavým ječením!“

„Jen spi dál, Anna“, upokojoval pan rada svoji choť a zapaloval si dýmku.

„Ja vím, jen spi dál, jáko ty, ospalo. Kdybys byl pořádný otec, už dávno bys se postaral Zofince o ženicha. Takhle o hromosvod, kralíky, plot, zvonky a tisíce hlouposti se starat dovedeš, ale o ženicha abych se já Zofince starala sama. A je jí už devatenáct let. To já, když mně bylo 16 let, už jsem měla ženicha, pamatuješ se přece, Vincenci? Tatínek mi tebe sám opatřil. Ale ty, ty jsi takový nevědomitý, bezcitný, krkavčí otec!“

„Co — já krkavčí otec? Poslouchej, Ančo, mně se zdá, že já všemi svými hloupostmi více

movů apoštolovat. A je letos těch rásovitých, svazovitých postav laiků poměrně daleko více než kněží. Loni bylo kněží asi v poměru 2:5, kdežto letos asi 1:45. Počet všech delegátů, čítal se při započetí schůze na 299. Pak ještě přicházeli noví.

V neděli dne 8. listopadu přesně ve 2 hodiny odpolední zahajuje dosavadní předseda diecésního komitétu vasp. dr. Šule schůzi vznešeným: „Pochválen buď Pan Ježíš Kristus.“ Hlas jeho jako zvon jasný zní sálem, do něhož vniká plně odpolední slunce, jása se a hluboce dojí má mysle posluchačů. Schůze běže se formalitami rásným krokem vpřed. Do předsednictva zvoleni: za předsedu vasp. dr. Šulo, za místopředsedu říš. poslanec Prokop, za zapisovatele dp. katecheta Jukl.

Slovo uděleno slov. p. poslanci dru Rud. Horskému. Svým sympatickým hlasem, provázeným potleskem, počíná svoji řeč. Mluví o „Politické situaci v Rakousku.“ Náš předseda výkonného výboru má rozhodný řečnický, politický a státnický talent. Důmyslné vývody, pronášené formou stkválou a při tom čistě lidovou, dovedou přesvědčiti, dovedou situaci objasniti, temné body vysvětliti; p. dr. Horský dovede dojmouti, strnouti a nadchnouti. Lapidárními rysy vysvětluje slovnitý politik rakouskou a situaci, v jaké se Rakousko octo annexí Bosny a Hercegoviny, jak buršácké bumly, kotvíci ve sporu mezi Čechy a Němci, dovedly rozraziti nedotknutelný Beckův parlament. Pontávním způsobem a jasné vede mysli posluchačů i přes nejobtížnější otázky politické, takže hromový potlesk, jenž mu za odměnu a poděkování hřmí sálem, jest zcela zaslužen.

Neznámý dosud širšímu obcenstvu katolickému p. zemský poslanec Josef Adam, rolník a starosta v Čachotíně, představil se výborně svojí řečí o politické situaci v království Českém. Jeho elegantní zjev, sympatický hlas, nehledaná, ale břitká slova zaujmou ihned pro něho všechna srdce. Osvětlil rozpuštění zemského sněmu z nejednoho ohledu a prostý způsob jeho vyjadřování přispěl k tomu, že posluchači ústy jeho dýchali, že byli s ním jedna duše.

O hospodářské činnosti strany promluvil vždy horlivý, činný a bdělý bojovník, pracovník a organizátor vldp. Ferdinand Vlček, farář v Nové Vsi u Chotěboře. Známý muž všem. Dovede úžasnou rutinou suchopárné vývody národohospodářské nauky kořeniti takovými vtipy, slovními obraty, že posluchačstvo nevychází se zájmu a bez únavy s nadšením vyslechne vše. Tak i v neděli. Návod jeho, jak zakládati hospodářská sdružení, přijat mohutným potleskem.

Provázen potleskem vstoupil na řečníště p. říšský poslanec Václav Myslivec, poslán výkonným výborem z Prahy. Výborná jeho řeč byla doplňkem, někde snad i opravou, plynoucí z jiného názoru k neméně výborné řeči poslance Horského. Poslanec Myslivec zmínil se o příčinách pádu Beckova. Tragickou vinou barona Becka byla nerozhodnost, váhavost a neodhodlanost všude tam, kde vládla anarchie, vznikla za židovského ministra Kleina přičiněním německých soudců, tedy tam, kde třeba bylo největší rozhodnosti. O zemské volební reformě pravil p. poslanec: Návrh vládní je dilem kompromisu sgrárníků a Mladočechy a

se starám o Žofku, nežli ty svému zbláznění ženicha. Aspoň bych Žofku spíš provedl nežli ty!

„Jak to?“

„Tak!“

„Poslouchej, Vincenc, já mám pro Žofku ženicha.“

„Vím, toho plešatého pana starého z Pálče! Ale věť mi, Ančo, tomu Žofku nedám, pokud budu na světě. To tak, starému dědkovi, staršimu o deset let nežli jsem já, dám svoje nevinné poupě! Já mám to mínění, že Žofka má na vdávání času ještě dost a že nemá ani pomyšlení na nějakého ženicha. Teda ji nech na pokoji!“

„Vidíš, jaký jsi starostlivý otec“, píchla paní radová svého muže; „ani to nevíš, že se Žofka při posledním výletě na Hvězdce spřáhla s tím hejskem, adjunktem Srbem a že se s ním setkává!“

„Máš pro to důkazy?“

„Nemám, ale cítím to, předvídám to. Žofka se tváří, jako by si ho nevěřímala, ale kdykoliv se jeho jméno vysloví, začervene se jako pivovka. A ten floutek tady stále obíhá kolem domu a civí do oken. Ale já ho přestanu!“

„No, víš, Anna, ten Srb by se mi lépe líbil pro Žofinku nežli ten plešatec z Pálče; je to hošíček jako vymalovaný. Uhlazené jeho chování a vůbec celý jeho život svědčí o dobrém vychování. Nic zlého na něho není slyšet!“

„Tedy i tebe, starý blázne, ten floutek oslepil? Já mu Žofku nedám, protože se o ni ani ucházeti nebude. Je to takový panák opeslý, žádnou holku v okolí nenejdě, aby do něho nebyla zamilována. Jen se ho drt, on ti holku poblázní a nechá ti ji pak sedět. Jsi nevědomitý otec.“

sociálními demokraty. Reforma ta by nebyla žádnou volební reformou, ale ještě větším zblázněním nynějšího volebního řádu zemského. Pryč s ním! Spravedlivé volební právo do sněmu zemského chceme a nedáme se odbývati jako Popelka. Český sněm má větší význam, nežli zemský sněm dolnorakouský, který přece dostal volební reformu spravedlivější prolomením zájmového zastoupení v kurších a tím učinil mocný krok ku předu ku pořádku, který i my pro český zemský sněm chceme t. j. všeobecné rovné a tajné hlasovací právo. Vyzýváje ku svornému postupu a ušilovné práci, končí rozený řečník svoji zasměnitou řeč provázen jsa potleskem.

Poté přistoupeno k volbám do diecésního komitétu, po jejich skončení ukončil vřelým doslovem p. dr. Šule tuto zdařitou konferenci a účastníci rozešli se ku svým domovům. Na konferenci byli přítomni pánové: říšští poslanci bratři Myslivec, dr. Horský, farář Záruba, Prokop a zemský poslanec Adam, vasp. dr. Reyl, redaktor Venkovana Adámek, sekretář výkonného výboru Em. Jung, JUDr. Petr, dr. Mrštík a tii.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejdříve

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v. Hradci Králové.
Zal. r. 1898.

Velký seznam na požádání zdarma.

Dopis z Prahy.

Pe doplňovacích volbách do sboru obecních starších hrád. hlav. města Prahy. Každoroční doplňovací volby do sboru obecních starších v Praze jsou jakousi přehlídkou šiků té které strany, jež skouší, jaké důvěře se těší a s jakou sympatií v rozhodjících voličských kruzích může počítati. Pro obě vedoucí strany na radnici Staroměstské dopadly doplňovací volby — díky kompromisu — letos ne sice bídně, ale nepěkně. Skompromisované strany utrpěly porážku, a byly by utrpěly porážku ještě větší, kdyby protikandidáti byli uměli agitovati a organisovati voličstvo, kteréž mimo velmi nepatrné zlomky vesměs těžce neslo, že se doporučuje kompromis po skandálních přímo událostech s rourovou dodávkou pro pražský ve-

Ženeš své dítě v záhubu a posiluje je v odporu proti matce. Styd se!

Pan rada Chmelík už svoji rozhorlenou choť neposlouchal. Vzal kladívko, izolované dráty, roztočivné troubky, sponky, zvonečky na prkne rozložené a vyšel ven. Zafinčel zvoneček z kuchyně, jak otvíral domovní dveře, utíchl opět a paní radová vzdychajíc, ulehla k dalšímu svému odpodlnému zaměstnání.

Ani klerání jakási, nejspíše páně manželovo, ze zahrady sem tlumeně zaznívajíc, ji neprobudilo.

Věter vstoupil pan rada do kuchyně, kde se jeho Aninka už otáčela.

„Tak — už jsem hotov, Aninko.“

„Copak jsi zas provedl, Vincenc?“

„Ale, v besídce jsem zasadil na roh stolu tlačítko elektrického zvonku, který jsem tuhle včera pověsil v předsíni. Když budeme sedat v altánku, stačí jenom smáchnout a služka hned bude vědět, že je volána.“

„Zase jedna hloupost; vždyť to Kačka neuslyší, je hluchá jako poleno.“

„Ba ne, stará, ten zvon by slyšel i mrtvý v zemi, ten má zvuk jako Rolandův olifant.“

„Pro Pana, co's to zas udělal, Vincenc? Já se zblázním už z těch osmi zvonků a ty mi nasadíš devátého křiklouna!“

„Ale, Anna, ty jej přece nebudeš slyšet, když budeme v zahrádě.“

„To ještě! Ale, Vincenc, s tou Žofinkou a panem starým z Pálče si to musíš důkladně uvážit. Kdepak ten floutek proti tak vážnému muži!“

Tloubka devátá. Na nebi plno hvězdíček dívalo se zvědavě na zem. Žofince Chmelíkové se

dovod. Ostatně z protikandidátů protikompromisních nikdo nevyňikal nad prostřednost, o kandidátech malostranských s někdejšími ředitelům zaniklé „Záloženské a úvěrní banky pražské“ Em. Balcarem a policejním lékařem drem Lenzem, rodem Němcem, ani nemluvě. Přímou nepatrnou účastenství voličstva při letošních doplňovacích volbách bylo jen špatným důsledkem ujednání kompromisu mezi stranou dra Groše a Jednotou občanů pražských, která ve jménu strany národní neb-li staročeské kompromis uzavřela. Tím si také zadala pro budoucnost ránu usudnou, ježto ti, kdož straně národní dnes v čele stojí, prokázali až přisloučenou neprohlédavost a povrebnost při názírání na věci budoucí, dělajíce podle prašpatných vzorů politiku za věřejšek, zltřejšího dne zcela pomíjejíce. Politika podobného druhu jest sebevražedná a neobstojí před sebe mírnější kritikou.

Ještě jest čas, leč nejvyšší, chyby napravit! —

Jak pražská obec kupuje reality. Návrh na zakoupení velkostatku Ovence v Bubenči, s nímž městská rada pražská nedávno přišla před sbor obecních starších, nedá jistým blávnám v městské radě spáti, a proto s ním přijdou opět, aby stůj co stůj pokusili se o jeho schválení. Jak výhodnou tato koupě, dojde-li k ní, bude, vidno z následujícího. V dubnu roku 1889 třetina velkostatku s nedeckovými pozemky byla odprodána, při čemž celý velkostatek byl *úředně odhadnut* na 143.133 korun 20 haléřů. Od měsíce dubna 1889 do roku lonského 1907 bylo odprodáno 69 parcel — klesla tudíž cena velkostatku velice značně. V červnu lonského roku koupil Moric Schlöcht dvě devtiny tohoto velkostatku i s nedeckovými pozemky za 210.000 korun, což odpovídá ceně celého velkostatku 945.000 korun. Od měsíce června lonského roku byly však od tohoto „velkostatku“ Ovence odepsány ještě další parcely — a zasní světe! — majitelé velkostatku, kteří dali jej lonského roku 1907 odhadnouti ani ne na jeden milion korun, nestydí se nyní žádati od obce pražské 5 milionů 74 tisíc korun —

Však nejen to — najdou se ještě v reprezentaci obce pražské lidé, kteří nestydí se doporučovati tohle ke schválení —

Kam to Praha spěje? V jakém to světě žijeme, čeho se ještě dočekáme? Leč to není ještě vše. Sbor obecních starších v poslední své schůzi schválil neméně podivuhodný návrh na zakoupení usedlosti „Zátorky“ za 1 milion a 700 tisíc zlatých. Usedlost „Zátorka“ byla však v roce 1906 *soudně odhadnuta* na celých 179.784 korun! Jaké to tudíž úžasné mhrání penězi z kapes poplatnictva, jaké to hoepodání na pražské radnici! — Na jedné straně za velkostatek, který nemá ani jeden milion korun ceny, chce dáti Praha, to jest její městská rada, přes pět milionů, na druhé straně pak za usedlost, která nemá ceny ani dvou set tisíc korun, mhrá pražská obec přes šest čtvrtí milionu korun —

Tážeme-li se, proč tyto úžas vzbuzující věci se dějí, nedostaneme od povolaných kruhů žádné odpovědi. Více se povídá mezi zavřenými dveřmi, více se šepce mezi známými, více prcníká do veřejnosti okny radnice, čeho nelze jen tak zholat opomíjetí. Jistý advokát potře-

zdálo, jako by se na ní všechny úsměšné dívaly a jako by ta zahrádka, dýchající říjnovou vůní odkvetlých růží a tisíců listů, naplněna byla výsměšnými hlasy jejich. Bylo jí tak úzkol Ne, vždyť to přece není možné, aby ji Venouš tak klamal, jak jí to dnes řekla maminka. „Pomiluje, nechá také“, byla její závěrečná slova. A tomu nechtěla Žofinka věřit. Vždyť ji má Venouš tak rád! Tuhle ji zmáčknuv ve svých pažích, až dechu popadnout nemohla. Ale přeci! Možná, že má maminka, spokojeně už chrápající, pravdu, vždyť on Venouš je tak hezký, děvčata se na něho jenom lepi a on s děvčaty také rád. postojí, promluví, s nimi se pobaví. Slzičky, z očí Žofinčiných kapající, div nezvonily.

Pojednou buč a skok, několik rychlých kroků a před Žofinkou stál, k ní se skláněl a ji líbal hoch vysokorostlý, jako panna pékný.

„Proč pláčeš, moje srdíčko zlaté?“

„Neptej se, Venouš!“ lkala dívka a pláč usedavý hrozil zalknout její něžné brdélko.

„Vidíš, Žofinko, ty mi nevěříš, nechceš mi nic říci, hněval se uražený, ale o svoji dušinku strachující se Venouš.“

„Maminka řekla, že si mne nikdy nevezmeš, že pomiluješ a necháš tak!“

Ohromený Venouš stál jako vrytý do země. „Já, já že bych si neměl vzít svoji Žofinku?“ vzkřikl vášnivě a ruka jeho stihla mocnou silou roh stolu, až se mu zdálo, že tvrdé dřevě povolilo a dovnitř se sportilo.

Uchvátil Žofinku ve svou náruč: a líbaje ji vášnivě, šlipoval jí —

„Kýbali kakraboita, nechte už to svenásko a nemačkejte ho, když druhou rukou tisknete

buje pro svoji kancelář více práce; teď snad bude vřelému přání jeho vyhověno. Leč děj se co děj, doufáme, že návrh na zakoupení Ovence zamítnut bude také potřetí, a sice definitivně, aby přestal ohrožovati zájmy poplatníků pražských.

Jsou-li toto výsledky radničního kompromisu, pak s podobným zřizováním nutno zatočiti po zásluze, neboť *takto* poplatnictvo pražské si nepředstavuje kompromisní hosp. dástev!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdní řády.

Ubrana

Kdo jsem činitelé nejvlivnější? Snad nikdy nevystopováno proti našemu národu tak troufale a okázale, jako nyní za éry mladočeské-agrární-pokrokové, za éry českých ministrů Za agrárního ministra-krajana němečtí soudcové zřejmě jednali proti platnému zákonu, 92% obyvatelstva pražského jest dráždženo na nejvyšší míru hloučkem německých buršáků. Tážeme se, kdy a kolikrát p. ministr-krajan šel v tak pohnutých chvílích k místu nejvyššímu, kdy intervenoval osobně o trůnu spravedlivým vyličením zbedovaných poměrů pražských? Kdo má jíti k trůnu na předním místě? Kde zůstali čeští tajní radové? Na ulici se boj politický ve prospěch náš nerozhodne. Jest potřeba, aby pracovali všemi zákonnými prostředky přední zástupcové. Věru v horší situaci už těžko můžeme býti. A teď v tak trapných chvílích známé listy „vlastenecké“ tlumočí stesky židovsko-německého obchodnictva na špatné kšefty. Různým způsobem se snaží, aby německo-židovští obchodníci, kteří nikdy pro náš národ neměli kusa soucitu, ač z téhož národa tyli, nad výdělkem z bumlů a plakali. Jsme rozhodně proto, aby netrpěli lidé zcela nevinní pro nepřistojnost jiných. Proč však v tak vážném okamžiku nedodaly listy české, jak titěš pláčiví obchodníci bez protestného hlasu trpějí dříve soustavné protičeské štvání židovských listů? Vždyť štvání to trvá již tak dlouhou dobu. Proč si nepředpláceli židé „Politik“ místo „Prager Tagblattu“? Nutí rozhodně k vážné úvaze ve-

Žofinku, zahřměl na nic netušící párek pan rada Chmelík v županu. — Tak klidně spal! Tenor chrápání jeho dle taktu mšil se s basovým nosním chrápáním jeho paní, když tu pojednou jako Rolandův olifant zahřmí domem obrovský hlas zvonku z besídky. A hlas zvonku neustával. Hřměl, duněl, třástil své zvuky v tisícere záchvěvy a ty rozdílaly sluch, nervy a mozek svou pronikavostí. Zvonek zrádný hřměl, neboť pan Venouš v besídce v rozčilení svém roh stolu nepustil, tlmaje jej ve své pádné pravici. Pan rada s paní radovou vyskočili jako vojáci při budíčku a pan rada ihned spěchal do besídky, kde překvapil ohromený párek.

„Pane rado, račte odpustit, ale odvažuji se prositi vás o ruku slečny Žofinky!“

„To jste si nemohl najít jinou dobu než v půldeváté v noci, šluto?“ smál se pan rada a obraceje se k choti, přicházející se smetákem a porabáčtem v rukou, pravil: „Tady ti, maminko, představuji pana Srba, ženicha Žofinčina. Zvonil na nás, chtěje nás přivolat a o ruku Žofinčinu požádati.“

Paní radové nezbylo, než párku pozhnati a hnáti pak Žofinku domů na kutě. Venouš loučil se s ní vroucím polibkem.

„Vidíš!“ povídal pan rada své něžné polovičce, „že svými hloupostmi dovadíš se o Žofinku a ženicha postarati lépe než ty. To jsem nesvédomitý táta, víš?“

„Jsi, nenecháš ženu ani pořádné svými zvoněčky vyspat.“

líké rozšíření „Tagblattu“ a zánik listu německého, který podporoval vždy jen spravedlivé požadavky české. Jenže u nás, kde se na české katolíky plivá, kde se za nimi mečí po způsobu zvířecím, kde jsou nazváni univerzitním poslancem zcela nespravedlivě „černou bandou“, jest ukrutný strach před roztrpčením židovstva vůbec. Vždyť české listy plazily se před židy (na př. před zemskými volbami) tak, že ihned židům denuncovaly takové české kandidáty, kteří o židy něčím zavádili. Katolíci však měl voliti bez přijetí všelikých záruk. Za takových poměrů ovšem naši protivníci okázalemu rozčilení jen se mohou usmáti. Politika česká vázne čím dál více v bahně.

„Cep“ v čís. 41. lžr, že mu odpověděla v „Obnově“ hierarchie, lže, že náš list obracel se ostře proti dru Rezníčkoví, a t. d. Tu jest ovšem polemika naprosto zbytečná. Tak se mstí „Cep“ za to, že jsme dokázali jeho úmyslnou a zlomyslnou prolhanost. Co jsme napsali v č. 44, jest do poslední písmeny pravdou. Jest zřejmo, proč „Cep“ nejraději mří na hierarchii. Při volbách se katolictvu vyčítalo, že nemůže svobodně jednati. Teď však agrární tisk chce svými útoky a jiným způsobem docíliti u hierarchie toho, aby začala ve prospěch agrárních vázati volba ruka skutečně. Taktika jest zde zcela průkazná. Leč hrozny visí hodně vysoko. Holančové, s takovou „svobodou“ si zůstaňte doma!

Svobodné university — světlom a spásem národů. Tak soudí pokrokaři. Svoboda universit — nejdůležitější podmínkou kulturního rozvoje národního. Taková zásada vysvítala z fanatického hájení pamfletáře Wahr-munda. „Neue freie Presse“, která nestydě ostouzí náš národ za tím účelem, aby naše svoboda byla svázána, horlivě hájila svobodu zlovile Wahrmundovy; Masaryk byl jako na koni, do téhož listu psal článek, aby Wahr-mundovci pokračovali, řadil české studenty v jeden šik se řvavými a násilnými buršáky židovskými, hájil v parlamentě násilné buršáky židovské, kteří ohrožovali svobodu říšské rady. To všecko pro — svobodu. A teď důvěřivé dušičky čekaly, jaký nádherný květ svobody a osvěty vzroste z toho „kulturního boje“, probíjovaného s polovičním vítězstvím. A květ už jest tu. Universitní kultura řadí jako černoši v temné Africe. Kdyby takové rvačky, taková spílání prováděl zcela nevzdělaný pastvec, byl by důkladně potrestán — a to právem. V Praze plní buršáci svobodně svůj osvětový úkol provokativním lajdáním po Příkopě, silnými holemi a veselým životem v kasině. Tam je hlavně jejich „univerzitní shromáždění.“ A professoři německé university je ke kuráži povzbuzují; professoři něm. techniky ke všemu zaslali dne 9. t. m. resoluci ministerskému předsedovi, v níž jest výzva k energickému opatření proti — roztrpčeným a dráždžným Čechům. K tomu všemu v resoluci jsou obaženy křiklavé nepravdy. Buršáci říšskoněmečtí v pondělí sešli se v Lipsku k rokování o bumlech a zaslali kulérovým kolegům pražským výzvu k vytrvalosti. Tuhle je hodně důkladná odpověď německé intelligence na návrh Masarykův, aby byl zřízen k odstranění národnostního úporného boje českoněmecký vyrovnávací výbor. Odpověděla na to sama nejvyšší intelligence německá jak rozbitím anemovního zasedání tak nyní za éry horlivých bumlů.

A ve Vídni? Housno psáti, jak šíří osvětu a humanitu studenti, kteří dříve „v zájmu vzdělanosti“ tolik hájili Wahr-munda! Wahr-mundovci, kteří šli na potrestání církve v svorném šiku, porvali se teď několikrát jako koně. Rvačka mezi nacionalisty a židovskými studenty byla dne 9. t. m. Surová rvačka opakovala se druhý den, při níž židovští buršáci dostali krvavých ran bez počtu. Ve zvířecím boji bylo poraněno na 70 osob. Předák všenněmeckých studentů pravil pak ve své řeči: „Podařilo se nám dnes ubážit německého rázu university.“ Slyšíte to, pane Masaryku? Nacionalní buršáci mlátí do krve svoje národnostní pomocníky, kopou do těch, kteří s nimi houževnatě udržují německý ráz Vídne. Věru veliký nevděk! Leč věc má přece svůj hášek; dobře se ví, že židé negermanisují zadarmo, z čistě lásky. A u nás? Druhá výstřednost; přihlásil-li se v české Praze některý žid k národu českému, přijímá se to jako vačná milost s velikým nadšením. Zeptejte se však, kolik židů hlásí se k naší národnosti v území smíšeném — a to i židů těch, kteří jsou zrozeni a vychováni v čistě českém kraji!

Svobodné university spásou národů! Už se ta kultura a osvěta provozuje až vlasí vstávají. A Masarykovo „spravedlivé roztrpčení“, tak často projevované proti vlastní krvi, najednou v těchto chladných dnech zamrzlo. A snad roztaje teprve tehdy, až se udá příležitost sešlehati zase české katolíky; tu jest požadatečnost věci nejpohodlnější a nejvděčnější. Násilníkovi židovsko-německému však se přiené slovo říci nesmí.

Politický přehled.

Minister. předsedovi bar Beckovi vypadlo vládní kormidlo z ruky. Ještě z Pešti dával o sobě vědět, že jest dosti silný, aby překonal obtíže v cestu se mu navlivší. Jest pravda, kormidlem vládním uměl vždycky pro sebe dobře zatočiti. ale otázka česko-německá přesahuje jeho síly. Zde si nevěděl rady a proto celé ministerstvo podalo žádost za propuštění, jež byla také císařem přijata, ale až do jmenování nového ministerstva musí úřadovati dále. Ministru vnitra bar. Bienenrothovi bylo pak císařem uloženo, aby sestavil nové ministerstvo; ale též při snaze sestaviti koaliční ministerstvo naráží na velké překážky a to především se strany Němců z Čech. Ti totiž mermomocí na úkor Čechů chtějí si vynutiti své požadavky obsažené v chystaných dvou předlokách a sice v jazykovém zákonu pro zeměpanské úřady v Čechách a v zřízení krajských vlád. A tak jest zase zřejmo, že právě Němci z Čech ohrožují nejdůležitější zájmy říše, že nedopouštějí říši klidu ani v poměrech nejkritičtějších, jen aby mohli v Rakousku dále vládnouti. Němci chtějí dále ještě udržeti své bezzákonné a protiprávní nadprávi, ale Čechové nechtějí nic více, než aby v Rakousku platily zákony pro všechny. Němci z Čech přičítají si důležitost, které jako nepatrný zlomek nikterak nemají, žádajíce též, aby při sestavení ministerstva byl zachován poměr sil, v dosavadním ministerstvu ničím neodůvodněný. S platným ohledem musí si bar. Bienenroth všimati přání něm. strany křesť. sociální, která prohlásila, že se má setrvat při myšlence koaliční a že se má požadovat, aby bylo vstoupěním křesť. sociálních členů do ministerstva aspoň pro dohlednou dobu zabezpečeno spojení Čechů a Němců v parlamentě a tím i dělnost sněmovny. Straně křesť. sociální mají se s ohledem na její počet poskytnout aspoň dvě hospodářsky důležitá místa v ministerstvu; touží prý po po ministerstvu obchodu a finanční. Čechům prý pak se dostane ministerstva orby, veřejných prací a ministr. krajského. Čeští poslanci právem naléhají, aby se dříve spravedlivě rozřešila jazyková otázka v Čechách, zřídila česká universita na Moravě, pak že ochotni jsou vládu podporovati. Lhůta pro sestavení koaličního ministerstva dána prý do 12. t. m., jinak bude jmenováno ministerstvo úřednické, které by žádalo povolení prozatímního rozpočtu a jiných státních nezbytností. Odepře-li to sněmovna a bude-li třeba použití § 14, bude sněmovna poslanecká rozpuštěna.

Ke krizi v Předlitavsku přidružuje se pověstná volební oprava, která podává práve na sněmu uherském. Jednoduchý hlas má každý 24letý psaní a čtení znalý uherský státní občan. Dvojnásobné volební právo má míti ten, kdo odbyl aspoň 4 nižší třídy střední školy neb podobné a má zaměstnání vyžadující tyto školy. Kdo dosáhl 3. roku stáří, atd. Trojnásobný hlas má míti, kdo odbyl aspoň celou střední školu, kdo má postavení vyžadující celé střední školy anebo platí ročně aspoň 100 K přímých daní. Ženy jsou z volebního práva vyloučeny a to prý se stanoviska praktického; také že ideální povolání ženy vyžaduje, aby se politického života neúčastnila. V předloze odůvodňuje se zavedení pluralismu, kterým prý má býti zabezpečen vzdělaným a zámožným třídám větší vliv na státní záležitosti. „Rytířští“ Maďaři všelijak odůvodňují tuto největší nespravedlivost.

Srbský princ Jiří vrátil se z Petrohradu a dle všech znamení valně nepochodil. Uklidňují se v Srbsku, podobně i na Černé Hoře, dychtivě očekávající konference velmocí, odkudž prý jim bude dáno po právu (!). Srbové a Černohorci stále mají chuť kliditi bez práce a pole, na němž jiný těžce pracoval.

Tentokrát zase upoutal k sobě pozornost říšský sněm něm., na němž podána řada interpelací stran známé rozmluvy císaře něm. se žurnalistou angl. Projevono tu přání, aby zahraniční politika něm. byla řízena jedině tím, kdo za ni nese zodpovědnost, a tím jest říšský kancléř. Politika něm. musí býti přístě vedena věcně a střízlivě; proto musí sněm žádati záruku, že císař více do ní osobně zasahovati nebude. A říšský kancléř nato prohlásil, že císař napříště také v soukromých hovorech uloží si onu zdržlivost, která jest nezbytná v zájmu jednotné politiky a v zájmu autority koruny. Kdyby tomu tak nebylo, pak že ani on ani nástupcové v kancléřství nemohli by převzít zodpovědnost. Tak politika císaře něm. veřejně odsouzena.

OBNOVU V PRAZE

dosudní les v knihkupectví p. Františka Hovorky
v ulici ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přelouck.

PAPÍR

dojisti, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve
velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Obchod s hudebninami.

Prodej obrazů.

Z činnosti katol. spolků.

Z Opocna. V neděli dne 23. listopadu t. r. pořádá zdejší křesťansko-sociální spolek akademii na počest jubilej J. Svatosti papeže Pia X. a Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Slavnostní řeč o významu obou jubilej přednese říšský poslanec p. Th. dr. R. Horák. Slavnost koná se v Kodymově národním domě. — Program akademie uvěřejní se později.

Katolická národní jednota v Nov. Bydčově pořádá v neděli 15. listopadu 1908 „U zlatého anděla“ divadelní představení: „Lucifer, aneb: Starý ženich.“ Národní operetta ve 4 jednáních od V. P. Stežeráka, hudba Macha a Slavika. Začátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst: sedadlo 60 h, člen 40 h, k stání 30 h, člen 20 h. Připravuje se: Mikulášská zábava s pestrým programem. — Dne 29. listopadu, 8. a 13. prosince o 4. hod. odpol. konati bude „U zlatého anděla“ veřejné poučné vědecké přednášky vldp. dr. Jos. Kašpar, c. k. gymn. professor.

Z Police m. M. Dne 31. října přednášel v katol. spolku našem dp. Alois Roudnický, katecheta ze Žitkova, o tisku a ukázal na mnohých vhodných příkladech, jak nepřátelský tisk zlobně působí a jak pravdu zamlčuje; dovodil z toho, že nutno jest, aby katolíci podporovali katol. tisk! Pojednání o pů:obení blahodárném spolku sv. Bonifáce v Praze a vyhlášení zásluhy vldp. opata Alb. Schachleitnera z Emanu o spolek sv. Bonifáce a o katol. věc v Čechách. Přednáška ta velmi se líbila jakož i obě kázání, jež měl a nás v kostele dne 1. listopadu. Dp. katecheta ukázal, že je nejen dobrým řečníkem na schůzi, ale i dobrým hlasatelem slova Božího! Sv. Vojtěcha rozdáno téhož dne 900 čísel a na stavbu kostelů v Čechách věnováno 15 K, z nichž 3 K věnovala velmi chudá žena. Za laskavost vzdáváme dp. katechetovi upřímné díky a těšíme se, že o vancích, jak slíbil, jistě k nám zase zavítá.

Z Kolína. Dne 25. října t. r. konal spolek křesť. sociál. členskou schůzi, na níž přednášel dp. V. Sixta na thema: „O emancipaci žen.“ Dp. řečník dokonale rozebral thema toto na základě zásad křesťanských. Řeč tato byla od přítomných dam, jež zvláště tentokrát v hojném počtu se dostavily, s náležitou pozorností vyslechnuta. — Ve dnech 1. a 2. t. m. pořádá spolek 2 divadelní představení a sice: „Modlitba na hřbitově“ a „Mlynář a jeho dítě“ Obě představení, ač dlohy téměř všechny byly obsazeny mladými silami, byla skvěle sebrána. Zásluha o skvělé sebrání náleží neunavnému a rutinovanému režisérovi p. Janu Majorovi, jež s nevšední ochotou v úkol tak těžký se uvažal; všem práce jeho byla odměněna skvělým výsledkem. Účast při obou představeních byla tak neobyčejná, že celá řada návštěvníků, jež předem místa si nezajistila, musela s nepořízenou odejít, ježto divadlo, ač dosti velké, bylo v pravém slova smyslu přeplněno. Jest viděti na účastenství ať přednášek nebo zábav, jež pořádáme, že spolek těší se pozornosti veřejnosti zdejší. — Dne 29. t. m. pořádá spolek akademii na počest jubilej Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva s bohatým programem.

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava a sv. Otec. V pátek dne 6. t. m. o 12. hodině polední přijat byl nejdp. náš arcipastýř v soukromé, přes půl hodiny trávícím alyšeni od sv. Otce, jež uvítal příchodem nejdp. biskupa laskavými slovy: „Accede, carissime frater — přistup, milý bratře“, a pokynul, aby usedl poblíže něho u psacího stolu; rozhovořil se sv. Otec o poměrech a zájmech diecése královéhradecké. Než počal nejdp. biskup svoji správu o diecési proslil sv. Otec, aby

přijati ráčil svatopetrský halit, jež jako jubilejní dar své diecésního duchovenstva i věřícího lidu v důstojné míře přinesl, a dále zásluhu krásných jemných pláten, věnovaných z přádelen a obchodů v diecési. — Potěšen dával sv. Otec za dary tyto a uslyšev, že přáním dárců plátna jest, aby ho použito bylo pro vznešenou jeho osobu, s blahovolným úsměvem učinil tak slíbil. — Se živým zájmem vyslechl správu Jeho Bisk. Milosti o diecési královéhradecké a mimo jiné s vřelou pochvalou vzal na vědomí horlivé snahy katolické organizace. Uložil pak nejdp. biskupovi, aby apoštolské jeho požehnání donesl celé diecési, k žádosti jeho dovolil, aby mu představil své předstevce, vldp. Jana Řeháka, děkana opočenského, pak svého sekretáře a alumnus České koleje, diecésní královéhradecké. Nejprve představil nejdp. biskup Jeho Svatosti vldp. děkana Řeháka jako zasloužilého duchovního správce. Laskyplně položil sv. Otec ruku na hlavu p. děkanovi a žehnaje mu pravil, aby požehnání toto donesl a vyřídil i všem svým drahým a všem věřícím své farol osady. Pak představil nejdp. arcipastýř sv. Otci svého sekretáře; i jemu položil sv. Otec ruku na hlavu a udělil mu i všem jeho drahým své apoštolské požehnání. Konečně obrátil se k přítomným bohoslovcům s laskyplným povzbuzením, aby pilně se vzdělávali ve vědě i ve ctnosti, aby tak jednou byli kněžství dobrými, radostí i oporou svého biskupa. Zeptal se i na představené kolleje a byv nejdp. biskupem upozorněn na alumnus nejmladší, nově do Říma poslané, řekl jim: „Mnoho práce čeká, abyste se stali dobrými kněžství, ale Bůh vás posílá!“ Na konec podal sv. Otec ještě jednou všem přítomným ruku k políbení a udělil jim své apoštolské požehnání, dodav, aby je donesli a vyřídili všem svým drahým ve vlasti. — Povzbuzen vřelými slovy a něžnou dobrotou Náměstka Kristova, poděkoval vldp. děkan Řehák sv. Otci pohnutým hlasem a srdečnými slovy za požehnání. — Dojati a plni radostného a oblažujícího nadšení odcházeli jsme od sv. Otce, odnášeje si v duši nezapomenutelný obraz vznešeného Náměstka Apoštolského, kněze jubilára, jež s takovou láskou a otcovskou dobrotou něžně přijal nás a přijímá tisíce věrných svých, zvláště v tyto dny slavnostní a památné ke stolci Petrovu putujících.

Schůze městské rady dne 10. listopadu. Jeho Bisk. Milosti Th. Dra. Josefu Doubravovi vzdají se díky za přičinou zaslání zakládací listiny „Jubilejní nadace“ s kapitálem v obnosu K 2000 pro chudé zdejší dítko. Listina uloží se v děchodě. — Technické kanceláři se uložil, aby osnažila přísti řečiště regulovaného Labe od mostu silničního k mostu železničnímu, aby se zjistilo mohlo, které stromoví a křoví nutno odstraniti. — Žádost správy jatek, aby městského jateckého nebylo řezníky používáno při porážení dobytka, postoupí se společenstvu řezníků a uznaná, aby se v té příčině vyjádřilo. — Svoleno bylo, aby p. F. Plešný, stavitel, uložiti mohl stavební materiál a lešení na rohové parcelle na nábreží Eliščině. — Vyvolá se komisionální řízení ve příčině provádění nasypávky v sousedství vojenského parku u nového jezu a ve příčině úpravy nábreží v okolí nového erárního mostu přes Labe. — Stížnost p. Jos. Novotného, stavitele a soudr., do usnesení měst. zastupitelstva ze dne 27. října 1908, ve příčině zadání stavby budovy vodárny a elektrárny, předloží se okresnímu výboru a polit. úřadu. — Okresním výborem zde vrácená a zem. výborem schválená pravidla o vybírání dávky z linovin dodají se na vědomí zájemníkům a měst. důchod. úřadu. — Žádost c. k. okres. hejt. o sdělení, jak velikého nákladu vyžadovati bude stavba nové budovy chorobince, dodá se techn. kanc. k dobrozdání. — Návrh lešení odboru, aby přijata byla offera p. G. Steina na dříví nátkové z měst. lesů, postoupí se měst. zastupitelstvu. — Policii se uložil, aby kontrolovala, jsou-li závady, při prohlídkách domů sborem dobrovol. hasičů zdejších nalezené, ve lhůtě lždenní odstraněny, a aby ve příčině té podala městské radě zprávu. — Vzato bylo na vědomí oznámení c. k. okresní školní rady zde, že c. k. zem. škol. rada svolila k otevření pobočky při městské škole dívčí zde.

Politický křesť. demokrat. klub pro hejtmanství královéhradecké pořádá od 15. až do 29. listopadu t. r. v Adalbertinu kurs živnostenských přednášek. Program: V neděli dne 15. listopadu: Dr. Fr. Reyl: „O živnostenské otázce se stanoviska kat. strany lidové“. J. Mužík: „Historie a vývoj řemesel“. Počátek ve 2 hodiny odpol. Ve středu dne 18. listopadu: Jindř. Mužík: „Živnostenská novela“. Počátek v 8 hodin večer. Ve středu dne 25. listopadu: Jindř. Mužík: „O komorách a společenstvech živnostenských“. Počátek v 8 hodin večer. V neděli dne 29. listopadu: Jindřich Mužík: „Mimovládní reformní hnutí svépomocná“. Počátek ve 2 hod. odpol. Po přednáškách možná pouze věcná debata. Důležitě pro živnostalky. Vstup volný. Případné informace podá J. Mužík, sekretář v Adalbertinu.

V studentských představeních, jež sahájena byla v Klieperově divadle ve středu dne 4. t. m., pokračováno bude v sobotu dne 14. a 21. t. m. Tato sobota hráti se bude Smetanova „Hubička“, následující pak Shakespearův „Othello“

začátek vždy o půl 4. hod. odpoledne. Před každým představením podá příslušný výklad p. prof. dr. Pešek. Prodej lístků za ceny snížené obstará ochotně p. Frant. Plša, knihkupec. Lístky pro studující prodávají školníci. Jelikož čistý výnos těchto her připadá spolku na podporu chudých studentů, žádá se P. T. obecnost, aby jako vždy i tentokrát četnou návštěvou divadla přispěla k smírnému spolku osvědčila.

Divadlo v Borromaeu. Dne 15. t. m. o půl 5. hod. odpol. sebrali chovanci Borromaea prosulou veselohru Gogolovu „Revisor.“

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítarů a knihovnu průmyslového muzea v měsíci říjnu navštívilo v 11 večerech 828 osob. V čítárně vydáno na 249 žádank, 185 předlobových děl s více než 9250 předlohami a 137 svazků knih. Domů od 222 osob vypůjčeno 211 svazků knih a 1207 předloh. Do okolí 14 osobám 22 sv. knih a 435 předloh. Během měsíce října zařadeno do knihovny mnoho nových spisů. V úterý dne 8. list. byl ukončen kurs elektrotechnický za přítomnosti 36 posluchačů, kteří v plném počtu se zúčastnili všech přednášek. Druhý kurs elektrotechnický pro dělnictvo, sdružené v místní skupině rakouského svazu kovodělníků, uspořádán bude během listopadu. Přednáška p. Z. Wirtha, c. k. konservátora v Praze: „Město jako dílo umělecké“, odbývala se v pondělí dne 2. listop. v sále Živa. čten Jednoty za četného účastenství obecnosti. Druhou bude přednáška „Malý dům a malá zahrada“, třetí „Dělnické domky“. P. insp. L. Weigner přednáší bude o zkouškách tovaryšských a mistrovských, p. uč. H. Pávek o ukládání dopisů obchodních v malých živnostech. Ve skříni výstavní tržnice na Malém náměstí vystaveny jsou nálezy předhistorické i historické poslední dobou v Hradci Králové a okolí zdejších hist. muzeem učiněné. Pak následovatí bude výstava kresek a drobných předmětů textilních. Zpráva o darech dlužno opravit. Přístroj kloboučnický věnovala muzeu sl. M. Tikalová zde prostřednictvím p. řed. Paulusa. Za připisující členy muzea přihlásily se sl. M. a B. z Koschíně a p. Oldřich Liška, architekt zde.

Divadlo. V sobotu 21. t. m. jest čestný večer p. Adolfa Krejčího; hraje se komická operetta od Offenbacha „Orfeus v Podsvětí.“

Francouzské kurzy, pořádané od Alliance Française v Hradci Králové, zahájeny budou v pondělí 16. listopadu v 7 hodin večer v Obchodní akademii. K tomuto zahájení zvou se všichni, kdo přejí si jich zúčastniti, za příčinou zápisu, rozdělení na oddělení, stanovení knih a rozvrhu. Kurzy pro začátečníky budou v úterý a ve čtvrtek, pro pokročilejší v pondělí a ve středu vždy od 7 do 8 hodin večer v budově Obchodní akademie. S vyučováním počne se již v úterý 17. t. m. Vyučovatí bude prof. Obchodní akademie p. Isard. Aby se vyučování zbytečně neodržovalo, jest záhodno, aby se pp. kandidáti včas dostavili.

Metýl. Včera při mrazu poletovala před finanč. ředitelstvím babuška; vletla do okna, kdež zachycena p. officiantem Piroutkem a nám ukázána.

Cesta po Šumavě s prohlídkou zajímavých partií hor s tmavými hvozdy a černými jezery, s návštěvou malebných zřícenin českých hradů a starobylých měst pošumavských pohodlně vykoná, kdo zavítá ve dnech od 14. do 20. listopadu 1908 do panorámy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

† Jan Šourek, farář bronovský, dokonil životní pout 10. t. m. Pohřeb dnes o 10. hodině dop. Po zádušních službách Božích ostatky zesnulého převezeny budou do Nebovic u Kolína, aby v sobotu byly uloženy do rodinného hrobu. Bůh přijmi duši věrného sluby do věčné radosti!

Z Král. Dvora. Bolesnou ranou dotčen byl horlivý předseda našeho křesť. soc. spolku, obchodník p. Malý. Zesnula mu v Pánu choť p. Anna Malá 11. t. měs. Pohřeb koná se dnes 13. t. m. o 3. hodině odp. Zádušní mše sv. sloužena dne 14. t. m. o 8. hod. ranní. Dobrotivý Bůh dej balsám na srdce raněné!

Z Glol. Jemíkovy. V neděli dne 15. listopadu ve 2 hodiny odpoledne odbývatí se bude ve Frýdnově velká schůze za příčinou organizace mládeže okresu haberského. Dávěrníci, konejte svou povinnost a pošlete s každé obce naši mládež obojího pohlaví 14. rokem počínajíc k této schůzi!

Oslava osmdesátých narozenin Jana hrab. Harracha v Hrádku. Ač tento český šlechtic všechny hluché slavnosti si zakázal, přece láska a oddanost všech kruhů, všech tříd k němu tak mocně se ozvala, že sjev tento nazvání lze ojedinělým. Nejen s celého Rakousko-Uherska, ale i z Bavor, Bulharska, Itálie zasláno velké množství telegrafických i písemných blahopřání. Poštovní úřad v Nechanicích měl zajisté od 31. října do 4. listopadu letos nejpernější dny; sloužil mu jen ke cti, že celá ta spousta telegramů a dopisů byla rychle a správně dopravena. Mezi prvními, kdo telegraficky jubiláři blahopřáli, byl J. V. císař a král František Josef I., který svým pobočníkem gener. jízdy bar. Pauzem zaslal dne 1. t. m. tuto dopis: „Jeho c. a k. apošt. Veličenstvo, živý bera podíl na oslavě osmdesátého dne narození Vaší Osvícenosti, zařídil mně, bych Jeho

Veličenstva nejvítěšší blahopřání sdělil. Jeho Veličenstvo doufá, že Bůh v plnosti své milosti Osvícenosti dopřeje, by v neztencené síle po dlouhá léta činnost v tak mnohých směrech početněm ještě dále vyvíjeti mohl.“ Blahopřejné telegramy zaslali dále: král bulharský Ferdinand, princevlatel bavorský, princezna Gisela bavorská, arcivévodkyně Marie Josefa a Marie Teresia, arcivévodové Rainer, Leopold, následník trůnu František Ferdinand, František Salvátor, Karel Ludvík; princ August kobarský, místodržitel Coudenhove, min. předseda bar. Beck, ministři: dr. Fiedler, Prásk, Bienenrath, Gessmann, téměř celá šlechta rakouská, četní poslanci, politikové, purkmítr vídeňský dr. Lueger. Velikou radost měl jubilar z krásného dopisu Jeho Bisk. Milosti dra Josefa Dujbravy, v němž též oceňuje jeho veliké zásluhy o vlast a o patronátní kostely. Nadsené dopisy zaslala také nejd. katedrální kapitula a biskupské konsistorium v Hradci Králové, rovněž vsdp. vikář hořický J. s. Procházka za vikariátní duchovenstvo, patronátní kněží z Jilemnicka, patron. duchovenstvo z Nové Vsi a Pandorfu v Uhrách. Z Králové Hradce přáli ještě: místodrž. rada, c. k. okr. hejtman Steinfeld, c. k. soudce Macák. Městská rada zaslala tento opravdu krásný telegram: Městská rada v Hradci Králové, projevuje Vaší Osvícenosti v den 80. narozenin své nejuctivější blahopřání a srdečně vzpomíná vší dávné vzácné přiznání, kterou, vysokorodý pane hrabě, městu Hradci Králové věnovali jste ráčil. Kéz Vaše Osvícenost ještě mnoho let ve zdraví se dožije a zachována zůstane národa českému, k němuž v časech dobrých i zlých vždy hrde a neohroženě se hlásila, a jehož snahy směřující k dosažení jeho polit. práv a k rozvoji kulturnímu horlivě podporovala. K uctění 80. narozenin a v intencích Vaší Osvícenosti městská rada věnuje 200 K spolku „Komenský“ ve Vídni. Dr. Ullrich, starosta. — Z darů tohoto měl jubilar upřímnou, velikou radost. Také okresní zastupitelstvo zaslalo blahopřání. — Nádhernou adresu věnovalo král. hlav. město Praha. Nelze uvéstí všechny spolky i jednotlivce z Prahy, kteří oslavenci blahopřáli. Uvádíme jen některé: Výkonný výbor strany národní, Národní rada česká, Sbor granatníků měst gardy pražské, Spolek přátel katol. škol bratrských, banka Slavia, Moderní galerie, Český klub, býv. ministři ryt. Randa, Pacak, MUDr. Ot. Srdloko, prof. F. A. Šubrt, dv. rada prof. dr. Ott; Společnost pro průmysl cukerní, česká banka obchodní, Jednota českých střelců na Smíchově, Spolek českých spisovatelů belletristů Maj, Ústřední Matice školská, Česká Matice, Jednota soukromých úředníků v král. českém, Výkonný výbor národní strany svobodomyšlné, Výbor čes. turistů, Vývozní spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko, konservativní velkostatkáři a přemnozí jiní. — Z Vídně zaslali nádherné adresy, díla vskutku umělecká: Slovanská Beseda, Spolek sv. Metoděje a všechny jeho odbory, spolek Ludmila, český národní dům ve Vídni, místopředseda Besedy dr. Lenoč krásnou dedikační básně. Dále blahopřáli z Vídně: Divadelní spolek Pokrok, Dolnorak. odbor Národní rady české, Dolnorakouský Svaz osvětový, Vídeňská Matice, Slovan. obchodní spolek a četné jiné spolky. Milou vzpomínku věnovali dále jubiláři: P. Richter rytíř z Burgbrückenau, hejtman m. sl. a velkostatkář v Humburkách, spolek vojev. vysloužilců v Novém Bydžově, okres. výbor jilemnický, Odbor národní jednoty severočeské v Novém Světe, Spolek pro povznesení hospodář. sájmů Dalmacie, dr. Hruban z Olomouce za katol. národní klub poslanců říšských a katol. poslanci čeští, Česká hospodářská akademie v Táboře, Museum v Hořicích, komitě pro postavení Riegrova obelisku v Hořicích, četná zastupitelstva obcí, měst, okresů v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, v Dol. Rakousích, Chorvatsku, Přímoří, Dalmacii. Z těchto zemí veliké množství vlasteneckých, vzdělavacích, hospodářských, lesnických, hasičských, třeleckých a podpůrných jednot, spolků, správ, nich rad. Dny 31. října, 1., 2. a 3. listopadu očekávány byly v zámku Hrádeckém s nemalými obavami, by snad přílišná námaha zdraví slavného jubilára nepoškodila. Přihlášily se totiž celé řady deputací, spolků i jednotlivců, kteří přání svá ústně přednésti chtěli. Bohu díky minuly dny ty šťastné, všichni návštěvníci obdivovali se jubilárově čilosti a svěžesti jak duševní tak tělesné. (Dokont.)

K odchodu Jeptišek z okr. nemocnice v Pardubicích. Chťjše předejiti jakémukoli nedorozumění, podotýkáme ku svým správám v této příčině, že duchovní správce nemocnice nestojí s dopisovatelem našim v žádných informačních stycích a že správy svoje o poměrech v nemocnici v Pardubicích jakož i zmínku o usazení okres. zastupitelstva dostali jsme s míst kompetentnějších, nežli v takové záležitosti může býti administrativní personál nemocniční. Jeptišky zkrátka výpověď daly a že měly k tomu důvody vážné, jest přece na místě.

Jízdní sport v Pardubicích. Koňské dostihy v Pardubicích odložený byly na neděli dne 15. t. m. Zmračená půda na závodisti hrozila sklouznutím koní při běhu a ještě více při skoku a proto většina majitelů závodních koní závodění pro tuto dobu odlehla. Tímto šťastně, kteří přišli do Pardubic na podzim, musely se vrátit

s nepořízenou domů. — Závodní český klub měl v ten den poradu, mající býti znovu koňské dostihy zavedeny v Karlových Varech. Parforsní bony byly pro tuhou zimu prosatím přerušeny. Většina šlechtických dlečů v Pardubicích odjela na hony k hrab. Leop. Sternbergovi do Častolovic.

Úmrtí. V Litětíněch u Rovné zemřel dne 8. t. m., raněn jsa mrtvicí, tamější řídící učitel Jos. Fuksa ve stáří 44 roků. Pohřeb jeho konal se za veliké účasti učitelstva z okolí dne 10. t. m. na hřbitov Roveňský.

Z Nového Bydžova. V neděli dne 8. listopadu konal zde schůzi voličů zemský náš poslanec dr. Ant. Schauer. Ličil zoufalé postavení naší delegace a konečně pravil, že nezbyvá českému klubu než opustiti dosavadní taktiku na říšské radě a vstoupiti do opozice. Snad vláda si dá říci, usadí Němce a postará se sama o dělnost říšského i zemského našeho sněmu. — Bude-li to opravdu správná taktika, ukáže ovšem budoucnost. My pravíme, že dnes nemáme ani nejlepší český politik dobrý výsledek opozice svým voličům zajistiti. Může se státi, že obstrukci na říšské radě překleneme zející dosud propast mezi dominujícími křesť. sociály a soc. demokraty a jinými německými liberálními stranami a posílíme německé souručenství, zvláště budou-li nám v opozici pomáhati i čeští soc. demokraté, v jejich vlasteneckosti a pomoci náš poslanec snad až příliš důvěřuje a jež ve své řeči až příliš akcentoval. Nebudou-li s námi všechny slovanské strany za jedno, bude obstrukce jistě bez výsledku a nám asi nezůstane než nastoupiti polskou politiku oportunismu, nebo konečně jako v alpských zemích zavrhnutí pakt našich liberálů se soc. demokraty, postaviti se na stanovisko křesťanské politiky, učiniti nemožným souručenství německých stran, řídit se dle hesla: „Divide et impera — rozděl a panuj“ a tak zajistiti dělnost sněmu, jež musí býti konečným bodem a cílem naší české delegace. — Katol. národní jednotě v Nov. Bydžově daroval na spolkový prapor vdp. Václav Břesky, farář v Probluzi, 4 K, Nejmenovaný 2 K. Uctivé díky vzdává výbor.

Z České Skalice. Veřejnosti jest zajisté dobře známo, že časopis „Ratibor“ přinesl kromě jiných též v č. 33. a 34. o mé osobě celou řadu nehrubších urážek, které těžce dotýkají se mé cti osobní a zvláště soudcovské. Podal jsem také trestní oznámení na zodpovědné osoby jmenovaného časopisu. Dotyční pánové počali strašiti důkazem pravdy a žádali, abych se vyjádřil, chci-li vzhledem k tomu všichni trestní oznámení zpět. Nikoli se strachu, ale z dobré vůle projevil jsem ochotu, že vezmu oznámení zpět jen pod tou podmínkou, když odvolají všechny inkriminované výroky, anebo aloží 100 K ve prospěch potízení sochy „Pražského Ježíška“ pro chrám Maloskalický. Páni odmítli moji dobrou vůli, ba naopak „Ratibor“ přinesl ještě na to posměšný článek o jakési restauraci pražské. To přimělo mne, že jsem tyto dny proti dotčeným pánům podal již obžalovací spis, a celá trestní věc projedná se před soudem porotním v Hradci Králové. Prohlašuji zároveň tímto veřejně oběma těm pánům, že ode dneška nepřistoupím již na žádný smír a budu žádati zákonitě potrestání a vyčerpám po případě všecky právní prostředky, jakých trestní zákon vůbec zná, abych své cti soudcovské a občanské si plněho zadostiučinění zjednal. Nyní aspoň dotyční pánové musí nastoupiti důkaz pravdy a já konečně poznám jména oněch osob z České Skalice, jež tak hrubě urážlivým způsobem oba pány o mně informovaly. Až vyjdou jména osob těch na jevo, budu také tyto osoby ihned trestně stíhati. K porotnímu přelíčení, které bude veřejně oznámeno, žádám katolickou veřejnost a zvláště pp. poslance, aby se co nejčistěji dostavili. — Bohumil Drda, c. k. soudní adjunkt v České Skalici.

Z Čáslavě. Památka k Ferd. Štastného, zakladatele sadů „Rusaika“, dopraven byl již a usazen na ustanovené místo. Jest to onen pověstný balvan, který způsobil tolik zlé krve, když popis jeho dopravy od Tisí skály do Čáslavě zblázněn byl neznámými skladateli v kolika variantech. Konečná doprava a osazení světo bylo p. staviteli Jos. Skřivánkoví, který bez značného aparátu úkol ten energicky a krátce provedl a tak nepřímou ukázkou, že podobné záležitosti nejlépe se vykonávají vždy rakama povolání. Na balvanu má býti připomenuto jubilea J. V. císaře a krále. — Valná hromada pravovárečnického pivovaru konána byla v neděli 8. listopadu. Jednání bylo dosti pohnuté, zvláště pro chystané svjžení cen piva a volby nových členů výboru. Právem uváděli sami podíláři, že zvýšení ceny piva jest nevdaně a že způsobí v obecnostu jen rozhořčení. Když pivovar vydělává 43.000 K, tak že letos podíly stoupily o značný obnos, nemůže nijak omluviti snahu těch, kteří výrobek chtějí zdražiti. Výmluva, že činí tak sousední pivovary, nemá žádné váhy. Ba se stanoviska obchodního bylo by žádoucí srovnání jednatí opačné. Nevíme ovšem, smohou-li cos tyto protesty samých pravovárečníků, leč přistoupili protest občanstva proti podobným experimentům. Jisto jest, že by se tím pomohlo jen konsumu kořalky mezi dělnými lidem a konsumu pšeničného mezi třídami samými. Při volbách svitla strana tak sv. „nále-“ há“, prosadivši proti p. Fr. Skřivánkovi, sat-

vlteli, p. Vrat. Štastného, vinárníka. Lze z toho čekat v budoucnosti další rozměry, neboť že by p. Skřivánek nechal tuto záležitost bez odvěty, nedá se mysliti, jelikož jest majitelem hostince se značným odběrem piva a mákem, jenž zohla se odstráti nedá. — Nedostatek vody jest čím dále citelnější. Zůstane-li při dosavadním suchém a mrazivém počasí, může vypuknouti kalamita každé ohvile. I z okolí přicházejí podobné správy, a jsou obce, které již nyní musejí pro vodu daleko dojížděti, a nevede se lépe ani závodům, odkázaným na dostatek vody. V našem městě některé pumpy nevydávají již vůbec pitné vody a s užítkovou musí se úzkostlivě šetřit. Vodní otázka vždy nalehavěji volá po rozluštění. V minulých dnech meškala městská rada p. ingénieur Tetřev v Kouřimi, aby tu shlédl systém artézských studní a informoval se o kvalitě i kvantitě vody za tím účelem, nebylo-li by záhodno užití této prostředku i u nás. — Učista národní. Německé, národ náš hrubě špinící tiskoviny pražské, jsou až dosud oblíbenou četbou mnohých našich spoluobčanů žid. vyznání. Také v předních hotelích jsou vykládány. Bylo by záhodno, aby naše vlastenecké spolky promluvíly různě v té věci, zvláště pak i odbor spolku českých židů, jehož členy i někteří odběratelé těchto listů prý dosud jsou. Když Čech, tedy Čech! Ale býti členem spolku českých židů a při tom podporovati a odbírat český lid hanobící listy, se nesrovnává.

Neštěstí. V pondělí 2. t. m. po 6. hod. večer jel p. Dušek z Habrouče z chrasteckého nádraží Severozápadní dráhy, veza dvě ženy. Chtěl si nadjetí po ní cestou k obci Horce. Když však přejížděl trať lokálky, vrazil na povoz vlak jedoucí přes Chrást k Hroch. Týnci; lokomotiva zasáhla zadní část vozu, tak že byli prudkým nárazem všichni tři vyhozeni. Jedná žena zlomena ruka a přeražena kost na noze, obličej její potlučen. Pan Dušek a druhá žena byli jen lehce zraněni. Zadní část vozu rozdrvena. Kůň vyvázl bez pohromy. Nešťastníci dopraveni do Chrásti k lékařskému ošetření.

Národnostní a církevní poměry na úpatí hor Jeseníckých. 1. listopadu byvám na pouti v rozkošném údolí podkrkonošském, kde v M. Svatoňovicích na úpatí Jeseníckých hor již asi od XVII. století scházejí se ctitelé mariánských. Letos mi bylo mnohé nápadné. Pod samým nádražím loni salající martinská pec železná letos vyhasla. Dovídám se, že železný kartel patří majiteli slušný roční poplatek, aby mu svou práci neškodil. Jinde se platí za práci, tady zase za zastavení práce, aby potom tím spíše odíráni mohli býti jiní. — Nad nádražím jsou staré kokosary pobofeny a nová, jiné soustavy, postaveny, takže i jiné směny pro nakládání uhlí tam jsou provedeny. Vlastní poutní místo jmenuje se „Studánka“. Šel jsem tam a novou seznať změnu — místo petroleje budou mít elektriku, již dodají uhelné doly. Jak viděti, je i tady pokrok a to hlavně v placení, neboť za 1 kilowat budou platiti v místě 24 h, kdežto jinde nabízí taž správa dolů průmyslovým závodům 1 kilowat sotva za polovici. Instalaci práce provádí jistá firma německá a švédská. Divil jsem se té vlastenecké uvědomělosti. Kostelník byl letos konečně pokryt nákladem sbírek a příspěvků jednoho sousedního záduší. A byl nejvyšší čas, nebo by uvnitř krásně upravená svatyně brzy zvěděla o dešti. Na víšku byly pořízeny nové hodiny. Loni byla krásně vyzdobena studna kachlíky z rakovnické továrny a tak rok co rok přičiněním dp. St. Hlíný, zám. kaplana v Náchodě, kostel stále se zvelebují a utazují, jak mají domy Páně vypadati. Má-li někdo něco nazbyt, je též velice ochoten to přijmouti, aby mohl na další výzdobě pokračovati. — Hlavní hostinec slánský, majetek to prince ze Schaumburg-Lippe, byl dosud v námu českém a křesťanském, letos však knížecí dýchod, nájemné zvýšil nepoměrně, přinutil tím dosavadního nájemce k výpovědi. Tím se stalo, že hlavní hostinec na poutním místě bude mít od knížete nájatý německý žid a lánské správce dolů, německý protestant. K tomu se potichu všlisco mluví, ale já o tom pomlčím. Jsem však jist, že tamní lid se bude před nimi skláněti na čest svého vlastnictví i víry. Doklady o tom mi byly sděleny. Za to však ke svému poutnímu místu nemá účty, sice by aspoň mimo jiné neřávy odstranil to honcování psů před kostelem a rámus v čase služeb Božích. — Noviny katolické tam v hostincích marně sbíhají, kdežto nevěrecké se propagují veřejně i lepenými plakáty i organizovanou kolportací. Kupci jsou sice z kostela a zbožnosti poutníků živi, sami však ducha náboženského mají málo, neboť jako na posměch poutníků bál do nevěreckých plátků i devotionálie. V okolí o nich koluje vtip, že na Všecky sváté, kdy je poslední pout, vytahují žaby (a pak se potí v zimě ovšem nuceně), na první neděli v květnu pak je zase spouštějí. Až je tedy zase spouštějí, žádají na nich poutníci též náboženského ducha, jestliže oni zase od vás chtějí peníze!

Vyrovnajte nedoplatky ze Obnovy a časové úvahy.

Východočeské divadlo.

Zdařilou věc slyšeli jsme v pátek: Hauptmannův „Potopený zvon“ s hudebním doprovodem B. Tomáše. Již sama allegorická pohádka svým sujetem zajímá a učinila svého času velkou senzací. Problém tragické viny genia, jenž buď jasně výše, nedbá žádných zákonů a svazků, je rozluštěn trpkou skutečností: člověk oze se i v geniiovi; člověk slabý svou přirozeností, nacházející skrovného svého štěstí na dráze zákonem a svědomím vymezené; a vedle toho, jenž dílo nesmrtelné chtěl vytvořiti, poznává svou slabost a klesá opuštěn lidstvem i svými ideály.

Provedení nazvatí lze velmi zdařilým. Snad nějaké zakolísání paměti zvláště u p. Patockové (Rontička) místy rušilo, ale nebylo to tak velké. Výborně svou roli založil p. Zvíkovský (Jindra) zvláště v posledních aktech. P. Patocková celkově velmi dobře nejlépe vedla si v aktu prvním. Čestné zmínky zasluhuje p. Auerswald (vodník) který jest jednou z nejlepších činoherních sil, p. Fencel (Skřet), p. Kovářik (farář); rovněž p. Engelbertová (Ježibaba) velmi dobře si vedla. Režie byla pečlivá.

Hudba Tomášova stavěna jest na několika charakteristických motivech. Mocné akkordy z počátku kreslí nezlomnou vůli genia; naproti nim varovně ozývá se první trubka, (která neměla šetřiti fortissimem). Zajímavý jest bravýr motiv Rontičky, jež později spojuje se s rázovitým motivem zvonů — kus pěkné kontrapunktické práce. Violino Imo nezklamalo, kreslí v pěkných pasážích neklidné pletování věcí, zvláště její odlet. Pěkná lící leží ve slovech „a já padal ssem a byl jsem mrtav“; tu celý orchestr padá j chromatických kadencích a těsně tak přimyká ve slovu mlavenému. Rovněž vodník jenž z klidné vody se vynořuje, charakterisován kvintou klarinetu, jež z dlouhých akordů ve smyčcích přeskakuje.

V neděli 8. list: „Mamzelle Nitouche“ V neděli se mnoho prý musí odpustit, ale tolik snad přece ne, jak by potřebovalo toto představení. Je to přec jednoduchá operetka, která „hraje sama“ a vyžaduje jenom trochu bystrého elegantního přednesu — ale jak jsme ji v neděli slyšeli, to byla fraška pro galerii. Úlohy — až na malé výjimky — byly rozděleny velmi nevhodně; na p. sl. Lacinové, která naprosto nevyhověla, pana Nevole, jenž ani z dálky nevystihl roli veselého poručíka. Co bych chválil, to je výkon p. Holika (Floridor) — ten byl vskutku velmi dobrý — pak umírněnou hru p. Engelbertové (představená) a sbor v I. jednání. Sl. Skalák (v titulní roli) někdy zabíhá za mez elegance, jinak byla dobrá.

V úterý 10. t. m.: „Marta“, opera od Flotova. Možná shrnouti úsudek krátce: jeden ze slušných večerů. Na premiéře opery bylo znáti svědomitou plí jak na scéně, tak v orchestru. Pak již každý rád odpustí nahodilý poklesek v intonaci nebo taktu. Titulní roli hrála sl. Charvátová, a ač úloha ta ne zcela temperamentu jejímu vyhovuje a výkon její nelze nazvatí bezvadným, přec naše scéna nedisponeje jinou silou, která by lépe v roli té si vedla, a mám zato, že právem byla i přidělena. V nejvyšších tónech lépe by bylo užiti punktování a zpívati na př. o terci níže; umělec vyvaruje se tím selhání hlasu, které každý neodborník posná a činí z toho nesprávné důsledky. Ostatně mimo tyto dr. bnosti, které snadno lze vysvětliti rychlým studováním, byl zpěv sl. Charvátové na výši. Kdyby nebylo nešťastné intonace, přikl. bych sl. Jovanovičové (Nancy) tentokrát první místo. Co podivu držel se p. Nevole; role se pro něho dobře hodila a kdyby jen jeho hlas nebyl tak slabounký, mohl by zcela dobře obstatí. Pan Peršl (Plunket) byl lepší hrou než zpěvem. Dameký sbor v I. jednání byl velmi dobrý; smíšený v II. aktu také ušel; vyznamenával se živou hrou a i věty solové šly bystře. Orchestr byl dobře vypracován; plechy někdy nedobře nasazují tón, jehož selhání hlavně v solu tuze nepěkně se poslouchá. Obecenstvo uznalo plí a zásluhy dirigenta p. Procházky, který měl benefici; byl ovčím hlácným potleskem, když přistoupil k pultu. Ostatně však toho večera zbytečně plýtvalo se pochvalou.

Dr. Abigie.

Různé zprávy.

Organizace německé katolické mládeže. Krásný úspěch vykazují v organizaci katolické mládeže biskupství kolínské, münsterské a paderbornské. Nejlépe v té věci prospívá arcibiskupství kolínské, které má v 283 apolcích pro mládež 44.000 mladých lidí ve věku 14 až 18 let. Po něm je biskupství münsterské s 269 spolky a 48.000 členy. A druhé westfalické biskupství Paderborn čítá 230 spolků mládeže s 30.000 členy. V jiném Německu nejvíce vyniká arcibiskupství fryberské s 25.000 členy v 50 dřívatech. V Bavorsku mládež nejvíce je zorganizována v Augsbursku a Bamberku. Avšak i v ostatních biskupstvích tato záležitost velmi zdárně pokročila. — U nás ovšem jsme ještě daleko pozadu. Probrání v tomto směru stalo se teprve nedávno. Ruce k dílu! Co šlo v Německu, pájde i u nás! Radí

i červenobílí uchvacovali mládež již dávno na všech stranách a právě tím velice značně pokročili. Tadiž nejvyšší čas, abychom všude mládež organizovali také my.

Belgičtí katolíci a daleko větším porozuměním chápou poslání svého tisku nežli my, katolíci čeští. Dokazuje to náklad katolických listů v Belgii. Tak „Le National“ v Bruselu má 190.000 odběratelů, „Le Patriote“ 50.000. Brusel čítá okrouhle 600.000 obyvatelů a mezi nimi aspoň velká třetina odebrá listy katolické. O takových nákladech se našim časopisům u nás ani nezdálo. U nás lidé rádi katolický časopis si přečtou, ale o povinnosti vůči katolickému tisku mají názory velice pobodlné. Předplácení časopisu zta se mnohým věcí zbytečnou. A přece tisk řádně podporovaný jest hotovou velmocí, silnou podprou čtenářstva.

Jak pracuje německá konkurence na Balkáně. Z Rakousko-Uherska vyvážely se do Bulharska pивní láhve a to 100 kusů za 17 franků. Nyní je tam vyváží Německo a počítá za 100 kusů t. lico 14.90 franků s dopravou a vyčlením až do Burgasu. Mim. to povoluje ještě čtyměsíční úvěr. Láhve mají obsah 40 cl. a váží jeden kus 450 gr. V Řecku snaží se Německo vytlačit zase rakousko-uherské zboží sklenené. Zjevně má na muše lehké sklenice k. nické formy, které jsou teď silně vyhledávány. Rakousko-uherské zboží těžilo se oblibě pro své jemné provedení, ale němečtí výrobci oslabují tuto přednost povolením výhodnějších podmínek platebních. Stejně si počínají i u jiných druhů skleněného zboží, jehož dovoz má ročně cenu přes milion franků. Tak si počínají naši „přítelé“ a říše, kde mohou, nás ničit.

Finanční plány německé. V Německu potřebují peněz, proto vláda připravuje nové daňové předlohy, které činí obrovské požadavky. Potřebují maliciost — 475 millionů marek, jež mají býti ročně získány takto: Zvýšení výnosu z líhu zavedením monopolu má poskytnouti 100 mil., zvýšení příjmů z tabáku 77 mil., z piva 100 mil., z vína 20 mil., daň z pozůstalosti 92 mil., z elektřiny a plynu 50 mil. a z insertů 33 mil. marek. Z celých 475 mil. připadá na daň z majetku jen 100 mil. marek ve formě zvýšení daně dědičné, ostatní obnos 375 mil. má býti získán z konsumu. To není poměr zdravý a správný a proto se připravuje celá levice říš. sněmu k prudkému odporu proti předlohám.

Úprava vystěhovalectví připravuje se jak u nás tak v Uhrách. Zde však přípravy pokročily dále než v Rakousku. Ministr vnitra předložil už poslanecké sněmovně příslušnou osnovu zákona. Stanoví se v ní, že osoby přes 17 let staré, pokud jsou povinny dostaviti se k odvodu, smají se vystěhovati jenom se svolením ministra vnitra a toto svolení jest vázáno na složení kauce od 50 do 1000 K. Vystěhovati se nemají ony osoby, jež nemají potřebných peněz na cestu. Kdo chce dopravovati vystěhovalce do zahraničí, musí si vymoci koncesi od ministerstva vnitra a složití záruka 100.000 K. Dovolení poskytné se jenom pro určitou část země a vystěhovatel smají býti dopravováni jenom do určitých přístavů. Mezi agenturou vystěhovalce a vystěhovalcem musí býti vždycky uzavřena písemná smlouva, jejíž obsah zákon přesně předpisuje. Zákon pamatuje také na utvoření fondu, z něhož budou poskytovány podpory chudým vystěhovalcům, kteří se chtějí vrátiti domů. Bude zřízena vystěhovalcká rada, která bude se zabývati všemi otázkami vystěhovalckými.

Zřízení úřadů obecních skladů uhlí. Ministerstvo veřejných prací oznámilo výnosem ze dne 12. září 1908 politickým úřadům: Obtíže, které způsobovaly minulého roku všeobecné započítávání se uhlím, zaviněny byly z velké části tím, že nebylo všude dostatečných zásob uhlí, tak že při nastalých pak překážkách, ať již ve výrobě ať již v dopravě uhlí následkem stávek, nedostatku dopravních prostředků atd., nastala na mnohých místech nouze o uhlí. — Tomuto nedostatku lze odpomoci alespoň z velké části zřízením veřejných skladů uhlí. Jelikož pak se zde jedná hlavně o zajištění krytí místní potřeby uhlí, spadalo by zřízení takových skladů do působnosti obcí. Ve skladních těch musilo by se — ovšem při stále směně materiálu — přibližeti k tomu, aby určité množství uhlí bylo stále v zásobě, by v pádu nedostatku dopravy nového uhlí nenastala v místě ihned bída o uhlí. Současně vyslovilo jmenované ministerstvo ochotu poskytnouti oněm obcím, které by takové skladiště zříditi chtěly, pokud jeho prostředky dostačují a poměry dotyčných obcí toho vyžadují, přiměřené subvence na zřízení skladiště. Žádosti o subvence budíž podány prostřednictvím c. k. okr. hejtmanství a budíž doloženy opisem protokolu o zasedání obecního výboru, v němž zřízení veřejného skladiště bylo usneseno, pak detailním projektem a rozpočtem, jakož i řádem provozovacím.

Číslo pány Uher. Hlavní město Budapešť r. 1869 čítalo 270.685 obyvatel, z nichž bylo 41.988 židů. Roku 1880 měla Budapešť 380.551 obyvatel, z nichž bylo 68.578 židů. Roku 1890 měla 491.958 obyvatel, z nichž bylo 108.817 židů, roku 1906 bylo v Budapešti mezi 716.476 ob. židů 169.974 židů. Budapešťská universita čítá mezi

6000 posluchačů 2831 židů. Roku 1890 bylo v Buda-
pešti 739 advokátů a 445 advokátních koncipientů,
z nichž bylo 345 židovských advokátů a 271 ži-
dovských koncipientů. Roku 1900 bylo již mezi
1069 advokáty 616 židů a mezi 705 koncipienty
414 židů. Z 1078 lékárníků jest jen 635 židů. Po-
dobný „pokrok“ židovstva možno pozorovati i
v ostatních částech „šťastné“ Maďarie. Ve všech
odvětvích lidské činnosti, kromě zemědělství, které
sem-tam nevoní, zastoupeni jsou židé v Uhrách
40—70%. Z toho nejlépe poznati, kdo rušivě pů-
sobil z Uher na celou politiku Hše naší, kdo uti-
sňuje všechny nemaďarské národnosti v Uhrách.

Suspendovaný kaplan Tománek.
Tento pronásledovaný vlastenecký kněz slovácký
jest druhou obětí pověstného biskupa Párvyho, a
to jediné pro svou práci národní, jak Párvy sám
výslovně prohlásil, a že podporuje hnutí proti ne-
spravedlivé opravě A. drassyho. Suspendovaný
Tománek poslechl rozkazu Párvyho a odebral se
za trest(1) do kapucinského kláštera v Besnyő.
Ale kapucinský provinciál uznal Tománka za ne-
vinného, že ničeho nespáchal, co by odvolňovalo
církevní trest. Zároveň oznámil Párvyemu, že po-
važuje Tománka pouze za hosta, a požádal ho, aby
si kaplana odvolal, jestli jeho uvěznění přičítá se
stanovám kláštera.

Dělnické gymnasium. Dle „Pester
Lloydu“ zřízeno v Pešti na podnět Viktora Mol-
nára dělnické gymnasium, v němž se budou na
večer od 6 do 8 hod. konat přednášky pro děl-
nictvo. Vyučování započne 15. t. m. Vydržování
toboto ústavu bere na sebe částečně soukromé
společensko a z části stát. Moderní tato instituce
jistě zasluhuje vší pozornosti.

Nač jsem také studiu. Dle policejní
statistiky žijí se v Paříži dva lékaři, jeden advo-
pát a jeden inženýr povoznictvím. V jednom anglic-
kém listu jest pak inserát: Advokát 30 roků starý
hledá nějaké zaměstnání. Nejlepší vyvěščení. Žádá
15 K týdně. — Ovšem jsou i v naší vlasti pří-
klady, že inteligent školami prošlý nemůže najít
vhodného místa.

**Všeobecné sdružení křesť. děl-
nictva,** jehož ústředí jest v Hradci Králové, bez
hluku, ale zdárně posílá své pláň na poli křesť.
socialismu. O tom svědčí i měsíční jeho výkazy.
Za říjen vyplaceno na podpory v nemoci v I.
tř. 340.72 K, ve II. tř. 98.26 K, ve III. tř. 295.72
K, v V. tř. 12 K, úhrnem 746.70 K. — V ne-
zaměstnanosti vyplaceno v I. tř. 40 K, ve II.
tř. 18.27 K, ve III. tř. 18 K, celkem 76.27 K.
— Pohřebného 40 K. Mimořádná pod-
pora 20 K. *Za říjen vyplaceno na podpory celkem*
862.97 K. — Nových členů přijato za říjen 231.

Starobní a invalidní pojišťování.
Konečně dne 3. listopadu podal bar. Beck, nyní
již s křeslem ministrpresidenta se rozloučivší,
osnovu zákona o soc. pojišťování. Do této osnovy
pojati jsou nejen dělníci průmysloví, zemědělští
atd., ale i menší živnostníci a rolníci. Osnova tato
znamená rozhodný pokrok, radostný čin na sociál.
politickému úboru našem, ale její také nedostatky,
ukvapenost; vidět na př. o způsobu úhrady obrov-
ského nákladu pro stát vznikajícího nikde ani
slovka. — Osnova soc. pojištění zahrnuje v sobě
I. *nemocenské pojištění*, jehož povinnost rozšířena
na všechny námezdní dělníky, pak na dělníky do-
mácké a čeledě, tedy zemědělské i lesnické děl-
nictvo. Poskytování nemocenské podpory rozšiřuje
se z 20 týdnů na celý rok. Dosavadní podpora
těhotných rozšířena na vydatnou ochranu
matek. Samospráva nemoc. pokladen i jejich do-
savadní organizace zůstane nezměněna. — Sou-
časně bude řešena otázka *finančního sanace draso-
vých pojišťov.* Náklad drasových pojišťování po-
nesou na přístě jenom zaměstnavatelé. — Poji-
šťování starobní a invalidní zabezpečuje následující
renty a výkony: Dělník po dokončení 65 roků
obdrží rentu starobní, před tímto rokem pouze
invalidní. Osoba samostatná obdrží ve stejném
věku (65.) rentu starobní. Výška renty invalidní
a starobní závisí na délce nebo výšce příspěvků.
Pozůstalým poskytuje se odbytá jedinou pro vždy.
Pojištěné ženy dostanou zpět polovinu za ně za-
placených příspěvků, když se provdají. Dělníci
pláti týdně dle výše mzdy nejmenší 12 hal. pří-
spěvku, nejvýše 72 hal. Polovina platí dělník a
polovina zaměstnavatel. Po 20 letech činí nej-
menší renta 144 K, nejvyšší 418 K. Povinnost
pojišťovací začíná 16. rokem a vyloučeny jsou
osoby invalidní a kterým jest již přes 60 let a
jejichž roční příjmy přesahují 2400 K. Samostatní
t. j. rolníci a živnostníci platí ročně 12 příspěvků
měsíčních po 1 K, nejmenší 50 hal. měsíčně. Důchod
jejich nesmí přesahovati 2400 K. Tito samostatní
mohou platiti dobrovolně příspěvky vyšší, čímž
ovšem se jim zvýší renta. Celková lhůta u dělníků
k dosažení renty invalidní obnáší 200 příspěvků-
vých neděl. Samostatní mají užívati pouze renty
starobní. Vedle tohoto pojišťování obstarají okresní
úřady, zemské a štátní ve Vídni. Sporné zále-
žitosti vyřizují *státní komise, t. j. pojišťovací soud*
a t. j. vrchní soud pojišťovací ve Vídni. — Ná-
klady pojišťování u 10 milionů pojištěných (děl-
níků i samostatných) činíti budou v prvním roce
18.8 mil. K, pak stoupají stále, až se po čtyř-
letém době ustálí na 306 mil. K. Příspěvek stane

stoupá také; po desíti letech přispěje ročně 40
mil. K, po 40 letech okrouhle 100 mil. K.

Praktické křesťanství? Dr. Luenger
prohlásil 9. t. m., že Vídeňané postaví na děkaz
přátelství ve Vídni Turkům mešitu. A co udělala
obec pro náboženské potřeby statisíců vídeňských
katolíků českých? Jen opravdové křesťanství shlí
rány národů, jež jim jsou židovským liberalismem
zasazeny.

K jubilejním oslavám sv. Otce
Pia X. velmi dobře se hodí slavnostní sbor dra
R. Šetiny („Sanctificabis annum quinquagesimum“),
vydaný nákladem „České Hudby“ v Kutné Hoře
pro 4 smíšené hlasy. Melodie originelní, zpěvná,
hymnická a přitom navičení nečiní obtíž. Dopa-
ručujeme všem.

Jubilejní papežské číslo pro školní
dětky vydala redakce „Kvítků“, nového nejlev-
nějšího obrázkového časopisu pro katol. školní
mládež v Praze-II., čp. 1538. Jubilejní číslo
„Kvítků“ je bohatě ilustrováno. Mezi 8 ilustra-
cemi je 6 památných obrázků, vztahujících se
k papežskému jubileu. Bude nejvhodnějším dá-
rcem i cennou památkou pro hodné školní děti.
K oslavám zlatého kněžského jubilea sv. Otce do-
poručujeme toto jubilejní číslo „Kvítků“ k hojnému
rozšíření mezi školní mládež.

V Melicharově Bibliotéce vyšla velice
vášná kniha profesora filosofie a paedagogiky na
univerzitě curyšské dra F. W. Foerstra pod titu-
lem: „Pohlavní mravouka a výchova“. Učenec
v knize praví: „Zatím co mravouka a filosofie
mohou nanejvýš zakazovati a zrazovati, umí ná-
boženství odvracet a odváděti. — Duše posvě-
cená přítomností Boží navzdor si podobné neuvé-
domělé ochrání, jakou mají víčka oční naproti
prachu. — Ani nejvyšší myslitelné vzdělání du-
chovní nemůže zadržeti vítězství hmoty, neuvol-
ní-li pravda nebaská pouta lidského otroctví.“ —
Spisovatel znamenitými vývody dokazuje povr-
chnost a škodlivost moderních proudů v pohlavní
výchově. Budiž od útlého věku v útládí pěstován
charakter, láska k pravdě. Buď dbáno cvičení tě-
lesných, práce. Foerster dotýká se všech složek
kombinované té otázky. Doufáme, že kniha ta
nalezne celé davy čtenářů. 134 stran, cena 1.80 K,
poštou 1.90 K. Na skladě má Bohdan Melichar
v Hradci Králové.

Zápalky křesťanských sociálů. Před
krátkou dobou byly dány do prodeje tyto výtečné
zápalky vyráběné ve prospěch agitacího fondu
„České sekce diecévního komitétu v Č. Budějovicích.“
Prosíme všechny stoupence a příznivce naší
strany, aby zápalky tyto ve všech obchodech žá-
dali a touto nepatrnou obětí nejen heslo „Svůj
k svému“ uplatnili, ale i organizaci tím podporo-
vali. Upozorňujeme, že drobné zakázky nelze vůbec
vyřizovati, ježto poštou se posílají zápalky nemohou
a doprava malých objednávek drahou by zápalky
velice zdražila. Nejlépe přálé je naší účiní, když
v každém městě a místě vyhledají ochotného ob-
chodníka, který by zápalky přímo v České sítěrně
v Č. Budějovicích objednal a menším obchodníkům
dodával. Při částečném žádání křesťanských sociálů
zákazník jistě nebude obtížno takového obchodníka
získati a k rozšíření našich zápalek pracovati.
„Svůj k svému!“

Leadvínové choroby léčí odvar kořene
jehlice i babího hněvu. Též proti měchyřovým ka-
menům, hostci a duě působí léčivé. Kořeny v je-
seni neb záhy na jaře vykopané a omyté se suší,
a rozřezané uschovalí v plechových krabicích. Od-
var se pije vlažný.

(Zasláno).

Váženému pánu,
p. Josefu Vaníčkému,
varhanáři a řediteli kůru
v Třeboslovicích.

Světlí jemu Vám správu sedlých varhan ve
farním chrámu Páně i v samé kapli. Zřídil jste u
obou zcela nové, moderní měchy a většinu rozli-
šených a cizích, úplně skazených píšťal v dokonalý
soulad jste přivedl. Obstaral jste dvojí novou kla-
viaturu.

Svou svědomitou prací a odbornou zkušeností
přivedl jste oboje varhany do takového stavu, že se
krásným hlasem novým, moderním varhanám vyrovnají.
Oboje varhany uvedl jste v dokonalý stav na
malý honorář.

Za vzorné provedení opravy obojích našich
varhan vyslovujeme Vám srdečnou pochvalu a
upřímné díky.

Zaslouženým uznáním tímto Vás, vešlejší pane,
jako velice svědomitého a na svou vnitřní odborníka
všem při zřizování varhan co nejvíceji odporúčujeme.

V Horním Studenci, 5. října 1908.

Jan F. Čechl, Stanislav Schönberg,
říd. učitel a ředitel kůru. farář.

(Zasláno).

Volebtojského duchovenstva!

Dovolují si osloviti osámníci, že přinechám farním
úřadům i vnitřním pouze čistý žepkový oloj
ku svícení, dvakrát čistěný, jímž jediné možno do-
stát čistého a jasného světla a usnadnit úspory ve svi-
cení. Raďte vřelí prosím na skoušku.

V Městě též oddáv.

Karel Zavadil,

odborný úřadník, Hradec Králové.

(Zasláno).

Váženému pánu

Josefu Mikulcovi,
majiteli odborného závodu pro veškeré kostelní práce
v Hradci Králové.

Provedl jste opravu 4 oltářů, kazatelny a j.
v zdejším farním chrámu Páně; práce Vaše svědo-
mitá líbí se všeobecně, sám nejdůstojnější Arcipastýř,
nejpovolavější to znalec, při generál. visitaci velmi
chvalně o Vaší práci vyjádřiti se ráčil, což Vás máže
jen v další činnosti siliti. Každému co nejlépe doporučuje
farní úřad v Hradci Králové, dne 10. července 1908.

M. Panek,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. listopadu 1908. 1 hl
pšenice K 17.60 — 18.70, žito K 14.60 — 16.50, ječme-
ne K 12.10 — 12.80, proso K 12.00 — 13.00, vřes K 00.00
až 00.00, hrachy K 22.00 — 26.00, oves K 7.40 — 8.10,
bohky K 28.00 — 34.00, jablek K 24.00 — 26.00, krup K
22.00 — 42.00, bramborů starých K 0.00 — 0.00, nových
K 2.80 — 0.00, jetel. semene červeného K 89.00 — 105.—,
1 hl. jetelového semínka bílého K 80.00 — 105.00
máku K 28.00 — 32.00, lužn. semene K 00.00 — 00.00, 100
kg žitových otrab K 15.00 — 00.00, 100 kg pšeničných
otrab K 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00
až 2.32, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00,
1 kg sádla vepřového K 1.84 — 1.86, 1 kg tvarohu,
0.24 — 28, 1 vejce K 0.08 — 0.00, 1 kopa selí K 8.00
až 12.00, 1 kopa petržele K 00.00 — 0.00, 1 kopa kapusty
K 1.40 — 2.80, 1 hl cibule K 9.00 — 12.00, 1 kopa drobné
seleniny K 1.00 — 3.00, 1 hl mrkve K 1.60 — 2.00, 1 ko-
pa salátu K 0.00 — 0.00, 1 bedka švestek K 0.00 — 0.00.
1 hl jablek K 4.00 — 9.00, 1 hl hrášek 16.00 — 20.00. Na trž.
trh v Hradci Králové dne 7. listopadu 1908 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 462 hektol., žito
300, ječmene 570, oves 370, proso 8, vřes 0, hra-
chu 1, bohky 4, krup 10, jablek 13, jetel. semínka
224, lužného semene 8, máku 5. — 2) Zeleniny:
petržele 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 45 kop, cibule
40 hl, drobné seleniny 100 kop, mrkve 35 pytlů,
brambor 89 hl, selí 354 kop. — 3) Ovoce: jablek
245 hl, hrášek 13 hl, švestek 0 bedek. — 4) Drob.
dobytka: vepřá 00 kusů, podvinčat 382 kusů, kůzlát
0 kusy.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřina ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku sešle
se vše franco.

MOSAIKY

skleněné
pro kaple i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vl. státního způsobu, které nejen vzruše-
nám ale i světu láce předtí možností
vlastní, hotoví

B. Škarda,

Brno.
Kopířky pro chré-
mářův okna, křesťanský
baptizm.

Pravé lágrové „Benger“ prádlo. Zimní prádlo z volibelní srsti pro osmecnobílé ročníkům.

K podzimní a zimní sezoně
doporučuje své

veškeré spodní prádlo

dámské i pánské

jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních
chvalně známá firma klatovského prádla.

Založeno 1897. **Stanislav Jirásek,**
Hradec Králové, Velké náměstí č. 136.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KÁVA, výborné, zar. dobré jako-
sti, 5 kg. záslky franco
do všech stanic, veled.
duchovenstvu bez do-
bírky. Surové druhy
K 11, 13, 15, pražené
K 13, 15, 17.

ČAJE
v balíčkách co přibal 50, 60 haléřů.

Cenníky na požádání franco. — Zaslátelství a
mod. velkopražská káva.

Fr. Jelínek, Slatiňany.
Známa solidnost nejlepší záruka, že budete dobře
obslouženi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Praktický organisátor
vyjde 14. listopadu 1908.
Voleb. reforma do čes. sněmu
vyjde 30. listopadu 1908.
Živnostenská politika I. díl.
vyjde 15. prosince 1908.

Následovatí budou praktické příručky ze zákonodár-
ství, národního hospodářství, politiky, sociologie atd.
Každý spisek (o 96 str.) stojí 60 h, poštou 65 h; při
společných objednávkách sleva. Na celý ročník (20
svaz.) předplácí se i s poštovným 10 korun. Objed-
návky přijímá a výtiskuje

Antonín H. Drápalík.
Král. Vinohrady, Korunní tř. 67.
Peníze lze poslati poukázku, nebo poukázati na
konto u „České banky“; též chekem pošt. spořitelny,
který se k záslce přiloží.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?
Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Elektrická kapesní svítlna
„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svi-
tilna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje na-
prsto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým od-
sunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

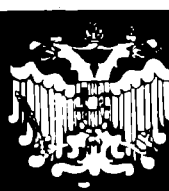
Krásná kovová úprava.
Cena úplné svítlny K 1.80
baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Vývěsní dům
A. Patrná a syn v Jaroměř.
Dopíše si o hlavní cenník praktických novinek, vánoč-
ních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému za-
šleme.

Rostřívaje

„Časové Zlaky“

Fotografie

PŘI SVĚTLE UMĚLEM!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEZNATELNÉ
• V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE •
J. LANGHANS CAK DVORNÍ
FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM.
• PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ •

Akiový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem října K 10,305.304.88.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Z kulturních dějin „městyse Aupicze“ a okolí.

(Od r. 1658—1715.)

Městečko Úpice, ležící stranou obvyklých obchodních cest, připomíná se ve starších dějinách vlasti naší jen zřídka; tak na př. v dějinách Pauckého čteme, že r. 1421 v měsíci červnu vypálena byla Úpice Slezany, kteří do Čech proti Husitům vpadli. Proto také žádných starších památek se nezchovalo, vyjma několik listin a knihu cechovní.

Nejstarší knihy jsou farní matriky, počínající r. 1652, když po válce třicetileté opět pořádek v zemi byl zaváděn. Tenkrát patřily k farnosti Úpice i Rybné, Brusnice, Sedloňov a vesnice z farnosti Hořického i Chválkovického.

Proto jen ze zápisů matričních můžeme si jakýsi obraz o kulturním životě předkův našich utvořit, jakým způsobem se rany válkou třicetiletou zasazené poněkud hojily, jak řemesla a obchody zkrvátily a obyvatelstvo se množilo, až z „městečka“ nebo „městyse“ stalo se město Úpice.

Z nejznamenitějších řemesel v Úpici bylo mlynářství, zastoupené 4 mlýny, z nichž dva a sice malý mlýn a Podražský zachovaly se až na naše časy. Na místě mlýna prostředního stojí nitárna p. Těmína, rovněž velký nebo pivovarský, jinak panský mlýn proměněn v továrnu p. Moravtze.

Zvláště vynikají dvě rodiny mlynářské a sice: Volff (r. 1695 psán Vlk) a Ludrů.

Rodina Volfova byla na mlýně Podražském (jinak malý mlýn, hořejší zvaný) a sice Jiřík Volf r. 1688 a jeho syn Jan Volf r. 1695 druhý syn Jiřík byl též v Ú. mlynářem a spolu handlířem moučným (1707).

Rod Ludrů přichází nejprve r. 1653 a sice Jiřík Ludr, mlynář z Havlovic, odkud se asi vystěhoval, nebo r. 1664 je na mlýně Podražském; r. 1669 je tamtéž nejspíš jeho syn Mikuláš, který však r. 1689 je zapsán jako mlynář „velkomlejný“. Jeho syn Jan byl nejprve mlynářem v Sachovské (1696), potom v Bohuslavicích (1706). Roku 1703 vyskytuje se Jindřich Ludr, mlynář z prostředního mlýna, jenž r. 1712 je mlynářem v Havlovicích. Jiný Ludr, David, byl mlynářem Svatoňovským (1707); snad všichni synové Mikuláše Ludra. (Pokrač.)

Kulturní hlídka.

Volnomyslitelští učenci.

Sáhnete-li hlouběji do „vědomostí“ těch lidí, kteří náboženství fanaticky potírají, přímo naskočíte nad mělkostí těch dušiček. Myslíte v Hradci Králové na dotaz „nevěříte, co jest to inspirace Nyul v Kroměříži při disputaci o „Volné myšlence“ 8. t. m. tážal se prof. Valenta o našeho dra Naběleka: „Jestli d gma pravda? Jest poctivý, kdo v Boha nevěří?“ — Tu dr Nabělek k vůli zamezení nedorozumění tážal se Valenty, aby mu řekl co jest dogma, co jím míní. Ubohý Valenta se zarazil jako školáček. Konečně aspoň vyrazil: „To je vaše věc!“ A — byl hotov. Tak! Proč tedy proti dogmatům volní myšlenkáři tolik mluví, když jest dogma věcí katolíků? Ve Zlínkách mluvil 8. t. m. kněz Šebela proti „Volné myšlence“. Dostavili se tam i socialisté s drem Dádkem. Ten proti knězi tvrdil že dr. Bartošek v Bohu věří, že nepopírá Božství Kristovo; přý nikdo netvrdí, že svět povstal sám od sebe! Takhle se odvážil mluvit i inteligent po Bartoškově turné na Kroměřížsku! A nadto na základě uvedených „bran“ vytkl knězi nepoctivost. Máme tu co činiti s krajní drzostí či s velikou ignorancí? Ejhle dva inteligenti: profesor a doktor! Kdo se pak může diviti nevědomosti a fanatické drzosti 16letých rudých chlapců?

Třetí cyklus přednášek přátel katolické kultury

začalo pořádati Sdružení katolické intelligence v Praze. Přednáší spisovatel: Ph. Dr. Josef Kratochvíl na thema: Vybrané kapitoly z dějin filosofie. Přednášky počaly v úterý dne 10. listopadu v zimních zahradních salonech restaurantu u Choděrdů přesně o půl 8. hod. večerní. Vstup jest volný. Přivedení hosté bud u srdečné vřátí. V úterý 17. listopadu: Platon, Aristoteles. V úterý 24. listopadu: Novoplatonismus, Křesťanství, Filosofie Sv. Otců. V úterý 1. prosince: Scholastika. Mýtika V úterý 8. prosince: Descartes, Kant. V úterý 15. prosince: Filosofie přítomnosti a budoucnosti. V pátek 18. prosince: Rozvoj české filosofie.

Bankrot moderních kulturních rozběhů ve Francii.

Jak uboze, zcela nedostatečně platí moderní beznáboženská škola ve Francii svůj pedagogický

úkol, to jsme již sdělili na základě stesků samých pokrokatů. Francouzský učitel pokládá školu spíše za rejdiště svého protináboženského fanatismu a socialistických utopí než za ústav vzdělávací. Učitelé poučují děti, že majetek jest slodějství, že člověk nepotřebuje vrchnosti. Učitel Morizot před dětmi řekl, že jen takový voják má cenu, který postřílí dštojnky. Vlast jest pojmem kapitalistickým, jen blázen přý věří v Boha; mezi člověkem a krávnou není rozdílu. Když se vláda výstražně ozvala, zastali se Morizota ostatní učitelé. — Učitelstvo odemstívá se vládě za své bídné postavení; proč však ten zarytý vztek vůči církvi, která jest ve Francii proti nevěrcům úplně bezbranná?

V „Hlídce Času“ dne 11. t. m. dr. Ed. Beněš uvažuje o náboženské krizi ve Francii; píše hodně opatrně a přece z řádků vyzírá bankrot dosavadních surrogátů, jež lidu podávány nahradou za náboženství. Pořádány pro potěchu lidu koncerty, výstavy, vzdělávací kursy; vymyšleny světské svátky, zhotoven kalendář laických jmen, ale to vše bylo nedostatečné. Nyní začala práci nová filosofická škola „pragmatistů“, kteří tvrdí, že „moderní věda v podstatě neví nic, nezná nic, nemá jistoty. (Slyšíte to, volní myslitelé?) Žijeme dnes v době vědecké anarchie. (Tu zaviňují ovšem nejvíce ignoranti, kteří, zneužívajíc hnusné slova „pokroku“, fanaticky hádají proti církvi vším, co jim náhodně přijde do rukou pod značkou moderního pokroku.) Nejen dogmata náboženská a mravní, ale i hypotese a tvrzení vědecká sesypávají se v sutiny; vědecká fakta stávají se ovšem nedotčena, ale jakmile jde o vysvětlení jejich a vytvoření všeobecné theorie, jest věda bez moci a jeden systém padá za druhým. (Právě naše dogmata, která jsou vyvrácena jen v zlobové fantasii našich odpůrců, vytvořila zdárné theorie všeobecnou, ucelený životní názor; zato však k bankrotu moderního vědeckého hloubání v té příčině sami naši odpůrci — jak patrné — se přiznávají.) Nejlepší učenci prohlašují, že ku kořenům různých problémů nemohou dojiti. . . . Pragmatisté citují na př. slova lorda Kelvina, známého fysika anglického: „Celých padesát let mého bádání nebylo korunováno úspěchem. Dnes nevím o elektřině, o magnetismu a o chemickém smíchování o nic více, než jsem věděl, když jsem poprvé vystoupil před své žáky.“ (Který z moderních mladičkůž pozérů tak upřímně mluví?) Přý věda jest mocná objev váním faktů, ale bezmocná vysvětli ti jevy. . . . určiti jejich poslední příčinu. Proti lidé myslící obracejí se jinam. A pro ukojení takových prací pragmatistů. Pragmatismus neboli se metafysiky, kdežto táž z filosofie zmizela; jest „jinou reakcí proti racionalismu a intelektualismu, ježto die pragmatismu věda dotkla se úplného svého bankrotu při hledání konečné pravdy.“ (Slyšíte, dra Bartošku?) Pragmatismu jsou pravda a užitečnost pojmy totožnými; die nebo náboženská víra jest pravdivá, je i užitečná. Mysticism, cit, instinkt mají úkol při poznávání zrovna jako rozum. Die dra Beněš soudí pragmatismus psychologicky velmi správně. Pragmatisté praví, že věda a náboženství vzájemně zničiti se nemohou a že mohou klidně žiti ve shodě.

Jak patrné, pragmatismus směřuje proti frázovitým racionalistům (rozumatům), proti Volné myšlence a stále zboubnější řádícímu materialismu. Sotva řekl Francie: „Máme světlo, zničili jsme tím kou tmu“, již poznává, že vlastně v mrákotách teprve musí světlo hledati. Nabudou pragmatisté příslušné autority? Odpověď die zkušenosti dějinných jest záporná. Za velké revoluce přeměnili Francouzové náboženská názory několikrát a každý jejich lidský systém zhraboval. Katolíci však hrdě bláší: „Vím, komu jsem uvěřil. U nás zatím se davy krmí tím, co osvěcenější Francouzové odhodili již jako překonané stanovisko. „Pokrok“ má totiž často račí nohy.

Hospodářská hlídka.

Vývoz srbského dobytka do Rakouska-Uherska. Obchodní smlouva jest, jak známo, dovoleno Srbsku vyvážeti do Rakousko-Uherska ročně 35 000 kusů skotu a 70 000 kusů brávn. — Vývoz obstarává společnost bělehradských jatek. — Jak sděluje c. a k. konsulat v Bělehradě, docílilo se ceny 36—45, za lepší dobytek hovězí až 48 dinarů (1 dinar = 96 hal.) a za vepřový dobytek 90—96 dinarů za 100 kg živé váhy. V poslední době jest patrná snaha vyhledati pro srbský dobytek odbytiště v Italii. Pokusy ty se daří. V sálí přijelo do Bělehradu několik italských obchodníků dobyt看em, zakoupili několik tisíc kusů dobytka a zaslali jej přes Soluň do Janova. Vláda srbská jest ochotna poskytnouti nejmožnější úlevy a koncese pro vývoz dobytka do Italie, který v poslední době značně stoupá. Nelze neviděti, že Srbsko chce se emancipovati od dobytčího trhu rakousko-uherského. Účet této emancipace zaplatí vývozní průmysl rakouský.

Uchování ovoce. Dosud se nejlépe osvědčilo uchovati ovoce tím způsobem, že se každé jablko neb hruška zabalí do bílého jemného papíru hedvábného a pak se urovná do dřevité vlny do velkého sudu. Takto zaopatřené ovoce vydrží až do přístího léta.

Čištění kůry ovočních stromů. Jen hladká a čistá kůra činí strom zdravým, různým nemocem a škůdcům méně podléhající. Zvláště ve vlhkých půdách vidáme stromy celé obrostlé mechem se zastaralou, odchlipeitou kůrou. V tomto případě musíme všechny mech i starou, odchlipeitou kůru ocelovým kartačem oškrabat, aniž by se však zelené vrstvě kůry ublížilo. Tím zbaví se strom nejen obtížných cizopasníků, nýbrž i četnému škodlivému hmyzu odejme se útolek. Nato se stromy natírají směsí vápenného mléka s výměty hovězími a krví porážkovou se slabým roztokem sloe. Aloe jest hmyzu i zvířatům velmi protivná, tak že zající natřený strom s přidavkem aloe neobhryzní aniž žádný hmyz se na něm neuzuje. Odpadky kůry, mechu a pod. natmo sebrati a spáliti; mnoho škodlivého hmyzu tím zničíte.

K čištění slepic hodí se výborně vápno. Do nízké, otevřené bedny nasypeme na tři prsty vysoko vápenný prášek s popelem aneb jemným písekem smíšený. V této vápenné lázni popel se slepice velmi rády, neboť je chrání proti čmelákům roztočům, vápence atd. Velice jemný vápenný prášek vniká do celého těla slepice a uadí se na oblíbené místo roztoců, na kořenu per a pod šupinami nohou. Pro kvočny, které sedí na vejcích, jest tato lázeň velice nutná, poněvadž by je hmyz trýznil a také na vylihnutá kuřata se přenesl.

Peří slepic považují mnohé hospodyně za bezcenné, čemuž však není tak. Malá krycí péra hodí se zcela dobře do perin a sederemeli, větší péra slepic, jak se to u husích per děje, to jest stáhneme-li praporec se silných žebek, můžeme i těch užití, zvláště pocházející od slepic bílých. Peří od slepic bílých možno s husím směle smíchati. Rozumná hospodyně sbírá tedy po dvíře i každé pírkó slepic.

Uherský průmysl mlynářský. Kdežto při dobré sklizi v Uhrách a při tamějších nízkých cenách obilí určuje cenu mouky vlastně v celém mocnářství uherský průmysl mlynářský, jest tomu při menší sklizi v Uhrách naopak. Tak je tomu i letos. Odbyt mouky není letos špatný a přece situace uherských mlýnů stala se velmi nepříznivou. Ceny obilí stouply totiž v posledních týdnech v cenách Uhrách, kdežto cena mouky se skoro nic nezvýšila. Při tom nabídka obilí nejen v Budapešti, ale i na všech stanicích zůstává velmi nedostatečnou. Všecky mlýny nemohou si ani opatřit dostatečné množství suroviny. Proto povstalo v uherských mlýnech hnutí směřující k tomu, aby se ve všech mlýnech přikročilo současně k obmezení výroby.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábož. v čes. školství. K.č. V I., č. 22. Řidi V Špáček. Vyhláží dvakrát měsíčně za roč. předpl. 7 K. S přílohami „Obrana“ pravdy křst. ve veřejném životě a „R. dinné vich vani“ jež vyhláží jednou za měsíc redakcí J. Šimura z Angeln. za roč. předpl. 2 K. — Vzdělávací knihovny Katolické sv. 44., sv. 1—2: Církev a dějiny obecné. Píše dr. J. Samsour. Za 1 K. Sv. 46. seš. 1 obsahuje dr. Al. Kudrnovského: Spiritismus. Za 50 hal. — Životy svatých sv. VIII: Svatý Václav. Veršem napsal Frt. Žak, T. J. Za 90 hal. — Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řidi V. Müller. Roč. 14., č. 1. Vychází desetkrát ročně za 1 K. — Lucius Favus. Román J. Spillmana. Sv. 16. a 17. za 80 hal. — Rajská zahrádka. Časopis pro školní mládež. Roč. 18., seš. 1. a 2. Řidi V. Špáček. Roč. předplatné na 10 čísel 1.60 K.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. O pohřbívání mrtvých v zemi a ohněm od pravěku až na naše dny. Píše dr. F. Lašek. Lidových rozprav lékařských čis. 82. za 70 hal. — České knihovny zábavy a poučení sv. 23: Lékaři a traviči a říše rostlinné. Píše dr. Duch. Panýr. k. Seš. 7. a 8. po 24 hal. Sv. 24: Národové evropští. Napsal dr. J. Vlach, seš. 1. za 24 hal. — Obrazové knihovny Světozora seš. 34 a 35: Pařížští Mohykáni. Román. Napsal Al. Dumas. Seš. za 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek: Prager Geschichten. Napsal český Ig. Herman. Přeložila An. Aufednicková. Seš. 9—11. po 32 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Cestopisných románů dr. K. Maye seš. 21.—23.: Old Surehand. Sešit za 32 hal. — Vilímkovy Humoristické knihovny řada II., seš. 2.—4.: Kde se pivo vaří. . . . Píše Tůma. Sešit za 30 hal. — Malý Čtenář. Časopis pro mládež. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Roč. 28., čís. 2.—4. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předplatné 2 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Nachlazení a chřipka. Napsal Dr. J. Zmazal. Cena 40 hal. — Moravskoslezská Kronika, roč. 19., sv. III: Spása. Román. Napsal Jiří Sumfa. Sv. IV.: Počátek obce Valčič. Obrazy z moravské dědiny. Napsal V. K. Jeřáb k. Cena 2 K. — Prof. dr. Al. Mušil, o jeho cestách, spisech a jejich významu. Napsal F. Menčík, o. k. vládní rada. Cena 3 K. Spisek poučá

Nákladem B. Stýbla v Praze. Stýblova knihovna kazatelská. Sv. 2: Povinnost. Patero promluv. Za 30 hal. Sv. 3: Řeči na rozchodu. Reditorem a katechetám škol středních odborných a měšťanských za 1 K. Sv. 4: Jazyk. Dvacet a čtyři promluvy. Za 1 50 K. Všecky tři svazky napsal J. Ješek.

Osvěty, listy pro rozhléd v umění, vědě a politice, redakce dr. K. Kadlce, vydán sešit jedenáctý s obsahem: F. Rypáček: Irenické a vlastenecké snahy Vládky v našem národě. — F. Vykoukal: Ant. Truhlář. — Dr. K. Kadlec: O počátku kulturních vlivů slovanských na Maďary. — F. Čechetky: Ryšit Chvalkovský z Kovanic. Obrázek z konce XVI. věku. — Dr. A. Polák: Lambes a Timagd. Cestopisná studie. — J. Holeček: Vojna. Sedmá kniha „Našich“. — — — Roč. předplatné K 14 40 u administrace na Král. Vinohradech.

Časopis katol. duchovenstva. Spřáhlo věnovanou theologické literatuře národě slovanských. Roč. 49., čís. 7. a 8. Řídí dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. J. Podlaha. Obsah: J. Vajs: Příspěvek k účtům sv. patronů českých. — Dr. V. Huska: Srovnání života a svků starých Babyloňanů se životem patriarchů dle současných pramenů. — Dr. R. Záhnel: Pomocná vojenská duch. správa. Dr. J. Novotný: Různé pokusy vysvětliti příčinu úvratí spiritistických. — Dr. J. Hejzl: Pentateuch. — Dr. R. Neuschl: Darwinistický evolucionismus ve vědách společenských. — P. V. Smolík: Fischerova „Nadfilosofie“ Atď. . . . Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Řídí P. J. Rabringer. Roč. VIII., č. 1. Předplatné i s kalendářem „Sv. František“ K 2 40 u administrace v Olomouci.

Eva. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu se zřetelem k ženské otázce. Vede a vydává B. Kouřil v Prostějově. Čís. 10. a 11. Roč. předplatné 3 K.

Veselá ohvilka. Několik mandelů humoresek, veselých obrázků, švand a jiných taškařin. Napsal Al. Dostál. Nakladem G. Francie v Praze. Za 1 60 K.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých. Roč. I., č. 3. Řídí Tovarýšstvo Ježíšovo v Praze. Nákladem Mariánské družiny mužů a jiných v Praze. Předpl. za celý rok K 1 50.

Vychovatelské listy. Časopis pro pedagogiku a kritiku method vyučování. Zodp. redaktor K. Tiray. Roč. VIII., seš. 8. Roč. předplatné za 10 sešitů 6 K u administrace v Brně.

Kvítky. Časopis katolické školní mládeže. Roč. I., čís. 1. Vychází desetkrát ročně za 60 hal. Při společné zásluze (aspoň 5 výtisků) ročně jen po 50 haléřích. 8 číselnými obrázky. Nákladem a redakcí Fr. Svátka v Praze II.

Serafinský přítel dítěte. Spolkový list „Serafin. díla lásky“ pro země českoslovanské. Pro rodiče a přátele mládeže. Účastníci „Díla lásky“ dostávají zdarma. Vychází jednou měsíčně v Čes. Budějovicích. Řídí P. M. Voňavka.

Pěkné knihy pro mládež. Sbírká knih redakce M. Gebauerové, nákladem J. Laichta na Kr. Vinohradech. Seš. 1. obsahuje knihu A. G. Selmerové: Na norském fjordu. Vychází čtrnáctidenně v sešitech po 16 hal.

Česká žena. Časopis věnovaný česko-katolickým ženám a dívkám v Americe. Vydáván Českým literárním spolkem v St. Louis, MO. Ročník I., čís. 2.

Naše kalendáře. Vyšehrad. Zábavné poučný kalendář na r. 1909. Cena 1 K. Nakladatel R. Promberger v Olomouci. — Venkován. Kalendář českých katolických zemědělců na rok 1909. Kalendář tento jest nejen zábavný, ale i poučný. Dobře se hodí každému rolníku. Cena 1 K. Tisíc za 8 K. Objednávky vyřizuje sekretariát Sdružení českých katol. zemědělců v Praze II.

Hradecký Kraj. Věstník muzeí kraje královéhradeckého. Ilustrovaný dvouměsíčník věnovaný minulému i nynějšímu kulturnímu životu. Vydává svým nákladem muzeum jaroměřské. Roč. předplatné 3 K přijímá městské muzeum v Jaroměři. —

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Socialistická noblessa. V Dol. Rakouských již dobře rudé dobrdůlce znají. Proto po dlo a holetém řádění při zemských volbách utrpkali socialisté zdrcující porážku. Z toho vztek přímo nepřítelstý. V pondělí 2. t. m. socialistický poslanec dr. Renner na schůzi prohlásil o křesť. sociálech: „Mají parkmistry, městské rady, zemské výbory, Excellence, ale vše

je starou holotou a ničím jiným.“ Takhle „věcně a důstojně“ ohlásil rudí šeliti svým protivníkům. Komu pak ještě může býti pochybnost, že socialističtí prostí kmáni vynikají velikou naurveností; když jejich inteligentní generál sám je udi tak ušlechtilé mluvě?

Horlivost rudých finančníků. Ubohý socialista se naplatí jako kavalír v hotelu. Kam se obrátí, všude se vztahuje ruka některého radého výběrčího, která nesná soucitu. Pod rudým režimem žida Picka stoupla správní vydání nemocenské pokladny rudých obchodníků z 38 000 K na 78 000 K. Tedy „rozvoj velice utěšený“. Proto 1. t. m. vyšla rudá vyhláška, že členské příspěvky měsíčně se zvyšují v 2. a 3. platební třídě o 90 hal. a mimo to že členové musejí platit ještě měsíční příspěvek 24 hal. k účelům rudého výboru pomocnictva. Do té chvíle byly dvě platební třídy, nyní jsou tři. V 1. třídě měsíční příspěvek jest zvýšen o 54 hal., takže bere člen v případě nemoci denně proti dřívějšímu méně o 1 K a pohřební podpora snížena o 25 K. V 2. a 3. třídě zvýšena rudá daň o 1 K 14 hal. měsíčně, ale podpora nemocenská a pohřební zůstala v téže výši jako dřív. Pokud byla ta pokladna v rukou křesť. sociálů, byla vzornou, prospívala poplatníkům; nyní z ní mají největší prospěch rudí správci.

Podivná správa rudého konsumu. Jak bídne doklepal mnoho rudých konsumtů, o tom psáno v listě tomto již dříve. Nyní přináší vídeňský „Christl. soz. Arbeiter-Zeitung“ v č. 45. zajímavé zprávy o rudém konsumním spolku „Vorwärts“ a filiálkách jeho v Hernaleu. Při inventuře v 13. filiálce přišlo se na různé „nesprávnosti“ prodáváče L. S. Proto byl týž propuštěn. Tento prodáváč byl svého času skladníkem, byl však degradován na prodáváče, poněvadž prodával též častěji mléko překupníkům a nikoli pouze členům konsumu. — Rudí často hubují na strýškovatví. A ajta! Skladníkem v ottagringské filiálce se stal 22. etý nastávající se velmocného člena představenstva; staří skladníci byli pomínati, jako by ten mladíček vynikal nad ně odbornou znalostí. — Inspektorovi Rosenfeldovi, který jest hlavou podpůrného spolku, předložena od zřizenců značná otázka, kdy konečně bude hotovo zúčtování čistého výnosu ze slavnosti, pořádané již dne 13. září. — Byla podána zpráva o nezáživných buřtech z vlastního řeznického závodu v Simmeringu a také o tom, že sádlo, lůj a jiné zboží prodává se v konsumu draze než v řeznické a v jiných prodejnách. — Teď vyhlídka z takového konsumu na ráj budoucnosti nejsou právě nejskvělejší.

Na koho vlastně soudruzi platí? „Ostr. Kr.“ 7. t. m. píše: „Vzorné hospodářství mají sociálně-demokratičtí železniční zřizenci ve svém svazu. 16 let už závodí sociálně-demokratické kokety o přízeň železničního dělnictva a mají dosud 51.832 členů. Přijmy obnášely roku 1907 asi 388.000 K. Právní ochrana stála 65.412 K, které tekly do kapes advokátů, poněvadž židů, sekretářů 18.486 korun, správa 65.268 K, tiskopisy a kancelář 66.416 K a podpory 51.000 K. Nehledě k tomu, že mnohé položky jsou souznačné a liší se jen obnosem, toliko 1/4 všech příjmů byla dělníkům sase vrácena — ostatní plynulo do kapes advokátů, sekretářů, agitátorů a „žurnalistů“, které ovšem seji stále prázdnotou.“

Zapredanci židovských uhlebarů. Stále více se ukazuje, proč radé dělnictvo francouzské bylo drážděno proti katolictvu. Dělnictvo mělo pomoci židovským wertheimkám ještě k tučnějším příjmům. Po konfiskaci jmění církevního židovští kapitalisté se nemívají a dělníkům jest stále hůře. Zajímavé, že ve francouzské sněmovně bylo vytkeno rudým vůdcům, že každý z nich bere ročně odměnu 24 000 franků od židovských uhlebarů. Zač? Ina, že všeno dělnictvo do stávky tehdy, kdy toho potřebují uhlebaroni; čas od času nutno dobře zpeněžit nashromážděné zásoby a zvláště špatný brak. A tenkrát jest kapitalistům stávka velice vítanou potřebou.

Není tohle odporný klerikalismus? „Zár“, která si už tolik posměchu natropila z křesťanského přesvědčení, najednou v č. 43. odporučila „ekvozní vánoční andělské zvonění“ od H. Konráda v Mostě, „jež by v žádné křesťanské rodině nemělo chybět.“ Křesť. je křesť. Za peníze doporučuje protikřesťanský „Zár“ věci vhodné křesťanským rodinám. Odporný klerikalismus!

Rudí násilníci. Předělý měsíc přepaden a těžce sraněn od soudruhů ve Vídni kolářský mistr Jan Krásný. Nejfanatičtější z těch surovců, Al. Blaskoň, odsouzen do těžkého vězení na 4 měsíce.

Soudružská učenost. Věru přímo hrůza vane z toho nenávislného jedu, který se podává rudým pod falešnou znaškon kultury a osvěty. Ubohý masek socialistův stráví ráme raňnované lži všelijak a podle toho pak dopadá jeho „volné myšlení“. Dle sdělení „Volke-

bote“ se dne 7. t. m. pořádali soudruzi volební schůzi v Limberku (Leubendorf) u Poličky. Sociáleta Lettner se slyš apustil nadávkově stávil na církev, ale jak se má lids pomoci, o tom nepováděl téměř nic. Po mnohém apilání sděloval, že inkvisice zprovdila 13 mil ionů lidí se svěla (jak posydaté lhat se nových objevch protestantských badatelů, kteří krvavým bajkám d'Albvičel vpašili tážku prohanosti, jest přece jen vyšší črností). Prý ve středověku všichni kněží byli ženati. Když však jejich synové měli jít na vojnu (soudruh mysli tedy, že tehdy byla vojenská povinnost jako nyní), tu prý papež Innocenc anebo papež Řehoř (soudruh nevěděl náhodou, o kterém by bylo nejlépe lhati) dle všeho zavedl celibát z pouhého protimilitarismu(!!) Halič prý vysílá netoliko voły čtyřnohé, ale i dvounohé, jako na př. Badeniho a — Kramáře!! Lhal, jak prý od jednoho (kterého?) sedláka slyšel, že prý se křesť. soc. kandidát, farář Janišch vyjádřil, že musejí všechny daně odpadnouti. — Sami soudruzi byli v Jiřikově vidění nad žvasty toho „učitele lidu.“ Nevychovává taková „věda“ pro blázince?

„Kulturní“ schůze. Soc. demokraté nspřádali školekon schůzi v Michálkovicích. K jakému asi vzdělání mají dle gusta rudého školy vésti, patrno z kulturních slov řečníků. Bývalý poslanec T. Reger a ostravský lékař dr. Seidl nadávali Čechům lhářů, násilníků, harfeníků a pod. Učitelé p. Bartečkoví, který poukázal na špatné a nesprávné výpočty R-grovy, nadel tento polský spojenec ostravských pokrokářů, vyhrožoval mu, že ho dá vyhodit oknem a že by mu bylo dát po pysku. Cingr, Prokeš, Reger atd. Pěkná společnost!

Jak soc. demokracie vydírá dělnictvo, o tom svědčí toto usnesení všeoborové konference v Olomouci dne 25. října: „Zřízení sekretariátu. Aby mohly býti veškeré organizační práce vyřizovány, zřizen v Olomouci sekretariát. Konference se usnáší, by každá skupina pravidelně odváděla 4 h za člena měsíčně, neboli 1 h z jedné prodané známky. Při zábavách pořádaných v okrese našimi organizacemi buďtež za každou vstupenku 4 h připočteny, které se odvedou odborové komisí bez ohledu, zda byl výtěžek neb ne. Výlohy s agitací spojené hradí skupiny. „vazy neb zemské sekretariáty.“ — Žádný kapitalistický stát neukládá svým občanům takové daně, jako červená organizace soudruhům.

Rolníky nazval soc. dem. poslanec dr. Renner „zuvřivými nenávisťáky zemědělského dělnictva“ a „tvrdohlavými zotročovateli děleď.“ — No — no! Rolník rozhodně nesaje z pota čeledi tolik, jako židovští vůdcové z mozolů chudého dělnictva, které musí na řemeslné strážce platiti, až se ohýbá. Na př. i ubohý řášinetař musí bezky pořádně platiti na rudou organizaci. „Středočeský Živnostník“ píše: Do jistého hostince v Dubi pód Kladešem přišel v tomto týdnu řášinetař, aby si vybral od přítomných hostů podporu, resp. almužau. Byv mimochodem přítomnou společností tázan, zdali také je členem organizace sociálně demokratické, potvrdil že ano a také na důkaz toho vytasil se s knížkou, ve které má stvrzeao, že odvedl příspěvky do konce r. 1908 a tuto k volnému nahlédnutí společnosti této předložil.“ — A proto jest posud výhodnější dobře žiti z pokryteckého projevoování soucitu než z těžké práce, jakou provádějí hospodáři.

Pro živnostnictvo nic! „Han. Kraj“ píše: Tot hešo sociálně-demokratických dobrodruhů. Řemeslníky chtějí zproletarisovati a vehnati za dělníky do továren, aby židovští fabrikanti měli laciné pracovní síly. Na sněmu prohlásili se sociální demokraté proti kočujícím učitelům živnostenským, rovněž tak proti subvencím.

Komu slouží? Socialisté švali do nedávna vytrvale železniční zaměstnance proti železniční správě. Najednou však jakási tajemná událost, s níž se rudí agitátoři veřejně chlubití nechťají, učinila obrat. Na severní dráze vyhlásili úředníci pasivní resistenci, ale musili tak učiniti přes hlavu rudého štábu, který se proti pasivní resistenci resolutně postavil.

Ze všeho chtějí mít křesť. Jak se to stalo, že socialisté začali se dívatí konečně vliďněji na předlohu, která má starobní pojištění dáti netoliko dělnictvu továrnímu, ale i zemědělcům a živnostnictvu? Vláda získala sociální demokraty pro předlohu tím, že učinila jim četné ústupky. Jedním z těchto ústupků je ustanovení, že samospráva nemocenských pokladen zůstane nezměněna. Veliká většina nemocenských pokladen nalézá se totiž v rukou stoupenců strany sociálně-demokratické a jest její nejpřisobivější organizací agitací. Sáhnutí na samosprávu nemocenských pokladen znamenalo by tedy sáhnutí na sociální demokracii samu a uspatí nejvydatnější zdroj její síly. Vláda předloha vychází však sociální demokracii vstříc také v jiném ohledu. „Řada ustanovení jest namířena proti několika malým, nedostatečně prý fungujícím pokladnám.

Ty byly sociální demokracii trnem v oka. Nikoliv snad proto, že nedostatečně fungovaly, jak tvrdí všichni předloha, nýbrž hlavně s té příčinou, že odváděly nemoc. pokladnám rudým oběvy a stěhovaly jejich příjmy i umenšovaly vliv strany. Bar. Beck ztížil také tato bolest socialistův a tajisté plným právem očekává, že se mu náležitě rudé strana odvděčí. Socialističtí agitátoři budou tedy vydržováni na útraty nemoc. pokladen dále. Tato okolnost tedy na jednou učinila socialisty „souditými“.

KVÍTKY,

nejlevnější časopis pro katolické školní děti, právě vyšel. Mezi mnoha krásnými obrázky i prof. Myslbeka sv. Václava z nakladatelství F. Topiče.

10krát ročně jen 50 haléřů při společné zásluce aspoň 5 výtisků. Jinak ročně i s poštou 80 haléřů. Na 10 předplatných výtisků jednorázově zdarma pro chudé děti. Odběratelé, kteří pošlou předplatné na první ročník do 15. listopadu 1908, obdrží „Kvítky“ zdarma kromě kapesní hodinky pro školní děti na rok 1909. — Objednávky jen na korresp. listku na adresu: P. Frank. Svatek, vydavatel a redaktor „Kvítků“ v Praze-III. čp. 1588. Chek bude k první zásluce přiložen.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty s rukávy atd., jakož i:

Kněžské kolárky a náprsenky —

na firmu:

Fejgl & Byčičtė,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro švadleny a krejčí.

Solidní obsluha.
Levné, pevné esy.

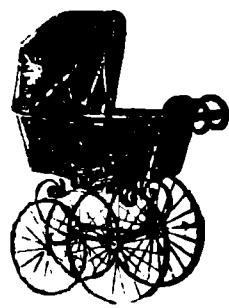
Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

a velkovýrobové firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

JAN STOUPA V PRAZE,

Mladěšská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací postele od . . K 7-80 od . . . K 5—

železné skládací postele s 3díl. matrací od . . . K 10—

železné stojany na látky od . . . K 11—

Úplně nafukovací látky od K 22—

Skládací polní sedátka od . . . K 1—

sáhrad. sklád. lenošky od . . . K 5—

zahradní patentní avinovací zástěny K 26—

Úplně nafukovací nemocnice a zdravotnické stavení

za ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek

Zimní barchety

a flanely, stálobarevné kanafasy, zefíry, sypkoviny, krádlie, dámské látky a jiné tkaniny, struky, manžestry atd. Žádejte vzorky franko.

Jaroslav Marek,

ruční tkalcovna v Bystřici n. Nov. Městem n. M.

Též samým 1 balík 40 m sbytků, obalující barchety, flanely, kanafasy, zefíry a jiné franko za 18 K dobírkou. Vzorky sbytků se nezasílají.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidevé,

bez konkurence

svoji kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, bířety atd.

doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod Klatovského prádla

Hradeo Král., Velké náměstí č. 134.

Založeno r. 1897.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlacení písma a rámců předmětů venku se nale-

sajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.

Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k

ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž

bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová

státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceradinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápěmi krve a ranami, též kráslené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. břimování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvníjší případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. krahm duchovním nejvyšší specialní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medailie. Paříž 1905, státní medailie. Londýn 1905, státní medailie. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medailie. Antverpy 1906, státní medailie.

Výrobky všestr. uznání. Vzorky a ceníky zdarma franko

První česká křest.-soc. svépomocná firma v Hronevě n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkale. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronevě. Král. České.

Vzorky a ceníky zasílají se zdarma a franko a požádají se zasílají jen „vzorky“, bylo-li se objednáno.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných akčních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným záslky na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všestranně uznání kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovují staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(prokeřované firmy)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výpravních)

doporučuje P. J. veledůstojn. duchovenstvu

svojí osvědčenou a často vyznamenanou

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová za ukázkou

se na požádání franko zašlou.

Sklo do oken,

parafení, skleník a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanicí a obal zdarma

K. V. SKUHERSKÝ,

č. a k. ústřední dodavatel Hradeo Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmeč 20 hal. i kg.

diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Palmy

stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 sl. 3, 4-5 sl.

Atelier sochařsko-řezbářské
pro práce kostelní

J. MUNIKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křtíkových cest v reliefech, soch světců, krucifiksů, rámců atd. atd.

Opravné a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Mešní vína.

Nejčestnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové uvědomuje, dodavatel pravé
přirodní vína k obětem naše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherká vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80 88 hal. a výše.

Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 60 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

c. k. soudní přísedící znalec vín, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
čtce dšst. farní úřady v Čechách

Velkorestaurace

Choděra-Vacek

*** V PRAZE, ***

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

ještě stálým dostaveníčkem
hostů z venkova a doporučení
se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
" pohodové. "

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

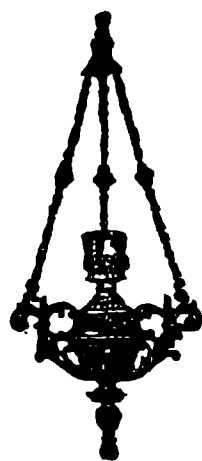
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
saze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

**Velečestojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Prague, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n. roh

Konviktní ul., vyučovaný pastýř spě-
šilně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křtitelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a střihá. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franco.
Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejčestnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesvěd-
čující bezcené. Vše posílám již posvěcené.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velečestojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna parafní

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejčestnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přeneseno, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí velečestojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádobí jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukásku franco
se posílám.

Chudším kostelům možno splácet bez příhrát.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím velečestojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domáckého.
Spokojím doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

P. t. pp. truhlářům

odporučaji

své výrobu

: intarsii :

vkusné a umělecky provedených.

Též dle vlastních návrhů.

: Veškeré řezané :

práce nábytkové,

: řezané křesla, moderní rámy. :

Práce čisté a levné.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradeck Králové,

náměstí Františka Josefa.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:(proti Grandhotelu):

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

**Gramofony,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradeck Králové.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejný. Žárovky Tantalevé, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. listopadu 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Kterou cestou dále?

II.

Opakujeme, že nemilujeme třenic zbytečných. Ale divíme se, že upírá oprávněnost existence našeho tábora strana ta, která nedala v době nejkritičtější katolíkům pevnou záruku svobody náboženské ve škole a v životě veřejném. V nynější éře svobody ani židovským sionistům se nemůže upřít právo obranného sdružování náboženského. Jestliže židé sionističtí upřímně věří tomu, co jim rabíni káží, kdož by násilně potlačoval jejich náboženskou organizaci, pokud tato jiným občanům nespravedlivě neubližují? Leč — různé strany české již dlouho si zvykly na mouřeninské služby katolíků.

Když mladočeši po všech husitských výlevech poznali, že evangelíci po přijetí odměny se přimykají k straně radikálnější, masarykovské, kde jim kynula odměna lepší, najednou z mladočeských řad se stávali berákové. Přicházelo se ke katolíkům před volbami zadním vchodem, učinilo se nakvap vyznání víry, aby se s tímto vyznáním dalo dobře politicky obchodovat. Ale takový lev po volbách aspoň na venek zježil hřívu suova; pod pokličkou prokázal katolickým voličům několik drobných služeb, zato však na venek stydl se přiznati, že má jen katolickým hlasům co děkovati za svoje zvolení proti radikálům.

Zkrátka při všem posluhování různým dobrodinečkům nebyli katolíci uznáni za hodny, aby se s nimi jednalo veřejně, přímo a poctivě. Mladočeský poslanec by byl raději snesl výtku, že mu pomohli do sedla němečtí židé než katolická část českého národa. Právě tato národní etiketa zapovídala vysloviti jméno katolika šetrně, zapovídala docela říci, že m z „národem husitským“ přislouží valným dvěma katolická aspekta taková náboženská svoboda, jako kočující cirkáni. Posluhováním získali jsme jen tolik, že od strany námi podporované rány nedopadaly na nás příliš houbě. Byl to stav velice nezdravý a pro upřímné katolíky přímo pohorlivý. Když tito viděli, jak se dávali i kněží chytati na zfalšovaný med líní těch, kteří mrskáním do klerikalismu bičovali katolíky i jejich přesvědčení, začali kolísati v pevné víře. Počala u nich růsti domněnka, že opravdu církev v Čechách se udržuje hlavně diplomatickými nedůslednými k úpromisem s mocnými živly, s lazními anebo docela proti církvi zaujatými pohlavými národními. A do

řad těchto katolíků hřměly pokrokové hlasy: „Vidíte pokrytecké klerikály? Jen státní para-grafy, bajonety, církevní jmění, šlechta, chytří advokáti mladočeši je udržují.“

Takový pokřik byl odměnou katolické snášlivosti, k níž všechny strany nás nota bene vybízely! Leč takový stav byl jednoduše neudržitelný. Rudi a jiní protikatolíčtí řečníci volně řádili po českých luzích, málokde se proti nim některý farář postavil na obranu. A za to, že katolictvo dalo si na schůzích spílat co nejvíce, ještě bylo plno řečí proti „nesnášlivému klerikalismu“. Boj proti nám se vykrystalisoval; ve chvíli, která se zdála protivníkům při podřimování katolictva zvlášť vhodnou, přestali tito již tvrditi, že bojují proti pouhému „klerikalismu“. Rozpoutal se otevřený boj proti křesťanství vůbec, ba i proti víře v Boha. A tu měli snad katolíci dále plniti svoji „národní povinnost“ odevzdáváním hlasů lidem těm, kteří bezpečnou záruku ve prospěch svobody naší dají odepeli a kteří koketovali před veřejností s živly zřejmě protikatolickými! Zač b český katolík stál, kdyby v době tolik kritické se nesdražoval na obranu toho, co mu má býti dle slov Kristových nejvážnějším?

Jen logicky přemýšlet! Má strana katolická oprávněnost, čili nic? A jestliže pádné důvody v svobodomyšlné době její oprávněnost dokazují, proč bijí do ní tolik vášnivě strany ty, jež mají program straně této bližší než soc. demokracii? Proč není uznána strana ta za hodnou, aby se s ní vůbec zcela takticky a přes posměch fanatických jízlivců veřejně vyjednávalo? Nezapomenutelný biskup Brynych již před rozpuštěním b je nejvážnějším svolal zcela správně: „Buď — anebo! Pryč s postranními kompromisy! Necht každý přizná veřejně celou barvu!“ A tomuto správnému heslu stále více rozumějí široké davy. Každý, kdo není v našem táboře a chce zlomit svobodu katolického sdružování jako nepotřebnou, celku národa škodlivou, ať přesně, určitě a upřímně vyloží svoje stanovisko k náboženství katolickému a k základním právům našim vůbec.

Který kandidát z jiného tábora tvrdí, že jest zcela upřímným katolíkem, tomu jest nutno předložit otázku, zda uznává pravdivost katolických dogmat, s nichž skutečný katolík sle-viti nemůže nic; tážati se dlužno, zdaž se veřejně za svoje katolictví nestydí, zda chodí do katolického kostela, po katolicku se modlí a zda svoji víru proti nepřítelům hájí. Dlužno se ho tázati, zda se poučuje o svoji víře z pam-

fletů našich protivníků či ze spisů katolických. Prohlásí-li pausálně, že jest dobrým křesťanem, že jest proto, aby náboženství dále zůstalo ve školách, toť odpověď obyčje neurčitá. Pod „dobrým křesťanstvím“ každý rozumí něčemu jinému a my musíme státi na tom, aby hájeno bylo určité náboženství naše, totiž katolické.

Jestliže takový muž řekne, že sic není přesvědčeným katolíkem, ale že ctí svobodu a náboženské názory i lidu katolického, pak se ho musíme tázati, aby přesně pověděl, jak si představuje církev svobodnou ve státě svobodném, jaká práva chce zaručiti katolictvu a které tak zv. výsady církevní hájiti nemíní. V těchto věcech musí býti katolíci zcela jasni. A právě v těchto tak důležitých otázkách vyhýbaly se strany, po katolické pomoci šilhající, určitému vysvětlení. Na jedné straně před požádavšími listy se z bázně chlubily svým „pokrokovým smýšlením“, na druhé straně dělaly politické obchody vládním tvrzením, že jsou také pro náboženství, že víru nechťejí nikomu bráti, atd. S takovou politikou však se probuzné a již silně organizované katolictvo spokojiti nemůže. Kdo dokazuje svoje katolictví výhradně velením husitů, zamlčováním jejich chyb a nespravedlivým snižováním velikých mužů katolických, tomu přece těžko plnou důvěru věnovati. (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Jednotlivý princip. Volní myšlenkáři jsou hrozně zamírovaní do velikých slov, mezi nimiž obzvláště blýská se „jednotlivý princip.“

Ovšem, hledání jednotlivého principu jest potřebná a záslužná práce, kterou lidstvo chápalo již takofka od té doby, kdy počalo přemýšlet o člověku, cíli a smyslu jeho života a o poměru jeho k veškerenstvu. Člověk zajiště není bytostí samotářskou, není nazdařbůh vržen do tohoto světa. Člověk rodí se uprostřed společnosti, která ho vychovává a většpuje mu své ctnosti a nepravosti. Proto myslící lidé všech dob usilovali o učení, které by bylo vhodným principem celé společnosti v souladném jejím rozvoji a pevné jednotě. Rozbírání na všechny strany protiví se nejen krasočině nepořádkem a neladem, nýbrž ruší také všeliké podnikání, směřující ku praktickým cílům životním. A pozoruhodno jest, že jmenovitě v dobách nejvyšší svobody myšlení jednotlivci, podobni jsouc bárkám, udrženým od běhu a nemajícím kormidelníka, pohazování jsou sem a tam vlnami života a plují bez cíle.

nelze ovšem v tomto rybníce ani pomyslit; zato však konají se tu v patek — dobytčí trhy. Věru orientální to specialita: dobytčí trhy — v rybnici! Není li tu právě trh, pak vídame zde jiný zajímavý obrázek: ženy a děti z nejhudších vrstev roztloukají zde střepy hliněných nádob a kusy pálených cihel na drobný prasek, kterého směšného s hlinou Arabové nebo též Arabky užívají buď k zamazání uhlín (ve zdech, v hliněných nádrkách na obilí a pod.) nebo k hotovení nových nádob hliněných.

Jame na rozpácích, kam dříve v letu upřítí zrak: zda-li na levo k tomuto rybníku a k pokračování údolí, v němž letí a které na severu sluje údolí el-Més, či spíše na pravo, kde nám kynou již ponuré, omáené sdi městské. Nemohu říci, že by nás vítaly s tvář radostnou, plnou života; spíše jest mi doznati, že máme před sebou vážného, zamklého starce, který svůj životní úkol již vyplnil, který žije jen s minulostí... Těšíme se, že za pobytu v Jerusalemě bude nám možno často a často choditi podél těchto zdí a ohledati každý jejich kámen. Pabrak, pod kterým nyní jedeme, jest křesťanský Sion. Málo máme nyní času, abychom si uvědomili, co vše jest srdci křesťanskému zde draho a vzácné. I na to přijde svým časem řada... Asi uprostřed sdi městských na této straně (západní) třel k nebi masivní citadella, zvaná od dob středověkých hradem Davidovým, nyní pak el-Qila. Kdybychom byli tudy se ubírali před 19 stoletími, byli bychom zde spatřili nádherný palác krále Heroda a tři věže: Hippikus,

FEUILLETON.

Na rakouské půdě v Jerusalemě

Pis. dr. J. Hojál.

Na nevelikém nádraží jerusalemském čeká řada drožek podobně jako bývá na nádražích našich, takže bychom snadno zapomněli, že jsme v Orientě, kdyby kraj drožkařů nám nepřipomněl, že nejsme na západě. Pořádek obvyklý. Začíná vyjednávání a smlouvání. Ujednáno, že šikr nás doveze za dva franky do města, a to mě do rakouského hospice, přítele pak do kláštera dominikánů, u kterého jest biblická škola francouzská.

Sedáme na vozy, houpající se na perech, které z dob Šalomounových rozhodně nejsou. Sotvaže jsme se usadili, praská Arab necitelně do koní a již ubíjíme rychle vpřed. Jedeme skoro jako na automobilu; arabští vozkové, jedouce ulicemi, nedávají valně pozor, aby někoho nepřejeli. Ať se vybne každý sám, komu jest život vzácný a komu jsou zdravé údý dražší, myslí si a šlehájí do koní bez milosti.

Cesta vede nejprve malý kousek směrem východním a dále hned na cestu, vedoucí od Betlema k Jerusalemu. Obrácíme se, zdali snad v dái spatříme aspoň špičku nějaké věže betlemaké, však marně. Vzpomínati, že těmito místy se svého času ubírala panenská Matka se svým ochráncem, když císař Hmaky byl nařídil sčítání lidu, nedovoluje nám bázeň, že nás Arab i s kočářem zde pobíhá. Pá-

címe v pravém slova smyslu po příkré cestě s kupce směrem severním v hustých kotoučích zvedajícího se prachu, který nám dovoluje jen poněkud bleděti na zaprášené olivy, dosti řídké vysázené v údolí, které se nám po pravici rozvírá a sluje nyní ve své dolejší polovici údolí er-Rabábi. Dříve se považovalo údolí toto všeobecně za biblické „gá ben-hinnom, gehinnom gehenna“, ve kterém přinášeli Israelité své děti Molochovi v obět zapalnou (4. Král. 16, 3; 2 Paral. 28, 3), v době novější však kladou místopisci biblické „gá ben-hinnom“ poněkud více na východ do údolí známého pode jménem „Tyropoon“. Do „gehenny“ vyvážely se a obnēm pá-lily veliké odpady — pokud se za starověku na východě vůbec vyvážely a pá-lily — zdechliny a p, takže jméno údolí toho gehenna bylo přeneseno na místo, kde vvrhel lidstva bude pálen obnēm — na peklo. (Srv. Mat. 5, 22; 18, 9. Mark. 9, 47)... Před sebou vídame údolí er-Rabábi, přepržené silnou hřáz, po které hned pojedeme; asi o 180 metrů výše vine se druhá, s prvát rovnoběžná hřáz. Koryto údolí dvěma jmenovanými hřázemi ohraničené sluje birket es-Sultán, t. j. rybník sultánův, poněvadž je posledně opravil sultán Soliman v polovici XVI. století. Jsme zvyklí ze západu viděti v rybníce obyčejné vodu; tento rybník však má tu zvláštnost — podobně jako četné jiné rybníky na východě, že má vodu jen — když naprší, tedy v zimě, v době deště. Dnes jest 15. října, doba, kdy „mokrá saison“ ještě nenadešla, vídame tedy rybník prázdny až na malou špinavou kaluž, na místě, kde jest rybník nejlubší. Na chov ryb

Jest stálou snahou filosofie srovnávat a jednotit názory, mínění, domněnky a poznatky, kteráto snaha tím více jest odůvodněna, čím větší jest jejich smutek a tápavá nejistota. A tak dělá filosofie vždy byl a bude, aby sloučila vše rozmanité v jakousi jednotu, aby se všeobecné vědění takto nasbíraného sestavila poslední výslednicí, z níž by vyzíralo, jak člověku na svět jest hleděti a jaké přesvědčení o sobě a celku jest mu sestrojiti. Vždyť nesměrná říše skutečnosti k podmanění svému ducha lidského přímo vybízí, ale zároveň mohutně se mu všírá. Z dějiny filosofie však víme, že veliké protivy činí nemožnou shodu v rozličných otázkách, a to právě nikoli v nejmenších. A jelikož každý filosof vidí jen omezené výseky světa, a vidí je svými očima, pochodí z toho, že každá soustava jest jednostranná.

Jakých řečí se již o rozličných soustavách filosofických nenamluvalo! A přes to idealism a materialism, pantheism a individualism a jiné směry zůstávají stále jen věcmi obraznosti, citu a vůle, jsou předpoklady a nikoli výsledky myšlení a tím méně vědy. Dobře tedy praví Falckenberg ve svých „Dějinnách Novověké filosofie“: „Jeden názor světový musí ustoupiti jinému, jež sám svou jednostranností budovati pomáhá, aby posléze, až se u své protivy vyučí, vytříbí a doplní, prohloubí, zase vládu si vybojoval; ale vyvrácen mladším soupeřem nemůže býti srovná tak, jako drama Sofokleovské Shakespearovským, mládí stářím, jaro podzimkem.“ Lze si domysleti, že tato nemožnost vyvrácení jednoho názoru druhým jest pojímána od Falckenberga jako jejich hodnota, zatím však plyne z ní poučení o nejistotě a slabosti. *Neboť nemůže-li jeden názor vyvrácen býti názorem jiným, jest patrné, že nemá ten ani onen jednak co vyvraceti, a jednak nemá, čím by vyvracel.* Jednotlivci princip, který jest od volných myšlenkářů slibován, mohl by stanoven býti jen tehdy, kdyby filosofové i vědci nabýli určitě a nepopíratelně poznání světa. Zatím však filosofové posud se neshodli ani v tom, které metody v poznávání světa správné jest užívati. Dle dosavadního myšlenkového stavu mezi filosofy a přírodopysci mohli bychom neprohlédajíc ovšem k mnohým odstínům, stanoviti dva tábory: jedni tvrdí, že o zevnějším světě nevíme docela nic, protože se nám jeví jen představami v duši naší vznikajícími, druzí ujišťují, že poznáváme svět skutečný i mimo naše vědomí. Nechtějíc rozhodovati, který směr z obou jest pravdě bližší, víme určitě aspoň to, že poznání světa a podstaty jeho posud nikdo z filosofů a přírodopysců nám neoznámil. To všechno jasně dokazuje, jak daleko jest lidstvo od jednotlivého principu, jestliže jej očekává od vědy a filosofie. A to všechno dokazuje, že sliby volných myšlenkářů o jednotlivém principu jsou mluvou ohlubených plíe a sypaním písku do očí těch, kdož hloupě chtěli by jim uvěřiti.

Otázka židovská. „Vlastenecký“ tisk po delších rozpacích pověděl v té příčině aspoň něco, ale dost opatrně. Obšírně a bez rukaviček o židovské otázce mluví „Lidové Listy“ v čís. 357. ze dne 14. listopadu. Ješto vše obecně se přetřásá, bude s prospěchem, když některé myšlenky v „Obnově“ uvedeme. „Národům slovanským“, praví se v „Lidových Listech“, jest židovstvo pravou metlou. Kdešto v západních románských státech našlo půdu sotva 150.000 židů, v Anglii něco přes 200.000 —

Rasael a Mariamná (2). Hned za Davidovou tvrzí v papracích dobasínajících slunce bujný orientální život kolem probourané městské zdi (od r. 1898, kdy navštívili Jerusalema němečtí císařští manželé) a kolem vedlejší brány Jaffské, kterou nazývají nyní Arabové Báb el-Chalil (t. j. brána hebronská). Nevjíždíme však touto branou, nýbrž stále ještě zůstáváme mimo vlastní město a prodíráme se ulicí „jaffskou“, ve které proudí davy lidstva; jedeme kolem německé, turecké a francouzské pošty, načež u Fastova nárožního německého hotelu v úhlu 90° zahýbáme na pravo. Za tímto hotelem stála svého času „tvrz Goliasova“ (Qasr Žalúd) a v té „Pacifinos.“ S hotelem sousedí klášter francouzských „Sœurs Réparatrices“, které ve svém kostele (přístupném i jiným věřícím) ve dne i v noci se klaní před vystavenou Svátostí oltářní.

Naproti stojí francouzská nemocnice sv. Ludvíka, sousedící s velikou budovou, s hospicem pro francouzské poutníky. Oknem může francouzský poutník hleděti do města protější branou, zvanou Báb 'Abdul-Hamid, čili Báb el-Zedide (t. j. brána „do vát“, poněvadž byla teprve nedávno, r. 1890 probourána).

Když jsme se míhli kolem nepatrného hospice pro katolické Syry, zabnuli jsme zase v pravém úhlu do brány avané Báb el-Amúd, čili do „braný damaské.“ Tímto místy přicházeli Izraelci, a Galilejská a se Samarijskou do Jerusalema, tímto místy putoval též dvacíletý Ježíš na

mezí Slováky a Rumuny však tyje jich (včetně Uhry) 7—8 milionů. Pokud se týče sociálního postavení židů v zemích českých, stávají se nám stále nebezpečnějšími, ne snad jen tím, že nejdůležitější odvětví obchodu a průmyslu mají ve svých rukou (na př. monopolisují téměř obchod uhelný), ale hlavně i svým vlivem v řadách inteligence. Za posledních 20 roků rozmnožil se počet židovských advokátů, lékařů atd. a nás měrou úžasou. Vliv jejich proniká pak všude, tím spíše, ana většina křesťanských kněží, již jediní tímto vlivům mohli by částečně čeliti, ruce nečině ve kln skládá.

Židovstvo jest dnes již úplně přesvědčeno, že slovanská křesťanská společnost jest naprosto neschopna proti jeho organizaci něco činiti. Jen tak jest na příklad možno, že i synové židovských obchodníků s ryze českých měst, tedy lidí, o nichž by se myslilo, že musí respektovati své odběratelstvo, účastní se nyní pražských buršáckých buntů. Ti lidé, v ryze českých krajích usadili, odebrali šmahem „Prager Tagblatt“, ano jsou i jeho dopisovateli, aniž kdo proti tomu nějak protestuje. Že jedině židé udržují nadvládu německou v mnohých městech moravských i některých českých, o tom netřeba slov šířiti. Největším však zlem jest, že tliskem a penězi židovská minorita křesťanský svět přivedla již v takovou duševní závislost, že takofka již ani jinak mysliti se neodvažujeme, než jak oni nám předpisují.

Očím židů jest úplně ovládnutí světa křesťanského a rozvrácení jeho západ mravních.

O této duševní závislosti, na niž „Lidové Listy“ ukazují, dalo by se věru mnoho mluvíti zejména ve straně pokrokové. Mnohé protikatolické názory pokrokových inteligentů jsou do slova skoro opsány z listů židovských. Že židé v ryze českých městech neustále svým němčením nás urážejí, pokrokářští zaslepenci buď nevidí nebo viděti nechtějí. Pozorně na příklad obchodní židovské cestující. Jednali-li v českém městě přímo s objednavatelem, jest nutno ovšem, aby mluvili česky. Vše hle, sejdou se dva na náměstí, v hostinici, na dráze, a již spustí na plná stavidla německy, neohlízejíce se docela nic na to, co tomu říká a co při tom cítí celé české okolí. Zdá se, jako by byli s německé říše a jako by se jim bylo po mateřském jazyku zastesklo — takovou potřebu mají německy hovořiti! Kdo vezme v úvahu toto židovské němčení a kdo dovede si plně uvědomiti vždy rostoucí závislost hospodářskou na kapitálu židovském, nemůže jinak než odsouditi ty politické strany v českém národě, které národní sebeobranu naší v tomto ohledu združují a zeslabují. A to že jest ta slavná česká inteligence?

Slyšeli jsme již častěji a také od pokrokových učitelů, že se poměr náš k židům musí upravit a že se nesmí stále hovořiti překonaným názorům. Není důvodu v tomto blábolení viděti zlý úmysl, jako spíše duševní omezenost, prázdnotu inteligence a závislost na novinovém tisku. *Ne my všichni židům, ale židé všichni nám mají poměry upravit.* Že židé chytře pomáhají pokrokářům v boji protikatolickém, že tento boj přijali za svůj a žijí jej duševně i penězně, pro to má se zvrátiti celá národní naše sebeobrana a umlčeti střízlivá úvaha o tom, co nám jako celku škodí nebo prospívá! Český citlivý člověk musí se zarditi studem, když takové názory slyší jmenovitě od vychovatelů mládeže. Ale ovšem, k takovým koncům dospívají pokrokáři jako lidé, kteří lehkomyslně přijímají za pravdu všechno, co jest jim pod firmou pokroku obratně podstrčeno. lidé ho-

velikonoce s Maríí a svým pěstounem, tudy vycházeli apoštolové na sever hlásat Ježíše ukřižovaného. Jak pamětná to místa!

Míjíme tureckou posádku, obstarávající v bráně stráž a pádíme ulici zvanou Taríq Báb el-Amúd směrem jv. a zastavujeme na ulici „via dolorosa“, t. j. křížová cesta před imposantní budovou, stojící na vysoké podezdívce. Černošlutá schránka poštovní, upevněná na zdi, nás roucuje, že máme před sebou rakouský hospic. Loučíme se na krátko (zítra se snad zase uvidíme) se svým přítelem a sestupujeme s kočáru. Bojíme se skorem stoupnouti na zem, čtouce naproti nadpis „statio III.“ (zastavení třetí) a vzpomínajíce, že jdeme vlastně po cestě, po které Kristus vlekl svůj kříž.

Po schodech jakéhos tunelu kolem sochy Madonny stoupáme nahoru do zahrady a odtud po nových několika schodech do průjezdu hospice samého. Rektor dr. Fellinger z diecése linecké není právě doma. Zato můj bývalý kolega z vídeňského Frintanea vítá mě na rakouské půdě velice srdečně a zavádí mě do přichytaného pokoje. Cestou potkáme jiného krajana, docenta university krakovské dra Trzeciaka, který studoval již předtím v Římě, ve Frýburku, v Maichově, ve Vídni, v Bejrutě a nyní koná zde přípravná studia, aby mohl jednou s úspěchem přednáseti doma Nový Zákon. Urovnáv si své věci ve vykázané komnatě, vyšel jsem ven a prohlížel jsem si za průvodu dra Ehrlicha stánek vybudovaný pro poutníky obou polovic naší říše, přicházející do Jerusalema.

vorní, podvádění svou vlastní domýšlivostí, ihned strčení do proudu suřivou deklamací a povrochním nadšením.

Úřednické ministerstvo. Politická krise částečně jest odklizená sestavením ministerstva úřednického. Pominulo rozkládání a uvolnění se napietí. Hledíme-li k tomu, že krise vyvolána byla obstrukcí německou a vystoupením našich lidí z vlády, dnes můžeme uzavřítí, že nevyhráli ani Češi ani Němci. Němcům se jména sklaplo tím, že ministerstvo není složeno ze samých úředníků německých a že nebude jim možno situaci úplně ovládati, jak si představovali. Přijetím tří Čechů do ministerstva potvrzuje se mínění, že proti nám a bez nás nechce se nebo snad se nemůže vládnouti. Mimo to získán snad významný předpoklad, že i v budoucím ministerstvu parlamentním budou zasedati tři naši lidé, neboť nebude možno odopíratí to, co se za takových důležitých okolností jednou již připustilo. Tři ministři ovšem po právu nám náležejí, ale hledíme-li k obtížným překážkám našeho postupu ve Vídni, jest uznati, že tu učiněn jistý krok ku předu na cestě, na kterou nás poměry a zkušenosti tlačí.

Jestliže v jiných státech lidové vrstvy pracují o smohutnění svého vlivu ve správě státu, nelze jinak si počínati ani u nás. Dlužno bojovati i v našem národě proti pusté demagogii, která lidu vštěpuje hrůzu již před pohybem slovem vlada, jako by představovala nějakého hrozného tyрана nebo lidožrouta. Ostatně rozšíření volebního práva s účastenstvím ve vládě jest přirozené spojení. Proč v novinách a na schůzkách křičelo se opozičně, že ministerstvo úřednické nesmí býti zřízeno, a proč se tvrdí, že nemůže míti dlouhého trvání? Proto, že úředníci v takovém ministerstvu podlehnají náladě, vládnoucí byrokraticky. Jest tedy obviňování té oné strany jako strany vládní nemístné jednak věc, protože dnes tímto způsobem nejlépe lze obstarati potřeby národní a požadavky práva, jednak působí zlobně po stránce vychovatelské, jelikož živí nesprávné předančky a názory, které třeba z lidové myslí odstraňovati. Proto každý rozumný člověk musí se starati, aby politická romantika a plané heaslování bylo konečně zahazeno do starého železa a aby správné usuzování mělo přednost před frásami. A tak náš politický slabikář pomalu se obsahově mění, že nebude se slabikovat: obstrukce a opozice v parlamentě, nýbrž práce v dílně samé vlády. Tam kynou nám prospěchy více nežli kde jinde.

Přednáška divadelní kritika stala se již pověstnou svými kalamitami a pořezala se opět náležitě po prvním představení úchvatné hry z franciny, Pavla Bourgeta a Ondřeje Kuryho: „Manželství a rozvod.“ Ženství důležitých a časových otázek v tomto kuse nenalezlo obliby u panů kritiků ze sociálně demokratického denníku a z orgánů realistů, kteří na hru, že v ní církev zleková duši matky, neztracují dítěte a že dochází v ní ke smírnému rozřešení těžkého problému, že žena rozvedená a ponese občanským sňatkem k milovanému muži poutaná spíše s ním k manželství církví posvácenému, se vrhli s fanatismem sobě vlastním, s jakým pronásledují vše, co nehodí se do krámu jich omezených a úzkoprstých duší.

Věřejně nutno odmítnouti terrorismus, který zavádí taková kritika na obecnost!

Začínáme — střechou, která jest dle zvyku orientálního plochá a dlážděná. Mile nás překvapuje úchvatný pohled na celý Jerusalema, posetý nesčetnými kopulemi, minarety a věžemi. Zrak náš se zastavuje nejprve u kopule, která kryje hrob Kristův, pak u věže katolického farního kostela (Saint Sauveur), zastavuje se u nádherné kopule mešity Omarovy, její stojí na místě, kde druhdy k nebesům se zvedal chrám Šalomounův, stopuje cestu, po které Božský Tripitel neal druhdy svůj kříž, a rád by spatřil též večeradlo Páně, které však jest poněkud vzdáleno Věru, úchvatné to panorama pro duši věřící! Kdo by tu však chtěl jen hledati romantiku, nebo jenom estetický požitek, neví, zdali by byl unesen.

„Jak dlouhá jest celá fronta krásné položené budovy?“ táží se dra Ehrlicha.

„47 a 1/2 metru.“

„A šířka?“

„Chybí několik centimetrů do 22 metru.“

Sestupujeme do prvního poschodí. Stěny chodby okrášleny jsou erby vznešených poutníků, kteří tu bydlili, a pamětními deskami bromaďných poutí („karavan“), jmenovitě oněch, které pořádá brivenský palestinský spolek za vedení neunavého Jindřicha Himmela šlechtice z Agisburgu.

V jihozápadním křídle jsou císařské pokoje, pak divan; v křídle jihoovýchodním jest vchod ke kór domácí kaple, která zabírá svůj výš přístavek i poschodí. Vstupujeme dovnitř. Západ i Východ stojí ochotně srazit sram že cti svého

To, co píší smíšené listy, není kritika, to jest střednost. Kritikové nemohou pochopiti, že „pechá okolnost, že matka připravuje dcerku ku přijímání, že s ní chodí do kostela, že tam dýchá vůni kadidla — tento sladký jed (11), jenž už skasil tolik duší (11), a že vzpomíná na víru svého mládí“ — nemůže učiniti se vším tím ohromným obsorem myšlenkového vzpomínání na vlastní dětství matčino tu přeměnu, ten obrat, jaký s nešťastnou matkou se stal, když vyvítovala po léta znehodnocení vlastní své bytosti, znehodnocení vlastní duše a pochopila propast, do které vrhá se svým občan-ským štátkem.

Jest nesporno, že kritikové bezvěreckých listů postřebli nebezpečnosti, hrozící jich učení, snahám jich stran i protináboženským agitací, že lekli se přesvědčivosti myšlenek a velikých morálních dojmů, jakými na duši divákovu působí hra, nehanobící učení církve, nepřivrající rodinné taje a neoplývající cizoložnickými ná- mětmi, netrýskající nabotou a frivolností, že zalekli se čistoty idejí, i velikosti, a jakou podmaňuje si hra diváka, a proto vytáhli proti ní se řídkou až svorností —

My naopak vítáme tuto krápní čistě rosy na jevišti Národního divadla v Praze, vědci jsouce jeho řediteli p. G. Schmoranzovi, že v této věci vykonal velký a zásluhný čin. Ti, kdož v divadle hra viděli — ne ovšem předem sanjati — „neomítnutí“ (!) — atheisté z pře- svědčení (!) — nýbrž mužové a ženy osvícení, dryádnictvím a atheismem nezfanatisovaní, ji vítají jako hru velice časovou, velké mravní ceny pro všechnu veřejnost, která nejen dojala k slzám svou jímavostí, nýbrž nadchla, povznesla a vytrhla diváky za několik těch ho- din svého trvání více, nežli „Čas“ a „Právo lidu“ své čtenáře za léta!

A proto žádný terrorismus, páni divadelní kritikové!

Co přinesl kompromis straně staročeské? Le- tobať kompromis pro volby do sboru obecních starších král. hlavního města Prahy, uzavřený přes všechny výstrahy a varování rozvážných lidí, přinesl straně staročeské důkladné zklamání a strátu té mandátů obecních starších! Všichni, kdož se záležitostí obce Pražské zabývají, s trpkostí pozorují, že vedení strany staročeské pozbývá prozíravosti a že zaznamenává v poslední době strátu za strátou, pokud jde o reprezentování strany zevně, utužování její organizace uvnitř a posílání kulturního. Vedení strany, která májc dnes nejrozšíře- nější a přímo výtečně vedený list v rukou svých, mohlo by, kdyby si bylo vědomo svých cílů, vybudovati se strany mohutnou organi- sací národní, ješto strana staročeská jest dnes jediné možnou, aby seskupila kolem sebe vše, co s českým národem a jeho budoucností dobře smýšlí. Strana národní těší se důvěře všech vrstev českého lidu, má života schopné jádro ve velikém počtu mladých, nadšených pracov- níků a živoří, žije dnes nedůstojným způsobem své minulosti. Jsou chyby, které lze těžko nahražovati, a jsou skutky, které stávají se osudnými, když jsou prováděny s nevyvážite- lnou umíněností. Jedním ze skutků podob- ných bylo rozhodnutí, aby strana národní pod- nikla letošního roku zápas o mandáty, zkom- promisovaná se stranou mladočeskou, neslýchané skompromitovanou aférou rourovou. Při ohrom- né agitaci mladočeské a všech živlů radnici Staroměstské podřízených nemohla strana staro- česká nežli vyjít z volebního zápasu skrácena,

Pána stavební hmoty. Východ dává na stěny svůj bílý a červený vápenec, okolí moře Mrtvého po- kytko černý kámen, tak zvaný „kámen Mojžíšův“; ruka lidská kameny tyto vyhladila a seřadila v ladný celek dle barev. Solnohrady daly ke zbu- dování hlavního oltáře červený mramor, Slezsko přineslo v oběť na svatostánek mramor bílý. His- torický malíř Kupfelwieser (1796—1864) ozdobil hlavní oltář obrazem, představujícím sv. rodinu s dvanactiletým Spasitelem, potulujícím do Jerusa- lema právě v onom okamžiku, kdy při prvním pohledu na město byl Kristus unesen radostí ne- beskou. Na stěnách nám vypravují erby členů české rodiny rakouské, kteří Habsburkové podnikli pouť ku sv. místům jerusalemským a zde se ubytovali.

Naproti východu z kůru ukazoval mi dr. Trzciak svůj byt. „Kolik poutníků zde můžete umístiti?“ táží se dra Ehrliche.

„Máme nyní již jedno sto lůžek. Přijde-li čístejší počet, pak ubytujeme některé z nich ve františkánském hospici, svatém Casa nova, jiné pak ve francouzském hospici Notre Dame de la France. Zato zase když přijde větší počet fran- couzských poutníků, poskytujeme jim přístřeší my. Tak si navzájem vypomáháme.“

„Byli to vznešení poutníci již“, pozname- návám, prohlížeje si erby na stěnách.

„Ano. Kromě císaře rakouského Františka Josefa I. (1869) a kromě císaře brazilského dona

a stane se tak povědy, kdykoli sednou její předáci na vějířku mladočeskému vedení, které pracuje podle své osvědčené šablony nikoli pro vše, nýbrž pro zájmy osobní, pro hodnosti a — kapsy.

Budiž to řečeno beze všech výčitek; ti, kteří se věci týkají, jsou si toho s jistotou dobře vědomi.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Obrana.

Uctívání židovských měšců. V době, kdy se uznává svorně, jakých zákeřnických kousků, jakých nepoctivostí a potup židovský tisk proti našemu národu se natropil, naše extravlastenecké časopisy přímo plazí se před židy po zemi, aby nestratili přízně této cizí krve. Omlouvají, vymlouvají, uctívě svou odbě- ratels „Prager Tagblattu“ k společné národní práci. Jako by to nebyla samozřejmá povinnost israelitů, bohatnoucích z českých mozolů, cho- vati se k našemu lidu spravedlivě! Katolíci český každou chvíli za svoje národní služby je spráskán; s bezohlednými židy, kteří si tropí posměch z národuosti i z náboženského pře- svědčení lidu českého, jedná se jako s nastá- vajícími spasiteli naší země. Požadovstěle listy české protestují proti židovským sionistům, kteří připravují israelitům cestu do Palestiny. Jako by odchod části židovstva (nota bene germanisujícího!) byl kdo ví jakou ranou pro český národ. Náš lid by rozhodně nad takovou strátou neplakal!

A židé v těchto pohnutých chvílích místo toho, co by dali řádně zadostiučinění za svoje velkopanské kopance, poroučejí dále, co má české časopisectvo v jejich prospěch činiti. Znaří moc svého měšce dobře; vědí, jak rádo se před ním u nás kleká, i když německá spo- lečnost sama odkopává svoje židovské pomoc- níky. V „Besedách Času“ vychází znova dávno sepsaná kapitola Herbenova o šikovném židov- ském kšeftaři. Jest psána dosti opatrně. Líčí se v ní ústrky, které musil Icek od křesťanů snášeti, dovazuje se tam, že byli židé k nepoc- tivým šmejdům přímo odsouzeni zemským zří- zením atd. Leč — židovstvu se ta povídka nelíbí; zvyklo si přilíže na domácícké služby Herbenova tisku, otvírá oči úšase, že takový

Pedra hostil dům náš řadu vynikajících šlechticů, vysokých úředníků, diplomatů, ale též — žebráků. Náš dům jest totiž ústav křesťanské dobročinnosti; proto hostí každého, bohatého i chudáka, katolíka i nekatolíka, Rakušana, Uhra i cizince. Za dobu svého trvání, t. j. od r. 1863, kdy byl otevřen, poskytl již byt půldeváti tisíci poutníků a poutnic.

„V jakém poměru jsou Rakušané v počtu poutníků jerusalemských zastoupeni?“

„Z Rakouska přichází poměrně do Jerusa- lema poutníků u porovnání s jinými státy nej- méně.“

„Není pro nás příliš lichotivé, že i v tomto ohledu jest Austria na světě poslední. Z čeho jest dům váš vydržován?“

„Z dobrovolných příspěvků. Správu jich a vůbec celého ústavu vede kuratorium, v jehož čele stojí prelát dvorní rada dr. Hofman Zachokke a jehož rady jsou dr. Karel Schnabel, probošt v Novém Městě u Vídně, kanovník dr. Pfleger a za Uhry jeho Excellence biskup szathmarský Me- sleni. Protektorem ústavu jest arcibiskup vídeňský, který má též právo jmenovati rektora a vice- rektora.“

Po pohodlných schodech sestupujeme do přizemku, kde jest vlastní vchod do kaple, kde jsou jídelny, knihovna, byty pro rektora a vice- rektora. V obydlí přilehlém jsou místnosti pro domácí hospodářství, které tu vedou sestry sv. Karla Bor. z provincie alexandrijské.

poslušný, vědělý sluha chce míti trochu jiné názory o židech, než jaké má „Neue freie Presse“. Proto v „Besedách Času“ dne 8. t. m. vytištěna pokorná omluva. Prý ta kapitola není tendenční, je prostě dokumentem dějepisným. A aby herbenovský tisk ještě lépe dokázal, že je „hodný“, že si židy roztřpčiti za žádnou cenu nechce, zaryl nepoctivě do katolíků: „S minulostí nepotřebuje se žádný rozumný člověk stotožňovat, sic by historie vůbec byla nemožná. To dělají (?) kněží a klerikálové; kdyby měli moc, nedopustili by, aby historik vypravoval, jak za časů Husových kněžstvo bylo zkaženo.“ Na tyto farizejské řádky odpo- vídáme, že v dějepisných knihách katolických jest o zlořádech církevních za časů Husových psáno hodně zřetelně. Ne „klerikálové“, ale naši fanatičtí odpůrci by chtěli stotožniti teh- dejší kněžstvo s kněžstvem nynějším. Pořádáno bylo přece tisíce schůzí za éry mladočeské a masarykovské, na nichž se hodně černě vyli- čovaly zlořády církevní, bujevší před pětí sto- letími, aby se ku konci štvácky dodalo: „A table církve, která se tolik napáchala, chce vás, milí Čechové, vésti; ta společnost, která se tolik natropila, tvrdí, že chce šířiti učení Kristovo“ atd., atd. A po schůzích před okny aevinného faráře, který kuřeti neublížil, pro- volávána chraplavými hrdly hanba. Masary- kovské tiskoviny v první řadě se namáhaly štváti proti kněžstvu nynějšímu vypichováním věcí dávno odbytých, aniž by zřetelně pově- děly evangelikům, jak velký počet hříchů na národě našem se napáchal kalvinism a lutherism.

Do kterých časů až Masaryk ve své „de- batě“ královéhradecké zacházel, aby pak mohl píchati ukazovákem proti přítomnému kněžstvu se stále se opakujícím: „vy — vy!“ Kdo to jen chtěl s minulostí stotožňovat kněžstvo ny- nější? Byli to katolíci? Hodně pokrokoví jsou ti židé, které musejí „Besedy Času“ poučovati jako malé chlapečky a jejich vymazlený pláč uznávají za vhodnou ztišiti protikatolickou ou- krovinkou!

Leč omluva „Besed Času“ pokračuje ještě poníženěji: „Dn.šní český žid, který je mužem pokrokového smýšlení (ergo odběratel Herbe- nova listu), obchodníkem čestným a reálním, nemá nic (!) společného s takovými Isaky Wolfy, jací se vyskytovali na jižní Moravě (opatrníku, jinde už nikde?) před půl a ještě před čtvrt- stoletím.“ Tady není dopověděno — zase s ú- zkostlivé opatrností. Jsou židé, kteří jsou jenom pokrokoví, osvícení a reální? Nejsou mezi nimi houfy takových, kteří dosud dovedou prováděti daleko větší a výnosnější šmejdy než onen Icek? A proč by měl pokrokový žid takové pravdivé sdělení odsuzovat? Neúplně stokrát víc pod tlakem uhlobaronů, kartelářů, buršů židovských než jak se dělo za onoho Ieka? Z „Besed“ by si mohl někdo vyčíst, že už teď židé jsou zcela jiní než dříve.

Leč čtème ještě zajímavý konec pokorné omluvy: „Dostal jsem s několika stran upozor- nění velice nedůtklivé (jak jemně řečeno!): jeden pan pisatel dokonce praví, že „stále a to hlavně v „Besedách Času“ uveřejňujeme články, básně a feuilletony antisemitické ten- dence.“ — Tu to máte! Herbenův orgán — a uveřejňovati stále (!) takové antisemitické věci! A masarykovský tisk, který se tolik židům na- sloužil, který největší výstřednosti židovstva přikrýval pláštěm mlčení, který nenapsal ani malé noticky o zhýralém velkofraudantovi náboženské obce židovské, neodpoví onomu židovi, že se semitského fanatismu jest holovým nepoctivcem. Výtky židovských poručníků od-

Vycházíme na portál a procházíme se ne- velkou zahradou kol dokola oběhnanou silnou zdí, která na dvou stranách, táhnoucích se podél ulic, dosahuje výšky 8 a 1/2 m, takže se zdá, jako by náš hospic byl trzví silně opevněnou.

„Mnoho-li měří celá obvodní zeď?“ táží se.

„Skoro 300 m.“

Sledoval jsem tyto všechny výklady sice se zájmem, srdce mé však horoucně již toužilo spatřiti konečně nejzácnější perlu celého Jerusa- lema — Boží hrob . . . „Kdy půjdeme do Bo- žího hrobu?“ táží se.

„Dnes jste již unaven, a teď jest již pozdě. Odpočíte si a zítra bude dosti času, aby se vaše přání vyplnilo. Zatím si pěkně na lůžku odpočítejte a zítra nám povíte, o čem se vám první noc v Je- rusalemě zdálo. Do loterie sice sádití nebudeme moci, poněvadž rakouský tento ústav zde žádné šilinky nemá, bude však rozhodně zajímaví nás všechny, co vám fantasie na svých křídlech dnes v noci přinese. Zítra vás dovedu k Božímu hrobu. Představím vás též patriarchovi, od něhož musíte míti svoje „Celebre“ potvrzeno, a navštívíme při té příležitosti také vašeho krajana Čecha, který tu jest arabským farářem. Zatím si rozvažte, co by vám více konvenovalo, bydleti buď u nás v hospici na domácí půdě aneb přestěhovati se úplně mezi Francouze k sv. Štěpánu. Rozhodne- te-li se pro francouzské okolí, zavedu a předsta- vím vás zítra rektorovi biblické školy P. Lagne- ge-ovi.“

byty aktivním zakoktáním o „nedůtklivých upozorněních.“ Co jen ještě chtějí lidé od „Času“ více? Leč — příliš se nedivíme; jak takový „vlastenecký“ tisk řídý vymazil, takové je má.

Politický přehled.

Po dlouhém jednání a marných pokusech o koaliční ministerstvo podařilo se baronu Blenerthovi, který byl pověřen úkolem sestavit nový kabinet, zřídit poloparlamentní ministerstvo, jehož ministřipresidentem jest on sám, tajný rada svob. pán Haerdtl správcem ministerstva vnitra; odborný přednosta Josef Pop, rodem Čech, správcem ministerstva orby; správcem ministerstva kulta a vyučování odb. přednosta Josef Kanera, naroz. v Náchodě r. 1854, od r. 1880 jest v ministerstvu osvěty; správcem ministerstva spravedlnosti odb. přednosta dr. ryt. Holzknecht, správcem ministerstva finanční tajný rada odborů přednosta sv. pán Jorkasch-Koch, správcem ministerstva obchodu odbor. přednosta dr. Mataja, správcem ministerstva železnic odb. přednosta dr. rytíř Forster, ministrem zeměbrany taj. rada polní podmaršálek šl. Georgi, správcem ministerstva veřejných prací odb. předn. dr. hr. Wickenburg — Ministry krajany jsou: ryt. Abrahamowicz za Poláky, dr. Záček za Čechy a dr. Schreiner za Němce. Dr. Záček nar. r. 1848 v Čertoryji na Moravě, od r. 1880 má adv. kancelář v Olomouci, od r. 1885 jest poslancem na říšské radě, a nyní jest jejím místopředsedou.

Říšská rada svolává se na den 26. listop. Předsednictvo poslanecké sněmovny rozesílá pro první schůzi podzimní kampaně (111. schůze sněmovny poslanců) tento jednací pořádek: 1. Třetí čtení zákonné osnovy v příčině výše únosů, rozhodných pro trestné právní posuzování činů. 2. Volba čtyř náměstků presidentových. 3. Volba po jednom členu do rozpočtového a živnostenského výboru a do výboru vinařského. 4. Volba čtyř zapisovatelů. 5. Jednání o všech dosud nepověřených volbách do říšské rady v květnu 1907. 6. Rokování o odpovědi na dotaz poslance dra Stözlza, podané ministrem zeměbrany v 74. schůzi dne 22. května. 7. Zpráva jubilejního výboru o zákonné osnově ve příčině věnování 100 milionů korun pro starobní a invalidní pojišťování u příležitosti 60letého jubilea vlády císaře Františka Josefa I. — Panská sněmovna má schůzi 26. t. m. o 8. hodině odpolední. Na jednacím pořádku je sdělení došlých spisů, představení nově jmenovaného kabinetu a první čtení zákona o zamezování a potlačování nakažlivých nemocí.

Nebezpečí války na Balkáně vzrůstá, Černohorci dle londýnských „Times“ vpadli do Hercegoviny. Zpráva tato ovšem může se týkati nejvýše nějaké povstalecké tlupy, jež provedla něco podobného na svůj vrub. Poslední zprávy však znějí velice nespokojivě.

Na Lovčen, vysokou horu na hranicích, jež vévodí Boce kotorské, postavila Černá Hora děla hraběho kalibru a namířila jejich jícny na Kotor a tvrze kolem něho.

Z Kotoru se již vystěhovaly rodiny důstojníků a úředníků, archivy vojenský, soudní a administrativní jsou odvezeny. Katolické kostely kotorské poslaly své drahocennosti rozličným kostelům dalmatským k uchování.

Černohorci už nepřicházejí do Kotoru na trh. V Kotoru samém je nesnesitelný pobyt. Špiclů jest takové množství, že žádné společenské styky nejsou možné. Mnozí obchodníci i s rodinami vystěhovali se z Kotoru.

Do Kotoru přibýlo ještě sto četníků.

Průmysl Duga, který je branou z Hercegoviny na Černou Horu, je dobře zajištěn. Ku ochraně jeho stojí v Nikšiči pohotoví 8000 Černohorců. Telegrafické spojení s Cetyní, jejíž telegramy přejímá rakouský telegrafní úřad v Kotoru, jest uzavřeno.

Zavádí se částečné zvýšení počtu vojska rakouského v Bosně. Z českých pluků postihne toto zvýšení nejmladší ročník rezervistů a tři nejmladší ročníky náhradních záložníků pěších pluků č. 21., 35. a 36. Tvrdí se však, že pro přímé nebezpečí války tak se neděje, že pouze nutno státi na stráži dle příkladu jiných států.

Císař německý Vilém II. musel kapitulovati před vůlí národa. Bülow zůstane kancléřem a Vilém slíbil, že na příště sručí stálost zahraniční politiky za stálého zachovávání ústavní zodpovědnosti. Je ovšem neznámým postavení Bülowa, který má ručiti proti němu, co se může přihoditi každý den a při čemž jde v první řadě o poměr mezi mocnářem a jeho zodpovědným ministrem, který nemůže přece býti stále u mocnáře, ale přes to je zodpovědný za panovníka, který rád mnoho nezodpovědně povídá.

V Číně zemřel císař Kwang-s a císařovna vdova. Úmrtí jich je záhadné, jde pověst, že byli otráveni. Možná i v Číně čekati náhlý převrat.

Svatý Otec po velkých reprezentačních

slavnostech, při příležitosti svého kněžského jubilea konaných, poslédň ochuravěl a musel se na několik dnů vzdáti konání audiencí.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Z činnosti katol. spolků.

Z České Třebové. V neděli dne 15. t. m. konala místní katol. organizace svou měsíční schůzi, ve které na oslavu 60letého kněžství sv. Otce byly čteny některé výňatky z jeho životopisu, pak báseň Vl. Hornofa z Obnovy. — Zástupce důvěrníka na sjezdu v Hradci Králové. líčil své dojmy, kterých na sjezdu zažil; zvláště z řeči p. dra. F. Sulce podal mnohé věci, které se posluchačům velice líbily. K organizaci přistoupilo 6 nových členů. Důvěrník pak vybízel přítomné, aby osobní agitací získávali nové členy, aby organizace naše stále sílila. Ku konci zapěna papežská hymna, načež důvěrník schůzi rozpustil.

Z Haberské. V neděli dne 15. listopadu pořádali jsme velmi zdařitou schůzi ve Frydnavě za přičinou organizace mládeže okresu haberského. Dostavilo se velmi mnoho jinochů a dívek, ano i lidí dospělých. Hlavně zastoupeny byly počtem imponentním kolatura jeníkovská a haberská. Schůze zahájena byla p. Vávrou, synem rolnickým ze Sirakovic, který přítomné přivítal a jim poděkoval za tak bojnou účast. Po zvolení předsednictva, jelikož řečník a referent schůze p. J. Novák, místopředseda sdružení katolické mládeže, pro nahodilou překážku se opozdil, ujal se slova p. Satorie ze Sirakovic, který slovy výmluvnými a upřímnými naší mládeži na srdce kladl, aby se organizovala, vzdělávala a života bezúhoňného byla, aby, až jedenkrát ti staří odejdou z tohoto světa, ona připravena, pevnou rukou uchopila se praporu našeho a přivedla jej k vítězství. Po p. Satoriovi ujal se slova jeníkovský děkan vldp. Turek, který doporučoval mládeži co nejvíceji organizaci a sdružení za přičinou hájení našich nejdražších statků: víry svatozáclavské a české vlasti. Víra i vlast volá naši českou katolickou mládež do organizací a sdružení, než i národohospodářský a sociální zájem nutí mládež, ab/ si ruku podala a společně pracovala jak ku svému prospěchu a povznesení tak i ku blahu vlasti a církve. Přítomným jinochům doporučoval pan děkan mysl vždy čistou, po ideálech toužící a přítomným dívkám na srdce kladl, aby ve svém vlastním prospěchu staly se pevnými, neochvějnými bojovnicemi za ono náboženství, které ženu tak povznele a čest i důstojnost její chrání. V půlčtvrté přijel teprve pan řečník Novák, který se ihned slova ujal. Nejprve líčil poměry, potřeby a těžby lidu venkovského a pak přešel na organizaci mládeže, jejíž nutnost svou krásnou, přirozenou a hamoru plnou řečí jistě se mu u všech podařilo dokázati. Všechni tři řečníci byli salvami potlesku od posluchačstva odměněni. Ze schůze tato svému úkolu úplně dostála, dokázalo nadšení mládeže naší, a jakým do sdružení tohoto se dala zapasati. Mládež vytrvala ve schůzi až do pozdní večerní hodiny, kdy schůze tato předsedou, panem starostou z Frydnavy, byla skončena. Než bylo by žádoucné, aby se v tomto ohledu i v ostatních farnostech okresu haberského pracovalo, neboť kde jest mládež, tam jest budoucnost.

Z Kolína. I. schůzi důvěrnou koná okres. odbočka organizačního komitě strany katolického lidu v Čechách v neděli dne 22. listopadu 1908 o 2. hod. odpo. v sále zámecké restaurace v Kolíně, na níž promluvil pan hrabě Vojtěch Sternberg, říšský poslanec, „O politické situaci.“ Na to jest přednáška veledůstojného pana Gust. Ad. Čenského, faráře z Konárovice, „O cestě po Itálii“, doprovázena 200 barevnými světelnými obrazy. Necht každý opatří si v čas legitimaci ke schůzi důvěrné, jež platí současně k oběma přednáškám. Vstupné do druhé přednášky obnáší 80 hal. Legitimace vydává p. V. Rydli, provosář v Kolíně, Jungman. tž.

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava sloužil v neděli dne 15. t. m. tichou mší sv. na hrobě knížete Apoštolského sv. Petra v podzemní kryptě velechrámu Vatikánského v Římě za svou drahou diecési, byv přítomen tiché mši sv., kterou před ním sloužil vdp. Jan Řehák, děkan opočenský. Oběma obětem mše sv. přítomni byli J. J. kníže a kněžna Colloredo-Mannsfeld, právě v Římě meškající.

V den oslavy jubilea sv. Otce 15. t. m. měl v kath. chrámu Páně vlněnou, účinnou promluvu vosp. kanovník dr. Soukup, načež o 10. hod. sloužil pontifikální mši sv. vosp. gener. vikář dr. Al. Frýdek za četné assistence. Přítomni byli vosp. členové kapitoly, pp. zástupcové všech sdej. stích řádů, katol. jednota, ctp. theologové a hojnost jiných věřících. Na domech vlály prapory v barvách národních a papežských.

† Josef Trnka. Daleko od domova — v lce — vypustil dne 18. t. m. šlechtinou duši svoji věrný služebník Páně, dp. vicerektor sdej. šího bisk. semináře Churavěl již delší dobu, tak že musil přerušiti vykonávání svého úřadu. Trpěl zkomatěním cév, přidružily se bolestné komplikace, až mrtvice ukončila život ještě mladý. Zesnulý narodil se v Korouhvi 10. srpna 1869, na kněze vysvěcen r. 1892. Pohřeb bude v Korouhvi v pondělí dopoledne.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou: p. Jarosl. Petr, kaplan v Solopískách, za faráře do Častolovic; p. Jos. Profous, administrátor, za faráře v Křilčicích; p. Vinc. Procházka, kaplan jilemnický, za faráře do Stážer; p. Jos. Doležel za administrátora v Hrátnici; p. Václ. Oliva, kaplan ve Skutči, za kaplana do Chroustovic; p. Frant. Franc, administr. ve Žďrci, za kaplana do R. ketnice (Rochlitz); p. Jos. Macháček, kaplan v Cerekvici, za kaplana do Sk. tce; p. Jan Veselý za kaplana do Cerekvice u Litomyšle; p. Fr. Pöter, administrátor, za kaplana v Kohoutově; p. Jos. Šorm, kaplan, za administrátora v Jaroměti. — V Pánu zesnuli: p. Jarosl. Šourek, (V Vula.) farář v Hronově, † 11. listopadu (naroz. 1866 vysv. 1890); p. Jos. Trnka, (V Vula.) vicerektor b. kněžského semináře, † 17. listopadu (naroz. 1869, vysv. 1892). — Uprázdnená fara v Hronově, p. tron kníže Schaumburg-Lippe, od 18. listopadu b. r.

Akademie v pensionátě. V neděli dne 15. listopadu pořádali chovanky sdejšho pensionátu akademii na počest jubilea Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva. Střed slavnosti tvořila obažná i vzletná řeč dp. Jukla, jenž v krátkých tasilch vyličil život i činnost obou jubilantů. Číslo oborová stála na výši, jak již při pečlivém nacvičení etih. sestry Cecilie jsme uvkli. Obzvláštěm dojmem působily vroucené přednesené Dvořákovy „Písně biblické.“ Též sola dokazovala zdatnost a umělecké pochopení přednášených skladeb, takže akademii četati dlužao k nejlepším, které jsme kdy slyšeli.

Dar. Při příležitosti jubilea pana hraběte Jana Harracha věnoval okresní výbor v Hradci Králové v intencích šlechtického jubilanta spolku „Kumenský“ ve Vídni mimořádnou podporu 200 korun.

Kurs živnostenských přednášek má již dva přednáškové termíny (totiž dne 15. a 18. t. m.) odbyty. V neděli dne 15. zahájena byl kurs přednáškou vosp. dra Fr. Keyla o živnostenské otázce se stanoviska strany katolického lidu. Přednášející slovnatý řečník uchvátil přítomné svojí formálně skvělou, klidnou, nejvíce logickou řečí. Po té probral p. J. Mušík, sekretář, historii a vývoj řemesel. Na to zahájena výsoco zajímavá a věcná debatta, již se účastnili pp. Fait, Medek, Motyčka, Beneš, Polák, Mušík a host p. rada Fischer. — Dne 18. t. m. odbyvána byla druhá kursovní přednáška p. sekretáře Mušíka o novelle živnostenské. Četní shromáždění se zájmem vyslechli důkladnou, obsahem zákonodárství živnostenského dosti těžkou přednášku. Po té rozvinula se opět věcná debatta, již účastnili se pánové: Motyčka, Mušík, Medek, Rátička, Dvořáček. Kurs budi zaslouženou pozornost. Další přednášky jsou: Ve středu dne 25. listopadu: Jindřich Mušík: „O komorách a společenstvech živnostenských.“ Počátek v 8 hodin večer. V neděli dne 29. listopadu: Jindřich Mušík: „Mimovládní reformní hnutí evépomocná.“ Počátek ve 2 hodiny odpoledae. Po přednáškách možna pouze věcná debatta. Dálejší pro živnostníky. Vstup volný. Případné informace podá J. Mušík, sekretář v Adalbertinu.

Ve prospěch hereckého asylnu pořádají členové sdružených východočes. divadel ve středu dne 25. listopadu v sále Adalbertina uměleckou akademii se skvělým a vybraným programem za spolupůtinkování divadelního orchestru. Akademie ta zajisté bude se těšiti návštěvě nejbojnější. Začátek o pól 9. hod. Po vyčerpání programu volná zábava.

Spolek na podporu chudých stádušicích konal dne 10. t. m. svoji velkou bromadu, při níž podány obvyklé zprávy funkcionářů. Ze spřávy pokladní v. me: Příjem za poslední

rok 1814 K 41 h, vydání 2088 K. Na podporu studentů vydáno: pro gymnasium 850 K, reálku 1000 K, pedagogium 500 K; k rezervnímu fondu uloženo 600 K. Kromě toho usnešla se valná hromada, aby na oslavu jubilea Jeho Veličenstva obdarován byl dne 2. prosince t. r. na každém ze tří datavů ve spolku zastoupených jeden tak spolit. knížkou se vkladem 50 K. Spolek těžil se také i tento rok velkomyšlné přínosi mnohých dobrodinců; dostalo se mu následujících darů: 500 K: em. adv. JUDr. Frant. Srdínko, 300 K: al. městská spořitelna, 200 K: al. městská rada, 100 K: p. ředitel A. Libický, 50 K: p. J. Tolman, 30 K: al. úřed. spolek, po 20 K: al. okres výbor, všeobec. úvér. společnost, 15 K: p. M.U.C. B. Jára, tan. mistr, po 10 K: al. záložna, Zál. úvér. ústav, pravovářec. měšťanstvo. Veškerým přiznivcům vzdává spolek upřímný a srdečný dík. Pro nový správní rok zvoleni: starostou ředitel gymn. Frant. Rath, místostarostou cís. rada V. Collin, jednatelům prof. Hobzek, pokladníkem prof. J. Veverka, členy výboru: vládní rada J. Novák, ředitelé A. Libický, J. Vojta, advokát JUDr. M. Kukla, knihkupec J. Tolman, profesori K. Feiersabend, Fr. Fischer, Fr. Hailička.

Výjevy z velkolepého slavnostního školství v Praze. Jehož čestné výsledky vzbudily nadšené uznání národa i elziny, jeho právo a správné evičení tisíců, jeho záv. dy, moravské tance a dále šachový turnaj, předváděcí obraz staré české síly a moce z vítězného boje Žižkova, přinášející ve dnech 21. až 27. listopadu panoráma Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Oslava osmdesátých narozenin Jana hrab. Harracha v Hrádku u Nechanic. (Dokone.) V sobotu dne 31. října přijati byli patronální kněží ze Sádovska, kteří svému milovanému patronovi podali nádhernou adresu. Jubilara oslovil v. sp. děkan Schmidt z Libčan, načež dp Václav Břeský, řád z Probuze, přečetl adresu.

Zřejmě h. uboce dojat, odpověděl pan patron: „Ze dočkal jsem ve dnešního dne, děkuji především Pánu Bohu všemohoucímu, že mě z tak těžké nemoci vysvobodil; a mimo to děkuji vám, důstojní pánové, kteří sami jste se za mne modlili a lid sobě svěřený vybízeli, aby i on za mne k Bohu prosby vyslal. Snahou mojí povždy bylo, jest a bude, aby kněžstvo mého patronátu, pokud to ovšem za nynějších těžkých dob m. žno jest, spořádkováno bylo. Jsem katolíkem a v tom přesvědčení v katolické víře chci také jednou zemřít. Děkuji vám, dš. pánové, za příležitost tento dar, který si nechováte jako památku velice milou, a prosím vás zároveň, byste v modlitbách svých na mě pamatovali, bych ještě vykonati mohl, co za životní cíl svůj jsem si vytkl. Pamatuji také na moji nedávno zemřelou manželku, a rádeji přijati jako upomínka na ni tyto modlitbičky, které jsem sám vybral.“ Pohostiv duchovenstvo, rozloučil se s ním velmi přátelsky. — Dne 1. listopadu přijata byla deputace hospodářských a lesních úředníků, která odevzdala umělecky pracovanou adresu, sádky svěřenské a pamětní stříbrnou medaili, ku slavnosti zvláště ratenou. Poté blahopřály obec zastupitelstvo a hesické sbory ze Střelce, Libčan, Přímu a „Komenky“ z Přímu. — Dne 2. listop. po zasedání máji sv. blahopřála rodina jubilarova a nejbližší příbuzenstvo, které již několik dní před narozeninami do zámku zavítalo. Mnohé cenné dary podaly dš. svému pečlivému otec; zvláště vynikal krásný akvarel od Jany, předstávající sochu sv. Jana Nep. na Karlově mostě, v jejíž pozadí jsou Hradčany; akvarel tento je vsáceré umělecké dílo. — Po rodině jubilarové přáli: zámecký personál, inspektor panství Hugo rytíř z Górlíchů, sám. duchovní dr. Kaucký, řád a patron. komisař Josef Svoboda, školní dš. učitelové z Hrádku a řídícím učitelem p. Rybou v čele, obec. zastupitelstvo a hesiči z Hrádku. Městská rada a okr. zastupitelstvo z Nechanic, které podalo nádhernou adresu samosprávných úřadů a 13 nechanických spolků; c. k. okr. soudce p. Dobeš, soudní adjunkt p. Kvapil, správce berního úřadu p. Matějovský, advokát p. dr. Horáček, notář p. Sixl, p. MUDr. Šátka, spěrácký spolek a živnostníci z Nechanic. — Dne 3. listop. obětována byla v zámecké kapli máe svatá, které přítomno bylo velmi čestné obecenstvo. Předě měl sv. oslovil jubilara sám. duchovní, dav h. přítomným se vsor pevné víry a důvěry v Boha, křesťanské spravedlnosti, která se ujímá utlačovaných, a pracovitosti. Všeobecné pochvaly doznal krásný zpěv školních dětí, které a velikou píli ku slavnosti té navdílili p. řídící učitel llyba a učitel p. Kalenský z Hrádku. Chvalospěvem „Tebe, Bože, chválíme“ byla krásná a dojemná slavnost ukončena. Po máji sv. přijal jubilar ještě své hospodářské a lesní úředníky z nejbližšího okolí Hrádku a deputaci jejich paní.

Z Nového Bydčova. Po zřízení nového jeviště „Na kopečku“ započal slavnostní občasný spolek a sehrál s nevědní rutinou několik velmi pěkných, náležitých divadelních kusů. V poslední době hraje tento spolek sice velmi často, ale zdá se, že páni raději nemají lástné ruky ve výběru divadelních her. Vybírají kusy, jejichž účelem není právě snižování, vadlávati a h. usazování se studem posluchače pobavit. Posledně byl docela dáván zámecký kus „Z malé

garnisony“ a nedbálo tudíž ani vlasteneckého citu našeho obcenstva ani stále se osvědčujícího hesla: „Svůj k svému“. Snad ta chatrná návštěva posílí naše pány občasnky, co vzdělanější naše společnost od nich očekává.

Dar na Matici. Stolni apoštolat a Sobota v Kněžicích vybrala na Ústř. Matici Ško! 3 K 6 h, jež zaslány k rukám naší redakce.

Z Úpice. Letošního roku zavedeny byly konečně týdenní trhy, ku kterým se již dávno předtím město naše připravovalo. V době letní byly dosti hluché, ale s nastávající zimou přestávají. Snad by bylo pro prodávající i pro kupující ohledně zdraví jejich záhodno, aby trhy na zimu odložily se do naší prostorné tělocvičny; snad by poplatek z místa rád každý dal, nemnul-li by státi na mrazivém větru a později ve vánici. Také by snad cti našeho města se prospělo, kdyby místo „rudého praporu“ označoval počátek a konec trhu důst. jny praporec v barvách národních, aby každý, kdo v době trhu do Úpice zavítá, poznal, že je ještě v Čechách (někdy by se mohl domnívat poměrů neznalý dle řeči, jež na promenádě slyší, že je někde v „Rajchu“). Vždyť přý při sezení městského zastupitelstva, kde se jednalo o povolení nové hospody (vlastně německého kasina, jež městská rada bez slova schválila), hlasovalo při tajném (!) hlasování 5 členů „pro“. V době předvánoční vybízejí se všichni členové katolických spolků, aby prováděli heslo „Svůj k svému“ a kupovali od našich firem českých a křesťanských a aby u našich kupců žádali jen výrobky české, a ne na př. „Christbaum-Kerzenen von Semmler a Frenzel Brüa“ nebo „andělské zvonce“ od firmy Konradovy z Mostu, jež české dělníky a úředníky propouští.

Ještě něco v příčině spálení učitele Vemela. Slečna Honlová prosadila spálení učitele proti vůli rodičů jeho, avšak platiti luxus ten nechtěla. Dne 17. t. m. musil rovnati slečnu s rodiči učitele okres. soudce, který rozhodl, že si musí slečna výlohy se spálením spojené zaplatiti sama. Na výlohy, které měla s léčením učitele, může si přinebat soukromý majetek učitele, kterého ovšem mnoho není. Výlohy se spálením spojené činí přý 1000 K. Tedy se slečna vzdor proti církvi nevyplatila. Církevní pohřeb by byli rádi platili rodiče.

Koncert v Opučně. Křesťansko-sociální spolek na Opčně pořádá v neděli, dne 22. listopadu 1908 v Kodymově Nár. Domě na Opčně za laskavého spoludělníkování pěveckých Jednot „Mladý a Cyrilla“, P. T. paní J. Hofmannové a p. Jar. Nováka „Akademii“ na počest jubileje Jeho Svatosti papeže Pia X. a Jeho Veličenstva cís. a krále Františka Josefa I. Program: 1. Hymna rakouských národů. Slavnostní řeč o významu obou jubilej přednese říd. poslanec p. dr. R. Horský. Hymna papežská. 2. Čajkovský: Piková dáma. Ouvertura. Velký orchestr. 3. Beriot: Koncert č. 1. pro housle s průvodem klavíru. 4. Vymetal: Slavnostní kantáta. Smíšený sbor s průvodem orchestru. 5. Tittl: Konzolu bájky. Ouvert. pro velký orchestr. 6. Matys: Salve Regina. Housle, klavír, harmonium. 7. Alard: Koncertní fantasie na motivy z opery „Faust“. Housle s prův. klavíru. 8. Záhorský: Národe, pěj! Smíšený sbor s prův. orchestru. 9. Tittl: Dáblův pódli. Ouvertura. Velký orchestr. 10. Česká národní hymna. Sbor říd. ředitel obora p. L. Taichman. Začátek v 8 hodin večer. Předprodej lístků u p. J. Sluky. Vstupné: Křeslo 1 K, I. místo 80 h, II. místo 60 h, k stání 40 h, galerie 30 h.

Z Čáslavě. Schůze obecního zastupitelstva konaná v pátek 6. listopadu vynesla na povrch několik předmětů, o nichž rozvinula se čilá debata, za níž mohou poplatníci býti jenom vděční. Byla to především koupě stavebního místa pro rozšíření divé školy od p. Šindelířové za 5288 4 K, při čemž správné podotknuto bylo p. Skřivánkem, jak ukvapeně bylo jednáno před lety, když zvedla se opposice proti rozlehlejší stavbě. Byl to tehdy jeden z prostředků, jimiž měla býti poražena mladými strana starých. Zdánilivě ušetření několika tisíc přinese nyní městu náklad mnoho větší. Kéž by to bylo poučení pro budoucnost. Neméně zajímavá byla debata o nešťastném Botiči-Bralence. P. dr. Tesarovi badon povdělali jistě všichni obyvatelé „Budína“ a návštěvníci hřbitova, že bez ohledu na osoby, se vši energií žádal, aby konečně učiněna byla přítra otravování hnusným zápachem. Doufejme, že si to zapamatují jak politické tak městské zdravotní orgány. P. lic. th. a farář Kosák svým dotazem o dluhu fondu děkanického chrámu sv. Petra a Pavla zavedl příležitost, aby promluveno bylo o věcech, které na programu nebyly, a jež týkají se stavby nového evang. semináře. Učinil junotim mezi odepáním 20 roků se táhnoucího dluhu děkanického kostela a mesi přispěvkem města na evang. pedagogium. Rozvinula se o tom široká debata, v které dokázáno bylo poplatníkům evang. vyznání, že dluh děkanického kostela jest věc patronální, jehož právo provozují oni tudě, a případně přispěvky na stavbu soukromého ústavu jsou záležitostí čisté obecní, a že tedy není možno sčítovati obě dohromady. Konstatováno bylo, že obec hotova jest přispěvek poskytnouti, a výši jeho po zaležení úradě městské rady určí obec. zastupitelstvo. Pro

katolické kraby širší zajímavost bude, jak obětaví jsou evangelici pro své školství. Přes 120 000 K obnáší rozpočet na nový učitelský ústav a to vše hotoví jsou obětovat, aby měli své děti vychovávat svými učiteli. — Umístění pošt. úřadu v místnostech vhodnějších, než jsou dosavadní, kterým hauto bylo při otázce nové záloženské budovy, octnulo se v novém stadiu. Pomýšlí se na stavbu samostatnou a dle účinnějších propojení vyhlédnuto jest místo na zahrádě vedle bý. alé nemocnice vojenské. Tím by se pošt. úřad octnul v dolní části města a proto těžce to nesou zvláště kruhy obchodní. Gremium svolalo za tou příčinou schůzi do Čten. Besedy, kde po dlouhotrvající debatě zvítězila strana těch, kteří jsou pro stavbu novou na místě vyhlédnutém. Jak věc dopadne, nelze ovšem předpovéděti, neboť vyskytl se v posledních dnech nový projekt — aby totiž zakoupeny byly domy na náměstí vedle nynějšího pošt. úřadu a na jejich místě nová budova byla postavena. Kdyby to bylo v krajině německé, bylo by po starosti. Tam by vláda nenechávala na starosti umístění úřadu obecního, ale postarala by se o ně sama a to v bud. vřch všim komfortem opatřených. — Divadlo „Útok jízdy“, jež zvolili si ochotníci jako čtvrtou hru v předplacení a jenž ohlazen byl i bez jména spisovatele i překladatele, jest veselohrou, jež hodí se srovná svou tendencí do města tak výlučně garnisonního jako jest naše. Obecenstvo tomu dobře rozumí, případně šleby dobře chápe a jimi se baví — ovšem na účet vždycky těch druhých. ač tak mnohý ze směřících se diváků mohl by se spíše zardít. Páni a dámy z naší jednoty se tužili a byla jich hezká řada — skoro všichni. Smíšky na své straně měli rozhodně p. Janda a p. Kondratický Fr. Pěkná byla soubra sl. Volfvė a sl. Tillerové. Applaus, který pp. ochotníci sklízeli, pobídl je, že přý budou tutáž hru opakovati — Vše české hanobících „Tagblattů“ odebrá se v Čáslavi a nejbližším okolí 23. Některé z tak českých lidí dávají si je proplati pod healem aneb odebrávají je v prodeji novin. K odřeknutí nepřivedla je ani intervence p. purkmistra dr. Zimra, snad je přivede uveřejnění adres. —

Z Hliněna. V „Osvětě lidu“ ze dne 14. listopadu jest dlouhá říkání z Hliněna, v němž p. dopisovatel, jako by křesťovými záchvaty stížen, mele páte přes deváté. Dotýká se tam také „Obnovy“ a jejích dopisů z Hliněna. Buď se mu ty dopisy náramně líbí a pak nás těší, že mu děláme radost, anebo jej notně páli. Jinak si nemůžeme vysvětliti tu sháňku pokrokařského detektivka ne po tom, co bylo psáno, ale kdo, kdo to psal. Ukázali jsme v několika článcích ryzí, vlastenecký a sokolský charakter našeho pokrokařského purkmistra a volnomyšlenkáře dra Ježdika. Přiblíháme na pranyt netaktní jednání zdejšího odbora Pošumavské jednoty, který v době, kdy všechny námecké strany k boji proti Čechům svorně podávají si ruce, vylučuje z národní práce bratry-Čechy jen proto, že se títo za svou víru nestydí a k ní veřejně se hlásí. Poukázali jsme na dvojí loket „Osvěty lidu“, jak měli katolíkem a židům ohledně „klerikalismu“; a posledně ukázali jsme na mravní rozbořování bližních pokrokařů — kteří z pokrokařského, vlasteneckého boucharonství znamenitě si mají kapsičky — nad nevlastenectvím bližních klerikálů. Ale všechny tyto božké pilulky udejí pokrokaři pěkně mlčky upolkli, chtějíce vše odbyti laciným a k tomu místy ještě bloupy m vtípem. *Z výtek námi učiněných novyvrátili ani jedině.* — Z celé mladočeské strany v Hliněna jediný p. předseda K. Adámek se našim pokrokařům zamlouvá. Vida, vida, jak se časy mění a pan purkmistr s nimi. Jak pak jest to dávno, co prohlásil — když jako hlava obce byl žádan, aby se obrátil na p. předsedu, aby svůj vliv při zřízení měst. školy dítv uplatnil — že si o jeho práh neotře ani p. podátek? P. dra Adámekovi dělati advokáta nám ani nenapadá, ať si to vypořádá s pokrokaři sám; ale jen tolik podotýkáme, že v nynějším předvolebím boji do obec. zastupitelstva nejde ani o mladočechy, ani o národní, ani o klerikály, *nýbrž jedině o poplatnictvo, aby se tomu „svornému“ hospodářství nynější správy obce uš jednou udělal konec.* V přítomné době zároveň s Hliněnem má před obecními volbami i naše krajské město Chrudim. A tu, jak s pokrokařských novin se dočítáme, vytýká pokrokařská opposice staré obecní správě v Chrudimi, že nadělala mnoho dluhů, že má vysoké přírůstky. Chrudimáci aspoň za to něco mají, ale u nás při ohromných dluhích a vysokých přírůstcích, *si pokrokařské správy obce nasekaných, nemáme ani to nejnutnější.* Doporučovali bychom aby nahlédl p. Khom et comp. v Chrudimě do obec. hospodářství svých politických přátel u nás. Nevíme, co by tomu říkal. O. píše o tom, že by z naší strany lidé rádi se dostali do obec. zastupitelstva, na to odpovídáme jen tolik, že jsou také poplatníky a že ty různé funkce nemají u nás jen pokrokaři se židy spachtované, že tedy mají na to své dobré právo, aspoň takové jako lidé, o kterých sám p. purkmistr na opoziční schůzi poplatníkům jako o svých lidech a boletí mnil doznati, že rozumějí obecní správě jako kosa patříli. Že by však někdo na to stonal, tomu nikdo v Hliněna nevěří, neboť, kdyby se nejednalo o to, že *byste dalším podobným hospodářstvím přivedli město a poplatníky na bubu, nechali by vám títo rádi, aby*

co jste si nadrobili, páne vypapali sami. — A těch kleriků se také tolik neodfikoje! Staré přelovi praví, že odříkaného chlebička nejvůnětší kus. Dost možná, že dosti brzo budete jich potřebovat. Co pak jest to už tak dávno, a myslíte, že už se to zapomnělo, když p. purkmistrovi dru Ježdíkovi — v Hliněku nejvůnětšímu pokrokaři a volnomyšlenkáři — stonala paní na tyfus, jak volal k její oběsné jeptišce, a tuto „černou bábu“, jak se pokrokaři ušlechtilé vyjadřují, dovážel přelovi do kostela? Když se však paní uzdravila a přišly jeptišky na sbírku do Hliněka, tyž dr. Ježdík pustil se do nich prudce na náměstí a hrozil jim policajtem, že jim v městě sbírku nedovolí. Inu pokrokařský charakter!

Jubilejní akademie v Kolíně. Jubilejní akademii na oslavu 50letého kněžství Jeho Sv. Pia X. a 60let. panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. pořádá Lidový spolek křesťansko-sociální pro Kolín a okolí v neděli 29. listopadu 1908 pod protektorátem Jeho Eminence nejvyššího p. kněze arcibiskupa Lva ze Škrbenakých a velebaseného p. Vojtěcha Kostky, c. k. místopředsedatele rady. Laskavě spolupůčinkují: Sbor chrámový řízený p. říd. J. Vintrem. Slečna Jolka Kmochova, virtuosa na klavír. Slečna Růža Machová, člen měst. divadla Vinohradského. Pan A. Vedral, člen div. společnosti p. Bedláčka. Slečna Ema Táfilová, posluchačka Československé akademie hudby a zpěvu řed. E. O. Cimra v Praze. Symfonický orchestr hudby p. Frant. Kmochova. Po číselch hudebních a zpěvních veseložka Bozděchova. Začátek přesně o 4. hodině odpo. Ceny míst. Křesla I. a II. řada K 1.60, křesla III. až V. řada K 1.20, I. sedadla I. až IV. řada K 1.—, II. sedadla I. až II. řada 70 hal. Lože K 6.—, ku stání 40 hal., studentův lístek (proti legitimaci) 20. hal. Předprodej lístků u pana Rády Živného. Piano zapůjčil ochotně pan Fr. Krátký.

Z Hronova n. M. V posledních sedmi letech pět kněží, působících ve zdejší farnosti, odebralo se na věčnost. A mezi těmi byli čtyři, kteří byli teprve v létě svého žití a kteří mohli ještě dlouho pracovati na vinici Páně ku blahu a spáse duší sobě svěřených. Ještě jsme se nevzpamatovali z úmrtí faráře hronovského dp. Jos. Kalouse, když opět novou obět vyžádala si smrt z řady kněží na osadě naší. Tak dne 10. listopadu o 8. hod. večerní nás navždy opustil posilněn sv. svatostí náš milovaný duchovní pastýř Jar. Šourek. A když druhý den hrobový klas svou rozmašlel celé farnosti smutnou zvěst, že již není mezi živými dobrý farář hronovský, oči mnohých zaslonily se slzami a z prsou vydral se bolný vzdech: „Škoda, že právě v nejlepší věku 42 let odchází od nás, vidět ještě dlouho zde mohl být a mnoho dobrého vykonati!“ Pohřeb v Pánu zesnulého, který pouze 15 měsíců působil ve farnosti naší, konán byl v pátek o 10. hod. dopol. Dvacet kněží bratří — v čele s vldp. Frant. Pečkou, kons. radou a vikářem náhodakým — zástupci státních úřadů, nepřehlédlné zástupy lidí z rozlehlé farnosti a školní děti z jednacího státního třídy doprovázeli našeho pastýře na cestě poslední. V kostele nad rakví zesnulého promluvil krásná slova přítel jeho vldp. Antonín Svatoš, farář z Bouřina. Ač vzorný život zesnulého vynikal krásnými otázkami a sč. lásku jenom sil, přec klidil za vše utrpení a věnec z trní a hloží na hlavu mu vzácn — tak mluvil kazatel. Po zádušních slavných službách Božích doprovázen byl v Pánu zesnulý na zdejší nádraží. Zde rozloučil se s Pánem zesnulým jménem osifelé osady a všech kněží vldp. Frant. Pečka, vikář z Náchoda; odtud pak převezem byl do svého rodiště, do Nebovic u Kolína, kde v sobotu odpoledne o 3 hod. uložen byl do hrobu svých rodičů. Sem ještě devět kněží přišlo se s ním rozloučiti. Odpočívaj v pokoji!

Demonstrace proti poslanci Janáčkovi v Horicích. Dne 17. listopadu v poledne byla uspořádána v Horicích demonstrace proti zdražení mléka z 16 h na 20 h. Demonstranti se dověděli, že okr. starosta a zemský poslanec Janáček dle v hotelu „Beránek“ na náměstí a proto obklopili hotel a počínali si hrozně. Poslanec Janáček, obávaje se, aby snad hotel nebyl kamením bombardován, vyšel ven a ubíral se k úřadovně okr. výboru. Za odcházejícím poslancem valil se zástup rozbouraných demonstrantů, v němž mimo dělníky a dělnice bylo mnoho výrostků a škol. dětí. Na poslance bylo surově pokřikováno: „Ty slodějši, lumpe, my tě zmlátíme, my tě zabijeme, hanba an“, a házeno sebnílymi jablky. Demonstrace přestala teprve, když p. poslanec zmizel v hotelu „Záložna“.

P. poslanec dle vlastního vyjádření nejvíce mrzelo, že byl insultován výrostky a škol. mládeží a že na zdražení mléka nemá viny. A nyní dovolíme si p. poslanci něco připomenouti: Bylo to 24. května t. r., kdy jste, p. poslanče, zahájil s balbou radnice na náměstí protiklerikální tábor lidí, na němž nejsurovějším způsobem byla tupena církev a kdy řada nejroznějších stran politických, agrárních počínajíc a anarchistů končíc, pod protektorátem okres. zastupitelstva vášnivě škvalili proti nevinnému kleru. Kde byste si byl pohyboval, když jste na balkóně stál ve slavnostní chvíli, že za půl roku na témté místě a v témté době, kteří vám tékrát tleskali a pro spásku církve o státní hlasovali, budete se nej-

surověji napadeni! A přece demonstranti byli také vámi na táboru k statečnosti odechováni. Zajímavý jest k tomu maličký doklad: Jeden tak seděl při táboru protiklerikálním na trakaři, dychtivě poslouchal, horlivě tleskal a volal „hanba jim“ — a tyž hoch běžel i za p. poslancem a volal „hanba mu — zabte ho!“ Také vychováni! Pane poslanče, kdo seje vítr, klidí bouři! Podrýval jste autoritu kněze a katechety u dělníků a škol. dětí, nedivte se, že i vaše autorita jako poslance a okr. starosty padá. Ztratili dítko účtu ke svému otci, nemá jí pak ani k učiteli a jiným lidem; vzata-li člověku účta ke knězi — duchovnímu otci — nebude jí míti ani k poslanci a okr. starostovi.

Východočeské divadlo.

Reprisa „Dalibora“ zajímala jen novým obzorem; v titulní roli hrál p. Waszimuth, který nespokojil, což zajisté nebylo úlohou snadnou, máme-li na mysli výkon p. Decortioho. Ochuravělou sl. Charvátovou v poslední chvíli zastoupila nová síla, sl. Křečková, v úloze Jitky. Dle mého zdání nemá kritik v takovém případě práva pronášeti nepřiznivý úsudek a oceňuje dobrou vůli, hledí spíše na to, co chvály zasluhuje; proto konstatuji jenom, že slečna má velmi příjemný hlas, zvláště v nižších polohách akustického timbru, a že její nenucené vystupování dává tušiti routinovanou sílu, která bude velmi dobrou náhradou za odcházející p. Novákovou. P. Kurzová (Milada) zpívala tentokrát správněji než poprvé. Nejlepšími byli opět p. Perš (tafelník) a p. Edl (Vladislav). Režie p. Malého nevyhověla stejně jako poprvé při zjevení Zdeňky.

Také jsme o jednu znamenitost bohatší. Jsou to „studentka“ představení. V sobotu odpoledne dávala se „Hubička“ — ale něco podobného jsem tak hned neviděl; vymyká se to vš. kritice. Obci býti však spravedlivým; s jakou chutí má hráti umělec prázdným sedadlům? Návěsta byla tak strašlivě ubohá, že slabší nepamatují. Kdo nejvíce scházel — to byli studující. O nevěstovost obecnosti i kruhů sdělostných rozbíjí se dobrá vůle jednotlivců, zabíjí se i snáživost scény, což divu potom, že výsledky jsou tak bídné.

V sobotu večer „Královna loutek“, balet. O původu tohoto baletu zjistil jsem několik zajímavých dat, která neváhám čtenářstvu sdělit. Myšlenka je to kněžské Metternicha, jenž i hudbu složil a na svém domácím divadle provozovati dal; klavírní doprovod obstaral tehdy náš nezávislý intendant p. dr. Batěk. Metternich poslal kompozici svou vídeňskému Hassesterovi, jenž předal ji teprve nynějším tvůrcům baletu, kteří libretto upravili a jinou hudbou podložili.

Provedení bylo celkem velmi zdařilé. Nemohu však — a se mnou i největší část publika — zastáti své podivení nad prapodivným rozdělením úloh; nechápu, jak režisér může největší roli svěřiti sile naprosto neschopné, jako je sl. Glucková. Z ostatních chváliti mi je sl. Hupáčovou ve zvláště zdařilém tanci Japonky a sl. Křečkovou, která je každým pohybem elegantní. Rozmarné figury Angličana (p. Kovářík) a sciláka (p. Krejčí), jsouce v oševěných rukou, výborné doplňovaly celek znamenitě nacvičený. Orchester byl svěží a přinášel sladké a přec tak originální melodie lehce a správně.

Na přidanou dostali jsme burlesku „Rozpustil kluci ve škole“. K podobným nejapným sprostotám nemá se tato scéna propůjčovati.

V úterý 17. listop. „Rusalka“, opera od Dvořáka. Před dvěma lety mohl jsem konstatovati, že provedení „Rusalky“ jest čímti k nejlepšímu večerům, a čímti mi potěšení, že mohu užíti tak i letos. P. Kurzová sotva mohla k čestnému večeru vybrati si roli příhodnější. Ovládalo vzorné part, dala vyniknouti svému hlasu v plné kráse, čemž i umírněná a pročitelná hra velmi byla na prospěch. Vodníkem rozmnožil p. Perš řadu charakteristických postav, jež tak mistrně umi tvořiti; i zpěv byl na výši. Velmi dobře drželo se tercetto lesních ženek, s nímž přednost patřila sl. Křečkové. Roztomilá byla dvojice sl. Skalákové (kuchtík) a p. Holík (lovce). Orchester učinil, co mohl; ředitelství však upozorňuji, že by počet hudebníků měl býti roznožen. Jediný primista, třeba že velice dobrý, všecko sám nezastane, a aby se uplatnil, musí hráti ostře, což zase se neposlouchá příliš pěkně. Výborné byly klarietty a oboe; škoda, že scházelo podbarvení fagotů, které ovšem jediné violoncello nenahradí. Horny měly mnoho práce a někdy je zrovna strach, zda přemohou výšku. Tympanista měl by ladění věnovati více síle; je to ihned znáti a ruší to silně. Režie byla pěkná, ale převod ve druhém aktu nebyl zrovna mistrně uspořádán. Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Upozornění v příčině slavnosti panovníckého jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále. V příčině té vydal nejdp. biskup dr. Josef Doubava toto prohlášení: I. Pro slavnost církevní ustanoven jest den 2. prosince, vlastně to den jubilejní. II. Přípravou k této slav-

nosti budiž: 1. O poslední neděli po sv. Dušbu členi pastýřského listu a pořádkem pro jubilejní slavnost stanoveným. 2. Na první neděli adventní budiž vystavena nejv. Svátost ve všech farních a klášterních chrámech po dobu jedné hodiny a připadnou pobožností za blah. Jeho Apoštolského Veličenstva a za dobro milované vlasti naší. 3. Dne 1. prosince v svatvečer jubilea budiž slavnostním vyzváněním slavnost ohlašována. III. Slavnost dne 2. prosince má pozůstávati: 1. Ze služeb Božích, co možná nejslavnějších, a „Te Deum“. Při méi svatě jest modliti se kolektu: Pro imperatore et Rege. Kde se tak i jiné stává, buďtež k těmto službám Božím pozvány úřady. Ze soukromých pobožností, jako sv. přijímání, modlitby sv. růžence a j. p. lobátovaných za vzešeného jubilara. 3. Ze slavnostních projevů, uspořádaných o dni jubilejním aneb podle okolností před ním nebo po něm. Všechno pak toto křé jest prodechnuto vroucím přáním a zbožnou prosbou: „Hospodine, spasena uči císaře a krále našeho a vyvaly nás v den, ve kterýž vyvati budeme Tebe!“

Ministr Práček o právech katolicko-národního klubu. Při jednání o 3 českých ministrech řekl spravedlivě Práček: „Přiznají-li se „Národnímu klubu“ tři ministři, pak jeden z nich nesporně musí připadnouti klubu katolicko-národnímu, který jako třetí část „Národního klubu“ má na to plné právo a to tím více, že klub tento za éry koalici české ministry loyálně, silně a spolehlivě podporoval a svou disciplinovaností mohl býti vzorem každé parlamentární straně.“ Slova tato bude potřeboi připomenouti, až zase naši odpárci budou za velikou národní součinnost naše poslance pomlouvati jako muže nevlástecké. Vídeňské „Zentrum“ dodává: „Činnost strany katolicko-národní na Moravě zvláště je proniknuta nejideálnější láskou ku vlasti i národu a že má v řadách svých muže, kteří se národně silně exponují a zejména na rozhraní jasykovém věrně a cenné služby národní prokazují.“ „Národní klub“ se skládá z klubu agrárníků (28 členů), z klubu českého (13 mladočechů, 5 staročechů z Moravy a 2 z Čech) a klubu katol.-národního (17 členů). Mají-li mladočeši a agrárníci ministra, pak je úplné logickým a dle struktury Národního klubu zřejmým, že třetí ministr patří straně katolicko-národní, která mimo to je na Moravě stranou nejsilnější. Straně katol. národní pak samé připadá úkol rozhodovat, chce-li mít ministra čili ne. — Nepíšeme toto, že by náš list hořel velikou touhou po katolickém ministru krajanovi v tak velké krizi, ale abychom odpovídali pokrokařským listům na jejich fanatické protesty spojené s nízkými pomluvami. Nyní by i sejbystřejší nový ministr-krajan užil málo radosti a měl by příliš málo úspěchů.

Umělecká terrakotta
Obrazy **Kassety papíru**
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
až v největším výběru
František Piša,
prodej uměleckých výrobků
v Hradci Králové,
Velké nám. 135.
Knihkupectví. Antikvariát. Papírnařství.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídn
Biskupská knihtiskárna.

České ženy a „svůj k svému“. Ženský klub český uspořádal v neděli v Praze veřejnou manifestaci schůzi za ohromného účastenství. Jednání schůze shrnuto v resoluci, jež zní: „V povinné přesvědčení, že jen hospodářským seutlením národ náš dosáhne pevné baze pro svůj politický i kulturní boj, považujeme za svou povinnost přičiníti ruku k dílu. Proto: 1. navazujeme se jeden každý vždy a v celé oblasti trojjednotného království kupovat do posledních důsledků jen české obchodníky a pořizovati od nich na prvním místě a následně výrobky, které český průmysl poskytuje.“

Aby bylo možné sledovati varstev řad těchto dobrovolně se přihlásivších konsumentů, že kupovali budou jen u českých lidí a české výrobky, stáhneme volně ideové sdružení ligu „Národ sobě“. Prosim, aby každý český spolek ve vlastech českých stal se odbojem této ligy. „Národ sobě“ nemá jiné povinnosti, než vésti seznam svých členů, kteří přihlášili se k lize, propagovati myšlenku v kruhy široké a bdíti nad prováděním hesla „Svůj k svému“. 2. Prosim české obchodnictvo, aby na podporu těchto našich snah, které považujeme nejen za podporu jeho, ale za podporu celku národního, vycházelo vstřícně českým konsumentům dobrým českým zbožím, příjemnou obaluhou, častým iasserováním; aby snažilo se nalésti prameny českých výrobků a emancipovalo se do nejvyšší možné míry od výrobků cizích. Národohospodářskou Jednotu, Spolek českých průmyslníků textilních a pod. korporace prosíme, aby stály ku pomoci českým obchodníkům i ku pomoci zájmu českých konsumentů kontrolou a případnými pokyny. — Nestane-li tato resoluce jen na papíře, v slovech, ale vžije-li se, budou-li se dle ní především řídit české ženy i v té nejzastřenější lince, pak zmohutníme národohospodářsky, pak naši nepřítelé Němci teprve poznají, že český člověk také něco znamená...

Jak bychom mohli být bohatšími!
Pilnou práci, střídmost a střídáním dá se dobytí celý svět. Jaké zadostiučinění cítili bychom, kdyby se nám podařilo třeba po dlouhých letech práce, že jsme za spolupůsobení osvicených lékařů voláním a naléháním svojím prodloužili každému českému člověku život jen o jediný rok. To bývá obvykle ten rok, ve kterém zkušenost a srdečnost člověka jsou na výši vyspělosti a reprezentují největší míru vřelkové způsobilosti. Nepřesvědčíme, když je oceníme na 1 K na den a hlavu jednu ke druhé. Vydrží to však 6 milionů pracovních let, rok po 300 pracovních dnech, 1800 milionů korun. Ku správě tohoto národního majetku mohli bychom přidělit 200 záložek (každá by měla 3 mil. korun), 40 spoličen městských po 10 millionech a 16 velkých bank se jměním po 50 millionech korun. Ústavy ty samostatně by na 3000 úředníků a 500 služebníků, mohly by poskytnouti úvěr: 100 000 zemědělců po 10 000 K, 50 000 živnostníků po 5000 K, 25 000 obchodníků po 10 000 K a 10 000 průmyslníků po 30 000 K. — A potom nechtě někdo ještě tvrdit, že jsme národem malým a slabým.

Otázka „kmetův“ v Bezmě stále ještě není vyřešena. Část sedlácké beznaděje jest totiž ještě v poměru nevolnické nájemné u bytůch makedonských begův a platí jim třetina všeho výnosu jako nájemné. V letošních delegacích správce Bosny slibil, že země bude bládně povolena usnadnit výkup nevolných sedláků, kteří i vlastními silami rok co rok se vykupují. Najednou celý výkup nevolníků prověsti, protože země nemá taklik finanční síly k tomu, a boj se, že by tak velký úvěr nebyl možný (na 100 mil. K) přišel velmi drah, tak že by výkup přišel i kmetům vysoko. Roku 1905 vykupilo se samo 800 kmetů, r. 1906 900 kmetů a vloni dokonce 1200 kmetů. Zlepšením hospodářské síly bude se tento počet stupňovati př. sam sebou. Jenže i kdyby dostoupil v důkladné době 3000 případů ročně, trval by výkup 20—30 let!

Zdravotní doprava do Ameriky a zpět. Následkem zavedení daně z hlavy, kterou musel před přistáním zaplatiti každý vystěhovalce do Spojených států, upravil severoněmecký Lloyd dopravní sazby tak, že každý vystěhovalce, jedoucí do Nového Yorku, musí mimo 160 marek za dopravu rychloparníkem složití dan z hlavy v obnosu 4 dolarů nebo 16 marek. Tato linie holandsko-americká sdráží dopravu ve třetí třídě o obnos americké daně z hlavy. Sazby obilí z Nového Yorku do Hamburku byly zvýšeny na 25 feniků.

Věno. Rodiče jsou povinni dát své děti věno dle stavu a jmění svého přiměřené. Tato povinnost pomíjí pouze právoplatným steknutím se vna se strany těch, kdo za zřízení jeho žádají mohou. Nepomíjí však uzavřením sňatku a proto může dítě i po uzavření sňatku činiti nárok na zřízení věna.

Hrách proti pševu. 1 kg hrachu stojí asi 48 hal. a má výživných látek 800 gramů. 1 kg (1 l) piva za 28 hal. obsahuje výživných látek pouze 60 g). Hrách jest více dvakrát dražší než pivo, ale výživnost jeho jest asi 14krát větší než piva. Očeká-li by tedy někdo získati v pivě tolik výživných látek, kolik jich je v 1 kg hrachu, musel by koupiti 14 l piva a zaplatiti 4 K. Zabořil by tím sbytečně 5-52 K (1 kg hrachu 0-48 K) a otrávil by se 560 g alkoholu, který jest ve 14 l piva obsažen.

Nachlazení a otužování. Dr. J. Zamazal ve svém spisku „Nachlazení a otužování“ poukazuje, že mnozí dosud se domnívají, že nachlazení vzniká protým účinkem chladu a zimy, že čím je zima silnější a čím déle na organismus působí, tím spíše nachlazení nastává. Proti této náhlé domněnce dr. Zamazal, že chudobný lid za tuhé zimy přechodí v oděvu lehčím, chlad zima zcela dobře snáší. Děti chladu i za tuhé zimy

s vytopených světlých botky ven do sněhu a na led vyběhají, aniž onemocní. Při tančících zábavách na venkově bývá zvykem, že lidé, ubírájí seence, vycházejí ven i za třeskuté zimy a chlad ten zcela dobře snášejí. Voskové, svázející s kopci dříví, unaví a upotí se a pak si beze všeho sednou na vůz a přece nelse pozorovati, že by je choroby z nachlazení s oblibou stihaly. — Za nedotknutelné pravidlo posud se hlásá: „Když jsi uhřát, nepij!“ Proč? Nikdo nemůže dokázati. Vždyť lidé na polích i za největšího vedra, prací jeouce ubírájí, pijí chladnou vodu bez všech zhubných následků. Lékař tento sám to na sobě skusil a dodává, že jeho děti pijí spravidla chladné mléko, i když jsou uběhání a ubírájí, a přece jsou zdraví. — Věda i laik pokládá průvan za veliké zlo. Vliv jeho zkoušel jmenovaný lékař sám na sobě. Sedával v průvanu při všech otevřených oknech a dveřích svého bytu v létě v zimě, tu probáňaly se i jeho děti a všichni jej dobře snášeli. Týž ohrál se co nejvíce u kamen a pak přešel do vedlejšího pokoje, v němž byla všechna okna otevřena a teplota až 20° C pod nulou. A zase z toho nic. Při stavběch domů panuje stále průvan a přece tu lidé vše snášejí. Že ani ostré větry nemají nachlazení v zápětí, dokazuje denní zkušenost. — Náhlé a časté střídání teploty vzduchové má prý také za následek nachlazení. Proti tomu svědčí dělníci v průmyslových závoděch, kteří hned z tepla do zimy hned zas naopak přecházejí. A co směn teploty prodělá novorozené. Hned při narození přejde rázem do chladnějšího vzduchu a pak při koupeli a převínování co střídání teploty! Mnohá a mnohá statistická data i každodenní zkušenost ukazují, že nachlazení nemá na zdravý organismus žádného zhubného účinku, není tedy příčinou jeho nemoci. — Při kataru dýchacích cest nejzávažněji působí klid nemocného a čistý vzduch. Kde se energicky větrá a — nemocní záhy i třeba s rymou nebo bronchitidou (kataru průdušek) na procházku ve světlé, čistý vzduch — i chladný — se vyšlou, daleko dříve se uzdravují. Jak se to srovnává s nachlazením, když mnozí lékaři na jedné straně při katarrech průdušek bojí se chladnějšího vzduchu, na druhé však sahají k ledovým obkladům, polévají chladnou vodou? Chronické katarry průdušek dýchacích nehorší se nejvíce v zimě, jak by se očekávalo dalo, ale spravidla na jaře. Příčiny toho nejsou tedy vlivy zimy, nýbrž špatné poměry hygienické a zimy, které rozmnožování mikrobů podporují, a ty pak na jaře účinek svůj uplatňují. — Při spále bojí se věda lékařská nejvíce nachlazení Ale dr. Zamazal připomíná, že různé komplikace (nemoci se přidružující) při spále nevznikají nachlazením, nýbrž hlavně nedostatkem čerstvého čistého vzduchu, ať jest teplý nebo chladný. Ohled nemá prý zhubného vlivu ani a osob nemocných. Lidstvo z obavy před nachlazením dusí se od své kolébky až po svůj hrob v úzkostlivě uzavíraných místnostech a věda v tomto názoru je ještě podporuje. — Otužování považuje věda za obranu proti nachlazení. Veškeré důkazy však vědě úplně scházejí. Kdo hledá ochranu proti vlivům zimy, větru, směn teploty atd., zchoulostiví toliko — totiž jest mu chlad, průvan atd. nepřijemnější nežli tomu, kdo žije pravidelně — nic však více. Z té příčiny se člověk zchoulostivěl tímto vlivem vyhýbá a v přibytce svůj uzavírá, kde často dle ve vzduchu špatném a vůbec v hygienických poměrech, které vznikají lásky (náhaza) podporují. Tomu však, kdo pravidelně žije, a jsou vlivy chladna nepřijemnými; ten obydlí své větrá i za zimy a neleká se tu ani průvanu a tak rozmnožování bakterií v přibytce svém zamezuje. Pročť není divu, že lidé zchoulostivěl častěji nemocemi stiháni bývali nežli ostatní. V tomto smyslu má tedy otužování veliký význam; než samo před náhazou nikterak nechrání — ji podléhá stejně otužil jako zchoulostivěl. Nemoci z tak zv. nachlazení jsou vlastně nemoci infekční.

Závazek obecný jest vytrvalá bylina vyházející z dušnatého oddenku každého roku několik lodyh. Pravlastí závazku jest jižní Asie, od 16. století pěstují jej však také na ostrovech Západoindických a v Brazílii, v novější době i v Africe. Ku pěstování závazku nutno zvoliti půdu vlhkou, která se musí dobře vyhnouti a připravit. Do té zasazují se kousky oddenku asi tak jako u nás kousky semákových hlíz, z jejichž pupenů (oček) v několika měsících vyrostou rostliny, vytvořující nové oddenky. Asi po deseti měsících počnou rostliny odumírat i nastane sklizeň. Oddenky se totiž se země vyberou a nachovají v suché místnosti pro další potřebu. Pro sbechod upravují se oddenky závazkové dvojím způsobem dle toho, má-li se z nich dostati závazk loupaný anebo závazk neloupaný. V prvním případě se vybrané oddenky spaří nejprve vodou, kára se oloupe, a obepne se opatrně usatí. Závazk takový jest na poučení slý nebo šedý, hladký nahnědlý a naryvá se v kouscích závazkové. V druhém případě se oddenky neloupá, pouze očistí od hlíny a rozkrájí na kousky, které se uvaří ve vodě a rychle usuší. Závazk takto získaný jest šedobílý a hlá se mu v obchodech obvykle závazk černý. Užívání závazku závazku jako koření bylo v jižní Asii rozšířeno už v dobách nejdávnějších. Co učinilo závazk kořením? Závazkem jest etherický olej — s lise závazkové, již oddenky jest proslaven.

Tato silice dodává závazku světlou vůni a kořeněná, palčivě chutí. Závazku užívá se buď se octem nebo v kuchyních a pekárnách, ale i v cukrářství. Esence závazkové přidávají se též do bombonů a rosolk. Také v lékárnách upotřebují sušeného oddenku závazkového, připravujíce z něho tinkturu podporující trávení. Měrou daleko větší nežli u nás upotřebují závazku v jiných zemích. V Anglii ho na př. přidávají do piva, aby mu dodali větší křivnosti; pivo takového říká se pak pivo závazkové. V Japonsku jedí oloupaný, zavařený závazk jako zákusek. V Číně a Vých. Indii čerstvý oddenky závazkové zavařejí a kandují jako a nás puškorec. Do Evropy dovážejí se nejvíce a nejlepšího loupaného zboží z Kch. Indie a z Jamajky; zboží neloupaného dává nejvíce Bengalako a ostrov Barbados.

Z redakce „Kvítků“. Na stížnost mnohých čtenářů, kteří vytýkají, že poprvé dostali „Kvítky“ do rukou až 8. a 9. listopadu a že bylo jim nemožno v krátké době do 15. listopadu vstoupit na „Kvítky“ upozorniti, tím méně pak předplatné včas zaslati, prodlužuje se lhůta pro získání premie (kalendářku zdarma) do 30. listopadu 1908. Tato druhá řada předplatitelů bude však nucena počkat na kalendář až asi do 15. prosince. Buďte se na začátku prosince expedovati premie nejprve předplatitelům z první lhůty a teprve ostatním. S úctou P. Fr. Svatek, vyd. a red. „Kvítků“ v Praze—II. čp. 1538.

Na vzdělání českých dětí ve Vídni jazykem mateřským přispěly v měsíci říjnu 1908 spolku „Komenský“ ve Vídni III/3. Rennweg 1, Strohgassee 45, který vydrží 3 obecné školy, škola pokračovací pro učně o 3 odděleních, 3 opatrovny a 6 jazykových škol o 14 odděleních, z pol. okresu zdejšího: Hradec Králové. Dr. Th. G. Domabyl 4 K, MUC. L. Rejmánek za spol. akad. „Dobroslov“ 20 K, Abitur. c. k. uč. ústava 30 K, Úředníci pošty II. 8 K, Dr. St. Fischer 50 K (z rozepře M. Šadokové a M. Křivákové a G. Lochmanovou), Dr. J. Hodoval 20 K (darovali pp. J. Malý a E. Löschinger z Prahy se svých záleckých odměn každý 10 K, celkem tedy 20 K). — Svinary, K. Kalát 1 K.

(Zasláno).
Volebnímu pánu, panu
Josefu Mikulcovi,
závod poslanecký
v Hradci Králové.

Oprava oltářů, kametelny, kříd. oesty atd. ve farním kostele v Bohárně provedl jako solidně a dohodě. Zejména sloučení i zářky jest práce, která každou kritiku snese a proto mohu Vás každému, zejména však P. T. duchovním co nejvíceji k službám co výtečného odborníka doporučit.

V Bohárně, dne 6. listopadu 1908.

Josef Váňa,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. listopadu 1908. 1 hl pšenice K 17-20 — 19-00, žito K 14-20 — 16-40, ječmene K 11-50 — 12-40, proso K 12-00 — 00-00, rýže K 00-20 až 00-00, hrach K 22-00 — 23-00, oves K 7-20 — 8-00, řepky K 26-00 — 27-00, jabl K 24-00 — 26-00, krap K 22-00 — 44-00, brambor starých K 0-00 — 0-00, nových K 3-60 — 4-00, jetel. semeno červeného K 94-00 — 105 —, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00-00 — 00-00 máku K 26-00 — 30-00, lně. semeno K 00-00 — 00-00, 100 kg žitných otrab K 14-00 — 00-00, 100 kg pšeničných otrab 12-00 — 00-00, 1 kg mála převařeného K 0-00 — 00-00, 1 kg mála vepřového K 1-28 — 0-00, 1 kg tvarohu, 0-26 — 28, 1 vejce K 0-08 — 0-00, 1 kopa soli K 8-00 až 12-00, 1 kopa petržele K 00-0 — 0-00, 1 kopa kapusty K 3-00 — 4-40, 1 hl cibule K 6-00 — 00-00, 1 kopa drobné zeleniny K 1-00 — 1-50, 1 hl mrkve K 3-00 — 0-00, 1 kopa salátu K 0-00 — 0-00, 1 botka švestek K 0-00 — 0-00, 1 hl jablek K 0-00 — 0-00, 1 hl hrachů 0-00 — 00-00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 14. listopadu 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 527 hektol., žito 339, ječmene 598, oves 305, proso 0, vikve 0, hrach 0, řepky 15, krap 0, jabl. 15, jetel. semínka 561, lněného semene 1, máku 16. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, okurky 00 kop, kapusty 40 kop, cibule 40 hl, drobná zelenina 80 kop, mrkve 60 pytlů, brambor 94 hl, solí 360 kop. — 3) Ovoce: jablek 250 hl, hrachů 10 hl, švestek 0 botek. — 4) Drobn. dobytka: vepř. 26-člneč, podsvinč. 010 kusů, kůňat 0 kusy.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 2, str. 22)

dostati lze 1 kus za 8 hal. — 50 kusů
za 1 K.

v listopadu 1908
v Hradci Králové.

Elektrická kapesní svítilna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svítilna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje naprosto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým odsunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítilny K 1.80

baterie do 4. osoby — 30

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko. Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu (budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Výcvaně dām

A. Patrná a syn v Jaroměř.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánočních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému zasíláme.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochranou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905. Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile Praha 1905. I. cena. Diplom čestného us, i i které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“ akciová svítkárna a voskárna v M. B. lesaví. Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla s vranou obnosem K 30.000.

Odporúčujeme k hojnému šíření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o liberalismu)	8 „
Víra jako víra	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Česká konfese	24 „
Svobodná škola	16 „
Proti Volné myšlence	8 „
Inkvizice církevní	24 „
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	82 „

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867 :: dostati se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

„SLAVIA“

VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA V PRAZE,

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,

UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA DÍTĚM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE ZARUČENÍM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM.

NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-

NĚM — POJIŠTĚNČÍM.

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10% POJIŠTĚNÉHO.

VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765.53
RESERVY A FONDY K 41,778.165.—
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430.98

VYSVĚTLENÍ A SAZBY
OCHOTNĚ ZASÍLÁ

GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLIČKOVY NÁM.,

JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:

V BRNĚ, VE VÍDNĚ,

V LUBLANI, VE LVO-

VĚ A V ZAHŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Divany, garnitury, matrace do postelí,

BOLETY do oken nejlépe koupíte u čalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové, Pětidomy, č. 291.

Též přijímám věšení záclon do oken; veškeré správký a předělávky vyřizují se rychle a levně.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty

s rukávy atd., jakož i:

Kněžské kolárky a náprsenky —

na firmu:

Fejgl & Byčičtš,

Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro švadleny a krejčí.

Solidní obalaha.

Levné, pevné ceny.

KVÍTKY,

nejlevnější časopis pro katolické školní děti, právě vyšel. Mezi mnoha krásnými obrázky i prof. Myslbeka sv. Václav s nakladatelství P. Topiče.

10krát ročně jen 50 haléřů při společné zásluce aspoň 5 dětí. Jinak ročně i s poštou 60 haléřů. Na 10 předplatencůch výtisků jednoduše zdarma pro chudé děti. Odběratelé, kteří pošlou předplatné na první ročník do 15. listopadu 1908, obdrží „Kvítka“ zdarma krásný kapesní kalendář pro školní děti na rok 1909. — Objednávky jen na korresp. listku na adresu: P. František Svatek, vydavatel a redaktor „Kvítka“ v Praze-III. čp. 1538. Ček bude k první zásluce přiložen.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se sluhám P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křtíkových cest v sakrestech, soch světců, křtíků, rámečků atd.

Atelier

Oprava a obnova staré kostelní podlahy.

Výkresy a rozpočty na políci.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Zirata jakákoli proto úplně nemožna.

Z kulturních dějin „městyse Auplice“ a okolí.

(Od r. 1652—1716.)

(Pokrač.)

Jako nejstarší mlynář připomíná se r. 1652 Jakub Hejna, mlynář z Oupice, a po něm r. 1693 Jan Hejna, mlynář z O., jeho syn, majitelé nejspíš mlyna malého.

Prvním mlynářem Podražským byl r. 1658 Matěj Rykr, na velkém mlyně byl prvním známým mlynářem Adam Standa r. 1663.

R. 1669 zapsán Martin Štěpanovský, mlynář z O.; r. 1683 Jan Vrabec a r. 1698 Martin Trlytata; nejspíše nájemníci mlynů, neznámo kterých. Z okolních obcí byli v Havlovicích mlynáři 2; nejstarší vyskytuje se r. 1660 Kryštof Kumprycht, r. 1696 Jan L. bich, r. 1703 Jakub Šafránek, jenž r. 1709 je zapsán jako mlynář z mlyna prostředního; na jeho místo pak do Havlovic se odstěhoval Jindřich Luder, jenž se tamtéž r. 1709 jako mlynář připomíná.

V Suchovršíčích nejstarším známým mlynářem byl Václav Matouš; r. 1701 je zapsán jako kmotr „Mariana, manželka Jana Ludra, ml. ze Suchovršíce“ a když se tento odstěhoval do „Bous avic“ na mlyn, byl po něm mlynářem v Such. Jiřík Kejzlar.

Z mlynářské chasy vyskytuje se starší jen jediný v O., kde jeho manželka Dorota (příjmení nečitelné) r. 1667 zapsaná je jako kmotra.

S mlynáři ve spojení byli pekaři. První zmínka o nich je r. 1703, kdy Anna Marie, dcera Jana Nyklíčka, přebírá z O.; r. 1704 „20/7. život svůj dokončil“ Liděj Dytrych, pekař, syn vlastní pana Jana Dytrycha z městyse Oupice, za jehožto duši, když pro dvě mše sv. slouženy byly, on potom 22. hujus při kapli sv. Michala Archanděla u přítomnosti duchovního a s provázením kůru poctivého literáckého pochován jest, máje věku svého 25 let.“

V roce 1707 zaznamenáni jsou Jan Michálek, pekař z O.; jako kmotr zapsán Kašpar Klimeš, pekař a starý rychtář, Matěj Klimeš mladší, pekař ze „Šejferné“, Kašpar Nyklíček, pekař, vesměs z Oupice; r. 1709 stal se pekař Jan Nyklíček rychtářem obce; v r. 1710 nalézáme Jakuba Zykumunda, pekaře, roku 1711 čteme zajímavý zápis úmrtní: „2/2. pochován jest Matěj Klimeš, nejprve hrnčíř, potom pekař, věku máje okolo 60 let, který příčinou řemesla začastý pokutován byl. Je o nějaké poměny větší chýb a zemlécky než jiní pekl.“ — Oechmistři pekařští totiž ustanovovali váhu i cenu výrobků, a který mistr jejich nařízení neposlechl a pekl, aby si získal odběratele, větší pečivo, byl pokutován jako onen svrchu zmíněný Klimeš.

Ze sousedních obcí nalézáme pekaře v Suchovršíčích, kde r. 1707 zapsán Jan Rykr, jinak pekař; r. 1708 zapsán Jakub Lukáš, pekař ze Svatohovic; v Brusnici pekl Kristian Erben a v sousední Kyji Václav Vagner; v Sedloňově usadil se jako pekař Václav Klimeš z Oupice. — Vedle mlyna velkého či panského nebo jinak pivovarního stál panský pivovar, starším sahající do daleké minulosti.

Kdo byl prvním sládkem nám známým, sděluje zápis úmrtní z r. 1708. „Due 10/4. pohřbena jest Mariana, pozůstalá vdova po nebož. Adamovi Kbaurovi (vulg. stará Vondrová, stará sládková, kramářka) 90 let stáří.“ — Adam Kbaur, vulgo starý Vondra — po něm byl sládkem Jan Novák (r. 1659) nástupcem tohoto byl Matěj Fichtner (1672), čtvrtým Frdřich Demuth, sládek pivovaru oupického R. 1694 zapsán jako kmotr David Lybich, sládek z Oupice, a konečně r. 1713: „pan Florian Protiva, sládek oupický.“

Z chasy pivovarské zaznamenáni jsou v matrikách r. 1701 Jan Hromek, pomahač pivovarský, r. 1710 jako kmotr zapsán Jan Stara, jinak Macák, tovaryš sládkovský, jindy jako podstarší. Roku 1708 „pochován jest Jakub Dytrych, bývalý někdy při pivovaru Jejich kníž. Oavic. Oupickém pomahač.“

Při pivovaru zaměstnán byl panský bednář či bečvář. První s tím o titulem vyskytuje se r. 1703 Jan Malej, panský bednář; po něm r. 1705 Tobiáš Kolyška, panský bednář; mimo tyto dva nalézáme v Oupici bednáře, snad panské — snad jako samostatné řemeslníky: r. 1666 jako kmotru Kateřinu Vrabcovu, bednářku, a r. 1679 jejího manžela Martina Vrabce, bednáře; r. 1699 zapsán Jiřík Tomáš, vulgo starý bednář. V úmrtní matrice pak čteme: „r. 1708 pochován jest Václav Záruba, bečvář a rybař“; měl tedy dvojit řemeslo. O jeho synu, rovněž bednáři, r. 1709 poznamenáno: „23/3. prostředkem námoření, že, když dříví štipal aneb klál s zdviháním palice (!) se netoliko namohl, nýbrž i nějakou žílu v sobě přetrhl Jan syn po nebož. Václavovi Zárubovi, bednáři, máje 30 let věku svého.“

Jeden bednář a sice Martin Špelda usazen byl v Batňovicích.

Do pivovaru potřebný chmel z Hradecka neb Ouhřimiska dovažel panský chmelář Martin Hejna ze vsi Havlovic (1693), v jejichž rodině tento obchod (či snad robota?) byl dědičným; již r. 1667 zapsána jako kmotra Mariana Hejnova, chmelářka. Po Martinu Hejnovi dovažel chmel Matěj Hejna, mladý chmelář (1711).

Vyrobené pivo kupovali od sládků šenkýři nebo krčmáři. Do r. 1715 nenalézá se v matrikách zmínka o hospodě v Oupici, ač nelze si mysliti, že by scházela v městě, když měli hospodu i v Maršově; zemřel tam r. 1707 „prostředkem hlavní nemoci Adam Kadaňk, soused a spolu konšel neb šenkýř na straně Smiřický.“ (Tenkrát byly Čechy rozděleny na okresy jako dnes, ale na „panství“; patřila tudíž část Maršova k panství Náchodskému a část až do 10. čísla, k panství Smiřickému.)

Ze vzdálenějších dědin zmínka o šenkýři nalézáme v r. 1664, že „v Chvalkově pohřbena Eva, manželka Jana Tylše jinak Čiapka, krčmáře z Brzyceho“ a roku 1710 za kmotra byl Jan Jakubec, šenkýř z Vyhnanova (patřil tehdy obce tyto k farnosti úpické). Kořalku odebírali šenkýři z panské vinopalny, jež stála poblíž pivovaru, jak svědčí do dnes název tovarny „Pálenka“ a zápis z r. 1661: „kmotr: Johann vinopal“ a r. 1662 jako kmotr jmenován „Jan vinopal“.

Nyní přejdeme ke skupině řemeslníků, kteří zpracovávali kovy; z těch nalézáme v této době několik kovářů, 2 zámečníky a 1 kotláře.

Z kovářů v Oupici usdlých nejstarší připomíná se r. 1660 Martin Lindr, jenž byl spolu primátorem městyse, r. 1692 jako otec zapsán Jiří Nyklíček, kovář, mimo tyto: Jan Jiřík Nyklíček, jež byl předtím kovářem ve Svatohovicích. R. 1710 nalézáme Jakuba Nyklíčka a Jiříka Nyklíčka, oba kováře a syny Jana Jiříka N., předtím jmenovaného a konečně Matěje Vacka, kováře z Oup.

V Havlovicích zapsána jako kmotra r. 1663: Anna, Kašpara kováře manželka, ve Svatohovicích první kovář se připomíná r. 1664 Baltazar Klenner a r. 1712 Jiřík Czuba; ve Rtyni byl kovářem Jan Nývlt aneb kovář Hanz.

V Batňovicích koval Jan Farkeš, v Libňatově byl kovářem Jiřík Vlček; v Radči nalézáme r. 1654 kováře Mikuláša Heřlejše, r. 1656 Martina Saybicha a r. 1703 Jiříka Kolyška.

Vedle kovářů nalézáme z kovodělníků 2 zámečníky a sice r. 1678 zapsáno úmrtní: „pochován jest pan Jiřík Matouš, jinak Šblosar z Oupice a r. 1704 zapsán Matěj Záruba, zámečník z Oup.

Konečně ve vsi Sedloňově usazen byl kotlář, jak patrně ze zápisu z r. 1711. „ženich Jakub syn Jana Krycuara vulgo kotláře.“

Uhlí kovářům potřebné dodávali uhlíři ze Svatohovic a sice r. 1660 je zapsána jako kmotra: „Anna uhlířka, Petrova“ a r. 1661 zemřel ve Svatohovicích Petr Šimonů, uhlíř, její manžel; po jeho smrti uhlí palil Martin Kuldt, uhlíř ze vsi Svatohovic (1709).

Po kovodělnících pojednáme o dřevodělnících. Z nich vedle bednářů čili bečvářů, o nichž zmínka se stala při pivovare, zastoupeni jsou v tomto oboru:

2. Koláři, kteří jsou usdlí větším dílem v obcích při lesích ležících. Tak r. 1661 kmotrovstvím posloupila: z Rtyně Anna kolářka, ve Svatohovicích byl kolářem Jakub Nývlt (1708), v Sedloňově: Pavel Nývlt (16?) Václav Nývlt (1708) a Jeremiáš Nývlt (1708) a konečně ve Studenci Jan Nývlt; snad byli všichni tito koláři členy jedné rodiny. (Dokonč.)

Kulturní hlídka.

Stařeček filosof.

Požehnané byly chvíle, kdy Tolstoj místo bizarrních, nezáživných theorií filosofických psal reální, plastické romány a povídky. Kdo by si nyní jeho filosofických rozběrů všiml, kdyby mu nebyly sjednaly obrovskou popularitu romány? Co tu nyní u Tolstého nedělelnosti, malicherného pachtění se za originelními chimérami! Prý Tolstoj jest prorok — ba dokonce může se svátí třináctým apoštolem! No — tohle už jest přece trochu moc v době, kdy se tolik křičí proti byzantinismu, kdy jest dáván povel ku kácení model! Kde tento prorok radikálně co zreformoval? Ale — on vypustil mnoho frází proti církvím; a to se modernímu člověku přece zamlouvá, i kdyby takové řeči na sto honů zaváněly nespravedlivostí a nerozumným fašatismem.

Oaž kdyby katolický učenec stejně zavrhoval umění, kdyby výslovně prohlásil, že od mo-

derní kultury nečeká nic, pranic! Představte si, jak vysoko by se vzedmuly vlay rozhořčení protikatolického světa! Leč senilní takové výroky stařečka Tolstého jsou zaznamenány jako nějaké epochální objevy.

Tolstoj rozumí znamenitě herecké póze. Kolikrát již se dal malovat v mužickém obleku, jak oň, jak sedí v prosté pracovně! A nota bene prorok, který chce lidstvu prospěti, měl by si dát namalovat před sebe aspoň pluh posádkou modernější. Hesky se rolnictví provádí ze sportu, nemusí-li být živ člověk s rukou práce svojí, může-li pluh uschováti, kdykoli se má líbit! Prohlásil, že není slušné brániti zlu, že jest potřebí milovati i nepřátele. Na pohled slova grandiozní. Ale — stařeček nedávno v kratší epistole ale se hučel na ty, kteří odsuzovali na šibenici židovské vrahy a lupiče, před nimiž poctivý člověk nebyl bezpečen. Neměl učitel „snášlivosti ke zlu“ dříve raději napomenouti ty své cititele, kteří bezohledně v boji proti zlu byrokratismu usmrcovali a olapovali i lidi zcela nevinné? Tolstoj si upravil úkol pohodlněji. Aby se zalíbil těm, kteří stílelím, pálením a drancováním plno zla se natropili, obrátil se a bohatýrským hněvem proti ramení spravedlnosti. Poněvadž věděl zcela určitě, že se mu nic zlého nestane, vybízel v herecké póze vládní kruhy, aby mu hodily raději kolem starého (jak d. jemně!) krku raději smyčku, chtějí-li s ním jednati tak, jak jednají. Rozumí se, že z mračna nebyl dést; zato však židovské polnice do všech úhlů světa rozhlabolily slávu muže, který tak laciým způsobem dokázal velikou lidumilnost.

Nepřítel umění nechal se podobiti od malířů, žel poslechnout díla svého proslulého krajanu Ůj-kovského, tvořil sám díla umělecká, vítal spoustu umělců ve svém domě. A — mužikům v Jasně Poljaně vede se stále bůte. Sedláci z bídy opouštějí svoje chaty. Pod svícem tma. Pardon! Stařeček vlastně patrně provádí svoji ohromující zásadu: „Nebráňte zlomu!“ Sám jest taký chudásem — aspoň theoretickým. Zřekl se svého majetku, ale jak! Přenechal jej svojí rodině, v níž žije. Zcela tak to však dělávali praobyčejní statkáři, kteří šli na slušný výměnek, když už je omrzely velké hospodářské starosti. A vedlo se jim líp než v čase samostatného hospodaření. Rozdíl je ten, že ti výměnkáři nepovažovali svůj odstup za žádný velkolepý a cílní čin.

„Národní listy“ dne 8. t. m. praví, že byli proroci, kteří jednali, jak blázni. „A množství nemohlo odolati unášivé moci příkladu Kráčeři svým směrem, množství se hnalo za nimi, kráčeli do ohně, množství za nimi vstupovalo na hranici, vrhali se se skály a množství se vrhlo za nimi.

Lev Nikolajevič je jiného druhu prorok. Množství jej zbožňuje, velebí jeho hlas a postavu, ale nenásleduje jeho příkazu, protože ... Množství jej následovati? Prorok mluví sám proti sobě.“

Zkrátka ůvahy takového filosofa čtou se ze sportu, hovoří se o nich akademicky — ale na nějakou pronikavou praktickou r-f rnu takový „třináctý apoštol“ rozhodně nestačí. Chytrá, Rousseau odporučoval mnoho re-formních věcí ale sám se řídil v praktickém životě zcela opačnými, pohodlnějšími zásadami. Podobně Voltaire. Lušácký pruský král velebil humanitu Voltairovu, ale sam vystupoval s bezohlednou bezcitostí. Voltaire sám s tímto svým intimním přítelem osobně se nesnesl. Jakmile se sešli, už se oba šusácky samotití mužové pohádali. Tolik velebný Voltaire byl zabaným statkem, který i lichvou svoje jmění rozmnožoval. Ejhle proroci! T-d k vůli variaci, se sportu si vytvořili moderní lidé modlu novou Klauš se jí v prachu, ale skutky svými již nyní dokazují praktický bankrot filosofických naběrů jasnopol-janského starce. Zdravé poměry?

Hospodářská hlídka.

Věstník Sekretariátu Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro království České.

Upozorňujeme naše odbětky i členy, svisláže však veledůstojné duchovenstvo, že prostřednictvím naším mohou neobyčejně výhodně objednat hospodářské stroje od největších k nejmenším; uhlí černé i hnědé, hnojiva kteréhokoli druhu (k čemuž je právě nejvhodnější čas pro jarní hnojení), rovněž tak polní vápno, dále mazadla a petrolej, jakož i všechny hospodářské potřeby. Poněvadž Sdružení naše všechny vyjednané výhody dělí mezi členstvo objednávatelů (až na nepatrnou přirážku na režii) a o poskytnutá procenta velikých objednávek s firmami smluvená se nedělí funkcionáři, ale pracují nezištně a obětivě, lze prostřednictvím Sdružení nakupovati výhodně, jako nikde jinde. Odbor nákupní vynaložil všecku péči, aby zajistil při výborné kvalitě zboží nejvýše možnou výhodu; proto nyní při ukončeném vyjednávání může každému členu posloužit k plné spokojenosti. L. odbor (nakupat.)

Na dotazy učiněné prohlašujeme výslovně, že organizace k pojišťování dobytka mohou sestávat i z členů Hospodářského sdružení.

Jinak by nebylo možno zajistiti jim náhradu poloviny ceny v případě, kdy maso nebylo poživatelno, kterou nahradí rozpočtením ústřední pojišťovací organizace. Řád této ústřední organizace pojišťovací přinese příští „Věstník“.

II. odbor (pro pojišťování dobytka).

Ježto se v jednom případě pozastavovalo členstvo nad ustanovením, že polovina příspěvků má se odváděti ústřednímu výboru (§ 8. odb.), upozorňují se členové, že tiskopisy dostávají zcela zdarma, že porto na korespondenci stojí velké peníze a že konečně za tu svoji polovinu (60 h) budou dostávat od Nového roku zdarma svůj odborný list! Ježto žádáých subvencí odnikud nemáme, jsme odkázáni jen na pořádné placení nepatrného zápisného a ročního příspěvku.

„Sekretariát Hosp. Sdružení“
v Janovicích u Votic.

Nemnozí dělníky na venkově roste úžasné. Místy ani čeledína ani nádeník již nelze zjednat. Všechno se hrne do měst a průmyslových závodů v naději, že tam za málo práce čeká velká mzda, pohodlí a blahobyt ve všem. Ve-
kov se vylidňuje proto, že se šílí touha po neobmezeném pohodlí, požitkářství a příjemnostech městského života, o jehož stinných stránkách nikdo nemluví. Náky a žehráni zla neodstraní, útek z venkova nezastaví. Nezbyvá, než době a poměrům přizpůsobiti zemědělství, a tak zachovati, což se zachovati dá pro doby, až se vykoná horečka panská a nastane obrát v názorech davů, vrátí se touha po klidu, spořádaném životě a ušlechtilých příjemnostech života venkovského. V první řadě třeba všude, kde to vůbec jen poněkud je možno, zaváděti práci strojovou místo ruční práce, a tím zmenšiti potřebu práce rukodilné. Místo ručního mlácení, sečení, vážení, brabání, setí atd. všude, pokud možno, zařídit pohon strojový použitím různých strojů nových, zařízených podle místních poměrů na pohon parní, elektrický, benzinový, větrný atd. Podobně v domácnosti do mlékářství, písařství, praní atd. pořizujeme důkladné stroje s pohonem ne ručním, nýbrž s použitím hybné síly buď elektrické, parní, větrné, vodní, anebo síly zvířecí. Slovem, kde jen možno poněkud, zaměňujeme pohon ruční pohonem strojovým, abychom se tak odpoutali od závislosti na práci ruky lidské, kteráž pro venkovské poměry stává se nedostatečnou. Za dělníka stroj budiž odvetou za všeobecný útek pracovníků z venkova.

Podpory na stavby chlévků pro brav vepřový bude český odbor rady zemědělské jako každoročně i v roce 1909 udíleti malorolníkům, kteří jsou členy některé hospodářské korporace (spolku, besedy, družstva a p.). Žádost musí býti podána pro rok 1909 nejdříve do 31. ledna roku 1909. Subvence činí 15 pct. celkového nákladu stavebního do nejvyššího obnosu 240 K. Do obcí, kde subvenční chlévky pro vepřový brav jsou již postaveny, žádná podpora k témuž účelu již nebude vůbec udělena. — Kato-ličtí zemědělci, hláste se všude o tuto podporu. Když se agrárníci hlásí, nesmí nečině k tomu katol. zemědělci přihlížeti. Máte stejné právo na podpory tyto jako agrárníci. Nedejte se hned tak odbýti!

Podpory na vepřový brav, očkování proti července a drobné zvířectvo. Český odbor rady zemědělské udělovati bude v roce 1909 podpory na zřízení přípravných stanic kančích, plemenných stanic bravu vepřového, očkování proti července a drobné zvířectvo. Žádosti o výše zmíněné podpory (o každý druh zvláštní žádost) musí spolek podati opatřením do-brozdáním pana okresního delegáta nejdříve do konce února 1909.

Budapešťské mlýny usnesly se, aby od 1. prosince 1908 do 1. dubna 1909 byla výroba mimo neděle omezena ještě o dalších 36 hod. v týdnu. Omezování výroby v mlýnech uherských jest také známkou, že mouce uherské už leckde dali vyházet. To budiž i pobídka, aby české hospodyně kuchtily jen z české mouky, čímž nejvíce získá naše rolnictvo a mlynářstvo.

Zemědělská otázka v Rusku. Ruská říšská дума zabývala se otázkou zemědělské na Rusi. Jedná se o to, za jakých podmínek mohou mužici vystoupiti z občizny či z „míru“. Mužici na Rusi mají znenáhla přijíti k soustavě soukromého vlastnictví půdy. Změna tato bude mít ohromný sociální převrat na celé Rusi v zápětí. Jest známo, že obecný majetek pozemkový nese hlavní vinu, že mužici na pole nejdou a nikdo se nechce díti na druhého, z toho je všeobecná bída. Mužik dosud zná jen orbu mělkou, nezná hnojení, obdělá půdu třikrát za sebou a pak čtvrtý rok ji nechá ladem, hospodaří se tedy tak, jako u nás před 60ti lety.

Trvanlivost dřeva. Sloup ze smrkového dřeva v prosinci poraženého vydrží v zemi 16 let, dřevo na skloaku února poražené pouze 8 let. Dužina dubová z dubu v prosinci poraženého vody nepropustí; dužina z dubu v lednu skáceného propustila ji za 48 hodin několik kapek, a dubu v únoru poraženého propustila vodu ještě dříve;

z dubu březnového docela za 3 hodiny. — Bečky vyrobené ze dřeva v prosinci skáceného jeví v obsahu úbytek o 2 l. ze dřeva únorového o 10 l. Nejlépe tedy káceti stromy v prosinci.

Ruční samoseč. Dr. Gustav Procházka, inženýr a profesor hospodářské strojevedy na hospodářské akademii v Táboře, sestrojil nový stroj ruční samoseč. Výhody tohoto ručního samoseče jsou jednak naprostá jeho jednoduchost a lehký, bezvadný chod, který se zakládá na setrvačnosti běhu jeho nože. K pohonu tohoto samoseče postačí jedna lidská síla pro zabránění rázu v šířce 75 cm. Stroj upraven tak, aby úplně bylo sameseno časté, pro hospodáře nemilé ucpání stroje. Toho docílono odstraněním dosavadních prstů při stávajících dosud strojích, kteréž bývají příčinou takového ucpání a tím i přerušení jeho výkonnosti. Stroj jest tak laciný, že si jej může i malorolník snadno opatřiti, aby nebyl vydán na milost a nemilost sekáčů. Dle tétož systému budou zhotovovány stroje pro pohon dobytčím též se samovazači. Bude zajisté zajímavo sledovati v dalším průběhu správy o praktickém úspěchu tohoto stroje, jehož ovedčení se znamenalo by značné výhody pro malého hospodáře.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Jak se důsledně starají. Když před rokem křesť. sociální poslanec Kenschak označil zeli a zemáky za nejvíce užívané věci v domácnosti dělnictva, vyřítla se na něho rudá „Arbeiter-Zeitung“ s pustým štváním; Kenschak docela byl nazván za svoje minulé zrádce dělnictva! — Leč najednou týž rudý list sám se uhradil přes ústa. Dne 11. t. m. napsal, že nejdůležitějším potravinám ubohých lidových vrstev — zemákům a zeli — hrozí zdražení. Teď už takové konstatování není „zradou lidu“. Nejsou ti lidé komedianty? Kdy mluví upřímně?

Národ jsme my! Tak brdř prohlásilo „Právo lidu“, když veliký počet dobře placených rudých agitátorů obalamutil nesmyslnými sliby lid tak, že rudá strana získala větší počet poslanců. A nebyla jen úporná agitace, pracovaly obrovské peníze; celé davy byly pohrádkami a jiným nepěkným způsobem přímo přinuceny voliti dle drsného komanda rudé strany. A pak se pyšnil socialistický denník, že národem jsou vlastně r. d. lidé. — „Národ jsme my!“ hlásali také brdř a nepoctivě soc. demokraté dolnorakouští. Když však rudé švindly, rudé štvance a násilnosti byly dobře prohlédnuty, když se seznalo, jak veliký houf le-nochů dobře se žije z hluposti lidské, na-jednou lid dolnorakouský ukázal velice zřetelně, či je. Při letošních zemských volbách zvoleno celkem 127 poslanců, z nichž náležejí plných 99 straně křesť. sociální, liberálům 22 a soc. demokratům pouze 6. Nyní pyšně na-fouklá prsa rudých teroristů splaskla, hlavy svěšeny k zemi. Lid prohlédl komediantskou hru židovských sluhů dobře.

Jak umějí bezectně lakovat. Rozhodně velikou drzostí jest tvrzení soc. demokratů, že předložení osnovy všeob. lidového pojištění jest dílem soc. demokratů. Tak napsal sociál. dem. „Hlas lidu“, tak píší jiné rudé listy, tak lhou na schůzích rudí řečníci. A přece sám čtenář soc. demokrat. listů musí vědět, jak sprostě tyto spílaly dru Luagrovi, když týž takové pojištění navrhl. Známo, že se proti tomu návrhu postavili socialisté ve sněmovně se vši rozhodností, poněvadž se báli, aby pojištěním státním neochabovalo pojišťování u rudé strany. Teď teprve se stali mírnější, když jim vláda udělila ústupek takový, že se dá čekat zvýšení příjmů pro rudé pokladníky. — V Droždíně docela tvrdil 8. t. m. soudr. Ostrý, že socialisté nejen vymohli pojištění dělnictva, ale že docela rolnictvu vymohli i zrušení ro-boty roku 1848! — V Kosoři u Zbraslavi pravil socialistický důvěrník v příčině německé ob-strukce na sněmu: „Němci zpívali na sněmu: „Wacht am Rhein“ proto, že jsou všichni „All-
deutsch“ a následkem toho přivrženici myšlenky „Pryč od Říma“ a tudíž velcí přátelé Husa. Němci zpívali „Wacht am Rhein“, což, soudruzi, znamená asi tolik, jako naše písnička: „Tam na břehu Rýna“. — Takovým žvaněním tedy častují rudí pohlaví trpělivé posluchače. Ovšem všechno není bezectným lakováním, mnoho takových pošetilostí se pronáší z tupé nevědomosti. Proč však soudruzi za takých okolností vynášejí tolik svoji kulturu nad „zpě-tečnictví“ katolické?

Sebrali žebračovi mošnu. V nestran-ném spolku pekařském v Prostějově nasbromážděno 1100 K spolkového jmění. Spolek mohl vypláceti pěkné podpory. Leč spolku ujali se rudí a přenesli peníze do svého Dělnického domu. Teď se mohlo hned vědět, jak se asi ty peníze rozmnoží, protože jest známo, jaké houfy vždy lačných agitátorů soc. dem. strana vydrňuje. Vždyť na př. r. 1906 vynesla daň rudých proletářů okrouhle na 7 millionů K,

z čehož dostala správa (rozuměj pohlaví a agitátoři) půlčtvrta millionu. Není tudíž divu, že se jmění ubohých pekařů stále sesychalo. Platilo se na tisk, na stávky; co zbylo, dalo se dělnické pekárně. A teď ať chudí pekařští pomocníci se táží, jak pro případ ráje budoucnosti jmění jejich se rozmnožilo.

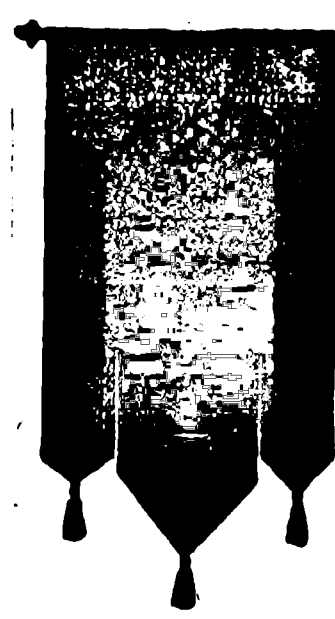
Rudí zaměstnavatelé. Opět poučné příklady! Ve Štyr. Hradci jeden úředník hodlal vystoupiti z nemoc. pokladny, obstarávané ru-dou správou, a hledal si nové místo. Dal si vytisknouti tento insert: „Úředník nemocenské pokladny (žadný agitátor) hledá místo v soukromém závodě“. Tato nevinná annonce popu-dila huť vrchního soudruha a zvláště správce pokladny, říšského poslance Muchitsche. Úřed-ník byl propuštěn, ač zaslal na plenum nemo-ceuské pokladny dopis s prosbou, aby nebyl v nejhorším období ročním vyhozen na ulici. Tak tedy cti rudí svobodné přesvědčení! Pa-trno, k čemu hlavně chtějí míti svoje poklad-níky — ku štvání. — Jindy však rudí ze strýčkovství jednají zrovna obráceně. Před 3 roky zjistil revisor Rosenfeld, že ve šléšské pokladně v Knittelfeldu scházejí peníze. Správce této pokladny nebyl však Muchitschem pro-puštěn. Revisor zjistil podružé zpronevěru. Vinník byl však opět ponechán na svém místě. Teprve při třetím švindléřském kousku byl propuštěn a u soudu učiněno na něho ozná-mení. R. 1906 propuštěn likvidátor P., poně-vadž zlitbily se mu peníze v pokladně, za něž byl jeho kolega zodpovědným. Ač dle § 16., odst. 4. služebního řádu nesmí býti znovu přijat, kdo jednou byl pro trestný čin propuštěn, byl P. dne 26. března ještě téhož roku opět do-sazen za úředníka k pokladně v Lipnici u Celje. Proč s těmi dvěma jednalo se jinak než s úředníkem prvním? Poněvadž jsou oba soc. dem. agitátoři. — A pak nadávají socialisté na zbabělé byrokratické poměry, ačkoli nalezají dobrou obživu u zaměstnavatelů zcela jiného sociálního a politického přesvědčení!

Rudé „proletářství“ se vyplácí. Rudé ústředí zřízenců železničních vydalo účty za rok 1907. Právni výlohy činily 65.412 K (to se měli židovští advokáti dobře!) Na podporách rozdělono pouze 51.719 K, na vzdělání (jaké?) věnováno 48.064 (tedy méně než advokátům), na výlohy agitační 45.706 K (to už stojí rudým agentům za to!); krajinským sekretářům dáno 18.486 K, administrační výlohy činily 65.267 K (tedy víc než podpory), tiskové výdaje 56.416 K (také více než podpory). Rozdáno tedy na pod-porách pouze 51.719 K, kdežto na agitaci a jiné věci věnováno 299.351 K. Za takých okolností ovšem jest velice příjemné býti rudým úřed-níkem nebo agitátorem. *Dělníci, prohlédněte, nač vlastně rudí musí platiti! Vstupte do Všeodborového sdružení křesť. dělnictva, které již nyní vy-plácí daleko větší podpory než rudá kasa. Toto sdružení jest založeno pro dobro dělnictva a nikoli ve prospěch štvavých agitátorů!*

Prý milují svobodu. V Čechách, zvláště na Plzeňsku, vybudovali socialisté, zvláště jistý Vojtěch Čipera, organizaci domkářů, která má na 10.000 členů. Organem organizace, který re-digoval Čipera, byl „Obzor“. V tomto Čipera kritisoval nepřiznivě socialistickou politiku na říšské radě, až soudruzi Pick, Habermann a Remeš, vůdcové social. plzeňského „Pekla“, skonfiskovali mu jednoho dne „Obzor“ pro člán-ek „Od pěti k čtyřem“ a vyzvali ho, aby re-dakce se vzdal. Čipera však komanda z „Pekla“ neposlechl, „Obzor“ znovu vydal. A nyní je tuhý boj mezi Pickem a Habermannem z jedné a Čiperou z druhé strany.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření a zhotovení ko-stelních rouch, korouhví (balda-chinů), nebes a spolkových prapo-rů; na požádání obstarám též ko-vové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-strasse 6., vedle La-zaritského chrámu Páně.

Na ukádku nasílá se vše franco.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

P. t. pp. truhlářům

odporučuji

svoji výrobu

: intarsií :

vkusně a umělecky provedených.
Též dle vlastních návrhů.

Veškeré řezané

práce nábytkové,

řezané kříže, moderní rámy.
Práce čistá a levná.

Václav Chudoba,

závod řezbářský

Hradec Králové,

nábřeží Františka Josefa.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gramofon,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,

Hradec Králové.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické ventila-
tory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnoproudý. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevní slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čistých uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod do maticímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

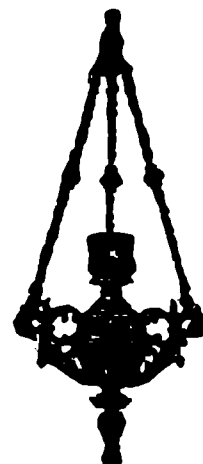
Jan Staněk,

Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyčený pasíř
speciálně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kadatelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlátí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákreby neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovánnějšího. Chudším kostelům dí-
la v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracování vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Intenci a jen v ohni zlátí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákreby neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovánnějšího. Chudším kostelům dí-
la v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracování vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrobí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 metry vysoké kus za 6,
8, 10-15 zl. Palmy keřovité 1-3 metry vysoké kus za 2,
3, 4-5 zl.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společ. „VZAJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

JOS. SOUDILA

závod řezbářský

v Hradci Králové

doporučuje se ku zhotovení všech prací řez-
bářských, jako jsou: rámy k obrazům,
oltární pultíky, podstavce pod sochy,
jemně řezané kříže, veškeré práce pro pány
truhláře a j. v. Rovněž upozorňuje alayné
patronátní úřady a veledůst. ducho-
venstvo, že zhotovuje též všechny části za-
řízení kostelních v obor řezbářský spada-
jících, v každém slohu a bezvadném provedení
v cenách mírných.

Nákreby a rozpočty na požádání zdarma.

**Týž závod přijme hochna
z řádné rodiny do učení za mír-
ných podmínek, nejraději takového, který na-
vštěvoval měšťanskou školu.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se lesklým
rámy, stíhání usazením.

Veškeré rozpočty, nákreby i odborná rada bezplatná, bez
všl srozumitelnosti ku definitivnímu objasnění.

Neodstahujeme i přeměny: pochvalně uznání.

Založeno roku 1836.

Praktický organisátor

vyjde 14. listopadu 1908.

Voleb. reforma do čes. sněmu
vyjde 30. listopadu 1908.

Živnostenská politika I. díl.
vyjde 15. prosince 1908.

Následovně budou praktické příručky ze zákonodárství, národního hospodářství, politiky, sociologie atd. Každý spis (o 96 str.) stojí 60 h, poštou 65 h; při společných objednávkách sleva. Na celý ročník (30 svaz.) předplácí se i s poštovným 10 korun. Objednávky přijímá a vyřizuje

Antonín H. Drápalík.
Král. Vinohrady, Konečná tř. 67.

Peníze lze poslati poukázkou, nebo poukázati na konto u „České banky“; bžš ohledem pošt. spořitelny, který se k záslužce přiloží.

Kolárky

kněžské, prací i celulóidové,

bez konkurence

svoji kvalitou i cenou, jakož i náprsenky, blůzky atd.

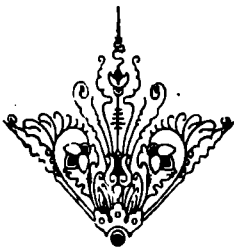
doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla

Hradec Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

Objednávky pošlou obřadně.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

malování písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

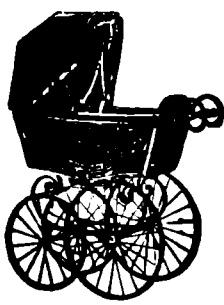
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplné bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky
u velkoobchodní firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stela od . . . K 7-80	železná mycí stoly od K 5-
železná skříňové po- stela s 8 díl. matrací od K 27-	železná noční stoly od K 10-
	železná stojany na šaty od . . . K 11-

Úplně zařízení nemocnic a dobročinných ústavů

Skládací polní sedátka

od K 1-

sahrad. sklád. lenošky

od K 5-

sahradní patentní svi-
novací zástěny K 36-

Úplně zařízení nemocnic a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

KÁVA,

výborné, zar. dobré jako-
sti, 5 kg. zásilky franco
do všech stanic, veled.
duchovenstvu bez do-
birky. Surové druhy
K 11, 13, 15, pražené
K 13, 15, 17.

ČAJE

v balíčkách po přibál 50, 60 haléřů.

Ceníky na požádání franco. — Zaslátelství a
mod. velkopražská káva.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Známa solidnost nejlepší záruka, že budete dobře
obslouženi.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

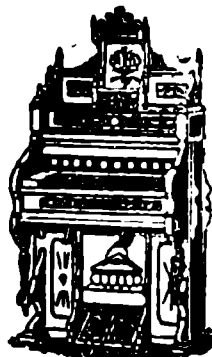
Skлады:

Budapešť, VIII. ker. József-
körút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
88.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

Jako výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosvíceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všechny kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Sklo do oken,

parafení, skleníků a jiné za kartelované ceny nej-
levnější, franco na každou stanicí a obal zdarma
dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmeč 20 hal. i kg,
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběsné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. listopadu 1908.

Inzeráty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Panovník jubilar.

Co znamená 60 let rušné vlády nad různými národy v čase, v němž málokdy má mocnář hodinku pokojnou! Co znamená dožítí se vzácného věku po těžkých ranách osudu, po nichž jiní předčasně chřadnou! A hle, za největších větrů a bouří, i když srdce těžce zraněno, řídil císař a král František Josef I. s nezdolnou energií a péčí státní otěže, nalézaje ve chvílích nejtrpělivější velikou útěchu v Bohu. Když srdce jeho r. 1898 pronikla palčivá bolest nad ztrátou vznešené choti, vyjádřil se: „Skláněje se v pokoře před Pánem Božím, jež seslalo na mne pohromu tak těžkou a hroznou, musím vysloviti Proszetelnosti díky své za vznešené statky, jež mi zůstaly: za lásku a věrnost millionů, jež v době utrpení obklopují mne a rodinu mou... Modlím se k Všemohoucímu, aby mi dal ještě síly splnit to, k čemu jsem povolán“.

Panovník náš, ačkoliv osvědčil znamenitě ducha rytířského, jeť křížem pokoje. Snažil se v dobách nejhorších ze všech sil, aby národové rakouští nezakusili metly válečné, ale aby raději spěli k vysokým kulturním metám v blahém míru. Prohlásil r. 1859: „Válka je metlou národův; a pohnutým srdcem patřím na to, kterak ohrožuje tisíce mých poddaných na životě a jmění... Sahám-li donucen k meči, dostává se mi té posvátné úlohy, brániti čest a dobré právo Rakouska, hájiti práva všech národův a států, nejvzácnějších statků lidstva.“ Který velký stát v Evropě průběhem 60 let vedl tak málo válek jako naše říše? Od roku 1866 často byla nová válka na vypuknutí. Pro diplomacii některých ministrů již broušeny meče. Ale při velikém napětí z úcty k osobě zkušeného mocnáře přece spory urovnány. Osobní prostřednictvím Jeho cis. a král. Milosti vždy bylo tak prozřetelné, taktické a mírumilovné, že mu bylo těžko odporovati.

Před nastoupením vlády váděl se panovník s velikou pilí ve všech oborech všeobecného vědění. Přitom se ovládl v jazyku českém, polském, latinském, maďarském, italském a francouzském. Výchovný výteční učitelé chválili pilí a b. strost urozeného šáka. „Neměl jsem nikdy šáka tak svědomitého“, vyjádřil se jeden z jeho učitelů. A vzácné vlastnosti, jež již v raném mládí jevil, vydaly hojnou žně v pozdějším věku, kdy světen mu úřad tolik těžký, tak zodpovědný! „S Bohem buď moje mládí“, řekl a vědomí obtížných úkolů 18letý arcivévoda, když byl povolán zasédnouti na trůn svých předků. Slova ta byla výronem vážného vědomí nastávajících nezanadných povinností. Americký vypravěč William Stiles povídky k projevu tomu: „Bylo to velkodušné slovo od jiného ani ne devatenáctiletého, neboť tak vyjádřil, že přijímá povinnosti a odává se úplně své těžké díle. V nejčasnějším květu mládosti býti pánem jedné z největších

říší a mysliti dříve na oběti, které tato povinnost ukládá, než na lesk takového postavení, to ukazuje, jak vážně pojímá svou úlohu, což jen zřídka lze nalésti, ale co je nezbytné třeba ku zdárnému výsledku u těch, kteří jsou narozeni, aby panovali.“ Včasno jest reprodukovati tato slova v přítomné chvíli, ježto jest na př. známo, jak lehkomyšlně pojímal hned z počátku úlohu vladaře hravý kalvinista Friedrich II. A císař začal pracovati skutečně vážně, všestranně. Kulturní, hospodářské, sociální potřeby svoji veliké říše měl stále na pilném zřeteli. „Chci, aby i dělník nasycen ulehal na lože“, vyjádřil se citlivý panovník, který upřímnou lásku ke všem bližním již dříve tak často skutkem na jevo dával. Pokud mocnáři jen trochu možno, všude spěchal osobně se přesvědčit o vzestupu i nedostatecích kulturního a hospodářského vývoje země svojí říše. A posud málokterý panovník evropský jeví tolik osobní čilosti jako vznešený kmet jubilar. Rozvratné choutky různých stran paralyzuje mocnář prováděním hesla, jež učinil vodítkem svých činů: „Spojenými silami!“ Kéž tomuto heslu porozumějí i ti politikové, kteří nespravedlivým vystupováním maří společnost, úspěšnou práci národů v této říši!

Císař a král náš, byv pečlivě vychován v náboženství katolickém, až do jeseně života svého zůstal vždy velice zbožný a skromný. Prohlásil r. 1866: „Důvěra a naděje naše nezakládají se jediné na naši sjednocenosti a naší moci. Já ji zakládám zároveň na Nejvyšším, na všemohoucím a spravedlivém Bohu, jemuž dům můj od svého prvopočátku sloužil, kterýž neopustí těch, kdož ve spravedlivosti důvěřují v něho. Jeho chci vzývati o pomoc a k němu volati o vítězství, a vyzývám svoje národy, aby to činily se mnou.“ Proslovil přání, aby národové jemu svěření „měli časné statky, ale věčných nepozbyli.“ Svoji pevnou víru, nezloznanou důvěru v pomoc Boží a lásku k náboženským úkonům všude horlivě manifestuje.

Dne 2. prosince bude tomu 60 let, kdy nastoupil vznešený mocnář trůn. Kéž ještě dlouho nám zachová Bůh šlechtného vládce našeho!

Oslava zlatého kněžského jubilea sv. Otce Pia X. v Římě.

Po celých čtrnácte dnů, co pobýli jsme už ve věčném městě, mohli jsme pozorovati, že připravuje se něco neobyčejného. Denně viděli jsme na ulicích římských tisíce poutníků, kteří buď pěšky buď v dlouhých řadách povozů projížděli městem a navštěvovali jeho posvátná místa. A nebylo vycházky, abychom nebyli potkali ne jednoho, nýbrž celou řadu biskupů a vysokých hodnostářů církevních. Sjížděli se, kdo kde mohli, z celého světa katolického, aby přítomni byli slátnému jubileu Otce všeho křesťanstva a Náměstka Kristova. Dne 9. t. m. přijal sv. Otec ve zvláštní audienci sbor kardinálský, který přišel mu k tak vzácné slavnosti blahopřáti.

Ve dnech následujících viděl pak Vatikán se slávou sjížděti se zástupce a vyslance mocnářů ze všech končin světa, zavedlých v projevce úcty k vznešenému jubilarovi. Byla to vyslanostva z Rakouska, Španělska, Portugalska, Německa, Holandska, Bavorska, Saska, Belgie, Monaka, z Columbie, Chile, Peru, Argentiny, Ostariky a Brasílie. Car ruský poslal prostřednictvím svého velvyslance vlastnoruční blahopřejný list. V posledních dnech byl Řím poutníky a cizinci přímo zaplaven.

Konečně nádešel radostný den. Množství poutníků strávilo noc na schodech nebo pod mohutným sloupovým basiliky Vatikánské, aby časné z rána co nejdříve dostali se do velechrámu a dle možnosti zaujali místa výhodná, takže, když o 6 hod. ranní přichvátaly policie a vojsko na náměstí Svatopetrské, našly je téměř plné. Něval do velechrámu byl ohromný. Náměstí sv. Petra podobalo se obrovskému

mraveništi a skytalo obraz neobyčejné pestrý a úchvatný. Ještě pestřejší a úchvatnější byl však obraz, který skytalo nitro velechrámu, jenž byl již po osmé hodině naplněn téměř do posledního koutku. Uniformy papežských gard střídaly se tu s obilky vzácných hostů, s šedými a chudými hábity řeholníků, s šialovými a purpurovými hávy církevních hodnostářů, se zlatem kovanými fraky poselstev a jich průvodčích. Velechrám vyzdoben byl bohatě červenými damáskovými a zlatem zdobenými draperiemi; hrob knížete apoštolského tonul v záři světla a nádhře květín. Presbyteř, vyhrazený pro funkce, pro kardinály, biskupy a vyslanectva, vyzdoben byl krásnými koberci.

Krátko po 1/10. hod. objevil se u vchodu do kaple Bolestné Panny Marie (v níž je známá socha Piety od Michelangela) kříž, nesený uprostřed sedmi hořících svíci. Průvod impozantní vstupoval do basiliky. Ohromnými prostorami velechrámu přelétl šumot rozehvění — a za ním hrobové ticho. Zraky všech spouštěly se vchodu do kaple Piety. Průvod zvolna bral se ku předu v obvyklém pořádku. Dlouho trvalo, než přes 200 biskupů, arcibiskupů, patriarchů a 35 kardinálů vyšlo z kaple. Byl to průvod úchvatný a velebný. Nejdpp. biskupové a arcibiskupové oblečení byli v rocheu, pluviale bílé a mitra bílou, plátěnou, patriarchové ritu východních nesli dr. horenné mitry nebo koruny; nejdpp. kardinálové měli — podle svého řádu — buď dalmatiky, kasule nebo pluviale a mitry bílé, damáskové.

Konečně zahlaholily stříbrné posouny nad hlavním vchodem basiliky. Z dola zněl zpěv velebný: „Tu es Petrus — Ty jsi Petr“ — a nedlouho nato objevil se stříbrný baldachýn, pod nímž běhala se postava kmeta-jubilara — sv. Otce Pia X. S dsměvem na rtech a hnul sv. Otec na všechny strany. Oblečen byl v pluvial; hlava ozdobena tiarou. Nadšení uchvátilo všechny ty tisíce, jež plnily ohromné prostory velechrámu — tisíce rukou zvedlo se jako by k slibu věrnosti a tisíce šátků zamávalo vzduchem. — V presbyteři sestoupil sv. Otec s nosítek, usedl na trůn po straně epištolní, vzal zlatou mitru místo tiary a po krátkých modlitbách zapěl prosbulý sbor sixtinský (v němž toho dne zpívali i ohovanci české kolleje) Perosiho „Pater noster.“ Pak intonoval sv. Otec „Nonu“, kterou střídavě se sborem bohoslovů, zpívajícím chorálně, zpíval pak sbor sixtinský. Po „Nonu“, jež zakončena byla dojemnou a velkolepou skladbou Perosiho „Salve regina“, oblekl sv. Otec bohoslužebná roucha k nejv. oběti. Při ní střídal se zpěv řeholský se sborem sixtinským, který zapěl z části klassické skladby Palestrinovy „Missa Papae Marcelli“, z části skladby Perosiho. Sv. Otec zpíval velmi jasné a hlasitě — nebylo znáti na hlase jeho ani na vznešení žádného únavy. Velebné a dojemné — jako vždy — byly chvíle při posvěhování, kdy za hrobového ticha slyšeti bylo jen čisté zvuky stříbrného zvonku, zvěstujícího vznešenou chvíli nejhlubších tajemství a kdy z výšin nebetých Michelangelovy kopule linuly se dolů úchvatné melodie fanfár. Stupňové modlitby pronášel sv. Otec s celou assistencí u papežského oltáře, po jehož incensaci odebral se na druhý trůn, umístěný v čele presbyteře pod kathedrou sv. Petra. Tam setrval až do Obětování. Epištola, Evangelium jako obyčejně zpívány latinsky a řecky. K obětování vrátil se sv. Otec k papežskému oltáři. Po „Agnus Dei“ odebral se opět na trůn v čele presbyteře, kde také přijal Nejv. tělo a krev Páně. Po sv. přijímání vrátil se k oltáři, kdež dokončil nejv. oběť máje se. Pak zase v slavnostním průvodu po krátkých, tichých modlitbách, obléknuv pluvial, vrátil se před Confessi sv. Petra, kde stanev, udělil slavnostní Apoštolské požehnání, spojené s plnomocnými odpustky.

Pak vrátil se, na všechny strany sehnaje, zvolna do kaple Piety, kde smízel zrakem tělo. Dlouho trvalo, než mohli jsme se prodrati ke vchodu a vyjít z basiliky. Venku nemohli jsme se nasyciti pohledem na úchvatné divadlo, jež skytalo nám zase náměstí sv. Petra,

hemlíci se mořem lidstva, jež pěšky i vozmo
v nadšení se rozptylovalo.

Bylo 1/1 hod., když vyšli jsme z basi-
liky. Až do té doby bylo počasí pěkné — byt
trochu pod mrakem. Ale odpoledne dalo se do
deště a už nepřestalo. To však nezastrašilo
nás, abychom nevyšli večer projít se městem
a shlédnouti osvětlení. O 1/7. rozsvětlil se
Řím blaholem všech zvonů v celém městě, jež
po celé čtvrt hodiny blásaly radost nad tak
památnou slavností. Zároveň osvětlena byla
všechna průčelí chrámů, všechny kláštery, kol-
leje a ústavy a předešlé domy soukromé. I
velechrám sv. Petra, náměstí a kolonády byly
osvětleny. Náměstí sv. Petra bylo plno, takže
šlo tam o život. Osvětlení některých kostelů
a ústavů, zvláště chrámu Gesu a S. Andrea
della Valle — bylo pohádkovitě krásné.

V pondělí dne 16. t. m. přijal sv. Otec
o 11. hodině veškeré nejdůst. pp. biskupy ra-
kouské ve zvláštní audienci. Přítomni byli J.
Em. kardinál pražský Leo Skrbenský, kardinál
biskup vatislavský Jiří Kopp a 17 arcibiskupů
a biskupů z celého Rakouska. J. E. p. kard.
arcib. Skrbenský přečetl společnou adresu,
na níž sv. Otec odpověděl delší promluvou. Po
slyšení nejdůst. Episkopátu připustil sv. Otec
přítomné sekretáře, kteří mu líbali ruku, a u-
dělal jim své Apoštolské požehnání, platící i
pro všechny jejich drahé a známé. — Pak při-
jal sv. Otec množství pontifiků z Itálie a Fran-
cie. Nával ve Vatikánu byl ohromný. Přemnozí
nejdpp. biskupové odjížděli, aniž mohli mít
naději, že budou v těch dnech přijati v sou-
kromém slyšení.

Koupě	Obstarávání	Prodej
-------	-------------	--------

Svůj velký

Antikvariát

doporučuje co nejzdravěji

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Velký seznam na požádání zdarma.

Obrana.

Bumtufci „kerndentsch“ Germáni.
V neděli dne 22. t. m. při bumtu zvlášť vý-
tržně si počínal předseda buršáckého spolku
„Pilener Landtag“ Hans Fleischner. Naše po-
slance obviňoval z aranžerství proti „vobodě“
buršácká cestující Ernst Silberstern. Pro na-
dávky vůči našim lidem předveden JUC. Hein-
rich Freund. Předkové těchto výtečníků ovšem
poznali tentoburský les teprve tehdy, když
se kolem začalo kšeftovati.

Politický přehled.

Buršové nejsou kosové jenom ve své, pro
ně opravdu matičce Praze, nýbrž i též ve Vídni
aula vídeňské university poznala kolegiálnost
německých buršů; byla skropena krví italských
studentů, siň, jež má být sídlem a stánkem
Mus, otfásla se řetem, rvčkou a výstřely.
Italové, demonstrující pro italskou universitu,
byli od německých studentů přepadeni. Těžce
zraněno bylo 33 studentů, mezi nimiž i ženy.
Od strážníků vniknvných do auly zatčeno 27
lidí. — Poměry na Balkáně jsou čím dál tím
neutěšenější. Nebezpečí války rakousko-srbské-
černohorské vzrůstá. Pokud se týká situace,
nedojde asi v zimě k nějaké větší vojenské
akci vůbec, a dojde-li, budou vybíječi války-
chtivosti Srbů jen drobné pátky. Teprve na
jaře mohlo by dle úsudků vojenských dojít
k urovnání celé té záležitosti zbrojní cestou.
Velmocí prý v případě rakousko-srbského kon-
fliktu zachovají neutralitu. Rakouský velvysla-
nec hr. Pallavicini byl prý z Cařihradu odvolán. —
Baron Bienerth není šťasten svým pučnáním.
Nepodařilo se mu doposud zjednat si většinu
pro pilné vyřízení státních nezbytností, t. j.
rozpočtového provisoria a anexe Bosny a Her-
cegoviny, jakož i vchodních smluv. Zejména
čestí poslanec čín bar. Bienerthovi obtíže. Ve
Vídni kolovala předevčírem správa o demisi

Bienerthova ministerstva a svolání kabinetu
čistě střednického. Jak korrespondence „Zent-
rum“ sděluje, obhlásil prý předseda Národního
klubu dr. Kramář, že se svojí funkce vzdává.
Příčinou toho prý jest, že čeští katol. poslanci
hodlají vystoupiti z Národního klubu. Jsou to: dr.
Horský, Záruba, Myslivcová, Šabata a Prokop.
Zpráva tato jest správná jenom potud, že dr.
Kramář resignaci svou ohlásil pouze podmi-
něně pro ten případ, že by se poměry v Ná-
rodním klubu neurovnaly. — Dne 3. a 4. prosince
budou odvívány vojenské konference za před-
sednictví císařova. Předmětem těchto porad
mají být hlavně otázky, týkající se osobních
záležitostí generality. Tyto konference obyčejně
bývají teprve v lednu, s ohledem však na kri-
tickou dobu byl letos zvolen tento termín, aby
změna na místech velitelských mohla být pro-
vedena dříve.

Perský šach odpírá ponechati národu kon-
stituci, jíž prý si lid nepřije. Anglické a fran-
couzské vyslanectvo podalo mu v neděli řízný
protest proti tomu, že nechce svolati parlament.

V Číně vypukla vojenská revoluce. Vojenské
oddíly střeží měst. brány a četníci hlídají při-
chody ke čtvrti vyslanecké. Znepokojení stou-
penci zesnulé staré císařovny prohlí. V Nankingu
došlo k ponícním bojům. Část cizozemců uchý-
lila se na anglickou tam kotvící dělovou l. d.

Náčelník policejního obvodu jalajpurského
byl domorodými policejními úředníky zavraž-
děn. V Indii panuje proto veliké znepokojení.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. (Divadlo). Po delší prázni-
nové pauze objevili se ochotníci katol. národní
Jednoty zase na jevišti. Sehrali dne 22. listopadu
„V šumavském zátíší“, hru o 4 jednáních se 2
proměnami. Hra byla vhodně volena. Obsahuje
mnoho pěkných, poučných scén, které mlynář-
synek Kilián velmi dobře oživuje. Všichni ochot-
níci dobře pochopili své úlohy, takže celé provedení
bylo krásné, ladné a odpovídalo skutečnosti.
Bylo viděti, že každý svou úlohu pilně nacvičil a
snažil se nad druhého vyniknouti. Tolik musí
každý nestranný pozorovatel doznati. Prostranný
sál byl do posledního místečka naplněn, až v sou-
sedních obcích i v Černilově samém (snad ne na
trac?) byly pořádány taneční zábavy. To nejlepší
důkaz, že ochotníci Jednoty se líbí a každý rád
spěchá i přes terror jiných k „Jindrám“ se po-
bavit. — S radostí také stanoviti musíme, že ke
starým osvědčeným silám nová znamenitá přibyla.
Na svátky připravuje se vánoční zpěvohra „Je-
slíčky.“ Zdař Bůh!

Z Novoměstka. V neděli dne 15. listo-
padu o 3 hod. odpol. pořádali katolíci organizační
důvěrnou schůzi ve spolkové místnosti v hostinci
p. Ant. Hájka v Novém Městě n. M. na oslavu
50letého kněžského jubilea sv. Otce Pia X., na
níž přednášel vsp. dr. František Šulc z Hradce
Králové o kulturním působení kat. církve. Účast-
níků bylo asi 250. Vzácná slova vsp. řečníka
byla s velikou pozorností vyslechnuta. Vzdáváme
tímto vsp. řečníkovi nejřetější dík. Doufáme, že
vsp. dr. Šulc častěji do našeho kraje zavítá a
nás opět nějakou přednáškou potěší. Ve spolkové
místnosti vyvěšen byl obraz Jeho Svatosti. Po
přednášce provoláno ještě třikrát „sláva“ a „af-
žijel“ Zapěním hymny papéřské schůze jedna byla
ukončena. Po přednášce této konala se ještě jedna
schůze a to křesť. soc. paní a dívek z Nov. Města
n. M. a okolí. Přednášela si Anna Radová z Krčína,
absolventka soc. kursu v Hradci Králové, o orga-
nisaci žen; též slova její byla s velikou pozor-
ností vyslechnuta a na památku 50letého kněž-
ského jubilea sv. Otce Pia X. založena organizace
křesť. paní a dívek z Nového Města a okolí. Po
přednášce přihlásilo se hned 45 členek a hned
také byly zvoleny dámy do předsednictva a sice:
St. Matylda Janká, industriální učitelka z Nov.
Města, za okresní důvěrnic, sl. Anna Čejpová co
místodůvěrnic z Nov. Města; dále jsou v před-
sednictvu pí Anna Fobrechtová, pí Barbora Bo-
růvková z Nov. Města, sl. Kamila Hyblová ze So-
nova a sl. Anna Radová z Krčína. Doufáme, že o-
nejdříve šiky svoje sešlíme. Další naši práci
žehnej Bůh!

Z Čáslavě. Křesť. vzdělávací spolek kon-
al dne 22. t. m. spolkovou schůzi s přednáškou
p. Aug. Naňky „O Švýcarsku“, provázenou řadou
krásných obrazů, promítaných skioptikou. Před-
náška byla velmi pěkná, p. řečník upozornil na
krásy tohoto kouzelného kraje a proto není divu,
že odměněn byl dlouhotrvajícím potleskem. Slavné-
mu spolku cyklistů „Blesk“ vzdáváme upřímné
díky za zapůjčení obrazů a skioptikou a p. ře-
čníku za poučnou přednášku. Kéž by tyto tak
krásné navázané styky potrvaly! Po přednášce
oddali se členové a hosté společně zábavě,
při níž opět spolková hudba sklídila hojně po-
chvaly. Pro dobu adventní jsou připraveny před-
nášky a debaty večery ve spolkové místnosti.
Hojná návštěva členů žádoucí.

Z České Skalice. Dne 15. listopadu
1908 pořádala naše voiná organizace katol. lidu
dvě zafilé důvěrné schůze. První konala se o

2 hod. odp. ve Zlizi v sále p. Schreibera a druhá
večer v 7 hod. v hostinci p. Martince v Zájezdě.
Na obou schůzích promluvil všeobecně oblíbený
řečník p. redaktor František Šepka z Hradce
Králové. Obě místnosti byly přeplněny posluchači.
Hned při představení pana řečníka předsedou
p. Špátou zaburácela bouře potlesku a lid nad-
šeně vítal svého oblíbence. Překrásnou řeč a
úchvatným přednesem probral p. řečník celý pro-
gram strany katol. lidu v Čechách, poukázal de-
tajlně, kde jsou nedostatky, osvětlil mistrařm
způsobem skutečnou fakta, jichž protikatolické
strany se dopouštějí na lidu, a ukázal na nutnost
nejširší organizace katolického lidu. Promluvil
také k ženám, dívkám a mládeži slova pravé
křesťanské lásky a povzbuzení. Řeč jeho prová-
zena byla stále nadšeným potleskem a celý prů-
běh obou schůzí byl nanejvýš povznášející. Ku
konci schůze vzpomenuo bylo též oslavy jubilea
50letého kněžství svatého Otce a když byl p.
předseda Špáta ještě přednesl, že organizace
katol. lidu v České Skalici má již 445 členů,
z nichž 315 odebrá časopis „Štít“ a 130 časopis
„Jitřenka“, byla schůze důstojně zakončena za-
pěním hymny Velehradské, v jejímžto mocném
blaholu bylo znáti veliké nadšení. Výsledek obou
těchto schůzí byl, že celá řada nových členů
k organizaci se přihlásila. Milovanému p. řečníku
přejeme na jeho Bohem požehnané dráze stálého
zdaru. — Stoupenci katolické strany.

**V Osmomíně u Křesetic na Kutno-
horaku** bude konána ustavující schůze pro
organizaci katolického lidu v Čechách v neděli 29.
t. m. ve 2 hod. odpol. v zámeckém hostinci p. A.
Veselého. Referent vlp. Josef Mašina, kazatel u
sv. Barbory v Hoře Kutné.

Z Machova u Police n. M. V neděli
dne 22. listopadu pořádal zdejší katolický spolek
veřejnou schůzi lidovou, na níž přednášel o sta-
robním a invalidním pojištění p. sekretář Mušák
z Hradce Králové. Přednáška jeho byla přijata s
bouřlivou pochvalou. Po té večer konána byla ce-
cileká zábava, která se velice pěkně povedla; účin-
kující v různých výstapech ochotníci z Police a
Machova velice zdárně si vedli a každou chvíli
ozývala se pochvala prostorným sálem, který byl
do posledního místa obsazen. Po výstapech byla
zafilá taneční zábava. Zdar zábavy byl i po
stránce finanční úspěšný, takže doufáme, že chudá
škola mládež, v jejíž prospěch byla zábava po-
řádána, má se nač těšiti.

Z Kutnohoraku. Památný kopec „Vysoká“
vévodčí valné části Čech, stal se v neděli dne 22.
t. m. dějištěm události pro nás radostné. Ze všech
osad na úpatí „Vysoké“ rozložených sešlo se pát-
druhého sta mužů všech povolání, aby se přihlá-
sili k organizaci strany katolického lidu. V míst-
nostech p. koláře Dudka v Suchdole uvítal přítomné
vdp. děkan Václav Spurný. K jeho návrhu
zvolen za předsedu p. Josef Převrtil, rolník a m.
radní v Suchdole, za místopředsedu p. Al. Horáček,
rolník z Břetic, zapisovatelem vp. Jan Král, míst.
kaplan. První řečník vp. Jan Král jasně vyličil
smutné poměry náboženských našich dob, poukázal,
k jakým brozám koncům vedou snahy „Volné
myšlenky.“ Dokazuje, že jedinou proti tomu ope-
rou může být strana katolického lidu v Čechách,
jejíž program krátce naznačuje. „Proč strana tato
byla založena?“ Na tuto otázku vhodně odpověděl
vlp. Josef Mašina z Hory Kutné. Z programu
jednotlivých stran politických řečník dokazuje, že
žádná z nich nechce obrozenému náboženství sky-
tati oporu. Náboženství prý je veči soukromou!
Ale takovému náboženství neučil Kristus ani a-
poštol vé, k takovému nehlásí se ani katolíci, ani
evangelici, ani židé. Čemu člověk v srdci věří,
dle toho řídí se i v životě veřejném. Náboženství,
tot veřejný statek celého lidstva a tudíž ve ve-
řejném životě musí být hájeno a uplatňováno.
Proti všeobecnému boji neréry nutno, aby všichni
upřímní, praví vlastenci srazili se v mohutnou
stranu. Naše strana nese ochranu náboženství i
reformu sociálních a politických řádů. Po nadšení,
pravým duchem vlasteneckým provanuté řeči této
vykřádal si slovo p. Čeněk Pospíšil, rolník z Mí-
skovic. Vybízí přítomné, aby všichni do jednoho
k organizaci katolické přistoupili a tak dokázali
svoji lásku ku své víře a k národu. Vzorem nám
mohou být jinověrci, kteří nikdy náboženství svého
a duchovních svých tupti nenechají. Slova jeho
od srdce jdoucí dotkla se též všech srdcí. Za
členy organizace přihlásilo se hned na 140 mužů
(ženy a mládež pro nedostatek místa nebyly se-
zvány). Za důvěrnický zvoleni pp.: Pro Suchdol
vlp. kaplan Jan Král, pro Vysokou p. Kárák ml.,
rolník a truhlář, z Mezholes p. Slavík, zedník,
z Miskovic p. Fr. Novotný, rolník, z Dobřeneš p.
Josef Pařez, rolník, z Břetic p. Alois Horáček,
rolník, a pro Karlov-Tuchovice p. Alois Pospíšil,
rolník. Z nadšení přítomných můžeme doufati, že
na tomto prvním kroku neustanou. Strana katol.
lidu jest již zajisté na Podvysocku pevně zakot-
vena. Duchovenstvu suchdolskému patří všechna
čest, že tak krásný příklad dalo všemu ostatnímu.
Ještě patrné, jak bohatou žeh vydala chválbodná
činnost vlp. kaplana Krále, který po dlouhá léta
tak obětavě šířil katol. tiak! Král s Podvysockem
jde vpřed. Kdo půjde první za ním k boji a k
vítězství?

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s dobrou do domů
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup dr. Josef Doubrava opustil v sobotu dne 21. t. m. ústřední kolej českou a věčně město Řím. Po krátké zastávce v Padově, kde v neděli dne 22. t. m. ubytoval mši sv. na brodě sv. Antonína Divotvorce za milou svoji diecési a prohlédl si velkolepý, moderně zařízený konvikt OO. Jesuitů pro univerzitní posluchače, nastoupil další cestu a přijel v pondělí dne 23. t. m. ráno do Vídně. Ve Vídni zdrží se ndp. arcipastýř po několik dnů, aby zúčastnil se biskupských konferencí; dne 26. t. m. zúčastnil se společné blahopřejné audience církevních hodnostářů rakouských u Jeho Veličenstva. J. B. M. vrát se do Hradce Králové 30. t. m. o 5. hod. odpol.

Schůze městské rady dne 23. listopadu. Návrh ředitelství c. k. realky na udělení nadace Václava Milode Červeného postoupen byl měst. zastupitelství. — Uděleno bylo povolení ku stavbě domku na parc. č. 9. v bloku XII. Společenstva pro stavbu úřednických domů. — C. k. okres. hejtmanským dodaná k vyjádření žádost p. J. Komárka, vinárníka, o svolení k podávání teplých pokrmů, postoupil se městskému zastupitelství ku příznivému vyjádření. — Vzata bylo na vědomí, že c. k. zem. šk. rada schválila, aby diviš oddělení pokračovací školy průmyslové připojeno bylo k dívčímu lyceu a schváleno bylo, aby škola ta svěřena byla správě lyceální. — Pokrokovému klubu propůjčeno bylo měst. divadlo na den 3. prosince t. r. ku přednášce cestovatele Friše. — Lesním úřadem předložená mapa porostů s výpočtem těžby pro decennium 1908—09—1917—18 vyložil se k veřejnému nahlédnutí a předložil se ku schválení městskému zastupitelství. — Vzata bylo na vědomí oznámení okres. hejtmanství, že žádost p. Josefa Razima o koncesi hostinskou pro dům čp. 385. zde byla zamítnuta.

Za + Josefem Trnkou. Byl krásný den červnový. Náměstí našeho královského věnného města odělo se v slavnostní háv. Slunce zlatilo svými paprsky oasty, po kterých se měl ubíratí pravod Božího Těla. Zástup bělostných družic, výkvět to mládí, vycházel právě z katedrály. Za nimi ve stísně baldachýnu, v družině nebes Krále králů několik pářat. Mezi nimi též jiných přibledlých lidí zbožně držící rozstloupení svíce v ruce a bedlivě dávající pozor, aby vánek jejího plamene neuhasl. Byl to gymnasta Josef Trnka z Korouhve u Poličky. Pohled na mládence opravňoval k nadějším pro budoucí život. Jaké povolání si zvolí, až vstoupí? Komu zasvětili své? — Uplynula léta... Po náměstí královéhradeckém ubírá se za červencového jitra zástup boboslovců, čítající 29 hlav. Vstupují do biakupské residence. V kapli přijímají první vyžítí svíce. Jeden po druhém přistupuje k světiteli — blahé paměti Josefu Janu Haisovi — a odevzdává mu boží svíce. Mezi nimi byl též boboslovec Josef Trnka. Zasvětil svíce svého života Pánu. O 4 dny později, 12. července 1891 vycházel z katedrály zástup novověstných kněží. Nebylo jich však 30. Jeden z nich, nejmladší, Benjamin pro nedostatek předepsaného věku nemohl být vysvěcen. Byl to opět Josef Trnka. Teprv v únoru následujícího roku mohl slavit svoji první. — Na podzim téhož roku byl poslán do Vídně na vyšší studia, aby mohl svým časem světlým posvátné vědy osvěcovati dorost kněžský. Tu však již vichr nemoci začal zbláznit svici jeho života. Opustiv ústav, upadl v tlaký týden. Uzdraliv se, pospíchal do osad mu vykázaných, do Sv. Kříže, do Trhové Kamenice a do Bojanova. Vědy rozklíhal v ardelech věřících oheň víry, zbožnosti a lásky, kterým plálo jeho dobré srdce. — V nehybnosti paměti žijící biskup Brynych světil mu r. 1902 úřad místodržitele v kněžském semináři, který zastával s oddaností a svědomitostí vzornou. Zasloužil si vřelou

měrou dík boboslovců, který nad jeho otevřeným hroblem tlumočil ct. p. Kaytli. Supploval v tomto postavení též biblické studium S. Z. po tři studia N. Z. po jeden semestr. Nežltěné zastával svého času též rektorát semináře. Zvláště od března t. r. začala svíce jeho života hasnouti. Snaha zachrániti ji vedla ho až do vzdálené lky, kdež — k našemu žalu dohasla. — V pondělí jsme doprovázeli za zvuků názných pianů, přednesených ct. pp. boboslovců, našeho milovaného bratra v rodišti jeho ke hrobu. Sedmnácte kněží, mezi nimi rektor Nývlt, vikář Hejtmánek, děkan Letošník. Buď s Bohem, drahý bratře! Vě, že budeme plnit to, co nad hroblem ti jménem tvých kolegů dr. Hejzl připověděl — že budeme tě nositi v paměti i v srdci k oltáři a prositi, abys brzy vešel do katedrály nadhvězdne, abys v družině Krále králů těšiti se mohl, že svíce života věčného ti nikdy již nehasne!

Jednota katol. tovaryšů své svoje přísnivce a bývalé členy ku spolkové slavnosti, pořádané dne 29. listopadu t. r. na pamět svého 20letého trvání. Pořad slavnosti: I. Dopoledne v 10 hodin služby Boží v katedrále. II. V 11 hodin slavnostní valná hromada v Adalbertinu. III. Večer téhož dne v Adalbertinu jubilejní divadelní představení, k němuž vybrány tyto novinky: Hráči. Obraz ze života v 1 dějství od Gogola. Obraz z ruského života. — První ples Veselohra v 1 dějství od Zikmunda Prziwylského. Děj odehrává se ve městě. — 1848. Dramatický žert v 1 dějství od Aloise Klášterského. Děj odehrává se ve větši vesnici na jihu českém r. 1848 po svatočasných bouřích pražských. Začátek o půl 8 hod. večer. Konec o 10. hod. Ceny míst: Křeslo 1 K, sedadlo předních řad 70 hal., zadních řad 50 h. Parket 40 h. Sedadlo na galerii 40 h. Dělnický, studentský a vojenský lístek 20 h. Lístky v předprodeji v Adalbertinu č. dv. 1.

Jubileum práce učeňských školských sester. Na svátek Panny Marie (dne 8. prosince) oslaví kongregace ctih. sester 50. rok svojí uhlučné, ale pilné a velice záslužné práce pedagogické v Hradci Králové. Ráno o půl 9. hod. bude připadné kázání v kostele Panny Marie, po němž bude sloužiti pontifikální mši sv. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava. — Odpoledne akademie. Blíží ještě v čele přístím.

Z odberu Ú. M. Š. v Hradci Králové. Pan JUDr. Jos. Czurba odvedl nám 10 K v jistě trestní věci ve prospěch Ú. M. Š., jež tímto s díkem kvitujeme. Místní odbor Ú. M. Š. v Hradci Králové.

Úspěch dobročinného pohřebního spolku Charity v Hradci Králové. Tento týden dostoupil počet členů na 500 a proto pro případ úmrtí bude vypláceti spolek pozůstalým 1000 K. Letos přijímají se ještě členové do stáří 56 let a zápisné obnáší pouze 2 K. Roční roční příspěvek jest 1 K. Příštím rokem bude hranice stáří snížena na 50 let a zápisné bude pro nové členy přiměřeně zvýšeno, protože spolek reprezentuje pro každého člena již slušný kapitál. Pouze 5 neděl platí ještě nynější mírné sazby, proto v zájmu každého otce aneb matky rodiny vybízíme k bezodkladné přihlášce, kterou je říditi na: Spolek Charitas v Hradci Králové.

Nové stavební společenstvo „Samostatnost“ v Hradci Králové. Citelný nedostatek řemeslnických dílen v městě našem povzbudil zájem o zřízení stavebního družstva, které by pomáhalo nemajetným živnostníkům stavěti rodinné domky s dílami. Družstvo toto se ustavilo na popud p. dra Reyla, jenž vykonal všechny potřebné přípravné kroky dne 20. t. m., a začal do zápisu do obchodního rejstříku. Do ředitelstva zvoleni všeměři přisloušící řemeslu stavu: pp. Zdr. Ješek, V. Rosa, F. Dvořáček, J. Kieslich a F. Forman. Lze očekávati, že obecní správa v pochopení své povinnosti ku zvelebovací akci živnostenské bude uslechtilé snahy nového družstva se všech sil podporovati. Také na obecnstvu je, aby spolek podporovalo přistupováním za členy. Nikdo nemá nucen udíleti zde nějakou almužnu, nýbrž složí vklad 50 K, který se mu sročí jako v jiném peněžním ústavě. Společenstvo je s ručním obmeceným, takže možné stráty družstva netýkají se jmění členů. Má se to tak, jako když se někdo stane členem zálohy. Složí vklad, ale nedaruje ho. Přihlášky za členy přijímají členové ředitelstva. Vklady lze též měsíčně po 2 korunách spláceti. Zápisné obnáší 2 K.

Zřízení okresní pokladny pro léčení čeledí. Po uměření okresního zastupitelstva se dne 30. března 1908 zřídil se dnem 1. ledna 1909 počínaje okresní pokladna pro léčení čeledí v okresu královéhradeckém. — K pokladně této přihlášeny býti mohou všechny osoby mužského a ženského pohlaví, které jsou povinny opatřiti si čeledi neb pracovní knížku a říditi se v poměru svém k zaměstnavateli čeledním řádem. — Z pokladny této zapravovati se budou výlohy za léčení onemocnělého služebníka ve všeobecné veřejné nemocnici v Hradci Králové (aneb jiné nemocnici veřejné, pokud okresním výborem vyloučena nebude). — Výmínečně přípustno bude při lehčích onemocnělích ošetřování domácí. — Výše příspěvků a poplatků za členkou knížku ustanoví se každoročně okresním výborem. — Pro

první rok 1909 činí členský příspěvek 4 K a platba za knížku 20 haléřů. — Stanovy pokladny jsou k volnému nahlédnutí vloženy na každém obecním úřadě a v okresním ústavu pro všeobecné zprostředkování práce a služeb v Hradci Králové (allice Špitálská). — Ústav tento bude přihlášky pro rok 1909 přijímati dnem 1. prosince 1909 po čase.

Z. k. berního úřadu. Vzhledem k slavnosti šedesátiletého panování Jeho cis. a král. Veličenstva dne 2. pros. 1908 budou se veškeré aktivní platy, splatné dne 1. prosince 1908, u c. k. berního úřadu v Hradci Králové vypláceti dne 30. listopadu 1908, dále pak pouze a jiné požitky, splatné dne 2. prosince 1908, budou se vypláceti dne 1. prosince dopoledne.

Na cestu po moři z Brém do Japonska přes Rotterdam, Antverpy, Gibraltar, Janov, Neapol, Port-Said, Aden, Colombo, Penang, Hongkong a Otsaku zve své přátele a známé Panorama Národní Jednoty Severočeské za Bílou věž. Výstava tato trvá od 28. listop. do 4. pros.

Socialisté sase chtějí dobytí triumfu hodné lacino, za veliké pomoci cizích rukou, aby pak poukazovali pouze na zásluhy vlastní. Obecnímu zastupitelstvu na Slezském Předmostí poslána petice na zemský sněm, v níž se žádá reforma hlas. práva do sněmu, okresů a obcí. Petice provázena písemem, aby ji obec podepsala a vrátila místní soc. dem. organizaci. Potom prý budou petice zaslány hromadně sekretariátem na sněm. Obecní zastupitelstvo však nesešlo na vějšku. Usneslo se 15. t. m. na resoluci, jež rozhodně vyslovuje požadavek reformy. Rozhodnuto vypracovati v tom smyslu petici pro zem. sněm, ale žádost soc. dem. strany nepodpisovati. Zcela dobře!

Potřeba nové cihelny? Píše nám znalec: Jest potřeba zde továrny na pískové cihly, je-li v okolí Hradce v chodu asi 15 kruhovek? Zde jest dostatek výtečné hlíny na cihly obyčejné, jež jsou daleko lepší než pískové. Cihla písková jest německým vynálezem dosud neosvědčeným proti rušivým vlivům počasí a zvláště není tak ohnivadorná jako cihla pálená. Při požáru stavba z pískových cihel se cele rozdrobí. Ovšem cena cihel stoupá. Leč nynější stavební ruch brzy zemře, tak že ceny klesnou. Assanace zde velikou škodu nehraje; vždyť před 5 lety v době assanace nemohli cihláři prodati zboží ani pod cenu výrobní. Nemáme na Hradecku jediného průmyslníka, který by byl z cihlářství samého zbohatl. Postavením nové cihelny nastane nová konkurence a živostní ještě žalostnější. V prvé řadě to odnese písková cihelna sama. Agenti pro německou firmu pracující by ovšem měli sisk — ale jiný nikoliv. A konečně mohou páni stavebníci zakoupiti velice snadno některou kruhovku; a to by vyžadovalo jen třetinu nákladu v přirovnání k ceně podniků nového. Tedy pozor! Napsal jsem tuto věc jen ku prospěchu české veřejnosti a klidně čekám, že pravdivost mojí předpovědi bude úplně potvrzena dalším vývojem věcí.

Požár. Včera večer vypukl v hospodářství p. Ed. Svobody na Brně u Nov. Hradce požár, který mu zničil všecko: budovy, stroje, úrodu i dobytek. Ubožák, který v čas ohně ani doma nebyl, jest pojištěn jen na nepatrný obnos.

Z Čermilova. Přednáška na thema: „Sv. Václav a národ český“ bude konati dp. Josef Mynářik v neděli dne 29. listopadu t. r. v katolické Národní Jednotě naší. Začátek o páté hodině odpol. — Po přednášce bude schůze výborová a objednáve časopisů pro příští rok.

Dar utlačným Slovákům. Lidový spolek křesť. soc. v Týništi n. Orli odevzdal nám 13 K 80 h ve prospěch bratří Slováků.

Z Hořic. Dne 2. prosince bude zde otevřena slavnostně galerie plastik císaře a krále Františka Josefa I. 1. Uvítání hostů, proslovení ředitelů musea. 2. Řeč starosty města Hořic. 3. Proslovy zástupců korporací. 4. Slavnostní přednáška: „Vývoj českého umění plastického za panování Jeho Velič. císaře a krále Frant. Josefa I.“ Nastíní prof. Václav Suchomel, akad. sochař. 5. Prohlídka děl „Galerie plastik“ a umělecké síně. 6. Blahopřejné pozdravy — zápis účastníků v pamětní knihu. V půl 12. hodině dopolední. Sfé „Galerie plastik“ (II. patro c. k. odbor. školy).

Vysoká úroveň „pokroku“ v Hradci. Podáváme bezesrávi pozdravky malou ukádku kulturního pokroku, jak se dává někteří členové zdejší „Čtenářské Besedy“ — nevěřícím a vlažným na arozuměnou a katolickým na uvážlenou. Dne 29. října b. r. zrodil se tento duchaplný nápad v našem městě, vtělený na archu papíru, jehož okraj byl napodobením smutečného partu t. j. čeray. „Hlubokým žalem sklíčení, oznamují jménem výboru „Čtenářské Besedy“ truchlivou zprávu, že stratiše p. Jos. Magariusa (správně má zníti Makariusa), odb. učitele, zasloužilého člena Besedy. Tělesná schránka jeho bude na karamatafalku dne 31. října večer postavena, tupadským pívem vykropena a 2. listopadu na Hradčany odvezena. S „nebožtíkem“ na „rozloučenou“ uspořádán večer v sobotu 31. října o 8. hod. večer. V Rožnově, dne 29. října 1908. Truchlící poráždí: Jos. Škodopole (ředitel měst. školy), Jar. Švadlenka (obchodník).“ Podepsáno 31 členů, z nichž 9 se stavu učitelského.

Z Nechanického. Lékaři, uzdrav se sám — jistě pomůžeš, sám sobě nikoliv! U zeleného stolu v Nechanickém interpelloval vševládající pan obecní úřad ohledně dvou kostelních, o něž sám ani nezaváděl, takže obecním úřadem nechanickým vydán na popud nechanického „Peruna“ tento rozkaz: Čís. 1522.06. Dne 18. listopadu 1908. Slavnému patronátnímu úřadu ve Stěžerách! K osámení sem učiněnému bylo podepsaným úřadem zjištěno, že stávající hlavní dveře při zdejším kostele nejsou zřízeny tak, jak toho vyžaduje při podobných budovách jako: školách, divadlech a pod. řád stavební, totiž aby se otvíraly na ven. Upozorňující slavný patronátní úřad na stavební tuto záadu a na možné neštěstí, při níž by se při povstání panice v kostele státi mohlo, žádáme za brzké její odstranění. Městský jakožto stavební úřad v Nechanicích, dne 19. listopadu 1908. Starosta: Fr. Raša. — K tomu dodáváme: Když přestavělivý pan starosta tak se stará o dům Boží, ať jde ku patronátnímu úřadu a tam se doví, že 10 let tomu, co přeloženy poboční dveře, které se „na ven“ otvírají. Ostatně se může přesvědčiti u dvou samých. Hlavní portál bývá otevřen při službách Božích a před ním jsou letací dveře a za ním do kostela druhé dveře bývají otevřeny, když při službách Božích je mnoho lidí. Při všem je nejlepší to, že při městské škole chlapecké portály ven se neotvírají — sám praví, že tak má být při školách — a na obecně škole oboje hlavní dveře se škol otvírají se dovnitř. A v radnici, kde je divadlo — jsou dveře otvírající se dovnitř při východu ven na náměstí a nikoli „na ven“. Lékaři, uzdrav se sám! — Žádáme sami náležitě dveře ve svých budovách dle stavebního řádu, abyste nemusili slyšet, že sami stavebního řádu nezachováte.

Hygienismus při pohřbu. Dne 13. t. m. konal se v Hronově pohřeb dp. faráře hronovského Jaroslava Šarka. V průvodu vedeno bylo tělo jeho na nádraží, aby dopraveno bylo do Nebovic. Bylo právě poledne, kdy davu dělnictva továrního v nádražní ulici potkávaly pohřeb. Mnozí stojíce s dýmkami v ústech, zevlovali na pohřeb těsně kolem nich se ubírající; zaslechnuty byly i nepěkné poznámky dělníků o kněžích v průvodu jdoucích. Ze sotva dvacátý posmekl, nemusí se zvlášť připomínati. Na nádraží připraven byl již vůz, do kterého mrtvola měla být vložena. Uprostřed vozu nakreslen byl křížem kříž. Tu jeden z kolegů mi řekl: „Podívejte se tedy na ten kříž a zase tedy v rohu na tohle.“ Spatřil jsem v levém rohu vozu, kde se lepi cedulky, křížem nakresleného obětnice na šibenici. Kresba byla asi 60 cm vysoká. Nechtěl jsem očím věřit. „Tohle přece tu nemůže stát!“ Přistoupil jsem k panu přednostovi, který stál opodál a ukázal jsem mu to se žádostí, aby to dal smazat. „Hm, toho jsem si ani nepovšiml“, odvětil a poručil jednemu dělníkovi, aby to smazal. Jest takřka jisto, že pachatelem je ten, kdo křížem též dělal kříž na voze nebo jeho známý. Hronovští katolíci i pan přednost měli by se tu zasaditi o vyšetření věci a potrestání surovce — mezi nádražními dělníky.

Z Chrastl. V našem městě jest zapotřebí v mnohém učiniti nápravu. Máme městskou nemocnici, ve které bylo vyléčeno několik pacientů z těžkých nemocí. Minulé zimy vyléčen pět p. dra Burše člověk, který byl nalezen za krutých mrazů celý stuhlý. Dříve útulná čistá nemocnice stává se čímžtím méně a skladištěm starého nábytku. Přes protest lékařů nastěhovala se do hlavní místnosti jedenáctičlenná rodina, jejíž otec z obchodní spekulace prodal svůj domek. Dříve čistý chodník před nemocnicí stává se smetištěm, tak že již mnozí na to ukazují. Ale naše povolané kruhy ke všemu mlčí. Druhá místnost je naplněna sbytcovým nábytkem jistého občana, v třetí místnosti jest člověk, pro kterého jest v chudobnici ještě dosti místa. Jest povinností vlivných pánů, aby byla nemocnice dána do pořádku, aby nemusely zakročiti úřady vyší. Město jinak dosti zkvěta; zvláště na Rosické ulici přibyla řada nových domků. Stavělo by se též hodně na Nádražní ulici, ale majitelé posmekl vyvířili cenu do závratné výše. Poněvadž stále přibývá obyvatel z venkova, stává se otázka bytové palčivější. Zvláště Záloužna, která byla ochotna věnovati na sokolovnu 10 000 K, mohla by postaviti několik domků a získala by si tím taký zásluhu.

Východočeský Obzor a Jeptičky v pardubské nemocnici. Ve „Východočeském Obzoru“ přicházejí občas správy o různých nepřístojnostech v okresní nemocnici v Pardubicích. Zprávy tyto jsou tu na ostouzení jeptiček. Kdo v nemocnici této byl, na první pohled pozná, že jsou veskrz tendenční a lživé. Běspochyby, že jest to uznalá vědeckost za pečlivé ošetřování, kterého se tu dostalo těmto nemocným redaktora dotyčného listu. Jak se takové jednání nazývá, pro to bychom museli teprv hledati příslušného výrazu v českém slovníku. Přes to však jsme toho přesvědčení, že p. redaktor sám není tak zlý a že tu spíše musí hověti jistým pánům, jímž stál co stál jde o zlomyšlné týrání jeptiček anebo i o zavedení svátých ošetřovatelek. Kdo v okresní nemocnici v Pardubicích dělá nevímákův reportáž v Východočeském Obzoru, lebož lze uhadnouti. Když v „Obzoru“ vykřikly se zcela nesvádné a všech osobních nářečků prázdné správy,

vy, uveřejněné tu pouze na obranu bezbranných jeptiček, přivede to tamějšího primáře zrovna z duševní rovnováhy. Ani tomu nechceme věřiti, že primář po způsobu detektivů sestavoval kněze v Pardubicích, vyptává se na původce zmíněných správ v „Obzoru“. Je-li tomu opravdu tak, pak je to se strany p. primáře nejen směšné, ale i hloupé zrovna tak, jako kdyby někdo zastavil primáře a vyptával se ho na původce hanlivých správ o jeptičkách z pardubské nemocnice, uveřejněných ve „Východočeském Obzoru.“ Všechny ty správy do jedné jsou rázu mstivého a zpětným odrazem osvětlení duši, která je inspirovala a dala je uveřejniti. Což kdyby zase naopak jednou se mělo psáti o nepřístojnostech, které tu zavinila, ať již nevědomost nebo lehkomyšlnost jistých pánů? Za svého nuceného krátkého pobytu v nemocnici mnoho jsme zažili aspoň daleko choulostivějších událostí nežli je náhodou špinavý hraček. Ano, páni si přejí z jistých známých příčin ošetřovatelky sváté. Budou je tedy mlti, ale pak té špiny bude více nejen na hrnečkách, ale také mnohdy jinde. Okresní výbor takový luxus ještě zaplatí. Východočeský Obzor žádá ku svým zprávám vysvětlení či spíše vyšetření. A toho náhledu jsme také my. Ať okresní výbor předvolá dotyčné kruhy nemocniční a spravedlivě rozsoudí, co pravda a co lež. Mravní doložba: Mlčetí ke všemu je někdy zbabělost.

Nové varhany ve školním chrámu v Pardubicích. Minulé dny dostavěny byly nové varhany v našem roztomilém klášterním kostele. Varhany ty jsou čistě moderní konstrukce s pneumatickým zařízením a jsou dílem obratného varhanáře J. Šturmy v Pardubicích, který opravdu při stavbě tohoto vzácného stroje se vynasnažil, aby vyhověl všem požadavkům jak v uměleckém tak finančním ohledu. Varhany mají 11 rejstříků a dvoji klávesnice a chválí mistra svého v každém směru. Hlas je ve všech polohách libozvučný a dá se regulovati snadno a jistě od nejjemnějších až do nejsilnějších odstínů zvukových. Celý nádherný tento stroj stál 4000 K.

Obratný šid v N. Bydčově. Před nedávnem uvalen byl konkurs na jmění zdejšího žida Jana Schnabla, v jehož poctivost mnohé kruhy našeho obcenstva více důvěřovaly než vlasti jeho souvěrci. Z úpadkové podstaty vycházejí nyní na jevo věci, kterých by si mělo naše obcenstvo velmi dobře povšimnouti; těm by náš domácí tisk měl věnovati náležitou pozornost a lid náš před podobnými židovskými šmejdý co nejdříve varovati. Jan Schnabel eskomptoval na př. směnku, kterou akceptoval jistý majitel domu v Praze, pan J., na 4500 korun, a vyplatil na ni velkomyslně 1800 K. Po čase poznal p. J., že udělal velice špatný obchod; vyrovnal věc prostřednictvím žida Siegla a Kaufmanna a dal Janu Schnablovi dvě směnky na obnos 4200 korun. Původní směnku na 4500 korun Jan Schnabel však nevrátil a vymlouval se, že ji někým zložil. Když uvalen byl na jeho jmění konkurs, odevzdal však směnku na 4500 korun do úpadkové podstaty jako aktivum a úpadková podstata p. J. začalaovala. Nad takovou směšnou manipulací musíme opravdu žasnouti. Kdyby tak jednal někdo z našich, jak by toho naše žurnalistika využítkovala! Patrně, p. Herbene, jak už jsou teď šidě jiná než onen Jeek Wolf. Mají lepší rutinu.

Z Rychnova n. Kn. V den oslavy státního jubilea sv. Otce v kostele byli přítomni zástupci všech úřadů. Některé pány však, jichž vliv jest odvislý od hlasů katolických voličů, pojal nějak strach. Pan starosta na př. sástal opatrně doma. Ale, pane starosto, snad se tolik nemusíte báti „roztřepení“ židovského aspoň nyní, kdy proti židovským listům národ tak svorně a rásné postupuje! Myslíme, že semitské pohoršení by vám neublížilo.

Dusíkové divadlo v Čáslavi. V neděli dne 29. listopadu 1908. Novinka: „Tři neděle v obládku.“ Fraška o 3 dějstvích; napsali Maurice Hamequin a Pierre Veber. Hra mimo předplacení. V přestávkách účinkuje ochotnický hudební sbor. Začátek přesně o 7. hod. Konec o 10. hodině. Při hře vstup k sedadlům se zapovídá. Každý lístek opatřen jest Národním kolkem. Předprodej lístků s ochoty obstará pan Jindřich Levý, knihkupec v Čáslavi (na náměstí). P. T. pp. předplatitelům sděstanou jich místa rezervována do středy 25. t. m. Přítí představení 13. prosince 1908.

Z Hlinska. Na objasnění sdělujeme, že náležitý výrok, pronesený proti prahu domu p. dra Adámka, nevyšel z úst nynějšího purkmistra p. dra Ježdíka, nýbrž že jej pronesl borlivý jazyk jiného sloupu zdejších pokrokatů, což ostatně většině zdejších občanů jest známo. — Nynější p. purkmistr, když jeho „vlastenecké“ snahy mají zde tak ubohý výsledek, chce aspoň zachrániti Prahu před útoky Germánstva. Do četných novin zaslán s městské rady otevřený list místodržiteli proti buršáckým bamlům. Prohlášení to jest ovšem dobré a užitečné. Ale — pane doktore, jest rozhodně pohodlnějším vydati akademický projev, než místo řetě přiložiti ruku k dílu v obci, jejíž jste hlavou. Dobře napřed zametat doma. A — pak víme, že p. purkmistr si rád potpří na manifestaci schůze, a to svláště, když jejich hrot jest obrácen proti katolické části českého národa. Proto

jest podivno, proč nesvolá teď nějakou schůzi pro besedu „Svůj k svému“ a proti německo-židovským listům, tolik surově ostouzejícím Prahu a národ náš vůbec.

Z Humpolce. (Nová podlaha v děkan-ském chrámu Páně.) Šlechtěného úkolu podjal se dp. Jos. Chaloupka, katecheta zdejší školy. Lito mu bylo školních dětí, že musejí v zimě státi na studené kamenné podlaze a proto pojal úmysl zajisté chvalitebný, poříditi pro školní děti do děkanského kostela teplý kokosový koberec. Doprovázen dp. místním kaplanem, vydal se na prosebnou cestu ke známým obětavým a šlechtovým dobrodincům našim a prosil všude jménem těch školních dětí, které tak rády chodívaly do chrámu Páně, o dárky na pořízení koberce. Vánde našli milého přijetí a ruku štědrou. Vládné je přijal a ve vrozené sobě dobrotě štědré obdaroval i pan Emerich Dítě. Se stejným darem a stejnou radostí odcházeli i od p. tovarníka Becka. Byli-li štědré obdarování od jinověrců, tím srdečnější vítání u katolíků. Jen nadšením pro věc opravdu dobrou a nutnou dá se vysvětliti, že v krátké době sebrali přes 400 K. Na radu zkušených hlasů upustilo se od pořízení koberce kokosového a objednána u p. R. Kasala, tesáckého mistra, dřevěná podlaha, kterou také levně a pěknou ku spokojenosti všech dodal. Podlaha svoji úhledností i svým účelem našla všeobecný souhlas. Ozvaly se sice též hlasy proti — ale byly to jen hlasy nepovolaných kritiků, kteří sami ani haléřem nepřispěli, a proto zůstali nepovšimnuti. — Š

Čtenářská Beseda v Králově pořádá tři lidové přednášky universitní v sále hotelu pana Antonína Rydly v Králově. 1. V neděli dne 29. listopadu přednáší soukr. doc. dr. Ant. Klír: O stavbě údolních přehrad vodních se zřetelem na projektovanou údolní přehradu v Lštění-Pekle. 2. V neděli dne 6. prosince přednáší ing adjunkt Rudolf Trnka: Úprava půd k účelům hospodářským. 3. V úterý dne 8. prosince přednáší soukr. dr. B. Foustka: O sociálních chorobách naší doby. Přednášek těchto lze se každému účastniti. Začátek každé přednášky vždy určitě o půl třetí hod. odpol. Vstupné do jednotlivých přednášek 20 haléřů.

Z Chotěboře. Zdejší pěvecko-hudební čtenář. spolek „Dobruvan“ v Chotěboři pořádá v sobotu dne 28. listopadu Cecilakou zábavu v nově upraveném sále „Panický dům“. Po programu taneční zábava za účinkování místní hudby, řízené kapelníkem p. Karlem Svobodou. Koncertní čísla řídí ředitel kůru p. Josef Hoffman. Začátek přesně o půl 8. hod. več. Vstupné: osoba 1 K, rodina 2 K 50 h. Dekoraci dodá firma Kokeš v Ohrdím.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,
Valké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej speciálních potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin. —

Seznamy zdarma.

Různé zprávy.

Z Říma. Následkem veliké námahy za slavnostních desí jubilejních, v nichž přijato bylo ve slyšení tolik vyslanectví a tisíce poutníků, zeslábl sv. Otec poněkud; byl mu uložen od lékařů odpočinek. Další slyšení na nějaký čas byla omezena. Také Majordomus Magr. Bielesti lehce ochaboval.

Z České kolleje v Římě. Na počest vzácných hostů, meškajících v Římě za příčinou jubilea sv. Otce, připravilo ředitelství kolleje společný oběd, jehož se účastnili: Jeho Em. kardinál Škrbenský, Jeho Em. kard. Lorenzelli, arcibiskup z Luccy a první rektor kolleje, Jeho Excel. kníže-arcibiskup olomoucký dr. Bauer, nejdp. biskup královéhradecký dr. Josef Doubrava, vsp. Magre Lewa, kanovník Vatikánský, druhý rektor kolleje, vsp. Magre Solieri, nynější rektor kolleje, Magre Ehrmann, kanovník olomoucký, Magre Picha, kn. a sekretář pražský, vldp. J. Řehák, děkan epedemský, dr. Al. Kolisek, profesor z Hodonína, Fr. Stejkal, vice rektor kolleje, dr. Hurák, bisk. sekretář královéhradecký, Gust. Kling, kn. a sekretář olomoucký, dr. V. Havrda, bisk. sekretář nejdp. Magra Di Maria, biskupa v Catanzaru, též

rektora kolleje, dále sekretář J. E. kardinála Lorenzelliho a kaplan rak. ústavu Animy: hrabě Attem, dr. Dvořák a Fischer.

Ve prospěch vídeňských Čechů: Když jsem požádal sbírku na votivní dar národa československého do svatyně v Lardech, ozvaly se hlasy, aby se sbírka ta věnovala raději vídeňským Čechům. Proti tomu zase byli dárkové a pravili, že pro vídeňské Čechy může se uspořádati sbírka jiná. Dar Čechů Lurdům skutečně a nyní volají a prosí o pomoc vídeňští Čechové. Dojemně mi jejich provolání a ještě dojemněji mi privátní dopisování nadšeného horlivce — Čecha vdp. Tom. B. aby. kons. rady, českého kazatele ve Vídni III., Rennweg 8. Potřebují 236 000 K, obnos zajisté značný, avšak spojenými silami dosažitelný. Kneží české národnosti je v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přes 5 000. Když každý z nich se postará o 50 K (sbírkou, přednáškami, koncerty atd.), pak sejde se 250 000 K a vídeňským Čechům bude spomoženo. Abych učinil začátek ve směru naznačeném, posílám 50 K. — V Předklášteří, v listopadu 1908. Leop. Kolisek, kons. rada, farář.

Čechů v Berlíně je dle německých zpráv 4—7 tisíc. Berlínský „Sokol“ má 300, vzdělávací spolek „Havlíček“ 200, Český národní spolek 100, pěvecký spolek 90, sportovní klub „Slavia“ 100, klub českých tamburašů 60, spolek „Hus“ v Rixdorfě (původně slovanská vesnice) 60 a spolek „Žitka“ ve Střelově 60 členů. Čechové mají v Berlíně svou vlastní tiskovnu, hrají česká divadla a mají 9 českých hostinců. Největším českým restaurantem je „Pražský hostinec“ poblíž Spittelského náměstí. V Rixdorfě mají český kostel, v němž se v neděli káše český. Většina Čechů jsou živnostníci: tkalci, krejčí, obuvníci, řezníci, sládci, truhláři, zámečníci, mechanikové, klempíři a čílníci. Německé štvácké listy významně na berlínské Čechy upozorňují německou veřejnost, jak prý se mají dobře a že by nebylo divu, kdyby se to změnilo následkem pražských událostí. Jaký amysl v tom skryt, zjevně na první pohled. Jsou-li Češi v Berlíně trpěni, nejsou zase Němci trpěni v Praze, Paříži, Petrohradě a j. A nevede se tam Němcům mnohem lépe než Čechům v Berlíně?

Čechy vyhazují dál. V Zateci mohli dosud nerušeně vykládati své výrobky čeští obuvníci. Ale najednou minulý týden bylo jim to obecním úřadem zakázáno. I okresní hejtmanství postavilo se tu na stranu města; čeští lidé musí čekat, až prý se případ řádně vyšetří. S českou správou města by se jinak zatočilo.

Výukřik Čechů v Pedrudehoří. Menšínové školství prodává již od let cestu křížovou. Nikde zastání. České dítě krčí se tu leckde v místnostech nezdravých, mrazící se duševně i tělesně. Ta bolest utlačovaných duší českých propukla konečně dne 22. t. m., jak liší telegram zaslaný nadřízeným úřadům: „Zástupcové českých rodičů 31 obcí v poradě, shromážděné dne 22. listopadu v Duchcově, přesvědčivše se, že plně odůvodněné požadavky o zřízení a přehodacím umístění českých veřejných škol menšinových v Pedrudehoří přes nesčetné upomínky, žádosti i stížnosti, — jakoby na výsměch šlechticovým slovům panovníka — nebyly splněny, prohlásují, že nechtějí se povinými poslati děti své do škol, které ani čl. 19. z. z. st. a školním zákonům, ani řádu školního a vyučovacímu nevyhovují, a přestanou dnem 1. prosince děti své do škol těch poslati a setrvají na svém nesení tak dlouho, dokud poměry tyto, školním úřadům po léta známé a jimi doznány, odstraněny nebudou“.

Dvě volice časové knížky vyšly v „Hlasích katolického spolku tiškovského“ z osvědčeného pera dra Rudolfa Zlátně. Jsou to: „Svatý Otec Pius X. 50 let knězem“ (cena 70 hal.) a „Jeho Veličenstvo císař a král. František Josef I. 60 let na trůně Habsburském“ (cena 1 K 40 h.). Vše odporúčujeme. Objednati lze v knihkupectví Gustava Franca v Praze-I.

Utlačování rakouského průmyslu. V podporování průmyslu v Uhrách stále se pokračuje. Ministr obchodu Kořut vypracoval program na příštích deset let. Stát poskytne celkem 125 milionů korun, aby mohlo býti založeno 438 továren. Do těchto továren bude nutno investovati celkem 720 milionů korun. V těchto továrnách nalezneme obživu 144 000 dělníků. Pomýšlí se na zakládání jen takových továren, které produkují výrobky, jež se doposud do Uher dovážejí z ciziny, hlavně z Rakouska. Tím jest charakterisováno podporování průmyslu v Uhrách. Cílem jeho jest, aby vytlačeny byly rakouské průmyslové výrobky z uherského trhu. V Uhrách pracuje se vědomě a soustavně k tomu, aby v r. 1917, až přestane existovati společná celní území, uherští konsum našel všechno doma a nebyl v ničem závislým na rakouské produkci. A rakouská vláda proti tomuto utlačování Rakouska sotva co podniká. Proti bojkotu rakouských výrobků v Turecku bylo zakročeno bodně energicky v Cařihradě, až tento bojkot jest havívanou hračkou proti tomu, co se dnes soustavně podniká v Uhrách za patronáže tamější vlády proti rakouským výrobkům průmyslovým.

Flaunční útloc v Německu. Na nynější Flaunční útloc v Německu poukázal

sám říšský kancléř Bülow na říšském sněmu takto: Velké nebezpečí skutečně hrozí našim financím. Roku 1878 měli jsme 139 mil. dluhu. R. 1888 již 848 mil. a r. 1908 docela 4 miliardy. Přítitím rokem jest vyhlídka na 2 miliardy. Následkem klasické kurzy utrpěli jsme značných ztrát. Čeká nás morální bankrot, neúčinně-li konec své finanční sbědovanosti. Honili jsme se stále za pokrokem a šli jsme nad své poměry. Samy půjčky uzavřených jsou nebezpečím pro peněžní trh. Nepomohou pouze nové daně, nýbrž také třeba spotřívosti a sice u státu i v obcích. Přepychu musíme vůbec zanechat. Nikoho nevymám. Francie stala se bankérem světa svou spotřívostí. Má napomenutí týká se hlavně stavů středních a vyšších. Rozmařilost a přepych staly se jaksi společenskou nezbytností. Nejen spotřívost a obmecení ve vydáních, nýbrž i umotování dluhů jest nutným. Nový duch musí přijíti do naší finanční techniky. Ohrožujeme svou bezpečnost a svůj mír, nedohodneme-li se o nových daních. Finanční pohotovost je zrovna tak nutná jako vojenská. — Tak vida, mocné Německo se topí v dluzech.

Amerika již netáhne. Pohraniční železniční stanici dělníků projelo minulého měsíce října do Ameriky 1836 vystěhovalců a 936 vystěhovalců vrátilo se touto stanicí z Nového světa do Rakousko-Uherska. Letošního roku projelo do Ameriky stanicí dělníků celkem 4001 vystěhovalců oproti 26 438 osobám, jež se vrátily z Ameriky. Vidno z toho, že počet sklamaných je mnohem větší, nežli počet doufajících nalésti lepší život za oceánem.

Peněžní síla Srbska, zračící se v práci a obchodech závodů peněžních, jeví se podle statistiky bank a záložen takto: Koncem 1907 bylo v Srbsku úvěrních a bankovních ústavů 133, z nichž 40 v Bělehradě. Těchto bělehradských 40 bank a záložen mělo kapitálu vlastního 16.9 mil. dinarů a vkladů 18.8 mil. Oněch 93 závodů v ostatním Srbsku mělo svého kapitálu 12.1 mil. din. a vkladů 23.4 mil. din. Nejsilnější záložny má Smederes, Niš, Valjevo a Šabec. Ale nejvíce ukládali v Zajčaru, Požarevci, Šabci a Kragujevci (kolem milionu dinarů). Čtyři ústavy bělehradské mají přes 2 mil. korun vkladů. Království srbské, které obsahuje 48 302 km² se 2 579 842 obyv., nemůže se ovšem ani z daleka vyrovnati peněžní síle království českého (měří 51 948 km² se 6 318 697 obyv.); vždyť některá česká pražská banka (případně i vankovská) strčila by celé peněžnictví srbské do kapsy.

Otázka služebnické rozebírána jest v londýnském Social. Review dr. Lion Taylerem. Týž praví, že celý kulturní vývoj náš spěje k tomu, abychom poznenáhlu svou domácnost obmezovali, aby se výpomoc cizích osob stala zbytečnou. Citlivost rodinná a úkonnost ve výchovu staví rodinu stále na vylučnější stanovisko. Rodina se víc a více v sebe uzavírá a také ve služebnictvu zavládá mínění, že závislost jeho a jeho služba rodině jest něčím pokrofujičím. Tak jako pomínulo otroctví a dnes je návrat jeho v naši kulturu nemožný, tak pomine i domácí obsluha. Domy budou se stavět jen rodinné, co nejmenší, aby cizí, najaté obsluhy nepotřebovaly. Život v rodinách stane se co nejjednodušší. Sídla velmožů, hromadění statků, pozemků, dvorů, zámků, paláců, to všechno se prostě z toho důvodu přejíže, že vlastník jejich nebude moci sám všeho toho udržeti svou vlastní péčí a obsluhy k sobě nedostane. Bude myslitelno, že rodiny navzájem si vypomohou, ale to bude přátelská služba, jakou i dnes mezi příbuznými nebo mezi sousedy sledujeme. Zato ovšem život průmyslový, živnosti a obchod nahradí mnohé, co dnes konalo služebnictvo. Autor počítá, že pak odpadne i možnost zůčiti nějaký veliký důchod roční. Nebude ho nař vynaložiti, neboť na ukojení individuálních, osobních potřeb postačí navrchovato nejvýš 6000 až 12 000 K. Více ani nebude možno utratit. Proto vývoj k socialismu podle něho bere se sesílením individualismu. A individualismus zase sesiluje se odlučováním a usoukroměním monogamického (jedinomanželského) domácího života. Tedy právě opačnou cestou, než jakou ma dávali marxistů němečtí socialističtí utopisté a po nich náš stádoý socialismus.

Co za 2 K koupíme? V maso za 2 K bez kostí a tuků jest 206 g bílkovin, z nichž organismus stráví 188 g. — Z mléka (8 l.) stráví se 258 g bílkovin, je tu však ještě 1/2 kg tuku a 1/2 kg mléčného cukru (uhlohydrátů). — Ve sbíraném mléce (30 l.) jest 692 g bílkovin, z nichž se užije přes 600 g a 1 kg mléčného cukru. — V pivě (7 1/2 l.) jest 20 g bílkovin, 300 g uhlohydrátů a — 240 g jedu alkoholu. — Číslo tato zřejmě ukazují besecennost piva jakožto potraviny. Ukazují však zároveň, že mléko jest nejživnější potravou živočišnou, že jest nutná větší spotřeba mléka a výrobků z něho než dosud. Složení mléka odpovídá také co nejlépe onomu poměrnému zastoupení bílkovin, tuků, uhlohydrátů atd. v potravinách, jak jest tohoto poměru třeba. — Zase doklad, jak neoptimálním stravováním probíjíme dohady různé peníz a náčtme se při tom tělesně i duševně.

Tvrďá lobka. Arcivévoda František Salvať 17. t. m. levil se svou družinou v Mělnířtířech. Při hostě udála se kamická přiboda. Vy-

plácný arce arzil se v divokém běhu s jedním hoscem, narazil na sebe přímo čely, při čemž padli oba na zem. Hosti se nestalo nic, arce však zlomil si vaz.

Žid — admirálom. Vláda Spojených států severoamerických ustanovila žida Adolfa Marixe velitelem atlantického loďstva. Tento žid prý velmi rychle postupoval; to jistě uměl si namazat kolečka.

Výstraha před stěhováním do jižní Ameriky. Dle úředních zpráv o hospodářské situaci brazilských států v hlavním městě svazovém Rio de Janeiro přesahuje počet pracovních sil pohotových jsoucích již nyní potřebu a tento stav, jak se dá předvídati, v roce 1909 se ještě zhorší; životní poměry pracovních vrstev obecně nejsou příznivé. Platy nízké a životní potřeby velice drahé! Ve státech Rio de Janeiro a Minas Geraes následkem úpadku pěstování kávy na kávových lánách není potřeba cizích dělníků. Mzdy velice skrovné. Ve státech Goyas a Matto Grosso jsou poměry pracovní rovněž nepřiznivé. Schází tu též dostatečná ochrana osoby a majetku. — Ve státech severně od Minas Geraes položených nemohou se rakouští vystěhovalci usaditi. Ubytování a zaopatření špatné. — Celkem není stav Rakusanů v městě Rio de Janeiro a v státech téhož jména, dále v státech Minas Geraes usazených nikterak příznivý. Zvláště Rakusané v zemědělských osadách usazení trpí následkem nedostatku železnice, cest a jiných prostředků spojovacích nemohou, aby svoje plodiny prodali.

Přileha. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen je obrázkový vánoční seznam Singer Co., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, Jiřikova třída č. 270, obsahující doporučení jejich výtečných, co užitečný vánoční dar zvláště se hodících, původních Singerových rodinných šicích strojů.

(Zasláno.)

Jubilijnímu vzájemně dobročin. živnostenskému spolku „Charitas“

v Hradci Králové.

Poděpsaná vzdává jménem svým i jménem svých dětí sl. výboru „Charity“ díky vroucí za blahovlnné a bezodkladné vyplacení podpory 700 K při úmrtí svého manžela, který byl pouze 3 měsíce členem a pouze jeden členský příspěvek splatil.

Poděpsaná může všim právem humanit. snahy spolku „Charity“ co nejrychleji doporučení blahovlnné pozornosti české veřejnosti.

V Dobrušce, 17. října 1908.

Anna Císařová.

Zasláno.

V době, kdy církev a vlast ohrožena, potřebí obzvláště uplatňovati heslo „List proti listu — kniha proti knize!“ Toto máje na zřeteli, zakládá Jednota bohoslovců královéhradeckých každoročně na osadách nábožensko nebo národně ohrožených knihovny, dobře vědouc, jak může působiti dobrá kniha v lidu.

Mnoho žádostí dochází za zřizování nových knihoven a za výměnu dříve založených.

K tomu ke všemu je třeba peněz. Bohoslovci sice sami upísejí značné částky — ale co je to na tak mnohé výlohy, když počet náš malý!

A proto obiacíme se na veledůstojné duchovenstvo diecéšní a nejuctivější prosbou, by pamětlivo jsouc blahodárného působení knihoven venkovských, laskavě je štědrě podporovali.

Předem již pevně doufáme, že prosby naše nebudou oslyšány, děkujeme co nejserdecněji za vše, čím štědrosti své přáched dá, a voláme jménem zachráněných dobrou četbou ardečně:

„Zaplat Pán Bůh!“

Za odbor pro venkovské knihovny Jednoty bohoslovců královéhradeckých:

Fr. Kopecký,
t. c. jednateř.

Jan L. Jeřek,
t. c. předseda.

V Hradci Králové, 19. listopadu 1908.

Těmž odboru Jednoty bohoslovců královéhradeckých darovali dosud na příspěvek:

Po 6 K vldp. dr. Jan Sobota, kaplan v Kučlenských. — Po 5 K: vldpp. Magr dr. Al. Frýdek, bisk. gen. vikář a kapitulní děkan, Magr Mat. Mušl, děkan a sídelní kanovník, Milo Záruba O. Praem, farář a říšský poslanec, Karel Koppl, viceděkan bisk. semináře chlapeckého. — Po 4 K: vldpp. Jos. Závodní, probost v Poděbradech, Jos. Vlček, os. děkan v Dol. Újezdě, duchovenstvo v Pecece, Ant. Brychta, sídelní kanovník. — Po 3 K, vldpp. Fr. Kerner, sídelní kanovník, M. Kubek: farář v Kunvaldu, farář kat. úřad v Ranné u Hliněska. — Po 2 K: vldpp. Jan Barták, sídelní kanovník, Magr. Ant. Pogert, sídelní kanovník, Magr. Fr. X. Hampl, praclát a sídelní kanovník, dr. Jan Soukup, sídelní kanovník, dr. Jos. Mršák, arciděkan v Chrudimi, Vinc. Kleprlík, děkan v Rychnově n. Ku., Vinc. Rameš, farář v Radimi, Ant. Štěpánek, děkan v Jaroměři, Ludvík Hora, farář v Dačicích, Viktor Gartner, kaplan v Dačicích; dále z Hradce Králové dpp.: Jan Brabec, kaplan, Josef Kopecký, kaplan, Frant. Hrubý, vikarista, Leopold Sokol, vikarista. — Po 1 K: vldp. J. Šimek, děkan v Polné.

Stvrzující tímto náš dolejší příspěvky, vřadíme zároveň nejserdecněji díky za štědrost přibázanou:

Odbor pro venk. knihovny:
bohoslovci královéhradecké jednoty.

Kalendář českých dítek

na rok 1909 s četnými obrázky, vydaný nákladem „Květků“ v Praze II. čp. 1638, je nejvhodnějším dárkem k Jitřím pro školní děti. Rozeslá se od 7. prosince t. r. — Cena: 1 výtisk poštou 36 hal., v administraci 30 hal. — Tisec (18 kusů) odběratelům „Květků“ franko za 36 hal. jen za hotové. — Odběratelům „Květků“ přikládá se slovní list pošt. spořit. č. 2084 a přenechá se tisec franko za náhradu výrob. a exped. výloh v obnosu z K 16 hal., je-li kalendář určen pro soukromé děti — odběratelů nebo za dárků dpp. katechetů a pp. učitelů pro hodné školní děti; je-li objednan pro školy odběratelů, účtuje se pp. odběratelům tisec franko za 2 K 88 hal. — Prodávacům kalendářů výhody. — Každý měsíční zápisník taborec veškerosti bez textu a obrázků je v každém obchodu dražší než nále kalendář. — Zásilký se vyřizují přesně dle pořadí desítek příloh a objednávek; proto jsou reklamace bezúčelné. — Objednávky řízeny budíž na adresu: P. František Sedláček, vydavatel „Květků“ v Praze II., 2638. Odběratelům „Květků“ předplaceným před 30. listopadem zasílá se kalendář zdarma jako premie s prosincovým číslem.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. listopadu 1908. 1 hl pšenice K 17.00 — 18.80, žito K 14.20 — 16.20, ječmene K 11.50 — 12.20, prosa K 11.40 — 00.00, vike K 14.00 až 00.00, hrachu K 24.00 — 28.00, oves K 7.80 — 8.00, čočky K 28.00 — 00.00, jable K 24.00 — 28.00, krup K 22.00 — 44.00, bramborů starých K 2.80 — 4.20, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 96.00 — 104.—, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 28.00 — 00.00, lněného K 22.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.50 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.08 až 2.20, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.84 — 1.88, 1 kg tvarohu, 0.24 — 28, 1 vejce K 0.08 — 0.00, 1 kopa zelí K 8.00 až 8.00, 1 kopa petržele K 4.00 — 6.00, 1 kopa kapusty K 4.00 — 6.00, 1 hl cibule K 20.0 — 24.00, 1 kopa drobné zeleniny K 8.00 — 1.00, 1 hl mrkve K 4.00 — 4.40, 1 kopa cerele K 2.00 — 6.00, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.00, 1 hl jablek K 2.00 — 16.0, 1 hl hrášek K 0.00 — 00.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 21. listopadu 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 544 hektol., žito 486, ječmene 1365, oves 497, prosa 8, vike 6, hrachu 11, čočky 14, krup 8, jable 8, jetel. semínka 1201, lněného semene 83, máku 10. — 2) Zeleniny: petržele 200 kop, cerele 100 kop, kapusty 60 kop, cibule 50 hl, drobné zeleniny 200 kop, mrkve 80 pytlů, brambor 108 hl, zelí 199 kop. — 3) Ovoce: jablek 271 hl, hrášek 00 hl, švestek 0 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 89 kusů, podsvinčat 471 kusů, kůzlat 0 kusy.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky (dle Ord. listu č. 3., str. 82)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Divany, garnitury, matrace
do postelí,
ROLETY do oken sejlépe koupíte
u čalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové,
Pětidomy, č. 291.

Též přijímám věšení záclon do oken;
veškeré správký a předělávky vyřizují
se rychle a levně.

ČISTÝ BYT

o 2, 4 až 6 pokojích
s přísluř. na náměstí
neblíže téhož se
najme.

Laskavé nabídky pod značkou E. P. do
administrace tohoto listu.

Ke všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
přísečný
soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Velebnému duchovenstvu!

Podpsaný absolvent tříletého kursu pro varhaníky a fedítale kůru při pražské hudební konservatoři nabízí velebnému duchovenstvu svoje služby. Místo může nastoupiti hned. Případně přijme

místo varhaníka

při větším chrámu Páně.

Svoje vysvědčení je ochoten na požádání předložiti.

Bedřich Lašek

ve Vamberce.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všesramné uznání kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.
na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovuji staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86..

Tisíce uznávacích referencí a odporučen. —
Obrázkové cenálky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vypořádá.

Akciový kapitál K 6,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,

:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont smének a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Vklady

na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem října K 19,335.304.68.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Burevní obchody.

Informační oddělení.

Kolárky

kněžské, prací i celuloidové,

bez konkurence

svojí kvalitou i cenou, jakož i nápravenky, bířety atd.
doporučuje

Stanislav Jirásek,

speciální závod klatovského prádla
Hradeo Král., Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1897.

Objednávky poštem obdržíme.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Navleky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se vzor. velbloudi.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky

— — — Železný nábytek

v bohatém
výběru

Zbytky koberců
za snadné
nižší cenou.

v cenách
nejlevnějších

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stín a svi-
tlina (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje na-
prsto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým od-
sunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítilny K 1-80

baterie do zásoby „—“

Při objednávce přes 20 K a 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Vývazní dům

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánoč-
ních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému za-
šleme.

Mešní vína.

Nejúčastnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé
přirodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80, 88 hal. a výše.

Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČÍZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,

a. k. soudní přísečný znalec vín, dodavatel pro
král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
četné dšst. farní úřady v Čechách.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agendy jak vnitrozemské, tak
sahranicní.

Kancelář „Hôtel Hyřál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
hlida na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Sklodo oken

paření, skleníků a jiné za kartelované ceny nej-
levnější, franko na každou stanicí a obal zdarma
dodává

K. V. SKUHERSKÝ,

a. k. dvorní dodavatel Hradeo Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmei 20 hal. 1 kg.
diamanty sklenářské spolehlivé tesající 4 K kus.

Zvláštní výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

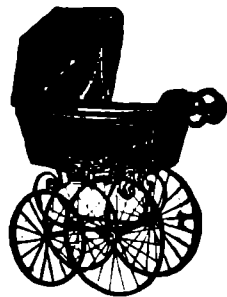
Nejlevnější a nejkrásnější
dětské vozíky

u velkovýroboce firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte cenáky.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polevoskové
(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa post-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

**svíce pro chrámové
lustry.**

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polevoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky de-
poručuje veleúsp. králem
duchovním největší spo-
lelní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorový ceník zdarma a franko

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílů ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně

Na ukásku aneb
se vše franco.

Co
dary vánoční
zavedl jsem
velké obrazy
i s rámem
10— korun
J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.
Adalbertinum.

MOSAIKY
sklené
pro šaty i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vl. státního způsobu, které nejen vzrušují
oči, ale i svou lákavostí předvádějí
vládní, hotelové
mal. stav přejmou na vše
B. Škarda,
Brno.
i odp. čl. p. o účel-
u ověření mosai-
ky bezplatně.

„SLAVIA“
VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVAČÍ BANKA
V PRAZE,
NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,
UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA-
DÍTKÁM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE
- ZARUČENÝM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM. -
NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.
VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-
NŮM — POJIŠTĚNÝM. -
V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠTĚNÉHO.
VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765-53
RESERVY A FONDY K 41,778.165—
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430-98
VYSVĚTLENÍ A SAZBY
OCHOTNĚ ZASÍLÁ - -
GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“
V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,
JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:
V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVO-
VĚ A V ZÁHŘEBĚ. -
ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

K podzimní a zimní sezoně
doporučuje své
veškeré spodní prádlo
== dámské i pánské ==
jen v nejlepších jakostech a v cenách naprosto solidních
chvalně známá firma klatovského prádla.
Založeno 1897.
Stanislav Jirásek,
Hradec Králové, Velké náměstí č. 136.

Pravé lágrové „Bonger“ prádlo.
Kvalitní prádlo z vybraných materiálů.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Poděkování.

V bolesti naší nad nenahraditelnou ztrátou, která nás krutě zasáhla úmrtím našeho drabého syna, dotyčně bratra,
švakra, strýce pana

SS. Theol. Doct. Cand. Josefa Trnky,

vicerektora biskup. semináře v Hradci Králové,

pokládáme za svou povinnost vysloviti za nečetné dojemné projevy soustrastí, zasláné ku zmírnění našeho hlubokého bolu,

své nejvroucnější díky.

Zejména děkujeme veledůstojnému duchovenstvu a sice vldp. rektorovi Nývltovi, příteli zesnulého slov. panu prof. dru Hejčlovi, kteří s 20 pány bohoslovci k uložení pozůstatků drabého zesnulého z Hradce Králové do Korouhve se dostavili, za procítěná slova, pronesená u rakve veled. panem rektorem Nývltem, p. dr. Hejčkem a p. bohoslovcem Knyttlem (jménem pánů bohoslovců) i za dojemný a krásný zpěv pánů bohoslovců při bohoslužebných výkonech, dále vldp. děkanovi Janu Letošníkovi v Poličce za laskavou péči o šetrné zpravení nás o tragickém skonu, za přátelské rady, pokyny a starosti vldp. vikáři Janu Hejtmánkovi z Bystrého, za spoluvedení konduktu pánům farářům A. Kalinovi v Korouhvi, V. Jelínkovi z Hoříněvsi, V. Dvořákovi ze Sádka, V. Fremuthovi z Jedlové, J. Kašparevi z Radiměře, Jos. Kotykově z Trpína, A. Rejzkovi z Borové, V. Říhovi z Telecího, pánům kaplanům Fr. Štěpánkovi z Hrochova Týnce, Ant. Kovářovi z Poličky, J. Čížkovi z Jedlové, E. Valentovi z Limberka, panu řádci J. Roblovi, sl. zástupcům obce a spolku a vůbec všem, kdož z blízka i z dále zesnulého k hrobu doprovodili a bol náš zmírniti se snažili, voláme srdcečně:

Zaplať Pán Bůh!

V KOROUHVI, dne 24. listopadu 1908.

Jménem veškerého příbuzenstva:

František a Terezie Trnkovi,
sarmoucení rodiče.

Při tom vzdáváme srdečné díky p. Frant. Tmějovi, majiteli pohřb. ústavu v Poličce, za dovezení zesnulého do Korouhve a vnořné vypravění pohřbu.

„Udělejte něco pro děti!“

(Proslav při školní slavnosti na počest šedesátiletého panovníčského jubilea
Jeho Velikostva císaře Františka Josefa I.)

Let šedesáté žezlo třímát dlaní
v dnech pokoje i bojů za hřmání,
je darem s hůry jistě velikým;
však moudře vládnout jím tak četná léta
a dospět pod korunu v světě kmeta,
to nebe dává miláčkům jen svým.

Ty, králi náš, jsi s oněch vyvolenců.
Rok každý vetkal do Tvé slávy věnů
laur nevadnoucí, činů těžký klas;
čím věk a bol Ti vrásek ryje více,
čím bledším se stříbrem nítí kšice,
tím srdce zlatého plá čistší jas.

Co divu, Rakouska že národové
Tvé vlády jubileum dýmantové
se snaží oslaviti ze všech sil:
že každý, co má nejdražšího, nese,
by k počtu Tvé to v radosti a plesu
a stupňů tránu Tvého položil?

Leč ruka Tvoje kyne odmítavě,
Ty nesouhlasíš, pomníky k Tvé slávě
by vstaly z našich darů, obětí.
„Mé jubileum oslavte jen tiše,
kdož strádá, těm věnujte dar spíše,
a udělejte něco pro děti!“

Tak prosté slovo, myšlenka tím větší:
Co setře slz, co bled svou mocí zléší,
co smutných srdcí náhle zveselí!
To slovo, v duše přel-li zrnem padne,
co srodí ohleba pro sirotky hladné
a žehnaní co dítek příteli!

Tvých velkých činů, v řetěz jež se řadí,
že nechápeme zpína ve svém mládí,
to úcty naší k Tobě nezmenší:
Tvou láskou na vždy srdce naše jato,
neb zapomenuv sebe zcela, za to
jei na nás vzpomněl — na nás nejmenší!

J. Šorm.

Z kulturních dějin „městyse Aupicze“ a okolí.

(Od r. 1658—1715.)

(Pokrač.)

3. Truhláři jsou usedlí ve městě a sice r. 1702 zmínka se děje o pana Michalu Stankovi (Stanke), truhláři z Oup. Zde též truhlářství provozoval Jan Vondra (1710) a dle matriky úmrtní r. 1711 zemřel: „když přes 80 let na tom bídném světě byl a drachy čas v Pilnikově na panství knížete Švarcenberka rychtářskou, v městě pak Náchodě na panství Jejich kníž. Milosti Piccolomini staršího obecního povinnost zastával, k stáru do Oupice se odstěhuje a živnost svou dílem rukou svých, totiž řemeslem truhlářským provozuje, po vydaté čtyřdenní nemoci, svatými svátoctmi zaopatřen, pochován jest Jan Vondra, vulgo starý truhlář.“

4. O tesaři smínku nalézáme v úmrtní matrice r. 1704, kde zapsáno: „24. Hřna v Oupici v Pánu usnul ačkoli náhlou smrtí byvši při stavění cenadále od dřeva zatlačen Martin Kocyan, tesař a starý soused městyse Oup. v stáří 70 let“ a rok potom zemřel jeho syn Adam Kocyan, tesař.

5. Šindeláře nalézáme ve vsi Sedloňovské a sice Jakuba Matyše a Matěje Matyše (r. 1704).

Těmto dřevodělníkům potřebné dříví poráželi dřevaři, o nichž jen nejasná zmínka se děje. R. 1667 zapsán jako otec Jan Matějka, holtsar z Oup. a v matrice úmrtní r. 1706 čteme: „Z Oup. 10. března smrtí náhlou byvši od dřeva, které v lese podsekval, nenadále zabít: z tohoto světa vykročil Václav, posňstý syn po nebož. Tobášovi Královi se vsi Svatoňovic . . při kapli sv. Michala pochován jest, na světě živ byl asi „tříměsícyma“ let.“

K dřevodělníkům počítati můžeme též Jakuba Celbu, jinak Vaňka košťičáře, z Oupice (1708) a kosaře Matěje Opešku z Oup. (1712.)

Z těch, kteří o kamení neb hlíně pracovali, shledáváme:

1. skalníka nebo kameníka a sice r. 1703 Davida Feandricha se vsi Neayty skalníka, jindy zapsán jako „kameník“; r. 1711 žil v Brusnici Jan Seydl, skalník, a r. 1712 zemřel Kryštof Seydl, podruh ve vsi Kyje, skalník.

2. Kamene od nich dobytého používali ku stavbě sednic, z nichž se zmínka činí jen o jediném: r. 1705 zemřel v Oupici Martin

Hladík, sedník a brusař; vyráběl tedy, nespíš v stěh, kdy je sedník bez práce, brusy.

3. Zedníkům potřebné vápno dovážel vápeník ze Suchovršíce Jan Růže (1707), jemuž r. 1709 zemřel syn „prostředkem, že se jest tuze opálil, když u veliký Pátek kamna vymytajlo do sazí natrousil Jan syn Jana Růže vápeníka ze S., stáří 14 let.“

4. Hlinu zpracovávali hrnčíři; tak r. 1703 zapsána Rozina, vlastní dcera Václava Klímše, hrnčíře starého oupického. R. 1711 je zapsán pohřeb: Matěj Klímš, nejprv hrnčíř, potom pekař. Bylo tedy pek řství tenkrát výnosnější než hrnčířství. Konečně r. 1715 pochována v Zálesí Barbora Zampochova, hrnčířka.

K těmto živnostníkům náleží snad i mlatník, to je řemeslník, jenž hospodářům dělal mlaty, dělali je ovšem z hlíny; byly-li však mlaty podlahy z prken, pak jej musíme umístiti mezi dřevodělníky. Mlatníka nalézáme v Havlovicích a sice: Jiřík Matouš, mlatník (jindy mlateník), a poněvadž měl asi dosti volného času, proto když slavná c. k. vláda vynášla kolem r. 1711 novou daň zvanou „akcie“, stal se též „accisníkem“ čili „dřechodu accisního vejběrdím pro obec Havlicvice“.

K znamenitějším řemeslníkům v Oupici patřili též řezníci; tak r. 1702 zapsána Anna, manželka Jana Nyklíčka, řezníka, jinak Mocova Hanse. R. 1703 byl svědkem při oddavkách její manžel: „pan Jan Nyklíček, řezník, radní, a nejmladší kostelník z městyse Oup“, jenž r. 1707 zapsán jako „primátor města.“ Mimo to nalézáme r. 1703 Jiříka Stehlíka, řezníka, a r. 1706 Kašpara Nyklíčka, řezníka.

V okolních obcích byl řezník v Brusnici r. 1658 dle zápisu: Mariana Rychterin et lano Bruenicensis (M. rychtářka a řeznice z Br.), r. 1706. Vilém Gall, řezník tamtéž. Ve Studenci porážel Samuel Bořek (1704).

Skopový dobytek kupovali řezníci ve dvoře Sychrovském, kde ovce chovali, jak patrně z nejstaršího zápisu z r. 1652, kde se připomíná Jan Rufer, ovčák ze Sychrova; po něm byl ovčákem jeho syn Jiřík Rufer; r. 1696 zapsán Jiřík Možíš, ovčák, v jehož úřad nastoupil r. 1703 jeho syn Jan Možíš, pastýř.

Kulturní hlídka.

Z říše petrolejového krále.

V přítomné době odvíjí se v Americe a nejvyššího soudu trestní řízení proti petrolejovému trustu Rockefellerovů. Nebude nezajímavo prohlédnouti blíže království tohoto peněžního vladaře dle čas. „Vynálezy a pokroky“.

Na jednom konci New Yorku leží zvláštní město zcela pro sebe, kterému řada k nebi čnějících věží babylonských mohutných tvarů zcela zvláštního rázu dodává. Na prvním jednoho z těch netvorů čteme v obrovských literách tři slova: „Standard Oil Company“, se kterých poznáváme, že jsme v sídle Villiama Rockefellera, krále petrolejového. Jest málo těch šťastných, kterým se podařilo spatřiti toto království dopodrobna; mezi nimi byl však Štěpán Lanzanne, dopisovatel pařížského časopisu „Matin“, který tuto návštěvu následujícími způsobem líčí:

Asi v patnáctém nebo šestnáctém poschodí nad povrchem zemským vstupujeme do sálu o majestátních rozměrech. Asi třicet mužů je zde shromážděno. Jeden z nich jde návštěvovateli vstříc a praví: „Jsem Villiam Rockefeller. Ve jména svém a svého bratra vás vítám. Zde jest sídlo naší vlády a všichni tito páni jsou jejími ministry. Zde Mr. Archibald, předseda státní vlády, zde Mr. Libby, ministr vnějšku.“ Pak se jde k salónu do velkého sálu o dvě poschodí výše, kde při velkých stolech řada pánů rychle a mlčky jí. Seidane trvá s-tva patnáct minut, neboť práce jest přísným panovníkem. Pak podává Mr. Archibald návštěvateli některé zajímavé údaje o obrovské rozloze obdivuhodného podniku tohoto.

Každým dnem od východu slunce až do jeho západu vytěží se v Hři Rockefellerově 400 000 sudů petroleje, sud po 160 litrech, tedy 64 milionů litrů petroleje každodenně.

A to jest jenom jediná provincie v naší Hři, vysvětluje Mr. Archibald svým hlídajm, prostým způsobem a pokračuje: „To, co tvoří sílu určitého průmyslu i každého jednotlivce, jest neoprostá nezavislost. Moc „Standard Oil Co.“ spočívá právě v tom, že i v nejmenších věcech jest úplně neodvislým. Miliony sudů, které petrolej po světě rozváží, vyrábějí si sami a k tomu slouží jejich loay v Carolině; rovněž zhotovují si smůlu. V Buffalu staví vozy pro dopravu. V Oil City vyrábějí kove, kterými sudy naplňují a vyprazdňují; mají továrny na lampy, ve kterých olej hoří, a vyrábějí sami knoty i sirky, kterými se knoty zapalují. V roce 1906 vyrobeno bylo 25 milionů sudů petroleje k svícení, 10 milionů sudů nafty, 10 mil-

lionů sudů oleje k masání a několik tuctů milionů liber vosku a svíček. Aby se vše to vyrobilo a rozesílalo, mají tisíce a tisíce čerpadel a pramenů.

Mají 20 velikých rafinerií, z nichž jediná čistírna v Bayonne přes 6000 dělníků zaměstnává. Mají 12 000 kilometrů velkého potrubí rozvádějícího, ve kterém olej obíhá a k němuž se pojí 25 000 km trubek menších.

Ve Spojených Státech mají 8396 stanic železničních a říčních a 9200 speciálních vozů, sloužících pouze dopravě petroleje. Mají zvláštní loďstvo, čítající 65 parníků, 19 lodí plachetních, 105 velkých člunů, 29 lodí vlečných a 6 člunů parních. Veli vozu 70 000 mužů, tedy o 4000 mužů více než president Spojených Států, který v čase míru pouze 66 000 vojáků a námořníků velí. Těmto 70 000 mužů platí 700 000 K mzdy, tedy za rok 285 5 milionů K. Potom vedl Mr. Libby francouzského návštěvovatele k oknu, se kterého bylo lze viděti v sluneční záři třpytící se moře. „Ministr“ ukazoval rukou na zařízení přístavní na straně New-Jerseyké. „Vidíte, tam jest Bayonne, náš přístav. Právě tam kotví parník. Ještě před setměním opustí tuto loď přístav, aby nastoupila svoji plavbu do Indie. Zitra ráno za soumraku bude tam již zase jiná loď, která jde do Hamburku, pozajítka třetí, jejížto cílem jest Austrálie a tak den za dnem přijíždí a odjíždí loď, která vezme s sebou 50 000 sudů oleje. S automatickou přesností hodina vypluje každoročně 365 lodí do světa a rozváží 4520 milionů litrů petroleje.“

Schůze č. II. „Volné myšlenky“ v Čáslavi.

Dle slibu či pohrůžky po první schůzi „klerikálům“ odhalené svolali přátelé Volné myšlenky schůzi druhou a z vybraných příspěvků najali pro ni „Dustkovo divadlo“. Jako thema ohlásili „Přirodní vědy a náboženství“ bez řečníka, slibující na plakátech soukromým jméno jeho udati v pátém čísle „Pravdy“.

O 1/3. hod. odpol. ujal se slova za hojně účasti sociálních demokratů, téměř všech časlavských židů a množství evangeliků p. MUDr. Filip, obvodní a panský lékař z Tupadel, a probíráje, že sešla se všechna vysnání a všechny strany politické, aby porokovaly o Volné myšlence a spojily se k práci za svobodu individuální a založení sekce. Vyzývá shromáždění, aby zvolilo si předsednictvo. K návrhu člena sociální demokracie zvolen jest za předsedu MUDr. Filip, za místopředsedu evang. p. Vodák, mistr krejčovský, a za zapisovatele sociál. demokrat p. Kavka, ač katolík p. Zeman proti tomu protestuje, žádaje, aby v předsednictvu byli účastníci i katolíci. Kdosi z obecnosty volá: „Máte tam dra Filipa!“

Když zvolení zaujali svá místa, počíná představený spisovatel p. Klímt z Prahy svou přednášku.

V úvodu předesílá, že bude mluvit o tom, co se dá dokázat a že nebude apelovati na cit; připomíná to proto, že jsou tu přítomni dva katecheti (kdo pak má je představit? pozn. R.), kteří asi zasáhnu do debaty. Zdůrazňuje rozdíl mezi vědou a vírou, mezi kterými přý jsou propasti nepřeklenutelné. Nato pouští se kurážně do Wassmanna, který dle jeho přesvědčení jest reprezentant katolické vědy v úvozových a katol. úsuzu o vědách přírodních. Je výtečný pracovník v mravencích, jinak však nestojí za nic, jak mu to bylo dokázáno v Berlíně. (Že tam byl Wassmann uříčen, to neřekl. Docent na rabinském semináři Jos. Wohlgemut píše: „V celé diskusi nenamítlo se ani nejmenšího, co by vážněji padlo na váhu proti hlavní myšlence přednášek Wassmannových. Ba protivníci ani se nepokusili přenos se zabývatí záhadou a vytknouti velká hlediska, o něž běží v boji mezi vírou a vědou, mezi materialismem a náboženským názorem světovým . . . Sešli se tu muži známých jména a vše, co přednesli proti podstatnému obsahu přednášek, bylo tak nicotné, tak ubohé, svědčilo o tom — což každému znalci samo sebou je stejno — jak málo moha se základy víry otřásti vědou.“)

Wassmann, pokračuje řečník, chce smířiti přírodní výzkumy s nábož. názorem a sestupuje na krajní možnost, že Báh vložil do hmoty živoucí zárodek, jenž se pak vyvinou dle plánu určitěho. To však neobstojí před vědou, která neuznává Tvůrce, a neobstojí to ani před náboženským názorem o Bohu, snižuje to Boha, který je přece všemohoucí a moudrý dle katechismu. A jaká je v tom moudrost třikrát tvůřit, když mohl to udělat najednou? Vábec náboženství a přírodní vědy nejsou slučit. Odpůrcové si to ulehčují přeskakováním do filosofie. Ale ve filosofii jsou teprv slabí, nevědí ani, co je to přírodní filosofie. Příkladem toho je prof. botaniky a vládní rada p. Reiske, jehož knihu tu mám také. Vypomáhá si prázdňami slovy, na př. že duše je plamen božství. Co je to plamen božství? Co je to vábec Báh? Katolíci theologové říkají: Báh je duch a j duch je Báh. Nemůžeme se tomu divit. Aby šli ve vědeckém bádání tak daleko jako my, v tom jim brání církev, která se staví vábec proti vědec-

kému bádání, zvláště v vědách přírodních. Hned jsou tu indexy, hranice, ghašama. Tímto stědověk mluví o tom desí; mluví o tom tabdy jako dave, hned by mae vedli na hranici na ná-městi. Neat to lepí, jak my odborníci to vysvě-tujeme? Vše vyvíjí se v totase. Člověk je nejdokonalejší tvor; netvrdím, že je z opice, ale příbuznost jeví se mezi člověkem a opicí, dá se smíchat krev opičí s lidskou. Namítají nám tč. náboženství, svobodu vůli, mravní zákon. Teď se to zdá veliký rozdíl, ale jak to bylo dříve, když člověk stál na nejnižším stupni? Náboženství přece povstalo z hrůz nad zjevy, přírodními a člověk pak promítaje v přírodu ducha svého, utvořil si boha a vývojem přišel až k náboženství křesťanskému.

I zvíře má rozum, neboť rozum jest pozná-vání zjevů vnějších. Svobody vůbec není. Svědomí je přelud. Není žádného pevného mravního zákona, který by Bůh dal do svědomí. Jinak musil by být u všech lidí stejný a nedovoloval by zabít staré lidi u divochů a kanibalství. Mravnost se mění, je podrobena vývoji. A není to krásnější, když člověk jedná proto, že je to k jeho blahu a bliž-ního, než je mravní zákony, které praví: „Jdi, vyspovídej se a hřeš vesele dál?“ Víme, že naše vědění má určitě hranice, ale o to se nestaráme. Bereme život, jak jest; snažíme se, abychom si jej spřijemili, vyžili, vyplnili úkol, který máme. Nesmrtelnost je v tom, že žijeme ve svých dětech a svých pracích.

Vlny nových názorů bijí do skály Petrovy; už tam hodně vyblodaly, přijde ještě jedna a bude skála tato smetena. Lidstvo půjde klidně dál a na církev si ani nevzpomene.

To byl asi obsah hlavních myšlenek řeční-kových, prospěkovaných hojně různými vtipy; ne-šťitil se ani otepaných frází o svěťových babách, což opět a opět opakuje. Měl pravdu: neapelloval na cit, ale na hranici svých přátel, což mu vědecké kvitovali applausem.

Elášel se ku slovu p. prof. Kohout a praví asi takto: „Nebudu reagovati na rozličné ty vtipy a sotisy p. řečníka, chci se jen všeobecně do-tknouti jeho řeči. Tenor řeči té byl, jako by ná-boženství a přírodní vědy se vylučovaly, sobě odporovaly a sněsti se nemohly. Nemohu mluvití za náboženství jiná než za své náboženství kato-lické a tu již hned z počátku dovoluji si po-dotknouti, že nemohu souhlasiti s tím, jako by náboženství katolické a vědy přírodní stály proti sobě, jako by církev nedovolovala a přikázala bádání vědeckému, zvláště ve vědách přírodních. Důvodem toho jest mi, že v konstituci sněmu Vati-kánského, posledního te všeobecného sněmu cír-kevního, prohlásila církev: „Církev katolická, daleka jsouc toho, aby se vzpírala postupu věci svěťských a umění, je podporuje a odvahy jim dodává mnohým způsobem.“ Jsem přesvědčen o opaku tvrzení p. řečníka i proto, že souhlasí s tím vážní mužové vědy. Byl to prof. university vídeňské Lendenfeld, který v anketě, v níž jednalo se o rozmnožení přírodopisných hodin ve školách, pravil toto: „Obmesení lidé říkají, že přírodní vědy jsou v rozporu s naukami náboženství. Dle mého nej-internějšího přesvědčení nic není tak nesprávného, jako tento náor. Náboženství a věda jsou jedno. Nikdy nemáte býti sporu mezi nimi. A mluví-li kdo, že tu náleží spor, neví, co je náboženství a co je věda.“ (Dokonč.)

Rozběhy moderní kultury.

„Pah! Nač náboženství? S pokrokem kultury pokročí morálka laická, daleko vyšší, která úplně stačí. Ta odstraní hravě zbytky barbarství, zavi-něné církvemi.“ A oči pokroky pod zlatým skřipcem jiskří rozhorlením proti těm, kteří by na ten náhled nepřisáhali. A už ta moderní huma-nita jest na pochodu. Pokrokoví studenti němečtí při nedělním bamlu kopali do českého obecnstva, dávali zatýkači nevinné české dívky, hned se ně-kolikrát hlásilo několik burášků k svědčení na potrestání lidí pokojných. — V málokteré křemě za rok tolik rvaček bezcitných se provede jako na osvěcených universitách, jejichž návštěvo-vatelé mají v přední řadě něsti pochodeň skutečné kultury a humanity. Ve Vídni ráno 28. t. m. shro-máždili se vlasti akademikové v aule universitní, aby demonstrovali ve prospěch italské university. Tam však hned se dostavili i studenti německo-nacionální. Vlní začali zpívati píseň Garibaldiho, Němci zase ječeli proti nim „Wacht am Rhein“ a pak plákali. Rozzouřil se boj. Pracovaly kované hole, boxery a dýky, padlo asi 15 ran z revolverů, pedelové, kteří chtěli zakročiti, byli stlačeni. 200 Vlachů konečně přesilou 1000 francouzů nacionálů bylo vytlačeno z auly, načež ve rvačce se pokračo-valo na ulici. V tomto „kulturním“ zápase mnoho studentů zraněno. Z bojiště odneseno 10 těše zraněných. — Nu — a není laická morálka v této přitčinně zcela jasná? Nevědí kandidáti úctnosti zcela dobře, jak se obervati, aby neklesali pod úroveň afrických černochů? — Universita a technika za-vřeny, aby „kulturní“ práce nepokračovala na „pozdřelém“ pádu universitní“ dále.

Ve Št. Hradci Waldmundevoj znovu učinili klackatý výpad na katol. akademiky. V Praze nejvyšší intelligence německá, totiž university pro-posesti, sami povzbuzují k drážděním, buňám od-

povídajíce tak na Masarykdy návrh českoněmeč-kého vyrovnávacího výboru. Právě ti hodě oběti otvírají dokořán bránu největším nepřítelům ná-rodu — rasy — a účinněji než lidé proti. Svoboda s klackem v ruce! Svoboda rozblíjející lebký těm, kteří se odváží samostatně mysliti, do-žadující se v demokratickém věku národní nebo náboženské rovnoprávnosti! Nesmál by se takové moderní vymoženosti sám Attila, Tamerlan nebo některý náčelník indiánský? Stačí krvežíznivci aspoň nebyli pokrytci, netvrdíce, že bojují pro svobodu. Za pěknou maskou cení se ostré, trhavé zub. Neat právě nyní na čase, aby se srevidovala taková akademická svoboda a aby přesnější byl vytkant skutečný účel vysokého učení? Pomalu stánky věd budou více dějištěm barbarských rva-ček než místem k učení. Všecky moderní „ismy“, byť by sebe více na rozum působily, nedovedou obrátiti k dobru a spravedlnosti — vůli. A v tom věsi hlavní svízel.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupu-jete-li: pánské a dámské trikové prádlo (též právě jágrové), rukavice, punčochy,

**pánské vlněné vesty
s rukávy atd., jakož i:**

**Kněžské kolárky a
náprsenky —**

na firmu:

Fejgl & Byčičtš,

Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro šva-dleny a krejčí.

Solidní obsluha.
Levné, pevné ceny.

Hospodářská hlídka.

Všem, kdož se interessují o nový Svaz raiffeisenek a hosp. družstev. Nový Svaz po tolika překážkách konečně povolen a v rejstříku zapsán. Valná hromada ustavu-jící má býti svolána co nejdříve. Všem rolníkům, duchovním, učitelům a vůbec všechněm, kdož se o nový svaz náš interessují, hlavně pak zástup-cům raiffeisenek a družstev naší strany, všem, kdož by nové založiti si přáli, všem interessen-tům posíláme pozvání: Sejděme se v sekretariátu strany Praha, Opatovická ul. 10. v pondělí 30 listop. přesně o 11. hod. dop. ku předběžné poradě. Přijďte všichni! Přípravný komitét.

Jaké jsou též příčiny zdražení mléka? Píše se nám: Stále se vedou stesky do zdražování potravin a rozličné uvádějí se důvody. Hlavním ovšem důvodem bylo zdražení pracovní síly dělnické, nač odpověděli živnostníci zcela dů-sledně zdražením svých výrobků a úředníci žá-dostí o zvýšení platů. A tak vlastně platíme, resp. zdražujeme jeden druhému. Letošní nouze o pici následkem špatných otav působila na snížení cen masa a zvýšení ceny mléka; to je sice příčina nejbližší, ale není ta jediná. Až naroste píce do-statek, zvýšení již potrvá a to proto, že mléka-ření, zvláště kol továrních míst, víc a více klesá pro nedostatek pracovních sil. V našem městě bý-valo ještě před 15 lety na 150 krav, dnes jich tu je pouze několik, ač obyvatelstva přes 2000 duší přibýlo. Zmizely snad posevky, luka, která majitelé domů kdysi měli? — Nikoli, mají reality své dosud, ale mají je pronajaty, protože žádná holka nechce jíti sloužit ke kravám. Dříve krylo si město polovici spotřeby mléka samo, dnes musí se tato potravina chudiny dovážeti sem z veniec a ze dvorů — často tak vzdálených, že odtud nikdo do továrny docházeti nemůže. Z té příčiny sami rolníci mlékaření nechávají a mají krávy pouze pro sebe; kde měl rolník až 15 krav, má dnes 2 a to proto, že nemůže dostat děvečky k dojení. Pomáhá si tedy chudý lid potraviny sám zdražo-vati; ať se nebojí do měst, do továren, kde to bestoho praská, ať zstanou chudá děvčata slou-žiti v rodinách, kde od jakživa dobytek se choval; mléka bude více a bude lacinější.

Vývoz a dovoz dobytka. Za první tři čtvrtletí letošního roku bylo z Rakouska vyve-zeno 229.216 kusů jatečného dobytka v ceně K 55.552.125. Vývoz tento vrostl o 126.941 kusů anebo o 21.2 milionů korun oproti soudobí před-chodícího roku. Dovozy dobytka obnášeli 18.216 kusů v ceně 1.300.000 K. To znamená pokles o 8874 kusů nebo o 750.000 K. Může býti pravdou, co tvrdí se v kruzích agrárních, že vzrůst vý-vozu rakouského dobytka do ciziny jest podmí-něn jeho láci, ale na druhé straně uvedená čísla dokazují, jak hospodářsky jsou obavy, že dovoz cizího dobytka do Rakouska má zbouhat vliv na

domácí ceny dobytka. Od r. 1905 dovoz ten ná-padá klesá (se 445 na 12 mil. K) a nyní jest ten minimální, že nemůže mít žádného vlivu na vývoj cen na tuzemských trzích dobytčích.

Americké konkurenob. Američané poplášili nejednou francouzské rolníky svým úmyslem zříditi ve Francii v některém přístavě mořském (v Havru, Bordeaux, Paříži) veliké pe-rátky dobytčí. Na tyto porážky dovážel by se americký dobytek na lodích a na nich zabíjel a maso z něho rosvátelo po Francii. To značí pro francouzského rolníka dobytčáče obrovské nebez-pečenou soutěž! Podle dnešních zákonů francou-zských jest to přípustné. Ale rolníci i řemeslníci francouzští zasypávají vládu výzvami a žádostmi, aby se tomu opřela a nepovolila toho. Podnikavost americká — umělost, dovednost, pracovitost, organizace a zámožnost Američanů činí je nebezpečnými pro naše malé poměry; evropští lidé vyrábějí i obchodují oproti Americe na svou i svých odběratelů škodu nepokročile, zastarale a roztrhlštěně. A tak se leká už přemnohé od-větví konkurence americké; u nás petrolej, v Německu a Anglii železo, v Anglii kromě toho přádelny a tkalcovny, všude na celém světě strojnické továrny a obilí, mouka, ovoce, masité výrobky už dávno též jsou nebezpečným kon-kurrentem celé Evropy. Ale francouzské rolnictvo se pro tentokrát asi ubrání — zákazem dovozu a práce americké. Bylo by to ale smutným svě-dectvím, kdyby se Evropa Americe měla všude brániti jen samými zákazy a nikdy jinak, do-vedností a obratností vlastní.

Vzorné hospodářství zavedeno v ma-lém knížectví Lichtenšteinském, jehož panovník kníže Jan II. slavil 12. t. m. padesátileté jubileum vlády. Lesy jsou vzorně spravovány a za 100 let se vysekávají. Knížecí lesy jsou vzorem obecním lesům; všude jsou zakládány lesní cesty, aby dřevo se mohlo pohodlně odvážeti. Na všechny lesy celé země dohlíží vláda a ona ustanovuje, kde se má kácet a jak se má dosazovat a jak dle plánů cesty lesní zakládat a upravovat. Každá obec jest sama povinna postarat se o po-třebné sazenice lesní a mimo to lesní správa knížecí dohlíží a spravuje zemskou školkou lesní, odkud každý za levné ceny může koupit stromky všeho druhu. Nad obecními a spolkový-mi lesy je ustanovena čtrnáctičlenná dozorní rada přísečná, která bdí, aby lesy nebyly pustošeny, vysekávány předčasně a hlavně, aby se zalesňo-vání pravidelně a účelně provádělo.

Nevedomé zemědělství. Docent země-dělské techniky v Královci dr. A. Backhaus pře-vzal velice zadlužený statek Quadneuan ve Vých. Prusku. Nepronajal ho, ani neprodal, nýbrž od-hodlal se věsti ho na základě moderní vědy. Výsledky své tříleté práce shrnul ve spisku, který podává úplný obraz postupu jeho prací. „Zdařilo se mi — praví v úvodu — přes to, že neznal jsem ani země, ani lidí, že jsem byl přetřesen jinými pracemi, beze subvencí státních neb zemědělských korporací, přes četné ohyby, které poznány teprve pokusně, ale užitím mo-derních zásad, dosáhl na statku v drsném pod-nebí a špatném stavu dvojnásobného hrubého sisku ve 8 letech a při tom byl i mírného sá-ročení vloženého kapitálu. Opaten o zkušenost, odvažují se nyní tvrditi, že musel zemědělství celkem mnohem energičtější vyžívatí dnešních pokroků, že ale musí také věda rasiti jiné cesty než dosud. Tvrdím, že lze na statku výnosu schopném, s potřebným kapitálem a přiměřenou pracovní silou hospodářti úspěšně, t. j. že lze dosáti přiměřeného srovnání kapitálu a pracovní renty!“

Ovocnářství v horách daří se právě tak dobře jako v kraji rovinatém, jen když vo-líme druhy poměrům odpovídající. Důkazem toho je na př. Valašsko na Moravě, kdež domácí druhy: jádrníčky, valínky, hedvábné či rajské, malinové, kruželky, vintlíky atd. výtečně se daří a poskytají ovoce skutečně cenné. Z novějších druhů cizích dle zkušeností, dovozních osvěd-čují se takměř všude oar Aleš, šarlamovka, rudý kuzinot, krásné z Pontvise, Bojkovo, krátko-stopka královská, hranáč kdánský, zimní parmána zlatá, Bismarkovo, Roskopovo, červená Berga-motka, dobrá Suissa, máslovka Christova, zelená Majdalénka, Markétka a mnohé jiné, zvláště druhy dlouho kvetoucí.

Bez hnojení žádná louka. Zmech-o-vati, místo živých travin rosbujati se bezcitný, ba přímo škodlivý a nebezpečný plevel. Třeba tedy louky pravidelně hnojití s pravidla v jeseni a sice buď kompostem, v němž je hojně vápna, aneb chlévským hnojem, kde není o hnoj potíž, po případě struskou s hnitím, pak hnojivkem sešlenuou kostikovými látkami a konečně i váp-na-tým slínem. — Dobře pochodí, kdo s jara, když louka se zelená, po hektare rozbodí 100 kg čilakého ledka. V obyčejných poměrech dáva se po hektare 8 q 40%, soli draselnaté aneb 8 q kainitu. Na pádách rašelinnovitých a písčita-tých bora se více, na úrodných křídlech méně hnojiva třeba. Hnojití se má louka vždy při třech letech na podzim.

Školský obzor.

Zase jedno otevřené přiznání. Na pokyn tvrdosti pohledových učitelů, tvrdějším (vlastně v předvolebních řečích), že nejsou proti katolíkům, že jim jest lida Bůh svatou, lze odpovídati poukázáním na úvahu učitele p. B. Rábe v „Učitelských Novinách“, kde se praví mimo jiné, že v zemích koruny české mezi 98 učiteli katoliky nacházíme ani deset věrně katolicky spravedlivých. Děti s urozeným obzorem věřily. Potom se jim podávalo z každé vědy kousek, ale i ty kousky pohltily dětskou vírou. „Nová víra v nás vstoupila. Hmota jest neomřitelná, tedy — věčná... Síla jest neomřitelná, tedy také — věčná... to byly první články nové víry.“ — Z toho jest patrné, odkud ty kousky „vědy“ byly čerpány: z nevědeckých předpokladů, vymyšlených výhradně na rafinované potírání víry. Která skutečná věda jen dokázala, že hmota a síla jest věčná? Pan Ráb pokračuje, že všichni zažili boj s Bohem Stvořitelem. „Mezi vítězi je nejméně těch, kteří došli k pevné víře, k pevnému vlastnímu přesvědčení: Ne! boha. Není věčného boha. Svět je věčný. Byl vždy, jest a bude vždy v stále, věčné proměně. To jsou lidé nejtvrdší, oceloví, sami v sobě vypracovaní, filosoficky klidní: sami sobě stačí.“ — A! a! Odkud jen se tolik ti lidé „přesvědčili“, že není Boha? Ohání-li se takoví ateisté až příliš experimentální vědou, proč už ke všem vědám skutečně na základě neúprosné, čisté vědy nedokázali to svoje „přesvědčení“? Chyťte žijící samilovanou domněnku. A že jsou filosoficky klidní, oceloví? Není větších rozháranců, než jízlivějších, zlobnějších individuí než ty lidé, kteří se blýskají na veřejnosti nevěrou. Nemajíce schopnosti pozitivně k zdatu společnosti pracovat, přemílají svoji nevěru s fanatickými gesty všude, kamkoli přijdou, jako by ateismus byl univerzálním lékem na všechny neduhy — až situace francouzských nevěroň svědčí o pravém opaku. Jaká řada nevěroň zvlášť pčestných svíjela se na lůžku smrtelném v největším zoufalství! Pak prý si sami dostačí!?

Leč čteme dále: „Mnohem více je těch, kteří po vnitřních zápasích uvěřili, že všechno nademyslené, transcendentální, je temná noc, nepoznané a nepoznatelné.“ Ano — bylo by v té příčině mnoho nepoznaného, kdyby se nám nedostalo vysvětlení od samého Bohočlověka, jehož svědectví váží a jest opřeno rozhodně daleko lépe než kupa frází celých davů pokrokových chlebařů. Tedy většina si říká, že nezná a nepozná — a přece titíž učitelé podporují přímo fanaticky vrstvou Volné myšlenky, která pokládá za veliký článek vědy — popírání Boha. Pak prý ti lidé chtějí podporovati jen pravdu dokazující!

Pak praví, že učitelé — ateisté nebo nekatolíci nemají tolik mravní síly, aby vystoupili z církve. „Omlouvají sami sebe učitelstvem závislostí: Mám sobě, ženě i dětem způsobovati nepřijemnost. Hlídať musí hlídání švestky v stromofadu, učitel děti v kostele. *Citím ovšem, že to není povinné a otevřené... ale jak já ubohý mohu odhrnouti kapuci, když musím děti nábožensky mravně vychovávat?* (Nu — s tím „musím“ to není přece nejhorší. Vždyť se učitelé teď nic zlého nestane, zdrží-li se aspoň jedovatých slov proti náboženskému přesvědčení. Pokrokoví však myslí, že musí v hodině přírodopisu vykládati o původu člověka, že musí v hodině dějepisné vykládati, že náboženství povstalo se strachu a z uctívání přírody, že musí místo náboženských výslovností pochybnost o Bohu trojjediném, *skládá se z toho, že musí být theologem.*) Učitel-ateista posílá své dítě do náboženských hodin, dává si vyprávěti, co bylo probráno a pak prohlásí: „To není pravda. Není bůh, není nebe, není peklo, nikdo svět neotvoril, ten tu vždycky byl a na vždy bude. Až vyrosteš, porozumíš. *Al: teď dětem nic neřekáš; neřekáš mně, ani sobě.*“ — Znamenitě! Ale, pánové, vždyť přece říkáte, že tihle lidé z vyšší morálce než statisíce prvých křesťanů, kteří, než by byli jednali nedůsledně, raději svoje těla nejkrutějším trápení vydali. Moderní osvícenec však přisáhá ve prospěch toho, co má v úmyslu rušiti a pro kus chleba jest hotov zapírati to, co v bezpečném místě prohlašuje za svoje „žalové přesvědčení.“ *A tihle lidé spílají o přetvářce pokrytých poctivých katolíků, kteří ze svého vysvětlení víry mají jen ten prospěch, že každý surovec se o ně-jízlivě oře a že jsou svláště v to-várnách pro svoje přesvědčení zbavování i skrovné skývy chleba.*

Reformovaný školní řád promyslel i schválil moderní pedagogové v Žižkově; mládež tohoto města svojí jemností i jinak ovšem již dávno vyniká nad dorost měst jiných. Nyní reforma polští vřelá zrovna letem orlím. V „Národ. Obsoru“ ze dne 7. t. m. oznamuje se „potěšitelná zpráva“ z okres. rady učitelstva žižkovského okresu. Pro mládež tohoto okresu vypracován řád svládnutí komisi; o něm se měla porada vysloviti. V řádu například: „Oti rodiče, učitelé, viz bratry a sestry ve všech spoličcích a lidech, mluv pravdu, neboj se pravdy hájiti, neschází majetku ani cti bližního“; atd. Zdravý poměr k přírodě, vyslovený základní zásady morálky čisté světské, jež už tolikrát zněchovála. Nejčernější květy nese právě morálka ta z francouzské mládeže. Ohlasověcké úřady i učitelé vyhledávají pěkná slova, ale vlastně

však nedají lidem těmi pravidly, jež se opírají pouze o slova. Pánové, učitelé ovšem protestovali proti schválení řádu, že morálka musí být opřena o Boha. Žádali, aby se v řádu vložilo dále, že se potřebuje k tomu. Tohle přece nebyl přímý nářek, „klerikální“, nýbrž všeobecně náboženský. Jinak by byli největšími kleriky právě Komenský a Hus, kteří kladli víru nad všechny vymoženosti, vědy a poklady lidské. Leč — dle „Národ. Obsoru“ učitelstvo se „statečně o-přelo.“ Pan referent Friderich chytře prohlásil, že jsou v řádu zásady všech vyšších náboženství. Pak jistě připomenuti, že jde v řádu také o děti bezkonfesi. (Je jich jen několik) Chudákové, mohli by se tedy velice pohoršiti řádem, v němž by byla odporučena úcta k Bohu. Na čisto by byli mravně skazeři. Po delší debatě navrženo tolik, aby před slovo „rodiče“ bylo vloženo slovo „bůh“. Leč při hlasování proti 10 hlasům i to bylo zamítnuto. Tak tedy velcí husité žižkovští, kteří odporučovali kněžstvu čistou víru Husovu, zreformovali „upřímnou křesťanskou výchovu.“

Rozumí se, že katolické kruhy proti jednání tomu protestovaly. A tu vždy jemný „Čes. Učitel“ dne 18. t. m. odpovídá o „jezovitském kokrhání v „Čechu“, o „černých kohoutech“. A užívá zvláštní argumentace: „Katecheta Silný, co znamená, že Bůh je vředyptitomen? Že je vředy, na nebi i na zemi. Hleďte, pánové! Je-li pravda, co nám katolická církev k věření předkládá, totiž, že Bůh je vředyptitomen, ale neviditelný, je zajisté také pravda, že je i v přijatém řádu školním, třebať tam o něm nebylo zmínky.“ Na tuto pošklibnou neomalenost a sofistiku dávati příslušnou odpověď jest zcela zbytečno. V debatě dle „Česk. Uč.“ poznamenala sleč. M. Tánová: „Když jsme přivedli dítě k mravnímu životu, aniž bychom stále volali Boha, dosti jsme učinili. Jen když povede pořádný, poctivý a spravedlivý život.“ Chyťte řečeno. Bylo však potřeba zaujmouti určité stanovisko k životu posmrtnému, bylo potřeba porazit důkladně pravdivost výroků těch velkých učenců, kteří řekli, že zdravá, opravdová mravnost bez základy náboženské možná není. Tam tedy dospěla dcera velkého husity, která sama velice Husa vobíhala. Ku konci pak pamatujeme si dodatek „Čes. Učitele“: „Žižkovským rodičům však gratulujeme! Mají své děti v dobrých rukách!“ Ano — proto právě žižkovský dorost, zpracovaný vyšší a veskrze účinnou občanskou morálkou, jest mravním vzorem každé jiné mládeže.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

A zase zloději. Okres. soud v Mostě n. Lit. (Brux) dne 9. t. m. odsoudil rudého důvěrníka organizace zedníků v Oberleutensdorfu Jar. Myšlka k šestišestému vězení za to, že odcizoval soudružské peníze a že nadto se dopustil různých podvodů. Než prohl. z Oberleutensdorfu, vypůjčil si od své kvartýrské peníze a přivlastnil si od jednoho soudruha stříbrné kapesní hodinky. Až mu je teprve 26 let, byl již několikrát trestán. Ale soudruhům se přece dobře hodil za důvěrníka. — V 24. čísle „Fachzeitung der Schneider“ (ze dne 14. t. m.) hledá rudá redakce předsedu místní skupiny oděvníků z Nov. Jičína Al. Hrachovce (číslo člen. knížky 21.872), který odcestoval, aniž se ví, kam. „Poněvadž svých věcí neodevzdal v pořádku (aha!), žádají se soudruzi, aby oznámili centrále jeho nynější pobyt, pokud se o něm dovědí.“

Soudruzi jako zaměstnavatelé. Zase nový křiklavý případ. Ve šlídce rudého konsumu vídeňského (Meidling, Wilhelmstrasse) byla zaměstnána posluhovačka H. k čištění místnosti. Dostávala za to měsíčně 10 K. Musila si z tohoto královského platu pořizovati hadry na drhnutí a utírání. Pořádala skladníka o zvýšení platu, protože práce trvala dlouho (při inventuře až do půlnoci), takže byla nucena zanedbávati příliš svoji domácnost. Přidány jí tedy měsíčně 2 K. Před krátkým časem prosila, aby se jí aspoň kupovaly hadry na čištění; poukázala, že dříve posluhovačka dostávala k platu zdarma opotřebované bedny, sudy a pod. k topení. Leč bylo jí odpovězeno, že takové věci se musejí prodati, ať prý raději pamatuje posluhovačka na budoucnost, která pro ni může být ještě horší; 2 K byly jí prý přidány jedině proto, aby si za ně opatrovala potřeby k čištění. Ubohá žena ovšem při takových rajských vyhlídkách do státu budoucnosti dala výpověď.

Zajímavé deznání. Soc. demokraté hesenští měli v Mohudi zemskou konferenci, v níž osyvaly se stesky na strátu obou mohudských mandátů, na neuspokojivý průběh celavy 1. května a pod. Hovořilo se o příčinách té miserie. Soudruh Hiller řekl otevřeně, že není příčinou sdílného pokroku soc. demokracie hospodářská tíseň, nýbrž především nepatrná práce soc. demokratických parlamentních zástupců na německém ústavu i v říši. — I na — to — u — h — l — i soudruzi dávno vědí, že jejich vůdcové v přední řadě pracují pro svoje dobré živobytí.

Při volbách rudí kandidáti mohou se potrbati s tím, že jsou v říši. — I na — to — u — h — l — i soudruzi dávno vědí, že jejich vůdcové v přední řadě pracují pro svoje dobré živobytí.

Uvážliví lidé zbavují se „bratrské ochrany“ rudých děle. Po obrovské porážce rudých kandidátů do zem. sněmu v Dol. Rakousích utrpěl rudý tábor velikou strátu ve Št. Hradci. Dne 18. t. m. konaly se tam doplňovací volby třetího sboru do městské rady. Jakkoli dříve měli rudí v ruce všech 6 mandátů, obdrželi nyní pouze dva. Nad takovou porážkou je pojal nepřítelny vzték. Uspořádali v městě průvod, při čemž nemilosrdně stloukli několik svých odpůrců; teprve policie učinila vylévům soudružské vzdělanosti konec.

Jak pomáhali národu čeští soc. demokraté bráněti. Před volbami do obec. zastupitelstva, kdy české listy zapřísahaly naše voliče, aby volili národně, napsal brněnský český radý orgán: „Nějdemo do voleb s úmysly nacionálními (národnostními).“ A taky se rudí spojili s vřetkým nepřítelím svého národa — s rudými soudruhy německými, kteří byli ziskáni německou radnicí, aby volili s ní. A přitom ještě drze provolávali, že jest povinností uvědomělého Čecha voliti s rudou stranou dle kompromisní listiny. Volilo se dne 18. t. m. Německí soc. demokraté, kteří byli přijati na listinu germanisující radnice, obdrželi hlasů: dr. Ozech 12.761, Pipal 12.788. Kandidáti čeští obdrželi: dr. Pluhář 4719 hlasů, dr. Koudela 4677, Hybeš 7024, Tusar 6952. *Jak to, že německí soc. demokraté obdrželi o dva tisíce hlasů více než kandidáti německé radnice?* Příčina zcela jednoduchá. Rozhodly hlasy posilujících des. soc. demokratů. Všichni čeští voličové dali své hlasy čtyřem kandidátům českým, mezi nimi i oběma „českým“ soc. demokratům Hybešovi a Tusarovi. Čeští socialisté demokraté oddali hlasy svým dvěma kandidátům Hybešovi a Tusarovi. Pro dra Pluháře a dra Koudelu nedali však ani jednoho hlasu, nýbrž volili německé kandidáty dra Ozecha a Pipala. Přes ony dva tisíce hlasů, o které mají oba čeští kandidáti dr. Koudela a dr. Pluhář méně, rozmnožily počet hlasů německých socialistických demokratů, tak že ti obdrželi hlasů více než kandidáti radniční kliky. A pak v extravlasteckých kruzích se lze bez přitře, že největším nebezpečenstvím pro český národ jest „černý klerikalismus“. Hada zrada se pokrm a pokrokaři s židy a socialisty budou svorně dále pořádati štvavé tabory proti „černé bandě“ — jak nás ušlechtilé nazval apoštol vyššího náboženství Masaryk.

Leží si ve vlasech. Zůřivý boj odehrává se mezi soudruhy německými. Orgán svazu rudých sasečů vyměňuje ostře svoje názory s hlavními listy rudého tábora Vorwärtsu a s Leipziger Volkszeitungem. Tuhá srážka nastala po odsouzení redaktora Postu žalovaného od ředitele Vorwärtsu Rich. Fischera. Radý redaktor Korrespondentu Rexthäuser stěhoval se na brutální počínání Fischera. „Vorwärts“ napsal, že Rexthäuser ze svého myslí, že proti nepřítelům jsou mu všechny prostředky dovoleny. To jest prý hluboko pokleslá morálka. „Leipziger Ztg.“ napsal, že nepoznal mezi padouchy německými člověka tak mravně zkaženého jako Rexthäusera. Rext. v č. 128. Korrespondentu na 10 sloupcích číslil sebeobranu, v níž dokazuje různým způsobem, že nebyl povinen před soudem podati správné vysvětlení ve prospěch Fischera, protože týt ho urazil a jest jeho nepřitelem. Prý společenský takt mezi soudruhy klesl tak hluboko, že není možno jíti níže. „A to není stejné smýšlelné, mezi bratry, kteří chtějí vytvořiti svého vyššího náboženského, sčítá ideál.“ Prý s Fischerelem žádný obchodník nemůže lebece konkurovati v kapitalistickém snažení. Necht prý se stará „Leip. Volksztg.“ raději o rudé padouchy (Halunken), kteří jsou jí bližší, než o něho — Rexthäusera. A — dle sdělení Korrespondentu ze dne 10. t. m. dne 6. t. m. 3000 lipeských sasečů vyjádřilo se ve prospěch Rext. proti „L. Volksztg.“

Ačkoli Fischer blahosklonně prohlásil 29. Mjna, že nepřijde pro urážení jeho osoby žádný dělník o chleba, přece již 31. Mjna dva saseči (Mussial a Mahlo) byli propuštěni pro svoje svědecké výpovědi z tiskárny Vorwärtsu. Rext. napsal v Korresp. mimo jiné: „Není v Německu žádný socialistický list, který má odvahu toto pokrytectví spranyřovati?“ Tak a podobně se častují rudí sokové v důbých sloupcích; věru hrozně zá vyhlídka na rejské poměry v státě budoucnosti.

Legitimace

dle § 2. shromážděv. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

... dle § 2. shromážděv. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Velkorestaurace Ohoděra-Vacek

*** V PRAZE, ***
na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

Jest stálým destaveníčkem
hostů z venkova a depo-
rují se jim co nejlépe.

Postní pokrmy vždy jsou
" pohodově. "

Všeob. úvěrní společnost

sapeané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 $\frac{1}{4}$ % až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gramofon, fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte

v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnoproudý. Žárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Josef Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiráskova třída č. 254.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jako ručně, čímž umožněno
má dodatí veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, kladně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, r. spočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstků.

Sta odporučení a čistých umění po ruce.

Prostím veleďstojnému duchovenstvu o lakavou příměš
a důvěrní závědu domácímu.

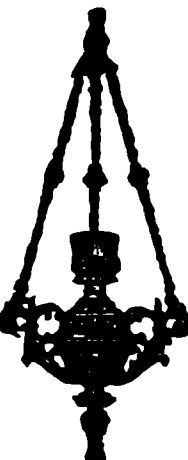
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Veleďstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Prague, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vysocejší pasířské spe-
cialné na kostelní nádob, dovoluje

i doporučení své hojně zásobeny

sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jícími kostelními nádob a náčiní,

jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křesťanské, křesťan-
ky, paterky, nádobky a t. d., vše

v přesném slohu církevním. Staré

předměty znovu opravuje v původní

intenci a jsou v ohni zlátí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a složení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovánejšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více umění po ruce. Zásadní pracovní vy-
robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

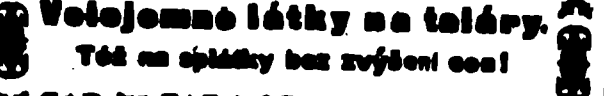
Četná umění zvláště s kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za

dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, proč, malou objednávku na
skoušku.

Volejte látky na taláry.

Těm na splátky bez zvýšení cen!

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před
sochy svatých a pod.

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 sl. 3, 4-5 sl.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Vyprachtěch)

doporučuje P. J. veleďstojnému duchovenstvu

světly osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keřového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukádku

se na požádání franko zasílou.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jakožto

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříňkách,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

— nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova

ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes

60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

bu dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatým fi-
gurálním provedením a

vše i se delami
rámů, stěží vyznamén.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

Konstatujeme i písemně poštovním doručím.

Založeno roku 1894.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 4. prosince 1908.

Inserty se počítají rovně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil Jeho Biskupskou Milost, nejdůstojnějšího vrchního pastýře našeho

Josefa

imenovati skutečným tajným radou.

Jmenování toto, jsouc vzácným vyznamenáním nejen našeho kathedrálního města a širé diecése, ale i celé vlasti naší, jejíž věrným synem nejdůstojnější arcipastýř vždycky byl, vzbudilo všude radostné nadšení, o němž svědčí nesčíslné gratulace z nejvyšších kruhů nejen vlasti naší, ale daleko za hranicemi jejími.

Jeho Excellenci pak, jehož obětavé působení zlatým písmem zapsáno do srdcí vděčného lidu i v chudé chatě, a jemuž dostalo se vznešeným aktem panovníka nejvyšší pocty, přejí všichni věrní synové diecése na Bohu dlouhé a požehnané působení!

Ad multos annos!

Mračna.

C. k. místodržitel Karel hr. Coudenhove vyhlásil v den jubilea císaře a krále Františka Josefa I. stanné právo pro Prahu, jakož i pro soudní okresy karlínský, smíchovský, král. vinohradský, nuselský, vršovický a žižkovský. V též den ráno buršáci provokovali průvodem, majíce v čele raktora techniky Giegievicze a poslance dra. Malého. Politika německých šerventů chytře v posledních nedělích našla nejobdivavější hrot v buršáckých bumlech; do bumlů se soustředila politická expanze německ. národních výhradně. Lid český drážděn způsobem velice pohodlným a rašňovaným. „Co zlého děláme? Není nám dovoleno pokojně se projít po Příkopě? Vždyť Češi chodí taky. A že někdy kopeme, klackem se oháníme a do krve raníme? To jen tehdy, když jsme ve své svobodě zkracováni.“ Tak asi odpovídali buršáci, podepření o nejvlivnější kruhy politické, roztrpčenému českému lidu. A na základě tak vyslovených „zásad“ uměli probírané klamati širou cizinu. Zpívání „Wacht am Rhein“ se jim odpouštělo šmahem.

Vědomo, že se zapovídaly často ve smíšených krajích naše národní slavnosti a schůze; úřad prohlásil jednoduše, že nestojí za klid. Ať tedy buršácké průvody byly starou zvyklostí či nebyly, tolik rozhodně úřady pražské mohly říci samým buršákům také; vždyť věděly, že netoliko Praha, ale celý český národ jest v krajním rozčervení. Věděly, že nebude potřebovat ani jediného četníka odjinud povolávat, přestanou-li aspoň na čas bumly. Věděly, že lid český jest loyální, že žije rád v míru s Němci, pokud tiho mu křiklavě nenblíží. Německý majetek, německé životy zajisté by bývaly v naprostém bezpečí, kdyby bylo policejní ředitelství řeklo již dávno dřív buršákům, co prohlásilo nyní: „Nosení spolkových odznaků a jinakých jest zakázáno.“ Buršáci mocí mermo též den chtěli jít v barvách ke kladení zákl. kamene něm. university. Když však seznali, že stanné právo jest opravdu vyhlášeno, raději se zřekli průvodu a vtousili se do kasína. Pak prý jsou jejich průvody v barvách jen nevinnou, nepolitickou procházkou!

Ovšem německí šerventi nastrojí velice obratně past, do níž náš lid chtěl vláskati. Na zem. sněmu spustili randál výhradně za tím účelem, aby k bouřlivým projevům vyprovokovali zástupce českého národa a tak zmařili zasedání. Pak se pokračovalo na ulici. Náš lid, nemaje obezřetného vedení, propukl v bouři nevole, čímž splněno přání těch, kteří buršáky za sebe n. strkávali. A přece jisto, že za nynějších okolností není nám možno vybojovati politická práva — na Příkopě. Vědělo se, že ku skročení zpupnosti buršácké přece jen vedou cesty zcela jiné, trochu delší a pracnější, zato však mnohem účinnější. Co jsme napsali o tom v č. 43., to nyní opakuj po nás v různých variacích llety jiné. Národní hotovost musí býti na stráži vždycky a upřímně; vyžaduje se důslednost a opravdovost i v drobné práci nář.-hospodářské, vyžaduje se, aby národní agitace vynikala aspoň s polovicí tou intenzitou,

a jakou se shání mandáty; jest nutno, aby české strany nebojovaly proti sobě více než proti skutečným národním nepřítelům. Národ náš, který za poslední návštěvy císaře a krále dokázal tolik loyality, jest nyní rozkřičen od židovsko-německého tisku jako vzezradný. Lže se o nás způsobem nejdrzejším. Bolestné okamžiky, bolestné nadšení! Doufáme však, že trapné intermezzo bude jen krátké a že po seblabých zkušenostech minulých dnů bude postupováno obezřeleji — zvláště od vlády, která přece vidí, jaké násilnosti se páchají v zmínčených městech proti Čechům zcela pokojným.

Oslava 20letého trvání jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové.

Tovaryšská jednota oslavila 20leté trvání své zcela tichým, ale přiměřeným způsobem. Dopoled. 29. m. m. účastnil se spolek korporativně s praporem slavných služeb Božích, po nichž v 11 hodin konána slavnostní valná hromada za účasti přátel a bývalých členů jednoty. — Mezi hosty pozorovali jsme p. zemského radu Fišera a zástupce živnostenských společenstev.

Slavnostní schůzi zahájil vřelou promluvou dlouholetý předseda vdp. dr. Reyl. V řeči své odvodil tichou oslavu 20letého trvání slavnostní náladou, kterou katolíci rakouští oslavují dvě významná letošní jubilea, 50leté kněžství sv. Otce a 60leté vládařské jubileum císaře a krále Františka Josefa I. Významné tyto dvě události dějinně brání jednotě v tom, aby své vlastní jubileum slavila okázalým způsobem. Přes to nemohla přece jednota mlčením přejíti 20. rok svého trvání, protože rok tento jest časovým mezníkem záslužné, úspěšné, obtížné a naděje práce spolkové. Jednota pracuje záslužně, poněvadž vychovává řemeslnický dorost. Stav řemeslnický hyne hospodářsky následkem útlaku velkovýroby, ale hyne též mravně, protože nemá dorostu, kterého zmocňují se hned v letech učednických nepřítelé malovýroby a tak odcizují mistra a celému řemeslnickému stavu. Bez výchovy dorostu zahynul by stav řemeslnický a proto jest výchova nutnou. Na mladého člověka, jenž vyšel ze školy a nenabyl dosud samostatného úsudku, působí nejvíce společnost a to buď dobře anebo neblaze podle toho, jaké jest společnost vnitřní hodnoty.

Dobrou společnost pro řemeslnický dorost založil před 60 lety kněz Adolf Kolping, jenž sám jako obuvnický tovaryš poznal mravní bídu řemeslnického stavu a proto v pokročilém věku svém vstoupil na studie, stal se knězem a v tomto stavu ujmav se mládeže řemeslnické. Dle Kolpingova shromážděje dnes přes 200.000 tovaryšů v 1100 spolcích. V Hradci Králové založen byl spolek v duchu Kolpingově před 20 lety a proto jeho význam a důležitost jsou nepopíratelné. Práce jednoty setkala se také s úspěchem, neboť jednota ve svém středu shromážděje průměrně ročně 70 členů, z nichž polovina bývá mladých činných členů. Jednota pracuje na základě křesťanských zásad a není to bez významu, že při církevních slavnostech manifestují členové veřejně právo své katolické smýšlení.

Vzdělávací snahy jeví se pořádáním četných týdenních schůzí a veřejných přednášek, z nichž za poslední 10letí bylo pořádáno 48. Tovaryšská jednota pr. ní začala v městě našem středoškolské extenze v době, kdy na příklad o pokrokových lidech v Čechách nebylo ještě ani slechu. Ušlechtilé zábavy divadelní, pěvecké a hudební (početem 42) v posledním 10letí shromáždily pod krovem Adalbertina četnou vybranou společnost ze živnostenských zdejších kruhů. Podpůrná činnost spolková ujímala se přicestovalých, onemocnělých a zemřelých členů. Jednota jest k. lóbkou pracovníků, kteří úspěšně působí v jiných katolických spolcích, a blahodárný vliv jednoty sahá i přes hranice našeho města, neboť jest dosti spolků v diecési, které podporovala dobrou radou, deputacemi, přednáškami a koncerty.

Agenda spolková vyžadovala značného nákladu, obrát peněží za poslední 10letí činil 13.000 K, z nichž čistého zůstalo 563 K. Záslužná a úspěšná činnost jednoty narážela také na zřejmé i na tajné nepřátelství. Mnoho nepřítel poskytuje příležitost k četným vítězstvím a čestné cti. Proto jednota bez ohledu na své protivníky jde ku předu v tom vědomí, že žádný nepřítel není tak silný, aby ji mohl od dráhy započaté strhnouti.

Činnost jednoty jest však také nadějná. Když před 20 lety byl tovaryšský spolek založen, byly v diecési celé mimo něj pouze dva spolky katolické — v Chrudimi a Krucemburku. Dnes máme kolem 300 katolických spolků.

Stav živnostenský probouzí se z opojení svobodomyslných zásad a počíná dbáti o své hmotné i mravní povznesení, neboť ochranná středostavovská politika státní dodává mu naděje k životu. Žádný zákon nemůže však tvořiti blahobyt sám sebou a nemůže prospívat žádnému stavu, jestliže není náležitě využitkován. Živnostenský stav potřebuje tedy ducha a sebevědomí, a to mu zjednává náležitá výchova všech příslušníků. Výchovou dorostu zabýváme se my, proto jsme nepostradatelní v rozvoji živnostenské otázky a proto patří nám budoucnost.

Po 20 letech můžeme zahleděti sednes na řadu dobrých snah, obětavých činů a tuhých zápasů s plným klidem, neboť můžeme říci katolické české veřejnosti, že pracovali jsme poctivě. Vcházíme do třetího desetiletí s nejlepšími nadějemi, takže naše 20leté jubileum není písní labutí, nýbrž pouze časovým mezníkem sebevědomé, vytrvalé a obětavé práce spolkové, které zdař Bůh!

Po řeči p. předsedy přistoupeno k volným návrhům. Byl podán pouze jediný návrh, aby čestným členem zvolen byl protektor spolku, jeho Excellence nejdůstojnější p. biskup dr. Doubrava. Návrh byl jednohlasně přijat a výsledkem potleskem provášen. K slavnosti došly pozdravné dopisy a telegramy od p. dvorního rady V. Šolty, p. místodržitelského rady Steinfelda, veleb. p. Šmejkal a od předsednictva trutnovské katolické jednoty.

Ke konci schůze poděkoval p. starší jednoty Jenšovský p. dru Raylovi, jenž 19 let již ve spolku působí. V odpovědi na řeč p. Jen-

českého prohlásil p. dr. Rey, že dle sil svých hodlá v jednotě pracovat i nadále.

Tím tichá, ale povznášející domácí slavnost ukončena. Večer pořádáno slavnostní představení, při němž účastnilo se činně kolem 30 osob. Dvůrka Adalbertina byla vkusně ozdobena květinami a poprem Kolpingovým, celá jedna stěna byla ozdobena vyvěšenými plakáty o schůzích, divadelních představeních a přednáškách, které v jednotě za 20 let byly pořádány. Není pochyby, že činnost jednoty i v příštích letech bude se rovnati období právě uplynulému.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Dopis z Prahy.

Demoralizace. Spáchána byla věc, která znamená rozvrat mravnosti a práva. Nestala se způsobem hluchým, ale svou podstatou měla by v základech sátrati svědomím naší veřejnosti a měla by býtí mřížkou určitého kulturního směru, jenž jest značkou nejen dospělých inteligentův, ale také dobývá se do škol a chce uchvátiti pro sebe mládež. Z „Lidových listů“, které přinesly obšírný referát, vyjímáme toto: Kaplan v Borohradku, dp. Hubáček, poslal svému příteli, kaplanu v Kunštátu, zapečetěný dopis, v němž mimo jiné stěžuje si na pronásledování kněží tak zvaným pokrokařským učitelstvem. List na místo aby přišel adresátovi, ocitl se v plném znění v pardubské „Osvětě lidu“ zároveň s pokrokařským doprovodem, jež obstaral zemský poslanec a advokát dr. Štemberka z Rychnova. Kaplan dp. Hubáček odevzdal věc soudu a po dlouhých výkladech a tahanicích konečně nastoupeno na dra Štemberku, aby oznámil osobu, která mu list dala. Dr. Štemberka jmenovati odpřel, načež byl pokutován, a konečně pohroženo mu vězením. K vězení, aby vynucena byla svědecká výpověď, však nedošlo, ježto vrchní zemský soud nařídil, aby všechny spisy této trestní věci se týkající byly mu předloženy.

Ochrana tajemství listovního jest obsažena v základních státních zákonech. Právo

toto, jež v každé vzdělané společnosti jest respektováno a o němž ví i poslední nádeník, bylo ve psí dno kterýmci příslušníkem strany pokrokařské, která dle vlastních výpovědí co do umravenosti, vzdělání a humanity jest stranou nade všechny strany. Dr. Štemberka prohlásil, že prozrazení pachatele bylo by proti jeho cti. Svědectvím odkrytí zákeřníka, trahujícího právo tak posvátné, bylo by tedy dle pokrokařské mravovky nečestné. Podívejme se tedy na perspektivu, která se před námi otevírá, či lépe řečeno, rozšklebne. Bude-li moci kdo s drzostí spojití obratnost, aby vykradl soukromý dopis z poštovní dopravy, nemá se čeho obávat. Dopis odevzdá osobě, která jej uveřejní s příslušnými doplňky v novinách a před soudem odepře výpověď o pachateli, ježto prozrazením zloděje dopustila by se přečinu proti vlastní cti. Tím schovávání zloděje stává se čností, a jest zločinem, kdo po něm pátrá. A tak tito lidé, nblížeji zdravý rozum, domnívají se, že mají logiku, a ničice právo, myslí, že mají svědomí.

Máj ty světe, tož tedy ti, kdož sestavovali státní základní zákony, ve svých mravních pojmech a právním nazírání na tajemství listovní jsou překnání pokrokařskou praxí, která projevila se tak stkvělým činem ohledně soukromého a zapečetěného dopisu kaplana dp. Hubáčka. No ano, pokrok a reformy na všech stranách: v otázce národní, sociální, kulturní, náboženské a konečně i veliké přeměny na poli právním, kdež páni pokrokaři umějí právo tak důkladně obracet, že se podobají Napoleonovi, jenž na ostrově Svaté Heleny dával si obracet staré kabáty, protože mu Angličané nechtěli dávat zelené sukno.

Nesepisujeme v našem listě kroniku veřejného života, protože bychom zabředli v nekonečnost, ale takovéto věci zasluhují pozornosti, jelikož nejsou nepatrné, majíce svůj význam a cenu. Není nic zbytečného v životě lidském, a jako v ústrojí rostlinném jest důležitý každý sebe menší listéček, tak pozoruhodný jest každý čin v organismu strany pokrokařské, která usedla za soudcovský stůl našeho českého života. Proto obzvláště zdůrazňujeme pokrokařský skutek s listem kaplana dp. Hubáčka. Osvětluje povšechnou mravní hodnotu strany vůbec a ukazuje zvlášť, že jedinou zbraň proti katolickému knězi jest šhonná nenávisť, která ve fanatickém sebeukojování vydává se i v nebezpečenství dlouhého vězení. Masaryk chtěl svojí pokrokařskou stranou vystavěti vzácnou budovu humanity, pokroku, mravní čistoty a poctivosti, ale sloupy, nemohouce snéstí klenby těžkých hesel, hrouť se jeden po druhém. A událost, kterou líčíme, jest hroucení přímo hromové.

* * *

Draví mezi sebou. Kdo by si byl kdy pomyslel, že takoví přátelé, jako Horký a „Osv. lidu“, vpadnou si do vlasů. Ale již je to tady. Přijati jest jen s povděkem, že se dřívější spojení nešetří a že si nastrknou povahové zrcadlo, takže i vzdálený pozorovatel může se o nich hodně poučiti. Patálie povstala takto: Jistý p. Fingal rozepsal se v „Osvětě l.“ o „literárních vředech“ a stěžoval si, jak literár. poměry ovládnuty jsou kamarádkými klikami, jak nemožno prorazití tomu, kdo nema přátel a podobné. Pisatel „literárních vředů“ dotekl se také závodu p. Kočího a vyslovil jméno Horký.

Důstojníci se smáli, mračili, jak který, až konečně dostali jsme pokyn, abychom se nešťastníka ujali a postranními ulicemi dovedli jej do „Castella.“

Vojáček s námi šel. Jmenuje prý se Měchůrek, je z Chrudimska, ale už dlouho nebyl doma, studoval hospodářskou střední školu a teď byl v Haliči u hospodářství hraběte F. K. odvodu, až se hlásil, ho nepovolali; až teprve, když se hlásil i. října podruhé, poslali ho domů do Čech, tam ho odvedli a tak teprve 26. října se milý Měchůrek objevil na obzoru. Zatrhoval silně po polsku. Ubytovali jsme ho, ale svízel s ním byla strašlivá. Na německou řeč vůbec nereagoval, nerozuměl zkrátka. Dostal tři „praeceptory“, kteří ho měli poučovati — všechno marné. Jemu bylo všechno jedno. Když mu „dědeček“ nadával, stál, jako by se ho to netýkalo, modré oči vytřeštěné do dalky a rty napily se tlustě, jako by v nich držel cigarettu. Chtěl-li mít „kamarádšaftskommandant“ před visitou záda jistá, musel mu vše vyčítat a na něm urovnat.

Měchůrek byl stoik, říkali jsme mu „klidňas.“ Snědl všechno, kouřil, snedl každý žert.

Jen jednou jsem pozoroval na něm vzrušení, ale nepatrné, tak jako by se zlobil na něco. Obrátil dopis, rozvázně ho přečetl, v očích mu zabýsklo, pomalu odložil psaní vedle sebe na kavalac a kouřil dál.

„Smím?“ sáhnul jsem kamarádsky po psaní. To už byl náš zvyk, že jsme dávali čísti psaní, ať to bylo od kohokoliv, svým kamarádům, aby se potěšili s námi. On se ani nehnul, jen mrknul. I čtu:

Horký v „Národním Obzoru“ vyskočil jako uštknutý, pustil se do „Osvěty l.“, že takové plácání otiskuje, a napadl pana Fingala prudkými těmito výčitkami: Pan Fingal píše do jakéhosi reklamního plátku, který se jmenuje „Rok.“ Neměl jsem ani potuchy, že v „Roku“ ocitl se referát o mé poslední knize, neboť se o takové zboží nezajímám, tím méně o to, jak takový „Rok“ posoudil moji práci. Dověděl jsem se toho až od samého kritika, od p. Petra Fingala. Napal mi to hned za tepla. Ze prý napal do „Roku“ velice příznivý posudek o mojí knize a jestli prý bych vzájemně nechtěl otiskovati jeho příspěvky. A tohle, co provádí p. Fingal, jest literární špína a je jí v poslední době tolik, že jest na čase podívat se na ni z blízka.

„Osvěta l.“ opáčila Horkému, že on sám té mizerie literární jest názorným dokumentem, že se domnívá býti vševědoucím a neomylným. Bylo prý uraženo Veličenstvo. Sám Horký bez kliky byl prý nemožný, neboť velice sručným způsobem vyšplhal se po žebříku kariérním na dosti pěkné místo, na němž si nyní postavil prestol vševědoucnosti. Za vedení Horkého stala prý se z „Národního Obzoru“ bursa kleptův a hašteřivosti. Běda prý tomu, kdo se opovažuje něco vytknouti, neboť hned se najde, kdo mu vyčítá kus chleba nebo dožadování se pomoci, a tím kusem chleba hodí se mu do tváře. „Osvěta Lidu“ ovšem připíná tuto myšlenku na Horkého, jenž vykopává Fingala, dožadujícího se pomoci. Pátky mezi Horkým, Šaldou a Dykem nejsou prý nic jiného než osobní štvance a špinění. Tak v podstatě povídá „Osvěta l.“

Člověku vyšších hledisek a vyrovnaného názoru jsou ovšem tyto pátky psánů literátů velmi lhostejny. Naše země bude se klidně pohybovati vyčtenou cestou i přes to, že se p. Horký rozehnal po „Osvětě l.“ a ona po něm, i že se redaktor „Národ. Obzoru“ sebevědomě považuje za jakýsi střed literárního tvoření. Zachytili jsme však tento obrázek z domácnosti dravých kritiků zejména za tím účelem, abychom znázornili jistou složku duševního českého života a abychom dali mluvit o sobě samých těm, kdož v její povýšenosti ohruňují nosy na vše, co je obklopuje, a kdož jmenovitě svým umem tak rádi otírají se o projevy katolické vůbec.

Kromě toho s hlediska čistě lidského v případě p. Horkého a p. Fingala jde skutečně o konání humanity. Pan Fingal hledá pomoci, aby mohl prorazití, zaklepe u p. Horkého a ten s bezcitnou nekolegiálností rozkřikuje věc před zrakoma veřejnosti, předstíraje zájem o očistu literárních špinavých poměrů. A koná to p. Horký v celé své malicherné a hrozné vážnosti. Dlouho-li tomu, co redaktor „Národ. Obzoru“ metal ve tvář českému národu výčitky, že ho nechává o hladu? A nyní týž člověk, zakotviv v teplém místěčku, po způsobu spupného buržoasopuje se na slabého, jenž spoléhá na podání ruky a důvěřuje diskretnosti literáta! Oh, p. Horký, to jest chlapík, reformátor, on neodplivuje si jen před jeptiškou, ale také před slušností, u každého opravdového vzdělance očekávanou, a odplivuje si před gentlemanstvím, jen když očekává, že to může po některé stránce ozářiti jeho osůbku.

* * *

Milý Toničku! Tak tě tisíckrát líbám a pozdravuju a vědomost ti dávám, že se chci už vdávat. Toho čekání mám už dost, beztoho tatínek říká, že jsi bačkora a že si mne nevezmeš. Ale já ti plánu, abys věděl, že tě mám ráda a že si mě chce vzít Josef Fajmjerů. Tak mi napiš co si vo tom myslíš a jestli si mě vzít chceš.

Tvá Běta Solníčkova.

Co jí odpovíš?

Nepromluvil, jen vstal, vytáhl kufík, z něho kalamář, pero a psací papír a počal psát:

„Běto! Když se chceš vdávat, tak se vdej! Když nechceš čekat, nečekej; pro jedno kvítko slunce nesvítil! Já jsem teď voják, kouřím tabák a vzít si teď nikoho nemohu. Tvůj Toník.“

A kouřil dál. — Za tři dny nato dostal Měchůrek telegram: „Pozitíí mám svatbu. Běta.“

„Škoda toho komisařku, co jsem jí poslal, mohl jsem jej sníst sám“, povídá nato „klidňas.“

Kouřil, cigaretu z koutka do koutka tlustých rtů přeučuje, oči jeho lhostejně hleděly v dál, jako by se ho to ani netýkalo, když mu „zugesira“ Vlček nadával. Klidně šel na lůžko.

Ráno však nebylo ho možno nalézt. Zmizel, nemohl býti přes usilovné hledání nalezen. Nezbýla po něm ani stopa, jen bromádka vypálených papiros ležela na zemi u jeho kufíku. Skutečně nebylo nám do smíchu. Tě jistě Měchůrek si k vůli holce něco udělal, skočil do Adíže, jejíž prudké, zelené vlny odnesly tělo jeho beze stopy. Hledáno, pátráno v zátočinách zrádné řeky, ale nenalezlo se ani zbla.

Uplynul týden. Inspektionsgefreiter hlásí právě „tagwach auf“, zugesira Vlček prochází světnici

FEUILLETON.

„Klidňas.“

(M) Měchůrek byl divný voják, ještě divnější dobrovolník a nejdivnější člověk. Štikozelené jeho kaiserjérovské spodky jako kouzlem ukrývaly krátké, silné, poněkud do „o“ zakřivené nožky, že zdály se býti rovnými a zdatnými jako skupy slona. Vždy byl ušpiněný, vždy mu něco na „mundúru“ a „rystuňku“ scházelo, dobrovolnickou jeho důstojnost nikdo nikdy nebyl by poznal jinak než dle rukavic. Ohromné, špinavé žluté komisi rukavice byly jeho chloubou; Snímal je s rukou jen při jídle. Vytřeštěné oči, vydulé, tlusté pysky, řídké vlasy ukazovaly tak na věk čtyřiceti, ale Měchůrek nebyl ještě dvacet čtyři.

Už dávno jsme probíhali cvičištěm vojenským v Tridentě, Piazza d'armi tolikrát přeměřena našimi bagančaty, už jsme uměli „fertig“, mazali jsme „grifce“ jak staří vojáci, už turiansky jsme se procházeli po „Via longa“ v neděli dopoledne, když tu pojednou spatřili jsme nevidané divadlo. Malý voják v komisi kaiserjérovské uniformě kráčel sebevědomě prostředkem korsa. Plášt držel přes ruku, zbrojní kabát měl rozepjatý, pod ním límeček s krásně fialovou kravatou, boty tlusté, švihavé a kouřil ležérně papiroso, ježž dým pouštěl kolem mysliveckého vojenského klobouku bez chobolu. Za ním veřejný posluha šel se s tornistrou, puškou i bajonetem a kufrem. Obraz se olostelně kcmický.

Svobodomyšlná nastrodomyslnost. Tato protirečnost dokumentovaly protikatolické listy všemohoucími nenávisťmi a očima papežského jubileu. Chtěly chytivě, ohryzovaly zlobně, vtipkovaly nezapně. Nuže, katolíci společně jedou do Říma. Jakým právem? Právem, že každý svobodně může projevit hold nejvyšší své duchovní hlavě. Právem, že přišel každý člověk a jež mu dáva na vůli, aby buď zůstal doma, nebo odejel, kam mu libo. Právem, že katolíci přiznávají i svým nepřítelům, kdyby se jim zachtělo poklonit se římskému purkmistrovi, zednáři Nathanovi. Právem, že respektuje svobodu každého v moderních státech. Oh, ano, známe tu svobodomyšlnost. Svoboda všem, pro katolíky však nikoli. To jest tak: pohanští kněží natřeli křidou černou jalovici a tvrdili pak, že jest bílá . . .

Hospodářské osvobodování. Povaha lidská jest velmi setrvačná. Život po stránce hmotné a duševní ve všech organisacích společenských, ať jsou malé nebo velké, plyne ku předu nejraději tichými vlnami, a vzbouří-li se poněkud zavanutím jítřících živlů, vnitřní silou brzo vrací se v obyčejné koleje. Tu, majíce před sebou výjevy z přírody, vhodně říkáme, že vlny opadávají. V domácnosti na příklad při výchově dítěte zachovávají se stále tytéž přednosti a ještě častěji tytéž nedostatky. Dobré rady a pokyny sice slyší se odevšad, ale rodičové nemohou se pořádku vzchopiti, aby prováděli, co jim rozum předkládá. A tatarská vládnost a poddačnost pohodlným návykům řídí i život velikých celků národních. Ať již kdokoli zpytavě by chtěl vnikati v tajy duší lidských a sestavovati nějaké učené zákony životního vývoje, postačí říci, že tady určitá setrvačnost jest a že denně v lůně národů i jednotlivců se projevuje.

Český národ, zápas s nepřátelskými živly, touto setrvačností byl dlouho poškozen na svých právech a na statech, podmiňujících hmotný blahobyt. V samém srdci národa, v Praze, byli jsme dlouhá léta v židovsko-německých novinách tupeni, uráženi a posmíváni způsobem nejdrazším, ale nikdy nedovedli jsme sáhnouti pro zbraně nejdůležitější a pro nepřátele nejnebezpečnější: k hospodářské svépomoci. Byli-li jsme kdysi silněji udeřeni po hlavě, zaplál sice oheň spravedlivého rozhořčení v novinách a na schůzích, zaznívalo mohutnější heslo „Svůj k svému“, ale několik dní uplynulo, rána otrnula, a Čecháčkové, promluvíše hesla slova, postarali se bezděky o nové upevnění přisloví, že skutek utek!

A jakkoli přesvědčení o obraně hospodářské bylo takofka součástí našeho národního myšlení a jakkoli bylo potřebí toto přesvědčení stále rozvíjet ke skutkům, byly zase na druhé straně listy, které, majíce veliký vliv na veřejné mínění, onu zhoubnou setrvačnost živily tím, že nedůstojně a prospěchářsky kompromisovaly. Přijímáním inserátův od našich zapřísahých hubitelů dávaly jednak špatný příklad, jednak savasovaly si ústa a když někdy pro hospodářské osvobození promluvíly, učinily tak jen na půl kola. Tím všeobecná národní vůle, vzchopiti se, byla stále pontána jako onen obr z pohádky, jež, obléknuv si určitě roucha, stratil všechnu sílu k různým činům.

V důsledcích této národní zmalátnutosti mužstva, když tu najednou jako ohromen se zarazí a s otevřenými ústy hledí na Měchůrkův kavelec, na kterém „klidněs“ Měchůrek klidně odpočívá.

„Kde jste se tu vzal, Měchůrku?“
 „Přijel jsem.“
 „Kde jste byl?“
 „Doma!“
 „Co tam?“
 „Na svatbě!“
 „No, počkejte, vy stakulente, vy si to vyfasnete. My ho hledáme už týden jako mrtvolu a von si vjedete na svatbu. To je deserce a na to je prach a olovo.“
 „Ať si, ale Běta si Famjeru nevezme, bude čekat, až přijdu z vojny!“
 Klidně si odseděl třicet dní, klidně zůstal kmánem po celý rok a pak se klidně ztratil, s nikým se ani nerozloučiv.
 Setkal jsem se s ním na cvičení. „Klidněs, jako vždy kouřil.“
 „Jsi ženatý?“ ptám se ho.
 Kývnul hlavou, ale co si jako vžrazení, ovšem nepatrné, tak jako by se zlobil na něco, jsem pozoroval v jeho vyfřetých očích.
 „Mám už dva kluky. Škoda, že jsem tehdy nezůstal v Tridentě!“
 Klidně dýcháel. Puška nedbale klátla se mu na ramenou, torse zakřývala skoro celá záda, nohy křivě do „o“ široce se rozkráčovaly, ale tak klidně, jako by valbloud rozváňal se neal. Ještě oblékal dymu z papírosy a „klidněs“ se mi ztratil ve shluku „kaiserjégrů.“

již tu a onde projevovala se nebezpečná snaha, přijímati převládající skutečnost a nepeřovati o její změnu, aniž v ni doufati. V životě národů však v poměrech, jež zdají se ustálenými, často dostávají se události, které rázem prohlubují jiná řediště. Zápas-li proti sobě dva organizované tábory, jako u nás český a německý, stává se, že strana, uvyklá příliš své dosavadní ať skutečné nebo snad domnělé převaze, v bouři zpupnosti překročí mase, proti své vůli změni celou situaci a probudí protivnou stranu k velikému rozmachu. To stalo se právě u nás.

Němci neměli dosti na tom, že rušili Stremayerova nařízení o rovnoprávnosti našeho jazyka v království Českém s řečí německou, že svévolnou obstrukcí na sněm překazili uzákonění a vyřízení věci obyvatelstvu tak potřebných, oni inescenovali ještě bumly v Praze, chrlice současně v židovsko-německých novinách všechny možné urážky na národ, jenž až posud věci nim slýnul přísloušnou trpělivostí. Míra přetekla a po všem národě zaznělo heslo: Nuže, vyndejme zátku! Skutečně, tentokrát zátku jest vydána, neboť důležitým příznakem opravdového hospodářského osvobodování jest neúprosný boj proti židovským německým novinám. Oznamují se odběratelé těchto nás habobících tiskovin, nastává zárlivá a přísná kontrola a nastupuje se veřejně proti těm, kdož by nechtěli dbáti národní disciplíny buď ze vzdoru, z netečnosti, anebo snad z jiných prospěchářských a sobeckých důvodů. Tentokrát řeze se již do živého masa, čehož důkazem jsou poděšené výtkyky nepřátele a hlubokým smutkem zastřené obličejy těch, kdož lovili v rybníce naší národní netečnosti a na druhé straně táhli za jeden provaz s našimi hubiteli. To týká se jmenovitě židů a to židů všech, neboť rozlišování židů českých a německých jest nejnovějším vynálezem z nouze. Vždyť přece židé, kteří žijí mezi českým lidem a o nichž by se musilo normálně češství předpokládati, němčili všude neostýchavě tak, jako židé němečtí. Abychom uvěřili, musejí nám židé podat jiné důkazy, než pouhá slova, a takových důkazů po většině ještě neposkytli.

Ze tentokrát věc jde do opravdova, svědčí porady a usnášení se okresních, městských a obecních zastupitelstev za účelem hospodářské očisty a osvobodování. Hlavní jest vytrvat, učinit myšlenku víchrem, který proniká všudy, usilovat o to, aby všechny vrstvy národa v tomto ohledu se přiučovaly a zdokonalovaly. Volejme všichni: Svůj ke svému! A volejme opět a neústupně svůj ke svému! Toť jest účinná zbraň, kterou národ šestimilionový vyspělé duševní a hmotné kultury musí se naučit mávati, a nepřátele rány touto zbraní zasazené ucítí velmi bolestně a naučí se housti jinou . . .

Vyjasňující se otázka „Prosím Vás“. Otázal se mne ondýno za hovoru jistý pán, „proč židé se tolik bojí té katolické organisace, o níž se tolik všude hovoří? Pozorují projevy katolické a musím uznati, že proti židovskému náboženství nikde se neúčtí a že proti němu nemluví ani katolický biskup ani katolický kněz.“ Vysvětlil jsem věc takto. Aliance židů se všemi protikatolickými živly jest v podstatě otázkou hospodářskou. Svěpomocné organisace pouze hospodářské jsou dosti slabé, aby vykonaly úkol, který jest životním požadavkem našeho lidu. Postačí nějaké nedorozumění, nějaký uražený osobní zájem a již se hospodářská organisace vklá. Jest potřebí tedy organizační myšlenky hlubší, která vnitřní svou silou vyrovnává rozpory a v rámci svém spojuje různé zájmy mocí své neodbytné svornosti. A že mohutnou jest posud myšlenka náboženská, o tom svědčí zástupy, které se denně pod praporem její řadí. Konečně hlásí se tu ke svému právu člověk se svojí přirozeností, která není jinou než náboženskou a nebojí se žádného filosofování, neboť čím více se filosofuje, tím více zjevuje se malomoc filosofického usilování a tím jasněji se ukazuje, že smysl života podávají nám nejvhodněji pravdy náboženské. Čím lépe lid nábožensky jest zorganizován, tím lépe daří se každé organisaci jiné, na příklad katolické postupuje zvolna vpřed a s ní postupují souduzně ručičky jiné, či, jinými slovy, na pevně založeném základě zdvihá se architektonicky rozčleněná budova. A v tom jest právě vysvětlení strachu před katolickou organisací, před náboženským probuzením lidových vrstev.

Jednotný vodovod od Káraného. Na valikon, ba katastrofální škodu obyvatelstva pražských měst buduje se jednotný vodovod od Káraného ku Praze, a také již svážeji se k Toušeni za tím účelem francouzské roury, s jichž kladením za nedlouho má býti započato. Zdá se, že správní rada společné vodárny pracuje s justamentem a že nemíní dbáti varovných hlasů

proti jednotnému vodovodu, že chce jej zbudovati v celém rozsahu. Co z toho bude následovati, o to členové správní rady společné vodárny se ještě nestarají, poněvadž buď svým valně omezeným rozumem dšah následků jednotného káranského vodovodu ještě nechápou, nebo dělají, jako by nechápali. Páni členové správní rady ponechávají za sebe mluvit p. Fr. Hubáčka z Malé Strany, který, jak se zdá, po nějakou dobu jest jejich mluvčím. Tento vodárenský nejnovější odborník dokázal, jak známo, svoji zdatnost jako inspektor pražského zádruží, kdy dal objednávat za tisíce korun rostlin k účelům obecním z Německa, ať mohl je klidně objednat v Praze. Jak členové správní rady a la pan Hubáček rozumějí časovým potřebám národním, k tomu jest podařeným dokladem okolnost, že správní rada společné vodárny zadala dopravu z Francie dodaných rour z nádraží v Praze do Káraného — německo-židovské firmě dopravci!

V posledních dnech uapřejnula „Národní Politika“ opět články proti jednotnému vodovodu, v nichž poukazuje se na zhoubné následky, bude-li zavedena do Prahy voda od Káraného. Když list tak umírněný, který velice opatrně pronášel se o všem, co na radnici Staroměstské se usnáší, počíná psáti proti provádění jednotného vodovodu, pak už musí i poslední zastance vedení vody káranské jediným vodovodem do pražských měst skutečně rozjímati, že páše se zlo, které vytrestá hlavně obyvatelstvo, jež přímo lehkomyslně ponechává zabrávati s nejvážnějšími zájmy svými!

Či bylo by snad pravdou to, co se proslychá, že jednotný vodovod od Káraného musí býti budován, ať má následky jakékoli, k vůli kapsám — — dvou pánů? — —

PAPÍR

čepiční, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 135.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Obchod s hudebninami.

Prodej obrazů.

Obrana.

Kde je vlastně ten „černý band“? Když už obhájce židovského vraha Hilsera nazval katolickou část českého národa akademicky a humanitářsky „černou bandou“, ať se trochu porozhlédne po kulturní práci lidí, kteří ho oslavují. V neděli 29 listopadu chtěl konati katolický český lid jubilejní slavnost císařskou v Olomouci. V sobotu rozšířen štvavý leták, v němž se šte mimo jiné: „Musíme sítu dokázati skutečně svou moc a sílu (aha!) Dostavte se proto z celého okolí zítra přesně ve čtvrt na 8. ku kostelu Marie Sněžné, rudými karafiáty ozdobeni a při průvodu protestujte mocným hlasem proti dalšímu balamucení lidu. Jděte potom na schůzi do Nár. domu a okřikávejte tam dra Hrubana v jeho lži. Dosud vždy dokázali jste svou pohotovost (na to jsou ovšem rudí chlapičci), jsouce jisti (sic!), že i zítra dokážete, že hnutí klerikální jest na Olomoucku nemožným. Dopoledne v 10 hodin jest pokroková schůze v Národním domě. Klerikálové se budou snažiti ji znemožniti (vychytrale to lež k podkrádání rudé bojechtivosti). Zítřejší den budiž vítězným dnem sociálních demokratů na Olomoucku!“ Tak tedy leták chápal důležitost svornosti českého lidu v Olomouci, kde Němci český živel tolik utlačují! Leták chytrým způsobem napověděl, jak se má ukázati „statečnost“ a přitom farizejsky lhal, že vlastně násilnictví chtějí páchat katolíci. Die správy „Nášince“ dali matisknouti letáky ty olomoučtí pokrokaři. Páni inteligenti potřebovali k ohni kletě, proto potřvali rudé. Náhodou socialistů přišlo před kostel málo, takže viděli, že by zde „osvědčení zmalálosti“ sklamalo. Jeť před německou reakcí rudí nášince iessitovali. Přibrání na pomoc soc. demokraté němečtí a židovští, bratři Sokolové a pokrokaři. Píškano a fráno. Pokrokař dr Fischer vysýval na dopolední

schůzi rudé posluchače: „Odpoledne se zde zase všichni shledáme.“ — „My přijdeme všichni“, odpověděli soc. dem. posluchači. Socialisté také na schůzi katolickou přišli, ale — dr. Fischer zůstal chytě za větrem. Když pak odpoledne na katolické schůzi chtěl dr. Hruban promluvit, začali židé, pokrokaři a socialisté pskat, dupat, frát a nadávat. Spíláno dru Hrubanovi „sráček“, voláno: „Zabte toho psa“ a pod. Ječení trvalo plně tři čtvrtiny hodiny. Tu poznali katolíci dostatečně, jakou kulturu vnášejí mezi lid ti, kteří Masarykovi, spílajícím „klerikálům“, tleskali. Nuže, kde jen ta „černá banda“ je, nalezá-li se v zemích koruny České nějaká banda vůbec? A co by se bylo dělo, kdyby nebyvali ti surovci u veliké menšiny? Známo, jak socialisté v Brně do krve tloukli katolíky. Pěkně se starají Masarykovi volebitelé o „svorný postup“ národa vůči nespravedlivým útlakům německým. Germanisující židé se mohou smáti od plce.

Učitelstvo-pokrokařská polemika. Jest ovšem již dávno známo, že pokrokaři s fanatického vstupu hřeší nejvíce proti tomu, co vynášejí do oblak nad všechno jiné — proti rozumu a poznání pravdy. Uveřejnili jsme v „Obnově“ zprávu o mrzutých poměrech v Budči Humpolecké. Byl to zcela klidný referát. Jak na to bylo odpověděno? V „Osvětu lidu“ a pak v č. 11. „Čes. Učitele“ prohlásuje „okresek Humpolecký“, že porokovav o výpadech (??) „Obnovy“, projevuje bídáckému (i?) zpravodaji hluboké opovržení. Patrně, jak se jemnocitní pánové naučili od „Osv. lidu“, kterou ostatně sám „Čes. Učitel“ nazval stokou špíny, mluví silně pepřeně. Cesty nadkřesťanské reformy pokrokařské jsou věru prapodivné. Slušný referát o nepěkném zjevu jest u pánů výpadem a bídáctvím. Ten, kdo takový zjev zavíná, jest ovšem blbý jako lilie. Tudíž by bylo také bídáctvím konstatovati v novinách, že někdo drze lhal, že bližního poškozují; výpadem by bylo říci, že některý pokrokař mluví o věci, již nerozumí nebo konstatovati, že nejedná důsledně. Pánové, kdo má svým tělesným orgánem „Osvětu lidu“, již dokázáno tolik bezcharakterních lží, která tak sprostě spílá a tak často zmyselně čtenáře podvádí, ten at slovem „bídáctví“ proti jinému hned nešermuje! Komu jest útlakem tiskovina, usvědčená jasně tolikrát z bezectných výpadů a zlobných denunciací, ten at se farizejsky nehorší nad věcnou zprávou, která pověděla pouze pravdu. Inteligent, který chce užívati silných slov, má v přední řadě dbáti toho, aby každé věci dal výraz příslušný. Jinak prozrazuje, že pro fanaticismus pozbyvá zdravé soudnosti.

Dotaz v příčině volného myslitele de Čáslavsku. Z vašeho delšího referátu se dovídáme, že vnášel do temnot čáslavských světlo veliký učenec p. Klimpt z Prahy, který svým všeobecným věděním poznal, že mezi vědou a vírou jsou propasti nepřeklenutelné, že věda neuznává (?) Tvůrce, že katolíci nejdou ve vědeckém bádání tak hluboko jako on a jeho přátelé atd. V Hradci před několika roky přednášel také nějaký p. Klimpt z Prahy — a to o Husovi. Všecko čekalo, jak takový pražský věvěda i ty osvědčené hlavy osvítil. Ale ach! Sami ubozí pokrokaři otvírali oči úžasem nad ukrutnými objevy historickými p. Klimpta. Vždyť se na př. dověděli, že Hus přebral zásady Luthrovy. Po té epochální přednášce napsala „Osvěta l.“ několik schlipých řádek, že jako nezamlouval-li se řečník z Prahy, at se pamatuje na to, že zastane takový úkol dobře některý pokrokař místní. Tážeme se: nebyl to srovná ten p. Klimpt, který nyní troná si junáckým rozmarem svoji přehluboké vědy docela sesazovatí Tvůrce všech věcí? A nota bene! Dostal-li z historie známku naprosto nedostatečnou, jaké velkolepé, originelní objevy učinil nyní v říši přírody, že mluví sebevědoměji než universitní profesor? Dle všeho jistě objevil daleko znamenitější věci než světloznámý učenec, jesuita Wassmann; vždyť se p. Klimpt vyjádřil dle vašeho referátu, že by s Wassmannem jako filosofem ani nemluvil. Jest to tedy týž p. Klimpt a jaké nešťastné, originelní plody jeho svobodné myšlení již lidstvu dalo?

Politický přehled.

Německý furor dosáhl svého účelu — na Prahu uvaleno stanné právo.

Bude nyní pokoj v Praze, bude klid, ale dříve muselo sta českých lidí krvácet, dříve musel utrpět oběd pražský strašlivou ránu a pak teprve dovedlo se proti příčinám demonstrací a demonstrantům, již ovšem nerozkutovali se srovná s třídou inteligentních, zakročiti. V Teplicích, Mostě, Chebu, Litoměřicích, Brně, Opavě, Olomouci, Liberci pořádky byly obrovské protiúspěchy výtržností, které však stanného práva dle všeho nezasluhují. — České děti v uzavřeném území zahájily dnem 1. prosince stávkou. Následkem těchto událostí není

politická situace nového Bienenrothova kabinetu příznivou. Ujišťuje se a ovšem i zároveň popírá, že i postavení místodržícího hraběte Coudenhove je utřeseno a jmenuje se už i jeho eventuální nástupce — hrabě Clam-Martinič. Také události na Balkáně jsou rázu povážlivého. Dolů do Bosny a Hercegoviny se posílají posily pro zvýšený stav vojska. — Němečtí posluchači vysokých škol ve Vídni obsadili dne 2. prosince časné menu akademickou, aby zabránili neněmeckým studujícím vstup do mensy. Neněmečtí studující shromáždili se rovněž před mensou. Zatím bylo nařízeno, aby mensa byla zavřena. Němečtí studující odešli v průvodu strážů, a též neněmečtí studující prohlásili, že chtějí odejít, brzy se však opět vrátili. Došlo ke zprostitování se strážů, kteráž několik osob zatkla. Poslanec Maštálka zakročil ve prospěch zatčených osmi slovanských studentů a ti to byli z vazby propuštěni.

V Itálii povolán a přísně dodržován bojkot rakouského zboží.

Na jednání pořádku říšského sněmu německého jsou návrhy svobodomyšlníků, soc. demokratů a Poláků na změnu říšské ústavy, pokud jde o zodpovědnost ministrů.

Anglické loďstvo, které doposud křižovalo v moři Marmarském, dostalo rozkaz vrátit se okamžitě na Maltu.

Zákonodárná rada usnesla se jednomyslně vyslati vládu khedivovu, aby pro Egypt vypracovala zákon, poskytující národu právo účasti se činně vnitřní správy země. K tomu nechť vláda zřídí sbory zákonodárné pro domorodce. Zakony ty nemají se vztahovati na daně a Evropany.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týna-Bovenska. Čeho se nikdo nenadál, čemu nikdo nevěřil, stalo se — „klerikálové“ založili si v Rovensku svoji organizaci a — panečku — silnou organizaci. Daro se předem radí i červenobílí potentátové zalarmovali, nadarmo běhal rudý Josefek od generálního štábu tatobitského k rovenskému, nadarmo přitáhli a obsadili místnost v hostinci pana Ruty „na Týně“. Nic jim platno nebylo všechno vychloubání, že nedopustí katol. organizace. Ta dnes už stojí a pevně bude hájiti záslady svoje, neustupující ani na krok. Poněvadž naši rudí a červenobílí „svobodomyšlníci“ hrozili násilnostmi, uklidili se jim přívrženci naši s cesty a uchýlili se na faru, kde p. sekretář Mužík z Hradce Král. a vldp. farář Láš z Lomnice nadšenými řečmi organizaci založili. Přistoupilo k ní 80 členů. Schůzi předsedal p. Václav Zajíc. Za hlavního důvěrníka zvolen jednoblasně p. V. Zajíc, do výboru p. Jirů Vit, dp. Josef Petříček, sl. M. Hlouškova a dp. Frant. Sládek. — Tím, že se „svobodomyšlníci“ naši uhanuli s cesty, aby nedošlo k násilnostem, nebyli rudí, spojení s červenobílými, spokojeni; chtěli vyvolati výtržnost stáj co stáj. Fanatický zástup, v němž sípavým orgánem vynikala nějaká soudružka, hrozil přepadnouti faru a pouze zakročeni přivoláním četnictva a policie, jakož i moudrou domluvou p. starosty podařilo se dav poněkud uklidnit. Demonstrace, hloučení a spěv velezradné písně „Pryč s tyrany“ trvaly dlouho do noci. Naši tyránkové ukázali svou „svobodomyšlnost“ a my jim ukážeme svoje „tmářství“. Uvidíme, kdo bude vzdělanější, kdo kulturnější. Zatím činnosti nové organizace „Zdať Báh!“

Z Nové Vsi nad Popelkou. Člá místní organizace katolická pořádala dne 29. listopadu schůzi lidu, již možno nazvati schůzí našinců celého okolí z Lomnicka, Novopacka ano i z Jičínka. K shromáždění čítajícimu na 400 hlav promluvil oblíbený lidový řečník p. Fr. Šapka. Nelze opomenouti mluvením, že již sama osobnost řečníkova nalezla v našem kraji mnoho sympatií. Jeho živá, přímá logická přednáška, s níž lze vyvolit nadšené přesvědčení řečníkovo, nalezla porozumění snad u všech účastníků. Pan řečník promluvil o hospodářské, národní a kulturní krizi v našem mocnářství. Sešlehal falešné proroky soc. demokratické a volnomyšlenkářské, ukázal na práci katolických poslanců jak u nás v Rakousku tak i v cizině, povzbudil katolíky k náboženské i národní hrdoosti a vše doporučil tiak katolický. Po přednášce 2 a 1/2 hod. trvající ještě na rozloučenou promluvil o nynější krizi parlamentní a připojil několik vtělych slov, jak jednati mají katolíci v případě, kdyby snad došlo k převratům a bojům na jihu naší říše. Nadšení pro dobrou věc tlumotili přítomní v dlouhotrvajícím potlesku. Ku konci povolána sláva Jeho Veličenstvu císaři a králi, načež shromáždění se zvuků písně „Kde domov můj“ se rozcáslalo. — Katolická Jednota v Nové Vsi n. P. oznamuje, že konati bude dne 18. prosince t. r. Mikulášskou zábavu s pestrým zábavným programem. Hosté vše vítáni.

Ze Zbudovic a Potůh. Dne 29. listop. byla zde pořádána schůze organizace mládeže, která byla v pravém slova smyslu impozantní a o níž se vyjádřil p. řečník, že takových schůzí je málo. Sešlo se na 600—700 mládeže, mužů a žen a to katolíků s blízkých vesnic, vyhrá s Katoňborskou a s dalekého Ledčska. Schůzi zahájil

dp. kaplan Smrčka a po zvolení předsednictva přiděleno slovo výbornému řečníku p. A. Kahourkovi, selaskému synku, jenž v řeči přes 2 hodiny trvající všechny uchvátil. Založeny ihned skupinové organizace mládeže ve všech okolních vesnicích, ke kterým přistoupilo na 800 jiných a děv. Odznaky straay (přes 100) byly v malé chvíli rozprodány, a bylo by jich rozprodáno třikrát tolik, kdyby bývaly po ruce. Mládež bavila se debatou až do večerních hodin; debaty se zvláště účastnili také seleky synek p. Rut z Hoskovic. Mládeži se ani nec-tělo domů; všichni jinou i dévy slibovali, že budou horlivě pracovati na poli křesť. sociálnism a nedají se sláskati žádnou jinou stranou — ani červenou, ani zelenou.

Z Čáslavsku. Uctivě se žádá, aby ve všech vesnicích byly provedeny organizace mládeže, abychom nebyly předstihnuti, a to co nejdříve. O řečníky možno se hlásiti u „Sekretariátu venkovské křesť. mládeže“ v Praze II., Opat. ulice. Spojiti se může více vesnic v jedné schůzi.

Zprávy místní a z kraje.

Návrat Jeho Biskupské Milosti z Říma. Nejdůst. arcipastýř náš vrátil se v pondělí dne 30. listopadu o 5. hod. odpol. do Hradce Kr. K uvítání Jeho Bisk. Milosti dostavili se na nádraží vys. důst. pp. kapitulárové Mgr. dr. Frydek, Mgr. Musil, dr. Brychta a Mgr. Pogertb, kteří doprovodili nejdůst. arcipastýře přímo do kathedrálního chrámu Páně. Tam očekávali Jeho Milost ostatní vys. důst. pp. kapitulárové, přeletný klérus, bohoslovci bisk. semináře a veliké množství věřícího lidu. Pozorovali jsme s potěšením přítomnost zástupců téměř všech místních úřadů. Vys. důst. p. gen. vikář uvítal Jeho Bisk. Milost vtělými slovy radosti a díky Bohu za šťastný návrat, načež nejdůst. p. biskup s kazatelnou poděkoval řečníkovi a všem přítomným za tak dojemné uvítání a vyřídil pozdrav a požehnání sv. Otce. Obléknuv pak bohoslužebná roucha, udělil nejd. arcipastýř Apoštolské požehnání. Slavnost zakončena byla chvalozpěvem „Te Deum“ a požehnáním s Nejv. Svátostí.

Schůze městské rady dne 30. listopadu. Požitek z nadace, založené na památku 50letého panování J. V. císaře a krále Frant. Josefa I. a k uctění památky pl. Josefy Červené, choti c. a k. dvor. továrníka v Hradci Král., za rok 1908 udělen byl pl. Aloisi Kosařové, vdově v Novém Hradci Král. — Spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové propůjčeno bylo městské divadlo Klieperovo na den 16. prosince 1908 k uspořádání přednášky. — Výkaz hotovosti pokladni se dne 23. listopadu 1908 vzal byl na vědomí. — Z odpoví se dotaz okres. výboru, týkající se nedostatku uhlí a pomocníků řemesla kovářského a kolářského v Hradci Králové. — Vypíše se offerta řízení na pronájem dávky z vína a lihovin od 1. ledna 1908 dle udaných podmínek a nových sazeb na dobu jednoho roku. — Žádost K. Kopalové v Ml. Boleslavi, aby jí v ošetřování byla předána sestra její, zdejší chudá příslušnice Josefa Soukupová, byla zamítnuta. — Městské divadlo Klieperovo propůjčí se kuratoriu městského přám. musea ku přednášce na den 20. prosince 1908 a organizovanému dělnictvu k veřejné schůzi na den 6. prosince 1908 dopol. — Firmě Kress a Bernard uděleno povolení k postavení pracovní dráhy k dovážení materiálu pro regulaci Labe od hradeb až k železničnímu mostu. — Schválen byl návrh správy přám. školy pokračovací, aby požitek z nadace J. O. hraběte Jana Harracha pro školu průmyslové udělen byl Jos. Grollovi, žákovi III. tř. pokr. školy průmyslové. — Vzata byla na vědomí zpráva policie o vypuknutí požáru v dílně p. Frant. Matějčka, truhláře v domě čp. 117. — Dramatickému sdružení „Tyl“ bylo povoleno, aby představení svá, stanovená na dny 6. a 13. prosince t. r. přeložiti mohlo na dny 12. a 19. prosince 1908. — Expositura c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze vysloven byl souhlas ohledně architektonické úpravy mostu nad novým jezem Labským projektovaného. — Povolena byla jedna podpora mimořádná a jedna žádost za udělení podpory byla zamítnuta.

Schůze okres. zastupitelstva konati se bude 7. t. m. o 9. hod. dopol. v zasedací síni Okresního domu v Hradci Král. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti okres. výboru. — Volba revisorů účtů fondu okresního za rok 1908. — Návrh okres. rozpočtu na r. 1909. Ref. p. JUDr. Frant. Ulrich. — Návrh komise nemocniční a okres. výboru za stavbu nové nemocnice a zřízení okres. chorobnice v budově nynější nemocnice. Ref. p. Jar. Červený. — Žádost obce Hradce Králové o schválení zápatky 400.000 K na sázení a stavbu budovy hydroelektrické stanice. Ref. p. J. Jarkovský. — Návrh okres. výboru o upnutí dalších akcí České paroplavební společnosti za obnos 20.000 K. Ref. p. dr. Frant. Ulrich. — Návrh okres. výboru na přijímání silnice od hranic Svob. Dvorských k Břině vedoucí do správy okresu. Ref. p. Fr. Ohmela. — Návrh správního výboru všeobecné veřejné nemocnice na ustanovení další 10. ošetřovatelny pro nemoc. Ref. p. J. Červený. — Žádost obce

Přednáška m. L. o schválení prodeje části obecního pozemku č. kat. 560 a 561. panu J. Pospíšilovi a č. kat. 24-22 Rolského cukrovaru v Předměstí m. L. Referent p. J. Jarkovský. — Žádost obce Kuklen o schválení usazení stran státní a vydržování diví měšťanské školy v Kuklenách. Ref. p. J. Hojný. — Doplnovací volba jednoho důvěrníka pro vyměřování osobní daně s příjmu. — Referent p. J. Jarkovský. — Volba členů komise: pro odvod brančů (2 členové okresního zastup.) a pro odvod koní (2 chovatelé koní).

Papežská vyznamenání. K žádosti Jeho Milosti nejvyšší p. biskupa dra Josefa Doubravy rádčí Svatý Otec vyznamenati čestné zasloužilé kněze a laiky diecése královéhradecké. Vyznamenání byli: vesp. gen. vikář a kapit. děkan Magre dr. Alois Frýdek slatou záslužnou medailí „Bene merenti“; hodností papežských tajných komorí vesp. dr. Antonín Brychta a Jan Barták, kanovníci kath. kapituly, Jos. Šimek, bisk. vikář a děkan v Polné, a Albín Seidl, farář v České Prusnici; zlatým záslužným křížem „Pro Ecclesia et Pontifice“ Jeho Milost nejvyšší Bruno Čtvrtečka, opat Broumovský, vesp. dr. Jan Soukup a Fr. Kerner, kanovníci kath. kapituly, Ant. Schreiber, bisk. vikář a farář ve Zlebicích, p. Felix Košchin s Freudenhofu, c. k. dvor. rada a prezident kraj. soudu v Hradci Král., p. Karel Smitka, c. k. okr. hejtman ve Vys. Mýtě, p. Jan Židek, měšťan ve Vys. Mýtě, p. Vojtěch Kříbl z Geysingh, kníž. vrch. správce a patr. komisař v Lanškrouně, p. Alfred Salich, kníž. dvor. rada a patr. komisař v Poděbradech, p. Josef Svoboda, ředitel panství a patr. komisař ve Stěžerách, p. Marie Steinfeldová, choť c. k. místodržitel rady v Hradci Králové, p. Hedvika Lendecková, choť c. k. rady zem. soudu v Hradci Král., p. Aloisie Dokoupilová, choť c. k. vlád. rady, p. Marie Etrichová, majitelka panství v Žitci, p. Marie Goskbová se Sachsenthall v Kutné Hoře, p. Marie Ježková v Kutné Hoře, p. Jana Langrová roz. ze Schrollů v Broumově; pochvalným listem kardinála státního sekretáře: p. Marie Rysová, choť c. k. správce pošty v Hradci Králové, dp. Fr. Jukl, katecheta v Hradci Králové, p. Ant. Fait, měšťan v Hradci Králové, p. Jos. Polák, strojmistr v Hradci Králové, p. Martin Typl, kovář v Týništi, p. Fr. Hetfleiš, dílovedoucí v Úpici. Kongregaci školských sester De N. D. v Hradci Králové a zvláště její zasloužilé představené M. Pankracii Rosenkranzové dostalo se pochvalného uznání a zvláštního Apoštolského poctění k padesátiletému jubileu její činnosti v Hradci Králové. Záslužný kříž „Pro Ecclesia et Pontifice“, již dříve vyžádaný Jeho Eminencí nejvyšší kardinálem Pražským, doručen byl též paní Zdence Škv.ové pro její zásluhy o sbírku a výstavu bohoslužebných jubilejních darů sv. Otci. — Vyznamenáním, bydlícím v kath. městě Hradci Králové, odevzdána slavnostním způsobem vyznamenání od J. Exc. nejvyšší biskupa dne 1. prosince v kapli biskupské residence.

Jubilejní slavnosti. Již v úterý zavlály na zdejších domech prapory v barvách národních a říšských. Vojsko pořádalo slavnostní čepobíh. Plná kapela 42. pluku učinila na počest zastávky před okny generála p. Křitky, před biskup. residencí a před okres. hejtnanstvím. — Dne 2. t. m. sloužil nejvyšší biskup za plné assistance v kathedrále pontif. mši sv. Při vstupu Jeho B. M. do chrámu zapěl krásné kůr „Ecce sacerdos“ a pak jubilejní kantátu od p. regenschorio Wünsche. Účastenství v chrámu bylo obrovské. Přišli sem téměř všichni úředníci státní a samosprávní, důstojníci a zástupcové škol. Po posvátném úkonu zapěno „Te Deum“ a pak rakouská hymna. — V chrámu Panny Marie sloužil slavnostní mši sv. vdp. vojenský kurát. Lad. Suchánek. Vše řízeno na způsob polní mše sv. Celá velká posádka při bohoslužbách rozestavena po náměstí, ozývaly se signály, za Orleoi hřímala slavnostně děla. Po mši sv. celé vojsko defilovalo před velicím generálem p. Křitkem. Po defilé nastoupil pochod do velkého dvoru Vodičkových kasáren, kdež měl případnou promluvu p. kurát. Pak generál rozdělil důstojnictvu velké jubilejní kříže, načež jednotliví setníci podělovali medaillemi svoje setniny. — O 12. hod. gratulováno J. Exc. nejvyšší biskupovi. S blahopřáním dostavili se pp. velcí gen. Křitka s gen. Beckem a deputací důstojnictva, dvor. rada Košchin s úřednictvem soudním, celá kapitola s Magrem drem Frýdkem v čele, dr. Heleček, vrch. finanč. rada Marvan s deputací finanč. úřednictva, ředitel gymnasia Ruth s deputací, ředitel reálky Liblický s deputací, zástupcové měst. rady a obec. zastupitelstva s drem Ulrichem v čele, živ. inspektor Trap, ředitel odb. školy Haně s deputací, ředitelé měst. škol Seda a Ryba, ředitel pedagogia Vojsa s deputací sboru.

K jubileu kongregace škol. sester v Hradci Králové. Tyto zřídily v našem městě klášter na výslovnou žádost měst. zastupitelstva (dle usnesení z 24. listopadu 1855). Totéž usavřelo s kongregací právní smlouvu o potřebných prostředcích životních, jež stála v platnosti do r. 1899, kdy zrušena, takže odt. sestry postaveny v ohledu služebních poměrů na rovné ostatním českému učitelstvu. Pro stavbu kláštera a školy získal se příchod škol. sester do 7. září 1858. Po slavnostním uvítání počty vyvěšeny 4. října 1858.

Od r. 1858 do 1908 vystřídaly se ve správě kláštera tyto sestry: Calasance Pranghoferová do r. 1861, Cassiana Prajerová do r. 1874, Michaela Petráková do r. 1876, Scholastika Kurková do r. 1877, Cyrilla Maršiková do r. 1887, kdy zvolena představenou Pankracie Rosenkranzová, dosud působící. Působení škol. sester vykazuje dlouhou řadu blahodárných úspěchů. R. 1862 obdržely bohatým materiálem světovou výstavu v Londýně; výstavní jura vyslovila expositci jejich pochvalné uznání. — R. 1894 na výstavě v Hradci Králové byla pokračovací škole (zřízené r. 1890) udělena zlatá medaile, kongregaci samotné, škole obecné i mateřské uděleny byly medaile stříbrné. — R. 1904 na výstavě v Hořicích dostalo se školským sestrám také pochvalného uznání a stříbrné medaile. Práce ve škole byla vždycky všemi inspektory okresními i zemskými blahovůlně chválena. Pomineme-li výpočet pochvalných dekretů, jichž se školským sestrám dostalo od úřadů školních, nemůžeme opomenouti zmínku o vysokých vyznamenáních, jichž se dostalo sestře Cyrille Maršikové a sestře Pankracii Rosenkranzové, které vyznamenány byly zlatými záslužnými kříži od J. Veličenstva. Přátelská přání, již se školské sestry ve všech třídách obyvateľstva vždycky těšily, pohnula je r. 1863 k otevření dívčího pensionátu, v němž dívky vychovávají se v duchu náboženském i vlasteneckém. Pod správou školských sester rozšířena byla obecná dívčí škola v r. 1880 o čtvrtou třídu, r. 1885 o třetí, r. 1906 pak o pobočku páté třídy. V r. 1902 zřídily školské sestry kurs pro vzdělání pěstunek, r. 1904 školu hudební, v r. 1907 kurs pro vzdělání industriálních učitelek. Z uvedených fakt jest patrno, že kongregace škol. sester neúnavně pracuje o rozšíření a prohloubení dívčího vzdělání. Z příčiny stálého rozvoje nestarovaly místnosti původního kláštera, proto v r. 1899 odhodlala se kongregace ku stavbě budovy nové, která s pomocí Boží dokončena byla r. 1901. — Bůh žehnej další nehluché, ale vytrvalé a svědomité pedagogické práci škol. sester, která již tolik prospěšného pro kulturní rozvoj a suší chění mládeže vykonala!

Akademie na památku 50letého působení kongregace školských sester de Notre Dame v Hradci Králové pořádá se dne 8. prosince 1908. Začátek o 5. hod. odpoledne. Pořad: Uvítání Jeho Excellence nejvyššího pana biskupa. — Promluva Jeho Excellence — Rozkošný J. R.: Overture z op. „Svatojánské proudy“ 4ruč. (upravil Frant. Hejduk). — Zelinka J. Ev.: „Kantáta k 50letému jubileu.“ Na slova P. Fr. Žáka T. J. s průvodem klavíru. — Reitingrová D.: „Sv. Petr Foreraký, zakladatel školských sester a Bl. Mater Alix le Clerc, první školní sestra.“ Báseň a živý obraz. — Cooper Cu.: „Ave Maria“, pro altové solo, housle, klavír a harmonium. — Dvořák A.: „Slovanské tance“ č. 5. (housle, cello a 4ruč. práv. klavír). — Suk V.: „Slovanské písně“ č. 4, 4 hl. sbor a 4ruč. práv. — Čajkovskij P. I.: „O zápal mi, matko“ (zpěv a klavír). — Dvořák Ant.: „Fariant“ č. 2., F-dur pro klavír. — Reitingrová D.: „Vzpomínka na dčst. p. G. Schneidra“ (báseň). — Griessbacher P.: „Ohlasopěv“, 4hl. sbor s práv. smyčcovým, klavír a harmonia. — „Pastor bonus“, melodram s 5 živými obrazy. (Slova od M. Minko, hudba od Ed. Brunnera.)

Přednáška. V Adalbertinu bude v neděli dne 6. t. m. přednášeti p. dr. Reyl „O papežském a císařském jubileu“ pro spolek paní a dívek. Začátek o 2. hod. odp.

Mikulášská zábava. Sdružené křesť. sociální spolky v Hradci Král. pořádají v neděli dne 6. prosince t. r. v Adalbertinu Mikulášskou zábavu s bohatým programem za laskavého spolupůčinkování pp. tamburašů. Dále na programu solová čísla na housle, zpěvy, solové výstupy atd. Ku konci rozdáváná dárky. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné 40 h, rodina 1 K. Slušné dárky přijímají se diskretně v Adalbertinu č. dveří 1.

Beseda v Hradci Králové pořádá v sobotu 5. prosince 1908 čtvrtý Společenský večer. Program: 1. Srbské povídky z bělehradského života. Přeložil a přečetl p. prof. dr. Brtnický. 2. a) Liszt: Parafraze „Bigoletto“, b) Kaan: Transkripcie „Má divenka“, sl. Schwarsova. 3. Přibík: „Ruské zastaveníčko“. Kvintet. Sl. hudební a pěvecký spolek. 4. R. Kipling: Recitace z knihy džangl. Pan učitel L. Fiala. 5. Friml: „Závišovy písně“. Pan ber. ass. Záruba. 6. Dr. Dvořák: „Bagately“. Sl. hudební a pěvecký spolek. Začátek o půl 8. hod. večer. Pro členy, jich hosty a zvané spolky. V sále se topí. Mezi jednotlivými čísly tombola knižní.

Kandidátní listina pro volby do obchodní a živnostenské komory liberecké. Volby konají se 18. prosince 1908. — Sekce obchodní. I. sbor volí 3 členy. 1. Červený Jaroslav, člen správní rady Záloženského a úvěrního ústavu v Král. Hradci. 2. JUDr. František Ulrich, starosta města a předseda spořitelny v Kr. Hradci. 3. Zahajský Jind., velkoobchodník v Nové Pace. — II. sbor volí 2 členy. 1. Rašský Josef, starosta města a lékárník v Turnově. 2. Stern Jos., ochodník v Dolním Slivně. — III. sbor volí 2 členy. 1. Mag. Ph. Matoušek Bohumil, starosta města a drogist v Mladé Boleslavi. 2. Mraz Petr, obchodník smlay v Liberci. — Průmyslová sekce.

I. sbor volí 7 členů. 1. Beneš Václav, předseda spol. cukrovaru v Čejticích u Mladé Boleslavi. 2. Čančík Václav, okresní starosta a člen správní rady spol. cukrovaru v Horách n. Jizerou, bytem ve Zďstíně. 3. Collino Viktor, předseda pivovaru pravovárečného měšťanstva v Hradci Král. 4. Fejfar Josef, předseda akc. pivovaru v Hořicích. 5. Klazar Jindřich, veřejný společník firmy Ant. Klazar, továrník ve Dvoře Králové. 6. Maštálka Jindř., řiř. a zem. poslanec, majitel cukrovaru v Dolním Bousově a člen správní rady akc. továrny Laurin & Klement, bytem v Sobotce. 7. Springl Frant., člen správní rady spol. továrny na cukr v Dolním Ctane, bytem na Vrátně. — II. sbor volí 3 členy. 1. Eisler Bedřich, společník firmy Eisler & Fuchs, továrník v Mladé Boleslavi. 2. Melich Jindřich, továrník v Podmoklicích u Semil. 3. K. A. Tuček, továrník v Hořicích. — III. sbor volí členy. 1. Mareček Bohuslav, majitel par. mlýna v Jičíně. 2. Pracner Jan, továrník hosp. strojů v Roudnici. 3. Schösfeld František, sládek v Semilech. — IV. sbor volí 3 členy. 1. Kašpar Josef, čalouník v Liberci. 2. Pitro František, knihář v Liberci. 3. Votoček Josef, hostinský v Horním Rázodole u Liberce. — Každý uvědomělý Čech nechť volí přesně dle této listiny!

Co

dary vánoční

zavěd jsem

velké obrazy

i s rámem

10— korun

J. F. Langhans,

o. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Adalbertinum.

Přihlašování ku pensijnímu pojištění. Všeobecný pensijní ústav pro zřizence uvádí následující ve všeobecnou známost: Právěná většina zaměstnavatelů vyhověla svému závazku, přihlašovati své pojištěním povinné zřizence. Zdá se však, že ne zcela nepatrná část zaměstnatelů zůstala s podáním přihlášek pozadu. K poučení těchto poslednějších zaměstnavatelů se podotýká, že podání přihlášek ještě během roku 1908 jest z následujících důvodů ve vlastním zájmu zaměstnatelů. Zaměstnatel jest oprávněn, kvotu (1/4 eventuelně 1/2) premie, na zřizence připadající, téměř jen do 3 měsíců po splatnosti platu strhnouti. Zpožděním přihlášky až do počátku r. 1909 vyznačuje se též nebezpečí ztráty lhůty srážkové na jeden, případně i více měsíců. Dále mohou pouze oni zaměstnatelé, již učinili přihlášku v čas, s jistotou na přijetí do seznamu voličů pro korporace, povolane ku správě všeobecného pensijního ústavu, počítati. Ježto totiž volby tyto musejí se nutně konati počátkem jara 1909, nelze žádnou záruku pro zařazení takových zaměstnatelů do seznamu voličských poskytnouti, kteří s přihláškou bezdůvodně otálejí. Konečně chrání podání přihlášky zaměstnatelé před potrestáním pro opomenutí této. Badiž podotknuto, že i zaměstnatelé, kteří hodlají své zřizence pojištit u některého ústavu náhradního (eventuel. pomocí náhradní smlouvy), povinni jsou učiniti přihlášku u příslušného politického úřadu I. stolice.

Knihovna Alliance Française otevřena jest bezplatně všem členům spolku každou středu od 6 do 7 hodin a při každém soirée. Knihovnu řídí sl. H. Koutníková.

Záložna v Hradci Králové. Vykas za měsíc listopad 1908. Vloženo K 139.806-14, vybráno K 91.067-39, zůstatek K 1.555.555-59. Záruka: Závodní podíl K 71.021-68, fond rezervní K 103.321-30, fond pensijní K 29.771-27, fond kursové rozdíly K 14.814-08, vlastní realty K 159.726-50, cenné papíry a přebytky K 404.374-62, půjčky směnec K 385.319-87, půjčky hypotéční K 927.828-79, threm K 2.096.178-06.

Upozornění. Firma Fejgl & Bydžák připravuje na 6. a 8. vánoční a novoroční výstavku s pohyblivými atrakcemi (kteř. se zajišť. namíne velkou návštěvou jako roku loňského.) Viz insert.

Osobní. Vldp. Josef Přibyl, bisk. notář a c. k. gymn. profesor v Jičíně, byl vyznamenán od Jeho Veličenstva za přídání Jeho pensijního titulem c. k. školního rady. Předšl do Nového Města nad Metují.

Vlastenecký projev ve Smiřicích. V tomto městě přijata svorně od různých stran resoluce: „My shromáždění účastníci národních stran ve Smiřicích na schůzi dne 29. listopadu 1908, vyslovně řeč našeho zemského poslance p. Jana Kotlanta o politické situaci a o naší národní povinnosti účinným prováděním hesla „Svůj k svému“, uznáváme se, by co možná živnostnictvo a občanstvo naše podporovalo výrobky české a odebíralo od firem českých, aby vždy a všude pokračovalo české obchodní dopisování; mimo to bude bdíti při této schůzi zvolená místní „Národní rada“, aby kontrolovala účinné provádění hesla „Svůj k svému“, jakož i bdíti, aby národu českému nepřátelské časopisy se neodebíraly. Do místní „Národní rady“ zvoleni pp.: Za městskou radu Jan Juliš, za Národní stranu Josef Lafnar, za živnostnictvo Bedřich Bartoň, za obchodnictvo Jan Fleigr, za úřednictvo a stranu státopr. C. Wolf, za živn. pomocníky Kar. Voltz, za učitelstvo Jan Horák, za stranu agrární J. Matějček, za stranu křesť. sociál. J. Štěpán, za stranu sociál. dem. A. Ramba.

Od Orlických hor. V pondělí dne 7. prosince o 1/3. h. odp. koná se v Rychnově n/K. dvorana hotelu „Na kovárně“ důležitá porada kléru, v německých farnostech rychnovského vikariátu působícího. Zvlášť pozvaný řečník P. Říha z Warnsdorfu bude na této důvěrné schůzce referovati o nynější situaci. Účast co největší jest svrchovaně žádoucí, neboť res nostra agitur. Hosté z jiných vikariátů jsou srdečně vítáni. — V těchto dnech energicky zakročil vikář traktu králíčského, rokytnický děkan vdp. Václav Hlavsa, u německého školního inspektora Willeho v Králíčkách, aby neprodleně urgoval zemský výbor ve věci vyřízení remunerační za vyučování sv. náboženství, na kteréž duchovenstvo v okresu rokytnického a králíčského již přes 5 měsíců čeká. Klérus smírných školních okresů vzdává vdp. vikáři za tuto laskavou intervenci vřelé díky. — Následkem četných vánc zahalená byla země silnou vrstvou sněhovou, takže vřetěná sanice jest v nejdělejších tempa.

Z Nového Bydčova. Nad spustlostí naší mládeže pozastavuje se každý vážně přemýšlející a vlastenecký citlivý Čech. Jméno národem malým, se všech stran utiskovaným a mravnost vedle náboženství je přece druhým pilířem lidské společnosti. Kdo by tedy nevzdychl a se nebál o český národ, pozoruje-li náš dorost a vezme-li do rukou ten náš pokrokový a socialistický tisk. Vždyť taková mravnost, jež se dnes v tomto tisku a bohužel i na učitelských sjezdech hlásá a kterou dnes mnozí i našemu dorostu cpon, mravnost bez Boha, vede národ do hrobu zapomnění. V našem vězení u okres. soudu jest jeden 17letý chlapec, bydkovský to příslušník, jenž až počtvrté sedí za mřížemi a jemuž soud hrozí pracovním. Vedle něho je zločinec 16letý, dále dvacetiletý, rovněž počtvrté vězením trestaný. Na tom však není dosti. Vězení by si už zasloužili i naši mnozí školáci. V neděli 29. listopadu večer čtyři z nich násilím otevřeli a vykradli výkladní skříň kniháře Josefa Šíra. Uvádějíce toto, nechceme tím uvalovati zodpovědnost na školy neb domácí učitelstvo; bylo by to smutným zjevem, aby některý učitel v podobné mravnosti mládež naši odchovával, a ani nemyslíme, že by citlivé Komenského neřídili se jeho „Didaktikou“, nýbrž zodpovědnost uvalujeme na ty naše „učence“, stojící za „Volnou školou“ a hlásající mravnou na Bohu nezávislou. Ti, kteří „už porazili Boha“ a hlásají nevěru, vinni jsou dnešní mravní spustlostí a takovým počtem zločinců, kteří na výrok jejich „Není Boha“ odpovídají: „Není žádná vina, není trest“ atd. Mravnouka bez Boha nemá té síly, aby vznešenou budouv mravnosti udržela na bezbožeckém podkladu. Je to dům na písku, kvitko bez kořenů. Zodpovědnost uvalujeme na ty, kteří zapovídají dětem křesťanský pozdrav, a konečně i na rodiče, již vstěpují svým dětem nevěru a bez Boha je vychovávají. Zdáme zde otce, pokrokového Sokola, jenž své dceruše řekl: „Náboženství se uč, musíš je umět, abys měla dobrou známku, ale nevěř, čemu se učíš.“ Tak vychovává otec budoucí českou ženu — matku! Může tak mluvití apřímný Čech, Sokol vlastenec, starající se o existenci a budoucnost našeho národa? Což jest ten otec tak zaslíbený, že myslí, že nepřitelem národa je člověk, jenž věří v Boha, zachovává Jeho přikázání, považuje za svou povinnost býti věrným manželem, ctití oizí majetek, milovati bližního a t. p., čemu se dítě ve škole z náboženství vůbec učí? Což neví, že žena byla pouhým majetkem bez lidské důstojnosti a že jen náboženství křesťanské přivedlo ji na dnešní výši? Takové vděčnosti učí otec své dítě, budoucí českou ženu — matku? Kde není náboženství, tam také není pravého vlastenectví. Jak odrážejí se krásné od slov takového našeho Sokola slova zkušeného našeho vládaře jubilaanta, pronesená 26. listopadu k deputaci katol. duchovenstva: „Já jsem věrným synem církve, jež naučila mě v těžkých dobách oddanosti do vále Boží, jež poskyla mi tak často v neštěstí útěchu, jež byla mně a mému domu věrnou vědkyní na všech cestách života. Víra je bezpečnou kotvou, v ní nalézá každý v bouřích a životních zápacech zářící a oporu.

Výroční správa jednoty pro reedifikaci děkanického chrámu Páně v Par-

dubicích. Výbor podává svoji správa výroční o své činnosti v tomto směru, slibuje, že se vynasnaší, aby předsavzatý úkol přivedl ke konci a že bude pracovati k tomu cíli, aby provedl co nejdříve přístavbu děkan. chrámu Páně. Za tím účelem dal zhotoviti skizy přístavby v tom rozsahu, jakým by vzhled kostela, této ceně historické památky, nebyl pozmeněn, nýbrž jen doplněn. Aby mu nebylo vytýkáno, že se spokojil předloženým návrhem, požádal místní spolek intenzivně za posudek. Zmíněný spolek ochotně vyhověl a ustanovil komisi, která plány prohlédla a připadá změny i návrhy podala. Předložené skizy podle návrhu byly pozmeněny a zaslány c. k. komisi pro zachování uměleckých památek do Vídně ku schválení. Konečné rozhodnutí posud nešlo. Jakmile budou plány schváleny, bude možno přikročiti k žádoucí přístavbě. Zpráva pokladní vykazuje hotový majetek v obnosu 72.741 82 K. Za opravy provedené v děkan. chrámu vydal spolek 4090 41 K. Každoročně konají se sbírky ve prospěch tohoto podniku po městě. Jednota činí se seč máte, aby dospěla k cíli a zaslouhuje vděčného uznání a všestranné podpory.

Autobusová katastrofa u Pardubic. Poštovní autobus, který vyjel dne 28. t. m. v sobotu ráno z Bohdaneč do Pardubic, střelil se s hráze bývalého rybníka t. zv. Semtinského a zůstal v troskách převrácený koly vzhůru ležeti v poli. Hráz tato je přes 3 m vysoká a lze snad poněkud náhodě co děkovati, že pasažéry v autobusu sedící nepotkalo daleko větší neštěstí, nežli jaké se stalo. Většina cestujících odnesla to pouhým lekautím a pochrábáním štrepinami skla. Pouze obchodník Lederer a chauffeur Novák odvezeni do okresní nemocnice v Pardubicích k ošetřování, ale ani jejich poranění není dosud povážlivé. Jak se neštěstí přihodilo, nedá se určitě zjistiti. Patrně asi zajel autobus příliš daleko ke kraji hráze a při prudkém zahnutí vzal převahu a střelil se dolů. Druhý den večer trosky autobusové byly vytaženy na silnici a shledáno, že stroj benzínový není porušen a proto svou vlastní silou mohl býti dopraven do Pardubic.

Oslava jubilea Jeho Veličenstva v Pardubicích. Městská rada v Pardubicích na místě osvětlení města za příčinou oslavy císařského jubilea věnovala v intencích Jeho Veličenstva „Vše pro děti“ ve prospěch Ústřední Matice Školské 1000 K. Ve středu o 9. hod. konaly se za tož příčinou slavnostní bohoslužby za čestné přítomnosti úřednictva, důstojnictva, profesorská a učitelů s městskou radou v čele. Jednotlivé školy oslavovaly toto vážené jubileum ve svých školních místnostech s předcházejícími bohoslužbami v úterý a ve středu. Reálné školy ve své tělocvičné ve čtvrtek. J. Jirout, ředitel dívčích měšťan. škol, a J. Chleborád, vrchní c. k. berní, byli odobeni záslužným slatým křížem s korunou a F. Formánek, rada zem. soudu, obdržel rytířský řád Františka Josefa.

Těšce zramén. Na první neděli adventní byla ve Svítkové u Pardubic hloučná taneční zábava, jako každou jinou neděli. Zábavy účastnili se dělníci z různých továren v Pardubicích. Alkoholem a muzikou rospoleni dali se do hádky o jakési děvče. Soky byli dělník Kačerovský a alévně Barták. Při návratu si Barták v lesku na Kačerovského počkal a vyskočil proti němu, vrazil mu nůž do krku. Těšce zraméný byl dopraven do okresní nemocnice.

Požáry. V pondělí dne 30. t. m. večer zapálil kdosi na „Vinici“ u Pardubic pavillon Severočeské jednoty v Pardubicích, který se vřím zařízení v několika minutách shořel. Totéž noc vypukl oheň v košednickém krámu p. A. Tamy v Pardubicích v Alšbětíně třídě a uložené tam košediny zničil.

Z Liběšat. Po 8 roků měla naše katol. jednota sídlo v hostinci patřícím p. Aně Šádkové. Dokud v hostinci byl majomec, vycházeli jsme. Když však p. Šádková přejala hostinec do vlastní správy, neměla nic rychlejšího, než že do domu svého přijala soc. demokrata. Myslela si snad: „Ono to nějak půjde se spolky oběma“, ale „nejde to“. Katolická jednota tím postavena před otázkou: žití v konečné sanktoun nebo postaviti si dům vlastní? A pádem jednoty velice by bylo ohroženo Všeoborové sdružení křesť. dělnictva; s ní zároveň umřela by org. křesťanské mládeže, sotva v život uvedená, ale čítající již na 40 členů. Jednota odhodlala se k obětem největším a rozhodla postaviti si dům vlastní. Nadšení pro vše mesi členy je veliké. Vždyť na p. dává vdp. Dohnálek Frant., farář 1000 K, dp. Kugler Lud. 200 K, p. Richtrová Barbora 200 K, p. Kubánek 200 K, al. Matějaková 200 K, al. Koblířová 200 K, al. Simonová Emilie 100 K, p. Janek Frant. 100 K atd. Obětavost veliká, vždyť mezi dárci je mnoho lidí nemajetných, továrních dělníků a tkačů. A tak doufáme, že nezhyzeme, nýbrž že se vsprušíme k činnosti ještě významnější. Za každý dárek již předem vzdává srdečný dík katol. jednota v Liběšatě.

Z Čáslavské. Ohlašuje se div XX. století. Vědce „Volné myšlenky“, takto mladých, jenž se kamarádí intimně s jedním z vědců strany sociální, bude prý prováděti organizace agrární po okres. A potom prý jsou agrárníci proti náboženství!

Z Nežkarečie u Kutné Hory. Zdejší pp. ochotníci divadelní se školními dětmi a za pomoci ct. zdejšího sboru učitelského sebrali divadlo „Královský srodek“ od P. Serafina na počest 60tiletého jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I. poprvé v Nežkarečích 8. listopadu s podrahé na všeobecnou žádost v Oirkvici 22. listopadu. Divadlo bylo zahájeno proslavou připad. fm a provedeno velmi pěkně i korunováno úspěchem velkým duševním, i také finančním. Čistý výnos ve prospěch žákovské knihovny. Divadlo to tiskeno v Dědictví Mal. v Hradci Král. r. 1898. R. 1907 opraveno, ale dosud nevydáno.

Městská spořitelna ve Vys. Mýto vykazuje za měsíc listopad 1908: vloženo na knížky K 287.271 79, vybráno K 153.777 99, vloženo na běžný účet K 119 920 90, vybráno K 35.254 89; zůstatek vkladů na knížky K 3.809 972 06, n; běžný účet K 1.427 842 99, úbrnem K 5.237 815 05; hypotečních půjček vyplaceno K 100.814 50, spla; ceno K 11.875 78, zůstatek hypotečních půjček 2.868.369 64; směnek eskomptováno za K 144.513 0, splaceno K 149 983 50, zůstatek K 292.675 56, do jiných ústavů vloženo K 536.847 69 vybráno K 345.203 88, zůstatek vkladů v jiných ústavech K 1.769.374 70; cených papírů v zásobě za korun 998.581 70, záloh lombardních K 6 330, hotovost pokladni K 17 062 99; obrát účtů a pokladni za čas od 1 ledna 1908 do 30. listopadu 1908 K 26.791 414 49.

Z Čáslavě Jubilejní oslavy. Řadu oslav 60leté vlády J. V. zahájilo v sratvečer jubilea c. k. vyšší gymnasium akademii, pořádanou v Duskové divadle. Deklamace, čísla spěvní i habební vesměs předceseny byly žáky ústavu, mezi nimiž ukázala se celá řada jiných velmi nadaných a velmi svědomitých. Program nacrven byl p. t. pp. prof. Šmiku a Janoušem a učitelem spěvu ředitelem choru, p. Jos. Bokem. Obecenstvo, jež naplnilo celou dvoranu Duskova divadla do posledního místa, odměnilo mladé umělce hojnou pochvalou. Ku konci předveden byl živý obraz: Hold studující mládeže J. V. císaři a králi, komponovaný p. prof. V. Kleinem, jenž možno říci obecenstvo uchvátí. Po dlouhé opět době vystoupilo žactvo ústavu na veřejnost a setkalo se se všeobecnou sympatií, což, doufáme, bude pobídkou příslušným činitelům, aby půdu tak úrodnou ladem ležeti nenechávali. V den jubilea konány byly slavnostní služby Boží v děkanickém chrámu Páně za účasti všech řádů a c. a k. vojaka vdp. Joe. Folton a asistenti všeho duchovenstva čáslavského. Po té skládán byl hold J. Veličenstvu do rukou p. c. k. místopředsedě rady. Školy chlapecké a dívčí pořádají jubilejní slavnosti ve dnech 5. a 6. prosince, o čemž přistě. — **Vyznamenání.** Z bohatého dědictví jubilejních vyznamenání snesly se do našeho města: důstojnický kříž řádu cí. Frant. Josefa I. p. JUDr. J. Zimmer, purkmistr a poslanec na českém sněmu, slatý záslužný kříž s korunou p. B. Wagner, c. k. zvěrolékař, slatý záslužný kříž p. Jos. Kaunický, zakladatel muzea, a stříbrný kříž p. J. Kličar, nádražní vrátný. Gratulujeme všem k záslužilému uznání prací a řádné konaných povinností. — **Divadlo.** „Tři neděle v chládku“, jež svolili si ochotníci minulou neděli, byly, s radostí to říkáme, nejlépe sehraaným kusem v podzimní sezóně. Všecko šlo jako na drátku. Bylo viděti, že hrají s chutí i porozuměním. Ostatně byly dílohy v rukou tak rutinovaných herců, že ani jinak nebylo lze čekati. P. Skřivánková a al. Wolfová, pp. Janda, Pertold, Kondratický atd. dovedou vždy vystihnouti povahy a prostředí jednotlivých osob, je pravem možno s nimi čítati jako s hotovými umělci. Přejeme pp. ochotníkům takových večerů co nejbojnější. Je v tom něco kus egotismu diváků, ale to nám odpusti. — **Zidovská schůze.** Svaz pokrokových židů pro Čechy a Moravu v Praze konal dne 29. listopadu ve 3. hod. odpol. veřejnou spolkovou schůzi, k níž benevolenci al. městské rady propůjčena byla zasedací síň městské radnice. Referovali dr. Guth z Prahy o česko-židovské otázce a dr. Teyta z Prahy o nynější situaci židů v Čechách. Krásná slova, ale myslíme, že nic více než slova. Praxe tomu ani dost málo nenasvědčuje. Na schůzi vyjma četných židů z města a okolí bylo i něco arjeů, z nichž někteří ujali se slova, ale soudíme a zájisti právem, že apoštolování toto padne hlubě jen na stěny. Ze schůze, jež skončila k páté hodině, odebrali se mnozí do hotelu k Bílému koni, kde měli schůzi přátelé volné myšlenky. Snad ti najdou lepší cestu k srdci vyvoleného národa a přinesou nám tak národohospodářskou a sociální spásu, již se lid náš darmo v polehnaném Čáslavsku dovolává.

Z Týmišské. Dne 6. t. m. o půl 8. hod. večer započne Mikulášská zábava v sále „Panáského domu“ s bohatým programem, sestávajícím z jednoaktovek a solových výstupů, při čemž pobostinaky vystoupí pp. Beránek a Štancel z Hradce Král. Na konec rozdávání dárek. V přestávkách hudba. Slavné dárky přijímají se v místnostech „Besedy“ v „Panáském domě“ v sobota 8. t. od 7—9 hod. večer a v neděli 8. t. m. odp. od 1 hodiny. Vstupné za osobu 30 hal.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků s donádkou do domů
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1869).
Telefon č. 17. Nové jízdni řady.

Různé zprávy.

Jubilární významování. Z veliké řady těch, kteří od císaře a krále obdrželi významování, uvádíme zde jména významných našich a některá jména jiných, v naší diecési obecně známých mužů. Hodnost tajného rady obdrželi: nejdp. biskup dr. Doubrava, dr. Bedřich princ ze Schwarzenberg, prezident vrch. zem. soudu v Brně ryt. Regner z Beylebeunu, nejdp. biskup Brněnský dr. Hyn, vídeňský parkmistr dr. K. Lueger, předsedící zem. výboru v Praze Vojtěch hr. Schönborn. — Velkokříž řádu sv. Štěpána obdržel Adolf Josef kníže Schwarzenberg. — Komturecký kříž řádu Františka Josefa s hvězdou obdrželi: nejdp. světící biskup František Brusák, karlský továrník Fr. Křížek. — Rytířský kříž řádu Leopoldova obdržel dvor. rada a prezident kraj. soudu zde ryt. Felix Koschitz z Freudenbofu. — Komturecký kříž řádu Františka Josefa: katol. poslanec dr. M. Hruban, českobudějovický děkan M. Vonesch. — Důstojnický kříž řádu Fr. Jos.: publicista vídeňský šl. Al. Česaný, kanovník Fr. Mlčoch v Koline, ředitel Nár. divadla G. Schmoranz českobudějovický profesor theologie dr. Ant. Skočdopole, poslanec J. Zimmer z Čáslav. — Řád železné koruny III. třídy: továrník Jos. Bartoš v Náchodě, předsedící zem. výboru vasp. dr. Burián, poslanec Fr. Chaloupka, posl. J. Čipera, šéf opery Národ. divadla K. Kováčovic, farář na Král. Vinohradech a spisovatel Ferd. Lehner, vasp. kanovník a děkan Matěj Musil v Hradci Král., posl. Fr. Sajfert, místopředseda a správce okr. hejtmanství v Hradci Král. Heřm. Steinfeld, profesor čes. university dr. Jan Šýkora, prof. Umělecké akademie v Praze Fr. Zenisek. — Rytířský kříž řádu Frant. Jos.: okresní starosta náhodský Josef Bartoš, děkan a vikář v Hor. Zábokách František Čáp, vrchní inženýr české státní stavební služby v Hradci Král. V. Červenka, továrník v Hradci Králové Jaroslav Červený, posl. J. Dürich, farář v Chrástce M. Dušek advokát v Náchodě dr. Frant. Dvořák, rada zem. soudu a přednost okr. soudu v Pardubicích Jos. Formánek, advokát a bývalý purkmistr v Chrudimi dr. K. Havelka, nájemce velkostatku v Ronově V. Havelka, čest. kanovník v Pláňanech K. Hodinář, posl. Vil. Holoubek, ředitel praž. konservatoře Jindř. Kaan z Albastu, čestný kanovník v Rychnově n. K. Vincenc Klepřík, okres. vikář v Pacově Ant. Kloboučnick, okr. vikář v Pravoníně Jan Kocák, okr. vikář v Nov. Hradech Al. Kopecký, děkan v Holohlavech Ant. Kosák, vik. sekretář v Poličce Jan Letošník, děkan na Kladně Ant. Mašera, posl. dr. Alois Mašek, rada zem. a předseda okr. soudu v Jaroměři Jan Mrázek, arciděkan a okr. vikář v Chrudimi dr. Josef Mrštík, gymn. profesor v Kroměříži dr. F. Nábelek, místopředseda tabákové továrny v Sedici Jan Novák, evaň. farář a senior v Chocni Rich. Novák, okr. starosta v Úpici Ant. Nyklíček, posl. Václav Pavlíček, děkan v Zbraslavi Ferd. Plachý, děkan a vik. správce v Nymburce Jos. Rejzek, okr. soudce v Hlinsku Jos. Ronšavý, okr. vikář v Plané Jos. Schmid, okr. vikář v Lázních Běláhradě Jan Sehnal, člen stát. želez. rady a kněz řádový v Brně dr. Cyrill Seifert, spisovatel M. A. Šimáček, okr. vikář v Polné Jos. Šimek, posl. Hynek Srdínko, posl. Fr. Staněk, posl. Jos. Starčátek, okr. starosta v Chrudimi Vinc. Štastný, okr. vikář ve Velšíně Jan Tichý, arciděkan a okr. vikář v Horšově Týně K. Trnka, posl. Ant. Tůma, okr. vikář v Přeperech J. Tyrycht, malíř Úprka, prof. obch. akademie v Chrudimi J. Václavíček, posl. Al. Vaníček, člen Nár. divadla Ed. Vojan, posl. M. Vojta, děkan v Ohrovně J. Vychodil, primát vřob. nemocnice v Ném. Brodě dr. Fr. Zahradnický. — Titul škol. rady obdržel ředitel reálky v Kutné Hoře Al. Hradec. — Titul škol. rady s promianím poplatků: prof. obch. akademie v Chrudimi Lud. Habáček, gymn. profesor v Nov. Bydčově Ot. Jandačka, okres. inspektor v Novém

Městě V. Kubelka, profesor pedagogie v Hradci Král. v. v. Emanuel Miřňovský. — Titul cís. rady s promianím poplatků: purkmistr dr. Hamza v Luži, okresní inspektor v Kutné Hoře K. Kovář, podnikatel staveb v Pardubicích Zdeněk Krulíš, redaktor Úředních listů dr. J. J. Svátek, přemyslník v Horčicích K. Tuček. — Zlatý záslužný kříž s korunou: okr. starosta z Nechanic Fr. Bednář, vrchní berní v Pardubicích Jos. Chleborád, ředitel rol. školy v Kutné Hoře Fr. Cívrák, okr. starosta v Červ. Kostelci Bed. Kaše, osob. děkan v Křténově Fr. Kukla, člen Konventu Milosrd. bratří v Praze Melanias Fr. Rejthárek, představená milosrd. sester v nemocnici v Počátkách Anna Rychtářská, děkan v Říčanech Martin Volický, purkmistr v Ústí n. Orli dr. Fr. Vicena, vrch. okr. zvěrolékař v Čáslavi Bed. Wagner. — Zlatý zásl. kříž: muzejní kustos v Čáslavi Josef Kounický. — Stříbrný zásl. kříž s korunou: obec. starosta v Chrásti Fr. Čížek.

Císařská slova. Holdujícímu státnímu úřednictvu jasně vytkl náš mocnář, jak soudí o povinnostech úředníků, jímž jest světe na správa státu: Počátkem i koncem vašeho působení musí býti zákon a nic jiného než zákon. Čím čilejší jest život stran, tím pevnější musíte se opírat o neutrálnou zákonnost. Naleznete v ní nejpřímější oporu a sklidíte se to uznání i vděčnost. Moji národové mají veliký počet společných zájmů, které mohou býti podporovány jen společným úřednictvem. Přislušníkům všech Mých národů jest vstup do veřejných služeb stejnou měrou volný. Moje úřednictvo musí a má zahrnovati syny všech národů, kteří aniž zapomínali na svou kmenovou přislušnost jsou přece vždy pamětlivi, že slouží společným zájmům všech a že úřad nesmí býti nikdy stranou. Nikoliv národní cit, ale národní rozpor musí zůstat v úřadě vyhoštěn. — Tato slova císařská za nynějších poměrů vlastně a nejpřednější patří Němcům; kdyby se ti jimi řídili, konec všem sporům národnostním v naší vlasti.

Národní rada česká proti zřízení krajského soudu v Trutnově. V zasedání ústředního výboru Národní rady české, konaném dne 21. listopadu 1908, učiněno bylo na základě návrhu jazykového odboru za soublasu veškerých stran politických toto závažné usnesení: „Otázka zřízení krajského soudu v Trutnově vystupuje zase do popředí německé útočné politiky. Obmyšleným krajským soudem v Trutnově má býti v našem království rozmnožen počet oněch soudních obvodů, ve kterých jest právě rozmlčena revoluce c. k. soudců i jiných c. k. úředníků proti starým, odvčkým právům jazyka českého a ve kterých jazyk národa českého i jazyk četných tamějších menšin našich jest tak utrápen a tak z veřejného života vyháněn jako jsme toho byli svědky na dráze Teplicko-Potičské. Národní rada česká tudíž jakožto sbor, mající v takových otázkách právo mluviti jménem českého národa, staví se zde tímto veřejně, slavně a s veškerým důrazem proti neukutčení tohoto plánu německého, dokud práva ja-

zyka českého nebudou v celém království plně respektována.“

Katolické hnutí v Japonsku. Katolické hnutí slibuje v Japonsku velice dobrou zít. Vláda nejen že není mu nepřátelkou, nýbrž je zrovna podporuje. V Tokiu založili Marianisté gymnasium, které je vládou subvencováno. Navštěvují je synové s nejlepšími rodin. Poněvadž tato střední škola není s to pojmáti všechny žáky, počtem 816 a poněvadž Marianisté nejsou s to, aby budovu rozšířili, utvořil se z Japonců zvláštní výbor, který v málo dnech zaopatřil subskripcemi pěknou sumičku — 250.000 franků. Členy výboru bylo také 6 ministrů. Nyní jest v Japonsku na 60.000 katolíků, což je jistě dosud málo v porovnání k 50 mil. obyvatelstva. Japonci jsou národem náboženským. Věří v jeoucnost jednoho Boha a v odplatu po smrti, která bude buď věčný nebo menší a řídí se buď dle služeb, jaké kdo prokázal vlasti. V tom je také klíč srdečnosti a neohroženosti japonského vojína. Lepší stavy jsou velice náboženské, žádají však od misijnářů kromě hlášení slova Božího také velké vzdělání a vědomosti. V celku lze říci, že Japonsko je úrodnou rolí, jen třeba vzdělaných a dobrých rozsevačů.

Nádherné fotografie nové, mistrné zvětšené exponuje umělecký závod J. F. Langhans v Hradci Král. Věru tak vkusně provedené podobizny za mimořádně nízkou cenu jsou skvostnými dárky vánočními.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. listopadu 1908. 1 hl pšenice K 17.80 — 18.20, žito K 14.80 — 16.00, ječmene K 11.40 — 12.00, proso K 00.00 — 00.00, vike K 00.00 až 00.00, hrachy K 24.00 — 28.00, oves K 7.30 — 7.80, čočky K 30.50 — 00.00, jahel K 24.00 — 28.00, krup K 24.00 — 28.00, brambor starých K 3.80 — 4.00, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semeno červeného K 98.00 — 104.00, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00, máku K 29.00 — 30.00, lně. semeno K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 15.00, 100 kg pšeničných otrub 18.00 — 19.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00 až 2.40, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.84 — 2.00, 1 kg tvarohu, 0.24 — 0.28, 1 vejce K 0.09 — 0.10, 1 kopa selí K 10.0 až 21.0, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.80 — 4.40, 1 hl cibule K 12.80 — 00.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80 — 1.00, 1 hl mrkve K 2.00 — 2.40, 1 hl cibule K 12.80 — 00.00, 1 bečka švestek K 0.00 — 0.00, 1 hl jablek K 2.80 — 10.00, 1 hl hrušek 8.00 — 12.00. Na týd. trh v Hradci Králové dne 28. listopadu 1908 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 186 hektol., žito 186, ječmene 551, oves 184, olejky 2, vike 0, hrachy 8, čočky 28, krup 18, jahel 12, jetel. semínka 1002, lněného semeno 2, máku 6. — 2) Zeleniny: petržele 600 kop, celeru 600 kop, kapusty 32 kop, cibule 29 hl, drobné zeleniny 65 kop, mrkve 46 pytlů, brambor 112 hl, selí 78 kop. — 3) Ovoce: jablek 206 hl, hrušek 5 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 21 kusů, podvinčat 408 kusů, kůnat 0 kusů.

!!
Navštívenky
všeho druhu
nabízí
Biskupská
knihotiskárna
v Hradci Králové.

K Vánocům

jsou **SINGEROVY**
šicí stroje
nejužitečnějšími
dary
dostati je lze
prostřednictvím
všech našich
krámů.
Hradeo Králové, Jiřikova tř. čís. 270.
Kortla, Královská třída 54; Král. Vinohrady, Palackého třída 8; Smíchov, Klaušova třída 6.

Nádherné dary! Madonny, krajiny, vůbec veškeré druhy obrazů a zrcadel, moderní rámce, nejružnější umělecké a dekorativní předměty, toaletní zrcadla, stojany a rámce na fotografie, lišty, sochy, kříže, požehnání atd. atd. atd.
Výroba rámců,
úprava a zasklívání fotografií a obrazů přinesených ve vlastní dílně.

První východočeský umělecký závod
JOSEF KIESLICH v Hradci Král.

Alba a poesie, knihy obchodní a zápisní, modlitební a obrázkové knížky, kalendáře, hry, školní potřeby a veškeré druhy papíru a vše do oboru papírnického spadající.
Obrovský výběr dopisnic.
Ceny mírné a obsluha v každém směru reální.

Vhodné vánoční a novoroční dárky:
Veškeré prádlo dámské i pánské,
bílá zboží lněné i bavlněné
 v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších
 doporučuji
Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.
Knihařské kolárky. Objednávky obratem.

Nejlepší a nejlevnější housle, struny, smyčce, pouzdra a veškeré hudební nástroje

koupíte jedině ve skladě odborného znalce a zkušeného hudebníka

Jana Čermáka v Hradci Králové,

Palackého třída č. 88 (blíže Grandhotelu).

Školní housle od K 5.—, pouzdro od K 3.80, mistrovské se smyčcem v pouzdře od K 20.—

Speciality: pravé vládké a violoncellové struny, patří. smyčce a anglická pouzdra. — Hliníkové D. Florentinské G. Gramofony, fonografy, desky, válce, jehly.

Vše se prodává se slevou.

Mnoho pochvalných dopisů. Pro pp. studující a hudebníky zvlášť levné ceny. Též na splátky.

Opravy houslí se provádějí mistrně v dílně houslařské.

Křestní listy

++++++

(ex off) 40 kusů za 80 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

„SLAVIA“

VZÁJEMNÉ POJIŠŤOVACÍ BANKA
V PRAZE,

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ

UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA
DÍTĚM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE
ZARUČENÝM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM.

NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-

NŮM — POJIŠTĚNČŮM.

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠTĚNÉHO.

VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765.53
RESERVY A FONDY K 41,778.165.—
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430.98

VYSVĚTLENÍ A SAZBY
OCHOTNĚ ZASÍLÁ

GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:

V BRNĚ, VE VÍDNĚ,

V LUBLANI, VE LVO-

VĚ A V ZÁHRĚBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Rozšiřujte

„Časové Úvahy“

Nově zřízená MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA

V HRADCI KRÁL.,

náměstí Františka Josefa,

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Rychlá obsluha.

1%

Ve prospěch české školy „KOMENSKÝ“ ve Vídni

odvádí při odvolání na tento insert z každého nákupu 1% firma

FEJGL & BUČIŠTĚ

v Hradci Králové, Divadelní ulice (Proti kostelu Panny Marie)

a doporučuje vhodné

vánoční a novoroční dárky:

Pro dámy:

Prádlo bílé a trikové. Deštníky černé a barevné. Šnůrováčky — „Triumfala“. Pasy. Kapesníky. Vějíře. Speciality: Pařížské vlasové garnitury. Spodní sukně vlněné i glotové. Bluzy. Zástěry. Rukavice. Ruční kabečky s 1/2 tuct kapesníků K 2.40. Peněženky. Vyšívání.

Pro pány:

Klatovské prádlo bílé a trikové. Deštníky. Rukavičky bílé i glacé. Pletené vesty s rukávy. Speciality kravát. Kapesníky. Vlněné sportovní čapky. Šle. Chrástka límců. Kamaše. Peněženky. Pouzdra na doutníky. Náprsní tobočky s 1/2 tuct kapesníků K 2.40. Manžetové knoflíky. Celuloidové zboží.

Pro děti:

Trikové oblečky. Bílé vlněné i bavlněné kabátčky pro 1/2—2 roky staré. Čepečky. Rukavičky. Kamaše. Hedvábné šatečky. Košile chlapecké bílé i trikové. Háčkovací i vyšívací potřeby. — Obrázkové kapesníčky. Šatečky vlněné i barchetové.

Krajkové látky tělové i vzácné na blázy. Hedvábní stuhy. Plyšové kasety na límce, manžety, kravaty, rukávce a kapesníky.

Pro P. T. duhovenstvo kolárky a náprsenky.

1%

Kulturní hlídka.

Schůze č. II. „Volné myšlenky“ v Čáslavi.
(Pokrač.)

Prof. Kohout praví dále: „Jsem si jist svého správného názoru i proto, že mi to dosvědčuje kulturní historie. Kdyby církev katolická byla přesvědčena, že přírodní vědy jí škodí, sázející byla by stihala ty, kteří se jimi obírali, na prvním místě čísla by to u těch, kteří zvlášť mají ji posloucheť, u kněží a řeholníků; byla by ze svých vyučovacíh ústavů vymýtila všechny sbírky, zakázala čísti přírodopisné spisy, zakládati učené společnosti a musea. Než co právě vidíme, probírajíce listy kulturní historie? Právě opak toho všeho. Pokud tito kněží a řeholníci, s nimi i laici zaměstnávali se vědami přírodními, pátrajíce po pravdách jejich, a pokud nedokázanými dosud vědeckými domněnkami nesahali na církevní učení, na články víry, do té doby nikdo jim překážky nekladl. Všecky konflikty či rozpory, o nichž se kdy mluvilo a mluví, povstávaly jenom z toho, že za pravdu vědeckou vydávalo se něco, co bylo pouhou domněnkou, nebo za článek víry bralo se to, co bylo míněním některého theologa. Jsem si jist, že mezi katol. nábož. a mezi přírodními vědami nemůže býti rozporu i proto, že všichni ti velcí učenoci věd přírodních v minulosti i přítomnosti nemohli by sástatí věřícími katolíky, neboť *skládající věřícími katolíky a církve, že s náboženským přesvědčením nelze srovnati jimi odhalené pravdy vědecké, byli by před světem podvodníky, pokrytci a lháři.* A mužů takových se řad kněží, řeholníků a laiků, kteří stáli své doby na vrcholu vědecké práce a kteří přítom sáhávali upřímnými křesťany a katolíky, jest obrovská řada. Docela dobře srovnali své studie se svým náboženstvím; katolické přesvědčení jim nebránilo ve vědecké práci, církev jim nepřekážela a jich nestihala, ba ona je podporovala, oslavovala a za svou ozdobu je považovala. Jest chybné, že jména těchto mužů se veřejnosti samičují a nezaměřují-li se, že nemluví se o jejich náboženském přesvědčení. A přece jim máme co děkovati za to, že stojíme ve vědeckém ohledu tak vysoko. Zaměřování to ovšem si vysvětlujeme; byli katolíky a to stačí!

Překážela církev vědecké práci a stihala na př. znamenité fyziky, matematiky, astronomy, chemiky, botaniky, zoology, geology, mineralogy? Proti p. řečníkovi, který pravil, že prof. dr. Kadeřávek smohl se na 50 jmen katolických vědců, uvádí prof. Kohout na sto jmen mužů v každém ohledu vřetěných a to řeholníků, kněží a laiků a podotýká, že *jest to jenom slomek všech těch, kteří pracovali vědecky, jsouce přitom i duševní zbožnými, upřímně katolickými.*

Církevní instituce to byly, praví dále, které shromažďovaly prvě sbírky přírodních, botanických zahrady, organizovaly vědecké společnosti, kolébky nyníjších učených korporací. Jsou dosud kláštery, které honosí se přírodními sbírkami prvního řádu. Ovšem mohl by Hci někdo: „To jsou jména minulosti, dnes toho není. Dnes při pokroku věd přírodních utíkají učenoci od náboženství a katolicismu zvlášť.“ Mohl by se máe ptát snad p. řečník: Kolik je vynikajících učenoců věd přírodních katolíků? Nemůžeme, odpovídám, sahati do svědomí učenoců našeho věku a tvrditi apodikticky, že všichni, kteří srovná se věřícími lidmi a katolíky veřejně se nepřihlašují, byli by lidé bez náboženství, bez víry v Krista, katolíci matrikovi! Neboť to je známo, že mnohý pán jako ze všech jiných kruhů společenských tak i z kruhů vědeckých jím jest v parádě uniformě a jím v županu, ale to jest jisto, že i v těchto dobách čítá katolicismus vynikající učenice ve svém středu. Jmenuji hlavněho Pasteura, Lapparenta, Brauna, jmenuji z českých učenoců dra Alberta, Michla, Eiselta, Zengra, kteří žili a zemřeli v této době jako katolíci, zaopatření sv. svátostmi. A jestliže řady jejich nejsou tak silné jako řady indifferenčních nebo nepřátelských vědátů, na tom nemá podílu nic jiného než poměry dnešního vědeckého světa. Vědecká práce soustřeďuje se na univerzitách, které mají pro to nejen dosti dotací, ale i pomůcek. A univerzity dnešní staly se paastvím vědyky jisté strany, která nepřijímá a nedoporučí nikoho než zase své stranáky. Vyslovil to prof. Smolka v Praze: „Gladě poznáme zrovna letos 1908: „Ze by učenec jako Pasteur neb jiný křesťanského ducha a německého neb slovanského jména v dohledné době dostal se na křeslo rakouské university, nesdáz se, pro ty předurky jak na minoritním plásku (minist. kultu a vyuč.), tak u prof. sboru ve Vídni, Praze, Brně a Lanomosti.“ O Francii a Itálii netřeba mluvit, podobně o Anglii. A v Německu? Du Bois Raymond nazval *berlínskou universitu „leibregimentem holensollerským.“* Protestant prof. Dahl při téže universitě praví: „*První poradení klas při ustanovení v sociologickém oboru mají dnes na př. stoupenci monistického učení. Co je bláhového, nežli že tyto navrhuji jen badatele, kteří nejsou proti monistické víře?*“

Opakuji: všichni vynikající mužové ve vědách přírodních, kteří byli věřícími katolíky, jsou mi důkazem, že katolické přesvědčení dá se dobře srovnati s vědeckým badáním a že pravá věda nemá se ničeho od církve báti, že pravou vědu církev nestihá ani jí nepřekážá!

Právím pravou vědu: to jest vědu takovou, která počítá s dokázanými vědeckými pravdami a nikoliv s vědeckými hypotézami, s nedokázanými domněnkami, kterými nás p. řečník zasypal. Darwinismus, transformismus, lamarckismus, weismannismus, monismus jsou jenom hypotézy, nikoliv vědecké pravdy. Monismus, důsledek všech těchto hypotéz, charakterisuje prof. protestant Lademann takto: „Haeckel byl by o všechno rád filosofem, proto svůj systém nazývá monismem. Při tom však zcela nevědecky vězí na stanovisku, na kterém byly přírodovědecké kruhy před 50 lety, kdy se mysli, že světové záhady už dnes nebo zítra budou rozluštěny. Zatím se vědeckému badateli za dneška všechno zase rozplynulo v čiré náhady. Nedovedl se vymaniť z oné optimistické mladické nálady a proto mu dnes rozumějí tak dobře velké davy, *který vědy jsou půl století sa vědom.*“ Mohl bych citovati Reinkeho, ale toho p. řečník jako odborník, jak řekl, rozeupoval a proto uvádím mu prof. Mareše, který přece je realista a který v lonském „Přehledu“ ukázal úžasnou nevědeckost knihy „Záhady světa“, o níž se p. řečník také zmínil. A v právě vydaných Chvolsonových „Zveí Fragen“ jest ukázáno na humbug monismu.

Vědecky dokázané pravdy náboženství katolické naprosto báti se nemusí a vědecké hypotézy mu neublíží. Jsou jako šepice, žijí jen chvíli, neboť co mistr tvrdil, žák již vyvrací.

Dogmatem či článkem víry katolické jest: „Bůh stvořil svět, t. j. všechny věci duchové i hmotné dle celé podstaty učinil z ničeho, svobodnou, všeho autkání prostou vůlí.“

Proto modlíme se katolíci a s námi i evangelici jako křesťané: „Věřím v Boha Otce, všemohoucího Stvořitele nebe a země.“ Jakým postupem se tvoření dále, jak dlouho trvalo, v jakém pořádku se tvorové na světě jevíli, to jest ponecháno volnému badání, případně i hádání vědátů. Vydávati při tom názor některého theologa a vědce za katolické dogma, jest podskek. A proti našemu článku víry, že Bůh stvořil svět, stojí dosud a stála věda všechna na stanovisku naprosto nejistoty.

„Popíráti Boha“, praví Faye, „bylo by tolik, jako s nebeských výšin spadnutí celou tíhou na zemi, t. j. roztrástiti se na padrt.“ Du Bois Raymond pak dří: „Váží velikým hádankám přírody filosof odedávna již uvykl si s mužnou přímostí opřevati starobylé doznání: Ignoramus! Nevíme!“ John Tyndall: „*Opravdoví vědci vysnávají upřímně, že nemohou podati postačitelného výkladu o počátku života bez předpokládání nějakého života předcházejícího.*“ De Quatrefages: „Těm, kdož by se máe tázali po mínění mém o původu našem, odpovím bez váhání jménem vědy: Nevím!“

Mohl bych uvéstí Thomasea či lorda Kelvina, jehož jméno p. řečník jistě co odborník zná, a jiné a jiné. A těmto mužům jistě nikdo nevytkne, že by byli klerikály. Pan řečník odpustí, že více věřím jim, než-li jemu. Jsou-li mínění jejich opácná proti mínění jeho, nechť si to vyrovná s nimi. Církev tu stojí se svým dogmatem stranou Stavěti na nedokázaných hypotézách a tvrditi, že katolické náboženství s přírodními vědami se nesrovná a si odporuje, je dělati si z vážných věcí kašpary.

Shromáždění mi odpustí, že jsem nereagoval na rozličné ty přednesené theorie a domněnky. Ani jedna nevyvrátila vědecky a pravdivě katolické dogma. Přírodopisecem z povolání nejsem, jakož i p. řečníka za autoritu neuznávám. Nepřesvědčím ho, to vím, ale on nepřesvědčí také mne. Prosím jen, aby se uvážili, co jsem řekl, přemýšleli o tom, a uvěřeno-li z mého jen dost málo, to mi stačí.

V replice srší sice znova p. řečník svými obvyklými vtipy, při nichž neštítí se ani podceňovati odpůrce, ale vtip je špatným argumentem pro věci vážné. Praví, že jména ho neomráčí, citáty také ne. Citáty dá se dokázat přý každá bota. Odporuje, že by církev nebránila vědeckému badání a uvádí, že musí dáti katol. kněží cenzorovati své práce, mluví o Syllabu a Kolínské synodě, která prý stihá ty, kdo by chtěli vědecky pracovat. Jak se dotkne katolík dogmatu, je konec. Bylo by smutné, aby si nemohli faráři dělat sbírky motýlů a květin. Ale je otázka, mají-li katolíci vědci známost přírodních filosofie? Kněz může býti theologem, ale filosofem nikdy, ostatně by to byla krásná filosofie u lidí, kteří jdou teď do seminářů. Výminky ovšem jsou, ale kněz nemůže býti vědcem, protože nemá samostatně myslet. Něco jiného jest „víra“ a něco jiného „věřím“. Náboženství a věda, že by byly jedno, jest směšné. Volebný pán užil metody všech kněží, skákal z pole na pole. Jest to nedostatek filosofického vzdělání. *Ze Bůh stvořil svobodnou vůli, není pravda, protože svobodné vůle není.* (Kdož volá: Ne aktivativ, ale instrumentál). To je jedno, svobodné vůle vůbec není. (Děkoné.)

Jak masarykovský dorost přemýšlí.

Má svobodné přemýšlení hodně usnadněno. Nahlédne do koranu realistického Mohameda, sáutí se několika frazím na paměť a pak se blýská ve veřejnosti napapouškovanými moderními, modernějšími a nejmodernějšími názory „svobodné přemýšlení“ člověka přítomnosti. Znamenitou fotografii hlubokomyslné duše realistického akademika zhotovil skoro bezděčně bývalý horlivý žák Masarykův dr. Chalupný. Píše v 10. č. „Přehledu“, že ukazoval kamarádům rodný domek Jungmannův. „Nejevíli valný zájem o něj. Trochu jsem se nad tím pozastavil, a tu jeden z nich, starosta sp. olku pokrokových studentů „Jungmann“, přímo prohlásil, že v Jungmannovi nenalézá zvláštní velikosti, protože to byl člověk bezcharakterní. Nebylo to překnutím, nýbrž pevně přesvědčením. Na otázku po důvodech ortelu toho mne odkázal na důkazy, které prý podali o tom Král a Masaryk. Vysvětloval jsem podrobně, že Masaryk sice o Jungmannovi psal (v České Otáscce) hanlivě, ale nic nedokázal; že v hlavní věci odkazoval na důkazy sebrané Králem; Král pak že sice (ve Filologických Listech 1893—4) psal o Jungmannovi také nepřiznivě a nešetřně, ale když mu v Osvětě přímo vytkl, že Jungmanna viní z bezcharakternosti, výslovně to popřel. Přes to ani delším rozhovorem jsem odpůrce svého nepřesvědčil, že je na omylu.“

O jméno akademického spolku realistického r. 1908 strhl se dlouhý spor. „Tebdejší starosta za každou cenu chtěl vyloučit ze spolku název „Jungmann“. Pro spolek pokrokového studentstva — opakoval — název ten je přímo ironií, protože Jungmann byl právě reprezentantem toho druhu vlastenectví, proti kterému my vystupujeme. Marně jsem odporoval a vysvětloval; ve všem jiném mladší kolegové mi dávali za pravdu, ale návrh můj, aby spolek se nazýval „Jungmann-spolek pokrokového studentstva“, byl valnou hromadou zamítnut.

České studentstvo se stydělo za jméno Jungmannovo!

Nikdy jsem nepochyboval o inteligenci ani o dobré vůli mladých těch odpůrců Jungmannových. Znal jsem prameny odporu toho: úvahy Masarykovy. Královu studii nečetl nikdo, ale každému stačilo, že Masaryk se na ni odvolává jako na sbírku důkazů svého odsudku o Jungmannově povaze. A tak se vyvinulo v mladší generaci přesvědčení o Jungmannově bezcharakternosti, proti jehož prvnímu vyslovení se bránil sám jeho původce a za které snažil se odmítnouti odpovědnost. Osení zaseté Masarykem a Králem vybuchlo více, nežli se nadáli rozsávi.

Předně tedy sám Masaryk místo svobodného a realistického studia spokojil se přečtením posudku cizího. Jednalo-li se o „kácení modly“, proč by byl rád neuvěřil? A pak studenti masarykovští, aniž by četli studii Královu, aniž by znal, jeho ohrazení, slepě papouškovali po mužích, který si názor o Jungmannovi — nečikavě vypůjčili Ostré odrážející arcadlo samostatného myšlení realistického dorosta! Moeleminská, slepá důvera, s níž marné rozumovými důvody zápoliti.

Zase obohacení užlečtilé literatury.

Herbendův orgán jest až příliš účelovitý, jemný, jedná-li se má o — napravení jiného. Katolický „Čech“ napsal 23. listopadu: „Mladochů se vysmívali kdysi Staročechům: To jste to dopracovali. — To jste to dokramatili — mohli by české svobodomyslné a reorganizované straně odpovědět dnes celý český národ.“ Vážný, hluboce zadumaný prorok v „Čase“ byl však velice pohoršen nevinnou a velice případnou slovní hříčkou katolického denníka. Dal prázehod svým uraženým citům tím, že nazval výrok „Čecha“ „dokumentem mravní nízkosti tohoto orgánu arcibiskupa Škrbenského.“ Patrně zapomněl, že veliký vědec Masaryk, který nazval katolíky černou bandou, nemá svědomí tolik účelovitě. Zapomněl, že „Čas“ otiskoval surové nadávky pokrokařského básníka (II), který jest přece až příliš citlivým humanitářem, poněvadž docela straně masarykovské vyvětlil, že propadla hanebně ve skoušce s humanitě.

Aby pak Machar ještě lépe ukázal, jak má moderní člověk rozuměti slušnosti, eleganci a humanitě, napsal v témtě „Čase“ (ze dne 23. t. m.) dobrosrdečný feuilleton jako vzpomínku na Neapol. Citujeme aspoň některé ukásky: „... lid, jehož vůdem je páter, stojí důstojně sotva nad zvířetem. ... nepřátelství věcí věd, hlášené pátery, zabedňuje mozek jeho, autoritářství jejich (a co? Macharovo a Masarykovo?) vřít všem, kdož nejsou s nimi, dělá z nich rabiátské společenské bestie (pardonbaky dr. Lhoty, který holi sbil kněze, měl ovšem naopak povahu andělskou; vědět se ho „Osvěta lidu“ s „Časem“ sázávaly). A proto nemůže býti náboženství takového lidu nižším jím než bohopským modlářstvím (a proč jen ten vřít v „Čase“, odváží-li se třebas i některý pokročník něco spravedlivého namítati proti modlářskému aktivnímu Masarykovi?). Nedovedu si představit spole-

vatele, jenž cítí plnou odpovědnost toho, co píše (no — Machar svými *spisovatelskými* lidmi nedokázal právě, že by cítil velkou zodpovědnost), který, když narazil ve svém pochodu na tyhle přelomové pravdy, mohl by je mlčky minouti, nebo je obejít. A kdyby byly *stokrát* vysloveny, má je vysloviti tak, jak je pozná (ovšem, ale ne tak, jak chce některý fanatik), po sto jedné. A vyslovovat je za každé příležitosti v každém čase, jinak nezastihuje, než aby mu plivnuto bylo do tváře (tohle by ušlechtilý Machar ovšem dokázal; ba víc — měl několikrát chuť utnout ruku). Nevěřím — ale věřím také, že by věřili oni. . . . Jsou to hístřioni (komedianti nejpodlejšího druhu, kteříati vešlou ideou lidstva (snad tak soudí Machar dle povahy židovských křesťanů), ale z idey té učinili nejzvrlejší obchodní artikel (snad podle všeho hodně pochlebují židovským milionářům; to obyčejně vynášejí nejvíce). . . . A po chodnicích proudil lid a mezi ním jeho pijavice (nenazvali sami masarykovci Herben Bumbříčkem, nevyčítali mu známý život? Vždyť přec Herben sám prohlásil, že musí mít měsíčně 600 K. Kolik italských kněží tolik měsíčně spotřebuje?) Ti starší jako piné zarudlé sudy (Herben ovšem jest suchý jako tyčka), ti mladší jako hubené zašloutlé tyčky — obojí spokojeni: ti starší, že jsou jako sudy, ti mladší, že budou záhy také. . . . Díval jsem se na ty ruce z blízka: . . . špičky bylo na nich, jako by celý rok skládaly uhlí (tedy básník musí hlavně jako detektiv v Neapoli zkoumati v přední řadě kučerské ruce.)

Několik kroků ode mně (!) sedí na kamezech tři velmi tuční páterři (ti hubení by jistě básníka tolik nezajímali). . . . Jsou rozpálení a trumfují velmi důrazně kartou na kartu — na vlas tak, jako nynější prostejšovský farář v Novém Jičíně na Moravě. A o peníze hrají darebově, jako on teprve, a jsem jist, kdyby je někdo přistihl a přibil, budou se dušovati, že vzali karty do ruky poprvé v životě — zrovna jak ten páter tehdy. (Machar nemůže zapomenouti, jak bylo usvědčeno z rafinovaného lhaní jeho motivé líčení karbanictví Dostálůva. Pro to vypravuje něco podobného raději o neapolských kněžích, poněvadž tito sotva se dozvědí o jeho ušlechtilém psaní. A přitom místo odvolání lze o Dostálově znovu. Zajímavé, že v tomtož čísle „Času“ na jiném místě se mluví bez udání důvodů o instivě povaze Dostálově — bez odůvodnění. Machar však, který spálil i pokrokatům ze vzteku, že se odvážili spravedlivě kritizovati jeho působení, jest patrně mužem zvlášť lidumilným. V tomtož feuilletonu Machar otírá se o samého Boha, tak pohrdavě, že těžko reprodukovat, aby list nepropadl konfiskaci. Snad z té právě příčiny byla na ono číslo „Čas“ uvalena konfiskace; náhodou však „Čas“ již rozeslán, tak že se mohlo mnoho lidí přesvědčiti o ušlechtilé mluvě básníka Machara. Divně se povedla náboženská reforma Masarykovi a jeho nejbližšího přítele. A teď ať si každý srovná „nízkou mravní úroveň“ „Čecha“ se zvláštní ušlechtilostí Macharovou!)

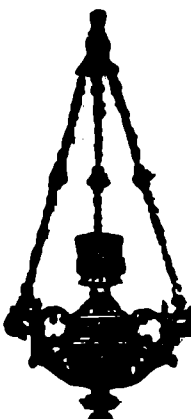
K vánoční a novoroční náladě
nejpříjemnější působí
☞ dárek ☞
z čerstvých květů nebo kvetoucích rostlin.
Vánoční stromek „ARAUCARIE“.
Frant. Kupeček,
— květinová stěh. Hradec Králové, —
vedle Grandhotelu.

Založeno r. 1959.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých *kostelních nádob* ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodatí veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou na ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.
Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, r. spůlky, nákreby i hotové zboží na ukádku franko se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru svého domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových stěh.

Rozšiřujte
!Časové úvahy!

Veledůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktní ul., *vyučení pastířské specializace na kostelní nádobu*, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně zpracovává kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kadatelny, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty novu opravuje v původní intenci a jen v ohni zlatím a stříbrem. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákreby neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího. Chudším kostelům díla v placení. Více uznání po ruce. *Žádné přepracované výrobky besconé.* Vše posílám již posvěcené

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Čestná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Veledůstojné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vysočanech)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů, praporek a keřových náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukádku se na požádání franko zašlou.

Palmy
stromovité a keřovité
pro kostely před oltáře, před sochy svatých a pod.
vyrábí jediné a nejlevněji bezpečně balené
zasílá
Louis Kňourek,
materialista v Dobrušce.
Palmy stromovité 2-3 metry vysoké kus za 6,
8, 10-15 zl.
Palmy keřovité 1-3 metry vysoké kus za 2, 3, 4-5 zl.

Skvostné dárky
ke všem příležitostem
— jakýchkoli —
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříních,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné akvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi
Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.
Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I,
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 rekt na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vice i se železnými rámy, střešní vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neodstát veřejně i písemně, poctivě a uměle.
Založeno roku 1836.

Deporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Z kulturních dějin „městyse Anpice“ a okolí.

(Od r. 1668—1715.)

Z těch, kteří kůže zpracovávali, vyskytnou se ševci; tak r. 1677 zapsán jako otec Jan Nyklíček, švec, a r. 1708 Jiřík Burdych mladší, švec z Oup; jako ženich zaznamenán r. 1709 Jan, syn po nebož. Jiříku Tomkovi z městyse Žernova, „svého řemesla švec.“

V okolí byl usazen švec Jeroným Nyppl v Suchovršíckech, v Brusnici Jan Růhe aneb Srna, švec, a r. 1711 † Jan Beyer, švec z Vyhnánova.

Vedle obuvníků o kůžích pracoval Jiřík Nývlt, sedlák z Oup. (1700), po jehož smrti vzal si vdovu po něm Lidmilu „pan Johannes Czublu, sedlářský tovaryš“; do téhož cechu patřil také Josef Záruba, uzdav z Oupice.

Hlavním pramenem výživy lidu zdejšího bylo a jest podnes v hornatém kraji našem *tkalcovství*.

O tkalcích nalézáme z počátku zmínky ve řídce; tak r. 1664 zapsán jako otec Jan Celva „rebla“, což je asi zčeštěné německé slovo weber (tkadlec); r. 1666 čteme: „Dorota, pozůstalá po nebož. Jiříkovi webrovi“, a roku 1703 přichází: „Matěj Dytrich, jinak webr vel-babekejš“; všichni tři tkalci jsou z Oup.

Zvláštní odrůdou tkalců byli *ručníkáři*, kteří tkali jen ručnický; v Oup. žil Jan Heřelš, ručníkář (1704.)

Plátna od tkalců zhotovená kupovali a po světě s nimi obchod vedli tak zvaní „*předáči*“; již roku 1697 zaznamenána jako kmotr „Mariana, dcera Jana Mühle, přezáka ze Suchovršíce“, jenž jinde má titulů více; tak u. př. r. 1703 je psáno: Jan Mühl prostřední aneb přezák a hajnej Suchovršíckej. Že tito přezáci byli lidé zámožní, svědčí zápis z roku 1706: „Kašpar Feist, bohatý přezák z Petrovic“, nebo r. 1708 „Rozina, manželka Kašpara Feista, bohatýho přezáka ze vsi Petrovic.“

Ve Svatoňovicích obchod plátny provozoval Jakub Kuldt, přezák (1705) a r. 1715 zaznamenán Kryštof Celva, přezák ze vsi Maršova.

Jak patrně, pocházejí tito přezáci ze vsí nejdlehlších, neboť právě nedostatek výživy doma je nutil, aby ji hledali ve světě. Mimo-děk trpkost naplňuje duši, povážíme-li, kde jsme dnes mohli být, kdyby tento obchod plátenický zůstal v rukou lidí našich!

Jelikož tehdy drab železných nebylo, roz-váželi plátna po světě „*formami*“, o nichž v této době ničeho se nedovídáme; ale že zde žir-nost tato zastoupena byla, poznáme ze zápisu z r. 1711, kde čteme, že † „Martin Brejter ze vsi Sedloňovic, chalupník, křerého obchod byl s formami na cestu jezdit a jim jejich vozy bládat.“

S tkalci a přezáky ve spojení byli bar-víři, z nichž nalézáme zaznamenány tři Vac-many v Oupici uselší a sice r. 1666 † pan Tobiaš Vacman, barvíř a starý primator, roku 1707 vyskytuje se František Vacman, barvíř a v r. 1711 zemřela Dorota, vdova po † Václavu Vacmanovi, barvíři z Oup.

K textilníkům počítati můžeme i *punčocháře*; za tehdejších dob nosily se nízké střevíce s přezkami a kalhoty jen po kolena, proto byla punčocha nutným kusem oděvu, kryjící nohu od kolenou do dle. Jako nejstarší zazna-menán roku 1666 † Jiřík Leyzner, punčochař z Oupice; po něm r. 1707 „Jiřík Hampel, pun-čochař“ tamtéž; roku pak 1709 zemřela „pro-středkem starostí která sama nemoc je Dorota pozůstalá vdova po † Julineovi Hamplovi (vulgo stará punčochařka) stáří věku svého 65 let.“ Dva punčochaři žili také v obci Kyji a sice: Kryštof Trybe (1702) a Jiřík Trybe.

Do této skupiny náleží také *provazníci*; v Oupici byli asi 2; dle zápisu z r. 1708. Do-rot, manželka Jiříka Záruby aneb provazníka a r. 1711 kmotrou byla Rozina manželka Ji-říka Záruby, provazníka z městyse Oupice; snad to byli otec a syn stejného jména.

(Dokončení.)

Hospodářská hřídka.

Přezasování starších stromů. Jedná-li se o vácnější a již starší strom — at již ovocný neb divoký — který přezaditi hodláme, aby pře-zašením ve svém varstvu nestrpěl, počínáme si takto: Přezasování provedeme ve dne, kdy čekáme v noci mráz. Nejprve obryjeme strom, tak aby co možná nejvíce semé na kofenech zůstalo (v obvodu koruny), tedy čím větší strom, tím větší balík hlíny necháváme. Podkopaný strom proleje se vodou, aby balík hlíny smrsl, tím pevně držel a při přezasování semé od kofenů neodpadla. Podle průměru balíku udělá se rozměr nové jámy, do které má být strom vsazen. Podkopaný strom se smrslou zemí zahoe se na stranu, pod balík vpraví

se silné prkno a pomocí silného provazu, který se kolem balíku uváže, vytáhne se po prkne, případně i potahem vsa z jámy. Vpraven do nové, předem připravené jámy, přilhne se drobnou hlínou a uváže se k silnému, případně dvěma koly, aby větrem nemohl být vyvrácen. Tímto způsobem přezazený strom (kterážto práce právě v zimní dobu s prospěchem se provádí) zajistí ve vzrůstu neochabne; ano ovocné stromy tímto způsobem přezazené dávají i tentýž rok úrodu. Koruna tak-ového přezazeného stromu seřeže se o třetinu své délky.

V době nedostatku steliva hodí se rolníkům dobře, pořeže-li nebo poseká slámu na řezanku asi 15 cm dlouhou, čímž ušetří se až 35% steliva, takže na kus-li počítáme obvykle 4 kg dlouhé slámy denně, stačí řezaná 25 kg. Z toho patrně, že řezáním ušetříme velmi mnoho steliva, nepřibližně ani k jiným výhodám. — Místo slámy lze s dobrým výsledkem za stelivo použí-vati vlny dřevité, která dle vykonaných pokusů má všechny vlastnosti dobrého steliva. Pohlcuje dosti tekutiny, jest dobytku neškodná a také dosti laciná. Aby zvířata vlnu nezbálila dozadu, dopo-ručuje se podložka z čistého písku 3—4 cm na-hozená. Snad i pilin mohlo by se použiti jako steliva.

Bosna a Hercegovina patří k sobě nyní pozornost celého světa. Země i pro nás tím zajímavá, že se jednou mohou státi důležitou záso-bárnou v zemědělství. Sklizeň r. 1907 byla dosti uspokojivá. V hlavních druzích polních plodin a ovoce bylo sklizeno v tomto roce pšenice 566 318 q žita 70 957 q, ječmene 518 312 q, ovesa 376 187 q, kukurice 1 678 189 q, prosa 65 593 q, zeměků 802 647 q, sena 4 780 351 q, jablek 62 882 q, hrušek 45 510 q, švestek 433 623 q, vína 83 987 q, řepy 29 912 q, cibule 38 190 q, zelí 93 528 q, tykví 629 385 q. Sklizeň cukrovky, jejíž pěstování vláda účinně podporuje, obnášela brutto 102 665 q (92 q na 1 ha). Celková sklizeň švestek, tohoto pro Bosnu a Hercegovinu tak důležitého ovoce, činila v r. 1907 pouze okrouhle 2500 vagonů oproti 14 000 v r. 1906; následkem toho byl také vývoz sušených švestek a povidel v sezoně 1907/8 menší, obnášel 508 1/2 vagonů švestek a 19 1/2 vagonů povidel oproti 2752 1/2 resp. 207 1/2 vagonů v r. 1906/7; většina vývozu jde do Uher a do Rakouska. Víno bylo roku 1907 pěstováno na 6620 97 ha, sklizeň jeho obnášela okrouhle 84 000 q oproti 52 500 q v r. 1906. — Chov dobytka jest důležitou součástí bosensko-hercegovského ho-spodářství a vláda snaží se četnými prostředky působiti k jeho zdokonalení. R. 1907 přibývalo bylo na dobytčí trhy celkem 2 451 672 kusů, v 81 jatkách poraženo 349 435 kusů. Vývoz dobytka dosáhl výše 263 163 kusů, byl však přece o 22 24% slabší než před rokem; největší úbytek připadá na prasata, jichž vývoz byl stížen na-kazlivými nemocemi. — Lesy zaujímají 2 572 664 ha čili 50 4% vší půdy; na státní lesy připadá 1 952 874 ha čili 76 3% všech lesů. Roční vý-těžek státních lesů dle desetiletého průměru činí 3 022 757 pevných m³. Vývoz měkkého stavebního a řezaného materiálu obnášel v letech 1901—7 2 901 748 m³; nejvíce bylo vyvezeno do jižní Itálie, Sicílie (39 66%), do Egypta (14 46%), do uherských zemí (13 77%) a do Rakouska (6 53%). Vývoz dříví a dřevěného zboží vůbec dosáhl r. 1906 výše 561 mil. q v hodnotě 28 11 mil. K. — Pro zemědělské poměry jest ještě zajímavé, že od r. 1906 neprovádí se již osazování cislech ko-loniát. Za vnitřní kolonizaci lze však považovati, že r. 1907 rozděleno bylo 1463 30 ha erární lesní půdy, kultury schopné, 568 rodinám s 3453 členy.

Česká mlékařská jednota pro král. české se sídlem v Praze. V tyto dny úředně schváleny byly statuty České mlékařské jednoty pro království české. Účelem jednoty jest pracovat všemožným způsobem ke zvelebě mlékařství v české oblasti království českého. Pro první rok stanoví se příspěvek na 4 K pro jednotlivce, pro družstva a spolky tím způsobem, že platí za každých 10 členů 1 K, v celku nejméně 4 K; zlomky v počtu členů přes 5 počítají se za 10. — Připravuje komitě upřímně své veškeré zájem-níky o mlékařství, aby se brzy a hojnou měrou přihlašovali za členy České mlékařské jednoty.

Nové ukázky socialistické vzdě-lavací a podpůrné práce.

Rudí zaměstnavatelé. Dle zprávy „Christ-lich-soziale Arbeiter-Zeitung“ (ze dne 28. listop.) rudí zřizenci socialistického konsumu ve Wür-bentaru již dlouho bezvýsledně se namáhali o zlepšení svého bídného postavení. Po marných pokusech sáhli k poslednímu trumfu. Vydařil leták tohoto obsahu: „Údlosti v posledním valném shromáždění dokázaly jasně a zřetelně, že členové končícího úplně jsou syti poruční-kování *korupční společnosti k zabezpečení man-dátů*. Od léta nám sypán do očí písek čarov-nými hesly, aby pak mohli dobře plinit ne-rušeně svoje kapky. *My jsme všichni sárali ubohými strádajícími dělníky, zatím co oni, kteří jsou od nás zvoleni, aby mohli zastávat nesitelné*

naše sámy, domy si kupují a slouží. Nedosti na tom, že se tito lidé drží křesťovité svých úřadů; také počínají již syny a dcery započítovati na jistých místech, při čemž však napřed letivě se pracovní poměry značně zlepšili, aby se jim pojištění vpravdě příjemná existence. Tím však jsou bezohlední odstrkování všichni ostatní členové, kteří by rovněž měli na to nárok. To již nesmí a nemůže dále tak jíti. Především musíme, opíraje se o statuty, žádati okamžité svolání mimořádné valné hromady, aby se s touto *korupční a mandátů pojišťující spo-lečností* mohla udělati pořádnost. Proto vzhůra do boje za rovné právo všech členů! Bojem k vítězství!“ — Tak tedy promluvíli sami u-tiskovaní soc. demokraté o svých rudých před-stavených, kteří ovšem při svém strýčkovství a chamtivosti obracejí farizejsky vzhůru oči nad „vyděračstvím kapitalistických měšťáků.“ Divná vyhlídka do státu budoucnosti!

Zase jeden. Ve „*Fachzeitungu*“ rudých koželuhů německých čte se výzva: „Koželuhský pomocník Fr. Jeralo se vyzývá, aby svým zá-vazkům (aha!) co nejdříve dostal; jinak bych byl nucen soudně zakročiti. Zároveň žádám soudruhy v povolání, aby mi o něm správu podali. Michael Pogatschnik ve Sv. Rupprechtu u Celovce, Bahnstrasse 10, I.“

Rozmanitosti.

Bojkot rakouského zboží zasahuje až do Indie. Mohamedánský tisk v Indii patrně následkem tureckého vlivu doporučuje pořádání projevů sympatií islamského světa Turecku a boykotování rakouského zboží. Listy vyzývají moha-medánské dovozce zboží v Bombaji a Kalkutě, aby se připojili k bojkotu. Dle úřední statistiky z r. 1907 obnášel rak.-uherský vývoz do Indie 50 822 000 dovoz z Indie do Rakousko-Uherska 186 426 000 K. — Rakousko nabízí Turecku za zastavení bojkotu rakouského zboží svůj protektorát nad katolíky v Albánii a povolení zvýšení cla z 11 na 15%. Kdyby ani tyto ústupky nepomohly, hodlá Rakousko od 1. ledna uvalit cla na turecké zboží. — V bojkotu rakouského zboží dle všech známek jeví se čistá ruce odněkud z Německa a Anglie, kde lačně hledí na rakouské ú-spěchy, a aspoň projevují takto svou lačnost, své „přátelství.“

Bezpečnostní opatření v Bosně a Hercegovině provedena jsou co nejpřísnější. Tak na př. veškerému obyvatelstvu na venkově zaká-záno je vycházeti po 6. hod. večera z domu. Všecko, co se podobalo zbraní, bylo po domov-ních prohlídkách zabaveno.

Kriminální statistika v Bosně a Hercegovině ukazuje, že tu na 1000 obyvatelů připadlo 1 33 odsouzení pro zločin neb přečin při celkovém počtu odsouzení 2359; poměrné číslo pro zločiny jest 0 98, pro přečiny 0 35. Z odsou-zení pro zločin nejvyšší poměrné číslo vykazuje vyznání mohamedánské (1 11), pak israelské (1 02), orthodoxe srbské 0 93 a konečně katolické (0 37); z odsouzení pro přečiny nejvíce připadá na isra-ility (1 02 na 1000 obyvatelů).

Monopol na sirky. Ve Vídni konala se předčasná studia o možnosti monopolu na sirky. Již před 12 lety m. p. Badeni zamýšlel uvaliti na sirky daň, anebo zavésti na ně monopol a byla již vypracována v tom směru předloha. Akce ta narazila však tehdy na velké obtíže. Jest otázkou, zda obliže nyní budou menší. Finanční efekt mo-nopolu bude zde menší; ve Francii vynášel 20 mil. franků. V Rakousku jsou poměry nepřiznivější a soudí se, že výtěžek monopolu bude zde 6 a v Uhrách nejvýše 4 mil. K. Kdyby monopol na sirky nezdál se býti dosti výnosným, pomyslí se uvaliti daň na sirky. Výnos této daně má býti novým zdrojem příjmů k úhradě prostředků po-třebných ku provedení sociálního pojištění.

Duchovní penz de Lurd 1908. Slí-bené památky jsou trojho druhu: obrázky, kní-žečky a větší obrazy barevné. Tyto obrazy přijdou od ústřed. výboru z Bologny; a jakmile dojdou, počnou se památky účastníkům této ponti roz-e-sílati a sice podle abecedy sběratelů. Přihlášky k této ponti kněž. 11. únorem 1909. Leopold Ko-lisek, farář v Předklášteří, zástupce ústř. výboru.

Všem, kdož mají šlechtat srdce v těle! V nehlubší účt poděsání zakladatel „Útulny slepých dívek“ v Praze III., Kampa č. 38, osměluje se tímto co nejzdvořileji prositi šlechtatě členy o udělení příspěvku pro tuto výše jmeno-vanou útulnu, která má se sáti novým domovem pro ty nejhudší a nejopuštěnější ubohé slepé dívky, již strávívše šest let v ústavě nevidomých dívek na Hradčanech v Praze, musí tento ústav opustit, aby jiným nešťastným dětem místo uč-nily a aby se odebraly do svých domovů ke svým obvyklým chudým rodičům a neb přibuzným, neb jsouce sirotky — a i těch je mnoho — přišly by na obec. A tak ubohé a věčné tmě vydány jsou hroznému nepříteli: audě a nečinnosti, ba často šetrkům, jsouce — ač cvičené z ústavu, — sobě i jiným za obtíž a břemenem. Mnohou vleče při-buzný — opilý — po hostincích, — aby mu na pítí vydělávala, jinou zavírají chudí přátelé doma

na celý den, jiné je od obce za několik haléřů denně cizím světem a pod. A tu stulo se státní takový divák milým domovem, kde najdou laskavá srdce, zaopatření, vzdělání a práci. Pořádě ale v nehlubší úctě podepsaný, až vše obětoval, sám toho dokázat nemůže, aby těch ubohých více v útulné místo nalezlo, je odkázán na milosrdenství dobrodinců, opakuje ještě jednou prosbu svou o udělení buď nějaké podpory, neb aspoň kousek prádla a pod. Zvláště šťastné matky, jimž dopřáno vzhlížeti se v očí svých miláčků, prosím za přispění Milosrdné čtenářky jistě nespomenou na své ubohé družky! Příspěvky přijímá administrace t. l. neb Ludvík Seyvalter, farář, zakladatel „Útulny slepých dívek“, Praha, Kampa, č. 33.-III.

Ruce — známka povahy. Pravidelně rozeznávají se — píše „Rusk. Znamja“ tři typy rukou. Široká a silná ruka mluví o sklonosti k citlivosti. Jemná ruka s prostředně velikou dlaní a nepřiliš malým operákem prozrazuje smysl pro formu a krásu a nadšený zájem o vše, co její nositel viděl nebo slyšel. Jemná široká ruka s krátkými prsty poukazuje na snahu po bohatství, chytrost, schopnost k iniciativě. Majitel konických prstů nerad pracuje a kloní se více k citu, než k myšlení. Úhlová či „užitečná“ ruka má opačný smysl nežli umělecká ruka. Takový člověk má více soudnosti, jeho názory jsou seriosnější a vědeckější. Miluje zvyky a pořádek, má schopnost získati si vážnost u svých bližních a je přesný ve všech věcech. Taci lidé mají málo přátel a spřátelili se, tedy pouze s lidmi vzdělávanými a vychovanými. Takové osoby jsou zdatnými pracovníky, správci, účetní, leč jsou velmi přínalí, rádi vládnou a chonlostivě dodržují zevnější věci. Nositelé lopatové čili filosofské ruky jsou stídka spokojeni s osudem a svými důchody a mívají veliké nároky. Jsou věrni v lásce s pocitu povinnosti, stáli v práci, vedou skromný život a o umění málo pečují.

Povětrnost v měsíci prosinci. Dle povětrnostního kalendáře, jenž se řídí methodou Falbovou, lze v měsíci prosinci očekávati asi tuto povětrnost: Měsíc počne řadou pošmurných, chladných, víhvkých a mlhavých dnů, nedojde však k větším deštům anebo sněžením. Od 7. prosince bude jasné počasí, barometr rychle stoupne a klesne, a v nejbližších dnech počne mrznout. Tato změna počasí bude následkem kritického dne 7. prosince, který je prostředního rázu. Mrasy, jež počnou 8. neb 9. prosince, potrvají skoro plné dva týdny, totiž asi do 20. prosince, v kterážto dobé bude nádherné, jasné a tiché zimní počasí. Den 23. prosince je kritickým dnem většho významu (téhož dne bude také zatmění slunce). Jest velice pravděpodobno, že tento den nebo již den předcházející ukončí periodu suchých mrasů a že od 22. prosince bude pošmurno a větrno. Nyní nastanou silné vánice, jež potrvají po celý poslední týden měsíce. V těchto dnech nebude však chladno, takže se budou střídati mrazíky s oblévami.

Pozor na podvodníky. V severovýchodních Čechách potloukají se němečtí podomní obchodníci s pacemi potřebami, kteří, simulující hluchoněmé, vydávají se za zástupce Národního Podniku v Praze a prodávají po kancelářích a obchodech leccjaký partiový brak s různých německých továren. V průvodu oněch podomních obchodníků jest ženština, probíhající se za ruskou revolucionářku. Posledně byli viděni v Rovensku, předtím v Úpici; pronikají tudíž do středních Čech. Jak jsme se informovali, nemá Národní Podnik vedle svých stálých cestujících žádných podobných zástupců, tím méně cizozemců-Němců i varujeme proto před oněmi podvodníky, pracujícími na úkor místních obchodníků i všeho českého obchodu.

Námořská síla Anglie, Francie, Německa a Spoj. Států. 1. dubna t. r. měly: Anglie 52 řadových t. zv. bitevních lodí o 765.713 tunách a 34 obrn. křižáků o 408.427 tunách. Spojené Státy 17 řadových t. zv. bitevních lodí o 370.585 tunách a 15 obrněných křižáků o 208.993 tunách. Francie 17 řadových t. zv. bitevních lodí o 162.890 tunách. Německo 22 řadových t. zv. bitevních lodí o 260.080 tunách a 8 křižáků o 79.980 tunách.

* * * * *

**Velkorestaurace
Ohoděra-Vacek**

* * * V PRAZE, * * *

na Ferdinandově třídě a na Jubilejní výstavě

* * * * *

Jest stálým destaveníčkem
hostů s venkova a depe-
romů se jim co nejlépe.

* *

Pestní pokrmy vždy jsou
" pohodově. "

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.**

**Gramofony,
fonografy,
desky a válce**

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

**Josef Ježek,
Hradec Králové.**

Sklo do oken

patenišť, skleníků a jiné za kartelované ceny nej-
levnější, franko na každou stanici a obal zdarma
dodává

**K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.**

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg,
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.
Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady

4 1/4%

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožna.

Kalendář českých dětí

za rok 1909 s četnými obrázky, vydaný nákladem „Květků“
v Praze II. čp. 1538, je nejvhodnějším dárkem k Jevhmu
pro školní děti. Rozsílá se od 7. prosince t. r. — Cena:
1 výtisk poštou 36 hal., v administraci 30 hal. — Tlust
(12 kusů) neoděratelným „Květků“ franko za 36 hal. jen na
hotové. — Oděratelným „Květků“ přikládá se slovní list
pošt. spojit. č. 2064 a přinechd se tust franko za náhradu
výrob. a exped. výloh v obnosu z K 16 hal., je-li kalen-
dář určen pro soukromé děti — oděratelný nebo se
dárak dpp. katechizé a pp. učitelé pro hodné školní děti;
je-li objednan pro školy neoděratelný, účtuje se pp. odbě-
ratelům tust franko za 2 K 88 hal. — Prodávacům ka-
lendářů výhody. — Každý násovoj zápisník takové velikosti
bez textu a obrádků je v každém obchodu dražší než náč
kalendářů. — Zásilký se vyřizují přesně dle pořadí do-
lých přihládek a objednávek; proto jsou rukamaos bezdělné.
— Objednávky řízeny buďtež na adresu: P. František
Svatek, vydavatel „Květků“ v Praze II., 2538. Odběratelům
„Květků“ předplaceným před 30. listopadem zasílá se ka-
lendář zdarma jako premie s prosincovým číslem.

oooooooooooooooooooo

Divany, garnitury, matrace
do postelí,
ROLETY do oken nejlépe koupíte
u šalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové,
Pětidomy, č. 291.

Těž přijímám věšení záclon do oken;
veškeré správký a předělávky vyřizují
se rychle a levně.

oooooooooooooooooooo

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

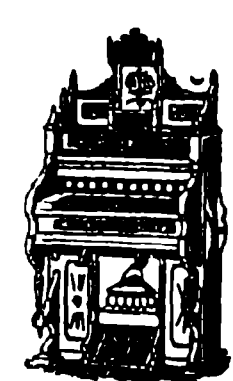
Skla dy:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15 A. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Víděň-VII., Mariabillerstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. znohevnstve zvláštní výhody.

oooooooooooooooooooo

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8, str. 82)

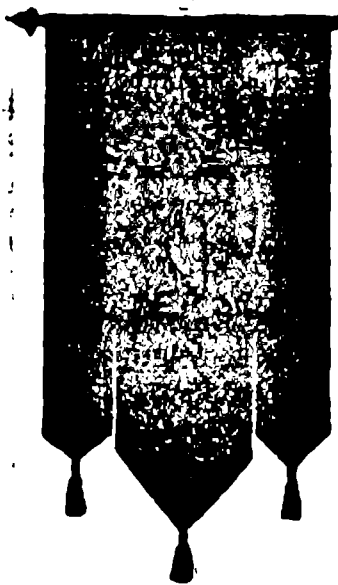
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

oooooooooooooooooooo

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřívna ku vyšívání a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páně

Na ukásku saslí
se vše franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
vanstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Odporujeme k hojnému ší- ření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masary- kovo	8 "
Česká konfese	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

ČISTÝ BYT

o 2, 4 až 6 pokojích
s přísluž. na náměstí
nebo blíže téhož **se
najme.**

Laskavé nabídky pod značkou E. P. do
administrace tohoto listu.

Mešní vína.

Nejčistější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mas, dodávati pravá
přírodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a saslám v soudkách od 25
litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68,
72, 80, 88 hal. a výše.
Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal.,
II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČIZEK,

majitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní přísedný znalec vín, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro
četné dšst. farní úřady v Čechách.

Kupte si

Vlastenectví . .

v duchu křesťanském

z pera biskupa
: A. EGGERA :

Stran 40. — Cena 8 hal. Při hro-
madných objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Kupte si a rozšiřujte!

Právě vyšel důležitý, velice poučný spis

Z domácnosti sociálních demokratů

(táda III.)

Vyšlo jako 10., 11. a 12. číslo tohoto ro-
čníku „Časových Úvah“.

OBSAH:

I. Úvod str. 1. — II. Sociální demokraté a
náboženství, str. 9. — III. Československá so-
ciální demokracie, str. 21. — IV. C. k. sociální
demokracie. — Její poměr ku vládě a anarchistům,
str. 27. — V. Budoucí stát, str. 35. — VI. Tajné
všeobecné hlasovací právo, str. 44. — VII. Ve
službách lidí, str. 51. — VIII. „Volná láska“ a
mravy soc. demokratů, str. 59. — IX. Starost
soc. demokracie o dělnictvo, str. 67. — X. Soc.
demokraté a střední stavy. — XI. Doslov, str. 89.

Jestliže již první dva díly setkaly se s ta-
kovým úspěchem, že bylo nutno pořídit brzy
nové vydání obou, doufáme, že tento III. díl, sprá-
covaný s velikou péčí, bude uvítán s horlivostí
ještě větší. Všecko zpracováno na základě nej-
spolehlivějších pramenů.

Stran 96, cena pouze 24 hal.

Při hromadných objednávkách značné slevy
Pro křesť. sociály nutná příručka.

Objednávky vyřídí obratem
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Jaký jest nejlepší dárek k sv. Mikuláši a k vánocům?

Kapesní kalendář „Křesť. organizátor“ (12
ex. po 80 hal., 1 ex. 1 kor.)

Tři díly „Z domácnosti soc. demokratů“
(56 hal.)

„Zrcadlo pokrokového tisku“ (170 K).

„Karel IV.“ (8—K).

„Rezmarné příběhy“ (190 K).

Objednejte si u Biskupské knihkupectví
v Hradci Králové.

Pilně čtěte
a všude rozšiřujte
velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk sesurovuje náš národ neskutnými spravo-
tami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou,
jak převrací se záti proti nám pravou vědu, jakých
nákeřnických podávků užívají, aby štít katolictva
potřímali, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzkách má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
osvěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak račnovaná
zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech
pokrokových.

Stran 328.

Cena 170 K franko.

Objednávky vyřídí obratem
Biskupské knihkupectví v Hradci Králové.

MOSAIKY

skleněné

100 kapek i dekorací vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzešle-
něm ale i svou krásou předčí mosaičky
vlastní, hotové

uměl. útvar profilu na stě
B. Škarda,

Brno.

100 kapek i dekorací vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzešle-
něm ale i svou krásou předčí mosaičky
vlastní, hotové

Praktický organizátor

vyjde 14. listopadu 1908.

Voleb. reforma do čes. sněmu

vyjde 30. listopadu 1908.

Živnostenská politika I. díl.

vyjde 15. prosince 1908.

Následovati budou praktické příručky se zákonodár-
ství, národního hospodářství, politiky, sociologie atd.
Každý spisek (o 96 str.) stojí 60 h, poštou 65 h; při
společných objednávkách sleva. Na celý ročník (30
svaz.) předplácí se i s poštovným 10 korun. Objed-
návky přijímá a vyřizuje

Antonín B. Drápalík.

Král. Vinohrady, Korumní tř. 67.

Peníze lze poslati poukázkou, nebo poukázati na
konto u „České banky“; též čekem pošt. spořitelny,
který se k zápisu přiloží.

Katolické české
organizace, odborky a skupiny Všeobor. sdružení
řádíme, aby hojně rozšířily svůj

kapesní kalendář na r. 1909

Velice levná cena. Při odebraných nej-
méně 12 kusů stojí 1 ex. 80 h, 1 ex.
poštou 1 K. (Může se saslát i ve známkách.)

Objednávky vyřídí obratem Jos. Polák v Hradci Král. v Adalbertově aneb Biskupské knihkupectví v Hradci Králové.

Křesťanský Organizátor

Každý odběratel obdrží pěknu premií: nástěnný

velký obraz

nezapomenutelného + biskupa
EDVARDA BRYNYCHA.

Bohatý obsah.

Pomůcka velice dobrá všem
křesť. organizátorům.

Malá zásoba dosud na skladě.

Ko všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,
příležitostný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Textil. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, štrapece, tře-
pení atd.

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uz
které jediné kupujte a žádejte:

„MONOPOL“

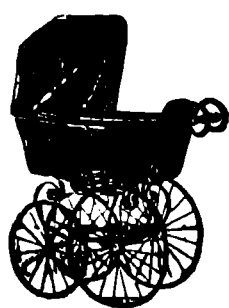
akciová společnost a veskárna v HL. B. lesavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnosem K 30.000.

Nejlepší a nejnovější
dětské vozíky

z velkovýrobní firmy

Jos. Ježek,
v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nal-
zejících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k došlému jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po řadu a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Žárod založen r. 1898.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahranická.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Žárovky Tantálové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svi-
tlna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vylučuje na-
prósto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým od-
sunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítlny K 1.80

baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Výcvaní dām

A. Patrná a syn v Jaroměř.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánoč-
ních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému za-
šleme.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vypořádá.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?
Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církevních obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všesran-
ně uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.
na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších.

Obnovují staré zablé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatit na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — 4

V Hradci Králové, dne 11. prosince 1908.

Inserty se platí až levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Kterou cestou dále?

III.

Opakujeme, že ti, kteří se nabízejí katolickému lidu za zástupce, musejí se vyjádřiti zcela přesně, zda svobodu katolictva chtějí hájiti. Že naše předavky nejsou a nebyly přeměněné, to přece d. kázáno způsobem nejhrůznějším. Při největším řádění mladočeské strany, při nejsprostších výpadech „šípů“ katolíci obmezovali se výhradně na literární obranu v několika málo časopisech, nezaložili pevné politické organizace. A když se nám již hodně dlouho po hlavách blánilo, nejednou farizejský údiv nad naším probuzením! Naši protivníci, jichž listy tropily si surové útkleby z našeho přesvědčení a schvalovaly násilno-ti sednářské vlády francouzské, běhali horlivě k vlivným osobám katolickým, aby s farisejskými komplimenty poutovali o abytčnosti katolické strany. Leckde pochodili dobře na pohoršení těch katolíků, kteří chápali otázku náboženskou, otázku svoji svobody opravdově, upřímně. Katolík, který rád navštěvoval kázání, který chodil ke spovědi, jemuž katolictví „vynášelo“ pouze oběti, viděl, že některý strážce na Sioně spíš uvěřil člověku do kostela nikdy nechodícím než oddanému synu církve. A v listech, jichž důvěřivý kněz nesledoval, bouřilo se veselo dále proti „černé bydlě“. A v okamžiku příhodném liberální beránci ukázali ostré zuby i příliš snášlivému knězi. Veselo se švalo proti církvi poukazováním na — středověk. Jako by nynějším socialistům měl někdo vyčítati řádění komuny francouzské za veliké revoluce! Zatím co se křičelo, že církev po nabytí větší moci by zavedla takové ostré kárné prostředky jako ve středověku, pácháno na pokojných našich násl. násilí nejeurovější.

A co přece jen chceme? Aby nám bylo ve svobodomyšlném věku přiznáno právo na obranu se organizovati, tak jako se přiznává lidem jiným; aby byla respektována svoboda katolictva; aby ten, kdo hlasy katolické shání, slyšel zcela určitě, že nebude katolictvo leoprávedlivě nepadati a jemu spílati a že se sestane jeho zájmu. Mlhavá a lišácká pochvala „ryšího křesťanství“, chytrácké tvrzení, že si

stejně nedá nikdo náboženství vyrvat, dušování, že kandidát není proti náboženství, to nejsou žádné určité záruky. Proto jest organizace katolická největší nutností a rozumí se její důležitost stále v širších vrstvách. Chceme snad někoho tyranisovati, zaváděti při vítězství takovou bezcitnou inkvisici jako socialisté? Kárání církve, že chce ovládnouti všecko, jest krajně směšné. Který filosof, myslící, že vynalezl podstatu a účel života, by si nepřál, aby celé lidstvo přijalo jeho názory? Či má platiti pro každý národ jiná „jednicí pravá filosofie“? Který socialistický pohlavár nechce, aby jeho názory se rozšířily po celém světě? Je-li některá sociální reforma zdravá pro jeden národ, nemůže býti zhoubná pro druhý. A zaš by stál katolík, který by otevřeně nevyznával, že si přeje, aby zásady Kristovy, dogmata katolická byla přijata od všekřesťanstva? Vždyť přece Kristus zřejmě dal na jevo, že si přeje obroditi učením svým celý svět. Proto apoštolé cestovali všude, kam nejdále mohli, aby všeko Kristu a církvi získali. Zradili bychom snahu a předpovědi Kristovy, projeví bychom nedůvěru k vlastnímu přesvědčení, kdybychom se nesnažili získavati i srdce ta, která jsou nám vzdálena. Propaganda katolicismu na všech stranách a ve všech vrstvách trvati musí až do okamžiku vítězství dokonalého. Leč — jakými prostředky chceme jíti k vítězství? Rozhodně křesťanskými. Ti, kteří s pověřivou hrůzou lid balamutí, že v případě „vítězství klerikalismu“ nastane okamžik děsného pronásledování lidí jinak smýšlejících, sami svým slovům neměří. Není doba Luthrova ani Kalvinova; poměry jsou jiné než za husitské nebo katolické inkvisice. Dlouhá zkušenost mohla poučiti na všech stranách. A nejlépe z dlouhých zkušeností těží katolické centrum v Německu, které i při nynějším kolosálním rozmachu úzkostlivě dbá toho, aby lidem jiného vyznání neublížovalo. Což divu, že pod praporem spravedlivého a uvažlivého centra se shromažďují také opravdoví protestanté! Vždyť poznávají, že v tomto táboře jim kyne klid a ochrana jejich svobody. Centrum dobře pochopilo, že nespravedlivé pronásledování samo sebe konec konců ztrestá, že násilí budí prachný protitlak. Sami katolíci nemeďtí na něž zakukili, jak

násilnické úklady mocného Bismarcka jen jim prospěly, poněvadž probudily dřímající.

Půjďme cestou vlastní; neodpíráme se případných kompromisů s jinou stranou politickou, ale situace železnou rukou nás nutí nespílyvati se stranou jinou, neposluhovati na zavolání těch, kteří o nás vědí jen tenkrát, když nás pro sebe potřebují. Nebylo by důstojno, aby ti, jimž nloženo pokračovati v díle apoštolů započatém, stále dleli v nájmu jako podruhově tábora jiného, jimž by se milostivě odponětl (a to jen někdy), že se hlásí k víře svých otců. Takový služebný a nevolnický poměr, přijatý dobrovolně, by příliš málo prospěl naší vážnosti, příliš málo by svědčil o naší opravdovosti a statečnosti. Massey katolický uvědomělých lidí rozšířily se tak, že už není vůbec ani možno nutiti je pod cizí jho. To by považovaly za vyloženou zradu pochodu, nastoupeného vítězně, který již vyžádal zvláště z počátku tolik obětí, tolik pronásledování a jiuých útrap. Ovoce dozrávajících nesmí trhati jiný. A kd; by se počalo pracovati na všech stranách, kdyby všude lid, hofiel touhou po organizované sebeobraně, nalezl vůdce v těch, kteří jsou na předním místě povolání k obraně, užasly by protivné strany, jak by se kvapem bořilo dílo protikatolické zloby na všech místech. Leč i v té příčině nastává již náprava; a proto jen zmužile vpřed!

Ubrana

(2) „Tratnovský věstník“ (čís. 24) proti nejdp. biskupa dr. Dambrovci. Otevřený list v organu české mužiny tratnovské nutí nás, abychom v této věci ujali se slova. Nečiníme to jako „tělesný turnál biskupů“, kterým nejsme, ani jako obhájeové osoby odp. biskupa, nýbrž jako obhájeové pravdy a spravedlosti, které se všude poutivě ujímáme, ať běží o kteroukoliv osobu.

V zájmu této pravdy konstatujeme nezvratně po spolehlivých informacích následující:

1. Nikdo trpěl ji neželi neutocovského jednání Calabova nežli p. biskup sám, jenž s bolestí vidí, že otec nechává vlastní děti bez sv. křtu z příčin, o nichž těžko ve veřejnosti soud

„Ty ty škrtku? Zaus to“, začnechtal se urostlý Kobliha.

Měchurek „klidňas“ odvrátil se a dýmal cigaretu dál.

„No tak, zkus to!“

Nefťal už nic, jen chytil oběma rukama Koblihu za límec a mtkem ležel silák Moravan na kavalci. hlavu přimáčkli mu Měchurek do tvrdé uťouchaného kavalce a pravice jeho vyplácela klidně Koblihu, jenž sebou nadarmo zmítal a házel, nemoha se vymknouti z kleští levice „klidňasovy“. Pohled ten na široce rozkročeného a vyplácejícího Měchurka a na svleječihu se Koblihu byl tak komický, že jsme všichni unisono spustili homérský smích, jenž slyšen byl daleko, ach daleko, až do „inspekcijszimry“.

„Proč je tu rámus?“ vykřikl doblížející důstojník. „Habt acht!“ zvolal „Zimmerkommandant“, pozoruje teprve nyní představeného.

Měchurek pustil Koblihu, vyňal cigaretu z úst a postavil se dle reglamá; Kobliha sebral se s kavalce a s: měl chuť vrhnouti se na Měchurka, následoval příkladu jeho, stavě se jako svíčka.

„Co se zde stalo?“ opětoval inspekční důstojník svoji otázku.

„Ale, pane lejtnant, poslušně hlásím“, povídá klidně Měchurek, „to je naše soukromé záležitost; s Koblihou máme co účtovat.“

„A to jste jednorozčáci, že jeden druhého vyplácíte jako sedlák oráčce? Neumíte věc tu vyjednat jako muž s mužem, se zbraní v ruce?“

„Pane lejtnant, poslušně hlásím, že ani oráčci mi nespívali v Polsku takové písničky, jako spíval dneš Kobliha.“

„Neurážajte svého kamaráda!“

„Poslušně hlásím, že je to pravda!“

„To přisluh čestnému soudu, takové záležitosti se vyřizují čestně!“

FEUILLETON.

Podivín.

(M) Ruiný zpěv moravské pochodové písně veselo rozléhal se od Mazza al' desert', odrážel se od bráze železničního náspu a regulační čáry zelené Adíše a vracel se zase zpět. Mazzo al' desert'? Tc pole tolikrát potem českých hochů ztropené, až by se, jak řekl hubený „Kócle“, jinak Kozel od 11. kompanie, z něho mohly dělati jaternice, jak bylo masné, to pole tolikrát přeměněné, tolikrát zvroubené naším oddělením, rozléhalo se, šumělo nyní ráznou pochodovou melodií moravských hochů. Byl to Kobliha, Svoboda, Výborný, kteří svými šťastnými hlasy rozčefili vzduch skoro italský, ale neméně modrý svou laikovnou písní.

A kráčelo se při ní výborně Maďaři bezděky luskali svými prsty pravíc do výše zdvižených, veselé, jasně, prudké tóny vjely bezděky veselým Italům do ohnivé jich krve, jako dravý proud osvěžily zadumané dva Srby, rojiskřily oči stoickému Charvátu, zapalily Poláky, rozveselily Němce.

Rozrostlý, bujarý Kobliha svým vysokým tenorem vedl prim, Výborný se svým a Svobodovým basem pěkně se sbodoval s krokem bystře si vykračujícího oddělení, jej doplňoval i řídil.

Všichni byli veseli, jen Měchurek bručel. Cigaretu, kterou při „abgeblasen“ stále třímal mezi tlustými rty, zlostně podumíval, ale díval se vzhůru do nebes, jako by se ho celý svět netýkal. Aspoň držel pušku tak neobale, že div se mu z „achselvutu“ nesemekla a nespádlá.

Šel jsem za ním v poslední řadě jako „flügelhörnle“ a viděl jsem zcela dobře jeho našpulené rty. Císem ozvalo se směrem od něho temné zabru-

čení jako z úlu, jehož včely jsou znepokojeny, ale více nic

Kobliha se Svobodou a Výborným dozpívali. A začli novou ryčnou: „Běž! Maryna, okolo mlýna.“ Při refrénu Kobliha zajuchal tak hlasně, že výskot jeho se vznesl do výše, třepotal se tam jak hlas polnice, odrázel se od příkrých stěn vojenské střelnice tam za Adiši a přiletěl zpět neztenčený, nezmenšený, mocný jako dříve.

Měchurek „klidňas“ se dopálil. Viděl jsem to na jeho vysokém čele, zcela odkrytém čepicí posunutou dozadu, na tom vysokém čele, po jehož stranách naplaly se struny šil až k prasknutí.

„A teď už ani slova“, poručil si ze zadu Měchurek velitelsky ke Kobliho, „už ani dost málo nechci slyšet od tebe ty „psia krev“.

Malé jeho rozjeté vousky ještě více se rozješly; poslední slova téměř vyřval.

„Ech, drž papulu, ty Poláku.“

Měchurek se rozlobil ještě více, ale najednou se „klidňas“ uklidnil, zapalil si novou cigaretu a mkl klidně dál. A Kobliha se Svobodou a Výborným vedli si veselo dál.

Bylo po poledním. Měchurek „klidňas“ se klidně najedl, zapálil si tabužnický cigarettu, klidně přistoupil ku stolu, u něhož sedali Moravané a klidně povídá: „Kobliho, tys lump!“

Kobliha vyskočil.

„Vidíš“, povídá klidně Měchurek dál, „já jsem, Toníku, myslil, že jsi hodný chlapec, ale nejai, nejai. Koukni se, Toníku, byl jsem v Polsku mezi lidmi, kteří byli hodně hlouplí, ale nikdo nikdy nezaspíval takovou bláznou písničku. Vidíš, Toníku, co bys tomu říkal, kdyby tady byl tvůj tatík a strčil ti jich pár? Já bych to měl učinit za něho sám!“

vytáhněti. „Volná myšlenka“ mohla by o tom povědět více.

2. Víme jistě, že právě zmíněný případ Calabův svedl podnět k úřednímu jednání, aby zápis matriční v celé diecézi srovnán byl s právním v stejné právo Čechům i Němcům, protože je jisto, že matriky nejsou jen knihy církevní, nýbrž i státní, jak o tom příslušné úřadování svědčí.

3. Víme, že p. Calabovi bylo slibeno, že otázka tato bude vyřízena a zápis dítka jeho svým časem se bude proveden českým jazykem dle jeho žádosti.

4. Víme zcela určitě, že před státním rozhodnutím státní správy se zřetelem na spásu nevinného dítěte vydáno bylo odtud ordinariátní nařízení již v polovině října t. r. duchovní správě trutnovské, aby dítku udělen byl křest podle schváleného rituálu s příslušnými modlitbami českými, zápis aby stal se jazykem českým na úředních arších matričních a otoi aby vydán byl český křestní list. P. Calaba však, jak se dovídáme, ani s tím se nespokojil a odírá i nadále děti své pokřtiti, vyčkávejce prý zásadního rozhodnutí státní správy.

Zřejmo tedy z vyličného fakta, že zde nabíží p. Calabovi o křtívdu po stránce náboženské, aneb národnostní, nýbrž o *bohupusté a nepoctivé žití*, kteréž dle našeho pevného přesvědčení každý rozumný člověk musí mít za hnušené pokrytectví. Tím méně můžeme věřiti, že by štván Calabovo mohli bráti za bernou minci „někteří kněží diecése královéhradecké“, jak chlubně „Trutnovský věstník“ ve zmíněném projevu tvrdí. Veřejný projev „Trutnovského věstníka“ nese tak zřejmé stopy *pokřáskavého pumou*, že bychom zcela zřetelně ukázati mohli na výrobnu, odkud pošel. My litujeme jen toho, že p. Calaba, bývalý holič a nyní z dopuštění redaktor, svým nekvalifikačním počináním hrozí poškoditi ideál již zvěčnělého ndp. biskupa Bryncha, jenž usiloval po léta založiti českou duchovní správu pro trutnovskou menšinu. Kdyby byl p. Calaba od odporu české katolické menšiny i podplacen, nemohl by vydatněji pro Wolfhany pracovati. A taci „přátelé“ hájí zájmy našich menšin!

Politický přehled.

Poněvadž rekury německých obcí stran českých škol menšinových byly ministerstvem vyřčování odmítnuty a poněvadž tím bylo vyhověno aspoň největším stížnostem českých rodičů v Podrudohoří, nanesli se čeští rodičové, aby stávka českých dětí byla prozatím odročena. Tím dosáhli Češi v uzavíraném dzeu pozoruhodného úspěchu. Stávky se nikterak nevzdávají, hodlajíce se této zbraně chopiti v čas potřeby, kdyby totiž rozhodnutí a nařízení ministerstva vyřčování a zemské školní rady zůstalo pouze jenom na papíře. V ten případ zahájena by byla dle rozhodnutí menšinového školského komitétu v Praze stávka školních českých dětí v rozsahu a rozměrech mnohem širších.

Suémovna poslanceká ve Vídni stala se zase svědkem demagogických projevů národně sociálních poslanců. Poslanec Lisý ukazuje skrvácenou košili a myslí, že tím tragikomickým

A tak se také stalo. Celá událost přišla před čestný soud. Kobliha s Méchurkem se bili. A když Kobliha stál před Méchurkem se šavli v ruce, řekl mu tento klidný mužiček:

„Tak počkej, Tonku. Viš, já nejsem žádný ras, já se s tebou sekát nebudu!“

Obrátil se, zapálil cigaretu a šel pryč.

Marné bylo zapřísahání důstojníků, marné sekundantů, Méchurek se nebil.

„A vickrát, Tonku, takových písniček nezpívej, já bych ti musel vyplácet zas.“

Celá věc se ututlala.

Za týden nato, když Méchurek odbýval si ještě svého „kasárníka“, jež mu obrát uložil, bylo cvičení v šermu. A tu Méchurek se nám objevil ve zcela jiném světle.

Celá jeho nevzhledná postavička jako by pojednou ožila, vzrostla, když postavil se proti poručíku Sch. Dva stěhy, dva kmity a šavle poručíkova letěla do kouta; ten zuřil, znova mu podána zbraň a znova zápaseno. Poručík sotva stíhal očima útoky šavle Méchurkovy, natož aby je stačil odrážeti. Sotpil vzteky, až konečně unaven odložil překonan šavli — on učitel šermu.

Večer došel Tonik k Méchurkovi a beze slova stiskl mu ruku.

„No vidíš, Tonku, ale podruhé takových písniček posměšných nezpívej. Viš, já nejsem katolík, já jsem evangelík, ale věš, že kdybs zkusil tolik a byl potěšen od faráře tak jak já, naučil bys si kněží vážit!“

Obrátil se klidně od Tonika a dýmal klidně dál. Tlusté jeho rty svíraly cigaretu a vyfletené jeho oči dívaly se k zakouřenému stropu „manšetrsimmy.“

Takový byl „klidňase“

vystoupením záležná stanné právo v Praze. Buřiva, Lisý, Choc a Fregal konají „obstrukci“ ubohou přistávkou na písňáky. Celá suémovna se tomu směje i sami tito „vůdcové českého dělnictva“. Je to žalostné počínání vůdců strany, kteří kdysi činili nárok pokládání býti za vážné pracovníky. Posl. Šilinger prohlásil, že v případě tom, že by stanné právo v Praze potrvalo a šibenice v Praze dále trčela, sotva budou poslanci katoličtí z Čech a Moravy s to, aby hlasovali pro pilnost satimního rozpočtu.

Poněvadž byl posl. Klofáč od něm. posl. Schneidra ve vídeňském radničním sklepě přepaden a ještě s jinými poslanci českými zbit, hodlají čeští poslanci, poněvadž nebylo dáno jim zadostiučinění, dokročití řádně na bvr. Biertha a dra. Weisskirchnera. Ať se má věc, jak chce, přece poslanec musí býti v místě parlamentním jistý svou osobou, jinak je na něho vykonáván mravní i tělesný nátlak. To by bylo pěkné, aby Čech byl zodpovědný za svá slova pronesená ve suémovně nějakým německým opilcem! Česká soc. demokracie zase jednou se ukázala v pěkném světle. Pomáhá c. k. vládě — lidu, Čechům, národním zájmům nepřátelské vládě — která k oprávněným požadavkům českého lidu odpovíděla stanným právem. — Na místo vicepresidenta poslanecké sněmovny místo dra. Žáčka kandidován jest agrárník Ant. Zázvorka.

Český sněm zemský má být svolán v době vánoční ku krátkému zasedání. Němci však jsou proti svolání jeho, jinak prý budou dělat na něm zase obstrukci, poněvadž jich oprávněným (?) požadavkům místa dáno nebylo.

Pražské události a uvalení stanného práva budí hlasnou ozvěnu v městech českých i německých. Národní radu českou došel následující telegram od Rusů, apoštolů všeslovanského abratření: „Jako nedávný hosté českého národa a zlaté Prahy pokládáme za svou mravní povinnost vysloviti vám svoji bratrskou účast, vřelé sympatie a opravdovou oddanost v těžkých chvílích hrđinského zápasu za čest, svobodu a právo, jaký připadl šlechtuému českému národu, předstámu bojovníku Slovanstva. Na zdar statečnému českému národu! Ať žije slovanská vzájemnost! Hrabě Bobrinskij, Volodimirov, Vergun, Doppelbauer, Klaušev, Komarov, Šobojev, Makjakov, Stolopin, Stachovič.“

V otázce annexe Bosny a Hercegoviny nedošlo posavad k řádnému objasnění. Prozatím se ujištuje, že styky mezi Rakouskem a Turekem se vyjasňují, vyslanec u Porty Pallavicini ponechán jest v Caribradě. Ale Srbsko a Černá Hora ve svých choutkách nepřestávají. Zbrojí s velkým úsilím. Do Solaně přibýly z Francie pro Srbsko nové zásilky zbraní a střeliva. V Těšíně bylo v těchto dnech zabaveno šest děl zakrytých v uhlí a určených pro Srbsko. Ujištuje se, že v případě války rakousko-srbské uzavřely Rusko a Itálie spolek. Tomu nasvědčuje, že ministr sv. p. Aehrenthal uznal prý za hodno, by našel se východ z balkánských potíží, uzavřeli *dohodu s Ruskem*. „Daily Telegraph“ jest proti válce, poněvadž v případě války nešťastné pro Rakousko bylo by zničení Rakouska největším pro celý svět.

Samostatnost kubánské republiky byla uznaná a americké vojsko opustí Kubu dnem 1. ledna.

Vnitřní poměry říše turecké nejsou nikterak utěšeny. Spory politických stran, vzpoury jsou na denním pořádku. Listy turecké srší v prudkých útocích proti velkovězírůvi

Koupě	Obstarávání	Prodej
Svojí velký		
Antikvariát		
doporučuje co nejsovětleji		
BOHDAN MELICHAR		
knihkupectví nakladatelství závod hudební antikvariát		
v Hradci Králové.		
Zal. r. 1808.		
Velký seznam na požádání zdarma.		

Z činnosti katol. spolků.

Ze Smiřic. Tuto neděli dne 13. t. m. bude přednášeti předseda našeho křest. soc. lidového

spolku pro Holohlavy a okolí dp. Fr. Frydrych o své pouti do Říma v síle Městského hotelu. Počátek přednášky o 8. hod. odpol. Hojná účast žádogů.

Z Čes. Třebové. Veliký sal p. Hurta stal se svědkem veliké schůze katol. lidu našeho „mesta. Pan sekretář Mužík z Hradce Králové svojí přednáškou o postavení politické strany křest. sociální v Čechách strhoval veliké shromáždění, účastí na 400 účastníků, co chvilí k bouřlivému souhlasu. Po něm mluvil o organizaci mládeže p. Kozofsky, který vzbudil svojí řečí nadšený potlesk. Přistoupilo přes 50 členů do organizace. Dalšímu konání zdař Bůh!

Z Horní Radčehové. V neděli dne 6. prosince pořádána byla u nás organizační schůze strany katol. lidu, na které mluvil p. sekretář Mužík z Hradce Král. Po pontavé řeči jeho a dodatku p. Moříše a dp. Prudíče z Červ. Kostece přihlásilo se do katol. organizace přes 80 osob.

Z Nového Dvora u Čáslavě. V neděli dne 6. prosince o 2. hod. odp. konala se u nás důvěrná schůze za přítomnosti utvoření odbočky českých katol. zemědělců. Schůzi zahájil p. Josef Hlušíčka z Nového Dvora, a udělil slovo p. Franc. Doležalovi, rolníku z Podhořan, jenž nám přečetl stanovu sdružení katol. zemědělců. Nato rozproutila se živá debata, po níž nastal zápis členů, kterých se přihlásilo hned na 40, což jest sajisté potěšitelné. Zdař Bůh dalšímu rozvoji! — Účastník

Z Kolína. Jubilejní akademie, pořádaná zdejší křest. soc. spolkem dne 29. listopadu t. r. na počest jubilej Jeho Sv. Pia X. a Jeho Veličenstva, skvěle se vydařila a účelu svému plně odpovídala. Lesku této akademii bylo dodáno přítomností velelát. p. protektora místodř. rady p. V. Kostky a přítomností zástupce Jeho Eminence vesp. sekretáře Fr. Hrabíka. Bohatý program byl úplně vyčerpán. Jednotlivá čísla byla účinkujícími pěkně podána. Svým spěvem okouslovaly účastníky sl. B. Machová a sl. Em. Tašlová. Sl. Jolka Kmochova osvědčila se jako pravá virtuoska na pianu a uchvatila účastníky tou měrou, že musela své číslo opakovati. Těš sbor chrámový, řísaný p. ředit. Wintrem, osvědčil svou zdatnost. O významu obou jubilej Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva případně promluvil vesp. dr. Hannš. — „Zkouška státníková“ byla pěkně sebrána, takže hra byla několikráte přerušena bouří potlesku. Ve hře vynikali a zvláště se líbili: p. Vedral a sl. Machová co hosté; po bok týmž můžeme smle postaviti našeho předsedu p. Zd. Koudelku v úloze „Hauteforta“, jenž úlohou svou dodával kasu, jinak velice vášlivu, jemné komiky, úloze té příslušící. I o ostatních úlohách sluší se co nejpoctivěji vyjádřiti, neboť našly se v osvědčených rukou pp. Landgrafa, Silbernégla, Donáta a Dvořáka. Solový výstup p. Majora se všeobecně líbil. Hudební čísla byla skvěle podána symfonickým orchestrem hudby p. Fr. Kmocha. — Účast při akademii byla velice hojná, zastoupena hlavně intelligence, ač tentýž den v místě pořádáno několik zábav. I tentokráte podal spolek důkaz, co umíže nannavná píle a láska k věci, kteráto korunována vždy skvělým výsledkem. Další činnosti spolku mnoho zdar!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanoveni jsou: pan Václav Rosecký, farář v Žitči, za faráře do Zalohova; p. Jos. Bronec, farář v Nezdicích, za faráře do Něm. Bělé; p. Aug. Kristian, administrátor, za kaplana ve Věstřech; p. Karel Mensinger, kaplan v Úpici, za administrátora do Hronova; p. Frant. Fišera, kaplan v Hořických, za kaplana do Úpice; p. Josef Bedrna, administrátor, za kaplana v Častolovicích; p. Boh. Blecha, kaplan v Častolovicích, za kaplana do Solopisk; p. Frant. Hrobský, kaplan v Libčanech, za kaplana do Jilemnice; p. Jan Řib, kaplan v Jablonci, za kaplana do Libčan. — V Pánu znenuli: p. Jos. Ludvík, os. děkan, farář Kojický na odpocinku v Č. Skalici, † 22. listopadu (nar. 1827, vysv. 1851); Monsignore Jan Klein, senior diecése, (V Valaer.), jubilar, papežský prelát a Protonotář, rytíř řádu Frant. Josefa I. a saského řádu Albertova, konsist. rada, děkan atd. v Činěvsi, † 4. prosince (nar. 1821, vysv. 1844.) — Uprázdněná místa: Žitč (Schurz), fara patron. Jos. Ebricha, od 1. prosince; Činěves, fara, patron. kníž. Hohenlohe, praesentaci právo přísluší Jeho Veličenstvu, od 10. prosince 1908.

Schůze městské rady dne 7. prosince 1908. Městské divadlo Klicperovo propůjčeno bylo p. Jar. Hájkovi, soukromníku, ku uspořádání koncertu na den 13. po př. 20. prosince t. r. — Přelévání mléka na ulicích se všem ambulantním mlékářům zakázá. — Návrh utěšho komitě pro stavbu dráhy Hradec Králové-Černilov-Opocno na rozvržení přilepůvků, jež zaplacený býti mají místními intereseenty, postoupí se městskému zastupitelstvu. — C. k. evidenčním geometrem předloženy výpis o nastalých změnách pozemků ve s. úsobě vzdělavacím v katastru Novehradeckém postoupí se lesnímu úřadu k vyjádření. — Proti povolání k výprodeji zboží kožešnického p. Františkem Beranem, kožešníkem, nečiní se námitek

— **Městské domy**, v nichž hudebním sborem obdávány byly středy pořídit, se odděl, aby zá-
vady obdávány do 14 dnů odstranili. — **Schválen**
byl návrh technické kanceláře ku přiblížení zá-
dáních posmeků k vodnímu družstvu Locheni-
chému. — **Schváleno** bylo, aby v městském úřadě
dýchodenském po dobu uzavírky též pro strany
úřadovale se jen dopoledne. — **Dvě žádosti** za
oddělení chudinských podpor byly zamítnuty, jedna
chudinská podpora byla na rok prodloužena a udě-
lena byla jedna podpora mimořádná.

Slavnostní akademii ve dvorane Adal-
bertina pořádají sdružené spolky katolické v Hradci
Král. dne 13. prosince t. r. na počest jubilea Jeho
Svatosti papeže Pia X. a Jeho Veličenstva císaře
a krále Frant. Josefa I. Pořad: 1. Dr. Rud. Se-
tina: Slavnostní sbor na oslavu jubilea Jeho Sva-
tosti. 2. A. Vymetal: Slavnostní kantáta na oslavu
jubilea Jeho Veličenstva. 3. Proslov od V. Hor-
nosa, recitace sl. Novohradské. 4. Slavnostní řeč.
Prof. Dr. Fr. Sulc. II. J. Jindřich: „Svatý Vá-
clave!“ mužský sbor. 2. a) G. Verdi: „Ave Ma-
ria“ z opery „Othello“. b) K. Weber: „Ocean“,
arie z opery „Oberon“. Zpívá pl. Jančova. 3. K.
Wagner: „Píseň přádel“ z opery „Bludný Holan-
dan“. Čtyřhlavý dámský sbor. 4. J. Suk: Prolog
k Zeyerově pohádce „Radúz a Mahulena“. Reci-
tace sl. Coufalova; u klavíru pl. Bartheldyová a
pl. Hobzková. Solové housle dp. Sabula. 5. Dr. Ant.
Dvořák: Finale II. části oratoria: „Sv. Ludmila“,
osmihlavý smíšený sbor. Sbory navedl a řídil di-
rigent Cyrillaké Jednoty dp. dr. R. Šetina. Klavír
Petrof. Začátek přesně v 6 hod. Vstupné: Sedadlo
(bez rondílu) 1 K, k stání 40 hal. Záznamy na
sedadla přijímá knihkupectví pana Melichara.
— **Akademie** slibuje býti uměleckým pořítkem
prvního řádu. Všecka čísla programu jsou zde so-
vinkou, zvláště osmihlavý Dvořákův, který provede
sbor čítající 120 zpěváků. Sedadla jsou v většině
již vyprodána.

**S rozvolněním legitimáčních a voleb-
ních listků pro volby do obchodní a živ-
nostenské komory Liberecké** se právě za-
počalo. V posledním tomto okamžiku žádáme
snažně: 1. Budiž všemožně o to pečováno, aby ani
jediný český hlas nebyl pro nás stracen a za tou
příčinou nutno ihned v obcích neb společenstvech
spolehlivými důvěrníky hlasovací a legitimáční
listky sebrati. 2. Hlasovací listky buďtež voličem
podepsány. Kde by chyběl podpis voličův, je hlas
neplatný. 3. Před zasláním těchto hlasovacích
ček a legitimáčních listků budiž zveřejněno, zda
veškeré hlasovací listky z vašeho obvodu jsou po-
bromadě, pro chybící snad laskavě pošlete. Tyto
budítež pak nejdříve do 14. prosince od slány na
adresu V. J. Špalek v Hradci Králové, by nám
dostí času bylo na vyplnění a odeslání volební
komisi do Liberce. 4. Opětujeme prosbu, aby ve-
škerá péče věnována byla získání hlasů židovských
a velkokatolických. Kde nestačí vliv váš, budiž
nám jméno těchto sděleno, požádáme Národní radu
českou za intervenci. 5. Budiž ihned učiněno opa-
čeno, aby pošta nevracela hlasovací listky volební,
které listonoši nemohou doručiti, ale odevzdala je
obecnímu úřadu k vypátrání adresátova bydliště.
Vznášíme ještě jednou aktivou pr. abn, aby sta-
v této věčné době vynaložili celou energii, by ani
jediný listek hlasovací na zmar nepřišel, a dok-
umentovali jsme tak síla českého poplatnictva v
této nám nepřátelské komoře. — Z krajského vo-
lebního výboru pro volby do obchodní a živ-
nostenské komory Liberecké. V. J. Špalek m. p.,
předseda voleb. výboru. Dr. Fr. Ulrich m. p., sta-
rosta města. Stan. Jirásek m. p., jednatel voleb-
ního výboru.

Z městského průmyslového muzea
v Hradci Králové. Čítárna muzejní navštívilo
v měsíci listopadu ve 12 přístupných dvouhodi-
nách 853 osob. Z nich použilo 416 v knihovně
samé 308 svazků knih a 269 předlohových děl
a více než 13.450 jednotlivými předlohami. Domů
odloženo 301 výpůjček a vypůjčeno 258 svazků
knih a 993 předloh. Z okoli 10 výpůjček a půjčeno
19 svazků knih a 163 předloh. Všechny, kdož
mají knihy a předlohy dlouho vypůjčeny, zejména
ty, kdož přes upomínání vypůjčené knihy v do-
volené lhůtě nevrátili, žádá správa knihovny o
vrácení, jelikož jsou to z pravidla díla částe řá-
daná a vyhledávaná. — **Přednášky**. Ve čtvrtek
dne 26. listopadu přednášel p. insp. L. Weigner
z Prahy o zkouškách tovaryšských a mistrovských
za slavné účasti zejména předsedů živnostníků.
— **Dne 30. prosince** přednášet bude p. Zdeněk
Wirth, c. k. kons. a red. z Prahy, o malém domku
a malé zahrádce. Přednáška bude doplněna řadou
promítaných obrazů. Jelikož možno očekávati
částečnou návštěvu, uspořádána bude přednáška v di-
vadle Klicperově při volném vstupu. Začátek o 7.
hod. večer. Přednáškou p. Wirthovou ukončena
bude letos řada přednášek. Pro sítní období pří-
štího roku ohlédá kuratorium řadu přednášek a
členových večerů, ve kterých členové muzea prů-
myslového pobovují o různých odborných otázkách
živnosti a průmyslu se týkajících. — **Kuray**.
V neděli dne 29. listopadu zahájen byl oblíbený
kurs českého obchodního muzea v Praze o so-
márném a ústavném pojistování dělníckém. Aby
umělo stát na kursu se seřídí, poskytl ku-
ratorium na uspořádání kursu značný obnos. Po-

platek určen pro účastníky s kradě malotřív-
stenských a dělnických na K. & sáplného. Upo-
zorujeme znovu na tuto výhodu a vybízíme
k nejbojaššímu účastenství. — **Další přednášky**
odbyvají se v neděli dne 18. a 20. prosince
vždy od 11. hod. dopol. do 4. hod. odpol. v učebně
II. roč. odborné školy v I. patře. Přihlášeti se
možno v ústřední muzejní nebo u ředitelstva muzea.
Druhý kurs elektrotechnický zahájen byl v neděli
dne 29. list. pro členy svazu kovodělníků, kterých
přihlášeno na 70. Přednáší opět p. prof. Arnošt
Rosa z Pardubic. — **Výstavu vánoční muzeum** letos
pořádáti nebude, jelikož značná část výrobků vy-
stavovaných možno obdržeti u zdejších obchodníků
uměleckými předměty, které vzalo výrobky ty
samo do prodeje. Oblíbené hachyňské i klatovské
keramiky, bořické hračky, umělecké vyšívky a pod
předměty najde obecnost u knihkupce p. Pišy,
pl. M. Svobodové a v tržnici palčkovanyh krajek,
která počátkem tohoto měsíce otevřena byla v ulici
Zieglerově proti krámu uzene p. B. Hutly. Kromě
krajek bude lze v tržnici obdržeti umělecké vý-
robky pl. E. Mikanové-Urbánové a jiné umělecké
předměty. Malou výstavku uměleckých předmětů,
hodících se za dárky vánoční, s udáním pramenů
nákupních lze viděti ve výklad. skříni býv. t. r. řádky
femeslných výrobků na Malém náměstí. Za člena
muzea přihlásil se p. Fr. Rezl, učitel v Orlici u
Kysperka.

Odporučujeme k hojnému ši- ření tyto spisy:

Oslava Husova	8 h
Vyznání starého hříšníka (o li- beralismu)	8 "
Víra jako víra	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Moderní náboženství Masary- kovo	8 "
Česká konfesse	24 "
Svobodná škola	16 "
Proti Volné myšlence	8 "
Inkvizice církevní	24 "
Útok prof. Masaryka na církev katolickou	32 "

Při hromadných objednávkách značné
slevy.

Objednávky vyřídí
administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Zlaté jubileum školských sester
v Hradci Králové. Letošním rokem ukončily
školské sestry 50 let své tiché, ale záslužné práce
na poli divé výchovy v Hradci Králové. Uda-
tato byla k náležitosti přátel náboženské výchovy
dítky oslavena přiměřenou slavností. Dopol. 8 t. m.
byly v kostele Mariánském slavné služby Boží,
při nichž úřad kazatele převzal dp. P. Jemelka.
Pontifikální mši sv. celebroidal J. Exc. ndp. biskup
dr. Doubrava. Večer uspořádána byla v pensionátě
školských sester skvělá slavnostní akademie, která
jak přítomností vybraného obecnstva tak i for-
málně dokonalým provedením umělecky cenného
programu nabyla nevšedního lesku, takže lze ji
čísti ku předním večerům, které kdy v Hradci
Králové byly pořádány. Netřeba ani podávati kri-
tický rozbor podaného pěveckého a hudebního
materiálu, protože v podrobnostech i v celku
důdek náš vyznívá v plné usnání provedených
uměleckých snah školských sester, o nichž podány
byly nám četné důkazy při jiných příležitostech.
Nelze se tudíž diviti, že nálada svrchovaná slav-
nostní ovládla veškeré obecnstvo, které souhla-
silo plně s procítěnými slovy J. Exc. ndp. biskupa,
ježť ke konci slavnostní akademie vzdal čestnou
dosavadnímu působení školských sester v našem
městě, uváděje ve známost, že i sv. Otec Pius X.
zvláštním výnosem záslužnou činnost těchto pra-
covnic na poli školském ocenil. Přítomný pak zá-
stupce celé kongregace vdp. superior Polánský
tluočil J. Exc. ndp. biskupovi jakož i hradecké-
mu občanstvu klivě díky za podporu, které
se řeholním učitelkám dostávalo. Nebyl pochyby,
že v srdcích pečlivých rodičů nevymizela doend
péče o řádnou výchovu nejdražšího pokladu a
proto lze doufati, že zejména v dobách, kdy škola
bez Boha acese hrozné ovoce, bude působení ře-
holních učitelek ještě více cenné, nežli v uply-
nulém půlstoletí, čemuž voláme: „Zdať Báh“!

Valná hromada volebního spolku pro
Hradec Králové a okolí se koná v neděli dne 18.
prosince 1908 o 2. hod. odpol. v hotelu „Černý
kůň“ v Hradci Králové. Program: 1. Zprávy a) před-
sednictva; b) jednatele; c) pokladníka; d) revi-
sora též. 2. Přijímání členů. 3. Volby: předsedy,
místopředsedy, jednatele, 15 členů výboru, 5 ná-
hradníků a 2 revizorů též. 4. Volba odboru pro
postavení spolku svého věhlasu a návrh na zakou-
pení věhlasu. 5. Volba odboru pro prodej a su-
středování medu. 6. Volné návrhy.

Jihní mezdělovanské procesterování v nej-
větším pohledu možno každému, kdo navštíví před-
nášním pořádanem spolkem na podporu chudých
studujících v městském Klicperově divadle dne 16.

t. m. o 5. hod. odpol. Ve 157 svátelých obrazech
sbíráouti lze zajímavá místa jihu: Rijeku, Sibe-
rik, vodopády Krky, Split, Graš, Lapad, Dubrov-
nik, boku Kotorakou, silnici na Černou Horu, Ce-
tni, Mostar, Sarajevo, vodopád Plivy v Jajcích,
Banjaluku jakož i pestré kroje Jihooslovanské, tu-
recké hřbitovy, obřady modliteb tureckých a mnohé
jiné.

Společenstvo živnosti oděvních (dříve
IV.) udělí podporu z nadace na oslavu 40letého
panování císaře a krále Frant. Josefa I., založené
r. 1888, dvěma zchudlým členům (anebo jich
vdovám) tohoto společenstva. Žádosti budítež po-
dány nejdříve do 18. t. m. V. Medkovi, starostovi
společenstva.

Do sbírky mincí měst. historického
muzea v Hradci Králové daroval pan professor
Krysl: 3 bronzové mince římské, 1 stf. minci Jana
V. Píseckého z Kranichfeldu z r. 1579, 1 stf.
minci Montfartskou z r. 1613, 1 stf. půlkorejcar
z r. 1679, 1 měd. fenik Hessen-Darmstadtský z r.
1809, 1 měd. pětikopejka z r. 1803, 1 vel. měd.
pamětní minci: Jeho Velič. císař Frant. Josef I.
přejímá vládu v Olomouci 2. pros. 1848.

Měsíční výkaz Záložního úvěrního
ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční
ponkázky a na běžný účet) v listopadu 1908 K
20,737,240 24. Splaceno na IV. emisi akcií na-
šeho ústavu K 1,870,864 40. Eakont smének:
V listopadu roku 1908 eskontován kusů 1966
v obnosu K 3,113,691 56. Skladiště: V listopadu
1908 uloženo zboží v ceně K 1,060,000.—

Společnost královéhradecká V mé-
sici listopadu 1908 bylo vloženo K 193 377 44,
vybráno K 140 430 67, stav vkladů koncem listo-
padu K 12,864,701 66. Na hypotéky nové půjčeno
K 12 100.—, splaceno K 42 939 20, na hypotékách
koncem listopadu K 9,445 870 50. Zásoba cenových
papírů K 2,338 000.—, uložené přebytky korun
1,978 964 84.

Manifestační schůzka ve prospěch
českých menšin uspořádá zdejší městská rada
v Klicperově divadle dne 13. t. m. o 10. hodině
dopolední. O zasláníhořství českých menšin pře-
mlví p. dr. Drtina.

Výlet na krajní jihozápad Evropy
do pávabného Portugalska možno snadno vykonati
a hlavní město Lisabon, originelně položené, ja-
kož i terasovitě vypínající se Oporto, malebné
Coimbra, Cintra s král. letohradem a j. shléd-
nouti lze v nejkrásnějších partiích od 12. do 18.
prosince 1908 v panorámě Národní Jednoty Šp-
veročeské v Hradci Králové za Bílou věží.

† Vojtěch Budecius. Dne 9. t. m. do-
kostil pozemskou poutí vážený škol. rada Bude-
cius. Narodil 9. února 1842 v Horažďovicích.
Absolvovav filosofickou fakultu, působil nejdříve
jako vychovatel v šlechtických rodinách. Pak
ztrávil jako supplet pldrubého roku v Praze,
odkud přišel r. 1870 do Hradce Králové jako vý-
pom. gymn. učitel. Roku následujícího stal se
skutečným učitelem na zdejší reálce. Roku 1876
přelšel na gymnasium, kde působil plných 25 let.
Ojchoval celou řadu vynikajících žáků; dovedl
pro svůj obor (zeměpis a dějepis) získati u stu-
dentů vřelé sympatie. Míroý, vlídný — pravý
otec žactva. Trávil v Hradci delší čas i na pensí.
Tělesná ochránka dnes bude vykropena v Krči,
odkud převezl se sítra do Horažďovic k posled-
nímu odpočinku. Ave, anima pia!

Vyznamenání. Jubilejní medaili a diplo-
mem obchodní a živnostenské komory vyzname-
nán byl dne 2. prosince t. r. p. Jan Alounek,
skladník c. a k. dvorní továrny na nábytek K. V.
Škuberský v Hradci Králové.

Všedobor. sdružení křesť. dělnictva,
jehož ústředí jest v Hradci Králové, za měsíc listo-
pad vydalo na podpory v nemoci 1001 76 K,
v nezaměstnanosti 93 K, pohřebného 20 K, ce-
stovné 2 K, stěhovací podpora 5 K, mimořádná
12 K; úhrnem za listopad vyplaceno 1143 76 K.

Demonstrace pro česká práva uspořádala
strana nář. sociální dne 5. t. m. Snad se mohla
tentokrát obejiti bez „velebné“ písně o „mlichů
rotě líné.“ Ta už netáhne. Od některých lidí ten-
denčně lbáno, že prý to demonstrují křesť. sociálové.
Iau — jako při rozvádění letáků proti dru Drtinovi.

Z Dobřemle. Oslava 60leté vlády Jeho
Veličenstva pořádána i v naší malé obci slavnostně.
Slavných služeb Božích se účastnil p. patron K.
Weinrich s chotí, obecní zastupitelstva všech 8
přifařených obcí, školní mládež s pp. učiteli a
množství jiných věřících. Dp. farář promluvil
krátce a obsáhně o významných časech panova-
ních. Nato konána školní slavnost, při níž p.
Hidici vhodnou řečí poukázal na dobrodiní, jehož
se našemu národu za 60 let vlády císařovy dostalo.
Pak díky četly připadné články a přednášky
báse. Ku konci poděleny po krátkém proslovu
od pl. Bedřicha Weinrichové krásnými plechovými
pohárky s obrazem císařovým. Pohárky naplněny
cukrovím. Slavnost libila se všem.

Z Opocna. Důvěrná schůzka svolána na ne-
dělí dne 13. prosince 1908 o 2. hod. odpolní do
sala Kodymova Národního Domu na Opocně. Na
programu řeč p. F. Šapky: „Krást. j. p. hospodář-
ské potřeby strany katol. národní včech vřelov
a která se jich domáhá?“

Kulturní činnost Všeobecného sdružení křesť. dělnictva v Hořicích. V září t. r. podařilo se sdružení získati novou péknu a prostornou místnost na „Doubavce“ pro společné účely. Od té doby jeví se ve sdružení čilý kulturní ruch. Bilance činnosti jest následující. Přednášeli panové: v září dp. katecheta Václav Pankert z Hořic O cestě po Hališti, Tatrách a Slovensku, v říjnu dp. Fil. Šubrt z Miletína O víře a vědě, v listopadu vp. Nosek z Miletína O cestě po Palestině a vp. Fr. Nosek z Hořic O jubileu papeže Pia X. Mimo tyto přednášky byly pořádány v době od září b. r. zábavní večírky, Mikulášská zábava a četné debaty večírky. Při všech těchto přednáškách a zábavách bylo účastenství velice četné, ba někdy takové, že místnost tolik účastníků ani pojmuti nemohla a mnozí z pozdějších musili se vrátiti. V prosinci dne 13. konati bude dp. katecheta Pankert z Hořic přednášku O válce třicetileté, její příčinách, průběhu a následcích, a o svátcích vánočních sebrají členové sdružení divadelní kus: „Tatěkův návrat.“ Další čile činnosti voláme „Zdař Bůh!“ Mimo to členové sdružení rozšiřují katolický tisk, jehož se týdně rozprodá několik set výtisků.

Z Nového Bydčova. Mužové a ženy práce! Chcete-li se domáhati zlepšení svého postavení v organizaci národní křesťanské, dostavte se v neděli 13. prosince 1908 o půl 4. hod. odp. do důvěrné schůze „u Zlatého anděla“, kde o Všeobecném sdružení křesť. dělnictva v Králově Českém“ promluví p. Frant. Jukl, starosta Všeod. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králově. Legitimace lze obdržeti v papírnickém závodě p. J. Šíra.

Z Novobydčova. (Alkoholismus) Stále se o nás mluví, píše, jací jsme my kubiči na Novobydčově, ale vrcholu vši alávy nabyli jsme nyní, kdy uveřejněna data o řádění kofalečnického moru ve vých. Čechách; v nich shledáme, že Bydčovo jest okresem prvním v králov. Českém, co se týče kofalečnického moru, a zároveň, když to vezmeme od zadního konce, zase posledním okresem. Připadá v žirném okrese novobydčovském na každého 27.8 l kofalky ročně. To je ta hlásaná pokrokovost u nás. Co tomu řeknou naši předáci, kteří tak se starají o své stoupence, že ani nepozorují, vlastně pozorovati již dávno mohli a měli, jak lid rychle upadá v kofalečnický záplavu. Bez kofaly u nás se nic neobejde, nic nepočne, nic neskončí. Kofala musí být ke všemu a tou dodává se také karáse. Chce-li někdo někomu vynadat, vypije několik „panáků“ (tak se říká čtvrtáku) a již proud výmluvnosti jde o přířří z úst takých, kde nikdy byla něco podobného neočekával, a jaká vybraná slova se hrnou! Teprve nyní se předáci postavili nad tím množstvím kofaly a hned mají výmluvu, že se tolik kofaly vypije, to že je tím, že se mnoho trubkuje (odvodňuje) a že mnoho cislo lidí sem přijde a ti že pijí. Nato odpovídáme: Cisí dělníci pijí velice málo! Cisí dělníci hledí s úžasem na dělníky naše domácí, co ti vypijí kofaly. Cisí dělníci chtějí si zachovati nějaký groš a odnésti jej domů. Udivené na to patřili, když počali pracovati a domácí dělníci si dávali kofalu k práci voziti na kolečku. Vrtěli hlavou nad tím, jak prý tací lidé mohou pracovati a jak dlouho vydrží. Naši dělníci by se měli přiučovati nepít kofalu — od cisích dělníků. Ti velice divně na to pohlíželi, když v hostinci si poručili dobrou stravu, pili pivo a domácí dělníci pili „panáky“ a páni hospodáři seděli za stolem, pokrývky na hlavách a pili také kofalu. Proč i dříve jsme byli prvním okresem, když se netrübkovalo? Proto sláva našemu pokrokáťství!

Z Čáslavě. Jubilejní slavnosti škol obecných a měšťanských. Pět učitelských sborů škol ohlapecských za přispění sl. ochotníků jednoty a spěv. spolku uspořádány byly slavnostní večery ve dnech 5., 6., 8. a 9. prosince, v nichž sebrána byla výpravná pohádka „O slatém klíči a živé vodě.“ Projektovaný slavnostní proslov a živý obraz byly vynechány, když přednesena byla obava, že by pro pražské události a savičské politické poměry mohlo dojíti k demonstracím. Obecnost, do něhož pronikla pověst o nutném zkrácení programu, cítilo se zpočátku sklamáno, ale průběh slavnostní hry a zdařile navočená soubra uspokojila je na konec úplně. Hlavní zásluha o to má na prvním místě p. stav. Jos. Skřivánek, jehož práci a námaze třeba vzdáti všeobecnou úctu, neboť vypraviti hru tak stkvěle po stránce technické i dramatické, před tím klobouk dolů! A malí i větší caparti se tužili statečně, že nescházelo na mnohé a zasloužené pochvaly. Hru na pravé výši drželi představitelé áloh hlavních, k nimž účinné ruky radostně přiložili první alty našeho ochotnického jeviště pí Skřivánková, al. Wolfová, pí Hrušková, pp. Pertold, Janda, Kondratický a jiní. Četná účast po všechny večery zajistí pěkný čistý výnos, kterým položen bude vycházkovému fondu obou škol pevný základ. — Politická schůze a demonstrace. Strana národní sociální svolala na neděli dne 6. prosince veřejnou schůzi, na níž jednati se mělo o nynější politické situaci a hlavních otázkách denních. Dle zpráv do veřejnosti preskotivních slibil přijeti posl. Ohoc. Místnosti hostince „u Lehmanů“ naplněny byly v určenou hodinu četnými stoupenci strany národní sociální

i stran jiných. Dostavil se i zemský poslanec za město p. JUDr. J. Zimmer. Za nedostavivého se posl. Choc. promluvil p. Novotný z Prahy, jehož řeč provázena byla četnými projevy souhlasu, zvláště když dotýkal se oněch bojných míst poslední doby. K národní otázce zabídal p. Hejlic, předák místní organizace strany národní sociální, jenž také učinil dotaz na přítomného poslance p. JUDr. Zimmera o udělení mu vysazení. P. poslanec vřavětluje, že řádu toho dostalo se mu pro jeho činnost v řádech samosprávných, nikoliv jako politikovi a že při jeho přijetí říditi se bude statutem strany mladoboleslavské. Po skončení schůze táhla řada účastníků za spěvu k Žižkově soše, odkud po krátkých projevech se rozešli. — Tržiště. Tolikráte již přetřasaná otázka přeložení tržiště objevuje se znova na obsoru. Dosavadní místo uznáváno jest všeobecně za naprosto nedostatečné a při novostavbě evang. paedagogia i za nevhodné a neudržitelné. Již před lety vyhledáno bylo nové místo, zakoupeno bylo i dílčí potřebné, ale pak všecko odloženo, protože vojenská správa tržiště za kasárnami trpěti nechtěla. Snažila se přispěti v choulativě otázkce i hospodářská záložna, nabízejíc se zaříditi tržiště blíže skladiště hospodářského družstva, než i z toho sešlo. V posledních dnech podpisována byla petice, aby tržiště bylo položeno na tak zvaná „vala“ pod budoucím evang. seminářem, na místo, patřící evang. církevní obci. Podpisy sbírány proto, že má býti tržiště přeloženo za město k jatkám a obchodníci se obávají, že prý by tím byli citelně poškozeni, obzvláště mají obavy ti, kteří sídlí u nynějšího tržiště. Bude to úloha velmi složitá, vyhověti potřebám jednéh a nepoškoditi potřebu jiných. Oddalování ji znamená: přirostování ji.

Zlořád na hřbitově česlavském. (Opzd.) Došel nás následující dopis ze řad katolického čtenářstva „Obnovy“, jež s vynecháním některých osobních poznámek uveřejňujeme: „Raďte jaskavě upozorniti ve vašem listě katolickém na vandalismus, jehož jsme byli svědky v posledních dnech na hřbitově sv. Alžběty. Posvátná tato půda, nad níž se kněží po tolik let modlili „Odpouštěj lehké dej jim, o Pane“, stala se vám jiným než místem odpočinku lehkého a nerušeného. Pomníky vyvráceny, hroby pobořeny, železné části hrobek a kříže rozlámány a to vše, aby se pár groš utržilo. Nejbolestnější už musilo se dotknouti každého katolíka, když sl. městský úřad prodává kříže — židovi. Odvážel si z katolického hřbitova tyto zbytky zbožnosti našich otců na káře žid Š., aby jimi dále kšeftoval. Jen něco málo pomníků zůstává uchováno, aby snad opět nějaký ten p. rada, jako kdysi, poučil jich k dláždění splavu, nebo za stavební materiál. Mohlo by se tohle státí na hřbitově židovském neb evangelickém? Už ten sklad škvr na hřbitově moc krásně působí na oči katolíků a což teprve řici tomuhle! My staří příslušníci města cítíme to dvojnásob bolestně, protože odpočívají tu kosti našich otců, a jestliže s hofejškem takhle bylo naloženo, což teprve s dolejškem, co až se začnou kopati základy pro nový chorobinec! Co bude s patřnými ještě zbytky mrtvol? Neodvaze si to konečně někdo snad i na kompost? I to bychom už skoro za možné očekávali.“ — Chápeme rozčilení p. pisatele, ale viny nelze přičítati úřadům duchovním, ba myslíme, že ani sl. městská správa není vinná, co se dalo. Tolik ještě doufáme, že vandalismus tento stal se bez její vůle, a lze-li ji co vytýkati, bylo by jenom to, že podřízené orgány náležitě nepoučili, aby pomníky dostaly se do rukou těch, kteří s nimi slušně zacházejí budou a kteří jich nezneužijí. Ostataž jest i vina na obecnímu, a zvláště na katolickém, že vždy nařká, až když je po činu. Je to pětrosí politika, které neznají příslušníci jiného vyznání a proto také něco plať.

Z Kladna u Hlinska. V neděli 6. pros. v 8 hodin ráno roznesla se po Kladně pověst: „hostinská Louvarka je mrtva.“ Byla oddána pít a její muž, asi o 15 let mladší, jenž si ji vzal pro peníze, poslední dobou pil též. Náhlá její smrt tedy mnoho nepřekvapila. Ale přijel v neděli lékař a včera docela soudní komise z Hlinska. Soťva začala pítva, soťva prohlédli hlavu, poslali pro četníka. Komise odjela a za chvíli přišel četník a „láskou“ manželkou překypujícího manžela vzal sebou. Pěkný manžel, prý „socialista“, nechtěl ani kněze na pohřeb své ženy, ale neptali se ho; v době pohřbu už byl ve vyšetřovací vazbě.

Z Vojtěchova u Hlinska. Obecní hajný z Vojtěchova Skala, bydlící u rolníka Čechala, čistil pušku; ale v tom, jak se to stalo, kdo ví, vyšla rána a kovářského tovaryši Čechalovi náboj vjel do těla. Hned k lékaři. Lékař ránu vyšetřil, obvázal a poslal nemocného domů. Samot tak slé není.

Z Ohrančova. V měsíci říjnu jedné noci odešla ležce oddaná manželka Josefa Rabasa, kočího ve dvoře v Přestavkách. Opustila tři malé děti (nejmladší má věk 6 neděl). Veškeré péči byl marš. Více než po pěti nedělích nalezena dne 3. prosince v řece u Přestavík. Ležce lze si domýsliti, v jakém stavu po tak dlouhé době ve vodě se nacházela. Tělo její dopraveno na hřbitov do Trojovic. Co všechno stihou matky z zoufalství, ne ví. — Z Ohrančova povedený noc. dom.

p. Hloupy navypájoval si peněz mezi soudruhy, s kterými ve vlasárah pracoval, přes 200 K. Vzal si na dluh nové boty, a u hodináře nové hodinky. Opustil svoji manželku a tři malé děti. Čtrnáct dní se o něm neví. Jen cestou navštívil svoje rodiče a vymámil na nich větší obnos peněz. Podle všeho jest to kos pálený, který se řídí podle socialistické kuchyně. Soudruzi by měli másti před vlastním prahem — Heslo „svůj k svému“. Uvědomělý lid již chápe tuto myšlenku a provádí toto heslo skutečně. Jen přední kruhy mají tuho více dbáti a jíti menším příkladem

Z Chotěbořem. Na našem okrese není již jistě ani jediné osady, která by nebyla zasažena organizační činností p. faráře Vlčka z Nové Vsi. Právnem možno říci, že volebních úspěchů u nás docílili jsme nejvíce jeho přičiněním. Dobře porozuměl p. farář slovu „agitace“. Posledně řečnil v Libici (29./11.), v Dobkově (6./12.) a Mariavsi (8./12.). V Libici řečnil o heslo „Svůj k svému“, zdůrazňoval povinnost všech zakládati besídky hospodářské a hlásiti své členství novému hospodářskému družstvu v Praze. V Dobkově a Mariavsi kromě zájmů hospodářských probíral pan farář otázky náboženské, upozornil, jakých zbraní nebezpečných a smrtících užívají moderní Julianové a Herodové a čeho se odvažují. Vědeckými důvody, populárně přednesenými, dokázal p. farář, že se přec útoků nepřátel báti nemusíme, jen když obeznamování se s plány našich škůdců a hospodářskou svépomocí na všechny strany budeme vysbrojeni. — Lidé, kteří soťva usnají nábobilka a jichž nezualost náboženství je úžasná, hrají si na našem okrese na pokroky. No — ti by nás pěkně seznámili se skutečnou vědou! Přitom maně vzpomínáme, jak v tomto okrese slachetný veličán dr. Rieger náboženství naše ctil! Každého roku měl i v Mačiči pouť. Rovněž i universitál profesor dr. Bráf, který pro svoji učenost jest i u dvora císařského velice vážen, jest mužem velice zbožným. Proto by měli naši volní myslitelé skutečně trochu avobodně a samostatně přemýšlet, jsou-li výlevy proticírkevní, výlevy záští již opravdu pokrokem a vzdělaností. — Další závažné činnosti pana faráře řekne Bůh!

Umělecká terrakotta
Obrazy **Kassety papíru**
Alba na fotografie
Rámečky na fotografie
 má v největším výběru
František Piša,
 prodej uměleckých výrobků
 v Hradci Králové,
 Velké nám. 185.
 Knihkupectví. Antikvariát. Papírnickví.

České veřejnosti vlastenecké. BKKI se doba vánoční, ve které bývá ruha dobrodiní otevřena lidu chudému a zvláště mládeži chudé I my notivě podepsaní zástupcové obce Osceňské — hejtmantví Nové Město n. M. — obce v celém okrese nejchudší, obracíme se k veřejné dobročinnosti s prosbou o přispění. Činíme tak poprvé a máme pevnou naději, že prosba naše marnou nebude. Není snad příkladu v jiných obcích, jaký naskytá se v obci naší, aby školní děti i v zimě bosy do školy chodily nebo v obuvi i oděvu, který žádné ochrany proti mrazu neposkytuje. Jediná návštěva v naší škole přesvědčí každého o pravdivosti slov našich. Právem obrací se veřejná dobročinnost česká zvláště k obcím přilevalem námeckým chročeným. I naše obec na hranicích národnostních položená k nim náleží, neboť v 9 dílech již v naší obci usazení jsou Němci. Smutnější úkaz však je, že s nedostatkem národního svědomění pomáhají četní rodičové plnit sousední školu námeckou v Míchově. Četřina všech škák této školy dochází tam z Osceňska. Jen česká škola dovede chrániti český ras obce; protož pomozte, pokud je čas! Dětky k vánoční nadílce nebo k polévkovému šatavu s dítky přijímá a hřítaje místní

škola rada v Osobolci u Dobrušky. Obecní úřad v Osobolci dne 7. prosince 1908. Josef Hrabec, starosta, Fr. Andreje, rada, Fr. Holman, rada.

† Msgr. Jan Klein.

Zemřel 8letý kněz jubilar. Jeho Svato-ti prelát a apoštol, protonotář, arcikněz kraje jičínského, předseda soudu církevního, bývalý rektor a spirituál královéhradeckého semináře, rytíř řádu Františka Josefa I. a krále českého Albrechta Srdnatého, děkan v Čiměřsi atd. V pátek dne 4. t. m., zaopatřen byv sv. svátostmi umírajících, klesl velezasloužilý kněz pod břemenem let. Mohl umíratí spokojeně při vzpomínce na svoji dlouholetou neúnavnou práci; mohl volati jako stařík Simeon se srdcem klidným: „Nyní propouštím, Pane, služebníka svého v pokoji.“ Čtyřicetiletý let působil vzorně na vizici Páně, rozléval je jen dobro ku blahu bližního a při všech svých zásluhách zachoval si skromnost největší. Když měl r. 1904 diamantové jubileum svého kněžství, chtěl se vyhnouti obvyklým oslavám. Proto se odebral na ten den do Prahy k sv. Ignáci, aby vykonal duchovní cvičení. Leč večer před odjezdem 24. července vděčná osada dala manifestační průvod své lásce pfece. A když mu bouřlivě provolána při dostaveníčku sláva, poděkoval kmet, dodávaje, aby četné shromáždění provolávalo slávu jen Pánu nebes a země za to, že jej milostivě tak dlouho na zemi ponechává. Druhého dne před odjezdem sloužil mši sv., po níž třesoucí se hlasem se pomodlil: „Děkuji Ti, Pane Bože náš, za všechno mi prokázané, děkuji Ti za to, že mne zde na zemi tak dlouho trpíš, a prosím Tebe, aby všechny kroky života mého byly jen ku spáse duší nešťastných.“ Jak vzorným služebníkem Kristovým byl zasnulý, patrné ze slov světského pana kardinála: „Nemám jiného přání, než abych i já ve své arcidiecési měl nějaké Kleiný.“ Zasnulý byl též horlivým podporevatelem Politického družstva tiskového. Smrt jeho zarmoutila všechny, kdo šlechtnou duši jeho znali. Tělesná schránka duše bohumilě uložena dne 9. t. m. na čiměřském hřbitově v hrob, který si byl zhotoví kmet již před smrtí připravil. Budiž mu věčná odměna!

Různé zprávy.

Ať se slyší každý český katolík! (Pod imunitou.) Poslanec V. Klotz dne 6 listopadu v delegacích pravil dolevo: Jest mi mile, že moha zde ujmouti se slova dnes, kdy v Praze každá svobodnější myšlenka v novinách se konfliktuje, kdy konfliktuje se dokonce i to, co Němci dávno už svobodně bláší, aby totiž Čech — pokud možno — jen u Čecha kupoval a v českém národním a politickém slynějším boji nepodporoval finančně svého nepřítel, v jehož kapsce každý groš stává se zbraní, abíjejí národně nás Čechy. Užívám vědomí své imunity zde k tomu, abych a této delegační tribuny hlasem přímo hromovým a k celému svému národu volal, by touto zásadou zvlášť nyní přineš a důsledně se řídil, aby neroztloukal okna německá, ale nenavštěvoval obchody německé a židovské, nekupoval výrobků cizích, a tak mocně uplatnil sílu svou jako konsument, který v rozhodné chvíli může dělat divy, je-li organizován. Potom nechť posílají si na nás vojáky a četníky! Ti mohou nás sice rozbíhat, snad i zranit, ale ani dělostřelectvem a celými divisemi kavalérie nikdo nás nemůže donutit, bychom šli do krámu našich nepřítel, jejich burácká synkové nás provokují, a dávají jim těžce vydělaný svůj groš. Zločincem na české věci je nyní, kdo by jinak jednal. Ani haléře víc těm, kdož nás tapí a urážejí. A bude-li třeba, pořídíme i stráž vřade, aby kontrolovala, zdali jsou mezi námi ještě lidé blašování nebo nevědomělí, kteří by příkasu národného neposlušnosti a na české věci podporování nepřítel se dál ještě probíjovali. V nás jako v konsumentech je obrovská síla; uplatníme-li ji, uvidíme hned, kdo s koho, a jak dlouho několik drzých německých burácků v Praze naši trpělivost bude provokovati. Opětují: Ani jediná česká noha nesmí do obchodů těch, kteří pijí po všem, co nám je svato a drahé. Čech Čecha musí podporovat. Čech u Čecha kupovat! To je naše nejlepší, jediná správná odpověď.

Z výkonnému výboru strany. Ačkoli před časem upozornili jsme již na to, že nutno v každé obci založit řádnou místní organizaci strany katolické a tuto bezpodmínečně ohlásiti výkonnému výboru strany, přece dosud vřade se tak nestalo. Je proto nutno, znovu upozorniti, že nyní je nejvhodnější doba, aby do jara v každé obci ustavena byla řádná místní organizace strany, a zejména aby každá nová místní organizace, jaková i všechny dosud již stávající, které dosud výkonnému výboru strany se nepřihlásily, v brzké tak učinily. Výkonný výbor dále upozorňuje, že má na skladě organizační řád (1 kus 5 hal.) program strany (1 kus 5 hal.), členův legitimace (1 kus 3 hal.) a posvícenky k děrům schůzím (1 kus 3 kus.) a že všechny tyto tiskopisy možno si objednat, když přistoupí obce předem zasíla na adresu: Emanuel Jung, tajemník výkonného výboru strany katolické v Praze-II., Opatovická ul. 10. Současně upozorňuje výkonný výbor strany, že všechny organizace místní, jak v Praze a okolí, tak v celých Čechách vůbec, zejména ty, které vybírají od příslušníků daň strany, dle organizačního řádu předepsanou, jsou povinny z vybrané daně přislati obn. s odvěti výkonnému výboru strany na adresu pokladníka strany: Josef Šindler, úředník na Král. Vinohradech čp 818. Píši sice některé organizace povinnosti své vůči straně, velká většina však dosud tak nečiní, ač od členů a příslušníků svých daň strany vybírá, tuto však celou — a to neprávem — si zadržuje. Je povinností zejména příslušníků našich v místních organizacích, aby donutili místní výkonné výbory a funkcionáře, aby v této věci došlo k nápravě. — Výkonný výbor strany katol. lidu v Čechách v Praze-II., Opatovická ul. 10

Náš mládežník. Dne 15. prosince 1908 vyjde 1. číslo časopisu „Náš mládež“, orgánu to „Sdružení venkov. mládeže v Čechách“. List říditi bude Josef Novák, místopředseda Sdružení venkov. mládeže a vycházeti bude vždy 1. a 15. každého měsíce. Předplatné na 1 výtisk 1 koruna 70 hal. ročně, při hromadných zásilkách nejméně 5 výtisků jeden výtisk 1 K 20 h. ročně. Žádejte číslo na ukázkou. Rozšiřuje je hromadně. Přihlášky na odebírání časopisu a předplatné a peníze přijímá administrace časopisu „Náš Mládež“ v Praze-II., Opatovická ul. 8. 10.

Kde měl největší mětek s buráckých demonstrací? Pan Zogelmann v německém kasíně, kde německí buráci posilovali se ke svým frivolním provokacím českého lidu. Zogelmann je největším odběratelem pilsenského piva v Praze, neboť sám jediný v dobách normálních vyčepuje na 5000 hektolitru ročně. Po 8 neděl trvaly burácké provokace a hlavní třídě Pítkopu a po tu dobu pan Zogelmann nestál čepovati pilsenského, aby dodávalo obn. velkoněmeckým srdcím a houčevnatost odporu. V uplynulých dvouměsících samotných prasklo na to 1250 hektolitru pilsenského, nepočítaje v to mnichovského „kozla“. Netřeba se ani zvlášť zmiňovati o tom, kolik k těmto pilsenskému padlo telat.

Učitel denuncoval učitele. V Hrabově a Vítkovic u M. Ostravy denuncoval nadučitel Fr. Bartoník svého kolegu u nadučitele soukromé školy. Denunciace napsána nadučitelem a podepsána jeho druhým já, pokrokátem L. S. Co pak nejzajímavějšího: jako svědci proti učiteli kolegové vystupují učitelé kolegové. Pane Masaryku, sem s vaším zrcadlem! Pane dr. Budíně, otevřete svoje ústa na obranu utiskovaného, ubohého učitelstva, jež je denuncováno — učiteli! Učitel může denuncovati kolegu, ale kněz, lid nemá práva pravdy se zastati. Podotýkáme, že nadučitel B není „klerikálem“, nýbrž pokrokatským sloupem na Ostravsku a členem výboru učitelského spolku v Mor. Ostravě.

Japonci a židovská otázka. Jeden žurnalistů ruský jménem Gorečov rozněl u nás dávno se starým vlastencem japonským hr. Okamou mezi jiným také o židovské otázce. „Židé, pravil Okuma, zničí Rusko, poněvadž v něm podřívají lásku k vlasti. Zničí tak již Francii a jiné kraje v Evropě. Zabýval jsem se důkladně dějinami židovskými a snažil jsem se zvlášť poznati důvody, proč celý svět židy nenávidí. V Japonsku nemáme židů a nechceme o nich ani slyšeti. Toto plémě, jež nemá samo vlasti, usiluje zásadně u všech národů, mezi něž se vetřelo, zničiti oddanost a lásku k rodnému kraji. Činí vše možné, aby získali duši lidskou. Jsme věhlasmi nepřáteli židů než kterákoliv jiná moc a chceme jim cestu k nám zabrániti. Vždyť vidíme výsledky jejich vlivu na Evropě a na Americe Rus byla silná, duše ruská nesdolná, dokud jí židé neodemoralisovali. A nemyslete, že ty vnitřní rozbroje, pod nimiž nyní Čína stoná, jsou také jejich dílem?“ Tento úsudek z úst Japonce, který náleží k mužům nejosvěcencijším ve svém kraji, zaslouží povšimnutí i u nás, kde židé zvlášť mezi inteligencí svým vlivem čím dál tím víc se uplatňují. Ovšem naše naděje vlasti uměla v nadšení mluvit o Japoncích, když poráželi naše pobratimy Rusy — avšak následovati jich v jejich příkladu, v usilovné práci, v lásce k vlasti, v boji proti nejnebezpečnějšímu nepříteli naší národní existence — pak by to nebylo pokrokové. To raději ruku v ruce se řídí proti klerikálům, jak káže vlečený filosof Masaryk.

Český dům a slovanský hotel ve Vídni. Otázka českého domu ve Vídni stává se stále naléhavější, stává se otázkou všennárodní. Český dům jest pro českou menšinu vídeňskou životní nutností, její splnění bude znamenati koncentraci sil, viditelné známení svornosti, jakož i trvalou záruku lepších časů. Český dům bude podnik zbudovaný na mohutných a pevných základech hospodářských, neboť má ve svých zdech spojitosti slovanský hotel a místnosti restaurační a kavárnické. Povstá-li, jak počítati silnou jest česká menšina vídeňská a jak mocný a čilý jest ve Vídni českoslovanský národ, odhodlaný již dosud na hotely a restaurace německé, pak si můžeme právem tvrditi, že nebylo dosud v hospo-

dárském světě českém podniku — toho druhu — který by zaslouhoval do té míry pozornosti majetných kruhů českých, nehlédě ani k dilekosiálnímu významu národním. V českém domě bude také umístěna obchodní agentura, ústav pro sprostředkování služeb a česká záložna, která již nyní mocně zasahuje do zdejšího života hospodářského. Podnik s tak bohatými zdroji příjmů dá se bez obtíží spojit s nákladnými, méně výnosnými podniky, jimiž budou: stálé jeviště, koncertní dvorana, veřejná čítárna a knihovna, tělocvična a útulna pro učně a služebné atd. Z uvedeného jest jasné patrné, že družstvo „Český dům ve Vídni“, zapsané společenstvo s ručením omezeným L. Tieser Graben 7, nemusí nabízetí svých K 20, K 100, K 200 podílů, které se již dnes 4% sárokují, pod obvyklým heslem národní oběti, ale s poukazem na budoucí číty sisk. Faktická cena podílů jest o 11-9% vyšší než nominální. Dosud upsalo a složilo 1851 podílů podílů 251.240 K. Upisovací akce měla v posledních třech letech neotčkávaný úspěch, hlavně přičiněním upřímných přátel Čechů vídeňských J. E. min. Pacáka a Karla hr. Seilerna, který jest předvedou družstva a majitelem podílů v ceně 30 000 K. Zmíněný upsaný kapitál nedostačí však na získání přiměřeného, centrálně položeného stavebního pozemku, jaký se nám právě ke koupi nabízí. Proto rozvinulo družstvo vřastranou, intenzivní agitaci, aby uvědomilo nejširší českou veřejnost o svém národním, osvětovém a hospodářském podniku a uspělo tak jeho brzké uskutečnění.

Rooseveltova výprava do Afriky. Bývalý prezident Spojených států severoamerických po složení svého úřadu obytá velkou loveckou výpravu do střední Afriky a uzavřel již s redakcí časopisu „Outlook“ smlouvu, dle níž za roční honorář 30 000 dollarů (asi 150.000 K) bude časopisu toma ze svých cest zasílati pravidelné zprávy. Výprava tato sestává z pěti osob: presidenta, jeho mladého syna Kermita, dra. Moaruse, botanika Hellera a prof. Loringa. Kermit Roosevelt jest zároveň fotografem výpravy, jež sleduje cíle nikoliv pouze lovecké, nýbrž v přední řadě vědecké. Výprava vydá se na cestu, jež bude trvati asi rok, počátkem března příštího roku a odpluje z Nov. Yorku přímo do Neapole a odtud do Mombasy, hlavního města britské východní Afriky. Odtamtud odebeře se do necivilisovaného nitra země. Pevnina evropská bude navštívena teprve až při návratu z výpravy, jejíž lovecká a vědecká kořist určena jest pro národní museum ve Washingtonu.

„Maloživnostník“, orgán sdružení čes. katol. živnostníků pro král. České, byl v 2. čísle skonfiskován pro dvě místa o hesle „Svůj k svému“. Sdružení samo zřizuje právě 12. místní odbor, jaký zakládá se všude, kde přihlásilo se aspoň 10 členů. Měsíční příspěvek činí 20 h. Prosíme funkcionáře katol. organizací, by upozorňovali členy na povinnost ukládanou org. řádem, býti v příslušné organizaci odborové, kterou pro živnostnictvo jest jmenované sdružení. Aby agenda spolková snáze a rychleji se vyřizovala, adresujte vše, co týká se administrace „Maloživnostníka“, předsedovi Fr. Ptáčkovi v Praze III., Mostecká ul. č. 21; rukopisy pro „Maloživnostníka“ přijímá místopředseda Jos. Hevák v Praze II., Křemencova 1250; přihlášky členské, žádosti o schůze, stanovy, o letáky atd. vyřizuje jednatel Ant. B. Drápalík v Žižkově, Břetislavova ul. 1.

Kdy smíme odepřít hosta nalité? V jisté vynikající restauraci I. okresu Vídeňského povstala v následující otázce různost mínění a za rozhodnutí požádan byl odborný list „Stammgast“. Otázka zní: Jest hostinský zákonnitě povinen hosta, i když může platiti, nalíti, neb může mu to bez udání důvodu odepřít a vyzvati jej, aby místnost opustil? Na to odpověděl zmíněný list takto: Odpověď na tuto otázku dle zvláštních okolností, na nichž v první řadě záleží, musí býti rozdílná. Chová-li se host, jenž může platiti, v místnosti slušně, pak odepření nápoje neb dokonce vykázaní z místnosti jest beze vši pochyby urážkou na cti, jež rovněž podléhá trestu. Je-li však host patrně opilý, pak se mu může nalíti odepřiti; totéž platí, jeli chováni jeho takové, že je jiní hosté nemile a nelibě přijímají. V menších místech, kde host vystaven jest nebezpečí, že by se nemohl najísti, odepře-li mu hostinský nápoje a jídla, podléhá hostinský v takovém případě trestu. Ve větších však obcích, kde takového nebezpečí není, jsou okolnosti, jež v případě odepření číni hostinského trestahodným, než v té příčině není žádného všeobecně platného soudního rozhodnutí. Různé soudy první instance v záležitosti té různě rozhodovaly. Žaluje-li však host pro urážku na cti, pak jest hostinský v neprospěchu a jest odsouzen, když se host slušně choval.

Pechvalný dekret udělil sejd. kn. arcib. ordinariát pod č. 15.804 ze dne 18. listopadu t. r. p. Bohumilu Kašparovi, řediteli křtu basiliky sv. Václava na Smíchově.

„Cyrill“, časopis pro církevní hudbu a orgán Obecné Jednoty cyrilské, bude i v přílohu pravidelně měsíčně vycházeti i s přílohou hudobní za předplatné 5 K ročně. Časopis založen byl Msgr. F. J. Lehnerem a dosud jeho nákladem vydáván v posledních letech jako dvouměsíční. Říditi bude jej redakční výbor. Prvé číslo svého ročníku vyjde počátkem ledna.

Oční léčivý prostředek „Augenweil“, vydávaný berlínskou společností „Augenwollgesellschaft“, jest jako přípravek nezaměnitelný a vzhledem k účinkům připisovaným výnosem o. k. ministeria vnitřní ze dne 17. října 1908 č. 27 839 prohlášen za prostředek léčivý tajný, v lékárnách nepřipustný. Nelze dosti důtklivě varovati obecnost před cizozemskými takovými mstičkami.

Rakouské pivo v Asii. Die správy našeho gen. konzulátu vrostli konsum piva ve Skutary v r. 1907 opět a sice z 830 metr. centů v r. 1908 na 982 metr. centů v r. 1907. Pije se jen lehké pálené, jasné pivo a odbyl náležá jak pivo pro výčep tak v lahvičkách. Konsum piva vzrůstá v obyvatelstvu přes poměrně vysoké ceny: čtvrt litru láhveho piva stojí 16 h. 7/8, 1 v lahvičkách 60 h. Potřeba hradi se skorem výhradně z Rakousko-Uherska.

Zasláno.

Bratrstvo „Živého růžence“ bohoslovce semináře v Hradci Králové věnuje k letošním vánočním dva kalichy chudým kostelům diecése královéhradecké. Žádosti buďtež podány nejdříve do 19. t. m. na adresu podepsaného. Jenom ke kostelům opravdu chudým bude brán stětel.

V Hradci Králové, dne 9. prosince 1908.

Jan Černý, spirituál
a ředitel živého růžence.

(Zasláno).

Několik slov o neobyčejném vzrůstu
výrobního domu

A. Patrná a syn v Jaroměři.

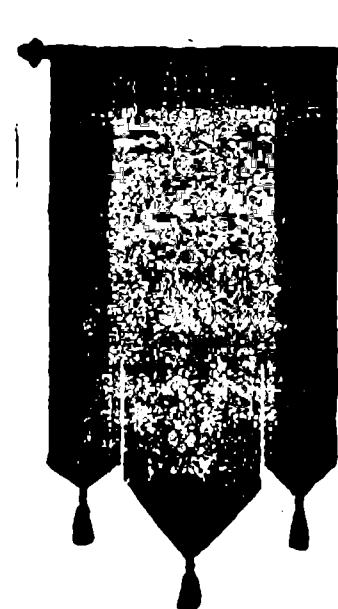
V posledních týdnech dokončeno bylo přeložení továrny a vývozní firmy A. Patrná a syn do nově vystavěného vlastního obchodního domu v Jaroměři. Nově zřízený velkovývod upatřen jest nejmodernějším zařízením obchodním, tovarním i administrativním a řadí se v nynějším svém složení k předním závodům evropským svého druhu. Jak známo, vyváží firma A. Patrná a syn zboží své daleko za hranice rak.-uh. Hře a zaslal oddělení její podává nejširšímu obecnostu bohatý výběr zboží osobního, hraček, potřeb pro domácnosti, pisárny, kuřáky a denní praktickou potřebu. Firma vydává každoročně nové obšířilé ilustrované ceníky a zaslá je na požádání každému zdarma a franko. Jediný pohled do těchto vzorníků stačí, aby každý, kdo hledá jakýkoliv dárek vánoční, přiležitostný, nebo novinku v oboru moderního průmyslu, našel tu výběr co nejvhodnější v cenách mírných a jakosti veskrze solidní.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1908. 1 hl pšenice K 18.20 — 18.20, oves K 14.50 — 14.50, ječmene K 11.20 — 12.20, proso K 10.00 — 12.00, vike K 00.00 až 00.00, hrach K 26.00 — 30.00, oves K 7.40 — 8.20, čočky K 30.00 — 32.00, jahel K 28.00 — 34.00, krup K 24.00 — 26.00, brambor starých K 2.80 — 4.00, nových K 00.0 — 00.0, jetel. semena červeného K 100.0 — 100.0, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 24.50 — 30.00, lně. semena K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00 — 00.00, 1 kg mála čerstvého K 2.08 až 2.24, 1 kg mála převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92 — 2.00, 1 kg tvarohu, 0.28 — 0.00, 1 vejce K 0.08 — 0.09, 1 kopa zelí K 10.0 až 14.0, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.00 — 2.20, 1 hl cibule K 10.20 — 12.0, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00 — 2.00, 1 hl mrkve K 2.00 — 2.00, 1 hl cibule K 10.20 — 12.00, 1 bedla švestek K 0.00 — 0.00, 1 hl jablěk K 4.00 — 14.0, 1 hl hrášek 0.00 — 00.00. Na týd. trž v Hradci Králové dne 5. prosince 1908 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 418 hektol., oves 340, ječmene 105, proso 265, vike 2, hrach 00, čočky 8, krup 00, jahel 15, jetel. semínka 268, lněného semene 5, máku 10. — 2) Zeleniny: petržele 000 kop, celer 000 kop, kapusty 37 kop, cibule 28 hl, drobné zeleniny 47 kop, mrkve 38 hl, brambor 96 hl, zelí 17 kop. — 3) Ovoce: jablěk 109 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepř 14 kusů, podvinčat 211 kusů, kůlat 0 kusy.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň.

VII o. Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně
Na ukázkou saslá se vše franco.

Vhodné vánoční a novoroční dárky:

Veskeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Každého kotárky.

Objednávky obratem.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž všem šetrným hospodyním jakožto nejlepší přísada ku kávě.

1% Ve prospěch české školy „KOMENSKÝ“ ve Vídni

odvádí při odvolání na tento insert z každého nákupu **1% firma**

FEJGL & BYČIŠTĚ

v Hradci Králové, Divadelní ulice (Proti kostelu Panny Marie)

a doporučuje vhodné

vánoční a novoroční dárky:

Pro dámy:

Prádlo bílé a trikové. Dostálky černé a barevné. Šatníky — „Triumfale“. Pasy. Kapesníky. Vějíře. Speciality: Pařížské vlasové garnitury. Spodní sukně vlněné i gletové. Bluzy. Zástěry. Rukavice. Ruční kabelky s 1/2 tuct. kapesníků K 2.40.

Peněženky. Vyšívání.

Pro pány:

Klatovské prádlo bílé a trikové. Deštníky. Rukavičky bílé i glaci. Pletené vesty s rukávy. Speciality kravát. Kapesníky. Vlněné sportovní čapky. Šle. Ochranná límce. Kamaše. Peněženky. Pouzdra na doutníky. Nápraní tobolek s 1/2 tuct. kapesníků K 2.40. Manžetové knoflíky. Celuloidové zboží.

Pro děti:

Trikové oblečky. Bílé vlněné i bavlněné kabátky pro 1/2—2 roky staré. Čepičky. Rukavičky. Kamaše. Hedvábné šatečky. Košile chlapecké bílé i trikové. Hrátkové i vyšívací potřeby. — Obrázkové kapesníčky. Šatečky vlněné i barbořové.

Královské látky tlavé i vzácné ze hlavy. Hedvábné šaty. Pletené látky ze hlavy, manžety, kravaty, rukavice a kapesníky.

Pro P. T. duchovenstvo kotárky a náprsenky.

1%

Kupte si Vlastenectví v duchu křesťanském

z pera biskupa
: A. EGGERA :

Stran 40. — Cena 8 hal. Při bro-
madných objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí
administrace „Casových Úvah“
v Hradci Králové.

Praktický organisátor.

vyjde 14. listopadu 1908.

Voleb. reforma do čes. sněmu
vyjde 30. listopadu 1908.

Živnostenská politika I. díl.
vyjde 15. prosince 1908.

Následovati budou praktické příručky ze zákonodár-
ství, národního hospodářství, politiky, sociologie atd.
Každý spisek (o 96 str.) stojí 60 h, poštou 65 h; při
společných objednávkách sleva. Na celý ročník (20
svaz.) předplácí se i s poštovným 10 korun. Objed-
návky přijímá a vyřizuje

Antonín B. Drápalík.
Král. Vinohrady, Korunní tř. 67.

Peníze lze poslati poukázkou, nebo poukázati na
konto u „České banky“; též čekem pošt. spořitelny,
který se k zásluce přiloží.

Jaký jest nejlepší dárek

k vánocům

a Novému roku?

Kapesní kalendář „Křesť. organisátor“ (12
ex. po 80 hal., 1 ex. 1 kor.)

Tri díly „Z domácnosti soc. demokratů“
(56 hal.)

„Zrcadlo pokrokového tisku“ (170 K).

„Karel IV.“ (3— K).

„Rozmarné příběhy“ (190 K).

Objednejte si u **Biskupské knihkupectví**
v Hradci Králové.

K vánoční

a novoroční náladě

nejpříjemněji působí

☞ dárek ☞

z čerstvých květů

nebo kvetoucí rostliny.

Vánoční stromek „ARAUCARIE“.

Frant. Kupeček,

— květinová síň, Hradec Králové, —

vedle
Grandhotelu.

Kupte si a rozšiřujte!

Právě vyšel důležitý, velice poudrný spis
**Z domácnosti
sociálních
demokratů**

(řada III.)

Vyšlo jako 10., 11. a 12. číslo tohoto ro-
čníku „Casových Úvah“.

OBSAH:

I. Úvod str. 1. — II. Sociální demokraté a
náboženství, str. 9. — III. Československá so-
ciální demokracie, str. 21. — IV. O. h. sociální
demokracie. — Její poměr ku vládě a anarchismu,
str. 27. — V. Budoucí stát, str. 35. — VI. „Tajná“
všeobecné hlasovací právo, str. 44. — VII. Ve-
středních židů, str. 51. — VIII. „Volná láska“ a
mravy soc. demokratů, str. 59. — IX. Starost
soc. demokracie o dělnictvo, str. 67. — X. Soc.
demokraté a střední stavy. — XI. Doslov, str. 89.

Jestliže již první dva díly setkaly se s ta-
kovým úspěchem, že bylo nutno pořídit brzy
nové vydání obou, doufáme, že tento III. díl, sprá-
covaný s velkou péčí, bude uvítán s horlivostí
ještě větší. Všecko spracováno na základě nej-
pohlednějších pramenů.

Stran 96, cena pouze 24 hal.

Při bromadných objednávkách značné slevy
Pro křesť. sociály nutná příhrádka.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Casových Úvah“
v Hradci Králové.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY

ČASOPISY

A NOVINY

všech evropských jazyků s donáskou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1868).

Telefon č. 17.

Nové jízdní řády.

**Nejlepší a nejlevnější housle, struny, smyčce,
pouzdra a veškeré hudební nástroje**

koupíte jedině ve skladě odborného znalce a zkušeného hudebníka

Jana Čermáka v Hradci Králové,

Palackého třída č. 83 (blíže Grandhotelu).

Školní housle od K 5.—, pouzdro od K 3.80, mistrovské se
smyčcem v pouzdře od K 20.—.

Speciality: pravé vláské a velichelské struny, papíř. smyčce a
anglická pouzdra. — Hliníkové D. Florentinské G.

Gramofony, fonografy, desky, válce, jehly.

Vše se prodává se slevou.

Mnoho pochvalných dopisů. Pro pp. studující a hudebníky zvláště levné ceny.
Též na splátky.

Opravy houslí se provádějí náležitě v dílně houslařské.

Prodají se

**králíci angorští a čisto-
krevní kohouti hambur-
čanek k chovu do dobrých
rukou.**

Dotazy se zodpoví v Novém Hradci Král., v č. 270.

Pilně čtěte

a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo

pokrokového tisku

Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk sesouvá náród nástky sprostotami,
jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhají,
jak převrací se násti proti nám pravou vědu, jakých
zákeřnických podokobů užívají, aby štít katolictva
potřhali, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzkách má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
osvěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak refinovaná
sloba, jaké násilnictví větší katolickým řádů v listech
pokrokových.

Stran 326.

Cena 170 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupské knihkupectví v Hradci Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v **Biskupské knihkupectví**
v Hradci Králové.

Katolické české

organizace, odbočky a skupiny Všeobor. sdružení
zádáme, aby hojně rozšířily svůj

kapesní kalendář na r. 1909

Velice levná cena. Při odebraných nej-
méně 12 kusů stojí 1 ex. 80 h, 1 ex.
poštou 1 K. (Může se záslat i ve známkách.)

Objednávky vyřídí obratem Jos. Polák

Křesťanský

Organisátor

Každý odběratel obdrží pákou premií: nástěnný

velký obraz

nezapomenutelného z biskupa

EDVARDA BRYNYCHA.

Bohatý obsah.

Pomůcka velice dobrá všem
křesť. organisátorům.

Malá zásoba dosud na skladě.

v Hradci Král. v Adalbertově aneb Biskupské knihkupectví v Hradci Králové.

!!
Navštívenky
 všeho druhu
 nabízí
Biskupská
 knihtiskárna
 v Hradci Králové.

K Vánocům

.....
 jsou **SINGEROVY**
 šicí stroje
 nejužitečnějšími
 dary

 dostati je lze
 prostřednictvím
 všech našich
 krámů.

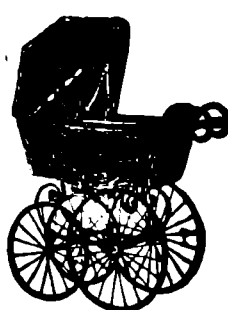
Hradeo Králové, Jiřikova tř. čis. 270.
 Karta, Královská třída 64; Krdl. Vinohrady, Palackého třída 8; Smíchov, Kinského třída 6.

„SLAVIA“
 VZAJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
 V PRAZE,
NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,
 UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚMA
 DÍTĚM; PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SK
 - ZARUČENÝM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM.
 NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.
 VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-
 NŮM — POJIŠTĚNÝM.
 V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
 POJIŠTĚNÝM.
 VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765-53
 RESERVY A FONDY K 41,778.165-
 DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.490-98
 VYSVĚTLENÍ A SAZBY
 OCHOŤNĚ ZASÍLÁ - -
GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“
 V PRAZE, HAVLIČKOVO NÁM.,
 JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:
 V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
 V LUBLANI, VE LVO-
 VĚ A V ZÁHRADĚ.
 ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Křestní listy (ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

BYT
 o 2 pokojích a kuchyni, po případě celý
 malý domek **najmu** na Pražském
 Předměstí nebo v Malšovicích.
 Laskavé nabídky s udáním činže pod
 známkou „P. L.“ do administrace t. l.

Nejlevnější i nejkrasší
dětské vozíky
 u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
 v Hradci Králové.
 Žádejte ceníky.

**Východočeské knihkupectví, antikvariát
 a závod hudební**
B. E. Tolmana v Hradci Králové
 (založeno r. 1862)
Nejbohatší výběr vánočních darů.
 ≡ všeho druhu ≡
 Vše vyřídíte se na venek též den obratem a objednávky usnadňuje i telefonické spojení, jehož členem jsou.
 == Prvý závod na českém východě. ==

Akiový kapitál K 6,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 800.000.—
 Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
 :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::
 Skladisté. Eskont směnek a faktur. Směnárna.
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.
 Bureovní obehody. Informační oddělení.
Vklady na knížky vkladní - 4%
 na poklad. poukázky 0/0 ode dne vložení do dne vybrání.
 Stav vkladů koncem října K 10,306.304-98.
 Telefon. č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: „Ústav“.

Kulturní hlídka.

Schůze I. II. „Volné myšlenky“ v Čáslavi.

(Dokont.)

Pan Klimpt pokračuje: „Půjdu p. farář Krejčího, tam se o tom přesvědčí (??). Ale on má jistě sv. Otce a i ti se hádají, je-li svobodná věle absolutní nebo determinovaná. Já bych to vel. pánu přečetl. (Nepotřebuji.) Každý má čim je výsledkem příčin. Že bych dělal podskok s Wassermannem, se ohráží. V. pánu podskakuje sám, protože přebíhá s přírod věd do filosofie Co se týče pravé a nepravé vědy, je to neomyšl; věda musí být pravá, ostatní je pavěda. Pravda je jedna. Každý jsem si nedělal s vášních věcí, ale p. pater si dělal každý s obecností, když mluvil o tom, co si připravil, a přiznává, že mu to asi dalo dost práce sbáněti to po naučeném slovníku. Já nejsem takový, abych bnal na cit. Je to čistě jesuitický prostředek; chytí se něčeho a druhé nechává bžet. Je jako Wassermann, kt. rý má dvojí tvář a s kterým bych jako s filosofem ani nemluvil. kdyby sem přišel. (Nebo on s vámi, volá kdesi vzadu) Katolíci nemohou být vědecky činní, proto že vědecky pracovat nedovedou. Kdyby dovedli, pak by je na university pustili. Prof. Čada na pt. byl samým Masarykem doporučen a přece je o něm znám, že smeká před každou sochou na mostě. Ne tedy poměry, ale neschopnost jim bránit dostat se na university. S prof. Marešem si to vel. pánu spletl, jestliže to nedělal schválně. Myšl, že přítomní nedovedou rozoznati rozdíl mezi politickou stranou a názorem vědeckým. Profesor Mareš, milý velebníku, je vitalista, ne realista a že to bylo v Přehledu, dr Chalupný dělá i jiné kotrmelce. Co se týče mé vědecké autority, já se žádnou nedělám. Tuhle je pravda, toho se držím a dost.“

K slovu hlásí se p. katecheta Semerád: „Dle teč chcete na místo křesťanského názoru zavésti názor světový nový. Odpovězte určitě na otázky: Odkud jsem, proč jsem zde na světě, a kam jdu? To jsou zajisté otázky vysokého významu, jimiž musí se zdůvodnit můj nový názor. Pokud se týká Boha, pravím vám, že máme určitou důvěru: „Bůh jest duch“ (Polikán vzadu: dle něčího vidění) t. j. bytost sverchovaně dokonalá, která má nejdokonalejší rozum a nejdokonalejší svob. vůli, ale těla nemá.“ Vtipy na sv. zpověď odmítám (tečnik: Já vědých nečinil) Ano, čiml jste! Právě vám: kdo se nespovídá s pravým představením otce nebes, spovídá se hříšně, nepřítelne s hříchy mu odpustitý nejsou. Pokud se týká mravnosti, připouštím, že se mění, ale nikdy nemění se mravní zákon, který nám dal Bůh. vyjadřiv jej určitě a jasně na hoře Sinaj a ústý Krista Pána v Zákoně novém. Člověk má svobodnou vůli, proto, má duši, a ta má rozum a svobodnou vůli. Konečně ptám se vás: Věřte v osobního Boha?“

V duplice odpovídá p. tečnik: „Věřím-li v osobního Boha, to je má věc. Nejsem žádný, abych vám odpovídal (?!). Ostatně povězte mi, dovedete si představit Boha všemohoucího, vědouceho, s těmi jeho devíti vlastnostmi? (Po- tlesk a rozjímavá demokracie. Dp. Semerád: Do toho vám zas nic není.) Co si o Bohu myslím, to vám povím mezi čtyřma očima. Tak bloupy nejsem, bych sedl na téžiku. — V. pánu, oháněl jste se Starým zákonem a Evangeliiem. Znáte přece práci Delitschovu, ne-li, já vám ji půjčím, a tam se dočtete, že je to historická kniha jako každá jiná, pracovaná na základě babylonských pověstí. Dřívím se, že vůbec ji za svatou knihu máte. Vždyť jsou tam věci, které by otec nedal 14letému děvčeti do ruky. To se může od čest čest jen v výtahu. A Nový zákon? Snad znáte práci, která vycházela v Naší Dvě o Novém zákoně. Neznáte-li, p. Laibter je hodný pán a já se přimluvim, on vám ji půjčí nebo i půjčí. To jsou dokumenty čistě historické, ne božské. Delitsch dokazuje z rukopisu Sinajského, že Kristus byl syn Josefův a vy učíte neposkvrně-ného počtů. Předem vám, co povidá Delitsch, že já, vlt, člověk musí být opatrný.“ Čte domněnku Delitschovu o posvětlé úpravě evangelii, rodokmenu P. Ježíše a messianských proroctvích, kde Delitsch popírá bžetví Krista Pána. „To byste přece měli znát, ale kdepak kněží, až na malé výjimky — by se vědecky vzdělávali! I ten nejpozdější evangelik je vzdělanější než katolický kněz.“

Prof. Kohout hlásí se ke slovu a praví: „Nechť jsem reagovat na vývody p. tečnika, ale poslední slova jeho mne nutil přece něco po-dotknouti. Domnívati se, že katolický kněz jest něco vzdělá, než poslední evangelik, jest skromně řečeno opovášlivé. Proti doporučeným autorám radím p. tečniku, aby si přečetl díla p. prof. dr. M. a Život Krista Pána od P. Delitsche, a tam najde své racionali-stické názory vyvráceny důkladně. Pan tečnik šel se být osobně sárou dotknout, raději byt ujitěn;

že stalo-li se tak, jako katolíci a kněz dovedu při osobním dotknutí požádat se o odpuštění, ale také jako katolíci a kněz dovedu vaše osobní výpady odpustit. Faktum jest, že stas viska naše jsou protichůdná. K otázkám v životě nejdůležitějším, „odkud, proč a kam?“ stojíme my na pevném základě, protože věříme v přičinu všeho bytí — Boha, vy nevěříte (p. tečnik: nevěřím jsem to, nekroutit!). Dobře tedy, opravuji, p. tečnik na tyto otázky pevně odpovědi nemá. Kdo stojí pevněji, ať rozhodnou posluchači. Váš, vltm, nepřesvědčím. Budoucnost rozhodne, kdo má pravdu, ne-li v tomto životě, pak — jak pevně věřím — v životě budoucím a jsem jist, že pravdu máme my!“

Nastává ticho a prof. Kohout odchází. P. tečnik volá: „Prosím, neodcházejte ještě, velebný pane.“ Omlouvá se pak, že nechtěl osobně urážet a že setkáme-li se podruhé že jest jist, že by bylo lze jednat po přátelsku. Neboť to musí konstatovat, že bylo jednání slušné, slušnější, než si představoval. „Neberu nikomu víru, nekácím náboženství, neříkám: nevěřte, říkám jen: uvažujte a pravdy se držte.“

Obecenstvo počíná se rozcházet, když hlásí se ke slovu p. Zeman a praví: „Ku kněžím se důvěra podvrací a přece oni to byli, kteří složili kolik millionů pro studenty; než mnozí studují z peněz kněžských a teď se v děk plhí do studánky, ze které se napili. Masaryk to zná dobře.“ P. Klimpt volá rozhodem: „To je jistě tečnik z katol. kursu, ty já znám. Masaryk. Drtina, krejčí jsou nejmilejší lidé na světě.“ Kdesi volá do toho: „Hanba Drtinovi! Pročpak posloucháte takové urážky? Vždyť vás tu krmí ode dvou hodin vtipy ze starého Švandy Dudáka.“ Nastává křik a společenství ve směchu a zlosti se rozchází. Po-dotknouti třeba, že potlesk, kterým z počátku společnost židovská a evang. lická p. tečnika zasypávala, ku konci nápadně zchladl. Nevíme, nebudou li litovat příspěvku po tom výpadu na Starý a Nový zákon, jehož se z jejich středu nikdo neujal. A měli tam přece své lidi.

Jak se tedy konečně nové náboženství vytváří?

Hledají se mistři, kteří by místo aristokratické kritiky katolického a vůbec křesťanského náboženství ve své kuchyni, nejrůznějšími výpary prázdných „ismů“ přeplněné, zavazili konečně opravdu aspoň obstojný nápoj pro duše vyprahlé skepticizmem stále hůře řádicím. Přepstré ná-měty, polovičaté rozehýby, nedůslednosti a křivo-laké cesty téh, kteří v přičině otázky náboženské chtějí věsti jiné, přivádějí do myslí čtenářů zmatky nejhorší. Nic pozitivního, co by jen trochu pevně stálo, nezaložili ti, kteří si nechají podkufovati, jako by byli velkými proroky a jehož koňby do konce čtou milliony lidí. Vždy nějaká chabá na-pověď, akademická úvaha, jak „by se otázka ná-boženská“ řešiti měla. A důsledně všeho? Nejvyšše fanatický, zavilý boj proti těm, kteří v skutku aspoň něco věří, setrvávající v některé cirkvi.

Kam zavede na pt. „Čas“ svoje slepé důvě-fující čtenářstvo labyrintem nejrůznějších „vážných úvah“ v otázce té, to by ani Sokratés nenhošl. Na jedné straně Masaryk se prohlásil za „učedníka Ježíšova“, na druhé straně pak potíral Boží zje-vení, aby neztratil značku pokrokovosti, souhlasl s těmi, kteří evangelium prohlásili za dílo zcela lidské, a jest oporou soc. dem. ratů, kteří saro-vými posměchy stihají netuliko přesvědčtí křesťanského lidu, ale i Krista samého. Věru zajímavé, že „učedník Ježíšův“ podcení h. d. ntu a pravdi-vost koib těch, které přece výhradně ho k tomu „učedníctví Ježíšovu“ vedly. A zase týž muž pro-hlásil, že dosavadní morálka křesťanská nestačí, že jest potřebí stoupati k jasnějším horizontům. A tak najednou „uč duka“ se povýšil nad mistra. Divné věci! A některé ještě divnější! Masaryk se tráfí, jako by byl Kristus, že je „křesťan“. Hus vu „pravdu“ Na druhé straně pak jest „Náše Dvě“ i „Čas“ velebí Macharův „Řím“, v němž jest křesťanství vůbec považováno za „jed z Judey“, za blázn, která velice rušičně působila na kulturní a hospodářské poměry lidstva. A Masaryk sám po-depsal se pod článek, hající Macharovo nenávisťné dílo. „Apoštol nového náboženství“ horlivě hájí svého přítele, který po všech mluvených výkladech Masarykových veřejně se hlásí mezi nevěrné, a který pod čarou v „Čase“ mluví s aristokratickým despektem o „existenci Boha samého.“

A teď zas p. čarou v „Čase“ čtome zcela něco jiného. Dne 8. t. m. tam p. čarou: „Křesťanství a moderní věda se nevykládají, nýbrž do-plňují, věda suslechnuje rozum (také u buršáků a jejich fanatických profesorů?), náboženství křesťanské pak sřídě, a právě církev (všecky?) tuto krásnou harmonii pro své sobecké zájmy čpřu-šitý, když z křesťanství učinil náboženská cír-kevnictví. Kristus nepřinesl náboženská dogmata (ať nyní z křesťanství vznikne nová víra, jejíž slibkami byla pevná dogmata, nikoli!). K němu se lidstvo vždy snova vrací. Vždyť se k němu Tolstoj, vrátil se k němu Rossetti, Masaryk, Drtina,

vrací se k němu každý myslící člověk (Machar tedy, tento veliký větec, jest muštem nemyslošlím?), jenž oti náboženskou potřebu vnitřní, kt. rou ná-božnost církevní nemůže uspokojiti.“ — Při tomto frázovitém povídání zvlášť bije do oči, jakým ignorantem jest pisatel právě o náboženství tom, které tedl se podporovati.

Kristus prý nepřinesl dogmat! Kdo jep po-vrchně evangelia přečetl, vidí zde hotový věroučný řetěz Pozná, že Kristus hrozil odsouzením těm, kteří by nevěřili; v Písmu docela páno, že víra ospravedlňuje člověka. Zkrátka v evangeliích kladen jest na věení v novozákonní dogmata důraz takový, až se dal sv. Luther tak daleko svým hloubáním, že považoval pouhou víru za cestu spásy, podceňuje křiklavě prospěch dobrých skutků. To by ostatně měl dobře znáti každý průměrně vzdělaný člověk. Tím více takový, který se tváfí, jako by po dobrém „pro-studování“ chtel křesťan-ství podporovati. Lidé, kteří neznají ani zákla-ních pravd Kristových, učesé chtějí postupovati dále, než kam došli největší theologové všech vyznání po pracné pili. Pisatel v „Čase“ pod čarou vymrskává z této rubriky Macharovy neomalené nápady těmito slovy: „Nám je evangelium Kristovo nejkrásnější, nejdokonalejší, nejvyšší mravouku, jaká kdy lidstvu byla dána. Chceme, aby dtky naše zvykaly si již ve škole dle něho žiti, žiti se sobě, ale bližním, milovati se, pomáhati si . . . (a což Kristova věrouka, již jest celá mravouka v evang. lích neodlučitelně promís-na?) Nám cílem jest volná šk la, nikoliv však beznáboženská nebo protináboženská.“ Necht prý dnešní cír-kevní vyučování je nahrazeno „náboženskou výchou ou křesťanskou, vedenou učiteli, která by vnitřní ná-božnost mládeže i lidstva opět obrodila, prohlou-bila a zvroutnila.“ Ale vždyť přece Masaryk už tak dlouho tvrdí, že chce, aby nastal náboženský obrod! A zatím jeho žáci jsou nejčilejšími volnými mysliteli, kteří pomáhají ideu samého Boha v srdcích národa tlumiti. Vždyť přece už dávno na řvavých schůzích bu-ic-ích se kř čelo, aby se národ obrodil v duchu křesťanského Husa a nikoli v duchu „klerikálů“; ale místo obrodu jen stále se šířila po takových schůzích puchynovačnost a nevěra. Nutno tedy konečně přesně udati, jakým způsobem se má přikročiti k obrodu praktický. Akademického deklarování a potlesku při těch de-klamacích přece už jsme ušili až příliš mnoho. A pozitivní výsledek nicde. Proč se tolik zdráhají pánové vtělití různé ty úvahy ve skutek? Před skutečným realizováním přebá každý, proč že kon-k blav, tolik smyslů. Kdy vlastně by se ti lidé shodli na jednotné metodě? A bujili se dosavadního církevnictví, což — pro Bůh — jsou tolik nauvali, že se domnívají, jako by ty moderní myšlenky daly se uskutečnit bez církevnictví nového? Ne-bylo by potřebí k tomu pevné organizace? A es jest náboženská organizování jiného než cír-kevnictví? Pisatel už t. d. se ptizáv., že při prvním otištění jeho myšlenek zvednut proti němu od vol-ných myšlenkářů literární boj. Prý nspřadá o věd anketu; prosí čtenáře, aby tou věcí se zabývali a přispěli k jejímu řešení. No — šťastné potizení! To se přece už o náboženství něco nahovořili. Bude se hovořiti dál a nastvoří se pozitivního nic

Z kulturních dějin „městysce

Aupicze“ a okolí.

(Od r. 1652—1715.)

(Dokont.)

Z pláten oděvy šili krejčí; v Onp. šil r. 1709 Martin Zymundt, krejčí; mimo něho min-u nalézáme o krejčím ve Svatošovicích, jenž slul Matěj Kuldt mladší.

Mimo tuto sd. uvedená řemesla byl zde také rybář a sice r. 1653 připomíná se Jan Hejna, rybář z Havlovic, jenž r. 1694 zemřel, v staří 80 let; nástupcem jeho byl Kryštof Frydtrich, rybář z Havlovic; v Aupici rybářem byl Václav Zoruba, bočář a rybář.

Na ptáky lčil šikář; v Onp. zapsán roku 1704 jako otec Jan Klimeš, šikář a r. 1709 t. Matěj Vopeska, šikář. Čihadlo měl také r. 1711 semřelý Tobiáš Vojtěchů, jinak šikář z Maršova.

Dnes skoro zaniklým řemeslníkem jest šikář, o němž zmínka se děje r. 1693, kde jako otec zapsán: Jan, sytař z Petrovic a r. 1714, kdy t. Anna, sytařova dcera.

V Zalesi bydlil r. 1707 Jan Nýřl, malíř a r. 1711 za otec zapsán Václav Nýřl, malíř z Batňovic; malovali obrazy, nářadí a tým po-dobné, jak patřno z „oučtů bratřetva literá-ckého“ v Úpici, kde ve vydání zapsána po-ložka (r. 1719): „Itam dano malýřů od malo-van] Krucifikose . . .“ 2 kopy.

Křesťan zasnámaná jen jediný a sice Petr Volf, knihař se ve Prorubě.

Co se obchodu týče, mimo ty, o kte-rych zmínka se stala (přesázi), nalézáme sde kramáře; to byli ti, kteří prodávali v každé

ruť v domě nebo v krámcí na náměstí; chodili-li však se zbožím svým dům od domu jako dnes podomní obchodníci, pak sluli *handrláci*.

V Úpici z kramářů nalézáme r. 1706 zemřelou Barbaru, vdovu po nebož. Janovi Nyklíčkově (vulgo stará kramářka), roku pak 1708 † Mariana, pozůstalá vdo: a po nebož. Adamovi Kbaurovi (vulgo stará Vondrová, stará sládková, kramářka), stáří přes 90 let, která i na obec i na zádusí vzpomínala; téhož roku zemřel se František, pozůstalý syn po † Janu Nyklíčkově, jinak kramářovi. V Petrovicích byl usedlý Jan Kaberth, kramář (1711).

Handrláctví kvetlo nejvíce v Radči; tam vyskytují se handrláci: r. 1702 † Jan Šubrt, r. 1709 Jan Celva, Kryštof Teichmann (1711) a Kašpar Janský jinak Štoček; v Úpici byl handrlák na Podraží a sice Jiřík Celva (1701).

Zmíniti se zde musíme též o Janu Haadrově, koňském handrlí z Radče (1708).

K obchodníkům počítati můžeme též *sklenáře*; byli to nikoli vyrábětelé skla, ale podomní obchodníci, kteří sklo v krosnách na zádech po vesích roznášeli a kde třeba bylo, okna zasklivali. Sklo kupovali ve sklárně v Markonšovicích. Připomíná se již r. 1652 Mandalena, sklenářka z Oupice a r. 1662 Mariana sklenářova ze Suchovršíce.

Ku konci zmíniti se ještě musíme o † Juditě, pozůstalé vdově po † Janu Haadrově, (vulgo stará Stöhlonska, doktorka z Brusnice) r. 1708, jež asi zastupovala na vsi místo v pozdějších letech se vyskytujícího *felčara neb raněkaře* a byla spolu porodní bábov.

Aby nemusil na stará kolena žebrot, živil se *prodejem planet* v r. 1710 † Jiřík Nosál, podruh planetář v Maršově, stáří 74 let.

Skutečnou žebroton pak chodil Jiří Šimek, holdovník (— žebřák) z Maršova (1702).

Abychom pak neskončili se smutnou, zmíníme se naposled o *musicáři*. Tak r. 1700 zapsán Jakub Kuldt, muzikář ze Suchovršíce, jenž r. 1702 žije ve Svatoňovicích. V Úpici byl František Stehlík, muzikář, syn kantora oup. (1702), v Radči připomíná se Kryštof Khummel, muzikář a krajčí z Radče r. 1708; téhož roku zemřel v Havlovicích Václav syn Jakuba Kuldy, muzikář jinak Hady, který své nemoci a smrti přičinu dal skrze trunk studené vody, která, že snad jedovatá byla, jej do nemoci a potom do fantasie jest přivedla; r. r. 1711 nalézáme 2 muzikáře a sice: Jan Vojtěch z Maršova a Jan Peterka, jinak starý Kheras ze Suchovršíce.

To jest mlhavý obraz, jak asi zdejší kraj v letech 1652—1715 aspoň po jedné stránce vypadal, ukazuje nám obrázek ten, jak vlastní práci a přičiněním obyvatel zdejší z pohromy, válkou třicetiletou způsobené, se vzchopili. Za smínku stojí, že tehdejší řemeslník pracoval pro sebe, kdežto dnes valná část řemeslnictva a živnostnictva je v službách cizích, pracuje za hubenou mzdu ve prospěch jiných. A proto tento krásný příklad předků našich, kteří nebyli tak vzdělaní jako my, nás povzbuzuje, abychom nespolehnouce na nikoho (ani na poslance ne, byť by nám slibovali palác blahobytu a nebe na zemi), hleděli domoci se samostatnosti a důstojného své minulosti postavení mezi ostatními národy — jen vlastní prací.

Hospodářská hlídka.

O krmení píce neřezanou píše čas. „Kodým“ následovně: Následkem sucha máme letos zelené píce méně, než léta jiná a musíme dříve přikročit ke krmení píce suchou. Proto upozorňuje se na dánský způsob krmení, jenž záleží v tom, že podávají se jednotlivá krmiva dobytku neřezaná a každé zvlášť. Nejdříve obdrží dobytek suché jadrné krmivo. Krmivo to (šrot, otruby, květ, pokrutiny a j.) se na špýchař smísí a směs se dle doživnosti jednotlivým kravám předkládá. Kde není dostatek místa pro krmení jednotlivé, postaví se aspoň stejně dojíci krávy vedle sebe. — Po vytržení jadr. krmiva obdrží dobytek případné množství krmiv neb krmné řepy. Nato se napájí a pak se založí dobytku sláma, neb seno ke krmení — vše neřezané. Mnohdy čtenář pomyslí si as, že to nerozumné a přičítá se dosavadnímu zvyku jadrné krmivo smísit s řezankou, že snad dobytek onemocní atd. — Obavy ty jsou bezdůvodné. Dobytek jednotlivá krmiva s chutí dobře požívá; suchý šrot musí dobytek v tlamě dobře naslítnouti, aby se mohl spolknouti, čímž se krmivo dokonale využítuje. — Ani neobchodářský způsob ten není. Dříve nechával dobytek ve žlabu sbytky, nyní i slámu setere, tak že zůstane žlab čistý — leda zbude drát, jenž by se při dosavadním krmení dostal do žlabu zvířete. — Rovněž domněnka, že by se snad suché, jadrné krmivo nevyužítkovalo, je mylná. Členové spolku pro kontrolu chlévů v Praze krmí již po několik roků dle dánského způsobu a jsou plně spokojeni; i také výsledky mlékařské jsou uspokojivé. Způsob dánský má oproti dosavadnímu způsobu krmení mnohé výhody. 1. Odpadá řezání, opatření řezáček a ochranná opatření a uspořádání mnoho práce a výloh. 2. Nepotřebují se velké mléčárny a tím

se dělnictvu a čeledi práce ušedná. 3. Ušetříme píce jadrné. Na základě víceleté praxe může se proto dánský způsob vřele doporučit.

Zákon o selaském právu dědičném. Počátkem budoucího roku vstoupí v království Českém v platnost zeměský zákon o selaském právu nápadnickém při dědictví. Sněm český přijal zákon vloni 3. října. Čechy jsou třetí zemí, která zákon podobný zavádí, podle rámcového zákona říšského ze dne 1. dubna 1889. První jej pro sebe zavedly Tyroly (1900), po nich Korutany (1903) a po třech letech přicházejí Čechy. Zákonem tím se chrání střední usedlosti selské proti dělení při dědictví. Ustanovuje se jím jeden dědic a nápadník, který ostatní spoludědici za levných podmínek vyplatí. Tato výhoda středních statků omezena jest dole výměrou 5 hektarů nebo 100 K čistého výnosu; nahoru omezení jest pouze 1500 K čistého ročního důchodu. Výměra může do výše růsti neurčito. Dnes mají Čechy poměrně více středních statků než Morava. Mají také tedy ještě co chránit. Statků o výměře 5 až 100 ha mají Čechy 29%, Morava jen 26%, kdežto statků do 5 ha výměry mají Čechy 70%, Morava 73%. Ještě horší jsou poměry, vezmeme-li statky selské veliké nad 20 ha (nad 100 mětic); těch mají Čechy 17%, všeho počtu, Morava jen 4 1/2% všeho počtu statků zemědělských.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

A zase dlouhé prsty. Veliké vzrušení zavládlo mezi rudými přístavními dělníky v Janově. Týdeník „Lotta socialista“ vysvětlil, že pokladník oddělení nakladač „soudruh“ Romeo Compello měl ospravedlnit úbytek 20 000 lir; leč z těch pouze 6000 lir bylo v knihách jako vydání potvrzeno. Po tomto odhalení teprv rudý list „Lavoro“ sdělil, že Compello, který byl též předsedou spolku pro dělnické domky a sekretářem socialistické strany, jest sesazen a že proti němu zavedeno vyšetřování. Kdyby bylo slodějšví tolik nekřičelo, byli by dovedli soudruzi Compellova „podpůrnou činnost“ utajiti. — Bednář Fr. Wenzel, bydlící ve Floridsdorfu, sám se udal, že jako pokladník místní socialistické skupiny svazu pivovarských dělníků v posledních 18 měsících odcizil asi 1098 K; byl tedy oznámen stát. násladnictví. Vyšetřováním zjištěno, že v pokladně chybí 1129 K. Jak pilně rudí revisoři svoji povinnost plnili, vyevitá z toho, že Wenzel 1 1/2 roku mohl shrabovati různé obnosy k svému vlastnímu užtku.

Jak se pochlubil. Velice uvědomělý rudý poslanec za Ústí n. Lab. Ant. Schrammel poslal do toho města zázilku, na níž pod slovem „Odesílatel“ napsal: „Anton Schrammel, k. k. Abgeordneter, Wien, 7. Bezirk, Kaiserstrasse 15.“ Dle všeho chtěl uvést na paměť, že není jen obyčejným občanem, že je něco víc, totiž „c. k. poslancem.“ Ovšem že šikovnější rudí poslanci tak se nepodpisují, ale jsou přece ve svém chování c. k. vládci, třeba že mezi svými voliči hrají si na veliké radikály.

Socialisté schválně protahují uzákonění starobního pojištění. Na rudé schůzi v Ottakringu dne 9. listop. uzavřena byla jednohlasně ve prospěch starob. pojištění resoluce: „Dělnictvo očekává, že jeho důvěrníci ve sněmovně, soc. demokratičtí poslanci, odrazí všechny protahovací pokusy, ohrožující uzákonění návrhu.“ A přece — jestliže rudí vůdcové myslí to s věcí poctivě — nebylo potřebí žádné zahrocené resoluce. Vždyť pro to pojištění jest valná většina sněmovny, souhlasí s ní města i celé země, sám dr. Lueger dal návrh v tom směru atd. Leč — nyní právě soc. demokratická strana starala se líbácky o poodložení věci tak dé-

lejší. Křesť. soc. strana učinila pokus, aby návrhy zákona o starob. pojištění byly předány výboru bez prvního čtení, totiž bez generální debatty, která tentokrát jest již pro praktický výsledek bezúčelná. Pokus ten by měl výsledek jen tenkrát, když by proti němu z žádné strany nebyl vydán protest. Než ať! Právě socialisté, kteří se slobnou tváří předtím hrozili každému, kdo by chtěl záležitost tu protahovati, *ládali předsednutí generální debatty*, vnášejíce do té záležitosti pilný návrh, který vyžaduje první čtení zákona, týkajícího se soc. pojištění. Radí dobře věděti, jak se mají zavděčiti židovským kapitalistům. Při nejistě situaci parlamentu, jaká se počala jeviti hned z počátku, bylo možno se domnívati, že se tak oddálí projednání předlohy notoliko na měsíce, ale docela do doby nedozírné. Tak tedy soudruzi pracují pro „očekávání dělnictva.“

Kalendář českých dětí

na rok 1909 s četnými obrázky, vydaný nákladem „Kvítka“ v Praze II. čp. 1538, je nejvhodnějším dárkem k narozeninám pro školní děti. Rozesílá se od 7. prosince t. r. — Cena: 1 výtisk poštou 36 hal., v administraci 30 hal. — Tvoří (12 kusů) neoděratelným „Kvítka“ franko se 36 hal. jen na hotov. — Odebratelným „Kvítka“ příkládá se slovní list pošt. spojit. č. 2064 a přenechá se tuším franko za náhradu výroby a exped. výloh v obnosu 16 hal., je-li kalendář určen pro soukromé děti — odebratelným nebo za dárku dpp. katechetů a pp. učitelů pro hodné školní děti; je-li objednan pro školy neoděratelným, účtuje se pp. odebratelným tuším franko za 2 K 88 hal. — Prodávacím kalendářů výhody. — Každý náctový zápisník, který obsahuje bez textu a obrázků je v každém obchodu dražší než náš kalendář. — Zásilkou se vyzískají přesně dle pořadí dělníků příkladem a objednávkou; proto jsou reklamace bezúčelné. — Objednávky řízeny buďtež na adresu: P. František Laudy, vydavatel „Kvítka“ v Praze II., 2538. Odebratelným „Kvítka“ předplaceným před 30. listopadem zasílá se kalendář zdarma jako premie s prosincovým číslem.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

≡ Divany, garnitury, matrace do postelí,

ROLETY do oken nejlépe koupíte

u šalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové, Pětidomy, č. 291.

Též přijímám věšení záclon do oken; veškeré správký a předělávky vyřizují se rychle a levně.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným v Hradci Králové, :: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

≡ za 4 1/4 % až 5 % ≡

úrok a to dle výpovědi.

☛ Složní listky na požádání zdarma. ☛

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevněji.

Nádherné dary!

Madonny, krajiny, vůbec veškeré druhy obrazů a zrcadel, moderní rámce, nejrozličnější umělecké a dekorativní předměty, toaletní zrcadla, stojany a rámce na fotografie, lišty, sochy, kříže, požehnání atd. atd. atd.

≡ Výroba rámců, ≡

☛ úprava a zasklívání fotografií a obrazů přinesených ve vlastní dílně. ☛

— První východočeský umělecký závod —
JOSEF KIESLICH v Hradci Králové.

Alba a poesie, knihy obchodní a zápisní, modlitební a obrázkové knížky, kalendáře, hry, školní potřeby a veškeré druhy papíru a vše do oboru papírnického spadající.

Obrovský výběr dopisnic.

— Ceny mírné a obsluha v každém směru reální. —

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Thale. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorů a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Ke všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

slatník a stříbrník,
přesedný
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skříní a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, štrapece, tře-
pení atd.

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Gramofon,
fonografy,

desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Sklo do oken

pažení, skleník a jiné za kartelované ceny nej-
levnější, franko na každou stani a obal zdarma
dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg,
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.
Zvláštní výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a sví-
tlna (4½ volt) hoří při bouři i větru, vylučuje na-
pravo nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým od-
sunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítilny K 1-80

baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiž připojeno 45 h na poštovné) expeduje

Vývězní dům

A. Patrná a syn v Jaroměř.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánoč-
ních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému za-
šleme.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
lidla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Králové, a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno
tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje veledůstojnému duchovenstvu všetras-
ně uznané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších.

Obnovují staré zablácené obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejs v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
saharická.

Kancelář „Hôtel Hynář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati se levně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejněměrný. Zárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Co
dary vánoční
zavedl jsem
velké obrazy
i s rámem
10— korun
J. F. Langhans,
o. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové.
Adalbertinum.

Atelier sochařsko-řezbářské
pro práce kostelní
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch světců, křucifiků,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovojuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polvoskové (ceresinové)

velikonoční svíce

(paschaly) s křep-
lemi krve a ranami,
též krášené a bo-
ráním velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

mety pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové lustry.

svíce kostelní ste- řinové,

zápalkový drát,

svíce ohnětní

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polvoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velel. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, slatá medaile. Praha 1905, slatá
medaile. Londýn 1906, slatá medaile. Praha 1908,
diplom čestného uznání. Vídeň 1908, slatá medaile.
Antverpy 1908, slatá medaile.

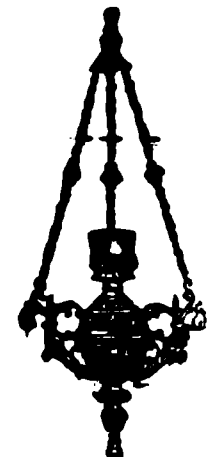
Výrobky všestr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko

Založeno r. 1850.
Vyznamenáno státní medailí.
Velel. duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitě-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž zaručeno
mám dodati velel. duchovenstvu
práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revido-
vány.
Mělní nádob jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.
Vše zasláno jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zaslou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a čestný uznání po ruce.
Prostím velel. duchovenstvu o laickou přízeň
a dávám záruku domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Rozšiřujte !Časové úvahy!

Velel. duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní nádob, dovozní
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jícího kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křtitelnice, křep-
ky, patenky, nádobí a t. d. vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlátí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy nebo ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsložitějšího. Chudším kostelům dle-
vě v placení. Více uznání po ruce. Zádání přesouvání vý-
robky bezplatně. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
l. duchovenstva, svědčí o přehledu do-
stupu mého ryze církevního závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiněte, prosím, možnou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na tabory.
Těm na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.
Ignác V. Močadlo syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Močadlo, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kováčské náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zaslou.

Palmy & Betlemu

pěkná okrasa v kostelích,

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovitě 2-3 Palmy keřovitě 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem
jako výtečné
kapesní hodinky
všech druhů a soustav,
pendlové hodiny
v nádherných skříňkách,
řetízky, prsteny, náramky,
jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty
— v nejmodernějším provedení —
nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář

v Rychnově n. Kn.

Solidní obalaha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zasluky na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odhadat
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních,

PRAHA-I,

č. 145 st., Malé Karlov-
y ul. č. 19 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přá-
ce 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatějším fi-
gurálnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámci, slavnými osobami.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ke každému ohledně.

Největší záruka i přesně provedením uznání

Založeno roku 1858

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — 1

V Hradci Králové, dne 18. prosince 1908.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

K politické situaci.

(M) Poslanecká sněmovna prožila těžkou chvílí. Co chvíli zdálo se, že se parlamentarismus sřítí, že budou slyšeti zástupci lidu těžká slova, že říšská rada jest rozpuštěna, a bylo by snad dosti milo vládním kruhům jistého druhu, kdyby se tak stalo. Vždyť řešit tak těžké a spletené úkoly, jaké se dnes rakonskému parlamentu předkládají, totiž projednat rozpočet, ovšem prozatímní, jakož i provést celek tu zamotanou afféru s anexí Bosny a Hercegoviny, by šlo mnohem lépe pomocí všemohoucího a vše přemáhajícího § 14., jímž by se hladce vše provedlo bez ohledu na prospekch národní a lidový, ba snad proti němu.

Důležitá věc, která se tak těžce dotýká nejvlastnějších a nejbolestnějších zájmů celé říše, jako jest rozpočet, nesmí být ponechána bez náležitého dohledu a inspekce parlamentu; v ústavním státě Rakouska nemí být žádná taková důležitá věc provedena pomocí absolutního paragrafu. V úterý dne 15. prosince dostalo se na pořad jednání o rozpočtovém provisoriu, které bylo přijato většinou 362 hlasů proti 55 hlasům. To překvapilo. A ještě více překvapilo seskupení stran při tomto hlasování.

Pro rozpočtové provisorium hlasovali křesťanští sociálové, katoličtí poslanci čeští, sciální demokraté, někteří poslanci mladočechů, jižní Slované, Poláci, Němci (kromě tří pověstných tanatiků a Pangermánů Ira, Malika a Jágra).

Proti hlasovali agrárníci čeští, spojenci s českými radikáli. Byli to: dr. Baza, Bergman, Bukvač, Bulín, Buřival, Chaloupka, Čloč, Čech, Dřina, Dřich, Folt, Fressl, Hajn, Holý, Hrázský, Hubka, Hyrš, Kestran, Kalina, Kiofáč, Kotlár J., Kotlár V., Kramář, Kratochvíl, Lisý, Masaryk, Mazanec, Náprstek, Najman, Okleštěk, Pačur, Prašek, Rataj, Reichstatter, Rychtera, Sláma,

Smrček, Srb, Srdínko, Staněk, Stránský, Sotnada, Švejk, Udržal, Velich, Vaca, Zahradník, Závorka a Zemlička.

Jest to opravdu velice těžké, rozhodnouti se dnes zásadně o tom, jak vlastně jest nejlepší možno nejrozumněji jednati, aby z toho český národ měl ne škodu, nýbrž užitek.

První stanovisko jest stanovisko „Venkova“, který ve svém čísle ze dne 16. pros. vrhá se na naši stranu, že prý jsme zradili „hanebně všechny své zásady, zapřeli bíděcky celou svou minulost a národu našemu upadli do sad jen s miserného strachu před strachem diet a mandátů.“ Slova hodná agrárního „Venkova“, orgánu strany, jež beze všech ohledů na národnost svým hřbetem udržovala vládu Beckovu, jež za jediného nestatečného ministra krajana Právka dělala moučnárnu ku všemu, strany budoucích ministrů, kteří jsou hotovi za ministerský frak sloužiti dál! Dělají dnes obstrukci ti Právkové, kteří potajmu ve sněmovně hledají konnexu k utvoření větší nějaké vládní strany. Tedy my jsme zradili Čechy! Po toli a prý ústředích Čechů, po pražském stanném právu, po stávce školních dětí v Rudohří, po zmaření přelichení českých v Olomouci, ještě prý sloužíme vládě. „Venkov“ nazývá toto jednání *politickým úpadkem*.

Posudme! Dejme tomu, že spojili by se Slované všech stran a odstoupili a zamítli by provisorium rozpočtu a hnali by věc na ostří nože; je myslitelné, že by to cos prospělo? Říšská rada by byla rozpuštěna, nastoupilo by se na vše s radikálním absolutismem, vláda by se neohlížela na nic, dovedla by vše svým § 14. zaříditi. A co pak? Co vlastně hodlali by dělali ti radikálové, kteří nyní jsou plni vzteku, hrozeb, láni a křiku?

Zde se nutno zaraziti a uvažovati. Strana, která chce skutečně lidu prospěti, musí se pohybovati v kolejiích vážné parlamentní práce a nikoli tlouci na pulty a prováděti pískavé obstrukce. Chťejí hnáti čeští radikálové, kteří vlastně vládě pracují do rukv, národ vstří-

smutným zjevům uličních demonstrací? Lid jest syt štvání, chce býti v konstitučním státě spřádán a spokojeně živ. Dobře řekl poslanec Horáky: „Jest nesprávnou výtku, která jest činěna naší straně, jako by totiž chtěla projevíti nynější vládě důvěru hlasováním pro pilnost rozpočtového provisoria i definitivy. Nynější vláda je provisorní a my doufáme a snažíme se, aby pokud možno velmi brzy nahrazena byla parlamentním ministerstvem. Nemáme tedy doista žádného důvodu ucházeti se o přizeh zatímní vlády a vykupovati si její blonovůli projevem důvěry. Jestliže jsme hlasovali pro prozatímní rozpočet, stalo se to pouze proto, že jsme chtěli dáti státu, což jeho jest, abychom opětně od státu mohli žádati, co nám patří. Jednali jsme proto pouze důsledně, čestně a správně jak nahoru tak dolů a poslouchali jsme nejlépe také našemu lidu tímto hlasováním. Od této strany se nedáme nikdy a nikým odstrašiti!“

Vyčítá-li se nám tudíž zrádovství, lze se. Ostatně, to může mravní a politický povznesený pisatel článku ve „Venkově“ nadepsaného věděti, že to, co v úterý čeští radikálové ve své touze po popularitě provedli, jest jenom *humusná komedie*, kterou maskovali svoji ebobost, neprozřavost, nerozumnost, která je zavedla do slepé uličky ubohé obstrukce, jež nemohla míti žádného výsledku. Utělila se tedy na bubnu, aby se přehlušilo varování, a počíná zase ono pověstné zráčování. Prohlásíme: Nejsi možné dnes íiti politickými cestami lidí těch, kteří mají sice slučné jméno, ale i prázdnou, zbrklou hlavu, nemůžeme jíti s těmi, kteří projevíli úplnou neschopnost říditi osudy národa, zavedše jej tak daleko, že vyloučení jeho jest velice těžké.

Jsem syny českého národa, jehož osudy nám leží na srdci, proto jest nutno jednou již udělati rázný řez a odděliti svou frakci, dosud rozhodnutím českého národního kluba se solidárně podrobující, solidárně trpící, od ahni-

FEUILLETON.

V biblické škole.

Z cestovních vzpomínek dra J. Hejdy.

Když se v neděli dne 16. října vyhouplu slunce nad horu Olivetskou, když jsem poprvé okoušel, jak mile břeší paprsky ranního slunce v Jerusaleme, vzpomínal jsem, že krajane moji dnes ve vlasti slaví svátek posvěcení chrámu Paně... Neměl jsem též oddávati se „posvěcené“ náladě, poněvadž jsem uvažoval, proč se mám rozhodnouti: zda trvale se usídliti v rakouském hospici a do školy biblické jen docházeti, jako byl učinil dr. Trzeciak, anebo se ubytovati na celou dobu svého pobytu u francouzských dominikánů.

„Já, praví kollega, „cítím se zde v hospici jako doma, kdežto mezi Francouzi bylo by mi velice tesno, poněvadž bych se stále cítil jako v cizině.“

„Zde máte prospekt biblické školy“, praví dr. Ehrlich a podává mi tiskopis, z něhož něco laskavým čtenářům — aspoň tolik, co by je mohlo zajímeti — uvedu.

Úkolem „praktické školy biblické“ v Jerusaleme jest vzděláti profesoři Písem sv., vypěstíti spisovatele, kteří by s odbornou znalostí mohli peeti o různých biblických otázkách a konečně i vychováti kazatele, důkladně znající evangelia a prvopočátky vzniku křesťanství. Katolícký jež ráz nikterak nebrání sledovati novodobé metody kritické a historické.

První místo na programu školy zaujímá věro- a mravoučný obsah bible Starého i Nového zákona, vědeckou metodou podáváný. (Theologie biblická.) Vědecká tato metoda žádá luštění nejprve otázky, zdali znění bible se na nás dochovalo neporušené, či zdali postupem tolika staletí, ve kterých byla nečetnékrát opísována v textech původních i překladech, se nevloudila do ní nějaká nedopřítelná, omyly, jakého druhu jsou, jak je opraviti. (Kritika textu.) Vědecká me-

thoda žada přesně vyšetřiti, kdy a od koho ta která kniha biblická byla sepsána. (Kritika literární), a vrhnouti na ně světlo tehdejších okolností časových (Kritika historická). Zábady vyvolané nejnověji ve Francii o kritice evangelí, debatty vedené v Německu o poměru bible k literatuře babylonské, sensační objevení zákoníku krále Hammurabiho ukázaly absolutní nutnost pro katolíky — studovati bibli ve světle dějin.

Proto nic z toho, co se týká znalosti starého Orientu od prvopočátků až do prvních století křesťanských, nesmí býti ze školy biblické vyloučeno. Poněvadž však jest třeba toto tak rozsáhlé pole obraniti, škola biblická bude věnovati větší pozornost zeměpisu Palestiny a místopisu Jerusalema, náboženským dějinám světa semitského a hellenistického, světa, ve kterém se křesťanství zrodilo. Poněvadž často stav věci osvětluje byzantská tradice, nesmí býti vyloučena ani ona.

Klíčem k těmto studiím jsou jazyky (biblická filologie), staré nápisy (epigrafie), starožitnosti (archeologie), a četění konané na místech samých.

Mezi jazyky (nebledic k řečtině, ve které jsou psány biblické knihy Nového zákona) první místo zaujímá hebrejščina, poněvadž v ní jest sepsána velká většina biblických knih starozákonních. Asyrština stala se nevyrovnatelnou pomůckou pro poznání starého Východu. Arabština nemá sice valného významu pro vykořistění arabských překladů poměrně dosti mladých, zato však velkou důležitostí proto, poněvadž jest mluvnickým ohniskem a středem studií semitských a nezbytnou pomůckou pro toho, kdo chce nabýti hlubších vědomostí zeměpisných dnešního Orientu, a pro toho, kdo chce z autopsie (z vlastního vidění) studovati zvyky dnešních Arabů, které namnoze dosud ještě odpovídají zvykům obyvatelů Palestiny v dobách biblických. Studium jazyka aramejského jest nutno pro náležité porozumění oněch částí biblických, které původně v tomto jazyku byly napsány, dále k četbě starých opisů biblických knih (parafraze či targumů), v nichž jest uloženo mnoho židovské exegese (výkladu), jakož i

k použití starých překladů syrských. Jazyk koptický a ethiopský sice není na programu školy tohoto roku, mohly by se však ku přínt posluchačů přednášeti též.

Epigrafie semitská — nebledic ani k assyrštině — podává nám nejjistější a mnohdy jediné poučení o sousedech národa israelského, o Moabitech, Fenicánech, Nabatejských, Palmyrských atd. Epigrafie řecká přispívá velice k poznání myšlenkových proudů v době vzniku křesťanství blizké, jakož i v nejstarších dobách křesťanství samého.

Obor starožitností palestinských se rozšřtuje den co den vykopávkami anglickými a německými; ze soublasu nově vykopaných památek s památkami písemnými lze rozřešiti otázky živě přetřásané a vztahující se jednak na Jerusalema, jednak na rozsáhlé jeviště, na němž se sběhly dějinné udalosti národního vykoupení.

Zeměpis jest přirozené hlavní atrakce biblické školy v Jerusaleme. Nedostatek však videti krajiny palestinské jen zběžně, jak činí státní turisté a poutníci, byt by i měli bibli v ruce. Studium na místě samém přináší žádoucí užitek jen tu, je-li mu věnován potřebný čas, děje-li se s náležitou pozorností a předcházel-li mu kritické propracování příslušných textů.

Dle zásad těchto jest sestaven rozvrh před nášek a cest školy biblické.

Každého týdne koná škola se průvodu jednoho nebo více profesorů polodenní archeologickou vycházku do Jerusalema. Každý měsíc koná se celodenní vyjídka na koni do vzdalenejšího okolí Jerusalema. Kromě toho konají se do roka tři veliké cesty na koni, z nichž jedna trvá osm až třicet dní. Cesty jsou kombinovány tak, aby každý mohl ve dvou nebo třech letech procestovati biblické krajiny od Petry na jihu až po Baalbek na severu. Vedle školy biblické existuje též theologické učiliště, které má též právo udělovati hodnost doktora theologie.

Váichni posluchači školy biblické — kněží i laikové — mohou bydleti a stravovati se ve světlém domě, postaveném v sousedství domi-

lého jablka přelázaných regulantů, obecních politiků a výmluvných čarodějů. Ostatně národní klub ve své ješitnosti a touze, podržet aspoň jednoho ministra, přeládal a dovoňoval, aby hlasoval pro rompu, vyslovil mu důvěru a opsal ho, aby v kabinetu zůstal. Bylo tedy celé jednání radikálů českých různých stran jen holým nepoctivým humbukem, který rozmazává se dnes v novinách.

Ku koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvoleji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.
Zal. r. 1808.

Dopis z Prahy.

Ještě řídí F. A. Šubrt. V současné společnosti české v Praze není muže, na něhož pohlíželo by se s názory tak různými, jako na někdejšího ředitele Národního divadla v Praze a letošního ředitele — na podzim odstoupivšího — Městského divadla vinohradského. Tento muž věnovali jsme již po několikráte jistě zaslouženou pozornost a činíme-li tak opět, jistě toho zasluhuje. Zasluhuje toho jako zvláštní typ, ojedinělý svými snahami a cíli, které volí, aby došel svých záměrů a tužeb. Ač řídí F. A. Šubrt byl nucen odejít z divadla Královských Vinohradů, což sebral se zdatností starého herce, tož přec nepřetrhl všechny styky s členstvem divadla. Ba naopak, kde se jen dá, všady F. A. Šubrt dává na jevo, že jest stále starým svým Šubertem, někdejší tajemníkem Skrejšovského, jehož jako svého dohrodiče horlivě napomáhal ponižovat, až si mu to také podařilo.

Měl by se, kdo by se domníval, že po-

konského kláštera, a nejsou vázání tehlejší regulí. Za celé zaopatření platí se 150 franků měsíčně. Delší cesty, konané na koni do vnitrozemí Palestiny, a všechny potřeby (stany, stravu, soumary atd.) obstarává škola sama; účastník platí zpravidla 20 franků denně.

Dlouho jsem debatoval a uvažoval, proč se rozhodnouti, zda pro společenství francouzskou či rakouskou. Konečně rozum zvířel nad srdcem. Pro mě vědecké vzdělání bude rozhodně lépe usídliti se trvale u sv. Štěpána, byť by se mi v cizí, internacionální společnosti snad někdy zastesklo. Kdo se dal jednou na vojnu, musí bojovati. Po děkuji za pohostinství v našem hospici a půdu tam, kde se můj přítel Američan již včera usídlil!

Oznámil jsem své rozhodnutí dru Ehrlichovi, který byl hned ochoten mi posloužiti. „Za chvíli — pravil — přijde rakouský konzul na mši sv.; zdrž se tu asi k desáté hodině; pak vás zavedu k dominikánům.“

„Bude mě těšiti . . .“

Slunce stálo již vysoko a metalo palčivé paprsky na kopule sv. města, když jsme s drem Ehrlichem opouštěli hospic. Kráčeli jsme cestou křížovou, známou mi již od včerejška, zabnuli na pravo do ulice Tarīq bāb el-amūd (řekli bychom český sloupobranská ulice) a za malou chvíli stnuli jsme před branou damašskou (bāb el-šām), kterou jsem si mohl dnes podrobněji prohlédnouti, než bylo včera možno. Nadpis nad branou umístěný nás poučuje, že ji poslední stavěl (či spíše opravil) sultán Soliman r. 944 útěku Mohamedova, t. j. r. 1537 nebo 1538 letopočtu křesťanského. Ponechávaje si podrobnější ohledání na dobu pozdější, díváme se zatím na stavitelský sluh arabský století XVI., ve kterém brána tato jest zbudována. Po obou straních vchodu vyplňají se dvě věže. Na cimbuří stojí malé sloupky. Podobně i vchod jest ozdoben dvěma štíhlými sloupky. Pro tuto sloupkovitost ukrasu sluje brána tato „sloupovou“ (el-amūd = sloup). Vstupujeme dovnitř. Sotva že jsme vstoupili, již nám bylo učiněno v levo v bok a po několika krocích zase vpravo v bok. Dvěma pravými úhly v bráně chtěli staří učiniti vstup do města nemožný. Dnes by ovšem sta-

měry v Městském divadle na st. Vinohradském jsou v ohrožení. Řádně, že ústav utěšeně splyne a vrátí se v celé umělecké. Naopak. Nebude důsledky býti výminky zbytečně vyprovokované stávky personálu doposud trvající a potrvající jistě ještě dlouho, ač nebude-li ohod událostí zcela mimořádným. Sémě, které první řídí Městského divadla vinohradského svědomitě zaséval, bují a roste, ba nese již ovoce. Tentokrát je to vinohradská opera, která odnáší výsledky zbytečně a svévolně vyprovokované stávky. Jak dnes věci stojí, jest skutečně zjištěným faktem, že opera vinohradského divadla Městského klesá den ke dni, že trapno pocítovati. Ti, kdož z orchestru prohlašovali s trůfalostí, že pod kapelníkem Čelanským nikdy již hrati nebudou, chtějí přý svým slibům dostatí. Inu, dobře, mohou jistě býti následnými a podle svých slibů troufale se chovati. Jiná však jest věc, co tomu řekne obecenstvo, návštěvníci divadla, abonenti, nejširší veřejnost, umění a budoucnost divadla. Tito činitelé nad výhrůžnými sliby některých členů orchestru divadelního trou, poněvadž trouiti musí nad úpadkem, v jakém na srážné ploše stále více zabíhá orchestr, pod někdejší taktovkou Čelanského za první po Kovařovičově orchestru v Národním divadle pražském právem prohlašovaný. Dnes orchestr v Městském divadle působící jest umělecky bezvýznamný a odstrašující příkladem, kam až zajíti může sdružení vyspělých umělců, jestliže dá se ovládati podivně působícím někdejší říditelem F. A. Šubertem, který doposud jest nešťastným nápetvácem divadla vinohradského.

Tento mně jako by neměl dosti na tom, že způsobil divadlu krizi, že je hmotně ohromně poškodil — stávka dostoupila výše ve dnech Svato-václavských, kdy divadlo bylo vyprodáno u příležitosti sjezdu měst a u příležitosti sjezdu rolnictva, kdy mělo jinak stále velikou návštěvu, a kdy jeho opera byla uměleckou sensací prvního řádu Velké Prahy — jako by neměl dosti na tom, že pověst divadla nechal vláčet blátem, dále ještě působí. Dnes jest v Praze veřejným tajemstvím, že orchestr divadla vinohradského dává se F. A. Šubrtem ovládati, zpracovávati k nové stávce, jakmi e by na dovolené dílec kapelník Vítězslav Čelanský do divadla k řízení orchestru vstoupil! Někdejší řídí vinohradského divadla Fr. Ad. Šubrt hraje snad odvážnou hru — o kůži samotných členů orchestru, kteří toho však buď nepozorují nebo pozorovati nechťají.

Setrvá-li orchestr divadla ve svém odporu proti svému chofa kapelníku Čelanskému, s nímž správní výbor družstva divadla má přesné závazky, pak není vyloučeno, že dojde k velikým překvapením, neboť ve správním výboru tohoto divadla zle to kvasí a hárá — proti orchestru, který snížil svojí umělností význam opery vinohradské, který umělecky klesá den ode dne, následkem čehož ubývá návštěvy při n dostatečně hudebně vypravených představeních —

žila jedna pořádná rána z děla a celá brána damašská by se zhroutila. Pro povozy jest tento průjezd o dvou pravých úhlech velice obtížným. Prozatím není však počet vozů projíždějících valný. Jezdí se více starým způsobem na hřebtech soumarů. Tak jedou také dvě jeptišky, jež právě ve bráně potkáváme. Jeptišky na oslech sedící! Jak zajímavý to, poněvadž pro naše oko nezvyklý obrázek.

Po pravé straně jest řada dílen a zásobáren. Na levo za branou leží na zemi odpočívající karavana; jest věru těžko uhadnouti, co jest špinavějšího, zdali kůže velbloudů na mnohých místech již značně vypelichaná, či šaty a kůže arabských honáků. Pohled na špinu a na pracující dělníky — mohamedánské, jak známo, nesvětlí neděle — ruší nás v naši sváteční náladě.

Jsmo na křižovatce. Na čtyři strany se před námi rozvíjí cesta. „Po této cestě“, vykládá kollega, ukazuje na levo k jihozápadu, „jste včera přijeli. Pokračování její na severovýchod vede kolem jeskyní královských a jeskyně Jeremiášovy do údolí Cedronského a na horu Olivetskou.“

„Jak rád bych se dal touto cestou le skáči do výkladu.“

„Tato cesta k severozápadu vede k židovské kolonii, k protestantskému arabskému kostelu a k obrovským pozemkům ruským, na nichž stojí ruská kathedrála, ruské poutnické domy, lékárna atd.“

„Přichází sem mnoho poutníků z Ruska?“
„Velice mnoho! Ze žádného řle a z žádného jiného národa nepřijde sem tolik poutníků jako z Ruska. Uvidíte častěji celé zástupy ruského malého lidu s hoř poutnickou v ruce a s rancem potravín na zádech. Letos mají Rusové zvlášť proč putovati sem. Ruské matky se modlí v Jerusalemě aby jejich synové, kteří bojují v dalším Východě za svatou Rus proti Japoncům, šťastně se vrátili na jejich srdce. Žádný národ nevěnuje pozornost Palestíně a žádné vyznání nekupuje zde půdu v tak velikých rozměrech jako Rusové. Půjde-li věc takto dále, jmenovitě zvítězí-li Rusové ve válce, již vedou, bude stoupati jejich bohatství, a vliv zde tak, že opanují všechno a nám katolíkům

Takže — jak bylo věci? —
Ka překvapení jediné možností, že divadla opera bude usouzena a prohraje. —
Te jsou fakta, s kterými šesové orchestru měli by počítati!

Obraha.

Věda univerzálním lekem. Tak by se aspoň zdálo dle moderních frazí. Prý hřích jest výhradně plodem neuvědomělosti. Uvědomělá srovná sociální protivy, povede k harmonizaci, zamezí veliké choroby atd. Zatím není tomu tak dávno, co veliký učenec německý radil u-vědomovati Čechy a „vésti je k rozumu rozbíjením lebek.“ Teď vidíme na německých profesorech pražského vysokého učení, jak je věda přivedla k humánnímu stanovisku vůči našemu národu. A jak je tomu v Německu? Berlínský profesor germánských jazyků Boethe přakuje násilné historii, jen aby kulturní zdatnost našeho národa ponížil: „Co Češi znají, od nás se naučili. Václav a Otakar shromažďovali kolem sebe hloučky německých malířů; braniborský kurfiřt založil první německou univerzitu . . .“ Pichler mluvil o české „luxe v oylindrech“, šl. Liszt nazval pražské buršáky předbojovníky německého vzdělání a kultury(!). Byl adilen jednomyslně názor, že by Češi ještě dnes byli divokými hordami, které by si pranic nezadaly s africkými divochy, kdyby nebylo německé kultury. Tak se tedy bavila vysoce učená společnost, tak uplatnila svoje vědecké poznatky ve chvíli zkoušky, v okamžik, kdy se mělo prakticky dokázati, jak věda zůslech-tuje, jak odstraňuje skázonosné předauky, jak jest hotova sloužiti i se sebezáporem pravdě. Moderní učenec ve věku demokratickém (!) nechce uznati ani tu jednoduchou zásadu, že i menší národ má právo na existenci, že se mu mají přiznati základní lidská práva. Co méně vzdělání pohané před tisíci lety uznávali jako právo samozřejmé, to hledí učený fanatik pohrobiti. Otrokářství moderního způsobu, otrokářství rafinované! Vždyť i nejspupnější římsí patriciové samým otrokům popřávali plně jejich práva jazyková! A Masaryk chtěl, aby vzdělání Němci vedli se vzdělávanými Čechy národnostní konference! Jako by moslemská zloba chtěla kdy v praksi užiti moderních zásad k skutečné podpoře práv národa jiného! Bankrot všemo-hoecnosti vědy v záležitostech nejdůležitějších, nejpálčivějších, v pravdách nad jiné jasných.

„Vlčková Osvěta.“ Úmrtím starého poctivého literáta V. Vlčka přelšel měsíčník „Osvěta“ do jiných rukou a tím také do jiných proudů. Dokazuje to konec románu Holečkova „Vojna“. Hrubou, neumělou rukou je zde naneseno tolik jízlivosti proti kněžskému stavu, že toho je schopna jen slepá zást fanatického odporu kléru. Vysvětlujeme si snadno zást liberálovu, ale počecháváme úvaze odběratele,

nezbude než se z Jerusalema navždy vystěhovati . . . Druhá cesta na pravo vede do Samařska a do Galileje. Po té půjdeme. Zde na rohu zakoupil německý katolický spolek Sv. země pozemek a stal tu nový hospic, kostel a německou školu.“

Jdeme kolem zahrady, až přicházíme k jiné zahradě, ohraničené pevnou zdí, na které připevněna jest plechová tabulka s nápisem „Convenc des Pères Dominicaines. Jsme u cíle své cesty. Širokými vraty, u nichž stojí strážný domek, vcházíme na cestu vroubenou po obou stranách železným tyčovým plotem. Černoch z Nubie, jemuž pro osvědčenou věrnost svěřena k dozoru brána, usmívaje se, cení na nás své bílé zuby a bez obtíže nás propouští. Již stojíme v nádvoří (narthex) basiliky sv. Štěpána. Socha prvomučedníka, stojící na vysokém podstavci uprostřed nádvoří, nás mile vítá. Jdeme krytým ochozem, v němž vystaveny jsou různé archeologické památky, jako kameny s nápisy atd., a zabýváme na levo do zahrady. Zvoníme a za chvíli přichází nám bratr dominikán otevřti. Uvádí nás do hovoriny.

Tázeme se, mohli-li bychom mluvit s ředitelem biblické školy P. Lagrangem.

„Přijde hned“, odpovídá bratr a odchází, když nás byl dříve vyzval, abychom se posadili.

Za několik minut se dvě otevřely a vstoupil mnich bíle oděný, prostřední velikosti, asi padesátiletý. Poněvadž jsem byl přesvědčen o jeho neobyčejně hlubokém vědeckém vzdělání, které osvědčil četnými pracemi literárními, takže jest jméno jeho v celém světě známo, byl jsem velice zvědav osobně ho poznati. Teď jsem ho měl před sebou a mohl jsem mu z blízka pohlédnouti do obličeje. Skutečně, vysoce inteligentní to tvář. Její sympatický výraz zvěšoval nedlouhý černý plnovous. Za ním vstoupil hned bratr, nesoucí na táčku tři čísky likéru — zvyk to, který všude na Východě jest rozšířen.

Po nedlouhém rozhovoru ujednáno, že již dnes k večeru se přestěhuji sem k dominikánům a že tedy budu spáti již pod ochranou sv. Štěpána.

zdaš dosud slušná rovně měla se každému fanatiku propůjčovat za bezmála proti stavu, jen býval vždy přiměřeným výtkám „Osvěty“. Povalovali jsme na svou povinnost upozorniti na změnou vládu. Zároveň snova upozorňujeme na výtečně říšenou katolickou revui „Hlídku“, vycházející v Brně.

Zvláštní obřad „syného evangelia“ provádějí evangelisti losvonomisti. Seberou všecko. Dle zprávy saského biskupa zchátra odpadlo r. 1906 v Sasku 1029 katolíků, mezi nimiž 487 Rakušanů. A z tohoto počtu udalo se příčinu svého odpadu náboženské přesvědčení pouze 51 osob. Ovšem že i z těchto „přesvědčených“ málokterý šel do Lutherova ráje ze skutečného nadšení. A tak taci odpadlíci málo evangelickou církev zvelebl. Ostatně vláda německá se nad tím příliš nemrzí, poněvadž podporuje heslo „Los von Rom“ výhradně z důvodů politických.

Může býti žid zvláštním fanatikem? Masarykovský denník ve svém „vlasteneckém“ žánru neví najednou, jak by seslalil mohutný dojem stkvělé vlastenecké řeči Myslivcovy. Ze český poslanec zavadil o židy, to mu nesmí sluha židovstva odpustiti. Prý Václ. Myslivec mluvil nadšeně pro všeob. hlasovací právo, ačkoli „před jeho zavedením stejně nadšeně psával proti tomuto lidovému požadavku.“ Tak napsal „Čas“ dne 15. t. m. *Tuto bohospustou leš odevdál se napestí orgán, který byl svědkem, jak se vlekl dlouholetý spor mezi konservativnějším křídlem katolického tábora a V. Myslivcem právě k válce všeob. hlasovacímu právu* „Čas“ dělal tehdy na spor ten aristokratické vtipy. A teď hlavněho tehdejšího obhájce všeob. hlas. práva viní z jednání opačného. — Israelští domestik dobře ví, jak zklamala předpověď dra Masaryka, který dyochtivě přání srdce svého oděl prorokstvím, že arcibiskup dr. Kohn nad židovským nižším klérem v Římě vyhraje. Ale tato zkušenost slepému protikatolickému záští nepřekážá prorokovati v též směru o sporu Párvy — Hlinka. „Jen bláhovci mohou čekat, že farář Hlinka vyhraje proti biskupu Párvy... není vůbec myslitelné (!), že by obyčejný kněz zvířel nad biskupem, který ke všemu je tajným radou.“ A přece prohlášený žurnál, který se staví realistickým, ví dobře, že co prohlašuje za nemyslitelné, vlastně nedávno se stalo. Tak napsal v okamžiku, kdy žaloby Párvyho proti Hlinkovi v Římě byly uznány za nepravdivé!

Tážeme se: může býti žid zvláštním protikatolickým fanatikem? My však tvrdíme určitě zcela něco jiného: Není myslitelné, aby Masaryk otevřeně, spravedlivě a podrobně podal statistické srovnání bankrotů židovských a křesťanských, aby nestranně a důkladně vylíčil řádění židovských lidokupců, aby židovstvu pověděl otevřeně na základě faktických fakt, jak židovstvo z českých mozdů žijící podporuje bezcitnou germanisací. Není myslitelné, aby vydal „Zrcadlo rabínů“, tak jako vydal „Zrcadlo katechetů“ (v němž jsou ostatně dokázány lži). To spíš upřímný žid v té příštině napíše správou ávahu než „zastance českého lidu“ Masaryk.

Váš tisk jest tak sprejstý, víte, tak mňáky! Masaryk v hloubi duše rozechvěný nízkostí katolického tisku ulevil si tak v „debatě“ královéhradecké. Kdo nezná polenových sprostot Macharových, proti nimž se Masaryk ani slovem neozve, kdo neví, jakým surovým spíláním se otíli sami masarykovci již před hradeckým „rozčilením“ Masarykovým za známé sféry Herbenovy, domníval by se, že v „Čase“ jest hotová mluva andělská. Najednou — a to už je moc — byl přinucen fanatický „Čas“ zavěsiti si sám na krk tabulku hanby pro svoje pepické spílání, aby redakci nepoučil o slušném chování trestní paragraf, když Masaryk tenkrát náhodou „reformovati“ zapomněl.

Dne 12. t. m. v „Čase“ vytištěno:

O p. K. M. Čapkovi, členu redakce Nár. Listů a uměleckém referentu Zvonu, užili jsme v „Čase“ těchto výroků: „*Mrabě individualum*“, „*překrucování*“, „*nečestné psaní*“, „*otrapa*“. Přesvědčili jsme se, že tyto výroky nejsou vzhledem k osobě p. K. M. Čapka nikterak oprávněny, litujeme jich a odvoláváme je. Zároveň savažujeme se, že na příště sdržíme se všech útoků, jimiž by p. K. M. Čapek mohl se cítiti na své osobní cti uražen.

Cyrril Dušek.

Tam tedy dohnán v rozpacích humanitársky „Čas“ při soudním jednání. Jinak by pranic nelitoval, neodvolával, k ničemu se nezavazoval. Noiteale „výšle mrdáky“ masil Čap.k naučiti čestojným morosním heverem. Kdyby nazval někdo otrapou sloděje nebo karbanika, už to by bylo dosti povážlivé. Jestliže však nazval se slepé matjivosti „Čas“ otrapou českého literáta pro jeho svobodnou kritiku, ta již přestává všecko. Orčem že masarykovský list upadl nad svým pomíšením do nevýslovných křelů. Aby nepořá trochu svoji pravou barvu smyl, předsedal výše uvedenému odvolání při-

sloupcový „vysvětlovací“ dvod, v němž se krouť jako liška v pasti. Napadený literát uvedl 13. t. m. výhraty na pravou míru a poznamenal též, že dle soudního narovnání neměl býti po-depsán málo významný C. Dušek, ale redakce „Času“. — A tihle lidé byli uraženi ve svých jemných citech, když jim pouze na korespond. listku napsal jeden farář, co si o jejich činnosti myslí, aniž by užival nadávek.

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY

všech evropských jazyků s donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1882).
Telefon č. 17. Nové jízdni řády.

Politický přehled.

Rozpočet na rok 1909 vykazuje potřebu 2.303.596.103 K a úhradu 2.303.657.294 K, tedy přebytek 61.191 K, o 47.788 K méně než pro 1908. Rozpočet předložil správce ministerstva financí Jorkasch-Koch. Zvlášť vystoupily příspěvky na společné výdaje říše s 284.718.822 K z r. 1908 na 300.636.890 K r. 1909; v ministerstvu osvěty s 97.420.133 na 104.618.138 K, v ministerstvu financí o 40.352.504 K, v ministerstvu obchodu asi o 6 milionů korun. Celkem stoupl rozpočet o 148.566.331 K proti roku letošnímu.

Dne 14. prosince bylo odvoláno stanné právo v Praze vyhláškou místodržitelkou s platností od 6. hodiny ranní dne 15. prosince. Trvalo tedy stanné právo a klid v Praze celkem 12 dní. Zároveň se zrušením stanného práva zrušen policejní zákaz nošení barev a odznaků. Následkem zrušení stanného práva bude asi žalostná budoucnost, nepřestanou-li drzí živlové klid Prahy ohrožovati svým bumbem. Prozatímní rozpočet předložený posl. anémovně byl přijat většinou 362 proti 55 hlasům. Proti hlasovali čeští agrárníci, národní socialisté a trosky národního klubu, jenž rozpadl se usnešením katolických poslanců českých, kteří hlasovali pro prozatímní rozpočet. Ministr krajan Záček vzdal se svého portefeuille; ale usnesením národního klubu (zbytku jeho) *vyslovena mu plná důvěra, vysván, aby v ministerstvu setrval* a aby hlasoval pro rozpočet. — Záček demisi svoji odvolal a hlasoval pro.

Katoličtí poslanci jsou pro své hlasování zrádci — — — Záčkovi se vysloví důvěra. Jaká to hnusná komedie. Z mladoběchtů zdrželi se hlasování Brdlík, Čelakovský Čipera, Fiedler, Maštálka, Pacák, Pražák a Vrtal. Po rozbití Národ. klubu, jež se stalo vystoupením katolíků, hledí nyní Klotěš tvořiti opoziční blok z opozičníků českých a lidovců a realistů moravských. Vzhledem k posledním událostem parlamentním, které byly velice pohnuté, jeví se střední schůze, ve které podány byly pilné návrhy posl. prince Liechtensteina, Glabinského, dra Hrubana a dra Sylvestra za vyřízení předlohy anekce, dále pilné návrhy dra Lajinje a dra Šusterčiče za zavedení základních zákonů pro Bosnu a Hercegovinu a pilný návrh dra Adlera stran důsledků anexe Bosny a Hercegoviny, velice klidnou. — Včerejší „Bohemia“ oznamuje, že buršáci za žádných okolností nepopustí, že bamly budou konány na Příkopě dále; s ministerským předsedou prý nyní jednati nebudou.

Situace balkánská prozatím nečiní žádých pokroků. Vyjednávání vede se klidně dál, však upokojení nějakého pro budoucnost nepodává. Včerejší ministerská rada v Srbsku se sabyvala požadavkem ministra vojenství, aby byl povolen další úvěr 11 milionů dinárů na výsbroj vojaka.

Turecký parlament se sjíždí a pilně se pracuje na ozdravění poměrů říše pálměnce. V ministerské radě bylo za souhlasu sultánova jmenováno 39 sekretářů, mezi nimiž jsou tři Řekové, 3 Arménové, 1 Bulhar (metropolitní biskupský), 1 Valách a 1 Iračlita.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická jednota v Novém Hradci Králové pořádá dne 27. t. m. zábavní večer pro své členy a jimi uvedené hosty v místnosti spolkové p. J. Duška. Program jest pestrý a zábavný. Začátek v 6 hod. Vstupné člen 10 hal., nečlen 20 hal. Čistý výnos věnován bude spolkové knihovně. Dárky do tomboly věčně přijímá p. J. Kanz, c. k. pošt. úř. v. v. tamtéž. Hosté jsou vítáni. Uctivě zve výbor.

Z Lužan a Jičína. Konečně se také u nás a v okolí po katolickém rozsvitě. Po delším zmalém uvážování minul pás dp. farář J. Groh založit pro zdejší farnost a okolí katol. jednotu, které je u nás potřebí jako soli. Zároveň slíbil, že svým nákladem zřídí spolkové jeviště a praporek. K takovému rozhodnutí všichni uvědomělí katolíci laičanští dp. faráři co nejraději gratulují. Ustavující schůze bude po Novém roce — den se ještě oznámí — a sice v hostinci „na Špicích“ a to z té příčiny, aby se jí mohli účastniti katolíci ze Železnice, Radimě, Chočce a Mlázovic — kde po bříchu dosud žádných katol. jednot nestává. Při schůzi té promluví dp. farář Jan Groh o důležitosti katol. organizace v době přítomné.

Z Čes. Skalce. Dne 8. t. m. pořádala organizace naše ve velkém sálu hotelu Bartonického důvěrnou schůzi, na níž přednášel dp. P. Al. Jemelka. Bylo přítomno daleko přes 1000 účastníků; hlava na hlavě v sále i vedlejších místnostech, tak že celé zástupy musely se pro nedostatek místa ode dveří vrátiti. Svoji znamenitou promluvou dp. řečník strhl shromážděné k mnohonásobnému nadšenému potlesku. Přes to několik mladíků začalo provokovati. Jak se nám zděluje, byly mnohé legitimace podlouhlým způsobem vykládky a v jedné oficiální docela se legitimace paděly, aby se „osvícenci“ do schůze listivě vloudili. 18letý mladík v polovici přednášky dovolil si přes hlavy starších vážných katolíků polemizovati s průzračnou tendencí, aby schůze trpěla. Když troufalá dotěrnost nebrala konce, lid cítící jízlivé chování mladíka, který řečníkovi nedovedl ani odpovědět na otázku, „co jest to stát“, protestoval proti dalšímu vyrušování. Všichni vroucně dp. řečníkovi děkujeme a prosíme ho, aby co nejdříve znova k nám zavítal! Zařídíme příště všecko tak, aby zúmyslní rušitelé, jimž nejde o poučení, ale o dráždění, do schůze nemohli. Obrovská schůze měla výsledek velkolepý. Tedy dále statně vpřed! — Katolický lid českoskalický.

Z Opocna. 13. prosince konána u nás v Kodymově národním domě schůze strany katol. národní z okresu Opocenského. Návštěva byla velice četná. Ač sál v národním domě jest prostorný, byl účastníky naplněn. Dle praešenční listiny bylo posluchačů přes 500. Přednášku konal redaktor „Střitu“ p. Fr. Šupka. Ve své obsažené řeči, dvě hodiny trvající a častým potleskem souhlasu přerušované, promluvil p. řečník o požadavcích strany katol. národní, a to o požadavcích hospodářských, národních a kulturních. Dokázal jasně, jak neoprávněné jsou útoky proti katolictví, že prý v ohledu hospodářském neustará se dosti o hmotné potřeby lidu, a uvedl příklady, jak právě strany katolické v Německu, Belgii, v Rakousku a jinde v ohledu hospodářském ku prospěchu lidu zdárně pracovaly i pracují. Podobně dokázal vlastenecké stanovisko strany a stručně i stanovisko kulturní. Ku konci povzbuzoval p. řečník přítomné, aby nestyděli se svou vírou i v otázkách veřejných hájiti, a zásady víry v životě veřejném uplatňovati. Takový zajisté člen strany, který v otázkách veřejných od zásad víry upouští a takové lidi podporuje, o nichž ví, že proti zásadám katolickým veřejně pracují, není hoden jména katolíka. Řeč vyslechnuta s pozorností a zvláště ku konci s nadšením. Takové přednášky zajisté vzdělají a posílí lid náš, který právě v ohledu náboženském v různých veřejných přednáškách proti své víře katolické stván bývá. P. řečníkovi náš upřímný dík!

Z Heřmanova Městce. V neděli dne 13. prosince konána byla v Heřmanově Městci důvěrná schůze katol. lidu, na které přednášel p. sekretář Mušík z Hradce Králové o katolické organizaci. Po řeči jeho, obrovským potleskem doprovázené, přihlásil se ke slovu p. Procházka, obuvník, známý již ze Skutče, za stranu národně-socialní. Pan ten nemůže držeti jazyk za zuby, na každé schůzi a v každém shromáždění mluvíti musí, musí všesti trochu svých pyramídálních nápadů, jež pro něho znamenají „národní“ socialismus. Tak i zde. Vytykal věci, jež pan řečník neřekl, a když se tento ohradil, stěhoval si p. Procházka na snáhlivování. Dobře, že všichni p. Procházku známe už z jeho stkvělých řečnických výkonů z námětů a hříbtova. Víme, že jeho nápady nikdo jinak bráti nemůže, než jako vývody humorného kalendáře. Přes jeho řečnickou organizaci byla ustavena a přihlásila se mnohá se-vých odběratelů „Střitu“. Návštěva byla značná, přišli i z okolních obcí jako z Kostelce, Stojic, Boshovic atd. Další činnosti zde! Bůh!

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové úvahy.

Knihy a časopisy

odebírejte a objednávejte v knihkupectví

František Piša

v Hradci Králové,

Velké náměstí 135.

Antikvariát. — Prodej psacích potřeb.
Velký výběr obrazů a hudebnin.

Seznamy zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

J. Ex. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava odejel v úterý večerním vlakem do Vídně. Včera 17. t. m. přijat byl Jeho Veličenstvem, do jehož rukou složil přísahu.

Schůze městské rady dne 14. prosince. Zpráva o činnosti polic. stráže za měsíc listopad t. r. vzata byla na vědomí. — Návrh smíšené zdravotní komise na zjednodušení prohlídky mléka předloží se městskému zastupitelstvu. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 7. prosince t. r. byl vzat na vědomí. — Zpráva c. a k. vojenského staničního velitele, že na zdejší tábor co nejdříve nahradí na vojenských budovách dosavadní jednojazyčné nápisy oboujazyčnými, vzata byla na vědomí. — Provede se sbírka ve prospěch českých menšin.

Schůze měst. zastupitelstva bude 21. t. m. o 4. hod. odpol. v zasedací síni. Udělí se nadace pro studující zdejší realky, chudé vdovy a školní děti, pro podělení 2 chudých rodin o Štědrém večeru; udělí se 2 porce špitálské. Rozhodne se o 2 offertách aid.

Přece nějaký národnostní útupek. Nyní vidí německí velkoobchodci, že náš lid už nedopustí tak snadno bagatelisování češtiny od těch, kteří na české peníze jen se třesou. Německé firmy tedy činí jistě ústupky. Aby český konsument byl poněkud uspokojen, posílají se obědňací listky, prospekty a pod. s textem českým. Lze nešetřit a ledabylost při tom se vyskytnoucí bývá horší trůfalostí než korespondence německá. V minulých dnech zaslány do našeho města objednávací listky na „Sidol“ od vídeňské firmy „Siegel & spol.“, na nichž vytištěno: „Známka ve všech senách chráněna...“ Pobrání továrny: Kolín n. R., Berlín, Londýn, Paříž... Tímto objednávacím v Vás... lahre Sidol... méno.“ Nemůže mít firma, vydávající tiskové takových tiskopisů, ani tolik bětčnosti, aby dala prohlédnouti text mužem češtiny dobře znalým? Nenačezne ve Vídni takých znalců nadbytek? Pozor na takové uctivé přítelky!

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Dramatické sdružení „Tyl“ v Hradci Králové sehraje v sobotu 19. prosince 1908 na oslavu 100letých narozenin Josefa Kajetána Tyla a ve prospěch asylu českého herectva divadelní představení: Josef Kajetán Tyl. Obraz z našeho života ve třech odděleních. Napsal Frant. Ferd. Šamberk. Hudbu složil Dr. Ant. Dvořák. Regisseur Karel Paul. Představení zahájí p. MUDr. Leopold Batěk proslavením o významu Josefa Kajetána Tyla. V meziaktí koncertuje hudba c. a k. pěš. pluku č. 42, osob. kusem p. kapelníkovým. Začátek určité o 7 1/2 hod. večer. Konec o 10. hod. večer. Předprodej listků laskavě převzalo knihkupectví p. B. E. Tolmana na Velkém náměstí.

Ztráta. Dne 11. prosince t. r. po polední stracen byl v důstojnickém parku persianový ruksáček. Nálezce se žádá, aby jej odevzdal na policejním úřadě za dobrou odměnu. Kdož by k vypatrání nálezce přispěl mohl, necht' to laskavě oznámi a policej. úřadu, kde obdrží rovněž odměnu.

Z Rudolína. Na základě úřední vyhlášky o rozšíření se epidemii spály ve zdejších městě a z obav, aby nemoc ta nebyla zavlečena také mezi chovance útavu pro hluchoněmé, nebude se konati z natčení pp. c. k. okr. lékaře a lékaře útavního obvyklá slavnost vánoční ve zdejších Rudolínu.

Malý dům a zahrada jest název přednášky p. Zd. Wirtha, c. k. konservátora v Praze, kterou pořádá v neděli dne 20. t. m. městské přím. museum v Klicperově divadle. Přednáška pojednává bude vlastně o moderním domu a městě, jehož cílem jest po příkladu anglickém vlastní dům třeba menší, satřený na zásadách hygienických a estetických, se vším pohodlím. Tedy ne již mnohopochoďový činžák. Přednáška doprovázena bude řadou obrazů, předvádějících

vzorové stavby městské, domy činžovní, domky rodinné, živnostenské a dělnické. Jelikož lze očekávat v městě našem ruch stavební, není třeba vybižeti ku vyslechnutí přednášky, k níž jest vstup volný. Začátek o půl 8. hod. večer.

Schůze ve prospěch českých menšin nebyla právě účastenstvím manifestační — snad proto, že považovali mnozí řeč p. dra. Drtiny za rehabilitační. Do předsednictva zvoleni tři pánové pokrokoví a jeden z tábora socialistického. Styl resoluce odpovídal složení předsednictva. — Vybižíme však k činu nepraktičtějšímu: necht' sbírka předsevzatá al. městskou radou ve prospěch českých menšin setká se s nejkvělejší úspěchem!

Z výstavy učňů v Hradci Králové. Dne 6. t. m. rozdělovány byly učňům odměny od pořadatelského výboru II. učňovské výstavy v Hradci Král. a Technologického musea za výstavní porotu IX. ústřední výstavy učednických prací v Praze. Mezi mnoha učni, kteří získali první cen, budilo pozornost plně uznání Technol. musea a odměna 20 K udělená jako I. cena učni V. Jedličkovi z Kuklen. Jest to již druhý učň firma p. V. Jedličky z Kuklen, který dobyl si první ceny na výstavách učňů v Hradci Král. pořádaných. Sám p. Jedlička získal již na nář.-hosp. výstavě r. 1903 v Hořicích pořádané první cenu (zlatou medaili) za vystavené výrobky krejčovské.

Z jednoty katol. tovaryšů. V členské schůzi dne 14. t. m. přednášel p. dr. Fr. Reyl o významu a ceně charakteru. — Počátkem února uspořádá jednota sp. likový ples. Žádáme příznivce jednoty, aby pro ples rezervovali si jak svou účast tak i obvyklý příspěvek, až budou na ples zváni. Nyní se hemží Hradec zvačmi výbory; proto čeká jednota se zvaním až po Novém roce. Reklamace pozvání mohou se již nyní dít u plesového výboru.

Jubilejní akademie. Sdružené katolické spolky hradecké připravily nám svou slavnostní akademii na počest jubilea papežského a císařského duševní požitky nevšední ceny. Vkusně dekorované dvorana „Adalbertina“ květinami, národními, papežskými a císařskými barvami vyzdobovala slavnostní náladu, která se stupňovala, když na podium shromáždil se imposantní sbor pěvecký, čítající přes 100 osob, a když sedadla zaujalo četná obecenstva, mezi nimiž pozorovali jsme J. Exc. nejdp. biskupa, Mgr. pap. prelata dra. Frýdka, dvor. radu šl. Koschina, metodř. radu Steinfelda, v. z. radu z Izakovic, plukovníka Jirotku, radu sem. soudu Fischera. Zdařile provedenými smíšenými sbory, věnovanými oběma vznešeným jubileům, zahájen byl vhodně program slavnosti. Účvatný příležitostný proslav našeho katolického poety prof. Hornofa nalezl ve sl. Novohradské velmi šťastnou interpretku. Slovnatý náš řečník vadv. kanovník dr. Šulc dovedl se životních fakt obou jubilejů provést tak zajímavou paralelu, že řečníčský výkon tento byl perlon večera. Všeley hold dlužno vsditi pěveckému umění pí inženýrové Jančové, která ve svém solovém partu podala uchvatné ukázky svého hlasového bohatství. Plav věk zasloužil delikátní průvod na pianě pí radové Bartheldyové a pí prof. Hobzkové, jakož i ochota el. Coufalové, která již svým zjevem vhodné tlumočila Zeyrovu pohádku. Tihu večera nesl výborně sezpívaný pěvecký sbor pod uměleckou takovkou dra. Šetiny. Pět obtížných skladeb bylo předneseno s tak uměleckým pochopením, že bychom přišli do rozpaků, kdybychom některou skladbu kladli výše nežli ostatní. Jsme povděční p. dirigentu, že z oficiální slavnosti vytvořil produkci uměleckého rázu. Zasmamenáváme též s plným uznáním spolupůsobení vadv. ředitele Sekery při průvodu na harmonium a dp. Sahuly při průvodu na housle. Shrnujeme svůj úsudek ve slova plaého uspokojení nad zdarem manifestační katolické slavnosti, kterou byl dán průchod církevním i laickým citům hradeckých katolíků. Ke konci svého referátu obracíme se ještě k těm, na jejichž účast mohlo býti všim právem počítáno, a upozorněním, že přítomná rozkladná doba nutně žádá, aby povolnými činiteli bylo všemi vhodnými prostředky sesilování církevní a dynastické smýšlení. Naše akademie teno osl sledovala a není pochyby, že se ho neminula.

Regulování Labe. Bourání starého mostu, podezdívání nábrží, stavba pilířů k nov. mostu sice nastalým zimním počasím zastavena, nicméně činí se přípravy k jarním pracím. Labek koryto mezi starým kamenným a železničním mostem se zvláštěními drapáky prohlubuje a haldy písku odtud kupí se na nábrží. Také stromy a keře po obou březích Labe až k železničnímu mostu padají pod sekerou a pilou, aby tu na jaře mohlo býtí započato s rozšiřováním řečiště a vysídlováním nábrží. Vrbiny, které za letního odpoledne, stápníky se v hladině labek, dodávaly Labi malebného rázu a skytaly ptactvu milého útulku, mizí ovšem s povrchu zemského, ale snad snahou správy města a okružňovacího spolku zastkvi se nová nábrží v lepším ještě státě.

Pěvecko-hudební „Dorost“ V Studebného pořádá v neděli dne 20. t. m. v Novém Hradci Králové v místnosti p. H. Malce velkou pěvecko-hudební akademii. Začátek v 6 hodin. Vstupné 32 hal. Uctivě sve „Dorost“.

† **Vine. Marek.** Dp. farář mikulčský na odpod., čestný občan Mikulče a Malé Úpy, zemřel zaopatřen jsa sv. svátostmi dne 16. t. m. v 66. roce věku svého. Tělesná sobránka zesnulého uložena 17. t. m. na hřbitově rohoznickém. Ave, anima pia!

Ze Smiřic. Dne 6. t. m. přednášel ve Všeoborovém sdružení křesť. dělnictva p. Jaroslav Bastl z Pouchova. Poukázav na neutěšené poměry dělnictva, malorolníka a živnostníka, dovodil jasnými důkazy, že poměry ty nezavinili ti vykiřčení klerikálové, ale ti, kdož jsou pány na burse. Vysvětliv také, jakou ošemetnou brú s ubohým dělnictvem hraji vůdcové sociální demokracie, vybízel přítomné k organizaci na základě křesťanském, zvláště důrazně kladl na srdce, by pamatováno bylo na mládež. Pan řečník zajisté si zasloužil potlesk, jímž byl odměněn; mluvil s přesvědčením. — Má-li všeoborové sdružení u nás zkvetat, je třeba podobnou přednášku uspořádat častěji a horlivě agitovat, by návštěva byla aspoň taková jako poslední. — Dne 13. t. m. dle slibu svého mluvil o cestě do Říma předseda katol. spolku dp. Fr. Frydrych za neobyčejné účasti obecenstva. Přednáška, kořeněná humorem, panu přednášejícímu vlastním a doprovázená množstvím světelných obrazů, pontala přítomné tolik, že snad ani nepozorovali, že přes celé 3 hodiny naslouchali slovům p. přednášejícího, který zvláště důkladně vysvětloval umělecké památky věcného města. Dne 14. odpol. mluvil opět ke školním dětem, takže nutno vsditi velebnému panu díky za obětavost, která se nelekala tak veliké námahy. — V našem městě, jak již minule oznámeno, po řetě p. poslance Kotlanta ustanovena „Národní rada“, která zvláště dbáti bude o provádění hesla „Svůj k svému.“ Každý dobrý Čech stízení její uvítal s radostí; jen aby ale její činnost nebyla skončena již tím, že byla ustanovena. Pole působnosti její může býtí zajiště široké a vděčné, zvláště u nás ve Smiřicích, kde po celá léta jsme provokováni několika israelity, kteří nedbajíce, že žijí v kraji a městě rýse českém, jako nám na posměch vycházejí se svojí němčinou na ulice, do divadel a koncertů, a jen tak s mileostí ještě že český poděkují na uctivé pozdravy, jimiž je naši dobří občané zasypávají. Zde je třeba nápravy a očisty — a více národní hrdosti. Pak podobné provokace byly by úplně nemožny. Nuže, provádějme důsledně heslo „Svůj k svému“, to nejlepší naše národní obrana! Méně slov a více skutků!

Sbor dobrovol. hasičů ve Smiřicích pořádáti bude v budoucích měsících řadu vzdělávacích přednášek sice nepolitických, ale směřujících k poznání pravdy i obrany naší národní. Chce slyšeti řečníky různých stran, jaké úlohy pro budoucnost naše české hasičstvo a jiné spolky čekají. První řeč bude mlti dne 26. prosince 1908 o 2 hod. odpol. v hotelu „Andrejsk“ p. Jos. V. Štastný, křesť. učitel, organizátor menšin a odborů Ústřední Matice školské z Prahy. Vysvětlí se všichni uvědomělí Čechové, by se této důležité přednášky zúčastnili. Vstupné ni příspěvky se nevybírají!

Příherná tragédie v Holicích. Tekla Opová z Nových Holic, která před časem jako uzdravená se z útavu choromyslných domů navrátila, pracovala delší dobu s mileostí řediteli p. V. Glasra v továrně na obuv Hermanova Hirsche v Holicích, kde si týdně vydělala 10 K, z kteréhožto výdělku vyživovala svou četnou rodinu. Pro rodinné sváry (muž její jest znám vábec jako notorický pijan kofalky) zhoršil se její duševní a zdravotní stav tou měrou, že městský lékař p. dr. Čeněk Zemánek nařídil, aby žena tato dána byla do obecní věznice; prý se za pár dnů vzpamatuje a přijde takto zase k dobrému rozumu. Prokázáno v svědectví p. dr. V. Baurem, obvodním lékařem a t. č. starostou obce Holic, p. Jos. Valentou, měst. policejním nadstrážníkem a p. Jos. Baladou, měst. officiantem. Když asi třetí den nato po jejím uvěznění, které se stalo 22. listopadu t. r., jmenovaná Tekla Opová ve věznici okno a veškeré zařízení rozbila, sama sebe vážněji poranila a šat se sebe strhala — nařídil p. dr. Zemánek, aby okno rozbité prkny bylo zatlučeno a aby Tekla Opová jako šílená dále ve věznicí ve věznici byla ponechána. Prokázáno p. Jos. Valentou, městským nadstrážníkem, p. Jos. Baladou, měst. officiantem a p. dr. V. Baurem, starostou města. Tato šílená žena a matka 6 nezopatřených dětí vězněna byla na rozkaz daný měst. lékařem p. dr. Zemánkem. Ponechána bez dozoru od 22. až do 27. listopadu 1908. Následky tohoto jednání zodpoví příslušní pánové před soudem a také před veřejností. Tato Tekla Opová byla ve věznici několik dnů drtána obnažená a bez dozoru v úplné tmě. A když dne 27. listopadu p. Jos. Balada ve věznici této v kamnech zatopil, vytáhala šílená žena slámu ze slámníku, tuto zapálila a sama se těšce popálila. Byl však v blízkosti sednický pomocník, který ve dvoře obecním pracoval. Sponzorov, že proniká silně kouř z věznice této, upozornil policejního komisaře na hrozící nebezpečí. Ten rychle sešel dolů, dvéře otevřel, sám se také popálil, přece však nešťastnou Teklu Opovou před úplným uhořením zachránil. Opatřena bytí nejnutnějším oblekem, dodána byla tato nešťastnice do nemocnice v Pardubicích a jak jsme se dověděli, po-

lehčí bolestí, již známe. Nyní jest otázka, kdo se ujme malých, postaralých sirot, které tak tragicky byly přeloveny o drahou jim bytost, matku-šivitelku — kdo jest nyní povinen o sirotky tyto pečovat? Obec? Nikoli, vybrá ti páni, kteří se o ženu tu špatně starali. — Zajímavá je, že dopisovatel do „Východočeského Obzoru“, který tak rád veškeré správy s helické radnice do toho listu zasílá, o případě tomto se ani nezmiňuje. Proč? U nás tomu dobře rozumíme.

Z válečného táboru v Nechaněvsi.
Tak poslešné hlásím, že — jak jsem byl dříve již ohlásil — hlavní „manévrové“ válečného tažení na spojitelné započaly. (Drobátko jsem se s tím zdržel — proč se tak atalo, uvádím níže.) Přes to, že jsem starý voják, který prodělal všelijakou patálii, jsem nad těmi nynějšími pokroky a vynálezy celý smáknutý. Já — apropos, přibyl mi jeden patrolista a ten má službu každý den před 8. hodinou ráno před radnicí — (aby tam jako včas chodili, poněvadž tam mají mnoho a mnoho práce a snad teprve budou, až se o příštím rozpočtu objeví díry, které se nebudou moci nikde ucpat.) Z čeho jsem měl největší strach, jest, aby nás nemávštivila „cholera tobagánus“; to je mrška, ta když někam zalezla, je s ní potíž. Již jen tak tak, že se u nás neroztažovala. Leč od medicínské fakulty bylo učiněno řádné opatření a od města nařízeno „vypucování“ hlavního kanálu v Palackého ulici (občane po několik roků žádali za vyčištění), kde s odvahou nadlidskou sledoval sám práce tam konané náš nám vždy tak milý starosta Fr. Rašín, na kterého budeme v pozdějších dobách různými tituly vzpomínati. Ten musel z první ruky ty bašilly „okošťovat“, zdaž to ten náš dobrý lid vydrží. No — je to silné dost, prorazí to rýmu líp než „Forman“. Teď však opravdu nevím, zdali to elali k vůli čistotě anebo aby ta nemoc nepříšla. Snad chtějí tak desinfikovat ulici a náměstí, poněvadž, co tyto řádky píši, jest smrdutý vyházený kal dosud na hromádách na náměstí. Ale jak starý patrolista mám za to, že je to k vůli tomu válečnému tažení — a že regiment, co má zelené výložky, bude toho proti vojsku opozičnímu jako bariád poukívat. Hlavní věcí však teď bude, abych přišel z patroly dobré zprávy — a jak poslední válečné porady ukázaly, zdá se, že od „zelených“ tentokrátě prohrajou. Tak poslední dobou se ukázalo, že mají ve svém středu dosti neschopných vůdců. Jeden, kterému byla svého času odebrána šavle — zase z nějakého nátlaku ji obdržel zpět, ale nějak moc otupělou a pokřivenou — tak že teď vypadá jako šlakem raněný. Ještě žádná palba nezačala — a již několik jich udělalo poslední dobou velké „reťeré“ — a to proto, že se prý měly rozdávat „rekvizice a válka není ještě ani započata. Achich, až to začne — to bude mrtvot! Už nyní někteří generálové chtějí slomit šavli a poděkovat se se svých hodností. Já sám jich několik možná nabru. To je ještě dobře — že tu máme na to dva andělové vozy, že nebude velké zdržování. A to všechno k vůli té nešodě, že se do válečného útahu peněžního drali dva najednou — i z našich řad jeden — tak teď se to rozhodne. Bude nejspíš jmenován některý z cizí garnisony, ale než mu to dají, musí si nechat přišit zelené výložky — leda by ovšem vyhráli nepřátelé — opozičníci. Už je v skutku u nás nejvyšší čas, aby takový režim vzal konec. Teď si tak vzpomínám, co bychom si počali, kdyby nám tak příroda vzala toho prvního generála od zelených! Kdo by to všechno vedl? Vždyť on má oči až v kuste a vidí, které dvěře se mají otvíratí dovnitř a které ven! On má totiž černá skla a proto z té tmy dobře vidí; a zase naopak — nikdo nevidí do něho. Taký na něm žádný asi nevidí (jak to u generálů bývá), že jest on ze šlechtického rodu. To uvidíme, až se jedenkrát pořádně „pofeje“, zda-li mu poteče modrá krev. Jisto jest tolik, že šňání matriční výtahy ještě z dob, kdy rytířové měli brnění. Myslím, že náš rytíř už brnění má, anebo aspoň brzo dostane, (do nobou? Pozn. red.) už proto, aby se v tom hlavním útoku všechny rány od něho odrátely. Ostatně bude-li vidět, že by padl, uteče se jako včty ke leti; na to je chytrý dost. Jestliže byste chtěli vidět jeho erb, teda se jděte podívat; visí mu nad ložem (nejspíš s nebesy, jak to u rytířů bývalo) Dal si to extra od jednoho kumštovního pána „poričtovat“. To se rozumí, že ten znak bude mít vypálený i jeho válečná kobyta; kde, na tom nezáleží. A té kobyly o „fut“ se postará bývalý starý generál, nyní v pensí, jako „vojenský dodavatel.“ Tak — a nyní vojáci muničí do kapsy (Jakou? Pozn. red.), paže tuž, vlasti služ a občane, ty — dělej dobrotu a nehádej se! Tak — prosím já zase na petroli a výsledek nejen nynějšího, ale i jiných manévrů v raportu poslušně přinesu. A jako starý voják — „hapták, maršira máří!“

Kalvinští duchovní významemami křesťanem. Jakmile se roznesla správa, že evang. sepoři s Chocné a Ranné byli významemami křesťanem, katolíci se zamysleli. Ptali se evangeliků: „Jak pak se to týká dohromady? Váš páni a vy sami nepřijímáte křtí na kostele ani doma; ale křtí od císaře-plna jest vaším duchovním vítaným. Udělá-li služka nebo čeledín křtí, již se na něženete: „Proč se škrábete po tváři?“ Jedna maminka kalvinská svému dítěti katolickému „nářad“ domla-

vil: „Meddlej mi ta šibenici!“ A teď páni ten křtí přijali. Jak se to týká? Evangelikům je z toho horko, tak že odpovídají vyhýbavě: „To naši páni nedostali křtí, ale medaili.“ Ti páni hejtmani by byli případněji jednali, kdyby byli odporučili pro evangelické duchovní kalich. Ať to naposledy nedopadne jako v jedné tovární osadě, kde služka tamějšího šída vypravovala, že dostal jeden pán záslužný křtí. Izraelita jí řekl: „Neřkejte křtí, nemohu to vystat; přede mnou jste měla říci, že dostal medaili.“ Služka druhý den hekala, chodila shrbená a sahala si na záda. „Co pak vám je?“ tázal se žid. „Já — já mám loupání v medaili.“ Teď evangelici by křtí také rádi zaměnili aspoň za medaili.

Z Kutnohorska. Hrdzostrašné historie vypravuje „Venkov“ o Kutnohorsku v čelech z 12. a 13. prosince. „Pater Mašina a P. Král mohou si noby uběhat. Od vesnice k vesnici — ano od stavení k stavení chodí, aby organizovali lid.“ (Cudáci páteři, ti se naběhají! To agrární zemané to mají mnohem pohodlnější. Zavolají jednoduše obecního strážníka, dají mu haldu „Cepd“, po případě i „Havlíčka“, a ten jim to od stavení ke stavení musí roznosit sám, aby nepřišel o chlebiček. Po policajtovi obešou své věrné, přijmou od nich slib věrnosti a organizace agrární je hotova.) „Kdo se klerikálům opře a chce hájiti pravdu, tomu se vede zle. Učení své počnou mu vtílkati sklenicemi nebo židličkami, jak již často dokázali.“ Mus-li „Venkov“ proti organizační práci naší na Kutnohorsku bojovati takovouto *nehodnou lži*, pak je to pro nás svědectví nejlepší. Kde na Kutnohorsku své „učení vtílkali jsme sklenicemi nebo židličkami?“ Jmenovat schůzi! Dosud konány byly naše schůze: v Kutné Hoře, Sedlci, Malíně, Hlízově, Čirkvici, Červ. Janovicích, Kornticích, Zbraslavicích, Oumoníně, Křeseticích, Suchdole a Dobřeni. *Na které z nich bojovatelé jsme sklenicemi a židličkami?* Všechny tyto schůze byly důvěrné a vesměs klidné. Klid jen ve dvou byl porušen, ale právě od těch, kteří teď na nás vinu svalují. V Oumoníně pokoušel se vniknouti do naší schůze rolník p. Peřina. „Venkov“ píše, že prý měl legitimaci, k této schůzi. Ano měl, ale zfalšovanou, dodej, pravdomluvný „Venkove!“ Jistý rolník z Chrásta do oumonínské schůze pozvaný dal svoji legitimaci p. Peřinovi a ten na ni napsal jméno svoje. V Křeseticích stádníci jeden domáhal se na schůzi naší slova, ačkoliv neměl legitimace, a nechtěl odejít, že prý na schůzi má právo každý mluvit. — To už si musí někteří páni odvyknout myslet, že proti katolíkům je všechno dovoleno. „Venkov“ dokládá: „Úkolem jejich je rozeštvat venkovský lid — a pak nad ním vládnout.“ V čem ta vláda „klerikálů“ má spočívat, to ovšem nevíme. Takového bulíka všem svým čtenářům na nos může jen „Venkov“. Že své čtenáře za tak bláhové považuje, jsme ovšem nevěděli! Přiznám se také lamentoval „Venkova“, že v Křeseticích se k naší straně přidali někteří bývalí národní socialisté. Je vidět, že agrárikům je každá strana milejší než naše, ačkoliv hospodářský náš program je besvadný.

Z Vyn. Veselí. Za příčinou oslavení pamovníkého jubilea pořádala se zde v předvečer dětská hra se zpěvy: „Tři haléře“ se svolením družstva „Máje.“ Úspěch morální i finanční byl velmi uspokojivý, hra opakována třikrát. Díky dobrodiním, kteří činili i finančně hra podporovali. — Hra končila pěkným živým obrazem „modlitba za císaře“, o jehož ustavení má v prvé řadě zásluhu velp. Fr. Knapp a Em. Fouček, správce zdejší stravnovny, kteří oba se vynasatili spolu s p. uč. Vichem, aby ta milá drobotina hru pěkně předvedla. A — předvedla; ten čilý temperament slávil zde plně vítězství ve prospěch „Polévkového ústavu“, kde děti netuší, co dá práce, aby si člověk mohl v klidu polévku sníst!

Z Haberska. V neděli dne 13. prosince t. r. pořádána byla v obci Mítáčkách u Habrů sdělitá schůze, na kteréž promlouval snaživý a obětavý náš p. poslanec Adam o politické situaci a zemském sněmu. Typce stěhoval si v krásné řeči své, jak mají Němci práci, kterouž vykonati bylo povinností sněmu. Přednáška p. poslance vyslechnuta s velkou pozorností od přítomných zde ve velkém počtu nasinců z Proseče, Jitřkova a Uhelné Příbramě a oceněna náležitě namáhavá a obtížná práce p. poslance, kterouž jako jediný český katolický zástupce na zemském sněmu podnikati musí. Další jeho činnosti z plna srdce voláme: zdaž Bůh.

Z Velké Řetové. Dne 11. t. m. doprovodili osadníci zesnulého zdejšího zasloužilého občana, p. Jos. Kmenta. Zasloužil si věru právem, aby se chvalitebnou svoji životní činnost odměnila jej osada alespoň důstojným právem k domu Božímu. Posbývá jim mládež opět j-dnoho pamětníka slých i dobrých starých časů, osadníci pak dlouho vzpomínati budou na něho jako na spěváka při pohřbech, jichž se téměř do jednoho zúčastnil. V pokročilém věku 80 let neleká se alé nepohody, aby dostal své povinnosti. Avšak nejvíce pohřbovatí jej budou osadníci v kostele. Nebo kdo nahradí káru dobrou sílu pěveckou i hudební při službách Božích a kdo zastupí nám tak dobře padíže jako zesnulý p. Kment? Všichni při službách Božích samostatně dlouho budou vzpomínati na vetchého staříčka, jenž do poslední chvíle spě-

chal na kůr do chrámu, aby tam řídil mladší alty-pěvecké i hudební, jichž i ve svém potomstvu mnoho vycvičil a v chrámě uplatnil. Ještě na jubilejní den Jeho Veličenstva chválal do chrámu, aby zpěvem oslavil slavnostní den pracovníkův, a byla to také poslední jeho návštěva. Také skoro jubilejní — a sice veliké jubileum, neboť tři čtvrti století působil k oslavě domu Božího. Země budiž mu v odplatu za jeho službu lehkou! — V. K.

Darování. Laskavostí pí Červené, obchodnice v Jaroměři, byla uspořádána sbírka na „Útulek sv. Josefa“, která vynesla 38 K. Darovaly velect. dámy: 6 K. Lašková; po 4 K. Šmídová a Ettrichová, po 2 K. Neumanová, Kudrnáčová, Nováková, Šašková, po 1 K. Notárová, Ottová, Probošťová, Erbenová, Mrázková, Kupková, Chmelíková, Němcová, Čuchalová, Fischerová, Kolářková, Somernicová; 60 h. Jarošová, po 50 h. Krajancová a Kočvarová, po 40 h. Fingrová, Pokorná, Stránská, Relichová, p. Samek a 2 hodné školáčky. Obnos ten odevzdán svému účelu dne 11. t. m. Všechněm šlechtěným dárcům nynějším i z roku loňského zaplatí Bůh!

Různé zprávy.

Upozornění našim odběratelům. Přiložili jsme složit listky, aby byly vyrovnány nedoplatky. Posud však listků nebylo použito k placení v míře náležité. Prosíme tudíž znovu, aby každý, kdo nevyrovnal předplatné do konce tohoto roku, bez meškání vykonal svoji povinnost. Kdo odkládá, lehce zapomene. Jestliže dlužníci řádně před koncem prosince zaplatí, ušetří nám mnoho práce spojené s účtováním a upomínkami, jichž frankatura znamená pro nás zbytečné výlohy. Neodkládejte placení nedoplatků až na leden, ale dostojte svojí povinnosti ihned! Prosíme, aby byly laskavě též do konce roku zapraveny všechny naše pobledávky za „Čas. Úvahy“ a podržené spisy z „Knihovny Obnovy“. — Sdělujeme svlaště pp. dopisovatelům, že „Obnova“ vyjde příští týden již ve čtvrtek ráno, tedy o den dříve.

Kde jest Národní rada? Německé moře se rozstřílo. Na hlavu Čechů sesypalo se z Němce tolik bany, Čechové jsou jim jako divoši, ba i vztěklými psy nás zobrazují na poblednicích z Maichova, vysívá se i Německo, aby zakročilo v Čechách proti nám. Německý kancléř kníže Bülow nedal na sebe dlouho čekatí a na říšském sněmu zahájil proti rozblivení německých lebek „pražskou luzou“, vysíváje všechny Němce k solidaritě, a na odvetu za Prahu nechť německí práce-dárcové propustí české dělníky a nezaopatrují německými prostředky nejvášnivější nepřátele německého národa. A z české strany proti tomuto štvání dělá se pramálo. Ještě že si naši začali, na říšské radě zaprotestují. Vláda ke všemu tomu slabá, nerozhodná. Nač se marně rozčilovat? Přistupme k práci. Ať Národní rada svolá co nejdříve sjezd zástupců měst a větších obcí vůbec ze zemí koruny české. Tu pak nechť se utvoří do nejmenších podrobností národohospodářská organizace a pak provádí se i v té nejzastrčenější obci. Proti špinění dovoleno nám přece v mezích zákona se bránit. Agituje všude pro tuto myšlenku, volejte z každé obce Národní radu do práce!

Svebedemyslnost francouzských volných myslitelů. Dr. Fayard, lékař v Neuville-de-Petou jmenován byl lékařem státních drah francouzských. Leč ředitel stát. drah najednou lékař oznamil, že povýšení jest odvoláno. Prý „lékař, který chodí na máš sv., nemůže býti lékařem státních drah.“ Tak! Jak jen mohl škoditi nemocným lékař už proto, že se modlí? Vždyť právě nejelavnější lékař francouzský dr. Pasteur chodil pilně do kostela. A pak se u nás diví lidé ti, kteří s francouzským násilnictvím na oírku souhlasí, že katolíci rodiče reptají při pozorování, jak pokrokatý učitel místo plnění své povinnosti snáší se slebčovatí ve škole katolickou víru! Katolíci rodičové pro svoje rostrpění mají důvody nejvážnější, francouzští zednáři však pro svoje odkopnutí dra. Fayarda mají pouze důvod ve své moslemínské nenávisti všeho katolického. — V dívčí škole u Reanes velice dráždil pokrokatskou učitelku křtí; táž její tyčouna shodila na zem k úžasu dětí. Když však 6 července udeřil blesk do školní budovy, velká hrđinka se tak polekala, že se začala modliti růženec. — Obyvatelé ostrovů St. Pierre a Miquelonu chtějí, aby děti jejich učily se ve školách katolickému náboženství. Poukazuji na to, že zákon zapovídá řeholníkům učiti pouze ve Francii samé — nikoli v koloniích. Guvernér vš k jedné dále protizákonně. Katolíci chopili se své pomoci, a velikou obětavostí založili si tak sv. „volnou školu“, totiž od státu nezávislou, samokromou. Leč matka Francie vzrázala přes vše, že bude pokutována 100 až 1000 franky každý, kdo bez povolení státu jakoukoli školu založí. Při odcitování „provinění“ uloží se pokuta 500 až 1000 franků a nadiktuje se vězení od 6 dnů do 1 měsíce. Mimo to škola se ihned uzavře. Podaná žádost katolíků však ministrem kolonií zamknuta.

Obyvatelé však, odvolávajíce se na zákon, školu otevřeli. Francouzský národní úřad však, ji zavřel a učitelům velké tresty. Tu již pražská třpělost jinak pokojným lidem, tak že uspořádali demonstrace proti vládě. Francie — kvostný vzor svobody, ale výhradně židovského kapitálu!

Praha v rozpočtu na r. 1909 vykazuje potřeby 13,831,859 K proti 12,681,040 K loni; úhrada činí 8,624,255 K proti 7,671,498 K s loňska, jeví se tedy schodek 5,207,600 K proti 5,009,542 K loni. Mimořádný rozpočet má 2,352,498 K potřeby a 1,535,997 K úhrady, schodek činí 706,601 K. Celkem tedy obecní hospodářství v Praze vyžaduje na r. 1909 K 16,084,357 a při tom schodek K 5,914,201. Praha tedy finančně příliš sčvrkle nepokračuje. — Jméno obce vůbec činí 165,002,111-94 K, dluhy K 130,256,751-50.

Význam hospedářského osamostatnění vystupuje zvláště v popředí za dnešního národnostního rozruchu. Každý jednotlivec může a musí k tomu přispěti bez ohledu svých osobních zájmů. Od haléře počítáme! Považme, že při 5 1/2 mil. českého lidu 1 haléř vynaložený na životní potřeby činí za den 55,000 K, za měsíc 1,650,000 K, za rok 19,800,000 K. A nyní počítejte, kolik haléřů vydáte denně za nečeské výrobky: cukr, cikorii, mléko, mouku, mýdlo, sirky atd. — a to ještě dnes, kdy náš český výrobek směle může konkurovat s cizím, kdy jej i předčí. Kupujeme jen od českých obchodníků a do krajnosti od nich žádejme české výrobky. Jinak jistě nezasloužíme, aby nás brali vážně ti, kterým zanecháme své peníze, ať si dovolují k našemu národu nejhrubší urážky.

Čech k smrti odsouzen v Chebu. Před chebskou porotou odsouzen k smrti provazem český člověk Jos. Šmíd. Šmíd sice německy mluvit neumí, ale přes to na látkách předsedy soudu vyslyšeli ho německy. Obžalovaný soudcem nerozuměl a na všechno přisvědčoval v domněnku, že prý si tím jen prospěje. A když mu oznamován rozsudek smrti, ani sebou nepohnul, nerozuměl. Teprv když mu soudní sluha vysvětlil, jaký trest ho stihl, vykřikl: Ježíš Maria, to není možné, vždyť já se nedoznal! Snad se aspoň teď ve Vídni zvednou k ráznéjšímu zakročení. Či jest fanatismus německý v Rakousku všemocný?

Také volební prostředek. Anglické ženy se o právo volební, srovna rvou. Volební jejich schůze, protesty a demonstrace bývají daleko hluchnější nežli u nás. Na takové ženy, rozohněné pro právo volební, vyzráli nedávno v Londýně škarohlídové mužští, kteří za schůze pustili mezi ně 6 živých kry. Hrozná panika nato: se ženského světa vše za hrozného, zoufalého křiku skákalo na židle, stoly, nebo prchalo ven.

Náš vývoz do Srbska na posledních let. Dle důvodové zprávy min. obchodu činil náš vývoz do Srbska v roce 1905 33-4 milionů dinárů, 60-04 proc. celého dovozu. Německo dovezlo tam pouze za 6.2 mil. din., t. j. 11.57 proc. R. 1906 nastala v tomto poměru neobyčejná změna. Náš vývoz do Srbska poklesl o 11.2 mil. din. na 22.2 mil. a na 50.1 proc., kdežto německý vývoz stoupl o 3.5 mil. din. na 9.7 mil., t. j. 21.96 proc. Také vývoz všech ostatních států do Srbska vzrostl. V r. 1907 nastalo pro nás další zhoršení. V roce tom stoupl dovoz do Srbska z Německa o dalších 10.6 mil. din. na 28.8 proc. a dovoz z Anglie o 5.6 mil. na 14.4 proc. Mezitím však poklesl podíl Rakouska na 36.2 proc. Během dvou let ztratili jsme na srbském trhu své dominující postavení docela. Oproti tomu nestroskotalo srbské hospodářství na tom, že rakouské odbytiště bylo mu nesusadno přístupno. R. 1905 činil podíl naší říše na vývozu Srbska 90 proc. R. 1907 poklesl podíl ten na pouhých 15.9 proc. Mezitím však starali se Srbové čile o odbyť svých produktů na jiných trzích, a kdežto r. 1905 činil vývoz do všech ostatních států mimo Rakousko jen 10 proc. z celkového vývozu, byly zúčastněny r. 1907 na vývozu Srbska: Německo 40.4 proc., Belgie 16 proc., Italie 6 proc., Rusko 3.8 proc.

Válečná pohotovost Červeného kříže. Rakouská společnost Červeného kříže je dokonale připravena, aby mohla zmírnit útrapy války, kdyby válka byla dnes neb zítra vypověděna. Společnost Červeného kříže je s to postavit okamžitě do služeb humanity 33 kolon a 2 polní depoty a vedle toho disponuje rozličným sanitárním materiálem v ceně 1,500,000 K, souborem asi 650 vozů. Od máje pracovala Společnost co nejhorlivěji a započala vojsko za tu dobu 800,000 balíčků a obvazů pro okamžitě upotřebení. Cena těchto obvazů pět se na 225,000 K. Velký pokrok Společnost učinila pořídívají si převosné Roentgenovy přístroje, jimiž by připadla sloha velmi důležitá.

Pečet vojska v zabraných zemích. Dle vládních vládních listů nachází se v Bosně a Hercegovině asi 100,000 mužů vojska a to: Na Dunaji, Sáve, Drině, na hranicích sandžaku novopazarského a Černé Hory a v Boce kotorské jest asi 60,000 mužů. 40,000 mužů jest avšak Bosny a Hercegoviny u železničních linií. V posledních 14 dnech jelo přes Terst do Kotoru lodí se 10,000 mužů. Dle vládních vládních listů, které jsou v tom směru informovaný s. Pečt, sestředilo Rakousko v Bosně a Hercegovině už teď přes 120,000 mužů.

Zvýšení nákladních tarifů na státních drahách. k němuž určité dojde příštího roku, vynese ročně 40—50 milionů kor. Současně se zvýšením nákladních tarifů bude snážen stanovní poplatek. To by znamenalo koncesi pro obchod a průmysl, kdyby vláda neměla pevný úmysl zvýšiti manipulační poplatky srovná o tolik, kolik vynášel doposud stanovní poplatek. Obchod a průmysl dostanou se, jak patrně, z deště pod okap. Také v Uhrách budou zvýšeny tarify na státních drahách a zároveň provedena rozsáhlá decentralizace státních drah. Zvýšení tarifů, jak sdělil státní sekretář Saterenyi, vynese 10—11 milionů korun a bude platiti jenom pro vnitřní dopravu.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nalazajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Otázka opatřování pitné vody vždy nalahavěji žádá rozluštění své i v menších obcích; nutí k tomu též zkušenosti z letošního sucha. Řádných studní se zdravou pitnou vodou bývá v obci poskrovnu, všelijaké motály, rybníčky na návsích nevyhovují svému účelu, nebyvají ozdobou obce, jsou proto občané nuceni postupovati s duchem a potřebami času a zaříditi si účelný a trvalý vodovod. K tomu mohou se odhodlati i obce malé. Na př. stavbu nového vodovodu provádí právě Ostrov na Moravě, obec čítající něco přes 1100 obyvatel. Náklad rozpočten na 60,000 K a s polovice uhrazen státní a zemskou subvencí, druhá polovice uhrazovati se bude — pivním krejcarem. Obce, které si hodlají poříditi vodovod, mají nárok na subvenci 30% z projektovaného nákladu na vodotěsná zařízení, a platební lhůtu určiti i na 50 let. Řádný vodovod jest vždycky známkou pokročilosti obce.

Duchovní pouť do Lurd. Obrazy z Italie jsou již delší dobu na cestě. Jakmile dojdou, budou se slíbené památky ihned expedovati. Prosim tedy o pozhovnění. Na dotazy, bude-li se r. 1909 konati česká pouť do Lurd, odpovídám, že nikoli, neboť příštího roku má se konati česká pouť do Sv. Země. Leop. Kolísek, farář v Předklášteří.

Výhodná koupě. Katolické spolky a jednotlivci dostanou za 10 K předem zaslaných vzácný obraz „Dolorosa“ od mistra F. Jeneweina (v ceně 10 K) a k němu zdarma za 10 K dobrých katolických knih. Adresa: Nový Život, Prostějov.

Poslední řeč posl. hr. Vojt. Sternberga v říšské radě, která vzbudila všeobecný zájem, vyšla úplně jako brožura nákladem „Lidových Listů“ v Chocni. Prodává se za 30 haléřů. (Zaslati lze v pošt. známkách.)

Skofice jest vonná kůra větvi skořicovníku, který má vzrůst křovitý a nedosahuje větší výšky nežli 3—4 m. Skořicovník jest domovem na ostrově Ceyloně, kde roste místy v lesích dosud planě. Z Ceylonu rozšířilo se jeho pěstování do Vých. Indie, do Číny, na ostrovy Sundské a Filipínské; v nejnovější době pěstuje se též v Africe jakož i v horké Americe. Pěstování jeho nedá mnoho starostí. Za málo let dospějí rostliny ve vzrůstu tak daleko, že se jim mohou některé větve, které dosáhly tloušťky prsta, za příčinou výroby skořice odebrati. Děje se tak v době největší mizy, obyčejně dvakrát do roka, a to vždy každá 2—3 léta. Kůra se sloupne a s napsáté na obě tyči odstraní se vadjší bezcenná vrstva (korek), až zůstane jen tenká vrstva vnitřní, velice vonná a kořená. Nato položí se 8—10 kor na sebe v malou slohu, načež se tyto korevé slohy suší a to nejprve ve sluně, potom na parném slanci. Sušením změní se dosavadní bělavá barva kůry ve žlutěhnou (skořicovou) a oba okraje korevých sloh svinou se dovnitř, tak že vzniknou dvojité trubice. Usměná a pro obchod určená skořice sváží se pak do skladiště, kde zvláštní znalci dle jemnosti ji rozřídí. Poté se svasují trubice stejné jakosti do svazků, obvykle 100 trubic do jednoho, a ty zařezávají se pak do plátna, aby se z nich libě aroma při obchodu dopravě nevtrácelo. Úlohy

a odpadky skořice, které vznikly při loupání, oškrabování a sušení kůry, sušítkují se tím, že se bud rozmelou na moučku, která pak přichází do obchodu jako skořice mletá, anebo se v nich destilací vytáhne vonný, tékavý olej — silice skořicová, již se upotřebuje v lékařství, voňavkářství a v likárnictví. Pro vysokou cenu prodá se však právě skořice ceylonská u nás velice málo. Větší část skořice u nás pochází ze skořicovníka čínskému.

(Z a s l á n o).

Druhý výkas příspěvků na venk. knihovny.

Odbor Jednoty bohoslovců královéhradeckých na zakládání venk. knihoven darovali na příspěvků

P. T. pp: 20 K Nejmenovaný s Pardubic, 6 K ThDr. Gustav Domaby, papf. bohosloví, 5 K 10 K ThDr. Ant. Mikan, kaplan v Brandýse n. Orli., 4 K ThDr. Fr. Šulc, prof. bohosloví, 5 K Emil Kapoun, děkan v. v. ve Vys. Městě, 3 K ThDr. Fr. Reyl, rektor bisk. chláp. semináře, 3 K Jos. Šrámek, děkan v Nov. Bydčově, 2 K Jan Šandera, profesor v Rychnově n. Kn., Jos. Zahálka, farář v Karle u Litomyšle, Josef Černý, katech. v Jičíně, J. Vanáček, farář v Oubislavici u Nov. Paky, Fr. Bošků, kooperátor v Ouhřetovicích.

Stvrzující tímto nás došlé příspěvky, vzdáváme zároveň nejvrdnější díky za štědrost prokázanou. Zaplat Pán Bůh!

Za odbor pro venk. knihovny Jednoty bohoslovců královéhradeckých:

Fr. Kopecký Jan L. Ježek,
t. d. jednateř. t. d. předseda.
V Hradci Král., 16. prosince 1908.

Tréní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. prosince 1908 1 hl pšenice K 18-60 — 19-80, žito K 14-80 — 16-00, ječmene K 11-80 — 12-50, prosa K 13-00 — 14-00, vřsko K 00-00 až 00-00, hrachu K 28-00 — 00-00, oves K 7-40 — 8-20, čočky K 26-00 — 30-00, jabal K 24-00 — 28-00, krup K 32-00 — 40-00, brambor starých K 4-00 — 4-40, nových K 00-0 — 00-0, jetel. semene červeného K 100-0 — 104-0, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00-00 — 00-00 máku K 28-00 — 00-00, lažn. semene K 00-00 — 00-00, 100 kg žitných otrub K 14-30 — 00-00, 100 kg pšeničných otrub 18-50 — 00-00, 1 kg másla čerstvého K 2-32 až 2-32, 1 kg másla přečištěného K 0-00 — 00-00, 1 kg sádla vepřového K 1-84 — 0-00, 1 kg tvarohu, 0-28 — 0-32, 1 vejce K 0-09 — 0-10, 1 kopa selí K 24-0 až 00-0, 1 kopa petržele K 0-00 — 0-00, 1 kopa kapusty K 4-00 — 6-00, 1 hl cibule K 24-00 — 26-0, 1 kopa drobné zeleniny K 1-00 — 0-00, 1 hl mrkve K 3-00 — 4-00, 1 hl jablek K 4-00 — 14-00, 1 bečka švestek K 0-00 — 0-00. 1 hl jablek K 4-00 — 14-0, 1 hl hrášek 0-00 — 00-00. Na týd. trh v Hradci Králové dne 12. prosince 1908 odbyvány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 283 hektol., žito 117, ječmene 111, oves 90, prosa 10, vřsko 0, hrachu 00, čočky 0, krup 00, jabal 00, jetel. semínka 270, lažného semene 0, máku 3. — 2) Zeleniny: petržele 000 kop, celeru 000 kop, kapusty 21 kop, cibule 21 hl, drobné zeleniny 62 kop, mrkve 38 hl, brambor 61 hl, selí 10 kop. — 3) Ovoce: jablek 79 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 5 kusů, podvinčat 863 kusů, kůnat 0 kusy.

Rozšiřuje

„Časové Úvahy“

MOSAIKY — **lekenné** — **pro šepdy i dekoraci vnitřní, zejména vzhledu státního spůsobu, které nejen vzhledem ale i svou krásou předčí mosaičky vlnavé, hotové**

B. Škarda, Brno.

Prosp. ct. pro chrámová a státní mosaičky bezplatně.

Továrna na cestagová americká
HARMONIA

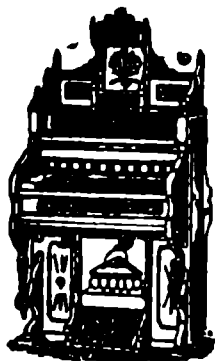
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker. József-
körút 18. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleřídce. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabíjí

Biskupská knihtiskárna.

ke všem příležitostem
praktické dárky

za velice levné ceny nabíjí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

**Nejlepší a nejlevnější housle, struny, smyčce,
pouzdra a veškeré hudební nástroje**

koupíte jedině ve skladě odborného znalce a zkušeného hudebníka

Jana Čermáka v Hradci Králové,

Palackého třída č. 88 (blíže Grandhotelu).

Školní housle od K 5.—, pouzdro od K 3.80, mistrovské se
smyčcem v pouzdře od K 20.—.

Speciality: pravé vládké a violoncellové struny, paríž. smyčce a
anglická pouzdra. — Hliníkové D. Florentinské G.

Gramofony, fonografy, desky, válce, jehly.

Vše se prodává se zárukou.

Mnoho pochvalných dopisů. Pro pp. studující a hudebníky zvlášť levné ceny.
Též na splátky.

Opravy houslí se provádějí mistrně v dílně houslařské.

Elektrické

≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejneměrný. Zárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný

závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

**„Světově známé lomnické
suchary“**

vyráběny z boráckého mála, jsou pro svoji vý-
tečnou chuť velice rozšířeny. Suchary možno
nechovat bez nebezpečí, že na své jakosti
utrpi a zasílají se v každém množství jen do-
bírka.

Petr Vinklář,

první výrobce lomnických sucharů

v Lomnici nad Popelkou, Čechy.

Suchary moje uznány jsou v místě za nejlepší.

!!
Navštívenky
všeho druhu
nabíjí
Biskupská
knihtiskárna
v Hradci Králové.

K Vánoctům

jsou SINGEROVY
šicí stroje
nejuzitečnějšími
dary

dostati je lze
prostřednictvím
všech našich
krámů.

Hradec Králové, Jiřkova tř. čis. 270.

Pravá FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší** přísada ku kávě.

**Východočeské knihkupectví, antikvariát
a závod hudební**
B. E. Tolmana v Hradci Králové
(založeno r. 1882)

Nejbohatší výběr **vánočních darů.**
≡ všeho druhu ≡

Vše vytištěno se za venek týž den obrátím a objednávky krmátní v telegrafické spojení, jakož členem jsem.

První závod na českém východě.

Poděkování.

Všem, kteříž jakýmkoliv způsobem projevíli účast při strážbě naší milované matičky, babičky a tety, paní

Augustiny Vintrové, roz. Ponetzové,
měšťanky královéhradecké,

zvláště pak hlavněmu duchovenstvu v Novém Hradci Králové, veledůstojnému panu děkanovi **Ant. Vitvarovi** za útěchuplnou řeč pohřební, veledůstojnému panu faráři v. v. **Ant. Holubovi** za laskavé zúčastnění se průvodu, p. t. pp. členům místního zastupitelstva a místní školní rady, pp. učitelům a učitelkám, milým školním dětem z Nového Hradce a Kuklen, panu řiditeli kůru **Václ. Studenému** a sboru zpěváckému za dojemné zpěvy při obřadech pohřebních, dárům skvozných kytic, věnců a projevů soustrasti a vůbec všem přátelům a známým ať zdáli nebo blízka, kdož drahou zvěnělou na poslední cestě doprovodili a bol nás umírniti se snažili, vzdávám ardečné díky.

Zaplať Pán Bůh!

Jménem všech příbuzných:

Marie Dvořáčková, roz. Vintrová,
dcera.

Neméně pak p. **Ant. Elzavě** v Novém Hradci Králové díky vzdávám za vzorné a levné vypravení pohřbu.

„SLAVIA“

VEJAJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
V PRAZE,

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ

UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA
DĚTÍ, PENZE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE
ZABUČENÝM 4% STUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM.

NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.

VŠEOBEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-

NŮM — POJIŠŤENCŮM.

V POSLEDNÍCH LÉTECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠŤNĚHO.

VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765-53.
RESERVY A FONDY K 41,778.165—
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430-98

VYTVRZENÍ A SAZBY
OCHOVNĚ ZASÍLÁ

GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:

V BRNĚ, VE VÍDNĚ,

V LUBLANI, VE LVO-

VĚ A V ZÁHŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Vhodné vánoční a novoroční dárky:

Veškeré prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Každé kolárky.

Objednávky obratem.

Nejlevnější a nejkrásnější

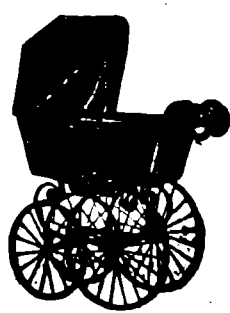
dětské vozíky

u velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

Nově zřízená **MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY** **KARLA MACHA**
V HRADCI KRÁL.,
náměstí Františka Josefa,

Ceny levné.

dovoluje si nabídnouti velectěným dámám své služby.

Rychlá obsluha.

1% Ve prospěch české školy „KOMENSKÝ“ ve Vídni

odvádí při odvolání na tento insert z každého nákupu **1% firma**

FEJGL & BYČIŠTĚ

v Hradci Králové, Divadelní ulice (Proti kostelu Panny Marie)

a doporučuje vhodně

vánoční a novoroční dárky:

Pro dámy:

Prádlo bílé a trikové. Džbánky černé a barevné. Šatrováčky — „Triumfala“. Pasy. Kapesníky. Vějíře. Speciality: Pařížské vlasové garnitury. Spodní sukně vlněné i glotové. Blůzy. Zástěry. Rukavice. Rační kabelky s 1/2 tuct. kapesníků K 2-40.

Peněženky. Vyšívání.

Pro pány:

Klatovské prádlo bílé a trikové. Děťníky. Rukavičky bílé i glacé. Pletené vesty s rukávy. Speciality: Kravat. Kapesníky. Vlněné sportovní čapky. Šle. Chrástka límeců. Kamaše. Peněženky. Poutdra na doutníky. Náprsní tobolky s 1/2 tuct. kapesníků K 2-40. Manžetové knoflíky. Celuloidové zboží.

Pro děti:

Trikové oblečky. Bílé vlněné i bavlněné kabátky pro 1/2—2 roky staré. Čepečky. Rukavičky. Kamaše. Hedvábné šatečky. Košile chlapecké bílé i trikové. Háčkovací i vyšívací potřeby. — Obrázkové kapesníčky.

Šatečky vlněné i barevné.

Krajkové látky tělové i vánoční na blůzy. Hedvábné šaty.
Plyšové kapesníky na límce, manžety, kravaty, rukavice a kapesníky.

Pro P. T. duchovenstvo kolárky a náprsenky.

1%

„Zámeček“ na kopci sv. Jana.

Roku 1810 koupil „Zámeček“ s posemkou k němu přidělenými na 22.000 zl. v bankovních Radolf svobodný pán s Otta, který dne 7. srpna 1811 zemřel. Ten ve své poslední vůli ustanovil, aby požitky ze „Zámečka“ a posemků k němu přidělených náležely postelce po něm vdově do její smrti, po případě do jejího provdání. Po její smrti nebo po druhém provdání měly připadnouti Karlu Ottovi s Ottensteinnem s podmínkou, aby tento majetek připadl Augustu Ottovi, kdyby Karel zemřel bez potomků.

Vdova, svobodná paní s Otta, rozená svobodná paní s Bechyně, žádala roku 1812 u královéhradeckého magistrátu za odhad vdovského sídla. (Register in judiciali pro anno 1812 č. 513)

Dne 5. prosince 1814 povozní velitelství požadovalo u královéhradeckého magistrátu brzkou zprávu o ceně jakož i o ročním výnosu jmenovaného statku.

Dne 6. srpna 1824 byl „Zámeček“ s posemkou, právně přitknut podplukovníku Karlu Ottovi s Ottensteinnem, poněvadž Rudolf s Otta nepozůstal mužských potomků. Manželka Karla Otty s Ottensteinnem Karolina, rozená s Leglerů, měla na „Zámečku“ pojištěno 4.000 zl. svatební kance. Karel Otto s Ottensteinnem byl podplukovníkem a velitelem 3. pluku husarů Györg, ve Uhrách. R. 1827 probral posemku k „Zámečku“ přidělené na 12 po sobě jdoucích roků manželům Josef a Anně Klinkeovým (Klinke byl listovním při královéhradeckém magistrátu). — Dne 8. listopadu 1834 najal Josef Vacek od paní Anně Klinkeové obchod s prodejem vína, piva, kořalky a tabáku na „Zámečku.“ (Vis fasc. 6/23.). Roku 1838 byl nájemcem Jan Bráza.

Také Karel Otto s Ottensteinnem neměl mužských potomků. Poněvadž mu jeho strýc August Otto, pensionovaný setník, slíbil 2.000 zl., když dostane „Zámeček“ v užívání, dal k tomu písemně svolení s připomenutím, aby se o úřední přenesení práva k užívání sám postaral. August Otto s Ottensteinnem se toho domáhal, avšak magistrát ho s žádostí o přepnutí práva na požitky odmítl. August Otto s Ottensteinnem převzal „Zámeček“ a také zde bydlel od r. 1840—1844. Zde se, že posemkou rozparceloval a pronajal. Poněvadž slíbených 2.000 zl. Karlu Ottovi s Ottensteinnem nesplácel, odvolal tento dne 20. července 1843 danou mu cenci. Ano již 11. srpna 1842 k vyzvání vojenského soudu jmenoval královéhradecký magistrát opatrovníkem „Zámečku“ JUDr. a zem. advokát Jos. Vil. Buriana.

Dne 27. července 1844 bylo na „Zámečku“ pojištěno 4.000 zl. nom. 987 zl. 39 kr. v. d. val. pro Josefa a Karolína, sirotky po podplukovníku Karlu Ottovi s Ottensteinnem. Poručníkem těchto sirotek byl Jan Bohumír Dubský, o. k. profesor v Jindřichově Hradci. (Listovna, fasc. 1/37.).

„Zámeček“ na kopci sv. Jana čp. 1. se dvorkem čp. 18. s 15 jitrů 766 sáhy posemkou náležel později J. Rybovi, kancelistovi v Mladé Boleslavi. Pro pohledávku 2.000 zl. konv. m., jež dluhoval Ryba Felixu s Tothů, byl „Zámeček“ v exekuci dražbě prodán. Při třetí dražbě dne 26. května 1858 koupil „Zámeček“ s dvorkem a posemkou výše jmenovanými za nejvyšší podání 7.810 zl. konv. m. Matyáš Šimon s Opatovic s manželkou Marií (17. VI. 1858. č. 1413. — Fasc. 8/1-7.) V. P.—s.

Kulturní hlídka.

Rozpaky „Přehledu“.

List „fanatika pravdy“ ocitl se ve velkých rozpacích. Kroutí se jako úhoř, aby prostým přiznáním pravdy neuprál „úhoř“ jeho pokrokový cejch. Uptímná kniha vynikajícího učence dra Föstrera „Pohlaví mravouha a výchova“ budi moce vážné a neustranné přemýšlení u těch kteří různými rudými a volnomyslečnickými sošmaty nebyli doud zbaveni zdravé samostatné soudnosti. Kniha ta vzbudila též veliký rozruch. Co tedy „Přehled“? Jak by mohl pochválit takový spis, který se odvažuje čelit správným dogmatům pokrokové církve? Píše tudíž: „Z předmluvy čestotránkové lže (?) celou práci Föstrera posoudit a odsoudit. (Inu — zcela podle vzoru Masaryka, který jako svobodný myslitel uměl již docela podle titulu odsoudit historickou práci katolického spisovatele, prozradiv nečistotné svými řádky, že jejího obsahu vůbec nemá. Tak se fabrikuje nepředpojatá kritika!) Prý není se potřebovat roztílávat nad hájením křesťanského náoru v té otázce. Tendenci směřování spisovatele prý s dostatkem charakterizuje přiznání, že autor chce hájiti

staré výchovateleské a mravní zásady v řetě novodobé duševní a pravdivého pozorování životního.“ Prý spis nepřináší ale svého (tuto lež opakuje „Př.“ dvakrát), ale „přináší mnoho skrytých létek a obrátů, do nichž má být chycen zdravý rozum člověka.“ Punktum. Tohle tedy má být kritika, kritika pokrokovější a realističtější, než jakou pěstuje starý věrný kádr Masarykův. „Přehledem“ odsouzený. Pan kritik ve svých pokrokových rozpacích nemyslí jediného věcného protídělovu proti masarykovému a hrubému odhodlanému vývozu Föstrerovým. Neslanými frázemi odbývá se dlo velikého odbourání učence, který po dlouhém stadiu odvrátil se samostatně proti rybným, ale planým heslům mysliti a psati a — jenž místo po popularitě šáhl po ryzí poznání pravdy.

V témže čísle (ze dne 11. t. m.) snaží se „Přehled“ úhořovitě umývat pokrokařsko-socialistické násilnky moravské. Násilnosti, páchané na moravských katolících, stávaly se stále kritikavějšími, až vyvrcholily v důsův rámus v Olomouci. Následky však toho teroru jsou pro protikatolické fanatiky neočekávaně nepřijemné. Každý uvážlivý člověk odsuzuje takové fanatické výbuchy, vedoucí k sesrovnání. Proto „Přehled“ najednou píše: „Jak známo (odkud jen, odkud?), znenáhl klerikálové císařského jubilea k pustým štvanicím (kde ty štvánice se páchaly a jak? Jem dopověz!) proti pokrokovým lidem... Pro svůj nepopíratelně provokativní ráz (udej, pokrokaři, příklady!) proti lidem pokrokovým neměly schůze ty téměř nikde klidného průběhu, a při některých došlo i k p-uličním násilnostem (proč farizejské pero bojí se napest, kde ty násilnosti páchal?). Klerikálové vyškukali z toho kapital pro sebe, vyhlašující ony čistě protiklerikální (?) demonstrace za protijubilej-ty. S toho stanoviska dlužno si také vysvětliti zmaření poslední kler schůze jubilejní v Olomouci, z něhož klerikální tisk snažil se učiniti velký pokrokařský skandál. Ztím pokrokaři na rozbití kler schůze neměli větší účasti, než že přirozeně nelitovali jejího zneřádu. Schůzi ve skutečnosti rozbili soc. demokráty...“

Leť na leť, farisejský spravedlivi, který dobře sám ví, jaký podíl pokrokaři na olomoucké demonstraci měli. Ze lži té usvědčuje už štvavý leták, vysvážející k demonstraci proti katolíkům před ko-solem. Leták nevolal k obraně, ale k útoku. Pokrokař dr. Fischer na dopolední schůzi volal na rudé a pokrokové: „Odpovědte se zde zase všichni shledáme.“ O dra Hrubanovi se ještě nevědělo, jak bude „štvát“; ale jakmile se chystal promluvit, již začalo barbarské ječení (Ostatné čím předtím jen provokoval rudé a pokrokové barány jubilejní průvod v Práchejově, že slavnostně masu hned projevíla chuť k násilnostem?) V Olomouci na galerii mezi socialisty stáli pokrokaři dr. Petrus a Al. Knechtli. Ti tam šli snad rudé tlačit, když rámus z toho místa zasařval tři čtvrti hodiny? Rámus zahájen výtkikem: „Hanba vládním otrokům!“ Bylo slyšeti i určitá slova proti císaři a králi.

Lišácký pokrokař, který si uvyl mrskati knoutou katolictvo, dovede také hned důstojnou sebeobranu katolictva nazvat „provokativním rázem a štváním.“ Nic z toho, co o povaze těch demonstrací katolický ti-k napsal, není vyvráceno. Ale „Přehled“ místo vysvětlení, jak se má jeviti pravá moderní vzdělanost, umývá a omlouvá násilnictví. Taký pokrok!

Také příspěvky k dětské psychologii.

„Besedy Času“ chtějí vnést do „temnot“ něco nového. Vždyť přece masarykovský tisk musí být originelní za každou cenu. Tedy nyní otiskují majitelé vyšších horizontů různé „moudrosti malíčků.“ Leť rozumný pozorovatel spráskne ruce na tou pozorovací kofinu. Kdyby ti lidé, kteří samolibě píš o znamenitých nápadech svých dětí, vyšli na vesnici a slyšeli nápady dětí prostých rodičů, poznali by, oč vynikají selkové rozumky nad morečky dětí velených tatičků realistických; musili by uznati, že snášejí místo květa hluchou slámu. V čísle 42. „Besedy Času“ se sděluje, že tříletý (!) Radimek se nyní nejvíce stará, „co se rýmuje.“ A tak hovořil: „Dobrouč—Radouč, Kyšperk—Lanšperk, Havlíček—kolíček Hus—brus.“ Nedělal tyhle rýmy místo Radimka jeho papá? Děčko Šletě už zná tolik vlastních jmen! Snaž docela Husovy a Havlíčkovy spisy dobře rosvážilo a ve škole se bade znávat na utlačování pokroku a svobody, nalyšili-li že ti dva vynikající mužové nebyli neomylnými. Bada prý také při rymování jmenuje druhé slovo neomylně, na pt. voda—koda. A docela „podává ukásky nerfomného: klob-uk - buchta, prach—kameny.“ — U tom tedy taký musí trpělivě čtenářstvo vědět? Klobouk dolů před zářadným děčkem, který pronášá slova beze smyslu a prezentuje světu ukásky nerfomného.

V č. 46. se představuje velemoudrý hoch, který do 1. třídy už chodí sám, protože, jak se vyjádřil, není dvoleté dítě. Opakuje mamiace říkanky i spívá. (Ovšem jiné dítě tohle nedělá!?)

Taký docela prohlánil, že plánuje píše „škro už jako pan učitel.“ (Inu, včr jeť synkem aristokratického masarykovce! Prý by se nepochlubil?) — V č. 49. se sděluje, jak malý hoch prohlásil, že chce býti taký slavným mužem, že budou potom malíři malovat jeho rodný dům, dají k němu jeho fotografii; všechny děti pak se budou učít, že je to M., slavný muž. Jako by i v tom nejnaeschopnějším mozečku, přemýšlejícím o slávě velkých mužů, nezauklila touha právě po takové slávě! Právě fantasie dětáka v tom směru bývá nejčilejší. Děti si bráří rady na učitele, generály, na soudce — vůbec napodobují každého, kdo se jim zdá velkým pásem. Ze s toho hochů tolik „vtipného“ bude vřetný masarykovec, patrně se sdělení, že posud hoch neví, čím se chce proslavit. — Nechtě očarování rodiče doufají, že už nějakou originelní cestu k ukvěni sobelivosti najde.

V č. 50. stavi se na podium „Besedy Času“ nějaký „Dudíček“, který jistě v jadrných výrazech nezůstane za Macharem. Tatík mu chválil školu, do níž měl choditi. Ale Dudíček odpověděl jako ten, komu se líčí škola a učitel strašidelně: „Tz-títku, to bych byl rád, kdyby do zítřa všechny školy shořely, alespoň bych tam nechodil!“ A jak tatíček jistě už předtím ho učil samostatnosti a reálné hrdoosti, to dokázal, když se ze školy domů vrátil. Vypravoval, že učitelka řekla: „Pojďte se mnou, chlapečkové, do mé třídy, já vám ukážu, jak děvčátka zphobně sedí.“ Tak jsme tam šli (s hlasu i tváře Dudíčkovy pozorují, že se ho smáhá roztrpčením) a tam jsme se půl hodiny dívali na hličky (s velkou nevolí dodává) — taková blbina!

Melo-li to závažné dítě jen poněkud mozeček otevřený, mohlo přece rozpoznati, že nebylo přivedeno jen k vůli podívání na školčky. Aristokratické slovo „blbina“ jistě často vycházelo z povznesených úst heroického paplnka, pohltivšího s patra na všecko přitomné. Jinak by závažné děčko takovým řízným slovem neobdývalo rozhodnutí učitelčino. Teď máš papínek čekati, že za několik let nazve synáček „blbinou“ také lektorou jeho moudrost. O Hranou kritiku kandidata realistické učnosti nebylo nikdy nouze.

Z moudrosti malíčků! Jak jasně, zajímavě a přirozeně bývají naivnosti dětí venkovských, jeť se necepaří již od 2 let podle nějakého nově vynalezeného „ismu“! Ty děti nejlépe svými nápady a otázkami dokazují, že naivnost není blonpustí ani bláhovou sprototou, že jeť produktem dušičky přemýšlející, která pouze pro nezkušenost svoji dává i vřipným nápadům bezděky humoristickou formu. Jenže první lidé se s moudrostí svých malíčků tolik nechlubí!

Zač stojí český radikalismus?

Jeť našim národnostním protivníkem pro azích. Dr. Schreiner před svým povstáním byl jedním z nejfanatictějších štváčů pr-ty právním českého lidu. Docela se vyjadřil, že každý Čech patří na Pantrác. Strana agrární, jeť člen už ministerského úřadu neztratí, má volnou ruku k nejradikálnějšímu výlevu, jeť také ze sebe přímo chrílí. Zatím když se stal dr. S. hrainer německým ministrem krajanem, zasař český odbor zemědělské rady (tedy agrárníctvo) tato gratulace: „Vaše Excellenci! K nejvyššímu významování, jeť se Vaši Excellenci dostalo povolání do rady korunní, dovoluje si předsednictvo českého odboru rady zemědělské pro kral české blahopřáti. Předsednictvo českého odboru je přesvědčeno, že zajmy zemědělské budou mít ve Vaši Excellenci v novém působení vždy horlivého zastance v Praze, dne 19. listopadu 1908 Jan Pleva, místopředseda.“

Tak! Když dne 3. prosince vřz ministr dr. Schreiner objevil se na lavici ministrů, začal proti němu největší rámus. Choc volal: Pane předsedo, pošlete dra Schreineru ven, on jeť provokátorem. — Klořáč: Vřo lhat než ministr! — Haju: Abraz Schreiner! — Sláma: Průský provokátér, statem placený štváč! — Klořáč: Pracuje pro anexi Rakou-ka Pruskem. Obj-dnal si falešné telegramy z Prahy. — Choc vřeti Schreinerovi: Vy jeť objednal v Praze falešné telegramy, abyste vymohl vyhlášení stanného práva Vy velkoněmecký agente! Nicemný chlape! Cestuje vřdu: na státa i útraty a šve proti Slovům! Takové podvodníky má koruna ve svém středu, takové má rádeo! — Sláma: Kde jeť nechal čamaru, půvoiče pražského vraždění? — Kalina: Lump! Vrah! — Choc: Takové lumpy má koruna za radce! — Sbrada: Takový lump! Nafackovat mu! Toto citujeme z orgánu strany, jeť článi předáci Schreinerovi gratulovali. „Vankov“ sám předsedla, že Schreinerovi připravili borkou lázeň též článi roshotné výroky četných agrárních poslanců jako prof. dra Veli-cha, Sbrady, Švejka a jiných.“

Ergo, kdyby jen desetina parlamentních ob-žalob a titulů byla zaslužená, méle se dra Schreinerovi předtím gratulovati? Nemá společená etička svoje meze, aby se nezvrhla v odvidnou přetvářku? Zač stojí tedy takové oficiální blahopřá? Bylo by je tudíž nejlépe vymýtit, nemá-li znemo-

než výraz rozkroveného taktu. Zvlášť nepříteři českého lidu gratulovali k povýšení, to jest při nejmenším k přistupnosti a přestupkem proti oprávněné etiketě národní. Nejdříve psali agrárníci utvář: „Vaše Excellence!“ — Pak v parlamentě nazve Schreinerova agr. poslanec lampem, jenž náleží nashovrat. Lump a Excellence! A ti, kteří gratulovali, nyní při opozici stojí v jedné řadě s agr. dělníky, kteří nadávali Schreinerovi nejvíce. „Právo lidu“ směřuje se radikalismu agrárních otevřeně. „Mezi agrárníky máme celou řadu lidí, kteří s jazykem srovná vyplazeným čekají na ministerských portefeuille . . . Potají se paktují s vládou dále, za dva měsíce je budete viděti v ministerských fracích“ Tak rudý denník dne 16. prosince. Tentokrát se splněl a promluvil kus pravdy.

A. Patrná a syn v Jaroměři.
 Dopišťe si o hlavní denní praktických novinách, vánočních dárkách a hračkách, jež zdarma a franko každému zašleme.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Sklo do oken

pažení, skleník a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg.
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.
Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkras, koberec a
keřového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovne se vyproutuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez
lída na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvěsky

za 6 haléřů

»Saponit s vůní fialovou, osvědčený výrobek
firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král.,
a nikdy již bez něho prádlo nebudu, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest prosvíceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních reuch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritzkého chrámu
Páse.

Na ukázkou posílá
se vše franco.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a také ochranné známka.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného us. a t.
které jediné kupujete a žádáte:

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Hl. B. lesavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnašem K. 30.000.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle s ohyb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
s ohýbaného
dřeva od K 20-

Křesla houpací
od K 20-
Křesla ku psaní
od K 9-
Křesla na šroubu
od K 10-
Sedátko na šroubu
od K 12-

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod ty.

Jan Stoupa v Praze,

Hradčická ulice 1.

**Gramofon,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

**Josef Ježek,
Hradec Králové.**

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předbětné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agendy jak vnitrozemské, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Palmy k Betlému

pěkná okrasa v kostelích,

vyrobí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Khourak,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Skvělé dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné akcesy

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

**Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.**

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zárukou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. 29. nově blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
tější až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatým
rámem, střešní vrasením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžujte nás i písemně, pochvalně „uměle“.

Založeno roku 1898.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje velečestnému duchovenstvu všestrán-
ně uznávané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v ce-
nách nejlevnějších.

Obnovují staré zablácené obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIV.

Český Ježíšek.

(M) Doba milosrdenství, radosti a upřímnosti. Vánoce se vši svou prostotou a srdečností jsou za dveřmi. Starý rok připravuje se jako starý filosof avolat své přátele kolem sebe a v hluku hodování a jásotu zmizeti jemně a tiše. Je to radostný, veselý čas a zcela šťastno a veselo je při velikém počtu křesťanských duší, radujících se z příchodu Vánoc.

A věru je mnoho srdcí, jimž Vánoce přináší alespoň krátkou dobu štěstí a požitků radostných. Co rodin, jichž členové byli rozptýleni, nyní se opět spojí. A shledají se znova v tom šťastném čase přátelství a všeobecně dobré vůle, která je zdrojem čisté a nesmíšené rozkoše, tak prázdné všech starostí a soužení života, že náboženská necitelnost civilisovaných pohanů Evropy i drsné tradice pohanů ostatních dílů světa počítají Vánoce mezi přední radosti budoucího života připraveného pro blažené a šťastné.

Vánoce — doba milosrdenství, upřímnosti a radosti otevírá srdce lidská jindy necitelná; Kristus milosrdenství, lásku, upřímnost, radost budí v těch temných kobkách, kde jindy tvrdost, smutek, neupřímnost. Vánoce kouzelným svým proutkem mávají zimní smutnou krajinou, šíří radost, veselí. Chladné komnaty vysokých zdí v palácích boháčů se oteplí, zpříjemní, zářivě svítím nádherně přístrojného stromku vánočního; temná, těsná, dusná světnička chudáka se zjasní, rozšíří a znárodně prostým světýlkem hořícím ve vřechu ubohého mrzáčka lesního. I lidé dospělí, s rozumem chladným uchvacuje vřelý cit dětský, ten pocit vánoční radosti — těší se na Ježíška.

O káž by nám, českému národu Vánoce letošní zjevily se jako doba milosrdenství, upřímnosti a radosti, káž by Kristus milosrdenství, lásku, upřímnost a radost vzbudil v srdcích našich i našich nepřátel! Káž by nyní v těch dobách temných, kde jindy vždycky hrdoť, smutek a neupřímnost, zamávaly Vánoce svým kouzelným proutkem, káž by nyní zjasnila se svrásčilá česká líc, podobná zimní krajině, by objevila se na ní jedinou radost a veselí! Káž by ty chladné komnaty vysokých

zdi ve vládních palácích vídeňských se pro Čechy oteplily, zpříjemnily, zaleskly svítím nádherné ctnosti — Spravedlnosti! Pak temná, těsná, dusná poměry chudáků českých by se zjasnily, avolnily, vydychlo by to ujažmené srdce české, volně by zavýsklo, zavznělo by velebný chorál po zimní divukrásné krajině země české, burácel by krajem, budě veselí, radost, ples a veselé hlásal by: Narodil se Kristus Pán — spravedlnost vzbudil v srdcích necitelných dosud, proto můžeme trávit Vánoce České, radostné. — — —

Věru jest mnoho srdcí, jimž Vánoce přináší alespoň krátkou dobu štěstí a požitků radostných. Co rodin, jichž členové byli rozptýleni a nyní opět se spojí! A shledají se doma, znova v tom šťastném čase přátelství a všeobecně dobré vůle, která je zdrojem čisté a nesmíšené rozkoše. Káž by naši české rodině vrátil Ježíšek ty rozptýlené její členy, ty bratry, kteří znesváření v různých zeměch světa kout, káž by ti bratři o letošních Vánocích opět se spojili a shledali se v tomto šťastném čase a na vždy padli sobě v náručí přátelství a všeobecně dobré vůle, která je a bude zdrojem čisté a nesmíšené rozkoše, káž by naši české rodině raděl Ježíšek svornost, upřímnost, dobrou vůli a lásku!

Vánoce jsou radostný a veselý čas a zcela šťastno a veselo je při velikém počtu křesťanských duší radujících se z příchodu Vánoc. Srdce mnohého chudáka se zarmoutí a přemítá v chudosti své, čím poděliti svoje miláčky. Aspoň něco potřebného — když ne hračky — jim opatří. Časí už dávno odvylkl nádherným hračkám, děti české hrají si rády s blyskavými, bezcennými oblázky, odhrocenými odpadky. Káž Ježíšek nadělil by těm českým nerozumům, krajicím si s blyskavými hesly, aspoň něco potřebného — rozum, by odhodili ty zevšednělé, dávno již nepotřebné hračky a hleděli si potřebného, chladného, uvažujícího rozumu!

„Narodil se Kristus Pán — veselme se!“

Zapějí tisícové českých lidí o Vánocích. Do hlubokých hlasů mužských vmísí se jasnými tony sladké hlásky dětí veselících se z Vánoc, ze štědrovečerní nadílky, srdéčka svými okénky z očí dětských budou zářiti jas-

nými svity, dýchati budou ústka něžná veselými koledami, z úst jejich českých český znějícími a stokrát sladšími. A tam vysoko pod ohladnými horami německými křečovitě evirají se ústka českého dítěte, srdéčka svými zamýšlenými okénky očí dětských chladí svým tepem, sladké hlásky dětí neveselí se z Vánoc, ze štědrovečerní nadílky, nebudou zpívati veselé písně vánoční, nýbrž zní ze všech stran dětské: „Nadělte nám českých škol k Vánocům!“

„Sláva na výsostech Bohu a pokoj lidem dobré vůle!“

Pokoj a mír vládnouti budou krajinou. Tichá a veselící se srdce káž při pějí k oslavě narození Páně! Potěší se mysl, utiší mnohým. Ale mnohá matička česká zavzdychne, oko její svlhne, u srdce zabolí; mnohý tatík vyhlédne chmurně v zatmělou dál, tam dolů daleko v neznámé končiny stranou, kde rozlévá se daleké, siné moře a kde zní teď asi odměřený krok vojenských hlídek. Tak mnohá sestřička vzdychne si po bratru. A hoch dole dumá o veselé době vánoční. Káž by jim Ježíšek nadělil tu radost, že vrátí se český hoch domů vesel a zdrav, káž jest dán na zemi pokoj lidem dobré vůle, kteří o Vánocích nadšeně zpívají: „Sláva na výsostech Bohu!“

V té krajině byli pastýři, ponocujíce a stráž konající nad svým stádem. A aj, anděl Páně stál vedle nich a jasnost Boží obkličila je a báli se bázní velikou. I řekl jim anděl: „Nebojte se, neboť aj, zvěstuji vám radost velkou, kteráž bude všemu lidu: dnes narodil se vám v městě Davidově Spasitel, jenž jest Kristus Pán.“

Káž i našim pastýřům duchovním objeví se anděl zvěstující jim, že zrodil jest se Kristus v srdcích všech členů českého národa, že zrodila se víra, tam kde dříve byla chladná kobka nevěry, káž náb ženaké uvědomění se vande zrodí a jest radostí všemu lidu českému! Káž vyhlídne je, by se nebáli, by ponocujíce dále, pilně střežili stáda svá!

A vznikne radost veliká, zaplesají české nivy, nadělí-li nám vše Ježíšek. Ale k čemu? Jáme chudáci a ti musí se spokojiti s málem, někdy i s nicem, ale přece uzezarazí nás zkažená radost z nadílky a ze srdcí našich, ve-

pravidla Josef svému drahoušku psaní, jež panu majorovi přečísti dal.

Poklade srdce mého!

K dopisu Tvému ze dne 17. prosince 19... vylévám z prsou vřelý cit, který ve mně jako bomba zapálen byl doutnákem Tvého dopisu ze zmíněného data, kdy usměvavé Tvoje rty rudých máků dotkly se jistě dopisu, aby ho políbily na tisíckrát. I líbal jsem ten lístek od srdce z dále, líbal natisíkrát a tak láska naše daleko od sebe těmi nelstnými mílemi, kilometry, centimetry a milimetry rozdělená splývala mocí tajemnou na papíře. I tu marku, zardávající se nache, které Tvá ústa dotkla se co nejvřeleji a nejdůvěrněji, jsem líbal natisíkrát, mysle přitom na ty vřelé polibky, jež jsem od své dívky obdržel, když jsem odcházel v širou dál, na vojnu krutou, nelstnou. Líbal jsem tu známku poštovní přes odpor, který ve mně budil hnusný zápach tabáku, kterým psaní páchlo a jenž se zrodil jistě v ohavné dýmce některého listonoše neb u nás v regimentové kanceláři, kde se kouří po celý den jako v kovárně. Líbal jsem tu zápachající známku a myslil jsem si, že líbám kus Tvého drahého Ty, jenž jistě z krásných rtů a jazyčka Tvého na známce utvářel. Dopis ze zmíněného dne 17. prosince jsem líbal a franco obdržel, o čemž Ti vědomost činí.

Tvůj věrný Josef,
k. u. k. Officieradjuter.

Josefovi scházal na milostný dopis vždycky snad jen podpis pana hejtmána a razítko plukovní. Až měl svého michla rád, přece pan major nikdy nechtěl a nehodlal milostné výlevy Josefovy stvrdit.

Tak potvrdil přechtění výplodu pouze lehkým usměvem, dopis byl řádně ořankován a poslán. Vše tedy se stalo v největším pořádku, dny byly jeden za druhým bez vybočení až do čtvrtka, kdy

FEUILLETON.

Vyjel z kolejí.

(M) Josef byl zvláštní voják. Vždy jako z dragantu, čistý, pěkně učešáný, umyty, nepil, nekouřil, rád četl. Byl vzorem pořádku. Pan major Fize, u něhož Josef byl „předtýlnem“ čili „michlem“, jinak „buršem“, nemohl si ho vynachváliti. Čistota byla Josefovi zrovna nemocí nevyhojitelnou, neboť žádný hadr nebyl mu dosti čistý, žádná skříň nebyla dosti otřena, aby se leskla jako zrcadlo; dvakrát týdně myl podlahu. Vyčistavý pohled jeho zrovna bodal pana majora, když tento po svém starém zvyku odhodil popel z doutníku na zem. Přinesl mu vždycky popelník a místo znetčištěné hadrem pečlivě utřel.

Někdy se pan major na čistotného „předtýlna“ až slobil; nebylo s ním k vydržení, když počal dělati visitu všech paně majorových rekvizit, bot, zbraní, šatstva. Ale jinak měl Josefa rád.

„Ve čtyři hodiny čtrnáct minut byl tu obuvník Niklíček; povídal, že mu je pan major dlužen za lonské boty č. 2., ty s přeraženou ostruhou, na kterou si dovoluji tímto upozorniti. Ve čtyři hodiny osmnáct minut vyhodil ševce Niklíčka

oddaný Josef, který přijde v 5 hodin
50 minut po černém kafe.“

Takové listky čili meldunky měl Josef v oblibě. Vše si zaznamenával, vše měl v přehledu. Jak pro svého pána, tak pro sebe měl stále v zásobě knoflíků, spon, nití černých i barevných, jehel a jiných nezbytností. Výborně uměl vařit černou kávu, nad jeho virtuositu v čišťbě kanonové obuvi nebylo v celém pluku.

Slovem: vzor čistoty, pořádku, subordinační

poslušnosti, věrnosti, poklad mezi burši, jinak michly, jinak předtýlny. Vždy ochotný, vždy bdělý, vždy připravený k službám svého pána.

Čítal s oblibou vše, co mu přišlo do ruky: noviny, knihy, cenníky, kousek papíru potlačeného nešel jeho pozornosti. Proto vytříbil svůj jinak dosti suchý kupecký sloh (byl obchodním příručím), tak že psaní jeho, jež psával pravidelně svojí z nejmilejších, kuchaře v hotelu „U zlatého beránka“ v S., byla zrovna vonnou zahradou, květnicí krásných úsluví, nad kterými se srdce boubelaté Kstušky až rozplývalo; slzami skrápěla cituplné výklady lásky zamilovaného pořádného Josefa.

Pan major o milostném vrkání pořádného Josefa a boubelaté Kačenky věděl, bavilo ho sledovati korespondenci těch holoubků a Josef s přesnou svědomitostí také dával k cenzuře paně majorové svoje nadšené výplody i uplakané odpovědi svojí Kačenky.

Oba, i služba i pán, byli spolu spokojeni. Časem přeletěla sice chmura po modrém nebi jich mládenčeské domácnosti, když pan major zpronevěřil se někdy svým povinnostem oproti pořádnému sluhovi, totiž, když někdy jiskrným plzeňským rozjaten přišel kolibavě domů. Jeho rozveselená blava ovšem měla jiné starosti, než aby dbala o předpisy, jež vydala geniální blava Josefova, že totiž boty mají stát u dveří v koutě, šavle viseti nad nimi; šaty že mají viseti přes židli, že se nemá házet peněženka pod postel atd. A tu bývalo ne bromobiti, nýbrž zlověstné dunění hromu z dálky. Rozhněvaný „michl“ bručel po celý týden. Chybující stranou z obou byl vždycky pan major, a jen pan major Fize musel vždy jaksi pokárán býti; Josef byl vzorem.

Než stalo se jednou jinak. Bylo to ve čtvrtek památného dne, kdy se stala katastrofa. V sobotu předtím psal dle svého přísně dodržovaného

dených láskou, radostí a vírou v Ježíše Nazaretského uzavírá velebná koleda česká:

„Narodil se Kristus Pán.“

Koupě Obstarávání Prodej

Svět velký

Antikvariát

doporučuje co nejdříve

BOHDAN MELICHAR

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1868.

Velký seznam na požádání zdarma.

Dopis z Prahy.

Ještě o „jednotlivém principu“. Nedávno jsem tady dokazoval, že volní myšlenkáři, slibující sestavit *jednotlivý princip*, klamou sebe a podvádějí ty, kdož sliby jejich přijímají za bernou minci. S hlediska vědeckého volní myšlenkáři s tento úkol nejsou, protože vědci duchové ve světě vědeckém nejsou posud ani za jedno v metodě, kterou v poznávání světa jest se jim bráti, a mimo to pochybují, zda se kdy vědecké vystižení světa podaří. Ovšem volní myšlenkáři jsou nepovědli, zda jejich jednotlivý princip bude sestaven z poznatků vědeckých, anebo jen bude sestaven v oboru mravních zásad. Podle všeho spojují obojí zároveň. Jest tedy pro jistotu ukázati, že také ani v oboru mravního konání jednotlivého hlediska nedosáhnou, a to z té jednoduché příčiny, že se opírají jedině o půdu filosofickou. A nemíním snad pojmem „půda filosofická“ nějakou pevnou základnu, neustupující ani nárazům myšlenky ani života, nýbrž jen pokusy a směry, kterýmiž chtěli filosofové otázku mravní jednotně obsáhnout a stanovit určitá pravidla jednání. Pro celkový úsudek z věci jest potřebí, abychom si aspoň hlavní takové podniky v paměti vyvolali, a pak z předvedených filosofů vysvitne, co možno očekávat konečně i od našich volných myšlenkářův a čím se budou moci řídit v životě jejich stoupenci a vůbec všichni, jimž volná myšlenka jest duševním odznakem a domýšlivou chloubou.

Začneme s největším německým filosofem Kantem, jenž tolik otázkou mravní se zabýval. Dle něho jest ten čin dovolen, který souhlasí s autonomií vůle; máme jednati tak, abychom

se ukázalo, že není pravidla bez výjimky a vzor pořádku, správnosti atd. bez chyby, bez poklesku.

Pan major přišel ve čtvrtek odpoledne z kasáren domů. Ulekl se, zrovna až zděveně. Co to? Nádobí od poledne neumyto, boty z rána nevycištěny, postel po polední siestě neustlána, zkrátka neslýchaný nepořádek. Co se to stalo, je snad konec světa? Je snad Josef mrtev? Onemocněl snad náhle? Ale to není možné, to on by aspoň 24 hodin napřed ohlásil! Vždyť tu musí být zpráva nějaká.

A skutečně na stole ležel lístek, na němž rukou třesoucí se asi napsáno:

K. u. k. Infanterie Regiment No. 88.

Meldungsschein.

Josef P., k. u. k. Officiersdiener.

Můj pane!

Ve čtyři hodiny pět minut odcházím, vrátím se až zítra pět minut před „tagwachem.“ Vypiju deset piv a opiju se z nešťastné lásky. Boty nevypucuju, postel neustelu, nádobí neumeju a prosím za odpuštění. —

Pan major byl blízce mrtvičnému návalu. To že Josef, ten pořádný Josef, který nikdy nepil, nekouřil? Co se mu stalo? On se jistě zbláznil! To jináče nemůže být!

Pan major nestál za nic. Celou noc se smířel na lůžku, nepokoj ho jímel ve svůj vřr. Nemohl usnouti.

Přihlo ráno a ranní šero odražené a zjasněné bílým kobercem sněhovým zaléto do paně majorova pokoje. Bylo deset minut před šestou hodinou, minuty plynuly; pět minut před „tagwachem“ otevřely se dveře a pořádný Josef, opilý jako sláva, bílý, motající se objevil se na prahu. Nemohl ani mluvit, blekotal jen.

základu jednání svého mohli považovati za obecné pravidlo. Avšak kdo rozumí tomuto předpisu Kantovu a jak jej chápati mají jmenovitě davy lidové? Nepodceňujeme Kanta, ale on právě řekl, že sám sobě někdy nerozumí. Hegel prohlásil, že absolutní mravnost předpisuje stát. Spencer, Fouillée i Guyau tvrdí, že jedině mravní skutky jsou ty, které jsou schopny, zachovávat a rozmnožovat život. Totéž hlásá i Feuerbach, právě, že dobrým člověka činí smyslný požitek. Tedy dobře jísti a pít! Max Stirner povídá bez ostychu a plnými ústy, že pravidlem mravního jednání jest neohrančené sobectví. Schopenhauerovi jest tajemstvím mravnosti totožnost bytosti zvířat a lidí. Vundt stanoví za pravidlo mravnosti kulturní pokrok, filosofové angličtí v 17. a 18. století za pravidlo mravnosti považovali ctit.

Na těchto ukázkách budiž dosti. Kde kdo poznává, že tu není jednotlivého principu, nýbrž jen rozbiřhavá mnohotvárnost a odpory, ano že tu jsou vysloveny myšlenky, které boří samy základy veškeré mravnosti.

Vytknouše mravní názory některých filosofů, máme nyní právo tázati se volných myšlenkářů: nuže, kde jest váš jednotlivý princip, kde jsou vaše pevná pravidla mravnosti? Neodpovídáte? Či nemůžete odpověděti? Aj, pak musíme tak učiniti za vás a sestaviti odpověď z vašich projevů.

Dobře, že z pestré a rozhárané směsi nových názorů reformátorských prokmitají tu a onde myšlenky, z nichž možno usouditi, pokud mají sílu jednotlivého principu a povahu nějaké životní zásady. Ovšem jsou přebarveny a zastírány jest jejich původ, ale nicméně jdeme po jejich stopě a nepustíme je z dozoru.

Tak předem sluší si uvědomit, že volní myšlenkáři mají svůj poměr ke světu. Tento hlubokomyslný názor jmenovitě důrazně vyslovil dr Bartošek na známé schůzi v Králově Hradci. Tím blíží se volní myšlenkáři Schopenhauerovi, nebo — lépe řečeno — přijali učení Darwinovo, které v širokém rámci rozvinul Haeckel, jenž jest vlastně jejich nejvydatnějším duševním žitelem. Jelikož však dle této soustavy člověk jest článkem řetězu živočichů, mezi nimiž jest prý stálý boj a v němž jen nejsilnější má právo existovati, nastává otázka, jakou mravnost na tomto základě lze vybudovati. Baz dlouhých řečí konstatujeme, že velikou díru, kterou učiněná otázka v mravním usilování volných myšlenkářů vytláče, ničím posud nezaplnili. Neboť tam, kde počíná mluva o životním boji a vítězství nejsilnějšího, končí zároveň řeč o mravnosti.

Jindy volní myšlenkáři projevují mínění, že podmínkou mravnosti jest kulturní pokrok. Nebespečenství takové mravouky spočívá v tom, že kulturním prospěchem měří mravnost a ne naopak. Vzdělanost zajisté jest pojem tak neurčitý, že mnohdy znamená stav úpadku. Zejména v přítomné době jsou zjevy, které ctitelům kultury značí úspěch; ve skutečnosti však jsou pro mravnost velmi škodlivy. Musíme se také tázati, čím má se vzdělanost měřiti, ale to jest právě záhadou. Měla-li by býti vzdělanost nejvyšším pravidlem, dlejdeme podle ní k osudné nezávislosti tak zvaných vzdělaných tříd, které potom mají výsadu nemravnosti, jelikož jsou vzdělané a v obvyklém smyslu pokročilé. Z mi-

„Co se s tebou stalo, chlače?“

„Pane major, poslušně melduju, tu známku nelsala Kačena, tu lepil podomek „U zlatého beránka“, cikán Michal. On baguje, pije močku z dýmky a proto ta známka tak zapáchala!“

Pan major nechápal: „Co, jaká známka, chlače?“

Josef klel na kolena: „Líběj se ráčit podívat, pane major!“ Podával mu zelenavé psaníčko.

Můj milí Josef!

Tvůj dopis ze dne 19. prosince 19. Mě potěšil. Vím, že jsi my věrný Josef, ale vy, ta marka, co tak zapáchala tabákem, tu lepil Michal cikán hausnecht a von kouřil a paguje a jít tu močku. Já sem jí nelepila a pro to tak zapáchala, tak si ji libat nemusel a moh si lýbat víc to psaní. Tak my to vodpusť, měly Sme moc práce a já poslela Michala a Von tu marku volíz sám. Podrubý to nikoma nevěříš a budu ji lepit sama. Dnes je ta marka lepená od Tvé té lýbačce Katuše.

„Nu a co je!“ vypukl ve smích rozložený major.

„Já jsem nešťastný člověk, myslel jsem, že Kačena je pořádná a ona si nechá nalepovat známku na psaní od cikána. Já si takovou nepořádnou osobu nevezmu, já musím mít ženu pořádnou, jako jsem já — —“

„Pořádný opilec“, vpadl mu do řeči pan major, který k vůli hlouposti jde se nepořádně okat. Třicet dní kasárnická! Marš, chlače opilá!

Josef byl zdrcen. On, nejpořádnější voják z celé armády, dosud netrestaný, má „kasárnicka.“ Tím více zanevřel na Kačenu a jen velikému úsilí pana majora se podařilo pohnouti po Novém roce Josefa k tomu, aby vzal zase do rukou pero a napsal Kačence: „Poklade srdce mého!“

Vícekrát už se Josef z pořádnosti nevytrnul.

nulosti připomeňme sobě na příklad klasické vzdělanosti Římanův a vedle ní postavme hned jejich mravní pokleslost. Právě vzdělanost potřebuje sama měřítka, aby mohla býti roztříděna v pravou a nepravou, a tímto měřítkem může býti toliko mravnost.

Na jiném místě vyslovili volní myšlenkáři názor, že mravnost není nic trvalého a že měří se vývojem. Jest tedy každé obvlá jiná, a tu o jednotlivém principu teprve nelze ani mluvit. Necht mravouka souhrnem pevných pravidel, pak by její úkol mohly vyříditi policejní předpisy, dáváné dle potřeby a libovůle.

Jindy volní myšlenkáři zdůrazňují zase humanitu, což však nedá se srovnati s jejich míněním o člověku jako vyvinutém zvířeti a s bojem o život. A kromě toho humanita, nezakládá-li se na náboženství Kristově a je-li jí rozuměno — jako obyčejně — ve smyslu filosofickém, stává se pouhým slovem a ozdobným pozlátkem. Dokladů jest k tomu víc než potřebí.

Kde jest tedy ten slavný jednotlivý princip volných myšlenkářů? Patrně, že otázka naše jest marným voláním, jemuž z prázdného ticha neodpovídá ani nejslabší ozvěna. V projevech volných myšlenkářů vše nám uniká, uklouzá z rukou, mizí, vše jest mlha a pára. Vzájemně odporující si názory, které jsme uvedli, jsou jako různými hadry vyspravovaný kabát, nebo, populárně řečeno, každá ovce z jiné vesnice. Věty zevnějškem hezké, ale pod nimi nesnáš, tíseň a jalovost — kupci, kteří s prázdnou pokladnou pořádají bál — mudrci odešli někde na prázdniny a doma zůstali jen vypočítaví chytáci — smíchá se pivo, syrovátka, limonáda, petrolej, vitriol a řekne se: tu máte pravý životní elixír . . .

Poučení pro budoucnost. Vláda tedy přestihla život stannému právu k mrzutosti Němců, ale ani Čechům radost tím neudělala. Chmury přesvědčení, že bylo uvaleno na hlavní město zbytečné a že povykly mohly jinak býti potlačeny, hned tak snadno nesmizí. Vzpomínky Pražanů na bumly a na pouliční vřavy jsou posud živé a kdyby vše bylo minulo onou mizivou vinou každodenního života, která každou předcházející hodinu ponořuje ve stíny zapomnutí, přece jen zůstává mocný dojem stanného práva. A když nic jiného, tož zajisté toto stanné právo jest podnětem, aby se o věci přemýšlelo, protože národ český má mnoho příčin, které ho nabádají stále se učiti z různých pochybení.

Buršáci vyzývavě bumlovali, ano; vláda neměla odhodlanosti, uliti oheň v zárodku, také pravda; ale pražští demonstranti neměli zaslíbení léztí v nastražená osidla německé vypočítavosti. V čas ovládnouti rozdílení a odůvodnění hněv vůči tomu, jenž chce na nás vynutiti nerozvážné činy ke svým účelům, jest vítězství, které má mnohdy cenu velikou. Kdyby tohoto zřetěle se bylo dbalo, získali jsme mravně a politicky. Nemůžeme přece býti lhostejno, jestliže v sousední spojenecké říši sesiluje se veřejné mínění, aby projevy svými podepíralo proti nám německé vlivy domácí. A nelze-li doufati na ten čas v jiná seskupení mocností zahraničních, pak jest stále míti na mysli, jak často státníci sousední říše naklonili vážky proti nám, když se nám nějakého uvolnění mělo dostati. Není v zájmu říše německé, aby Čechové a Slované vůbec v říši rakouské byli v plném požívání práva.

Mraky velkoněmeckého hnutí visí nám nad hlavami a v českém národě jsou živlové, kterým chmury nejsou pořád ještě dosti husté a kteří snad nemohou se dočkati, kdy již počnou blesky a broučobití. Vzhledem k takovému vážnému a pozoruhodnému okolnostem přicházela člověku otázka, máme-li posud politické vůdce. Ovšem bylo právě po volbě vinohradecké, v níž zvítězili národní socialistové, kteří vtiskli též svoji značku demonstracím, a v srážce vliv jejich a udílení nebo odepírání popularity měly zajisté mnoho viny na tom, že v čas autoritativními činiteli nebylo zakročeno. Pravíme v čas, neboť později rozšíření příhlů smohutnělo. Takové demonstrace vznikají z elektřiny, jež se pohnutím vyvinuje a stupňuje se v rozhořčené nadšení mnohých, jimž ani ve snách z počátku nenapadlo, že také ve vír budou strženi.

Nemáme v úmyslu zastírati násilnosti, které se proti právu našemu páchají, ale tvrdíme, že třeba umíhati lédům. Snad může býti jistý radikálem tu a onde taktickým prostředkem, ale nesmí se státi podstatou a nutným základem české politiky, sice slla vybljela by se v postranních otázkách a nedostávalo by se mužného činu tam, kde ho jest potřebí. Vyplynulo-li tedy co dobrého z demonstrací, ba-di to rozhodně provádění heala „Svět ke svému“ a budiž usilováno o to, aby aspoň toto rozhodnutí nerozplynulo se v dým. Národní horečky mají veliké sny, necht mají tedy také veliké skutky! A když zmizely demonstrace jako odtavěná kulisa, necht na jevišti národ-

ního našeho života vstoupí síla a moc, které máme na dosah ruky. Usnáváme-li národní rada na nejvyšší instanci, očekáváme, že uvede otázku hospodářského osvobození v platy proud a že vláda přelstí činitel vyjdou jí větší a porozumění. Naše, národní rada má nyní slovo, ona ať provede hlubokou a všestrannou organizaci, jež bude vítěznou válkou a nejvydatnější odpovědí na násilnosti národa apuného a na nepřiminnost židovskou. Dlouho nás bodali a dráždili, odpovídejme jim nyní stručně skatky, v nichž propuká pravda a v nichž smikne dlouho vlekoná se teorie, vyměněna by- vší prakti hospodářského osvobození.

Nové hledisko v lékařství. Dr. Zamazal na základě čtrnáctiletých zkušeností popírá, že by nachlazení bylo příčinou nějakých nemocí. Ná- sorem tímto překvapil veřejnost již před ním prof. Chodounský. Mínení toto vsadí sajisté své přátele i nepřátele, a budou lidé, kteří nad ním zamhouří a vysoká oči, každý dle své povahy a dle svých zkušeností. Ze před nachla- zením jest strach často až nemístný, jest ovšem jisto, ale na druhé straně právě denní zblženost zase ukazuje, že řeči o nachlazení nejsou jen tak bezpodstatny. Znám-li dr. Zama- zal vosky, kteří celí uřícení vsedají na vůz a jedou celé hodiny v tuhé zimě, nebo tvrdí-li, že mládež na venkově, apocena jsouc, chladi se na mrazu bez škodlivých následků, možno proti němu uváděti sta a sta případů, kdy za takových právě okolností mnozí nebezpečně onemocněli, anebo dokonce svoji neopatrnost zaplatili životem.

Právě na venkově za jarních prací pol- ních o nachlazení a jeho následcích lze mlu- viti plným právem. Blunko jarní krásně svítí, přijemně břeje a svým úsměvem svádí zapo- ceného pracovníka, že vysvléká se z kabátu, oře, masévá, až se přiblíží chladný večer — a druhý den posílají již pro lékaře, jenž rozpoznává zápal plic. Venkovští lékaři by mohli sestaviti v tomto ohledu poučné statistiky. I kněží v duchovní správě by mnoho mohli vypravovati, jaké následky má „muzika“ a chlazení rozpa- řeného těla na studeném vzduchu. A není bez- významnou otázkou, proč hromadně dostávají se zápaly za jarních prací polních a po muzikách a proč nenapadly své oběti jindy, kdy zaměst- návaly se klidnými pracovními úkoly domá- cími. Dr. Zamazal uvádí, že dávají se studené náčinky na hlavu a na jiné části těla, že sou- chotinářům se doporučuje líhati i v otevřené místnosti, kam má mráz volný vchod, však do- volujeme si podotknouti, že od těchto stavů tělesných zajisté velmi se liší rozháraný stav organismu člověka apoceného, uhnaného, který rázem usedne ve chladné místnosti a k tomu napije se studené vody, mléka nebo piva. Nikdy bychom neradili, aby se spoléhali na tvrzení dra Zamazala ti, jimž krev probíhá tělem jako splašený oř, jimž s fyzické námahy, na příklad z běhu nebo prudké chůze tepny prudce bijí a kteří, zaplaveni jsouc hojným potem, chtěli by se přifemně ochladiti někde v studeném sklepe. Jsou tisíce lidí, kteří dostávají katary průdušek proto, že za sychravého a studeného vzduchu na jaře nebo na podzim zapoceni jsouc opomenuli žádoucí opatrnosti.

A tak i projev dra Zamazala považujeme za teorii a nikoli za prokázanou pravdu a na- pealí jsme několik těchto řádků za tím účelem, aby nehonili posdě bycha ti, kdož by byli dosti ochotni, na něj se spoléhati. Vímeť, že i přemrštěné „knajpování“ mnoho škod lid- skému zdraví udělalo a že každou takovou věc třeba přijímati s náležitou rozvahou a obezřetostí.

Bojště veřejného mínění. Učitelé, kteří, se- stavující školní řád, úmyslně opomenuli ná- bodenství, byli již sice v jiných katolických listech předvedeni před tribunál veřejnosti, ale právě proto, že úkas ten není všedního vý- znamu, dáváme se o něm do řeči znovu. Všeob- ovšem nesetkáváme se s ničím novým, avšak co do formy a postupu jest tu dán rozhodnější výraz onomu protináboženskému směru, jenž, nasývá se tu pokrokovostí, jinde volnou my- šlenkou, zachvacuje vždy určitěji i učitelstvo, jehož převážná část v odvážlivém postoji chce znásilniti ohromnou většinu katolických rodičů. Jest to vzpoura, která chce drtiti a kácat prvý článok školního zákona o náboženskoupravu výchov dětí, jest to určitý program, který má tentýž cíl a nesen jest tímže duchem, jako židovské sednáctví francouzské, jest to roz- eblá škála, v níž tímže myšlenkovým pontem spojen univerzitní profesor a pokrokářský učitel na zastržené vesnici.

Kde mají vyskoušený téren a kde jest většina stejné smýšlejších, učiní se prohlášení oficiální, jako se na příklad stalo na známých schůzích pražského učitelstva. Slabost nezabra- ňajícího inspektora pramení buď ze souhlasu nebo z obavy před pravověřím v novinách. Vypěstování učitelé své veřejné

mínění, kterým, jako katovakou sekerou, hrozi- tům p. t. inspektorům, o nichž vědí, že nemají pro strach udělané.

Kterak staviti tuto povodeň? Dovolávi se zákona školního a úřadů, jak vidno, mnoho nepomáhá, neboť páňm přibývá na smělosti. Když jsou interpelováni v katolických novi- nách, odpovědi jejich shodují se vždy v jednom úmyslu: budoucně housti svou dále, jako by jedním směrem dopadaly, tak jako figurky z bezové duše vždy postaví se na hřebík. Kdo jest jednou pro sebe přesvědčen, že má pravdu a že má poslání raziti nové směry ve společ- nosti, kdo neobzíráje svého okolí ulpívá na svých zamilovaných formulkách, v nichž vsblíží se jako Narcis ve své postavě, tomu marno jest připomínati zákona a přísahy. Zákon a přísaha? Prosim vás, kdo pak těchto věcí bude dbáti v době, v níž porážejí se „zastaralé před- sundky a odstraňují se zpuchřelé závoxy všeho pokroku“? Moderní člověk přece nad takové věci jest neskonale povýšen a nechce býti na svém pochodu „za lepší mravností“ obtěžován názory, které nejsou nic jiného, leč zbytky spátečnických dob minulých. Zákon a přísaha, toť jsou slova, která tak cize zní novodobému názoru, jehož základy tkvějí v atheismu, deter- minismu, monismu a ještě v mnohém jiném ismu! Vždyť katolicism stojí co stojí potírati jest pokrokářům právem přirozeným, a jakmile to Masaryk prohlásil, jest to již právem psaným.

Ostatné — všechny protikatolické živly směrují k tomu, aby zákon o náboženském vyučování byl zrušen. Nedělají tedy i pokrokoví učitelé nic jiného, než že pomáhají dělat ve-řejné mínění. Činitelé, usilující o vyjádření svých názorů právem a zákonem, v každé spo- lečnosti předem starají se o to, aby spraco- váno bylo množství. V ústavním státě prostřed- nictvím poslanců vznikají zákony ve shodě s míněním, jež má většina obyvatelstva, která poslance do parlamentu vyslala. Vždyť konečně celý vývoj práva jest vlastně stálý zápas mezi názory, rodícími se z lána společnosti. Odtud pochopíme, proč strana pokroková neobmeš- kává ani jednoho prostředku, jenž může nějak na mysl lidské působiti. Schůze, univerzitní extenze, spolková nasezení, petice a předem všeho tisk — toť jsou dílny, kdež kuji se zbraně a dělá se změna názorů. Všimněme si jen, jak pokroková strana pracuje intenzivně třeba i těmi zdánlivě nepatrnými dopisy do novin!

A mimo to pokrokaři hned od počátku přisvojovali si pravou moudrost a dravou kri- tikou ostatních usilovali státi se jediným zřejmým orgánem veřejného mínění, nelitostni k inteligenci, blahovolni k pouličnímu smýšlení socialistickému, oslňující záplavou sentimentálních frází a všedních abstraktních slov. Ač jako strana politická nepočítají, v protikato- lické agitaci do všech stran ostatních prosáklí tím, že dovedou obratně spracovávat pohádku o nepřátelství mezi katolicismem a vzdělaností. Dobře vědí, při jakých dotycích se lid zachvívá, před čím se děsí, jakou návnadou se zláká a na jakou cestu lze jej zavést.

Tak se dělá veřejné mínění, jehož váhu a význam konečně musí dobře pochopiti i ka- tolici, kteří dlouho nevěděli, co jest to činné zasahování. Jak tedy odpovídati pokrokovým učitelům? Ovšem budeme žádati vždy plnění zákona, ale vedle toho nezapomeneme, že po- žadavky naše musí míti mohutnou záštitu též ve veřejném mínění. Pracujeme důkladněji sotva dva roky a — ku podivu — brázdý naše již lze poznávati, nejsme již bez významu. Před desíti lety, pronesli-li jsme některé z našich přání, byli jsme buď vysmíváni nebo igoro- váni. A hle, dnes vyznává mladočeský časopis, že náboženské přesvědčení naše má býti re- spektováno, a konečně i vášnivě pomluvy a nadávky jiných znamenají vlastně přiznání, že tady jsme a že naháníme již dosti strachu.

Každý náš počin bez příslušné části ve-řejného mínění znamenal by tolik, jako spou- štění na bouřící hloubky neznámého moře loď neobrněnou, bez kormidla a nabírající vodu ze všech stran, jehož dokladem, jak jsem před tím podotkl, jest nedávna ještě minulost. Každá dobře vyslovená a odůvodněná myšlenka, každý účelně vedený list, každá schůze, každá před- náška naše musí směřovati k utvoření dušev- ního ovzduší, jež jest oporou i východiskem dalších akcí. A varůstající veřejné mínění, za- ložené na našich ideích, jest ukazovatelem stou- pající naší činnosti. Co jest to jiného, než práce? Kde se vzalo těch sedm říšských ka- tolických poslanců? Odkud přišlo 32.000 ka- tolických hlasů za letošních únorových voleb? Jak se ocitl na světě konečně i ten poslanec semak? Všechny skutečnosti nevynořily se z nicoty, nýbrž z toho tajemného dění, jež na- sývá se prací.

Práce, slovo vanešené a hluboké, slovo bez leži a klamu, slovo pravdivé bez osdob- ných příkras, jdoucí ku předu tu tiše jako vánek kolébající míraň vřcholky stromů, tu obrozující jako teplo jarního slunce, tu v ho- nečném spádu otřásající bremem a blekem.

Tak jest, — spoléhání na paragrafy nebo ně- jakou pomoc od mocných tohoto světa bylo by hříšnou lehkomyšlností v době, v níž postupuje demokratizace všemi směry a v níž lidový hlas bude míti vždy větší váhu při všech rozhodnutích. Tato neodbytná pravda musí býti všude chá- pána i v katolickém životě. A proto jest po- třebí vzdělání, rozhledu, pronikání společen- ských otázek všem těm, kdož v našich řadách jsou povoláni k tomu, aby vtiskovali ráz ve-řejnému mínění. V tom ohromném množství činů, velkých i malých slov, ve všem tom proud-ění duševním zejména kněz musí znát místo své a zodpovědnost musí mu býti průvodkyní od rána do večera. K dauému cíli všech dovo- lených prostředků využít, kdož v našich řadách, nic nenechávat náhodě, účelně vše pořádat a postupovat takofka s hodičkami v rukou, vhodné myšlenky publikovat slovem a tiskem, toť jest dělati veřejné mínění, které jest polem, na němž se svádějí bitvy . . .

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY
KNIHY
ČASOPISY
A NOVINY
všech evropských jazyků a donáškou do domu
v původních cenách dodává rychle a správně
východočeské knihkupectví
B. E. Tolmana
v Hradci Králové.
(Založeno r. 1862).
Telefon č. 17. Nové Jiřid. Hdy.

Ještě o hlasování našich kato- lických poslanců.

„Klerikálové“ prý zradili národ, oni se spojili se soc. demokraty! Může býti komičtý-áho tvrzení, než jaké předkládají agrárnícké listy trpělivému čtenářstvu? Agrárníci, kteří se spojovali se soc. demokraty tolikrát při volbách, při volnomyšlenkářských schůzích, při rušení schůzí našich, agrárníci, kteří do- cela i k svým selským slavnostem strojili do staročeského kroje socialisty, najednou 1. mají hrůzu před spojením některé české strany se socialisty a 2. podkládají to spojení straně naší. Katolická strana dopustila se toho hříchu, že chtěla zachrániti svým hlasováním ústavní práva, že překazila chystaný absolutistický režim vlády, že chce, aby o rozpočtu rozhodlo se parlamentárně a nikoli na základě zastara- lého a hrozivého § 14. Náhodou podobnou my- šlenku měli též soc. demokraté, kteří přece o společný postup s našinci nevyjednávali. A už se nám hází na krk hotové spojení? Jako by vždycky bylo dobré jenom to, co čelí proti jiné politické straně! Dělati pouze vzdory straně jiné — to by byla politika lidí zasle- pených, politika vášně, která zvláště u národa menšího by sotva doctilila nějakých pozitivních výsledků.

Radikalism český, který v předešlém mě- síci mocně se vzepíal na ulici, odešel poražen. A jak to vlastně dopadalo u stran jiných s tou „silnou a upřímnou“ opoziční akcí? Agrární poslanci Jeho Exc. Prášek, Švejk a Roskočný hlasování se vyhnuli. „Venkov“, který tolik se obořil na poslance katolické, snaží se omluviti Práška a Švejka tím, že prý byli zdrženi od hlasování neodkladnými pracemi, týkajícími se strany. Na to odpovídá brněnský „Hlas“ dne 22. t. m., že Jeho Exc. Prášek jel do Čech na schůzi, na kterou mohl dobře dojeti i noč- ním vlakem o 10. hod., a p. Švejk jel do Olo- mouce pro doeru. Tu máte ty velké opozičníky! Nestaví se přece agrární tisk tolik rozhořče- ným, tak rozechvělým, jako by přední záleži- tostí jeho strany bylo opoziční hlasování? Jest strana agrární jen pro sebe či také pro národ, jestliže tolik dovede jiným vyčítati zrada? Ne- mohla schůze Práškova v Nov. Benátkách o- statně při tak velké krizi parlamentu trochu počkat? Vždyť jest přece daleko prospěšnější skutečnou politiku v parlamentě dělati než o ní mluvíti před lidmi, kteří nejsouce poslanci, málo v příhodném okamžiku pomoci dovedou. A vždyť právě schůzejeje agrárnícké hlasy směřy rozhodnutí ve prospěch opozice!

Ve prospěch zmocňovacího zákona hlaso- vali dále opozičníci: dr. Baza, Bařival, Oheo, Frel, Hubka, Klofáč, J. Sláma a Zemlička; dr.

Hajů, Kulina a Lisý se vzdávali. Pak ještě hlasovali dle srdce vlády dr. Černohorák, dr. Fořt, Hráský, Kratochvíl, Neumann, Drtina a Masaryk. A přece by bylo štěstí, kdyby se byli tři mudrci s opozičními, nespokojenci a málo spokojených hlasováním zdrželi.

„Moravská oposice“, z níž byli přítomni zasedání dr. Bolín, Smrček a dr. Sláma, hlasovala sama pro pilnost zmocňovacího zákona. „Lidové Noviny“ referovaly o průběhu zasedání tak opatrně, aby se „oposiční“ čtenáři o hlasování svých zástupců nedovzdělali. Proč jen „lidová“ zastanci Moravy vládu „neporazili“, jestliže orgán dra Stránského píše, že chybil k tomu jenom vlásek? — Něco jiného jest udržovati nespravedlivou vládu a něco jiného práva lidového parlamentu. Tomu má rozuměti každý, kdo nechce vybijeti celou svoji politickou moudrost ve fangličkářském a neplodném radikalismu. Takový radikalismus by mohl na nedozírnou dobu oddáliti uskutečnění požadavků nejlidovějších, totiž starobního a invalidního pojištění pracujícího lidu.

Tudíž odporuje se zanechati humbuku, nechati komedie a místo křiku raději důsledně pracovati. Jestliže myslili opozičníci, že odporem se zasadí vládě „smrtečná rána“, měli dosti příležitosti místo hluku pracovati v tom směru právě při projednávání o zmocňovacím zákonu. Odkryli však pouze svoji neupřímnost a bezradnost. Nyní pa. chtějí zakrývati svoje slabiny velikým káráním lidí, kteří šli za cílem otevřeně, důsledně a rozumně.

PAPÍR

čistší, obchodní a kancelářský.

Obálky, obchodní knihy

a veškeré ostatní psací potřeby ve velkém výběru má na skladě

papírnictví

František Piša

v Hradci Král., Velké nám. 185.

Pánům obchodníkům zvláštní výhody.

Knihkupectví. — Antikvariát.

Oběd a hudebními.

Prodej obrazů.

Obrana.

Hlasování katolických poslanců nevládního českého? Mladoboský „Den“ napsal dne 17. t. m.: „Situaci zpráva zů: 365 : 55! V těchto číslicích je zvláště celý efekt (výsledek) úterního opozičního vzepření se poselstva českého. Dnes to již můžeme říci, že velmi četní neradikální poslanci čeští, — kteří slibovali si od hlasování proti pilnosti rozpočtového provisorie nějaký politický záraz — dnes netajili se nelibým pocitem, že delegace česká následkem tohoto hlasování je úplně izolována (osamocena). Tento pocit jest zcela přirozený. Jednak proto, že se ukázalo, že v poslední době s mnoha stran stále požadované ostřejší toniny bylo užito ve chvíli, kdy se mohlo předem vědět, že opoziční rána půjde vlastně do vzduchu a že tudíž vlastnímu účelu náramně málo prospěje. Kdo umí politicky čísti, porozumí tomu, co vlastní dnešní „Nene Fr. Presse“ rozradostnilo v úvodníku, jehož podávkou a koncem je konstatování úplné izolace poselstva českého v parlamentě.

Isolace naše je ovšem dílem naším a to je snad jediná její světlá stránka; smutnější než jest faktum, že se po dlouhé době opět musilo státi to, čemu vedení české politiky posledních let tak houževnatě a zároveň tak opatrně se vyhýbalo, abychom totiž v parlamentě nebyli úplně izolováni. Kdyby však bylo zůstalo pouze při té izolaci! Ale jak už bývá, jedna nemoc rodí druhou: české strany se úterním hlasováním nikterak nesblížily. Ale i v tom, co se stalo, a co se pod tlakem veřejného mínění státi asi musilo, jest arno moudrosti: totiž poznání velmi poučné jak pro poslance, tak i pro kruhy voličské.

Poslanci už dnes se tomu poznávání podrobili. Voličstvo, které v naprostém nepochopeu toho, co v daném okamžiku je možno a co je nemožno, přikazovalo určitou taktiku, snad konečně nyní také usná, že předpisovati poslancům určitý postup vede ku výsledkům opačným.

(8) **Katolíci dobytíkem.** Týdenník „Přehled“ soustřeďuje skupinu lidí, kteří, ne-

mohouce se snášeti s „Casem“ a protivíce si autoritativně Masarykovo, z táboru realistického se vystěhovali a založili si vlastní domácnost. Přednost domácnosti, dr. Chalupný, častěji již označil příčiny rozluky jako jsou na příklad: větší poctivost, pilnost, lépe chápaná a svědomitěji praktikovaná humanita. Bohužel, že těchto vlastností u „Přehledu“ vůči sobě nehledáváme my katolíci, kteří máme právo s jistotou na takovou spravedlnost posuzování, jakou list koná vůči jiným stranám. Tento náš požadavek plyne již z přirozenosti věci a jest samozřejmý ve společnosti vzdělané.

Dne 18. prosince vytiskl však „Přehled“ o katolických výrocích, který vzdělanost a humanitu nasměřuje. Slyšte: „Dr. Kramář“, dle „Přehledu“, „jest nenapravitelný oportunist, Masaryk jest theoretik, jenž dělá politiku dle vědeckého systému, Křofáč a soudruzi nemají vědomí zodpovědnosti, agrárníci úmrtím Kubrovým a pozlaceným odzbrojením Práskovým stratili vůdce, radikální pokrokaři jsou generálové bez vojska, klerikálové pastýři dobytíkem, staročeši troglodyti...“

Nic nedělá, že výrok tento obsažen jest v dopise; redakce, vytisknuje jej, přijímá za zodpovědnost. Ta charakteristika nás katolických staří, abychom pány slušné veřejnosti představili v plné parádě a ukázali, že nejsou schopni uzdravovati nemocnou společnost a politický úpadek přítomné doby. Vždyť jest nepochybné, že zakladateli nové obrodné strany nemohou býti lidé, kteří vidí v bližních svých dobytek a jejich humanita došla již na poslední stánek. Kdyby co takového o nás řekl řadový socialista, nedivili bychom se, neboť takový člověk, brodí se neustále v kalu nadávek svých novin, ztratil poněmč hranič mezi slušností a sprostotou, ale když rozhárá se takovou zlobou časopis vyšších očí, pak dlužno to nazvat gaminstvím. Gamin velikých měst má zábavy rozličné. Pohrabe ulicemi miluje stoky, běhá pro šakry, sponští stupátka u kočárů, dělá vtipy a pošklebuje se lidem. Má také jistou kulturu, neboť dovede opakovati řeči vzdělaných lidí, reprodukuje rád moderní hesla, jako na příklad o humanitě, naparuje se domýšlivě a přes rameno dává se na své kolegy. Má také svou zvířenu, kterou v různých zákoutích horlivě zpytuje a vyběhne-li za město na pastviny, baví se pohledem na dobytek. Nastrádáv toho druhu představy ve své vnitřní duši, zařadí je čiperně ve svůj nadávkový inventář, aby je při dané příležitosti hodil na slušné občany. *Tedy katolíci („klerikálové“) jsou dobytíkem.* Sláva vám, pánové, vzdělanci, reformátoři, pokrokovci! Tímto slovem zbudovali jste si památku. Duch velikých myšlenek sestoupil na vás v tom okamžiku a dobyli jste vítězství, před kterým skládáme zbraň. My katolíci slyšíme to slovo a nezapomeneme.

Vystředili a pak se schovali. Po ránovaném pošpinění poslance Šabaty, které vyvolalo hnus, zkonšel štěstí agrární tisk s potupením předáka katol. zemědělců Fr. Šafránka. Týž odbalil agrární šmejdy v obecním hospodářství v Dol. Městě a proto se hledala pomsta. Nastrčený člověk udal Šafránka pro podvod, ale vyšetřující soudce po seznání pravého stavu věci hezky důrazně udavči do svědomí promluvil. Začalo se tedy aspoň lhat tiskem, že už Šafránek jest zbaven pro své „špatnosti“ všech veřejných funkcí okres. hejtmantstvím, ač sami místní agrárníci nejlépe věděli, že to není pravda. A žádný z nich nenapsal agrárnickým redakcím, aby místo lhaní raději lži spáchané napravily. Teď jen takovou taktikou rozmázli agrárníci maslo, které mají na hlavě vlastní. Vystředili a místo slíbeného určitějšího vysvětlení se schovali. Pěkná charakternost!

Politický přehled.

V parlamentárním dějišti rakouském hlásí se k životu nová skupina sněmovní, již po rozpadnutí nář. klubu českého pomohl utvořiti klub našich katolicko-národ. poslanců. Novou tuto skupinu tvoří tedy klub čes. katol. národních poslanců, národní svaz jihoslovanský (v němž sloučeny jsou slovinský klub a jihoslovanský svaz) a ruský národní klub. Nové sdružení čítá 58 členů, a má připravit pádu, na níž se jednou mohou sejíti všechny slovanské strany. Společná obrana a společný postup, ať pro vládu nebo proti vládě, jest heslem nového slovanského sdružení. Hájí zásady křesťanské, rovnoprávnost a samostatnost slovanských národů v ústředním parlamentě bude jeho snahou. Pro své zvláštní zájmy a své přesvědčení každý klub svoji svobodu si zachová, společný výkonný výbor bude se dohodovat a určovat společný postup. — Ve sněmovně poslanecké přijat byl pilný návrh posl. prince Liechtensteina na provedení prvního čtení o anexi Bosny a pilný návrh poslance Šusteršiče na vydání ústavy pro Bosnu. Proti návrhu Liechtensteinovu hlasovali čeští a němečtí radikálové, všenešci a soc. demokraté.

Proti návrhu Šusteršičově hlasovali jen němečtí liberální poslanci. — Zmocňovací zákon obchodně politický, jehož předloha udržovala sněmovnu po několik dní v nemalém napjetí, také vyřizen, přijat 283 hlasy proti 189. Po- láci scházeli při hlasování s dobré poloviny a také na českých lavicích bylo do jisté míry prázdno, soběslo pět agrárních, posl. Fráček a Švejk z Vídně ujeli. Pilnost zmoc. zákona prošla jediným hlasem. Tak vláda má volnou ruku v obnovení obchodních styků s balkanskými státy. — Přijat i návrh předsedy polského klubu Glombiňského, aby předloha zákona o sociálním pojištění bez prvního čtení přikázána byla výboru a spoln zvolen ihned 52členný výbor, jemuž předloha zákona tohoto přikázána. Co si vláda přála, toho také dosáhla. Ministerský předseda bar. Bienerth pustil se pak do vyjednávání s českými a německými předáky z Čech o podmínkách svolání českého sněmu. Zanechal-li Němci své obstrukce, má býti český sněm svolán po Novém roce k šestnáctidennímu zasedání, aby se sněm ustavil a rozpočet vyřídil. Němci činí prý tyto podmínky: 1. Jmenování úředníků v Čechách má se diti dle známého již ujednaného klíče. 2. Počet německých členů zem. výboru budí o jedno místo rozmnožen. 3. Tak zvané dorozumívací předlohy mají býti říšské radě co možná nejdříve podány. Dle něm. listů jest vyjednávání besvýsledným; bar. Bienerth nedal prý něm. poslancům dostatečných odpovědí, a ti pak prohlásili, že za účinnost českého sněma nemohou převzíti žádnou záruku. Ve vyjednávání mají pokračovat oba ministři krajani.

Otázka annexe Bosny a Hercegoviny jest ve znamení pilného vyjednávání, v němž předevím Rusko jako ochránce Srbska a Černé Hory jako by chtělo diktovati Rakousku poměr jeho k Bosně a Hercegovině. Rusko veřejně ukazuje se jako neodbytný zastánc slovaných států baltických, ve skutečnosti však musí tajně souhlasiti s nastalými poměry.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Smiřic. Dne 27. prosince t. r. o 8. hod. odpol. bude přednáseti v křesť. soc. lidovém spolku pro Hlohavy a okolí v městském hotelu ve Smiřicích vesp. dr. Frt. Šulc, čestný kanovník v Hradci Král., o programu strany katol. lidu. Po přednášce koná se důvěrná schůze důvěrníků všech obcí 42. voleb. okresu. Nutno, aby s každé obce důvěrník se dostavil.

Z Kutné Hory. Katol. jednota sv. Vojtěcha pořádala schůzi u „Rohlika“ v neděli 18. t. m. Dp. Josef Mašina promluvil o náboženských poměrech naší doby, dp. quardian Augustin Kubec z Kolína o přírodních vědách a víře. Účastenství bylo neobyčejně četné. Oběma páním řečníkům upřímně děkujeme a prosíme: Přijďte častěji mezi nás!

Z Remova n. D. Na schůzi dne 20. pros. v místnostech p. Josefa Vávry, pořádané zdejšími křesťansko-sociálně-vzdělávacím spolkem „Rovnost“, mluvil známý řečník p. Václav Špaček, řídící učitel v Praze, o důležitosti křesťanské výchovy v rodině, o potřebě náboženství, o jeho nepřátelích, o politickém, nám katolíkům vnučeném boji, kterému se nezmáme vyhýbat, nemá-li nejdrahocenější poklad, sv. víra, zásky utrpěti. Řečník dává důkladný návod voličům, jak si mají při vychovávání dítěte počínati od malicka. Poukazuje jmenovitě na začátek učení modlitbě, aby táž se nestala pouhým odřikáváním, na návštěvu chrámu Páně a přijímání sv. svátostí a na návštěvu školy. Poukazuje na výtečníky národa českého, kteří dobře srovnávali své náboženské přesvědčení s vědou. Jsou a byli to mužové světového jména. Poté dává praktické pokyny, jak rodičové mají dítě poslati do světa. „Vy tak“, praví, „musíte dítěti říci: Přijdeš mezi špatné lidi, ti budou ti chtíti vyrvati náboženské přesvědčení, budou tě tupiti, nasývati tě zpátečnickem, budou tě ostouzeti, ale ty musíš býti náležitě vyzbrojen, bys nepodleh, ty musíš s nepřáteli bojovati.“ Nepřátelé chtějí nás potupnými jmény a nadávkami oddělit, zastrážiti, poněvadž vědí, to-li se jim podaří, že mají vyhráno. Naše, co Čech to katolík, ale katolík organizovaný. Na schůzi tlesnilo se přes 400 posluchačů, kteří své nespokojení dávali na jevo ohromnými salvami potlesku téměř po celou řeč. Byla to přednáška v pravdě — bez nadsázky řečeno — brilantní. Řečníkovi provolávali hlubavě „Na zdar.“ Bylo slyšeti vykřiků: „Páse řídící, přijďte zase hojně brzo mezi nás.“ Na shledanou!

Z Humpolce. Dne 20. t. m. pořádali čilý spolek katol. dívek a paší přátelský večer ve prospěch vánočního stromku pro dívky chudých členů místních katol. spolků, jež téžil se časté návštěvě a dodával se sněného jak morálního tak i hmotného efektu. Lákal bohatý program a hlavně přednáška dp. Quirina Kratochvíla o Václavu Beněši Třebízském. Dp. Quirin vystoupil sic první na řečníckou tribunu spolkovou, ale ukázal, že se tu cítí jako doma. Přednáška jeho svým bohatým obsahem, krásnou formou a přesvědčivým před-

nesem dovedla udržeti posluchoče přes 1 1/2 hod. v napjaté pozornosti a na konec strhnutí v nadšený souhlas všeobecného potlesku. Ještě nám velikou radostí, že jsme v dp. Quirinovi nabyli tak nadšeného apoštola naší krásné katolické myšlenky a těšíme se, že nám poskytne častěji příležitost k dalšímu našemu upřímnému uznání. Za první jeho přednáška mu tedy vzdáváme ardečné „Zaplat Pán Bůh.“

Z Humpolce. Ustavil se valná hromada katol. organ. rolníků a venkovské mládeže okresu Humpolec bude se konati: Dne 27. prosince o půl 2. hod. odpo. ve Vřesku u Humpolce, o 3. hod. ve Lhoticích u Humpolce. Na obou schůzích bude mluviti dp. Odo Verilček z Humpolce. Večer o 7. hod. jest v Senožatech přednáška se skioptikonem (Výlet Evropou a Orientem.) Na sv. Štěpána (26. t. m.) v Kalíštech u Humpolce se pořádá pro mládež a naše stoupence přednáška se světelnými obrazy.

Zprávy místní a z kraje.

Jubilejní vyznamenání. Mimo vyznamenání za příčinou letošní kanonické generální visitace, udělená dšat duchovenstvu ve vikariátu Hořickém, Poděbradském a Broumovském, račil Jeho Excellence nejčastější arcipastýř náš vzhledem k radostnému a vznešenému jubileu Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva četným (62) duchovním ze všech vikariátů diecése uděliti různá vyznamenání. Byly právě prohlášena, budou tato jubilejní vyznamenání zajisté dšat duchovenstvu diecésnímu spolu milou nadílkou štědrověrní.

Schůze městské rady dne 21. prosince. Firmě Ed. Ad. Malburg a syn, továrna líhu a a drasla ve Smiřicích, za dar 50 K zdejším chudým vzdají se díky. — S říditelem městského dívčího lycea se sdělí, že c. k. ministerstvo vyřídování na základě nejvyššího zmocnění svolilo, by ústav ten měl nésti název: „Jubilejní městské lyceum císaře a krále Františka Josefa I.“ — Obecné kuchyni udělí se obvyklý příspěvek na opatření vánoček pro zdejší chudé. — Pí A. Šendová, výrobkyni sodové v. dy, udělí se pro rok 1909 za obvyklý poplatek povolení ku prodeji sodové vody a čaje na dobyt. tržišti. — Obchodnímu gremiu vzdají se díky za velmi horlivé a úspěšné působení při letošních volbách do obchodní a živnostenské komory Liberecké. — Návrh zvýšení cen dříví palivového od 1. ledna t. r. byl schválen. — Vzato bylo na vědomí, že okresní výbor schválil výpůjčku K 400.000— na stavbu hydroelektrické stanice. — Technické kanceláři postoupí se k návrhu usnesení rozpočtového odboru, aby učiněny byly kroky proti znečišťování vody řeky Labe z továren severně města kladického. — Této se udeří, aby zjištěla výměrou pastvinné půdy, v držení obce se nalézající, za účelem dosažení subvence na její meliorování. — Zemskému výboru se předloží návrh na osvobození osob, výkonu samosprávy vykonávajících, od povinnosti činné služby v domobraně. — Běže se na vědomí, že zemský výbor dal svolení, aby obec Hradec Králové vybírala po dobu od 1. ledna 1909 do 31. prosince 1914 dávku 8 haléřů z každého litru vína k částečnému zapravování annuit z obecních dluhů, a že vdp. Alois Soukup, farář v Ločenicích, byl pověřen správou biskup. vikariátu štádu pro venkov. —

Upozornění kupujících. Val. hromada obch. gremia usnesla se již 7. dubna t. r., aby veškeré obchody v Hradci Král. v den Nového roku po celý den byly uzavřeny. Nechtě tedy p. t. obecnatstvo obstará svůj nákup včas!

Dramatické sdružení „Tyl“ pořádalo tyto dva dobročinné představení a jest litovali, že vzor dobrého snaze nepotkala se s větší účasti. Poprvé zavínalo to snad opakování nudného „Giessbachu“ a podruhé blízké svátky. Účinkující jsou hradeckému obecnatstvu dosti známi, a bylo by zbytečno opakovati staré věci. V „Giessbachu“ chválily zaslouží pí Paulová a p. Dvořák. Napovídá někdy přílišně rušil. „V panském děledníku“ bylo lepší, místy zaslubovalo ještě studia. — Šamberkuv „Tyl“ (v sobotu dne 19. prosince) měl ráz slavnostní vzor slabší účasti obecnatstva. Představení zahájeno přednáškou intendantů p. dra Bařka, a konstatovati dlužno, že pěkná a vzletná jeho řeč vysoko vynikala nad t. zv. ávodní přednášky, které při různých příležitostech od jiných pánů masili jsme slyšeti. Těhu hlavní role nesl ovědčený režiser p. Paul a zhostil se jí vzorně. Při obou představeních účinkovala adejál vojenská hudba, j. j. výsyplost všeobecně se uznává. Zvláště jest na podiv, s jak hlubokým pochopením dovede kapelník p. Manzer přednášeti skladby Dvořákovy; měli jsme příležitost poznati to v přednesu „Slovanských tanců“, cellového koncertu roka minulého, a poslední překvapil ouverturou „Kde domov můj“, za kterou klidil bouřlivý potlesk. —

Dr. Aliquis.

Bratři Hájků velký symfonický koncert za spoludělnování orchestru a. a. k. pš. pluku č. 42. odbývá se ve středu dne 18. ledna 1909 v městském divadle Klíparové. Zaznamy přijímá p. Fr. Písa, knihkupec.

První český mezinárodní umělecký kabaret pořádá zahajovací představení co „Five

ó clock tea“ v pátek dne 1. ledna 1909 na Nový rok o 4. hod. odpo. v Grandhotelu v Hradci Králové. Sesnam vynikajících mezinárodních umělců, kteří v uměleckém kabaretě účinkají, přineseme příště. Podotýkáme, že sestavení tohoto uměleckého sdružení převzal v oboru tom ovědčený říditel p. Karel Krasík, nejlepší to záruka uměleckého úspěchu.

Bezplatný kurs lakýrněský za imitaci dřev hodlá uspořádati městské průmyslové muzeum v Hradci Králové ve dnech od 3. do 14. února 1909 s celodenním vyučováním a sice od 8—12 hod. dopoledne a od 2—6 hod. odpoledne, celkem 80 hodin. Na kurse vyučovalo by se praktickému návodu imitace dřev nejvíce běžných a lučební technologii o fermech, lacích, sušidlech, vlastnostech nátěrů a jich zkoušení. Dle přání účastníků bylo by možno zaříditi vyučování pouze odpoledne. Trvání kursu by se tím ovšem prodloužilo o 3 dny. Rovněž je možno přihlásiti se pouze do přednášek lučebních, které by potrvaly as 3 půldny. Přihlášky do kursu o označením způsobu obdávání vyučování, zda denní či půldenní, přijímá do 30. prosince říditelství muzea.

De Obecné kuchyně na vánočky přispěli: K 30— fa. Bernard a Kress, K 20— J. E. pan biskup dr. J. Doubrava, pí. Pokorná, choť obchodníka, Záložna, Spořitelna a K. Teubner Vídeň. K 10— Pivovar, Zastavárna, společnost „Krákora“ u Černého koně, Záložní Úvěrní Ústav a pí. F. Křtková, choť generála. K 4— vsdpp.: Al. Frýdek, kap. děkan, M. Musil, děkan, Ant. Brychtá, kanovník, Ant. Pogert, kanovník, Jan Barták, kanovník. K 3— p. Ant. Libický, říditel. K 2— vsdpp.: Hampl, kanovník, Fr. Kerner, kanovník, Jan Soukup, kanovník, pp. Láblar, dr. Hodoval, F. Rejthárek, K. Hubáček, V. Plesnivý, dámy: M. Bařková, A. Collinová, Z. Fajstlerová, B. Dürchánková, A. Slámová, R. Jeřábková, M. Barthelová, M. Dostálová, E. Procházková, J. Zlatníková, H. Lendeková, M. Fisherová, K. Trappová, A. Jančová, R. Jirotková, A. Eiglová, R. Horská, K. Filipová, M. Rosová, M. z Kosechín, B. Frankeová, A. Vinklerová, M. Steinfeldová, M. Honzáková, A. Urbanová, H. Rathová, K. Engelbertová. K 1— pí. M. Chrudimská, E. Uhrová, M. Faltová, E. Rusová, A. Scheinerová, M. Schwarcová, Z. Bariánková, v. J. Špalek. Úhrnem K 281—.

Darování. Paní A. Štěpánková věnovala ve prospěch zchudlého člena oděvního sdružení obnos 20 K, za kterýto opravdu šlechetný dar výbor sdružení jménem obdarovaného jí skládá svůj dík. Jest zajisté činem záslužným pamatovati ve vánoční době na chudého malozivnostníka, a doufáme, že dar pí Štěpánkové bude následován hodným vzorem.

Z Černilova. Katol. nář. jednota pořádá dne 1. ledna 1909 u „Jindřá“ vánoční divadelní představení: „Narození Páně.“ Výpravu zpěvohru ve 3 jednáních od K. Amerlinga. Hudba od J. Horáka a Hejtmánka. Začátek v 7 hodin večer. Ceny míst: 1. místo 70 haléřů, 2. místo 50 hal., 3. stání 30 hal. Předprodej lístků v hostinci p. V. Jindry.

Telegram z Neehamle. Oposice vyhrála. Boj byl krátký, ale arputný. Nejvyšší generál utekl se ke lšt. Část jeho armády však vypověděla poslušnost a přešla do našich řad. V řadách generála nastal smutek, on sám dal se na divoký útěk. Jeho pobočník chtěl za ním, byl však opoistiím středem zajmut, odsbrojen a přinucen ho kapitulaci, načež byl ujednán mír za nejkrutějších podmínek. — Právě se dovídáme, že generál vyhotovil pod dojmem porážky protest k jiným mocnostem, aby podepsaný mír byl škrtnut, jinak že našemu velvyslanci nedovolí, aby se uvázal v úřad. Jest s podivením, že tak chytrý generál si sám tím zbytečně připraví porážku druhou, tím osudnější. — Při volbě účetního do spořitelny, konané dne 18. t. m., byl po prudkých výstupech zvolen účetním pan Jindřich Huňáček ze strany opoistií. — Vitáme s povděkem.

Ze Smidare. Dne 22. listopadu t. r. v hostinci p. Hejduka ve Smidarech byla pořádána důvěrná schůze, při níž sl. Marie Věchtová z Nov. Bydžova způsobem věcným a sájmavým promluvila o zásluhách křesťanství o emancipaci žen. Neděli nato táž slečna promluvila o povinnosti organizovaných žen. Ve své krásné, věcné, přes hodinu trávící přednášce uchvátila všechny přítomné, takže hned se k ženám organizaci přihlásily všechny přítomné ženy, jichž bylo přes 250. Z nich 22 přihlásilo se za odběratelky „Jitřenky.“ Nehledíc k tomu, že přednáška byla dle programu pro ženy pořádána, přece se jí účastnil četný počet mužů, kteří si slíbili, že podobně v organizaci vstoupí. Vidno z toho, že opravdu obě schůze našim a prospěch naší věci přinesly. Ale schůze tyto nedaly spáti smidarským soudruhům a proto svolali na den 13. prosince schůzi žen a dívek, na níž měla promluvit referentka z Prahy o postavení žen a o reformě manželství. Ač to měl být program její řeči, přece se ho neodržela a mluvila páté přes deváté. Všechno ovšem musili snést ti ubozí klerikálové, do nichž buřila ve své pátitřetihodinové přednášce. Tak za pt. „klerikálové a agráři jsou vinní zdražením mléka“, schvalovala reformu, jak ji nabízejí volní myslitelé, nejvíce časa však použila k nadávkám proti

klerikálům. „Do kostela nechoďte, nastadíte si kolena, Kristus chodil bos, klerikálové jezdí v kočárech; (to ovšem sevíme, byla-li sama bos.) Také se pochlubila některými již vyvrácenými klášterními historkami. Naše přesvědčení náboženské osměšňovala, jsoucnost Boží popírala; modlitba prý není nic platná. Ejhle kultura demokratická, která do světa vychloubačně volá: „v náboženském ohledu jsme snášíliví!“ Jen to nám bylo divné, že — ač také buřila do kapitalismu — šidly, největší to přece kapitalisty, nechala na pokoji. Co by tomu řekl vrchní komandant Adler, kdyby mluvila o nich? — Setrvaly jsme, ale slyšíc, že tak temelně nadává, umínily jsme si, že takové štvavské řeči podruhé poslouchati nebudeme. Několik organizovaných žen katol.

Na Kutnohorském smáhá se poslední dobou naše hnutí utěšené. Že mnohým je to solí v očích, nase se diviti. Tak na př. pan Petina z Kutné Hory horlivě navštívuje naše schůze. Až do Oumína, Křesetic, Čirkuvic, Chlístovic nejlatoval cesty, ale šlakovitá věc! Ti „klerikálové“ ho nechť poslouchat. Poručte jim! Pan Petina se na ně hněvá, proč prý nedělají schůze veřejné. To je čtvrták. Agráři, socialisté atd. smějí dělati schůze důvěrné, ale „klerikálové“ nikdy! Když na př. dne 22. listopadu byla v Kutné Hoře schůze strany agrární v místnosti okres. zastupitelství (!), pan Petina tam nic nevyčítal, proč to je schůze důvěrná. Oč se mu jedná, ukázal nejlépe v Chlístovicích. Nejdříve se mu nelíbilo, že je schůze důvěrná a ne veřejná, pak zase vyčítal, proč prý nebyly zavěšeny dveře! Byla mu nabízena debata po vyčerpání programu schůze, ale p. Petina odešel. Jak patrné, nezachováme se mu nikdy a proto ať mezi nás nechodí!

Z Chotěbořska. Ze Železných Hor. „Osvěta Lidu“ přináší články o okresním hospodářství na našem okrese a netřeba, kdo tak hospodářil a kdo to hospodářství nyní čisti a napravuje. Již letos před okres. volbami všechny ty šleďrány jsme věděli, ale neuvěřehovali jsme nic z toho, ač by nám to k agitaci bylo mnoho prospělo. Pročpak se to nestalo? Bránil se proti tomu dp. Vlček a Hkal to všem, o nichž tužil nebo se klamně domníval, že dopisují do katolických listů. Vykřikoval, že by to nepřátelé vykládali jako útok na jeho p. patrona, ač jeho patron za nic nemůže a jest bezdůhonný. My jsme to také věděli, že p. patron dp. faráře Vlčka jako okresní starosta za nic nemůže a že se jeho nády tak hezky hospodářil. To bylo stále tak. Známí páni pořád nastrovali před sebe p. starostu a vždy, když se dp. farář Vlček hnul, namlouvali: „Vidíte ho, to je zase proti vám.“ Není nad chytrost a my bychom rádi věděli, zdaž ta chytrost jest problétnutá již všady. „Osvěta Lidu“ špinila dp. faráře Vlčka nenáste a mluvila o černých záměrech a sátemňování lidu. Nyní sama vyvrací své lži dokazuje a dokazuje, že tady nebyly černé záměry, nýbrž opravdový úmysl polepsiti poměry v okrese. Nechme mluvit „Osvětu Lidu“, která píše o správách a návrzích kasovního referenta, p. adm. Sauer: „Pan Sauer především připomenul, že zemský výbor sáslal všem okres. zastupitelst vím instrukce pro pokladníka a účetního, dle nichž — §§ 1.—8. — záležitosti pokladní a účetní mají obstarávati se přisného dozoru okres. výboru pokladník a účetní okresu. Pokladník má vésti denník pokladniční, který má každodenně po provedeném skontu odčvzdati účetnímu k zanešení položek do hlavní knihy. V Chotěboři byl doposud účetním p. kancelista Němec a sčkoliv pokladníkem měl býti člen okr. výboru, jemuž přidělen býti měl kasovní referent, sástával funkci tuto jedině p. tajemník Streith, který vedl pokladnu, totiž přijímal a vydával peníze; denník pokladniční však nevedl a nebyl proto takový denník, vedený p. tajemníkem, revisi účtů předložen. Ve skutečnosti knihy účetní vedl sám p. kancelista Němec. Nynější okr. výbor — uvedl p. Sauer dále — zahájiv svou činnost, přidělll jemu kasovní referát a to prohlásil ihned, že povede ve smyslu citovaných instrukcí pouze dozor nad účty a pokladnou, a že p. tajemník, jakožto pokladník, musí vésti denník pokladniční a p. kancelista — jako účetní — ostatní knihy. Tak se to dues skutečně již provádí. Pokud se však týká zavedení nových účetních knih, možno vyhověti nářzení dle instrukcí tapre počátkem r. 1909. Klíče od pokladny — dle těchto instrukcí — má míti pokladník, t. j. p. tajemník, a klíče od tresoru, kde uloženy jsou cenné papíry, kauce a j., musí míti buď starosta aneb člen okr. výboru. (Klíče duplikátní od pokladny i od tresoru, jak vyšlo mezi jednáním na jevo, měl míti u sebe p. Zvěřina; týž však přiznal, že jsou uloženy v pokladně. Pozn. rel.) Co se peněžního hospodářství okresu týče, konstatoval p. Sauer, že toto jest prabidné. Okres dluhuje dnes droky z vypůjčených peněz nejen Zemské bance, ale také spořitelně a záložně v Chotěboři. Příčinou toho je špatný a falešný rozpočet pro rok 1908. Avšak ani v dřívějších letech nebylo lépe; a aby se mohlo bodně pohodlně hospodářiti, neplatily se droky, a když nebylo peněz, vyzvedly se jednoduše zálohy ve spořitelně, a když to v té nešlo, tedy v záložně. Na takové zálohy nemá spořitelna ani záložna nic jiného v rukou než potvrzení, že peníze byly vyplaceny, anebo na některé obnosy směnky, podepsané některými členy okr. výb. ru, protože okres.

zastupitelstvem zálohy ty povoleny nebyly. Tak ku př. v r. 1907 státní okres spořitelně v Chotěboři úroky v obnosu 13.860-67, které byly připočteny k zálohovému dluhu. Zálohy dostoupily do konce r. 1907 značné výše, neboť obnášely: u spořitelny v Chotěboři K 60.288-89 a u Občanské zálohy v Chotěboři K 17.480.—, celkem K 77.768-89. Jak falešně sdělán byl rozpočet pro rok 1908, vysvítá nejlépe z toho, že uvedeny v něm jsou běžné zálohy pouze obnosem K 46.922-72, tedy méně o K 30.840-67 proti skutečnému dluhu zálohovému. Rovněž dluhový úrok do spořitelny za rok 1907 v obnosu K 13.860-67 v rozpočtu tomu uvedený nejsou. Okres náš vypůjčil si před léty u Zemské banky obnos K 200.000.— a annuitami bylo upláceno do roku 1907 K 18.866-86. Počátkem r. 1908 vypůjčil si okres u spořitelny Chotěbořské obnos K 150.000.— rovněž na annuity, avšak do konce roku 1907 nebylo upláceno ani haléře. — (Dokonč.)

Bouřlivá a rozbitá schůze v Suché Rybné. Katolická organizace farnosti Chlenské pořádala v sobotu dne 19. prosince důvěrnou schůzi v Suché Rybné. O důležitosti strany katolické promluvit měl p. redaktor Šupka. Do schůze posvátní byli i slušní agrárníci. Než vedení strany agrární rozhodlo o schůzi jinak. Dalo poplašný signál: „Šupka zde mluvit nesmí, schůze musí být rozbita!“ A nedbaje svobody shromažďovací, vznikl vůdcové agrární do schůze, kterou násilně přerušili. Vyznamenání si zaslouží zvláště pp.: Šebetka z Vyhnanova, Hlaváček z Přikaz, Plocek ze Chlen, Pěšina z Doudleb. Redaktor Šupka vyvolal jmenované pány, aby slušnou debátou dokázali přítomným, že strana katolická pravdy nemá, byl ochoten na všechny dotazy i námítky podati vysvětlení. Leč páni od „štábu“, majíce s debátou patrný strach, do ní se nepustili, čímž ovšem svoji duševní ubohost prokázali. Kdo chce dokazovat pravdu, nedokazuje ji hlukem a rozbitím schůze! Řečník za stálého vyrušování mluvil asi 10 minut. Pan Šebetka zvolal: „Kdo pak brojí proti náboženství? P. Šupka trefně odpověděl, že obyčejné lidé, kteří již a křesťanským životem dávno se rozloučili, lidé v životě zdemoralisovaní. Ta zaburácel na straně katolické bouřlivý souhlas. Páni Šebetka i Hlaváček zbledli, než okamžitě opět začal lomoz a křik, za kterého předseda dp. Portman schůzi ukončil a vyzval přítomné, by odešli se do soukromého bytu místního p. starosty, kde se bude pokračovati. Rozbití katolické schůze vyvolalo v celém okrese velký rozruch. Druhý den mluvil p. Šupka v Rájci, než tam agrární páni již nepřišli. Zato našinci dostavili se v největším počtu, konajíce několik hodin cesty pěšky. Pánům agrárníkům připomínáme: Rozbité nám jen schůze dala, tím právě hnutí naše posilíte!

Z Lužan u Jičína. Posledním dopisem, ve kterém jsme oznámili, že dp. farář mluvil zde založení katolickou jednotu, přišli jsme do živého. Radí, zelení, ba i mediáni, kterých je zde opravdu více než mnoho, volají své stoupence do boje proti „černým“. Katolická jednotu prý zde založena být nesmí! (Ta jejich svobodomyšlnost!) Diví se, kdo prý najednou dp. faráře vyrušil a klidu, ve kterém si tolik hovořil, že se ani posledních voleb do Říš. rady neúčastnil. Jsou prý svědci, jak bude vypadati to jeviště a ten prapor, když šetrnost dp. faráře Groha je — ovšem dle nich — více než známá. Posmívají se dp. faráři všelijak. Radíme té zvláštní společnosti, aby se starala nejprve sama o sebe, aby měla nejdříve před svým prahem, kde je smetl a kalu dost a dost. Ujišťujeme je, že i přes jejich odpor katolická jednotu zde založena bude — ba již k větší nim zde založena být musí. Dp. faráře prosíme, aby od svého úmyslu neopouštěl a katolickou jednotu — u nás tolik potřebnou — skutečně založil a tím svým nepřítelům již jednou ústa zapepal. — Uvědomili katolici lužanští.

De Police m. M. Dostalo se mi do rukou číslo „Hlasů pokroku“, kde nějaký — nechci říci duševní ubožák — referent nad tou klerikální opovržlivostí, že v kostele policejním se rozdával Sv. Vojtěch, se do té míry rozšířuje, že vzbudil již v soudném člověku strach, nepřijde-li onen pán o rozum. Ježto, jak vidno, nedosáhl ani nívau prostředně vzdělaného člověka, papouškuje staré, eduntělé, směšné fráze — nevědecký tisk spojuje s jiskrou rozumu — pleť si duševní soumrak atd. Vyznačuje se vybranou „květomluvou“ — (snad slouží u dvora) — mluví o zchytralém klerikalismu, tiakovém alkoholu, o úkřecí a vysávání, o klerikální chasé, o mastičkách a snad se sám již strachuje, že ho „někdo s těch klerikálů jako mouchou vyseje.“ (Brr! To by bylo gusto!) Byl tak vzrušen a smáten, že ho až smysly opustily a jen tak se dá vysvětliti, že něco v házení alyšel o „určení sry a ohně“ atd., atd. a že najednou se v jeho hlavě objevila „hořící koudele“ (či tam stále a pojednou chytla paprskem světla tam přece při házení pronikavým?). Jáme mu tou radou, aby se sbytačně nerozčíloval a raději přiložil na rozpálenou hlavu ledový obklad rozumu, neboť takto v každém soudném člověku vzbudí útrpný úsměv. Tím také soudný čtenář si ostatní vysvětlí a nepozastaví se nad nevědomostí primitivní věd, jako jest ta, že ověření svolení otceva k schůzce

neplnoletého syna v případě, o němž jde, jest věci notáře a že, jestliže tutíž věc žádá na řadu, aby byla bez výloh, aspoň tolik slušnosti má mít, aby přišel v úředních hodinách a ne 5 minut před 6. hodinou večer. — A taci duševní ubožáci ještě myslí, že jim v hlavě svítá a „toto“ svoje „světlo“ rádi by dopřáli jiným. Aby je Pán Bůh při zdravém rozumu zachováti ráčil!

Zajímavé volby v Dobřenicích. Dne 17. t. m. byla volba obecního výboru. Byla na seveřejšak klidná, spořádaná. Leč před ní byl přímo horečný shon po plátech macech, alibovalo se dost. Jedné domkaře slíbano, že za plnou moc se jí prodá kus zahrádky. Jeden vozil přasně celou noc, až ještě starostou není. No, dá se trochu ohřástu, trochu řízná, dříví a bude dobře. Starostenství chtějí mít tři a hledí si proto získati přízeň dvora. Jen, pánové, pleťte bič na sebe a svoje potomky! Jako byste nevěděli, jak prospěl dvůr sedlákům! Jejich potomci chodí do práce s lopatami pracovat na cizím. Pro osobní zisk přece není radno opoušteti stráž nad obecním majetkem beztoho tak ubohým. Neuvědomělý lid vás zvolí a pak bývá překvapen obecními přírůžkami. Kdy už český lid přestane slepě poslouchati úředníka velkoštatku? Zde poroněš pán, o němž ani nevíme, odkud je; a o jeho přízeň ucházejí se kandidáti starostenství. Tak jsme pokročili v demokratické samosprávě. A přece naši lidé vědí, jaký prospěch z takového poklonkování obci vzejde. Vždyť máme památku. Jeden přivandrovalý pán měl tu velkou moc; vždyť byl u dvora. Skroušená obec ani se neodvážila ptáti se ho na domovské právo. A teď zaň musila zaplatit okolo 600 K. Syn mu zešlél a byl na naše útraty dopraven z cizí země do Čech. Když taci páni od nás zmizí, zanechávají tu památku, obyčejně trochu dluhů — a ty, sedláku, plat! A ve výboru jednoduše se všecko odkývá, co navrhne uctivý přítel dvora; o zvolení takových kývalů se stará. Ti jsou k tomu dobří dost; vždyť tu byl ve výboru pán, který ani mluvit nemohl. Je šlakem ranějí, do schůze sám dojít nemohl, ale k vyplnění místa byl dobrý dost. U nás se má prováděti heslo: Svůj k svému! Ale dělá se to jinak: „Dejme všecko cizím, plaťme s mlčky!“

De Velké Ketové. Sdílujeme, že článek o t. p. Kmentovi, uveřejněný v předešlém čísle, nepošázel z pera vdp. faráře, což konečně již z formy dopisu bylo lze poznati.

Z Opočna. Dne 18. a 19. prosince t. r. konány u nás obecní volby, při nichž strana naše dosáhla vítězství v 1. a ve 3. sboru. Zápas volební byl tuhý, vždyť spojili se pokrokaři, národní sociálové a soc. demokraté proti nám; ano i agrárníci pokrokoví z okresu, ač ve městě jich vůbec není, dovolili si impertinentně diktovati nám, koho voliti. Podiv také vzbudilo, že i vášní a umírační pp. učitelé naši bojovali pro stranu pp. Malce, Markalouse a pod. Volby ty zároveň dokázaly, že pokrokařství, jak jevílo se v městě našem všelikými výtržnostmi v hostincích, nadávkami, pomlčkami, sprostými výpady, plitím do obličeje, ano i rvačkami, se slušným lidem zhnusilo, a umírněné, vážné občany soustředilo k tomu, aby učinili konec tomu směru, jenž měl úmysl zavésti v městě našem vládu pokrokařskou.

Z Novoměstka. Ani by nikdo neřekl, jak umějí agrární semani dle prospěchu svého měniti barvu. Když se naši přiblížili s hlasovacím lístkem ku straně katolicko-národní, tu svobodomyšlní (!) agrárníci, kteří prý pro svobodu budou bojovati vždy, začali a nejhoršími urážkami a kopanci. Kde to šlo, vyhození naši se správy obcí, okresů, záložen a různých hospodářských korporací. Boykotování i naší žemelníci a obchodníci. Z národa vylučování ti „blbeci“, ta „černá banda“, která nestála ani za to, aby se jí na pozdrav poděkovalo. Ale najednou překvapující obrát! S vřídavým úsměvem se na nás volá: „Sdrůžme se v ohledu hospodářském bez rozdílu strany!“ Ted panstvo tedy už potřebuje „klerikálů.“ Ale my mu dobře rozumíme. (Dokonč.)

Z Náchoda. Co jsme skusili posměchu, když jsme se odvážili voliti dra Horáského! A nyní náš poslanec za 43. voleb. okres zaslouží uznání všech rozumných lidí. Dříve málokdy jsme zde poslance za náš okres viděli. Nyní jsme s dr. Horákým — ač koná vždy tak cestu dalekou — v tělém osobním styku. V neděli 20. t. m. fečnil na schůzi „u Krouských.“ Dostavilo se na 200 účastníků. Předsedou schůze zvolen p. Jos. Středa z Kramolny, místopředsedou p. Boh. Novák z Bělovce a zapisovatelem p. Jos. Kasnar z Dol. Radchovce. Poslanec dr. Horáký, byv uvítán bouřlivým potleskem, pravil, že promluví stručně, jelikož po téměř 13hodiném zasedání, celonoční jízdou domů a dlouhou jízdou k nám jest asi unaven. (Dokonč.)

Různé zprávy.

Naším čtenářům. Příští číslo „Obavy“ vyjde opět již ve čtvrtek. — Prosíme svoje přátele, aby se horlivě starali o rozšíření našich abonentů. Strana rudá o vášnosti bude agitovati dům od domu, strana agrární volá svoje stoupence k šelíné vánoční agitaci též. Mají snad jen naši přá-

telé setrvati v klidu? Vydějte konce tohoto roku k nejdůležitějšímu doporučení „Obavy.“ — Všeobecně přátelům se srdece přejeme šťastné svátky.

† Kamil Jiří Lobkovic. Národ český zase truchlí. Zemřel mu jeden z nejlepších synů. Dne 21. prosince dokonil po trapné nemoci v 73. roce věku svého kníže Jiří Lobkovic, do nedávna ještě nejvyšší zemský maršálek království českého, který v této hodnosti po 36 let byl vždy strážcem práv národa českého. Jméno jeho od vstoupení do života veřejného souvisí úzce s osudem národa českého až do poslední doby. Stáčetil se všech důležitých jednání o československý směr, háje vždy neúmlnost království českého a rovnoprávnost českého jazyka. Palacký, Rieger a hr. Clam-Martinič byli jemu v boji za práva národa učitelé a druhy. Jeho vlastenecké snahy snoubilo se vždy s jeho katolickým přesvědčením; byl katolíkem upřímadým. Pro svou přímocnost a nestrannost těšil se všeobecné vážnosti a úctě.

Z řeči posl. dra. Rud. Horáského v říšském sněmu dne 15. t. m. Dr. Horáký, odmítuv nespravedlivé výtky všenečmů, pronášené proti Čechům a poukávav na nespravedlivost, jaká se jeví u soudů k našemu jazyku, pokračoval: „V příčině škol menšinových neobce máme již něho než aby dosud stávající zákon školský i pro nás platil; nic více a také nic méně. V okresích, které jsou převahou české, platí pro Němce všude, ačkoliv německé školy nejvíce od českých dětí jsou plněny. Pan posl. dr. Pergelt mluvil dnes také o veliké menšině Němců v Praze. Vytkl jsem do toho: „I s řidy!“ — což ho velmi rozhořčilo. Že však jsem mluvil pravdu, dokazuje statistika. V roce 1907 bylo sapačno v německých školách pražských 2508 dětí. Z těch bylo 839 Čechů, 1393 dětí a jen 276 Němců. (Veselosť). Mnoho tisíc českých dětí jest nuceno navštěvovati německé školy i tam, kde mají po zákonu právo na školy menšinové. — V příčině rozpočtu pohtěvují hodně mnoho, co bych jako Čech mti chtěl. Pan posl. dr. Pergelt a pan posl. Wolf poukázali na to, že jsou to z většího dílu německé peníze, jimiž se plní státní pokladna. Může být, že přispívají k tomu velice mnoho někteří německí továrníci, ale v německých továrnách jsou to české dělníci, kteří tam pracují a německé továrny obohacují. Dále jest také většina obyvatelstva slovenská a Slováci platí svou větší potřebou. V rozpočtu jest sice pro krajský soud trutnovský obnos stanoven, ale pro drakon českou universitu na Moravě nenalézám ani haléře. Končím tímto: Chceme státu dát, co jest státního, poněvadž my od něho opět velmi mnoho požadujeme. Já na příklad vyžaduji pro svůj okres volební velmi mnoho a sice proto, že můj okres volební jest na tom nejhubě. Jsem zvolen za okresy Náchod a Nové Město n. M. Vozměte si k ruce výkaz o úmrtnosti v Čechách a Rakousku a uvidíte, že v mém volebním okrese je úmrtnost tuberkulosa nejčetnější v celých Čechách i v celém Rakousku. Poněvadž tedy kladu státu velmi mnoho požadavků, proto musím povolití tomu odpovídajících prostředků. Pročť prohlášení za sebe i za svou stranu, že budeme hlasovati pro meritum.“

Jak se rozumí vlastenectví. Na schůzi akademického spolku „Radbazy“ v Plzni, které předsedal žid Löwy, mladí pánové usneli se bojkotovati společensky české dámy, které účinkovaly v bazaru „Jitřenky“. Nezavývajíť dámy k předvánočnímu představení a na věneček. Náhodou však veliké zděšení v Israeli, že sletaa Z. pozvána. Hřůza! Israelita Löwy vrátil ji osobně peníze a odvolal pozvání. Tak zachráněna český národ, zachráněna „slušnost“ a „protiklerikální pokrok“. Takhle tedy rozumějí mladí pánové národní svornosti, kdy nepřítel nám příme k hrdla saba. Israelita má v české společnosti více práv než katolík, který se odváží spolupůsobiti při dobročinném podniku. S tou politikou dojdeme hodně daleko!

Vláda o hesle „Svůj k svému“. Minist. předseda bar. Bleserth vydal zvláštní výnos, jímž žádá správce min. spravedlnosti, aby nábožnitými prostředky zastal se obyvatelstva, které národnostním bojkotem trpí škodu na výrobě své způsobilosti. To platí především pro Čechy a Moravu, kde hnutí bojkotové propuklo v takové míře, že jest z něho Němcům až borko. Kdo seje vítr, klidí bouři. Proto nyní Němci volají vládu na pomoc. Nikdo však nemůže býti nucen, aby něko hospodářsky udržoval; když dotčený ho politicky a národnostně utlačuje. Což vláda nevidí to odpírání práva jazyka českého při soudech německých, nevidí to bouření proti českým menšinám, nevidí nevděčnou Vládu, která pro statistiku české nechce povolití ani české školy ani české bohoslužby, ač Turkům přeochoťně slibuje mešitu? Neví o otonzení všeho českého a konečně i o výsve samého kancléře říše německé Bülowa proti Čechům? Za takových okolností nedivno, že český lid se odvrací od svých nepřítelů a že se řídí vše heslem „Svůj k svému“. To mu nikdo nemá ve své vykládati, neboť lid, který přes všechny ústřky a potupu leze k svému nepříteli a svými penězi ho vydrňuje, jest obyčejným otupělým otrokem. A snad českému lidu jest dovoleno míti trochu vlastenecké hrdoiti a národního uvědomění, které nelze a nebudí prachobýjím bojkotem, ale které těle a duševně dovede oceniti význam hesla.

Palackého „Svět k světu“ — Minulý týden tržnovští Němci velikými plakáty na vývěsních tabulích vysývali k bojkotu Čechů. Ale úřady toho neviděly, jako by to nebyl praprosťák bojkot.

Práve Čechům vídeňským přiznáno mě Německé, ale zatím jen na papíře. Jedná se o umístění italské právnické fakulty ve Vídni. Ale z německé strany udávají se důvody proti zřízení italské univerzity ve Vídni. Německé listy bádají v tomto tonu: „Připuštění italské fakulty právnické do Vídně prorazena bude zásada dosud uplatňovaná, že ve Vídni a Dolních Rakousích nesmí býti jiná řeč vyučovací na školách veřejných než německá a nezbude jiného, než i Čechům povolit. To znamená pro nepříteli dalekou budoucnost zřízení okrouhle 40 obecných a 10 městských škol českých ve Vídni, dále pak zřízení okrouhle 20 obecných a 6 městských škol českých na dolnorakouském venkově, zaručení českých gymnasií, reálků, živnostenských škol a učitelského ústavu nejdéle v 5 až 10 letech po vstupu italské právnické fakulty do Vídně.“ — Vida — Němci sami přiznávají, co nám ve Vídni patří a pomalu už jako by se připravovali na nedalekou budoucnost, kdy se masí spřátelí i s českými sousedy v Dol. Rakousích.

Bojkot rakouského zboží a spotřebitelé turečtí. Bojkot rak. zboží rozviněn v Turecku cizím vlivem do krajnosti, ale turečtí spotřebitelé nemohou se dosud spřátelit s náhradou, která se jim nabízí z první ruky z Italie a Ruska; zboží odtud není takové, na jaké si Turci od nás zvykli, a pak není ho ani dostatek — vůbec kupuje se s velikou neochotou. Ruské cukrovary si sice naříkají, že nemají odbytu, a přece si nepřipraví zboží, jež by mohly odbyti; nemají totiž prostředků zboží, jen na hrubo čistěný a vysoko čistěný cukr. V Macedonii jest potřeba kosa a srpů, ale ruští majitelé hutí a železáren, ač si naříkají na špatný odbytek, nemohli poslat žádanych. A kdyby poslali vlastní výrobky, sedlák macedonský by je koupil jen jednou, protože našim štyrským se nevyrovnají; dosud i Rusko samo mělo nejraději naše. Proto bojkot nejvíce takový účinek, jaký by si přáli nepřítelé Rakouska.

Zemský sirotčí fond v království Českém dle stavu ze dne 1. července 1908 činí celkem 2,693.182 K. Průměrný roční příjem z přebytků společných poklad sirotčích i s úroky z kapitálu uloženého u zemské banky činí 724.281 K, roční očekávaná potřeba 721.066 K. Fond tento přispívá k výchově a opatření 5039 chudých dětí osiřelých, opuštěných neb zanedbaných celkovým nákladem 657.453 K ročně. Z těchto dětí světo jest 4192 dětí pěti pěstounů (rodin) a 847 dětí pěti různých ústavů, mezi nimiž jest 77 sirotčinců se 716 dětmi a nákladem 178.017 K ročně a 12 ústavů odborných (pro děti hluchoněmé, slabomyslné, slepé, choré, epileptické a zanedbané), v nichž jest opatřeno 181 dětí nákladem 62.656 K ročně. Mimo to ošetřováno jest nákladem fondu asi 50 dětí tuberkulózních a skrofulozních v léčebných ústavech v Zamberku a Luči. Dále poskytuje fond stipendia k návštěvě škol fidesimálních a odborných 128 chudým žákům osiřelým v úhraném ročním obnosu 36.056 K. Ústav pro skrofulozní děti v Luči zakoupen semel a podobný bude stázen v Cvikově, na což povolena fondu subvence 500.000 K.

Rozvedy americké svými následky budí pozornost na místech nejvyšších. Známo, že sám prezident Spojených států severoamer. Roosevelt odsoudil veřejně tuto moderní vymoženost. A nikde se tak rychle rozvedy neprovádějí jako v Americe. Soudece Dooling v New-Yorku, který rozvedy provádí, v pravém slova smyslu klesá pod návalem žádostí nespokojených manželů. Během dopoledne provede soudece kolem čtyřiceti rozvodů, tedy každou hodinu průměrně deset až patnáct případů, z nichž každý zaujme sotva 5 minut času. Zvláště před vánoci tláší se v chodbách rozvodového soudu sta a sta paníček, toužících po nových vdavkách.

Hlaholská máše od Ladla. Kožušnička. Lze spívat na text staroslovanský i český. Dílo originální, usnadněn hudební ceny. Oživíme provozování této skladby dědictví cyrilomethodějské! Lze ji spívat nejen na podiu koncertním, nýbrž i v chrámech (buď celou nebo vložky), neboť jazyk slovanický je nepřipustný u našich oltářů, ne však na našich kůrech! I kdybyste snad nemohli skladbu tuto provést, můžete ji zakoupit aspoň s písní k odkazu sv. Cyrilla, Methoda a Prokopa pro archiv kostelní nebo kůroví na účet kostelní. (1 ex. 2 K, 4 ex. 6 K).

Obchodník ručí za pravost svého zboží. U jistého obchodníka v Praze shledáno, že prodává kořec „tlučený květ“, který však byl porušen tlučeným peřivem kurkumou a santalovým dřevem. Věc dostala se až k zem. tribunálu soudu v Praze, který obžalovaného obchodníka odsoudil, doloživ, že jest povinností obchodníka, aby měl takovou znalost zboží jaku dodávaného a jím prodávaného, aby podstatu jeho mohl správně posoudit, a nemá-li takové odborné znalosti, aby buď posoudek znalce nebo zaručením se strany dodavatele seopatřil si čistotu zboží.

Výnos daní. Úhrn obnos přímých daní za dobu od 1. ledna do konce října 1908 vykazují čistý výnos 268,762.097 K, o 10,890.096 K více než loni v téže době. — Nepřímé daně vykazují čistý výnos 646,024.658 K, o 25,075.904 K více než loni. Z nepřímých daní čistý výnos lihu činí 54,138.264 K (o 1,408.937 K méně), z piva 65,687.885 K (o 284.914 K více), z cukru 126,140.292 K (o 6,370.815 K více následkem stonnutí spotřeby), z poplatků 105,071.014 K (o 10,499.043 K více zapláceno poplatků z převodů majetkových), z jízdních listů 17,852.475 K (o 890.598 K více), z loterie 10,686.452 K (o 1,214.818 K méně), výroba soli vynesla 25,663.898 K (o 1,715.788 K méně); výroba a prodej tabáku vykazují čistý výnos 138,989.326 K (o 8,028.582 K více, což dlužno přičísti stoupajícímu prodeji tabáku).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. prosince 1908. 1 hl pšenice K 18.10 — 18.40, žito K 14.10 — 16.20, ječmene K 11.20 — 11.90, proso K 00.00 — 00.00, vřbe K 12.00 až 00.00, hrachy K 00.00 — 00.00, oves K 7.10 — 8.00, čočky K 00.00 — 00.00, jablek K 22.00 — 00.00, krup K 24.00 — 44.00, bramborů starých K 2.40 — 4.00, nových K 00.00 — 00.00, jetel. semene červeného K 96.0 — 106.0, 1 hl. jetelového semínka bílého K 00.00 — 00.00 máku K 28.00 — 00.00, lně. semene K 00.00 — 00.00, 100 kg žitných otrub K 14.20 — 00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00 — 00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 2.72, 1 kg másla převařeného K 0.00 — 00.00, 1 kg másla vepřového K 1.96 — 0.00, 1 kg tvarohu, 0.28 — 0.30, 1 vejce K 0.08 — 0.10, 1 kopa sels K 18.0 až 22.0, 1 kopa petržele K 0.00 — 0.00, 1 kopa kapusty K 2.80 — 3.20, 1 hl cibule K 10.00 — 12.0, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00 — 1.80, 1 pytel mrkve K 2.0 — 2.20, 1 hl jablek K 4.00 — 14.00, 1 bedka švestek K 0.00 — 0.00 1 hl jablek K 4.00 — 14.00, 1 hl hrášek 0.00 — 00.00. Na týd. trž. v Hradci Králové dne 19. prosince 1908 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 345 hektol., žito 241, ječmene 916, oves 326, proso 11, vřbe 7, hrachy 12, čočky 19, krup 12, jablek 12, jetel. semínka 607, lněného semene 26, máku 7. — 2) Zeleniny: petržele 000 kop, celeru 000 kop, kapusty 26 kop, cibule 28 hl, drobná zelenina 47 kop, mrkve 17 pytlů, brambor 68 hl, sels 31 kop. — 3) Ovoce: jablek 337 hl, hrášek 0 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drob. dobytka: vepř. 2 kusy, podsvinčat 275 kusů, kůnat 3 kusy.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastíři

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejjakostnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupské Milosti revizovány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukázkou franco se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučením a čistých uznání po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou příměš a dárku závodu domácím u.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Mešní vína.

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne, dodávati pravé přírodní vína k obětem mše sv.

Prodávám pak a zasílám v soudkách od 26 litrů výše:

Dalmatská a uherská vína za 1 litr po 64, 68, 72, 80, 88 hal. a výše.

Mostarské velmi jemné a silné I. druh 88 hal., II. druh 80 hal. za 1 litr.

ALOIS ČIŽEK,
majitel vinných sklepů v Humpolci,
c. k. soudní přísežný znalec vín, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četná dšat. farář úřady v Čechách.

Kupte si

brožuru:

Vlastenectví . .

v duchu křesťanském

z péra biskupa
: A. EGGERA :

Stran 40. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1909 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Stráta jakákoliv proto úplně nemožna.

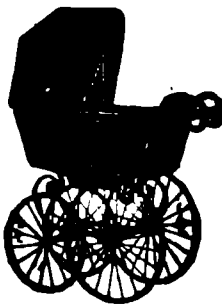
**K vánoční
a novoroční náladě**
nejpříjemněji působí
**☞ dárek ☞
z čerstvých květů
nebo kvetoucí rostliny.**
Vánoční stromek „ARAUCARIE“.
Frant. Kupeček,
—: květinová stá, Hradec Králové, —:
vedle
Grandhotelu.

oooooooooooooooooooooooooooo
≡ **Dívany, garnitury, matrace**
do postelí,
ROLETY do oken nejlépe koupíte
u čalouníka
Františka Laudy,
odborníka v tom oboru v Hradci Králové,
Pětidomy, č. 291.
Též přijímám věšení záclon do oken;
veškeré správký a předělávky vyřizují
se rychle a levně.
oooooooooooooooooooooooooooo
Legitimace ■■
do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
■■ ■■
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

„SLAVIA“
VZÁJEMNĚ POJIŠŤOVACÍ BANKA
V PRAZE,
NEJVĚTŠÍ ČESKÝ ÚSTAV POJIŠŤOVACÍ,
UZAVÍRÁ POJIŠTĚNÍ NA ÚMRTÍ A DOŽITÍ, VĚNA
DÍTĚM, PENSE, POJIŠTĚNÍ MNOŽNÉ A POJIŠTĚNÍ SE
- ZARUČENÝM 4% STOUPAJÍCÍM ÚROKOVÁNÍM. -
NEJVÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY.
VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLE-
NŮM — POJIŠŤOVÁNÝM. -
V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCENO 10%
POJIŠTĚNÍHO.
VYPLAC. DIVIDENDA K 2,092.765-53
RESERVY A FONDY K 41,778.165-
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 97,214.430-98
VYSVĚTLENÍ A SAZBY
OCHOTNĚ ZASÍLÁ - -
GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“
V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,
JAKOŽ I GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVA:
V BRNĚ, VE VÍDNI,
V LUBLANI, VE LVO-
VĚ A V ZÁHRABĚ. -
ADRESA PRO TEL. GR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Vhodné vánoční a novoroční dárky
Veškeré prádlo dámské i pánské,
bílé zboží lněné i bavlněné
v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších
doporučí
Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.
Knižské kolárky. Objednávky obratem.

**Nejnovější a nejkrásnější
dětské vozíky**
u velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

**Rozšiřujte
!Časové úvahy!**

Pravá:FRANCKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší:** přísada ku kávě.

1% Ve prospěch české školy „KOMENSKÝ“ ve Vídni
odvádí při odvolání na tento insert z každého nákupu **1% firma**

FEJGL & BYČIŠTĚ
v Hradci Králové, Divadelní ulice (Proti kostelu Panny Marie)
a doporučuje vhodně

vánoční a novoroční dárky:

Pro dámy:	Pro pány:	Pro děti:
Prádlo bílé a trikové. Deštníky černé a barevné. Šatrovacíky — „Triumfala“. Pasy. Kapesníky. Vějíře. Speciality: Pařížské vlasové garnitury. Spodní sukně vlněné i glotové. Bluzy. Zástěry. Rukavice. Ruční kabelky s 1/2 tuct. kapesníků K 240. Peněženky. Vyšívání.	Klatovské prádlo bílé a trikové. Deštníky. Rukavičky bílé i glacé. Pletené vesty s rukávy. Speciality kravát. Kapesníky. Vlněné sportovní čapky. Šle. Chrástka límce. Kamaše. Peněženky. Pouzdra na doutníky. Náprsní tobočky s 1/2 tuct. kapesníků K 240. Manžetové knoflíky. Celuloidové zboží.	Trikové oblečky. Bílé vlněné i bavlněné kabáčky pro 1/2—2 roky staré. Čepičky. Rukavičky. Kamaše. Hedvábné šatečky. Košile chlapecké bílé i trikové. Háčkovací i vyšívací potřeby. — Obrázkové kapesníčky. Šatečky vlněné i barevné.

Krajové látky tělové i vzdušné na blazy. Hedvábn. šaty. Plyšové hantý na límce, manžety, kravaty, rukavice a kapesníky.

Pro P. T. duchovenstvo kolárky a náprsenky.

1%

Kulturní hlídka.

Guy de Maupassant o volných myslitelích.

Maupassant není zajiště autorem. Jeť by mohl býti smím „klerikálním“, a přece je to zajiště, jak pohlíží na volné myslitele. Praví:

Já prohlašuji svobodné sednutí za věští blupáky, než jsou staré modlivé baby. To jest mé přesvědčení, kterého se nikdy nevzdám. Má-li mlti náboženství, postací mi staré. Ti blupci napodobí jen kněze. Symbolem jejich jest trojhran místo kříže. Mají kostely, jímž říkájí lože, se sponou rozličných obřadů mají ritus skotský, francouzský, velkovýchodní a sponou titérnosti k popukání. A co chtějí? Pomáhají si na vzájem, šimrajíce se po dlaní. Uvádějí tu ve skutek křesťanské příkázání: „Pomáhejte si vzájem.“ Cely rozdíl spočívá v šimrání, ale nač potřebí takových ceremonií, chc-li pájdit chudákovu sto sousi!

Můj strýc byl zednářem, byl volný myslitel, jakých je většina, volný myslitel z blouposti. Pohled na kněze naplňoval ho zuřivostí až nepochopitelnou, zatlal naň pěsti, dělal za ním osli uši a dotýkal se železa za jeho zády, což samo o sobě jest již věrou, třeba že věrou v ubrančivost. — — To byla podivná, když některý volný svobodný zednář byl hostem strýce Soethena! Přistoupili nejdříve k sobě a podávali si ruce s tajemným vzrušením, jeť působilo velice komicky; bylo patrné, že se tiisknou velíjakým způsobem. Potom odvedl strýc přítel stranou, aby mu světlí důležitě věci; u stolu seděli proti sobě, patřili na sebe zvláštním způsobem. Křídili stále pohledy a neodtrhovali od sebe zraků ani kd z pili, jako by si stále říkali: „Jsem bratří zednáři, co?“ A ted si pomyslete, že na světě žijí miliony lidí, kteří se dají a žijí takovými komedii. Raději bych byl jesuitou. Já, jenť jsem také volný myslitel, nechovám nevraživost proti kostelům ať jsou katolické, apoštolské, římské, protestantské, ruské, řecké, buddhistické, židovské či mohamedánské. A pak dovedu ještě svým zvláštním způsobem na ně pohlížeti a jejich význam vykládati. Chrám je projevem úcty k Neznámému.

Pravé překážky vyššího pokroku.

Student absolvovavší gymnasium přídá se hned z počátku „z přesvědčení“ k pokrokovým. V tom táboře mladická sobelíbst se nejvíce ukáží. Po půl roce universitních studií odvaž se mu říci, že dobře neprostudoval spletitá vlákna sociologie, že v tom směru ještě nikoho nemůže poučovat! Odvaž se mu říci, že nepromyslí samostatně ducha českých dějin, že nerozumí dobře obtížným otázkám náboženským, že nemá řádného přehledu v příčině filosofických proudů! Urazí ho tím smrtelně. Pokrokový jun zkrátka všechno dobře ví má učenost vrozenou; jest povýšen nad zastaralé „scholastické vzdělávání.“ O čem na gymnasiu měl sotva slabé ponětí, to v půl roce osvojí si zcela srčně — i při svém odborném studiu. Všem rozumí, o všem jest hotov přednášeti; zkrátka hotový pansof, vševěda — a to v době, kdy některý universitní učenec celá léta tráví v pracném a tichém studiu jen několika otázek, týkajících se přesně jeho zvláštního odboru.

A vyšší páni, kteří na prvním místě jsou povoláni, aby mládeži dokázali, jak při rozšířených horizontech všech oborů vědění při veliké zápalé stále nových odborných spíš jest těžko vědecky vyniknouti a založiti důkone na základě dobře osuzeném samostatnou a správnou vědu vyšší, pláží se byzantské předtroufalosti a prázdnými hesly bujné mládeže. Dělají vše možné, jen aby velice nedotkliví junové jich neprohlásili za zpátečnický a nepřátele studentské svobody; vědí, že mládež jest nachylna k náhlému soudu hned. Proto potřebí stále obýhati hřbet, aby jiskry mladického hněvu nezačaly bleskati.

Jest možno, aby za takých okolností většina akademiků pokračovala v hlubokých studiích zdarma? Může hovořiti s naprostou vědeckou jistotou o všemožných spletitých otázkách dneška mladík, který ve vlastním studijním oboru stává hlavně pozadu? Za daných okolností vidíme celé davy nedouků, kteří svoji velikou nevědomost snaží se maskovati hrdou pózou, jít se tleská. Vedecký list „Živa“ na str. 303 pověděl v příčině práce v oboru fyziky kus pravdy těmito slovy: „Je nás málo, a ta chyba ukazuje se na všech polích života intelektuálního i veřejného, . . . mnoho nám chybí . . . kde ale vzít spolupracovníků spolehlivých pro všechny obory, a četí by to někdo? Všeledky rigoros a státních zkoušek opravňují k posuzování . . . naše úroveň přírodovědecké je nízká, a škoda, srovná na tom moderním poli osvícením a národohospodářsky významným nemáme pracujících pokrokově.“ Alja — kolik tedy lidí samostatně a důkladně pracuje u nás na poli přírodovědeckém? A přece se roznášejí do dědů celé davy pokrokovatých osvětových Janů, kteří „vstoupí do temnoty světa“ počíváním o původu člověka, živočišstva vůbec, o defektu svobodné

vědy, o tom, zda vůbec duše existuje atd. Byli by ten sjev zdravý, pak by každý byl nucen mysliti, že tak četné „vědecké“ prameny jsou od tokem nepřehledného moře vyšší přírodovědecké vědy. Zatím napaponškovaná slova z několika menších protikřesťanských pamfletů jsou tu náhražkou za vědu skutečnou. Jen nepoctivo, který zavírá oči násilně, může nazývati fanatický vztek a protikřesťanské tendence řádění za „rozběhy skutečné nepředpojaté vědy“, za touhu po ryzí pravdě. Ten, kdo místo důkladného sebevzdělávání běhá s naučenými šlágry z místa na místo, aby ukolil svoji jízlivost, nikdy nebude pravým samostatným a vážným učencem. Pravý vědátor sedí v studijním pokoji, jeá bohužel znám jen lidem některým; prázdná hlava, aby upoutala k sobě veřejnost, běhá se svoji napaponškovanou troškou na ulici, na náměstí do povykajících schůzí. Jinak by o její „vědě“ ani kohout nezakokřhal. A jestliže taký člověk ani koupeneho pamfletu dobře nepřerečtí, doplňuje mezery drážděním vášní naslouchajících davů.

A zbývá pokrokové mládeži k vážnému studiu aspoň úředně žádaných odborů vůbec čas? Čím vlastně stávají se nyní university? Rejdištěm takových nepřítelů, které by se v řádné slušné vesnici netrpěly. Mládež pro různost „kulturních hledisek“ na akademické půdě zvedá nože, krvaví si hlavy ranami z revolverů. „Kollegové, stroj se úklady proti svobodné vědě“, volá student, který za půl roku sotva desetkrát přednášky navštívil a tuší ztrátu svého semestru; „autno manifestovat pro Wahrunda a proti klerikalismu okovům!“ Pokroková družina jest ihned vzhůru, hned se v ní ozve nejednou láska k vědě. Pořádají se schůze, povykují se, rektor jest zaspáván spoustami rozkazů. Promarní se tak několik neděl. A do dveří síně, kde konají se přednášky, kopají vyvolení synové pokroku vytvrle botami, aby přerušili učení; znásilňují bezohledně svobodu těch řádných kollegů, kteří místo troušení blyskavých frazí učiti se chtějí. „Pozor, nastane instalace nového rektora, jímž bude kněz! Připravte se k randálu; musí pomáhati k očistě university od klerikalismu!“ A mládež ochotně přijde, spustí při instalační řeči řev tak divoký, až se chytá za hlavu nad tu kulturu sám pokrokový profesor. — „Zítřka bude konána schůze proti klerikalismu; žádný uvědomělý kollega nesmí chyběti.“ A který pokrokový student by byl neuvědomělý? Proto musí každý jít sesilovat křik rudých brdel; žádá toho kultura, čest vysokého ústavu; cisina nesmí se domnívati, že na české university jest málo osvěcnosti. — „Kollegové, koná se schůze pro vyloučení fakulty theologické ze svazku universitního; jest to věš nejvlastnější zájem. Všichni musíte spolupůsobiti!“ Mládež tedy ze strachu, aby jí učení kněží nesebrali učenost, jde emancipovat universitu ze středověkých hrozných pout. Ve všech pokrokových listech zazní pak pochvala nad velikou osíleností a hlubokým rozmyslem mládeže, která vlastně svobodný rozmysl nechala stranou. Jest potřebí psáti do pokrokových listů, konati pokrokové přednášky, čísti moderní „protiklerikální“ brožurky, kaziti katolickému studentstvu slavnosti, špiclovati kollegy jinak smýšlející, strhávati vyhlášky katolického spolku, za zvláštních příležitostí i shánit vejce si opatřovati (a takový nákup není nelehčí; věnovati mnoho sil administrativnímu řízení sp. lku, účastniti se spolkových slavností atd., atd. Taková mnohostranná a k tomu rozčlující práce na národe roli dědičné vyžaduje napětí všech sil, vyčerpává až k nervositě. Pak chtějte, aby ubohý pokrokový student vynikl zvláštním způsobem ve vlastním oboru! Čím jest schopnější, tím mu ukládají druhové s pochlebenstvím funkcí více, až jest přímo spoután.

Vždyť student má rozhodovati všude, má státi na předních baštách na stráži, má více práv k svobodnému rozmachu než občan plnoprávný.

Ale otcové horlivých synů se smutným zrakem se táží: „Nač jsou vlastně university? Proč jsem tam syna posílal, než aby výhradně studoval obor, ku kterému se úředně prohlásil? Na moje útraty zneužívají síl mého bocha lidá, kteří ani jemu ani mně ničím neprospávají.“

Hledá se

ku koupi

větší statek nebo menší dvůr

v ceně od 100 do 170 tisíc korun.

Nabízky pod zn. „Statek 134“, roznese Smilice.

Hospodářská hlídka.

Brambery a řepa. Pro posouzení významu obouhlo odvětví hospodářského stájeť tato čísla: statká řepařských je v říši 112 067, z toho na Moravě 51.867, v Čechách 54.290. Plochy řepě je věnováno průměrem 223.000 hektarů, z toho na menší statky do 20 hektarů (100 metřic) připadá 36% osetu, na statky větší než 20 ha však 64%. V Čechách je poměr osetu (všeho 141.000 ha) u menších 31%, u velkých 69%, na Moravě (se všeho 65.000 ha) u menších 4%, u velkých 52%. Výroba v Čechách představuje dvojnásobnou cenu výroby moravské (obyčejné). Celá rakouská výroba cukerní dává zboží v ceně 250 až 300 milionů korun. Celá lihovarská výroba dává zboží v ceně asi 70 až 80 mil. korun, z toho na Čechy připadá čtvrtina, na Moravu asi osmina. Průměrně osazuje se brambory v říši rakouské 1.164.000 ha, z toho v Čechách 350.000, na Moravě 165 ha. V obou zemích 44%, až mají veškeré orné půdy jen 36%. Brambor sklízeno vloni 147 mil. q. V Čechách 37 mil., na Moravě 22 mil. Sklizeň ta představuje podle průměrných tržních cen v Čechách od 140 do 180 mil. kor., na Moravě od 90 do 110 mil. kor. (pravděpodobně mnohem méně, neb i na trhu se prodávají jen lepší druhy a drobné krmné zboží zůstává doma). V Čechách a na Moravě tedy přece můžeme sklizeň cenit jistě na 200 mil. korun, z toho do lihovarů šlo jen asi za 20 mil. korun. Ohromná většina brambor spenějí se tedy i dnes mimo lihovary. Řepa v Čechách a na Moravě však dala výnos 120 mil. kor. (přes 59 mil. q). Tyto číslíce dosti stejné udávají sílu obou bojujících stran: bramborů a řepy.

Odstranění nedostatků píce. Dne 14. t. m. konala se v ministerstvu orby schůze státního řídicího výboru zemědělského oddělení rady pro zemědělské záležitosti. Rokováno bylo o opatřeních k zamezení vřly častěji se objevujícího nedostatku píce. V souvislosti s tímto rokováním schváleny byly, když zpravodajové zúčastněných departementů ministerstva orby podali příslušná vysvětlení, návrhy podané členem drem šl. Seidlem a doplněné svob. p. Merzím. V návrzích těchto se žádá: Vydatná sleva dopravních poplatků pro pleminy, steivo a strojená bnojiva, poskytnutí prostředků oběma sekcím zemědělské rady v Čechách, aby jednomo českému a jednomo německému cukrovaru bylo umožněno opatřiti si zařízení na konservování řízů, poskytnutí subvence zemědělským radám na založení zařízení k opatřování slámy a steliva dle metody prof. Lehmannu, zřízení většího počtu zpravodajů při přeměňování pozemků (luk) v pole, působení v tom smyslu, aby vyplývající z toho zvýšení berat prováděno bylo pozvolna.

Císarské soukromé statky. Soukromé statky císařského domu rakouského obsahují 24 panství ve všech zemích rakouských a uherských. Správu těchto statků vede zvláštní ředitelství ve Vídni. Rozloha císařských panství jest 149 047 ha. Z toho je 33 965 ha polností, 9931 ha luk, 646 ha zahrad, 8931 ha pastvin, 75 ha vinic, 3303 ha alpských pustin, 79 656 ha lesů, 3158 ha vodní plochy, 595 ha zastavené plochy a 9300 ha neúrodné plochy. Základ k těm o panstvím položila císařovna Marie Terezie nákupem tří panství v Uhrách a Hodošina na Moravě. Na všech panstvích vede se tak zvané vzorné hospodářství, které ovšem při nynějších poměrech jest silně pasivní. K těmto soukromým císařským panstvím patří rozsáhlé císařské zámky v Kácově, Zákupích, v Horní Polici, Baštěhradě, Ploškovicích, palác Toskánský v Praze, Laino, Múrssteg. Zámek v Ploškovicích jest rozměru ohromných. Některé tyto zámky bývaly obydleny v letní době členy panovnícké rodiny.

Římská starožitnost slovanská. Na pozemcích obce G-hisdorfu v Meklenbursku bylo na břehu řeky Warnova odkryto starodávne slovanské (vendické) obydlí, v němž se našel mimo střepy a zbytky kostí také vendický mlýnek na ubití. Sestává se dvou kamenů z hrabě červené žuly. Jeden z těchto kamenů jest dosti dobře zachován má v průměru 42 cm a síly 10 cm, otvor pro hřídel v kameau měří 8 cm. Z druhého mlýnského kamene nalezeny byly jen dva kusy jedné plovice. Obou kamenů tohoto vendického mlýna se asi mnoho let užívalo, protože třetí plochy jejich byly silně opotřebované.

První česká křest. soc. svépomocná firma v Hrenově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“ v Hrenově. Král. Česká.

Vzorky a ceníky zasílají se zdarma a žadatele a potažují se, zasílají se teokrát, nebylo-li jle objednáno

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Zajímavé přiznání. V Dol. Rakousích po všem rudém terroru na základě všeobecného rovného a tajného práva hlas. zvoleno do zem. sněmu 52 křesť. sociálův a pouze 6 soc. demokratů. Celkem zasedá v zem. sněmovně zastupců katolických 99 a pouze 28 protikatolických. Rudé „Dělnické listy“ napsaly v č. 256. hněvivě: „Klerikálové triumfují... Dolnorak. sněm, sněm země nejprámyslnější, s nejlepším socialistickou organizací, jest nejklerikálnější korporací v celém Rakousku.“ Slyšíš to, katolíku? Ta země, která prováděla rudou agitaci v našem království, odkud přicházely rozkazy Adlerovy českým soc. demokratům, najednou se zbavuje rudého pláště. Nejtužší organizace, statistice továrního dělnictva — a naposledy přece přerážka. Střed rakouského rudého tábora raněn skoro smrtelně. Odkud to? Tolik schůzí, tolik řvavých průvodů, tolik milionů vybraných od dělnictva a židovstva a najednou z rudého ráje prechají celé zástupy. Lid zkrátka měl právě v Rakousích hodně času a příležitosti sledovat násilnictví, vyděračnost a neupřímnost rudé strany. Poznal zcela jinou, upřímnou práci lidovou ve straně zcela jinou.

Jak rozumějí svobodě. „Východočeský Obzor“ napsal s průzračnou tendencí, že si dělnictvo zapamatuje firmy inserující v mladočeských „Orl. Průdch“. Rudé dělnictvo mělo by si spíše všimnouti, jak v „Právu lidu“ inserují německo-židovské kapitalistické, aby poznalo, jak a kteří kapitalisté pomáhají udržovati existenci listů „proletářských.“ — Podle všeho kdo chce mít před hněvem soudruhů pokoj a reklamu přece si dělati hodlá, měl by bez rozdílu politického přesvědčení inserovati jen a jen v listech rudých. Snášlivost!

Rudý terror. V Bolzanu dne 3. t. m. slíbil truhlářský mistr Aug. Brand kř. soc. dělníku F. Fürtesovi, že ho přijme do závodu dne 7. t. m. Ale rudí vykypěli hněvem, když se dověděli, že by mohl jejich rejdy pozorovati dělník z tábora jiného. Proto hned deputace k dilovodoucímu, že rudí zastaví práci, jakmile Fürtes začne dělati. Fürtesovi tedy sděleno, že pro rudý terror se slib odvolává. Mistr nabídl dělníkovi, aby nastoupil práci v jeho domě, kde pouze dva rudí pracovali; chtěl ubožákovi tedy přece pomoci. Ale hned byl oheň na střeše. Oni dva soudruzi, jsouce poštvaní od kolegů, pohrozili stávkou též. A tak Fürtes byl bez práce dále. Poněvadž pak byl Fürtes nesplněním slibu poškozen, bylo soudně rozhodnuto, aby mistr zaplatil dělníkovi čtrnáctidenní mzdu. *Tu rudá odbočka s radostí nad svým vítězstvím prohlásila, že mistrovi sama zaplatí jeho výlohy.* Na to tedy má „odborové sdružení“ peníze! Chce platit tomu, kdo dělníka z práce vyžene! Takový soucit k proletáři jeví! Bolzanští rudí dřevodělníci pak ještě napjali všechny síly, aby Fürtes vůbec v celém městě práce neobdržel.

A zase dlouhé prsty. „Christlich-soziale Arb. Ztg.“ přináší dne 19. t. m. správu, že v Nov. Městě n. T. nadsoudruh Ant. Legler, spolučlen továrního výboru, byl propuštěn pro peněžní podvod.

Školepavý charakter rudého učitele. O učiteli Jos. Hafnerovi z Paury (v Hor. Rakousích) se tvrdilo, že pobíhal rudé k pivní stávce proto, že obec nechtěla hned zříditi 10třídni obecnou školu. Učitel žáloval obec pro urážku na cti. Při soudním líčení v Lambachu vyšlo na jevo, že byl Hafner dříve protestantem; aby se dostal na katol. školu, změnil svoje vyznání. Když se uprázdnilo místo v Pauře, chytrý učitel šel prosit s velkými komplimenty preláta Baumgartnera a ještě jiného kněze o doveděčení, že má dobré katolické smýšlení. Dobráci ochotně vyhověli. Když však Hafner seděl pevně v sedle, začal kandidovati do sněmu proti samému prelátu Baumgartnerovi; byl však odmítnut a proto přebarvil se na rudo, aby mohl hráti vynikající roli na místě jiném. — Takových „školových“ pokrokářských charakterů ovšem se najde plno v každé zemi.

A zase straka. V rudé organizaci sledků v Laskách u Olomouce „zapomněl“ soudruh Soena sčítovati 120 K. Vyvolalo to tak veliké roztřepení, že se sladáci přihlašují do křesť. soc. organizace.

Znamenití rudí kandidáti. Do pražského živnost. soudu postavili soc. demokraté přede 2 lety za kandidáty lidi, kteří byli trestáni častěji pro žebrota a potulku, pro krádež, složen nebezpečného vyhrůžování, pro složen zrádství, podvod; byli mezi nimi i tací, kteří byli vyhoštěni navždy z celého policejního obvodu a kteří byli v donucovací pracovně. Proto těmto soudruhům, kteří svítěžili proti nář. sociálům, odepřel policejní úřad vydání oživovací listiny. — Letos volby přisedících do zem. výboru vykonány zase; radí svítěžili, jen jeden sbor stratili. Do dneška však volby

nepotvrzeny, poněvadž námitky činí — policie. Voleli rudí takové předáky, jací asi jsou ti rudí kmáni „méně zasloužili“?

Na dotvrzenou. V lomech u Proseka 17. t. m. objeven útulek mladistvých zločinců, „organizovaných“ ku krádežím a loupežím v Praze a okolí. Jest to prostranná jeskyně, v níž byla upravená lože, samovar, zrcadlo, množství potravin a zbraní — a mnoho spisů soc. demokratických, na př. Marxův „Kapitál“, Foltýnovy „Vlčí máky“ a jiné. Hoši s velikou radovností provedli mnoho krádeží a k útěše duš. své z dlouhé chvíle se poučovali z rudých spisů, že soukromý majetek jest krádeží, že se má vyvlastniti, že lidé mající větší majetek jsou zloději atd. Sami hoši zloději ovšem nebyli, protože jen vyvlastňovali a soukromého majetku neměli, protože „vyvlastněné“ věci obraceli ve prospěch celé svojí početné společnosti. V kaceřovaném „Sv. Vojtěchu“ by ovšem tací junáci potěchy a posily nenalezli. „Čas“ 20. t. m. sděluje, jak hoch sotva škole odrostlý popletl úřad lhaním o svém alibi a pak ještě podal stížnost proti svému zatčení. Po odmítnutí ještě si stěžoval na policejním komisariátu. Hoši měli tajemná znamení, tajemné písmo. Jednotlivci pomáhali hledati četníkům pachatele, jimiž byli vlastně sami. A při tom „Čas“ tvrdí, že — o jejich „vyškolené zločinnosti“ nedá se naprosto mluvit.“ Tak!

Kalendář českých dětí

na rok 1909 s četnými obrázky, vydaný nákladem „Květků“ v Praze II. čp. 1538, je nejvhodnějším dárkem k Vánočnímu pro školní děti. Rozesílá se od 7. prosince t. r. — Cena: 1 výtisk poštou 36 hal., v administraci 30 hal. — *Tuší* (12 kusů) needbátelům „Květků“ franko za 36 hal. jen za hotové. — *Oděratelům* „Květků“ přikládá se složení list pošt. spojit. č. 2064 a přenechá se tuší franko za náhradu výrob. a exped. výloh v obnosu z K 16 hal., je-li kalendář určen pro sourozence dětí — *oděratelů* nebo za *děrek dpp. katechetů a pp. učitelů* pro hodné školní děti; je-li objednan pro děti needbátelů, účtuje se pp. oděratelům tuší franko za 2 K 88 hal. — Prodávacům kalendářů výhody. — Každý měsíční sdělení také obsahuje bez textu a obrádků je v každém obvodu dražší než náš kalendář. — Zásilkou se vyřizují přesně dle pořadí desítek přihlídek a objednávek; proto jsou reklamace bezúčinné. — *Objednávky* řízeny buďtež na adresu: P. František Šesták, vydavatel „Květků“ v Praze II., 1538. Oděratelům „Květků“ předplaceným před 30. listopadem zasílá se kalendář zdarma jako premie s prosincovým číslem.

Co

dary vánoční

zavedl jsem

velké obrazy

i s rámem

10.— korun

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Adalbertinum.

Nádherné dary!

Madonny, krajiny, vůbec veškeré druhy obrazů a zrcadel, moderní rámce, nejrůznější umělecké a dekorativní předměty, toaletní zrcadla, stojany a rámce na fotografie, lišty, sochy, kříže, požehnání atd. atd. atd.

Výroba rámců,

úprava a zasklívání fotografií a obrazů přinesených ve vlastní dílně.

První východočeský umělecký závod

JOSEF KIESLICH v Hradci Král.

Alba a poesie, knihy obchodní a zápisní, modlitební a obrázkové knížky, kalendáře, hry, školní potřeby a veškeré druhy papíru a vše do oboru papírnického spadající.

Obrovský výběr dopisnic.

Ceny mírné a obeluha v každém směru reční.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek zaručeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stisk a svítlna (4 1/2 wolt) hoří při bouři i větru, vylučuje naprosto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostým odsunutím lze starou baterii vypnouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítlny K 1.—80

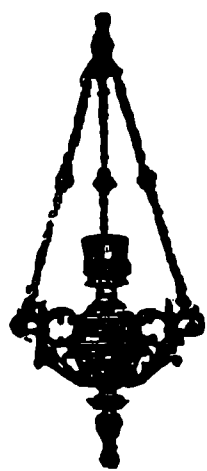
baterie do zásoby — 90

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko. Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu (budiž připojeno 45 h na poštovní expedice)

Výcvsní dům

A. Patrná a syn v Jaroměř.

Dopíše si o hlavní ceník praktických novinek, vánočních dárků a hraček, jež zdarma a franko každému zasíláme.

Veledělostojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktní ul., vypracovává specialně na křesťanské národní dovolené i doporučení svatých hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kadatelnice, křesky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na posíláních hotové práce na náklady, rozpočty, nákreby neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chápujím kostelní díla ve v placení. Více umění po ruce. Žádám přesné výrobky bezceně. Vše posílám již posvěcené.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Světově známé lomnické suchary

vyráběny z boráckého másla, jsou pro svoji výtečnou chuť valice rozšířeny. Suchary možno uchováti bez nebezpečí, že na své jakosti utrpí a zasílají se v každém množství jen dobrou.

Petr Vinklář,
první výrobce lomnických sucharů
v Lomnici nad Popelkou, Čechy.

Suchary moje uznány jsou v místě za nejlepší.

Ke všem příležitostem praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,
zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Elektrické ≡ světlo ≡

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály, telegrafy. Elektrické ventilační, počítačové, obloukové lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a stejnosměrný. Žárovky Tantalové, Volfrámové, Edison, za ceny tovární. Sklad lustrů a osvětlovacích těles jakož i veškerých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,
úředně koncesovaný
závod elektrotechnický
v Hradci Králové
Jiráskova třída č. 254.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

**Gramofony,
fonografy,**
desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě
Josef Ježek,
Hradec Králové.

Nejlepší a nejlevnější housle, struny, smyčce, pouzdra a veškeré hudební nástroje

koupíte jedině ve skladě odborného znalce a zkušeného hudebníka

Jana Čermáka v Hradci Králové,
Palackého třída č. 83 (blíže Grandhotelu).

Školní housle od K 5.—, pouzdro od K 3.80, mistrovské se smyčcem v pouzdře od K 20.—

Speciality: pravé vládké a violoncellové struny, patří. smyčce a anglická pouzdra. — Hliníkové D. Florentinské G.

Gramofony, fonografy, desky, válce, jehly.

Vše se prodává se zárukou.

Mnoho pochvalných dopisů. Pro pp. studující a hudebníky zvlášť levné ceny. Těž na splátky.

Opravy houslí se provádějí mistrně v dílně houslařské.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleředstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

✎ Závod založen r. 1898. ✎

Akciový kapitál K 6,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 800.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště. Eskont směnec a faktur. Směnárna.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Bureovní obchody. Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4% na poklad. poukázky 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem října K 19,395.364-83.

Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: »Ústav«.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Sklo do oken

pařeníšť, skleníků a jiné za kartelované ceny nejlevnější, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a. k. dvorní dodavatel Hradce Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg.
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.
Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bělidla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit s vůní fialkovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Král., a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na schůzku svedla se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 145. Znové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 rchů na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střícní vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez výslovnosti ku definitivní objednávce.

Neodstoupí veřejně i písemná pochvala uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,

SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, krucifiků, rámt atd. atd.

Opravuje a obnovoje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové
(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-jemi krve a ranami, též krásné s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásloné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

MONOPOL
akciová svíčkárna a voskárna
v Hradci Králové.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1906, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile. Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky všude uznány. Všecky a ceníky zdarma a franko

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvníhoji připadnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry.

svíce kostelní sto-

árinové,
zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleobch. kruhům duchovním největší speciální závod:

Palmy k Betlemu

pěkná okrasa v kostelích,

vyrábí jediné a nejlevnější bezpečně balené
zasílá

Louis Kňourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2-3 Palmy keřovité 1-3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10-15 zl. 3, 4-5 zl.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěryhodným zásilkou na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací postele od . . . K 7-80
železné skládkové postele s 3 díl. matrací od . . . K 27-
železné mycí stoly od . . . K 5-
železné noční stoly od . . . K 10-
železné stojany na látky od . . . K 11-
Úplné zařízení lázní od K 22-
Skládací polní sedátka od . . . K 1-
zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5-
zahradní patentní avinovací zástěny K 36-
Zahradní nábytek

Úplné zařízení nemocnic a dobročinných ústavů za ceny zvláště výhodné.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleobch. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiněte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemné látky na telery. Vše na splátky bez zvýšení cen!

OBNOVA

Číslo 52.

Poplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1908.

Inserty se počítají zvlášť.
Obrázky vycházejí v pátek v polodni.

Ročník XIV.

Všem milým přátelům přejeme šťastně novoročí!

Děkujeme srdečně obětavým pp. dopisovatelům, předplatitelům a všechněm, kteří jakkoli náš list v uplynulém roce podporovali.

Ziskávejte nám předplatitele nové! Při dobré vůli možno v té příčině mnoho dokázat!

Kdokoli dluhuje, nechť bezodkladně svoji povinnost vyrovná!

Upozorňujeme znovu, že každý člen Politického družstva tiskového, který platí řádně na jeden exemplář „Obnovy“ ročně 10 K, má právo odebrat si druhý exemplář „Obnovy“ pouze za cenu poloviční (po 5 K). Při tom možno žádati, aby alespoň dva exempláře byly zaslány na různé adresy, jež nám oznámíme budou.

Prošme všechny p. t. příznivce, aby nás v trvalé podporovali i v roce nastávajícím.

Zdať Bůh práci naší i Vaší!

Redakce a administrace „Obnovy“.

Na rozhraní.

Na rozhraní dvou roků! V tomto okamžiku každý vášný katolík má se pozorně ohlédnouti zpět do roku skončeného a zamysleti se důkladně, jaké poměry zrodí rok nový, právě se oblažující. Jak velký počet zápasů sveden v roce dokonávajícím s krajní obětavostí chudého katolického lidu, který dal přednost svému svatému přesvědčení před nejlákavějšími sliby stran nám protivných! S plnou horlivostí hájili své práva katolíci, jimž umožněno předstoupiti a tlakem zdravé uvědomělosti. Veliké pro následování nepodlomilo jejich statečnosti. Dík hrdinám těm, kteří razili cestu trním největších protivností jiným, kteří kypřili půdu pro budoucí pracovníky!

A s potěšením říci můžeme, že vykonáno velmi mnoho, že po velikých svízlech katolík poznal svoji obrovitou sílu na výsledcích, jichž při všech strastech svých ani neoučkával. Největší překážky již překonány. Naši věrní vidí, že na základě zcela lidového dá se docíliti velice mnoho bez umělých pomůcek, bez podpory skrytých fondů, bez násilnictví a zastrahování, jakým se bledí udržovati naši odpovědní protínici. Katolická svépomoc, prováděná s věrou a nezlétnou láskou od našich vlastních, jest cennější a výslednější než chytré diplomatické zachování a udržování pomocníků tučným žoldem. Potud strana silná, pokud miluje, vrhne své idey. Taková má budoucnost: byť by někde i vesleky podlehla, může být

spokojena s vítězstvím morálním, za nímž časem jistě dostaví se i vítězství zevnější. Hesla bez blahodárných skutků konec konců zevšední a lid spěchá tam, kde vidí upřímnou, nezištnou a zdárnou práci. A ta musí být naším svatým heslem i pro rok příští. Nic bychom nezískali katého, kdybychom jiným stranám napěkně spílali dle jejich příkladu, kdybychom, následující jejich fanatismu, svobodu jim odnímali a tak zbytečně z nespravedlivých dělali mučedníky. Při všem snažení nutno mít na mysli slova evangelia; a kdekoli se podaří zvítěziti, nutno udržovati pozici pilnou prací dále — neboť máloco by nám tolik uškodilo, jako hovětí si v bezstarostném klidu.

A že nepřítelé nespravedlivé a letivě nás pronásledují? Proč se mnoho smutiti? Právě takový úkaz jest svědectvím, že se jim zbrání dobrých, poctivých nedostává. Hře by bylo, kdyby muhli pouhou pravdou tábor náš skrušiti; pak by byla důvodná příčina k bolesti.

Na rozhraní! Poznali jsme důkladně, jak nemusi naše řady s úzkostí čekati, až jak který mocný byrokrat se na ně blanoklonně usměje a nejněnější almužnu utědí. Proto pracujme na základě svépomoci zdraví dále. Jestliže na p.ř. „Všeodborové sdružení křesť. dělnictva“ výhradně vytrvalou námahou chudých dělníků tolik se rozmohlo, proč by nemohla zkvetati čile při dobré vůli organizace katolického lidu vůbec? Zkušenosti z roku se končícího k tomu naši všechny lidi dobré vůle. Ošem nejsme tak naivní, abychom se domnívali, že postup ryze lidový jest lékem na všechny rány dnešní společnosti. Ve Francii a Itálii nadělalo se mnoho hluku s demokratickou reformou lidské společnosti. A přece právě ti, kteří se lidu za vůdce nejvíce vtírali, okrádali tým lid bezcitně, obhacující se z důvěrylosti prostého lidu. Žili s větším přepychem než kavalíři. Hájili formu demokracie, aby pod její roušku konali v podstatě skutky byrokratů a blaseovaných blahobytníků. Demokratiismus stal se tím lidem výnosným řemeslem. Mnoho z těch dobrodinecků bylo pro svoje slodějství pozavíráno do kriminálů, ale vydárci zvlášť vlivní zůstali na svobodě, aby se obhacovali dále a aby pod rouškou demokracie prováděli surová násilnictví. Ovšem tyto lidé se nesmířovali, co který tupený šlechtic činil pro blaho lidu; zatajováli lidem, jak některý kavalír svého jmění užívá pro vlastní osobu co nejméně, jak hledí z důchodů svých vůdce konati skutky milosrdenství. My nehledáme třídního boje, neholdujeme pověře, jako by člověk výše postavený již svým rodem nebo důstojenstvím byl předurčen k týrání lidu, k nemilosrdenství. Tolik jsme se přesvědili

čili, že dobrý katolík jakéhokoli stavu odevzdává činnou lásku k bližnímu. Máme důkazy, že tichý, spořivý šlechtic bez hluku dovedl pomoci lidu prostému daleko víc než sto radikálních a zistných mluvčů dohromady. A o to se jedná katolíkům, aby nebylo přestávano jen na pouhých resolucích, jen na pouhé formě demokratické. Chceme, aby duše všech vrstev byly prosázeny učení Spasitelovým tak, aby do různých moderních forem byl vdechnut jary život.

Leč program sám, je-li odhlasován s vroucím procítěním, znamená též mnoho. A proto pravíme výslovně, že každý člověk kteréhokoli stavu, který chce upřímně s námi spolupracovati, nesmí se spolehati na svoje zvláštní privileje, jichž požívá jinde, musí se přimknouti k našemu lidovému programu s neřádkovanou láskou a pracovati s jinými jako člověk jim rovný. To bude zdárný postup ve smyslu evangelia, to bude právě křesťanské obrození po způsobu křesťanů prvních století, kteří, ač byli různého stavu, přece nejenom apo u mluvili, ale také jednali čistě bratrsky. Církev, která má dle předpovědi Vykupitelovy ovládnouti celý svět, nesmí čekati, až jiní ji poučí o nových lepších reformních proudech, nesmí teprve s veliké nutností následovati příkladu stran jiných, ale musí státi v čele všeho hnutí, jež jest skutečně sociálně a kulturně obrodné.

Na rozhraní! Do nedávna jsme byli u nás ubohými nájemníky liberálů a jiných stran. S úzkostlivostí mnozí se třáslí, aby nějakým samostatným krokem nep dráždili privilegované pány k nadávkám, k týrání. V takovém ubohém zajetí byli katolíci, kteří přece svým křesťanským programem měli jiti vždy napřed v hrdém vědomí svého vznešeného a nezadávajícího účelu! Musili si nechat diktovati i od bezvěrců, co činiti, aby užili trochu pokoje, aby při útocih stran jiných, fanatičtější jim byla uchráněna aspoň část lidských práv. Leč přehlédneme-li rok minulý, pozorujeme-li, jak v něm davy naše obrovitě vzrostly, vidíme-li, jak bývalí despotové sami hlasitě projevují úžas nad jary postupem a veliký strach, pak nutno s tím bujařejším úsilím, s tím větším zápletem stoupati k vrcholům, k nimž jsme zamířili. Nechť na rozhraní dvou roků jeví se v nás tím větší odhodlanost. Uvědomujeme se, podporujeme horlivě katolický tisk účastněme se četné katolických přednášek, poučujeme přátelsky svoje bližní o prospěšném programu strany naší! Budiz nám nový rok počátkem práce ještě širší, obecnější a vydatnější! Kristus dá požehnání!

Prut bylo všeobecné očekávání, co přísti odpoledne ukáže. —

Obecní výbor se sešel v obecní hospodě, pivem se našetřilo, vřelý při výborové schůzi pilo se vždycky na obec. Dým se valil v těžkých kotoučích, hovor blučněl, stále více rozjařovali se sousedi, až pojednou zvedla se silná postava paně Matějova. Uhodil pěstí o stůl a tak schůzi zabíjel.

„Milí sousedé,“ pravil tuším hlasem, na který byl hrd a jehož ku chvále Bůh také nadmíru užíval v kostele, až se pan učitel a pan řídil na něho hrdli. Ale jemu byl hlas ten potěšitelný. Říkal: „Já když vyřknu, tak mvaléj lidé, že mám trumpetu v hubě.“ I teď svým hlubokým basem pobručoval, až okna drněla:

„Já jsem vás jako obecní starosta Matěj Střídka svolal. Musíte se uraditi, víte, sousedé o tom jubileu císaře Pána. Všechuv kolem i Holováci i v Chlumci i v Kolíně, Králové Městci slaví jubileum, jen my, Domašovičtí zůstali jsme pozadu. A vřdyt jsme přece pokročili agrárnícká obec. Tak jsem vás svolal, abych vám řekl, abyste se uradili o té odtavě. Tak povídejte, co si o tom myslíte!“

„No dobrá věc by to byla, sousedie,“ povídá soused Šlepička, takto hostinský.

„Já si myslím taky, že by to byla dobrá věc. Až bychom to provedli, mohli bychom to vřazit do novin, jakou jsme tady měli slávu,“ pral tmať Slezák.

FEUILLETON.

Jubiläum.

(M) Psalo se L. P. 1908. —

Starosta domašovičský Matěj Střídka se hluboce zamyslí. Jasna, tučná, široká jeho líc se zachmuřila, svrátila, očka, jež sotva se z tuku nořila, sezenela. Matěj Střídka seděl skloněn nad žlutým archem novin.

„Aby to už kat sprale,“ probodil ostře skrze suhy, jako by uplivil.

„Copak ti zas je, Matěji, copak?“ ptala se ho baculata jeho polovice.

„Ale — dej mi aspoň ty pokoj,“ člověk má starosti, až by z kůže vyletěl, pořád na jednoho s nčím lezou, brzo od ouřadu, brzo skrze tu studentenskou organizaci v Praze a teď ještě tohle! Jestli se toho zas ten rejpal Poupě chytne a bude mne s tím tejtat. Ono se to těm panům pěkně líbí a dobře tekne, ale co je tihle, nabobý Matěj Střídka, mám dělat, když naši sousedi jsou hloupí jako brambory s mundurem! S takovými mosky něco dělat je srovna tak, jako kdyby býval Nepůlka chtěl s jedním bubníkem porazit ruského císaře, když mu Rusové granáty u Bereziny pobíli. Co mám já dělat, aby se mi Ochoťvířtí nevymali?“

„No copak, Matěji, copak máš zase za sta-

rosti jako maslo ukrájovala slova baculata jeho polovice.

„Co mám, žíseň mám, hned pošli Vencu do hospody pro máz. Ať je tu v cuku v letu, bude muset oběhnout ještě sousedy, aby přišli do schůze. Mam to tóru, mozkiem se nerad dťu!“

Venda přinesl džbán, tatíček se mu důkladně podíval do útroh, odfrkl si a pravil povýšeným hlasem: „Tak a teď, Vendo, vem péro a piš!“

„Všem výborům slavné obce Domašovic se vědomost dává, že se o jubileum císaře Pána jednati bude v dnešní schůzi obecního výboru ve 3 hodiny odpoledne, k čemuž se všichni zvou. Přijďte všichni, mám dobrý nápad.“ Kluk psal, až se potil, oddychoval, funěl jako parní oráčka. Jakmile napsal, oblékl kabát, popadl klobouk a papír, na němž zatím těžka ruka Matěje Střídky vykouzila čtverostranné taby podpisu, a napiv se silně se džbánem, vyhupnul ze dveří.

V počestné obci Domašovicích vzbudila cedule, svolávající obecní výbor v tak nezvyklý čas, ohromné vzrušení. Oč se asi bude jednat? Jaký to má Matěj zase nápad? Dobrý nápad? Jen nechť Matěje Střídka být, to je nějaký kos! On umí jist už vidličkou a nožem najednou jako velící pán! A ve Vídni byl se panem ministrem, když se tehde jednalo o to, aby v Domašovicích škola stavěna nebyla. A také to dokázal. O Matěji Střídce je starosta, jakých je málo!

UMĚL. PŘEDMĚTY A OBRAZY

KNIHY ČASOPISY A NOVINY

všech evropských jazyků s dodávkou do domu
v předních cenách dodává rychle a spolehlivě

východočeské knihkupectví

B. E. Tolmana

v Hradci Králové.

(Založeno r. 1863).

Telefon č. 17.

Nové jídelní řády.

Dopis z Prahy.

Obecní starší ve vlastních službách Nikdo by neuvěřil, jak někteří členové sboru obecních starších král. hlavního města Prahy dovedou zneužívat svého postavení v obecním zastupitelstvu na svoje a svých protektů prospěchy. Došlo to již tak daleko, že skoro každý obecní starší, který má nějakého potomka, hledí jej za pomoci svých spolupracovníků dostat do městských služeb, ať již dotyčný bude se pro úřad či službu nebo nehodí. Někteří obecní starší jsou již v této snaze přímo pověstní, ba vynikajícími vzory. Pěkně věci vyšly na jevo při rozpočtové debatě prosincové, kdy byly vypírány aféry různých těch pánů Funků a Maděrá, kteří zdají se považovati staroměstskou radnici za doménu svých soukromých potřeb a protektů. Stálý adjutant starosty dra Grče, Maděra, majitel obchodní školy, jejíž absolventy svědomitě hledí zaopatřovati ve službách městských, byl nucen vyslechnouti ostré výrazy a odsuzující způsob svých snah, stejně jako druhý „zastávce střednictva“, dr. Vilém Funk, zvláštním řízením oudu zastávce Malé Strany v obecním sboru pražském.

Co tomu říci má voličstvo, slyší-li, že obecní starší Dr. Jan Růžička jako čelný člen správní rady společné vodárny zastupuje tuto korporaci právníky, veďa veškerou její agendu — zadarmo? — i toto . . . za veliké peníze ročně! Není než veřejným tajemstvím, že Dr. Růžička zuby nehty drží se funkce správního rady ve výboru společné vodárny „jako právní přítel“ — a shrabuje zato „uznání“ ve formě tačných honorářů za právnícké práce.

Kdyby se plnila usnesení, pak by obecní starší, majetník knihtiskárny, nedostával jako obecní starší obecní objednávky — a bere i zálohy.

Jsou-li přesná ustanovení, že obecnímu staršímu nesmí býti zadávány obecní práce, obecní dočádky, že nemá zastupovati obec, proč tato ustanovení se neplní?

Správní rada společné vodárny pro Prahu a okolí a „Svět k všemu.“ Jak rozumí členové

„To je pravda, to by dělalo ve světě revoluci“, přiložil polínko Starý, takto klerikál, kůže a podšívka říká.

„No — to já vím, ale jak to jubileum slavit? To jest ta hlavní otázka, co udělat, aby bylo hodně slavné.“, rozmrzele broukl Matěj Střídka, starosta.

„Uděláme „faglicuk“.

„Budeme střílet z hmoždíků.“

„At vyrukují basiči se stříkačkou!“

„No a mohou jít družičky.“

„Ale at nám to poví starosta Matěj, vždyť v ceduli psal, že má dobrý nápad!“

„Copak je u mne o nápad, těch se mi líbne jako králíků, jen jestli se vám to bude líbit, a jestli tamhle Tonda Starý proti tomu nebude zase rejpat, jako posledně, když jsme najímali hosty.“

„Jen mluv, Matěji, my ti věříme, na Tonda nic nedáme, on nevládl našeho poslance; tvoje slova, Matěji, platí!“

„Tak já vám to povím“, vypál se Střídka, „člověk Pán slaví šedesát let jubileje a řekl, aby se to všechno dalo dětem. On má děti ukrutně rád. Tak bych jako navrhol, aby se dával ten den z celé vesnice sehnaly, aby se jim zabil krávník, nadělaly jitřnice a všeho možného. Pořádně se naperou a věčně budou na císařské jubileum pamatovat! Co o tom soudíte, sousedi?“

Sousedi pochvalně zabručeli. Nápad starosty se jim líbil. Jen několik domkářů, kteří tiše

správní rady společné vodárny pro Prahu a okolí besla nesmrtelného dějepisce národa českého Kramáře Palackého, toho jest předmětem dokladem, že správní rada této vodárny nedala dopravu železných roop pro nový projekt vodovod do Karasého námoře-lidovské dopravní firmě „Sobekar a spol.“ — jako by dopravní firma českých nebyla — — — (A je to ille pánů drů J. Růžičky a J. Šebasta? Iau, ubohá Praha!)

Poslední „lepší společnost“. V nedávno minulých dnech měli Pražané svlátní podivnou, na kterou nešli se však podívat do divadla, nýbrž k trestnímu, přestupkovému soudu. Zaslouhu, že bude možno viděti zdarma různé ty pochody manželské spronevěry, získal si v minulých dnech v Praze bratr předsedy „Společnosti Národního divadla“, jenž pobízel svou manželku a jejího společníka, někdejšího svého přítele a fregatního lékaře dra. Bacha před soud pro — cizoložství.

Honba za tučným věnem různých spaztělých synků jest nyní v Praze téměř chorobou. Člověk, který s bídou prochodil několik tříd střední školy, který studuje pak „soukromě“ techniku nebo univerzitu, ba domůže se i rúdného — nejčastěji lékařského — doktorátu, nemá potom jiné starosti, než jak by pomocí bohatého věna postavil se na pevné nohy. Hledá a pomáhají mu hledati, až konečně najde —

Po známém vinohradském usazení A. Ohmelovi, jenž zemřel záhadnou smrtí, zůstala vdova s dcerou. Vdova po několika letech podala ruku ke šňatku staviteli Alf. Šimáčkovi, nynějšímu předsedovi „Společnosti Národního divadla“, a dcera její jeho bratru, lékaři, takže starší bratr stal se vlastním tchánem svého mladšího bratra. Šťastným ženichem se zavidělo se strany těch, kdož bohaté nevěsty hledají —

Nyní poodhráme záclonku nad přelícením, v němž manžel Chmelovy dcery obviňoval tuto z cizoložství. Obviňoval, nedokázal, leč že mu s přítelem ujela, a byl nucen na vlastní uši vyslechnouti, že sám ji dříve klamal, dopouštěje se stejné odsouzení hodných odporosti s provdanou ženou jinou.

Honba po mamona, požitkářství a porušování mravů trestají se těžce.

Volné listy.

(8) *Hlasování katolických poslanců pro rozpočet.* Že katoličtí poslanci čeští hlasovali pro rozpočet, byli zrádovani jmenovitě od tisku agrárního. Usnule konstatujeme, že většina českých denníků zachovala si v ohledu tom umírněnost a rozvahu, čímž teoreticky rozlišila se od hlasování poslanců, které zastupuje a kteří odevzdali své hlasy proti rozpočtu. Tento rozpor je ovšem jen vnější, neboť i většina opouštějících poslanců jednala proti svému lepšímu přesvědčení, stržena byvši záchvatnou vlnou radikalismu, jenž zejména tentokrát řízen byl více náladou, než proslovným politickým rozpočtem. Oficiální list mladočeský „Den“ sám vylučuje, že byli to tři poslanci, kteří rozhodli hlasy svými, aby se hlasovalo proti rozpočtu, a ti právě že jednali pod tlakem poměrů v Čechách, pod tlakem veřejného mínění. „Den“, tlučeše mínění uvážlivých poslanců, tedy i dra Kramáře, nepokrytý dal na jevo, že hlasování proti rozpočtu správným

nevolouchali, vrtělo sebou a Starý se ironicky nasmíval.

„A ještě si myslím, sousedé, že bychom si měli přitom udělati také svoji slavnost jubilejní. Mohli bychom na obecní útraty si porazit také jednoho krávníka, stělit si pár zájčů, horkou vodu a už se může pařit!“

„Proti tomu protestuji!“, zvolal Starý, ale byl přehlasován většinou jásajících sousedů, kteří si odhlasovali ještě čtyři půlky piva na obecní útraty k oslavě jubilea. Zářící Matěj Střídka ve všeobecném jásotu oběšen třikrát kolem šenkovny.

Za týden nato dostal Matěj Střídka důvěrný dopis pana hejtmána, aby oslavu jubilea v ujednaném smyslu nepořádali, že to není přípustné a důstojné.

Starosta Střídka svěřil blavu a zabručel:

„No — to nevím, jak to bude bez krávníka, zájčů a piva důstojné a přípustné; děti se těšily, jak se naperou, sousedi se těšili, jak se napijou na zdraví císaře Pána a teď nic. Ale just, jubileum budeme přece slavit, kdybych to měl sám zaplatit!“

A jubileum se slavilo, děti, když chtějí se ne ně upamatovat, říká: VM, tehde, jak jsme jedly to obecní čuně!

I sousedé si líbují, jakého mají dikovního starostu, který dovede to seřadit tak, aby i oni z jubilea něco měli.

nebylo. Konečně i sám Kramář po hlasování zvolal: „Pánové, provedli jsme hloupost!“

Kramář a „Den“ dobře postřihli to smutné skutečnost, že osamocení poslanci českých, kteří hlasovali proti, není s prospěchem věci a že bezblatým rozhodnutím proti rozpočtu postrčení byli do předsa socialistů. By mohli pocoupti také ti političtí ptakoprváci, kteří stázovali přetm na katolické české poslance, že hlasovali se socialisty. Tedy až by běželo o věc sebe rozumější, třeba o druhou českou univerzitu, nebo o starobní pojišťování, katoličtí čeští poslanci neměli by hlasovat proti, kdyby se pro to potřeby vyslovili socialisté! Kdo takto esuzuje, ať si jde namazovat slapice a nechť naděla politiku.

Ostatně, že katoličtí poslanci naši neuražili ani českých zájem ani nejednali nepoliticky, lze dokázati i se samých projevů agrárních. Všechno hromování agrární bylo nucené a nepřimné vzhledem k tomu, že bylo provázáno nářky, kterak prý někteří poslanci hualí vše do radikalismu a pak hned mlčeli jako zářazá. B.doně prý agrární klub bude se řídit svým rozumem a, neohlížeje se ani v pravo ani v levo, zařídí své jednání dle poměrů. Co jest to jiného, než rozladění nad tím, že musí agrární tisk s koalovanými stranami sám jednat zrádovati, kdožto ostatní hlubokým mlčením odměnili poslance katolické a podali jasný důkaz, že ke zrádování není důvodů?

Přihází se velmi zřídka, aby tak pohotově bylo dáno dostiudnění proskribovanému odpůři, jako to učinili agrárníci, ovšem nevědomky a nechtějíce, vůči katolickým poslancům českým. Čtete jen řeč ministra Práška v Nov. Benátkách a postihneta tam tutéž stísněnost a nejistota, která věru neprozrazuje dobrého svědomí z vykonaného činu. A ještě něco více. Agrární tisk vytýkal našim poslancům, že odhlasovali důvěru vládě, která nedovedla zakázati bumly a která uvalila na Prahu státní právo. Nuže, ministr Prášek nlamuje ostří výčitkám agrárním velmi důkladně takto: „Ale nutno je, pánové, přihlednouti i k tomu, že je Praha hlavním městem království Českého a my je jsme státoprávníci. My si přejeme, aby v Praze byly nejvyšší státní úřady, aby to bylo sídlo našeho krále, sídlo obouzářného školství atd. — a každý státoprávník musí být pro dvojzřetnost, totiž musí si přát, aby v našem hlavním městě cítil se jak Čech tak Němec doma. Nesmí nás proto rozdílovat, jestli v Praze mluví někdo německy, nebo má-li šepičku nebo šerpu německou. Teď dospěla věc tak daleko, že se u nás otáčka šepičková pokládá za otáčku cíti Prahy a Němci že s ní učinili otáčku cíti své politiky. A o té věci teď rozhoduje vláda. Přijdou Češi a řeknou: Vládo, když ten bumt nebude zakázán, vyvodíme z toho své důsledky? Pak zase přijdou Němci a řeknou: Jak zakážem, vládo, bumly, učiníme my, Němci, v celém Rakousku z toho konsekvence. A jak se rozhodne pak vláda? Ona si nechce rozlobit mocnějšího a proto si vybere raději 150 Němců než 50 Čechů a řekne: „Mně je ta menší česká oposice milejší než velká německá.“ Poté přiznává se ministr Prášek, že zaujal agrárníci stanovisko, které odpovídalo přání a volání lidu. Tato poznámka ovšem vyjadřuje totéž, do čeho si stýskal i „Den“, totiž že to byl radikální veřejného mínění, jenž vehnal poslance do bezvýsledné oposice. Poté ministr Prášek říká, jak nepatrný počet poslanců českých hlasoval proti vládě a na konec odsuzuje radikalism. Vývody ministra Práška o větší síle německé jsou velmi správné a tak mluviti by musil každý rozumný člověk, kdyby mu bylo předpovídati veřejně; která oposice má větší naděje na úspěch: česká nebo německá, a nota bene, kdy v nejistotách zahraniční situace Rakousko může se spojit s jedním na jediného svého spojence, na říši německou, kteráž situace oslabila český odpor venkoncem. Prohra byla docela jista předem, a kdyby Češi ve Vídni oposici byli stupňovali větším svým počtem a intenzitou, pak prohra byla ještě důkladnější. A sám ministr praví, že vláda vyřídila konflikt pražský kompromisem. Spáchala-li se tedy v Praze jedna hloupost, kdy hned počáteční opatření vládní ukazovala pevné rozhodnutí bumly nezakázat, nemusila se ve Vídni páchat hloupost druhá. To uvědomili si docela správně poslanci katoličtí a hlasovali pro rozpočet, a to tím spíše, že vyplněna byla jimi žádaná podmínka: zrušení státního práva.

Sledujeme-li tedy řeči agrárních, kteří jediní tak okázale poslance naše zatracovali, poznáváme, že poslanci naši jsou rehabilitováni právě od svých protivníků. Útoky agrárních proti katolickým poslancům nejsou tedy nedobytnou pokladnou, protože agrárníci u ní nechalí svůj vlastní klíč, aby se mohla snadno otevřít. Jinými slovy: hrabím, kterými měli býti naši poslanci zahraniční, ulámali suby sami agrárníci. Již to tak často bývá ve světě, že jsou lidé, kteří, chtějíce zasazovati rány jiným, zraňují sami sebe. Proto i agrárníci nedělejte svůj vlastní samí nad sebou, protože daleko horší

čím přechod přejímá, které se smloude vy-
stíjí, ježto vřelost, proti našim poslancům tak
významně míněné a s takovým trpkem projevem.

Však vše sama jest tak důležitá, že na-
máháme odolati příjemnosti, která se v nás
vznáší, a vedemé ještě jednoho výroku ministra
Práčka: „Celý rok u nás psaly noviny co nej-
radikálnější a slibovaly si neustále, co vše do-
káže slovanská většina na říšské radě. A nyní
se podívejme, jak se zachovala tato žurnali-
stika, když naši poslanci společně s poslanci
sacerdne sociálními a některými mladočeskými
b. sovali při rozpočtu proti této vládě, tedy
ale přání našeho tisku. Ani jediný z těchto
listů neschválil tento postup naší delegace, ba na-
jednou měly zachvaty oportunismu. Listy ty
opětují bráti se to zodpovědnost.“ Ministr
Práček tímto prohlášením nejen nesešlují výtky
proti našim poslancům, ale odstraňuje je docela.
Zodpovědná žurnalistika, která povinnosti své
vykonává opravdově, nemohla souhlasit s opor-
tunisty proste proto, že ocitili se ve sklíčující
osamocnosti a vzbudili až skutečnou nebo
zdánlivou nemohoucnost české delegace na
půdě vídeňské. Tato žurnalistika neschválila po-
stup proti rozpočtu, konstatuje ministr Práček.
Jak se tedy s celou situací srovnává výrok
jeho: „katoličtí poslanci šli dokonce proti nám“?
Jak mohl po předchozích výrocích ministr Prá-
ček vypustiti z úst obžalobu, že katoličtí po-
slanci probřešili se těžce na české věci? Kterak
možno vydechovati zároveň studené a horké?
Jako dodatek ku předchozím poznámkám do-
volujeme si učiniti ještě jednu velmi přítehlí
otázku, která se týká sama sebou v logickém
řetězu věcí. Když žádali agrárníci na našich
katoličtích poslancích, aby poráželi úřednickou
vládu hlasováním proti rozpočtu, proč agrár-
níci tutéž vládu podpořili hned po té hlaso-
vání pro anexi Bosny a Hercegoviny? Tady
jest Rhodus, tady skákej!

Jest jisto, že rozhodující činitelé ve státě
epojovali rozpočet s předlohou o anexi Bosny
a Hercegoviny. Vzhledem ke kritickému po-
stavení přise a brozícím zápletkám mezinárod-
ním jest jen přirozeno, že rozhodující činitelé
na přijetí rozpočtu kladli důraz více nežli kdy
jindy, a proto chtěli míti vyřízeny věci, které
mají veliký význam pro jistotu a pohotovost
státu v době tak kritické. Víme také z minul-
losti, jak koruna ve všem, co souvisí s Bosnou
a Hercegovinou, jest citlivá. Vzpomeňme jen,
jak německo-liberální strana dlouhou řadu let
byla vzdalována od vlády, protože proti oku-
paci Bosny a Hercegoviny dělala opozici, a jak
Taaffe v tomto ohledu plnil vůli tohu, jehož
byl neoddanějším úředníkem. A jest vůle ko-
runy hodnouti, již český národ nemu-í již
dávati? A mimo to, mluvíme-i stále o tom, jak
je v Rakousku málo zabezpečena existenci,
nemůžeme přece totéž Rakousko ohrožovat,
když nad ním stahují se nebezpečné mraky.

Všechny důvody tedy, jak zjevné tak
skryté, minulé i přítomné rozhodly, že kato-
ličtí poslanci v říšské radě vůči pro rozpočet
hlasovali uměle. A důvody ty byly a jsou tak
pravdivé a prakticky závažné, že opětně sta-
vily přesvědčení, jak česká politika za všech
okolností musí býti prosíravá a jak vůči ná-
rodním okolnostem nemožno vystačovati výhy
proměnlivou mládenc a záobou opozičních hesel.

Promluvil jsem o hlasování poslanců ná-
rodních odlišně, protože toho jest potřeba na
všechny strany a protože nemůžeme mlčet,
když katoličtí věc vyloženými nepravdami má
býti poškozována. A tak konec konců na zmatek
opozičního hlasování přece jen správně odpo-
vědl Kramář: „Provedli jsme hloupost.“ A
velmi dobře v rozhodné chvíli vystřížena byla
důstojná slova v „Čechu“ proneseným, že ka-
toličtí poslanci zachovali si zdravý rozum.

Rozhledy. V časopise „Čechu“ vychází
jako příloha „Rozhledy v oboru vědy, vědy a
umění“, který se věnuje na nejnovějším papíru,
úpravou zevnější nelakající, ale obsahem vy-
soké kursovní hodnoty na duševním poli kato-
lickém. Pamatuji se, že byly oblaženy pro-
stými, nebláznivými slovy bez hlubokých slibů;
přibýly skromné jako Papelka a na konci roku
na právním Hlci, že úhl. časopis plně vše-
chno očekávání. A to jest dobrá: méně slov a
hodně činů, což bychom měli vždy tak prakti-
kovati. Ostatně třeba podotknouti, že i v tá-
boře našem dostává se sřídovějšího naslání
na rozdíl od tradice minulé, v níž bylo e libo-
vno kořiti hustými oblaky kádila a nede-
řiti superlativy pochval vůči všemu, co se
skutečně až sádně jmenovalo se katoličtím.
A jest to znamením zdravého sebevědomí, že
se o sobě samých můžeme prohlásiti veřejně,
neboť nejisté bude velmi prospěšné věci kato-
lické, když tato kritičnost bude přibývat
v očekávání poměry, mluvených a psaných
projevů a konečně i osob. Jest-li strana po-
chvalná kritika se škodou jinde, jest katoličtím
přímě nebezpečná, protože tady jmenovitě jest
plně na zřeteli míti, abychom vytrvale podí-

lovali vnitřní hodnoty a Hlci se křeslem: stále
ku předu!

Mluvíme-i tedy o výbornosti „Rozhledů“,
chráním je proto, že toho zasluhují a že jsou
podnikem velmi špičkovým a zdravým. Redakce
si vede velmi účelně, vybírá látku z těch
otázek a oborů, které živě se přetřásají na
kolbišti veřejného života, ano z nichž i ně-
které hluboce zasahují až k samým kořenům
náboženské a mravní bytosti lidstva. Jacce
určeny předem pro studium kněží, míři dle-
sledně ovšem dále a nelliují vnikati ve smítané
a chvějící se myslí davů, vydávajících se pospas
protinaboženskému apoštolování. Jsou ohni-
kem soustředění a záření, a kolem kněží jest, roz-
váděti odtud paprsky na všechny strany a
osvětlovati temná zákoutí nesprávných názorů,
skrývaných pravd a libovolných domněnek,
dováděných z ciziny pod firmou vědy. Správně
používány, mohou mnoho přispěti k vyvrácení
onoho duševního směru, jenž od volných my-
šlenkářů ve značných rozměrech organizuje se
proti křesťanskému světovému a životnímu
náзору.

Strážci společenských převratů vědy při-
cházejí s myšlenkami protinaboženskými a ku-
slem obratně volených slov snaží se přizpaso-
vovati si pokolení, aby mohli se pak opírat o
úměrný počet věřících, atoupcův a obdivo-
vatelův. V tom jsou celé dějiny válečné, spo-
lečenské, politické. A jako již v plném pla-
mení revolučním bývají plavci proti proudu,
tak dále se často i v samých přípravách, jež
dávají tožiti společenské rozvraty. Důže, kde
se včas vážnost nových směrů chápe.

Nebezpečnost situace dobře si uvědo-
mují čeští katolíci a mají se čile k životu.
Postupujíce důležitost práce pro blaho hmotné,
opatřují se i výzbrojí duševní. A právě do
apokalyptického arzenálu našeho mají již dobře
ujetou cestu. „Rozhledy“, přivázejíce vhodné
zbraně z dějin kulturních, z filosofie, sociálního
života a věd přírodních, podávají nejen hotové,
dobře vypracované kusy, ale podněcují též
k úrodnému studiu, oznamujíce, kde co důle-
žitého. Co přirozenějšího a potřebnějšího tedy
pro každého kněze, než ono stručné slovo sv.
Augustina: Vezmi a čti? Máš tam práce místy
i dosti soustavné i takové články, jak je právě
podává potřeba časová a rozmar denního ži-
vota. Jsou tam uloženy studie, které nutno
ovládat, proniknout a zažiti; nepostačí totž
jen přečíst, snad třeba pozorněji, ale také vti-
skovat v paměť jmenovitě těm, kdož snad ve
veřejném životě atkávají se s nepřítelům.
O čem, má-li kdo pohotovou výmluvnost, do-
vede snad bez hlubokých vědomostí odpřeci če-
liti, dovede ho obšťetovat, ale takové tiché
blesky nemají toho účinku, jako když udeří
se na nepříteli těžkými děly pevných děsů.
Opakuji a zdůrazňuji: Rozhledy si ukládej, čti
a studuj!

Volná myšlenka. Se zájmem sledoval jsem
dvahy, otřesen v tomto listě o volných myšlen-
kách. Nejen na škodu ledacos dodati, aby naše
veřejnost měla v rukou ostřejší fot. grafii těchto
apoštolů — malomocných. Snahy vol. myšlen-
kářů po jednotném principu zamrzly v pou-
hém slově, nedocházejíce nikde svého výrazu
v nějaké pravě jasné, ode všech pochopitelné
a přijatelné. Co bylo však možného, to volní
myšlenkáři udělali, neboť ze záplavy planých
slibů zachránili a ustálili se aspoň na tom, co
volky nevolky jako jednotlivé myšlenky naivním
lidem naslouchají. V knize: „Co jest to volná
myšlenka“ praví: „I jest neobvyklé důležitě
konstatovati, že vedle společného útlaku slu-
žuje nejhranější pracovníky také společná idea
humanity. Vědomí společného lidství jest idea
sice příliš všeobecná, která sotva stačí na vy-
rovnání všech protiv i do budoucna, ale dnes
mnoho pozitivně znamená: mluví se o bratř-
ství národů, touží se, zajistiti světový mír.“
S dovolením, jak dosavadní zkušenosti doka-
zují, idea humanity dnes pozitivně mnoho na-
znamená, a sám pisatel volnomyšlenkářský třel
do černého, když tvrdí: „mluví se o bratřství
národů.“ Ba právě a buhužel, že se jen o bra-
třství tom mluví Humanita, jak ji právě nej-
nádhlejší její hlasatelé dnes praktikují, jest
oběhvaným klavírem, jest ozdobným pohárem,
v němž není vína, jest předmětem, kolem něhož
se točí snad hlubokomyslné dvahy, ale života
neřídí a neosvětluje. Ostatně se neustále na
vyrovnání všech protiv do budoucna, přitopit
i sám pisatel volnomyšlenkářského programu,
čímž odpravuje idea humanity, sotva že ji na-
povědí.

Na jiném místě pisatel s rozpukem, jež mu
přásobí hledání jednotného principu, pomáhá
si takto: „Vychází se z lidství, z humanity.
Říká se: Co jest lidství? A odpovídá: Rozum,
altruismus. A ejhle: Říká rozum: všichni jsou
lidé, a říká altruismus: všichni cití. A výsledek
je: solidarita světová.“ Uv. di jsem výrok do-
středně, aby si čtenář mohl učiniti úsudek
o vyjadřovací formě volného myslitele. Kdo má

snahy pro rytus věty a logickou jasnost my-
šlenky, při četbě uvedeného odstavce má za-
jistě pocit, jako by mu nervy byly trhány anebo
jako by na povozu kočkal přes štěrky, nakupený
na silnici. Byl pisatel přehazoval lesklá slova sebe
vytrvaleji, přece zůstává pravdou, že jak hu-
mánita, tak altruismus jsou posavad požadavkem,
nebo chceme-li jinak povědět, programem, a
proto jejich výsledkem nemůže býti solidarita
světová, jelikož i ona jest cílem, ke kterému
člověčenstvo tak rádo by dospělo a ke kterému
potřebí jest nějakého jednotného principu jako
účinného prostředku. Není pomoci. I tady pi-
satel marně katahuje sílu, aby něco ulovil, i
tady snaží se dohoniti vítr a podobá se člo-
věku, jenž zoufale mává rukama, aby se vy-
svobodil z této bezradnosti.

Humanita, altruismus, solidarita zůstávají
pořád pouhou teorií, cvičištěm důmyslu a
bystrozraku v život nepřecházejíce, takže i tady
volní myšlenkáři mnoh. mluvením nabírají
skutky. Vyveďte humanitu, altruismus a solida-
ritu z knížek volných myšlenkářů ven na čerstvý
vzduch, a budou vrávorati hned u dveří a při
prvém dotčení rozboru přepadnou je mldoby,
a bude to s nimi jako s mrtvolami, které po
otevření rakve zdají se netknutými a které při
pouhém zavnutí vzduchu rozpadnou se v prach.
Ostatně volní myšlenkáři ani nechápu, že jejich
názor světový a životní s těmito pojmy se ne-
snáší a jest k nim v poměru jako voda k ohni.
Židati humanity a solidarity od životního ná-
zoru darvinského, jest chtíti, aby se vlk pobratřil
s ovce.

A co altruismus? Jak ten se má k řečem
volných myšlenkářů a k jejich slibům o vy-
tvoření nové, vznešenější mravno-ti nad mrav-
nost křesťanskou? Altruismus stanoví za měřítko
mravnosti míru blahobytu, kterého dosahuje
se skutky. Rozkoš, požitek, blaženost mohou
provázeti skutky nebo vyplývati ze skutků.
Mravní zákon však má určovati, jaké mají býti
skutky samy v sobě, neboť v tom jest právě
podstata mravnosti. Rozkoš, požitek jsou jen
případy té podstaty. Kdo rozkoš činí zásadu
mravnosti, stanoví, že účel, totiž oblazení, po-
sveňuje prostředek. Proto ani v tomto ohledu
od volných myšlenkářů nelze vytvoření zdárné
mravonky očekávati.

Jelikož volní myšlenkáři zapomněli Heli
v kterém oboru lidských tužeb je inuticí princip
chtějí sestaviti, zda ve filosofii, mravonce nebo
vědě, jest nám stopovati ty hlavní jejich ná-
vrhy, které z ménivého chaosu myšlenkového
aspoň poněkud jasněji vystupují a které nejsou
vlastně nic jiného, než r změkce opakování po-
kusů, vyšetřích z duševních dilem filosofických.
Mravnost namahy jejich v oboru jednotli-
ci. a mravonky ostatně je patrna každému,
kdo j n aspoň čtyřicet hodin o věci do-
vede přemýšleti — o vědeckém pak jejich ná-
zoru promluvíme zvrubněji později.

A nyní začneme z jiného soudu. Ptejme
se: Které jsou podmínky, aby jednotli-
cipem mohla býti založena veřejná jednot-
duchů? Předem jest jisto, že bez společných
ideí není žádné jednoty duchův a tedy ani ne
jednotné společnosti. A to společné musí být
ještě k tomuto cíli; potřebí jest jisté, aby byly
nezměnitelné. Nebť jsou-i společné idey po-
hyblivé a proměnlivé, i spojení společností bude
proměnlivé a nestálé. Protože se jedná o zá-
kladní věci, jako to pozortujeme v politických
stran a rozličných jiných rganisaci. Kromě
toho jest nutno, aby společné idey byly zá-
kladními, neboť založili se jednata se shodě
v bodech méně důležitých, kdato v hlavních
věcech jest rozpor, nemůže dlouho trvati. Nuže,
základními ideami jsou jenom ty, které vy-
cházejí ze samé podstaty člověka, které vy-
jadřují smysl, význam a účel jeho života na
tomto světě. Douod se lidé správně nedoru-
samějí na tomto základě, nesetkají se — leda
ve věcech, jež nemají ceny.

Po vytčení těchto hlavních věcí můžeme
tvrditi bez omylu a bez nejistoty, že sdělné
volných myšlenkářů jsou společné leda jen napo-
trnéme slova lidstva, tak nějaké cítě, nebo
námijeme-li svednějšího jména, nějaké akademii.
A ještě, což poděrtáváme, tento hloupat lid-
stíu zásadami se neřídí, tak že není jednoty ani
e počtu tak nepatrném. Nezměnitelnost zásad
enimomyslněbafaných jest také vřelostní
známou. Nezměnitelnost neařídí tam, kde vůbec
žádných zásad není a kde se dovažet nede-
určitého přehazují se pojmy proměnlivé a mnoho-
významné, jako humanita, solidarita, altruismus,
a konečně ani potuchy není o nezměnitelnosti,
kde se tak často naivně vyplaskne, že na to
vše odpoví teprve vývoj a budoucnost.

Tak je ta máte! Když neařídí volní myšlen-
káři lidský život, odlišují se budovností, ač přitom
bílí o životě a sádně odlišy přitom. Dva dva
bořit a zapalovat, ale ptali se jich kdo, jak
vystavějí badova novou, prásknou do bít, spo-
kójajíce se úlohou páni Tchoťovských a Za-
jčkovských. Ovšem polehčují otkolovat pře-
se záleží v tom, že výmluvy na budoucnost
odkonkali od přirodovědeckého směru Hae-

eklova, jenž mnoho tvrdí, co neví a čeho nemůže dokázat. Když byli stoupenci tohoto směru v jistých otázkách vážnými učenci uvedeni do úzkých, počali odkazovat na budoucnost. Bylo jim odpověděno, že takové počinání jest nevědecké, malicherné a že jest to způsob prázdných tlachalů. Konečně jak dívají se volní myšlenkáři na základní idey člověka? Anebo mají-li vůbec nějaké základní idey? A tu teprve odejdeme s hubeným koláčem.

Původ, smysl a účel člověka! Tyto vznešené a bloubové otázky, tento úžasný duševní vesmír stejně velený, jako ten zevnější, který nás obklopuje svými tajemnými nádharami! Věci, o kterýchž nejpřednější duchové přemýšleli a vždy budou blouhat, tyto vidy přetřásané předměty, které kotví v samé přirozenosti lidské a nedají se nikdy od ní odtrhnouti! Nastojte, těchto nejzákladnějších a nejpřednějších zájmů lidských si volní myšlenkáři buď nevšímají, anebo odpovídají na ně tupou aegací, tvrdíce: Bůh není, duše není, člověka není, protože jest jen vyvinutějším zvířetem.

Pomíjejí-li otázky ty, projevují povrchnost a neoprávněnost; odpovídají-li popíráním, dávají na jevo smělou a nadutou nevědomost. Volnomyšlenkářský řečník Klimt na schůzi v Čáslavi popíral Bůha oficiálně a tvrdil, že má pravdu. (Jelikož tento p. Klimt v Čáslavi nadával se přírodní filosofií, bude o věci také později promluveno). Z toho vysílá, že se rodí pathologicky pořádaná filosofiie, jež popírá elance a jež zve se slepotou. Malomocnost, která nám zabírá, proniknouti až k samým základům věcí, totiž k Bohu, činiti zřídlem pravdy, to dovede jen sebevědomá drzost elopce. „A zajímavý“, jak dí Viktor Hugo, „jest ten hrůpýšný, nudný a útrpný pohled, jímž se dívá popěrač po tmě tápající na filosofi, která Bůha vidí. Jest nám, jako bychom slyšeli krtka volati: „Jak mi jede lito těch poštilců s jejich ubohým sluncem!“

Tito lidé ve své programové knížce prohlásili slavnostně: „Nám jde o promyšlený, uvdědoměný a soustavný zápas s náboženstvím vůbec.“ Pánové si to dali vytisknouti písemem proloženým, aby omráčili, když ne obsahem, tedy aspoň formou. Ale i tak jest dobře, neboť od této chvíle o jakobinském zuření protináboženském nastává žádoucí jasno a po tomto určitém revolucním manifestu nesmí nikdo v Čechách říci, že náboženství není ohroženo a že katolické organizace ruší jednotu politické národní reprezentace. Katolíci čeští jsou vděční za tuto otevřenost, ač věděli již před tím, že protináboženský boj jest jediným cílem volných myšlenkářů a že ostatní nabubřeliny o svobodě, pokroku, solidaritě jsou jen volavým ptákem pro stádné fanatiky, kteří v obraznosti své vidí pod mihavostmi besel bezedný poklad.

A tak zjistili jsme, že volní myšlenkáři nemají ani jedné podmínky pro vybudování nějaké jednoty duchů. Kde kdo může jim upřiti schopnost k určení jednotného principu, neboť jmenovitě v nejsákladnějších zájmech člověka jednání jejich připravuje spoustu a rozklad.

Právě vyšlo

Úvah s pojednáním

O duši lidské

z pera J. Běliny.

Autor na základě francouzských a polských pramenů pojednává o důležitém problému tomto se stanoviska filosofického-náboženského. Ačkoliv práce Bělinova je přesně vědecká, podána je přece formou srozumitelnou a populárním slohem. Úvaha o duši lidské náleží bez odporu k nejlepšímu publikacím, které dosud ve sbíraci „Časových Úvah“ byly vydány a nechybujeme tvrdíce, že dosud nebylo vůbec v jazyce českém vydáno dílo, které by vědecky a ve stručném srozumitelném rouše prebralo otázku za dnů našich tak palčivou. Práce Bělinova bude vhodnou pomůckou duchovenstvu a nepostrádatelnou příručkou našim organizacím.

Obsahově cenný spisek na 86 stranách stojí pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. — Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Politický přehled.

K stěžejním událostem tohoto týdne patří řeč hraběte Thuna, bývalého pražského místodržitele, jenž, ačkoliv prohlásil se za Němce, přece s plnou určitostí a rozhodností vyslovil se proti t. zv. uzavírání německých území v Čechách, proti trvání Čech, ostře odsoudil vše německou obstrukci fanatiků na zemském českém sněmu, zcela spravedlivě nazval bezprávným zadržování zřízení druhé univerzity české, liberecké a italské, poněvadž jsou

to nezadržitelné kulturní požadavky a zabýval se velice obšírně, se vzácnou a Němce objektivností, národnostními a jazykovými spory mezi Čechy a Němci. Zvláště zajímavá byla stať řeči jeho o stanném právu v Praze. Řekl: „Bylo úkolem vlády, aby nejdříve zde sjednala byl klid a pořádek, neboť klidná politika jest možná jenom tehdy, když ulice mlčí a každé výstřední a výtržnické vystupování ulice jest zjevem, který takřka ochromuje politický život. Proto musila vláda energicky vystoupiti, musila sjednati v Praze klid a pořádek. Vyhlásila stanné právo. Děsím se pojmu stanného práva a nedovoluji si žádnou kritiku o tom, zdali právě vyhlášení stanného práva bylo správným!“

O českém hnutí bojkotovém praví, že vyplynulo ze spravedlivého rozčilení a rozehvění v českém národě. „Rozehvění českého národa pochodí snad z doby, kdy centralizace a germanisace pracovaly společně, aby český život se nesmohl, kdy ústavní zákony z r. 1867. byly schváleny bez Čechů a láskavě proti Čechům. Rozehvění pochodí z doby, kdy nebyla provedena ustanovení Čs. h. m. ústavně srušená. Myslím tím rovnoprávnost jazykovou na školách a úřadech. Rozehvění to plyne též částečně z protivy ke druhému národnímu kmeni, jenž v Čechách bydlí a pochází konečně z onoho drobného škádlení, jež se denně opakuje a dotýká se neustále citů českého národa.“ Dále odsoudil zpěv Němců „Wacht am Rhein“ na zemském sněmu, uznal to za urážku stoupenců českých stran. Přeje si, aby na všech školách v Čechách bylo vyučováno druhému zeměpisu jazyku povinně a sdušně.

Hr. Thun nepřestal jen na tematiku česko-německého sporu, nýbrž podrobil kritice poměr obou polovin říše uzavřením a zvláště zabýval se jednotou a jednotností armády.

Baron Bienerth ve svém plaidoyeru, neboť řeč jeho nebyla ničím jiným než obhajovacím plaidoyerem, byl lišácky opatrný, slíbil loyálnost a objektivnost ve věcech národních a jazykových.

„Prager Tagblatt“ sděluje, že dříve nežli vojsko rakouské vstoupilo na bosenskou půdu, mělo k tomu svolení ruské. Při schůzi mocnářů v Zákupcech r. 1876. v červenci Andrassy a G. r. d. k. otázkou bosenskou vyřídili na čisto. Pešťská konference r. 1877. a berlínská deklarace z r. 1878 dodaly ještě, co bylo potřeba.

„Vossische Zeitung“, berlínský to časopis, oznamuje z Vídně sensační zprávu o tom, že sevládlo krajinu napjetí mezi Anglií a Rakouskem k vůli rakouské politice balkánské. Velvyslanec anglický Cartwright byl prý odmítnut, císař nepřal si s ním promluvit o politice ani při odezdávání pověřovacích listin a Achrenthal tvrdil, tudíž vyslanci i jeho pamětní spis nečtený.

Svolání českého sněmu jest stále ještě jádrem vnitřní politické situace rakouské. Prosí se, že vláda předloží říšské radě osnovu zákona jazykového a krajských soudů, načež, dle toho, jak osnovy tyto budou přijaty, pomýšlí se na další dílo smírové a parlamentární autorisování ministerstva. U českých stran se nejvíce velká chuť smířiti se s nynějšími fanatickými Němci a k tomu ještě na půdě říšské rady.

Katastrofálním otřesením zemských vrstev v Calabrii a na Sicilii povstalo zemětřesení, jímž zničeno ohromné množství lidských životů, jichž počet sahá snad do statisíce. Aspoň z Messiny se oznamuje, že zahynulo při zemětřesení na Calabrii 80.000 osob. Dosud známý celkový počet obětí v celém obvodu katastrofy udává římská „Tribuna“ na 75.000 osob.

Na presidenta republiky francouzské Falliery učiněn byl o svátcích vánočních atentát nějakým, asi šileným royalistou, jménem Mathisem. Útočník byl zatčen. President byl jen nepatrně zraněn rdousením.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Smiřic. Pěti vdp. Jana Seidla, děkana a správce jaroměřského vikariátu, svolána na den 27. prosince do městského hotelu ve Smiřicích důvěrná schůze, k níž pozváni byli důvěrníci ze všech volebních obcí okresu 42. S politováním však dlužno konstatovati, že důvěrníci z mnohých farností se nedostavili, žádost za obeslání schůze jednoduše bosena do koše. Je-li však organizace katol. lidu nutná, pak je třeba, aby již jednou přestaly pohrdlivé úsměvy a krčení ramen, a aby pracovalo se vážně. Je nepochopitelné, že ačkoliv nepřátelská mračna čím dále tím hrozivěji stahují se nad námi, mnozí zůstávají dále netečními a nečinnými. — Z dostavivších se důvěrníků zvolen výbor a okres. důvěrník. Ve spolkové schůzi, která pak následovala, promluvil o programu strany katol. lidu v Čechách vdp. dr. Fr. Šulc, č. kanovník z Hradce Král. Slovnatý p. řečník jest veřejnosti svojí horlivou činností, která může býti všemu diecéanmu duchovenstvu vzorem, ač příliš dobře znám, takže není ani třeba opakovati chvály o řečnické dovednosti, a jakou program katol. lidu

v Čechách přítomným vysvětlil. Jak panu kanovníku tak panu děkanu bernolovskému vzdány díky. Kde jen dle přání. Jímž vdp. řečník končil, katolické hnutí u nás dále se vzmáhá a mohutní! Zdať Bůh!

Z České Třebové. Naše katolická organizace oslavila vánoční svátky v den sv. Štěpána stromkem pro mládež, k čemuž značným dárkem přispěl vdp. děkan Jan Matejka, za což mu budí vřelý dík. V neděli dne 27. pořádan byl debatový večer, ke kterému zavítal dp. Karel Koppl z Hradce Králové, čímž se velmi všem zavděčil. Debaty byly zajímavé a sice o jezonosti Boží a o spalování mrtvol. Jest žádoucí, aby takových debatních večerů se pořádalo více, aby se názory katolické jak náležitě vytříbili, čemuž voláme: „Zdať Bůh!“

Ze Smiřic. Dne 1. ledna t. r. o 3. hod. odpo. v městském hotelu ve Smiřicích přednáseti bude v křesť.-soc. lidovém spolku velect. slá. M. Věchová o povinnosti katol. žen v naší době. Po přednášce následuje valná hromada.

Z Červeného Kostelce. Dne 27. prosince t. r. konala „Jednota katolického lidu v Červeném Kostelci“ řádnou valnou hromadu. Ze správ činovníků uveřejňujeme: Výbor konal r. 1908 10 schůzí členských a veřejných schůzí bylo konáno 10 a 9 přednáškami. Přednášeli tyto pp.: p. Fr. Šupka, redaktor, dvakrát: O společenském postavení katolíků a o tisku; p. Jindřich Mužík, sekretář: O situaci katolíků; dp. Jan Řezníček, katecheta: O práci; p. Ant. Semerák: O sjezdě důvěrníků; dp. Fr. Prudič, kaplan, t. č. jednatel, čtyřikrát: O Jos. Kaj. Tylovi, O volné myšlence, O říšské radě, O mozku a duši. Říšský poslanec vdp. Dr. B. H. raký přednášel dvakrát: v Červeném a Hradci Kostelci. — Debatní večery byly 4 Řečnického kurzu v Hradci Králové sčastnilo se 6 nadánců. — Div. představení bylo 6: Osudný manév. Nerozluční přátelé, Paličova dcera, Deskový statek, Proč se ti mezi nešením a Železná koruna. Taneční zábava byla jedna Spolek od-bíral: Obnova, Štít, Venkovana, Mač, Nový věk, Hlas, Sel. Strát, Šeiský list, Lidové listy. Tytéž časopisy a j odebírali členové dosti hojně. Knihovna rozmnožena o 42 knih. Podpora udělena byla dvěma rodinám. Přistoupilo 6 členů; zemřel 1, vystoupil 1. Přibytok pokladni jest 65 K. K oživení přednášek kupuje spolek veliký projekční stroj na světelné obrazy. — Pro práci rok zvoleni byli: dp. Vojtěch Hernych, katecheta, za předsedu; p. Jiří Možíš, obchodník, za místopředsedu; vdp. Fr. Prudič, kaplan, opět za jednatele; p. Rudolf Kavka, kovář, opět za pokladníka a p. J. Deder, kovář, za knihovníka, dále 8 výborů. — Místní organizace působením spolku založeny byly 4: v Horní Radechové (88 členů), ve Lhotě (84 členů), v Zábrodí (118 členů) a ve Stoličce (112 členů). V ostatních obcích se organizace připravují. Další činnosti „Zdať Bůh!“

Ka koupi

Hudebnin

doporučuje se co nejzdvotileji

Bohdan Melichar

knihkupectví
nakladatelství
závod hudební
antikvariát

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808.

Zprávy místní a z kraje.

Apoštolské požehnání. Ze svátostní plné moci, Svatým Otce v audienzi 6. a 17. listopadu propůjčené, udělí nejvděčnější arcipastýř náš na slavný den Zjevení Páně, či Svatých Tří králů v katedrálním chrámu Páně po pontifikálních službách Božích jménem Sv. Otce Apoštolské požehnání, sp. jené s plnomocenými odpustky. Odpustky těchto dojdou věřící, kteří, přijavše před tím svátost sv. pokání a nejv. svátost eucharistie, služeb Božích se účastní a na úmysl Sv. Otce se pomodlí. Vysílá se věřící lid, aby spínil tyto podmínky Apoštolského požehnání a s ním spojených duchovních milostí účastným se stal.

Jubilijní významopání. U příležitosti vzácného a radostného jubilea Jeho Svatosti a Jeho Veličenstva ráčil Jeho Exc. náš nejv. arcipastýř uděliti následující významopání: Jmenová čest.

kněží. řady p. t. pp. P. Salomon Houbíček, opat v Závě, Fr. Proschwitzer, bisk. vik. ve Vrohlavě. — Bisk. notář Václ. Fröhner, prof. gymnasia, Jan Veverka, prof. pedagogie, Ant. Hrubý, ředitel šk. knihovny v Hradci Králové, Ant. Vitvar, děkan v Novém Hradci Král., Jan Mašek, farář v Křižově, Jan Kubr, bisk. vikář v Opatově, Jan Vaníček, farář v Oubislavici, Václ. Kobout, farář v Nemyšlavi, Al. Vašíček, farář v Král. Městci, Jos. Jakubec, farář v Hněvkovicích, Václ. Spurný, děkan v Sachdole, St. Červ, farář v Nov. Dvorech, Václ. Groh, farář ve Zvoli, Englb. Starý, farář v Rovni, Boh. Oliva, katecheta v Ném. Brodě — Osob. děkany: Lad. Klouček, farář v Dol. Olešnici, Fr. Jendek, farář v Chotusicích, Václ. Vykoukal, farář v v. v. Chotusicích, Jan Macháček, farář v v. v. Proseči, Vinc. Jěal, bisk. vikář v Libici, Ant. Thim, vik. sekret. v Oberaldstatu. — Expositorium Canonice: Jan Černý, spirituál a Vlad. Sekera, ředitel Radolína v Hradci Král., Filip Konečný, farář v Huttendorfu, Fr. Morávek, farář v Klášterci, Kar. Neuhil, farář v Kostelci Vrbatově, R. Kühnel, farář v Ketselsdorfu, Al. Dudek, farář v Damníkově, Josef Svoboda, farář ve Smrdově, Václav Vaček, děkan v Ledči, Aug. Zdráský, farář v Dušejově, Bed. Pacht, sám. kaplan v Litomyšli, Jan Novák, prof. reálky v Náchodě, Aug. Novák, farář v Dobřenicích, Fr. Hendrych, farář v Mezíhlči, Fr. Horáček, farář v Baníob, Fr. Šahan, farář ve Vojn. Městci, Jos. Elitzer, farář v Hanně — Farní synodale obdrželi: Jiří Sahula, redaktor v Hradci Král., Fr. Bridl, kaplan ve Vys. Mýtě, Jan Červotný, kaplan v Hor. Prusnici, Fr. Kobout, pr. fessor gymn. v Čáslavi, Jos. Jirsa, katecheta v Žamberku, Al. Štěpina, spirituál v Slatinanech, Jan Sobotka, spirituál v Chrádmi, Karel Jelínek, katecheta v Heřm. Městci, Jar. Malý, exposita v St. Pace, Fr. Vacek, prof. reálky v Kostelci n. Orli, Václ. Štyblo, kaplan v Dol. Kralovicích, Jos. Teplý a Jos. Zásánek, katecheta v Kutné Hoře, Jan Král, kaplan v Suchdole, Jos. Pavel, kaplan v Bykání, Alex. Štancel, kaplan v České Třebové, Jos. Pecka, exposita ve Větr. Jeníkově, Ant. Novák, kaplan ve Sloupčici, Vlad. Hornof, prof. paed. v Poličce, Ant. Muka, kaplan v Polné, Jan Šandera, prof. gymn. v Rychnově, Václav Nepokoj, exposita na Chlumu, Ant. Bitner, prof. reál. v Trutnově.

Jubilární faráři. Na památku svých osmdesátých narozenin jmenoval J. O. hr. Jan Harrach jako patron 3 kněze diecése Král. Hradecké: dp. Lamberta Vichtu, faráře v Dobaličkách, dp. Bohum. Bayera, faráře v Jablonci nad Jiz. a dp. Vincence Procházku, faráře v Stěžerách, jubilární faráři na celou dobu jejich života, což nejednot. kněží dovolili. Jsou to kněží, kteří v r. 1908. faráři buď jmenováni byli anebo jako faráři jiné beneficium obdrželi. K jmenování tohoto srdečně gratulujeme.

Zkoušky tovaryšské. Společenstvo živnosti oděvních v Hradci Králové oznamuje tímto, že ku konci měsíce ledna 1909 konati se budou první zkoušky tovaryšské pro živnost obuvnickou, krejčovskou (mužskou i dámskou), holíčskou a vlásečnickou, kloboučnickou, košičnickou a modistickou. Žádosti za přijetí, doložené kolkovaným (30 h) vysvědčením učebním, vydaným učilím pásem, budou podány nejdříve do 15. ledna 1909. Další zkoušky budou se konati vždy ku konci měsíce dubna, července a října. Zkušební taxa obnáší 5 K a musí býti vždy předem zapravena. Tato zkušební komise je určena 1. pro učné, kteří dokonali svoji učební dobu u živnostníků, náležejících k tomuto společenstvu, 2. pro učné jiných živnostenských společenstev téže živnosti, jež na základě § 104 b. (odstavce 3. živn. řádu) v dohodě s tímto společenstvem ustanoví, že jich učňové mají vykonati zkoušku tovaryšskou před touto komisí. U této zkušební komise mohou dále dle své vůle vykonati zkoušku tovaryšskou učňové těch společenstev, která nenčiní opatření dle § 104 b. odst. 1. a 3. živn. řádu (§ 104 a) odst. 4. učňové, kteří se vyučili v tovaryšném podniku neb u učebního páma, jenž k řádnému společenstvu nenáleží, neb v některém z ústavů v § 14. b. odst. 2. živn. řádu vyznačených. Pro učné, kteří nenáleží výše uvedenému společenstvu, obnáší zkušební taxa 8 korun.

Štědrovečerní nadílka v nemocnici královéhradecké. Štědrosti J. Exc. nejdp. biskupa dra Josefa Doubrava, několika jiných vldpp. duchovních, slovatných a lékařů nemocnice a jiných blahobytých darů uspořádána byla na Štědrý večer slavnost vánočního stromku. Tímto všichni nemocní shromáždili se okolo vkusně ozdobeného stromku, spívali písně vánoční, pomodlili se za blahobyt dárce a pak všichni poděleni byli vánočkami, jablky, cukrovím a chudí potřebným oděvem. Bůh odplat hojně blahobytným dobrodincům, kteří připravili takovou radost ubohým trpícím!

Dar. Paní A. Štěpánková věnovala k uctění památky svého zesnulého chotě pro zchudlé mistry společenstva stavebních a přidělených živností obnos 20 K, za kterýto dar vzdává představenstvo tohoto společenstva svůj povinný dík.

Příspěvky k štědrovečerní nadílce v ústavu pro hluchoněmé lašské zaslali p. t.: 20 K Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava. 5 K Faliz rytíř Kocchia, J. Červený a chot. pí. F. Křížková, chot. generála. 4 K vadv. dr. Al.

Frydek, pp. H. Steinfeld, A. Libický, K. Habáček, Postlerova lékárna, pp. K. Englbartová, A. Urbanová, sl. M. Neubertová. 2 K vldpp. dr. A. Brycht, A. Pingerth, J. Barták, P. Kerner, M. Masil. J. Hurák, pp. K. Colliso, E. Lendecký, pl. J. Weinbergstová, H. Rathová, H. Ippenová, Z. Zimrová, R. Jotábková, K. Filipová, sl. R. Pospíšilová ml., pl. M. Hnilčíková, A. Červenková, M. Havráňková, B. Procházková, sl. A. Lendecková, pl. K. Proyeová, M. Rottrová, A. Morávková, J. Veverka, pl. E. Russová, B. Draslarová, dr. Fr. Šale, pl. A. Slámová, M. Bartheldyová, M. Dostálová, B. Vojtová, M. Šrpková, M. Pišová, M. Vojtová, A. Matušová, Fr. Hamp, kanovník, B. Petinová-Broukalová, M. Králová, A. Schulzová, V. Plesnivá, M. Svobodová, K. Trappová, M. Fajererová, M. Hajnovská, M. Urbanová (Grand), A. Jančová, A. Nývlt, pl. M. Klumparová, L. Viplerová, M. Petrofová, F. Mahrlová, F. Julišová, L. Urichová, Zlatníková, C. Jeliňková, M. Špalková, M. Valtrová, M. Fischerová, M. Férova, M. Schmidtová, A. Sluka, pl. K. Tausiková, M. Holzáková, A. Ritt, etib. školské sestry, V. Sekera, pl. B. Gedaldigrová, L. Suchánek, voj. kurát, K. Kepl, dr. Šatina, dr. Reyl, pl. B. Bergrová, dr. J. Soukup. 2 K p. t.: H. Skuberská, A. Pacák, E. Melicharová, A. Pilnáčková, R. Ražková, B. Fialková, A. Javůrková, M. Jirásková, M. Hackerová, V. Boněk, J. Ganzová, dr. J. Hodoval, K. Richter, B. Weis. 1 K p. t. F. Vocáková, E. Steinmanová, A. Součková, M. Moravcová, V. Bayer, A. Brtnická, A. Štejskalová, P. Melrová, A. Štírská, A. Pasourková, M. Faltová, M. Lindlerová, M. Kulitová, M. Mandelíková, B. Durbánková, M. Hrouzková, M. Hrušková, A. Šolcová, B. Jakubcová, Rejthárková, Štěpánková, M. Kneprná, A. Durdíková, B. Řezníčková, T. Tvrzská, E. Jitková, A. Košťálová, dr. Hejčl, dr. Domabyl, dr. Novotný, J. Černý, K. Vilegrová, M. Růžičková, F. Pražanová, M. Kadavíková, A. Scheinerová, A. Šimková, A. Štefíková, O. Kounovská, Z. Lixová, L. Novotná, A. Bašpíngrová, H. Čiháková, E. Bašcová, H. Koutníková, M. Rybová, L. Morávková, M. Šimová, A. Gergurčiová, J. Smolíkova, A. Melicharová, L. Stehlíková, A. Vrabcová, M. Kašparová, A. Hanělová, P. Chládková, D. Formánková, M. Sporová, A. Hrubý, J. Sahula, pl. A. Košťálová, dr. Pavlík, H. Steinaová, A. Šandová, T. Steinaová, H. Pokorná, A. Nepeřená, A. Škabradová, M. Petříšková, F. Riemrová, M. Chrudimská, A. Šubrtová, A. Ochmová, A. Čejková, A. Holečková, R. Pospíšilová st., A. Lukešová, Z. Rezková, E. Uhrová, J. Brabec, J. Kopecký, dr. J. Jindra, J. Schrollová, M. Helvichová, M. Šedová, F. Juhl, E. Česáková, A. Červenková, A. Krechová, A. Štěpánková, F. Hermanová, K. Dix, P. Marvanová, B. Peřinová, 4 jména nečetitelná. — Dobročinný komitét dam v Hradci Králové vzdává všem dobrodincům dítek blachoněmých jménem těchto uctívá a srdečný dík. Zaplat Bůh!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. upozorňuje, že vkladní knížky za účelem připrášení poletebních úroků předkládati netřeba, jelikož účtování toto provede banka ve svých knížkách a připsá úroky ke kapitálu i tehdy, když vkladatelé vkladní knížky nepředloží. Připisování úroků ve vkladních knížkách provádí banka až po 15. lednu 1909.

Z Nového Hradce Králové. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava spolku sv. Vincence věnoval 20 K, začít vzdáváme vronci dík. Zaplat Pán Bůh!

Z Nechanic. Reforma církevního spěvu na kůru nechanickým utěšeně pokračuje. Není sice ještě vše, jak by mělo být, ale tím vinno nepochopení a dosud neodklizené přeházký i s míst, kde by se toho málokdo nadál. Bude snad ještě delší duba trvati, než vše se překoná a úplného uznání se dostane p. řediteli kůru, který sice znenáhlá, ale nedostupně k vytčenému cíli kráčí. Cvičí se dvakrát týdně a provedeny byly letošního roku: „Missa Exultet“ od Witta, „Missa Velehradensis“ od Hrušky, „Missa brevis“ od Treglera, „Missa in hon. sc. Caecilie“ od Grubera, „Missa C-dur“ od Horňáka, „Missa pastoralis“, „Česká vánoční mše“ a „Missa in hon. sc. Aloisii“ od Říhovského, „Missa Hodie Christus natus est“ od Cainera. Případná gradualia a offertoria od Zelinky, Förettera, Sychry, Škroupa, Nešvery, Pilaře, Štrébila, Paaknera, Cainera, Breitenfelda, Grubera, Palestriny, Galluse, Lumppa, Geruma, Klose, Singenbergera, Rheinbergera, Mozarta a Diebolda. Pange lingua od Etta, Sychry, Cainera a chorální. Tedy skladby vesměs od uznávaných církevních skladatelů a připojíme-li, že velká gradualia a offertoria si p. ředitel sám zakoupil a pro sbor rozepsal, zajisté to značná obět na penězích a čase při skrovné odměně. Letos začal p. ředitel zaváděti chorální introity a communia. Jenom nedostatek mužských hlasů nutně vytknouti. Také písní lidové věnuje se péce. Lid rád a s chutí zpívá a zvykl si na správné nápěvy, ač před časem nebylo ani jedině písně, aby různými „osobami“ nebyla „ohrážena.“ Velice patně přispěl dp. farář Hlavas tím, že obstaral ochotně zakoupení Oktáv, které v lavicích umístiti nechal. Zpívá se přede mně i po mši sv. a jen u několika písní vadí ještě zdolhavé tempo, ale i to se poddá. Tak a dobrým vědomím na konci roku máže p. ředitel kůru

hleděti na vykonanou práci a my mu přejeme zdaru a vytrvalosti ku práci další.

Ze smutku. (Sbor dobrovolných hasičů.) Řada přednášek, které sbor dobrovolných hasičů umínil si uspořádati, započala dne 26. prosince přednáškou lidového učitele p. J. V. Šestáckého o Ústřední Matici Školské. Horlivý menšinový pracovník tento za mnoholeté působnosti na různých školách matičních dokonale poznal utrpení českého lidu a proto mluvil o nutnosti a užitečnosti Ústř. Matice Školské s nadšením, které vytrysklo z veliké lásky k proná ležováním českým menšinám. Mluvil však i taktně, je si dobře vědom, že Ústř. Matice Školská, která zvláště letos zápasí s důlčitem, počítati musí s podporou všech politických stran, z nichž národ český se skládá. Návěsta však měla býti daleko čtenější!

Jeptišky v okresním sirotčinci v Pardubicích byly zase napadány v pardubských česko-židovských novinách, v dávaných pro inteligenci. V Pardubicích jsou totiž dvojí česko-židovské noviny, jedny pro dělný lid, druhé pro t. zv. inteligenci. Ubohé jeptišky, stojíce tu samy bez obrany, hned jsou v těchto, hned v oněch vlečeny blátem zákeřné žurnalistické nepoctivosti. V patrné zlomyslnosti zrovna před svátky přinesly zmíněné noviny veskrz láživou zprávu s příslušnou garniturou otřepaných pokrokařských frazí, jako by chovanci sirotčince trýzněni byli blátem. Musí to býti již kus nízké duše, která se neštítí tak blůdné pomluvy vůči řeholním sestrám a to jen proto, že jsou to katolické řeholní sestry. Takové sba-belosti je schopna jen duše otrávená pokrokařskou stranickostí a nesnášlivou nenávistí. Pisatel pro-lhané zprávy v pardubských česko-židovských novinách musí býti hodně již otrlý a není divu, že lidé, znající poměry v sirotčinci, vyjádřili se o něm s výrazem hodně silným.

Vánoční slavnost v okr. sirotčinci v Pardubicích. Otihoďné sestry připravily také letos svým chovancům za přispění okresního výboru a dobrodinců na štědrý den odpoledne pěknou a povznášející slavnost vánoční, při níž se účasti některých hostů promluvil dojemně p. děkan. Nato sebrána byla sirotky případná betlemská hra, před-nešeny některé pěkné zpěvy a koledy vánoční, které s dětmi ctih. sestry navičily. Ku konci slavnosti kolem zářícího stromku rozdávány byly různé dárky sirotkům. Byl to opravdu blažený, radostný štědrý den v sirotčinci.

Činnost okrašlovacího spolku v Pardubicích ukazuje opravdu potěšitelné výsledky. Spolek ten mohl by tržně ukázati na celou řadu neocenitelných zásluh, které si získal vyzdobením mnohých nedávno ještě pustých a neladných míst v Pardubicích a okolí. Z Vinice s velkým nákladem vytvořil rozstomilý park s veškerým pohodlím. Ulice k nádraží vyzdobil pěknými červenými ka-štaný, které v době květu budou tu pozoruhodnou okrasou. Posledně ujal se i břehů na nové regu-lovaném Labi a obrátil se v té příčině na ředi-telství vodních regulací do Vídně o subvenci na osazení nyní tak prázdných břehů labských. Sub-vence ta také byla povolena v obnosu 700 K a v nejbližší době čilý okrašlovací spolek bude osazovati břehy na Labi mladými doubký a březo-vým podrostem. Krásná myšlenka osazování břehů labských došla příznivého ohlasu při úřadech re-gulačních nejen pro nejbližší okolí Pardubic, ale bude na to pro příští dobu pamatováno přísluš-nými úřady i na jiných místech regulace. Tak bu-doucí pokolení zase se mohou dočkat i na regu-lovaném Labi oněch idyllických míst, jež tvořily druhdy pověstné duby v Polabinách.

Spála v Pardubicích Mezi školní mlá-deží rozšířila se v poslední době v Pardubicích spála do té míry, že školní úřady za tou příčinou nařídily vánoční prázdniny pro obecné a měšťan-ské školy v místě až do 6. ledna.

Příšerné neštěstí v rafinerii na pe-trolej v Pardubicích. Zrovna před svátky vánoč. přihodilo se v pardubské rafinerii neštěstí, které si vyžádalo život lidský. Neopatrností vy-buchly p. yny v jednom z kotlů a v pravém slova smyslu roztřihaly na kusy právě tam vstupujícího dělníka Frant. Havrána ze Svítkova. Vedle toho několik dělníků bylo též popáleno. Také služba konající tamější inženýr Klečka byl výbuchem zasáhnut a ožehnut plamenem. Každou chvíli se přihodí v tomto závodě nějaké neštěstí. Tuto ča-sté ale ovšem odnesou vždy dělníci. To dobré odnese zase někdo jiný.

Příšerná tragédie v Hlavošech. Pan dr. Čeněk Zemánek zaslal nám na základě § 19. tisk. z. tuto opravu: „Není pravda, že jsem nařídil choromyslnou Teklu Opova uvězniti (v obecním vězení), ale je pravda, že postaral jsem se o to, aby odstraněna byla z hrůzné domácnosti, kde dlela zavřená v temné, veliké komoře, v níž není kamen, kam vaikal mráz otevřenou dírou z ulice za okno sloušící, kde měla nemocná za postel namá stěhlo, smrduté pýčky, a aby převedena byla a uzavřena se svolením starosty obce dra. Baura, také lékaře, do izolací místnosti, odpovídající zcela vhodné stavu choromyslné, která nebyla nijak ani sobě, ani okolí nebezpečna, aby mohla býti lékařsky pozorována v této místnosti, vzdálené, o-patřené dřevěnou postelí (prýdrou), slamoškem a čistou vlněnou pokrývkou, jež se vytápí kamny

nikt. Z uvedeného patrné, že je u nás obrovský nedostatek výchovných a vzdělávacích školařů pro školy.

Úspory čes. dělnictva, dělníků a dětí
Dělnictvo české počtem 14 956 uložilo si v. 1906 v bankách Raiffeisenových v Čechách 4.178 530 48 K; na jednotlivce průměrně připadá 279 35 K. Čeledi počtem 9 579 osob měla náhradu tohoto roku 1.950 691 58 K; na jednotlivce připadá průměrně 204 88 K. Děti počtem 12 583 mají uloženo 1.900 930 44 K, jedno dítě průměrně 92 26 K. Mají tedy dělnictvo, čeledi a děti uloženo u spořitelních spolků 7.990.152 40 K.

Z válečnictví. Velké námořní dělo stojí 240 000 K, válečná loď 17 mil. K, torpédo 6 a 8 tisíc, pobytová děla 192 000 K a výstřel z něho 2000. Z děla možno vystřeliti nejvíce tisíckrát, potom stává se hlavně nepotřebnou. Vojenská puška stojí 74 K, výstřel z ní 20 h.

Proti křivokolekám Američtí. Ve své době Američtí byli se mocně hnutí abstinenci. Dnes toto hnutí podporuje i sama vláda a to zákonem. Na př. následkem změny zákonů v některých státech je zakázán prodej lihovin ve všech hostincích v Kanadě o vánocích a na Nový rok. U nás by podobné opatření bylo považováno za útok proti svobodě občanské, ale svobodomyšlní Amerika zcela právem vystupuje proti pití lihovin jako proti nedůstojnému a znečisťujícímu zločinu.

Stížnosti (rekury) na předepsané již dávky veřejné jsou osvobozeny od poplatku pouze tehdy, jde-li o první stížnost, rekury a podob., o správnosti předepsaných kolik a primárních poplatků a i zde jsou osvobozeny jenom první stížnosti a následní stížnosti další. Jde-li o daně a dávky jiné, nepoživají podobné stížnosti vůbec žádného osvobození. Stížnosti na předepsané již daně a dávky veřejné kolikují se: a) když dávka nepřesahuje 100 korun, za každý arch 30 haléřů, b) když dávka 100 korun přesahuje, za každý arch 75 haléřů. Pouze kolik prosta dle § 8 219. a 220. zák. z 25. října 1896 odvolání proti výměrce ukládání osobní daně s příjmu a ze služebného a rekury proti dodatečnému vyměření osobní daně s příjmu a ze služebného.

On jest pepř? Pepř černý jest keř, mající ovčívý, 6—7 m dlouhý, jako prot silný peň. Ze semenitých květných vyvíjejí se kulovité, jedno- nebo dvočetné bobule zvláště brachy, s počátku zelené, později červené, posléze žlutavé. Bobule pepře obsahují ostrou pryskyřici, jež jim dodává pepřné chuti, etherický olej, od něhož pochází osobitá vůně, a alkaloid piperin, jež dráždí sliznici a podporuje trávení. Pěstování vlasti pepře jest Vých. Indie, odtud se rozšířilo pěstování jeho na Ceylon, do Záp. Indie, na ostrovy Sandaké a Filipínské, později i do Ameriky. Nyní se pěstuje pepř v plantážích a to tak, že mu dávají za oporu jiné rostliny rychle rostoucí — na př. banány, chleboš, palmy — anebo silné tyče. Již v prvním roce vyrostne zasazená rostlina asi 4 m vysoko, ve třetím roce počne roditi, po 15. až 20. roce přestává roditi a nahrazuje se novou. — Bobule klidí se buď nezralé, jakmile počnou červenat, nebo úplně dozralé. V prvním případě uschne se na trzích bobule rychle na slunci nebo též v sušárně, od čehož na povrchu zčernají a svraskovávají. Takové bobule přicházejí pak v pytlích do obchodu pod jménem pepře černého. V druhém případě nasypou otrhané bobule do košů nebo do pytlů a v těch dají se několik dní do vody, aby se svrchní slupka odmočila. Poté mačkají bobule v rukách, čímž svrchní slupka se s nich odstraní, a samy je na slunci. Takové bobule mají povrch hladký, žlutavě bílý a méně pepřný, příjemnější chuti. V obchodě říká se jim pepř bílý. Nyní dovážejí se do Evropy nejvíce pepře — ročně přes 10 mil. kg. ze Záp. Indie, zejména z města Singapuru, kamž obchodníci svážejí toto koření ze všech ostrovů malajských, ukládajíce je v obrovských skladištích pro světový obchod.

(Za labo.)

Paš J. H. Šváb, malíř obrázků
Praha—Král. Vinohrady.

S potěšením mohu Vám sdělit, že jste mě provedením portrétu obráz (velikost 460x166 cm) zcela uspokojil.

Čas nebyla při takových rozměrech vysoká.

S uctivým pozdravem

Tom. Kubíček, farář.

Rybníček (Morava), 9. března 1908.

Veštecňá p. a. H. Šváb

Portrét obráz „Jedli na křídle“ jsem obdržel a s provedením obráz jsem úplně spokojen. Všeobecně se líbí. Se srdečným díkem srdečně se
Fr. Havlíček, farář.

Čadce (Korutany), 20. března 1908.

Svým cizím příznivcům
a odběratelům

Šťastný nový rok

aktivně přeje, za věnovanou
přízeň děkuje a o zachování
její i v příštím roce prosí
v hluboké úctě oddaně

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Palmy

stromovité a keřovité

pro kostely před oltáře, před sochy svatých a p.

vyrobí jediné a nejlevnější bezpečné balené
zasílá

Louis Khourek,

materialista v Dobrušce.

Palmy stromovité 2—3 Palmy keřovité 1—3
metry vysoké kus za 6, metry vysoké kus za 2,
8, 10—15 zl. 3, 4—5 zl.

Všechné vánoční a novoroční dárky

Vedlejší prádlo dámské i pánské,

bílé zboží lněné i bavlněné

v obrovském výběru, v kvalitě nejlepší a v cenách nejlevnějších

doporučí

Stanislav Jirásek, Hradec Králové, Velké nám. 136.

Kuňčákův kotárky.

Objednávky obratem.

**Veledůstojnému duchovenstvu
a všem svým příznivcům
nejserdečnější blahopřání**

k novému roku

projevuje a zároveň o další přízeň prosí
v hluboké úctě oddaný

K. Zavadil,

odborná dílna pasířská v Hradci Králové.

Pravá: FRANKOVKA: z Pardubic doporučována budiž
všem šetrným hospodyním jakožto **nejlepší: přísada ku kávě.**

Nařídil: Pěstební ústav v Hradci Králové. — Vydávatel a odpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskárna: Pěstební ústav v Hradci Králové.

voji. Prý si pak ve „volné škole“ dítě vybere samo zásady nejlepší; a takové vyučování má při poskytování světelsky užitečné. Ergo: moderní nástrahy učitel přivede dětské rozumky k hlubokému filosofickému srovnávání, než k jakému dospělý nejbystřejší učení theologové. Nebude-li totiž učitel vtráti se dětem s náhledy osobními, dítka si rozhodně sama vybere samy pravdu a vůbec zásady nejlepší, má-li totiž ta skutečná reforma nastati. Jinak takové vyučování bylo by bezúčelné. Učitel při malých dětech musí pracovat s náboženskými dogmaty, má-li je vůbec něčemu naučiti. Na př. při vyučování čtení musí stále autoritativně probírat, co které písmeno znamená. Při zeměpisu, při dělování letopočtů, při pravopise atd. dogmat píše. Jinak by se pedagog nehnul s místa. Leč o náboženství, o autoritě Nejvyššího má rozhodovati žákův rozum sám. A ostatně: dovede se učitel náboženství opakovati, aby při vysvětlení různých výslovností neprojevovali silné svoje přesvědčení vlastní, ať už věří nebo konfessi či jest apijným bezvěrcem? A pak až jeho slova by nevyznívala v heslo: „Kdož si vytváří podle chuti!“ Tu by již autorita učitelova vtráta se tam, odkud vypudila autorita sektore církevní konfessi.

Dále — jak to vlastně myslí dr. Dřina, chce-li, aby se nevyučovalo náboženství jako zvláštnímu předmětu, ale zato aby všechno vyučování bylo pronáeseno náboženským duchem? Má se snad působiti na plný cit — bez rozumového odůvodnění, bez určitého stanovění základních náboženských pravd — ergo dogmat? Tu jest potřeba zcela jasného vysvětlení.

Nejhorším útokem na sdravou soudnost jest tvrzení, že náboženství, které přece svými příkazy řídí všechny důležitéjší jevy života veřejného, jest — věci zcela soukromou. Tak se tvrdí nyní, kdy se dělá veřejná věc se všeho. Společnost se skládá z jednotlivců. Může býti tudíž společnost zcela lhostejná, co každý jednotlivec v některém oboru činí, jaké má náhledy kulturní a speciálně náboženské? Koupíš si zcela pro soukromou potřebu pianu u firmy nepřátelské našemu národu. Dá ti se ta „soukromou věc“ česká veřejnost pardon? Jako český obchodník ve smíšeném území promrhá svůj majetek. Může někdo říci, že tohle jest katastrofa čistě soukromá, že po tom nikomu nic není, kdo ti na obchod nic nedal? Biješ nemilosrdně své děti. Také zcela soukromá záležitost tvoji domácnosti? Co vlastně jako čistě soukromé nemá podléhati pozornosti a výstrahám veřejnosti? Celé masy lidí jsou za nynějších spletitých poměrů spjaty tak těsně svými zájmy, že těžko vůbec o soukromých věcech mluvíti. Náboženství záležitostí soukromou, nemá se mu učiti ve školách! Tak křičí ti lidé, kteří svým povykem dělají z víry věci nejveřejnější, kteří chtějí ve škole o náboženství mluvití hudebně (ovšem nepřátelsky). Nejsou-li ti lidé největšími farizejci nebo mají-li všech pět pohromadě, jak si představují výchovu taká, do něhož by se opaly ve škole nástrahy čelící proti jeho vyznání a jenž by doma byl v téměř vyznání přece soukromé vyučován? Nestal by se z něho duševní mraček? Může francouzský pokrokový učitel na př. s chladnou krví hleděti na to, že v rodině soukromé se učí dítě zcela jinak než v škole? A bylo by to záležitostí čistě soukromou, až by většina rodičů vychovávala dítka pod jiným zorným dílem než učitel? Ergo farizeové, kteří prohláší náboženství za věc soukromou, mají odhoditi plachtu pokrytectví a říci otevřeně, že jsou vůbec proti konfessionální výchově ať ve škole nebo doma. Ale právě proto, že se bojí různé odpovědi velkých davů rodičů — tedy vlastně veřejnosti — utíkají se k lisácké neopativnosti.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním třídám k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

stánců pítma a různých předmětů venku se nale-
sajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty shotovují úplně bezplatně a k instalaci jednáni dostávám se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Divany, garnitury, matrace
do postelí,
ROLETY do oken nejlépe koupíte
u šalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové,
Pětidomy, č. 201.

Též přijímám věšení záclon do oken;
veškeré správký a předělávky vyřizují
se rychle a levně.

Gramofony,
fonografy,
desky a válce

nejlepší koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídní
Biskupská knihtiskárna.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyražděch)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keřevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické venti-
látory, počítadla, obloukové
lampy

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejný. Zárovky Tantalevé, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lástrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncessovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

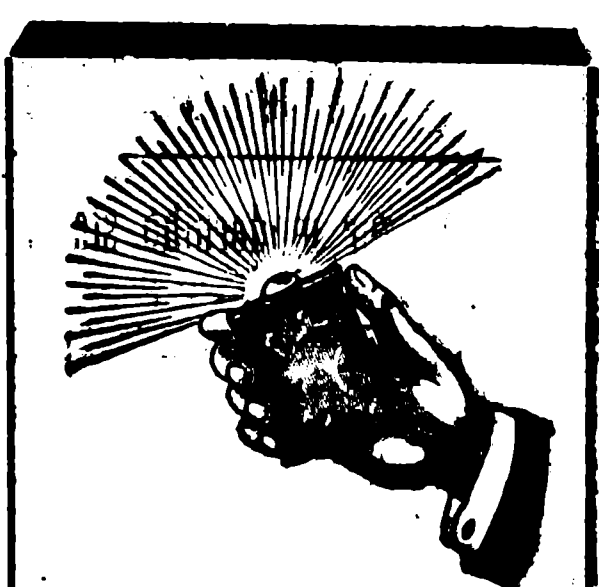
Jiřikova třída č. 254.

Svetoznámé lomené
suchary

vytvářeny z boráckého mála, jsou pro svoji vy-
těsněnou duhu valice rozkřiveny. Suchary možno
uschováti bez nebezpečí, že na své jakosti
utrpí a sasilají se v každém množství jen do-
bříčkou.

Petr Vinklář,

první výrobce lomených suchar
v Lomčicích nad Popelkou, Čechy.
Suchary tvoje ústředí jsou v místě ne nejlepší.

Elektrická kapesní svítlna

„TRIUMF“

pravý div moderního průmyslu elektrického. Výrobek
zaroučeně solidní a spolehlivý. Stačí prostý stánek a svi-
tilna (4 1/2 volt) hoří při bouři i větru, vydrží na-
prósto nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží svítiti při
denním upotřebení po mnoho týdnů. Pak prostý od-
strutím lze starou baterii vypoouti a nahraditi novou.

Krásná kovová úprava.

Cena úplné svítilny K 1-20

baterie do zásoby — 20

Při objednávce přes 20 K s 10% slevou a franko.
Na dobírku, nebo proti předem zaslanému obnosu
(budiš připojeno 45 h na poštovní expedice)

Výcvaní dím

A. Patřná & syn v Jaroměř.

Dopíše si o hlavní cenník praktických novinek, vno-
ních dárků a hraček, její sdáry a franko každému na-
šiemu.

Hledá se

ku koupí

větší statek nebo menší dvůr

v ceně od 100 do 170 tisíc korun.

Nabídky pod su. „Statek 134“, restau-
Smice.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

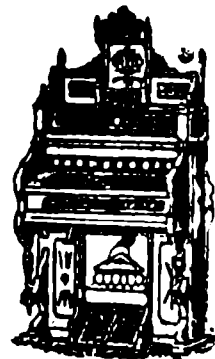
Skлады:

Budapešť, VIII. kor József-
kört 11. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariakřížovr.
88.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejméně měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu svítlní výhody.

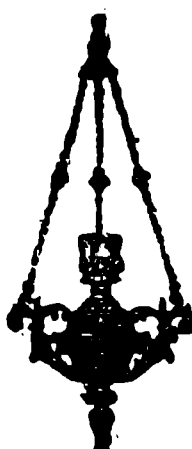
Veleúspěšnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Prague-4, ul.
Kar. Světlá,
čís. 19 a., roh

Konviktské ul., vybudovaný poslt opo-
sádně na hostině národní, dovozní
i dopravní sví hojně nábožný
sklad ve vlastním dílně různé prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
kruhy, svíčky, křesťanské, křesťan-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přímém slohu církevním. Svět
předmětů novu opravuje v původní
lákání a jen v čistě slohu. Na vybudování
přáci na ústředí, rozpočty, záruky neb cenníky
na dotazy opravky a slavností. Největší výrobce a
sklad v Praze k volnému nakládání. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzložitějšího. Chápání kostelního
vá v placení. Více uznání po ruce. Základní předmět
robby bábování. Více přáním již poroučené.

Stoupa
v Praze, Hlavní ul. 1.
Navešky. — Pláště do deště.
Přikrývky
na stoly a lůžka.
Pokrývky
na stoly a lůžka.
Župany v každé velikosti.
Dětské — — — železný nábytek
v bohatém
výběru
Zbytky koberců
za snížené
ceny na míru.
v cenách
nejvýhodnějších

Kupte si
Vlastenectví
v duchu křesťanském
z pera biskupa
: A. EGGERA :
Stran 40. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách velká sleva.
Objednávky vyřídí
administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
přítel a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.
k. zhotovení veškerých kovářských nádob ze železa, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejjakostnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevnímu duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré výrobky jsou Jebe Biskupskou Milostí revizovány.
Mešní nádoby jsou v ohni zlaté za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob kovářských se rychle, řádně a levně vyřizují.
Vše snažím se posvěceně.
Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franco se pošlou.
Chcete-li kopeckám možno splácet bez příplatku.
Sta odporučením a doporučením ústně i písemně.
Prostím veledůstojného duchovenstva o laskavou přízeň a dárku svého díla.
Společně doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Rozšiřujte
!Časové úvahy!
Všeob. úvěrní společnost
sápkové společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listy na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
za nejlevnější.

Ke všem příležitostem
praktické dárky
V. Šolc,
zlatoř a stříbrník,
přísoň
soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr
zlatoř, stříbrných šperků a
hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.
Látky všeho druhu,
jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává
Tkalc. výrobní společnost „VZAJEMNOST“
v Hronově. Král. České.
Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.
Kancelář „Hôtel Hyrák“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

MOSAIKY
skleněné
B. Škarda,
Brno.
I. úsp. št. p. o. č. 124
nové okna, dveře, koupelny
kompletně.
Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listy na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
za nejlevnější.

Konkursa
Obeo Královéhradecká
vypisuje tímto veřejnou soutěž na podání návrhu
regulačního plánu
pro plochy v obvodu města Hradec Králové tak zvané Labkové a Orličné kotliny.
Za nejlepší projekty stanoveny jsou tyto ceny:
I. cena K 2000 —, II. cena K 1400 —.
Mimo to může býti jeden projekt zvláštní cenou K 800 —.
Situční plán města a konkurenční podmínky vydá podepsaný úřad purkmistrovský proti zaplacení obnosu K 5 — dnem 1. února 1909 podléhá. Lhůta konkurenční končí dnem 30. dubna 1909.
Z purkmistrovského úřadu v Hradci Králové,
dne 28. prosince 1908.
Dr. Fr. Ulrich,
starosta.

Pisař
mající úhledný rukopis, znalý obou zemských jazyků, pokud možno stenografie a v psaní na stroji obeznalý, přijme se od 1. ledna do kanceláře.
Lask. nabídky s udáním nároků do administrace tohoto listu.
Největší a nejkrásnější
dětské vozíky
a velkovýroby firmy
Jos. Ježek,
v Hradci Králové.
Žádejte ceníky.

Stavební konkurs.
Následkem rekonstrukce pivovaru Právo-
varního měšťanstva v Hradci Králové zadá
podepsaný správní výbor
přestavbu
závodních budov
a ostatních s rekonstrukcí souvisejících prací
staviteleckých
Řízením offertním
dle podmínek pánům interestentům v kan-
celáři pivovaru k volnému nabídnutí vylo-
žených.
Páni reflektanti se žádají, aby své řádně
vyhotovené, zapečetěné a 10% vadiem opa-
třené oferty nejdéle do 31. ledna 1909 o 12.
hodině polední pod adresou níže psaného
správního výboru podali, při čemž se podo-
týká, že o zadání stavby může býti rozhodnuto
bez ohledu na nejnižší nabídku.
V Hradci Králové 22. prosince 1908.
Správní výbor
Právo-
varního měšťanstva
v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Sklo do oken

peřinák, skleník a jiné za kartelované ceny nejlevněji, franko na každou stanici a obal zdarma dodává

K. V. SKUHERSKÝ,
c. a k. dvorní dodavatel Hradec Král.

Zaručeně dobrý sklenářský tmel 20 hal. 1 kg,
diamanty sklenářské spolehlivě řezající 4 K kus.

Zvláště výhodné pro p. t. sklenáře a truhláře.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovečného mačíní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bě-
hla na trávníku září čistotou dříve nikdy
nebyvalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialkovou, osvědčený vý-
robek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci
Král., a nikdy již bez něho prádlo nebude, neboť
ušetřím času i peněz a prádlo jest proyceno
tak libeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obetarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritkého chrámu
Páse.

Ne ušlého zasílá
se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatorův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dapo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se tělesnými
růzmy, stíhání vzorům.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vážlivosti ku definitivní objednávce.

Neodstát; veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
SLEZ. PŘEDMĚSTÍ.

Doporučuje se službě P. T. duche-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křtíkových cest
v reliéfech, soch světů, křtíků, rámt
atd. atd.

Opravné a obnovení staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného us. i
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akceová světlárna a veslárna v HL. B lesavi.
Ručíme za absolutní čistotu našeho mýdla
s vranou obnoven K 30000.

Ku prodeji uhlí

přijme se na stálý plat a provisi dobře
odporučeny

jednatel.

Blíží v administraci tohoto listu.

Svým P. T. příznivcům
a odběratelům ku nastá-
vajícím změnám roku dovolu-
je si projevit

**nejserdečnější
- blahopřání -**

fa. **Feigl & Byčičtse,**

modní závod

Hradec Králové,
Divadelní ulice.

NB. Zároveň uctivě prosí o další
ot. přízeň.

Rozšiřuje

„Časové Úvahy“

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

jako: výtečné

kapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skřínkách,

fetizky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při mírných cenách. Důvěry-
hodným zásilkou na výběr i na splátky bez
zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sazenky kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

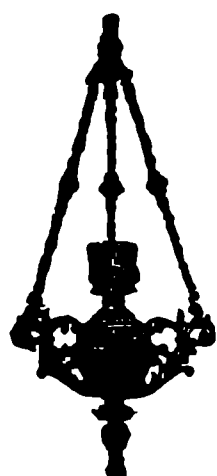
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Uctívá, prosím, melou objednávku na
skoušku.

Volejeme látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Velečestojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 a., roh

Konviktské ul., vyučení pastí speciálně na kostelní nádobí, dovoluje i doporučení svůj bohatý zásobník sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přeměrné slohu církevní. Staré předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejokrasnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více oznámení po ruce. Žádné přesované výrobky bezplatně. Více posílám již posvěcené.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a kovového náčiní ve výrobních nejstarších závodů v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doalovné se vyprošuje.

Co jest příčinou, že prádlo i bez bledla na trávníku září čistotou dříve nikdy nebývalou?

Použila jsem do vyvátky

za 6 haléřů

»Saponit« s vůní fialovou, osvědčený výrobek firmy: Josef Jelínek, mydlář v Hradci Králové, a nikdy již bez něho práti nebudu, neboť ušetřím času i peněz a prádlo jest prosyceno tak líbeznou vůní fialek, že mi činí opravdové

potěšení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritického chrámu Páse.

Na ukásku posílám se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborář — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod leubim) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se křesťanskými rámy, stílení usazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada bezplatně, bez vázání k definitivní objednávce.

Neúčtují veřejně i písemně; pochvalně uznání.

Založeno roku 1836.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nejlevnější a nejkrásnější

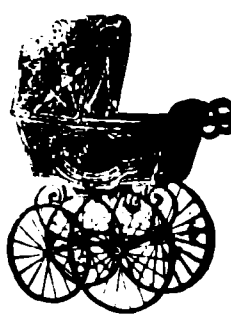
dětské vozíky

a velkovýroby firmy

Jos. Ježek,

v Hradci Králové.

Žádejte ceníky.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Právě vyšlo číslo I. Časových

Úvah a pojednání

O duši lidské

z pera J. Bělina.

Autor na základě francouzských a polských pramenů pojednává o důležitém problému tomtoto se stanoviska filosoficko-náboženského. Ačkoliv práce Bělina je přesně vědecká, podána je přece formou srozumitelnou a populárním slohem. Úvaha o duši lidské náleží bez odporu k nejlepšímu publikacím, které dosud ve sbírce „Časových Úvah“ byly vydány a nechybujeme tvrdit, že dosud nebylo vůbec v jazyce českém vydáno dílo, které by vědecky a ve stručném srozumitelném rouše probralo otázku za dnů našich tak palčivou. Práce Bělina bude vhodnou pomůckou duchovenstvu a nepostrádatelnou příručkou našim organisacím.

Obsahově cenný spis na 36 stranách stojí pouze 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. — Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady

4 1/4 %

dnem 1. dubna 1908 počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv proto úplně nemožná.

Skvostné dárky

ke všem příležitostem

— jako výtečné —

lapesní hodinky

všech druhů a soustav,

pendlové hodiny

v nádherných skříních,

řetízky, prsteny, náramky,

jehly a jiné zlaté a stříbrné skvosty

— v nejmodernějším provedení —

nabízí ke koupi

Jan Kalis, zlatník a hodinář
v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při mírných cenách. Důvěryhodným zásluhy na výběr i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů

Praha-Král. Vinohrady, Čelak. ul. č. 9.

doporučuje velečestojnému duchovenstvu všestranně uznávané kostelní malby jako

Oltářní obrazy,

křížové cesty, postní obrazy atd.

na plátně, plechu, v uměleckém provedení, v cenách nejlevnějších.

Obnovují staré zašlé obrazy.

Nákresy a vzorky franko.

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce

nejnovějších druhů pravých

vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velečest. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za

dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosíme, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kulturní hlídka.

Volní myslitelé, kde jste?

Chystáte už dlouho ve své pokrokové kuchyni balsám na všechny lidské neduhy. Odmítající útěchu náboženstvem, chcete nejvubodnější, nejvolnější rozumem a jen rozumem zažehnávati bídu, bolest, brozné katastrofy. Nuže, na Sicilii jest děsný obraz spousty. Komu jen kus citu v srdci zbývá, musí lkáti nad broznou ránou, kterou byly stíženy obrovské davy v několika vteřinách. Zhynuli tam katolíci, kteří věřili, že na zemi nemají místa stálého, že přes všechny pokroky vědy nevíme dne ani hodiny. A zhynuli se svými světobornými plány i hrdí volní myslitelé, kteří třeba právě v té chvíli psali články, jak i bez víry v život zábrobní stanou se lidé šťastnými už zde na zemi netoliko v Messině, ale všude, kam vítězně pronikne volnomyslitelský ruch. Zvláštní, že právě ti Italové, kteří nejvíce rozumem a vědou kolem sebe šermují, ani po strašném výbuchu Vesuvu všichni dobromady neseštrčili hlavy a neuhodli vynikajícím svým ostrovtipem, co a kdy asi může se strašného díti v nejbližší budoucnosti v témté státě italském. Neuhodli všichni dobromady tolik, co jasně předpověděl český učenec Zenger, člověk věřící, uzoávající svoji závislost na Bohu. Ba snad ani pro samé popírání Boha neměly statisíce volných myslitelů italských kdy, aby se dověděli, co slovatný učenec náš na základě svojí dynamoelektrické theorie předpovídal.

Kdyby volní myslitelé, kteří s tak velikou pompou na sjezdu v Římě svoji mohutnost a bystrost ohlašovali, na základě dynamoelektrické theorie opravdu mysleli a domýšleli jen o půl dále než Zenger, mohli obyvatelé Messiny před katastrofou město opustiti. Leč docela ani jejich oslavovaný miláček, seveřan Haeckel, který se chlubil, že rozluštil „záhady světa“, nevěděl nic o tom, jaké strašné neštěstí se pod zemí chystá. Kdyby byli všichni volní myslitelé dobromady aspoň přibližně oznámili na základě skutečné vědy, na který den katastrofa hrozí, byli by prokázali lidstvu tím upozorněním daleko větší služby, než vši svojí horečnou agitační činností.

Chlubná věda synů tohoto světa zkrachovala v tomto případě úplně, ač už tolik učených úvah o zemětřesení natištěno. Sám masarykovský „Čas“ napsal 30. pros. m. r.: „Proti katastrofám toho druhu není pomoci, není prostředku. Nikdo se vůbec neosměl ani se ptát, jak zameziti brázy zemětřesení, jak upatit vulkán chrlící lávu. Zde člověk s veškerým svým důvtipem, s celou svou vynalézavostí zůstává úplně bezmocným. Nemůže ani předpověděti (?) děsnou událost, může pouze konstatovati její výsledky.“ — Nuže, volní myslitelé, kteří stýskáte, jak církev naše utlačuje rozum, víte přece dobře, že vám pranic nepřekážá v tak důležitém badání, jakým jest studium příčiny a možného zabránění zemětřesení. Honem tedy na toto pole, i v církvi naší zcela volně. Nebrání vám církev nijak i v jiném přemýšlení o věcech pro člověčenstvo nejdůležitějších. Vždyť by vám každý katolík děkoval, kdybyste našli bezpečný lék proti tuberkulóze, kdybyste dovedli ovládnouti zcela bezpečně vzduch, kdybyste mohli odvrátiti krupobití, kdybyste — ale nač vypočítávati dále? Právě vy zanedbáváte potřeby, které k větší blahu lidstva vyžadují šetření a studia bezodkladného. Zato se honíte za různými fantomy, za věcmi, jimiž byste mohli hodně podrážditi svoje spolubližní. Roztěpáváte ve veřejnosti takové názory, jež nevyšly, jež se nikde dobře neoovědily, které ozebračují posluchače o ideály, jež jim v srdci zbývají. Nedávajíce nic, berete nadto člověku útěchu a naději.

Pozdní a bezvýsledná taktika.

Staročeši vydali svolání, aby se vytvořil mohutný svaz, který by pečoval o úpravu dnešních poměrů sociálních i politických, o šťastnější budoucnost vlasti, o reformu nynější naší zbabělé diplomacie. V svolání pravi se též, že v národě našem nabývá vrchu přesvědčení, že v otázkách náboženských třeba každému jedinci ponechati úplnou volnost přesvědčení. Tuto snášlivost přáli by si pánové podepsaní na svolání vypěstovati v úctu ku každému přesvědčení odchýlnému a zabezpečiti ji jako základní společenskou povinnost.

Heska slova — leč bylo potřebí napovědění určité a upřímné dopovědění. Kdo dnes nehlásá aspoň před katolíky náboženskou snášlivost? Největší štváči, kteří se živi řemeslnou protikatolickou agitací, kteří docela existenci Boha upírají, hned mají plno kázání o snášlivosti, jestliže katolík blátem potup potíšený odváží se proti útlaču protestovati. Když za vítězné éry mladočechů katolíci byli (hlavně při oslavách Husových) tupeni způsobem nejdrzejším, byli skoro úplně klidni ti opatrní, kteří nyní odporučují snášlivost. Kde jsou jen lidé nebo evangelijci u nás nepravdivě pronásledováni? Vyvolávají se katolíci jejich ob-

řadům a přesvědčení s takovou jízlivou drzostí, jako se jinověrci vyškubují nám?

Třeba každému jedinci nechati volnost přesvědčení. Toto heslo se mělo vytrvale chýti a zároveň praktickým jednáním prováděti již dávno, kdy protikatolické běsnění dospívalo vrcholu, kdy se s vlasteneckými katolíky jednalo od extravlasteneckých reprezentantů jako s přivandrovalými cizáky, kteří nemají v naší zemi práva na existenci. Opatrníci nechtěli si v zájmu pravdy a práva páliťi prsty: vždyť katolictvo trpělivě snášelo policii i od nedozralých mladíků. A přece hotová uličnictví, která se páchala proti věřícím katolíkům, by měl odsouditi veřejně každý spravedlivý člověk, byť by byl třebaš Mohamedánem. Proč se na př. „Hlas Národa“ rázně neozval, aspoň v nedávném čase, když pořádána sta schůze pro vyloučení katolického náboženství ze škol, přičiž se tolik katolictvu spílalo? Proč „Hlas Národa“ s plným pochopením svobody každého jedince důsledně se nestavěl proti terru soc. demokratů, kteří tak bezohledně a soustavně katolické dělníky o cbléb pro jejich přesvědčení připravují? Proč nepokáral věcným, důstojným, ale rozhodným protestem řádění volných myslitelů proti katolictvu v Praze, proč neotevřel plně srdce i ledví, když katolickému průvodu i do tvář pítváno? Kdyby takové nezbednosti prováděli katolíci, ihned by se zarmoncenou tvář protestoval a upozorňoval, že si takhle v očích veřejnosti škodíme.

Třeba každému jedinci nechati volnost přesvědčení. Toť věta málo určitá. Tak mluví i francouzští zednáři, kteří olopili a vyhnali lidumilné jeptišky pro jejich přesvědčení. Která strana jen, zavedši naši politiku do zbahnělých poměrů, nepřála svobody židům a evangelíkům? Mělo se již dávno ze staročeské strany ozvati určitě: „I katolík má právo na svoje přesvědčení; každý rozumný muž musí hájiti svobodu katolíkova. Rozkazovat rodičům, aby nerůstali svým dětem vlastní náboženské přesvědčení — toť moderní barbarství.“ Není každému jedinci jen potřebí ponechati volnost přesvědčení, jest potřebí též určitě se vyjádřiti, jak, do jaké míry a za jakých okolností bude ta strana budoucnosti hájiti náboženství v naší zemi nejrozšířenější v době té, kdy pokrokaři chtějí vyhnati naše kněze ze školy.

Jak se časy mění! Opatrnické strany navednou vidí, že bez vlastního jejich přičinění katolictvo samostatně utvořilo obrovské obranné pluky. Proto teď pojednou fronta se obrací. Sami mladočeši ve svém provolání najednou ubezpečovali o své účty k přesvědčení náboženskému. Po nich přicházejí s mlhavým prohlášením jiní. Ovšem dlužno spravedlivě konstatovati, že staročeši nikdy katolíkům z národa nevykládali. Ale v posledním nejkritičtějších čase, kdy zakazováno nám zříditi katolické gymnasium, kdy katolicky smýšlející lidé byli pranýřováni a denuncováni jako lidé bezcharakterní, kdy prohlášený společenský bojkot proti profesorům učícím na katolickém gymnasiu, kdy nevědecký pamflet Wahrmondův byl hájen jako největší skvost pokroku, potřebovali jsme něco víc než akademické prohlášení, že má každý míti svobodu přesvědčení. Naše vyznání není předmětem, který by se dal držeti pod pokličkou soukromosti, toto vyznání musí prozařovati skutky veřejné, s nimiž jest v nerozlúčné souvislosti. To se mělo věděti již dávno. A kdo nyní nařká, jak jest národ roztrfštěn, jak jsou nynější poměry; zbabělé, nechť si vzpomene, kdo za to všecko může. Proč se neozýval zrovna tak mohutný protest proti trfštění národa, když proti neorganizovaným ještě katolíkům štváno se vším úsilím hned s několika stran? Kdyby katolík v té době byl měl aspoň trochu otevřeně a vlivně podpory v politické straně jiné, rozhodně by nezakládal stranu vlastní.

My netřfštíme; naopak — trfštily strany zcela jiné. My jsme v národě nyní spojili obrovské davy na ochranu skutečných zájmů národních a náboženských; a připojujeme dále rychlým tempem k plukům stávajícím nové davy lidí dobré vůle. Nasloužili jsme se jiným dost; a jestliže máme naše veřejnost soc. demokratům plnou samostatnost v práci pro národ, nechť také vlivně dovolí, abychom si takovou národní svéprávnost zachovali také my, kteří jsme již zde v Čechách poněkud dále. Nezapomeutelný biskup Brynych dobře uhodil, jaké skrovné almužny by se nám dostalo za posluhování stranám jiným a zda by poddanský poměr docílil toho, k čemu vlastní jest církev určena. Potáceti se stále od kompromisů ke kompromisům a přitom se báti útrpného úsměvu i politických spojenců, jakmile veřejně prohlásíme svoje katolické přesvědčení — toť rozhodně není účelem svobodných vyznavačů Kři-

stových, kteří mají všude zdůrazňovati zásadu, že právě učení Ježíše Krista jest nadřaděno všem ostatním naukám a cílům a které k zdravé vlastenecké práci nutí nejdělnější.

Hospodářská hlídka.

Věstník Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro království České.

Vzhledem k nesmírnému počtu dopisů, jež nás docházejí i od nečlenů, prohlásíme, že seč jsme, hledíme vyhovět, poradit a odpovědět každému. Ale protože nemáme žádných fondů, musíme aspoň tolik žádat, aby nečlenové Hospodářského Sdružení k dotazům svým přiložili vždy známku na odpověď. —

Katolické a křesť. sociální spolky a jednoty upozorňujeme, že mohou bez dalších průtahů býti přijímány za přispívající členy Sdružení (s ročním příspěvkem do 25 členů 5 K, za každých dalších 25 členů o 1 K více) Úšetří tím peněz (členový příspěvek se zápisným obnáší K 1:10—1:70, tedy už při 25 členech o mnoho více), nebudou se stávající organizace třífšit, a členstvo jich bude míti podíl na výhodách ve Sdružení. — Pro volné organizace to arci neplatí, vzhledem k naší povinnosti, každý přičleněný spolek na místodržitelství hlásiti. —

Cenníky superfosfátů a slož. hnojiv, zveřejněné před 7 prosincem, jsou neplatné. Objednatelé blastě se o nové, výhodnější! —

Dodávka žita pro konsumní spolek má ještě některé měsíce (po 1 vagonu) nezadané. Odbočky, blastě se a udejte hned žádanou cenu. —

Odběrkám připomínáme, aby Věstníky si ukládaly, aby vždy mohly do nich nahlédnout.

„Sekretariát Hosp. Sdružení“
v Janovicích u Votic.

Oe mlčí ovocné stromy? Většina ovocných stromů v sadech ovocných hyne předčasně následkem zpráchnivění dřeva a kotlavosti kmene, způsobené lidmi a vichřicemi. Jak často vidíme stromy, na nichž je plno suchých pahýlů a uahnilých suků, které: povstaly tím, že vichřice polámala haluze a nikdo se nepostaral o to, aby konáry se odstranily. Anebo hospodář sám „čistil“ strom obuškem a pilou tak, že, seduv na haluz, před sebou usekl neb utezal větev, a pahýl, na němž seděl, nechá trčet. Pahýl uschne, ale zarůst nemůže. Dřevo korunou nechráněné rozpuká, voda vniká do rány, způsobuje práchnivění a ostatní pak dodělají houbovitě plísni, hmyz, ovzduší rušivé atd. Za krátko vytvoří se prohlubina, dřevo rychle práchniví, ve stromě povstane dutina a za málo let strom je zničen úplně, ačkoliv by jinak ještě mnohá desetiletí byl boje roditel a na konec zdravé, cenné dřevo byl poskytl. Aby k takovým koncům nedošlo, netrpme na stromě suchárů, pahýlů, nezaroštěných suků, a kde snad přece ukáže se dutina, ihned ji vyčistíme, zpachťelé, zpráchnivělé dřevo vyřežeme, dutinu cementem vypláme a uhladíme vše na povrchu. Tak se zachová strom ještě mnoho let. Větší dutiny vyčištěné a vysušené se vyplňují buď vysušeným pískem čistým anebo kamenouhelným popelem, načez se na povrchu cementem zacelí.

Dobrý hnoj, bohatý na živiny, získáme, když hnojiště po každém kydání hnoje urovnáme, ušlapeme, před slunečními paprsky chráníme vhodným zastíněním, stále udržujeme mírně vlhkým, chráníme před deštivkou a záplavou vůbec a příliš vysoko nevrstíme. Jakmile na hnojišti je hnoj přes metr vysoko, třeba jej vyvážet a nelze-li hned zaorat, buď rozhodit na š. roko, aby sněhem byl pokryt, anebo na poli urovnat do hranolovitých kup nevysokých, kteréž se hlinou pokryjí. Jakost hnoje se velmi zvyšá, když hnojiště občas posypeme buď suchou hlinou mělkou, anebo drtí rašelínatou. Pokud možno, hleďme hnoj vyvezený ihned mělce zaorat. I v zimě, nastane-li úleva, využítokjme pohody k zaorávání hnoje.

Nynější drahotní poměry v Chicagu. Přítel našeho listu sděluje s námi z Chicaga: Libra párků (asi 44 1/2 dkg) jest zde za 10 centů (cent = skoro 5 hal.), 1 lb. hov. masa na polévku za 5 c., 1 lb. hov. masa k vaření nebo pečení 10 c., vepřového za 8—9 c. 1 lb. sádla plavého 9 c. — Vejce jsou poměrně drahá: 1 tucet 25—35 c. dle místa a doby. 1 tuna (1000 kg) uhlí dle jakosti 4—5 až 5 1/2 dollaru (dollar = 4 K 93 h); i s dovozem dal jsem za tunu 5:25 dol. — Fára dříví (samé kousky prkének a odpadků z továren zpracovávajících dřevo) má cenu 3—8 1/2 až 4 dol. Leč na fáře jest toho spousta; za tolik dříví bych masil u vás platit asi 24 K. — Boty a šaty jsou zde též laciné. Naše děvčata mají pěkné boty za 1:35 dol. a za 1:95 dol. Mužské boty šněrovací jsou zde za 2—2:50 až 3 dol. — Prádlo též poměrně laciné. Mužské košile po 60—75 centech, yard (= 36 palců) bav. látky na čelky, pokrývky nebo na prádlo 6—8—9—10 c. — Zvlášť drahé

Jsou zde — brambory. 1 peck (více než pět litrů) bramborů nás stál 26 centů a jablák 35 centů. Celkem tedy drabota není velká. Leč slušnější „rent“ (byt) jest zde značně drahý. Zde platíme za byt obklopený stálým čmoudem 10 doll. měsíčně.

Výroba dusičnanu vápenatého ze vzduchu. Snad bude naše rolníky zajímat, že se pomocí dusíku ze vzduchu podařilo vyrobiti dusičnan vápenatý, čili to nejlepší hnojivo. První takový větší závod postaven jest v Notod-denu v Norsku. Zde se využitkuje obrovský vodopád Rjukan, jehož spád jest 556 m a množství vody daleko přes 60 m³ za vteřinu. Touto vodou pohánějí se dynama na střídané proudy trojfázové o napjetí 10.000 volt. Síla elektrická se pak vede 7 km do chemické továrny, kdež vzduch veden jest obrovským elektrickým obloukem ve zvláštních pecích. Obrovskou teplotou působí kyslík na dusík a vzniká kysličník dusičitý. Složitým chemickým pochodem pomocí vápenného mléka a nebašeného vápna obdrží se krystalovaný dusičnan vápenatý. Jeho upotřebení je totéž jako chilského ledku, účinky ale jsou rozhodně lepší. N raké závody na využitkování vzdušného dusíku vyrábějí nyní přes 20 000 tun dusičnanu vápenatého ročně a brzy budou dodávati přes 150 000 tun. Jen že vždy není tak obrovská síla vodní k dispozici.

Zima je tu

a proto obraťte se s důvěrou — kupujte-li: pánské a dámské trikové prádlo (též pravé jágrové), rukavice, punčochy,

pánské vlněné vesty
s rukávy atd., jakož i:

**Kněžské kolárky a
náprsenky —**

na firmu:

Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové.

Divadelní ulice (proti kostelu P. Marie).

Veškeré přípravy pro šva-
dleny a krejčí.
Solidní obsluha.
Levné, pevné ceny.

Školský obzor.

Vrchol učitelského pokroku. Někdo by se domníval, že akce pokrokových učitelů vyčerpává se výhradně štvanicemi proti katolické církvi. Ale byla by to mýlka. Tito pánové mají cíle ještě vznešenější, reformnější. Jsou také pro rozluhu manželskou, aby se učinila přítrž dosavadnímu křesťanství ze sňatků, jehož příčina dle pokrokářů vězí v „ztrnulém byrokratickém řádu.“ A tak v 11. čísle fanstický pokrokářského „Škol. Obzoru“ otištěno nabídnutí k sňatku, v němž se od nevěsty žádá znamenitá vlastnost, ježto se tam čtou slova: „který jejím prostřednictvím měl by velikou protekci.“ Zlatá rozluka! Až by na př. ta protekce nevěstina zklamala, hledal by v případě uzákoněné rozluky učitel družku jinou, jejíž protekce by byla účinnější, jistotnější. Ergo jen si vykáštovat sňatkem velikou protekci třebaš na úkor samých pokrokových (i zastou- žilejších) kolegů! Tak se porazí strýčkovství, chamtivost, protekční bezpráví a zvitězí — pokroková, moderní spravedlivost!

„Volná škola“ v Americe. Dne 18. prosince m. r. otiskl „Nový Věk“ pozoruhodný dopis zkušeného člověka ze St. Louis, z něhož uvádíme: „Jsem v Americe deset let. Vzdělání středního školního a částečně vyššího dostalo se mně na Moravě a v Čechách a děkuji tomu, že jsem byl v náboženství utvrzen. Zde v Americe za deset let zakusil jsem mnoho a sešel se s lidmi všech tříd a vzdělání. Byl jsem učitelem na česko-katol. škole, pak obchodníkem, nato majetníkem lékárny, redaktorem v Chicagu, farmářem v Jowě a nyní po několika let jsem opět redaktorem. Z toho „vozejčku“ života mého snad poznáte, že jsem v tomto alsavém údolí již něco odkoukal, a že bych mohl o všelichem říci ásudek, jenž by se ukázal správným, když ne hned, tedy později . . .

Zde v Americe nejlépe se zračí, kam vede beznáboženská škola! Děti z ní a v ní jsou spustlé, březenem rodičů a veřejnosti.

Státy jednotlivé v Americe nestáčí stavět polepšovny pro neduštělé provinilce, kteří, nemajíce mravního náboženského základu, nevědí nic o právním činu a dopouštějí se s rafinovaností nevidanou krádeží, podvodů, hnusných nepravostí, ba i vražd, že nad tím vším spínají i sednáci vědcové a předáci ruce a volají po nápravě, ab jsou tak upřímní, že veřejně volají po znovuzavedení náboženství do škol . . .

V Čechách se však má zavádět „americká novota“ a volá se „přes a náboženstvím se škol!“ I tu, čím dále tím rychleji to jede v Čechách „radím“ krokem ku předu! Nem-li dost v blavě, řve se na prázdno, svolávají se internacionální kongresy se sekretariáty moderních hecfilosofů a zavádí se novopohanství. — Jak bolestně rozdrá srdce zde každodenní výjev na ulici, kdy ve voze zamřížovaném jako pro divokou zvířetinu se 8—10 hochů zatčených pro zločiny. A tažte se jich, proč tak jednájí, proč se dopouštějí zločinů, a oni s udivením vám řeknou, že nevědí, co je zločin, ba ježtž se vám drze vysmějí. Kdo volá „přes a náboženstvím se škol“, ať jde na zkušenou do Ameriky a ponoří se poněkud do života zdejšího a vltasy se mu zjeví hrůza, co páná — zvláště mezi mládeží.

Jest významno, že nejvíce se chválí „volná“, beznáboženská škola tam, kde dosud nestává, a že naopak málo radosti s ní mají ti, kteří její „dobrodiní“ na vlastní oči pozorují. Volný myslitel Pelant odjel z „neuvědomělých“ Čech do Ameriky, kde si právě mnoho vavřínů svojí „svobodou“ nezískal. Tam totiž mají té svobody tolik, až se v ní duší, až nad ní lomí rukama. Očekáváme, zda nyní správně vytlčí dobrodiní volných škol v Americe. Vždyť právě pokrokové, skutečně uvědomělí lidé mají rozvášněné poukazovati netoliko na světlo, ale i na stín novodobých jevů. Zatím nevíme, že by byl Pelant z Ameriky o znamenitém prospěchu tamějších volných škol psal. Patrně by bylo velice nepřijemno nadšeným líčením utržiti si blamáž. Zato aspoň Pelant vrhl světlo moderního ducha svého na americkou prohibici (na zákaz prodeje liho- vin). Prý ta prohibice jest obmezováním osobní svobody (v svobodné Americe!)

Prohibici podporují pastoři a proto — jest klerikalismem. Prý američtí duchovní mají hmotný zájem na tom, aby lidé nepili. Ačkoli většina evang. duchovních amerických jest abstinentsů, Pelant praví nesprávně a tendenčně, že američtí duchovní, kteří horlí pro abstinenci, sami pravidelně pijí. Jest zvláštní, jak „volný myslitel“ přechásto obceval s duchovními, že je tak dobře zná! Jinak by přece nemohl věděti tolik o jejich nedůslednosti. Tedy takové věci aspoň hodlal americký volnomyslitecký cestovatel v Čechách utratit, když nenalezl k velební volné školy americké látky vhodné, příjemné. Ostatně o volné vychovávané americké mládeži psalo s odporem již více vážných spisovatelů, kteří nejsou nijak „klerikály.“ Tomu, kdo volnou školu velebí, dobře jest odpovídati poukazem na smutné poměry „volné“ mládeže ve Francii a Americe.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Rudí pohlaváři mezi sebou. V rudém listě „Neue Zeit“ několik týdnů hádali se nad- soudruzi Maurenbrecher, Bernstein a Kautsky, kdy a jak v Německu má býti zřízena tisíciletá říše, to jest stát budoucnosti. Maurenbrecher mimo jiné napsal: „Co Kautsky nazývá „po- citem síly“, jest ve skutečnosti náladou velko- městského dělníka, který ve svém světě jen ještě vidí dělníka a proto se domnívá, že ve světě výhradně on a jeho soudruzi jsou sku- tečnou mocí. Ale ten „theoretik“ nemá se ne- chat vésti náladou svého nejbližšího okolí. Má přehlédnouti celek a má míti odvahu otevřeně říci také nepohodlné pravdy masse, nacházející se v jeho sousedství. Ubohý chlap, který přes všechno množství příležitostí k poznání, jež má na suadě, nechává se vésti v poslední řadě temným citěním massy a ještě to docela na- zývá pyšně „kráčením napřed“ a hledáním cesty.“ — Kautsky na to odpověděl delšími vývody, které končí větou: „Musím Mauren- brechera skutečně prositi za odpustění, že jsem ho sebral příliš. Víckrát se to nestane.“ — Bernstei : zase psal ve svém článku o nadutém tónu a schválně urážlivém způsobu Kautskyho a že musí mu činiti výtku hrubého klamání. Kautsky na to poznamenal, že se odříká po- kračování ve výměně názorů s Bernsteinem. — Jestliže tedy rudí pohlaváři sami na sebe jsou tolik hrubí, jak teprve méně vzdělání rudí kmánové? A jak teprve chovají se (přirozeně) sprostáčky k lidem z táborů jiných!

Kam jdou peníze českých soudruhů? Na sjezdu svazu kovodělníků ve Vídni usneseno bylo zrušiti český odbor svazu pro království České. Jeho zemská komise rozpuštěna a jeho stávkový fond přikázán do Vídně, kde budou se od nového roku všechny příspěvky odváděti. Usnesení toto stalo se proto, aby prázdna po- kladna vídeňská byla naplněna penězi českého odboru, který peníze měl. — Kdo to podporuje německý centralism vídeňský? Vídeňští sou- druzi české poplatníky odmění zase časem ně- jakým kopancem a posměchem, jako se dalo už dříve.

Už přehlédli „podpárnou“ práci rudou- Zpráva pracovního společenstva v Berlíně u- dává, že za rok vystoupilo 16.116 soudruhů z organizace. Jen ze společenstva stavebního

ubýlo na 11.000 členů. Tak přišel rudý štáb okrouhle o 60.000 marek ročního příjmu.

Lidumilní zaměstnavatelé. V lipském „Lidovém domě“ musil topič pracovati až přes 70 hodin týdně. Když si ubožák stěžoval na velikou přepracovanost, byl propuštěn. Jelikož strojmistr nechtěl topičovu práci zastávati, byl vyhozen též.

Jak jsou proti militarismu. Dne 21. t. m. ve francouzské sněmovně socialista Jaurés přimlouval se, aby se po et děl rozmnožil. Jest prý potřebí, aby bylo docíleno rovnováhy s de- lostřelectvem německým. Budou proti Jaurésovi naši rudí útočiti?

A zase jeden zákeřný lhář v pasti. Rudé listy jsou hotovými parolními střelkami na chrlení bláta po katolících. Uvedli jsme, jak hanebným způsobem pošpinil rudý „Glos“ čest znamenitého polského jesuity a jak po několikero násobném rafinovaném lhaní — když byl v úzkých — skroušeně odprošoval. Nyní nový, zvláště křiklavý případ. Rudý „Volks- zeitung“, vycházející v Innsbrucku, byl přinu- cen dne 15. m. m. vyznati, že v čís. 40. a 48. špinil nespravedlivě řeholnici M. Imeldu Ha- bichrovou z dominikánského kláštera v Thal- bachu. „Volkszeitung“ ve skroušeném odvolání praví, že soudním šetřením zjištěna úplná ne- pravda a bezdůvodnost oněch útoků; proto řeholnici prosí za prominutí a odvolává útoky s výrazem politování. Podpěán za redakci Martin Rapoldi. Ovšem že slavná redakce vy- slovila „politování“ s velikým vztekem a jen proto, že se bála kriminálu. Jinak by lhala třebaš dále.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému ducho- venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a pozlacování

**oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale- zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

oooooooooooooooooooo

Pisař

mající úhledný rukopis, znalý obou zem- ských jazyků, pokud možno stenografie a v psaní na stroji obeznalý, přijme se od 1. ledna do kanceláře.

Lask. nabídky s udáním nároků do administrace tohoto listu.

oooooooooooooooooooo

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střepee, tře- pení atd. — — — —

LINOLEUM

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pišáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Divany, garnitury, matrace
- do postelí,
ROLETY do oken sejlépe koupíte
u čalouníka

Františka Laudy,

odborníka v tom oboru v Hradci Králové,
Pětidomy, č. 291.

Též přijímám věšení záclon do oken;
veškeré správy a předělávky vyřizují
se rychle a levně.

**Gramofony,
fonografy,**

desky a válce

nejsolidnější koupíte
v elektrotechn. závodě

Josef Ježek,
Hradec Králové.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. I. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Elektrické

světlo

pro továrny, hotely, domy, vily atd.

Telefony, výstražné signály,
telegrafy. Elektrické ventila-
tory, počítadla, obloukové
lamps

nejnovějších systémů na proud střídavý a
stejnoproudý. Zárovky Tantalové, Vol-
frámové, Edison, za ceny tovární. Sklad
lustrů a osvětlovacích těles jakož i veške-
rých elektrotechnických potřeb.

Jos. Baudyš,

úředně koncesovaný
závod elektrotechnický

v Hradci Králové

Jiřkova třída č. 254.

**Svíteznámé lomenkové
suchary**

vyráběny z horakého mála, jsou pro svoji vý-
tečnou chuť velice rozšířeny. Suchary možno
uschováti bez nebezpečí, že na své jakosti
utrpi a zasílají se v každém množství jen do-
bírku.

Petr Vinklář,

první výroba lomenkových suchar
v Lomelci nad Popelkou, Čechy.

Suchary moje uznány jsou v místě za nejlepší.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k shotovení velkých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvostnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, vzorky, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prostím veleďstojn. duchovenstvo o laskavou příměň
a důvěrný závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Hledá se

ku koupi

**větší statek
nebo menší dvůr**

v ceně od 100 do 170 tisíc korun.

Nabídky pod zn. „Statek 184“, restantu
Smiřice.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**

Rozšiřujte

!Časové úvahy!

Kupte si

brožuru:

Vlastenectví

v duchu křesťanském

z pera biskupa
: A. EGGERA.

Strana 40. — Cena 8 hal. Při ho-
maňských objednávkách velká sleva.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

MOSAIKY

skleněné

pro logy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejsou vzorč-
nám ale i svou lád předčí mosai-
ky, hotové

uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda,

Brno.

Losp. č. 1, pro chr-
mová okna, železná
desky atd.

Ke všem příležitostem

praktické dárky

za velice levné ceny nabízí

V. Šolc,

zlatník a stříbrník,

přísežný

soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr
slatých, stříbrných skvostů a
hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

První česká křest.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se naspět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebaích míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.